Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO
8
3 F
26

13-19-D 29

Digitized by Google

Digitized by Google

TOMVS SECVNDVS CONCILIORVM OMNIVM, TVM GENERALIVM, TVM PROVINCIALIVM ATQVE PARTICVLARIVM, QVAE IAM INDE AB Apoſtolorum Temporibus vſque in præſens habita ſunt, quibus iam demùm non pauca acceſſerunt, multo ſtudio hincindè conquiſita, atque hactenùs non parùm deſiderata.

Horum nomenclaturam & ordinem, verſæ paginæ ob oculos ponent.

Cartusiæ Romanæ

COLONIAE AGRIPPINAE
Apud Geruuinum Calenium, & Hæredes Iohannis Quentelij, anno Domini M. D. LXVII

Cum gratia & Priuilegio Imperiali in decennium.

Digitized by Google

CONCILIA HOC TOMO SECVNDO COMPRAEHENSA.

Quæ præfixum habent aſteriſcum, ea nunc primùm acceſſerunt.

CHalcedonenſe concilium ſexcentorum ac triginta patrum, pagina I.
Veneticum concilium circa tempora Leonis papæ I. 276.
*Turonicum concilium primum circa Leonis I. papæ tempora. 278.
Romanum concilium ſub Hilario papa. 280.
Tarraconenſe concilium ſub Felice papa tertio. 290.
Epaunenſe concilium ſub Gelaſio primo. 321.
Romanum concilium ſecundum ſub Symmacho. 329.
Romanum concilium tertium ſub eodem. 331.
Romanum concilium quartum ſub eodem. 334.
Romanum concilium quintum ſub eodem. 347.
Romanum concilium ſextum ſub eodem. 350.
Ilerdenſe concilium ſub rege Theodorico. 355.
Valentinum Hiſpaniæ concilium ſub rege Theodorico. 358.
Aurelianenſe concilium I. circa tempora Hormiſdæ papæ. 371.
Gerundenſe concilium circa eiuſdem Hormiſdæ tempora. 374.
Cæſarauguſtanum concilium duodecim epiſcoporum. 375.
*Toletanum concilium 2. circa tempora Ioannis papæ ſecundi. 386
Conſtantinopolitanum concilium quintum circa tempora Agapeti, Siluerij & Vigilij.
*Conſtantinopolitauum quintum, idemq́ue germanum. 409.
Aurelianenſe concilium ſecundum circa tempora Vigilij papæ. 490.
Aurelianenſe concilium tertium tempore Childeberti regis. 603.
Aruernenſe concilium circa tempora Vigilij papæ. 604.
Aurelianenſe concilium quartum circa Pelagii I. papæ tempora. 633.
Turonicum concilium ſecundum circa tempora Pelagij papæ I. 637.
Pariſienſe concilium primum circa Pelagij papæ primi tempora. 641.
Aurelianenſe quintum concilium tempore Childeberti regis. 648.
Pariſienſe aliud concilium. 650.
Hiſpalenſe primũ concilium circa tempora Pelagij papæ primi. 654.
Toletanum tertium concilium ſub Pelagio papa ſecundo. 667.
*Lugdunenſe primum concilium ſub rege Guntramno. 668.
Matiſconenſe primum concilium circa tempora Pelagij papæ 2. 677.
*Lugdunenſe ſecundum concilium ſub rege Guntramno. 678.
*Valentinum Galliæ concilium ſecundum ſub rege Gũtramno. 680.
Matiſconenſe concilium ſecundum. 681.
*Concilium Romanum ſub Gregorio primo, tempore Mauritij, Tiberij & Theodoſij imperatorum. 682.
Lateranenſe concilium ſub eodem. 688.
Antiſiodorenſe concilium circa tempora Deuſdedit papæ. 714.
715.

A* a Spa-

Spalenſe concilium ſecundum tempore Siſebuti regis. 718.
Toletanum concilium quartum circa tempora Honorij I. 725.
Toletanum concilium quintum circa tempora Honorij prim. 739.
Toletanum concilium ſextum circa tempora Honorij Papæ I. 741.
Bracarenſe concilium primum circa tempora Honorij primi. 746.
Bracarenſe concilium ſecundum ſub rege Ariamiro. 749.
Toletanum concilium ſeptimum circa tempora Theodori Papę primi. 759.
*Lateranenſe concilium excellentiſſimum ſub Martino papa primo. 763.
Toletanum concilium octauum circa tempora Martini papæ primi. 854.
Toletanum concilium nonum ſub rege Receſuintho. 867.
Toletanum concilium decimum ſub eodem rege Receſuintho. 870.
Cabilonenſe in Gallia concilium. 874.
Toletanum concilium vndecimum ſub rege Vuambano. 879.
Bracarēſ concilium tertium ſub rege Vuambano. 888.
Anglicanum Concilium ex Beda. 891.
Anglicanum concilium aliud ex eodem Beda. 892.
Conſtantinopolitanum cōcilium ſextum ſub Agathone papa & Leone eius nominis ſecundo. 899.

EORVM,

EORVM, QVAE HOC

SECVNDO TOMO CONTINENTVR, SERIES ET ORDO, NON TAMEN OMNIVM, SED PRAEcipuorum, & quæ commodè huc referri potuerunt: Cætera Lector in totius operis Indice Alphabetico offendet.

SYnodi Chalcedonenſis præambula, in quibus nonnullæ ſunt Leonis I. Pontificis Maximi, item aliquot Auguſtorum & Auguſtarum epiſtolę, atque alia quædam. pagina 1.

Synodus Chalcedonen. pag. 11. Huic Synodo inſerta ſunt pleraque acta Synodi Epheſinæ ſecundæ, quæ prædatoria dicitur, atque etiàm Conſtantinopolitanæ, ſub Flauiano contra Eutychetem habitę, & alia multa.

Acta quędam Synodi Epheſinę primæ. pag. 79. &c.

Canones Synodi Chalcedonenſis. 197.

Sacra Martiani Imper. contra hæreticos. 215.

Epiſtolæ aliquot Martiani Imper. & Pulcheriæ Auguſtæ, atque Iuuenalis Epiſcopi Hieroſolymitani. 219.

De miris illis & circularibus Leonis primi Pijq́uę Imperatoris literis pro ſynodo Chalcedonenſi. ex Nicephoro. 223.

Literę ipſæ (quas vocant) circulares Leonis primi imperatoris, ſub duplici verſione. 224.

Epiſtola Aegyptiorum epiſcoporum & cleri Alexandrini pro epiſcopo ſuo Proterio, ad Leonem I. Imperatorem. 225.

Epiſtola eorundem ad Anatolium Conſtantinopolitanum epiſcopum de miſerabili cęde epiſcopi ſui Proterij. 228.

Epiſtola aliorum epiſcoporum, ſed hæreticorum, diœceſis Aegyptiacæ, pro ſuo Aeluro ad Leonem I. imperatorem. 230.

Catalogus ſeu ordo epiſcoporum illorum, ad quos illæ circulares literæ Leonis primi Imperatoris miſſæ. 231.

Epiſtola Leonis Papæ primi ad Imperatorem Leonem primum. 232.

Epiſtola Anatolij epiſcopi Conſtantinopolitani ad Leonem Imperatorem I. 233.

Epiſtola epiſcoporum Europæ ad Leonem primum Imperatorem. 234.

Epiſtola Luciani metropolitani Byzen̄ ad Leonem Imperatorem primum. 235.

Epiſtola Valentini metropolitani Philippopolen̄, ad Leonem primum imperatorem pium. 235.

Epiſtola Sebaſtiani epiſcopi * ad Leonem primum imperatorem. 236.

Epiſtola Theotimi epiſcopi Scythiæ ad Leonem primum imperatorem. 277.

Epiſtola epiſcoporum Mœſię ſecundæ ad Leonem primum imperatorem. 237.

Epiſtola epiſcoporum Syriæ primæ ad Leonem primum imperatorem. 237.

Epiſtola Varadati excellentiſſ. monachi ad Leonem primum imperatorem. 239.

Epiſtola epiſcoporum Syriæ ſecundæ ad Leonem primum imperatorem. 241.

Epiſtola epiſcoporum Oſrœnæ prouincię ad Leonem primum imperatorem. 242.

Epiſtola epiſcoporum Meſopotamię ad Leonem primum imperatorem. 242.

Epiſtola epiſcoporum Phœnicię maritimę ad Leonem I. imperatorem. 243.

Epiſtola epiſcoporum Phœnicię ſecundę ad Leonem I. imperatorem. 244.

Epiſtola epiſcoporum Iſauriæ prouinciæ ad Leonem I. imperatorem. 245.

Epiſtola epiſcoporum Cilicię primę ad Leonem I. imperatorem. 247.

Epiſtola epiſcoporum Antiochię Piſidię ad Leonem I. imperatorem. 248.

Epiſtola epiſcoporum Lydię ad Leonem I. imperatorem. 251.

Epiſtola epiſcoporum Pamphylię ad Leonem primum imperatorem. 251.

Epiſtola epiſcoporum Lycię prouincię ad Leonem I. imperatorem. 253. ſynodus nyzena.

Epiſtola Agapiti epiſcopi inſulę Rhodi ad Leonem I. imperatorem. 255.

Epiſtola Iuliani epiſcopi inſulæ Coi ad Leonem I. imperatorem. 256.

Epiſtola epiſcoporum ſynodi Cyzicenę in Helleſponto ad Leonem I. imperatorem. 257.

Epiſtola epiſcoporum Armeniæ primæ ad Leonem I. imperatorem. 258.
Epiſtola epiſcoporum Armeniæ ſecundæ ad Leonem I. imperatorem. 259.
Epiſtola epiſcoporum Cappadociæ primæ ad Leonem I. imperatorem. 262.
Epiſtola epiſcoporum Cappadociæ ſecundæ ad Leonem I. imperatorem. 263.
Epiſtola epiſcoporum prouinciæ Ponti ad Leonem primum imperatorem. 264.
Epiſtola epiſcoporum prouinciæ Helleſponti ad Leonem I. imperatorem. 267.
Epiſtola epiſcoporum Paphlagoniæ ad Leonem I. imperatorem. 269.
Epiſtola epiſcoporum Dardaniç ad Leonem I. imperatorem. 270.
Epiſtola epiſcoporum prouinciç Corrinthieñ ad Leonem I. imperatorem. 270.
Epiſtola epiſcoporum primæ Galatiæ ad Leonem I. imperatorem. 271.
Epiſtola epiſcoporum prouinciæ Epiri ad Leonem I. imperatorem. 273.
Epiſtola epiſcoporum prouinciæ Dyrrhachenç ad Leonem I. imperatorem. 274.
Epiſtola epiſcoporum prouinciæ Cortynæ ad Leonem I. imperatorem 275.
Concilium Veneticum. 276.
Concilium Turonicum. 278.
Decreta & Epiſtolæ Hilarij Papæ. 279. &c.
Concilium Romanum. 280.
Decreta & epiſtolæ Simplicij Papæ. 285.
Decreta & epiſtolæ Felicis Papæ 3. 287.
Concilium Tarraconenſe. 290.
Decreta & epiſtolæ Gelaſij Papæ 1. 292. &c.
Concilium Epaunenſe. 321.
Decreta Anaſtaſij 2. & epiſtolæ. 324.
Decreta & epiſtolæ Symmachi. 327.
Synodus Romana 2. ſub Symmacho. 329.
Synodus Romana 3. ſub Symmacho. 331.
Synodus Romana 4. ſub Symmacho. 334.
Ennodij Diaconi liber apologeticus pro 4. & 5. Synodo ſub Symmacho. 336.
Synodus Romana 5. ſub Symmacho. 347.
Synodus Romana 6. ſub Symmacho. 350.
Concilium Ilerdenſe. 355.
Valentinum Hiſpaniæ Concilium. 358.
Hormiſdæ decreta & epiſtolæ 359.
Iuſtini Imperatoris ad Hormiſdam epiſtola. 326. & 368.
Concilium Aurelianenſe 1. 371.
Concilium Gerundenſe. 374.
Concilium Cæſarauguſtanum. 375.
Decreta & epiſtolæ Ioannis 1. 376.
Decreta & epiſtolæ Felicis 4. 379.
Decreta & epiſtolæ Bonifacij 2. 383.
Decreta & epiſtolæ Ioannis 2. 385.
Concilium Toletanum 2. 386.
Confeſſio fidei Iuſtiniani Imperatoris. 387.
Epiſtola Poſtiani epiſcopi ad Iuſtinianum. 399.
Decreta & epiſtolæ Agapeti. 399.
Decreta & epiſtolæ Silueriij. 401.
Decreta & epiſtolæ Vigilij. 404.
Conſtantinopolitana Synodus V. 409. In hac Synodo diuerſæ diuerſorum habentur epiſtolæ, & alia pleraque.
Conſtitutio Iuſtiniani Imper. contra Anthimum &c. 462.
Synodus quædam Hieroſolymitana. 463.
Epiſtola Orientalium epiſcoporum ad Agapetum. 474.
Synodus V. Conſtantinopolitana germana. 790.
Acta cuiuſdam Synodi Ciliciæ ſecundæ. 542.

Synodus

Synodus quædam Mopſueſtena. 543.
Epiſtola Procli Conſtantinopolitani ad Ioannem Antiochenum epiſcopum. 556.
Geſta quędam Synodi Epheſinæ primæ. 560.
Epiſtola Cæleſtini Papę ad Neſtorium. 564.
Epiſtola Cyrilli & Synodi Alexandrinę ad Neſtorium. 566.
Epiſtola Vigilij Papę, in qua excommunicat Ruſticum & Sebaſtianum diaconos. 582.
Epiſtola alia Vigilii Papę ad Valentinianum Scythię epiſcopum. 586.
Eiuſdem alia epiſtola ad epiſcopum Arelateñ. 587.
Concilium Aurelianenſe ſecundum. 603.
Concilium Aurelianenſe tertium. [illegible]
Breuiarium Liberati Archidiaconi Carthaginenſis. 609.
S. Quintiani epiſcopi Eſculani fides. 632.
Concilium Aruernenſe. 633.
Decreta & epiſtola Pelagii primi. 635.
Concilium Aurelianenſe quartum. 637.
Synodus Turonenſis ſecunda. 641.
Concilium Pariſienſe primum. 648.
Concilium Aurelianenſe quintum. 650.
Concilium aliud Pariſienſe breue. 654.
Decreta & epiſtola Ioannis 3. 654. &c.
Decreta & epiſtola Benedicti primi. 657.
Decreta & epiſtolæ Pelagii ſecundi. 657. &c.
Concilium Hiſpalenſe vel Spalenſe 1. 667.
Concilium Toletanum tertium. 668.
Concilium Lugdunenſe primum. 677.
Concilium Matiſconenſe primum. 678.
Concilium Lugdunenſe ſecundum. 680.
Concilium Valentinum Galliæ ſecundum. 681.
Concilium Matiſconenſe ſecundum. 682.
Pręceptum Guntramni regis de obſeruando die Dominico. 686.
Decreta & epiſtolæ Gregorij primi. 687. &c.
Concilium Romanum ſub eodem. 688.
Epiſtola Felicis Siculi epiſcopi ad eundem. 710.
Concilium Lateraneñ ſub eodem. 714.
Decreta Pontificis Deuſdedit. 714.
Concilium Antiſiodorenſe. 715.
Decreta Honorij primi. 717.
Concilium Spalenſe ſecundum. 718.
Concilium Toletanum quartum. 725.
Concilium Toletanum quintum. 739.
Concilium Toletanum ſextum. 741.
Concilium Bracarenſe primum. 746.
Concilium Bracarenſe ſecundum. 749.
Capitula Græcarum Synodorum, collecta per Martinum epiſcopum Bracarenſem. 752.
Geſta Theodori Papę. 758.
Concilium Toletanum ſeptimum. 759.
Geſta Martini primi. 762.
Concilium Lateraneñ ſub eodem. 763.
Epiſtola Sergij epiſcopi Cyprienſis ad Theodorum Papam. 778.
Epiſtola Africanorum epiſcoporum ad Theodorum Papam. 779.
Epiſtolę duę Martini primi. 848. & 853.
Concilium Toletanum octauum. 854.
Concilium Toletanum nonum. 867.

Con-

Concilium Toletanum decimum. 870.
Geſta Eugenij primi. 874.
Concilium Cabilonenſe. 874.
Geſta & epiſtolæ Vitaliani Papæ. 877.&c.
Concilium Toletanum vndecimum. 879.
Concilium Bracarenſe tertium. 888.
Concilium Anglicanum. 891.
Concilium Anglicanum aliud. 892
Decreta Doni Papæ. 893.
Decreta Agathonis Papæ. 893.
Decreta Leonis tertij. 895.
Epiſtola Manſueti epiſcopi & Synodi Mediolanenſis ad Conſtantinum Imperatorem. 896.
Synodus ſexta Conſtantinopolitana. 899.
Epiſtola Agathonis Papæ ad Auguſtos. 908.
Epiſtola alia Agathonis & Synodi Romanæ ad eoſdem. 922.
Epiſtola Sophronij Epiſcopi Hieroſolymorum ad Sergium Conſtantinopolitanum. 967.
Edictum Conſtantini Pogonati. 1025.
Epiſtola Leonis 2. ad Conſtantinum Auguſtum. 1031.
Canones 9. falſo adſcripti ſextæ Synodo. 1034.
Canones 102. qui ſextæ Synodi dicuntur. 1036.

IN CHAL

IN CHALCEDONENSE CONCILIVM SVB LEONE PAPA primo, præambula.

CHalcedon Phrygię Helleſpontiæ vrbs in ponti Euxini ora ſita ab ea parte, quà coëuntibus terris anguſtum mare reddit, Proceraſtis antè dicta, dein Compuſa, poſteà cæcorum oppidum, quòd locum eligere neſciſſent, ſeptem ſtadia diſtans à Byzantio, tantò feliciore omnibus modis ſede, vt inquit Plinius libr. 5. cap. 32. Meminit eius Ptolemæus lib. 5. cap. 1. Strabo lib. 12. qui eam dicit à Megarenſibus conditam, atq; Antoninus in ſuo Itinerario.

EPISTOLAE PRAEAMBVLAE, CONCERNENTES CONcilia Epheſinum ſecundum prophanum, & Chalcedonenſe ſanctum.

EPISTOLA FLAVIANI ARCHIepiſcopi Conſtantinopolitani, ad Theodoſium Imperatorem de fide.

* Reſcriptum de fide, factum manu propria Flauiani archiepiſcopi Conſtantinopolitani, datum ab eo poſcenti Imperatori.

FLAVIANVS Epiſcopus Conſtantinopolitan⁹, pijſſimo & amatori Chriſti Imperatori noſtro Theodoſio ſalutem. Nihil ità cōuenit ſacerdoti Dei & dogmatib⁹ erudito diuinis, quàm paratum eſſe ad ſatisfactionem omni poſcenti eum rationem de ſpe, quę in nobis eſt, & gratia. (1.Petr.3.c) Non enim erubeſco euāgelium Dei. Virtus enim Dei eſt ad ſalutem omni credenti. (Rom.1.b) Quia igitur & nos miſericordia regis omnium Chriſti Dei, ſacerdotium tale euangelij ſortiti ſumus, ſapimus rectè atq; inculpabiliter, ſemper ſcripturas diuinas ſequentes, & expoſitiones ſanctorum patrum qui in Nicea conuenerunt, & centum quinquaginta qui hîc congregati ſunt, & qui in Epheſo ſub ſanctæ memoriæ Cyrillo, qui fuit Alexādrinus epiſcopus: Et prædicamus Dominū noſtrum Ieſum Chriſtum, ante ſecula quidem ex Deo patre ſinè principio natum ſecūdùm diuinitatem, in nouiſſimis autem diebus eūdem propter nos & propter noſtram ſalutē, ex Maria virgine ſecundùm humanitatem, Deum perfectum, & hominem perfectū eundem in aſſumptione animę rationalis & corporis, conſubſtantialem patri ſecundùm diuinitatem, & conſubſtantialem matri eundē ſecundùm humanitatem, ex duabus vtiquè naturis confitentes Chriſtum poſt incarnationem ex ſancta virgine, & inhumanatum in vna ſubſtantia & in vna perſona vnū Chriſtum, vnum filium, vnum Dominum confitemur. Et vnam quidem verbi Dei naturam, incarnatam tamen & inhumanatam, dicere non negamus, eó quòd ex ambobus vnus atq; idem ſit Dominus noſter Ieſus Chriſtus. Eos verò qui aut duos filios, aut duas ſubſiſtentias, aut duas perſonas annunciant, & nō vnum eundem Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei viui prędicāt, anathematizamus, & alienos eſſe ab Eccleſia iudicamus. Et ante omnes Neſtorium impiū anathematizamus, & ſapientes quę eius ſunt ac loquentes ea, vt abſcindantur huiuſmodi à filiorum adoptione, promiſſa rectè credentibus. Et poſt hęc adiecit & in annotationibus ſcripſit: Domine Chriſte, adiuua nos Deus. Et iterùm: Hęc ſcripſi mea manu ad ſatisfactionē veſtræ poteſtatis, & vt confundantur calumniam facientes noſtræ bonæ & ſimplici in Chriſto cōuerſationi.

EPISTOLA LEONIS ARCHIEpiſcopi Romę, ad Eutychem Conſtantinopolitanum abbatem.

DIlectiſſimo filio Eutycheti presbytero Leo epiſcopus. Ad notitiam noſtrā tuæ dilectionis literis &c. *Quære reliqua epiſtola ſexta in epiſtolis Leonis Papæ.*

EPISTOLA PETRI RAVENNAtis epiſcopi ad Eutychem abbatem.

DIlectiſſimo & *meritò honorabili filio Eutycheti presbytero, Petrus epiſcopus Rauennæ. (*honore digno filio) Triſtis legi triſtes literas tuas, & ſcripta mœſta mœrore debito percurri: quia ſicut nos pax eccleſiarum, ſacerdotum concordia, tranquillitas plebis, gaudere facit gaudio cęleſti, ità nos affligit & deijcit fraterna diſſenſio, pręſertim cùm talib⁹ oriatur ex cauſis. Triginta annis humanæ leges humanas adimunt quæſtiones: & Chriſti generatio, quæ diuina lege ſcribit inenarrabilis, (Eſa.53.c) poſt tot ſecula diſputatione temeraria vētilatur? Quid Origenes principiorum ſcrutator incurrerit, quomodò Neſtorius lapſus ſit diſputans de naturis, non latet prudentiam tuam. Magi Ieſum in cunabulis Deum myſticis muneribus cōfitentur (Matth. 2.) & ſacerdotes, quis ſit qui virginali partu de ſpirituſancto natus eſt, dolēda interrogatione diſquirunt? Cùm vagitus daret Ieſus in cunis, Gloria in excelſis Deo, clamat cæleſtis exercitus (Luc.2.b) & modò, quādò in nomine Ieſu omne genu flectitur cęleſtium, tęrreſtrium & infernorum, (Phil.2.b) originis eius quęſtio cōmouetur? Nos frater chariſſime vnà cum Apoſtolo dicimus, Et ſi no- (2.Cor.5.d)

uimus Ieſum ſecundùm carnem, ſed nũc iam non nouimus. Nec poſſumus * curioſè perſcrutari, quem iubemur honoré dare & timorem reddere, expectare, non diſcutere quem iudicem confitemur. Hæc breuiter reſpódi, frater, literis tuis, plura reſcripturus, ſi ad me frater & coëpiſcopus noſter Flauian⁹ aliqua de hac cauſa ſcripta miſiſſet. Si enim tibi diſplicet, quoniam ſcripſiſti electum iudicium, nos quomodò de his iudicare poterimus, quos neque vidimus propter abſentiam, & quid intellexerunt, eorum taciturnitate neſcimus? Iuſtus mediator nó eſt, qui ſic vnam partem audit, vt nihil alteri parti reſeruet. In omnibus autem hortamur te frater honorabilis, vt his quæ à beatiſſimo Papa Romanæ ciuitatis ſcripta ſunt, obediéter attédas, quoniam B. Petrus, qui in propria ſede & viuit & præſidet, præſtat quærentibus fidei veritaté. Nos enim pro ſtudio pacis & fidei, extra conſenſum Romanæ ciuitatis epiſcopi, cauſas audire nó poſſumus. Incolumem tuam dilectioné dominus tempore longiſſimo cóſeruare digneť, chariſſime & honoratiſſime fili.

* iniurioſè

Authoritas ſummi pótificis vrbis Romæ.

EPISTOLA LEONIS PAPAE AD Flauianum Conſtãtinopolitanum archiepiſcopum, in qua querit, cur Eutyches à communione Eccleſiæ fuerit ſeparatus.

Dilectiſſimo fratri Flauiano, Leo epiſcopus. Cùm Chriſtianiſſimus & clemétiſſimus Impator ſancta & laudabili fide &c. *Quare reliqua in epiſtolis Leonis papę, epiſt.* 8.

EPISTOLA FLAVIANI ARCHIepiſcopi Conſtantinopolitani, ſiue reſcriptum ad Leoné papam vrbis Romæ.

Domino beatiſſimo & Deo amabili patri Leoni, Flauianus in Deo æternam ſalutem. Nulla res diaboli venena compeſcit &c. *Quare reliqua in epiſtolis Leonis papæ, in epiſtola quæ premiſſam epiſtolam 8. ſequitur.*

EPISTOLA SANCTISSIMI ARchiepiſcopi Romę Leonis, ad Fauſtum presbyterum.

Dilectiſſimo Fauſto presbytero Leo epiſcopus. Gratum ſemper eſt mihi, tuam alloqui charitatem, & affectum ſalutationis exoluere: quoniam & ſcio te probabilé, & ſynceriſſimæ fidei eſſe cuſtodé, & qui non circunducitur omni vento doctrinæ, ſed in fundamento prophetarum & apoſtolorum (qui Chriſtus eſt) firmè conſiſtere, vt cùm venerit filius hominis in diuinitate ſua ad purgationem totius mundi, in electione reperiaris frumentum æternitatis, qui dignus theſaurizari poſſis in horreis. Suſceptis itaq; literis per filium meũ Parthenium, reciprocã ſalutationem exoluens, exhortor tuam beatitudinem fili chariſſime, vt non confundaris de euangelio generationis Domini Ieſu Chriſti filij Dauid, filij Abraham ſecundùm carnem, quoniam hæc fides vincit mundum,

Matth. 1. a
1. Ioan. 3. a

quandò quis credit quia Ieſus eſt filius Dei. Si quæ verò fidei quæſtiones inueniuntur, admonemus, vt de his quæ ad communem vtilitatem pertinent, latiùs nobis ſcribas, libenter nobis ſuſcipientibus qui iſta detulerint.

EPISTOLA EIVSDEM SYNOdica ad Flauianum Conſtantinopolitanum archiepiſcopum.

Omnem quidem fraternitatem &c. *Hæc epiſtola quæ in numero proœmialiũ epiſtolarum ſeptima habenda eſt, hoc loco intermittitur, in fine tertiæ actionis Chalcedonẽſis concilij inſerenda. Eſt quoquè in epiſtolis Leonis papæ, epiſtola* 59.

EPISTOLA LEONIS PAPAE AD Iulianum epiſcopum Coënſem.

Dilectiſſimo fratri Iuliano. Licèt per eos, quos ab vrbe pro fidei cauſa direximus &c. *Quare reliqua in epiſtolis Leonis Papæ, epiſtola* 11.

EPISTOLA FLAVIANI ARCHIepiſcopi Conſtantinopolitani, ad Leonem papam vrbis ſenioris Romę.

Sanctiſſimo & beatiſſimo patri & conſacerdoti Leoni, Flauianus in Domino ſalutem. Pietate & recta prædicatione verbi veritatis nihil honorabilius ſacerdotibus, ſicut nôſti Deo amantiſſime. Omnis enim noſtra ſpes atque ſalus, & retributio promiſſorum bonorum, in his eſt. Propter eà omnia facienda à nobis ſunt, & laborãdum pro vera fide, & expoſitionibus dogmatibusq; ſanctorum patrum, quatenùs per omia & inter omnes concuſſiones rerum integra hæc & inuiolata ſaluentur atque cuſtodiantur. Neceſſarium itaque fuit nunc, etiàm nos videntes lædi orthodoxã fidem, & renouari Apollinaris & Valentini hæreſes ab Eutyche monacho, non hoc diſpicere, ſed in aperto hoc pro cautela populi reuelare. Iſte enim Eutyches abſconditum in ſe languorem malæ ſectæ retinens, inſiliens noſtræ manſuetudini, inuerecundè & impudenter in multos impietatem propriã præſumpſit inferre, dicens ante inhumanationem quidem Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti duas naturas eſſe diuinitatis & humanitatis, poſt vnitatem verò, vnã naturam factam, neque ſciens quod dicit, neque de quibus aſſirmat. Neque enim vnitas conuenientium in CHRISTO duarum naturarum ſic vt vna re proprietates ſuas in vnitate confudit, ſed manent in vnitate perfectæ naturarum proprietates. Adiecit autem & aliam impietatem, dicens corpus Domini, quod ex Maria factum eſt, non eſſe noſtræ ſubſtantiæ, neque humanæ conſperſionis, ſed humanum quidem illud vocat, non tamen nobis conſubſtantiale, neque genitrici eius ſecundùm carnem. Et hęc aiebat, cùm in geſtis Epheſi habitis & ſancto & vniuerſali

Prima Eutychetis impietas.

Secũda Eutychetis impietas.

li concilio, in epiſtola ſcripta ad impium damnatumq; Neſtorium, apertè ſic habeatur: Quia diuerſę quidem ad vnitatem verá concurrere naturę, vnus autem ex ambob⁹ Chriſtus Dei filius, non tanquàm naturarum differentia ſit perempta propter vnitatem, ſed potiùs effecerit nobis vnum Dominũ Ieſum Chriſtum, diuinitatis & humanitatis per ineffabilem & inintelligibilé ad vnitatem concurſionem. Et hoc nó latet tuam ſanctitaté, dum omninò legerit geſta, quæ Epheſi ſunt confecta. Quæ pro nihilo ponens idem Eutyches, arbitratur non ſe daturum pœnam præfinitam à ſancto illo & vniuerſali concilio, quoniam per hæc multi ſimpliciores ex eius eloquijs in fidei ſermone læduntur. Accuſatum verò eum à reuerédiſſimo Euſebio, & occurrentem in ſanctum cócilium, & voce ſua ſectam propriam * retegentem, alienumq; exiſtétem à recta fide, damnauimus, ſicut docebunt veſtram ſanctitatem omnia, quæ ſuper eo ſunt geſta, quæq; direximus cũ noſtris his literis. Iuſtum auté eſt, & hoc vobis (ſicut arbitror) intimari, quia idem Eutiches paſſus iuſtam canonicã damnationem, cùm debuiſſet ſecundis ſaluare priora, & per pœnitétiam perfectam multaſq; lachrymas placare Deum, noſtrumque cor vehementer contriſtatum in eius ruina, per veram ſanare pœnitentiam: non ſolùm hoc non fecit, ſed etiàm per omnia conturbare ſanctam, quæ apud nos eſt, eccleſiam feſtinauit, propoſitiones iniuriarum publicè ponens & maledictionibus plenas, ſuper hæc & preces offerés pijſſimo & Chriſti amantiſſimo noſtro Imperatori, & eaſdem arrogantia & petulantia plenas, per omnia diuinas regulas conculcare conatus eſt. Sed his ità geſtis, literæ nobis datæ ſunt veſtrę ſanctitatis per admirabilem comitem Panſophium, per quas ſumus edocti, quia idem Eutyches libellos direxit vobis plenos omni fallacia atque calliditate, dicens, Iudicij tépore libellos ſe dediſſe appellationis & nobis & hîc conuenienti ſancto cócilio, & appellâſſe veſtrã ſanctitaté, quod nequaquàm ab eodem factũ eſt. Sed etiàm & in hac parte mentitus eſt, tanquàm per fallaciam mẽdacij ſubrepere ſe ſanctis veſtris auribus putans. Commotus itaque ſanctiſſime pater in his omnibus, quæ ab eo præſumpta ſunt, & ob ea quæ in nos & ſanctiſſimam Eccleſiam facta ſunt, atq; fiunt, pro conſueta fiducia fiducialiter age, ſecúdùm quod ſacerdotio competit: propriamq; faciens communem cauſam, & ſanctarum eccleſiarum diſciplinam, ſimul decernere damnationé aduerſùs eum regulariter factã, & per propria ſcripta dignare, confortari autem & pijſſimi & Chriſto deditiſſimi noſtri Imperatoris fidé. Cauſa enim eget ſolummodò veſtro ſolatio atq; defenſione, qua debeatis conſenſu proprio ad tranquillitatem & pacem cũcta perducere. Sic enim hæreſis quæ ſurrexit, & turbæ quæ propter eum factæ ſunt, facilimè deſtruentur, Deo cooperante per veſtras ſacratiſſimas literas. Remouebitur autem & concilium, quod fieri diuulgatur, quatenùs nequaquàm vbiquè ſanctiſſimæ turbentur eccleſię. * Omnium quę vobiſcum eſt, fraternitatem ego & qui mecum ſunt, ſalutamus. Incolumis in Domino, & orans pro nobis, doneris Eccleſiæ & nobis, religioſiſſime & ſanctiſſime pater.

*detegenté, *retexẽtem, — Epheſinum ſ. prophanũ. — *Omnem

EPISTOLA LEONIS PAPAE I. ad Fauſtum, Martianum & reliquos archimandritas Conſtantinopolitanos.

DIlectiſſimis filijs Fauſto & Martiano & reliquis archimandritis, Leo Epiſcopus. Cùm propter cauſam fidei, quam Eutyches perturbare tẽtauit, de latere meo mitterem, qui defenſioni veritatis aſſiſterét, cógruum credidi, vt etiàm ad veſtram dilectionem ſcripta dirigerem, quos certum habeo ità ſtudere pietati, vt blaſphemas & impias voces nullatenùs æquanimiter audire poſſitis, manente in cordibus veſtris Apoſtolica inſtitutione, qua dicitur: Si quis vobis euangelizauerit præter id quod accepiſtis, anathema ſit. Senſum autem prædicti Eutychetis, qui ſicut geſtorũ lectione cognouimus, meritò reprobatus eſt, etiàm nos deteſtandum eſſe decernimus, ità vt, ſi aſſertor inſipiens in ſua prauitate voluerit permanere, habeat cũ his cóſortium, quorum eſt ſecutus errorem. Meritò enim fiet extra Chriſti eccleſiam, qui in Chriſto humanam, id eſt, noſtrã, negat eſſe naturam. Sed ſi idem ſpiritu DEI miſerante correctus, impietatem ſui erroris agnouerit, & quæ catholici execrantur, plena ſatisfactione damnauerit: volumus ei miſericordiam non negari, vt Eccleſia Domini nullum ſentiat damnum: cùm & reſipiſcés poſſit recipi, & ſolus debeat error excludi. De ſacramẽto autem pietatis magnæ, in qua nobis per incarnationem verbi Dei iuſtificatio eſt & redemptio, quæ ſit noſtra ex patrum traditione ſententia, in literis quas ad fratrem meum Flauianum epiſcopum miſi, nunc ſufficiẽter (quantùm arbitror) explicatum eſt, vt per inſinuationem præſulis veſtri, quid ſecundùm euãgelium Domini Ieſu Chriſti in omnium fidelium cordibus fixum eſſe cupiamus, noſcatis. Datum Idibus Iunij, Aſterio & Protogene conſulibus.

Gal. 1.

EPISTOLA EIVSDEM, AD Imperatorem Theodoſium.

GLorioſiſſimo & clementiſſimo Theodoſio Auguſto, Leo epiſcopus. Quantùm rebus humanis conſulere prouidentia diuina dignetur &c. *Quære reliqua in epiſtolis Leonis Papæ, epiſtola 12.*

EPISTOLA EIVSDEM, AD Pulcheriam Auguſtam.

QVantùm ſibi fiduciæ de fide veſtrę clementiæ &c. *Quærantur reliqua in epiſtolis Leonis Papæ, epiſtola 17.*

EPISTOLA EIVSDEM, AD Epheſinam ſynodum ſecundam, in qua prouocat cõgregatos Epiſcopos Eutychetis blaſphemias condemnare. *Et hęc quidem epiſtola licèt ſit miſſa, eſt tamen occultata, propterea quòd non fuerit conceſſa publicari epiſcopis.*

LEo epiſcopus ſanctę ſynodo quæ apud Epheſum conuenit. Religioſa clementiſsimi principis fides, ſciẽs ad ſuam gloriam &c. *Quęrãtur reliqua in epiſtola Leonis papę 14.*

EPISTOLA EIVSDEM AD THEodoſium Auguſtum, qua rogat illum, ſpeciale concilium in Italia fieri, & in nullo alio loco, eò quòd contraria canonibus facta ſit ſynodus Epheſina, & in ea acta, iudicantur illegitima nec ritè facta.

Vide hæc pleniùs in epiſtola 23. Lcõis papę. GLorioſiſſimo & clementiſſimo Theodoſio Auguſto, Leo epiſcopus. Olìm & ab initio in cõcilijs celebratis tantam nos percepimus à beato Petro apoſtolorum principe fiduciam, vt authoritatẽ habeamus, ad veritatem pro noſtra pace defendendã, quatenùs nulli liceat, ſic eam munitam in aliquo commouere, dum repentè læſio remouetur. Igitur quia concilium epiſcoporum, quod propter Flauianum in Epheſina ciuitate fieri præcepiſtis, & ipſi fidei probatur obeſſe, & omnes eccleſias vulnerare, & hęc à nobis cõperta ſunt non incerto nuncio, ſed ab ipſis reuerendiſſimis epiſcopis, qui à nobis miſſi ſunt, & fideliſſimo rerũ quæ geſtæ ſunt, narratore Hilario diacono noſtro. Hæc autem ideò culpa proceſſit, eò quòd non pura conſcientia & recto iudicio ſecundùm conſuetudinem hi qui collecti ſunt, de fide & erratibus protulerunt. In ipſo autem iudicio non omnes qui conuenerant, interfuiſſe cognouimus. Nam alios relictos, alios didicimus
Dioſcori ſ. intromiſſos, qui pro ſupradicti ſacerdotis arbitrio, impijs ſubſcriptionibus captiuas manus déderent, quòd & nociturum ſtatui ſuo ſcirẽt, niſi imperata feciſſent: talemq́; ab ipſo prolatam eſſe ſententiã, vt in omnes per eam ſæuiretur eccleſias. Quod noſtri ab apoſtolica ſede directi, adeò impium & catholicę fidei contrarium videntes, nobis ſignificare
*principes noſcuntur. Vndè tranquilliſſimi * principũ, remouete (quæſumus) à veſtræ pietatis conſciẽtia periculum religionis & fidei, vt Chriſti euangelio vim non inferat humana præſumptio. Eccè ego Chriſtianiſſime & venerabilis Imperator, cum cõſacerdotibus meis implens erga reuerentiam clementiæ veſtræ ſynceri amoris officium, cupienſq́; vos per omnia placere Deo, cui pro vobis ab Eccleſia ſupplicatur, nè ante tribunal Domini, rei
*concilio de * conſilio iudicem̃ur, obſecramus coram vnius Deitatis inſeparabili Trinitate, (quæ tali facto læditur, cùm ipſa veſtri ſit cuſtos & author imperij) & corã ſanctis angelis Chriſti, vt omnia in eo ſtatu eſſe iubeatis, in quo fuerunt ante omne iudicium, donèc maior ex toto orbe ſacerdotum numerus congregetur. Nec alieno peccato patiamini vos grauari, quia (quod neceſsè eſt nos dicere) veremur, nè cuius religio diſſipatur, indignatio prouocetur. Præ oculis habete, & tota mentis acie reuerenter adſpicite beati Petri gloriam, & communes cum ipſo om̃ium apoſtolorum coronas, cunctorumq́; martyrum palmas, quibus alia non fuit cauſa patiendi, niſi confeſſio verę diuinitatis & verę humanitatis in Chriſto. Cui ſacramento quia impiè nunc à paucis imprudẽtibus obuiatur, om̃es partium noſtrarum eccleſiæ, omnes manſuetudini veſtræ cum gemitibus & lachrymis ſupplicant ſacerdotes, vt quia & noſtri fideliter reclamauerũt, & eiſdem libellum appellationis Flauianus epiſcopus dedit, generalẽ ſynodũ iubeatis intra Italiam celebrari, quæ omnes offenſiones ità aut repellat, aut mitiget, nè aliquid vltrà ſit vel in fide dubiũ, vel in charitate diuiſum, cõuenientibus vtiquè orientalium prouinciarum epiſcopis, quorũ ſi qui ſuperati minis atq; iniurijs, à veritatis tramite deuiârũt, ſalutaribus remedijs in integrum reuocentur: ipſiq́; quorum eſt cauſa durior, ſi cõſilijs melioribus acquieſcant, vt ab Eccleſiæ vnitate non excidant. Quàm autem poſt appellationem interpoſitã hoc neceſſariò poſtuletur, canonum Nicææ habitorum decreta teſtantur, quæ à totius mundi ſunt ſacerdotibus conſtituta. Fauete catholicis veſtro more parentumq́; veſtrorum, date defendendæ fidei libertatem. Cùm enim Eccleſię cauſas, tum regni veſtri agam⁹ & ſalutis, vt prouinciarum veſtrarum quieto iure potiamini: defendite contra hęreticos inconcuſſum eccleſię ſtatum, vt & veſtrũ Chriſti dextera defendatur imperium. Datũ tertio Idus Octobris, Aſterio & Protogene viris clariſſimis conſulibus, ęra qua ſuprà.

EPISTOLA EIVSDEM, AD THEodoſium Auguſtum, in qua culpat ſecundam Epheſinam ſynodum.

GLorioſiſſimo & clementiſſimo Theodoſio Auguſto, Leo epiſcop⁹, & ſancta ſynodus quę in vrbe Roma conuenit. Literis clementię veſtrę, quas dudùm ad beati Petri apoſtoli ſedem &c. *Quęrãtur reliqua in epiſtolis Leonis papæ, epiſtola 23.*

EPISTOLA EIVSDEM, ET SANcti concilij, quod Romę collectum erat, ad Pulcheriam Auguſtam.

GLorioſiſſimę & clementiſſimę filię Pulcherię Auguſtę, Leo epiſcopus, & ſanctum cõcilium Romę collectum. Si epiſtolę, quę pro fidei cauſa per noſtros clericos directę ſunt &c. *Quęrantur reliqua in epiſtolis Leonis papæ, epiſtola 24.*

EPISTOLA HILARII DIACONI Romani ad Pulcheriam Auguſtam.

Glo-

GLorioſiſſimę atq; piiſſimę Auguſtę, Hilarius diaconus. Studium mihi fuiſſe, poſt ſynodum aduenire Conſtantinopolim, dicere nō debeo: quoniam manifeſta neceſſitas erat, quæ me literas beatiſſimi papæ ad veſtram clementiam directas offerre compelleret, vt pariter & veſtræ pietati, ac inuictiſſimo & Chriſtianiſſimo principi officiū, quod debebam, venerationis exoluerem. Sed huic congruo meo propoſito illud impedimentum euenit, quod omnium bonorum inimicum eſt, & Chriſtianorū ingemiſcit affectus, hoc eſt, Alexandrinus epiſcopus, in damnatione virorum inculpabilium potētiſſimus. Nam poſteaquàm iniuſtę eius voluntati atq; ſententiæ communicare non potui, ad aliud cōcilium terroribus atq; inſidijs me euocare conatus eſt: quatenùs me (quod abſit) aut ſeductionibus faceret conſentire ad condemnandum ſanctiſſimum Flauianum epiſcopum, aut reſiſtentem teneret, vt mihi non eſſet licentia ad pietatem veſtram Conſtantinopolim percurrere, aut ad Romanā Eccleſiam remeare. Veruntamen cōfidens de auxilio Chriſti, quòd attinet ad damnationem reuerendiſſimi & ſanctiſſimi viri, innocentē me integrumq́ue ſeruaui, licèt nulla flagella, nulla tormenta me poſſent facere eius conſentire ſententiæ, ſed omnibus derelictis, exindè diſceſſi, per incognita & inuia loca Romam veniens, vt reuerendiſſimo Papę, omnium quæ in Epheſo geſta ſunt, idoneus nunciator exiſterem. Veſtra itaq; veneranda clementia cognoſcat, à præfato Papa cum omni Occidentali concilio reprobari omnia, quæ in Epheſo contra canones per tumultus & odia ſecularia à Dioſcoro Epiſcopo geſta ſunt, & nulla ratiōe hæc in his partibus ſuſcipi poſſe, quæ per potentiam prędicti, non ſinè læſione fidei & præiudicio ſanctiſſimi viri innoxijq́;, commiſſa ſunt. Quæ verò conſtanti ac forti authoritate pro fide à me nunciata ſunt, ſuperfluū credo narrare. Nam hęc ex literis beatiſſimi Papæ poteritis agnoſcere. Vndè domina ſplendidiſſima atq; clemētiſſima Auguſta, adoranda veſtra pietas in q̄bus libenter fecit initium, relinquere nō debet, ſed hæc zelo religioſo fidei, conſtanti voluntate ſeruare.

EPISTOLA GALLAE PLACIDIæ ad Pulcheriam Auguſtam, qua acta cōcilij Epheſini ſecundi deteſtantur, & petuntur annullari.

GAlla Placidia piiſſima ſemper Auguſta, Aelię Pulcherię piiſſimę ſemper Auguſtæ filiæ. Vt Romam frequentibus concurſionibus adæquè deſideramus inſpicere, cauſa nobis eſt amplectēdæ religionis, vt terminis ſanctorum noſtram exhiberemus pręſentiā, quos certum eſt, pro ſua virtute in cęleſtibus conſtitutos, neque inferiora deſpicere. Nos itaq; ſacrilegum eſſe credimus, ſi ſolennium ordinem denegemus. Cùm igitur beato apoſtolo Petro noſtrā præſentiam dediſſemus, illic multitudine ſacerdotū reuerendiſſimus Leo papa circundatus, pro dignitate ſui loci nos primus adijt, qui propter interpoſitam gemitūs ſui triſtitiam, deſiderium plenè ſuū verbis inſinuare non poterat. Vicit tamē cōſtantia ſapiētię ſacerdotis, vt lachrymas paululùm retineret, & cauſam violatæ fidei, tanquàm huius vindex, manifeſtò ſermone proferret. In quo ſermone cognouimus, noſtris temporibus catholicā fidem eſſe turbatam, quam à diuo patre noſtro Conſtantino noſtri generis parentes hactenùs ſeruauerunt. Secundùm voluntatem nanq; eiuſdem, prauum aliquid aduerſùs ſacerdotem Conſtantinopolitanum excitatum dicitur. Nos itaq; in Epheſino cōcilio, in quo nullus ordinem ſacerdotum cuſtodiuit, neq; menſuram, ſinè conſideratione diuinitatis omnia eſſe geſta cognouimus, quatenùs pręſumptio & iniuſtitia in quorundam damnationem vim obtinere dicatur, quę noſtris temporibus terribilia eſſe videntur. Debet itaq; fides propriè valere, ſanctiſſima atque venerabilis filia Auguſta. Igitur tua clementia ſecundùm catholicam fidem, quod ſemper nobiſcum fecit, & nunc ſimiliter conſpirare dignetur: vt quicquid in illo tumultuoſo miſerrimoq́; concilio conſtitutum eſt, omni virtute remoueat, vt omnibus integris permanētibus, ad Apoſtolicæ ſedis, in qua primus apoſtolorū beatus Petrus, q̄ etiàm claues regni cęleſtis ſuſcipiens, ſacerdotij principatum tenuit, epiſcopatûs cauſa mittatur. Debemus enim primatum in omnibus immortali cōuerſationi tribuere, quæ totum mundum proprię virtutis dominatione compleuit, & noſtro imperio orbem gubernādum ſeruandumq́; cōmiſit.

SACRAE LITERAE TAM à Domino noſtro Valētiniano, quàm à diuæ memoriæ Placidia, necnon & Eudoxia Auguſtis, ad Theodoſium diuæ memorię, vt iuberet in partibus Italię concilium celebrari, in qua quoquè Romani pontificis authoritas commendatur.

DOmino meo Theodoſio, glorioſiſſimo victori & triumphatori perpetuo Imperatori & patri, Valentinianus glorioſus victor ac triumphator ſemper Auguſtus & filius. Cùm adueniſſem in vrbem Romam ad diuinitatem placādam, ſequenti die ad baſilicam apoſtoli Petri proceſſi, & illic poſt venerabilem noctem diei apoſtoli, & à Romano epiſcopo & ab alijs cum eo ex diuerſis, p̄uincijs congregatis, rogatus ſum ſcribere veſtræ manſuetudini de fide, quę cum ſit cōſeruatrix omnium fidelium animarum, dicitur perturbata, quam nos à noſtris maiorib⁹ trāditam, debemus cum omni competenti deuotione defendere, & dignitatē proprię vene-

nerationis beato Apoſtolo Petro intemeratam & in noſtris temporibus cóſeruare: quatenùs beatiſſimus Romanæ ciuitatis epiſcopus, cui principatum ſacerdotij ſuper omes antiquitas contulit, locum habeat ac facultatem de fide & ſacerdotibus iudicare, Domine ſanctiſſime pater & venerabilis Imperator. Hac enim gratia ſecundùm ſolennitatem Conciliorum & Conſtantinopolitanus Epiſcopus eum per libellos appellauit, propter cótentionem, quæ orta eſt de fide. Huic itaque poſtulanti, & coniuranti ſalutem noſtram communem, annuere nó negaui, quatenùs ad tuam manſuetudinem meam petitionem ingererem, vt prædictus ſacerdos congregatis ex omni orbe etiàm reliquis ſacerdotibus, intra Italiam, omni præiudicio ſubmoto, à principio omnem cauſam quæ vertitur, ſolicita probatione cognoſcens, ſententiam ferat, quam fides & ratio veræ diuinitatis expoſtulat. Non debet enim noſtris temporibus cótra religionem turbarum petulantia præualere, dum incommota fides hactenùs fuerit cóſeruata. Ad perfectiorem verò agnitionem veſtræ dignitatis, direximus etiàm geſta, per quæ & deſideria & exclamationes omnium pietas veſtra cognoſcat.

EPISTOLA GALLAE PLACIdiæ Auguſtæ ad Theodoſium Imperatorem filium illius, data in fauorem Romani pontificis, & Flauiani Conſtantinopolitani.

Domino victori Theodoſio triumphatori, ſemper Auguſto filio, Galla Placidia pijſſima & perpetua Auguſta mater. Dum in ipſo ingreſſu ciuitatis antiquæ hanc curam habuiſſemus, vt cultum beato Petro apoſtolo redderemus, in ipſo adorando altari martyris reuerédiſſimus Leo Epiſcopus paululùm ſe poſt orationem retinens, propter catholicam fidem apud nos defleuit, ipſum ſimiliter ſummum apoſtolorum, qué nupèr adiéramus, teſtem obijciens, epiſcoporum multitudine circunſeptus, quos ex innumerabilibus ciuitatibus Italiæ, pro principatu proprij loci ſeu dignitate collegit: & verbis permiſcens lachrymas, ad communionem ſui fletûs, noſtros quoquè gemitus ꝓuocauit. Non modicum detrimentum eſt ex his quæ geſta ſunt, vt fides quæ tantis temporibus regulariter cuſtodita eſt à ſacratiſſimo patre noſtro Conſtantino, qui primus imperio ſplenduit Chriſtianus, perturbata ſit ad arbitriũ vniꝰ hominis, qui in ſynodo Epheſinæ ciuitatis, odium & contentiones potiùs exercuiſſe narratur, militũ præſentia & metu impetens Cóſtátinopolitanę ciuitatis epiſcopum Flauianum, eò quòd libellum ad Apoſtolicam ſedem miſerit & ad omnes epiſcopos harum partium, per eos qui directi fuerunt in concilio à reuerendiſſimo epiſcopo Romæ, qui ſecundùm diffinitiones Niceni concilij conſueti ſunt intereſſe, domine ſacratiſſime fili venerabilis Imperator. Hac itaq; gratia, tua máſuetudo tantis turbis reſiſtens, veritatem immaculatam fidei catholicæ religionis ſeruari præcipiat, vt ſecúdùm formam & diffinitionem Apoſtolicæ Sedis, quam & nos tanquàm præcellentem ſimiliter veneramur, in ſtatu ſacerdotij illæſo manente per omnia Flauiano, ad cócilij & Apoſtolicæ Sedis iudicium tranſmittatur, in qua primus ille, qui cæleſtes claues dignꝰ fuit accipere, principatum epiſcopatûs ordinauit, quandò ſcilicet decet nos huic maximè ciuitati, quę domina omnium eſt ciuitatum tuarum, in omnibus reuerentiã conſeruare. Diligentiùs autem etiàm in hoc prouidete, nè quod priſcis temporibus noſtra generatio cuſtodiuit, ſub nobis imminui videatur, & per præſens exemplum ſchiſmata generétur inter epiſcopos ac ſanctas eccleſias.

EPISTOLA LICINIAE EVDOxiæ Auguſtæ ad Theodoſium, de Eccleſiæ catholicæ turbatione, ac Flauiani Conſtantinopolitani depoſitione.

Domino Theodoſio inclyto ſemper Auguſto & patri, Licinia Eudoxia piiſſima & perpetua Auguſta. Omnibus notum eſt, tuam manſuetudinem curam atque ſolicitudinem habere Chriſtianorum & catholicæ fidei intantùm, vt iuberetis ad iniuriam eius nihil omninò faciendum. Cùm igitur feliciter Romam fuiſſemus ingreſſi, & in liminibus baſilicæ ſanctiſſimi Petri veniſſemus, Leo beatiſſimꝰ Romanæ ciuitatis epiſcopus, etiàm cum alijs plurimis epiſcopis poſtulationem nobis obtulit, dicens omne dogma religionis per Orientem fuiſſe turbatum, & accidiſſe, quatenùs tota Chriſtianorum fides ad confuſionem omnem perduceretur. Nam Flauianum Conſtantinopolitanæ eccleſiæ epiſcopum, propter inimicitias Alexandrini epiſcopi ingemiſcebat expulſum, & hoc cum alijs epiſcopis poſtulauit, proteſtans & ipſorum venerabilium locorum cultum, & manſuetudinis noſtræ ſalutem, quatenùs ad tuam clementiam ex hac cauſa eas literas deſtinarem, domine ſanctiſſime pater & adorabilis Imperator. Salutans igitur iuſta poſco, quatenùs his literis curam veſtra tranquillitas præbere dignetur: & quę malè geſta ſunt, emendari præcipiat, donèc omnibus quæ etiàm diffinita ſunt, reuocatis ex integro, cauſa fidei & Chriſtianæ religionis, quæ mota eſt, in partibus Italiæ congregato concilio, perquiratur. Scriptũ eſt enim, hinc omnem cótentionem motam, quatenùs Flauianus Epiſcopus ex eccleſiaſticis rebus potuiſſet auferri.

EPISTOLA THEODOSII Imperatoris ad Valentinianum Imperatorem: *in qua, licèt iniuſtè atque indebitè, commendantur & Epheſina ſynodus ſecunda prophana, & Flauiani archiepiſcopi Cóſtantinopolitani depoſitio.*

DOmino meo Valentiniano Auguſto Theodoſius. Et Romam perueniſſe tuam manſuetudinem, & petitionem oblatam à Leone reuerendiſſimo patriarcha, in ipſo principio literarum ex tua maieſtate ſignificatum eſt. Et de tua quidem incolumi in Romanam vrbem reuerſione gratias com petentes diuinæ maieſtati reddimus, domine ſanctiſſime fili & venerabilis Imperator. De his autem quæ dixit memoratus reuerendiſſimus vir, indicatum eſt ad eundem latiùs atq; pleniùs, (ſicut arbitrati ſumus) & cognouit nos in nulla parte à paterna religione & Maiorum traditione reſiliiſſe. Nihil aliud volumus, quàm ſacramenta paterna per ſucceſſionem nobis tradita, inuiolabiliter cuſtodire. Propter hác igitur cauſam, quoniã quoſdam cognouimus ſanctiſſimas eccleſias nocibili nouitate turbare, ſynodum decreuimus Epheſi fieri. In præſentia quippe reuerendiſſimorum epiſcoporum, cum multa libertate & integra veritate, & indigni ſacerdotio remoti ſunt, & qui iudicati ſunt eſſe digni, ſuſcepti ſunt. Nihil igitur ab his contrarium regulæ fidei aut iuſtitiæ factum eſſe cognouimus. Omnis igitur contentio ſacro iudicio examinata eſt. Flauianus autem qui reus inuentus eſt læſibilis nouitatis, debitum recepit. Et hoc remoto, omnis pax & omnis concordia regnat in eccleſijs, & nihil aliud quàm veritas viget.

EPISTOLA EIVSDEM AD Gallam Placidiam Auguſtam, *eadem ſcribens vel tractans, quæ & prior.*

DOminæ meæ Placidiæ venerabili Auguſtæ Theodoſius. Ex literis tuæ manſuetudinis noſtra cognouit ſerenitas, quid reuerendiſſimus patriarcha Leo à tua ſerenitate popoſcerit. His itaq; literis ĩdicamus, quoniam de his quæ dicta à reuerendiſſimo epiſcopo, pleniùs atque apertiùs ſæpiùs ſcriptum eſt: ex quibus ſinè dubitatione manifeſtum eſt, nihil nos præter paternam fidem aut dogmata diuina vel diffinitiones reuerendiſſimorum epiſcoporum, qui tam ſub diuæ memoriæ Conſtantino in Nicea ciuitate, quàm dudùm noſtro præcepto in Epheſo congregati ſunt, definiſſe, aut decreuiſſe, aut intellexiſſe: ſed hoc ſolùm in Epheſo conſtitui iuſſimus, vt omnes qui nocibili læſióe eccleſias ſanctas turbauerunt, dignè remouerentur. Hæc ſunt, quæ nó ad refragationem, ſed ad concordiam & purum vinculum adorandæ religionis à reuerendiſſimis presbyteris ſunt decreta. Flauianus autẽ princeps contentionis huius, ſacra ſententia ab eccleſiaſticis rebus expulſus eſt. Hæc igitur ſciens tua manſuetudo, domina ſacratiſſima mater & venerabilis Auguſta, nihil nos aliquãdò cótrarium à tradita fide ſentire (ſicut à quibuſdam dicitur) ſuſpicemini, aut cogitetis.

EPISTOLA EIVSDEM AD Eudoxiam Auguſtam. *Eiuſdem tenoris eſt, cuius duæ priores.*

DOminæ meæ Eudoxiæ venerabili Auguſtæ Theodoſius. Semper equidem tui deſiderij literis delectamur, ac tota animæ ſuauitate complectimur, & omnibus tuis petitionibus conſueuimus gratanter annuere, domina ſacratiſſima filia venerabilis Auguſta: ſed de p̃ſenti cauſa, hoc eſt, de Flauiano qui fuit epiſcopus, quæ in hac cauſa ſubſequuta ſint, reuerendiſſimo archiepiſcopo Leoni perfectè noſtra mãſuetudo ſignificauit. Tuæ verò dulcedini hoc ſolùm approbauim⁹ intimandũ, quia memoratus Flauianus ſacro iudicio ab eccleſiaſticis rebus ablatus eſt, quatenùs totius dubietatis contentio à ſacris remoueretur eccleſijs, & nihil vlteriùs poſt hæc definire poſſibile eſt, cùm iam iſta ſemèl deciſa ſint.

EPISTOLA LEONIS PAPAE & Romani concilij, ad clericos, & honorabiles, & om̃em populum Conſtantinopolitanum.

LEo epiſcopus & ſancta ſynodus, quæ in vrbe Roma conuenit, clero, honoratis, & plebi conſiſtenti apud Cóſtantinopolim dilectiſſimis filijs, in Domino ſalutem. In notitiam noſtram &c. *Quærantur reliqua in epiſtolis Leonis papæ, epiſtola vigeſimaprima.*

EPISTOLA EIVSDEM ET Romani cócilij ad archimandritas Cóſtantinopolitanos.

LEo epiſcopus & ſancta ſynodus, quæ in Romana ciuitate collecta eſt, Fauſto, Martino, Petro, Magno & Eliæ, presbyteris & archimandritis monaſteriorũ Conſtantinopolitanorum, dilectiſſimis filijs in Domino ſalutem. Quamuìs ea quæ ad Conſtantinopolitanam eccleſiam &c. *Quærantur reliqua in epiſtolis Leonis Papæ, epiſtola* 26.

EPISTOLA VALENTINIANI ET Martiani ad archiepiſcopũ Romæ Leonem, & eſt inuitatoria pro Chalcedonenſis concilij celebratione ad bonum fidei & pacis.

VIctores Valentinianus & Martianus, glorioſi triumphatores ſemper Auguſti, Leoni reuerendiſſimo archiepiſcopo glorioſæ ciuitatis Romæ. Ad hoc maximũ imperium venimus Dei prouidentia & electione ſenatús excellentiſſimi, cunctæq; militiæ.

Christianorum, cui

Vndè pro reuerenda & catholica religione *Chriſtianæ fidei, cuius auxilijs virtutem noſtræ potentiæ confidimus gubernari, tuam ſanctitatem principatum in epiſcopatu diuinæ fidei poſſidentem, ſacris literis in principio iuſtum credimus alloquendam, inuitantes atque rogantes, vt pro firmitate & ſtatu noſtri imperij, æternā diuinitatē tua ſanctitas deprecetur, vt & tale propoſitū atq; deſideriū habeamus, quatenus omī impio errore ſublato per celebrādam ſynodum te authore, maxima pax circa omnes epiſcopos fidei catholicę fiat, ab omī ſcelere pura & intemerata cōſiſtens. Actum Conſtantinopoli, cōſulatu domini Valētiniani perpetui Auguſti.

EPISTOLA PIISSIMI IMPERATORIS Martiani ad archiepiſcopū Romæ Leonem, qua excitat illum, vt deliberet de concilio futuro, & de conuenienti loco.

LEoni reuerendiſſimo epiſcopo eccleſię glorioſiſſimæ ciuitatis Romæ, Martianus. De ſtudio & oratione noſtra, ſanctitas tua nō dubitat: quoniam veram Chriſtianorum religionem & Apoſtolicam fidem firmam volumus permanere, & ab omni populo pia mente ſeruari. Deniquè ſolicitudinem noſtræ potentiæ, ex recta religione & propiciatione ſaluatoris noſtri conſiſtere, nō ambigimus. Quapropter reuerendiſſimos viros, quos ad noſtram pietatem ſanctitas tua direxit, libenter & ſicut decebat, animo grato ſuſcepimus. Supereſt, vt ſi placuerit tuæ beatitudini in has partes aduenire, & ſynodum celebrare, hoc facere religionis affectu dignetur: noſtris vtiquè deſiderijs veſtra ſanctitas ſatisfaciet, & ſacræ religioni quæ vtilia ſunt, decernet. Si verò hoc onoroſum eſt, vt tu ad has partes aduenias: hoc ipſum nobis proprijs literis tua ſanctitas manifeſtet, quatenùs in omnem Orientem & in ipſam Thraciam & Illyricum ſacræ noſtræ literæ dirigātur, vt ad quēdam diffinitum locum, vbi nobis placuerit, omnes ſanctiſſimi epiſcopi debeant conuenire, & quę Chriſtianorum religioni atque catholicæ fidei proſint, ſicut ſanctitas tua ſecundùm eccleſiaſticas regulas diffiniuerit, ſua diſpoſitione declarent.

¶ Miſſæ ſunt etiàm diuinæ ſyllabæ à diuæ memoriæ Pulcheria ad eundem virum ſanctiſſimum, nunciantes Deo amiciſſimum archiepiſcopum Conſtātinopolitanum Anatolium, omni errore ſepoſito, epiſtolę nupèr miſſæ ad ſanctæ memoriæ Flauianum, abſq; vlla mora ſubſcripſiſſe, & ſuſtinere iam, vt q̄dam ſynodus fieret in partibus Oriētis: corpus verò eiuſdem ſanctæ memoriæ Flauiani, Conſtantinopolim fuiſſe perductum, vt in baſilica apoſtolorum ſepeliretur. Epiſcopi etiàm, qui vnanimes erant ſanctæ memoriæ Flauiano, & ad exilium fuerant deſtinati, & hos reuocandos fore, vt ad recipiendas eccleſias ſuas, ſynodi ſententiam ſuſtinerent.

EPISTOLA PVLCHERIAE AVguſtæ, ad ſanctiſſimum archiepiſcopum Romę Leonem, qua Anatolij epiſcopi probitas commendatur, & admonet fieri concilium maturum ac catholicum: & ſepultura corporis ſancti epiſcopi Flauiani, condecens facta ſignificatur.

LEoni reuerendiſſimo epiſcopo eccleſiæ glorioſæ ciuitatis Romæ, Pulcheria Augusta. Literas tuæ beatitudinis cum omni decenti omnem epiſcopum veneratione ſuſcepim⁹, per quas tuam fidem puram & talē cognouim⁹, qualis debet cum ſanctitate ſacro p̄beri templo. Ego verò ſimiliter àc meus dominus tranquilliſſimus Imperator meus coniunx, in eadem ſemper & manſimus & manemus, omnem prauitatem atque pollutionem & maleficium declinantes. Sanctiſſimus igitur glorioſæ Conſtantinopolis epiſcopus Anatolius, in eadem fide permanſit atque religione, & tuarum literarū Apoſtolicam confeſſionem complectitur, illo errore ſublato, qui ab aliquibus nunc ortus eſt, ſicut ex ei⁹ quoquè literis clariùs tua ſanctitas agnoſcere poterit. Et epiſtolæ ſimiliter catholicæ fidei, quam ad ſanctæ memoriæ Flauianum epiſcopum tua beatitudo direxit, ſinè aliqua dilatione ſubſcripſit. Et propterè à tua reuerentia quocunque modo *proſpexerit, ſignificare dignetur, vt omēs etiàm totius Oriētis epiſcopi, Thraciæ atque Illyrici (ſicut etiàm noſtro domino pijſſimo Imperatori meo coniugi placuit) in vnam ciuitatem velociter ab Orientalibus partibus valeant conuenire, & illic facto concilio, & de catholica confeſſione, & de his epiſcopis qui ante hoc ſegregati ſunt, ſicut fidès & Chriſtiana pietas exigit, te authore decernāt. Super hæc autem ſciat tua ſanctitas, quoniam præcepto noſtri domini & tranquilliſſimi principis mei coniugis, in glorioſa ciuitate Conſtātinopoli ſanctæ memoriæ epiſcopi Flauiani corpus allatum eſt, & in baſilica apoſtolorum, in qua conſueuerunt pręceſſores epiſcopi ſepeliri, competenter eſt poſitum. Et hos ſimiliter epiſcopos, qui propter eandem cauſam, quoniam cum ſanctiſſimo Flauiano ad concordiam fidei catholicæ concurrerāt, exilio deportati ſunt, reuerti debere, robore pragmatici ſui præcepit, quatenùs per approbationem ſynodi atque ſententiam omium epiſcoporum conuenientium, epiſcopatum & eccleſias proprias recipere decernantur.

*perſpexerit

SACRAE LITERAE MISSAE à Valētiniano & Martiano vbiquè ad religioſos epiſcopos, quatenùs omnes in Niceam conuenirent.

IMperatores Cęſares Valētinianus & Martian⁹, victores & triumphatores maximi, ſemper Auguſti, ad omnes vbiquè reuerendiſſimos

diſſimos epiſcopos. Omnia ad veram fidem & Chriſtianam orthodoxam religionem tendentia, præponéda alijs rebus exiſtimamus. Deo enim propicio exiſtente, & noſtrum imperium & communes cauſas meliores fore confidimus. Quia igitur dubitationes quædam circa orthodoxá fidem motæ ſunt, ſicut indicant & literæ ſanctiſſimi archiepiſcopi feliciſſimæ Romæ Leonis, placuit nobis, ꝓpriè, ſanctum cócilium fieri in Nicea Bithyniæ ciuitate: quatenùs cunctis concordantibus, veritate examinata, & vacante omnium ſtudio, quo quidá iam abuſi, religioné turbauerunt orthodoxam, vera ac ſaluberrima fides ſic omni mundo manifeſtetur, vt decæterò omnis quæſtio & dubitatio auferatur. Vndè tua ſanctitas cum quantis approbauerit reuerédiſſimis epiſcopis ſub ſuo ſacerdotio conſtitutis ſanctarum eccleſiarum, expertas habentibus diuinas ſcripturas, & in ſciétia & doctrina orthodoxæ & veræ fidei præ cunctis eminentibus, ad memoratam Nicenam ciuitatem proximis calédis Septembribus aduenire feſtinet. Quiſquis enim generalem & omni mundo vtilem futuram ſynodum refutauerit, peccet equidé & circa diuinitatem ipſam, & pietatem noſtram offendat. Agnoſcat autem & tua ſanctitas, quoniá noſtra pietas aderit in ipſo cócilio, niſi quædam publicæ & ineuitabiles curæ nos in expeditione fecerint occupari.

SIMILITER ALIAE SACRAE literæ eorundem pijſſimorú Imperatorum ad Anatolium epiſcopú Cóſtantinopolitanú.

VIctores Valentinian⁹ & Martianus inclyti triúphatores, Imperatores ſemper Auguſti, Anatolio epiſcopo Conſtantinopolitano. Oíbus negocijs diuinæ res prępponendę ſunt. Deo eñ omnipotéte ꝓpicio, Remp. & cóſeruandá & meliorandá eſſe cófidim⁹. Quia igiẽ dubitatióes ꝗdam í orthodoxa religióe noſtra videnẽ eſſe cómiſſę, ſicut etiàm epiſtolæ viri reuerédiſſimi epiſcopi almę vrbis Romę Leonis teſtanẽ, id ſpecialiter clementiæ noſtræ placuit, vt venerabilis Synod⁹ in Nicena ciuitate ꝓuincię Bithynię celebreẽ, quatenùs conuenientib⁹ animis & omni veritate diſcuſſa, ceſſantib⁹ etiá ſtudijs, quib⁹ antehàc vſi quidá, ſacroſanctá orthodoxá religioné cóturbáſſe noſcunẽ, vera fides noſtra cúcto ſeculo manifeſtiùs innoteſcat, vt deincèps nulla poſſit eſſe dubitatio vel diſcordia. Qua de re ſanctitas tua cũ quibus placuerit reuerédiſſimis epiſcopis, quos de eccleſijs ſub ſui ſacerdotij cura cóſtitutis idoneos & inſtructos orthodoxæ religionis eſſe ꝓbauerit, ad prædictá Niceá ciuitaté intra dié kalédarum Septébriú ire deproperet. Sciat aũt religio tua etiàm ſerenitaté noſtrá venerabili ſynodo interfuturá, niſi fortè publicæ neceſſitates in expeditióibus detinuerint. Diuinitas te ſeruet ꝑ multos annos ſancte ac venerabilis pater. Data x. Calédas Iunij, Conſtantinopoli, cóſulatu dñi Martiani ꝑpetui Auguſti primo, & ꝗ fuerit núciatus.

SACRAE LITERAE EMISSAE ad ſynodum in Nicea à Valentiniano & Martiano imperatoribus.

STudij noſtri eſt, cógruenter decerni ea, quæ ſanctæ & orthodoxę religionis exiſtunt, quatenùs oḿis anbiguitas perimatur, & decés pax ſanctiſſimis & catholicis reddatur eccleſijs. Hoc eñ oḿibus rebus ꝓmonédum exiſtimamus. Quia igitur voluimus intereſſe ſancto cócilio, *etinét verò nos publicæ & neceſſariæ vtilitates in expeditione: dignetur veſtra religio non arbitrari graue, noſtræ tráquillitatis abſentiá ſuſtinere: ſed orare, quatenùs ea quę inter man⁹ habem⁹, Deo auxiliante benè diſponétes, illuc venire poſſimus, vt noſtra pietate pręſente decernãtur, quę omnem diſcordiam quęſtionemq; ſubmoueant, & confirment veram & venerandá orthodoxorum fidem. *Nicena ſynodus tépore Leonis papæ.*

SACRAE LITERAE MISSAE A pijſſima & Chriſtianiſſima Auguſta Pulcheria ad cóſularem Bithyniæ Strategum, vt curam haberet circa diſciplina ſynodi perhibendá, anteꝗ placuiſſet de Nicea ad Chalcedoné mutari conciliú.

INtentio noſtræ tranquillitatis eſt, ante ciuiles cauſas, ſanctas Chriſti eccleſias, eiſq; dicatos, in pace conſiſtere, & orthodoxam fidem, quam cótinere iudicamus imperium, imperturbatam & immotam ab oḿi hominum genere cuſtodiri. Vndè dudùm praua quadam emergente diſcordia, multam curá habuim⁹, vt vndiquè multitudo ſanctorum epiſcoporú ſimul congregareẽ in Nicea, quatenùs vniuerſorum concordia, omnis turba de medio tollereẽ, & in futuro firma & immobilis fides venerabilis ꝓualeret. Quia ergò ſecundùm noſtram ſanctionem reuerendiſſimi ꝗdem epiſcopi vniuerſi cóuenerunt, *ſuſtinentes poteſtatis noſtræ ꝓſentiam, quę non poſt multùm Deo cooperante aderit: ꝗdam autem, ſicut agnouimus, cùm ſint ſoliti conturbare & confundere Deo placitá diſciplinam, ſuperuenientes in Nicea clerici ac monachi atque laici, tumultus facere tentát, contendentes abſque his quæ nobis placuerunt: neceſſariè has pias literas ad tuam dileximus claritaté, quatenùs cum omni virtute eos, ſi præter noſtrá euocationé aut permiſſionem ſuorú epiſcoporú ibidèm cómorantur, clericos, ſiue intra hunc ordiné conſtitutos, ſiue alicui eorú à proprijs epiſcopis ſunt remoti, vel monachos atq; laicos, quos nulla ratio ad concilium vocat, omnimodò debeas de ciuitate & ipſis locis expellere, vt cú omni diſciplina confidente ſancta ſynodo, ſinè aliqua commotione atque contentione, quæ à Domino Chriſto reuelata fuerint, com- *expectátes

communiter ab omnibus confirmétur. Scito enim, quia ſi quis decætero inuentus fuerit tumultuoſus ibidèm commorari, aut ante præſentiam noſtrę tranquillitatis, aut certè poſt præſentiam, non fortuitum ſibi imminere periculum.

SACRAE LITERAE MISSAE ſancto concilio, quod in Nicea ſecundò concurrerat, vt deberet Chalcedoné migrare.

VIctores Valentinianus & Martianus glorioſi ac triũphatores maximi ſemper Auguſti, Deo amabili ſynodo. *Feſtinãtes ad ſanctum venire cõcilium, retinuit nos cauſa publicarum & nimis neceſſariarum rerum. Cognouim⁹ autem ex his quę à veſtra ſanctitate ſcripta ſunt, quoniam plurimi veſtrûm propter corporis infirmitatem aliasq́; diuerſas cauſas laborant. Vndè licèt plurimarum publicarum cauſarum nobis ſit hìc remorandi neceſſitas, tamen præponendam omnibus curam ſanctæ & orthodoxæ fidei iudicamus. A reuerendiſſimo nanque Leone archiepiſcopo feliciſſimæ vrbis Romæ, reuerendi epiſcopi & presbyteri venerunt, & popoſcerunt à noſtra tranquillitate, quatenùs omnimodò nos adeſſe debeamus ſancto concilio, affirmantes, quoniam non paterentur illi, abſente noſtra pietate, venire. Secundùm petitionem verò veſtræ ſanctitatis, nos ipſi valdè quærentes velociter ſanctiſſimum veſtrum cõcilium celebrari, feſtinamus ad vos citiùs aduenire. Vndè ſi perſpicit veſtra religio, in Chalcedonenſium ciuitatem venire dignemini: illic enim prçcurremus, licèt hìc nos publicæ cauſæ retineant: quoniam quæ proſint veræ & orthodoxæ fidei, & paci & diſciplinæ ſanctarum catholicarum eccleſiarum, omnibus arbitramur eſſe præponenda, nec dubitamus quin etiàm veſtræ ſanctitati hoc placebit. Nè etiàm anguſtia ciuitatis ampliùs vos faciat laborare, & abſente noſtra trãquillitate, ſanctum concilium longiùs protrahatur: orare ergò dignemini pro noſtro Imperio, quatenùs & hoſtes ſubditi nobis efficiãtur, & pax in vniuerſo orbe firmetur, & Romanæ res ſecurè conſiſtant, quod etiàm nunc vos facere iudicamus. DEVS vos cuſtodiat per multos annos ſanctiſſimi.

*Cùm feſtinaremus ad

EXEMPLAR SIMILITER IMPERialium literarum, quæ Niceam miſſæ ſunt ſancto concilio, dum adhuc piiſſim⁹ Imperator in Thracia reſideret, vt deberet indilatè Chalcedonem migrare.

IMperatores Valẽtinianus & Martian⁹ victores ſemper Auguſti, ſancto concilio quod Niceæ per Dei voluntatem noſtra ſanctione collectum eſt. Dudùm quidem & per alias diuinas noſtras literas indicauimus veſtrę religioni, quatenùs in Chalcedonẽſium ciuitatem veniretis, vt ea quæ de ſancta & orthodoxa fide à ſanctis patribus noſtris ſunt diffinita, confirmaretis, nè diutiùs orthodoxorum multitudo diuerſis modis errãdo ſeduceretur, ſed vt omnes dominum noſtrum & ſaluatorem Chriſtum (ſicut congruit, & ſicut ſanctiſſimi patres noſtri decreuerunt) confiteantur. Nos enim propter feruentiſſimum fidei zelum, publicarum rerum neceſſarias vtilitates in præſenti diſtulimus, multùm deſiderantes ea, quę orthodoxæ & veræ ſunt fidei, tranquillitatis noſtræ præſentia confirmari. Nam ea quæ in Illyrico contigerunt, & ad veſtras aures perueniſſe confidimus, quæ licèt Dei volũtate competenti vindicta contigerunt, tamen publicarum rerum vtilitas exigebat ad Illyricum noſtræ tranquillitatis profectionem. Sed quoniam (ſicut prædictum eſt) nihil orthodoxæ fidei, & vt hæc roboretur, præponendum eſſe iudicamus, propterea huic quidem expeditioni interim ſuperſedemus. Et nunc propriè veſtram venerationem per has noſtras ſacratiſſimas literas adhortamur, quatenùs ſinè vlla dilatione accedatis Chalcedonenſium ciuitatem: quoniam Attico diacono regiæ ciuitatis ſanctiſſimæ & catholicæ eccleſiæ referente noſtræ tranquillitati, cognouimus veſtram ſanctitatem formidare, nè fortè Eutychetis ſectatores, aut alter aliquis, ſeditiones aut tumultus aliquos præparare pertentent. Qua gratia ſignificamus vobis, vt prędictam cauſam nullatenùs formidantes, adueniatis in Chalcedonenſium ciuitatem. Speramus enim de Dei clementia, quia præter aliquam turbam atque tumultum, omnibus ſecundùm orthodoxam & veram fidem iuſtè & Deo placitè cõſtitutis, vnuſquiſque veſtrûm ad propria ſub celeritate reuertetur. Feſtinate itaque aduenire, & nullam dilationem negocio facere, nè per veſtram ſegnitiem dilationem habeat inuentio veritatis. Nobis enim ſtudium eſt, Diuinitate propicia, proſperum finem accipiente cauſa, velociter iterùm ad expeditionem feliciſſimã remeare. Deus vos cuſtodiat ꝑ multos annos, ſanctiſſimi & Deo amantiſſimi patres. Datum decimo calẽdas Octobris, Heracleæ.

Finis eorum, quæ ante Chalcedonenſe concilium geſta ſunt.

SYN-

SYNODVS CHALCEDONENSIS SEXCENTORVM TRIGINTA EPISCOPORVM,

habita contra omnes hæreſes, maximè contra Eutychem & Dioſcorum, Valentiniano ſeptiès & Auieno viris clariſſimis conſulibus, æra 488.

SYNODI CHALCEDONENSIS Actio prima.

IN NOMINE domini noſtri Ieſu Chriſti, conſulatu pijſſimi & amatoris Chriſti Imperatoris Flauij Martiani perpetuò Auguſti, & qui fuerit nunciatus, ſub die octauo Idus Octobris, indictiõe quarta, in Chalcedoneñ ciuitate metropoli prouinciæ Bithyniæ, facta eſt ſynodus ex decreto pijſſimorum & fideliſſimorum Imperatorum Valentiniani & Martiani, cõgregatis in eccleſia ſanctæ ac triumphatricis martyris Euphemiæ glorioſiſſimis iudicibus, id eſt, magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro militum & excõſule ordinario ac patricio Anatolio, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo præfecto ſacrorum prætoriorũ Palladio, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſimo præfecto vrbis Taciano, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro ſacrorum officiorum Vincomalo, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſimo exmagiſtro Martiali, & magnificentiſſimo comite deuotiſſimorum domeſticorum Sporatio, & magnificentiſſimo comite* ſacrorũ priuatorũ Genethlio. Appoſitis etiàm exglorioſo & ampliſſimo ſenatu, id eſt, magnificentiſſimo & glorioſiſſimo expræfecto ꝑtorij ſexiès, & excõſule ordinario ac patricio Florẽtio, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſimo excõſule ordinario & patricio Senatore, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo exmagiſtro officiorũ, & excõſule ordinario ac patricio Nonio, & magnificẽtiſſimo. & glorioſiſſimo expræfecto & excõſule ordinario ac patricio Protogene, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſimo exprę̨fecto Zoilo, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſimo exꝑfecto vrbis Theodoro, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſimo expræfecto vrbis Apollonio, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſimo exprępoſito ſacri cubiculi Romano, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſimo expræfecto Illyrici Theodoro, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo exprę̨fecto pretoriorũ Cõſtantino, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſimo exprępoſito ſacri cubiculi Artaxerxe, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo expræfecto Illyrici Eulogio. Cõueniẽte etiàm ſancto & vniuerſali concilio, ſecundùm ſacrã pręceptionẽ in Chalcedonẽſi vrbe cõgregato, i. Paſchaſino & Lucentio reuerendiſſimis epiſcopis, & Bonifacio religioſiſſimo presbytero, tenentibus locum ſanctiſſimi & reuerendiſſimi archiepiſcopi almæ vrbis Romæ Leonis: & Anatolio reaerendiſſimo epiſcopo inclytę vrbis Cõſtantinopolitanę nouæ Romæ, & Dioſcoro reuerendiſſimo epiſcopo magnæ Alexandrinæ ciuitatis, & reliquis ſanctiſſimis & religioſiſſimis epiſcopis, id eſt, Maximo Antiochię Syrię, Iuuenali Hieroſolymę, Quintillo Heracleę Macedonię, agẽte vices Anaſtaſij epiſcopi Theſſalonicẽſis, Thalaſſio Cæſareæ Cappadociæ, Stephano Epheſi, Luciano Byzię, & agẽte vices Cyriaci epiſcopi Heracleæ Thraciæ, Euſebio Ancyræ Galatiæ, Diogene Cyzici, Eleutherio Chalcedonę, Petro Corinthi, Baſilio Seleuciæ metropolis Iſauriæ prouinciæ, Florẽtio Sardeorũ Lydiæ metropolis, Amphilochio Sidenæ ciuitatis metropolis Pamphyliæ prouincię, Eunomio Nicomedię metropolitanæ ciuitatis, Theodoro Tarſeñ ciuitatis metropolis Ciliciæ prouincię, Euſebio & Cõſtantio presbytero, agẽtibus vicem Anaſtaſij epiſcopi Niceę, Iuliano ciuitatis Coẽnſis, & ipſo agẽte vicem ſedis Apoſtolicæ priſcæ vrbis Romæ Leõis, Meletio ciuitatis Lariſſenæ ſanctæ eccleſiæ, & agente vicem Domni epiſcopi Apameæ metropolis Syriæ ſecundæ, Cyro Anazarbi ciuitatis metropolis Ciliciæ ſecundæ, Conſtantino Boſtrenæ ciuitatis metropolis Arabiæ, *Photio Tyri ciuitatis metropolis Phœnices maritimę, Theodoro Damaſcenę ciuitatis metropolis, Stephano Hierapolis ciuit. primæ Syriæ, *Nomio Edeſſæ ciuitatis primæ Syriæ, Simeone Almedenæ ciuitatis metropolis Meſopotamię, Epiphãio epiſcopo & agẽte vices Olympij epiſcopi Conſtantiæ *Meſopotamiæ, Ioanne Sebaſtiæ ciuitatis metropolis primę Armeniæ, Seleuco Amaſię ciuitatis metropolitanę, Conſtantino Melitenę ciuitatis metropolis Armenię, Patricio Tyanæ ciuitatis metropolis Cappadociæ ſecundæ, Petro Gangræ ciuitatis metropolis Galatiæ ſecundæ, Ioanne *Chryſopolis, Apragmonio Tij ciuitatis, agente vices Calogeri Epiſcopi ciuitatis metropolis Claudiopolis Ponticæ Honoriadis, Atarbio Trapezuntis ciuitatis, agente vices Theoctiſti epiſcopi Peſſinuntis ciuitatis metropolis Ponti Galatiæ ſecundæ, Romano Myreñ ciuitatis metropolis Lyciæ prouinciæ, Critoniano Aphrodiſiadis ciuitatis metropolis Cariæ, Nunechio Laodiceę ciuitatis metropolis Phrygię Pacatianę Trimitarię, Marmiano Synnadæ ciuitatis metropolis Phrygię Pacatiãæ, Oneſiphoro Iconij ciuitatis metropolis Lycaoniæ, Pergamio Antiochiæ ciuit. metropolis Pilidiæ

*rerum priuatarum

*Nonno

*ciuitatis metropolis inſulæ Cypri, Ioanne

*Cyropolis

Piſidiæ Phrygiæ ſalutariæ ꝓuinciæ, Epipha-
nio Pergæ ciuitatis metropolis Pamphyliæ
prouinciæ, Iordano Abilæ Syriæ, Attico Ni-
copolis ciuitatis metropolis veteris Epiri,
*Cortynę Martyrio * Gortynæ ciuitatis Cretæ inſulæ,
Luca Dyrrhachij ciuitatis metropolis nouæ
Epiri, Francione Philippopolis ciuitatis me-
tropolis Thraciæ prouinciæ, Conſtantino
Demetriadis Theſſaliæ, agente vices Vigilá-
tij epiſcopi Lariſſæ ciuitatis Theſſalię, Seba-
*Berœæ ſtiano *Beroeę ciuitatis, Baſilio Traianopo-
*Berrhœę lis ſanctæ eccleſię ciuitatis metropolis Rho-
dopæ prouinciæ, Tryphone Chij inſulæ ci-
uitatis, agente vices Ioannis epiſcopi metro-
*Berrhœę polis inſulę Rhodi, Theoctiſto*Berrhoę ci-
uitatis Syrię, Euſebio Dorylei ciui. Phrygię
Salutariæ prouinciæ, Gerontio Seleuciæ ci-
uitatis Syrię, Saba Paltos ciuitatis primæ Sy-
riæ, Euſebio presbytero, agente vices Maca-
rij epiſcopi Laodiceę ciuitatis Syriæ, Olym-
pio Aratopolis Phœnicię ꝓuincię, Peto Ga-
balæ ciuitatis Syriæ, Sophronio Conſtantiæ
ciuitatis, Patricio Neocæſareæ ciuitatis Au-
guſtæ Euphrateſiæ prouinciæ, Mara Anaſar-
thæ ciuitatis, Romulo Chalcidis ciuitatis,
Euſtathio Beryti ciuitatis Phœnices mariti-
mæ, Leontio Aſcalonæ ciuitatis Palæſtinæ,
Aniano Capitoliadis ciuitatis, Zebenno Pel-
læ ciuitatis, Ioanne Tiberiadis ciuitatis, An-
tiocho Archelaidis ciuitatis Palæſtinæ, Be-
*Ailæ ryllo * Alalæ ciuitatis, Areta Eluſæ ciuitatis
*Sigor Palæſtinæ ſecũdæ, Muſonio*Zoaræ Palæſti-
*Segor næ ſecundæ, Rufino Bybli ciuitatis Phœni-
*Sigartæ ces maritimæ, Pancratio Libyadis ciuitatis,
Zoſimo Minoidis ciuitatis, Polychrõio An-
tipatridis ciuitatis, Ioanne Gadaræ ciuitatis
Palæſtinæ ſecundæ, Paulo Anthedonis ciui-
tatis, Photio Lyddæ ciuitatis, Heraclio Azo-
ti ciuitatis, Glycone Cæſareenſi per Zoſimũ
*Marciano Minoideñ, *Martiano Gerrhæ ciuitatis, Ste-
phano Iamniæ ciuitatis Palæſtinæ, Epicteto
Diocletianopolis ciuitatis, Romano Eudo-
xiupolis, id eſt, Selymbriæ ciuitatis Thraciæ
prouinciæ, Theodoro Claudiupolis ciuita-
tis Iſauriæ prouinciæ, Iuliano Calendiritis
ciuitatis Iſauriæ, * Tyranno Germanicopo-
lis ciuitatis Iſauriæ, Ioanne Diocæſareę ciui-
tatis, Acacio Antiochię ciuitatis, Aeliano Se-
lenuntis ciuitatis, Epiphanio Ceſtriæ ciuita-
tis, Gaio Aeggorum ciuitatis, Ammonio Io-
tapæ ciuitatis, Megalo Philadelphiæ ciuita-
tis, Marco Arethuſę ciuitatis Syrię ſecundę,
Timotheo Balaneorũ ciuitatis Syrię ſecũdę,
*Seleuco- Euſebio * Seleucobeli ciuitatis, Eutychiano
uallæ Epiphaniæ ciuitatis Syriæ ſecundæ, Paulo
*Mariamnę *Mariammæ ciuitatis Syriæ ſecundæ, Lam-
*Mariánię padio Rhaphaneorum ciuitatis Syriæ ſecun
dæ, Alexãdro Sebaſtæ ciuitatis ſanctæ eccle-
ſiæ Tarſi Ciliciæ, Philippo Adanæ ciuitatis,
Hypatio Zephyrij ciuitatis, Theodoro Au-
guſtę ciuitatis, Chryſippo Malli ciuitatis, Iu-
liano*Rhoſi ciuitatis, Polychronio Epipha-
niæ ciúitatis Ciliciæ ſecundæ, Ioanne Flaui-

adis ciuitatis Ciliciæ, Indimo * Hirinupolis *Irenopolis
ciuitatis Ciliciæ ſecundæ, Proclo Adranæ ci- *Hermupolis
uitatis, Sophronio chorepiſcopo, agente vi-
ces Baſſiani*Mopſieſtiæ ciuitatis, Leoman- *Mopſueſtię
dito Antiochiæ Ciliciæ vel Iſauriæ, Eulogio
Philadelphiæ ciuitatis metropolis Arabiæ
prouinciæ, Theodoſio Cauothæi ciuitatis,
Hormiſda Philippopolis Arabiæ, Damiano
Sidonis ciuitatis, Theodoro Tripolis ciuita-
tis Phœniciæ primæ ꝓuinciæ, Olympio Pa-
neadis ciuitatis, Paulo Ptolemaidis ciuitatis,
Paulo Aradi ciuitatis, Thoma Porphyrionis
ciuitatis, Porphyrio Botrorũ ciuitatis, Pho-
ſphoro Orthoſiadis ciuitatis Syriæ, Ioſeph
Heliopolis ciuitatis Phœnices Libani, Por-
phyrio Archidiacono agẽte vices Vranij epi
ſcopi Emiſæ ciuitat. Phœnices Libani, Mara
Vrimorũ ciuitatis, Valerio Laodiceę ciuitat.
Phœnices, Thoma Euromę ciuitatis Phœni-
ces, Rufino Samoſatæ ciuitatis, Ioanne Ger-
maniciæ ciuitatis, *Euphrate Idis ciuitat. Ti- *Eupho
motheo*Dolichis inſulę ciuit. Euoltio Zeu- * Dolyches
gmatis ciuit. Athanaſio Pari inſulę ciuitatis,
Zebẽno Martyropolis ciuitatis, Ioãne Car-
thæ ciuitatis, Abraamio | Caſtricircenſis, Io- for.* Caſtri corneliẽſ
anne Sarracenorum gentis, Noe * Cephaca- for.*Cepha
ſtelli * Inſulæ, Hieraco Aſinæ ciuitatis, Sabi- lenię,
no Deli inſulæ ciuitatis, Apollonio Taneæ
ciuitatis, Irone*Teniſſæ ciuitatis, Athanaſio *Thenæ
Buſiridis ciuitatis Tripolis Aegypti prouin- *Teniæ
ciæ, Paſmeio Pralai ciuitatis, Iſidoro Sethro-
iorum ciuitatis, Theophilo Cleopatridis (q̃
& Arſinoe) ciuitatis, Theodulo Ticelię Pen-
tapolis ciuitatis, Ianuario Leontos ciuitatis,
Ioanne Pſelchis ciuitatis, Auxonio Sebenni-
tæ ciuitatis, Eulogio Athribis ciuitatis, Eſaia
* Herinupolis minoris ciuitatis, Neſtorio *Hermopolis
Phanagoriæ ciuitatis, Theophilo Erythræ
ciuitatis, Macario Cabaſſenæ ciuitatis, Cal-
linico Apameę Bithyniæ ciuitatis, Leucadio
*Thinnienſis inſulæ ciuitatis, Ioanne Pole- *Priuſæ ciuitatis,
monij ciuitatis, Gratidiano Ceraſſuntis ci-
uitatis, Iuliano*Tabię ciuitatis, Meliphthõ- for.*Tablis
go Iuliopolis ciuitatis, Hypericio Aſponen-
ſis ciuitatis, Acacio*Cinos ciuitatis, Euphra *Cynnæ
ſio Laganiæ ciuitatis, Cecropio Sebaſtopo-
lis ciuitatis, Ioanne Nicopolis ciuitatis Ar-
meniæ primę, Attico Zelorum ciuitatis, Do-
rotheo presbytero, tenente locum Anatolij
epiſcopi Satalorum ciuitatis, Daniele Mace-
donopolis, Antiocho Sinopæ ciuitatis, He-
raclio Comanorum ciuitatis, Euchario dia-
cono tenente locum Paralij epiſcopi Andra-
pæ ciuitatis Helleſponti, Damiano Callini-
copolis, Paulo presbytero agente vices Vra-
nij epiſcopi Himerorum ciuitatis, Olympio
Pruſiadenſi, Adelphio chorepiſcopo agente
vices Adoli epiſcopi Arabiſſi ciuitatis, Mar-
tiano Stephanorum, Euphronio presbyte-
ro agente vices Domni epiſcopi Cocuſi ci-
uitatis, *Marciano Iluæ, Otreio presbytero
agente vices Ioannis epiſcopi Arcæ ciuitatis,
Muſonio * Brimenæ, Theodoſio Nazianzi *Belminæ
ciuitatis

ciuitatis Cappadociç ſecundç, Ariſtomacho
Colonæ ciuitatis Cappadociæ ſecūdæ pro-
uinciæ, Rheno Iunopolis ciuitatis, Theodo-
ro Heracleæ ciuitatis Ponti prouinciæ, Epi-
phanio presbytero agēte vices Aetherici epi
ſcopi Pōpeiopolis ciuitatis, Philotimo pre-
sbytero agēte vices Themiſtij epiſcopi Ama
ſtridis ciuitatis Pōti prouinciç, Eulogio pre-
sbytero, agente vices Genethlij Cratiæ ciui-
tatis, Pelagio presbytero agente vices Theo-
phili epiſcopi Adrianupolis ciuitatis, Helpi-
dio Thermenſis manſionis, Aquila Eudo-
xiadis ciuitatis, Chryſippo presbytero agen
te vices Cyriaci epiſcopi Trogmadorum ci-
*Oreſteñ uitatis ſanctæ eccleſiæ Dei, Lōgino*Orchi-
ſti ciuitatis, Docimaſio Maroneæ ciuitatis
Rhodopæ Thraciæ ſanctæ eccleſiæ Dei, Se-
reno Maximianopolis ciuitatis Rhodopæ,
Aetherico Smyrnæ ciuitatis Aſiæ, Euſebio
*Aegeæ Clazomenæ ciuitatis, Cyriaco *Egaræ ciui-
*Antimoeñ tatis Aſiæ, Mama *Amnitenſis ciuitatis, Le-
*Itonaneñ ontio Magneſiæ Mæandri ciuitatis, Quinto
Phociēſis ciuitatis, Proclo Argiſſæ ciuitatis,
Thoma Alalcomēæ ciuitatis, Olympio The
oduſiopolis ciuitatis, Philippo Nouæ aulæ
vel Theodoſiupolis ciuitatis, Rufino Brul-
lenæ ciuitatis, Marcellino Metropolis ciuita
*Eleæ tis, Eſaia*Elaitanæ ciuitatis, Paulino Theo-
doſiupolis Aſiæ prouinciæ, Iuliano Hypepç
ciuitatis, Heſperio Pitanæ ciuitatis, Proterio
Myrrhenæ ciuitatis Aſiæ prouinciæ, Baſili-
*Paleſcepſis co*Palæaſpolis ciuitatis, Meonio Nyſç ciui-
tatis Aſiæ prouinciæ, Petro Dardani ciuita-
tis Helleſponti prouinciæ, Thalaſſio Parij
*Anderæ ciuitatis Helleſponti prouinciæ, Dauid*An
drianæ ciuitatis Helleſponti, Eulalio Pioniç
ciuitatis Helleſpōti prouinciæ, Pionio Tro-
adæ ciuitatis Helleſpōti prouinciæ, Stepha-
no Prymneſiç ciuitatis Helleſponti prouin-
ciæ, Theoſebio Ilij Helleſponti prouinciæ,
Hermia Abydi ciuitatis ſanctæ eccleſiæ Dei
Helleſponti, Daniele Lampſaci ciuitatis, Pa-
tricio Adrianuterorum ſanctæ eccleſiæ Dei
Helleſponti prouinciæ, Menecrate Caryſ-
ſorū ciuitatis Lydiæ prouinciæ, Paulo Tlo-
ſorum ciuitatis, Coſſinio Hierocæſareæ ci-
uitatis Lydiæ, agente vices Andreæ epiſcopi
Sectoriorum Lydiç prouinciæ, Helia Blean-
dri ciuitatis, Polycarpo Cabalæ ciuitatis Ly-
diæ ꝓuinciæ, Patricio Creſſeñ ciuitatis, Pau-
lo Tripolis ciuit. Lydiæ ꝓuinciæ, Amachio
Septoriorū ciuit. Lydiæ prouinciæ, Leucio
Apollinis fani vel tēpli ciuit. Gemello Stra-
*Chalnidæ Lyciæ prouinciæ tonicæ ciuit. Alchimede *Silādi ciuit. Lydiæ
prouinciæ, Dionyſio Attaliæ ciuit. *Lydiæ,
*Lyciæ Nicolao Aciaſſenæ ciuit. agēte vices Stepha-
ni epiſcopi Lymiræ ciuit. Lyciæ, Zenodoto
Telmeſſenæ ciuit. & Eniandos ciuit. ac Iōniç
ſanctæ eccleſiæ Dei, Frontone Phaſelidis ci-
for.*Lyrneſi uit. Philippo*Liburnç ciuit. Natriniano Pō-
peiopolis Ciliciæ, Māpreto Titiopolis Cili-
*Cyropolis ciæ ſecundæ vel Iſauriæ, Ioanne *Chryſopo-
lis Arabiæ, Theodoro Antiphelli ciuit. Leō-

tio Araxi ciuitatis Lyciæ, Antipatro Cauni
ciuitatis Lyciæ, Andrea*Dędalorū ciuitatis, *Ccœorum
Romano Buboneorū ciuitatis, Nicea Mega-
ræ ciuit. Helladis ꝓuinciç, Athanaſio Opun
tenæ ciuit. Achaiæ & Helladis, Dōnino Pla-
teç ciuitatis Helladis prouinc. Oneſimo Ar-
gorū ciuitatis Helladis, Marco *Euriæ ciui- *Euiæ
tatis, Peregrino Phœnicæ ciuitatis Helladis,
Eutychio Adrianopolis ciuitatis veteris Epi
ri, Claudio Anchiaxi veteris Epiri ciuitatis,
Soterico Corcyrç ciuitatis veteris Epiri, Di-
onyſio Antiochiç ciuitatis Cariæ Piſidiæ ꝓ-
uinciæ, Ioanne Alnidenæ ciuitatis Cariæ ꝓ-
uinciç, Flacillo Aſſi ciuitatis, Papia*Erezorū *Ereſſorum
ciuitatis, Dionyſio Heracleæ ciuitatis Lyn-
ceſtidum, Menādro*Heracleç ciuitatis*La- *Salmacis Cariæ,
tmos, Eupythio Stratonicç ciuitatis*Cariæ,
(*forte * Macedoniæ, aliâs tamen in vno loco huius cōcilij additur, Lydiæ,*) Ioāne Amyzonis ciuita-
tis Cariæ, Tynchanio Apolloniadis ciuita-
tis Cariæ, Theodoreto Alabandorum ciui-
tatis Cariæ, Ioanne*Cnidi ciuitatis Cariæ, * Gnidi
Daniele Cadi ciuitatis eccleſiæ ſanctæ Dei,
Iuliano presbytero agente vices Calendio-
nis epiſcopi ciuitatis Halycarnaſſi, Macario
Enos Thraciç, Paulo Ariſtij ciuitatis, Eulalio
Silbij ciuitatis, Charitone Dionyſiopolis ci-
uitatis, Ioanne Trapezopolis ciuitatis, Gen-
nadio *Acmoniorum ciuitatis Phrygiæ Pa-
catianæ ꝓuinciæ, Thoma Theodoſiopolis
ciuitatis Phrygiæ Pacatianæ prouinc. Gēna-
dio Moſinnorū ciuitatis, Euandro Diocliæ
ciuitatis, Gerontio Baſilianupolis ciuitatis,
Alphio Myndi ciuitatis Cariç, Theoctiſto
presbytero agente vices Diogenis Epiſcopi
Orthoſiç ciuitatis Cariç, Theoctiſto presby
tero agēte vices Diogenis epiſcopi Orthoſiç
ciuitatis Cariç, Theoctiſto presbytero agēte
vices Zotici epiſcopi Arpaſæ ciuitatis: Miro
Euladræ ciuitatis, Luciano * Ipſenſis ciui- *Iſpeñ
tatis Phrygiæ, Philippo Lyſiadis ciuitatis,
Epiphanio Midañ ciuitatis, Abertio Hiera-
polis ciuitatis Phrygiç, Cyriaco Eucarpiç ci
uitatis, Euſtochio Docimei ciuitatis Phry-
giæ, Aquila Androſiorum ciuitatis, Baſilio
Nacoliæ ciuitatis, Strategio Polydororū ci-
uitatis Phrygiæ, Neoptolemo Corneñ ciui-
tatis, Paulo Derbæ ciuitatis Phrygiæ, Plutar-
cho*Lyſtris ciuitatis, Ruſo Hydæ ciuitatis, *Lyſtræ
Eugenio Cannorū ciuitatis, *Tyranno Ho-
monadorum ciuitatis, Acholio Larandæ ci-
uitatis, Eutropio Adadæ ciuitatis, Paulo Phi
lomelij ciuitatis, Paulino Apameæ ciuitatis
Piſidiç prouinciç, Theotecno Tyri ciuitatis,
Eorticio Nicopolis metropolis ciuitatis Pi-
ſidiç prouinciæ, Cyro Syniandi ciuitatis, Li-
banio *Parij ciuitatis, Alexandro Seleuciæ *Parilycaoniæ
ciuitatis Piſidiæ, Olympio Sozopolis Hemi
montis ciuitatis Piſidiæ prouinciæ, Fonteia-
no Sagalaſſi ciuitatis, Baſſona Neapolis ciui-
tatis, * Adilo chorepiſcopo tenente locum
Meſſalini epiſcopi Laodiceæ ciuitatis, Florē-
tio Adrianopolis ciuitatis, †Muſonio Lyme- *Maiano
rorum

rorū ciuitatis, Euelpiſto chorepiſcopo, agē-
te vices Florētij epiſcopi ciuitatis Inſulæ Te-
*Lycorum, nedi emporij Helleſponti & *Lydorū, Sote-
re Theodoſianæ ciuitatis, agente vices Heli-
odori epiſcopi Amathuntis ciuitatis, & pro
Echio epiſcopo Arſinoæ ciuitatis, Epaphro-
dito Tamaſſij ciuitatis epiſcopo, agēte vices
& Didymi epiſcopi Lapethos ciuitatis, Dio-
nyſio diacono agente vices Photini epiſco-
pi Chrytrorum ciuitatis, Ioanne Meſſenæ ci-
uitatis prouinciæ Achaię & Helladis, Ophe-
limo Tegeæ ciuitatis Helladis, Irenæo Nau-
pacti ciuitatis Helladis, Cyrillo Subriti ciui-
tatis, Gennadio Gnoſi ciuitatis, Demetrio
Lappæ ciuitatis, Euphrate Eleuthernæ ciui-
tatis Cretæ prouinciæ, agente vices & Pauli
*Chameræ episcopi *Cantari ciuitatis, Zozonte Philip-
*Candæ pi ciuitatis Macedoniæ, Euſebio Topiris ci-
uitatis Macedoniæ primæ prouinciæ, Maxi-
Derres mino Serres ciuitatis primę Macedonię ꝓ-
*Scyros uinciæ, Nicolao Stoborum ciuitatis Mace-
doniæ ſecūdę prouincię, Dardanio *Bargalę
*Bargylæ ciuitatis, Ioāne Parthenopolis ciuitatis Ma-
cedoniæ primæ prouincię, Honorato Thaſ-
ſos ciuitatis inſulæ Helladis prouincię, The-
*Ariaſſi ophilo *Orei ciuitatis, Neone ciuitatis Pſyl-
*Lyſimiæ lij, Diodoto *Lyſimachiorum ciuitatis, Ma-
*Iſſundis ra Cordiluſorū ciuitatis, Marcellino * Iſidis
*Cocheno-rum ciuitatis, Eugenio *Cotenorū ciuitatis, Ma-
cedonio Magidis ciuitatis, Eudoxio Eten-
norū ciuitatis, Marcellino Cariſſorū, Obri-
mo Coraceſij ciuitatis, Petro Echineorū ci-
uitatis, Euſtathio gētis Saracenorū, Aurelio
Adrumetino, Ruſtico Aphro, trecentis ſan-
ctiſſimis & reuerēndiſſimis epiſcopis. Eccè
aduenientibus om̄ibus ante cancellos ſancti
altaris, cū magnificētiſſimo & eximio ſena-
tu, aduenientе etiàm pijſſimo Imperatore
Martiano in ſupradicta ſanctiſſima baſilica,
pręſente etiàm zelo diuino & calore fidei ac-
cenſa pijſſima & fideliſſima regina Auguſta
Pulcheria, ſanctam ſynodum allocutus eſt
hęc:

Oratio Martiani Imperatoris.

Cùm primùm p electionē in regnū de ſe-
creto Dei ꝓuecti ſumus, inter tātas publicas
vtilitates nullū magìs nos conſtrinxit nego-
ciū, q̄ rectam & veram fidem Chriſtianorū,
quæ ſancta & veneranda conſiſtit, indubita-
tam om̄ibus declarare. Manifeſtū eſt enim,
quòd ex auaritia vel vano ſtudio hi, qui pręce-
dētibus tēporibus diuerſa ſapuerūt, & do-
cuerunt populū, prout eis placuit, nó prout
conuenit, neq; quod veritas aut doctrina pa-
trum exquirit, multi ad errorē ſeducti ſunt.
Vndè, vt ſanctam ſynodum ad iſtam ferre ꝑ-
fectionem properemus, laborem vobis arbi-
trati ſumus imponere, vt omni errore caligi-
nis deterſo, ſecundùm quod ipſa diuinitas
hominibus ſe fieri manifeſtam eſſe voluit, vt
patrum demonſtrauit doctrina, ſic fides no-
ſtra, quæ pura & ſancta conſiſtit in omnium
ingrediens animas, proprię veritatis effulge-
at luce. Decætерò audeat nemo de natiuita-
te Domini & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti
aliud diſputare, præter quod Apoſtolicū ꝓ-
œmium CCC.XVIII. ſanctorum patrū con-
ſonās huic doctrinæ, tradidiſſe noſcitur, ſic-
ut ſanctiſſimi papæ Leonis, qui Apoſtolicū
gubernat thronum, ad ſanctæ memoriæ Fla-
uianum regiæ vrbis Conſtantinopolitanæ
quondàm epiſcopum, reſtantur literæ. Nos
enim ad confirmandam fidem, non ad oſten-
dendam virtutē, exemplo Imperatoris Con-
ſtantini adeſſe ſynodo excogitauimus, nè in
poſterum multitudo populi inſtitutionibus
prauis attracta, inueniatur diſſentiēs. Facilè
enim ſimplicitas quorundam commentis,
ceu locuti ſumus, vſque nunc deluſa eſt: quo-
niam manifeſtæ diuerſorū prauis doctrinis
diſcordiæ & hæreſes oſtenſæ ſunt.

Nobis autem omne ſtudium adhibendum
eſt, vt populum propter veram ſanctamq́ue
doctrinam idipſum ſentientem, vni rectæ ap-
plicare Eccleſiæ: & ideò veram fidem catho-
licamq́ue etiàm exponere ſecūdùm patrum
doctrinam, concordantibus animis veſtris,
veſtra properet reuerentia, vt qualiter in Ni-
cena ſynodo vſq; in hoc * tempore, abſciſſo *tempus
errore, vera fides eſt hominibus cognita: ſic
& nunc per hanc ſanctam ſynodum depoſi-
ta nebula, quæ in eis paucis annis (vt ſuperi-
ùs diximus) ex prauitate & auaritia quorun-
dam viſa eſt exoriri, ſemper ſeruētur quę ſta-
tuta ſunt. Erit quidem diuinæ prouidentiæ,
quod piè fieri volumus, in ſecula hoc con-
ſeruare firmiſſimè. Et poſt regis hæc ver-
ba, omnes epiſcopi clamauerunt: Martiano
nouo Conſtantino, multi anni Regi, multi
anni Reginæ, Orthodoxis multi anni, Mar-
tiani amatoris Chriſti regnum in ſecula per-
maneat, digni orthodoxæ fidei amatoris
Chriſti, Sit à nobis ꝓcùl inuidia. Et poſt hæc
reſidentibus magnificētiſſimis & glorioſiſ-
ſimis iudicibus, & ampliſſimo ſenatu in me-
dio ante cancellos ſanctiſſimi altaris, & ex læ-
ua quidem parte ſedentibus ſanctiſſimis &
reuerendiſſimis epiſcopis, & vicarijs DEO
amiciſſimis ſanctiſſimi & reuerendiſſimi Le-
onis antiſtitis priſcæ vrbis Romæ, & Anato-
lio religioſiſſimo archiepiſcopo Conſtan-
tinopolitanæ regiæ ciuitatis, & Maximo re-
ligioſiſſimo epiſcopo Antiochiæ, & Thalaſ-
ſio religioſiſſimo epiſcopo Cæſareæ Cap-
padociæ, & Stephano religioſiſſimo epi-
ſcopo Epheſi, & cæteris religioſiſſimis epi-
ſcopis Orientis & Ponti, & Aſianæ & Thra-
ciæ regionum, exceptis Palæſtinis. Ex de-
xtera verò parte ſimiliter conſidentibus, Di-
oſcoro religioſiſſimo archiepiſcopo Ale-
xandriæ, & Iuuenali religioſiſſimo epiſco-
po Hieroſolymorum, & Quintillo religio-
ſiſſimo epiſcopo Heracleæ primæ Macedo-
niæ, & agente vices Anaſtaſij religioſiſſi-
mi epiſcopi Theſſalonicenſis, & Petro re-
ligioſiſſimo epiſcopo Corinthi, & reliquis
Aegyptiacæ diœceſis & Illyrici, inſupèr eti-
àm

àm & Palæſtinis religioſiſſimis epiſcopis, antepoſitis in medio ſacroſanctis & venerabilibus euãgelijs: Paſchaſinus verò reuerẽdiſſimus epiſcopus & vicarius ſedis Apoſtolicæ, cùm in medio vnà cum his viris reuerendiſſimis collegis ſuis ſtetiſſet, dixit: Beatiſſimi atque apoſtolici viri papæ vrbis Romæ, quæ eſt caput omnium eccleſiarum, pręcepta habemus præ manibus, quibus præcipere dignatus eſt eius apoſtolatus, vt Dioſcor⁹ Alexandrinorum archiepiſcopus non ſedeat in concilio, ſed audiendus intromittatur. *Hoc nos obſeruare neceſsè eſt. Si ergò pcipit veſtra magnificẽtia, aut ille egrediatur, aut nos eximus. Quibus in Græco interpretatis per Beronicianum virum deuotiſſimum & ſecretarium ſacri conſiſtorij, glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Quid enim ſpecialiter ingeritur Dioſcoro reuerendiſſimo epiſcopo? Paſchaſinus verò reuerẽdiſſimus epiſcop⁹ & vicarius ſedis Apoſtolicæ, dixit: Cùm intromiſſus fuerit, neceſsè eſt vt illi obijciatur. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Vt iam interfati ſumus, cauſa quæ obijcitur, ſpecialiter manifeſtetur. Lucentius reuerendiſſimus epiſcopus & vicari⁹ ſedis Apoſtolicæ, dixit: Iudicij ſui neceſsè eſt eum dare rationem, quia cùm perſonam iudicandi non haberet, præſumpſit, & ſynodum auſus eſt facere ſinè authoritate ſedis Apoſtolicę, quod nũquàm licuit, nunquàm factum eſt. Paſchaſinus verò reuerendus Epiſcopus & vicarius ſedis Apoſtolicæ, dixit: Nos contra præcepta beatiſſimi atque apoſtolici Papæ gubernatoris ſedis Apoſtolicæ, venire non poſſumus, nec contra eccleſiaſticas regulas, vel contra patrum inſtituta. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Conuenit, vos ſpecialiter, quid errauerit, exponere. Lucentius vir venerandus epiſcopus & vicarius ſedis Apoſtolicæ, dixit: Non patimur tantam iniuriam nec vobis fieri, nec nobis, vt iſte ſedeat, qui iudicandus aduenit. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Si iudicis obtines perſonam, non vt accuſator debes proſequi. Et Dioſcoro religioſiſſimo epiſcopo Alexandriæ, ſecundùm iuſſionem glorioſiſſimorum iudicum & ampliſſimi ſenatùs, reſidente in medio, & reſidẽtibus Romanis & reuerendiſſimis epiſcopis in proprijs locis, & tacentibus, Euſebius religioſiſſimus epiſcopus Dorylei ciuitatis, tranſiens in mediũ, dixit: Per ſalutem vos dominorũ vniuerſi mundi, iubete preces meas legi, ſicut placuit piiſſimo imperatori. Læſus ſum à Dioſcoro. Læſa eſt fides. Occiſus eſt Flauianus ſanctus epiſcopus. Lachrymis impleor, ſimul mecũ iniuſtè ab eo damnatus eſt. Iubete preces meas perlegi. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſim⁹ ſenatus dixerunt: Preces legantur. Et reſidẽte in medio eorum, iuſſione omnium, Euſebio reuerendiſſimo epiſcopo, Beronicianus vir deuotus, à ſecretis ſacri conſiſtorij, accipiens pteces ab eo, recitauit.

Vide Euagriũ hiſtoriæ eccleſiaſticæ lib. 1.

*Quod

Per ſanctam Trinitatem vos adiuro, quæ cuſtos eſt principum, quamq; colitis, & in qua baptizati eſtis, & cuius inuocatione ſaluamini, iubete preces meas relegi. Clementiſſimi iudices, per ſalutem vos adiuro imperatorum. Flauianus iniquè occiſus eſt. Clementiſſimi iudices, miſeremini & adeſtote fidei, q̃ violata eſt à Dioſcoro.

Quæ paruis characteribus adijciũtur, ex Acumicẽſiũ codice græco deſumpta ſunt.

EPISTOLA EVSEBII EPISCOpi Dorylei, ad Imperatores Valentinianum & Martianum.

AMatorib⁹ Chriſti religioſiſſimis & piiſſimis Imperatoribus noſtris Flauijs Valentiniano & Martiano perpetuis Auguſtis, ab Euſebio humilimo epiſcopo Dorylei, faciente verba pro ſe & pro orthodoxa fide, & ſanctæ memoriæ quondàm Flauiano epiſcopo Conſtantinopolitanæ ciuitatis.

Intentio & propoſitum eſt clementiæ veſtrę, vniuerſis quidem ſibi ſubditis prouidere, & manum porrigere omnibus iniuſtè oppreſſis, præcipuè tamen fungentibus ſacerdotio: in hoc diuinitati placentes, à qua vobis imperare & dominari ſub hoc ſole donatum eſt. Ergò quoniam multa & dira & contra omnem conſequentiam, fides (quæ in Chriſto eſt) & nos ſumus perpeſſi à reuerendiſſimo Dioſcoro epiſcopo Alexandriæ magnę ciuitatis, adimus veſtram pietatem, ſupplicantes iuſtitiam promereri. Cauſa autẽ in his eſt: In nupèr facto concilio in Epheſiorum metropoli, quod vtile fuit non fieri, vt non malis & perturbatiõibus vniuerſum mundum repleſſet, ſuauis iſte iſte Dioſcor⁹, pro nihilo ponens iuſtitiæ rationem & DEI timorem, ſimilis conſtitutus & conſentaneus Eutychi vaniloquo & hæretico, occultus autem multis, ſicut poſteà ſeipſum manifeſtauit, inueniens tempus ex facta à me aduersùs Eutychem eius ſimilem accuſatione, & ſententia in eum à ſanctæ memoriæ Flauiano epiſcopo prolata, multitudinem ſeditioſorum populorum congregans, & potentiam ſibi pecunijs acquirens, piam religionem catholicorum (quantùm ad ipſum pertinet) violauit, & perfidiam Eutychis monachi, quæ olim à ſanctis patribus reprobata eſt, confirmauit. Quoniam igitur non modica ſunt, quæ ab ipſo vſurpata ſunt aduersùs CHRISTI fidem, & aduersùs nos, prouoluti precamur veſtram clementiam, vt præcipiatis reuerendiſſimum epiſcopum Dioſcorum reſpondere de his, quæ à nobis ei ingeruntur, relectis ſinè dubio in hoc concilio monimentis, ab eo contra nos geſtis, per quæ poſſumus oſtendere, eum & alienum eſſe à catholica fide, & impietate repletam hæreſim roborantem, & iniuſtè nos damnantem, & grauia in nobis operatum, ſacrum & venerabile veſtrum mandatum dirigentes ſanctæ & vniuerſali ſyno-

do religioſiſſimorum epiſcoporũ, quó poſſit inter nos & præſatum Dioſcorum audire & perferre ad ſcientiam veſtrę pietatis omia quæ geruntur, ad quod placuerit veſtræ clementiæ: quod conſecuti, inceſſanter offeramus DEO preces pro veſtro ęterno imperio *ſacratiſſimi Imperatores. (*diuiniſſimi) Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerũt: Soluantur quæ ingeruntur. Dioſcorus reuerendiſſimus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Pręcepit pijſſimus Imperator ſynodum celebrari, quę ſecundùm ſacrum nutum pijſſimi Imperatoris noſtri congregata eſt. De his autem, quæ geſta ſunt propter Conſtantinopolitanæ ſanctæ Eccleſiæ quódàm epiſcopum Flauianum, monimenta ſunt facta in ſancto cócilio, & ea poſtulo recéſeri. Euſebius religioſiſſimus epiſcopus Dorylei, dixit: Hęc & nos poſtulamus. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Omnia quæ in hoc negocio ſubſecuta ſunt, per ordinem recitétur. Et antequàm legerentur, Dioſcorus reuerendiſſ. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Supplico per veſtram magnificentiam, inprimis quæ de fide ſunt, examinari. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerũt: Interim aduersùs accuſationem te conuenit reſpondere. Ergò ſuſtine actorum fieri lectionem, quod & ipſe fieri poſtulàſti. Conſtantinus deuotiſſim⁹ à ſecretis ſacri cóſiſtorij, dixit: Habentur ſacræ literæ, ſa piùs directæ, ꝑ ſynodo pridèm facta, prę manib⁹ ad legédũ. Et ex codice recitauit: EPHESI ACTA.

EPISTOLA DIVAE MEMORIAE Theodoſij & Valentiniani Imperatorum, ad Dioſcorum Alexandriæ epiſcopum.

IMperatores Cæſares Theodoſius & Valétinianus, victores ac triumphatores maximi, ſemper venerabiles Auguſti, Dioſcoro. Cunctis conſtitit manifeſtum, quia noſtræ reipublicæ ſtatus & omnia humana, diuina pietate moderantur atque firmantur. Deo enim propicio conſtituto, proſperè & ſecúdùm vota noſtra gubernari res, & proficere ſolent. Imperium ergò diuino nutu ſortiti, ſubditis pro pietate & manſuetudine ſimiliter neceſſariò plurimam ſolicitudinem impartimus, quatenùs & vera religio, & noſtra reſpublica cultu Dei puriſſimo & pietate firma, præfulgeat. Quoniam igitur in præſenti ſubita emergente dubitatiõe ad catholicæ & apoſtolicæ doctrinæ ac noſtræ fidei cuſtodiam, quę (vt fit) diuerſis ſententijs impugnata, conturbat & confundit hominum ſenſus & animas: intolerabile duximus, huiuſmodi delictum contemnere, nè per talem negligentiam ipſi Deo inferre contumelias videremur. Ideoq; ſancimus, in vnũ ſanctiſſimos & Deo placitos conuenire viros, quibus pro pietate catholica atque vera fide plurimus ſermo eſt, vt vniuerſa quidem talis vana dubitatio, ſubtili propoſita inquiſitione ſoluatur, vera autem & DEO *amica catholica fides firmetur. (*chara) Igitur & tua ſanctitas, ſumptis ſecum decem reuerendiſſimis metropolitanis epiſcopis, qui ſub tua degunt diœceſi, & alijs ſimiliter decem ſanctis epiſcopis, ſermone & vita ornatis, qui in doctrina & ſcientia rectæ & immaculatæ fidei præ cunctis apud cunctos eminent, proximis kalendis Auguſtis Epheſum metropolim Aſiæ conuenire abſque vlla dilatione *feſtinet, (*feſtinent) nullo ſcilicet alio præter prædictos viros ſanctam ſynodum moleſtante, quatenùs vniuerſis ſanctiſſimis & beatiſſimis epiſcopis, quos conuenire per ſacras noſtras epiſtolas ſancimus, ad prædictam concurrentibus ciuitatem, & ſubtiliſſimè inueſtigantibus & quærentibus, omnis de medio error contrarius auferatur, catholica autem doctrina & orthodoxę fidei ſaluatoris noſtri CHRISTI amiciſſima ſolidetur, & conſuetè effulgeat, quod vniuerſi in poſterum inconcuſſum DEO propicio & intemeratum cuſtodiant. Si quis verò tam neceſſariam & verè DEO *amicam ſynodum prætermiſerit, & (*charam) non omni virtute ſecundùm prędictum tempus ad præfinitum locum peruenerit, nullam excuſationem neque apud DEVM, neque apud noſtram inueniet pietatem. Sacerdotalem enim conuentum non, niſi quis mala propria conſcientia ſauciatus, euitat. Theodoretum ſanè epiſcopum Cyri ciuitatis, quem pridèm iuſſimus ſuæ ſoli vacare eccleſiæ, ſancimus nó priùs ad ſanctam ſynodum cóuenire, niſi vniuerſo ſancto placuerit cóuenienti concilio & ipſum concurrere, & pariter intereſſe. Si verò aliqua diſcordia de eo emerſerit, abſque illo ſanctam ſynodum conuenire, & quæ iuſſa ſunt ordinare, præcipimus. Datum tertio kalendas Aprilis, Conſtantinopoli, Zenone & Poſthumiano viris clariſſimis cóſulibus. CHALCEDONE ACTA.

(Cyrus oppidum eſt in Syria ſitum, à Iudęis è captiuitate dimiſſis, in gratiã Cyri regis Perſarũ cõditum. Vide Procopiũ.)

Conſtantinus deuotiſſ. à ſecretis ſacri conſiſtorij, dixit: Eodem tenore ſcriptum eſt & alijs reuerendiſſ. epiſcopis, vt in ſynodum conuenirent. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Ingrediatur & reuerend. epiſcopus Theodoretus, vt ſit particeps ſynodi, quia & reſtituit ei epiſcopatum ſanctiſſ. archiepiſcopus Leo, & *ſacratiſſimus & pijſſimus Imperator ſanxit eum adeſſe ſanctæ ſynodo. (*diuiniſſimus) Et ingreſſo Theodoreto reuerendiſſ. epiſcopo, Aegyptij & Illyriciani & Palæſtini reuerendiſſ. epiſcopi clamauerunt: Miſeremini, Fides perit, iſtum canones eijciunt, hunc foràs mittite, magiſtrum Neſtorij foràs mittite. Orientales & Pontici & Aſiani & Thraces reuerendiſſ. epiſcopi clamauerũt: Nos in pura charta ſubſcripſimus. Cæſi ſumus, & ità ſubſcripſimus. Manichæos foràs mittite, inimicos Flauiani foràs mittite, aduerſarios fidei foràs mittite. Dioſcorus reuerédiſſimus epiſcopus Alexãdriæ,

driæ, dixit: Cyrillus cur eijcitur, qui ab iſto eſt anathematizatus? Orientales & Pontici & Aſiani & Thraces reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Dioſcorum homicidam foràs mittite, Dioſcori acta quis ignorat? Aegyptij & Illyriciani & Palæſtini reuerend. epiſcopi clamauerunt: Multos annos Auguſtæ. Orientales & qui cum ipſis reuerendiſſ. epiſcopi clamauerũt: Homicidas foràs mittite. Aegyptij & qui cum ipſis reuerend. epiſcopi clamauerunt: Auguſta Neſtorium eijcit, Multos annos catholicæ Auguſtæ: ſynodꝰ orthodoxa Theodoretum non ſuſcepit. Theodoretꝰ reuerendiſſimus epiſcopus tranſiens in mediũ, dixit: Preces obtuli *ſacratiſſimis & pijſſimis & Chriſtianiſſimis mundi dominis, & enarraui quæ in me acta ſunt funera, & precor has perlegi. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerũt: Theodoretus reuerend. epiſcopus propriũ recipiẽs locum à ſanctiſſ. epiſcopo inclytę vrbis Romæ, in locũ nũc accuſatoris ingreſſus eſt. Vndè patiamini ea q̃ inchoata ſunt, finiri: *vt nè aliqua confuſio auditorio fiat. Præiudicium em̃ ex *perſona reuerẽd. Theodoreti epiſcopi nulli generabitur, reſeruata videlicet poſt hæc omni accuſatione & vobis & illi, & quæ inuicèm exercere volueritis, quia rectam tenẽt fidem, maximè cùm & ſinè ſcriptis appareat, & teſtimonium catholicæ fidei perhibẽs reuerendiſſimus epiſcopus Antiochiæ magnæ ciuitatis. Et poſtquàm ſedit in medio reuerend. epiſcopus Theodoretus, Orientales & qui cũ ipſis reuerend. epiſcopi clamauerunt: Dignus dignus. Aegyptij & qui cum ipſis reuerend. epiſcopi, clamauerunt: Nolite eum dicere epiſcopum, Non eſt epiſcopus, Impugnatorem DEI foràs mittite, Iudæum foràs mittite. Orientales & qui cum ipſis reuerẽd. epiſcopi clamauerunt: Orthodoxum ſynodo, ſeditioſos foràs mittite, Homicidas foràs mittite. Aegyptij & q cum ipſis reueren. epiſcopi clamauerũt: Impugnatorem Dei foràs mittite. Qui iniuriã dixit in Chriſtum, foràs mittite. Multos annos Auguſtæ, Multos annos Imperatori, Catholico Imperatori multos annos, Cyrillũ iſte anathematizauit. Orientales & q cum ipſis reuerend. epiſcopi clamauerũt: Homicidã Dioſcorũ foràs mittite. Aegyptij & q cũ ipſis reuerend. epiſcopi clamauerunt: Multos annos ſenatui. Vocem nõ habet. Coram vniuerſa ſynodo damnatꝰ eſt. Baſilius reuerend. epiſcopus Traianopolis prouincię Rhodopæ exurgẽs, dixit: Et à nobis Theodoretus damnatus eſt. Aegyptij & qui cum ipſis reuerẽd. epiſcopi clamauerũt: Et Cyrillum Theodoretus accuſauit. Cyrillum eijcimus, ſi Theodoretum acceperimꝰ. Canones iſtum eijciunt. Hunc Deus auerſatus eſt. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimꝰ ſenatus dixerunt: Acclamationes iſtæ populares neque epiſcopos decent, neque partes iuuant. Patiamini ergò vniuerſorum fieri lectionem. Aegyptij & qui cum ipſis reuerend. epiſcopi clamauerunt: Vnum eijcite, & omnes audimus. Pro pietate clamamus, ꝓ catholica fide hęc dicimus. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Magìs acquieſcite ſecundùm ordinem audientiam fieri, & *permittite omnia ſecundùm ordinẽ recenſeri. Et quieſcentibus cunctis, Conſtãtinus deuotiſſimus agens in rebus, & à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eodẽ codice recitauit:

*diuiniſſimis

*vt ſinè aliqua confuſione auditorium

*præſentia

*patimini

EPHESI ACTA, ET CHALCEDONE LECTA.

EPISTOLA IMPERATORIS ad Dioſcorum Alexandrinum.

SAcræ literæ ſcriptæ venerandiſſimo epiſcopo Alexandriæ Dioſcoro. Peruenit ad noſtræ ſerenitatis auditum, quia multi reuerend. Orientalium Archimandritę, ſimul cum catholicis populis aduersùs quoſdam epiſcopos, qui Neſtoriana impietate ęgrotare dicũtur, in quibuſdam Orientalium ciuitatibus conſtituti, laborarent, & pro catholica fide contenderent. Hac ergò de cauſa noſtræ ſerenitati complacuit, religioſiſſ. presbyterum & archimandritam Barſumam, puritate vitæ & catholica fide ꝓbatiſſimum, adeſſe Epheſinę ciuitati, & tenentem locũ cunctorum Orientalium archimãdritarum, cõſedere tam tuę ſanctitati, quàm vniuerſis ſanctiſſimis patribus ibidèm conuenientibus, quatenùs Deo placita de omnibus ſententia proferatur. Dignetur proindè tua religio peruidens, quia omnis nobis eſt pro catholica fide ſolicitudo, affectuosè & prædictum reuerend. archimandritam ſuſcipere, & operam dare, veſtræ cum ſanctæ ſynodi participem fieri. Data Idibus Maij, Protogene viro clariſſimo conſule, & qui fuerit nunciatus. Eodem tenore Iuuenali reuerend. epiſcopo Hieroſolymorum, idem ipſe de eodẽ codice recitauit. Sacræ literæ, Barſumæ reuerendo archimandritæ, deſtinatæ.

EPISTOLA IMPERATORIS AD Barſumam archimandriten.

NOſtram pietatem latere non potuit, in quali ſint certamine cõſtituti per Orientem religioſiſſimi & ſanctiſſimi archimandritæ, pro fide laborantes catholica, & quoſdam epiſcopos in ciuitatibus Orientis conſtitutos, Neſtorianæ hęreſeos participes auerſantes, collaborante etiàm orthodoxo populo eiſdem religioſiſſimis archimãdritis. Quia igitur & tua ſanctitas pro catholica fide tantum laborem ſuſtinuit, vt ad noſtram perueniret pietatem: iuſtum eſſe duximus, tuã ſanctitatẽ puritate vitæ & catholica fide probabilem, ad Epheſinam pergere ciuitatẽ, & locum tenẽtem omniũ religioſiſſimorũ archimandritarũ Orientaliũ, cõſidere ſanctę ſynodo, quę ibidèm diſpoſita eſt cõuenire, & cũ alijs ſanctis patribꝰ & epiſcopis, q̃ ſunt Dño placita, ordinare. Datũ pridiè idꝰ Maij, in Ale-

xandria. Et poſtquàm legit, Beronician' deuotiſſimus ſecretarius ſacri cõſiſtorij, ex eodem codice recitauit: Sacrum commonitorium datum Elpidio viro ſpectabili comiti ſacri conſiſtorij.

IMPERATORIS COMMONItorium, ad Elpidium comitem ſacri conſiſtorij.

SAnctæ quidẽ ſynodi pridèm apud Epheſum factæ, Neſtorij impij contra Deum blaſphemia, extitit cauſa: & ideò à ſanctis patribus, qui ibidèm conuenerunt, dignam ſuſcepit ſententiam. Quoniam igitur & nunc altera iterùm contra diuinam fidem excitata eſt dubitatio, ſecundam hanc Epheſi fieri ſynodum ſancimus, mali radicem omninò excídere feſtinantes, quô vndiquè conturbationem dogmatis eijcientes, mundam orationis iuſtitiam in cordibus reſeruemus, & ſit hoc reipublicæ munimẽ, & humanitatis vtilitas. Ideò igitur tam tuam claritatem, quàm Eulogium virum ſpectabilem tribunũ & notarium, ad miniſterium elegimus fidei, ſicut probatos, *tam in alijs rebus rectiſſimos, q̃ circa Dei cultum opinatiſſimos, & valentes noſtris diligenter iuſſionibus miniſtrare, de his quæ in Epheſo à ſancta ſynodo fuerint cõſtituta, & nullum fieri tumultum permittere: ſed & ſi quem videritis conturbationibus & tumultui ſtudentem, ad læſionem ſanctæ fidei, hunc cuſtodiæ mancipare, & ad noſtram perferre notitiam, & cauſam quidem ordine prouenire: intereſſe autèm iudicio, & operam dare, celerem & circunſpectam ꝓbationem à ſancta ſynodo fieri, & nobis cognitã facere, his, qui pridèm Eutychetis religioſiſſ. archimandritæ iudices extiterunt, præſentibus quidem & tacẽtibus, nullum tamen iudicantium habẽtibus locũ, ſed communem aliorum om̃ium ſanctorumq; patrum ſententiam expectantibus: quoniam ea, quæ dudùm ab ipſis iudicata ſunt, nunc retractentur. Non licere autem vllum aliquid mouere ex pecuniarijs * capitulis, antequàm ea, q̃ de fide ſunt catholica, effectui mancipentᷣ. Ideò nanque & ciuile per literas, quas ad virũ ſpectabilem procõſulem ac reliquos ſcripſim', & militare vobis auxilium delegauim', quatenùs & vos ſuper proprium ſtudium his fulti auxilijs, ſufficere poſſitis ad ea, quæ præcepimus, adimplenda: quæ tãto alijs omnibus bonis meliora ſunt, quanto ſolent humanis diuina præcellere: & quę in hac cauſa fuerint cõſtituta, ad noſtram perferre notitiam. Eodem tenore, Eulogio viro ſpectabili tribuno notario, Beronician' vir deuotus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex ipſo codice recitauit. Et ſimiliter ſacras literas directas Proclo viro ſpectabili proconſuli Aſiæ.

*rectè & mundè ea q̃ ad Deũ pertinẽt, colẽtes, quàm etiàm quæ

*cauſis

IMPERATORIS EPISTOLA AD Proclum proconſulem Aſiæ.

SAnctę quidem ſynodi pridẽ apud Epheſum factæ, Neſtorij impij contra Deum blaſphemia, extitit cauſa: & ideò à ſanctis patribus ibidèm cõuenientibus, dignam ſuſcepit ſentẽtiam. Quoniam igitur altera iterùm cõtra diuinam fidem excitata eſt dubitatio, ſecũdam hanc in Epheſo fieri ſynodum ſancimus, mali radicem omninò excídere cupientes, quô vndiquè cõturbationes dogmatis eijcientes, mundam orationis iuſtitiam in cordibus reſeruemus, & ſit hoc reipublicæ munimẽ, & humanitatis vtilitas. Ideò igitur & Elpidium virum ſpectabilem comitem ſacri noſtri cõſiſtorij, & Eulogium virum ſpectabilem tribunum & notarium, ad hãc cauſam elegimus, ſicut dignos hoc adminiſtrare negocium, & idoneos multorum teſtimõio comprobatos: quibus volumus neceſſarium à te conferri præſidium, per quod omnis ab his, quæ aguntur, conturbatio repellatur, & ex noſtræ ſerenitatis iuſſione nullus tumultus fieri permittatur: à quibus ſi fuerim' edocti, noſtræ & à te mãſuetudinis præcepta neglecta, & nõ in om̃ibus, q̃bus voluerint, obſecutum, tuam læſionem ex tua negligentia fieri decernemus. Idem deuotiſſ. Beronicianus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eodem codice recitauit:

IMPERATORIS EPISTOLA AD ſynodum Epheſinam ſecundam.

SAnctæ ſynodo Epheſinæ. Vellemus quidem abſque vlla conturbatione ſanctas eccleſias Dei perſiſtere, & vos ſanctis imminẽtes eccleſijs, conſuetè ea quę ad diuinitatis placationem pertinẽt celebrare, & non tantum vobis laborem & afflictionem fieri. Sed quoniam * beatiſſimus epiſcopus Flauianus aliqua de ſancta fide mouere voluit aduerſùs reuer. archimandritam Eutychen, & concilium congregans, aliqua cœpit agere: nos quidem ſępiùs dirigentes ad eundem beatiſſimum epiſcopum, voluimus, quæ mota eſt, conturbationem compeſcere, perſuaſi ſufficere nobis traditam à ſanctis patribus in Nicea ſynodo catholicam fidem, quam & ſancta ſynodus, quæ in Epheſo facta eſt, confirmauit. Sed quoniam ſæpiùs à nobis rogatus idem beatiſſimus epiſcopus, deſiſtere à tali quæſtione, nè conturbatio vniuerſitati fieret, minimè acquieuit: cogitantes nõ eſſe tutum, abſque veſtra ſancta ſynodo & vbiquè ſanctarum eccleſiarum pręſulibus huiuſmodi quæſtionem de fide renouari, neceſſarium duximus, veſtram conuenire ſanctitatem, quatenùs vos, quę hìc acta ſunt, cognoſcentes, & quæſtionem motam, & omnẽ diabolicam ſtirpem poſſitis euellere, & eos, qui Neſtorij impij blaſphemiã ſectantur aut retinent, à ſanctis eccleſijs repellere, catholicam verò fidem firmiſſimam & inconcuſſam cuſtodiri diſponere: quoniã noſtra omnis ſpes & noſtri imperij firmitas, ex catholica fide & veſtris ſanctis orationibus pendet. Idẽ deuotiſſimus Beronicianus à ſecretis ſacri cõſiſtorij, ex eodem codice recitauit:

* religioſiſſimus

 IM-

IMPERATORIS EPISTOLA ad Dioſcorum Alexandrinum.

Dioſcoro reuerendo Epiſcopo Alexandriæ. Ante hoc quidem Theodoretũ epiſcopum Cyri ciuitatis præcepimus in ſanctam ſynodum minimè cõuenire, donèc de eo, quæ placuerit, ſynodus ſancta conſtituat, auerſati eum, quia aſſumpſit proferre cõtraria his, quæ conſcripſit de fide ſanctæ memoriæ Cyrillus Alexandrinæ quondàm ciuitatis epiſcopus. Quoniam verò ſuſpicamur, aliquos ſectatores Neſtorij aſſumere ſtudium & conferre, vt omnimodò interſit ſancto concilio: hac de cauſa neceſſarium duximus, his ſacris literis vti ad tuam reuerentiam, per quas manifeſtum facimus tuæ beatitudini, & vniuerſæ ſanctæ ſynodo, quòd nos regulas ſanctorum patrum ſequentes, non ſolùm propter Theodoretum, ſed alios omnes, qui ad congregatam ſanctam ſynodum pertinent, authoritatem & primatum tuæ præbemus beatitudini, ſcientes diligentius, quòd & reuerendiſſimus archiepiſcopus Hieroſolymorum Iuuenalis, & beatiſſimus archiepiſcopus Thalaſſius, & omnis talis feruens amator & æmulator orthodoxæ fidei, conſentanei erunt tuæ ſanctitati, radianti per DEI gratiam honeſtate vitæ & catholica fide. Eos nanque, qui aliquid per additamẽtum aliquod aut imminutionem conati ſunt dicere, præter quæ ſunt expoſita de fide catholica à ſanctis patribus, qui in Nicea, & poſtmodùm qui in Epheſo congregati ſunt, nullam omninò fiduciam in ſancta ſynodo habere patimur: ſed & ſub veſtro iudicio eſſe volumus, quia hac de re & nũc ſanctam ſynodum diſpoſuimus conuenire. Eodem tenore Iuuenali reuerendiſſimo Epiſcopo Hieroſolymorũ. CHALCEDONE ACTA.

Hic Dioſcorus, dum oia Epheſi per ſe geſta, firma eſſe deſiderat, inuidiam facti à ſe in alios deriuat.

Dioſcorus reuerendiſſimus Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Comperit veſtra clementia, quia non mihi ſoli ſacratiſſimus noſter Imperator commiſit iudicium, ſed & beatiſſimo Iuuenali, & ſanctiſſimo Epiſcopo Thalaſſio authoritatem ſynodi dedit. Nos ergò iudicauimus quæ iudicata ſunt. Conſentit nobis & vniuerſa ſynodus. Quarè in me ſolum iſta extenduntur, quandò authoritas executionibus data eſt, & iudicatis à nobis conſenſit (vt dixi) vniuerſa ſynodus, & confeſſa eſt proprijs vocibus, & ſubſcripſit, & relatum eſt pijſſimo Imperatori diuæ memoriæ Theodoſio, & confirmauit omnia, quæ iudicata ſunt à ſancta & vniuerſali ſynodo, generali lege? Orientales & qui cum ipſis reuerendiſſimi omnes epiſcopi dixerunt: In damnationem beati Flauiani Conſtantinopolitani archiepiſcopi & Euſebij Epiſcopi, nullus voluntariè conſenſit. Violenta facta eſt vis cum plagis, in pura charta ſubſcripſimus. Minabatur nobis damnatio, minæ exilij tendebantur, milites cum fuſtibus & gladijs inſtabant. Timebamus & fuſtes & gladios. Vbi gladij & fuſtes, qualis ſynodus eſt? Milites ꝓpter hoc accepit Dioſcorus, vt nos terreret. Nam milites eos magìs depoſuerũt, quàm nos: quia quicquid egimus, terrore compulſi fecimus. Homicidam foràs mitte, Flauianum milites depoſuerunt.

Aegyptij & qui cum ipſis reuerendiſſimi Epiſcopi, clamauerunt: Ipſi primi ſubſcripſerunt clerici, nunc quarè clamant? Synodus Epiſcoporum eſt, non clericorum. Superfluos foràs mitte. Qui ſubſcripſerunt, in *medio veniãt. Poſt vos nos ſubſcripſimus. *medium

Stephanus reuerẽdiſſimus epiſcopus Epheſi, dixit: Quia violentia & neceſſitas facta eſt in hoc quod actũ eſt, Deus teſtis eſt, & quia nolentes, in damnationẽ beati Flauiani ſubſcripſimus, Deus teſtis eſt: Etenim om̃es clericos eius in Epheſiorum metropolim venientes, vt epiſcopus ſuſcepi, & communicaui eis, & omnem affectum in eis oſtendi.

Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Quis vobis vim intulit? Stephanus reuerendiſſimus Epiſcopus Epheſi, dixit: Cùm ſuſcepiſſem in communionẽ Elpidium presbyterũ, & alios diaconos, & Epiſcopum Euſebium, (ſcit enim & ipſe epiſcopus Euſebius, quia ſuſcepi eos) ſuperuenerũt mihi in epiſcopio Elpidius & Eulogius, & milites & monachi Eutychis vſque trecenti numero, & voluerunt me interficere, dicentes: Quia aduerſarios Imperatoris ſuſcepiſti, aduerſarius IMPERATORIS es. Dico ego, Ego * xenodochus ſum, in nullo communico cauſæ. Ego non potui excommunicare communicatores venientes, & ità vi & neceſſitate omnia facta ſunt. *id eſt, hoſpitalis Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Dioſcorus reuerendiſſimus violentias tibi fecit? Stephanus reuerẽdus Epiſcopus Epheſiorum ciuitatis, dixit: Per homines eius & comites non ſum permiſſus egredi de eccleſiæ ſecretario, vſquequò ſubſcripſi ſententiæ Dioſcori & Iuuenalis & domini Thalaſſij & aliorum Epiſcoporum, à quibus ſcriptum fuerat. Thalaſſius reuerendiſſimus Epiſcopus Cæſareæ, dixit: In ſecretario fueram poſitus. Ego autem neſcij, quomodò ſum poſitus, tamen cùm fierent aliqua, ego prohibui, & volui differre, & feſtinaui, & ſunt teſtes. Theodorus reuerendiſſimus epiſcopus Claudiupolis Iſauriæ, dixit: Dioſcorus & Iuuenalis, & quicunque primitùs ſubſcripſerunt, quibus præceperat dominus orbis terræ, ſicut orthodoxos, dijudicare de fide, meditantes apud ſemetipſos dolos ac conſilia, nos ſimpliciter ſedentes introduxerunt, * quomodò homines iudices ignorantes cauſam. *veluti Et legebamus quidem actorum ſeries, & laudabatur beatæ memoriæ Flauianus. Cùm laudaretur autem, nos tacebamus, ſicut benè geſtis quæ acta ſunt. Poſt hæc verò, vt nos exterrerẽt, exclamauerunt,

runt, de vicina Neſtoriana hęreſi infamantes nos: In duo ſeparate eos, qui dicunt duas naturas. Qui dicunt duas, diuidite, interficite, eijcite. vt terrore Neſtorianæ hæreſeos, non ſicut catholici iudicaremur, ſed vt hæretici damnaremur. Et vnuſquiſque verens, nè vt hæreticus deiectus, perderet quos baptizauerat, & non ei eſſet periculum, ſed baptizatis & fidelibus Chriſti, & his qui in Chriſto crediderũt, & non oportuit quidem nos tũc tacere. Poſtmodùm & aliud fecerũt. Iuſſum eſt à domino orbis terræ, vt ſynodus de Flauiano priùs iudicaret. Iſti multas ſynodos *in hoc ipſo facientes, & neque ſubſcribentes, neque perſcribentes ſtatuta, neq; legentes alicui, neque ſciente aliquo, obtulerunt nobis puras chartas Dioſcorus & Iuuenalis, multitudinem habẽtes ſeditioſorum hominum, clamantium & conturbantium, & com mouẽtium ſynodum. Centũ trigintaquinq; eramus omnes in *Conſtãtinopolitana ſynodo, Quadragintaduo iuſſi ſumus tacere, reliqui erant Dioſcorus & Iuuenalis, & multitudo ſeditioſorum. Iam quindecim tantùm homines remanſeramus. Quid eſſemus facturi? In ſanguine noſtro ludebant iſti hęretici cõſtituti. vna voce dicebant. omnes nos terruerunt. hæreticos nos deiecerunt, & eiecti ſumus vt hæretici. Orientales & qui cum ipſis reuerendiſſimi Epiſcopi clamauerunt: Omnes eadem dicimus, hæc ità ſe habent. Aegyptij & qui cum ipſis reuerẽdiſſimi Epiſcopi, clamauerũt: Chriſtianus neminem timet, catholicus neminem formidat. ignis ponatur, & diſcimus. ſi homines timerentur, martyres non fierẽt. Dioſcorus reuerendiſſimus Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Quia aſſerunt ſe non audiſſe quæ iudicata ſunt vel diſpoſita, ſed ſimpliciter in oblata ſibi pura charta ſubſcripiſſe eos, maximè quidem nõ oportuit eos ſubſcribere, quibus ſatisfactũ non erat de his quæ dixit ſynodus, quia de fide erat ſermo. Sed quia cauſantur in oblata ſibi pura charta ſubſcripſiſſe, interlocutiones eorum quis ordinârit, ſupplico, dicere eos præcipiat magnificentia veſtra. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Quæ acta ſunt, recitentur. Conſtantinus deuotiſſimus agens in rebus, & adiutor ſacri ſecretarij, ex ſcheda data ſibi ab Etio archidiacono regiæ vrbis ſanctæ Eccleſiæ, legit ſacras literas directas Dioſcoro religioſiſſimo EPISCOPO, vt conueniret ad Epheſinam ſynodum, quæ ſuperiùs iam compræhenſæ ſunt, & ex codice relectæ. Idem ex eadẽ ſcheda recitauit, EPHESI ACTA.

*pro prędictis faciẽtes,

rectiùs for. *Epheſina

Tempore Zenonis & Poſthumiani venerabilium conſulum, ſub quarto Idus Auguſti, quæ eſt ſecundũ Aegyptios, Meſori quintadecima, indictione tertia, ſynodo congregata in Epheſo metropoli, ex præceptione religioſiſſimorum & Chriſtianiſſimorum, Deo amiciſſimorum & amantium Chriſtum Imperatorum, & reſidentibus in ſancta eccleſia quæ vocatur Maria, reuerẽdiſſimis & ſanctiſſimis epiſcopis, Dioſcoro Alexandriæ, & Iuliano Epiſcopo agente vices & tenente locum ſanctiſſimi & beatiſſimi Epiſcopi Romanæ eccleſiæ Leonis. Et cùm legerentur,

Meſoris Aegyptiacè dicitur mẽſis Iulius.

CHALCEDONE ACTA,

Orientales & qui cum ipſis reuerendiſſimi Epiſcopi clamauerunt: Eiectus eſt, nullus ſuſcepit nomen Leonis. Conſtantinus deuotiſſimus à ſecretis, ex eadem ſcheda recitauit ſubſequentia: EPHESI ACTA.

Et Iuuenale Hieroſolymorũ, & Domno Antiochiæ, & Flauiano Conſtantinopolis. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA.

Contra Nicenos canones Antiochenũ poſtpoſuerunt Hieroſolymitano inconuenienter & irregulariter.

Oriẽtales & qui cum ipſis reuerendiſſimi Epiſcopi, clamauerunt: Flauianus vt adiudicatus, ingreſſus eſt. Hæc manifeſta calumnia. Flauianus in proprio loco quarè non ſedit? Conſtantinopolitanum Epiſcopum quarè quintum poſuerunt? Paſchaſinus reuerendiſſimus epiſcopus dixit: Eccè nos, Deo volente, dominum Anatolium primum habemus. Hi quintum poſuerunt beatum Flauianum. Diogenes reuerendiſſimus Epiſcopus eccleſiæ Cizyci, dixit: Quoniam vos regulas ſcitis. Aegyptij & qui cum ipſis reuerendiſſ. Epiſcopi, clamauerunt: Petimus, ſuperfluos foràs mitte. Imperator Epiſcopos vocauit. ſynodus Epiſcoporum eſt. ſuperflui quarè clamantur? Theodorus Epiſcopus Claudiupolis Iſauriæ, dixit: Dioſcori notarij clamãt. Dioſcorus reuerendiſſimus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Duos ſolùm habeo notarios, duo tumultum quomodò faciunt? Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Sequentia percurrantur. Conſtantinus deuotiſſimus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit ſequentia:

EPHESI ACTA. Et Stephano Epheſi, & Thalaſſio Cæſareæ Cappadociæ primæ, & Euſebio Ancyræ Galatiæ primæ, & Ioanne Sebaſtiæ Armeniæ primę, & Cyro Aphrodiſiadæ Cariæ, & Eraſiſtrato Corinthi Helladis, & Quintillo Heracleæ, agente etiàm vices reuerendiſſimi Epiſcopi Anaſtaſij Theſſalonicenſis, & Meletio Lariſſæ Syriæ, agente etiàm vices reuerendiſſimi epiſcopi Domni Apameæ, & Cyriaco epiſcopo Trogmadorum, agente vices reuerendiſſimi epiſcopi Theoctiſti Peſſinuntis Galatiæ ſecundæ, & Diogene Cizyci, & Baſilio Seleuciæ Iſauriæ, & Ioanne Rhodi, & Theodoro Tarſi, & Romano Myrorum Lyciæ, & Photio Tyri, & Theodoro Damaſci, & Iuliano Tabię, & Horentio Lydię, & Mariniano Synnadorum, & Muſonio Nyſæ, & Conſtantio Boſtræ, & Ioanne Nicopolis Armeniæ primæ, & Acacio Ariarathiræ Armeniæ ſecundæ, agente vices Conſtantini reuerendiſſimi epiſcopi Melitenæ: & Stephano Hierapolis, & Attico Nicopolis Epiri veteris, & Euſtathio Beryti, & Nunechio Laodiceæ Trimitariæ, & Olympio Con-

Catalogus Epiſcoporũ prophani concilij Epheſini.

Conſtãtiæ Cypri, & Candidiano Antiochiæ
Piſidiæ, & Stephano Anazarbi, & Gerontio
Seleuciæ Syriæ, & Rufino Samoſatæ, & In-
dimo Irenupolis, & Timotheo Balaneæ, &
Theodoſio Cánothę, & Eutychio Adrianu-
polis veteris Epiri, & Claudio Anchiaxi Epi
ri veteris, & Helia Adrianupolis Aſiæ, & Se-
leuco Amaſiæ, & Petro Gãgræ, & Luca Dyr-
*Euiæ rhachij, & Antonio Lychnidi, & Marco *Eu
riæ, & Vigilantio Lariſſæ Macedoniæ, & Ba-
ſilio Traianupolis Rhodopæ prouinciæ, &
Docimaſio Maroneæ Rhodopæ prouinciæ,
& Conſtãtino Demetriadis Theſſaliæ & Ale
xandro Sebaſtæ Tarſi, & Sozonte Philippi,
& Euſebio Topiritano Macedoniæ primæ,
*Serreń & Maximo *Derrenſi Macedoniæ primæ, &
Hermogene Caſſandriæ primæ Macedoniæ
*Berœæ pꝛuinciæ, & Luca *Beroéę primę Macedonię,
*Rhueſſień & Diogeniano * Remeſſianenſi Daciæ, &
*Hymiræ Vranio * Himerorum ciuitatis prouinciæ
*Oſrœnæ *Oſroënæ, & Ioãne Meſſenæ ciuitatis Acha-
ię, & Theodoro ciuitatis Claudiupolis Iſau-
rię, & Athanaſio *Opútinę ciuitatis Achaię,
& Leontio Aſcalonæ ciuitatis, & Photino
Lyddæ ciuitatis, & Theodoſio Amathuntis
*Paulino ciuitatis, & *Paulo *Maiumenſis ciuitatis, &
*Mameń Zoſimo Minoidæ ciuitatis, & Epiphanio
*Pergis ciuitatis, & Baruchio Oruzę Palęſti-
næ ciuitatis, & Heraclio Azoti ciuitatis, &
Ioanne Tiberiadis ciuitatis, & Muſonio Zo-
arę ciuitatis, & Dionyſio Sycacinonenſis ci-
uitatis, & Caiuma Phaneenſis ciuitatis, &
Aetherico Smyrnæ ciuitatis, & Conſtantio
Sebaſtæ ciuitatis, & Zebenno Pellenſis ciui-
*Bachateń tatis, & Alypio *Bachtrenſis ciuitatis, & Po-
lychronio Antipatridis ciuitatis, & Pancra-
tio Libyadis ciuitatis, & Auxilao Hippodi-
on gentis Saracenorum fœderatorum, &
Domnino Plateæ ciuitatis Helladis, & The-
*Aegeæ odoſio Maſtauræ ciuitatis, & Cyriaco * Ae-
genſis ciuitatis, & Flauiano Adramytinæ ci-
uitatis, & Cyriaco Lebedi ciuitatis, & Leon-
tio Magneſiæ Mæandri ciuitatis, & Eutro-
*Thień pio Pergami ciuitatis Aſiæ, & Gennadio *Ti
*Dień enſis ciuitatis, & Olympio * Ebaganenſis
ciuitatis, & Iuliano Hypepenæ, & Chryſan-
*Euaganeń to Balcenæ ciuitatis, & Polycarpo, Gabilæ
ciuitatis, & Paulo Tripolis ciuitatis Lydiæ,
& Meliphthongo Iuliopolis, & Oneſipho-
ro Iconiæ ciuitatis, & Docimaſio Maroneæ
Thraciæ, & Longino * Cherſoneſi ciuitatis,
& Eudoxio Boſphori ciuitatis, & Timo-
*Vranopolis theo * Primopolis ciuitatis Pamphyliæ, &
Theopempto Cabaſſæ ciuitatis, & Caloſi-
*Epheſtij rio Arſinoitenſis ciuitatis, & Heraclide He-
*Libyarchię racleę ciuitatis, & Ioanne * Hepheſtij ciuita-
tis, & Iſaac * Elearchienſis ciuitatis, & Ge-
mellino Erythręę ciuitatis, & Apollonio Ta-
*Hermupolis nienſis ciuitatis, & Gennadio * Herinupo-
lis maioris ciuitatis, & Cyro Babulinæ ciui-
tatis, & Athanaſio Buſiridis ciuitatis, & The-
ophyto Cleopatridis. ciuitatis, & Paſmeio
Paralaiorum ciuitatis, & Photino Tenty-

renæ ciuitatis, & Soſi…ꝛuſæ ciuitatis, &
Theodulo Ticelię ciuitatis, & Theodoro
*Barcis ciuitatis, & * Rufino Cyrenenſis ci- *Ruſo
uitatis, & Zenone Rhinocorurẽſis ciuitatis,
& Lucio Zygrenſis ciuitatis, & Iuliano Mo-
ſtenæ ciuitatis, & * Auxonio Sebennitenſis *Auſonio
ciuitatis, & Iſaac Tauenſis ciuitatis, & Philo-
calo Zagylenſis ciuitatis, & Eſaia * Herinu- *Irenupolis
polis minoris ciuitatis, & Barſuma presby-
tero & archimandrita, & Longino presby-
tero agente vices Dorothei Epiſcopi Neocę
ſareæ ciuitatis, & Anthimo presbytero agẽ-
te vices Patricij epiſcopi Tyanorum ciuita-
tis Cappadociæ ſecundæ, & Ariſtone presby
tero agẽte vices Eunomij Epiſcopi Nicome-
diæ ciuitatis, & Olympio presbytero, agẽte
vices Calogeri epiſcopi Claudiupolis ciuita
tis Ponticæ, & Hilario diacono Romano,
& Dulcitio notario Romano, Ioannes pre-
sbyter & primicerius notariorum dixit: Pla-
cuit & nunc pijſſimis & Chriſtianiſſimis Im-
peratoribus noſtris ſancire, ſanctam & ma-
gnam veſtram ſynodũ huc concurrere, qua-
tenùs, quæ nuper emerſerunt de catholica &
immaculata noſtra ſide, quærantur, & ea ra-
dicitùs euellantur: vt nè fortè trahẽtia & re-
trahentia, ſimpliciſſimos aliquos in foueam
perfidiæ & erroris impingant, quia tanta eis
eſt de pietate ſolicitudo: & vt ea cuſtodian-
tur in perpetuum inconcuſſa & immaculata,
quæ de orthodoxa religione noſtra pridẽm
quidem à beatiſſimis patribus qui in Nicea
conuenerunt, ſunt expoſita: confirmata au-
tem nupèr à patribus, qui in hac ciuitate cõ-
gregati ſunt, qui tantùm ſibimet inuicèm
conſenſerunt, & cõſonuerunt, vt nihil omi-
nò aut ſaperent, aut diffinirent diuerſum. Et
præ manibus noſtris ſunt venerabiles literæ.
& hęc ipſa intimamus ad id quod placuerit
veſtrę ſanctitati. Dioſcorus reuerendiſſi-
mus Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Legantur
pijſſimæ & religioſiſſimæ Chriſtianiſſimo-
rum Imperatorum literæ, redditæ vnicuiq;
metropolitano, & pręfulgeant in actorum
ſerie. Ioannes presbyter & primicerius nota-
riorum recitauit:

THEODOSII ET VALENTI-
niani Imperatorum epiſtola ad Di-
oſcorum Alexandrinum
Epiſcopum.

IMperatores Cęſares Theodoſius & Valẽ-
tinianus, victores triumphatores maximi,
ſemper venerabiles Auguſti, Dioſcoro.
Omnibus conſtat manifeſtum quia noſtræ
reip. diſpoſitio & vniuerſa humana per pie-
tatem circa Deũ cõtinentur & cõfirmantur,
& rel. quę ſuperiùs ſub numero 16, tametſi aliter ver-
ſa, habentur. Iulianus epiſcop9 agens vices ſan
ctiſſimi archiepiſcopi Romanæ eccleſię Le-
onis, & interpretante cum Florentio epiſco-
po Lydiæ, dixit: Eodem tenore à pijſſimis &
Chriſtianiſſimis Imperatoribus ſanctiſſimus
noſter

ROMA

noſter Papa Romanæ Eccleſiæ præpoſitus Leo, vocatus eſt. Hilarius diaconus Romanus, interpretante eum Florentio epiſcopo, dixit: Glorioſiſſimi & Chriſtianiſſimi Imperatores, charitatem circa catholicam fidem & affectum tenentes, beatiſſimum epiſcopũ noſtrum Leonem Apoſtolicæ Sedis præſulem, vt huic venerabili & ſancto concilio adeſſet, dirigentes venerabiles epiſtolas, ſupplicârunt, cuius pietati placere potuit, ſi in hac re teneretur aliqua ſimilitudo. Nam meliùs veſtra poteſt cognoſcere ſanctitas, quia neq; in Nicea, neque in Epheſina ſancta ſynodo, neque in alio tali ſancto concilio papa perpetuæ ſanctiſſimæ ſedis adfuit. Pro qua re, huius formæ ſequens conſuetudinẽ, nos direxit. qui ſanctiſſimus non dubitãs ſe in nobis hîc adeſſe, quos pręcipuè cognoſcit, omĩa quæ ad fidei catholicæ ſynceritatem, & quæ ad ſancti Petri apoſtoli pertinẽt reuerentiã, agere, qui etiàm per nos ad veſtram beatitudinem cõgruas ſanctorum patrum concilijs direxit epiſtolas, quas ſuſcipere & recenſeri præcipite. Dioſcorus reuerẽdiſſimus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Suſcipiantur quæ ſcripta ſunt ad hãc ſanctam & vniuerſalem ſynodum à ſanctiſſimo fratre noſtro & coëpiſcopo Leone. Et porrectis eis, Ioannes presbyter & primicerius notariorum, dixit: Alię diuinæ literæ redditæ ſunt reuerẽdiſſimo & ſanctiſſimo archiepiſcopo noſtro Dioſcoro, quæ præ manib⁹ noſtris ſunt, ad id quod placuerit veſtræ ſanctitati. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Legantur, & videãtur fidei monimenta. Et cùm legerentur,

CHALCEDONE ACTA. Aëtius archidiaconus Conſtantinopolitanus dixit: Neq; ſuſcepta eſt epiſtola ſanctiſſimi epiſcopi Leonis, neque lecta eſt. Orientales & qui cum ipſis ſanctiſſimi epiſcopi, clamauerunt: Non eſt nobis lecta epiſtola. Si enim fuiſſet lecta epiſtola per omnia, & cõtineretur per omĩa.

Euſebius epiſcopus Dorylei, dixit: Non eſt lecta, ſed retenta ab eo epiſtola ſynodica. Aëtius archidiaconus Conſtãtinopolis, dixit: Neque ſuſcepta eſt epiſtola, neque lecta eſt. Et ſeptiès iurauit ante omnes ſacere eam recitari, & non eſt lecta. Et peierauit, quia iurauit. Theodorus reuerendiſſimus epiſcopus Claudiopolis Iſauriæ, dixit: Quia iurauit, omnes ſcimus: & quia non eſt lecta, confitemur. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Reuerendiſſimi Epiſcopi, quibus authoritas tunc eorum, quæ agebantur, ab imperiali data eſt clementia, dicant, pro qua re epiſtola ſanctiſſimi archiepiſcopi Leonis non eſt recitata, præcipuè procedente interlocutione, vbi eam iuſſum eſt recitari. Dioſcorus reuerendiſſimus epiſcopus Alexandriæ dixit: Geſta demonſtrãt, quia ſecundò interlocutus ſum, recitari epiſtolam reuerendiſſimi epiſcopi Romani.

Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerũt: Ob quam ergò cauſam poſt tuam interlocutionem lectio epiſtolæ non eſt facta? Dioſcorus reuerendiſſimus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Interrogentur & alij epiſcopi, quibus fuerat cauſa commiſſa, cuius rei gratia non eſt recitata. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Quos maximè vis interrogari, apertiùs dicito. Dioſcorus reuerẽdus epiſcopus Alexandrię, dixit: Beatiſſimum, deo colendiſſimũ (quod vbiquè religioſiſſimum poſui) Epiſcopum Iuuenalem & beatiſſimum epiſcopum Thalaſſium. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: In primo loco ipſe reſponde, quam ob cauſam lectio non eſt facta. Conſequenter enim & ipſi interrogabũtur. Dioſcorus reuerendiſſimus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Semèl dixi, quia ſecundò interlocutus ſum recenſeri eam. Euſebius epiſcopus Dorylei, dixit: Mentitur. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Dicat* beatiſſimus epiſcopus Iuuenalis, cur interloquẽte reuerend. epiſcopo Dioſcoro, ob recitandam epiſtolam ſanctiſſ. Romani archiepiſcopi, lectio eius non eſt facta. Iuuenalis reuerend. Epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Statìm reſpondit presbyter & primiceri⁹ notariorum Ioannes, habere ſe præ manibus ſacras literas religioſiſſimorum & pijſſimorum Imperatorum, & reſponderi, & imperiales literas relegi. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Poſt lectionem ergò ſacrarum literarum & reuerendiſſ. archiepiſcopi Leonis epiſtola recitata eſt? Iuuenalis reuerendiſſ. epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Decætero neq; primicerius notariorum, neque alter quis dixit, habere ſe præ manib⁹ reuerend. epiſcopi Romani literas. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Nunc & reuerendiſſ. Thalaſſius Epiſcopus dicat, quam ob rem non eſt recitata epiſtola ſanctiſſimi archiepiſcopi Leonis. Thalaſſius reuerend. epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Vnum ſcio ego, quia neque prohibui: neq; enim tantam authoritatem habebam, vt ego ſolus poſſem diſponere fieri lectionẽ. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Actorum ſequentia percurrantur. Conſtantinus deuotus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit:

*Deo amiciſſimus

EPHESI ACTA. Ioannes presbyter & primicerius notariorum recitauit* ſacras literas ſcriptas reuerend. epiſcopo Dioſcoro, vt in concilio Barſumas cõueniret, ſicut ſuperiùs continentur relectę ex codice. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Hęc eadẽ & mihi ſcripta ſunt de reuerend. presbytero & archimãdrita Barſuma à pijſſimis Imperatoribus. vndè* decẽter viſum eſt ſanctæ ſynodo. Dioſcorus reuerend. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Si qui habent quod doceant, quib⁹ iniunctum eſt de hoc negocio, viri ſpectabiles, Elpidius comes ſimul & Eulogius tribunus &

*diuinas

*conſequenter interſit ſanctæ

& notarius, dicant. Elpidius venerandus comes dixit: Neque malorum princeps dæmon aliquãdò negligit aduersùs ſanctas eccleſias prælia concitare, & piiſſimus Imperator ſemper ei non iuſtè pugnanti reſiſtit, rectè cogitans, quia habebit Deum propugnatorē ſui imperij, ſi ad certamen & ipſe pro pietate armetur, & in nullo ſe reprehendit, ſic ſentiens. Deſurſùm nanq; omnia ei magìs quàm armis reguntur. Ideoq; & aduersùs Neſtorij arrogantiam protulit vnam vobiſcum communem ſententiam, quoniam ad Dei ſeruitium ordinatus, impij dogmatis extitit pater & doctor, vtpotè à dæmonibus ſacerdotiũ, & non magìs à diuina pietate, ſuſcipiens. Sed ille quidē condecenti ſibi loco interim condemnatus, ad inexcuſabilem pœnam in futura vita ſeruatur, qui ad tam maximam impietatē tam ipſe effuſus eſt, quàm etiàm plures ſecum fallendo pertraxit. Eam verò, quæ nunc orta eſt dubitatio, piiſſimus Imperator ad vos, ſicut ad patres & iudices, perducit, à vobis deſiderans inuenire propoſitę quæſtionis ſolutionem, communē tam ſibi quàm ſuis ſubditis credēs fore tutelam. Qualia autem ſunt, quæ piiſſimus Imperator & nobis mãdauit, & vobis dignatus eſt ſcribere, ilicò faciam manifeſta, tantũ antè dicturus, quantum vnus ex * his cõſtitutus, qui à vobis pro pietate rectè imbuti ſunt. Hodiè cunctorum Dominus & Deus, * verbum, ſaluator, vobis ſe ad iudicandum tradit, & patitur iudicantes, & honorat * poteſtate decreti, innuens vt vos de ſe iuſta iudicantes, & hîc honorificet, & coram patre rurſùs cõfiteatur. Si verò aliquos repererit de ſuis cordibus ſynceritatē pietatis eijcientes, & ea quæ creduntur, arte verborum in dubium perducētes, præter expoſitionem ſanctorum patrum, væ illis ab vtraque ſententia, Dei & Imperatoris. Bonũ erat illis, ſicut ait ſcriptura, ſi non fuiſſent nati, quia poſt latronem & publicanum & meretricem & Chananæam ſyncerè non confitentur eum in gloriam Dei, qui propter nos ſe ſpontè humiliauit. Recenſeam etiàm, quæ & nobis commiſſa ſunt à ſacratiſſimo & piiſſimo noſtro Imperatore. Elpidius venerandus comes recitauit ſacrum commonitoriũ, quod ei & Eulogio viro ſpectabili tribuno & notario datum eſt, quod ſuperiùs cõtinetur, relectum ex codice. Elpidius venerãdus comes dixit: Nunc iubete ſuſcipi & recenſeri & ea, quæ ad vos ſcripta ſunt à diuino apice. Dioſcorus reuerendus epiſcopus Alexãdrię, dixit: Suſcipiatur venerabilis epiſtola Chriſtianiſſimorum Imperatorum, ſcripta ad ſanctam ſynodum, & legatur. Ioãnes presbyter & primicerius notariorum, recitauit. Sacræ literæ in Epheſo ſcriptæ ſynodo de ſanctæ memoriæ Flauiano, vtpotè innouãte aliqua de fide contrà Eutychen, quæ ſuperiùs continentur perlectæ ex codice. Thalaſſius epiſcopus Cęſareæ Cappadocię, dixit: Piiſſimus

* hîc cõſtitutis, qui
for. * omniũ ſaluator,
* poteſtatibus decretorum

Marc. 14. c
Luc. 23. c
Luc. 18. c
Matth. 21. c
Matth. 15, b

& Chriſtianiſſimus Imperator deſiderans fidem, quæ hactenùs eſt, inconcuſſam manere, præcepit, nihil aliud neque dicere, neq; agere in ſancta ſynodo, niſi priùs de fide ſtatuatur. Vndè omnia vacent. quæ ſunt autem de fide, proueniant. Iulianus epiſcopus agens vices ſanctiſſimi epiſcopi Romanæ eccleſiæ Leonis, interpretante eum Florentio epiſcopo Lydiæ, dixit: Neq; enim aliud præceptũ eſt. Elpidius venerandus comes dixit: Quoniam ergò nunc fundamentum fidei eſt hæc fides, pro qua & congregati eſtis, dignamini annuente vobis deo, quæ de fide ſunt terminare, quatenùs ſecundo in loco ſecũdùm ordinem tempus oriatur ad legendum ea, quæ in regia vrbe aduersùs reuerendũ Eutychen archimandritã acta ſunt. Dioſcorus reuerend. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Manifeſtę nobis factæ ſunt piiſſimæ literæ Chriſtianiſſimorum Imperatorum, & quia aliquibus in Conſtantinopolim motis, ſynodum præceperunt fieri: quæcunq; ergò nũc mota ſunt, primitùs aperiantur, & iſta inferantur, quæ ſuperiore tempore iure acta ſunt in ſanctis cõcilijs: aliqua enim ſtatuerunt canones, aliqua verò ſunt ordinata in ſynodis. Hæc tranſgredi nõ debemus. Piiſſimus & Chriſtianiſſimus noſter Imperator pro aliquibus, quæ emerſerunt, iuſſit hanc congregari ſynodũ, nõ vt fidem noſtram exponamus, quam expoſuerunt iam patres noſtri: ſed vt inquiramus, quæ emerſerunt, ſi cõueniant ſanctorũ patrum noſtrorũ ſtatutis. Oportet ergò ea, quæ contigerunt, primitùs inquirere, & nos probare, ſi conſonantia ſint ſtatutis à ſanctis patribus. * aut vultis fidem ſanctorum patrũ innouare? Sancta ſynodus dixit: Si quis innouat, anathema ſit: Si quis diſcutit, anathema ſit. Sanctorum patrũ fidem ſeruemus. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Orientales & qui cùm ipſis reuerendiſſ. epiſcopi clamauerunt: Iſta nõ diximus. Iſta quis dixit? Theodorus reuerēdus epiſcopus Claudiupolis Iſauriæ, dixit: Deducat notarios ſuos. Eijciens enim omnium notarios, ſuos fecit ſcribere. Veniant notarij, & dicant, ſi iſta ſcripta ſunt, aut nobis præſentib' lecta ſunt, aut quis cognouit & ſubſcripſit. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerũt: Monimēta geſtorum cuius manu perſcripta ſunt? Dioſcorus reuerendus Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Vnuſquiſque per ſuos notarios ſcripſit, mei mea: religioſiſſimi epiſcopi Iuuenalis, ſui: religioſiſſimi epiſcopi Thalaſſij, ſiti. Erant autem & aliorum reuerendiſſimorum epiſcoporum multi notarij excipiētes. ſic non eſt meorum notariorum litera, quia vnuſquiſq; proprium habet. Iuuenalis reuerendiſſ. epiſcopus Hieroſolymę, dixit: Vnus notarius meus erat excipiens cum aliorum notarijs. Thalaſſius reuerendus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Et meus vnus erat, qui excipiebat. Dioſcorus reuerendus

* an

uerendus

uerendus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Eccè notarius epiſcopi Iuuenalis excepit, & notarius epiſcopi Thalaſſij & Corinthi excepit, nunquid mei tantummodò? Euſebius reuerendus epiſcopus Dorylei, dixit: Supplico beatiſſimum epiſcopum Stephanum Epheſinum perquiri, ſi non exceperũt acta ſanctæ ſynodi notarij ipſius, & qualia perpeſſi ſunt à notarijs religioſiſſimi epiſcopi Alexandrię Dioſcori. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Quid ad hæc dicit reuerend. epiſcopus Stephanus? Stephanus reuerendus epiſcopus Epheſi, dixit: Excipiebant notarij mei Iulianus, qui nunc eſt reuerend. epiſcopus Lebedi, & Criſpinus diaconus: & venerunt notarij reuerendiſ. epiſcopi Dioſcori, & deleuerũt tabulas eorum, & digitos eorum penè fregerunt, volentes tollere & thecas eorum. Et neq; eorum actorum exemplaria accepi, neq; noui decæterò, quid actum ſit. Sed & in eadem die, in qua facta eſt examinatio, ſubſcripſimus in charta, & ſi qui Epiſcoporũ non ſubſcripſerunt, ego eos in fide mea ſuſcepi, & alio die ſubſcripſerũt. Euſebius reuerendiſſimus Epiſcopus Dorylei, dixit: Peto religioſiſſimũ epiſcopũ Epheſi Stephanum dicere, in quam chartam ſubſcripſerunt. Stephanus reuerẽdiſſimus epiſcopus dixit: In pura charta, in eadem enim hora, in qua damnatio facta eſt, mox & ſubſcriptio ſecuta eſt. Dioſcorus reuerendiſſim' Epiſcopus Alexãdriæ, dixit: Legatur profeſſio reuerẽdiſſimi epiſcopi Stephani. Putáſne ego eum compuli talia profiteri? Acacius reuerendus epiſcopus Ariarathiræ, dixit: Puræ chartæ ſubſcripſimus compulſi & violenter, & multa mala perpeſſi nolẽtes, ſed & per potentiam oppreſſi, ſubnotauimus. vſq; enim veſperam tenuerunt nos, recludentes in Eccleſia. Et ægrotantes nos neque quieſcere pmiſerunt, neque recedere, vt aliquantulùm recolligeremur, ſed milites nobis & monachos cum fuſtibus & gladijs impoſuerunt, & ſic nos fecerunt ſubnotare. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Reliqua percurrantur. Conſtantinus deuotus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: Et cùm veniſſet ad locum, vbì dicit,

EPHESI ACTA. Dioſcorus Epiſcopus Alexãdriæ, dixit: Ego pro ſatisfactione cunctorũ & firmitate fidei, & pro euerſione eorum, quæ emerſerũt, patrum ſtatuta ſcrutor, qui in Nicea & in Epheſo conuenerunt. Sancta ſynodus dixit: Hoc mundum ſaluat, hoc fidem ſaluat. Et cùm legeretur, CHALCEDONE ACTA. Euſebius reuerẽdus epiſcopus Dorylei, dixit: Eccè, ſcrutor, dixit. Et ego hoc feci. Dioſcorus reuerendus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Scrutor, dixi, non, innouo. Nam & ſaluator pręcepit nobis, dicẽs:
Ioan. 5. f Scrutamini ſcripturas. Qui enim ſcrutatur, non innouat. Euſebius reuerendus epiſcopus
Matth. 7. a Dorylei, dixit: Saluator dixit: Quęrite, & inuenietis. Conſtantinus deuotus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: EPHESI LECTA. Dioſcor' epiſcop' Alexandriæ, dixit: Etſi duæ dicũtur ſynodi, tamen ad vnam pertinent fidem. Sancta ſynodus dixit: Plenè omnia ſtatuerunt patres. Anathema præuaricanti ea, Nemo addat, nemo minuat. Dioſcorus reuerend. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Quoniam voces veſtras & Deus ſuſcepit, & vos ipſi firmas eas eſſe acquieſcitis, & placabiles Deo, ſi quis pręter ea quæ acta ſunt, aut præter ea quæ placuerunt patribus, qui in Niceam conuenerunt, & qui hîc cõgregati ſunt, aut inquirit, aut diſcutit, aut retractat, anathema ſit. Sancta ſynodus dixit: Magnus cuſtos fidei Dioſcorus archiepiſcopus. Dioſcorus epiſcopus Alexãdrię, dixit: Et aliud dico, quod eſt terribile & formidabile. Si, inquit, peccans peccauerit vir in virum, & orabunt pro illo ad Dominum: ſi autem in * Domino peccauerit, quis orabit pro eo? Si ergò ſanctus ſpiritus conſedit patribus, ſicut & manifeſtè conſedit, & ordinauit quæ ordinata ſunt, qui retractat ea, Spiritûs caſſat gratiam. Sancta ſynodus dixit: Omnes hæc dicimus. Anathema ſit qui retractat. Eijciatur retractans. Dioſcorus reuerendiſſimus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Nemo ordinat ordinata. Sancta ſynodus dixit: Hæ voces ſanctiſpiritûs. Cuſtos regularum. Per te viuẽt patres, cuſtos fidei. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Theodorus reuerendus epiſcopus Claudiopolis, dixit: Hæc nullus dixit: Dioſcorus reuerendiſſimus epiſcopus Alexandræ, dixit: Ex confeſſis omnia negare volunt. Dicant & hoc, quia nec præſentes fuimus. Conſtantinus deuotus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: EPHESI ACTA. Elpidius venerabilis comes dixit: Patefactũ eſt, quod vobis viſum eſt de ſancta fide, & cũctorum vocibus conſentientium & laudantium veſtrum, qui præſidetis, decretum. Iubete religioſiſſimum archimandritam Eutychem, ſuper quo iudicata ſunt, quæ iudicata ſunt, & qui eſt author totius actionis, & cuius gratia præcipuè ſcriptum eſt vobis ſacris literis adeſſe, & quæ ei viſa fuerint, docere veſtram religioſitatem. Sancta ſynodus dixit: *Conſequens eſt. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Rationabile eſt adeſſe religioſiſſimum archimandritam Eutychen, & ſuis vti documentis. Et cùm ingreſſus fuiſſet, Thalaſſius epiſcopus Cęſareę Cappadociæ, dixit: Quod iuſtum fore ſuæ vtilitati putat reuerendus archimandrita Eutyches, inſinuet ſanctæ huic atque magnę ſynodo. Eutyches archimandrita dixit: Ego cõmendaui meipſum patri, & filio, & ſanctoſpiritui, & verbo veritatis veſtræ iuſtitiæ, & teſtes vos habeo meæ fidei, pro qua & laboraui cum ſancta ſynodo, quæ ante vos * hîc congregata eſt, ſicut & veſtra ſanctitas teſtis eſt. Habeo

1. Reg. 2. e

* Dominum

* Cõſequenter

* Conſtantinopoli for. * Epheſi

beo autem præ manibus & libellũ fidei meę, & iubete eum recitari, & confeſſionem fidei, quæ in eo continetur. Stephanus epiſcopus Epheſi, dixit: Iuſtum eſt, confeſſionem & libellos reuerendiſſimi archimandritæ Eutychis ſuſceptos inſerere fidei monimẽtorum. Et cùm porrecti fuiſſent, Ioannes presbyter & primicerius notariorum recitauit:

LIBELLVS CONFESſionis Eutychetis.

SAnctiſſimæ & Domino amantiſſimæ vniuerſali ſynodo cógregatæ in Epheſo metropoli, ab Eutyche archimandrita. Gratias ago per omnia ſancto Deo præſenti die, in qua per vos pietas recepit fiduciam, & edoceo veſtram ſanctam ſynodum, quæ in me, magìs autem contra rectã fidem, commiſſa ſunt. Propoſitum quidem mihi fuerat à pueritia, in ſilentio abſque vllo negocio vſque ad decrepitam ſenectutem degere, & abſque vlla conturbatione * conſiſtere. Non ſum autem permiſſus tali frui propoſito, ſed & peſſimis periculis inſidiantium circundatus ſum, eò quòd ſecundùm diſſinitionem prioris veſtri * hîc congregati ſancti Concilij, non acquieui contra eam quæ in Nicea à ſanctis patribus fides eſt expoſita, ſapere. Neceſſarium verò arbitror, antequàm ea quæ in me commiſſa ſunt, doceam ad ſatisfactionẽ veſtræ ſanctitatis, quam habeam de ſancto dogmate confeſſionem, iterùm facere manifeſtã, atteſtante mihi tam Deo, quàm veſtra ſanctitate, cum qua & ipſe ſemper iuxta virtutem meam pro catholica fide aduersùm hæreticos ſteti. Credo in vnũ Deum patrem omnipotentem, omnium viſibilium & inuiſibilium creatorẽ, & * vnum Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei, natum de patre vnigenitum, id eſt, de ſubſtantia patris, Deũ de deo, lumen de lumine, Deum verum de deo vero, natum, non factum, homouſion patri, id eſt, vnius cum patre eſſentiæ, per quem omnia facta ſunt, quę in cęlo & quæ in terra, qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit, & incarnatus eſt, & homo factus eſt, & paſſus, & reſurrexit tertia die, aſſcendit in cælos, vndè venturus eſt iudicare viuos & mortuos. Et in Spiritum ſanctum. Eos autem qui dicunt, erat quandò non erat, & antequàm naſceretur, non erat, & quia ex nullis extantibus factus eſt, aut ex alia ſubſiſtẽtia vel eſſentia dicentes eſſe, aut cõuertibilem, aut mutabilem filium DEI, hos anathematizat catholica & Apoſtolica Eccleſia. Sic ab initio à progenitoribus meis accipiens, credidi: in hac autem & genitus ſum, & ſtatim cõſecratus ſum Deo, & ſuſcepit me ipſius miſericordia. Et in hac fide baptizatus, ſignatus ſum, & vſque hodiè vixi in ea, & opto mori. Hanc fidem & memorata hæc anterior ſancta & vniuerſalis ſynodus confirmauit, cuius præſul fuit beatæ & ſanctæ recordationis pater noſter & epiſcopus Cyrillus, & diffinitionem protulit, eum, qui præter iſta addiderit aliquid, aut minuerit, aut docuerit, damnationibus, quæ tunc ſcriptæ ſunt, ſubiacere. Quorum exemplaria in codice deſtinauit mihi memoratus pater noſter & epiſcopus Cyrillus, quę & prę manibus habeo. Subijciens igitur meipſum ſanctę ſynodo, & diffinitionem eius vſque nunc cuſtodiui. Et cùm legerentur,

*perſiſtere

Epheſi ſ. cõtra Neſtorium

for. *& in

CHALCEDONE ACTA. Euſebius reuerendus epiſcopus Dorylei, dixit: Mentitus eſt. Non eſt diffinitio talis, non eſt regula hoc præcipiens. Dioſcorus reuerendus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Quatuor codices ſunt, qui hanc diffinitionem continẽt. Quod diffiniérunt epiſcopi, non eſt diffinitio? Nunquid habet quia regula eſt, non eſt regula? Aliud eſt regula, & aliud eſt diffinitio. Accuſa quinque ſynodicos codices, & ego habeo, & ille & ille habent, proferant omnes codices. Diogenes reuerendiſſimus epiſcopus Cyzici, dixit: Doloſè præpoſuit ſynodum ſanctorum patrum, quæ in Nicea facta eſt. Accepit nanque * addimenta à ſanctis patribus, propter peruerſum intellectũ Apollinaris & Valentini, & Macedonij, & qui eis ſimiles ſunt. Et additum eſt in ſymbolo ſanctorum patrum, Qui deſcendit, & incarnatus eſt de Spirituſancto ex Maria virgine. Hoc nanque pretermiſit Eutyches, ſicut Apollinariſta. Nam Apollinaris ſuſcepit ſanctam ſynodum, quæ in Nicea facta eſt, ſecundùm propriam peruerſitatem intelligẽs verba, Effugit de Spũſancto & MARIA virgine, vt nè omninò vnionem carnis confiteretur. *Etenim ſancti patres, qui in Nicea cõuenerunt, quòd incarnatus eſt, dixerunt. ſancti autem patres q poſt ipſos fuerũt, explanauerunt dicentes, de Spirituſancto & Maria virgine. Aegyptij & qui cum ipſis reuerendiſſimi epiſcopi, clamauerunt: Nemo ſuſcepit adiectionẽ, nemo diminutionẽ. Quę in Nicea conſtituta ſunt, teneant. Catholicus Imperator hoc iuſſit. Orientales, & qui cum ipſis reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Hæc Eutyches dixit. Aegyptij & qui cum ipſis reuerendiſſimi epiſcopi, clamauerunt: Adiectionem nullus ſuſcipit: Teneant quæ patrum ſunt, teneant quæ in Nicea conſtituta ſunt, teneant quæ de Spirituſancto ſunt, catholicus Imperator hoc iuſſit. Conſtantinus deuotiſſimus magiſtrianus, & à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: EPHESI ACTA, Et omnes enim ſanctos pr̃es, ſicut & veſtra ſanctitas, catholicos

Circa illud, Effugit de ſancto ſpiritu & maria virgine: in exemplari priùs ſcripto habebatur, Ex maria virgine. quo accipitur argumentum, eam mutationem non carere ſingulari intellectu.

*in Græco propriè ità eſt, Sancti enim patres qui poſteà fuerunt, id quod eſt, incarnatus eſt, quod dixerunt ſancti patres in Nicea.

Hic Aegyptij & qui cũ ipſis excludũt ſynodum, locũ faciẽdo hæreticis.

licos habui,& fideles, & doctores meos poſui, anathematizans Manichæum, Valentinum, Apollinarium,& Neſtorium,& omnes hęreticos vſque ad Simonem Magum,& eos qui dicunt carnem Domini & DEI noſtri IESV CHRISTI de cælo deſcẽdiſſe. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Euſebius reuerendus epiſcopus Dorylei,dixit: Fugit quidem quod de cælo. vndè autem,quod non addidit. Diogenes reuerendus epiſcopus Cyzici,dixit: Vndè ergò,dic. Per poteſtatem veſtram rogauimus eum, dicentes: Domine Eutyche, vndè ergò? dic. & non conceſſit. Baſilius reuerendus epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Rogauimus eum tunc, ſicut memorat Dñs Euſebius, & Sozon Philippenſis, vt diceret modum incarnationis & humanæ aſſumptionis, ſi ſecundùm aſſumptionem carnis ſcit DEVM verbum factum hominem. Et iuſſerunt non inueſtigatum dimitti iſtud, & non ſuſceperunt proſequutionem noſtram. Dioſcorus reuerendus epiſcopus Alexandriæ,dixit: Religioſiſſimus epiſcopus Baſilius repræhendit in geſtis ſuam vocem, dicens quia ſic non dixi,ſed falsè ſcriptum eſt: Si verò Eutyches præter dogmata Eccleſiæ ſapit, non ſolùm pœna dignus eſt, ſed & igne. Ego verò fidei catholicæ & Apoſtolicæ ſolicitudinem gero,& nõ alicuius hominis. Ad ipſam nanque diuinitatem mentem intentam habeo, & ad perſonam non attẽdo, neque pro quolibet curo, niſi pro mea anima & recta & ſyncera fide. Baſilius reuerendus epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Dum legerentur geſta, quæ in Eutyche acta ſunt, mea interloquutio lecta eſt, & in medio prolata eſt, quam feci ſequens patres, qui in Epheſo primitùs conuenerunt, laudans epiſtolam beatiſſimi Cyrilli illius beatæ ſynodi præſulis,per quam inſanum Neſtorium arguit,malè interpretantem trecentorum decẽ & octo patrum fidem. Habebat autem interlocutio mea, ſicut & hactenùs habet: Adoro Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM filium DEI vnigenitum, DEVM verbum,poſt incarnationem & inhumanationem in duabus naturis cognitum. Aegyptij & qui cum ipſis reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Impartibilem nemo ſeparet. Vnum filium nemo dicit duo. Orientales & qui cum ipſis reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Anathema diuidenti, anathema partienti. Baſilius reuerendus epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ,dixit: Anathema partienti,anathema diuidẽti duas naturas poſt adunationem. Anathema autem. & qui non cognoſcit * naturarum proprietatem. Aegyptij & qui cum ipſis reuerendi epiſcopi,clamauerunt: Sicut natus eſt,ſic paſſus eſt. Voces noſtras Imperatori. Vnus Dominus, vna fides, vnum Dominum nemo dicit duo. Hæc Neſtorius ſapit, Hæc Neſtorius clamat. Orientales & qui cum ipſis reuerendiſſimi epiſcopi, clamauerunt: Anathema Neſtorio & Eutychi.

Initiũ certaminis de duabus naturis Chriſti.

*quod eſt propriũ naturarum.

Aegyptij & qui cum ipſis reuerendiſſimi epiſcopi, clamauerunt: Dominum gloriæ nolite partiri, impartibilem nolite partiri.

Baſilius reuerendus epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ,dixit: Quod dicebam,in duabus naturis cognoſcẽdum poſt adunationem deitate perfecta & humanitate perfecta. Nanq; vnam habebat ex patre ante ſecula, alteram verò ex matre ſecundùm carnem ſuſcipiens, idem ipſe vnijt ſibi ſecũdùm ſubſiſtentiam, & vocatus eſt filius DEI filius hominis. Hac lecta interlocutione, vnus quidem neſcio quis(etenim caligo cauſarum,& animæ oculum confundebat & corporis) proiecit ſeipſum in medio, & dicere cœpit: Quia hæc vox eccleſias conturbauit. Et ſurrexerunt poſtmodùm omnes Aegyptij, & monachi qui ſequebantur, Barſumas & omnis turba, & cœperunt dicere: Eum qui dicit duas naturas,in duo incidite. Qui dicit duas naturas, Neſtorianus eſt. Poſt hæc recitata eſt iterùm mea vox, poſt impiam & peruerſam Eutychis vocem. Interrogatus nanque à reuerendiſſ. epiſcopo Euſebio, dicis duas naturas in Chr̃o:dicit,ex duabus quidẽ naturis ſcire Chr̃m ante adunationẽ, poſt verò adunationem,vnam. Ego verò tunc,ſicut nunc, intuens monimenta, recordatus ſum, & dixi: Si non poſt adunationem inſeparatas & inconfuſas duas naturas dixeris, confuſionem dicis & commixtionem. Lecta autem hac voce, tantus ab illis factus eſt plauſus, vt omnium noſtrorum commouerẽtur animæ,& maximè noſtræ, qui iudicabamur, & qui iuſſi ſumus ſynodi expectare ſententiam. Caligine repletus dixi, quia ego non recordor his verbis iſta dixiſſe.Scio quidem dixiſſe: quòd ſi vnam naturam dicas abſolutè poſt adunationem, confuſionem dicis & commixtionem. Si verò addideris incarnatã & inhumanatã, & intellexeris iuxta beatum Cyrillum incarnatiõem & inhumanationem,eadem nobiſcum dicis. Manifeſtum enim,quia aliud eſt diuinitas eius quę ex patre: aliud verò humanitas, quæ ex matre eſt. Et qui priùs repræhenderunt, poſteà approbauerunt me iſta dixiſſe. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt:Et ſic catholicè doces, pro qua re in damnatiõe ſanctæ recordationis Flauiani ſubſcripſiſti? Baſilius reuerendus ep̃s Seleucię Iſaurię, dixit: Qm̃ in iudiciũ centũ viginti aut triginta epiſcoporũ tradit⁹, neceſſitatẽ habui parẽre his, q̃ ab illis ordinabant. Dioſcor⁹ reuerẽdus ep̃s Alexandriæ,dixit:Nunc completũ eſt, quod ſcriptũ eſt(Ex ore tuo condemnaberis) Erubeſcens homines, præuaricatus es quod bonũ eſt,& fidem ſpreuiſti. Non * audiſti quod ſcriptum eſt,non erubeſcas in ruinam tuam? Baſilius reuerendiſſimus epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ,dixit: Si apud iudices habuiſſem marty-

Imperita & impia Barſumæ dicta.

Matt.12.

*attendiſti

martyrium, ſuſtinuiſſem. etenim apud Conſtantinopolim oſtendi fiduciam meam. A patre autem qui iudicatur, iuſtis non vtitur: Filius enim patri etiàm iuſta dicens, moriatur. Orientales & qui cum ipſis reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Omnes peccauimus, omnes veniam poſtulamus. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Et quidem vos primitùs docuiſtis, quia per vim & neceſſitatẽ in pura charta coacti eſtis ſubſcribere ad damnationem ſanctæ memoriæ Flauiani. Orientales & qui cum ipſis reuerendiſſimi epiſcopi, clamauerunt: Omnes peccauimus, omnes veniã poſtulamus. Thalaſſius & Euſebius & Euſtathius reuerendiſſimi epiſcopi, dixerunt: Omnes peccauimus omnes veniam poſtulamus. Beronicianus deuotiſſimus magiſtrianus & à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadẽ ſcheda recitauit: EPHESI ACTA, SED CHALCEDONE LECTA. Sed ſecundùm hanc fidem & viuens, & permanens in orationibus, accuſationem ex inſidijs Euſebij epiſcopi Dorylei ſuſtinui, libellos porrigentis aduersùm me reuerendiſſimo epiſcopo Flauiano, & diuerſis alijs epiſcopis, qui tũc pro priuatis cauſis in vrbe degebant regia, hæreticum me iniurioſè in eis vocantis, nullam autem ſpeciem hęreſeos libellis inſerentis. Vt ſubitò in altercatiõibus quæſtionum, lapſum linguæ (ſicut aſſolet) ex tumultu & nouitate vocum perpeſſus, irruerem in peccatum, me quidem aduersùs libellos accuſationis memoratus reuerendus epiſcopus occurrere ad ſatisfactiõem accuſatoris pręcipiebat. Ipſe tamen in multis cum accuſatore degebat, & penè inſeparabilis erat ab ipſo, putans me (ſicut ſolebam) ſemper in monaſterio perdurare, non meam exhibere præſentiam, & ideò quaſi non occurrentem damnare. Sed ſubitò poſtquàm pueri in regiam ciuitatem de monaſterio meo, diſcens à viro laudabili magno ſilẽtiario, quem mihi pijſſimus & fideliſſimus noſter Imperator delegauit, ad non concedendum, me comminatum periculum ſalutis ſuſtinere, qui ſuperfluam decæterò meam eſſe præſentiam reſpondit, vt iam ante diſcuſſionem damnati, ſicut & poſteà facta à viro laudabili ſilentiario proſequutio docet: ſed quoniam etiàm ſic in iudicium ad ſatisfaciendum occurri, cauſa quidem, quæ pro diuina confeſſiõe à me facta eſt & ſubſcripta doctrina, ſecundùm eam quæ expoſita eſt à ſanctis patribus in Nicea fidẽ, & poſteà confirmata eſt à priore ſancta ſynodo Epheſina, neque ſuſcipere dignabatur, neq; permittebat recitari: & tumultu & cõturbatione ſecrętarium replebatur, multis inordinatè ſuperuenientibus, & vndiquè clamoribus me perturbãtibus, ſicut poſteà prolatæ interloquutiões iudicum, quæ ſcriptis tenẽtur, de tali facto tumultum deſignãt. Et cùm iuſſus fuiſſem per meipſum confeſſionem fidei dicere, & dixiſſem ſapere ſicut trecenti decem & octo patres, qui in Nicea ſanxerũt, & quæ in Epheſo ſancta ſynodus confirmauit, exigebat me alia aliqua, *præter q̃ expoſita ſunt in Nicea & in Epheſo priùs, dicere. Ego verò timens præuaricari, prolatam definitionem à ſancta ſynodo, quæ hîc Dei voluntate priùs congregata eſt, & ea, quæ diſſinita erant de fide à ſanctis patribus, qui in Nicea conuenerunt: rogabam innoteſcere veſtro ſancto Concilio, vt his quæ à vobis approbarentur, acquieſcerem, præparatus in his manere. Et hæc dicenti, ſubitò contra me longè antè ſcripta (vt ipſi videbatur) damnatio legebatur, & ſecretò iam poſteà aliquæ ipſorum voces ac profeſſiones meæ, & aliæ allegationes, & maximè vbi ego ſecundùm ſanctos patres in Nicea, & poſteà in Epheſo congregatos, ſapere con ſitebar, in monimentorum ſeriem mutabantur, ſicut poſteà ſcriptis acta ex mea ſupplicatione & iuſſione pijſſimi & Chriſtianiſſimi Imperatoris oſtendunt, nullum verbum faciente de appellatione mea ad veſtram ſanctitatẽ reuerendiſſimo epiſcopo Flauiano, neque meos erubeſcente canos, in prælijs contra hæreticos & pietatis confeſſione ſeneſcentis: ſed ſicut poteſtatem habens om̃ia de fide ſolus agere, & nihil veſtræ ſanctitati de tali æquitate tanti iudicij reſeruare, cõdemnauit me, & ab eccleſia (vt putabat) abſcidit, & ſacerdotio (vt arbitratus eſt) priuauit, & à diuinorum ac canonum communione prohibuit, & pręeſſe monaſterio conſequenter impediuit, & tradidit multitudini ab eodem præparatæ, vt per epiſcopium & per publicum, ſicut hereticum ac blaſphemum, Manichæumque, protraherẽt, niſi diuina me prouidentia conſeruans vſque in præſentem diem, veſtræ beatitudini cuſtodiret. Sed & in diuerſis oratorijs memorijsq; ſanctorũ, poſt appellationẽ fecit in me prolatam legi ſententiam. Et anathematizabat me, & eos qui conueniebant ad me, & colloquebantur mecũ, alienos faciens à ſancta communione, non expectans veſtræ ſanctitatis iudicium: ſed & ſubſcribere dictatam aduersùs me ſententiã monaſteria compellebat, nunquàm (ſicut & veſtra nouit reuerentia) tali habita conſuetudine, nec contra apertos hæreticos. Et in Oriente & per alia diuerſa loca chartas deſtinauit, vt etiàm & ab alijs religioſis epiſcopis & monachis, & hoc qui non iudicauerunt, ſubſcriberentur, cùm magis oportuerit antè omnib⁹ pontificibus ſcribere, quos & appellaueram. Tunc ergo vix ſaluat⁹, per libellos manifeſta feci veſtrę ſanctitati, quę ſubſequuta ſunt, & pijſſimo & fideliſſimo Imperatori ſupplicaui, vos ſanctos & Deo dignos, atq; omnem iniuſtitiam & factionem abominantes, iudices fieri eorum quæ iudicata ſunt. Rogo igitur nunc veſtram ſanctitatem, conſiderate compoſitam mihi calumniam & factionem, & ex

Cõtinuatio cõfeſſionis Eutychetis, pauloantè interruptæ.

* præterquã

Epheſi ſ cõtra Neſtorium

& ex hac cauſa factam vbiquè ſanctis eccleſijs perturbationem, & ex hoc pullulans plurimis ſcandalum: & per inſitam vobis Chriſtianiſſimam ſapientiam, eos qui huius mali occaſio facti ſunt, eccleſiaſticis regulis ſubdite. Omnem verò radicem blaſphemiæ & impietatis abſcinde. Ego enim veſtræ beatitudinis iudicium ab initio proclamaui, & iterùm conteſtor coram IESV CHRISTO, qui teſtimonium perhibuit ſub Pontio Pilato bonam cõfeſſionem, quia ſic ſapio & cogito & intelligo, ſicut tradiderunt nobis fidem ſancti patres in Nicea conuenientes, quam & in *Epheſo ſecundo Concilio ſancti patres roborauerunt. Et ſi quis præter iſtam fidem glorificat, hunc anathematizo ſecundùm diffinitionem eorum. Eutyches archimãdrita ſic credo, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, & ſubſcripſi manu mea, & tradidi libellos. Flauianus epiſcopus Conſtantinopolitanus, dixit: Iſte accuſatorem habuit Euſebium, iubete eum adeſſe. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Euſebius reuerendus epiſcopus Dorylei, dixit: Accuſatus à me Eutyches, dans libellos in ſancta ſynodo, cõmemorauit, quia accuſator ipſius ſum. Quo autem modo, cùm ſanctæ memoriæ Flauianus, qui iudicauerat, poſtularet me accuſatorem eius ingredi, & conſequentia ac regulis ità volentibus, prohibitus ſum ingredi, rogo perquiri. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Poſtulante Flauiano ſanctæ memoriæ Euſebium accuſatorem Eutychis ingredi, quapropter ſecundùm regulas vos, quibus poteſtas iudicandi data fuerat, hoc fieri non præcepiſtis? Dioſcorus reuerendus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Poſtulo recitari proſequutionem Elpidij. Non enim habui prohibere, niſi commonitorium detuliſſet Elpidius, confirmans quia Imperator eum iuſſerat non ingredi. Iuuenalis reuerendus epiſcopus Hieroſolymorum, dixit: Venerandus comes Elpidius non iuſſit eum ingredi. Thalaſſius reuerendus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Ego non eram author. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: In iudicio fidei non eſt iſta defenſio. Dioſcorus reuerendus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Quoniam igitur nunc culpatis me, ſicut qui transgreſſus ſum regulas, & audiſſem Elpidium: nunc quæ cuſtodiuntur regulæ, vt Theodoretus ingrederetur? Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Theodoretus epiſcopus vt accuſator ingreſſus eſt, ſicut ex voce eius audiſtis. Dioſcorus reuerendus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Et quamobrem in ordine epiſcopi ſedet? Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Et epiſcopus Euſebi⁹ & epiſcopus Theodoret⁹, in ordine accuſantium ſedent, ſicut & vos in loco *accuſatorum ſedetis. Vndè reliqua relegãtur. Conſtantinus deuotus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit:

*Epheſio

Dioſcorus vafrè à propoſitis ad alia vergit.

*eorum qui accuſantur.

EPHESI ACTA. Elpidius venerandus comes dixit: * Sacratiſſimus Imperator implens ipſe primùm ordinem legum, quarum eſt & inuentor & cuſtos, pręcepit, eos qui dudùm iudices fuerunt, in loco eorum eſſe qui iudicandi ſunt, neque habere tempus docendi, neque fidutiam à vobis accipere. Ad ea ergò quæ nunc ab archiepiſcopo Flauiano dicta ſunt, & hoc doceo, quia accuſator quidem ſuam accuſationem impleuit: & vt arbitratus eſt, vicit: & iudex accuſatoris cauſam iam in ſemetipſo tranſtulit ſicut & in publicis ſententijs cuſtoditur. Nunc igitur vos conueniſtis, vt eos qui iudicauerant, iudicetis: non vt iterùm accuſatoris perſonam ſuſcipiatis, & perturbationis iterùm initium alterum fiat. Iubete ergò (ſicut placet) ſecundùm ordinem reliqua omnia, quæ in cauſa acta ſunt, relegi ad id quod vobis viſum fuerit. Dioſcorus reuerendus epiſcopus Alexandriæ, dixit: *Conſequenter docuit venerand⁹ comes Elpidius. Vndè porrecto libello & relecto, legantur & ea, quæ in regia vrbe de hoc negocio, quod mouetur, geſta ſunt. Dicant etiàm & præſentes reuerẽdiſſimi epiſcopi, ſi hoc eis placet. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum, dixit: Conſequẽs eſt ſententia tuæ ſanctitatis. Vndè rationis eſt geſta recitari. Stephanus epiſcopus Epheſi, dixit: Iuſta conſtituta interlocutione ſanctiſſimi & beatiſſimi patris noſtri Dioſcori & archiepiſcopi, hoc fiat. Cyrus epiſcopus Aphrodiſiadis, dixit: Iuſta eſt & conſequens interlocutio ſanctiſſimi & DEO amantiſſimi archiepiſcopi Dioſcori, ad recitanda quæ ſuper hac cauſa acta ſunt in regia vrbe. Thalaſſi⁹ epiſcopus Cæſareæ Cappadocię, dixit: Conſequens eſt, ea quę interlocuta eſt veſtra ſanctitas, effectui mancipari. Pro qua re proferantur chartæ quæ recitari debent in hoc ſancto Concilio. Euſebius Ancyræ Galatię, dixit: Et mihi ſimilia placẽt, vt ſecundùm ſentẽtiam ſanctorum patrum, fiat geſtorum lectio. Diogenes epiſcopus Cyzici, dixit: Et ego ad hæc eadem conſentio, quatenùs ſecundùm ſententiam ſanctæ & magnæ ſynodi percurratur actorum ſeries, quæ in regia vrbe facta ſunt. Florẽtius epiſcopus Lydię, dixit: Concors ſum propoſiti benè inquirẽtium lectionẽ actorũ. Theodorus eþs Tarſi, dixit: Secũdùm quod puiſum eſt ſanctiſſimis archiepiſcopis, iuſtũ eſt recitari, q̃ acta ſunt in regia vrbe. Ioannes epiſcop⁹ Sebaſtię dixit: Secũdùm decretum ſanctiſſimorum & Deo digniſſimorũ epiſcoporũ, neceſſaria eſt q̃ in regia vrbe geſta ſunt, monimentorum lectio. Roman⁹ epiſcopus Myron, dixit: Iuſtũ puto, recitari geſtorũ ſeriẽ, q̃ in regia vrbe ſunt acta, ſicut & ſanctiſſimi pr̃es interlocuti ſunt. Nunechius eþs Laodiceę Trimitarię, dixit: Secundùm interlocutionẽ ſanctiſſimo-

*diuiniſſimus

id eſt, rationabiliter

ſimorum patrum, cóſequens & mihi viſum eſt actorum fieri lectioné. Marinian⁹ epiſcop⁹ Synnadæ, dixit: Sicut interlocuti ſunt ſanctiſſimi patres, recitétur geſta quę facta ſunt propter Eutychen in regia vrbe. Euſtathius epiſcop⁹ Berytius, dixit: Neceſſaria eſt actorum lectio ad notionem eorum, qui cognitioni minimè interfuerunt. Quintillus eps Heracleæ, agés vices reuerendiſſimi epiſcopi Anaſtaſij Theſſalonicéſium, dixit: Cóſequens eſt recitari quæ acta ſunt apud magnificentiſſimam vrbem Cóſtantinopolim, ſanctæ ſynodo pro perfectiore negocij notione. Atticus epiſcopus Nicopolitanus veteris Epiri, dixit: Cóſequens eſt interlocutioni ſanctiſſimi archiepiſcopi noſtri Dioſcori, & acta recitari vniuerſo ſancto Concilio ad ſubtilem inquiſitionis notionem. Sozon epiſcopus Philippenſis primæ Macedoniæ, dixit: Neceſſaria eſt lectio eorum, quæ in regia vrbe acta ſunt, in hoc negocio. Ità enim poſſunt diligentiùs intelligi, quæ ibi mota ſunt. Vranius epiſcopus Himeriæ prouinciæ * Oſrœnæ, interpretante ſe Eulogio presbytero Edeſſenę ciuitatis, dixit: Conſequéter iudicauit ſanctiſſimus & Deo digniſſim⁹ archiepiſcopus Dioſcorus, vt ea priùs, quæ in vrbe regia de præſenti negocio acta ſunt, recitentur. Sancta ſynodus dixit: Omnes volumus acta recitari. Legantur q̃ geſta ſunt. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Dicat & beatiſſimus Iulianus epiſcopus, vicarius ſanctiſſimi epiſcopi Romanæ eccleſiæ Leonis, ſi congruit huic ſanctæ ſynodo, & vult & ipſe relegi, quæ de hoc negocio acta ſunt in Conſtantinopoli. Iulianus epiſcopus agés vices ſanctiſſimi epiſcopi Romanæ Eccleſiæ Leonis, interpretante ſe Florentio epiſcopo Lydiorum, dixit: Hac ratione volumus geſta relegi, vt priùs Papæ legatur epiſtola. Hilarius diaconus Romanæ Eccleſiæ, interpretante ſe Florentio epiſcopo Lydiorum, dixit: Quoniam & ſanctiſſimus epiſcopus Romanæ Eccleſiæ, relectis ſibi iſtis monimentis, quorum nunc quæritis lectionem, tranſmiſit epiſtolam, eam legi iubete. Quo dicente, Eutyches archimandrita dixit: Directi religioſiſſimi viri à ſanctiſſimo & Deo amátiſſimo Leone archiepiſcopo Romanæ Eccleſiæ in ſanctam veſtrá ſynodum, ſuſpecti mihi facti ſunt. Manſerunt enim apud religioſiſſimum Flauianum epiſcopú, & * prandiderunt apud eú, & munerati ſunt, & omne obſequium eis prębuit. Poſtulo ergò ſanctitatem veſtram, ſi quid iniuſtè ab eis factum fuerit cótra me, id præiudicium mihi non generare. Dioſcorus reuerendiſſimus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Conſequens & rationabile eſt, primitùs quæ in hoc negocio acta ſunt, relegi, & ità epiſtolá beatiſſimi epiſcopi Romani. Vndè ſecundùm quod placuit ſancto Concilio, acta percurrantur. Ioannes presbyter & primicerius notariorú, dixit: Præcepit ſancta veſtra & magna ſynodus, quæ acta ſunt in regia vrbe Cóſtantinopoli, legi de negocio quod præ manibus habemus. Sed quia obtulit ea religioſiſſimus epiſcop⁹ Conſtantinopolitanus Flauianus, porrexit etiàm & ſimilia reuerendus archimandrita Eutyches, recitabimus ſicut præcepiſtis.

*pranſi ſunt

ACTIO PRIMA CONSTANTINOPOli habita de Eutychete, lecta in Epheſino ſecundo Concilio, relecta in Chalcedonenſi.

CONſulibus Flauijs Zenone & Poſthumiano viris clariſſimis, ſub die ſexto idus Nouembris, in Chriſtianiſſima & regia vrbe Conſtantinopoli noua Roma, congregata ſancta & magna ſynodo reperta, in prędicta magnificentiſſima vrbe in ſecretario epiſcopij, pręſente ſanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo Flauiano, & recitantibus relationem directam à Florentio beatiſſimo epiſcopo Sardis metropolis prouinciæ Lydiorum, aduerſùs ſub eo conſtitutos reuerendiſſimos epiſcopos Ioannem & Coſſinium, præſentibus etiàm clericis his, qui eaſdem relationes detulerunt. Et data forma de aliquibus quę lecta ſunt, exurgens Euſebius reuerendiſſimus epiſcopus Dorylei, vn⁹ cóſtitutus de conſidentibus, libellos obtulit ſancto Concilio, coniurans eos relegi, & inferri monimenta actorum: inſtante verò eo, ſanctiſſimus archiepiſcopus Flauian⁹ dixit: Suſceptus libellus legatur, ad cognoſcendá cauſam quæ in eo continetur. Et ſuſcipiens Aſterius notarius legit:

¶ Epiſtola Euſebij epiſcopi Dorylei ad Flauianum Conſtantinopolitanum archiepiſcopum.

EXemplar libelli Euſebij reuerendiſſimi epiſcopi Dorylei. Sanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo Flauiano, & præſenti magno & ſancto Cócilio, in hac regia vrbe religioſiſſimorum epiſcoporum ab Euſebio epiſcopo Dorylei. Optaueram quidem non ſic pręfocatum ſenſum & ebrium cogitatione & exceſſu mentis capi Eutychen presbyterum & archimádritam, vt oblitus quidem timoris Dei, ſperneret etiàm terribile tribunal Chr̃i, ſaluatoris omnium noſtrûm, & iuſtum eius iudicium & retributioné, qui (venturus eſt iudicare orbé terrę in æquitate) Pſal. 95. (& reddere vnicuiq; ſecundùm opera ſua) nec Matth. 16.d vt ità auderet aduersùs ſaluatorem omnium noſtrûm Chriſtum blaſphemam linguá mouere, & patres, qui inter ſanctos connumerantur, hæreticos nominare, & nos, qui corú ſumus fidei ſectatores. Quoniam verò non ceſſat, inobſeratum habens os & infrenem linguam, negans pijſſimam rectæ religionis doctrinam, derogans autem & ſanctiſſimis patribus, * & me qui nunquàm hæreticus ſuſpicatus ſum, ſed econtrariò magis ſemper hæreti-

for. * & hæreſeos me accuſans, q

hæreticis repugnantem, & orthodoxam fidẽ
ſecundùm meas vires defendentem, perma-
nentemque in fide ſanctorum patrum trecẽ-
torum decem & octo in Nicea congregato-
rum, & omnibus quæ in Epheſia metropoli
à ſancta & magna ſynodo acta ſunt, & his, q̃
ſapuit & expoſuit beatiſſimus Cyrillus, Ale-
xandriæ magnæ ciuitatis quondàm epiſco-
pus, EPHESI LECTA. Et clamans ſan-
cta ſynodus dixit: Semper memoria Cyrilli,
Dioſcorus & Cyrillus vnam fidem habent.
Sic ſapit omnis ſynodus, Cyrillo æterna me-
moria. Si quis retractat, anathema ſit: ſi quis
ſuper iſta inquirit, anathema ſit. Maledictus
qui addit, maledictus qui aufert, maledictus
qui innouat. Voces noſtras Imperatori. Iuli-
anus epiſcop⁹ agens vices ſanctiſſimi epiſco-
pi Romanæ Eccleſiæ Leonis, interpretãte ſe
Florẽtio epiſcopo Lydiorũ, dixit: Apoſtoli-
ca ſedes ſic ſapit. CHALCEDONE ACTA.
Sancta ſynodus dixit: Et hęc vniuerſalis ſyn-
od⁹ ſic ſapit. Et poſt has voces ſequẽtia libelli
Euſebij. CONSTANTINOPOLI ACTI-
ONE PRIMA ACTA, LECTA EPHESI,
RELECTA CHALCEDONE. & magnus
Athanaſius, & Gregorius, & Atticus, & Pro-
clus ſancti epiſcopi, ſupplico & peto, veſtrã
ſanctitatem minimè deſpicere hanc meam
ſupplicationẽ: ſed iubere Eutychen presby-
terum & Archimandritam occurrere in ſan-
ctum veſtrum concilium, & reſpondere his,
quæ à me ingerũtur. Paratus enim ſum eum
conuincere, falsò habere catholicum no-
men, & alienum omninò à recta fide. Et cõ-
iuro vos per ſanctam & homouſion Trinita-
tem, quæ ſaluat Chriſtianiſſimos noſtros Im
peratores, & per ſalutem & per reuerentiam
pijſſimorum noſtrorum Imperatorum The-
odoſij & Valentiniani perpetuorum Augu-
ſtorum, prædictum Eutychen iubere occur-
rere in veſtram ſanctam ſynodũ, & ſatisface-
re his à me ei obiectis: quatenùs hoc ità con-
uicto à me, & qui ab eo ſubuerſi ſunt, eri-
gantur: & catholica fides vincens & nunc,
appareat omnes mũdi terminos circumple-
xa: quo proueniente, gratias ſemper veſtræ
confitear ſanctitati. Euſebius epiſcopus Do-
rylei ſanctæ Dei eccleſiæ, offerens hos libel-
los meos, ſubſcripſi manu mea. Sanctiſſimus
Flauianus archiepiſcopus, dixit: Stupefaciũt
quidem nos quæ lecta ſunt, eò quòd talis
ingeritur repræhenſio reuerendo presbyte-
ro & archimandritę Eutychi. Tamen digne-
tur tua reuerentia conuenire ad eũ, & diſpu-
tare cum eo de recta fide: & ſi inuenietur ꝓ
for. *ſanctũ vero non recta ſentiens, tunc vocabitur in
concilium, * ſancto concilio, & aderit ſibi. Euſebius re-
uerẽdus epiſcopus Dorylei, dixit: Ego qui-
dem amicus illi eram priùs. Non ſemèl au-
tem nec ſecundò, ſed ſępiùs conueni ad eum
pro hac cauſa, ex qua lęſus eſt, & locutus ſum
cum eo, & inuéni eum non recta ſapere, &
monui, & docui: ſed inſtabat, dicens ea quæ
aliena ſunt à recta noſtra fide. Et hoc poſſum
oſtendere per multos teſtes, qui præſentes
fuerunt & audiérunt. Coniuro igitur vos,
& iterùm per Dominũ noſtrum Ieſum Chri-
ſtum, quatenùs deſtinetis ad eum, vt veniat,
& reſpondeat. Et poſtquàm victus à me fu-
erit, ceſſet à peruerſa doctrina: quia multi ab
eo læſi ſunt.

Sanctiſſimus archiepiſcopus Flauianus, di-
xit: Patiatur nos tua reuerentia, & mox fati-
gationem ſuſtineat vſque monaſteriũ, & quę
condecẽt, loquatur ei, & quæ ad pacem per-
tinent, vt non commotio, curſus & contur-
batio oriatur ſanctis eccleſijs Chriſti. Euſe-
bius epiſcopus Dorylei, dixit: Impoſſibile
eſt, me iam poſtquàm perrexi frequenter, &
non perſuaſi, iterùm ad eũ accedere, & bla-
ſphema verba audire. Sed digneẽ veſtra ſan-
ctitas dirigere ad ipſum, vt occurrat: nec enĩ
permitto, inexaminatum tantum negocium
relinqui. Sancta ſynodus dixit: Oportue-
rat quidem tuã reuerẽtiam acquieſcere ſua-
ſionib⁹ ſanctiſſimi & beatiſſimi archiepiſco-
pi noſtri. Sed quia perſtantem te videm⁹, fiet
quod poſtulàſti. Nũc ergò primitùs à te da-
tos libellos fides teneat monimentorum, ad
diligẽtem agendorum examinationem. Io-
annes autem religioſiſſimus presbyter & de-
fenſor, ſimul cũ religioſo diacono Andrea,
pergentes ad religioſiſſimum presbyterum
& archimadritam Eutychen, porrectum ad-
uersùs eum libellum ei relegant, & commo-
neant occurrere ad hoc ſanctum concilium,
& ſibi adeſſe. Non enim in leui accuſat̃ cauſa,
Et cùm legerentur,

CHALCEDONE ACTA.

Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſena-
tus dixerunt: Cùm Euſebius reuerẽdus epi-
ſcopus apud Conſtantinopolim accuſaret
Eutychen, conſiderate, quia ipſe poſtulauit,
vt pręſens Eutyches diſcuteretur: quomodò
igitur in Epheſo ſimiliter non eſt obſerua-
tum, neque ſuſcéptus eſt Euſebius reueren-
dus epiſcopus? Et omnibus tacentibus, Glo-
rioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus di-
xerunt: Reliqua percurrantur. Beronicianus
deuotiſſimus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex
eadem ſcheda recitauit: ACTIO CON-
STANTINOPOLITANA SECVNDA DE
EVTYCHETE, LECTA IN EPHESINA
SYNODO PROPHANA, RELECTA IN
CHALCEDONENSI.

COnſulatu Flauij Zenonis & Poſthumi-
ani virorũ clariſſimorũ, ſub die pridiè
idus Nouembris, in Chriſtiana regia apud
Conſtantinopolim noua Roma, congrega-
ta ſancta & magna ſynodo, conuerſante in
prædicta magna vrbe, præſidente ſanctiſſi-
mo & beatiſſimo archiepiſcopo Flauiano
in ſecretario epiſcopij, Euſebius epiſcopus
Dorylei dixit: Interpellans veſtram ſancti-
tatem, dudùm libellos obtuli, accuſans Eu-
tychen presbyterum & archimandritã huius
ciui-

ciuitatis, ſicut doctrinas orthodoxę Eccleſię corrumpētem, tam per diſputationes quàm per admonitiones ad ſe conuenientium, per quos poſſibile eſt (poſtquàm idem aduenerit) probationes me in certamen præſentare, & eum palàm ex multis conuincere probationibus. Quoniam igitur paratus ſum hunc talem probare, rogaui veſtram ſanctitatem, vt cum regulariter commonitum, peruenire ad ſanctum Cōcilium iuberetis. Et hoc fieri præcepiſtis per quoſdā reuerendiſſimos clericos. Suggero autē, vt perfectiùs veſtra doceatur ſanctitas, quoniā ſanctæ & beatæ memoriæ quondàm Alexandriæ magnæ ciuitatis ſanctiſſimæ Eccleſiæ archiepiſcopus Cyrillus, Neſtorium peruerſam introducentem doctrinam & prædicantē in Eccleſia, habēs amorem DEI & zelum fidei, cognoſcens de eo, ſuaſorias ad eum literas deſtinauit, continentes expoſitiones ſanctorum patrum, qui in Nicea congregati ſunt, & quemadmodùm oporteat illam ſpiritalē expoſitionem & intelligere, & ſapere. Hanc ſuſcipiens Neſtorius epiſtolam, reſcripſit ad eūdem beatæ memoriæ Cyrillum, peruerſa ſua & prophana dogmata manifeſtās, pro quibus ſecūdùm præceptionem Chriſtianiſſimorum Imperatorum noſtrorum ſynodus in Epheſo metropoli congregata eſt. Et primo loco poſtulauit beatæ memoriæ Cyrillus, relegi ſanctæ & magnæ ſynodo epiſtolam à ſe Neſtorio deſtinatam, vt approbaretur ab ea, vtrùm conſonans eſſet expoſitioni ſanctorum patrum, an aliter haberet. Et interloquente igitur ſancta illa & magna & vniuerſali ſynodo, lecta eſt ipſa epiſtola. Et omnes, qui in illa magna & vniuerſali ſynodo conſederunt, decreuerunt eam conſonam eſſe expoſitioni ſanctorum patrum & ſanctarum ſcripturarum, & in nullo ab eis diſſonare, conſentire verò ſe his, quæ in eadem continebantur epiſtola. Hanc & nunc, veſtram deprecor ſanctitatem, vt iubeat recenſeri, & omnibus fieri manifeſtam, quia ſecundùm expoſitiones, quæ in memorata epiſtola continentur, ſic ſapimus, & ſic credimus. Eſt enim & ſecunda epiſtola memorati ſanctæ recordationis Cyrilli, ſcripta ad ſanctam Orientalem ſynodum, quandò inter eos concordia facta eſt, quomodò habent de incarnatione ſaluatoris noſtri Chriſti, & quomodò oportet vbiquè ſanctas Dei eccleſias ſapere & prædicare. Et has ſupplico ſub fide monimentorum lectas inſeri, vt manifeſta ſint omnibus Eccleſiæ dogmata. Sanctiſſimus archiepiſcopus Flauianus dixit: Etſi hæc omibus fidelibus nota ſunt, qui nutriuntur, & meditantur in libris ſanctorum patrum, propter profectum & robur, quod ex eorum lectione quotidiè inſitæ nobis fidei procreatur: nihil tamen prohibet pro tua poſtulatione, etiàm nunc relegi, ad inſerenda omnia, quæ aguntur, fidei monimentorum.

RESCRIPTVM EPISTOLAE RElígioſiſſimi Cyrilli Alexandriæ epiſcopi, ad Neſtorium menſe Mechir, indictione XIIII.

EDITIO VNA.

Mechira Aegyptij Februariū vocāt, q apud illos tūc inchoatur, qñ apud nos habet mēſis Ianuarius dies 23.

OBloquūtur quidem (ſicut audio) quidàm æſtimationi meæ apud tuam religioſitatem, & hoc frequenter, proceſſionum vel conuentuum tempora maximè obſeruātes: & eo magìs forſitan arbitrātes delectare ſe aures tuas, & incōſideratas aduersùm nos voces emittunt, læſi quidem nihil, obiurgati autem & hoc leuiter, vnus quidem eorum, q cæcos & pauperes vexabat iniurijs: alter autem, quòd contra matrem euaginauerat gladium: tertius verò, quia cum ancilla aurum furatus eſt alienum, & qui talem ſemper habuerit exiſtimationem, qualem nullus ſaltē peruenire grauiſſimis inimicis optauerit. Verùm non multus mihi de talibus ſermo eſt, vt neq; ſupra Dominum & magiſtrum, neq; ſupra patres, puſillitatis quæ mihi ineſt, modus creſcat. Non enim facile eſt cuiquā, (quālibet vitam ſuam habeat circunſpectam) nequam hominū maledicta vitare: ſed illi quidem maledictiōe & amaritudine plenum os habentes, reddent quandoq; omnium iudici rationem. Conuertar autem nunc ego ad id quod me maximè decet, & commonebo etiàm nunc te, tāquàm fratrē in Chriſto, doctrinę ratione & ſenſu fidei cum omi cautela plebibus prædicandæ. Exhortabor quoquè cogi-

Pſalm. 13.

EPISTOLA CYRILLI Alexandrini ad Neſtorium hæreticum.

EDITIO ALTERA.

CYrillus Neſtorio. Comperi quoſdam exiſtimationi meæ detrahentes apud reuerentiam tuam, multa garrire: & id crebrò frequenterq; agere, & maximè tūc, cùm virorum illuſtrium atq; prudentium prę́ſtò eſſe plurimos vident, & fortaſsè opinātes tuas aures delectari, non adeò ex voluntate tales aduersùm nos voces emittunt homines, nulla quidem in re à me prorsùs offenſi, nec læſi, ſed modeſtè à nobis clementerq; conuicti: vnus, quia cæcis vim egentibusq; faciebat: alter, quia ſupra matrem ſuam erexit gladium: alius, quia cum ancilla aurum rapuit alienum, & hac ſemper exiſtimatione vixit, quam nullus inimiciſſimo ſuo optat euenire. Cæterùm talium hominum nullam omninò habeo curam, nè videar ſupra Dominum aut magiſtrum, vel ſupra patres noſtros menſuram meæ mediocritatis extendere. Neque enim fieri poteſt, vt aliquis, maledicorum virus & moleſtiā vitare poſſit, quāuìs rectiſſimè viuat. Sed illi maledictionis & amaritudinis os plenū habētes, rationē iudici oīm reddituri ſunt. Ego aūt me cōuerto ad id, quod me maxiè decet: & te nūc quoquè admonebo quaſi fratrē in Dño, vt doctrinam verbi, & ſenſum fidei cautè & cum omni obſerua-

 tione

cogitare debere, quàm ſi offendatur ſolùm vnus
Matth. 18. de puſillis qui credūt in Chriſtum, quàm ſit
intolerabilis indignatio Dei. Si verò tāta fu-
erit multitudo læſorum, quomodò (quæſo)
non omni arte ſtudendum eſt, vt prudenter
auferatur huiuſmodi offenſio, & ſanæ fidei
ratio inſinuetur expoſcentibus veritatem?
*& omninò rectè Erit autem hoc * rectè faciendum, ſi ſancto-
rum patrum libros legentes, magni eos mo-
*ritè menti * habere ſtudeamus, & probantes noſ-
facere feſtinemus, & metipſos, ſi ſum in fide, ſecūdùm quod ſcri-
*dictis ptum eſt illorum * rectis & irrepræhenſibili-
bus definitis, noſtros ſenſus benè atq; opti-
mè roboremus. Ait ergò ſanctū illud & ma-
gnum Concilium patrum, ipſum de Deo pa-
tre genitum ſecundùm naturam vnicum fi-
lium, Deum verum de Deo vero, lumen de
lumine, per quē omnia creauit pater, deſcen-
diſſe, incarnatum eſſe, atque inhumanatum,
paſſum, mortuū, reſurrexiſſe tertia die, & in
cælum aſcēdiſſe. Hæc etiàm nos ſequi opor-
tet, & verba atq; doctrinas, cogitātes quid ſi-
*hominem fieri gnificet, incarnari & * inhumanari Dei ver-
bum. Non enim dicimus, quia Dei verbi na-
tura trāsformata, facta eſt caro: ſed nec, quia
in totum hominem (qui eſt ex anima & cor-
pore) commutata eſt: ſed illud potiùs ſentiē-
dum, quia carnem animatā, anima videlicet
*ſubſiſtentialiter rationali, vniens ſibimet ſecūdùm * ſubſiſten
tiam Deus verbum, inenarrabiliter atq; in-
ſcrutabiliter factus eſt homo, & appellat* eſt
filius hominis, non tantùm ſecundùm volū-
tatem aut bonum placitum, nec ſicut in per-
ſonæ tantummodò ſuſceptione, ſed quia di-
uerſæ quidem ad veram vnitionem cōuenē-
re naturæ. Vnus autē ex vtriſq; naturis Chri-
ſtus & filius, nō quaſi naturarum earum per
vnitatem diuerſitate conſumpta, ſed magìs
iiſdem naturis, id eſt, perficientibus nobis di
uinitate & humanitate, vnum Dominum &
Chriſtum & filium, per inenarrabilem & in-
ſcrutabilem concurſum ad vnitatem. Et ſic
dicitur certè (dum ſit ante omnia ſecula ſub-
ſiſtentiā habens, & natus ex patre) generari
etiàm ſecūdùm carnem ex muliere: nō quòd
diuina eius natura (in qua conſubſtantiuus,
Iſtud parentheſi clauſum, non eſt in Græco. al. conſubſtantialis vel coëſſentialis, id eſt, homou-
ſios eſt patri) in ſancta virgine initium, vt eſ-
ſet, acceperit: neque quia ex neceſſitate pro-
pter ſeipſum, ſecunda eguerit natiuitate poſt
patrem: (eſt enim hoc vanum ſimul & impe-
ritum, hunc exiſtentem ante omnia ſecula, &
coæternum patri, dicere, indiguiſſe ſecundo,
vt eſſet, initio) ſed quoniam propter nos &
*ſubſiſtentialiter propter noſtrā ſalutē, vniens ſibi * ſecūdùm
ſubſiſtentiam humanitatem, proceſſit ex fœ-
*carnaliter mina, propterea dicitur * ſecundùm carnē na
tus. Nō enim priùs homo cōmunis ex ſancta
*generatus eſt * genit* virgine, & ſic poſteà verbū ſuper-
*in uenit in eo: ſed * ex ipſa vulua cum carne vni*
tus, natiuitatē carnalem creditur & dicit̄ per-
tuliſſe, tanq̄ natiuitatem propriæ carnis ſuā
faciēs. Sic eum dicimus & paſſum eſſe, & re-
ſur-

tione facias ſemper ad populos, ſciens planè,
quòd ſi quis ex his qui in Chriſtum credūt,
vnum duntaxàt ſcandalizauerit, indignatio-
ni ſubiacebit ingenti. Sin verò non vnus ſit,
ſed multitudo decepta, tūc omni arte nobis
vtendum eſt, vt circuncidamus ſcandala, &
illis qui quærunt veritatem, ſanam rectamq;
fidei dirigamus rationem. Id autem facilè fi-
et, ſi patrum recenſentes ſcripta ſanctorum,
eos plurimi faciamus. Et noſmetipſos con-
ſulentes (ſi in fide cōſiſtimus) ſecūdùm quod 2. Cor. 13.
ſcriptum eſt, tum demùm rectis illorum atq;
irreprehenſibilibus inſtitutis, ſenſus noſtros
animoſq; firmemus. Ait igitur ſancta & ma-
gna ſynodus, ipſum (qui eſt ex deo patre na-
turaliter natus) filium vnigenitum, Deū ve-
rum de Deo vero, lumen de lumine, per quē
& cum quo omnia fecit pater, hunc deſcen-
diſſe, incarnatum eſſe, & hominem factū, paſ-
ſum eſſe, reſurrexiſſe tertia die, & aſcendiſſe
rursùs in cælos. Hæc nos ſequi verba debe-
mus, his nos conuenit obtemperare dogma-
tibus, conſiderantes quid ſit incarnatū eſſe,
& hominem factum Dei verbum. Non enim
dicimus, quòd Dei natura conuerſa vel im-
mutata, facta ſit caro: nec quòd in totū ho-
minem, qui eſt ex anima & corpore, transfor
mata ſit: ſed illud magìs, quòd carnem ani-
matam anima rationali, ſibi copulauerit ver-
bum ſubſtantialiter, & ineffabiliter & inde-
prehenſibiliter factus ſit homo, & nuncupa-
tus ſit etiàm filius hominis non nuda tantū-
modò voluntate, ſed nec aſſumptione ſola
perſonæ, ſed quòd diuerſæ quidem naturæ
in vnum conuenerint. Vnus tamē ex amba-
bus Chriſtus & filius, non euacuata aut ſub-
lata diuerſitate naturarum per coniunctio-
nem, ſed quia ſimul nobis effecerunt vnum
Dominum & Chriſtum & filium, id eſt, di-
uinitas & humanitas per arcanam illam ineſ-
fabilemq; copulationem ad vnitatem. Itaq;
is, qui ante ſecula om̄ia eſt natus ex patre, eti-
àm ex muliere carnaliter dicitur procreatus,
non quia diuina ipſius natura de ſacra virgi-
ne ſumpſit exordium, nec quòd propter ſe-
ipſam opùs habuit ſecundò naſci poſt illam
natiuitatem quā habebat ex patre. Eſt enim
ineptum & ſtultum hoc dicere, quòd is qui
ante omnia ſecula eſt conſempiternus patri,
ſecundæ generationis eguerit vt eſſe incipe-
ret: ſed quia propter nos & propter noſtram
ſalutem naturam ſibi copulauit humanā, &
proceſſit ex muliere, idcircò dicit̄ natus eſſe
carnaliter. Neq; enim primùm natus eſt ho-
mo communis de ſancta virgine, & tunc de-
mùm inhabitauit in eo verbū: ſed in ipſa vul-
ua vteroq; virginali ſe cum carne cōiunxit,
& ſuſtinuit generationē carnalem, carnis ſuæ
natiuitatem, ſuam faciens. Sic illum dicimus
& paſſum eſſe, & reſurrexiſſe: non quia Deus
verbum in ſua natura paſſus ſit aut plagas,
aut clauorum trāsfixiones, aut alia vulnera:
Deus nāq; incorporalis, extra paſſionem eſt:
ſed

ſurrexiſſe, non quia Dei verbũ in ſua natura paſſum eſt aut plagas, aut pforationes clauorum aut reliqua vulnera pertulerit:(impaſſibilis eſt nanq; diuinitas, quoniã & incorporea) ſed quia quod factũ eſt propriũ ei⁹ corpus, pertulit *, ipſe morté pro nobis dicitur pertuliſſe. erat enim hic impaſſibilis in carne paſſibili. Simili auté modo & de morte eius ſentimus. Immortalis enim ſecũdùm naturã & incorruptibilis & vita, & viuificans eſt De* Dei verbũ, ſed quia iterùm propriũ eius corpus gratia Dei (ſicut dicit Paulus apoſtolus) ꝓ omibus guſtauit morté, ideò dicit̃ morté pro nobis ipſe perferre: & nõ ꝙ in experimẽtum venerit mortis, quòd attinet ad eius naturã, (ſumma em̃ demẽtia eſt, hoc ſentire vel dicere) ſed qa (ſicut nupèr dixi) caro eius guſtauit morté. Sic etiã reſurgẽte eius carne, rurſùs eius reſurrectio dicitur, nõ quaſi ipſo ad corruptioné (quod abſit) delapſo, ſed qa eius iterùm corpus ſurrexit. Sic vnũ Chriſtũ Dominumq; * fatebimur, nõ vt hoiem coadorãtes verbo, nè * diuiſiõis imaginatio pręſentet̃ vel inducat̃, dum dicit̃, co: ſed ſicut vnũ atq; eundem adorãtes, quia nõ alienũ eſt corpus eius à verbo, ſed eius magìs propriũ eſt, cum quo ipſi cõſidet patri: non iterùm ſicut duobus rurſùs filijs conſidentibus, ſed ſicut vno cum carne ſecũdùm vnitionem. Si verò * ſecundùm ſubſiſtentiam vnitionem, aut vt inconuenienté, aut vt indecenté recuſamus, irruim⁹ in id, vt duos filios ꝓdicemus. Neceſsè eſt em̃ omia diuidere, & dicere hominé quidem ſpecialiter filij honoratum vocabulo: & rurſùs, ſpecialiter Deum verbum filiationis nomé atq; appellationis naturaliter habere. Nõ ergò in duos filios vnus Dñs Ieſus Chriſtus diuidẽdus eſt. Nullo enim modo oportet rationé rectę fidei ſic habere: ſed nec perſonarum vnitionem, ſicut aliqui opinantur. Non enim dixit ſcriptura, quia Deus verbũ perſonam hominis vniuit ſibi, ſed quia caro factum eſt verbum. Verbũ verò carnem fieri, nihil eſt aliud, niſì quia iuxta nos participatus eſt carni & ſanguini. Noſtrum aũt corpus fecit propriũ, & proceſſit homo ex muliere, Deus eſſe non deſinens, & ex Deo patre progenitus, ſed & in aſſumptione carnis, quod fuerat, perſeuerans. Iſtud allegat vbiquè ſubtilis fidei ratio: ſic ſanctos patres ſenſiſſe cõperimus, ſic auſi ſunt Dei genitricem ſanctã virginé dicere, nõ qa natura verbi vel deitas eius ex ſancta virgine initiũ, vt eſſet, accepit: ſed quia quod ex ea genitũ eſt ſanctũ corpus rationabiliter animatũ, cui eſt ſubſiſtentialiter vnitum verbũ, ſecundùm carnem dicitur natum. Hæc etiàm nunc ex charitate, quę in Chriſto eſt, ſcribo, rogans vt fratré, & conteſtans ſicut in cõſpectu Chriſti & electorum angelorum, hæc nobiſcum ſentire pariter & docere, vt eccleſiarũ pax perſtet incolumis, & ſacerdotibus Dei indiſciſſum concordiæ atq; charitatis vinculum perſeueret.

* ità, aut ob hoc ipſe iterùm

Hebr. 2.

* non quòd experimentum terrenę mortis diuina eius natura ꝑtulerit,

* fateamur

* inciſionis

* ineffabilé

Ioan. 1.

ſed quia corpus illud, quod ipſius proprium factum eſt, paſſum eſt, ideò hæc omnia pro nobis ipſe dicitur paſſus. Inerat enim in co corpore quod patiebatur, Deus qui pati nõ poterat. Simili modo & mortem ipſius intelligimus. Immortale enim & incorruptibile eſt naturaliter, & vita, & viuificans Dei verbum. Sed quia corpus ipſius proprium gratia Dei, iuxta Pauli vocé, pro omnibus mortem guſtauit, idcircò ipſe dicitur morté paſſus eſſe pro nobis. Non quòd ipſe mortem eſſet expertus, quantùm ad ipſius naturam pertinet, (inſania eſt enim, hoc vel ſentire vel dicere) ſed quòd (vt ſuprà diximus) vera caro ipſius mortem guſtauit. Ità & reſurgente carne, ipſius rurſùs reſurrectionem dicimus: non quia in corruptionem ceciderat, (quod abſit) ſed quia eius reſurrexit corpus. Ità Chriſtum vnum & Dominum confitemur, non tanquàm hominem cum verbo coadorantes, nè diuiſionis quædam ſpecies inducatur, ſed vnum iam & eundem adorantes: quia non eſt alienum à verbo corpus ſuum, cum quo ipſi etiàm adſidet patri. Nec hoc ità dicimus, quaſi duobus filijs adſidẽtibus, ſed vno cum carne per vnitatem: quia ſi talé copulationem factam per ſubſtãtiam, aut quaſi impoſſibilem, aut quaſi parùm decoram noluerimus accipere, in id incidimus, vt duos filios eſſe dicamus. Neceſsè enim eſt diſcernere, & dicere, hominem ſeparatum, fuiſſe ſola filij appellatione honoratum: & rurſùs verbum, quod eſt ex Deo, & nomine & veritate, filium Dei. ſed diſcernere in duos filios non debemus vnum dominum Ieſum Chriſtum. Neque enim id adiuuat rectam fidei rationem, licèt nonnulli copulationem (neſcio quam) perhibeant perſonarum. Non dixit enim ſcriptura, verbum Dei perſonam ſibi hominis aſſumpſiſſe, ſed carnem factum eſſe. Id autem eſt, oſtendere Dei verbum ſimiliter ãc nos participatum habuiſſe carnis & ſanguinis, & corpus noſtrum propriè ſuum feciſſe, & hominem ex muliere proceſſiſſe, non abiecta nec depoſita Deitate, aut generatione illa quam habebat ex patre, ſed manſiſſe etiàm in aſſumptione carnis Deum, quod erat. Hoc vbiquè rectę fidei ratio proteſtatur. In tali ſenſu ſanctos patres fuiſſe cõperimus. Ideò illi non dubitàrunt ſanctam virginem dicere theotocon, non quòd verbi natura Deitaſque in ſancta virgine ſumpſit exordium, ſed quòd ex ea natum ſit ſacrum illud corpus animatum anima rationali, cui ſubſtantialiter adunatum DEI verbum, carnaliter natum eſſe dicitur. Hæc igitur pro charitate in Chriſto ſcribo, quærens te tanquàm fratrem, & conteſtans corã Chriſto & electis angelis, vt hæc nobiſcum & ſentias ſimul & doceas, vt eccleſiarum pax ſalua ſeruetur, & concordiæ charitatiſque vinculum indiſſolubile maneat ſacerdotibus DEI.

Hebr. 2.

Ioan. 1.

Ioan. 1.

QVAE SEQVVNTVR, ACTA SVNT IN PRIMA SYNODO EPHESINA.

Acta in prima ſynodo Epheſina, lecta Conſtātinopoli, relecta Epheſi & Chalcedone.

Cyrillus epiſcopus Alexandriç, dixit: Audiuit hæc ſancta & magna ſynodus quæ ſcripſi reuerendiſſimo Neſtorio, defendens rectam fidem. Arbitror autem quia nullo modo tranſgreſſus inuenior rectç fidei rationē, vel in aliquo præteriens expoſitum ſymbolum à ſancta & magna ſynodo, quæ ſuo in tempore in Nicea collecta eſt. Et peto veſtrā ſanctitatem dicere, vtrùm rectè & irreprçhēſibiliter & conſonè illi ſancto Concilio ſcripſerim, nécne. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum, dixit: Relecta ſancta fide, quæ in Nicea expoſita eſt, & epiſtola ſanctiſſimi & beatiſſimi epiſcopi Cyrilli, & q̄ à ſancta ſynodo edita ſunt, conſona inueniūtur. Et iſtis pijs dogmatibus conſentio & acquieſco.

Firmus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Quæ in breui & capitulatìm à ſancta Nicena ſynodo dicta ſunt, exponens tua religioſitas, ſubtiliter & gradatim manifeſtam nobis & efficaciorē reuelationem editæ ſanctç fidei fecit, vt ſit nihil in his quç dicta ſunt ambiguū, omnibus inuicèm conſonantibus & cōfirmantibus fidē. His ergò diligēter & immutabiliter ſe habentibus, ac nullā nouitatem inferentibus, & ego conſentio, eādem doctrinā à ſanctis patribus & epiſcopis meis ſuſcipiens. Memnon epiſcopus Epheſiorū metropolis, dixit: Expoſitç fidei à ſanctis trecentis decem & octo patribus in Nicea conuenientibus, cōſona & in epiſtola relecta ſanctiſſimi & beatiſſimi patris noſtri & epiſcopi Cyrilli cōtinentur, quibus & acquieſcimus, & conſentimus, nihil minus neq; diſſonū inuenientes. Interlocutum eſt autem eadem & omne ſanctum magnumq; Concilium.

¶Epiſtola ſcripta Deo amantiſſimo epiſcopo Antiochiæ Ioanni, à ſanctiſſimo epiſcopo Alexandriæ Cyrillo de pace.

EDITIO VNA.

EXultent cæli, & lçtetur terra. Solutus eſt em̄ medius paries maceriç, & quod cōtriſtabat, quieuit: atq; diſſenſionis om̄is modus abciſus eſt, omnium noſtrûm ſaluatore Chriſto pacē ſuis eccleſijs tribuente, conuocantibus autē nos ad hoc & pijſſimis ac Deo amantiſſimis atq; Chriſtianiſſimis Imperatoribus, qui originalis pietatis facti imitatores egregij, tutā quidē & inconcuſſam in ꝓprijs animis rectam fidem cuſtodiunt, maximam verò curam impendunt pro ſanctis eccleſijs, vt *opinabilē habeant in ſecula gloriam, & præclariſſimum proprium oſtendant imperium. Quibus & ipſe Dominus virtutū diuite manu bona *impertit, & tribuit ſubiugare quidem aduerſarios, donat autem & victoriam. Neq; enim mētitur, dicens: Viuo ego, dicit Dominus, quia glorificantes me, glorificabo. Veniente igitur in Alexandria domino meo religioſiſſimo & cōſacerdote fratre Paulo, impleti ſumus omni lætitia, & nimìs dignè, tanquàm tanto viro mediante, & ſupra vires in laboribus acquieſcente verſari, vt diaboli ſuperaret inuidiam, & cōiungeret ſeparata, & interiecta ſcandala circuncidēs, cōſenſu & pace coronet eccleſias, quæ apud nos & apud vos ſunt. Quo enim modo diuiſæ ſunt, ſuperfluū arbitror dicere. Oportere autem reor, ea quæ pacis tempori cōuenientia ſunt, & ſapere & effari. Delectati ergò ſumus colloquijs memorati reuerendiſſimi viri, qui fortè & certamina ſe non parua habiturum ſuſpicabatur ad perſuadendum nobis, quoniam oportet ad pacem coniungere eccleſias, & hçreticorum riſum abolere, ſed & hebetem facere ſuper his aculeum diabolicæ malignitatis. Paratos autem ità in hoc nos inuenit, vt nullum laborem penitùs ſuſti-

*inenarrabilem

*partitur,

1. Reg. 2.

¶Epiſtola Cyrilli ad Ioannem Antiochenū, de partu diuinæ genitricis virginis, & vnigeniti filij DEI humanitatis aſſumptione.

EDITIO ALTERA.

LAetentur cæli, & exultet terra. Solutus eſt enim medius paries ſepis, & ceſſauit illud, quod afferebat triſtitiam, & totius diſſenſionis ſublata eſt via, omniū noſtrûm ſaluatore Chriſto ſuis eccleſijs pacem prçſtante, prouocantibus nos & adhortantibus ad hocipſum pijſſimis & Deo amātiſſimis principibus noſtris, qui patrum ſuorum religionis æmuli exiſtentes, veracem & incōcuſſam & rectam in ſuis animis conſeruant fidem, egregiam autem faciunt ſolicitudinem pro ſanctis eccleſijs, vt inenarrabilē habeāt ſempiternam gloriam, & ſuum imperium dignū omni laude conſeruent. Quibus & ipſe omnium virtutum Dominus, ditiſſima manu diſtribuit bona, & præſtat obtinere reſiſtētes, & donat victoriā: Nec enim mentitur, dicēs: Viuo ego, dicit Dn̄s, quoniā eos qui me glorificant, glorificabo. Aduenićte igitur nunc Alexandriā dn̄o meo venerabili fratre Paulo, lætitia repleti ſumus, & valdè neceſſariè, vtpotè tali viro mediatore, & de his laboribus & cauſis (quæ vires excedunt) animosè volēti diſputare, vt diaboli vincat inuidiā, & coniungat diuiſa: & quæ in medio fuerāt inter hæc adſperſa ſcandala, auferat, & coronet concordia & pace eccleſias, quç ſunt & apud nos & apud vos cōſtitutæ. Quemadmodùm enim diuiſç ſunt, ſuperfluū eſt dicere. Oportere autem arbitror ea loqui & ſentire, quæ decent pacis tempora. Gauiſi ſumus igitur occurſu & notitia memorati religioſi viri, q ferè nō leuiter ſe laborare putauit, vt perſuadeat nobis eccleſias oportere coniungere, & adunare ad pacem, & eorū qui aduerſa nobis ſentiunt, diſſipare ridicula, obſcurare autē & hebetare adhuc diaboli malignitatis ſtimulum. Inuenit autē nos ità paratos ad hoc, vt omni-

1. Reg. 2.

Ioan.14.
Eſaiæ 26. c

ſuſtineret. Recordamur enim ſaluatoris dicentis: Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis. Edocti autem ſumus & in orationibus noſtris dicere: Domine Deus noſter, pacem da nobis: omnia enim reddidiſti nobis, intantùm, vt ſi quis particeps fuerit pacis, quæ à Deo datur, non indigebit omni bono. Quoniam verò omninò ſuperflua & inopportuna eccleſiarum diuiſio facta eſt, nunc magis nobis eſt ſatisfactum, domino meo religioſiſſimo Paulo epiſcopo chartam nobis proferente, quæ irreprehenſibilé continet fidei confeſſionem, & affirmante hanc à tua ſanctitate & ab alijs Deo amantiſſimis ibidèm conſtitutis epiſcopis eſſe compoſitam. Habet autem ſcriptura ità, & ipſis verbis inſerta eſt huic epiſtolæ meę: De genitrice autem Dei virgine, quemadmodùm & ſapimus & dicimus, & de modo incarnationis vnigeniti filij Dei neceſſariò, nó quaſi in additamenti parte, ſed in ſpecie ſatisfactionis, ſicut ab initio tã ex diuinis ſcripturis, quàm ex traditione ſanctorum patrum ſuſcipientes, habuimus: breuiter dicim9, nihil penitùs addentes ſanctæ fidei, quæ à patribus in Nicea eſt expoſita. Sicut enim anticipando diximus, ſufficit ad omnem pietatis cognitionem, & abdicationem totius hęreticæ prauitatis. Dicimus autem, nó quaſi audentes aliquid contra ineffabilia, ſed confeſſione propriæ infirmitatis, pro excludédis his, qui cótra nos tentant aſſurgere, in quibus ea quæ ſunt ſupra hominẽ, cogitamus. Confitemur etenim Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum, Deum perfectum, & hominẽ perfectũ ex anima rationali & corpore, ante ſecula quidem ex patre natum ſecundùm deitatem, * qui fuit verò dierum, eundem propter nos & propter noſtram ſalutem de Maria virgine ſecundùm humanitatem, conſubſtãtialem patri ſecundùm deitatem, & conſubſtantialem nobis ſecundùm humanitatem. Duarum enim naturarũ vnio facta eſt. Propter quod vnum Chriſtum, vnũ filium, vnum Dominum confitemur. Secundùm hunc inconfuſæ vnitionis intellectum, cõfitemur ſanctam virginem Dei genitricẽ, propter quod Deus verbum incarnatus eſt, * & homo factus eſt, & ex ipſa conceptione ſibimet vniérit templum, quod ex ipſa ſuſcepit. Euãgelicas verò & Apoſtolicas de Domino voces, ſcimus Deiloquos viros quaſdam quidem * vnificantes, tanquàm in vna perſona: quaſdam verò diuidẽtes, tanquam in duabus naturis: & diuinitatẽ quidem decẽtes, ſecundùm deitatem Chriſti: humiles autem, ſecũdùm humanitatem eius tradẽtes. His veſtris relectis ſacris vocibus, & ità vt nos quoquè ſapere inuenientes, (vnus enim Deus, vna fides, vnum baptiſma) glorificauimus omnium ſaluatorem Deum, alteratrùm congaudẽtes, quoniam ſcripturis diuinitùs inſpiratis, & traditioni ſanctorũ patrum noſtrorum con-

for. * in fine verò
* inhumanatus, & ex
* cóiungẽtes
* communificantes

omninò nullum laborem ſuſtineamus. Meminimus enim ſaluatoris noſtri, dicentis: Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis. Docti etiàm ſumus dicere in orationibus noſtris: Domine Deus noſter, pacẽ da nobis, omnia enim reddidiſti nobis. Si quis igitur particeps fiat à Deo pacis huius tributæ, inops non erit omnis boni. Quoniam ergò ſuperflua & nullis ex cauſis eccleſiarũ diſſenſio facta eſt, nunc maximè pleniùs docti ſumus & cognouimus, domino meo venerabili Paulo epiſcopo chartam nobis proferente, irrepræhenſibilem habentem fidei cófeſſionem, & hanc ipſam chartam confectã eſſe adſtruens & confirmans à tua ſanctitate, & à venerabilibus illarum partiũ epiſcopis: quæ conſcriptio ità continetur, & ipſis verbis apponetur in hac epiſtola noſtra: De partu autem diuinæ genitricis virginis, quemadmodùm & ſentiamus & dicamus, & de humanitatis aſſumptione vnigeniti filij Dei, * neceſſarij, non partem aliquã addentes, ſed pleniſſima ſatisfactione & ratione ſpeciali, à principio & de diuinis ſcripturis, & traditióe ſanctorum patrum ſuſcipientes & docti, breuiter dicimus, nihil prorsùs addentes in ſanctorum patrum conuentu & ſynodo Niceni cócilij expoſitæ & expreſſæ fidei. Sicut enim prædiximus, ad omnem ſufficit pietatis ſciẽtiam, & vniuerſæ hæreticæ & prauę doctrinę abdicationem. Dicimus autem non temerè audentes ſe incompræhenſibilibus, ſed confeſſione propriæ infirmitatis, excludẽtes eos qui oboriri volunt, in quibus ea cogitamus, quę ſunt vltra hominem. Confitemur igitur Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum, Deum perfectum & hominem perfectũ ex anima & corpore rationali, ante ſecula quidem de patre natum ſecundùm deitatem, in nouiſſimis verò temporibus eundẽ ipſum propter nos & propter noſtram ſalutem de Maria virgine ſecũdùm humanitatem, conſubſtantiuũ vel conſubſtantialem patri ſecundùm deitatem, conſubſtãtialem nobis ſecundùm humanitatẽ. Duarũ enim naturarũ vnitio facta eſt. Propter quod vnũ Chriſtũ, vnum Dominum cõfitemur. Secundùm hanc incóparabilis vnitatis fidem, confitemur ſanctam & diuinam genitricem Dei virginem, propter hoc quòd Dei verbum incarnatum eſt, & humanitatem aſſumpſiſſe, & ex ipſo cóceptu adunâſſe ſibi templũ, quod ex ipſa aſſumpſit. Euangelicas autem & Apoſtolicas de Domino noſtro voces, nouimus * viros aliquas quidẽ cómunes faciẽtos, tanquam in vna perſona: aliquas autẽ diuidentes, tanquàm ex duabus naturis: & illas quidẽ, quæ Deo conueniunt, ſecundùm deitatem Chriſti: humiles verò, ſecundùm humanitatẽ ipſius tradẽtes. His ergò cognitis ſacris vocibus veſtris, & ſic vos ſentientes cùm cognouiſſemus, (vnus enim Dñs, vna fides, vnum baptiſma) glorificamus omniũ Dominum ſaluatorem

Ioan. 14. d
* neceſſaria
* veras
Epheſ. 3.

conſonantem fidem habent & noſtræ & veſtrę eccleſiæ. Quoniam verò comperi quoſdam, vituperare amantes, veſparum agreſtium modo circunſonare, & malignos contra me ſermones eructare, tanquàm ex cælo depoſitum, & non ex ſancta virgine ſanctum corpus Chriſti eſſe confitear, conſideraui, pauca pro hoc ad eos * dicere oportere. O inſenſati, & tantùm calumniari docti, quem ad modum in hoc eſtis ſenſu lapſi, & hac tanta ſtultitia languiſtis? Oportebat enim apertè intelligere, quoniam nobis penè omne certamen de fide prouenit, confirmãtibus quoniam ſancta virgo Dei genitrix eſt. Sed ſi de cælo, & non ex ipſa, ſanctum corpus omnium noſtrûm ſaluatoris Chriſti factum eſſe dicamus, quomodò iam intelligatur DEI genitrix eſſe? Quem enim omninò peperit, niſi eſt verum, quod peperit ſecundùm carnem, Emmanuel eſt? Rideantur, hæc de me garrientes. Nec enim beatus propheta Eſaias mentitus eſt, dicens: Eccè virgo in vtero habebit, & pariet filium, & vocabitur nomẽ eius Emmanuel, quod eſt, interpretatũ, Nobiſcum Deus. * Verè autem omninò & ſanctus Gabriel ad beatam Mariam virginem dicit: Noli timere Maria, inueniſti enim gratiam apud DEVM. Et eccè, concipies in vtero, & paries filium, & vocabis nomẽ eius IESVM. Ipſe enim ſaluabit populum ſuum à peccatis eorum. Quandò autem dicimus, de cęlo, & deſursùm Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM, non quaſi deſursùm & de cælo, depoſita ei⁹ ſancta carne, talia dicimus, ſed magis ſequentes diuinum Paulũ, apertè clamantem: Primus homo de terra, terrenus: ſecundus homo de cælo, cæleſtis. Meminimus autem & ipſum ſaluatorem, dicentem: Et nemo aſſcendit in cęlum, niſi qui de cælo deſcendit, filius hominis, qui vtiquè & ſecũdùm carnem (ſicut nupèr dixi) ex ſancta virgine natus eſt. Quoniam verò deſursùm, & de cælo deſcendens DEVS verbum, exinaniuit ſemetipſum, formam ſerui accipiens, & nuncupatus eſt filius hominis, permanens id quod erat, id eſt, DEVS: (Inconuertibilis enim & immutabilis eſt ſecũdùm propriam naturam, * tãtùm quia vt vnus iam intelligitur cum propria carne, de cælo dicitur deſcendiſſe) nuncupatus eſt verò & homo de cælo, perfectus in deitate, & perfectus idem ipſe in humanitate, & tanquàm in vna perſona intelligendus: vnus enim Dominus IESVS CHRISTVS, quanuis non ignoretur differentia naturarum, ex quibus inenarrabilem vnitionem factam eſſe dicimus. Eos autem qui dicunt, quia commixtio vel confuſio aut fermentatio Dei verbi facta eſt ad carnem, dignetur tua ſanctitas refrenare. Suſpicor em̃ & hoc de me aliquos diuulgare, quaſi * aut tali multiloquio vſus ſim, aut talia dixerim. Ego aũt tantùm abſum ab huiuſmodi ſenſu, vt & furere arbitrer eos, q vel ſuſpi-

Margin: * dici debere — Eſa.7.c — Matth.1.d — * verum — Luc.1. — Phil.2. — * tanquàm — * tamen — * ità ſapuerim aut dixerim.

torem Deum, inuicèm congaudentes, quoniam ſcripturis, quæ à Deo inſpiratæ ſunt, & traditioni ſanctorum patrum cõuenientem habẽt fidem, quæ apud nos & apud vos ſunt eccleſiæ. Quoniã igitur * interrogaui quoſdam, qui amant ex more ſuo vituperare, vel ut crabrones agreſtes circunſtrepere, & moleſta eructare contra me verba, eò quòd dixerim de cælo aduenisſe, & nõ de ſancta virgine ſanctum corpus Chriſti, oportere arbitratus ſum, pauca ſuper hoc ad eos dicere: O ſtulti, & ſolùm calumnias mouere ſcientes, quomodò ad hoc conſilium deducti eſtis, & tanta ſtultitia ægrotâſtis? Oportebat enim, & valdè oportebat, apertè vos intelligere, quoniam penè omne nobis quod pro fide eſt, luctamen aduenit, adfirmantibus, quoniam ſancta virgo diuini partús eſt genitrix. Sed ſi dixerimus, de cælo, & non ex ipſa ſancta, natum eſſe corpus omnium noſtrûm ſaluatoris Domini, quomodò enim dicemus genitricem Dei, quæ eum omnimodò peperit, niſi eſt verum illud, quod peperit ſecundùm carnem, qui eſt Emmanuel? Derideantur ergò, qui de me iſta garrierũt. Non enim mentitur beatus Eſaias propheta, dicens: Eccè virgo in vtero concipiet, & pariet filium, & vocabitis nomẽ eius Emmanuel, quod interpretatur, Nobiſcum DEVS. Verùm quoquè teſtatur & ſanctus Gabriel, ad eandem beatam virginem dicens: Noli timere Maria, inueniſti enim gratiam apud DEVM: Eccè concipies in vtero & paries filium, & vocabis nomen eius IESVM. Ipſe enim ſaluabit populum ſuum à peccatis eorum. Quandò autem dicimus, de cælo, & de ſupernis Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, non tanquàm de cęlo depoſita ſancta ei⁹ carne, talia dicimus, ſed ſequimur magis mirabilem Paulum, clamantem apertè: Primus homo de terra, terrenus: ſecundus homo de cælo, cæleſtis. Meminimus autem & ipſum ſaluatorem dicentem: Nemo aſſcendit in cælum, niſi qui deſcendit de cælo filius hominis. Natus eſt enim ſecũdùm carnem (ſicut pauloantè prędixi) de ſancta virgine: & quoniam qui de cęlo & de ſuperioribus aduenit Deus verbum, exinaniuit ſeipſum, formam ſerui accipiens, appellatus eſt filius hominis, manens quod erat, hoc eſt, Deus: (Immutabilis enim & inconuertibilis ſecundùm naturam eſt) tanquàm vnus iam intellectus cum propria carne, de cælo dicitur deſcendiſſe: appellatus eſt etiàm & homo de cælo perfectus, cùm eſſet etiàm in Deitate perfectus, idem ipſe in eadem humanitate perfectus, & tãquàm in vna perſona intelligendus. Vnus enim Dominus Ieſus Chriſtus, etſi naturarum differentia nõ ignoretur, de quibus inenarrabilem vnitionem factam fuiſſe ſentimus & dicimus. Eos autem qui dicunt, quoniã temperamentum, aut confuſio, aut cõſperſio facta eſt Dei verbi ad carnem, dignetur tua ſanctitas refrenare.

Margin: * intellexi — Eſa.7.c — Luc.1. — Math.1. — 1.Cor.15.f — Ioan.3.b

ſuſpicati ſunt omninò, quia mutationis adumbratio circa naturã Dei verbi poteſt contingere. Manet enim, quod eſt, ſemper, & nõ eſt mutatus: ſed neq; mutabitur aliquandò, vel conuerſionis eſt capax. Impaſſibile autẽ ſuper hæc Dei verbum omnes confitemur, licèt ipſe ſapientiſſimè diſponens myſteriũ, ſibimet applicans videatur accedentes carni
1. Pet. 4. propriæ paſſiones. Ideò vtiquè & ſapientiſſimè Petrus inquit, Chriſto paſſo pro nobis carne, & non natura inenarrabilis Deitatis. Vt enim ipſe ſaluator eſſe omnium crederetur, ſecundùm proprietatem diſpenſatiuam ad ſemetipſum (vt dixi) carnis ſuæ refert paſſiones, quale eſt illud, quod per prophetæ
*prædicaſ: Eſa.50.c vocẽ tanquàm ab ipſo *prædicitur: Dorſum meum dedi ad verbera, & maxillas meas ad palmas, faciem autẽ meam non auerti à fœditate ſputorum. Quoniã verò vbiq; ſequimur ſanctorum patrum ſententias, maximè autem patris beatiſſimi & *opinabilis Athanaſij, omninò in aliquo ab eo deuiare metuentes, tua quidem ſanctitas credat, aliorũ verò ambigat nemo. Appoſuiſſem vtiq; & teſtimonia multa eorum, ex ipſis mea verba confirmans, niſi prolixitatem meæ epiſtolæ timuiſſem, nè fortè per hoc faſtidium legentibus generetur. Nullo verò modo moueri ab aliquibus patimur fidem, aut ipſum fidei ſymbolum, quod à ſanctis patribus noſtris in Nicea conuenientibus, illo tempore diffinitum eſt: ſed neque permittimus no-
*vnum mutare dictorum, biſmetipſis, aut alijs, vel * verbum mutare ibidèm poſitorum, vel vnam ſaltem ſyllabam præterire. Meminimus enim & dicen-
Prou.22.d Matth.10. tis: Noli tranſgredi terminos æternos, quos poſuerunt patres tui. Neque enim ipſi erant, qui loquebantur: ſed ſpiritus Dei & patris, qui procedit quidem ex ipſo. Eſt autem & à filio non alienus ſecundùm vnius eſſentiæ rationem, & ad hoc ipſum nos * ſanctarum arcana docentium verba confirmant. In
Actor.16.b actibus nanque Apoſtolorum ſcriptum eſt: Venientes autem in Myſiam, tentabant ire in Bithyniam, & non permiſit eos ſpiritus Ieſu. Scribit autem & admirabilis Paulus:
Rom.8.b Qui autem in carne ſunt, Deo placere non poſſunt. Vos autem non eſtis in carne, ſed in ſpiritu, ſi quidem ſpiritus DEI habitat in vobis. Si quis autem ſpiritum Chriſti non habet, hic non eſt eius. Quandò autem quidam eorum, qui recta peruertere ſolent, meas voces in ſibimet placitum vertunt: non admiretur hoc tua ſanctitas, ſciens, quoniam & omnes hæretici de ſcriptura diuinitùs inſpirata, ſui colligunt erroris occaſiones, ea quæ à ſancto ſpiritu rectè dicta ſunt, ſua malitia corrumpentes, & ſuper ſua capita flammam inextinguibilem haurientes. Quoniam verò didicimus, quòd epiſtolam *opinatiſſimi patris noſtri Athanaſij ad beatum Epictetum deſtinatam, rectè habentem, corrumpentes quidam ediderunt, vt per

nare. Forſitan enim eſſe quoſdam nõ ambigo, qui hæc me iactitent, tanquàm garrientem aut dicentem. Ego autem intantùm ab his lõgè ſum, vt nihil tale ſentiã, vſqueadeò, vt inſanire putem, qui hoc de me ſuſpicati ſunt, quòd omninò mutatiõis adumbratio accidere poteſt circa diuini verbi naturam. Manet enim id quod ſemper eſt, & nõ mutatur, nec vnq̃ mutabitur, nec ſuſcipiet mutationem. Impaſſibile enim ad hoc Dei verbũ eſſe confitemur vniuerſi, tametſi ſapientiſſimè ipſe diſponẽs myſterium, *video in pro- *for. ſibi tribuat in 1.Pet.4.a
pria carne paſſiones, quæ acciderũt. Eadem & ſapientiſſimus Petrus: Chriſto, inquit, pro nobis paſſo in carne, & non natura inenarrabilis Deitatis. Vt enim ipſe omniũ ſaluator eſſe credatur, ſecũdùm diſpoſitionẽ propriã in ſe (vt dixi) propriæ carnis reuocat paſſiones. Quale eſt illud ſecũdùm prophetæ vocẽ Eſa.50.c
prædictũ, tanq̃ ex ipſo intelligendum: Dorſum meũ dedi ad flagella, & maxillas meas ad verbera, faciẽ autẽ meã non auerti à confuſionibus ſputorũ. Quoniã autẽ ſanctorũ patrũ doctrinis obtẽperantes vbiq;, maximè autẽ beati & per omnia laudabilis patris noſtri Athanaſij pręcepta, omninò de his aliq̃d forãs eijcere recuſantes, diſcat quidẽ tua ſanctitas, & nullus alius ſocietur. Poſuiſſem aũt etiàm illorũ plura verba, quibus meis dictis fidẽ adhiberẽ, ſi nõ prolixitatẽ ſcriptorũ vererer, nè ex hoc ipſo fieret horribile. Nullo aũt modo patimur à quibuſdã cõcuti definitã fidẽ, ſiue fidei ſymbolũ à ſanctis patribus noſtris, qui apud Niceã conuenerũt illis tẽporibus. Nec permittitũ aut nobis aut alijs, mutare aliquod verbum ex his, quæ ibidèm continentur, aut vnã ſyllabã immutare, memores eius dicentis: Nè transferas terminos æternos, quos poſuerũt patres tui. Nõ enim erant ipſi loquẽtes, ſed ſpiritus Dei & patris, qui procedit quidẽ ex ipſo: nõ eſt autẽ alienus à filio ſecundùm eſſentiæ rationẽ, & ad hoc nos eorũ ſanctorũ, quæ myſteria tradiderunt, dicta cõfirmãt. In actibus enim apoſtolorũ ſcriptũ eſt: Veniẽtes autẽ circa Myſiam, tentabãt in Bithyniã ire, & nõ eos permiſit ſpiritus Ieſu. Scribit etiã & venerabilis Paulus: Qui autẽ in carne ſunt, Deo placere nõ poſſunt. Vos autẽ nõ eſtis in carne, ſed in ſpiritu, ſi tamẽ ſpiritus Dei habitat in vobis. Si quis autẽ ſpiritum Chriſti non habet, hic nõ eſt eius. Quãdò autẽ quidã qui conſueti ſunt, quæ recta ſunt peruertere, meas voces deuiare & abſtrahere æſtimãt ad id, quod eis videtur: non miretur hoc ſanctitas tua, ſciẽs, quoniã qui ſunt ab omni hæreſi, ex diuinis ſcripturis erroris ſui colligunt cauſas, & ea q̃ p ſpiritũſanctũ rectè dicta ſunt, malignitatibus mẽtis ſuæ corrũpentes, proprijs capitibus ſuis ignis inextinguibilis exhauriũt flãmam. Et quoniã cognouimus, & ad beatum Epictetũ epiſtolã per omia laudabilis patris noſtri Athanaſij rectã fidẽ habentem, q̃ immutantes

per hoc plurimis nocetur: propterea vtile aliquid & neceſſarium fratribus prouidentes, ex antiquis exemplaribus, quę apud nos ſunt, & nullum errorem habentibus, tuæ ſanctitati paria deſtinauimus.

Finit.

Et cùm legeretur epiſtola ſanctæ memoriæ Cyrilli reuerendiſſimi epiſcopi, CHALCEDONE ACTA. Illyriciani clamauerunt: Sic credimus, ſicut & Cyrillus: Cyrilli æterna memoria. Theodoretus epiſcopus dixit: Anathema ei, qui dicit duos filios. Vnũ enim filium adoramus Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum vnigenitum. Omnes reueren. epiſcopi clamauerunt: Nos ſicut Cyrillus credimus, ſic credimus, ſic credimus. anathema, q ſic non credit. Orientales, & qui cum ipſis reuerẽ. epiſcopi, clamauerunt: Flauianus ſic credebat, Flauianus iſta vindicabat, pro his Flauianus dãnatus eſt, Euſebius Neſtorium depoſuit, Dioſcorus fidẽ corrumpit. Aegyptij, & qui cum ipſis reuerẽdiſſimi epiſcopi, clamauerunt: Neſtoriũ Deus depoſuit. Orientales, & q cũ ipſis reuerẽd. epiſcopi, clamauerũt: Leo ſic ſapit, Leo ſic credit, Anatolius ſic ſapit. Aegyptij, & qui cum ipſis reueren. epiſcopi clamauerunt: Omnes ſic credimus, omnes ſic ſapimus, Satanas locũ non habeat, Satanas occaſionem non inueniat. Orientales, & qui cum ipſis reueren. epiſcopi, clamauerunt: Et Imperator & ſenatus & omnesità ſapiunt. Glorioſiſſimi iudices, & ampliſſ. ſenatus, & vniuerſa ſynodus reueren. epiſcoporum clamauerũt: Imperator ſic ſapit, Auguſta ſic ſapit, Omnes ſic ſapimus. Aegyptij, & qui cũ ipſis reueren. epiſcopi, clamauerũt: Sic ſapit vniuerſus mundus. Statuta patrum benè habent. Orientalẽs, & qui cũ ipſis reueren. epiſcopi, clamauerunt: Interfectorem Flauiani foràs mittite, temeratorem Patrum foràs mittite. Aegyptij, & qui cũ ipſis reueren. epiſcopi, clamauerunt: Vniuerſi ſic credimus. Multos annos ſenatui, multos annos Imperatoribus, multos annos Catholicis. Vniuerſi ſic credimus. Per vos pax fiat. Oẽs rectè glorificamus. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Et qua ratione Eutychen quidem his contraria dicentem, in communionem ſuſcepiſtis: Flauianũ verò ſanctæ memoriæ, & Euſebium reuerendum epiſcopum his vſos, depoſuiſtis? Dioſcorus reueren. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Monimenta ipſa veritatem docebunt. Beronicianus deuotus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: EPHESI ACTA. Euſtathius Epiſcopus Beryti, dixit: Poſtq̃ lectæ ſunt epiſtolæ, neceſſarium eſt manifeſtum facere veſtræ ſanctitati, quia præſtitit Deus beatæ & ſanctæ memoriæ patri noſtro & archiepiſcopo Alexandriæ Cyrillo, in vita ipſius dubitari de aliquibus, quæ ab eo ſcripta ſunt, ab his, qui benè dicta non rectè intelligunt, quatenùs ipſe per ſapientiſſimam & doctiſſimam ſuam linguam manifeſtum faceret, volentibus peruertere ſcripta benè compoſita, & ſequi ſuum pium dogma omnibus perſuaſit: ſed alijs quibuſdam pręparantibus de epiſtolis in præſenti perlectis beatiſſimi & ſanctiſſ. viri dubiam facere ſententiam, rursùs neceſſitatem habuit, magis autem audaciã. Omne autẽ ſuum tẽpus hoc pio labore cõnſumpſit, vt ſeipſum interpretaretur, ſuamq; intentionem oſtenderet, & palàm omnibus faceret per ea, quæ ſcripſit ad beatæ & ſanctæ memoriæ quondàm epiſcopos Acacium Meletinæ, & Valerianum Iconij, & Succeſſum Diocæſareæ Iſauriæ prouinciæ, quomodò oportet intelligi & nupèr lectas epiſtolas, & cultum aduentûs ſaluatoris noſtri. Adiacet enim & hoc inter alia in his epiſtolis, quas ad illos beatos viros direxit: Non oportet igitur intelligere duas naturas, ſed vnam naturam DEI verbi incarnatam. Et hanc ſuam vocem, teſtimonio beatiſſimi viri Athanaſij confirmauit. Allegatio Euſtathij peſſima & hæretica.

mutantes eã ediderint, & hinc quaſi lædi plurimos: propter hoc neceſſariũ & vtile intelleximus, & fratribus noſtris de exẽplaribus antiquis edere, q̃ apud nos ſunt benè explanata, & ſimilia tuæ venerabilitati dirigere.

Explicit.

CHALCEDONE ACTA. Orientales, & qui cũ ipſis reueren. epiſcopi, clamauerũt: Iſta Eutyches dixit, hęc Dioſcorus dicit. Dioſcorus reuerend. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Neq; confuſionem dicimus, neque diuiſionem, neque conuerſionem. Anathema dicenti aut cõfuſionem, aut conuerſionẽ, aut commixtionem. Glorioſiſſ. iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Dicat ſancta ſynodus, ſi canonicis epiſtolis ſanctæ memoriæ Cyrilli, quæ in ſynodo publicatæ & hîc lectæ ſunt, conſonat interloquutio Euſtathij reueren. epiſcopi. Et antequàm reſponderet ſancta ſynodus, Euſtathius reueren. epiſcopus Beryti tranſiens in medium, & geſtans librum, dixit: Si malè dixi, eccè codex, liber Cyrilli anathematizetur, & anathematizer. Aegyptij, & qui cum ipſis, reuerend. epiſcopi clamauerunt: Euſtathius epiſcopus benè dixit, orthodoxus benè dixit. Probatiſſimi venerabilis Cyrilli æterna memoria. Euſtathius reuerend. eþs Beryti, dixit: Epiſtolæ ſanctæ memorię Cyrilli ſic habẽt. Et memoriter recitauit tenorẽ epiſtolæ, inter cætera ſic cõtinentẽ: Nõ oportet igitur intelligere duas naturas, ſed vnã naturã Dei verbi incarnatam. Et poſt pronunciationem prædictæ epiſtolæ idem reuerend. epiſcopus Euſtathius Beryti, dixit: Et qui dicit vnam naturam ad negationem carnis Chriſti, quæ & conſubſtantialis eſt nobis, anathema ſit. Et qui dicit duas naturas ad diuiſionem filij Dei, anathema ſit. Et pro beato Flauiano dicere volo, ipſa nuda accepit beatus Flauianus, & porrexit pijſſimo Imperatori, & iubete recitari manũ ipſius,

ipſius, vt dicat vniuerſa ſynodus, quia iuſtè ſuſcept⁹ eſt. Glorioſiſſ. iudices, & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Cur ergò Flauianum reuerendæ memoriæ depoſuiſtis? Euſtathius reueren. epiſcopus Beryti, dixit: Erraui. Beronicianus deuotiſſimus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: Et poſtquàm lecta ſunt, ACTIONE II. CONSTANTINOPOLI HABITA, LECTA EPHESI, RELECTA CHALCEDONE. Euſebius reuerend. epiſcopus Dorylei, dixit: Hæc meipſum ſapere ſciens, & de his falſare rectum dogma volentibus exiſtens aduerſarius, ad veſtram perueni ſanctam ſynodum: & peto veſtram ſanctitatem, conſentaneá his quæ lecta ſunt, fieri, quatenùs omnes ſciant, quia ſi quis has expoſitiones ſoluerit, inimicus ſit catholicæ Eccleſiæ, & à ſacerdotali conuentu alienus. Sacratiſſimus archiepiſcopus Flauianus dixit: Neceſſarium & pium eſt, conſentire nos rectæ fidei placitis. Quis enim ſancti ſpiritûs verbis reſiſtere poteſt? Lectæ nanq; ſunt epiſtolæ ſanctæ memoriæ inter ſanctos patris noſtri Cyrilli, quondàm epiſcopi Alexandrinæ ſanctæ eccleſiæ, diligenter ſanctorum patrum, qui in Nicea eo tempore conuenerunt, ſenſum interpretantis: docentis ea, quę nos ſapimus ſemper, quia Dominus noſter Ieſus Chriſtus filius Dei vnigenitus, Deus perfectus, & homo perfectus eſt ex anima rationali & corpore, ante omnia quidem ſecula ex patre ſinè initio genitus ſecundùm Deitatē, in fine autem & in nouiſſimis temporibus, idem ipſe propter nos & propter noſtram ſalutem, de Maria virgine natus ſecundùm humanitatem conſubſtantialis patri ſecundùm Deitatem, & conſubſtantialis matri ſecundùm humanitatem. Etenim ex duabus naturis cófitemur Chriſtū eſſe poſt incarnationem in vna ſubſiſtentia, & in vna perſona vnum Chriſtum, vnū Dominū, vnū filium confitentes. Volentes autem præter hæc ſapere, abdicamus à ſancta ſacerdotali ſynodo & Eccleſiæ plenitudine. Singuli autem præſentes reuerend. Epiſcopi, ſuam voluntatem & fidem in actorū deponant monimentis. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Quid dicunt venerand. epiſcopi pręſentis ſanctæ ſynodi? Itáne exponens fidem ſanctę memorię Flauianus, orthodoxá & catholicam religioné ſaluauit, an errauit in ea? Paſchaſinus reuerendus epiſcopus, vicarius ſedis Apoſtolicæ, dixit: Sanctè & integrè & catholicè expoſuit beatę recordationis Flauianus. Siquidem eius fidei expoſitio cum beatiſſimi atque Apoſtolici viri Papæ Romani epiſtola concordat. Qua voce Græcè interpretata per virum deuotiſſimum Conſtantinū ſecretarium ſacri conſiſtorij, Anatolius venerand. Archiepiſcopus Conſtantinopolitanæ ciuitatis, dixit: Beatus Flauianus benè & orthodoxè ſanctorum patrum noſtrorum fidem expoſuit. Lucentius reuerendus Epiſcopus, vicarius ſedis Apoſtolicæ, dixit: Quoniā ſanctæ memoriæ Flauiani fides concordat cum Apoſtolica ſede & patrum traditione, ſentētiam, qua illum ab hæreticis conſtat damnatum, ipſam in eos retorqueri à ſancta ſynodo neceſſè eſt. Qua voce Græcè interpretata per Conſtantinum venerandum ſecretarium ſacri conſiſtorij, Maximus reueren. epiſcopus Antiochiæ Syriæ, dixit: Orthodoxè ſanctæ memoriæ Archiepiſcopus Flauianus & conſonanter beatiſſimo & ſanctiſſimo archiepiſcopo Leoni fidē expoſuit, & omnes eam promptè ſuſcepimus. Thalaſſius reuerend. epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Beatæ memorię Flauianus conſonanter locutus eſt ſanctæ memoriæ Cyrillo. Euſebius reuerend. epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Cōſentimus, & approbamus ſanctiſſimi Flauiani pro catholica fide interlocutionem. Euſtathius reueren. epiſcopus Beryti, dixit: Secutus eſt beatæ memoriæ archiepiſcopus regię vrbis quondàm Flauianus, doctrinam beatiſſimi & ſanctiſſ. patris noſtri & quondàm epiſcopi Alexandriæ Cyrilli. Orientales & qui cum ipſis reueren. epiſcopi, clamauerunt: Martyr Flauianus fidem benè expoſuit, Archiepiſcopus Flauianus fidem benè expoſuit. Dioſcorus reueren. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Legātur reliqua eius verba, & ſic reſpondebo. In ſequētibus enim inuenitur ſe impugnans, & dicens poſt adunationem duas naturas. Iuuenalis reueren. epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Cōſona dictis beatæ memoriæ Cyrilli & ſanctiſſimus epiſcopus Flauianus dixit, Supplicamus verò ſequentia recitari, vt ſenſus eius manifeſtior fiat. Reuerend. epiſcopi Palæſtini dixerunt: Eadem dicimus, quæ & ſanctiſſimus archiepiſcopus Iuuenalis. Exurgens reueren. epiſcopus Iuuenalis ſimul cum ipſis, tranſijt in alteram partem, & clamauerunt Orientales, & qui cum ipſis reueren. epiſcopi: Deus benè adduxit te orthodoxe, benè veniſti. Petrus reueren. epiſcopus Corinthi, dixit: Ego quidem tūc non affui in Epheſina ſynodo: (necdùm enim eram * gratia Chriſti ordinatus Epiſcopus) ex his verò, q̄ lecta ſunt, repperi dicta à beatæ memoriæ Flauiano zelum habentia pro expoſitionibus ſanctę memoriæ Cyrilli, & piget me repræhendere. Reliqua verò, cùm lecta fuerint, perfectiùs me edocebunt. Et exurgens & ipſe, tranſijt in alteram partem. Et acclamauerunt Orientales, & qui cum ipſis reuerēdi epiſcopi: Petrus ea quæ Petri ſunt, ſapit. Benè veniſti orthodoxe. Irenæus reueren. epiſcopus Naupacti Helladis prouinciæ, dixit: Nec ego quidem præſens fueram * ſanctæ Epheſinæ nupèr factæ ſynodo. Ex his verò expoſitióibus, quæ nunc nobis lectæ ſunt, ſanctæ memoriæ Flauiani, piget me eam repræhendere. Reliqua

Hanc interlocutionem Latinis literis habēt codices Græci Acumiceń, prout hic iacet.

Acumicēſe non habet, gr̄a Chriſti.

Sanctam dixit nefandā epheſiā ſynodum ſecūdā, idq; conſuetè magis quàm verè.

verò petimus recitari. Cæteri venerand. epiſcopi Helladis, dixerunt: Hæc eadem & nos ſuper his, quę lecta ſunt, docemus. Et omnes in alteram partem tranſierunt.

Quintillus & Sozon, & cæteri reuerend. epiſcopi Macedoniæ & Cretæ, dixerunt: In recitata interlocutione ſanctę memoriæ Flauiani, nihil inconſequens inuenimus. Petimus autem reliqua recitari. Nicolaus reuerendus Epiſcopus Stobenus ſecundæ Macedoniæ prouinciæ, dixit: In præſcripta quidé Synodo non affui. De his verò, quæ lecta ſunt, nihil inuenio contrarium definitis à beatis patribus, & à beato Cyrillo, dixiſſe ſanctæ memoriæ Flauianum. Athanaſius reuerendus Epiſcopus Buſireus Tripolis Aegypti prouinciæ, dixit: Secutus eſt epiſtolas ſanctiſſimi Cyrilli & ſanctus Archiepiſcopus Flauianus. Etenim benè expoſuit fidem. Auſonius reuerendus Epiſcopus Sebennitenus, dixit: Conſona his, quæ expoſita ſunt à ſanctæ memoriæ Cyrillo, interlocutus eſt & ſapuit ſanctiſſimus & venerandus Epiſcopus Flauianus, ſicut & quæ lectæ ſunt, epiſtolæ ſanctiſſimi Cyrilli continent. Neſtorius venerandus epiſcopus Flauoneus, dixit: Conſequentia his, quæ lecta ſunt ex fide monimentorum, & expoſitione, quam expoſuit beatæ memoriæ Cyrillus, & beatę memorię Flauianus expoſuit. Macarius venerandus Epiſcopus Cabaſſi, dixit: Ego hæc eadem dico. Benè enim expoſuit ſanctiſſimus epiſcopus Flauianus, ſecutus fidem ſanctiſſimi Cyrilli. Conſtantinus venerandus Epiſcopus Demetriadis Theſſaliæ, dixit: Metropolita quidem meus ægritudine detentus, adhuc in Helenopoli eſt. Ego tamen ſecundùm fidem trecentorú decem & octo ſapio, & conſentio his, quæ nupèr lecta ſunt beatiſſimi Cyrilli. Et ſi ſapio aliter, aut aliquãdò aliter ſapui, anathema mihi. Et cõſentio eis, ſicut conſenſit beato Cyrillo & beatę memoriæ Flauianus. Eutychius venerandus epiſcopus Adrianopolis veteris Epiri, Claudius epiſcopus Anchiaxi, Marcus reuerend. epiſcopus *Euriæ, Peregrinus reueren. epiſcopus Phœnicię, & Sotericus reueren. epiſcopus Corcyrę, dixerũt: Sanctiſſimus quidem pater noſter Atticus metropolita epiſcopus Nicopolis, ante paululum receſſit, durè ægrotans. Nos verò tantùm confitemur, quia lectis epiſtolis beatiſſimi & ſanctiſſimi patris noſtri Cyrilli conſona & beatiſſimus Flauianus interloquutus eſt, & petimus ſequentia omnium geſtorum relegi. Et omnes in alteram partem tranſiērunt. Dioſcorus reueren. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Manifeſtè ideò damnatus eſt Flauianus, quoniam poſt adunationem duas dixit naturas. Ego autem teſtimonia habeo ſanctorum patrũ, Athanaſij, Gregorij, Cyrilli in multis locis, quia non oportet dicere poſt adunationẽ duas naturas, ſed vnam naturam Dei verbi incarnatã. Ego cum patribus eijcior, ego defendo patrũ dogmata, nõ trãſgredior in aliquo, & horũ teſtimonia nõ ſimpliciter neq; tranſitoriè, ſed in libris habeo. Vt verò oẽs petiērunt, & ego rogo reliqua recenſeri. Religioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Sequentia relegãtur: Beronicianus deuotiſſimus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit.

*Euiæ

Hæretica Dioſcori reſponſio contra catholicam fidem.

ACTIONE II. CONSTANTINOPOLI habita de Eutyche, lecta in Epheſino concilio, relecta in Chalcedone.

Reuerendus Epiſcopus Baſilius metropolis Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Quis poterit beatiſſimi patris noſtri Cyrilli repræhendere voces, qui impietaté Neſtorij futuram mũdum inundare, compeſcuit per propriam ſapientiam? Et illo quidem diuidente in duas perſonas & duos filios vnum Dominum noſtrum & Deum ſaluatorem Chriſtũ, ipſe oſtendit in vna perſona & filij & Domini & dominatoris creaturæ Deitatem agnoſcendam perfectam, & humanitatem perfectam. Approbamus igitur omnia ab eo ſcripta & directa, ſicut vera & pia continẽtia, & adoramus vnum Dominũ Ieſum Chriſtum in duabus naturis agnoſcendum. Vnã enim habebat in ſemetipſo ante oĩa ſecula, ſicut ſplendor gloriæ patris: alteram autem, ſicut ex matre natus, propter nos accipiens ex ea, ſibi vniuit ſecundùm ſubſiſtẽtiam. Et vocatus eſt perfectus Deus & filius Dei, & perfectus homo & filius hominis, omnes nos volens ſaluare in eo, quòd factus eſt per omnia nobis ſimilis abſq; peccato. Cõtrarios verò his doctrinis, inimicos catholicæ Eccleſiæ eſſe aſſerimus. Reuerend. epiſcopus Seleucus metropolis Amaſiæ, dixit: Repleuerunt corda noſtra lætitia, quæ nupèr ſunt nobis lectæ doctrinæ ſancti patris noſtri & quondàm epiſcopi Cyrilli, & prudentia ſanctiſſimi archiepiſcopi Flauiani, & præſens profeſſio ſanctiſſimi epiſcopi Baſilij. Vndè cùm recta & apoſtolica & pia ſint talia dogmata, & ego cõſentio & confiteor: & qui ità nõ ſapit, anathematizo, & alienum eſſe iudico ab eccleſiaſtica & catholica vnitate. Credimus enim & nos in vnum Deum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, ex Deo verbum, lumẽ ex lumine, de vita vitã, in duabus naturis poſt incarnationẽ, & ex ſancta Maria aſſumptionem prædicari. Et eum qui præter hæc ſapit, ſicut alienum ab Eccleſia abdicamus.

Apertiùs dictum hic, q̃ à Baſilio, in duabus naturis.

EPHESI ACTA. Sancta ſynodus dixit: Nemo duo dicit Dominum poſt vnitionem. Non erat Amaſiæ epiſcopus. Indiuiſum noli diuidere. Hæc Neſtorius ſapuit, ſic Neſtorius ſapuit. Non erat Amaſiæ epiſcopus, non erat Amaſiæ, Sinopis eſt. Dioſcorus reueren. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Tacete modicùm. Audiamus alias blaſphemias. Quid culpamꝰ Neſtoriũ ſolùm? Multi ſunt Neſtorij. Ioannes presbyter & primicerꝰ notariorũ, dixit: Ex

Ex his quæ lecta ſunt, illud annotemus, quia alteram fidem præter eam, quæ in Nicea expoſita, & hîc priùs confirmata eſt, expoſuerunt, qui iſta dixerunt. Olympius epiſcopus *Euazon, dixit: Si initium fides habet ex geſtis, qui dederunt initium, ſint anathema. CONSTANTINOPOLI ACTIONE II. GESTA, SED CHALCEDONE RELECTA. Deo amantiſſimus Epiſcopus Saturninus Martianopolis metropolis, dixit: Si quis aliter ſapit, præter ea quæ nupèr lecta ſunt in hac ſancta ſynodo, hic ſecúdùm formam ſanctorum patrú alienus ſit & excommunicatus à nobis, ſicut non permanens in his, quæ benè à ſanctis Patribus definita ſunt. Deo amantiſſimus Epiſcopus Aethericus ciuitatis Smyrnæ, dixit: Sicut præſentes patres conſenſerunt, & ego conſentio & concordo, & antè & nunc, & in futuro ſeculo. EPHESI ACTA. Aethericus Epiſcopus Smyrnæ, dixit: Ego iſta non dixi. Dioſcorus Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Quid dicit? Ioannes presbyter & primicerius notariorum, dixit: Falſum reprehendit. Dioſcorus Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Doceat reueren. Epiſcopus Aethericus, quæ voluerit. Aethericus Epiſcopus Smyrnæ, dixit: Subitò vt ingreſſus ſum Conſtátinopolim, accedebant ad me auerſores, ducentes hunc ipſum monachum cum ipſis, qui dixit: Domine, ſubſcribe. Dico & ego: Interim ſine videamus, ſi, quæ audiuimus iniqua de eo, certa ſint. Poſteà dicit: Expone. Ego verò dixi: Exponere non poſſum. Verè quidem ſcio, ſed non poſſum dicere. Tamen dico, ſi quis non credit, ſicut trecéti decem & octo, & qui in Epheſo, anathema ſit & hîc, & in illo futuro ſeculo. Dioſcorus Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Hæc ergò quæ lecta ſunt, falſa ſunt? Aethericus Epiſcopus Smyrnæ, dixit: Ego neſcio. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Aliud his amplius nó dixiſti? Aethericus epiſcopus Smyrnæ, dixit: Non. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Audiuiſti autem, quæ tunc * ſi à te dicta ſunt? Aethericus Smyrnæ epiſcopus, dixit: Audiui. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Et non ea dixiſti? Aethericus eps Smyrnæ, dixit: Non. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Manifeſta ſunt, quę à præſente viro depoſita ſunt. Vndè reliqua percurrantur. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Aethericus reueren. epiſcopus Smyrnæ, exurgens, dixit: Priùs quidem conſenſi & ſubſcripſi, tádèm abij Epheſum. Statim adhæſit mihi Dioſcorus veneran. epiſcopus, & dixit: Quarè ſubſcripſiſti contra Eutychen? Dico, Ego ſubſcripſi, ſicut omnes patres noſtri. Si verò aliud eſt, dicite mihi. Dixit: Quid ſubſcripſiſti? Dico: Sicut obtulerunt mihi, ſubſcripſi. Anathema, ſi quis nó credit, ſicut trecenti decem & octo, & ſicut qui in Epheſo, ille anathema ſit. Poſteà: quid ſcripſerút? Neſcio, præſentibus omibus dixi. Dioſcorus veneran. Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Deducat duos teſtes. Aethericus veneran. epiſcopus Smyrnę, dixit: Sicut Cyrillus credo. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Quo præſente, hæc tibi dixit Dioſcorus reuerend. epiſcopus? Aethericus veneran. epiſcopus Smyrnæ, dixit: Coram omnibus dixit. Thalaſſius reueren. epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Hæc quæ ſcripta ſunt, dixiſti ſinè vlla neceſſitate. quid vis ea modò deſtruere? Dioſcorus venerand. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Calumniatus nihil patitur. Si ego eſſem repræhenſus, nó patiebar? Beronicianus deuotiſſ. à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadé ſcheda recitauit: CONSTANTINOPOLI ACTIONE II. ACTA, SED CHALCEDONE RELECTA. Reuer. epiſcopus Valerianus dixit: Ego cófiteor duas naturas in Chriſto diuinitatis & carnis. Diuinitatis ex patre, carnis ex matre, vnum tamen filium Dei, quemadmodùm vniuerſi patres cóſtituerunt duas naturas in vna perſona. Sic ergò cófiteor, ſicut patres trecenti decem & octo, congregati in Nicea ciuitate, & vt ſancta ſynodus Epheſi decreuit, & beatę memoriæ Cyrillus Alexandrinæ vrbis eps antè ſtatuit, ſic credo atq; cófiteor. Deo *amantiſſ. eps Longinus *Cherſonenſium ciuitatis, dixit: Sanctam & magná ſynodum trecentorú decem & octo congregatam in Nicea, ſequés & ſanctus pater noſter Cyrillus eps, doctriná *in epiſtola cú omni diligentia expoſuit. Vndè & ego beatiſſimi archiepiſcopi Flauiani conſenſui & beatiſſimorum Epiſcoporum concordo, ſciens poſt inhumanationem ex duabus naturis adorare diuinitatem vnigeniti filij Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti. Contrarios auté huiuſmodi fidei, alienos exiſtimamus à fide pia ſanctæ Eccleſiæ. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Dioſcorus veneran. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Ex duabus ſuſcipio, duas non ſuſcipio: Cogor & impudenter agere, de anima eſt mihi ſermo. Euſebius veneran. epiſcopus Dorylei, dixit: Tu enim dudùm occidiſti ſanctiſſimum archiepiſcopum Flauianum, mihi autem vitæ intuliſti diſcrimen. Dioſcorus reuerendus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Satisfacio Deo hîc & tibi. Euſebius reuerendus epiſcopus Dorylei, dixit: Sed & legibus, ſicut dicis. Ergò quarè interpellaui? Vtiq;, vt pœnas de te exigam. Nunquid ad ſalutandum huc ingreſſus es? Paſchaſinus venerandus epiſcopus dixit: Licuit Flauiano epiſcopo, iſto audiente, tantum loqui quátum iſte loquitur? Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Sed in * præſentia ſynodus cú iuſtitia celebratur. Lucentius reueren. epiſcopus, vicarius ſedis Apoſtolicę, dixit: Iuſta eſt ſynodus. Detur ergò in illo iuſta ſententia. Beronicianus deuotiſſimus à ſecretis ſacri

*Ebagen.

*amiciſſim

*eorú in

Dogma Dioſcori.

*præſenti

cri, conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: CONSTANTINOPOLI ACTIONE II. ACTA, ET CHALCEDONE LECTA. Deo * amantiſſimus epiſcopus Meliphthongus Iuliopolis ciuitatis, dixit: Secundùm diuinum Apoſtolum, ſi angelus de cælo euangelizauerit vobis aliud quid, præter ea quæ nupèr lecta ſunt ſanctorum qui in Nicea & in Epheſo patrum, anathema ſit. Et qui non confitentur ad veram vnitatem côiunctas duas naturas in vnum eundemq; filium Dei, Deum verum de Deo vero, Chriſtum Ieſum, ſint anathema. Qui verò innouant aliquid, preter expoſitiones Apoſtolorum & ſanctorum patrum, & conturbantes Dei Eccleſiam, portent iudicium, quicunq; illi fuerint. Deo amãtiſſimus epiſcopus Iulianus Coënſis, dixit: Nullus ſapientum contraire poteſt expoſitæ fidei à ſanctis patrib', q in Nicea, & iterùm à ſancta & magna ſynodo in Epheſo metropoli congregata. Confitemur igitur duas naturas in vna perſona, propter quod vnum filiũ, vnum Dominum Ieſum Chriſtum. Et ſi quis diabolica inſania agitatus, & propriam cogitationem (ſicut putat) ſequẽs, aliud quid ſapit, præter ea quę à prædeceſſoribus ſanctiſſimis patribus accepimus, ſit ab Eccleſia alienus. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Dioſcorus reuerendiſſimus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Eccè hoc repræhendo, quia poſt vnitionem non ſunt duæ naturæ. Beronicianus deuotiſſimus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: CONSTANTINOPOLI ACTIONE II. ACTA, SED CHALCEDONE LECTA. Deo amantiſſimus epiſcopus Sabas Paltos ciuitatis, dixit: Didicimus ſanctos patres ſequi. Etenim patres noſtri, qui in Nicea côuenerant, non à ſemetipſis locuti ſunt, ſed quod Spiritusſanctus dictauit. Similiter & ſanctiſſimus & Deo amicus beatus Cyrillus ex ſpiritusſancto, quę ſunt ſanctorum patrum, loquutus eſt & docuit. Secutus eſt autem eum & princeps Orientis, Deo amantiſſimus Ioannes quondàm epiſcopus Antiochiæ. Hunc etiàm & qui ſuperiùs interlocutus eſt, Deo dignus epiſcopus Baſilius eſt ſecutus. Hoc & ego ſapio & confiteor. Et ſi quis in vniuerſo mundo hãc fidem non ſapit, non ſolùm mihi eſt alienus, ſed & omnibus rectè credentibus. Rogo verò veſtrã ſanctitatem, hunc tomũ & in Orientẽ dirigere, & liberare nos à blaſphemijs. Et ſi quis non ſubſcripſerit in hoc tomo, ſit nobis alienus. Deo amantiſſimus epiſcopus Thomas Valentinianopolis, dixit: Cùm vtilia ſint animæ pietatis dogmata, expoſita à ſancta ſynodo, quæ in Nicea congregata eſt, & in Epheſo metropoli, ſic & credimus, & populos, qui ſub nobis ſunt, docemus: & eũ, qui ità non ſapit, alienũ decernimus eſſe à catholica Eccleſia. Deo amantiſſimus epiſcopus Tryphon ciuitatis inſulæ Chij, dixit:

* amiciſſim*

Galat. 1. b

Hic Dioſcorus ſuũ dogma rurſum occinit.

Sabæ petitio.

Secũdùm expoſitionem patrum ſanctorum in Nicea, & beatiſſimi & ſanctiſſimi archiepiſcopi Cyrilli, ſic & credidimus & credim'. Et qui non credunt ſanctorum patrum doctrinis, anathematizamus, & alienos eos à ſancta Eccleſia iudicamus. Deo amantiſſimus epiſcopus Timotheus Primopolitanus, dixit: Piè & rectè ſtatuta à ſanctis patribus, q in Nicea côuenerunt, & beatæ memoriæ pater noſter Cyrillus quondàm Alexãdriæ epiſcopus ea ſecutus, digna Deo dogmata nobis tradidit, his & concordamus & côſentimus. Vndè ſi quis hæc non ſequitur, alienus ſit à ſanctis Dei eccleſijs. Deo amantiſſimus epiſcopus Boſphori, dixit: Terbeatiſſimus pater noſter Cyrillus ſecutus Nicenam ſanctam & magnam ſynodum, manifeſtum nobis fecit de Chriſti & ſaluatoris noſtri præſentia, quia qui ante ſecula eſt Deus, & filius eſt patris, in nouiſſimis temporibus inhumanatus eſt, vt diſrumperet contra nos ſcriptum chirographum, & hominem perfectũ aſſumpſit propter noſtram ſalutem. Omnis ergò, qui non conſentit expoſitionibus ſanctorũ patrum, ſeipſum alienat ab omni ſacerdotali communione, & à Chriſti præſentia. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Euſtathius reuerendiſſimus epiſcopus Beryti, dixit: Hominem nô aſſumpſit, ſed homo factus eſt, carnem autem aſſumpſit. Beronicianus deuotus à ſecretis ſacri côſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit. CONSTANTINOPOLI ACTIONE II. ACTA, SED CHALCEDONE LECTA. * Euſtathius Deo amantiſſimus epiſcopus Docimei ciuitatis, dixit: Factã à ſynodo in Nicea ſanctorũ patrũ expoſitionẽ, & lectas nobis epiſtolas ſanctiſſimi & Deo digni quondàm epiſcopi Cyrilli, & expoſitas regulas, & fidem à ſancta & magna Epheſina ſynodo, côſona omnia ad inuicèm comperimus. Igitur & ego ſic credo, & côfiteor. Et qui pręter hæc ſapit, alienum iudico à ſancta catholica Eccleſia, & à fide rectè credentiũ.

Iulianus Deo amantiſſimus epiſcopus ciuitatis Moſtenæ, dixit: Cùm ſint certa & vtilia animæ lecta nobis canonica ſcripta, expoſita à beatiſſimo & ſanctiſſimo Cyrillo, & Niceno & Epheſino ſanctis concilijs, ità & ego ſapio & credo. Et ſi quis præter hæc ſapit, * ſit alienus à ſanctæ Eccleſiæ recta fide.

Coſſinius Deo amantiſſimus epiſcopus ciuitatis Hierocæſareæ, dixit: Audiẽs has ſanctorum patrum noſtrorum lectas epiſtolas, & quæ in Epheſo metropoli acta ſunt, ſecundùm ſanctas regulas in Nicea ciuitate expoſitas, ità ſapimus & credimus, & docemus populum, qui ſub nobis eſt. Et ſi quis aliud ſapit, alienus ſit à ſancta Catholica Eccleſia.

Ioannes Deo amãtiſſimus epiſcopus ciuitatis Hyrcaniorũ, dixit: Nupèr lectis, & pridẽ expoſitis à ſanctis patribus in Nicea congregatis, & orthodoxè ꝑdicatis à ſanctis epiſcopis, côſentio & acquieſco. Aliter autem

Coloſſ. 2. c

* euſtochi*

* ſit

ſapientem, ſicut inſipienté & auerſor, & alienum iudico à fide recta, per gratiá Chriſti cum omnibus patribus ſtabilitus. Euſebius epiſcopus Dorylei, dixit: Quoniam quidam venerandiſſimorum epiſcoporum in hac regia vrbe degentium, quòd aut propter infirmitatem, aut ignorantes ad conuocationem ſanctæ ſynodi non conuenerunt, peto abſentes per reuerédiſſimum presbyterú & notarium Aſteriú, & per religioſiſſimos diaconos & notarios commoneri, quatenùs & ipſi agnoſcentes, quæ acta ſunt, ſuam manifeſtam faciant voluntatem. Sanctiſſimus Flauianus archiepiſcopus dixit: Reuerendiſſimi notarij, abſentes Deo amantiſſimos epiſcopos commonefaciant, perlegétes eis quæ acta ſunt, quatenùs vnuſquiſq; propriá voluntaté exponat. ACTIONE TERTIA CONSTANTINOPOLI ACTA, SED CHALCEDONE LECTA. Præſidente ſanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo noſtro Flauiano, & conſidéte ei ſancta ſynodo, rurſùs in ſecretario epiſcopi ſecunda feria xv. die menſis Nouébris, conſulatu ſupraſcripto, Euſebius reuerendiſſim⁹ epiſcopus Dorylei, dixit: Quartus hodiè exceſſit dies, ex quo veſtram interpellaui ſanctitatem, poſtulans Eutychen presbyterum & archimandritam in ſanctam veſtram ſynodum occurrere, arguendum à me, pro eo ꝙ orthodoxa dogmata corrupit, & aliter ſapit quàm credit catholica Eccleſia. Et peto tunc directos à ſanctitate veſtra interrogatos dicere, qualia ab eo acceperūt reſponſa. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicát notarij, qui ſunt dudùm directi. Notarij dixerunt: Ante hoc veſtra iuſſerat ſanctitas, religioſiſſimum presbyterum & defenſorem Ioannem, & reuerendiſſimum diaconum Andream, pergere ad venerandiſſimú presbyterum & archimandritam Eutychen, & vtriq; præſtò ſunt. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Adſtent ſanctę ſynodo, & dicat priùs religioſiſſimus presbyter & defenſor Ioannes, ſi abijt ad vocandum presbyterum, & archimádritam Eutychen, & ſi vidit eum, & quid ab eo audierit.

Religioſiſſimus Ioannes presbyter & defenſor dixit: Pridèm venerádiſſimo epiſcopo Euſebio interpellãte in cõuentu veſtram ſanctitatem, & accuſante venerandiſſimum presbyterum & archimandritam Eutychen, & libellum ſcriptis porrigente, in quo manifeſtabat eum hæreticis paſſionibus ægrotare, & poſtulante, euocatum eum apud veſtrã ſanctitatem ſatisfacere pro his, quæ obijciebantur: prouidens veſtra indeclinabilis ſapientia præcepit, pergere tam me quàm reliquum diaconum Andream ad eum in eius monaſterium, & ad ſatisfaciendum, eum vocare. Quo facto, cùm perueniſſemus ad eum in eius monaſterium, libellos ei legimus, & exemplaria ei dedimus, & accuſatorem ei manifeſtauimus, & vocationem ei denunciauimus, & ſatisfactionem apud veſtram ſanctitatem: Ipſe autem occurrere quidem & ſatisfacere penitùs abnegauit, dicés, hoc apud ſe eſſe decretum, & diffinitione quadam ab initio teneri, vt nuſquàm alibi egrediatur à ſua fraternitate: quodammodò enim, tanq̃ in ſepulcro, degere in móaſterio. Innoteſcere auté veſtræ ſanctitati per nos poſtulauit, eò quòd reuerendiſſimus epiſcopus Euſebius inimicus ei iamdudùm exiſtens, detractionis & iniuriæ cauſa hanc accuſationem aduerſùs eum confecerit. Paratum enim ſe eſſe aſſerebat, expoſitioni ſanctorum patrú, qui in Nicea & in Epheſo congregati ſunt, conſentire, & ſubſcribere interpretationib⁹ eorum confitebatur. Si verò aliquid contigit eos in aliquibus dictis aut falli, aut erráſſe, hoc neq; reprehendere, neq; ſubſcribere: ſolas autem ſcripturas ſcrutari, tanquàm firmiores ſanctorum patrum expoſitionibus. Poſt incarnationem verò Dei verbi, hoc eſt, poſt natiuitaté Domini noſtri Ieſu Chriſti, vnam naturam adorare, & hanc DEI incarnati, & inhumanati. Et librum aliquem huiuſmodi proferés perlegebat. Adijciebat verò derogationes aliquas aduerſùs ſe ab aliquibus dictas, quaſi quòd dixerit, quia Deus verbum carnem ſecum de cælo deduxerit: ſe innoxium ab huiuſmodi derogatione eſſe: ex duabus autem naturis vnitis ſecundùm ſubſiſtentiam, factum fuiſſe Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, neque didiciſſe in expoſitionibus ſanctorum patrú, neque ſuſcipere, ſi contigerit ab aliquo ei tale aliquid legi, quia diuinæ ſcripturæ (vt dicebat) meliores ſunt patrum doctrinis. Et hæc dicens, confitebatur perfectum Deum eſſe & perfectum hominem, qui natus eſt de Maria virgine, non habentem conſubſtantialem nobis carnem. Hoc autem mecum colloquens dixit. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Hæc ipſa tu ſolus audiſti, an &, qui pariter tecum directus eſt, Andreas diaconus? Ioannes presbyter & defenſor dixit: Dum hæc mihi mandaret ad inſinuandum veſtræ ſanctitati, præſens erat & venerandus Andreas diaconus. Flauianus archiepiſcopus dixit: Dicat & venerádus Andreas diaconus, ſi hæc à venerando presbytero & archimandrita Eutyche dicta audiuit.

Reuerendus diaconus Andreas dixit: Iuxta veſtræ ſanctitatis iuſſionem, perreximus ad venerandum presbyterum & archimandritam Eutychem: & colloquentes ei, hęc ab eo audiuimus, quę & reuerendus presbyter & defenſor Ioannes iam expoſuit. Ioannes religioſiſſ. presbyter & defenſor dixit: Ipſo collocutionis tempore reuerend. presbyteri & archimandritæ Eutychis, quandò hæc nobis mandabat veſtræ ſanctitati referre, & religioſiſſimus diaconus reuerend. epiſcopi Baſilij ibì præſens fuit, & quæ dicta ſunt, audi-

audiuit. Quapropter peto vocatum eum interrogari, ſi horum aliquid audiuit. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicant religioſiſſimi notarij, ſi diaconus, qui adeſſe ſolet venerãdo epiſcopo Baſilio, qui & à reuerendo presbytero & defenſore Ioãne cõmemoratus eſt, hîc præſens eſt. Notarij dixerũt: Adeſt diaconus, qui adeſſe ſolet reuerendo epiſcopo Baſilio, qui & veſtræ cõſidet ſanctitati. Flauianꝰ ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Stet in medio. Et cùm ſtetiſſet, ſanctiſſimꝰ archiepiſcopus dixit: Quis vocaris? Et ait: Athanaſius. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Quo gradu fungeris Eccleſiaſtico? Athanaſius dixit: Diaconus ſum. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopꝰ dixit: Cuius ciuitatis? Athanaſius diaconus dixit: Seleuciæ ſub ſanctiſſimo epiſcopo Baſilio. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopꝰ dixit: Dic, quæ audiſti, p̃ſentibus reuerend. Ioanne presbytero & defenſore, & Andrea diacono, à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche de fide.

Athanaſius diaconus dixit: Hæc audiui, q̃ & Deo amantiſſimus presbyter & defenſor Ioannes expoſuit, & reuerend. diaconus Andreas. Euſebius Deo amantiſſimus epiſcopꝰ dixit: Sufficiunt quidem, quæ prolata ſunt à reuerend. presbytero & defenſore Ioanne, & reuerend. diacono Andrea, & quæ facta eſt profeſſio ab Athanaſio reuerend. diacono ſanctæ Eccleſiæ Seleuciæ, ad manifeſtandum quem habeat impiũ ſenſum, & cõtrarium expoſitiõibus ſanctorum patrum. Tamen ſupplico veſtræ ſanctitati, & iterùm ſecundò eum vocari. Paratus enim ſum arguere eum multorum teſtimõijs, malè ſapuiſſe, & ſapere, & docere. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Vtinàm veniês, & agnoſcẽs ſuum delictũ, ad pœnitentiam reſpiciat, quoniam Dominus noſter Chriſtus lætatur de ſalute perditorum, & circumiens ipſe prior ouem errantem requirit. Quapropter & nunc directi, Mamas & Theophilus reuerend. presbyteri cõmoneant eum, reddentes ei à nobis tranſmiſſa vocationis ſcripta, quatenùs ad noſtram ſanctam perueniat ſynodũ, ſcandalizatam non ſolùm ex accuſatorijs libellis aduersùs eum porrectis ab Euſebio Deo amãtiſſimo epiſcopo, ſed etiàm ex facta profeſſione, quaſi malè ſentiente eo, & permanente, vt dictum eſt à religioſiſſimo Ioañe presbytero & defenſore, & Andrea, & Athanaſio reuerendis diaconibꝰ, ſi quandò veniens & euomens priorem ſuã impietatem, & cognoſcens rectam fidem & expoſitionem ſanctorum patrum noſtrorũ, veniam mereatur, quam decet dari à nobis his, qui ad pœnitentiam reſpiciunt. Euſebiꝰ Deo amantiſſimus epiſcopus, dixit: Dignetur veſtra ſanctitâs, iubere priùs recitari & dictata à ſancta ſynodo vocationis ſcripta, vt & ipſa inſerantur monimentis. Flauianus

Lucæ 15. a b

ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Legantur & inſerantur fidei monimentorum.

EPISTOLA CONSTANTINOpolitani concilij ad Eutychen archimandriten.

Sancta & magna ſynodus ſecundùm Dei gratiam degens in Chriſtianiſſima & regia Conſtantinopoli *Roma, reuerẽdo presbytero & archimandritæ Eutychi. Et nunc ſecunda iſta te vocatione vocamus per Mamam & Theophilum reuerendos presbyteros, vt occurras abſque dilatione, ad ſatisfaciendum ſancto concilio, incuſatus à DEO amãtiſſimo epiſcopo Euſebio, ſicut qui aliena à fide ſapuiſti, & ſapis, & ad aliquos ex eis locutus es. Veni ergò in cõuentum nihil differens, nè, vt ſubterfugiens in faciem conuinci, ſubiaceas diuinarum regularum ſeueritati. Nec enim rationabilis eſt ſatisfactio, dicere, te decreuiſſe non procedere de monaſterio, qui de talibus accuſatus es. Adhuc ſedente ſancta ſynodo, & expectante Mamã & Theophilum reuerend. presbyteros, qui miſſi ſunt vocare reuerend. Eutychen presbyterum & archimandritam, dum legerent̃ expoſitiones de fide ſanctorum patrum, exurgens in medio Euſebius Deo amantiſſimus epiſcopus, dixit: Nihil *intemeratum relinquitur adeò impiè agenti, & aliena à recta fide ſapienti, audacter pergit omnia facere. Comperi enim, quia Eutyches presbyter & archimãdrita volumẽ direxit per monaſteria, & ad ſeditionẽ excitat monachos. Et quia hoc ipſum ad tutelã Eccleſiaſticã & ſanctæ ſynodi pertinet inquirere hoc & cognoſcere, qualia conficit & machinatur tumultum faciens, poſtulo, hîc præſentẽ presbyterum *Martyrij, quod eſt in * Septimo, dicere, ſi deſtinauit volumen, & fecit fieri ſubſcriptiones. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Hic præſens eſt, de quo talia profeſſus es? Notarij dixerunt: Adeſt.

Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Siſtatur in medio. Et cùm ſtetiſſet, archiepiſcopꝰ dixit: Quis vocaris? Ille reſpondit: Abrahamus. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Quo gradu fungeris honoris? Abrahamus dixit: Presbyter ſum in Septimo ſub tua ſanctitate.

Flauianus archiepiſcopus dixit: Audiſti, quæ expoſuit reuerend. epiſcopus Euſebiꝰ? Abrahamus dixit: Etiàm per veſtigia tua. Flauianus ſanctiſſimꝰ archiepiſcopus dixit: Dic, quæ iſta? Abrahamus dixit: Emmanuel presbyter & archimandrita, direxit me ad Aſterium presbyterum, hæc ei denunciare, quæ Eutyches presbyter & archimandrita direxit ei, tomum de fide, & ſuadebat ei in eo ſubſcribere. Et hæc mandauit, vt prædictus presbyter Aſterius veſtræ ſuggerat ſanctitati.

Euſebius Deo amantiſſimus dixit: Quoniam

for. *noua Roma,

[illegible]

*intentatũ

Martyrij nomine, tẽplũ honori martyris extructum cape. Septimum, vnum eſt ex ſuburbijs Conſtantinopolis. Procopius.

Quoniam nõ ſolùm in monaſterio Emmanuelis presbyteri hoc auſus eſt facere, peto te dirigere & in alia monaſteria, & addiſcere, vtrùm & illic direxerit tomũ ad ſubſcribendum, quaſi fides contempta ſit, nec'ne. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopꝰ dixit: Iuxta poſtulationes religioſiſſimi Euſebij epiſcopi, pergãt ad monaſteria ciuitatis quidem Petrus reuerendus presbyter, & Patricius reuerend. diaconus, trans verò in Sycas, Rhetorius presbyter & Eutropius diaconus, in Chalcedonem autem Paulus & Ioannes presbyter, ad cognoſcendum ab eis, ſi directus eſt eis tomus ab Eutyche presbytero & archimandrita, ſuadente eis ſubſcribere. Et cùm hæc à ſanct. epiſcopo dicerentur, Aëtius diaconus & notarius dixit: Qui hodiè directi ſunt à ſanctitate veſtra venerandi presbyteri Mamas & Theophilus ad Eutychen reuerend. presbyterum & archimandritam, præſtò ſunt. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicant reuerend. presbyteri, q mandata ſancti concilij pertulerunt, quid audiérunt ab Eutyche reuerend. presbytero & archimandrita. Et ſi paratus eſt conuẽtui ſanctæ huius ſynodi præſentari. Mamas reuerend. presbyter dixit: Peruenientes ad monaſterium Eutychis reuerend. presbyteri & archimandritæ, reperimus ante ianuas monachos ſtátes. Et ingreſſi cum eis monaſterium, diximus: Nunciate. Loqui enim habemus archimandritæ, directi à ſanctiſſimo archiepiſcopo & præſente ſancta ſynodo. Et dicebant nobis, quia dominus archimãdrita ægrotat, & videre vos nõ poteſt. quid ergò vobis placet, aut pro qua re eſtis directi, dicite nobis. Nos auté nõ acquieuimus, dicentes eis, quia nos ad illum ipſum ſumus directi, & ſcriptam iuſſionem complemus, & præ manibus habemus, quæ ad eum ſcripta ſunt à ſancta ſynodo. Qui ingreſſi, iterùm regreſſi ſunt, & deduxerũt ſecum Eleuſinium quendam monachũ, dicentes: Quoniam archimandrita noſter ægrotat, hunc loco ſuo direxit, vt huic, quæ ſunt mãdata, dicatis. Nec ſic acquieuimus dicere ei, ſed diximus, ſi ſuſcepit nos miſſos à ſanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo & à ſancta & magna ſynodo, dicite nobis. Deindè vidimus eos turbatos, & ad alterutrum ſuſurrátes, & dicentes aliqua. Et cùm non acciperemus reſponſum, conturbatis eis, eó quòd in ſcriptis eſſet mandatum, diximus eis: Quid cõturbamini? Nihil eſt durũ. Quæ ſcripta ſunt, non ſunt occulta, ſed dicimus & nos, quid ſcriptura contineat. Cõmonuit eũ eccè hoc ſecũdò ſancta ſynodus, quatenùs occurrat, & in his, in quibus accuſatus eſt à Deo amãtiſſimo Euſebio epiſcopo, ſe ſiſtat, & ſatisfaciat inclamatus. Tunc ingreſſi nunciauerũt, & ſuſcepit nos prædictus reuerẽdus presbyter & archimandrita Eutyches. Ingreſſi porreximus ei miſſam chartulã, & fecit eam nobis præſentibus legi. Et poſtquàm lecta eſt, dixit: Ego apud me definitum habeo, citra mortis neceſſitatem nõ egredi monaſteriũ. Peruidet autem & ſancta ſynodus, & DEO amantiſſimus archiepiſcopus, quoniam & ſenex ſum, & effœtus. Diximus & nos: Dignare venire, & in his, quibus accuſaris, ſatisfacere apud ſanctam ſynodũ. Qui reſpõdit: Ego non egredior de monaſterio meo, quia ſic habeo definitum. Si autem voluerit beatiſſimus archiepiſcopus & ſancta ſynodus aliquid agere, quod eis placet, agãt. Hoc vnum peto, nullum huc altera vice fatigari. Definitum enim mihi eſt, non egredi monaſterium. Nè ergò & iterùm dirigant. Quod volunt, & ante tertiam vocationem meam faciant. Mihi enim, àc ſi vocâſſent, ſunt. Petijt autem nos dicere ſanctitati domini hęc. Compellebat autem nos & chartulam aliquam ſcriptam deportare, & non acquieuimus ſuſcipere, dicentes: Si quid volueris, pueniens doce. Ità nobis talia ad eum dicentibus, delata eſt charta, & voluit eam nobis legere. et nec ſic aequieuimus audire: ſed accipiens, ſubſcripſit eam. Et nos valefacientes, egreſſi ſumus, dicente eo: Quia dirigo ſanctæ ſynodo hanc chartulam cum ſubſcriptione mea. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicat & reuerend. presbyter Theophilus, quæ, pergens ad reuerendum presbyterum & archimandritam Eutychen pariter cum religioſiſſimo presbytero Mama, audiuit. Theophilus reuerend. presbyter dixit: Perueniens pariter cum Mama presbytero in monaſterium Eutychis presbyteri & archimandritæ, hæc eum audiui dicentẽ: Niſi forte mors eijciat me de hoc monaſterio, quia definitum mihi eſt, & impoſſibile mihi eſt egredi. Et alia omnia, quę dicta ſunt à reuerendo presbytero Eutyche, expoſuit religioſiſſimus presbyter Mamas, quę ego audiui. Euſebius Deo amantiſſ. epiſcopus dixit: Excogitatio eſt ſemper & occaſio obnoxijs, vt delatióibus vtantur. Nec enim in arbitrio eorum qui accuſantur, eſt recuſare, aut loco ſeipſos circunſcribere. Sed peto & nunc regularum ſanctarum inuigilare potẽtiam aduersùs accuſatum, & iubete eum etiàm inuitum huc aduenire. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Audiens ſancta ſynodus, quæ mandata ſunt ab Eutyche reuer. presbytero & archimandrita p reuer. presbyteros, q ad eũ directi fuerãt, quod placet, declaret. Sancta ſynodus dixit: Rationis eſt, & tertiò à ſancta & magna hac ſynodo reuerend. presbyterũ & archimandritã Eutychen commoneri, vt ad hãc ſanctam ſynodum occurrat. Quòd ſi hoc minimè fecerit, ſeipſum culpabit. Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Religioſiſſimi presbyteri, Memnon ſacrorũ vaſorũ cuſtos, & Epiphanius, & Germanꝰ diaconꝰ, euntes ad reuerend. presbyterũ Eutychẽ & archimãdritam,

Pertinacia Eutychetis.

tam, tertiæ euocatiõis ſcripta, à ſancta ſynodo ei directa, inſinuent: quatenùs veniens, ſatisfaciat ſuper his, quæ ei irrogantur. Cõtinebat verò directa à ſancta ſynodo vocationis chartula, ſic:

EPISTOLA CONSTANTINOpolitanæ ſynodi actionis 3. ad Eutychen presbyterum.

for. *noua Roma,

SAncta & magna ſynodus per Dei gratiã degens in Chriſtianiſſima & regia Conſtantinopoli * Roma, Eutycheti reuerendiſſ. presbytero & Archimandritæ. Arbitramur te non ignorare, quæ à ſanctis regulis diffinita ſunt aduersùs minimè obediẽtes, & nolentes ad ſatisfaciendum occurrere, cùm & tertia ad eos facta vocatio fuerit. Nè ergò teipſum his, quæ piè ab eis ſtatuta ſunt, confiigas, vel nunc etiàm tertiò à nobis vocatus ꝑ reuerendiſſ. presbyteros, id eſt, Memnonẽ cuſtodem ſacrorum vaſorum, & Epiphaniũ, & reuerend. Germanum diaconum in ſanctum concilium, acquieſce præſens eſſe in ſubſequenti die maturè, hoc eſt, die, quarta feria, decimaſeptima menſis Nouembris.

ACTIO CONSTANTINOpolitanæ ſynodi 4. ſed Chalcedone lecta.

ET ſequenti die tertia feria, quæ eſt 16. menſis Nouembris, pręſidente ſanctiſſ. archiepiſcopo ſanctæ ſynodo, & diſputante de diuinis dogmatibus eodem ipſo ſanctiſſimo archiepiſcopo, Aſclepiades diaconus & notarius nunciauit, dicens: Quidam monachi à presbytero & archimandrita Eutyche directi, & Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, foris ſunt, & poſtulant ingredi. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Ingrediãtur. Et cùm ingreſſi fuiſſent Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, & Eleuſinius, & Cõſtantinus, & Conſtãtius diaconi monaſterij reuerend. presbyteri & archimandritę Eutychis, ſanctiſſim⁹ archiepiſcopus dixit: Quid eſt fatigata ad nos reuerentia veſtra? Abrahamus reueren. presbyter & archimandrita, dixit: Directi ſum⁹. Sãctiſſimus archiepiſcopus dixit: Quis vos direxit? Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, dixit: Archimandrita. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Quis archimandrita? Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, dixit: Eutyches. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Quid maximè? Abrahamus reuerend. presbyter & archimãdrita, dixit: Direxit me ægrotans. Per orationes enim tuas, totam noctem dormire nõ potuit, gemens. Nec ego verò dormiui, eo gemẽte. A veſpere enim propter hoc me vocauit. Dixit autem mihi, vt aliqua dicerem domino. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Et intermittimus, * non imminemus. DEI enim eſt dare ſanitatem, noſtrum autem expectare ſoſpitatẽ ipſius. Nec enim in abſciſionem inſpicimus, ſed ad incrementũ. (Nec enim delectatur Deus in perditiõe viuorũ) nec ſumus filij inhumanitatis, ſed clementiæ Dei. Si enim ꝓpter nos (qui diues erat, pauper factus eſt) & nos excelſam eius ſequi paupertatem debemus. Ad miſericordiæ enim opera à Deo facti ſumus. Abrahamus reuerend. presbyter dixit: Mihi per veſtigia tua, & alia aliqua mandauit, quæ ſi interrogat⁹ fuero, dico. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Quomodò (rogo te) eſt poſſibile, altero accuſato, pro eo alterum dicere? Sed magìs intermittimus, & non imminemus. Adueniat huc ad patres, veniat & ad fratres, non ad ignorantes eum, immò hactenùs in amicitia permanentes. multi audiérunt, & ſcandalizati ſunt. Nã accuſator eius inſtat, & debet ſatisfacere. Si enim tũc, Neſtorio aduerſante veritati, pro veritate iſtę ingreſſus eſt: quanto magìs nunc debet pro veritate, & ꝓ ſemetipſo ingredi? Homines ſumus: multi & magni ſcandalizati ſunt, & per imprudentiã & imperitiam decepti ſunt, putantes ſe recta ſapere. Pœnitentia non affert confuſionem: ſed permanere in peccato, opprobrium eſt. Sicut enim vermis conſumit lignum ex quo naſcitur, ità & peccatura permanens in faciente illud. Sed magìs adueniat, & confitenti ei delictum, & anathematizanti, dabimus pro præcedentibus veniam, & de futuris nos & ſanctam ſynodum muniat, quòd ſimilia expoſitionibus ſanctorum patrũ ſapiat, & præter has poſtmodùm neque doceat aliquos, neque in aliquorum præſentia diſputet. ſic oportet, obſecro te. Nam & anteq̃ tu eum ſcires, ſcio eum: & antequàm te ille cognoſceret, me cognouit.

*ſuſpẽdim⁹ cognitionẽ negocij donèc conualeſcat, nõ vrgem⁹ ægrotantem, vt viuat.

Sap. 1.d

2. Cor. 8.b

Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, dixit: Ità habet per veſtigia veſtra. Et poſtquàm ſurrexerunt, Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Cognoſcitis zelum accuſatoris, quoniam & ipſe ignis, frigidus illi videtur propter pietatis zelum. Et Deus ſcit. Et monui, & rogaui, dicens: Noli, obſecro, intermitte. Cùm autem immineret, quid eram facturus? Nunquid ego diſpꝑſionem veſtram volo? Abſit, & non magìs congregari vos? Inimicorum eſt diſpergere, patrum autem conſeruare.

ACTIO QVINTA CONSTANtinopolitani concilij, lecta Epheſi, ſed relecta Chalcedone.

SEquenti die, id eſt, ſeptimadecima menſis Nouembris, rursùs congregata ſancta ſynodo in ſecretario epiſcopij, Aeti⁹ diaconus & nõtarius dixit: qui directi ſunt heſterno die, qui erat ſextuſdecimus dies menſis Nouẽbris, religioſiſſimi presbyteri Memnõ ſacrorum vaſorum cuſtos, & Epiphanius, & Germanus diaconus in tertiam vocationem ad reuerend. Eutychen presbyterum & archimandritam, adiunt, volentes intimare, q̃ à memorato viro audiérunt * miniſtrantes literis

*miniſtratis

literis veſtræ ſanctitatis. Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Priore loco dicat Memnon reuerendus presbyter, quale reſponſum accepit ab Eutyche presbytero & archimandrita ſuper his, pro quibus directus eſt à ſancta ſynodo. Memnon presbyter & ſacrorum vaſorum cuſtos, dixit: Secundùm iuſſionem veſtræ ſanctitatis & veſtræ ſanctæ congregationis, peruenientes vſq; ad reuerend. presbyterum Eutychen & archimandritam, reddidimus ei ſcripta, quæ à veſtra ſancta ſynodo transmiſſa ſunt ei. Et accipiens autem, & perlegēs, dixit nobis: Quia direxi reuerēd. presbyterum & archimandritam Abrahamum ad ſanctum & beatiſſimū archiepiſcopum noſtrum, necnon & ſanctū concilium, quatenùs ex perſona mea cōſentiat omnibus, quæ dicta ſunt à ſanctis patribus in Nicea, vel in Epheſo congregatis, & omnibus quæ à B. Cyrillo. Et adhuc eo dicente, Euſebius reuerē. epiſcopus dixit: Nūc venit conſentire. Ego non de futuris eum, ſed de præteritis accuſaui. Nunquid modò, ſi ei quidam ediderunt aliquam expoſitionem, dicentes, Propter neceſſitatem conſenti & ſubſcribe, ꝓptereà ego iam victus ſum? Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Nullus neq; tibi concedet recedere ab accuſatione, neq; illi, vt non ſatisfaciat de præteritis. Euſebius Deo amantiſſ. epiſcopus dixit: Poſtulo hanc vocem mihi non ꝑiudicare. Ego enim fideliſſimos teſtes habeo, ſub quorum præſentia peruerſa docebat, & admonebat, & contentiōem expertus eſt, non ſemèl, nō bìs, ſed & ſæpiùs admonit⁹ à me, vt recta ſaperet, nec ità acquieuit. Nam ſi dicas his, qui in carcere ſunt, Ex hodiè nō latrocinemini, & omnes promittunt. Flauianus ſanctiſſim⁹ archiepiſcopus dixit: Nullū ꝑiudiciū generatur tuæ ſanctitati in accuſatione à te propoſita, etſi milliès ſpoponderit ſubſcribere expoſitionibus ſanctorum patrū. Sicut em̄ ſæpiùs iam à nobis dictum eſt, oportet eum, priùs conuictum in quibus accuſatus eſt, & ſatisfacere. Et cùm adhuc dicerentur, adiecit reuerē. presbyter & vaſorum cuſtos Memnō: Dicebat verò: Eō ꝙ in infirmitate cōſtitutus ſum, hac de cauſa direxi presbyterū & archimandritā Abrahamū. Cùm verò ſeruentiùs ei imminerem, quia debes peruenire, & ꝑſentare te in ſancta ſynodo, & ſatisfacere de his quibus impeteris, hoc ait: Quia ſuſtineo papam Abrahamum, fortè ſupplicat domino & ſanctæ ſynodo. Dico ei: Quid ergò? Nos manemus hic, donèc venias? Reſpondit: Peto ſupplicare Domino archiepiſcopo & ſanctæ ſynodo, quatenùs inducias mihi tribuant præſentis ſeptimanæ, & ſecūda feria, volente Deo, ingredior, & ſatisfacio & domino & ſanctæ ſynodo. Flauianus reuerend. archiepiſcopus dixit: Dicat & reueren. presbyter Epiphanius, quid audièrit à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche. Religioſiſſimus presbyter Epiphanius dixit: Secundùm iuſſionem veſtræ ſanctitatis perueniens ego & reuerend. presbyter ſacrorum vaſorum Memnon, pariter cū reuerendo Germano diacono, reddidimus reuerend. presbytero & archimandritæ Eutychi commonitoriū ſcriptum à veſtra ſancta ſynodo. Et ꝑlegens ipſum, illa dixit, quæ reuerend. presbyter Memnon proſequutus eſt. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicat & religioſiſſ. Germanus diaconus, quę audièrit. Religioſiſſ. diaconus Germanus dixit: Secundùm iuſſionem veſtræ ſanctitatis & ſancti concilij, peruenimus ad reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen. Et hæc eadem nobis dixit, quæ & reuerend. presbyteri proſequuti ſunt. Euſebius Deo amantiſſimus epiſcopus dixit: Iam & pridèm poſtulaui veſtram ſanctitatem pro ſeditione ab eo meditata, quoniam conturbationes immittit etiàm monaſterijs, quatenùs dirigatur ad monaſteria ad cognoſcendum: quia omnes commonet, debere eos alicui chartulæ ab ipſo conſcriptæ, aut (neſcio quomodò) ad cura perductæ ſubſcribere. Pro quo veſtra ſanctitas ꝑcepit certos reuerendos clericos pergere ad monaſteria. Iubete ergò eos adeſſe, & ſub fide monimentorum ea, quæ à monachis audièrint, profiteri. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Dicāt notarij, qui ſunt directi ad monaſteria ciuitatis. Notarij dixerūt: Reuerendus Petrus presbyter & Patricius diaconus, & hìc præſentes ſunt. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicant quid audièrint ab vnoquoque reuerend. archimandritarum. Reuerendus Petrus presbyter dixit: Secundùm iuſſionem veſtræ ſanctitatis & ſanctæ ſynodi, peruenientes ad monaſterium reuerend. presbyteri & archimandritæ Martini, requiſiuimus, ſi aliquam *chartulam directam à reuerendo presbytero & archimandrita Eutyche ſuſceperit. Qui reſpondit, directā ad ſe quidem fuiſſe præterita ſexta feria, quæ eſt duodecima mēſis Nouembris, per aliquem Conſtantinum diaconum, *petens, vt ſubſcriberem, & non acquieui, dicens: Non eſt meum ſubſcribere. Epiſcoporum tantùm eſt, & eorum qui digni ſunt. Dicebat: Si nunc mihi conſpirare nolueritis, & humiliauerit me epiſcopus, poſtmodùm & vobis impoſiturus eſt. Exindè egreſſi, venimus ad reuerend. presbyterū & archimandritā Fauſtū. Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Quid enim continere reuerend. presbyter & archimandrita Martinus dicebat tomū, quē ſubſcribere noluit?

*tomum

*qua petebatur, vt

Petrus presbyter dixit: Vt dicebat, quæ in Epheſo acta ſunt. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Legerat & cognouerat? *aut tantummodò audiens, hæc illi reſpondit? Petrus reuerend. presbyter dixit: Nō legerat quidē. Dicebat verò, quia iſta ſunt beati

*an

 ati

ati Cyrilli,& eorum quę in Epheſo. Subſcriptus verò erat & tomus, & occultabat ſubſcriptionem. Similia verò & reuerend. presbyter & archimandrites Fauſtus dicebat, directum ad ſe tomum per Conſtantinum & Eleuſinium, quaſi deberet à ſe ſubſcribi. Et exigebat virtutē chartulæ. Dicebant illi: Trecentorum decem & octo eſt expoſitio, & in Epheſo congregatorum beatiſſimorū epiſcoporum. Et reſpondi eis: Nunquid exemplaria eorum ſaluantur apud nos? Et date nobis ad pertractādum, nè fortè aliquod additamentum habeat. Et non acquieuerūt, ſed receſſerunt, dicentes: Nos verò & Eccleſiæ filij ſumus, & vnum patrem poſt Deum habemus archiepiſcopum. Et dominus Iob dixit: Tomum quidem non direxit ad nos. Dicebant verò, quia in his diebus tomum ad te directurus eſt epiſcopus, vt ſubſcribas, & nè perſuadearis ab eo. Perreximus verò & ad Emmanuelem. Et dixit, non ad ſe directum. Similiter ad Abrahamum: Et ipſe dicebat, neque tomum, neque aliquod reſpōſum ad ſe fuiſſe directum.

Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicat & Patricius reuerend. diaconus, quid à reuerend. presbyteris & archimandritis audierit. Patricius reuerend. diaconus dixit: Directus à veſtra ſanctitate, & à veſtra ſancta ſynodo, vnà cum reuerendo presbytero Petro, audiui illa, quæ & memoratus reuerendus presbyter profeſſus eſt. Euſebius Deo amantiſſimus epiſcopus dixit: Peruidet veſtra ſanctitas, quæ ab Eutyche archimandrita commiſſa ſunt, & quia aliena à fide ſapiebat. Talia enim & reuerend. presbyter & defenſor Ioannes proſequutus eſt, & cum eo directus Andreas reuerend. diacon⁹, & Athanaſius reuerend. diaconus reuerendiſſimi Baſilij epiſcopi, qualia & nunc reſponſa reuerendi archimandritæ per directos ad ſe reuerēd. clericos innotuerunt veſtræ ſanctitati. Qualis ergò adhuc ei ſatisfactionis locus relinquitur? Pro quo peto, q̄ præcipiūt ſanctæ regulæ, ad præſens in eum iam exerceri. Qui enim conturbatiōes emittit, & aliena à fide ſapit, qua forte dignus eſt inter Dei ſacerdotes & archimandritas connumerari? Perſpicitis verò, quia & de periurio arguitur. Qui enim dixit, quia definitū eſt mihi non egredi, & ſepulcrum mihi eſt monaſterium, ipſe promittit venire, ad dilationem reſpiciens, & alia aliqua machinans, quatenùs fugiat comprobationes, & nō ſuſtineat pœnā. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Sufficiunt quidem vniuerſa, quæ aduersùs Eutychen presbyterum & archimandritam propoſita ſunt, ad oſtendendum nobis, quia aliena à recta fide ſapit, & conturbare feſtinauit Eccleſiam, quatenùs amodò iam vindictæ canonicæ ſubiaceret, & alienaretur & à ſacerdotali, qua fungitur, dignitate, & à principatu monaſterij. Propter pleniorem verò examinationem, & poſtulatas ab eo præſtamus inducias: ſic enī occurrens, & in faciem conuincetur. Si verò ſecundùm propriam promiſſionem Eutyches presbyter & archimādrita minimè occurrerit proxima ſecunda feria, id eſt, viceſimoſecundo die præſentis menſis Nouemb. priuabiť omninò & presbyterij dignitate, & alienabitur *præeſſe monaſterio. ACTIO VI. CONSTANTINOPOL. LECTA EPHESI, SED RELECTA CHALCEDONE. Conſidente ſancta & magna ſynodo in ſecretario epiſcopij, Euſebius Deo amātiſſimus epiſcopus dixit: In quibus ſcripto accuſaui Eutychē presbyterum & archimandritam, ſupplico veſtram ſanctitatem, neceſſarios inibi, propter motū à me aduersùs eum negocium, præcipere in veſtram venire ſanctam ſynodum die proxima ſecunda feria, in qua & ille ſe venire promiſit. Sunt autem qui à me quærunť, Narſes presbyter, & *ſyncellus eius Maxim⁹ archimandrita & amicus eius, & Conſtantin⁹ diaconus & apocriſarius eiuſdem Eutychis, & Eleuſinius diaconus eiuſdem monaſterij, vt eis præſentibus facta cognitione, veritas manifeſtetur.

*nè præſit

*id eſt, cohabitator.

Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcop⁹ dixit: Inquiſiti à reuerend. Euſebio epiſcopo, vocenť ad occurrendum præfinito die. Euſebi⁹ Deo amantiſſ. epiſcopus dixit: A quibuſdam cōperi, quia ſecunda facta vocatione à ſancta veſtra ſynodo, directi à vobis religioſiſſimi presbyteri Mamas & Theophilus, aliqua ab Eutyche presbytero & archimandrita audierint, quæ ſub fide monimentorum nō ſunt profeſſi. Et hæc ſi manifeſta fuerint, cōprobatio eſt certa quid ſapiat. Peto igitur, vocatos Mamam & Theophilū presbyteros, propoſitis ſanctis euangelijs, dicere quæ audiērunt ab Eutyche presbytero & archimandrita. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicant notarij, ſi ſupradicti reuerendiſſimi presbyteri in præſenti ſunt. Notarij dixerunt: Adeſt quidem reuerēd. Theophilus presbyter, reuerendus verò Mamas presbyter abſens eſt.

Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcop⁹ dixit: Audiſti, quæ à Deo amātiſſimo epiſcopo Euſebio dicta ſunt. Propter quod timorem Dei præ oculis habens, omnia cum veritate profitere, quæ ab Eutyche presbytero dicente audiſti, cùm ad vocandum eum, à nobis & à ſancta ſynodo directus es. Theophilus religioſiſſimus presbyter dixit: Secūdùm iuſſionē ſanctitatis veſtræ, ego & religioſiſſim⁹ presbyter Mamas peruenimus ad monaſterium reuerēd. presbyteri & archimandritæ Eutychis, & porrexim⁹ ei à veſtra ſancta ſynodo directum commōitorium euocationis eius. Cœpit velle diſputare nobiſcum. Reuerendo autem presbytero Mama dicente ei, quia non pro hoc venimus, vt cum tua reuerentia diſputemus, ſed euocare te ad occur-

ren-

rendũ in ſancta ſynodo, cœpit idẽ reuerẽd. presbyter & archimandrita, præſente Narſete presbytero & Maximo archimandrita, & alijs monachis, dicere: In qua ſcriptura iacet duæ naturæ? Deindè verò, quis ſanctorum patrum expoſuit Deum verbũ habere duas naturas? Ad hæc nobis reſpondentibus, & tu oſtende nobis vbì cõtinetur homouſion, aut quæ ſcriptura hæc dicit, reſpondit idem reuerend. presbyter Eutyches: Non continetur in ſcripturis, in expoſitione verò patrum iacet. Ad hæc reuerend. presbyter Mamas reſpondens, dixit: Eo modo, ſicut homouſion in ſanctis ſcripturis non iacet, ſed à ſanctis patribus expoſitũ eſt, ità & de duabus naturis idem ſancti patres expoſuerũt. dixi ad hæc & ego: Perfectus eſt Deus verbũ, *aut non? Dixit idem presbyter: Perfectus. Dixi ego: Perfectus & homo incarnatus, an non? Dixit idem presbyter: Perfectus. Dixi: Si ergò Deus perfectus & homo perfectus, duo perfecta vnum perficiunt filium. Quid igitur prohibet nobis dicere, ex duabus naturis vnum filium? Et ad hæc reſpondit reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches: Abſit à me, dicere ex duabus naturis eſſe Chriſtum, aut de natura loqui ſeu diſputare Dei mei. Si ergò volunt deponere me, aut ſi deſiderant facere aliquid aduersùm me, ſecundùm permiſſum Dei faciant. Ego enim in fide, quam accepi, in ipſa ſteti, & cõſummari deſidero. Hæc ſunt, quæ ab eo audiui. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dic nobis, qua de re talia de fide à reuerendiſſimo Eutyche audiẽs, hæc ipſa adueniens priùs tacueras? Theophilus reuerẽdiſſimus presbyter, dixit: Scit & veſtra beatitudo, quia non pro hac cauſa ſumus directi, ſed tantummodò vocare presbyterũ Eutychen. Propter quod minimè interrogati, ſuperfluum putauimus hæc dicere, de quib⁹ mandatum non accepimus.

Lepida & ſyncerè catholica legatorũ cum Eutyche diſputatiũcula.

*an

Notarij dixerũt: Aduenit & Mamas presbyter, *quem memoratus eſt Euſebius Deo amantiſſimus epiſcopus. Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Relegatur reuerendo presbytero Mamæ proſequutio reuerendi Theophili presbyteri. Et poſtquàm lecta eſt, Mamas religioſiſſimus presbyter dixit: Si de homine eſſet, quod inquireretur, quũ nomen clerici habeam, non mentirer. De fide autem loquẽdo, abſit vt negem aut mentiar. Quoniã directi nihil aliud à ſancta ſynodo in mandatis accepimus, niſi tantummodò commonitorium dare, & reſponſum accipere, ſi venit, aut non: pro hoc in prima proſequutione, quæ voluit ille loqui, ſuperflua putaui profiteri. Sed quia interrogauit reuerendiſſ. Euſebius epiſcopus, & quæ loquuti ſumus profiteri, hæc eadem & ego ꝓfiteor, q̃ etiàm reuerendiſſ. presbyter Theophilus profeſſus eſt. Nam nobis tacentibus, & minimè ei volentibus de vlla cauſa loqui, ipſe certabat, dicens de dogmate, ſicut ſapiebat. Et leniter repræhendimus eum. Dicebat enim, quia Deus verbũ incarnatus, humanam naturam, quæ ceciderat, venit erigere. Statim reſpondens dixi: Qualem? Dixit iterùm ille: Quia humanam naturam. Dico ego: Fige in memoriam, quia humanam naturam, & à qua natura hæc ſuſcepta eſt? Dicebat: Quia ego à ſanctis ſcripturis non didici de duabus naturis. Dixi ego: Quia neq; de homouſion à ſanctis ſcripturis edocti ſumus, ſed à ſanctis patribus, qui ſcripturas & piè intellexerunt, & expoſuerunt fideliter: ſic ergò accepimus & de homouſion, & de ex duabus naturis eſſe Chriſtum filium Dei. Ait ad hæc: Quia ego deitatem non poſſum aſſerere naturam, neque dico duas naturas. Abſit. Et hìc ſum, & ſi damnatus fuero, ſepulcrum mihi ſit monaſterium: & ſi permiſerit Deus pati me aliquid, libenter patior. Ego tamen duas naturas non confiteor. Pro ca ergò cauſa, quam dixeram, quia non ad cõquærendum miſſi ſumus, ſed tantummodò reſponſum dare, & accipere, ideò hæc priùs minimè ſumus proſequuti. Flauianus archiepiſcopus ſanctiſſ. dixit: Manifeſta ſunt ab vtriſque reuerendiſſ. presbyteris expoſita, vndè hæc geſtorũ fides accipiat.

*de quo loquutus eſt

Lepida alia conflictatiuncula.

ACTIO VII. CONSTANTINOPOLI, LECTA EPHESI, RELECTA CHALCEDONE.

Congregata rursùs ſancta & magna ſynodo, prolatis ſanctis & tremendis euangelijs, & præſidente ſancto & venerabili archiepiſcopo nr̃o Flauiano in ſecretario epiſcopij, ſtatuto tempore, ſecũda feria, quæ eſt 10. Calen̄. Decembris, Aſterius presbyter & primicerius dixit: Aduenit ſtatutus dies, & Deo amantiſſimus Euſebius epiſcopus præ foribus ſtans, petit ſe intromitti. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Ingrediatur. Cumq; ingreſſus fuiſſet, Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Eant Philadelphius & Cyrillus diacones, & requirãt reuerẽd. presbyterum & archimandritam Eutychen circa epiſcopium, ſi occurrerit ſecundùm promiſſionem ſuam, & vocent eum ad concilium. Et paulopòſt redeuntes prædicti, dixerunt, quęſitum quidem illum per vniuerſam eccleſiam, ſed non inuentum, nec ipſum, nec quenquam ipſius. Flauianus ſanctiſſ. epiſcopus dixit: Et rursùs Criſpinus & Diogenianus diaconi euntes, requirant eum circa eccleſiam, & vbicunq; eſſe didicerint, euocent eum. Et cùm abijſſent, & reuertiſſent, dixerunt ipſum quidem non repertum, ſed didiciſſe, quòd cum maxima multitudine militum & monachorũ ac ꝑfectianorum apparitorum eſſet venturus. Et cùm iſta dicerentur, & expectaret ſancta ſynodus, Ioãnes venerabilis presbyter & defenſor dixit: Occurrit reuerendus presbyter & archimandrites Eutyches cum magna multitudine militum & monachorum, & ꝑfectianorum ap-

apparitorũ ſublimiſſimæ poteſtatis ꝑfecto-rum ꝑtorio,& non aliter eum volunt dimittere,vt ingrediatur in veſtrum ſanctum concilium, niſi eis promiſerimus, reſtituturos eius perſonam. Eſt verò pariter & magnus & mirandiſſ. Silentiarius & ipſe vnà cum eo præ foribus cupiens ingredi, vtpotè directꝰ à pijſſimo & amante Chriſtum Imperatore noſtro. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Ingrediantur. Cumq; ingreſſi fuiſſent, mirandiſſ. magnus Silentiarius dixit: Per veſtigia ſanctitatis veſtrę, ſi iubetis ſuſcipere reſponſum domini Imperatoris? Certa enim quædam ſcripto mandauit, quæ (ſi placet) relegam.

Sancta ſynodus dixit: Relege, quæ à pijſſimo & religioſiſſimo noſtro Imperatore ꝓcepta ſunt*, fili. Et legit mirificentiſſ. magnꝰ Silentiarius ità: Nos pacem cogitamus ſanctarum eccleſiarũ & catholicę fidei, & cuſtodiri volumus rectam & Deo inſpirante prædicatam fidem à ſanctis patribus noſtris, qui in Nicea congregati ſunt, trecentis decem & octo, & ab his qui Epheſi interfuerunt damnationi Neſtorij. Hoc ergò volumus, nè ſcandalum in prædicta catholica fide immittatur. Et quoniam ſcimus magnificentiſſimum Patricium Florentium eſſe fidelẽ, & teſtimonijs probatum in recta fide, volumus ipſum intereſſe audientiæ ſynodi, quoniam ſermo de fide eſt. Adhuc cùm hæc legerentur, ſancta ſynodus dixit: Multos annos Imperatori, Magna fides Imperatorum, Cuſtodibus fidei multos annos, Orthodoxis Imperatoribus multos annos. Pio & orthodoxo, pio Imperatori, pontifici Imperatori. Audite ſancti patres, Gratias agimus orthodoxis Imperatoribus. Flauianus ſanctiſſimus epiſcopus dixit: Dominum Florẽtium fidelem omnes ſcimus, & teſtificatióibus probatum in catholica fide, & volumus eum intereſſe. Diſcamus autem & ab Eutyche presbytero, ſi vult & ipſe eum intereſſe. Eutyches presbyter & archimandrita dixit: Quod vult Deus & ſanctitas veſtra, facite, ego me vobis commendo. Flauianus ſanctiſſ. epiſcopus dixit: Veniat & magnificentiſſ. Patricius Florentius. Dignare ergò fili Silentiarie, fatigari ad eum.

*filio.

Vir laudabilis magnus Silentiarius dixit: Iubete & aliquem clericorum mecum mitti, nè fortè dubitet, quòd veſtra ſanctitas miſerit. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Si iuſſiſſet pijſſimus Imperator noſter nos mittere, miſiſſemus. Quoniam verò non iuſſit, ipſe ſolus perge ad eius amplitudinem. Et cùm veniſſet magnificentiſſimus & glorioſiſſimus ex ꝑfectis & ex conſulibus & patricius Florẽtius, ſancta ſynodꝰ dixit: Stẽt in medio accuſator & accuſatus, & legantur ab initio quæ acta ſunt de negocio, quod vertitur inter Deo amantiſſimum epiſcopum Euſebium & venerabilẽ presbyterum & archimandritam Eutychen, vt inſtructi ex his q̃ geſta ſunt, cõgruentẽ æquitati & ſanctis canonibus, terminum demus his quæ mota ſũt. Et tranſiens in medium Aetius diaconus & notarius, legebat factam cognitionẽ geſtorum. Et cùm legeret, peruenit ad partem ſecundæ epiſtolæ ſanctæ memoriæ Cyrilli, ſcriptæ ad Deo amantiſſimos epiſcopos Oriẽtales, in qua hæc continebãtur: Confitemur itaque Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum, Deum perfectum, & hominem perfectum ex anima rationali & corpore, ante ſecula quidem ex patre natum ſecũdùm diuinitatem, in vltimis autem diebus eũdem propter nos & propter noſtram ſalutẽ de Maria virgine ſecundùm humanitatem, conſubſtantialem patri ſecundùm diuinitatem, & conſubſtantialem nobis ſecundùm humanitatem. Duarum enim naturarũ vnitio facta eſt. Propter quod vnum Chriſtum, vnum Dominũ confitemur ſecundùm gratiam inconfuſæ vnitionis. Cõfitemur ſanctam virginem theotocon, propter incarnationem Dei verbi & hominis aſſumptionem, & quia ex eius conceptione vnijt ſibi templum, quod accepit ex ipſa. Euſebius Deo amãtiſſ. epiſcopus dixit: Iſte per veſtigia veſtra hoc non confitetur, nec his aliquandò conſenſit, ſed contraria illis ſenſit, & locutus eſt ad vnumquenq; ad ſe venientem, & docuit. Magnificentiſſimus & glorioſiſſimus Florentius ex præfectis & ex cõſulibus & patricius, dixit: Si placet veſtrę ſanctitati, interrogetur papas Eutyches, vtrũ his conſentiat. Euſebius Deo amantiſſimus epiſcopus dixit: Patimini igitur, vt legatur omnis actio geſtorum. Sufficiunt enim mihi priùs acta ad eum conuincẽdum: nam mihi iam manifeſtatus eſt. Neque enim ſi modò conſenſerit, ſumens alicundè documentum, debeo pati præiudicium. Nam ego demonſtraui eum, & per ſanctiones, quæ ad eũ miſſæ ſunt à ſancta ſynodo, & per teſtes epiſcopos ſanctiſſ. eadẽ poſſum rursùs oſtendere, ſi negauerit. Eſt enim dñs Meliphthógus, & dominus Iouinus, & dominus Iulianus ſcientes certiſſimè. Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Nemo neque tibi concedit, Euſebi epiſcope eum non conuincere, neq; presbyterũ Eutychen cõtinuò ſuſcipiet aliquis conſentientem, niſi conuincatur quid antè ſenſerit.

Euſebius Deo amantiſſ. epiſcopus dixit: Metuo ipſius concuſſionem. Ego pauper ſum, nihil poſſidens. Minatur mihi exilium. Diuitias habet. Nam deſignat mihi iam nũc eas in loco exilij. Flauianus ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Licèt millièsiſta perſeueres dicendo, nos tamen nihil pręponimus veritati. Euſebius epiſcopus dixit: Si conuictus fuero ego calumniæ, amittam dignitatem. Magnificentiſſimus & glorioſiſſimus ex ꝑfectis patricius Florentius, dixit: Spatiũ offera-

offeratur Eutychi presbytero, vt exponat, quemadmodùm credit, & tunc rursùs interrogetur, cur modò iſta aſſerés, antè aliter aſſerebat. Euſebius epiſcopus dixit: Sicut prędixi, præiudicium mihi non fiat ex eius repentina conſenſione, & interrogetur. Ego enim ex his, quæ antè acta ſunt, documentis conuici eum non rectè ſentientem. Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Non erit tibi præiudicium, ſi modò conſenſerit. Nam quæ antè acta ſunt, habent propriam firmitatem. Euſebius epiſcopus dixit: Conſentit iſtis, quæ modò lecta ſunt beatæ memoriæ Cyrilli, & cófitetur duarum naturarú vnitionem factam in vna perſona, & in vna ſubſiſtentia, an non? Flauianus ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Audiſti presbyter Eutyches, quid accuſator tuus dicit? Edicito nunc, ſi ex duabus naturis vnitionem côfiteris. Eutyches presbyter dixit: Etiàm ex duab⁹ naturis. Euſebius epiſcopus dixit: Confiteris duas naturas domine archimandrita poſt *incarnationem, & conſubſtantialem nobis eſſe Chriſtum dicis ſecundùm carnem, an non? EPHESI ACTA.

*incorporationem

Sancta ſynodus dixit: Tolle, incende Euſebium. Iſte viuus ardeat, iſte in duo fiat. Sicut partitus eſt, partiatur. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Tolerabilis eſt vobis iſte ſermo, poſt inhumanationem duas naturas dicere? Sancta ſynodus dixit: Anathema, qui dixerit. Dioſcorus epiſcopus Alexandrię, dixit: Quoniam & voces veſtras neceſſarias habeo & manus, ſi quis non poteſt clamare, manum extendat, Et cùm legerent, CHALCEDONE ACTA. Orientales, & qui cum ipſis reuerendiſſ. epiſcopi, clamauerút: Nullus dixit iſta, Dioſcorus dixit, Iſta Aegyptij dixerunt. Aegyptij reuerendiſſ. epiſcopi clamauerunt: Iſta tunc diximus, & nunc dicimus. Conſtantinus deuotiſſimus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: CONSTANTINOPOLI ACTIONE VII. ACTA, CHALCEDONE AVTEM LECTA. Eutyches presbyter dixit: Ego non véni diſputare, ſed véni ſuggerere ſanctitati veſtræ, quid ſentiam. Scriptum eſt autem in hac chartula, quid ſentiá: iubete eam legi. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Ipſe lege. Eutyches presbyter dixit: Non poſſum. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Quarè? Tu non expoſuiſti? aut alterius eſt expoſitio? Si tua eſt, lege ipſe. Eutyches presbyter dixit: Mea quidem eſt dictatio, quæ dictatio æqualis eſt expoſitioni ſanctorum patrum. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Dic, quorú patrum? Dic per te ipſum. Quid opùs habes charta? Et cùm legerentur, EPHESI ACTA. Ioánes reuerendiſſ. epiſcopus Epheſi, dixit: Quandoquidem abfuit, & in concilio venire minimè ſperabatur, omis ei quaſi promitti clementia videbatur. Quádò verò aduenit, in omem tentationem inhumanitatis inducitur. CONSTANTINOPOLI, ACTIONE VII. ACTA, SED CHALCEDONE LECTA Eutyches presbyter dixit: Sic credo: adoro patrem cum filio, & filium cum patre, & ſpiritum ſanctú vnà cum patre & filio. Confiteor autem factam eius in carne *præſentiam ex carne ſanctæ virginis, & incorporatum eum perfectè propter noſtram ſalutem. Sic confiteor corá patre & filio & ſpiritu ſancto, & veſtra ſanctitate. Dioſcorus epiſcopus Alexandrię, dixit: Admittimus hác vocem. EPHESI ACTA. Sancta ſynodus dixit: Hæc fides patrum. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Quoniam dicit religioſitas veſtra, hæc eſt fides patrum, quæ fides? quam quis expoſuit? Sancta ſynodus dixit: Eutyches. Nam Euſebius impius eſt. Dioſcorus epiſcopus Alexádrię, dixit: Audiſtis fidem Eutychis archimandritæ. Eccè omibus vobis manifeſta eſt eius intentio. Ioánes presbyter, & primicerius notariorum, reliqua recitauit: CONSTANTINOPOLI VII. ACTIONE ACTA, CHALCEDONE VERÒ LECTA. Flauianus archiepiſcopus dixit: Confiteris conſubſtantialem patri ſecundùm diuinitatem, & conſubſtantialem matri ſecúdùm humanitatem, eundem ipſum vnum filium Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum? Eutyches presbyter dixit: Ego quoniam commédaui me ſanctitati veſtræ, dixi, quid ſentiam de ipſo patre & filio & ſpiritu ſancto, nihil vlteriùs me interrogetis. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Num Chriſtum confiteris ex duabus naturis? Eutyches presbyter dixit: Quoniam confiteor Deum meú, Dominum cæli & terræ, hactenùs de eius natura diſputare non mihi perſuadebam. Conſubſtantialem autem nobis, hactenùs nunquàm me dixiſſe confiteor. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Nó dicis conſubſtantialem patri ſecundùm diuinitatem, & conſubſtátialem nobis eúdem ſecundùm humanitatem? Eutyches presbyter dixit: Vſque ad hodiernum diem nó dixi corpus Domini & Dei noſtri conſubſtantiale nobis. Sanctam autem virginem confiteor nobis eſſe conſubſtantialem, & quoniá ex ipſa incarnatus eſt Deus noſter. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Conſubſtantialis ergò nobis eſt virgo, ex qua incarnatus eſt dominator Chriſtus? Eutyches presbyter dixit: Dixi, quia virgo conſubſtantialis eſt nobis. Baſilius reuerendus epiſcopus dixit: Si mater eſt nobis cóſubſtátialis, & ipſe: quoniam filius hominis vocatus eſt. Si ergò mater eius conſubſtantialis eſt nobis, & ipſe ſecundùm carnem conſubſtantialis eſt nobis. Eutyches presbyter dixit: Quoniá modò dicitis, omnibus conſentio. Magnificentiſſimus atq; glorioſiſſ. ex pfectis & cóſulib⁹ Florentius Patricius dixit: Cùm mater nobis conſubſtantialis ſit, ſinè dubio & filius conſubſtantialis eſt nobis. Eutyches presbyter dixit: Hactenùs non dixi, quoniam ipſum cor-

*præſentationem

corpus Dei confiteor. animaduertis, nó dixi corpus humanum corpus Dei: humanum autem corpus, & quoniam ex ipſa virgine incarnatus eſt Dominus. Si autem oportet, vt dicatur ex virgine cóſubſtantialis nobis, & hoc dico domine: tamen filium Dei vnigenitum, dominum cæli & terræ, condominantem & conregnantem patri, cui cóſidet, & collaudatur. Neq; enim dico conſubſtãtialẽ negâſſe, eò quòd ipſe ſit filius DEI, antè quidem non dicebam: dico quidem modò tibi: puto, quod in exordio dixi. Nunc autem, quia veſtra ſanctitas hoc dicit, dico, Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Ergò per neceſſitatem, non per voluntatem, veram fidẽ confiteris. Eutyches presbyter dixit: Nunc domine ità habet. Vſq; ad hanc horam metuebam dicere, quoniam ſcio Dñm noſtrũ Deum, & de eius natura diſputare mihi non perſuadebam. Quoniã autem veſtra ſanctitas permittit & docet, dico. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Non nos nouitatem inducimus, ſed patres noſtri expoſuerunt. Et ſicut expoſita ab eis fides habet, ſic credentes, in his perſeuerare omnes volumus, & nullum aliquid innouare. Magnificentiſſ. Florenti⁹ Patricius dixit: Cóſubſtantialem & ex duabus naturis poſt incarnationem Dominum noſtrum, qui ex virgine eſt, dícis, an nõ? Eutyches presbyter dixit: Cófiteor ex duabus naturis fuiſſe Dominum noſtrum ante adunationem, poſt verò adunationem, vnam naturam cõfiteor. EPHESI ACTA. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Conſentimus* hîc & nos omnes. Sancta ſynodus dixit: Cóſentimus. Et cùm legerẽtur, CHALCEDONE ACTA. Orientales & qui cũ ipſis reuerendi epiſcopi, dixerunt: Iſta nemo dixit. Anathema ei qui dixit iſta, Homicida dixit, Aegyptij dixerunt, Iſta Pharaonis ſunt, Anathema qui iſta dixerunt. Hæc Dioſcori ſunt. Hæc homicidæ ſunt. Poſt hæc quid quęrim⁹? Voces noſtras Imperatori, Multos annos Imperatori, Multos annos Auguſtæ, Multós annos ſenatui. Euſtathius reuerend. epiſcopus dixit: Et intẽtio pijſſimi Imperatoris, & intẽtio pijſſimę Auguſtę, & intẽtio veſtra vult vnire eccleſias. Ergò nè, poſtquã hinc fuerimus egreſſi, incipiant aliq dicere, qm̃ docuerunt duas naturas dicere poſt adunatióem diuiſas: Et cùm hæc diceret, Baſilius reuerend. epiſcopus Seleucię Iſaurię, dixit: Cognoſcimus duas naturas, non diuidimus: neque diuiſas, neq; confuſas dicimus.

*huic

Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Percurre reliqua. Conſtantinus deuotiſſimus à ſecretis ſacri conſiſtorij, recitauit ex eadem ſcheda: CONSTANTINOPOLI ACTIONE VII. ACTA, EPHESI AUTEM LECTA, SED IN CHALCEDONE RELECTA. Sãcta ſynodus dixit: Oportet te clarè confiteri, & anathematizare omne dogma quod contrarium eſt his, quæ modò lecta ſunt. Eutyches dixit: Dixi ſanctitati veſtræ, quoniam ante hoc non dicebam. Nunc autem quoniam hoc docet ſanctitas veſtra, dico, & ſequor patres. Neque autem in ſcripturis inueni manifeſtè hoc explanatum, neq; omes patres dixerunt. Si verò anathematizauero, væ mihi eſt, quòd patres meos anathematizo. Exurgens ſancta ſynodus, clamauit dicens: Anathema ipſi. Et poſt hæc ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicat ſancta ſynodus, quid meretur iſte præſens, neque confitens rectam fidem, neq; conſentire volens his, quæ hæc ſancta ſynodus ſentit, ſed in ſua peruerſa & iniqua malignitate pſiſtens. Seleucus Deo amantiſſ. epiſcop⁹ Amaſiæ, dixit: Dignus eſt quidem damnatione iſte, in veſtræ tamen ſanctitatis humanitate conſiſtit.

Sãctiſſimus archiepiſcopus dixit: Si quidem confitens proprium peccatum, perſuaderetur anathematizare propriam doctrinam, & conſentiret nobis ſequentibus traditiones ſanctorum patrum, meritò dignus eſſet venia. Sed quoniam permanet in ſua malignitate, ſubiacebit vindictis canonum. Eutyches presbyter dixit: Dico quidem iſta, quoniam & vos nunc iuſſiſtis, non autem anathematizo. Quod enim dico, in veritate dico. Magnificẽtiſſimus & glorioſiſſimus ex præfectis & conſulibus Florentius patricius dixit: Duas naturas dicis, & conſubſtantialem nobis eſſe? Eutyches presbyter dixit: Ego ſequor legem beati Cyrilli, & ſanctorum patrum, & ſancti Athanaſij, quoniam ex duabus quidem naturis dixerunt ante adunationem, poſt autem adunationem & incarnationem, non iam duas naturas, ſed vnam naturam dixerunt. Magnificentiſſim⁹ & glorioſiſſimus ex præfectis & conſulibus Florentius Patricius, dixit: Confiteris duas naturas poſt adunationem? dic. Si non dixeris, damnaberis. Eutyches presbyter dixit: Legi iubete ſancti Athanaſij ſcripta, vt aduertatis, quoniam nihil tale dicit. Baſilius Deo amantiſſimus epiſcopus dixit: Si non duas naturas poſt adunationem dixeris, cómixtionem & confuſionem dicis. EPHESI ACTA Exurgens Baſilius epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Hanc vocem, quam dicũt me dixiſſe, ego non dixi his verbis, neq; ſcio iſta. Dicente verò monacho, ex duabus naturis dico Dominum Ieſum Chriſtum, poſt verò adunationem vnam naturam, & non addente incarnatam & inhumanatam, ſcio dixiſſe. Quia ſi dixeris, ex duabus naturis, poſt verò adunationem vnam, & non addideris incarnatam & inhumanatam, putaberis confuſionem dicere & commixtionem. Si autem addideris incarnatam & inhumanatam, ſimilia patrum noſtrorum dicis manifeſtè: quia ſecundùm expoſitionem patrũ, aliud quidem eſt diuinitas eius, id eſt, vnius Domini IESV CHRISTI, & aliud ca-

Hic error Eutychis, & ſequacium eius prodit ad lucem.

ſo eius quę ex matre eſt. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Hæc ergò vox adulterata eſt? Baſilius epiſcopus Seleucię Iſauriæ, dixit: Nó ſum memor, neq; ſcio dixiſſe. CONSTANTINOPOLI ACTIONE VII. ACTA, EPHESI LECTA, CHALCEDONE AVTEM RELECTA. Magnificentiſſimus & glorioſiſſimus Florentius dixit: Qui nó dicit, ex duabus naturis, & duas naturas, non credit rectè. Exurgens vniuerſa ſancta ſynodus, exclamauit: Quę ex neceſſitate eſt, fides nó eſt. Multi anni Imperatorum catholicorũ, Impatorum multi anni. Florentius vir illuſtris dixit: Fides veſtra ſemp vincit. Synodus dixit: Non conſentit. Quid illi perſuades? Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Per omnia Eutyches quondàm presbyter & archimandrita, & ex his, quæ anteà acta ſunt, & ꝓprijs eius confeſſionibus, Valentini & Apollinaris peruerſitate repertus eſt ægrotare, & eorum blaſphemias incommutabiliter ſequi, q̃ nec noſtrã reuerens perſuaſioné atq; doctrinam, rectis noluit conſentire dogmatibus. Vndè lachrymantes & gementes perfectam eius perditionem, decreuimus per Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum ab eo blaſphematum, extraneum eum eſſe ab om̃i officio ſacerdotali, & à noſtra communione, & primatu monaſterij, ſcientibus hoc omnibus, qui poſteà colloquentur ei, & ad eum conuenerint, quoniam rei erunt & ipſi pœnæ excommunicationis, ſicut qui non declinauerunt confabulationes eius.

¶Flauianus epiſcopus Conſtantinopolitanus nouæ Romæ, iudicans ſubſcripſi. Saturninus epiſcopus Mattianopolis, iudicãs ſubſcripſi. Baſilius epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, iud. ſubſcripſi. Seleucus Dei gratia epiſcopus Amaſiæ Helleſponti, iud. ſubſcripſi. Eulalius epiſcopus Chalced. iud. ſubſcripſi. Timotheꝰ epiſcopꝰ *, iud. ſubſcripſi. Dorotheus epiſcopus miſericordia Dei Neocæſareæ, conſenſi & ſubſcripſi.

Aethericus epiſcopus Smyrnæ, iud. ſubſcripſi & definiui, ſi quis aliud ſapit de fide, pręter ea quæ in Nicea ab omni ſancta ſynodo diſſinita ſunt, anathema ſit. Callinicus * Apameæ, quę eſt in Bithynia, iud. ſubſc. Cecropius miſericordia DEI epiſcopus Sebaſtopolis, iud. ſubſcripſi. Meliphthongus miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ Dei eccleſię, quę eſt Iuliopolis, iud. ſubſcripſi. Longinus miſericordia Dei epiſcopus Cherſoneñ, iud. ſubſcripſi. Tryphon epiſcopus Chij ciuitatis inſulæ ſanctæ Dei eccleſiæ, iud. ſubſcripſi manu mea. Paulus epiſcopus Apolloniadæ ciuitatis ſanctæ eccleſiæ, iud. ſubſ. Sabas epiſcopꝰ Palti primæ Syriæ, iud. ſubſcripſi mann mea. Iouinus epiſcopꝰ Deuelteñ, iud. ſubſ. Iulianus minimꝰ epiſcopus Coeñ, iudicio ſubſ. Sauinianꝰ epiſcopus Thelmiſſi, & Eniandos, & Iöniæ ſanctæ Dei eccleſiæ, iud. ſubſ. Euſtochius miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ Dei eccleſiæ Docimei Phrygiæ, iud. ſubſc. Pionius minimus epiſcopus Troadis ciuitatis ſanctæ Dei eccleſiæ, iud. ſubſ. Coſſinius epiſcopꝰ Hierocęſareæ, iud. ſubſ. Ioannes minimus epiſcopus Hyrcanorum ciuitatis, iud. ſubſ. Diapherentius epiſcopus ciuitatis Olbæ, iud. ſubſ. Romanus epiſcopus Eudoxiupolis, iud. ſubſ. Iulianus epiſcopus ciuitatis Moſtenę, iud. ſubſ. Eudoxius epiſcopꝰ ciuitatis Boſphori, iudicãs & definiẽs per presbyterũ meũ Baſiliũ ſubſ. Thomas minimus epiſcopus Valentinianupolis, iud. ſubſ. Amelius epiſcopus *Opotanæ ciuitatis, ſubſ. Secundinꝰ epiſcopus *Noſelaneñ, his geſtis ſubſ. Ianuarius epiſcopus ciuitatis *Macrianę, ſubſ. Timotheꝰ epiſcopꝰ Primopolis, iudicãs ſubſ. Genethlius epiſcopus Argos, iud. ſubſ. Andreas presbyter & archimandrita, ſubſcripſi in depoſitione Eutychis, ꝑ presbyterum Timotheum. Fauſtus presbyter & archimandrita, ſubſcripſi in depoſitione Eutychis quondàm presbyteri & archimãdritæ. Martinus presbyter & archimãdrita monaſterij B. Dionyſij, ſubſ. in depoſitione Eutychis quondàm presbyteri & archimandritæ, ꝑ fratrem Philippũ. Manuelius presbyter & archimandrita, ſubſ. in depoſitione Eutychis. Petrus presbyter & archimãdrita monaſterij B. Thalaſſij, ſubſ. in damnatione Eutychis, quondàm presbyteri & archimandritæ, ꝑ Theodorũ monachũ. Iob presbyter & archimandrita, ſubſ. in depoſitione Eutychis per diaconũ meum Andream. Antiochus presbyter & archimãdrita monaſterij B. Theotecni, ſubſcripſi in depoſitione Eutychis. Abramius presbyter & archimandrita, ſubſcripſi in depoſitióe Eutychis. Theodorus monachus & archimandrita, ſubſ. in depoſitione Eutychis. Theodorus presbyter & archimandrita monaſterij Aegyptiorum, ſubſ. in depoſitione Eutychis. Pientius presbyter & archimãdrita Baſilicæ paruulorum, ſubſcripſi in depoſitióe Eutychis. *Flauianus archimandrita monaſterij ſancti Hermilli, ſubſcripſi in depoſitione Eutychis. Euſebius presbyter & archimandrita monaſterij Helię, ſubſ. in depoſitióe Eutychis. Euſebius presbyter & archimandrita monaſterij ſancti Eulogij, ſubſcripſi per Theodulũ diaconum meum, in depoſitione Eutychis. Tryphon archimãdrita, ſubſc. in depoſitione Eutychis.

for. *Nocetianus, *Marianæ, *Maceri populi.

Subſcriptio archimandritarum.

*Claudius,

Iacobus diaconus & archimãdrita Syrorum, ſubſcripſi per Zotum monachũ meum, in depoſitione Eutychis. Elpidius presbyter & archimandrita, ſubſcripſi in depoſitione Eutychis. Paulus presbyter & archimãdrita *Etyhij, ſubſc. in depoſitióe Eutychis.

Caroſus presbyter & archimandrita, ſubſcripſi in depoſitióe Eutychis. Aſterius presbyter & archimandrita monaſterij beatæ memorię Laurentij, ſubſcripſi in depoſitióe Eutychis. *Callinicus monachus & archiman-

mādrita monaſterij Theodoti, in Eutychis depoſitione ſubſcripſi. Germanus presbyter & archimandrita, ſubſcripſi in depoſitione Eutychis per Glycerium diaconum. Marcellus exiguus presbyter & archimandrita, ſubſcripſi in depoſitiōe Eutychis manu mea. * Omnes quinquagintatres ſubſcripſerunt. Cumq; lecta fuiſſent, EPHESI ACTA. Eutyches archimandrita dixit: Certa ex geſtis, quæ lecta ſunt, adulterata ſunt. Et ſunt, quæ in hoc negocio acta ſunt, & peto ea recenſeri.

*53. qui ſubſcripſerunt.

Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Suſcepta percurrantur, & fidei inſerant̄ monimentorum. Ioannes presbyter & primicerius notariorum, legit exempla geſtorū habitorum idibus Aprilis: CONSTANTINOPOLITANA ACTIO IN EPHESO LECTA, ET IN CHALCEDONE RELECTA. Flauio Protogene, & qui fuerit nunciatus, conſulibus, cùm ſediſſent ex ſacro mandato in maiore porticu ſanctæ Eccleſiæ, Flauianus reuerend. epiſcopus huius inclytæ vrbis, Florentius magnificentiſſimus & glorioſiſſimus ex præfectis vrbis, & præfectus prætorij ſexiès, & exconſul & Patricius, Thalaſſius reuerend. epiſcopus Cæſareæ ciuitatis prouinciæ Cappadociæ, Euſebius reuerendiſſimus epiſcopus Ancyranorum ciuitatis, Seleucus reuerendus epiſcopus ciuitatis Amaſiæ, Baſilius reuerēdiſſimus epiſcopus Seleuciæ ciuitatis Iſauriæ, Alexander reuerend. epiſcopus Tomitanorum ciuitatis prouincię Scythię, Marinianus reuerēd. epiſcopus Synnadorum, Meliphthógus reuerendiſſ. epiſcopus Iuliopolitanorum ciuitatis, Acacius reuerend. epiſcopus Ariarathiræ ciuitatis, Proculus reuerend. epiſcopus Adrianopolitanus, Daniel reuerendiſſimus epiſcopus ciuitatis Cadenæ, Sabas reuerēd. epiſcopus ciuitatis Paltenæ, Longinus reuerend. epiſcopus Cherſoneñ ciuitatis, Ioánnes reuerend. * presbyter Parthenopolitanus prouinciæ Cariæ, Paulinus reuerendus epiſcopus Theodoſiopolitanus prouinciæ Aſiæ, Thomas reuerend. epiſcopus Theodoſiopol. prouinciæ Phrygię Pacatianæ, Timotheus reuerend. epiſcopus Saracenorum ciuitatis prouinciæ Palæſtinæ, Euſebius reuerend. epiſcopus Dorylei ciuitatis prouinciæ Phrygiæ Salutariæ, Paulus reuerēd. epiſcopus Apolloniadis ciuitatis prouincię Bithyniæ, Eudoxius reuerendiſſ. epiſcopus Boſphorenæ ciuitatis, *Euſtochius reuerē. epiſcopus Docimenæ ciuitatis, Timotheus reuerend. epiſcopus Primopolitanæ ciuitatis, Petrus reuerend. epiſcopus Theodoſiopolis ciuitatis prouinciæ Armeniæ, Secundinus reuerendiſſ. epiſcopus *Nocentianæ ciuitatis, Candidianus reuerend. epiſcopus Antiochiæ ciuitatis prouincię Piſidiæ, Iulianus reuerend. epiſcopus Coēnſis, Longin' reuerend. epiſcopus *Talbondanæ ciuitatis

*epiſcopus

*Euſtathius

*Noſalenæ

*Menedunen̄

prouinciæ Piſidię, Gerontius reuerendus epiſcopus Baſiliopolitanus, Pergamius reuerend. epiſcopus Antiochiæ ꝓuinciæ *Piſidię, Paulus reuerēd. epiſcopus ciuitatis Anthedoneñ, *Natira reuerend. epiſcopus Gazenę ciuitatis, Euphrates reuerend. epiſcopus Eleutheropolitanus prouinciæ Cretæ, Tryphon reuerēd. epiſcopus ciuitatis Chij, Aurelius reuerēd. epiſcopus ciuitatis Adramytinę, pręſente Mama viro ſpectabili comite, & proximo ſacri ſcrinij libellorum ſacrarumq; cognitionum, Macedonius reuerend. tribunus, notarius & referendarius dixit: Sub die ſexto Iduum Aprilium, ex ſacro mandato iuſſus ſum, reuerēdiſſimos epiſcopos fidem pridèm factorum monimentorum de accuſatiōe, quę inter Flauianum reuerendiſſ. epiſcopum, & Eutychen archimādritam mouetur, perquirere, quod & in ꝑſenti identidèm fieri Imperialis præcepit authoritas. Flauius Florentius magnificentiſſ. ex pręfectis vrbis, & pręfectus pętorij ſexiès, & exconſul, & patricius, dixit: Quæ acta ſunt in proſecutione viri ſpectabilis Macedonij referendarij, præſente ſancta ſynodo, lectione pandantur. Cumq; prolata fuiſſet ſcheda à ſacro ſcrinio libellorum & ſacrarum cognitionum, à Ioāne deuotiſſimo exceptore eiuſdem ſacri ſcrinij recitata eſt: CONSTANTINOPOLITANA ACTIO, EPHESI IN CONCILIO LECTA, CHALCEDONE AUTEM RELECTA. Flauio Protogene viro clariſſimo, & qui fuerit nūciatus, cōſulibus, ſub die quinto Iduum Aprilium in Conſtantinopoli, cùm ſediſſent ex ſacra iuſſione in ſanctiſſimo baptiſterio catholicæ eccleſię, Thalaſſius reuerend. epiſcopus Cæſareæ ciuitatis Cappadocię, Euſebius reuerend. epiſcopus Ancyrę ciuitatis Galatię, Conſtantinus reuerendus epiſcopus Meletinę ciuitatis, Baſilius reuerend. epiſcopus Seleucię ciuitatis Iſaurię, Saturninus reuerend. epiſcop' Martianopolitanus, Marinianus reuerēdiſſ. epiſcopus Synnadę ciuitatis, Patricius reuerend. epiſcopus ciuitatis Chij, Seleucus reuerend. epiſcopus Amaſię ciuitatis, Candidianus reuerend. epiſcopus Antiochię ciuitatis prouincię Piſidię, Timotheus reuerēd. epiſcop' Saracenę ciuitatis, *Natira reuerēd. epiſcopus Gazenę ciuitatis, Euſtathius reuerend. epiſcopus Pharnacię ciuitatis, Paulus reuerend. epiſcopus Anthedoneñ ciuitatis, Thomas reuerend. epiſcopus Theoduſiopolitanę ciuitatis, Euſtathius reuerend. epiſcopus ciuitatis Docimenę, Gerōtius reuer. epiſcopus Baſiliopolitanus, Aquilas reuerē. epiſcopus ciuitatis * Aurocyrorum, Secundinus reuerend. epiſcopus * Nouenſenę ciuitatis, Acacius reuerendus epiſcopus Ariarathirenæ ciuitatis, Iulianus reuerendus epiſcopus Coēnſis ciuitatis, Proclus reuerendus epiſcopus ciuitatis Adraorum, Eudoxius reuerendus Epiſcopus Boſphori, Sabas

* Phrygiæ Salutariæ.

*Natyra

*Natyra

*Ariocerániorum, vel Acrotonorum, vel * Acroceraniorum

* Noſalenæ

Sabas reuerend. epiſcopus ciuitatis Paltenæ, Timotheus reueré. epiſcopus Primopolitanus, Paulinus reueré. epiſcopus Theodoſiupolis ciuitatis prouinciæ Aſiæ, Paulus reuer. epiſcopus Apolloniadæ ciuitatis, Longinus reuerend. epiſcopus * Madinæ ciuitatis, Macedonius vir ſpectabilis tribunus, notarius & referendarius dixit: Eutyches reueren. archimandrita, oblatis precibus ſacratiſſimo Imperatori, ſuggeſſit pridèm ſe repperiſſe & reliqua, quæ in ſacris ſcrinijs continentur. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Oblatæ preces reuerendi Eutychis monachi, perlegantur, & venerabilis tribunus & notarius & referendarius doceat, ſi qui obſeruāt pro perſona agentes eiuſdem reuerendi monachi. Et antequàm legerentur, Macedonius tribunus, notarius & referendarius, dixit: Obſeruant, qui pro perſona monachi poſſint dicere. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Quid pro hoc placet reuerendiſſ. epiſcopis? Euſebius reuerendiſſimus epiſcopus Dorylei ciuitatis, dixit: Si per procuratorem dicit, me iubete recedere. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Quod Imperialis præcepit authoritas, omnibus modis obſeruandum eſt. Vndè ſi cõſentiunt reuerendiſſimi epiſcopi, vt ſuſcipiantur hi, qui pro perſona reueren. monachi agere parati ſunt, dicant. Meliphthongus reuerendiſſ. epiſcopus dixit: Tali facta accuſatione, conſequẽs eſt, adeſſe eum qui accuſatur, præſertim quia huiuſmodi accuſationes non ſinè periculo fiunt. Nec enim leue eſt ac tranſitoriũ, quod vertitur, & ideò alterum pro altero decertare non licet. Quoniam igitur pijſſimus Imperator ex auita traditione cõſueuit orthodoxam continere fidem, & in nullo ſanctas regulas irrumpere, poſtulamus eius referri clementiæ. Et ſi iuſſerit in criminali cauſa alterum pro altero decertare, & hoc ſuſcipimus, præcipuè quia vniuerſalem præcepit fieri ſynodum. Et neceſsè eſt, maiores cauſas in * eum reſeruare concilium. Et vocati ſunt multi, & iuſtum eſt, quæ à pijſſimo principe præcepta ſunt, effectui mancipari. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Quod ſibi de hoc venerabilis tribunus notariorum & rèferendarius mandatum eſſe cognoſcit, exponat. Macedonius venerabilis tribunus notariorum & referendarius, dixit: Pijſſimus Dominus noſter cognoſcens damnatum eſſe prædictũ virum, iuſſit pro eo omnibus modis directos ingredi, vt cognoſcant in relectione chartarum, quæ ab epiſcopo ad eum dicta ſunt, & quæ ab eo ad ſanctiſſimum epiſcopum. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Simplex eſt quod poſtulatur. Et propter hoc illi ingrediantur, & ſub eorum præſentia preces recitentur. Et cùm ingreſſi fuiſſent, & ſtetiſſent in medio Conſtantinus, Eleuſinius, & Conſtantius reuerendi monachi, Macedonius venerabilis tribunus, notarius & referendarius, proferens ſanctum Euangelium, dixit: Oportet omnia, quæ mandata ſunt ab eorum pietate, dicere me. Iuſſit igitur eos, qui dudùm præſentes fuerunt, ſacratiſſimos epiſcopos, ſub ſacramento dicere, ſi veræ ſunt legendorum monimentorum profeſſiones ab vtraq; parte illatæ. Baſilius reuerendiſſimus epiſcopus Seleuciẽſium eccleſiæ, dixit: Hactenùs iuramentum epiſcopis neſcimus oblatum. Sed & præceptum eſt nobis à Domino Chriſto, non iurandum, neq; per cælum, quia thronus Dei eſt: neq; per terram, quia ſcabellum pedum Dei eſt: neq; per caput ſuum, quenquã iurare, quia nullus poteſt vnũ capillum, qui à Deo creati ſunt, ipſe facere. Vnuſquiſq; verò ſicut ante altare ſtans, Dei timorem habens præ oculis, & propriã conſcientiam mundam ſeruans Deo, quod in memoriam retinet, nullatenùs habet intermittere. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Sicut ſemèl dictum eſt, precum lectio ſequatur. Et per eundem deuotiſſimum exceptorem recitatum eſt: Pijſſimis & fideliſſimis amicis Chriſti, Imperatoribus noſtris, Theodoſio & Valentiniano patribus patriæ Auguſtis, Eutyches archimãdrita: In omnibus mihi poſt Deum & ſalutis & veritatis manifeſtatio facta eſt veſtra pietas, in nulla re prætermittens inquiſitionem facere eorum, quæ vel de fide, vel aduersùs me calumnioſè mota ſunt. Geſta enim, quæ ſunt compoſita à reuerendiſſimo archiepiſcopo Flauiano aduersùm me, legi heſterno die, & repperi contraria his, quæ acta ſunt, contineri in chartis. Nec enim, quæ ipſe ad me locutus eſt, iacebant in eis: neque, quæ ego locutus ſum, inſeruerunt eidem monimento. Supplico igitur veſtræ ſerenitati, conſuetè orthodoxæ fidei patrocinanti, & meæ paruitatis opinioni, vt dignetur præcipere beatiſſimos epiſcopos, qui in hac cauſa tunc reſederunt, & notarios reuerendiſſimi epiſcopi Flauiani, & reueren. clericos, qui ad me directi fuerant, vocantes vt occurrerem, & reuerend. diaconum Athanaſium reuerend. epiſcopi Baſilij, conuenire in præſentia ſanctiſſimi epiſcopi Thalaſſij, quatenùs interrogati dicant, omni cum veritate * ſcriptis, quid nouerint: vt hoc conſecutus, more ſolito laudans, gratias agã Domino & Deo omnium Chriſto & veſtræ ſemper pietati. Idem deuotiſſimus exceptor dixit: Eſt in recitata prece etiàm diuina annotatio * ſacratiſſimi & pijſſimi Imperatoris noſtri. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Summa cum veneratione percurratur. Et per eundem deuotiſſimum exceptorem recitatum eſt: Deponant apud reuerend. epiſcopos non ſolùm, qui dudùm conuenerant, verùm etiàm & apud reuerendum epiſcopum Thalaſſium, vt omnibus his præſentibus, quos ſupplicatio loquitur, negocij veritas inquiratur.

Marginal notes: * Mantinæ; * illud; Matt. 5. f; * diuiniſſimi

ratur. Flauianus reuerend. epiſcopus dixit: Reuerendi diaconi & notarij, Aſterius & Aetius, Nonnus, Aſclepiades, Procopius, præſtò ſint. Cumque in medio ſtetiſſent, Aſterius, Aëtius, Nonnus, Aſclepiades, Procopius, notarij Flauiani reuerend. epiſcopi, magnificentiſſimus Patricius dixit: Præſentibus omnibus monimenta ex ordine relegantur. Et priùs quàm offerrentur, Aetius reuerend. diaconus & notarius dixit: Neſcimus per veſtigia veſtra, cur vocati ſumus.

Magnificentiſſ. Patricius dixit: Religioſiſſ. diaconi & notarij reuerend. epiſcopi Flauiani, monimenta in hoc negocio celebrata offerant relegenda. Aetius diaconus & notarius dixit: Neq; cauſam ſcimus, pro qua hîc aſſiſtimus, neq; pro quo geſtorum exiguntur monimenta. Hac de re differimus, & ſupplicamus ſcire, pro quo adſtamus, & reſpondere debemus. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Geſta quæ in cauſa Eutychis monachi acta ſunt, inquirimus publicari. Aëtius diaconus & notarius dixit: Accuſatio enim aliqua aliquandò talis aduersùm nos emerſit. Magnificent. Patricius dixit: Cauſam requirere iuſſus ſum, & propter hoc neceſſaria eſt geſtorum oblatio. Cur ergò dilatione & calliditate vteris? Aetius diaconus & notarius dixit: Qui exordium inquiſitionis negocio præſtitit & originem, det nobis tempus reſpondendi, vtrùm proferamus, aut non proferamus. Magnificentiſſ. Patricius dixit: Vos geſta excepiſtis, à vobis ergò offerenda ſunt. Aetius diaconus & notarius dixit: Quis eſt accuſator? Seleucus reuerend. epiſcopus dixit: Preces Eutychis archimandritæ lectæ ſunt nobis, continentes, quòd peruiderit geſta, & depræhenderit in eis non contineri, quæ in ſancta ſynodo acta ſunt. Iuſtum ergò nobis hoc videtur, vt proferantur illa monimenta, quæ legiſſe ſe aſſeruit, & ex eis cauſæ fieri examinationem.

Magnificentiſſimus Patricius ad Aetium dixit: Authenticis monimentis opùs eſt, in quibus ſubſcriptiones epiſcoporum continentur. Propter quod (vt ſæpè interlocutus ſum) hæc à notarijs proferantur. Aetius diaconus & notarius dixit: Dignetur magna & ſancta ſynodus, & veſtra magnificentia tempus nobis dare, de quibus volumus dicere. Nec enim ſinè periculo nobis eſt. Magnificentiſſ. Patricius dixit: Monimenta prius conuenit publicari. Poſtmodùm enim, ſi quid docere deſideras, facultas tibi præſtabitur. Aetius diaconus & notarius dixit: Nihil incongruum, neq; iniuſtum poſtulamus. Et præ omnibus magnificentia veſtra cognoſcit, & ſicut dixi, quia non de paruo nobis eſt periculum. Audiuimus autẽ, quia interpellatio aduersùm nos facta ſit à quodam apud pijſſimum & Chriſto amantiſſimum (& qui à Domino Deo conſeruatur) Imperatorẽ. Supplicamus has nobis declarari obiectiones, & cauſas agnoſcere, & perſonam ſtatui, & manifeſtam accuſationem aduersùs certas perſonas fieri, atq; ità reſpódebimus, & nos defendemus, præſumentes de veſtra iuſtitia. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Aduersùs vos interim nihil depoſitum eſt, ſed geſta quæruntur, quæ ſic (vt ſæpiùs dictum eſt) à vobis offerenda ſunt.

Iniuſtæ interpellationes.

Iuſtæ petitiones.

Aetius diaconus & notarius dixit: Monimentorum acta nos deducunt in medum. Neque enim ab alijs ſcripta ſunt. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Nè aliqua ſuſpicione percuſſus, hæc proferre formides. Aetius diaconus & notarius dixit: A me tale aliquid nec dictum, nec geſtum eſt. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Monimenta proferantur. Et priuſquàm offerrentur, reuerend. epiſcopus huius inclytæ ciuitatis, dixit: Cognoſcitis, quia tunc ſancta ſynodo congregata, & voces ab vtraque parte vos excepiſtis? Et ſubtiliter cognoſcitis, quæ à vobis ſcripta ſunt. Et ſi hæc vera ſunt, expreſsìm & cum Dei timore dicite. Sin verò aliqua falſa ſunt, quaſi ante tribunal Chriſti nolite mentiri, & falſarium nó taceatis. Hæc ità interloquente reuerendiſſimo epiſcopo, magnificentiſſimus Patricius dixit: Propoſitum reuerend. epiſcopi nouimus, quia propria cóſcientia fiſus, interfatus eſt religioſiſſ. notarios geſta proferre, & docere de omnibus veritatem. Quapropter geſta (ſicut ſæpiùs dictum eſt) offerantur. Aëtius diaconus & notarius dixit: Admonitio ſanctiſſimi & beatiſſimi archiepiſcopi noſtri, noſtræ tribuit voluntati, quatenùs inter acta veritatem dicamus. Si ergò nobis dicentibus digni fide conſtabimus, & confitebimur & proferemus, & veritatem dicemus. Magnificentiſſimus Patricius dixit: : Monimentorum lectio celebretur. Aetius diaconus, & notarius dixit: Peto & ſanctam ſynodum, quæ tunc fuit præſens, præcipere nobis proferre monimentorum ſeriem. Reuerendiſſimus epiſcopus Seleuciæ dixit: Semèl ſanctiſſimo archiepiſcopo noſtro iubente proferri monimentorum geſta, nullam dilationem in proferendis actis conuenit fieri. Et, quaſi ſi à reuerendiſſ. epiſcopis dictum ſit, hæc eadem omnes dicimus. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Dum ſingula capitula releguntur, quid in his repræhenſibile probat pars reuerendi monachi, proſequatur: & reſcripta, quæ penès ſe habet pars prædicti reuerendi monachi, oblata lectione, cum geſtis authenticis conferantur. Et cùm vtraq; pars obtuliſſet monimenta, Aëtius diaconus & notarius dixit: Si iubet magnificentia veſtra, habemus aliquid dicere: Didicimus, quòd per ſupplicationẽ docuit reuerend. Eutyches, ſe geſta recenſuiſſe, & exindè cauſas pro ſuis aſſertionibus repperiſſe, hæc acta petimus. Quo dicente, magnificentiſſimus Patricius dixit: Propter

pter hoc, conferri authenticis geſtis reſcripta diximus. Aëtius diaconus & notarius dixit: Petimus agnoſcere, vtrùm authentica ſint, an exemplaria, aut ſi quid tale ab aliquo ei eſt præſtitum. Magnific. Patricius dixit: Reueren. Conſtantinus, ſi hæc quæ profert, exemplaria ſunt aut authentica, doceat. *Aëtius diaconus & notarius dixit: Exemplaria ſunt. Magnificentiſſ. Patricius dixit: Nunc lectio ſubſequatur. Et priuſquàm legerentur, Aëtius diaconus & notarius dixit: Petimus conſiderare ſeriem geſtorum, quæ ab eis offertur, vt cognoſcamus, cuius manus ſit, vel à quo data ſit, aut ſi à notarijs ſit edita. Suſcipite noſtras petitiones. quæ non ſunt incongruæ. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Si authenticis geſtis ſchedæ non concordant, hæc iuſtè poſteà requirentur.

For. * *Conſtantinus*

Satis prudēter Actis manûs proprietatem quærebat agnoſcere, vt videret, an aliquis notariorũ Eutychis dementiæ cõſentiret.

Aëtius diaconus & notarius dixit: Nihil prohibet. Semper iudicâſtis, & iudicando claruiſtis. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Superfluis prætermiſſis, lectio celebretur. Et relecta per Aſterium deuotiſſimum exceptorem authentica ſcheda, à notarijs oblata, & ab alio collatis exẽplaribus, prolatis à parte Eutychis reuerend. presbyteri & archimandritæ, relecta ſunt, & ab exordio recenſita ſunt prima & ſecunda acta, quæ & in monimentis ità inſerta ſunt: Conſulatu Flauiorum Zenonis & Poſthumiani venerabilium conſulum, ſub die ſexto Idus Nouembris in amica Chriſti & regia vrbe Conſtantinopoli * Roma. Et reliqua. Et poſtquàm lecta ſunt prima & ſecunda actorum ſeries, & ſuppletis depoſitionibus reuerend. epiſcoporum, Aëtius diaconus & notarius dixit: Petimus ſanctam & magnam ſynodum interrogari, auditis proprijs vocibus & geſtorum ſerie, nè aliquid falſatum ſit vel corruptum. Magnificentiſſimus Patricius dixit: In hoc ipſo quòd tacent, conſentire monſtrantur. Vndè conuenit & reliqua recenſeri. Et per eundem deuotiſſ. exceptorem tertia geſtorum ſeries eſt relecta, quæ eſt & monimentis inſerta. Et relecta proſecutione viri religioſiſſ. Ioannis presbyteri & defenſoris, Conſtantinus diaconus & monachus dixit: Ità non eſt dictum per veſtigia veſtra, vt continet. Idem deuotiſſ. exceptor, repetita eadem lectione, relegit: Et ſi alicubi contigit, aliqua ab eis in aliquibus verbis falli, aut errari, hoc neque accuſare, neque ſuſcipere, ſolas autem ſcripturas ſcrutari, vt firmiores ſanctorum patrum expoſitionibus. Dum lectum fuiſſet, Conſtãtinus reuerend. diaconus & monachus, dixit: Quoniã diuerſis modis locuti ſunt ſancti patres, & omnia ſuſcipio. In regula autem fidei non ſuſcipio, & quãdò perturbatio & inuſitatio facta eſt. Conſtantinus reuerend. diaconus & monachus, dixit: Hoc rogo, vt qui egreſſi ſunt, & audiẽrunt ab archimandrita cum integra conſcientia, quaſi in præſentia Domini, quæ audiẽrunt, cum veritate dicant, præiudicio minimè generato archimandritæ. Et ex mea proſecutione rogo reuerend. clericos, qui interfuerunt, deponere, quæ ab eo audiẽrint, vt religioſum diaconum Athanaſium. Seleucus reuerend. epiſcopus dixit: Ante proſecutionem fratris Cõſtantini, qui in perſona directi ſunt ipſius, qui precem porrexit, promiſerunt omnia, quæ ipſi dixerunt, rata habere eorum archimandritam, & petimus vocem præiudicantem non facere præiudicium monimentis actorum. Conſtantinus diaconus & monachus dixit: Supplico illud auferri, quod eſt in regula fidei, quia in perturbatione neſciens ſum locutus. Seleucus reuerendus epiſcopus dixit: Quia, cùm quies eſſet ante perturbationem, hanc vocem frater Conſtantinus depoſuit, atteſtantur & ſanctiſſimi epiſcopi, necnon & ipſorum poteſtas. Magnificentiſſimus Patricius dixit: De poſtulatione vtriuſque partis, quid conſiderandum putant, reuerend. epiſcopi Thalaſſius & Euſebus dignentur dicere. Reuerend. epiſcopus Thalaſſius dixit: Non poteſt directus à reueren. monacho certa quidem de his, quæ ipſe voce ſua confitetur, ſuſcipere, incerta autem minimè ſuſcipere. Reuerendus epiſcopus Euſebius Ancyranorum ciuitatis, dixit: Et mihi ſimiliter placet, vt qui perſonam religioſi archimandritæ ſuſcepit, omnia ei firma conſiſtant, quę ex eius voce prolata ſunt: & non in parte velle ea teneri, in parte verò quæ dicta ſunt, improbare. Magnificentiſ. Patricius dixit: Reuerend. Ioannes presbyter & Andreas, quæ cognoſcunt ſe ab Eutyche monacho audiſſe, memores ſuæ opinionis, exponant. Et cùm in medio ſtetiſſent Ioannes reuerend. presbyter & defenſor ſanctæ eccleſiæ huius glorioſæ ciuitatis, & Andreas reuerend. diaconus, Cõſtantinus diaconus & monachus dixit: Nõ diximus, quia complacent omnia archimandritæ quæ dico. Magnificentiſſ. Patricius dixit: Voces tuæ in monimentis continentur. Seleucus reuerend. epiſcopus dixit: Veniens magnificentiſſ. referendarius, directus à pijſſimo & Chriſti amico Imperatore noſtro, depoſuit in propria perſona archimandritæ Eutychis directos Conſtantinum, & qui cum eo ſunt, ſuſcepturos omnia, quæ in eum inſeruntur. Magnifi. Patricius dixit: Verba ſimiliter tua eiſdem monimentis continentur. Et adiecit Religioſus presbyter Ioannes, quę ab Eutyche reueren. monacho audiuit, exponat. Et priuſquàm exponeret, Meliphthógus reuer. epiſcopus dixit: Ex prouidẽtia quadã in exordio ſtatim, accuſatione inſtãte, cõmemoraui, & dixi, qa nõ de qualibetcunq; re accuſatio cõmoueт, neq; per procuratorẽ tã periculoſa cauſa tẽtari aut fieri debet: ſed neceſſaria eſt & accuſati pſentia, legibus hoc præcipientibus. Si verò fortè videtur pijſſimo principi,

principi, per procuratorem ventilari criminale negocium, & accuſare ſinè periculo, & hoc conſtituerit, innoteſcat ipſi. Et neceſsè nos erit in omibus Imperatoris Chriſti amici cedere iuſſioni. Reueren. epiſcopus Seleucus dixit: Firmitatem tenentibus etiã his, quæ & hodiè acta ſunt, ex proſecutione magnifici referendarij, & conſenſu ſanctorum epiſcoporum, & magnificētiſſ. & glorioſiſſ. exconſulis & patricij Florentij, exponant & reueren. Ioannes presbyter & Andreas diac. quæ nouerũt. Ioannes reueren. presbyter & defenſor, dixit: Ea quidē quę profeſſus ſum, & ſanctiſſimo & Deo amabili concilio ſunt relecta, pręſente & magnificentiſſimo, & per omnia glorioſiſſimo exconſule ac patricio Florentio, quoniam hæc veritate ſubſiſtunt, hoc & religioſiſſ. diaconus. Quo dicente, Conſtantinus diac. dixit: Non omnia ſunt relecta. Idem Ioannes reuerē. presbyter & defenſor, dixit: Etiàm, eccè hoc dico. Conſtantinus reuer. diac. dixit: Ego vnum verbũ dixi perturbatus, & ſcriptum eſt. quo dicente, reueren. epiſcopus Thalaſſius dixit: Sufficiebat quidē & opinio Ioannis presbyteri. Quoniam verò euangelium nobis omnibus eſt antè poſitũ, rationabile eſt, & ipſum ſuper his quæ dicit, corã euangelio roborare. Idem Ioannes reuerē. presbyter & defenſor ſubiungens, dixit: Quoniã verò hæc veritate ſubſiſtunt, & ex eo quòd placuit aduerſario dubitare, maiore ea vinculo veritatis obſtrinxit, & hoc agnouit DEO amabile ſanctumq́; cõcilium ex eo, ꝙ poſteà verba propria refutare tentauit. Sed quoniam oportet perfici lectionem, & ſatisfieri mihi & conſequentibus, quatenùs cognoſcam ea, quæ dicta ſunt à reueren. archimandrita Eutyche, & ſi conuenientia dixi his, quę tuncà me dicta ſunt, aut denegem, ſi à me non cognoſci contigerit, peto veſtram Deo amabilitatem, & pleniſſimam fieri lectionem, vt & cuncta perſpiciam propter reuerētiam ſancti euangelij, quod veſtra DEO amabilitas propoſuit, & verbum conſequar veritatis. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Rurſùs Ioannis presbyteri voces ex monimentis repetãtur, vbi aliqua ab Eutyche ſe audiſſe confeſſus eſt. Et per eundem deuotiſſimum exceptorem denuò voces Ioannis presbyteri recitatæ ſunt. Religioſus Ioannes presbyter & defenſor, dixit: Ante hoc reueren. Euſebio epiſcopo interpellante veſtram ſanctitatem in ſynodo, & accuſante reuerē. Eutychen presbyterum & archimandritam, & libellum ſcriptis porrigēte, declarantem ægrotare eũ hęreticorum paſſione, & poſtulante euocari eum ad veſtram ſanctitatē, & ſatisfacere pro his, quæ ei ab eo ingerebantur, prouidens veſtra incircunſcripta ſapiẽtia præcepit, peruenire me & reueren. Andream diac. ad monaſteriũ ipſius, & euocare eum ad ſatisfaciendum. Quo facto, peruenietes ad eum in monaſterio ipſius, libellos ei legimus, & exemplaria eorum dedimus, & accuſatorem manifeſtauimus, & nunciauimus ei veſtræ ſanctitatis euocationē, pro ſatisfactione apud beatitudinem veſtram. Qui occurrere quidem, & ſatisfacere modis omnibus abnegauit, dicens, hoc apud ſe decretum ex diffinitione quadam ab initio contineri, vt nullo modo alibì à ſua congregatione diſcederet, ſed quodammodò eũ velut in ſepulcro degere in monaſterio. Cognitum verò per nos ſanctitati veſtræ fieri poſtulauit, quia Deo amantiſſ. epiſcopus Euſebius olim inimicus eius exiſtens, detractionis atq; iniuriæ gratia, hanc accuſationem aduersùs eum cõflauerit. Paratum enim ſe eſſe dicebat expoſitionibus ſanctorum patrum, qui in Niceno & Epheſino concilio congregati ſunt, conſentire & ſubſcribere eorũ interpretationibus fatebatur. Si verò alicubì contigerit, ab ipſis in aliquibus verbis vel falli, vel erráſſe, hoc neque accuſare, neq; ſuſcipere, ſolas autem ſcripturas inquirere, ſicut patrum expoſitionibus firmiores. Poſt inhumanationem verò Dei verbi, id eſt, poſt natiuitatem Domini noſtri Ieſu Chriſti, vnam naturam adorare, & hanc Dei incarnati & inhumanati. Et de huiuſmodi codicem proferēs, legebat. Addebat autem detractionem quãdam contra ſe vbiq; diffuſam, quaſi ipſe dixerit, quòd de cælo carnē Deus verbum deduxerit, ſe verò liberum eſſe ab huiuſmodi detractione. Ex duabus verò naturis adunatis ſecundùm ſubſiſtentiam factum Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtũ, neq; didiciſſe in expoſitionibus ſanctorũ patrum, neq; ſuſcipere, ſi contigerit ei aliquid huiuſmodi à quolibet relegi: quoniã diuinæ ſcripturæ, ſicut dicebat, meliores ſunt ſanctorũ patrũ doctrinis. Et hæc dicēs, confitebatur perfectũ Deũ eſſe, & perfectum hominem, qui natus eſt ex Maria virgine, non habentem carnem conſubſtantialem nobis. Hoc autem mihi colloquens, dixit. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Hęc eadem ſolus audîſti, an & qui tecum directus eſt, Andreas diaconus? Reuerend. Ioannes presb. & defenſor dixit: Cùm iſta mihi mandaret veſtræ ſuggerere ſanctitati, præſens erat & reuerend. diaco. Andreas. Et poſtq̃ lectum eſt, Ioannes reuerē. presbyter & defenſor, dixit: Scit & veſtra magnificentia, & Deo amabilis & ſancta ſynodus, quoniam impoſſibile eſt, eiſdem verbis vti eum, qui dirigitur enunciationem aliquibus intimare. Nec enim hoc vel probatiſſimorũ rhetorum aliquis forſan efficit, aliena verba deferre, & aliquibus deportare. Veruntamen quandò hęc à reuer. archimandrita Eutyche inquirebam, præſens fuit & reuerē. Andreas diaconus, & inſupèr reuerē. Athanaſius diaconus. Ego autē eo tempore cõmemoratorium faciens apud meipſum, vt putabã, q́ ille dixit, cuſtodio, atq; apud me habeo. Oportuit

Sequentia antè habentur poſt tertiæ actionis initium.

tuit autem eundē reueren. archimandritam
Eutychen eſſe præſentē his, quæ hodiè per-
aguntur præ confuſione mea. Hoc enim & à
veſtra incircunſcriptibili prudentia credidi
cōprobari, vt ipſe, qui dixerat mihi, præſens
hîc, quæ à me dicebantur, audiret: & inter-
rogatus, contradiceret ſermonibus meis, aut
conſentiret eis. Nec enim puto religioſum
virū propoſitis ſanctis euāgelijs verba mea
deſtruere, quæ tunc ipſe locutus eſt, maximè
cùm & præſens reuerendiſſimus Diaconus
Conſtantinus aliquandò quidem conſen-
tit his, quæ à me dicuntur, aliquandò au-
tem & ſuſpicatur, & aduerſatur his, quæ à
me dicta ſunt. Et rogo, nè ſatis à me expreſ-
ſiùs verba quærantur, quæ ille locutus eſt.
Nec enim hoc quiſquam facere potuit, ipſis
prorsùs verbis redintegrare alicuius eloq̃a.
*commentario Cōſcriptos aūt à me ſermones tunc in *com-
memoratorio iubete relegi. Magnificen-
*Commentarium tiſſimus Patricius dixit: * Cōmemoratoriū,
quod poſtulat, relegatur, & conferatur pro-
feſſioni, quæ geſtis continetur, vt ſi quid ex
ſenſu vel ex verbis diſſonat, agnoſcatur. Et
priuſquàm legeretur, Ioannes reueren. pre-
sbyter & defenſor, dixit: Rogo primùm,
vtrùm diaconus Andreas & reuerend. diaco-
nus Thalaſſius præſentes dicant, ſi conſonāt
his, quæ iam lecta ſunt, & à me iampridèm
expoſita. Magnific. Patricius dixit: Interìm
*cōmemoratorium lectio ſubſequatur. Et cùm protuliſſet *com
mentariū reueren. Ioannes presbyter & de-
fenſor, per eundem deuotiſſimum excepto-
rem relectum eſt: Ante hæc religioſo Euſe-
bio epiſcopo in concilio veſtrę beatitudinis
interpellante, & accuſante Eutychen reuer.
presbyterū & archimandritam, & libellum
contra eum dante, quo indicatur hæretica
eum ægrotare perfidia, ac poſtulante eundē
reuerend. archimandritam accerſitum, ſatiſ-
facere de ijs, quæ ei ab ipſo impingebantur,
ꝓuidens catholicæ fidei incircunſcriptibilis
veſtra prouidentia, abire ad illum præcepit
me & reueren. diaconum Andream, & voca-
re eum ſatisfacturum. Hoc autem facto, no-
biſq; ei in ſuo monaſterio præſentatis, rele-
ctaq; ei accuſatione conſcripta, atq; exem-
plaribus traditis, accuſatoreq; etiàm decla-
rato, & euocatione ad ſatisfactionem apud
veſtrum Deo amabile ſanctumq; concilium
memorata, huc quidē venire, & his, de qui-
bus inclamatur, occurrere, modis omnibus
diſtulit, dicens decretum ſibi, & diffinitione
quadam ab exordio cōſeruatū, vt nuſq̃ ali-
bi à ſua congregatione diſcedat, propterea
quòd velut in ſepulcro quodā in monaſte-
rio degat: innoteſcere verò per nos veſtræ
ſanctitati poſtulauit, ꝙ olim inimicus eius
exiſtens Deo amantiſſimus Euſebius, iniu-
riæ & derogationis gratia hanc contra eum
accuſationē inſtituit: ipſe enim ſequi ſe ex-
poſitiones ſanctorum & beatiſſimorum pa-
trum, qui in Niceno atque Epheſino conci-
lio fuerunt, & ſubſcribere eas, paratum eſſe
promittit. Si verò fortè alicubì (vt dicebat)
circa aliqua verba vel errauerunt patres no-
ſtri, vel falli potuerunt, ea ſe (quòd ad ipſum
attinet) neque accuſare, neque ſuſcipere, ſed
ſolas diuinas ſcripturas ſcrutari de huiuſmo-
di, vtpotè firmiores. Dicebat autem memo-
ratis aliquibus, vanas contra ſe derogatio-
nes diſperſas, quaſi Deus verbum carnem
de cælo deduxerit, alienum ſe autem ab hui-
uſmodi derogatione. Nam poſt incarnatio-
nem Dei verbi, hoc eſt, poſt natiuitatem Do-
mini noſtri Ieſu Chriſti, vnam naturam ado-
rare, & hanc Dei incarnati atq; inhumanati,
& de hoc codicem proferens, relegebat. Du-
abus enim de naturis poſt vnitionem Do-
mini noſtri Ieſu Chriſti diſputare, neque di-
diciſſe in expoſitionibus patrum, neq; ſuſci-
pere, ſi contingat ei fortè tale aliquid relegi,
eò quòd diuinæ ſcripturæ (vt dixit) nullam
de naturis faciant mentionem, & meliores
ſint expoſitionibus magiſtrorum. Et hęc di-
cens, addebat quoniam Deus perfectus, &
homo perfectus eſt natus ex virgine. Ma-
gnific. Patricius ad Conſtantinum mona-
chum dixit: Secundùm narrationem * com- *cōmētarij
memoratorij, an ſecundùm monimentorū
ſeriem locutum fuiſſe reuerend. monachum
Eutychen clericis dicis? Conſtātinus reuer.
diac. & monachus, dixit: Quicquid allegaue-
rint, qui audièrunt, hoc ſuſcepit archiman-
drita cum veritate. Magnific. Patricius di-
xit: Andreas, quæ ab ipſo monacho audiuit,
edícat, relectis priùs eius vocibus ex moni-
mentis geſtorū. Et priuſq̃ legerentur, Eleu-
ſinius reuer. monachus dixit: Non habentē
carnem cōſubſtantialem nobis, hoc mihi in
locutione dixit, ſed in prolato ab eo * com- *cōmemoratorio
mentario non continetur. Magnific. Patri-
cius dixit: Quid ad hæc dicit religioſus Io-
annes? Ioannes reuer. presbyter & defenſor,
dixit: Sanctas ſcripturas ꝓpoſuit nobis hu-
milibus veſtra beatitudo & veſtra magnifi-
centia: & quæ habet * cōmemoratoriū meū, *cōmentarium
iſta & confeſſio in geſtis: & ſi contigit in ſer-
monibus ea diſſonare, non ſcio quid dicere.
Magnifi. Patricius dixit: Sed nō eſt modicū,
quod dicitur immutatū. Ioannes presbyter
& defenſor, dixit: Et q̃s poteſt aliena verba
redintegrare cuilibet, ſed magìs ipſum intel-
lectum, quē dixit? Quo dicente, Magnific.
Patricius dixit: Quid ergò iſtum in hac parte
dixiſſe cōfirmas? Ioannes religioſus presby-
ter & defenſor dixit: Quid enim extat ambi-
guū de conſubſtantiali? Dixit, q̃a matri con-
ſubſtantialis eſt, nō dixit, nobis hoībus. Aut
vbi vultis, iuro q̃a dixit, cōſubſtantialis ma-
tri eſt, nō nobis cōſubſtantialē habet carnē.
Magnific. Patricius dixit: Rurſus hæc pars tā
de monimentis, q̃ de * cōmemoratorio rele- *commentario
gatur, & reuer. Ioannes ſpecialiter fateatur,
quid in hoc ab eo audièrit. Quo facto, Ioā-
nes reuer. presbyter & defenſor, dixit: Iſtud
mihi

mihi ſoli diſputās dixit, quoniam conſubſtantialem nobis carnem non habet, ſed matri. Magnific. Patricius dixit: Oblitus es quę audiſti, & propterea hæc * cõmemoratorio non indidiſti? Ioannes relig. presbyter & defenſor, dixit: Quoniā præſentes mecū viri reueren. diaconi non audierunt, quæ mihi ſeorſum dicta ſunt, propterea hæc non indidi * commemoratorio. Conſtantinus diaconus & monachus dixit: Et hoc rogamus, vt reueren. diaconi veniāt, & cum veritate profiteantur, quæ audierunt ab archimandrita: &, ſi ſemotim illi locutus eſt. Magnific. Patricius dixit: Sicut ſuperius interlocutꝰ ſum, præſente Andrea voces ipſius publicentur. Et per eundem virum deuotiſſimum exceptorem ex eiſdē geſtis relecta ſunt: Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Dicat reuerend. diaconus Andreas, ſi hæc audiuit à reueren. presbytero & Archimādrita Eutyche dicta. Reueren. diaconus Andreas dixit: Secūdùm præceptum veſtræ ſanctitatis iuimus ad reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen, & locuti illi, hæc ab ipſo audiuimus, quæ & reueren. presbyter & defenſor Ioannes iam profeſſus eſt. Magnificentiſſ. Patricius dixit: Andreas reuerend. diaconus quid ab Eutyche audiuit, referat. Andreas reuer. diaconus dixit: Quoniam Deus cōſidet vobis, & timor & tremor ſenſum meū detinet, non poſſum à veritate excedere. Primitùs etenim directus à domino meo ſanctiſſimo archiepiſcopo Flauiano, & ſanctiſſimo cum ipſo conuentu ad reuer. archimandritā Eutychen, ea quidē, quæcunq; de euocatione edocuit reuerē. presbyter & defenſor Ioannes, hęc & cōprofeſſus ſum, & conſcius ſum. De conſubſtantiali autē cùm interrogationē faceret reuer. presbyter & defenſor Ioannes reuer. archimandritæ Eutychi, vtrùm dicat conſubſtantialē patri Deum verbū ſecūdùm Deitatē, & conſubſtantialē nobis ſecundùm humanitatem, inquit archimandrita Eutyches, dicens: Symbolū quemadmodùm habet? Dicit dominus Ioannes, quia anathema conſubſtantialem patri habet tantùm. Oppoſuit archimand. Eutyches, dicēs: Ità ergò habe & tu, quoniam & ego ità teneo. Aliud quid neſcio in hoc negocio. Magnific. Patricius dixit: Semotim tamen aliquid Ioannes cum Eutyche monacho & abſente locutus eſt? Andreas diaconus dixit: Quædā locutus eſt per veſtigia veſtra, quę ego non audiui. Magnific. Patricius dixit: Nunc reuer. diaconus Athanaſius adueniat. Et cùm ſtetiſſet in medio Athanaſius diaconꝰ, magnific. Patricius ad eum dixit: Propoſitū tuum conſiderans, cū veritate dic, quid monachū Eutychen Ioanni viro reuer. vel Andreæ dixiſſe cognoſcis? Athanaſius reuer. diaconus dixit: Quoniā de anima eſt ſermo, & non eſt abſq; periculo, non proferenti veritatē, quæ comperi, hæc & dico. Non ſum directus ego pro hac cauſa cum Deo amātiſſimo presbytero Ioanne, vel Andrea reuer. diacono: vocatus tamē à prædicto Deo amātiſſimo presbytero & defenſore Ioanne, tāquàm eo ſibi præſente & audiēte, quæ ab eo dicta ſunt, & requiſitus à ſanctiſſimis epiſcopis, profeſſus ſum, qa hæc & ego præſens ibi audiui, quæcunq; & ipſe profeſſus eſt. Sed & nunc hoc cōmemoratorio relecto, quod tenebat prædictus Deo amantiſſimus vir, cognoui omes alios ſermones, ſolùm verò de conſubſtantiali non agnoui. Sed tunc eodem presbytero interrogante archimandritam, ac dicente, quia confiteris dominum conſubſtantialem quidem patri ſecundùm diuinitatē, conſubſtantialem verò nobis ſecundùm humanitatem, idem archimandrita dixit: Symbolum quemadmodùm habet? Deindè reſpondens presbyter, ait: Conſubſtantialem patri. Dicit ille: Ità habeto, quia & ego ità habeo. Magnific. Patricius dixit: Sermocinatiōes tū quaſdā inter ſe priuatim Eutyches reuer. monachꝰ & Ioānes reuer. presbyter habuerunt? Athanaſius reuer. diaconus dixit: Nō intēdi p veſtigia veſtra. Eleuſinius reuer. monachus dixit: Precamur virū reuer. Athanaſiū diaconū, requiſitū, profiteri de ijs, q̄bus in ſecunda interrogatione reprēhendit virum reuer. presbyterum Ioannem. Docuit nanq;, quòd poſt primam profeſſionem alia iterùm legebantur, & reprehendit, proteſtans quòd nō ſunt ſcripta hæc, q̄ profeſſus eſt priùs, quādò venit de monaſterio, ſiue hæc ſiue alia: ſed poſteà cōgregatione habita, & iubente ſanctiſſimo archiepiſcopo acta geſtorū proferri, in quibus profeſſus eſt Deo amantiſſimus Ioannes presbyter, relectis eis, reprehendit reueren. diaconus Athanaſius, dicens: quia hæc non audiui. Magnific. Patricius dixit: Ioannis voces ex monimentis relegantur: & quod ampliùs de ijs Athanaſius paratus eſt docere, proſequatur. Et cùm iterùm recitatę fuiſſent, idem Ioannes reuerend. presbyter & defenſor dixit: Præcedens reueren. diaconus Andreas, nec non & reueren. Athanaſius diaconus, omnibus quæ à me dicta ſunt in commemoratorio, cōſenſerunt, præter conſubſtantialem, vt dixerunt: & hoc profitentes, qualiter dictum eſt à reuer. archimandrita, & poterit intelligere & venerabile ſanctumq; hoc concilium & veſtra magnificentia, quia hoc ipſum, quod dixerim, quoniā ſcis Deum cōſubſtantialem patri ſecundùm diuinitatem, & conſubſtantialem nobis ſecundùm humanitatē, quia hoc ipſum quod econtrariò interrogauit, dubitationis erat ſignum. Et precor vocem reueren. diaconorum, quæ confirmat omnem profeſſionem meam factam in * cōmemoratorio, iam nullatenùs euerti debere. Magnific. Patricius dixit: Athanaſius, quod requiſitus eſt, dicat. Athanaſius reueren. diaconus dixit: In tertia diſcuſſione hæc profeſſio, quę nunc depoſita eſt

*cōmētario
*cōmētario
*cōmētario

ta eſt à presbytero, relegebatur in ſecretario, & nouum hunc ſermonem accepi, qui in fine poſitus eſt, vbi dicit, non habenté carnem conſubſtantialem nobis, & cótradixi. Dixit enim idem presbyter Ioannes: Hoc mihi ſoli locutus eſt. Magnific. Patricius dixit: Abſente te tamé, ſingulatim aliquid cũ illo ſermocinatus eſt? Athanaſius reuer. diac. dixit: Nó vidi. Ioannes reuer. presbyter & defenſor, dixit: Quoniam quidé omnia, quæ à me dicta ſunt, & ſecundò & tertiò requiſiti reuer. diacones cõfirmauerunt proprijs vocibus, hoc & veſter Deo amabilis ſanctus conuentus à veſtra magnificentia & audiuit, & cognoſcit. De conſubſtantiali auté, quoniã vir reueré. diacon. Athanaſius dixit, nouũ ſe comperiſſe ſermoné, ſed & conturbationem etiàm quandã cócitáſſe, hoc etiàm ego confiteor: ſemotim enim hoc dixi eum retuliſſe mihi, quód quidé & dixit. Quia verò & ipſi ex parte audiérint me ei dicenté, quia ſcis eũ patri conſubſtantialé ſecundùm Deitaté, & conſubſtantialé nobis ſecundùm humanitatem, etiàm ipſi proprijs vocibus affirmauerunt. Completis auté primis geſtis, Marinus lector & notarius Cæſareẽ eccleſiæ Cappadociæ primæ, relegit. Magnific. Patricius dixit: Pars geſtorũ reliqua relegatur. Et per eundem virum deuotum exceptorem relectũ eſt. Reueren. presbyter & defenſor Ioannes, dixit: In eodem tépore collocutionis noſtrę. Et reliqua tertię cognitionis. Et cùm relectum fuiſſet, Conſtantinus diaco. & monachus ait: Hoc non dixit, ꝙ niſi conſpiraueritis mihi, & humiliauerit me epiſcopus, poſtmodùm etiàm vobis imponet. Hoc nó dixit per veſtigia veſtra. Cóſtantinus diaco. & monachus ait: Quoniam neq;, qui directi ſunt, hîc ſunt, neq; presbyter archimandrita in pręſente reperitur, ſi iubetis, hoc tranſeat. Magnifi. Patricius dixit: Patricius, qui ſimul cũ Petro ad monachum iuit, hîc eſſe dicitur. Dicite ergò: Vultis iſtũ interrogari, an reue. Martinum? Eleuſinius reuer. diac. & monachus, dixit: Neceſſaria pertractate per veſtigia veſtra. Magnifi. Patricius dixit: Nè fortè aliter geſta continent, q̃ ipſa veritas. de hac parte non dicitis? Cóſtantinus diac. & monachus dixit: Non habent aliter per veſtigia veſtra in hac parte. Magnifi. patricius dixit: Sequétia relegãtur. Et per eundé virum deuotum exceptoré de eadem ſcheda relectũ eſt: Sanctus archiepiſcopus dixit: Quod aũt contineretur, reuer. presbyter & archimandrita Martin' in tomo retulit. Et reliqua. Et poſtq̃ lecta ſunt, Aetius diac. & notar. dixit: Precamur præſenté ſanctũ conuentũ, ſed & veſtrã magnificentiã, interrogationé adhiberi viris reuer. clericis, quorũ nobis mentioné pręſens lectio geſtorũ continuit, & profiteri, nè q̃d dubitét ſuper his, q̃ relecta ſunt, & ab eis tunc expoſita, id eſt, Mamæ presbytero, Theophilo, Ménoni, & Ioanni presbytero & defenſori, Andreæ & Athanaſio diaconis. Magnific. Patricius dixit: Nunquid ambigentibus illis, præſens requiſitio proponitur viro reuer. Eutychi monacho, cuius & homines in præſenti ſtant? Et addidit: Reliqua relegãtur. Et per eundé virũ deuotum exceptoré relectũ eſt: Die ſabbati, quæ eſt 20. mẽſis Nouembris. Et reliqua. Et cùm lecta fuiſſent, Cõſtantinus diac. dixit: Rogamus interrogari eos, ſi hæc audiérunt. Magnifi. Patricius dixit: Theophilus, profeſſionibus ſuis publicatis, ſi hæc eum audiſſe vel dixiſſe ſcit, dicat. Et cùm in medio ſtetiſſet Theophilus vir reuer. presbyter, dixit: Directus ego & presbyter Mamas à ſanctiſſ. archiepiſcopo & à ſancto conuentu, peruenimus ad monaſterium viri reueré. archimandritæ Eutychis. Et primum quidé hæc, quæ nupèr relecta ſunt, cœpit dicere. Poſteà verò noluimus cum ipſo certare, ſicut corã Chriſto cõpulit nos, & propria voce dixit: Quoniam impoſſibile eſt, dicere me Chriſtum ex duabus naturis. Neq; enim de natura diſputo Domini mei. hæc ergò ipſa quæ relecta ſunt, audiétes ex ore viri reueren. Eutychis, profeſſi ſumus. Et neq; additamentum, neq; ablationem aliquam fecimus. Conſtantinus monachus dixit: Aliud nihil audiuit?

Plenè habetur iſtud ſuprà, actione quinta Cóſtãtinopolitanæ ſynodi, recitatũ in Chalcedoneñ.

Magnific. Patricius dixit: Extra hæc, quæ confeſſus es, nihil aliud audiſti? Theophilus vir reuer. presbyter dixit: Dicebat, quia & patrum expoſitiones ſequor. Iſta dixit. Magnific. Patricius ad monachos dixit: Quid ampliùs requiritis? Conſtantinus monachus & diaconus dixit: Supplicamus & dominum Mamam dicere. Magnific. Patricius dixit: Similiter & reuerend. Mamas, quę cognoſcit, profiteatur. Et antequàm profiteretur, Eleuſinius diaconus & monachus, dixit: Ipſe confeſſus eſt, quoniam dicebat, & patrum expoſitiones ſequor. Et non eſt inſertum in geſtis. Magnific. Patricius ad Theophilum dixit: Quarè in geſtis nullo modo cótinetur, quod ab Eutyche dictum eſt, in tua profeſſione, quam poſteà addidiſti? Theophilus reuerend. presbyter dixit: Et alia dixit per veſtigia veſtra, quę in memoria non habeo. Quę autem in mentem venerũt, confeſſus ſum. Magnific. Patricius dixit: Quarè hoc in geſtis illo tempore non inſeruiſti? Eleuſinius monachus dixit: Certè ſuperiùs dixit, neque additamentum, neque detractionem ſe feciſſe. Theophilus presbyter dixit: Quæ audiui ex ore archimandritæ, hæc dixi. Si autem volunt, vt ampliora dicã, quæ non audiui ab eo? Quo dicente, magnific. Patricius dixit: Mamas presbyter (ſicut dictum eſt) proſequatur. Mamas reueren. presbyter dixit: Relegatur per veſtigia veſtra profeſſio, quæ tunc habita eſt, quoniam oblitus ſum. Magnific. Patricius dixit: Voces illius ex geſtis publicétur, vt relectis his, quæ ſe audiſſe cognoſcit, dicat. Et per eun-

dem virum deuotum exceptorem ex geſtis voces eius relectæ ſunt: Sanctiſſ. archieps dixit: Dic nobis cuius gratia. Et cætera. Quæ poſtquàm relecta ſunt, Mamas presbyter dixit: Ità eſt per veſtigia veſtra. Hæc profeſſus ſum, quæ mihi relecta ſunt, & nihil ampliùs proſecutus ſum. Conſtantinus diaconus & monach⁹ dixit: Arbitror, quia cótraria ſunt ſibimet, quæ dixit domin⁹ presbyter, quantùm ex relectis profeſſionibus Theophili & Mamæ. Magnific. Patricius dixit: Nè fortè aliter habent geſta. Eleuſinius monachus dixit: Non habent aliter per veſtigia veſtra. Magnific. Patricius dixit: Si quid aliud eſt, relegatur. Et per eundem virum deuotum exceptorem, relectum eſt: CONSTANTINOP. SYNODI ACTIONIS (VT VIDETVR) VII. ACTA, LECTA EPHESI, RELECTA CHALCEDONE. Congregato rursùs ſanctiſſimo & magno conuentu, propoſitis ſacris ac venerabilibus euangelijs, & pręſidente ſancto archiepiſcopo noſtro Flauiano in ſecretario epiſcopij, diffinita dilatione, id eſt, ſecunda feria, quæ eſt 22. menſis Nouembris. Et cætera. Et poſtquàm relecta ſunt, magnificentiſſimus Patricius dixit: Interlocutio mea poſita eſt, continens, quoniã requiſitio oblata eſt presbytero Eutychi, quéadmodùm credit, & quid dicit, vſq; hoc dix. Addiderunt verò quod nó eſt dictú, quod & inſenſatum eſt. Et nunc igitur interrogetur, cur nunc hoc dicens, primùm aliter ſapiebat. Et addidit: Quô hoc potui dicere, needùm aliquid reuer. archimandrita Eutyche dicéte? Reuerendiſſ. epiſcopus huius glorioſæ ciuitatis, ad notarios dixit: Quéadmodùm hæc, quæ nunc eſt interlocutus magnific. Patricius, geſtis inſerta ſunt? Aëtius reuer. diaconus & notarius dixit: Habemus quid de his dicere. Reueren. epiſcopus huius glorioſæ ciuitatis, dixit: Quis vobis hęc dictauit? Ego vobis aliquid addere dixi, aut à vobis, vel certè ab alijs hæc audientes, feciſtis? Aëtius diac. dixit: Iam quaſi perſuaſa ſanctitas veſtra, ꝙ additamentum factum eſt, hæc interrogat. Magnific. Patricius dixit: Relegantur ſequentia. Similiter per eundem virum deuotum exceptorem relectú eſt. Euſebius epiſcop⁹ dixit: Sicut & anteà dixi, nullo mihi præiudicio generato ex moderna huius profeſſióe. Et cætera. Et poſtꝙ relectum eſt, Eleuſinius diaconus dixit: Non ſunt ſecundùm ordiné poſita. Priùs libellum porrigebat, in quo fides trecentorum decem & octo patrú continebatur, ſicut & in Epheſo ſanctus conuentus cófirmauit. Et húc offerentem libellú non ſuſcepit DEO amãtiſſ. epiſcopus. Sed & magnificentia veſtra dicéte, quoniã ſuſcipi oportet, nec tunc auditus eſt. Reueren. archiepiſcopus huius glorioſæ ciuitatis dixit: Et vndè hoc certum eſt, quia trecentorum decem & octo patrum fidem, illa chartula continebat? Eleuſinius reuerend. diaco. dixit: Oportuerat ergò ſuſcipi eum. Euſebius reueren. epiſcopus Dorylei, dixit: Coniuro vos per ſanctã & homouſion Trinitatem, futuro conuentui ſecundùm ſanctionem Chriſti amicorum principum hoc negocium reſeruari, vt ibì cum omni diligentia oſtendatur Eutyches iam abdicatus ſicut hæreticus, quia hæretica & ſapiebat, & ſapere non quieſcit. Aetius reueren. diac. & not. dixit: Rogamus magnificentiã veſtram & præſentem ſanctum conuentum. Quo dicente, magnificent. Patricius dixit: Neq; DEO amantiſſ. archiepiſcopus Flauianus de hoc ambigit, quoniam offerente libellum reuer. archimãdrita Eutyche, noluit ſuſcipere, ſed vt per ſemetipſum reſponderet, interlocutus eſt. Reuerend. epiſcopus Seleucus dixit: Anticipans reuer. diac. Eleuſinius, dixit libellú obtuliſſe ſancto conuentui reuer. archimandritam Eutychen, in quo dicebat expoſitionem fidei contineri. Quoniã verò ante paucos dies literæ ſanctiſſ. archiepiſcopi Romanorum Leonis inſinuatæ ſunt nobis, continentes, quia accuſauit reuer. archimandrita Eutyches, & appellauit in tempore examinationis veſtram audientiam per dationem libelli, & ideò poſt damnationem eum archimandritam renominauerunt, quemadmodùm nunc ſtans & dicens de fide eſſe libellum, dicit illum quem tunc apud Rom. ſanctiſſ. epiſcopum appellationem eum nominauit. Et hinc doceri debetis, quoniã non in eiſdem permanet reuer. archimandrita. Et poſtulo epiſtolam prolatam relegi. Magnific. Patricius dixit: Poſtꝙ quieuit conuentus reuer. epiſcoporum, obtulit mihi reuer. Eutyches exemplum libelli, qué dicebat ſe obtuliſſe ſancto conuentui. Et cùm legeret, idé vt exceptor ſubiunxit: Eutyches presbyter dixit: Ego non veni diſputare, ſed ſatisfacere ſanctitati veſtræ, quemadmodùm ſapio. Scriptum auté eſt in hac charta, quemadmodùm credo, & iubete eam relegi. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Tu relege. Eutyches presbyter dixit: Non poſſum. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Quarè? Tu non expoſuiſti? An alterius eſt hæc expoſitio? Si tua, ipſe relege. Eutyches presbyter dixit: Dictatio quidem mea eſt, dictatio verò hæc, ſanctorũ patrum eſt. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Quorum patrum? Dic per te. Quid opùs habes charta? Eutyches presbyter dixit: Ità credo, Adoro patrem cú filio, & filium cum patre, & ſpiritumſanctum cum patre & filio. Confiteor verò & incarnatam eius præſentiam factam ex carne virginis, & inhumanatum eum perfectè propter ſalutem noſtram. Ità confiteor corã patre & filio & ſanctoſpiritu & veſtra ſanctitate. ET poſtꝙ relecta ſunt, Eleuſinius diac. dixit: Vt coact⁹ eſt per ſe fidem cófiteri, dicit ꝙ ſtans in cóſpectu patris & filij & ſpirituſſancti, qué adoraui, & adoro, & adoraturus ſum: quia ità ſapio, quemadmo-

admodùm ſancti patres treceti decẽ & octo ſanxerunt, qui in Nicea, ſed & ſanctiſſ. conuentus confirmauit in Epheſo, & hæc in geſtis inſerta nõ ſunt. Aëtius diaconus & notarius dixit: Precamur ſanctitatẽ veſtram, ſed & veſtram magnificentiã, interrogationem adhiberi tunc præſentibus ſanctiſſ. epiſcopis, qui & interlocuti ſunt ea, quæ produxit lingua ipſorum, & hæc manu propria cõfirmauerunt, ſi ea, quæ nunc ab his dicta ſunt, eo tempore à reuer. Eutyche dicta ſunt, & ſi aliquid immutatũ eſt in his, quæ geſta continent. Baſilius epiſcopus dixit: Vt verè dicam, ego memoriã eorum diligenter nõ habeo. Seleucus epiſcopus dixit: Relegantur mihi voces, quibus reuer. diaconus Eleuſinius miniſtrauit. Et cùm de tabulis voces Eleuſinij relegerentur, Seleucus reuerẽ. epiſcopus dixit: Neque ego commemoror hæc dicta à reuer. archimandrita Eutyche. Tryphon epiſcopus dixit: Sicut ſub Dei veritate, ſicut in geſtis continetur, ità hæc locutus eſt ille. Longinus epiſcopus dixit: Sicut geſta relecta continent, ità & ego commemoror Eutychen archimandritã dixiſſe. Quod autẽ dicitur modò ab Eleuſinio reuerendiſſimo, quoniã dixit, vt treceti decem & octo, qui in Nicea & Epheſo confirmàrunt, ità ab eo oſtenditur, & ex vltimis, vbi noluit confiteri Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum conſubſtantialem nobis ſecundùm carnem factum, & ſicut coram Deo ità hæc dico. Meliphthongus reuerẽ. epiſcopus dixit: Vt coram Deo dico, quia nihil aliter comperi tùc factum, q̃ nunc relectum eſt. Quòd verò dixit diacon⁹ Eleuſinius, quia tales emiſit voces Eutyches, ipſe ſcit, qui corda hominum ſcrutatur Deus, quia nõ audiui, non cõmemoror. Iulianus reuerend. epiſcopus dixit: Et ante verba mea arguet & infidelitatẽ Eutychis geſtorũ ſeries. Nos enim ea, quæ nunc profeſſa ſunt ab Eleuſinio diacono, ignoramus. Neq; enim aliquid tale dictũ eſt ab Eutyche. Paulus reuer. epiſcopus dixit: In veritate dico, quaſi nouam ſum audiens vocẽ, cùm hæc ab Eleuſinio diacono audio. Scio autẽ quia, quę cõtinentur in geſtis, vera ſunt omnia, & neq; vel vnius ſyllabæ aut additio eſt, aut detractio. Eudoxius reuerẽ. epiſcopus dixit: Coram Deo dico, obſtupeſco nũc audiens hęc ab Eleuſinio diacono. Tunc enĩ non eſt dictum tale aliquid à reueren. archimand. Eutyche, ſed tantùm quæ geſtis inſerta ſunt. Euſtochius reuer. epiſcopus dixit: Sicut coram Deo, quę dixerunt, qui ante me ſunt, hæc & ego dico. Quoniam illa tantùm ſcio, quæ geſtis inſerta ſunt. Timotheus reuerend. epiſcopus dixit: Quia audiui dicentem ea, quoniam ità credo, ſicut patres noſtri. Scit tamen & veſtra magnificentia, quia ſiue ſurſùm, ſiue deorſùm, audiui eum dicentem, ità ſapio, ſicut patres noſtri. Valerianus reuerend. epiſcopus dixit: Hæc & ego dico. Sabas reuerend. epiſcopus dixit: Teſtis mihi eſt Deus, cui in die iudicij pro his ipſis reddituri ſumus rationem, quoniã quæ in geſtis inſerta ſunt, hæc locutus eſt archimand. Et laboraui ego, ſupplicans ei, vt confiteretur conſubſtãtialem nobis, & nullo modo eum perſuadere potui. Secundinus reuerend. epiſcopus dixit: Extra ea, quæ geſtis inſerta ſunt, nihil audiui, nihil dictum eſt. Aurelius reueren. epiſcopus dixit: Hęc quæ nunc nobis relecta ſunt, priùs & illo tempore ab archimand. dicta eſſe commemoror. Conſtantinus diaconus dixit: Rogo ſanctum cõuentum veſtrum, interrogari dominum epiſcopum Baſilium, quid eſt quod dixit, quandò dominus Euſebius epiſcopus inſurrexit contra eum, & obiurgauit ſicut coram Deo? Quid eſt quod dixit? Surrexit dicens, quoniam libellos contra eum daturus ſum. Et ità eum corripuit. Magnific. Patricius dixit: Interim acquieſce fieri lectionem. Et ſi inferiùs hæc non continentur, tunc iſtis allegationibus vtere. Et per eundem virum deuotum exceptorem relectùm eſt: Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Confiteris conſubſtantialem patri ſecundùm Deitatem, & conſubſtantialem nobis ſecundùm humanitatem eundem vnum filium? Et cætera. Et poſtquàm relecta ſunt, Conſtantinus diac. dixit: Quandò dixit archimand. vnam naturam, tunc dominus epiſcopus ità dixit. Quo dicẽte, Eleuſinius diac. dixit: Sicut corã Deo. Nunquid anathematizatus eſt tunc à religioſitate veſtra, q̃a dicit, exurgens ſancta ſynodus anathematizauit eum? Magnifi. Patricius dixit: Tunc nihil tale dictũ eſt? Seleucus reuer. epiſcopus dixit: Ego non audiui. Iulianus reuerẽ. epiſcopus dixit: Verè hoc nec ego audiui. Baſilius reu. epiſcop⁹ dixit: Verè frater, ex lingua mea talis vox non eſt egreſſa. Meliphthongus reu. epiſcopus dixit: Ego in illa hora à quibuſdã iniuriatus ſum, tanq̃ indignus cõuentui, q̃a dilationẽ clamaui, & neſcio. Sabas reuerẽ. epiſcopus dixit: Ante iudices quandò introierit martyr ad martyrium, & loqui non potuerit, annuit capite ſuo, & habet coronam martyrum. Omnes ergò nos ſubſcribentes manibus noſtris, quæ & confeſſi ſumus ſcriptis, quomodò negare poſſumus? Tryphon reuer. epiſcopus dixit: Sicut ſemèl impia eo verba locuto, & extra expoſitionẽ ſanctorũ patrũ trecentorũ decem & octo, & S. Epheſinæ ſynodi, omnes anathematizauerunt eũ pręſentes clerici. Aëtius diac. & notarius dixit: In talibus ſanctiſſimis cõcilijs contingit frequẽter, vnũ ex præſentibus reuer. epiſcopis aliquid dicere, & quod ab vno dictũ eſt, tanq̃ ab omnibus ſimul dicatur, & ſcribitur, & intelligitur. Hoc ab exordio ſubſecutum eſt, intantùm, vt vno dicẽte, ſcribamus, Sancta ſynodus dixit. Si ergò inuẽtus fuerit nũc vnus aut ſecundus, dicens, q̃a & profeſſi ſunt

Locus obſcurus.

1.Par.28.b
Rom.8.c

Hic loc⁹ eſt vbi anathematiſm⁹ dict⁹ Eutychi ab aliq̃bus negabatur.

Optima ratio & ſctã.

Deo amantiſſimi epiſcopi, & conſonauerũt, & acclamauerũt tunc ſanctiſſimi clerici, petimus nullatenùs hanc vocem excludi, aut ſubmoueri de geſtis, quoniã vidẽtur omnes ſancti epiſcopi ſubſcripſiſſe. Quo dicente, Magnific. Patricius dixit: Quæ vnuſquiſque profeſſus eſt, firma ſunt. Quæ veritas continet, nullatenùs dubitantur. Aetius diaco. & notar. dixit: Rogamus de hoc profeſſionem nunc reuer. epiſcopi Sabæ, & reuer. epiſcopi Tryphonis fieri manifeſtã præſente ſanctitate veſtra, ſed & Pauli reuer. epiſcopi. Magnific. Patricius dixit: Manifeſta ſunt, geſtis inſerta ſunt. Vndè reliqua relegantur. Similiter per eundem virum deuotum exceptorẽ relectũ eſt: Et poſt hæc ſanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Dicat ſanctus cõuentus, quid meretur præſens, neq; apertè rectã fidem confitens, neq; volens doctrinæ præſentis ſancti concilij conſentire, ſed permanẽs in peruerſa ac maligna ſua ſentẽtia. Deo amantiſſ. epiſcopus Seleucus dixit: Dignus eſt iſte quidẽ damnari. In humanitate autẽ ſola veſtrę ſanctitatis poſitum eſt. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Siquidem confitens proprium peccatum, acquieuiſſet condemnare ſuam doctrinam, & conſentiret nobis, ſequentibus traditiones ſanctorum patrum, conſequenter dignus erat venia. Sed quoniam permanet in malignitate ſua; ſubiacebit canonũ vindictis. Eutyches presbyter dixit: Dico quidẽ iſta, quoniam & vos nunc iuſſiſtis, non autẽ anathematizo. Quod enim dico, cum veritate dico. Magnificentiſſ. & glorioſiſſimus ex præfectis & conſulibus & Patricius Florentius, dixit: Duas naturas dicis, & conſubſtantialem nobis? dic. Et poſtquàm recitatũ eſt, magnificẽtiſſimus Patricius dixit: Quod dixi, dic, non quaſi interloquẽs dixi, ſed exhortans eum, vt conſentiret his, quæ à ſancta ſynodo dicebantur. Conſtantinus diaconus dixit: Propter quæ damnatus eſt archimandrita? Nónne qa religioſiſſimus & ſanctiſſimus archiepiſcopus noſter interrogabat eum, dicis duas naturas poſt adunationem, & anathematizas eos, qui nõ dicunt? Et quoniam nõ acquieuit anathematizare, pro hoc condemnatùs eſt, & voces eius nõ continentur in geſtis. Magnific. Patricius dixit: Reliqua relegantur, vt ſi nullatenùs in geſtis poſita ſunt, quæ Conſtantinus confirmauit, ſciamus. Statim ſimul per eundẽ deuotiſſimum exceptorem recitatum eſt: Eutyches presbyter dixit: Ego legi ſcripta beati Cyrilli & ſanctorum patrum & ſancti Athanaſij, quoniam ex duabus quidẽ naturis dixerunt ante adunationem, poſt adunationẽ verò & incarnationem, iam non dixerunt duas naturas, ſed vnam. Magnificentiſſimus & glorioſiſſimus ex præfectis & conſulibus & Patricius Florentius, dixit: Confiteris duas naturas poſt adunationem? dic. Si non dixeris, damnaberis. Et cùm recitarentur, magnificentiſſimus Patricius dixit: Iſtud, dic, Si non dixeris, damnaberis: non quaſi interloquẽs dixi, ſed quia videbam inſtantes ei omnes, hortabar eum conſentire. Similiter & per eundem virum deuotum exceptorem relectum eſt: Eutyches presbyter dixit: Legi iubete ſancti Athanaſij ſcripta, vt aduertatis, quoniam nihil tale dicit. Deo amantiſſimus Baſilius dixit: Si non duas naturas & poſt adunationem dicis, commixtionem quandam & confuſionem dicis. Magnificentiſſimus & glorioſiſſimus Patricius Florentius dixit: Qui non dicit, ex duabus naturis, & duas naturas, non credit rectè. Et cùm legerentur, magnificentiſſimus Patricius dixit: Hanc interlocutionem non dixi. Neq; enim idoneus eram dicere. Religioſiſſimus & glorioſiſſimus epiſcopus huius glorioſæ ciuitatis, dixit: Quæ dicuntur non fuiſſe tunc dicta, geſtorum tamen ſerie continentur, Annotate vos notarij. Contra vos enim de hoc certamen eſt, & opportuno tempore requirenda ſunt hæc diligentiùs. Aetius diaconus & notarius dixit: Nunc eſt tempus, & conuinci, & non conuinci. Hic etenim ſunt & præſentes ſanctiſſimi epiſcopi, qui & audièrunt. Sed & magnitudo ipſorum audiuit ſæpè geſta, & his etiàm qui in præcelſis dignitatibus ſunt, præſentibus & multis ſanctiſſimis epiſcopis. Et nunquid magnificentia ipſorum nos vnquàm repræhendit? Quo dicente, magnificentiſſimus Patricius dixit: Quandò enim mihi relecta ſunt geſta, vt quid repræhenderem? quippe dum quærenti mihi relegere, non dederunt. Aetius diaconus & notarius dixit: Nemo nobis dixit. Similiter per eundem virum deuotum exceptorem relectum èſt: Exurgens ſancta ſynodus, exclamauit: Ex neceſſitate fides non eſt Multi anni Imperatorum catholicorum, Imperatorum multi anni, Fides veſtra ſemper vincit. Non conſentit. Quid illi perſuades? Et poſtquàm relectum eſt, reuerendiſſimus diaconus Conſtantinus dixit: Hæc ſynodus dixit. Aetius reuerendiſſimus diaconus dixit: Interrogetur ſancta ſynodus. Sabas reuerendiſſimus epiſcopus dixit: In omnibus eccleſijs anathematizatus eſt, & in vno angulo non habuit anathematizari? Tryphon reuerendiſſimus epiſcopus dixit: Et ego hæc eadem dico. Conſtantinus reuerendiſſimus diaconus dixit: Propter quid damnatus eſt archimandrita? Vox non eſt poſita. Dominus enim archiepiſcopus noſter exegit eum, dicens, quoniam dic duas naturas poſt adunationem, & anathematiza eos, qui non dicunt. Et quoniam noluit anathematizare, dicens, Væ mihi eſt, ſi ſanctos patres anathematizauero, tunc fecit damnationem eius, & hæc vox non eſt poſita. Et tunc relectum eſt. Et Dominus Baſilius epiſcopus nouit, quandò interrogatus eſt archimandrita, quia dicis duas naturas? Et

dixit: Ego vnā confiteor. Et ſubiunxit mox dominus Baſilius epiſcopus, dicens, quia & à ſancto Athanaſio dictum eſt, vna natura Dei verbi incarnati. Et nec hoc poſitum eſt. Sed & Dominus epiſcopus Seleucus interlocutus eſt, quia relegātur confeſſiones noſtræ: & ſi conſentit his archimandrita, videamus. Et iubente domino archiepiſcopo noſtro relegi, ſurrexit ſubitò religioſus presbyter Aſterius, & damnationem relegit. Et hoc non eſt poſitum. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Iuxta me ſedens religioſiſſimus Seleucus, dixit: Iubeat ſanctitas veſtra expoſitiones noſtrûm omnium, quas de fide fecimus, relegi, & dicere virum Eutychem, ſi conſentit eis. His ità dictis, dixi ſancto epiſcopo Flauiano, vt præciperet fieri lectioné. Et interlocutus eſt relegi debere expoſitiones. Et nihil ex his factum eſt, ſed ſubitò damnationes relectæ. Sciunt autem hoc & Deo amantiſſimi epiſcopi Seleucus & Baſilius.

Seleucus reuerendiſſimus epiſcopus dixit: Memini me interlocutum. Baſilius reuerendiſſimus epiſcopus dixit: Sicut in veritate dico, ipſa verba quæ tunc interlocutus ſum, rememorari non poſſum, quia & multum tempus tranſiuit. Domino autem & concilio dicéte, dicis cognoſci duas naturas in Domino Deitatem & humanitatem, archimandrita autem dicente, ex duabus quidem naturis dico Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum ante adunationem: poſt auté vnitionem, vnam dico naturam: ſcio & ego talem me quandam ſentétiam protuliſſe, ſi ex duabus naturis dicis ante vnitioné, poſt vnitionem autem vnam dixeris abſolutè, confuſionem putaberis inducere & commixtionem. Poſt hæc autem ſcio, quia conuerſus ſum, & dicens in mente mea, qualé ſcit Chriſtus, quippe & dominum archiepiſcopum placans, & ipſum archimandritam trahens ſenſim, vt conſentiret nobis, dixi: Si auté dixeris vnam naturam, Dei verbi incarnatam & humanatam, eadem dicis nobis & patribus. Manifeſtum eſt enim, quòd aliud quidé eſt quiddam Deitas, quæ ex patre eſt: aliud verò quiddam caro, quæ ex matre eſt, qua ſe incarnauit. Aetius diaco. & notarius dixit: Multa ſæpiùs tanq̃ in collocutione communi, & in parte concilij in conuentu, à præſentibus ſanctiſſimis epiſcopis dicuntur, quæ ſcribi non præcipiuntur. Longinus reueren. epiſcopus dixit: Et dictū eſt, & poſitum eſt, & relectum eſt. Conſtantinus religioſus diaconus dixit: Quia damnatio, quæ relecta eſt, non eadé hora dictata eſt, ſed anteq̃ veniret archimādrita, in epiſcopio dictata eſt. Aetius diac. & notari⁹ dixit: Precamur, confiteri eum, vndè hæc didicit, & oſtendere, ſi vera ſunt q̃ dicit. Seleucus epiſcopus dixit: Si quidem nunc regulariter eſſet inquiſitio facienda, aptum erat religioſiſſ. diaco. Conſtantinu accuſare ſententiam & nos & notarios, & debere nos de hac purificare. Quoniam verò nunc iuſſit pijſſ. noſter Imperator fieri inquiſitionem, ſi falſata ſunt geſta, nūc arbitror non conuenire de hoc loqui. Conſtantinus reuerend. diac. dixit: Hæc in geſtis non iacent. Baſilius reuer. epiſcopus dixit: Quoniam commemorauit meam religioſus diac. Conſtantinus vocem, nè fortè negans, noceam propriā animam: propter hoc dixit, hæc autem dixi tunc diſputans, non diffiniens. Vndè & reue. epiſcopus Euſebius ſuſpicans, ꝙ archimandritæ ſuaderé, viſus eſt exaſperari contra me. Aetius diac. & notarius dixit: Supplicamus etiàm ſanctiſſ. epiſcopū Seleucum dicere, ſi ea, quæ dixit ſe tunc interlocutum, quia oportet legi profeſſiones; iſta ſic dicta ſunt, vt geſtis inſererentur. Magnificentiſſ. Patricius dixit: Quid enim dicebat S. epiſcopus Seleucus, vel alter aliquis, quæ deberent ſcribi, quæ auté non? Aetius diac. & notarius dixit: Quoniam audiuimus ab ipſo dictum, Dignemini. Quo dicente, Conſtantinus reuer. diac. dixit: Archimandrita audiuit, & vos non audiſtis? Seleucus reuer. epiſcopus dixit: In mente habeo, tales me dixiſſe voces. Euenit tamen, excreſcente tumultu, vocé meā omninò non ſcribi. Conſtantinus reueré. diac. dixit: Etiàm dixi, quia dominus archiepiſcopus noſter interrogauit archimandritam: Dicis duas naturas poſt adunationem, & anathematizas eos, qui nó dicunt duas naturas? Et hic ſermo nó eſt inſertus in geſtis. Pro his enim & damnat⁹ eſt, quia eos, qui poſt vnitionem duas naturas negant, anathematizare noluit. Reuer. epiſcopus Thalaſſius dixit: Audiuit ſancta ſynodus ea, quæ dicta ſunt à Conſtantino reue. diac. Dignetur ergò ſancta ſynodus, ſi ſcit hæc dixiſſe Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. archiepiſcopum Flauianum, facere manifeſta præſenti conuentui. Baſilius reuerend. epiſcopus dixit: Quia Euſebius reueren. epiſcopus dixit, & ſemèl & ſecundò accuſauit eum tanquàm non dicentem duas naturas poſt adunationem, recolimus: & quoniam ipſe dixit, quia audis quid tibi dicit, & quid tibi proponit, quid dicis ad hæc? reminiſcimur. Conſtantinus reueren. diac. dixit: Ipſos ergò ſermones à domino noſtro archiepiſcopo non audiſti? Baſilius reueren. epiſcopus dixit: In principio quartæ examinationis & reueren. Euſebius epiſcopus dixit ad monachum: Dicis duas naturas poſt adunationem, & conſubſtantialem nobis Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum ſecundùm carnem? Et dixit: Anathematizas eos, qui non ità ſapiunt? Et dominus archiepiſcopus obtulit ei interrogationem: Si dicis hæc, quæ proponit ei accuſator? In poſtremis autem turba maxima facta, verè nó recordor, ſi talem ei epiſcopus ſanctiſſ. fecerit obiectioné. Cōſtantinus reuer. diac. dixit: Hoc rogo ſanctum conuentum veſtrū. Audiſtis à domino meo archiepiſcopo

piſcopo dicente, q̃a dicis duas naturas? Quo dicente, Seleucus reuerend. epiſcopus dixit: Quoniam quidem dictum eſt in interrogatione, ſiue à Deo amantiſſimo Euſebio, ſiue à Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. noſtro archiepiſcopo Flauiano dictum eſt. Quali autẽ tempore dictum eſt, non recordor, de duabus naturis. Magnific. Patricius dixit: Recolo & ego, tunc quia dictum eſt hoc à ſanctiſſ. epiſcopo, quia cõfiteris duas naturas & poſt adunationem? Et reſpõdit ille, dicens: Quoniam codex eſt ſancti Athanaſij, & aliorum epiſcoporum, qui non habet ità, & piget me dicere. Aëtius religioſus diac. & notarius dixit: Talis interrogatio à Deo amantiſſ. epiſcopo Euſebio, dum geſta fierent, dicta eſt. Timotheus epiſcopus dixit: Ità audiui, quomodò reuer. epiſcopus Baſilius dixit. Iulianus reueren. epiſcopus dixit: Dum turba eſſet, non recolo, à quo dicta eſt. Eudoxius reueren. epiſcopus dixit: Recordor quidem ſanctiſſimum epiſcopum Euſebium dixiſſe, & archiepiſcopum conſentiẽtem ei, & compellentem archimandritam conſentire his, quæ ab Euſebio dicebantur. Longinus reueren. epiſcopus dixit: Coram Domino dico, quia iſta non poſſum rememorari, quia confuſio iam orta erat: & quæ antè agebantur, nos qui retrò eramus, non cognouimus. Sabas reuerend. epiſcopus dixit: Recordor ego, quia dixi ad ipſum archimandritam, q̃a niſi confitearis ex duabus naturis vnum vnigenitum, aut diſpẽſationem negas, aut Deitatem. Conſtantinus reuer. diac. dixit: Eutyches, dũ legeretur damnatio, appellauit ſanctum concilium epiſcopi Romani, & Alexandrini, & Hieroſolymitani, & Theſſalonicẽſis. Et hæc in geſtis nõ ſunt inſerta. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Turba facta & diſſoluto conuentu, dixit ad me ſilenter, appellans Romanũ, & Aegyptium, & Hieroſolymitanum concilium. Et ego arbitratus indecens eſſe, latere hoc ſanctiſſimum & reuerendiſſ. archiepiſcopum Flauianum, aſcendens, dixi ei. Baſilius reuerẽ. epiſcopus dixit: Iam in veritate dico. Adhuc ipſo conuentu ſedente, & proponẽte ſancta ſynodo, vt diceret iſte duas naturas inſeparabiles & inconfuſas in vno Domino, & poſt adunationem, ſcio quia dixit religioſus archimandrita Eutyches: Si præceperint mihi patres Romanus & Alexandrinus, dico hoc ipſum. Hoc autem non quaſi appellans, dixit, ſed dicens, non ſum auſus dicere propter patres. Sanctiſſ. archiepiſcopus huius glorioſę ciuitatis, dixit: Non audiui ego ab illo, ſed à viro magnificentiſſimo & glorioſiſſimo exconſule & Patricio, aſſcendente* me in hoſpitiũ ſuperiora domûs poſt ſolutam ſynodum.

For. * ad me in hoſpitio

Magnificentiſſimus Patricius dixit: Si cognouerunt appellantem virum religioſum monachum cæteri ſanctiſſimi epiſcopi, dicant. Iulianus reuerẽ. epiſcopus dixit: Coram Deo dico. Nihil tale ab Eutyche monacho audiui in conſeſſu. Seleucus reuerend. epiſcopus dixit: Dum eſſet concilium, & interrogatio proueniret, nihil tale cognouimus dictum ab archimandrita Eutyche. De appellatione à reuerend. epiſcopis dictũ eſt, & nos eadem confitemur. Similiter per eundem deuotiſſimum exceptorem relectum eſt. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Per omnia appáret Eutyches quondàm presbyter & archimandrita, tam ex his, quæ antè acta ſunt, & proprijs eius confeſſionibus, Valentini & Apollinaris ægrotare perfidia, & eorum blaſphemias incommutabiliter ſequi. Qui nec noſtram reuerens perſuaſionẽ & doctrinam, rectis noluit conſentire dogmatibus. Vndè lachrymantes & gementes propter perfectam eius perditionem, decreuimus, per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum ab eo blaſphematum, extraneum eum eſſe ab omni officio ſacerdotali, & à noſtra communione, & primatu monaſterij, ſcientibus illud omnibus, qui poſteà cum eo colloquentur, & ad eum cõuenerint, quoniam rei erunt & ipſi pœnæ excommunicationis, ſicut qui non declinauerunt confabulationes eius. Subſcriptiones: Flauianus epiſcopus Conſtantinopolitanæ Romæ, iudicans ſubſcripſi. Et reliqui omnes epiſcopi ſubſcripſerunt & archimandritæ. Magnific. Patricius dixit: Omnia referantur ad cognitionẽ clementiæ Imperialis. Aëtius reueren. diac. dixit: Vſque ad præſens approbauimus noſmetipſos, in quibus potuimus, & quia ſæpè lectione facta nemo nos reprehendit: quoniam verò ante multum tempus, dum chartæ priùs apud nos eſſent, Aſterius, qui nobiſcum eſt presbyter, & notarius nobiſcum conſtitutus, & agens, deſcendit, & omnes chartas noſtras abſtulit & ſchedas authenticas, & eſt duorum aut trium menſiũ tempus, & nihil ex his habemus. Si ergò in poſterum aliquid aut mouetur, aut agitur, aut dicitur de præſenti negotio, nos liberos eſſe decet.

Eutychis condemnatio.

Florentius magnificentiſſimus ex præfectis vrbis prætoriorum ſexiès, & ex conſule Patricius, dixit: Et hoc præſentibus inſeratur monimentis, vt ad imperialem veniat notionẽ. CONSTANTINOPOLI ACTA, LECTA EPHESI, RELECTA CHALCEDONE. Conſulatu Flauij Protogenis viri clariſſimi, & qui fuerit nunciatus, ſub die v. Kalen̄. Maij, in Cõſtantinopoli, ex ſacra iuſſiõe cognoſcẽte Martiali magnificentiſſimo comite & magiſtro ſacrorum officiorum, præſente Caſtorio viro ſpectabili comite, & proximo ſacri ſcrinij libellorum ſacrarumque cognitionum, ingreſſis Macedonio viro ſpectabili, tribuno, notario & referendario, & magno viro deuoto Silentiario cum Conſtantino reueren. monacho & diacono, Conſtantinus reueren. diac. dixit: Preces obtulit Eutyches archimandrita pijſſimo

piiſſimo dño noſtro certa cõtinentes, & has eius pietas ſubnotauit. Suſcepit verò eas vir ſpectabilis tribunus & referendarius. Supplico, vt hæc eadem ipſe profiteatur, & preces relegantur, & quæ eius pietati placuerũt, manifeſta fiãt. Flauius Ariouindus Martialis magnificentiſſimus comes, & magiſter ſacrorum officiorum, dixit: Quæ diffiniuit principalis clementia, per virum ſpectabilẽ, tribunum, notarium & referendarium, noſtris mentibus intimentur. Macedonius reuerend. tribunus, & notarius referendarius, dixit: Eutyches archimandrita, oblatis prçcibus principali ſerenitati, certa quędã edocuit, & dignata eſt præcipere eius tranquillitas in iudicio veſtræ magnificẽtiæ, relectis precibus, magnum virum deuotum Silentiariũ ꝓfiteri, quid in eo negocio ſubſecutũ eſſe cognoſcit. Magnificentiſſimus comes & magiſter ſacrorum officiorum, dixit: Preces, quæ à reuerend. Eutyche presbytero inuictiſſimis principibꝰ porrectæ ſunt ſuſceptæ, lectione pandantur. Et per Euithium virũ deuotum exceptorem ſacri ſcrinij libellorũ, ſacrarumq; cognitionum, relectæ ſunt: Piiſſimis & fideliſſimis ac Chriſti amatoribus principibus noſtris Flauio Theodoſio & Valentiniano perpetuis Auguſtis, ab Eutyche archimandrita. Veſtra pietas ſuperiùs & à principio non ignorans circa rectam fidem, religionem mundam & irrepræhenſibilẽ fidem meã, pro calumnia mihi compoſita, & meditatis inſidijs ab Euſebio epiſcopo Dorylẽi, quaſi rectè non ſapiam, ſancire dignata eſt, ingrediente me in conciliũ, adeſſe mihi virũ *laudabilẽ magnũ Silentiariũ cuſtodiæ cauſa. Qui vadens ad epiſcopium, & ꝑſentiam meam nuncians, quędam audiuit à religioſiſſimo epiſcopo Flauiano de dãnatione mea, & vidit. Precor igitur veſtrã tranquillitatẽ, dignetur ſancire apud quem placuerit veſtræ pietati, eundem virum mirandiſſimum laudabilem magnum Silentiariũ cum veritate ſcriptis profiteri ea, quæ audiuit (vt ſuperiùs dixi) & vidit, quó his imperatis, ſolitas orationes Deo ſemper pro veſtra ſalute referam, piiſſimi & fideliſſimi Imperatores. Magnificentiſſimus comes & magiſter ſacrorum officiorum, dixit: Sacra ſubnotatio recitetur. Et per eundem virum deuotum exceptorem relecta eſt: Profiteatur vir deuotus Silentiarius omnia, quæ ſuper hoc negocio ſubſecuta cognouit. Magnificentiſſimus comes & magiſt. ſac. offic. dixit: Neceſſarium eſt, quæ ſanxit clementia principalis, effectui mancipari. Vndè vener. magnus Silentiarius, ſi qua cognouit, ſecundùm ſacram prçceptionem profiteatur. Magnꝰ deuotiſſimus Silentiarius dixit: Sæpè directus ſum à ſacratiſſimo & piiſſimo domino noſtro ad archiepiſcopum Flauianũ, vt adeſſet magnificentiſſ. & glorioſiſſ. ex ꝑfectis & conſulibus & patricius Florentius

* mirandiſſimum

Sententia Theodoſii pro Eutyche cõtra S. Flauianum data, quæ vno teſte tãtam cauſam examinari aſſenſit, atq; ſubſcripſit.

ſynodo, quæ futura erat in epiſcopio Conſtantinopolitanæ huius regiæ ciuitatis, & diſtulit archiepiſcopꝰ, dicẽs: Quia nõ oportet hic fatigari eundem virum magnificentiſſimum & glorioſiſſimum ex præfectis & conſulibus & patricium Florentium, quia iam de hoc forma data eſt, & damnatus eſt Eutyches monachus, quoniam ſecundò vocatus, non obediuit. Poſtmodùm verò obtulerunt mihi chartam quandam, habentem damnationem eius. Magnificentiſſimus comes & *magiſtratus ſacrorum officiorũ, dixit: Proſecutio magni viri deuoti Silentiarij monimentis publicis inſeratur. Conſtantinus diaconus & monachus dixit: Poſtulo & hoc, vt profiteatur Dominus magnus Silentiarius, quia ante ſynodum damnatio facta eſt. Magnificentiſſimus comes & *magiſtratus ſacrorum officiorum, dixit: Quæ cognoſcit, profiteatur. Magnus deuotus Silentiarius dixit: Et priùs dixi, eó ꝙ ante ſynodum damnationem Eutychis mihi oſtenderunt. Magnificẽtiſſimus comes & *magiſtratus ſacrorum officiorum, dixit: Et hæc profeſſio geſtis inſeratur. Conſtantinus monachus & diaconus dixit: Precor & hoc, vt reuerend. tribunus & referẽdarius proſequať ea, quæ audiuit ab Aſterio viro reuerendo presbytero & monacho. Magnificentiſſimꝰ comes & * magiſtratus ſacrorum officiorũ, dixit: Quanuis in precibus hæc petitionis pars minimè contineatur, attamen propria voluntate, ſi voluẽrit reuerend. tribunus, notarius & referendarius, quæ cognouit, ꝓfiteatur. Macedonius reuerend. tribunus, notarius & referẽdarius, dixit: Ante hoc ſacratiſſ. & piiſſimus noſter Imperator præcepit colligi tam epiſcopos, quàm magnificentiſſimum & glorioſiſſimum ex præfectis & cõſulibus & patricium Florentium, precibus datis ab Eutyche reuerend. archimãdrita, & accuſante geſta quæ acta ſunt, tanquàm malignè à notarijs immutata, & certa ſubſecuta ſunt in facta ſynodo. Cùm verò recederem, obuius mihi factus eſt Aſterius presbyter & notarius, cóiurans me audire ab ipſo, quę volebat effari. Accuſabat autem reuerẽdiſſimum Abraamium & notarios, tãquàm immutantes in geſtis quædam capitula. Et quia neceſſitatem habet, ipſe metuens huiuſmodi malignitatem, illos quidem oſtenderet alia, ſed ſinè eius ſcientia, cõmiſiſſe. Flauius Ariouindus Martialis vir magnificus, comes & * magiſtratꝰ, dixit: Et hæc ſimiliter profeſſio geſtis inſeratur. Edantur. Flauius Chariſius venerabilis comes & proximus ſacri ſcrinij, libellorum ſacrarumq; cognitionum geſta edi præcepi. Flauius Euithius vir deuotus, exceptor ſacri ſcrinij, libellorũ ſacrarumq; cognitionum geſta edidi. Baſilius epiſcopus Seleucię Iſaurię, dixit: Conſentio fidei ſanctorũ patrũ, q in Nicæã fuerunt, & q in Epheſo eadẽ iterùm confirmauerũt. Eos

verò, qui contraria ſentiũt in aliquo, vel his quæ in Nicea, vel his quæ in Epheſo ordinata ſunt, auerſor, anathematizans diuidentes poſt vnitionem in duas naturas, vel *ſubſtātias vel perſonas vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, accuſans & reprehendens propriam vocem, quam de duabis naturis profeſſus ſum, in geſtis habitis apud regiam ciuitatem, & adoro vnā naturā Deitatis vnigeniti inhumanati & incarnati. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Baſilius reuerend. epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Nõ vtor alijs teſtibus. Per beatum Ioannem epiſcopum rogaui emendari interlocutionem meam, timens ac metuens te reuerend. Dioſcorum. Magnam enim nobis neceſſitatem impoſuiſti tunc, tam quidem ab his qui forìs erant, q̃ ex lingua tua. Irruebant enim in eccleſiam milites cum armis, inſtabant monachi, qui cum Barſuma, & qui Parabolani nuncupantur, & multitudo alia grandis: Coniurentur omnes. Coniuretur Aunoxius epiſcopus Aegyptius, coniuretur Athanaſius, quia dicebā, Noli dñe, ſoluiſti totius orbis opinionem. Dioſcorus reuer. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Ego te coëgi? Baſilius reueré. epiſcopus Seleuciæ Iſaurię, dixit: In tale nos homicidium tu cõpuliſti per minas multitudinis poſt dānationē beatiſſ. Flauiani. Conijcite, quantam tunc intulit violentiam, omnium rerum poteſtatem adeptus & iudicij, quum etiàm & nunc omne conturbet concilium. Sex illi tantùm relicti ſunt, & omnes nos cõturbat. Dioſcorus reueren. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Et meus notarius Demetrianus parat' eſt approbare, quia clàm ab ipſo rogatus eſt vocem ſuam immutare. Baſilius reuerend. Epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Precor magnificētiam veſtrā, ſingulos metropolitanos epiſcopos & Lycaoniæ & Phrygiæ, & Pergenſem, & cæteros venire huc, & præſentibus ſacroſanctis euāgelijs dicere, ſi non poſt damnationem beati Flauiani omnibus nobis triſtibus effectis, & aliquantis quidem nolentibus emittere vocem, aliquantis autem ſugientibus, exurgens ipſe, & ſtans in alto, deſignabat, & dicebat: Videte, q̃ nõ vult ſubſcribere ad me, abeat. Coniuretur dominus Euſebius, niſi periclitatus ſit ipſe damnáre, quia parùm diſtulit vocem. Dioſcorus reuerend. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Necdùm diſceptatis his, quæ contra Flauianum agebantur, vocem ſuam reprehendit, & rogauit auferri. Baſilius reuerend. epiſcopus Seleuciæ Iſaurię, dixit: Quicquid profeſſus eſt contra me, iubete manifeſtum mihi fieri, vt aduersùs eum reſpondeam. Oneſiphorus reuerend. epiſcopus Iconij, dixit: Poſtq̃ lecta ſunt hæc omnia, quę nunc relecta ſunt, regula legebatur, in qua cõtinebatur, nullum debere iam de fide q̃rere aliquid, neq; epiſcopum, neq; clericum, alioquin eſſe eum condemnatum. Si autem laicus eſt, vt excommunicatus exiſteret. Dico his, qui iuxta me conſidebant, epiſcopis ſub ſilentio: Regula iſta propter nihil aliud legitur, niſi vt Flauianus dānetur epiſcopus. Erat autem mecum Epiſcop' Synnadæ Marinianus reuerend. & Pergenſis dominus Epiphani'. Dicit mihi Pergeñ: Abſit. Sed ſi aliqua fortè indignatio procedat, contra Euſebium vtiq; futura eſt. Nam contra Flauianum nemo erit inſanus, vt fruſtrà tale aliquid faciat. Poſt lectam hanc regulam, confeſtim dicit: Da hîc notarios. Et allata & relecta eſt damnatio beatiſſ. Flauiani. Tollens ergò ego alios epiſcopos, ſurrexi, & tenui genua ipſius, dicens: Noli per veſtigia reuerétiæ veſtræ. Nihil dignum dānatione egit. Si autem & reprehenſione dign' eſt, reprehendatur. Et exurgens de throno, ſtans ſuper ſcabellum ſuum, dixit: Seditionem mihi mouetis? Da comites. Et ità timẽtes, ſubſcripſimus.

Superbia Dioſcori.

Dioſcorus reuerend. epiſcopus Alexandrię, dixit: Mentitur. Pœnas ſuſtineat. Non dixi, da comites. Da, qui dicant. Et exurgenti Mariniano reueréd. epiſcopo Synnadeñ, dixit ad eum Dioſcorus reuerend. epiſcop': Interminatus dixi, adduc comites intùs? Marinianus reueréd. epiſcop' Synnadeñ, dixit: Dum vellet proferre ſententiā, ſurrexi ego, & dominus Oneſiphorus, & dñs Nunechius Laodiceñ, & alij, & tenuimus pedes eius, dicentes: Quia & tu presbyteros habes, nõ debet propter presbyterum damnari dominus epiſcop'. Deindè ipſe dicit: Etiàm ſi lingua mihi præcidatur, aliam vocem nõ emitto. Sic corruit multitudo, & permanebamus nos, tenentes genua eius, & rogātes eum. Et tunc emiſit hanc vocem: Vbì ſunt comites? Amās veritatem dico. Ingreſſi ſunt comites, introduxerunt proconſulem cum multitudine magna & catenis. Poſt hoc vnuſquiſq; noſtrúm ſubſcripſit. Dioſcor' reueréd. epiſcopus dixit: Non erant decem, aut viginti, aut triginta, aut centum ſoli ex ipſis. Ego adduco teſtes, quia ex ijs quæ dixit, nihil verũ eſt. Quoniam verò laborauit magnificentia veſtra, ſi placet, differatur: & iterùm q̃cquid tractaueritis, facimus. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Cætera relegantur. Beronicianus ſecretarius ſacri cõſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit: EPHESI ACTA. Seleucus Epiſcopus dixit: Congruo & cõſentio ijs, q̃ in Nicea à ſanctis patribus expoſita ſunt, & in Epheſo cõfirmata ſunt. Et rep̄hendo vocē meā quā dixi in glorioſiſſima Cõſtantinopoli, habentem, quia oportet in duabus naturis dñm noſtrum Ieſum Chriſtũ poſt adunatiōem p̄dicari, anathematizans eos, qui in duas naturas, vel in duas ſubſtātias, aut in duas p̄ſonas poſt adunationē diuidũt dñm nr̃m Ieſum Chr̃m, & alienos arbitror ab eccleſiaſtica cõmuniōe.

Eutyches archimandrita dixit: Peruidet & veſtra

veſtra reuerẽtia, quia relectorum actio oſtẽdit, geſta priora eſſe falſata. Habemus verò & nunc profeſſionem viri laudabilis magni Silentiarij, factam ſub viro magnifico magiſtro, & poſtulamus hãc relegi. Flauianus epiſcopus Conſtantinopolitanæ vrbis, dixit: Falſa ſunt. Dioſcorus epiſcopus Alexãdriæ, dixit: Si quid ſcit Deo amantiſſ. epiſcopus Flauianus ſuæ opinioni congruum, in ſcriptis dicat. Flauianus epiſcopus Cõſtantinopolitanæ vrbis, dixit: Occluſiſti mihi omẽm iuſtam allegationem. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Scit præſens ſancta ſynodus, ſi tibi aliqd occluſi. Si quid ergò ſcis congruũ tibi, dic. Flauianus epiſcopus Cõſtantinopolitanæ vrbis, dixit: Non mihi permiſſum eſt loqui. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Nemo te ꝓhibuit. Scit & hæc ſancta ſynodus. Flauianus Conſtantinopolitanæ vrbis epiſcopus, dixit: Secunda acta nihil habent falſum, ſcit & dominus Thalaſſius, & dominus Euſebius.

Thalaſſius epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Nemo prohibuit loqui ſanctitatẽ veſtram. Si quid ergò tibi ſperas congruere, dic. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Domine Euſebi, dicas, ꝓhibui eum loqui? Euſebius epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Sicut nouit Deus, optamus te loqui. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Sed & nunc, quicquid vult, dicat. Flauianus Epiſcopus Conſtantinopolis, dixit: Coram domino Thalaſſio & dño Euſebio, p̄ſente etiàm magno Silẽtiario, geſta facta ſunt, & examinata ſunt, & nihil tale approbatum eſt. Singuli, qui tunc præſentes fuerunt epiſcopi, vt coram Deo, quæ audiérunt, dixerunt: & nihil falſi dictum eſt. Dioſcor⁹ epiſcopus Alexandriæ, dixit: Dñe epiſcope Stephane, dic, ſi prohibui eũ. Stephanus epiſcopus Epheſi, dixit: Eccè ibi eſt. Si ꝓhibuiſti eum, dicat. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Dicite omnes, ſi prohibuiſtis eum.

Sancta ſynodus dixit: Non eum ꝓhibuimus. Flauianus epiſcopus Conſtantinopolis, dixit: Me acta illa nihil terrent propter Deum. Neq; enim aliter glorificaui, aut ſapui aliquandò, vel ſapio. Dioſcorus epiſcopus Alexandrię, dixit: Manifeſtis factis, quæ relecta ſunt, dicant ſinguli præſentes ſancti epiſcopi, quomodò ſciunt archimandritam Eutychen credere, & quid de eo ordinant. Iuuenalis Hieroſolymæ epiſcopus dixit: cũ frequenter confiteatur, eò ꝙ ſequatur expoſitionem fidei ſynodi, quæ in Nicea habita eſt, & ea quæ priùs in magno concilio apud Epheſum geſta ſunt, orthodoxum ſummè eum eſſe in his, quæ locutus eſt, comperi. Et ego autem decerno, & volo eum in ſuo monaſterio degere, & in proprio gradu. Sancta ſynodus dixit: Hoc iuſtum iudicium. Domnus epiſcopus Antiochiæ, dixit: Quoniã dudùm ex tranſmiſſa mihi epiſtola à ſancta ſynodo in Conſtantinopoli congregata, in damnationem viri religioſi Eutychis archimandritæ ſubſcripſi, ex nupèr autem oblatis ab ipſo libellis ſanctæ ſynodo in hac Epheſina metropoli congregatæ, confeſſus eſt ſe acquieſcere & fidei ſanctorum trecentorum decem & octo patrum, qui in Nicea conuenerunt, ſed & priori concilio, quod in hac eadem vrbe Epheſina ſimiliter conuenit, cõprobaui & ego ipſe cum veſtra ſanctitate, recipere eum & presbyterij dignitatem, & primatum ſub eo degentium reuerendiſſimorum fratrum. Stephanus epiſcopus Epheſi, dixit: Ex ijs, quæ relecta ſunt, & ex oblatis libellis à viro reuerendo presbytero & archimandrita Eutyche, oſtenditur, quia & rectè glorificat, & orthodoxam habet fidem. Vndè & ego ſequens ſententiam ſanctiſſimi ac Deo amantiſſimi epiſcopi Iuuenalis, cõſentio & cõcordo, eſſe eum presbyterum & archimandritam. Thalaſſius epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ primæ, dixit: Laudo, & approbo virum reuerẽdiſſ. presbyterum & archimandritam Eutychen, nil extra Nicenam ſynodum ſapientem, neq; expoſitam fidem in ſancta ſynodo in aliquo corrumpentem: ſed & approbans, volo eum habere gradum presbyterij. Euſebius epiſcopus Ancyræ Galatię, dixit: Et reuerend. presbyterũ & archimandritam Eutychen, & omnem hominem conſona ſapientem, ſanctiſſ. conuentui Niceno, & ſanctiſſ. Epheſino concilio, quod & confirmauit ea, quæ in Nicea facta ſunt, orthodoxum arbitror, & à catholica fide non alienum. Rationabile autem ſuſpicor, & in doctrina fidei irrepræhenſibilem, id eſt, prędictum virum reuerend. presbyterum & archimandritã Eutychen, nõ priuari ſacerdotali dignitate & primatu monachorum. Cyrus epiſcopus Aphrodiſiadæ Carię, dixit: Ex oblatis libellis à viro reuerẽd. Eutyche presbytero & archimandrita, & relectis, appáret ipſum ei, quod fides ſanctorum patrum habet, q. in Nicea & hîc cõgregati ſunt, cõſonáſſe. Vndè & ego cõſentio ſentẽtiæ ſanctorum patrũ, vt & presbyterij habeat dignitatem, & præſit monaſterio. Eraſiſtratus epiſcopus Corinthi in Hellade, dixit: Oſtendit per libellos ſuos reuerend. archimãdrita Eutyches, ꝙ ſemper ea ſapuit, quæ orthodoxa fides continet, & ſequutus eſt expoſitiones ſanctorum patrum, qui in Nicea congregati ſunt, quæ confirmata ſunt in hac etiàm metropoli, per pridèm collectam ſanctiſſ. ſynodum. Vndè & ego conſonè decerno, vt fruatur & dignitate presbyterij, & præſit monaſterio, vbi à principio ordinatus eſt. Quintillus epiſcopus Heracleæ, agẽs vices Anaſtaſij epiſcopi Theſſaloniceñ, dixit: Ex nupèr oblatis libellis ſanctæ & magnæ huic ſynodo à viro reuerend. archimandrita Eutyche, repperi eum rectè credentem expoſitæ fidei à ſanctis trecẽtis decem & octo patribus, qui

in Nicea congregati ſunt, ſed & ijs, quæ acta ſunt à ſancta ſynodo hic collecta ad impij Neſtorij damnationem. Neceſſariè ergò ſuſcipiens hanc eius fidem, dignum eum iudico & presbyterio, & primatu monaſterij. Meletius epiſcopus Lariſſenæ ciuitatis, & agens vices Domini reueréd. epiſcopi Apameæ, dixit: Cóſono & ego ſentétijs ſanctorum patrum. Conſpexi eñ ex ijs, quæ lecta ſunt, orthodoxè eum credere. Vndè dignũ eum iudico priore ſacerdotio, & monaſterij gubernaculo. Cyriacus epiſcopus Trogmadenſium, locum tenens & Theoctiſti reuerend. epiſcopi Peſſinuntis Galatiæ ſecúdæ, dixit: Sanctiſſimo presbytero & archimandrita Eutyche interpellante ſanctum conuentum per libellos, & docente ità eum colere fidem, ſicut ſancti trecẽti decẽ & octo, & ſequi ſanctam Epheſinam ſynodum, orthodoxum eum inuenimus, & volumus eũ habere gradum presbyterij, ſed & principatum monachorum. Dixi autem hæc, & pro me & pro ꝓdicto metropolitano, eó quòd ille graui infirmitate deprimatur. Diogenes epiſcopus Cyzici, dixit: Ex ijs, quæ nunc ꝓfeſſus eſt reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches, cognouimus, eò quòd & ipſe conſenſit expoſitæ fidei à ſanctis patribus, qui in Nicea conuenerunt, & qui poſteà in hac Epheſia vrbe congregati ſunt. Et propter hoc iudico eum, tanquàm iſta ſapientem, & ſacerdotali dignitate frui, & monaſterium procurare ſecundùm prioré conſuetudinem. Ioãnes epiſcopus Sebaſtiæ Armeniæ primæ, dixit: Hoc eſt rectè credere, ſequi ſanctos patres. Et reuerend. igitur presbyter & archimandrita Eutyches, ſequens expoſitam fidem à ſanctis patribus apud Niceam, & conſonantia ſanctorũ patrum apud Epheſum, orthodoxus eſt, & dignus vt præſit monaſterio, & ſecundùm priorem conſuetudinem fungatur ſacerdotio.

Baſilius epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Ex oblatis libellis à reuerendo Eutyche presbytero & archimandrita nunc ſancto congregato cóuentui, ſecundùm ſancti ſpiritûs inſpirationem, cognoſcens eum conſona patribus, qui in Nicea & in Epheſo ante hoc conuenerunt, ſapere, reſtituo ei iuxta præcedentes patres & presbyterij gradum, & primatum monaſterij. Theodorus epiſcopus Tarſenæ ciuitatis, dixit: Cognouimus reuerend. presbyterum & archimandritam, tam ex oblatis ab eo libellis, quàm ex confeſſione ipſius, quæ in geſtis continetur, ſequentem fidem ſanctorum patrum, quæ in Nicea eſt expoſita, & confirmata ab ijs, qui dudùm in Epheſo conuenerunt. Et iuſtum eſt habere eum ſacerdotium, & præeſſe monaſterio, quoniam hoc omni ſancto cóplacuit concilio. Romanus epiſcopus Myrorum ciuitatis prouinciæ Lyciæ, dixit: Reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches ſequens fidem ſanctorum patrum, fruatur & honore presbyterij, & præſit reuerendo monaſterio. Photius epiſcopus Tyri, dixit: Cóndecens, & omni cóſequentia dignum eſt, ità ſequẽti catholicã fidem, q́ expoſita eſt à ſanctis patribus in Nicea, & quæ confirmata eſt à ſancta ſynodo ante hoc in Epheſo cógregata, ſacerdotali eum frui dignitate, & curã conſuetè ſui gerere monaſterij decernimus. Eum enim, qui recta fide & vitę claritate decoratus eſt, oñi honore, qui ei à diuina collatus eſt gratia, ſecundùm anteriora frui, iuſtum eſt. Theodorus epiſcopus Damaſcenę ciuitatis, dixit: Per nupèr porrectos libellos à viro reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche peruidimus, quoniam expoſitionibus ſanctorum patrum, qui in Nicea, & ſynodo quę in hac clara vrbe Epheſo poſteà congregata eſt, cóſentit. Et propter hoc cóſona etiàm & ego ſanctis patribus decernẽs, iuſtum arbitror, eum & ſacerdotium habere presbyterij, & monaſterij principatum. Iulianus epiſcopus Tabiæ, dixit: Sanctorum patrum trecentorum decem & octo concordiam inſpiratam à gratia Dei, in Nicena vrbe congregatorum, quæ expoſuit dogmatum diligentiam, manifeſtè eſſe ſancti ſpiritûs vocem omnes confitentur, qui pietatis iura nó negant. Et quæ in hac ſplendida metropoli non ante multa tempora concurrens ſynodus confirmauit, ſicut illi priores in initio ſcripſerũt per ſpiritum, hoc & qui poſt ipſos colentes ea, quę illorum ſunt, diligentiſſimã horum decreuerunt cautelam. Reuerẽdum igitur presbyterum & archimandritam Eutychen, ea, quæ in Nicea à patribus ſunt expoſita, & ab ijs, qui in Epheſo fuerunt confirmata, clara voce pronunciantem, iuſtum eſt & pietatis gratia, & ſacerdotali frui dignitate, & ſacrum habere promittẽtium meliorem viam primatum. Florentius epiſcop9 Lydiæ, dixit: Porrigente libellos viro reuerendiſſ. archimandrita Eutyche, in quibus ſpondet ſe coniunctum fidei ſancti conuentûs Niceni, & nupèr congregati in Epheſina metropoli, addente etiàm ſuper hæc, eó ꝙ omnem hæreſim inſcriptam libello anathematizet, & tanq̃ ſub Deo patre & filio & ſancto ſpiritu ex animo ꝓferat ea, quæ in libello credens indidit, & ego ſimilia præcedentibus decerno, decorari quidẽ eum nomine presbyterij, ꝓeſſe autem ſecundùm præcedẽtem cóſuetudinem fraternitati. Marinianus epiſcopus Synnadenſis dixit: Eutyches reuerend. archimandrita, ſpondens per libellos proprios ſequi ſanctam ſynodũ Nicenã, & ea quæ tunc in Epheſo de ijs diffinita ſunt à beatiſſimo & ſanctiſſ. Cyrillo & cum ipſo ſancto conuentu, fruatur presbyterio & cómunione noſtra, ac præſit ſecundùm Deum decenter monaſterio. * Muſonius epiſcopus Nyſenæ ciuitatis, dixit: Cuſtodem fidei trecentorum decem & octo, & definitionum *Meoni9.

num ſanctorũ patrum, qui apud Epheſum, oſtendit virum religioſum presbyterum & archimandritam Eutychen porrectus ab ipſo libellus, necnon & profeſſiones, quas geſtis inſeruit. Vndè & habere eum ſacerdotium, & pſſe viris reuerendiſſ. monachis iuſtum arbitror, propter rectam eius fidem.

Conſtantinus epiſcopus Boſtrenæ ciuitatis, dixit: Manifeſtũ effectum eſt, & ex relectis geſtis, & ex oblatis libellis à viro reuerendiſſ. presbytero & archimandrita Eutyche, eô ꝙ conſequẽtia ſapit expoſitæ orthodoxæ fidei in Nicea à ſanctis patribus, id eſt, trecentis decem & octo, & ijs, qui in Epheſo cõgregati ſunt ſanctis patribus. Vndè & ego iuſtũ reor, habere eum & ſacerdotiũ presbyterij, & primatum monaſterij. Ioannes epiſcopus Nicopolitanæ ciuitatis Armenię primæ, dixit: Ex porrectis libellis ſanctiſſ. conuentui à viro reuerendiſſ. presbytero Eutyche, cognoſcentes eum rectè glorificare, ſecundùm expoſitiõem ſanctorũ patrũ, qui in Nicea, & qui pridèm in Epheſo congregati ſunt, & nos eadem, q̃ ſanctiſſ. ſynodus, decernimus, dignum eum eſſe iudicantes & ſacerdotio fungi, & pſſe monaſterio. Acacius epiſcopus Ariarathirenſis ſecũdæ Armeniæ, & agens vices Conſtantini viri religioſiſſimi epiſcopi Melitenæ, dixit: Religioſiſſimus & ſanctiſſimus presbyter Eutyches, & per porrectos libellos, & per ea, quæ nunc profeſſus eſt, oſtendit ſe rectè ſapere, ſicut & ij, qui in Nicea trecenti decem & octo patres noſtri, & qui pòſt in Epheſo congregati ſunt. Dignus ergò eſt recipi in ſacerdotium, & primatum habere monaſterij.

Stephanus epiſcopus Hierapolitanæ ciuitatis dixit: His, quæ benè complacita ſunt ſanctis patribus noſtris de viro religioſiſſ. presbytero & archimãdrita Eutyche, & ego conſentiens ſum, propterea ꝙ ex relectis pſuaſus ſum, eum eſſe orthodoxum. Vndè habere eum & gradum ſacerdotij, & primatu monaſterij dignum iudico. Atticus epiſcop⁹ Nicopolitanæ ciuitatis Epiri veteris, dixit: Oportebat quidem ſufficere promiſſiones ſanctorum atque eximiorum patrum noſtrorũ, in quibus concordes & nunc inueniuntur immutabilibus factis ſanctorũ pridẽ habitis patrum decretis, qui in illis temporibus in Nicena ciuitate, & qui in hac Epheſiorũ Deo amica metropoli, cuius princeps atque magiſter factus eſt omĩ laude digniſſimus, & ter beatus inter angelos, qui olim pater noſter erat Cyrillus, qui vbiquè terrarum illuſtrauit ſanctum noſtræ fidei myſterium. Condecet enim verè, viros religioſos ac fideles ſanctorum patrum fidei conuiuere. Intantùm igitur etiàm ego profiteor, eô quòd conſonantem inuenimus virum reuerendiſſ. presbyterum & archimãdritam Eutychen, præſertim ex nupèr nobis lectis geſtis, & ex oblatis p manus ipſius libellis, ſancto huic & vniuerſali Concilio, expoſitionibus ſanctorum patrum, & eſt rationabile ſecundùm ſententiam ſanctorum patrum, quæ & vera eſt, eſſe eum presbyterum, & primatum habere à Deo illi traditi monaſterij. Euſtathius epiſcopus Beryti, dixit: Sic piè doctrinam fidei expoſuit exactus reuerend. archimandrita Eutyches, vt cogeret præſentem ſanctum conuentum omnem ſacris & cõſonis vti vocibus, & collaudare, quia hæc eſt fides patrum. Quis ergò ità alienus eſt à pietate, qui hunc talem patiatur non frui & ſacerdotij gradu, & monaſterij primatu? Nunechius epiſcopus Laodiceæ * Trimitariæ, dixit: Iuſtum eſt & conſequens, & humaniſſimæ huic ſynodo conueniens, Eutychẽ virum reuerend. presbyterum & archimãdritam, ſequentem expoſitionem fidei ſanctorum patrum, qui in Nicea & ſanctiſſimorũ, qui pridèm in hac ſplendida vrbe congregati ſunt, ſicut ab ipſo porrecti libelli cõtinet, frui & ſacerdotali dignitate, & regere monaſterium, ſicut placuit & ſanctis patribus. Olympius epiſcopus Conſtantiæ Cypri inſulæ, dixit: Ego conſentio definitis à ſanctitate veſtra, in reſtitutione viri reuerendiſſ. presbyteri & archimandritę Eutychis. Candidian⁹ epiſcopus Antiochiæ Piſidiæ, dixit: Piè & canonicè decretis à ſanctiſſ. & religioſiſſ. patribus de Eutyche viro reuerendiſſ. presbytero & archimandrita, etiàm ego cõſentio. Stephanus epiſcopus Anazarbi dixit: Manifeſtè monſtratum eſt ex nupèr relectis, eó quòd nihil extra ſanctos patres ſapuit reuerendiſſ. presbyter & archimãdrita Eutyches, ſed ſæpè confeſſus eſt, ſequentia ſe ſapere ſanctis patribus trecẽtis decem & octo in Nicea, ſed & in hac poſteà ciuitate cõgregatis epiſcopis ſanctiſſimis. Vndè ego ſimilem ſanctis patribus profero ſententiam, vt habeat & presbyterij dignitatẽ, & ſacerdotium, & curam monaſterij. Gerontius epiſcopus Seleuciæ Syrię, dixit: Ex porrectis libellis à viro religioſiſſ. presbytero & archimandrita Eutyche, inuenimus eum conſentientem & ſanctæ ſynodo, quæ in Nicea, & quæ in Epheſo. Et volumus eum habere presbyterij dignitatem, ſed & præeſſe ſolitè ijs, qui ſub ipſo erant, religioſiſſimis monachis. Rufinus epiſcopus Samoſatenæ ciuitatis, dixit: Ex relectis libellis coram ſancta ſynodo, qui porrecti ſunt à viro religioſiſſimo presbytero & archimãdrita Eutyche, reperi eum *cõſonè ſanctæ ſynodo Nicenæ & Epheſinæ ſapere. Et conſentio vnà cum ſanctis patribus, & volo eum habere presbyterij dignitatem, & præeſſe ſolitè ſub ſe cõſtitutis monachis. Indim⁹ epiſcopus Irenopolitan⁹ dixit: Per oĩa q̃ nũc relecta ſunt, oĩbus ſatisfecit pfeſſio viri religioſiſſ. pbr̃i & archimãdritæ Eutychis, eo ꝙ ſequentia ſanctis patribus in Nicea congregatis trecẽtis decẽ & octo, ſed & ijs, qui apud hanc metropolim, ſapuit, & ni-

*Phrygiæ Pacatianæ,

*conſona

nihil extra diuinos canones: ideò & ego eãdem profero ſententiam, quam & ſancti patres, & definiui habere eũ & presbyterij dignitatem, & mõaſterij principatum. Timotheus epiſcop' Balaneeñ, dixit: Libellis porrectis à reuerendiſſ. presbytero & archimãdrita Eutyche, in quibus profiteẽ ſe acquieſcere & permanere in fide, quæ pro tempore expoſita eſt à ſanctis patribus in Nicea cõgregatis, & nupèr in Epheſina vrbe, & ego profiteor, ſicut ſancti patres probauerunt, habere eum & dignitatem presbyterij, & archimandritæ. Theodoſius epiſcopus Canothenæ ciuitatis, dixit: Sequor & amplector iuſſionem ſanctorum patrum, in reſtitutióe reuerendiſſ. presbyteri & archimãdritæ Eutychis. (Hoc enim decretum, à Deo prolatũ eſt per ſanctum Concilium.) Simul & decerno eſſe eundem loco ſuo presbyterum & archimandritam.

Eutychius epiſcopus Adrianopolitanus veteris Epiri, dixit: Sanctis approbantibus patribus, & reperiens ex geſtis in vrbe regia Conſtantinopoli habitis, & ex oblatis libellis à Deo amantiſſimo presbytero & archimandrita Eutyche, quòd extranea non ſentit ijs, quæ à ſanctis patribus apud Niceam, & in Deo amantiſſima Epheſo confirmata ſunt, & mea humilitas concors fit ſententiæ, in habendo per eum presbyterio, & præeſſe monaſterio ſicut & pridèm. Nam & ſanctiſſ. pater meus & epiſcopus Atticus Nicopolitanus, ſimilia ſanctis patribus de prædicto reuerend. presbytero & archimandrita profeſſus eſt. Claudius epiſcopus Anchiaxi veteris Epiri, dixit: Profitente Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. metropolitano epiſcopo noſtro Attico conſequentia huic ſanctæ & magnę ſynodo, & ego hæc ſequens profiteor, ſicut eius ſanctitas eſt profeſſa pro reuerendiſſimo presbytero & archimandrita Eutyche. Simeon epiſcopus Amidenę ciuitatis Meſopotamiæ prouinciæ, dixit: Ex ijs quæ nupèr lecta ſunt, & ſubtiliter approbata in hac ſancta ſynodo, quibus placuerunt omnia, quæ geſta ſunt in negocio religioſiſſ. presbyteri & archimandritæ Eutychis, & ego ſequor, quæ ab eorum ſanctitate ſunt ordinata, eſſe eundem religioſiſſimũ presbyterum Eutychen in antiquo presbyterij ordine, & tenere eum primatum proprij monaſterij. Seleucus Amaſiæ epiſcopus, dixit: Conſentiente reuerendiſſ. presbytero & archimãdrita Eutyche ſequi, quæ expoſita ſunt à ſanctis patribus apud Niceam, & quæ in Epheſo confirmata ſunt, iuſtum iudico, habere eundem reuerendiſſimum presbyterum ſacerdotale miniſterium, & monachorum principatum.

Petrus epiſcopus Gangrenæ ciuitatis, dixit: Et ego concors ſum ſententiæ ordinatæ à ſanctis patribus, in iudicio reuerend. presbyteri & archimandritæ Eutychis. Lucas epiſcopus Dyrrhachenus, dixit: Reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches, per oblationes libellorum & geſtorum docuit ſanctam & magnam ſynodum, ſobriũ ſe eſſe in Chriſto & cõfiteri decẽter expoſitã fidẽ, tam à ſanctis patribus & doctoribus, quàm à ſancto Niceno concilio expoſitã & confirmatam in Epheſina vrbe congregata magna & vniuerſali ſynodo, & à collectis nunc in eadem metropoli ſanctiſſimis & beatiſſ. epiſcopis, & per probationem reddẽtibus memorato reuerendiſſ. presbytero & archimãdritæ ſanctam presbyterij communionem, & primatum monaſterij. Et ego hæc eadem ꝓfiteor, & paria definio. Antoninus epiſcopus Lychnidenſis, dixit: Et ego conſona ijs, quæ ante me ſanctiſſimus epiſcopus Lucas metropolitanus confeſſus eſt, & adæquè ſapiens, approbaui. Marcus epiſcopus Euriæ, dixit: Et ego conſentaneus ſum ijs, quæ profeſſa ſunt à ſancto epiſcopo metropolitano meo Attico, propter reuerẽd. presbyterum & archimandritam Eutychen. Vigilantius epiſcopus Lariſſenæ ciuitatis, dixit: Ex lectis nobis monimentis & porrectis libellis à reuerendiſſ. presbytero Eutyche, conſiderantes ſapere eum ſicut & nos, ſecundùm expoſitam in Nicea à ſanctis patribus fidem, quæ & ſupèr ſignata eſt à facta in Epheſo ſancta ſynodo, concordes ſumus etiàm nos in ſententia nunc congregatorum ſanctorum patrum & conſacerdotum, ſecundùm iuſſionẽ pijſſimorum Imperatorum, pro reſtitutióe presbyterij prædicti Eutychis ad monachorum ſuorum primatum. Baſilius epiſcopus Traianopolitanus Rhodopæ ꝓuinciæ, dixit: Conſona ſanctis patribus & mea paruitas, pro perſona viri religioſi presbyteri & archimandritæ Eutychis decernit. Cõſtantinus epiſcopus Demetriadis, dixit: Omnib' conſentio, quæ à ſanctis patribus ſunt definita in ſancto Epheſino Concilio, quatenùs habeat reuerend. presbyter Eutyches ſacerdotium & primatum monaſterij, qui cõfeſſus eſt conſentaneum ſe eſſe Nicenæ fidei, & omnibus, quæ à ſanctis patribus ſunt expoſita in catholica fide. Alexander epiſcopus Sebaſtenę ciuitatis ſub Tarſo poſitæ, dixit: Reuerendiſſ. & glorioſiſſ. presbytero & archimandrita Eutyche conſentiẽte fidei trecentorum decem & octo qui in Nicea fuerunt, & fidei beatæ memoriæ ſanctiſſimi & religioſiſſimi Cyrilli, confirmatæ in Epheſo, iuſtum arbitror habere presbyteriũ eundem reuerend. presbyterum & archimãdritam, & principatũ monaſterij tenere. Zozon epiſcopus Philippenſium, dixit: Libelli, qui nunc dati ſunt à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche, conſonãt ijs, q̃ à ſanctis patribus in Nicea ſunt expoſita, & ijs, qui ſtatuta ſanctorum patrũ in hac vrbe cõſignauerunt. Talem ergò eum habentem fidem, decerno ſecundùm om̃ium iudicium, & ſacerdotalẽ eum honorẽ habere, & mona-cho-

chorum principatum. Euſebius epiſcopus Topiritanus Macedoniæ primæ, dixit: Hæc eadem & mihi placent de reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche. Maximus epiſcopus Derreñ Macedoniæ primæ, dixit: Hæc eadem & mihi placẽt de reuerend. presbytero & archimãdrita Eutyche. Hermogenes epiſcopus Caſſandriæ Macedoniæ primæ, dixit: Hæc eadem & mihi vidẽtur de reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche. Lucas epiſcopus * Beroæ Macedoniæ primæ ciuitatis, dixit: Monachorum principem, & in multitudine piorum primatem reuerend. & Deo amantiſſimum Eutychen in nullo repræhenſibilem inueniens, ſed ſectatorem ſanctorum patrũ apud Niceam, & in hac vrbe conuenientium catholicę fidei, volo eum priorem honorem habere presbyterij, & pręſulatũs monachorum. Ioannes epiſcopus Meſſenæ ciuitatis prouinciæ Achaię, dixit: In nullo delinquens reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches, eorum quę piè decreta ſunt in Nicea à ſanctis patribus, & ab ijs, qui conuenerunt in Epheſo, fruatur ſacerdotali dignitate, & præſit ſecũdùm priſtinam conſuetudinem honeſto habitaculo fratrum. Vranius epiſcopus * Himerię Oſroenæ prouinciæ, interpretante eum Eulogio presbytero Edeſſeno, dixit: Ex ijs, quæ lecta ſunt, agnitus eſt reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches rectè ſapere, & ſectari fidem trecentorum decem & octo, qui in Nicea congregati ſunt, quam & in Epheſo ſancta ſynodus confirmauit. Et iuſtum eſt, recipere eum presbyterij dignitatem, & eſſe presbyterum & monaſterij primatum habere. Athanaſius epiſcopus Opũtinæ ciuitatis, ꝓuinciæ Achaiæ, dixit: Rectè & irrepręhenſibiliter inueſtigans ſemitas ſanctorum patrũ, qui pro tempore collecti ſunt ſancto ſpiritu in Nicea & in Epheſo, ſicut docuit per libellos & confeſſiones ſuas, quas intra geſtorum ſeriem depoſuit reuerendiſſimus presbyter & archimandrita Eutyches, iuſtum iudicamus, vt fruatur ſacerdotali ordine, & præſit monachis ſecundùm præcedentem conſuetudinem. Theodorus epiſcopus Claudiopolitanus prouinciæ Iſauriæ, dixit: Secũdùm relectam inſtructionẽ Deo amantiſſimi presbyteri & archimandritę Eutychis, & ex eius voce & ſcriptis prolata profeſſione, manifeſtum eſt, rectè eum ſapere. Vndè & ego concors ſententię conſtitutus ſancti conuentũs, confirmo habere eum presbyterij honorem & præſulatum ſancti ſui monaſterij. Leontius epiſcopus Aſcalonenſis, dixit: Laudo diuinitùs datam ſententiam per ſanctos & religioſiſſimos noſtros antiſtites. Vndè & ego ſequens optimam eorum ſentẽtiam, ſupplico recipi reuerend. Eutychen in ſacerdotio, quod pridèm habebat: & retinere eum monachorum principatum. Photinus epiſcopus Lyddeñ, dixit: Apparuit per omnia, & per proprias in ſcriptis probatas voces religioſiſſ. archimandrita Eutyches rectè credere, & cõſequentia ſapere ſanctis patribus Niceni Cõcilij, & qui poſt eos hîc collecti ſunt. Propter quod ſanctos patres ſequens, conſenſi, & ſimul decreui, habere eum presbyterij locum & ſacerdotij dignitatem, & ſecundùm conſuetudinẽ proſpicere proprio monaſterio. Paulus epiſcopus * Maiumenſis, dixit: Reuerendiſſimum presbyterum & archimãdritam Eutychen, ſequutum canones ſanctorum patrum noſtrorum, qui in Nicea, & qui in Epheſo cõuenerunt, & ego iuſtum iudico, gradum eum presbyterij & archimãdritæ recipere. Zoſimus epiſcopus * Minoidenæ ciuitatis, dixit: Quoniam per omnia repertus eſt religioſus presbyter & archimandrita Eutyches ſapere rectam fidẽ, quę à ſanctis patribus in Nicea & hîc eſt expoſita, decerno & ego eum ſacerdotij perfrui dignitate, & præeſſe ſanctæ fraternitati. Epiphanius epiſcopus Pergenſis dixit: Secundùm ea, quę benè placita ſunt ſancto Concilio, & ego omnibus conſentio quæ ſancti patres profeſſi ſunt. Baruchius epiſcopus Oruzæ Palęſtinæ prouinciæ, dixit: Secundùm veram vocem religioſiſſimi & ſanctiſſ. archiepiſcopi Iuuenalis, conſonam conſtitutam ijs, quæ à noſtro Domino ſaluatore Chriſto & ſanctis Apoſtolis dicta ſunt, & à ſanctis patribꝰ, qui in Nicea, & qui in Epheſo conuenerunt, & ego ſimiliter decerno, reuerendiſſimum presbyterum & archimandritam Eutychen recipere proprium presbyterij gradum, & pręeſſe ſolitè ſancto ſuo monaſterio, ac clarè & per omnia manifeſtum catholicum. Heraclius epiſcopus Azotenſis, dixit: His, qui rectè de fide ſapiunt, omnes cõſentire iuſtum eſt. Vndè & ego religioſum presbyterum & archimãdritam Eutychen, ſequutum canones ſanctorũ patrũ, qui in Nicea, & qui in Epheſo conuenerunt, iuſtum iudico, recipere presbyterij dignitatem, & præeſſe fraternitati, quæ ſub eo eſt. Ioannes epiſcopus Tiberiadis dixit: Audiui confeſſiones religioſi presbyteri & archimãdritę Eutychis, ex ijs quę in vrbe feliciſſima Conſtantinopoli, & hîc geſta ſunt, & in nullo eum inueni repræhenſibilem, ſed ſecũdùm expoſitam ſanctam fidem trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, qui in Nicea, & qui hîc conuenerũt, & volo eum, ſicut ſancti patres probauerũt, habere dignitatem presbyterij, & principatum detinere ſancti ſui monaſterij. Muſonius epiſcopus Zoareñ, dixit: Cuſtodem fidei trecentorum decem & octo, & diffinitionis ſanctorum patrum, qui in Epheſo congregati ſunt, manifeſtauit religioſiſſimum presbyterum & archimandritam porrectus ab eo libellus, & profeſſiones, quæ ab eo in monimentis factæ ſunt. Propter quod, detinere eum ſacerdotium, & præeſſe reuerendiſſimis monachis propter eius catholicam fidem, iuſtum

* Berœę
* Hymiræ
for. * Mamugenſis, vel Mamieñ.
* Minoeñ

iuſtum exiſtimo. Dionyſius epiſcopus Sycacinonēſis, dixit: Ex omibus geſtis præſens religioſiſſimus presbyter & archimandrita Eutyches * manifeſtus eſt integerrimè ea, quæ à catholicis probata ſunt, ſapere. Neque enim prætermiſit, nec aliquid violauit eorū, quæ in Nicea à ſanctis trecentis decē & octo patrib⁹ ordinata ſunt de catholica fide, necnon quæ in Epheſo confirmata ſunt. Vndè & ego ſimiliter decerno, ſicut & ſancti patres, & volo hunc ſuo monaſterio conſuetè præeſſe, & presbyterij honore perfrui. Caiumas epiſcopus * Phanceñ, dixit: Nihil errantem reperiens reuerend. archimandritam Eutychē, ſequutus & ego quę benè ſunt placita ſanctiſſimo noſtro archiepiſcopo, conſentio & ego reſtitui ei priſtinum gradum presbyteratûs, & præeſſe eum ſecundùm cōſuetudinem ſuo proprio monaſterio. Aethericus epiſcopus Smyrnenſis, dixit: Reperiens Deo amantiſſimum presbyterum & archimandritam Eutychen cōſentientem ſancto concilio, quod in Nicea conuenit, & ſanctæ ſynodo, quæ hîc priùs collecta eſt, & nūc firmata à ſancto veſtro conuentu, & ego in hoc conſentiens, & confiteor catholicū prædictum religioſum virum eſſe, & habere presbyteratûs dignitatem, & præeſſe monaſterio. Zebēnus epiſcopus Pelleñ, dixit: Ex porrectis libellis, per quos catholicam fidem planè expoſuit reuerend. presbyter & archimādrita Eutyches ſecutus canones, & ex geſtis verò manifeſtata eſt eius recta fides. Vndè & ego iuſtum iudico, per omnia catholicum demonſtratum, recipere ſacerdotalem gradum & primatum archimandritarum. Pancratius epiſcopus Libyadis dixit: Iuſtum eſt, religioſiſſimum presbyterum & archimandritam Eutychen ſecutum regulas ſanctorū patrum, qui in Nicea, & in Epheſo conuenerunt, & ob hoc recipientem à ſanctiſſimo archiepiſcopo noſtro Iuuenali gradum presbyteratûs & archimand. quippe pleniùs rectam fidem ſapientem, conſona decernere de eo decet & meam paruitatem. * Auxolaus epiſcopus Hippodion gentis Sarracenorum fœderatorum, dixit: Annuo & conſentio omnibus benè placitis de Eutyche reuerendiſſimo archimandrita, & iuſtum iudico, reſtitui ei presbyterij gradum, & præeſſe eum proprio monaſterio. Olympius epiſcopus Vazateñ, dixit: Ex relectorum nobis geſtorum ſerie, necnon etiàm ex porrectis libellis à religioſiſſimo presbytero & archimandrita Eutyche, cognoſcens diligenter concordem eum eſſe ſanctæ fidei, quæ expoſita eſt à trecentis decem & octo ſanctis epiſcopis tam in Nicea, quàm qui in Epheſo cōuenerunt, ſecundùm iuſtum decretum ſanctiſſimi archiepiſcopi noſtri Iuuenalis, & reliqui ſancti concilij, & ego conſentio eum eſſe presbyterum & archimandritam. Polychronius epiſcopus Antipatridę, dixit: Sequor & conſentio ea, quæ benè placita ſunt ſanctiſſimo archiepiſcopo Iuuenali, & ſacro huic Concilio: & iudicaui reſtitui miniſterio reuerendiſſimum Eutychem archimandritam, & præeſſe eum ſolenniter proprio monaſterio. Domninus epiſcopus Plateę ciuitatis prouinciæ Helladis, dixit: In omnibus declaratus benè peragens pietatis verbum religioſus presbyter & archimandrita Eutyches, dignus eſt gradum presbyterij decorare, & præeſſe ſecundùm conſuetudinem fratribus. Theodoſius epiſcopus Maſtaurenſis, dixit: Conſequens eſt diſcipulos ſectari doctores, & eos, qui probauerunt ex præcedentibus religioſitatem reuerendiſſimi presbyteri Eutychis circa ſanctorum patrum regulas & cuſtodiam, eorum qui in Nicea, & in hac ſplendidiſſima metropoli conuenerunt. Et ego igitur comprobo iuſtum eſſe, eum perfrui & presbyterij dignitate & monaſterij principatu. Cyriacus epiſcopus Aegeenſis, dixit: Conſequenter ſancti patres definiérunt in perſona religioſiſſimi & reuerendiſſimi presbyteri & archimandritæ Eutychis, reperientes eum orthodoxè ſapere, quæ à ſanctis patribus ſtatuta ſunt, qui in Nicea, & in Epheſo metropoli conuenerunt. Quem reuerendiſſimum virum & mea decreuit paruitas tenere eum & presbyterij gradum, & dignitatem archimandritæ. Flauianus Epiſcopus Adramytinus, dixit: Reuerendiſſimus presbyter & archimandrita oſtendit propriam voluntatem, quoniam conſentit & confitetur ſancto Concilio ſanctorum patrum, qui in Nicea congregati ſunt, & eorum confirmationi, quæ facta eſt in Epheſina metropoli. Vndè quemadmodùm ſancti patres definiérunt, qui in hac eadem metropoli conuenerunt, dignus eſt in ſacerdotali presbyterij ordine connumerari reuerendiſſimus archimandrita Eutyches, & præeſſe monaſterio reuerédiſſim. monachorum, qui ſub ipſo ſunt conſtituti. Leontius Epiſcopus Magneſienſis, dixit: Et in dogmaticis doctrinis, & in ſpiritualibus fungentes ſacerdotio magiſterijs patres, nos filios conuenit ſequi. Quoniam igitur iudicatum eſt ab hoc honeſtiſſimo & diuino collegio, reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen, recipere & gradum presbyterij, & primatum monaſterij, quod ei nuper ablatum eſt, vndè & mea concordat paruitas, ad perfruendum eum & presbyterij dignitate, & principatu monaſterij. Eutropius epiſcopus Pergamenus Aſiæ prouinciæ, dixit: Reuerendiſſimo presbytero & monacho Eutyche probato per libellos ab eo ſanctæ ſynodo porrectos, credere rectè ſecundùm expoſitionē ſanctorum patrū Niceni & Epheſini concilij & ego ſanctorum patrū ſententiæ ſanctæ & magnæ ſynodi, quę ſecūdùm diuinam iuſſionem in Epheſina metropoli collecta eſt, conſentio, qua-

* manifeſtatus

*Phœniceñ

*Auxilaus

quatenùs dignus habeatur fungi ſacerdotio, & præeſſe monachis. Maximus epiſcopus Tralleñ,dixit: Et ego interlocutióes ſanctorum & Deo amantiſſimorum patrũ noſtrorum ſequẽs,propter quod probatus eſt Deo amantiſſimus presbyter & archimãdrita Eutyches cuſtodire catholicam fidem,decerno tenere eum ſacerdotiũ, & monaſteriũ quod antè ſortitus eſt. Oneſiphorus epiſcopus Iconiẽſis,dixit:Et ego approbo iuſtum eſſe, religioſiſſimum presbyterum & archimandritã Eutychen, & in ordine eſſe ſacerdotij, & præeſſe cum proprio monaſterio.Ioannes epiſcopus Rhodi inſulæ, dixit: Ex porrectis libellis ab Eutyche reuerẽdiſſimo archimãdrita,demonſtratum eſt, quia & rectè ſapit, & dignus eſt tenere dignitatẽ presbyterij, & principatum monaſterij. Vndè & ego conſentio his,quæ à ſancta veſtra & magna ſynodo in eo ſunt ordinata. Diogenes epiſcopus ciuitatis*Remeſſanenſis,dixit: Secũdùm conſenſum patrum Eutyches presbyter habeat cõmunionem & ſacerdotium, & habitaculum proprij monaſterij. Theodoſius epiſcopus Amathuntenę ciuitatis,dixit:Auditor factus lectionis monimentorum, quæ de reuerendiſſimo archimandrita Eutyche geſta ſunt, & inueniens eum rectè ſapere, & vnitum tam ſancto Niceno cócilio, quàm ei quod pridèm hîc,& nunc gratia Dei collectũ eſt,conſentio(ſicut placuit ſanctis patribus) tenere eum & gradum ſacerdotij,& primatũ monaſterij. Cyriacus Epiſcopus Lebedẽſis, dixit:Et ego*concors prolatæ ſententiæ ſanctorum patrum in perſona reuerẽdiſſimi archimãdritæ Eutychis. Vndè iuſtum iudico, tenere eum gradum presbyterij, & primatũ monaſterij. Gennadius Epiſcopus Thieñ prouinciæ Helladis, dixit: Ex lectione monimẽtorum,& datis libellis, cognoui catholicum eſſe reuerendiſſimum archimãdritam Eutychen. Vndè & ego conſentaneus factus ſentẽtiæ ſanctorum patrum, iuſtum iudico, tenere eum gradum presbyterij,& principatum monaſterij. Olympius epiſcopus*Euazenſis, dixit: Reuerendiſſimum archimandritam Eutychen cognoui tam ex lectione monimentorum, quàm per propria manu conſcriptos & porrectos libellos, & ex proprijs vocib⁹, quas profeſſus eſt præſente vniuerſali Cócilio,(cui præſul & primus eſt ſanctiſſimus pater noſter & vniuerſalis archiepiſcopus Dioſcorus magnæ Alexandriæ ciuitatis)catholicum,& ſimilia ſapientem,& cócordem conſtitutum ſanctis trecẽtis decem & octo patribus in Nicea conuenientibus,in recta & vera fide,quæ eſt ab eis expoſita, & quæ in Epheſino Concilio dudùm confirmata eſt.Concors & ego exiſtens ſanctorum patrum prolatæ ſententiæ,iuſtum iudico,reuerendiſſimum archimandritam Eutychen tenere priſtinum ſacerdotium,& præeſſe reuerendiſſimis fratribus,quos ſub ſua manu iampridèm habebat. Iulianus epiſcopus Hypepenæ ciuitatis, dixit: Et ego ità decerno ſicut definijt ſancta & vniuerſalis ſynodus quæ ſecundùm Dei gratiã, & iuxta ſanctionem pijſſimorum & Chriſti amicorum noſtrorum Imperatorum, in Epheſina metropoli collecta eſt, quatenùs reuerendiſſimus archimandrita Eutyches teneat presbyterij gradum,& fruatur ſancto miniſterio Domini noſtri Chriſti,& pręſit procurationi reuerendiſſimorum fratrũ eius(quod ſub eo eſt) monaſterij. Theopemptus epiſcopus Cabaſſenus,dixit:Sicut videtur,etiàm nunc iudaizant, perſcrutantes ſaluatorem omnium Chriſtum (Ignorantes enim ipſius cum carne diſpenſationis myſterium, hactenùs perdurârunt errãtes,& decipientes) ſicut beatus Paulus dixit. Eutychen igitur reuerendiſſimum & Deo amantiſſimum presbyterum & archimandritam, pridèm & ab exordio ſcientes non ſolùm catholicũ,verùm etiàm ſceleratis Neſtorij dogmatib⁹ fortiter repugnãtem cognouimus,& nunc ex lectione monimentorum iniuſtè,& contra leges damnationem perpeſſum. Et quia nunc per oblationem libellorum manifeſtã fecit huic ſancto & magno concilio rectam ſuam & immaculatam fidem,hunc & nos habeamus communicatorem,& inter presbyteros numerandũ & præſulem ſui monaſterij ſecũdùm ſanctorum patrum ſententias. Caloſirius epiſcop⁹ Arſinoitæ ciuitatis,interpretante eum Helia diacono ſuo,dixit: Comperi ex facta hodiè chartarum lectione,reuerend. presbyterũ & archimãdritam Eutychen rectè ſapere de fide catholica. Quapropter ſicut ſemper eum communicatorem habuimus,ſecundùm decreta huius ſanctæ ſynodi & dignũ eum exiſtimo recipere presbyterij ordinẽ, & pręſulatum proprij monaſterij. Ioannes epiſcop⁹ *Epheſiæ ciuitatis,dixit:Religioſiſſ.presbyter & archimand. Eutyches (qui neq; minis inimiciſſimi iudicis,neq; varietate accuſatoris victus,ſed in tanta tempeſtate inſidiarum influctuoſam ſuam animam conſeruauit, & aduersùs omnimodos conturbantes eum & impugnãtes fluctus reſtitit. hæc enim nupèr facta lectio,eorum quæ in perſona eius contra leges geſta ſunt, demonſtrauerunt) fruatur presbyterij dignitate,& p̃ſulatu ſub ipſo degentium reuerẽdiſſimorum monachorũ, circa rectam & immaculatã fidem piè & indeclinabiliter demonſtrans cuſtodiam, quæ ei facta eſt ſcutum in tempore tanti belli, tantis vndiquè inimicitiarum & impietatum iaculato ſagittis. Heraclides epiſcopus Heracleenſis, dixit: Ex geſtis & libellis Eutychis reuerendiſſimi presbyteri & archimandritæ hodiè lectis,cognouimus eum, ſicut ſemper recta ſapere,& ei ſanctam communionẽ dedimus,quatenùs & recipiat presbyterij gradum,& primatum proprij monaſterij ſecundùm decreta ſanctæ ſynodi. Iſaac epiſcopus

for.*Rhueſſienſis

for.*cócordo

*Ebagineñ

2. Timot.3.

*Hepheſtiæ vel Epheſtij

*Libyarchienſi. *Elearchienſis,dixit: Ex libellis porrectis & monimentis,quæ & hodiè lecta ſunt,inuentus eſt reuerendus presbyter & archimãdrita Eutyches ſequẽs fidem ſanctorum patrũ, quæ in Nicea eſt expoſita, & in hac Epheſia ciuitate ante hoc confirmata. Et concors exiſto ſanctis patribus, quatenùs habeat presbyterij ordinem,&archimandritæ honorẽ.

Gemellinus epiſcopus Erythræeñ, dixit: Ex lectione monimentorum,quæ in magnifica & Chriſtianiſſima Cõſtãtinopoli acta ſunt, de quibus accuſabatur reuerẽdiſſimus & Deo amantiſſimus Eutyches & presbyter & archimãdrita,per eadẽ agnoſcentes, quoniam ipſe quidẽ ſemper catholicè & ſapuit, & ſapit:q verò eum(ſicut arbitrati ſunt) depoſuerunt,inuenti ſunt contraria ſapere Niceno & Epheſino Cõcilio, iuſtum iudicauit ſancta hæc & magna ſynod', quatenùs idem ſit & presbyter,& archimandrita ſecundùm priorem cõſuetudinem. Vndè & ego his cõſentio. Apollonius epiſcopus Taneeñ, dixit: Rectè repertus eſt ſapere & credere reuerendiſſimus presbyter & archimandrita Eutyches. propter quod conſentio his, quæ à ſanctis patribus in eo diffinita ſunt, in recipiendo honore presbyteratûs, & vt teneat gubernationem,ſicut & pridèm,proprij monaſterij. Gennadius epiſcopus magnæ *Herinopolitanæ ciuitatis, dixit: Ex oblatis libellis huic ſanctæ ſynodo, lectione hodierna facta monimẽtorum,cognouimus Eutychen reuerendiſſimum presbyterum & archimandritã rectè ſapuiſſe,& ſapere. Et propter hoc cõſentio,quatenùs recipiat presbyterij gradum & honorem archimandritæ. *Irenopolitanæ

Cyrus epiſcopus Babyloniæ,dixit: Quantùm conſtat ex oblatione libellorum & lectione monimẽtorum, conſenſi & ego prçceſſoribus* ſanctis, reperiens catholicum & fidem tenentem inconcuſſibilem, reuerendiſſimum presbyterum & archimandritam Eutychen, ad tenendam presbyterij dignitatem, & monachorum procurationem. Athanaſius epiſcopus Buſiriteñ,dixit: Cùm oſtenſus ſit reuerendiſſimus presbyter & archimãdrita Eutyches ſapere & credere, ſicut & ſancta ſynodus continet,quæ eo tempore in Nicea congregata eſt, cõfirmata verò & à ſancta ſynodo,quæ pauloantè in hac ciuitate facta eſt,acquieſco & ego,& cõſentio(ſicut & hæc ſancta ſynodus decreuit) recipere eum presbyterij dignitatem, habere etiàm & ſui monaſterij principatum.Photinus epiſcopus Teuchireñ,dixit: Quantùm ex oblatis à reuerendiſſimo presbytero & archimãdrita libellis,& lectione monimentorum,rationabile & iuſtum eſt,reſtituere in ſacerdotio,necnon & procuratione ſecundùm conſuetudinem proprij monaſterij. Theophilus epiſcopus Cleopatridis,dixit: Et vita, & mores,& ab exordio conuerſatio perhibent teſtimonium fidei reuerendiſſimi presbyteri & archimandritæ Eutychis,qui & tantùm laborem iampridèm ſuſtinuit aduersùs Neſtorij inſanias, ex quibus apud omnes extitit laudabilis.Et nunc verò nihilominùs ſequentem eum expoſitiones ſanctorum patrum in Nicea congregatorum,& in Epheſina ciuitate confirmatas,(cui præfuit ter beatus archiepiſcopus quondàm noſter Cyrillus)& ego cõſentio, quatenùs permaneat in quibus pridèm permanebat,id eſt,in presbyterij & archimãdritæ honore. Paſmeius epiſcopus Paralaiorum,dixit:Ex porrectis à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche libellis cognouimus eum irreprçhenſibiliter rectam noſtram & immaculatam fidẽ tenere.Propter quod & ego cõſentio, & cõcordo his, quæ à ſanctis patribus terminata ſunt. Soſias epiſcopus * Sozuſenſis, dixit: Bona & iuſta ſanctorum patrum & pietatem in ſe habens ſententia,quam proferre dignati ſunt pro reſtitutione reuerendiſſ. presbyteri & archimandritæ Eutychis,reſpicientes integra ſubtilitate hçc,quç hodiè lecta ſunt, quibus & ego concordo, iuſtum arbitrans, reddi ei tam locum presbyteratûs,quàm primatum honeſtiſſimi monaſterij. Theodorus epiſcopus Ticeliæ ciuitatis,dixit: Libellis à religioſiſſimo presbytero & archimandrita Eutyche porrectis huic ſanctæ ſynodo,& lectione monimentorum,in omnibus cognouimus eum rectè ſapere,& ſapuiſſe.Et ego iuſtum exiſtimo,reddi ei presbyterij locum & honorem archimãdritæ. Theodorus epiſcopus Barcenſis,dixit:Rectè hodiè chartæ quæſtionis gratia aduersùs religioſiſſimũ presbyterum & archimandritam Eutychen factæ,probauerunt eum recta ſapere, & ſapuiſſe.Et in hoc concors exiſto, ob reſtituendum ei & gradum presbyterij, & principatum proprij monaſterij. Rufinus epiſcopus Cyreneñ, dixit: Rationabiliter & iuſtè ſacerdotium & principatum monaſterij* reſtituit hæc ſancta & magna ſynodus reuerendo presbyt. & archimandritæ Eutychi. Pium enim eum & fidelem acta monimentorum, & qui porrectus eſt ab eo libellus, mõſtrauit.Et huic ego concordo ſententiæ. *Zoricenſ.

Zenon epiſcopus Rhinocorureñ,dixit:Planè approbatum eſt, tam ex nũc facta lectione geſtorum,quàm ex porrectis irrepræhenſibilibus libellis à ſanctiſſimo presbytero & archimandrita Eutyche,quia diligens eſt circa piam religionem, & quia ſequutus eſt catholicam fidem,quæ ante hoc eſt expoſita à ter beatis patribus noſtris Epiſcopis in Nicea conuenientibus, & circa hæc, quæ hîc pauloantè ſtatuta ſunt à ſanctæ memoriæ & inter ſanctos conſtituto Cyrillo Alexandrinæ ciuitatis antiſtite & confirmata à ſancta & vniuerſali ſynodo. Vndè & mea humilitas conſentanea fit ſancto & magno huic Concilio, quatenùs * memoratus ſanctiſſimus Presbyter & Archimandrita Eutyches *miſerabilis

tyches, non ſit extra ſacerdotalẽ dignitatem, ſed & presbyterij gradum & principatum religioſiſſimorum teneat monachorum. Lucius epiſcopus Zygrenſis, dixit: Ex porrectis à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche libellis, cognouimus eum recta ſapere in catholica fide. Et ob hoc & ego conſentio cunctorum ſententiæ, quatenùs ei reſtituatur & dignitas presbyterij, & honor archimãdritæ. *Auxonius epiſcopus Sebennitenæ ciuitatis, dixit: Ex lectione actorũ monimentorum, & ex porrectis libellis, reuerend. archimãdrita Eutyches approbatus eſt ſapere & dicere & credere, ſicut expoſitio fidei continet, quæ facta eſt à ſanctis patribus olìm in Nicea cõgregatis, quæ & cõfirmata eſt à ſynodo pauloantè in hac ciuitate facta, cui præfuit ter beatus & omninò laudabilis memoriæ antiſtes noſter Cyrillus. Et iuſtum eſt, vt memorat⁹ vir reuerẽdus (ſicut & ſancta ſynodus decreuit) recipiat presbyterij dignitatem, & permaneat, in quibus degebat priùs, habere verò eum & patrociniũ proprij monaſterij. Iſaac epiſcopus* Tanieñ, dixit: Lectis hodiè monimentis, & porrecto libello à reuerendiſſimo Eutyche, conſona proſequuti ſunt Deo digniſſimi patres, qui nũc in hoc ſancto & vniuerſali cõcilio congregati ſunt. Et ego igit̃ conſentaneus factus ſum his, quę acta ſunt, & peto eum tenere presbyteratum, & præeſſe proprio monaſterio. Philocalus epiſcopus Zagylenſis, dixit: Ex libellis ſanctę ſynodo à reuerendiſſimo presbytero & archimandrita Eutyche porrectis, docentibus de catholica fide, cognouimus, quia irreprehenſibiliter ſapit, quæ à ſancto Niceno concilio definita ſunt, inſupèr etiàm in Epheſina ſynodo confirmata. Propter quod & nos cognoſcentes eum ſic ſapere, decernimus reſtitui ei presbyterij dignitatem, & archimãdritæ honorem. Eſaias epiſcopus*Herinopoleos minoris, dixit: Sancta hac & magna ſynodo iudicio & decreto geſtorum ſuſcipiente religioſum & Deo dignum presbyterũ & archimandritam Eutychen, ſicut conſona priori & magnæ ſynodo Nicenæ & Epheſiæ credentem, neceſſariè & ego cõſentio, & decerno, tenere eum & presbyteratûs honorẽ, & principatum monaſterij. Barſumas presbyter & archimandrita, per interpretem Euſebium monachum, dixit: Et ego vt filius ſequor proprios patres, & teſtimonium perhibens catholicæ fidei ſanctiſſimi & DEO amantiſſ. archimandritæ Eutychis, conſentio, & concordo, & gratulor, quoniam reſtituitis ei ſacerdotij gradũ, & principatũ ſancti ſui monaſterij. Dioſcorus epiſcop⁹ Alexandriæ dixit: Omnes ſancti huius & vniuerſalis Concilij ſententias ſuper reuerendiſſ. archimandrita Eutyche confirmans, & meam ipſius ſimul introduco volũtatem, quatenùs numeretur in ordine presbyterij, pręſit etiàm & proprio monaſterio ſicut anteà. Ioãnes presbyter & primicerius notariorum, dixit: Clerici & monachi monaſterij, quod ſub reuerendiſſimo presbytero & archimandrita Eutyche eſt vel degit, libellum obtulerũt ſancto veſtro Concilio, quẽ legemus, ſi præceperit veſtra ſanctitas. Euſebius epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Suſceptus libellus recitetur. Ioannes presbyter & primicerius notariorum, recitauit:

*Auſonius

Herinopoleos — Impias interlocutiones Dioſcorus impiè cõfirmat.

¶Epiſtola monachorum, qui ſub Eutyche, ad Concilium Epheſinum ſecundum.

SAnctæ huic & Deo amantiſſimæ vniuerſali ſynodo, congregatæ in Epheſia metropoli, à Narſete presbytero, & Timotheo, & Euſebio, & Conſtantino, & cæteris diaconibus, ſubdiaconibus, & omnibus monachis ſub religioſiſſimo archimandrita conſtitutis. Promiſſa à miſericorde Deo in eum credentibus dona, ex diuinis edocti eloquijs, & cognationes & pecunias, & quibus vnuſquiſque noſtrûm decorabatur, dignitates & diuerſas militias, & *ſemèl omnia quæ videntur bona humana deſpicientes, quibus fruebamur, fruique adhuc ſperabamus, in vnam omnes monachorum conuerſationem & continentiam concurrimus, trecentorum numerum iam complentes gratia Domini Chriſti, & ſub præpoſito reuerendiſſimo archimandrita Eutychẽ pietatis & iuſtitiæ doctrinis obedientes, & triceſimo anno plùs minúſve plures ex nobis in hac *continentia perdurantes: ſed reuerendiſſimus epiſcopus regiæ Conſtãtinopolitanæ ciuitatis Flauianus, cùm oporteret eum & præſentia laudare, & ad meliora cohortari, & omni prouidentia continere eos, qui humana derelinquentes, ad Deum cõfugimus, contrà quàm decuit, operatus eſt, noſtrum quidẽ paſtorem calumnijs & blaſphemijs circunueniens, & non veram occaſionem damnationis eius, veluti ex pietate, ſimulans, eò quòd non blaſphemat cum ipſo, præter diffinitionem fidei, quam expoſuit quidem ſanctum Nicenum Concilium, confirmauit autem & quæ priùs in hac Epheſo congregata eſt ſynodus. nobis autem præcipiebat per directũ ab eo Theodotũ presbyterum, & cum eo præſentibus alijs clericis, recedere à paſtore, & neq; loqui cum eo decęterò, ſed & res monaſterij aduersùs ipſum cuſtodiri, (hoc ipſum em̃ negociabatur ſub nomine pauperum) aut hoc non facientes, prohiberi & nos cum noſtro magiſtro à communione diuinorum miniſteriorum. Et ſanctum quidem altare, quod ipſe ante ſex menſes, quàm inſidias meditaretur, *cõſecrauit, vacuum diuino remanſit ſacrificio. Permanſimus autem nos hactenùs, vſq; ad hanc ſanctam veſtram ſynodum, iniquis eius ſententijs alligati. Aliquãti autem ex fratribus noſtris obiérunt ſub eodem iniquo penè *ſchemate,

Matth. 19.

*ſimul

*inſtantia

*inunxit

mate, & alia quidem conuerſationis monaſterialis ſoléniter celebramus ſecundùm monaſteriorum regulas. Alieni verò extitimus, ſicut ꝓ impietate damnati. Et in hac inſidelitate lachrymátes nos inuenit ſalutaris dies natalis ſaluatoris noſtri Dei & Domini Ieſu Chriſti, & quę omnibus Chriſtianis eſt in lętitia, eam nos in luctu peregimus, ꝓ orationibus diuini miniſterij lamentationes ex lingua noſtra perfundentes. In his nos & ſancta Epiphaniorum dies ſuſcepit. Et ſicut morti propinquantes, & animam ſuam diligentes, finem ſuum deflent, ità nos in ſacri miniſterij oblatione lugentes, peregimus. Superuenit & ſalutaris paſſionis dies, & ſacra nox, & reſurrectionis feſtiuitas, in qua quidé & plurimis peccatoribus à ſanctis patribus noſtris damnationes ſoluuntur: verùm & ab Imperatoribus, reis criminalia vincula relaxátur: iuſta verò lætitia omnis domus, & omne forum repletur: nos verò iniuſtis detenti ſententiæ vinculis, nullam clemétiam noſtri vidimus damnatoris, ſed vſq; in præſenti perſeuerauit indeclinabilis, iam nouem penè tranſactis menſibus, talem vtiquè * ſuper ſe à vobis ſententiam ordinans, vt pro ſuo iniquo contra nos prolato iudicio, dignum inueniat fructum, iuſta aduersùm ſe à vobis prolata ſententia, vt ſecundùm ſanctas ſcripturas iudicetur, quemadmodùm iudicauit & fruatur, ſicut inſidiatus eſt. Propter quod ſupplicamus veſtræ ſanctæ ſynodo, condolere nobis quidem pro tanto tamq; iniquo cruciatu, quem pro pietate ſufferimus à ſacerdote, reddere verò nobis quidé communionem iniuſtè ablatam, illi verò talia perpetranti viciſſitudinem eorum, quæ iudicauit iniuſtè. Narſes presbyter manu mea ſubſcripſi. Timotheus diaconus manu mea ſubſcripſi. Euſebius diaconus manu mea ſubſcripſi. Conſtátinus diaconus manu mea ſubſcripſi. Euſtathius diaconus manu mea ſubſcripſi. Zenobius diacon⁹ manu mea ſubſcripſi. Auxentius diaconus manu mea ſubſcripſi. Zenobius diaconus manu mea ſubſcripſi. Smaragdus diaconus manu mea ſubſcripſi. Eleuſinius diaconus manu mea ſubſcripſi. Conſtátinus diaconus manu mea ſubſcripſi. Theodorus ſubdiaconus manu mea ſubſcripſi. Gerótius ſubdiaconus manu mea ſubſcripſi. * Proſphori⁹ ſubdiacon⁹ manu mea ſubſcripſi. Martyrius monachus manu mea ſubſcripſi. Pácharius monachus manu mea ſubſcripſi. Paulonas monachus manu mea ſubſcripſi. Philinius monachus manu mea ſubſcripſi. Abraami⁹ monachus manu mea ſubſcripſi. Iulian⁹ monachus manu mea ſubſcripſi. Antoninus monachus manu mea ſubſcripſi. Macedonius monachus manu mea ſubſcripſi. Timotheus monach⁹ manų mea ſubſcripſi. Ioánes monachus manu mea ſubſcripſi. Euprepius monachus manu mea ſubſcripſi. Dorotheus monachus manu mea ſubſcripſi.

* veſtrâ contra ſe

* Phoſphorius

* Boſphori⁹

Cortaſius monachus manu mea ſubſcripſi. Timotheus monachus manu mea ſubſcripſi. Eugenius monachus manu mea ſubſcripſi. * Theotinus monach⁹ manu mea ſubſcripſi. Iulianus monach⁹ manu mea ſubſcripſi. Malchus monach⁹ manu mea ſubſcripſi. Eubul⁹ monachus manu mea ſubſcripſi. Gymnaſius monachus manu mea ſubſcripſi. Hypatius monachus manu mea ſubſcripſi. Dioſcorus epiſcopus Alexádriæ, dixit: Quoniam excómunicatos vos dixiſtis factos eſſe, ignoratis verò culpam, & cóijcimus & nos pro qua re, dicite manifeſtè, propriam fidem quomodò habeatis. Hæc enim eſt veſtra fruitio, confeſſio fidei. Eleuſinius monachus & diaconus dixit: Sicut per libellum Deo * dignus archimandrita noſter edocuit veſtram ſanctitaté, ſic ſapimus ſicut trecenti decem & octo ſancti patres in Nicea ſanxerunt, & ſicut hîc congregata ſancta ſynodus confirmauit. Et pręter iſtam fidem núquàm neq; intelleximus, neque ſapuimus aliquid. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: De incarnati ſaluatoris noſtri præſentia ſic ſapitis, ſicut beatus Athanaſius, & beat⁹ Cyrillus, & beatus Gregorius, & omnes catholici epiſcopi? Eleuſinius diaconus & monachus, dixit: Omnes ſic ſapimus, & ſicut qui in Nicea conuenerunt, & qui hîc cógregati ſunt ſancti patres.

* Theotim⁹

* religioſiſſimus

Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Quoniá dedit libellos reuerendiſſimus presbyter & archimádrita Eutyches, acquieſcitis his, quæ ille ſcripſit? Sequimini fidem eius? Eleuſinius diaconus & monachus, dixit: Etiàm. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Nè præuaricemini. Eleuſinius diaconus & monachus, dixit: Non. Dioſcorus Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Hæc eadem ſapitis? His contenti eſtis? Anathematizatis, qui ſic non ſapiunt? Eleuſinius diaconus & monachus, dixit: Etiàm per veſtigia veſtra. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum, dixit: Conſequens eſt, ſic eos rectam fidem confitentes in Nicea expoſitam, & in Epheſo confirmatam, participes exiſtere & ſanctæ communionis, & propriorú graduum. Sancta ſynodus dixit: Omnes conſentimus his verbis, omnes hæc dicimus. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Placet ergò religioſitati veſtræ, in interlocutione & hoc inſeri, quia cum reuerend. archimandrita Eutyche, abſoluimus & qui cú eo ſunt, clericos ſiue monachos? Sancta ſynodus dixit: Abſoluimus eos. Dioſcorus epiſcopus Alexádriæ, dixit: Communicamus eos & dignitate & myſterijs? Sancta ſynodus: Etiàm hoc iuſtum iudicium. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Manifeſtis conſtitutis geſtis, & omni ſancto hoc Concilio conſentiente, & reſtituente communionem reueren. archimandritę Eutychi, verùm etiàm & presbyterij dignitatem, ſuper his verò abſoluente omnes, qui cum ipſo ſunt, tam clericos

Dioſcorus hic anathematizat ſeipſum. Nam ſancta ſynodus Epheſina duas Chriſti naturas prædicat.

ricos eius, quàm monachos, iuſtum eſt decęterò & conſequens, ea quæ de recta fide noſtra acta ſunt in cógregata pridèm in hac ciuitate beatiſſ. ſynodo, recitari. Quæ proferens reuerend. presbyter & primicerius notariorum Ioannes, relegat, ſi hoc & vniuerſo Concilio placuerit. Domnus epiſcopus Antiochiæ, dixit: Si placuerit recitari, recenſeatur. Thalaſſius epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Neceſſarium nobis eſt, relegi fidem ſanctorum patrum trecentorum decem & octo, & qui apud Epheſum, quatenùs nos audientes, plùs aliquid imbuamur. Euſebius epiſcopus Ancyræ Galatię, dixit: Vtilis ſanctorum conciliorum lectio & confirmatio. Illic enim habemus tutelam noſtræ catholicæ fidei. Stephanus epiſcopus Epheſi, dixit: Legaſ expoſitio, quæ facta eſt à ſanctis trecentis decem & octo patribus in Nicea, & confirmata in Epheſo ad cautelam catholicæ fidei. Sancta ſynodus dixit: Omnes hoc volumus. Ioánes presby. & primicerius notariorũ, recitauit: EPHESINAE PRIMAE SYNODI ACTA QVAEDAM, RECENSITA EPHESI IN SYNODO PROPHANA, RVRSVS RELECTA IN HAC CHALCEDONENSI SYNODO, CVM SVBSCRIPTIONIBVS.

¶Epheſinum Conciliũ primum.

¶Poſt conſulatum dominorum noſtrorum, Flauij Theodoſij terdeciès, & Valentiniani tertiò perpetuorum Auguſtorũ, ſub die XL. kalendarũ Auguſti, qui eſt ſecundùm Aegyptios viceſimusoctauus dies, cógregata ſynodo in Epheſina metropoli, ex ſanctione religioſiſſimorum, & amantium Chriſtum Imperatorum noſtrorũ, & ſedentibus in epiſcopio Deo amantiſſimi Memnonis epiſcopi, Deo amantiſſimis & religioſiſſimis epiſcopis, Cyrillo Alexandriæ, & agente vices ſanctiſſimi & beatiſſimi archiepiſcopi Romanę Eccleſiæ Cæleſtini, Iuuenali Hieroſolymorum, Memnone Epheſino, Flauiano Philippenſi, & agente vices Rufi reuerendi epiſcopi Theſſaloniceñ, *Firino Cæſareæ Cappadociæ primæ, Theodoto Ancyræ Galatiæ primæ, Acacio Meletinæ Armeniæ, Iconio *Gortynæ Cretæ, Peregrino Corinthi Helladis, Cyro Aphrodiſiadis prouinciæ Carię, Valeriano Iconij, Palladio Amaſiæ Helleſponti, Heſychio Parij, Hellanico Rhodi, Dynato Nicopolitano veteris Epiri, Euchario Dyrrhacheno nouæ Epiri, Perrhebio *Pharmachi, Eudoxio Chomatis Lyciæ, Syluano *Cheratapeñ Phrygiæ, Beriniano Pergenſi prouincię Pamphyliæ, Amphilochio Sidenſi, Epiphanio Gratienſi prouincię Honoriadis, Gregorio Ponti Polemoniaci, Senecione Scodrenſi, Dalmatio Cyziceno, Docimaſio Maroneẽſi Thraciæ, Ioanne inſulæ *Præconnenſi, Daniele Colonenſi ſecundæ Cappadociæ, Romano Rhaphienſi, Pauliniano *Maiumenſi, Paulo Anthedoneñ, Fido Ioppenſi, Ioanne *Sycomazẽſi, Theodoro Gadarenſi, *Letogio Libyadenſi, Apelle Eleuſij, Theodoro *Ariddelẽſi, Petro Parempolenſi, Ioanne Auguſtopolitano, Saida Phœnicenſi, Rufino Thabeẽſi, Anyſio Thebẽſi, Callicrate Naupactẽſi, Domnino Opuntẽſi, Nicea Megarenſi, Agathocle * Colonenſi Achaiæ vel Coromeñ, Felice Apollonieñ ac Bellidenſi, Theodoro Toroneñ, Andrea *Cherſoneñ Cretæ, Prothymio *Conabẽſi, Paulo Lãpenſi, Zenobio Gnoſenſi, Luciano Topirenſi Thraciæ, Nepio Maximianopolitano, Secundiano Lamienſi, Dione Thebẽſi Theſſaliæ, Theodoro Echinenſi, Martyrio *Helectrenſi, Thoma Derbenſi, Athanaſio Paroſeñ, Themiſtio Iaſſenſi, *Aptonito Heracleenſi, Philippo Amyzonenſi, Apelle Cebyrenſi, Spudaſio Cerameẽſi, Archelao Myndenſi, Phania Arpaſenſi, Promaxio Alindẽſi, *Philippo Pergamenſi Aſię, Maximo Aſſuẽſi, Dorotheo Myrinenſi, Maximo Cymenſi, Ephoro Hypepenſi, Alexãdro Archadiupolitano, Eutyche Theodoſiupolitano, Rhodone Paleſcepſelitano, Eutropio *Euaſenſi, Aphobio Chologenſi, Neſtorio Cionenſi, Eradione Tralleñ, Theodoto Nyſenſi, Theodoro Alyddenſi, Timotheo *Briulenſi, Theodoſio Maſtaurenſi, * Tychico Erythrenſi, Euſebio Clazomenenſi, * Eulalio Colophonenſi, Modeſto Athenienſi, Theoſebio Prienenſi, Euſebio Magneſienſi Sipyli, Sapritio Paphenſi inſulæ Cypri, Zenone Curienſi, Rhegino Conſtantienſi, Euagrio Silonenſi, Cæſario chorepiſcopo Arceſenæ, Tribuniano Aſpendenſi Pamphyliæ, Nunechio Selgenſi, Solone Corydallenſi, Acacio *Cottianenſi, Pauiſco Apollianenſi, Anyſio †Colibraſſenſi, Matidiano Coraceſienſi, Eutropio Etonienſi, Tariano Lyrbenſi, Euſebio Aſponenſi Galatiæ, Philomeno Cinnenſi, Strategio & Euſebio Heracleę Honoriadis, Palladio Andraponẽſi Helleſponti, Hermogene Rhinocorurenſi, Euoptio Ptolemaidę Pẽtapolis, euſebio Peluſiẽſi, Adelphio Oniphenſi, Paulo Pharbeteñ, Phibãnione Coptẽſi, macario meteléſi, Adelphio Saẽnſi, Macedonio Xoetenſi, Marino *Herinupolitano, Eulogio *Teremitẽſi, metrodoro Leótẽſi, macario anteeñ, Petro Oxyrinchitano, Strategio athribiteñ, Athanaſio Paralieñ, Syluano Corpidateñ, Ioãne Epheſtẽſi, Ariſtobulo Thinithiñ, Theóe Sethroienſi, Lampetio *Biſienſi, Cyro Achieñ, Publio Olbieñ, Samuele *diſtẽſi, Zenobio Barcenſi, Zenone Tentyrenſi, Soſipatro Septimiaceñ, *Danielo Darneenſi, Euſebio Iulíopolitano, Heraclide Heracleeñ, Chryſaorio Aphroditano, Andrea *Herinopolis maioris, Sauino Panẽſi, abraamio Oſtracinẽſi, Heriaco Aſanienſi, Alypio Seſinuntenſi, alexãdro Cleopatridẽſi, Theopempto Caballenſi, Iſaac Tauienſi, Ammonio Butenſi, Heraclio Ptenethenſi, Iſaac *Elearchienſi, Heraclio

Margin notes (left): *Firmo · *Cortynæ · *Pharmacič. · *Hierocæpieñ · *Manieñ,

Margin notes (right): *Sycacinoneñ, vel Sycamineñ, · *Aruden, · *Coroneñ · *Dodoneñ · *Chyleñ, · *Comaneñ, · *Phileto · *Ebagineñ · *Brulliteñ · *Cotialeñ · *Hermupolitano · *Trémintñ, · *Diſteeñ · *Hermupolis · *Libyarchieñ.

clio Thamatuden̄, Theona Pſinchenſi, Ammonio Panephyſen̄, Beſſula diacono Carthaginen̄, Archadio & Proiecto epiſcopis & legatis, Philippo religioſiſſimo presbytero Apoſtolicæ Romanæ ſedis & legato, Petrus presbyter Alexandriæ & primicerius notariorum, dixit: Sancta & magna veſtra ſynodus omnem faciens prouidentiam rectæ & Apoſtolicę fidei, & veritati dogmatum, prouidens verò & ſtatui & diſciplinę ſanctarum Eccleſiarum, terminum promulgauit, quem & pręmanibus habentes (ſi pręceperit veſtra ſanctitas) legimus. Sancta ſynod⁹ dixit: Promulgata ſententia à ſancto & vniuerſali hoc Concilio recitetur, & geſtis inſeratur. Quæ in Nicea congregata eſt ſynodus, fidé hanc expoſuit.

NICENAE SYNODI FIDES.

Credimus in vnum Deum patrem omnipotentem, omnium viſibilium & inuiſibilium factorem. Et in vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium Dei, natum *de *ex patre vnigenitum, hoc eſt, de ſubſtantia patris, Deū de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero: natum, non factum, homouſion patri, per quem omnia facta ſunt, quæ in cælo & quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem, deſcēdit, & incarnatus eſt, & inhumanatus eſt, paſſus eſt, & reſurrexit tertia die, aſcendit in cęlos, venturus indè iudicare viuos & mortuos. Et in ſanctum Spiritum. Eos autem, qui dicunt, Erat aliquandò quandò non erat, & antequàm naſceretur non erat, & quia ex nō exiſtentibus factus eſt, vel ex altera ſubſiſtētia, aut eſſentia dicētes eſſe, aut mutabilé aut conuertibilem filium DEI, hos anathematizat catholica & Apoſtolica Eccleſia. Huic quidem ſanctæ fidei omnes conuenit conſentire. Habet enim piè & ſufficiēter ad vtilitatem ijs, qui ſub cælo ſunt. Quoniam verò quidam ſimulant quidem confiteri eam, & conſentire ei, falsè verò interpretantur ad id, quod eis placet, intellectûs virtutę, & circumueniūt veritatem, erroris & perditionis filij conſtituti: neceſſarium viſum eſt, ſanctorum & catholicorum patrum proferre teſtimonia, quæ poſſunt ſatisfacere, quemadmodùm eam intellexerunt, & prædicare con ſiſi ſunt, quatenùs ex manifeſto, & omnes rectam & immaculatam fidem habentes, ſic & intelligant, & interpretentur, & prædicent eam. Petrus presbyter Alexandriæ & primicerius notariorum, dixit: Quoniam præ manibus habentes libros ſanctorum & beatiſſimorum patrum & epiſcoporum & diuerſorum martyrum, elegimus verò ex his pauca capitula, quæ (ſi præcipitis) recitamus. Flauianus epiſcopus Philippenſis, dixit: Et hæc recitata monimentis inſerantur. Et lectum eſt ità: Petri ſanctiſſimi epiſcopi & martyris Alexandriæ, ex libro de diuinitate:

Petr⁹ Alexādrinus martyr.

Ioan.1.b

Quoniam & verè gratia & veritas per Ieſum Chri-

ſtum facta eſt, vndè & gratia eius ſalui ſum⁹, ſecundùm Apoſtolicum dictum: & hoc, inquit, non ex vobis, (Dei enim donum eſt, nō ex operibus) vt nè quis glorietur. Ephe.2.b Voluntate Dei verbum caro factum eſt, & habitu inuētus vt homo, nō deſtitit à diuinitate. Ioan.1.b Philip.2.a 1.Cor.8.b Neque enim vt à virtutis ſuæ aut gloriæ perfectione recederet, pauper factus eſt, cùm diues eſſet, ſed vt & mortem pro nobis peccatoribus ſuſciperet, iuſtus pro iniuſtis, 1.Pet.3.d quatenus nos offeret Deo, mortificatus quidem carne, viuificatus verò ſpiritu. Et poſt aliquanta: Vndè & Euangeliſta veraciter dicit: Idem. II. Et verbum caro factū eſt, & habitauit in nobis. Ioan.1.b Tunc vtiquè, ex quo angelus ſalutauit virginem, dicens: Aue gratia plena, Dominus tecū. Luc.1.d quòd enim ait, Dominus tecum, nunc eſt audire Gabrielem, hoc eſt, Deus verbum tecum. Significat enim ipſum natum in vulua, & carnem factum, ſicut ſcriptum eſt: Spiritus ſanctus ſuperueniet in te, & virtus altiſſimi obumbrabit tibi. Ibidem. Ideoque & id, quod naſcetur ex te ſanctū, vocabitur filius Dei. Et iterùm poſt alia: Idem. III. Deus autem verbum, abſque viri præſentia, ſecundùm voluntatem DEI, qui omnia operari poteſt, factus in vulua virginis caro, non indiguit viri operatione aut pſentia. Efficaciùs enim viro inoperata eſt Dei virtus, obumbrans virginem cum ſuperueniente ſanctoſpiritu. Sancti Athanaſij quondàm epiſcopi Alexandriæ, de libro cōtra Arrianos: Athanaſius cōtra Arrianos. IIII. Multi igitur ſanctificati ſunt, & mundi ab omni peccato. Hieremias verò & ex vtero ſanctificatus eſt, Hiere.1. & Ioannes adhuc conſtitutus in vtero, exilijt in exultatione, Luc.1.d in voce Dei genitricis Mariæ. Et tamen regnauit mors ab Adam vſque ad Moſen, & ſuper eos, Roma.5.c qui non peccauerunt, in ſimilitudine præuaricationis Adæ: & ità manebant nihilominùs homines mortales & corruptibiles, capaces ſuæ naturæ paſſionum. Nunc verbo facto homine, & ſua faciente, quę carnis ſunt, vltrà hæc corpus non tangunt, propter verbum quod in eo factū eſt, ſed ab ipſo quidem conſumpta ſunt: Decęterò verò homines nullatenùs ſecundùm ſuas paſſiones peccatores permanent & corruptibiles, ſed ſecundùm verbi virtuté reſurgentes, immortales & incorruptibiles ſemper permanent. Vndè & carne naſcente ex Dei genitrice Maria, ipſe dicitur eſſe natus, qui alijs genituram, quó ſint, præſtat, vt noſtram in ſemetipſum transferret natiuitatem, vtì nè decæterò ſicut terra tantùm conſtituti, in terram eamus, ſed ſicut cælo verbo coniuncti, in cælum ab eo perducamur. Ergò ſic & reliquas corporis paſſiones nō indecenter in ſeipſum trāſtulit, vt nō iam ſicut homines, ſed ſicut proprij verbi æternæ vitæ efficiamur participes. Nec vltrà enim ſecundùm priorem natiuitatem in Adam morimur, ſed iam natiuitate noſtra & omni carnali infirmitate tranſlatis in verbo, reſurgimus à terra, ſoluta maledi-

ctione peccati, propter eum, qui in nobis ꝓ
Idem. V. nobis factus eſt maledictũ. Eiuſdem ex epi-
ſtola ad Epictetum: quomodò autem addu-
bitare auſi ſunt, qui dicuntur Chriſtiani, ſi
is, qui ex Maria proceſſit Dominus, filius q-
dem eſt Dei eſſentia & natura: id verò, quod
eſt ſecundùm carnem, ex ſemine eſt Dauid,
carne autem ſanctæ Mariæ? Qui autem (pu-
tas) iſti tam temerarij ſunt, vt dicerent Chri-
ſtum (qui carne paſſus eſt & crucifixus) non
eſſe Dominum, & ſaluatorem, & Deum, &
filium patris? Aut quomodò Chriſtiani vo-
lunt nominari, qui dicunt, in hominem ſan-
ctum, ſicut in vnum de prophetis, ſuperue-
niſſe verbum, & non ipſum hominem factũ,
accipientem ex Maria corpus, ſed alterũ eſſe
Chriſtum, & alterum Dei verbum, qui ante
Mariam, & ante ſecula filius eſt patris? Aut
quomodò Chriſtiani eſſe poſſunt, dicentes
alterum eſſe filium, & alterum eſſe DEI ver-
Idem. VI. bum? Et poſt aliquanta iterùm: Non appo-
ſitiuè autem hæc facta ſunt, (abſit) ſicut qui-
dam iterùm arbitrati ſunt: ſed propriè in ve-
ritate homine facto ſaluatore, toti' hominis
ſalus factus eſt. Si em̃ appoſitiuè fuit in cor-
pore verbum ſecundùm eos, (quod autẽ po-
ſitiuè dicitur, imaginatio eſt) inuenitur pu-
tatiua & ſalus & reſurrectio hominum dici
ſecundùm impium Manichæum. Sed vera,
non phantaſtica, eſt ſalus noſtra: neque cor-
poris ſolius, ſed toti' hominis, animę & cor-
poris veraciter ſalus facta eſt. Humanum er-
gò corpus natura id quod ex Maria, ſecun-
dùm diuinas ſcripturas & verum fuit Domi-
Iulius Papa. VII. ni ſaluatoris. Ex epiſtola ſanctiſſimi Iulij
quondàm epiſcopi Romani ad *Proſdoci-
um: Prædicatur verò ad ſupplementum fidei
& incarnatus ex Maria virgine Dei filius, &
habitans in hominibus, non in homine ope-
ratus. Hoc enim in Prophetis præfatus fue-
rat & Apoſtolis. Perfectus Deus in carne, &
homo perfectus in ſpiritu, non duo filij, vn'
quidem proprius filius aſſumens hominem,
alter verò mortalis ſuſceptus à deo: ſed vnus
vnigenit' in cælo, vnigenitus Deus in terra.
Felix papa. VIII. Ex epiſtola Felicis epiſcopi Romani & mar-
tyris ad Maximinianum epiſcopum & cleri-
cos Alexandriæ: De incarnatione verò verbi
& fide, credim' in Dñm noſtrũ Ieſum Chrm̃,
ex Maria virgine natũ, qm̃ ipſe eſt ætern' Dei
filius, & verbum, & non homo à Deo ſuſce-
ptus, vt alter eſſet pręter ipſum: nec enim ho-
minem aſſumpſit Dei filius, vt eſſet alter pre-
ter ipſum: ſed DEVS exiſtens perfectus, fa-
ct' eſt ſimul & homo perfect', incarnatus ex
Theophil' Alexádrin' IX. virgine. Sanctiſſimi Theophili epiſcopi Ale-
xandriæ, ex quinta epiſtola paſchali: Sunt
enim & nunc, tunc factorum miraculorum
reliquiæ. Non ſint increduli, quoniam vir-
tus DEI potens eſt facere, virginem parere,
in qua factus eſt viuens DEI verbum, vt no-
bis fieret ſimilis. Aliter enim nobiſcum col-
loqui eum propinquiùs impoſſibile fuit, vt

non ex* voluptate & ſomno (ſicut in alijs *voluntate & ſemine
habetur hominibus) ſuſciperet corp', quod
in ſimilitudinẽ huius accepit ex virgine ge-
nitus homo, appárens quidem ſicut nos ſe-
cundùm ſeruilem formam, ex operibus verò
approbatus, quoniam vniuerſorum factor
& dominus eſt, agens opera DEI. Item ei- Idẽ ibidẽm. X.
uſdem ex paſchali epiſtola: Sicut enim arti-
fices optimi non in pretioſis ſolis materijs
artem oſtendentes, mirandi ſunt, ſed qui ex
vili luto & cera ſolubili, ſæpè ſuę diſciplinæ
operando demonſtrant virtutem, multo ma
gis ſunt laubabiles: ità omnium optimus ar-
tifex, viuus & efficax Dei verbum, decorans
conuenientia ordinis vniuerſa, non quaſi
accepta corporis pretioſa materia, ad nos
peruenit, ſed in luto maieſtatẽ ſuę artis oſten-
dit, reformans hominem, qui de limo pla-
ſmatus eſt: ipſe ex virgine, non decoris ho-
mo, procedens, modum quidem natiuita-
tis immutans, per omnia verò noſtram ſe-
cundùm nos, abſque peccato, ſimilitudinem
non iudicans fugiendam: naſcens pannis in-
uolutus eſt, nutritus eſt infans in præſepio Luc.2.a
poſitus: naturę noſtrę infirmitatem propter
præcedentes cauſas excipiens. Sed dum ad- Matth.2.b
huc infans eſſet, ſimul & inimicum & eius
cuneum conturbauit, magos attrahens ad
pœnitentiam, & imperans eis contemnere
regem, à quo fuerant deſtinati.

Sancti Cypriani epiſcopi & martyris, ex Cyprianus XI.
libro de pietatis opere & eleemoſynis: Mul-
ta & magna ſunt, fratres dilectiſſimi, benefi-
cia diuina, quibus in ſalutẽ noſtram Dei pa-
tris & Chriſti larga & copioſa clementia &
operata ſit, & ſemper operetur: quòd conſer
uandis ac viuificádis nobis pater filium mi-
ſit, vt reparare nos poſſet: quodq́; filius miſ-
ſus eſt, & hominis filius dici voluit, vt nos
Dei filios faceret. Humiliauit ſe, vt populũ,
qui priùs iacebat, erigeret. Vulneratus eſt, vt
vulnera noſtra* curaret. Seruiuit, vt ad liber- *ſanaret
tatem ſeruientes extraheret. Mori ſuſtinuit,
vt moriens, immortalitatem mortalibus ex-
hiberet. Sáctiſſimi Ambroſij epiſcopi quon Amb ad Gratia. li.1. ca.6.
dàm Mediolanẽſis, de libro ad Gratianum:
Si mihi non credunt, credant Apoſtolo di-
centi: Poſtquàm verò venit plenitudo tem- XII.
poris, miſit Deus filium ſuum, factum ex mu Galat.4.a
liere, factum ſub lege. Filium (inquit) ſuum,
non vnum de multis, non communem, ſed
ſuum. Suum cùm dicit, generationis æternæ
proprietatem ſignauit. Hunc poſteà factum
ex muliere aſſeruit, vt factura non diuinita-
ti, ſed aſſumptiói corporis aſcriberetur, fa-
ctum ex muliere per carnis ſuſceptionem, fa-
ctum ſub lege per obſeruantiam legis. Ge-
neratio autem illa cæleſtis ante legem, iſta
poſt legem.

Eiuſdem de libro ſecundo: Sileant Idem li.2. ca.4.
igitur inanes de ſermonibus quæſtiones,
quia regnum DEI (ſicut ſcriptum eſt) non XIII.
in perſuaſione verbi eſt, ſed in oſtenſione 1. Cor.2.a
virtutis

virtutis. Seruemus diſtinctionem diuinitatis & carnis: vnus in vtroque loquitur Dei filius, quia in eodem vtraque natura eſt. Et ſi idem loquitur, tamen nó vno ſemper loquitur modo. Intende in eo nunc gloriam Dei, nunc hominis paſſiones. Quaſi Deus loquitur, quæ ſunt diuina, quia verbum eſt: quaſi homo dicit, quæ ſunt humana, quia in mea

Ioan.6.d ſubſtantia loquebatur. Hic eſt panis *viuus,

*verus, qui deſcendit de cælo. Panis hic caro eſt, ſic-

Ioan.6.c ut ipſe dixit. Hic panis quem ego dabo, caro

Ioan.10.g mea eſt. Hic eſt qui deſcēdit, hic eſt quem pater ſanctificauit, & miſit in hūc mundū. Hæc ipſa litera nos docet, ſanctificationem non

Gregor.Nazian. xiiij. diuinitatem eguiſſe, ſed carnem. Sanctiſſimi Gregorij maioris epiſcopi Naziázeni, ex epiſtola ad *Celidonium: Nec decipiant homines, neque decipiantur, hominem ſinè mente ſuſcipientes Dominum, cùm ipſi dicunt, magìs autem Dominum noſtrum & Deum. neque enim hominem ſeparamus à deitate, ſed vnum eundemque prædicamus, priùs quidem non hominem, ſed Deum, & filium Dei tantummodò, & ante ſecula abſque commixtione corporis, & omnibus quæ corporis ſunt: in finem verò, & hominem aſſumptum pro noſtra ſalute: paſſibilem carne, impaſſibilem deitate: circūſcriptum corpore, incircunſcriptum diuinitate, eūdem terrenum &

*inuiſibile cæleſtē, viſibilē & *intelligibilem, cōprehenſibilem & incōprehenſibilem, vt toto homine eodemq́; & Deo, totus homo reformaretur, qui cecidit ſub peccato. Si quis Dei genitricem, Mariā nō æſtimat, alienus eſt à deitate. Si quis quaſi per fiſtulā, ità per virginē trāſcurriſſe, & non potiùs in ipſa plaſmatum plaſma eſſe dicit diuinè pariter & humanè: Diuinè quidem, quia ſinè viro: humanè autem, quia iure naſcendi. Si quis plaſmatum dicit eſſe hominem, deindè ſubintrāſſe Deum, damnandus eſt. Neque enim Dei natiuitas hæc eſt, ſed fuga natiuitatis. Si quis introducit duos filios, vnum quidem ex Deo patre, ſecundum verò ex matre, ſed non vnum eun-

*excidit demque, ab adoptióe *excidat, quæ promiſſa eſt rectè credētibus. Naturæ quidem duæ, Deus & homo, quemadmodùm & anima & corpus: filij verò non duo, neque dij. Neque

2.Cor.4.d enī hîc duo homines, etſi ità Paulus id, quod intùs eſt, hominis, & id quod foris eſt, nominauit. Et ſi oportet breuiter dicere, aliud

*eſt quidem & aliud *ea ex quibus conſtat ſaluator, quoniam non idem eſt illud inuiſibile huic viſibili, & id quod ſinè tēpore, ei quod ſub tempore: non alius verò, & alius. Abſit. Nam vtraque vnum ſunt propter temperamentum, DEO quidem humanato, homine verò deificato, ſiue quocunque modo quis nominauerit. Dico autem aliud & aliud ecōuerſò, quàm in Trinitate habetur. Ibi enim alius & alius eſt, vt non ſubſiſtentias confundamus, non aliud verò & aliud. Vnum enim idemque ſunt tria & idipſum diuinita-

te. Siquis velut in propheta dicit ſecundùm gratiam operatum, & non ſecundùm eſſentiam coniunctum & cōfirmatum eſſe, ſit vacuus melioris *operationis, magìs autē ple- *opinionis nus nugis. Econtrariò, ſi quis non adorat eum qui crucifixus eſt, anathema ſit, & connumeretur *cum deicidis. Si quis ex operib. *inter theoctonos. perfectum aut poſt baptiſma, aut poſt reſurrectionem ex mortuis, adoptionem meruiſſe dicit, ſicut pagani eos fictos ſubintroducunt, anathema ſit. quod enim cœpit, & proficit aut perficitur, non eſt Deus, etſi per modicum augmentum ità dicitur. Sanctiſſimi Baſilij quondàm epiſcopi Cæſareæ primæ Baſilius. xv. Cappadociæ: Nō enim tantùm cælum & terra, & magnitudines pelagorū & in aquis degentia, & terrena animalia, & arbores, & ſtellæ, & aër, & horæ, & varia vniuerſitatis decoratio excellentiam fortitudinis demonſtrāt, quantùm eſt quòd poſſibile fuit Deo incōprehenſibili impaſſibiliter per carnem cum morte confligere, vt nobis propria paſſione impaſſibilitatem donaret. Sanctiſſimi Gre- Gregorius Nyſſenus. xvj. gorij Epiſcopi Nyſſeni: Hoc enim *ſapite (inquit) in vobis, quod & in Chriſto Ieſu, qui *ſententiæ cùm in forma Dei eſſet, non rapinam arbitratus eſt, eſſe ſe æqualem Deo, ſed ſemetipſum Philip.2.a exinaniuit, formam ſerui ſuſcipiens. Quid pauperius in Deo, quàm forma ſerui? Quid humilius in rege vniuerſorum, quàm in communionem pauperis noſtræ naturę voluntariè peruenire? Rex Regum & DOMINVS Dominantium, forma ſeruitutis induitur: iudex omnium, fit ſub tributo potentium: creaturæ DOMINVS, in ſpeluncam diuertit: & qui omnia palmo tenet, nō inuenit locum in diuerſorio, ſed in præſepio animaliū Lucæ 2.a proijcitur. Mundus & *incōtaminabilis, hu- *inuiolabilis manæ naturæ ſuſcipere dignatur ſordes: & per omnem paupertatem noſtram pertranſiens, vſque ad mortis proceſſit experimentum. Videte voluntariæ paupertatis menſuram. Vita mortem guſtat, iudex in iudicium adducitur: vitæ vniuerſorum Dominus, fit ſub ſententia iudicantis: omnium cæleſtium poteſtatum rex, carnificum manus non repulit: ad hoc tibi, inquit, exemplum reſpiciat humilitatis menſura. Attici epiſcopi Cō- Atticus eſt xvij. ſtantinopolitani: Hodiè Chriſtus Dominus *clementiæ natiuitatem ſuſcepit. Natiuitas enim diuinæ maieſtatis iam præexiſtebat. Deindè poſt hæc iterùm ſubiungit: Miſericordiæ verbum exinanitur, qui natura ex- Philip.2.b inaniri non poteſt. Seipſum exinaniuit, Ioan.1.b formam ſerui accipiens, incorporeus propter te incarnat. verbum enim caro factum eſt. Palpatur, qui propter incorpoream naturam tactui non ſubiacet: qui ſinè initio, eſt ſub corporeo initio. Qui perfectus eſt, creſcit: incommutabilis, proficit. Qui diues eſt, intrat in diuerſorio: qui operit cælum Pſalm. 146. nubibus, pannis inuoluitur, rex in præſepio Lucæ 2.a. ponitur. Amphilochij epiſcopi Iconij: Quo- Amphilochius. niam xviij.

niam enim idē ipſe, eſt & rex & Deus, mortem propter diſpenſationem paſſionis guſtauit. Dona, myſterij ſunt indicia (Offerunt aurum) agnoſcunt enim eum eſſe regem. Offerunt & thus ſicut Deo, offerentes & myrram, propter mortem in myſterio paſſionis.

Matt.2.b

Item eiuſdem: Niſì enim ille naſceretur carnaliter, nunquàm tu nat⁹ fuiſſes ſpiritaliter. Niſì ille dignatus fuiſſet formam ſerui ſuſcipere, nunquàm tu gloriā adoptionis lucrareris. Propter hoc venit in terram cæleſtis, vt tu terrenus eleuareris in cælum. Propter hoc (Chriſt⁹ ſemetipſum exinaniuit) vt nos om̄es (de plenitudine eius acciperem⁹) illius mors, noſtra facta eſt im̄ortalitas. Domini paſſio, ſeruo facta eſt exaltatio. Tu verò beneficiū accipis ad occaſionem blaſphemiæ.

Idem. XIX.

Philip.2.b
Ioan.1,b

Attici epiſcopi Conſtantinopolitani: Si quem diſcernit incarnatio vnigeniti, & partus virginis, & paſſionum communio, & crux, & paſſio, atq; mors, diſcens cognoſcat, prouiſoria hæc vniuerſalis ſalutis, ſed nō indigna diuinæ clementiæ. Si enim turpe eſt Deo, habitare in virgine: turpius eſt omninò, creare. Si autem creans non ſuſtinuit cōtumeliā, neq; habitare in creatura, dignum verecundia iudicauit. Et ſi pati malum eſt, quale eſt à paſſionibus liberare? Ideò & mortuus eſt, vt immortali morte mortē mortificaret: & reſurrexit, noſtrā diſponens reſurrectionē. Et oīa hæc ſuſcepit, non natura diuinitatis, ſed ſuſceptione carnis, illa quidem in inuiolabilitate propriæ impaſſibilitatis permanens, hac verò omnes paſſiones ſuſtinens, quatenùs optimæ conuerſationis fieret legiſlator & princeps.

Atticus ep̄s XX.

EPHESINAE PRIMAE SYNODI ACTA ALIQVA, CHALCEDONE RELECTA. Secundùm ſanctionem pijſſimorum & amicorum Chriſti Imperatorum Theodoſij & Valentiniani, congregata in Epheſia metropoli ex omni (ſicut dicitur) mundo ſancta hac ſynodo religioſiſſimorum om̄ium ſanctarum eccleſiarum epiſcoporum, & conſidente, & definiente obtinere ac firmam eſſe fidem, quæ expoſita eſt per ſanctum Spiritum à ſanctis patribus, pro tempore in Nicea ciuitate congregatis numero trecentis decem & octo, & ordinante de his, quemadmodùm oportebat, Chariſius quidam nomine presbyter, qui fuit & œconomus ſanctæ eccleſiæ Philadelphenæ ciuitatis, docuit, quia quidam de Lydia prouincia deſcendentes hæretici, voluerunt ſuum quidem errorem relinquere, ad veritatis verò lumen conuerti, & imbui catholicæ Eccleſiæ recto & pio dogmate. Et cùm oporteret eos in veritatem perduci, ampliùs decepti ſunt, & quaſi ex fouea in deteriorem foueam ceciderunt. Docuit enim, quoniam Antoninus & Iacobus presbyterorū nomen habentes, deſcenderunt de Conſtantinopoli, commendatitias portantes epiſtolas à quodam Anaſtaſio & * Photino, illo tempore cum hæretico Neſtorio conſtitutis, & ijſdem verò presbyterorum habentibus nomina. Et cùm oporteret Apoſtolicam atque euangelicam traditionem fidei, quam expoſuerunt pro tempore patres, qui in Nicea ciuitate congregati ſunt, tradere ijs, qui ex errore ad veritatem conuertebantur, & à tenebris venire ad lucem deſiderabant: protulerunt expoſitionem aliquam impiorum dogmatum, ſub obtentu ſymboli compoſitam, & huic fecerunt ſubſcribere miſeros illos, omnem modum impietatis ſuperantes in ijs. Pro maniſeſtiſſima verò explanatione eorū q̄ dicta ſunt, inſertus eſt, qui porrectus eſt libellus à memorato presbytero Chariſio, & impiæ illius hæreſeos expoſitio de inhumanatione vnigeniti filij DEI, cum ſubſcriptione eorum, qui decepti ſunt, ſanctiſſimo & vniuerſali concilio DEO amabili congregato in Epheſina ciuitate metropoli à Chariſio presbytero & œconomo Philadelphiæ:

*Photio

¶Oratio quidem eſt omnium, qui benè ſapiunt, honorem ſemper & decentem reuerentiam ſpiritualibus, maximè patribus & doctoribus, exhibere. Si verò alicubì contigerit, eos, qui docere debent talia ſubiectos, de fide inſonare, quæ omnium * aures nocēt & * corda: neceſſarium eſt, ordinem commutari, & eos qui malè docere conantur, à minoribus redargui. Igitur quia vnus ex his Neſtorius eſt, ſuæ carens perfidiæ fructu, qui peſſimè de fide (quæ in CHRISTO eſt) ſapiens, & docens multa ſæpiùs quæ non oportebat, omnem omninò, qui ſub ſole eſt, orbem pariter cōturbauit, vt * & CHRISTI amātiſſimos Imperatores cogeret ſancire veſtram ſanctitatem hîc congregatam, ea, quæ catholicæ ſunt fidei, dogmata confirmare. Et hoc propter ſuam clementiam Dominus Deus præſtans, omnes vos ſanctos patres hîc propterea congregauit. Huius gratia ego prouolutus veſtræ ſanctitati, doceo, quia nō ſolus iſte, ſed & qui cum eo ſunt impietatis eius participes Anaſtaſius & * Photius presbyteri, eandem hæreſim & in alijs ciuitatibus volentes diſpergere, Iacobum quendam ſimilia ijs ſapientem continuerunt, & hactenùs continent, immenſam fiduciam ei præſtantes, quem & per literas iamdudùm ſicut orthodoxum commendauerunt reuerēdiſſimis epiſcopis Lydiæ. Talia verò ab iſto temerata ſunt, quæ cùm ſanctitas veſtra cognouerit, omnibus modis mouebitur ad regularē aduersùs eum pœnam, & aduersùs eos, qui eum continent. In Philadelphiam enim ciuitatem prouinciæ Lydiæ perueniens, & quoſdam ſimplices decipiens, (clerici autem ſunt iſti) ſanctorum patrum Nicenorum expoſitionem fidei ſpernens, alterius expoſitionem fidei, magìs autem perfidiæ, ſubſcribere fecit. Et hoc fecerunt, ſicut ſimpliciores, ſubſcribentes: quia hîc orthodoxæ fidei acquieſcimus, quæ expoſitio hæreticis

*auribus
*Cordibus
*Photinus

hæreticis blaſphemijs plena, & habens ſubſcriptiões eorum, quibus ſubreplit, ſalua eſt. Quam rogo coram veſtra ſanctitate relegi, vt manifeſta ſit, quæ ab ijs meditata ſit contra catholicam fidem ſubuerſio. Non ſolùm verò hoc, ſed & literæ prædictorum, vbi Iacobo quidem hæretico conſtituto, qui talia commiſit, teſtimonium catholicæ fidei perhibent: me autem, ſicut hæreticum, miniſterio & communione priuauerunt, piè ſapientem, ſicut ſubnexum eſt. His enim lectis, docebitur omnibus modis veſtra reuerentia, quæ aduersùs catholicam fidem ab eis commiſſa ſunt, quæ Dominus per veſtram ſanctitatem vſque ad finem deſtruat.

¶Chariſij fidei profeſſio catholica.

Credo in vnum Deum, patrem omnipotentem, omnium viſibilium & inuiſibilium factorem, & in vnum Dominum Ieſum Chriſtum filium eius vnigenitum, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo verò, homouſion patri, qui propter nos & propter noſtram ſalutem deſcendit de cælo, incarnatus eſt, natus ex ſancta virgine: & inhumanatus, crucifixus eſt, propter nos mortuus, & reſurrexit tertia die, aſcendit in cælos, & iterùm venit iudicare viuos & mortuos: & in ſanctum ſpiritum veritatis paracletum, conſubſtantialem patri & filio: & ſanctá catholicam Eccleſiam, reſurrectionem mortuorum, & vitam æternam. Ego Chariſius hos libellos dedi, ſicut ſuperiùs ſcriptum eſt, ſubſcribens manu mea.

¶Exéplar expoſitiõis falſati ſymboli, quod eos, qui nunc inprimìs imbuuntur eccleſiaſtici dogmatis diligentia, aut ex aliquo volunt hæretico errore ad veritatem cõuerti, doceri & confiteri oportet.

Quia credimus in vnum Deum, patrem ſempiternum, neque poſteà incipiẽtem vt eſſet, ſed qui eſt ab æternitate ſempiternus Deus, neque verò poſteà factum patrem, quoniã vtiquè ſemper Deus erat & pater. Credimus verò & in vnum Dei filium vnigenitum, de ſubſtantia exiſtẽtem patris ſicut verè filium, & eiuſdem ſubſtantiæ exiſtentem illi, cuius eſt & creditur filius: & in ſpiritum verè ſanctum, qui ex Dei eſt ſubſtantia, non filium, Deum verò, ſicut eiuſdem exiſtentem ſubſtantiæ, cuius eſt Deus pater, ex quo ſecundùm eſſentiam eſt. Nos enim (inquit) non ſpiritũ mũdi accipimus, ſed ſpiritũ q ex Deo eſt, à creatura quidem cũ vniuerſa ſeparans, Deo verò coniungens, ex quo eſſentialiter eſt ſpeciali modo præter omnem creaturam, quam non ſecundùm ſubſtantiam, ſed ſecũdùm cauſam creationis ex Deo eſſe arbitramur, ſed neque filium æſtimantes, neque per filium ſumpſiſſe ſubſtantiam. Confitemur verò patrem perfectum perſona, & filium ſimiliter, & ſanctum ſpiritum identidèm, 1. Cor. 2. c

ſalua nobis pietatis ratione: id eſt, patrem & filium, & ſpiritum ſanctum, non tres aliquas diuerſas ſubſtantias æſtimari, ſed vnã identitate deitatis cognoſcendam. Oportet verò & de diſpenſatione, quam pro noſtra ſalute in Deum, ea, quæ eſt ſecundùm Chriſtum, diſpenſatione Dñs Deus perfecit, ſcire quoniam Deus verbum, hominem perfectum aſſumpſit ex ſemine Abrahæ & Dauid, ſecũdùm pronunciationem diuinarum ſcripturarum, hoc exiſtentem natura, quod erant illi, ex quorum erat ſemine, hominem perfectum naturæ ex anima intellectuali & carne humana conſtantem, quem hominẽ exiſtentem ſecundùm nos per naturã, ſpiritus ſancti virtute in virginis vulua formatum, factum ex muliere, & factum ſub lege, vt omnes nos à ſeruitute legis redimeret, antè iam prædeſtinatam adoptionẽ accipientes inenarrabiliter ſibimet vniẽs, mortem quidem eum ſecundùm legem humanam experiri conſtituens, ſuſcitans verò ex mortuis, & perducens in cælum, & conſidere faciens ad dexteram Dei: vndè ſuper omnes cõſtitutus principatus, & poteſtates, & dominationes, & virtutes, & omne quod nominatur nomen non ſolùm in hoc ſeculo, verùm etiàm & in futuro, ab omni creatura accepit adorationem, ſicut inſeparabilem ad diuinam naturã habens copulationem relatione Dei & intelligentia, omni creatura ei adorationẽ exhibente. Et neque duos filios dicimus, neque duos dominos: quoniam vnus filius ſecundùm ſubſtantiam, Deus verbum, vnigenitus filius patris, cui iſte coniunctus & participans filiatione, communicat nomine filij & honore, & Dominus ſecundùm eſſentiam, Deus verbum, cui iſte coniunctus honore communicat: & ideò neque duos filios dicimus, neq; duos dominos: quia manifeſto cõſtituto ſecundùm ſubſtantiam Domino, & filio, inſeparabilem tenet ad eum copulationem, qui cauſa noſtræ ſalutis aſſumptus, conrefertur nomine & honore filio & Domino. non ſicut vnuſquiſque noſtrûm, & ſecundùm ſeipſum conſtitutus eſt filius: vndè & multi, ſecundùm beatũ Paulum, dicimur filij: ſed ſolus præcipuum habens hoc, quòd in ea, quæ eſt ad Deum verbum, copulatione, filiatiõe & diuinatiõe participãs, aufert quidẽ omnẽ ſuſpicionem dualitatis filiorum & dominorum, præſtat verò nobis in copulatione ad Deum verbum, omnem habere ipſius fidem & intelligentiam & ſpeculationem, pro quibus & adorationẽ pro relatione Dei ab omi ſuſcepit creatura. Vnum igitur filium dicimus, & Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ, per quem omia facta ſunt, principaliter quidem Deum verbum intelligentes, ſubſtantialiter filium Dei & Dominum: cointelligẽtes autem aſſumptum Ieſum à Nazareth, quẽ vnxit Deus ſpiritu & virtute, ſicut in verbi Dei copulatione filiationis participantem & domina-

Galat. 4. a
Galat. 4. d
Acto. 10. f

dominationis, qui & ſecundus Adam (ſecũ-
1. Cor. 15. f dùm beatum dicitur Paulum) ſicut eiuſdem naturę conſtitutus cuius Adam, demonſtrãs verò nobis fururum ſtatum, & tantam habẽs ab illo differẽtiam, quantã quippe eſſe oportet inter eum, qui inenarrabilia miniſtrat in futuro ſeculo bona, & inter eum, qui pręſentium tribulationũ dedit initium. Simili verò modo & ſecundus Adam vocatur, ſicut ſecundum ſtatum demonſtrans: quoniã primi quidem exordij factus eſt Adam mortalis, & paſſibilis, & multis plenus doloribus, cuius & nos ſuſcepimus ſimilitudinẽ: ſecundum verò oſtendit Dominus Chriſtus, qui de cælo in futuro appárens, omnes nos ad ſu
Ididem. am perducet communionem. Primus enim (inquit) homo ex terra terrenus, ſecũdus homo Dominus de cælo, id eſt, exindè appariturus, vt omnes ad imitationẽ perducat ſuã. Vndè ſubiũxit: Qualis terren', tales & terreni: & qualis cæleſtis, tales & cæleſtes. Et ſicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cæleſtis. In eo verò apparente, & ab omnibus videndo, qui in futuro iudicandi ſunt, inuiſibiliter exiſtens, faciet iudicium diuina natura. Tempora enim ignorã-
Acto. 17. tiæ noſtræ prætermittens Deus, nunc præcepit omnibus hominibus vbiquè pœnitentiam agere, quoniam ſtatuit diem, in qua iudicaturus eſt vniuerſum orbem in iuſtitia, in viro quem prædeſtinauit, fidem præſtans, reſuſcitans eum à mortuis. Hæc eſt eccleſiaſticorum dogmatum doctrina, & omnis qui his contraria ſapit, anathema ſit. Omnis qui ſalutarem pœnitentiam non ſuſcipit, anathema ſit. Omnis qui non celebrat ſanctum diẽ paſchæ ſecundùm ſanctæ catholicæ Eccleſiæ ſtatuta, anathema ſit. Budi' iunior Philadelphienſis Quartodecimanus, cognoſcens veram & catholicã fidem, & poſtulans ſanctiſſ.
Theophanius epiſcop' vnus fuit ex his, qui erãt cum Orientalibus. epiſcopum Theophanium, acceſſi ad ſanctã & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè Quartodecimanorum, in qua priùs errraueram, & conſentio ſupraſcriptæ expoſitioni catholicæ fidei, anathematizans & eos, qui nõ celebrant ſanctum diem paſchæ, ſicut ſancta catholica & apoſtolica Eccleſia celebrat, iurans per ſanctam & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorum orbis terræ, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorũ: ſi verò aliquid eorũ quandoquè tranſgreſſus fuero, ſubiacere me legis ſeueritati. Et relecta mihi expoſitione, ſub-
*Heſychiũ ſcripſi per Flauium *Eſychium Philadelphię principalem, propterea quòd literas ignorẽ.
*Cardanẽſis Flauius Eſychius *Cardanepenſis principa-
*Carditenſis lis Quartodecimanus, cognoſcens veram & ſanctam & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè verò Quartodecimanorum, conſentio autem ſupraſcriptæ expoſitioni catholicæ fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant ſan-

ctum diem paſchæ, ſicut ſancta & catholica Eccleſia celebrat, iurans per ſanctam & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam religioſiſſimorum & Chriſti amicorum Imperatorum, Flauij Theodoſij & Flauij Valẽtiniani perpetuorum Auguſtorum. Si verò aliquid de his quandoquè tranſgreſſus fuero, ſubiacere me legis ſeueritati. Et ſubſcripſi manu mea. *Rufinus ſecundæ *Rufinus Dißilius
Philadelphiæ Quartodecimanus, cognoſcẽs veram catholicam fidem, ſupplicaui, exorãs ſanctam & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnẽ hęreſim, præcipuè verò Quartodecimanorum. Conſentio verò cum omi domo mea ſupraſcriptæ expoſitioni rectæ fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant ſanctum diem paſchæ, ſicut ſancta & Catholica & Apoſtolica Eccleſia celebrat, iurans per ſanctam & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam Chriſti amicorum Imperatorum, Flauij Theodoſij & Flauij Valẽtiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi verò de his aliquid aliquandò trãſgreſſus fuero, ſubiacere me cum omni domo mea legis ſeueritati. Et relecta mihi expoſitione, & placente, ſubſcripſi propria mea voluntate & propoſito. Eugenius ſecundę Philadelphiæ Quartodecimanus, cognoſcens cum omni domo mea rectam & catholicam fidẽ, obſecrans ſanctiſſ. epiſcopum Theophaniũ, acceſſi ad ſanctam & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hęreſim, præcipuè verò Quartodecimanorum, & eos, qui non celebrant ſanctum diem paſchæ, ſicut ſancta & catholica & apoſtolica Eccleſia. Conſentio verò cum omi domo mea præſcriptæ expoſitioni catholicæ fidei, iurans per ſanctam & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam & diuturnitatem, Chriſtianiſſimorum Imperatorum, Flauij Theodoſij & Flauij Valẽtiniani perpetuorum Auguſtorum. Si verò aliquid eorum præuaricatus fuero quandoquè ſubiacere me cum omni domo mea legis ſeueritati. Et relecta mihi expoſitione, & placita, ſubſcripſi manu mea. *Fau-
ſtinus laicus ſecundæ Philadelphiæ Quarto- *Fauſtinus laicus Dißilius
decimanus, cognoſcẽs veram & catholicam fidem, obſecrans ſanctiſſ. Epiſcopum Theophanium, acceſſi ad catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, pręcipuè verò Quartodecimanorum, in qua priùs erraueram. Et conſentio præſcriptæ expoſitioni catholicæ fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant diem ſanctum paſchæ, quemadmodùm ſanctæ & catholicæ & apoſtolicæ eccleſiæ celebrant, iurãs per ſanctam & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorum orbis terræ, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum. ſi verò aliquid horũ præuaricatus fuero quãdoquè, ſubiacere me legũ ſeueritati. Et relecta mihi expoſitione, accedens cũ omni domo mea, ſubſcripſi manu

*Demalius mea. *Damali' & Alexāder manu vſi Eutropij filij Theodori reuerendiſſimi diaconi, cognoſcentes catholicam fidem, & obſecrātes ſanctiſſimum episcopum Theophanium, acceſſimus ad catholicā Eccleſiā, anathematizātes omnē hæreſim, pręcipuè verò Quartodecimanorū,in qua errauerámus, & eos, qui non celebrant ſanctum diem paſchæ, quemadmodùm catholici. Et relecta nobis expoſitione, iurantes venerabili iuramento ſanctæ Trinitatis, & per victoriam & ſalutem dominorum orbis terræ, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorū Auguſtorum,nō tranſgredi aliquid pręſcriptorum, & credentes cùm domibus noſtris ſubſcripſimus. Flauius Nymphidianus ſecundæ Philadelphiæ ſcholaſticus,omnibus dogmatibus & cōſuetudinib' Quartodecimanorū, hæreſim non ſuſcipiens, cōſentiens verò his quæ ſunt orthodoxę fidei,abrenuncio,conſitēs quoquè communicare huic rectæ fidei in omnibus,& hanc ſuſcipere. *Polychroni' *Polycrates Talciani filius Taciani Philadelphień,manu vtēs Flauij, Eſychij & Danielis Philadelphenorū principalium, propterea quòd tardè ſciberē, cognoſcens cath. fidem,& obſecrans S. Epiſcopum Theophaniū,acceſſi catholicæ fidei,anathematizans oēm hęreſim,pręcipuè verò Quartodecimanorum, in qua erraueram,& eos,q non celebrant ſanctum diem paſchæ,quemadmodùm & orthodoxi. Et lecta mihi hac expoſitione,iuraui venerabili iuramēto ſanctæ Trinitatis, & per victoriam & ſalutē dominorū orbis terræ,Flauij Theodoſij & Flauij Valētiniani perpetuorum Auguſtorum, non trāſgredi aliquid præſcriptorum,& credens cum omni domo mea, & quia conſtāt mihi omnia præſcripta, Polychronius mutuatus ſum manum Euſtathij. Flaui' Marcellus aurifex Quartodecimanus, cognoſcens catholicam fidem, & obſecrās ſanctiſſimum epiſcopum Theophaniū,acceſſi propria mea voluntate & propoſito ad ſanctam Dei & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnē hæreſim, præcipuè verò Quartodecimanorum, & eorum, qui non celebrant ſanctum diem paſchæ, quemadmodùm catholici. Et iuraui per ſanctam Trinitatem, & pietatem Chriſtianiſſimorū Imperatorum Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi autem aliquid tranſgreſſus fuero horum præſcriptorum, reum me eſſe legum ſeueritati. Et ſubſcripſi manu mea.

*Eutychius Marcellini filius aurificis *Eutychius ſecundæ Philadelphiæ cognoſcens catholicam fidem, & obſecrās ſanctiſſ. epiſcopum Theophanium, acceſſi propria mea voluntate & propoſito ad ſanctam Dei catholicam Eccleſiam. Et anathematizo oēm hæreſim, præcipuè verò Quartodecimanorum, & qui non celebrant ſanctum diem paſchæ, ſicut catholici. Et iurans per ſanctam Trinitatem, & pietatem Chriſtianiſſimorū Imperatorum, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi verò tranſgreſſus fuero aliquid de his,quę pręſcripta ſunt, ſubiacere me legum ſeueritati. Et ſubſcripſi manu mea. *Stratonicus Ammonij Philadelphiæ Quartodecimanus, cognoſcens catholicam fidem,& obſecrans ſanctiſſ. epiſcopum Theophaniū,acceſſi ad ſanctam DEI catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè verò Quartodecimanorum,& qui non celebrant ſanctum diem Paſchæ, ſicut catholici. Et iuraui per ſanctam Trinitatem, & pietatem Chriſtianiſſimorum Imperatorum noſtrorum Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi autem trāſgreſſus fuero de his omnibus, quæ præſcripta ſunt, ſubiacere me legum ſeueritati. Et ſubſcripſi per nepotem meum Alexandrum ob id, quòd literas ignorarem. *Theodorus, & Alexander, & *Philadelphus ſcribentes per vnum ex nobis, id eſt, Alexandrum, cognoſcentes catholicam fidem, & obſecrantes ſanctiſſimum epiſcopum Theophanium, acceſſimus ad ſanctam DEI catholicam & Apoſtolicam orthodoxam Eccleſiam. Et anathematizamus omnem hæreſim, præcipuè quæ dicitur Catharon, & qui non faciunt ſanctum diem paſchæ, ſicut catholici. Et iuramus per ſanctam Trinitatem,& pietatem & victoriam dominorum orbis terræ, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi autem tranſgreſſi fuerimus quid de his omnibus, quæ præſcripta ſunt, ſubiacere nos legum ſeueritati. Et relectæ nobis huic expoſitioni ſubſcripſimus. Marinianus Euithij,manu vtens Neotorij lectoris catholicæ fidei, cognoſcēs catholicam fidem, & obſecrās ſanctiſſimum epiſcopum Theophanium, acceſſi ad ſanctā DEI catholicam & apoſtolicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè autem Quartodecimanorum, qui non celebrant ſanctum diem paſchæ, ſicut catholici. Et iuraui venerabili ſacramento, ſi tranſgreſſus fuero quid de his oībus, q̄ præſcripta ſunt, ſubiacere me legum ſeueritati. Et ſubſcripſi. *Pacidius Philadelphianus ſubſcripſi manu mea,cognoſcens catholicam fidem, & obſecrans ſanctiſſimum epiſcopum Theophanium, acceſſi ad ſanctam catholicam & Apoſtolicam catholicorum Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim,præcipuè Quartodecimanorum, & qui non celebrant ſanctum diem paſchę, ſicut catholici,iurans venerabili ſacramento,ſi quid trāſgreſſus fuero de his omnibus,quæ præſcripta ſunt, ſubiacere me legum ſeueritati. Et perlecta mihi expoſitione, ſubſcripſi manu mea.

*Stratonicus Eunomij filius

*Theodorus

*Philadelphenus

*Placidius

Cyriacus Philadelphen' Nouatianæ hęreſeos,cognoſcens orthodoxā fidē,& obſecrans ſanctiſſimū Epiſcopū Theophaniū, acceſſi ad ſanctam Dei catholicam & orthodoxorū Ec-

Eccleſiam. Et anathematizo omnẽ hæreſim, præcipuè verò Catharón, & iurans venerabili ſacramento, ſi quid præuaricatus fuero de his omnibus, quę præſcripta ſunt, ſubiacere me legum ſeueritati. Et relecta mihi expoſitione, ſubſcripſi per Euſebium Syrũ Calliopium. * Auxonius Philadelphenus Nouatianus cognoſcens catholicam fidem, & obſecrans ſanctiſſimum Epiſcopum Theophanium, acceſſi ad ſanctam Dei catholicam & orthodoxorum Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè autem Nouatianorum. Et conſentio cũ omni domo mea præſcriptæ expoſitioni catholicæ fidei, iurans venerabili ſacramento per ſanctam & homouſion Trinitatẽ, & pietatẽ & victoriã dominorũ Imperatorũ Flauij Theodoſij & Flauij Valẽtiniani perpetuorũ Auguſtorum: ſi autem aliquid horum præuaricatus fuero, ſubiacere me cum omni domo mea legum ſeueritati. Et perlecta mihi expoſitione, & complacens ſubſcripſi manu mea. Diomedes habitans in vico Caccaba, cognoſcens catholicam fidem, & obſecrãs ſanctiſſimum Theophanium epiſcopum, acceſſi propria mea voluntate & ſpontaneo ꝓpoſito ad ſanctam Dei catholicam & apoſtolicam orthodoxorũ eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè verò Tetraditorũ, in qua priùs erraueram. Et iuro per ſanctam & homouſion Trinitatem, & victoriam & pietatem dominorum orbis terræ, permanere me in his, q̃ pſcripta ſunt, & in nullo tranſgredi, ſed in omnibus cuſtodire permanentem catholicã fidẽ. Si verò inuẽtus fuero vnquàm præuaricari aliquid eorum, quę mihi placẽt, ſubiacere me legum ſeueritati. Et audiens expoſitionem, ſubſcripſi manu mea. Iulianus ſecundæ Philadelphiæ, cognoſcens catholicam fidem, acceſſi ad ſanctam DEI catholicorum Eccleſiam. Et anathematizo omnem hęreſim, pręcipuè autem quartodecimanorum, & iuro per venerabile ſacramẽtũ, ſi quid trãſgreſſus fuero de his oĩbus, q̃ præſcripta ſunt, ſubiacere me legum ſeueritati. Et complacẽs, per Martyrium lectorem ſubſcripſi. Eutychius Chorepiſcopus * Aulacæ, princeps Quartodecimanorũ hæreſeos, cognoſcẽs verã catholicorũ fidẽ, & obſecrãs ſanctiſſimum epiſcopum Theophanium, & reuerẽdiſſimum Chorepiſcopum Iacobum, & reuerẽdiſſimum presbyterum & œconomum Chariſium, acceſſi ad ſanctã & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hęreſim, pręcipuè verò quartodecimanorũ, in qua priùs erraueram. Et cõſentio præſcriptæ expoſitioni catholicę fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant ſanctum diem paſchæ, ſicut & ſancta catholica & apoſtolica Eccleſia celebrat, iurans per ſanctam & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorum orbis terræ, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi verò aliquid de his præuaricatus vnquàm fuero, ſubiacere me legum ſeueritati. Et ſubſcripſi manu mea. Patricius presbyter de vico Paradioxilo, manu vtens Maximi compresbyteri, ob hoc quòd literas ignorarem, cognoſcens veram fidem catholicorum, & obſecrans ſanctiſſimũ & Deo amantiſſimum epiſcopum Theophanium, & reuerendiſſimum presbyterum Iacobum, & reuerendiſſimum presbyterum & œconomum Chariſium, & obſecrans, acceſſi cõmunicare in ſancta Dei catholica & apoſtolica Eccleſia catholicorũ fidei & orthodoxę. Et anathematizo oẽm hæreſim, pcipuè verò Quartodecimanorũ, & eos, q̃ non celebrant ſanctũ diẽ paſchæ, ſicut ſancta Dei & catholica Eccleſia, iurans per ſanctã & viuificatricem Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorum orbis terræ, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi verò de his aliquid præuaricatus fuero, ſubiacere me legum ſeueritati. Et lecta mihi expoſitione, & complacens, ſubſcripſi manu mea. Zenon Chorepiſcopus quartodecimanorum hæreſeos, cognoſcens veram fidem catholicorum, & obſecrans ſanctiſſimum epiſcopum Theophanium, & reuerendiſſimum Iacobum Chorepiſcopum, & reuerendiſſimum presbyterum & œconomum Chariſium, acceſſi ad ſanctam DEI & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè verò Quartodecimanorum, in qua priùs erraueram. Et cõſentio præſcriptæ expoſitioni orthodoxæ fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant ſanctum diem paſchæ, ſicut ſancta catholica Eccleſia celebrat, iurans per ſanctum & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorũ orbis terræ, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi verò de his aliquid præuaricatus fuero vnquàm, ſubiacere me legum ſeueritati. Manum verò accommodaui pro eo ego Flauius Palladius, ob hoc, quòd præſens diceret literas ſe ignorare. His igitur perlectis, ſtatuit ſancta ſynodus, alteram fidem nemini licere proferre, aut conſcribere, aut componere præter diffinitam à ſanctis patribus, qui in Nicea cum ſpiritu ſancto congregati ſunt. Qui verò auſi fuerint, aut componere fidem alteram, aut proferre, vel offerre conuerti volentibus in agnitionem veritatis, ſiue ex gentilitate, ſiue ex Iudaiſmo, ſiue ex qualicunque hereſi, hos quidem, ſi ſunt epiſcopi aut clerici, alienos eſſe epiſcopos ab epiſcopatu, & clericos à clericatu iudicamus. Si verò laici fuerint, anathema eſſe. Secundùm ſimilem verò modum, ſi inuenti fuerint ſiue Epiſcopi, vel clerici, aut laici, ſiue ſapere, ſiue docere ea, quæ ſunt in oblata expoſitione à Chariſio presbytero de inhumanatione vnigeniti filij DEI, ſiue ſcelerara & peruerſa Neſtorij dogmata: quę

*Euxonius

*Auladis

quę & ſubnexa ſunt, ſubiaceant ſentétię ſanctæ hui⁹ & vniuerſalis ſynodi, quatenùs manifeſtum ſit, quia epiſcopus quidem priuabitur ab epiſcopatu, & erit damnatus, clericum verò ſimiliter cadere à clericatu. Si verò laicus quis ſit, & ipſe anathematizetur, ſicut ſuperiùs dictum eſt.

¶ Ex codice Neſtorij, quaternione xvij. de dogmatibus.

Quotiès igitur diuina ſcriptura dictura eſt aut natiuitatem Chriſti ex virgine Maria, aut mortem: nuſquàm videtur ponere, Deus, ſed aut Chriſtus, aut filius, aut Dominus: quoniam hæc tria duarum naturarum ſunt ſignificationes, aliquandò quidem huius, aliquãdò illius, aliquandò verò & huius & illius. Eſt autem tale quod dico. Quandò ex virgine natiuitatem nobis ſcriptura narrat, quid dicit? Miſit Deus filium ſuum. Et non dixit, (Galat. 4. a) miſit DEVS Deum verbum: ſed profert nomẽ, quod ſignificat duas naturas. Quoniam enim filius homo eſt & Deus, dicit, miſit Deus filium ſuum, factũ ex muliere: vt cùm audis, factum ex muliere, deindè videas nomẽ præpoſitum, quod indicat duas naturas, vt natiuitatem ex beata virgine factam, filium quidem voces. Filium enim genuit Dei, & q̃ peperit Chriſtum virgo. Sed quoniam filius Dei duplex eſt ſecundùm naturas, non genuit quidem filium Dei, ſed genuit humanitatẽ, quę eſt filius propter coniunctum filiũ.

¶ Similiter eiuſdem de quaternione xxj.

Vide quid contingat, hæretice. Non inuideo voci dicenti, Chriſti genitricem virginem, ſed ſcio venerabilem, quæ ſuſcepit Deum, per quam proceſſit omnium dominator, per quam illuxit iuſtitiæ ſol. Iterùm ſuſpectum habeo plauſum, quomodò quod dixi, proceſſit, intellexiſtis? Non eſt dictum à me, proceſſit, quaſi genitus eſt: nec enim ità citò obliuiſcor meorũ. Nam procedere Deum ex Chriſti genitrice virgine, à ſanctis ſcripturis didici: naſci verò Deum ex ipſa, nuſquàm didici. Et poſt alia: Nuſquàm igit̃ diuina ſcriptura Deum de Chriſti matre virgine dicit natum, ſed Ieſum Chriſtum filium Dominum. Hæc omnes cõfitemur. Quæ em̃ docuit diuina ſcriptura, infelix qui nõ continuò ſuſcipit. Surgẽs, accipe infantẽ & ma- (Matth. 2.) trẽ eius. Hæc angelorũ vox eſt. Fortàſsè verò meliùs te (q̃ pertinẽt ad natiuitatẽ) ſciebãt archangeli. Surgẽs, tolle infantẽ & matrẽ eius. Non dixit: Surge, tolle Deum & matrem eius.

¶ Similiter eiuſdem quaternione xxiiij.

Quod igitur dicebamus, Noli timere tol- (Matth. 1.) lere Mariam coniugem tuam: quod enim in ea natũ eſt (quod Gręcè dicit̃ γεννηθὲν: quod ſiue per vnam n literam, ſiue per duas ſcribatur, ſenſui nihil præiudicat: quoniam ſi duas poſueris n literas, apud Gręcos natus intelligitur: ſi verò vnã, fact⁹) de ſpiritu ſancto eſt. Si verò dixerimus, quia Deus verbum natus eſt in vtero: aliud enim, coeſſe illi, qui natus eſt: & aliud, naſci. quod em̃ (inquit) in ea natum eſt, de ſpiritu ſancto eſt, id eſt, ſpirit⁹ ſanctus creauit, quod in ipſa eſt. Viderunt ergò patres, ſicut docti in diuinis ſcripturis, quod ſi pro incarnato poſuerimus natum, inuenietur aut filius ſpiritus ſanctus, aut Deus verbum duos patres habens, aut (per vnam n literã, ſicut apud Gręcos inuenitur) Deus verbũ, creatura eſſe ſpiritûs ſancti. Fugientes igit̃ natiuitatis ſermonem, poſuerunt, deſcẽdiſſe propter nos homines & ꝓpter noſtrã ſalutẽ, & incarnatũ eſſe. Quid eſt incarnatũ eſſe? Nõ mutatũ à diuinitate in carnẽ. Incarnatũ em̃ ex ſancto ſpiritu, ſecuti ſunt euangeliſtã. Nam & euangeliſta veniens ad incarnationẽ, fugit natiuitatem dicere in verbum, & poſuit incarnationem. Vbi *audi, Et verbum caro fa- (*audis) ctum eſt. Non dixit, Verbum per carnem natum eſt. Nanq; vbi cõmemorant apoſtoli & euangeliſtæ filium, ponunt, quia natus eſt ex muliere. Intende quod dicitur, obſecro. Vbi dicunt nomen filij, & quoniam natus eſt ex muliere, ponũt, quia natus eſt. Vbi verò cõmemorant verbum, nullus eorũ auſus eſt dicere natiuitatem per humanitatem. Audi: Beatus Ioannes euangeliſta veniẽs ad verbum, & ad incarnationem eius, audi, qualia dicit: Verbum caro factum eſt, hoc eſt, ſuſcepit car- (Ioan. 1. b) nem, & habitauit in nobis, id eſt, noſtram naturã indutus eſt. Et habitauit in nobis, & vidimus gloriã ipſius filij. Non dixit, Vidimus natiuitatem verbi.

¶ Similiter eiuſdem ex quaternione xv. de dogmate.

Ità & ſecundùm carnem Chriſtum Deum nominamus propter coniunctionẽ Dei verbi, hoc, quod videtur, ſcientes vt hominem. Audi itaq; Paulũ prędicãtem: Ex Iudæis (in- (Roma. 9. b) quit) Chriſtus ſecundùm carnẽ qui eſt ſuper omnia Deus. Confitetur hominem priùs, & tunc propter coniunctionem Dei, Deum ꝑdicat, quod videtur, vt nullus Chriſtianiſſimum hominem colere ſuſpicetur.

¶ Similiter eiuſdem ex quaternione xxvij.

Non autem ſicut dicebamus Deũ omniũ creatorem, & deum Moſen, deum em̃ (inq̃t) (Exodi 4. f) poſui te Pharaoni, & filium Dei Iſrael. Filius enim (inquit) primogenitus meus Iſrael. Et ſicut dicebamus Chriſtũ Saul, non em̃ (inq̃t) (1. Reg. 26. b) mittam manum meam ſuper eum, quoniam Chriſt⁹ Domini eſt, & Cyrũ identidèm. Hęc enim (inquit) ait Dominus Chriſto meo Cy- (Eſaiæ 45. a) ro, & Babyloniũ ſanctũ. Ego enim (inquit) impero eis: ſanctificati ſunt, & ego adduco eos, ità dicim⁹ Dñm Chriſtũ, & Deũ, & filiũ, & ſanctũ, & Chriſtũ. Sed cõmunio quidem nominũ ſimilis, non eadem verò dignitas.

¶ Similiter eiuſdem de quaternione xv.

Hoc ſentiatur in vobis, quod & in Chriſto Ieſu. Qui cùm in forma Dei eſſet, ſemetipſum exinaniuit, formã ſerui accipiens. Nõ (Philip. 2. p) dixit, Hoc ſentiatur in vobis, quod & in Deo verbo. Qui cùm in forma Dei eſſet, formam ſerui

ſerui accepit: ſed dicens, Chriſtus, (tanquàm vocem duas naturas ſignificantem) ſinè periculo eum & formam ſerui, quam accepit, & Deum nominat: quia ea, quæ dicuntur in naturarum duplicitatem, irrepræhenſibiliter diuiduntur.

¶Similiter eiuſdem ex quaternione xiij.

Ibidem. Vt in nomine Ieſu (inquit) omne genu flectatur cæleſtium, & terreſtrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Ieſus Chriſtus. † Propter induentem, veneror eum quem induit indumento. Pro occulto adoro viſibile. Inſeparabilis enim à viſibili DEVS, ideoq; inſeparabilis honorem non ſeparo. Separo naturas, ſed adorationem vnio.

¶Similiter eiuſdē ex quaternióe xvij. de deo:

Erat quidem DEVS verbum & ante inhumanationem filius, & Deus, & ens cum patre. Suſcepit verò in vltimis temporibus ſerui formam, ſed ante hoc filius conſtitutus & vocatus. Poſt ſuſceptionem nó poteſt vocari ſeparatus filius, vt nè duos filios doceamus: ſed quoniam illi filio copulatus eſt, qui in principio erat, qui ad eum copulatus eſt ſecundùm filiationis dignitatem, diuiſionem ſuſcepiſſe ſecundùm dignitatem dixi filiationis, non ſecundùm naturas. Propterea & Deus verbum Chriſtus nuncupatur, quoniam habet copulationem cum Chriſto perpetuá.

¶Similiter eiuſdem ex quaternione xij. de dogmate.

Inconfuſibilem igitur naturarum ſeruemus copulationem. Confiteamur in nomine Domini, veneremur eum, qui diuina copulatione omnipotenti DEO coadoratur homo.

¶Similiter eiuſdem de quaternione vj.

Attende & hoc confeſtim coniunctum. Heb.2.d Vt miſericors (inquit) fiat, & fidelis ſacerdos apud Deum. In quo enim paſſus eſt ipſe & tentatus, potēs eſt hos, qui tentant, adiuuare. Ergò qui paſſus eſt, ſacerdos eſt miſericors: paſſibile autem eſt templum, nó ille qui paſſibilem viuificat Deus.

¶Similiter eiuſdem ex quaternione xxvij.

Et diſcatis (inquit) quoniam nimia erat aliqua copulatio deitatis, quæ & in infantia carnis Dominicę videbatur. Erat enim ipſe & infans, & infantis Dominus. Laudáſtis vocem, ſed nec propter eam ſinè examinatione plaudatis. Dixi enim, quia ipſe erat infans, & infantis habitator.

¶Similiter eiuſdem ex quaternione primo.

Cómunes igitur ſunt operationes Trinitatis, & tátúmodò ſubſiſtétijs diuiſioné habétes. Gloria ergò vnigeniti aliquádò ad patré refert. Ioan.8.g Eſt enim (inquit) pater, qui me glorificat. Ioan.15.d Aliquádò verò ad ſpiritū. Spiritus enim (inquit) veritatis me glorificat. Aliquandò verò ad Chriſti poteſtatem.

¶Similiter eiuſdē ex quaternione xiij. de filio dicens:

Iſte qui dicit, Deus meus, Deus meus, quarè me dereliquiſti? Iſte qui triduanam ſuſtinuit mortem. Adora verò eum cum deitate, ſicut diuinæ authoritatis cooperatorem. Matth. 27.e & Pſalm.21.

¶Et poſt aliquanta:

Propter eum qui indutus eſt, eum quem induit, colo. Propter abſconditum, adoro viſibilé. Inſeparabilis à viſibili Deus: ideoq; eius qui non ſeparatur, honorem non ſeparo. Separo naturas, ſed vnio adorationem. Nó ſecúdùm ſe Deus, quod in vulua plaſmatū eſt. Non ſecundùm ſe Deus, quod creatū eſt de ſpiritu. Nó ſecúdùm ſe Deus, quod in ſepulcro ſepultū eſt: ſic enim erimus hominicolę, & mortuorum cultores aperti: ſed quoniá in illo ſuſcepto Deus à ſuſcipiente, qui ſuſceptus eſt, ſicut ſuſcipienti copulatus, cónuncupatur Deus.

¶Similiter eiuſdem ex quaternione iij. cótra hæreticos de ſpiritu dicens:

Quomodò enim ſeruus ſit, (inquit) qui cum filio & patre operatur? Et ſi requirat quis actiones ſpiritûs, inueniet filij & patris in nullo minores: Non quia vna partitur deitas, ſed quia ſancta ſcriptura ea, quæ vnius virtutis ſunt, & in ſingulas partitur ſubſiſtentias in approbatione ſimilitudinis Trinitatis. Et attende mihi hanc ſimilitudinem, ex maioribus operibus incipientem. DEVS verbum factus eſt caro, & habitauit in nobis. Ioan.1.b Cóſiderare fecit ſibi pater ſuſceptam humanitatem. Dixit enim (inquit) Dominus Domino meo, ſede ad dexteram meam. Pſalm. 109. Eius, qui ſuſceptus eſt, gloriam, deſcendēs ſpiritus ſuſtentauit. Quandò enim (inquit) veniet ſpiritus veritatis, ipſe me glorificabit. Ioan.15.d

¶Eiuſdē ex quaternióe vj. de Chriſto dicés:

Quia miſſus eſt prædicare captiuis remiſſionem, ſicut Apoſtolus ſubiungit, & dicit: Hic fidelis Deo factus pontifex. Factus eſt Heb.2.d enim iſte, qui non priùs erat æternus: iſte qui paulatìm in pontificis ó hęretice proficit dignitate. Et audi manifeſtiore tibi hoc voce clamantem. In diebus (ait) carnis ſuæ preces Heb.5.b c ſupplicationesq; ad eum, qui poterat illum ſaluum facere à morte, cum clamore valido & lachrymis offerens, exauditus eſt pro ſua reuerentia. Et quidem cùm eſſet *filius, didicit *filius Dei. ex his quæ paſſus eſt, obedientiam: & conſummatus, factus eſt omnibus obtemperantibus ſibi cauſa ſalutis æternæ. Conſummatur verò, quod paulatìm ó hæretice proficit: De quo & Lucas in euangelijs clamat: IESVS proficiebat ætate & ſapientia & gratia. Luce 2.f Quibus conſona & Paulus loquitur: Conſummatus, inquit, factus eſt omnibus Heb.5.c obtemperantibus ſibi cauſa ſalutis æternæ, appellatus à DEO pontifex iuxta ordinem Melchiſedech. Et poſt alia: Pontifex vocatus. Quid ergò econtrariò interpretaris Paulo impaſſibilem DEVM verbum terrenæ Heb.3.a commiſcens ſimilitudini, & paſſibilem pontificem faciens?

¶Et iterùm eiuſdem ex quaternione vij.

Vndè fratres ſancti, vocationis cęleſtis participes, conſiderate apoſtolum & pōtificem cōfeſſionis noſtræ Ieſum, qui fidelis eſt ei, *præfecit qui*fecit illum. ¶Et poſt alia:

Exiſtente ergò nobis hoc ſolo pontifice cōpatiente, & cognato, & firmo, ab eius fide nè recedatis. Ipſe eſt enim nobis promiſſæ Heb.5.d benedictionis deſtinatus ex ſemine Abrahę, pro ſe & genere ſuo ſacrificium corporis offerens. Attendendum eſt hîc, quia confitens omnem pontificem egére ſacrificio, & excipiens Chrm̄, vt q̨ non indiguit, hîc dixit. & pro ſeipſo offerre, & pro genere ſacrificiū.

¶Similiter eiuſdem ex quaternione iiij.

Ioan.6.f Audite igitur attendentes verba, Qui mãducauerit (inquit) carnem meam. Memorate, quia de carne eſt, quod dicitur, & quia non à me additum eſt carnis nomen, vt non videar illis malè interpretari, Qui manducauerit carnem meam, & biberit ſanguinem meum. Nunquid dixit, Qui manducauerit Deitatem meam, & biberit Deitatem meam? Qui manducauerit carnem meam, & biberit ſanguinem meum, in me manet, & ego in eo. Cōmemoramini, quia de carne dicitur: Sicut miſit me, qui viuus eſt pater, me, qui viſibilis ſum. Si fortè malè interpretor, ex his q̄ ſequuntur, audiamus: Sicut miſit me, qui viuus eſt pater. Ille dicit Deitatē, ego humanitatem. Videamus quis eſt, qui malè interpretať, ſicut miſit me, q̨ viuus eſt pater. Dicit hęretic⁹, hîc diuinitatē dicit, miſit me Deū verbū, ſicut miſit me viu⁹ pater, ſecūdùm illos, & ego viuo De⁹ verbū, ꝓpter patrē. Deindè quod poſt hæc eſt, & q̨ me manducat, & ipſe viuet. Quē mãducam⁹? Deitatē, aut carnem?

¶Similiter eiuſdem ex quaternione xvj.

Et omninò (inquit) ſi omnem ſimul nouam ſcripturam effoderis, nuſquàm inuenies in ipſa mortem ad Deum pertinentem, ſed aut ad Chriſtū, aut ad filiū, aut ad Dominū. Chriſtus enim, & filius, & Dominus in vnigenito à diuina ſcriptura poſitum, duarum naturarum ſignificatiuum eſt, & aliquandò quidem deſignans Deitatem, aliquandò verò humanitatem, aliquandò etiàm vtraque, vt eſt illud, cùm Paulus in epiſtola prædicat: Roma.5.b Si etiàm cùm inimici eſſemus, recōciliati ſumus Deo per mortem filij eius, humanitatem clamat filij. Cùm verò iterùm idem ad Heb.1.a Hebræos dicit, Deus locutus eſt nobis in filio, per quem fecit & ſecula, diuinitatem ſignificat filij. Neque enim caro creatrix eſt ſeculorū, quę poſt multa creata eſt ſecula. Et poſt Galat.1.d alia, Nō Deitas fratrem Iacobum habuit, nec 1.Cor.11.f Dei verbi mortē nos annunciamus, cùm Dominico corpore & ſanguine paſcimur.

¶Similiter eiuſdem ex quaternione 23.

Conſidero (inquit) noſtros populos multam reuerentiam poſſidentes & feruentiſſimam pietatem, per ignorãtiam verò diuinæ ſcientiæ lubricantes. Hoc verò non crimen eſt populi, ſed (vt decenter dicam) eò quòd non habuerint doctores tempus, quo poſſint aliquid de doctrina nobis commendare ſubtilius. Petrus presbyter Alexãdriæ & primicerius notariorum, dixit: Eccè manifeſtè in his dicit, quoniá eorú, qui ante eú fuerunt doctorú, nullus hęc loquutus eſt populis.

¶Cyrillus epiſcopus Alexandriæ, ſubſcripſi. Archadius epiſcopus legatus ſedis Apoſtolicæ, ſubſ. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymæ, ſubſ. Proiectus epiſcopus legatus ſedis Apoſtolicæ, ſubſ. Philippus presbyter ſedis Apoſtolicæ atque legatus, ſubſ. Firmus epiſcopus Cęſareenſis, ſubſ. Theodorus epiſcopus Ancyritanus, ſubſ. *Berinian⁹ epiſcopus Pergeñ metropolitanus, per Timotheum epiſcopū ſubſ. Marinianus epiſcopus Synnadeñ, ſubſ. Peregrinus epiſcopus Corinthi, ſubſ. Iconi⁹ Gortyneñ Cretæ, ſubſ. Memnon epiſcopus Epheſi, ſubſ. Rheginus epiſcopus Conſtantiæ Cypri. ſubſ. Acacius epiſcopus Meliten⁹, ſubſ. Palladius epiſcop⁹ Amaſenus, ſubſ. *Herenianus epiſcopus Myreñ, ſubſ. Valerianus epiſcop⁹ Iconieñ, ſubſ. *Pius epiſcopus metropolis Peſſinuntis, ſubſ. Cyr⁹ humilis epi- *Pionius ſcopus Aphrodiſieñ, ſubſ. Amphilochi⁹ epiſcopus Sideñ metropolis, ſubſcripſi. Meonius epiſcopus *Sardeñ, ſubſ. Hellanicus *Serdeñ epiſcopus Rhodieñ, ſubſ. Dalmatius epiſcopus Cyzicenus, ſubſ. Flauianus epiſcop⁹ Philippeñ, ſubſ. Ariſtonicus epiſcopus Laodicēſis, ſubſ. Paralius miſericordia Chriſti epiſcopus Chij, ſubſ. Idduas epiſcopus Smyrnenſis, ſubſ. Olympius epiſcopus Claudiupolitanus, per epiſcopum Epiphaniū & Euſebium, ſubſ. Domninus epiſcopus *Carthe- *Cataneñ anenſis, ſubſcripſi. Euſtathius epiſcopus Do- *Catineñ cimeenſis, ſubſ. Epiphanius epiſcopus Cratienſis, ſubſ. Gregorius epiſcopus Ceraſſuntinus, ſubſ. Elladius epiſcopus Adramyten⁹, ſubſ. Anyſius epiſcopus ciuitatis Thebanæ Helladis, ſubſcripſi. Domninus epiſcopus Opuntinus, ſubſcripſi. Callicrates epiſcopus Naupactenus, ſubſcripſi. *Niceas epiſcopus Megarenſis, ſubſcripſi. Callinicus epiſcopus Apamenus Bithyniæ, ſubſcripſi. Petrus humilimus epiſcopus Pruſenſis, ſubſcripſi. Euprepius epiſcopus Byzenſis, ſubſcripſi. Dion epiſcopus Thebeus, ſubſcripſi. Perrhenius epiſcopus Theſſalonicenſis Sardorum, ſubſcripſi. Paulus epiſcopus *Anthedonenſis, ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus Magneſiæ ciuitatis, ſubſcripſi. Euſebius epiſcopus Heracleēſis, ſubſ. Ioannes epiſcopus Lesbos & Tenedi emporij Helleſpōti & Lyciorū, ſubſ. Thomas epiſcopus Derbeñ, ſub. *Senecio epiſcopus Scodrenę ciuitatis, ſubſ. *Senetion Tribunianus epiſcopus Primopolitanæ ſanctæ eccleſię, ſubſ. Martyrius epiſcopus *Ele- *Helectreñ ctreñ, ſubſ. Anyſius epiſcop⁹ Colobraſſenæ ciuitatis, ſubſ. Acacius epiſcop⁹ *Cotiaieñ ciuitatis, ſubſ. Ablabius epiſcopus *Amorieñ, *Amurieñ ſubſ. Philippus epiſcop⁹ Pergameñ, ſubſ. Heraclion

raclion & Theophilus epiſcopi Tralleñ ciuitatis, ſubſcripſi. Daphnus epiſcopus Magneſiæ Mæandri, ſubſcripſi. Euſebius epiſcopus Magneſiæ Sipyli ciuitatis, ſubſcripſi. Andreas humilis epiſcopus Cherſoneñ, ſubſcripſi. Paulus humilis epiſcopus Lampenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Eutropius humilimus epiſcopus *Euazeneñ, ſubſcripſi. Seuerus minimus epiſcopus Sozopolis prouinciæ Piſidiæ, ſubſcripſi. Siluan⁹ epiſcopus *Cheratapeñ, ſubſcripſi. Commodus minimus epiſcopus Tripolis, ſubſcripſi. Conſtãtinus epiſcop⁹ Diocletianopolis, ſubſcripſi. Neſtorius epiſcop⁹ *Cioneñ, ſubſcripſi. Aphobius minim⁹ epiſcopus Chologeñ, ſubſcripſi. Dioſcus epiſcopus Entetenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Paulus epiſcopus Dedicanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Limeni⁹ *Heptenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Dorotheus epiſcopus Smyrneñ, ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus Atalieñ, ſubſcripſi. *Aptonitus minimus epiſcopus Heracleotanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Spudaſius minim⁹ epiſcopus Cerameñ, ſubſcripſi. *Philetus minimus epiſcop⁹ Amyzonis, ſubſcripſi. Docimaſius epiſcop⁹ Maroneæ, ſubſcripſi. Ennepius epiſcopus Maximianopolitan⁹, ſubſcripſi. *Eulalius epiſcopus Colophoneñ, ſubſcripſi. Lucianus epiſcopus Topireñ, ſubſcripſi. Rufinus epiſcop⁹ Tabeeñ ciuitatis, ſubſcripſi. Romanus epiſcopus Rhaphiæ ciuitatis, ſubſcripſi. *Fidus epiſcopus Ioppis, ſubſcripſi. Heſychius epiſcopus Parij ciuitatis, ſubſcripſi. Timotheus epiſcopus Telmiſſi, & Eniandos ac Ioniæ, ſubſcripſi. Euchari⁹ epiſcopus Dyrrhachenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Euagrius epiſcopus Soloneñ ciuitatis inſulæ Cypri, ſubſcripſi. Nectarius epiſcopus *Caſoneñ ciuitatis, ſubſcripſi. Agathocles epiſcopus *Coroniæ ciuitatis, ſubſcripſi. Azanus epiſcopus *Sycamazoneñ, ſubſcripſi. Edeſius epiſcop⁹ Poſidoneñ, ſubſcripſi. Secũdinus epiſcopus Lamieñ, ſubſcripſi. Nunechius epiſcopus Selgeñ, ſubſcripſi. Maridianus Coraceſieñ, ſubſcripſi. Cyrillus epiſcopus Celeñ, per manus Helleſponti presbyteri ſubſcripſi. Sapritius epiſcop⁹ Paphi Cypri inſulæ, ſubſcripſi. Themiſtius minim⁹ epiſcopus Iaſſeñ, ſubſcripſi. Promaxius epiſcop⁹ Alindineñ ciuitatis, ſubſcripſi. Eudoxius epiſcopus Chomateñ ciuitatis, ſubſcripſi. Libanius epiſcopus Veteris ciuitatis, ſubſcripſi. *Tarian⁹ epiſcopus Lyrbenſenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Alexander epiſcopus Archadiupolis, ſubſcripſi. Theodor⁹ epiſcopus Nyſeñ, ſubſcripſi. Rhodon epiſcopus veteris ciuitatis, ſubſcripſi. Tychicus minimus epiſcopus Erythreæ ciuitatis, ſubſcripſi. Eugenius epiſcopus Apolloniadæ, ciuit. ſubſcripſi. *Etius epiſcopus Peonieñ Helleſponti, ſubſcripſi. Archelaus minimus epiſcopus Myndeñ, ſubſcripſi. Apelles humilis epiſcopus Cyberitæ ciuitatis, ſubſcripſi. Philadelphus minim⁹ epiſcopus Traianupolis, ſubſ. *Eutherius humilis epiſcop⁹ Stratoniceæ Lydiæ prouinciæ, ſubſ. Ioannes minimus epiſcopus Aureliupolis ciuit. ſubſ. Maximus epiſcopus Cymeñ, ſubſ. Modeſtus epiſcopus *Anathenæ ciuitatis, ſubſ. Theodoſi⁹ humilis epiſcopus Maſtaureñ, ſubſ. Thomas epiſcopus Valentiniapolitanus, ſubſc. Euſebius epiſcopus Clazomeneñ, ſubſ. Euſebius epiſcopus Aſponeñ Galatiæ ſubſ. Euporus epiſcop⁹ Hypepeneñ, ſubſ. Sadus epiſcop⁹

ſubſ. Dõninus epiſcopus *Orcelleñ, ſubſ. Ioannes epiſcopus Auguſtopolitanus ſubſc. Petrus epiſcopus Parembol. ſubſ. Natiras epiſcopus Gazæ, ſubſ. Zenon epiſcopus Curieñ ciuitatis, ſubſ. Euoptius epiſcopus Ptolemaidæ Pentapolis prouinciæ, ſubſ. Macarius epiſcopus Meteleñ, ſubſ. Euſebius epiſcopus Peluſieñ, ſubſ. Hermogenes epiſcopus Rhinocorureñ, ſubſ. Marinus epiſcopus *Herinupolitanus, ſub. Ioãnes epiſcopus Epheſtieñ, ſubſ. Heraclius epiſcop⁹ Thamatudeñ, ſubſ. Strategius epiſcop⁹ Athribiteñ, ſubſ. Ariſtobulus epiſcopus Thiniteñ, ſubſ. Theon epiſcopus Heracleæ, ſubſ. Heraclius epiſcopus Sethroieñ, ſubſ. Solon epiſcop⁹ ciuitatis Coralieñ, ſubſ. Alypius epiſcopus Selinũtenſis, ſubſ. Macedonius epiſcopus Zoëteñ, ſubſc. Petrus epiſcopus Oxyrincheñ, ſubſ. Metrodorus epiſcopus Meonteñ, ſubſ. Paul⁹ epiſcopus *Pharbeteñ, ſubſ. Ammonius epiſcopus Panephyſeñ, ſubſ. Publius epiſcop⁹ Olbieñ, ſubſ. Hieracus epiſcopus Aſapheñ, ſubſc. Samuel epiſcopus Diſteeñ, ſubſ. Sopatrus epiſcopus Lybiæ Septimiacæ prouinciæ, ſuſcr. Iſaac epiſcopus *Elearchieñ, ſubſc. Iſaac epiſcopus *Tauateñ, ſubſ. Heraclides epiſcopus Heracleæ, ſubſ. Theonas epiſcopus Singeñ, ſubſ. Cyrus epiſcopus Acheeñ, ſubſ. Eulogi⁹ epiſcop⁹ *Trẽminteñ, ſubſ. Syluan⁹ epiſcop⁹ Corpidateñ, cõſenſit. Ego verò Heracli⁹ epiſcop⁹ pro eo ſubſcripſi, eò quod infirmabat. Adelphius epiſcopus Onupheñ, ſubſ. Abrahã epiſcop⁹ Oſtracineñ, ſubſ. Athanaſius Parali eṗs ſubſ. Adelphius eṗs Saéñ, ſubſ. Lampeti⁹ epiſcopus Caſre ciuitatis, ſubſ. Chryſaorius eṗs Aphroditeñ, ſubſ. Ammoni⁹ epiſcop⁹ Buteñ, ſubſ. Eutychi⁹ epiſcop⁹ Theodoſiupolitan⁹, ſubſ. Venãtius epiſcopus Hierapolitanæ ciuit. ſubſ. Subſcripſi verò per notarium meũ Theodoſium. Zenobius eṗs Barcenæ ciuit. ſubſ. Zenon eṗs Tentyriteñ, ſubſ. Euſebius eṗs Iuliopolitanæ ciuit. ſubſ. Heraclides eṗs Heracleæ ſuperioris, ſubſ. Macarius eṗs Anteeñ ciuit. ſubſ. Sauin⁹ eṗs ſubſ. Athanaſius epiſcop⁹ Sceptię, ſubſ. Philumen⁹ epiſcopus Cimenſis, ſubſ. Felix epiſcopus, agẽs vices ſedis Apoſtolicę, ciuit. *Apollinẽſium & Bellidenſium, ſubſ. Timotheus epiſcopus Tomitanæ ciuit. prouinciæ Scythiæ, ſubſc. *Paulian⁹ epiſcopus Maiumæ, ſubſ. *Phibamon epiſcop⁹ Coptẽſis, ſubſ. Zenobius epiſcopus Gnoſenſis ciuit. ſubſ. Pauſic⁹ epiſcopus Apollianẽſis, ſubſ. Andreas eṗs Herinupolitanus, ſubſ. Phanias minim⁹ epiſcop⁹ Ar-

Margin notes: *Ebaginẽ, *mierocepitenſis, *Aphthoni⁹, *Philippus, *Eutalius, *Caſſeñ., *Coronæ, *Sycacinoneñ. vel, Sycaminenſis, *Anichenæ, *Oreſteñ, *Phacuſeñ, *Libyarchicũ, *Tremytuntẽ, *Paulinus, vel, Paulus

paſenſis,ſubſcripſi. Theoſebius epiſcopus
Prieneñ ciuitatis,ſubſc. Maximus epiſcopus
Aſſueñ,ſubſ. Theoctiſtus Phoceñ epiſcopus
*Atubeñ, ſubſc.Hermolaus minimus epiſcopus * Attuſenſis,ſubſ. Theodorus epiſcopus Gadarenſis per alterius manum,id eſt,*Etherij archidiaconi,ſubſ. Athanaſius epiſcopus Pari
*Vrimeñ inſulę,ſubſcrip.Paulus*Orymeñ epiſcopus,
ſubſcripſi.Timotheus epiſcopus Briulenſis,
ſubſcripſi.Daniel epiſcopus ColonęCappadociæ ſecundæ, ſubſcripſi. Aſclepiades epiſcopus Trapezopolitanns,ſubſc. Theodor⁹ epiſcop⁹ Echineñ, ſubſcripſi. Beſſula diaconus eccleſię Carthagineñ,ſubſcripſi.Stephanus epiſcopus Theopolitanus Aſiæ prouinciæ,ſubſcripſi. Cæſarius chorepiſcopus Arceſenæ ciuitatis,ſubſcripſi. Theodul⁹ epiſcopus Eleuſeñ,ſubſcripſi. Theodorus epiſcop⁹
*Arudeñ *Ariddeleñ, ſubſcripſi. *Letoius epiſcopus Libyadis,ſubſcripſi. Ariſtocritus epiſcopus Olympi, ſubſcripſi. Timotheus Thermeñ Helleſponti epiſcopus,ſubſcripſi. Alexáder epiſcopus Cleopatridis,ſubſcripſi.

EPHESINI CONCILII ACTA QVAEDAM,
hic interpoſita pro inſtructione priùs dictorum,
& ad ea plurimùm conducentia.

¶Neſtorij blaſphemiarum capitula, quibus,epiſtolis ad eum miſſis à ſancto Cæleſtino Romanæ vrbis archiepiſcopo, & Cyrillo Alexandrino epiſcopo,contradicit,& diſputatione breuiſſima reſoluẽdo 12 capitula fidei,quæ ad illú miſſa fuerant,refellit. Et primùm quidem Cyrilli capitula ponútur,quæ eccleſia approbauit: & deindè Neſtorij reſponſa,è Græco in Latinum verſa.

Cap. 1. Cyrillus dixit: Si quis non confitetur Deum eſſe ſecundùm veritatem eum, qui eſt Emmanuel,& ob hoc ipſum Dei genitricem ſanctam virginem,peperit enim carnaliter verbum,quod ex Deo eſt,carnem fa-
Ioan. 1.b ctum,ſecúdùm quod ſcriptum eſt: Verbum caro factum eſt,anathema ſit.

Neſtorius reſpondit: Si quis eum qui eſt Emmanuel,Deum verbum eſſe dixerit,& nó potiùs, Nobiſcum Deus, hoc eſt, inhabitare eam,quæ ſecundùm nos eſt,naturam, per id, quòd vnitus eſt maſſæ noſtræ, quam de Maria virgine ſuſcepit,matrem etiàm Dei verbi, & non potiùs eius, qui Emmanuel eſt, nuncupauerit,ipſumque Dei verbum in carnem verſum eſſe,quam accepit ad oſtenſioné deitatis ſuæ, vt habitu inueniretẽ vt homo,anathema ſit.

2 Cyrillus dixit:Si quis non confitetur carni ſecundùm ſubſiſtentiá vnitum eſſe verbum patris, vnitum quoquè eſſe Chriſtum cum propria carne, eundé ipſum ſinè dubio Deum & hominem,anathema ſit.

Neſtorius reſpondit:Si quis in verbo Dei coniunctionem,quæ carne facta eſt, de loco in locum mutatione diuinæ eſſentiæ dixerit factam,eiusq; diuinæ naturæ carnem capacé eſſe dixerit,ac ſpecialiter vnitá carni, aut iterùm in infinitum incircunſcriptæ diuinę naturæ,quod extenderit carnem;accipiendum Deum dicat & hominem,anathema ſit.

3 Cyrillus dixit:Si quis in vno Chriſto diuidit ſubſiſtẽtias poſt vnitatem, ſola eos ſocietate cónectens ſecundùm dignitatem,aut authoritatem, aut potentiam, & non magis côuentu ad vnitatem naturalé,anathema ſit.

Neſtorius reſpondit: Si quis nó ſecúdùm coniunctionem vnum dixerit Chriſtum qui eſt etiàm Emmanuel, ſed ſecundùm naturá, ex vtraq; etiàm ſubſtantia, tam Dei verbi, q̃ etiàm ab eo hominis ſuſcepti, in vnam filij connexionem,quam etiàm nunc inconfusè ſeruamus, minime cóſiteatur, anathema ſit.

4 Cyrillus dixit:Si quis in duabus perſonis aut ſubſiſtentijs diſcernit eas voces, quæ tam in euãgelijs,quàm in apoſtolicis ſcriptis continentur, aut etiàm eas, quæ à ſanctis dicuntur,vel ab ipſo Chriſto de ſeipſo, & aliquas quidem ex his tanquàm homini,q prę-ter Dei verbum quaſi ſpecialiter intelligatur, applicandas crediderit,aliquas verò táquàm Deo decentes,ſoli verbo Dei patris deputauerit,anathema ſit.

Neſtorius reſpondit:Si quis eas voces quę tam euãgelicis, quàm epiſtolis apoſtolicis de Chriſto,qui eſt ex vtroq;,cóſcriptæ ſunt, accipiat tanquàm de vna natura,ipſiq́; Dei verbo tétat paſſiones tribuere,tam carne,quàm etiàm dignitate,anathema ſit.

5 Cyrillus dixit:Si quis audet dicere,hominem Deo vtentem Chriſtum, & non potiùs Deũ eſſe ſecundùm veritatem, tanquàm vnum filiũ, qui naturaliter ſecundùm quod verbum caro factum eſt,participauerit ſimiliter nobiſcũ carni & ſanguini,anathema ſit.

Neſtorius reſpondit: Si quis vnũ eſſe poſt aſſumptionem hominis naturaliter Dei filiũ audet dicere, cùm ſit Emmanuel, anathema ſit.

6 Cyrillus dixit: Si quis dicit Deum vel Dominum eſſe Chriſti verbum patris, & nó magis eundem ipſum confitetur Deũ,& hominem ſimul, tanquàm verbum carnem ſecundùm ſcripturas,anathema ſit.

Neſtorius reſpondit:Si quis poſt incarnationem Deum verbum, alterum quempiam præter Chriſtum nominauerit,ſerui ſanè formam initium non habere cum Deo verbo, & increatá, vt ipſe eſt, dicere tentauerit eſſe, & non magis ab ipſo creatam confiteatur tanq̃ naturam & creaturam ex Deo, quam & ſuſcitare propria virtute promiſit, Soluite, dicẽs Ioan. 2. e
ad Iudæos,templum hoc, & in triduo ſuſcitabo illud,anathema ſit.

7 Cyrillus dixit:Si quis dicit táquàm in homine Ieſum Deum verbum fuiſſe inoperatũ,& vnigeniti dignitaté, tanq̃ alteri præter ipſum exiſtẽti, tributá eſſe, anathema ſit.

Neſtorius reſpódit: Si quis hominẽ,qui de virgine creatus eſt in virgine,hunc eſſe dixerit vnigenitum,qui ex vtero patris ante luci-

ferum

ſerum natus eſt,& non magìs propter vnitionem eum, qui eſt naturaliter vnigenit⁹ patris, vnigeniti appellatione confiteatur eum participem factum, Ieſum quoquè alterum quempiam præter Emmanuel dicat, anathema ſit.

8 Cyrillus dixit: Si quis audet dicere, aſſumptum hominē coadorari cum Deo verbo oportere,& conglorificari,& connuncupari Deum, tāquàm alterum alteri (adiectio enim vnius ſyllabæ, hoc eſt, co, hoc cogit intelligi)& non magìs vna reuerētia veneratur Emmanuel, vnamq; ei glorificationem dependit, ſecundùm quod verbum factum eſt caro, anathema ſit.

Neſtorius reſpondit: Si quis ſerui formam per ſeipſam, hoc eſt, ſecundùm propriæ naturæ rationem, colendā eſſe dixerit,& omnium dominam, & non potiùs propter ſocietatem, qua beatæ & ex ſe naturaliter dominę vnigeniti naturæ coniuncta eſt, veneratur, anathema ſit.

9 Cyrillus dixit: Si quis eum, qui eſt vn⁹, Dominum Ieſum Chriſtum glorificatum dicit eſſe à ſpiritu ſancto, tanquàm aliena potentia, qua per eum vteretur, ab eoq; meruiſſe inoperari poſſe aduersùs immundos ſpiritus, & per eum implere diuina ſigna, & non magìs proprium eius ſpiritum dicat, per quē ſigna operatus eſt, anathema ſit.

Neſtorius reſpondit: Si quis formæ ſerui conſubſtantialem dixerit ſpiritum ſanctum, & non potiùs per illius mediationē, quæ eſt ad Deum verbum, ex ipſa conceptione habuiſſe dixerit coniunctionem, per quā communes nonnunquàm & in homines mirandas curationes exercuit,& ex hoc fugandorum ſpirituum eueniebat ei eſſe poteſtatem, anathema ſit.

Heb.3.a 10 Cyrillus dixit: pontificem & apoſtolū confeſſionis noſtræ Chriſtū factum eſſe ſancta ſcriptura deſignat. Obtulit autē ſeipſum
Heb.9.d pro nobis Deo patri in odorem ſuauitatis. Si quis ergò pontificem noſtrum & apoſtolum dixerit eſſe factum, non ipſum Dei verbum (quandò factum eſt caro, & ſecundùm nos homo) ſed quaſi alterum præter ipſum ſpecialiter hominem ex muliere,& ſi quis dicit, quia pro ſe obtulit ſeipſum oblationem, & non magìs pro nobis ſolis, (non enim indiguit oblatione, qui peccatum neſcit) anathema ſit.

Neſtorius reſpondit: Si quis illud in principio verbum pontificem & apoſtolum confeſſionis noſtræ factum eſſe, ſeq; ipſum obtuliſſe pro nobis dicat, & non Emmanuelis eſſe apoſtolum dixerit, oblationemq; ſecundùm eādem diuidat rationem, ei qui vniuit, & ei qui vnitur, ad vnam communitatem filij, hoc eſt, Deo quæ Dei,& homini quæ hominis, deputans, anathema ſit.

11 Cyrillus dixit: Si quis non confitetur carnem Domini viuificatricem eſſe, tāquàm propriam ipſius Dei verbi patris, ſed quaſi alterius cuiuſpiā præter ipſum, coniuncti quidem ei ſecundùm dignitatem, aut tanquàm ſecūdùm quod ſolam diuinam habitationē habuerit,& non potiùs (ſicut dixi) viuificatricem eſſe, quia facta eſt propria verbi Dei, cui omnia viuificare poſſibile eſt, anathema ſit.

Neſtorius reſpondit: Si quis vnitam Deo carnem, ex naturæ proprietate poſſibilitate viuificatricem eſſe dixerit, ipſo Domino & Deo pronunciante, Spiritus eſt qui viuificat, Ioan.6.g
caro nihil prodeſt, anathema ſit. Spiritus Deus eſt, per quem hoc à Deo pronunciatū eſt. Si quis ergò Deum verbum carnaliter ſecundùm ſubſtantiam carnem factum eſſe dicat, hoc autē modo & ſpecialiter cuſtoditè, maximè Domino Chriſto poſt reſurrectionem diſcipulis ſuis dicēte: Palpate & videte, quia Luc.24.f
ſpiritus carnem & oſſa non habet, ſicut me videtis habere, anathema ſit.

12 Cyrillus dixit: Si quis non confitetur Deum verbum paſſum eſſe carne, & crucifixum carne,& mortē carne guſtâſſe, factumq; primogenitum ex mortuis, ſecundùm quod eſt viuificator & vita tāquàm Deus, anathema ſit.

Neſtorius reſpondit: Si quis confitens paſſiones carnis,& has quoquè tanquàm verbo Dei tribuerit, quaſi etiàm carni, in qua factus eſt adhibuerit, non * decernens dignitatem naturarum, anathema ſit.

¶His igitur recitatis, decreuit ſancta & magna ſynodus, aliam fidem nulli licere proferre, vel conſcribere, vel componere, præter illam, quæ cōſtituta eſt à ſanctis patribus, qui in Nicea cum ſancto ſpiritu conuenerunt. Illos autem qui audeant fidem aliam componere vel proferre volentibus ſe cōuertere ad agnitionē veritatis ex paganitate, ſiue ex Iudaiſmo, ſiue ex alia qualibet hęreſi, eos, ſi epiſcopi ſint aut clerici, alienos eſſe epiſcopos ab epiſcopatu, clericos à clericatu. Sin verò laici ſint, anathema eſſe ſimili modo. Si qui verò deprehēſi fuerint, ſiue epiſcopi ſiue laici vel credentes, vel docentes ea, quæ ſcripta ſunt in expoſitione à Chariſio presbytero prolata de incarnatione vnigeniti filij DEI, aut certè ſcelerata & peruerſa Neſtorij dogmata, quæ etiàm ſuprà ſcripta ſunt, eos ſubiacere ſanctæ & magnæ ſynodo, ſit perſpicuum, & epiſcopus quidem ſciat ſe alienum futurum ab epiſcopatu, & fore depoſitum, clericus verò à clericatu ſe ſubmouendum. Si verò laicus ſit, eum fore anathema, ſicut ſuprà dictum eſt.

Et ſubſcripſerunt. Cyrillus epiſcopus Alexandriæ ſubſcripſit. Archadius epiſcopus legatus ſedis apoſtolicæ, ſubſcripſit. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymitanus ſubſcripſit. Et cæteri epiſcopi ſubſcripſerūt, qui in eodem concilio fuerunt, numero centum nonagintaquatuor.

Et cùm legerent, CHALCEDONE ACTA. accenſis cereis Conſtãtinus deuotiſſimus ſecretarius ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit ità: EPHESI GESTA. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Exiſtimo omnibus placere, quæ ſunt expoſita à ſanctis patribus, qui in Nicea olim cõgregati ſunt, quę & confirmauit & ſola tenere diffiniuit, quæ hîc pridèm ſancta ſynodus collecta eſt, Deo amabilia & ſufficienter habentia. Audiuim⁹ autem diffinientes eos ità: Si quis præter hęc dixerit, aut ſapuerit, aut retractauerit, aut quæſiérit, ſubiaceat ſententiæ. Quid vobis videtur? Vnuſquiſq; qualem habet voluntatem, ſubſcriptis dicat. Non enim poſſumus hæc aut quærere, aut retractare. Si verò aliquis inquiſiuit vltra iſta quæ dicta ſunt, & ordinata ſunt, & placuerũt, nónne iuſtè ſubiacebit patrum ſententiæ? Dicat igitur vnuſquiſque veſtrûm, ſi eius eſt voluntatis. Thalaſſius epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Trecentorum decem & octo patrum in editione fidei laudem illis temporibus diuina gratia demonſtrauit, cui illi accommodãtes linguas, prædicauerunt. Confirmauit verò maximè, & quæ in hac ſplendida metropoli conuenit ſanctorum concordia, quam tenere omninò eſt neceſſarium ſinè aliquo additamento aut detrimento, quia hęc ſimiliter nocere ſolent regulæ pietatis ſancitæ à ſanctis patribus, qui in Nicea cõgregati ſunt, & confirmatæ ab his, qui hic ante hoc cõuenerunt. Eos autem, qui contraria ijs ſapiunt, abominabor, ſicut ſoluentes rectam fidem. Sozon epiſcopus Philippenſis, dixit: A trecentis decem & octo ſanctis patribus, qui in Nicea conuenerunt, expoſitam fidem & credidi, & credo, & in hac vrbe congregatę ſynodo conſenſimus. Et eos, qui præter hæc ſapiunt, aut docẽt, minimè eſſe catholicos credidi.

Ioannes epiſcopus ciuitatis Sebaſtiæ primæ Armeniæ, dixit: Morbum in veritate introducere, nihil eſt aliud quàm audere impietatem fidei commiſcere. Qui enim ſpernit fidem, quæ in ſe firmitatẽ poſſidet, pręmultitudine & tempore & authoritate eorum, qui expoſuerunt, nullum habet ſtabilitatis terminũ, mutabili volũtatis impietate ęgrotans. Vndè & ego omnem hæreſim & nouitatem abominans, colo ſolam hanc fidem, quę à ſanctis patribus eſt expoſita, quia om̃is pietatis noſtræ eſt ſubſidium.

Theodorus epiſcopus Tarſenſis ciuitatis prouinciæ Ciliciæ primæ, dixit: Et fidei quæ expoſita eſt à ſanctis patribus, q̃ in Nicea cõuenerunt, & q̃ pridèm in Epheſo congregati ſunt, ſimilia & ego ipſe ſapiens permaneo, & eos qui præter hæc ſapiunt, non iudico catholicè ſapere. Baſilius epiſcopus ciuitatis Seleuciæ prouinciæ Iſauriæ, dixit: Et expoſitam fidem à ſanctis patribus, qui in Nicea conuenerunt, & quæ ſunt lecta ſanctorum patrum dogmata, & quæ pridem in hac ciuitate à ſanctis patribus congregatis ordinata ſunt, eiuſdem ſancti ſpiritûs operationis eſſe credo. Et eos, qui præter hæc aut ſapiunt, aut docẽt, inimicos orthodoxorũ eccleſiæ exiſtimo. Stephanus epiſcopus ciuitatis Epheſinę, dixit: Manifeſta ſunt, quę à ſanctis patribus ſancita & diffinita ſunt trecentis decem & octo, qui in Nicea ciuitate congregati ſunt, & confirmata ſunt à ſancta & vniuerſali ſynodo, collecta in hac Epheſia metropoli. Vndè ſi quis præter ea, quæ ſancita ſunt, dixerit, anathema ſit, quoniam hęc eſt vera & catholica fides. Vranius epiſcopus ciuitatis Himeriæ prouinciæ Oſroenæ, interpretante ſe Eulogio presbytero Edeſſeno, dixit: In his quæ expoſita ſunt à ſancto concilio in Nicea congregato, & ſententia quæ diffinita eſt in hac metropoli de eadem fide aduersùs præuaricatores eius, permaneo. Et qui præter hæc auſi fuerint aut dicere, aut inqrere, anathematizo, & alienos eſſe à recta fide diffinio. Theodorus epiſcopus Damaſci, dixit: Qui iſtis, quæ nupèr lecta ſunt, non obtemperat, alienus eſt à catholica fide, & dignus anathemate, quod à ſanctis patribus diffinitum eſt. Iulianus epiſcopus tenens locũ Leonis ſanctiſſimi epiſcopi Romanæ eccleſiæ, interpretãte ſe Florentio epiſcopo Lydię, dixit: Hæc tenet Apoſtolica ſedes. Stephanus epiſcopus Hierapolitan⁹, dixit: His & nos cõſentimus, & pręter hęc neq; ſapuimus, neque ſapiemus, & vſq; ad vltimũ ſuſpirium noſtrum hæc ſequemur, & nullis præter hæc conantibus docere permittimus. Meletius epiſcopus Lariſſenæ ciuitatis, faciens verbum pro ſanctiſſimo epiſcopo Domno Apamenæ ciuitatis ſecundæ Syriæ, dixit: Semper ab infantia his credidi, & nunc hanc eãdem teneo fidem, & amplector eam, quæ nupèr nobis lecta eſt, ſanctorum patrũ expoſitionem.

Cyrus epiſcopus Aphrodiſię ciuitatis prouinciæ Cariæ, dixit: Et ego non ſolùm à puerili ac monachali mea vita, ſed etiàm ex paterna doctrina hanc fidem poſſideo. Florentius epiſcopus ciuitatis Lydiæ, dixit: Et ego huic adhęreo fidei, quę nupèr lecta eſt, & dudùm à ſanctis patribus cũ ſancto ſpiritu diffinita eſt, & tutelam meæ ſpei eſſe confiteor, & placent mihi, quæ ſancita ſunt. Candidianus epiſcopus ciuitatis Antiochię prouincię Piſidiæ, dixit: Et à pueritia nutritus ſum in catholica fide, & archidiacon⁹ regię ciuitatis fui, & gratia Dei & Chriſti ſinè querela hactenùs (ſicut arbitror) cõuerſatus ſum, & vſq; hodiè ſanctorum patrum trecentorum decẽ & octo qui in Nicea, & eorum qui in hac metropoli congregati ſunt, inconcuſſibiles expoſitiones cuſtodio, & vſq; in finem hęc eadem & ſapui, & ſapio. Hilarius diaconus Romanæ eccleſiæ, interpretãte ſe Florentio epiſcopo Lydienſi dixit: Quæ nupèr lecta ſunt de

de fide prolata, tam quæ in Nicea eſt expoſita, quàm à ſancta ſynodo, quæ in hac Epheſia ciuitate à ſanctis patribus cófirmata eſt, Apoſtolica ſedes & docet, & veneratur. Hæc ergò ſcio ſanctorum patrum conſonare dogmatibus, hæc & proprijs, ô vos ſanctiſſimi, literis, quas ad vos deſtinauit, Apoſtolica ſedes inſeruit. Quas ſi iuſſeritis recitari, cognoſcetis conſonas eſſe veritati. Baſilius epiſcopus Traiãopolitanꝰ, dixit: Et mea paruitas in hac ſancta fide nutrita eſt, & in ipſa oro vitam finire. Polychronius epiſcopus Antipatridis ciuitatis, dixit: Diuinas & veras conſtitutiones ſanctorum patrũ, & tenemus gratia Dei apud noſmetipſos, & in hac nos fide ſemper cuſtodiri oramus. Sancta ſynodꝰ dixit: Oẽs eiuſdem ſumus voluntatis & fidei. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, dixit: Quoniam ſancta & magna ſynodus, quæ iamdudùm in Nicea congregata eſt per voluntatem DEI, rectam noſtram & immaculatam fidem expoſuit, quam & nupèr hìc congregata ſancta ſynodus confirmauit, & hanc ſolam teneri, & in Eccleſia tradi diffiniuit, ordinãs & hoc, quatenùs nulli liceat alteram fidem præter hãc vel exponere vel inquirere, vel innouare, aut penitùs cómonere de noſtra venerabili religione: eos autem, qui prͤter hæc tentant aut ſapere aut quærere, aut componere, aut omninò quæ ordinata ſunt, retractare, certis ſubiecit damnationibus, ità vt ſi epiſcopi ſint, alieni ſint ab epiſcopatu, & clerici à clericatu: ſi verò laici, priuentur communione. Hæc nanque ex nupèr lectis monimentis didicimus. Apparent verò, ſicut omnis veſtra ſancta & vniuerſalis ſynodus peruidet, omnia penè renouantes & immutantes, Flauianus eccleſię quondàm Conſtantinopolitanæ vrbis epiſcopus, & Euſebiꝰ Dorylei, & ſcandali & conturbationis facti occaſio ſanctiſſimis eccleſijs, & vbiquè catholicis populis, certũ eſt, hos ex ſemetipſis ſynodicis olim à ſanctis patribus diffinitis damnationibus ſubiacere. Vndè & nos, quæ eorum ſunt confirmantes, memoratos, id eſt, Flauianum & Euſebium, ab omni ſacerdotali & epiſcopali dignitate eſſe iudicauimus alienos. Confiteatur verò & vnuſquiſque religioſiſſimorum epiſcoporum ſuam propriam volũtatem, & manifeſtam hanc faciat ſub fide monimentorũ. Vniuerſa autem quæ acta ſunt hodiè, innoteſcant pijſſimis & Chriſtianiſſimis Imperatoribus. Flauianus dixit: Appello à te.

Hilarius diaconus Romanæ Eccleſiæ, dixit: Contradicitur. Et cùm legerentur,

CHALCEDONE ACTA. Orientales, & qui cum ipſis, reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Anathema Dioſcoro. Hac hora damnauit, hac hora damnetur. Sancte domine, tu illum vindica. Domine domine, tu illum vindica: Catholice Imperator, tu illum vindica. Leoni multos annos. Patriarchæ multos annos. Conſtantinus deuotiſſimus ſecretarius ſacri conſiſtorij, recitauit:

EPHESI ACTA. Iuuenalis Epiſcopus Hieroſolymitanus dixit: Seſe alienos à ſacerdotio & gradu epiſcopali monſtrauerunt Flauianus & Euſebius qui conati ſunt addere & minuere aliquid de ſancta fide, quæ in Nicea à ſancto cócilio expoſita eſt, quam & confirmauit ſancta & vniuerſalis ſynodus, in hac Epheſia ciuitate pridèm collecta. Quapropter iuſtum eſt, eos, qui audent addere aliquid fidei, aut minuere, alienos eſſe à ſacerdotio, & maximè, qui tantam fecerunt confuſionem. Vndè & ego conſona decerno in ſancta & vniuerſali ſynodo, & ſanctiſſimo archiepiſcopo Dioſcoro, alienans eos ab epiſcopatús dignitate. Domnus Epiſcopus Antiochiæ, dixit: Conſors ſum & ego ſanctæ veſtræ ſynodo, damnanti Flauianum & Euſebium, tanquàm non permanentes in ſancto Niceno concilio, & quod pridèm hìc congregatum eſt. Et conſentio in eos à vobis prolatæ iuſtæ ſententiæ. Thalaſſius epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Quotquot præter conſtitutiones patrum, quas de fide decreuerunt, agere conantur, ſibimet inducunt correptiones canonicas. Vndè Flauianus & Euſebius, qui tranſgreſſi ſunt cóſtituta, quæ in Nicea & in Epheſo à ſanctis patribus expoſita ſunt, ſecundùm decretum veſtræ religioſitatis & noſtrum, epiſcopali gradu priuati ſunt. Euſebius epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Mihi quidem amabilis eſt ſemper miſericordia. Sed quoniam religionis ratio mouet ſanctos patres ad prolatam iuſto iudicio ſententiam aduersùs Flauianum & Euſebium, & ego conſentio. Stephanus Epiſcopus Epheſiæ ciuitatis, dixit: Iuſta eſt, quę eſt prolata ſententia contra Flauianum quondàm epiſcopum & Euſebium. Vndè conſentio vtrorunque depoſitioni, & ſubſcribo. Cyrus epiſcopus Aphrodiſiadæ ciuitatis, dixit: Nemo ità inſipiens, aut DEO inimicus exiſtit, qui diffinitionibus & ſententijs patrum audeat contraire. Vndè & ego concors pręcedentibus ſententijs ſanctorum patrum factus ſum in damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum. Eraſiſtratus epiſcopus Corinthi Helladis, dixit: Præſens, & cognoſcens ab his, quæ lecta ſunt, non conſona ſapere Catholicæ fidei Flauianum & Euſebium, neque obtemperare Niceno ſancto concilio, necnon & Epheſio, quod paulò antè eſt collectum, & ego conſentio ſanctis patribus, & alienos hos omni epiſcopali dignitate eſſe exiſtimo, id eſt, Flauianum & Euſebium. Quintillus epiſcopus Heracleæ, vicarius Anaſtaſij reuerendiſſimi epiſcopi Theſſalonicenſis, dixit: Quę paulò ante in hac ciuitate collecta eſt ſancta & magna ſynodus, in damnationem impij Neſtorij diffinijt, nulli licere alteram quandoquè proferre fidem, quàm quę in Nicea expoſita

 eſt

eſt à ſanctis trecẽtis decem & octo patribus. Sequens igitur & egoipſe illam diffinitionẽ, omnes quidem, qui permanent in prædicta fide, catholicos eſſe iudico: Hos verò, qui aliquid peruerterunt, anathematizo, & alienos eſſe catholicæ fidei decerno. Meletius epiſcopus Lariſſenæ ciuitatis, & agens vices Domni reuerẽdiſſimi epiſcopi Apamenę eccleſiæ, dixit: Conſentio & ego veſtræ ſanctitati, quæ iuſta & legitima eſt in depoſitione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporũ, quoniam demonſtrati ſunt prçuaricari conſtituta, quæ tradita ſunt à ſanctis & magnis concilijs, quæ in Nicea & in Epheſo congregata ſunt, & alienos eos eſſe epiſcopali dignitate vnà vobiſcum exiſtimo. Diogenes epiſcopus Cyzicenæ ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego conſentio ſanctis noſtris patribus in ijs, quæ aduersùs Flauianum & Euſebium ordinata ſunt, alienans eos ab epiſcopali dignitate. Ioannes epiſcopus Sebaſtiæ primæ Armeniæ, dixit: Omnis innouatio, quæ contra iuſtitiam ab aliquibus committitur, ſuper ſe trahit regularem ſententiam. Quoniam igitur & Flauianus & Euſebius conuicti ſunt præuaricari, & innouationem feciſſe in ea fide, quæ à ſanctis patribus apud Niceam conſtituta eſt, & apud Epheſum confirmata, iuſto iudicio ſacerdotio priuati ſunt, ſecũdùm formam reuerendiſſimi & ſanctiſſimi Alexãdrini archiepiſcopi, & ſancti & vniuerſalis concilij, & ego eiſdem conſentio. Baſilius epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Sequor ea, quæ à ſanctitate veſtra aduersùs Flauianũ & Euſebiũ quondàm epiſcopos ordinata ſunt, & conſentio omnibus diffinitis à veſtra beatitudine. Etenim ipſi ſequuti eſtis ea, quę pridèm ſancti patres ſanxerunt, & iuſſerunt aduersùs præuaricatores fidei, ſi quidem ſacerdotes ſunt, alienos eſſe à ſacerdotio: ſi verò laici ſint, hos fieri ſub anathemate. Theodorus epiſcopus Tarſeñ ciuitatis, dixit: Prolatæ aduersùs Flauianum & Euſebium ſentẽtiæ à ſancta ſynodo, ſicut iuſtæ & canonicè promulgatæ, & ego conſentio. Romanus epiſcopus Myreñ ciuitatis prouinciæ Lycię, dixit: Et ego concors ſum ijs, quæ à ſanctis patribus ſancita ſunt aduersùs Flauianum & Euſebium, iuſtè aduersùs eos prolatæ ſententiæ. Photius epiſcopus Tyri ciuitatis, dixit: Conſona & mea profitetur paruitas ſententiæ ſancti huius & vniuerſalis cõcilij, alienos facienti Flauianum & peſſimũ Euſebium à ſacerdotio, tanquàm contraria ſapientes ſancto Niceno concilio, & quod paulò antè in hac ſplẽdida Epheſina metropoli congregatum eſt. Iulianus epiſcopus Tabiæ ciuitatis, dixit: Doleo quidem, ad hanc triſtẽ vocem veniens. Talis enim prudentium lex eſt. Sed quoniam pro pietatis aſſertione magni vniuerſalis concilij præſules, Flauianum & Euſebium diffinitioni patrum ſubiecerunt, his quæ legitimè facta ſunt, conſentio. Florentius epiſcopus Lyddeñ ciuitatis, dixit: Quoniam hoc ſanctæ & magnæ ſynodo placuit, eos, qui diuinas leges prçuaricantur, ex eius ſancto ore damnari, aduersùs Flauianum & Euſebium quondàm epiſcopos, ſimilia & ego veſtræ ſanctitati decerno. Marinianus epiſcopus Synnadenſis, dixit: Sequor in omnibus, quæ ſunt ordinata à ſancta ſynodo, quæ & meam ſupereminent paruitatem, aduersùs Flauianum & valdè peſſimum Euſebium. Et conſentio eorum damnationi. Muſonius epiſcopus Nyſenæ ciuitatis, dixit: Quoniam ſpernere reperti ſunt ſanctam ſynodum, ante hoc in Epheſia metropoli congregatam, Flauianus & Euſebius quondàm epiſcopi, ideò & ego in regulari eorum facta damnatione conſentio. Conſtantinus epiſcopus Boſtrenæ ciuitatis, dixit: Conſentio & ego iuſtæ depoſitioni, quæ aduersùm Flauianum & Euſebium quõdàm epiſcopos à ſancta ſynodo prolata eſt, & cõcors ſum ſententiæ, benè ab ipſa diſfinitæ. Stephanus epiſcopus Hierapolitanæ ciuitatis, dixit: Sequor & ego à veſtra ſanctitate aduersùs Flauianum & Euſebium quondàm epiſcopos prolatam ſententiam, tanquàm præuaricantes ſanctos canones, qui in Nicea, & hìc pridèm conſtituti ſunt, & alienos eos eſſe conſequenter veſtræ diffinitioni cõſentio. Atticus Epiſcopus Nicopolitanæ ciuitatis veteris Epiri, dixit: Sequor & ego, quæ à ſanctis patribus diſfinita ſunt in ſententia, quæ aduersùs Flauianum & Euſebium prolata eſt, alienans eos, ſicut iudicauit ſanctorum ſententia ab epiſcopatûs dignitate. Euſtathius epiſcopus Beryti, dixit: Manifeſta omnibus facta eſt forma diffinita à noſtris ſanctis patribus, qui hìc pridèm ex iuſſione pijſſimorum & Chriſtianiſſimorum noſtrorum Imperatorum cõgregati ſunt, apertè iubẽs eos, qui conãtur aliquid inquirere, aut ſcrutari, aut addere fidei ſanctorum patrum, qui in Nicea conuenerunt, & hos proprio gradu priuari. Flauianus ergò quõdàm Conſtantinopolitanus epiſcopus, & Euſebius olim Dorylei pręſulatũ habens, contraria his ſapiẽtes, ſeipſos illi omninò terribili ſubiecerunt ſententiæ. Nunechius epiſcopus Laodiceæ Trimitarię, dixit: Cõſentio & ego ipſe prolatæ ſententiæ à ſanctis patribus aduersùs Flauianũ & Euſebium quondàm epiſcopos. Olympius epiſcopus Conſtantiæ ciuitatis Cypri inſulæ, dixit: Concors & ego ſum veſtro ſancto & glorioſo concilio, damnanti Flauianum & Euſebiũ tãquàm prçuaricatores eorum, quæ placita ſunt in ſancta Nicena ſynodo, & in ea, quæ hìc ſub ter beato & ſanctę memorię patre noſtro & epiſcopo Cyrillo congregata eſt, & conſentio iuſtè diffinitis à veſtro magno & ſancto concilio. Ioannes epiſcopus inſulæ Rhodi, dixit: Conſentio & egoipſe his, quæ diffinita ſunt à ſancta & magna veſtra ſynodo in alienatione

natione Flauiani & Euſebij, eô quòd præuaricati ſunt, quæ in ſancta & magna Nicena ſynodo diffinita ſunt, & quæ ſub reuerendo & ſanctæ memoriæ patre noſtro & epiſcopo Cyrillo in hac Epheſia metropoli ordinata ſunt. Candidianus epiſcopus ciuitatis Antiochiæ prouinciæ Piſidię, dixit: Omnibus regulariter ordinatis ab omni ſancta ſynodo ſanctorum patrū aduersùs Flauianum & Euſebium & ego conſentio. Stephanus epiſcopus Anazarbenæ ciuitatis, dixit: Conſentio & ego iuſtè prolatæ ſententię à veſtra ſanctitate aduersùs Flauianum & Euſebium quódàm epiſcopos, & alienos eos decæterò exiſtimo ab huiuſmodi dignitate, eô quòd pręuaricati ſunt prolata ſtatuta à ſancta & magna in Nicea congregata ſynodo, necnon & quæ cóſequenter in hac ciuitate collecta eſt. Gerontius epiſcopus Seleuciæ Syriæ, dixit: Et ego ipſe cóſentio ſancto veſtro concilio, & alienos decerno Flauianum & Euſebium ab epiſcopatûs dignitate, tanquàm præuaricatores eorum, quæ ſancita ſunt à ſanctis patribus, qui in Nicea, & qui in Epheſia ciuitate collecti ſunt. Rufinus epiſcopus Samoſatenæ ciuitatis, dixit: Conſentio omnibus, quæ iuſtè prolata ſunt aduersùs Flauianū & Euſebiū quondàm epiſcopos, & alienos eſſe exiſtimo à ſacerdotij dignitate, tāquàm pręuaricatores eorum, quæ à ſanctis patrib' ſtatuta ſunt Niceæ & Epheſi congregatis. Indimus epiſcopus Irenupolitanę ciuitatis, dixit: Iuſtè promulgato iudicio à veſtra ſanctitate in damnatione Flauiani & Euſebij quódàm epiſcoporum, qui præuaricati ſunt prolata ſtatuta à ſancta & magna ſynodo ſanctorum patrum, qui in Nicea ciuitate collecti ſunt, necnon etiàm qui paulòantè in hac Epheſia ciuitate, conſentio, & alienos eos decæterò ab epiſcopali dignitate exiſtimo. Timotheus epiſcopus Balaneeñ, dixit: Conſentio & ego prolatæ iuſtæ ſententiæ à veſtra ſancta ſynodo in damnationem Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum, in quibus tranſgredi auſi ſunt ea, quæ placita ſunt ſynodo, quæ in Nicea ciuitate, & q̄ nupèr in Epheſo collecta eſt. Theodoſius epiſcopus Canothæ ciuitatis, dixit: Permaneo in omnibus diffinitis à ſancta ſynodo de Flauiano & Euſebio quondàm epiſcopis, & alienos eos exiſtimo ab epiſcopatûs dignitate, tanquàm præuaricatores ſtatutorum patrum, qui in Nicea, & qui in Epheſo cóuenerunt. Seleucus epiſcopus Amaſiæ, dixit: His quæ legitimè & regulariter de Flauiano & Euſebio à ſancta ſynodo definita ſunt, & ego ipſe concors efficior, & conſentio alienos eos ab om̄i ſacerdotali miniſterio. Petrus epiſcopus Gangrenæ ciuitatis, dixit: Et ego concors ſum ſententiæ ſanctorum patrum in damnatione Flauiani & Euſebij. [Eutychius epiſcopus Adrianupolis veteris Epiri, dixit ſimiliter. Claudius epiſcop' ciuitatis Anchiaxi veteris Epiri, dixit ſimiliter. Simeon epiſcopus *Amydæ, dixit ſimiliter. Helias epiſcopus Adrianupolitanus, dixit ſimiliter. Lucas epiſcopus Dyrrhachenæ ciuitatis, dixit ſimiliter.] Baſilius epiſcopus Traianupolitanus Rhodopenæ prouinciæ, dixit: Sententiæ huius magnæ & ſanctæ ſynodi, & mea conſentit paruitas aduersùs Flauianum & Euſebium. Docimaſius epiſcopus Maroneæ, dixit: Prolatæ ſententiæ à ſancta & magna ſynodo aduersùs Flauianum & Euſebium, cóſentit & mea humilitas. Alexander epiſcopus ciuitatis Sebaſtię, dixit: Quæ prolata eſt ſententia à ſanctis patribus aduersùs Flauianum & Euſebium, & ego ſimiliter conſentio. Vranius epiſcopus Himerorum ciuitatis prouinciæ Oſroënæ, interpretante ſe Eulogio presbytero Edeſſeno, dixit: Quotquot auſi ſunt p̄uaricari ſententiam ſanctorum patrum qui in Nicea, & qui in Epheſo conuenerunt, hi nó ſolùm ab eccleſiaſtica dignitate debent expelli, verùm etiàm gladio ſubmitti. Oportebat enim, videntes eos, qui ante ſe fuerunt, quali ſubiacuerunt pœnę, recedere ab huiuſmodi conatibus. Quoniā igitur Flauianus & Euſebius præuaricatores eorum extiterunt, hos & ego alienos ab epiſcopatûs dignitate, & dignos multis millibus malis eſſe diffinio. Athanaſius epiſcopus Opuntenæ ciuitatis, dixit: Et ego concors effectus prolatæ ſententiæ à ſancta ſynodo in damnatione Flauiani & Euſebij, eadem profiteor. Theodorus epiſcopus Claudiupolitanus, dixit: Conſentio his, quę à ſancta ſynodo iudicata ſunt in damnatióe Flauiani & Euſebij, vt qui non permanſerūt in regulis trecentorum decem & octo patrū, & ſtatutis ſancti cócilij, quod dudùm in hac Epheſia ciuitate collectum eſt, & ſimilia decerno eorum, quæ iuſtè à veſtra ſancta ſynodo dicta ſunt. Leontius epiſcopus Aſcalonenſis, dixit: Conſentio omnibus, quę à ſanctis patribus aduersùs Flauianum & Euſebiū decreta ſunt, quatenùs alieni ſint ab omni ſacerdotali dignitate. Photin' epiſcopus *Lyddæ, dixit: Rectè & iuſtè, quod hîc pridèm conuenit ſanctum concilium, definiuit nihil ab aliquo mutilari eorum, quæ in Nicea, vel in eo ordinata ſunt. Propter quod cóſentio his, quæ nunc à ſanctis patribus ſtatuta ſunt, & alieno ab epiſcopatûs gradu Flauianum & Euſebium, qui auſi ſunt præuaricari ea, quæ in ſancta ordinata ſunt ſynodo. Anaſtaſius epiſcopus *Areopolitanorum, dixit: Audiēs cognitionem, quæ inter reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen, & Euſebium & Flauianum habita eſt, & ex prolatis monimentis & porrectis libellis reprehendens eorum perfidiam, concors effectus & ego ſanctis patribus, alienos eos feci ab om̄i ſacerdotali dignitate, id eſt, Flauianū & Euſebium. Theodoſius epiſcopus Amathuntenæ ciuitatis, dixit: Flauianus & Euſebius, qui ſanctorum patrum, qui in Nicea, & qui in

Ab hoc ſigno vſq; ad ſignū quod paulò pòſt ſequit', quæ ſunt intermedia, non habentur in aliquib' exemplaribus.

* Lydæ

* Aureliopolitanorum

in hac pridèm ciuitate collecti ſunt, definitiones non cuſtodiérunt, & à ſanctis patribus damnati ſunt, etiàm alieni a[illegible] epiſcopali dignitate facti ſunt. Sequor enim ea, quę à ſanctis patribus decreta ſunt. Paulus epiſcopus Maiumenæ ciuitatis, dixit: Flauianum & Euſebium, qui ſanctorũ patrum, qui in Nicea, & qui pridèm in Epheſo conuenerunt, ſtatuta pręuaricati ſunt, & propter hoc damnati ſunt à nunc collecta ſancta ſynodo, decreui & ego alienos eſſe ab epiſcopali dignitate. Zoſimus epiſcopus Minoidæ ciuitatis, dixit: Flauianus & Euſebius, quoniam in ſanctorũ patrum, eorum qui in Nicea, & qui in Epheſo cõuenerunt, diffinitionibus minimè permanſerunt, & præuaricati ſunt, & mutilârũt, & propter hoc damnati ſunt ſententia huius præſentis ſanctæ ſynodi, & à me epiſcopali priuati dignitate. Epiphanius epiſcop[9] Pergenæ ciuitatis, dixit: Execrabile quidem erat hoc mihi, lachrymans verò anima, concors & ego efficior in damnatiõe Flauiani quondàm Conſtantinopolitani epiſcopi, & Euſebij, qui olìm Dorylenæ ciuitatis tenuit præſulatum. Baruchius epiſcopus * Sozuſenæ ciuitatis, dixit: Cuſtodes fidei ſacerdotes ſemper ſpiritusſanctus producit. Qui ergò contraria committunt, quàm peragere debuerunt, damnandi ſunt. Inter quos Flauianus, necnon & Euſebius canonicis expoſitionibus ſanctorum patrum, qui in Nicea, & qui in Epheſo conuenerunt, audacter rebelles inuenti, epiſcopatûs decidẽt gradu, propriæ temeritatis iuſtum luentes iudicium.

* Oruzenæ

Heraclius epiſcopus Azoti ciuitatis, dixit: Eos, qui cõturbare conãtur & mutilare ſemper, & quæ à ſanctis patribus benè ſtatuta ſunt, ſancta hęc & magna ſynodus benè fecit *abſcindere Flauianũ & Euſebium ab omni ſacerdotali miniſterio. Vndè & ego iuſtè diffinita ſequens, conſentio. Ioannes epiſcopus Tiberiadis, dixit: Iuſta eſt & legitima, quæ aduersùs Flauianum & Euſebium à ſancta ſynodo eſt prolata ſententia. Vndè & ego hæc eadem profiteor. Muſonius epiſcopus Zoarenſis, dixit: Non aduerſantur hominibus, ſed DEO, qui, quæ à trecentis decem & octo ſanctis patribus in Nicea, à ſanctoſpiritu congregatis, & poſt ipſos iterùm in hac magna Epheſia metropoli ſancita ſunt, exiſtunt contraria. Vndè Flauianus & Euſebius contraria ſanctoſpiritui loquentes & peragentes, epiſcopatûs vtrique decident gradu, ſibimetipſis cauſam ruinæ, non nobis, qui ab eorum impietate receſſimus, ſcribentes. Dionyſius * Sycamazonenſis epiſcopus, dixit: Iuſta & Deo amabilia, à patribus diſſinita ſunt aduersùs Flauianum & Euſebium quondàm epiſcopos, qui rectè de fide non ſapuerunt. Vndè & ego hæc eadem decerno, quæ & ſancta ſynodus. Caiumas Epiſcopus * Phancenſis, dixit: Et ego iuſta reperiens, quæ à ſanctis patribus aduersùs Flauianum & Euſebium quondàm Epiſcopos decreta ſunt, abſcidi eos à ſacerdotio, conſentientes ſanctæ ſynodo. Aethericus epiſcopus Smyrnenſis, dixit: Nullus audet contraire ſtatutis ſanctorum & magnorum conciliorum, quæ diuinitùs definiérunt, eos, qui præuaricati ſunt catholicam religionem, regulari repræhenſioni ſubiacere. Vndè * ego cõcors ſententiæ veſtrę ſanctitatis factus, Flauianum & Euſebium quondàm epiſcopos, ſacerdotali nudaui dignitate. Conſtantius Epiſcopus Sebaſtæ ciuitatis, dixit: Flauianus & Euſebi[9], quia ad acerbiſſimum bellum, eorum quę in Nicea olìm, & poſtmodùm in Epheſo de fide ſunt regulariter expoſita, ſeipſos armauerunt, epiſcopali decidant gradu, per propriã ruinam vniuerſum orbem ab ſcãdalo, quod operati ſunt, liberantes. Zebennus epiſcopus Pellenſis, dixit: Deo amabilia & vtilia à ſanctis patribus decreta ſunt aduersùs Flauianũ & Euſebium, qui non ſequuti ſunt ſanctum & vniuerſale Nicenum concilium, & quæ in hac Epheſia ciuitate aduersùs temeratores eccleſiaſticorum terminorũ cõfirmata ſunt. Vndè & ego concors ſententię effectus, alienos feci ab omni ſacerdotali dignitate Flauianum & Euſebium. Alypius epiſcopus Bachatenſis, dixit: Præſens & audiens examinata cognitione, quæ inter reuerendiſſimum presbyterum & archimandritam Eutychen, interq; Flauianum & Euſebium facta eſt, & ego cognoſcens, & ex relectis nobis monimentis & porrectis libellis eſſe repræhenſibiles eoſdem Flauianum & Euſebiũ, & reos perfidiæ apparuiſſe, concors effectus ſanctiſſimis patribus, alienos eos feci, id eſt, Flauianum & Euſebium, à ſacerdotali dignitate. Polychronius epiſcopus ciuitatis Antipatridis, dixit: Secundùm ſententiam ſanctorum patrũ, quę aduersùs Flauianũ & Euſebium prolata eſt, vt extranei ſint à ſacerdotio & dignitate epiſcopatûs, & ego conſentio. Pancratius epiſcopus Libyadis ciuitatis, dixit: Flauianus & Euſebius, epiſcopatûs ruina ſui orbe ab ſcandalo liberato, docent oẽs oportere perſeuerare in regulis, quę à ſanctis patribus in Nicea & in Epheſo promulgata ſunt, & non ſe amare ad manifeſtiſſimũ prælium, quemadmodùm hi. * Auxolaus epiſcopus gentis Sarracenorũ fœderatorum, dixit: Iuſtum eſt, ea quę à ſanctis patribus diffinita ſunt, ſequi. Vndè & ego cõſentio prolatis diffinitionibus aduersùs Flauianũ & Euſebium quõdàm epiſcopos. Domninus epiſcopus Plateæ ciuitatis, dixit: Cùm manifeſta ſit interloquutio ſanctorũ patrũ, & prolata diffinitio aduersùs Flauianũ & Euſebium, & ego concors effectus ſententię, hęc eadem profiteor. Theodoſius epiſcopus Maſtaurenſis, dixit: Iuſto conſiſtente decreto ſanctorũ patrum in damnatione Flauiani & Euſebij, & ego cõcors ſententiæ factus ſum. Cyriacus epiſcopus * Eglenſis, dixit: Etſi pter noſtras oratio-

* & ego

* Auxilaus

* Sycacinonẽ vel Sycaminẽ

* Phœnicẽ

* Aegeeñ

orationes factum eſt,nó obedire Flauianum & Euſebium regulari expoſitioni ſanctorũ patrum apud Niceã prolatæ, & in hac Epheſia metropoli confirmatæ,& propter hoc iuſta aduersùs eos à ſancta ſynodo eſt prolata ſententia,cui & ego concors effectus ſum, in damnatione memoratorum. Flauianus epiſcopus Adramytenæ ciuitatis, dixit: Et ego conſentio diffinitioni, quæ à ſanctis pontificibus prolata eſt Dioſcoro, Iuuenali, Domno, & Stephano,& Thalaſſio, & ab omni ſimul collecto vnà cum ipſis ſancto cócilio, Flauiani & Euſebij cauſa, & alienos iſtos iudico ab omi ſimul ſacerdotio. Cyriacus epiſcopus Lebedenſis,dixit:Concors & ego factus ſum ſanctorum patrum decreto. Vndè conſentio in damnationem Flauiani & Euſebij,qui veritatem contempſerunt. Leontius epiſcopus Magneſiæ Mæandri ciuitatis, dixit:Non optabam quidem,neq;ea quę aduersùs ſanctiſſ. & reuerend.presbyterum & archimãdritam Eutychen audacter cómiſſa ſunt,fieri:neq; Flauianũ & Euſebium quondàm epiſcopos,extra catholicam fidem conuinci ſapere:ſed quoniam quæ facta ſunt,regulari integritate calcata ſunt, prædictus quidem religioſiſſimus archimandrita iuſtam promeruit ab hoc ſancto & vniuerſali concilio clementiam,recipiens & gradum,& cómunionem,& principatum proprij monaſterij, Flauianus verò & Euſebius ſibimetipſis adſcribant ex propria blaſphemia acquiſitã perditionem.Propter quod & ego cóſentio his,quæ aduersùs eos ab omni ac Deo amabili & vniuerſali ſynodo diffinita ſunt. Eutropius epiſcopus Pergamenſis,dixit: Concors & ego factus ſum ſanctorũ patrum ſententiæ, in damnatione Flauiani & Euſebij. Gennadius epiſcopus *Thieñ ciuitatis prouinciæ Achaiæ,dixit:Et ego ſimiliter cócors efficior ſanctis patribus,quatenùs alieni ſint Flauianus & Euſebius à participatione ſacerdotalis gradûs. Olympius epiſcopus *Euazonẽſis, dixit:Secundùm præcedentem ſententiam ſanctorum patrum vniuerſalis ſynodi Epheſi congregatæ, decerno & ego, lachrymans multùm apud memetipſum, Flauianum & Euſebium alienos eſſe ab omni ſacerdotali collegio. Maxim⁹ epiſcopus Trallenſis,dixit: Conſentio & ego in damnatióe Flauiani & Euſebij quódàm epiſcoporum, iuxta terminum à ſanctis patribus datum. Iulianus epiſcopus Hypepeñ,dixit: Et ego concors efficior diffinitioni à ſanctis patribus prolatæ,qui ſecundùm gratiam DEI in Epheſia metropoli collecti ſunt, quatenùs Flauianus & Euſebius alieni ſint ab epiſcopatûs dignitate,& non fruantur ſancto & arcano myſterio Domini Chriſti & noſtri, tanquàm cótraria ſapientes ſanctæ fidei,quę expoſita eſt à ſanctis patribus, qui in Nicea ciuitate collecti ſunt, & qui poſtmodùm in Epheſia ciuitate congregati ſunt. Theopemptus epiſcopus Cabaſſenus, dixit: Graue prælium quidem, quod à manifeſtiſſimis inimicis eſt:à fictis verò & deceptorib⁹ amicis,durius:nocent enim per ſimulationes, & quàm maximè ſimpliciores & à pietate abſtrahunt, & longè ab eccleſiaſticis ſeducunt dogmatibus. Reuerendiſſimus igitur Flauianus magnę Conſtãtinopolitanę vrbis quondàm epiſcopus,cófirmare deſiderans pernicioſi Neſtorij dogmata, per multa oſtenſus eſt hæreticus,necnó & Dorylei ciuitatis malè factus quódàm Euſebius epiſcopus, ſimilia Flauiano ſapiens,depræhenſus eſt. Quoniam ergò & ſancta hęc & magna ſynodus, quia non permanſerunt ijdem in ſanctorum patrum doctrinis,iuſtam damnatióis aduersùs eos ſententiam protulit, concors & ego ſum his omnibus,quæ à ſancto concilio ſuper his ſtatuta ſunt, quatenùs manifeſtũ ſit, alienos eos eſſe ab epiſcopatûs dignitate, & omni ſacerdotali miniſterio. Caloſirius epiſcopus Arſinoẽñſis,interpretãte ſe Helia diacono ſuo,dixit: Et ego hæc eadem,quæ & præcedentes ſanctiſſimi epiſcopi in damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum confiteor. Et conſentio in omnibus quæ definita ſunt à ſãcta ſynodo. Ioannes epiſcopus *Epheſtieñ ciuitatis,dixit: Si eum (qui ſcandalizauerit vnum de puſillis) reum amariſſimæ pœnæ diuina ſalutaris definiuit ſententia:quid patientur dignum ſua impietate,qui omnem ferè orbem terrę in pręſenti conturbauerunt,& fiduciam his(qui ſcelerata Neſtorij dogmata colunt, quantùm ad ipſos pertinet) pręſtiterunt? Inſupèr etiàm paganis & Iudæis ad deridendum & detrahendum Chriſtianæ fidei dederunt licentiã, quaſi vſque in hodiernam diem recta & immaculata noſtra fides ignorata ſit,quæ à ſanctis patribus per ſanctumſpiritũ in Nicea eſt expoſita, conſignata verò pauloantè in hac metropoli, & hoc ſanctiſſimo concedente collegio ſancta & iuſta præcipiente ſententia abſcidi à ſacerdotio eum, qui auſus fuerit nouam aliquam inquiſitionem, aut expoſitionem ſuperintroducere his, quæ pleniſſimè per ſanctumſpiritũ (ſicut dixi) ſunt expoſita.Sed hoc quidem iuſtum decretum ſuprà memorati contemnentes, quod ſibi placuit,peregerunt. Occaſio verò fuerat inimicitiarum aduersùs prædictum presbyterum Eutychen, illa circa catholicam fidem tuitio,quam vſque in finem idem religioſiſſimus vir immutabilem conſeruauit. Et hoc damnationis eius crimen inuentum eſt(abominatio eſt enim peccatori Dei cultus) Flauianus igitur & Euſebius decenter ſanctorum patrum noſtrorum ſubiacent ſententiæ à ſancto hoc concilio ſacerdotio expulſi,innouare fidem volentes, & Neſtorij imprudenter dogmatibus congruere, quatenùs decæterò nulla innouatio perpetretur aduersùs piam & rectam religionem. Heraclides

*Dieñ

*Euazeneñ vel Ebageneñ

*Hepheſtieñ

Matth.18.a

Ecc**ã** 1.c

* Heracleeń des epiſcopus * Heracleapolitanæ ciuitatis, dixit: Secundùm ea, quæ diffinita ſunt à ſancta veſtra ſynodo, concors & ego ſum, & cōſentio in damnatione Flauiani & Euſebij quondàm Epiſcoporum. Iſaac Epiſcopus * Libyarchiceń * Elearchienſis ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego profiteor, quemadmodùm & ante me ſanctiſſimi patres & epiſcopi in damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum. Gemellinus epiſcopus Erythrænæ ciuitatis, dixit: Qui ſanctorum patrum doctrinis benè expoſitis & habentibus non obtemperāt, ſeipſos eccleſiaſticis ſubijciūt ſentētijs. Hoc & in præſenti eſt inuenire. Quoniam ergò aliqua diſplicentia ſpiritualibus noſtris patribus, qui venerabilem illum trecentorum decem & octo epiſcoporum numerum complacuerunt, & his qui dudùm in Epheſia metropoli eorum acta confirmauerūt, inquiſitio facta eſt ab Euſebio Doryleiorū epiſcopo, & Flauiano Conſtantinopolitano iudicante & acquieſcente retractari aliquid eorum, quæ non continentur in prædictis doctrinis neceſſarium eſt, ſubijcere eos diffinitæ ſentētiæ à ſanctis patribus, pridē in Epheſia metropoli hoc approbantibus, & deponendos eſſe, & ab omni eccleſiaſtico agmine effici alienos. Apollonius epiſcopus Taneos, dixit: His quæ à ſanctis patribus eo tempore in Nicea congregatis, expoſita ſunt pro catholica fide, quæ in Chriſto eſt, & nupèr confirmatis in hac Epheſia metropoli, quia contraria ſapientes & gerentes Euſebius & Flauianus inuenti ſunt, & increpationibus quæ ibi continentur, ſubiacuerunt, & à ſancta hac & vniuerſali ſynodo ſunt damnati, & alieni ab omni ſacerdotali agmine facti. Ideoque & ego concordo & conſentio. Gennadius epiſcopus maioris * Herinopolitanæ ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego, quæ prædeceſſores mei ſancti patres ſuper damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum ſtatuerunt, profiteor, & damnandos hos eſſe decerno. * Chriſtus epiſcopus Babulinus, dixit: Et ego conſentio his, quæ à ſanctis patribus ſuper damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum definita ſunt. Athanaſius epiſcopus Buſiridis ciuitatis, dixit: Sequens & ego iuſtè promulgatam ſententiam aduersùs Flauianum & Euſebium, profiteor & conſentio decretis, quæ ſuper * eos definita ſunt. Photinus epiſcopus Tentyrenæ ciuitatis, dixit: Secundùm ea quæ conſtituta ſunt à ſanctis patribus, & ego decerno, cōfirmans ab eis factam damnationem Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum, & cōſentio decretis omnibus, quæ contra eos defixa ſunt. Theophilus epiſcopus Cleopatridis ciuitatis, dixit: Concordo & cōſentio his, quæ ſancta hæc & vniuerſalis ſynodus diffiniuit aduersùs Flauianū & Euſebiū quōdàm epiſcopos, & cōcors efficior in omibus, quæ aduersus eos ſtatuta ſunt. Paſmeius epiſcopus

* Trenupolitanæ
* Hermopolitanæ
* Chreſtus
* eis

Parali, dixit: Concors & ego efficior his, quę placuerunt ſancto & magno huic cōcilio ſuper damnatiōe Flauiani & Euſebij quōdàm epiſcoporum. Soſias epiſcopus * Sozuſę ciuitatis, dixit: Quæ diffinita ſunt à ſanctis patribus, ſuper damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum, iuſta cognoſcens, his & ego cōcors efficior. Theodulus epiſcopus Ticelień ciuitatis, dixit: Expediſſet Flauiano & Euſebio quondàm epiſcopis, ſi nati non fuiſſent, ſed ſi mola aſinaria ſuſpēdi circa colla eorum, & in mare proijci, quoniā ſcandalizauerunt animas ſimplices. Et propter hoc concors efficior in damnatione eorum, tanquàm qui præuaricati ſunt diffinitiones ſanctorum patrum in Nicea & in Epheſo ante hoc congregatorum. Theodorus epiſcopus Barcenæ ciuitatis, dixit: Hæc eadē & ego habeo dicere, & agere, & ſapere, quæ placuerunt ſancto huic conuentui. Et in his conſentio & concordo ſuper damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporū. Rufus epiſcopus Cyreneń, dixit: Flauian⁹ & Euſebius quondàm epiſcopi, ſibimetipſis cauſa dānationis effecti ſunt, qui ſanctorū patrum dogmata auſi ſunt retractare. Et ego igitur conſentio & cōcordo in eorū damnatione, quę à ſancta & magna hac ſynodo ꝓmulgata eſt. Zenon epiſcopus Rhinocorureń ciuitatis, dixit: Licèt ſeuera, & omni triſtitia plena, & amariſſimis lachrymis digna, aduersùs quōdàm epiſcopos à ſancta & magna ſynodo ſententia prolata ſit, veruntamē propter multā iniquitatē & impietatē impij Euſebij, & ſeducti eius inſania & cęcitate Flauiani, ſicut hæc monimentorum lectio manifeſtat, ſequētes cōpaſſionis & fraternę charitatis iura, cōgemiſcētes cōſentimus aduersùs eos ꝓmulgato iuſto iudicio. Lucius epiſcopus Zygrenæ ciuitatis, dixit: Flauianū & Euſebium quondàm epiſcopos, conuictos in pręuaricatione eorū, quę in Nicea, & quę in Epheſo à ſanctis patribus pridèm congregatis diffinita ſunt, condēno & ego ſecūdùm ſtatuta totius hui⁹ ſancti cōcilij. Auxonius epiſcopus Sebennitenæ ciuitatis, dixit: Licèt lachrymis digna ſit, quæ aduersùs Flauianū & Euſebiū ſentētia ꝓlata eſt, (oportet enim nos iuxta cōpaſſionis legē cōtriſtari, & repleri mœſtitia) attamen ſequēs & ego ſanctū hoc & vniuerſale concilium, cōſentio his quę aduersùs eos diffinita ſunt. Iſaac epiſcopus * Tauenę ciuitatis, dixit: Cōtra ſemetipſos Flauian⁹ & Euſebius quondàm epiſcopi elicuerunt ſententiam, quantùm * in geſtis, quę in Niceno & in hac ciuitate collecto cōcilio acta ſunt, intelligitur tantorū congregatorum epiſcoporū, pręſente eis & ſancto ſpiritu, ex eō quòd pręuaricati ſunt ea, quæ illo tempore geſta ſunt. Conſequēs ergò, ſecūdùm voces religioſiſſimorū patrū, alienos eos eſſe ab omi ſacerdotali ordine. Philocalus epiſcopus Zagyleń ciuitatis, dixit: Rectis ſynodalib⁹ formis, quę à ſan-

* Oruzæ
Matth. 18.
* ex

à ſanctis patribus de catholica fide ſtatuta ſunt, cognouimus ex his, quæ nũc prolata & relecta ſunt, monimentis, Flauianum & Euſebium quondàm epiſcopos, * retractantes ea quæ benè ſunt placita à ſanctis patrib⁹: ideò & ego cóſentio in eorum damnationem, ſecundùm ea, quæ ab hac ſancta ſynodo ordinata ſunt. Eſaias epiſcopus * Herinopolis minoris ciuitatis, dixit: Aduersùs ſeipſos Euſebius & Flauianus, ſecundùm quod ex geſtorum ſerie oſtenditur, protulerunt ſententiam: quia poſt diffinitionem ſancti & vniuerſalis (id eſt) Niceni concilij & Epheſij, alteram fidē exponere auſi ſunt, inferentes ſibimetipſis increpationes, quæ in præcedentibus ſanctis concilijs diffinitæ ſunt, & præſenti hac ſancta & vniuerſali ſynodo eos damnante, ſanctis diffinitionibus eorum concors efficior. Barſumas presbyter & archimãdrita, interpretãte Euſebio monacho, dixit: Et ego ſequens ſanctos patres, qui in Nicea conuenerunt, & qui in Epheſo priùs, nunc verò veſtram ſanctitatem, Flauianum quondàm Conſtantinopolitanæ ciuitatis epiſcopum, & Euſebium, damnatos à vobis, condemnabo, ſciens, q̃ à veſtra ſanctitate acta ſunt, ſecundùm Dei timorem eſſe confecta.

Vide num deſit cótradixiſſe: aut, reſtitiſſe: aut ſimile aliqd.

SVBSCRIPTIONES EPISCOPORVM EPHESINAE SYNODI SECVNDAE, RECENSITAE IN HAC SYNODO CHALCEDONENSI.

¶ Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ, diffiniens ſubſcripſi. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum, diffiniēs, ſubſ. Domnus epiſcopus Antiochenæ ciuitatis, diffiniēs ſubſ. Stephan⁹ Epheſi epiſcopus, diffiniens ſubſ. Thalaſſius epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, diffiniens ſubſ. Euſebius miſericordia Dei epiſcopus metropolis Ancyrę, diffiniens ſubſc. Ioannes epiſcopus Sebaſtiæ, diffiniens ſubſ. Cyrus minimus epiſcop⁹ Aphrodiſiadis metropolis ſanctæ Dei eccleſiæ, diffiniens ſubſ. Quintillus epiſcopus Heracleæ, & agens vices ſanctiſſimi archiepiſcopi Theſſalonicenſis Anaſtaſij, diffiniens ſubſ. Meletius epiſcopus Lariſſæ, agens vices Domni reuerendiſſimi epiſcopi Apameę & pro meipſo, definiens ſubſ. Diogenes epiſcopus Cyzici, definiens ſubſ. Baſilius epiſcopus Seleuciæ Iſaurię, diffiniens ſubſ. Theodorus epiſcopus Tarſi, diffiniens ſubſ. Romanus epiſcopus Myrorum, diffiniens ſubſ. Photius epiſcopus Tyreñ, diffiniens ſubſc. Theodorus epiſcopus Damaſci, diffiniens ſubſ. Iulianus epiſcopus Tabeæ, definiens ſubſ. Florentius epiſcopus Sardiorũ Lydiæ metropolis, diffiniens ſubſ. Marinianus epiſcopus Synnadæ, diffiniens ſubſc. Muſonius epiſcopus Nyſæ, diffiniens ſubſ. Conſtantinus epiſcopus Boſtrenorum, diff. ſubſ. Ioãnes gratia Dei epiſcopus Nicopolitanus primę Armenię, diff. ſubſ. Acacius epiſcopus * Ariarathyræ ſecundæ Armeniæ, diff. ſubſ. Stephanus epiſcopus Hierapolitanus, definiens ſubſ. Atticus epiſcopus Nicopolis, quæ eſt metropolis veteris Epiri, decernens cum ſanctis patribus ac definiēs ſubſcr. Meletius epiſcopus Lariſſenæ ſanctæ eccleſiæ, faciens ſermonē tam pro epiſcopo Domno Apamenorum, quàm etiàm pro me, definiens ſubſ. Quintillus epiſcopus Heracleę, tenens locũ ſanctiſſimi archiepiſcopi Theſſalonicenſis Anaſtaſij, definiens ſubſ. Euſtathius epiſcopus Beryti, definiens ſubſc. Nunechius humilis epiſcopus Laodiceę metropolis, definiens ſubſ. Cãdidianus epiſcopus Antiochiæ metropolis, definiens ſubſc. Stephanus epiſcopus Anazarbi, decernens ſubſ. Gerontius epiſcopus Seleuciæ Syrię, definiens ſubſ. Rufinus epiſcop⁹ Samoſatenus, definiens ſubſ. Indimus epiſcopus * Hirenupolitanus, definiēs ſubſ. Timotheus epiſcopus ciuitatis Balaneorum, definiens ſubſ. Theodoſius epiſcopus Canothæ, definiens ſubſc. Eutychius epiſcopus Adrianopolis veteris Epiri, definiens ſubſ. Claudius epiſcopus ciuitatis Anchiaxi veteris Epiri, definiens ſubſ. * Simeon epiſcop⁹ * Amidæ metropolis Meſopotamiæ, definiens ſubſ. Helias epiſcopus Hadrianupolitanus, definiens ſubſ. per Romanum epiſcopum Myrorum, eò quòd neſciam literas. Seleucus gratia Chriſti epiſcopus metropolis Amaſiæ, definiens ſubſc. Petrus epiſcopus Gangrenę ciuitatis, definiens ſubſ. Lucas epiſcopus Dyrrhachij, definiens ſubſcr. Antoninus epiſcopus Lychnidenſis, definiens ſubſ. Marcus epiſcopus * Euriæ ciuitatis, definiens ſubſ. Vigilantius epiſcopus ciuitatis Lariſſæ, definiens ſubſ. Baſilius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Traianopolis prouinciæ Rhodopæ, definiens ſubſcr. Docimaſius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ, quæ eſt Maroneæ prouinciæ Rhodopæ, definiens ſubſc. Conſtantinus epiſcopus Demetriadis, definiens ſubſc. Alexander epiſcopus eccleſiæ, quæ eſt Sebaſtę Tarſenſis, definiens ſubſ. Zozon epiſcopus Philippēſis, definiens ſubſ. Euſebius epiſcopus Topiritanus primæ Macedoniæ, definiens ſubſ. Maximianus epiſcopus * Derrenſis ciuitatis Macedoniæ, definiens ſubſc. Hermogenes epiſcopus Caſſandriæ primæ Macedoniæ, definiens ſubſ. Diogenian⁹ epiſcopus * Remeſianeñ Daciæ mediterraneæ, definiens ſubſ. Lucas epiſcopus * Beroēæ Macedoniæ primæ, definiēs ſubſ. Cyriacus epiſcopus Trogmadorum ciuitatis, & agens vices Theoctiſti reuerendiſſimi epiſcopi Peſſinunteñ metrop. ſecundæ Galatiæ, definiēs ſubſ. Ioannes epiſcopus Meſſenę, q̃ eſt Achaiæ, definiēs ſubſ. Athanaſius epiſcopus Opũtis, quę eſt Achaię, definiens ſubſ. Theodor⁹ epiſcopus Claudiopolis Iſauriæ, definiens ſubſ. Olympius epiſcopus metropol. Conſtantiæ Cypri, definiens ſubſ. Leontius epiſcopus Aſcalonæ, definiēs ſubſ. Photin⁹ epiſcopus Lyddæ, definiens ſubſcr. Anaſtaſius epiſcopus Archeopolis, definiēs ſubſ. Theodoſius

*Amyclæ
*Euiæ
*Serreñ
*Rhueſſeñ
*Berœæ

doſius epiſcopus Amathuntenus, def.ſubſc. Paulus epiſcopus *Maiumæ, def.ſubſ. Baruchius epiſcopus eccleſiæ *Oruzæ, def.ſubſc. Heraclius epiſcopus Azoti, def.ſubſ. Ioannes epiſcopus ciuitatis Tiberiadis, def.ſubſ. Muſonius minimus epiſcopus Zoarenſis, defin. ſubſ. Dionyſius epiſcopus *Sycamazonẽſis, def.ſubſ. Caiumas epiſcopus ciuitatis *Phœnicenſis, def.ſubſc. per coëpiſcopum meum Dionyſium, propterea quòd literas ignorẽ. Conſtantius epiſcopus Sebaſtiæ, def. ſubſc. Zebénus epiſcopus Pellenſis ciuitatis, defin. ſubſ. Alypius epiſcopus Bachateñ, def.ſubſ. Polychronius epiſcopus Antipatridę, defin. ſubſ. Pãcratius epiſcopus Libyadæ, def.ſubſ. *Auxolaus epiſcopus *Hypopodion gentis Saracenorum fœderatorum, def.ſubſc. Domninus epiſcopus Plateę, def.ſubſ. Theodoſius epiſcopus Maſtaurenſis, def.ſubſ. Cyriacus minimus epiſcopus *Egaræ, defin.ſubſc. Flauianus minimus epiſcopus Adramyten⁹, def.ſubſc. Cyriacus reuerendiſſimus epiſcopus Lebedi, def.ſubſ. Leontius minimus epiſcopus Magneſię Męandri, def.ſubſc. Eutropius epiſcopus Pergami, def.ſubſcr. Gennadius humilis epiſcopus ciuitatis Thieñ, def. ſubſc. Olympius minimus epiſcopus ciuitatis *Ebageñ, defin.ſubſc. Maximus minimus epiſcopus Trallenſis, def.ſubſc. Iulianus humilis epiſcopus Hypepeñ, def.ſubſ. Chryſanthus minimus epiſcopus Balcenus, definiens ſubſ. Polycarpus minimus epiſcop⁹ Gabalenus, definiẽs ſubſ. Paulus humilis epiſcopus Tripolis, definiens ſubſ. Epiphanius humilis epiſcopus Perges Pamphylię, definiens ſubſ. Petrus epiſcopus Cherſonẽſis, faciens verba & pro Cyriaco epiſcopo Heracleæ Thracię, definiens ſubſc. Olympius epiſcopus Sozopolis prouinciæ Piſidiæ, definiens ſubſcrip. Florentius epiſcopus Lesbos & Tenedi emporij Helleſponti *Etlicorum, ſubſcripſi. Aethericus epiſcopus Smyrnẽſis, definiens ſubſcripſi. Baſſus epiſcopus ciuitatis Chij, definiens ſubſc. Daniel minimus epiſcopus ciuitatis, quódam Cadoniæ ſanctæ Dei eccleſię, definiens ſubſcr. Symmachus minimus epiſcopus Attaliæ ſanctæ Dei eccleſiæ, def.ſubſ. Philetus epiſcop⁹ ſanctæ Dei eccleſię, quę eſt Hierocepiæ, definiens ſubſ. Zoſimus epiſcopus Minoidis, definiens ſubſc. Maras epiſcopus ciuitatis Dionyſiæ, definiẽs ſubſc. Eulogius presbyter hortatu Vranij epiſcopi ciuit. Himerorum prouinciæ Syrię Oſroënæ, ſubſcripſi pro eo, definiente cum ſynodo. Eraſiſtratus epiſcopus Corinthi ſanctæ Dei eccleſiæ, definiẽs ſubſ. Theopemptus epiſcop⁹ Caballenæ ciuitatis, definiẽs ſubſcripſi. Caloſirius epiſcopus Arſinoenſis ciuitatis, definiens ſubſcripſi, per Heliam primum diaconum meum. Ioannes epiſcopus ciuitatis Hepheſtienſis, definiens ſubſcripſi. Heraclides epiſcopus Heraclenæ ciuitatis, definiẽs ſubſcrip. Gemellinus epiſcopus Erythręeñ, definiens ſubſ. Apollonius epiſcopus Taneæ ciuitatis, definiens ſubſ. Gennadius epiſcopus *Herinupolis maioris ciuitatis, definiẽs ſubſ. Cyrus epiſcopus ciuitatis Babulinæ, definiens ſubſ. Athanaſius epiſcopus ciuitatis Buſiridis, definiens ſubſ. Photinus epiſcopus ciuitatis Tentyrenæ, definiens ſubſ. Theophilus epiſcopus Cleopatridis, definiens ſubſcr. Palmeius epiſcopus Paralaiorum ciuitatis, definiens ſubſ. Soſias epiſcopus *Sozuſę, definiens ſubſ. Theodorus epiſcopus Ticelieñ, definiens ſubſ. Theodulus epiſcopus Barcenus, definiens ſubſc. Rufus epiſcopus ciuitatis Cyreneñ, definiẽs ſubſ. Zenon epiſcopus ciuitatis Rhinocorurenſium, definiens ſubſ. Lucius epiſcopus Zygreñ, definiens ſubſcr. Auxonius epiſcopus Sebennitenſis, definiẽs ſubſ. Iſaac epiſcopus ciuitatis Tauanenſium, definiens ſubſ. Philocalus epiſcopus Zagylenorum, definiens ſubſ. Eſaias epiſcopus Herinupolis minoris, definiens ſubſ. Marinian⁹ epiſcopus Gazæ, definiens ſubſc. Martyrius epiſcopus Gortynæ Cretæ, def.ſubſ. Gennadius epiſcopus ciuitatis Gnidi, defin. ſubſc. Barſumas presbyter & arch.mand. def.ſubſ. Longinus presbyter agens vices Dorothei reuerend. epiſcopi Neocæſareæ, defi.ſubſcr. Antemius presbyter, agens vices Patricij epiſcopi Tyaneñ prouinciæ Cappadociæ ſecundæ, def.ſubſc. Ariſton presbyter, agens vices Eunomij reuerend. epiſcopi Nicomedię, definiens ſubſ. Olympius presbyter, agẽs vices Calogeri reuerendiſſimi epiſcopi Claudiupolis prouinciæ Ponti, definiens ſubſcripſi.

*Maniæ *Sozuſæ *Sycaſinonen, vel Sycaminen *Phanuſeñ, vel phaneeñ *Ebazeñ, *Oruzæ

CHALCEDONE ACTA. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſim⁹ ſenatus dixerũt: De recta quidem & catholica fide perfectiùs ſequenti die cõuenienti concilio, diligentiorem examinatiõem fieri oportere perſpicimus. Quõ verò Flauianus religioſę memoriæ, & Euſebius reuerẽd. epiſcopus ex geſtorũ & cognitionum ſcrutatione, & ipſa voce quorũdam, qui tunc ſynodo pręfuerunt, cõfitentium ſe erraſſe, & fruſtrà eos dãnâſſe, quia nihil circa fidem monſtrãtur errâſſe, oſtenduntur iniuſtè depoſiti, videtur nobis (ſecũdùm quod Deo placitum eſt) iuſtum eſſe (ſi placuerit diuiniſſimo & pijſſimo dño noſtro) eãdẽ pœnę Dioſcorum reuerend. epiſcopũ Alexandrię, & Iuuenalem reuerend. epiſcopum Hieroſolymorum, & Thalaſſium reuerẽ. epiſcopum Cæſareæ Cappadociæ, & Euſebium reuerend. epiſcopum Ancyræ, & Euſtathium reuerẽd. epiſcopum Beryti, & Baſilium reuerend. epiſcopum Seleuciæ Iſauriæ, qui poteſtatem & principatũ tunc ſynodi tenuerũt, ſubiacere, & à ſancto cõcilio ſecundùm regulas ab epiſcopali dignitate fieri alienos, omnibus quæ acta ſunt, ad ſacrũ apicẽ referendis. Orientales, & qui cum ipſis reuer. epiſcopi clamauerunt: Hoc iuſtũ iudiciũ. Illyriciani reuer. epiſcopi dixerũt: Omnes errauimus, omes veniam mereamur. Orientales, & q cum ipſis reuerend.

lib. 2 eccleſiaſticę hiſtoriæ Euagrij.

uerend. epiſcopi dixerunt: Multos annos ſenatui. Sanctus Deus, ſanctus fortis, ſanctus immortalis, miſerere nobis. Multos annos Imperatoribus. Impius ſemp fugit. Dioſcorum Chriſtus depoſuit. Homicidam Chriſt9 depoſuit. Hæc iuſta ſententia. hoc iuſtũ concilium, hoc ſanctum concilium. Iuſtus ſenatus, iuſtum concilium, Martyres Deus vindicauit. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerũt: Vnuſquiſque reuerend. epiſcoporũ præſentis ſancti concilij, quomodò credit, in ſcriptis ſine vllo metu, DEI timorẽ ante oculos ſuos ponens, exponere feſtinet, cognoſcens, quoniam diuiniſſimus & pijſſimus dominus noſter ſecundùm expoſitionẽ in Nicea congregatorum trecentorum decem & octo ſanctorum patrum epiſcoporũ, & ſecundùm expoſitionem, qui poſt eos fuerunt, centum quinquaginta, & ſecundùm canonicas epiſtolas & expoſitiones ſanctorum patrũ, Gregorij, Baſilij, Hilarij, Athanaſij, Ambroſij, & Cyrilli, duas canonicas epiſtolas in Epheſina prima ſynodo publicatas & confirmatas, credit, nullo modo ab earum fide recedens. Etenim reuer. archiepiſcopus ſenioris vrbis Romę Leo, aduersùs Eutychis infidelem & contrariam catholicæ religioni emergẽtem dubitationem, viſus eſt ad reuerẽdę memorię Flauianum miſiſſe epiſtolam. Legi, legimus. Aëtius archidiaconus regnantis Cõſtãtinopolitanæ nouæ Romæ, & primicerius notariorum, dixit: Completum eſt.

¶Finis primæ cognitionis Chalcedonenſis concilij, quæ finita, emendata, & collata eſt anno Domini *417. feria 4. Indict. 13. Kalẽ Aprilis 12. Ruſticus, per gratiam Dei diaconus ſanctæ eccleſiæ Romanæ, contuli, annotaui, diſtinxi. *Deo gratias.*

aut* 454
aut* 457

COGNITIO SECVNDA SANcti Chalcedonenſis concilij.

Conſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & qui fuerit nunciat9, ſub die ſexto Id9 Octobris, Chalcedone ſecundùm iuſſionem diuiniſſimi & pijſſimi domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, conuenientibus in ſancta eccleſia ſanctæ martyris Euphemię glorioſiſſimis iudicibus, id eſt, magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro militum, & excõſule ordinario ac patricio Anatolio, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo pręfecto ſacrorum prætoriorum Palladio, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo præfecto vrbis Tatiano, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro ſacrorum officiorum Vincomalo, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo exmagiſtro Martiali, & magnificentiſſimo comite deuotiſſimorum domeſticorum Sporatio, & magnificẽtiſſimo comite ſacrorum priuatorum Genethlio, inſupèr & glorioſiſſimo & ampliſſimo ſenatu, id eſt, magnificentiſſimo & glorioſiſſ. expręfecto Prętoriorum, & excõſule ordinario ac patricio Florentio, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo excõſule ordinario & patricio Senatore, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo exmagiſtro officiorum, & excõſule ordinario ac patricio Nomo, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo expręfecto & exconſule ordinario ac patricio Protogene, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo expręfecto Zoilo, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo expræfecto vrbis Theodoro, & magnificentiſſ. & glorioſiſſ. expræfecto Apollonio, & magnificẽtiſſimo & glorioſiſſ. exprępoſito ſacri cubiculi Romano, & magnificẽtiſſ. exprefecto Illyrici Theodoro, & glorioſiſſ. exp̄fecto p̄toriorum Cõſtantino, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo exp̄poſito Artaxerxe. Conueniente verò & ſancto & vniuerſali concilio, ſecundùm ſacram ſanctionem in Chalcedonenſi ciuitate congregato, id eſt, Paſchaſino & Lucentio reuerendiſſimis epiſcopis, & Bonifacio reuerendiſſimo presbytero, agentibus vices ſanctiſſimi & Deo amantiſſimi archiepiſcopi ſenioris Romę ſancti Leonis, & Anatolio ſanctiſſimo archiepiſcopo magni nominis Conſtantinopolitanæ ciuitatis nouæ Romę, & cætero ſancto concilio, & conſedentibus ante cancellos ſanctiſſimi altaris, Magnificentiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Priore conuentu de damnatiõe ſanctæ memoriæ Flauiani & Euſebij reuerendiſſimorũ epiſcoporum inquiſitio facta eſt, & omnibus vobis manifeſtum conſtitutum, quàm iuſtè & ſecundùm conſequentiam prouenit examinatio. Et oſtenſi ſunt, tunc crudeliter & non decenter damnati. Quæ nobis igitur viſa ſunt ſuper hoc capitulo fieri oportere, tunc per interlocutiones vobis manifeſta facta ſunt. Nunc autem hoc quærendum, & ſtudendum & iudicandum eſt, vt vera fides contineatur, pro qua maximè & concilium factum eſt. Scientes igitur quia & Deo rationem reddituri eſtis, tam pro proprijs animabus ſinguli veſtrûm, quàm & pro noſtris omnibus, qui & doceri, quæ ad religionem pertinent, rectè deſideramus, & omnem ambiguitatem auferri, ex omnium ſanctorum patrum concordia, & conſenſu, & conſona expoſitione, & doctrina: feſtinate igitur ſinè vllo timore & gratia atque inimicitia fidem puram exponere, ità vt, qui videntur non eadem cum omnibus ſapere, per veritatis agnitionem ad concordiam reuocentur. Scire enim vos volumus, quia tam diuiniſſimus & pijſſimus orbis terræ dominus, quàm nos, catholicam fidem à ſanctis trecentis decem & octo, & à ſanctis centum quinquaginta, necnon etiàm & à cæteris ſanctiſſimis & glorioſiſſimis patrib9 traditam, cuſtodimus, & ſecundùm ipſam credimus. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Expoſitionem alteram nullus facit, neque tentamus, neq; audemus exponere. Docuerunt enim patres, & in ſcriptis cuſtodiuntur

tur quæ ab eis ſunt expoſita, & citra ea dicere non poſſumus. Cecropius reuerendiſſimus epiſcopus Sebaſtopolitan⁹, dixit: Emerſerunt, quę ad Eutychen pertinebāt, & ſuper ijs forma data eſt à ſanctiſſimo archiepiſcopo Romane vrbis, & cōſtat nobis, & epiſtolæ omnes ſubſcripſimus. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Iſta oēs dicimus, ſufficiunt quę expoſita ſunt, alterā expoſitionē non licet fieri. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerūt: Si placet veſtræ reuerentię, ſanctiſſimi patriarchæ ſingularum prouinciarū eligētes ſingulos aut binos ſuę propriæ quiſq; prouinciæ, in medio trāſeūtes, & cōmuniter de fide tractantes, quæ cōplacita fuerint, omnibus manifeſta cōſtituantur: quatenùs ſi (ſicut optamus) omes cōſenſerint, ſoluatur omnis ambiguitas: ſin verò aliqui cōtraria (quod non putamus) ſapuerint, ità fiat, vt & eorum voluntates manifeſtæ conſtituantur. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: In ſcriptis expoſitionem non facimus. Regula eſt, quæ prædicat ſufficere, quæ ſunt expoſita. Regula vult aliam expoſitionem non fieri. Ea, quæ ſunt patrum, teneantur. Florētius epiſcopus reuerend. Sardæorum, dixit: Quoniam non eſt poſſibile, ſubitò dictare de fide eos, qui docti ſunt ſequi Nicenam ſanctam ſynodum, et quæ in Epheſo rectè & piè roborata eſt, ſecundùm fidem ſanctorum patrum Cyrilli et Cæleſtini, & epiſtolæ ſanctiſſimi Leonis, precamur veſtram magnificentiam, præſtari nobis inducias, quatenùs vt decenti tractatu accedere ad veritatis cauſam poſſimus, quanuìs in noſtra perſona (qui epiſtolæ ſanctiſſimi Leonis ſubſcripſimus) non indigeamus correctione. Cecropius reuerend. epiſcopus Sebaſtopolitanæ ciuitatis, dixit: Fides benè diſceptata eſt à trecentis decem & octo ſanctis patribus, & firmata à ſanctis patribus Athanaſio, Cyrillo, Cæleſtino, Hilario, Baſilio, Gregorio, & nunc iterùm per ſanctiſſimum Leonem. Et precamur, vt ea, quæ ſanctorum patrum trecentorum decem & octo ſunt, & quæ ſanctiſſimi Leonis, recitentur. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Recitentur, quæ expoſita ſunt à ſanctis trecentis decem & octo patribus in Nicea congregatis. Eunomius reuerend. epiſcopus Nicomedię ciuitatis, ex codice recitauit ſymbolum trecentorum decem & octo patrum.

EXPOSITIO FIDEI CONcilij habiti in Nicea.

Conſulatu Paulini & Iuliani virorū clariſſimorum coſs. anno poſt Alexandrū ſexcēteſimo triceſimoſexto, mēſis (ſecundùm Græcos) Deſij die nonodecimo, quod eſt tertiodecimo Kalen̄ Iuliarū, in Nicea metropoli prouinciæ Bithynię. Credimus in vnum Deum, patrem omnipotētem, omnium viſibilium & inuiſibilium creatorem. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtū filium Dei, de patre natum vnigenitum, hoc eſt, de ſubſtantia patris, Deum ex Deo, lumē ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natū, non factum, homouſion patri, hoc eſt, eiuſdem cum patre ſubſtantiæ, per quem omnia facta ſunt, quæ in cælo & quæ in terris. Qui propter nos homines & propter noſtram ſalutem deſcēdit, & incarnatus eſt, & inhumanatus, paſſus eſt, & reſurrexit tertia die, & aſſcendit in cælos, indè venturus iudicare viuos & mortuos. Et in ſpiritum ſanctū. Eos autē, q dicunt, Erat aliquandò quandò non erat, & antequàm naſceretur, nō erat, & quia ex nullis extantibus factus eſt, aut ex alia ſubſiſtentia vel ſubſtantia dicunt eſſe, aut conuertibilem aut mutabilem filium Dei, anathematizat ſancta Eccleſia catholica & Apoſtolica. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Hæc catholicorum fides. Huic omnes credimus. In hac baptizati ſumus, in hac baptizamus. Beatus Cyrillus ſic docuit. Hæc vera fides, hæc ſancta fides, hæc ſempiterna fides. In hac baptizati ſumus, in hac baptizamus. Omnes ità credimus. Papa Leo ſic credit. Cyrill⁹ ità credit. Papa Leo ità interpretatus eſt. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Recitentur & quę à ſanctis centū quinquaginta patribus expoſita ſunt. Aëtius reuer. archidiaconus Conſtantinapolitanę eccleſiæ, ex codice recitauit ſymbolum centū quinquaginta patrum: Sancta fides, quā expoſuerunt ſancti centum quinquaginta patres, conſona eſt ſanctæ & magnæ ſynodo.

SYMBOLVM SYNODI Cōſtantinopolitanæ.

Credimus in vnum Deum, patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum, ex patre natum ante omnia ſecula, Deum de Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natum, non factū, homouſion patri, hoc eſt, eiuſdem cum patre ſubſtantiæ, per quem omnia facta ſunt. Qui ꝓpter nos homines & noſtram ſalutem deſcēdit, & incarnatus eſt de ſpiritu ſancto & Maria virgine, humanatus eſt, & crucifixus pro nobis ſub Pontio Pilato, & ſepultus, & tertia die reſurrexit, & aſſcendit in cælos, & ſedet ad dexteram patris, & iterùm venturus cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in ſpiritum ſanctum, Dominum & viuificatorem, ex patre procedentem, cum patre & filio coadorandum & conglorificādum, qui loquutus eſt per prophetas. * In vnam catholicam & apoſtolicam Eccleſiam. Confitemur vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expectamus reſurrectionem mortuorum, & vitam futuri ſeculi, amen. Oēs reueren. epiſcopi clamauerūt: Hæc omnium fides, hæc orthodoxorum fides. Omnes ſic credimus. Aëtius reueren. archi-

* Et

archidiaconus dixit: Eſt & epiſtola ſanctæ & beatę memorię Cyrilli Alexandrinæ magnæ ciuitatis quódàm epiſcopi, ſcripta ad Neſtorium, quæ ab omnibus ſanctiſſimis epiſcopis priùs in Epheſo in damnationem eiuſdé Neſtorij congregatis & approbata eſt, & ſubſcriptione omnium confirmata. Eſt autem & altera epiſtola eiuſdem ſanctæ memoriæ Cyrilli, ad beatę memoriæ Ioannem Antiochenæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopũ ſcripta, quæ ſimiliter & confirmata eſt, & ſi placuerit, eas recitabo. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Recẽſeantur epiſtolæ ſanctæ memoriæ Cyrilli. Aëtius archidiaconus regiæ Conſtantinopolitanæ ciuitatis, legit: Reuerendiſſimo & religioſiſſimo conſacerdoti Neſtorio Cyrillus. Obloquuntur &c. *ſuprà actione prima præſentis concilij plenè habita ſub biformi interpretatione.* Similiter idem archidiacon⁹ Aëtius recitauit: Domino meo dilectiſſimo fratri & conſacerdoti Ioanni, Cyrillus in Domino ſalutẽ. Exultent cæli &c. *quæ ſimiliter habita eſt in prima huius concilij actione ſub duplici tranſlatione.* Et cùm legerétur, reuerend. epiſcopi clamauerunt: Omnes ſic credimus. Papa Leo ſic credit. Anathema ei qui partit, & ei qui diuidit. Hæc fides Leonis archiepiſcopi. Leo ſic credit. Leo & Anatolius ità credunt. Omnes ſic credimus. Sicut Cyrill⁹, ità credimus. Aeterna memoria Cyrilli. Sicut epiſtolæ Cyrilli habẽt, ità ſapimus, ſic credimus, ſic credim⁹. Leo archiepiſcop⁹ ſic ſapit, ità credit, ità ſcripſit. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Reciteẽ & epiſtola Deo digniſſimi archiepiſcopi regiæ & ſenioris Romæ Leonis. Beronicianus deuotiſſimus ſecretarius ſacri conſiſtorij, recitauit ex codice porrecto ſibi ab Aëtio archidiacono Conſtantinopolitanæ eccleſiæ.

EPISTOLA LEONIS PAPAE VRbis Romę ſcripta ad Flauianum epiſcopum *de hæreſi Eutychianorum, ſiue propriè de ipſo Eutyche.* Dilectiſſimo fratri Flauiano Leo.

Lectis dilectionis tuæ literis, quas miramur fuiſſe tam ſeras, & geſtorum epiſcopalium ordine recenſito, tandèm quid apud vos ſcandali contigerit, atque cõtra integritatem fidei exortum fuiſſet, agnouimus, & q̃ priùs videbãtur occulta, nũc nobis reſerata. *Et reliqua. Quæ in epiſtolari Leonis papæ, epiſt.* 10. *habentur.* Poſt lectionem aũt prædictæ epiſtolæ, reuerend. epiſcopi clamauerunt, Hæc patrum fides, hæc apoſtolorum fides. Omnes ità credimus. orthodoxi ità credim⁹. anathema, qui ità nõ credit. Petrus per Leonem ità loquutus eſt, apoſtoli ità docuerũt. Piè & verè Leo docuit, Cyrillus ità docuit, Cyrilli æterna memoria, Leo & Cyrill⁹ ſimiliter docuerunt, anathema qui ſic non credit. Hæc vera fides. Catholici ità ſapimus. Hæc patrũ fides. Hæc in Epheſo cur lecta non ſunt? Hęc Dioſcorus occultauit. Et cùm legeretur pars prædictę epiſtolę, quæ continet, Et ad reſoluendum conditionis noſtræ debitum, natura inuiolabilis, naturę eſt vnita paſſibili, vt quod noſtris remedijs cõgruebat, vnus atq; idem mediator Dei & hominũ, homo Chriſtus Ieſus, & mori poſſet ex vno, & mori non poſſet ex altero: dubitantibus Illyricianis & Palæſtinis reuerend. epiſcopis, Aëtius reuer. archidiac. ſanctę Cõſtãtinopolitanæ eccleſiæ ciuitatis, legit Cyrilli ſanctæ memoriæ Alexandrinæ magnę ciuitatis quondàm epiſcopi capitulum, ità continens: Quoniam verò iterùm proprium eius corpus (gratia Dei (ſicut ait Paulus) pro omnibus guſtauit mortem) Heb. 2. c ideò dicitur ipſe paſſus propter nos mortẽ, non tanquàm in experimentũ veniens mortis, quod ad ſuam pertinebat naturã, (demẽtiæ eſt enim, hoc dicere aut ſapere) ſed quia (ſecũdùm quod nupèr dixi) caro eius guſtauit mortem. Similiter, cùm legeretur ex epiſtola pars, quæ continet, Agit enim vtraque forma cum alterius communione, quod proprium eſt, verbo ſcilicet operante, quod verbi eſt: & carne exequẽte, quod carnis eſt: vnũ horum coruſcat miraculis, aliud ſuccumbit iniurijs: dubitantibus Illyricianis & Palęſtinis reuerendiſſ. epiſcopis, Aëtius archidiaconus ſanctæ Conſtantinopolitanæ eccleſiæ, legit ſanctæ memoriæ Cyrilli capitulum cõtinens ità: Quædam ſunt voces quàm maximè Deum decentes, quædam verò decentes humanitatem, quędam verò medium tenentes ordinem, inſinuantes filium Dei, Deum eſſe & hominem ſimul. In eiſdem ſimiliter cùm legeretur ex eadẽ epiſtola pars, quæ ità continet, Quanuìs in Domino Ieſu Chriſto Dei & hominis vna perſona ſit, aliud tamen eſt, vndè in vtroque cõmunis eſt cõtumelia, aliud vndè communis eſt gloria: De noſtro enim illi eſt minor patre humanitas, de patre illi eſt æqualis cum patre diuinitas: dubitantibus Illyricianis & Palæſtinis reuerend. epiſcopis, Theodoretus reuer. epiſcopus Cyri, dixit: Eſt ſimiliter exemplum beatiſſ. Cyrilli, ità habens: Et factum hominem, non mutantem quod proprium eſt. Permanſit enim id quod erat, intelligitur verò omninò & aliud in alio quod habitat, id eſt, diuina natura in humanitate. Magnificentiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Poſt hæc omnia adhuc quis dubitat? Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Nemo dubitat. Atticus reuerendiſſimus epiſcopus Nicopolitanæ ciuitatis, dixit: Quoniam præſtitit magnificentia veſtra ſuarum aurium facilitatẽ cum patientia, precamur (ſi iubetis) inducias dari nobis, vt intra paucos dies tranqlla mente, & nõ turbato animo, q̃ Deo placent, à ſanctis patribus ordinẽtur. Qm̃ verò nunc dñi noſtri & ſanctiſſimi patris & archiepiſcopi Leõis, adornãtis apoſtolicã ſedẽ, lecta eſt epiſtola, oportet vero & beatę memoriæ

riȩ Cyrilli epiſtolam ſcriptam ad Neſtorium, (in qua iubet eum conſentire duodecim capitulis) & hanc dari nobis, vt in tempore diſceptationis parati inueniamur. Reuerend. epiſcopi clamauerunt: Si iubetis dari nobis inducias, petimus patres perſcrutari. Magnificentiſſ. iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Differatur audiĕtia vſque ad quinque dies, vt inter hos cōueniat veſtra ſanctitas ad ſanctiſſimum archiepiſcopum Anatolium, & communiter de fide tractetis, vt qui dubitant, doceantur. Omnes reuer. epiſcopi clamauerunt: Nos ità credimus. Omnes ità credimus. Sicut Leo, ità credimus. Noſtrûm nullus dubitat. Nos iam ſubſcripſimus. Magnificĕtiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Non eſt neceſſarium omnes vos conuenire. Sed quia conueniens eſt, dubitantibus perſuadere, reuerĕdiſſimus archiepiſcopus Anatolius eligat de his, qui ſubſcripſerunt, quos putauerit idoneos eſſe ad docendum eos qui dubitant. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Pro patribus petimus, patres ſynodo reddite, conſentaneos Leoni in ſynodo, patribus in ſynodo, Has voces Imperatori, Has preces catholico, Has preces Auguſtæ. Omnes peccauimus, omnibus indulgeatur. Clerici Conſtantinopolitani clamauerūt: Pauci clamăt, Non tota dicit ſynodus. Orientales, & qui cum ipſis reuerend. epiſcopi, clamauerunt: Aegyptium in exilio. Illyriciani, & qui cum ipſis reuerend. epiſcopi, clamauerunt: Precamur, omnibus miſeremini. Oriĕtales, & qui cum ipſis reuerendi epiſcopi, clamauerunt: Aegyptium in exilio. Illyriciani & qui cum ipſis reuer. epiſcopi, clamauerūt: Om̄es peccauimus, omnium miſeremini. Has voces catholico Imperatori. Eccleſiȩ ſcinduntur. Clerici Conſtantinopolitani clamauerunt: Dioſcorum in exilio. Hæreticum in exilio. Dioſcorum Chriſtus damnauit. Illyriciani, & qui cum ipſis reuerend. epiſcopi, clamauerunt: Omnes peccauimus, omnibus indulgete. Dioſcorum in ſynodo, Dioſcorum in eccleſijs. Sub vobis malum non fiat. Sub imperio veſtro malum non fiat. Sub imperio veſtro diſſidium non fiat. Clerici Conſtantinopolitani clamauerunt: Qui communicat Dioſcoro, Iudæus eſt. Orientales, & qui cum ipſis reuerend. epiſcopi, clamauerunt: Aegyptium in exilio. Hæreticum in exilio. Illyriciani, & qui cum ipſis reuerendiſſ. epiſcopi, clamauerunt: Patres in ſynodo. Magnificĕtiſſimi & glorioſiſſimi iudices, & ampliſſimus ſenatus dixerūt: Quæ interloquuta ſunt, effectui mancipentur.

TERTIA COGNITIO CONcilij Chalcedoneñ.

CONſulatu pijſſimi & Chriſtianiſſ. Imperatoris noſtri Martiani primo, & qui fuerit nunciatus, ſub die tertio Idus Octob. in Chalcedonenſi ciuitate Bithyniȩ prouinciæ, ſecundùm Dei gratiam ex ſanctione pijſſimorum & fideliſſimor. Imperatorū, congregato vniuerſali concilio, & conſidentibus in ſancta baſilica ſanctæ & bonæ victricis martyris Euphemiæ omnibus ſanctiſſ. & reuerendiſſ. epiſcopis, Aetius archidiaconus regiæ Conſtantinopolitanæ nouȩ vrbis Romæ, & primicerius notariorum, dixit: Retinet veſtra ſanctitas, quoniam pridèm lectis precibus, quæ & pijſſimis & Chriſtianiſſ. Imperatorib⁹ noſtris à religioſiſſ. epiſcopo Dorylitanȩ ciuitatis Euſebio, aduersùs religioſiſſ. epiſcopum Alexandriæ Dioſcorum porrectæ ſunt: certa geſta monimentorum ſubſecuta ſunt, præſente hoc ſancto concilio, & glorioſiſſ. & magnificentiſſ. iudicibus, & ampliſſ. & glorioſiſſ. ſenatu, examinantibus inter vtroſque cauſam vſque * profundâſſe ad vltimam veſperam. Quoniā igitur idem religioſiſſimus epiſcopus Euſebius & nūc alios libellos veſtræ ſanctitati obtulit, aduersùs memoratum ſanctiſſimum epiſcopum Dioſcorum, hos præ manibus habĕtes, intimamus ad id faciendum, quod vobis placuerit. Paſchaſinus epiſcopum Lilybæi prouinciæ Siciliæ, agens vices ſanctiſſimi epiſcopi ſenioris vrbis Romæ Leōis, per interpretĕ dixit: Notū eſt nĕpe huic Deo amabili concilio, & ad beatum & apoſtolicū & catholicum papā Leonĕ ſacras eſſe literas deſtinatas, quatenùs huic ſancto concilio ſe pſentare dignaretur. Sed quoniam neq; antiqua hoc tenuit conſuetudo, neq; generalis temporis neceſſitas permittere videbatur, noſtrā paruitatĕ huic ſancto concilio pro ſe præſidere præcepit. Ideoque neceſſarium eſt, hæc, quæ in mediū proferuntur, per noſtram interlocutionem diſceptari. Propter hoc igitur, porrectus libellus à religioſiſſimo fratre noſtro & coëpiſcopo Euſebio, ſuſceptus à religioſiſſimo archidiacono & primicerio notariorū, recitetur. & ſuſcipiĕs Aetius archidiacon⁹ & primicerius notariorū, recitauit: ¶Sanctæ & vniuerſali ſynodo, ex ſanctione pijſſimorum Imperatorum noſtrorum congregatæ in Chalcedonenſium ciuitate prouinciæ Bithyniæ, ab Euſebio Doryletanæ ciuitatis epiſcopo, faciente verba tam pro ſe, q̄ etiàm pro ſanctæ memoriæ Flauiano quondàm epiſcopo Cōſtantinopolitanæ ciuitatis, & pro catholica fide.] Scientes veſtræ ſanctitatis mores Deo amabiles, & contrarios malitiæ, & circa iniqua paſſos iuſtam cōpaſſionem veſtrā, multa & dira & contra omnem conſequentiam perpeſſi à reuerendiſſimo epiſcopo Dioſcoro Alexandriæ magnȩ ciuitatis, adimus veſtram reuerentiam, iuſtitiam impetrare deprecantes, cauſam verò in his cōtentam. Pridèm cōgregata vr̄a ſancta ſynod⁹ pariter cū glorioſiſſimis & excellentiſſimis iudicibus, & ampliſſimo ſenatu in hac ſancta eccleſia, audiuit ex precibus noſtris, quas obtulimus pijſſi-

For. * profunde

Oratio ſeu epiſtola Euſebij Dorylai contra Dioſcorū.

pijſſimis noſtris imperatoribus aduersùs Dioſcorum reuerendiſſimum Alexandriæ magnæ ciuitatis epiſcopum, & propoſitum nobis certamé diſcuſſit inter nos,& arguit,quæ audacter cómiſſa ſunt à Dioſcoro aduersùs me,& ſanctę memorię Flauianum,& orthodoxam fidem. Accuſauimus eñ prædictum Dioſcorum,tanquàm conſentaneum Eutychi hęretico cóſtitutum,& damnato,& anathematizato, & q̃a volens perfidiam confirmare in nupèr facto in Epheſia metropoli concilio,multitudine ſeditioſæ turbę collecta, potentiam ſibimet acquirés per ſuas diuitias,rectam fidem(quantùm ad ipſum pertinet)contaminauit,& fermentum hæreſeos inſolitæ in catholica Eccleſia introduxit, & nos ſacerdotali dignitate priuauit. Quia ergò cognitione facta, ſicut nouit veſtra reuerentia, prædictus Dioſcorus aliena ſapere à catholica fide,à nobis demóſtratus eſt,& me non permiſit ingredi, facto in Epheſina metropoli concilio, & adeſſe meis allegationibus, inſupèr verò & Flauianũ ſanctæ memórię quũdàm Cóſtantinopolitanæ vrbis epiſcopum,pro quo & ſermonem feci, pro tempore ſuis allegationibus vti *non ſinit, prætereà verò voces, q̃ à ſynodo tunc dictæ nó ſunt, monimentis indidit, & in puris chartis compulit eos ſubſcribere,& omnem iniquitatem operatus eſt contra ipſam pietatem,& contra diuinas regulas,& contra legum conſequẽtiam: precor & ſupplico veſtræ ſanctitati,miſeremini noſtrì ſancti patres. Et dum adhuc in memoria retinetis,quæ anteà inter nos & præfatum Dioſcorum acta ſunt,decernite omnia, quæ aduersùs nos geſta ſunt, viribus carere, & nihil nobis ea monimenta,q̃ iniuſtè cótra nos facta ſunt,nocere. Habere verò nos & ſacerdotalem dignitaté, anathematizare autem eius ſceleratum dogma,pietatis autem verbum corroborare, & illum, eorum quę audacter commiſit,luere pœnas, quatenùs exemplum factus, in reliqua vita omnes corrigat,ſimilia actis ei⁹ agere conantes. Quod impetrantes,inceſſanter gr̃as agamus veſtræ ſanctitati. Euſebius epiſcopus Doryletanę ciuitatis prouinciæ Phrygię Salutariæ, hos libellos manu mea ſubſcribens, porrexi. Et cùm lecti fuiſſent, Euſebius epiſcopus dixit: Supplico aduerſarium meum euocari. Aëtius archidiaconus & primicerius notariorũ,dixit: Dudùm(ſicut iuſſiſtis) pergẽtibus Domnino & Cyriaco diaconib⁹, quẽadmodùm ad alios ſanctiſſimos epiſcopos,& ad Dioſcorũ ſanctiſſ.epiſcopũ maturiùs pro eo,vt hîc vobis cóſidéret,& hortantibus eũ,vt conueniret & ipſe in hoc cócilio, núciauit ſe quidem velle venire,nó auté permitti à cuſtodientibus ſe, ſicut dicebat. Paſchaſinus epiſcopus dixit: Qm̃ non videmus pręſentem eſſe Dioſcorũ ſanctiſſimũ epiſcopum, egrediẽtes reuerédiſſimi clerici inquirant eum, ſi præ foribus concilij inuenitur.

*ſiuit,

Aëtius archidiaconus & primicerius notariorũ,dixit:quemadmodùm iuſſiſtis,Epiphanius & Helpidius presbyteri circumeuntes ſanctam hanc baſilicam, quæſiêrunt religioſiſſimum epiſcopum Alexãdrię Dioſcorum, &(ſi placuerit)pręſentati interrogẽtur. Anatolius epiſcopus Conſtantinopolitanæ ciuitatis nouæ Romæ,dixit: Dicant reuerendiſſimi Epiphanius & Helpidius presbyteri, ſi quæſiérunt reuerédiſſimum epiſcopum Dioſcorum. Epiphanius & Helpidius dixerũt: Peragrantes atria ſancti huius loci, quæſiuimus,& non eum inuenimus. Anatolius epiſcopus Cóſtantinopolitanæ vrbis nouę Romæ,dixit: Si complacet veſtræ ſanctitati, aliquos ex Deo amátiſſimis fratribus & coëpiſcopis noſtris deſtinare ad eum in domum, in qua manet,& commonefacere eum, vt in hoc ſanctum concilium adueniat? Maximus epiſcopus magnæ Antiochiæ ciuitatis,dixit: Benè placuit ſanctiſſimo archiepiſcopo Anatolio,dirigi Deo amantiſſimos epiſcopos ad accerſendum rursùs Deo amantiſſimũ Dioſcorum magnæ Alexandriæ ciuitatis epiſcopum, & manifeſtum ei facere, quæ aduersùs eum facta eſt accuſatio. Sancta ſynodus dixit:Conſequens eſt, mandare Deo amátiſſimo epiſcopo Alexandriæ ciuitatis Dioſcoro. Vndè Deo amantiſſimi epiſcopi,Cóſtantinus metropolitanus Boſtrenſis, & Acacius Ariarathirenſis,& Atticus Zelenſis pergẽtes, cómoneant Deo amantiſſimum epiſcopum Alexandrię Dioſcorũ occurrere ad ſanctum hoc cócilium. Et cùm abiſſent reuerédiſſ.epiſcopi Conſtantinus,& Acacius,& Atticus cũ Himerio lectore & notario, & reuerſi fuiſſent, Aetius archidiacon⁹ & primicerius notariorũ, dixit: Qui pauloantè deſtinati ſunt ſanctiſſimi epiſcopi Conſtantinus metropolitanus Boſtrenſis, & Acacius Ariarathirenſis,& Atticus Zelenſis, ad Deo amãtiſſimum epiſcopũ Alexandriæ Dioſcorũ à veſtra ſanctitate,aduenerũt. Et hoc ipſum ſuggerimus ad notitiã veſtræ ſanctitatis. Anatolius epiſcopus Conſtantinopolitanæ ciuitatis nouę Romę, dixit: Dignẽtur Deo amantiſſimi reuerẽdi epiſcopi docere hanc ſanctam ſynodũ, quale acceperunt reſpóſum à Deo amantiſſimo Dioſcoro epiſcopo. Conſtantinus epiſcop⁹ metropolitanus Boſtrẽſis,dixit: Secundùm pręceptũ veſtrę ſanctitatis pergẽtes ad reuerendiſſ.epiſcopũ Alexandrię Dioſcorũ,in ſcriptis ei quæ nobis mandata ſunt,diximus. Et poſtulam⁹,vt quę Himerius lector & notarius, qui pariter nobiſcũ directus eſt, excepit,dicat,q̃ ſunt,quæ à nobis dicta ſunt, & quale nobis dedit reſponſum. Paſchaſin⁹ epiſcopus dixit: Præſens Himerius notarius ſecũdùm proſecutioné Deo amantiſſimi fratris noſtri & coëpiſcopi,ea quæ reſpódit epiſcopus Dioſcorus,recitet, vt poſſit hæc beatiſſima ſynodus communi conſilio tractare, quid debeat agere. Himerius lector & notarius

tarius recitauit. Et lectum eſt ità: Conſtantinus epiſcopus metropolis Boſtrenſis,ad epiſcopum Dioſcorum dixit: Sancta ſynodus tuam obſecrat ſanctitatem,vſq; ad ipſam occurrere,q̃ congregata eſt in baſilica ſanctæ & bonæ victricis martyris Euphemiæ. Dioſcorus reuerendiſſ.epiſcopus Alexandriæ,dixit: Cuſtodior ego. Si verò permittunt me deſcendere,dicant magiſtriani. Acacius epiſcopus Ariarathirẽſis,dixit: Nos ad deuotiſſimos magiſtrianos non ſumus directi, ſed ad tuam ſanctitatem,quatenùs digneris fatigare te, & peruenire ad ſanctum concilium, congregatum in baſilica ſanctæ martyris Euphemiæ. Dioſcorus epiſcopus Alexandrię,dixit:Paratus ſum aduenire ad ſanctum & vniuerſale concilium: ſed prohibeor. Atticus epiſcopus Zelenſis,dixit:Libelli porrecti ſunt & nunc ab Euſebio Deo amantiſſimo epiſcopo, ſancto & vniuerſali concilio aduersùs tuam ſanctitatem,& per nos ſancta & magna ſynodus tuæ ſanctitati mandauit, quatenùs peruenias, & ſatisfacias ſuper his, quibus accuſaris. Dioſcorus epiſcopus Alexandriæ,dixit. Semèl dixi, & ego parat⁹ ſum venire ad ſanctum & vniuerſale cõciliũ: ſed, vt videt veſtra religioſitas, ꝓhibeor à deuotiſſimis magiſtrianis & ſcholaribus. Et cùm hæc lecta fuiſſent, Himerius lector notariorum dixit: Sed poſtquàm deſcendi cũ Deo amãtiſſimis epiſcopis,occurrit Eleuſini⁹ venerandus adiutor magnificẽtiſſimi & glorioſiſſimi magiſtri ſacrorum officiorum,& reuerſi iterùm DEO amantiſſimi epiſcopi ad eundem Deo amãtiſſimum epiſcopum Dioſcorum,& aſſcendentes,rursùs commonuerunt eum occurrere, & certa locuti ſunt, q̃ in exceptis habeo. Si placet veſtræ ſanctitati, & hæc recenſeo. Sancta ſynodus dixit: Relege. Himerius lector & notarius legit: Dioſcorus Alexandriæ epiſcopus, dixit: Tractans apud memetipſum, & cognoſcẽs quid expedit mihi, hęc reſpõdeo: Quoniam ante hæc in congregatione ſedẽtes magnificentiſſimi iudices,certa diffiniẽrũt poſt multam vniuſcuiuſq; interlocutionem, nũc verò in prædictorum infirmatione,ſecundò me euocat congregatio: obſecro, vt qui pridèm ad hoc ſanctum concilium glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus conuenerũt, & nũc ſint pręſentes, vt iterùm ſub eorũ præſentia hæc eadem examinẽtur. Acacius epiſcopus Ariarathirenſis,dixit: Nõ ità ſancta & magna ſynodus veſtrã ſanctitatẽ euocauit, ad ſubuertendum ea, quæ ſub magnificentiſſimorum & glorioſiſſimorum iudicum & ſacri ſenatûs præſentia acta ſunt: ſed mandata deſtinauit, quatenùs ad concilium peruenias, & non abſit ab eo tua ſanctitas.

Dioſcorus epiſcopus dixit: Dixiſtis mihi nunc,eò ꝙ libellos porrexerit Euſebius aduersùs *tuam religioſitatem,poſtulo iterùm præſentib⁹ iudicibus & glorioſo ſenatu approbari, quę ab ipſo dicuntur. Atticus epiſcopus Zelenſis,dixit: Nos ad tuã directi ſumus ſanctitatem ad cohortandum. Et interrumpens ei Dioſcorus epiſcopus, dixit: Reſpondi iam,quia ſub pręſentia magnificentiſſimorum iudicum & ſacri ſenatûs iterùm, quæ de me ſunt, volo diſcuti. Conſtantinus epiſcopus metropolitanus Boſtrẽſis,dixit:Statim, vt venimus, reſpondit nobis tua ſanctitas: Quoniam ſi permiſſus fuero à me cuſtodientibus, peruenio ad ſanctũ concilium. Quoniam igitur adueniente viro clariſſimo adiutore glorioſiſſimi magiſtri officiorũ, permiſſus es (ſi volueris) ad ſanctã ſynodum peruenire,de hoc (ſi placet) da nobis reſpõſum. Dioſcorus epiſcopus dixit:Nũc didici, quia non ſunt præſentes magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices, & ſanctus ſenatus,& ideò nunc ità reſpondi. Et cùm lectum fuiſſet, Euſebius epiſcopus Dorylenæ ciuitatis, dixit: Precor ſanctitatem veſtram, quæ nunc à deſtinato notario cũ Deo amãtiſſimis epiſcopis ad reuerendiſſimum epiſcopũ Dioſcorũ lecta ſunt, iubete indi præſentibus monimentis. Maximus epiſcopus magnę Antiochenę ciuitatis, dixit: Ea quidẽ, quæ nũc ab Himerio notario lecta ſunt, actis inſerent monimentorum. Conſequẽs tamen eſt,ſecundùm regulas ſanctorũ patrũ, & rursùs dirigi ad Deo amantiſſimum epiſcopum Dioſcorum Deo amantiſſimos epiſcopos, ad vocandũ eum ſecundò, vt adueniat in hoc vniuerſale ſanctumq; concilium.

*meam

Euſebius epiſcopus Dorylenæ ciuitatis, dixit: Deo amantiſſimus epiſcopus Dioſcorus diſſimulationes & occaſiones emittit,nè ad hanc ſanctam perueniat ſynodũ. Super certis enim capitulis iam conuictus eſt, tam ſub veſtræ ſanctitatis,quàm ſub magnificentiſſimorum iudicũ & ſacri ſenatûs pręſentia. Et ſunt alia capitula, quę debent coram veſtra ſanctitate ventilari & approbari, & iubete eum adeſſe.Neq; enim ſubuertimus aliquid eorum,quę dudùm acta ſunt. Aëtius archidiaconus & primicerius notariorũ, dixit: Quid videtur veſtrę ſanctitati de interloquutione ſecũdæ vocationis? Sancta ſynodus dixit:Conſequens & regulare eſt,& ſecundò eũ euocare. Eant igitur ad Dioſcorũ ſanctiſſimum Alexandrinorũ epiſcopũ Deo amãtiſſimi epiſcopi Pergamius & Cecropi⁹ & Rufinus,ad cohortandum eum,vt ad nos veniat. Aetius archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Placet ergò ſanctitati veſtræ,*ſcriptis ad eum ex perſona toti⁹ ſancti concilij deſtinare? Amphilochius epiſopus metropolitanus Sidenſis, dixit: Vno aut duobus diebus cauſa differatur. Menecrates epiſcopus Cyraſſeñ prouinciæ Lydię, dixit: Vnus homo vniuerſum orbem deſolauit,& tres mẽſes aſſidem⁹ ei. Et deſtinatum eſt ſecũdò ità:

*ſcriptos

LITE-

LITERAE DIRECTAE A CONcilio Dioſcoro epiſcopo, ad vocandum eum ſecundò.

SAncta & vniuerſalis ſynodus Deo amantiſſimo epiſcopo Alexandrinorum Dioſcoro. Priùs placuit ſacratiſſimis dominis orbis terræ, tam ſub magnificentiſſ. & glorioſiſſ. iudicibus, quàm etiàm ſub ſacratiſſimo & ampliſſimo ſenatu, inter tuã religioſitatẽ atque reuerendiſſimũ epiſcopũ Euſebiũ, & à nobis cauſam examinari, & nũc placuit, quatenùs conſidẽte ſancta & magna ſynodo, habente regularem authoritatem, nihil de prioribus, quæ de te ſeu coram te acta ſunt in illo ſacro concilio, retractari: ſed de alijs quibuſdam, de quibus nunc idem Deó amãtiſſimus epiſcopꝰ Euſebius per libellos accuſans tuam religioſitatẽ, à nobis petit fieri examinationem. Sinè vlla igitur excuſatiõe tua religioſitas perueniat ad nos, ſatisfactura, ſicut ordo expetit regularum. Eccè enim & ſecundam regularem vocationem ad tuam fecimꝰ religioſitatem, dirigentes Pergamium & Cecropium & Rufinum, Deo amãtiſſimos fratres & coépiſcopos noſtros, debentes commonefacere tuã religioſitatẽ, quatenùs ipſe ad nos indubitanter peruenias, & ſatisfacias de his, quę tibi ingeruntur. Et his remeantibus, Aëtius archidiaconꝰ & primicerius notariorum, dixit: Qui ſecundæ miniſtrauerũt vocationi ſanctiſſimi epiſcopi, Pergamius & Cecropius & Rufinus, aduenerunt, & hoc ipſum ſuggerimus. Stephanus epiſcopus Epheſi, dixit: Dicãt Deo amãtiſſimi epiſcopi, ſi quid à beatiſſimo epiſcopo Alexandrinæ magnæ ciuitatis Dioſcoro audierunt, & ſanctæ ſynodo, quę audierũt, cũ veritate denuncient. Pergamius epiſcopus metropolitanus Antiochiæ Piſidiæ, dixit: Conſequẽter his, quæ præcepta ſunt à veſtra ſanctitate de ſecunda regulari vocatione, cõmonefecimus Deo amantiſſimum epiſcopum Alexãdrinorum Dioſcorum, & ſuper hæc, quę ei in ſcriptis mandata ſunt, certum fecit reſpõſum: quod ſi placuerit veſtrę ſanctitati, à lectore & notario Hypatio, qui nobiſcum directus fuerat & exceperat, recitentur. Diogenes epiſcopus metropolitanus Cyzici, dixit: Lector Hypatius, quę à Deo amãtiſſimo epiſcopo Dioſcoro excepit, huic ſanctæ & magnæ & vniuerſali recenſeat ſynodo. Hypatius lector & notarius relegit ità: Pergamius epiſcopus metropolitanꝰ Antiochiæ Piſidiæ, dixit: Cõgregata in baſilica ſanctæ martyris Euphemiæ vniuerſalis ſancta ſynodus, ſecundam vocationem faciens ad tuam ſanctitatem, paruitatem noſtram direxit, facientem cõmonitionem in ſcriptis denuncians, quæ nunc tuę ſanctitati relegentur. Et cùm epiſcopo Dioſcoro, quę à ſancta ſynodo per Deo amãtiſſimos epiſcopos ei mãdata ſunt, lecta fuiſſent, Dioſcorus epiſcopꝰ dixit: Iamdudùm perueniens demandaui veſtræ religioſitati, quia & infirmitate detineor, & poſtulo & magnificẽtiſſimos iudices & ſacrum ſenatum eſſe præſentem, in eorum quæ nunc examinanda ſunt, audientia. Quoniam verò ampliùs mihi ægritudo inualuit, huius gratia feci dilationem. Cecropius epiſcopus Sebaſtopolitanꝰ, dixit: Pauloantè tua ſanctitas non ſe aſſerebat infirmari, ſed poſtulauit ſacratiſſimum ſenatum & magnificentiſſimos iudices eſſe præſentes, nũc verò hoc addidit. Dignare ergò (ſicut te decet) agere, & regulis ſatisfaciẽs, obedire ſanctæ & vniuerſali ſynodo, quatenùs, quæ negocio cõpetunt, conſequenter & ſecundùm regulas proueniant. Dioſcorus èpiſcopus dixit: Semèl dixi, quia poſtulaui glorioſiſſimos & magnificentiſſimos iudices, & ſacratiſſimum ſenatum adeſſe his, quæ nunc debent examinari. Rufinus Samoſatenꝰ epiſcopus, dixit: Canonica ſunt quæ mouentur. Poteſt & nunc tua proueniens ſanctitas, quę vult, poſtulare à ſancto cõcilio. Dioſcorus Epiſcopus dixit: Venerunt religioſiſſimi epiſcopi ad ſanctum cõcilium Iuuenalis & Thalaſſius, Euſebius, Baſilius & Euſtathius? Pergamius epiſcopus dixit: De hac interrogatione à tua reuerentia facta, reſponſum nunc facere, nõ pręcepit nobis ſancta & vniuerſalis ſynodus. Vt verò ſatisfacias regulari ſecundæ vocationi, ſufficienter commonefecimus. Tuę igitur ſanctitatis eſt, & ſanctiſſimam & vniuerſalem ſynodũ (prout decet) per obedientiam honorare, & tuæ reuerentię cognitas regulares formas ſimiliter in honore habere, conſequenter illis obtẽperando. Dioſcorus epiſcopꝰ dixit: Et nũc eadem dico. Petij pijſſimum & Chriſtianiſſimum noſtrũ Imperatorem, quatenùs & nũc, ante hoc conſtituti in ſancta ſynodo magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices, vnà cum ſacro ſenatu præſentes ſint his, q̃ examinanda ſunt, præſentibus etiàm & religioſiſſimis epiſcopis, qui ſimul mecum *feruntur in accuſatione, quæ nobis ingeritur ab Euſebio. Cecropius epiſcopus dixit: Tuam tantummodò religioſiſſimus Euſebius ſanctitatem accuſat, & hæc ſocietas neceſſaria nõ eſt. Sed vt cõſequenter & regulariter impleatur obedientia, & q̃ canonica ſunt, ventilent. Quandò enim quædam regularia examinantur, neque iudices, neque alios aliquos laicos intereſſe oportet, niſi tantummodò tuam ſanctitatem, quæ in propria accuſatur perſona. Non eſt igitur opùs iſta tarditate aut dilatione, ſi quiden volueris & DEO & canonibus obedire, & non per dilationes confirmare ea, quæ ab accuſatore dicuntur. Dioſcorus epiſcopus dixit: Semèl precatus ſum pijſſimum & amicum CHRISTI noſtrum Imperatorem, quatenùs & alij epiſcopi vnà mecum interſint. Neque enim aduersùs me ſpecialem cauſam habet Euſebius, ſed potiùs de quibus omnes pariter egimus. Pergamius epi-

* fuerunt

Optima & canopica ratio contra Dioſcorum.

epiſcopus dixit: Secundùm quod Deo amãtiſſimus coepiſcopus Cecropius tuam commonuit reuerentiam, religioſiſſimi Euſebij epiſcopi accuſatio, ſicut aduerſus tuam reuerentiam facta, tuam quærit perſonã. Ideoq; tuam ſanctitatem conſequenter & regulariter vocauit, & vocat ſanctiſſima & catholica ſynodus. Dioſcorus epiſcopus dixit: Semèl dixi, quæ dixi, & vltra hæc compendioſiùs quod dicam, nõ habeo. Et cùm prædicta relecta fuiſſent, Euſebius epiſcopus Dorylctanæ ciuitatis, dixit: Et per preces, quas victoribus & triũphatoribus dominis noſtris obtuli, aduerſùs ſolum religioſiſſimum epiſcopum Dioſcorum accuſationem inſtitui, tanquàm ab eo paſſus iniqua, vnà cũ ſanctæ memoriæ patre noſtro & quõdàm archiepiſcopo Flauiano. Et nunc ſub fide monimentorũ profiteor, quoniam aduerſùs nullum alterũ facio accuſationem, niſi tãtummodò aduerſùs Dioſcorum magnæ Alexandriæ ciuitatis epiſcopum. Non ergò fingat occaſiones Dioſcorus, neq; cõpellat me alijs, quibus nolo accuſationẽ ingerere. Quippe & ſi ab alijs læſus eſſem, licebat mihi, aduerſùs vnũ, quem vellem, accuſationem deponere. Cùm verò non profiteor, quia neq; ab altero læſus ſum, ſupplico veſtræ ſanctitati, & tertia eũ accerſitum vocatione, adeſſe veſtro ſancto cõcilio, & meas contra eum factas conuentiones ſuſcipere. Et cùm diceret, Aëtius archidiacon⁹ & primicerius notariorum, dixit: Ante hoc, aliqui dicentes ſe eſſe clericos, vnà cum alijs laicis ab Alexandria orti, aduerſùs Dioſcorũ ſanctiſſimum epiſcopum libellos porrexerunt. Hi ante ſanctum conſtituti concilium veſtrũ, clamoribus vſi ſunt, & obſecrãt, coniurantes vos per ſanctam & homouſion Trinitatem, & ſalutem & victoriam pijſſimorũ & Chriſti amicorum noſtrorum Imperatorum, introitum impetrare. Et hoc ipſum ad id (quod placuerit) ſuggerimus. Sancta ſynodus dixit: Ingrediantur qui libellos porrexerunt. Et cùm ingreſſi fuiſſent, Athanaſius dicens ſe eſſe presbyterum magnæ Alexandriç ciuitatis, dixit: Multa, & dira, & omninò ſæuiſſima, & omni plena impietate & auaritia, perpeſſus ſum à reuerendiſſimo epiſcopo Dioſcoro. Preces obtuli pijſſimis & Chriſti amicis noſtris Imperatoribus, docens, quas ab eo ſuſtinui circunuentiones pariter & inſidias, necnon & huic vniuerſali cõcilio eaſdem preces obtuli. Et precor ſanctiſſimos & Deo amantiſſimos epiſcopos, & patres noſtros, quatenùs & mei miſereamini, & clemẽter me ſuſcipiatis, docentẽ, quæ ad meipſum pertinent. Et poſt ipſum Iſchyrion, dicẽs ſe eſſe magnæ Alexandriæ ciuitatis diaconum, dixit: Vt non putet reuerend. epiſcopus Dioſcorus, ſolum reuerẽdiſſimũ epiſcopũ Euſebiũ accuſationẽ aduerſùs eum inſtituiſſe, ſed vt ſciat & alios, & q̃ ſint, qui eũ accuſant, & quæ ſunt, quæ ei ingeruntur, obſecramus libellos recitari. Lucentius epiſcopus dixit: Libelli, qui aduerſùs reuerendiſſimum epiſcopum Dioſcorum à diuerſis nobis oblati, ſunt ſuſcepti, ab Aëtio archidiacono & primicerio notariorum recenſeatur, quatenùs omnis hæc ſancta ſynodus ſcire poſſit, quid continent. Et ſuſcipiens Aëtius archidiaconus & primiceri⁹ notariorum libellum Theodori, legit. Et cùm lectũ fuiſſet, Paſchaſinus reuerendus epiſcopus dixit: Quid ad hæc dicit præſens accuſator Theodorus? Si cõfidit approbare ea, quæ ingerit aduerſùs reuerendiſſimum epiſcopum Dioſcorum, proprio ore confiteatur, ſi non vult aduerſùs ſe regularem conuerti ſententiam. Theodorus diaconus dixit: Supplico porrectum libellũ monimentis inſeri, paratus eñ ſum mihijpſi adeſſe. Paſchaſinus epiſcopus dixit: Perlect⁹ libellus monimentis eccleſiaſticis ſocietur, reliqua verò dicat Theodorus, adueniente ei⁹ aduerſario, quæ ei competunt.

LIBELLVS THEODORI DIAconi, ad Leonem papam & Chalcedoneñ concilium.

SAnctiſſimo & DEO amantiſſimo & vniuerſali archiepiſcopo & patriarchæ magnę Romę Leõi, & ſanctę & vniuerſali Chalcedoneñ ſynodo, quæ voluntate diuina Dei præceptione congregata eſt, à Theodoro eccleſiæ Alexandrinæ diacono. Quæ à reuerẽdiſſ. Dioſcoro Alexandriæ magnæ ciuitatis commiſſa ſunt, lingua quidem egẽt antiqua, quæ poſſit docere ſingula, quæ ab ipſo perpetrata ſunt * tam in ſanctorum patrum regulas, necnon etiàm & in diuerſos & plurimos illius prouinciæ. Quæ enim in ipſa deuotione ab eo confecta ſunt geſta, ſub diuerſis iudicibus habita, veſtram ſanctitatem docebunt. Tamen vt omnia compẽdioſè dicam, quæ ab eo in noſtram puſillitatem perpetrata ſunt, adſum veſtram deprecans ſanctitatem: Viginti & duos plùs minùs annos in ſchola deuotiſſ. magiſtrianorum militãs, conuerſatus ſum, nullam aduerſùs memetipſum dans aliquandò repræhenſionem aut querelã, ſperans magnæ illius ſcholæ mereri priuilegium. Sed ſanctæ & beatæ memoriæ Cyrillus, qui nominatiſſimæ Alexandriæ ciuitatis triginta & duos annos fuit archiepiſcopus, rectæ & immaculatæ fidei aduocat⁹, deputatum me habuit, & maximè in tempore quo facta eſt ſub eo in Epheſo ſynodus, & ſinè vlla querela miniſtrans ſancto illi, & per Deum facto cõcilio, ità vt pro ſynceritate & ſtudio meo, magnę Alexãdrinę ciuit. clericatũ ab ipſo mererer. Siquidem videbar fructu multorũ annorũ fraudari milıtię meę: maiorẽ tamẽ honorẽ exiſtimãs diuini & venerabilis myſterij miniſteriũ, quindecim annos in clero permãſi, ſperans & maiorẽ honorẽ mereri. Sed inter hæc ſancto & beatæ memoriæ Cyrillo de hac humana vita migrante, ſuccedens ei (quod vtinàm nunquàm contigiſſet) memo-

°tam in diuinitate q̃ in ſanctis patrum regulis,
* in ſanctorum & diuinorũ patrũ regulas,

Cyrillo Dioſcor⁹ ſucceſſit.

memoratus reuerendus epiſcopus Dioſcorus, nulla aduerſùs me accuſatione p ſcripturam vel ſinè ſcriptura facta, ſed neq; ſimplici querela in principio epiſcopatûs ſui, (quê, neſcio quo ordine, ſortitus eſt) ſtatìm me clericatu priuauit, cóminãs & à magna illa ciuitate fugare, ꝓpter nihil aliud, niſì ob id, ꝙ familiaritate & continentia ſanctæ memoriæ Cyrilli vtebar. Intentio eñ eius talis eſt, non ſolùm parentes eius ex illa ciuitate exagitare ſeu vita priuare, verùm etiàm & familiares ipſius. Exercens inimicitias aduerſùs eius rectam fidem, hæreticus conſtitutus, & ſemper quę Origenis ſunt ſapiens, & hic homo neq; à ſanctę Trinitatis blaſphemia abſtinens, neq; homicidij expers, neq; alienas parcés excídere arbores, neq; incẽdia facere, neq; domos deſtruere, ſed *eñ & turpiter ſemper viuens, q̃ ſum paratus oſtẽdere. Qm̃ igitur veſtra Deo amabilitas peruidet, quia nó leuem iniquitatem ſuſtinui, militiam tantorum annorum contemnens, maiorem ſacerdotalem ordinem arbitrans, ſupplico permittere mihi in ſancto veſtro cócilio adeſſe, & meis allegationibus vti, vt nè ex vtraq; parte videar cadere, qui & in militia (ſicut dixi) irrepræhenſibiliter conuerſatus ſum, & in venerabili clero (quantùm ad me pertinuit) cum modeſtia memoratis temporibus miniſtraui. Oſtendam enim, eum omnia quę dicta ſunt, perpetrâſſe, necnon etiàm & contra geſtum in metropoli Nicena concilium, temerarium extitiſſe. Hic nanque ſanctiſſimus, magìs autem circa omnia ferociſſimus, in conſuetudine habens leges pręuaricari, nihil arbitrás, quod ab ipſo in ſanctæ & ſacræ memoriæ Flauiano commiſſum eſt, inſupèr ad mala maiora ſe vertit. Excommunicationem nanque faciens contra ſanctiſſimum & beatiſſimum apoſtolicæ ſedis magnæ Romæ epiſcopum, ſuaſit ſubſcribere eis, qui cum ipſo de Aegypto exiérunt ſanctiſſimis epiſcopis plùs minùs numero decem, (neque enim ampliores auſi ſunt exire cũ ipſo, propter * quæ ab ipſo in Epheſo contra leges peracta ſunt) aliquotiès comminans, aliquotiès nolentes decipiens. Vndè lachymantes atque gementes, nefandæ illi chartæ ſubſcripſerunt. Conſiderate igitur ſanctiſſimi & reuerédiſſimi patres, quàm neque Deo placita ſint, quæ ab eo cómiſſa ſunt, neque hominibus toleranda. Et obſecro veſtram ſanctitaté præcipere (ſi placet) eos, qui ſubtèr deſignati ſunt, ſub cuſtodia fieri, quatenùs quæ veritatis ſunt, oſtendantur. Sunt autem Agoraſtus, Dorotheus, Euſebius, Ioannes notarius. Tempore nanq; opportuno * vacante, offero veſtro angelico choro, & ſanctiſſimos viros, & reuerentia & rectitudine adornatos, qui ſuper ſingulis capitulis poſſint teſtimoniũ perhibere. Et ipſe ego hanc accuſationem propria ſubſcripſi manu. Similiter & reliq; accuſatores ſuas accuſatiões ſinguli per ſingula ſe probare ſpoponderunt, & ſingulos accuſationis libellos propria manu ſubſcripſerũt. Theodorus diaconus ſanctæ & catholicæ eccleſiæ magnæ Alexandrinæ ciuitatis ſupraſcriptus, ſancto & vniuerſali concilio hos libellos obtuli. Et poſt hoc idem ipſe Theodorꝰ dixit: Paratus ſum, adueniente reuerendo epiſcopo Dioſcoro, in hoc ſanctum veſtrum conciliũ meis adeſſe accuſationibus. Bonifacius presbyter Romanæ Eccleſiæ, vicarius & ipſe beatiſſimi papæ Leonis, dixit: Et proclamantis præſentis Iſchyrionis iuſtum eſt recitari libellos.

Marginalia: for. * etiàm; * eos quæ; * vocato me in ſynodo

Romanus epiſcopus metropolitanus Myrenſis prouinciæ Lyciæ, dixit: Secundùm interlocutionem religioſiſſimi presbyteri Bonifacij, oblati libelli ab Iſchyrione recenſeantur. Et ſuſcipiens Aſclepiades diaconus & notarius, legit. Et poſtquàm lectũ eſt, Petrus epiſcopus metropolitanus Corinthi, dixit: Et ab Iſchyrione reuerendiſſimo porrectus libellus, ex lectione notus factus ſancto huic & vniuerſali concilio, præſentibus inſeratur monimentis.

LIBELLVS ISCHYRIONIS DIACONI, AD LEONEM PAPAM & CHALCEDONEÑ CONCILIUM.

SAnctiſſimo & beatiſſimo vniuerſali archiepiſcopo & patriarchę magnæ Romę Leoni, & ſanctę & vniuerſali Chalcedonenſi ſynodo, voluntate Dei & diuina pręceptióe congregatæ, libellus ab Iſchyrione magnæ Alexãdrinę ciuitatis diacono. Nunc quandò liberam vocem vnuſquiſq;, qui malè paſſus eſt, recipit, & iuſti patroni humano generi ꝓſunt, & perijt decæterò omnis circunuentio & auaritia, & quæ erãt quaſi in dira tyrannide tunc, & ego auſus ſum hunc libellum veſtræ ſanctitati offerre, & docere, quanta aduerſùs me & aduerſùs multos alios commiſſa ſunt à reuerendiſſimo magnæ Alexandrinorum ciuitatis epiſcopo Dioſcoro, ſi mihi lingua dicere & pro illis ſufficeret. Neq; eñ quiſquam fuit expers illius crudelitatis & inhumanitatis. Aliquorum enim vaſtata ſunt prædia exciſione arborum perpetrata, aliorum verò domus deſtructæ ſunt, alij in exilium pulſi ſunt, alij verò mulctatione vexati ſunt, quidam verò & ab Alexandrina magna ciuitate, ſicut de propria eius poſſeſſióe, excluſi ſunt: Quoniamquiden impia deuotióe non intermiſit maxima peccare, hoc magni & clari viri ſciunt, necnon etiàm & omnis illa magna ciuitas Alexandria, ſicut & acta habita ſub diuerſis iudicibus manifeſtant. Quę enim contra ſanctam & homouſion Trinitatem ab ipſo ſæpè contumelioſè dicta ſunt, omnia nominatiſſimo illius ciuitatis populo, necnon etiàm venerabili clero, reuerendiſſimis quoquè monachis nota ſunt. Tanta autem contra omnes (non ſicut decebat Epiſcopũ, & maximè tantę ciuitatis, & euangelicæ illius ſedis præſulem conſtitutum) perpe-

perpetrare auſus eſt, vt etiàm & frumentum, quod à pijſſimis noſtris Imperatoribus eccleſijs Libyæ (propter ariditatem illius prouinciæ, & quia ibi omninò triticum non naſcitur) pręſtitum eſt, inprimis quidem vt incruenta ex ipſo hoſtia offeratur, deindè vt & peregrini, necnon etiàm & prouinciales pauperes aliquod mereātur ſolatium, non permitteret ſuſcipere ſanctiſſimos epiſcopos illius prouinciæ, ſed æſtimaret memoratum frumentum largiſſimis precijs, ipſum verò in tempore famis amariſſimis æſtimationibus venūdaret. Et ex hoc neq; terribile & incruentum ſacrificium celebratum eſt, neq; (ſicut dixi) peregrini aut prouinciales hoc ſolatio fruiti ſunt. Cæterùm clariſſimæ memoriæ Periſteriæ negocium nullus ignorauit, maximè eorum, qui in hac regia vrbe noua Roma habitare noſcuntur. Ille nanque pro ſuæ animæ ſalute teſtamentum condens, iuſſit multam quantitatem pecuniarum præſtari monaſterijs, necnon etiàm Xenodochijs & parochijs, & alijs pauperibus Aegyptiacæ prouinciæ. Quod moleſtè ferens idem reuerendiſſimus vir, ob id ꝙ in perſona eius hæc minimè ſunt dimiſſa, fecit eaſdem pecunias pro eleemoſyna ſcortis & alijs theatricis diſpartiri perſonis, vt neque incenſum ex oblatione illius clariſſimæ memoriæ Periſteriæ (quātùm ad eum pertinuit) Deo offerretur, ſed illius quidem manifeſtum propoſitū demonſtratum eſt. Quoniam verò & vita prædicti reuerend. viri, & luxuria omni illi prouinciæ non ignorata eſt, (impudicis mulieribus frequenter in epiſcopio, & in balneo eius apertè delicianttibus, præcipuè famoſiſſima Panſophia, quæ cognominatur Orini, de qua & numeroſus Alexandriæ populus frequentiſſimas voces emiſit, tā ipſius, quàm amatoris eius faciens mentionem) veſtro angelico choro manifeſtabitur. Non ſolùm verò hæc, ſed etiàm homicidia per occaſionem iſtius admirabilis doctoris perpetrata ſunt. Quoniam verò, & quæ in me miſerabili ab ipſo commiſſa ſunt, tolerabilia non ſunt: accedo, & precor veſtram ſanctitatem, miſereri mei, hominis qui multis temporibus in ſancta illa magnæ ciuitatis eccleſia laboraui, & hac de cauſa clericatū eius merui, ſæpius deſtinatus in peregrinationes ſub ſanctæ memoriæ Cyrillo, qui ipſam euangelicam ſedē ornauit, & maximè ad hanc regiam nouam Romam, aliquandò quidem in hyemis tempore cum animalibus iter omne perficiens, aliquandò verò & pro commiſſis mihi à ſanctæ memoriæ Cyrillo neceſſarijs cauſis, per mare omne nauigio tranſmeans, aliquandò per Lyciam, aliquandò per Pamphyliam, ità vt debile mihi corpus laborum faceret magnitudo, ſicut & ipſis adſpectibus intuetur veſtra beatitudo. Obtinui enim dignus fieri & familiaritate, & gratia ſanctę memoriæ archiepiſcopi Cyrilli, quod reuerend. epiſcopum Dioſcorum cōtriſtabat. Quippe mox, vt migrauit ſanctæ & beatæ memoriæ Cyrillus in cęlos, iſte (quod vtinàm nunquàm cōtigiſſet) ſucceſſit, qui prohibuit me in ſancto & venerabili miniſterio obſequium facere. Nihilominùs etiàm aduersùs noſtras viliſſimas poſſeſſiones, monachos & alios aliquos deſtinauit, & tradidit eas incendio, ità vt & ipſa in eiſdem poſſeſſionib⁹ ædificia (ex quibus nutrimenti mei haberem ſolatium, pauper conſtitutus, & ſolutus corpore) pleniùs ignis conſumeret, diuerſas quoquè arbores ibì ſucciderer, atque ipſam incenderet terram, & mihi vltrà inutilem faceret, & in reliquum mendicans, nec victus neceſſarios haberem. Sed neque his contentus ſummittit aduersùs miſerabilem me eccleſiaſticorū cateruam (vt veriùs autem dicam, latronum) pariter cum Petro & Arpocratione diaconibus, & Mena presbytero, vt me de humanis rebus auferrent, mādans corpus meum mortuum ſibi deportari. Quod niſi per miſericordiam DEI ante punctum temporis mihi innotuiſſet, & fugiſſem, (ſicut priùs dixeram) iam tunc ab humanis reb⁹ efficerer alienus. Poſtquàm verò ſaluari per miſericordiam DEI potui ex inſenſibilitate facta diuinitùs corporis mei, & quia multùm meorum obſequio indigebam, præcipuè verò quia & ex ea eſſem ciuitate ego & mei maiores, & quia domum in ea haberem, iratus ſuper his, quaſi nihil factum eſſet, in ipſis paſchalibus dieb⁹ iterùm me iubet, raptum per Arpocrationem diaconum, rapi (ſemper eñ eius miniſtrauit furori) pariter cum prædicto Petro diacono, ſicut demonſtrant, quæ apud Epheſum geſta ſunt aduersùs ſanctæ memoriæ Flauianum quōdàm archiepiſcopum huius nouæ Romæ, & contra multos eius, inſupèr etiàm & contra reuerendiſſimum, nunc quidem epiſcopum, tunc verò presbyterum, & œconomum conſtitutum magnæ Alexandrinæ ciuitatis eccleſiæ Neorium: & recludor in vno xenodochio tabidorum, nullo modo alicui obnoxius conſtitutus. Neque (ſicut docui) accuſatione aliquandò aduersùs me facta, immittit iterùm & in eodē Xenodochio aliquos, qui me occiderent, ſicut & omnibus, qui in ipſo xenodochio ſunt, manifeſtatū eſt, intàtùm, vt horrentes malitiam, iuuare me dignarētur: propter quod & viuo hactenùs. Nec priùs me ab illis iniquiſſimis abſoluit vinculis, niſi & à magna Alexandria alienum me fieri promitterem in tali corporis ſtatu, & alia aliqua, quæ illi erant deſiderabilia, agerem. Quoniam igitur conſideratis ſanctiſſ. & beatiſſimi, quia omnia quæ ab eo commiſſa ſunt, neque DEO placita, neque legibus toleranda ſunt, ſed neque vlli homini: peto, & deprecor veſtigia angelicæ veſtræ militiæ, miſereri mei, & præcipere, me ſanctum & vniuerſale veſtrum intrare concilium, hæc omnia probaturum,

Libyæ cur opùs ſit tritico externo.

Cōtra oſores ſacrificij Miſſæ.

baturum, quatenùs & ex omni iniquitate in me illæſus effectus, proprio gradui (ſi veſtræ placuerit ſanctitati) reſtituar, homo, qui multis tẽporibus ſyncerè iuſsionibus ſanctę memorię & catholicę fidei aduocati Cyrilli miniſtraui, debilis factus, & non habens aliundè neceſſaria vitæ nutrimenta, quatenùs hæc iuſtè promeritus, ſolitas orationes & gratias referam omnium noſtrúm ſaluatori Chriſto pro veſtro angelico choro. Et ſupplico, pro documẽto eorum, quę à me dicta ſunt, in tuto collocari Agoraſtum & Dorotheũ, Euſebiú, Didionẽ, Arpocrationẽ, Petrum, Gaianum, & Mediaſtinũ epiſcopalis balinei, núc [*non eſt] eum comitantem, qui *eſt imperitus, & qui poteſt omnia ſubtiliter dicere. Paratus enim ſum, tempore cognitióis & ſanctiſſ. viros, vita & fide probabiles, producere, ex iuſsione veſtrę ſanctitatis, qui de his omnibus, quę in libellis accuſatióis ſunt inſerta, teſtificari valeant. Iſchyrion diaconus hos libellos obtuli, factos ſecundùm meam voluntatem & dictatos, & manu mea ſubſcriptos. Et cùm recitatus fuiſſet libellus, Paſchaſinus epiſcop' dixit: Et libellus pręſentis Athanaſij, qui nobis oblatus eſt, recenſeatur. Et ſuſcipiens eũ [*diaconus] Procopius *lector & notarius, legit. Et cùm lectus eſſet, Lucentius epiſcopus dixit: Quæ per libellũ docuiſti aduersùs Deo amantiſſimum Dioſcorum epiſcopum, hæc cóſidera, & ſi cófidis, per te notũ nobis facito, & proprio ore manifeſta. Athanaſius dixit: Parat' ſum, & mihi confido, aduenientẽ eum in veſtro ſancto concilio, in omnibus, de quibus eum accuſaui, conuincere. Eſt poſt ipſum Iſchyrion dixit: Si deduct' fuerit in hac ſancta & vniuerſali ſynodo Dioſcorus reueren. Alexandriæ epiſcopus, paratus ſum per euidentiſsimas approbationes demóſtrare hæc omnia, quę veſtrum angelicum chorum docui, nihilominùs & per nominatos à me teſtes, *ſyncellos eius cóſtitutos, qui hactenùs [*i. cohabitatores, vel cóuictores.] cum ipſo degere & manere videntur, cùm ꝓducti fuerint, quatenùs & ex domeſticis eius veritas oſtendatur. Per oratióes enim veſtras quidã in honore promoti ſunt, pro eo quòd illis homicidijs, quę in Epheſo facta ſunt, miniſtraſſent, & hîc cum ipſo ſunt. Et cùm lecti fuiſſent libelli, Marinianus epiſcop' metropolitanus Synnadæ, dixit: Oblatus libellus aduersùs Deo amantiſſ. Dioſcorum Epiſcopum ab Athanaſio viro ręuerend. fidei monimentorum cum alijs *miſceatur. [*inſeratur] Pergami' epiſcopus metropolitan' Antiochię Piſidię, dixit: Lectum libellum, quem obtulit Athanaſius reuerend. in quo DEO amantiſſ. Dioſcorum Alexãdriæ ciuitatis epiſcopum accuſauit, oportet monimentis, ꝙ nunc aguntur, inſeri. Dicat verò idem Athanaſius propria voce, ſi ſuis accuſationibus aderit.

¶LIBELLVS ATHANASII PREſbyteri, ad Leonem papam & ad Chalcedonẽſ concilium.

SAnctiſſimo & beatiſſ. vniuerſali patriarchę magnę Romę Leói, & ſancto & vniuerſali concilio, ſecundùm Dei voluntatem & diuinum nutum cógregato in Chalcedonenſi ciuitate, à miſerabili Athanaſio quondàm presbytero magnæ Alexandriæ ciuitatis, & filio ſororis ſanctæ & beatæ memoriæ epiſcopi Cyrilli. Sanctæ & beatæ memoriæ Cyrillus, magnæ Alexandrię ciuitatis quondàm triginta & duobus annis archiepiſcopus, irrepræhenſibiliter & cum recta fide viuens, mihi quidem Athanaſio, & clariſſ. memoriæ Paulo fratri meo auunculus fuerat, meæ verò matris Iſidorę germanus. Hic moriturus teſtamentũ cóndens, honorauit eum, quicunque ille poſt eum fuiſſet ordinatus archiepiſcopus, plurimis & magnis legatis de ſua ſubſtantia, coniurans eum in ſcriptis per venerabilia & terribilia myſteria, vt ipſius foueret genus, & in nullo eis laborem incuteret. Sed reuerendiſſ. Dioſcorus, qui malo nó ſolùm noſtro, ſed etiàm totius illius diœceſeos, ſuccedens throno, inimicitias exercẽs, contra eius rectam fidem hæreticus conſtitutus, non ſolùm non fouet, ſed pro nihilo ducens eius terribiles adiurationes, contraria in nos operatur, omnes aduersùs nos exquirens inſidias: & in principio quidem epiſcopatùs (quem, neſcio qua ratione, ſortitus eſt) mihi & fratri meo adhuc tunc ſuperſtiti, mortem minitans, à nominatiſsima Alexandria quadam nos intentione excluſit, vt perſequutionem paſsi, exindè ad feliciſſ. Cóſtãtinopolitanam vrbem perueniremus, ſperantes mereri auxilium. Sed intentio reuer. viri talis erat, quatenùs hîc teneremur, & affligeremur tam ab iniquę memorię Chryſaphio, quàm etiàm & à magnificentiſsimo & glorioſiſsimo Nomo, túc res totius orbis habenti, quæ manifeſta ſunt præ manibus. Hoc enim mandauit per literas, quaſi magnum aliquid prouidens memoratis, vt nos quidẽ ab eis conſumeremur, ipſis verò noſtræ captionis gratiam ſe debere cóſiteretur. Quippe ilicò cùm in regiam vrbem perueniremꝰ, ſperantes mereri auxilium, ſub cuſtodia habiti, diuerſis ſumꝰ pœnis ſubiecti, quouſquè omnia, quæ in mobilibus habebamus, daremus, ità vt, cùm tormentis nó ſufficeremus, quaſi pro remedio cogeremur cum grauiſsimis vſuris multos fœneratores inquirere, ità vt noſter quidem frater clariſsimæ memoriæ Paulus, non ſuſtinens cruciatus & iniurias, humanis rebus excederet. Ego autem Athanaſius, & noſtra matertera, & vxor & filij fratris mei, malo noſtro in humanis rebus permanſimus, nihil aliud quàm fœneratores habentes ſub grauiſsimis (ſicut dixi) vſuris, vt decæterò nec procedendi haberemus licentiam, pro frequentiſsima fœneratorum contra nos interpellatione, cùm non haberemus, vndè abſolueremus debitum. Infinitam nanq;, & excedentem non ſolùm no-

noſtram virtutem,ſed etiàm diuitũ inſigniũ, pecuniam exacti ſumus, ità vt nihil nobis relinqueretur. Super hæc autem, vt neque habitationem aliquam haberemus,noſtras domos præparauit eccleſias fieri, meam Athanaſij quarto tecto ſuperiacentem,& quę pro ſui poſitione fieri non poſſet eccleſia, quia complectitur cum prædictis domibus, alias etiàm vicinas domos & redditus tenens. Sed neque his contentus, me presbyterio priuauit, & alienũ ab eccleſiaſtico fecit collegio, nulla aduersùs me facta accuſatione. Etiàm agimus annũ iam ſeptimũ errantes de loco in locum, aliquandò quidem à creditoribus fugientes, aliquãdò & ab ipſo neq; in eccleſijs,neque in monaſterijs habitare permiſſi. Sic ergò perueniente me Athanaſio in metanœa, (id eſt, huius nominis ſuburbano magnæ Alexandriæ ciuitatis, quod aliquandò Canopos vocabatur, quod ſuburbanum ab initio & ex antiqua conſuetudine, ad refrigerium confugientium conſtitutum eſt. Totum enim videtur eſſe ſub tutela venerabilis monaſterij Tabennenſium) verùm etiàm & intra fines ſanctæ Dei eccleſiæ,habens & publicum balneum,in quo & reficere noſtrum miſerabile corpus, & tutelam ab inſidiantibus ſperabamus habere: intantùm autem ad impietatem memoratus reuerendiſſ. epiſcopus declinauit, vt miſerioribus omni miſeria nobis effectis,neque miſereretur,neque aliquandò aliquod mandatum Chriſti præciperet impendi. Nam præcepit,neque publicum balneum exhiberi, neque panem tranſmitti, aut alterum aliquem cibum ibidèm venundari,ad hoc vnum reſpiciẽs,quatenùs ſub anguſtia nõ lauandi & famis, periremus. Vndè ex multa anguſtia & penuria *paulominùs de humanis rebus exceſſeram, quod mihi quidem optabile erat, vt à tantis malis liberarer. Non autem cõtigit mihi per Dei miſericordiam. Pecuniæ itaque,quas exacti ſumus, quædam quidem de propria noſtra ſubſtantia,aliæ verò ſub grauiſſimis vſuris (ſicut diximus) accommodatæ, vſque ad mille quadringentas plùs minùs auri libras extendũtur, quas à nobis magnificentiſſim⁹ & glorioſiſſimus Nomus, per virum deuotũ Seuerum magiſtrianum,& quondàm ſubadiutorem eiuſdem deuotiſſimæ magiſtrianorum ſcholæ,accepit. Nec enim faciem illius barbari Chryſaphij vidimus. Has verò noſtras & huiuſmodi calamitates pro nihilo ducens, in poſſeſſionem relictarum mihi Athanaſio rerum *mittitur, ità vt vndiquè mihi & neceſſarius victus deficeret,& poſteà mendicando ab his qui miſereri piè conſueuerunt,mihi & reliquis duobus aut tribus mancipijs victum colligerem. Poſt has autem oẽs pecunias exegit à noſtris materteris, ſororibus verò ſanctæ & beatæ memoriæ Cyrilli, vſque ad ipſam animam, extremamq́ue expugnationem afflictis metu mortis, impoſitis auri pondo octogintaquinq;, nihilominùs & filios clariſſimæ memoriæ mei fratris orbitate infelices, & eius vxorem, mortem mariti ſui plangentem, auri pondo quadraginta. Cõſiderate igitur omnia, Deo amantiſſimi, quia nec barbari aliquandò aduersùs ſubiectos ſibi talia commiſerunt, qualia iſte mirabilis doctor, qui alijs prædicare debuit obliuiſci malitiam. Talia autem ipſe nõ ſolùm contra nos, ſed etiàm contra multos alios ꝑpetrauit, & precamur veſtrã ſanctitatẽ,vt vel nunc mereamur auxiliũ, & cognitione nobis propoſita, quæ iniuſtè à magnificentiſſ. & glorioſiſſ. Nomo exacti ſumus, recipiamus,vt reddamus fœneratoribus. Parati enim ſumus, oſtendere hunc magnificentiſſ. virum, qui nos illam quãtitatem exegit, & reuerendiſſ. epiſcopum Dioſcorum, & in ipſum Chriſtum contumelias perpetrâſſe, & multa alia commiſiſſe, quæ non ſolùm legibus abdicata ſunt,ſed etiàm immaniſſimis & ferociſſ. Barbaris. Iſtius enim commiſſa, illorum crudelitatem & omnem circa Deum impietatem vicerũt. Et precamur,ſicut & anteà obſecrauim⁹,veſtrum mereri auxilium, quatenùs gratias agentes Deo & veſtræ religioſitati ſanctæ,ſolitas orationes pro veſtra ſanctitate Chriſto omnium noſtrûm ſaluatori fundamus. Rogamus verò, neque teſtes abeſſe,qui poſſunt tẽpore cognitionis de omnibus,quæ à nobis dicta ſunt, teſtimoniũ perhibere. Miſerabilis Athanaſi⁹ presbyter nominatiſſimę Alexãdrinæ ciuitatis, hos libellos porrexi ſanctiſſimo & vniuerſali archiepiſcopo & patriarchæ Leoni, & ſanctiſſimo & vniuerſali cõcilio ſanctiſſimorum patrum epiſcoporum. Et poſt hæc Athanaſius dixit: Poſſum adeſſe meæ voci & opinioni, & per maniſeſtiſſimas approbationes oſtendere, omnia hæc aduersùs me à reuerẽd. & DEO amantiſſimo Dioſcoro perpetrata, in totis octo hodiè annis eo circumueniente me, & inſidias faciente vſque ad ipſam ſalutem mihi,& omni noſtro generi,& meis materteris, & ter beatiſſimo fratri meo, & vxori eius & orphanis infantib⁹. Ioannes epiſcop⁹ metropolis Sebaſtiæ primæ Armeniæ, dixit: Quid etiàm adſtans deſiderat, maniſeſtiùs doceat. Sophronius dixit: Multa iniqua perpeſſus & ego à Dioſcoro reuerendiſſ. Alexandrinæ ciuitatis epiſcopo, ad ſanctum hoc peruẽni concilium. Et interpellans, dudùm libellos porrexi, & iubete eos relegi. Ioannes epiſcopus metropolitanus Sebaſtiæ,dixit: Et libelli ꝑſentis Sophronij recitenť. Et accipiens Aſclepiades diaconus & notarius, recitauit. Et cùm lecti fuiſſent, Sophroni⁹ dixit: Peto & meos libellos inſeri monimẽtis. Patricius epiſcopus metropolitanus Tyanenſis,dixit: Lecti libelli ſecundùm poſtulationem Sophronij, monimentorum ſeriei ſocientur.

id eſt, ferè

* mittor vel mittumur

¶LIBELLVS SOPHRONII CHRIſtiani, ad Leonem papam & ad Chalcedoneñ concilium.

SAnctiſſimo & beatiſſ. vniuerſali archiepiſcopo & patriarchæ magnæ vrbis Romæ Leoni, & ſanctiſſimo cócilio ſecundùm voluntatem Dei & diuina mandata in Chalcedonenſi ciuitate cógregato, à Sophronio Chriſtiano. Orationis meæ opus fuit, non ſolùm * verò mihi minimo, verùm etiàm omnibus, qui à Dioſcoro epiſcopo lęſi ſunt, vt ſecundùm voluntatem Dei, & ſanctionem ſanctiſſimorũ dominorum orbis terræ, ſanctum veſtrum & euangelicum cógregaretur concilium, quatenùs interpellans edocerem, quantam tyrannidem & violétiam à memorato reuerend. epiſcopo ſuſtinui. Precor igitur veſtram ſanctam ſynodum, ſuas mihi aures accommodare, vt, quæ in me commiſſa ſunt, pro meis virib⁹ doceã, licèt maiore ſermone, quia magna ſunt, egeant. Læſus enim ſum maximè, & ego in paupertaté deductus, per diuerſas circunuentiones reuerend. Dioſcori magnæ Alexandrinæ ciuitatis epiſcopi, per quas ſæpiùs aduersùs me pauperé malignè operatus eſt. Adiens doceo, diuerſos habens obnoxios, necnon etiàm & iniqua paſſus à Macario magnæ Alexandrinæ ciuitatis curiali. Hic enim coniugem meam nomine Theodoté, ex qua & filios ſuſcepi, neq; repudio conſequente, neq; triſti aliquo commiſſo, ſed in communi connubio conſtitutam, deſiderio iniquo captus, raptam apud ſe habuit, ad hoc concitatus, quod neq; Barbari vnquàm facilè perpetrauerunt. Vix tandem perueniens ad dominos orbis terræ, & magnificétiſſimos & excellétiſſimos præfectos, accuſaui memoratum Macarium, & certa ſuper his acta ſunt. Et pręcepi, eũ, qui contra iura perpetrare præſumpſit, repręſentari vnà cum mea coniuge Theodote, quatenùs legitima examinatio cognitionis proueniret, nominãs & alios, qui mihi in ſcriptis vel ſinè ſcriptis probationib⁹ obnoxij ſunt. Habens itaq; diuina decreta, ſed & maximas ſententias magnificentiſſ. & glorioſiſſ. ꝑfectorũ, neceſſariè verò & eorú executoré, id eſt, virũ ſtrenuum Theodorum ex ampliſſimo officio, reuerſus ſum in magnam Alexandrinam ciuitatem, quatenùs hæc executioni traderentur. Sed reuerédus epiſcopus Dioſcorus omnia indeuotè agens, arbitratusq́; ſe ſuper omnes eſſe, neq; immobilia decreta, neq; magnificas conceſſit exequi ſententias, ſuã magis prouinciam quàm Imperatorum eſſe dicens. Quippe immittit aduersùs me Iſidorũ, nomen quidem habenté diaconi, ſui verò furoris miniſtrum, cum latrocinantium agmine tam ruſticorum quàm quorundam aliorum, vt me de rebus humanis facerent alienum: exequutorem verò mihi ab ampliſſimo officio delegatum, ſinè vlla accuſatione abigerent: quod & factum eſt. Qui diaconus, ſecundùm præceptionem memorati reuerend. epiſcopi Dioſcori, non contentus iis, inſupèr omnes meas abſtulit facultates, quas in nauibus & multis rebus alijs poſſidebam, ex quibus cum noſtris infantibus victum habebam. Ex inſperato enim iſta cognoſcens, aliquo mihi memorati inſaniam nunciante, fugiens, ſaluatus ſum. Quoniam igitur, quæ perpetrata ſunt à reuerend. epiſcopo Dioſcoro, neque à Barbaris aliquandò ſunt commiſſa, ideò & deprecor veſtram angelicam militiam, miſeremini meì, & præcipite per DEI prouidentiam, hìc compræhenſum tyrannum mihi ſacere reſponſum. Præparatus enim ſum oſtendere, reuerend. epiſcopum Dioſcorum & aduersùs ſanctam homouſion Trinitatem ſæpiùs blaſphemas emiſiſſe voces, necnon etiàm adulteria perpetrâſſe, & in ipſam deuotionem peccâſſe. Nam & ſacra laureata, cùm pro felicitate orbis terræ & in Alexandrinam ciuitatem introiſſent, non recuſauit agere, multas diſpergens pecunias per Agoraſtum & Timotheum & alios quoſdam, vt ea de ciuitate depelleret. Moleſtè enim ferebat, eò quòd talis, orbis terræ dominus prædicaretur. Sæpiùs enim magìs Aegyptiacæ * diœceſeos imperare volebat, ſicut & geſta, apud diuerſos iudices confecta, demonſtrant.

Nam & vir ſpectabilis, tribunus & notarius Ioannes, teſtimonium perhibet, & niſì quia ex diuina prouidentia contigiſſet, magnificentiſſimum & glorioſiſſimum Theodorum Aegyptiacæ prouinciæ gubernare negocia, fortem legum patronum, olìm à prædicto tyranno magna Alexandrinorum ciuitas fuiſſet deleta. Quia enim non ego ſolus, ſed etiàm multi ſunt alij experti inſaniam prædicti reuerendiſſimi Dioſcori, manifeſtum eſt, licèt qui pertulerunt, ſiue pro paupertate, ſiue pro timore eius tyrannidis, non ſunt auſi, ad veſtram ſanctitatem peruenientes, eum accuſare: peto ergò & deprecor veſtrum angelicum chorum, Agoraſtum hic compræhenſum, vnum ex cooperatoribus eius inſaniæ, & ſyncellum eius exiſtentem, adduci, & iubete me apud veſtrum ſanctum & vniuerſale concilium ingredientem, oĩa probare quæ docui. Paratus enim ſum, ſi meruero à ſanctis veſtris auribus audientiam, oſtendere, reuerendiſſimum epiſcopum Dioſcorum hæc omnia perpetrâſſe. Supraſcriptus Sophronius Chriſtianus hunc libellum obtuli ſancto & vniuerſali concilio, ſicut præſcripta ſunt. Et poſt hæc ſancta ſynodus dixit: Omnes hi libelli geſtis inſerantur. Oportet enim eos rursùs recitari, adueniente ſanctiſſ. Dioſcoro, & querelam ſuſcipiente. Florétius epiſcopus metropolitanus Sardenſis, dixit: Certis conſtitutis quæ lecta ſunt, & tertiò voceẽ religioſiſ. Alexandrinorum epiſcopus Dioſcorus: quoniã hoc vult

* verè

* diœceſis

eccleſiaſtici ordinis cõſequentia, vt ſi & poſt hanc tertiam euocationem venire recuſauerit, regulæ ſuo itinere gradiantur. Paſchaſinus epiſcopus dixit: Conſequēter Deo amātiſſimus epiſcopus Florentius proſequutus eſt, vt tertiò commoneatur per ſanctiſſimos fratres noſtros, quatenùs venire nõ differat, ad reſpondendũ ſe accuſantibus. Et pro hoc (ſi placet ſanctæ & vniuerſali ſynodo) & tertiò vocetur reuerend. epiſcopus Dioſcorus. Aëtius archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Quoniam tertiam vocationem à ſancta ſynodo ad religioſiſſimũ epiſcopũ Dioſcorum fieri iudicatis, ſi placet, iubete aliquos ſanctiſſimos epiſcopos pergere, & commonefacere eum, vt occurrat vel nunc in ſacratiſſimum veſtrum concilium. Sancta ſynodus dixit: Deo amātiſſimi epiſcopi Frācion, Lucianus & Ioannes, pergentes ad ſanctiſſimum epiſcopum Dioſcorum, manifeſtam ei tertiam conſtituāt vocationem, cum fraternè monentes.

¶LITERAE DIRECTAE à CONcilio ad Dioſcorum, quibus iam tertiò vocatus eſt.

SAncta & magna vniuerſalis ſynod' ſanctiſſimo epiſcopo Dioſcoro. Quæ à tua religioſitate mandātur, multam & diuerſam habent varietatem. Aliquandò enim teneri te à deuotiſſimis magiſtrianis atque ſcholaribus ſignificāt. Deindè poſt eorum permiſſionem oportere confingunt, præſentes eſſe debere magnificētiſſimos & glorioſiſſimos iudices. Rurſùs ægritudinem proferunt, & iterùm magnificentiſſimorum & glorioſiſſimorum iudicum confeſſionem ſimulant expectare. Inſupèr poſtulâſſe etiàm à pijſſimo & Chriſti amico noſtro Imperatore, & Deo amantiſſim. epiſcopos Iuuenalē, Thalaſſiũ, Euſebium, Baſilium, & Euſtathium vnà tecũ adeſſe in ijs, quæ contra te dicta ſunt, ſignificant. Quorum ſingula nullo modo veritati concordant, quoniam vnumquodq; dictorum tuorum repellit ex differentia veritatē. Quoniam igitur neque pijſſimus & Chriſti amicus Imperator noſter, ea quæ dixiſti, decreuit, ſed permiſit ſancto huic & vniuerſali concilio audientiam, neque aliud aliquid à præſenti regulari examinatione nos prohibet, omni depoſita occaſione, dignare aduenire in ſacrum hoc concilium, ad ſatisfaciendum ſimul & reuerendo Euſebio epiſcopo, & ijs quæ tibi nunc ingeruntur, reſponſur', & qui in præſenti aduersùs te alios accuſatorios dederunt libellos, non paucis conſtitutis, & qui ab Alexandria orti ſunt, clericis & laicis, quorũ nomina ſunt, Athanaſius, Theodorus, Iſchyrion, Sophronius, & Theodorus, ſciens quòd ſi poſt tertiam hanc regularem vocationem, ex omni parte nullam habentem ſuſpicionem, ad veniendum diſtuleris, præſens ſancta & magna & vniuerſalis ſynodus ad illum veniet modum, qui contra pertinaces & contemptores ſynodalis vocationis ſcit mouere pœnam à canonibus conſtitutam. Direximus verò ad te & nunc tertiæ euocationis gratia, DEO amantiſſimos coëpiſcopos noſtros Francionem metropolitanum Philippipoleos, & Lucianum Byzenum prouinciæ Thraciæ, & Ioannem Germaniciæ ciuitatis Orientalis. Anatolius Deo amantiſſimus archiepiſcopus dixit: Dignentur Francion & Lucianus & Ioannes Deo amantiſſimi epiſcopi, ſicut complacuit, pergere ad DEO amantiſſimum epiſcopum Dioſcorum, rogare eum, vt vel nunc adſit huic ſancto concilio. Francion epiſcopus metropolitanus Philippipoleos, dixit: Vnũ de excipientibus notarijs iubete nobiſcum venire, ad perlegenda Deo amantiſſimo Dioſcoro epiſcopo, quæ ei mandata ſunt à veſtro ſancto concilio. Sancta ſynodus dixit: Pergat Palladius diaconus & notarius Deo amantiſſimi epiſcopi Patricij, & quæ à nobis ei dicta ſunt, ex exceptis ſuis Deo amantiſſimo epiſcopo Dioſcoro, præſentibus directis*cum Deo amantiſſimis epiſcopis, relegat. Et redeuntibus rurſùs ijs reuerendiſſimis epiſcopis, Aëtius archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Qui deſtinati ſunt ſanctiſſimi epiſcopi, ad Deo amantiſſimum epiſcopum Dioſcorum, ob faciendam ad eum ſecundùm diuinas regulas tertiam vocationem, adſunt. Et hoc ipſum ſuggero. Anatolius epiſcopus Conſtantinopolitanus nouæ Romæ, dixit: Dignemini referre nobis, quale & ipſi nunc pro tertia vocatione à Deo amantiſſimo epiſcopo Dioſcoro accepiſtis reſponſum. Maximus epiſcopus Antiochiæ magnæ ciuitatis, dixit: Relegantur ea, quę à Deo amantiſſimo epiſcopo Dioſcoro in tertia euocatione mandata ſunt. Francion epiſcopus metropolitanus Philippipoleos, dixit: Sicut præcipere dignata eſt veſtra ſanctitas, pergere nos ad Deo amātiſſimum Dioſcorum epiſcopum, peruenimus, & quæ mandata fuerant, verbis ei nunciauimus, & tertiam vocationem in ſcriptis directam, perlegi fecimus, & petimus, tam quæ à nobis ad eum dicta, quàm quæ ab ipſo reſponſa ſunt, relegi ſancto concilio. Maximus epiſcopus magnæ ciuitatis Antiochiæ, dixit: Legantur, quæ à reuerend. epiſcopo Dioſcoro pro tertia vocatione mandata ſunt. Palladius diaconus & notarius Patricij DEO amantiſſimi Epiſcopi Tyanenſis, recitauit ità: Francion epiſcopus Philippipolitanus, ad Dioſcorum Alexandrinæ ciuitatis Epiſcopum dixit: Sancta & vniuerſalis ſynodus congregata in baſilica ſanctæ martyris Euphemiæ, noſtram humilitatem ad tuam religioſitatem deſtinauit, tertiã iam hanc vocationem faciens, ſecundùm conſequentiam ſanctorum canonum. Et hanc vocationem, quam in ſcriptis fecit, iubeat tua reuerentia reci-

*cũ eo, Deo

recitari, vt digneris aduenire in ſanctam eorum congregationem, ob reſpondendum ad ea quæ ingeruntur. Dioſcorus epiſcopus dixit: Sufficienter docui veſtram religioſitatem, quibus addere aliquid non poſſum. illa enim ſufficiunt mihi. Lucianus epiſcopus Byzetanus, dicit: Decet tuam ſanctitatem, obedire ſanctò & magno & vniuerſali concilio, & confidentia ſuæ conſcientiæ aduenire ad ſatisfaciendum ſuper ijs, quæ ſibi ingeruntur, nè ampliùs contradicens, regulari increpationi ſuccumbat, pręcipuè iam tertia hac ad te à ſancta & magna ſynodo facta vocatione. Dioſcorus epiſcopus dixit: Quæ dixi, dixi: quibus addere aliquid nõ poſſum. Ioannes Epiſcopus Germaniciæ, dixit: Ante tres dies ſecundùm præceptionem pijſſimi & Chriſti amici noſtri Imperatoris, magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices, & ſacratiſſimus ſenatus, vnà cum ſancta & magna ſynodo examinationem de ijs peccatis, quæ ingerebantur tuæ religioſitati à religioſiſſimo epiſcopo Euſebio, fecit, & decernens aduerſùs tuam reuerentiam, promulgauit ſententiam, ſi hoc placuiſſet ſanctiſſimis epiſcopis, quibus hanc inferre à Domino Deo creditum eſt. Sed quod ipſam decet, ſancta & magna ſynodus mente concipiens, hactenùs tuæ religioſitati dedit inducias. Dignare igitur (ſi conſcientia vteris munda) aduenire, & ſanctæ & magnæ ſynodo reſpondere. Dioſcorus epiſcopus dixit: Et tertiò hæc eadem dico, quòd addere aliquid ijs, quæ iam dicta ſunt, non habeo. Francion epiſcopus dixit: Sed neceſſarium ducimus, ad ſanctam ſynodum tuam religioſitatem aduenire, & reſpondere, vt quæ DEO placuerint, ordinentur. Dioſcorus epiſcopus dixit: Iterùm hæc eadem dico, & nihil ampliùs addere habeo ijs, quæ dicta ſunt. Lucianus epiſcopus dixit: Non parua neque leuia inferuntur in libellis, qui aduerſùs tuã reuerentiã ſancto & vniuerſali cõcilio oblati ſunt. Si ergò tibijpſi cõfidis, quaſi potens adeſſe ſuper ijs, quę ingerũtur, petimus te adeſſe, vt oſtendas, quia per omnia ab ijs, in quibus repræhenderis, innocens & alienus exiſtis. Dioſcorus epiſcopus dixit: Quid me compellis alia dicere? Hæc eadem, quę priùs, dico. Ioannes epiſcopus dixit: Non eſt violentię cauſa. Magna & vniuerſalis & ſancta eſt ſynodus. Et credimus, quia ſicut placitum eſt Deo, ità iudicat. Si igitũ ſcit tua ſanctitas, poſſe deſtruere querimonias, quæ ſibi ingerunt tam à Deo amãtiſſ. epiſcopo Euſebio, quàm ab ijs, qui hodiè interpellantes obtulerũt libellos, adeſto, & à macula libera ſanctam DEI Eccleſiam. Dioſcorus epiſcopus dixit: Maculam nõ habet Eccleſia. Abſit. Ego enim ſcio, quomodò occurri reſpõſionibus. Ioannes epiſcopus dixit: Delicta ſacerdotum, communis eſt turpitudo. Si igitur ſcit tua ſanctitas calumniam ſe ab aliquibus pati, non eſt longè ſancta ſynodus. Fatigare, vt conuincas mendacium. Dioſcorus epiſcopus dixit: Quæ dixi, dixi: & hæc mihi ſufficiunt. Et poſtquàm recitatum eſt, Paſchaſinus epiſcopus dixit: Cognouit Deo amabilis & beatiſſima ſynodus, quoniam tertiò vocatus per Deo amantiſſim. epiſcopos, Francionem, Lucianum, & Ioannem, Dioſcorus epiſcopus ad reſpondendum ſuis accuſationibus, ſciens ſe eſſe obnoxium, venire contempſit. Quo igitur dignus eſt ità contemnens, veſtra ſanctitas ore proprio faciat manifeſtum. Sancta ſynodus dixit: Indignatione, quæ contra inobedientes à ſanctis regulis conſtituta eſt.

Dioſcori, immò hęreticorũ omnium pertinacię ſpecimẽ.

Stephanus epiſcopus Epheſi metropolis, dixit: Hoc conſequens eſt, vt qui ſecundùm ſanctos canones vocatus, eoſdem canones conculcauit, eorum ſententiæ ſubiaceat.

Paſchaſinus epiſcopus dixit: Iterùm rogamus veſtram beatitudinem. Eccè tertiò à ſanctis fratribus & coëpiſcopis noſtris vocatus, & contemnens, & non veniens, quo dignus eſt? Quid placeat veſtræ ſanctitati, volumus diſcere. Sancta ſynodus dixit: Quæ placita ſunt Canonibus. Lucianus epiſcopus dixit: A beatiſſimo patre noſtro & epiſcopo Cyrillo in ſancta Epheſia ſynodo cõtra Neſtorium quædam acta ſunt: ipſa inſpicientes, formam, quæ placuerit, date. Paſchaſinus epiſcopus dixit: Iubet religioſitas veſtra, vt vltione Eccleſiaſtica contra eum vtamur? Conſentitis? Sancta ſynodus dixit: Omnes conſentimus, quæ regulis ſunt placita, in eo fieri. Paſchaſinus epiſcopus dixit: Iubet religioſitas veſtra, vt Eccleſiaſtica ſententia aduerſùs eum vtamur? Sancta ſynodus dixit: Etiàm conſentimus. Quintus epiſcopus Phocenſis dixit: Quãdò ſanctum virum Flauianum catholicæ fidei cuſtodem interfecit, neque Canones protulit, neque lecti ſunt, neque aliquo eccleſiaſtico ordine vſus eſt, ſed propria vtens authoritate, eum damnauit. Nunc verò omnia canonicè placuerunt, & non debent iterùm dilationibus protrahi. Proterius epiſcopus Smyrnenſis, dixit: Quandò interfectus eſt ſanctus Flauianus, nihil conſequenter ſuper eum actum eſt. Nunc verò tanti ſunt patres, & nunc iterùm protractiones tentatis exqrere, omnibus piè in ſancto Concilio congeſtis? Iulianus epiſcopus Hypepenſis, dixit: Sancti patres audite: Quandò in Epheſia metropoli primatum habebat Dioſcorus, ad iudicandum inter ſanctum Flauianum & religioſiſſimum Euſebium Epiſcopum, inter quæ Eutyches, ex omni partè iniquam proferens ſententiam, ipſe priùs proſequutus eſt iniuſtum iudicium, & omnes * cum neceſſitate ſequuti ſunt. Nunc veſtra ſanctitas primatum tenet ſanctiſſimi Leonis, & cognouit veſtra ſanctitas & omne ſanctum Concilium, quod ſecũdùm Dei gratiam & ſanctionem pijſſimorum noſtrorum Imperatorum con-

*eum

Primatus Romani põtificis.

cógregatum eſt, & cognouit ſingula, quæ in Epheſo iniuſtè facta ſunt, & omia quę ibi geſta ſunt, veſtræ ſanctitati innotuerunt. Et ſemèl, & ſecundò, & tertiò vocauit Dioſcorú, & nullatenùs voluit obedire. Petimus veſtrā ſanctitatem, qui habes, magis autem qui habetis locum ſanctiſſ. papæ Leonis, promulgare in eum, & regulis inſitam contra eum proferre ſentétiam. Omnis enim & tota vniuerſalis ſynodus concors efficitur veſtræ ſanctitatis ſentétiæ. Paſchaſinus epiſcopus dixit: Iterùm dico: Quid placet beatitudini veſtræ? Maximus epiſcopus magnæ Antiochenæ ciuitatis, dixit: Quod videtur ſanctitati veſtræ, & nos concordes efficimur. Paſchaſinus epiſcopus Lilybætanus prouinciæ Siciliæ, & cum ipſo Lucentius epiſcopus Eſculaneñ, & Bonifacius presbyter magnæ Romanæ Eccleſiæ, tenentes locum ſanctiſſ. & beatiſſ. archiepiſcopi Apoſtolicæ ſedis magnæ & ſenioris Romę Leonis, pronunciauerunt: Manifeſta facta ſunt, quæ à Dioſcoro quondàm Alexandriæ magnæ ciuitatis epiſcopo commiſſa ſunt, aduersùs ſanctarú regularum ordinem, & eccleſiaſticam diſciplinam, tam ex ijs, quæ dudùm examinata ſunt in priori cóſeſſu, quàm ex ijs quæ hodiè acta ſunt. Hic enim (vt plurima intermittamus) Eutychen ſimilia ſibi ſapientem, & regulariter à proprio damnatum epiſcopo (id eſt, ſanctiſſimo patre noſtro & archiepiſcopo quódam Flauiano) præſumens ſibi primatum, irregulariter in communione ſuſcepit, priuſquàm conſidéret in Epheſo cum Deo amantiſſimis epiſcopis. Sed illis quidem Apoſtolica ſedes veniam præſtitit de ijs, quę ibi non voluntariè ab eis geſta ſunt, qui & hactenùs permanſerunt obedientes ſanctiſſimo archiepiſcopo Leoni, & omni ſancto & vniuerſali Concilio. Huius gratia, & in ſua communione eos ſicut confideles ſuſcepit. Hic autem & hactenùs permāſit glorians in eis, pro quibus eum oportebat gemere, & ſe terræ proſternere. Super hæc verò, neq; epiſtolam legi permiſit beatiſſim. papæ Leonis, ſcriptam ad ſanctæ memorię Flauianum, & hoc frequenter rogatus à portitoribus recitari eam, & cú iuramento fieri lectionem promittens. Qua non lecta, ſcádalum & læſionem ſanctæ Dei eccleſiæ per totum orbem terræ pertulerūt. Sed tamen talibus ab eo audacter commiſſis, deliberabamus, vt de priore ſua peſſima actione aliqua ei præſtaretur clementia, ſicut & cæteris reuerend. epiſcopis, & ijs qui neque ſimilem ei authoritatem iudicádi habuerunt. Sed quoniam ſecundis exceſſibus priorem iniquitatem valdè trāſcendit, (præſumpſit enim & excommunicationem dictare aduersùs ſanctiſſ. & beatiſ. archiepiſcopum magnæ Romæ Leonem, inſuper etiàm & multi libelli multis eius pleni iniquitatibus, cótra eum in ſancto & magno concilio oblati ſunt. & ſemèl, & ſecundò, & tertiò per

De periurio notatur Dioſcorus.

Deo amātiſſ. epiſcopos regulariter vocatus, minimè voluit obedire, propria vtiquè conſcientia ſtimulatus, & hos, qui à diuerſis Cócilijs regulariter damnati ſunt, cótra diuinas leges ſuſcepit) ideò ipſe contra ſe elicuit ſententiam, ſæpiùs eccleſiaſticos cóculcans Canones. Vndè ſanctiſſ. & beatiſſ. archiepiſcopus magnæ & ſenioris Romę Leo, per nos & per præſentem ſanctam ſynodum, vnà cum ter beatiſſ. & omni laude digno beato Petro apoſtolo, qui eſt petra & crepído catholicæ Eccleſiæ, & ille qui eſt rectæ fidei fundaméntum, nudauit eum tam epiſcopatûs dignitate, quàm etiàm & ab omi ſacerdotali alienauit miniſterio. Igitur ſancta hæc & magna ſynodus, quæ placent regulis, ſuper memorato Dioſcoro decernat. Anatolius archiepiſcopus regiæ Conſtantinopolis nouę Romæ, dixit: Hæc eadem Apoſtolicæ ſedis per omnia ſapiens, concors ſententiæ efficior ſuper damnatione Dioſcori quondàm Alexādrinæ magnæ ciuitatis epiſcopi, qui ſeipſum ab omni ſacerdotali miniſterio oſtendit alienum, eó quòd in omibus ſanctorum patrū regulis extitit inobediés, & tertiò canonicè vocatus, noluit obtéperare. Maximꝰ epiſcopus magnæ Antiochiæ ciuitatis, dixit: Optabam quidem, nullum ex fratribus & conſacerdotibus quondàm meis, talibus peccatis *irruere, vt etiàm regulis ſubiaceret. Quoniam verò Dioſcorus quondàm Alexandrinæ magnæ ciuitatis epiſcopus, ſuper alia & tertiò ad ſe facta regulari vocatione, inobediés viſus eſt, non occurrens: ideò eum eccleſiaſticæ ſententiæ ſubijcio, ſicut & ſanctiſſim. & beatiſſ. archiepiſcopꝰ & pater noſter Leo regiæ ſenioris vrbis Romæ, per vicarios ſuos ſanctiſſimos epiſcopos Paſchaſinum & Lucentium, & religioſiſſimum presbyterú eiuſdem magnæ Romæ Bonifacium, & ſanctiſſ. & beatiſſ. regiæ nouæ Romæ archiepiſcopus Anatolius interlocuti ſunt. Et ego his concors effectus, alienum eum iudico ab omni epiſcopali ſiue ſacerdotali dignitate & miniſterio. Stephanus epiſcopus Epheſi metropolis, dixit: Et ego his, quæ dicta ſunt à religioſiſſ. & ſanctiſſ. Leone & Anatolio ſuper damnatione Dioſcori quondàm Alexādrinæ magnæ ciuitatis epiſcopi, concors efficior, & alienum eum ab omi ſacerdotali dignitate eſſe definio. Lucianꝰ epiſcopus Byzię ciuitatis, agens vices Deo amātiſſimi epiſcopi Cyriaci metropolitani Heracleæ, pro ipſo dixit: His, quæ ſecundùm Deum, & magno cócilio ſuper dānatione Dioſcori quondàm magnæ Alexandrinæ ciuitatis epiſcopi benè placuerunt, conſentio, alienans eum ab omni ſacerdotali miniſterio & dignitate. Diogenes epiſcopꝰ metropolis Cyzici ciuitatis, dixit: Dioſcorus quódàm magnæ Alexandrinæ ciuitatis epiſcopus, aduersùs eum oblatis libellis, tertiò regulariter per religioſiſſimos epiſcopos vocatus, & non obediés, ſemet-

Sententiam primi pronunciant legati Leonis.

for. *irretiri

ſemetipſum huiuſmodi increpationibus fecit obnoxium. Vndè & ego conſentio his, quæ aduersùs eum ſunt definita, alienãs eum ab omni ſacerdotali miniſterio, conſentiens his, quæ ſtatuta ſunt à ſanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo Romano Leone, & his quæ à ſanctiſſimo & beatiſſimo regiæ nouæ Romæ Anatolio, & præſente ſancto & vniuerſali Concilio. Iulianus epiſcopus Coënſis & legatus Romanæ Eccleſiæ, dixit: Mihi quidem lachrymarum fontes diſtillant, & tenet linguam ad explanationem communis compaſſio: ſed quoniam præter meum votum Dioſcorus magnæ Alexandrinæ ciuitatis epiſcopus, tot ſeipſum per inobediẽtiam criminibus monſtrauit obnoxium, accuſatus à diuerſis in multis delictis, & tertiò vocatus, regulariter occurrere minimè voluit, debilitate conſcientiæ tentus, dolens & gemens dico, alienus eſt ab epiſcopatûs dignitate, & omni ſacerdotali miniſterio. Eunomius epiſcopus Nicomediæ ciuitatis metropolitanus, dixit: His, quæ ſub diligentia ſancti huius & vniuerſalis concilij examinationibus ſuper Dioſcoro, qui fuit magnæ Alexandrinæ ciuitatis epiſcopus, cum legitima cautela geſta ſunt, & ego conſequenter decerno, alienum eum iudicans à ſede ſacerdotali. Petrus epiſcopus metropolitanus Corinthi Achaiæ prouinciæ, dixit: Conſentio & ego his interloquutionibus, tam vicariorum ſanctiſſimi & beatiſſimi archiepiſcopi maximæ Romæ Leõis, & ſanctiſſimi & Deo amantiſſimi & omni laude ſupergreſſi Anatolij, ſuper damnatiõe Dioſcori, & alienum eum ab omni ſacerdotali miniſterio eſſe decerno. Eleutherius epiſcopus Chalcedonenſis, dixit: Omnibus iuſtè definitis à ſancta hac & vniuerſali ſynodo aduersùs Dioſcorum, quondàm magnæ Alexandrinæ ciuitatis epiſcopum, concors effectus, alienum eum eſſe iudico ab omni ſacerdotali dignitate & miniſterio. Theodorus epiſcopus metropolitanus Tarſenſis, dixit: Seipſum alienum fecit à ſacerdotali dignitate Dioſcorus, Eutychen, damnatum à ſanctæ memoriæ Flauiano, in communionem ſuam irregulariter ſuſcipiens, ſuper criminibus verò grauiſſimis accuſatus, & vocatus à ſancto & vniuerſali Concilio, non obtemperans: vndè & à maximis ſedibus tam magnę Romæ, quàm nouæ Romę ſanctiſſimarum eccleſiarum archiepiſcopis, Leone & Anatolio iuſtè damnatus eſt. Quibus & ego concors effectus, interlocutus ſum, alienum eum iudicans ab omni pontificali miniſterio. Romanus epiſcopus metropolitanus Myrenę ciuitatis, dixit: Dioſcorum accuſatum per oblationem libellorum à religioſiſſimo epiſcopo Euſebio, inſupèr etiàm & à diuerſis clericis in ſancta & vniuerſali ſynodo, congregata ſecundùm ſanctionem pijſſimorum & Chriſtianiſſimorum noſtrorum imperatorum, in Chalcedonenſi ciuitate, tertia ad eum regulariter facta vocatione per reuerend. epiſcopos, vt veniret, & de his quæ ab eis ingerebantur, ſibi adeſſet, & minimè obedientem, conſono & ego, ſequens ſanctiſſimum & Deo amantiſſimum Leoné ſenioris Romæ, & ſanctiſſ. & Deo amantiſſimum archiepiſcopum nouæ Romæ Conſtantinopolitanum Anatolium, & omne ſanctum & vniuerſale Concilium profiteor prędictum Dioſcorum Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopũ, contemnentem, & non obedientem, alienũ eſſe tam ab epiſcopatûs dignitate, quàm ab omi ſacerdotali miniſterio. Cyrus epiſcopus metropolitanus Anazarbenæ ciuitatis, dixit: Lamentatione quidem dignum eſt, aliquem patrem quondàm noſtrorum huiuſmodi incidiſſe delicta, quæ ſacerdotali eum alienarent dignitate. Quoniam verò ea quæ ſuper Dioſcoro quondàm epiſcopo magnæ Alexandrinæ ciuitatis ſubſecuta ſunt, & tres quæ ad eum factæ ſunt vocationes, quibus noluit obedire, compulerunt ſanctos & beatiſſimos noſtros patres regulariter & conſequenter eum ab epiſcopali dignitate & miniſterio exterum conſtituere: hęc & ego, quæ ab eis rectè & iuſtè iudicata ſunt, ſequens, eadem decerno, alienum eum iudicans ab epiſcopali dignitate & miniſterio. Conſtantinus epiſcopus metropolis Melitenæ ciuitatis, dixit: Ploro quidem, & plango, per ſuos actus ruentem de epiſcopali gradu Dioſcorum, quondàm Alexandrinæ magnę ciuitatis epiſcopum. Tamen quoniam conſequenter & canonicè & iuſtè aduersùs eum à ſancto & beatiſſimo archiepiſcopo Leone, & beatiſſimo Anatolio archiepiſcopo nouæ Romæ Conſtantinopolitano, & ſancto & magno & vniuerſali Chalcedonenſi concilio eſt prolata ſententia, concors efficior his, quæ ſuper prædicto definita ſunt, alienũ eum iudicans ab omni ſacerdotali miniſterio. Seleucus Epiſcopus metropolitanus Sebaſtiæ Armeniæ primæ ciuitatis, dixit: His quę legitimè & canonicè nupèr prolata ſunt ab Apoſtolica Romana Sede, per ſanctiſſimos epiſcopos, qui in eius loco aduenerunt, & à ſanctiſſimo & DEO amantiſſimo archiepiſcopo nouæ Romę Anatolio, & ab omni ſancto Concilio ſupèr Dioſcoro magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopo, & ipſe conſentio & concordo, & ab omni eum alienum iudico pontificatûs miniſterio. Ioannes epiſcopus metropolitanus Sebaſtiæ ciuitatis, dixit: Iuſta & regularis prolata ſententia eſt à Deo amantiſſimo & ſanctiſſimo patre noſtro & archiepiſcopo Romano Leone, & Deo amantiſſ. & ſanctiſſimo archiepiſcopo Anatolio nouę Romę Conſtantinopolitano, & à ſancto hoc & vniuerſali Concilio ſuper Dioſcoro Alexandrinę magnę ciuitatis quondàm epiſcopo. Et ego omnibus, quę ſuper eum ſunt placita, con-

conſentiens, alienum eum iudico ab omni ſacerdotali miniſterio. Conſtãtinus epiſcopus metropolitanus Boſtrenæ ciuitatis, dixit: Cõſentio & ego his, quæ definita aduerſùs Dioſcorum Alexãdrinæ ciuitatis quondàm epiſcopũ à vicarijs ſanctiſſimi Leonis, Deo amantiſſ. epiſcopis, & à ſancto & beatiſſimo archiepiſcopo regię Conſtantinopolitanæ ciuitatis nouæ Romæ Anatolio, & alienum eum iudico ab omni ſacerdotali dignitate & miniſterio. Calogerus epiſcopus Claudiopolis ciuitatis metropolitanus, dixit: Conſentio his, quæ regulariter & iuſtè ſuper Dioſcoro Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopo facta ſunt, decernens eum alienum eſſe ab omni ſacerdotali dignitate & miniſterio. Patricius epiſcopus Tyanæ ciuitatis metropolitanꝰ, dixit: Ego quidem optabam, non intereſſe audaciæ Dioſcori, ità contemnẽtis tam diuinos Canones, quàm etiàm ſanctiſſimos patres & archiepiſcopos magnæ Romæ Leonem, & nouæ Romæ Anatolium, & omne ſanctum & vniuerſale Concilium. Quoniam verò, quæ commiſſa ſunt, omnem repulerunt regularem conſequentiam, concors ſum omnibus his quæ ſuper eo à maximè Deo amabili ſynodo ordinata ſunt, alienum eum iudicans ab omni pontificali miniſterio. Amphilochius epiſcopus metropolitanus Pamphylię prouinciæ Sidenæ ciuitatis, dixit: Votum quidem mihi erat, nec qualecũque quidem, maximè autem honoratum Eccleſiæ membrum, abſcindere. Quoniam verò Dioſcorus Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopus, ſuper quibus accuſatus eſt à quibuſdam, tertiò vocatus à ſancto & vniuerſali concilio, minimè occurrit, & ſuper ſeipſum ſanctæ ſynodi attraxit ſententiam, ſibimet hoc ipſum iuſtè reputet. Epiphanius epiſcopus metropolitanus prouinciæ Pamphyliæ Pergenæ ciuitatis, dixit: Optabam quidem ex nulla parte, neque ſuper minores talem proferre ſententiam, qualem aduersùs Dioſcorũ magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum. Sed quoniam ſeipſum obnoxium conſtituit, nolens tertiò à ſancto & vniuerſali Concilio vocatus, aduenire, & ſatisfacere de his, quæ ei ingerebantur, conſentio cum omnibus his, quæ ſuper eo iudicata ſunt. Theodorus epiſcopus metropolitanus Damaſcenæ ciuitatis, dixit: Rectè & iuſtè, & ſecundùm ſanctorum Canonum normam, ſancta & magna ſynodus diffiniuit, quatenùs Dioſcorus ſit alienus à ſacerdotali & epiſcopali dignitate. Propter quod & ego alienum eum ab oṁi ſacerdotali miniſterio iudico, concors effectus his, quæ placita ſunt (ſicut prædixi) ſanctæ & magnæ ſynodo. Atticus epiſcopus metropolis veteris Epiri Nicopolitanę ciuitatis, dixit: Regularem fidem ſanctorum patrum decernentium damnationem Dioſcori, magnæ Alexandrinę ciuitatis quondàm epiſcopi, & ego ſequens, concors efficior. Oneſiphorus epiſcopus metropolis Iconij ciuitatis, dixit: Oportebat quidem, reuerẽdiſſimum Dioſcorum & ſcientem regulas, & conſuetudinem minimè ignorãtem, obtemperare his quæ à ſancto & vniuerſali Concilio præcepta fuerant, & tertiò vocatum eum per Deo amãtiſſimos epiſcopos, aduenire in ſanctum concilium, ad ſatisfaciendum de his, quæ ei ingerebantur. Baſilius epiſcopus metropolitanus Traianupolis ciuitatis, dixit: His, quæ placuerunt ſancto Concilio ſuper Dioſcoro, conſentit & mea paruitas. Florentius epiſcopus metropolis Sardenæ ciuitatis, dixit: Sequens & ego hæc, quæ decreta ſunt à ſanctiſſ. & beatiſſ. papa Leone, per eius beatitudinis hîc inter geſta vicarios, & per alios ſanctos epiſcopos, Dioſcorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis epiſcopum, alienum à ſacerdotio & cõmunione Eccleſiaſtica decerno, propter ſupraſcriptas culpas. Francion epiſcopus metropolitanus Philippipolis ciuitatis, dixit: Concors & ego efficior Apoſtolicæ ſedi, & ſanctiſſ. & Deo amantiſſ. archiepiſcopo Anatolio nouæ Romæ Conſtantinopolitanæ ciuitatis, & pręſenti ſancto & vniuerſali concilio, de damnatione Dioſcori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopi, & iudico alienum eum eſſe tam à dignitate ſacerdotali, quàm etiàm communione terribilis myſterij. Ioannes epiſcopus metropolitanus Rhodi inſulæ, dixit: Omnibus iuſtè & regulariter de his, à ſancta hac & vniuerſali ſynodo aduersùs Dioſcorũ, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopũ, concors & ego effectus, alienum eum iudico ab oṁi ſacerdotali, ſiue etiàm epiſcopali dignitate & miniſterio. Petrus epiſcopus metropolitanus Gangrenæ ciuitatis, dixit: Quæ placuerunt Apoſtolicæ ſedi, & ſanctis patribus ſuper damnatione Dioſcori, his & ego cõſenſi. Photius epiſcopus metropolitanæ ciuitatis Tyri, dixit: Iuſtæ & regulari ſententiæ, quæ facta eſt in Dioſcorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum, à ſanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo Leone, & ſanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo huius regiæ vrbis Anatolio, & à ſancto & vniuerſali Concilio, quod ſecundùm decretum DEI & imperialem ſanctionem, in Chalcedonenſi ciuitate factum eſt, conſentio, & decerno ea, quæ ſuper eo ſunt placita, & alienũ eum habeo ab omni ſacerdotali dignitate. Nunechius epiſcopus metropolitanus Laodiceæ ciuitatis, dixit: Secundùm ea, quæ definita ſunt à Deo amantiſſimo & ſanctiſſimo patre noſtro & archiepiſcopo ſenioris Romę Leone, per directos ab eo DEO amantiſſimos epiſcopos, & Deo amantiſſimum presbyterum Bonifacium, & à Deo amãtiſſimo & ſanctiſſimo Anatolio archiepiſcopo nouæ Romæ Conſtantinopolitanæ ciuitatis,

 &

& omni præſenti Concilio,iudico & ipſe Dioſcorum Alexãdrinæ magnæ ciuitatis, quõdàm epiſcopum,alienum eſſe ab omni ſacerdotali miniſterio. Pergamius epiſcopus metropolitanus Piſidiæ prouinciæ Antiochenæ ciuitatis,dixit: Plurimam olim confuſionem cõtra diuinos Canones operantem Dioſcorum,magnæ Alexãdrinę ciuitatis quõdàm epiſcopum,& poſt multa aduersùs eum à diuerſis perſonis in ſancta & magna ſynodo in ſcriptis depoſita, vocatum eum probabiliter non ſemèl,neque ſecundò,ſed tertiò, & aduenire minimè paſſum, ſed aliqua inconſequenter & indecenter reſponſa facientem, & propter hoc iuſtè damnatum ab vniuerſali hoc ſancto Cõcilio, alienum eum eſſe à ſacerdotali miniſterio & dignitate, ſimiliter & ego prędictis increpatióibus ſubiacere eum decerno. Meletius epiſcopus Lariſſenæ ciuitatis,faciẽs verba pro Domno ſanctiſſimo epiſcopo metropolitano Apameæ ciuitatis,dixit: Hæc eadem & ego decerno, concors effectus ſanctis patribus aduersùs Dioſcorum, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum, & eum alienum facio ab omni ſacerdotali miniſterio & dignitate. Critonianus epiſcopus metropolitanus Aphrodiſiadæ ciuitatis, dixit: Secundùm prolatam ſententiam aduersùs Dioſcorum, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum, à ſanctiſſimis & Deo amantiſſimis archiepiſcopis & patribus noſtris magnarum & regalium vrbium, ſecundò & tertiò regulariter vocatum,& minimè obedientem, & ego concors effectus eidem ſententiæ,alienum eum definio ab omni ſacerdotali ordine & miniſterio. *Simeó epiſcopus metropolitanus *Amidenæ ciuitatis, dixit: Concors & ego ſum regulariter geſtis ſuper damnatione Dioſcori, quondàm epiſcopi Alexandrinæ magnæ ciuitatis, à ſanctiſſimo & Deo amantiſſimo archiepiſcopo nouæ Romę Conſtantinopolitanæ ciuitatis Anatolio, & ſanctiſſimis & Deo amantiſſimis epiſcopis in ſancto hoc Concilio cógregatis,alienum iudicans eundem Dioſcorum ab omni epiſcopali dignitate & miniſterio.

*Simeonius

*Amydenæ

Theoctiſtus epiſcopus metropolitanus Peſſinuntenæ ciuitatis, dixit: Conſentio & ego omnibus quæ aduersùs Dioſcorum,Alexandrinæ magnæ ciuitatis quódàm epiſcopũ,ordinata ſunt à ſancto & vniuerſali Concilio, per Photinum religioſiſſimum archidiaconum meum alienans eum ab omni ſacerdotali dignitate & miniſterio. *Phontennus Epiſcopus Sagalaſſenæ ciuitatis, dixit: Concors efficior his, quæ ſtatuta ſunt à ſanctiſſimis patribus ſuper damnatione Dioſcori,magnæ Alexãdrinæ ciuitatis quondàm epiſcopi,& alienum eum exiſtimo ab omni ſacerdotali eccleſiaſtico ordine. Neoptolemus epiſcopus Cornẽſis,dixit: Neceſſarium eſt & nos ſequi,quę regulariter aduersùs Dioſcorum ſanctis patribus & metropolitanis epiſcopis ſunt placita. Vndè & ipſe cõſentio factæ ſuper eo damnationi. Acholius epiſcopus Larandenæ ciuitatis,dixit: Iuſtè & regulariter iudicatis à ſanctis patribus aduersùs Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopũ, concors & ego effectus ſum in eius damnatione. Iulianus epiſcopus Hypepæ,dixit: Et ego conſentio omnibus, quæ interloquuti ſunt ſanctiſſimi epiſcopi Paſchaſinus & Lucentius, & Bonifacius reuerend.presbyter,vicarij ſanctiſſimi & beatiſſimi archiepiſcopi Romani, & ſanctiſſimus & beatiſſimus archiepiſcopus regiæ Conſtãtinopolitanæ ciuitatis nouæ Romæ Anatolius,& omnibus quæ definiuit ſancta & vniuerſalis ſynodus ſuper Dioſcoro, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopo, & iudico eum eſſe alienum ab omĩ ſacerdotali dignitate,& à fruitione ſancti & inenarrabilis myſterij Dei noſtri. Leõtius epiſcopus Magneſiæ ciuitatis dixit: Lex eſt pia,patribus obedire,& eorum ſequi iudicia. Hãc legem & in præſenti cuſtodiens, eis quæ ordinata ſunt ſuper Dioſcoro, concors & ego efficior,alienãs eum ab omni ſacerdotali dignitate. Eudoxius epiſcopus *Chomatenæ ciuitatis, dixit: Secundùm ea,quæ à ſanctis patribus approbata ſunt ſuper damnatione Dioſcori,quondàm Alexandrinę magnę ciuitatis epiſcopi,& ego conſentio,& alienum eum ab omni ſacerdotio iudico. Stephanus epiſcopus Lymirę ciuitatis,dixit:Conſentio regulariter factæ Dioſcori,Alexandrinę magnæ ciuitatis quondàm epiſcopi,damnationi.Propter quod & ego minimus definio,eũ eſſe ab omĩ ſacerdotio alienum. Fronto epiſcopus Phaſelidenæ ciuitatis,dixit:Concors ſum & ipſe damnationi factæ ſuper Dioſcoro magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopo,& alienum eum ab omĩ epiſcopali & ſacerdotali miniſterio eſſe approbaui, ſicut & ſancti patres,& ſanctum decreuit Concilium. Theodorus epiſcopus Antiphellenæ ciuitatis,dixit : Conſentio damnationi Dioſcori,Alexãdrinæ magnæ ciuitatis quõdã epiſcopi, ſicut ſanctis regulis placuit, alienum eum exiſtimans ab omni ſacerdotali dignitate. Leontius epiſcopus Zarenę ciuitatis,dixit: Secundùm prolatam ſententiam à ſanctis per omnia patribus aduersùs Dioſcorum,magnę Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum, concors efficior in eius damnatione,ab omĩ ſacerdotali dignitate,alienum eum exiſtimans. Antipater epiſcopus Cauninę ciuitatis,dixit:Conſentio in Dioſcori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quódàm epiſcopi,damnatione, & ab omĩ ſacerdotali miniſterio alienum eum iudico. Philippus epiſcopus *Liburnę ciuitatis,dixit:Concors efficior confeſſionibus ſanctorum patrum, factis ſuper damnatione Dioſcori,Alexãdrinæ magnæ ciuitatis quódàm epiſcopi,& ap-

*Fonteianus hucuſquè dictus.

*Lyrnenſis

probo & ego, alienum eum eſſe ab epiſcopatûs dignitate & omni ſacerdotali miniſterio. Cratianus epiſcopus Panormẽſis, dixit: Cõcors & ego efficior in damnatione Dioſcori, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quõdàm epiſcopi, facta à ſanctis patribus, & alienũ eum exiſtimo ab omni ſacerdotali dignitate. Andreas epiſcopus * Coenſis, dixit: His quæ definita ſunt à præcedentibus ſanctis patribus de damnatione Dioſcori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quõdàm epiſcopi, in omnibus concors efficior, & ab omni eum honore ſacerdotali alienum iudico. Nicolaus epiſcopus Acraſſenus, dixit: Conſentio damnationi Dioſcori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopi, factæ à ſanctis patribus & à ſancta ſynodo alienum eum iudicans ab omni ſacerdotali dignitate. Romanus epiſcopus Bubonenſis, dixit: Hæc eadem & ego profiteor, quæ & ante me ſanctiſſ. patres, & concors ego ſum in damnatione Dioſcori, Alexandrinæ ciuitatis quõdàm epiſcopi, ab omni ſacerdotali honore alienum eum iudicans. Atticus epiſcopus Zelenſis, dixit: Lachrymor equidem de his, quæ contigerunt ob ea, quòd frater noſter aliquandò & conſacerdos, in talibus ruerit delictis. Quoniam verò conſequens eſt & iuſtum, regulariter memorata eadẽ aduersùs eum definire, huius rei gratia conſentaneus & ego ſuper damnatione Dioſcori, Alexãdrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopi, ſanctis patribus efficior, & alienum eum iudico ab omni ſacerdotali dignitate. Paulus epiſcopus Philomelienſis, dixit: Concors & ego efficior tam ſanctiſſimo archiepiſcopo Leoni, quàm regulari & iuſtæ ſententiæ, factæ ſuper damnatione Dioſcori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopi, & alienum eum iudico ab omni ſacerdotali miniſterio. Florentius epiſcopus Adrianopolitanus, dixit: Alexandrinæ magnę ciuitatis quondàm epiſcopus Dioſcorus, ſuper * quibus geſſit iniquè, luit ſupplicium. Igitur & ego his, quæ à ſanctis patribus & archiepiſcopis, & omni ſancto Concilio ſuper eum definita ſunt, conſentio, ab omĩ eccleſiaſtico miniſterio ceſſare eum decernens. Meſſalinus Laodicenſis epiſcopus, dixit: Oſtendit diuinitas, quia nõ protractione temporum ſolent magnitudines delictorum obliuionẽ ſuſcipere: ſed diuinorum ac ſanctorum patrũ regulæ appræhenderunt iniqua gerentem, & per nos iudicant, Dioſcorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis quõdàm epiſcopum, foris abijci ab eccleſiaſtico ordine, & diuina & ſacerdotali operatione. Helpidius epiſcopus manſionis Thermenſis, dixit: Concors efficior prolatæ ſententiæ à ſanctis patribus contra Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quõdàm epiſcopũ, & ab omni ſacerdotali miniſterio alienum eum eſſe iudico. Longinus epiſcopus Orchiſtenſis ciuitatis, dixit: Concors efficior ſanctis patribus in damnatione Dioſcori, quondàm Alexandrinæ magnæ ciuitatis epiſcopi, & ab omni ſacerdotali miniſterio alienum eum eſſe iudico. Myſterius epiſcopus Amorij ciuitatis, dixit: Prolatæ à ſanctiſſimis & DEO amantiſſimis patribus, & epiſcopis noſtris aduersùs Dioſcorum, quondàm magnæ ciuitatis Alexandriæ epiſcopum, ſententiæ & ego minimus conſentio, alienum eum ab omni ſacerdotali miniſterio eſſe exiſtimans. Petrus epiſcopus Dardani ciuitatis, dixit: Definitionibus ſanctorum patrum aduersùs Dioſcorum promulgatis, & ego concors efficior, alienans eum ab omni ſacerdotali miniſterio. Iouinus epiſcopus Debeltenſis, dixit: Dioſcorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum, in multis & diuerſis accuſatum criminibus, inſupèr & perfidiam Eutychis ſecutum, & iuſtè à ſancta & magna ſynodo damnatum, concors & ego effectus, ab omni eum epiſcopali miniſterio exiſtimo alienum. Indimus * Herinupolitanus ſecundæ Ciliciæ, dixit: Conſentio prolatæ ſententiæ aduersùs Dioſcorum, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum, à ſanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo Romano Leone, per eos, q̃ ab ipſo directi ſunt, ſanctiſſimos & beatiſſimos epiſcopos, necnõ etiàm & à ſanctiſſimo & beatiſſim. archiepiſcopo regiæ Conſtantinopolitanæ vrbis nouæ Romæ Anatolio, & à cæteris ſanctiſſimis patribus, & alienum eum exiſtimo ab omni epiſcopali dignitate & miniſterio. Aquilas Epiſcopus Eudoxiadæ ciuitatis, dixit: Agnoſco iuſtè damnatum Dioſcorum in hac ſancta ſynodo à ſanctis patribus, * qui præter regulas, beatæ memoriæ epiſcopum Flauianum damnauit, hũc & cum omni ſynodo damnatum habeo. Eutropius epiſcopꝰ Adadeñ, dixit: Factæ damnationi Dioſcori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quõdàm epiſcopi, à ſanctiſſimis & beatiſſimis archiepiſcopis Leone & Anatolio antiquę Romę & nouæ, & à ſancto & vniuerſali hoc concilio, cõſentio & cõcors ſum, ab omĩ eum eccleſiaſtico miniſterio alienum iudicans. Marcus epiſcopꝰ * Arethuſinæ ciuitatis, dixit: Ad hęc eadem & ego conſentio ſanctis patribus aduersùs Dioſcorum, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quõdàm epiſcopum, & alieno eum ab omni ſacerdotali miniſterio. Proterius epiſcopus * Myrrhinæ ciuitatis, dixit: Cum omnibus ſanctis patribus & ego concors efficior in damnatione Dioſcori, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quõdàm epiſcopi. Olympius epiſcopus Theodoſiupolitanus, dixit: Conſentio & ego ſanctiſſimis & Deo amantiſſ. patribus, in damnatione Dioſcori, Alexandrinorum quondàm epiſcopi. Marcellinꝰ epiſcopus Metropolitanus ciuitatis *, dixit: Conſentio & ego ſanctis patribus vniuerſalis & ſancti Concilij in damnatione Dioſco-

*Ceoẽnſis

*Hermupolitanus

for. * & qui

for. *ijs quæ

ri, iuſtè ſuſcipientis damnationem. Euſebius epiſcopus Clazomenæ ciuitatis, dixit: Et ego concors efficior ſanctiſſ. & Deo amantiſſimis patribus, in damnatione Dioſcori magnæ Alexãdrinæ ciuitatis quondàm epiſcopi. Mamas epiſcopus * Aninitenæ ciuitatis, dixit: Prolato termino à ſanctis patribus ſuper damnatione Dioſcori, Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopi, & ego conſentio. Gerontius epiſcopus Seleuciæ ciuitatis, dixit: Et ego conſentio factæ damnationi à ſanctis patribus ſuper Dioſcoro, Alexandrinæ magnę ciuitatis quondàm epiſcopo. Iulianus epiſcopus Rhoſi ciuitatis, dixit: Conſentio damnationi factæ à ſanctis patribus ſuper Dioſcoro, Alexandrinę magnę ciuitatis quondàm epiſcopo, & alienum eum iudico ab omni ſacerdotali miniſterio.

* Amnitenæ

Hypatius epiſcopus Zephyrij, & Alexander epiſcopus Sebaſtæ ſecundæ Ciliciæ, & Theodorus epiſcopus Auguſtæ, & Chryſippus epiſcopus Malli, dixerunt: Conſentimus omnibus regulariter & iuſtè iudicatis, ſuper damnatione Dioſcori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopi, à ſancta & vniuerſali ſynodo, & alienum eum habemus ab omni ſacerdotali miniſterio. Chryſippus presbyter, verba faciens pro Deo amantiſſimo & ſanctiſſimo Cyriaco Epiſcopo Trogmadenę ſanctæ Dei eccleſię, dixit: Concors & ego efficior his, quæ determinata ſunt à ſanctis patribus ſuper damnatione Dioſcori, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopi, quatenùs alienus ſit à ſacerdotali miniſterio & epiſcopali dignitate. Daniel minimus epiſcopus Cadenæ ciuitatis, dixit: Secundùm ea, quę ordinata ſunt ab Apoſtolica ſede ſenioris & regiæ Romæ, & ab omni præſente ſancto Concilio, & ipſe iudico alienum eſſe Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopum, ab omni eccleſiaſtico miniſterio & ſancta communione. Thomas epiſcopus Theodoſiupolitanę ciuitatis, dixit: Et ipſe concors efficior tam Apoſtolicæ ſedi, quàm vniuerſæ ſanctæ ſynodo, aduerſùs Dioſcorum, Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum, quatenùs alienus ſit ab eccleſiaſtico miniſterio & ſancta communione. Ioannes epiſcopus Trapezuntis, dixit: Concors efficior & ego omnibus præcedentibus ſanctis patribus aduerſùs Dioſcorum, & alienum iudico eum ab omni ſacerdotali miniſterio & dignitate.

*Morſynon Athanaſius epiſcopus * Moſſynorum, dixit: Et ego concors efficior omni ſancto Concilio, & alienum iudico Dioſcorum ab omni ſacerdotali dignitate & ſancta cõmunione. Patricius epiſcopus Neocæſareę Auguſtæ prouinciæ Euphrateſiæ, dixit: Conſentio ſancto & vniuerſali Concilio, & iudico Dioſcorum ab omni ſacerdotali dignitate & miniſterio alienum. Epictetus epiſcop⁹ Diocletianopolis, dixit: Veſtigia ſequens & ego ſanctorũ patrum, cum ſanctis viris alienũ iudico Dioſcorum ab epiſcopali honore & dignitate. Alexander epiſcopus Seleuciæ Piſidiæ prouinciæ, dixit: Concors & ego in omnibus efficior his, quæ iudicata ſunt ab angelico veſtro conſeſſu aduerſùs Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quódàm epiſcopum. *Natyras epiſcopus Gazæ, dixit: Conſentio beatiſſimis & ſanctiſſ. patribus noſtris aduerſùs Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopum, & iudico eum alienum eſſe ab omni epiſcopali dignitate & miniſterio, contemnentem vocationes ſanctorum patrum. Valerius epiſcopus Laodiceæ *Phœnicis, dixit: Cõſona & ipſe ſancto Cõcilio aduerſùs Dioſcorum quondàm epiſcopum, decerno, iudicans eum ab omi eccleſiaſtico miniſterio & epiſcopali dignitate alienum. Cyrinus epiſcopus ciuitatis Pataræ, dixit: His, quę iudicata ſunt à ſanctiſſimis patribus & archiepiſcopis, concors & ego efficior, & conſentio aduerſùs Dioſcorũ quondàm epiſcopum, & alienum eum exiſtimo à ſacerdotali dignitate & miniſterio. Theophilus epiſcop⁹ ciuitatis Orci, dixit: In omnibus, quæ ordinata ſunt à ſancta & vniuerſali ſynodo aduerſùs Dioſcorum, quódàm epiſcopum, cõſentio & cõcordo his, quæ ſuper eo geſta ſunt. Neon epiſcopus ciuitatis Sylbij, dixit: Omnibus, quæ prolata ſunt vel decreta à ſancta & vniuerſali ſynodo aduerſùs Dioſcorum quondàm epiſcopum, cõſentio, & concordo omnibus quæ aduerſùs eum facta ſunt. Eudoxius epiſcopus ciuitatis Etenorum, dixit: Sicut præcedẽtes ſancti patres, & ego cõcors efficior ad damnationem Dioſcori quondàm epiſcopi. Martianus epiſcopus Stephanorum, dixit: Sicut præcedentes ſancti patres, & ego concors efficior ad damnationem Dioſcori quódàm epiſcopi. Diodotus epiſcop⁹ ciuitatis Lyſimachiorũ, dixit: Et ego cõſentio omnibus decretis ſuper dãnatione Dioſcori, qui fuit epiſcopus. Ioannes epiſcopus Flauiadis prouinciæ Ciliciæ, dixit: Conſentio prolatæ à ſanctis patribus ſententiæ aduerſùs Dioſcorum quondàm epiſcopum, & alieno eum ab omni ſacerdotali miniſterio. Tryphon epiſcopus inſulæ Chij, dixit: Concors efficior ſanctis patribus aduerſùs Dioſcorum quódàm epiſcopum, & alienum eum iudico ab omni ſacerdotali dignitate & miniſterio. Paulus epiſcopus Ptolemaidis ciuitatis, dixit: In omnibus, quæ ordinata ſunt à ſancto & vniuerſali Concilio ſuper Dioſcoro quondàm epiſcopo, & ego conſentio, & alienum eum adiudico ab omni epiſcopali dignitate & miniſterio. Dionyſius epiſcopus Heracleotanæ ciuitatis, dixit: Prolatæ ſententię à ſanctiſſimis & beatiſſimis archiepiſcopis & patribus magnarum & regalium vrbiũ, ſuper Dioſcoro quondàm epiſcopo, vocato ſecundò & tertiò, & non obediente, & ego cõcors efficior, alienum

*Phœnicię
*Phœnices

alienum eum exiſtimâs ab omni ſacerdotali
dignitate & miniſterio. Ioânes epiſcopus ci-
uitatis Alyndæ, dixit: Côcors & ego efficior
ſanctis patribus ſenioris & nouæ Romæ, &
cæteris ſanctis patribus aduersùs Dioſcorú
quôdàm epiſcopum, & alienum eum exiſti-
mo ab omĩ ſacerdotali dignitate & miniſte-
rio. Euſtathius epiſcopus Stratonicæ ciuita-
tis, dixit: Secundùm prolatam ſententiam à
ſanctis archiepiſcopis & patribus aduersùs
Dioſcorum quondàm epiſcopum, vocatum
ſecundò & tertiò, & ego côcors eis efficior,
& alienum eum exiſtimo ab omni ſacerdo-
tali dignitate & miniſterio. Ioannes epiſco-
pus ciuitatis * Amyzonum, dixit: Et ego in
omnibus concors efficior his, quæ ſuper Di-
oſcoro, quondàm epiſcopo, acta ſunt, alienũ
eum iudicans ab omĩ epiſcopali dignitate &
miniſterio. Papias epiſcopus ciuitatis Ereſ-
ſorum, dixit: Secundùm prolatam ſentétiam
à ſanctis patribus aduersùs Dioſcorú quon-
dàm epiſcopum, concors & ipſe efficior eis,
& alienum eum iudico ab omni epiſcopali
miniſterio. Dionyſius epiſcopus Antiochię
ciuitatis prouinciæ Cariæ, dixit: Et ipſe con-
cors efficior omĩbus ſanctis patribus, & alie-
num iudico Dioſcorum quôdàm epiſcopũ,
ab omni ſacerdotali dignitate & operatiõe.
Tynchanius epiſcopus Apolloniadę ciuita-
tis, dixit: Et ego ſimilia ſanctiſſ. & Deo amá-
tiſſ. archiepiſcopis & patribus noſtris decer-
no ſuper damnatione Dioſcori epiſcopi.
Theodoretus epiſcopus ciuitatis Alabande-
næ, dixit: Et ego ſimilia decerno Deo aman-
tiſſ. & ſanctiſſ. archiepiſcopis & patribus no-
ſtris ſuper damnatione Dioſcori quondàm
epiſcopi, alienum eum iudicans ab omni ſa-
cerdotali dignitate & operatione. Menãder
epiſcopus Heracleæ ciuitatis, dixit: Similia
& ego decerno ijs, quæ ſancti archiepiſcopi
& patres noſtri ſuper Dioſcoro quôdàm epi
ſcopo, alienans eum ab omni ſacerdotali di-
gnitate & operatione. Flacillus epiſcopus ci-
uitatis Aſſi, dixit: Secundùm prolatũ decre-
tum à ſanctiſſ. archiepiſcopis & patribus ſu-
per Dioſcoro quôdàm epiſcopo, vocato ſe-
cundò & tertiò, & minimè obediente, & ego
alienum eum exiſtimo ab omni ſacerdotali
dignitate & operatione. Ioannes epiſcopus
*Gnidi ciuitatis * Gnidi, dixit: Concors & ego effi-
cior ſanctis patribus, & alienum iudico Di-
oſcorum quondàm epiſcopum, ab omni ſa-
cerdotali dignitate & miniſterio. Iulianus
presbyter, & agẽs vices Calãdionis epiſcopi
*Halycarnaſſenæ * Alycarnaſſenæ ciuitatis, dixit: Secúdùm ꝓ-
latam iuſtam ſententiam à ſanctis archiepi-
ſcopis & & patrib⁹ aduersùs Dioſcorú quô-
dàm epiſcopum, vocatum & ſecundò & ter-
tiò, & minimè obedientem, & ego eum alie-
num exiſtimo ab omni ſacerdotali dignitate
& miniſterio. Theotecnus epiſcopus Therę,
dixit: Omnibus, quæ à ſanctis patribus ſecú-
dùm Dei timorem, & ſecundùm diligẽtiam
ſanctorũ canonũ ordinata ſunt ſup Dioſco-
ro quondàm epiſcopo, & ego côſentio, alie-
nans eú ab omĩ epiſcopali miniſterio. Eorti-
cius epiſcop⁹ Nicopolitanę ciuitatis, ꝓuincię
Piſidię, dixit: Concors & ego efficior ſanctis
patribus ſenioris & nouæ Romæ, & cęteris
omĩbus ſanctis patribus aduersùs Dioſcorú
quôdàm epiſcopú, & alienũ eum exiſtimo ab
omĩ ſacerdotali dignitate & miniſterio. Ae-
thericus epiſcopus Smyrnæ ciuitatis, dixit:
Decreto ſanctorũ patrum, ſuper damnatiõe
Dioſcori quôdàm epiſcopi facto, & ego cô-
ſentio, alienũ eum exiſtimás ab epiſcopali di
gnitate & ſanctorum côriunione, ſecúdùm
quod placuit ſanctiſſ. archiepiſcopo Leôi &
ſanctiſſ. archiepiſcopo Anatolio, & ſancto cô
cilio. Florẽtius epiſcopus Tenedi inſulæ, di-
xit: Seipſum nndãs põtificatûs dignitate Di-
oſcorus quôdàm epiſcopus, pro eo ꝙ vocat⁹
ſecúdùm eccleſiaſticas regulas tertiò per di-
uerſos ſanctiſſ. epiſcopos, obaudire, minimè
paſſus eſt, inordinatis vſus occaſionibus, di-
gnus eſt alienus eſſe à ſacerdotali ordine &
omni miniſterio & côrnunione, ſecundùm
quod placuit ꝑcedentibus ſanctiſſ. patribus
& epiſcopis. Zenodotus epiſcopus ciuitatis
Telmeſſi, dixit: Nô debet indignari Dioſco-
rus, iuſto ſuccumbẽs iudicio, qui ſanctæ me-
morię quondàm epiſcopum Flauianũ, nullo
modo dãnatione oſtẽſum dignũ, iniquè da-
mnauit, ſicut lecta monimẽta antehàc in hoc
ſancto côcilio oſtenderũt, & in ꝑſenti vocat⁹
à ſancta ſynodo ꝑ ſanctiſſ. patres ſemèl & ſe-
cundò & tertiò, ſecúdùm diuinorũ Canonũ
ordinem occurrere, & accuſatoribus reſpon
dere minimè paſſus eſt. Iuſtè igitur auferatur
ab epiſcopali ſede & omĩ eccleſiaſtico ſtatu.
Sabas epiſcopus ciuit. Palti, dixit: Iuſtè & ſan quòd ſicut
ctè ſancti patres dãnauerunt nouũ Cain Di- Abelẽ ille,
oſcorũ, Alexãdrinę magnę ciuitatis quôdàm ſic Flauianũ
epiſcopũ. Hũc & ego dãno, & alienũ ab omĩ iſte occíde-
eccleſiaſtico miniſterio eſſe decerno. Theo- rit.
ctiſtus epiſcopus ciuitatis * Beroæ, dixit: Cô-
ſentio omĩbus, q̃ decreta ſunt à ſanctis patri-
bus ſup dãnatione Dioſcori, & alienũ eum
duco ab omĩ ſacerdotali miniſterio & côrnu
nione. Macarius epiſcopus Enos ciuitatis, di
xit: Côſentio oĩbus decretis ꝑcedentium ſan
ctorũ patrũ ſup dãnatione Dioſcori. Cyria-
cus epiſcop⁹ ciuitatis Aegęæ, dixit: Côſentio
oĩbus q̃ regulariter & legitimè à ſanctis pa-
trib⁹ ſup Dioſcoro Alexãdrinæ magnæ ciui.
quôdàm epiſcopo terminata ſunt, alienũ eũ
faciẽs ab omĩ ſacerdotali honore & epiſcopa-
li dignitate. Eulogi⁹ presbyter agẽs vices re-
uer. epiſcopi Genethlij Cratię ciui. dixit: Cô
ſentiẽs ſubſcripſi his, q̃ definita ſunt à ſancta
ſynodo. Philipp⁹ epiſcop⁹ ciuit. Theodoſiu-
polis, ſiue nouę aulę, dixit: Et ego côcors ef-
ficior ſanctis patribus aduersùs Dioſcorum,
quôdã epiſcopũ Alexandrinorũ, alienũ eum
faciẽs ab epiſcopali dignitate & omĩ ſacerdo
tali miniſterio. * Baſili⁹ epiſcop⁹ ciuita. Palæ- *Baſilicus
aſpoleos,

aſpoleos, dixit: Secũdùm terminum ſanctorum patrum, quem ſanxerunt aduersùs Dioſcorum quondàm episcopum Alexandrinorum, regulariter ſuper eo proferentes ſententiam, & ego concors eis efficior, vt ſit extraneus tam à ſacerdotali dignitate, quàm à communione. Paulinus episcopus ciuitatis Apameæ Piſidiæ, dixit: Conſona & ego profitens patribus veteris & nouæ Romæ in ijs, quibus Dioſcorus (qui intolerabiliter in diuinitate deliquit) mala operatus eſt, ſuper ei⁹ dignè facta damnatione concors efficior. Baſilius episcopus ciuitatis Nacoliæ, dixit: Et ego ſimilia decerno, ſicut & ſancta patrũ ſynodus aduersùs Dioſcorũ Alexãdriç quõdàm epiſcopum, & extraneum eum exiſtimo ab omni ſacerdotali miniſterio, regulis minimè obtemperantem. Ioannes episcopus Germaniciæ ciuitatis, dixit: Manifeſtus eſt Dioſcorus Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopus, quia mala vſus conſcientia, pro his quæ ei crimina ingerebantur, occurrere ad hoc ſanctum & vniuerſale Cõcilium minimè voluit. Vndè regulariter aduersùs eum prolatæ ſententiæ & ego conſentio. Cecropius episcopus Sebaſtopolitanę ciuitatis, dixit: Concors ſum ego Apoſtolicę ſedi & magnæ huic ſynodo, in his quæ regulariter ordinata ſunt aduersùs Dioſcorũ, & conſentio alienum eum eſſe à ſacerdotali miniſterio. Acacius episcopus Ariarathirenæ ciuitatis, dixit: Iuſto & recto iudicio tam Apoſtolicæ ſedis, quàm ſanctæ & vniuerſalis ſynodi, & ego conſentio ſuper Dioſcoro inobediente regulis, & alienum eſſe profiteor ab omni ſacerdotali miniſterio. Ioannes episcopus Nicopolitanus, dixit: Boni cõſilij bonus eſt finis. Sed quoniam non rectè cogitans Dioſcorus, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopus, & ſecundùm regulas tertiò vocatus, minimè obediens, vltimam ſuper ſe traxit ſententiam: indè & ego concors ſum omnibus, & alienum eum ab omni ſacerdotali miniſterio eſſe iudico. Rufinus episcop⁹ Samoſatenę ciuitatis, dixit: Sequens ſanctos archiepiscopos & patres, concors & ego efficior his, quæ iuſtè ſecundùm regulas ordinata ſunt, & ſuper damnatiõe Dioſcori, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopi, & alienum eum ab omni miniſterio ſacerdotali eſſe exiſtimo. Lucianus episcopus Byzieñ, dixit: Sequẽs & ego ſanctos patres, cõcors efficior iuſtæ ſecundùm regulas prolatę ſententiæ aduersùs Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopum, & alienum eum ab omni dignitate & ſacerdotali miniſterio eſſe exiſtimo. Sebaſtianus episcopus * Beroëñ Macedoniæ, dixit: Dioſcorus regularibus laqueis compeditus, alienus ſit ab episcopali ſede. Vndè omnibus ſanctis patribus concors aduersùs eum efficior, ſecundùm apoſtolicæ ſcripturæ eloquium, dicentis: Tollite malum ex vobiſipſis.

*Berœeñ.

1. Cor. 5.

Menecrates episcopus * Cyraſſorum ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego profiteor, quę & metropolita meus & ſancta ſynodus, cõcors effectus in damnatione Dioſcori, Alexãdrinæ ciuitatis quondàm episcopi, alienãs eum ab omni ſacerdotali dignitate. Coſſinius episcopus ciuitatis * Hierocæſareæ Lydiæ prouinciæ, dixit: Concors & ego efficior huic ſancto & magno Concilio ſuper factam damnationem Dioſcori, & alienum eum decerno ab omni ſacerdotali ordine & miniſterio.

*Nacraſæ

*Hieracęſareæ

Patricius episcopus Acamaſenæ ciuitatis, dixit: Cõſentio in facta damnatione ab omi ſancto Concilio aduersùs Dioſcorum, Alexandrinum quondàm episcopum, alienum eum iudicãs ab omni ſacerdotali miniſterio. Domninus episcopus Plateæ, dixit: Conſentio iuſtæ & regulariter factæ damnationi ſuper Dioſcorum Alexãdrinorum quondàm episcopum, à ſancto & vniuerſali concilio, & alienum eum exiſtimo ab omni ſacerdotali miniſterio. Dionyſius episcop⁹ Attaliæ Lydiorum ciuitatis, dixit: Conſentio iuſtæ & regulari damnationi, quæ facta eſt in Dioſcorum, qui fuit episcopus Alexandriç, à ſancta & vniuerſali ſynodo, & alienum eum exiſtimo ab omni eccleſiaſtico miniſterio. Paulus episcopus Tripolitanus dixit: Conſentio & ego iuſtæ & regulariter à ſancta hac & vniuerſali ſynodo aduersùs Dioſcorum Alexandrinorum quondàm episcopum factæ damnationi, & alieno eum ab omi ſacerdotali miniſterio. Gemellus episcopus Stratoniceæ ciuitatis, dixit: Conſentio in damnatione Dioſcori, Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopi, ab hac ſancta & magna ſynodo facta, & extraneũ eum eſſe iudico ab omi episcopali ſede. * Meonius episcopus Nyſæ ciuitatis prouinciæ Aſiæ, dixit: Non parua, neque leuia aduersùs diuinos Canones deliquit Dioſcorus, Alexandrinorum quõdàm episcopus, ſicut pridèm ante excellẽtiſſimos iudices & ſacratiſſimum ſenatum oſtenſum eſt, ſicut diuerſæ accuſationes, à diuerſis hodiè factæ, oſtendunt. Vndè & ego ſequens ſanctos patres, decerno, nudum eum eſſe ab omni ſacerdotali dignitate. Eſaias episcopus * Eleitanæ ciuitatis, dixit: Iuſta prolata forma à ſanctis patribus, contra ſe Dioſcorus Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopus, ſuper his, quę ab eo perpetrata ſunt in ſanctę memoriæ episcopo Flauiano, audiat Domini per meam paruitatem vocem: In quo iudicio iudicaueritis, iudicabimini. Proiectus eſt igitur à ſancto & vniuerſali hoc concilio, cui & ego concors efficior. Heſperus episcopus Pitanenſis, dixit: Iuſtè ſanctis patribus iudicantibus ſecũdùm ſanctas regulas, ſuper damnatione Dioſcori, Alexãdrinę vrbis quõdàm episcopi, alieno eum & ego cum omnibus ab omi eccleſiaſtico miniſterio. Quintus episcop⁹ Phoceæ ciuitatis, dixit: Iuſtè & ſanctè à ſanctis patribus determinatis ſuper damnatio-

*Muſonius

*Mæonius

*Elaitanæ

Matth. 7. a

mnatione Dioſcori quondàm epiſcopi conſentio. Euſtochius epiſcopus Docimeorũ, dixit: Dioſcorum quondàm Alexandrinorum epiſcopum, damnatum regulariter à ſanctis & beatiſſimis patribus, alienũ eſſe & ipſe exiſtimo ab omni ſacerdotali conſequentia.

Muſonius epiſcopus Nyſſenus Lyciæ, dixit: Eiuſdem ſum & ego ſententiæ, quæ à ſanctis patribus promulgata eſt ſuper damnatione Dioſcori Alexandrinorum quondàm epiſcopi, & alieno eum ab omni ſacerdotali dignitate. Zenus epiſcopus Iunopolitanus, dixit: His, quæ Apoſtolica ſedes & ſanctum concilium in Chalcedona cõgregatum, terminauit aduersùs Dioſcorum, Alexãdrinorum quondàm epiſcopum, & ego cõſentio.

Paulus epiſcopus * Mariamniæ ciuitatis, dixit: Omnibus ſanctis patribus conſentio, & condemno Dioſcorum quondàm epiſcopum, & alieno eum ab omni ſacerdotali miniſterio. Euſtathius epiſcopus gentis Saracenorum, dixit: Omnibus, quæ placita ſunt ſanctis regulis, & ſanctis patribus, cõſentio.

Thalaſſius epiſcopus Parij ciuitatis, dixit: Quæ à ſancta ſynodo iuſtè definita ſunt aduersùs Dioſcorum, Alexandrinorum quondàm epiſcopum, & ego decerno, & alienum eum iudico ab omni epiſcopali dignitate. Athanaſius epiſcopus Parienſis, dixit: Conſentio omnibus, quę ſancto placuerunt Cõcilio ſuper damnatione Dioſcori, Alexandrinæ ciuitatis quõdàm epiſcopi, & alienum eum iudico ab omni epiſcopali dignitate.

Sub iſto Vranio & ab ipſius monachis fertur caput S. Ioannis inuentum, & loco, vbi oportuit collocatum.

Vranius epiſcopus Emiſenus, dixit: Eadem & ego, quæ ſancti patres, decerno de Dioſcoro, Alexandrinorum quondàm epiſcopo, & volo eum eſſe alienum ab omni epiſcopali miniſterio. Damianus epiſcopus ciuitatis Sidoniorum, dixit: Hæc eadem & ego, quæ & ſancta ſynodus, decerno, & iudico Dioſcorum Alexandrinorum quondàm epiſcopum, alienum eſſe ab omni ſacerdotali miniſterio. Noe epiſcopus * Cephacaſtelli, dixit: Et ego concors ſum in omibus, quæ placita ſunt ſancto Concilio ſuper damnatione Dioſcori, Alexãdrinæ magnæ ciuitatis quõdàm epiſcopi. Paulus presbyter, agens vices Deo amantiſſimi Vranij epiſcopi Himerorum ciuitatis, dixit: Dioſcorus aliquandò Alexandrinæ magnæ ciuitatis Epiſcopus, ipſum concilium condemnans, alienauit ſe à ſacerdotali dignitate. Vndè & ego talia accipiens à Deo amantiſſimo Vranio epiſcopo mandata, cõcors efficior ſanctiſſimis & Deo amantiſſimis epiſcopis, qui iuſtam ſuper eo protulerunt ſententiam. Polychronius epiſcopus Epiphaniæ ciuitatis, dixit: Conſentio ſanctis patribus ſuper facta damnatione iuſta & regulari aduersùs Dioſcorum, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum cõſtitutum, iudicans eum alienum eſſe ab omni ſacerdotali dignitate. Theodorus epiſcopus Tripolitanæ ciuitatis prouinciæ

*Cephaleniæ inſulæ,

primæ Phœniciæ, dixit: Miratus ſum huius ſancti & magni Concilij ſapientiam, & compaſſionem atque magnanimitatem circa Dioſcorum, magnæ Alexandriæ ciuitatis quondàm epiſcopum, huius verò memorati viri duritiam cordis. Nanque tertiò euocatus à ſancta hac & magna ſynodo, vt in Deo amãtiſſimam congregationem veniret, atque accuſationibus criminalibus ſatisfaceret, non acquieuit, mala conſcientia vulneratus. Vndè & ipſe ijs, quæ rectè & regulariter à ſancta hac & beata ſynodo aduersùs eum decreta ſunt, & conſentio & concordo, alienans eum ab omni ſacerdotali miniſterio. Lucianus epiſcopus * Ipſenſis ciuitatis, dixit: Audiens hæc quæ geſta ſunt & decreta à ſanctis patribus, & omni ſancto Concilio de Dioſcoro quondàm Alexandriæ epiſcopo, vt minimè obtemperãte ſanctis Canonibus, & ego alienum eum iudico ab omni ſacerdotali dignitate & miniſterio. Cyrus epiſcopus ciuitatis Syniandi, dixit: Dioſcorum aduersùs ſanctos Canones agentem, & ſuper ſceleratis & nefandis actibus accuſatum, & tertia clamatione vocatum, & minimè obedientem, ſecundùm pręcedentes ſanctos patres, & ego alienum eum iudico à pontificatùs collegio, & ab omi ſacerdotali dignitate. *euocatione

Proclus epiſcopus ciuitatis Adranorum, dixit: Hęc eadem & ego, quę placuerũt Deo amantiſſimis & ſanctiſſimis archiepiſcopis & ſanctæ ſynodo, decerno, alienum eſſe iudicans Dioſcorum ab omni epiſcopali & ſacerdotali dignitate. Amachius epiſcopus Septenæ ciuitatis prouinciæ Lydiæ, dixit: Et ego hæc eadem decerno, quæ regulariter à ſancto & vniuerſali Concilio ordinata ſunt ſuper damnatione Dioſcori, magnę Alexandrinæ ciuitatis quondàm epiſcopi, ab omni eum alienans ſacerdotali dignitate. Alchimedes epiſcopus Silandi ciuitatis prouinciæ Lydiæ, dixit: His quæ conſequenter & ſecundùm diligentiam meam memini à ſancto hoc & vniuerſali Concilio ſuper damnatione Dioſcori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopi ordinata, conſentio, alienum eum eſſe iudicans ab omni ſacerdotali miniſterio. Polycarpus epiſcopus Gabalenæ ciuitatis prouinciæ Lydiæ, dixit: Et hæc eadem decerno, quæ & ſancta & vniuerſalis ſynodus ſecundùm prolatam ſententiam ſuper damnatione Dioſcori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopi, alienans eum ab omni ſacerdotali dignitate & ab Eccleſiaſtico miniſterio. Eleuſinius epiſcopus ciuitatis Phani Apollinis prouinciæ Lydiæ, dixit: Eadem & ego profiteor, quæcunque & ſancta ſynodus ſuper damnatione Dioſcori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm Epiſcopi, & alieno eum ab omni ſacerdotali miniſterio & epiſcopatûs dignitate. Patricius Epiſcopus Eccleſiæ Adramyteorum pꝛouinciæ Helleſponti

leſponti, dixit: Concors & ego efficior huic ſanctæ & beatiſſimæ ſynodo, & Dioſcorum Alexādrinæ ciuitatis quondàm epiſcopum, in plurimis & in magnis delictis accuſatum, & damnatū à ſanctis archiepiſcopis, damno, ab omni eum eccleſiaſtica communione alienum decernens. Helias epiſcopus Bleādrenæ ciuitatis, dixit: Conſentio & ego, quæ à ſynodo ſuper Dioſcori damnatiōe ordinata ſunt, & alienum eum iudico ab omī ſacerdotali miniſterio. Euſebius epiſcopus * Seleucobeli ciuitatis, dixit: Rectum & iuſtum & regulare iudicium ſanctæ huius & magnæ & vniuerſalis ſynodi ſequens, & his, quæ ab ea aduerſùs Dioſcorū, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quōdam epiſcopum, definita ſunt, concors effectus, alienū eum definio ab omī ſacerdotali dignitate & miniſterio. Theodoſius epiſcopus Conathę, dixit: Concors efficior ſanctę & vniuerſali huic ſynodo aduerſùs Dioſcorum, quondàm Alexādrinæ ciuitatis epiſcopū, & alieno eū ab omī epiſcopali dignitate & omni miniſterio. Hermias epiſcopus Abydi ſanctæ eccleſiæ, dixit: Cōcors efficior ſanctis patribus ſuper damnatione Dioſcori Alexandriæ quondàm epiſcopi, & alienum eum eſſe iudico ab omni eccleſiaſtico miniſterio. Gēnadius epiſcopus ciuitatis Acmoniorū Phrygiæ Pacatianæ, dixit: Concors efficior ſanctis patribus, ac his quæ placent ſancto magnoque Concilio ſuper damnatione Dioſcori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis epiſcopi, & alienum eum eſſe & ego iudico ab omni eccleſiaſtico miniſterio. Eulalius epiſcopus Pionitanorum ciuitatis prouinciæ Helleſponti, dixit: Secundùm quæ determinata ſunt à ſanctis patribus, conſentio, & alienum dico ab omni ſacerdotali miniſterio Dioſcorum, Alexandrinę magnę ciuitatis quondàm epiſcopum. Theoſebius epiſcopus Ilij Helleſponti, dixit: His, quæ determinata ſunt aduerſùs Dioſcorum, Alexandrinę magnę ciuitatis quondàm epiſcopum, à ſancto & vniuerſali Concilio, cōcors efficior, & alienum eum eſſe iudico ab omni ſacerdotali miniſterio. Pionius epiſcopus ciuitatis Troadæ, dixit: Omnibus quæ definita ſunt à ſanctis patribus aduerſùs Dioſcorum, quondàm Alexandrinę magnę ciuitatis epiſcopum, conſentio, alienum eum eſſe exiſtimans ab epiſcopali honore, & omni ſacerdotali miniſterio. Stephanus epiſcopus ciuitatis Iamnæorū, dixit: His, quæ determinata ſunt à ſanctiſſimis patribus ſuper Dioſcoro Alexandrinorū quondàm epiſcopo, conſentio, & alienū eū iudico ab omni ſacerdotali miniſterio. Callinicus epiſcopus Apameæ, dixit: Tribus vocationibus à ſancto & vniuerſali Concilio regulariter factis, inobediens Dioſcorus, ſeipſum alienum à ſacerdotali dignitate oſtēdit, regulis cōtraria perpetrans. Igitur & ego ipſe ſequens ſententiam tam Romani ſanctiſſimi archiepiſcopi Leōis, quam aduerſùs eum protulit per eos, qui ab eo directi ſunt, quàm etiàm magnę Conſtantinopolitanæ ciuitatis ſanctiſſimi archiepiſcopi Anatolij, & Antiochiæ, hæc eadem & ego decerno. Romanus epiſcopus Eudoxiupolis Thraciæ prouinciæ, dixit: Sequens fidem & decretum ſanctorum patrum, Dioſcorum alienum iudicaui ab omī miniſterio ſacerdotali & eccleſiaſtica dignitate. Andreas epiſcopus ciuitatis Sectorienſis prouinciæ Lydiæ, dixit: Hæc eadem ego profiteor, & cōſentio factæ damnationi ſuper Dioſcorum à ſanctiſſimo & vniuerſali Concilio, & alienum eum facio ab omni ſacerdotali miniſterio & epiſcopali dignitate. Sophronius epiſcopus Cōſtantię ciuitatis, dixit: Conſentio his, quæ à ſanctiſſimis & Deo amantiſſimis archiepiſcopis definita ſunt, inſupèr etiàm & à conſidentibus eis ſanctiſſimis patribus aduerſùs Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quōdàm epiſcopum, decernens eum alienum eſſe ab omni ſacerdotali dignitate & miniſterio. Hormiſda epiſcopus Philippipolitanus prouincię Arabię, dixit: Conſentio his quæ regulariter & iuſtè à ſancto & vniuerſali Cōcilio aduerſùs Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopum, facta ſunt, & alienum eum iudico ab omī eccleſiaſtico miniſterio. Paulus epiſcopus Aradenſis, dixit: Dioſcorus Alexandrinæ magnę ciuitatis quōdā epiſcopus, oſtenſus eſt, quia mala compunctus conſcientia, vocatus à veſtra hac ſancta & vniuerſali ſynodo, in Deo amantiſſimū hoc Concilium aduenire minimè voluit & de his, quę ei criminaliter ingerebātur, ſatisfacere. Vndè legitimè aduerſùs eum facta damnatione à ſanctis patribus, & ipſe concors ſum, alienans eū ab omni ſacerdotali dignitate & miniſterio. Timotheus epiſcopus Balaneorum, dixit: Et mea concors conſtituta eſt paruitas prolatæ canonicę interloquutioni aduerſùs Dioſcorū, Alexādrinę magnæ ciuitatis quōdàm epiſcopum, à ſancto hoc & vniuerſali Concilio, & alienū eum eſſe exiſtimo ab omī ſacerdotali dignitate & miniſterio. *Theodotus epiſcopus Nazianzenus prouinciæ ſecundæ Cappadociæ, dixit: Concors efficior ſanctis patribus ad damnationem prolatam aduerſùs Dioſcorum, Alexādrinę magnę ciuitatis quōdàm epiſcopum, & alienum eum eſſe iudico ab omī ſacerdotali miniſterio & epiſcopali dignitate. Ariſtomachus epiſcopus Colonæ prouinciæ Cappadociæ ſecundæ, dixit: Similia ſanctis patribus & regulis ſapiens & iudicans, alienum eſſe cognoſco Dioſcorum ab omni ſacerdotali miniſterio.

Petrus epiſcopus Gabalenus, dixit: Conſentio omnibus, quæ definita ſunt à ſancto & vniuerſali Concilio ſuper damnatione Dioſcori, Alexādrinæ magnæ ciuitatis quōdàm epiſcopi, & alienum eum iudico ab omī ſacerdotali miniſterio. Rufinus epiſcopus

*Seleucobelle

*Theodoſi

ſcopus *Briullenus, dixit: Conſentio & ego damnationi Dioſcori, Alexandrinæ magnæ ciuitat. quondàm epiſcopi, ſicut & ſancta & vniuerſalis ſynodus determinauit, & alienum eum iudico ab omni ſacerdotali miniſterio. Olympius epiſcopus Sozopolitan⁹, dixit: Conſentio ſanctis patribus ſuper damnatione Dioſcori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopi, & alienum eum iudico ab omni ſacerdotali miniſterio. Euphratas epiſcopus Eleutherne̜, dixit: Cōſentio ſanctis patribus ſuper damnatione Dioſcori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quōdàm epiſcopi, & alienum eum eſſe iudico ab om̄i ſacerdotali miniſterio. Caiumas Marcopolitanus*

*Carrheñ *Ioannes epiſcop⁹ *Carenſis, dixit: Hæc eadem, quæ ſancti patres, decerno aduersùs Dioſcorum Alexādrinorum quondàm epiſcopum, & alienum eum iudico ab omni ſacerdotali miniſterio. Abraamius epiſcop⁹ *Caſtricircenſis, dixit: Hæc eadem quæ & ſancti patres, aduersùs Dioſcorum Alexandrinorū quōdàm epiſcopum, decerno, & alieno eum ab omni eccleſiaſtico miniſterio. Demetrius epiſcopus ciuitatis Lappæ, dixit: Conſentio ſanctis patribus ſuper damnatiōe Dioſcori, Alexandrinorum quondàm epiſcopi, & alienum eum eſſe iudico ab omni ſacerdotali miniſterio. Baſſonas epiſcopus Neapolitanus, dixit: Concors efficior profeſſionibus ſanctorum patrum ſuper damnatione Dioſcori, Alexandrinorum quondàm epiſcopi magnæ ciuitatis, alienum eum exiſtimans ab omni ſacerdotali & eccleſiaſtico miniſterio. Muſonius epiſcopus Brimeneñ, dixit: Concors & ego efficior ſuper damnatione Dioſcori, magnæ Alexandrinorū ciuitatis quondàm epiſcopi, & alienum eum eſſe iudico ab omni ſacerdotali & eccleſiaſtico miniſterio. Antiochus epiſcopus Sinopenſis, dixit: His, quæ legitimè & iuſtè & regulariter definita ſunt à Deo amātiſſ. & ſanctiſſ archiepiſcopo Romano Leone, & à ſanctiſſ. archiepiſcopo regię ciuitatis Anatolio, ſuper Dioſcoro Alexandrinę magnæ ciuitatis quondàm epiſcopo, & ipſe concors efficior, alienans eum ab omni ſacerdotali miniſterio. Helpidius presbyter, agēs vices Deo amantiſſ. epiſcopi Paralij Adrapenēſis, dixit: His, quæ legitimè ab archiepiſcopis & ab vniuerſali Concilio aduersùs Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm epiſcopum, decreta ſunt, concors efficior. Euphronius presbyter, verba faciēs pro Domno, Deo amantiſſ. epiſcopo Cocuſenorū, dixit: *Iuſtè prolatæ à ſancto hoc & vniuerſali Concilio aduersùs Dioſcorū, Alexandrinæ magnę ciuitatis quondàm epiſcopum, ſententię conſentio & concordo, alienās eum ab omni ſacerdotali miniſterio & dignitate. Helpidius presbyter, agens vices Deo amantiſſimi epiſcopi Antonini *Amiſſenorum, dixit: Legitimè & regulariter à ſanctiſſimis archiepiſcopis, & à ſancto & vniuerſali Concilio aduersùs Dioſcorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quōdàm epiſcopum prolatæ ſententiæ, & ipſe cōcors efficior. Theodorus epiſcopus Claudiupolitanus prouinciæ Iſauriæ, dixit: Conſentio ijs, q̄ iuſtè decreta ſunt à ſanctiſſimo archiepiſcopo regiæ vrbis Romæ Leone, per Paſchaſinum & Lucentium Deo amātiſſimum presbyterum, vicarios eiuſdem Deo amantiſſimi archiepiſcopi Leonis, & ſanctiſſimo archiepiſcopo regię vrbis nouæ Romæ Cōſtantinopolitano Anatolio, & ab omni ſancta ſynodo ſuper Dioſcoro Alexandrię ſanctæ Eccleſiæ quondàm epiſcopo, probans eum alienum eſſe ab epiſcopatus dignitate. Paſchaſinus epiſcopus eccleſiæ Lilybætanæ, vice beatiſſimi atque Apoſtolici vniuerſalis Eccleſię papę vrbis Romę Leōis, ſanctæ ſynodo præſidens, in Dioſcori damnatione cōſenſu vniuerſalis Concilij ſubſcripſi. Lucentius epiſcopus Eſculanæ eccleſiæ, ſimiliter. Cælius Bonifacius presbyter ſanctæ eccleſię Romanæ, ſimiliter. Anatolius epiſcop⁹ Conſtantinopolis Nouæ Romæ, definiens pariter cum ſancta ſynodo in damnatiōe Dioſcori ſubſ. Maxim⁹ epiſcopus Antiochenus, ſimiliter. Stephanus epiſcop⁹ metropolitan⁹ Epheſi, ſubſ. Quintillus epiſcopus Heracleæ Macedoniæ, ſubſ. Andreas presbyter Theſſalonicēſis, ꝓ Anaſtaſio epiſcopo meo ſubſcripſi. Lucianus epiſcopus Byzię, pro Cyriaco, reuerendo epiſcopo Heracleæ Thraciæ, ſubſcripſi. Diogenes epiſcopus metropolitanus Cyzici, ſubſcripſi. Iulianus epiſcopus in Coo, & legat⁹ Eccleſiæ Romanæ, ſubſcripſi. Petrus epiſcopus Corinthi prouinciæ Achaiæ, ſubſcripſi. Eunomius epiſcop⁹ metropolitan⁹ ciuitatis Nicomediæ, ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus Tarſenſis metropolitanus, ſubſcripſi. Ioannes epiſcopus *Epheſtij, ſubſ. Romanus epiſcopus metropolitanus Myrenæ ciuitatis, ſubſ. Eleutherius epiſcopus Chalcedonenſis, ſubſcripſi. Seleucus epiſcopus Amaſiæ, ſubſcripſi. Conſtantinus epiſcopus metropolitanus Melitenæ ciuitatis, ſubſ. Euſtathius epiſcopus Beryti, ſub. Cyrus epiſcop⁹ metropolitan⁹ Anazarbenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Ioannes epiſcop⁹ metropolitan⁹ Sebaſtiæ ciuitatis, ſubſcripſi. Conſtātinus epiſcopus metropolitanus Boſtrenę ciuitatis, ſubſcripſi. Patricius epiſcopus Tyanæ, ſubſcripſi. Theodoſi. epiſcopus ciuitatis Damaſcenæ, ſubſcripſi. Petrus epiſcopus Gangrenę ciuitatis, ſubſcripſi. Baſili⁹ epiſcopus metropolitanus Traianupolitanæ ciuitatis, ſubſ. Calogerus epiſcopus metropolitanus Claudiupolitanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Amphilochius epiſcopus metropolitanus Sidenæ ciuitatis prouinciæ Pamphyliæ, ſubſcripſi. Epiphanius epiſcopus metropolitanus Pergenæ ciuitatis prouinciæ Pamphyliæ, ſubſcripſi. Atticus epiſcopus metropolitanus

Marginal notes: *Caſtri Corneliē; *Iuſtę; Legati Papę præſident Cōcilio, & primi ſubſcribunt.

tanus Nicopolitanæ ciuitatis veteris Epiri, ſubſ. Oneſiphorus epiſcopus metropolitan⁹ ciuitatis Iconij, ſubſ. Ioannes epiſcopus metropolitanus inſulæ Rhodi, ſubſ. Florentius epiſcopus metropolitanus Sardenę ciuitatis prouinciæ Lydię, ſubſ. Photius epiſcop⁹ metropolitanus ciuitatis Tyri, ſubſc. Francion epiſcopus metropolitanus Philippupolis ciuitatis, ſubſ. Tryphon epiſcop⁹ inſulæ Chij, ſubſ. Nunechius epiſcopus metropolitanus Laodiceę, ſubſ. Pergamius epiſcopus metropolitanus Antiochenæ ciuitatis, pro me & ꝓ Domno reuerendiſſimo epiſcopo metropolitano Apamenæ ciuitatis, ſubſ. Eulogi⁹ epiſcopus Philadelphiæ ciuitatis metropolitanus, ſubſ. Proclus epiſcop⁹ ciuitatis Adraon, ſubſ. Critonianus epiſcopus metropolitan⁹ Aphrodiſiadę ciuitatis, ſubſ. Simeon epiſcopus metropolitanus Amidenę ciuitatis, ſub. Stephanus epiſcopus Hierapolis, ſubſ. Theoctiſtus epiſcopus metropolitan⁹ Peſſinuntenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Fonteianus epiſcopus Sagalaſſenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Lucas epiſcopus Dyrrhachenæ ciuitatis, metropolitanus prouinciæ nouæ Epiri, ſubſcripſi. Marinianus epiſcopus Synadæ, ſubſ. Ioannes epiſcopus Germaniciæ, ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus ciuitatis Claudiopolis, ſubſcr.
*Nomius *Edeſſa *Nonnus epiſcopus ciuitatis *Edeſæ, ſubſcr. Sebaſtianus epiſcopus Beroëtanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Paulus epiſcop⁹ Ptolemaidę, ſubſ. Ioannes epiſcopus Nicopolis Armenię prouinciæ, ſubſ. Cecropius epiſcopus Sebaſtopolitanæ ciuitatis, ſubſ. Ariſtomach⁹ epiſcopus ciuitatis Colonæ, ſubſcripſi. Thalaſſius epiſcopus ciuitatis Parij, ſubſcripſi. Acacius epiſcop⁹ Ariarathirę ciuitatis, ſubſcripſi. Heraclius epiſcopus ciuitatis Camanon, ſubſcr. Meletius epiſcopus Lariſſæ, faciens ſermoné pro Domno epiſcopo Apameæ Syriæ, ſubſcripſi. Meletius epiſcop⁹ Lariſſæ, ſubſcripſi. Marcus epiſcop⁹ Arethuſæ ciuitatis, ſubſcripſi. Callinicus epiſcopus Apameæ ciuitatis, ſubſcripſi. Paulus epiſcopus Anthedonis ciuitatis, ſubſcripſi. Sabas epiſcopus Paltenæ
*Theodot⁹ ciuitatis, ſubſcripſi. *Theodoſius epiſcopus Nazianzenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Philippus epiſcopus ciuitatis Adanæ, ſubſcripſi. Euolti⁹ epiſcop⁹ Zeugmatis, ſubſcripſi. Polychronius epiſcop⁹ Epiphanię, ſubſcripſi. Neoptolemus epiſcopus Cornę, ſubſcripſi. Acholius epiſcopus Larandenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Iulianus epiſcopus Hypepæ, ſubſcripſi. Gerótius epiſcopus Seleuciæ, ſubſcripſi. Theoctiſtus Epiſcopus ciuitatis Hypepæ, ſubſcripſi. Zenodotus epiſcopus Telmeſſenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Gratianus epiſcopus Panormenſis, ſubſcripſi. Leontius epiſcopus ciuitatis Magneſiæ, ſubſcripſi. Eudoxius epiſcopus Chomatenę ciuitatis, ſubſcripſi. Vranius epiſcopus Emiſenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Epictetus epiſcop⁹ Diocletianupolitanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Timotheus epiſcopus Balaneon,

ſubſcripſi. Theotecnus epiſcopus ciuitatis Theræ, ſubſ. Paulus epiſcopus ciuitatis Philomelienſis, ſubſ. Paulinus epiſcopus ciuitat. Apameę Piſidię, ſubſ. Baſſonas epiſcop⁹ Neapolitanæ ciuitat. ſubſ. Theophilus epiſcopus ciuitat. Orei, ſubſ. Cyrus epiſcopus ciuitat. Syniandi, ſubſ. Macarius epiſcopus ciuitatis Laodiceæ, ſubſ. Indimus epiſcopus *Herinupolis ciuitat. prouinciæ ſecũdæ Ciliciæ, ſubſ. *Hermopolis
Hypatius epiſcopus ciuitatis Zephyrij, ſubſ. Aethericus epiſcopus Smyrnę ciuitatis, ſubſ. Antiochus epiſcopus ciuitatis Sinopæ, ſubſ. Lucianus epiſcopus ciuitat. Ipſinorum, ſubſ. Baſilius epiſcopus ciuitat. Nacoliæ, ſubſ. Euſtochius epiſcopus ciuitat. Docimeorũ, ſubſ. Apragmonius epiſcopus ciuitat. Tij, ſubſcripſi. Eorticius epiſcopus Nicopolitanæ ciuit. prouinciæ Piſidiæ, ſubſ. Alexander epiſcop⁹ Seleuciæ ciuitat. prouinciæ Piſidiæ, ſubſ. Timotheus epiſcopus Dolychenæ ciuitat. ſubſ. Gratidianus Epiſcopus Geraſſuntenæ ciuit. ſubſ. *Rhenus epiſcopus Iunopoleos, ſubſ. Patricius epiſcopus ciuitatis Neocæſareæ & Auguſtæ ꝓuinciæ Euphrateſię, ſub. Sophronius epiſcopus ciuitat. Conſtantiæ, ſubſ. Ioannes epiſcopus ciuitat. Flauiadis, ſubſ. Theodorus epiſcopus Auguſtæ, ſubſ. Cyrin⁹ epiſcopus Patarę ciuitat. ſubſcripſi. Ioannes epiſcopus Gadarę ciuitatis, ſubſ. Cyriacus epiſcopus Eucarpię, ſubſ. Abertius epiſcop⁹ Hierapolis, ſubſ. Paulus epiſcopus Mariamniẽſis ciuitatis, ſubſ. Euſebius epiſcopus Clazomenæ ciuitatis, ſubſcripſi. *Mirus epiſcopus *Myrus
Euladrenæ ciuitatis, ſubſ. Paulus epiſcopus Tripolitanę ciuitatis, ſubſ. Eutropi⁹ Epiſcopus Adadæ, ſubſ. Olympi⁹ Epiſcopus Sozopolis ciuitatis, ſubſ. Leontius epiſcopus Zarenus, ſubſ. Mamas epiſcopus *Aninitenæ ciuitatis, ſubſ. Proterius epiſcopus ciuit. Myrrhinæ, ſubſ. Marcellinus Epiſcopus *Metropolis ciuitatis, ſubſ. Eſaias epiſcop⁹ Elaitanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Heſperius epiſcopus Pitanæ ciuit. ſubſ. Abraamius epiſcopus *Circenſis, ſubſ. *Meonius epiſcopus Nyſenæ ciuitatis, ſubſcripſi. *Caſtri Circeñ.
Caiumas epiſcopus Marcopolitanę ciuitatis, ſubſcripſi. Ioannes Epiſcopus Carrhenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus Antiphellenę ciuitatis, ſubſcripſi. Quintus epiſcopus Phociæ, ſubſcripſi. *Muſianus epiſcop⁹ ciuitatis *Lymerorum, ſubſcripſi. *Muſonius
Iulianus Epiſcopus ciuitatis Rhoſi, ſubſcripſi. Valerius Epiſcopus ciuitatis Laodiceæ, ſubſcripſi. Philippus epiſcopus Lyſiadis ciuitat. ſubſcripſi. Alchimedes Epiſcopus, ciuitatis Silandi prouinciæ Lydiæ, ſubſcripſi. Amachius epiſcopus ciuitatis Septenæ, ſubſcripſi. Polycarpus epiſcopus ciuitatis Gabalenæ prouinciæ Lydiæ, ſubſcripſi. Eleuſinius epiſcopus Phani Apollinis, ſubſcripſi. Dionyſius Epiſcopus Ataliæ ciuitatis, ſubſcripſi. Gemellus Epiſcopus Stratonicæ ciuitat. ſubſcripſi. Niceas Epiſcopus Megarenæ ciuitatis, ſubſ. Athanaſius epiſcopus

nus epiſcopus Orchiſtenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Petrus epiſcopus ciuitatis Dardani, ſubſ. Chryſippus epiſcopus ciuitatis Malli, ſubſ. Daniel epiſcopus Cadenæ ciuitat. ſubſcripſi. Thomas epiſcopus Theodoſiupolis ciuitat. ſubſ. Athanaſius epiſcop⁹ *Moſſynorũ, ſub. Dauid epiſcopus Adrianæ ciuit. ſubſ. Cyriacus epiſcop⁹ ciuit. *Egaræ, ſubſ. Paulus Tloſorum Epiſcopus, ſubſ. Iulianus presbyter agens vices Calãdionis epiſcopi, *Alicarnaſenæ ciuitatis, ſubſ. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymę, ſubſ. Thalaſſius epiſcop. Cęſareæ, ſubſ. Nyteras epiſcopus ciuitatis Gazæ, ſubſ. Euſebius epiſcopus Ancyræ, ſubſ. Eudoxius epiſcopus ciuit. Etennorum, ſubſ. Martianus epiſcopus Stephanæ ciuitat. ſubſ. Macarius Epiſcopus ciuitat. Enos, ſubſ. Cyriacus epiſcopus ciuitat. Eucarpiæ, ſubſ. *Baſilius epiſcopus *Palæaſpoleos, ſubſ. Patricius epiſcopus Acamaſſenæ ciuitat. ſubſ. Eutychius epiſcopus Adrianupolis veteris Epiri ciuitatis, ſubſ. Euſtathius epiſcopus gentis Sarracenorum, ſubſ. Paulus presbyter, agẽs vices Vranij reuer. epiſcopi Himerorum ciuitat. ſubſ. Helias epiſcopus Bleandrenę ciuit. ſubſ. Euſebius epiſcopus ciuit. Seleucouallæ, ſubſ. Patricius epiſcopus Adramyteorum, ſubſ. Iulianus epiſcopus Tabiæ, ſubſ. Meliphthógus epiſcopus Iuliopolis, ſubſ. Stephanus epiſcopus ciuit. Iamniæ, ſubſ. Acacius epiſcopus ciuit. Cynnæ, ſubſ. Andreas epiſcopus ciuitat. Sectoriorum, ſubſ. Paulus epiſcopus Aradi, ſubſ. Leucadius epiſcopus *Tynnieñ ciuit. ſubſ. Euphraſius epiſcopus *Laganiæ ciuit. ſubſ. Muſonius epiſcopus Brymenæ ciuitat. ſubſ. Antiochus epiſcopus ciuit. Sinopi, ſub. Helpidius presbyter, agens vices reuer. epi Paralij Adrapenę ciuitatis, ſubſ. Euphronius presbyter, agens vices Domni reuer. epiſcopi Cocuſenæ ciuitatis, ſubſcripſi. Helpidius presbyter, agens vices reuer. Antonini epiſcopi ciuitat. Amiſſinorum, ſubſcripſi.

*Aegeæ

*Baſilicus *Paleſcepſis

*Lagariæ vel Lagiæ

¶EPISTOLA CONCILII CHALcedonenſis, ad Valẽtinianum & Martianum Imperatores.

Pijſſimis & fideliſſimis & Chriſtianiſſimis Imperatoribus ac triumphatorib⁹, Valentiniano & Martiano ſemper Auguſtis, ſancta & magna ſynodus ſecundùm Dei gratiam & ſanctionem veſtræ pietatis congregata in Chalcedonenſium ciuitate.

Magnæ ægritudines & medicamine forti, & medico indigent ſapiente. Propter hoc igitur omnium Dominus, paſſionibus orbis terræ ſicut medicum optimum veſtrã ſuperinſtituit pietatem, vt has cõgruentibus ſanetis medicaminibus. Vos verò Chriſtianiſſimi diuinum ſuſcipientes decretum præ alijs hominibus, competentem diligentiam adhibuiſtis eccleſijs, pontificibus cõcordiæ medicinam machinantes. Vndiquè eñ nos congregãtes, omne commodãſtis auxilium, quatenùs vt factæ interimantur diſcordiæ, & paternæ fidei doctrina roboretur. Nos igitur *conſidentes, & vniuerſo orbi factę tempeſtatis cauſam inquirẽtes, huius rei authorem comperimus Dioſcorũ quondàm Alexandrinorum Epiſcopum. Primùm quidem, quia epiſtolam à ſanctiſſimo archiepiſcopo ſenioris Romæ Leone directã, ad ſanctæ memoriæ Flauianũ, quondàm Conſtantinopolitanæ vrbis Epiſcopũ, recitari prohibuit reuerẽdiſſimis epiſcopis Epheſi cõgregatis, & hæc poſt ꝓmiſſiones ſuas & iuramẽta plurima, ſicut nos præſentes nouimus. Secundò verò, quia Eutychi ęgrotãti impietate Manichęi, & legitimè abdicato, tam ſacerdotiũ q̃ monachorũ principatũ, ante decretum ſynodale irregulariter reddidit. Et hæc cùm ſanctiſſimus & beatiſſimus magnæ Romæ archiepiſcopus Leo per eaſdẽ literas cõuenientia decreuiſſet, & ſceleſtã Eutychis in ſcriptis damnâſſet perfidiã, dicentis: Confiteor quidem ante adunationẽ ex duab⁹ naturis Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtũ, poſt verò vnitionem vnam eſſe naturam: & quia in DEO amantiſſimum Epiſcopum Euſebium iniqua commiſit, adhuc autem & quoſdã à diuerſis concilijs ritè damnatos, in communionem propria authoritate ſuſcepit, ſanctis regulis præcipientibus, excommunicatos ab alijs, in communionem alios non debere ſuſcipere. Et fortè ſuper tantis ac talibus iniquitatibus veniam adipiſci potuiſſet, ſi per dignam pœnitentiam adſciſceret medicinam ab hoc vniuerſali cõcilio. Sed quoniam ſuper alias ſuas nequitias & aduersùs ipſam Apoſtolicã ſedem latrauit, & excommunicationis literas aduersùs ſanctiſſimum & beatiſſimum papam Leonem facere conatus eſt, & in prioribus arroganter perſtitit iniquitatibus, & aduersùs præſentem ſanctã vniuerſalem & magnam ſynodum procax exiſtens, atque diuerſis contra ſe factis accuſationibus, omninò contemnens, reſpondere non paſſus eſt, ſemèl quoquè ac ſecundò & tertiò ſecũdùm ſanctas regulas euocatus, deſpexit occurrere: decenter ab vniuerſali cõcilio ſacerdotio eſt nudatus, & ab epiſcopali dignitate pronunciatus eſt alienus, vt his ſimilia perpetrare tentantibus, diſciplinę fieret & ſobrietatis exemplum. Quoniamquidem & diuinæ præcipiunt leges, apertè dicentes: Expellite malum à vobiſmetipſis. Quid autem peius eſt tantis in rebus delinquente, & ità diuinos canones conculcante, & vniuerſum orbem terræ fluctuatione & tempeſtate replente, & membra Eccleſiæ diſſipante, & hæc eadem aduersùs ſe inuicèm armante? Quoniam verò inueniet aliquis & medicum (quãdò viderit membrum teneri incurabili paſſione, & corpus omne peſtiferum) ferro vtentem, & abſcindentem malè ſe habentia, vt alijs corporis partibus conferat ſanitatem, hæc verè pium veſtrum docemus imperium, vt & illius malitiam, & in

*conſiderantes,

Regula ſiue decretũ de excommunicatione.

Deute.13.b & 19.b.c 1.Cor.5.c

in eum prolatę (quod Deo teſte dicimus) iuſtæ ſententiæ ſynceritatem cõſideretis. Credimus enim conſonos nobis fieri & vos piiſſimos & Chriſtianiſſimos Imperatores, ſcientes veſtri venerabilis imperij circa malos horrorem, & quantam pacis eccleſiaſticę geritis prouidentiam, experimẽto edocti. Cuius gratia & omnium Deum petim⁹, veſtrum ampliùs cuſtodire imperium, & pietatem ſolito more protegẽs, & tranquillè vniuerſum orbem terræ regẽs, & iuſtitiam ſingulis ſubditis iudicans, & reſiſtentes manus hoſtium ſubiugans, & veſtris ſceptris obtemperare compellens. Vt autem, quæ benè & ſecundùm DEVM cum ſanctis regulis definita ſunt, manifeſtiùs cognoſcat Chriſtianiſſimũ veſtrum imperiũ, & ipſa, quæ ſubſecuta ſunt monimentorũ geſta, cum omnium noſtrorũ ſubſcriptione huic relationi ſociauimus.

¶PROPOSITO EDICTI Chalcedonenſis concilij contra Dioſcorum.

SAncta & magna & vniuerſalis ſynodus, quæ per gratiam Dei ſecundùm ſanctionem pijſſimorum & Deo amantiſſimorum Imperatorum noſtrorum in Chalcedonenſi prouinciæ Bithyniæ ciuitate collecta eſt, in eccleſia ſanctiſſima & decore ornata victricis ſanctiſſimæ martyris Euphemiæ, omni dilecto in CHRISTO Conſtantinopolitanæ ciuitatis populo ſimul & Chalcedonẽſis. Peruenit ad ſanctum magnumque concilium, quòd poſt ſacerdotij ablationem ex diuinis regulis deſcendentem, Dioſcorus, qui fuit Alexandrinorum magnæ ciuitatis epiſcopus, diffamare præſumit, rurſùs ſe fore ſacerdotium recepturũ, quod priùs habuit: & non ad placandum largitorem Chriſtum, ſed ad iniquitatem, corruptionemque canonum diuinorum, eccleſiaſtico eſt ordine hoc abuſus. Vt igitur cuncti, qui ſanæ fidei ſunt alumni, certum & indubitatũ teneatis, quòd iuſta ſit ſuper eum à ſancto vniuerſali concilio decreta deiectio, iuſtum iudicauimus has literas promulgare, ſignantes, quòd qui talia perpetrauit, quæ ab omnium dominatore DEO, & à tanta epiſcoporum multitudine ignoſci non debeant, ſacerdotali gratia denudatus, omninò nullá reſtaurationis ſpem poterit obtinere: quippe quo proiecto, vnà quieuit & ſcandalum.

¶DAMNATIO MISSA DIOSCORO à ſancto cõcilio Chalcedonẽ.

SAncta & magna & vniuerſalis ſynodus, quæ gratia DEI ſecundùm conſtitutum pijſſimorum & Deo amantiſſimoram principũ noſtrorũ collecta eſt in Chalcedonenſium ciuitate Bithynię, * ĩ baſilica ſanctiſſimę & bonæ victricis martyris Euphemiæ, Dioſcoro. Cognoſce teipſum, propterea quòd diuinos canones deſpexiſti, & inobediens extitiſti huic ſancto & vniuerſali concilio, ſuper quæ hæc, præter alia tua commiſſa, in quibus inuentus es reus, etiàm tertiò euocatus ab hac ſancta & magna ſynodo ſecũdùm diuinas regulas, vt accuſationibus reſpõderes, minimè occurriſti, Octob. menſis præſentis tertiodecimo diè, à ſancto & vniuerſali concilio eſſe ab epiſcopatu depoſitum, & ab omni eccleſiaſtica functione ſubmotum.

¶ITEM CLERICIS ALEXANdrinis, qui erant Chalcedone, de damnatione Dioſcori.

SAncta & magna & vniuerſalis ſynodus, quæ gratia DEI ſecundùm ſanctionem pijſſimorum & amantium Chriſtum Imperatorum noſtrorum collecta eſt in Chalcedoneñ ciuitate Bithyniæ regionis, in martyris ſanctiſſimæ & bonæ victricis Euphemiæ eccleſia, Charmoſino presbytero & diſpenſatori, & * Euthalio diacono reuerẽdiſſimis, & cæteris clericis, qui hìc ſunt. Cognoſcat reuerentia veſtra, Dioſcorum (qui fuit veſter epiſcopus) multis modis deprœhenſum in diuinarum regularum læſione & eccleſiaſtici ordinis, inſupèr verò & huic ſanctæ & vniuerſali ſynodo contumelias irrogantem, & quòd tertiò euocatus ſecundùm diuinos canones, contempſit occurrere, heſterno die, qui eſt præſentis Octobris menſis tertiuſdecimus dies ſabbati, à ſancta & vniuerſali ſynodo, ſecũdùm quod placuit eccleſiaſticæ diſciplinæ, tam ab epiſcopatu eſſe depoſitum, quàm & ab omni eccleſiaſtico gradu factum extraneum. Cuſtodite igitur res eccleſiaſticas vniuerſas, tanquàm qui reddituri eſtis rationem ei, qui ſecundùm DEI voluntatem, & nutum pijſſimorum & Deo amantiſſimorum Imperatorum noſtrorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis ſanctiſſimæ eccleſiæ eſt ordinandus epiſcopus.

¶EX CODICE ACVMICENSI Græco. Relatio ſanctæ ſynodi Chalcedoneñ, ad ſanctę memorię Pulcheriam Auguſtam de damnatione Dioſcori.

PIjſſimę & Chriſtum diligenti, Deoq́; dilectiſſimæ Reginæ & Auguſtæ, cuſtodi catholicę & orthodoxę fidei filię Pulcherię, ſancta & magna ſynodus, quæ ſecũdùm Dei gratiã & veſtri imperij ſanctionem, in Chalcedonenſium metropoli congregata eſt.

Multa tibi bona pręſtentur, quæ donante digna ſunt ſaluatore, quæ amas Chriſtum filia & Auguſta. Loquentes em̃ nos ad alumnã fidei, oportet ab orationibus inchoare, atq; hinc Deo laudes offerre, q̃a iuxta ipſam nomini euangelicam vocem (lucet lux meritorum veſtrorũ corã cunctis hominibus, & bona opera veſtra cernentes, glorificẽt patrem noſtrum, qui eſt in cælis.) Eccè enim cunctis Matth. 5.b

pietatis

pietatis veſtræ fulgor irradiat, impletus eſt per vos doctrinæ apoſtolicæ curſus, & zelo veſtri amoris in Deũ, ignorantię caligo perculſa eſt, & fidei declarata concordia, nec vltrà hæreticæ peſtilentiæ nobis ſunt importuna zizania. Cõſonamus vniuerſis magiſterijs pietatis, veſtris id adiuti laboribus impetrantes. Per vos enim nobis fideliũ gregibus caulę replentur: per vos nunc, qui olim fuerãt diſperſi, concurrunt: ſuntq́; paſtores ouibus reſtituti, & magiſtri diſcipulis. Qui enim diſpergebat, extinctus eſt: ſopitus eſt perſecutor, princeps tẽpeſtatis exploſus eſt, ipſiq́; naues ſuas in curſu repetiere rectores, Chriſto ad intelligentiam proſperè dirigente, qui oſtendit in Leõe mirabili veritatem, q̃a ſicut ſapiente Petro, ità & iſto vtitur aſſertore. Et nos quidem deſiderauimus, vt omne membrum nobiſcum pariter fraterna concordia chorum gaudij celebraret: ſed quia ſolus ille qui Alexandrinorum tenuit præſulatum, vltrò ſemetipſum à tantorum bonorum collegio pepulit, & nos ei cum triſtitia & lachrymis denegauimus communionis noſtræ con-
2.Tim.2.a ſortium: quia & ſaluator noſter, (qui vult omnes homines ſaluos fieri, & ad agnitionẽ veritatis venire) illum quem ſordida indu-
Matth.22. tum veſte conſpexit, regali aula competenter excluſit. Cui quia ſimilem comperimus eſſe Dioſcorum, ob hoc eum à ſacerdotij dignitate contra vota noſtra defiximus alienum. Fratribus enim ſcãdala ponebat, vt nequam in ore ſuo abundauit nequitia, fallacia ſua literarum Romani pontificis abnuẽs lectionem. Vndè quia ſemetipſum non exhibuit bonis exemplum, remãſit ſicut ſtatua ſalis, vt terreat delinquentes, dum per illa, q̃ geſſit, pro nobis ſuis adiudicatoribus ſatiſ-
Gene.19. faciat, eò quòd ex nulla duritia, q̃nimò nec quanta adhuc exigebat iuſtitia, ſententiæ aduersùs eum decreta protulimus. Vndè præſumentes, ea quæ placuerunt, veſtro inſinuamus imperio, vt illum pro ſuis erroribus execretur, noſtram verò ſententiam probet, à quibus pro totius corporis prouidentia, quod computruerat, eſt abſciſſum. Eſtote igitur incolumium protectores, & ſicut pij roborate fideles, & diuinæ in vobis prouidentiæ largitori hanc viciſſitudinem repenſate, vt tali precio illum obtineatis honorem, qui nulla ſucceſſione finietur, & imperiali corona coronã immarceſcibilem comparetis. His enim, qui piè diſpẽſationem rerum peragunt terrenarum, neceſſariò cæleſtia rependuntur, & maximè vobis, ô fideliſſimi, quibus & inter tanti onera principatus, in orationibus tota vita conſiſtit, quorum
*qui dũ dignitatẽ geratis, eſtis tñ humiles propter Deum: conuerſatio eſt in pſalmis, * & apud quos dignitate videntur ornati, qui ſe humiliant, ꝓpter Deũ: quibus religiõis eſt, vt ad eos facilè accedatur: & zelꝰ ille cæleſtis, quatenùs omnibus, qui ad veſtrum pertinent principatum, fructum prouideant veritatis.

¶EDICTVM SIVE LEGES SANctæ memoriæ Valentiniani & Martiani Imperatorum, quas quidem leges beatiſſimus papa Leo in ſuis confirmauit epiſtolis, quibus interdicuntur prohibenturq́ue diſputationes de fide coram vulgo, & confirmantur Chalcedoneñ concilij decreta atq; ſtatuta.

IMperatores Cæſares, Flauius Valentinianus pontifex inclytus, Germanicus inclytus, Alamanicus inclytus, Sarmaticus inclytus, tribunitię poteſtatis viciesſeptiès, Imperator viciesſeptiès, conſul ſeptiès: & Flauius Martianus pontifex inclytus, Germanicꝰ inclytus, Sarmaticus inclytus, Alamanicus inclytus, Francꝰ inclytus, tribunitiæ poteſtatis viciesſeptiès, Imperator*, cõſul ſemèl, de ꝓhibitis diſputationibus à Chriſtianis ciuibꝰ noſtris Conſtantinopolitanis. Tandèm aliquãdò, quod ſummis votis atq; ſtudijs optabamus, euenit. Remota eſt de orthodoxa Chriſtianorum lege cõtentio, tandèm remedia culpabilis erroris inuenta ſunt, & diſcors populorum ſententia in vnum conſenſum, concordiamq́ue conuenit. E diuerſis enim prouincijs religioſiſſimi ſacerdotes Chalcedonam venerunt iuxta noſtra præcepta, & quid obſeruari in religiõe debeat, perſpicua definitione docuerũt. Ceſſet igitur iam prophana contentio. Nam verè impius atque ſacrilegus eſt, qui poſt tot ſacerdotum ſententiã, opinioni ſuæ aliquid tractandũ relinq̃t. Extremæ quippe dementiæ eſt, in medio & perſpicuo die cõmentitium lumẽ inquirere. Quiſquis enim poſt veritatem repertam, aliquid vlteriùs diſcutit, mendacium quærit. Nemo itaq; vel clericus, vel militaris, vel alterius cuiuſlibet cõditionis, de fide Chriſtiana publicè turbis adunatis & audientibus tractare conetur in poſterũ, ex hoc tumultûs & perfidiæ occaſionem requirens. Nam iniuriam facit iudicio religioſiſſimæ ſynodi, ſi quis ſemèl iudicata ac rectè diſpoſita, reuoluere & publicè diſputare contendit, cùm ea, quæ nunc de Chriſtiana fide ſtatuta ſunt, iuxta apoſtolicas expoſitiões & ſtatuta ſanctorum patrum trecentorum decem & octo, & centum quinquaginta, definita eſſe noſcuntur. Nam in contemptores huius legis pœna non deerit, quia non ſolùm contra fidem benè compoſitam veniunt, ſed etiàm Iudæis & Paganis ex huiuſcemodi certamine prophanant veneranda myſteria. Igitur ſi clericus erit, qui publicè tractare de religione auſus fuerit, à conſortio clericorum remouebitur: Si verò militia prẽditus ſit, cingulo ſpoliabitur. Cæteri etiàm huius criminis rei, de hac ſanctiſſima vrbe pellentur, pro vigore iudiciario etiàm competentibus ſupplicijs ſubiugandi. Conſtat enim, hinc hęreticę inſanię exordia, fomitemq́ue præberi, dum publicè quidam diſputant atque contendunt. Vniuerſi ergò, quæ à ſancta ſynodo Chalcedo-

L. nemo C. de ſum. tri. & fide cath.

nenſi ſtatuta ſunt, cuſtodire debebunt, nihil poſteà dubitaturi. Hoc itaque noſtrę commoniti ſerenitatis edicto, abſtinete à prophanis vocib⁹, & vlteriùs deſinite de diuinis diſputare, quod nefas eſt. Quia non ſolùm diuino iudicio peccatum hoc (prout credim⁹) punietur, verùm etiàm legum & iudicum authoritate coercebitur. Datum Cōſtantinopoli, VII. Kalendas Februarij, Sporatio viro clariſſimo, & qui fuerit nunciatus, conſulibus.

¶MARTIANI IMPERATORIS edictum ad Conſtantinopolitanos ciues, de confirmatione geſtorum Chalcedoneñ ſynodi, & eorum obſeruatione.

VEnerabilem catholicæ orthodoxorū fidei ſanctitatem, manifeſtam & indubitatam vniuerſis cōſtituere cupiens noſtra ſerenitas, vt maior erga diuinitatis obſequia hominibus religio traderetur, tantam atque talem ſynodum ex omībus penè prouincijs coadunatis epiſcopis, in Chalcedonenſi ciuitate colligi iuſſit, atque ibì plurimis dieb⁹ tractatu habito, quod verum & inſucatum Chriſtianæ fidei eſſet, inuenit. Votis etenim & orationibus plurimis exorauêre diuinitatem, quatenùs ſancta & plena eos veritas nō lateret. Secutique ſunt ſtatuta venerabilium patrum, ea videlicet, quæ apud Niceam trecentorum decem & octo ſanctorum epiſcoporum ſunt ſententia definita, ſimiliter & q̄ centum quinquaginta in hac ampliſſima coadunati vrbe conſtituerunt, atque ea quæ apud Epheſum pridèm ſtatuta ſunt, cùm beatiſſimæ recordationis Cæleſtinus Romanę vrbis, & Cyrillus Alexandrinæ ciuitatis epiſcopi, inuenêre veritatem. Quo tempore etiàm Neſtorian⁹ error excluſus eſt, eius authore damnato. Quibus ità ritè & venerabiliter apud Chalcedonā inquiſitis, Eutyches, q plura affirmabat illicita, cum ſua aſſertione deiectus eſt, nè decipiēdorum vlteriùs ei hominum præberetur facultas. Ordinatis itaq; religioſè & fideliter, quæ venerādam orthodoxorum fidem fundâſſe noſcuntur, ità vt nulla in poſterum dubitatio, vel illis qui calumniari diuinitatem aſſolēt, relinqueretur: ſacro noſtræ ſerenitatis edicto venerandam ſynodum confirmantes, admonuimus vniuerſos, vt de religione diſputare deſinerent, quoniam vnus & alter tanta ſecreta inuenire non poſſet, maximè cùm ſummo labore & ampliſſimis orationibus tot venerabiles ſacerdotes, niſi Deo (vt credēdum eſt) authore, ad indaginem veritatis nō potuerint peruenire. Verùm ſicut manifeſta ratiōe cognouimus, non deſinunt quidam in eadem peruerſitatis inſania pmanere, & publicè de religione contendere populis coadunatis, & myſteria diuina, Iudęorum Paganorumque ſub obtutibus, publicare & prophanare, quę rectiùs colēda ſunt, quàm inquirēda. Oportuerat itaque in eadem pertinacia conſiſtentes, ſtatuta dudùm animaduerſione compeſci, vt pœna corrigeret, quos reuerentia iuſſionum emendare nō potuit. Verùm in hoc ſecuti conſuetudinem noſtram, noſcentes præ omnibus, quòd diuinitas pietate lætetur, pœnam nocentium credidimus differendam, iterata hac ſancientes noſtræ clementię iuſſione, vt in futurum à prohibitis omnes abſtineant, nec cōuenticula colligant ſuper religiōe certātes: quia in huiuſmodi peruerſitate & vanitate detecti, & ſtatutas dudùm ſuſcipient pœnas, & iudiciario motu (prout religioſis temporibus conuenit) punientur. Oportet em̄ Chalcedoneñ ſynodum ſequi, in qua, omnibus diligenter quæſitis, ea definita ſunt, q̄ pridèm tres prædicti cœtus apoſtolicam fidem ſecuti, omnibus obſeruanda tradiderunt ciuibus Conſtantinopolitanis. Datum 3. Idus Martij, Cōſtantinopoli, Sporatio viro clariſſ. & q fuerit nunciatus, conſulibus. Et eodem exemplo ſcriptum Palladio viro illuſtri prætori Orientis, Valentiniano viro illuſtri prætori Illyrici, Taciano viro illuſtri præfecto vrbis, Vincomalo viro illuſtri, magiſtro officiorum & conſuli deſignato.

INTERPRETATIO LEGIS THEOdoſij iunioris, quam pro Eutyche, ſeductus à Chryſaphio, promulgauit. Quæ nunc ideò ponitur, vt quia beatę memoriæ principis Martiani lex hanc ſubſecuta deſtruxit, etiàm tali collatiōe noſcatur, quid amplectendum, quidq; euitandum ſit. De hæreticis Neſtorianis, & fide catholica.

OLim quidem prius Neſtorius, qui fuit Conſtantinopolitanus epiſcopus, noua & peſtifera (præter illa quæ tradita ſunt, tentans inducere) dogmatum Chriſtianorū puræ & orthodoxæ fidei contraria, à ſancta ſynodo eſt eiect⁹, quę Epheſi ex vniuerſo orbe principali ſanctione conuenit. Quæ ſancta ſynodus pariter cōfirmauit etiàm catholicam fidem, ab epiſcopis qui Niceæ congregati ſunt, traditam. Et nos confirmātes, quæ ſalubriter definita ſunt ab eodem ſancto cōcilio, quod Epheſi congregatum eſt, generalem promulgauimus legem, quæ tam prædictum Neſtoriū, quàm eos, qui ei ſimilia ſapiunt, damnat, pręcipientes, nè Chriſtiano ſaltē nomine cenſerentur, ſed vt Simoniani potiùs vocarentur, qm̄ blaſphemiā Simonis dilexerunt. Difiniuimus em̄, cæteris eos debere vltionibus ſubiacere, quas continet pręfata præceptio. Quoniam verò præſenti tempore, dum poſt illa iam pridèm quietæ eſſent eccleſiæ, Flauianus Conſtantinopolitanus Epiſcopus & Euſebius alter epiſcopus, pernicioſas ſeductiones ſequendo, Neſtorij *ſchiſmata eccleſijs iniecerunt, præcepimus rurſus in eiuſdem ciuitatis Epheſiæ ſanctiſſ. eccleſiam vtiquè denuò conuenire concilium

Mala definitio Theodoſij, fraude decepti.

*ſectiones

lium, vt cum omni ſubtilitate vera fide firmata à ſanctis eccleſijs, iniecta per eos hæreſis auferret. Hæc ipſa igitur ſancta ſynodus definiuit, obtinere quidem fidem, quę Niceę à trecétis decem & octo patribus tradita eſt, excludi verò ab epiſcopatu non ſolùm Flauianum & Euſebium, ſed & Domnum, qui fuit Antiochenus epiſcopus, & Theodoretum, & alios quoſdam, qui in eadem præfatæ hæreſeos cæcitate participant, & ob hoc ſacerdotalibus indigni ſunt ſedibus. Et nos igitur eiuſdem ſanctæ ſynodi decreta laudamus atque firmamus, hanc orthodoxam fidem putantes atque nominantes, quæ à trecentis decem & octo patribus expoſita eſt, & firmata in ſanctis concilijs, quæ Epheſi congregata ſunt. Vt verò & in reliquum tempus perfectiſſima fiat totius ſolutio quæſtionis, iubemus, vt in omni orbe terrarum, huic ipſi fidei, quæ in Nicea prolata eſt, vndiquè epiſcopi vniuerſi ſubſcribant per metropolitanos ſingulorum locorum, & hoc ipſum nobis per proprias eorum literas intimetur. Omninò autem nullus, qui Neſtorij ac Flauiani, & eorum, qui eiuſdem ſententia hæreſeos detinentur, vllo modo epiſcopus ordinetur: ſed & ſi quis iam maligno præuẽtu eſt ordinatus, aut ſi quis decæterò per concurſum fuerit ſimulationemque prouectus, hic orthodoxorum proijciatur decreto pontificum, & nec vſque ad verbum eidem ſanctæ fidei vel adijciatur aliquid, vel dematur. Sed nec habeat aliquid aut legat, aut tranſcribat, proferátve Neſtorium vel terminos eius, aut codices noxios, & maximè, quos contra ſolas Porphyrius edidit Chriſtianas literas, neque Theodoreti ſcripta: ſed quicunque huiuſmodi codices habet, publicè illos proferat, & cunctis videntibus igni tradantur. Et eos, qui hanc religionem colunt, vel doctores eorum, nullus neque in ciuitate, neque in agro, neque in ſuburbio ſuſcipiat, neque eos ſecum patiatur habere conſeſſum: alioquin reb9 eius publicatis, ipſe perpetuo exilio relegabit, quiſquis hoc egerit, vel qualiſlibet extiterit, vel quiſqs codices habuerit, interdictam fidem Neſtorij ac Theodoreti continentes, vt interpretationes eorum, vel qui vocantur ſermones allocutorij, ſiue traditiones, ijſdem tormẽtis ſubiaceat, vel ſi ea quæ ſunt ab illis compoſita, alterius nomine fuerint prænotata.

Hæc ſunt D. Petri Crabbę.

Hæc lex in Neſtorium rectè promulgata eſt, contra orthodoxos verò non benè. Sed pro illa nihilominùs vtilitate inſerta eſt, vt ſciat lector, quia ſequens lex principis Martiani, ideò nominatim de Iba nil dixit, quoniã nec in iſta ſic legitur: ſed ſpecialiter ab iſta damnatos, ſpecialiter ſoluit: generaliter verò, & illa generaliter attingit. Sicubi autẽ de Iba in huius legis (quæ ſequitur) exemplaribus inuenitur, vt ſuperfluum deputetur: quia & nos, ità nos alicubì poſuiſſe, recolimus, quod ex verioribus Acumicen. exemplaribus duximus emendandum.

DE INFIRMANDIS IIS, QVAE contra ſanctæ memoriæ Flauianum epiſcopum Conſtãtinopolitanæ vrbis ſunt iniuſtè prolata, & confirmandis ijs, quæ meliori tractatu poſteà de eo ſunt prolata à ſancta ſynodo Chalcedonenſi,

ijdẽ Auguſti, id eſt, Valentinianus & Martianus, Palladio præfecto prætoriorũ Orientis.

GLoria nunquàm glorioſa morte perimitur: nec pereunt, cùm deficient, virtutes. Immò etiàm obitu exiſtimatio augetur bonorum, quia omnis aduerſùm mortuos euaneſcit inuidia. Indè tanto ſtudio ac ꝑconijs Maiorum facta laudantur: indè optimorum maxima cum veneratione memoria celebratur: indè magnorum animi virorum, exitus appetiuére verè glorioſos: quia compertũ erat, eos ſolummodò perpetuè mori, quorum de vita ac morte taceretur. Iudicia vel inuidiam eſſe, etiàm præſenti in tempore diuinum oſtendit, humanumque iudicium. Cùm enim falſa inuidia & improbè concinnata calumnia, religioſæ ac venerabilis recordationis Flauianus huius almę vrbis epiſcopatu fuiſſet expulſus, (quanuìs hoc fuit pleniùs retinere ſacerdotium, fidem, quam acceperat, cõſeruare: is enim ſolus eſt, q̃ eſſe meretur epiſcopus) tamen ità eius reliquias & expetijt hæc ſacratiſſima ciuitas, & recepit, vt beatior omni viuenti videretur: vt exitus ille, qui putabatur acerbus, optandus credatur fuiſſe, quo illam immortalem mercatus eſt laudem: ſequutumq; eſt illud, quod meritis eius diuinitas ꝑſtitit, vt venerabilis ſynodus innumerabilium penè ſacerdotũ Chalcedone conueniret: quę dum fidem diligenter inquirit, authoritate beatiſſimi Leonis epiſcopi ęternę vrbis Romę & religiõis fundamenta conſtituit ſanctę ciuitati, & Flauiano palmã mortis tribuit glorioſę. Ergò quoniam venerabilis recordationis Flauianus, tanto ac tali decoratus eſt teſtimonio, vt Eutyches, qui contrà ſenſerat, cum ſceleratis dictis ſuis ab omnibus vno ore damnaretur, aboleatur ille à conſtitutione, quæ ſubreptione ſceleratorum, poſt obitũ ſanctæ memoriæ Flauiani, aduerſùs eum lata cognoſcitur, ceſſetq; in totũ, cuius initiũ fuit iniquũ & iniuſta ſententia. Nihil obſit Euſebio quoquè & Theodoreto religioſis epiſcopis, qui eadẽ lege cõtinentur: quoniã nõ poſſunt ſacerdotes conſtitutione damnari, quos ſynodicum ornat ſuper conſeruanda religiõe decretum. Expulſa itaque illa ſanctione, retineat vitæ gloriæque Flauianus, quam meretur, perpetuam laudem, cæteris conſtantiæ erga fidem futurus exemplum. Illa igitur & magnifica authoritas tua hanc ſaluberrimã legem, edictis propoſitis, ad omnium notitiam faciat peruenire. Datum Conſtantinopoli pridiè Nonas ,Sporatio viro clariſſimo, &

loc9 obſcurus

qui fuerit nunciatus, conſulibus, Palladio præfecto prætorij.

DE CONFIRMANDIS, QVAE à ſynodo Chalcedonẽſ contra Eutychen & eius monachos conſtituta ſunt, ijdem Auguſti Palladio præfecto prætorij. Et eodem exemplo Valentiniano præfecto Illyrici, Taciano ꝑfecto vrbis, Vincomalo magiſtro officiorum & conſuli deſignato.

AMplæ omnipotenti Deo referendę ac tribuendæ ſunt gratiæ, quòd ſcelera nec latere cõcedit, nec durare impunita permittit. Horum enim alterum, lædendi habet plurimam facultatem: alterum, peccandi cæteris ꝑſtat exemplũ. Curæ igitur eſſe diuinitati hominum actus, & maximè reuerẽtiam religiõis, proximè in confirmanda catholica fide euidẽter apparuit, cùm Eutychen ſceleratorum dogmatum ſectatorem, nec latere, vt diù lateret, ſiuit: nec, patefacto ſcelere, paſſa eſt pœnam ſceleris euitare. Sententijs itaq; diuinis humaniſq; damnatus, ſynodicũ decretum (vt merebatur) excepit, reus diuinitati, cui faciebat iniuriã: reus hominibus, quos decipere conabatur. Proximè etenim innumerabiles ex toto penè orbe beatiſſimi epiſcopi Chalcedone congregati, improba ꝑdicti Eutychis, vnà cum ſynodo eius cauſa habita, expulêre commẽta, ſequuti ſanctorum definita Maiorũ, quæ vel apud Niceam à trecentis decem & octo conſtituta ſunt, vel in hac poſteà alma vrbe à centũ quinquaginta ſunt epiſcopis *decreta, vel apud Epheſum, cùm Neſtorij eſt error excluſus, pręſidentib⁹ Cæleſtino Romanæ vrbis, & Cyrillo Alexandrinæ ciuit. epiſcopis. Ea igitur, q̃ ſunt iuxta priſtinam diſciplinam à reuerenda ſynodo Chalcedone definita, illa fide, qua deum colimus, per omnia ſeruanda cenſuimus atque cenſemus: quia valdè conſequens eſt, *quingentorum viginti ſacerdotũ, pura mente deum colẽtium, definita, quæ pro orthodoxorum fide ſacroſancta ſecũdùm patrum regulas proceſſerunt, ſumma cum veneratiõe ſeruare. Verùm quoniam principalis prouidentiæ eſt, omne malum inter initia opprimere, & ſerpentem morbum, legum medicina reſecare: hac lege decernim⁹, eos, qui Eutychetis decipiuntur errore, ad exemplum Apollinariorũ, quos Eutyches ſequutus eſt, quoſq; venerabiles parentum regulæ, id eſt, eccleſiaſtici canones, & principũ diuorum ſacratiſſima ſcita condemnant, nullum epiſcopum, nullum habere presbyterum, nullos *habere vel appellare clericos, ipſumq; Eutychen nomine presbyteri (quo & indignus, & ſpoliatus eſt) in totum carere. Si qui tamen contra definita noſtra epiſcopos, presbyteros, cęteroſq; clericos auſi fuerint creare, tam factos, quàm facientes, vel præſumẽtes ſibi clericorum gradum, bonorum amiſſiõe perculſos, exilio perpetuo præcipimus contineri: coẽundi, vel colligendi, vel cõgregandi monachos, aut ædificandi monaſteria, nullam eos iubemus habere licẽtiam, locaq; ipſa (in quæ fortè cõuenire aliquandò tentauerint) confiſcari, ſi tamen domino loci ſciente conuenerint: Quòd ſi ignaro actore, cõductorem loci fuſtibus cæſum, deportationem ſubire cenſemus. Ipſos pręterea nihil ex teſtamento cuiuſquam capere, nihil eis, qui eiuſdem erroris ſunt, relinquere teſtamento, ad nullam eos patimur adſpirare militiã, niſi fortè ad *cohortaliciam vel limitaneã. Si quis etiàm extra prædictam militiã inuentus fuerit militare, vel quia ignorabatur eius in religione peruerſitas, vel quia poſt adeptum cingulũ ad hunc deuenerit errorem: ſolutus militia, infidelitatis ſuæ fructũ hunc habeat, vt optimorum hominum & palatij cõmunione priuetur. Nec alibì, quàm in quo natus eſt vico vel ciuitate, verſetur. Quòd ſi qui eorum in hac alma vrbe (quod credi neſas eſt) geniti ſunt, tam hac ciuitate venerabili, quàm ſacratiſſimo comitatu, & om̃i excludãtur metropolitana ciuitate. Et hęc quidem generaliter circa omnes conſtituimus, qui tali labe polluti ſunt, vel polluentur. Eos autem, qui antehàc *clerici orthodoxorum fidei & monachi, qui quõdàm Eutychis habitauêre diuerſorium, (neque enim monaſterium dicendũ eſt, quod religionis habuit inimicos) qui ad hoc vſque inſaniæ ꝓceſſerunt, vt relicto venerabilis religionis cultu, & ſynodico decreto, quod totius penè orbis Chalcedone coadunati *decreuêre ſacerdotes, infauſtã Eutychetis ſequantur aſſertionem: quia vera luce deſerta, tenebras eligẽdas eſſe crediderũt, omnibus pœnis, quę vel hac, vel pręcedentibus legib⁹ aduersùs hæreticos definitæ ſunt, iubem⁹ teneri: immò extra Romanũ expelli ſolum, ſicut præcedentes religioſiſſimę conſtitutiones de Manichæis conſtituêre, nè eorum venenatis fraudib⁹, ſceleratiſq; cõmentis, innocẽtum & infirmorum animi decipiantur. Comperimus pręterea, quędam eos in cõtumeliam religionis & inuidiam venerabilis ſynodicæ definitionis fuiſſe mentitos, conſcriptiſq; libris & chartarum tomis plura finxiſſe, quę eorum inſaniam aduersùs veram fidem apertè ſignarent: atq; ideò præcipimus, vbicunquè huiuſmodi ſcripta reperta fuerint, ignibus cõcremari. Eos verò, qui vel ſcripſerint, vel alijs legenda tradiderint docẽdi ſtudio vel diſcẽdi, cenſem⁹ deportatione puniri. Docendi etenim hãc infauſtam hæreſim, ſicut pridèm edictis ſerenitatis noſtræ continetur, omnibus adimimus facultatem: quia vltimo ſupplicio coërcebitur, qui illicita docere tentauerit: Eos verò, q̃ diſcendi ſtudio audièrint ſcelerata diſſerẽtem, decem librarum auri mulcta compeſcimus. Ità enim materia ſubtrahetur erroris, ſi peccatorũ & doctor defuerit, & auditor, Palladi parens chariſſime. Illuſtris itaque & magnifica autho-

*declarata

*630

*creare

for. *habita quidem ſunt clerici

*definiêre

Hæreticorũ ſcripta comburenda.

authoritas tua, edictis propoſitis, omnibus
ſaciat nota q̃ iuſſimus, cognoſcentibus mo-
deratoribus prouinciarum, eorumq́ue offi-
cijs, defenſoribus etiàm ciuitatum. Quòd ſi
* vera ea quę * mera fide & ſancto propoſito cuſto-
dienda cenſuimus, aut neglexerint, aut per-
miſerint temerari: denarum librarum auri
mulcta perculſi, vt religionis legumq́ue pro-
ditores, etiàm exiſtimatione laborabunt.

Datum 15. Kaleñ Auguſti, Conſtantino-
poli, Sporatio, & qui fuerit nunciatus, con-
ſulibus. Legi. Eodem exẽplo ſcripta Valẽti-
niano viro illuſtri p̃fecto Illyrici, & Taciano
p̃fecto vrbis, & Vincomalo magiſtro offici-
orum, & conſuli deſignato. Datum 15. Kaleñ
Auguſti, Cõſtantinopoli, Sporatio viro cla-
riſſimo, & qui fuerit nunciatus, conſulibus.

RELATIO SANCTAE SYNODI
Chalcedoneñ, ad B. Papam Leonem, de
omnibus geſtis generaliter.

SAncta & magna & vniuerſalis ſynodus,
quę per gratiam Dei, & ſanctionem pijſ-
ſimorum & amatorum Chriſti Imperatorũ
noſtrorum, collecta eſt in Chalcedonẽſium
metropoli prouinciæ Bithyniæ, ſanctiſſ. &
beatiſſ. Romanorum archiepiſcopo Leoni.
Pſal.125. Repletum eſt gaudio os noſtrum, & lingua
noſtra exultatione. Hanc tãquàm propriam
nobis prophetiam gratia coaptauit, à quib⁹
pietatis eſt reſtitutio confirmata. Quid enim
fide ſublimius ad lætandum? Quid agnitiõe
Dominica feſtiuius ad coronas, quam nobis
olim ſaluator ipſe tradidit ad ſalutẽ, inqui-
Matt.28.d ens: Euntes, docete omnes gentes, baptizan-
tes eos in nomine patris, & filij, & ſpiritusſan
cti, docentes eos ſeruare omnia, quæcunque
mandaui vobis. Quam velit auro textam ſe-
riem, ex veſte Chriſti & pręcepto legiſlatoris
venientem vſque ad nos, ipſe ſeruâſti, vocis
B. Petri omnibus conſtitutus interpres, eius
fidei beatificationem ſuper omnes adducẽs.
Vndè & nos, quippe vt inchoatore bonorũ,
ea ad vtilitatem vtentes, Eccleſiæ filijs hære-
ditatem ſortemq́ue veritatis oſtendimus, nõ
ſingulatìm faciente in occulto vnoquoque
doctrinam, ſed vno ſpiritu, vna conſpiratiõe
atque concordia confeſſionẽ fidei declaran
tes, & eram⁹ in cõmuni corona gaudij, quaſi
in Imperialibus cœnis, delicijs ſpiritalibus
epulantes, quas per tuas literas Chriſtus pre-
parauerat inuitatis, & ſupercæleſtem ſpon-
ſum inter nos cõuerſantem nos cernere pu-
Matt.18.c tabamus. Si enim vbì ſunt duo aut tres con-
gregati in nomine eius, ibì ſe in medio eorũ
fore perhibuit: quantam circa ſacerdotes pe-
culiaritatẽ potuit demonſtrare, qui & patrię
& labori ſuæ confeſſionis notitiam prætule-
rũt? Quibus tu quidem ſicut membris caput
præeras, in his qui tuum tenebant ordinem,
beneuolentiam pręferens: Imperatores verò
ad ornandum decentiſſimè præſidebãt, ſicut
Zorobabel & Ieſus, eccleſiæ Hieruſalẽ ædifi-
cationẽ renouare circa dogmata adnitẽtes.
Et fuerat vtiquè aduerſarius tanquàm beſtiã
extra caulas apud ſemetipſum rugiens, nullũ
pręualens capere, niſì ſemetipſum ei ad capi-
endũ iniecisſet is, qui Alexandrinorũ quon-
dàm pontifex fuit. Qui multa priùs peſſimè
operatus, ſuperuicit: priora ſequentibus ſu-
perauit. Nam beatum illũ inter ſanctos Con-
ſtantinopolis paſtorem Flauianum, apoſto-
licam proferentem fidem, & DEO amantiſſ.
epiſcopum Euſebium, præter omnem cano-
num conſequentiã depoſuit atq; damnauit,
Eutychen pro impietate damnatum, ſuæ ty-
rannidis decretis innoxium ſtatuit, & digni-
tatem, quæ à veſtra illi ablata fuerat ſanctita-
te, (quippe vt ab eo, qui hac gratia erat indi-
gn⁹) ille reſtituit, & in ſumma (ſicut ſingula-
ris ferus) in vineã irruens, quam optimè re-
perit plãtatam, euertit: quam verò vt infru-
ctuoſam, eradicatã rursùs induxit. Et eos q-
dem, qui ea, quæ paſtorum ſunt, ſapiunt, ab-
ſcidit: eos verò, qui lupi demõſtrati ſunt, ſu-
per oues impoſuit. Et poſt hęc om̃ia, inſupèr
& cõtra ipſum, cui vineæ cuſtodia à ſaluato-
re commiſſa eſt, extẽdit inſaniam, id eſt, con-
tra tuam quoquè Apoſtolicam ſanctitatem.
Et excommunicationem meditatus eſt con-
tra te, qui corpus Eccleſiæ vnire feſtinas. Et
dum de talibus pœnitere eum potiùs opor-
teret, dum deberet miſericordiã lachrymis
poſtulare, tanquàm malè ſobrius exultabat,
epiſtolam quidem tuæ reſpuens ſanctitatis,
omnibus verò dogmatibus veritatis aduer-
ſans. Et quidẽ oportebat eũ mox inter illos,
vt in quorũ ſe ipſe ſtatuit parte, relinquere.
Quoniã verò ſaluatoris profitemur nos eſſe 1.Tim.2.a
diſcipulos (qui omnes homines ſaluos fieri
vult, & ad cognitionem veritatis accedere)
opere hanc in eo miſericordiam feſtinauim⁹
confirmare, & eum cum fraterna manſuetu-
dine ad iudicium vocabamus, nõ quaſi ten-
tantes abſcindere, ſed excuſationis ei locum
ſaluandi cauſa tribuentes. Et orabamus eum
declarari victorem cõtra eos, qui eum diuer-
ſis accuſationibus inſcribebant, vt feſtiua ce-
lebriq́ue lætitia concilium conſummantes,
in nullo ſuperaremur à ſatana. Sed ille in ſe-
metipſo inſcriptam conuictionem conſci-
entiæ habens, refutatione iudicij, accuſatio-
nib⁹ ſuis aſſenſit, & legitimas ad ſe factas tres
euocationes abiecit. Propterreà ergò decre-
tum, quod ipſe contra ſemetipſum peccan-
do ꝓtulerat, hoc (prout potuim⁹ leuigando)
firmauimus, lupum paſtorali pelle nudãtes,
qua priùs quoquè figuraliter, ſeu in ſpeciem
tantummodò cõuincebatur obtectus. Vſq;
ad hęc nobis triſtia prouenientia ceſſauerũt.
& bonorum gratia mox effulſit: & vnũ ziza-
niorum euellentes, mũdo tritico vniuerſum
mundũ cum voluptate cõpleuimus. Et tanq̃
euellendi ac plantandi poteſtatem ſumẽtes,
inciſionem quidem vnius tantũmodò inge-
muimus, bonorum verò vbertatem diligen-
ter plantauimus. Deus enim erat, qui opera-

batur. Et quæ ſuo ſponſo cõcilium coronauit ornata decore victoriæ Euphemia, quæ tanquàm propriam confeſſionem, fidei definitionem ſuſcipiens à nobis, ſuo ſponſo ꝑ piiſſimum Imperatorem & amicam Chriſti Auguſtam obtulit, omnem quidem perturbationem cõtrariorum ſedans, veritatis autem confeſſionẽ roborans, vt amicam, & manu ac lingua vniuerſorum decretis pro demonſtratione ſubſcriptã. Hæc ſunt q̃ tecum, qui ſpiritu præſens eras, & complacere tanq̃ fratribus deliberâſti, & qui penè per tuorum vicariorum ſapientiam videbaris à nobis, effecimus. Indicam' verò, quia & alia quædam pro rerum ipſarũ ordinata quiete, & propter eccleſiaſticorum ſtatutorum definiuimus firmitatem, ſcientes quia & veſtra ſanctitas addiſcens, & probatura, & confirmatura eſt eadem. Eam nanq; conſuetudinẽ, quæ ex longo iam tẽpore permanſit, quam habuit Conſtantinopolitanorum ſancta Dei eccleſia, ad ordinãdum metropolitanos prouinciarum, tam Aſianæ q̃ Ponticæ, vel Thraciæ, & nunc ſynodali decreto nõ tantùm firmauim', ſed aliquid Cõſtantinopolitanę ꝑſtantes, quantùm metropolitanis vrbibus ad quietem cõgruere viſum eſt, eô quòd frequenter epiſcopis vitã finientibus, multæ turbæ naſcuntur, abſque rectore clericis ac populis remanentibus, qui per eaſdem ſunt ciuitates, & eccleſiaſticum confundentes ordinem, quod nec veſtrã latuit ſanctitatem, quàm maximè propter Epheſios, vndè quidã vobis ſępiùs importuni fuerunt. Cõfirmauimus autẽ & centum quinquaginta ſanctorum patrum, qui in Conſtantinopoli congregati ſunt, regulã, ſub piæ memoriæ maiore Theodoſio, quæ præcepit, poſt veſtram ſanctiſſimam & Apoſtolicam ſedem, honorem habere Cõſtantinopolitanam, quæ ſecunda eſt ordinata, confidentes, quia lucente apud vos Apoſtolico radio, & vſque ad Conſtantinopolitanorum eccleſiam conſuetè gubernando illum ſpargentes, hunc ſępiùs expãditis, eo quòd abſq; inuidia conſueueritis veſtrorum bonorum participatione ditare domeſticos. Quæ igitur definiuimus, ad interemptiõem quidem totius confuſionis, confirmationem verò eccleſiaſticæ ordinationis definiuimus. Hæc, ſicut propria & amica, & ad decorem conuenientiſſima, dignare complecti ſanctiſſime & beatiſſime pater. Qui enim locum veſtræ ſanctitatis obtinent ſanctiſſimi epiſcopi Paſchaſinus & Lucentius, & qui cum eis eſt reuerendiſſimus presbyter Bonifacius, ijs ità conſtitutis vehementer reſiſtere tentauerũt, proculdubiò à veſtra prouidentia inchoari & hoc bonum volentes, vt ſicut fidei, ſic bonæ ordinatiõis vobis deputetur effect'. Nos enim curantes tam piiſſimos & Chriſti amicos Imperatores, qui ſuper hoc delectantur, quàm clariſſimũ ſenatum, & totam (ſicut dicere conuenit) imperij ciuitatem, opportunum credidimus eſſe, honoris eius cõfirmationem ab vniuerſali cõcilio celebrari, & velut hæc à tua ſanctitate fuerint inchoata, eô ꝙ fouere ſemper ſtudeas, roborauim' præſumentes, dum nouerimus, quia q̄cquid rectitudinis à filijs fit, ad patres recurrit, facientes hoc proprium ſibi. Rogamus igitur, & tuis decretis noſtrum honora iudicium, & ſicut nos capiti in bonis adiecimus cõſonantiam, ſic & ſummitas tua filijs (quod decet) adimpleat. Sic enim & pij principes cõplacebunt, qui tanquàm legem tuę ſanctitatis iudicium firmauerunt, & Conſtantinopolitana ſedes ſuſcipiet præmium, quæ omne ſemper ſtudium vobis ad cauſam pietatis expleuit, & ſemetipſam vobis ad concordiam eodem zelo coniunxit. Vt autem cognoſcatis, quia nihil alicui donando per gratiam fecimus, aut per inimicitias aduerſando, ſed (quippe nutu gubernati diuino) omem vobis geſtorum vim inſinuauim', ad cõprobationem noſtræ ſynceritatis, & ad eorum quę à nobis geſta ſunt, firmitatem & conſonantiam. Scripſi pridiè Caleñ Aprilis, feria tertia, indictione 13.

videlicet anno Domini 383.

EPISTOLA SANCTISSIMI ET BEatiſſimi atque apoſtolici, Dei gratia per omnia ꝑleni Leonis papę, om̃ia geſta ſanctæ Chalcedoneñ ſynodi confirmantis, & ſola illa infringẽtis, quæ per ambitionem Conſtantinopolitanorum geſta ſunt cõtra Niceni ſtatuta concilij. Quę quidem epiſtola reſpondet ad relationem ſanctæ ſynodi ſupraſcriptam:

OMnem quidem fraternitatem veſtram nóſſe non ambigo, definitionem ſanctæ ſynodi &c. *Hæc epiſtola in epiſtolari Leonis papæ, epiſtola 59. ponitur.*

ACTIO QVARTA CHALcedoneñ concilij.

COnſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & q̃ fuerit nunciatus, 16. Kaleñ Nouemb. Chalcedone ſecundùm iuſſionem ſanctiſſimi & piiſſimi domini Martiani perpetui Auguſti, congregatis in ſanctiſſima eccleſia ſanctę martyris Euphemię, glorioſiſſimis iudicibus, hoc eſt, magnificentiſſimo & glorioſiſſimo pręfecto ſacrorum prętoriorum Palladio, & magnif. & glorioſ. pręfecto vrbis Taciano, & magnif. & glorioſ. magiſtro ſacrorũ officiorum Vincomalo, & magnif. & glorioſ. ex magiſtro Martiali, & magnif. comite deuotiſſimorum domeſticorũ Sporatio, & magnif. comite ſacrorum priuatorũ Genethlio: ad hæc & glorioſiſſimo ſenatu, hoc eſt, magnif. & glorioſ. expræfecto & exconſule ac patricio Florẽtio, & magnif. & glorioſ. exconſule ac patricio Senatore, & magnif. & glorioſ. exmagiſtro & ✱ conſule & patricio Nomo, & magnif. & glorioſ. expræfecto & exconſule & patricio Protogene, & magnif. & glorioſ. exꝑfecto vrbis Zoilo, & magnif. & glorioſ. exꝑfecto vrbis Theodoro, & magnif. & glorioſ. exꝑfecto Apollonio, & magnif. & glorioſ. exprępoſito ſacri cubiculi Romano, & magnif. & glorioſ. ex-

expręfecto Illyrici Theodoro, & magnif. & glorioſ. expræfecto prætoriorum Conſtãtino,& magnif. & glorioſ. expræpoſito ſacri cubiculi Artaxerxe. Congregato autẽ & ſancto vniuerſaliq; concilio, quod ſecũdùm diuinam ſanctionem in Chalcedonenſium ciuitate collectum eſt, Paſchaſino & Lucentio reuerend. epiſcopis, & Bonifacio reuerend. presbytero, habentibus locũ ſanctiſſ. & Deo dilectiſſ. epiſcopi ſenioris Romæ Leonis, & Anatolio magni nominis Conſtantinopolis nouæ Romæ epiſcopi, & reliquis ſanctiſſ. & reuerend. epiſcopis, id eſt, Maximo Antiochiæ Syrię, Quintillo Heracleæ Macedonię, habente locum Anaſtaſij epiſcopi Theſſalonicẽ, Stephano epiſcopo Epheſi, Luciano Byziæ, habente locum Cyriaci epiſcopi Heracleæ Thraciæ, Diogene Cyzici, Petro Corinthi, Florẽtio Sardeorum, Eunomio Nicomedię, Euſebio & Conſtantino presbyteris, habentibus locum Anaſtaſij epiſcopi Niceæ, Eleutherio Chalcedonæ, Meletio Lariſſæ, habente locũ Domni epiſcopi Apameæ Syriæ ſecundæ, Amphilochio Sidæ, Iuliano Coẽnſis ciuitatis, habente locum & ipſo ſedis apoſtolicæ Romæ, Theodoro Tarſi, Cyro Anazarbi, Conſtantino Boſtrorum, Photio Tyri, Theodoro Damaſci, Nonno * Edeſæ, Simeõe Amidæ, Ioãne Sebaſtiæ, Seleuco Amaſiæ, & reliqua ſynodo. Et reſidentibus omibus ante altaris ſanctiſſimi cancellos, propoſitis in medio ſacroſanctis euangelijs, Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Vt ſciamus, quæ gerenda ſint, relegãtur ea quæ in præcedentibus ſunt audientijs conſtituta. Conſtantinus vir deuotus magiſtrianus & ſecretarius, ex ſcheda geſtorũ ſub conſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & qui fuerit nũciatus, octauo Idus Octobris Chalcedõe inter alia legit: Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices, & ampliſſimus ſenatus dixerunt: De orthodoxa quidem & catholica fide integriùs & ſubtiliùs in concilio poſt hunc diem inquiſitionẽ fieri oportere perpendimus. Quoniam autẽ Flauianus reuerendæ memoriæ, & Euſebius reuerend. epiſcopi, ex geſtorum & cognitionum perſcrutatione, & ipſa voce aliquorum, qui priores fuerant in illo concilio, & ſe erràſſe dicentium confeſſione, quòd vanè fuerint cõdemnati, qui nihil in fide peccauerãt, probãtur iniuſtè damnati, videtur nobis ſecũdùm hoc, quod Deo eſt placitum, iuſtum eſſe, ſi viſum fuerit ſacratiſſ. & pijſſ. * domino noſtro, increpationi ſimili ſubiacere Dioſcorum Alexandriæ, & Iuuenalem reueren. epiſcopum Hieroſolymorũ, & Thalaſſium reuerend. epiſcopum Cæſareæ Cappadociæ, & Euſebium reuerend. epiſcopum Ancyræ, & Euſtathium reuerend. epiſcopum Beryti, & Baſilium reuerend. epiſcopum Seleuciæ Iſauriæ, qui poteſtatem habuerunt, & principes tunc fuere concilij, & cadere ſecũdùm canones de ſancta ſynodo, vt alieni à dignitate epiſcopatus exiſtant, omibus quę ſubſequuta ſunt, à ſacro vertice cognoſcẽdis. Poſt aliqua magnificentiſſimi & glorioſiſſ. iudices & ampliſſimus ſenatus dixerũt: Vnuſquiſq; reuerendiſſ. epiſcoporũ huius præſentis ſancti concilij, quomodò credit, per ſcripturam ſinè aliquo metu, ſolius DEI timorem præ oculis habens, feſtinet exponere, ſciens quia ſacratiſſimus & pijſſ. dominus noſter Imperator ſecundùm Nicenam expoſitionem ſanctorum patrum trecẽtorum decem & octo, & ſecũdùm expoſitionem ſanctorũ patrum centum quinquaginta, qui poſt hæc collecti ſunt, & ſecundùm canonicas epiſtolas & expoſitiones ſanctorum patrũ, Gregorij, Baſilij, Hilarij, Athanaſij, Ambroſij, & Cyrilli canonicas duas epiſtolas, q̃ ſunt in primo Epheſino publicatæ concilio atq; firmatæ, credit, nullo modo ab eorum fide recedens. Nàm & reueren. archiepiſcopus ſenioris Romæ Leo pro cõtentione, quæ ab Eutyche infideliter & cõtra catholicam religionem facta eſt, videtur ad reuerendiſſimæ memoriæ Flauianũ epiſtolam direxiſſe. Beronicianus vir deuotus ſecretarius, ex alia ſcheda geſtorum, recitauit ea quæ acta ſunt: Conſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & eius qui fuerit nunciatus, ſexto Idus Octob. Chalcedonę. Et poſt alia legit: Magnificẽtiſſimi & glorioſ. iudices & ampliſſ. ſenatus dixerũt: Differatur auditio vſq; ad dies quinq;, vt inter hęc veſtra ſanctitas cõgregetur ad ſanctiſſ. archiepiſcopum Anatolium, & de fide cõmuniter cogitetis, vt ij qui dubitãt, doceãtur. Et poſt reliqua, magnif. & glorioſ. iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Neceſſarium non eſt, omes vos conuenire. Sed quoniam conſequens eſt credere dubitantes, reueren. epiſcopus Anatolius eligat ex ijs, qui ſubſcripſerunt, quos putauerit eſſe dignos, vt doceant dubitãtes. Poſt reliqua, magnif. & glorioſ. iudices, & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Interloquutio, quæ præceſſit, tradatur effectui. Magnificẽtiſſimi & glorioſ. iudices & ampliſſ. ſenatus dixerũt. Manifeſtatis ijs, quæ iam pridèm conſtituta ſunt, quod placuit reuerendo cõcilio de ſancta fide, ipſum nos doceat. Paſchaſinus & Lucentius reuerendiſſimi epiſcopi, & Bonifacius reuerend. presbyter, vicarij ſedis Apoſtolicæ, per Paſchaſinum virũ reuer. epiſcopũ dixerũt: Sancta & beatiſſima ſynodus fidei regulam, quę apud Niceã à patribus eſt cõſtituta, ſequitur & tenet, ſed etiàm & centum quinquaginta apud Conſtãtinopolim, ſub ſanctę recordationis Theodoſio maiore cõgregata ſynodus, ipſam fidem confirmauit, cuius ſymboli expoſitionem à beatæ recordatiõis viro Cyrillo apud Epheſum expoſitam (quãdò Neſtorius eſt pro ſuæ calliditate damnatus) ſimiliter amplectitur. Tertiò verò beatiſſimi & apoſtolici viri vniuerſalis eccleſiæ papæ Leonis, Neſtorij & Eu-

Marginal notes: * Edeſſæ, (beside "Nonno * Edeſæ"); * concilio (beside "pijſſ. * domino"); Habentur actione huius concilij prima. (beside "Cyrilli canonicas duas epiſtolas"); Epiſtola 8. (beside "pro cõtentione").

tychetis hæreſim damnantis, directa ſcripta, quid vera fides habeat, expoſuerũt. Similiter verò & ſancta ſynodus hãc fidem tenet, hanc ſeqtur, nihil ampliùs nec addére poteſt, nec minuere. Qua expoſitione interpretata græcè per Beronicianum, videlicet ſecretarium diuini conſiſtorij, reuerend. epiſcopi clamauerũt: Omnes ſic credimus. Sic baptizati ſumus. Sic baptizam⁹, ſic credimus. Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerũt: Quoniam ſacra euãgelia poſita à reuerentia veſtra perſpicimus, ſinguli reuerend. epiſcopi, qui conuenerunt, doceãt, ſi expoſitio trecẽtorum decem & octo ſanctorum patrum, qui olim in Nicea collecti ſunt, & poſt hæc centum quinquaginta, qui in regia congregati ſunt ciuitate, conſonant epiſtolæ reuer. papæ Leonis. Anatolius reuerend. epiſcopus regiæ Conſtantinopolis, dixit: Epiſtola ſanctiſſimi & Deo amãtiſſimi archiepiſcopi Leonis, cõſonat ſymbolo trecentorum decem & octo ſanctorũ patrum, qui apud Niceam, & centum quinquaginta, qui apud Conſtantinopolim poſteà ſunt collecti, qui eandem fidem cõfirmauerunt: ſed & ijs, quę in Epheſo ſub beatiſſimo & ſanctiſſimo Cyrillo geſta ſunt ab vniuerſali & ſancto cõcilio, quandò maledictum Neſtoriũ cõdemnauit. Quapropter conſenſi, & eidem epiſtolæ libenter ſubſcripſi. Paſchaſinus & Lucẽtius viri reuerend. epiſcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij ſedis Apoſtolicę, per virum reuerend. Paſchaſinum dixerunt: Manifeſtum eſt, nec poterit dubitari, vnam fidẽ beatiſſimi papæ ſedis Apoſtolicæ rectoris Leõis, cum trecẽtorum decẽ & octo apud Niceam patrum concordare atque detineri, cẽtum quoquè quinquaginta apud Conſtantinopolim cõgregatorum ſacerdotum, qui eãdem fidem firmauerunt: ſed & Cyrilli ſanctę recordatiõis viri apud Epheſum (quandò Neſtorius pro ſuo errore damnatus eſt) ſtatuta in nullo penitùs diſcordare. Ideoq; etiàm beatiſſ. papæ epiſtolam, quę illam fidem expoſuiſſe, cauſa erroris Eutychis, eſt viſa, vno ſenſu, vno quoquè ſpiritu videẽ illi fidei eſſe cõiuncta. Maximus reuer. epiſcopus Antiochiæ Syriæ, dixit: Cõcordat epiſtola ſanctiſſ. archiepiſcopi regiæ Romæ Leonis, expoſitionibus trecentorum decem & octo apud Niceã ſanctorum patrũ, & centũ quinquaginta apud Conſtãtinopolim nouam Romam, & in Epheſo à ſanctiſſ. epiſcopo Cyrillo expoſitę fidei. Et ſubſcrip. Stephanus reueren. epiſcopus Epheſi, dixit: Concordat, & ſubſcripſi. Diogenes reuer. epiſcop⁹ Cyzici, dixit: Cõſonat, & ſubſ. Cyr⁹ epiſcop⁹ Anazarbi, dixit ſimiliter: Cõſonat, & ſubſ. Conſtãtinus reue. epiſcopus Boſtrorum Arabiæ, dixit: Conſonat, & ſubſ. Ioãnes reue. epiſcopus Sebaſtiæ Armeniæ primę, dixit: Secũdùm intellectũ meum intentio epiſtolæ ſanctiſſ. archiepiſcopi Romæ Leonis, cõſonat fidei trecentorũ decẽ & octo, & centum quinquaginta, qui poſt hæc apud Conſtantinopolim cõgregati ſunt, & expoſitiõi, quæ in Epheſo in dãnatione impij Neſtorij facta eſt, cui beatiſſ. Cyrillus p̃ſidebat. Et in ea epiſtola ſubſ. Conſtãtinus epiſcopus Meletinæ, ſimiliter. Seleucius epiſcopus Amaſię ſimiliter. Patricius epiſcopus Tyanorum, ſimiliter. Theodorus epiſcop⁹ Damaſci, ſimiliter. Photius epiſcop⁹ Tyri, ſimiliter. Simeonius epiſcopus Amidæ, ſimiliter. Pergamius epiſcopus Antiochiæ Piſidiæ, ſimiliter. Theodorus epiſcopus Tarſi, ſimiliter. Francion epiſcopus Philippopolis, ſimiliter. Euſebius epiſcopus Dorylei, ſimiliter. Florentius epiſcopus Sardeorum, ſimiliter. Amphilochius epiſcopus Sidæ, ſimiliter. Marinian⁹ epiſcopus Synnadorum, ſimiliter. Epiphanius epiſcopus Pergę, ſimiliter. Oneſiphorus epiſcopus Iconij, ſimiliter. Petrus epiſcopus Gangrorum, ſimiliter. Theodoſius epiſcopus Canothæ, ſimiliter. Sabas epiſcopus Palti, ſimiliter. Epiphanius presbyter, habẽs locũ * Aetherici epiſcopi Põpeiopoleos, ſimiliter. Philotimus presbyter, habẽs locum * Themeſtij epiſcopi Amaſtridis, ſimiliter. Abraami⁹ epiſcopus Caſtri Circeñ, ſimiliter. Eudoxi⁹ epiſcopus Etennorum, ſimiliter. Eugenius epiſcopus Cotenorũ, ſimiliter. Obrimus epiſcopus Coraceſij, ſimiliter. Neon epiſcop⁹ Pſylij, ſimiliter. Theophilus epiſcopus Orei, ſimiliter. Verus presbyter, obtinens locũ Maræ epiſcopi Cordiluſorũ, ſimiliter. Sebaſtianus epiſcopus * Beroëæ, ſimil. Ariſtomachus epiſcopus Colonæ, ſimil. Iulianus epiſcopus Coẽnſis, ſimil. Theodoretus epiſcop⁹ Cyri, ſimil. Cecropius epiſcopus Sebaſtopolis, ſimil. Acacius epiſcop⁹ Ariarathiræ, ſimiliter. Atticus epiſcopus Zelorum, ſimil. Heraclius epiſcopus Comanorum, ſimil. Meletius epiſcopus Lariſſæ, ſimil. Olympi⁹ epiſcopus Paneadis, ſimil. Timotheus epiſcopus Balaneorum, ſimil. Iulianus epiſcopus Rhoſi, ſimil. Paulus epiſcopus Mariamniæ, ſimil. Atarbi⁹ epiſcopus Trapezuntis, ſimil. Photinus diaconus, vicarius Dorothei, epiſcopus Neocæſareæ, ſimil. Ioannes epiſcopus Polemonij, ſimil. Gratidian⁹ epiſcopus Ceraſſuntis, ſimil. Ioannes epiſcop⁹ Carrhæ, ſimil. Rhenus epiſcopus Iunopolis, ſimil. Caiumas epiſcopus Marcopolis, ſimil. Athanaſius epiſcopus Pari inſulæ, ſimil. Baſilius epiſcopus Traianopolis, ſimil. Docimaſius epiſcop⁹ Maroneę, ſimil. Seren⁹ epiſcopus Maximianupolis, ſimil. Euſebius epiſcopus Seleucobeli, ſimilit. Euſebius & Conſtãtinus presbyteri & vicarij Anaſtaſij Niceæ, ſimil. Porphyrius archidiaconus, locũ tenens Vranij epiſcopi Emiſæ, ſimil. Theodorus epiſcopus Claudianupolis, ſimil. Ioannes epiſcopus Germaniciæ, ſimil. Euoltius epiſcopus Zeugmatis, ſimili. Quintillus epiſcopus Heracleæ, tenens locũ Anaſtaſij Theſſaloniceñ, & Petrus epiſcopus Corinthi, & Atticus epiſcopus Nicopolis, & Lucas

* Themiſtij

* Beroæ

Lucas epiſcopꝰ Dyrrhachij,& Martyrius epiſcopus Gortynæ,& Conſtantinus epiſcopus Demetriadis,tenens locũ Vigilãtij epiſcopi Lariſſæ,& reuerend. Macedoniæ primæ epiſcopꝰ,id eſt, Zoſon Philipporum epiſcopus, & Euſebius epiſcopus Topiri, & Maximus epiſcopus Cherſoneſi,& Nicolaus epiſcopus Stoborũ,& Ioannes epiſcopus Parthenopolis,& Dardanius epiſcopus Bargylæ, & Honoratus epiſcopus Thaſſi,& Niceas epiſcopꝰ Megarę Helladis,& Ioannes epiſcopus Meſſenæ,& Ophelimꝰ epiſcopus Tegeę,& Athanaſius epiſcopus Opuntis,& Irenęus epiſcopus Naupacti,& Domninus epiſcopus Plateæ,& Oneſimus epiſcopus Argorũ, & Marcus epiſcopus Eurię veteris Epiri,& Peregrinus epiſcopus Phœnicię,& Eutychiꝰ epiſcopus Adrianupolis,& Claudius epiſcopꝰ Anchiaxi,& Sotericus epiſcopꝰ Corcyræ,& Petrus epiſcopus Echineorum nouæ Epiri, & Euſebius epiſcopus Apolloniæ Cretæ,& Cyrillus epiſcopus *Subritis Cretæ, & Gennadius epiſcopus Gnoſi, & Demetrius epiſcopus Lappæ,& Euphrates epiſcopꝰ Eleuthernæ,tenens locum Pauli epiſcopi Candiæ, ex charta dictauerunt notis per Zoſontem epiſcopum Philipporum: Nos ſanctorum patrũ trecentorum decem & octo fidem, quæ eſt ſalus noſtra,& ſeruamus,& cum ipſa vitã noſtram complere oramus. Necnon & centum quinquaginta, per nullum modum antedictæ fidei diſſonat, quam & ſeruantes exequimur,& omnia quæ acta ſunt & decreta in prima Epheſiaca ſynodo, cuius præſides fuerũt beatiſſ. Cæleſtinus apoſtolicæ ſedis præſul,& beatiſſ. Cyrillus epiſcopus magnæ ciuitatis Alexandrię,& ſummè orthodoxum eſſe ſanctiſſimum patrem noſtrum archiepiſcopum Leonem, perfectiſſimè nouimus. Factum eſt autẽ nobis certũ, de epiſtola miſſa ab ipſius beatitudine ſanctiſſ. epiſcopis Paſchaſino & Lucentio, qui locum continent Apoſtolicæ ſedis, qui nobis dilucidauerunt, quæ linguæ obſcuritas ſecernere ſubſannabat. Quandò enim ſecundùm iuſſionem poteſtatis veſtrę, ad ſanctiſſ. archiepiſcopum Conſtãtinopolis magnæ ciuitatis Anatoliũ, & ad conſidentem ei ſanctiſſ. ſynodum, peruenimus, volentes, de quibus pauloantè dubitabamus, doceri, inuenimus ipſorum ſanctitatẽ paratiſſimam ad expellendam omnem dubitationẽ. Omnem enim hominem anathematizabant ſeparantem à diuinitate carnem Dñi & Dei ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, quam ſibi adunauit de ſancta virgine Maria genitrice Dei, & non dicentem, quæ Deum decent, & quæ conueniunt ipſius eſſentiæ incõfusè,& indiuisè,& ſinè cõuerſione. Et per hoc nobis ſatisfactum eſt. Et per omnia cõſonare ęſtimãtes præſcriptis ſanctis patribus, huic epiſtolę conſenſimus & ſubſcripſimus omnes antedicti reuerend. epiſcopi. Omnes de Illyrico eãdem vocem dedimus, cui omnes conſentimus. Leontius epiſcopus Aſcalonis, & Photinus epiſcopus Lyddæ,& Paulus epiſcopus Anthedonis, & Heraclius epiſcopus Azoti, & Stephanus epiſcopus Iamniæ,& Polychronius epiſcopus Antipatridis, & Pancratius epiſcopus Libyadis, & Zoſimus epiſcopus Minoidis,& *Anianus epiſcopus Capitoliadis,& Zebénus eṗs Pellę,& Ioannes epiſcopꝰ Tiberiadis,& Ioãnes epiſcopus Gadaron,& Beryllus epiſcopꝰ *Aialę,& Aretas epiſcopus *Ailæ Eluſæ,& Muſonius epiſcopus Zoaræ,& Marcianus epiſcopus *Illi, ex charta dictauerũt p *Ilij Anianũ epiſcopũ Capitoliadis: Nos ſanctorũ patrum trecentorũ decem & octo, qui in Nicea ciuitate conuenerunt, fidem ſemper ſeruauimus,& ſeruamus, & cum ea vitæ noſtræ finem complere oramus. Sequimur autẽ & centum quinquaginta nullo modo diſſonãtem. Conſentimus autem actis & conſtitutis in prima epheſina ſynodo à beatiſ.& ſanctiſſimæ memoriæ Cyrillo, qui fuit epiſcopus Alexandriæ magnæ ciuitatis. Sed & lecta eſt nobis epiſtola beatiſſ.& Deo amantiſſimi archiepiſcopi Romani Leonis, in plurimis rectè habens & prædictis conſonans,& cõſentimus. Aliqua autem nobis ex ipſa apparuerunt verba, vt partitionem & ſeparationem aliquam demonſtrantia ſic volentibus ſapere. De quibus & ab initio ante veſtram clementiam certabamus, & tunc à veſtra iuſſi exire magnificentia, audiebamus à ſanctiſſimis patribus & epiſcopis & presbyteris locũ continentibus ſanctiſſimi & DEI amatoris præcipui archiepiſcopi Leonis, quia nullam dicunt partitionem in Domino & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto, ſed vnum eundemque Dominum filium Dei. Propter quod conſenſimus,& tomo ſubſcripſimus. Exiſtimauimus autem & nunc ipſos, quia ſi inuitati fuerint à veſtra magnitudine, eadem *confitebuntur. Pro vtilitate totius mundi omnes rectiꝰ for.* cõfeſſuros. prædicti reuerendiſſimi epiſcopi eadem diximus,& his cõſentimus. Nunechius epiſcopus Laodiceæ Phrygiæ Pacatianę, dixit: Epiſtola beatiſſimi Leonis, in qua & ſubſcripſi, cõſonat expoſitioni fidei ſanctorum patrũ, qui in Nicea, & centum quinquaginta, qui congregati ſunt in Conſtantinopoli, & ſynodo Epheſina, cuius præſidens fuit beatiſſimus Cyrillus. Nonnus reuerend. epiſcopus *Edeſæ, ſimiliter. Polychronius epiſcopus Epiphaniæ, ſimiliter. Alexãder Sebaſtiæ epiſcopus, ſimiliter. Eunomius epiſcopꝰ Nicomediæ, ſimiliter. Callinicus epiſcopus Apameæ Bithyniæ, ſimil. Theodorus epiſcopus Tripolis, ſim. Apragmonius epiſcopus Chij, ſim. Coſſinius epiſcopꝰ *Hierocæſareæ, ſim. Eulogius epiſcopus Philadelphiæ, ſim. Epiphanius epiſcopus Ceſtriæ, ſim. Andreas eṗs Sectoriorũ, ſim. Julianꝰ eṗs Colẽderitis, ſim. Patricius eṗs Acamaſæ, ſimil. Dionyſius epiſcopus Attaliæ, ſim. Helias eṗs Bleãdri, ſimil. Romanus eṗs Myron, ſim. Neoptolemus eṗs Carnon,

Carnon,ſimil. Florentius epiſcopus Adrianupolis Galatiæ,ſimil.Paulus epiſcop⁹ Derbæ,ſimil. Acholius epiſcopus Larandon, ſimil.*Mirus epiſcopus Euladrõ,ſimil.Lucianus epiſcopus Ipſi,ſimil. Philippus epiſcop⁹ Lyſiadis,ſimil.Euſtochius epiſcopus Docimei,ſimil.Baſilius epiſcopus Nacoliæ,ſimil. Cyriacus epiſcopus Eucarpias, ſimil. Abertius epiſcopus Hierapolis,ſimilit.Strategius epiſcopus Polybotis,ſimil. Epiphanui⁹ epiſcopus Midaij,ſimil. Critonianus epiſcopus Aphrodiſiadis,ſimil.Ioãnes epiſcop⁹*Amyzonis,ſim. Dionyſius epiſcopus Antiochię, ſimil.Papias epiſcopus Ereſſorum, ſimiliter. Eupythius epiſcopus Stratonicę,ſimil.Theodoretus epiſcopus Alabandorũ,ſimil. Menander epiſcopus Heracleæ,ſimilit. Ioannes epiſcopus Gnidi, ſim. Tynchanius epiſcop⁹ Apolloniadis,ſimil.Dionyſius epiſcop⁹ Heraclcę,ſim. Gemellus epiſcopus Stratonicę, ſimil.Leucius epiſcop⁹ Apollinis Phani, ſim. Polycarpius epiſcopus Gabalon,ſimil. Ioãnes epiſcop⁹ Alyndæ,ſimil.Iulianus presbyter continens locum Calandionis epiſcopi *Alicarnaſſi,ſimil. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſ.ſenatus dixerũt: Et ſi reliqui omnes reueré.epiſcopi,qui non ſpecialiter ſunt confeſſi, conſentiunt dictis eorum,qui iam confeſſi ſunt ſanctorum patrum,propria voce doceãt. Omnes reueren. epiſcopi clamauerũt: Omnes acquieſcimus, omnes conſentimus, omnes ſimiliter credimus,omnes eadem ſapimus. Sic ſapimus,ſic credimus:patres ad ſynodũ, cõcredentes ad ſynodum, qui ſubſcripſerunt, ad ſynodum. Multi anni Imperatoribus, multi anni Auguſtæ. Patres ad ſynodum, concredentes ad ſynodum.Multi anni Imperatoribus,conſapientes ad ſynodum, Multi anni Imperatoribus.Ipſi quinque epiſcopi fidei ſubſcripſerunt.Sicut Leo,ſic ſapiunt. Magnificentiſſimi & glorioſiſſ.iudices,& ampliſ.ſenatus dixerunt:Suggeſſimus diuo & pijſſimo domino noſtro Imperatori propter ipſos,& expectamus pietatis eius mandata. Veſtra autem reuerentia & de Dioſcoro,qui à vobis dãnatus eſt,ignorante diuo vertice & nobis,& de ipſis quinq;, pro quibus petitionem facitis, & de omnibus actis in ſancta ſynodo dabit ratioñe Deo.Omnes reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt:Dioſcorum Deus depoſuit, Dioſcorus iuſtè dãnatus eſt,Dioſcorũ Chriſtus depoſuit. Et paucis horis trãſactis, dum expectabatur diui & pijſſimi domini noſtri Imperatoris mandatum, Magnificentiſſimi & glorioſiſſ.Iudices & ampliſſ.ſenatus dixerunt: Pijſſimus noſter Imperator addiſcens veſtras preces, ſententiæ veſtræ permiſit de Iuuenale deliberare,& de Thalaſſio,& de Euſebio,& de Baſilio,& de Euſtathio reuerendiſſimis epiſcopis,quæ vobis placuerint.Ergò veſtra religioſitas cognoſcens, quia Deo de his,quæ fiunt,dabit ratioñe, quid fieri de ipſis debeat,cogitate. Anatolius reuerend. epiſcopus Conſtantinopolis,dixit: Petimus eos intrare. Omnes reuerendiſſimi epiſcopi clamauerũt:Rogamus eos intrare. Qui credunt ſimiliter ad ſynodũ,qui eadem ſapiunt ſynodo. Adſint,qui ſubſcripſerunt epiſtolæ Leonis,ad ſynodum. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt:Intrent. Et poſtquàm intrauerunt præfati reuerendiſſimi epiſcopi, & conſederunt,omnes reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Vnus Deus qui hoc fecit.Multi anni Imperatorum.Magnorum Imperatorũ multi anni.Multi anni ſenatûs. Multi anni iudicum.Orthodoxorum multi anni. Hæc integra adunatio,hæc pax eccleſiarum. Magnificẽtiſſimi & glorioſiſſimi iudices,& ampliſſimus ſenatus dixerunt:Pridiè certi epiſcopi Aegyptiacæ regionis petitiones porrexerũt diuiniſſimo & pijſſimo Imperatori domino noſtro,propriam fidem exponentes, & placuit pietati eius ante veſtram ſanctam ſynodum eas recitari. Ergò obedientes decretis diui & victoris apicis,& intrare eos præcipimus,& petitiones ipſis præſentibus recitari, & veſtram reuerentiam docere, quod de eis placuerit. Vt intrauerunt Hieracus,Sabinus, Apollonius,Parmius,Ianuarius,Eulogi⁹,Ioannes, Iſaac, Iron, Stephanus, Theophilus, Iſidorus,reuerendiſſimi Aegyptiorũ epiſcopi,& iuſſione omnium conſederunt,magnificentiſſ.& glorioſiſſ.iudices & ampliſ. ſenatus dixerunt:Vos petitiones porrexiſtis?Reuerend. Aegyptiorum epiſcopi dixerũt:Etiàm per veſtigia veſtra.Magnificentiſſ.& glorioſiſſ.iudices,& ampliſſ.ſenatus dixerũt: Et ſubſcripſiſtis eis? Et conſpexerunt ijdem reuerend. Aegyptiorum epiſcopi ſubſcriptionem petitionum,& dixerunt: Etiàm per veſtigia veſtra cognoſcim⁹ ſubſcriptiones.Nos ſubſcripſimus,noſtræ ſunt literæ. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Recitentur petitiones.Conſtantinus deuotiſſ. ſecretarius ſacri cõſiſtorij,recitauit: Pijſſimis & Chriſti amatoribus noſtris Imperatoribus, Flauio Valẽtiniano,& Flauio Martiano, victorib⁹ ac triumphatoribus ſemper Auguſtis, ab omnib⁹ epiſcopis Aegyptiacæ veſtræ regionis. Quæ à principio tradita eſt nobis à ſanctiſſ.& ſpiritualibus patrib⁹ orthodoxa fides, à ſancto euãgeliſta Marco,& vbiquè audito epiſcopo & martyre Petro,& ſanctis patribus noſtris, & Athanaſio, & Theophilo, & ſanctiſſimæ memoriæ Cyrillo,& nos ſeruamus, & cõfeſſionis eorum ſumus diſcipuli.Eam colimus, & ſecundùm eam ſapimus, ſicutì & trecenti decem & octo,qui in Nicea, & beatus Athanaſius,& qui ſanctis cõnumeratur Cyrillus, expoſuerunt,anathematizãtes omnes hereſes,& Arrij,& Eunomij,& Manichæi, & Neſtorij,& illos,qui dicunt è cælo carnem Domini noſtri fuiſſe,& non ex ſancta Dei genitrice

*Myrus

*Amyzonũ

*Halycarnaſſi,

trice virgine Maria ad ſimilitudinem omniū noſtrûm ſinè peccato, ſuper hæc & omẽs hęreſes, quæ extra Eccleſiam catholicam ſapiūt & docent. Et ſubſcriptiones: Hieracus epiſcopus* Aſuitorum porrexi. Sabinus epiſcopus* Doctitorum, porrexi. Ianuarius epiſcopus Leonton, porrexi. Apollonius epiſcop' Tancorum, porrexi. Ioannes epiſcopus Pſelchis, porrexi. Iſaac epiſcopus * Tancorum, porrexi. Paſmeius epiſcopus * Paralteorum, porrexi. Eulogius epiſcopus Athribitorum, porrexi. Iron epiſcop' Teniſſæ, porrexi. Stephanus epiſcopus Geriſorum, porrexi. Theophilus epiſcopus Erythræ, porrexi. Theophilus epiſcop' Cleopatridis, porrexi. Iſidorus epiſcopus Sethroitorum, porrexi. Omẽs reuerend. epiſcopi clamauerūt: Dogma Eutychis quarè nō anathematizauerunt? Cum impoſtura petitiones porrexerunt. Epiſtolæ Leonis ſubſcribant, anathematizātes Eutychen & dogma eius. Conſentiant epiſtolæ Leonis. Eludere nos volunt, & diſcedere.

*Oaſſorum,
* Tuccitorū

Diogenes reuerend. epiſcopus Cyzici, dixit: Synodus propter Eutychē facta eſt, nō propter alterum aliquem. Romanus epiſcopus propter ipſum ſcripſit. Omnes conſenſimus epiſtolæ conſequenter habenti expoſitioni ſanctorum patrum. Conſentiant & iſti epiſtolæ ſanctiſſ. Leonis. Paſchaſinus & Lucētius viri reuerendiſſ. epiſcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij ſedis apoſtolicæ, p Paſchaſinum, dixerunt: Dicant, ſi conſentiunt epiſtolæ Apoſtolicæ ſedis, & ſi anathema dicūt Eutycheti. Acacius reueren. epiſcopus Ariarathiræ, dixit: Suggerimus anathematizare eos Eutychen, qui dixit ante incarnationem duas naturas ſaluatoris noſtri, & poſt incarnationem, vnam. Cecropius reuerend. epiſcopus Sebaſtopolis, dixit: Subſcribant epiſtolæ beatiſſimi papæ Leonis, & Eutychen anathematizent & dogma eius. Hieracus reuerendiſſimus epiſcopus Aegypti, & cæteri reuerend. epiſcopi Aegyptij, per eundem Hieracum dixerunt: Si quis præter iſta, quæ à nobis in petitionibus porrecta ſunt, ſapit, ſiue Eutyches, ſiue alter aliqs, anathema ſit. De epiſtolà autem ſanctiſſ. & Deo amantiſſ. archiepiſcopi Romani Leonis, ſciunt omẽs ſanctiſſimi patres noſtri, quia in nobis expectamus ſententiam beatiſſimi noſtri archiepiſcopi, & petimus veſtram clementiam expectare pręſidis noſtri ſententiam, quia eum in omnibus ſequimur. Et ſanctiſſimi patres, qui in Nicea congregati ſunt trecenti decem & octo, regulam dederunt, vt ſequatur omīs Aegyptiaca regio archiepiſcopū magni nominis ciuitatis Alexandrinæ, & nihil abſque ipſo agatur ab aliquo ei ſubiacēte epiſcopo.

Euſebius reuerendiſſimus epiſcopus Dorylei, dixit: Mentiuntur. Florentius reuerendiſſimus Epiſcopus Sardeorum, dixit: Oſtendant, quod dicunt. Omnes reuerendiſſimi Epiſcopi clamauerunt: Manifeſtè anathematizate dogma Eutychis. Qui non ſubſcribit epiſtolæ, cui omnis ſancta ſynodus conſenſit, hęreticus eſt. Anathema Dioſcoro, & amantibus eum. Si non rectè ſapiunt, quomodò poſſunt eligere Epiſcopum? Reuerendiſſ. epiſcopi Aegyptij clamauerunt: De fide eſt certamen. Cecropius reuerēdus epiſcopus Sebaſtopolis, dixit: Non nouerunt iſti, quomodò credunt, & nūc volunt diſcere. Photius reueren. epiſcopus Tyri, dixit: Conſentitis epiſtolæ beatiſſimi & ſanctiſſimi archiepiſcopi Romæ Leōis, ſicut & vniuerſalis ſynodus conſenſit, & ſubſcripſit, *aut non? Paſchaſinus & Lucentius viri reuerendiſſ. epiſcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij ſedis Apoſtolicę, per Paſchaſinum virum reuerend. epiſcopum dixerunt: Tot annorū epiſcopi in Eccleſia ſeneſcentes, vſq; ad hoc tempus fidem rectam & catholicam ignorant, & expectant adhuc alienam ſentētiam? Et interpretata in Græcam linguā prædicta interloquutione, Omnes reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Qui non cōſentit epiſtolæ ſanctiſſimi archiepiſcopi Leonis, hæreticus eſt. Diogenes reuerend. epiſcopus Cyzici, dixit: Qui necdùm cognoſcūt, quod credunt, iſti ordinare habēt epiſcopum? Oēs reueren. epiſcopi clamauerūt: Qui non anathematizat Eutychen, hęreticus eſt. Reuerēdiſſimi epiſcopi Aegyptij clamauerūt: Anathema Eutychi, & credentibus ei. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerūt, & dixerūt: Subſcribant epiſtolæ Leonis. Qui non ei ſubſcribit, hæreticus eſt. Reuerendiſſimi epiſcopi Aegyptij clamauerūt: Extra voluntatem archiepiſcopi noſtri non poſſumus ſubſcribere. Acacius reuerend. epiſcopus Ariarathirę, dixit: Incōgruum eſt, vniuerſalem ſynodum prætermittere, & in vna perſona attendere, quæ ſuſceptura eſt epiſcopatum Alexandriæ magnæ ciuitatis. Intentio enim his eſt, ſicut in Epheſo perturbauerunt omnia, & ſcandalis compleuerunt vniuerſum mundū, & nūc iſtam ſanctam & magnam ſynodum perturbare. Petimus, vt non eis concedatur: ſed aut conſentiant epiſtolæ, aut regularem damnationem ſuſcipiant, & cognoſcant quia excōmunicati ſunt. Photius reuerend. epiſcopus Tyri, dixit: Quomodò conantur ordinationem facere, non eadem ſapientes huic ſanctę & vniuerſali ſynodo? Si enim recta ſapiunt, oſtendant propriam intentionem qualis eſt circa fidem, & ſuſcipiant epiſtolam ſanctiſſimi archiepiſcopi Leonis. Si enim nolūt, excommunicati ſunt. Omnes reueren. epiſcopi clamauerunt: Hæc omnes dicimus. Omẽs ſic ſapimus. Reuerend. epiſcopi Aegyptiorum per vnum ipſorū, Hieracum ſcilicet, dixerunt: Iam per petitiones noſtram fidē manifeſtam fecimus, & non extra catholicā fidē credentes apparuimus. Quia verò epiſcopi noſtræ regionis nimìs multi ſunt, nos pauci, nō poſſumus pauci numero, illorum perſonas

*an

Hic Aegyptij epiſcopi anathematizāt Eutychen.

nas ſuſcipere. Petimus autem veſtram ſublimitatem,& hanc ſanctam & magnam ſynodum,vt miſereamini nobis,& expectetis noſtrum archiepiſcopum, vt ſecūdùm antiquā conſuetudinem illius ſequamur ſententiam. Quia ſi extra voluntatem præſidis noſtri aliquid faciamus,ſicut præſumptores & nō ſeruantes ſecundùm canones antiquam cōſuetudinem,omnes Aegyptiacæ regiones inſurgent in nos. Ergò miſeremini noſtræ ſenectutis. Miſeremini, & non nos faciatis in peregrinatione noſtram vitam conſumere. Et iidem reueren. epiſcopi iactauerūt ſe in terra, & dixerunt: Clementes eſtis, miſeremini noſtri. Cecropius reuerendiſſ. epiſcopus Sebaſtopolis,dixit: Vniuerſalis hæc ſynodus, Aegyptiaca regione maior eſt, & fide dignior. Et non eſt iuſtum, decem hæreticos audiri,& prætermitti mille ducentos epiſcopos. Non enim eos exigimus,vt pro alijs ſuam fidem oſtendant, ſed dicimus, vt ipſi pro ſua perſona rectæ fidei conſentiant. Reuerend. epiſcopi Aegyptiorū clamauerunt: Iam non poſſumus habitare in prouincia. Miſeremini noſtri. Euſebius reueré. epiſ. Dorylei, dixit: Procuratores ſunt iſti omnium Aegyptiorū, & debent vniuerſalem ſynodum ſequi. Lucentius reuerendiſſimus epiſcopus, vicarius ſedis Apoſtolicæ,dixit: Si errant,doceantur per veſtigiorum veſtrorum magnificentiam, quia non poſſunt decem homines præiudicium facere ſynodo ſexcentorum epiſcoporum,nec catholicæ fidei. Reuerend. epiſcopi Aegyptij clamauerunt: Occidimur. Miſeremini noſtri. Om̄es reuerend. epiſcopi clamauerunt: Videtis,quomodò teſtimoniū perhibent ſuis epiſcopis, dicentes, quia occidimur? Aegyptij reuerend. epiſcopi dixerunt: Morimur per veſtigia veſtra,miſeremini noſtri. Moriamur à vobis, & non illic. Fiat hîc archiepiſcopus, & ſubſcribimus, & cōſentimus. Miſeremini canorum noſtrorum. Detur hîc archiepiſcopus. Nouit Deo amantiſſimus archiepiſcopus Anatolius, quia talis conſuetudo Aegyptiacam regionem obtinuit, vt omnes epiſcopi obediant archiepiſcopo Alexandriæ. Non quia non obtemperam⁹ ſynodo,ſed occidimur in patria. Miſeremini noſtri. poteſtatem habetis. Subditi ſumus, nō recuſamus. Libétius eſt nos mori à domino mundi, & à veſtra magnificentia, vel ab hac ſancta ſynodo,quàm illic. propter Deum miſeremini iſtorum canorum, parcite decem hominibus. Omnes epiſcopi reuerendiſſimi clamauerunt: Iſti hæretici ſunt. Reuerendiſſimi epiſcopi Aegyptij dixerūt: Poteſtatē habetis in animam noſtram,parcite decem hominibus. Morimur illic. Melius eſt hic mori. Miſericordes ſunt domini. Nouit conſuetudinem Anatolius archiepiſcopus. Hic ſumus, vſque dum fiat archiepiſcopus. Sedes noſtras volunt, tollant. Nolumus eſſe epiſcopi. Solummodò non moriamur. Date archiepiſcopum, & ſi cōtradixerimus, punite nos. Conſentimus his,quę decreuerit poteſtas veſtra. Non contradicimus, ſed eligite archiepiſcopum. Hic expectamus,vſq; dum ordinetur. Omnes reuerend. epiſcopi clamauerunt: Subſcribant damnatiōi Dioſcori. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Quoniam reuerend. epiſcopi Aegyptiorum, non vt repugnantes catholicæ fidei, ſubſcribere in præſenti diſtulerunt epiſtolæ ſanctiſſ. archiepiſcopi Leonis, ſed dicentes conſuetudinem eſſe in Aegyptiaca regione, extra ſententiam & iuſſionem archiepiſcopi nihil tale ſe poſſe, (poſcūt autem ſuſtineri ſe, donèc conſecretur epiſcopus, qui ordinandus eſt magnæ ciuitatis Alexandriæ) rationabile nobis & clemens eſſe apparuit, vt in eodem habitu expectent in regia ciuitate, & dilationē habeant vſque ad ordinationem archiepiſcopi magnę ciuitatis Alexandrię. Paſchaſinus vir reuerendiſſ. epiſcopus, vicarius ſedis apoſtolicæ, dixit: Si præceperit gloria veſtra, & iubetis illis aliquid præſtari humanitatis, fideiuſſoribus datis, non exeant de iſta ciuitate,quàm diù Alexādria epiſcopum accipiat.

Magnificentiſſ. & glorioſiſſ. iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Sanctiſſ. Paſchaſini ſit firmum iudicium. Vndè permanentes in proprio habitu reuerendiſſ. epiſcopi Aegyptiorum, aut dent fideiuſſores, ſi hoc illis eſt poſſibile: aut per ſacramenta eis credatur, quia expectant ordinationem futuri epiſcopi magnæ ciuitatis Alexandriæ. Per iuſſionem glorioſiſſimorum iudicum & ampliſſimi ſenatûs, & ſanctæ ſynodi, intrantib⁹, Fauſto, Martino, Petro, Manuhele, Abraamio, Iob, Antiocho, Theodoro, Paulo, Iacobo, Euſebio, Tryphone, Marcello, Timotheo, Pergamio, Petro, Aſteriō, Ioanne, reuerendiſſ. presbyteris & archimandritis, & conſidentibus, magnificentiſſ. & glorioſiſſ. iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Petitiones porrectæ ſunt diuiniſſ. & piiſſimo noſtro Imp̄atori, ex nomine Caroſi & Dorothei reuerendiſſimorum archimandritarum, & *alterutrum aliquorum. Nomina autem illorum, qui eas porrexerunt, manifeſta fiant his, qui introierunt reuerend. viris, vt dicant, ſi omnes nouerunt eſſe archimandritas. Et audientes reueréd. archimandritæ nomina eorum, qui petitiones porrexerunt, per Fauſtum reuerend. archimandritam dixerunt: Caroſus & Dorotheus archimandritæ ſunt. Helpidius monumentorum *procupientium cuſtos eſt. Photinus autem quis eſt,non nouimus. Eutychius de baſilica Cæleſtinę eſt,quia monaſterium non habet. Theodorus in monimētis habitat. Moyſen non nouimus. Maximus, archimandrita eſt, magiſter Eutychis. Gerontiū non nouimus. Nemeſinum non nouimus, ſed & nomen ei⁹ miramur. Theophili & nomē miramur. Thomam

mam ſimiliter nō nouimus. Leontius ex Vrſario eſt. Hipſius in monumētis habitat, habēs duo vel tria nomina in Xylocerco. Callinicus habet decem nomina in memoria in Xylocerco. Paulus de Bithynia eſt, habitans in monumento. Gaudentius in monumentis habitat. Habet quinq; nomina in Philippianis. Eugnomenem non nouimus. Rogamus aliquos mitti à veſtra magnificentia, & à veſtra ſancta ſynodo, vt ambulent, & videant monaſteria eorū, & dicant, ſi habēt monaſteria, an deludant, & noceant honoribus archimandritarum, & an modò debent accipere diſciplinam, vt non ſe dicant archimādritas, qui in monumētis habitant. Petimus etiàm, vt & illi, qui ſe dicunt eſſe monachos, & non agnoſcuntur, nec à veſtra magnificētia, nec à ſanctiſſimo archiepiſcopo, nec à nobis, vt exeant à ciuitate, ſicut impoſtores propter ſcādalum, quod conati ſunt facere.

Xylocercus nomen loci eſt, vbi duo vel tres monachi habitant.

Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Intrent reuerēdiſſimi monachi, qui petitiones porrexerunt. Et intrauerūt Caroſus & Dorotheus, & Helpidius, & Photinus, & Eutychius, & reliqui reuerēd. monachi, & Barſumas monachus, inſupèr etiàm & Calopodius eunuchus.

Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Petitiones olìm reuerētia veſtra victori ſummo porrexit. Ergò reſpicientes, quæ vobis proferunt, dicite, ſi eas agnoſcitis à vobis porrectas. Caroſus & Dorotheus reuerendiſſimi Archimandritæ, & reliqui reſpicientes petitiones, dixerunt: Iſtæ ſunt petitiones, quas nos porreximus. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerūt: Recitentur petitiones. Et antequàm recitarētur, Anatolius reuerendiſſimus archiepiſcopus Conſtantinopolis, dixit: Calopodius & Gerontius, qui inter eos presbyteri ſunt, olìm damnati ſunt, & non illis licet intrare. Calopodius & Gerontius dixerunt: Nemo nobis dixit quia damnati ſumus. Modò nobis dixerunt. Aëtius archidiaconus ſanctæ eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, vadens ad Calopodium eunuchum, dixit ei: Archiepiſcopus per me archidiaconum dicit tibi, quia damnatus es. Et exi. Calopodius dixit: Pro qua cauſa? Aëtius archidiaconus dixit: Vt hæreticus. Calopodius dixit: Suggero, vt legantur petitiones noſtræ. Glorioſiſſimi & magnificentiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Recitentur. Beronicianus deuotiſſimus magiſtrianus & ſecretarius ſacri conſiſtorij, recitauit.

DIVERSORVM ARCHIMANdritarum epiſtolium ad Martianum Auguſtum.

Piiſſimo & Chriſti amantiſſimo Imperatori noſtro nouo Conſtantino Martiano, à Caroſo, Dorotheo, Helpidio, Photino, Eutychio, Theodoro, Moyſe, Maximo, Gerontio, Nemeſino, Theophilo, Thoma, Leontio, Hipſio, Callinico, Paulo, Gaudentio, Eugnomene, viris archimandritis, & ab omnibus in Chriſto comitibus ſuis, & reliquis clericis & monachis & laicis. Semper Imperium Romanorū, & præſertim à Theodoſio maximo & beato, vniuerſum mundum pacis bono compleuit, laborans pro recta fide. Sed quoniam quiſque ſuum quærit, non etiàm proximi (ſicut ſancit ſancta ſcriptura) omnia ſoluta ſunt, apoſtolorum fides turbata eſt, & ea quidem quæ ſunt inimicorum, Iudæorum dicimus & Paganorum, quanuìs peſſima, tamen in pace conſtituta ſunt. Noſtra autem in bello irreconciliabili perſiſtunt. Hæc autem correctio ſeruabatur veſtro amico Chriſti Imperio, vt non in recta fide fiat ſchiſma, ſed vt fides firmaretur à diuinitate veſtra. Omnis enim iuſtitia omnem quidem iudicem decet, ſed præcipuè Imperatorem, & maximè pium. Vndè ad ipſum pertinet, ius promulgare legitimum. Suggerimus ergò pietati veſtræ, vt præcipiat vniuerſalem fieri ſynodum, quam veſtra pietas prouidentiam faciens, noſtrûm omnium ſaluti iam cōuenire ſanciuit. Vacent autem turbationes & ſubſcriptiones, quæ per violentiam fiunt, & perſecutiones, quæ ſemper à clericis contra nos meditantur, & quas conantur facere, latentes veſtram pietatem. Et petimus diuinitatem veſtram, iam neminem iactare, nec à monaſterio, nec ab eccleſia, neque à Baſilica martyris, vſque ad iuſtum ſanctæ ſynodi iudicium, nè canonicis regulis obuiare videamur, & nè fortè aliqui, alijs ſeditionem facientibus, hæc pietati veſtræ putent aſſcribenda, quam pacem diligere, & pro ipſa pro omnibus nouimus cogitare, vt iterùm per ſanctos patres, ſancta fide confirmata, poſſimus reliquum tempus vitæ noſtræ caſtè & piè viuere, & in pace inceſſanter conſuetas orationes offerre Domino noſtro Chriſto pro diuturnitate æterni veſtri Imperij, qui & ſua bona voluntate inuiſibiliter nobis donauit imperium diuiniſſimi Auguſti. Diogenes reuerendus epiſcopus Cyzici, dixit: Barſumas, qui inter illos intrauit, occidit beatum Flauianum. Ipſe inſtabat, & dicebat: Occide. Et non eſt poſitus in petitionibus, quarè introiuit? Omnes reuerend. epiſcopi clamauerunt: Omnem Syriam Barſumas euertit, Duxit ſuper nos mille monachos. Magnificentiſſimi & glorioſiſſ. iudices & ampliſſimus ſenatus, ad monachos dixerunt: Secundùm veſtram petitionem, quam per ſuggeſtiones dediſtis, diuus & piiſſimus Imperator & ſanctam ſynodum conuenire, & vos introire præcepit. Ergò poſtquàm intrâſtis, ſuſtinete diſcere, quæ ab ipſa ſancta ſynodo de fide formantur. Caroſus & Dorotheus reuerend. archimandritæ,

Philip. 2. a

dritæ, & cæteri monachi, dixerunt: Rogam' vt recitetur libellus, qui à nobis offertur.

Omnes reuerẽdiſſimi epiſcopi clamauerũt: Homicidã Barſumã mitte foràs, Homicidã in arena, Anathema Barſumæ, Barſumã ĩ exilium. Magnificentiſſ. & glorioſiſſimi iudices & ampliſſ. ſenatus dixerunt: Recitetur libellus, q à reuerẽd. monachis porrectus eſt.

Conſtantinus deuotiſſ. ſecretarius diuini conſiſtorij, accipiens ab eis, recitauit:

EPISTOLA ARCHIMANDRITARUM AD CHALCEDONEÑ CONCILIUM, PRO DIOSCORI REHABILITATIONE.

SAnctæ ſynodo, quæ hîc modò *profecta eſt, ab archimandritis & omni in Chriſto fraternitate. Ad primam vocationem conuenire habuimus ad veſtram ſanctitatẽ: ſed quia pijſſimus Imperator, ſanctiſſ. archimãdritæ & presbytero Caroſo mandauit nó venire, niſi & ipſius pietas præſens fuerit, nos autem ſinè ipſo intrare ſuperuacuum putauimus, quia pater eſt noſter, ſicut & veſtræ ſanctitati per reſcripta mandauimus, ob hoc non venimus. Nunc autem ad vos venientes, petimus veſtram ſanctitatem, vt omnia conſequenter procedant, & ad hoc concilium conueniant ſanctiſſ. archiepiſcopus Dioſcorus, & qui cum ipſo ſunt ſanctiſſ. epiſcopi. Et cùm legerentur, Omnes reuerend. epiſcopi clamauerunt: Anathema Dioſcoro, Dioſcorum Chriſtus depoſuit. Iſtos mitte foràs. Tolle iniuriam à ſynodo, Voces Imperatori. Tolle violentiam à ſynodo, tolle iniuriam à ſynodo, tolle notam à ſynodo. Fauſtus reuerendus & qui cũ ipſo reuerendi archimãdritæ, dixerunt: Tolle iniuriam à monaſterijs. Omnes reuerẽd. epiſcopi clamauerunt: Petitiones iſtas ſynodum audire non licet. Illum, qui dãnatus eſt ab omni ſynodo, epiſcopum nominare non licet. Epiſcopum nominare auſi ſunt. Regulæ quarè calcantur? Magnificentiſſ. & glorioſiſſ. iudices & ampliſſ. ſenatus dixerũt: Sinè pręiudicio recitetur libellus. Conſtantinus deuotiſſ. ſecretarius ſacri conſiſtorij, libelli reliqua recitauit: Nãq; & ipſe pijſſimus noſter Imperator, ex quo congregare hanc ſynodum conſtituit, pollicitus eſt nobis, cófirmare tantùm expoſitionem fidei trecẽtorum decem & octo ſanctorum patrũ, & nihil aliud ante hoc moueri vel fieri. Iſto autem placito vtiq; irrationabilis eſt facta damnatio contra ſanctiſſimum archiepiſcopum Dioſcorum, quia nec ſinè eo & ſanctiſſ. epiſcopis, qui cũ ipſo ſunt, poſſumus aliquid de fide aut dicere, aut facere. Ergò præcipite venire eundem ſanctiſſimum archiepiſcopũ Dioſcorum, & omẽs Epiſcopos qui cum ipſo ſunt, vt & ſcandala, quæ facta ſunt de fide, incidantur, & orthodoxi populi nó habeant inter ſe diſcordiam. Debebat enim in hac parte vobis eſſe ſtudium ante omnia vitæ neceſſaria. Si autẽ contra hæc, quæ nos tam conſequenter requirim', veſtra nititur reuerẽtia, & velit authoritate vti, quæ contraria eſt vtilitatibus: teſtamur Dominum Chriſtum, & pijſſimum Imperatorẽ, & magnificentiſſ. iudices & ampliſſimũ ſenatum, & veſtram conſcientiam, & veſtes noſtras excutimus, & extra communicationem veſtram noſmetipſos efficimus. Non enim patimur (ſymbolo fidei trecentorum decem & octo recuſato) communicatores fieri eorum, qui hunc reſpuũt. Ad integriorem autem probationem, quòd nihil nos contrarium ſymbolo fidei ſapiamus, neque locum habeat aliqua calumnia, quæ aduersùm nos facta eſt, ſubdidimus & ipſum ſymbolum, & diffinitionem quæ hoc ſuperſignauit, prolatam à ſancta & vniuerſali ſynodo, quæ Neſtorium condemnauit. Aëtius archidiaconus Conſtantinopolis ſanctæ & vniuerſalis eccleſiæ, dixit: Regula eſt hæc cũ alijs poſita à ſanctis patribus, quam cuſtodientes ſanctiſſimi patres epiſcopi, docent & clericos, & monachos, & omnes Chriſtum colentes. Si autem inueniant aut inſultantes, aut acquieſcere non volentes, hac vtuntur regula. Et ex codice relegit hæc: De clericis & monachis, qui ſemetipſos à communione ſuſpendunt: Si quis presbyter aut diaconus ſuum contemnens epiſcopum, à communione ſemetipſum ſuſpendit eccleſiæ, & ſecretiùs collectam fecerit, & altare conſtituerit, & noluerit euocanti epiſcopo conſentire, & noluerit eidem acquieſcere, neq; obedire & priùs & ſecũdò vocãti, hũc omninò damnari, nec vnquàm hunc curationẽ mereri, nec recipere eum poſſe honorem ordinamus. Si autem permanſerit turbas faciens & ſeditiones eccleſiæ, per extraneam poteſtatem, tanquàm ſeditioſum debere * conuerti.

7. q. Si quis presbyter. Et in concil. Antiocheno, ca. 5.

*corripi.

Omnes reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Hęc iuſta regula, Hæc regula patrum. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices, & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Secundùm veſtram petitionem (& contradicentibus reuerendiſſimis epiſcopis) oblati à vobis libelli, relecti ſunt. Dicite igitur, ſi vultis dogmatibus totius ſanctiſſimæ ſynodi conſentire. Caroſus reuerendiſſimus archimandrita dixit: Fidem trecentorum decem & octo patrum, qui conuenerunt apud Niceam, in qua & baptizatus ſum, noui. Nam ego aliam fidem neſcio. Epiſcopi ſunt. Poteſtatem habent, & excommunicare & damnare, & quicquid volunt, poteſtatem habent ampliùs. Ab hoc ego aliud neſcio. Me ſanctus Timotheus in Tomis baptizauit. Iuſſit mihi nihil aliud ſapere.

Dorotheus reuerendus archimandrita dixit: Permaneo in fide ſanctc rum patrum trecentorum decem & octc ·ıui apud Niceam conuenerunt, in qua ba · catus ſum, & conſtituta eorum, qui apud Epheſum Neſtorium damnauerunt. Et ſic credo, & præter hãc non noui aliam fidem.

Barſu-

Barſumas reuerẽdus monachus per proprium hominem, interpretantem eum Syricè loquentem, dixit: Sic credo quomodò treceti decem & octo. Et ſi (baptizatus ſum in nomine Patris, & Filij, & Spiritûs ſancti,) ſicut Dominus docuit Apoſtolos. Helpidius monachus dixit: Ego credo ſicut trecenti decem & octo patres, qui apud Niceam, & qui in Epheſo Neſtorium damnauerunt, & permaneo in conſtitutis, ſicut expoſuerunt. Alij monachi, qui cum ipſis erant, dixerunt: Et nos eadem dicimus. Aetius Archidiaconus Conſtãtinopolitanæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ, vadens ad eos, dixit eis: Sanctum hoc magnumque concilium ſic credit ſicut trecenti decem & octo ſancti patres, qui apud Niceam tunc congregati ſunt, & expoſuerunt hoc ſymbolum, & ipſi cuſtodiunt, & omnes aduenientes edocent. Quoniam autem inter hæc diſcordiæ ſunt per aliquos generatę, & aduersùs has repugnantes ſancti patres Cyrillus & Cæleſtinus, & nunc ſanctiſſimus & beatiſſimus Papa Leo, epiſtolas interpretantes ſymbolum, non fidem aut dogma exponentes, dederant, quas veneratur omne concilium vniuerſale, & cõſentit, & interpretationem earum tradit cupientibus edoceri: & veſtra dilectio huic ſententiæ totius ſanctæ ſynodi conquieſcit, & anathematizat Neſtorium & Eutychen, tanquàm nouas voces introducentes, aut non?

Matth. vlt. c

Caroſus reuerendiſſimus monachus dixit: Ego quid habeo anathematizare Neſtorium, qui & ſemèl, & ſecundò, & tertiò, & multotiès anathematizaui & damnaui eum? Aetius archidiaconus Cõſtantinopolis ſanctiſſimæ eccleſiæ, dixit: Et Eutychen igitur modò anathematizas, ſicut ſancta ſynodus, *aut non? *an

Caroſus reuerendiſſimus monachus dixit: Non eſt ſcriptum tibi (Non iudices, nè iudiceris) Epiſcopi ſedẽt, & tu cur loqueris? Matth. 7. a

Aetius reuerendus Archidiaconus Conſtantinopolitanæ ſanctæ Eccleſiæ, dixit: Ad ea, quę per me interrogatus es à ſancto concilio, dic. Acquieſcis ſanctiſſimo & vniuerſali concilio, an non?

Hereticorũ cõſuetudo, in peruerſitate hęrere, nec timore concuti.

Caroſus reuerendiſſimus monachus dixit: Ego ſecundùm expoſitionem trecentorum decem & octo ſanctorum patrum ſic credo, ſic baptizatus ſum: aliud quid mihi dicis, neſcio. Poteſtatem habetis, Epiſcopi eſtis. Vultis in exilium mittere? vultis dãnare? Quicquid vultis, ſuſcipio à vobis. Sanctus Apoſtolus dicit (Si angelus de cælo annunciauerit vobis, præterquàm quod accepiſtis, anathema ſit) Quid habeo facere? Si non credit Eutyches, ſicut credit vniuerſalis Eccleſia, anathema ſit. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Relegantur preces, quæ à Fauſto reuerendiſſimo, & ab alijs archimandritis oblatæ ſunt. Beronicianus deuotiſſimus ſecretarius ſacri conſiſtorij, legit:

Galat. 1. b

FAVSTI, MARTINI, PETRI, & aliorum archimandritarum literæ ad Martianum Imperatorem.

Petitio Catholicorum archimandritarũ cõtra pſeudoarchimandritas hęreticos.

A Diuina ſemper manu protecto pijſſimo & Chriſtianiſſimo dominatori & Imperatori Martiano perpetuo Auguſto, preces & ſupplicationes à Fauſto, Martino, Petro, Manuele, Abraamio, Iob, Antiocho, Theodoro, Paulo, Iacobo, Euſebio, Tryphone, Marcello, Timotheo, Germano, Petro, Aſterio & Ioanne, presbyteris & archimandritis. Chriſtianiſſimum & pium veſtrum Imperium ſanctam orthodoxorum religionem augere, atq; continere meditãs, ſanctarum eccleſiarum expulit turbationẽ. Eutychen enim, qui pollutas & prophanas aduersùs omnium Saluatorem Chriſtum voces euomuit, & ſeminare Chriſti Eccleſiæ multa zizania machinatus eſt, proiecit Chriſtianiſſima veſtra potentia. Qui autem ab illo edocti ſunt, nolunt piæ & orthodoxæ fidei ſubſcribere, & ſequi ſanctorum patrum pijſſima dogmata, ſed dura ceruice manſerunt, reſultantes atq; aduerſantes rectæ patrum confeſſioni. Multa verò admonitione eis illata à Deo amantiſſimo archiepiſcopo Anatolio, & his qui cum eo ſunt, ſanctiſſimis epiſcopis & presbyteris, & diuinis dogmatibus eis relectis, ſicut hi, qui à nobis directi ſunt, vobis hoc declarârunt. Hac cauſa rogamus veſtram ſancire potentiam, quatenùs non ampliùs eorum augeatur impietas. Præcipit autem nobis, vt monachorum ſpiritalibus conſtitutis ſubdantur, qui ſic inuerecundè à noſtra fide recta receſſerunt: aut ſi emẽdati fuerint, (quod oramus) cum his, qui ſaluantur, hos quoq; partem habere. Si autem ampliùs in ſua mala fide permanſerint, decentem eos ſuſcipere diſciplinam. De ſpelunca autem, vbi digni beſtijs habitant, & quotidiè blaſphemant ſaluatorem omnium Chriſtum, diſponi nobis præcipiat Chriſtianiſſimum veſtrum imperiũ, ſacra veſtra ſubnotatione tranſmiſſa ad noſtram perſonam.

Dorotheus reuerendiſſimus monachus dixit: Quoniam Eutychen dicunt, quia ante vnitionem duas naturas dixit, & poſt vnitionem vnam naturam, & anathematizant eum ſicut hæreticum: vbiq; propoſitiones poſuit Eutyches, & veſtra magnificentia audiuit, quę ſunt ab eo propoſita, quia orthodoxus eſt homo, & fit ei calumnia. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Eutyches ait, quòd corpus ſaluatoris noſtri Chriſti non fuit noſtræ ſubſtantiæ. tu de hoc quomodò confiteris? Dorotheus reuerendus monachus dixit: In nomine patris, & filij, & ſpiritûs ſancti cuncti baptizati ſumus, cõfitentes

tes ſaluatorem noſtrũ Ieſum Chriſtum, qui deſcendit,& incarnatus eſt ex ſancta virgine Maria,qui inhumanatus eſt,& crucifixus eſt pro nobis temporibus Pontij Pilati. Suſtine autem,& ſi quid me tranſit,corrigar. Hunc ex trinitate eſſe fatemur. Nam & ipſe Dominus noſter,in cuius faciem expuerunt,& telo percuſſus eſt, & alapam accepit, cùm ſurrexiſſet à mortuis, dixit ſanctis ſuis diſcipulis: Euntes, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris, & filij, & ſpiritùs ſancti. Ergò credimus illum paſſum, Trinitatis eſſe, & aliam fidem non nouimus. Oẽs reuerendiſſimi epiſcopi dixerunt: Subſcribit epiſtolæ,* aut non? Dorotheus reuerendus monachus dixit: Ego in baptiſmate credo,epiſtolæ autem non ſubſcribo. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerũt: Cùm diuiniſſimus noſter Imperator & magnificentiſſimos iudices, & ampliſſimũ ſenatum ad vos deſtinauit, promiſiſtis nõ contradicere his, quæ à ſancta ſynodo promulgantur: quarè igitur in præſenti non conſentitis decretis ſanctæ ſynodi? Dorotheus reuerẽdus monachus dixit: Tunc nos locuti ſumus iudicibus & ſenatui. Et intùs intrantes, rogauimus Imperatorem, vt hæc ſynodus,quę pręſens eſt, fidem confirmaret trecentorum decem & octo patrum, in qua & baptizati ſumus, vnà cum definitione, quæ ab ipſis patribus definita eſt. Magnificẽtiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: quia diuiniſſimus Imperator noſter pius eſt, & nos intentionem eius ſequimur, ſi vultis, inducias duorum aut trium dierũ ad cogitandũ accipite. Hoc enim, vt vobis cõcedatur, nos petimus ſanctam ſynodum, vt recogitantes, confeſſionem fidei ſanctorum patrum ſequamini. Caroſus reuerendiſſimus archimãdrita dixit: Hîc ſum. Quid opùs habetis duos aut tres ſuſtinere? Eccè modò, ſi vultis aliquid facere, poteſtatẽ habetis. Dorotheus reuerendus monachus dixit: In fide permaneo trecentorum decem & octo patrum, in qua & baptizatus ſum,& in definitione Epheſia,& aliud aliquid non dico. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: A ſancta ſynodo formula dabitur.

Matth. vlt. c

*an

ACTIO QVINTA CHALCED. concilij.

CONſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & qui fuerit nunciatus, ſub die 11. Kalend. Nouembris in Chalcedone, ſecundùm iuſſionem diuiniſſimi & pijſſimi domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, cõuenientibus in ſanctiſſima Eccleſia ſanctæ martyris Euphemiæ, magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro militum excõſule ac Patricio Anatolio, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo præfecto ſacrorum prætoriorum Palladio, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro ſacrorum officiorum Vincomalo: conuenientibus etiàm Paſchaſino & Lucentio reuerendiſſimis epiſcopis,& Boniſacio reuerendiſſimo presbytero, agentibus vices ſanctiſſimi archiepiſcopi ſenioris Romæ Leonis, & Anatolio reuerendiſſimo archiepiſcopo magni nominis Conſtantinopolis, & Maximo reuerendo epiſcopo Antiochiæ Syriæ, & Iuuenali reuerendiſſimo epiſcopo Hieroſolymorum, & Quintillo reuerendiſſimo epiſcopo Heracleæ Macedoniæ, agente vices ſanctiſſimi epiſcopi Anaſtaſij Theſſalonicenſis,& Thalaſſio reuerend. epiſcopo Cæſareæ Cappadociæ, & Stephano reuerend. epiſcopo Epheſi, & Luciano reuerẽdiſſimo epiſcopo Byziæ, agente vices Deo amantiſſimi Cyriaci epiſcopi Heracleæ Thraciæ, & Euſebio reuerendiſſimo epiſcopo Ancyræ Galatiæ,& Diogene reuerẽdiſſimo epiſcopo Cyzici, & Petro reuerendiſſimo epiſcopo Corinthi,& Florẽtio reuerẽdiſſimo epiſcopo Sardeorum,& Eunomio reuerendiſſ. epiſcopo Nicomediæ,& Anaſtaſio reueren. epiſcopo Niceæ, & Iuliano reuerendiſſimo epiſcopo Coenſi,& eodem agente vices ſedis Apoſtolicæ ſenioris Romæ, & Eleutherio reuerendiſſimo epiſcopo Chalcedonæ, & Baſilio reuerend. epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ,& Meletio reuerendo epiſcopo Lariſſæ, agente vices reuerendiſſimi epiſcopi Apameæ Syriæ Domni, & Amphilochio reuerendiſſ. epiſcopo Sidæ, & Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Tarſi, & Cyro reuerend. epiſcopo Anazarbi,& Conſtãtino reuerend. epiſcopo Boſtrorum, & Photio reuerend. epiſcopo Tyri, & Theodoro reuerend. epiſcopo Damaſci, & Stephano reuerend. epiſcopo Hierapolis, & Nonno reuerend. epiſcopo Edeſæ, & Simeone reuerendiſſimo epiſcopo Amidæ, & Epiphanio reuerendiſſ. epiſcopo agente vices reuerend. epiſcopi Olympij Conſtantię,& Ioanne reuerend. epiſcopo Sebaſtię,& Seleucio reuerendiſſimo epiſcopo Amaſiæ,& Conſtantino reuerend. epiſcopo Militenę,& Patricio reuerend. epiſcopo Tyanenſi, & Petro reuerend. epiſcopo Gangrorum,& Euſtathio reuerend. epiſcopo Beryti, & Apragmonio reuerend. epiſcopo Tij, agente vices reuerẽ. epiſcopi Calogeri Claudiupolis,& Atarbio reueren. epiſcopo Trapezuntis, agente vices Theoctiſti reueren. epiſcopi Peſſinuntis,& Romano reuerend. epiſcopo Myrorum, & Critoniano reueren. epiſcopo Aphrodiſiadis Cariæ, & Nunechio reuerendiſſ. epiſcopo Laodiceæ Phrygiæ, & Mariniano reuerend. epiſcopo Synnadorum, & Oneſiphoro reuerend. epiſcopo Iconij, & Pergamio reuerend. epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, & Epiphanio reuerend. epiſcopo Pergami, & Attico reuerend. epiſcopo Nicopolis Epiri, & Martyrio reuerendiſſ. epiſcopo Gortynæ,

tynæ, & Luca reuerend. epiſcopo Dyrrhachij, & Vigilantio reueren. epiſcopo Lariſſæ Theſſaliæ, & Francione reuerend. epiſcopo Philipporum, & Sebaſtiano reuerendo epiſcopo Beroæ, & Baſilio reuerendo epiſcopo Gratianupolis, & Tryphone reuerend. epiſcopo Chij, & Theoctiſto reuerend. epiſcopo Beroæ, & Gerontio reuerend. epiſcopo Seleucię Syrię, & Euſebio presbytero, agente vices Macarij reuerend. epiſcopi Laodiceæ Syriæ, & Euſebio reuerendiſſ. epiſcopo Dorylei, & reliqua ſancta & vniuerſali ſynodo, ſecundùm præcepta diuiniſſimi & piiſſimi domini noſtri cógregata in Chalcedone ciuitate. Et conſedentibus omnibus ante cancellos ſanctiſſimi altaris, Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Hæc, quæ decreta ſunt de fide, manifeſta nobis iubete perfici. Aſclepiades diaconus magni nominis ſanctiſſimæ eccleſiæ Conſtantinopolis, recitauit diffinitionem, quam nó placuit ijs geſtis inſerere. Et poſt lectionem dubitantibus aliquibus, Ioannes reuerend. epiſcopus Germaniciæ, tranſiens in medio, dixit: Non benè habet diffinitio, ſed debet integrè fieri. Anatolius Deo amantiſſimus archiepiſcopus nominatiſſimæ Conſtantinopolis, ad ſanctam ſynodum dixit: Placet vobis diffinitio? Omnes reuerendiſſimi epiſcopi, præter Romanos & aliquos Orientales, clamauerunt: Diffinitio omnibus placet. Hæc fides patrum. Qui præter iſta ſapit, hæreticus eſt. Qui aliter ſapit, anathema ſit. Neſtorianos mitte foràs. Hæc diffinitio omíbus placet. Qui non anathematizat Neſtorium, exeat. Anatolius Deo amantiſſimus archiepiſcopus regiæ vrbis Conſtantinopolis, dixit: Heri omnibus diffinitio fidei placuit? Prædicti reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Diffinitio omnibus placuit. Aliter non credimus. Anathema illi, qui aliter credit. Iſta fides patrum. Diffinitio deo placuit. Iſta fides orthodoxorum. Fides fraudé non patitur. Sancta Maria theotocos ſcribatur. In ſymbolo ſic addatur. Paſchaſinus & Lucentius viri reuerendiſſimi epiſcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij ſedis Apoſtolicæ, dixerunt: Si non conſentiunt epiſtolæ apoſtolicæ, & beatiſſimi viri papæ Leonis, iubete nobis reſcriptam dari, vt reuertamur, & ibì ſynodus celebretur. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Si placet, ab Orientalibus reuerendiſſimis epiſcopis ſex, & ab Aſiana regione tres, & ab Illyrico tres, & à Pontica tres, & à Thracia tres, præſentibus etiàm ſanctiſſimo archiepiſcopo Anatolio, & reuerendiſſ. Romanis, conueniam* intrò in oratorio ſanctæ martyris, & omnibus ab ijſdem conſequenter requiſitis, quæ placuerunt de ſancta fide, manifeſta nobis fiant. Prædicti reuerendi epiſcopi clamauerunt: Omnibus diffinitio placuit. Has voces Imperatori. Iſta diffinitio orthodoxorum eſt. Et iterùm Ioanne reuerendiſſimo epiſcopo Germaniciæ veniente ad glorioſiſſimos iudices, reuerendi epiſcopi clamauerunt: Neſtorianos mitte foràs. Inimicos Dei mitte foràs. Qui ſunt, vix apparent. Vniuerſus mundus orthodoxus eſt. Herì diffinitio omnibus placuit, Imperator orthodoxus eſt, Auguſta orthodoxa eſt, Iudices orthodoxi ſunt. Multi anni Auguſtæ, multi anni Imperatori. Herì diffinitio omíbus placuit. Multi anni iudicibus. Petimus vt diffinitio ſubſcribatur coram euangelijs. Omnibus placuit. Iubete ſubſcribi diffinitionem. Contra fidem fraus non fiat. qui nó ſubſcribit diffinitioni, hæreticus eſt. Sancta Maria Theotocos eſt. Qui non ſic ſapit, hæreticus eſt. Orthodoxi iudices, fidem cuſtodite orthodoxorum Imperatorum Orthodoxi iudices, à diffinitione nullus abſcedit. Spiritusſanctus diffinitioné dictauit. Diffinitio orthodoxa eſt. Diffinitio modò ſubſcribatur. Qui non ſubſcribit, hæreticus eſt. Hæreticos foràs mitte. Virgo Maria Theotocos eſt. Hæreticú mitte foràs. Maria Theotocos diffinitioni addita eſt. Neſtorianos mitte foràs. Chriſtus Deus eſt. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Dioſcorus dicebat, ꝑpter hoc ſe damnâſſe Flauianum, quia duas naturas aiebat eſſe. Diffinitio autem, ex duabus habet naturis. Anatolius reuerendus archiepiſcopus Conſtantinopolis, dixit: Propter fidem non eſt damnatus Dioſcorus, ſed quia excommunicationem fecit domino archiepiſcopo Leoni, & tertiò vocatus eſt, & non venit, & ideò damnatus eſt. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Epiſtolam ſanctiſſimi Leonis ſuſcipitis? Prædicti reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Etiàm ſuſcepimus, & ſubſcripſimus. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Ergò quæ in ea inſeruntur, inſerantur diffinitioni. Prædicti reuerendi epiſcopi clamauerunt: Altera diffinitio non ſit. Nihil deeſt diffinitioni. Euſebius reuerendus epiſcopus Dorylei, dixit: Alia diffinitio non ſit. Prædicti reuerendi epiſcopi clamauerunt: Epiſtolam diffinitio firmauit. Archiepiſcopus Leo, vt credimus, ſic credit. Diffinitio ſubſcribatur. Diffinitio habet omnia. Diffinitio fidem habet. Leo eadem dixit, quæ & Cyrillus. Cæleſtinus, q̃ & Cyrillus dixit, firmauit. Chriſtus roborauit, quæ Cyrillus dixit: Vnum baptiſma, vnus Dominus, vna fides. Tolle fraudem à diffinitione. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Suggerentur diuiniſſimo & piiſſimo domino noſtro Imperatori clamores iſti. Et per iuſſionem glorioſiſſimorum iudicum vadens in diuinum palatium Beronicianus deuotiſſimus ſecretarius ſacri conſiſtorij, & poſt paululum rediens, iſta ſanctæ ſynodo interlocutus eſt: Præcepit diuiniſſimus & piiſſimus dominus noſter

Hic non ſedit ſenatus.

ſter Imperator, ſicut placuit magnificentiſſimis & glorioſiſſimis iudicibus, ſex reuerendiſſimos epiſcopos ab Orientali regione, & tres ex Pōtica, & tres ab Aſiana, & tres à Thracienſi, & tres ab Illyrico, præſentibus etiàm archiepiſcopo Anatolio, & reuerendiſſimis Romanis, & conueniētibus in oratorio ſanctæ martyris, de fide rectè & irrepræhenſibiliter conſtituatur, quibus omnes conſentiant, & nihil dubium relinquatur. Si enim vobis hoc non placet, ſinguli fidem ſuā per ſuū metropolitam manifeſtā cōſtituant, vt nulla ſimiliter dubietas aut diſcordia relinquatur. Si autē neq; hoc veſtra velit ſanctitas, cognoſcite, quia in partibus occidētalibus fieri habet ſynodus, eò quòd religioſitas veſtra hîc noluit de vera & orthodoxa fide indubitanter diffinire. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerūt: Multi anni Imperatori: Aut diffinitio perſiſtat, aut vnus intereat. Multi anni Imperatoribus.

Cecropius reuerendiſſimus epiſcopus Sebaſtopolis, dixit: Petimus recitari diffinitionem, & ij qui contradicūt, & nō ſubſcribūt, ipſi ambulēt, quia nos cōſentimus benè decretis, & in nullo contradicimus.

Reuerendiſſimi epiſcopi Illyrici dixerūt: Qui contradicunt, manifeſti fiant. Qui contradicunt, Neſtoriani ſunt. Qui contradicunt, Romam ambulent. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Dioſcorus dicebat, Quòd ex duabus naturis eſt, ſuſcipio. Sanctiſſimus autem archiepiſcopus Leo duas naturas dicit eſſe in Chriſto vnitas inconfuſè, inconuertibiliter, & indiuiſibiliter in vno vnigenito filio ſaluatore noſtro. Quem autem ſequimini? ſanctiſſi-
* an mum Leonem, * aut Dioſcorum? Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Vt Leo, ſic credimus. Qui contradicunt, Eutychianiſtæ ſunt. Leo rectè expoſuit. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Ergò addite diffinitioni ſecundùm iudicium ſanctiſſimi patris noſtri Leonis, duas eſſe naturas vnitas in Chriſto inconuertibiliter, inſeparabiliter, & inconfuſè. Et rogati ab omnibus glorioſiſſimi iudices, intrauerūt in oratorio ſanctiſſimæ martyris Euphemiæ, vnà cum Anatolio reuerendo Archiepiſcopo Conſtantinopolitano, & Paſchaſino, & Lucentio reuerendiſſimis epiſcopis, & Bonifacio presbytero, & Iuliano reuerendo epiſcopo Coēnſi, vicario Apoſtolicæ ſedis Romanæ magnæ ciuitatis, necnon & Maximo reuerendo epiſcopo Antiochię Syriæ, & Iuuenale reuerendo epiſcopo Hieroſolymitano, & Thalaſſio reuerendiſſimo epiſcopo Cæſareæ Cappadociæ, & Euſebio reuerēdo epiſcopo Ancyræ Galatiæ, & Quintillo, & Attico, & Zozonte reuerēdiſſimis epiſcopis Illyricis, & Diogene reuerēdo epiſcopo Cyzici, & Leontio reuerend. epiſcopo Magneſiæ, & Florentio reuerendo epiſcopo Sardeorum, & Euſebio reuerendo epiſcopo Dorylei, & Theodoro reuerēdo epiſcopo Tarſi, & Cyro reuerendo epiſcopo Anazarbi, & Conſtātino reuerēdo epiſcopo Boſtrorum, & Thedoro reuerēdo epiſcopo Claudiupolis Iſauriæ, & Francione, & Sebaſtino, & Baſilio reuerendis epiſcopis Thracibus. Et poſtquàm tractauerunt de ſancta fide, & exièrunt, & ſederunt omnes, magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerūt: Dignetur ſancta ſynodus fidem continens, cum taciturnitate audire, quæ decreta ſunt in præſentia noſtra à congregatis ſanctiſſimis patribus, qui & diffinitionē fidei interpretati ſunt. Aetius archidiaconus ſanctæ eccleſiæ magnæ ciuitatis Conſtantinopolis, recitauit: Sancta & magna & vniuerſalis ſynodus, quæ per gratiam Dei, & pręcepto piiſſimorum & Chriſtianiſſimorum Imperatorum, Valētiniani & Marciani Auguſtorum, congregata eſt in Chalcedone metropoli prouinciæ Bithyniorum, in Eccleſia ſanctæ & victricis martyris Euphemiæ, hæc diffiniuit, q̃ ſubtèr ſcripta ſunt:

DIFFINITIO CONCILII CHALCEDONENSIS, SVB QVADRVplici editione.

Editio I.

DOminus noſter et ſaluator IESVS Chriſtus, notitiam fidei diſcipulis ſuis firmans, dixit: Pacem meam do vobis, pacem relinquo vobis, vt nullus diſſonet à proximo circa dogmata pietatis, ſed vt pariter veritatis oſtēderent prędicationem. Quia verò non deſinit per zizania ſua diabolus contra ſemina pieta-

EDITIO II.

DOminus & ſaluator noſter Ieſus Chriſtus, fidei agnitione proprios confirmans diſcipulos, ait: Pacem meā do vobis, pacem relinquo vobis: vt nulla fidei diſſenſio in proximos oriatur, ſed ex ęquo veritatis prædicatio oſtendatur. Sed quia nō deſinit malignus in ipſis pietatis ſeminibus zizania ſua inſere-

EDITIO III.

DOminus noſter et ſaluator IESVS Chriſtus, notitiam fidei confirmās diſcipulis ſuis, ait: Pacē meam do vobis, pacem relinquo vobis: vt nullus à proximo ſuo diſſonet in doctrina pietatis, ſed ęqualiter prædicatione veritatis oſtendatur. Quoniam verò non quieſcit nequiſſimus per ſua zizania inſurgēs ſatio-

EDITIO IIII.

DOminus et ſaluatori IESVS Chriſt, fidei intellectu diſcipulos confirmari præcipiens, ait: Pacem meam do vobis, pacē meam relinquo vobis: vt nulla diſſenſio inter nos ex religioſitate venerabili oriatur, ſed de æquo veritatis oſtendatur præconium. Et quoniā non deſinit per ſordiculas quaſdam

pietatis inſurgere, & ſemper aliquid nouū cōtra veritatem inuenire: propter hoc Dominus (vt conſueuit) prouidens humano generi, piiſſimū & fideliſſimum ad æmulationē erexit Imperatorē, & vndiq; ſacerdotij præſides ad ſe conuocauit, vt gratia Domini omniū noſtrûm Chriſti operante, omnem quidem mendacij à Chriſti ouibus peſtilentiā remoueret, floribus autē veritatis eas pingueſcere faciat. Quod & perfecimus, communi iudicio dogmata expellentes erroris, & inenarrabilem patrum renouauimus fidē, ſymbolū trecētorū decē & octo omnibus prædicantes. Et eos, vt proprios patres etiàm aſſcribimus, qui poſteà in magna Conſtātinopoli congregati ſunt centum quinquaginta, & eandē fidem ipſi quoq; cōfirmauerūt. Diffinimus igitur, ordinē & omnes formulas cuſtodientes, quæ de fide ſunt cōſtitutę, & nos ſynodo quondā in Epheſo facta, cuius præſides fuerunt ſanctiſſimæ memoriæ Cæleſtinus Romanorum, & Cyrillus Alexādrinorum, præfulgere quidē rectę & immaculatę fidei expoſitionē ſanctorū & beatiſſimorum trecentorū decem & octo patrū, qui in Nicea tēporibus pię memorię Conſtantini Imperatoris cōgregati ſunt, ſeruari autem & ea, quę apud Conſtantinopolim à ſanctis quinquaginta patribus decreta ſunt, ad expellendas quidē omnes germinantes hæreſes, & ad confirmationem eiuſdem catholicæ & Apoſtolicæ noſtræ fidei.

ſerere, & noui aliquid aduersùs veritatem ſemper excogitare: idcircò Dominus noſter humano generi ſolitè cupiens prouidere, piiſſimum hunc & fideliſſimū Imperatorē erexit ad zelū, qui vndiquè ſacerdotum pontifices ad ſe cōuocauit, vt gratia Domini noſtri cooperante, omnē mendacij peſtilētiā ab ouibus Chriſti remoueat: quod & fecimus communi decreto, peregrinas erroris quidē ſectas abijcientes, & patrum rectam fidē renouantes, trecentorum decem & octo ſymbolum oībus prædicātes, & velut horū domeſticos centū quinquaginta patres, qui Conſtātinopolim cōuenerūt, huic piiſſimo titulo aſſcripſimus, quemodò & ipſi eandem fidem ſubſignauerunt. Statuimus igitur, ordinem & omnes fidei formulas cuſtodientes, etiàm ſanctā ſynodum Epheſi factam, cuius fuerunt authores venerabilis memorię Cęleſtinus Romanæ vrbis, & Cyrillus Alexādrinæ eccleſiæ ſacerdotes, vt præfulgeat quidem rectæ & inculpabilis fidei expoſitio trecentorum decē & octo ſanctorū, qui in Nicea ſub Conſtātino pię memorię Imperatore cōuenerūt. Contineatur & centū quinquaginta patrum ſanctorum in vrbe Conſtantinopolitana decretum, ad peremptionē quidem ſectarū tūc pullulantium, confirmationem verò ipſius catholicæ atque Apoſtolicæ noſtræ fidei.

ſationibus pietatis inſpergere, & noui aliquid contra veritatem ſemper inueniens: ob hoc conſuetè Dominus noſter prouidens humano generi, piiſſimum hunc & fideliſſimū principē ad zelū fidei ſuſcitauit, et vndiq; ſacerdotij principes ad ſe cōuocauit, quatenùs gratia Domini omniū noſtrū Chriſti operante, ab ouibus Chriſti omnē peſtem quidem mēdacij ſubmoueret, germinibus autem veritatis pingues efficeret. Quod quidem & fecimus, communi decreto dogmata fugātes erroris, & inenarrabilem verò patrum renouauimus fidem trecentorum decē et octo ſymbolum omnibus prędicantes, & tāquàm domeſticos, qui pietatis huius cōpoſitionē receperunt, patres aſſcribentes, qui poſteà apud Conſtantinopolim cōuenerūt cētū quinquaginta, qui & ipſi eādē fidē ſubſignauerūt. Definiuimus igitur, ordinē & omnes formulas fidei conſeruātes, nos quoquè eius, quæ apud Epheſum olim facta eſt ſynodus, cuius præſides fuerunt ſanctæ memorię Cæleſtinus Romanorum vrbis antiſtes, & Cyrillus Alexādrinę eccleſiæ, præfulgere rectæ quidem et immaculatæ fidei expoſitionē trecentorū decē & octo ſanctorū & beatiſſimorum patrū, apud Niceā ſub pię recordationis Conſtātino principe congregatorum, obtinere autem etiàm centum quinquaginta ſanctorum patrum apud Conſtantinopolim definitam, ad interemptionem tunc exortarum hęreſeon, confirmationem verò eiuſdem Catholicæ & Apoſtolicæ noſtræ fidei.

dam malignus inſidiari pietatis ſeminibus, ſed ſemper noui quiddā aduersùs veritatē indagat: ob hoc habens Dominus noſter prouidentiā humani generis, hūc clemētiſſimū & fidelē aduersus æmulum nobis, conceſſit principem, qui vndiq; ſacerdotes ad ſe cōuocauit, vt gratia Domini noſtri Ieſu Chriſti cooperante, totam falſitatis noxam à grege ſuo abijciat, & veritatis eā corroboret germinibus. Quod & fecimus, communi decreto vel iudicio erroris perſequentes & ſectas: ſed & perfectiſſimorum patrum innouauimus fidem, trecētorum decem & octo ſymbolū omnibus prædicantes, et quod ſyncera agnitione animo concepiſſe cognoſcim⁹ ſacerdotes, attitulantes notauimus, qui poſt hæc conuenerunt in vrbe Conſtātinopolitana numero centū quinquaginta, etiàm hi hanc cōfirmantes fidem. Nos verò nunc ordinē et omnes fidei formulas cuſtodiētes, decernim⁹, ſanctum Epheſianorum cōcilium, cuius authores fuerunt venerabiles Cæleſtinus vrbis Romę, & Cyrillus Alexandrinę vrbis epiſcopi, vnanimiter ſentientes, iuſtè pręcellere inculpabilis fidei expoſitionem trecentorum decē & octo venerabilium & beatiſſimorum patrum, qui in Niceam temporibus diuæ memoriæ Conſtantini Imperatoris conuenerunt, obtinere etiàm centum quinquaginta venerabilium epiſcoporum apud Conſtantinopolim decreta aduersùs interemptionem ſectarum pullulantium & creſcentium, & manifeſtationem huius Catholicæ & Apoſtolicæ noſtræ fidei.

ALIA DIFFINITIO CHALCEDONENſis ſynodi, ſimiliter ſub quadruplici editione:

Comprehendens eorum quæ in concilijs, Niceno primo, Conſtantinopolitano primo, Epheſino primo, decreta ſunt, approbationem, & duarum naturarum in vna Chriſti perſona aſſertionem.

EDITIO I.

AD cognoſcendam quidẽ confirmandamq́; perfectiſſimè pietatem, conſultiſſimũ ſatis hoc diuinæ gratiæ ſymbolum, ſaluberrimũq́; ſufficeret. De patre nanque, & filio, ac Spirituſancto quod pleniſſimæ fuerat inſtitutionis, edocuit, & incarnationem Domini fideliter excipientibus euidenter inſinuat. Verùm quoniã quidam ea quæ ſyncera veritas prædicat, deprauare conati, nouas auditu ſuas hæreticas perfidias ediderũt: & alij quidem diſpenſationis Dominicæ ſacramentũ, quod noſtrî cauſa eſt celebratũ, auſi ſuêre corrũpere, dum à ſancta virgine partum proceſſiſſe diuinum, vocis abnegatione diſſimulãt: alij confuſionem ſiue permixtionem rurſùs inducunt, vt vnam eſſe naturam diuinitatis & carnis ſtultè confingant, ac per hoc vnigeniti confuſione portentuoſa, diuinã naturam paſſibilem eſſe ſignificant: Eapropter ab vniuerſa contra veritatẽ machinatione veniente, volens eos excludere, quæ modò præſto eſt, ſancta et magna hæc ſynodus, quod antiquitùs in fide prædicatur, immobile ſemper hoc dicens, ante omnia ſtatuit, vt trecentorum decem & octo patrũ venerabilium fides illibata permaneat. Et propter eos quidẽ, qui ſanctoſpiritui obuiare nituntur, eam traditionem, quæ in auguſtiſſima Cõſtãtinopolitana vrbe poſteà, cõgregatis centum & quinquaginta patribus, de ſubſtantia ſanctiſpiritûs fuerat decreta, cõfirmat. Hanc etenim cunctis inno-

EDITIO II.

SVfficiebat quidẽ ergò ad perfectam pietatis cognitionẽ & confirmationem, ſapiens & ſalutare hoc diuinæ gratiæ ſymbolum (de patre enim & filio ac ſpiritu ſancto edocet perfectè, et Domini humanationem) fideliter ſuſcipiẽtibus ad probationem. Verũ quia veritatis prædicationem reprobare conantes, per proprias hæreſes varias voces parturiêrunt, hi quidem Domini propter nos diſpenſationis myſterium vitiare conati ſunt, & vocem, theotocos, id eſt, Dei genitrix, in virgine abnegant. Alij autẽ confuſiõem & cõmixtionẽ introducentes, vnãq́; eſſe naturam carnis & deitatis inſenſatè fingentes, paſſibilem vnigeniti naturam diuinam confuſione monſtruantur. Propter hoc omnem ipſis claudi contra veritatem machinam volẽs præſens nunc ipſa ſancta magna & œcumenica ſynodus, illud prædicationis ſuperiùs immotum edocens diffiniuit, præcipuè trecentorum decem & octo ſanctorum patrũ fidem immutilatam manere. Propter ſpiritûs ſancti quidem impugnatores, poſterioribus temporibus doctrinam de ſpirituſãcti ſubſtantia, à centum quinquaginta patribus in regia vrbe traditã, autorizat, quã illi omnibus notificârũt, non tanquàm aliquid deficiens in præcedentibus introducentes, ſed de ſpirituſancto ipſorum cogitatiõem vel intellectum, cõtra attentantes ipſius dominationem reprobare, ſcripturarum teſtimonijs expreſſerunt. Propter antẽ diſ-

EDITIO III.

SVfficeret quidem ad pleniſſimam pietatis agnitionẽ & confirmationem, ſanctiſſimum & ſalutare diuinæ gratiæ ſymbolũ. De patre enim & filio & ſpirituſancto doctrinã perfectam edocet, & incarnationẽ Dominicam fideliter ſuſcipientibus manifeſtat. Sed quoniam hi, qui prędicationem veritatis deſtruere conantur, quaſdã propriæ hæreſeos nouitates parturiũt: (quidam enim myſteriũ pro nobis actum diuinæ diſpenſationis, audẽt corrũpere, & vocem illam diuini patris factã ad virginẽ denegant, alij temperamẽtum confuſionẽq́; inducentes, & vnam eſſe naturam carnis & deitatis inſenſatè componẽtes, paſſibilem vnigeniti diuinam naturam tali cõfuſione prodigioſè diuulgant) idcircò omnem aduerſùs veritatem opponendam ab ipſis machinationẽ volens excludere ſancta & magna vniuerſalis ſynodus, hãc prædicationem immobilem docens, ſtatuit, præcipuè trecentorum decẽ & octo ſanctorum patrũ fidem incontaminatam manere. Et propter eos, qui Spirituiſancto aduerſantur, centum quinquaginta patrum paulò poſteriore tẽpore in vrbe Conſtãtinopolitana conuenientium de ſubſtantia ſpirituſſancti traditã doctrinam corroborat, quam etiàm illi omnibus inſinuauerunt, non quòd in præcedẽtibus deeſſet aliquid, adijcientes, ſed de ſpiritu eorundem intellectum aduerſùm eos, qui deitatis eius dominationem nitũtur demergere, ſcri-

EDITIO IIII.

SVfficeret quidem ad plenitudinem cognoſcendam pietatis & cõfirmatiõem, prudens hoc & ſalutare per Dei gratiam ſymbolũ. De patre autem & filio & ſpiritu ſancto plenitudinem docet, & Domini inhumationẽ fideliter accipiẽtibus repræſentat. Sed quoniam lędere prędicationẽ veritatis conantes, proprijs hæreſibus nouas voces proferunt, hi quidem myſterium Domini propter nos diuinæ diſpẽſationis audentes corrũpere, & matris Dei virginis appellationem recuſant, alij verò cõfuſionem permixtionémque introducunt, & vnã naturã carnis & Deitatis ſtultè confingunt, paſſibilem vnigeniti diuinam eſſe naturam confuſione portentoſa dicentes: Ob hoc illis omnem aditum contra fidem volens claudere præſens nunc ſancta & magna atq; vniuerſalis ſynodus, prædicationem hanc ab initio inconcuſſam docẽs, conſtituit præ cæteris trecẽtorum decẽ & octo ſanctorum patrũ fidem manere illæſam: & propter illos, qui aduerſùm ſpiritumſanctum pugnant, Macedonianos, poſterioribus tẽporibus à patribus ad Conſtantinopolim centũ quinquaginta cõgregatis, de eſſentia ſpiritûs corroborat traditã diſciplinam, quam illi omnibus notam fecerũt, non, quaſi deeſſet aliquid præcedentibus, inferentes, ſed de ſanctoſpiritu ſuam ſententiã promulgãtes, aduerſùm eos, qui veritatem lædere tentauerunt, ſcripturarum teſtimonijs roborantes. At verò

innoteſcere memorati fecerũt, nõ quaſi aliqd deeſſet ſuccedẽtib⁹ ducẽtes, ſed de ſpiritu ſancto quid ipſi ſentirent, cõtra illos, qui eius poteſtati refragari cõati ſunt, ſanctarũ ſcripturarũ teſtimonijs illuſtrãtes. Propter eos autẽ, qui diſpẽſationis Dominicæ tẽtauẽre peruertere ſacramẽtum, & hominẽ ſolum de ſancta Maria virgine procreatum eſſe vaniloquijs ſuis autumãt impudenter, ſancti Cyrilli, qui Alexandrinæ paſtor eccleſiæ, ſynodales epiſtolas ad Neſtorium ſcriptas atq; Orientales, vtiq; ſibi conuenientes, amplexa eſt, ad arguendum quidem Neſtorianam dementiam, interpretationem verò deſiderantium pio zelo concipere ſaluberrimi ſacramenti ſententiã. Quibus epiſtolam quoq; beatiſſ. Romanæ antiquioris vrbis antiſtitis, ac venerabilis papę Leonis, Flauiano ſanctæ memoriæ archiepiſcopo ſcriptam, ad expugnandam prauitatis Eutychianę perfidiam, vtpotè maximi Petri confeſſioni ſatis conuenientem, & velut monimentum cuiuſdam ſtatuæ cõmunis extantẽ, contra cunctos hęreticos meritò copulauit, vt recto dogmati ſua firmitas inconcuſſa permaneat. Nã & in duos filios diſpenſationis tentãtibus diuidere ſacramentum reſiſtit hoſtiliter, & eos, qui paſſibilis audent diuinitatis vnigenitum dicere, collegio ſacerdotali detrudit, & confuſionem ſiue cõmixtionẽ in duabus Chriſti naturis excogitantibus reluctatur, & cæleſtem vel alterius cuiuſdã ſubſtantię eſſe, quã de nobis aſſumpſit ſibi formã ſeruilem, delirantes, exterminat: necnõ & eos, qui duas quidem ante vni-

tio-

diſpẽſationis myſterium vitiare conantes, & tenuem hominem eſſe ex ſancta virgine Maria natum impudicè maledicentes, beati Cyrilli Alexandrinorum eccleſię paſtoris ſynodicas epiſtolas ad Neſtoriũ & ad ipſos Orientales, conuenientes exiſtentes ſuſcepit, in redargutionẽ quidem mẽte captionis Neſtorij, in interpretationẽ autem ſalutaris ſymboli pio zelo deſiderantiũ intellectũ. Quibus & epiſtolam magnæ & antiquæ Romæ præcedentis ſancti & beati Leonis, ſcriptã ſanctiſſimo epiſcopo Flauiano, ad extinctionem quidem prauæ intelligẽtię Eutychis, magni PETRI profeſſioni conuenientem, ac cõmunem quendam cippũ columnam exiſtentẽ cõtra malè opinantes meritò adnexuit ad orthodoxorum dogmatum cõfirmationem. Conantib⁹ enim in filij diuinitate diſpenſationis diuellere myſteriũ obuiat, & paſſionem vnigeniti deitatis dicere audentes, ſacrorũ colloquio repellit, & excogitãtibus commixtionem vel confuſionem in duabus naturis Chriſti obſiſtit, & eos, qui inſaniunt, dicentes cæleſtem vel alicuius alterius eſſentiæ ſubſtantiã, ex nobis aſſumptam impij ſerui formam exiſtere, exagitat: & confabulantes duas quidem ante vnionẽ naturas Domini, vnã autem poſt vnionem autumantes, anathematizat. Sequẽtes igitur ſanctos patres, vnum & ipſum confiteri filiũ Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum conſonanter oẽs docemus, perfectum ipſum in deitate, & perfectũ ipſum in humanitate, Deum verè & verè hominem, ipſum ex anima rationali et corpore,

con-

ſcripturarum teſtimonijs plenius manifeſtantes. Propter eos ſanè, qui diſpẽſationis myſteriũ tentant corrumpere, & purum hominẽ eſſe, qui ex ſancta Maria virgine natus eſt, impudẽter diuulgant, beatiſſimi quõdam Cyrilli Alexãdrinæ eccleſiæ ſacerdotis ſynodicas epiſtolas, tam ad Neſtorium, quàm ad cæteros per Orientem, congruas & ſibi conſentientes ſuſcepit, ad confutationem quidem Neſtorianæ amẽtiæ, interpretationem verò eorum, qui religioſo zelo ſalutaris ſymboli cupiunt intellectum. Quibus & epiſtolam ſancti ac beatiſſimi primæ ſedis archiepiſcopi Leonis, ſcriptã ad Flauianum ſanctæ recordationis archiepiſcopum, ad perimendam Eutychetis malignitatẽ, atq; magni Petri confeſſioni cõcordantem, & communem quandam paginam conſiſtentem contra eos qui nõ rectè glorificant, ad confirmationem catholicæ religionis euidẽter ſubiunxit. Nam eos, qui in duos filios diſpenſationis Dominicæ myſterium ſcindere moliũtur, execratur: & eos, qui paſſibilem diuinitatem vnigeniti filij audẽt aſſerere, de concilio ſacerdotum repellit: et eis, qui in duabus naturis Chriſti permixtionẽ vel confuſionẽ argumentantur, aduerſatur. Et qui cæleſtẽ aut alterius cuiuſq; ſubſtantiam exiſtere formã ſerui, quã ex nobis aſſumpſit, inſaniendo aſſerũt, procul abijcit. Et eos, qui duas ante adunationem naturas Domini delirãt, vnã verò poſt adunationem confingunt, anathematizat. Conſentientes ergò ſanctis patribus, vnũ eundemq; filium confiteri Dominum noſtrũ Ieſum

verò propter illos, qui myſterium diſpẽſationis violare conantur, & purum hominẽ eſſe, qui ex ſancta virgine Maria natus eſt, impudẽtius delirãtes, epiſtolas B. Cyrilli Alexãdrinę eccleſię præſulis ſynodicas vtiq; literas ad Neſtorium, & ad alios per Orientem, acceptiſſimas habet ad cõuincendas Neſtorij blaſphemias, & ad interpretationem ſynceriorem ſalutaris ſymboli, his, qui nôſſe illud deſiderãt. Quibus etiàm ſubiũxit epiſtolã magnæ & ſenioris vrbis præſulis beatiſſimi ſancti epiſcopi Leonis, quæ ſcripta eſt ad ſãctę memorię archiepiſcopum Flauianum, & ad ſenſus peſſimos Eutychis auferendos, quippe magni illius Petri confeſſionibus cõgruentẽ, & quãdam columnã nobis aduerſum praua dogmata iure coniunctam, ad confirmationẽ recti dogmatis. His enim, qui in dualitate filiorum diſpenſatione conuellere myſteriũ nitũtur, præcipit & illos, qui paſſibilem deitatem vnigeniti auſi ſunt dicere, ſacerdotali numero ſubmoueri: & his, qui in duabus naturis Chriſti permixtionẽ aut cõfuſionẽ dici æſtimãt, repugnãdum, vel eos, qui cæleſtẽ, aut alterius eſſe ſubſtantiæ carnẽ, quæ illi eſt aſſumpta de nobis, formam ſerui abijcit: & qui duas quidem ante vnionẽ naturas Domini fabulãtur, vnam verò poſt vnionem cõfingũt, anathematizat. Sequentes igitur ſanctos patres, vnũ eundemq; cõfiteri filium, & Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum conſona voce omnes docemus, eundem perfectũ in Deitate, eundem perfectũ in humanitate, Deum verè & hominẽ verè eundem ex anima rationali & corpore, coëſſen-

na-

tionẽ, vnã verò poſt vnitionem, naturas in Chriſto fabuloſè confingunt, anathematizare nõ ceſſat. Beatiſſ. igitur ſequẽdo patres, vnum & eũdem filium confiteri Dominum Ieſum Chriſtum, concordãtibus omnes inſtitutionibus, edocemus eundem in deitate perfectum, eundem in humanatiõe perfectũ, Deũ verè & verè hominem eũdẽ ex aĩa rationali & corpore, cõſubſtãtialẽ patri ſecundũ deitatẽ, conſubſtantialẽ nobis eundẽ ſecundũ humanitatem, in humanitate per oĩa ſimilem nobis ſinè ſorde peccati, ante ſecula quidẽ à patre progenitũ ſecundum deitatẽ, in vltimis verò dieb⁹ eũdẽ propter nos, & propter noſtram ſalutem ex Maria virgine, quę Deũ peperit, ſecundũ incarnationem vnum & eundẽ Chriſtũ Ieſum, filiũ, Dñm, vnigenitũ, quẽ in duabus naturis inconfusè & incõmutabiliter, indiuisè atq; inſeparabiliter omnes agnoſcim⁹, nunq̃ ſublata differentia naturarum propter vnitionẽ, ſed potiùs vtriuſq; naturæ proprietate ſeruata, & in vnã cõcurrente perſonã, nõ in duas deductũ diuiſúmve perſonas, ſed vnũ & eundẽ filiũ vnigenitũ, Deũ verbũ, Dñm Ieſum Chriſtũ, ſicutì nos ab initio ꝓphetæ de eo, & ipſe nos Ieſus Chriſt⁹ inſtituit, & paternũ nobis tradidit ſymbolũ. His igitur à nobis vndiq; cũ omni deliberatiõe ac diligentia pariter ordinatis, decreuit ſancta atq; vniuerſalis hęc ſynodus, aliã fidem nemini licere proferre, ſiue cõſcribere, aut expõere, vel ſentire, vel aliter tradere. Sed eos, qui audẽt vel cõponere aliã fidẽ, vel proferre, vel docere, vel tradere aliud ſymbolũ volẽtibus ad cognoſcendã ſe cõuertere veritatẽ ex ritu pagano, ſiue Iudaico vel qualicunq; hæretico: eos, ſi quidẽ epiſcopi ſiue clerici ſunt, alienos eſſe epiſcopos ab epiſcopatu, & clericos à clero: Quòd ſi monachi vel laici fuerint, anathematizari.

conſubſtantialem patri ſecundùm deitatem, nouiſſimis autem diebus ipſum propter nos, & conſubſtantialem nobis ipſum ſecundùm humanitatem, per omnia ſimilem nobis ſinè peccato, ante ſecula quidẽ ex patre natum ſecũdùm deitatem, nouiſſimis autem dieb⁹ ipſum propter nos & noſtrã ſalutẽ, ex Maria, virgine natum ſecũdùm humãitatẽ, vnũ & ipſum Ieſũ Chriſtũ Dñm vnigenitũ, in duabus naturis incõfuſibiliter, inconuertibiliter, indiuiſibiliter, inſeparabiliter cognoſcẽdũ, nulla naturarum differentia ſublata propter vniõem, ſed ſalua magis vtriuſq; naturæ proprietate, & in vnam perſonã & in vnã ſubſiſtentiã concurrente, nõ in duas perſonas diſtributũ vel diuiſum, ſed vnũ & ipſum vnigenitũ filium, Deũ verbum Ieſum Chriſtũ, ſicut ſuperiùs prophetæ de ipſo, & ipſe Ieſus Chriſtus nos edocuit, & patrũ ſymbolum nobis tradidit. His igitur cum omni vndiq; diligentia & ſolicitudine à nobis formatis, diffiniuit ſancta & œcumenica ſynodus, aliã fidẽ nemini licere ꝓferre ἤγουν, vel cõſcribere, vel cõponere, vel ſapere, vel docere aliter. Audentes autẽ vel cõponere fidem alterã, ἤγουν, vel producere, vel docere, vel tradere aliud ſymbolũ volentibus cõuerti ex gentilitate, vel Iudaiſmo ἤγουν, vel hęreſi quacũq;: hos, ſi quidẽ epiſcopi fuerint, vel clerici, alienos eſſe epiſcopos epiſcopatu, & clericos clericatu: ſi autẽ monachi vel laici fuerint, anathematizari.

ſum Chriſtũ conſona voce pariter edocem⁹, perfectum eundem in diuinitate, perfectũ eundem in humanitate, Deũ verum & hoĩem verũ eũdem ex aĩa rationali & corpore, ſecundũ diuinitatẽ vn⁹ cũ patre naturæ, ſecundũ humanitatẽ eundẽ vnius naturę nobiſcũ, per oĩa ſimilẽ nobis abſque peccato, ante ſecula quidẽ ex patre natum ſecundũ diuinitatẽ, in nouiſſimis verò dieb⁹ eũdẽ propter nos & propter noſtrã ſalutẽ hoĩem factũ, hũc vnũ, eũdemq; Chriſtũ, filiũ, Dominum, vnigenitũ in duas naturas incõfusè, immutabiliter, indiuisè, inſeparabiliter cognoſcendum, in nullo naturarũ differentias propter vnitatẽ perimendas, magìs autẽ ſalua vtriuſq; naturæ proprietate, & in vna coeũte pſona, vnoq; ſtatu concurrente, non in duabus perſonis partiendum vel diuidendũ, ſed vnũ eundemq; filiũ, vnigenitum, Deũ verbũ, Dominũ Ieſum Chriſtũ, ſicut ab exordio prophetæ de eo, & ipſe nos erudiuit, & nobis tradidit ſymbolũ. His itaq; cũ omni vndiq; ſubtilitate & diligẽtia à nobis ordinatis, ſtatuit ſancta & vniuerſalis ſynodus, aliã fidẽ nulli licere profiteri, aut ſcribere, aut docere, aut dicere aliter. Qui autem audẽt exponere aliã fidem, aut proferre, aut docere aliud ſymbolum, volẽtibus conuerti ad ſcientiã veritatis ex gentilibus, ex Iudęis, vel hæreticis quibuſcũq;: ſi quidẽ epiſcopi aut clerici fuerint, alienos eſſe ẽpos ab epiſcopatu, & clericos à clero: ſi verò mõachi vel laici fuerint, anathema fieri.

tialem patri ſecundùm deitatem, coëſſentialem nobis eũdẽ ſecũdùm humanitatem, per omnia nobis ſimilem abſq; peccato, ante ſecula quidem de patre genitum ſecundùm deitatem, in nouiſſimis autem diebus eundem propter ſalutem noſtram ex Maria virgine theotoco ſecundùm humanitatem, vnum, eundem Chriſtum, filiũ, Dominum, vnigenitum, in duab⁹ naturis incõfusè, immutabiliter, ĩdiuisè, inſeparabiliter agnoſcẽdum, nuſquàm ſublata eſſentia naturarum propter vnionem, magiſq; ſalua proprietate vtriuſque naturæ, & in vnã perſonam atque exiſtentiam concurrente, non in duas perſonas partitum atque diuiſum, neq; diſiunctum, ſed vnum, & eundem filium, vnigenitum Deum verbum Ieſum Chriſtum, ſicut antè prophetæ de eo, & ipſe nos Ieſus Chriſtus erudiuit, & patrũ nobis ſymbolum tradidit. His igitur cum omni vndiquè veritate, diligentia & ſolicitudine à nobis definitis, ſtatuit ſancta & vniuerſalis ſynodus, alteram fidem nulli licere proferre, vel conſcribere, aut cõponere, aut ſentire, aut docere aliter. Eos autem, qui auſi ſunt cõponere fidem alteram, aut proferre, aut docere, aut tradere alterũ ſymbolũ volẽti vel cõuerti, vel ex gentilibus ad cognitionẽ veritatis venire, vel ex Iudæis, vel hæreſi quacunq;: hos, ſi epiſcopi fuerint aut clerici, alienos eſſe epiſcopos ab epiſcopatu, & clericos à clero: ſi verò monachi aut laici fuerint, anathematizari.

Et poſt lectionem diſſinitionis, omnes reuerendi epiſcopi clamauerunt: Hęc fides patrum. Metropolitani modò ſubſcribãt. Quæ benè diſſinita ſunt, dilationem non ſuſcipiant. Hæc fides apoſtolorum Huic omnes conſentimus. Omnes ità ſapimus. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quæ à ſanctis patribus ſtatuta ſunt, & omnibus placuerũt, manifeſta fiãt diuino vertici.

Finis actionis quintæ Chalcedoneñ concilij.

CHALCEDONEN. CONcilij Actio 6.

CONſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & qui fuerit nunciatus, octauo Kaleñ Nouemb. in Chalcedona ſecundùm iuſſionem diuini & pijſſimi noſtri domini Martiani perpetui Auguſti, conueniente in ſanctiſſima eccleſia ſanctæ & bonę victricis martyris Euphemiæ ſancta & vniuerſali ſynodo, quę ſecundùm diuinam ſanctionem in Chalcedonenſium ciuitate congregata eſt, id eſt, Paſchaſino & Lucentio reuerendiſſimis epiſcopis, & Bonifacio reuerendo presbytero, locum tenentibus ſanctiſſimi & Deò amantiſſimi Archiepiſcopi ſenioris Romæ Leonis, & Anatolio ſanctiſſimo Archiepiſcopo ſplendidiſſim. Conſtantinopolis nouæ Romæ, & reliquis ſanctiſſimis & reuerendiſſimis epiſcopis, id eſt, Maximo Antiochiæ Syriæ, Iuuenale Hieroſolymorum, Quintillo Heracleæ Macedoniæ, tuente locum Anaſtaſij epiſcopi Theſſalonicenſis, Thalaſſio Cæſareæ Cappadociæ, Stephano Epheſi, Luciano Byziæ, tuente locum Cyriaci Heracleæ Thraciæ, Euſebio Ancyræ Galatiæ, Diogene Cyzici, Petro Corinthi, Florentio Sardenſium, Eunomio Nicomediæ, Anaſtaſio Niceæ, Eleutherio Chalcedonẽſi, Iuliano ciuitatis Cô, tuẽte & ipſo locum Apoſtolicæ ſedis ſenioris Romæ Leonis, Baſilio Seleuciæ Iſauriæ, Meletio Lariſſæ, tuente locum Domni epiſcopi Apameæ Syriæ, Amphilochio Sidis, Theodoro Tarſi, Cyro Anazarbi, Conſtantino Boſtrenſi, Photio Tyri, Theodoro Damaſci, Stephano Hierapoleos, *Nonno Edeſſę, Simeone Amidæ, Epiphanio epiſcopo Pergæ, tuente locum Olympij epiſcopi Conſtantiæ, Ioanne Sebaſtiæ, Seleuco Amaſiæ, Conſtantino Melitenæ, Patricio Tyanenſi, Petro Gangrenſi, Apragmonio Tij, tuente locũ Calogeri epiſcopi Claudiupolis, Atarbio Trapezuntis, tuente locum Dorothei epiſcopi Neocæſareæ, Photino archidiacono, tuente locum Theoctiſti epiſcopi Peſſinuntis, Romano Myrenſi, Critoniano Aphrodiſiadis Cariæ, Nunechio Laodiceæ Phrygiæ, Mariniano Synnadæ, Oneſiphoro Iconij, Pergamio Antiochiæ Piſidiæ, Epiphanio Pergenſi, Attico Nicopolis veteris Epiri, Martyrio Gortynę, Luca Dyrrhachij, Vigilantio Lariſſæ Theſſaliæ, Francione Philippopolis, Sebaſtiano Beroæ, Baſilio Traianopolis, Tryphone Chij, Theoctiſto Berrhoæ Syriæ, Gerontio Seleuciæ, Euſebio presbytero, tuente locum Macarij Laodiceæ Syriæ, Euſebio Dorylei, Saba Palti, Petro Gabalæ, Sophronio Conſtantiæ, Patricio Neocæſareæ, Mara Anazarthæ, Rhomulo Chalcidæ, Euſtathio Beryti, Leontio Aſcalonæ, Aniano Capitoliadis, Zebenno Pellæ, Ioanne Tiberiadis, Antiocho Archelaidis, Beryllo * Ailæ, Areta Eluſæ, Muſonio Zoaræ, Rufino Bybli, Pancratio Libyadis, Zoſimo Minoidis, * Natyra Gazæ, Polychronio Antipatridis, Ioanne Gadaræ, Paulo Anthedonis, Photino Lyddæ, Heraclio Azoti, Martiano Gerræ, Stephano Iamniæ, Epicteto Diocletianupolis, Romano Eudoxiupolis, Theodoro Claudiupolis Iſauriæ, Iuliano Celendereos, Tyranno Germanicopolis, Ioanne Diocæſareæ, Acacio Antiochiæ, Epiphanio Ceſtriæ, Aeliano Selenuntis, Ammonio Iotapis, Megalo Philadelphiæ, Marco Arethuſæ, Timotheo Balaneorum, Euſebio Seleucobeli, Eutychiano Epiphaniæ, Paulo * Mariamniæ, Lampadio Rhaphaneorum, Alexandro Sebaſtiæ, Philippo Adanæ, Hypatio Zephyrij, Theodoro Auguſtæ, Chryſippo Malli, Iuliano Rhoſi, Polychronio Epiphaniæ, Ioanne Flauiadis, Indimo * Hermupolis, Sophronio Chorepiſcopo, tuente locum Baſſiani Epiſcopi Mopſueſtiæ, Proclo Adranæ, Eulogio Philadelphiæ Arabiæ, Theodoſio Canothæ, Hormiſda Philippopolis, Damiano Sidonis, Theodoro Tripolis, Olympio Paneadis, Paulo Ptolemaidis, Paulo Aradi, Thoma Porphyrionis, Porphyrio Botrorum, Phoſphoro Orthoſiadis, Porphyrio archidiacono, tuente locum Vranij Emiſæ, Ioſeph Heliopolis Phœniciæ, Iordane Abilæ, Valerio Laodiceæ Phœniciæ, Theona * Europi Phœniciæ, Theodoreto Cyri, Rufino Samoſateno, Ioanne Germaniciæ, Timotheo Dolychis, Euoltio Zeugmatis, Athanaſio Pari inſulæ, Zebenno martyropolis, Caiuma Marcopolis, Ioanne Carrenſium, Abramio Circenſi, Ioanne Saraceno, Noë Cephacaſtelli, Callinico Apameæ Bithyniæ, Leucadio Tinnieñ, Ioanne Polemonij, Gratidiano Ceraſſuntis, Iuliano Tabiæ, Meliphthógo Iuliopolis, Hypericio Aſponenſiũ, Acacio * Cynnæ, Euphraſio Lacinieñ Laganiæ, Cecropio Sebaſtopolis, Ioanne Nicopolis Armeniæ, Dorotheo presbytero, tuente locum Anatolij Satalorum, Attico Zelorũ, Antiocho Sinopis, Euchario diacono, tuente locum Paralij Andraponenſis, Paulo presbytero, tuente locum Vranij Epiſcopi Himerorum, Acacio Ariarathiræ, Heraclio Comanorum, Adelphio chorepiſcopo tuente locum Adolij Epiſcopi Arabiſſi:

*Nomio

*Natira

Euphro-

Euphronio presbytero, tenente locum Do-
mni epiſcopi Cocuſi: Otreio presbytero, te-
*arcæ nente locum Ioannis epiſcopi *Arcis: Theo-
doſio Nazianzeno, Ariſtomacho Colonæ,
Rheno Iunopolis, Epiphanio presbytero,
tenente locum Aetherici epiſcopi Pompeio-
polis, Photino tenente locum Aetherici epi-
ſcopi Pompeiopolis, Photino tenẽte locum
Themiſtij Amaſtrię, Theodoro Heraclec, Eu-
logio presbytero, tenente locum Genethlij
Cratię epiſ. Pelagio presbytero, tenẽte locũ
Theophili epiſcopi Adrianopolis, Helpidio
*Thermeñ, Aquila Eudoxiadis, Myſterio
Amorij, Longino Orchiſtij, Docimaſio Ma-
roneæ, Sereno Maximianopolis, Aetherico
Smyrneñ, Euſebio Clazomeneñ, Cyriaco
*Amniteñ Aegeñ, Mama *Aniniteñ, Leontio Magneſię
Mæandri, Quinto Phoceæ, Proclo Argiſſæ,
Thoma Alalcomenę, Olympio Theodoſiu-
*Briullenæ poleos, Philippo Nouæ aulæ, Rufino *Brue-
leno, Marcellino metropolis, Eſaia Elaita-
no, Paulino Theodoſiupolis Aſiæ, Iuliano
Hypepę, Heſperio Pitanę, Proterio Myrrhi-
næ, Baſilico Palęſcepſis, Meonio Nyſę, Petro
Dardani, Thalaſſio Parij, Dauide Adrianæ,
Eulalio Pioniæ, Pionio Troadis, Stephano
Prymneſię, Theoſebio Ilij, Hermia Abydi,
Daniele Lampſaci, Patricio Adramyteorũ,
*Caryſſorũ Menecrate *Cyraſſorum, Coſſinio Hiero-
cæſareę, & tuente locũ Andreę epiſcopi Sar-
deorum Bleandri, Polycarpo Gabalon, Pa-
tricio Acamaſſæ, Paulo Tripolis, Amachio
Septenorum, Leucio Apollinis Phani, Ge-
mello Stratonicæ, Alchimede Silandi, Dio-
*Arceſeno nyſio Attaliæ, Nicolao *Acraſſeno, & tuente
locum Stephani epiſcopi *Limiræ, Zenodo-
ro Telmeſſi, Frontone Phaſelidis, Philippo
Liburnę, Theodoro Antiphelli, Leontio
Araxi, Antipatro Cauni, Andrea Sectorio-
rum, Paulo Tloſorũ, Romano Buboniorũ,
Nicea Megaron, Athanaſio Opuntis, Dõni-
no Plateæ, Oneſimo Argos, Marco Euriæ,
Peregrino Phœnices, Eutychio Adrianupo-
leos, Claudio Anchiaxi, Soterico Corcyræ,
Dionyſio Antiochię, Ioanne Alindæ, Flacil-
lo Tarſi, Papia Ereſſorum, Dionyſio Hera-
*Saluacis cleæ Lynceſtidum, Menãdro Heraclee *La-
tmos, Eupythio Stratonicæ, Ioanne Amizo-
nis, Tynchanio Apolloniadis, Theodoreto
Alabandorum, Ioanne Gnidi, Iuliano pre-
sbytero, tuente locum Calandionis epiſcopi
*Halicarnaſſi *Alycarnaſſi, Daniele Cadi, Modeſto Seba-
ſtæ, Paulo Ariſtij, Eulalio *Silbij, Charitone
Dionyſiopolis, Ioanne Trapezopolis, Gen-
*Agmoniorum nadio *Agmonios, Thoma Theodoſiopo-
leos, Gennadio *Moſſiunorũ, Euãdro Dio-
*Moſinnorum clias, Gerõtio Baſilinopoleos, Alphio Myn-
di, Theoctiſto presbytero, tuente locũ Dio-
genis epiſcopi Orthoſiæ, Philotheo presby-
tero tuente locum Zotici epiſcopi Arpaſeñ,
Miro Euladreñ, Luciano Ipſeñ, Philippo
Lyſiadis, Epiphanio Midaij, Abertio Hiera-
poleos, Cyriaco Eucarpias, Euſtochio Doci-

meñ, Aquila *Aurochron, Baſilio Nacoliæ, *Acroceraunon, vel, Achrotonorum,
Strategio Polybotis, Neoptolemo Corneñ,
Paulo Derbeñ, Plutarcho Lyſtreñ, Eugenio
Canorum, Rufo Hydę, Tyranno Homona-
don, Acholio Larandæ, Eutropio Adadon,
Paulo, Philomelij, Paulino Apameeñ, Theo- *Nicopolis Piſidiæ,
tecno Teræ, Eorticio * Metropoleos, Cyro
Syniandi, Libanio Parilycaoniæ, Alexãdro
Seleuciæ, Olympio Sozopoleos, Fonteiano
Sagalaſſi, Adilo Chorepiſcopo, tuente Meſ-
ſalini epiſcopi Laodiceæ, Baſſona *Neaſpo- *Neapolis
leos, Florẽtio Adrianopoleos, *Maiano Li- *Muſonio
merorum, Euelpiſto chorepiſcopo, tuẽte lo-
cum Florẽtij epiſcopi Tenedi, Sotero Theo-
doſię, tuente locũ Heliodori epiſcopi Ama-
thuntis, & pro Echio Arſinoę, Epaphrodito
Thamaſſij, tuente locum & Didymi epiſco-
pi ciuitatis Lapethon, Dionyſio diacono,
tuente locum Photini epiſcopi Chitrorum,
Ioanne Meſſene, Ophelimo Tegeæ, Irenæo
Naupacti, Cyrillo *Subritos, Gẽnadio Gno- *Subriti
ſi, Euſebio Apollonieñ, Demetrio Lappeñ,
Euphrate Eleutherneñ, tuente locũ Pauli epi
Candiæ, Zozonte Philipporum, Conſtanti-
no Demetriados, Euſebio Topiris, Maximi-
no *Serres, Nicolao Stoborum, Dardanio *Derres
Bargylæ, Ioanne *Partecopoleos, Honorato *Parthenopolis
Thaſſi, Theophilo Orei, Neone *Pſyllij, Di- *Pſylleno
odoto Lyſimachiorum, Mara Cordiluſorũ,
Marcellino *Iſundis, Macedone Magidon,
Eudoxio Etennon, Eugenio Contennon,
Marcellino Corydallorum, Obrimo Cora-
ceſij, Petro Echineorũ, Euſtathio gẽtis Sar-
racenorum, Aurelio Aphro, & * Reſtituano *Ruſtico
Afro. Et reliqua ſancta ſynodo. Adueniens
in eadem ſanctiſſ. eccleſia diuiniſſ. & pijſſim'
dominus noſter Martianus perpetuus Au-
guſtus, ſub die ſanctiſſimorum martyrũ ſan-
cti Callinici & Euphemię, præſente ex diui-
no zelo & feruore fidei etiàm pijſſi. & Chri-
ſtianiſ. regina Auguſta Pulcheria, vnà cũ ma-
gnific. & glorioſ. iudicibus, id eſt, glorioſiſſ.
magiſtro militũ, & excõſule ac patricio Ana-
tolio, & glorioſiſſ. pręfecto ſacrorum præto-
riorum Palladio, & magnific. pręfecto regiæ
Cõſtantinopolitanę vrbis nouæ Romæ Ta-
ciano, & glorioſiſſ. magiſt. ſacrorum officio-
rum Vincomalo, & viris magnificis exmagi-
ſtris Martiali & Placito, & viro magnif. co-
mite domeſticorũ Sporatio, & viro magnif.
comite ſacrorum priuatorum Genethlio, &
viro magnif. comite domeſticorum & ſacro-
rũ ſtabulorum *Etio, & viro magnif. primi-
cerio clarorum tribunorũ & notariorũ Leõ-
tio. Super ijs etiàm ampliſſimo ſenatu, id eſt,
glorioſ. expręfecto & cõſule ac patricio Flo-
rentio, & glorioſiſſimo exconſule & patri-
cio Senatore, & glorioſiſſimo exmagiſtro
& exconſule & patricio Nomo, & glori-
oſiſſimo expræfecto & exconſule ac patri-
cio Protogene, & viro magnificentiſſimo
expræfecto & patricio Antiocho, & viro
magnificentiſſimo exprępoſito Romano, &
magnif.

magnifi. expræfecto Zoilo, & viro magnifi. expræfecto vrbis Theodoro, & viro magnificentiſſ. Apollonio, & viro magnifi. expræfecto vrbis Antiocho, & viro magnific. expræfecto vrbis Anyſio, & viro magnific. expræfecto Illyrici Theodoro, & viro magnif. expræpoſito Artaxerxe, & viro magnifi. expræfecto Cóſtantino, & viro magnificentiſſ. Artaxio ✱ Parmaſio, & viro magnificentiſſ. expræfecto Illyrici Eulogio, & viris magnificentiſſimis exquæſtoribus, Apollodoro, Theodoro & Mena, & viro magnifi. excomite priuatorum Seuero, & viro magnif. excomite largitionum Baſilio, & viro magnif. excomite priuatorũ Iuliano, & viro magnif. expræfecto Tryphone, & viro magnific. exquæſtore Polychronio, & viro magnifi. excomite Conſtantino, & viro magnifi. excomite Seueriano, & viro magnific. excomite Heracliano, ſuper ijs etiàm ſpectabilibus comitibus & tribunis notarijs, alloquutus eſt quæ ſubſequuntur:

Dominus noſter Martianus perpetuus Auguſtus alloquutus eſt ſanctã ſynodum primùm Latinè, & poſtmodũ grecè, cuius alloquutionis virtus eſt iſta:

Oratio Martiani Latina ad Cõciliũ.

¶Vbi primùm diuino iudicio ad imperium ſumus electi, inter tantas neceſſitates Reip. nulla nos magìs cauſa conſtrinxit, quàm vt orthodoxa & vera fides Chriſtiana, quę ſancta atque pura eſt, indubitata omnium animis inſideret. Conſtat autem, auaritia vel ſtudijs quorũdam per media tempora nonnullis diuerſa ſentientibus, & pro voluntate ſua (non prout veritas atq; doctrina patrum poſtulat) populos ſeducentibus, in errorem quàm plurimos eſſe deductos. Qua de re ſanctam ſynodum hoc videlicet propoſito fieri ſtuduimus, & vobis laborem indixiſſe videmur, quatenùs omni errore atq; caligine deterſa, prout ſe diuinitas hominibꝰ manifeſtare voluit, & doctrina patrum oſtendit: religio noſtra, quæ pura atq; ſancta eſt, vniuerſorum mentibus inſinuata, ſuæ veritatis luce fulgeſcat. Nec in poſterum quiſquã audeat de natiuitate Domini & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti aliter diſputare, quàm apoſtolica prædicatio, & inſtituta trecentorum decem & octo ſanctorũ patrum, eidem conuenientia, poſteritati tradidiſſe noſcuntur, ſicut etiàm ſancti Leonis papę vrbis Romæ, qui ſedem Apoſtolicam gubernat, miſſa ad ſanctæ memoriæ Flauianum Conſtantinopolitanæ vrbis epiſcopum, ſcripta teſtantur. Remotis itaque ſtudijs, ablatis patrocinijs, ceſſante auaritia, cunctis veritas innoteſcat. Nos eñi ad fidẽ confirmandã, non ad potentiam aliquam exercendam, exemplo religioſi principis Conſtantini, ſynodo intereſſe voluimꝰ, nè vel vlteriùs populi prauis perſuaſionibus ſeparentur. Facilè enim ſimplicitas quorũdam, hactenùs nonnullorum ingenijs atq; ſuperflua verboſitate decepta eſt: & conſtat, diuerſorum prauis inſinuationibus diſſenſiones & hæreſes natas. Studium autẽ noſtrum eſt, vt omnis populus per veram & ſanctam doctrinam vnum ſentiens, in eãdem religionẽ redeat, & veram fidem catholicam colat, quam ſecundùm inſtitutiones patrum exponere concordantibus æquè animis religio veſtra feſtinet, quatenùs ſicut à Nicena ſynodo vſq; ad proximum tẽpus, erroribus amputatis, vera fides cunctis innotuit, ità & nunc per hanc ſanctã ſynodũ remotis caliginibus, quæ in his paucis annis (ſicut ſuperiùs dictum eſt) prauitate atq; auaritia quorundam emerſiſſe videntur, perpetuò, quæ ſtatuta fuerint, cõſeruentur. Erit autem diuinæ maieſtatis, id quod ſancto animo fieri deſideramus, in æternum firmiter cuſtodire. Omñes clamauerunt: Multi anni Imperatori, multi anni Auguſtæ, orthodoxis multos annos. Vnus filius Conſtantinus Martiano nouo Conſtantino.

Diuiniſſimus & pijſſimus dominus noſter Martianus perpetuus Auguſtus virtutem præſcriptæ alloquutionis & græcè alloquutus eſt ità:

Oratio Martiani habita ad Synodũ græcè.

¶Vbi primùm diuino iudicio ad imperium ſumus electi, ante alias omnes publicas & ſummè neceſſarias cauſas, nihil ſic & ✱ concilio & ſtudio dignũ putauimus, niſi vt circa orthodoxam fidem, quæ ſancta & vera eſt, omnes vnius eſſent ſententiæ, & nihil de ea dubitabile in animabus hominum inſideret. Repertum eſt enim, medio tempore quoſdam tam pecuniarum cupiditatibus, q̃ prauiſſimis ſtudijs diuerſa ſenſiſſe, & præter ſanctorum patrum fidem multitudini doctrinæ expoſitionem plenam erroribus ediditſſe. Huic rei remedium volentes imponere, ſanctam veſtram collegimus ſynodum, laboribus, quos ex itinere ſuſcepiſtis, euentũ maximum fore credentes, vt vera religio firmaretur, quatenùs omnis interiectus error atque caligo auferretur ab intelligentijs ſeductorum. Et prout ſe diuinitas hominibus propria voluntate manifeſtauit, & vt ſanctorum patrum doctrina, puriſſimam & veriſſimam animis omnium præfulgentẽ expoſuit fidem, ſic humanum genus incolere, & de reliquo omnẽ auferri audientibus pręſumptionem, de natiuitate Domini & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti aliter ſapere aut diſputare, præter hæc, quæ prædicta quidem ſunt à ſanctis apoſtolis, tradita autem conſonè à trecentis decem & octo ſanctis patribus noſtris, ſicut etiàm deo amantiſſimi Leonis papæ vrbis Romæ, qui ſedem Apoſtolicam gubernat, miſſa ad ſanctæ memoriæ Flauianum nouæ regiæ Romanæ vrbis epiſcopum ſcripta teſtantur. Amputato igitur omni inconuenienti ſtudio, & eiecto omni patrocinio, & locum nullum habente auaritia, cunctis veritas veſtris expoſitionibus innoteſcat. Nos enim ad fidem confirmandam,

✱conſilia

dam, non ad potentiam oſtendendam, exemplo religioſi principis Conſtantini ſynodo intereſſe voluimus, vt inuenta veritate, non vltrà multitudo, prauis doctrinis attracta, diſcordet. Multi enim mentis ſimplicitate, à quibuſdam perterriti, ſuperflua & callida introducere conantibus, meritò decepti ſunt. Non eſt enim dubium, quòd imperfectis & prauis diuerſorum expoſitionibus, tam diſſenſiones, quàm multæ exortæ ſunt hæreſes. Noſtræ autem tranquillitati operæprecium eſt, omnes populos, vnam eandemque circa diuinitatem habentes ſententiam, veram & Catholicam religionem fidemque colere, quam, ſecundùm tradita à ſanctis patribus dogmata, exponetis. Hoc ergò operis ſit ſanctitatis veſtræ, vt conſentienti animo, ſicut in Niceno ſanctiſſimorum patrum concilio manifeſtata fides, ab errore quidem homines liberauit, ad lucem autem prolata, omnibus cognita eſt: ſimiliter & nunc per veſtrum concilium, omnis quidem ambiguitas, in hoc paruo medio tempore nata (ſicut diximus) prauitate atq; auaritia quorundam, amputetur. In perpetuum autem, quę à vobis terminata fuerint, ſeruentur. Erit autem hoc diuinæ prouidentiæ, vt id, quod pio propoſito fieri feſtinamus, ſemper ad vtilitatem, quæ per vos orta eſt, firmiter conſeruetur. Omnes clamauerunt: Martiano nouo Conſtantino multos annos. Imperatori multos annos. Auguſtæ orthodoxæ multos annos. Martiane amator Chriſti, veſtrum nobis duret Imperium, ſemper nobis imperetis, digni ex orthodoxa fide. Ab amatoribus Chriſti procùl inuidia ſit. Et poſt has voces Aetius archidiaconus Conſtantinopolitanæ vrbis nouæ Romæ, & primicerius notariorum, dixit: Quoniam nutu ſupernæ gratiæ & diuino zelo ſerenitatis veſtræ pijſſimæ & fideliſſimæ omnibus imperare à DEO vobis datum eſt, hæc magna & ſancta & vniuerſalis ſynodus, quæ per præceptum veſtrum congregata eſt, cum nimio ſtudio, & diuina diligentia per multos dies omnem diſcordiam, quæ in præterito * quoquo modo aduerſùs rectam & immaculatam Catholicam noſtram fidem exorta eſt, expelli fecit, per verbum veritatis omnem nouam vocem abijciens, ſicut in ſcriptis monimentis ſingula, quæ contigerunt, manifeſtant. Diffinitionem autem nūc ab omni errore alienam prædicauit, diuinarum ſcripturarum virtute munitam, ſeruata in hanc ſanctorum & beatorum patrum ſententia, ad certam quidem ſcientiam ſyncerè legentium, & ad perpetuam coronam veſtri pij imperij. Hanc præ manibus habens, ſi placet, annuente veſtra ſerenitate, recitabo. Diuiniſſimus & pijſſimus dominus Imperator dixit: Lege. Aetius archidiaconus Conſtantinopolis nouæ Romæ, legit: Sancta & magna * vniuerſalis ſynodus, quæ ſecundùm Dei gratiam & ſanctionem pijſſimorum Chriſtianiſſimorumque Imperatorum noſtrorum Valentiniani & Martiani Auguſtorum, congregata eſt apud Chalcedonam metropolim Bithynię prouinciæ, in baſilica ſanctæ & venerabilis martyris Euphemiæ, diffiniuit ſubtèr annexa: DOMINVS noſter & ſaluator IESVS Chriſtus notitiam, &c. ſicut habetur in actione quinta huius Chalcedoneñ concilij, vnà cum tractatu fidei, cuius initium eſt, Sufficeret quidem &c. vſq; ad paſſum excluſiuè, vbi legitur, Et poſt lectionem diffinitionis, ad quem continuentur, quæ hic ſequuntur. Paſchaſinus epiſcopus, vice domini mei beatiſſimi atque Apoſtolici vniuerſalis Eccleſiæ papæ vrbis Romæ Leonis, ſynodo præſidens, ſtatui, conſenſi, & ſubſcripſi. Lucentius epiſcopus ciuitatis Eccleſiæ Eſculanæ, vicarius domini mei beatiſſimi atque Apoſtolici viri vniuerſalis Eccleſiæ papæ vrbis Romæ Leonis, in ſynodo Græcè relecta ſubſcripſi. Bonifacius presbyter vrbis Romæ, vicarius domini mei beatiſſimi & Apoſtolici viri vniuerſalis Eccleſiæ papæ vrbis Romæ Leonis, cum vniuerſa ſynodo conſenſi & ſubſcripſi. Anatolius epiſcopus Cōſtantinopolis nouæ Romæ, definiens ſubſc. Maximus epiſcopus Antiochiæ, ſtatuēs ſubſcripſi. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum, ſtatuens ſubſcri. Quintillus epiſcopus Heracleæ, obtinens locum Anaſtaſij epiſcopi Theſſalonicenſium, ſtatuens ſubſc. Thalaſſius epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, ſimiliter. Stephanus epiſcopus Epheſi, ſimil. Lucianus epiſcopus Byziæ, habens locū Cyriaci epiſcopi Heracleæ, ſimil. Euſebius epiſcopus Ancyræ, ſimilit. Diogenes epiſcopus Cyzici, ſimil. Petrus epiſcopus Corinthi, ſimil. Florentius epiſcopus Sardeorum, ſimil. Eunomius epiſcopus Nicomediæ, ſimiliter. Anaſtaſius epiſcopus Nicæ, ſimil. Iulianus epiſcopus, & legatus ſedis Apoſtolicæ, ſimil. Eleutherius epiſcopus Chalcedoneñ, ſimil. Baſilius epiſcopus Seleuciæ, ſimil. Meletius epiſcopus Lariſſæ, ſermonem faciens & pro Domno epiſcopo Apameę Syrię, ſimil. Amphilochius epiſcopus Sidæ, ſimil. Theodorus epiſcopus Tarſi, ſimil. Cyrus epiſcopus Anazarbi, ſimil. Cōſtantinus epiſcopus Boſtrenſium, ſimil. Photinus epiſcopus Tyri, ſimil. Theodorus epiſcopus Damaſci, ſimiliter. Stephanus epiſcopus Hierapolis, ſimiliter. * Nonnus Epiſcopus * Edeſæ, ſimiliter. Simeon Epiſcopus Amidæ, per Petrum presbyterum, ſimiliter. Olympius epiſcopus Cōſtantiæ, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Sebaſtiæ, ſim. Seleucius epiſcopus Amaſiæ, ſim. Conſtantinus epiſcopus Melitenæ, ſim. Patricius epiſcopus Tyanorum, ſim. Petrus Epiſcopus Gangrorum, ſim. Calogerus epiſcopus Claudiupolis, per Apragmonium epiſcopum Tij, ſimil. Dorotheus epiſcopus Neocæſareæ, per Atarbium epiſcopum Trapezuntis, ſimil. Theoctiſtus epiſcopus Peſſinuntis,

* vel quæ modò

* venerabilis

* Nomius

* Edeſſa

nuntis, per Photinum archidiaconum, ſim. Romanus Epiſcopus Myrorum, ſimil. Critonianus epiſcopus Aphrodiſiadis, ſim. Nunechius epiſcopus Laodiceæ, ſim. Marinianus epiſcopus Synnadæ, ſim. Oneſiphorus epiſcopus Iconij, ſim. Epiphanius epiſcopus Pergæ, ſimilit. Pergamius epiſcopus Antiochiæ, ſim. Atticus epiſcopus Nicopolis, ſim. Martyrius epiſcopus Gortynæ, ſimil. Lucas epiſcopus Dyrrhachij, ſim. Vigilantius epiſcopus Lariſſę, ſim. Francion epiſcopus Philippopolis, ſim. Sebaſtianus epiſcopus * Beroæ, ſimil. Baſilius epiſcopus Traianopolis, ſimil. Tryphon epiſcopus Chij, pro Ioanne epiſcopo Rhodi, ſimil. Theoctiſtus epiſcopus * Berroeæ, ſim. Gerontius epiſcopus Seleuciæ, ſimil. Macarius epiſcopus Laodiceæ Syriæ, per Euſebium presbyterum Antiochiæ ſim. Euſebius epiſcopus Dorylei, ſim. Sabas epiſcopus Palti, per Thalaſſium diaconum ſim. Lucianus epiſcopus Byziæ, ſim. Petrus epiſcopus Gabalæ, ſim. Sophronius epiſcopus Conſtantię, ſim. Patricius epiſcopus Neocæſareę, ſim. Maras epiſcopus Anaſarthæ, ſim. Romulus epiſcopus Chalcidis, per manũ Marę coëpiſcopi Anaſarthę, ſimil. Euſtathius epiſcopus Beryti, ſim. Leontius epiſcopus Aſcalonis, ſimil. Anianus epiſcopus Capitoliadis, ſim. Zebennus epiſcopus Pellæ, ſimil. Ioannes epiſcopus Tiberiadis, ſimil. Antiochus epiſcopus Archelaidis, ſim. Beryllus epiſcopus * Ailę, ſim. Aretas epiſcopus Eluſæ, ſim. Muſonius epiſcopus * Segor, ſimil. Rufinus epiſcopus Bybli, ſim. Pancratius epiſcopus Libyadis, ſimil. * Natiras epiſcopus Gazæ, ſim. Polychronius epiſcopus Antipatridis, ſim. Ioannes epiſcopus Gadarenſium, ſim. Paulus epiſcopus Anthedonis, ſim. Photinus epiſcopus Lyddæ, ſim. Heraclius epiſcopus Azoti, ſimil. Martianus epiſcopus Gerræ, ſim. Stephanus epiſcopus Iamniæ, ſimil. Epictetus epiſcopus Diocletianopolis, ſim. Romanus epiſcopus Eudoxiopolis, ſimil. Ibas epiſcopus Edeſſæ, ſim. Theodorus epiſcopus Claudiopolis, ſimilit. Iulianus epiſcopus Celendirion, ſimil. Tyrannus epiſcopus Germanicopolis, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Diocæſareæ, per lectorem meum Iulium, ſimiliter. * Helianus epiſcopus Selenuntis, per ſubdiaconum meum Paulum, ſimiliter. Acacius epiſcopus Antiochiæ, ſimiliter. Epiphanius epiſcopus Ceſtriæ, ſimiliter. Ammonius epiſcopus Iotapæ, ſimiliter. Megalus epiſcopus Philadelphiæ, ſimiliter. Marcus epiſcopus Arethuſæ, per Timotheum epiſcopum Balaneorum, ſimiliter. Euſebius epiſcopus Seleucobeli, per Paulum epiſcopum Mariamnæ, ſimiliter. Eutychianus Epiſcopus Epiphaniæ, per Meletium epiſcopum Lariſſæ, ſimiliter. Paulus epiſcopus Mariamnæ, ſimiliter. Lampadius epiſcopus Rhaphaneorum, per Ianuarium diaconum meum, ſimiliter. Alexander

Lucian⁹ iſte paulò antè pro alio, nunc idem pro ſe ſubſcribit.

*Natyras

*Aelianus

epiſcopus Sebaſtæ, ſimiliter. Philippus epiſcopus Adanæ, ſim. Hypatius epiſcopus Zephyrij, ſimiliter. Theodorus epiſcopus Auguſtæ, ſim. Chryſippus epiſcopus Malli, ſim. Polychronius epiſcopus Epiphaniæ, ſimilit. Ioannes epiſcopus Flauiadis, ſimil. Indimus epiſcopus Irenopolis, ſimil. Iulianus epiſcopus Rhoſi, ſimil. Sophronius Chorepiſcopus, ſermonem faciens pro Baſſiano epiſcopo Mopſueſtieñ, ſimil. Eulogius epiſcopus Philadelphiæ, ſim. Proclus epiſcopus Adranorum, ſimilit. Theodoſius epiſcopus Canothæ, ſimilit. Hormiſda epiſcopus Philippopolis, ſimil. Damianus epiſcopus Sidonis, ſimil. Theodorus epiſcopus Tripoleos, ſimiliter. Olympius epiſcopus Paneadis, ſimiliter. Paulus epiſcopus Ptolemaidis, ſimiliter. Paulus epiſcopus Aradi, ſimilit. Thomas epiſcopus Porphyrionis, ſimiliter. Porphyrius epiſcopus Botrorum, per Timotheum diaconum ſimiliter. Phoſphorus epiſcopus Orthoſiadis, ſimiliter per Timotheum diaconum. Ioſeph epiſcopus Heliopolis, ſimiliter. Vranius epiſcopus Emiſæ, ſimiliter. Valerius epiſcopus Laodiceæ, ſimiliter. Iordanus epiſcopus Abilæ, ſimiliter. Theodoretus epiſcopus * Cyrrhi, ſimiliter. Theonas epiſcopus * Euariæ Phœnicis, ſimiliter. Rufinus epiſcopus Samoſatenorum, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Germaniciæ, ſimiliter. Timotheus epiſcopus Dolychis, ſimiliter. Euoltius epiſcopus Zeugmatis, ſimilit. Athanaſius epiſcopus Pari, ſimiliter. Zebennus epiſcopus Martyropolis, ſimiliter. Callinicus epiſcopus Apameæ, ſimiliter. Caiumas epiſcopus Marcopolis, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Carrhẽtium, ſimiliter. Abraamius epiſcopus * Circenſis, ſimiliter. Leucadius epiſcopus * Thinnieñ, ſimiliter. Noé epiſcopus Cephacaſtelli, ſimiliter. Atarbius epiſcopus Trapezuntis, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Polemonij, ſimiliter. Gratidianus epiſcopus Ceraſſuntis, ſimiliter. Iulianus epiſcopus * Tabiæ, ſimiliter. Meliphthongus epiſcopus Iuliopolis, ſimiliter. Hypericius epiſcopus Aſponenſium, ſimiliter. Acacius epiſcopus Cynnæ, ſimiliter. Euphraſius epiſcopus Laganię, ſimiliter. Cecropius epiſcopus Sebaſtopolis, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Nicopolis, ſimiliter. Anatolius epiſcopus Satalorum, per Dorotheum presbyterum, ſimiliter. Paralius epiſcopus Andrapeneñ, per Eucharium diac. ſim. Atticus epiſcopus Zelorum, ſim. Antiochus epiſcopus Sinopis, ſim. Vranius epiſcopus Himerorũ, per Paulum presbyterum, ſim. Acacius epiſcopus Ariarathiræ, ſim. Heraclius epiſcop⁹ Comanorum, ſim. Adolius epiſcopus Arabiſſi, per Adelphium Chorepiſcopum, ſim. Domnus epiſcopus Cocuſi, per Euphroniũ presbyterum, ſim. Ioannes epiſcopus Arcæ, per Otreium presbyterũ, ſim. Ariſtomachus epiſcopus Colonę, ſim. Theodoſius epiſco-

*Cyri
*Cyrij
*Europi

*Caſtricirceñ,

*Priuſæ

pus Nazianzi, ſim. Rhenus epiſco. Iunopo-
lis, ſim. Apragmonius epiſ. Tij, ſim. Aetheri-
cus epiſco. Pompeiopolis, per Epiphanium
presbyterum, ſim. Themiſtius epiſco. Ama-
ſtridis, per Philotimum presbyterum, ſimil.
Theodorus epiſcop. Heracleæ, ſimil. Gene-
thlius epiſco. Cratiæ, per Eulogium presby-
terum, ſim. Theophilus epiſco. Adrianopo-
lis, per Pelagium epiſco. ſim. Helpidius epiſ.
Thermarum, ſim. Aquilas epiſco. Eudoxia-
dis, ſimil. Myſterius epiſco. Amorij, ſim. Cy-
riacus epiſco. Trogmadorum, per Chryſip-
pum presbyterum, ſim. Serenus epiſco. Ma-
ximianupolis, ſim. Longinus epiſco. Orchi-
ſti, ſimil. Petrus epiſco. Gangrorum, pro Po-
*Dacliorũ lychronio epiſco. *Dabliorum, & Theodo-
*Syopolis ro epiſco. *Salorum, ſim. Aethericus epiſco.
Smyrnę per Paulum diac. ſim. Euſebius epiſ.
Clazomeneñ, ſim. Cyriacus epi. Aegeæ, ſim.
Mamas epi. Aniniteñ, ſim. Leontius epi. Ma-
gneſiæ Mæandri, ſim. Quintus epi. Phocieñ,
ſim. Proclus epiſ. Argiſſæ, ſim. Thomas epiſ.
*Theodoſiopolis. Alalcomen', ſim. Philippus epiſ. *Noueaulę,
ſim. Rufinus epiſco. Briullenus, ſim. Marcel-
linus epiſcopus *Metropolis, ſim. Eſaias epi-
ſcopus Elaitanus, ſimilit. Paulinus epiſcop.
Theodoſiopolis, ſimilit. Iulianus epiſcopus
Hypepenus, ſimiliter. Heſperius epiſcopus
*Myrrhenæ Pitanæ, ſimiliter. Proterius epiſco. *Myrrhi-
*Paleſcepſis næ, ſimiliter. Baſilicus epiſcopus *Palæaſpo-
lis, ſimil. Meonius epiſco. Nyſæ, ſimil. Petrus
epiſcopus Dardaniorum, ſimilit. Thalaſſius
epiſcopus Parij, ſimiliter. Dauid epiſcopus
Adrianorum, ſimil. Eulalius epiſcopus Pio-
niorum, ſimiliter. Pionius epiſcopus Troa-
dis, ſimil. Stephanus epiſcopus Prymneſiæ,
ſimil. Theoſebius epiſco. Ilij, ſimil. Hermias
epiſcopus Abydi, ſimilit. Daniel epiſcopus
Lampſaci, ſimiliter. Patricius epiſco. Adra-
myteorum, ſimil. Menecrates epiſ. Cyraſſo-
rum, ſimil. Coſlinius epiſco. Hierocæſareæ,
ſimilit. Andreas epiſc. Dadalorum, per Coſ-
ſinium epiſcopum, ſimil. Helias epiſ. Blean-
dri, ſimiliter. Polycarpus epiſcop. Gabalo-
rum, ſimil. Patricius epiſc. Acamaſſenus, ſim.
Paulus epiſcopus Tripolis, ſimil. Amachius
epiſcopus Septenorum, ſimil. Leucius epiſc.
templi vel phani Apollinis, ſimil. Gemellus
epiſcopus Stratonicæ, ſimiliter. Alchimedes
epiſcopus Silandi, ſimiliter. Dionyſius epiſ.
Attaliæ Lydiæ, ſimiliter. Stephanus epiſco-
pus *Lymerenſium, per Nicolaum epiſco-
pum Acraſſenum, ſimil. Zenodotus epiſco-
*Miniæ pus Telmeſſi, & *Micræ inſulæ, ſimilit. Fron-
ton epiſc. Phaſelidorum, ſim. Philippus epiſ.
Liburnenſium, ſimil. Theodorus epiſc. An-
tiphelli, ſimil. Leontius epiſco. Araxi, ſimil.
Antipater epiſc. Cauni, ſimil. Andreas epiſ.
Tloeñ, ſimil. Nicolaus epiſc. Acraſſi, ſimilit.
Romanus epiſc. Bubonenſium, ſimil. Doci-
*Buteñ maſius epiſ. *Burenſium, ſimil. Niceas epiſc.
Megarenſium, ſimil. Athanaſius epiſ. Opun-
tis, ſimil. Domninus epiſ. Plateenſium, ſimil.

Oneſimus epiſco. Argorum, ſimilit. Marcus
epiſco. *Euriæ, ſimil. Peregrinus epiſcopus *Euiæ
*Phœnicis, ſim. Eutychius epiſco. Adriano-
polis, ſim. Claudius epiſc. Anchiaxi, ſim. So-
tericus epiſco. Corcyræ, ſim. Dionyſius epi-
ſcopus Antiochiæ, ſimil. Ioannes epiſ. Alin-
dorum, ſim. Flacillus epiſ. Aſſi, ſimil. Papias *Ereſſor.
epiſc. *Erezorum, ſim. Dionyſius epiſc. He- *Lynceſtidis
racleæ *Latmi, ſim. Menander epiſco. Hera-
cleæ Salmacis, ſimil. Eupythius epiſc. Strato-
nicæ, ſim. Ioannes epiſcopus Amyzonis, ſim.
Tynchanius epiſc. Apolloniadis, ſim. Theo-
doretus epiſc. Alabandorum, ſimil. Ioannes
epiſc. Gnidi, ſimil. Calandion epiſ. *Alycar-
naſſi, ſimil. per Iulianum presbyterum. Da-
niel epiſc. Cadorum, ſimil. Modeſtus epiſc.
Sebaſtæ, ſimil. Paulus epiſc. Ariſtij, ſimil. Eu-
lalius epiſc. Silbij, ſimil. Chariton epiſ. Dio-
nyſiopolis, ſimil. Ioannes epiſco. Trapezo-
polis, ſim. Gennadius epiſ. *Acmoneorum, *Agmonienſiorum
ſimil. Thomas epiſc. Theodoſiopolis, ſimil.
*Gerdio epiſc. *Cliadalma, ſimil. Gennadi- *Moſinnorum.
us epiſc. *Moſſiunorum, ſim. Euandus epiſ.
Diocliæ, ſimil. Gerontius epiſco. Baſiliano-
polis, ſimil. Alphius epiſc. Myndi, ſim. Dio-
genes epiſcop. Orthoſiæ, per Theoctiſtum
presbyterum, ſimil. Zoticus epiſc. Arpaſien-
ſium, per Philotheum presbyterum, ſimil.
*Mirus epiſcopus *Euladrus, ſim. Lucianus
epiſcopus *Hipſenſis, ſimil. Philippus epiſc. *Ipſenſis
Lyſiadis, ſimilit. Epiphanius epiſcopus Mi- *Iſpeñ
daneñ, ſimil. Abertius epiſcopus Hierapo-
lis, ſim. Cyriacus epiſc. Eucarpiæ, ſimil. Eu-
ſtathius epiſcopus Docimei, ſimil. Aquilas
epiſcopus Aurocyrorum, ſimil. Baſilius epi-
ſcopus Nacoliæ, ſimiliter. Strategius epiſco.
Polybotis, ſimiliter. Neoptolemus epiſco-
pus Corneñ, ſimiliter. Paulus epiſcop. Der-
bæ, ſimiliter. Plutarchus epiſcopus Lyſtro-
rum, ſimiliter. Eugenius epiſcopus Canno-
rum, ſimiliter. Rufus epiſcop. Hydæ, ſimil.
Tyrannus epiſcopus Homonadorum, ſim.
Acholius epiſcopus Larandorum, ſimil. Eu-
tropius epiſcopus Adadorum, ſimiliter. Pau-
lus epiſcopus Philomelij, ſimiliter. Paulinus
epiſcopus Apameæ, ſimilit. Theoctiſtus epi-
ſcopus *Tyrij, ſimiliter. Eorticius epiſcop' *Theræ
Metropolis, ſimiliter. Cyrus epiſcopus *Si- *Syniandi
niandi, ſimiliter. Libanius epiſcopus Pari-
lycaonię, ſimiliter. Alexander epiſcopus Se-
leuciæ, ſimiliter. Olympius epiſcopus Sozo-
polis, ſimiliter. Fonteianus epiſcopus Saga-
laſſi, ſimiliter. Meſſalinus epiſcopus Laodi-
ceæ, per *Adilum Chorepiſcopum, ſimili-
ter. Baſſonas epiſcopus Neapolis, ſimiliter.
Florentius epiſcopus Adrianopolis, ſimili-
ter. *Muſianus epiſcopus *Limerorum, ſi- *Muſoniis
militer. Manaſſes epiſcopus Theodoſiopo-
lis, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Bargylæ, ſi-
milit. Florentius epiſcopus Leſbi, per Eucl-
piſtum chorepiſcopum, ſimilit. Epaphrodi-
tus epiſcopus Tamaſſij, ſimil. Soteres epiſc.
Theodoſianus, ſimil. Heliodorus epiſcopus
Ama-

Amathuntis, per Soterem epiſcopum Theodoſiañ, ſimil. Didymus epiſcop⁹ Lapethos, per Epaphroditum Tamaſſij, ſimil. Echius epiſcopus Arſinoæ, per Soterem epiſcopum Theodoſiañ, ſimil. Photin⁹ epiſcopus Chytrorum, per Dionyſium diaconũ, ſimil. Epiphanius epiſcopus Salorũ, per Soterem epiſcopum Theodoſiañ, ſimil. Ioannes epiſcopus Meſſenæ, ſimilit. Ophelimus epiſcopus Vegeæ, ſim. Irenæus epiſcop⁹ Naupacti, ſim. Cyrillus epiſcop⁹ Subritis, ſimi. Gennadius epiſcopus Gnoſi, ſim. Euſebius epiſcopus ciuitatis Apolloniæ, ſimil. Demetrius epiſcopus Lappæ, ſimi. Euphrates epiſcopus Eleutheræ, ſimil. Paulus epiſcopus Candiæ, per Chryſogonum presbyterum, ſimil. Zoron epiſcopus Philippenſium, ſim. Euſebius epiſcopus Topirenſium, ſimil. Maximinus epiſcopus * Serrenſiũ, ſim. Nicolaus epiſcopus Stoborum, ſim. Dardanius epiſcopus * Bargylæ, ſimili. Ioannes epiſcopus * Particupolis, per Cyriacum presbyterum, ſim. Honoratus epiſcopus Thaſſi, ſim. Theophilus epiſcopus * Ariaſſi, ſim. Neon epiſcopus Pſyllenus, ſimil. Diodotus epiſcopus Lyſimachorum, ſimil. Maras epiſcopus Cordiluſorum, ſimi. per Marcellinum epiſcopũ * Iſidorum. Paulus epiſcopus Tloſorũ, ſimi. Marcellinus * Iſidorum, ſimi. Macedon epiſco. Magidis, ſim. Eudoxius epiſcopus Etennorum, ſimil. Aurelius epiſcopus Adrumetinus, ſim. Marcellinus epiſcopus * Corydallorum, ſim. Eugenius epiſcopus Cotennorum, ſimil. Obrimus epiſco. Coraceſij, ſim. Petrus Epiſcopus Echineorũ, per manũ Sophronij coëpiſcopi, ſim. Euſtathius epiſcopus gentis Sarracenorum, ſim. Conſtantinus epiſcopus Demetriadis, ſim. * Reſtituanus epiſcopus Africanus, ſim. Sauinianus epiſcopus Perrhæ, ſim. Eudoxius epiſcopus Chomatis, ſimil. Palladius epiſcopus Corydallorũ, per Eudoxium epiſcopũ Chomatis, ſim. Diogenes epiſcop⁹ Cyzici, & pro abſentibus epiſcopis ſub me cõſtitutis, hoc eſt, Alexãdro ciuitatis Oceæ, Gemello Melitopolis, Euſtorgio Scepſiæ, Eutychiano Bareñ, Acacio Proconneſi, Timotheo Germæ, cõſentiens ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus Tarſi, & pro abſentibus epiſcopis ſub me conſtitutis, Saluſtio Coryceñ, Matroniano Pompeiopolis, ſubſ. Marinianus epiſcopus Synnadorũ, & pro abſentib⁹ epiſcopis, q ſub me ſunt, Helladio Thyatiræ, Paulo Gammauſæ, Auxianonte Prepeniſſę, Otreio Cynnabarij, Auxianõte * Byſenorũ, Iacobo Primeſſę inſulę, Baſilio Orei, cõſentiens ſubſcri. Cyrus epiſcopus Anazarbi, & pro abſentibus epiſcopis ſub me cõſtitutis, Paregorio Caſtabalæ, Iuliano Alexandriæ miñ. Euſtathio * Rhiſorum, Alexandro Egæorum, conſentiens ſubſcri. Oneſiphorus epiſcopus Iconij, & pro abſentibus epiſcopis ſub me conſtitutis, Eugenio Aranæ, Diomede Ablateñ, * Etio Iſauriopolis, Euſtathio Ebagenorum, Hegemonio * Gadarenorum, Conone * Pertæ, Armatio Myſtij, Oneſimo Cyziſtrorum, Olympio Sadagenorum, conſentiens ſubſcripſi. Baſilius epiſcop⁹ Seleuciæ Iſauriæ, & pro abſentibus epiſcopis ſub me conſtitutis, Antonino Nephelidis, Iacobo Anemurij, Nunechio Charadrorum, Diapherentio * Olbaſſę, Antonio Domitiopolis, Stephano Daliſandi, Paulo Serepolis, Minodoro Irenopolis, Cynone Iſidis, conſentiens ſubſcripſi. Nunechius epiſcopus Laodiceæ, & pro abſentibus epiſcopis ſub me conſtitutis, Symmacho antiquorũ * Bendos, Phileto Hierocepieñ, Epiphanio Chologeñ, Euagora Ieliſſorum. Zoſimo Themiſonij, Antiocho ciuitatis Neæ, Philadelphio ciuitatis Anthemuſiæ, Arabio ciuitatis Simę, Heraclio ciuitatis Cydiſſorũ, Gaio * Egarorum, Matthia Trimenothuritorum, Philippo ciuitatis Peltorum, Tatiano ciuitatis Philippupolis, conſentiens ſubſcripſi. Olympius Epiſcop⁹ Cypri, per Epaphroditum epiſcopum Tamaſſi, & pro abſentibus epiſcopis ſub me conſtitutis, Hermolao ciuitatis Catheriæ, * Ariſtoclides, Tiberio Nicopolis, conſentiens ſubſcripſi. Simeonius epiſcopus Amidæ, & pro abſentibus epiſcopis ſub me conſtitutis, Euſebio, Maronio, Caiuma, Gualara, Tyricio, per Petrum presbyterum, conſentiens ſubſcripſi. Pergamius epiſcopus Antiochiæ Piſidiæ, & pro abſentibus epiſcopis ſub me conſtitutis, Apellino, Protogene, Marcellino, Maximo, Timotheo, Eutropio, Armenio, Muſonio, conſentiens ſubſcripſi. Stephanus epiſcopus Epheſi, & pro abſentibus epiſcopis, Eutropio Pergami, Flauiano Andriaceorũ, Maximo Aſſi, * Aroetiano Antandri, Chryſogono Cimæ, Alexandro Magneſiæ apud Sipylum, Euſtathio * Timbriæ, Dracocio Hydræ, Gennadio Therorum, Iuliano Lebedi, Alexandro Colophonis, * Zitico Neæ, Iſidoro Prienæ, Maximo Trallorum, Sabatio Maſtaurorum, Euſtorgio * templi Iouis, Gerontio Archadiupolis, Thoma Aulij, Ruſo * Ilij, Ioanne * Bargaſorum, Baſilio Teorum, Alexandro Naulochi, per Heſperium epiſcopum Pitanę, conſentiens ſubſcri. Conſtantinus epiſcopus Boſtrorum, & pro epiſcopis abſentibus ſub me conſtitutis, Placo Geraſſæ, Zoſio Ebodorum, Malcho Auarę, Gantone Elanorum, Nonno Saraceñ, Chilone Neapolis, * Erreiobio ciuitatis Neclæ, Caineo ciuitatis Medinæ, Seuero ciuitatis Maximianupolis, Anaſtaſio Anithæ, * Solemo Conſtantiæ, Mara Dionyſiadis, conſentiens ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus Damaſci, & pro epiſcopis abſentibus ſub me conſtitutis, Ioanne * Palmyræ, * Cochena Dadachorum, Euſebio Iabrudorũ, Theodoro Dananio, Abraamio Alalorum, Petro Coarorum, conſentiens ſubſcripſi. Stephanus epiſcopus Hierapolis, & pro DEO aman-

Margin notes: * Parthenopolis, * Orei, * Iſideñ, * Iſundeñ, * Gandarenorum, * Olbiæ, * Zetico, * Zotico, * phani, * Timi, * Varectorũ, * Ogdama

amantiſſimis Epiſcopis ſub me conſtitutis, Vranio Surorum, Mara Vrimorum, Dauid Europi, Coſma Marino, conſentiens ſubſcr. Diuiniſſimus & pijſſimus dominus noſter Imperator ad ſanctam ſynodũ dixit: Dicat ſancta ſynodus, ſi ſecundùm omnium ſanctorum epiſcoporum expoſitioné, diffinitio nunc relecta, prolata eſt. Omnes clamauerunt: Omnes ſic credimus: Vna fides, vna voluntas. Omnes idipſum ſapimus, omnes conſentientes ſubſcripſimus, omnes orthodoxi ſumus. Hæc fides patrum, hæc fides Apoſtolorum, hæc fides Orthodoxorum. Hæc fides orbem terræ ſaluauit. Martiano nouo Conſtantino, nouo Paulo, nouo Dauid multos annos. Dauid Imperatori pio domino vitam ei. Nouo Conſtantino, nouo Martiano. Vos eſtis pax orbis, pie domine. Dominus vitam ei conſeruet. Vos fides noſtra. Chriſtus, quem honoras, ipſe te cuſtodiet. Orthodoxam fidem tu roboràſti. Sicut apoſtolici, ità creditis. Auguſtæ multos annos. Vos lumina orthodoxæ fidei. Propter hæc vbiq; pax eſt. Lumina pacis, Domine, tu cuſtodi. Luminaria mundi, Domine, tu cuſtodi. Perpetua memoria nouo Conſtantino: Quæ ex genere orthodoxa eſt, Deus eam cuſtodiat. Cuſtodẽ fidei Deus cuſtodiat. Eam, quæ ſemper pia eſt, Deus cuſtodiat. Pia orthodoxa, quæ cõtraria eſt hæreticis, Deus eam cuſtodiat. Omnes hæreticos tu fugàſti. Neſtoriũ & Eutychen tu perſecuta es. Abſit inuidia à veſtro imperio. Fideles Imperatores ſic honorantur. Deus cuſtodiat poteſtatem veſtram, Deus pacificet imperium veſtrum. Martianus nouus Conſtantinus. Pulcheria noua Helena. Zelum Helenæ tu ſectaris. Veſtra vita, munimen cunctorum eſt: veſtra fides, eccleſiarum gloria eſt. Et poſt has voces, diuiniſſimus & pijſſimus noſter domin' Imperator ad ſanctam ſynodum dixit: Licèt laborem veſtræ reuerentiæ fatigationemq́; fecerimus, tamẽ maximas gratias agimus omniũ ſaluatori Deo, qui multorum errantium circa fidem amputata diſcordia, in vnam eandemq; religionem omnes nũc vna voluntate cõuenimus, ſperantes celerrimam, veſtris ad diuinitatẽ precibus, & circa omnia pacem nobis à Deo donari. Omnes clamauerũt: Hæc digna veſtro imperio. Hæc propria veſtri regni. Hæc correctio veſtri imperij digni fide, digne Chriſto, digne imperio, digne fide & religione. Propter hoc pacificatur orbis terrarũ. Hæc digna veſtro imperio. Per te orthodoxa fides firmata eſt. Per te hæreſis non eſt. Cæleſtis rex, terrenum cuſtodi. Per te firmata fides eſt. Cæleſtis rex, Auguſtam cuſtodi. Per te fides firmata eſt. Vnus Deus qui hoc fecit. Rex cæleſtis Auguſtã cuſtodi, dignam paci. Hæreticos tu fugàſti. Neſtorio & Eutychi anathema. Anathema & Dioſcoro. Per vos fides, per vos pax. Hæc oratio eccleſiarum, hæc oratio paſtorum. Neſtorio & Eutychi & Dioſcoro anathema. Et poſt has voces diuiniſſimus & pijſſim' dominus noſter Imperator ad ſanctam ſynodum dixit: Pia & Catholica fide à ſancta & vniuerſali ſynodo ſecundùm patrum expoſitionẽ declarata, iuſtum ſimul & expediẽs eſſe noſtra tranquillitas approbauit, omnem decætero contentionis occaſionem de ſanctę fidei religione penitùs amputari. Si q̃s igitur idiota, vel militaris, ſeu clericus, publicè de fide turbam congregans, ſub obtentu diſputationis tumultum fecerit, ſciat, quia ſi quidẽ idiota ſit, ab vrbe regia expelletur: militaris verò & clericus, gradûs ſui periculum ſuſtinebunt, & pœnis alijs ſubiacebunt. Omnes clamauerunt: Multos annos Imperatori, multos annos Auguſto pio & Chriſtiano. Eccleſias tu correxiſti, orthodoxám fidem tu confirmàſti. Auguſtæ orthodoxæ multi anni. Multos annos piæ & amatrici Chriſti. Imperium veſtrum Deus cuſtodiat. Vos hæreticos expuliſtis. Neſtorio & Eutychi & Dioſcoro anathema. Trinitas hos tres damnauit. In perpetuum maneat veſtrum imperium. Diuiniſſ. & pijſſimus noſter Imperator ad ſanctam ſynodum dixit: Quædam capitula ſunt, quæ ad honorem veſtræ reuerentiæ vobis ſeruauimus, decorum eſſe iudicantes, à vobis hæc regulariter potiùs formari per ſynodum, quàm noſtra lege ſanciri. Et iubente diuiniſſ. & pijſſimo principe, Beronicianus vir deuotus ſecretarius diuini conſiſtorij, capitula relegit:

Edictũ Martiani contra populares de fide diſputationes.

Primum capitulum.

¶ Eos qui verè & ſyncerè ſolitariam arripiunt vitam, debito honore dignos efficimus. Quoniam verò quidam, ſub prætextu ſolitariæ vitæ, & eccleſias & communes perturbant cauſas, placuit, nullum quidem ædificare monaſterium præter voluntatem epiſcopi ciuitatis, neq; in poſſeſſionem præter voluntatem domini poſſeſſionis. Eos verò monachos, qui per ſingulas ciuitates ſunt atque prouincias, ſubijci epiſcopo, & quietem amplecti, & intendere ſolùm ieiunio & orationi, & neque eccleſiaſticis, neq; publicis importunos rebus exiſtere, niſi fortè iubeatur eis propter neceſſariam cauſam ab epiſcopo ciuitatis. Sed neque poteſtatẽ habere monachos, ſuſcipere in monaſterijs ſuis ſeruos aut inſcriptitios, præter voluntatem dominorum.

Cõci. Chalcedo: cap. 4.

Capitulum ſecundum.

¶ Quoniam verò aliqui clericorum & monachorum pecuniæ amore languentes, curis mundanarum rerum ſemetipſos ſubijciunt, aut poſſeſſionũ cõductores aut procuratores conſtituti, aut in domibus ſecularium obuerſantes, tanq̃ diſpenſatores effecti: placuit huic ſancto & magno concilio, nullum clericum cõducere poſſeſſiones, aut procura-

curationem ſuſcipere, niſi fortè ei à ꝓprio epiſcopo iubeatur, eccleſiaſticarum poſſeſſionum habere ſolicitudinem: Si quis autè poſt hunc terminum aut ipſe cōducere præſumpſerit, aut per alium quemlibet hanc curam ſuſcipere, hunc eccleſiaſtico ſubdi ſupplicio: quòd ſi in contentione perſtiterit, dignitate priuetur.

Capitulum tertium.

¶Clericos in eccleſia conſtitutos, non licere alterius ciuitatis eccleſiæ deputari, ſed permanere illic, in qua miniſtrare ab initio deputati ſunt, extra illos ſcilicet, qui, amiſſis proprijs ꝓuincijs, ex neceſſitate in aliena eccleſia trāſiērunt. Si quis verò poſt hanc definitionem, clericum alij epiſcopo cōpetentē ſuſcepit, placuit extra cōmunionem fieri, & eum, qui ſuſceptus eſt, & qui ſuſcepit, donèc clericus, qui exceſſit, ad propriam reuertatē eccleſiam. Et poſt hanc lectionē capitulorū à diuiniſſ. & pijſſ. domino noſtro, religioſiſſimo epiſcopo regię Cōſtantinopolis Anatolio, Omnes clamauerunt: Multos annos Imperatori pio Chriſtiano. Chriſtus, quem colis, ipſe te ſeruet. Hæc fide digna ſunt ſacerdoti. Imperatori multos annos. Eccleſias tu erexiſti, victor bellorum, doctor fidei. Multos annos Auguſtæ piæ amatrici Chriſti. Orthodoxæ multos annos. Veſtrum imperium Deus conſeruet. Hæreticos vos deſtruxiſtis, fidem vos cuſtodiſtis. Inuidia ab imperio veſtro procùl ſit. Imperium veſtrū per ſeculum ſit. Et poſt hæc diuiniſſ. & pijſſ. noſter dominus Imperator ad ſanctam ſynodum dixit: Ad honorem ſanctæ martyris Euphemiæ, & vrǣ pariter ſanctitatis, Chalcedonenſium ciuitatem, in qua ſanctæ fidei concilium geſtum eſt, metropolis priuilegia habere ſancimus, nomine tantùm hanc honorantes, ſalua videlicet Nicomedienſium ciuitati propria dignitate. Omnes clamauerunt: Iuſtum iudicium Imperatoris digni ſancta martyre. Vnum paſcha orbi terrarū. Circunuentiones epiſcoporum vos cohibetis. Hæc ſancta te cuſtodiat, ſupplicamꝰ: Dimitte nos, pie Imperator, dimitte nos. Diuiniſſ. & pijſſimus dominus noſter Martianus perpetuus Auguſtus, ad ſanctum concilium dixit: Multùm quidem eſtis itinere fatigati, laborem perferentes. Veruntamen ſuſtinete tres adhuc aut quatuor dies, & præſentibus magnificentiſſimis noſtris iudicibus, quæcunque vultis mouete, competens adepturi ſolatium. Nullus veſtrûm, anteq̃ perfecti termini ex omnibus proferantur, à ſancto concilio diſcedat.

CONCILII CHALCEDONENSIS ACT. VII.

Conſulatu dñi noſtri Martiani, patris patriæ, perpetui Auguſti 4. Kalēd. Nouembris Chalcedone ſecundùm iuſſionem pijſſ. noſtri domini Imperatoris, conueniētibus in eccleſia ſanctiſſ. beatæ martyris Euphemiæ glorioſiſſ. iudicibꝰ & ſancto & vniuerſali concilio, per ſanctionem ſereniſſ. & pijſſ. noſtri domini in Chalcedonenſium ciuitate congregato, & reſidentibus cunctis ante cancellos altaris, glorioſiſſ. iudices dixerunt: Diuiniſſ. & pijſſ. noſter Dominus Imperator rogatus à Maximo & Iuuenale ſanctiſſimis epiſcopis, præcepit nos agnoſcere, de motis inter eos capitulis. Vndè conuenientes ſanctiſſ. viri, quidam adinuicèm inter ſe ex non ſcripto conſtituerunt, quę etiàm nobis manifeſta fecerunt, & videntur ex conſenſu iuſtè diſpoſita. Hoc igitur neceſſarium iudicauimus, etiàm coram ſancta ſynodo vnumquenq; eorū edocere, quatenùs & ex veſtra ſententia, & ex noſtra allocutione, quæ fuerint placita, confirmentur. Maximus reuerēd. epiſcopus Antiochiæ Syrię, dixit: Placuit mihi & reuerend. epiſcopo Iuuenali, propter multam contentionem per conſenſum, vt ſedes quidem Antiochēſium maximæ ciuitatis beati Petri, habeat duas Phœnicas & Arabiam, ſedes autem Hieroſolymorum habeat tres Palæſtinas. Et rogamus, ex decreto veſtræ magnificentiæ & ſancti concilij, hæc ſcripto firmari. Iuuenalis ſanctiſſimus Hieroſolymorū ciuitatis epiſcopus, dixit: Hæc etiàm mihi complacuerunt, vt ſancta quidem Chriſti reſurrectio tres Palęſtinas habeat, ſedes autem Antiochenſium duas Phœnicas & Arabiam. Et rogo, quatenùs ex decreto veſtræ magnificentiæ & ſancti concilij iſta firmentur. *Conuētiones inter antiochenū & Hieroſolymitanū patriarchas.*

Paſchaſinus & Lucētius reuer. epiſcopi, & Bonifacius presbyter, tenentes locū apoſtolicæ ſedis, per Paſchaſinū reuerend. epiſ. dixerunt. Hæc, concordantibus fratribus noſtris, Maximo reuerend. Antiochenſium ciuitatis epiſcopo, & Iuuenale reuerēd. & ſanctiſſ. Hieroſolymorum epiſcopo, pro bono pacis dicta noſcuntur, hoc eſt, vt Antiochēſium eccleſia duas Phœnicas & Arabiā habeat, Hieroſolymorum verò tres Palæſtinas poſſideat. Ad hoc autem & noſtræ humilitatis interloquutione firmantur, vt nulla in poſterum de hac cauſa prædictis eccleſijs contentio relinquatur. Anatolius reuerend. archiepiſcopus glorioſæ Conſtantinopolis nouæ Romæ, dixit: Quæ placuerunt inter Deo amantiſſimum Epiſcopum Antiochenſium Maximum, & Deo amantiſſimum Hieroſolymorum epiſcopum Iuuenalem, & ex mea interlocutione firma cōſiſtant, vt ſanctiſſima quidem Eccleſia Antiochenſiū magnæ ciuitatis habeat duas Phœnicas & Arabiā, ſanctiſſ. verò Eccleſia Hieroſolymorū tres Palæſtinas obtineat, quatenùs de cæterò vtriq; Eccleſiæ huius rei cauſa nullius cōtentionis relinquatur occaſio. Thalaſſius reuerendus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: His, quæ per conſenſum ordinata ſunt inter amantiſſimos epiſcopos Maximum & Iuuenalem, & nos conſentimus. Stephanus reue-

reuerẽdus epiſcopus Epheſi, dixit: Sicut placuit reuerend. epiſcopis, Antiochenſium ciuitatis Maximo, & Deo amantiſſimo Iuuenali Hieroſolymorũ, vt ſanctiſſima quidẽ Antiochenſium ciuitatis eccleſia habeat duas Phœnicas & Arabiam, ſanctiſſima verò Hieroſolymorum Eccleſia tres habeat Palęſtinas, quæ inter eos placuerunt, confirmo, quatenùs vtraq; Eccleſia decæterò nullius habeat contentionis occaſionem. Euſebius reuerendus epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Gratias agimus Domino Deo, in quibus duorum patrum cõtentio amicabili placito terminata eſt. Obtinere igitur volum⁹ ea, quæ vtriſq; partibus placuerunt. Petrus reuerendus epiſcopus Corinthi, dixit: Circa pacem & concordiam vtrorunq; patrũ gaudentes placitis conſentimus. Iulianus reuerendus epiſcop⁹ Coenſiũ, dixit: Sicut complacuit vtriq; parti, hoc eſt, Maximo reuerẽdo epiſcopo Antiochẽſium, & Iuuenali epiſcopo Hieroſolymorũ, vt ſanctiſſima quidẽ Eccleſia Antiochenſiũ maximæ ciuitatis habeat duas Phœnicas & Arabiam, ſanctiſſima verò Eccleſia Hieroſolymorũ tres Palæſtinas obtineat, & ego, q̃ inter eos placuerunt, mediante Chriſti charitate, vtriſq; ad vnitatem firma eſſe decerno. Diogenes reueren. epiſcopus Cyzici, dixit: Conſentio his, quæ à patribus facta ſunt. Amphilochius reuer. epiſcopus Sidenſis, dixit: Apertè diuina diſpenſatione ad amicabilem conſenſum contentionem Deo amantiſſimorũ epiſcoporũ Maximi & Iuuenalis venire iubente, gratias ago & ego Saluatori Chriſto de eorũ pace, conſentiẽs his q̃ ſunt benè diſpoſita. Om̃es reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Nos ità dicimus, & conſentimus his, quæ à patribus dicta ſunt. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Et hoc efficacia eſt ſanctæ Trinitatis, & propoſiti diuiniſſimi & piiſſimi principis noſtri, quatenùs ea, q̃ in lite erant apud eos, qui contendere videbantur, concordi propoſito deciderentur. Per placitum igitur Maximi ſanctiſſimi Antiochenſium ciuitatis epiſcopi, & Iuuenalis Hieroſolymorum factis conſentio, ſicut vtriuſq; atteſtatio declarauit. Firma etiàm per noſtrum decretũ & ſententiam ſancti Concilij in omni tempore permanebit, hoc eſt, vt Maximus quidem ſanctiſſimus epiſcopus, ſeu Antiochenſium ſanctiſſima Eccleſia, duas Phœnicas & Abrabiàm ſub propria habeat poteſtate, Iuuenalis autem ſanctiſſ. Hieroſolymorũ epiſcopus, ſiue ſanctiſſ. Eccleſia quæ ſub eo eſt, tres Palæſtinas itidèm ſub ꝓpria habeat poteſtate, vacantibus ſcilicet, ſecundùm iuſſionem diuiniſſimi & piiſſimi principis, omnibus rebus, & quocunque modo ſacris ab vtraque parte literis impetratis, inſupèr & mulctatione, quæ in eis huius rei cauſa noſcitur contineri. Datum Kalẽdis Aprilis, feria quarta, indictione decimaquarta.

ACTIO DE DOMNO ANTIOcheno, quæ inuenta eſt in codice patrum Iuliæ membranaceo, transſcripta ex codice vetuſto chartaceo, & dicitur ipſa fuiſſe Proculi & Albini Germanorum ſcholaſticorum.

CONſulatu Domini Martiani, ꝑpetui Auguſti, & qui nunciatus fuerit, ſexto Kalendarum Nouẽbrium, Chalcedone ſecundùm ꝓceptum diuiniſſ. & clemẽtiſſ. domini noſtri Imperatoris, conuenientibus in ſancta Eccleſia ſanctæ martyris Euphemiæ, magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro militũ & exconſule ordinario & patricio Anatolio, magnificentiſſimo & glorioſiſſimo pręfecto ſacri conſiſtorij Palladio, & magnificentiſſimo & glorioſiſſ. ſacrorum officiorũ magiſtro Vincomalo, cõuenientibus etiàm & Paſchaſino, & Lucentio viris reuerendiſſ. epiſcopis, & Bonifacio viro reuerẽdiſſ. presbytero, vicarijs ſancti archiepiſcopi ſenioris Romæ Leonis, & Anatolio reuerendiſſ. archiepiſcopo maximi nominis Conſtantinopolis, & Maximo reuerendiſſ. archiepiſcopo Antiochię Syrię, & Iuuenale reueren. epiſcopo Hieroſolymitano, & cætera ſancta ſynodo, quæ ex ſanctiõe diuiniſſimi & clementiſſ. domini noſtri Imperatoris in Chalcedonenſi ciuitate congregata eſt, quorum nomina infrà ſunt ſcripta. Et reſidentibus vniuerſis ante cancellos ſancti altaris, Maximus reuerend. epiſcopus Antiochiæ, dixit: Deprecor magnificentiſſimos & glorioſiſſimos iudices, ſanctam hanc & vniuerſalem ſynodũ, humanitatem exercere in Domnũ, qui fuit Antiochiæ epiſcopus. dignemini & ſtatuere ei certos ſumptus de Eccleſia, quæ ſub me eſt.

Paſchaſinus & Lucentius viri reuerendi epiſcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij ſedis Apoſtolicæ, per Paſchaſinum reuerend. epiſcopum dixerũt: Sanctus ac beatiſſimus papa, qui epiſcopatum ſancti ac venerabilis Maximi epiſcopi Antiochenæ Eccleſiæ cõfirmauit, iuſto ſatis iudicio eius meritũ approbâſſe videtur. Siquidem memoratus vir epiſcopus Maximus ſuo arbitrio Domno voluerit eſſe cõſultum, vt ſumptus ei de ſua eccleſia (miſerationis intuitu, prout ęſtimauerit) largiatur, vt contentus alimonijs, quieſcat in poſterum. Quæ confeſſio Gręcè per Beronicianum virum deuotiſſimum, ſecretarium ſacri conſiſtorij, tranſlata eſt. Anatolius reuerend. epiſcopus dixit: Laudo & ego condolentiam beatiſſ. epiſcopi Antiochiæ Maximi, in quibus ſpõtanea voluntate ipſe tales precatorias obtulit, vt ſumptus pręſtaret Domno, qui fuit epiſcopus eccleſię ſanctę, quę ſub ęo eſt, præter hoc prædicto nihil requirente. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymitanus, dixit: Amplector & ego conſili-

ſilium ſancti epiſcopi Antiochiæ Maximi.

Vniuerſa ſancta ſynodus vociferata eſt: Laudabiles meritò ſunt beneuolétiæ archiepiſcopi. Omnes cogitatū eius laudabimus. Hic decet eius exiſtimationē humanus cogitatus pontificis. Magnificentiſſimi iudices dixerunt: Amplectēte ſancta ſynodo arbitrium Maximi viri religioſi epiſcopi Antiochenſium, quod de Domno probauit, & nos eidem conſentimus, quæ ſunt, eius arbitrio derelinquentes, de Domni honorificētia. Et alia manu edantur.

ACTIO OCTAVA, DE COMPOſitione Maximi & Iuuenalis, quā inter ſe feciſſe leguntur, de quibuſdam parochijs.

Conſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & qui fuerit nunciatus, ſub die octauo Kalen. Nouemb. Chalcedone, ſecundùm iuſſionem ſacram diuiniſſimi & pijſſimi domini noſtri Imperatoris congregatis in ſanctiſſima eccleſia ſanctæ martyris Euphemię, magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro militum & exconſule ordinario & patricio Anatolio, & magnificentiſſ. & glorioſiſſ. præfecto ſacrorum prætoriorum Palladio, & magnificentiſſ. & glorioſiſſ. magiſtro ſacrorum officiorum Vincomalo: cógregatis autem & Paſchaſino & Lucentio reuerédiſſ. epiſcopis, & Bonifacio reuerendiſſimo presbytero, habentibus locum ſanctiſſimi archiepiſcopi ſenioris Romæ Leōis, & Anatolio reuerend. archiepiſcopo magni nominis Conſtantinopolis, & Maximo reuerend. epiſcopo Antiocheno, & Iuuenali reuerēd. epiſcopo Hieroſolymorū, & Quintillo reuerend. epiſcopo Heracleæ Macedoniæ, habente locum ſanctiſſ. archiepiſcopi Anaſtaſij Theſſalonicenſis, & Thalaſſio reuerend. epiſcopo Cęſareę Cappadociæ, & Stephano reuerend. epiſcopo Epheſi, & Luciano reuerend. epiſc. Byziæ, habente locum reuerē. epiſ. Cyriaci Heracleæ Thraciæ, & Euſebio reuerend. epiſcopo Ancyræ, & Diogene reuerend. epiſcopo Cyzici, & Petro reueren. epiſcopo Corinthi, & Florentio reuerend. epiſcopo Sardeorum, & Eunomio reuerēd. epiſcopo Nicomediæ, & Anaſtaſio reueren. epiſcopo Niceæ, & Iuliano reuerendiſſ. epiſcopo Coēnſi, habente locum & ipſo Apoſtolicę ſedis ſenioris Romæ Leonis, & Eleutherio reuerendiſſimo epiſcopo Chalcedonos, & Baſilio reuerendiſſimo epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, & Meletio reuerendo epiſc. Lariſſæ, habente locum reuerēd. epiſc. Apameæ Syriæ Domni, & Amphilochio reuer. epiſcopo Sidis, & Theodoro reuerend. epiſcopo Tarſi, & Cyro reuerē. epiſcopo Anazarbi, & Conſtantino reuerendiſſ. epiſcopo Boſtrorum, & Photio reuerend. epiſc. Tyri, & Theodoro reueren. epiſcopo Damaſci, & Stephano epiſc. Hierapolis, & Nunechio reuerendiſſ. epiſc. Laodiceæ, habente locū reuerendiſſ. epiſcopi Conſtantiæ Olympij, & Ioanne reuerend. epiſcopo Sebaſtiæ, & Seleuco reuerendiſſ. epiſc. Amaſiæ, & Conſtātino reuerendiſſ. epiſcopo Melitenæ, & Patricio reuerēdiſſ. epiſc. Tyanorum, & Petro epiſcopo Gangrorū, & Apragmonio reuerendiſſimo epiſc. Tij, habente locum reuerendiſſimi epiſcopi Calogeri Claudiopolis, & Atarbio reuerend. epiſc. Trapezuntis, habente locū reuerendiſſ. epiſc. Dorothei Neocæſareæ, & Photino archidiacono, habéte locū reuerēd. epiſc. Theoctiſti Peſſinuntis, & Romano epiſcopo Myrorum, & Critoniano reuerendiſſ. epiſcopo Aphrodiſiadis Cariæ, & Nunechio reuerēdiſſ. epiſc. Laodiceæ Phrygiæ, & Mariniano reuerēdiſſ. epiſcopo Synnadorum, & Oneſiphoro reueren. epiſcopo Iconij, & Pergamio epiſc. Antiochiæ Piſidiæ, & Epiphanio reuerē. epiſcopo Pergę, & Attico reuerend. epiſc. Nicopolis Epiri, & Martyrio reuerend. epiſc. Gortynę, & Luca reuerēd. epiſcopo Dyrrhachenorum, & Vigilantio reuerēdiſſ. epiſc. Lariſſæ Theſſaliæ, & Francione reuerendiſſimo epiſcopo Philippopolis, & Sebaſtiano reuerendiſſimo epiſcopo Beroæ, & Baſilio reuerendiſſimo epiſcopo Traianopolis, & Tryphone reuerendiſſ. epiſcopo Chij, & Theoctiſto reuerendo epiſcopo * Beroæ, & Gerontio epiſcopo Seleucię Iſaurię, & Euſebio presbytero habente locum Macarij reuerendiſſimi epiſcopi Laodiceæ Syriæ, & Euſebio reuerendiſſimo epiſcopo Dorylei, & reliqua ſancta & vniuerſali ſynodo, quæ ſecūdùm ſanctionem diuiniſſimi & pijſſimi domini noſtri Imperatoris in Chalcedonenſium ciuitate collecta eſt. Et reſidentibus omnibus ante cancellos ſanctiſſ. altaris, reuerendi epiſcopi clamauerūt: Theodoretus modò anathematizet Neſtorium.

Theodoretus reuerendus epiſcopus trāſiens in medio, dixit: Preces obtuli diuiniſſimo & pijſſimo Imperatori, & libellos obtuli reuerendiſſimis epiſcopis, agentibus locum archiepiſcopi Leonis. Et ſi vobis videtur, legātur coram vobis, vt (ſicut ſapio) cognoſcatis. Reuerēdiſſimi epiſcopi clamauerunt: Nihil relegi volumus, modò anathematiza Neſtorium. Theodoretus reuerend. epiſcopus dixit: Ego per Dei gratiam ab orthodoxis ſum nutrit⁹, & orthodoxè docui, & orthodoxè ſum edoctus, & orthodoxè ꝑdicaui. Et non ſolùm Neſtorium & Eutychen, ſed & omnem hominem, qui rectè nō ſapit, auerſor & alienum exiſtimo. Et dum diceret, Reuerendi Epiſcopi clamauerunt: Clarè dic, anathema Neſtorio & dogmatibus eius, anathema Neſtorio & amantibus eum. Theodoretus reuerendus epiſcopus dixit: Verè non dico, niſi quomodò noui Deo placere. Prius ſatisfacio vobis, quia neque de ciuitate cogito, neq; honore opùs habeo,

habeo,neque ob hoc aduéni. Sed quia calumniam paſſus ſum, véni ſatisfacere me eſſe orthodoxum,& oſnem hæreticum, qui cóuerti noluerit,anathematizo,& quia Neſtorium,& Eutychen, & omnem hominem dicentem vel opinãtem duos filios,anathematizo. Et cùm diceret, Reuerendi epiſcopi clamauerunt: Dic apertè,anathema Neſtorio,& qui ea,quæ eius ſunt,ſapiunt. Theodoretus reuerend. epiſcopus dixit: Ego, niſi expoſuero,quomodò credo, non dico: Credo autem. Et cùm diceret, Reuerend. epiſ.clamauerũt: Iſte hæreticus eſt,iſte Neſtorianus eſt. Hæreticum foràs mitte. Theodoretus reuerend.epiſc.dixit: Anathema Neſtorio, & ei, qui non dicit Dei genitricem virginẽ Mariam,& qui in duos filios partitur vnum filiũ vnigenitum. Ego autem & fidei diffinitioni ſubſcripſi,& epiſtolæ ſanctiſſ.& Deo amantiſſ. archiepiſcopi domini Leonis, & ſic ſapio. Et poſt omnia hæc dixit: Saluete. Glorioſiſſ.iudices dixerunt: Omnis iam dubitatio de Theodoreto reueréd.eſt ſoluta,quippe & Neſtorium coram nobis anathematizauit, & à ſanctiſſ. & Deo amantiſſ. archiepiſc.ſenioris vrbis Romæ Leone ſuſceptus eſt,& diffinitionem fidei à religioſitate veſtra prolatam libẽter ſuſcepit,& inſupèr epiſtolę memorati ſanctiſſimi archiepiſcopi Leonis ſubſcripſit. Deeſt igitur vt ſententia ꝓferatur à Deo *amabilitate veſtra,vt eccleſiã ſuam recipiat, ſicut & ſanctiſſ. Leo archiepiſcopus iudicauit. Legi. Legimus. Omnes reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Theodoretus dignus eſt ſede eccleſiæ. Orthodoxum eccleſia paſtorem recipiat, orthodoxum doctorem eccleſia recipiat. Theodoretus dignus eſt ſede. Archiepiſcopo Leoni multos annos. Poſt Deum Leo iudicauit. Populus orthodoxum recipiat dignum ſua ſede. Theodoreto catholico doctori red datur eccleſia. Paſchaſinus & Lucentius reuerendiſſ.epiſcopi,& Bonifacius reuerend. presbyter,inſupèr & Iulianus reuerend.epiſcopus Coenſis, habentes locum Apoſtolicæ ſedis, dixerunt: Sanctiſſimum & venerandum epiſcopum Theodoretum,ſanctiſſ. & beatiſſ.vniuerſæ eccleſiæ epiſcopus vrbis Romæ Leo, dudùm in communionem ſuſcepit ità,ſicut literę ab eo ad noſtram humilitatem directæ,teſtantur. Si igitur fidem catholicam promittit, ſicut ſecundùm prædictum beatum epiſcopum ſubſcriptionem in proprio libello direxit,& noſtrę inſupèr humilitati,alio dato libello, monſtrauit, quoniam & Neſtorium & Eutychen nó ſolùm ſcripto, ſed & ſub pręſentia totius conſeſsûs ore proprio anathematizauit, hoc iudicio ſanctiſſima & venerandiſſima ſynodus, inſupèr verò & noſtra humilitas reddi ei eccleſiam propriam definiuit. Anatolius reuerendus epiſcopus Conſtantinopolis, dixit: Reuerendiſſ.epiſc. Theodoretus per omnia

for. *amabili ſanctitate

quidem eſt orthodoxus demóſtratus, & ob hoc verò, ꝙ anathematizauit Neſtorium & Eutychen,eiusq; malè placiti hæreſim,& ſuam igitur eccleſiam iuſtè recipiet. Maximus reuerendiſſ.epiſcopus Antiochię,dixit: Dudùm quidem,& à principio reueréd.epiſcopum Theodoretum noui catholicum,audiens doctrinas eius in ſanctiſſ.eccleſiam,multo autem magìs nunc eius recipio ſanctitatem, quia modò anathematizauit Neſtoriũ & Eutychen,& ſapit ſecundùm definitioné expoſitam ab hoc ſancto Concilio. Vndè & ego decerno eſſe eum conſuetè epiſcopum ciuitatis Cyri. Iuuenalis reuerend. epiſcop' Hieroſolymorum dixit: Et ego eiſdem cóſentio,quæ decreuit Anatolius Deo amantiſſimus Conſtantinopolitanus epiſcopus. Thalaſſius reueréd.epiſcopus Cæſareę Cappadociæ,dixit: Et ego decerno his ſimilia, quæ patres ſanctiſſ. Deo amantiſſ. epiſcopo Theodoreto firmauerunt. Euſebius reuerend.epiſc. Ancyræ,dixit: His, quæ firmata ſunt à ſanctiſſ. patribus noſtris & archiepiſcopis,conſona definio de reuerend.epiſcopo Theodoreto.

Conſtantinus reuerend.epiſc.Boſtrorum Arabię,dixit: Et ego conſentio his, quæ de ſanctiſſ.epiſcopo Theodoreto rectè & iuſtè decreta ſunt. Omnes reuerend. epiſcopi clamauerunt: Hoc iuſtum iudicium, hæc iuſta ſententia,hoc Chriſti iudicium. His & nos conſentimus. Hæc omnes dicimus. Glorioſiſſ.iudices dixerunt: Secundùm decretum ſancti concilij Theodoretus ſanctiſſ.epiſcopus eccleſiam ciuitatis Cyri recipiet. Relegi. Relegimus. Reuerend.epiſcopi clamauerũt: Anathematizet & Sophronius.

Sophronius reuerendus epiſcopus Conſtantiæ,dixit: Anathema Neſtorio & Eutychi,& omnibus qui orthodoxè non ſapiũt. Reuerend.epiſc.clamauerũt: Et Ioannes modò anathematizet. Ioannes reueréd. epiſcopus Germaniciæ,dixit: Anathema Neſtorio & Eutychi, & omnibus praua ſapientibus. Reuerendiſſ.epiſcopi clamauerunt: Amphilochius modò anathematizet. Amphilochius reuerendiſſ. epiſcop' Sidę,dixit: Anathema maledicto Eutychi, & qui ea, quæ eius ſunt,ſapiunt. Glorioſiſſ. iudices dixerunt: Curata per oſnia ſancta ſynodo, tempus eſt omnes ſeruare concordiam. Legi. Legimus. Legi.

Contuli die ſupradicta, ſexto Kalendas Aprilis, Indictione*xiij. *viij

CHALCEDONEN. CONCILII
ACT. IX.

Conſulatu dñi noſtri Martiani ꝑpetui Auguſti, vij. Kalendas Nouemb.in Chalcedone ſecundùm iuſſioné diuiniſſ. & pijſſimi noſtri domini Imperatoris, conuenientibus in ſanctiſſima eccleſia ſanctæ martyris Euphemiæ

miæ glorioſiſſimis proceribus, & ſancta & vniuerſali ſynodo, quæ per decretum diuiniſſ. & pijſſimi noſtri domini Imperatoris in Chalcedone ciuitate collecta eſt. Et reſidētibus ante cancellos ſanctiſſ. altaris, ingreſſus Ibas reuerend. qui fuit Edeſſenæ ciuitatis epiſcopus, dixit: Iniuſtitiam ab Eutyche & falſa figmenta perpeſſus, abſens à quadraginta manſionibus & condemnatus, huc aduéni impetrare clementiam, & adij ſacrum & immortalem verticem, & iuſſit veſtrá magnificentiam, cum ſancta hac & vniuerſali ſynodo, quæ aduersùm me ſunt geſta, ꝑquirere. Deprecor igitur vos, vt cognoſcatis, qm̄ falſam accuſatióem pertuli, & calumniam à quibuſdam clericis. Iubete ea, quæ iudicata ſunt à Photio & Euſtathio reuerend. epiſcopis, legi. Vranius epiſcopus Himerorum, pro gratia Eutychis omnia agens, pręparauit quoſdam clericos accuſare me, & iudicium ſibi prædictisq́ue tranſmitti. Et inuentus ſum innocés à blaſphemijs, quæ mihi illatæ ſunt, & iudicatum datum eſt à præfatis reuerend. epiſcopis, accuſationes quidem aduersùm me per calumniam factas arguens, teſtificans autem meæ rectæ fidei. Iubete omnia, quæ per abſentiam meam in Epheſo ſub Dioſcoro geſta ſunt, euacuari, & iuſtitiam mihi ſeruari, qui ſum in nullo culpabilis, & reddi mihi epiſcopatum pariter & eccleſiam. Nam & omnes clerici Edeſſeni, per quæ ſcripſerunt præfatis epiſcopis, teſtantur me eſſe catholicum, & alienus ſum à nefaria blaſphemia, quę mihi infertur. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Poſtulatione Ibæ reuerendiſ. declarata ſanctæ ſynodo, quid videtur? Paſchaſinus & Lucentius, & Iulianus reuerendiſſimi epiſcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij ſedis Apoſtolicæ, per Paſchaſinum dixerunt: Ea, quæ geſta ſunt, quorum memoriam fecit reuerendus Ibas, & ſemetipſum mundum ab omni accuſatione in epiſcoporum ſignificauit iudicio, proferantur in medio, vt eorū lectione, aut quid iudicandum ſit, aut quid diffiniri oporteat, cognoſcamus. Et porrecta ea ſententia ab Iba reuerendiſſimo, Beronicianus vir deuotus, ſecretarius diuini conſiſtorij, relegit.

¶ Ibę Edeſſenę epiſcopi libellus queruloſus.

POſt conſulatum Flauij Zenonis & Poſthumiani venerandorum virorum conſulum, ſub die quinto Kalen̄. Martiarum in Colonia Tyro clariſſima metropoli cóſulari, anno quingéteſimo ſeptuageſimo quarto, menſis * Perithu die decima, ſecundùm Romanos autem Februarij quinta & viceſima, indictióe prima, Photius epiſcopus Tyriorum metropolis, & Euſtathius Berytiorum pulchræ ciuitatis, interlocuti ſumus ea, quæ ſunt ſubiecta. Magnificentiſſ. & glorioſiſſimus tribunꝰ & notarius Damaſcius, adueniens in Phœnicum prouincia, pias literas nobis dedit, per omnia pijſſimi & amatoris Chriſti Imperatoris noſtri, quæ iuberent auditores nos eſſe cum religioſiſſimo Vranio epiſcopo ciuitatis Himeriæ capitulorum eorum, quę mouentur aduersùs Deo amantiſſ. Ibam Edeſſenæ ciuitatis epiſcopū, à Samuele, & Cyro, & Mara, & Eulogio reuerendis, & formam, quæ nobis videtur, iuſtiſſimam proferre. His ergò, quæ piè ſancita ſunt, ſatisfacientes, audientiam propoſuimus: & partibus nobis adductis, per præfatum ſtrenuiſſimum & ſpectabilem tribunū & notarium Damaſcium, ab eodem ſtrenuiſſ. viro depoſitione facta, manifeſtante Imperatoris noſtri pijſſimi ſanctionem, neceſſariè hortabamur, accuſatorum perſonā habentes docere quæ vellent. His ergò dantibus capitula quædam, & rogantibus, vt horum fieret ſubtilis inquiſitio, incumbentes nos capitulis, & inuenientes in his accuſationem quandam aduersùs Ibam religioſiſſ. epiſcopū, quaſi non rectè ſaperet, ſed alia ꝑter piam doctrinam doceret, neceſſariè ex hoc priùs inquiſitionem cum magna diligētia facere ſumus impulſi. Præcepimus igitur accuſatoribus dicere, quę eſſent, quæ à religioſiſſimo epiſcopo Iba dicta eſſent, (ſicut ipſi dicebant) à pijs dogmatibus aliena. Dixerunt verò eorum ipſorū quædam. Et cùm multa mota fuiſſent, q́ in actis inſerta ſunt, nos audiētium ordinem ad modicum relinquentes, & ad ſanctarum eccleſiarum communem vtilitatem reſpicientes, pro iudicibꝰ pacis mediatores eis partibus noſmetipſos effecimus: & multis vſi cōſilijs, pietatē vbiq; præponentes & inquirentes, pręparauimus religioſiſſ. Ibam epiſcopū, quòd & ipſe amplexus eſt, ad ſatisfactionem eorum, qui læſi dicebantur, ex ſcripto dare quod ſentit, vel ſapit de pia noſtra fide: quod & fecit. Ex abūdanti autē ꝓdictus religioſiſſ. vir, ꝓmiſit, & in ſuæ alloqui ciuitatis eccleſia, & manifeſtè anathematizare malignę impietatis principem Neſtorium, & eos qui, ſicut ille, ſapiunt, & qui vel libris vel codicibus eius vtūtur. Confeſſus autem ſic ſe credere, ſicut cōtinent literę, q̄ conuenerūt inter Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. memorię viros Ioannem maximę Antiochenæ ciuitatis epiſcopū, & Cyrillum maximæ Alexandrinorum ciuitatis epiſcopū, quibus miniſtrauit beatæ memoriæ Paulus Emiſenorum ciuitatis epiſcopus, ex q̄bus vniuerſalis concordia facta eſt: cōſentire autem & om̄ibus, q́ nupèr geſta ſunt à ſancta ſynodo, q̄ conuenit in regia & Cōſtantinopoli ciuitate: habere autem omnia, quę placuerunt in Epheſina metropoli, vt à cōcilio, quod à Spiritu ſancto mouebatur: æqualem autem eam iudicare his, q́ in Nicea ſunt cōſtituta, & nullam differentiā arbitrari eius ad illam. Et valdè eius religioſitatem laudauimus, quòd anticipauerit curare eos, qui vel ſuſpicione, vel alio quolibet modo

læſi erant de opinione eius doctrinæ. His ergò placitis & promiſſis, & medium parietem inimicitiarum cum Deo ſoluentes, neceſſarium fuit congregare nos, & coniungere ad pacem & concordiam & dilectionem capiti membra diuiſa. Dicentes igitur quæcunque dicebant, perſuaſimus reuerendo epiſcopo Ibæ, vt præfatos, ſicut filios proprios, haberet & foueret & contineret, omni iniuriarũ obliuione præuia, Dei iudicium ei proponentes. Perſuaſimus autem, & eoſdem prædictos conuenire ſicut patri eidem religioſiſſimo epiſcopo Ibæ, & om̃em præbere benignitatem pariter & affectum, om̃ibus quæ triſtitiam commouerunt, Deo iuuante, ceſſantibus. Super hæc nos exegimus ſacramẽtum à religioſiſſimo epiſcopo Iba, vt omnibus, qui eum in præſenti negocio cõtriſtâſſent, vel viſi fuiſſent aliquid aduersùs eum egiſſe, obliuionem donaret, & nullum penitùs contriſtaret, neq; gradu fraudaret, neq; minores maioribus propter præfatam contriſtationem præferret: ſed omnes, ſiue clerici, ſiue monachi, vel laici eſſent, tanquàm proprios filios haberet, nullam differẽtiam vniuſcuiuſque ad alium faciendo, ſed omnibus ſeruaret iuſtitiam in honoribus, & conſuetudinibus, & gradibus. De eccleſiaſtico verò reditu, & ex quacunque cauſa quæſtionibus ſanctiſſimæ Eccleſiæ motis, aliquib⁹ placuit eidem religioſiſſimo Ibæ ex propria voluntate promittere, quia deceterò ſecundùm formam Antiochenæ maximæ eccleſiæ gubernarentur res per œconomos, ex clero ordinatos ab eius religioſitate. Placuit autẽ, etſi aliquandò iuſtè viſus contriſtari religioſiſſimus Ibas epiſcopus voluerit corripere aliquem præfatorum reuerendiſſ. Samuelis, Cyri, Maræ, Eulogij, non ex authoritate propria corripiat eos, ſed ex ſententia reuerendiſſimi & Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. patris & archiepiſcopi Domni hoc faciat, propter præcedentem, quæ in eis puſillanimitas eſt effecta & excitata. Sunt autem & alia quædam ex non ſubſcripto capitula, quæ & diſpoſita ſunt, & rata ambæ partes habuerunt, quæ à nobis ſunt probata. Et ſubſcriptiões: Photius epiſcopus Tyri decreui. Euſtathius epiſcopus Berytiorum pulchræ ciuitatis, decreui. Samuel presbyter, Rata habeo, quæ decreta ſunt. Maras presbyter, Rata habeo, quæ decreta ſunt. Cyrus presbyter, Rata habeo, quæ decreta ſunt. Eulogius presbyter, Rata habeo, quæ decreta ſunt. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerũt: Audiuit ſancta ſynodus quæ relecta ſunt: quid igitur ei videatur, edicat. Paſchaſinus & reliqui reuerendiſſimi epiſcopi, per Bonifaciũ presbyterum Apoſtolicę ſedis, dixerũt: Sanctiſſ. epiſcopi, qui decreto proprio inculpabilem, & ab omni accuſatiõe liberum Ibam reuerendiſſimum declarârunt, ſi propriam ſententiam recognoſcant, edicant. Photius

ἀμνηςία, i. obliuio iniuriarum.

reuerẽdiſſimus epiſcopus Tyri, dixit: Etiàm noſtrum eſt iudicatum. Euſtathius reuerendiſſimus epiſcopus Beryti, dixit: Mea eſt & dictatio. Paſchaſin⁹ & reliqui epiſcopi ſedis Apoſtolicæ dixerunt: Audiuit veſtra beatitudo, quid cõtineat & ſanctiſſimorum epiſcoporum decretum: ſimiliter & veſtrę puritati de ſtatu Ibę quid videtur, declarare dignamini. Et tacentibus omnibus reuerendiſſimis epiſcopis, Magnificentiſſimi iudices dixerunt: Subſequenti die ſuam ſententiam ſanctiſſima ſynodus efficiat manifeſtã.

CHALCEDONEN. CONCILII Actio X.

Similiter ſexto Kalendas Nouembres eodem conſulatu, in eadem ſanctiſſima eccleſia ſanctæ martyris Euphemiæ, pręſidentibus eiſdem magnificentiſſimis & glorioſiſſimis iudicibus, & eadẽ ſancta & vniuerſali ſynodo ſecundùm iuſſionem diuiniſſimi & pijſſimi domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, ingreſſus prædictus Ibas reuerendiſſimus epiſcopus, dixit: Deprecor magnificentiam veſtram, & hanc vniuerſalẽ ſanctiſſimam ſynodum. Eutyches aduersùs me pro fide quædam falſa confinxit, nec me in ſynodum introire permiſit, per quadraginta manſiones per diuerſos adinuicèm ſuccedentes ordines direxit me, viginti ampliùs carceres mutaui, tanquàm nõ eſſet carcer in Antiochia in ordine *commicianorũ, dicunt mihi, quia damnatus es. Si videt ergò magnificentiæ veſtræ, & ſanctę veſtræ ſynodo, quæ ſinè iudicio in abſentia mea aduersùm me geſta ſunt, infringere, in veſtra erit poteſtate. Ob hoc etenim (ſicut iam edocui) adij ſacrum & immortalem verticẽ. Et iuſſit veſtram magnificentiam, & ſanctam ſynodum audire, quæ aduersùm me geſta ſunt. Et cognouiſtis ex decreto, quia in nullo culpabilis ſum repertus. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Pridèm dilatione facta, vt ſancta ſynodus, quæ ei viderentur, ediceret: de Iba reuerendo quæ placeant, manifeſtè declaret. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerũt: Abſentem nemo condemnat.

Locus obſcurus.

Ibas reuerendus dixit: Exoro vos. Abſens cõdemnatus ſum, non aderam. Nõ obtinui, non merui ſatisfactionis *licẽtia facere verbum. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerũt: Malè fecerunt, qui eum præter Canones dudùm damnauerunt. Quæ aduersùs abſentem facta ſunt, vacuentur. Hæc omnes dicimus. Nullus condemnat abſentem. Patricius reuerend. epiſcopus Tyanenſis, dixit: Pridèm relecta eſt ſententia eorum, qui tũc iudices fuerunt deputati, (Dico enim Photij & Euſtathij reuerendiſſimorum epiſcoporum) & decreuerunt eum ſacerdotem eſſe. Omnes ergò eorum definitioni conſentimus, & eum eſſe volumus ſacerdotem. Orientales reuerendi epiſcopi clamauerunt: Iuſtum

*gratia

ſtum

ſtum eſt hoc decretum. Quidā reuer. epiſcoporum clamauerunt: Cōtradicitur. Sunt accuſatores eius foris, & iubeātur ingredi. Magnificētiſſimi & glorioſiſſ. iudices dixerunt: Ingrediantur, qui Ibam reuerendū accuſare voluerunt. Et ingreſſis Theophilo diacono, & Euphraſio, & Abraamio, & Antiocho, Theophilus dixit: Rogamus, quæ ſuper Ibam in Beryto geſta ſunt, relegi, vt addiſcatis, quia iuſtè damnatus eſt. Magnificentiſſ. & glorioſiſſimi iudices dixerunt Theophilo: Accuſaturus Ibam reuerendum aduenisti, an pro fide certaturus, geſta relegi quæris? Theophilus diaconus dixit: Accuſatores manifeſti ſunt, & hîc nō ſunt. Ego diaconus ſum, & ſcio violentiam ciuitatis. Et ſi accuſo, & teſtes non aſſunt, denegat. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Scriptas probationes de re aliqua præſtare potes? Theophilus diaconus dixit: Habeo monimēta, quæ ſup hoc geſta ſunt in Beryto, & quæ in Epheſo. Eccè & dominus Thalaſſius religioſiſſimus epiſcopus nouit ipſe, qui ſuſcepit relationes. Adeſt. Interrogetur ipſe, ob quam cauſam damnatiōem fecit. Et dominus Euſebius adeſt, & nouit. Euſebius reuerendus epiſcopus Ancyræ, dixit: Ego relationem non ſuſcepi. Dum autē in Epheſo relegeretur, audiui. Et eſt verſuū charta multorum, & multorum hominum depoſitiones habens: ſi autem habet monimenta, tanquàm ad petitionem geſta, eius eſt probare. Ego enim cum multitudine auditor fui. Thalaſſius reuerendus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Cum omnibus audiebamus. Magnificētiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Aderat tunc reueren. Ibas in veſtra audientia? Thalaſſius reuerendus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, & Euſebius reuerend. epiſcopus Ancyræ Galatię, dixerunt: Non aderat. Orientales & Pontici reuerendi epiſcopi clamauerunt: Abſentem nullus abijcit. Theophilus diaconus dixit: Veritas in ſancta ſynodo demonſtretur. Et dominus Euſtathius dixit, quia introduxerunt tres, & ſex, & duodecim teſtes propter dictionem quam dixit, Non inuideo Chriſto facto DEO. Hic eſt Photius epiſcopus: Proponatur ei euangelium. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Expertus reuerendiſſimus epiſcopus Photius ſententiam ſynodi, iuſtitiam, quam in propria cauſa inueniet, cuſtodire nunc quoquè feſtinet, narrans nobis, quomodò ſe habuit Ibæ negocium. Photius reuerēdiſſimus epiſcopus Tyri, dixit: Verè dico. Neque enim decet in quacunq; cauſa mentiri, multo magìs in tali & tanta, & quæ à veſtra poteſtate requiritur. Et ab vniuerſali ſynodo quæſtione quadam de eo mota, venientes presbyteri & monachi à Meſopotamia, dicebāt aduerſùs eum de ſemetipſo, iſte verò negabat. Nos tanquàm mediatores, & pro timore blaſphemiarum, & pro importunitate monachorum & presbyterorum, iuſſimus egredi eos à Tyro. Scandalizabatur enim ciuitas, quæ nunquàm tale aliquid vel intellexerat, vel audierat. Poſt hæc, eo iurante nihil tale à ſe dictum, occaſiōem percepimus, vt pacificaremus ambos, & communicarent ſibi, (aderat, puto, & Domnus diacon⁹, *Eulogius Conſtantinopolitanus) & nos amicos eos fecimus. *& Eulogi⁹ Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Ibas igitur reuerendiſſimus à ſuis accuſatoribus eſt conuictus? Photius reuerendiſſimus epiſcopus Tyri, dixit: Non. Dicebat autem: Venerunt quidem tres cohabitantes ipſis clericis iniuriantibus, & litigantib⁹ cōtra eum. Nos diximus, quia non poſſunt cohabitantes inimicis, ſuſceptibiles ad teſtimonium cōprobari. Fecimus ergò eos amicos. Sancta munera rurſùm in epiſcopio cōmunicauerunt inuicèm presbyteri & ipſe. Theophilus diaconus dixit: Per ſalutem Imperatorum, eorumq; victoriam, legantur q̃ ſuper hoc geſta ſunt. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Relegātur ea quæ ſuper Ibam reuerend. in Tyro geſta dicuntur. Et his oblatis, Conſtantinus vir deuotus, magiſtrianus & adiutor ſacri conſiſtorij, relegit commonitorium.

¶ Commonitorium pro cauſa Ibę Edeſſeni epiſcopi.

DAmaſcio viro ſpectabili, & notario prætorianorum. Scientes admirationis tuæ propoſitum, & cognoſcentes quantum habeas ſtudium, vt teipſum Deo & noſtræ pietati commendes, viſum nobis eſt, vt tu pergas cum Vranio reuerendo epiſcopo Himerorum ciuitatis ad partes Orientales, & cooperantibus per ſingula loca iudicib⁹, inducas reuerendum Ibam Edeſſenæ ciuitatis epiſcopum, & Danielem reuerendū Carrhenorum ciuitatis epiſcopum, & Ioannem reuerendum Theodoſiopolitanum epiſcopum, in Phœnicum properare prouinciam, & ibì inquiri, quæ mouentur à reuerendis prædictarum clericis ciuitatum, tam apud prædictum religioſiſſimum Vraniū, & Photium reuerendum epiſcopum Tyri metropolis, quàm Euſtathium reuerendum Berytiorum ciuitatis, aduerſùs ſupra memoratos religioſiſſimos epiſcopos. Feſtina igitur ſecundùm ea, q̃ noſtræ diuinitatis iuſſa ſunt, pergere ad partes Orientales, & inducere p̃fatos reuerendos epiſcopos, in Phœniciam aduenire, & ibì omnia, quæ mouentur à venerabilibus clericis Edeſſenę, & Carrhenſis, & Theodoſiopolitanæ ciuitatū, iquiri ſubtiliter apud memoratos religioſiſſimos epiſcopos, & quæ ab ijs fuerint definita, effectui mancipare. Datum Conſtantinopoli, ſexto Kalendas Nouembris.

¶ Beryteñ ſynod⁹ habita in cauſa Ibæ Edeſſeni epiſcopi, relecta Chalcedone.

POſt cõſulatum Flauij Zenonis & Poſthumiani virorum clariſſimorum, ſub die Kalendas Septembris, indictione ſecunda, in Colonia Chriſti amica Beryto, conſidentibus Photio & Euſtathio & Vranio religioſiſſimis epiſcopis in nouo epiſcopio Beryti ſanctiſſimæ nouæ eccleſiæ, præſidẽte & Damaſcio viro ſpectabili, tribuno & notario diuini palatij, & Eulogio religioſiſſimo diacono Chriſti amantiſſimæ Conſtantinopolis ſanctiſſimæ eccleſiæ, præſentibus religioſiſſimis epiſcopis Iba, Ioãne, Daniele: ſtantibus autem Samuele, & Cyro, & Eulogio, & Mara, & Ablabio, & Ioanne, & Anatolio, & Caiuma, & Abibo, reuerendus Damaſcius dixit: Cùm præſentes reuerendi clerici adiſſent pijſſimum & diuiniſſimum dominum noſtrum Imperatorem, & accuſaſſent reuerendiſſimũ & Deo amãtiſſimum Ibam epiſcopum, & reuerendũ Ioãnem epiſcopum, & reuerendum Danielem epiſcopum, pietas eius ſanxit, (ſicut continent & piæ & ſacræ literę, quę ad veſtram datæ ſunt ſanctitatẽ) vt ij, qui accuſati ſunt, à *Boſtroëna ad Phœniciam aduenirent, & ad ea, quæ ijs inferuntur, apud veſtram religioſitatem redderent rationem. [*Oſroena] Et deputatus ſum eos deducere, & quæ à vobis fuerint definita, executioni mandare. Adſunt ambæ partes ad hoc, quod vobis placuerit. Reueren. epiſcopi Photius & Euſtathius & Vranius, dixerunt: Pium cõmonitorium dignetur tua magnificentia demõſtrare, vt per omnia intentionem pijſſimi & Chriſtianiſſimi Impatoris noſtri ſequamur: præfulgere etẽi debet ijs geſtis. Quo facto, Eulogius diaconus Conſtantinopolis dixit: Adeuntibus reuerendiſſ. clericis, Samuẽle, Cyro, Eulogio, Mara, Ablabio, Ioãne, & Anatolio, & Caiuma, & Abibo, Deo amantiſſimum epiſcopũ noſtrum in ſanctiſſima eccleſia regiæ ciuitatis Conſtantinopolis nouæ Romæ, & accuſantibus Ibam, Ioannem & Danielem reuerendiſſimos epiſcopos, approbauit eius ſanctitas veſtram religioſitatem audire negocium, & ex hoc literas detuli veſtræ ſanctitati. Et adſunt partes ad hoc, quod vobis videt. Reuerendiſſ. epiſcopi dixerunt: Quoniã dubitamus, quomodò proferre interrogationes aut reſponſiones debeamus his, qui pſonam accuſatorum obtinent, Deo amantiſſimus epiſ. Ibas nos doceat, ſi quid aduersùs eos actum eſt in ſancta & magna ſynodo, q̃ in Antiochena pridèm facta eſt ciuitate. Samuel dixit: Rogamus, vt ea quæ dicuntur, dicantur Syra lingua propter ſanctiſſimum epiſcopum Vranium, qm̃ integrè nouit ea, q̃ ſcripta ſunt Deo amantiſſimo archiepiſcopo Flauiano, à DEO amantiſſ. reuerend. & ſanctiſſ. archiepiſcopo Dõno de nobis. Affuit enim apud Cõſtantinopolim. Deo amãtiſſ. epiſcopi dixerunt: Aſſit vnus eorum, qui poſſit interpretari Deo amantiſſ. epiſc. Vranio. Notarij dixerunt: Adeſt Maras, qui poſſit interpretari Deo amantiſſ. epiſcopo Vranio. Deo amantiſſ. epiſcopi dixerũt: Iam interrogationem intulimus tibi religioſiſſimo epiſcopo Ibæ, quatenùs nos doceres, ſi quid de præſentib' actum eſt in ſancto magnoq́; Concilio, quod eſt pridẽ in Antiochia Chriſto amantiſſ. congregatũ, vt congruè eis nos inferamus interrogationes ſiue reſpõſa. Religioſiſſimus epiſc. Ibas dixit: Iſti quatuor q ſtant, libellos obtulerunt religioſiſſ. epiſcopo Domno, & dignata eſt eius ſanctitas mãdare nobis, vt occurreremus. Et quoniam quadrageſima erat, poſt diem nos iuſſit occurrere. Qui ſcripſit mihi, vt ab excõmunicatione eos abſoluerem. Erãt enim à me excommunicati. Ego omnia ſententię archiepiſcopi dereliqui. Qui archiepiſcopus propter feſtiuitatem ab excommunicatiõe eos abſoluit, ſub ea tamẽ definitione, vt nõ excederent Antiochiam, donèc ſentẽtiam cauſa perciperet. Si autem exirent, anteq̃ finem cauſa pciperet, maiori pœnæ eſſent damnatiõis obnoxij. Samuel & Cyrus, antequàm adueniremus in ciuitatem, deſerentes in comitatu profecti ſunt. Maras autem & Eulogius remanſerunt. Deindè dum continuaret ſancta ſynodus, (erant enim illic non pauci epiſcopi) iuſſit libellos relegi. Relecti libelli ſunt. Referebantur nomina quatuor accuſatorum. Stabãt autem duo. Interrogauit autem eos: Vbì ſunt veſtri ſodales, qui vobiſcũ obtulerunt libellos? Illi autem dixerunt, Neſcimus. Tamen ſicut audiuimus, in Conſtãtinopolim perrexerunt. Religioſiſſ. epiſc. dixerunt: Tua religioſitas, quæ tunc præſens fuit, debet ſcire intentionem ſancti illius & magni Cõcilij, vtrùm integrè damnâſſet, an in dubio hanc ſententiam protuliſſet. Manifeſtum enim eſt, quia non patitur tua ſanctitas, quæ à ſancto illo non ſunt geſta Concilio, dicere quaſi geſta. Nam & facilè percipitur veritas. Religioſiſſ. epiſc. Ibas dixit: Occulta nôſſe non poſſum. Ego puto, quia pfectam horum damnationem fecit. Si autem videtur vobis ex ſententia eorum, damnationem eorum non feciſſe, poteſt poſteà iudicari. Reuerendiſſ. epiſc. dixerũt: Ea, quę geſta ſunt in ſancto illo conuentu, tua ſanctitas præ manibus habet? Religioſiſſ. epiſcopus Ibas dixit: Habeo, & adiacent. Reuerẽd. epiſ. dixerunt: Suſcipientes notarij, illã partẽ geſtorum percurrant, quæ continet de his, q̃ ſę ſubtraxerũt, vt quę de his geſta ſunt, agnoſcamus. Samuel dixit: Omnem allegatiõem nobis congruam aduersùs depoſitiõem reuerẽdi epiſcopi Ibæ, & aduersùs ea, quæ iuſſa ſunt relegi, reſeruari (ſicut iuſtum eſt, veſtram ſanctitatẽ noſtræ parti ſtatuere) quæſumus. Deo amantiſſ. epiſcopi dixerunt: Ad præiudicium tuum non diximus *nunc fieri lectiõem. [*hanc] Samuel dixit: Quoniam ea quæ aguntur, conſequenter aguntur, & fortè immi-

minet vobis, vt non hæc, ſed alia moueātur. Rogauimus autem reſeruari nobis allegationem, & ob hoc certamus, & oſtendimus, quia non ſubiacemus damnationi, neq; excommunicationi: ſed hoc, quod ſactum eſt, ſinè ordine & præter regulas, à reuerẽdo epiſcopo noſtro Iba factum eſt. Deo amantiſſ. epiſcopi dixerunt: Relegatur pars illa geſtorum, quæ de his, qui ſe de audientia ſubtraxerunt, pridèm in maxima Antiochia ſunt confecta. Sanctum Concilium dixit: Vbi ſunt, qui vobiſcum obtulerunt libellos?

Maras & Eulogius presbyteri dixerunt: Eius calumnias cognoſcentes, (ſicut & nos dicimus) neſcimus, quomodò illi diſceſſerint. Sanctum Cõcilium dixit: Nunc autem vbi ſunt? Maras presbyter dixit: Neſcimus integrè. Sicut autem audiuimus, in Conſtātinopolim ſunt profecti. Neque verò literas eorum ſuſcepimus, neque ſcimus integrè. Sanctiſſimus Domnus archiepiſcopus dixit: Quas calumnias metuebant, cùm ego vtiq; ſcripſiſſem religioſiſſimo Ibæ ob hoc, & reſcripſerit, relinquẽs mihi omnia, & abſoluti vobiſcum ſunt ab excommunicatiõis pœna, ſub hac definitione, vt vos quidem haberetis communionem, ſi quis autem veſtrûm cauſam deſereret ante finem, eccleſiaſticæ diſciplinæ ſubiaceret? Manifeſti ſunt igitur deſertores, & excommunicationem & Apoſtolicum hunc thronum contemnẽtes, & ſemetipſos ſubmittẽtes maiori dānatiõis ſupplicio. Samuel dixit: Rogo ſubſcriptiones eorum epiſcoporum, qui ibidèm reperti ſunt, vt ſubſcripſerunt, relegi, & inſeri monimentis. Reuerendiſſimi epiſcopi dixerunt: Relegantur ſubſcriptiones religioſiſſimorum & ſanctiſſimorum epiſcoporum, qui in his inſerti ſunt monimentis pariter, & ſubdantur. Domnus epiſcopus Antiochiæ, interlocutus ſum. Simeonius epiſcopus Amidæ, hæc eadem interloquutus ſum. Stephanus epiſcopus Hierapolitanus, hæc eadem interloquutus ſum. Conſtantinus Boſtræ epiſcopus ſanctiſſimæ eccleſiæ, hæc eadem interlocutus ſum. Theoctiſtus epiſcopus Beroæ, hæc eadẽ interloquutus ſum. Thomas epiſcopus Mopſueſtiæ, hæc eadem interloquutus ſum. Placus epiſcopus Geraſſenæ ſanctæ eccleſiæ, hæc eadem decreui. Euoltius epiſcopus Zeugmatis, hæc eadem interloquutus ſum. Daniel epiſcopus Carrhenſium, hæc eadem interloquutus ſum. Dadas epiſcopus Batenorum, hæc eadem interlocutus ſum. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerũt: Manifeſta eſt interloquutio Deo amantiſſimi, reuerendiſſimi & ſanctiſſimi patris noſtri & archiepiſcopi Domni. Libelli igitur, qui herì oblati ſunt, relegantur, & geſtis indantur.

¶Libellus Samuelis & aliorum presbyterorũ Edeſſę, ad Photiũ & ad reliquos epiſcopos contra Ibam.

SAnctiſſimis per om̃ia & Deo amātiſſimis epiſcopis Photio & Euſtathio & Vranio petitio oblata à Samuele, Cyro, Eulogio, Mara, presbyteris ſanctiſſimæ eccleſię Edeſſenæ. Nos equidem optabamus per omne tempus vitæ ſinè litigio viuere. Quoniā autem ea quę audacter geſta ſunt aduersùs noſtram eccleſiam, & ſanctorũ noſtrorum patrum fidem, à venerabili epiſcopo noſtro Iba per ſummam iniuſtitiam, compulerunt nos ad hanc accuſationem deſcendere tam eius quàm eius fratris Danielis, qui idẽ epiſcopus eſt Carrhenſiũ ciuitatis, conſequenter & ſecundùm Canones adeuntes conciliũ tam Orientale quàm Occidentale, oportuit nos & piiſſimum atque Chriſtianiſſimum pro iis principem deprecari. Ex hoc ergò & ſanctiſſimo archiepiſcopo Flauiano pariter decernente, & cum piiſſimo noſtro principe diſponente, à veſtra ſanctitate noſtrum exerceri negocium, aduenimus, paratos noſmetipſos habentes, probare quæ diximus. Adſumus igitur, per hos noſtros deprecantes libellos, vt iubeaŧ à veſtra ſanctitate inchoari negociũ. Samuel presbyter, Libellos obtuli cũ collegis. Cyrus presbyter, Porrexi libellos cum collegis. Eulogius presbyter, Obtuli hos libellos cũ ſociis. Maras presbyter, Obtuli libellos cũ ſociis. Samuel dixit: Rogamus hoc nobis licitum exiſtere à veſtra iuſtitia, vt hæc eadem Syra lingua dicantur Deo amantiſſimo & ſanctiſſimo epiſcopo Vranio, quoniā aderat apud Cõſtantinopolim, qñ literę de hoc ſcriptæ ab archiepiſcopo Dõno ad archiepiſcopũ Flauianũ, lectæ ſunt. Et iterùm adfuit in Antiochia, quandò ex hoc moturi eramus ſermonẽ. Et de hoc alia ei locut⁹ eſt. Et quid ei dixit, rogamus, vt dicat. Reuerẽdi epiſcopi Photius & Euſtathius dixerũt: Om̃ia quæ expetiſtis, is, qui adeſt, religioſiſſimo epiſcopo Vranio propria interpretabiŧ lingua. Et poſtquàm interpretata ſunt, Deo amātiſſimi Photius & Euſtathius epiſcopi dixerũt: Edoceat nos venerabilis Maras, quæ religioſiſſimus epiſcopus Vranius propria voce locutus eſt. Maras dixit: Hæc dixit, Relectæ ſunt literæ coram patriciis, & quoniam confundebant cõſeſſum, fecimus eos excommunicari. Tamen ego iudex datus ſum, & nõ poſſum teſtari. Religioſiſſimus epiſcopus Ibas dixit: Non fecit illorum mentionem domin⁹ Domnus in epiſtola, quā ſcripſit ad ſanctiſſimũ archiepiſcopum Flauianũ, qui fuerũt ſemèl damnati? Religioſiſſimi & ſanctiſſimi epiſcopi dixerũt: Diximus, Clara eſt interlocutio Deo amātiſſimi & ſanctiſſimi patris noſtri & archiepiſcopi Domni, relegantur igitur rursùs libelli. Et poſtquàm relecti ſunt, Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Libelli, qui à vobis oblati ſunt, generalem quandam continent accuſationẽ. In ſcriptis igiŧ vnuſquiſq; veſtrûm deponat, & quid accu-

ſare habet, & quibus deliberauit inſtare capitulis. Samuel dixit: Per ordinem ex ore capitula corã veſtra ſanctitate proferimus. Incipimus auté ab iſto capitulo. Deo amantiſſ. epiſcopi dixerunt: Singuli propria voce deponant, ſi accuſationi perſiſtunt de ijs capitulis, quæ dederũt. Samuel dixit: Perſiſto. Maras dixit: Perſiſto. Eulogius dixit: Perſiſto. Cyrus dixit: Perſiſto. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Relegantur omnia capitula, & ſic vniuſcuiuſque inquiſitionem faciemus. Samuel dixit: Et ea deprecamur inſeri monimentis. Deo amantiſſ. epiſcopi dixerunt: Inſerantur. Ciuitate conferente ad redemptionem captiuorum vſq; ad mille & quingentos ſolidos, & poſitis apud cuſtodé ſacrorum miniſteriorum vſque ad ſex millia ſolidorum & ampliùs, præter redditus, ſuſcepit ipſius frater, habens in vaſis argenti ſacri vſque ad libras ducentas, & vendidit pro mille ſolidis ſolùm, (ſicut nos cognouimus, non direxit) in ſemetipſum reliqua cõferens. Rurſùm calicem gemmarum magni precij, oblatum noſtræ eccleſiæ à ſancto viro ante annos vndecim, inter vaſa ſanctę eccleſiæ non repoſuit, & neſcimus, quid factũ ſit de eo. Tertiò adhuc & de ordinationib᷒ accepit. Quartò Abraamius quidam diaconus noſtri cleri fuit. Hic Ioánis alicuius malefici depræhenſi amicus erat, & conſcius. Coram reuerendiſſimo Epiſcopo noſtro & omni clero conuocato ad audiẽtiam Abraamio diacono, monſtratum eſt eodem confitẽnte conſcium eſſe, vt pœnam ſuſtineret excommunicationis, & ab omnibus odiretur, & in perſecutione eſſet multo tempore. Poſt hæc (neſcimus quomodò perſuaſus) ſatisfactione ab eo nullatenùs proueniente, tentauit eum Batenorum ordinare ciuitatis epiſcopum. Et prohibitus ab eo, qui tunc archidiaconus erat, indignatus eſt. Et hunc quidem, qui morti erat obnoxius, apud ſemetipſum decreuit eſſe epiſcopum. Illum verò, qui turbam incitauerat ciuitatis, & dixit iuſtum non eſſe hoc fieri, remouit de proprio loco, & excommunicauit, & expulit ab eccleſia. Et quoniam non potuit intentioné ſuam explere, compulſus eſt eum facere xenodochum. Et retinet chartam magicarum incantationum reuerendus noſter epiſcop᷒, qui debuit iudici prouinciæ hũc, qui ità execrabilis eſt, offerre ſecundùm conſequentiam legum. Quintò Balleum nomine quẽdem virum, (de quo omnes, qui in eodem vico habitant, clamauerunt & in ſcriptis, & ſinè ſcriptura, adulterũ & maſculorum concubitorem) ordinauit presbyterum, & ꝓcuratorem in cuſtodiam retrudens, & iudici tradés hos, qui clamauerũt, & hæc innoteſcentibus ei literis Deo amãtiſſ. reueren. archiepiſcopi Domni. Sextò, quia ordinauit Danielem filium ſui fratris epiſcopum paganorum ciuitati, dum oportebat patrem ſanctum fieri, cuius poſſent opera reuerentiam facere, & pſuadere, vt vel nunc ad cognitionem veritatis accederét, iſte illic ordinauit inquietũ, & iuuené exiſtenté, & luxurioſiſſimũ. Neq; enim paſſus aut dignat᷒ eſt aliquandò latere, ſed penè ſemper in noſtram adueniens ciuitaté, propter Challoam quãdam maritatam, circunducens eam per loca diuerſa, & in delicijs cum ea verſabatur: quia omnes eccleſiaſticos redditus multos exiſtẽtes, & in infinitam tendentes quantitatem, confert ſuo fratri vel conſobrinis. Et rogamus, vt rationé faciat corã veſtra ſanctitate, quia hæreditates & munera, & quæ vndecunq; offeruntur, & cruces poſitas aureas & argenteas, collecta dirigit ſuo fratri vel conſobrinis: quia quę ex definita mẽſura in expenſas captiuorum eroganda fuerant, in domibus ſuorum erogat cognatorum. Septimò, quia dum memoria fieret ſanctorũ martyrum, non eſt datum vinum ad ſacrificium altaris, ad ſanctificationem & populi diſtributionem, niſi ominò paululum, & hoc infectum atq; lutoſum, & tempore, quo fuerat vindemiatum: vt ex hoc cogerentur, qui deputati fuerãt miniſtrare, de tabernis & ominò infectos comparare ſextarios, qui nec ſufficerét, intãtùm, vt hi, qui ſanctum corp᷒ diſtribuebant, innuerent ingredi eos, quia ſanguis non inueniretur, illis bibentibus & tunc ac ſemper habentibus diuerſum & mirabile vinum. Et hæc acta ſunt, cõſcio & admonito eo, qui poteſtatem miniſteriorũ habebat. Cui & dictum eſt, vt & ipſe admoneret epiſcopum cum fiducia. Et cùm nihil feciſſet, illo tẽpore coacti ſumus nos, & ipſum reuerendiſſimum epiſcopum rurſùs admonere. Et cùm didiciſſet, permotus nõ eſt, ſed cõtempſit, ità vt multi noſtræ ciuitatis hinc ſcandalizarẽtur. Octauò, qa Neſtorianus eſt, & B. Cyrillum hæreticũ appellat. Nonò, qa epiſcopus Daniel quoſdã ex ſua clericos ordinauit. Decimò, Pirozo presbytero benè teſtante, & ſua ꝓpria diſponente, & res, quas habuit, eccleſijs relinquente redditus nullos habentibus, accenſus noſter epiſcopus Ibas cautionem eius ſe habere dixit * mille ducẽtorum ſolidorũ. Et mandauit ei, volens eius infringere voluntaté, & eum per triſtitiã depire. Vndecimò, Daniele auté epiſcopo teſtante, & relinquéte, quã habuit locupletem facultaté, & ꝑdia ex eccleſiaſticis rebus nepotibus ſuæ amitæ & ipſi Challoæ, neq; indignatus, neq; increpauit eum, quia Challoa amita Danielis epiſcopi, q̃ priùs nihil habuit, multis rebus eccleſiaſticis abutens, quæ apud ipſam ſunt, ducétenos & trecétenos ſolidos fœneraſ: vt ex hoc manifeſtũ fiat, vñ ſit harũ rerũ collectio. Duodecimò Abraami᷒ fuit q̃dam diacon᷒. Hic apantita erat noſtræ eccleſię, diuerſis negociabaſ tẽporibus. Primitùs paup & nihil ferè habés, ex noſtra eccleſia multas & innumeras res habuit, q̃ pro veritate erant noſtræ eccleſiæ. Suadet huic Daniel epiſcop᷒, vt ſcripto teſtamento, in cũ

[margin: Græcè, triũ millium]

ſuam tranſmitteret hæreditatem, iurans ei, hæc ſe poſt eius mortem pauperibus erogare. Hoc enim & teſtamento continetur. Et poſtquàm hæc Daniel eſt adeptus, non ſolùm (ſicut oportebat, vel ſicut iurauerat) nó diſpoſuit, ſed luxuriæ eius ſeruiunt. Challoę enim mulieri dedit ea. Tertiodecimò, quia à paganis incidentibus in peccatum ſacrificiorum, accipiens Daniel epiſcopus ſportulam, relinquit crimen, negocians & hinc ſibimet lucrũ. Decimoquartò, qa & eccleſiæ Edeſſenæ prædiola fargaritas ſyluas cædentes, portauerunt ad prædia Challoæ amitæ Danielis epiſcopi, & ædificauerunt quę voluerunt. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Quandò redargutio capituli ſequitur, animæ periculum ferens, ſuperfluam iudicamus inquiſitióem loci fieri cæterorumq́;. Quæ igitur manifeſtè interdicta ſunt & canonibus & legib⁹, & ſunt apertè odioſa Deũ timentibus, hæc eligite primitùs, & his inſtate. Videntur autem nobis hæc eſſe principalia. Primùm quidem, rectæ eſſe oportere fidei, qui ſacerdotio fungitur. Deindè, eſſe eum totius luxuriæ liberum, ſed nec prodere pietatem, maximè pecuniarum cauſa. Ex quibus ſi alicuius probare poteſtis præuaricationem, proprio ore deponite. Samuel dixit: Sicut iam poſtulauimus, rogamus fieri inquiſitionem capituli vniuſcuiuſq; per ordinem. Et ſi quidem primum pridèm capitulum increpationem talem habeat, vt eo ſolo ſufficiat, & nihil aliud ſit mouendum, benè id iudicabit veſtra ſanctitas, & nos * his ſeruiemus. Deo amãtiſſ. epiſcopi dixerunt: Ex capitulis ità vobis oblatis, tria ſunt maximè peſſima, cùm ſoleant talia obiurgari facilimè. Hæc igitur ſi probare poteſtis, vt diximus, propria lingua teſtamini. Maras dixit: De fide mouemus priùs, & alia capitula pòſt mouemus. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Si propoſuimus vobis, vt horum triũ capitulorum probatio ſubſequatur, non ex hoc inquiſitionem negauimus reliquorum. Maras dixit: De fide mouemus priùs. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Quid habes de fide mouere? Maras dixit: Alloquens dixit: Non inuideo Chriſto facto Deo: inquãtùm enim ipſe factus eſt, & ego factus ſum. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Confiteatur priùs religioſiſſimus epiſcopus Ibas, ſi hæc ità dicta ſunt. Religioſiſſ. epiſcopus Ibas dixit: Anathema ei qui dixit, & ei qui calumniatur. Ego enim non dixi. Abſit. Samuel dixit: Teſtes nobis exiſtunt huius rei, ex quib⁹ hîc ſunt. Rogamus hos à vobis vocatos, ſuſcipi, & propria voce teſtari, ſi eum non audiêrunt hæc dicentem.

* hæc ſeruemus.

Religioſiſſimus epiſcopus Ibas dixit: Deciès milliès ego ſecari patior, quàm dicere hoc verbum. Abſit à me, hoc verbum vel cogitare. Sed ſcio ego, quia vnuſquiſque ex confeſſione ſaluatur. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: In eccleſia dicis, Deo amantiſſimum Ibam epiſcopum hæc dixiſſe? Samuel dixit: Cóſuetudo eſt, in die ſancto Paſchæ, aut ante diem, dare eum de manu clericis quædam pro feſtiuitate. Hæc daturus, alloquitur primitùs, & ſic dat. Eloquutus eſt autem hoc, & coram omnibus præſentibus clericis, vt acciperent ea, quæ pro feſtiuitate dantur. Et conuincitur ab aliquibus ex his clericis hîc ſtantibus, qui hoc ab iſto audiêrunt dictum. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Ante quantum tempus hęc dixiſſe Deo amantiſſimum reuerendiſſimum Ibam epiſcopum ꝓfiteris? Samuel dixit: Sũt tres anni plùs minùs. Dicta ſunt autẽ & alia. Hæc autem (ſi videtur) cóprobamus. Si autẽ & alia nos coniungere iubetis, & alia quoq; deponimus. Deo amãtiſſimi epiſcopi dixerunt: Qui ſunt, qui hoc poſſint interim atteſtari? Samuel dixit: Sũt quidẽ multi. Corã omni enim clero dixit: ex his ſunt hîc tres, & tres, quos Canones legesq́ue ſuſcipiunt. Si autem pluribus opùs eſt, & videtur, & aliorum dabimus nomina, & ſecũdùm veſtram aderunt iuſſionem. Religioſiſſimus Ibas dixit: Eſt clerus noſter plùs minùs nominum ducentorum & plurimorum. (Neque enim retineo numerum.) Omnes clerici teſtati ſunt, ſiue orthodoxus ſiue hæreticus ſum, & per confeſſiones ſcriptas, quæ directæ ſunt ſanctiſſimo epiſcopo Domno, & ad veſtram reuerentiam ſcripſerunt. Si conſonat tantorum teſtimonium clericorum tribus (ſicut ipſe dicit) teſtibus, qui cum ipſis venerũt ad accuſandum in Cõſtantinopolim, & nũc verò cum ipſis exiſtũt, veſtrum eſt iudicare.

Samuel dixit: Noſtrum eſt, qui attendimus de hoc capitulo, & accuſantium (quas diximus) probationes oſtendere, non religioſiſſimi epiſcopi noſtri Ibæ, aut per ſemetipſum, aut per alium ſibi teſtari. Negationis enim rationem nullus exigit. Dixi, quia factum eſt, meum eſt probare. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Eos, qui teſtes à te adducti ſunt, declara nominatim, quaſi audiſſent Ibam religioſiſſimum epiſcopum hoc dixiſſe. Samuel dixit: Eſt Dauid diaconus ex cuſtode ſacrorum vaſorum, & Maras diaconus, & Sabas diaconus, qui conſtituta beati Effrẽm per loca ſingula ꝓfert, vir inter Syros ſapientiſſimus. Religioſiſſimus epiſcopus Ibas dixit: Et Maras cum ipſis in Antiochia adijt, & libellos cum ipſis porrexit, & aſſcendit Conſtantinopolim cum eis.

Maras autem ſecundùm veritatem excómunicatus eſt à proprio archidiacono, (nó enim à me excommunicatus eſt) quoniam iniuriam fecit presbytero, ob hoc eum à cómunione ſuſpendit. Deindè inuenerũt eum triſtem, & ſuſceperunt eum ad accuſationem. Illos qui aſſcenderunt aduersùs me, & contra me adiêrunt principem, quomodò iſti ad teſtimonium producere poterunt?

tu quãdò dixiſti, vita mortua eſt, nó tibi dixi repentè, Amice, ſi quidem hoc dicis, quia caro Domini viuificans eſt, & Chriſtus noſter vita eſt, & ego confiteor: Si autem de diuinitate ſenſiſti, non recipio: & ex eo tempore communicâſti mihi annis decem. Samuel dixit: Si vocauit me ſecretiùs vel increpauit, vel ex hoc ſi mihi locutus eſt, ſum his, quæ dicit, obnoxius, niſi quia ex illo me alloqui non præcepit.

Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Religioſiſſimus epiſcopus Ibas edocuit, quia te vocâſſet, & alia monuiſſet, tu denegas. Corã teſtimonijs verò nullus ex omnibus eſt, qui vel doceat, vel moneat. Hoc ergò tanquàm ſuperuacuum relinquentes, ad præſens redíte negocium. Samuel dixit: Sufficit mihi, ꝙ coram veſtra confeſſus eſt ſanctitate, quoniam me increpauit ex hoc religioſiſſimus Ibas epiſcopus. Religioſiſſ. epiſcopus dixit: Nó increpaui, ſed interrogaui: Amice, quomodò dixiſti vitam fuiſſe mortuam? Diuinitatem dicis, an carnem Dei viuificantem dicis? Etenim vita eſt & viuificans. Et ſic credo, & confiteor ore meo, ſicut iuſſit & ipſe
Roma. 10.b Deus, quia ore ſit confeſſio ad ſalutem. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Interrogam⁹ vos, ſi in eccleſia religioſiſſimus epiſcopus Ibas hoc, quod dicitur à vobis, docuit: & dicitis, quia in triclinio epiſcopij, omni clero præſente, hoc dogmatizauit. Quoniam igitur & Canones & leges propter indigẽtiam certum numerum teſtium deduci ex omnibus decreuerunt, & in præſenti negocio indigentia teſtium nó eſt, ſed abundantia magis, ſicut ipſi teſtamini: neceſſarium eſt, non ſolùm his, qui à vobis adducti ſunt, credi, quoniam reuerend. epiſcopus Ibas tãquàm accuſatores vobiſcum hìc aſſerit exiſtentes: ſed penè omnes interrogãdos, qui illo tempore benedictiones ab eo (ſicut narratis) acceperant. Maras dixit: Fortè ſunt quidam, neque ſcientes ſe audire: ſed qui integrè nouerunt talia, manifeſti ſunt, & hos nominaturi ſumus. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Quanti aderant ibi tunc presbyteri? Maras dixit: Neſcimus. Deo amãtiſſimi epiſcopi dixerunt: Dum benedictiones præberentur, veriſimile eſt, omne reuerendum clericorum concilium affuiſſe. Eulogius dixit: Maximè quidem, & ſi venire & dicere aliqui voluiſſent, eius concinnatione paueſcentes, non venerunt. Multi enim eligunt hunc non offendere, nè moriantur. Cuidam enim presbytero nolenti ſubſcribere in eius laudibus, cùm accuſationem in Antiochia aduerſùs eum inſtituiſſemus, poſtquàm exindè eſt reuerſus, calumniatus eſt & viro ante annos quinquaginta catholico, nec labanti aliquandò ex quo conuerſus eſt, cui tota ciuitas teſtabatur, accuſationem intulit per proprios diſpenſatores, quam nec ad exitum perducere valuit, quanuis iudex in eius gratia ageret, illo ſtante & clamante, Oſtendatur, quæ aduerſùs me calumnia inſtituta eſt, aut abſoluar. Et omnis ciuitas ſuſcepit eum cum cereis & lucernis. Et ob hoc omnes clerici metuentes, aduerſùs eum teſtari non volunt. Deo amantiſſimi epiſcopi dixerunt: Non arbitramur, timorem Dei ante oculos habentes, & fidei cauſa propoſita, pro gratia hominum, ſalutem propriam aliquem poſſe contemnere. Vndè quoniam ipſe narrâſti, collectam reuerendiſſimorum multitudinem clericorum, quãdò hæc religioſiſſimus Ibas edocuit, nó ſuſcipimus trium teſtium, qui à vobis deducti ſunt, voces, & maximè cùm ſuſpecti ſunt eidem religioſiſſimo epiſcopo, ſicut depoſuit. Samuel dixit: Quomodò poſſibile eſt, totum clerum ad teſtimonium euocari? Eulogius dixit: Dum eſſemus in Antiochia, fecerunt dictationem laudum, & hanc circunferebant clericis, vt ſubſcriberent. Quidam clericorum, aut quindecim aut decem & octo ſubſcribere noluerunt, dicentes: Fortè interrogamur aliquid, & neſcimus quid dicere, & mentiri non poſſumus. Hos deducens in Eccleſia, violenter inclamari fecit, quaſi qui deberẽt foris mitti, quoniam minimè ſubſcripſiſſent. Et excommunicauit eos coram omni eccleſia, & miſit eos foràs, & ex hoc venerunt in Antiochia. Ex quo autem viderunt, quia oppreſſi ſumus, & nó ſunt noſtræ allegationes ſuſceptæ, & quia deſcendit homo, qui quaſi contra nos præualuerat, timuerunt deſcendere in ciuitatem, & neceſsè habuimus, vſq; hodiè eos pro teſtimonio paſcere. Religioſiſſ. epiſcopus Ibas dixit: Sanctiſſimus archiepiſcopus noſter aduenit in Hierapolim, vt dominum Stephanum inthronizaret religioſiſſimum epiſcopum. Nos volumus, q̃ conſuetudinis ſunt implere, & ire, & ſalutare eos in Hierapolim. Dũ egredimur, audio quia Samuel & Cyrus profecti erant ad accuſandum nos, ſubſcriptiones nonnullorum clericorum accipientes. Confiteor, quia cõuocaui clerum, & dixi, quia Samuel & Cyrus ierunt ad accuſandum nos. Sed & vobis dico, ſi quis in ſcriptis conmunicauerit eis in libellis, (donèc videat, quem finem cauſa ſuſcipiet) non communicet. Excommunicauerunt ſemetipſos reliqui, ſua conſcientia vulnerati. Religioſiſſimi epiſcopi dixerunt: Quot erant, qui ſemetipſos excommunicauerunt? Religioſiſſ. epiſco. Ibas dixit: Sunt plùs minùs quindecim, qui ſemetipſos à cõmunione ſuſpenderunt. Nam ego eos non excommunicaui. Maras dixit: Nullus excõmunicauit ſemetipſum, niſi ego ſol⁹, & presbyter Samuel. Quoniam nos quatuor libellos dederam⁹ aduerſùs eum, ego, & Cyrus, & Samuel, & Eulogius. Duo tulerunt libellos, & pfecti ſunt Hierapolim, vt ſuſtinerẽt archiepiſcopum. Dominus autem Samuel iam malè habebat. Deindè cõuocauit oẽs in ſecre-

ſecretario, & dixit: Quoniam audiui, quia Cyrus & Eulogius profecti ſunt, vt me accuſarent. Hos à communione ſuſpendi, vt cognoſcatis, quia excommunicati ſunt. Si quis autem eis in libellis cooperatus eſt, vel conſcius eſt, (quoniam audio quòd triginta ſunt clerici, qui eis conſenſerunt) eorum dimitto ſentétię. Nullusq; egreſſus eſt, niſi ego ſolus & ipſe, quia non nobis conſenſerát, ſed remanſerunt communicantes ei. Deo amantiſſ. epiſcopi dixerunt: Dicat religioſiſſ. epiſcopus Ibas, ſi verè ab eo dicta ſunt, quæ iſti dixerunt. Religioſiſſ. epiſcopus Ibas dixit: Ego nec dixi, & anathematizo, q̃ dixit: Ego enim nec à dæmone audiui hoc verbũ. Maras dixit: Sunt teſtes, qui teſtantur nobis, hîc tres, quorum nomina dedimus. Sunt autem & alij nobis in Edeſſa. Deo amantiſſ. epiſcopi dixerunt: Neceſſarium eſt adijci & horum quoq; vocabula, quoniá non eſt de re modica quæſtio. Eulogius dixit: Dabimus. Maras dixit: Beatum Cyrillum non vocâſti hæreticum? Religioſiſſ. epiſcopus Ibas dixit: Cum veritate dico, non ſum memor. Et ſi vocaui eum, quando Orientale concilium eum quaſi hæreticum anathematizauit, ſequutus ſum primatem meum. Maras dixit: Non dixiſti, quia niſi anathematizâſſet capitula ſua, non reciperemus eum? Religioſiſſimus Epiſcopus Ibas dixit: Dixi quia niſi ſemetipſum interpretat⁹ fuiſſet, & ſuſcepiſſet eum Orientale concilium, & ego eum, cum meo principe & Orientali Cócilio, abnegabam. Maras dixit: An nõ dixiſti, (quandò flagitatum eſt in ſecreto) bonę memoriæ Cyrillum tanquàm hæreticum habui, & donec anathematizâſſet ſua capitula, non recepi eum? Religioſiſſ. epiſcopus Ibas dixit: Verè non ſum memor. Si autem dixi, dixi verè, quia Orientale Concilium recepit eum ſua capitula retractantem, aliòquin hæreticum eum haberem. Religioſiſſ. epiſcopi dixerũt: Probare poteſtis, quia poſt factam Eccleſiarum vnitionem, (quæ facta eſt cum beatiſſimæ & ſanctiſſimæ memoriæ Ioanne, & religioſiſſimæ & ſanctiſſ. memoriæ Cyrillo epiſcopo) eum ſua confeſſione hæreticum nominauit religioſiſſ. epiſcopus Ibas? Maras dixit: Hoc dixit, quia habuimus eum hæreticum, donèc ſua anathematizâſſet capitula. Religioſiſſimus epiſcopus Ibas dixit: Ego, poſtquàm ſua capitula interpretatus eſt, tantùm abſtineo ab anathemate viri, quòd & literas ab eo ſuſcepi, & literas ei direxi, & communicatorem me habuit, & communicatorem eum habui. Deo amantiſſ. epiſcopi dixerunt: Poſtquàm communicâſtis adinuicèm, dixiſti aliquid? Maras dixit: Anno hoc dixit, quia hæreticus fuit, donèc anathematizâſſet. Religioſiſſ. epiſcopus Ibas dixit: Donèc ſemetipſum interpretatus fuiſſet, (quia Orientale concilium eum vocabat hęreticũ, & vt hæreticum eum condemnauit) hæreticum eum & ego putabam. Poſt q̃ verò adunatæ ſunt Eccleſię, & beatus Paulus perrexit Alexandriam, Orientalium fide portata, & ſuſcepit ab eo capitulorum interpretationé, omnes eum communicatorem habuimus & orthodoxum, & nullus eum appellat hęreticum. Religioſiſſ. epiſcopi dixerunt: Maximè quidé ſufficit ad pietatem, hæreſium abnegatio. veruntamé religioſiſſimus Ibas epiſcopus cauſam edocuit, pro qua putauit hæreticum cum omni Orientali concilio ſanctiſſ. memoriæ Cyrillum: Vos autem dicitis, hoc anno eum nominauit hæreticum. Hoc vobis eſt neceſſarium cóprobare. Maras dixit: Anno dixit, hæreticum eum habui, donèc anathematizâſſet ſua cap. Religioſiſſ. Epiſcopus Ibas dixit: Donèc ſecretiùs ad aurem Ioannis beatiſſ. loqueretur, & ſuſcepiſſet ab eo ſcriptã de fide confeſſioné, quã per Paulũ beatiſſ. deſtinauit, hæreticũ eum omnes habuimus: poſt q̃ verò ſuſcepit eum, cómunicauimus ei, & communicauit nobis, & nos ei. Samuel dixit: Hæc modò reueren. epiſcopus Ibas dicit, ſuum volens corrigere vitium: noſtrũ verò eſt probare, quia Cyrillum dixit hæreticum. Et poſt hæc emendans ſemetipſum, ait: Donèc ſua anathematizâſſet capitula, fuit hæreticus. Religioſiſſ. epiſcopus Ibas dixit: Ego anathematis nõ feci mentionem. Ego ſecutus ſum Orientale concilium. Vultis in ſcriptis proferre quæ ſcripta* ſunt? Vultis non ſcripta proferre, an ſcripta? *nõ ſunt Deo amantiſſ. epiſcopi dixerũt: Si poſt mortem beatiſſ. Cyrilli religioſiſſ. Ibas epiſcopus eum viſus eſt hæreticum nominâſſe, móſtrate. Maras dixit: Probamus. Idem vir deuotiſſimus ſecretarius ſimiliter relegit: Interpretatio epiſtolæ, quæ ſcripta eſt à reuerendo Iba epiſcopo Mari Perſi poſt procemia.

FRAGMENTVM EPISTOLAE Ibæ epiſcopi Edeſſeni, ad Marim Perſam contra Cyrillum Alexandrinum.

IN breui autem clarè tuæ prudentiæ, quæ in paucis multa cognoſcit, indicare, quæ pridèm & nunc hic acta ſunt, feſtinauimus, ſcientes quia quæ veſtræ ſanctitati à nobis ſcripta ſunt, veſtro ſtudio illic omnibus innoteſcent. Et quia nullam permutationem ſcripturæ à Deo traditæ ſuſceperunt, facio huius argumenti principiũ ex ſermonibus, quos & ipſe edoctus es: Contentio facta eſt, ex quo hîc tua religioſitas fuit, his duobus hominibus Neſtorio & Cyrillo, & cóſcripſerũt aduersùm ſe nociuos vel pernicioſos libros, quia audientibus fuerunt ſcandalum. Neſtorius eñ dixit in ſuis libris, (ſicut & religioſitas tua nouit) quia beata Maria Dei genitrix nõ eſt, ità vt multi putarent, ex hæreſi Pauli Samoſateni hunc eſſe, qui dixit hominem purum eſſe Chriſtũ. Cyrillus autem libros Neſtorij volens deſtruere, lapſus eſt, & inuentus eſt in Apollinarij dogma incidens.

Cóſcripſit enim & iſte illi ſimiliter, quia ipſe Deus verbum homo factus eſt, vt non eſſet differentia inter templum & habitantem in eo. Cóſcripſit enim duodecim capitula, quæ puto & tuã cognouiſſe religioſitaté, quia vna natura eſt diuinitatis & humanitatis dñi noſtri Ieſu Chriſti, & quia (ſicut dicit) nó oportet diuidere voces dictas, quas vel ipſe Dominus de ſemetipſo dixit, vel euágeliſtæ de eo. Hæc omni impietate plena ſunt. Et antequàm nos dicamus, ſicut ſanctitas tua nouit, quomodò accipi poteſt hoc, quod eſt in principio verbum, de templo, quod factum eſt ex Maria? aut illud, Minuiſti eum paulominùs ab angelis, de diuinitate vnigeniti dictum? Eccleſia enim ſic dicit, ſicut & tua religioſitas nouit, & à principio eſt edocta, atq; firmata diuina doctrina ex libris beatiſſimorum patrum, duæ naturæ, vna virtus, vna perſona, quod eſt vnus filius Dominus noſter Ieſus Chriſtus. Ob hanc contentionem victores & triumphatores iuſſerunt, epiſcoporum primores in Epheſina congregari ciuitate, & coram omnibus libros Neſtorij & Cyrilli iudicari. Priùs autem quàm omnes epiſcopi, qui iuſſi fuerant congregari, veniſſent in Epheſum: præcedens idem Cyrillus, aures omnium quodam medicamine, quod ſolet ſapientium oculos obcæcare, præoccupauit. Inuenit autem cauſam odio, quod habuit circa Neſtorium. Et antequàm in ſynodum aduenirет ſanctiſſimus & Deo amantiſſimus archiepiſcopus Ioannes, Neſtorium ex epiſcopatu depoſuerút, iudicio & inquiſitione non facta. Poſt duos autem dies damnationis huius, venimus in Epheſum. Et cognoſcentibus nobis, quia in damnationem Neſtorij, quæ ab eis facta eſt, duodecim capitula, quæ à Cyrillo conſcripta ſunt (cùm eſſent contraria veræ fidei) poſuerunt & firmauerunt, & conſenſerunt eis, tanquàm veræ fidei conſonis, omnes Orientales epiſcopi, eundem Cyrillum damnauerunt, & excommunicationem aduersùs alios epiſcopos, qui conſenſerunt eius capitulis, protulerunt. Et poſt hanc perturbationem vnuſquiſque in ſuam ciuitatem reuerſus eſt. Neſtorius auté, quia in ſuæ erat odio ciuitatis, & virorum, qui in ea ſunt, maximorum, in eam reuerti non potuit. Et remanſit Orientale concilium, non communicans epiſcopis, qui communicauerunt Cyrillo. Et ob hoc multa triſtitia inter eos facta eſt, & in contentione erát epiſcopi aduersùs epiſcopos, & populi aduersùs populos. Et completum eſt opere, quod ſcriptum eſt, quia erunt inimici hominis domeſtici eius. Et ex hoc detractiones multæ aduersùs nos factæ ſunt Paganorum & hæreticorum. Non enim audebat aliquis de ciuitate ad ciuitatem, aut ad prouinciam de prouincia proficiſci, ſed tanquàm inimicum ſuum, vnuſquiſq; proximum ſuum perſequebatur. Multi autem ante oculos non habentes Dei timorem, occaſione eccleſiaſtici zeli, aduerſitaté, quam occultam in cordibus ſuis habuerant, ad effectum perducere feſtinabant. Ex quibus vnus exiſtit noſtræ tyrannus ciuitatis, quem & ipſe non neſcis, qui occaſione fidei non ſolùm conuiuentes punit, ſed & hos etiàm, qui olìm ad Dominũ migrauerút. Quorum vnus eſt beatus Theodorus veritatis prædicator & doctor Eccleſiæ, qui non ſolùm in vita ſua colaphis cecidit hæreticos pro veritate ſuæ fidei, ſed & poſt mortem ſpiritualia arma in opuſculis ſuis Eccleſiæ filijs dereliquit, ſicut & tua ſanctitas, ad eum conueniens, agnouit, & ex his, quæ ipſe conſcripſit, credidit. Hunc auſus eſt, qui omnia in eccleſijs præſumit, clarè anathematizare. qui propter zelum Dei, nó ſolùm propriã ciuitatem ab errore ad veritatem conuertit, ſed & longè exiſtentes eccleſias ſua doctrina perdocuit. & de libris quidem eius multa vbiquè perſcrutatio facta eſt, non quia à vera fide exiſterent alieni. Vidi enim eum, (adhuc illo viuo) frequenter eum laudantem, & in libris eius legebat, ſed & propter aduerſitatem latentem, quam aduersùs eum habuit, quoniam manifeſtè eum conuicit in ſynodo. His ergò malis inter eos geſtis, & vnoquoque ſicut volebat (ſicut ſcriptum eſt) ambulante, adorandus Deus noſter, qui ſemper ſua clementia curam pro ſuis gerit eccleſijs, erexit cor fideliſſimi atq; victoris principis, vt dirigeret virum magnum, & in ſuo palatio notum, qui cogeret reuerendum atq; ſanctiſſimum archiepiſcopum Orientis dominum Ioannem, vt reconciliaretur Cyrillo. Ab eo eñ fuerat de epiſcopatu depoſitus. Et poſtquàm literas imperatoris accepit, ſanctiſſimum & religioſiſſimum Paulum Emiſenum epiſcopum direxit, per eum veram fidem ſcribens & denuncians ei, quia ſi huic fidei Cyrillus conſentiret, & anathematizaret eos, qui dicunt, quia diuinitas paſſa eſt, qui dicunt, quia vna natura eſt diuinitatis & humanitatis, vt ei communicaret. Voluit autem Dominus, qui ſemper ſuæ curam gerit Eccleſiæ, quam ſanguine ſuo proprio redemit, vt & cor Aegyptij ſubigeret, & ſinè fatigatione fidei conſentiret, eamq; ſuſciperet, & omnes, qui abſque hac crederent, anathematizaret. Et communicantibus inuicèm, contentio de medio eſt ablata, & pax in Eccleſia facta eſt, & non eſt in ea iam ſchiſma, ſed pax, ſicut pridèm eſt. quę aút verba ſunt, quæ à ſanctiſ. & Deo amantiſ. archiepõ Ioanne ſcripta ſunt, & quæ à Cyrillo reſcripta ſuſcepit, ipſas epiſtolas huic, quam ad tuam direxi religioſitatem, coniunxi, vt relegens tua ſanctitas, agnoſcat, & omnibus amantibus pacem denunciet, quia contentio iam quieuit, & medius inimicitiæ paries eſt ablatus, & qui ſeditioſè aduersùs viuos & mortuos irruerant, in confuſione ſunt, ſatisfacientes pro

Pſalm. 8. Mattæo. d Iudic. 17. b & 21. d

pro ſuis exceſſibus, & cõtraria docentes ſuæ priori doctrinæ. Non enim quiſquam audet dicere, quia vna eſt natura diuinitatis & humanitatis, ſed confitentur in templum, & in eum, qui in hoc habitat, qui eſt vnus filius Ieſus Chriſtus. Hæc autem ſcripſi tuæ religioſitati ex magno affectu, quem circa te habeo, ſciens quia tua ſanctitas nocte & die in doctrina Dei ſemetipſum exercet, vt multis ſit vtilis. Ibas reuerend. epiſcopus dixit: Iubeat veſtra clementia, relegi & literas clericorum Edeſſenorum, vt cognoſcatis, quia & ab his, quæ mihi illata ſunt, alienus exiſto, & violentiam ſum perpeſſus. Magnificentiſſ. & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Relegantur ea, quæ ſcripta ſunt à venerabilibus clericis Edeſſenis. Et oblatis his, Beronicianus vir deuotus ſacri conſiſtorij legit:

Clericorum Edeſſenæ ciuitatis ad Photium & Euſtathium epiſcopos literæ.

INſtructio & deprecatio DEO amantiſſimis atq; ſanctiſſimis epiſcopis Photio & Euſtathio, ab omni clero Edeſſenę ciuitatis. A multis atq; diuerſis de Phœnice aduenientibus ad nos, cognouimus ea, quæ ab his, qui inſurrexerunt in Deo amantiſſimum & ſanctiſſimum epiſcopum noſtrum Ibam, geſta ſunt, perterriti in eo, quod dictum eſt, (Tranſcendunt enim & illos, qui ſinè Deo ſunt, & infideles, & hæreticos, & Iudæos, & paganos ea, quæ dicta nobis ſunt) quia nobis præſentibus dixiſſet, id eſt, Deo amantiſſimus epiſcopus: Non inuideo Chriſto facto Deo, quoniam & ego, ſi volo, poſſum fieri ſecundùm illum. Et omnes nos, quos dicunt audiſſe ea, quæ dicunt, manifeſtum facimus veſtræ Deo amabilitati coram Dei clementia, quia neq; ab eo, neq; ab alio vllo tale dictum aliquandò audiuimus, neque in aures noſtras ingreſſum eſt tale aliquid aliquandò anathematizantes noſmetipſos, & terribili gehennæ noſmetipſos obnoxios facientes, ſi nouimus aliquid tale dictum ab eo, aut aliud aliquid contrarium catholicæ fidei. Si enim aliquo tali dicto acquieſceremus, aut cõmunicare ei qui dixit, aut comminiſtrare ei in ſacrificio, vltimo ſupplicio fuiſſemus obnoxij, tanquàm communicantes tali execrationi. Rogamus autem & deprecamur veſtram ſapientiam, vt eidem DEO amantiſſimo ſuadeatis epiſcopo, quatenùs velociter ad ſuum gregem reuerti feſtinet, qui periclitatur ab omnibus lacerari, cùm nullus ſit, qui ei adeſſe præualeat, & maximè feſtiuitate ſalutifera ſancti diei paſchalis imminente, in qua & propter catechiſmos, & propter eos, qui digni ſint ſancto baptiſmate, opùs eſt eius præſentia. Et petimus, hanc inſtructionem noſtram coram veſtra ſapientia geſtis innecti, vt nullum hæc lateant. Et ſubſcriptiones: Fecidas presbyter feci hanc ſuggeſtionem cum ſocijs. Vrſicinus presbyter feci hanc ſuggeſtionem cum ſocijs. Eulogius presbyter feci hanc ſuggeſtionem cum ſocijs. Et ſubſcriptione Syra. Libanius primus presbyter feci hanc petitionem cum ſocijs. Rhodon presbyter ſimiliter, & ſubſcriptione Syra. Leontius presbyter, ſimiliter. Miochalus presbyter, ſimiliter. Euſebius presbyter, ſimiliter. Baſilius presbyter, ſimiliter. Abraamius presbyter, ſimiliter. Patroinius presbyter, ſimiliter. Arſenius presbyter, ſimiliter. Baſſus presbyter, ſimiliter. Strategius presbyter, ſimilit. & ſubſcriptione Syra. Leontius presbyter, ſimiliter. Sabbatius diaconus, ſimilit. Niceas diaconus, ſimiliter. Martyrius diaconus, ſimiliter. Eulogius diaconus, ſimiliter. Sabas diaconus, ſimiliter. Iacobus diaconus, ſimiliter. Cyrus Leontij diaconus, ſimiliter. Aphremus diaconus, ſimiliter. Patricius diaconus, ſimiliter. Acacius diaconus, ſimilit. Sanctius diaconus, ſimiliter. Sabas epiſcopus qui dicitur medicus, ſimiliter, & ſubſcriptione Syra. Euſebius diaconus, ſimiliter. Cyrus diaconus, ſimiliter. Abraamius diaconus, ſimiliter. Lucianus diaconus, ſimiliter. Aniſius diaconus, ſimiliter, & ſubſcriptione Syra. Abibus diaconus, ſimiliter. Andreas diaconus, ſimiliter. Arbius diaconus, ſimiliter, rogatus ſubſcripſi pro viro reuerendo Hypatio diacono, qui confeſſus eſt, ſe feciſſe hanc inſtructionem cum ſocijs. Dadeos diaconus feci hãc inſtructionem cum ſocijs, ſtans pro ea vſque ad mortem. Abraamius diaconus feci hanc inſtructionem. Abibus diaconus ſimiliter rogatus ſubſcripſi pro viro reuerendiſſimo Valentino diacono, ob hoc quòd nõ poterat, & ſubſcriptione Syra. Euſebius diaconus feci hanc ſubſcriptionem cum ſocijs. Eulogius diaconus feci hanc petitionem cum ſocijs, & inſto pro ea vſque ad mortem. * Abraamius diaconus, ſimiliter. Romanus diaconus, ſimiliter. Paulus diaconus, ſimiliter. Item Paulus diaconus rogatus ſubſcripſi pro Marea diacono, qui hanc fecit petitionem cum ſocijs. Cæſarius diaconus, ſimiliter. Apeneus diaconus, ſimiliter. Maronius diaconus, ſimiliter. Fecidas diaconus, ſimiliter, & ſubſcriptione Syra. Ioannes diaconus, ſimilit. Gerontius diaconus, ſimiliter. Agapius diaconus, ſimiliter. Adelphius diaconus, ſimiliter. Sabas ſubdiaconus, ſimiliter. Baſſus ſubdiaconus, ſimiliter, & ſubſcriptione Syra. Reſtitutus ſubdiaconus feci hanc inſtructionem cum ſocijs, inſtans pro ea vſque ad mortem. Cyrus ſubdiaconus feci hanc inſtructionem cum ſocijs. Reſtitutus ſubdiaconus rogatus ſubſcripſi pro Abibo ſubdiacono, qui hanc petitionem fecit cum ſocijs. Thomas ſubdiac. ſimilit. & ſubſcriptione Syra. Baſſus ſubdiaconus ſubſcripſi pro Abibo lectore, qui ſe confeſſus eſt hanc petitionem feciſſe, & ſubſcriptio-

ſcriptione Syra. Euphraſius ſubdiaconus ſimiliter, & ſubſcriptione Syra. Romulus ſubdiaconus ſimiliter, & ſubſcriptiõe Syra. Euſebius ſubdiaconus ſimiliter, & ſubſcriptione Syra. Pœmenius ſubdiaconus ſimiliter, & ſubſcriptione Syra. Adelphius lector, feci hanc petitionẽ cũ ſocijs, & ſubſcriptiõe Syra. Euphraſius ſubdiaconus ſimil. Romillus ſubdiaconus ſimiliter. Euſebius ſubd. ſimil. Pœmenius ſubdiaconus ſimilit. Theophilus lector ſimiliter, & ſubſcriptione Syra. Ioannes diaconus ſimiliter. Theophilus diac. ſimil. Deprecor vos, qui detulit hanc ipſam (neſcio quomodò dicitur diaconus, qui eam deportauit) poſtquàm indè proiectus eſt, ſi non confeſſus eſt coram omnibus clericis, quia ego mutaui verbum illud, vt placerem epiſcopo. Et poſt hæc relatio facta eſt ab omni ciuitate, & eſt verbum in relatione poſitum. Iubete quæri, ſi non confeſſus eſt diaconus, quia ego mutaui verbum: miſit enim eum à Beryto. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Ea quidem quæ relecta ſunt, clarent. Vt autem nihil deſit iuſtè iudicare debentibus, relegantur, quę in Epheſo in vltimum de Iba geſta ſunt.

Locus obſcurus, quales hic & ſuperiùs complures.

Paſchaſinus & Lucentius & Iulianus reuerend. epiſcopi, & Bonifacius reuerendus presbyter vicarij ſedis Apoſtolicæ, per Paſchaſinum dixerunt: Synodus proferri non poteſt, in qua illa nefaria delicta relecta ſunt, & ob hoc ad lectionem videntur eſſe ſuperflua ea, quæ ibi ſunt acta. Si ergò & à beatiſſimo Apoſtolico Romanæ vrbis epiſcopo omnia, quæ ibi geſta ſunt, vana ſunt habita: claret, quia & ſanctiſſimus epiſcopus Antiochenæ ciuitatis extra hæc eſt, quem poſt hæc beatiſſimus epiſcopus in propria communione ſuſcepit. Neceſſarium eſt enim, vt rursùs eundem tranquilliſſimum & Chriſtianiſſimum principem adeamus, quatenùs illud concilium ſacra & pia lege neque nominari præcipiat. Anatolius reuerendus archiepiſcopus Conſtantinopolis nouæ Romæ, dixit: Hinc deſtructionem ea, quæ in Epheſo geſta ſunt, habuerunt, ex quo maximè hæc optimè ſunt & DEO amabiliter emendata. Igitur definimus, nihil horum valere, quæ in illa (quæ ſynodus dicitur) ſunt confecta, niſi circa ſanctiſſimum epiſcopum Maximum maximæ Antiochenæ ciuitatis epiſcopum, quoniam & ſanctiſſimus Leo Romanus archiepiſcopus in communionem eum recipiens, præeſſe eum Antiochenſium iudicauit eccleſiæ, in qua forma ſequente ipſe conſenſi. Et præſens omne ſanctum concilium deprecatur pijſſimum & CHRISTI amantiſſimum noſtrum Imperatorem, quatenùs & pia lege ſanciat, neque ſynodum illam, quæ poſt primam in Epheſo facta eſt, nominari, neque quicquam, quod actum eſt in ea, tenere. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum, dixit: Quod placet ex hoc pijſſimo & DEO amantiſſimo Imperatori noſtro, eius imperium DEO amicum ſancire dignetur. Thalaſſius reuerendus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Hæc eadem & ego ſapio, quæ DEO amantiſſimus & ſanctiſſimus Iuuenalis epiſcopus. Euſebius epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Conſona & ego ſanctiſſimo epiſcopo Iuuenali de hoc negocio & ſapio & dico. Stephanus reuerendus epiſcopus Epheſi, dixit: Et ego iudico, vt quæ contra canones in Epheſina metropoli facta ſunt, infringantur, abſque his, quæ geſta ſunt aduersùs Domnum Antiochenæ ciuitatis Epiſcopum, ob hoc, quia ordinatio DEO amantiſſimi Epiſcopi Maximi, facta pro eo canonicè in Antiochena metropoli, à ſanctiſſimo Archiepiſcopo Leone, & præſente ſancto & vniuerſali concilio, eſt ſuſcepta. Petrus reuerendus epiſcopus Corinthi, dixit: Neque abſtuli Ibæ ſacerdotium, qui nec communicaui Epheſino concilio. Et ſequor expoſitionem horum, qui locum ſedis Apoſtolicæ habent, & ſanctiſſimi Archiepiſcopi Anatolij. Diogenes reuerendus Epiſcopus Cyzici, dixit: Et ego conſentio ſanctiſſimis Archiepiſcopis. Ioannes reuerend. epiſcopus Sebaſtiæ, dixit: Simili ſententia, qua ſanctiſſimus epiſcopus Iuuenalis, & ego decerno, omnia authoritati Imperatoris pijſſimi & Chriſti amici reddens. Conſtantinus reuerendiſſimus epiſcopus Boſtræ, dixit: Et ego conſentio his, quæ interlocuti ſunt patres. Theodorus reuerendus epiſcopus Damaſci, dixit: Et ego conſentio omnibus, quæ à ſanctis patribus iuſtè & ſanctè formata ſunt. Critonianus reueren. epiſcopus Aphrodiſiadis, dixit: Et ego conſentio his, quæ à ſanctis patribus ſunt firmata. Romanus reuerend. epiſcopus Myrorum Lyciæ, dixit: Omnia, quæ à pijſſimis & Chriſti amatoribus Imperatoribus noſtris firmanda ſunt de ſynodo, (quæ dicitur eſſe, cùm non ſit) & nos pronè ſuſcepimus. Eunomius reuerendus epiſcopus Nicomediæ, dixit: Quod placet ſancto concilio de his, quæ in Epheſo geſta ſunt, hoc & mihi placet. Cecropius reuerendus epiſcopus Sebaſtopolitanus, dixit: Illud concilium dicere non debemus, quia nec Apoſtolica authoritate coactum eſt, neque ritè peractum. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Omnes hæc dicimus. Igitur hæc relegantur, quæ in Epheſo geſta ſunt. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quod placet ei de Iba reuerendo epiſcopo, ſancta ſynodus doceat. Paſchaſinus & Lucentius reueren. epiſcopi & Bonifacius presbyter, tenentes locum ſedis Apoſtolicæ, quia miſſi Apoſtolici ſemper in ſynodis priùs loqui, & confirmare ſoliti ſunt, per Paſchaſinum dixerunt: Relectis chartis,

nec G.

Nota authoritatẽ pontificis Romani.

tis,

tis, agnouimus ex ſententia reuerendiſſimorum epiſcoporum, Ibam reuerendiſſimum innoxium approbari. Relecta enim eius epiſtola, agnouimus eum eſſe orthodoxum. Et ob hoc decernimus, ei honorem epiſcopatûs reſtituendum, & eccleſiam, à qua iniuſtè & abſens expulſus eſt, reparandam. De ſanctiſſimo igitur epiſcopo Nonno, qui pro eo paulóantè factus eſt, exiſtimationis erit venerabilis Epiſcopi Antiochenæ eccleſiæ, q̃d
*ſtatui oporteat de eo *formari. Anatolius reueré. archiepiſcopus Cõſtantinopolis nouæ Romæ, dixit: Deo amantiſſimorum epiſcoporum & iudicum fides, ac lectio omnium horum, quæ ſunt ſubſequuta, demonſtrant innoxium Ibam reuerendiſſimum ab accuſationibus, quæ illatæ ſunt in eum. Vndè omnem in præſenti de eo ſuſpicionem abijcio, quoniam conſentit & ſubſcribit ei, quæ nunc de fide ſententia data eſt à ſancto concilio, & epiſtolæ ſanctiſſimi Archiepiſcopi Romæ Leonis, & dignum eum iudico epiſcopatu, & habere curam, in qua pridèm exiſtebat, eccleſiæ. De Nonno autem reueren. epiſcopo formam dabit Maximus reueren. Antiochenus epiſcopus. Maximus reueren. epiſcopus Antiochenus, dixit: Ex ijs, quæ modò relecta ſunt, conſtitui manifeſtum eſſe, quia ob omnibus ei illatis, reuerend. Ibas innocẽs eſt repertus. Ex relecto verò reſcripto epiſtolæ, quæ probata eſt ab eo, qui aduerſarius eius exiſtit, orthodoxa eſt eius declarata dictatio. Vndè & ego decerno, eum & epiſcopatûs recipere dignitatem, & ciuitatem propriam, ſicut viſum eſt & ſanctiſſ. archiepiſcopis, & qui locum ſanctiſſ. archiepiſcopi Leonis retinent, & qui regiæ ciuitatis eſt, ſanctiſſ. archiepiſcopo Anatolio. De reuerend. quippe Nonno epiſcopo, qui pro eo factus eſt, manente in eadem Epiſcopatûs dignitate, manifeſtum eſt, æſtimaturum me eſſe cum DEO amantiſſimis Epiſcopis eiuſdem diœceſis meæ, & de eius ordinatione deliberare. Iuuenalis Hieroſolymitanus Epiſcopus, dixit: Qui conuertuntur, hos ſcriptura diuina ſuſcipi iubet. Quapropter & eos, qui ab hæreticis reuertuntur, ſuſcipimus. Vndè peruideo reuerend. Ibam impetraſſe clementiam, quia & ſenex eſt, & vt habeat epiſcopatûs gradum, orthodoxus exiſtens. Thalaſſius reuerend. Epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Reueren. epiſcopis Photio & Euſtathio comprobantibus Ibæ negocium, & non adiudicantibus eum, horum opinione ſuaſus & ego, volo permanere eum in ſacerdotio, ſicut & ſanctiſſimis præſulibus viſum eſt, maximè quia in geſtis promiſit, vt anathematizaret illa, quæ accuſatores aduersùs eum depoſuerant ex ſcripto. Euſebius Epiſcopus Ancyræ, dixit: Lectio ſententiæ, quæ in Tyro prolata eſt à ſanctiſſimis Epiſcopis Photio & Euſtathio, docuit, quia reuerend. Ibas in illo iudicio anathematizauit Neſtorium, & eius impia dogmata, & rectis conſenſit dogmatibus. Quapropter & præfati reuerend. epiſcopi hanc ſatisfactionem recipientes, vt oporteret eum habere epiſcopatum, comprobauerunt. Et in præſenti igitur eundem religioſiſſimum Ibam, anathematizantem Neſtorium & eius impia dogmata, permanere in ſacerdotio volo. Stephanus reuerend. epiſcopus Epheſi, dixit: Reuerend. Ibam anathematizantem Neſtorium & Eutychen & eorum dogmata, & ego decerno, ſicut & ſancti patres, in ordine epiſcopatûs exiſtere. Diogenes reuerend. epiſcopus Cyzici, dixit: Sententiam quæ prolata eſt à ſanctiſſimis epiſcopis Photio & Euſtathio de DEO amantiſſimo epiſcopo Iba, teneri iudico, maximè quia & eius accuſatores ibì impoſiti, ſuſcriptione propria expoſitæ illi diffinitioni conſentiunt, quæ nunc relecta eſt in ſancto hoc & vniuerſali concilio. Conſtantinus reuerendus epiſcopus Boſtræ, dixit: Et ego conſentio ijs, quæ benè viſa ſunt ſancto concilio de Iba DEO amantiſſimo epiſcopo. Theodorus reuerendus epiſcopus Damaſci, dixit: His, quæ conſequenter & canonicè à ſanctis Patribus diffinita ſunt ſuper perſona Ibæ DEO amantiſſimi, & ego conſentio.

Meletius epiſcopus Lariſſæ, habens locum Domni reuerend. epiſcopi Apameæ, dixit: Et ego conſentio ijs, quæ benè diffinita ſunt à ſanctiſſimis patribus, de reuerend. epiſcopo Iba. Romanus reuerend. epiſcopus Myrorum Lyciæ, dixit: Sicut relectorum nobis fides ſuaſit, & ego decerno, eundem reuerendum Epiſcopum Ibam permanere in ſacerdotio, ſicuti eſt & à ſanctiſſimis Patribus & Archiepiſcopis diffinitum, vtiquè eo anathematizante Neſtorium, Eutychen, & ea, quæ impiè ſapuerunt. Eunomius epiſcopus Nicomediæ, dixit: Iam quidem ex ijs quæ relecta ſunt, innoxius approbatus eſt reuerend. Ibas. In quibus etenim dicendo malè culpare viſus eſt beatiſſimum Cyrillum, in poſtremis rectè confeſſus, illa, in quibus culpauerat, refutauit. Vndè & ego, anathematizantem eum Neſtorium & Eutychen, & impia eorum dogmata, & conſentientem ijs, quæ à ſanctiſſimo epiſcopo Leone ſcripta ſunt, & huic vniuerſali concilio, dignum eſſe epiſcopatu decerno. Ioannes epiſcopus Sebaſtiæ, & Seleucus epiſcopus Amaſiæ, & Conſtantinus Epiſcopus Melitenus, & Patricius epiſcopus Tyanorum, & Petrus epiſcopus Gangrorum, & Atarbius epiſcopus Trapezuntis, habens & locum reueren. epiſcopi Dorothei Neocæſareæ, dixerunt: Definitio reuerend. epiſcoporum Photij & Euſtathij demonſtrat innoxium reueré. Ibam, ſimiliter autem & Ibæ abnegatio, facit nos ad eum recipiendum proniores. Ami-

ca etenim ſemper eſt Domino Chriſto clementia. Vndè ſecundùm iudicium ſanctorum præſulum & totius ſancti concilij, iuſtum decernimus & nos, cum recipere gradum epiſcopatûs. Francion epiſcopus Philippopolitanus, & Baſilius Epiſcopus Traianopolitanus, dixerunt: Qui in iudicio neque præſens fuit, ſed neque aduocatus eſt, eum nullo modo lædi per ſententiam, quæ aduersùs eum prolata eſt, iudicamus.

Nunechius reuerend. Epiſcopus Laodiceæ Phrygiæ, dixit: Condeſiniuimus ea, quæ deſinita ſunt à ſanctis patribus de Iba reuerendo epiſcopo. Florentius epiſcopus Sardeorum Lydiæ, dixit: Et ego eadem colloquor ijs, quæ præfata ſunt de Iba reuerendo epiſcopo. Euſebius reuerend. Epiſcopus Dorylei, dixit: Tantis patribus ſanctis epiſcopatum reuerend. Ibæ reddentibus, & ego conſentio. Omnes reuerendi epiſcopi clamauerunt: Omnes eadem dicimus. Neſtorium modò anathematizet, Eutychen & eius dogma modò anathematizet. Ibas reuerend. Epiſcopus dixit: Et iam in ſcripto anathematizaui Neſtorium, eiusq; dogma, & nunc anathematizo eum deciès milliès. Quod enim ſemèl cum ſatisfactione fit, ſi fiat deciès milliès, non contriſtat. Anathema & Neſtorio & Eutychi, & vnam dicenti naturam. Et omnem eum, qui nó ſapit, ſicut hæc ſancta ſynodus, anathematizo. Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices, dixerunt: Quæ iudicata ſunt à ſancto concilio de Iba reuerendiſſimo epiſcopo, propriam fortitudinem retinebunt. Legi, legimus, legi. Conſtantinopoli, vj. Kalen̄ Aprilis, indictione xiij. feria ſexta.

CHALCEDONEN. CONcilij Actio XI.

CONſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & qui fuerit nunciatus, 4. Kalend. Nouemb. in Chalcedona, ſecundùm iuſſionem diuiniſſimi & pijſſimi noſtri domini Imperatoris, cõuenientibus in ſanctiſſima eccleſia ſanctiſſimæ martyris Euphemiæ magnificétiſſimis iudicibus, & ſancto & vniuerſali concilio, ex diuali decreto in Chalcedonenſium ciuitate collecto, & reſidentibus omnibus ante cancellos ſancti altaris, ingreſſus Baſſianus reuerend. pridèm factus epiſcopus in Epheſiorum metropoli, adhærente ſibi etiàm Caſſiano reuerendo presbytero, dixerunt: Violentiam paſſus, adij pijſſimum noſtrum Imperatorem, eiq; ſupplicaui, & direxit diuinas literas ad ſanctum & vniuerſale concilium, vt me audiat. Et quoniam omnia, quæ mouentur in ſancto concilio, diuinus apex præſente veſtra magnificentia præcepit examinari, rogo veſtram poteſtatem, ſanctumque concilium, vt literæ diuinæ legantur, & mihi, quæ ſunt iuſta, ſeruentur. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Literæ diuinæ legantur. Quibus traditis, Beronicianus vir deuotus, magiſtrianus & ſecretarius diuini conſiſtorij, legit: Imperatores Cæſares Valentinianus & Martianus, victores & triumphatores maximi, ſemper colédi Auguſti, ſancto cócilio, quod ſacro noſtro decreto Chalcedonæ collectũ eſt. Baſſianus reuerendiſſimus multa incongrua paſſus, quæ precibus eius, ijs noſtris diuinis literis ſubdita, continentur, petità veſtra ſanctitate hæc diſcuti. Feſtinet igitur veſtra reuerentia, has noſtras ſuſcipiens literas, cauſam diſcutere, & formam, quæ vobis fuerit viſa, proferre. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Et preces, quæ ſubiectæ ſunt, relegantur. Idem relegit:

Epiſtolium Imperatorũ pro Baſſiano.

Baſſiani Epiſcopi literæ ad Valentinianum & Martianum Imperatores, ſupplicatoriæ pro cauſa ſua.

TErræ, mariſq;, & totius humani generis dominis, Flauijs Valentiniano & Martiano perpetuis Auguſtis, ſupplicatio & deprecatio, à Baſſiano humili & puſillo epiſcopo. Omnis ſalus violentiam patientium, poſt Deum veſtra trãquillitas eſt, præcipuè autem ſacerdotum Chriſti. Quapropter & ego ad has preces veni, prouolutus veſtigijs veſtris, vt mei miſereamini. At verò, quæ in me præſumpta ſunt, lachrymis & gemitibus plena, & inenarrabilia eſſe noſcuntur. Sed vt breuiter pietati veſtræ ſuggeram, quidam eorum, qui ſacerdotio funguntur, necnon & alij, crudelia & interdicta legibus, in me facere præſumpſerunt, & talia, quæ neque à Barbaris ſunt aliquandò commiſſa. Spernentes enim Dei timorem, & immaculatorũ virtutem myſteriorum, quam ex humilimis manibus meis Dei miſericordia ſuſceperũt, poſtquàm à nobis myſteriorum perfectio celebrata eſt, repentè appræhendentes me, & abripientes de ſancta eccleſia, plagis afficiebant, ducentes & portátes in foro, aliquandò quidem & recludentes, & gladijs perturbantes. In ijs itaq;, dum ipſius vitæ periculum ſuſtinerem, furentes & abripientes pallium ſacerdotij mei, in ſede poſuerũt quendam ex ijs, qui & ipſe præſumpſerat ea, quæ in me incongruè facta ſunt, & in locum meum. Et poſt hæc, quaſcunque res habueram mobiles vel immobiles, abſtulerunt, & ſicut voluerunt, ſibi partiti ſunt. Super hæc etiàm, multos hominum meorum diuerſis plagis morti tradiderunt, ità vt funera ante ianuas ſanctæ Dei eccleſiæ quidam exponerent. Quia ergò (Deo mihi teſte & hominibus potentibus atque venerabilibus) in nullo culpabilis extiti in ijs, quæ in me dicta ſunt, atque in me præſumpta: ſupplico veſtræ pietati, & voluor diuinis veſtris ſacratiſque veſtigijs, quatenùs ſancire dignetur veſtra cæleſtis poteſtas, ſacra veſtra ſubnotatione miſſa ad ſanctum concilium, vt cognitio

gnitio fiat inter me miſerrimum, & eos, qui in me talia præſumpſerunt, atque dicunt aliquid ſe aduerſùm me habere. Hoc inſupèr ſancire veſtram diuinitatem exoro, vt nulli liceat exactionem mihi quandã inferre, donèc terminus proferatur eorum, quæ inter me & aduerſarios aguntur. Quoniam verò conſuetudo illorum eſt, hoc facere, nè in eos videar præualere, & vt ea, quę mihi ab eis inferuntur, vel à me dicuntur coram ſacerdotibus in ſancto concilio, veſtris ſacratiſſimis auribus referantur, & vt detur nobis, qui debeat, q̃ ab eis definita fuerint, effectui mancipare, vt ijs potitus, conſuetas orationes referam inceſſanter Deo pro veſtræ poteſtatis imperio. Glorioſiſſimi iudices dixerũt: Dicat Baſſianus reuerend. nomina eorum, qui ab eo ſunt accuſati. Baſſianus reuerend. dixit: Multi quidem ſunt, princeps tamen horum ipſe eſt, qui nunc epiſcopus eſt, Stephanus. Hic enim & ſedem meam tenet & res, & rogo omnia examinari. Neceſſarium eſt enim potiùs ſacerdotium, quàm poſſeſſiones. Quæratur enim, ſi quid peccaui: probent patres noſtri, & ſicut volẽt, decernant. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Stephanus reuerend. epiſcopus ad iſta reſpondeat. Stephanus reuerend. epiſcopus dixit: Sunt hic epiſcopi Aſianæ diœceſis. Veniant, & probāmus quæ noſtra ſunt. Eſt epiſcopus Magneſię Leontius, Meonius epiſcopus Nyſſæ, Proterius epiſcopus Smyrnæ, & cæteri, qui hìc ſunt. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Interim tu reſponde. Stephanus reuerend. epiſcopus Epheſi, dixit: Iſte neque ordinatus eſt in Epheſo, ſed vacante ſancta eccleſia, colligens ſeditioſorum turbam cum gladijs & alijs quibuſdam arenarijs, ſuperingreſſus eſt, & ſedit ibì. Si hunc iudicat veſtra magnificentia eſſe epiſcopum, alia ratio eſt. Hoc ergò expulſo, ſecundùm regulas, & proiecto, dignè me quadraginta epiſcoporum Aſianorum decreto, & nobilium, & plebis, & totius reuerendi cleri, & omnis ciuitatis ordinauerunt: Hodiè enim quinquaginta annos habeo in Epheſino clero. Baſſianus reuerendiſſimus Epiſcopus dixit: Noli me circunuenire. Et ego regulariter factus ſum epiſcopus, & oſtendo hoc, & à nullo depoſitus ſum, nec accuſatus ab aliquo, neque culpatus ab aliquo. Sed ego à iuuenili ætate mea vixi cum pauperibus, & prochium feci, & in eo poſui ſeptuaginta lectos, & omnes languentes & vlceratos hoſpitio ſuſcipiebam. Memnon autem, qui fuit epiſcopus Epheſi, inuidiam habens in iſtis, quoniam diligebar ab omnibus, hoc egit, vt expellerer è ciuitate, & immiſit manus ſuas, vt me ordinaret epiſcopum *Euaſorum, & hoc fecit. Ego autem non acquieſcebam, ſed ab hora tertia vſq; ſextam coram altari me plagis expendit, & afflixit, & ſanctum euangelium & altare ſanguine eſt impletum. His igitur ità geſtis, ego permanſi ſic, neq; ad ciuitatem vadens, neq; penitùs eccleſię illi communicans, in qua nominatus fueram, neque penitùs ipſam ciuitatem videns. Manſi ergò ſic, & contigit ipſum Memnonem finem vitæ ſuſcipere. Poſt hæc ordinatus eſt Baſilius. Is autem euocans concilium prouincię, & agnoſcens ab eis violentiã, quam fueram paſſus, & quoniam *machinatio fuerat in illa ciuitate, alium ordinauit epiſcopum, mihi verò reddidit communionem, & locum epiſcopatûs. Contigit iterùm, & hunc finem vitæ ſuſcipere, me autem cum multa neceſſitate & vi, inthronizauerunt in eadem ciuitate Epheſi populus & clerus & epiſcopi, quorũ vnus, epiſcopus Olympius hìc eſt. Agnoſcẽs autem hæc noſter pijſſimus Imperator, repentè hoc confirmauit, & cõtinuò per commonitorium apertè declarauit, confirmans epiſcopatum. Poſtea direxit ſacram per Euſtathium ſilẽtiarium, quibus iterùm confirmauit epiſcopatum. Vẽnı autem in regiam Cõſtantinopolim, & ſuſcipiẽs nos idem *rerum dominus, id eſt, me, & eum, qui erat in ipſa regia ciuitate, epiſcopum Proclum, amicos nos fecit. Et communicaui cum eo, & cũ omnibus epiſcopis, qui per ſingula tempora ſunt reperti. Et faciens ſynodicam idem ſanctiſſimus Proclus, direxit, & ciuitati, & epiſcopis, & clericis. Mãſi itaq; ſic ego quatuor annis, ità vt decem epiſcopos ordinarem, & multos clericos. Et cùm in pace degeremus, quæ etiàm per relationem ſuam manifeſtauerunt ipſi reuerendi epiſcopi, & reuerendus clerus, pijſſimo noſtro Imperatori, & perpetuæ Auguſtæ, & placida voluntate ſuſcipiens eorum pietas, repentè reſcripſit mihi, & ipſis ſanctiſſimis epiſcopis, & clericis, & direxerunt per Silentiarium. Relectis autem diuinis ſyllabis, omnes nos glorificauimus Deum, quia eorum pietas de eccleſiarum pace ſic cogitauit. Craſtina autem die Miſſas celebrauimus omnes ſimul, & poſt Miſſas, manus inijcientes, incluſerunt me, & cum vi abripuerunt pallium ſacerdotij mei, & omnia bona mea, & ſumentes vnum ex ipſis hunc Stephanum, fecerunt eum epiſcopum. Stephanus reuerẽdus epiſcopus Epheſi, dixit: Iubeat veſtra poteſtas, epiſcopos, qui ſunt hìc, venire, vt appãreat veritas corã veſtra magnificentia. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Pro qua re vocas reuerendos epiſcopos? Stephanus reuerendus Epiſcopus Epheſi, dixit: Vt teſtentur de vniuerſis, quæ geſta ſunt, quandò ipſe ſuperintrauit in ſanctam eccleſiam cum gladijs & arenarijs, & alijs quibuſdam, & ſedit in ſede. Et pro hoc expulſus eſt à ſanctis patribus, & à ſanctiſſimo regiæ ciuitatis Romæ Leone, & à beatiſſimo ſanctæ memoriæ Flauiano Conſtantinopolitanæ vrbis, & ab Alexandrino, & Antiocheno: ab his enim expulſus eſt. Eccleſiaſtico enim iudicio mea humilitas conſtituta eſt.

Prochion, eſt locus ad recipiendos mendicos.

Vangenſiũ, habetur in libro ſancti Liberati.

*malignatio

*reuerẽdus dominus,

Arenarij ſunt, q̃ pugnãt in arena gladiatores.

eſt. Cognouerunt omnes, & conſenſerunt, & ſanctæ memoriæ Theodoſius Imperator, & vniuerſa ſynodus. Pro his enim miſit ſanctæ memoriæ Imperator Theodoſius Euſtathium primicerium ſilentiariorum, vt cognoſceret inter eum & clerum, & pauperes qui ab eo iniuſtitiam fuerant paſſi. Venit in *Epheſo beatę memorię Euſtathi*. Tres mēſes fecit cognoſcendo. Quædam cognouit, & terminum, quem decreuit, beatæ memoriæ Euſtathius ſuſcepit, & confeſſiones expoſuit, & clericis & pauperibus eccleſiæ hæc manifeſta ſunt. Sunt hîc epiſcopi. Veniant huc, & fateantur, ſi aliter dico. Iubeat ergò veſtra magnificentia venire eos. Nunquid cum eis ordinatus eſt? Superintrauit ibi. Hodiè quatuor anni ſunt. Et Romanus epiſcopus eum depoſuit, & Alexandrinus eum damnauit. Videat epiſtolam ſcriptam à beatiſſimo Papa Leone veſtra magnificentia. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Confiteris reuerendiſſimum Baſſianum quatuor annis obtinuiſſe ſanctam Epheſiorum ciuitatis eccleſiam, velut epiſcopum? Stephanus reuerendiſſimus epiſcopus Epheſi, dixit: Vt tyrannum, non vt epiſcopum. Quomodò enim obtinere poterat, qui per manûs impoſitionem conſtitutus non eſt, ſed cum gladijs eſt ingreſſus, & ſedit ibi? Iubeat veſtra magnificētia epiſcopos ingredi. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Oſtendat Baſſianus reuerend. ſi per ſynodum reuerendorum epiſcoporum, & conſueta lege epiſcopus Epheſiorum metropolis eſt conſtitutus.

Baſſianus reuerend. epiſcopus dixit: Euazorum ego neq; factus ſum, neq; profectus illuc, ſed vim paſſus, denominatus ſum epiſcopus. Canones manifeſti ſunt. Dicant patres, ſi præiudicium eſt ordinari, nec proficiſci. Ipſi dicant. Nouerunt regulas. Supplico, vt audiar. Interim præſumptio declaretur, qua authoritate ſua clauſerunt me, & tunc de ſacerdotio quærimus. Violentia primò quæratur. Stephanus reuerend. epiſcopus Epheſi, dixit: Supplico, vt canones relegantur, qui dicunt, vt is qui in alia ciuitate ordinatus eſt, conſtitui non poſſit in altera. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Relegantur hi canones. Leontius reuerendiſſimus epiſcopus Magneſiæ, ex codice relegit regulam nonageſimamquintam: Si quis Epiſcopus vacans, ſuper Eccleſiam vacantem ſemetipſum inijciens, ſubripuerit ſedem præter perfectum concilium, hunc expellendum eſſe, licèt omnis populus, quem arripuit, eum elegerit. Perfecta verò ſynodus illa eſt, cui intereſt & metropolitanus epiſcopus. Idem reuerendus Leontius ex eodem codice legit regulam nonageſimamſextam: Si quis epiſcopus ordinationem acceperit epiſcopatûs, & populo præeſſe decretus, non acquieuerit ordinationi, neque ei perſuaſum fuerit proficiſci ad Eccleſiam ſibi commiſſam,

Antioch. cōcili. ca. 16.

Antioch. cōcilij. ca. 17.

hunc excommunicatum eſſe, donèc coactus acquieſcat, aut quicquam de eo epiſcoporum prouinciæ ſynodus perfecta definiat.

Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Reuerendiſſimus epiſcopus Baſſianus edoceat, quis eum fecit epiſcopum. Baſſianus reuerendiſſimus epiſcopus dixit: Vnus eorum, qui me inthronizauerunt, hic eſt, Olympius. Neſcio alios. Hunc recordor. Lucianus reuerendiſſimus epiſcopus Byziæ, dixit: Qui habuit ius, ſuſcepit eū bonæ memoriæ Proclus, & ſuſcepit eum beatæ memoriæ Theodoſius pijſſimus Imperator. Et vocans eos, amicos effecit, ſed tamen cur eſt expulſus? Stephanus reuerend. epiſcopus Epheſi, dixit: Beatus ſanctæ memoriæ Flauianus expulit eum. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quoniam memoria facta eſt Olympij reuerendi epiſcopi, tanquàm is inthronizauerit Baſſianum reuerendum epiſcopum, Olympius, ſi hæc ità ſunt, nos edoceat. Olympius reuerendus epiſcopus Theodoſiopolis, dixit: Poſt mortem epiſcopi, qui illo tempore fuit in ciuitate, in qua ordinatus ſum epiſcopus Theodoſiopolis, in ea degebam. Mandauerunt mihi clerici eiuſdem ciuitatis Epheſi, dicentes: Veni huc, vt regulariter ordinationem ſuſcipiat ciuitas, quoniam dormiuit ſanctæ memoriæ Baſilius, qui fuit epiſcopus. Ego verò has literas accipiens, adueni, credens quia & alij reuerendi epiſcopi vocarentur. Ante tres autem dies quàm ingreſſus eſſem Eccleſiam, vt is inthronizaretur, dum applicâſſem in quodam hoſpitio, ſuſtinebam etiàm reuerendos epiſcopos, vt regulariter ſecundùm morem ordinatio proueniret. Vt ergò primam & ſecundam & tertiam ſuſtinuiſſem diem in hoſpitio, & alter nullus Deo amiciſſimorum eſt inuentus epiſcopus, dicebam: Solus ego quid poſſum efficere? Quoniam extra ſubtilitatem canonum eſt, ſolum epiſcopum diſponere eccleſiam, & maximè tantæ metropolis. Cùm ergò hæc loquerer mecum, circundedit manſionem, in qua eram, innumera multitudo: & (Noui enim, quo conſiſto coram tāta poteſtate, & coram altari) quidam enudans gladium, *Holoſiricus nomine, qui (puto) comitianus eſt, venit & ipſe, & omnis multitudo, & portantes me, profecti ſunt in eccleſiam. Et ità cum ducentis aut trecentis hominibus, & me, & ipſum leuauerunt ad ſedem, & inthronizatio celebrata eſt. Vſq; ad hoc, quemadmodùm factum eſt, noui. Baſſianus reuerendus epiſcopus dixit: Mentitus eſt. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Si Proclus ſanctæ memoriæ, qui fuit archiepiſcopus regiæ Cōſtantinopolis, ſuſcepit Baſſianum reuerendum epiſcopum, & communicauit ei, tanquàm epiſcopo Epheſiorum metropolis, reuerendus clerus ſanctæ Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ nos edoceat.

Hęc dicit in veritatis aſſertionem per interpoſitionem.

Theophilus reuerendus presbyter Conſtanti-

ſtantinopolis ſanctæ Eccleſiæ, dixit: Vt coram Deo, & ſuſcepit eum ſanctæ memoriæ Proclus communicantem, & ſynodalibus literis * honorans dimiſit eum ad Epheſum, & in diptychis poſuit eius nomen, & recitabatur vſque ad modicum tempus. Omnes reuerendiſſimi clerici ſanctiſſimæ Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ, dixerunt: Et nos hæc dicimus. Suſcepit enim eum, & communicauit ei beatæ memoriæ Procl⁹, & fecit ſynodicas literas, & in diptychis eum poſuit.

* honoratũ

Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Nunc Stephanus reuerẽdus epiſcopus dicat, quemadmodùm nouit Baſſianum reuerendum epiſcopum ab epiſcopatu remotum, & ſi ipſe per ſynodum ordinatus eſt. Stephanus reuerendus epiſcopus Epheſi, dixit: Relatum eſt ad epiſcopum Alexandrinæ ciuitatis ſanctiſſimæ memoriæ, & Theodoſio principe ſcribente, illuc allatæ ſunt literæ à beatiſſimo & ſanctiſſimo papa Romano, quatenùs iſtum eſſe non oporteret epiſcopum, & manifeſtæ ſunt literæ. Iubete venire notarios, vt declaretur, quomodò remotus eſt, & quomodò ego ſum ordinatus. Nos propter fidem venimus. Nunquid ſciebam, quoniam hoc potuiſſet emergere? Semèl finem accepit cauſa. Venit Silentiarius, ibi tres menſes fecit, cognoſcens inter eum & clericos. Clarent ea, quæ definita ſunt. Baſſianus epiſcopus dixit: Stephanus presbyter meus fuit. Quatuor annis mecum Miſſas celebrabat, mecum communicabat, & communicabat mihi tanquàm epiſcopo. Et ipſa die, qua recluſerunt me, ſimul communicauimus, & arripuit me, & incluſit me. Et iſta ſum paſſus per virtutem Dei. Aquam quæſiui, & non mihi dederunt. Tribus menſibus habuerunt me clauſum. Epiſcopi autem, qui à me ordinati ſunt, ipſi & hunc ordinauerunt epiſcopum, dum eſſem incluſus. Si non ſum ego epiſcopus, neque illi, qui à me ſunt ordinati, eſſe debent epiſcopi neque clerici.

Caſſianus presbyter, qui fuit cum Baſſiano reuerend. dixit: Media hebdomada coẽgerunt nos, & introduxerunt in baptiſterio Stephanus reuerendus epiſcopus, & Meonius, & dederunt mihi euangelium, & coniurauerunt me, & dixerunt: Veni, iura mihi non diſcedere ab eo, ſed viuere cum eo, & mori cum eo, & non tradere eum. Dixi: Hodiè vigintiquinque annis communico, Conſtantinopoli negocium agens: & Deus eſt qui nouit, quia nunquàm iuraui alicui: & nunc dum presbyter ſum, cogitis me iurare? Qui ſumentes euangelium dederunt, & iuraui eis. Et quinta feria de ſancto paſcha tollentes, & ipſum incluſerunt, & me cecíderunt, & debilem fecerunt calcibus. Et adduxerunt tres ſubdiaconos, & veſperè tulerunt & duxerunt me in domo mea, & poſuerunt me ſemiuiuum, & phlebotomauerunt me. Vt ergò non peierarem, hodiè quatuoranos habeo, errando, mendicando Conſtantinopolim, vt non peierarem nomen filij DEI. Lucianus reuerendus Epiſcopus Byziæ tranſiens in medium, dixit: Obſtrinxerunt nos reliqui epiſcopi, nobiſcum reſidentes, vt vnuſquiſque, quod nouit in veritate ad pietatem tendere, dicat. Et licèt ex nobiſipſis bonum eſſet hoc facere, veruntamen dicimus, quoniam quatuor annis operatus eſt in ſede ſinè contentione, ſinè contradictione, & ordinauit decem epiſcopos, & clericos multos, & communicauit ei, qui nunc eſt epiſcopus Stephanus, cùm eſſet eius presbyter, & omnes reliqui clerici. Et quomodò poſſibile eſt, nunc Baſſianum expelli præter conſequentiam regularem, cùm præcipuè beatiſſimus Proclus regiæ Conſtantinopolis epiſcopus, ei communicauerit, & per ſynodicas literas firmauerit eius epiſcopatum? Meliphthongus reuerendus epiſcopus Iuliopolis, tranſiens in medium, dixit: Oportebat eum, qui quatuor annis ſinè contentione epiſcopatum obtinuit, aut accuſari, aut ſic ſinè iudicio non iactari. Et quoniam & ego coniuratus ſum ab epiſcopis iuxta me ſedentibus, quatenùs tranſiens in medium, dicam ea, quæ cunctos mouent, tanquàm os effectus reliquorum reſidentium Epiſcoporum, ex perſona cunctorum hæc refero & ſancto concilio & veſtræ poteſtati, quæ Lucianus reuerendus epiſcopus dixit. Stephanus reuerendus epiſcopus dixit: Sanctiſſimus Archiepiſcopus Leo Romanus hunc damnauit, quoniam præter regulas factus eſt. Cecropius reuerendus epiſcopus Sebaſtopolis, dixit: Domine Stephane, cognoſce, quantùm poteſt Flauianus beatæ memoriæ & poſt mortem. Reuerend. epiſcopi & clerici Conſtantinopolitani clamauerunt: Veritas ſic habet. Omnes hæc ipſa dicimus. Flauiano æterna memoria. Eccè vltio, eccè veritas. Flauianus poſt mortem viuit. Martyr pro nobis oret. Flauianus poſt mortem fidem expoſuit. Flauianus hic eſt, Orthodoxus hìc eſt. Multos annos Imperatori. Flauianus nobiſcum iudicat. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Omnibus examinatis de Baſſiano & Stephano reuerendis, relectis etiàm canonibus, dicat ſancta ſynodus, de epiſcopatu Epheſio quid ei videtur. Reuerendi epiſcopi clamauerunt: Iuſtitia Baſſianum vocat, Regulæ valeant. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Nobis quidem videtur, neque Baſſianum reuerendum dignum exiſtere, vt ſit Epheſiorum ciuitatis epiſcopus, quoniam ex inuaſione violenta epiſcopatum ſibimet vendicauit: neque Stephanum reuerendum epiſcopum, qui per coniurationes, & tales adinuentiones epiſcopatum ſibimet acquiſiuit. Iuſtum verò eſſe, vt eligatur alter, q. & fidem & integrè ſciat, & vita noſcatur ornatus, vt eſſe poſſit epiſcopus. Totum autem concilio ſan-

Sententia ſynodi contra hos duos epiſcopos contendentes.

ćto relinquimus, quatenùs ſententiam, quæ in hac cauſa fuerit viſa, depromat. Sancta ſynodus clamauit: Hæc iuſta ſententia eſt. Hoc DEI iudicium eſt. Chriſtus iudicauit cauſam. Deus per vos iudicat. Hæc ſententia Chriſti eſt. Canones & leges vos cuſtoditis. Multos annos iudicibus, multos annos concilio. Paſchaſinus reuerendus epiſcopus obtinens locum Apoſtolicæ ſedis, dixit: Clarent, quæ ab vniuerſo concilio dicta ſunt, quid de hac cauſa ſiue perſonis videatur, & * noſtram & horum eſt confirmare ſententiam. [*noſtrum] Anatolius reuerendus Archiepiſcopus Conſtantinopolis, dixit: Eos, qui ſe contra legem ſponſæ Chriſti Epheſinæ eccleſiæ coniunxerunt, hos decenter legibus ſuis ius expellit. Igitur & qui inſiluit ſedi Baſſianus reuerendus epiſcopus, & qui poſt illum inordinatè ſemetipſum immiſit Stephanus reuerendus epiſcopus, quietem habeant, ceſſantes ab operatione eiuſdem Eccleſiæ. Dabitur autem Epheſiorum metropoli epiſcopus, à Deo monſtratus, & ab omnibus, qui paſcendi ſunt, eligendus eſt ad ordinationem epiſcopatûs, qui rectè prædicet verbum veritatis, memoratis ſcilicet dignitatem in epiſcopatu habentibus, & communionem neceſſariaque ſalaria, quæ à ſanctiſſ. conſequentur eccleſia. Sancta ſynodus exclamauit: Hæc iuſta ſententia*, hoc iuſtum iudicium eſt. [*Dei eſt] Euſebius reuerendus epiſcopus Dorylei, dixit: Inuaſio reuerendi Baſſiani euerſionem habet, & extra regulas etiàm inordinatè facta ordinatio in Stephanum. Vndè, ſi videtur, ambo debent Epheſiorum metropolis epiſcopatu vacare. Ordinari autem regulariter debet Epiſcopus prædictæ metropoli, vita & fide compoſitus. Aſiani reuerendi epiſcopi proſtrati, dixerunt: Miſeremini noſtri. Nos ſupplicamus ſancto concilio, vt miſereatur filiorum noſtrorum, nè fortè propter nos & noſtri filij moriantur, vt nobis * clementia condonetur: [*clemẽter] nam ſi Baſſiano ſucceſſorem ſuadeat aliquis hîc ordinari, & filij noſtri moriuntur, & ciuitas deperit. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quoniam ſecundùm voces ſancti concilij, neque Baſſianus, neque Stephanus reuerendi epiſcopi in Epheſiorum ciuitate ſunt digni, Aſiani autem epiſcopi hîc reperti, dicunt: Si hîc ordinetur alter Epiſcopus Epheſiorum, conturbari ciuitatem, dicat ſancta ſynodus, vbi volunt epiſcopum Epheſinæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ canones ordinari. Reuerendi Epiſcopi clamauerunt: In prouincia. Diogenes reuerendus epiſcopus Cyzici, dixit: Conſuetudo hoc habet, ſi factus fuiſſet à Conſtantinopolitano Epiſcopo, non habuerunt*hæc agi. * [*hic locus obſcurus] Vbi enim ſalgamarios ordinant, & propterea euerſio fit. Leontius reuerendus epiſcopus Magneſiæ, dixit: A ſancto Timotheo vſque nunc, vigintiſeptem Epiſcopi facti, omnes in Epheſo ſunt ordinati. ſolus Baſilius violenter hîc factus eſt, & multæ cædes hinc ortæ ſunt. Philippus reuerendus presbyter Conſtantinopolitanæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ, dixit: Sanctæ memoriæ Ioannes epiſcopus Conſtantinopolitanus quindecim epiſcopos depoſuit, profectus in Aſiam, & pro eis alios ordinauit, & Memnon hîc * ordinatus eſt. [*firmatur] Aetius Archidiaconus Conſtantinopolis, dixit: Et Caſtinus hîc ordinatus eſt, Heraclides, & alij cum voluntate noſtræ vrbis Archiepiſcopi ordinati ſunt. Baſilium ſimiliter beatæ memoriæ Proclus ordinauit, & beatæ memoriæ quidem Theodoſius Imperator huiuſcemodi ordinationi cooperatus eſt, & beatæ memoriæ Cyrillus Alexandrinus epiſcopus. Reuerendi epiſcopi clamauerunt: Canones obtineant. Clerici Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ clamauerunt: Ea, quæ ſanctorum patrum centum quinquaginta ſunt, teneant priuilegia Conſtantinopolis, nè depereant. Ordinatio ſecundùm morem ab archiepiſcopo noſtro fiat. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Perſpicimus, quia hîc deliberatione opùs habet ſanctum concilium, de ordinatione Epheſinæ epiſcopatûs Eccleſiæ. Vndè ſi videtur, cràs hoc perfectiùs diſponatur.

CHALCEDONEN. CONcilij Actio 12.

SImiliter tertio Kalendarum Nouembrium, eodem conſulatu, in eadem ſanctiſſima eccleſia reſidentibus ſuprà ſcriptis magnificentiſſimis & glorioſiſſimis iudicibus, & eodem ſancto & generali concilio, Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Solicitudo neceſſaria Reipublicæ negligitur à nobis, propter fidem in ſancto concilio continuò occupari à diuino apice iuſſis. Quia ergò multùm nos à neceſſarijs Reipublicæ cauſis abduci non eſt poſſibile, velocem quæſtionibus ſolutionem imponere feſtinantes, primo ordine dicere ſanctam ſynodum petimus, ſi quid maius deliberauit de ſanctiſſima Epheſiorum Eccleſia, vtrùm alium ei Epiſcopum oporteat ordinari, an certè Baſſianum reuerendum Epiſcopum recipere epiſcopatum, an Stephanum reuerendum Epiſcopum eſſe. Omnia enim quæ ad eos pertinent, ſicut nouit ſancta ſynodus, heſterno die ſufficienter examinata noſcuntur. Anatolius reuerendus archiepiſcopus Conſtantinopolitanus, dixit: Mihi placet, ſi etiàm ſancto concilio videtur, neutrum horum illius eſſe ciuitatis Epiſcopum, ſed alium ordinari, eò quòd præter canones ſibimet epiſcopatum vſurpârunt: habere autem eos & dignitatem epiſcopatûs, & à ſancta paſcendos Eccleſia. Paſchaſinus reuerendus Epiſcopus obtinens locum apoſtolicæ

ſtolicæ ſedis, dixit: Baſſianus vel Stephanus epiſcopi, ſicut cognitio manifeſtauit, non bono ordine vterque Epheſiorum eccleſiam detinuiſſe noſcuntur. Hac ergò gratia, ſi omnis ſanctiſſima ſynodus conſentit, his remotis, alter regulariter ordinetur. Lucentius reuerendus epiſcopus, obtinens locum apoſtolicæ ſedis, dixit: Non eſt canonicum ambos eſſe. Iulianus reuerendus Coënſium ciuitatis epiſcopus, & ipſe vicarius Romanæ Apoſtolicæ ſedis, dixit: Non debent ambo proijci. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quoniam ſæpè nobis interloquentibus & poſcentibus proferri ſententiam de epiſcopatu ſanctæ eccleſiæ in Epheſo conſtitutæ, perfecta reſponſio non eſt data, venerabile & immaculatum Euangelium in medio proferatur. Et allato ſanctiſſimo Euangelio in medio, glorioſiſſimi iudices dixerunt: Similiter petitionem rurſùs offerimus, propoſitis ſanctis euãgelijs adhortantes vos, neque duorum quenquam lædere, ſi fortè quiſquam eorum dignus eſt, vt in memoratis * ſanctiſſima Eccleſia epiſcopatum debeat obtinere, ſiue ſi vterque indignus eſt, declarare. Vndè ſecundùm Deum, & ſecundùm quod dignum eſt atque decens ac vtile ſanctæ eccleſiæ, quæ ſunt iuſta, decernite. Anatolius reuerendus epiſcopus Conſtantinopolitanus, dixit: Et dudùm dixi, mihi videtur, ſi etiàm ſanctiſſimo concilio placet, vt neuter eorum ſit Epheſiorum ciuitatis Epiſcopus, ſed alius ex electione omnium, qui poſcendi ſunt, ordinetur ad guberbernandum epiſcopatum, eò quòd ambo præter regulas ſibimet epiſcopatum vſurpauerunt: habere autem eos & dignitatem epiſcopi, & communionem, & ab eccleſia eſſe paſcendos. Paſchaſinus reuerendus epiſcopus, obtinens locum ſedis Apoſtolicæ, dixit: Hæc ipſa quæ ſemèl diſpoſui, & in præſenti diſpono de memoratis, quorum vterque Epheſiorum ſuſcepit eccleſiam. Et propterea, ſi conſentit omnis ſynodus, debet, his remotis, alter ſecundùm canonum ſtatuta decerni. Maximus reuerendus epiſcopus Antiochiæ, dixit: Abſque regulis ambo, ex his quæ relecta ſunt, epiſcopatum obtinuerunt. Quis autem eorum dignus eſt eſſe in ciuitate, per clementiam à ſanctiſſimæ prouinciæ epiſcopis eſt dicendum. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum, dixit: Perſpicit ſancta ſynodus, paſci quidem eos ab Epheſiorum eccleſia, alium verò regulariter ordinari. Thalaſſius reuerendus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Conſentio interlocutionibus ſanctorum patrum. Euſebius reuerendus epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: His, quæ à patribus ſunt decreta, conſentio. Iulianus reuerendiſſimus epiſcopus Coënſium, dixit: Secundùm regulas quidem neuter eſſe debet, per clementiam verò ſynodus Aſiana eligat, qui poſſit eſſe. Euſebius reuerendiſſimus epiſcopus Dorylei, dixit: * Crede, abſq; regulis ſunt facti. Diogenes reuerend. epiſcopus Cyzici, dixit: Qualis quiſque eorum ſit, plùs ſciunt DEO amantiſſimi epiſcopi prouinciæ. Dicant ergò illi ſecundùm reuerentiam, quam de Dei timore habent, epiſcopatum quem oporteat obtinere, nè in ciuitate ſeditio generetur. Romanus reuerendus epiſcopus Myrorum Lyciæ, dixit: Conſentio his, quæ à ſanctis patribus ſunt ordinata. Eunomius reuerendus epiſcopus Nicomediæ, dixit: Et ego conſentio in his, quæ à ſanctis patribus ante me definita ſunt. Marinianus reuerendus Epiſcopus Synnadorum, dixit: Regulariter neuter eorum eſſe debet. Eleutherius reuerendus epiſcopus Chalcedonenſis dixit: Docuit nos cognitio, quæ de epiſcopis facta eſt, quia nullus eorum regulariter epiſcopatũ Epheſinæ detinuit eccleſiæ. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Placet ſancto concilio interlocutio Deo amantiſſimi epiſcopi Anatolij, & reuerendi epiſcopi Paſchaſini, obtinentis locum Romanæ Apoſtolicæ ſedis, qua declaratum eſt, ambos quidem eſſe remouendos, tanquàm præter regulas factos, alterum verò ordinari, prædictos autem habere epiſcopi dignitatem, & à ſanctiſſima Epheſina eccleſia nutriendos? Sancta ſynodus exclamauit: Hæc pia interlocutio, hæc ſecundùm regulas eſt. Diogenes reuerendus epiſcopus Cyzici, dixit: Aliarum hæc melior eſt. Omnes clamauerunt: Hæc iuſta ſententia, hæc omnibus placet. Ambo abſque regulis facti ſunt. Quæ canonica ſunt, in his obtineant. Interlocutiones epiſcoporum teneãt. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quoniam placuit vniuerſis interlocutio Deo amantiſſimi archiepiſcopi regiæ Conſtantinopolis Anatolij & reuerendi epiſcopi Paſchaſini, obtinentis locum Leonis Deo amantiſſimi Archiepiſcopi ſenioris Romæ, præcipiens, eò quòd vtrique contra regulas facti ſunt, neutrum eorum denominari, neque præeſſe ſanctiſſimæ Epheſiorum eccleſiæ, & omnis ſancta ſynodus contra regulas eos ordinatos edocuit, & interloquutionibus reuerendorum epiſcoporũ conſenſit, remouebuntur quidem à ſancta Epheſiorum Eccleſia Baſſianus & Stephanus reuerendus: habeant autem dignitatem * epiſcopi, & ex redditibus memoratæ ſanctiſſimæ eccleſiæ, nutrimenti gratia & conſolationis, annis ſingulis ſolidos ducentenos accipiant, alter verò ſecundùm regulas eiuſdem ſanctiſſimæ eccleſiæ, epiſcopus ordinabitur. Omnis ſancta ſynodus exclamauit: Hæc iuſta ſentẽtia, hæc iuſta forma, hæc benè ſunt. Baſſianus reuerendiſſ. epiſcopus dixit: Quæ mihi abrepta ſunt, iubete reſtitui. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quicquid Baſſiano reuerend. epiſcopo, ex rebus competentibus ei, direptum eſt,

* ſanctiſſ. eccleſię

for. * Certè abſque

for. * Vterq; abſque

* ſui epiſcopij

eſt, ſiue à Stephano reuerendo epiſcopo, ſiue ab alijs quibuſcunque perſonis, hoc ei poſt iudiciales probationes, ab his qui abſtulerunt, vel cauſa læſionis fuerunt, reſtituatur.

CONCILII CHALCEDONEñ Actio 13.

CONſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & qui fuerit nunciatus, tertio Kaleñ Nouemb. Chalcedone ſecundùm iuſſionem diuiniſſ. & pijſſimi domini Imperatoris, congregatis in ſanctiſſima eccleſia beatæ martyris Euphemiæ magnificentiſſ. & glorioſiſſimis iudicibus, & ſancto vniuerſaliq; concilio, per diuinam ſanctionem in ciuitate Chalcedonenſium congregato, & reſidẽtibus omnibus ante ſacri cancellos altaris, Eunomius reuerendus epiſcopus Nicomedienſium, dixit: Preces obtuli pijſſimo orbis terrarum domino, poſtulans, vt priuilegia metropolis Nicomediæ ſecundùm canones, quos antiquitùs obtinuerunt, atque conſuetudines conſeruentur, & iuſſit veſtram magnificentiam cum ſancto concilio cognoſcere, & cauſæ terminum dare. Rogo itaque, vt cognoſcatis preces meas, & cauſam meam audiatis, & mihi, quæ ſunt iuſta, ſeruetis. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Relegantur preces. Beronicianus vir deuotus, magiſtrianus & ſecretarius diuini conſiſtorij, legit:

EVNOMII NICOMEDIEN. Literæ, ad Valentinianum & Martianum Auguſtos.

TErræ, mariſq; & totius gentis hominum dominis, Flauio Valentiniano & Martiano perpetuis Auguſtis, ſupplicatio & poſtulatio ab Eunomio epiſcopo, & omni clero Nicomedienſis metropolis ſanctę Dei eccleſiæ catholicæ. Deus vobis imperiũ, vt omnes gubernetis ad ſalutem orbis terrarũ, & pacem ſanctarum eccleſiarum, iuſtè donauit. Quapropter ante omnia, & per omnia pijſſimi & Chriſti amantiſſimi principes, pro orthodoxæ & ſaluberrimæ fidei dogmatibus cogitatis, tam hæreticorum fremitus extinguentes, q̃ pia ad lucem dogmata deducentes. Vndè proſternimus nos maieſtatis veſtræ veſtigijs, vt iubeatis arceri iniuſtitiã, quæ aduersùm nos à reuerendiſſ. epiſcopo Niceno Anaſtaſio eſt præſumpta, quatenùs valeamus, congrua pace fruentes, Chriſtianis ſinè intermiſſione myſteria diuina perficere. Memoratus enim reuerẽdus Anaſtaſius, neque timorem DEI præ oculis ſumens, neque leges pietatis veſtræ reueritus, confundit & conturbat in Bithyniorũ prouincia abſq; conſuetudine formas eccleſiaſticas & imperiales, quas hactenùs tenuiſſe noſcuntur, inuadendo iura, quæ nobis pietatis veſtræ legibus & eccleſiaſticis ſanctionibus ſunt collata, q̃ nullus aliquandò præceſſorum eius iubere aut mouere tentauit. Solus autem per ciuitatem opprimere nos & conturbare cœpit, in malis fortitudinem, gloriam eſſe credens, ità vt huius gratia, huic ſancto & vniuerſali concilio libellos cogeremur offerre. Sed quoniam audientia in dilationem cedit, & formidamus, nè fortè dimiſſo concilio iura noſtra vacuentur, ſupplicamus nutu veſtræ maieſtatis audientiam noſtram ſinè dilatione fieri, vt dum impetrauerimus, quæ poſcimus, conſuetas orationes Domino Deo pro æterna veſtra poteſtate ſoluamus. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quid ad hæc reuerendiſſ. Anaſtaſius allegat? Anaſtaſius reuerendus epiſcopus Nicenæ eccleſiæ, dixit: Accuſauit me, quaſi ego aliquas nouitates inter hæc introduxiſſem, aut violẽtiam fecerim. quæ dicit, oſtendat. Ego autem diuerſa monſtraturus ſum. Quoniam abripuit parochias meas, & multa, quæ non eſt conſuetudo facere Nicomedienſem, fecit in me, & paſſus ſum in omnibus. Supplico archiepiſcopo, & iura mea examinari depoſco ſecundùm antiquitatem & regulas. Nec ego enim aliquid ampliùs volo. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Properè dicat Deo amantiſſimus Eunomius epiſcopus, in quo iniuſtitiam ab Anaſtaſio reuerendiſſimo epiſcopo paſſus eſt. Eunomius reuerendus epiſcopus Nicomediæ, dixit: Secundùm conſuetudinem, quam tenebant ſuperiores mei, & eis ſubiectas habeo in prouincia Bithyniorum eccleſias. Reuerendus autem epiſcopus Anaſtaſius, clericos eccleſiæ Baſilinopolis mihi ſubiectos, excommunicauit, quod canonibus prohibetur. Anaſtaſius reuerendiſſimus epiſcopus Nicenus, dixit: Priùs oſtendat, quia & Baſilinopolis ſub ipſo eſt, & quia ego clericos eccleſiæ ſuæ, excommunicatos effeci. Hæc duo probet. Ego autem oſtendo Baſilinopolim ſub Nicea iam olim eſſe. nam regio fuit eius, & curia nouit. Et dicat curia, ſub quo fuit Baſilinopolis, aut ſi non fuit regio Niceæ. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quomodò te monſtrare promittis Baſilinopolim ſanctiſſimam eccleſiam ſub Nicea eſſe, vtrùm ſecundùm canones, an ex qualibet conſuetudine? Anaſtaſius reuerendus epiſcopus Niceæ, dixit: Sicut Tacteus & Doris regiones ſunt ſub Nicea, ſic fuit ante hoc Baſilinopolis ſub Nicea. Imperator quidam Iulianus (aut neſcio quis ante eum) fecit eam ciuitatem, & ſumens ex Nicea curiales, ibì conſtituit, & conſuetudo extunc hactenùs obſeruatur. Et ſi fortè defuerit in Baſilinopoli curialis, de Nicea mittitur ibì, & rursùs de Baſilinopoli transfertur in Niceã. Quæ cùm priùs fuiſſet regio, poſteà ciuitas effecta eſt. ex illo videtur epiſcopus Nicenus ibidèm ordinâſſe & ſemèl, & ſecundò. Et ſunt epiſtolæ beati Ioannis epiſcopi Conſtantinopolitani ad Nicenum epiſcopum, vt iret, & emendaret eccleſiam, tanquàm ſibimet

met competentem. Habeo literas ad beatæ memoriæ Proclum. Oſtêdo ego, quot à Nicea ordinati ſunt: & oſtendat ipſe, quot à Nicomedia ordinati ſunt. Eunomius reueren. epiſcopus dixit: Neq; quidem poteſt oſtendere ordinationem ſe feciſſe. Quod & ſi fecit semèl per ſubreptionem, ſecundùm canones nequaquàm mihi pręiudicare poteſt. Anaſtaſius reuerendiſſimus epiſcopus dixit: Non ego, ſed deceſſor meus fecit. Eunomius reuerend. epiſcopus dixit: Semèl fecit, ſicut dicis, an frequenter? Si ſemèl fecit per ſubreptionem, contigit fortè, vt tunc nô haberet epiſcopum metropolis Nicomedia, & indiguit à Niceno fieri. Hinc nullum mihi pręiudicium ſecundùm regulas generatur. Poſſum enim ego monſtrare, multos quidem à Nicomedia ordinatos. Tu verò (neſcio) ſi poſſis vel vnum oſtendere. Anaſtaſius reuerend. epiſcopus dixit: Quandò ciuitas facta eſt Baſilinopolis, quis priùs ordinauit? Eunomius reueren. epiſcopus dixit: Quia excommunicauit clericos Baſilinopolis mihi ſubiectos, poſſum oſtendere: Teſtem voco ſanctiſſimum magnæ Conſtantinopolis archiepiſcopum, qui ſuſcepit eos, & reddidit eis communionem.

Anaſtaſius reuerend. epiſcopus dixit: Non verè dicis. Eunomius reuerend. epiſcopus dixit: De epiſtola domini archiepiſcopi, vbi reddidit eis communionem, & vbi ſcripſit tibi, quia præter canones feciſti: oſtendo decreta Baſilinopolitanorum, vbi rogauerunt de epiſcopo. Tu oſtende, vbi rogauerunt Nicenum, vt eis daret epiſcopum. Anaſtaſius reuerendus epiſcopus dixit: Iubete me probare paululùm. Obtuli libellos archiepiſcopo, qui fuit, rogans eum, vt iuberet dominũ Eunomium epiſcopum audire interiora noſtra. Dedit literas & ad me & ad eum, ſcribẽs ambobus, ac dicens: Nullus veſtrûm introducat aliquam nouitatem, ſed conſiſtite in rebus antiquis. Ego enim noui, quomodò debeã metropoles honorare. Et habeo huiuſmodi literas & ego, & ipſe. Accepi ergò (ſicut dixi) tales literas. Sciunt hoc & notarij. Dicant. Et alij venerunt Baſilinopolitani clerici, adeuntes me aduerſùs epiſcopum ſuum. Ego cuſtodiens mandata epiſcopi, dixi: Non vos ſuſcipio, ſed abite ad archiepiſcopũ: & ſi mihi iuſſerit, audio. Et relinquentes illi & me & ipſum, venerunt ad ſanctitatem domini Eunomij. Dederunt ei libellos aduersùs epiſcopum ſuum. Miſit ipſe repentè, pręſentans epiſcopum Baſilinopolis, ad me. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Canones legantur. Beronicianus vir deuotus, magiſtrianus & ſecretarius diuini conſiſtorij, ex codice dato ab Eunomio reuerend. epiſcopo, legit: Epiſcopos oportet quidẽ præcipuè ab omnibus epiſcopis prouincialib⁹ ordinari: Si verò hoc difficile eſt, aut propter imminentem neceſſitatem, aut propter itineris lõgitudinem, ex omnibus ad hoc ipſum tribus vnà congregatis, & in vno decernentib⁹, & abſentibus per literas conſentientibus ordinationem fieri. Poteſtas autem geſtorum vniuſcuiuſq; prouincię, metropolitano epiſcopo competit.

Anaſtaſius reuerendus epiſcopus dixit: Conſentio canoni. Si nô ſum metropolitanus, nec ego illic habeo poteſtatem. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Oſtende quemadmodùm ſecundùm metropolitam ius habes. Anaſtaſius reueren. epiſcopus dixit: Supplico relegi legem. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Legatur: Et dante Anaſtaſio reuerend. epiſcopo, Conſtantinus vir deuotus, magiſtrianus & ſecretarius diuini cõſiſtorij, legit:

¶ Interpretatio legis.

Valentiniani & Valentis Imperatorum literæ, quibus Niceæ ciuitati confertur priuilegium, quòd ſit metropolis.

IMperatores Cæſares Flauius Valentinianus & Valens, pij, felices, colendi, perpetui victores, ſalutem dicunt Nicenis. Licèt ſtudium noſtrum ex illo maniſeſtum atque clarum ſit cunctis, ex quo regni ſublimitatem & publicam gubernationem DEI voluntate ſuſcepimus, veruntamẽ & ſuper principatum huius felicitatis adijcimus, quoniã veſtra ciuitas completa gaudio ſuper noſtra felicitate, gratiæ atq; lætitiæ omni populo cauſa facta eſt, proptereà licèt metropolitana olìm eſt nominata, & hoc leges antiquæ continent, tamen legẽ nobis proferentibus, nulla dubitatio eſſe poterit, eo quòd hæc immota & firmiſſima maneant, & temporibus futuris augenda, & decæterò hæc etiàm in noſtra ciuitate proficiſcẽtes, ſanciuimus. Permaneat igitur in perpetuum iſta conſuetudo, vt ciuitas veſtra ſit metropolitana, cõſuetudine tamen in proceſſu Bithyniæ iudicis permanente. Nullus enim auſert aliquid aliorum. Ergò voluntate Dei veſtræ ciuitatis dignitas augeatur. Gaudentes itaq;, orationes veſtras duplicate, & lætamini in his, in quibus per hæc vobis præbetur honor, omni dubietate in futuro vacante, conſpicientes, quemadmodùm perpetuam pacem & prouidẽtiam ex noſtris ſanctionibus impetrâſtis. Eunomius reueren. epiſcopus Nicomediæ, dixit: Rogo veſtram magnificentiã, vt iubeatis legi legem Nicomediẽſibus poſt hæc conceſſam. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Legatur. Et dante Eunomio reuerend. epiſcopo, Beronicianus vir deuotus, ſecretarius diuini conſiſtorij, legit:

VALENTINIANI IMPERATORIS literæ priuilegiales, datæ Nicomedieñ ciuitati.

VAlẽtinianus Pius, Felix, Auguſtus, Nicomedienſibus ſalutem: Circa priuilegia ciuitatis veſtræ, quæ olìm fuerunt, priſca

ſca conſuetudo ſeruabitur. Neque enim honoris adiectio Nicenorum ciuitatis, ius veſtrum lædere poterit, dum quandò augeat dignitas Nicomedienſium ciuitatis, ſecúdùm quod illa ſecundo loco exiſtat, metropolis nomine conſtituta. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Nullæ quidem ex his diuinæ literæ de epiſcopatu loquũtur. Vtræq; enim de honore referũtur metropolitanarum vrbium. Sacræ autem literæ diuinæ memoriæ Valentiniani & Valentis, Nicenæ ciuitati præbuerunt metropoliticum ius, propriè præcipiẽtes aliarum ciuitatum nihil auferri. Et regula ſanctorum patrum de vno metropolita in vnaquaque prouincia decreuit. Quid igitur ex hoc concilio ſancto videtur? Sancta ſynodus clamauit: Canones teneant, canonibus ſatisfaciant. Atticus reuerẽdus epiſcopus Nicopolis veteris Epiri, dixit: Regula ità ꝑcipit, vt in vnaquaque prouincia metropolitanus habeat poteſtatem, & ipſe conſtituat omnes, qui in ea prouincia ſunt, epiſcopos, & ipſe eſt ſenſus regulę. De Nicomedienſi autem, quoniam ab initio metropolis eſt, oportet eum omnes epiſcopos in eadem ordinare prouincia. Sancta ſynodus dixit: Hæc oẽs volumus, hæc omẽs ſupplicamus, hæc vbiq; teneant. Ioannes, Conſtantius, Patricius, Petrus, & reliqui reuerendiſſ. epiſcopi Ponticæ diœceſis, per vnum ipſorum Ioannem, dixerunt: Canones vnum ſciunt metropolitam antiquiorem. Et manifeſtum eſt, quoniam religioſiſſimo epiſcopo Nicomedię ordinationes competũt, quia & leges (ſicut perſpexit & veſtra magnificentia) nomine metropolis ſolummodò honorauerunt Nicenum, & præponitur reliquis epiſcopis prouincię honore ſolummodò. Sãcta ſynodus dixit: Regulariter docuerunt, benè docuerũt: Oẽs hæc ipſa dicimus. Aëtius archidiaconus ſplendidiſſimæ Cõſtantinopolis, dixit: Suggerimus veſtræ magnificentiæ, rogantes, vt nullum præiudicium Conſtantinopolitanæ ſanctiſſimæ ſedi fiat ex his, quæ nunc proferuntur à ſanctiſſimis archiepiſcopis, vel quę mouentur inter DEO amantiſſimum epiſcopum Nicomedienſium Eunomiũ, & deo amantiſſimum epiſcopum Nicenum Anaſtaſium, aut quæ inter eos ordinantur. Sanctiſſima enim Cõſtantinopolitana ſedes, aut ordinationem ipſa facit in Baſilinopoli, aut à reliquis eam ꝑmittit fieri, ſicut literis, quæ fiunt, vel factæ ſunt ſæpiùs, oſtendere poſſumus. Et rogamus, vt epiſtolæ proponantur. Sancta ſynodus clamauit: Canones teneant. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Authoritatẽ quidem metropolitanæ inter eccleſias prouinciæ Bithyniæ, Nicomedienſis reuerend' habebit epiſcopus, Niceno habente honorẽ metropolitani tantummodò, ſubiacente autem ad exemplum aliorum epiſcoporum ꝓuinciæ Nicomedienſi. Hoc enim viſum eſt ſancto concilio. Quæcunque autem ſedi Conſtantinopolitanæ ſanctiſſimæ eccleſiæ de ordinationibus prouinciæ competunt, hæc per ordinem proprium coram ſancto concilio examinabuntur.

Eunomius reuerẽdus epiſcopus Nicomedię, dixit: Gratias ago iuſtitię iudicij magnificentiæ veſtræ, & diligo archiepiſcopũ ſplẽdidiſſimæ Conſtantinopolis, obtinentibus vtiquè regulis. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quæ dixiſti, conſcripta ſunt.

CONCILII CHALCEDONEN. Actio 14.

CONſulatu domini noſtri Martiani perpetui Auguſti, & qui fuerit nunciatus, ſub die pridiè Kalẽ Nouemb. Chalcedonę, ſecundum iuſſionem diuiniſſimi & piſſimi principis, Conuenientibus in ſanctiſſ. eccleſia ſanctę martyris Euphemię magnif. & glorioſiſſ. iudicibus, & ſancto vniuerſalique cõcilio, quod in Chalcedonẽ ciuitate diuali ſanctione collectum eſt, & reſidẽtibus omibus ante ſancti cancellos altaris, Sauinianus reuerend. epiſc. dixit: Abrepta mihi iniuſtè epiſcopatùs mei ſede, libellos obtuli ſacro & immortali vertici, & iuſſit veſtram magnifi. vnà cum ſancto & vniuerſali concilio cauſam meam inquirere. Habeo autem & petitionem ad ſanctum hoc conciliũ, & ſupplico præcipere veſtram magnificentiam, & petitionem meam legi & preces meas, & mihi, ꝙ ſunt iuſta, reſeruari. Glorioſiſſ. iudices dixerunt: Legantur preces. Et oblata petitione à Sauiniano reuerendo, Conſtantinus vir deuotiſſimus, *adiutor diuini conſiſtorij, legit:

SAVINIANI PAREN. EPISCOpi, ad Valentinianum & Martianum Auguſtos epiſtola deprecatoria.

PIjſſimis & *Chriſto amantiſſimis, & dignè à Deo omnium honoratis Auguſtis, Valẽtiniano & Martiano, preces & ſupplicatio à Sauiniano epiſcopo. Dominus omnium, videns apoſtolicam & orthodoxam fidem à diſſimulatoribus interìm fatigari, & omnem mundum ſeditione vexari, ſuſcitauit veſtram pietatem; vniuerſum mũdum regere atque gubernare, & tumultus, qui à nefandis exorti ſunt, ſanctorum doctrina reprimere, & claritatẽ atque ſoliditatem recti dogmatis confirmare. Vndè iuſtè veſtræ tranquillitati ac de vobis dicit Deus: (Exaltaui electum de plebe mea. Inueni Dauid ſeruum meum, oleo ſancto meo vnxi eum: manus enim mea ſuſcepit eum, & brachium meum confortauit eum.) Credens itaque, nutu diuino ſuper omnium principatum ac dominationem conſiſtere veſtram diuinitatem, adſum ſupplicans, atque rogans veſtram pietatem, vt mei prouidentiam fieri, & cauſam meam examinari pręcipiatis. Ego

*Chriſti

Pſal. 88.

Ego enim à puero eram in monaſterio diſpẽſator omnium rerum, nihil de Epiſcopatu cogitans, neque rogans quenquam huius gratia dignitatis. Dum ergò eſſem in monachorum prouidentia cõſtitutus, adſtitit mihi repentè illius temporis metropolitan' epiſcopus cum prouincialibus epiſcopis, & me Paros ordinauit epiſcopum, de qua in ſcriptis deiectus eſt Athanaſius, ex grauiſſimis capitulis accuſatus, nec valens pro illatis ſibi criminibus reddere rationem, qui aliquandò quidem epiſcopatum repudiabat. Frequenter verò citationes vocantium cum ad ſynodorum iudicium declinabat. Is enim in Epheſina ſynodo, ex præcepto Alexandrini præſulis, in meam eccleſiam ſuperingreſſus eſt, & ego, præter voluntatem meam ordinatus, expulſus ſum. Et hæc quidem acta ſunt, habitatoribus illius ciuitatis dolentibus & lugentibus meam expulſionem. Supplico igitur & veſtræ potentiæ, vt iubeatis & meam cauſam ſub præſentia veſtræ pietatis examinari, & placitum terminũ dari, vt & ego cum cunctis alijs, conſuetas orationes pro perpetua veſtra potentia ſemper exoluam, piiſſimi atque victores principes. Sauinianus epiſcopus dictaui, & ſubſcripſi, & offero veſtrę pietati. Beronicianus vir deuotiſſimus, ſecretarius diuini conſiſtorii, legit:

SAVINIANI EPISCOPI PARI epiſtola, deprecatoria pro iuſtitia obtinenda, ad Chalcedoneñ ſynodum.

PEr omnia Deo amantiſſimis & ſanctiſſimis patrib' archiepiſcopis, Leõi, Anatolio, Maximo, & omni ſancto concilio petitio & deprecatio data à Sauiniano reuerendo. Multa quidem atq; diuerſa ſunt circa genus humanũ Domini Chriſti beneficia. Hęc autem in præſenti tempore circa ſanctas eius eccleſias cura propria quædam exiſtit atque pręcipua, ſicut ipſæ res clamant. Congregauit enim veſtrum angelicum concilium per piiſſimos & Chriſtianiſſimos noſtros Imp*tores, ad errorem perſpiciendum, & confuſionem atque ſeditionem, quæ ante hos paulò plùs duos annos in Epheſo facta eſt, deſtruendam, & veritatem atque iuſtitiam declarandam. Vndè & ego illam tempeſtatẽ & fluctuationem expertus, ad veſtrum confugi tranquilliſſimum portum, ſuggerens, quia Dioſcorus Alexandrinus authoritate ſua, inſupèr & tyrannide, me quidem à Parenorum eccleſia, commiſſa mihi ſecundùm canones à ſanctiſſimo epiſcopo metropolis noſtræ Stephano, expulit. Ediuersò autem introduxit Athanaſium, virum depoſitum in Antiochenſium ſplẽdidiſſima ciuitate à multis Deo amãtiſſimis epiſcopis. Quę verò poſt hæc geſta ſunt, & quomodò ciuitas vniuerſa cum amaris lachrymis atque gemitibus circunfuſa inſeparabiliter erat circa me, & violentam meam lugebat excluſionem, me dicere (puto) ſuperfluũ eſt. Vndè rogo, & ſupplico veſtræ Deo amabilitati, vt iniuſtitiam, quam paſſus ſum, nullatenùs deſpiciatis, ſed etiàm iubeatis, me impetrare quæ iuſta ſunt, quatenùs in his Dei clementia collaudetur p veſtram euangelicam, & à DEO honoratam ſynodum, quæ deſtruxit quidem errorem, & luci reddidit veritatem. Sauinianus epiſcopus obtuli hanc petitionem, à me dictatam atque ſubſcriptam. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Reſpondeat Athanaſius reuerendus epiſcopus. Athanaſius reuerendus epiſcopus Paros, dixit: Męa cauſa à longo tempore inchoata eſt. Et hanc audièrũt beatę memorię Cyrillus & Proclus, & certas formas ſcripſerunt Dõno, qui fuit Antiochen' epiſcopus, promiſitq; ille eas complere. Et cùm cognouiſſet mortem beati Cyrilli, reſiliuit, & ad iudicium me vocauit. Ego reſcripſi, quia ſi vellet permanere in datis ſententijs ab archiepiſcopis, paratus eſſem. Si verò vellet aliud aliquid, non audirem eius citationem. Semèl enim pręcedentes epiſcopi rem certiſſimam decreuerunt. Accuſaui autem eos, qui aduersùm me machinati ſunt. Et iuſſerũt nõ intereſſe iudicio eos, qui à me fuerant accuſati. Rogo itaque, ſi videtur veſtræ poteſtati, archiepiſcoporum literæ relegantur. Glorioſiſſ. iudices dixerunt: Literæ Procli & Cyrilli reuerend. memorię relegantur. Et tradita ſcheda ab Athanaſio reuerend. epiſcopo, Beronicianus vir deuotiſſimus ſecretarius diuini conſiſtorij, legit:

CYRILLI ALEXANDRINI archiepiſcopi epiſtola ſynodica ad Domnum Antiochenum, pro cauſa Athanaſij Parenorum epiſcopi.

DOmino fratri & cõſacerdoti Domno, Cyrillus in Domino ſalutem. Condolere nos fratribus neceſſarium eſt, quandò *quidam conſacerdotum aliqua ſe paſſos affirmant, & hoc à proprijs clericis, quos erat neceſſarium, ſubdere tanquàm patribus ceruicem, & eſſe ſubiectos ſecundùm placitum Dei, & eccleſię regulas talia decernẽtes. Hoc ergò præſumi quouis modo turpiſſimũ eſt. Tanta nanque paſſum ſe dicit reuerend. epiſcopus Athanaſius, vt etiàm congregata in regia ciuitate ſynodus lachrymas daret. Ait enim quoſdam clericos, q ſub eo ſunt cõſtituti, in tãtam audaciã proſilijſſe, vt qp attinet ad præſumptionis vim, & expellerent eum à ſacerdotio, & ſuper eum damnationis ſentẽtiam ferrent *. Volunt œconomos eccleſiæ, aut certè eccleſiaſticarum rerum diſpenſatores eijcere, & quoſdam alios ſibi propria virtute conſtituere. Super hæc autem etiàm de ſacris diptychis nomen eius auferre, & alia quædam perpetrare valdè grauiſſima, & ſce-

*quidem conſacerdotes

*, volentes

Diptycha erãt in quibus epiſcopi p ordinẽ conſcribebantur.

ſceleribus plena, quæ ſubiectorum libellorum virtus noſcitur continere. Quia verò nimìs incongruum eſt, præſumi talia à clericis aduersùs epiſcopos proprios, & hæc deſpicere nos, impoſſibile eſt: dignetur tua ſanctitas (quoniam ab Antiochia longè eſt ciuitas, cuius gubernationem ſortitus eſt memoratus religioſiſſimus epiſcopus Athanaſius) quibuſdam per proprias literas audiĕtiam delegare, quatenùs euocati hi, qui accuſati ſunt, reſpondeãt. Et ſi inuenti fuerint accuſationibus rei, ſacro *myſterio delabantur. Quod enim ipſi aduersùs patrem proprium præſumpſerunt, hoc iuſtè ſuſtineant, quandò omnem conſequentiam prætermiſerunt, & omnem legem tranſcendere præſumpſerunt, & ꝓ nihilo eſſe iudicauerunt, ſenectutem exhonorare patris. Dicuntur autẽ non modò primũ tales eſſe cœpiſſe, ſed quomodò iam in multis culpati ſunt, adhuc valdè peioribus aſperioribusq́; operam dederunt. Aſſerit autem eum ſe ſuſpectum habere, quem nunc metropoliticum *prouincia eius obtinet, & (ſicut iã dixi) nihil eſt quod contriſtet, *cùm qui ei ſuſpecti ſunt, iudicare nõ debeant. Dicit fraternitati quę apud te eſt, ſalutem in domino, quę nobiſcum eſt.

*miniſterio

*prouinciæ ſuæ ius

*cũ liceat recuſare, & q

Reſcriptum ſynodicarum literarum.

PROCLI ARCHIEPISCOPI Epiſtola ſynodica, ad Domnum epiſcopum Antiochenum, pro cauſa Athanaſij Parenorum epiſcopi.

SAnctiſſimo & Deo amantiſſimo fratri & conſacerdoti Domno, Proclus in Domino ſalutem. Charitas Deo amica, maximum eſt donum. Vinciens enim ad concordiã magnus artifex Deus, naturam quam operatus in ſua diſpoſitione, verbo diſponente, conſtrinxit, vt proprias facientes in alterutrum paſſiones & mores, vnicuiq; eiuſdem naturæ exiſtenti, alterius menſuram per conſenſum compoſitionis inſolubilem complicaret. Ea ſiquidem, quæ procùl ab affectu ſunt, ad corruptionem aliorum neceſſariò perducuntur: quæ verò voluntate vnita ſunt, non facilè à tutela propria dilabuntur. Vnde & beatus Paulus multitudinem fidelium & cõtinuationem eccleſiæ, corpori comparauit, dicens, Vos eſtis corpus Chriſti, & membra ex membro: omninò prædicans multitudinis conſpirationem, & per cõcordiam membrorum, interdicens eſſe languendum in cõtentiõe, quæ bellis amica eſt. Cur autem hæc ſcribam Deo amantiſſime pater, rogo paululùm vt agnoſcas. Deo amantiſſimus eccleſiæ Parenorum epiſcopus Athanaſius, & incredibilem ſimul, & audientibus non mediocriter moleſtam, pompam defleuit, dicẽs clericos ſuos velut exutos ratione ſubiectionis, & putantes ſibi ſufficere voluntatem, vt eſſent ſacerdoti tyranni, expuliſſe eum ab eccleſia, cùm ratio nulla ſubſiſteret: & quantũ

Epheſ. 5. d
1. Cor. 12. d

ad eos attinet, in tantam veſaniam exiliſſe, vt etiàm damnarent eum, & operibus crederẽt, quia in voluntate procacium, & non in decreto regularum, conſiſtant ordines ſacerdotum, œconomos autem & curatores propria voluntate conſtituentes eccleſiæ Dei, & epiſcopi nomen de ſacris diptychis auferentes: & vt breuiter dixerim, nefandiſſimè eccleſiaſticum ordinem inſinuat diſſolutũ, adijciens, quoniam nutriuit circa hæc iſtorum præſumptionem in veteribus eorum & ſceleratis operibus, non rationabilis venia data. Nam præceſſoribus eius ſimilia faciẽtes, impetum ſuum ad peiora itinera cumulàrunt, cùm non olim pœnam dignam ſuſtinuerint, vt decętero haberent temperamẽti viaticum. Sed tu Deo amantiſſime, dignare à nobis rogatus, (potes enim) tibi proprias conſacerdotum infirmitates efficere, obediens præcipuè beato Paulo dicenti: Si patitur vnum membrum, compatiũtur omnia membra: & ſi quidem longè ab vrbe Antiochena ciuitas conſtituta eſt, in qua hæc diuulgata noſcuntur, bonum eſt, vt pro cauſa præfati epiſcopi, aliquem DEO amantiſſimorum epiſcoporum, ipſi vrbi vicinum, perſonas non accipientium, ad audiendum ſanctitas tua deputet. Formidat enĩ religioſiſſimum metropolitanum epiſcopum, tanquàm veſanæ flammæ inimicorum eius aduersùs eum virtutem præbentem atque materiam. Et ſi q̃dem conuicti fuerint, in quibus accuſantur, quos inclamat, tanquàm ſuperbiam habentes *Abſalon, cùm illum fuerint imitati, ſimili exemplo plectantur. Sic enim odit Deus eos, qui aduersùs patres armantur, vt patrũ inuaſores, qui in omni mundo infamia notantur. Noui enim, Deo amãtiſſime, quoniam omnes complectens in Chriſti viſceribꝰ, & compaſſibilitate plenus exiſtens, conſolaberis ſenem, & lachrymas eius tribulationis abſterges, & damnabis ei odium malignitatis, & ſacerdotij aduerſarios poſt conuictionem furori iuſto & competenti vindictæ ſubijciens, expellens omnem peſſimam voluntatem, & communem ſacerdotij peſtem ſcienter abſcindes. Nam ſi quis conceſſerit, vt præſumptoribus & incõuenienter in tantam procacitatem exilientibus, vt *& DEO per pontifices cõtumeliam inferre audeant, miſericordia illis ſinè iudicio fiat, ex quibus oleum iniquitatis ſupplicationibus aucupãtur: nihil eſt reliquum, niſi vt fiant omnium eccleſiarum præſules in luſum & opprobrium, & per hæc ſtabiliatur diabolicum inſtrumentum. Sed DEVS ad hoc tuam religioſitatem præordinauit, vt & iniuſtitias remoueas, & præſumptiones abſcindas, & ſacerdotio laboranti ſuccurras, & multis *maledictionibus locum non præbeas: ſed poſt agnitionem, ei quidem qui calumniam patitur, adiutorium feras: illum verò, qui calumniam facit, ſi verè eſt calumni-

1. Cor. 12. d

*Abſalon 2. Reg. 15. b & 18. c.

*Dei pontificibus

*irrogationibus

ſumniatus abſcindas. Nõ igitur tua religioſitas arbitretur, quia tanq̃ ad iniuriam ſedis Antiochenæ, huc venit memoratus DEO amantiſſimus epiſ. ſed metuens quoſdã (ſicut ait) ſeditionibus congaudentes, & paſſiói propriæ militantes, dedit ad tempus locum iræ: patientiam verò, & manſuetudinem, & iuſtitiam adhuc tuæ religioſitatis prædicare non ceſſat. Nec in quolibet accuſat, (abſit hoc) ſed ſupplicat honeſtiorem in ſe compoſitionem effici. Vndè & præſentibus eum literis conſolantes, cõfidere iuſſimus ego atq; ſanctiſſ. epiſ. & cõſacerdos noſter Cyrillus, propter charitatem quæ cõtinetur in nobis. Habens itaq; reuerentiam ſcribentibus, harum literarum gerulum modis omnibus adiuuabis. Omnem, quæ tecum eſt, in Chriſto fraternitatem, plurimùm ſaluto. Glorioſiſſ. iudices dixerũt: Poſt epiſtolas quid eſt actũ? Sauinianus reuerẽd. epiſ. dixit: Supplico geſta legi, & ipſa vos edocebunt. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Interloquutiones geſtorũ, quæ porrigentur, legantur. Cõſtantinus vir deuotiſſ. ſecretari⁹ diuini cõſiſtorij, ex ſcheda Sauiniani reuerend. epiſcopi, cuius initiũ erat diſruptum, & reliqua legit.

ANTIOCHENVM CONCILIVM.

¶In Antiochenſium ſanctiſſ. eccleſia in æſtiuali porticu ſecretarij, facto concilio, & reſidentibus ſanctiſſ. epiſc. Domno eiuſdem Antiochiæ, Theodoro Damaſci, Valerio Anazarbi, Pompeiano Emiſæ, Polychronio Epiphaniæ ſecundæ Ciliciæ, Damiano Sidonis, Iamblico Chalcidis, Theoctiſto Beroæ, Gerontio Seleuciæ, Ioſeph Heliopolis, Timotheo Dolychis, Benetio Bybli, Epiphanio Archæ, Paulo Ptolemaidis, Stephano Epiphaniæ Syriæ ſecundæ, Phoſphoro Orthoſiadis, Thoma Mopſueſtiæ, Iordane Abilæ, Paulo Antaradi, Barane Alexandriæ, Mara Vrimorum, Saba Palti, Mara Anaſarthæ, Ioanne Theodoſiopolis, Daniele Carrhenſium, Sophronio Conſtãtiæ & Vranio Hymerorum, Mariniano Iotapæ, Tacianus diaconus & Nectarius dixit: Parenſes clerici libellos & nunc iterùm obtulerunt veſtræ ſanctitati, aduersùs reuerẽd. epiſcopũ Athanaſium. Quia igitur adeſt ſanctum conciliũ, præ manibus habeo libellos, & ſi p̃cipit tua ſanctitas, eos relego. Domnus epiſcop⁹ Antiochiæ dixit: Vbi ſunt qui libellos obtulerunt? Tacianus diaconus dixit: Foris ſunt. Domnus epiſcopus Antiochiæ, dixit: Ingrediantur. Tacianus diaconus dixit: Adſtitit Iſacius, qui libellos obtulit. Domnus epiſcopus Antiochiæ, dixit: Solus Iſacius libellos obtulit, an alij cum eo? Tacianus diaconus dixit: Solus Iſacius obtulit libellos. Domnus epiſc. Antiochiæ, dixit: Dicat Iſacius, ſi ipſe libellos obtulit. Iſacius primicerius lectorum, dixit: Etiàm, queſo ſanctitatem tuã. Domnus epiſcopus Antiochię, dixit: Quoniam memoria facta eſt & Ioannis ſubdiaconi, & ipſe ingrediatur. Tacianus diaconus dixit: Adeſt Ioannes ſubdiaconus. Domnus epiſc. Antiochię, dixit: Præſentibus lege cũctos libellos. Et lecti ſunt. Domnus epiſcopus Antiochię dixit: Vbì ſunt ipſi libelli?

Tacianus dixit: Habeo eos præ manibus.

Domnus epiſc. Antiochiæ dixit: Lege etiàm eos. Et lecti ſunt. Dõnus Antiochię epiſ. dixit: Quandò delegauimus cauſam beatiſſ. Panolbio, qui tũc metropolitanus erat eius prouincię, vt cauſam audiret, quæ ſubſecuta ſunt? Tacianus diaconus dixit: Habeo eiuſdem beatiſſ. Panolbij epiſtolam, per quã edocuit, quæ ſecuta ſunt. Domnus dixit: Lege eam. Et lecta eſt. Domnus epiſcopus Antiochiæ dixit: Habes exemplaria repudij reuerendi epiſcopi Athanaſij? Tacianus diacon⁹ dixit: Præ manibus habeo & exemplaria & authentica, quæ accepi à Deo amantiſſ. epiſcopo Ioanne Hierapolitanorum metropolis. Domnus epiſcopus Antiochię dixit: Legantur authẽtica per ordinem. Et lecta ſunt. Theodorus epiſcopus Damaſci, dixit: Quoniam fauorabilis erat circa reuerend. epiſcopum Athanaſium beatę memoriæ Panolbi⁹ Hierapolitanus quondàm epiſcopus, per ꝓprios repudij libellos edocuit reuerend. epiſcopus Athanaſius. Manifeſtus eſt igitur, litẽ fugiens, & neq; amico proprio audientiam ſuam credens. Valerius epiſcopus Anaſarbi, dixit: Manifeſtus eſt reuerend. epiſcop⁹ Athanaſius, tanquàm conſcius ſibi, in quibus accuſatur, eò quòd noluerit apud amicũ proprium Panolbium cauſam dicere, ſecundùm epiſtolas repudij ab eo conſcriptas. Pompeianus epiſcopus Emiſæ, dixit: Dum amicus eius exiſteret beatę memorię Panolbius epiſcopus, certus eſt reuerendus epiſc. Athanaſius, quia hoc conſcientia mala fecit. Polychronius epiſcopus Epiphanię, dixit: Reuerendiſſ. epiſcopus Athanaſius neq; ſuo amico committens accuſationem ſuam, certus eſt praua conſcientia declinâſſe iudicium. Iamblicus epiſ. Chalcidis, dixit: Si confideret reuerend. Athanaſius, audientiam Panolbij amici proprij non fugiſſet, ſicut ipſe in literis repudij ad eum datis profeſſus eſt. Sed forſan conſcientia compulſus, euocatiõem declinauit, à prędicto beato Panolbio factã. Damianus epiſcopus Sidonis, dixit: Maximè ſemetipſum nocuit, & reum canonibus ſanctis effecit reuerendus epiſcopus Athanaſius, citatus à reuerendæ memoriæ Panolbio, qui tunc erat Hierapolitanorum metropolitanus epiſcopus, & tertiò reſpuens, nec occurrens. Gerontius epiſcopus Seleucię, dixit: Valdè ſemetipſum nocuit reuerẽdiſſimus epiſcopus Athanaſius, neque amicum ſuum prædictum Panolbium paſſus, & pręcipuè euocatus ad iudicium, & audientiam fugiens, ſicut tria eius repudia manifeſtant. Benetius Epiſcopus Bybli,

Byбli, dixit: Lectio literarum repudij reuerendi epiſcopi Athanaſij docuit nos, qa purus amicus fuit ei, qui tunc metropolitanus erat, hoc eſt, beato Panolbio, apud quem reſponſum fieri oportebat. Vndè non oportuit euocationẽ effugere, niſi fortè eius cõſcientia impediſſet. Theoctiſtus epiſcopus Beroæ, dixit: Si mundam habuiſſet conſciẽtiam reuerendus epiſcopus Athanaſius, nõ repudiâſſet audientiam beati Panolbij, cùm eius vtiq; amicus exiſteret. Epiphanius epiſcopus Archæ, dixit: Oſtendit reuerendus epiſcopus Athanaſius, quia ſemetipſum ab epiſcopatu Parenorum eccleſiæ fecit extraneum, repudium tertiò mittens, dum vtiq; beatum Panolbium Hierapolitanorum epiſcopum haberet, qui poſſet, niſi iſte ſibi cõſcius eſſet, eius negocium benè diſponere. Maras epiſcopus Vrimorum, dixit: In eo ꝙ reuerend. epiſc. Athanaſius iudicium beati Panolbij declinauit, qui tunc Hierapolitanorum erat epiſcopus, appáret, quia conſcientia ſua conuictus eſt. Baranis epiſcopus Alexandriç, dixit: Maximè ſibi nocuit reuerendus epiſcopus Athanaſius, non obediẽs tunc metropolitano beatę memoriæ Panolbio, & præcipuè dum eius amicus exiſteret. Vndè certus eſt, quia non recta conſcientia viuens, talem audientiam declinauit, & ad repudium venit. Stephanus epiſcopus Epiphaniæ, dixit: Superfluam rem eſſe iudico, poſt tria repudia, & terminũ habentia, cauſam reuerendi epiſcopi Athanaſij in examinationem adduci. Quomodò enim elegit hanc à ſancto concilio iudicari, dùm proprij amici ſui beatæ memoriæ Panolbij, ſicut ipſe in repudijs manifeſtauit, videaẽ declinâſſe iudicium? Phoſphorus epiſcopus Orthoſiadis, dixit: Ea quæ à reuerendo epiſcopo Athanaſio ſunt ſcripta ad beatæ memóriæ Panolbium, qui tũc Hierapolitanorum erat epiſcopus, manifeſtant, quoniam iudicium fugiens, reus à Parenorum diſceſſit epiſcopatų. Daniel epiſcopus Carrhenſium, dixit: Palàm eſt quia directis repudij literis reuerend. epiſcopus Athanaſius ad beatæ memoriæ Panolbium, qui tunc metropolitanus erat, refutando iudicium, ab epiſcopatu ſemetipſum fecit extraneum. Ioannes epiſcopus Theodoſiopolis, dixit: In ijs, quæ placent ſancto concilio veſtro, & ego conſentio. Sophrónius epiſcopus Conſtantiæ, dixit: Ex repudij literis, quę relectę ſunt, certus eſt reuerend. epiſco. Athanaſius, quia ad iudicium venire noluit, & epiſcopatum quoquè repudiauit. Ioſeph epiſcopus Iuliopolis, dixit: Tertiò repudiando reuerend. epiſcopus Athanaſius, & nolẽdo apud amicum ſuum beatæ memorię Panolbium, qui tunc metropolitanus erat epiſcopus, occurrere, & cauſam dicere, & ſemetipſum ab illatis ſibi criminibus liberare, certus eſt, *qm̃ conſcientia mala ſit vſus. Timotheus epiſc. Dolychis dixit: Oportebat quidem, reuer. epiſcopum Athanaſium ab exordio euocatum tertiò à beatæ memoriæ Panolbio, qui tunc metropolitanus epiſcopus erat, occurrere, & allegatiõibus ſuis vti, dum ſecúdùm ea, quæ nunc lecta ſunt, amicum ſuum eundem eſſe definiret. Quia igitur ſæpè euocatus repudiauit, reum ſemetipſum illatis ſibi conſtituit. Paulus epiſcopus Ptolemaidis, dixit: Tertiò ad audientiam euocatus reuerend. Athanaſiꝰ à Panolbio metropolitano *epiſcopo, & maximè eius amico, ſicut ex his, quæ ſunt lecta, didicimus, & tertiò Parenorum epiſcopatum repudians, appáret, *quoniam non bona conſcientia percuſſus, videtur declinâſſe iudicium. Sabas epiſcopus Palti, dixit: Tertiò repudiãdo reuerẽd. epiſcopus Athanaſius, & coniurando, alium pro ſe ordinari debere, quam de reliquo rationem habet de epiſcopatu Parenorũ ſanctæ Dei eccleſię nunc mouere, & ꝓcipuè, dũ apud amicum ſuum beatæ memoriæ Panolbium cauſam non dixerit? Maras epiſcopus Anaſarthæ, dixit: Integrè ſemetipſum diligi monſtrauit reuerend. epiſcopus Athanaſius à beatæ memoriæ Panolbio metropolis epiſcopo, per epiſtolas repudij ad eum directas. Fugiens itaq; audientiam eius, appáret hoc conſcientia maligna feciſſe. Domnus epiſcopus Antiochiæ, dixit: Poſt hæc repudia vbi degebat reuerend. epiſcopus Athanaſius? Iſacius archidiaconus dixit: Egreſſus eſt de prouincia Samoſatorũ, degebat apud ſemetipſum in proprio ꝓdio, & denuò deſcendit in ciuitatem Samoſatorum. Quoniam autem hîc ſunt clerici, rogo ſanctum veſtrum concilium ingredi eos & dicere, quæ ipſi quoquè nouerunt. Domnus epiſcopus Antiochię, dixit: Ingrediantur. Tacianus diaconus dixit: Adſunt reuerendi clerici. Domnus epiſcopus Antiochię, dixit: Stẽt ſecũdùm ordinem reuerend. presbyteri, & reuerend. diaconi. Theodorus epiſcopus Damaſci, dixit vni: Vbi degebat poſt repudia reuerend. epiſcopus Athanaſius? Qui cùm reſpondiſſet, Domnꝰ epiſcopus Antiochię dixit: Quid dicunt & reliqui clerici? Theodorus epiſcopus Damaſci, dixit: Ex illo regreſſus eſt Paros. Et poſt reſponſum, Domnꝰ epiſcopus Antiochię dixit: Quot ordinauit? Et facto reſponſo, Theodorus epiſcopꝰ Damaſci dixit: Iſtas ordintiones, poſt repudia à ſe facta, conſtituit? Accepto reſponſo, Domnus epiſcopus Antiochiæ dixit: Dicat & reliqui clerici, qui nouerũt, quid poſteà ſubſequutũ ſit. Theodorus epiſcopus Damaſci dixit: Vos cuius rei cauſa eſtis Hierapolim profecti? Et cùm dixiſſent, Domnus epiſcopus Antiochię dixit: Noui & ego formidâſſe reuerend. epiſcopum Athanaſium. Nam detulit mihi literas Deo amantiſſimorum & ſanctiſſimorum epiſcoporum, id eſt, domini Procli & domini Cyrilli. Theodorus

*quòd

*ꝙ

rus reuerend. epiſcopus Damaſci, dixit: Diuinæ literæ per Deo amantiſſimum epiſcopum Athanaſium deductæ ſunt ſanctiſſim. archiepiſcoporum. Iubeat tua ſanctitas, has relegi coram ſancto concilio. Domnus epiſcopus Antiochiæ, dixit: Legantur. Et lectæ ſunt. Theodorus epiſcopus Damaſci, dixit: Videtur reuerend. eps Athanaſius nihil verũ docuiſſe ſanctiſſ. & Deo amantiſſ. archiepiſcopos dominum Proclum & dominũ Cyrillum, dum etiàm apud beatum Panolbiũ, qui fuit eius metropolita & ei⁹ amicus, ſicut ipſe in repudijs à ſe datis oſtendit, * à Parenorum epiſcopatu, & nõ à clericis eſt expulſus, ſicut edocuit, ſed ipſe tertiò ab eodem Panolbio euocatus, audientiam illatorũ ſibi criminum refutauit, & propriam ciuitatem reliquit, adijciẽs & hoc in repudij ſui literis, qm̃ & ante duos aut tres annos hoc apud ſe deliberatum fuiſſet, vt ab epiſcopatu recederet. Valerius epiſcopus Anazarbi, dixit: Perſpexi & ego, quoniam reuer. Athanaſius falsò docuerit Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. archiepiſcopos Proclum & Cyrillum. Nam & propria volũtate ex ſcripto repudiauit epatum. Et tertiò à beatiſſ. memoriæ Panolbio euocatus, audientiam declinauit. Vſus etiàm repudio, & propria voluntate ciuitatem deſeruit, & nõ à clericis eſt expulſus. Polychronius epiſcopus Epiphaniæ ſecundæ Ciliciæ, dixit: Manifeſta eſt Deo amantiſſimi epiſcopi Athanaſij circa cauſam eius * argumentatio, calumniam facientis (quaſi de violentia ſua) reueren. clericis. qui dum à ſemetipſo ab eccleſiaſtic. miniſterio diſceſſerit, et antemulta tempora in profectionem longinquã abierit, cauſam illis aſſcripſit. Pompeianus epiſcopus Emiſæ, dixit: *Certus eſt Athanaſius alia pro alijs docuiſſe Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. Proclum & Cyrillum. Iamblicus epiſcopus Chalcidis, dixit: Dati repudij libelli à reuerend. epiſcopo Athanaſio beatę memorię Panolbio, qui tũc metropolitanus Epiſcop⁹ & amic⁹ eius erat, ſicut & ipſe mõſtrauit, docent nos, quia inaniter calumniã fecit apud ſanctiſſ. & venerandiſſ. archiepiſcopos Proclum & Cyrillum de reuerendis ſuis clericis, dum ipſe epiſcopatũ reliqnerit Parenorum, & cõiurauerit alium pro ſe ordinari epiſcopum. Timotheus epiſcopus Dolychis, dixit: Hæc eadẽ, quæ Deo amãtiſſ. epiſcopi, & ego perſpexi. Daniel epiſcopus Carrhẽſium, dixit: Admiratus ſum, quó paſſus ſit reuerend. epiſcopus Athanaſius (euocatus à metropolitano epiſc. beatę memoriæ Panolbio, vt ſatisfaceret, & tertiò repudians epiſcopatum) importunus exiſtere Deo amantiſſimis epiſcopis Proclo & Cyrillo, & nihil eos veri edocere. Gerontius epiſcop. Seleuciæ, dixit: Hęc eadẽ & ego pſpexi, quia nihil veritatis edocuit ſanctiſſ. & Deo amantiſſ. epiſcopus Proclum & Cyrillum reuerend. epiſcopus Athanaſius. Theoctiſtus epiſcopus Beroæ, dixit: Hæc ipſa & ego perſpexi, quia falſa docuerit ſanctiſſ. & venerabiliſſ archiepiſcopos Proclum & Cyrillum reuerend. epiſcopus Athanaſi⁹. Stephanus epiſcopus Epiphanię dixit: Et ego ita perſpexi, quia magis mentitus eſt apud ſanctiſſ. & Deo amantiſſ. archiepiſcopos Proclum & Cyrillum reueren. epiſcopus Athanaſius. Nam neque à clericis videtur expulſus, ſed repudia propria voluntate fecit. Valerius epiſcopus Laodiceę Syriæ, dixit: Et ego hęc ipſa perſpexi, quę ſanctum concilium. Epiphanius epiſcopus *Archæ, dixit: Hæc ipſa & ego cognoſco, quæ ſanctum concilium: Baranis epiſcopus Alexandriæ, dixit: Et ego conſentio ſancto concilio Deo amantiſſimorum epiſcoporum, & illa conſtituo, quæ & ipſi benè ſe habere cõprobauerunt. Ioſeph epiſcopus Iuliupolis, dixit: Hæc ipſa & ego perſpexi, q̃ Deo amantiſſimi & ſanctiſſimi archiepiſcopi decreuerunt. Paulus epiſcopus Ptolemaidis, dixit: Hæc ipſa & ego perſpexi, quæ præcedentes ſanctiſſimi patres, & cum eis quoquè decerno. Maras epiſcopus * Anazarthę, dixit: Si quietem diligeret reuerend. epiſcopus Athanaſius, nõ eum oportuerat poſt repudium & iuſiurandum, inopportunũ exiſtere ſanctiſſ. patribus & archiepiſcopis Proclo & Cyrillo. Ioannes epiſcopus Theodoſiupolis, dixit: Similiter & ego perſpexi. Sophronius Conſtantiæ epiſcopus, dixit: Præcedentibus me Deo amantiſſimis epiſcopis & ego conſentio. Domnus epiſcopus Antiochię, dixit: Quandò ſuſcepi literas Deo amantiſſ. epiſc. Procli & Cyrilli, memor ſum, q̃a & eum huc euocaui, & Deo amantiſſ. epiſcopos prouincię, vt hęc cauſa potuiſſet examinari. Relegite itaq; ambas epiſtolas. Et lectæ ſunt. Domnus epiſcopus dixit: Quid ſcribit ad hæc reuerendus epiſcopus Athanaſius? Domnus epiſcopus dixit: Lege & epiſtolam, quam ſcripſit DEO amantiſſimus Ioannes Hierapolitanorum metropolis epiſcopus. Et poſtquàm lecta eſt, Domnus epiſcopus dixit: Noui, quandò ſuſcepi à reuerẽd. epiſcopo Athanaſio literas, quia mox conuocaui ſanctum hoc concilium ſecundùm eius preces, mittens etiàm ſcripta ad eum, vt adeſſet in hoc ſancto concilio. Relege itaque à me ad eum factam epiſtolam. Et ea iam lecta iterùm, Domnus epiſcopus dixit: Lege etiàm ſynodicas literas ad eum factas. Quibus lectis, Domnus epiſcopus dixit: Quæ ſunt ſup hęc ex non ſcripto dicta à reuerend. epiſcopo Athanaſio? Et iterùm Domnus epiſcopus dixit: Lege & quam habeo conſcriptam epiſtolam ſancto concilio. Qua epiſtola iam lecta, Tacianus diaconus dixit: Habeo & epiſtolas reuerendorum epiſcoporum domini Ibæ, & domini Andreæ, quas miſerunt, euocati à tua ſanctitate, & occurrere non valentes. Domnus epiſcopus dixit: Lege & eas per ordinem. Et his quoquè epi-

* nec ab epiſcopatu, ſicut ipſe docuit, non à clericis eſt expulſus.

* puerilitas

* Hæc eadẽ & nos cognouimus, qaia mentit⁹ eſt reuer. eps Athanaſi⁹, & certus

* Anaſarthæ

epiſtolis lectis, Tacian' diaconus dixit: Alios libellos obtulit ſancto concilio reueren. ſubdiaconus Philippus ſanctæ Dei Parenſis eccleſię. Et ſi iubet veſtra ſanctitas, hos quoquè relego. Domnus epiſcopus dixit: Lege. Cumque fuiſſent lecti libelli, Theodorus epiſcopus Damaſci, dixit: Ea quę poſita ſunt in libellis, ſolus nôſti, an & alij ſimul ſciunt? Philippus ſubdiaconus dixit: Nouit hæc etiàm reuerend. presbyter ex œconomo Fronton. Domnus epiſcopus dixit: Dicat reuerẽ. Fronton, quid de hac cauſa nouit. Qui cùm dixiſſet, Domnus epiſcopus dixit: Hæc * dominica quæ eſt? Theodorus reuerend. epiſc. Damaſci, dixit: Quis ſcit hæc? Fronton dixit: Theodorus diaconus qui commanebat cũ ipſo reuerend. epiſcopo Athanaſio. Quo vocato, Theodorus epiſcopus dixit: Quid nôſti in cauſa columnarum argẽtearum? Si verè conſcius * erat illo tempore reueren. epiſcopo Athanaſio? Et cũ hic dixiſſet, Domn' epiſcop' dixit: Dicant etiàm iſti, quorũ memoriam fecit Frõton presbyter, quid nouerunt. Theodorus epiſcop' dixit: Si hîc ſunt, quorum memoriam fecit reuerendus Maris presbyter, & ipſi, quæ nouerunt, propria voce teſtentur. Tacianus diaconus dixit: Adſtant Maris & Theophilus diacones. Theodorus epiſcopus dixit: Quid nôſtis in cauſa? Qui poſtquàm libellorum meminerãt, Domnus epiſcop' dixit: Lege eos. At lectis iam libellis, Theodorus epiſcopus dixit: Nunquid non ſufficient nobis, quæ iam dicta ſunt, atque depoſita, ſcandalis complere oĩm aures? Domnus epiſcopus dixit: Quid perſpicit veſtra ſancta ſynodus fieri oportere? Theodorus epiſcopus dixit: Si opinionis ſuæ curam habuiſſet Athanaſius reuerendus epiſcopus, non declinâſſet examinationem criminum ſibimet illatorum, & quod maius eſt, audientiam delegatam à beatæ memoriæ Panolbio, qui fuit Hierapolitanus epiſcopus, & eius amicus, & circa eum valdè fauorabilis, ſicut ipſe Athanaſius proprijs literis ſæpiùs intimauit. A quo tertiò ad audientiam euocatus, non obediuit, ſed etiàm tertiò epiſcopatum Pari ex ſcripto repudiauit per ea, quæ ad beatæ memoriæ Panolbium ſcripſit, in quibus etiàm rogauit, dicẽs à ſe ſilentium complectendum. Sed hoc nõ fecit, ſed lõga itinera aggreſſus, turbauit auditus ſanctiſſimorum & Deo amãtiſſ. archiepiſcoporum, id eſt, domini Procli & domini Cyrilli, nihil verum memoratos ſanctiſſ. viros edocens, ſed etiàm poſteà ſæpiùs euocatus, tam à ſanctiſſ. patre noſtro & archiepiſcopo, Dõno Antiocheno ſcilicet, quàm à præſenti concilio, quatenùs ſemetipſum à criminibus ſibi illatis exueret, venire non voluit. * Quid ergò eccleſiaſticis ſanctionib' placet eum, qui pro quibuſdam rebus incõgruis euocatus, & tertiò euocatus non venit, cadere honore, quem habet. Videtur autem memoratus Athanaſius non ſolùm tertiò euocatus, ſed etiàm frequenter, & non obediens, neque illatis volẽs criminibus reſpõdere. Huius rei gratia, alienum eum à ſacerdotio ſecundùm eccleſiaſticas leges eſſe decerno, & oportere Deo amantiſſimum epiſcopum Hierapolitanorum, dominum Ioãnem feliciter epiſcopum, in eccleſia Parenorum regulariter ordinare, vt tandèm aliquãdò in pacifica quiete eadem ciuitas conſtituatur, libera à fluctuatione atque tumultu, duorum annorum tempore in ea machinato. Valerius epiſcopus Anazarbi, dixit: Quoniam dudùm videtur examinationem cauſę repudiâſſe prædictus Athanaſius, & declinãdo iudicium beatæ memorię Panolbij, inſupèr etiàm & eius ſucceſſoris metropolitæ, & nunc etiàm regulariter euocatus à communi patre & archiepiſcopo Dõno, & ſancto cõcilio, ſimiliter examinationem fugit frequẽter differendõ, certus eſt, quoniam debet adiudicari. Igitur extraneum eum & ego à ſacerdotio iudicaui, & ab epiſcopi dignitate, & debet ab omnibus illic ordinari alter epiſcopus, tanquàm hoc ſemèl alienato, quatenùs vel nũc deſinat eſſe ſinè patre (quod violenter ſuſtinuit) orbata Parenorum ciuitatis eccleſia. Timotheus reuerẽd. epiſcopus Dolychis, dixit: Recta & iuſta prolata eſt ſententia à congregato hîc ſancto concilio aduerſùs prædictum Athanaſium. Nam totiès cõſequẽter & regulariter euocatus à metropolita ſuo beatæ memoriæ Panolbio, & DEO amantiſſimo & ſanctiſſ. epiſcopo Ioãne metropolita noſtro, & à præſenti ſancto concilio, ſed & etiã à ſanctiſſimo & Deo anantiſſimo epiſcopo Domno, & non obaudiens, diuerſis verò dilationibus vſus, ſibimet omnẽ ſacerdotij priuationem aſſcribat. Igitur & ego conſentio ijs, quæ regulariter & legitimè ſunt decreta à veſtro ſancto concilio. Et ſupplico, vt Parenorum ſanctiſſimæ eccleſiæ ordinetur epiſcopus, vt & nos, & eadem ſanctiſſima eccleſia contritione & miſeria liberemur. Maras epiſcopus * Anaſarthæ, dixit: His eiſdem & ego conſentio, & alienum eſſe decerno ab honore epiſcopatûs Athanaſiũ, qui Pari fuit epiſcopus, quoniam ſæpè vocatus non obediuit. Et ſupplico, vt velociter in Parenorum eccleſia ordinetur epiſcopus. Pompeianus epiſcopus Emiſæ, dixit: His, quę regulariter & eccleſiaſticè definita ſunt à ſanctiſſ. & Deo amantiſſimis metropolitis Theodoro & Valerio & ego conſentio, quæ vtiquè iuſtè ab eis decreta ſunt, approbans. Et ego Athanaſium, qui Pari fuit epiſcopus, ab epiſcopatu omnimodis alienum, & ab honore pontificatûs decerno. Et rogo alium epiſc. pro eo conſtitui in eadem ciuitate, vt vel nunc à tumultu & ſeditiõibus eadem Parenorum ſancta Dei eccleſia liberetur.

Iamblicus epiſ. Chalcidis dixit: Simul decerno

* eras

* Vndè

cerno & ego ea, quæ regulariter & legitimè conſtituta ſunt à Deo amantiſſimo & ſanctiſſimo epiſc. id eſt, Theodoro & Valerio metropolitis de Athanaſio, qui quondàm Parenorum fuit epiſcopus. Vndè & ego rogo ſanctiſſimũ Ioãnem epiſc. huius pridèm metropolitã, iſto ſecundùm veſtram approbationem alieno ab epiſcopatu facto, alium pontificem conſtituere ſanctiſſ. Parenorum ecclesiæ. Vranius epiſcopus *Hymerorum, dixit: Athanaſium epiſc. euocatum, vt ſatiſfaceret de illatis ſibi maximis nefarijsq; criminibus, & non obedientem citationi canonicę Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. archiepiſcopi noſtri Domni, & pſentis ſancti magniq; cõcilij, quoniam conſcientia mala videtur alligatus, hunc & ego decerno indignum, & extraneum omni eccleſiaſtico miniſterio, epiſcopiq; vocabulo. Damianus Sidonis epiſc. dixit: Oportebat Athanaſium, qui Parenorum eccleſię fuit epiſc. in quibuſdam criminibus accuſatum, & euocatum à beatiſſ. Panolbio ſuo tunc metropolita, vt curam eius habenti, obaudire, & ſuis allegationibus vti: & hoc quidem non fecit, ſed per longa itinera profectus eſt, moleſtus exiſtens auribus Deo amantiſſ. epiſcoporum Procli & Cyrilli, & deferens literas, quarũ gratia & iterùm euocatus eſt à ſanctiſſimo archiepiſcopo noſtro Domno & à ſancto concilio, & obaudire contempſit. Hoc ergò non faciente eo, & ego decerno alienum eum exiſtere à dignitate pontificatûs, & oportere amantiſſ. Ioannem epiſc. Hierapolitanorum metropolis, epiſc. conſecrare pro eo Parenorum eccleſiæ. Polychronius epiſc. Epiphanię ſecundæ Ciliciæ, dixit: Luctùs & gemitùs cauſa nobis effectus eſt Athanaſius quondàm Parenorũ epiſc. Diuerſis enim criminibus accuſatus, iudicium declinauit, tertiò euocatus à beatę memoriæ Panolbio Hierapolitanorum epiſcopo, cùm vtiq; eius amicus exiſteret, ſicut ipſe in repudij ſui literis declarauit, & nunc quidem ſæpiùs à Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. archiepiſcopo Domno, & hoc congregato cõcilio, obedire citationi nõ voluit, ſed pmanſit multo tempore illudens, & fallens eccleſiaſticas ſanctiones. Huius itaq; rei gratia, ſemetipſum omni pontificatûs miniſterio denudauit, epiſcopiq; vocabulo, & ſit quoquè depoſitus etiàm meo decreto, & ordinabit alter epiſ. ſanctæ Parenſi eccleſiæ, qui poſſit ſoluere malorum calamitatem. Theoctiſtus epiſc. Beroæ, dixit, Cõſentio his, quæ benè & regulariter definita ſunt à ſancto concilio, quatenùs alienus ſit ab honore pontificatûs Athanaſius, qui *Paros fuit epiſcopus. Et decerno, vt pro eo Parenorũ ſanctiſſ. Dei eccleſiæ ordinetur epiſ. Beneti9 epiſ. Bybli dixit: His quæ regulariter à ſancto cõcilio ſunt ꝓlata, conſentio etiàm ipſe, iudicans Athanaſium Pari quondàm epiſ. alienum eſſe à pontificatu, & oportere pro eo pontificem eccleſiæ Dei conſtitui. Gerontius epiſc. Seleuciæ, dixit: Quoniam ſæpè vocatus Athanaſius *Paros quondàm epiſcopus, & à metropolita ſuo beatæ memoriæ Panolbio, & à Ioanne Hierapolitanorũ metropolitano epiſcopo, & ab archiepiſcopo noſtro Domno, ſed & à præſenti ſancto concilio, non affuit, hũc & ego alienum eſſe decerno ſecundùm eccleſiaſticas ſanctiones ab epiſcopatu. Et rogo velociter epiſcopũ ordinari pro eo ſanctiſſimæ Parenorum eccleſiæ. Stephanus epiſcop9 Epiphanię, dixit: In maximis criminibus accuſatus Athanaſius Parenorum quondàm epiſcopus, & ſæpiùs euocatus, & nec ſemèl obaudiens, ſed longa itinera eligens proficiſci, & moleſtus exiſtere auribus Deo amantiſſ. epiſcoporũ Procli & Cyrilli, & proptereà rursùs ab exarcho Orictalis diœceſis euocatus, & à congregato ſancto cõcilio, & neq; ſic obaudiens, dignus eſt expelli à pontificatu, alio pro eo prædictæ eccleſiæ conſtituto pontifice. Ioſeph epiſcopus Iuliopolis, dixit: Oportebat quidem occurrere Athanaſium Parenorum eccleſię quondàm epiſcopum, & ab illatis ſibi criminibus ſemetipſum exuere. Sed quoniam ſæpiùs euocatus, hoc non fecit, ſanctum pręſensq; concilium in eum ſententiã ꝓtulit ſecũdùm eccleſiaſticas ſanctiones. vndè & ego cõſentio oĩbus, quæ ab eis legaliter definita ſunt, iudicans alienum eum eſſe à pontificatu, oportere autem alium pro eo pontificem Parenorum ſanctæ Dei eccleſię ordinari. Phoſphorus epiſcopus Orthoſiadis, dixit: Conſentio & ego his, quæ regulariter definita ſunt à ſancto concilio, alienũ eſſe iudicans ab epiſcopatu prędictum Athanaſium. Rogo autem, & vnà decerno, alium pro eo Parenorum ſanctiſſimę Dei eccleſiæ ordinari pontificem. Thomas epiſcopus Mopſueſtiæ, dixit: Accuſatoribus Athanaſij frequenter olìm beatæ memoriæ Panolbio, qui metropolis fuit epiſcopus, & ſanctiſſ. archiepiſcopo noſtro Domno, & nunc etiàm ſancto concilio, moleſtis exiſtentibus, & vocationibus ſępè factis, vt accuſatorum examinatio proueniret, non occurrẽs Athanaſius, ſemetipſum extraneum ab efficacia pontificatûs effecit. Vndè poſt ſententiam ſancti concilij, neceſſariè Parenorũ ſanctiſſ. Dei eccleſia, tanto tempore ſinè pręſule manens, ſuſcipiat pontificem à ſanctiſſ. metropolita, & religioſiſſ. epiſcopis prouinciæ regulariter ordinatum. Paulus epiſcopus Ptolemaidæ, dixit: Conſentio his, quæ decreta ſunt ab hoc ſancto cõcilio, & alienũ ab epiſcopatu iudico prędictũ Athanaſiũ, atq; decerno ꝓ eo velociter Parenorum ſanctæ Dei eccleſiæ ordinandũ epiſcopũ. Paul9 epiſcop9 Antaradeñ, dixit: His quæ eccleſiaſticè & regulariter à ſancto concilio ſunt decreta, particeps ſum, alienũ iudicãs ab honore epiſcopatûs Athanaſium Parenorum quondàm epiſ. & decerno alium pro eo celeriùs eidem ſanctiſſ. Dei ecclé-

*Himerorũ

*Pari

eccleſiæ conſtituendum epiſc. Maras epiſco. Vrimorum,dixit: Et ego hæc ipſa conſtituo, & alienum iudico ab honore pontificatûs Athanaſium Parenorum quondàm epiſcop. quoniam ſæpiùs euocatus non obaudiuit,& decerno alium pro eo Parenorum ſanctę Dei eccleſiæ ordinari debere. Baranis * Alexandriæ epiſ.dixit: His, quæ regulariter definita ſunt à Deo amantiſſ.epiſc. conſona loquor & ego, alienum iudicans ab omni pontificatûs honore & dignitate epiſcopatûs eundem Athanaſium, & decerno alium pro eo Parenorum ſanctæ Dei eccleſiæ conſtituendum. Epiphanius Epiſ.* Archæ,dixit: His quæ benè & regulariter à ſancto concilio ſunt decreta,conſentio & ipſe, alienum iudicans ab honore pontificatûs Athanaſium Parenorũ quondàm epiſc.& decerno celeriter aliũ cõſtitui eidem Parenorũ eccleſiæ, qui eam poſſit pro Dei voluntate gubernare. Iordanus epiſcopus Abilæ, dixit: His, quæ ſecundùm eccleſiaſticos canones à ſancto concilio benè ſunt ꝓlata, conſentio, alienum iudicans ab honore pontificatûs Athanaſium Parenorũ quondàm epiſc.& decerno alium pro eo Parenorum ſanctæ Dei eccleſiæ ordinandum. Ioannes epiſc.Theodoſiupolis,dixit: Conſentio & ego ipſe, quæ canonicè & legaliter definita ſunt à ſancto concilio,& alienum ab epiſcopatu iudico Athanaſium, approbans alterum pontificem conſtituendum eccleſię Parenorum. Daniel epiſ.Carrheñ,dixit: Cõſentio omnibus his, quæ regulariter ſancto cõcilio placuerunt, & alienum iudico Athanaſium ab epiſcopatu, approbans alterum ꝓ eo Parenorum ciuitati ordinandum epiſcopum. Sophronius epiſc.Conſtantię,dixit: Ea quæ regulariter atq; legaliter à ſancto concilio definita ſunt,& ipſe ſequens, alienum iudico Athanaſium ab epiſcopatu,approbans alterum pro eo Parenorum ſanctæ DEI eccleſiæ conſtituendum epiſcopum. Sabas epiſcopus Palti, dixit: Conſentio & ego omnibus quæ dicta ſunt,& vnà decerno cum ſancto concilio, alienum iudicans eſſe ab honore pontificatûs Athanaſium,quoniã euocatus ab omni ſua prouincia, ſuiſque metropolitis,& ſanctiſſimo patre noſtro atque doctore,& ab omni ſancto concilio,nõ obediuit. Approbo autem, quatenùs pro eo Parenorum ſanctæ Dei eccleſiæ alter ordinetur epiſcopus. Domnus Antiochię epiſcopus dixit: Mei quidem voti non fuit, talem aduerſùs epiſcopum proferre ſententiam. Quia verò ſancto concilio dignè complacuit, alienum exiſtere Athanaſium ſecundùm eccleſiaſticas ſanctiones ab epiſcopatu, tanquàm ſæpiùs quidem,& in multis magniſq; criminibus accuſatum, ſemper verò iudicium & examinationem negocij fugientem, confirmo hæc etiàm ego, & in his quæ omnibus communiter placuerunt,concors exiſtó, iudicans eum alienum eſſe à pontificatu. Et ꝑcipio Deo amantiſſimo epiſcopo Ioanni, & ipſis prouinciæ religioſiſſ.epiſ. alium pro eo Parenorum ſanctæ Dei eccleſiæ epiſcopum ordinare. Et ſubſcriptiones ꝑdictorum epiſc.

*Alexãdræ

*Arcæ

Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Si qui eorum, qui tunc cũ Domno depoſuerũt Athanaſium reuerend.epiſcopum,aſſident ſancto concilio,in medium transeant. Et tranſeuntibus in medio, Theodoro reuerend. epiſco. Damaſci, Theoctiſto reuerend.epiſc. Beroæ, Gerontio reuerend.epiſ. Seleucię, Damiano reuerend.epiſ.Sidonis,Ioſeph reueren.epiſc. Heliopolis, Saba reuerendo epiſcopo Palti, Sophronio reuerend.epiſc.Conſtantię, Glorioſiſſ.iudices dixerũt: Dicant reu.& ſanctiſ. epiſ. ꝓ qua culpa tũc Athanaſiũ reuerẽ.depoſuerunt de epiſcopatu. Theodorus reuerẽd. epiſc.Damaſci dixit: Clerici Parenorum Eccleſię accuſationes obtulerunt aduersùs eũ, & euocatus,non aſſuit, dicens, quoſdam ſe inimicos habere,& ſecundò euocatus,nõ affuit. Dum verò tres euocationes in eum factæ fuiſſent,& venire recuſaſſet, ſecũdùm canones aduersùs eum depoſitionis eius prolata ſententia eſt. Theoctiſtus reuerendus epiſ.Beroæ, dixit: Euocatus religioſiſſimus epiſcopus Athanaſius à concilio Antiochiæ congregato tertiò, non affuit: & ideò quòd non affuit,adiudicatus eſt. Gerontius reuerend. epiſcop. Seleucię Syrię, dixit: Nos depoſuimus eum,quoniã regulariter euocatus tertiò,non occurrit,& ſecundùm regulas depoſitus eſt ab omnibus, qui tunc conuenerunt. Grauia enim q̃dam poſita erant in libellis,aduersùs eum ꝓlatis, & euocatus regulariter obaudire cõtempſit. Damianus reuerẽ. epiſc.Sidonis,dixit: Euocatus Athanaſius reuerend.epiſ.à ſancto concilio Antiochię cõgregato tertiò,non obaudiuit. Et ſecundùm regulas ab omnibus, qui tunc conuenerunt, condemnatus eſt. Ioſeph reueren.epiſ.Heliopolis,dixit: Euocatus à ſancto concilio Antiochię congregato in auditorio & ſemèl, & ſecundò,& tertiò reuerẽd. Athanaſius, & nõ adueniens,damnationi ſubmiſſus eſt. Sabas reuerẽd.epiſc.Palti,dixit: Aderam in iudicio. Detulerat Athanaſius ſacram, vt non ſederet neq; dominus Theodoretꝰ in cauſa, neq; Ioannes metropolita. Sedebant ambo in cauſa. Dicebã ad eos: Quia ſi iudices eſtis, audite negocium. Si verò nõ ſubſcribitis, egredimini ſimpliciter. Et contentione facta, ſubſcribere noluerunt. Ad vltimum euocatus eſt tertiò,& non venit. Et propterea depoſuimus eum. Sophronius reuerendus epiſcopus Conſtantiæ,dixit: Nihil diſcuſſum eſt eorũ, quæ aduersùs eum erant, & in præſentia eius per probationem nihil examinatum eſt. Sed ex vna parte accuſauerunt illi. Nos autem non credidimus vni parti, quoniam accuſatores,quęcunq; volunt,dicunt,nec omninò oportet accuſatoribus credi. Euocatus eſt autem propter hæc ſemèl. Dixit cauſam,

ſam,pro qua non adeſſet,quoſdam ſe inimicos habere in ſynodo, quæ poſita eſt in geſtis.Iterùm ſecũdò euocatus eſt. Rurſùs tertiò euocatus eſt. Cùm autem non obaudiſſet tertiò,deponens eum,ꝓlata ſententia eſt. Glorioſiſſ.iudices dixerunt: Dicat Athanaſius reueréd.epiſ.cur,tertiò euocatus à ſancto Antiocheno concilio, non occurrit, vt proprijs allegationibus vteretur. Athanaſi⁹ reuerend.epiſc.dixit: Quoniã inimicus meus erat ipſe,qui iudicabat,Antiochenus. Et rogo hæc relegi,& veritaté ꝓbari. Abierunt tredecim clerici, & ipſi decreuerunt nolentes.Glorioſiſſ.iudices dixerunt: Sauinianus reuerend.epiſc.quoniam poſt depoſitiõem Athanaſij reuerendi ordinatus eſt à prouinciali concilio, in Parenorum ciuitatis epiſcopatu(ſicut nos perſpicimus) manere debet. Neq; enim ex vna parte remotus, iuſtũ eſt,vt ꝑiudicium patiatur:quoniam neq; vocatus eſt,neque contradictio ei ſeruata eſt. Athanaſius verò depoſitus,tanquàm euocationibus non obaudiẽs, poſteà verò ex vna parte à Dioſcoro epiſcopatũ obtinere iuſſus,interim (ſicut perſpicimus) debet quieſcere.Cauſas verò illatas ei,examinãdas eſſe decernimus apud ſanctiſſimum epiſ. Antiochiæ Maximum, & cõcilium quod cũ eo eſt:ità tamen, vt intra octo menſes, à pſenti die numerãdos,examinatio fiat eorum, qui dudùm accuſationem aduerſùs eum propoſuerunt.Aut ſi alter contra eum quilibet de his ipſis inſtare voluerit, & ſi quidem conuictus fuerit omnia præſumpſiſſe,quæ ei criminaliter ſeu pecunialiter ſunt illata, & geſtis inſerta,aut vnum eorum, quod damnatione ſit dignum,nõ ſolùm eum alienum eſſe ab ipſo epiſcopatu, ſed etiàm legibus publicis eſſe ſubdendum. Si verò intra hoc tempus non agatur aduerſùs eum,neq; conuincatur, (ſicut prędictum eſt) Athanaſius quidem epiſcopatum eiuſdem recipiat ciuitatis eccleſiæ per ſanctiſſimum epiſcopum Antiochiæ Maximum: Sauinianus verò reuerend.epiſc.& dignitaté epiſcopatûs habeat,& ſubſtitutus ſit,& paſcatur, donèc reuerend.epiſc.Antiochenorum Maximus, cum ſecundùm virtutem Parenorum ſanctiſſ.diſponat eccleſiæ. Hæc audiens ſanctiſſ. ſynodus,dicat,ſi ea,quæ ſunt ordinata, decernit, aut aliud quid diſponit. Maximus reuerend. epiſc. Antiochię,dixit:Hoc nihil iuſtius.Cyrus reueré.epiſc.Anazarbi, dixit: De⁹ ꝑ vos locutus eſt.Sãcta ſynodus dixit:Nihil iuſtius,nihil integrius.Hæc iuſta ſententia. Quæ diſpoſita ſunt,effectui mancipent, quia cum Deo vos iudicatis. Glorioſiſſ. iudices dixerunt: Ea q̃ à nobis quidẽ approbata ſunt, diſpoſita verò à ſancto concilio, firma conſiſtant.

CHALCEDONENSIS CONCILII ACTIO XV. CANONES SYNODI EIVS COMPLECTENS.

EDITIO PRIMA.	EDITIO II.	Canones Synodi Chalcedonenſis, interprete Gentiano Herueto.
De Canonibus vniuſcuiuſque Concilij.	*De ſeruandis canonibus ſynodorum.*	
25.q.1.à ſanctis patrib⁹ — Regulas ſanctorum patrum,per ſingula nunc vſque concilia conſtitutas, propriũ robur obtinere decreuimus.	Regulas, ſanctis patrib⁹ in vnaquaque ſynodo vſque nunc prolatas, teneri ſtatuimus.	Qvi à ſanctis patribus in vnaquaq; ſynodo hucuſq; expoſiti ſunt,obſeruari canones æquum cenſuimus. CANON 1.
Quòd non oporteat epiſcopos, aut quemlibet ex clero, per pecunias ordinari.	*Quòd præmio vel pecunia non ordinentur epiſcopi.*	
*pecuniam 1.q.1. Si quis epiſcopus p pecuniam — 2 Si quis epiſcop⁹ per *pecunias fecerit ordinatiõem, & ſub precio redegerit gratiam, quæ non poteſt vendĩ, ordinaueritque per pecunias epiſcopũ, aut chorepiſcopũ, aut presbyterũ,aut diaconũ, vel quemlibet ex his,qui cõnumerantur in clero, aut ꝓmouerit per pecunias diſpẽſatorem,aut defenſorem, vel manſionarium,vel quenquã omninò qui ſubiectus eſt regulæ, pro ſuo turpiſſimo lucri cõmodo, *is, qui hoc attentaſſe probatus fuerit, ꝓprij gradùs periculo ſubiacebit.Et qui ordinat⁹ eſt, nihil ex hac ordinatiõe vel ꝓmoti- (*is, cui hoc attẽtãti ꝓbatum)	2 Si quis epiſcoporum, accepta pecunia, ordinatiõem fecerit,& ſub precium deduxerit impreciabilem gratiã, atq; ordinauerit per pecunias epiſcopum, ſiue chorepiſcopum, ſiue presbyterum, ſiue diaconum, aut quemcunque aliũ, qui connumeratur inter clericos, aut accepta pecũia, ordinauerit œconomum, id eſt, defenſorem, ſiue paramonariũ: quicunq; ergò hæc meditatus fuerit, ſi cõuictus fuerit, ipſe quidem ſubeat gradùs ſui periculũ: & q̃ ſic ordinatus fuerit, nullum habeat fructũ ex huiuſmodi & creatiõe probroſa & mer-	Si quis epiſcopus propter pecunias ordinationem fecerit,& nõ venalem gratiam in venditionem deduxerit, & propter pecunias ordinauerit epiſcopum, vel chorepiſcopum,vel presbyterum, vel diaconum, vel aliquem eorum qui in clero annumerantur, vel propter pecunias promouerit œconomũ, vel defenſorem, vel paramonarium, vel omninò aliquem ex canone, turpis quęſtûs gratia, qui hoc tentâſſe conuictus fuerit,de proprio gradu in periculum veniat: & q̃ eſt ordinatus, ex ordinatiõe vel promotione, quæ inſtàr mer- CANON 2

tione, q̃ eſt ꝑ negociationem *factã, ꝓficiat, ſed ſit alien⁹ *à dignitate vel ſolicitudine, *quã pecunijs acq̃ſiuit. Si q̃s verò mediator tam turpibus & nefandis datis vel acceptis extiterit, & ipſe, ſi quidé clericus fuerit, ꝓprio gradu décidat: ſi verò laicus aut monachus, anathematizetur.

*ab ea

*quæſiuit

Quòd non oporteat, epiſcopos, clericos & monachos prædia aliena conducere.

86. Peruenit ad ſanctam.

3 Peruenit ad ſanctam ſynodum, q̄ quidã, qui in clero videntur allecti, ꝓpter lucra turpia conductores alienarũ poſſeſſionum fiãt, & ſecularia negocia ſub cura ſua ſuſcipiãt, Dei quidem miniſterium paruipendentes, ſecularium verò diſcurrentes domos, & propter auaritiam, patrimoniorum ſolicitudinem ſumentes. Decreuit itaq; ſanctum hoc magnumq; concilium, nullum deincèps, non epiſcopum, nó clericum, vel monachum, aut poſſeſſiones conducere, aut negocijs ſecularibus ſe miſcere, præter pupillorũ (ſi fortè leges imponant) inexcuſabilem curã, aut ciuitatis epiſcopus eccleſiaſticarũ rerum ſolicitudiné habere præcipiat, aut orphanorum & viduarũ, earumq;, quæ ſinè vlla *ꝓuiſióe ſunt, perſonarum, quę maximè eccleſiaſtico indigent adiutorio, & propter timorem Dñi cauſa depoſcat. Si quis auté decætero tranſgredi ſtatuta tentauerit, q̃ eſt huiuſmodi, eccleſiaſticis increpatióibus ſubiacebit.

*defenſione

De honore monachis competente, & vt nullus eorum tentet eccleſiaſtica aut ſecularia inquietare negocia, nec alienum ſeruũ præter conſcientiam domini eius ſuſcipere.

16. q. 1. qui verè pureq́;

18. q. 2. Quidam monachorum habitu.

4 Qui verè & ſyncerè ſingularem ſectantur vitam, cópetenter honorentur. Quoniam verò quidam vtẽtes habitu *monachali, eccleſiaſtica negocia ciuiliaq; conturbant, circúeuntes indifferenter vrbes, necnó & monaſteria ſibi inſtituere tentantes, placuit, nullũ q̃dem vſquàm ędificare, aut cóſtituere mo

mercimonio, ſed ſit alienus & dignitatis & ſolicitudinis eius, quam per pecunias introiuit. Sed & ille, qui inſtãs tam turpibus & illicitis datis, interceſſor apparuit, ſi quidé clericus fuerit, de ꝓprio décidat gradu: ſi verò laic⁹ ſiue monachus fuerit, anathema ſit.

Epiſcopi, Clerici, & monachi ſeculares curas poſtponant.

3 Peruenit in ſanctam ſynodum, quia de his, qui in clero connumerantur, quidam ꝓpter turpis lucri gratiã, alienarum poſſeſſionũ conductióes & cauſas ſeculares ſuſcipiunt: & ſeipſos quidem à miniſterijs ſanctis per deſidiam ſeparant, et ad domos autem ſeculariũ concurrunt, & ſubſtantiarum eorum gubernationes auaritiæ cauſa ſuſcipiũt. Decreuit ergò ſancta & magna ſynodus, neminem deincèps eorũ, hoc eſt, epiſcopũ, ſiue clericum, aut monachũ, códucere poſſeſſiones, aut miſceri ſecularibus procurationib⁹, niſi fortè q̃ legib⁹ ad minorũ tutelas ætatũ, ſiue curationes inexcuſabiles attrahũtur, aut cui ipſi⁹ ciuitatis epiſcopus eccleſiaſticarũ rerũ cómiſerit gubernacula, vel orphanorum, aut viduarũ, quę indefenſę ſunt, aut earũ perſonarũ, quæ maxiè eccleſiaſtico indigét adminiculo, propter timorem Dei. Si quis verò tranſgreſſus fuerit ſtatuta, correptioni eccleſiaſticæ ſubiacet.

Abſque voluntate epiſcopi nec monaſterium, nec oratorium quis facere præſumat, & de monachis.

4 Qui verè & purè ſolitariam eligunt vitã, digni ſunt conuenienti honore. Quia tamen quidam monachi habitu vtentes, res communes diſturbant, indifferenter ciuitates circumeuntes, necnó & monaſteria per ſeipſos ꝓpria ꝓ̃ſumptione cótentant: placuit, neminem aut ędificare, aut conſtituere mona-

mercatorum venundat, nihil iuuetur: ſed ſit à dignitate vel curatione alienus, quam pecunijs adeptus eſt. Si quis autem ſequeſter & interceſſor adeò turpibus & nefarijs lucris apparuerit, hic quoq; ſi ſit quidem clericus, proprio gradu excidat: ſit ſit aũt laic⁹ vel monach⁹, anathematizet.

Peruenit ad ſanctam ſynodum, quòd eorũ qui in clerum cooptati ſunt, quidam propter turpe lucrum alienas poſſeſſiones conducũt, & ſecularia negocia exercent, diuinum myſterium negligentes, ſecularium verò domos ſubeuntes, & eorum facultatum tractationem ac curationem propter auaritiam ſuſcipientes. Definiit ergò ſancta Synodus, neminem deincèps nec epiſcopum, nec clericum, nec monachum vel poſſeſſiones conducere, vel ſecularibus poſſeſſióum adminiſtratióibus ſeipſum ingerere: niſi vtiq; ex lege ad inexcuſabilem impuberum tutelam vocetur, vel ciuitatis epiſcopus eum rerum eccleſiaſticarum curam gerere ꝑmittat, vel orphanorum, vel viduarum, quibus prouideri non poteſt, & ꝑſonarũ q̃ eccleſiaſtico auxilio maximè indigent propter timoré Domini. Si quis autem quę ſtatuta ſunt, deincèps tranſgredi aggreſſus fuerit, is pœnis eccleſiaſticis ſubijciatur. CANON 3.

Qui verè & ſyncerè monaſticam vitam aggrediuntur, digni cóuenienti honore habeantur. CANON 4 Quoniam auté nónulli monachio ꝓ̃textu vtentes, & eccleſias & negocia ciuilia perturbãt, temerè & citra vllam diſcriminis rationé in vrbibus circuncurſantes, quinetiã monaſteria ſibi cóſtituere ſtudentes, viſum eſt, nul-

Sĕtĕtialiter 2.q.7.Null⁹ monach. Et 16.q.1.q verè pureq;

naſteriū,vel oratorij domū, præter conſcientiam ciuitatis Epiſcopi. Monachos verò per vnamquanque ciuitatem, aut regionem ſubiectos eſſe Epiſcopo, & quietem diligere,& intentos eſſe tātummodò ieiunio & orationi, in locis, in quibus renunciauerunt ſeculo,permanentes, nec eccleſiaſticis verò nec ſecularibus negocijs communicent, vel in aliquo ſint moleſti, propria monaſteria deſerētes: niſi fortè his præcipiatur, propter op⁹ neceſſarium ab Epiſcopo ciuitatis. Nullū verò recipere in monaſterijs ſeruū, vt ſit cum eis monachi obtentu præter ſui domini conſcientiā. Tráſgredientem verò hanc definitionem noſtram, excommunicatum eſſe decreuim⁹, nè nomē Dei blaſphemetur. Veruntamen Epiſcopū conuenit ciuitatis, competētem monaſteriorum prouidentiam gerere.

16.q.1. qui verè pureq;

Non tranſmigrandum de ciuitate ad ciuitatem.

7. q. 1. Propter eos. Niceni cō. cap.15.

5 De his, qui tranſmigrant de ciuitate in ciuitatem, epiſcopis aut clericis placuit, vt canones, qui de hac re à ſanctis patribus ſtatuti ſunt, habeant propriam firmitatem.

Quòd non oporteat abſolutè quoſlibet ordinari.

*id eſt, ſinè titulo. Diſt 70 Neminè abſol.

6 Nullum * abſolutè ordinari debere presbyterum aut diaconum, nec quemlibet in gradu eccleſiaſtico, niſi ſpecialiter eccleſiæ, ciuitatis, aut poſſeſſionis, aut martyrij,aut monaſterij, qui ordinandus eſt, pronuncietur. Qui verò abſolutè ordinantur, decreuit ſancta ſynodus, irritam haberi huiuſcemodi manûs impoſitionem, & nuſquàm poſſe miniſtrare, ad ordinantis iniuriam.

De clericis & monachis, non manentibus in ſuo propoſito.

10.q.3.Eos qui ſemèl

7 Qui ſemèl in clero deputati ſunt, aut monachorū vitam expetiuerunt, ſtatuimus, neq; ad malitiā neq; ad digni-

ſteria, aut oratorij domum, ſinè conſcientia ipſius ciuitatis epiſcopi. Eos verò, qui per ſingulas ciuitates ſeu poſſeſſiones in monaſterijs ſunt, ſubiectos eſſe debere epiſcopo,& quieti operam dare,atque obſeruare ieiunia & orationes,in locis, in quibus ſemèl Deo ſe deuouerunt,permanentes:& neq; communicare eccleſiaſticis, neq; ſeculares aliquas tractare actiones,relinquētes propria monaſteria : niſi fortè iubeātur, propter vrgentes neceſſitates,ab ipſius ciuitatis epiſcopo. Et neminem ſeruorū ſuſcipi in monaſterium, vt ſit cum eis monachus, niſi cum domini proprij * cōſcientia. Prætereuntem verò hæc, decreuimus extra communionem eſſe, nè nomen Domini blaſphemetur. Conuenit verò ciuitatis epiſcopo, curam ſolicitudinemq; neceſſariam monaſterijs exhibere.

De his,qui de ciuitate in ciuitatem vadunt.

5 Propter eos epiſcopos ſiue clericos,qui de ciuitate ad ciuitatem tranſeunt, placuit, definitiones datas à ſanctis patribus, habere propriam firmitatem.

Vt in publicis locis fiat ordinatio.

6 Neminem abſolutè ordinari presbyterum,vel diaconum, vel quemlibet in eccleſiaſtica ordinatione conſtitutum, niſi manifeſtè in Eccleſia ciuitatis,ſiue poſſeſſionis, aut in martyrio, aut in monaſterio, qui ordinatur, mereatur ordinationis publicatæ vocabulum. Eorum verò, qui abſolutè ordinantur, decreuit ſancta ſynodus, vacuam haberi manûs impoſitionem, & nullum ei⁹ tale factūm valere,ad iniuriā ipſius qui eum ordinauit.

Vt monachi ad militiam non redeant.

7 Eos, qui ſemèl in clero taxati fuerint, ſiue in monaſterijs deputati, decreuimus neque ad militiam,neque ad hono-

nullum vſquàm ædificare, nec conſtruere poſſe monaſterium, vel oratoriam domum præter ſententiam ipſius ciuitatis Epiſcopi : monachos autem, qui ſunt in vnaquaque regione & ciuitate,epiſcopo ſubiectos eſſe, & quietem amplecti, & ſoli ieiunio & orationi vacare, in quibus ordinati ſunt locis fortiter perſeuerantes, nec Eccleſiaſticis nec ſecularibus negocijs ſe ingerere vel communicare,propria relinquentes Monaſteria, niſi quandoquè à ciuitatis Epiſcopo eis permiſſum fuerit. Nullum autem in monaſterijs ſeruum recipi ad hoc vt ſit monachus, præter voluntatem ſui domini. Eum autem, qui hanc noſtram definitionem tranſgreditur, definijmus eſſe excommunicatum,nè nomen Dei blaſphemetur. Ciuitatis autem epiſcopum oportet eam, quam par eſt, monaſteriorum curam gerere.

CANON 5.

De epiſcopis vel clericis, qui à ciuitate in ciuitatem tranſeunt, placuit eos, qui editi ſunt à ſanctis patribus, canones vires obtinere.

CANON 6.

Nullum abſolutè ordinari, nec presbyterum, nec diaconum, nec omninò aliquem eorum qui ſunt in ordine eccleſiaſtico, niſi ſpecialiter in Eccleſia ciuitatis vel pagi, vel martyrio, vel monaſterio is qui ordinatur, deſignetur. Eos autem, qui abſolutè ordinantur,decreuit ſancta ſynodus irritam ac inualidam habere eiuſmodi manuum impoſitionem,& nuſquàm exercere ac operari poſſe ad eius qui ordinauit,iniuriam.

CANON 7.

Eos qui in clero ſemèl ordinati ſunt, & itidèm monachos, ſtatuimus nec ad militarem expeditionem, nec ad ſecu-

dignitatem aliquam venire mundanam. Aut hoc tentantes, & non agentes pœnitentiam, quò minùs redeant ad hoc, quod propter Deum primitùs elegerunt, anathematizari.

*voluerint

* anathema eſſe.

De clericis qui ſunt in ptochodochijs, monaſterijs, atq; martyrijs, quæ ſub poteſtate epiſcoporum vniuſcuiuſque ciuitatis exiſtunt.

18.q.2. quidam monachorũ habitu §. Item clerici in. Et §. Item clerici qui.

8 Clerici, qui præficiuntur ptochodochijs, qui ordinantur in monaſterijs & Baſilicis martyrum, ſub epiſcoporum, qui in vnaquaque ciuitate ſunt, ſecundùm ſanctorum patrum traditiones poteſtate permaneãt, nec per contumaciam ab Epiſcopo ſuo diſſiliant. Qui verò audent euertere huiuſcemodi formam quocunque modo, nec proprio ſubijciũtur epiſcopo: ſi quidem clerici ſunt, canonum * correptionibus ſubiacebunt: ſi verò laici vel monachi fuerint, communione priuentur.

*vltionibus

*excõmunicentur.

Quòd non oporteat, clericos habentes aduersùs inuicèm negocia, proprium Epiſcopum relinquere, & ad ſecularia iudicia conuolare.

11.q.1. Si clericus aduersùs clericũ

9 Si quis clericus aduersùs clericum habet negocium, non deſerat proprium epiſcopum, & ad ſecularia percurrat iudicia. Sed pri' actio ventiletur apud Epiſcopum proprium, vel certè concilio eiuſdem epiſcopi, apud quos vtræq; partes voluerint, iudicium obtinebunt. Si quis autem præter hæc fecerit, canonicis correptionibus ſubiacebit. Quòd ſi clericus habet cauſam aduersùs epiſcopum proprium, vel aduersùs alterum, apud ſynodũ prouinciæ iudicetur. Quòd ſi aduersùs eiuſdem prouinciæ metropolitanum epiſcopus vel clericus habet querelam, petat aut primatem diœceſeos, aut ſedem regiæ vrbis Cõſtantinopolitanę, & apud *ipſam iudicetur.

*ipſum

Quòd non liceat clerico, in duarum ciuitatum eccleſijs miniſtrare.

Non

honores ſeculares venire: Eos autem, qui hoc auſi fuerint facere, & non eius rei pœnitere * maluerint, vt ad hocidẽ reuertantur, quod antè obtentu Dei propoſuerunt ſibi, *anathematizari.

Vt diſpenſatores pauperum, Epiſcopo ſuo obediant.

8 Clerici in ptochijs, & in monaſterijs, aut martyrijs cõſtituti, ſub poteſtate ſint ei', qui in ea eſt ciuitate epiſcopus ſecundùm traditionem ſanctorum patrum, nec per præſumptionem recedant à ſuo epiſcopo. Eos verò, qui auſi fuerint reſcindere huiuſmodi inſtitutionẽ quocunque modo, vel ſi noluerint ſubiacere proprio epiſcopo: ſi quidem fuerint clerici, pro perſonarũ ordinatione ſubiaceant condemnationibus canonum: ſi verò monachi ſeu Laici fuerint, * communione priuentur.

Si clericus contra alium cauſam habeat, ante epiſcopum ſuum examinetur.

9 Si clericus aduersùs clericum habeat negocium, nõ relinquat ſuum epiſcopum, & ad ſecularia iudicia non concurrat: ſed priùs negocium agitetur apud propriũ epiſcopum, vel certè (ſi fuerit iudiciũ ipſius epiſcopi) apud arbitros, ex vtraq; parte electos, audiatur negocium. Si quis verò contra hæc fecerit, canonũ ſubiaceat correptionibus. Et ſi clericus aduersùs ſuum vel alium epiſcopum habeat cauſam, apud audientiam ſynodi prouinciæ eius conquiratur. Si verò contra ipſius prouinciæ metropolitanum epiſcopũ, epiſcopus ſiue clericus habeat controuerſiã, pergat ad ipſius diœceſis primatem, aut certè ad Conſtantinopolitanæ regiæ ciuitatis ſedem, vt eorum ibi proprium negocium exquiratur.

Vt non liceat de alia ciuitate in aliam tranſmigrare.

Non

ſecularem dignitatem poſſe venire. Qui autem hoc audent, & non pœnitentia ducti ad id reuertuntur, quod propter Deum priùs elegerant, anathematizari.

CANON 8.

Clerici ptochotrophiorũ, monaſteriorum & templorum martyrum, ſub poteſtate epiſcoporum, qui ſunt in vnaquaque ciuitate, ex ſanctorum patrum traditione permaneant, & non per arrogantiam ſe à proprio epiſcopo, imperium eius detrectantes, ſubducant. Qui hanc autem conſtitutionem euertere auſi fuerint, ſi ſint quidem clerici, canonum pœnis ſubijciantur: ſi autem Monachi vel Laici, ſint excommunicati.

CANON 9.

Si quis clericus habet cum clerico litem aut negocium, proprium Epiſcopum nè relinquat, & ad ſecularia iudicia nè excurrat: ſed cauſam priùs apud proprium Epiſcopum agat, vel de epiſcopi ſententia apud eos, quos vtraque pars elegerit, iudicium agitetur. Si quis autem præter hæc fecerit, canonicis pœnis ſubijciatur. Si clericus autem cum proprio vel etiàm alio Epiſcopo negocium aut litem habeat, à prouinciæ ſynodo iudicetur. Si autem cum ipſius prouinciæ metropolitano epiſcopus vel clericus controuerſiam habeat, diœceſis exarchum adeat, vel imper. vrbis Conſtantinopolis thronum, & apud eum litiget.

Non

21.q.1.clericū in duarū

10 Non licet clericum conſcribi in duabus ſimul eccleſijs, ſed & in qua ab initio ordinatus eſt, non ad quam confugit, quaſi ad potiorem ob inanis gloriæ cupiditatē. Hoc autem facietes, reuocari debere ad ſuam eccleſiam, in qua primitùs ordinati ſunt, & ibi tantummodò miniſtrare. Si verò iā quis tranſlatus eſt ex alia in aliam eccleſiam, prioris eccleſiæ, vel martyriorū quæ ſub ea ſunt, aut ptochodochiorum, aut ptochiorum, aut xenodochiorum rebus in nullo communicet. Eos verò, qui auſi fuerint, poſt definitionem magnæ & vniuerſalis huius ſynodi, quicquam ex his, quæ ſunt prohibita, perpetrare: decreuit ſancta ſynodus, à proprio huiuſcemodi gradu recidere.

*debet reuocari ad ſuā eccleſiam.

21.q.2. Si quis iam tranſlatus

10 Non licere clericum in Eccleſijs duarum ciuitatum ordinari, ſed in ea, in qua ab initio ordinatus eſt, & cuius expetitio erat ante profugium. Et ſi propter vanæ gloriæ deſiderium contigerit, vt pòſt ad maiorem Eccleſiam cōfugerit, * eum indubitanter reuocari debere ad eam, in qua ab exordio ordinatus eſt, & ibì tantummodò miniſtrare. Si quis verò iā tranſlatus eſt ab alia in aliam Eccleſiam, nihil habeat commune cum priore eccleſia, ſiue ſub hac eccleſia conſtitutis martyrijs, ſiue in ptochijs, vel xenodochijs, aut eorum negocijs. Eos verò, qui auſi fuerint poſt ordinationem huius magnę vniuerſalis ſynodi agere, q̄ prohibita ſunt, ſtatuit ſancta ſynodus cadere de proprio gradu.

Non licere clerico in duarum ciuitatum eccleſijs eodem tempore in catalogum referri, & in ea, in qua à principio ordinatus eſt, & in ea, in quam tanquàm ad maiorem confugit propter inanis gloriæ cupiditatem. Eos autem qui hoc faciunt, proprię Eccleſiæ reſtitui, in qua ab initio ordinati ſunt, vt illic ſolùm miniſtrent. Sed ſi iam quiſpiam ex alia in aliam Eccleſiam tranſlatus eſt, nihil prioris eccleſiæ vel eorū quæ ſub ea ſunt martyriorum, vel ptochotrophiorum, vel xenodochiorum rebus communicare. Eos autem qui auſi fuerint poſt magnæ huius & vniuerſalis ſynodi definitionem aliquid eorum, quæ ſunt prohibita, facere, ſtatuit ſancta ſynodus eos proprio gradu excidere. CANON 10.

Quòd oporteat egenis epiſtolia tribui, honeſtiores autem commendatitijs literis approbari.

11 Omnes pauperes, & indigentes auxilio, cùm proficiſcuntur, ſub probatione epiſtolijs vel eccleſiaſticis pacificis tantummodò commendari decreuimus, & non commendatitijs literis, propter quod commendatitias literas honoratioribus tantummodò præſtare perſonis conueniat.

Egenis epiſtola tribui debet, honeſtioribus formata.

11 Omnes pauperes, & indigentes eccleſiaſticis auxilijs, cùm proficiſcuntur, ſub probatione epiſtolij, ſiue pacificis, quæ dicuntur eccleſiaſticæ, tantummodò commendari ſtatuimus, & non commendatitijs epiſtolis: qa cōmendatitias epiſtolas quas dicimus, eos tantùm accipere conuenit, qui in opere ſunt clariores.

Omnes pauperes, & qui auxilio indigēt, cum examinatione, cum epiſtolis ſeu pacificis eccleſiaſticis ſolis viā ingredi ſtatuimus, & non cū commendatitijs: quoniā literas commendatorias ijs ſolis perſonis, quæ ſunt ſuſpectæ, præberi oportet. CANON 11.

Vt nequaquàm in duos metropolitanos prouincia diuidatur.

Diſt.41. Peruenit ad nos

*ſacram

12 Peruenit ad nos, q̄ quidam, præter eccleſiaſtica ſtatuta facientes, conuolàrunt ad poteſtates, & per pragmaticam formā in duo vnā prouinciam diuiſerunt, ità vt ex hoc facto duo metropolitani eſſe videantur in vna prouincia. Statuit ergò ſancta ſynodus, de reliquo nihil ab epiſcopis tale tentari: alioqn, qui hoc adniſus fuerit, amiſſioni gradûs proprij ſubiacebit. Quęcūq; verò ciuitates iā literis imperialib⁹ metropolitani noīs honore ſubnixę ſunt, honore tātummodò pfruanē: & q̄ eccleſiā eius gubernat eps, ſaluis ſ. veræ metropoli priuilegijs ſuis.

*metropolitani epi

Vt prouincia in duos metropolitanos epiſcopos non diuidatur.

12 Peruenit ad nos, quòd quidam præter eccleſiaſticos ordines affectantes potentiam, per pragmaticam * formam vnam prouinciam in duas diuidant, ità vt ex hoc inueniantur duo metropolitani epiſcopi in eadem vnà eſſe prouincia. Statuit ergò ſancta ſynodus, deincèps nihil tale attentari à quolibet epo. Eos verò, q̄ tale aliq̄d attentauerint, de pprio gradu cadere. Si q̄ verò anteà ciuitates p pragmaticā impialē metropolitani noīs honore decoratę ſunt, noīe ſolo pſruantur: & q̄ eccleſiā ei⁹ regit eps, priuilegio * metropolitano epo iure proprio reſeruato.

Peruenit ad nos, quòd quidam, cùm præter ritus eccleſiaſticos ad potētatus acceſſiſſent, per pragmaticas vnam prouinciā in duas diuiſerunt, vt ex eo duo eſſent metropolitani in eadem prouincia. Statuit ergò ſacra ſynodus, nè epiſcopus deincèps tale quid audeat: quoniam is qui hoc aggreditur, à ſuo gradu excidit. Quęcunq; autem ciuitates per literas imper. metropolis nomine honoratæ ſunt, ſolo honore fruantur, & qui eius eccleſiam adminiſtrat Epiſcopus, ſeruato ſcilicet veræ metropoli ſuo iure. CANON 12.

Quòd non oporteat, peregrinos clericos ſinè commendatitijs miniſtrare.

Diſt. 71. Extraneo clerico.

13 Peregrinos clericos & lectores in alia ciuitate, præter commẽdatitias literas ſui epiſcopi, nuſquàm penitùs miniſtrare debere.

Vt peregrini in alia ciuitate non miniſtrent.

13 Extraneum clericum & lectorem, extra ciuitatem ſuam ſinè commẽdatitijs literis ꝓprij epiſcopi nuſquàm penitùs * liceat miniſtrare.

Externos clericos & lectores in alia ciuitate, ſinè proprij Epiſcopi commendatorijs literis nuſquàm vllo modo miniſtrare. CANON 13.

Quòd non liceat, clericos vxorem ſectæ alterius accipere.

Diſt. 32. quõ ĩ qbuſdã ꝓ.

14 Quoniam in quibuſdã prouincijs conceſſum eſt lectoribus & pſaltis vxores ducere, ſtatuit ſancta ſynodus, non licere cuiquam ex his accipere ſectæ alterius vxorem. Qui verò ex huiuſmodi coniugio iam filios ſuſceperunt, ſi quidem præuenti ſunt, vt ex ſe geniti apud hæreticos baptizarentur, offerre eos Eccleſiæ Catholicæ communioni conueniet: nõ baptizatos autem, non poſſe vlteriùs apud hæreticos baptizari. Sed neque copulari debet nuptura hæretico, aut Iudæo vel pagano, nisi fortè promittat ad orthodoxam fidem ſe * per perſonæ orthodoxæ copulam transferre. Si quis hanc definitionem ſanctę ſynodi tranſgreſſus fuerit, correptioni canonicæ ſubiacebit.

*pſona orthodoxę copulanda, transferre.

Non licet, cum hæreticis aut Iudæis coniungi.

14 Quia in quibuſdã prouincijs conceditur pſalmiſtis & lectoribus vxores accipere, ſtatuit ſancta ſynodus, prorsùs non licere cuiquam ex his alterius ſectæ accipere vxorem. Si quis verò præuenit, & habet iam de tali connubio filios, ſi fortè ꝓuenerint eos iam apud hæreticos baptizari, debent eos offerre ſanctæ Eccleſiæ Catholicæ, vt ibì communicẽt. Qui verò adhuc baptizati non ſunt, omnimodò non poſſe eos in hæretica eccleſia baptizari, nec in matrimonio iungi hæretico, Iudæo, vel pagano, nisì fortè ſpoponderit ſe venire ad orthodoxam fidem, dum coniungitur perſonæ orthodoxæ. Si quis verò hanc diffinitionem ſanctæ ſynodi prætererit, regularum condemnationibus ſubiaceat.

Quoniam in nonnullis ꝓuincijs cõceſſum eſt lectoribus & cantoribus vxores ducere, decreuit ſancta ſynodus, nulli eorum licere diuerſæ à recta opinionis vxorem ducere. Eos autem, qui ex eiuſmodi matrimonio liberos ſuſceperunt, ſi eos quidem baptizare apud hæreticos præuenerint, ad catholicæ Eccleſiæ communionem adducere. Si autem non baptizauerint, non poſſe eos apud hæreticos baptizare. Sed neq; hæretico, vel pagano, vel Iudæo matrimonio coniungere, nisì vtiq; perſona, quæ orthodoxæ coniungitur, ſe ad orthodoxam fidem conuertendam ſpondeat. Si quis autem hoc ſanctæ Synodi decretum tranſgreſſus fuerit, canonicis pœnis ſubijciatur. CANON 14.

De diaconiſſis mulieribus.

27. q. 1. Diaconiſſam nõ.

15 Diaconiſſam non ordinandam ante annum quadrageſimum, & hanc cum ſummo libramine. Si verò ſuſcipiens manûs impoſitionem, & aliquantùm temporis in miniſterio permanens, ſemetipſam tradat nuptijs, gratiæ Dei contumeliam faciens, anathematizetur huiuſmodi, cum eo qui eidẽ copulatur.

De diaconiſſis.

15 Diaconiſſam non debere ante quadraginta annos ordinari, & hoc cum diligenti probatione. Si verò ſuſceperit ordinationẽ, & quantocunq; tempore obſeruauerit miniſterium, & poſteà ſe nuptijs tradiderit, iniuriã faciens Dei gratiæ, hæc anathema ſit, cum eo qui in illius nuptijs conuenit.

Diaconiſſam non eſſe mulierem ordinandam ante annum quadrageſimũ, & eam cum accurata examinatione. Si autem, poſtquàm ordinatione ſuſcepta in miniſterio aliquanto tempore permanſit, ſeipſam matrimonio tradiderit, Dei gratiæ iniuriam faciens, ea vnà cum illo qui ei coniunctus eſt, anathematizetur. CANON 15.

De virginibus.

27. q. 1. Si qua virgo

16 Virginem quæ ſe Deo Domino conſecrauit, ſimiliter & monachum, non licere nuptialia iura contrahere. Quòd ſi hoc inuenti fuerint perpetrantes, excommunicentur. Cõfitentibus autem decernimus, vt habeat authoritatem eiuſdem loci epiſcopus, miſericordiam humanitatemq; largiri.

Vt nec Deo dicata virgo, nec monachus nubant.

16 Si qua virgo ſe dedicauerit Deo, ſimiliter & monachus, non licere eis iungi nuptijs. Si verò inuenti fuerint hoc facientes, maneant excommunicati. Statuimus verò, poſſe in eis facere humanitatem, ſi ità probauerit loci epiſcopus.

Virginem quæ ſe Domino Deo dedicauit, ſimiliter & monachos non licere matrimonio coniungi. Si autem hoc feciſſe inuenti fuerint, ſint excommunicati. Oſtẽdendę autem in eos humanitatis authoritatem habere ſtatuimus Epiſcopum eius loci. CANON 16.

De parochijs.

Singulas prouincias inconuulſas manere.

16. q. 3. Per ſingulas eccleſias. *in poſſeſſionibus

17 Singularum eccleſiarũ ruſticas parochias vel in poſſeſſionibus manere incõcuſſas illis epiſcopis, qui eas retinere noſcuntur, & maximè, ſi per tricennium eas abſque vi obtinẽtes, ſub diſpẽſatione rexerũt. Quòd ſi intra tricennium facta eſt de his vel *dubitatio fiat altercatio, licere eis, q ſe læſos aſſerunt, apud ſanctam ſynodum prouinciæ de his mouere certamen. Quòd ſi quiſquam à metropolitano lęditur, apud primatem diœceſeos, aut apud ſanctã Conſtãtinopolitanam ſedem iudicetur, ſicut ſuperiùs dictũ eſt: Si qua verò ciuitas poteſtate imperiali * nouata eſt, (id eſt, nouiter constructa) aut ſi protinùs innouetur, ciuiles diſpoſitiones & publicas eccleſiaſticarum quoquè parochiarum ordines ſubſequantur.

17 Per ſingulas eccleſias ruſticanas parochias ſiue *poſſeſſiones manere immobiles apud eos, qui eas retinent, epiſcopos, & maximè qui eas ſinè violentia iam per triginta annos tenẽtes gubernauerũt. Si verò intra triginta annos etiàm facta fuerit, aut fiat de his *altercatio, licere eis, qui ſe dixerũt læſos, propter eas mouere apud ſynodum prouinciæ certamen. Si quis verò putauerit ſe à proprio metropolitano grauari, apud primatẽ diœceſeos, aut apud Conſtantinopolitanæ ciuit. ſedem agat iudiciũ, ſicut dictum eſt. Si verò quęlibet ciuitas per authoritatem imperialem renouata eſt, aut ſi renouetur in poſterum, ciuilibus & publicis ordinationibus etiàm eccleſiarũm parochianarũ ſequať ordinatio.

CANON 17. Quæ ſunt in vnaquaque prouincia, rurales vicináſve parochias firmas & inconcuſſas manere apud eos, qui illas tenent, epiſcopos: & maximè ſi triginta annorũ tempore eas ſinè vi detinentes adminiſtrauerint. Si autem intra triginta annos fuit aliqua vel fuerit de ijs controuerſia, licere ijs qui iniuriam ſibi fieri dicunt, de ijs litem mouere apud ſynodum prouinciæ. Si quis autem iniuria afficiať à proprio metropolitano, apud exarchum diœceſis, vel Conſtantinopolitanam ſedem litiget, ſicut priùs dictum eſt. Sin autem etiàm ciuitas aliqua ab imperatoria authoritate innouata eſt, vel deincèps innouata fuerit, ciuiles & publicas formas, eccleſiaſticarum quoq; parochiarum ordo conſequatur.

De coniuratione vel conſpiratione.

De his, qui coniurationem aut calumniam contra epiſcopum faciunt.

11. q. 1. coniurationũ & conſpirationum. *ab exteris. 11. q. 1. Si qui vel clerici, &c. & ibi coniu. &c. *adijciátur.

18 Coniurationis vel conſpirationis crimen, & à *veteribus legibus eſt omninò prohibitum: multò magìs hoc in Dei Eccleſia, nè fiat, admonere conueniet. Si qui ergò clerici vel monachi reperti fuerint coniurãtes, aut conſpirantes, aut inſidias ponentes epiſcopis, aut conclericis gradu proprio penitùs *abſcindantur.

18 Coniurationum & conſpirationum crimen, quod apud Græcos dicit phratria, publicis etiàm legibus certũ eſt penitùs inhiberi: hoc multò magìs in ſancta Dei Eccleſia, nè fiat, conuenit abdicari. Si qui verò clerici vel monachi inuenti fuerint cõiurantes, aut phratrias vel factiones componentes aliquas ſuis epiſcopis, aut alijs clericis, omninò cadant de proprio gradu.

CANON 18. Coniurationis vel ſodalitatis crimen ab externis etiàm legibus eſt omninò prohibitum: multò magìs hoc autem in Dei Eccleſia fieri prohibere oportet. Si qui ergò clerici vel monachi inuenti fuerint, vel ſe iactantes, vel ſodalitates comparantes, vel aliquid ſtruentes ac molientes aduerſùs epiſcopos ac clericos, proprio gradu omninò excident.

Quòd oporteat, per prouincias bìs in anno concilia celebrari.

Vt Synodus bìs in anno fiat.

18. Peruenit ad noſtras. *probati ſynodici conuentus epiſcoporum minimè. *correctiones. *antiſtes

19 Peruenit ad aures noſtras, ꝙ in prouincijs ſtatuta epiſcoporum concilia minimè celebrẽtur, & ex hoc plurima negligantur eccleſiaſticarum cauſarum, quæ * correctionibus indigeant. Decreuit itaq; ſancta ſynodus, ſecundùm canones patrũ bìs in anno epiſcopos ĩ idipſum in vnamquanq; prouinciam conuenire, quò metropolitanus * epiſcop[9] ꝓbauerit, & corrigere ſingula, ſi qua fortaſsìs emerſerint. Quicunq; verò nõ aduenerint epiſcopi, reſident autẽ in ſuis ciuitatibus, & hoc, ſi in ſua incolumi-

19 Peruenit ad aures noſtras & hoc, ꝙ in prouincijs *conſtituta epiſcoporũ concilia minimè celebrentur: & quòd indè multæ, quæ correctione opùs habeant, eccleſiaſticæ res negligantur. Statuit igitur ſancta ſynodus hæc, ſecundùm patrũ regulas bìs in anno in vnum conuenire per ſingulas prouincias epos, vbì ſingula, q̃ emerſerint, corrigantur. Qui verò noluerint conuenire epiſcopi, conſtituti in ſuis ciuitatibus, & cũ hoc maximè in ſui corporis ſanitate cõſiſtentes, etiàm oĩbus alijs vrgentibus & in-

CANON 19. Peruenit ad aures noſtras, quòd in prouincijs canonibus conſtitutæ epiſcoporum ſynodi non fiant, & ex eo multa eccleſiaſtica negliguntur, quæ correctione indigent. Statuit ergò ſancta ſynodus ſecundùm ſanctorum Patrum canones, vt bìs in anno eundem in locum conueniant vniuſcuiuſque prouinciæ epiſcopi, vbì metropolitanus melius eſſe perſpexerit, & ſingula emergentia corrigant. Epiſcopi autem qui non conueniunt, ſi in eadem metropoli verſentur, atque adeò ſani ſint, & ab

lumitate conſiſtunt, omniq; inexcuſabili & neceſſaria occupatione probantur liberi, fraterno corripiantur affectu.

Quòd minimè clericos tranſmigrare conueniat.

20 Clericos in eccleſia miniſtrantes, ſicut iam conſtituimus, in alterius ciuitatis eccleſia ſtatutos fieri non oportet: ſed contentos eſſe, in quibus ab initio miniſtrare meruerunt, exceptis illis, qui proprias amittentes prouincias, ex neceſſitate ad aliā eccleſiam tranſierunt. Si quis autem Epiſcopus poſt hanc diffinitionem ſuſceperit clericum, ad alium epiſcopum pertinentē, placuit, & ſuſceptum, & ſuſcipientem communione priuari, donèc is q̧ migrauerat, clericus ad propriam fuerit regreſſus Eccleſiam.

*principiū miniſtrādi meruerant,

De epiſcoporum aut clericorum accuſatoribus.

71. Clericos in ſingulis eccleſijs. 2.q 7. clericos aut laicos.

21 Clericos aut laicos, accuſantes epiſcopos aut clericos paſsim & ſinè probatiōe, ad accuſationem recipi non debere, niſi priùs eorum diſcutiatur exiſtimationis opinio.

*cōprobati

Quòd non liceat clericis poſt mortem ſui epiſcopi, res ad eum pertinentes diripere.

12.q.2. Non liceat cle.

22 Non licere clericis, poſt obitum ſui epiſcopi, res ad eum pertinētes diripere, ſicut antiquis quoq; eſt canonibus conſtitutum. Quòd ſi hoc facere tētauerint, graduū ſuorū periculo ſubiacebunt.

De clericis & monachis, qui præter voluntatem ſui epiſcopi, ad vrbem regiam Conſtātinopolim veniūt.

16.q.1. Quidā monachi

23 Peruenit ad aures ſancti concilij, quòd quidā clerici & monachi, quibus nihil ab epiſcopo ſuo commiſſum eſt, aliquandò verò & communione ab eo priuanē, peruenientes ad vrbem regiam Conſtātinopolitanam, in ea diutiùs immorētur, excitantes turbas, & ſtatum eccleſiaſticum commouentes, ſubuertentes etiàm quorundam domos. Decreuit itaque ſan-

 cta

& inexcuſabilibus negocijs liberi ſunt, licere eos fraternæ charitatis admonitionibus corripi.

Eum, qui alium clericum ſuſcipit, à communione ſuſpendi.

20 Clericos in ſuis eccleſijs conſtitutos, ſicut iam definiuimus, non licere in alterius ciuitatis eccleſijs ordinari: ſed adquieſcere in ea, in qua ab initio*miniſtrare meruerunt, exceptis illis, q̧ proprias ciuitates perdiderunt, & ex neceſſitate ad alias eccleſias migrauerūt. Si verò quicunq; epiſcopus poſt diffinitionem iſtam, ad aliū epiſcopum pertinentē clericū ſuſceperit: placuit ſanctæ ſynodo, & hunc, qui ſuſceperit, & eū qui ſuſceptus eſt, tam diù excōmunicatos manere, quàm diù ipſe clericus ad propriam reuertatur eccleſiam.

De his qui accuſant eccleſiam.

21 Clericos, ſiue laicos, qui accuſauerint epiſcopum aut clericos temerè atq; indifferenter, non debere ſuſcipi in accuſationem, niſi priùs eorum opinio fuerit * perſcrutata.

Clericis non licere diripere bona epiſcopi.

22 Non licere clericis, poſt mortem epiſcopi rapere pertinētes ad eum res, ſicut iam præcedentibus regulis ſtatutum habetur. Si verò hæc fecerint, periclitari ſe nouerint in proprio gradu.

Vt ad loca propria reuertantur clerici.

23 Peruenit ad aures ſanctæ ſynodi, quia clerici quidam & monachi nihil ſibi habentes iniunctum à proprio epiſcopo, interdùm verò etiàm illi, qui ab eo fuerant excommunicati, veniant ad regiam ciuitatem Cōſtantinopolitanam: & multis temporibus in ea conſiſtentes, perturbationes trāquillitati eccleſiaſticæ inferant, & diuerſorum domos corrumpant.

Statuit

& ab omni inexcuſabili & neceſſario negocio liberi, fraternè repræhendantur.

Clericos in eccleſijs miniſterio fungentes, quemadmodùm iam ſtatuimus, non licere in alíus ciuitatis eccleſia ordinari, ſed illa eſſe contentos, in qua ab initio vt miniſtrarent, digni habiti ſunt: præter illos, qui amiſſa ſua patria, in aliam eccleſiam neceſſariò tranſierunt. Si qui autem epiſcopi, poſt hoc decretum, clericum qui ad alium epiſcopum pertinet, ſuſceperint, placuit eſſe excommunicatos, eumque qui ſuſceptus eſt, & eum qui ſuſcepit, donèc clericus qui migrauit, in ſuam eccleſiam redeat. CANON 20.

Clericos vel laicos, epiſcopos aut laicos accuſantes, nō indiſcriminatìm nec citra inquiſitionem admittere ad accuſationem, niſì eorum exiſtimatio priùs examinata fuerit. CANON 21.

Non licere clericis poſt mortem proprij epiſcopi, res quæ ad ipſum pertinent rapere, quemadmodùm & ijs qui adſumunt, prohibitum eſt. Eos autem qui hoc faciunt, de proprio gradu in periculum venire. CANON 22.

Peruenit ad aures ſanctæ Synodi, quòd clerici quidam & monachi, quibus nihil à proprio epiſcopo mandatum eſt, & ſunt etiàm nonnunquàm ab ipſo communione ſegregati, ad Imper. Conſtantinopolis vrbem ſe conferunt, & in ea diù morantur, turbas excitantes, & ſtatum Eccleſiaſticum perturbantes, aliquorum domos ſubuertunt. Statuit ergò CANON 23.

ſta ſynodus, huiuſmodi primò quidem per defenſorem Cōſtantinopolitanæ ſanctiſ. eccleſiæ commoneri, vt egrediantur ab vrbe regia. Quòd ſi ijſdem negocijs impudenter inſiſtant, etiàm nolentes idem defenſor expellat, vt ad propria loca perueniant.

Statuit igitur ſancta Synodus, hos quidē primùm commoneri per defenſorem Cōſtantinopolitanæ ſanctæ eccleſiæ, vt exeant de regia ciuitate. Si autem in eodē propoſito improbè perdurauerint, etiàm inuitos eos ipſe expellat defenſor, vt ad ſua loca perueniant.

gò ſancta ſynodus, vt ij priùs à ſanctiſſimę Cōſtantinopolitanæ eccleſiæ defenſore admoneantur, vt imper. vrbe excedant. Si autem in ijſdem negocijs impudenter perſeuerent, vt per proprium defenſorem eijciantur, & in propria loca reuertantur.

Quòd non liceat, monaſteria, quæ conſecrata ſunt, diuerſoria ſecularia fieri.

19.q.3. Quæ ſemèl ſunt

24 Quæ ſemèl ex voluntate epiſcopi dedicata ſunt monaſteria, conſilio epiſcoporum perpetuò manere monaſteria, & res, quæ ad ea pertinent, monaſterijs reſeruari, nec poſſe ea vltrà fieri ſecularia habitacula. Qui verò hoc fieri permiſerint, canonum correptionibus ſubiacebunt.

Vt quæ Deo ſacrata ſunt monaſteria, cœnacula ſecularia non fiant.

24 Quæ ſemèl conſecrata fuerint monaſteria, cum iudicio ſui epiſcopi maneant perpetua: & pertinétes ad ea res, cōſeruari ipſis monaſterijs decreuimus, nec vlteriùs poſſe ea fieri ſecularia habitacula. Qui verò permiſerint hæc fieri, ſubiaceant his condemnationibus, quæ per canones conſtitutæ ſunt.

CANON 24.

Quæ ſemèl voluntate epiſcopi conſecrata ſunt monaſteria, perpetuò manere monaſteria, vt res quæ ad ea pertinent, ſeruari, eaque non ampliùs fieri ſecularia habitacula. Eos autem qui hoc fieri permittunt, canonum pœnis ſubijci.

Quòd non oporteat, ordinationes epiſcoporum diù differri.

Diſt.57. q̄m quidā met. ſor.* ſibi deſerunt

25 Quoniam quidam metropolitanorum (quantùm comperimus) commiſſos* ſibi greges, & ordinationes epiſcoporum facere differunt, placuit ſanctæ ſynodo, intra tres menſes ordinationes epiſcoporum celebrari, niſi fortè neceſſitas inexcuſabilis coegerit tempus dilationis extendi. Quòd ſi hoc minimè fecerit, correptioni eccleſiaſticæ ſubiacebit: veruntamen redditus eccleſiæ viduatæ, penès œconomum eiuſdem eccleſiæ integri reſeruentur.

Quòd intra tres menſes epiſcoporum ordinationes fiant.

25 Quoniam quidam metropolitanorum (ſicut ad nos perlatum eſt) negligunt creditum ſibi gregem, & differunt ordinationes facere epiſcoporum, placuit ſanctæ ſynodo intra tres menſes fieri ordinationes epiſcoporū, niſi fortè inexcuſabilis neceſſitas coēgerit tempus ordinationis ampliùs prorogari. Si autem quis epiſcoporum hæc non obſeruauerit, ipſum debere eccleſiaſticæ condemnationi ſubiacere, redditus verò eiuſdem viduatæ eccleſiæ integros reſeruari apud œconomū eiuſdem eccleſiæ placuit.

CANON 25.

Quoniam nonnulli metropolitani, vt ſæpè à nobis auditum eſt, & greges ſibi commiſſos negligunt, & epiſcoporum ordinationes differunt, ſanctæ ſynodo placuit, vt intra tres menſes epiſcoporum ordinationes fiant, niſi inexorabilis vtiquè neceſſitas effecerit, vt dilationis tempus prorogetur. Si autem hoc non fecerint, eos eccleſiaſticæ pœnæ ſubijci. Viduæ verò eccleſiæ reddituū, apud eccleſiæ œconomum ſaluum cuſtodiri.

De diſpenſatoribus ſingularum eccleſiarum.

Diſt.89. q̄m in q̄buſdā. Et 16.q.7. q̄m in quibuſdam.

26 Quoniā in quibuſdam eccleſijs (vt rumore comperimus) præter œconomos epiſcopi facultates eccleſiaſticas tractant, placuit, omnem eccleſiam, habentem epiſcopum, habere œconomum de clero proprio, qui diſpenſet res eccleſiaſticas ſecundùm ſententiam epiſcopi proprij, ità vt eccleſiæ diſpenſatio præter teſtimonium non ſit, & ex hoc diſpergantur eccleſiaſticę facultates, & ſacerdotio maledictionis* contumelia

* derogatio

Vt epiſcopi diſpenſatores habeant.

26 Quia in quibuſdam eccleſijs (ſicut ad nos peruenit) ſinè œconomo epiſcopi res eccleſiaſticas tractant, placuit, omnes eccleſias epiſcopos habentes, habere œconomum de proprio clero, qui gubernet eccleſiæ res cum arbitrio ſui epiſcopi, vt non ſinè teſtimonio ſit gubernatio ipſarum rerum eccleſiaſticarum, & ex hoc deueniat diſpergi eiuſdē res eccleſiæ, & ſacerdotali dignitati obtrectatio generetur. Si verò quis

CANON 26.

Quoniam in nonnullis eccleſijs, vt ſæpè à nobis auditum eſt, epiſcopi, abſque œconomo tractant res eccleſiaſticas, placuit omnem Eccleſiam epiſcopum habentem, ex proprio clero œconomum habere: vt nec ſinè teſtibus ſit eccleſiæ adminiſtratio, nec ideò res eius diſſipentur, & probrum ac dedecus ſacerdotio inuratur. Si autem hoc non fecerit, eum diuinis etiàm canonibus ſubijci.

S Eos

lia procuretur. Quòd ſi hoc minimè fecerit, diuinis conſtitutionibus ſubiacebit.

quis non obſeruauerit hæc, diuinis ſubiaceat regulis.

De his, qui rapiunt puellas.

De his, qui mulieres arripiunt.

36.q.2.Eos, qui rapiunt 27 Eos, qui rapiunt mulieres ſub nomine ſimul habitandi, aut cooperantes, aut conniuentes raptoribus, decreuit ſancta ſynodus, vt ſi quidem clerici ſunt, decidāt gradu proprio: ſi verò laici, anathematizentur.

27 Eos qui ſibi rapiunt vxores, vel eos qui eis auxilium præſtiterint, ſtatuit ſanctæ ſynodus, ſi quidem clerici fuerint, cadere de proprio gradu: ſi verò laici fuerint, anathema ſint.

Eos qui nominè coniugij mulieres rapiunt, vel opem ferunt ac conſentiunt ijs qui rapiunt, ſtatuit ſynodus, ſi ſint quidem clerici, proprio gradu excidere: ſin autem laici, anathematizari. CANON 27.

CANON 28. Sanctorum Patrum decreta vbiquè ſequentes, & canonem qui nupèr lectus eſt, centum & quinquaginta Dei amantiſſimorum epiſcoporum agnoſcentes, eadem quoquè & nos decernimus ac ſtatuimus de priuilegijs ſanctiſſimæ eccleſiæ Conſtantinopolis nouæ Romæ. Etenim antiquæ Romæ throno, quòd vrbs illa imperaret, iure Patres priuilegia tribuêre. Et eadem conſideratione moti centum quinquaginta Dei amantiſſimi epiſcopi, ſanctiſſimo nouæ Romæ throno æqualia priuilegia tribuere, rectè iudicantes, vrbem, quæ & Imperio & Senatu honorata ſit, & æqualibus cum antiquiſſima Regina Roma priuilegijs fruatur, etiàm in rebus eccleſiaſticis, non ſecùs àc illam, extolli ac magnifieri, ſecundam poſt illam exiſtentem: vt & Ponticæ, & Aſianæ, & Thraciæ diœceſis metropolitani ſoli, prætereà epiſcopi prædictarum diœceſum, quæ ſunt inter barbaros, à prædicto throno ſanctiſſimæ Conſtantinopolitanæ eccleſiæ ordinentur: vnoquoque ſcilicet prædictarum diœceſum metropolitano cum prouinciæ epiſcopis prouinciæ epiſcopos ordinante, quemadmodùm diuinis canonibus eſt traditum. Ordinari autem, ſicut dictum eſt, prædictarum diœceſum metropolitanos à Conſtantinopolitano archiepiſcopo, conuenientibus de more factis electionibus, & ad ipſum relatis.

CANON 29. Epiſcopum in presbyteri gradum deducere, eſt ſacrilegium. Si qua autem iuſta cauſa illos ab epiſcopali actione remouet, nec presbyteri debent locum obtinere. Sin autem abſque vllo crimine dignitate moti ſunt, ad epiſcopalem dignitatem redibunt. Anatolius religioſiſſimus Conſtantinopolitanus archiepiſcopus dixit: Ij qui dicuntur ab epiſcopali dignitate ad presbyteri ordinem deſcendiſſe, ſi iuſtis quidem de cauſis condemnantur, iure nec presbyteri quidem honore digni ſunt. Sin autem ſinè aliqua probabili cauſa ad inferiorem gradum depreſſi ſunt, iure, ſi quidem nulli ſint culpæ affines, epiſcopatûs authoritatem & ſacerdotium recipient.

CANON 30. Quoniam religioſiſſimi Aegypti Epiſcopi, non vt Catholicæ fidei aduerſantes, ſanctiſſimi Archiepiſcopi Leonis epiſtolæ ſubſcribere differebant, ſed dicentes in Aegyptiaca diœceſi hanc eſſe conſuetudinem, vt præter voluntatem & mandatum epiſcopi nihil tale faciant, & petunt concedi ſibi vſq; ad ordinationem futuri megalopolis Alexandrinorum Archiepiſcopi, iuſtum nobis & humanum viſum eſt, vt ipſis in proprio habitu in Imperiali vrbe manentibus, remiſſio concedatur, donèc ordinatus fuerit Alexandrinus Archiepiſcopus. Vndè in proprio habitu manentes, vel fideiuſſores dabunt, ſi hoc ab eis fieri poteſt, vel eorum iureiurando fides habebitur.

AD LECTOREM.

Meminerit candidus Lector, canonem hunc viceſimumoctauum de Conſtantinopolitani Epiſcopi priuilegijs & eminentia prorsùs reiectum eſſe à Leone ſanctiſſimo Pontifice Romano, vt ex multis eius ſuprà excuſis literis perſpicuè videre licet: & certè coactus eſt etiàm Anatolius ipſe Conſtantinopolis antiſtes, qui callidè à patribus Chalcedonenſis Synodi canonis huius promulgationem impetrâras, reclamantibus Romani Pontificis Leonis legatis & vicarijs, intra priſtinos ſe limites tenere, & ab infauſtis ambitionis conſilijs animum reuocare.

Canonum ſancti Chalcedonenſis concilij, finis.

Bonifacius presbyter ſanctæ Eccleſiæ Romanæ, ſtatui & ſubſcripſi, & cæteri epiſcopi diuerſarum prouinciarum vel ciuitatum, ſubſcripſerunt.

Poſt actionem de beato Theodoreto, iſta iacet in codice Acumicenſium, cum præfatione hac, Octaua actio Chalcedoneñ.

CHALCEDONEN. CONCILII Actio 16.

CONſulatu domini noſtri Martiani perpetuò Auguſti, & qui fuerit nunciatus, quinto Kalendas Nouembris, in Chacedona, ſecundùm iuſſionem diuiniſſimi & pijſſimi domini noſtri perpetui Auguſti, congregatis in ſanctiſſima eccleſia ſanctæ martyris Euphemiæ, magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro militum exconſule & Patricio Anatolio, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo præfecto ſacrorum prætoriorum Palladio, & magnificentiſſimo & glorioſiſſimo magiſtro ſacrorum officiorum Vincomalo, congregatis etiàm & Paſchaſino & Lucentio reuerendis epiſcopis, & Bonifacio reuerendo presbytero, habentibus locum ſanctiſſimi Archiepiſcopi ſenioris Romæ Leonis, & Anatolio reuerendo archiepiſcopo magni nominis Conſtantinopolis, & Maximo reuerendo epiſcopo Antiochiæ Syriæ, & Iuuenali reuerendiſſimo Epiſcopo Hieroſolymorum, & Quintillo reuerendo epiſcopo Heracleæ Macedoniæ, habente locum Anaſtaſij reuerendi Theſſalonicenſis epiſcopi, & Thalaſſio reuerendo epiſcopo Cæſareæ Cappadociæ, & Stephano reuerendo epiſcopo Epheſi, & Luciano reuerendo epiſcopo Byziæ, habente locum DEO amantiſſimi Cyriaci epiſcopi Heracleæ Thraciæ, & Euſebio reuerendo epiſcopo Ancyræ Galatiæ, & Diogene reuerendo epiſcopo Cyzici, & Petro reuerendo epiſcopo Corinthi, & Florentio reuerendo epiſcopo Sardeorum, & Eunomio reuerendo epiſcopo Nicomediæ, & Anaſtaſio reuerendo epiſcopo Niceæ, & Iuliano reuerendo epiſcopo Coënſi, habente locum ſedis Apoſtolicæ ſenioris Romæ, & Eleutherio reuerendo epiſcopo Chalcedonenſium, & Baſilio reuerendo epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, & Meletio reuerendo epiſcopo Lariſſæ, habente locum reuerendiſſimi epiſcopi Domni Apameæ Syriæ, & Amphilochio reuerendo epiſcopo Sidæ, & Theodoro reuerendo epiſcopo Tarſi, & Cyro reuerendo epiſcopo Anazarbi, & Conſtantino reuerendo epiſcopo Boſtrorum Arabiæ, & Photio reuerendo epiſcopo Tyri, & Theodoro reuerendo Epiſcopo Damaſci, & Stephano reuerendo epiſcopo Hierapoleos, & Iba reuerendiſſ. epiſcopo Edeſſæ, & Simeone reuerendo epiſcopo Amidæ, & Epiphanio reuerendo epiſcopo Pergæ, agente locum reuerendiſſimi epiſcopi Olympij Conſtantiæ, & Ioanne reuerendo epiſcopo Sebaſtiæ, & Seleuco reuerendo epiſcopo Amaſiæ, & Conſtantino reuerendo epiſcopo Melitenæ, & Patricio reuerendo epiſcodo Tyanorum, & Petro reuerendo epiſcopo Gangrorum, & Calogero reuerend. epiſcopo Claudiupolis, & Apragmonio reuerendo epiſcopo Tij, & Atarbio reuerendo epiſcopo Trapezuntis, & habente locum reuerendiſſimi epiſcopi Dorothei Neocæſareæ, & Photino archidiacono, agente locum Theoctiſti reuerendi epiſcopi Peſſinuntis, & Romano reuerendo epiſcopo Myrorum, & Critoniano reuereudo epiſcopo Aphrodiſiadis Cariæ, & Nunechio reuerendo epiſcopo Laodiceæ Phrygiæ, & Mariniano reuerendo epiſcopo Synnadorum, & Oneſiphoro reuerendo epiſcopo Iconij, & Vigilantio reuerendo epiſcopo Lariſſæ Theſſaliæ, & Pergamio reuerendo epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, & Epiphanio reuerendo epiſcopo Pergæ, & Attico reuerendo epiſcopo Nicopolis veteris Epiri, & Martyrio reuerendo epiſcopo Gortynæ, & Luca reuerendo epiſcopo Dyrrhachij, & Francione reuerendo epiſcopo Philippopolis, & Sebaſtiano reuerendo epiſcopo Beroæ, & Baſilio reuerendo epiſcopo Traianopolis, & Tryphone reuerendo epiſcopo Chij, & Theoctiſto reuerendo epiſcopo Beroæ, & Gerontio reuerendo epiſcopo Seleuciæ Syriæ, & Euſebio reuerendo presbytero, obtinente locum Macarij epiſcopi Laodiceæ Syrię, & Euſebio reuerendo epiſcopo Dorylei, & reliquo ſancto & vniuerſali concilio, quod ſecundùm ſanctionem diuiniſſimi & pijſſimi domini noſtri Imperatoris in Chalcedonenſium ciuitate collectum eſt. Et reſidentibus omnibus ante altaris cancellos ſanctæ martyris Euphemiæ, Paſchaſinus & Lucentius reuerendiſſimi epiſcopi vicarij ſedis Apoſtolicæ, dixerunt: Si imperat magnificentia veſtra, habemus quædam referre vobis. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quod vultis, edicite. Paſchaſinus Deo amantiſſimus epiſcopus & Lucentius ſanctiſſimus epiſcopus vicarij ſedis Apoſtolicæ, dixerunt: Domini totius orbis pro catholica & orthodoxa fide decertantes, per quam & augetur eorum & lucet imperium, ſancire dignati ſunt, quatenùs vnam fidem teneant omnes eccleſiæ pro bono pacis. Maior autem eorum tranquillitati cura eſt, in quibus poſt hæc prouidere dignati ſunt, nè qua rursùs contentio inter ſacerdotes Dei, aut ſchiſma, aut aliquod naſcatur ſcandalú. Heſterna enim die, poſtquàm poteſtas veſtra ſurrexit, & humilitas noſtra veſtigia veſtra ſequuta eſt, quædam geſta facta dicuntur, quæ nos & præter canones eccleſiaſticos & diſciplinam æſtimamus effecta. Poſcimus ergò vt veſtra magnificentia relegi hæc præcipiat, vt omnis fraternitas inſpiciat, vtrùm iuſta an iniuſta ſint ea, quæ geſta ſunt. Qua voce Græcè interpretata per Beronicianum deuotum ſecretarium diuini conſiſtorij, glorioſiſſimi iudices dixerunt: Si qua geſta poſt noſtrum diſceſſum facta ſunt, relegantur. Et antequàm recenſerentur, Actius archidiaconus ſanctæ eccleſiæ Conſtantinopolis, dixit: Confitendum eſt,

quia formam ea quæ de fide ſunt, congruá ſuſceperunt. Conſuetudo autem eſt in ſynodis, poſtquàm ea quæ ſunt omnium præcipua, fuerint definita, & alia quędam neceſſaria exerceri atque formari. Habuimus, hoc eſt, Conſtantinopolitana ſanctiſſima eccleſia certa quædam, quæ agere deberemus. Rogauimus dominos epiſcopos de Roma, vt communicarent ijs geſtis. Refutauerunt, dicentes: Non, Sed alia ſe ſuſcepiſſe mandata. Retulimus & ad veſtram magnificentiam, & iuſſiſtis, vt præſens ſanctum concilium hoc ipſum inſpiceret. Procedente veſtra magnificentia, ſanctiſſimi epiſcopi, qui hìc ſunt, tanquàm de communi cauſa * arguentes, popoſcerunt hæc fieri geſta. Et adſunt hìc, neque in occulto geſtum eſt, neque modò furtim ſunt geſta, conſequenter atq; canonicè facta. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Geſta, quæ confecta ſunt, relegantur. Et oblata ſcheda ab Aetio archidiacono Conſtantinopolitano, Beronicianus vir deuotus, ſecretarius diuini conſiſtorij, legit: Diffinitiones ſanctorum patrum ſequentes vbiquè & regulam, & quæ nunc relecta ſunt centum quinquaginta Deo amantiſſimorum epiſcoporum, qui congregati ſunt ſub piæ memoriæ Imperatore maiore Theodoſio, in regia ciuitate Conſtantinopoli noua Roma, cognoſcentes & nos, eadem definiuimus de priuilegijs eiuſdem ſanctiſſimæ Conſtantinopolitanæ eccleſiæ nouæ Romæ. Etenim ſedi ſenioris Romæ, propter imperium ciuitatis illius, patres conſequenter priuilegia reddiderunt. Et eadem intentione permoti centum quinquaginta Deo amantiſſimi epiſcopi, æqua ſanctiſſimæ ſedi nouæ Romæ priuilegia tribuerunt, rationabiliter iudicantes, imperio & ſenatu vrbem ornatam, æquis ſenioris regiæ Romæ priuilegijs frui: & in eccleſiaſticis, ſicut illa, maieſtatem habere negocijs, & ſecundam poſt illam exiſtere, & vt his, qui de Ponto ſunt, & de Aſia & Thracia, diœceſibus metropolitanos ſolos: rurſùs autem, & qui inter Barbaros ſunt, epiſcopos præfatarum diœceſium ordinari à prædictæ ſanctiſſimæ Conſtantinopolitanæ ſedis ſanctiſſima eccleſia: quippe vt vnuſquiſque metropolita præfatarum diœceſium cum epiſcopis ſuę prouinciæ, ordinet ſuæ regionis epiſcopos, ſicut diuinis canonibus eſt præceptum: Ordinari autem (ſicut dictum eſt) metropolitas præfatarum diœceſium à Conſtantinopolitano archiepiſcopo, decretis conſonis ſecundùm morem factis, & ad eum relatis.

*agentes

Anatolius epiſcopus Conſtantinopolis, definiens ſubſcripſi. Maximus epiſcopus Antiochiæ, definiens ſubſcripſi. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum, definiens ſubſcripſi. Cyriacus epiſcopus Heracleæ, per Lucianum epiſcopum Byziæ, definiens ſubſcripſi. Diogenes epiſcopus Cyzici, ſimiliter. Florentius epiſcopus Sardeorum Lydię, ſimiliter. Romanus epiſcopus Myrorum, ſimiliter. Baſilius epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, ſimiliter. Cyrus epiſcopus Anazarbi, ſimiliter. Eleutherius epiſcopus Chalcedonen̄, ſimiliter. Theodorus epiſcopus Tarſi, ſimiliter. Calogerus epiſcopus Claudiopolis Honoriadis, per Stephanum presbyterum, ſimiliter. Seleucus epiſcopus Amaſiæ, ſimiliter. Petrus epiſcopus Gangrorum, ſimiliter. Photius epiſcopus Tyri, ſimiliter. Theodorus epiſcopus Damaſci, ſimiliter. Conſtantinus epiſcopus Boſtrorum, ſimiliter. Meletius epiſcopus Lariſſæ, ſermonem faciens pro Domno epiſcopo Apameæ, ſimiliter. Stephanus epiſcopus Hierapoleos, ſimiliter. Baſilius epiſcopus Traianopolis, ſimiliter. Francion epiſcopus Philippopolis, ſimiliter. Nunechius epiſcopus Laodiceæ, ſimiliter. Marinianus epiſcopus Synnadorum, ſimiliter. Oneſiphorus epiſcopus Iconij, ſimiliter. Eutychianus epiſcopus Epiphaniæ, ſimiliter. Pergamius epiſcopus Antiochiæ Piſidiæ, ſimiliter. Critonianus epiſcopus Aphrodiſiadis, ſimiliter. Meletius epiſcopus Lariſſæ, ſimiliter. Euſebius epiſcopus Dorylei, ſimiliter. Lucianus epiſcopus Byziæ & Archadiopolis, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Rhodi, per Tryphonem epiſcopum Chij, ſimiliter. Ibas epiſcopus Edeſſæ, ſimiliter. Abraamius epiſcopus Circeſi, ſimiliter. Theodorus epiſcopus Claudiopolis, ſimiliter. Antiochus epiſcopus Sinopæ, ſimiliter. Rufinus epiſcopus Samoſatorum, ſim. Callinicus epiſcopus Apameæ, ſimilit. Vranius epiſcopus * Hymerorum, ſimiliter per Paulum presbyterum. Timotheus epiſcopus Balaneorum, ſimiliter. Proclus epiſcopus Adranorum, ſimiliter. Marcus epiſcopus Arethuſę, per Timotheum epiſcopū Balaneorum, ſimiliter. Theodoſius epiſcopus Canothæ, ſimiliter. Hormiſda epiſcopus Philippopolis, ſimiliter. Patrimus chorepiſcopus, pro Iordane epiſcopo Abilæ, ſimiliter. Meliphthongus epiſcopus Iuliopolis, ſimiliter. Ioſeph epiſcopus Heliopolis, ſimiliter. Damianus epiſcopus Sidonis, ſimilit. Ioannes epiſcopus Flauiadis, ſimiliter. Indimus epiſcopus * Herinupolis, ſimiliter. Iulianus epiſcopus Rhoſi, ſimiliter. Aretas epiſcopus Eluſæ, ſimiliter. Beryllus epiſcopus * Ailæ, ſimilit. Olympius epiſcopus Paneadis, ſimiliter. Vranius epiſcopus Emiſæ, ſim. Theodorus epiſcopus Tripolis, ſimil. Paulus epiſcopus Aradi, ſimilit. Daniel epiſcopus Lampſaci, ſimiliter. Leontius epiſcopus Aſcalonis, ſimiliter. Lucianus epiſc. * Ipſen̄, ſimiliter. Alexander epiſcopus Seleuciæ, ſimiliter. Stephanus epiſcopus Prymneſiæ, ſimiliter. Polycarpus epiſcopus Gabalorum, ſimiliter. Leucius epiſcopus templi Apollinis, ſimiliter. * Natiras epiſcopus Gazę, ſimilit. Gennadius epiſcopus * Moſinnorum ciuita-

*Himerorū

*Heremopolis

*Irenupolis

*Aialæ

*Alalæ

*Iſpeū

*Natyras

uitatis,ſimiliter. Alphius epiſcopus Myndi, ſimiliter. Gennadius epiſcopus Acmoneorum,ſimiliter. Dionyſius epiſcopus Antiochiæ, ſimil. Ioannes epiſcopus Alindorum, ſimilit. Dionyſius epiſcopus Heracleæ Latmi,ſimilit. Ioannes epiſcopus Gnidi, ſimil. Euſebius epiſcopus Seleucobeli, per Paulũ epiſcopum Mariamniæ, ſim. Paulus epiſcopus Mariamniæ,ſim. Polychronius epiſcopus Epiphaniæ,ſimil. Romanus epiſco. Eudoxiopolis,ſim. Aurelius epiſco.ex partibus Aphricanis, ſimil. Patricius Epiſcopus Acamaſſæ,ſimil. Baſſianus epiſcop. Mopſueſtenus,per Sophroniũ chorepiſcopũ Anazarbi, ſimil. Rhenus epiſcopus Iunopolis, ſimilit. Zenodotus epiſc. * Telmiſſæ & longæ inſulæ, ſimilit. Theodorus epiſco. Antiphelleñ, ſimil. Philippus epiſcop. Liburnæ, ſim. Andreas epiſco. *Eocorum,ſim. Romanus epiſco.Buboneorum,ſim. Thomas epiſc. * Euroniæ,ſim. Theoctiſtus epiſcopus Peſſinuntis,ſimilit. per Photinum archidiaconũ. Florentius epiſc. Lesbi Tenedi, per Euelpiſtum chorepiſcopum, ſimil. Tryphon epiſcopus Chij,ſim. Docimaſius epiſc. Maroneæ, ſim. Serenus epiſcop. Maximianopolis,ſimiliter. Euphraſius epiſc.*Laganię,ſim. Euſtochius epiſcopus Docimei, ſimilit. Baſilius epiſco. Nacoliæ,ſimil. Pionius epiſcop. Troadæ,ſimil. Petrus epiſcop. Dardani,ſimil. Theoſebius epiſcopus Ilij, ſimiliter. Eulalius epiſc. Pioniorum,ſimil. Eutropius epiſcop. Adadorum Piſidiæ,ſimil. *Muſianus epiſc. *Lymerorum,ſim. Philippus epiſ. Lyſiadis, ſim. Gemellus epiſcopus Stratonicæ, ſimil. Cyrinus epiſcopus Patarorum, ſimiliter. Eulalius epiſcopus Silbij, ſimilit. Modeſtus epiſcopus Sebaſtiæ, ſimiliter. Epiphanius epiſc. *Midaij, ſimiliter. Thomas epiſcop. Theodoſiopolis, ſimiliter. Paulus epiſcopus Ariſtij, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Trapezupolis, ſimiliter. Tynchanius epiſcop. Apolloniadis, ſimiliter. Photius epiſcopus Tyri, ſimiliter, pro Petro epiſcopo Bybli, & pro Heraclio epiſcopo, & pro Phoſphoro epiſcopo Orthoſiadis, & pro Porphyrio epiſc. Botrorum, ſubſcrip. Papias epiſcopus *Erizorum, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Amyzonis, ſimiliter. Theodoretus epiſcop. Alabandorum, ſimiliter. Calandion epiſcopus Halicarnaſi, ſimiliter, per Iulianum presbyterum meum. Neoptolemus epiſcopus Corneñ prouinciæ Lycaoniæ, ſimiliter. Plutarchus epiſcopus Lyſtreñ, ſimiliter. Eugenius epiſcopus Cannorum, ſimiliter. * Rufinus epiſcopus Hydę, ſimiliter. Tyrannus epiſcopus Homonadorum, ſimilit. Acholius epiſcopus Larandorum, ſimiliter. Thomas epiſcopus Porphyrionis, ſimilit. Euandrus epiſcopus Diochiæ, ſimiliter. Ioannes epiſcopus * Arcæ, ſimiliter. Dardanius epiſcopus Bargylæ, ſimiliter. Dionyſius epiſcopus Attaliæ Lydiæ, ſimiliter. Andreas epiſcopus

*Telmeſſæ
*Cecæorum
*Dædalorũ
*Euromæ
*Lagariæ,
*Muſonius
*Midaneñ
*Ereſſorum
*Rufus
*Archæ

Sectoriorum, ſimiliter, per Dionyſium epiſcopum Attaliæ Lydię. Sabas epiſcopus Palti, ſimiliter, per Acholium epiſcopum Larandorum. Mirus epiſcopus Euladri, ſimiliter. *Albertius epiſcopus Hierapoleos, ſimiliter. Cyriacus epiſcopus Eucarpiorum, ſimiliter. Aquilas epiſcopus Androſiorum, ſimiliter. Eulogius epiſcopus Philadelphiæ, ſimiliter. Alexander epiſcopus Sebaſtæ, ſimiliter. Philippus epiſcopus Adanorum, ſimiliter. Hypatius epiſcopus Zephyrij, ſimiliter. Theodorus epiſcopus Auguſtæ, ſimiliter. Cyriacus epiſcopus Trogmadorum, ſimiliter, per Chryſippum presbyterum ſuum. Polychronius epiſcopus Antipatridis, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Carrhorum, ſimiliter. Eudoxius epiſcopus Chomatis Lyciæ, ſimiliter. Stephanus epiſcopus * Lymirorum, ſimiliter. Patricius epiſcopus Adramyteorum, ſimiliter. Hermias epiſcopus Abydi, ſimiliter. Dauid epiſcopus * Adrianæ, ſimiliter. Heraclius epiſcopus Azoti, ſimiliter. Leontius epiſcopus Araxorum, ſimiliter. Sauinianus epiſcopus Pari, ſimiliter. Daniel epiſcopus ciuitatis Cadorum, ſimiliter. Paulinus epiſcopus Apameæ, ſimiliter. Tyrannus epiſcopus Germanicopolis, ſimiliter. Atticus epiſcopus Zelorum, ſimiliter. Noe epiſcopus Cephacaſtelli, ſimiliter. Valerius epiſcopus Laodiceæ, ſimiliter. Cyrus epiſcopus * Siniadi, ſimiliter. Baſſonas epiſcopus Hierapolis, ſimiliter. Eupythius epiſcopus Stratonicæ, ſimiliter. Eorticius epiſcopus Nicopolis Piſidiæ, ſimilit. Theodoretus epiſcopus Cyri, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Germaniciæ, ſimiliter. Timotheus epiſcopus Dolychis, ſimiliter. Thalaſſius epiſcopus Parij, ſimiliter. Gerontius epiſcopus Seleuciæ, ſimiliter. Petrus epiſcopus Gabalæ, ſimiliter. Euoltius epiſcopus Zeugmatis, ſimiliter. Leontius epiſcopus Araxorum, ſimiliter. Fonteianus epiſcopus Sagalaſſi, ſimiliter. Ruſticus epiſcopus Apher, ſimiliter. Annianus epiſcopus Capitoliadis, ſimiliter. Zebennus epiſcopus Pellæ, ſimiliter. Ioannes epiſcopus Tiberiadis, ſimiliter. Menecrates epiſcopus Cyraſſorum, ſimiliter. Pancratius epiſcopus Lybiadis, ſimiliter. Coſſinius epiſcopus Hierocæſareæ, ſimiliter. Alchimedes epiſcopus Silandi, ſimiliter. Amachius epiſcopus Septenorum, ſimiliter. Aethericus epiſcopus Pompeiopolis, per Epiphanium presbyterum, ſimiliter. Themiſtius epiſcopus Amaſtridis, per Philotimum presbyterum, ſimiliter. Paulus epiſcopus Tripolis, ſimiliter. Muſonius epiſcopus Zoarorum, ſimiliter. Meſſalinus epiſcopus Laodiceæ, ſimiliter. Olympius epiſcopus Theodoſiupolis, ſimiliter. Fronton epiſcopus Phaſelidorum, ſimiliter. Diogenes epiſcopus Cyzici, ſubſcripſi pro abſentibus religioſiſſimis epiſcopis, qui ſub me ſunt, Timotheo Germæ, Alexandro Oceæ, Philoſtor-

*Abertius
*Andrianæ
*Syniandi

loſtorgio Schepſiæ, Gemello Melitopolis, Eutychiano Bareñ, Acacio Proconneſi. Stephanus epiſcopus Hieraſpoleos, ſubſcripſi pro abſentibus, qui ſub me ſunt, religioſiſſimis epiſcopis, Vranio, Mara, Dauid, Coſma, Marino. Nunechius epiſcopus Laodiceæ, ſubſcripſi, & pro his, qui ſub me ſunt, religioſiſſimis epiſcopis, Symmacho, Heraclio, Philippo, Philadelphio, Phileto, Taciano, Antiocho, Zoſimo, Epiphanio, Arabio, Gaio, Euagora, ſimiliter.

*Videt ergò præ alijs vſa gloria, qua circunuentione actū eſt circa epos, qua etiā ſaſtinatiōe factū eſt, vt p̄ter ſanctas regulas, ſub neceſſitate ſubſcriberent epiſcopi.

Lucentius reuerendus epiſcopus, ſedis Apoſtolicæ vicarius, dixit: * Primò gloria veſtra perpendat, qua circunuentione cum ſanctis epiſcopis geſtum ſit, vt non conſcriptis canonibus, quorum mentionem fecerunt, ſubſcribere ſint coacti. Et interpretata voce per Beronicianum deuotum ſecretarium diuini conſiſtorij, reuerendi epiſcopi clamauerunt: Nemo coactus eſt. Lucentius reuerendus epiſcopus, vicarius ſedis Apoſtolicæ, dixit: Accedit ad cumulum, quòd trecentorum decem & octo conſtitutionibus poſtpoſitis, centum quinquaginta, qui in ſynodicis canonibus non habentur, mentionem tantùm feciſſe noſcuntur, quæ dicunt ante octoginta prope annos conſtituta fuiſſe. Si ergò his temporibus hoc beneficio vſi ſunt, quid nunc requirunt? Si nunquàm vſi ſunt, quarè requirũt? Qua voce per Conſtantinum deuotum ſecretarium diuini conſiſtorij Græcè interpretata, Aetius archidiaconus ſanctiſſimæ Conſtantinopolitanæ eccleſiæ, dixit: Si de hoc capitulo aliquod mandatum acceperunt, proferant. Bonifacius presbyter ſedis Apoſtolicæ vicarius, dixit: Beatiſſimus & Apoſtolic⁹ vir papa, inter cætera hoc nobis mandauit, & ex chartula recitauit: Sanctorum quoquè patrum conſtitutionem prolatam, nulla patiamini temeritate violari, ſeruantes omnimodis perſonæ noſtræ in vobis, quos vice noſtra trãſmiſimus, dignitatẽ: Ac ſi q̄ fortè, ciuitatum ſuarum ſplendore confiſi, aliquid ſibi tentauerint vſurpare, hoc, qua dignum eſt conſtantia, retundatis. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Vtraque pars canones proponant. Paſchaſinus vir reuerendus epiſcopus, vicarius ſedis Apoſtolicæ, recitauit: TRECENTORVM DECEM ET OCTO SANCTORVM PATRVM CANON SEXTVS: Quòd Eccleſia Romana ſemper habuit primatum. Teneat autem & Aegyptus, vt epiſcopus Alexandriæ, omnium habeat poteſtatem, quoniam & Romano epiſcopo hæc eſt conſuetudo. Similiter autem, & qui in Antiochia conſtitutus eſt, & in cæteris prouincijs primatus habeant eccleſiæ ciuitatum ampliorum. Per omnia autem manifeſtum ſit, vt ſi quis præter voluntatem metropolitani epiſcopi fuerit ordinatus, quia hunc ſtatuit hæc ſancta ſynodus, non debere eſſe epiſcopum. Sanè ſi communi conſenſu &

Niceni concilij cap. 6.

rationabiliter probato, & ſecundùm eccleſiaſticam regulam ſtatuto, duo aliqui aut tres per contentionem ſuam contradicunt, illa obtineat ſententia, in qua plures fuerint numero ſacerdotes. Quoniam verò mos antiquus obtinuit & vetuſta traditio, vt Aelię, id eſt, Hieroſolymorum epiſcopo deferatur, habeat conſequenter honorem ſuum. Sed & metropolitano ſua dignitas ſalua ſit. Conſtantinus deuotus ſecretarius diuini conſiſtorij, ex dato codice ab Aëtio archidiacono Conſtantinopolitanorum ſanctiſſimæ eccleſiæ, recitauit: REGVLA SEXTA TRECENTORVM DECEM ET OCTO SANCTORVM PATRVM: Antiquæ conſuetudines teneant in Aegypto, vt Alexandrinus epiſcopus omnium habeat poteſtatem, quoniam & Romano epiſcopo hæc conſuetudo eſt. Similiter autem & Antiocheno, & in alijs prouincijs primatus habeat eccleſiæ ciuitatum. Vniuerſaliter autem illud manifeſtum eſt, quia quiſquis præter voluntatem metropolitani fiat epiſcopus, hunc ſancta ſynodus diffiniuit, non eſſe epiſcopum. Sanè ſi communi omnium conſenſu rationabiliter probato, & ſecundùm eccleſiaſticam regulam ſtatuto, duo aliqui vel tres per contentionem ſuam contradicunt, diffinitio obtineat plurimorum. SYNODICVM PRIMI CONCILII ſub Nectario epiſcopo Conſtantinopolis, epiſcoporum centum quinquaginta: Hæc conſtituerunt epiſcopi, qui in Conſtantinopolim Dei gratia conuenerunt ex diuerſis prouincijs, ſecundùm euocationem Deo amantiſſ. principis Theodoſij, ſub Nectario epiſcopo Cõſtantinopolitano, non recuſare fidem, neq; regulas trecentorum decem & octo patrum, qui in Nicea Bithyniæ cõuenerunt, ſed maneat illa propria. Et anathematizentur om̃es hæreſes, & propriè Eunomianorum, vel diſſimilem filium patri credentium, & Arrianorum, ſeu Eudoxianorum, & ſemiarrianorum, ſeu Pneumatomachorum, & Sabellianorum, & Marcionitarum, & Photinianorum, & Apollinariorum. Epiſcopi autem ſuper diœceſim, quæ trans finem ſunt eccleſiarum, non tranſcendant, neque confundant eccleſias: ſed ſecundùm regulas, Alexandriæ quidẽ epiſcop⁹ ea ſolùm, quæ ſunt in Aegypto, diſponat. Orientis aũt epiſcopi, Orientem ſolùm gubernent, ſeruatis autem * primatibus, ſecũdùm canones Nicenos, Antiochenæ eccleſiæ, & epiſcopos Aſianæ diœceſis, Aſianam diœceſim tantummodò gubernare, & Ponticos Ponticã, & Thraciæ, Thraciam ſolùm. Ineuocatos autẽ epiſcopos, ſuper diœceſim, neq; ſuper ordinationẽ, vel p̄ alijs eccleſiaſticis ordinationib⁹ nullatenùs inueniri, ſeruata autem ſupraſcripta de prouincijs vel regionibus regula. Manifeſtũ aũt eſt, quia ſecundùm vnamquanq; prouinciã eiuſdẽ ſynodus prouinciæ gubernatura eſt,

Ibidẽ ca. 7.
Niceni con. cap. 6.
Conſtã. cõ. cap. 1.
Conſt. con. cap. 2.
* priuilegijs
Conſt. con. cap. 3.

ſecun-

Nic. eð. ca. 5. Cóſt. cõ. cap. 4. & 5. ſecundùm eá quæ in Nicea ſunt conſtituta. Eas autem quæ ſunt in Barbaricis gentibus, Dei eccleſias gubernari oportet ſecundùm hanc,quæ per patres conſuetudo tenet.Epiſcopatum tamé Conſtantinopolitanum habere primatûs honorem poſt Romanú epiſcopum, propterea quòd ſit noua Roma. Glorioſiſſimi iudices dixerunt:Hi,qui relecto tomo ſubſcripſerunt Aſiani & Ponti ſanctiſſ.epiſcopi,dicant, ſi volútate propria, vel impoſita ſibi aliqua neceſſitate coacti, ſubſcripſerunt. Et tranſeuntibus in medio Ponticis & Aſianis epiſcopis,qui ſubſcripſerunt,Diogenes reuerend.epiſcopus Cyzici, dixit: Coram Deo cum volútate ſubſcripſi. Florentius reueré.epiſcopus Sardeorum Lydiæ,dixit:Nulla mihi illata eſt neceſſitas, ſed ſpontè ſubſcripſi.Romanus reuerend.epiſc. Myrorum,dixit:Non ſum coactus.Ego gratum habeo, ſub ſede Conſtantinopolitana eſſe, quoniam & ipſe me honorauit, & ipſe ordinauit.Mihi iuſtum videtur, & volútate ſubſcripſi.Calogerus reuerend. epiſc. Claudiupolis Honoriadis,dixit: Secundùm ſententiam ſanctorum patrum centum quinquaginta,voluntate propria, non coactus, ſubſcripſi. Seleuc⁹ epiſcopus Amaſiæ, dixit: Ante me tres ſunt ab hac ſede ordinati epiſcopi, & inueniens hác conſequentiá, & ego ſequutus ſum.Et nunc propria voluntate feci,ſub hac ſede eſſe volens,quia & *prouidè videtur mihi. Eleutherius epiſcopus Chalcedonæ,dixit: Sciens quia & per canones, & per conſuetudinem præcedentem habet hęc iura Conſtantinopolitana ſedes,cum voluntate ſubſcripſi. Petrus reuerendus epiſcopus Gangrorum,dixit: Ante me tres ſunt ordinati à ſede regiæ ciuitatis, & ego poſt tantos ſimiliter. Et ob hoc conſenſi his, quæ conſuetudo habuit,& ſpontè ſubſcripſi. Nunechius reuerend. epiſcopus Laodiceæ Phrygię,dixit:Gloria ſedis Cóſtantinopolitanæ, gloria noſtra eſt. Huius enim honoris nos ſumus quoquè participes, quoniam ſolicitudines noſtras ſuſcepit.Et diligim⁹, vt vniuſcuiuſq; prouinciæ metropolis à ſede hac ordinetur. Vndè & ſpontè ſubſ. Marinianus epiſcopus Synnadorum,dixit:Sicut & priores mei à ſede Conſtantinopolitanæ ſanctæ eccleſiæ ordinati, & ego quoquè ipſe ſubſcripſi, quoniam & canones primatum prębent Conſtantinopolitanæ ſanctiſſ.ſedi.

Pergamius reuerendus epiſcopus Antiochiæ Piſidię,dixit:Et propria voluntate ſubſcripſi,& in omnibus ſanctiſſ.archiepiſcopú regię ciuitatis nouę Romę in honore & cura ſicut patrem præcipuum, habere nos conuenit.Hoc ſolùm rogo, vt ſi qua aut per eorum ſanctitatis ignorantiam, aut per ſurreptionem inueniuntur agi, pro eius gloria, vel pace ſanctarum eccleſiarum, & eius ad Deum coram omnibus comprobatióe,tanquàm coram hoc patre diſcutiantur atque ſeruentur. Critonianus reuerend. epiſcopus Aphrodiſiadis, dixit:Ex propria voluntate ſubſcripſi, ſequens intentionem ſanctorum patrum,& debitor huius ſedis exiſtens,quoniam & ego ordinatus ſum, & priores mei, & omne patrocinium noſtra eccleſia promeretur.Euſebius reuerend. epiſc. Dorylei, dixit: Spontè ſubſcripſi, quoniam & hanc regulam ſanctiſſimo papæ in vrbe Roma ego relegi, præſentibus Clericis Cóſtantinopolitanis,eamq; ſuſcepit.Antiochus reuerend. epiſco.*Synopis,dixit:Spontè ſubſc.ſequés metropolitanum meum,& regulam centum quinquaginta.Cæteri reueren.epiſc. clamauerunt:Spontè ſubſcripſimus. Glorioſiſſ. iudices dixerunt:Relectis ſubſcriptionibus, & vniuſcuiuſque ſubſcribentium depoſitione manifeſtata, quia nulla neceſſitate, ſed voluntate propria ſubſcripſerunt:hi,qui nó ſubſcripſerũt ſanctiſſimi epiſcopi,quid edocent?Euſebius reueré.epiſ. Ancyrę Galatiæ, dixit:Ego meum dicturus ſum verbum,nullum in cómune piudicium faciens. Quoniã penitùs deſiſto à deſiderio ordinationis,rebus oſtendi. Petrus etenim epiſcopus, qui modò teſtatus eſt, de Gangris eſt epiſc. Ante hunc enim q̃ fuit, ego ordinaui. Om̃is enim ciuitas ad me venit in Ancyra, decreta portantes. Reſpondi eis, dicens: Ego nó ſum ex ijs, qui ordinare deſiderãt.Commemorabãt verò me priores,qui fuerãt ordinati ab epiſ. Ancyranorum,duos, tres. Ego dixi: Quæcunq; mihi dicatis,ego meipſum iudicio nó ſubmitto. Poſt hæc veniunt rogantes beatũ Proclum. Et cùm diceret,Philippus reuerendus presbyter Conſtantinopolitanę ſanctæ eccleſię,dixit:Religioſitas tua ſcripſit de Callinico,& poſt ſanctitatem tuam Petrum ordinauit beatus Proclus. Euſebius reuerend. epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Direxit beatus Proclus ad me ſcripta. Ordinaui eũ. Hoc totum allegatio non eſt,ſed meæ probatio voluntatis, vt poſt hæc inferam, quod peto, vel id quod contradico. Profectus ſum in Gangra, inthronizaui epiſcopum. Sic euenit, vt moreretur intra paucos dies. Rursùs omnes de ciuitate adeuntes, rogabant, vt fieret alter epiſcopus. Dixi: Dixi hęc ipſa vobis,& nunc reſpondeo: Ego non deſidero ordinare. Reſpicientes meum ex his rebus faſtidium,venerunt ad Conſtantinopolim, & deduxerunt dominum Petrum, qui nunc confeſſus eſt. Hoc ergò ſit pro meę teſtimonio voluntatis. Et ego ordinare non cupio. Rogo autem, vt ciuitates pro ordinationibus non ſoluantur. Si enim non in ciuitatibus ipſis hi, qui eliguntur à ciuitate,ordinantur, à ſynodo prouincię comprobati,ſoluuntur ſubſtantia. Et hoc probatum habeo, qui pro eo, qui ante me fuit, multa reddidi debita. Philippus reuerendus presbyter dixit: Ex regula hoc interruptum eſt. Hæc legibus & regulis inter-

Aut Euſebius mẽtitur, aut ad horã ſanctũ Leonẽ feſellit.

interempta ſunt. Altaria munda ſunt. Euſebius reuerendus epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Propter Deum opinio clara eſt ſanctiſſimi Epiſcopi Anatolij, ſed nullus immortalis exiſtit. Anatolius reuerendus epiſcopus regiæ Conſtantinopolis, dixit: A quo ordinatus es ipſe? Euſebius reuerẽdus epiſcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Hic malo meo repertus ſum, & ordinatus à beato Proclo. Thalaſſius reuerendus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Pergimus ad dominũ archiepiſcopum Anatolium, & ordinamus illud. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Ex his, quæ geſta ſunt, vel ab vnoquoq; depoſita, perpẽdimus omnem quidem primatum & honorem præcipuum, ſecũdùm canones, antiquæ Romæ Deo amantiſſimo archiepiſcopo cõſeruari. Oportere autẽ ſanctiſſimum archiepiſcopum regiæ Cõſtantinopolis nouę Romæ, eiſdem primatibus honoris & ipſum dignum eſſe, & poteſtatẽ habere ordinare metropolitas in Aſiana & Pontica & Thracia diœceſibus, ſecundùm hunc modum, vt decreto facto à clericis vniuſcuiuſq; metropolis, & poſſeſſoribus, atq; clariſſimis, ſuper hæc & à reuerẽdiſſimis epiſcopis prouinciæ omnibus aut plurimis, eligi quemcunque præfati metropolitanæ eccleſiæ Epiſcopi dignum eſſe probauerunt. Referri autem ab omnibus eligentibus ſanctiſſimo archiepiſcopo regiæ Conſtantinopolis, vt penès eum ſit (ſi velit) hunc, qui electus eſt, deductum hic ordinari, aut ſecundùm eius permiſſionem in prouincia epiſcopatùs mereri decretum: vniuſcuiuſque tamen ciuitatis ſanctiſſimos epiſcopos, ab omnibus ordinari, aut plurimis prouinciæ reuerendiſſimis epiſcopis, poteſtatem habente metropolitano ſecũdùm patrum regulas diffinitam, etiàm nihil communicante in illorum ordinationibus ſanctiſſimo archiepiſcopo regiæ Conſtantinopolis. Hæc à nobis inſpecta ſunt. Quæ autem videntur, ſanctum & vniuerſale concilium docere dignetur. Reuerẽdi epiſcopi dixerunt: Hæc iuſta ſententia, hæc omnes dicimus, hęc omnibus placent, hæc omnes dicimus, hoc iuſtum decretum. Quæ conſtituta ſunt, valeant. Hæc iuſta ſententia. Om̃ia ordinatè decreta ſunt. Supplicamus, dimitte nos. Per ſalutem Imperatorum, dimitte nos. Omnes in ſententia permanemus. Lucentius vir reuerendus epiſcopus, vicarius ſedis Apoſtolicę, dixit: Sedes apoſtolica quæ nobis præcepit, præſentibus humiliari non debet. Et ideò quæcunq; in præiudicium canonum vel regularũ, heſterna die geſta ſunt nobis abſentibus, ſublimitatem veſtram petimus, vt circunduci iubeatis: ſin alìàs, contradictio noſtra his geſtis inhæreat, vt nouerimus, quid apoſtolico viro vniuerſalis eccleſiæ papę referre debeamus, vt ipſe aut de ſuæ ſedis iniuria, aut de canonum euerſione poſſit ferre ſententiam. Ioannes reuerendiſſimus epiſcopus Sebaſtiæ, dixit: Omnes in ſententia veſtræ magnificentiæ permanemus. Viri illuſtriſſimi iudices dixerunt: Quod interlocuti ſumus, tota ſynodus approbauit.

Locus obſcurus.

¶RESPONSIO SEV ALLOCVTIO ſancti & vniuerſalis Chalcedonenſis concilij, habita apud Martianum pijſſimũ & amatorem Chriſti Imperatorem. Quòd non innouâs aliquid aduersùs Nicenam fidẽ nunc ſanctiſſ. archiepiſ. Leo, ſcripſit epiſtolam ad ſanctæ memoriæ Flauianum, Conſtantinopolitanæ regię vrbis epiſcopum: ſed ſanctos patres ſecutus ſit, qui & poſt magnam ſynodum Nicenam, hæreſes, quę per vnũquodq; tempus exortæ ſunt, ſimiliter refutauerunt: & hoc veſtrum decebat imperium, vt circa ſubiectos ſibi prouidentia ex his, quę ad Deum pertinent, initium ſumeret, & prima cõtra diabolum pro pietate militia conueniret. Vndè nobis * impenetrabilem in omni errore propugnatorem Deus prouidit, & Romanæ eccleſię Papam ad victoriam præparauit, doctrinis eum per omnia veritatis adſtringens, vt (quemadmodùm Petrus) & hic affectu feruentiore decertans, omnẽ ad Deum ſenſum, intelligentiamq; perducat. Sed nè quis fidei eius concordiam vitans, & propriç ſeductionis conuictionem celare contendens, quaſi peregrinam quãdam & ignoratam regulis, epiſtolæ eius ſeriem accuſet, aſſerens, quòd non licuerit cuiquam exponere fidem pręter patres, qui apud Niceam concorditer conuenerunt, vnam quidem eſſe velut principali loco trecentorum decem & octo patrum doctrinę confeſſionem: lex nobis eccleſię pręcepit, quam velut commune ſanctorum decretum, ad eorum, qui vocantur in adoptionem filiorum, tradimus firmitatem. Aduersùs eos autem, qui veritati reſiſtunt, varię nobis certaminum cauſæ tributę ſunt, à pijs viris congruenter adhibitæ contra ea, quę ab his fallaciter inſeruntur. Et credẽtibus quidem ſufficit ad vtilitatem, fidei indiſcuſſa perſpectio, ad * confeſſionem pij dogmatis deuotos pertrahẽs animos. His autem, qui doctrinam rectam peruertere moliuntur, ad ſingula, quę malè pariunt, oportet occurrere, & eorum obiectis congrua quęque prouidere. Nam ſi omnes contenti eſſent fidei conſtituto, & pietatis ſemitam nulla innouatione turbarent, deceret Eccleſiæ filios, nihil ampliùs excogitare, quàm ſymbolo conſtat eſſe declaratum. Sed quia multi à recta linea per anfractus erroris exorbitant, nouum quoddam ſibimet iter mendacij conſtruentes: neceſsè nobis eſt, veritatis eos inuentione conuertere, commenta quoquè eorum deuia ſalutaribus adiectionibus refutare, non vt nouum ad pietatem (quaſi fidei deſit) ſemper aliquid exquirentes, ſed vt contra ea, quę ab illis innouata ſunt, excogitantes quæ ſalubria iudicantur. & vt * manſuetudini veſtræ,

ἄτρωτον

συγκατάθεσιν

παρόσφορα, idonea: χρέα, imperio.

quod

quod dicimus, euidenter appareat, ab ipſis fidei ſermonibus inchoemus, ſanctorum patrum, qualiter quiſque de his ſenſerit, decreta ſubdentes. Dixit fides: CREDO IN VNVM DOMINVM IESVM CHRISTVM FILIVM DEI, CONSVBSTANTIALEM PATRI. Hoc verbum perfectum eſt, atq; ſufficiens his, qui ad confeſſioné fidei deuotum animum deferre contendunt, vnam diuinitatis naturam patris filijq; ſignificãs, ità vt non alterius quidem ſubſtantiæ patrem, alterius verò filium ſenſus excogitet, & Arrij, contra pietatem ſentientis, malignitatibus * inferatur. Sed quia Photinus atque Marcellus alias aduersùs filium blaſphemias innouantes, non eum ꝓrsùs exiſtere, audacię calumnia negauerunt, ſed vnum eundemq;, ipſum patrem & filium & ſpiritum ſanctum, appellatum eſſe firmãtes, & vſq; ad vocabulorum tantummodò ſonum Trinitatis definiuêre diſtantiam: contra eos quoq;, trium ſubſiſtentiarum patres intulêre doctrinam, non extra ſcripturam ſanctam hanc inuentionem ſibi * fungentes, nec intelligentia fidei veluti imperfectam penitùs tranſeuntes, ſed etiàm diuinitùs inſpiratis explanantes eloquijs, & pro Homouſij, id eſt, vnius eſſentiæ confeſſióe, optimè * deſudantes, & oſtendẽtes, ꝙ vnam duarũ perſonarum nobis eſſentiam fides ediderit, nequaquàm filij ſubſiſtentiam denegauerit iterùm ait ſymbolum: CREDO ET IN SPIRITVM SANCTVM, ſufficientem intelligentiam, quòd ſpiritusſanctus Deus ſit, pijs mentibus tradens. Si enim ſimiliter, vt in patrem & filium, ità etiàm & in ſpiritumſanctum credere cenſuit: manifeſtum eſt, ꝙ quippe vt in Deum ſpem nos habere præcepit, vnam naturam inſinuans in Trinitate credentibus. Sed quia tunc fidem, ſimplicemque de ſpiritu ſancto doctrinam protulit, nullo adhuc certamen aſſerente de eo: illi, qui de Arrij ſtirpe progeniti ſunt, apud ſemetipſos hanc peſtilentiam retinentes, veris refutationibus conuicti de filio, & in ſpiritumſanctũ ſuam blaſphemiam tranſtulerunt, arbitrantes calumniam ſuã non poſſe detegi, cùm temerariè eum inter creaturæ vilia deputarent. Vndè qui defenſionem veritati posteà detulerunt, pijs reniſi argumentationibus, eorum penitùs expulêre contagia, Dominum eum & Deum ex patre procedentem, ſecundùm fidei documenta declarantes. Sic igitur audaces aduersùs diuinitatem, qui colore pietatis circa fidem, regulam fidei ſubruebant, ab aſſertoribus Trinitatis capti atque protriti ſunt. Sed qa etiàm illa, quæ benè de diſpenſatione Dominicæ incarnationis probantur eſſe diſpoſita, alijs hæretici malignis inuentionibus, ſubuertere ſunt moliti, iterùm gratia & contra eorum ferales impetus nobis propugnatores veritatis oſtendit, confidentiùs aſſerẽtes, quòd integra & diuina de incarnatione Dei verbi, dignaque tantæ clemẽtiæ ſymboli intelligentia, comprobetur. Ait enim: DESCENDIT ET INCARNATVS EST, ET INHVMANATVS EST. Quòd deſcendit quidem, hæc dicta ſunt, ſpontaneæ poteſtatis condeſcenſionem deſcribentia: dicens verò, Incarnatus eſt, veram aſſumptionem noſtræ carnis, & ex virgine per veritatem natiuitatis oſtẽdit. Quòd verò inhumanatus eſt, in ipſo noſtræ naturæ plenitudinẽ ex anima rationali & corpore manifeſtat. Sed neſcio quomodò contra fidem hãc malignã perniciem excogitauit hominibus, tanquàm inimicus, arcem diuinæ prouidẽtię circa nos violare contendens: & illis quidem, iuxta id, quod aſſumptum eſt, natiuitatem perſuaſit ex virgine denegare, velut in honorem atq; reuerentiam noſtri ſaluatoris & Domini glorię, vocabulum Dei genitricis ab eius generatione ſubripiens: illos autẽ aduersùs ipſam eiuſdem vnigeniti diuinitatem impiè atque impudenter armauit, cóuertibilem eam atq; paſſibilem, prophanis inſtigans prædicare ſermonibus, diſtributor planè malarum rerum dignis miniſtratoribus, quæ ſunt blaſphema ſacrilegaque diſpertiens, ità vt per illos quidem aſſumptæ formæ adimerentur indicia, per iſtos autem tantummodò carnis * vnitio diceretur. Et illi quidem negarent animæ medicinã, hi verò ineſſe quidem animam corpori, ſed eam præter intelligentiam eſſe faterentur. Per hos iam hoſtis antiquus vnitionis niſus eſt ſacramenta diuidere, & purum (tanquàm de propheta aliquo) id, quod apparuit pro nobis, aſſerere: per illos autem, differentiam negare naturarum, & nihil redemptoris noſtri diuinitatis, humanitatisque relinquere proprium, ſimulq; fermenti inſtàr diſpenſationis negocia vniuerſa miſcere. Verùm non latuit indormitabilem oculum, naturę noſtrę communis inimicus: ſed tanquàm luminaria confeſtim patres noſtros, his quos tenebrarum perſuaſerat error, oſtendit, qui cunctis reſerarent intelligentiam fidei, & incarnationis diligenter beneficia prędicarent, quomodò diſpenſationis ſacramentum ſit ab initio ex vulua diſpoſitũ, quomodò & Dei genitrix ſit virgo vocitata, propter eum, qui virginitatem eius dignatus eſt etiàm ſacrare poſt partum, vuluamq; (vt decebat Deum) integritate ſignaret: quomodò ſecundùm veritatem mater dicta ſit, propter carnem, quam ex ſe omnium Domino miniſtrauit: quomodò de Ieſſæ radice ortus ſit, quomodò ſemen Abrahæ mundi conditor appręhenderit, quomodò in ſeipſo noſtræ probauerit naturæ primitias, quomodò perfectus Deus, & perfectus homo vnigenitus apparuerit, quomodò in eo ſub teſtimonijs claruit differentia naturarum, quomodò perſonæ ſingularitas demóſtrata ſit: quomodò Ieſus Chriſtus heri & hodiè, ipſe & in ſecula, quomodò recés & ſem-

Marginal notes: * ϲυμφέρεσθαι, cóueniat. * fingẽtes, * ἐναγωνιζόμενοι, decertantes, * ἕνωσιν. Eſa. 11.a Heb. 2. d Heb. 13.

& ſempiternus, quomodò cæleſtis atq; terren⁹, quomodò viſibilis & inuiſibilis: quomodò conſubſtantialis patri ſecundùm diuinitatem, & conſubſtantialis idem ipſe matri ſecundùm humanitatem: quomodò idē impaſſibilis vt Deus, & vt homo paſſibilis ſit, probatur. His inimicum patres noſtri ꝓſtrauêre ſermonibus, hanc pro ſymbolo defenſionem contra eos, qui calumniam tentauerant ſtruere, protulerunt, non aliud nobis ad confeſſionem proferentes ſignaculum fidei, ſed quod malè ab hoſtibus corruptum
*quæ fuerat, inſtaurātes, atq; obſiſtentes eis, * qui per illa tempora ſubrepere nitebantur, & cuſtodes ſingulis eorum, quibus præerant, effecti ſunt ad ſalutē. Sic magnus ille Baſilius miniſter gratiæ, ſubſiſtentiarū per epiſtolam
* ἀπαιδιθήσασ, exigens. euidentiam mirè declarauit, & ſancti ſpiritûs doctrinam diligentiùs tradidit, conſacerdotum ſuorum * eliciēs etiàm ſubſcriptione conſenſum. Sic quoq; Damaſus Romę
Epiſt. ſuarū decre. 1. vrbis decus ad iuſtitiam, literis ad Paulinum datis, diſpenſationis ſacramenta patefecit, admonens, vt his, quæ benè decreta ſunt, ſi qui communionis ſuæ participes velint eſſe, conſentiant. Ità & qui poſtmodùm vbiquè aduersùs varias hæreticorū congregati ſunt nouitates, commune de fide decretum vnanimiter ediderūt, eaq; fraterno cōſenſu probauerunt, abſentibus euidentiſſimè intimātes.
*Sardican Et illi quidem, qui apud * Serdicam contra reliquias Arrij conuenerunt, Orientalibus direxerunt ſui cōſtituta iudicij. Qui verò in hac vrbe Apollinaris detexerunt peſtilentiam, Occidentalibus proprium innotuêre decretum, illiſque tunc Oſius ad proferendam ſententiam præerat, horum autem Nectarius cum Gregorio ſuſceperat principatum. Sic & apud Epheſum, id quod de Dei genitrice iudicatum eſt, ſcripto firmatū eſt. Et de Deitate atque humanitate Domini teſtimonia cum propria ſubſcriptiōe ꝓtulerunt, manu & lingua naturarum profeſſionem in vna perſona pariter approbantes. Si quis autem cenſet, hucuſquè conſiſtere eos, qui fidem pro facultate defendere cupiunt, maximè quidem hoc præceptum hæreticis promulgare debebit, illos ab impugnatione
*ποιμένασ paſtores remouens, non auertens à protectione * paſtoris. Oīs enim lex iniuſtos à delictis cohibet, non iudices à poteſtate * diſcingit.
*ἀπαίργυι, diſiungit Aliàs autem doceantur indociles, quia & nunc licet, vt ambiguitate quæſtionis exorta, patrum interpretationibus noſtrā confeſſionē coaptemus, ſatisfacientes, quòd in nullo diſcordem intelligentiæ eorum detulerimus
*φρόνημα, ſententiā. * animum, ſed his vtamur teſtibus ad noſtræ fidei firmitatem. Sic Athanaſij ad Epictetū
ſ. Nazianzeni. amplectimur literas, ſic tanquàm propriam Gregorij ad * Celidonium epiſtolam vbiquè
*Cledoniū proferimus. Et quid oportet plura dicere? Si enim per epiſtolas eccleſiæ dogmata declarari pro vnaquaque quæſtione, dignum culpa iudicant, ipſum inprimis beatiſſimum Cyrillum quilibet poterit denotare, qui literis ſuis Orientalibus, quod ſentiebat, expreſſit. Necnon & magnum Proclum huic vituperationi ſubijciet, qui eiſdem Orientalibus volumen ad Armenios pro fidei congruentia deſtinauit. Hîc autem conſociabitur ad culpam & ſapientiſſimus Ioannes Antiochenus epiſcopus, qui hæreticorum maledicta repellens, & Apoſtolicæ doctrinæ rectiſſimum dogma declarans, totius Orientis cōfeſſionem, velut ex vno ore, ſanctiſſimo Proclo, & ei, qui per idem tempus mundi regebat gubernacula, deſtinauit. Non igitur nobis, admirandi Romanæ vrbis præſulis epiſtolam, velut innouationis offendiculum criminentur: ſed, ſi non eſt diuinis ſcripturis coaptata, redarguant: ſi non præcedentium patrum ſententijs adunata, ſi nō impiorum accuſationem continet, ſi non defenſionem Nicenæ fidei profert: & ſi non eorū, qui nouitates appetunt, commenta ſubruit, ſi non vaniloquiorum contagia prodigioſa ſubuertit. Si quis enim patrum deprauat intelligentiam, hic pœnæ tranſgreſſionis habetur obnoxius, non qui tranſgreſſionem ſua cura redarguit. Qui enim ſponte ſua, nullo φιλοτιμούμενοσ
contrà confligente, profeſſionem verbis ꝓprijs defert, hic, vt illatus, nō immeritò * cōprobatur. *ἀλίσκοιτο condēnat
Qui verò eis, qui praua ſentiunt, obluctatur: is contra inimicorum adinuentiones linguam prudenter exercet, quæ ab illis malè prolata ſunt, veritatis nitens ratione diſſoluere. Sed ô vos Chriſti amantes, & imperio ſuperno nutu vobis cōceſſo digniſſimi, compenſate ei fidem, qui beneficia tanta conceſſit, ſtudioque circa puriſſimam confeſſionem præſtantiam veſtræ deuotionis oſtendite, malignorum quidem molimina refrenantes, omnibus verò piæ confeſſionis declarantes in vnitate concordiam, ac velut ſignaculum ſacræ doctrinę, concilij huius, à vobis congregati, prædicationem, Petri ſedis authoritate roborantes. Conſiderenanque oportet veſtram pietatem, quia nihil præter fidem, quæ olim à ſanctis patribus annunciata eſt, venerabilis Romanus pontifex innouauit, atque vt nulla his, qui apoſtolicum virum per inuidiam lacerare nituntur, relinquatur occaſio, conſonantiæ epiſtolæ eius ad ſanctorum patrum teſtimonia, ad certiorem notitiam veſtræ pietatis, ex multis pauca ſubdidimus.

¶ Teſtimonia ſanctorum patrum, qui & duas naturas in Chriſto confeſſi ſunt, & cōſubſtantialem patri DEVM verbum, etiàm nobis ſecundùm carnem ex MARIA conſubſtantialem factum, veraciter aſſerentes.

Sancti Baſilij ex his, quæ contra Eunomium ſcripſit: Ego enim & hoc, quod eſt, in forma Dei exiſtere, àc ſi in eſſentia DEI, æquiualere ꝓnuncio. Sicut enim hoc, quod for- Baſilius epiſcop⁹.

formam ſerui ſuſcepit, in ſubſtantia humana Dominum noſtrum factum eſſe ſignificat: ità, quòd dicit, quod in forma Dei eſt, diuinæ ſubſtantiæ proprietatem, ſinè dubitatione commendat.

[Ambroſius epiſcopus.]

Beati Ambroſij ex his quæ ſcripſit ad Gratianum Imperatorem: Seruemus differentiã diuinitatis & carnis. Vnus in vtroque loquitur filius Dei, quia in eo vtraque natura eſt.

[Gregorius Nazianzen. * Cledoniũ:]

Beati Gregorij Nazianzeni ex epiſtola ad *Celidonium: Naturæ quidem duæ, Deus & homo, quia & anima & corpus. Filij autem non duo, neque duo dij.

[Idem.]

Eiuſdem ex ſecundo ſermone de filio: Et hoc eſt, quod facit hæreticis ſeductionem, nominum prolata ſeiunctio. Signum eſt autem, vt ſi quandò naturæ ſecernuntur intelligentijs, ſimul ſecernantur & nomina.

[Athanaſius epiſcopus.]

Sancti Athanaſij ex his quæ ſcripſit aduersùs hæreſes: Et ſicut non eſſemus liberati à peccato atque maledicto, ſi non caro naturæ eſſet humanæ, quam induit verbũ: (nihil enim commune nobis eſſet ad alienum) ſic nequaquàm ille homo Deus fieret, ſi nõ natura eſſet ex patre, & verum atque cõſempiternum eius eſſet verbum, quod factũ eſt caro. [Ioan. 1.] Idcircò nanque talis eſt facta cõnexio, vt ei, qui iuxta naturam diuinitatis eſt, illum hominem, qui eſt humanæ naturæ, coniungeret.

[Amphilochius epũs.]

Amphilochij epiſcopi Iconij de explanatione Euangelij ſecũdùm Ioannem: Diſcerne iam naturas tam DEI, quàm hominis. Neque enim per amiſſionem Dei factus eſt homo, neque ſecundùm prouectum ex hominibus Deus eſt. Deum enim dico & hominem. Da paſſiões carni, da Deo miracula.

[Antiochus epiſcopus.]

Antiochi epiſcopi Ptolemaidis: Non cõfundas has naturas, & non obſtupeſces circa diſpenſationem.

[Flauianus epiſcopus Antioch. Pſal. 105.]

Flauiani epiſcopi Antiocheni in Theophanicon: Quis reuerà loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes eius? Quis verbo, collati nobis beneficij magnitudinẽ poſſit exprimere? Humana natura Deitati cõiungitur, ità tamen, vt in ſe vtraq; natura permaneat.

[Io. Chryſoſtom⁹ epũs.]

Beati Ioannis epiſcopi Cõſtantinopolitani, de explanatione Euangelij ſecundùm Ioannẽ: Quid enim intulit, & habitauit in nobis? Hoc benè dicens, nihil debet incongruũ ſuſpicari, ſed hoc quod factum eſt. Non enim conuerſionem dixi illius inconuertibilis naturæ, ſed habitationem & commorationem. Id autem quod habitat, non ipſum eſt quod habitaculum, ſed alterum in altero inhabitat. Alioquin iam non erit habitatio. Nihil enim in ſeipſo habitat. Alterum aũt dixi iuxta ſubſtantiam. Per vnitionem enim & connexionem, vnus eſt Deus verbum & caro, nequaq̃ facta confuſione vel permixtiõe harum ſubſtantiarum, ſed vnitione ineffabili atq; inenarrabili.

[Atticus epiſcopus Cõſtãtinop.]

Beati Attici Conſtantinopolitani epiſcopi ex epiſtola ad Eupſychium: Quid igitur oportebat operari ſapientiſſimum, mediationem aſſumptæ carnis, & vnionem Dei verbi ad hominẽ, qui ex Maria eſt? Nam vtraque facta ſunt ità, vt ex vtroq; vnitum, Chriſtum quidem fateamur in propria impaſſibilis naturæ dignitate perſiſtere, mortem guſtare ſimul, vt & ſocia ſibi naturæ carnis oſtenderet per mortem, mortis ipſius contemptum, pariterq́; etiàm vt noui teſtamenti per obitum iura firmentur.

[Procl⁹ eps.]

Beati Procli ex ſermone: Puer natus eſt nobis, filius datus eſt nobis: Et naturam ratiõe diuide, & vnitatem myſterij diuinis extolle præconijs.

[Cyrill⁹ eps.]

Cyrilli: Aduertentes igitur modum inhumanationis, vt dixi, videamus, ꝙ duæ naturę ꝑ indiuiduã vnitionẽ inconfusè atq; inconuertibiliter inuicèm ſibi conuenerunt. Caro nanq; caro eſt, & non deitas, licèt Dei facta ſit caro: ſimiliter etiàm verbum Deus eſt, & non caro, licèt diſpenſatoriè propriam fecerit carnem.

[Io. Chryſoſtomus.]

Beati Ioannis de explanatione Euangelij ſecundùm Matthæum: Et quemadmodùm quis in meditullio pugnæ poſitus, duobus quibuſdam inuicèm ſibi diſcordantibus, vtraſq; manus extendens, ſumens vtrinquè coniungat: ſic etiàm Chriſtus fecit, vetus nouo, diuinam naturam humanæ, ſua noſtris clementer adiungens.

Allocutio ſeu reſponſio ſancti Chalcedoneñ cõcilij, cum ſubiectis teſtimonijs patrum, finit.

SACRA MARTIANI IMPERATORIS contra hæreticos.

IMperator Martianus Auguſtus, Palladio præfecto pretorij. Licèt iam *iamq; [*etiàm] ſacratiſſima conſtitutione manſuetudinis meæ cautum ac definitum ſit, q̃ in eos ſeueritas exercenda ſit, q̃ Eutychetis vel Apollinaris hęreticã peruerſitatẽ ſecuti, à religione & fide catholica deuiàrunt: Alexandrinę tamẽ vrbis ciues atq; habitatores tãtis ſunt Apollinaris infecti venenis, vt neceſſarium fuerit ea, quę antè ſanximus, repetita nũc etiàm lege decernere. Oportet eñ, vt ſit numeroſa ſeueritas ſanctionum, vbi eſt licentia crebra culparum. Cuſtodiendę prætereà orthodoxæ fidei cura, tãto à ſerenitate mea adhiberi impenſior debet, quãto res humanas diuinę ꝓcedũt. Quicũq; ergò vel in hac ſacra vrbe, vel in Alexãdrina ciuitate, vel in omni Aegyptiaca diœceſi, diuerſiſq; alijs ꝓuincijs Eutychetis profanã peruerſitatem ſequuntur, [L. quicũq; C. de hęreticis & manichęis.] & ità non credunt, vt trecenti decem & octo ſancti patres tradiderunt, catholicam fidem in Nicena ciuitate fundantes, centũ quoq; & quinquaginta alij venerabiles epiſc. q in hac alma vrbe Cõſtantinopolitana poſteà cõuenerunt, & ſicut Athanaſius & Theophilus & Cyrillus ſanctę recordatiõis epiſcopi Alexandrinę ciuitatis crediderunt, quos etiàm Ephe-

Epheſina ſynodus (cui beatæ memoriæ Cyrillus præfuit,in qua Neſtorij error expulſus eſt)in vniuerſis ſecuta eſt,quos & nupèr venerabilis Chalcedonenſis ſynodus eſt ſecuta,prioribus Concilijs ſacerdotum ex omni prorſus parte conſentiens, nihilq; adimens ſacroſancto ſymbolo, neq; adijciēs, ſed Eutychetis dogmata funeſta condemnans,ſciant ſe eſſe hæreticos Apollinariſtas: Apollinaris enim facinoroſiſſimā ſectam Eutyches & Dioſcorus mente ſacrilega ſunt ſecuti. Ideoq; omnes hi,qui Apollinaris vel Eutychetis peruerſitatem ſequuntur, illis pœnis, quæ diuorum retrò principum conſtitutionibus contra Apollinariſtas, vel ſerenitatis noſtræ ſanctione poſtmodùm contra Eutychianiſtas,vel hac ipſa auguſtiſſima lege cōtra eoſdem decreta ſunt,nouerint ſe eſſe plectendos.Idcircò Apollinariſtæ, hoc eſt,Eutychianiſtæ,quibus etſi eſt in appellatiōe diuerſitas, eſt tamen in hæreſis prauitate coniunctio:& diſpar quidem nomen, ſed idem ſacrilegium,ſiue in hac alma vrbe,diuerſiſq; prouincijs,ſiue in Alexandrina ciuitate, ſeu in Aegyptiaca diœceſi ſunt, neq; ità credūt, vt prædicti venerabiles patres credebāt,neq; viro reuerendiſſimo Alexandrinę vrbis antiſtiti Proterio fidem orthodoxam tenenti communicant, ſecundùm ſacratiſſimas diuorum retrò principum conſtitutiones,quę de Apollinariſtis promulgatæ ſunt, non habeant poteſtatem faciendi teſtamenti,& cōdendæ vltimæ voluntatis, neque id capiant, quod ipſis ex teſtamento cuiuſquam fuerit derelictum,nihil etiàm ex donatione aliqua conſequantur:ſed ſi quid in ipſos vel liberalitate viuentis, vel morientis fuerit voluntate collatum,id fiſco noſtro protinùs addicatur.Ipſi verò in nullos aliquid ex facultatib9 ſuis donationis titulo & iure transfundant. Epiſcopos quoq; vel presbyteros, alioſque clericos illis creare & habere non liceat, ſcientib9 tam Eutychianiſtas vel Apollinariſtas, q auſi fuerint cuiquā,epiſcopi vel presbyteri vel clerici nomen imponere, q̄ hos, qui conati fuerint impoſitum ſibi nomen ſacerdotale retinere,pœnam exilij & facultatum ſuarum amiſſionē ſubituros. Eos verò qui antenàc catholicarum eccleſiarum clerici, vel orthodoxæ fidei monachi fuerunt,& relicto vero & orthodoxo omipotentis Dei cultu, Apollinaris vel Eutychetis hæreſim & dogmata abominanda ſectati ſunt, vel poſteà ſectabuntur, omnibus pœnis, quæ vel hac, vel prioribus legibus aduersùs hereticos cōſtitutæ ſunt,iubemus teneri, & extra ipſum quoq; Romani Imperij ſolum pelli,ſicut de Manichæis præcedētium legum ſtatuta ſanxerunt. Vniuerſi prætereà Apollinariſtæ vel Eutychianiſtæ,non Eccleſias,non monaſteria ſibi conſtruant, paraſynaxes & conuēticula tam diurna quàm nocturna, non contrahāt,neq; ad domum, neq; ad poſſeſſionē cuiuſquam,neq; ad monaſterium, neque ad quēcunq; alterius locum opatores ſectę ſuneſtiſſimæ congregentur. Quod ſi fecerint, & hoc factū fuiſſe dn̄o volēte cōſtiterit, poſt rem in examine iudicis approbatam, domus vel poſſeſſio in quam conuenerint,fiſco ſinè dilatione ſocietur: monaſterium verò, eius ciuitatis orthodoxæ eccleſiæ,in cuius territorio eſt,iubemus addici. Si verò ignorante domino,ſciente verò, qui penſiones domûs exigit,vel conductore, vel procuratore, vel actore prædij paraſynaxes & conuenticula interdicta collegerint: conductor, vel procurator,ſiue actor,vel quicunque eos in domum vel in poſſeſſionem, vel monaſterium receperint,ac paſſi fuerint illicitas paraſynaxes, conuentuſq; celebrare,ſi vilis & abiectę conditionis ſint,fuſtibus publicè, & in pœnam ſuam,& in aliorum coerceantur exemplum: Si honeſtę verò perſonæ ſunt, decem libras auri mulctæ nomine, fiſco noſtro cogantur inferre. Nullum prætereà Apollinariſtam vel Eutychianiſtā,ad aliquā iubemus adſpirare militiā, niſi ad * cohortalinam vel limitaneam.Si qui verò extra p̄dictā militiā inuenti fuerint militare,ſoluto cingulo, honeſtorum hoīm & palatij communione priuent. Nec in aliqua q̄ in ea, in qua nati ſunt, ciuitate vel vico aç regione,verſentur.Si qui verò in hac alma vrbe nati ſunt, tam ſacratiſſimo comitatu, q̄ omni per prouincias metropolitana ciuitate pellantur. Nulli inſupèr Eutychianiſtæ vel Apollinariſtæ,publicè vel priuatìm aduocandi cœtus, & circulos contrahendi,& hæretico more diſputandi, ac p̄uerſitatem facinoroſi dogmatis aſſerendi,ſit facultas.Nulli etiàm contra venerabilē Chalcedoneñ ſynodum liceat aliquid vel dictare,vel ſcribere,vel edere atq; emittere,aut aliorum ſuper eadem reſcripta p̄ferre: nemo huiuſmodi habere libros & ſacrilega ſcriptorum audeat monimēta ſeruare. Quòd ſi qui in his criminibus fuerint deprǽhēſi, p̄petua deportatione damnentur. Eos verò, qui diſcēdi ſtudio audierint de infauſta hæreſi diſputantes,decem librarum auri,quę fiſco noſtro inferendę ſunt, iubemus ſubire diſpendium. Om̄es verò huiuſcemodi chartę ac libri,qui funeſtum Eutychetis,hoc eſt, Apollinaris, fuerint dogma complexi, incendio concrementur,vt facinoroſę pueſitatis veſtigia ipſa flammis cōbuſta depereāt. Aequū nanq; eſt,vt immaniſſima ſacrilegia par pœnæ magnitudo percellat, Palladi pater chariſſime,atque amantiſſime. Illuſtris igitur & magnifica authoritas tua, q̄ hac ſacratiſſima conſtitutione decreuimus,in hac alma vrbe, diuerſiſq; p̄uincijs, ac pręcipuè in Alexandrina ciuitate, & p vniuerſam Aegyptiacam diœceſim,edictis ex more p̄poſitis, ad oīm notitiam faciat peruenire, vt cuncta, quam ſtatuimus,in eos,qui rei fuerint dep̄henſi, ſeueritas protinùs exerceatur: ſciētibus moderato-

ratoribus prouinciarum,eorumq́; apparitoribus,defenſoribus etiàm ciuitatum,quòd ſi ea,quæ legis huius religioſiſſima ſanctione cuſtodiẽda decreuimus,aut neglexerint,aut aliqua permiſerint temeritate violari, denarum librarum auri mulctam fiſco noſtro cogentur inferre, inſupèr etiàm exiſtimationis ſuæ periculum ſuſtinebunt.Ea quoquè,quę de Paganis per omne Romanum Imperium æqualiter valitura perennitatis noſtræ lege decreuimus,inſtantiſſimè in eos exerceãtur, quos conſtiterit,prophanos ritus ac ſimulacrorũ impios cultus, & interdicta ſibi ſacrilegia,celebrare.Data ſub die Kaleñ Auguſti, Conſtantinopoli, diuo Valentiniano octauò,& Anthemio viris clariſſimis conſulibus.

¶ Exemplar epiſtolæ Paſchaſini & aliorum, de damnatione Dioſcori Alexandrini quondàm epiſcopi.

PAſchaſinus epiſcopus Lilybetanus, & Lucentius epiſcopus Eſculanus, & Bonifacius presbyter Eccleſiæ maximæ vrbis Romæ, vicarij ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ Leonis, Apoſtolicæ ſedis antiſtitis,pronunciauerunt manifeſtaruntque,quod Dioſcorus Alexandrinæ vrbis antiſtes, cõtra Canonum diſciplinam, regulasq́;eccleſiaſticas illicita pręſumptione commiſit,ſicut præteritorum geſtorum ſeu præſens declarauit aſſertio.Is nanq;(vt plura relinquamus)Eutychen conſortem perfidię ſuæ,à proprio epiſcopo ſanctæ recordationis Flauiano iure damnatum,in gratiam cõmunionis,antequàm cum ijs, qui cõgregati fuerãt in Epheſina vrbe,epiſcopis reſideret, recepiſſe cognoſcitur: ſed illis quidem ſedes Apoſtolica veniam tribuit, quia contra votum geſſiſſe,quæ patrata ſunt, approbantur, ità vt nunc vſq; adhæreant & beatiſſimo papæ,& vniuerſali ſanctoque Concilio,qua de re ſacroſanctæ cõmunionis conſequuti ſunt medicinam.Prędictus verò,qui malorũ perſeuerãtia ornari ſe æſtimat,cùm debeat ſummiſſa fronte vſque ad terram cum gemitu(vt conuenit)inclinari,quoniam nec beatiſſimi papæ epiſtolam legi permiſit, ad venerandæ memoriæ Flauianum Chriſti antiſtitem ſcriptam:quippe cùm ab his petitus,vt legi fineret,ſacramenti ſatisfactione, quod promiſerat,implere contempſit, quatenùs praui dogmatis augeretur impietas, & occaſio lęſiõis vel ſcandali cunctis generaretur eccleſijs:patratis tamen his,voluĩmus his ſceleribus indulgere, & veniam, quam cæteris epiſcopis præſtitimus,dignanter impendere, cùm nec ſimilem iudicãdi reperiantur habuiſſe fiduciam.*Adiecit etiàm accuſatorum ſupplicatio varijs referta criminib°,quòd tertiò euocatus per reuerẽdiſſimos fratres & coëpiſcopos noſtros, ad monitionem canonicam venire contempſit,conſcientiæ detentus arcano. Epiſcopos etiàm à prouinciali ſynodo, cui ſubdebãtur,iure damnatos, iniqua vſurpatione contra redamnationis ſententiã reuocauit,veterum patrum ſępiùs ſtatuta conculcans. Vndè ſanctiſſimus ac beatiſſim° papa, caput vniuerſalis Eccleſiæ Leo, per nos, vt legatos ſuos,ſancta ſynodo conſentiente, Petri apoſtoli prædítus dignitate, qui eccleſiæ fundamentum, & petra fidei, & cæleſtis regni ianitor nũcupatur, epiſcopali eum dignitate nudauit,& ab omni ſacerdotali opere fecit extorrem:quarè ſuper his congregata venerabilis ſynodus, canonicam contra prædictum Dioſcorum proferat,iuſtitia ſuadente,ſententiam.

¶ Finit exemplar epiſtolæ.

NARRATIONIS ORDO DE prauitate Dioſcori Alexandrini.

POſtquàm Dioſcorus Alexãdrinus epiſcopus,qui pro facti ſui qualitate,id eſt,quia cõſenſerat Eutycheti hæretico, & damnauit Flauianũ epiſcopum catholicum Conſtantinopolitanum,apud Chalcedonã, tam à principe ſanctæ memorię Martiano,quàm ab aulicis poteſtatibus,vel à cũcta ſynodo damnatus eſt, Proterius catholicus fit ſacerdos. Tunc Timotheus presbyter,cui cognomen erat Aelurus,& Petrus diaconus,ſectatores Dioſcori,ab Alexãdrina Eccleſia ſe ſeparãrũt.Quos cùm Proterius epiſcopus ad miniſteriũ proprium reuocare non poſſet,vtrunq; damnauit.Mortuo principe Martiano,collectis turbis hęreticorum,Timotheus & Petrus veniunt Alexandriam, & ordinatur ab hęreticis Timotheus epiſcopus.Duo igitur apud Alexandriam epiſcopi cœperunt eſſe. Ante triduum paſchale,quo cœna Domini celebratur,cõductis ab his perditis,occíditur in Eccleſia ſanctæ memoriæ Proterius,ad quam ſe timore contulerat,ibíque ſacroſancto die in baptiſterio occíditur,laniatur,eijcitur,& funus inceditur, cinereſq; ipſius expargũtur in ventos. Intereà Leo ſumit imperium, ad quem tanti facinoris rumor catholicorum querela peruenit.Contra quos hæretici ſupplicãrunt,petentes,vt Chalcedonenſis ſynodus aboleretur.Econtrà illis vindictam ſceleris poſtulantibus, conſiderans Imperator, nimìs eſſe graue, vexari tanto itinere ſacerdotes, quorum aut ætas, aut infirmitas, aut paupertas hunc laborem ſubire prohibebat: dirigit per totum Orientem magiſtrianos, dirigit & Anatolius epiſcopus Aſclepiadem diaconum ſuum, per quos omnes illi epiſcopi,qui Chalcedonæ fuerant cõgregati, quid Alexandriæ geſtum ſit,agnoſcerent. Qui reſcribunt, Chalcedoneñ ſynodum vſque ad ſanguinem defendendam eſſe, quia non alteram fidem teneret, quàm ſynodus Nicena conſtituit. Timotheum verò non ſolùm inter epiſcopos nõ haberi, ſed etiàm Chriſtiana appellatione priuari. Quo facto,fit alter

Vide hinc Nicephori hiſt. eccleſ. lib.15. ca.16.

Timotheus epiſcopus Alexandriæ. Vix ille Timotheus depellitur, & mittitur in exilium Gangram: fugit & Petrus hęreticus, & quàm diù vixit Imperator Leo, Timotheus epiſcopus Alexandrię vixit quietè. Sed cùm Baſiliſcus occupâſſet imperium, damnare cœpit Chalcedoneñ ſynodũ, & fugare catholicos. Tunc ille Timotheus dãnatus, accepta libertate, Conſtantinopolim venit, & damnatos hæreticos locis ſuis reddidit. vadit Alexãdriam: fugit Timotheus catholicus, & in monaſterio latuit. Petrus ille iterùm ſe Timotheo iunxit, cum quo fuerat antè damnatus. Redit Zeno Imperator ad regnũ, Baſiliſcus opprimitur. mittitur Alexãdriam, vt pulſo peruerſore Timotheo, Timotheus catholicus redderetur eccleſiæ. Sed illo Timotheo damnato, morte præuento, Petrus ab vno hæretico Alexandrinus epiſcopus ordinat: quę nihilominùs deijci iuſſit Imperator, & reduci Timotheum catholicum, ſicut etiàm Acacij literis continetur. Intereà ſcribit ad ſanctę memoriæ papã Simplicium Timotheus catholicus, rogans, & dicẽs Petrum olìm in diaconio eſſe damnatum, nũc etiàm à Chriſtiana ſocietate remotum, vt ſcriberet Imperatori, vt eundem Petrum longiùs in exilio dirigeret, quia latebat in Alexandrina ciuitate, & inſidiabatur eccleſiæ per fermè triennium & ampliùs. Sanctæ memoriæ papa Simplicius nunquàm deſtitit ſcribere Acacio epiſcopo, vt fieret de Petro, quod Timotheus epiſcopus poſtulabat. Defuncto Timotheo epiſcopo, à catholicis Ioãnes catholicus epiſcopus ordinatur. Mittit Ioannes epiſcopus ſynodicam ſuam. Superuenit etiàm quidam contra Ioannem epiſcopum, Sacra principis deferendo, vt ab epiſcopij illius papa ſe confirmatione ſuſpenderet. Et quia in iiſdem Sacris de reſtituendo Petro, quem ipſe damnauerat, fecerat mentionem, hæc pars omninò eſt abnegata. Vndè viſus eſt Imperator offenſus. Addidit etiàm Acacius illo tẽpore, quo de Petro Alexandrino dãnato retulit, etiàm de Petro & Ioanne Antiocheno ſic ſcribit, Petrum apud Conſtantinopolim monaſterium gubernâſſe: ſed hoc ꝑpter crimina derelicto, Antiochiam fugiſſe. Ibì pulſo martyrio catholico epiſcopo, per viliſſimum populum & hæreticos, ſedem ipſius occupâſſe, cõtinuoq́; damnatum, ab epiſcopio, atq; à Leone Imperatore * Ooſam deportatum. Qui fugiens, rediſſe dicitur Conſtantinopolim, & dediſſe fidem, vt pulſis vlteriùs turbis, nil facere auderet. Sed (ſicut ſuperiùs dictũ eſt) Baſiliſci temporibus à Timotheo illo dãnato, qui Conſtantinopolim venerat ad Antiochiam remiſſus eſt, vt iterùm illic epiſcopatum teneret. Quo facto, idem ipſe Petrus Ioannem (de quo Acacium diximus retuliſſe) ordinat Apamenis epiſcopum: à quibus non receptus, redit Antiochiam, & Petrum epiſcopatûs ſui pellit authorem, & inuadit eius eccleſiam. Quos ſimul damnatos iterùm eijcit Acacius, petens Apoſtolicam ſedem, vt ſi ad eandem fortè confugerent, nè ipſo quidem digni haberent adſpectu: & ſi iam aliquam indulgentiam forſitan impetrâſſent, irritam eſſe debere, nec eorum pœnitentiam recipiendam eſſe. Quid multa? Hunc ipſum Ioannem, quem Acacius cum Petro damnauerat, & ſinè pœnitentiæ remedio fecit ab Apoſtolica ſede damnari, poſt tot damnationes, Tyriorũ miſit eccleſiæ præſidere. Nam quod dicit Acacius, Petrum illum Alexandrinum, oblata petitione, Eutychianam hæreſim vel Neſtorianã damnâſſe, hoc euidẽter probatur eſſe falſiſſimum. Nam quæ cauſa ſecit, vt in epiſcopatu ſuo, ſynodo Chalcedoneñ, vel tomo ſanctæ memoriæ Papæ Leonis diceret anathema? Quæ cauſa fecit, vt ſublato nomine Proterij vel Timothei catholici, Dioſcori & Timothei hæretici nomina adſcriberet? Quæ cauſa fecit, ſi catholicus erat, vt Timothei catholici epiſcopi corpus de ſub terra leuaret, qui inter epiſcopos catholicos ſepultus fuerat, & proijceret forâs? Ipſe non eſt Petrus, qui damnato Timotheo hæretico ſemp adhæſit? Quomodò poſteà Acacius miris eum laudib⁹ proſequitur, de quo tanta ſe crimina antè meminerat retuliſſe?

Simplicius papa.

Hec paulò aliter habẽtur apud Nicephorũ lib 15. ca. 28.

*Oaſin

¶ Incipit fides Romanorum.

CRedimus in vnum Deum patrẽ omnipotẽtem, & in vnigenitum filium eius Ieſum Chriſtum, Dominum & ſaluatorem noſtrum, & in ſpiritum ſanctum, Deum: non tres deos, patrẽ & filium & ſpiritum ſanctũ, ſed vnum Deum eſſe confitemur. Non ſic vnum Deum, quaſi ſolitarium: nec eundem, qui ipſe ſibi pater ſit, ipſe filius, ſed patrem verum, qui genuit filium verum, id eſt, Deus de Deo, lumen de lumine, vita ex vita, perfectum de perfecto, totum à toto, plenũ à pleno, non creatum, ſed genitum, non ex nihilo, ſed ex patre, vnius ſubſtantiæ cum patre. Spiritum verò ſanctum, Deum: non ingenitum, neque genitum: non creatum, ſed nec factum, ſed patris & filij, ſemper in patre & filio æternum veneramur, vnum tamen Deum qui ex vno.

ATTICVS EPISCOPVS, QVAliter formata epiſtola fiat.

GRæca elemẽta literarũ, numeros etiàm exprimere nullus, q vel tenuiter Græci ſermonis notitiã habet, ignorat. Nè igitur in faciendis epiſtolis canonicis, quas mos Latinus formatas appellat, aliqua fraus falſitatis temerè prẹſumeret, hoc à patrib⁹ trecẽtis decem & octo Niceæ congregatis ſaluberrimè inuentũ eſt & cõſtitutum, vt formatæ epiſtolæ hãc calculationis ſeu ſupputatiõis habeãt rationẽ, i. vt aſſumant in ſupputationẽ prima Gręca elemẽta patris & filij & ſpiritusſancti, hoc eſt, π, υ, α. Quę elemẽta & octogenariũ & quadringenteſimũ, & primum ſignificãt numerũ. Petri quoquè apoſtoli prima litera, i. π.

Qua

Quæ numerum octoginta ſignificat. Eius quoquè qui ſcripſit epiſtolam, prima litera: cui ſcribitur, ſecunda litera: accipiétis, tertia litera: ciuitatis quoquè, de qua ſcribit, quarta: & indictionis (quæcunque eſt) temporis idem qui fuit, numerus aſſumatur: atque ità his omnibus Græcis literis, quę (vt diximus) numeros exprimunt, in vnum ductis, vnam, quæcunque fuerit collecta, ſummam epiſtola teneat. hanc qui ſuſcipit, omni cum cautela requirat expreſsè. addat præterea ſeparatìm in epiſtola nonagenarium & nonum numerum, qui ſecundùm Græca elementa ſignificat, Valete in Domino.

¶Exemplar hoc Chalcedonenſis concilij deſumptum eſt ex bibliotheca monaſterij fratrum Ordinis Cruciferorum in ciuitate Aqueñ. Anno nanque Domini 1468. in Aqueñ paſſagio, reuerendiſſimus dominus Petrus Ferrici, legatus Romanus in cauſa Leodieñ, poſteà cardinalis, excopiari exemplar diſpoſuit ex vetuſtiſſimo codice, eidem monaſterio à quodam Aqueñ decano, dono dato. quod pluriũ iudicio, ſcriptum, non ità longè poſt huius Chalcedoneñ cõcilij tempora, pręſumitur. Tantæ quidem vetuſtatis fuit, vt niſi cum difficultate legeretur, & vnus duntaxàt in Colonieñ ciuitate excopiare pręſumeret. Eſt verò iam poſtremò locis non paucis emendatum, idq́; partìm exemplari ab Guilielmo Sirleto viro doctiſſimo & lectiſſimo Cardinale correcto, ad fidem veterũ exemplarium, Latini manuſcripti, & Gręci bibliothecæ Vaticanæ. ¶Finis Concilij Chalcedoneñ.

CANDIDO LECTORI F. LAVRENTIVS SVRIVS.

QVemadmodùm Nicenam illam longè ſanctiſſimã Synodum mirè lacerârunt Arriani, Conſtantinopolitanam primam Macedoniani, Epheſinã Neſtoriani, ità Chalcedonẽſem longè celeberrimam haud mediocriter oppugnârunt Eutychiani. Non ferunt hæretici quantumuìs iuſtam damnationem ſuî: faciliùs vinci poſſunt, vt ait Hieronymus, quàm perſuaderi. Non vult cedere pertinax error. Vidimus idem in noſtræ quoquè tempeſtatis hæreticis, qui Synodum Tridentinam, cui multi interfuère doctiſſimi & ſanctiſſimi viri, prorsùs reijciendam putârunt, eamq́; conuicijs proſcindere non dubitârunt. Verùm hanc ſuperbiã non à Chriſto Deo & Domino noſtro, humilitatis magiſtro, ſed à Lucifero didicerunt. Sed cùm Eutychiani, vt diximus, ampliſſimum Chalcedonenſe Concilium diuexarent, Martiani primùm, deindè Leonis Auguſtorum pijſſimorum authoritate repreſſi ſunt. Leonis tempore mirè tumultuatum eſt Alexandriæ, cæſo Proterio viro ſanctiſſimo, & eius ſedem inuadente neſario homine Timotheo Aeluro. Res ad Leonem relata eſt: noluit ille in cauſa eccleſiaſtica aliquid attentare ſinè epiſcoporum conſilio, quibus nouerat demandatam eſſe curam rerum eccleſiaſticarum. Scripſit ergò ad omnes, & ab omnibus idem tulit reſponſum. Has epiſtolas, quòd lectu dignæ ſint, nunc primùm in lucem emittimus. Tu illis fruere, lector, ſimulq́; ex ijs diſce, quanta ſit in religione concordia apud Catholicos, cùm apud hæreticos, tot ſint propemodùm religiones, quot homines: tot ſententiæ, quot capita.

INCIPIVNT SACRAE EPISTOLAE

VENERANDAE MEMORIAE MARTIANI IMPERATORIS & Pulcherię Auguſtæ, ſimul & Iuuenalis ſanctiſſimi Epiſcopi, Hieroſolymorum, tam Alexandrinis quàm cunctis Hieroſolymitanis monachis, de ſtatutis ſancti Chalcedonenſis concilij.

EXEMPLAR EPISTOLÆ, SCRIPTÆ AB IMPERATORE Martiano Alexandrinis, per Ioannem Decurionem, & Timothei nefandi perſonam.

IN nullo quolibet modo delinquere, proprium eſt Dei omnium, dominiq́; cunctorũ: ſapientium autem virorum eſt, quandò, dum ſint homines, eſt eis impoſſibile non peccare, vt dum peccauerint, repentè pœnitentiam agant, vt pœnitẽdo vitia corrigãt. Nam permanere in peccatis, & in eis exerceri, & feſtinare malo malũ accumulare, omninò malignum & valdè veſanum eſt. Quod aliquos Alexandriam, eiq́; loca vrbi vicina habitantes reuerẽdiſſimos monachos paſſos eſſe cognouimus, & credentes nõ per ſimplicitatis modum hoc eos pertuliſſe, diuinis literis vſi ſumus, declarantibus orthodoxam noſtram fidem. Et quia ſancta catholicaque ſynodus, quæ Chalcedonę facta eſt, circa apoſtolicam fidem nihil penitùs innouauit: ſed per omĩa Athanaſij & Theophili & Cyrilli, reuerendę memorię Alexandrinorum pontificũ ſecuta doctrinam, damnauit quidem Eutychis blaſphemiam, nihil aliud quàm Apollinaris doctrinam impia ſapientem. Abſcidit autem & impietatem Neſtorij, & venerabile ſymbolũ trecentorum decẽ & octo ſanctorum patrũ,

qui in Nicea conuenerunt, integrũ per omia cuſtodiuit, neq; *immutatiõe, neq; adiectione vexatum. Et credit quidem noſtra tranquillitas, ſanctas literas noſtras, necnon & præcepta ꝓpoſita dudùm in Alexandrinorũ magna ciuitate, ſufficere ad perſuaſionẽ eorum, qui neſcio quomodò adhuc dubitant, eò quòd nihil innouatum ſit à ſancto catholicoq; concilio, & quatenus nullus decæterò dubitaret, huius rei gratia relinquatur: neq; enim quemlibet ità ſimpliciorem eſſe credimus, vt legens tantas doctrinas, ſic clarè pronunciantes fidem orthodoxam, hactenùs in ipſo errore permaneat. Si verò fortaſsè ſint aliqui, quod nõ credimus, inſitam nobis clementiã non ſequentes, volumus iterùm eis per has ſacratiſſimas literas noſtras certiſſimè ſatisfieri: quia ſanctorum & venerabiliũ patrum doctrinas ſequẽs ſanctiſſima catholicaq; ſynodus, cuncta diſpoſuit, & Eutychis quidem peremit impietatem: quem Dioſcorus eſt ſecutus, & alij quidã, qui libros Apollinaris non dubitauerunt plebi diſpergere, vocabula ſanctorum patrum eis attitulãtes, quatenùs ad plenum ſimplicium mentes ſua falſitate deciperent. Confirmauit autem trecentorum decem & octo ſanctorum patrũ in Nicea conuenientium venerabile ſymbolum, nihil nec auferens, nec adijciens: ſecundùm quod baptizata noſtra tranquillitas, ab ætate adoleſcentię ſapit, & vt in eo conſiſtat, exoptat, credens Dominũ noſtrum & ſaluatorem Chriſtum filium Dei vnigenitum, coæternum & conſubſtantialem patri, propter nos & propter noſtram ſalutem humanatũ, natum ex ſpiritu ſancto & Maria virgine Dei genitrice, & eſſe Deum & hominem verè eũdem, non alium & alium, abſit hoc, ſed vnũ eundemq;, nullo modo partitum aut ſeparatum, aut conuertibilem. Eos autem qui dicunt, aut aliquãdò duos filios, aut duas perſonas, etiàm nos tanquàm Dei inimicos abominamur & anathematizamus. Hæc igitur & nunc agnoſcentes, ſi qui forſitan eſtis adhuc falſitate decepti, ad veritatem recurrere feſtinate: nefandis vosmetipſos & canonibus cõtrarijs collectionibus abſtinentes, nè ſuper hoc, quòd animas veſtras perditis, etiàm legali caſtigationi ſubdamini: vnite verò vos omnes ſanctiſſimæ & catholicę orthodoxorum Eccleſiæ, quæ vna eſt, ſicut & venerabiles diffinitiones patrum nos docẽt. Hoc enĩ agentes, animam quidem veſtram ſaluti donabitis, Deo verò cunctorum, quæ ſunt placita, facietis, ſed * etiàm noſtræ trãquillitati cõmendantes, eius cura fruemini. Proptereà ſiquidem & Iohãnem videlicet Decurionẽ eligentes miſimus, qui certiſſimè valeat ea, quæ de fide ſunt, explanare. Nam & ſanctorũ epiſcoporum vniuerſali catholicorum concilio interfuit, & vniuerſa quę geſta ſunt, clarè nouit, vt per omnia ſatisfactione ſuſcepta, hi, qui (quod nõ credimus) adhuc dubitant, tandèm aliquandò ad veram & immaculatã fidem remeare feſtinent.

*imminutione,

for. *& voſ. ipſos aſſæ

Exemplar epiſtolę ſancitæ à Martiano ſacratiſſimo Imperatore ad archimandritas monachos, & reliquos habitantes in Helia, & circa eam.

AGnoſcẽs noſtra maieſtas preces, quas ad ſacratiſſimam, pijſſimamq; dominã noſtræ tranquillitatis cõiugem direxiſtis, rebus ipſis mihi perſuaſum eſt, *quomodò nõ ſupplicatiões miſiſtis, ſed ſub ſchemate precum, impiã, & Dei legibus, Romanęq; reip. contrariam exiſtentem, veſtram demonſtrãſtis intentionem. Nam cùm oportuerit vos queti vacare, & eſſe ſub ſacerdotib⁹, eorumq; doctrinis obedire, doctorum potiùs ordinẽ audacia vehementi adſumere præſumpſiſtis, qui neq; à rectè docẽtibus docere patimini, & vobiſipſis ſtultè perſuadetis, quia cũctos oporteat circa aptæ fidei ſcientiã vos potius ſequi, q̃ ſanctorum apoſtolorum, prophetarumq; volumina, & ſanctæ memoriæ patrib⁹ mandata contradita. Et quaſi priorũ minora delinquere vos putãſtis, ſi falſis doctrinis veſtras præſumptiones obumbrare volentes, nihil veritatis in veſtris precib⁹ diceretis, adſerentes neque incẽdiorum, neq; homicidiorum, neq; aliarum incongruarum rerũ eſſe vos authores, aut monaſteria, ſed & incolas ciuitatis, & quoſdam peregrinos memoratarum rerum originẽ extitiſſe. Sed nihil horũ, quæ teſtata ſunt, noſtrã latuit pietatem: quãdò vt monimentorum geſtis, & ſingulorum relationibus nobis apertum eſt, *quomodò & Heliorum ciuitas à vobis, velut hoſtibus capta ſit, q habitare in monaſterijs, *& eiuſmodi locis obſeruare debuiſtis. Inſupèr & venerandæ memoriæ diaconi commiſſa cædes, & quia illius corpus poſt necẽ etiàm cõmuni ſepultura priuatum, inſenſibiliter tractum ſubdebatur iniurijs. Quomodò etiàm domus incẽſæ, & portæ clauſæ ſint ciuitatis, & quaſi legib⁹ proprijs ciuitatis cuſtodiebatis muros, & carcere violenter aperto, malorum præſumptoribus remiſſio pœnarum, & periculoſæ fugæ prębebatur occaſio. Proficientibus autem ad peiora, poſtremis minora fuiſſe præcedentia demõſtrantes, Iuuenalem ſanctiſſimum, & alios reuerendiſſimos ſacerdotes, per quendam ad hoc deſtinatum interficere voluiſtis. Cùm verò is, qui miſſus fuerat, fuiſſet ſpe ſua deceptus, ſinè effectu ſuam veſaniam, & eorum à quibus miſſus fuerat, eſſe non ſinens, Seuerinum ſanctæ memoriæ epiſcopum gladio percutiens, neque his qui erant cum eo, pepercit. Hæc ergò & his peiora delicta, & quomodò præſumpta, & quibus agentibus aut inuitantibus acta ſint, manifeſtant ea, quæ frequenter in diuerſis iudicijs propriè demonſtrata, & ſacratiſſimis noſtris auribus intimata ſunt, certiſſimum indicium veſtræ voluntatis habentia, quàm

*quòd

Vide Nicephor. lib. 15. cap. 9. Eccleſ. Hiſtor.

*quòd

*& in

monachorũ ſeditioſorũ ſcelera.

quàm propè ad delinquẽdum decederetis, non Dei fidem iudicare vel fouere volentes, ſed veſtras petulãtias & ſacerdotia defendentes, quorum vos oſtẽdiſtis omnimodis alienos, dum in perditionem ciuitatum habetis ſtudium. Noſtra ſiquidem pietas admiratur, qua cauſa Eutychen equidẽ anathematizatis, benè tamen facientes, Theodoſio verò, qui peior eſt omnium, vos ipſos contradidiſtis, ſapienti ea quæ ſunt Eutychis, qui circa Valentini & Apollinaris cõtra orthodoxam fidem habẽs zeli veſaniam, ſanctiſſimas quidem cõturbat eccleſias, ciuitatib' verò ſubuerſionis importabilis & vexationis exiſtit occaſio: ſed etiàm vobis factus eſt nefandarum & iniquarum cauſarum princeps. Et impietatis quidẽ ſuæ delictorumq́; pœnas digniſſimas dabit omnium Domino & ſaluatori Chriſto, aduersùs quẽ rei excitãtes originem, non eum patietur ſacra poteſtas, ſinè ſupplicio finire ea, quæ in eius fidẽ blaſphemi, & in ſanctas eccleſias, & in ſanctos viros miſerãdè peremptos, nefandè cõmiſſa ſunt. Noſtra quidem tranquillitas nihil tale fieri contra monachos imperauit, ſed vt tantùmodò Heliorum ſedaretur ciuitas, quatenùs decætero quies eius ab om̃ibus ſeruaretur: Veſtra verò procacitas * mãdatorum contraria monachorum agens, bellum aduersùm communem quietem adſumpſit: & multitudinẽ congregans latronum, & aliorũ iniquè agere ſolitorum, armaq́; contra legitimè viuẽtes cõmouens, cauſa cędis & deuaſtationis, aliarumq́; crudelium rerum, prouinciæ habitatoribus fuit. Vndè mota quidẽ maieſtas noſtra, vt indignaretur rerum talium cõmiſſoribus, inſita clementia ſuperata eſt, vt quatenùs cædis & incendiorum replicet: etiàm aduersùs vos iuſtum eſſet, vt noſtra indignatio proueniret, relinquentes quidẽ monaſteria, quibus vos ſemper obſeruare mãdata precipiunt: pręſumẽtes aũt & illa, quę vltimo ſupplicio digna cõſiſtant. Quia verò etiàm docere potiùs q̃ diſcere p̃ſumitis, diuina neſcientes eloq̃a, apertè p̃cipientia, q̃ non eſt diſcipulus ſuper magiſtrũ ſuũ. Quas doctrinas ſaluatoris animarum noſtrarũ, aut ſanctiſſimorum apoſtolorũ & patrũ ſecuti eſtis? Non enim, licèt proprias ſequẽtes impietates, dicere præſumitis, quia per cędẽ aliaq́; delicta, quæ vos ẽgiſtis, ſanctorũ eruditio p̃cedebat. Proindè duas naturas audientes, perturbatas veſtras animas fuiſſe docuiſtis, veluti quadã nouitate auribus veſtris illata. Quapropter ſcitote, quia vobis quidem harum rerũ examinationem facere non cõgruit, dum ſubtilitatẽ huius rei intelligere nequitis. Nos aũt patrum ſuſcipientes doctrinas, naturam intelligimus veritatẽ. Hoc enim quod ſapim', ſimul & dicimus: quia Dñs noſter Ieſus Chriſtus, Deus verè & homo verè eſt idem. Sicut & ſanctiſſimus apoſtolus Paulus veram naturam intelligens, in epiſtola ad Galatas clarè docet, ità dicens: Sed tunc quidem neſciẽtes ſeruiſtis eis, qui natura non ſunt dij, hoc eſt, ignorantes verè Deum, eis qui verè nõ ſunt dij. Ex his palàm ſignificans, quia natura veritas eſt. Sed dicitis, quia de naturis in fidei ſymbolo nihil continetur, à trecentis decem & octo patribus ſanctis expoſito. Non enim quædam ob hoc tũc quæſtio mota, neq; nũc aliqua nouitas aduersùs eam fidem excogitata eſt, ſed ſanctorum patrum, qui in orthodoxa fide claruerunt, firmata præcepta ſunt. Vos ergò qui dicitis, non oportet naturarũ rationes exquiri, vos hoc facere comperimini, apertè in ſupplicationib' à vobis directis, naturarum memoriam facientes, atq; dicentes: Quomodò pariet virgo, & manet virgo? Et quomodò generat per naturam eum, qui ſuper naturam eſt? Quomodò autẽ factũ eſt, quomodò ſeparari poteſt? Factum verò eſt, non natura mutatũ, neq; diuinitate conuerſum. Videte ſiquidẽ, quomodò naturæ vbiquè memoriã facitis, qui propter ipſum nomen naturæ turbamini. Et vndiquè vobis ipſis calumniandi ea, quæ à ſancta ſynodo p̃ fide vera firmata ſunt, occaſionẽ exquiritis, etiàm in hac parte peccantes, quia mentiẽtes adſeritis, eò quòd diffinitum ſit dici debere duos filios, & duos Chriſtos, quod ità non eſt. Nos enim hoc abdicantes, anathematizamus eos, qui hoc ſcripſerunt aut dixerũt, aut dicere fortè præſumunt. Noſtra nanq; tranquillitas ſymbolum trecentorum decem & octo patrum tempore iam præcedente ſecuta eſt, & in futuro: credo Dominum noſtrũ ſaluatorem Ieſum Chriſtũ, ex ſpiritu ſancto & Maria virgine, Dei genitrice natum, atque profiteor. Orthodoxam nanq; fidem ſicut accepimus, ſeruare in perpetuum feſtinam'. Quemadmodùm etiàm ſancta ſynodus nupèr in Chalcedonenſium ciuitate celebrata, credens docet, ſymbolumq́; confirmans, & conſona ſapiens ipſis ſanctis patribus Epheſioq; cõcilio, cuius Cęleſtinus & Cyrillus reuerendæ memoriæ præſules fuerunt, errorẽ Neſtorij condemnantes. Igĩ noſtra clemẽtia nulli penitùs neceſſitatẽ p̃cepit imponi, quatenùs aut ſubſcribat, aut cõſentiat, ſi noluerit. Non enĩ terrore aut violentia aliquos volumus ad viã trahere veritatis. Diuerſo autẽ vos ſup ea, q̃ dudũ pręſumpſiſtis gladijs, aliiſq; crudelitatibus, inſupèr & iniurijs & tormentis in mulieribus honeſtis & nobilibus p̃petratis, etiàm neceſſitatẽ plurimis nõ dubitãſtis inferre, vt cõſentirent quidẽ p̃uerſis doctrinis, & cum clamorib' atq; ſubſcriptionibus anathematizarent eandẽ ſanctã ſynodum, & ſanctiſſimum patriarchã ſedis apoſtolicę maximę Romę Leonẽ, & ſanctiſſimos patres, pro quibus auſibus neceſſariè reddituri eſtis omnium Deo & Dño rationem, in cuius iniuriã, ſi dici fas eſt, talia facere p̃ſumpſiſtis, opprobriũ & irriſio ſceleſtis paganis & hæreticis iuſtiſſimè cõſtituti, quibus eſtis exem-

Hic Theodoſius, harũ turbarum dux fuit.

*mandatis

Matth. 10.

Galat. 4.

Quas pœnas in hęreticos conſtituerit idem Martianus, vide ſub finem ſynodi Chalcedonẽ. pag. 216.

exemplum confuſionis effecti. Quia verò & Samaritas accuſâſtis, tanquàm ipſi aduersùs ſanctas eccleſias crudelia & nefanda commiſerint,& cædis partem & alia ſimul incõgrua fuerint meditati: cognoſcite quia ſanciuim⁹, vt inquiſitiõe ſubtiliſſima ſubſecuta, per virum ſpectabilem Comitem Dorotheum ea quidem, quæ direpta ſunt, ſanctis Dei eccleſijs,& eis qui perdiderunt, reſtituantur. Illi autem, qui harum rerum inueniũtur authores, legitimè vltioni ſubiaceãt: nihilq; vobis in eorum defenſione cõmune ſit, quos oportet agnoſcentes, quomodò credat noſtra potentia,& à noſtra pietate pariter inuitatos, à ſancta & orthodoxa fide nullatenùs deuiare, ſed obſeruare potiùs monaſterijs, & ad profectum meliorem orationibus vacare: & cõſona paternis mandatis ſemper efficere, nullamq; turbam omninò celebrare. Sed neque his, quæ ad perditionem animarum à prauis doctoribus proferuntur, incautè conſentiẽtes, ab orthodoxa fide & DEI vos ſeparetis eccleſijs. Collectas verò canonibus contrarias nequaquàm facere præſumatis, ſcientes ea, quæ dudùm ſancita ſunt à diuę memorię priorum temporum principibus, qui ſanctã catholicamq; religionẽ corroborantes, maximis ſupplicijs extraneas collectas præſumentes facere ſubditis ſanxerunt. Nos autẽ priorum vos pœnitentiam habere credẽtes, clemẽtiam nullatenùs denegauimus, multis vtiquè precibus vtẽte ſanctiſſimo Iuuenale, ꝑ quas nos exorauit hæc ad vos ſcripta tranſmitti. Agnoſcentes autem diuerſorum precibus, quia à militibus cuſtodire iuſſis Heliorum ciuitatem, multitudine caballorũ atque virorum veſtra monaſteria conturbantur, etiàm in hoc indignati, Dorotheum virum ſpectabilem Comitem ab hac ea moleſtia liberare ſanciuimus, licèt nec anteà iniuriam fieri monaſterijs, aut veſtra refugia ſuſtinere præciperemus anguſtias.

Hereticorũ cõuenticula non ferẽda.

¶ Aelia Pulcheria ſacratiſſima & pijſſima, pp. Augg. Archimandritis & reliquis monachis in Helia & circa eam habitantibus.

PReces equidem, quas ad noſtram direxiſtis pietatẽ, indiciũ veſtri erroris oſtẽdunt. Sacratiſſimus autem & mãſuetiſſimus Imperator, noſtræ tranquillitatis coniunx, & noſtra ſerenitas pietatem omnibus rebus præponere iudicauimus,& clementiam inſitam nobis amplectimur. Quæ autẽ eius pietas, veſtras ſupplicationes agnoſcens, vobis ſcripſerit, literæ diuinitatis eius oſtendunt, quas vobis multis precib⁹ Iuuenalis ſanctiſſimi epiſcopi, eius exorata tranquillitas deſtinauit. Noſtra verò ſerenitas culpat equidẽ ea, quæ dudùm à vobis aduersùs venerabilẽ religionem communemq; diſciplinam præſumpta ſunt, agentibus illa, quæ vidẽtur prę ceptionibus monachorum valdè contraria. Monet autem diuinis ſyllabis, vt licèt tardè, tamen ad meliora reſpicientes, omnem veſtrarum animarum abijciatis errorem,& veritatẽ fidei cognoſcatis, quam à progenitoribus ſuſcipiens noſtra pietas, tẽpore vniuerſo conſeruat, ſicut etiàm tradiderunt ſanctæ memoriæ trecẽti decem & octo venerabiles patres, ſinè cõtradictione credẽs, & Neſtorij impietate expulſa ab Epheſino ſancto cõcilio, cui Cęleſtinus & Cyrillus reuerẽdæ memoriæ præſidebant, tanq̃ inimicã Dei iuſtiſſimè reſpuit Eutychis reſultationem contra rectam doctrinam: & qui Valentini & Apollinaris aduersùs fidem orthodoxã dogmatibus eruditus, religionem veram ſtuduit conturbare, odio neceſſariè ſimul habet: ſequiť autem ſanctum conciliũ, quod nupèr Chalcedonæ congregatũ eſt, quandò interpretatione cõſona, trecentorũ decẽ & octo patrũ ſymbolũ cõfirmauit,& credit dñm noſtrum & ſaluatorẽ Ieſum Chriſtũ ex ſpirituſancto & Maria virgine natũ, erudita intelligere naturam eſſe veritatem, & Dñm noſtrũ Ieſum Chriſtum Deum verè & hominem, verè eundem. Sic enim & ſanctiſſimus Paulus apoſtolus docet in epiſtola ad Galatas, his verbis loquens: Sed tunc quidem neſcientes Deum, ſeruiſtis natura non exiſtẽtibus dijs: hoc eſt, neſcientes eum, qui verè Deus eſt, his qui verè Dij nõ ſunt, ſeruiſtis. His itaq; verbis clarè nos docet naturam dicere veritatem. Fruſtrà verò veſtras animas falſa percuſſit opinio, quia ſancta Chalcedonenſis ſynodus cõgregata docuerit, aut tranquillitas noſtra crediderit duos filios, aut duos Chriſtos per duas naturas intelligendos: ſed non ità veritas habet. Nos enim abdicãtes hoc, anathematizamus eos, qui hoc dixerunt, aut ſcripſerũt, aut dicere fortè prę ſumunt. Noſtra nanq; poteſtas vnum eundemq; filium Ieſum Chriſtum Deum perfectũ,& hominẽ perfectũ, eũdem nullo modo diuiſum, ſaluatorem Chriſtum confiteť, ſemperq; in ea fide optamus inconcuſſè perſiſtere. Agnoſcẽtes igiť ſimplicitatẽ veritatemq; noſtrę fidei, quam cuſtodire ſtudemus ſecũdùm ſanctorũ patrum verã traditionem, ſcientes etiàm orthodoxã fidem & clementiſſimam intentionẽ tranquilliſſimi rerũ Dñi & pietatis meæ iugalis, & reb⁹ ipſis credentes, per quas ſolùm pietatẽ reſpiciens, eos q̃ ſic peccare prę ſumpſerũt, digna caſtigari vltione præcipiet, in futuro tẽpore honore, noſtriſq; beneficijs cumulari ſperãtes, decęterò cunctã dubitationẽ ab animabus veſtris auferte,& in veſtris monaſterijs ꝑdũrantes,& ſolitariã vitã reuerenter adeũtes, à recta fide & vnitate eccleſiarũ vos nolite ſeiungere, nè (quod nõ ſperat noſtra clementia) tanq̃ veritatis impugnatorib⁹, nomẽ adſcribať hęreſeos. Scitote ſiquidẽ, q̃a tranq̃llitas ei⁹, diuinis literis ad Dorotheũ veſtrũ comitem deſtinatis, iuſſit ſubtiliſſimã inquiſitionẽ fieri de ſubreptione rerũ, q̃ à Samaritis diciť eſſe prę ſumpta, quęcunq; direpta monſtrantur,

Gal. 4.

ſtratur, à ſanctiſſimis eccleſijs, & q eas perdiderũt, ab eis reddi ſanciuit, vtq; raptarũ rerũ authores pœnas debeãt legitimas ſuſtinere. Monaſteria verò & habitacula veſtra, impor tunitate militum, eiuſdem viri ſolicitudine, libera & ſinè moleſtia conſeruari præcipit. Credit enim nobiſcum eius tranquillitas, qa per hanc prouidẽtiam atque exhortationẽ, & priorum vos actuũ pœnitebit, vt catholicæ Eccleſiæ concordi fidei poſſitis vniri in pace & vnanimitate, orthodoxa religiõe ſeruata. Et alia manu, Deus vos cuſtodiat multis annis reuerendiſſimi.

Reſcriptum ſynodicarum literarũ Iuuenalis ſanctiſſimi epiſcopi Hieroſolymorum, ad reuerendos presbyteros & archimãdritas, & reliquos monachos Palæſtinę ꝓuinciæ, ſub eius diœceſi conſtitutos.

Matth. 16. CVm ſummus & primus apoſtolorũ Petrus dixiſſet, Tu es Chriſtus filius DEI viui, Dominus intulit, dicens: Beatus es Simon Bariona, quia caro & ſanguis non reuelauit tibi, ſed pater meus q in cęlis eſt. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meã, & portæ inferi non præualebunt aduersùs eam. Super hanc cõfeſſionem roborata eſt Eccleſia Dei, & fidẽ, quã nobis ſancti tradiderũt apoſtoli, hanc Eccleſia cuſtodiuit & cuſtodiet vſq; ad finẽ mũdi. Quã & ſanctũ quoq; magnumq; & vniuerſale concilium Nicenum trecentorum decem & octo ſanctorũ patrũ expoſuit, quamque ſanctum quoquè magnumque & vniuerſale concilium nupèr congregatum Chalcedonæ ſecutum eſt: huic neque adijci, neq; ſubtrahi poteſt. Calumniatores autẽ & tranſgredientes mandatum Dei, quod præcipit (Exod. 20.) Non falſum teſtimonium dices aduersùs proximum tuum, conuenit auerſari. Nam ſi rex Dauid propheta dicebat (Pſal. 100.): Eum qui derogabat occultè aduersùs proximum ſuum, hunc perſequebar: ſuperbo oculo & auaro corde, cum eo non edebã cibum: quãto magis nos debemus auerſari eos, qui falſum teſtimonium dicunt aduersùs tantos ſanctiſſimos patres, magìs autem aduersùs cunctum terrarũ orbem? Veſtra itaq; reuerẽtia fidem, quam ſuſcepit, teneat. Gratia enim Chriſti hæc & apoſtolis data, & à patribus eſt ſanctis expoſita, hęc etiàm nunc valet, & vſq; ad finẽ mũdi vigebit. Quomodò Galatis ſcribẽs, dicebat Apoſtolus (Gala. 1.): Si qs vobis euãgelizauerit ꝑter quod accepiſtis, anathema ſit. Deus aũt etiàm errantes ſuæ coniungat Eccleſiæ, qui per prophetam dicit (Ezech. 18. & 33.): Viuo ego, dicit Dominus, Nolo mortem peccatoris, ſed vt cõuertatur & viuat. Iuuenalis Epiſcopus Hieroſolymorum, in Domino valere vos opto. Ireneus Epiſcopus Cæſareæ, in Dño valere vos opto. Paulus epiſcop⁹ Parali, in Domino valere vos opto. Et cõſequenter trium Palæſtinarum epiſcopi ſubſcripſerunt.

¶Incipiunt epiſtolæ diuæ memoriæ Leonis Impatoris ad diuerſos metropolitanos epiſcopos totius Orientis & Occidẽtis, de ſtatutis Chalcedonenſis concilij, & de Timothei parricidæ neſandiſſima præſumptione: ſimul & reſcriptum omnium ſanctiſſimorũ epiſcoporum ad eundem principem, quod memoratus Auguſtus poſtmodùm in Sicilia voluit memorari.

POſt terminum in Chalcedona geſtorũ, & allocutione facta à pijſſimis Imperatoribus Martiano & Pulcheria, necnon & Iuuenale ſanctiſſimo epiſcopo, ad monachos qui Hieroſolymam conturbabant, quorum exemplaria ſunt præpoſita, quidam in ſtultitiam peruenerunt, vt ità piam ſacerdotũ multorumque virorum hanc ſynodum atq; ſententiã non dubitarent accuſationi ſubijcere, & dogmatum repugnantium ſanctionibus, quæ Niceæ à ſanctis patrib⁹ ſtatuta ſunt, matrem vocare. Erat itaq; qui talia diuulgabat, & diffinitiones omniũ moleſtè ferebat, Alexãdrinæ popul⁹ ciuitatis, naturaliter ad iras immenſaſque turbas acutus, & multitudo ſimul Palæſtinæ, quæ non cum ſubtilitate dogmatum, monachicã elegerat vitam, & quicunque alij diuerſis modis cum illis, circa rectitudinẽ fidei claudicabant. Martiano autem ſacratiſſimæ memorię, qui Chalcedonæ conuentum collegit epiſcoporum, religioſa vita in imperio terminata, ad Leonem quidẽ Chriſtianiſſimum, Dei voluntate imperialis principatùs gubernacula tranſierunt. Illi autem, qui vniuerſalem ſynodum reſpuebant, credentes ſe habere licentiã agendi quæ vellent, turbarum repentè cogitauerũt vias. Et alij quidem venientes ad Cõſtantini regiam ciuitatem, infringi imperiali iuſſione ea, quę Chalcedonæ benè ſunt ſtatuta, poſcebant: multi verò Alexãdrinæ populi ciuitatis Proteriũ, qui tũnc gubernabat eccleſias, iracundè & odioſè ferebant, culpantes eum, quia Dioſcori pridèm ſacerdotis, adiudicato quidem illo & dignitate ꝓiecto, & extra terminos degere condemnato, ipſe pontificatum eius ſedis acceperat: propter hęc itaque contra eum omnes populi impetu veſano irrationabiliter vtentes, compręhenderunt quidẽ eum refugientem ad ſepta ſacri baptiſmatis, crudeli verò & feroci morte perimẽtes eum, quendã Timotheũ ꝓ eo ſinè iudicio in eius cõſtituerunt ſedem, nullũ Eccleſiaſticæ legis ordinẽ obſeruãtes, honoratũ quidẽ presbyterij dignitate, ſed qui ꝓbatus fuerat cõmunis fidei nequaq̃ cõſentire decretis, & ꝓpterea ſententia Proterij ab Eccleſia videbat̃ expulſus. Hãc igit̃ ſic inordinatã & indiſpoſitã nõ ferentes iniuriã ſacerdotes, q in Aegypto rectè ſapiebãt, ad Imperatoris auxiliũ, quod ſolũ relictũ fuerat, cõcurrerunt, & ſupplicatiões porrigẽtes, patrũ venerabiles ſanctiões cõculcatas ab Alexandrinis indiſciplinatióib⁹ debere nõ deſpici, ſupplicabãt. Cõtigit autẽ, vt eodẽ tẽpore Imperatorẽ adirẽt etiàm q ſynodi

Vide Nicepho. Eccleſ. Hiſtor. lib. 15. cap. 16.

Proterius epiſcopus immaniſſimè trucidatur.

ſynodi dogmatibus derogarent, & non eam habere rectè, ſcripta accuſatiōe quererētur. Has aūt preces vtriuſq; rei ſuſcipiens fideliſſimus imperator, & gubernat⁹ à Chriſto, velocē ſimul & irreprehenſibilē examinationē cauſæ huius effecit. Et colligere quidem rurſùs ex om̄i terra ſacerdotes abnuit, tanq̄ laborioſum & tumultuoſum: & quod nō mediocrē vexationē eccleſijs potuiſſet adferre: ſed literas ad vniuſcuiuſq; prouinciæ ciuitatiſque pontifices ſcribens, & in his, quæ fuerant ei ab vtraq; parte ablata, cōiungens, ſingulos voluntatē propriam reſcribere apertè pręcepit, vtrùm ea quę apud Chalcedonam ſynodicè definita ſunt, eis placerēt, & Timothei pontificatū tāquàm incompetēter factū reprehenderent: An illum quidē ſuſciperēt, & inter ſacerdotes haberēt, & quæ verò ſynodi erant, nequaquàm confiterentur aut ſaperent. Et hæc quidem inſcriptis piiſſimè & clementiſſimè cōſtitutis, proprijs literis imperauit. Illi verò ſacerdotes voluntatē ſuam ſingulatim, vt eis placere videbatur, Imperatori, & magnæ Conſtātinopolis præſuli epiſtolis proprijs indicauerunt. Quæ epiſtolæ omnes cum integritate veraci ipſis ſermonibus in græco poſitæ, & in latinitatē tranſlatæ per diſpoſitionē libri huius propter legentium veram notitiam, conſequenter, & ſicut ordo habet, pandentur.

Nicephor⁹ ſcribit lib. 15. cap. 16. ſupra mille fuiſſe hos epiſcopos.

EXEMPLAR *epiſtolæ Leonis Imperatoris primæ ad Anatolium Epiſcopum Conſtantinopolitanum.*

Hoc modo ſcriptum eſt & alijs metropolitanis epiſcopis.

EDITIO I.

Hæ literæ Imperatoris vocātur ab alijs circulares.

IMperator Cæſar Leo piiſſimus victor, & triumphator maximus, ſemper Auguſtus, Anatolio regię ciuitatis epiſcopo. Votū quidē meæ pietatis fuit, vniuerſas orthodoxorū ſanctas eccleſias, necnō & ciuitates ſub Romano imperio conſtitutas, maxima frui quiete, nihilq; cōtingere, quod poſſit earū ſtatum, tranquillitatemq; turbare. Qualia verò in Alexandrinorū ciuitate nupèr euenerint, iam quidē nōſſe tuā credimus ſanctitatē. Vt tamen perfectiùs cuncta cognoſcas, quæ cauſa tanti tumultús confuſionisq; fuerit, exemplaria precū, quas reuerēdiſſimi epiſcopi & clerici à p̄dicta ciuitate & Aegyptiaca diœceſi ad regiā Cōſtantinopolim veniētes, contra Timotheum meę clementiæ porrexerūt, necnō & exēplaria precū, quas hi q̄ in ſacratiſſimū noſtrum expeditum pro Timotheo ab Alexandrina ciuitate veniētes, obtulerūt noſtrę tranquillitati, tuę ſanctitati direxim⁹, q̄tenùs quod actū eſt de p̄dicto Timotheo, quē Alexandrinorū populus, & honorati & curiales, & naucleri epiſcopū ſibi petunt, alijsq; negocijs, quæ ipſarū precū cōtinet text⁹: ad hæc autem & de Chalcedonenſi concilio, cui nullo modo cōſentiūt, clarè poſſit agnoſcere. Tua ſiquidem reuerentia om̄es orthodoxos epiſcopos, qui in præſenti in hac vrbe regia cōmorantur, necnō & reuerēdiſſimos clericos ad ſe repentè faciat cōuenire, & diligenter omnia pertractantes atque diſcutiētes, quoniam Alexandrinorū ciuitas perturbata eſt, pro cuius diſciplina & quiete maxima ſolicitudo nobis exiſtit, aut de prædicto Timotheo, aut de Chalcedonenſi concilio, quid in commune ſapitis, ſinè quolibet humano terrore, & abſque gratia cuiuſcunque vel odio, ſolummodò omnipotentis Dei timorem veſtris oculis proponentes, (quoniam ſicut nōſtis, de tali cauſa intemeratæ diuinitati rationem eritis ſinè dubio reddituri) cum om̄i celeritate meā facite cognoſcere pietatem, vt ex omnib⁹ veſtris literis hæc integrè cognoſcentes, formam congruam dare poſſimus, quatenùs Aegyptiaca diœceſis &

EPISTOLA LEONIS IMPERAtoris Lex 18. capite libri xv. Hiſtoriæ Eccleſiaſt. Nicephori.

EDITIO II.

Hæc ex Nicephoro hùc adſcripſim⁹ ob cōmodiorē verſionem.

IMperator Cęſar Leo, pi⁹, victor, triūphator, maximus, ſemper colēdus Auguſtus, Anatolio epiſcopo. In votis quidem pietatis meæ fuit, vt vniuerſæ orthodoxæ rectęque ſentientes & ſanctiſſimæ eccleſię, necnon vrbes ſub Imperio Romano omnes, quiete altiſſima fruerentur, neque quicquam, quod ſtatum illarum & tranquillitatē turbare poſſet, intercederet. Quid autem nupèr admodùm apud Alexandrinos acciderit, ſanctitatem tuā iam nōſſe credimus. Vt verò pleniùs de rebus omnibus, & quę cauſa tanti tumultùs & cōfuſionis extiterit, certior fias, exempla precū, quas religioſiſſimi epiſcopi & clerici ex Alexādriæ vrbe & diœceſi Aegyptia, aduersùs Timotheum in vrbe Cōſtantinopolitana pietati meæ obtulēre atque itidèm ſupplicum libellorum exempla, quos à Timotheo internuncij eius Alexandria aduenientes ſerenitati noſtræ in comitatu noſtro dederunt, ad pietatem tuam miſim⁹, vt quid actum ſit ab eo, quem diximus, Timotheo, quem ſibi populus Alexandrinus, & q̄ ibì magiſtratus gerunt, ciueſque & naucleri, ſeu nauium gubernatores, epiſcopum petunt, & alijs quoquè de rebus, quas ſupplicationum complectitur contextus: ad hæc de Synodo Chalcedonenſi, cui nequaquàm aſſentiuntur, quemadmodùm libelli adiuncti oſtendūt, clariùs ſanctitas tua cognoſcere poſſit. Itaque pietas tua orthodoxos omnes & ſanctos epiſcopos, qui nūc in vrbe hac imperante degūt, & religioſiſſimos clericos cōfeſtim ad ſe cōuocet, & rebus omnibus cum cura & fide tractatis atque deliberatis, quandoquidem hoc tempore Alexādrina ciuitas turbulenta, & ſtatus eius trāquillitaſque nobis maximè curæ eſt, nobis ſententiam ſuam de Timotheo ipſo, & Concilio Chalcedonenſ, timore humano omni, gratia etiàm & odio ſemoto, ſolùm omnipotentis Dei metū ob oculos ponens, ſignificet. (Scitis nanq; vos omnes de negocio tanto immaculatæ diuinitati rationem eſſe reddituros) vt in eo de

Imperator ab epiſcopis vult doceri, quid in religionis negocio ſtatuendū ſit.

& Alexandrinorum ciuitas, pro cuius quiete nos præ omnibus cóuenit cogitare, tranquillitate ſanctarum eccleſiarum & diſciplina & inconcuſſa pace potiatur.

Huic ſubiectę ſunt & ſequentes preces, & directæ vniuerſis metropolitanis epiſcopis.

EPISTOLA AEGYPTIORVM Epiſcoporum & cleri Alexandrini ad Leoné Auguſtũ. Pijſſimo, & Chriſtianiſſimo, & diuinitùs electo victori, triumphatori, ſemper Auguſto Leoni.

OBlatę preces ab vniuerſis epiſcopis veſtrę Aegyptiacę diœceſis & clericis ſanctiſſimę eccleſię veſtrę maximę ciuitatis Alexandrinæ. A ſuperna gratia modò diuinitùs condonatus, iuſtè non ceſſas pro communi vtilitate cogitare, poſt Deum cunctorum venerabilis Imperator. quapropter etiàm omĩs fortitudo verborum tuis vincitur actibus, quibus diuinitas exoratur: & verba quidem ad hæc eis neceſſaria non ſunt, quibus opera facere noſcuntur indicium. Nuper enim electus à Deo, & purpura exornatꝰ, optimũ iudicâſti propoſitum tuum magnum oſtendere, quem ipſe omĩum creator elegit, benignis initijs largitorem remunerando bonorum, quãdò repentè in ipſo principio, voce veſtra ex ſcripto procedente pijſſima ad ſanctiſſimos metropolitanos epiſcopos, inerũpibilem Eccleſiæ catholicæ crepidinem roborâſtis, & priorum omniũ pijſſimorumq́; principum conſtituta, pro orthodoxa religione firmâſtis. Inſupèr & ea, quæ nupèr à ſanctæ & beatę memorię Martiano principe noſtro ſancita ſunt, conſona decernẽtes, nihil aliud eſtis mercati, q̃ pacem omnium & ſtabilitatẽ reipublicæ frenãtes, linguas eorũ, q aduerſùs eccleſias Chriſtianas conſurgunt, & blaſphemant Deum, aut in eum quocunque modo delinquunt. Iniuria nanque Dei manifeſta eſt, hæreticorum abſcindentium ſemetipſos à recta fide licentia. Quapropter hanc optimè ſciẽs venerabilis imperator maligni prolem exiſtere, inſidiantis quieti ſanctarũ Chriſti ſemper eccleſiarum, earumq́ue immutilatam pacem conſiſtere non ſinentes, rectè prouidentiam tuam ſtuduiſti mox adhibere ei per omnia reſiſtẽtem: quod eſt opꝰ pijſſimorum principum, pro orthodoxa fide pugnantium, & reſiſtentium primitùs malis extrinſecꝰ venientibus, & animabus fidelium aduerſantibus. Hunc igitur animum te poſſidente religioſum & tutorem humani generis, tantumq́ue circa Chriſtum ſtudium demonſtrantẽ adimus & nos, importabilia mala paſſi, licèt peccatores, Chriſti põtifices, quæ neque ſermonibus ſufficimus ꝑſentare, nec lugere dignè valemus. Quemadmodùm autẽ noſtra ſit geſta calamitas, enarramus. Catholica ſiquidẽ intemerata & apoſtolica fide in Nicea à ſanctis tũc trecẽtis decẽ & octo patribus poſita, & vbiquè firmata, & apud oẽs verbum veritatis rectè prædican

do re omni literis veſtris abundè edocti, congruentem & debitam ſententiam ferre poſſimus.

tes habita, quam etiàm vnaquæque per tempora orthodoxorum epiſcoporum, ad peremptionem quidem ſępiùs exortarum contra rectam fidem vanarum quæſtionum, cuſtodiam verò rectè cõſidentium patrum firmauit atq; roborauit. Simili quoquè modo & Chalcedõe ſanctũ & vniuerſale cõcilium congregatũ dudùm ſub pio ſanctę memorię principe Martiano hãc inuiolatã incontaminatamq́; ſeruauit, abſcindẽs quidem zizanię peſtẽ, à quibuſdã rectis ſupſeminatã dogmatibꝰ, cõſirmans autẽ venerabilis Nicenę fidei (ſicut diximꝰ) ſymbolũ ſalutare, & fingẽs inuerſibiles terminos ſup eũ, ſicut gratia ſpiritusſancti dictabat: formamq́ue conſtituit, per quam omnẽ adiectionem, omnem immi nutionẽ aduerſùs cõfeſſionem rectã penitùs abnegauit. Quapropter & noſtro Aegyptio cõcilio neceſſariè cum archiepiſcopo noſtro ſanctæ memorię Proterio, indubitãter ei cõſentiente, & ea ſapiẽter & vnanimiter cũ vniuerſis totius orbis Chriſti ſacerdotibꝰ, & prę omnibꝰ ſummis ſanctis epiſcopis, id eſt, Romano Leone, regiæ Conſtantinopolis Anatolio, & Antiocheno Baſilio, & Iuuenali Hieroſolymorũ, & omnibꝰ orthodoxis epiſcopis: laborantibus nobis ſecũdùm ſanctũ Apoſtolum pro euangelicę fidei firmitate, & in Chriſto ſapientibus cum noſtris eccleſijs & ciuitatibus, & incommutata pace orthodoxi populi apud nos, & apud Alexãdriam conſiſtente, excepto Timotheo, qui ſemetipſum ab eccleſiæ catholicæ fide diſrupit pariter & abſcidit, mox poſt ſanctum Chalcedonenſe Concilium, dum tunc dignitate presbyterij fungeretur, cum quatuor aut quinque ſolis epiſcopis & paucis monachis, hæretica Apollinaris & eius ſimilium ſecta languentibus, propter quam damnati tunc regulariter à ſanctæ memoriæ Proterio, & omni Aegyptiaco concilio, etiàm imperiali nutu dignè exiliũ ſunt experti. Hunc Timotheum malignus inuenit arma ſuę machinationis aptiſſima, quem nouimus quidẽ boni cuiuſlibet extorrem, diabolicæ verò mentis ſolummodò inſtrumentũ opportunum exiſtere. Qui dudùm inhians in epiſcopatũ Alexãdrinę maximę ciuit. ſicut rei euentus oſtẽdit, appetens quod eũ oportebat effugiſſe, ſi tamẽ ſaperet, benè pręponens ſchema, quod vitare ſe primitùs dolosè fingebat, inſidiatusq́; tranſitũ ſanctę memorię principis Martiani, quo migrauit ad Deũ, blaſphemis vocibꝰ impudẽter aduerſùs eũ inſurgẽs, & ſanctũ & vniuerſale Chalcedonẽſe conciliũ anathematizãs inuerecũdè, & vulgꝰ populi ſeditioſorũ & viliũ cõgregans, eumq́; cõtra ſanctas regulas

Timothei Aeluri impia quędam facinora.

regulas, eccleſiaſticam diſciplinam, & communem rempublicam legesq; coarmans, irruit in eccleſiam ſanctam Dei, habentem paſtorem atque doctorem ſanctiſſimũ noſtrũ tunc patrem, archiepiſcopumque Proteriũ, & collectas ſolitas celebrantem, & orationes fundétem omnium noſtrûm ſaluatori Chriſto pro veſtræ pietatis imperio, & Chriſtianiſſimo veſtro palatio, cógregatis in ipſa ciuitate magnificétiſſimis iudicibus, & curia, & plebe fideli, omniq; clero ſimul & monachis. Hoc itaque malo procedente, & vix adhuc facta die, dú in epiſcopio ſecundùm cóſuetudinem degeret Deo amabilis Proteriꝰ, adſumens ſecum Timotheus iuſtè condemnatos duos epiſcopos, & clericos ſimiliter q(ſicut diximus) in exilio fuerant habitare damnati, tanquàm manûs impoſitionem ſuſcepturus à duobus, nullo penitùs orthodoxorú epiſcoporum ex diœceſi Aegyptiaca præſente, vt moris eſt in talibus Alexandrinorum epiſcoporum ordinationibus intereſſe, vt credit, adeptus eſt pontificatûs ſedem, adulterium apertè præſumens in eccleſia, proprium ſponſum habente, & agentém in ea diuina myſteria, & ſedem propriam regulariter exornantem. Iſte optimus odibilem Deo & vndiquè periculoſam differri nó ſinens actionem, cum rabie quadam*incontemnibili repẽtè ſemetipſum inthronizauit, legem & ordinem eccleſiaſticum, irrationabilem iram populi permixti eſſe confidens, & neque regulas patrum, non legem imperialem, aut ſanctiones eccleſiaſticas, nó ordinem, non poteſtatem imperialem, non iudicialem ſeueritatem mente percipiés, mox ordinationes effecit epiſcoporum ſimul & clericorum, epiſcopus ſinè impoſitione manûs exiſtens. Sed neq; priorem habens presbyteratûs ordinẽ, baptiſma fecit: & omĩes operationes, quæ ei nullatenùs agere competebant, exercuit. His ità audacter & nefandè p eum quotidiè procedentibus, poſt aliquot dies dum alibì degeret, magnificꝰ & glorioſiſſimus dux Dionyſius ciuitati adſuit laboranti, & egit quatenùs peſtifer eccleſiæ crudeliſſimus tyránus, etiàm ab ipſa ciuitate recederet. Quo facto, eccleſiæ & ciuitati communem vtilitatẽ conſuluit. Sic ergò decurſis paucis diebus, dum commotio & irrationabilis ira pro Timotheo meditaretur ab aliquibus contra ſanctæ memoriæ Proterium, nihil aliud erat quod faceret ille beatæ memoriæ, quàm vt locum daret iræ, ſecundùm quod ſcriptum eſt, vt ad ſacrum baptiſteriú ſe conferret, inuaſionem fugiens contra ſuá concurrentium necem: In quo ſcilicet loco, & barbaris & cunctis ferocibus hominibus timor fuit, etiàm neſciétibus loci culturam, & exindè gratiam emanátem. Tamé hi verò, qui ab initio intentionem Timothei ad effectum perducere feſtinabant, neq; in illis intemeratis locis eum ſaluari volentes, neque

for. incomprehenſibili

Nota hęreticorú audaciá & impudentiam.

Rom. 12.

cultum loci metuétes, nec tempus, cùm eſſet ſalutaris Paſchæ feſtiuitas, nec ipſum ſacerdotium paueſcentes, quod eſt mediatio Dei & hominũm: percuſſerunt inculpabilem virum, eumque crudeliter occiderunt, etiàm cum alijs ſex, & circunducentes eius vbiquè cadauer vulneratum, crudeliterq; trahentes per omĩa penè ciuitatis loca, inſenſibile corpus plagis ſinè miſericordia verberabát, diuidentes membratìm eum, & neq; interiora more canum guſtare parcétes illius viri, qué nupèr habere ſe mediatorem Dei & hominũ putauerunt, tradentesq; reliquũ eius corpus igni, etiàm diſpergebant eius cineres in ventos, ferocitatem beſtiarũ omnium tranſcendentes. Horum ſiquidem omnium author fuit & ſapiens (ſi Deo placet) architectus Timotheus: primò ſiquidé adulter, poſteà etiàm homicida, penè manibꝰ proprijs hoc nefas efficiens: & ꝓpptereà cõdemnandus, quádò agéti, qui iubet malum fieri, in ſupplicio proximus eſt. Adiecit etiàm his malis ſinè timore peiora, dum iniquè cótra regulas operatur. Hactenùs agit ſacra myſteria, qui neq; laicorum communionem habere ſanctis canonibus poteſt: & gubernat quidem authoritate ſua ſanctam Alexádrinorum eccleſiá, res autem eius, vt viſum fuerit ei, malè deuaſtat, & habentes alimenta pauperes ab eccleſia, eius ſolatio priuat omnimodìs, alijs hæc ſceleratiſſimis expendédo. Et apertè quidé epiſcopos condénatos quatuor aut quinq;, contrarios orthodoxæ fidei, ſicut diximus, exiſtentes, alios quidem ſecum habet, alios verò per ciuitates mittit, vt in eis epiſcopos orthodoxos perſequantur: ſed & alios ordinare non ceſſat. Eos autem, qui regulariter conſiſtunt, velut communicatores ſancti & vniuerſalis concilij, & ſanctæ memoriæ Proterij, anathematizauit, & ſic expulit omnem ſanctiſſimum vrbis Alexandrię clerum communicantem ſimiliter generali concilio, & ſanctę memorię Proterio archiepiſcopo: ſed etiàm clericos qui in noſtris eccleſijs & à nobis ſunt ordinati, omĩes velut hæreticos, anathematizando verè móſtrauit. Orthodoxos verò ſenes, & ſanctæ memoriæ Theophilum, Alexandrinorum ciuitatis epiſcopum, & ſanctæ memoriæ Cyrillum, & beatæ memoriæ Proterium, omnes antiquitùs ordinatos, & vt diximus, anathematizauit, & à ſacerdotio cuncto prohibuit. Addidit autem iſtis malis etiàm hoc, quòd ex venerabilibus diptychis abſtulit quidé ſanctæ memoriæ Proterij vocabulum: poſuit verò ſuum nomen, & Dioſcori ab vniuerſali concilio condénati, cuius nec ordinationes ſuſcepit. Sic vndiquè velut ebrius eſſe varia calliditate cóuincitur, & per ſingulas ciuitates & venerabilia monaſteria præcipit, vt nullus communionem ſuſcipiat aut ab epiſcopis aut clericis, qui cómunicatores ſunt aut fuerunt ſancti & vniuerſalis Chalcedonenſis cócilij, & memoriæ vene-

Crudeliſſima Proterij cædes.

Rom. 1.

venerandæ Proterij, nec putet clericos, qui à nobis ſunt ordinati. Sed pro illis iubet alios introduci tam quos ipſe ordinat, q̃ quos alios facere iubet. Hinc igitur cunctas Aegyptiacæ diœceſis ſanctas eccleſias obtinente caligine atque mœrore, eiſq; confuſione rerum in eis ſic exiſtentium cumulatis coacti ſumus, contemnentes ſalubritatem propriá, multo itineris labore ſuſcepto, de ciuitatib⁹ noſtris exire, & leporibus atq; ranis formidoloſiorem agere vitam, propter calumnias à Timotheo eique concordantibus contra nos ſingulos meditatas, & tanquàm ad ſereniſſimum & influctuabilem portum, id eſt, ad veſtræ tranquillitatis veſtigia conuolare, deſerentes cóſacerdotes noſtros, in quibuſdam latentes locis, propter inſidias ab his factas, nec valentes nobiſcum longa itinera ꝑperare, expectanteſque per nos veſtræ pietatis auxilia, & vnam eádemque nobiſcum ſimul cum Alexandrinis omnibus clericis habentes fidem. Quia verò ſic aperta ſunt, quæ quotidiè à Timotheo præſumuntur, vt neq; cóuictionibus aut laboribus egeant ad ꝓbandum, quandò eius ſuperbia manifeſtata eſt, & contra regulas patrū & contra ſanctiones eccleſiarum, contraque ipſam rempublicam, contra omne cingulum & poteſtatem: præſumimus autem dicere apertè, etiàm contra veſtræ pietatis imperium, ſupplicamus & deprecamur veſtram Chriſtianiſſimam poteſtatem, vt orthodoxam & intemeratam fidem & integrè vbiquè ſeruatam, & indubitabiliter conſiſtentem, nulloque noſtrorum circa eam diſcrepáte, ſed, ſicut diximus, concordantibus nobis, cum omnibus totius orbis ſacerdotibus, non patiamini tyránidem rectitudiné fidei ſuſtinere, ſed vindicare potiùs ſanctas patrum regulas & ordiné eccleſiaſticum, ciuilemq; diſciplinam, & ſanctorū magnorumq; conciliorum, diuerſis temporibus pro orthodoxę fidei vigore celebratorum iniuriam: & ſcribere dignamini ſanctiſſimo Romanæ ciuitatis archiepiſcopo, quatenùs hæc ei à veſtra tráquillitate nota fiant: necnó & Antiocheno, & Hieroſolymitano, & Theſſalonicenſiū vrbis epiſcopo, & Epheſio, alijſq; quib⁹ viſum veſtræ fuerit poteſtati, (Nam archiepiſcopo huius regiæ ciuitatis Anatolio declarata eſt noſtris libellis huiuſmodi cauſa) vt eorum ſanctitas certiſſimè cognoſcés, mala q̃ prouenerút cótra orthodoxorú eccleſias & epiſcopos ꝑ Timotheú, veſtræ pietati renúciet, quid in tátis maleſactis ſanctorú patrú regulis ſit decretú. Et túc ſanciat quidé veſtra potétia, vt q̃ itá vaſtauit eccleſiaſticas ſanctiones, ab Alexandrinorú eccleſia ſancta recedat, cui pręſederat tyránico modo, & nó legitima diſpoſitione tentauit atq; perfecit, tantarumq; ꝑſumptionum pœnæ ſubiaceat. Deindè iubeat, ſicut ſanctę patrú regulæ ꝑcipiunt, & antiqua conſuetudo tradit, Aegyptiacę diœceſis omnem ſynodū orthodoxá & communicatricem totius orbis epiſcoporum, quempiam ſanctæ vitæ eligere dignū ſacerdotio virum, & communicatorem vniuerſalis cócilij, & veſtræ pariter pietatis, & qui ſedi ſancti Marci euangeliſtæ irrepræhenſibilis eſſe videatur, quiq; poſſit vita Alexandrinorū populum in ſanctitate atq; iuſtitia gubernare, noſque valeat velut propria membra defendere, & ſit ad ſatisfaciendum idoneus verbo ſimul & doctrina, ſecundùm Apoſtolum, vt poſſit erudire reſultantes, & ad veritaté cum ſatisfactione reducere. Si verò, quod non credimus, poſtq̃ ſecuta fuerint hæc, quæ popoſcimus ſupplicantes, opùs fuerit etiàm ſynodo, non pro cauſa fidei, quia (ſicut prędiximus) nullo modo dubitamus, ſed propter Timothei nouitates & vanitates, & neſandos actus: neq; hoc euitamus, neq; ſegnes ad hoc erimus, ſed potiùs confidentes accedimus: quia ipſa noſtra iuſtitia defenſionem nobis apportat, quandò nobis nullum ſermonem facientibus pro redargutione vel probatione eorū, ipſa q̃ ab illis iam cótra ſanctas regulas prauè cómiſſa ſunt, & hactenùs perpetrantur, penę vocem ſuā aduerſùs eos emittunt, nec occultari poſſunt. Cumq; ipſe cum ſuis inſtáter vſq; ad ꝑſens, impudenterq; deroget & anathematizet ſummos archiepiſcopos, id eſt, Romanū Leoné, & Conſtantinopolitanū Anatoliū, & Baſiliū Antiochenū, cunctumq; Chalcedonéſe cócilium, omneſq; totius orbis epiſcopos, & vndiq; orthodoxos clericos ſimul & laicos: hinc itaq; veſtrā tranquillitaté ſuppliciter exoramus, quatenùs dū petitiones noſtræ perueniát ad effectū, ſancire iubeatis veſtræ ſyllabis pietatis, Timotheū ab appetita veſania ꝓhiberi: vt nec ordinationes aliquas tanq̃ epiſcop⁹ faciat epiſcoporū, ſeu clericorū, aut quorūlibet aliorū, neq; collectas debeat celebrare, aut quodlibet aliud epiſcopi opus efficere, vel contra noſtras ciuitates aut eccleſias, aut aduerſùs nos aliquid tétare vel innouare, quandò abſolutè cótrarius apparuit & concilio, & catholicæ ſimul Eccleſiæ: ſed neque vt res Alexandrinæ eccleſiæ, vt viſum ei fuerit, diſpergat, nè ſicut malè putat, per pecunias ſuæ vtilitati proſpiciat: ſed vt concilio ſenioris cleri Alexandrinæ ciuitatis, præter eos ſcilicet, qui ab ipſo nunc ſinè iudicio, & contra regulas ordinati ſunt, conſtituat, qui etiàm dudùm iudiciū diligentiæ fauoriſque ſanctæ Eccleſiæ temporibus patrum præcedentium præbuerunt: quatenùs & prouidere rebus eccleſiæ, & cuſtodire eius redditus poſſit Domino, hæc forma à veſtra pietate proferatur. Clericos verò vniuerſos, honore dignos, & in reuerentia ſeneſcentes, qui ab eo ſunt, ſicut iam diximus, expulſi, ſanciri pręcipite ſinè calumnia ad ſuas eccleſias, in pace celebrátes ꝓ veſtra pietate ſolennes oratiónes, cū quiete ſeruari, vrbemq; pariter & i ea ſanctas eccleſias cóſtitutas, ad Chri gloriam

Titi 1.

gloriam, & ſalutem, & perpetuitatem veſtræ Chriſtianiſſimæ pietatis: literas dirigentes pro his, quę poſcimus, ad magnificentiſſimũ Dionyſium ducem, necnõ & ad ſingularum ꝓuinciarum iudices: quatenùs ea, q̃ à veſtra manſuetudine ſunt ſancita, & ſeruentur, & effectui contradantur.

Neſtor epiſcop⁹ ciuitatis Flagonitorum, his precibus ſubſcripſi. Athanaſi⁹ epiſcop⁹ Tocenæ ciuitatis, ſimiliter. Pluſaminon epiſcopus Niciotorum ciuitatis, ſimiliter. Theonas epiſcopus Vantenæ ciuitatis, ſimiliter. Pœmen epiſcopus Eleſmatis, ſimiliter. Athanaſius epiſcopus Thoitorũ, ſimiliter. Apollo epiſcopus Antithorum, ſimiliter. Harpocras epiſcopus Gaueorum, ſimiliter. Paulus epiſcopus * Thineos, ſimiliter. Iſaias epiſcopus ciuitatis * Naucratenus, ſimiliter. Iſaac epiſcopus Thineos, ſimiliter. Petrus epiſcopus Scinorum Mandrorum, ſimiliter. Maurion epiſcopus Cotenopolitanus, ſimiliter. Maximus epiſcopus Gazulenus, ſimiliter. Ammonius presb. Alexandrinus & œconomus, ſimiliter. Timotheus presbyter & œconomuſ eiuſdem eccleſiæ, ſimiliter. Aaron presbyter, Macarius presbyter, ſimiliter. Theodorus diaconus, Proterius diaconus ſimiliter.

*Taneos. *Naucratenæ.

Epiſtola Epiſcoporum Aegyptiacæ diœceſis, ad archiepiſcopum Anatolium Conſtantinopolitanum.

SAnctiſſimo & DEO amantiſſimo archiepiſcopo Conſtantinopolitanæ & catholicę eccleſię Anatolio, epiſcopi Aegyptiacæ diœceſis. Sicut paterni pontificatûs & ſucceſſionis gubernacula retines, ſic & illorum integritate imitaris zelum, & oẽs quidem diuerſis temporibus ſæuientes exaſperatos contra ſacras regulas, & ſanctam intemeratamq́ue fidem, & hæreticos operarios, à ſancta & venerabili eccleſia remouiſti, liberamq́ue eam omni diſcordia & hæretico ſen ſu monſtraſti: quod etiàm nunc credimus & à tua ſanctitate fieri, & ab alijs ſanctiſſimis archiepiſcopis, qui eiuſdẽ honoris ſortiti ſunt ſedem, magìs autem ab oẽibus ſanctiſſimis totius orbis archiepiſcopis cõtra Timotheum: qui Alexandrinæ eccleſiæ pontificalem ſedem ſibi tyrannico abripuit modo, & contra eos, qui tantæ veſaniæ cooperatores exiſtunt, eò quòd commune ſit omnibus Chriſti põtificibus, bellum aduerſùs eos adſumere. Iam itaque precẽs offerentes pijſſimo & Chriſtianiſſimo noſtro principi, licèt non omnia, quæ præſumpta ſunt, valeremus edicere propter multitudinem iniquitatum ab eo factarum, cõtra ſacras venerabilesq́ue regulas, & aduerſùs ipſam rempublicam. Veruntamen vt virtutis noſtræ verę humilitatis fuit, hæc, tanquàm in tabula depingentes, ei⁹ pietati narrauimus, poſcentes auxilium præberi ſanctis eccleſijs in Aegypto conſtitutis, & correctionem vitijs, quæ cõmiſſa ſunt, adhiberi. Nihilominùs autem & tuam ſanctitatem adimus per hos libellos & denuò ſuggerimus, quod, narrantes ore proprio dudùm effecimus, quæ quidem præſumpta ſint aduerſùs ſanctas regulas à memorato Timotheo, quæ verò etiàm contra ſanctam immaculatamq́ue fidem commiſſa ſunt, quemadmodùm iura ab eo ſint ſacerdotij conculcata, & ad quantam deriſionem Iudæis atque gentilibus, & alijs, qui nõ rectè circa orthodoxam Eccleſiam catholicamq́ue conſiſtũt, Chriſtianorum ſacramenta perduxerit: & quemadmodùm ipſam rempublicã in peiorem ſtatum mutauerit, qui ſanctiſſimas quidem eccleſias in Aegypto poſitas, earumq́ue orthodoxos paſtores, & cũ diſciplina Chriſti ouilia gubernantes, expulit ab eccleſijs cũ ſacerdotibus ſuis: venerabilia verò monaſteria, & quæ olìm fide orthodoxa claruerunt, iuuenũm, virginumq́ue ſubuertit, vt penè omnes Aegyptiacæ eccleſiæ, vnà cum monaſterijs propter prædictas cauſas, & perſecutiones à Timotheo factas, in calamitate ſint poſitæ. Obſcurè loquentes, nè credamur ſuperflua quædam dicere veritati, ſermoni noſtro ponentes ordinem, conamur vt poſſumus breuiter ea, quæ aduerſùs nos, magìs autem, quæ aduerſùs veritatem ſunt facta, depromere. Igitur poſt turbã, quæ nupèr facta eſt ſanctis eccleſijs à quibuſdam hæreticis, q tunc clerici erant, & ſanctiſſimæ Alexandrinorum eccleſię ſedis pontificatum deſiderabant, cùm in ſancta pace conſiſterent Aegyptiacæ & Alexandrinæ ſanctiſſimæ eccleſiæ, & concordarent oẽs ſancto vniuerſali Chalcedonenſi cõcilio, eò quòd cõſonet, nihilq́; mutatum habeat, neque augmẽtum, nec imminutionẽ obtineat à ſancto concilio: quod certo tempore in Nicea ciuitate à trecentis decẽ & octo ſanctiſſimis epiſcopis celebratũ eſt, præſumpta ſunt, religioſiſſime pater, contra Alexandrinam ſanctiſſimam eccleſiam, quæ nec ſermo, nec omne ſeculum quolibet tempore nouit effecta, ſed neque tyrannorũ quilibet tale malo ſui capitis aliquandò tractauit. Quidam enim Timothe⁹ Alexandrinæ eccleſiæ presbyter, malignitate inſignis exiſtens, & ſub figmento ſemper continentem oſtendẽs vitam, & opportunũ propriæ voluntatis cognõmen habens furoris, illo tempore deſiderio detentus in ſedis Alexandrinæ pontificatu, & hoc nõ adipiſcens, ꝓcipuè dum ſacerdotio fuiſſet deiectus ſentẽtia ſynodali Dioſcorus, nihil mali reliquit, quo molitus non eſt contra ſanctam eccleſiam, donèc deſiderium proprium adimpleret. Inſidiatus ergò mortem, magìs aũt tranſitum ad cælos pij & beatæ memorię imperatoris Martiani, & hunc quaſi congruum ſibi iudicauit, vt ſuam perficeret voluntatem, redimens quoſdam monachos negligẽtes, qui in ſuburbanis habitare noſcuntur, & ſemetipſos, ſicut & ille, ex quo Chalcedonẽſe ſanctum

Euerſa monaſteria ab hæreticis.

ctum & vniuerſale concilium celebratū eſt, à cōmunione generalis Eccleſiæ ſuſpenderūt, turbiſq; gaudētibus ſemper adhuc ſuperſtite ſanctę memoriæ archiepiſcopo noſtro Proterio, & ſolennia atq; decentia pōtifice celebrāte myſteria, & collectas ſinè aliqua ſeditione faciente nobiſcū, & cum omi Alexādrino clero, & concurrente omni curia ad collectas, quæ ab eo celebrabantur pro cōmuni ſalute, ꝓ piiſſimo atq; Chriſtianiſſimo principe noſtro, & omni palatio & eius exercitu: miſit in ciuitatem, vt turbam atque tumult⁹ facerent, tanquàm nouitas quædam, aut permutatio reipublicæ & orthodoxæ fidei facta fuerit, in trāſitu pię memorię principis Martiani: tātamq; commouit ſeditionem, totam vt vrbem complens ſimplicium virorū & ſeditioſis conſentientiū, & ſinè iudicio talium voluntatibus cōſonantium, vt etiàm nefarij clamores fierent, nulluſq; poſſet liberorū, & mānſuetè viuentium illo die procedere. Deindè alia congregata eſt multitudo permixta atque redempta, eiuſdem Timothei molitione collecta in maiorem Alexandrinæ ciuitatis eccleſiā, vnà cum prędictis monachis, & ſumens duos epiſcopos cōſentientes ſibi, & propterea ſub indignatione factos Eccleſiæ à pontificali ſede Alexandrinæ eccleſiæ, nullamque communionē habentes cum ſancta catholicaq; Eccleſia, ſemetipſum inthronizauit, & quaſi archiepiſcopum demōſtrauit, dum verè catholicus archiepiſcopus cū omi clero in epiſcopio cōſiſteret. Et repentè quidem acceſſit baptiſmata & ordinationes efficere diaconorum atque presbyterorū, necnon & epiſcoporum: & alia cœpit niti, quæcunque facere competunt vero pontifici. Et eos quidē quos ordinauit, diſtribuit in Alexandrinas ſanctas, Aegyptiacaſq; eccleſias: præcipiens omnes religioſiſſimos presbyteros eccleſiarū, atque diaconos à ꝓceſſoribus, tranſitum ad cælos habentibus, ordinatos, id eſt, à Theophilo, & Cyrillo, & Proterio, ab eccleſijs expelli, nullū ⁎ alterius ſacerdotij miniſterium habituros. Extēdens autem ſuam veſaniam, & quaſi incrementum ſuæ ſuperbiæ & cōcupiſcentiæ operat⁹, cōſiderans quia non poſſit aliter ſtudium ſuæ intentionis efficere, niſi ab humanis rebus auferret, quod etiàm fecit, eū qui regulariter iure archiepiſcopus, & catholicæ paſtor fuit eccleſiæ, ſanctæ memoriæ Proterium, ſuadens aliquos, ſicut rerum euentus oſtendit, homicidas veros cōtrà inſurgere, qui cum orantem in baptiſterio peremerūt, & per omnē (vt ità dicamus) vrbem trahentes, & velut in pompa eius reliquias deducētes vndiquè vulneratas, & membratìm inciſas, non reſpuerunt etiàm carnis eius & internorum viſcera ſancta guſtare, ignique tradentes reliquum eius corpus, ventis etiàm cinerem diſpargebant, omnem beſtiarum tranſcendentes ferocitatem. Non ſenectutem, non canos, non pontificatum, mediatorem Dei & hominum, nō tempus erubeſcētes. Commiſerunt enim homicidium tempore ſancto Paſchæ, quo etiàm dæmones ſalutari paſſione perterriti conquieſcunt. Rursùm etiàm augmentum malorum efficiens per eos, qui cum eo dudùm fuerunt, & quaſi ſemetipſum in malis exercens, condemnatos quidem in ſcripto clericos & epiſcopos, in communiōem ſuſcepit, & miniſtrare præcepit ſanctis & venerabilibus ſacrificijs: ſanctū verò & vniuerſale concilium Chalcedonę celebratū, quod nec augmentum, nec imminutionem, ſicut prædixim⁹, habet à ſancta Nicena ſynodo, anathemati ſubdidit cum omnibus ei communicātibus: nullumque religioſorum epiſcoporū ex Aegypto, aut Alexandrinorum clericorū ei communicantium ſuſcepit, niſi qui illi abrenunciare præſumunt, quod hactenùs nemo fidelium fecit. Inſupèr omnes totius vrbis epiſcopos, eorumque venerabiles clericos anathematizans, parua ſiquidem hęc eſſe iudicans, & ad ſatietatem hæreticæ ſuæ veſaniæ non poſſe ſufficere, etiàm in venerabili diptycho (in quo pię memorię tranſitum ad cælos habētium epiſcoporum vocabula cōtinentur, quæ tempore ſanctorum myſteriorum ſecundùm ſanctas regulas releguntur) poſuit ſuum nomen & Dioſcori, qui ſub damnatione anathematis à DEO & vniuerſali concilio eſſe decretus eſt, & deleuit exindè ſanctæ memoriæ, & ſecūdùm DEVM viuentis Proterij nomen regulariter archiepiſcopi cōſtituti. Et nè polluamus vltià ſermonem, dum ad ſingula eius volumus præſumptiones edicere, vſque ad ea quæ dicta ſunt, linguam pręcurrentem refrenantes, aliquo modo reticuimus. Nolum⁹ enim recordari, quemadmodùm conatus eſt in ſanctiſſimas Aegyptiacę diœceſis eccleſias, in quibus Deo amantiſſimi & orthodoxi epiſcopi conſtituti ſunt, hæreticos epiſcopos deſtinare, & in venerabilib⁹ monaſterijs clericos, & quēadmodùm concutiat virginum monaſteria, conturbans eas, & terrorem eis ſuæ tyrannidis imponens, vel ad quantam veſaniam inſiliuit, ità vt etiàm pōtificales ſedes, in quib⁹ reſedit ſanctæ memoriæ Proteri⁹, poſtquàm fregit eas, igni contraderet, aqua marina venerabilia ſanctaque altaria in ſanctis eccleſijs, vbi ædificata ſunt atque dicata, dilueret, nè audientes in incredulitatem fortè ducantur, aut certè rectæ fidei inimici lætentur: à quo & alia multa valdè præſumpta ſunt, quę narrari ſermone nō poſſunt. Quia verò terribilia ſunt, & omnem veſaniam valdè tranſcendunt, quę in talibus ſanctiſſimis temporibus ſunt ab eo commiſſa aduerſùs ſanctam intemeratamque fidem, & contra ſanctas & venerabiles regulas, communemque diſciplinam: magìs autem contra ſanctarum eccleſiarum ſtatum, & aduerſùs ipſam rempublicam eiuſque leges hæc ferre minimè pręualen-

Nefarij conat⁹ Timothei Aeluri.

⁎ vlterius

Proterij immanis cædes.

Alexandrinorū rabies.

Diptychum quid.

ualentes, neque permittenda cenſentes, multam itineris fatigationem, marinaq; pericula, & incertam vitam ipſius, noſtrarumq; eccleſiarum curas ſecundo loco ponentes: ad hanc regiam venimus ciuitatem, cõſacerdotes in occulto velut in perſecutiõe tyrannica dimittentes, & preces piiſſimo & Chriſtianiſſimo principi, & tuæ ſanctitati fundẽtes, atque poſcentes, quatenùs miſericordiam ꝓbeatis ſtatui communi, & ſaluti orthodoxæ plebis, eccleſiarũ pariter vnitati: necnõ & ſanctorum & Deo amantiſſimorũ patrũ noſtrorum laboribus feratis auxilium, qui diuerſis temporibus pericula ſunt perpeſſi, multaq; contra inimicos habuẽre certamina: quatenùs ſancta & intemerata fides, immobilis & intẽtabilis poſſit ab omi hęretica ſapiẽtia cuſtodiri, noſtroſque gemitus ſynodicis literis ſanctiſſimo Eccleſię Romano põtifici Leõi, necnon & Antiocheno, & Hieroſolymitano, atq; Theſſalonicẽſi, & Epheſino, Deo amãtiſſimis epiſcopis, vel alijs, quib⁹ fuerit viſum, eccleſijs indicetis, (quoniam hoc delictum læſio eſt communis) vt omnes totius orbis epiſcopi cognoſcentes ea, quæ prẹſumpta ſunt à Timotheo, & quia nouitates exercuit contra ſanctas regulas, & religionem orthodoxam, literis ſynodicis piiſſimo & Chriſtianiſſimo principi noſtro, veſtræq; ſanctitati ſecundùm venerabiles patrũm regulas referibentes, dignam formã, quæ in hoc placuerit, præbere non differant. Si verò proſpexeritis oportere fieri vniuerſale conciliũ pro ſalute fidelium populorũ, & ſtatu ſanctarũ eccleſiarum, vt terminus debeat regulariter in his, quæ à Timotheo ſunt neſandè commiſſa, ꝓferri, nè malignis alijs viris occaſio perpetrãdi ſimilia ꝓbeatur, & hoc fieri deprecamur ſanctiſſime & Deo amãtiſſime põtifex. Paulò minùs autem nos tranſierat etiàm hoc ad obiurgatiõem eorum, quę à Timotheo ſunt præſumpta cõtra ſanctæ memoriæ Proteriũ, declarare. Quod facimus, vt nullam ille poſſit habere in ſuis delictis excuſatiõis occaſioné, & omnes audientes agnoſcant, quia nihil contra eum pro inimicitiarum cauſa ſuggeſſimus. Nam cũ poſt mortẽ ſanctæ memoriæ archiepiſcopi noſtri Proterij tantã rabiẽ contra eũ & veſaniam demõſtrauerit, vt etiàm pontificalẽ ſedẽ, in qua ille ſedit, igne cremaret, & de venerabili diptycho eius nomẽ auferret, & qui ab eo fuerant ordinati, eccleſiaſticum & ſacerdotale miniſteriũ celebrare prohiberet, eiuſque generis proximos valdè perſequeretur: ſubſtantiam quoquè eius, quam à parẽtibus habuerat, deuaſtaret, quomodò manifeſtus non eſt, quia cædem contra eum ipſe commiſit, rebus ipſis volũtatem Timothei valdè pandentibus, & quẽadmodùm eſſe veſanus apparuit contra memoriam illius, qui beatè defunctus eſt? Supplicamus igitur, vt nulla ſubreptio apud *angelũ veſtræ ſanctitatis obtineat, per eos qui pro eo ſermonẽ vidẽtur efficere, ſed res ipſas inſpicite, quia nõ ſolùm aduerſùs viuum infeſtus exiſtit, ſed etiàm contra defunctum, & ſanctis regulis placitam contra eum formam dare dignemini.

*for. animũ

¶ Epiſtola quorundam epiſcoporum Aegyptiacæ diœceſis pro Timotheo neſando archiepiſcopo Alexãdrinæ eccleſiæ, ad Leonẽ imperatorem & Auguſtum.

Piiſſimo & Chriſtianiſſimo imperatori orthodoxo Leoni, victori, triũphatori, ſemper Auguſto, epiſcopi & clerici Aegyptiacæ diœceſis ab archiepiſcopo Timotheo Aeluro deſtinati. Scriptũ eſt, Omi poſcẽti rationẽ eſſe reddẽdã de ſpe, q̃ in nobis eſt, atq; multò magis piiſſimo & Chriſtianiſſimo principi. Nos itaq; ſanctiſſimi & Deo amãtiſſimi patris noſtri & archiepiſcopi Timothei literas tranquillitati veſtræ detulimus, gratiarũ actione pleniſſimas, & quòd Alexandrinorum magna ciuitas (auſpice Deo) ſub veſtræ pietatis imperio pacem habeat, & cũ quiete multa tã ipſa ciuitas quàm ſanctiſſimę eccleſiæ & venerabilia monaſtęria gubernantur. Quia verò neceſſariè viſum eſt, etiàm ſpẽ noſtram & fidem breuiter veſtrę manſuetudini declarare: ſuggerimus, nos trecẽtorum decẽ & octo ſanctorum patrum, qui in Nicena ciuitate collecti ſunt, & per ſanctum ſpiritum ſunt locuti, ſymbolum atque fidem tenere & cuſtodire, & neq; augmentum aliquod, nec imminutionem recipere. Ea nanque, quæ à ſancto ſpiritu dicta atque cõſcripta ſunt, fas nõ eſt aliquo modo retractari, nec augmentum aliquod, nec imminutionem eis inſerre, ſicut ſcriptum eſt, Noli trãſponere terminos æternos, quos poſuerunt patres tui: quandò neq; interpretatione eget prædictorum ſanctorum patrum fidei ſymbolum, cùm per ſe interpretatum ſit, & clarè prædicet myſteria pietatis. Hanc ergò fidem firmè & incõcuſsè atque immobiliter detinemus. Hæc ad ſatiſfactionem perfectam manſuetudini tuę ſuggerimus, & ità credimus tam nos, quàm Deo amantiſſimus archiepiſcopus noſter Timotheus. Hoc autem manifeſtum tuæ facimus pietati de ꝓdicto archiepiſcopo noſtro Timotheo, quia cõfidens de tua pietate, eidem ſymbolo trecẽtorum decem & octo ſanctorum patrum, in quo baptizati eſtis, bonamq; confeſſionem confeſſi credere, & in eo perſiſtere, & ſpem ſalutis habere. Et communicauit tuæ pietati, & confitetur orthodoxum ità ſapientem atque credentem, vt etiàm collectas & ſinè ſanguine ſacrificia celebret pro veſtra potentia. Quia verò ſatisfecimus precepto veſtræ tranquillitatis, ſuppliciter exoramus, vt annuatis precibus noſtris, & Deo amãtiſſimo & ſanctiſſimo archiepiſcopo noſtro reſcribatis, & nos ad eius ſanctitatem ꝓtinùs dirigatis: ſperamus enim, quoniã Deus qui tuæ ſerenitati pium hoc donauit imperium, pacẽque in Alexãdrina ciuitate diſpenſare

Epiſtola ab hæreticis ſcripta in defenſionẽ impij Timothei.

1. Pet. 3.

Prou. 22.

ſare dignatus eſt, veſtrum corroborauit amplius principatū, maioremq́ue pacem donauit cunctō terrarum orbi & ſanctis eccleſijs. Quia verò veſtra pietas imperauit, quemadmodùm de ſynodis ſapiamus, noſtram ſentētiam facimus manifeſtam, quoniam communicat eccleſia ſynodis in Epheſo celebratis. Synodum verò centū quinquaginta neſcimus: nouim⁹ autem, quia beati patres noſtri & archiepiſcopi poſt cōcilium *, atque in Cōſtantinopolitana eccleſia cōgregati ſunt. Synodū enim Chalcedonenſem eccleſia maximæ ciuitatis Alexandrinæ non ſuſcipit.

LECTORIB.

QVibuſcunque ſcriptū eſt à Leone piiſſimo principe, ſimul cum eius literis ſunt adnexæ duæ petitiōes Epiſcoporum Aegypti, & clericorum Alexandrinę ciuitatis, & eorum qui ex perſona Timothei Aeluri preces ſimiliter obtulerunt, necnon & literę Anatolij Conſtantinopolitanę ciuitatis archiepiſcopi: & ſic vbiquè directę ſunt metropolitanis totius orbis epiſcopis. Quorum etiàm omnium epiſtolæ ſiue relationes per ordinem ſunt conſcriptæ, condemnantium quidem Timotheum Aelurum, tanq̃ adulterum & homicidam pariter & hæreticum, approbantium verò & concordiā confitentiū Chalcedonenſis ſancti concilij, cum trecentorum decem & octo, & centum quinquaginta ſanctorum iudicio patrum. Scriptum eſt autem his, qui ſubtèr adnexi ſunt:

LEoni, reuerendiſſimo vrbis Romæ pontifici. Anatolio, reuerendiſſimo Conſtantinopolitatæ ciuitatis epiſcopo. Baſilio, reuerendiſſimo epiſcopo Antiochiæ Syriæ. Iuuenali, reuerendiſſ. epiſcopo Hieroſolymorum. Epiphanio, reuerendiſſ. epiſcopo Syrię ſecundæ. Dorotheo, reuerendiſſ. epiſcopo Damaſci Phœniciæ Libaniſiæ. Pelagio, reuerendiſſ. epiſcopo Tarſi Ciliciæ primæ. Oreſto, reuerendiſſ. epiſcopo Anazarbi Ciliciæ ſecundæ. Stephano, reuerendiſſ. epiſcopo Hierapoleos. Ibæ, reuerendiſſ. epiſcopo Edeſſæ Oſroēnæ. Simeoni, reuerendiſſ. epiſcopo Amidæ Meſopotamiæ. Antipatro, reuerendiſſ. epiſcopo Boſtrorum Arabiæ. Baſilio, reuerendiſſ. epiſcopo Seleucię Iſauriæ. Olympio, reuerendiſſ. epō Scythopoleos. *Suauino reuerendiſſ. epō Conſtantiæ Cypri. Iohāni, reuerendiſſ. epiſcopo Patrenſi. Euſtathio, reuerendiſſ. epō Beryti. Iacobo, reuerendiſſ. monacho Niſibeno. Simeōi, reuerendiſſ. monacho. Varadato, reuerendiſſ. monacho. Eunomio, reuerendiſſ. epō Nicomedię. Anaſtaſio, reuerendiſſ. epō Ancyræ. Theoctiſto, reuerendiſſ. epō Peſſinūtis. Alypio, reuerendiſſ. epō Cęſareæ Cappadociæ primæ. Patricio reuerendiſſ. epō Tyanēſi. Charterio, reuerendiſſ. epō Claudiopoleos. Petro, reuerendiſſ. epō Gangrēſi. Seleuco, reuerendiſſ. epō Amaſeæ. Iohanni, reuerendiſſ. epō Sebaſtię. Ortio, reuerendiſſ. epō Molitianēſi. Petrō, reuerēdiſſ. epō *Cæno. Eleutherio, reuerendiſſ. epō Chalcedonenſi. Iuliano, reuerendiſſ. epiſcopo Tabiæ. Adelphio, reuerendiſſ. epiſcopo Arabyſſi. Euethio, reuerendiſſ. epiſcopo Cyzici. Iohanni, reuerendiſſ. epiſcopo Epheſi. Eutherio, reuerendiſſ. epiſcopo Sardenſi. Agapito, reuerendiſſ. epiſcopo Rhodi. Critoniano, reuerendiſſ. epiſcopo Aphrodiſiadis. Petro, reuerendiſſ. epiſcopo Myrēſi. Pergamio, reuerendiſſ. epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ. *Epiſanio, reuerendiſſ. epiſcopo Pergæ. Palladio, reuerendiſſ. epiſcopo Iconij. Nonecio, reuerendiſſ. epiſcopo Lauciæ. Mariniano, reuerendiſſ. epiſcopo Synnadenſi. Amphilochio, reuerendiſſ. epiſcopo Sidæ. Aetherico, reuerendiſſ. epiſcopo *Fynirnæ. Philippo, reuerendiſſ. epiſcopo Hierapoleos. Iohanni, reuerendiſſ. epiſcopo Heracleæ Europæ. Baſilio, reuerendiſſ. epiſcopo Traianopolis. Gregorio, reuerendiſſ. epiſcopo Adrianopolis. Valeriano, reuerendiſſ. epiſcopo Martianopolis. Valentino, reuerendiſſ. epiſcopo Philippopolis. Euxitheo, reuerendiſſ. epiſcopo Theſſalonicenſi. Petro, reuerendiſſ. epiſcopo Corinthi. Eugenio, reuerendiſſ. epiſcopo Nicopolitano. Martyrio, reuerendiſſ. epiſcopo Cortynenſi. Vigilantio, reuerendiſſimo epiſcopo Lariſſæ. Lucæ, reuerendiſſimo epiſcopo Dyrrhacheno. Vrſicino, reuerendiſſimo epiſcopo Scupēſi. Zoſimo, reuerendiſſimo epiſcopo Sardicæ. Iuliano, reuerend. epiſcopo* . Luciano, reuerendiſſimo epiſcopo Byzano. Theotimo, reuerendiſſ. epiſcopo Tomizano. Et cæteris epiſcopis metropolitanis.

for. *Epiphanio

*Smyrnæ

Explicit ordo Epiſcoporum.

Ex Nicephori Hiſtoria Eccleſiaſt. lib. 15. cap. 19: quę idcircò huc adſcribimus, vt his epiſtolis certior conſtet fides.

AD hunc modum (putà vt ſuprà habetur in literis Leonis Auguſti) Leo ad Anatolium & oēs vbiquè epiſcopos ſcripſit. In eandē ſentētiam quoquè literas dedit ad illuſtres monachos, & qui vitæ ſanctitate præclari erāt alijs, mores ſuos ad vitā ſpiritualē dirigētes: inter quos celeberrim⁹ omniū fuit Simeones ille, qui primus ſtationē ſuper colūna inuenit, cuius anteà etiàm meminimus: prætereà Varadatus, & Iacobus Niſibenus, quorū etiàm Theodorit⁹ in Dei amantiū hiſtoria mentionē facit. Porrò Leo Romanus epiſcopus primus, Chalcedonenſi Synodo cōprobata, electionē atq; conſecrationem Timothei vt illegitimā improbauit, cuius epiſtolā Leo Imperator Timotheo Aeluro per ſilentiariū miſit. Ceterum Aelur⁹ ad Imperatorē reſcripſit, Leonis epiſtolā refellens, & Chalcedonenſem Synodū quāmaximè repræhendens. Epiſcopi reliqui itidèm vt papa fecerūt. Solus Amphilochius Sidites ad Imperatorem ſcribens, Timothei quidem conſecrationem damnauit, Synodi autem Chalcedonēſis Decretum nō recepit. Quæ omnia à Zacharia Rhetore in hiſtoriam ſunt relata, qui Amphilochij etiàm epiſtolam ei inſeruit.

¶EPISTOLA LEONIS PAPAE ad Leonem Imperatorem.

V. Epist. eiuſdem Leonis 73

LEo Epiſcopus Leoni Auguſto. Literas clementię tuæ, plenas virtute fidei & lumine veritatis, veneranter accepi: quibus cuperem etiàm in eo, quòd præſentiam meam pietas veſtra neceſſariam exiſtimat, obedire, vt maiorem fructum, conſpectu veſtri ſplendoris adſequerer: ſed magìs id vobis arbitror placiturum, quod eligendum ratio demonſtrauit. Nam cùm ſancto & ſpiritali ſtudio in vniuerſo mundo pacem Eccleſiæ muniatis, nihilq; ſit cõuenienti⁹ fidei defendẽdę, quàm his, quę per omnia inſtruente ſpirituſancto irrepræhenſibiliter definita ſunt, inhærere, ipſi videbimur benè ſtatuta conuellere, & authoritates, quas eccleſia vniuerſalis amplexa eſt, ad arbitrium hæreticæ petitionis infringere: atque ità nullum colligendis eccleſijs modum ponere, ſed data licẽtia rebellandi, dilatare magìs q̃ ſapere certamina. Vndè, quia poſt illas epheſinę ſynodi impietates, quibus Dioſcori ſcelere fides catholica refutata eſt, peruerſitas Eutychiana ſuſcepta eſt, nihil ad cõſeruationem fidei Chriſtianæ vtilius potuit ordinari, quàm vt prædicti facinus ſancta ſynodus Chalcedonenſis aboleret, & tanta illic haberetur cæleſtis cura doctrinæ, vt nihil in cuiuſquam opiniõe reſideret, quod à prædicationibus vel ꝓpheticis vel Apoſtolicis diſſonaret, ea ſcilicet moderatione ſeruata, vt rebellibus tantùm ac pertinacibus ab Eccleſię vnitate eiectis, nulli correcto venia negaretur. Quid probabilius, quid religioſius poterit pietas veſtra decernere, quàm vt quę non tam humanis, quàm diuinis ſunt ſtatuta decretis, nullus vltrà ſinatur impetere, nè verè digni ſint tãtum Dei munus amittere, qui de veritate ipſius auſi fuerint dubitare. Cùm ergò vniuerſalis Eccleſiæ per illi⁹ principalis petrę ædificationem facta ſit petra, & primus apo-
Matth. 16. ſtolorũ beatiſſimus Petrus voce Domini dicentis, audierit: Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ędificabo Eccleſiam meam: quis eſt, niſì aut Antichriſtus, aut diabolus, qui pul-
* veritatem ſare audeat inexpugnabilem *firmitatẽ, qui in malitia ſua inconuertibilis perſeuerans, p vaſa iræ, ſuæ apta fallaciæ, falſo diligẽtię nomine, dum veritatem ſe mentitur inquirere, mendacia deſiderat ſeminare? Atque contemnẽda & vitãda meritò ſibi incõtinens furor, & impietas cæca pſcripſit, vt dũ diabolico inſtinctu in ſanctã Alexãdrinã ſęuit eccleſiã, quales eſſent ꝗ Chalcedonẽſem ſynodũ retractari cupiũt, diſceretur, in qua nullo modo accidere potuit, vt à nobis cõtra ſanctam Nicenã ſynodũ ſentiretur, quod hæretici mentiunt̃, qui ſe fidẽ Niceni cõcilij tenere cõfingũt, in quo ſancti & venerabiles patres noſtri cõtra Arriũ cõgregati, nõ carnẽ Dñi, ſed deitatẽ filij homouſion patri eſſe firmauerũt: in Chalcedonẽſi aũt concilio aduersùm Eutychianam definitum eſt, de ſubſtantia virginis matris DOMINUM IESVM CHRISTVM ſumpſiſſe noſtri corporis veritatem. Apud Chriſtianiſſimum igitur principem, & inter Chriſti prædicatores digno honore numerandum, vtor catholicę fidei libertate, & ad cõſortium te apoſtolorum ac prophetarum ſecur⁹ exhortor, vt cõſtanter deſpicias ac repellas eos, qui ſe Chriſtiano nomine priuauere: nec patiaris impios parricidas ſacrilega ſimulatione de fide agere, quos cõſtat fidem velle vacuare. Cùm eñ clementiã tuã Dominus tanta ſacramenti ſui illuminatione ditauerit, debes incunctanter aduertere, regiam poteſtatẽ tibi nõ ſolùm ad mũdi regimẽ, ſed maximè ad eccleſiæ pſidium eſſe collatã, vt auſus nefarios comprimendo, & q̃ benè ſunt ſtatuta, defendas, & verã pacem his, quæ ſunt turbata, reſtituas: depellendo ſcilicet peruaſores iuris alieni, & antiquę fidei ſedẽ Alexãdrinę eccleſię reformãdo: vt correctionibus tuis DEI iracundia mitigata, regiæ ciuitati nõ retribuat q̃ admiſſa ſũt, ſed remittat. Cõſtitue ante oculos cordis tui venerabilis Imperator oẽs, qui per totũ orbẽ ſunt Domini ſacerdotes, ꝓ ea tibi fide, in qua totius mundi eſt redemptio, ſupplicare: in qua te ſpecialiùs ambiũt, qui apoſtolicę fidei ſectatores, Alexãdrinę eccleſię pſederunt: agentes apud pietatẽ tuã, nè homines hæreticos, & meritò ꝓ ſua pueſitate dãnatos, vti ſua pſuaſiõe patiamini, cùm ſiue impietatẽ erroris adſpiciãs, ſiue opùs ppetrati furoris attendas: nõ ſolùm ad ſacerdotij honorẽ admitti nequeãt, ſed ab ipſo Chriano nomine mereantur abſcindi. Nã (quod exorata pietatis vrę venia dixerim) quodã cõtagio ſplendorẽ veſtrę ſerenitatis offuſcant, cùm ſacrilegi parricidæ id audeãt petere, quod nec innocẽtes liceat obtinere. Oblatæ ſunt glorioſiſſimæ pietatis veſtrę preces, quarũ exẽpla veſtris literis ſubdidiſtis: ſed ĩ his, q̃ catholicorũ ſũt deplorãtiũ, ſubſcriptio cõtinetur: & quia cauſa ꝓbabilis eſt, fiducialiter nomina ſingulorum, vel dignitas ſui honoris aperit. In illis aũt, quas orthodoxo principi hæretica porrigere non formidauit obreptio, ſub incerto cõfuſę vniuerſitatis vocabulo, ideò certũ nomẽ retrahit, nè nõ ſolùm paucitas perſonarũ, ſed etiàm meritum detegatur. Latere enim ſibi vtile exiſtimat eorum quantitas, quorum eſt qualitas iudicata: nec incongruè, cuius loci homines ſint, profiteri metuunt, qui meruère damnari. In vna ergò catholicorum ſupplicatio continetur, in alia hæreticorum cõmenta panduntur, hìc ſacerdotum Domini, & totius Chriſtiani populi, ac monaſteriorum defletur euerſio: ibì immanium ſcelerum continuatio demonſtratur, vt quod non licuit audiri, liceat dilatari. Nónne perſpicuum eſt, quibus pietas veſtra ſuccurrere, & quibus debeat obuiare, nè Alexandrina eccleſia, quæ ſemper fuit domus orationis,

tionis, ſpelunca nunc ſit latronum? Manifeſtum quippe eſt, per crudeliſſimam immaniſſimamque veſaniam, omne illic cęleſtium ſacramentorum lumen extinctum. Intercepta eſt ſacrificij oblatio, defecit chriſmatis ſanctificatio, & parricidalibus manibus impiorũ omnia ſe ſubtraxére myſteria: nec vllo modo ambigi poteſt, quid de his decernendũ ſit, qui poſt neſanda ſacrilegia, poſt ſanguinem probatiſſimi ſacerdotis effuſum, & concremati corporis cinerẽ in contumeliam aeris cœlique diſperſum, audent ſibi ius peruaſę dignitatis expetere, & apoſtolicę doctrinæ inuiolabilẽ fidem ad concilia prouocare. Magnũ ergò vobis eſt, vt diademati veſtro de manu Domini etiàm fidei addatur corona, & de hoſtib⁹ Eccleſiæ triũphetis. quia ſi laudabile vobis eſt, aduerſarum gentium arma conterere, quanta erit gloria, ab inſaniſſimo tyranno Alexandrinam eccleſiam (in cuius contritione, omnium Chriſtianorum eſt iniuria) liberare? Vt autẽ pietati tuę literę meę colloquium quaſi præſentis exhibeãt, quicquid de communi fide fueram ſuggeſturus, ſcriptis proſequentibus inſinuandũ eſſe perſpexi. Ac nè hui⁹ epiſtolæ pagina in nimiam longitudinem tẽderetur, alijs literis, quæ adſertioni catholicę fidei congruunt, compręhendi: vt licèt ea, quæ à ſede Apoſtolica ſunt prædicata, ſufficerent, inſidias tamen hęreticorum etiàm hæc q̃ ſunt adiecta, reſerarent: ſacerdotalem nanque & apoſtolicũ pietatis tuæ animum, etiàm hoc malum ad iuſtitiam vltionis debet accendere, quòd Cõſtantinopolitanę eccleſiæ puritatẽ peſtilentes obſcurant, in qua inueniuntur quidã clerici, hæreticorum ſenſui conſonantes, & intra ipſa catholicorum viſcera, adſertionibus ſuis hęreticos adiuuantes. In quibus deturbãdis ſi frater meus Anatolius, cùm nimìs benignè parcit, ſegnior inuenitur: dignamini pro fide veſtra etiàm iſtam eccleſiæ præſtare medicinã, vt tales non ſolùm ab ordine clericatûs, ſed etiàm ab vrbis habitatione pellãtur, nè vlteriùs ſanctus Dei populus, peruerſorũ hominum contagio polluatur. Cultores autẽ pietatis tuæ, Iulianum epiſcopum, & Aëtiũ presbyterum mea petitione commendo, vt ſuggeſtiones eorum pro catholicæ defenſione fidei, placidè digneris audire: quia verè ſunt eiuſmodi, vt fidei veſtræ poſſint per omnia vtiles inueniri. Data Kalendis Decembris, Conſtantino & Rufo vv.cc. conſulibus.

Nota hæreticorum ſcelera.

¶ Epiſtola Anatolij epiſcopi, ad Leonem Imperatorem.

Pijſſimo & Chriſtianiſſimo Imperatori Auguſto, victori ac triumphatori, Leoni, Anatolius Conſtantinopolitanus epiſcopus. Orationi ſiquidẽ noſtræ opùs eſt, Chriſtianiſſime & fideliſſime Imperator, vt non circa meditationem à diabolo peruenientiũ rerum, contra communem eccleſiarum pacẽ occupemur. Quia verò, ſicut appáret, aduerſarius non ſinit præſentem ſinè fluctuatione nauigare nos vitam, neceſſè eſt ſupernæ gratiæ gubernaculo vſos oportere nos omnes, qui Deo authore ſumus in ſacerdotio cõſtituti, illius certaminib⁹ obuiare. Vndè etiàm nunc in his, quæ ſunt præſumpta in Alexandrinorum eccleſia, non quieui, ſed ſequens veſtræ Chriſtianę tranquillitatis intẽtionẽ, volentem & ſanctorum patrum regulas non ſperni, & ciuilia iura ſeruari, quod mè facere congruebat, ſcilicet ſedem gubernantẽ hui⁹ regiæ ciuitatis, egi: & hęc manifeſta veſtrę pietati fient per ea, quæ ſcripſi tã Romano ſanctiſſimo & venerando Leoni põtifici, quàm omnibus vniuſcuiuſque diœceſis venerabilibus metropolitanis epiſcopis, apud quos ingemui, petulantiam contra ſanctorum patrum regulas perpetratã, & facta ſceleſta Timothei, ſicut accuſationes aduersùs eum veſtrę pietati & nobis ſcriptę teſtãtur, qui conculcauit Eccleſiaſticas ſanctiones, legeſque ciuiles, quiq; ſecundùm quod ſcriptum eſt, malam potiùs partem libenter elegit, & quæ illis, quę in rebus decentibus deficiũt, commodatur. Ait enim (Impius dum ceciderit in profundum malorum, ſpernit) Significaui nihilominùs eis & de ſancto beatoq; noſtro concilio Chalcedonenſi quę digna ſunt. Ergò quoniam alijs hæc cõuenienter expoſui, pronior nũc extiti, vt cum fiducia clariùs de rebus præſentibus meam poſſim publicare ſententiam. Notum igitur facio veſtræ tranquillitati, quòd pijſſimis veſtris ſyllabis à nobis fieri præcepiſtis, quia conſtituo Timotheum quidem, quantùm ad integritatẽ ſanctorum canonum, aduersùm quos ſemper ea quæ geſſit & gerit, hactenùs irritauit, in ordinatiõe ſacerdotij nullatenùs eſſe dignum. Quomodò enim ſacerdos erit, qui ità à proprio pontifice, & ab omnib⁹ totius orbis ſacerdotib⁹ ſpontè ſemetipſum abrupit, & hęreticum per omnia demonſtrauit, dudùm ſe à ſancto & famoſiſſimo Chalcedonenſi concilio ſeparando, & reuerendiſſimos epiſcopos Aegyptiacę diœceſis, & clericos, necnon & orthodoxorum multitudinem, & monachorum catholicæ fidei, & ipſi vniuerſali cõcilio communicantium, veluti hæreticos ab eccleſijs proprijs expellendo: inſupèr & aliarũ multarũ malarumq; rerũ author exiſtens, ſicut accuſatiões aduersùs eũ oblatę proclamant? De Chalcedonẽſi verò ſancto & vniuerſali cõcilio hoc apertè pronũcio, q͂a tentare omninò retractare aliquid eorũ, q̃ ab eo definita ſunt, hominum eſt inſidiantiũ ſolùmmodò catholicę eccleſiarũ Chr̃i concordiæ, congaudentiũ turbis atq; tumultui: quandò apoſtolica quidẽ & paterna dogmata, olìm nobis tradita, in eo roborata ſunt & affirmata: nullũ aũt dogma, rectitudini eccleſiaſticę cõtrarium, illic peregrinè aut nouiter eſt ꝓbatũ. Illa ſiquidẽ Deo amabilis ac venerabilis ſynodus, ex imperiali tunc ſanctiõe cele-

Prou. 18.

brata, ad peremptionem ſcandalorum, quæ
tunc contra fidem intemeratam videbantur
exorta, non aliam innouauit fidem, nó per-
emit antiquitùs exiſtentem, non adiecit ali-
quid olìm confeſſioni contraditæ, non im-
minuit eam, quę ſemper cuſtoditur & ſaluatı
ſed trecentorum decem & octo ſanctorũ pa-
trum ſymbolum, incontaminabile & inuio-
labile à domeſticis fidei cuſtodiri, & eis, qui
imbuũtur ab impietate cũ terrore, tradi prę-
cepit. Necnõ & ſynodos ſanctas & orthodo-
xas, poſt illam maximam, ei conſonas exiſtẽ-
tes, & pro illius confirmatione diuerſis tem-
poribus celebratas, rectè probauit, & ſolum-
modò, ſicut diximus, ſemen zizaniorum tũc
ortum exterminauit, nè vlla ex hoc malitiæ
radix per eos, qui inerudite contendunt, de-
nuò pullularet, & puram intemeratamq́; no-
ſtram fidem in aliquo noceret, quatenùs ab
hoc aliqui ſimplicium fœdarẽtur. Nunc igi-
tur famoſiſſime & fideliſſime noſter prin-
ceps, inſertę tibi iuſtitiæ congruit ſancire, nè
quorundam mala voluntas, ſeu hæretica pra
uitas, cuncto orbi terrarum & omnibꝰ Chri-
ſti ſacerdotibus, vnitis ſecundùm Deum, &
pacem habentibus, vexationis communis
& contritionis fiat occaſio, & ſacris canoni-
bus ſuum robur contra Timotheũ ſpernen-
tem eos, per nos demõſtrantibus decernere,
vtì quę neceſſaria ſunt, vt per veſtræ pietatis
imperium, ſicut in illis quoquè contra taliũ
rerum pręſumpta prouenire ſancitũ eſt, hæc
ſecundùm legum ſeueritatem effectui cõtra-
dantur, ad vindictam cõtemptarum eccleſiæ
ſanctionũ, & innoxij ſanguinis, hoc eſt, ſan-
ctæ memoriæ Proterij, orthodoxi Alexãdri-
nę ciuitatis epiſcopi, ſicut viſum fuerit pieta-
tis veſtrę tranquillitati, Chriſtianiſſime ac fi-
deliſſime Imperator Auguſt. immaculata &
& intemerabili dextera.

¶ Epiſtola epiſcoporum Europæ, ad Le-
onem Imperatorem.

PRotecto, pio & Chriſtianiſſimo domi-
no totius orbis terrarum, & Imperato-
ri perpetuo Auguſt. Leõi, Iohannes reueren-
diſſimꝰ Heracleæ, Theophronius epiſcopus
Aphrodiſiadis, Theotegnꝰ epiſcopꝰ Cyclen-
ſis, & Babulas epiſcopus nouæ Theodoſio-
polis Europæ veſtræ. Pietatis veſtrę & Chri-
ſtianitatis imperiũ, clariùs purpura atq; dia-
demate pro fidei cauſa lucet. Verè nanq; pi-
jſſime & Chriſtianiſſime imperator, Leo q-
dem contra hoſtes exiſtis, circa mites autem
& ſubditos, manſuetiſſimi Dauid imitator
agnoſceris, quippe diuinitùs adeptus impe-
rium. Eodẽ nanq; modo etiàm eos, q inordi-
nati videntᷣ, & contra ſanctas regulas ſemet-
ipſos armauerũt, & ſeditiões impias & ſcele-
ſtas arripiũt, imperiali authoritate cõprimi-
tis, & de mundi quiete cogitãtes, incõmotas
& ſinè fluctibꝰ ſanctas vbiquè cõſeruatis ec-
cleſias. Pręſtet igiᷣ omniũ dominus Chriſtus
veſtrũ imperiũ, indeclinabiliter confeſſionẽ
fidei conſeruantẽ, lõgęuis annorũ curriculis
ſanctorũ interceſſionibꝰ pmanere. Sacras igi
tur & Chriſtianiſſimas literas, à veſtra tran-
quillitate directas, cũ multo ſtudio relegen-
tes, in quibꝰ pcepiſtis nobis clariùs explana-
re, qd de ſancto magnoq́; & vniuerſali Chal-
cedonẽſi cõcilio ſentiamꝰ, & de Timotheo,
quẽ Alexandrinorũ populꝰ ſibimet ordina-
uit epiſcopũ, per hanc humilẽ noſtrã relatio-
nẽ veſtrę pietati ſignificamꝰ, quomodò cun-
ctis ſanctiſſimis orthodoxiſq́; cõcilijs, & cõ-
cordamus & cõſentimus. Primùm quidẽ do-
gmata & expoſitionẽ trecẽtorũ decẽ & octo
ſanctorum ſequimur patrũ, eorumq́; fidem
indeclinabiliter cuſtodimꝰ, in q̃ etiàm bapti-
zati ſumus & baptizamus. Poſt quos centum
quinquaginta ſanctorũ patrum, q in regiam
Cõſtantinopolim congregati ſunt, cõſtitũta
ſeruamus. Necnon etiàm Epheſiũ cõcilium,
quod ſub beatæ memoriæ Cęleſtino, ſucceſ-
ſore ſancti & venerãdi & cuſtodis clauiũ re-
gni cælorũ Petri, & ſub ſanctę memorię Cy-
rillo Aldxãdrino põtifice congregatũ eſt, p-
pter hęreſim nefandã prophanãq́; Neſtorij, p
cipuè tamen p Dei grãm Chalcedonæ colle-
ctũ magnũ ſanctumq́; & vniuerſale conci-
lium, eó q prædicta cõcilia firmauerit, nihilq́;
quod illis benè videatur placuiſſe, cõmoue-
rit, nec augmẽtum quoddam vel detractio-
nem fecerit, aut quicquam ex his, q̃ tũc fuere
definita, commouerit, aut aliquid incõgru-
enter interpretatũ ſit. Quod conciliũ velut
ancorã cautã firmamq́; ſeruamus, quãdò cõ-
tra oẽm hęreticã tyrãnidẽ ſcutũ inexpugna-
bile & arma extitit, q̃ nequeãt ſuperari. Huiꝰ
igiᷣ formas ſiue definitiões nullꝰ recta ſapiẽ-
tiũ mutilare pſumat: & neque vnum iota aut
vnũ apicẽ poſſumꝰ aut cõmouere, aut viola-
re horũ, q̃ ab ea rectè ſunt & inculpabiliter
definita. Seqmur aũt & famoſiſſimorũ ſan-
ctorũ patrum doctrinas rectas, miſericordia
regis omniũ Chriſti euangelicũ adepti ſacer-
dotium, rectè ſapimus ſemper, & ſicut ſapit
Apoſtolica Romanorũ ſedis Eccleſia, & ſic-
ut ſapuerunt beatæ famoſæq́; memoriæ pa-
tres & epiſcopi regiæ Conſtantinopolis, &
ſicut omnes totius orbis epiſcopi, rectè ver-
bum pdicantes veritatis ſapimus, ſic regẽtes
populos pdicamus, rectã eis proponẽtes in-
temeratamq́; doctrinã. De Timotheo verò,
ſicut continent preces ſubditæ ſacratiſſimis
veſtris & Deo amantiſſimis literis, qa eiꝰ im-
miſſione ſanctæ memoriæ Proterius ortho-
doxus, ſanctuſq́; pater & Alexandrinorum
epiſcopꝰ, in ſacratiſſimi baptiſterij loco per-
emptus eſt, membratimq́; conciſus, & locis
oibus circuntractus, & poſt hęc igni contra-
ditus, aliaq́; paſſus, q̃ ppter ſceleris exagge-
rationem terretur lingua proferre: ſanctiſſi-
mum quidem Proterium in ordine & choro
ſanctorum martyrum ponimꝰ, & eius inter-
ceſſionibus miſericordem & propitium De-
um nobis fieri poſtulamꝰ: Timotheũ verò, q
talia

talia ppetrauit in beatæ memoriȩ Proterio, qui fuit epiſcopus, cuiusque conſilio atque tractatu factum eſt ſcelus huiuſmodi, quod etiàm humanos auditus propter excellentiam crudelitatis obturat, tanquàm tyrãnum, & ſanguinarium, & propter immenſam ſuï crudelitatem antiquos tyrannos, qui ſemetipſos aduersùs triumphatores martyres armauerunt, tranſcendentem, quiq; epiſcopatum arripuit, alienum à ſacerdotio & epiſcopatùs dignitate & extraneũ eſſe decernimus. Sanctiſſimos autẽ & conſacerdotes noſtros, qui ab eo cõtra eccleſiaſticas ſanctiones excommunicati ſunt atq; damnati, & conſacerdotes noſtros eos, & comminiſtros, & coëpiſcopós, & cõmunicatores habemus, & optamus ſanctis eorum orationibus Dei clementiam promereri. Similiter autem ſiue archimandrita, ſiue presbyter, ſiue diaconus, ſiue quis alius in clero conſtitutus, excommunicatus ab eo eſt propter bonæ memoriæ Proterium Alexandrinæ ciuitatis epiſcopũ, huic communicamus, & eſſe eum in clericatùs dignitate decernimus. Nam lupus, qui paſtori non pepercit, nec ouibus parcit. Eos autem, qui in damnatorum locis ab eo ſunt conſtituti, ſiue epiſcopi ſint, ſiue archimandritæ, ſiue presbyteri, ſiue diacones, ſiue quilibet in clero humiliori conſiſtens, hos indignos graduum, in quibus ſunt præter eccleſiaſticam cõſequentiam ordinati, cùm obumbratam velut theatralem dignitatem videantur ſortiti eſſe, decreuimus. Veſtræ ſiquidẽ tranquillitatis eſt, Alexandrini populi curam habere, & à ſancta Dei aula lupum expellere, & inuulneratum inconſumptumque gregem ſaluatoris Chriſti ſeruare, & concordiã multamq; pacem Alexandrinorum ciuitati concedere, ad gloriam Chriſti, & exaltationem pijſſimi veſtræ Chriſtianitatis imperij. Iohãnes epiſcopus: Incolumem veſtram pietatem Deus omnium nobis donet longȩuis temporibus ſanctorum orationibus. Theotegnus epiſcopus Cyclenſis, ſimiliter. Theophronius epiſcopus Aphrodiſiadis, ſim. Babulas epiſcopus nouȩ Theodoſiopolis, ſim.

Epiſtola Luciani epiſcopi ad Leonem Imperatorem.

PIjſſimo & Chriſtianiſſimo Domino Imperatori, perpetuo Auguſto Leoni, Lucianus humilis Byzæ metropolitanus epiſcopus. Datis mihi pijs atq; venerabilibus literis veſtræ Chriſtianitatis imperij, & relegẽte me ſacros apices veſtros, ac inueniente in eis feruẽtiſſimum circa orthodoxam fidem zelum, & excellentem pietatis intentionem, & quia valdè pro ſanctarum eccleſiarum pace curatis, necnon & veſtras ciuitates ſub quiete manere, & omnes ſubiectos in tranquillitate conſiſtere feſtinatis, & ſacerdotes Chriſti, pro fidei robore ad cõcordiam inuitatis, & ea quæ diſcerpta ſunt inſidijs inimici, voluntate Dei cõiungere decertatis: & mea humilitas ſuam indicat volũtatem, inquantùm intelligere poteſt, principaliter equidem de Timotheo, quẽ etiàm lectioni ſubiectȩ preces edocuerũt ſacerdotij appellatiõe & operatione nimìs indignum, qui ſecundùm ſanctorum patrũ regulas expellendus, niſi fortè propter magnitudinẽ clemẽtiæ ſanctis ſummorum thronorum archiepiſcopis quicquã de eo aliud videatur: eò quòd & pijſſimȩ veſtræ diuinitùs factæ, clementesq; literæ manifeſtant, valdè vos de vrbe Alexandrina cogitare. De ſancto verò & vniuerſali Chalcedonenſi concilio, quod concordat & trecentis decem & octo ſanctis patribus, qui in Nicea conuenerunt, & centum quinquaginta, qui poſt hæc in vrbo regia congregati ſunt, & eis, qui in Epheſo ſub Cæleſtino Romanȩ vrbis, & Cyrillo Alexãdrinorum ſanctis epiſcopis cõuenerunt, etiàm animo quicquam ſumere, quod ſit ei contrarium, impij atque hæretici ſenſûs eſſe iudicaui.

Epiſtola Valentini epiſcopi, ad Leonem Imperatorem.

PER omnia pijſſimo & Chriſtianiſſimo Imperatori, triũphatori & Auguſto Leoni, humilis Valentinus in Domino æternã ſalutem. Cùm & ante imperiũ virtutibus regnauerit Chriſtianiſſima veſtra trãquillitas, & in imperio ſupra purpuras & diadema fidei rectitudine decoratur & coronatur. Nam compenſationem iuſtitiæ potiùs quàm donum à Chriſto regalia ſceptra percipientes, compenſationem rursùs DEO redditis, veſtrum imperium cõſeruanti, dum inceſſabiliter cogitatis, quatenùs ſecurã ab omni hæretica tempeſtate Eccleſiam eius, & ſinè fluctuatione ſeruetis. Quemadmodùm gentiũ bella amãtium ſuperbas cogitationes ad terram deponere feſtinâſtis, ità & prauos ſenſus hæreticorum aduersùs Chriſtum latrãtium, velut puluerem exufflantes ad nihilum vſq; perducetis, & ſecundùm vocabulũ veſtrum inimicis quidem Dei & veſtri imperij, tanquàm Leo ſæuus occurritis: circa eos aũt, qui piè Deũ colunt, & imperij veſtri ſceptris obediunt, ouium paſtoris imitatores & oues ſimpliciores exiſtitis. Igitur pro eccleſiaſtica pace & ſalute filiorum Eccleſiȩ multam prouidentiam pietas veſtra gerens, ſacratiſſimis ſuis ſyllabis adorãdiſq; ſanciuit, vt mea paruitas ſanctiſſimos ꝓuinciæ epiſcopos in vnũ colligens, q̃ humilitati noſtrȩ placerẽt, & regulis cõuenirent, & fidei rectæ cõgruerent, iudicarem⁹ veſtrȩ Chriſtianitatis impio: maximè aũt de crudelib⁹ malignisq; reb⁹, & oĩs tragœdiæ narratione maiorib⁹ q̃ nupèr Alexandriȩ ꝓuenerũt, ſimul & de Chalcedoneñ ſancto magnoq; & vniuerſali (gr̃a Chr̃i) celebrato cõcilio: cuius termini nõ ex nobis, ſed gr̃a ſanctiſpiritûs ſunt cõfixi, nihil metuẽtes, neq; ꝓ gratia vel inimicitijs decernẽtes, ſed Dei ſolummodò iudicium iniudicabile formidãtes, ad notitiam veſtrȩ Chriſtianiſſimæ tran-

tranquillitatis referre deberemus. Quapropter & in vnum,nosq; ſimul & noſtri clerici congregati,habentes timorem Dei præ oculis, ſub ea, quæ à veſtra ſunt pietate ſancita, ſuggerimus veſtræ tranquillitati, quoniam & vnitatem colimus,& iniquorum communionem abominamur,& ſanctorum patrum concilia complectimur,& ea,quæ ab eis ſunt definita atq; decreta, cuſtodire intranſgreſſibiliter exoramus. Timotheum verò,qui totius malitiæ culmen excellit, & inhumanitatis crudelitatem tranſcendit,homicidam patriſq; necatorem,qui epiſcopo ſuperſtite eccleſiam eius adulterauit,& ſponſum eius occidit,& tyrannico modo & impudenter ſemetipſum in ſedē eius impoſuit,ſicut preces oblatæ tranquillitati veſtræ declarârunt, nō oportere neq; inter viuos examinari, palàm eſt: nunq̃ dignitate pontificatûs indui, & in ſancto altari ſtare, & diuinitati miniſtrare credendus eſt. Quid etiàm dicamus de populo indiſcreto,qui ab eo ad impietatem armatus eſt,& ampliùs quàm eorū fluuius inundauit iniqtatibus,malitiæ turre vltra Pharum,qui apud eos excellenter accenditur, & vſque ad cęlos,flammas impietatis extendit? Victoriam dicam iudicans hāc eſſe, ad comparationem aliarum rerum, quæ ab eo ſinè timore commiſſa ſunt,qui etiàm vnam naturam negantes,cuncta ferocitate veſtiti ſunt. De ſancto verò & vniuerſali Chalcedonenſi concilio,cuius princeps nō homo,ſed Chriſtus,qui eſt ſuper omīa Deus & rex ęternus, deindè paſtores totius orbis extitēre doctores,præſentibus eis & ſacratiſſimo veſtro ſenatu,& culmine eminentium poteſtatum, & diuæ memorię ter beato principe Martiano, omnibus obſignantibus hanc eſſe pietatis viam,patrumq; fidem impollutam & immutabilem,ſanctorumq; apoſtolorum doctrinam in nullo mutatam, neque diſcordātem expoſitæ fidei à ſanctis patribus in Niceno concilio congregatis: cùm vtiquè ea doceat ſimul & alliget,& apertè ab omī hęretica nos ſecta diſcernat. In hac ergò perduramus, hāc tenemus,& ea,quæ in ea ſunt explanata, intranſgreſſibiliter obſeruamus,omnemq; hęreticam prauitatem abominamur,Deo ſemper hymnos pacificos exoluentes,qui nobis cuſtodem rectæ fidei veſtram potentiam cōdonauit. Valentinus epiſcopus Philippopolitanæ metropolis ſanctiſſimæ eccleſiæ, manu mea ſubſcribens, his quæ ſunt ſuprà ſcripta,conſentio. Epictetus epiſcopus Diocletianopolis,ſimiliter. Et reliqui ſimiliter.

Epiſtola Sebaſtiani Epiſcopi ad Leonem Imperatorem.

POſt Deum domino totius orbis pijſſimo & Chriſtianiſſimo noſtro principi Leoni, in Domino ſalutem, humilis & vltimus Sebaſtianus epiſcopus. Tuum quidem, pijſſime Imperator,laudabilem & glorioſiſſimum inter homines principatum omnium Dominus Chriſtus quotidianis diebus bonis incrementis,maximūq; ſplendidiſſimumq; demonſtrat, & de cæterò demonſtrabit, hoc ſemper efficiens propter fidem rectam, quæ ab infantia eſt vobis inſerta,& propter reuerentiam, quam diuinitati ſalubriter exhibetis. Quod autem ſupplicamus,ſacratiſſime Imperator,illud eſt,nè patiamini illius venerabilis & inter ſanctos habitātis maximi viri Martiani,tanti taliſq; principis poſt mortem opinionem nūc à culicibus lacerari,neq; tuū ità præcipuum,& vltra gloriam conſtitutum imperium contemptibile illudere volētibus oſtendatis: ſed veritatis experimentum ſumant ſtulti,ſcientes quia terribile eſt incidere in manus Dei viui. Hoc autem in ordine primo pijſſime nôſſe ſupplicamus,quia ſicut ſoli ad demōſtrandum quia ſol eſt, nihil minus eſt:ità illi magno ſanctoq; & vniuerſali Chalcedonenſi concilio, bonorum quidem omninò nihil deeſt:neq; enim eget augmento,neq; detractione,cùm ſit à ſanctoſpiritu, velut diuino quodam ſale conditum. Nam qui in eo illo tempore condemnati, & indigni pontificali ſtatu eſſe decreti ſunt,ſententia hoc magni Dei tanquàm impij pertulerunt. Qui verò ſuſcepti ſunt,velut iniuſtam & tyrannicam circumuētionem paruo tempore ſuſtinentes,repentè decreto ſancti ſpiritûs iuſtè ſuſcepti ſunt:inter quos noſtrorū temporum ſecundus Abel beatus Flauianus exiſtit. Tanti ſiquidem & talis prolatique concilij amplectere iudicium ſereniſſime & orthodoxe Imperator. Taliter nanque ſapuiſſe comperimus omnes,qui verbo,& doctrina,& vita mirabili Deo per diuerſa tempora placuerunt,id eſt,beatum Athanaſium, qui ſæpiùs proprijs ſanciuit dogmatibus, quia erat in corpore paſſibili impaſſibilis, & in mortali immortalis. Sic & Baſilius Magn⁹, & Gregorius Nazianzenus,& alter Gregorius Nyſſæ,& pòſt Ioannes Conſtantinopolitanus,verborum ſimul & cogitationum pelagus benedictum. Scito ſiquidem nefandū Timotheum,& eos,qui ſimilia cum immenſa tyrannide ſapuerunt ac ſapiunt, alienos à nobis factos ab orthodoxorum epiſcopatu. Benè autem & dignè tuorum temporum Imperator egregie,ſi preces ab Aegyptiaco cōcilio tibi datas rationabiles exiſtētes, & omī approbatione dignas,tanquàm orthodoxas ſuſcipias,& alia cuncta tanquàm ſatanę opera & cogitationes animas corrumpentes effugias,ſolumq; vobis ſufficiat Chalcedonēſe cōcilium,cùm ſolùm omnia orthodoxorum antiqua concilia, in ſemetipſo ſpiritusſancti virtute conſtringat. Incolume ſemper conſiſtens atque creſcens veſtrum imperium,Dominus orbi terrarum longis dignetur ſeruare temporibus,Imperator ſacratiſſime.

Hebr. 10.

Epiſtola

Epiſtola Theotimi epiſcopi ad Leonem Imperatorem.

DOmino piiſſimo, & Chriſtianiſſimo Imperatori noſtro Leoni, Theotimus humilis *Scutiæ regionis epiſcopus. Decet tuam pietatem, venerabilis Imperator Auguſte, eccleſiarum tranquillitate gaudere, & tribulationes populi conturbati & tempeſtates, trãquilliſſimis veſtris allocutionibus ad pacis iura transferre. Propterea ſiquidem vos Deus cælitùs diuino nutu ſuo muniuit, vt ea quidem, quæ ſana ſunt, imperiali poteſtate integra ſemper ſaluaq; cuſtodiatis: quę verò vexata ſunt atq; corrupta, veſtræ pietatis medicina curetis. Nihil itaq; Deo amabilius eſt, nihil acceptius, quàm vt illa vos ſapiatis, quæ à Dei patris ſapientia didiciſtis, & illa doceatis, quæ ab ipſis fidei veſtræ incunabulis ſaluberrimè eſtis eruditi. Et quoniã ſacratiſſimis veſtris ſyllabis admonuiſtis, vt quæ ſapimus de ſancto Chalcedonenſi concilio, noſtris literis referamus ad veſtræ notitiam pietatis, cognoſcat veſtra ſerenitas, quoniam nihil amplius, nihil minus, quàm quæ in Chalcedonenſi concilio à ſanctis patribus integrè atq; perfectè definita ſunt, credimus aut conſentimus: Neque enim aliud nos vltrà ſapere, quàm ea, quæ tantorum patrum termino ſanctusſpiritus erudiuit. Vndè manſuetiſſime Imperator & ego, & omis Eccleſia Dei ſic ſapimus, & in conſenſu noſtro ſanctorum patrum definitiones fide & deuota confeſſione firmamus. De Timotheo verò ſic ſapimus: Quoniam ſecundùm virtutem precũ, adhuc viuo & exiſtente epiſcopo, impudenti intentione ab excommunicatis eſt ordinatus, exordinatũ & excommunicatum eccleſiaſtica regula cum eſſe decernit: Neque manûs impoſitionem illorum epiſcoporum in ſancta Eccleſia permittit quãdam habere virtutem, qui Chriſti fidem violãtes, ordinationem impoſitam ſibimet amiſerunt. Nunc igitur noſtræ confeſſionis verbum facientes ſaluberrimis veſtris auribus manifeſtum, depoſcimus dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, vt veſtrum imperium catholicæ fidei robore c[illegible]fortatum, & crucis virtute munitum, ab omni ſuſpectione bellorum intactũ, ſemper cuſtodire dignetur. Optamus veſtram tranquillitatem diuina prudentia ſemper incolumem, & coronã imperij veſtri intemeratam & impollutam multis annis nobis diuinitas donare dignetur, Domine ſacratiſſime & venerabilis Imperator.

*Scythiæ

Epiſtola infraſcriptorum epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

DOmino piiſſimo, victori ſemper Auguſto Leoni, Martian⁹, Martialis, Monophilus, Marcellus, Petrus & Dittas, epiſcopi ſecundæ Mœſiæ. Tranquilliſſime principum, deſiderium habens pij propoſiti, verbum fidei, quam tenes, tibi fieri manifeſtum, ſacris literis hoc à noſtra humilitate fieri pręcepiſtis, vt vobis apertè ſignificaret de ſancta & incompræhenſibili Deitate, quam humana lingua nec comprehendere, nec ſcribere poteſt, ſed potiùs cum mundo corde colere debet & adorare. Hoc autem adſtruimus, confiteri nos, & perdurare in fide, quam in vrbe Nicena trecenti decem & octo patres, condemnata impietate Arrij, tradiderunt in toto orbe terrarum: necnõ & quæ à ſanctis centum quinquaginta patribus in vrbe Cõſtantinopolitana de ſancto ſpiritu, pro delenda Macedonij perſona, prolata eſt: inſupèr & quæ in Epheſo ad depoſitionem impietatis Neſtorianæ formam accepit: ſuper hæc autem & quę ad peremptionem Eutychianæ veſaniæ de humanatione ſaluatoris in Chalcedonenſium ciuitate multis ſanctis epiſcopis cõuenientibus, per iuſſionem Leonis Romani põtificis, qui verè caput eſt epiſcoporũ, & venerabilis ſacerdotis & patriarchæ Anatolij cõcilio celebrato, ſub duobus Imperatoribus confirmata eſt. Quod conciliũ nos cum omi clero & populo Chriſtiano vſque ad finem tenentes & poſſidentes, in eo concupiſcimus permanere. Timotheum verò, qui poſteà per odium atq; crimen, ſicut publicis libellis agnoſcitur, ſceleſtiſſimè contra Proterium reuerendiſſimum virum, Alexandrinæ ciuitatis epiſcopũ, operatus eſt, & cõdemnatis viris ſibimet per obreptionẽ indignè epiſcopatûs nomẽ impoſuit, hunc cum his qui ſimilia præſumpſerũt, in ordine ſacerdotum nec numerari, ſed ſub anathemate, & inter ſimoniacos reputãdum eſſe decernimus. De ſynodo verò, quam petunt fieri quidã poſt decretum patrum, qui Chalcedonæ definiérunt, nos nec optamus, nec fieri conſentimus, nè maiora ſcandala generentur, ſed magis cõtra principes tanti ſceleris vltionem proferri decernimus. Martianus epiſcopus ciuitatis * Abriticæ, confirmaui & ſubſcripſi. Martialis epiſcopus ciuitatis Apiarenſis, ſimiliter. Monophilus epiſcopus ciuitatis Doroſtrij, ſimiliter. Marcellus epiſcopus ciuitatis Nicopoleos, ſimiliter. Petrus epiſcopus ciuitatis Nouenſis, ſimiliter. Ditta epiſcop⁹ ciuitatis Odyſſæ Scythiæ, ſimiliter. Et hæc Latinè quidem data, eſt in Græco interpretata, & iterùm tranſlata de Græco in Latinum.

Papa, caput epiſcoporũ.

Epiſtola infrà ſcriptorum epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

SAcratiſſimo & piiſſimo amatori Chriſti Auguſto, & à Deo cõpetenter honorato Impatori Leõi, Baſilius, Maximus, Theoctiſtus, Dõnus, Gerõtius, Flauianus, Sabacurus & Petr⁹ epiſcopi primę Syrię. Oĩbus ſiquidẽ, ſicut lux, veſtra potẽtia ad beneficia ꝓpoſita ęquos radios indigẽtibus velut in mẽſura con-

condonat, præcipuè verò illis, qui amatores rectæ fidei & eandem circa DEVM quam vos, obtinent pietatem: cuius præceptores quidem ſunt doctores rectorum dogmatũ, & qui diuerſis temporibus extiterunt lumina veritatis. Cuſtos autem omnium præcipuus præes, quandò & culturæ à vobis dilatæ ſuſceptor & fideliſſimus conſeruator exiſtis. Quapropter non auream in his coronã vobis offerimus, nec qualem hi qui mundanarum rerum obtinent poteſtatem, propter beneficia ſibi collata, beneficiorum grates exoluunt, ſed ex famoſiſſimis actionibus compoſitam, quas conſuêrunt ſtudia virtute bonaque vita fulgentia generare. Quarum natura immarceſcibilis, non ad breue tempus apud ſuſcipientes manet, ſed in æternum benè agentibus præmia & vbertatem epulationis extendit. Quomodò enim repẽſare poſſumus ei terrena, qui vtitur cæleſti prudẽtia? Quid de noſtris retribuamus illi, cui diuina carpere moris eſt? Tranſeant ergò paupertatis noſtræ negocia ad fauoris culmen, diuina dogmata deducantur ad mediũ, quæ etiàm vos amplectẽtes, æternam vobis gloriam radicâſtis. Hæc enim à nobis ſaluator docenda prædicauit, & ſpiritûs gratia * ſancta cõſtruxit, *ſancti dudùm quidem ſcripturas ſanctas legentibus hæc prænunciãs, poſteà verò à Nicenis patribus pro communi vtilitate confirmãs. Non enim tempus aliquod horum fidei ſymbolum permutauit, nec quælibet ars verborum eorũ ſenſus conuertit: ſed velut in quãdam petram omnis hæreticorum impetus in hæc verba percuſſus, in ſpumam repentè diſſoluitur. Siue enim creaturam dicat aliquis filium DEI ſecundùm patris naturam, per hanc fidem malè ſentire cõuincitur: ſiue noſtræ formæ veritatem in eo neget, tanquàm pietatis inimicus expellitur: ſiue ſancti ſpiritûs diuinam tentauerit permutare ſubſtantiam, velut fidei alienus abijcitur. Nam hæc quaſi vera lux, obumbrationem nullatenùs recipit falſitatis. Dum enim dicit, Ex DEO natus eſt, hoc eſt, de ſubſtantia patris ante ſecula, & non factum, conſubſtantialitatẽ confirmat, & omnem eis, qui aduerſa ſapiũt, fomitem impietatis excludit. Rursùs cùm dicit: Qui propter noſtram ſalutem deſcendit, & incarnatus eſt, & humanat⁹ eſt, & natus ex Maria virgine, diſpenſationis interpretatur omne miraculum. Similiter autem cùm in ſancto ſpiritu vnam & eandem, quam in patre & filio, profitetur fidem, impietatẽ perimit eorum, qui ſancto ſpiritui reluctantur. Ex his itaque ſermonibus coarmati, etiàm poſteri veritatis propugnatores, conſiderantes verborum virtutem, malis adinuentionibus fidem violare tentantibus, linguas oppoſuerunt, non ipſi quicquam nouitatis & per contentionem inuenientes, ſed verbis ſymboli patrum velut in acie repugnantes. His enim, qui diuinitatis vnigeniti naturam paſſibilem eſſe calumniantur, reſpõſionem contrariam obijciunt, inconuertibilem & immutabilem ſubſtantiam Dei docentes. Eos, qui primitias noſtrę naturę in vnigenito reſpuunt, ex eodem ſimiliter arguunt, ex ipſa nuncupatione explanantes, quòd ad incarnationem & humanationem nihil aliud, quàm adſumptionem & vnitionem noſtræ naturæ monſtrauit. Hos ità centum quinquaginta magni patres, & qui vniuerſale concilium Chalcedonenſe ſancti ſpiritûs volũtate celebrauêre, ſecuti ſunt, vnum eundemque filium, & ſecundùm diuinam, & ſecundùm humanam naturam docentes, eundemque de patre ſecundùm diuinitatem, eundem de matre ſecundùm humanitatem, tanquàm DEVM impaſſibilem, eundem ſecundùm quod ſumptum eſt de nobis, conſubſtantialem nobis: eundem ſecundùm natiuitatem de patre conſubſtantialem genitori, & hoc quod fuit ante ſecula natura, manifeſtantem: & quod in ſe adſumpſit nouiſſimis diebus, veritate ſeruantem: non alium & alium per hæc denunciantes, ſed eundem filium Dominum & DEVM, & quæcunque de eo dicuntur, competenter glorificantes. Hanc ſynodum, tanquàm concordem illis, per omnia cuſtodimus, & eos quidẽ, qui in ea anathematizati ſunt, & anathematizamus, Eutychen & Neſtorium: eos verò, qui in ea claruerunt, valdè laudamus, & omnes abſolutè, qui paternam ſortem nobiſcum vnà cuſtodiunt, tanquàm fratres reſpicimus. Eos autem, qui parentalem rectitudinem negãt, velut extraneos iudicamus, nihil aliud in eis ampliùs cogitantes. Quos enim alienos fides efficit, quid oportet à nobis alijs omninò delictorum ſupplicijs? De Timotheo ſiquidem, qui Alexandrinum pontificatum & Aegyptiacæ diœceſis arripuit poteſtatem, ſuperuacaneum etiàm aliquid dicere iudicamus. Quid enim ampliùs dicamus de eo, qui à confeſſione pia per ea, quæ dudùm & nunc agit & loquitur, ſicut ex precibus veſtræ maieſtati prolatis oſtenditur, ſemetipſum fecit extraneum? Denique ipſe & defenſores eius apertè literis, quas veſtræ obtulerant trãquillitati, bellum ſe habere contra Eccleſiam monſtrauerunt, tanta concilia, hoc eſt, cẽtum quinquaginta, & eorum, qui in Chalcedona collecti, abdicantes audacter. Quapropter multis maximisque accuſationibus aduersùs eum factis, non arbitramur oportere, vt hæc à nobis examinentur, niſi fortè etiàm gentiles, qui à pietate ſegregati ſunt, omninò culpemus, *quomodò *quòd non omnes eccleſiæ cuſtodiunt ſanctiones. Contra hos enim, qui prima fronte alienigenæ ſunt, & in ſummis rebus nequaquàm nobis communicare proponunt, decernere aliquid de reliqua conuerſatione, nullus derelictus eſt locus, & tanquàm legum aliquarum tranſgreſſores caſti-

caſtigare, dum vtiquè alienatione fidei ab omni corpore ſint abſciſſi, & procùl à rebus noſtris ſemetipſos abſtraxerint. Si quis eñ in diuinis cauſis elegerit, quæ noſtra ſunt, ſequi, tunc in eum definitiões canonum in reliquis delictis examinamus. ſi verò ſummitate concordiæ cõmunionis noſtræ ab eccleſiaſticis legibus lõgè diſcordat, iſte nimìs extraneus eſt. De delictis autem & præſumptionibus, quas nefandè commiſit, reipublicæ legibus, & earum præſulibus ſecundùm rationem iudicio competenti ſubdetur. Veſtræ igitur erit clementiæ, ea quidem, quæ ſunt pietatis, extendere & ornare, & ad celſitudinẽ decoris ſubuehere: ea verò, quæ huic ſunt aduerſa, reſoluere: oſtendentis ſimul ad clementiã & malignitatis abiectionem, per quæ in vobis imitatio diuina formatur, ad vtilitatem ſubiectorum cuncta diſponens, & verã manſuetudinem & pacem tribuẽs vniuerſis, quæ veſtrę pietati repẽſationẽ bonorum per ea quæ geritis, pollicetur. Baſilius epiſcopus opto incolumem veſtram pietatẽ multis annorum curriculis conſeruari Dei eccleſijs & Romano imperio, religioſiſſime & pijſſime, & Chriſto amabilis Imperator. Maximus epiſcopus Laodiceę, ſimiliter. Theoctiſtus epiſcopus Berœæ, ſimiliter. Gerontius epiſcopus Seleuciæ, ſimiliter. Flauianus epiſcopus Gabalæ, ſimiliter. Domnus epiſcopus Chalcidis, ſimiliter. Cyrus epiſcopus * Onoſarthæ, ſimiliter. Petrus epiſcopus Gabbi, ſimiliter. Sabas epiſcopus Palti, ſimiliter.

Epiſtola Varadati monachi, ad Leonem Imperatorem.

TErræ mariſq; & totius generis humani domino, orbis terrarum victori & pijſſimo Auguſto Leoni Imperatori, pauper Varadatus in Domino ſalutem. Terribiles literas imperij veſtri ſuſcipiens per Eutropium Magiſtrianum, veſtrę diuinitatis famulũ, valdè gauiſus ſum. ſemper enim gratiã tranqllitatis veſtrę ſuſcepimus, eò quòd poſſit poteſtas veſtra ſolicita pro ſanctis eccleſijs domini Ieſu Chriſti, cunctiſq; pauperibus ſub veſtro imperio conſtitutis. Propterea enim in omni Imperio Romanorum veſtram pietatẽ Deus elegit, conferens vobis intellectum ſa-
Pſalm. 110. pientiæ, ſicut ſcriptum eſt: Principium ſapi-
Prou. 1. & 9. entiæ timor Domini, quæ ſapientes mundi tranſcendit: quatenus cõterat veſtra diuinitas eos, qui iniquiſſimè conuerſantur, & liberet iuſtos de manibus impiorum. Audiuimus enim, quomodò incedũt lupi ſuper greges, & rapiũt oues ab ouilibus ſuis, & nõ metuunt à voce paſtorum. Quapropter repentè amice Leo rugiens, fieſq; illis valdè terribilis, & pro metu, leonis impetum fugiẽtes, quod abripuerunt, de ſuo redimittunt. Sic ergò veſtram facere condecet pietatẽ, vt ſicut nomẽ eſt imperij veſtri, ità prædicetur in toto mundo terribile pietatis veſtrę decretũ, ſicut ſcri-
ptum eſt: Secundùm nomen tuum Deus, ità Pſalm. 47.
& laudatio tua. Sed & Salomõ, Dauid filius,
ait: Similis eſt ira regis furori leonis. Et De- Prou. 19.
us omnipotens glorificauit nomen Leonis ſuper om̃ia, quæ in terra ſunt, vt ſubijciat oẽs volentes extolli contra timorem Dei. Scriptum eſt enim, quia dixit Deus omnipotens
Semei prophetę, vt iret ad Hieroboam regẽ, 3. Reg. 13.
& argueret eum in quibus deliquerat: dixitq; Deus prophetæ, nè comederet panẽ, aut biberet aquam in illo loco. Et cùm locutus fuiſſet propheta regi Hieroboam ſecundùm verba Dominica, & audiuit verba mendacij, cumq; comediſſet panem, & bibiſſet aquam in illo loco: iuſſit leoni Deus, & depoſuit de aſino ſuo prophetã, & diſcerpſit eum, & mẽbratim in via proiecit, eò quòd tranſgreſſus eſt præceptum Domini. Dixerat enim ei, nè comederet aut biberet: & comedit, & bibit. Et ſcriptum eſt, quid fecit leo prophetę, vſq; in hodiernum diem. Sic decet nomen pietatis veſtræ terribilia ferre præcepta in omni terra cõtra om̃es qui præſumunt diuina mãdata corrumpere. Iſti enim ſunt filij Timothei, qui latenter egit iniquè, necauit hominem, & tulit eius vxorem. Et quidem Deus omnipotens eum facere noluit, ſed neq; veſtra diuinitas hoc perpetrare præcepit: & cùm deberent omnipotenti ſupplicare Deo, vt q miſeretur eis, rogarent veſtræ pietatis imperium, vt eis cederet de ſanguine quem habẽt in manibus, per diuerſa diſcurrunt, fallacijs volentes, ſicut ſcriptum eſt, multos à fide re-
cta decipere, ſi potuerint, faciunt etiam ele- Matth. 24.
ctos errare, ſicut ſcriptum eſt in ſancto euangelio. Fides enim hæc recta eſt & inuicta, vt
ſcriptum eſt: In principio erat verbũ, & ver- Ioann. 1.
bum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Et ipſum verbum habitauit in Maria, & ſicut legitur, induit corpore de figmento Dei patris & Domini noſtri Ieſu Chriſti. Et teſtis
eſt beatus Paulus, quia Chriſtus Ieſus de Ma- Rom. 1.
ria eſt natus ex ſemine Dauid in ſpiritu ſancto, miſſus à patre qui in cælis eſt, vt in mundum veniẽs & ambulans, renouaret omnem carnem in carne ſua, & reſurgere nos faceret à morte in carne ſua, & omnia in eo nobis oſtendit. Nam & protoplaſtus homo ab eius patre factus eſt, & propterea poſtquàm perijt, in filij vita quæſitus eſt. Et iterùm propter aduerſarium diabolum, qui filius noluit fieri lucis, & propterea debellabat homines, & omnem carnem hominis in concupiſcentia obligabat. DEVS omnipotens facturam ſuam deperire non voluit, ſed miſit ſpiritumſanctum ſuum, ad Mariam Gali-
læam in corpore, quod ille deceperat, in quo Luc. 1.
etiàm ſeducebat inimicus, vt per eum deuinceretur atque confunderetur.

Corpus enim Domini noſtri Ieſu Chriſti omnem carnem viuificauit, vt per corpus proprium oſtenderet iuſtitiæ templum. Per
ipſum enim ſumus liberati, ſicut beatus Galat. 5.

Paulus

Paulus ait, & Eſaias propheta teſtatur. Cùm enim vidiſſet Dominum Deum, ait: (Eſa. 6.) Væ mihi: in labijs iniquis, & hominum Deum vidi. Et ſumens angelus carbonem ignis ab altari per ferrum, poſuit in ore prophetæ, dixitq; prophetæ angelus: Trãſijt iniquitas tua. Rogamus veſtrum imperiũ, vt ad eos dicere iubeatis, quarè per ferrum carbonem ſuſtulit angelus, & Eſaias propheta digitis carnis appropinquare non potuit, quoniam vrebantur. Et dicere ſi nequiuerint coram veſtro imperio & victoria, etiàm nos, quod nobis iuſſit veſtra tranquillitas, dicimus cum veritate, monſtrantes ſicut in ſanctis ſcripturis de virga ferrea legitur, (Pſalm.2.) (eſt enim virga Chriſtus) ſicut ſcriptũ eſt, in igne, & fit ignis. Nunquid poſſunt digiti carnis appropinquare ei, & nõ vri? Sed per forfices ferreas, quæ ſimiles ferro ſunt, & dum per eas tenta fuerit virga ferrea, iam tunc teneret carnis digitis, nec vruntur. Sed etiàm & ipſi, qui tenent in fundum virgam ferream, & ignem, qui ſimilis eſt, in aqua, & tunc poſſunt digiti tenere, & nõ vri. (Matth.3.) Ità factum eſt & in Iohanne, qui ſecundùm ſimilitudinem artificis, tenuit baptizando in aqua Dominum ad ſimilitudinem ignis. Et tunc datum eſt ſanctis ſacerdotibus Dei, tenere corpus ſanctum filij Dei, & non vrũtur communicantes hominibus cibum æternũ. (Eccl. 29.) Legitur: Vita hominis, panis & aqua: non eſt (Panis.) panis, qualem comedunt Iudæi, & operarij non credẽtes, quia vita eſt hominũ: ſed corpus, (Iohan. 6.) quod intùs eſt filius Dei, ex Maria virgine, & eſt figmentum Dei, qui eſt filius DEI, panis qui de cælo deſcẽdit. Non enim aqua, quæ ex multis eſt fontibus, vita eſt hominũ: (Aqua.) Nam ſunt multi aquã nõ habentes: ſed aqua, quæ vita hominum eſt, aqua eſt baptiſmatis, quæ eſt ex DEO. Sicut enim virga ferrea fit (Ioan.1.) ignis, & abſq; forcipe ferrea non tenetur, ſic & verbum quod erat in principio, teneri nõ poterat & fieri vita hominum, niſi induiſſet carnem, vt in eo corpore ſecũdùm ſimilitudinem teneretur. Non poterat autem ſinè corpore hominis hoc teneri, ſicut nec Eſaias illud tenuit digitis carnis, quoniam nõdùm indutum carne verbũ Dei. Quomodò enim oſtẽdere poterũt, ex quo eſt plaſmatus Adã, vſq; dum veniſſet Chriſtus, & indutus fuiſſet carnem ex Maria virgine, quia potuit quiſ- (Pſalm. 109.) quam electorum tenere verbum, quod ante luciferum eſt, ſicut multi nunc comedunt? Nunquid non diligebat Deus, ſicut diligit nunc eos, qui in hac generatione ſunt? Diligebat eos, & in eis valdè gaudebat. Sicut enĩ ſapiens artifex maſſam fermentat, & non repentè eam cõſperſionem permiſcet, ſed ſpatio alicuius momenti quieſcit: & tunc ſumẽs conſperſionem, fermentat eam, & ità amicis ſuis præbet ad comedendum: Ità nunc geſtũ eſt, vt ſufficiant hæc exempla non credentibus. (Gene.18.) Abraham, cùm dixiſſet Saræ vt faceret fermenti ſata tria, nõ dixit ei nomẽ, eò ꝙ nõ

erat fermento conſperſum. Et cùm veniſſet Deus, & donâſſet gratiam patris, ait: Simile (Matth. 13. Luc.13.) eſt regnum cælorum homini, qui accepit farinæ ſata tria, & abſcondit in eis modicum fermenti. Quis enim prophetarum antiquorum aut nouiſſimorum dixit, vt miſceretur conſperſioni fermentum, niſi ipſe Chriſtus, qui venit, vt diuinitas eius voluit, & permiſcuit plaſma patris ſecundùm voluntatem patris ſui, ſicut ſcriptum eſt: Veni facere voluntatem tuam Deus. (Pſalm. 39.) Scimus enim, quia verbum in principio erat ante plaſma & ante ſolem, & ſic manſit, donèc hoc plaſmate opùs eſſet. nam & fermentum mundi ante plaſma. Quod autem præſumpſerũt atq; locuti ſunt coram veſtræ ſerenitatis imperio, ſicut didicimus ex his quæ conſcripta ſunt, quoniam dicunt ſufficere ſibi concilium in Nicena vrbe celebratum, & nequaquàm in Chalcedonenſi concilio conſentire: exprobret eis veſtra diuinitas per ſapientiam ſanctorum apoſtolorum, qui dum congregati eſſent in Hieruſalem, præter Paulum apoſtolum, omnes ſimul librum Actuum conſcripſerunt propter fidem Domini Ieſu Chriſti, & permanet in ſanctis eccleſijs quod ſcripſerunt, & poſt multos annos venerũt ex eis in magnam ciuitatem Antiochenam, & venit ſimul beatus Paulus ad eos. Et congregatis eis in ſancta magnaq; eccleſia, ſurgens beatus Paulus, ſicut ſcriptum eſt, arguit beatum Petrum corã (Gal. 2.) omni eccleſia. Sic enim dixit Petro: Si tu, cùm ſis Iudæus, in præputio viuis, quomodò cogis gentes Iudaicè viuere? Et non contradixit Petrus, & reliqui apoſtoli Paulo, ſed verba Pauli cum gratia ſuſceperunt, permanentes in vera fide, quæ per Paulum eis adiecta eſt. Et ſi iſti, qui cùm eſſent lumina mundi, & multo tempore cum Chriſto Domino conuerſati, ſuſceperunt ſermonem Pauli, quem in nouiſſimo Deus elegit: quanto magìs debent, qui miſſi ſunt à Timotheo ad veſtrum imperium, ſuſcipere doctrinam ſancti cõcilij, & beati, ſemperq; memorabilis Martiani, & quæcunq; iuſta ſunt de vera fide Chalcedonenſi? Diſpoſita verò nequaquàm maligna ſua machinatione conſentiunt in ſancto concilio, & in prophetis aut in Apoſtolis. Sufficit beatus Dauid exprobrans & cõfundens non ſentientes ſuſcipere verbum DEI, quem quotidianis diebus in ſuis auribus audiunt. Ait enim Dauid: Ante ſolem fuit nomen eius. (Pſalm.71.) Et quandò natus eſt de ſancta virgine Maria, dixit ei denuò Deus omnipotẽs: (Pſalm.2.) Ego hodiè genui te. Et metuendum eſt atq; terribile, putare mentiri Deum in ſermonibus ſuis, quibus ait: Ante ſolem fuit nomen (Pſalm.71.) eius. Et iterùm cùm natus eſſet de Maria virgine, (Pſalm.2.) Ego hodiè genui te. Sed rursùs ait: In (Pſalm.86.) Sion nominatus eſt, & ipſe fundauit eam. Et ipſe Dauid in ſancto ſpiritu ait de ſeipſo: Dixit (Pſalm.109.) Dominus Domino meo, ſede à dextris meis. Hęc ergò, quæ theſaurizauerunt nobis apo-

apoſtoli & prophetæ, & iuſti, habitantes in montibus & in ſpeluncis, qui placuerunt in conſpectu Dei, ea ſcripſimus veſtræ pietati, ad gloriam Dei & Chriſti & ſpiritusſancti. Et dudùm quidem ſancti & venerabiles archiepiſcopi veſtræ tranquillitati verá fidem ſcripſerunt, & de Chalcedonenſi cócilio, (ſimilia enim ſunt coram Deo) & qualis fuit oblatio Abrahā priùs, & Iob in medio, & ſanctorum nouiſſimè offerentium: ità ſuſcepit Deus legiſlationem ſancti cócilij prioris & poſterioris. Vellem autem, vt iuberet veſtra diuinitas coram ſe filijs Timothei: Abraham vnum agnum obtulit, & ſuſcepit Deus & lætatus eſt: & Iob ſeptem agnas & ſepté boues vnam oblationem Deo, & ſuſcepit Deus, & lætatus eſt: & ſancti apoſtoli tres panes, qui ſunt corpus Chriſti, & ſuſcepit. Quid putas dicturi ſunt Timothei filij, ſimilis eſt ouis Abraham illis quatuordecim, quas obtulit Iob? An certè dicturi ſunt, quia non fuit ſimilis vna ouis Abraham, illis quatuordecim Iob? Iam nos oḿes filij Abraham ſumus, vocati in vera fide. Sed Abraham & Iob qui placuerunt Deo, minimè hoc baptiſma ſuſceperunt. Nũquid nos diuiſi ſumus ab eis? Abſit, ſed credimus, quia & ipſi & nos filij ſumus omnipotentis. ſic decet credere veſtrum imperium, & veram ſtatuere fidem. Deus enim perfectus eſt, & nó poſſunt homines perſcrutari diuinitatem eius. Sicut enim ſolem non poteſt quilibet minuere aut mutare, ſic nec factorem ſolis poterit in æternum. Hęc cum tremore ſcripſi veſtræ pietatis imperio, ſeptima & viceſima die Auguſti menſis, anno ſecundo Imperij, indictione decima. Saluto veſtram diuinitaté, & omnes diligétes tranquillitatem veſtram, & deprecor omnipotentem Deum, vt ſtatuat veſtrum imperium longæuis in hoc mundo temporibus, & in futuro ſeculo coram Deo.

Geneſ. 15. Iob 1. Rom. 9. Galat. 3.

Epiſtola infraſcriptorum epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

Religioſiſſimo atq; pijſſimo, & Chriſtianiſſimo Auguſto, & honorato competenter à Deo Imperatori Leoni, Epiphanius, Euſebius, Elias, Diogenes, Maximus, Paulus & Magnus epiſcopi ſecundæ Syriæ. Oſtendit, pijſſime principũ, Dominus oḿium Chriſtus amorem circa ſanctas eccleſias ſuas eximium, & ad terminum etiàm nunc adduxit promiſſionem, qua in ſanctis euangelijs Petro dictum eſt: Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, & portę inferni non præualebũt aduersùs eam: quandò veſtram tranquillitatem pij imperij Auguſta veſte circundedit, & mirabile non eſt. Nam cùm Deus ſit, & ſinè mendacio verba protulit, & firmas ſuas promiſſiones ſemper oſtendit. Vndè vos largitorem poteſtatis optimè cognoſcétes, ea quæ gloriam eius declarare nouerunt, hæc ſtatuere laboratis, confidentes quoniam ex hoc veſtræ gloriæ culmen augebitur, dum eum, qui glorificauit, glorificare denuò feſtinatis. Quapropter nos beneficiorum noſtrorum culmé experti, pro pietate veſtra diuinitati inceſſabilibus orationibus ſupplicamus, vt ſuo decreto terrarum orbi gubernatorem donatum, longo tempore conſeruare dignetur ad exaltationem ſanctarum eccleſiarum, & æternam conſtantiam rerum. Confidimus autem, quoniá noſtras ſuſcipiet preces, videns nos pro ſua gloria cogitantes, & propterea oratiócs pro veſtro facientes imperio. Igitur dignatũ eſt veſtri culmen imperij, pijs ſyllabis indicare, vt affectum quem circa fidem habemus, aperiamus. Complentes ergò quod ſcriptũ eſt, ſinè aliqua dilatione, veſtræ ſanctioni velociter obedimus. Ait enim: Parati ſemper ad ſatisfactionem omni petenti vos rationé de ſpe, quæ in vobis eſt. Et ſi vnicuiq; pijſſime principum, iubet ſermo diuinus de pietate proferre cum præparatione reſponſum, quãto magìs nobis, qui propter cómunem vtilitatem hoc facere feſtinamus? Significamus ergò, quam ſententiam habemus circa venerabilem confeſſionem, & quæ concilia vera decernimus, quæ hanc fidem firmam eſſe per ſanctas ſcripturas adſeruerunt. Eſt itaque prima quidem ſynodus poſt Apoſtolicam fundationé, velut crepido quædam immobilis trecétorum decem & octo patrum, qui in Nicea ſub diuæ memoriæ Conſtantino collecta eſt, & Arrij veſaniam publicauit, & conſubſtantialitatis ſcientiam cunctis aperuit. Poſt illam verò, centum quinquaginta patrum, quæ in regia Conſtantinopoli congregata eſt, quæ Deum ſanctum ſpiritũ declarauit apertè, confeſſionem: & his duabus cóſentire ea, quę in Epheſo ſunt priùs geſta, didicimus. Poſt quas ſanctas & vniuerſales ſynodos, & eam, quæ Chalcedonæ celebrata eſt, & cum ſumma integritate tradi per oḿia feſtinauit, tanquàm voluntatem DEI dicimus & congregatam pariter, & firmatam. Rectam enim & immaculatam adſeruit fidé, nihil vlteriùs dici aut ſanciri conſentiens, q̃ ea, quæ poſita ſunt in venerabili ſymbolo trecentorum decem & octo patrum. Hęc aũt & dudùm ſcripſimus veſtræ potentiæ, cum ſubſcriptionibus ſubditis reuerendiſſimorũ epiſcoporum prouinciæ deſtinantes. Quia verò & de Timotheo, qui Alexandrinorum eccleſiam quadam fluctuatione commouit, nos ſignificare ſanxiſtis, ſacratiſſimas regulas ſequentes, & his edocti per Dei gratiam, eccleſiaſtico tramite noſtrum peragere tépus, authorem homicidij & adulterij, hũc talem operarium eſſe decernimus, legentes ea, quæ precibus ſanctiſſimorum epiſcoporũ, veſtrá maieſtaté adeuntium, continentur. Ex quibus etiàm nos extincti ſuper eum decretum tale protulimus, cùm & efficacé & penetrantem ſuper omnem gladium bìs acutum proponentes

Math. 16. 1. Petr. 3. Hebr. 4.

ponentes Dei ſermonem) & licèt neq; ab initio poſſederit,(Nam quomodò habere potuit, qui, ſecundùm quod ſcriptũ eſt, non accepit?) tamen alienum eum à cuncta dicimus ſacerdotij dignitate. Veſtræ igitur pietatis eſt, ſanctiſſimum etiàm in hoc agere zelum, & illa ſancire, quę legibus & ſacris canonib⁹, & cunctis Dei eccleſijs pacem conferre videantur. Incolumem pietatem veſtram multis annorum curriculis conſeruari Dei eccleſijs, & Romano principatui deprecamur religioſiſſime & Chriſto amabilis Imperator. Epiphanius epiſcopus Epiphaniæ, ſimiliter. Euſebius epiſcopus Arethuſæ, ſimiliter. Elias epiſcopus Seleucię, ſimiliter. Diogenes epiſcopus Lariſſę, ſimil. Magn⁹ epiſcopus *Mariammæ Eufrateſiæ, ſimiliter.

1. Cor. 4.

Epiſtola infraſcriptorum epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

DEo amãtiſſimo & pijſſimo, atq; Chriſtianiſſimo Auguſto, dignè à Deo coronato Imperatori Leoni, Nonnus, Damianus, Iohãnes, *Abrahamus, Iohannes, Petronius. Elias. Baſilius, Abrahamus, Epiſcopi *Oſrenæ prouinciæ. Non eſt mirabile, ô victor atq; Chriſtianiſſime principum, vt qui deſupèr ſceptrorum potẽtiam ſumpſit, cum conſilio Dei, qui hæc prębuit, cuncta faciat, atq; immobilia ſacerdotij iura cuſtodiat, nihilq; patiatur propter multam manſuetudinem rerum ſibi cõpetentium præter eius decernere volũtatem. Et hoc maximum eſt inter alia nimìs indicium, quod deſignant etiàm literæ veſtræ, quas nupèr nobis dirigere tranquillitas veſtra dignata eſt, per quas ea, quæ crudeliter ſunt præſumpta contra ſanctas regulas à Timotheo, qui tyrannicè ſedẽ diuinitùs ſacerdotibus condonatam tenuit in Alexandrina ciuitate, cognouimus. Omium enim iniquitatum res plenæ ſunt, & piæ intentioni veſtræ tanquillitatis, & immaculatæ fidei valdè contraria. Vos enim, ex quo purpuram & coronam geritis, orthodoxum lumen, eccleſiarum omnium Domini Chriſti diuerſam ſemper habuiſtis curam. Quæ verò in Alexãdria geſta ſunt, ſicut preces cõtinent eorũ, qui eas pietati veſtræ apices obtulerunt, omnem tranſcendũt iniquitatem. Vos fidem orthodoxam cuſtoditis, ſcientes ab ea optimè commoneri. Timotheus autẽ ad eius deſtructionem nihil nõ præſumpſit. Vos pacis eſtis authores, illi nouorum certaminum inuentores: Vos ſinè ſanguine ſubiectos viuos virtute Dei legibus cuſtoditis: illi nutricem ſuam pontificali ſanguine compleuerunt. Vos cum benedictione competenti ad diuina loca ſemper acceditis, illi principiũ ſceleris ibidèm cõmiſerunt. Quomodò ergò poſſibile eſt his ità ſe habentibus, aut humilibus nobis, aut vobis piè regnantibus inter ſacerdotes conſtituere harum rerum authorem? Et de Timothei quidem cauſa hanc ſentẽtiam nos habemus. Vt aut correctio in eo fieri debeat, eſtis vos domini per authoritatem imperij, quam eſtis iuſtitiæ ſuffragio conſecuti. De ſancto autem concilio Chalcedonæ celebrato, ex quo ſemetipſos penitùs abſciderunt, id eſt, Timotheus, & huic ſimilia ſapientes, ad peremptionem dogmatũ benè expoſitorum à beatis patribus in Nicea collectis, quæ etiàm idem ſanctũ Chalcedonenſe conciliũ confirmauit, non infirmauit: conroborauit, non ſubuertit: laudauit, & nõ infregit: quid oportet aliquid nos vel dicere, orantes cum his, quæ ab illis decreta ſunt, quibus etiàm præfulget ſymbolum à ſanctis patribus in Nicena vrbe ſignatum, & viuere & vitam huius ſeculi terminare? Ab illo enim nos ſancto & beato concilio, nullus præter mortem poterit ſeparare, quomodò & vos tranquilliſſimi quæ ab his ſancita ſunt, optimè veſtris ſyllabis cõfirmãſtis. Nonnus epiſcopus Edeſſenę metropolis, incolumem veſtram pietatem multis annorum curriculis, cõſeruari Dei eccleſijs, & Romano imperio, Dominus præſtet Chriſtus, pijſſime & Chriſtianiſſime amabilis Imperator. Damianus epiſcopus *Callinicis, ſimilit. Abramius epiſcopus Circiſij, ſimiliter. Baſilius epiſcopus Balienſis, ſimiliter. Iohannes epiſcopus Carenſis, ſimiliter.

*Oſroënæ

Epiſtola infraſcriptorum epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

REligioſiſſimo, atq; pijſſimo, & Chriſtianiſſimo Augg. & à DEO coronato, & honorato Imperatori Leoni, Maras, Moronius, Noe, Euſebius, Riticius, Valaras, Maras, Abramius, epiſcopi veſtræ Meſopotamię regionis. Omnium Chriſtus atq; ſaluator, qui humanum genus tãquàm facturam propriã miſerat⁹, ab impietatis profunditate & ignoratione peccati ad celſitudinem ſcientię pietatis euexit, & lumen quidem Eccleſiam ſuam, id eſt, corpus fidelium nominauit, inuictam verò eam etiàm inferni portis eſſe conſtituit, & operationibus eam tanquàm Deus vndiquè roborauit: non ſolùm per piſcatores diſcipulos ſuos, magnum myſterium veritatis annunciantes, non iam humanæ prudentiæ verbis, ſed cæleſti ſapientia, & ignea ſancti ſpiritùs lingua fundauit & auxit: ſed etiàm per pios poſteà principes, & collaborãtes piſcatoribus, ad prædicationem pietatis euexit. Quorum pij imperij ſucceſſorem, & fidei ſalutaris hæredẽ etiàm nunc ſuis donauit eccleſijs, & omibus quæ ſub cælo ſunt rebus, tranquilliſſimam Chriſtianitatis veſtræ potentiam, ad confirmationem eccleſiaſticæ pacis, ſaluantis vos ſpe ſimul & fidei, & conſtantiam totius orbis terrarum, & pelagi rationalis fidelium populorum. Igitur à DEO propter inſertam vobis fidem hanc & pietatem regalia ſceptra ſuſcipientes Chriſtianiſſime principum manſuetudine

Matth. 16.

1. Cor. 2.

tudine atque clementię largitorem remunerratis imperij, quandò pro humana ſalute & eccleſiarum pace cum ſacerdotibus Chriſti curam congruam ante alias cogitationes, & beneficia tanquàm pij principis exhibetis: & vt fideles Chriſti ſacerdotes regalibus veſtris & pijs literis honoratis, eosq; ad hãc vtilitaté participes vos habere non piguit. Huic ergò conſilio obedientes, voluntati ac prouidentiæ veſtræ potentiæ altam pacem & longæuã optantes vitam, cógregati in veſtram Meſopotamiam, ex his quæ apud vos pio propoſito geſta ſunt, noſtram ſententiam declaramus. Sanciuit itaq; Chriſtianitatis veſtrę poteſtas, vt relegétes oblatas vobis aduerſus Timotheum preces, ſyllabis pietatis veſtrę ſubiectis, indicaremus veſtræ tranquillitati, quã de eo ſententiam habere poſſumus, cum Dei videlicet hoc timore facientes. Quas preces non ſinè dolore, nó ſinè lachrymis relegentes, & ſcelus non modicum, & narrationem auribus terribilé in eis inuenientes, nihil aliud præter hoc dicimus, Chriſtianiſſime principum, qui ſufficit omni auditui & menti fidelium, in his quæ nefandè à Timotheo geſta ſunt, cùm hæc vera probentur, iuſtam cótra eum habere vos indignationé, & pias leges veſtras erigere, & vt ſacerdotes Chriſti lugeant eum, qui talium rerum cooperator effect⁹ eſt, & hoc in ſchemate ſacerdotis, cùm vtiquè neq; poſſit eſſe, neq; laicorum vti cómunione fideliũ, non quia ſacerdotis & hominum ſibi debeat nomen imponere. Igitur de rebus triſtitia plenis & fletibus, hæc à noſtra humilitate ad notitiam pietatis veſtræ pducta ſunt, cùm poſſitis per ſapientiam vobis à Deo celebratã, quandò in manibus eius veſtra corda ſeruantur, & cogitare decenter eccleſias Chriſti ab huiuſmodi ſcelere liberare. De ſpe autem & fide, quæ in nobis eſt, in qua nutriti ſum⁹, & in qua ex hac vita oramus abire, confeſſionem quam habuimus & habemus, manſuetiſſime principum, ſequétes principaliter, & velut ſuper firmiſſimum fundamentum noſtra verba & vitam, ſuper Euangelicam & Apoſtolicam prædicationé Trinitatis ædificantes, deindè & expoſitam à ſanctis patribus, qui in Nicea collecti ſunt, ſequimur fidem, reueréter autem & velut tutamen noſtræ vitæ, etiàm ſanctum conciliũ, quod Chalcedonæ celebratum eſt, obtinemus atq; ſeruamus: quòd nihil in ſymbolo fidei expoſito Niceæ à ſanctis trecentis decé & octo patribus eſt adiectum. Sancta ſiquidem Chalcedonenſis ſynodus impietaté hęreticorum ſingulorũ temporum abdicauit, & prædicationem Trinitatis confirmare ſecundùm diuinas ſcripturas, & pijſſimorum patrum expoſitiones atque traditiones per omnia feſtinauit. Hæc & de fide & de ſpe, quæ in nobis pro ſatisfactióe eſt, etiàm cum timore DEI manifeſta veſtræ facimus poteſtati, hæc tãquàm ſolita ſaluare defendimus, hæc cum ſacerdotibus Chriſti pietas veſtrã tenens atque confirmans, in pace imperij retinacula gubernabit, Eccleſiam Chriſti immobiliter conſeruando, regni cęlorum arras firmiſſimas poſſidebit, & nos ſacerdotes & populum fidelé cum ſtudio magno clamare faciet ad Dominum Chriſtum: Saluum fac Domine regem tuum, & exalta cornu eius imperij, quod eſt & erit gloria tuorum Domine ſacerdotum, ſimul & eccleſiarum tuarum. Maras epiſcopus veſtræ Meſopotamiæ, incolumem veſtram pietatem multis annorum curriculis conſeruari eccleſijs Dei, Romano pariter optamus imperio, religioſiſſime & Chriſto amabilis Imperator. Zoras epiſcopus ſimiliter. Maronius epiſcopus ſimiliter. Noë epiſcopus ſimiliter. Euſebius epiſcopus ſimiliter. Riticius epiſcopus ſimiliter. Valaras epiſcopus ſimiliter. Maras epiſcopus ſimiliter. Abramius epiſcopus ſimil.

Locus mendoſus. — Prou. 21. — Pſalm. 19.

Epiſtola infraſcriptorum epiſcoporum ad Leonem Imperatorem.

DOmino amantiſſimo & Chriſtianiſſimo, & à Deo decenter honorato Imperatori Leoni, Dorotheus, Euſtathius, Megas, Theodorus, Rufinus, Caſſius, Paulus, Heraclitus, Antiochus, Nonnus, Magnus, Thomas, epiſcopi oræ maritimæ Phœniciæ in Domino ſalutem. Glorificat quidem omne genus humanum Dominum Chriſtũ, quoniam ſcriptis veſtræ pietatis lætari promeruit: plùs autem collaudat Deum chorus ſacerdotum, quoniam veſtris bonis in communi participatur, & quia rurſùs ratióe præcipua honorem vobis ipſis debitum promeretur: decebat enim eum, qui culmen imperij diuina largitate ſortitus eſt, DEI ſanctas eccleſias venerari. Optimè nanque confiditis, quoniam his benè diſpoſitis, omnis manus hoſtium vertitur in timorem: & qui pridèm imprudenter reſiſtere didicerant, propter veſtræ fidei magnitudinem confuſi, venient ad ruinam. Imitatores enim eorũ principum conſtituti, qui iuſtitia & ęquitate claruerunt, facilimè rebus præſentibus præualebitis. Pro Dei ſiquidem legibus dimicâſtis, velut integri cuſtodes earum, & ſanctorum habentes curam, æquo cum eis honore fruemini, cogitantes vt nullius hominis diſciplina minor inueniatur, & pro ſubiectorũ quiete præcipuam ſtudetis habere ſolicitudiné. Et hæc quidem quantùm ad conſolationem pertinet corporalem, pro eius vtilitate gerere veſtra ſerenitas non quieſcit: potiorem verò habet induſtriam, vt fidei orthodoxæ cultus in hominum animabus oriatur: quatenùs veſtra pietate adducantur regi regum, qui à DEO, vt eſſent, plaſmati ſunt. Hanc itaque deuotionem poſſidens apud Deum, & ſanctas Eccleſias multiplicare quotidiè ſtudens veſtra tranquillitas, ſequendo quidem reuerendæ memoriæ, & in ſanctorum

choro laudantem Conſtantinum, & tenẽdo veſtigia piæ memoriæ Martiani, pro pace eccleſiarum maximam diligentiam gerit veſtra religio. Quapropter ſancire dignati eſtis, vt per vniuerſos prouinciarum epiſcopos manifeſtum veſtræ tranquillitati fiat, quam voluntatem habemus de glorioſo concilio Chalcedonæ celebrato. Qua de re noſtram apertè ſentẽtiam declaramus, quia nulla ratione aut modo diſcordat ab expoſitione ſanctorũ patrũ Niceę congregatorũ: nec tanquàm minus habeat doctrina Maiorum, qui in Nicea fuerunt, hoc geſtum eſt, ſed vt per Chalcedonenſe concilium, illorum expoſitionis reueletur intentio. Quia enim alij aliter, &, vt volunt, pijs ſyllabis violenti ſunt, & familiarem malæ ſectæ nequitiam immaculatæ fidei ſuperimponere moliuntur, huius rei gratia peſtiferam eorũ & callidam redarguens voluntatem, & om̃em putatiuam opinionem Dominicæ inhumanationis abdicans, eos qui prodigioſè, non ex Dei genitrice virgine, eſſe noſtrũ fermentum credũt, deſtruxit, & veſanam rabiem figmenta talia cogitãtium publicauit. Neq; enim augmentum aut correctionẽ, neq; imminutionẽ aut deciſionem fecit Chalcedonenſe concilium patrum ſpiritali concordia collectorum. Eſt enim & ex hoc indicium ſumere manifeſtũ, eò quòd diuino decreto & approbatiõe cũcti conuenientes, rectæ cõfeſſioni in his, quę ſunt placita, conſenſerunt, & nulla (Dei gratia) ſecuta eſt diſcordia. Et de his quidem, vt congruit, indicauimus, immobiliter noſtram ſentẽtiam roborantes, & ſcientes quia om̃ipotenti Deo valdè placemus, & veſtræ maieſtati hoc modo ſatisfacimus, quandò nihil contrarium nec extraneum à Nicenorum patrum ſymbolo ſectatur Chalcedonenſe cõcilium diuinitùs inſpiratũ, ſed magìs dictis Maiorum conſonat atq; concordat. ità contra maleuolos ſemper amplectitur. De eo ſiquidem, qui Epiſcopalem vocationem Alexandrinæ ciuitatis abripuit, ſicut eum preces oblatæ plurima contra patrũ regulas feciſſe deſignant, hoc tantummodò dicimus: quia ſecundùm ea, quæ precibus ſunt inſerta, mẽſuras eccleſiaſticæ vindictæ tranſcendit. Cur enim dicat quilibet, vt ei dignitatis nuditas inferatur, quam neq; primitùs habuit, nec illi poſt hæc acceſſit? Hic enim, ſicut preces de eo edocent, & legum, & eccleſiaſticorum canonum pro nihilo habuit ſanctiões. Et quæ aures huius ſceleris dicta non reſpuant? quæ lingua ea, quæ ſcripta ſunt in illis precibus, explicare cuncta præualeat? Veſtrę ſiquidem ſolummodò erit iuſtitiæ atq; ſapientiæ cogitatio, celerem terminum rebus imponere. Quod autem nunc noſtram mentem effugerat, non erat reminiſci ſuperfluum: quia eñ quaſi gloriãtes hi, qui pro eo petitiones obtulerunt, dixerunt, eò quòd Timotheus ſymbolum trecentorum decem & octo patrum, ſicut aſſirmauerunt, amplectitur, ex hoc apparebit hic ſimulatione & arrogantia magìs vſus. Nam qui præter eorum formam ac terminos inuerecundè omnia perpetrauit, & apertè cõtra eos bella ſuſcepit, illos primitùs impugnauit, in quorum minimè conſtituto permanſit. Igitur pijſſime Imperator Leo, veſtrum eſt, vt in eum formam cõgruam deferatis. Extingue armiger Dei, ſicut tuæ cõuenit religioni, impetus frequentium tempeſtatum, & ſanctis eccleſijs Dei ità diſpone pacem, quatenùs pro veſtra potentia, & om̃i ſacro palatio & victoria fidelis exercit⁹ orationes ſuas emittant, pro omni vitæ veſtræ tempore, quam Deo placeat cõſeruare. Dorotheus epiſcopus Tyri: Incolume pium veſtrum & Chriſtianum imperium, pro beneficio & pace cunctarum eccleſiarum, ſancta Trinitas cuſtodire digneẽ, pijſſime & Chriſto amabilis Imperator. Euſtathius epiſcopus Berytiorum, ſimiliter. Megas epiſcopus Sidonis, ſimiliter. Theodorus epiſcopus Tripolis, ſimiliter. Heraclitus epiſcopus Arcœſi, ſimiliter. Nonnus epiſcopus Orthoſiadis, ſimiliter. Atticus epiſcopus Aradiæ Cõſtantiæ, ſimiliter.

Epiſtola epiſcoporum infrà ſcriptorum, ad Leonem Imperatorem.

DEo amãtiſſimo, & pijſſimo, atq; Chriſtianiſſimo domino totius orbis terrarum, & à Deo decenter honorato Imperatori Leoni, Iohannes, Veranius, Petrus, Iohannes, Iohannes, Thomas, Dada, Euſebius, Theodorus, Abramius, Petrus & Euſtathi⁹, epiſcopi Phœniciæ ſecundæ Libaniſiæ.

Verè cor regis in manu Dei, & cor Dei in Prou.21.
conſilio regis: proptereà qui ab eo Imperij retinacula ſunt ſortiti, nunquàm decipiuntur, ſubiectos autem magna ſolicitudine gubernant: Dei enim cor habent, vndè poſſident donum ſapientiæ atque * ſolatij, vndè for. * cõſilij
meruerint coronari. Ex illa ſiquidem manu, rerum domine, adeptus ſapientiam, habes immobilem atque robuſtam in te fidei rectæ crepidinem. Igitur cõſulere nos veſtra ſerenitas pia ſanctione dignata eſt de immaculata fidẽ, quę in nobis eſt, quam videamur habere voluntatem. Hoc enim nos docent apoſtolicæ ſanctiones, quod à patribus ſanctis cautè percipim⁹, tam ab his qui in Nicea per ſanctumſpiritum congregati ſunt, & quę ſunt ſancti ſpiritûs, ibi ſanxerũt, quàm à centum quinquaginta patribus, qui cum eo ſpiritu, inimicis eiuſdẽ ſpiritûs corde pacifico reſtiterũt. Necnõ & de beatis patribus Chalcedonæ collectis, qui ſuperiora quidem concilia multitudine tranſcenderunt, nihil autẽ horum, quę ab illis rectè probata ſunt, reliquerunt, quod non competenter inſinuauerunt. Si enim ea, quæ à patribus Chalcedonæ congregatis ſancita ſunt, infirma iudicauerimus: & ea quæ in Nicea decreta ſunt, ſinè dubitatione deſtruimus. Horum nanque

ſtanq; illa non peremptio, ſed robur exiſtũt. Si autem ea, quæ in Nicea conſtituta ſunt, vel vſque ad vnũm ſermonem refutare voluerimus, & apoſtolorum ſanctiones læſiſſe videbimur. Vbi enim fundamentum rectę & immobilis fidei poſuerunt ſapientiſſimi architecti, illic prædictorum patrum ſanctiones ædificatę ſunt. Qua gratia noſtras animas nō negamus, neque ſanctos patres, aut quæ ab eis noſcuntur eſſe ſancita. De ſancto quidem Chalcedonenſi concilio, & quæ illic piè definita ſunt, hāc nos habemus cum veſtra pietate ſententiam. De impia verò tyrannide Timothei Aegyptij, qua vſus eſt, ſacerdos equidē fact⁹ nō eſt, ſed potiùs eccleſiæ adulter apparuit. Quid dicam, qui eam, quam ſaluator proprio ſanguine liberauit, ille pontificali ſanguine voluit adipiſci, & factus eſt non paſtor ouium Chriſti, ſed importabilis lupus: non pater, ſed parricida: non ſponſus, ſed thalami violator? Hæc enim omnia continentur in precibus, tranquillitati veſtræ porrectis, quas relegentes, amarè fleuimus. Quomodò enim ingemiſcere non poteramus, audientes hæc in canonum ſubuerſionem fuiſſe commiſſa, & per mutationem eccleſiaſticarum ſanctionum, & diſciplinæ digreſſionem, ſacerdotum necem, ſacrorum, quantùm ad præſumptiones attinet, pollutionem? Nam licèt ſacra omī violatione ſint libera, veruntamen audacium niſus eorumq;
Tit.1.d cōſcientia violata eſt, ſecũdùm Apoſtoli dictum. Hæc itaque de illius præſumptione proferimus, quoniam nō eſt fas, vt veſtræ fidei tranquillitas hunc dignum debeat iudicare. Qui enim rebus diuinis illuſit, magìs autem tyrannidem ei intulit, quiq; eiuſmodi malis ſemina miniſtrauit quidē, monſtrauit etiàm poſteris cauſas ſcandalis plenas, & ſuæ malitiæ imitatores effecit, nequaquàm nos vocamus ſacerdotem, aut ſuis criminib⁹ innoxium eſſe decernimus. Nos itaq; ex his quæ agnouimus, omī venia hunc virū exuimus: veſtra Chriſtianiſſima maieſtas de ciuitatis illius emendatione deliberet. quicquid enim vultis manſuetiſſimi domini, adimplere poteritis. Pio nanq; principi nihil impoſſibile, quod non poſſit modo pietatis adimplere. Dominus enim vniuerſorum gubernat imperium, & ipſe authoritate ſua imperauit
Matt.8. fluctuāti mari vt quieſcat, & tam vobis mũdi rectoribus, quàm eis, qui regũtur à vobis, ſuo imperio tranquillitatis pignora condonauit. Iohannes epiſcopus, incolumem veſtram pietatē, multis annorum curriculis cuſtodiri eccleſijs Dei, & Romano deprecamur imperio, venerabilis & pijſſime, atq; Chriſtianiſſime Imperator. Vranius epiſcop⁹ Emeſę, ſimiliter. Petrus epiſcopus Heliopolis, ſimil. Ioannes epiſcopus Abilæ, ſimil. Ioannes epiſcopus Almirenſis, ſimil. Thomas epiſcopus Euarius, ſimil. Dadas epiſcopus Comoarenus, ſimil. Euſebius epiſcopus Abyden⁹, ſimil. Theodorus epiſcopus Caſtridanabeni, ſimil. Abramius epiſcopus Coradenſis, ſimiliter. Euſtathius epiſcopus Saracenorum ſimiliter.

Epiſtola infraſcriptorum epiſcoporum ad Leonem Imperatorem.

PIjſſimo & Chriſtianiſſimo Imperatori noſtro Auguſto, & à Deo competenter honorato principi Leoni, Epiſcopi Iſauriæ prouinciæ, Baſilius, Iohānes, Iulianus, Nonnechius, Epiphanius, Ammonius, Paulus, Cono, Euphronius, Sabbatius, Athanaſius, Hermophilus, Iulianus, Theon, Dacianus, Paulus, Orention.

Quem alterum decebat Imperatorem, talia pro talibus pcipere, & ſcribere nobis ſubiectis, & leges pro reb⁹ diuinis ponere ſacerdotibus æquo iudicio puras, præter veſtram ſolummodò pietatem, quā ipſe propriè Deus elegit, & ex totius mundi potentia coronauit, & ſupra reipublicæ retinacula conſtituit, violentia tempeſtatis nullatenùs imminente? Quapropter bonam retributionem * quæ pſpicitis, Chriſto referre deſideratis. Gen.4. *eo enim
Abel ſacrificiorum puritatē feciſtis: in * quo enim æquale eſt ſacrificium cum veritate fidei & amicitia pacis. Zelatus es actibus tuis, tranquilliſſime Imperator, Conſtantinum illum memoriæ immortalem, maximum, pium, amatorem Chriſti, & indubitanter apud omnes beatum, qui Abelis viuens imaginem in animabus hominum poſſedit in ęternum: qui cum Dauid quidem ſicut rex & propheta ſtat apud Deum, cum Petro autem & Paulo, & tonitrui filijs, quaſi ſimilis eis, in prędicationib⁹ veritatis effulget. Ille enim, quãdò eum Romanorum ſceptris Deus ordinauit, eccleſiæ membris intexuit, multam caliginē & tempeſtatem quandam imminere luci puriſſimæ dogmatum veritatis inſpiciēs, & creaturarum adoratione imminuta, à falſis ſimulatoribus pietatis denuò eam videns inſtitui contra Chriſtianam fidem, & ſacerdotes, qui verè filium eſſe Dei, & de ſubſtantia patris ante ſecula natum credunt & prædicant, ſemetipſum per ſanctumſpiritum increatæ Trinitatis Imperio & adorationi ſubijciens, ſuum in terra firmauit regnum, & pietatis radios in terra mixtos omni caligine, ex illo tempore vſque ad præſens per omnes (vtità dixerim) terras explicuit: factus ſemē, & radix, & cultura, & ſcintilla nobis ſalutis inextinguibilis. Sed rurſùm Chriſtianiſſima veſtra * honorabilis Imperator ad illius tendit intentionem. Eccleſię ſiquidem Alexandrinæ ædificatore nequitiæ languorem ferente certaminis, & membra corporis vniuerſorum fidelium diſſipante, quæ pro ſalute communi debebāt alterutris eſſe ſociata: quatenùs qui ſanæ ſunt mentis, in definitionibus Niceni cōcilij permanerent, quas dudùm patres congregati Chalcedonæ ſignantes,
*deeſt maieſtas, aut aliud quiddā

ouilibus tes, ouilium rationalium ouiũ tradiderunt. Alijs verò quendã Timotheum eligentibus, repugnãtem dogmatibus patrum, qui Chalcedonæ collecti ſunt, & petẽtibus eum principem, ouiumq́; paſtorem, qui illis derogare ꝓſumit, quæ admirari magis oportet. & accuſat patrũ Chalcedonenſiũ cõſtituta, & fratres hæc amplectentes expellit. Ità cùm his rebus odia & perſecutiones variæ ſint obortæ, ſicut oppreſſorum preces contra opprimentes eos, pietati veſtræ oblatæ denunciant, tu pijſſime velut mãſuetiſſimus pater potiùs quàm regñator, poteſtate regali interim quieſcendum rebus ità commiſſis decreuiſti, & ſacerdotibus huius paſſionis medicinam impartire dignatus es, & ſpiritalem aduocâſti ſententiam, decreto ſacerdotum communi magis volens ad incolumitatem membra languẽtia reuocare, vt hæc res quãdam reuerentiam & memoriam Dei præberet, & aſperitatem rerum, & certamen exortum, & feruorem iracũdiæ creſcentis egerit, ipſe cœpiſti. Itaq; pijs veſtri imperij ſanctionibus, vt ſententiam, quam vnuſquiſque noſtrûm in ſuo gerit animo, reuelaret, & apertè veſtræ maieſtatis imperio declararet, de his quæ à patribus Chalcedonæ ſancita ſunt, & Timotheo, quem aliqui Alexandriæ præſidere depoſcunt. Volentes autem examinatione certiſſima fulgere deo amabilẽ vndiquè veritatem, etiàm timorẽ nobis propoſuiſtis futuri iudicij, quatenùs neq; inimicitia, neq; circa quoſdã gratia faciente, deberemus obumbrare, quod iuſtum eſt: ſeruientes igitur nutui veſtræ poteſtatis, & omnes pariter congregati, & tractantes atq; vniuerſa conſiderantes, vt erant, hoc dicimus: quia Chalcedonenſis concilij intentio eſt valdè firmiſſima. Sequitur enim prædicationes Euangelij, & ſanctorum patrum, qui dudùm in Nicena vrbe collecti ſunt, ſymbolum inuiolatum omninò cuſtodit: omnem quidem dogmatis nequitiam ab impijs adinuentam ꝓcul abijciens, & ſenſum verborum ſymboli ſanctæ fidei ſubtiliter inueſtigans, & hæc faciens manifeſta: necnon & centum quinquaginta patrum, qui olìm in regia ciuitate conuenerunt, pijſſimam legem immobilem, inuiolatamque cuſtodiens, quam illi vniuerſi, de ſancti ſpiritûs ſubſtantia, eiuſq; dominatione poſuerũt, blaſphemam Macedonij religantes linguam, & vnam naturam eſſe eandemq́; patri, & filio, & ſanctoſpiritui publicè confitentes. Deſtructæ ſunt autem hoc conſtituto etiàm impietates variæ, importabiliaq; commenta Manichæorũ, quæ ſub figmẽto reuerentiæ obumbrata videbantur. Multis etenim rationibus egit illa ſynodus, multiſq; verbis, non quo nouitates aliquas contra definitiões iam benè fixas introduceret: ſed vt interpretatione latiori, conamen contra ſymbolum meditatum, latronibꝰ veritatis auferret. Quia enim ſtultitiam ſectantes Eutychis, veram naturam Dominicę carnis, pietatis prædicationi ſubripiebant, extraneũ eum omninò facientes à nobis, qui ex nobis eſt, Dominum Ieſum Chriſtum, nihil eum de matre ſua ſecundùm carnẽ beata virgine Maria aſſumpſiſſe cõfitentes, ſimulabant autem ſe patrum in Nicea conuenientium dogmata ſequi, necnõ & Cyrilli amplecti nimis & honorare decreta, cùm ſint valdè callidi, & patrum noſtrorum concordiam & amicitias ſe habere mentiantur, quandò voluerint eorũ filijs fraudes ingerere: remoti patres operatione ſanctiſpiritûs, pijſſimã beati Cyrilli linguam ad accuſationẽ veſaniæ iſtorum euocare crediderunt, qui olim dum Alexandrinam gubernaret eccleſiã, & apertè cõtra Neſtorij veſaniã dimicaret, & beato Celeſtino incolumis eccleſiæ Romanorũ paſtori particeps eſſet, aduersùs Neſtorij impietatem in priori patrum Epheſi concilio, pro veritatis defenſione maximus propugnator emicuit, quandò vno fonte & ijſdem ſyllabis à ſe conſcriptis, & impietatẽ Neſtorij perculit, & contra zizania prauæ ſectę Eutychis, quæ iam quidem tunc germinabãt, nondùm tamen videbãtur apertè, falcem ſectionis apertiſſimè ꝓparauit. Propterea nanq; epiſtolam, ab illo ſapientiſſimo patre cõſcriptam, patres illi ad medium deduxerunt, in qua cum omni ſubtilitate nos docuit diſpenſationis Dominicę ſacramentum: quomodò & incarnatus vnigenitus filius permanſit filius vnus exiſtens, demonſtrans in eo & humanę naturæ, quam adſumpſit ex virgine, inconuertibilẽ ſeruari proprietatem, & paternæ ſubſtãtiæ gloriam, ſinè aliquo temperamento cõſiſtere, nequaquàm adſumptam à Domino carnem alterũ filium in glorificatione Trinitatis introducens, quod Neſtorius nouiter adſerebat: ſed exiſtentem ante ſecula filium inuiſibilem, in nouiſſimis diebus reuelatum nobis. Neque ſecundùm Eutychis vanitatem, carnem Domini cognationem docens hominum declinare: propter quod Deus verbum incarnatus, Homo factus eſt, appræhendens (ſicut Paulus ait) ſemen Abrahæ, & particeps proximè nobis factus ſanguinis & carnis, & formam ſerui ſuſcipiens, totius Dominus creaturæ, & per omĩa ſimilis factus nobis abſq; peccato, qui eſt impermutabilis per figuram paternæ ſubſtantiæ. Huic autem etiàm illam epiſtolam, quæ à patribus orientalis eccleſię ſcripta dinoſcitur, patres ſanctiſſimi cõiunxerunt, ſtudentes vndiquè celſam & tutiſſimam itineri regio pietatis circunferre maceriam, nè forſan agẽtes inter puſilli cuiuſdam ſenſus circunuentionẽ concluſi, aut in foueã Neſtorij ruerent, aut in alterius præcipitij ꝓfunditatem inciderẽt, quam Eutyches poſteà ſuffodit, quam tamen iam priùs effoſſam & à diligentibus cultoribus coopertam, ipſe denuò in interitum ſuæ animæ rurſùs aperuit. Miramur igit̃, quomodò hi qui veſtræ Hebr. 2.

 pietati

pietati preces pro Timotheo porrexerunt, confitentur cognoſcere & amplecti ſynodũ patrum, qui Epheſi contra Neſtorium cõuenerunt, homines qui per ea, quę geſſerũt, etiàm illam vt Chalcedonenſem, penitùs denegãt. Nam literæ eiuſdem epiſtolæ ad impium Neſtorium à Cyrillo conſcriptæ, in concilio vtroq; florentes, in *Epheſino quidem blaſphemantem Neſtorium arguerunt, in Chalcedonenſi verò Eutychis veſaniam deſtruxerũt, & propter eaſdem ſyllabas in illo quidẽ concilio, omnium laudibus Cyrillus coronatus eſt, ſapiẽs Alexandrinorũ pater: & rursùs in iſto concilio poſt mortẽ quaſi præceptor prædicatus eſt pietatis, nihil ampliùs ex epiſtolis beatiſſimi Cyrilli, his qui Chalcedonæ conuenerunt, ad medium deducẽtibus, niſi illas literas, quas deo amabilis Leo, Romanę pater Eccleſiæ, ad ſanctæ memoriæ Flauianũ contra Eutychis veſaniam conſtituens deſtinauit, in quib' & ipſe vocib' beatiſſimi Cyrilli cõcordare dinoſcitur. Et has quidẽ ſynodus deduxit ad medium, non quaſi validiores eas ſymbolo patrum, in Nicea conuenientium eſſe decernens, (null' hoc putet) ſed apertè volẽs per ipſas arguere eos, qui ſimulant ſe quidem ſymbolum Nicenorum patrũ amplecti, dum autem nullum volunt proferre ſermonẽ, quo veritas carnis dominicę deſignatur, peſſima ſemina Manichęorũ latenter ſimpliciorum inſerunt animabus, à quib' maiore cuſtodia opùs eſt, quàm ab impia calliditate Neſtorij. Ille ſiquidem apertè vnum Chriſtum in duos diuidens filios, patrũ ſymbolo ſemetipſum pandit inimicum: iſti verò vnum quidẽ eundemq; ſe venerari, colere, & adorare dicentes, ſicut ſymbolum docet, vnitarum verò duarum naturarum proprietates pimentes, & neque paſſibilitatẽ carnis Dominicę, neque impaſſibilitatẽ diuinitatis ei' eſſe cõfitentes, dubiã circa incautos habẽtes ſententiã, maximas lęſiones eis inſpirare moliũtur. Nam aut cõuerſionẽ factam ſuſpicari concedũt circa diſpenſationis ſacramẽtum, aut aliquid putatiuum, aut phãtaſiam, aut confuſionem, aut tranſitum falsè per virginem figuratum, & nõ geſtam verè natiuitatem Domini, dicunt. Hæc enim omnia germina ſunt doloſæ radicis, quæ mortem animabus his obedientibus afferunt. Propterea ſiquidem ad peremptionem veſaniæ totius hæreticę, prædictis epiſtolis eguerunt. Nam & poſt expoſitionem ſubtiliſſimam harũ literarum rursùs patres, qui ſanctum conciliũ Chalcedonenſe celebrauerunt, ſymbolum patrum Nicenorum pro lapide ſumentes, vbiquè hoc ſolùm circũferri & prędicari ad illuminationem fidelium ſanciuerunt. Quapropter omnium manſuetiſſime & venerabilis Imperator, quiſquis laudat Chalcedonẽſe concilium, & Epheſium & Nicenum valdè miratur: qui autem hoc reſpuit, neque illorum legibus acquieſcit, ſed ſimulat tantũmodò ſe colere pietatem. Pro cauſa verò Timothei, quid ampliùs veſtræ pietatis potentiæ nos dicamus? Si enim preces contra eum datas ſequuntur vt cauſæ, & omnia, quæ ibi ſunt poſita, opere (ſicut illi aſſerunt) facta noſcuntur, nullus ei per canones ſanctorum patrum veniæ ſermo relinquitur. Hęc ergò vobis ſcribere, veſtra tranquillitate præcipiente, curauimus: Deus autem ſapientia veſtræ pietatis imperij mẽbra Eccleſiæ ſemper vniat, ſitque communium medicus paſſionum, & manſuetiſſimum veſtrum imperium perpetuò tranquillè & manſuetè cuſtodiat, affectu nos paterno regentem. Baſilius Epiſcop' miſericordia Dei Seleucię metropolis veſtrę Iſaurię, incolumem veſtram pietatem multis annorum curriculis, Eccleſiæ Dei & toti orbi terrarum, oro ſeruari piiſſime & Chriſtianiſſime triumphalis Imperator.

*Epheſino

Iulius epiſcopus Calendereos, ſimiliter.
Nonnechi' epiſcopus Latmi & Calendri, ſimiliter. Stephanus epiſcopus Doliſandi, ſimiliter Epiphani' epiſcop' Ceſtri, ſimiliter.
Ammonius epiſcopus Zotapæ, ſimiliter.
Paulus epiſcopus *Hieraſpoleos, ſimiliter.
Conon epiſcopus *Iſbidæ, ſimiliter.
Acacius epiſcopus Antiochiæ, ſimiliter.
Sebaſtianus epiſcopus Sebaſtiæ, ſimiliter.
Euphronius epiſcopus Anemorij, ſimiliter.
Athanaſi' epiſcopus Philadelphiæ, ſimiliter.
Hermophil' epiſcop' Diocæſareæ, ſimiliter.
Iulianus epiſcopus Hermopolis, ſimiliter.
Theon epiſcopus Hellinoſij, ſimiliter.
Paulus epiſcopus Olbi, ſimiliter.
Orentio epiſcopus Domitiopolis, ſimiliter.

¶ Epiſtola ſubdeſcriptorum Epiſcoporum, ad Leõem Imperatorem.

DEo amãtiſſimo atq; piiſſimo, & Chriſtianiſſimo Auguſto, à Deo competenter honorato Imperatori Leoni, Pelagius, Alexander, Philippus, Hypatius, Chryſipp', Seleucus, Euſtathius, Titus, epiſcopi primæ Ciliciæ, in Domino ſalutem. Chriſtianiſſima intentio veſtræ potentiæ, & propoſitum pietatis ex multis quidem rebus nobis innotuit, præcipuè autem ex literis veſtrę pietatis nupèr ad nos directis: quibus peruigilem circa pietatem laborem ſuum tranquillitas veſtra demonſtrauit. Quapropter omniũ Deum laudantes, & linguas ad fauorem, & corda ad ſupplicationes inceſſabiliter commonẽtes, pro pio veſtrę ſerenitatis imperio, congregauimus DEO amantiſſimos Epiſcopos vniuerſæ prouinciæ, pro quibus ſancire ſuis literis pietas veſtra dignata eſt, & concordi mente decreuimus, Timotheũ quidẽ cõtra ſanctorum patrum regulas, & eccleſiaſticas ſanctiones ſacerdotiũ inuaſiſſe ſeditione populi pariter & tumultu. Hæc enim nos lectæ contra eum preces edocuerunt, quẽ neq; ſacerdotem arbitramur, nec omninò in ordine epiſcoporum conſtitui patimur. Magnam etenim ſynodũ ſanctorũ patrũ Chalcedonæ collectam

collectam amplectimur,& ſalutarem eſſe decreuimus: & non ſolùm propter multitudinem pontificum ibidèm congregatorum, & ſententiam ſancti & pij Imperatoris Martiani vnà cum eis prolatam: ſed quia & ſanctorum patrum in Niceno concilio congrua & conuenientia, & in nullo cõtraria eam ſapuiſſe conſpicimus. Hæc quidem per noſtram ſententiam declaramus. Veſtra verò pietate Romano Imperio incolumi permanẽte,credimus in pace & cõſtantia ſanctas Dei eccleſias conſeruari Chriſto, veſtrum pium propoſitum Deo dirigente,ad illa gerenda,quæ eius eccleſijs videãtur eſſe vtilia, & per veſtrã manſuetudinem eis pacis iura præbente. Pelagius epiſcopus Tarſi,incolume veſtrũ imperium tẽpore longo ſanctis eccleſijs,& Romano conſeruet imperio, piiſſimeatq; Chriſtianiſſime. Alexander epiſcopus,Philippus epiſcopus,ſimiliter. Hypatius epiſcopus,Seleucus epiſcopus, Euſtathi⁹ epiſcopus, ſimiliter. Titus epiſcopus ſimiliter.

¶ Epiſtola infrà ſcriptorum Epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

PEr omnia Chriſtianiſſimo victori atq; triumphatori,& à Deo competẽter honorato imperatori Leoni,Pergami⁹ epiſcop⁹ Antiochiæ Piſidiæ metropolis, Eutropius epiſcopus Adandenus, Paulinus epiſcopus Apamenus, Libanius Paralenus, Alexander Seleucię,Mœnus Gorten⁹,Baſſus Paneaſpoleos, Florentius Adrianopolis,Metrophilus Metropolis, Theodorus Theodoſiopolis, Martianus Philomeli,Eugenius Synnadorũ, Politianus Sozopolis, Attalus Malinopoleos,Cæſtinus Limenopoleos.

COgnoſcentes ſanctionem veſtram zelo diuino eſſe completam,& placationem Dei voluntate ſancta conferentem, & ſubiectis per fidem inenarrabilem quietem ac diſciplinam,quæ ad ſalutem pertinẽt, piiſſimè prouidẽtem, per quam pręcepiſtis nobis, vt de Timotheo, qui in omni impietate noſcitur accuſatus,necnon & de his,q̃ pro fide catholica placuerunt ſancto & vniuerſali concilio Chalcedonę celebrato,quid cõmuniter ſentiamus, ſinè timore cuiuſquam hominis, & abſq; grã vel inimicitijs indicemus, tãquàm reddituri incircunſcriptibili Dei iudicio rationem: veſtræ potentiæ noſtris ſignificam⁹ apicibus, Timotheum quidem, qui iam damnatus oſtenditur,ſicut plurimi venerabilium Epiſcoporũ Aegyptiacæ diœceſis, & reuerendiſſimi clerici in ſcriptis affirmantes, veſtræ clemẽtiæ ſuggeſſerũt nouiſſimè,contra eccleſiaſticas ſanctiões ad ſacerdotij miniſteriũ fuiſſe perductũ:ſed etiàm eos,q cùm ſcirẽt eũ fuiſſe damnatũ,cõmunicare illi ſinè periculo crediderũt, extraneos eos eſſe à Dei Eccleſia iudicamus, ſecũdùm cõſequentiam regularẽ nulla eis venia nec ſpe reſtitutionis vllo modo remanente,ſicut tertia & octogeſima regula de talibus apertè decernit, cuius initiũ eſt: Si quis Epiſcopus à ſynodo depoſitus,aut presbyter, aut diaconus ab epiſcopo proprio &c. Nam vt is,qui & illi ſentẽtiæ ſuccubuit, & antè tantorũ inenarrabiliumq; malorum, & multis lachrymis lugendorum author⁹ extitit, dignum debeat ſecundùm leges ſubire ſupplicium, poſtquàm cognoſcitur talia præſumpſiſſe, noſtrum non eſt edicere,ſed probare decet, & iudicare veſtrã Chriſtianiſſimam maieſtatem: quatenùs & pro omnibus cogitetis,& pia quiete placetis Deum,& propriũ muniatis imperiũ,& ſubiectos ab iniqua peſte huiuſmodi liberetis. Si verò fidem ſancti Chalcedonenſis vniuerſaliſq; concilij Timothe⁹ negare præſumit, & quicunq; neſandorũ eius actuũ miniſtri, ſocijq; reperiũtur,nihil mirũ eſt. Nam quia diuina pace monſtrantur extranei, ſinè dubio & ab eccleſiaſticis ſanctionibus ſimul,& æquitatis contra Romanũ imperiũ cõtenti ſunt inimici, non eſt mirandũ, ſi etiàm à ſenſibus ꝓprijs exciderunt, veſanè blaſphemantes & anathematizantes ſaluberrimæ fidei doctores atque cuſtodes ſanctiſſimos, & apoſtolicos patres,& archiepiſcopos,omneſque ſimul Deo amantiſſimos epiſcopos, ſequentes ſanctiſſ. epiſcopos, qui per generationes ſingulas rectæ fidei lumina fuiſſe noſcuntur, & Deo amantiſſimos ſenioris & nouæ Romę archiepiſcopos,q his cõcordes exiſtũt.quorũ firma & immobilis & inexpugnabilis fides in Chriſto ꝓbata eſt,apud ſanctã & vniuerſalẽ ſynodũ Chalcedonæ celebratã,cuius p Dei gratiã cõmunicatores & ſuim⁹, & vſq; ad vitæ terminũ in Deo ꝑmanebimus,ſecundùm centũ quinquaginta ſapiẽtes & egregios medicos, qui diuerſo modo paſſiones & ſubtiliter ꝑſcrutantur, & tũc cõgruam ſimul & ſingularẽ medicinã offerunt ægrotantib⁹: Cogitantes ꝓ correctione eorũ,quæ in Alexandria contigerunt,diuino zelo feruentes, in memorata ſanctiõe præcepiſtis, quatenùs omnia diligenter tractentur, & ſanctiſſimis epiſcopis cõprobentur, quoniam nunc Alexandrina ciuitas cõturbatur,pro cuius quiete & diſciplina,maximã ſe habere ſolicitudinẽ ſignificauit veſtra clementia. Quapropter edicimus,Timotheo ſiquidẽ conſentientes, & qui pro eo veſtræ Chriſtianitati preces ꝓprias obtulerũt, velut epi & clerici Aegyptiacæ diœceſis,cùm non ſapiunt, vt apparet,ſapere ſe cõfidunt, quando ſic aperto mendacio impudenter incumbunt. Videntur enim in ꝑdictis precibus, pietatis veſtræ ſanctioni ſubiectis, contra literas mãſuetudinis veſtræ locuti,& contra glorioſam cogitationẽ,quã pro Alexãdrina ciuitate & eius diſciplina geritis,tractãſſe. Affirmantes eñ maximam pacem, memoratam ciuitatem, & ſanctiſſimas ęccleſias, & monaſteria poſſidere, apertè rebus ipſis capti ſunt, & aduersùs pietatis veſtrę vocẽ,& cogitationẽ ſinè metu locuti. Plenã nanq; caliginẽ, & à malis imminẽtib⁹ nubem,

Nõ mirum, ſi hæretici Cõcilia reijciant.

bé,diſciplinā eſſe dicētes & pacē, & in eccleſia Alexandrinorū diuinitùs attributā,quoniam huiuſmodi viri putabantur contra veritatem & veſtra optima conſilia properantes,pacemq́; Dei vocantes perſecutiones, & bellum cótra orthodoxos ſacerdotes & clericos geſtum, nouamq́; tyrannidem contra ſacras regulas inquirentes,clarè in ſacrum il-
1.Cor.14. lud incurrere vidētur eloquium: Non eſt, inquit, indiſciplinationis,ſed pacis DEUS, ſicut in ſanctorum vniuerſis eccleſijs agnoſcitur. Hi etenim ad perditióem parati ſunt, ſecun-
Pſal.5. dùm prophetam,dicentem: Perdes omnes q loquuntur mendacium. Quomodò autē iſti credēdi ſunt ſapere, & tenere cauſam ab oīni
*aut diuinā mendacio ſegregatam,*aurē diuinā, ſapientiam ſalutarē,hoc eſt, ſalubrem fidem,quam præcipuè ſeruare promittunt,dicētes in prędictis precibus ſuis, inconcuſsè atq; firmè & immobiliter ſe credere ſymbolo,in Nicea ciuitate à ſanctis trecētis decem & octo patribus explanato,& neque augmentum,neque detractionē hoc poſſe recipere,neque opùs habere qualibet interpretatione,cùm per ſe, vt aiūt,videat̃ interpretatū: centū qnquaginta verò ſanctorū patrū conciliū ignorare ſe pſitentes,docentesq́; cómunicare Alexādrinam eccleſiā Epheſijs concilijs. Adijcientes & hoc,quòd ſynodū Chalcedonæ celebratā eccleſia Alexandrina nó recepit.Per hæc igit̃ oſtenduntur ſimiles eſſe eorū,qui neſcientes exponentē optimè ſalutis remedia medicinā,& paſſiones prouenientes ſubtiliter edocentē, impudenter totū ſe nôſſe promittūt. Sic enim & iſti, neq; temporum diuerſorum lāguores hæreſim ſcientes, nec medicinā cógruā infirmis opportunè prolatā ab ſpiritualibus medicis,ſanctis ſcilicet & orthodoxis ſacerdotibus,qui per tépora ſynodos impleuerunt, inſpicientes, harum rerū non habentes diſcretionē,ſuperfluos & erroneos in ſuis precibus poſuerunt ſermones. Nā ſi hæc,q́ memorauimus, agnouiſſent, nó arbitrarent̃ augmentū aut detractionē factam in ſancto ſymbolo,à trecentis decē & octo ſanctis patribus explanato,nec p ſe dicerēt illud interpretatū,quod pauciſſimis quidē ſermonib⁹, ſed perfectis ſenſib⁹ ſcripturę diuinæ p viros eius ſcientię peritiſſimos videretur eſſe completum. quorū veritatē ignorantes,& qualis quantaq́; hæretico tunc pcedente languore plata ſit medicina, diuinitùs inſpirata, in illud incurriſſe diuinū vident̃ eloquiū, quod
Rom.12. ait: Nolite fieri ſapientes apud voſmetipſos. ppter hęc eñ ignorauerūt hęreticos,q poſteà p diuerſa tépora varijs languoribus ſunt exorti, necnon etiàm eos,qui opportunè & neceſſariè eorū infirmitatib⁹ ſaluberrimæ fidei congruam obtulerūt ſalutaris adiutorij medicinā, ſicut ſanctiſſ. centū quinquaginta pr̃es epiſ. infirmitati lāguoris Macedonij, q diuinitatē ſancti ſpiritùs negauit, obtulerūt, aptè firmitatē rectę fidei docētes,& diuinitatē vnitatis inſeparabiliter adorandā. Rursùs igitur alia paſſione nata circa inhumanationē Dei verbi per callidū erroneumq́; Neſtoriū,ſancti patres,qui illo tépore Epheſi conuenerūt,ſuſcipientes pariter Orientaliū epiſcoporū probatiſſimā ſibi concordiā, perfectè pdictum languorē inenarrabili ſide curauerūt. Similiter autem Timothei ſequaces ignorare videntur,quēadmodùm poſteà Eutyches, cùm in profundum phantaſiæ praua ignorātiæ ſuæ ſecta corruerit,principatu hęretico ſuffocatus ſit, & quia pro eo duo ſint celebrata concilia,priùs in Epheſo,& poſteà Chalcedonę,& quia q́ Epheſi quidē facta eſt, De ſecunda
nó ſufficit ei⁹ ægritudinis, vt oportebat, diſ- Epheſina
cernere paſſionē,& offerre q́ erant neceſſaria ſynodo di-
medicinæ. Quę verò Chalcedonę p Dei gra- cunt, quę p-
tiā congregata eſt, eius ſolatio ità pualuit, vt datoria vo-
ęgritudinē apertè cognoſceret,& remedium catur.
medicinę ſalutaris offerret. Igit̃ notū eſt ſapi- Cócilia cur
entibus vniuerſis,qa niſì diuerſæ, diuerſiſq́; celebrata.
temporibus hęreſes exortæ fuiſſent, nequāq opùs eſſet conſilio ſpiritaliū medicorū. Nam vbì infirmitas, illic opùs eſt ſinè dubio medicina. Et qa nó ſicut defenſores Timothei putāt,adiectio q̃dam ſymbolo trecentorum decem & octo patrū eſt facta,quandò emergētibus varijs ęgritudinibus ſpiritalis & neceſſaria eis oblata eſt medicina,ſimul qa corpori eſt ęgrotāti ſimilis incredulitas. Et quēadmodùm oculis dudùm ęgrotantib⁹,& cautè atq; cōpetenter à medicis, qui tunc inuēti fuerint,curatis,ſi rursùs contingat aliquē viſcerib⁹ fortè dolere, quicunq; poſteà reperti fuerint,nó deſinūt adhibere medicinam: ità hęretica infirmitate téporibus diuerſis exorta,mirū nó eſt,ſi à pijſſimis temporum quorūque principib⁹,Deo amantiſſimi epiſcopi, pro imminente cura cōuocati,medicinę vtilia remedia porrexerunt. Quæ cùm ità ſint, nónne ignorātia manifeſta eſt, & nouiſſima
in Timothei*inſciētia atq; ſuperbia, quādò for.*defen-
omibus quidē orthodoxis & religioſiſſimis ſoribus in-
epiſcopis quicunq; nunc ſunt,& qui ad Deū ſciēā
iā migrauerūt, apertè calūniātur,quaſi adiectionē quandā in ſacro trecentorū decem & octo ſanctorū patrū ſymbolo feciſſe videantur? & quaſi pro credulitate ſua dicant, Quia *Q̃ia in
pdicto ſacro ſymbolo nullū ipſi augmētum, aut detractionē quamcunque recipiant,nónne plenum eſt hoc totius falſitatis indicium, cùm dicant centū quinquaginta ſanctorū patrū ſe ignorare conciliū? Vndè magìs videntur, quia non ſolùm talium medicorum neceſſariam curam prorsùs ignorant,ſed etiàm ipſam infirmitatem Macedonij, pro qua videntur eſſe collecti. Quā ſcilicet ignorantes, cùm ſit vtiquè manifeſta, & nimis inſignis, etiàm ſimplicibus orthodoxis,& in laico ordine conſtitutis, multò magìs variū Neſtorij errorē,necnon Eutychis impietates,veſaniā, phantaſiamq́; neſcire pandunt̃. Et propterea inaniter & indiſcretè ī ſuis precib⁹ dixerūt,ſe

Epheſijs communicare concilijs, cùm prius
vtiquè ſit ſinè dubitatione ſuſceptum, ſecú-
dum verò non ſolùm priori conſiſtat aduer-
ſum, ſed etiàm vniuerſis ſanctis epiſcopis, q
olim luminaria fuiſſe probanť Eccleſię, quo-
rum famoſiſſimam & religioſiſſimam multi-
tudinem dinumerare difficile eſt. Præcipuè
tamen aduerſarij eſſe pandũtur immortalis
& beatæ memoriæ Athanaſio, Alexandrinæ
ciuitatis epiſcopo, cui dum inueniantur eſſe
contrarij Timothei ſequaces, omnibus indu
bitanter orthodoxis, & maximè fidelibus
Aegyptijs, & D E I zelum habentibus omni-
bus, omninò videbuntur inimici. Sed hæc
equidem dicta ſunt de vnoquoque capitulo
petitionibus eorum inſerto, quãtùm breui-
ter à noſtra dici potuit paruitate, vt veſtrę pi
etatis imperio, ſicut pijs literis imperare di-
gnati eſtis, indicaremꝰ. Religioſiſſima nanq;
veſtra pietas decenter egit, vt ſe contineret &
neceſſarię diſcretioni Deoq́; placenti cõmit-
teret examinationẽ horum, qui nullam im-
pietatis ſpeciẽ reliquerunt, ſed ſuper alia ma-
la etiàm hoc adiecerũt, vt diabolica inſpirati
virtute, examinatione nõ facta, ſanctiſſimos
epiſcopos & religioſiſſimos clericos, in ſan-
ctis orthodoxisque eccleſijs enutritos, expel
lerent à miniſterijs, quæ Chriſti Domini gra
tia ſunt ſortiti. Vt autem vndiquè diuino lu-
mine veritatis mendacij tenebræ ſequacium
Timothei deſtruãtur, & à religioſiſſima pie-
tate veſtra ſimul & æquitate, hæc impietas,
iniquiſſimaq́; ſuperbia radicitùs euellatur,
decet eos apertè conuinci, quia cùm ſibi re-
ctè credere videãtur, multùm extra hanc ſci-
entiam eſſe noſcũtur, nequaquàm diuinum
intendentes eloquium, & nõ cognouerunt,
neque intellexerunt, in tenebris ambulant.
Vt autem talis omnibus oſtendatur, & præ-
cipuè populo volenti Timotheum habere
põtificem, diuino nobis propoſito timore,
cõfidimus & hoc ſacræ veſtræ maieſtati ſug-
gerere, quatenùs valdè celerrimè, & ſinè qua-
libet obumbratione in ſua ignorãtia, & pra-
uę ſectæ ſententia cõuincatur Timotheus, &
eius ſequaces epiſcopi ſimul & clerici. Igitur
ſi placet veſtrę pietatis imperio, ſub cuſtodia
eos foris Alexandrina ciuitate eſſe pręcipite,
& ſeorsùm eorum ſingulos habitare, & diui-
nę ſcripturæ libros quos voluerint, dato pri-
mitùs ab eis breue, quos habeãt neceſſarios,
accipe, vt intra certos dies arctiſſimè cuſto-
diti, ità vt nulli liceat ad eos accedere, & ver-
ba eis ſenſusq́; diſſeminare, iubeantur expo-
nere, quã virtutẽ ſcripturæ diuinę reſpicien-
tes, rectæ fidei ſymbolum ſuſceperint, & fidẽ
trecentorũ decẽ & octo ſanctorũ patrũ, im-
mobiliter ſe tenere & cuſtodire polliciti ſũt,
q̃ fuerunt Arrianorũ variæ blaſphemiæ atq;
languores, quas nefandè ſanctarum ſcriptu-
rarum textu nitebãtur adſtruere, & quemad-
modùm hæc à p̃dicto ſymbolo ſunt excluſę.
Non ſolùm enim Arrianorũ, ſed & plurimæ

Hæretici ſua commenta ſcriptis diuinis adſtruere conanť.

ante hanc hęreſes exortę, in diuinę ſcripturæ
proloquijs putãtur incumbere. Iſti quidem
ſi venerabiliter reminiſcuntur omnium ſan-
ctæ memoriæ orthodoxorũ patrum, & qua-
les quiq; fuerunt, agnoſcunt inter eos reue-
rendę memorię Athanaſium ſimul & Cyril-
lum doctrina copioſa pollentes, & paſtores
Alexandrinæ ciuitatis inſignes, quos omnes
orthodoxi ſequunť, & p̃cipuè fideles Aegy-
ptiorum. Quæ cùm ità ſint, in ſcriptis ſequa-
ces Timothei declarare iubeãtur, quomodò
memorati ſancti patres ſaluberrimè credide
runt, & quomodò horũ inueniuntur aduer-
ſi, qui cum Arrio fuiſſe noſcuntur hęretici, &
qui ſunt iſti, aut qui ſapientes à recta fide re-
ceſſerũt: quo facto, & caligo erroris ſimul &
prauæ ſectæ ſequentium Timotheum vbiq;
protinùs aperitur, ipſis inſupèr, qui nõ cum
diſcretione, ſed ſinè quadam probatione p̃-
uenti ſunt, indicatur. Et ex hoc omni venia
monſtrabuntur extranei, qui rectę fidei vni-
uerſale concilium nefandiſſima voluntate,
& ſceleſtiſſima lingua anathematizare pręſu-
munt. Tũ etiàm præter conciliũ Deo aman-
tiſſimorum epiſcoporum, ſapientiſſimè &
ſemp memorabiliter, velociter veſtra pietas
efficiet, vt dum primitùs conuicta fuerit atq;
notata, praua eorum nefandiſſimaque ſecta
damnetur, & ea, q̃ pro recta fide ſunt & Deo
Chriſto placent, & diuinæ diſciplinę paciq́;
conueniunt, roborentur. Turpe ſatis, & re-
ctitudini veſtræ nimìs indignum eſt, vt diuul
getur generali ſynodo nunc opùs eſſe, dum
hæc aperta ſint & valdè certiſſima: quatenùs,
vt dictum eſt, plùs valere videãtur, qui ſe dia-
bolo tradiderũt, & eius impietate ebriati. Et
vt inſignis pompa concilij, occaſio quidem
multi conceptũs ſacræ fidei, & detractionis
exiſtit: frequẽtia verò multorum indiſcretè
loquentium, paganorum, aut infidelium, &
præcipuè hęreticorum, plurimi (quod abſit)
ſimplicium trahũtur ad lapſum: qui dum illi
putentur quidem, de quibus volunt honeſtè
loqui, ad varias autẽ blaſphemias rectæ fidei
dogma perducant. Cur enim hoc capitulum
eligunt, qui hactenùs quod ſapiũt, ità neſci-
unt, vt pro ſua fide frequenter egeant cõue-
nire? Pergamius Epiſcopus Antiochiæ Piſi-
dię, ſubſcripſi, quę ſunt ſubiecta interceſſio-
nibus omniũ ſanctorum, armatus recta fide,
& omnia quæ pietati ſunt aduerſa, deuincẽs.
Multo tempore à clementia diuina ſerueris
Chriſto amabilis, & honorate diuinitùs Im-
perator. Eutropius epiſcopus Adandeno-
rũ ciuitatis, ſimiliter. Paulus epiſcopꝰ Apa-
menus, ſimiliter. Libaniꝰ Epiſcopꝰ Parlaos,
ſimiliter. Alexãder Epiſcopus Seleuciæ, ſi-
militer. Maximus Epiſcopus Tortilotenꝰ, ſi-
militer. Baſſionas Epiſcopꝰ Neapoleos, ſi-
militer. Florentius Epiſcopus Adrianopoli-
tanus, ſimiliter. Minophilꝰ epiſcopꝰ Metro-
politanorũ, ſimiliter. Theodorus epiſcopus
Theodoſiopolis, ſimiliter. Martianꝰ epiſco-
pus

pus Philomeli, ſimiliter. Eugenius Epiſcopus Synnadorum, ſimiliter. Politianus Epiſcopus Sozopolitan⁹, ſimiliter. Attalus Epiſcopus Malinopoleos, ſimiliter. Caſtin⁹ epiſcopus Limenopoleos, ſimiliter.

¶EPISTOLA INFRA SCRIPTORUM Epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

DOmino piiſſimo, Chriſtoq; amantiſſ. Imperatori noſtro Leoni, ppetuo Augusto, parua & humilis ſynodus, congregata in metropoli Sardianorum veſtrę Lydię: Primitùs veſtræ pietatis imperiũ nupèr adeptæ ſanctiſſimę Dei eccleſię in Lydia conſtitutę, augmẽtum magnæ tuitionis & zeli circa orthodoxam fidem veſtræ trãquillitatis agnoſcunt. Vndè inceſſabiliter pro veſtræ Chriſtianitatis imperio preces offerentes Deo, vt lõgęua & in pace veſtra ſeruetur vita, nónulli magìs aliquã ſibi & ſuis ſacerdotibus atq; populis quietam negociãtur vitam. Pro quibus em̃ hæc à noſtra paruitate ſuggeſta ſunt, breuiter indicamus. Quoniam diuina ſanctione per Eudoxium virum deuotum magiſtrianũ, religioſiſſimo noſtro metropolitæ Eutherio data, conuocati ſumus in ciuitate Sardinorum literis memorati ſanctiſſimi viri metropolitæ noſtri directis, congregatiſq; nobis in vrbe prædicta, veſtræ pietatis literæ ſunt directæ, necnon & preces, quæ videbantur de quibuſdem capitulis eis eſſe ſubiectę: quas audientes, de vtroq; capitulo veſtræ pietati ſuggerim⁹. De principali nanque capitulo, & quod ad ipſam Chriſtianorum fidei reſpicit ſummitatem, id eſt, de ſancto & vniuerſali concilio Chalcedonæ collecto, cui regulariter præſederunt & maximæ Romę ſanctiſſimus & beatiſſimus archiepiſcopus Leo, per venerabiles Epiſcopos directos & clericos, necnon & regię Conſtãtinopolis ſanctiſſimus & venerabilis archiepiſcopus Anatolius, & ſummi ſacerdotes, q ei cõcordes fuerũt, & ſimilia decreuerũt, necnõ & om̃es ſanctiſſimi totius orbis epiſcopi, etiàm hoc fatemur, quia neceſſariè per illorũ veſtigia gradientes, & reuerentiã eis habentes, eoſque venerantes, quæ piè & diuina inſpiratione conſtituta ſunt, quæ in prædicto ſancto & vniuerſali cõcilio ſancita noſcuntur, eis concordes ſumus, quãdò nihil diſſonant à ſancto & vniuerſali Niceno concilio trecentorum decem & octo ſanctorum patrum. Deus enim, qui per illos olìm fidẽ regulariter expoſuit, ipſe etiàm nunc per iſtos eam denuò, quoniã vnus & idem, ſecundùm beatum Apoſtolum, ſpirituſſanctus operat⁹ eſt vniuerſa. 1.Cor.12 De Timotheo nanq;, qui tyrannicè ſicut agnouimus, & contra regulas ſedẽ ſanctiſſimæ eccleſiæ Alexãdrinę ciuitatis inuaſit, dũ vtiquè eſſet eccleſiaſticę correptioni cõtraditus, relegentes preces quæ ſyllabis pietatis veſtræ ſubiectæ ſunt à Deo amantiſſimis epiſcopis Aegyptiacę diœceſis, & venerabilibus clericis Alexandrinæ ciuitatis, per eas agnouimus, quia cum adulterio, quod in pontificatu cõmiſit, & homicidio, etiàm anathematizare ſanctum concilium Chalcedonenſe non timuit. Quibus auditis, animæ noſtræ profundo vulnere ſunt percuſſę, deflentes quòd in tam venerabilibus temporib⁹ ab aduerſario pietatis & inimico orthodoxę fidei, tantæ obſeſſiones nobis inſurgunt. Legẽtes etiàm preces, ab aliquibus Timotheo conſentientibus manſuetudini veſtræ pietatis oblatas, ampliùs defleuim⁹, & noſtra mente nimìs exceſſimus pro tanta præſumptione. Quia ſuper ea, quæ iam commiſerunt, nõ eos piguit etiàm prędicto magno ſanctoque concilio, quantùm ad eos attinet, contumelias inferre, & illud prorsùs expellere. Totũ tamen hoc veſtro iudicio, non perſonam reſpiciẽtes, cõmittimus, ſupplicãtes vt om̃ium totius orbis ſanctiſſimorũ Epiſcoporũ poſt Deum vitam noſtram pietas faciat eſſe ſecuram, & ſanctis eccleſijs, quietis & pacis iura concedat Scimus enim, quia Deus, qui vobis ppetua regni ſceptra donauit, ſecũdùm *beatum Salomonem poſcentibus ſapientiã & prudẽtiam prębebit etiàm in hac cauſa, quatenùs benignitatem imperialem per omnia demonſtretis Chriſtianiſſimi atque piiſſimi. Prou.2.
Eucherius epiſcopis Synnadorum: Chriſtus DEVS Chriſtianiſſimum & inuictiſſimum veſtræ pietatis imperium in augmento fidei & pacifica vita ſanctorum interceſſionibus conſeruare dignetur, piiſſime & religioſiſſime & CHRISTO amabilis Imperator. Paulus epiſcopus Daldi, ſimiliter. Aſianus epiſcopus Philadelphiæ, ſimiliter. Ioannes Epiſcopus Hercanidis, ſimiliter. Polycarp⁹ Epiſcopus Tabanius, ſimiliter. Iulianus Epiſcopus Muſtinæ, ſimiliter. Ioannes Epiſcopus *Meoni, ſimiliter. Rufinus epiſcopus Areopolis, ſimiliter. Lucius epiſcopus Apollinis, ſimiliter. Gemellus Epiſcopus Stratoniciæ, ſimiliter. Dionyſius epiſcopus Attaliæ, ſimiliter. Cyriacus epiſcop⁹ *Apolloniadis, ſimiliter. Theodotus epiſcopus Gordi, ſimiliter. Anatolius epiſcopus Helleonorum, ſimiliter. Leonides epiſcopus Beas, ſimiliter. Heraclidianus epiſcopus Senus, ſimiliter. Diamonius Epiſcopus Thraterrenus, ſimiliter. Oneſiphorus epiſcopus Blandi, ſimiliter. Iulianus epiſcopus Satalæ, ſimil. Iohãnes Epiſcop⁹ Tripolis, ſimiliter.

EPISTOLA SVBDESCRIPTORUM Epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

PIiſſimo & Chriſtianiſſimo Domino Imperatori Leõi, Epiphani⁹ epiſcopus Pergenſis, & qui cũ eo ſunt reuerẽdi epiſcopi, *Epheſius, Porphyri⁹, Diodot⁹, Noyſimaras, Paul⁹, Martianus, Auxenti⁹, Pieri⁹, Iohãnes, Micc⁹, Innocẽtius,

tius, Polemon, Theoſebius, epiſcopi Pamphyliæ regionis. Decet quidem DEVM omnis humana laus, & omnis pariter oratio, pium vero principem famoſiſſimus ſermo. Nam & ipſe cum ſubiectis adorat imperij largitorem, & pacis prouiſorem dominū Chriſtum, qui protegit inuiſibiliter, & eos q̄ aduersùs pacem gerunt bella, concidit. Ait eñ quodam loco ſacra ſcriptura, dum Aegypti-
Exod.14. orum multitudinē populus formidaret, Dominus pugnabit pro vobis, & vos tacebitis, & hoc quidem frequēter operatus eſt Chri-
Locus mēdoſus ſtus, ſub veſtræ vero pietatis imperio palàm gerens feruida, & vehementer expauit. Quæ cùm eſſet ad capiendum difficilis, & nō crederetur poſſe ſubdi, ſic potuit repentè cōſumi, vt decęterò neque nomen eius valeat inueniri. Ità ſiquidem Deus protegit ac prouiſor exiſtit eorum, qui in eo cordis pietate confidunt, qualē te quoq; eſſe contigit Deo amabilis Imperator, qui non ſolùm extranearum rerum prouiſor eſſe dinoſceris, ſed etiàm ſanctarum Dei eccleſiarum pacem multo labore cōquiris, vt habeas eam tu quoq;, qui pro ea decertas, & pro eius vniuerſitate cūcta diligenter operaris, quomodò & vno Chriſti corpore, omnes qui eius ſunt, alligātur. Quis itaq; ſermo dignè poſſit veſtram laudare tranquillitatem, circa vtrunque, ſic piè & paterna charitate laborantem, & tuitionē ſuam ſummo ſtudio cōferentem? Quapropter competit vobis Pſalmiſtæ verbum:
Pſal.20. Sperauit in Dño, & in miſericordia altiſſimi non commonebitur. Inueniatur manus tua omnibus inimicis tuis, & dextera tua inueniat omnes odientes te. Et hæc quidem à nobis humilimis pro gratiarum actione referuntur pijſſime & Chriſto amabilis Imperator. Dudùm itaq; literas ad veſtram pietatem dirigens ego humilis, declaraui meam veſtræ pietati ſententiā, qualis ſim circa orthodoxam fidem, necnon & ſanctum Chalcedonenſe concilium. Quia verò etiàm nūc diuinis ſyllabis tranquillitas veſtra pręcepit, vt vnà cum Deo amantiſſimis epiſcopis, qui mecum ſunt, conueniēs ſignificare debeam, quid ſentiamus de eodem ſancto Chalcedonenſi concilio, & de Timotheo Alexandrino, ſicut aiunt, epiſcopo: etiàm rurſùs cōmuniter veſtræ maieſtati ſignificamus, quoniam gratia Dei nulla parte ab eius pietate recedimus, niſì quia læſionē iudicamus, diuiſionem ſimplicium populorum, quam neſcio quomodò ignorantiam facientem patiantur. Sicut eñ iamdudùm Chriſtianiſſimis veſtris auribus indicaui, nulla alia doctrina tradita eſt à nobis accedentibus ad ſalutare ſanctumque baptiſma, niſì quæ à ſancto Niceno concilio gratia ſpiritali prolata eſt, per quam & nos meruimus peccatorum redemptione ſaluari, & donum adoptionis adipiſci, vndè bona futura percipere ſuſtinemus, & mundus pariter vniuerſus. Non enim nos quidem per ea ad Chriſtum acceſſimus, alios autem eadem nobiſcum participari gratia prohibemus, dū omnia cōpleat, & omnibus valdè ſufficiat, nulluſq; reſpuere poteſt, quo ipſe ſaluatus eſt. Non igitur dicant, quia nos hanc ſolùm prædicamus, & non eam colimus: ſed & colimus, & veneramur, & prædicamus, & cum ea de pręſenti vita optamus egredi, & Chriſto Domino per hanc credimus præſentari. Non ergò mentem ſimplicium ſubuertentes hæc dicant: Nos enim & Nicenam ſynodum debito honore veneramur, & Chalcedonenſem quoquè ſuſcipimus, velutì ſcutum eam contra hæreticos opponentes, & nō anathema fidei exiſtentem. Nō enim ad populum à Papa Leone, & à ſancto Chalcedonenſi concilio ſcripta eſt, vt ex hoc debeant ſcandalum ſuſtinere, ſed tantūmodò ſacerdotib⁹, vt habeant quo poſſint repugnare contrarijs. Duarum nanque naturarum ſiue ſubſtātiarum vnitatem, in vno CHRISTO declaratam inuenimus à pluribus apud nos conſiſtentibus ſanctis & religioſiſſimis patribus, & nequaquàm velutì mathema, aut ſymbolum his qui baptizantur, hoc tradimus, ſed ad bella hoſtiū reſeruamus. Si verò propter medelam eorum, qui per ſimplicitatem ſcandalizati noſcuntur, placuerit veſtræ potentiæ Chriſto amabilis Imperator, ſanctiſſimo Leoni Romanæ ciuitatis Epiſcopo, necnon aliorum pariter ſanctitati, propter iſtorum (ſicut dixi) condeſcenſionem & ſatisfactionem, quatenùs idem ſanctiſſimus vir literis ſuis declaret, q̄a non eſt ſymbolum, neque mathema epiſtola, quæ tunc ab eo ad ſanctæ memoriæ noſtrum archiepiſcopum Flauianum directa eſt, & quod à ſancto concilio dictum eſt, ſed hæreticæ prauitatis potiùs increpatio, ſimul & illud, quod ab eis eſt dictum in duabus naturis, quod fortè eis dubium eſſe dinoſcitur, dum à patre prolatum ſit propter eos, qui veram Dei verbi incarnationem negant, his ſermonibus apertiùs indicatum, ità tamen, vt in nullo ſanctæ ſynodi fiat iniuria. Nihil enim differt, ſiue duarum naturarum vnitas incōfuſa dicatur, ſiue ex duabus eodem modo referatur. Sed neque ſi vna dicatur verbi natura, inferatur autē incarnata, aliud quid ſignificat, ſed idem honeſtiori ſermone declarat. Nam & inuenimus ſæpiùs hoc dixiſſe
ſanctos patres. Apud veſtræ pietatis imperi- Locus mēdoſus.
um, quod ſignificat decenter ago veſtra potentia, quia ipſa ſynodus permanebit, ſicut eccleſię mēbra diſcerpta copulabunt hoc ſermone curata, & ea, q̄ cōtra ſacerdotes nefandè committūtur, ceſſabūt, & ora hæreticorū
cōtra nos aperta damnabūtur, & om̄ia redu- Ioan.10
cent ad pacē, & fiet, ſicut ſcriptū eſt, vn⁹ grex & vn⁹ paſtor. Quoniā & Dominus Chriſtus
multa condeſcenſione circa nos vſus, huma- 2.Cor.8.
num ſaluauit genus: & quia cùm diues eſſet, vtiquè diuinitate, pauper factus eſt, ꝑ nobis, ſe-

ſecūdùm quod homo fieri voluit, vt nos illa pauptate ditaremur, ſicut beatus Paulus edicit. Et iterùm quomodò relinquens nonagintanouem oues in cælis, perrexitq; quærere perditam, quod conſtat in nobis. Et qa cùm inueniſſet, multam nobis tuitionem exhibuit, ità vt eam humeris ſuis imponeret, & cæleſtibus ordinibus copularet. in quo & magnum gaudium factum dicit in cælo, & pro eius inuentione, & pro numeri ſupplemento. His itaque quid ſentiamus de Chalcedonenſi concilio, nos humiles veſtræ pietati ſuggeſſimus. De Timotheo verò, quantùm nos humiles probare potuimus, veſtræ tranquillitati ſuggerimus: quia ſi ea, quæ de eo continentur in precibus oblatis veſtræ tranquillitatis imperio, tanta & talia vera comperiuntur, ſicut aſſerunt reuerendiſſimi epiſcopi, qui ea ſuppliciter obtulerunt: extraneus ab omni ſacerdotali honore, & pia canonū integritate dinoſcitur, ſicut nos humiles valemus inſpicere. Omnis enim cauſa eius in iudicio & probatione veſtri pendet imperij, & integritate ſanctorum ſummorumq; patrum, quibus & nos humiles iuſtū eſt obedire propter maximam eorum ſcientiam ac ſapientiam, ſubtiliter talia iudicare valentium. Nobis autem dari veniam à veſtra poteſtate poſcimus, ſi quid vt homines in his literis incautè ſuggeſſimus. Inuitati enim potiùs aut iuſſi, & quod maius eſt, coniurati, hæc ſcribere veſtrę tranquillitati pręſumpſimus. Epiphanius Pergenæ ciuitatis epiſcopus, incolumē pietatem veſtram Dei eccleſijs, & Romano impio in Chriſto opto ſeruari ſemper, pijſſime & Chriſto amabilis Imperator. *Epheſius epiſcop' Comanenus, ſimiliter. Porphyrius epiſcopus Palæopoleos, ſimiliter. Diodotus epiſcopus Cliſimenſis, ſimiliter. Polemon epiſcopus Trebennorum, ſimiliter. Miccus epiſcopus Adrianopolis, ſimiliter. Maras epiſcopus Codri, ſimiliter. Neon epiſcopus Gilſatenus, ſimiliter. Paulus epiſcopus Poglenſis, ſimiliter. Martinus epiſcopus Pellenenſis, ſimiliter. Hierius epiſcopus Panemotici, ſimiliter. Iohānes epiſcopus * Arias, ſimiliter. Theoſebius epiſcopus Maximinianopolis, ſimiliter. Auxentius epiſcopus Termiſſæ, ſimiliter. Innocentius epiſcopus Eudacianus, ſimiliter.

Matt. 18. Lucæ 15

*Epheſtius

¶Epiſtola infrà ſcriptorum Epiſcoporum ad Leonem Imperatorem.

CHriſto amantiſſimo victori atque triumphatori, & à ſancta Trinitate ſeruato Imperatori Leoni: Synodus, quæ per ſanctionem veſtræ maieſtatis in Myrena metropoli veſtræ Lyciæ prouinciæ congregata eſt: Literas tranquillitatis veſtræ ſuſcepimus per Branemundum magiſtrianum, plenas fide ac pietate, zeloque iuſtitiæ & agnitionis Dei. Manum itaque tuam commodaturus Chriſto, ſacerdotes cooperatorios aduocaſti, & pro orthodoxa religione propugnaturus, præſules eius ſocios tibi in dimicationibus adeſſe decreuiſti, & ſanctiones eccleſiaſticas regulaſque ſanctorum patrum contemptas agnoſcens, eos qui hæc orāt inuiolabiliter conſeruari, ad defenſionem cōcurrere præcepiſti, pontificiſque necem vlciſcens ſicut Moiſes maximus, per ſyllabas ſacras penè clamare viſus es, Qui eſt Domini, veniat ad me. Sed & preces criminibus cumulatas ſuſcipiens, vindictam interim ſuſpēdiſti, vt cùm iuſtè reum punire videreris, & iudices ad hoc conſtituiſti orthodoxos totius orbis epiſcopos, vt apud omnes iudicatus, quaſi præſens ab omnibus iuſtam videretur ferre ſentētiam, ille qui cunctos in eo, qui iniquè necatus eſt, vexaſſe cognoſcitur, auditores. Singulos autē à ciuitate propria non traxiſti, nè forſitan euocationem quaſi violentiam is qui euocabatur, accuſaret. Sed permiſiſti, tanquàm compatiens vniuerſis, vt conſiſtentes in prouincia iudicarent, quatenùs ſatisfactione careat, quiſquis poſt hæc fortè ſuam voluerit mutare ſententiam. Igitur & nos ò Chriſtō amabilis, & qui imperium à Chriſto ſortitus es, in tuis conſilijs exultamus, videntes te pro orthodoxa fide ità feruentiſſimè laborantem. Deum propter perpetuam veſtram maieſtatē deprecamur, vt longo tempore veſtrum nobis conſeruet imperium, & nequaquàm alij ſubiecti eſſe videamur. Suggerimus igitur, quia de ſingulis, quę in ſacris literis veſtris continentur, lectio apud nos cum laudibus celebrata eſt atque lętitia: ſed precum cognitio, eiſdem literis ſubditarum, noſtra gaudia violauit, Chriſto amabilis & triumphabilis Imperator. Tremor enim & terror rectè ſingulorū corda commouit, & fontes lachrymarum de pupillis oculorum valdè fluxerunt, fletibus etiàm genæ rigatæ ſunt, procellęque malorum, & multa iacula calamitatum ſubindè reuelata ſunt, & amara nuncia alia crudelia pręuenerunt. Et donèc audiremus quidem, quia viuente adhuc noſtro ſacerdote ordinatus eſt, cognouimus quia velut adulteri filius, ſic Abeſſalon impudenter inſurrexit in patrem, & ſponſam viui genitoris abripuit, & quia nefandè ſemetipſum conſtituit & irregulariter ſacerdotem. Quaſi pelagi tempeſtate commota ea, quę à populo inconſideratè fiunt, ad modicum quidem præualent: tempore vero ſupueniente ſoluuntur. Cùm vero audiſſemus & necem pręcedentem lectionem, & in venerabilibus locis factam, & beſtiarum modo laceratiōem corporis perpetratam, & mortui nefandas iniurias, & membrorum humanorum crudeliſſimas ſectiōes, & exuſti corporis cinerem, & nullam compaſſionem Timotheum, aut auerſionem

Exod. 32.

2. Reg. 16.

nem aut odium habuiſſe contra huiuſmodi
præſumptores, cùm oportuerit eum mox
dare locum, vt aliena violentia magìs quàm
eius propoſito hæc facta monſtrarentur: ſed
potiùs cum feſtiuitatem cum eis celebrâſſe:
tunc exiluimus, & vultum, ſecundùm quod
ſcriptum eſt, triſtem habẽtes atq; demiſſum,
& vtranque manum ad inuicèm cõferentes,
Eſa. 49. atque dicentes: Oblítus eſt noſtri Dominus,
reliquit nos Dominus. Quid iam nos ſacer-
dotes faciemus? Quomodò paſtores, cùm
mercenarium vidimus greges ità diſperge-
re? Quomodò compatientes, cùm hæc exa-
minari minimè ſupplicamus? Quomodò re-
uerendi, qui cultum ſancti baptiſmatis ob-
ſcuratum deſpicimus? Quomodò eccleſiæ
præſules, nefandum adulterium reticentes?
Quomodò exemplum fidelium, cùm pater-
narum regularum cuſtodes in temporibus
pietatis eccleſiæ fluctuantur? Tranquillitas
diuinæ ſcientiæ continet vniuerſa, & nauis
orthodoxorum duceretur forſitan in pro-
fundum, niſi Imperator pius exiſteret, pro
purpura virtutibus fulgens, armis vtens ad-
uersùs hoſtes venerabili cruce: & hac voca-
tus appellatione, qua per clementiam Chri-
ſtus vocari dignatus eſt: Recubans, inquit:
Gen. 49. ſoporatus eſt ſicut leo. Oportebat tunc ſe-
cundùm prophetæ Hieremiæ vocem, nouiſ-
Hiere. 9. ſimum quærere locum, & die noctuque ea,
quæ ſunt cõmiſſa, lugere. Non enim vna eſt
mulier, ſecũdùm hiſtoriam, quæ iniuſtitiam
& vim pertuliſſe dinoſcitur. Breuiter itaque,
Chriſto amabilis Imperator, hiſtoriã quoq;
Iudic. 19. audire dignare. Aliquandò Leuita vir vio-
lentiam paſſus in coniuge, & contumeliam
ferre non valens, & iniuriam ſceleris immen-
ſam eſſe conſpiciẽs, dum mulier manè mor-
tua fuiſſet inuenta, plurimis contumeliã in-
ferentibus, diuidẽs eam in vndecim partes,
vndecim Iſrael tribubus deſtinauit: & pro-
pтereà vndecim, & non duodecim, quia vnã
tribum ſciebat iniurioſos & luxurioſos ha-
Iudic. 20. bere viros. Tunc omnes vndiquè ad vltio-
nem velociſſimè concurrerũt, pro literis mu
lieris membra ſuſcipientes, & velut inimicos
fratres proprios expugnantes: dum tanti
ſceleris præſumptio atq; mortis, dilectiõem
cognationis excluderet. Inſupèr etiàm ana-
thematizauerunt eos, nè ſponſam ab eis ſu-
merent, aut darent ſponſum eis, & niſi reme-
Iudic. 21. dium ſapientiæ fuiſſet poſt hæc inuentum,
etiàm nomen tribûs Beniamin eſſet ablatũ.
Ea ſiquidem, quæ nunc geſta ſunt, illis com-
parata, crudelitate maiora ſunt. Non enim
vna eccleſia hanc pertulit læſiõem, nec vnus
ſacerdos occiſus eſt, ſed omnis eccleſia, &
omnis pontifex eſt necatus. Vnum enim,
1. Cor. 10. & 12. ſecundùm beati Pauli vocem, omnes pariter
ſumus, & vnum membrum, & fratres, vnum
Ephe. 4. habemus caput CHRISTVM: eccleſi-
aſticæ ſanctiones & conſtituta conculcata,
regulæ ſanctorum patrum ſpretæ ſunt. Do-
minus totius orbis terrarum Chriſtus, nu- Lucæ 21.
tritor pietatis, & orthodoxæ fidei propu-
gnator, occaſionem dedit loquendi coram
regibus, & non timendi. Antiqui iura lo-
quebantur etiàm audire nolentibus. Ipſe au-
tem mitiſſimè atque clemens noſtras imbu-
it aures, vt malum tanquàm malum notem*.
Væ, inquit, qui dicit malum bonum, & ama- Eſaiæ 5.
rum dulce. Ad iuſtam igitur indignatiõem,
rogamus, excitamus atque ſupplicamus, vt
baptiſteria & altaria, ſacerdotiũ, regulas vin-
dices patrum, ſceleris domino feruentiſſimè
vlto, prouideas eccleſijs ſaluatoris quietem.
Quantum enim ex lectione precum & ſcele-
rum cõmiſſorum, quæ illic referũtur, agno-
uimus, mercenarius, & non paſtor, probatus
eſt Timotheus. Occultè nanque latrocinan-
ter, & non regulariter, per ianuas ſanctarum
regularum ad ouiũ * aulas ingreſſus eſt. Ad- *caulas
ulter Timotheus: viuo adhuc ſponſo, in eius
ſedem veſaniſſimus inſiluit. Homicida Ti-
motheus: particeps eſt enim eorum, qui ſu-
um ſpiritalem patrem, & CHRISTVM
implacabiliter lacerârunt. Sacerdotio indi-
gnus Timotheus: abripuit enim, non acce-
pit, honorem. Incredulo peior Timotheus:
negat enim ſanctum Chalcedonenſe conci-
lium, ſicut per eos, quos deſtinauit, ſcripſiſ-
ſe dinoſcitur. quod nullo modo à decreto
ſanctorum patrum in Nicea conueniẽtium,
Dei vtiquè & hominum celebrato timore,
diſcordât. Cui enim eorum, qui ibidèm cõ-
gregati ſunt, ſicut ſub Dioſcoro in Epheſo
aduersùs bonæ memoriæ Flauianum, terror
illatus eſt, qui, ſicut ibì dextera calamum fin-
gens, atque digito demonſtrans eos, qui an-
te ianuas obſeruabant, aliquid reclamauit
aut plagas fortè ſuſtinuit? Nullus per ſub-
ſellia ſemetipſum abſcondit, fugiens ſub-
ſcriptionis iniquitatem. Hìc nouum nil au-
diuimus: (nam neque conſentire poteram*)
Quæ tradiderunt nobis ab initio inſpecto-
res & miniſtri verbi, trecenti decem & octo
ſancti patres, qui in Nicea conuenerunt, &
Conſtantinopoli, aut qui in Epheſo vene-
randè collecti ſunt, hæc in nobis ipſis, &
dudùm in Chalcedone per nos obſignaui-
mus, & non hæc in aerem & inaniter ſunt
ſoluta CHRISTO amabilis Imperator.
Sed etiàm his literis mox ad veſtram tran-
quillitatem vſi ſumus, & penè lachrymis no-
ſtram ſupplicationem, non atramento con-
ſcripſimus, rogantes & ſupplicantes, & tan-
quàm proſtrati præſentes, vt non ſinatis
inimicos Eccleſiæ ſanctas Dei eccleſias cõ-
turbare: ſed & faciatis eas ſub quiete con-
ſiſtere, & occaſionem fieri ſymbolum requi-
rentibus abſcindatis. In nullo enim diſcor-
damus in rebus, in quib* eſt nobis ſatisfactũ,
aut

aut de fide ſaluberrima dubitamus, & ſi qd annunciauerit nobis, pręter quod accepim⁹, anathema ſit. Expellite, ſecundùm quod ſcriptum eſt, De concilio peſtilentiam, & virum ſanguinum auferte de medio, & conſacerdotes, qui perſecutionem iniuſtè paſſi ſunt, tanquàm pij, veſtro more protegite, eccleſijs proprios ſponſos redonate, & monaſteria congregate, & ſudores ſanctæ memorię Athanaſij, & Theophili & Cyrilli, qui orthodoxę fidei principes extiterunt, nequaquàm inutiles eſſe permittite: Et Proterium ſanctæ memoriæ, qui mediator Dei fuit & hominum, magna voce clamitantem, clementer audite. Celare enim eius ſanguinem, ſicut Zachariæ, terra non patitur, nè iterùm celans, ſecunda vice maledicatur. Petrus miſericordia Dei epiſcop⁹ Myrenæ metropolis ſanctæ Dei eccleſiæ, ſubſcribens retuli: Incolumem in Chriſto longo tempore maieſtatem veſtræ pietatis oro.

Gal. 1.

Eudoxius epiſcopus Zomatenus, ſimiliter. Cyrinus epiſcopus Patarenus, ſimiliter. Stephanus epiſcopus Lymerenus, ſimiliter. Eudoxius epiſcopus Acalandenus, ſimiliter. Leontius epiſcopus Araxenus, ſimiliter. Andreas epiſcopus Gleorum, ſimiliter. Nicolaus Epiſcopus Acraſenus, ſimiliter. Athanaſius epiſcopus Xanthenſis, ſimiliter. Hypatius Epiſcopus Sidimenſis, ſimiliter. Pannitius epiſcopus Aſcandenus, ſimiliter. Anatolius epiſcopus Olympinenſis, ſimiliter. Cyrinus epiſcopus Oenoandenus, ſimiliter. Nicolaus epiſco. Gaunenus, ſimiliter. Aquilinus epiſcopus Padullenus, ſimiliter. Nicolaus epiſcopus Balburenus, ſimiliter. Ariſtodemus epiſcopus Phaliſitenus, ſimiliter.

Euſtathius presbyter ſubſcripſi pro Theodoro epiſcopo Anteſallitino, & manibus dolente. Carporus presbyter ſubſcripſi in loco Palladij Epiſcopi Corydallani, ſimiliter. Gelaſius presbyter ſubſcripſi in loco Romani, epiſcopi Bunenſis ciuitatis, ſimiliter. Nicolaus archidiaconus ſubſcripſi in loco Heliodori epiſcopi Narenſis, ſimiliter. Timaſius presbyter ſubſcripſi in loco Leontij, epiſcopi Catateni, ſimiliter.

¶Epiſtola Agapiti Epiſcopi, ad Leonem Imperatorem.

DOmino Chriſto amabili, atque victori Leoni, Agapitus miſericordia Dei Chriſti epiſcopus veſtræ Rhodi. Deſupèr ſceptra regni ſuſcipiens, ſacratiſſime & inuictiſſime principum, pro munere veſtræ pietati collato, Deum cæleſtem regem primitijs decentibus honorâſtis. Prima enim oblatio & acceptabile ſacrificium eſt, vt auriga mundi, & princeps totius orbis, qui ſub ſole conſiſtit, adorandæ Trinitatis fidem ſeruet incolumem, & doceat ex his, quæ ſacit & colit, timere & homines DEVM, & talia ſectari, per quæ noſtrum ſeruatur genus, & cogitare pro communi republica, & totius populi diſciplina: quatenus optima cauſa pacis & nomen vbiquè præcellat & vigeat, & non inſtàr beſtiarum contra ſuum genus homines ſinguli rabiem feritatis exerceant. His itaque bonis & alijs multiplicibus dudùm, & nunc per veſtrum imperium conſtitutũ diuinitùs perfruentes, omes oramus innumeris vos conſeruari temporibus. (Verè nanque ſacerdos & natura Imperator exiſtis) ſed & omne genus humanum DEO conuenit ſupplicare pro imperij veſtri longęuitate. Nam in principijs veſtræ ſerenitatis imperij, tantam barbarorum multitudinem manu dextera ſubiugâſtis, & nimis importabilem deſtruxiſtis, vt perpetuũ erigeretis trophæum in omi orbe terrarum, & altam pacem toto prȩberetis in mundo. Nihilominùs autem & nũc pro humano genere cogitatis, ſaluberrimas has literas et vtiles animarum ſacerdotibus deſtinantes, his quibus ligare & ſoluere peccata conceſſum eſt, communionis ſacræ ſolicitudinem committentes. Quapropter corroborati piarum veſtræ ſerenitatis authoritate literarum, ad hoc reſponſum confidentes acceſſimus, ſupplicantes Deo & veſtræ ſerenitatis imperio, vt noſtras humiles voces dignemini placanter accipere, & ſi quid tanquàm idiotæ paululùm delinquimus, veniam condonare. Sacræ ſiquidem & incomparabiles veſtræ ſyllabæ poteſtatis, & mala quæ incredibiliter Alexandriæ prouenerunt, & Timothei geſta peſſima declarârunt, qui, ſicut aiunt preces oblatæ pietati veſtræ à quibuſdã Deo amantiſſimis epiſcopis Aegyptiacæ diœceſis, author tanti ſceleris eſſe dinoſcitur. Super hæc autem & ea, quę ſatiſfactores Timothei fieri poſtulant, noſtræ paruitati manifeſtata ſunt. Iuſſiſtis itaq; conſiderare concilium veſtræ prouincię inſularum, quid ſentiat de ſancto & vniuerſali Chalcedonenſi concilio: & mihi quidem fuit optabile & nimìs vtiliſſimũ, ſecundùm veſtræ pietatis iuſſionem, cum omnibus epiſcopis noſtrę prouincię prȩbere reſponſum. Sed quoniam euocatio quidem, & ante ſuſceptionem ſacrarum pietatis veſtrę literarum, & rursùs poſtquàm ſuſceptæ ſunt, à me feſtinanter effecta eſt, ſed hyemalis temporis qualitas, ſicut pietas veſtra proſpicit, eos venire ad metropolim nõ permiſit, dum tribus millibus aut quatuor millibus ſtadiorum quidam abeſſe videanť: neceſſarium fuit, nè quod impedimentum fieret Eudoxio viro deuoto magiſtriano, pręcepti pietatis veſtrę miniſtro, ad reliqua reſponſa prouinciarum & commiſſa, vt velociter meam ſententiam facerem manifeſtam. Hoc enim etiàm ipſe videlicet magiſtrianus compulit adimplere. Gradior itaq; gratia DEI ad narrationem capitulorum præ-

Imperatorẽ qd pcipuè deceat.

præſentium, atq; probationem hæreticam qua poſſum. Memoratus enim Timotheus ſi talis eſſe paruerit, qualem eum oblatæ preces veſtrę pietati à Deo amantiſſ. Aegyptiacæ diœceſis atq; clericis eſſe declarauerunt, non ſolùm inter epiſcopos ſiuè clericos, ſed neq; inter fideles laicos, iuſtè conſtituendus eſt, qui & piorum canonum diſciplinam vaſtauit, & Romanam rempublicam confuſione compleuit. Veruntamen quoniã imperialis lex, & eccleſiaſticarum ſanctionũ conſequentia cuſtoditur, ſi placet, hoc ſupplico, vt vocetur accuſatus ſacro veſtræ pietatis edicto: quatenùs in præſenti conuinci poſſit coram veſtris auribus, quę circunueniri nõ poſſunt, aut corã ſancta ſynodo, quę pro qualitate temporis in ciuitate regia poterit inueniri, ſi tamen placuerit poteſtati veſtræ, & ità dignam ſuorum actuum ſuſcipiat vltionem. Si verò, quod non credo, in tantis & talibus criminibus accuſatus, diuinæ iuſſioni veſtræ obedire noluerit, nec ad proprium dominum ità pium, mãſuetumq; principem cõcurrere feſtinãrit, nõ ſolùm ab ordine ſacerdotij, ſed & à deo ſimul & principe, & cũctis hominibus, ſicut reus, erit abijciendus. De ſancto ſiquidẽ vniuerſali concilio, Chalcedõæ impiali ſãctiõe collecto, ad cõfirmationẽ qdẽ atq; cautelã orthodoxæ & catholicę fidei, & damnationẽ atq; deſtructionẽ prauitatis Eutychianę, quid dicamus, qñ per omia cõcordem ſenſum intemeratæ fidei, à trecẽtis decem & octo patribus, qui in Niceam Chriſti gratia conuenerunt, & patrum Chalcedonæ conuenientium reperimus? Non enim aliud quicquam præter illam immobilem & fundatã rectæ fidei expoſitionem eos decreuiſſe, nec aliquod augmentum aut detractionem in ſymbolo ſancto feciſſe cognouimus: ob quam rem & penè omnes occidentalium partiũ DEO amabiles Epiſcopi, conſentientes ſibimet, & pariter decernente ſanctiſſimo atq; beatiſſimo Leone Romanæ vrbis archiepiſcopo, literis proprijs & oris ſui confeſſione ea, quæ ab ipſis ſanctis patribus Chalcedonæ collectis interpretata ſeu explanata ſunt de dñi nři Ieſu Chři incarnatione, confirmauerunt atque cõſignauerũt. Vndè veſtrã pietatẽ ſuppliciter exoram⁹, vt dum vna ſit dñatio patris & filij & ſpiritusſancti, & eiuſdem fidei vniuſcuiuſque baptiſmatis, & nos vnum atque idem ſapimus, & in vna ſancta & conſubſtantiali
Matt. 28. & adoranda trinitate baptizati ſumus, ſicut & dominus noſter Deus & ſaluator IESVS CHRISTVS ſanctis diſcipulis ſuis iniunxit: Pacem quidem & nunc ſanctis eccleſijs conſeratis, & retinaculum ori apponatis hęretico, quod indiſciplinabilem eorum & inobedibilem arceat intellectum. Non enim ad eccleſiarum ædificationem, ſed ad deſtructionem ſimplicium populorum, contentiones excitare noſcuntur. Hæc itaque à mea paruitate mediocriter, vt potui, dicta ſunt: tu verò domine Chriſto amabilis atq; laudabilis, cuius poteſtas & virtus in manu Domini eſt, quod tibi reuelauerit Deus, & in tuo corde fuerit conſuetè locutus, hoc in omnibus ſancire dignare. Nouimus enim & credimus, quoniam qui te vnxit in regem IESVS CHRISTVS Deus & ſaluator noſter, ipſe tibi ſicut Dauid & Danieli ſuam ſapientiam condonauit, ad robur quidem & augmentum ſanctarum Chriſti eccleſiarum, & ad ædificationem atque conſtantiam fidelium populorum. Quæ tamen acta fuerint apud conſacerdotes in cõcilio apud nos celebrando, ſecundùm ſacrã veſtram & adorabilem ſanctionem, poſt nõ multum veſtrę pietati declarabuntur. Ego Agapitus Epiſcopus Rhodiorum, orans dominum incolumem valere, & longo ſeculo conſeruari Chriſto amabile veſtræ ſerenitatis imperium, manu mea ſubſcripſi.

¶Epiſtola Iuliani Epiſcopi, ad Leonem Imperatorem.

PIjſſimo atque fideliſſimo victori atque triumphatori, Leoni principi ſemper Auguſto, Iulianus humilis Epiſcopus Coënſis. Ego domine Chriſto amabilis Imperator, illam ſapientiſſimam monitionem mente percipiens, qua dictum eſt, Cognoſce temetipſum, voluĩ taciturnitate quieſcere, & maiorum patrum iudicium ſuſtinere. Non enim euocationis æqualitas, parem rerum ſeruat effectum: ſed quandò coactus cum euocatione concordat, tunc ſimilitudo nominum habet rerum quoquè impermutabilem veritatem. Veruntamen quoniam conſultare nos tranquillitas veſtra præcepit, de vnoquoque capitulo, quod continetur in precibus Deo amabilium conſacerdotũ Aegyptiacę diœceſis, manifeſtam meæ paruitatis facio voluntatem, mœſtus exiſtens, & lachrymarum imbribus irrigatus, quid loquar ignorans, captiuitatem ac deſtructionem vtiquè pietatis, illam tamen & pontificis lugẽs inopinabilem necem: ea ſiquidem, quę in Alexandrina ciuitate commiſſa ſunt, ex ipſa narratione declarant animi paſſionẽ, & ad vindictam tanti facinoris, veſtram ſolummodò prouocant ęquitatem. Nam conſtituti, vt orbem debeatis gubernare terrarum, indiſciplinationis ęgritudinem ad interitum perducẽtem mederi ſummo ſtudio feſtinantes, non gladium euaginantes ad necem, ſed interminationis verbo indiſciplinatos regulariter perducentes ad obedientię voluntatem. Sententiam itaq;, quam cõtra ſe Timotheus nefandus exegit, ſanctiones apertiùs explanãrunt, quas ſua tyrãnide ſępiùs abnegauit, diſciplinam eccleſiaſticam confundendo, & iniurias inferendo, inimicus neſcio quõ totius Chriſtianitatis effect⁹. Captus enim in talibus, veſtrã iuſtitiã debet experiri ſolummodò, qm̃ ad magnitudinem com-

commiſſorum eius, ſicut in precibus conti-
netur, poteſtas eccleſiaſticarum non ſufficit
ſanctionū. Pando ſiquidē veſtræ potentię, &
quid de ſancto Chalcedonenſi concilio ſen-
tire dinoſcor. Hoc etenim nullatenùs à ve-
ritate diſcordat, quoniam fidem traditam à
ſanctis beatiſq; trecentis decem & octo pa-
tribus, conſona voluntate diuina inſpiratiōe
firmauit, non dogma aliud introduxit, non
alterum ſymbolum, nō vanam expoſitionē,
non dualitatem vnigeniti filij Dei, neq; no-
uitatem aliquam celebrauit: ſed per omnia
conſonat etiàm ſacro concilio centū quin-
quaginta ſanctorū patrū, pariter & Epheſio,
cui p̄ſederunt ter beati & ſanctiſſimi patres
Celeſtinus Romanæ pōtifex ciuitatis, & Cy-
rillus Alexandrinus epiſ. Supplicam⁹ igitur
veſtræ potētię, vt inuiolabiliter conſeruetis
ea, q̄ à Chriſto p ipſum de ipſo benè ſunt cō-
ſtituta. Vbi em̄ tantorū erat cōgregata mul-
titudo pontificū, & ſanctorū p̄ſentia euāge-
liorum, & frequens ſimul oratio, illic creatu-
ræ totius opificē, inuiſibili virtute credimus
fuiſſe p̄ſentem. Terror enim tunc nullus fuit
imperialis authoritatis, qm̄ ſanctæ pięq; me-
moriæ Martianus, amoris diuini diademate
coronatus, ſpiritalē quoq; ſuſcipiens curam,
feſtinauit apoſtolorū dogmata confirmari à
præſulibus eccleſiæ, deſiderio fidei accenſus
orthodoxę: quē cùm veſtra pietas imitatur,
& victoriā contra barbaros adipiſcit̄, & ve-
ritatis quoq; deſtruit inimicos. Iulianus hu-
milis epiſ. definiens retuli.

¶ Epiſtola ſubdeſcriptorū Epiſcoporum ad Leonem Imperatorem.

PIjſſimo & Chriſtianiſſ. & iuſtè à Deo po-
teſtatem totius orbis & dn̄ationem ſor-
tito, victori ſemp Auguſto Leoni, Conciliū
humiliū Epiſcoporū, gratia Chriſti & nutu
vr̄æ tranqllitatis in Cyzicorū metropoli ce-
lebratū, q̄ eſt Helleſpōtinę regiōis: Quātùm
ad fidem tuā, Chriſto amabilis atq; pijſſime
principū, neq; ſermo ad fauorem eſſe valebit
æqualis. Claret enim, qm̄ diuina pietas apud
vos potiùs gubernat imperiū. Nam, ꝑpter ei⁹
fidei cōſtantiam, volūntatē requiritis ſacer-
dotum, quatenùs ex om̄i cōcordia venera-
bilis fidei iura ſeruentur. Vndè ſtudio veſtrę
ſerenitatis Chriſtus oīm dn̄s p̄bet effectum.
Igitur ſanctiōi veſtræ pietatis omni virtute
& celeriter miniſtrātes, ea q̄ nobis cū magna
deliberatione atq; concilio placuerūt, p has
mediocres literas indicamus. Sacras etenim
veſtrę māſuetudinis literas relegentes, dire-
ctas nobis per Eudoxium virum deuotū ma
giſtrianum, mox in ipſis principijs inue-
nimus fulgere pietatem, & maximum ve-
ſtræ ſerenitatis & fidele certamen. Super
hęc autem & de morte ſacerdotis inquiſi-
tionem illic poſitā, quā homicidę quidā non
timuerunt ſuo iure cōmittere in ſanctæ me-
morię Proteriū Alexandrinę ciuitatis epiſco
pum, & ſicut poſitum eſt in precibus eorum,
qui & poſt mortem eius animam venerātur,
ipſum quidem perimere ſanctiſſimo in ba-
ptiſterio non timuerūt, per totam ciuitatem
trahentes. Poſt hæc autem igni eius reliqui-
as contradentes, cinerem in vētos diſperge-
re præſumpſerūt: quod peccatum omni qui-
dem tragœdia, & q̄buſlibet fabulis aut hui-
uſmodi figmētis verborum poëticorum vi-
detur immenſius, & nihil horum lamentati-
oni Hieremiæ ſecundum. Quis etenim ſen-
ſum habens, non clamet, hos præſumptores
crudeliores eſſe q̄ beſtias, q̄ tamen poſt mor-
tem ſe in conſanguineis neſciunt vindicare?
Quis autem mortuum ità violare præſumēs,
vel ſolo nomine ſit acceptabilis Chriſtianus?
Sacerdotis autē ſanguis velocem habuit vl-
tionem à Domino Chriſto, quem ſacerdotij
eſſe conſtat authorem, ſicut in ſanctis doce-
mur ſcripturis: quia ſanguis ſancti Zachariæ Matt.23.
Hieruſalē non eſſe pertulit impunitam, quia
etſi fuiſſet aliquid ab eo cōtra leges factum,
quod poſſit eum facere à dignitate epiſco-
patùs alienum, oportebat nō homicidis ma-
nibus, ſed legum iudicio ſacrarum & ciuiliū
hæc finiri. Ergò quod in eo præſumptū eſt, ſi
veritas precibus ineſt, valdè crudeliſſimum
eſſe dinoſcitur: veſtra tamen hoc ſolūmodò,
maxime principū, vindicta indiget, aut certè
clementia. Et pręcipuè quidem ciuitati Ale-
xandrinę parcendum eſt, ſicut etiàm proſpi-
cit veſtra tranquillitas. Si verò etiàm popu-
lum, qui indiſciplinationem æſtimat eſſe le-
gem, oportet ſinè emendatione dimitti, &
hoc in veſtrę pēdet pietatis arbitrio. Timo-
theus autem, qui nunc Alexandrię eſt cōſti-
tutus epiſcopus, ſicut in precibus cōtinetur,
in ea ſede permanere nō poteſt: Si verò ami-
ſit presbyterij dignitatem, & habuit cum iu-
ſta damnatione exilium: quę tamen rurſùs
non ex concilio ſanctorum patrum regula-
riter ſunt abolita: deindè cùm ſecundùm ſa-
cras regulas epiſcopi conſecratio celebretur,
conueniētibus prouincię cunctis epiſcopis,
& ſi per ægritudinem fortè aut pro alijs ne-
ceſſarijs & ineuitabilib⁹ cauſis abſentes ſint,
proprijs tamen literis ordinationi factæ cō-
ſentientibus: ſi duo homines, & hi quoquè
damnati, Timotheum ordinauerūt, nequaq̄
Aegyptiaco conſentiente concilio, ſuperflu-
um eſt huiuſmodi hominem in epiſcopatûs
ordine permanere, ſi tamen, vt diximus, pre-
ces nequaq̄ à veritate diſcedunt. Sed & peti-
tiones pro eo veſtrę tranquillitati porrectas
legentes, inuenimus gratiarū actiōem apud
veſtram pietatem factam, & poſt hęc proprię
fidei expoſitionem. Dixerunt enim ſanctam
quidem ſynodum in Nicea factā ſuſcipere,
& ſecundùm eorum expoſitionem ſe crede-
re: Centum quinquaginta verò reuerendiſ-
ſimorum epiſcoporum concilium, & quod
pridèm Chalcedonæ celebratum eſt, penitùs
ignorare. Vndè huiuſmodi ſenſus oſtendit,
quòd contrarij cultores ſint ſanctorum epi-
ſco-

ſcoporum, qui in toto orbe conſiſtunt. Nam ſi concilium factum contra hæreſes reſpuunt, quale eſt & ſub Nectario ſanctæ memoriæ in maxima ciuitate regia ex diuerſis prouinciis congregatum, palàm eſt quoniam illas hæreſes prohibere nolint, ſed eas potiùs amplectūtur, quas ſanctiſſimi patres hæc piè conſtituentes anathemati ſubdiderunt: deniquè prima regula in eis eſt poſita, quæ anathematizat apertis ſermonibus hæreſes vniuerſas. Qui ergò hanc ſynodum refutāt, ità ſanctam ac venerandam, quam prę omnibus quidem veritas confirmauit, deindè & tanto tempore robur accepit, certū eſt, quia nō in vno capitulo ſuſtinent ſcandalū, ſed in multis hæreſibus languere noſcuntur. Nam qui legem veritatis adiutricē refugiūt, aperti ſunt veritatis ipſius inimici, quandò hanc ſynodum, quam ſe ignorare confingunt, & Timotheus Deo amabilis tunc Alexandrinę ciuitatis epiſcopus, vir anima venerandus, vnà cum eis præſens & ipſe firmauit. Nos autem eorum maximam ignorantiam de ineſſabili inhumanatione damnamus, quia dum à Cyrillo ſanctæ ac beatæ memoriæ, & ipſo Alexandrinæ ciuitatis epiſcopo, Diuinas literas doceri putentur, aut definitiōes ab eo diuina inſpiratione de ineffabili humanatione expoſitas ignorārunt, aut hactenùs ſub pietatis figmento latuerunt, quandò ſanctæ memoriæ Cyrillo vſque ad mortem communicauerunt, & poſt eius terminum diuerſa ſentire noſcūtur. Nos igitur mox vt ſyllabas pietatis veſtrę ſuſcepimus cōgregati, veſtræ tranquillitati ſignificamus, quia nouimus Chalcedonenſe concilium fuiſſe ſecutum expoſitionem trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, qui in Nicena vrbe conuenerunt, aſſidente quoquè tunc tēporis ipſi venerando concilio ſanctæ piæq; memoriæ Martiano, & ſacratiſſimo Chriſtianiſſimoque ſenatu. Vndè ſanctorum patrum ſequimur per omnia voluntatem. Nos ergò veſtræ pietatis iuſſionibus omni virtute velociter miniſtrauimus: Dominus autē omnium & protector Chriſtus cōſeruet veſtræ pietatis imperium, vt ad tempora longa procedat: quatenùs veſtra tranquillitate ſalua, in pace Dei ſanctiſſimę Eccleſiæ & totius orbis terræ conſiſtat. *Euetius humilis epiſcopus metropolis Cyzici, incolumem propter omnes veſtram pietatem & longo tempore conſeruari, ſanctam & conſubſtantialem deprecans Trinitatem, ſubſcripſi. (*Euotius)

Petrus epiſcopus Dardani, ſimiliter. Timotheus epiſcopus Germenſis, ſimiliter. Thalaſſius epiſ. Parij, ſimiliter. Dauid epiſc. Adrianæ, ſimiliter. Pionius epiſcopus Troadis, ſimiliter. Alexander epiſcopus *Occæ, ſimiliter. Theoſebiꝰ epiſcopus Ilij, ſimiliter. Hermias epiſcopus Abydi, ſimiliter. Patritius epiſcopus Adrianotheres, ſimiliter. Sotominus epiſ. Meleti, ſimiliter. Polytenus epiſcopus Scipſeos, ſimiliter. Sabas epiſcop. Pianiæ, ſimiliter. Armonius epiſcopus Lampſaci, ſimiliter. Iohannes epiſcopus Pœmaneus, ſimiliter. Domninus epiſcopus Varenus, ſimiliter.

¶Epiſtola ſubdeſcriptorum Epiſcoporum ad Leonem Imperatorem.

Piiſſimo & Chriſtianiſſimo Imperatori, Victori ſemper Auguſto Leoni, Iohannes, Gregorius, Auxentius, Euſtathius, Epiphanius, epiſcopi primæ Armenię, in nomino ſalutem. Deus verus Dominus noſter Ieſus Chriſtus, ſemper optima naturæ humanæ dona concedens, nullum tempus ſinè ſua prouidentia dereliquit. Qua gratia etiàm nunc fidei verę proſpiciens, quæ noſtræ ſalutis ſpes eſt, in te pio & Chriſtianiſſ. principe quodam ſecundo Dauid, cornu imperij reclinauit: quem ſibi nouit religiosè à cunabulis ſeruiturum, hunc ſua ſententia in omī orbe terrarum imperare ſanciuit: quatenùs ex veſtro imperio profluerent bona ſubiectis, & vbiquè pietatis prædicatio præualeret, veſtra vtiquè manſuetudine nihil aliud præter fidem ſceptra regalia iudicante. Quarum rerum teſtis eſt, & præſens zelus, & ſtudium illa firmandi, vndè firmitas veſtri accedat imperij. A DEO nanque vnctus in regem, mox ei qui vnxit, ipſa principia commendāſti, optimè ſatis cogitationibus ſimul & vocibus ei deſeruiens, & vt hæc benè conſiſterent, præteritis omnibus apud cunctos pro fide orthodoxa decertatus es, omni ſcilicet mala ſecta prorsùs expulſa atque ſublata, in idem conuenientibus & adinuicèm concordantibus, qui nupèr, quod fieri non oportuerat, videbantur eſſe diuiſi. Quia vt proſpicit veſtræ pietatis intentio, ad vnam reduxiſtis Eccleſiam, non ſolùm eos, qui per diſſenſionem noua paſſione languebant, ſed etiàm eos, quorum erat à priſcis temporibus mens corrupta, & à recta & regia via recedentes, ad loca praua & ſpinoſa blaſphemi erroris abiērant: vt ſecundùm Euangelicam vocem, omnes eccleſiæ vnum ouile conſiſterent, & vnus paſtor Dominus Chriſtus eſſet. (Iohan. 10.) Sed hæc quidem omnia prouenīant in veſtro ſemper imperio. Quia verò & meæ ſimul humilitati pijs literis eſtis iubere dignati, vt quid ſentiam de his, quę in Alexandria facta ſunt, manifeſtē, licèt & exaggeratio rerum ibì geſtarum neq; ſententię tribuit facultatem, caligine rerum triſtium mentibus obumbrante: hoc tamē vobis inſinuo, quia ſi vera ſunt, quę in precibus religioſiſſimorum epiſcoporum & clericorum Aegyptiacę Diœceſis continentur, & author Timotheus inuenitur tantorum & talium ſcelerum, quæ propter nimietatem, vt arbitror, non creduntur, alienus à ſacerdotio cum his, qui ſimilia perpetrārunt, apud ſanctos canones iudicabitur. Et hæc quidem

dem de his, quæ in Alexandria geſta ſunt, cũ ſancto concilio quod mecum eſt deliberãs, religioſitati veſtræ ſignificaui: Fidem verò ſolam trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, qui Dei gratia conuenerunt in Nicena vrbe ſub piæ memoriæ principe Cõſtantino, ſeruamus, qua ab infantia ſumus imbuti, & in ſacerdotio alios imbuere nouimus, quamq́ue & poſt hæc epiſcopi congregati in ciuitate regia firmauerunt, & propriam iudicârunt, & ipſa ſibi cooperatrice vtentes, & doctrina diuinitùs inſpirata, ſancti ſcilicet ſpiritûs blaſphemias & zizania radicitùs amputantes, quamq́ue nihilominùs & definitio à ſancto Chalcedonẽſi concilio explanata firmauit, præcipuè repugnãs veſaniæ nefandi Neſtorij, & ſanctam ſynodum, quæ Epheſi eſt celebrata, confirmans, cuius præſules fuerunt Deo amabiles & ſanctiſſimæ memoriæ Romanorum & Alexandrinorum Epiſcopi, Cæleſtinus & Cyrillus, qui maximè aduersùs ſceleratam blaſphemiam Neſtorij ſuis reſponſionibus doctriniſque claruerunt: quorum epiſtolæ aduersùs eundem impium Neſtorium ad Orientales vniuerſos datæ, & ab eodem ſanctæ memoriæ Cyrillo contra eundem Neſtoriũ anathemata propoſita, ſunt firmata atque roborata. Igitur indicamus prolatã diffinitionem à ſancto Chalcedonenſi concilio, non ſicut fidei ſymbolum, ſed ſicut diffinitionem eſſe poſitam, ad peremptionem *Neſtorianæ veſaniæ, & excluſionem eorum, qui ſalutem incarnationis Domini noſtri IESV CHRISTI denegare noſcuntur: & agnoſcant omnes, q ob hoc ſcandalũ patiuntur, quia neq; nos poſt orthodoxũ ſymbolum, à trecentis decem & octo ſanctis patribus traditum, aut augmentũ, aut diminutionẽ in his, q̃ ſunt perfectè & à ſancto ſpiritu definita, ſuſcipimus, fidẽ aliã neſcimus: quia neq; eſt, nec patimur hoc audire, licèt quidã eſſe dicant. Si verò quibuſdã volunt calũniari verbis, etiàm hoc veſtræ ſerenitati indicare confidimus, quoniã ea, quæ illis videntur eſſe dubia ad intelligendũ, ſic reſpicere noſcantur effectum. Sunt enim quædã in diffinitione, quæ rectè intelligantur orthodoxa: ſunt verò aliqui, qui ſi ea aliter velint adſpicere, inuenient hæc ſenſus dubios parientia. Multi quidẽ & ſcripturas diuinas nõ intelligentes, ſicut ſcriptæ ſunt, propriæ blaſphemiæ dogmata genuerũt, quos Dñs Chriſtus ſua clemẽtia, vt ſacra pietatis veſtræ prudentia, diligentiaq; conuertat, & verè prædicare verbũ veritatis edoceat, & hoc ſapere, quod ſancta dictat Eccleſia, cuius caput quidẽ eſt Chriſtus, vos autẽ robur ac fundamentum, imitantes immobilẽ Chriſti petrã, ſuper quã omniũ creator Eccleſiã ſuã ædificans omnibus Chriſtianis pietatis requiẽ condonauit: qui etiàm veſtrã ſerenitatẽ ſemper conſeruare dignetur in talibus vigilantẽ, & inſidiantem beſtiã Chriſti ouilibus à ſeptis fidei orthodoxæ repellentem. Credimus enim, quia poſtquàm noſtris literis hæc indicauimus, cuncta veritatis via & omnis modus veſtræ panditur pietati: quatenùs ſopiãtur ſcãdala, & ad fidem rectã membra diſcordantia reducantur, Dño Chriſto deſupèr quadam inſpiratione veſtram tranquillitatem ad bona omnia deducente. Ioannes epiſcopus miſericordia DEI Sebaſtiæ metropolis ſanctæ Dei eccleſiæ, manu mea ſubſcribens, ſecundùm ſanctionem veſtræ pietatis prædictam epiſtola meã ſententiã nunciaui, quam habeo pro fide trecẽtorũ decẽ & octo ſanctorum patrum in Nicea cõuenientium, quam & ſanctum Chalcedonenſe concilium confirmauit: ſimul & pro Timotheo, quem preces his aduerſarium oſtenderunt, & conſeruari veſtram poteſtatem temporibus longis exopto. Ioannes epiſcopus Nicopolitanus, ſimiliter. Gregorius epiſcopus Sebaſtopolis, ſimiliter. Maxentius epiſcopus Bariſſæ, ſimiliter. Euſtathius epiſcopus Colonæ, ſimil. Epiphanius epiſcopus Ataleni, ſimiliter.

*Eutychianæ

Matt. 16.

EPISTOLA SVBDESCRIPTOrum Epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

Religioſiſſimo & piiſſimo & Chriſtianiſſimo Imperatori, ſemper Auguſto Leoni, Otrius, Acacius, Ioannes, Adelphius, Hormiſda, Longinus, ſecũdæ Armeniæ epiſcopi, in Domino ſalutem. Deus, qui glorificantes ſe glorificat ſecundùm cor ſuum apicem veſtræ tranquillitatis inueniens inexpugnabilem palmam & honorẽ fidei conſiſtentem, placidus præbuit vobis Chriſtianiſſimi principũ ſuper omnes homines ſinè prohibitione aliqua poteſtatem. Inſurgẽtes enim inopinabiliter ſubdidit victorijs atq; incomparabilibus triumphis, & veſtrã pietatem excellentiſſimis honoribus exornauit, immutilata & ſinè litigio, & ab alijs indiuiſa præbens ſceptra veſtri imperij, vt firmas atq; claras in vobis diuinas ſeruãtes formas, optima voluntate ſeruetis. Bonũ enim circa Dñm Deum fauorẽ vobis habentibus, manſuetis vocibus, ad legalẽ & mirabilẽ vitã cõuerſationemq; deducitur, quicquid ſub ſceptro veſtri imperij gubernatur: æqua verò ſorte ſalutis veſtræ vtilitati reliquorũ hominum ponens, inconcuſſam catholicis totius orbis eccleſijs pacẽ ſinè tumultuatiõe cõfertis, & Dei clementiã imitantes, neq; paruulos neq; humiles deſpicitis, quandò per cõmodum condeſcẽſionis ſumitis culmen, ad nos etiàm pro fidei cauſa deponitis, ſociosq; nos qui pro abiectione noſtra nihil in terra ſumus, inter veſtras accipitis curas, nõ egentes collatiõe nr̃a: & in hoc vtiq; magnitudinẽ incõparabilis Dei clemẽtiæ demõſtrãtes. Quapropter qm̃ iuſſi ſum⁹, vltra nos quoq; præſumimus, & quid ſentiamus, veſtræ pietati ſuggerimus. Nos igit̃, venerabilis Imperator, in

1. Reg. 2.

in vltimo mundi loco degimus, multo ſpatio à regia ciuitate diſtantes, ſed à veſtræ potentiæ in nullo diuiſi fauore, circa fidem equidē rectam ſententiā poſſidemus, ad ſermones verò contentionū linguas habemus ſegnes. Cohabitam⁹ eñ circa Armenios barbaros, fideles quidē, ſed rectè Romano eloquio nō vtentes, breui quodā ſpatio ab eis, magis aūt interciſiōe Euphratis fluminis ſeparati, & propter frequentē barbarorū permixtionem, lógos nequiuimus proferre ſermones. Vitamus autem etiàm doctrinas extraneas proferentes, quia eloquia quidē ſancti ſpiritùs renuunt, & propriā doctrinam in Euangelicis eruditionibus adferre noſcuntur. Nos etenim ſecundam inhabitantes Armeniam, vna & immobili vtimur voluntate, & in vna fide conſiſtimus, communiter omnes, & ſeorsùm ſinguli pro veſtra maieſtate ad Deum facientes orationem, ab omni hæreſi & lingua blaſphema ſeparati, vnamq; doctrinam ſuper omnia claram à ſanctis trecentis decem & octo patribus percipientes, patrum fidem inuiolabilem conſeruamus, quæſtiones verò de Deo tanquàm inutiles & noſtra cogitatione ſuperiores effugimus, & aliud quicquam aut dicentes valdè declinamus, à ſuperfluis quæſtionibus abſtinemus, & lectiones impias refutantes, ab earum prauitate inimica Eccleſiæ ſumus extranei, & triticum fidei à zizanijs ſeparatum vobis fidelibus imperantibus conſeruamus: in traditione patrum doctrinę ſufficientiam poſſidentes, & nihil ſuperuacaneum quenquam loqui ſinentes. Superflui nanque perſcrutatores diuinarum rerum, & dogmatum quæſitores, & quaſi pietatem ſuis ſyllabis compræhendentes, cùm loquuntur, aut aliud quicquam de ſciētia diuina delinquunt, eleuantur mox contra Deum, & volens vnus quis aliquid conſtituere, propriam fidem ſcribit, à Catholica Eccleſia ſemetipſum abrumpit, rectis dogmatibus contradicit, fideles & fortiter inſtantes & manentes in fide vehementer impugnare nititur, & lingua propria debellatur. Vndè nè ſępiùs aduerſitate diaboli diuiſi, & in multas diſcreti ſententias, rectam patrum imminuamus fidem, propugnatores vos fidei, quia immenſis iam beneficijs Dei imaginem conſeruâſtis, Deus inſtituit, quatenùs contra operantes ſcandala veſtra obijcientes auxilia, atque ſolatium laborantibus in Euangelio conferentes, triumphum cum eis pariter habeatis. Sancta ſiquidem & Catholica Eccleſia, Euangelicam percipiens fidem, in qua tu quoquè vocatus es pijſſime principum, & confeſſus bonam confeſſionem, in ea conſiſtis, atque traditiones tenes quaſcunque præcepit, & vocante Ieſu Chriſto, non poteris amoueri: ab iniquis autem comprimitur quidem, non tamen annihilatur, ſed floret potiùs, pietatis illuſtrata dogmatibus, &

Fides Armenię ſecūdæ.

Traditio patrum.

Imperator, Eccleſię patronus.

veſtra ſimul irradiata fide, ſuſcipit bella hoſtium ſibi placentium, & eorum mala conſilia nihilominùs auerſatur, peregrinis & vanis doctrinis per diuerſa non fertur. Omnibus enim blaſphemijs impietatis initium eſt languor peſſimus, quo ſe magis amare volunt. Vnuſquiſque enim horum vocationem Chriſti ad nomen proprium transferre volens, iniquas blaſphemias aduersùs Chriſtum eructare dignoſcitur (qui ex nobis fuerunt, non manſerunt nobiſcū.) A recta nanq; & regia digreſſi via, & redemptorem noſtrū Chriſtum impudenter abnegantes, & ipſi vocatione, qua vocati ſunt, facti probantur extorres, & obedientes ſibimet, impiè ſuum habere vocabulum pro Chriſtiana religione fecerunt, qui non in alia baptizati ſunt fide, aut alios Chriſti diſcipulos habuerūt, alium modū baptiſmatis introducentes, aut Chriſtum alium prædicantes (Vnus enim Dominus, vna fides, vnum baptiſma.) Quidam verò imitantes Iudæ voluntatem, à ſemetipſis blaſphemiæ malitiam genuerunt, & Chriſti vocabulo cum ipſa pietate priuati, eos qui ſub eorum nomine crediderunt, ſuo nomine vocari quadam deceptione fecerūt. Hinc enim trecenti decem & octo patres fidem in diuerſis corporibus habentes vnam, confidenter bellum pro pietate geſſerunt, & veritatem nimis manſuetiſſimè defendentes, & mentem veſanam hoſtium Eccleſiæ reuelantes, eos quoquè, qui & tunc ſimul erant, & nos qui poſt multum tempus ſumus exorti, ſymbolo fidei ad veritatis iura perducere non quieſcunt. Accedentibus enim ad baptiſma, tradimus, quod & accepimus, non augmentum aliquod facientes aut detrimentum hoc. Huic nanque doctrinæ nihil affectione minus eſt. Contra omnes itaque abominandas hæreſes, veritatem confidenter opponimus, nè velut imppræparati ſecundùm ſcripta ſpiritalia condemnemur. Et eis quidem, qui ſacrilegium in diuinas perpetrant ſcripturas, & corda ſibimet faciunt adhærere ſimplicium, nos qua poſſumus virtute reſiſtimus: nerui verò & arma eccleſiarum & virtus, vos eſtis Chriſtianiſſimi principum. Nam & beatæ memoriæ Conſtantinus, princeps militiæ omnipotentis Chriſti, trecentos decem & octo ſanctos patres habens armigeros, & Dominico bello vincēs, maximus quidem apud regem regum apparuit: in omnibus autem Dei eccleſijs tempore longo & obliuione memoriam poſſedit fortiorem, & ab omni pio ore laudatur. Igitur quaſi paternę ſuccedentes hæreditati ſacratiſſimi principes, qui ſceptra illius ſuſceperunt, in, ſynodo centum quinquaginta patrum, & fidem trecentorum, decem & octo patrum, pijs & Deo decibilibus ſanctionibus firmauerunt, & inuentorem nouorum dogmatum confuderunt, inanem depellentes ab Eccleſia peſtem, æqualem patris

Philautia, fons hæreſum omniū.

1. Ioan. 2.

Ephe. 4.

tris & filij & ſpiritûs ſancti ſubſtantiam, vir-
tutem atq; diuinitaté annunciantes, in nullo
dignitatem, authoritaté aut dominationem
penitùs imminutam. Rursùs ergò diabolus
arma ſuæ malitiæ Neſtorij linguã exacuens,
in duos filios diuidere, vnũ & ſolum Chri-
ſtum nefanda voluntate præſumpſit, & rem
vnitatis verę diſſoluens, ſeorsùm in hominẽ,
& ſeorsùm in Dominũ Chriſtum filium dei
viui impia machinatione diſcreuit. Quo fa-
cto, mox beatæ memoriæ Cæleſtinus Petri
ſedis ſententiæq; ſucceſſor, & Cyrillus Ale-
xandrinæ ciuitatis epiſcopus, & Acacius ma-
gnus noſter pater & doctor, cum multitudi-
ne ſibimet aggregata ſapientes, impetum
contra veritatem factum deſtruentes, in-
uentorem mendacij, cum ipſo mendacio
pariter expulerunt, & ſanctorum trecento-
rum decem & octo patrum fidem robora-
uerunt. Sed neque hac diabolus deuictione
confuſus, dogma Valentini olìm ſopitum,
per Eutychen denuò renouauit, ſurrexitq;
dicens cæleſte corpus aſſumpſiſſe Domi-
num Ieſum Chriſtum, & ad homines adue-
niſſe. Quem ſi fas eſſet callidum verbis,
non verò intellectu contendentem, vt non
dicam, dogmatum nummularium, vt cum
corpore ad cælos educeretur, oſtenderi-
mus ei Dominum gloriæ, figuras clauorum
Ioan.20. in manibus habentem, & his potiùs quàm
inacceſſibili luce fulgentem. In carne enim
is, qui ſemper eſt, apparuit: factus eſt ex mu-
Galat. 4. liere creator omnium, factus ſub lege, vt
eos qui ſub lege erant, redimeret, vt filio-
2. Corin.8. rum adoptionem reciperemus. Pauper fa-
ctus eſt, cùm eſſet diues, & participationem
meæ carnis elegit, ex ſemine Abrahæ factus
eſt, & ſanguine & carne participatus, proxi-
mè nobis vniens & compaginans in vnum
diuinæ naturæ peccatricem noſtram ex
[illegible] transgreſſione naturam. Caro enim & oſ-
ſa, ſecundùm Euangeliſtam, DEVM oſten-
2. Corint.5. derunt, & DEVS naturæ, in carne & oſſi-
bus manifeſtatus eſt, vt cùm à vita noſtra
mortalitas ſit abſorpta, nequaquàm ſit iam
mors, vita viuente per mortem. Viuus enim
DEI ſermo in morte ſemetipſum oſten-
dens, quia vita eſt, mortem nequaquàm eſſe
declarauit, & robur atque integritatem ſuæ
præſentiæ demóſtrare volens, ad diſcipulos
Luc.24. ait: Palpate me & videte, quia ſpiritus carnẽ
& oſſa non habet, ſicut me videtis habere.
Factus vtiq; ſecundùm nos homo, qui per-
1. Timot. 2. manſit Deus, mediator effectus dei & homi-
1. Corin. 15. num, primitiæ dormientium, primogenitus
Coloſſ.1. ex mortuis, ſecundus Adam, caput corporis
Pſalm.86. eccleſiæ. Ait namq; propheta: Et homo eſt,
& quis agnóſcet eum? Quod enim ait, Et ho-
mo eſt, augmentum & aſſumptionem oſten-
dit, eius qui eſt, & futuri in ſecula diuinitatẽ
interpretatur. Cùm itaq; adoramus Chriſtũ,
qui & diſpenſatiuè pro noſtra ſalute ſuſcepit
carnẽ paſſionis, & diuinæ nobis impaſſibili-
tatis iura donauit. Sic enim conciliũ ſancto-
rum patrum Chalcedonæ celebratũ ſapiens,
& trecentorum decem & octo patrum in-
uiolabilem & intentabilem cuſtodiuit fi-
dem, & fortiter in eruditis viris fatuitatibus
reſiſtens, catholicis Eccleſijs in toto orbe
fundatis, contulit bona pacis. Cum quibus
nos quoquè in vno corpore congregati per
fidem, veſtrum imperium immutilatum, &
ad filiorum filios peruenire, ab omnium do-
mino deprecamur. Si verò quidam decer-
pentes congruentia ſyllabarum compoſi-
tionesque verborum, bella & lites mouere
tentant aduersùs eccleſias, Deus reſtitit eis.
Nos autem intentioné exponentium fidem,
& mentem probantes, nequaquàm à verbo-
rum compoſitione recedimus, ſed & propu-
gnatores dogmatum, & perfectos cuſtodes
fidei trecẽtorum decem & octo patrum ha-
bemus, & ſanctos patres Chalcedonæ colle-
ctos, ſicut & ipſos trecentos decem & octo
patres, honoramus. Nihil enim adijcientes
illorum ſymbolo, os obnoxium multis ſup-
plicijs damnauerunt. Igitur ſanctionem pie-
tatis veſtræ ſuſcipiens vnà cum ſanctiſſimis
epiſcopis noſtræ prouinciæ, relegensq; pre-
ces ab Alexandrinis clericis veſtræ maieſtati
porrectas priores atq; poſteriores, in priori-
bus quidẽ inuaſionẽ ouiũ factam contra pa-
ſtorem fleui, & contra ipſum ſacerdotiũ ſe-
ditionem noui Dathan & Abiron nimis in- Num.16.
gemui. Pudor enim cunctus per arrogantiã
eſt expulſus, omnis lex & timor imperialis &
iudiciũ eſt contemptui, & ſacerdotales ſan-
ctiones vexauerũt nefandiſſimę voluntate,
manus contra ſacerdotes armantes, quas dé-
buerãt optimè tẽperare, & donum percepe-
runt, dignũ ſuę ſalutis pignus. Habẽt etenim
mentem ratione priuatam, ſicut precibus ſu-
mus edocti, ſi tamen veræ ſunt, ſceleratus
Timotheus principatús amorẽ vtilitati præ-
ponens, ad res nefandas acceſſit, ſedibus nõ
ſibi competentibus irruens, adhuc viuo ec-
cleſiæ ſacerdote, diſpenſationemque eccle-
ſiæ petulanti voluntate diripiens, & princi-
pium ſacerdotij faciens ſanguinis effuſio-
nem: ſed etiàm ſanctorum gregum cædis fa-
ctus occaſio, impudenter cuſtodem conſti-
tuit ſemetipſum, qui neque vocari digna-
tus eſt Chriſtianus, quandò cruentis mani-
bus venerabilia myſteria non dubitat impia
præſumptione contingere, & poſt damna-
tionem illam operari, quæ eum neque alios
agentes ſanctorum patrum regulæ videre
permittunt. Qui neque ſuſtinens, vt ſe-
cundùm regulas ordinaretur Eccleſiaſticas,
& ab his qui ſimili caſtigationi videban-
tur eſſe ſubiecti, factus epiſcopus, ab omni-
bus Eccleſijs ſemetipſum excommunicáſ-
ſe dinoſcitur, quaſi faciens diuinæ gra-
tiæ donis iniuriam. Deindè cùm non
valeat curare, quæ ab eo malè præſum-
pta ſunt, ſi tamen quæ de ipſo dicta ſunt,

 cum

cum veritate concordant, patrum concilijs obloquitur,& cùm ei mala patriæ non ſufficiant, omnes conturbare tentat eccleſias: quaſi poteſtatem habens gerendi quæcunq; voluerit, & neque viuis neq; mortuis præſulibus parcit Eccleſiæ, ſed quaſi contra omnes poteſtatem impietatis adeptus, primùm & patrum ſynodo derogat, quam ſpiritu diuino ſtatuit ſedes Alexãdrina. Quod mihi videtur feciſſe, vt effugiat homicidij, adulterijque ſupplicia. Illic nanque in ipſis principijs contra homicidas excommunicationis decreuerunt pœnam. Non ſuſcipit autem ſanctum & vniuerſale Chalcedonenſe concilium, neſciens quia etiàm ante hoc à trecentorum decem & octo ſanctorum patrum fide ſemetipsum fecit extraneum, quã ſanctum vtiquè Chalcedonenſe concilium confirmauit ac roborauit. Oportebat enim eum aſcendentem tyrannicè ad thronum beatæ memoriæ Cyrilli, illius libris incumbere, & doctrinam illius poſſidere. Sed vos pij, tãquàm vniuerſos principes optima virtute ſuperantes, fidem defendite tyrannidem ſuſtinentem, patrum ſanctionibus conſerte virtutem, ſacerdotibus donate à periculis libertatem, prohibete eos, qui irregulariter contra Eccleſias nituntur inſurgere: quatenùs ſinè ſeditione & lite atq; bello veſtris temporibus ſanctæ Dei eccleſiæ conſtitutę, inceſſabiliter pro veſtra lõgæuitate atq; ſalute emittant Domino Chriſto ſuas orationes, vt longis pacificisq; temporibus vniuerſo orbi terrarum & omnibus ſanctis & catholicis Dei eccleſijs condoneris, per om̃ia inuictiſſime & Chriſtianiſſime triumphator ſemper Auguſte. Treſius, miſericordia Dei epiſcopus Melitenæ metropolis ſanctæ & catholicæ eccleſię, propria manu ſubſcribẽs, ſecundùm ſanctionem veſtræ pietatis, meam ſententiam per præfatam epiſtolam protuli, quid ſentio in confeſſione ſanctorum patrum in Nicea conuenientium, quam ſecutum eſt & Chalcedonenſe ſanctum & vniuerſale concilium, ſimul & quod ſapio ſuper Timotheum, quem preces accuſauerunt, & cuſtodiri veſtram poteſtatem ſanctis eccleſijs, & omni orbi terrarum temporibus longis exoro. Ioannes epiſcopus Archæ, Adelphus epiſcopus Arabiæ, ſimiliter.

EPISTOLA INFRASCRIPTOrum Epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

Religioſiſſimo & à Deo inſulas imperiales adepto, Leoni Auguſto, Olympius epiſcopus Cæſareæ Cappadocię, in Domino ſalutem. Maximus omnium Dominus Deus, munus optimum & ſanctis Dei eccleſijs & toti orbi terrarum veſtrum condonauit imperium. Et hoc nos nõ aliqua coniectura dicimus, ſed ipſo rerum experimẽto eruditi, proferimus. Nã quãdò in ipſo principio veſtri regni, quod à Deo in omni orbe ſuſcepiſtis, non aliundè, niſì vndè decebat, imperij feciſtis initium, maximum eſt indicium voluntatis veſtræ, quam habetis circa beneficij largitorem. Mox enim vt ad imperium acceſſiſtis, benè etiàm hoc diſpenſante pro nobis Domino noſtro Ieſu Chriſto, repentè iuſta Dei ſententia in veſtra pietate monſtrata eſt, magìs autem in nobis. Nam virtus imperantis commune bonũ eſt, & vtile ſingulorum, redditusque per vos & à vobis cunctis ſanctis Dei eccleſijs honor, literis vbiquè currentibus atq; ſignificantibus, & quam habeatis circa fidem orthodoxam voluntatem, & quia nihil veritati præponitis. Hinc itaque nobis fiducia conceditur, & bonorum omnium ſpem habere confertur ſub tali principe conſtitutis, qui & ſubiectorum ſalutem rebus omnibus ſuperponit. Quia verò contigit turbas atq; tumultus emergere, & in his magìs rebus, vbì vobis maximum eſt ſtudium, id eſt, circa Dei eccleſias pacis iura conferre, quam bonitatis inimicus diabolus ab eis auferre, & violentiam inferre tentauit: neque in hac cauſa noſtram probaris neglexiſſe cautelam, inuigilas autẽ & cuncta conſideras ſecundùm bonos paſtores, nè lupis liceat oues arripere: aut certè ſecundùm optimos medicorum alligas vulnera, & eis præbes denuò medicinam. Cooperetur itaq; Dominus huic veſtræ pietatis intentioni, & modum inueniat, quatenùs omnia, quę diuiſa ſunt, copulentur, & diſrupta totius corporis membra, rursùs compaginentur, & totum Eccleſiæ corpus ſalubritati reddatur, vnitumq; ſeruetur. De his em̃, vndè mihi veſtris literis præcepiſtis, id eſt, de ſancto Chalcedonenſi concilio, & Alexandrinis malis, quæ cùm fieri non oportuerit, facta dicuntur; hòc tantùm dico, quia ſimiliter ignoraui, & quæ Chalcedonæ ſunt geſta, quia nec in ſynodo fui, & ea quę Alexandriæ facta ſunt, nũc vix audiui, ſimul & quomodò defunctus eſt ſanctæ memoriæ Proterius, & quià eo viuente is, qui nunc epiſcopus factus dicitur, ordinatus eſt. Quia verò iuſſiſtis de his omnibus ignorantem*, meam vobis ſententiam declarare, colligere feſtinaui epiſcopos ſub me cõſtitutos, (ſunt em̃ duo) quorum vnus, ſicut præcepiſtis, aduenit, & ipſe mecum fecit ſententiam manifeſtam: alter verò infirmitate detentus, occurrere quidem non valuit, ſuam verò voluntatem, ad me datis literis indicauit, quas etiàm meæ ſuggeſtioni coniungens, pariter deſtinaui. His itaque ſic ſe habentibus, veſtræ pietati ſignifico, qui ea quidem; quæ particulariter examinata ſunt atq; geſta à ſanctis epiſcopis in Chalcedonenſi collectis ciuitate, non legi, (neque enim à ſanctæ memoriæ tunc epiſcopo Thalaſſio, qui interfuit ſancto concilio, aliquid hîc amplius eſt allatum

* me, meã

ex his, quæ geſta noſcuntur) ſed tantummodò diffinitionem expoſitam ab illo ſancto concilio, ab eo delatam inſpexi: quam relegẽs ſalubriter, congruenterq; ſuſcipiens atq; intelligens, & (vt reor) mente recta eam vt oportebat examinans, comperi à recta fide non diſſonare. Nam & trecentorum decem & octo ſanctorum patrum Niceæ conueniẽtium laudat fidem, & eam ſequi omni intentione feſtinat, & inuiolabiliter immobiliterque cuſtodit: in qua, gratia Domini noſtri Ieſu Chriſti, & baptizati ſumus, & credimus, & in qua credere accedentes ex gentibus edocemus. Sed & reliquos omnes ſanctos ſequitur patres, & eos, qui poſt illos in regia ciuitate collecti, & rurſus qui Epheſi conuenerunt: & vt ſimpliciter dicatur, omnes qui in fide & recto dogmate ſunt præclari, ſocios aſſerit & fidei communicatores. Inſcribit & ſanctæ memoriæ Cæleſtinum, & maximum Cyrillum, qui vbiq; noſcitur approbatus, & maximè in anathematibus prolatis contra Neſtorium, & ei ſimilia ſapientes: ſed etiàm eos, qui cum illis pro pietate dimicauerunt atque decertarunt contra Neſtorium veritatis inimicum, & qui iniquitatem locutus eſt in excelſum: necnon aduersùs eos, quicunque adulterare vera dogmata cognoſcuntur, & quod ſummum eſt, Dominum noſtrum IESVM Chriſtum non confitentur ex ſancta Maria virgine DEI genitrice incarnatum noſtra carne, & per omnia ſecundùm nos factum peccatum propter ſalutem noſtram, quod ab omnibus, qui rectè crediderunt & credunt, intelligi & dici omnes agnoſcimus, quia hanc gratiam adepti ſumus. Ergò quantùm ad diffinitionem, quam etiàm legi, nihil habeo, in quo ſanctum concilium poſſim de mala ſecta culpare: Si verò non propter fidem, ſed propter alia quædam quaſi non ſecundùm regulas à ſanctis trecentis decem & octo Patribus in Nicena vrbe prolata facta ſunt, quæſtio nunc exorta eſt, hæc non vniuerſalem debent tumultum facere, ſed veſtræ indigent examinatione pietatis. Vobis nanque hæc inquirentibus, & ſacras regulas relegentibus, benè noui, quia correctionem cauſa ſuſcipiet. Nullus itaque iudicet, quia ſupra me, & vltrà quàm mihi conuenit, hæc locutus ſum. Nam neque hæc ipſa dicerem, niſi coniurationem in veſtræ pietatis ſyllabis poſitam formidarem, compellentem nos quæ vera ſunt cum fiducia declarare. De his autem, quæ in Alexandrina ciuitate facta vulgantur, hoc tantummodò dico: quia lamentatione digna ſunt, quæ geſta dicuntur, & ſi vera facta ſunt, aut à Timotheo, qui Epiſcopus dicitur ordinatus, aut à quolibet alio, & ſicut conſcripta ſunt in libellis, pietati veſtræ ab accuſatoribus eius oblatis, ità contigerunt, indignos ſacerdotio huiuſmodi operarios eſſe dico. Veſtrum eſt autem omnia diſponere ſapienter, & prouidè huius mali impetum cohibere, nè vlteriùs poſſit accidere. Igitur quæ de prædictis cauſis noui, atque dicere debui, hæc ſunt. Quæ verò ipſius negocijs, & omni mundo profutura ſint, opto ſi quid meæ orationes proſint, vt Dominus IESVS CHRISTVS cuncta bona ſua veſtro imperio præſtet, & nobis in ſe ſperantibus longis temporibus veſtrum cuſtodiat principatum, diſpenſantem manſuetè atque clementer religioſè quæ noſtra ſunt. Alypius, miſericordia DEI Epiſcopus metropolis Cæſareæ primæ Cappadociæ, ſanctæ DEI eccleſiæ, obediens his, quæ piè mihi à veſtra poteſtate præcepta ſunt, hæc meis ſcriptis inſinuaui. * Vuius Epiſcopus Nyſſenus, ſimiliter.

EPISTOLA EPISCOPORVM infraſcriptorum, ad Leonem Imperatorem.

Piiſſimo & Chriſtianiſſimo, amabili Imperatori, ſemper Auguſto Leoni, Patritius, Euſtathius, Nebulius, Theodoſius, Ariſtomachus, Cyrus, Ambroſius, Patrophilus, epiſcopi ſecundæ Cappadociæ. Intentio pia & ſtudium, quod circa rectam fidem geritis, munus Romanorum vobis contulit principatum, ô ſacratiſſime & Chriſto amabilis Imperator. Quam fidem in vtroque conſeruans, vis equidem ſanctas eccleſias eſſe, & eas augeri, necnon vnumquenque ad fidem rectam, quam à prima iuuentute ſerenitas veſtra ſeruauit, adducere, quamque etiàm vobis nunc tempus eſt apertè omnibus explanare. Quia verò noſtram ſententiam, quid ſapiamus, ſacris literis manifeſtare ſanciſtis, & agnoſcere voluiſtis, quid de ſancto Chalcedonenſi concilio ſentiamus, & de his, quæ Alexandriæ geſta dicuntur, conuocatis in vnum ſanctis Epiſcopis ſecundæ Cappadociæ hoc egimus. Conuenientes enim in vnum vnà cum clericis, primùm quidem pro vita veſtræ tranquillitatis orauimus ad cuſtodiam ſanctarum Eccleſiarum, necnon ipſius rectæ & venerabilis fidei, & pace vndiquè per victoriam cunctarum gentium longiùs propaganda. Relectis autem precibus ex vtraque parte vobis oblatis, hoc eſt, à ſanctiſſimis Epiſcopis Aegyptiacæ diœceſis, & ab alijs, indicamus quia & ab initio in his, quę diffinita ſunt à ſancto & vniuerſali Chalcedonenſi concilio, tunc conſenſimus: & nunc in præſenti ſubſcripſimus, & ea ità ſeruamus, ſicut antiquum ſanctum & vniuerſale concilium ſanctorum trecentorum decem & octo Patrum, in Nicena vrbe celebratum, ſecundùm quod & baptizati

zati ſumus, & noſmetipſos bonæ confeſſioni tradidimus, ſacerdotiumque ſortiti clementia Domini noſtri ſaluatoris Chriſti, ad fidem eius eos qui imbuuntur, adducimus. Necnõ & alias ſynodos, quas ꝑ ſingula tempora congregari neceſſariæ res exegerunt, ſicut in his * iudicatur, ꝑ omnia cuſtodim⁹, ꝗ à ſancto ſpiritu celebratæ ſint, & de his ꝗ placuerunt, conſtitutę noſcantur, & arbitramur qa quicunq; ſancto & vniuerſali Chalcedoneuſi concilio aduerſari nituntur, ſemetipſos non intelligunt, quãdò & ſanctorum trecentorum decem & octo patrũ Niceno concilio inimici apertiſſimè comprobantur. Nam ſi ſancta Chalcedonenſis ſynodus hanc ſynodum ſuſcepit atq; firmauit, tanquàm veritatem habentem, & rectæ fidei firmitatem, (Vtraque enim ineſt in ſe) quomodo non apertè illi quoq; repugnare noſcuntur? Non enim prudentis eſt animi, in parte quidẽ ſuſcipere, in parte verò aliquid reprobare, & propria abijcere ſentẽtia, quæ ab illis ſunt vtiliter definita. Et de ſancto quidem Chalcedonenſi concilio hæc dicta ſufficiant. De his autem, quæ Alexandriæ non benè geſta ſunt, dudùm quidem ſufficienter fleuimus, & nunc etiàm nequaquàm lamentari quieſcimus. Qui enim modus noſtrarum erit lachrymarum, cùm multa & importabilia videantur, quæ in ea vrbe contigerunt, ſanctis eccleſijs paſſis iniurias, licèt hoc vel dicere præſumptiuum ſit, & neque pudore prohibitis eis, qui ſanctum baptiſterium inuaſerunt, quiq; forſitan & in eo ſanctam gratiam adepti ſunt, ad redemptionem priſtinorum vtiq; peccatorum? Cùm verò adijcitur, quia & in his locis ſacerdotis interfectio perpetrata eſt, quomodò non erit ità terribile, vt omnem auditum valeat obturare? Dum autem etiàm depompatum dicatur omne corpus, iniurijsq; ſubiectum, cùm iam caruerit ſenſu, & membra diuiſa, igniq; contradita, collectusq; cinis, ſecundùm quod illis placuit, diſperſus eſt, quomòdò non erit hoc miſerandum, & multarũ lachrymarum rigatione digniſſimum? præcipuè dum quis animo cogitet, quia neq; poſt mortem, defuncto ſacrificij oblationem fieri permiſerunt, ſed tanquàm extra naturæ legem eum puniri feſtinauerunt, qui iam nequaquàm harum iniuriarũ videbatur habere ſenſum. Ea verò, quæ de Timotheo geſta ſunt, penitùs non laudamus: ſacerdotium habere non poteſt. Primùm quidem, quia oportet eum, qui ex quacunq; cauſa deponitur, ſuſtinere, & neq; ad eum gradum accedere, neque ad maiorem currere dignitatem, antequàm is, qui eum depoſuit, ſoluat ſententiam in eo prolatam, aut certè ſanctorum Epiſcoporum ſynodus, quæ perſpexerint iuſta, definiant. Depoſitos autem epiſcopatu ſeu clericatu alijs hanc conferre dignitatem, lex eccleſiaſtica nulla permittit. Si autem etiàm ſignamus per conceſſionem, quia duo epiſcopi fuerunt fidei præconio digni, neque hoc modo deficiente numero ordinatio epiſcopi potuit prouenire, quandò hoc ſacris canonibus inhibetur. Dum verò habente epiſcopo in ſua eccleſia ſacerdotium, & in nulla parte repræhenſo, neque remoto, alter in eccleſia dicatur introductus, & culpabile & omni ratione probatur incongruum. Quia verò, ſicut precibus indicatur, omnia quæ de Timotheo geſta ſunt, ſinè venia ſunt, & omni conſequentia vidètur extranea, & ſacerdotio diſſonantia, non ſolùm ſi hęc omĩa in eo probantur effecta, ſed vel ſi vnum tantummodò horum, quæ prædicta ſunt, contigit, neque ſic eum ſubtilitates canonum ſacerdotium habere permittunt. Quòd ſi etiàm inſidiatus agnoſcitur ſanctæ memoriæ Proterio, aut voluntate, aut opere, palàm eſt, quia & ſacris canonibus expellitur, & apud leges benè poſitas, odibilis inuenitur. Hæc itaque ſunt, quæ in vnum conuenientes atque deliberantes pariter approbauimus: veſtra verò pijſſima Chriſtianiſſimaq; ſerenitas, quæ ſuper nos prouidè ſortita videtur imperium, multis bonisque fruatur temporibus: & ſicut oramus, ſanctiſſimas ſub quiete ſeruet eccleſias, & pacem omni conferat mundo, omneſq; gentes vobis, quę ſub ſole ſunt conſtitutæ, ſuccumbant, quod dudùm gratia Domini Chriſti conſtat eſſe iam factum, vt rursùs ad meliorem ſtatum Romanus perueniat principatus. Patricius epiſcopus Tyanorum metropolis, ſecundùm veſtræ pietatis ſanctionem, meam manifeſtaui ſententiam de Chalcedonenſi ſynodo, quia eam ſuſcipio, nihil contrariũ ſanctis patribus ſapientem. Similiter autem & de Timotheo, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, & manu mea ſubſcripſi, & poteſtatem veſtram multis oro cuſtodiri tẽporibus. Euſtathius epiſcopus Paternus, ſimiliter. Theodoſius epiſcopus Nazialis, ſimiliter. Ariſtomachius epiſcopus Colonorum, ſimiliter. Cyrus epiſcopus Cubiſtulię, ſimiliter. Ambroſius epiſcopus * Aſunæ, ſimilit. Patrophilus epiſcopus Iuſtinopolis, ſimiliter. Anebrius epiſcopus Doalæ, ſimiliter.

EPISTOLA SVBTVS ANNExorum epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

PIjſſimo & Chriſtianiſſimo Imperatori, Cæſari Leoni, triumphatori ſemper Auguſto, Euippus, Petrus, Iohannes, Gratianus, epiſcopi prouinciæ veſtræ Ponti.

Vos equidem inuictiſſimos atq; Chriſtianiſſimos principum quis non laudet, terrarum orbem ſapientia gubernantes, & principatũ fortiter obtinentes, & optimum æquitatis fundamentum, hoc eſt, amorem quem circa nos geritis, digna ædificatione ponentes? Apertè nanq; per hæc monſtratur, quia nulli fuit aliquandò cuiuſlibet rei

ſic feruentiſſimus amor, ſicut veſtræ pietatis imperio, vt Chriſtianorum populus poſſit augeri, & ad maximã gloriam poteſtatemq; perduci, quem penitùs in malis eſſe nõ ſinitis. Nec vos ab huiuſmodi voluntate ſuſpendit, neq; fauor populi, neq; multitudo pecuniarum, nec quæſtus gloriæ, neq; quòd rex regum eſſe vidêris & nominaris, nec omnia reliqua, quibus agnoſcitur humana felicitas. Nihil itaque horum omnium vos ità lætificat, quomodò vt per veſtram maieſtatem nos exultemus, & per nos veſtrum apud Deum & homines approbetur imperium, & inſolubilis apud vos poteſtas permaneat in æternum. Propterea ſiquidem alienigenarum quidam populus, qui pridèm noſtram prouinciam, velutì ſuam inuaſerat, non magno labore ſubiectus eſt, ſed & omnes circa Romanum imperium gentes inimicæ deſtructæ ſunt. Vos autem hæc omnia ſecundo loco ponentes, tanquàm diuina manu protecti, noſtram concordiam valdè requiritis: benè ſcientes, quia veſtra ſecuritas ecclesiarum pace cõſiſtit. Nam ſi fuerit pax incõcuſſa, immobiliter ſeruabuntur vniuerſa. Nos itaq; quis dignè poſſit flere, ſciens verborum facta cõſiderare, & paſſiones lamentationibus æquare? Quoniam pacem, quam à patribus percepimus, non ſeruamus, & eius tantùm nomen audiuimus, hanc nec leuiter venerari cognoſcimur. Solutum eſt enim vinculum charitatis, theſaurorum noſtrorum pax direpta eſt. O quanta ſunt mala. protrahimur enim paſſionibus noſtris ad gemitus. Noſtra fuit charitas aliquandò, paterna eſt hæc hæreditas, quam in nobis per diſcipulos Dominus theſaurizauit, dicens: Mandatum vobis do nouum, vt diligatis adinuicèm. Sed hanc hæreditatem priores quidẽ ſucceſſores filij à patribus ſuſcipiẽtes, vſq; ad noſtros patres inuiolabiliter ſeruauerunt, hæc autem luxurioſa generatio non ſeruauit. Quomodò lapſæ ſunt de manibus noſtris, charitate defluente, diuitiæ? Nos charitate pauperes ſumus, & inimici de malis noſtris locupletãtur. Ait enim Pſalmiſta: Zelatus ſum ſuper iniquos. Nos paululùm tranſeuntes, quod ſcriptum eſt, legamus. Zelati ſumus ſuper iniquos, pacem peccatorum videntes. Illi ſiquidem ſunt concordes alterutris, & ſibimet copulantur, & velut funes ſua perplexione roborantur. Nos autem nec conſentimus adinuicèm, neque noſtris ſententijs concordamus, cùm nullus ignoret, quia ſanctæ & laudabilis Trinitatis primùm bonum, ſit pax & indiuiſio. Vndè & Deus vnus & eſt, & eſſe creditur, non minùs propter concordiam aut æqualitatem ſubſtantiæ, ſed etiàm vt nomen hoc vnitatis DEO ſit commune cum alijs quibus gaudet. Pax enim, & charitas, & ſimilia vocitatur, per hæc nomina nobis præſtans, vt his virtutibus transformemur ad DEVM.

[margin: Pax eccleſiarũ, Imperij ſecuritas. — Ioan. 13. — Pſalm. 72. — Pax, præcipuum Dei donum.]

Secundæ verò poſt Deum poteſtates, id eſt, angelicæ cæleſteſque virtutes nihil ità libenter habent, quomodò quietem tumultusq; vacationem. Deindè ſiue leges creaturæ reſpiciamus, quia cælum & terra & mare, & totus hic mundus, maximum Dei elementum atque mirabile, quod etiàm Deus declarat, donèc conſtiterit, & pacem ad ſemetipſum habuerit, manens in proprijs naturæ terminis, & nihil alterius contingens, neque vincula ſuæ harmoniæ digrediens, quibus artifex ratio omnia colligauit, mundus eſt, quod vocatur præcipua pulchritudo, qua nihil poterit quilibet hìc clarius aut magnificentius inuenire. Mox autem vt pacem amiſerit, & mundus eſſe ceſſauit, & illud pacis bonum quale fuerit, tumultuatione monſtratur. Et vt relinquamus populos, & ciuitates, & choros, & militias, & domos, & nauium complementa, & coniugia, atque ſocietates pace quidem creuiſſe, tumultuatione verò defeciſſe: ad Iſrael veniamus, & aliorum flagello corripiamur. Illi nanque donèc pacem habuerunt & adinuicèm, & ad DEVM, ſanctus populus, & pars Domini, & regale ſacerdotium vocabantur, & à principibus regebantur gubernatis à Deo, & columnæ eos ignis & nubis nocte dieque deducebant, vt inter eos adſtantes, mare verò eos Moyſis virga percuſſum, velut vitrum in aliqua ſummitatis parte vſque ad finem ſectum, ab initio littoris vſque ad terminum alterius probatur eſſe diuiſum, vt & Moyſes cum omni populo in fundo conſtitutus ſinè vlla infuſione, aduſtus etiàm ſole, & pedibus abyſſos in ſiccitate fundi ingrediens, non timuerit repentinum murum ex fluctibus fabricatum, hinc & hinc inſtàr muri conſpiciens aquas fuiſſe coagulatas. Eſurientibus autem cibus eſt cælitùs allatus, fontem petra ſitientibus miniſtrauit, pugnantibus autem manuum extenſio pro innumeris millibus fuit, & triumphos oratio contulit, itinera præparauit. Ab horum facie flumina recedebant, imitantia mare cognatum. Sol ſtetit iuſſu oratione vinctus, & proprio curſu ſubſiſtens, occaſionem perſequendi *conſenſit, augmentum quotidianæ menſuræ largitus eſt. Sed & propter ſacerdotum ambitum, turbarumque ſonum, murus hoſtium fortiſſimus eſt commotus. At vbì iam mente languere cœperunt, & legem vmbram futurorum ſæpiùs conculcare, & prophetas clamantes ſpernere, deindè Euangelica miracula, quæ per Chriſtum ſunt facta, reſpicientes, id eſt, conceptum ſinè permixtione, incorruptam natiuitatem ex virgine, & deſupèr inuiſibiliter teſtificantes voces ei, cuius ſupereminet dignitas, & naturalium infirmitatum ſalubritatem non aliqua medicina, ſed puro ſermone & iuſſu voluntatis effectam, & mortuorum regreſſionem, & timo-

*[margin: Deut. 7. — Deut. 32. — Exod. 19. — Exod. 15. — Exod. 14. — Exod. 16. — Num. 20. — Exod. 17. — Ioſu. 3. — Ioſu. 10. — *conceſſit. — Ioſu. 6.]*

timorem Dæmonum, & poteſtatem paſſionum in aere. Et ſuper maria greſſum, non diuiſo per vtranque pelago, nec in fundo nudato gradientibus ſecundùm miracula Moſeos, ſed ipſa ſuperficie greſſibus quaſi terræ conſtipatione ſubſtrata, per quandam fortitudinem procedente veſtigio, & ciborum copiam, quantam ille voluit miniſtratam, & epulas in deſerto largiſſimas, cùm multa millia paſcerentur, quibus non cælitùs Manna fluebat, neque terra frugifera de ſua natura res neceſſarias dabat, ſed de ineffabilibus horreis diuinæ virtutis hæc munificentia procedebat: paniſque præparatus miniſtrorum fructificatus in manibus, & amplificatus ſatietate comedentium: ità vt reliquiæ multis alijs menſis copiam miniſtrarent, & de panum epulis totidem numero cophini, quot ſunt Apoſtoli, remanerent. Hæc itaque miracula videntes ſinguli, grauiter valdè reſpiciebant: ſed & piſcium epulas, quas maria non præbebant, ſed ille, qui etiàm mari hoc genus inſeruit, pro tantis beneficijs mordacitate concuſſi, & inuidentes ſuæ ſaluti, vt Domini bona paterentur, crimen hoc maximum iudicantes, aduersùs Saluatorem & CHRISTVM magìs accenſi ſunt, in multáſque diuiſi partes, aduersùs ſemetipſos poſteà ſunt conuerſi, crucifixo DOMINO eos ad hanc pœnam vtiquè compellente. Igitur quanta in oppreſſione ſint paſſi, non victum porrigentes filijs, ſed eos pro victu negantes, & famis remedium charorum pignora facientes, longum eſt enarrare. Veruntamen vna eſt horum maxima valdè calamitas, quòd in totum mundum diſperſi ſunt, vt & cultus deficeret eorum, & Hieruſalem pauimentum vix poſſit agnoſci: ad quam eis ad hoc tantùm licet accedere, quantum poſſunt deſolationem eius in die lugere. Sed nos etiàm huiuſmodi habentes exempla, ad diſcordiæ malæ procedimus. Heu mihi, quia ditati ſumus in malis, & omnia tenebræ conceperunt, & operuerunt vniuerſa, multùm nouem plagis Aegyptiorum grauiora. Palpabiles tenebras iam timemus, nè fumus expectati illius ignis, hæc præſentia comprævendat, nè in his Antichriſtus adſit, & * tempus habeat ſuæ potentiæ noſtra vitia præſenteſque labores. Non enim contra benè valentium muros accedit, aut charitate coarmatos aggreditur. Propterea, inquit, Hieremias: Ego defleo in lamentationibus, & quæro oculis meis fontes lachrymarum. Paſſiones ſufficientes & voto ſapientes, vt lamentationem operentur, & vtero do-

Matth. 14. — Matth. 14. & 15. — Vide Ioſephũ de bello Iudaico. — * idest, occaſionem & opportunitatem. — Hierem. 9.

leo, non eſt quomodò releuetur dolor, aut quibus ſermonibus hoc agatur, quia deuictus inimicus, à nobis ipſis modò deſtruimur, tanquàm veſani carnes proprias comedentes, nec ſentientes quia alterutros iaculamus, & ab alterutris in fugam conuertimur. Nam ſi preces oblatæ veſtræ potentiæ à religioſiſſimis Epiſcopis Aegyptiacæ prouinciæ, & reuerendiſſimis clericis cum veritate concordant, quæ magnitudo eſt relicta nequitiæ? aut vbi ſic amarus terminus alicuius Tragœdiæ poterit inueniri? Quis ſinè lachrymis in hac narratione grauitatem philoſophiæ non poſſit excedere, audiens Mediatorem DEI & hominum, qui cum Angelis ſtetit, qui cum Archangelis choros egit, in venerabili Paſchæ tempore, quo etiàm latrocinantium collegia requieſcunt, arma non mouentur, prætoria nihil agunt, & vnum omnibus Chriſtianis ſtudium eſt, à rebus alijs vacantibus, CHRISTO per orationis puritatem in paſſionis atque reſurrectionis Sacramento communicare, ab ſpiritaliter parlente matre ſuiſſe protractum, & ab eis, qui ab ipſo in eo fonte naſcuntur initiati, pariter & quia Sacerdos ſacrificiorum ſinè ſanguine celebratorum necatus eſt, & manus ſacrificia faciens, ſuo Sanguine violata eſt, quia in multas partes ferro diuidebatur corpus eius, diuerſis contumelijs ſauciatum, & irrationali populo luſus effectum, Viris atque Mulieribus atque iuuenibus calamitatem hanc pro pompa gerentibus, igniquè contraditum, & pyramide tracta in ciuitate Chriſtiana in cinerem diſſolutum? Hoc tamen geſtum eſt, vt per omnia Elementa Sacerdos victor exiſteret, in terra punitus, igne conſumptus, in aërem diſperſus, & vt aſſolet, per minutas partes & atoma direptus, ad vicinas aquas vndis effuſus, ità vt nec ſepulturam ſanctam promereretur, quæ etiàm impijs non negatur. Quantum credendum eſt, tunc paganos atque Iudæos, taliter conſpicientes noſtra myſteria deriſiſſe? Hæc igitur erunt poſteris fabulæ incredibiles & amaræ. Sed quis horum malorum author, ſi tamen accuſatores veri ſunt? Is vtiquè, qui adhuc viuente Pontifice, in Marci ſedem prorupit aſſcendere, & adultero modo thalamos inuiolabiles attentare, ad ſacrum altare pedibus non lotis accedens, qui ſuis manibus Pontifex ordinatus eſt, qui omnes ſimul patrum terminos commouit, & ſententiam in ſua damnatione prolatam, ipſe ſicut putauit, abſoluit: & alio iudicio Epiſcoporum non indigens, nefandam atq; imaginariam ordi-

Sacerdos, mediator Dei & hominum. — Incruentũ Miſſæ ſacrificium.

ordinationem ſuam à damnatis Epiſcopis, & hoc duobus, accepit, cùm regulæ patrum, ſanctam & venerabilem colentium Trinitatem, vel tres Epiſcopos corporaliter adeſſe in huiuſmodi diſpenſationibus omninò proſpiciant. Hic autem non tali obſeruatione prouectus, quoniam non poterat virtute hanc bonitatem præſulis eccleſiæ Alexandrinæ tranſcendere, alium molitus eſt modum, per quem conſpicuus è contrario videretur, & idem paſſus, quod prouenit eis, qui furoris immenſitate cæcantur, & quicquid prius occurrerit eis, irrumpunt, licèt ſit quoquo modo parcendum: Qui cùm tales ſint, alios medicare contendunt, neque hoc manſuetè aut mitiſſimè faciunt, ſed velut quidam medicus imperitus, incídere ſolummodò & * incídere præparatus, cui rectè dicendum eſt, (Medice, cura teipſum.) Abſtulit itaque de diptychis eum, qui legẽ & ordine aſſenſu ſpiritali honorãdus erat, & conſcripſit illum, qui dogmate tantorum Epiſcoporum de Pontificali cathedra projectus eſt. His igitur ità geſtis, vt dictum eſt, (non enim nos harum rerum integritatem nouimus, in vltimo quodam loco Ponti degentes) huiuſmodi emendatio veſtra tranquillitate nunc eget: quia niſì cauſa languoris ablata fuerit, non poterit ſanitas reparari. Quia verò etiàm de concilio fecerunt memoriã hi, qui multa primitùs commiſerũt, etiàm de cauſa quiduis nos pati cõtingat, pro veritate licèt ſuſtinentes pericula non celamus, dum liberam poteſtatem & fiduciã vtiq; ſumpſerimus: quatenùs in nullo diſſimilitudinis imago poſita, principali figura diſiungi, & proptereà ſępiùs vera ſententia ſupplantari, multis vtiq; propter honoris affectum atq; potentiæ, qui neq; præſumptionem, neq; faſtum, ſed vitam deberẽt ſequi, virtutum contraria facientibus, quiq; à veritate proptereà diuelluntur, & cum eis abrũpitur etiàm multa pars plebis, cui mos eſt ſeditionibus cõgaudere, & cum * voluntatibus pariter aduolare. Huiuſmodi ſiquidem conſpirationibus amatorum acquieſcẽdum eſt, dum magìs ordo Epiſcopalis per miracula conquiratur. Quid enim de eis, qui * Gregorij magni, ciuitatis noſtræ epiſcopi, & aliorum eiuſdem vocabuli Epiſcoporum, & Baſilij, & immortalitatis amatoris Athanaſij dogmata ſapiunt, aliud poſt tanta tẽpora poteſt credi? Aut aliquid cõuertibiliter de inconuertibili poterũt cogitare, & ſecundis ſemper priora diſſoluere, & non magìs per quietem impetum tergiuerſantium, ſemperſquæſtiones de Deo quærentium, deſtruere, & aliquandò poſt longas turbas, ſanctis Dei eccleſijs, pacis iura conferre? Sicut enim rerum materies, vehementi ſpiritu irruente, in ſemetipſa contrita, ignem & flammam ſpontè frequenter emittit, nequaquàm priùs hoc paſſa, donèc ſpiritus flare

Margin notes: * occídere — Luc. 4. — Dioſcorum dicunt. — * volantib9 — * Gregorius Neocæſarienſis Epiſcopus is eſt, θαυματουργος dictus.

ceſſabit, aut certè ſi celatus ignis in paleis, nulla reſpiratione flammæ conceſſa, neque ea quæ ſunt vicina conſumit, nec omninò valet extingui, ſed pro flamma vapor quidem per paleas fertur in aera, ſi verò quandam reſpirationem ſumit, fumum conuertit in flammas: Sic & nunc agitur, dum adhuc intùs ſunt querimoniæ, quę contra nos machinari noſcuntur. Si verò conuenientes contra nos certamen decreuimus excipere, quod neque aures audiant, neque oculi videant aliquandò, pia veſtra potentia ſceptra imperij gubernante, metus eſt, nè forſitan ad impudentiſſima bella perueniamus, & confuſio magna præualeat, & nullam pacem alterutrùm expectemus. Vndè conſiderandum eſt, quia iam rex cæleſtis ad ianuas eſt, nouiſſima ſuſtineamus, & ipſum Dominum in gloria paterna venturum, iam non ſub imagine, ſed apertè reſpiciendum, iudicaturum omnem humanam naturam, timoris & ſpei futurorum ambiguitatem pendentem, & propter euentum vtriuſque rei fortiter inhiantem. Quia verò etiàm de his, qui Chalcedone cõuenerunt, conſulere nos veſtra tranquillitas dedignata non eſt, dicimus, quoniam multitudinem illorum virorum reſpicientes, ſenectute ſapientiaq; pollentium, in cunctis ſpiritalibus donis admirandorum, ſuper hæc & fidem glorificantium pij numeri, quos in Nicena vrbe ſanctus ſpiritus congregauit, necnon & quos idem ſpiritus in regia vrbe collegit, cui etiàm nos conformati eſſe dinoſcimur, & piè conſeruamus, quæ ab eis prouiſa ſunt, & nunquàm tantum concilium denegamus. Hæc ergò breuiter piſcatoriè & non Ariſtotelicè ſuggeſſimus. Si quid verò ineruditè dictum eſt, aut velut ignorantibus compoſitionem ornatumq́ue ſermonis, aut velut à negocijs longè poſitis, veniam ſupplicamus veſtram tribuere pietatem. Euippus miſericordia Dei Epiſcopus metropolis Neocæſareæ ſanctæ Dei eccleſiæ, ſubſcripſi, & oro pacificum veſtræ imperium pietatis longis conſeruari temporibus, pro ſanctarum Dei eccleſiarum & totius orbis ſtatu, pijſſime & Deo amabilis Imperator. Petrus epiſcopus Comanus, ſimiliter. Iohannes epiſcopus Polimonij, ſimiliter. Gratianus epiſcopus Ceraſuntis, ſimiliter.

EPISTOLA EPISCOPORVM infrà ſcriptorum, ad Leonem Imperatorem.

Pijſſimo & Chriſtianiſſimo terræ domino, poſſidenti cæleſte regnum, perpetuo Auguſto, Imperatori Leoni, Seleucus, Oranius, Erythetus, Aelianus, Hyperitius, Paulus, humiles Epiſcopi Helleſponti prouinciæ.

Dignę ſanctiones actuum veſtrorum, qui

vobis imperij retinacula gubernârunt. Secundùm fidem nanque Apoſtolicam catholicamque virtutem vobis agentibus Deus potentiam mundi commiſit, quam pace Deo placita gubernatis. Sancti itaque prouinciæ noſtræ Deo amabiles Epiſcopi conuenientes in vnum, relegère veſtræ ſerenitatis epiſtolam & preces annexas, vt quod ſecundùm ſanctiones Eccleſiaſticas placeret, vobis indicaretur. Conſiderantes ergò prædictas preces, & earum lectiones velut oculis inſpicientes, necem ſanctiſſimi ſacerdotis in venerabili baptiſterij loco præſumptam, in quo etiàm his, qui peſſima facinora committunt, refugientibus ſalus eſt: necnon & peregrinam quandam & ineffabilem, quæ neq; apud feroces barbaros agitur, in eius corpore factam rabiem, & nó ſolùm aduersùs eum, ſed etiàm contra totius ordinem ſacerdotij & pietatis pariter perpetratam, horumq; ſcelerum, Iudaica veſania atq; ſuperbia commiſſorum, authorem fuiſſe Timotheum: lamentatione ſimul & lachrymis etiamnunc ſumus impleti, & neque medium tempus luctũ noſtrum potuit imminuere: quia temporibus Chriſtianis & veſtris, à Chriſtianis quoq; talia in ſacerdote proprio committuntur, quæ à ſeculo facta non ſunt, nec quilibet ſermo hæc retuliſſe cognoſcitur. Quæ audientes, & vix abſtinentes à lachrymis, indicamus, quoniam qui hoc ſcelus verè geſſerunt, nequaquàm Epiſcopatu digni ſunt: ſed neque is, qui ab eis ordinatus eſt, ſacerdotium poterit obtinere, vel ſi regulariter proueniſſet, quandò etiàm is, qui dicitur ordinatus, vt audiuerũt, damnatus erat à ſanctiſſimæ memoriæ Epiſcopo ſuo Proterio, & concilio ſanctorum Epiſcoporum Aegyptiacæ diœceſis, quiq; à duobus ſolummodò ſimiliter ſecum condemnatis, & neque numerum ordinantium complentibus regularem, nefandam ordinationem dicitur ſuſcepiſſe, viuo pontifice, & ea quæ ſunt ſacerdotij celebrante. Et ſuper hoc orthodoxos ac venerabiles Epiſcopos penè totius Aegyptiacæ diœceſis à proprijs ſedibus excluſiſſe, necnon & clericos & monachos à proprio ciuitatum ſuarum ordine repuliſſe, & irregulares homines & mendaces in locis expulſorũ tentauit euehere. Sed & alia plurima perpetrata dicuntur, quæ cuncta ſacris canonibus fieri prohibentur, & ea ſanctionibus eccleſiaſticis excluduntur. Super hæc autem, dicit ſe non ſuſcipere ſanctam & vniuerſalem ſynodum Chalcedonę celebratã, quæ per omnia fidem trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, in Nicea conuenientium, inuiolabilem cuſtodiuit, ſimul & quæ in reliquis concilijs definita ſunt, hoc eſt, & ſanctorũ patrum in regia ciuitate congregatorum, & prioris Epheſij, & naſcentes hæreſes, ſpiritalibus gladijs radicitùs amputauit, & ità fidem inuiolatam prædictorum trecentorum decem & octo ſanctorum patrum per omnia roborauit, in qua & nati ſumus, & baptizati, & baptizamus, & in ea vitã finire ſemper oramus. Si verò lucem cæci, & veritatem mendaces accuſant, illi quidem propter cæcitatem viſûs, illi verò eò quòd eorum error & malitia pariter arguâtur, nouimus quia omnes hæretici ſanctas ſynodos, eorum malas ſectas deſtruentes, accuſant. Sic enim Arriani & Eunomiani, de trecentis decem & octo Nicenis patribus agũt: Macedoniani verò de centum quinquaginta, in Conſtantinopolitana vrbe congregatis, Neſtoriani autem Epheſiæ ſynodo, Eutychianiſtæ verò & Apollinariſtæ, & cæteri malorum adinuentores, ſexcentis triginta patribus Chalcedonæ conuenientibus aduerſantur, inimicas veritati deſtructióes extendunt, & per ſuam veſaniam mentiri probantur. Igitur Timotheum, qui Apollinariſta cognoſcitur, & propterea ſemetipſum à ſancto concilio facit extraneum, irregulariter ordinatum, & tanti mali reum, ſi tamẽ accuſatores veri probantur, nequaquàm Epiſcopum nominamus, aut communicatorem ſacerdotij ſumimus, qui his ità malis videtur obnoxius: & ſupplicamus piæ veſtræ potentię, quatenùs ſanctarum eccleſiarum prouidentiam ſolenniter habeatis, & diſciplinam Aegyptiacæ diœceſis dignam veſtra rectitudine teneatis: quatenùs fuga quidem perſecutionem patientium depellatur, & eis qui turbati fuerant, pax alta reuocetur, ſanctiſq; eccleſijs illic poſitis vnitas conferatur. Noſtræ verò Eccleſiæ, DEO gratiæ, veſtra prouidentia pietatis, in pace & vnanimitate & fidei rectæ concordia magna conſiſtunt, noſtraque voce depoſcunt, quatenùs reſiſtatur eis, qui ſynodum fieri quærunt. Nam ſi ſæpiùs conueniamus, aliud quicquam ſapere poterimus præter ea, quæ nobis ſunt tradita à ſanctis patribus, & ſanctis cócilijs explanata. Nihil enim aliud ſtudent, qui optant ſynodos congregari, niſi vt vaſa ſacra plurimi ſanctorum Epiſcoporum vendentes, pro ſumptibus & expenſis & ſubuectionibus animalium precia vniuerſa conſumant, & aliqui eorum in peregrinatione aut mari vitæ huius luce priuati, onus hoc atque peccatum congregantibus concilium prouidere noſcantur. Sed iubete potiùs ſingulos ſacerdotum, in propria Eccleſia poſitos, & vbì conſtituti ſunt, permanentes, orationes & preces pro veſtræ ſerenitatis imperio celebrare. Seleucus gratia Dei Epiſcopus Amaſinæ metropolis ſanctæ Chriſti Eccleſiæ, manu mea ſubſcripſi, ſecundùm religioſam ſanctionem veſtræ pietatis, meam ſententiam per prædictam epiſtolam manifeſtans, vnà cum DEI amantiſſimis Epiſcopis cunctæ prouinciæ, quid ſentiam, & pro recta fide trecentorum decem

Hæretici Synodos culpant.

cem & octo ſanctorum patrum in Nicea conuenientium, quam & Chalcedonenſe concilium confirmauit: Necnon & de Timotheo qui precibus accuſatus eſt, & multis temporibus à Deo ſeruari veſtrum oramus imperium. Oranius Epiſcopus Iboreæ, ſimiliter. Erythrius epiſcopus Amaſi, ſimiliter. Aelianus epiſcopus Sinopenſis, ſimiliter. Hyperitius epiſcopus Tili, ſimiliter. Paulus epiſcopus Adratenus, ſimiliter.

EPISTOLA EPISCOPORVM infrà ſcriptorum, ad Leonem Auguſt. Imperatorem.

PIjſſimo & Chriſtianiſſimo, amabili Imperatori, & regnum cæleſtium poſſidenti Auguſto Leoni, Petrus, Aetherius, Olympius, Saturnellus, Hypedius, epiſcopi Paphlagoniç regionis. Erexiſtis equidem olìm Deì ſanctas eccleſias, primum hoc iuſtum ſacrificium offerentes Domino Chriſto, quòd iura omnia pietatis tranſcendat, & propriam virtutem habeat: & quatenùs ea, quæ à diuæ memoriæ Martiano conſtituta ſunt, firma permaneant. Nunc itaque orta nobis eſt Chriſto amabilis, & regnum à diuinitate ſuſcipiens veſtra tranquillitas, vt magna intentione concordiæ & indiuiſè recta piaque ſeruetur fides in ſanctis DEI vbiquè conſtitutis eccleſijs. Agnouimus etenim veſtræ pietatis oraculo, quia pro Alexandrinæ ciuitatis pace curam maximam habeat veſtra ſerenitas. Ex precibus autem ſubiectis inuenimus Proterij quidem beatæ memoriæ ab eadem eccleſia facta excluſione, & voluiſſe Timotheum in eadem ciuitate ſumere pontificatús officium, & machinatum vt memoratus vir cum pœna de præſenti vita recederet. Ad hæc autem confiteri Timothei ſectatores, quia trecentorum quidem decem & octo patrum, & concilij Epheſi congregati ſequantur fidem: centum verò quinquaginta ſanctorum patrum concilium, in regia ciuitate celebratum, & ſanctam & vniuerſalem Chalcedonenſem ſynodum denegare noſcuntur. Sancientes ergò, quæ communiter ſapimus, Epiſcopi Paphlagoniç regionis, ad notitiam pietatis veſtræ deducimus. Præcedente ſiquidem noſtra oratione ac ſupplicatione, ad Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum emiſſa pro veſtræ ſerenitatis imperio, & vnitate ſanctarum eccleſiarum, & cum multa deliberatione diuinas literas intuentes, & preces ſubiectas eis, veſtræ pietati ſuggerimus: quia cuncti ante nos Deo amabiles Epiſcopi doctrinam ſanctorum Euangeliorum & Apoſtolorum percipientes, & ſequentes fidem ſanctorum patrum Apoſtolicam confeſſionem docentium, tradiderunt nobis vnam cum fideli populo huiuſmodi fidem. Vndè Dominum & Deum noſtrum orantes, Rempublicam potentiamque veſtram à DEO nobis conceſſam longa ætate ſeruari, nequaquàm ſeparamur à traditione decem & octo ſanctorũ patrũ, neq; concilium ſanctorũ centum quinquaginta in regia ciuitate celebratum, neque ſanctam & vniuerſalem ſynodum in metropoli Chalcedonenſi factam: ſed neque augmentum aut imminutionem à traditione ſanctorum trecentorum decem & octo patrum eas habere dicimus, ſed ad peremptionem eorum factas, qui quantùm ad ſe, gratiam ſancti ſpiritûs denegare noſcuntur, & in ſancti myſterij Chriſti Domini diſpenſatione *. Quamobrem repugnant & contumelias inferunt etiàm illi magno ſanctoq; concilio trecentorum decem & octo ſanctorum patrum. Non enim ſinè periculo eſſe putauerunt ſancti patres, ſi tacerent hæreticorum incredulitatem, nitentium ſancti illius concilij iura conuertere, & non aperta narratione ſanctam veramque fidem omnibus explanarent. Quapropter oſtenditur, quia iſti, qui nunc ſancta concilia denegant, non zelo pietatis, ſed inconſtanti contentioſaque ſententia, non ſolùm contumelias patribus ſanctis inferunt, ſed etiàm vniuerſo ordini ſacerdotum. De Timotheo verò, & quæ ab eo machinata dicuntur, (ſi tamen veræ preces ſunt, quas veſtræ ſerenitati porrexerunt reuerendiſſimi clerici Alexandrinæ ciuitatis, & ſanctiſſimi Epiſcopi Aegyptiacæ diœceſis) dicimus quia dura videntur & valdè crudelia, quæ ab eo commiſſa ſunt, & cunctos iniquitatis terminos tali operatione tranſcendunt, ità vt non ſolùm ſacerdotij gradu probetur indignus, ſed etiàm ab ordine ſit laicorum remouendus, præſumens cum multis criminibus, quæ geſſit, contumelias quoquè concilijs ſanctis inferre, de quo Domini quidem Dei opus eſt, vt ei remittatur opus quod fecit aduersùs ſacerdotem, nihil ſibi nocentem: veſtrum verò triumphator eſt maximè principum, vt iuſtum ſacrificium offeratis Domino DEO, tantorum ſcelerum vindictam vobis placitam facientes. Deprecamur autem, & veſtram pietatem totis viribus exoramus, vt Apoſtolicam doctrinam, in quã creditis, immobilem conſeruetis in pace multa & tranquillitate ſub veſtræ pietatis imperio, & in clero & omni populo in fide ſaluberrima conſtituto, & vt eis qui inaniter alia concilia fieri deſiderant, reſiſtatis, & vt nobis veſtra pietate donetis, quatenùs ſub quiete degentes, ſecundùm fidem & traditionem ſanctorum patrum confitentes, in pace inuiolabili & diſciplina ſeruemur, orationi diuinæ ſupplicationique vacantes, & vita atque conuerſatione Domino CHRISTO placentes ad hono-

* deeſt, errát, vel huiuſmodi qd.

rem orthodoxæ fidei: & fundentes Domino DEO preces pro veſtra ſerenitate, quatenùs Dominus Chriſtus veſtræ pietatis imperio ſuæ infundat dexteræ claritatem, quæ vos ſua pace conſeruet, & fortitudinem vobis atque virtutem præſtet, ſimul magnificentiſſimis maximiſque proceribus, & glorioſè ſapienti iuſtiſſimoque veſtro ſenatui, ad peremptionem ferocitatis malignorum, & vnanimitatem ſanctarum Chriſti eccleſiarum, & totius Romanæ pacis & diſciplinæ. Petrus epiſcopus Gangrenæ metropolis ſanctæ Dei eccleſiæ, manu mea ſubſcripſi, & ſecundùm ſanctionem veſtræ pietatis propria ſententia declaraui, ſicut in hac epiſtola probatur eſſe prædictum, vnà cum Deo amantiſſimis epiſcopis noſtræ prouincię, quam habemus voluntatē in orthodoxa fide trecentorū decem & octo ſanctorū patrum Niceæ conuenientium, quam & ſanctum Chalcedonenſe concilium confirmauit: necnon & de Timotheo, qui in precibus accuſatus eſt, & oramus orthodoxum & Chriſti amabilem principatum veſtrum multis à Deo Domino conſeruari temporibus. Aetherius epiſcopus Pompeiopolis, ſimiliter. Olympius epiſcopus Surenſis, ſimiliter. Saturnellus epiſcopus Amaſtrenæ ciuitatis, * pro ſanctiſſimo epiſcopo, cò quòd ægrotaret, ſubſcripſi ſimiliter.

ſor. * ꝓ me & ſanctiſſ. epo Hypedio, eò ꝙ

EPISTOLA INFRA SCRIPTORUM Epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

DOmino piiſſimo & inuictiſſimo atq; Chriſtianiſſimo, perpetuo Auguſto, Imperatori Leoni, Vrſilius, Dalmatius & Maximus, Epiſcopi veſtræ Dardaniæ. Et agnouimus & inuenimus in lectione imperij veſtri, ſaluatoris Dei iudiciū, & quia virtute ſuæ cunctas regno veſtro ſubdidit barbaras nationes, & per vos eius pietas firma inuiolabiliſque conſiſtit, & vt nemo præſumat apud pium Imperatorem aliquid iniquum petulantia ſcelerata ſuggerere: qa ſicut in ſua pace omnia diuina conſiſtunt, ità nihil ſacramentorum Dei per fidem tranquillitatis veſtræ, humana varietate mutatur. Quid enim ità præceps eſt, aut ſic impiū poterit iudicari, quàm credere pietatē fidei, terminis Apoſtolicis communitam, innumerabilibus ſacerdotibus & omnibus ſanctarum ſcripturarum teſtimonijs roboratā, necnō & decretis Niceni, Chalcedonenſiſq; concilij iudicio confirmatam, inanibus & prophanis præſumptionibus poſſe violari, dum ad omnem perfectionem catholicæ fidei, ſapientiſſimi Salomonis doctrina ſufficiat? Ait enim (Sentite de Domino in bonitate, & in ſimplicitate cordis quęrite eum) Quid ergò peſſima calliditate nequitia faciet, cui vltra bonitatem nequaquā licet excedere? ſed ſicut oſtenderunt literę, meæ hu-

Sap. 1.

militati directæ, hæc Timotheus reſpuiſſe dinoſcitur, qui Epiſcopatum ambiens Epiſcopi morte percipit: quapropter aliorum ſcelus eius ruina factum eſt, & in fraterno concilio non vocatur, quandò fratris necator eſſe cognoſcitur: vtiq; à reuerendæ memoriæ Proterio, quantùm ad fidem eius, in nullo læſus, cuius tali morte hic ordinatus, veſtræ tranquillitatis iudicio nullum poterit eius gradûs habere robur. Igitur religio veſtræ pietati commiſſa ab æterno Deo, inuictiſſime principum, conſeruetur: eius clementia imperium, quod vobis collatum eſt, in omni gloria longa ætate muniatur. Et ſic ut veſtra manſuetudo diuina propitiatione continuis temporibus cuſtoditur, ſic & ſacra myſteria nullorum ſceleſtis præſumptionibus vulnerentur, ſed pietatis veſtræ laboribus pax mundo collata, in ſua ſoliditate intranſgreſſibili pietate ſeruetur. Vrſilius epiſcopus Dardaniæ, incolumem tranquillitatem tuam pro pace mundi & catholicis eccleſijs, multis annis virtus æterna cuſtodiat, domine piiſſime & inuictiſſime perpetue Auguſte. Dalmatius epiſcopus Nentinæ, ſimiliter. Maximus epiſcopus Diclitianenſis, ſimiliter.

EPISTOLA EPISCOPORVM ſubdeſcriptorum, ad Leonem Imperatorem.

PIjſſimo & inuictiſſimo domino totius terrarum orbis, & Chriſtianiſſimo Imperatori Leoni, Petrus epiſcopus metropolis Corinthi, & reliqui epiſcopi reuerendiſſimi ſub me conſtituti, Iohannes, Athanaſius, Timotheus, Aphobius, Epictas, Metrius, Zoilus, Plutarchus, Gerontius, Anoxolius, Rufinus, Alexander, Caredimus, Agather*, Alexāder, Architim*, Cyriacus, * Thalis, Domitius, Oſius, Conſtantinus, Etheſitius, in Domino ſalutē. In omnibus quidē, quibus propter religioſum imperiū veſtrū Reſpublica benè regitur, omnium Dominus glorificatur Chriſtus: præcipuè autem, in quibus orthodoxæ fidei inconcuſſa iura ſeruare ſtudet veſtra tranquillitas, pro quibus ſancta & adoranda Trinitas intentionē veſtram remunerans, & victorias de inimicis, & omnia ſicut optatis præbuit, & prębebit veſtræ pietatis imperio. Vndè verò dignata eſt nobis ſcribere veſtra tranquillitas, & apertè iuſſit noſtram manifeſtare ſententiam, hæc pietatis veſtræ potentiæ declaramus, quia ea, quę à Chalcedonenſi ſancto & vniuerſali concilio definita ſunt, tanquàm ſanctis ſynodis præcedentibus conſona, & in nullo contraria, aut ſanctorū trecētorum decem & octo patrum Niceno concilio, aut Conſtantinopolitano 150. aut Epheſio ſub beatę memorię Cyrillo celebrato, omnibus ſententijs manere immutilata decreuimus. Nihil enim dubium in eadē ſancta ſalutari fide

fide derelictū eſt, nec conuenit de tali cauſa ſępius fieri tractatus vniuerſales, quaſi in verborum nouitate, & non in fide inconcuſſa, rectaque conuerſatione, ſalus humani generis cōſtituta ſit. Timotheum verò, ſicut ex his, quę ſunt ſcripta, cognouimus, nec regulariter nec conſequenter ſacerdotium obtinere proſpicimus. Quo tamen modo oporteat eius cauſam, & ſanctas eccleſias in illa conſtitutas regione, diſponi ſecundùm Deum, in veſtrę pietatis & iuſtitiæ pendet arbitrio, quæ non minùs paci eccleſiarum, quàm ſecuritati ciuitatum & ſubiectorum prouidere dignatur, perfectè ſciens quibus imperare diuino iudicio conſtituta ſit, docta pariter eccleſiaſticas ſanctiones & proprias leges, & per vtraq; tam orthodoxam fidem, quàm reipublicę iura diſponēs. Noſtras igitur orationes, quas pro veſtrę ſerenitatis imperio inceſſanter offerimus, omnium Deus & Dñs placatus accipiat: quatenùs & omnis mundus per vos, & ſanctæ eius eccleſię cum omni pace & tranquillitate & fide orthodoxa gubernentur. Petrus epiſcopus metropolis Corinthi: ſancta & conſubſtantialis Trinitas, quæ tuum genus ad munimen fidei orthodoxæ & ſalutem generis humani conſtituit, pium tranquillitatis tuę lōgiſſimo tempore ſeruet imperium, venerabilis Imperator. Athanaſius epiſcopus Athenieñ, ſimiliter. Rufinus epiſcop⁹ Theſpinenſis, ſimiliter. Alexāder epiſcopus Patrenus, ſimiliter. Candidus epiſcop⁹ *ſimiliter. Agathemerus epiſcopus Megarenſis, ſimiliter. Alexander epiſcopus *Helatiæ, ſimiliter. Architimus epiſcopus Thebarum, ſimiliter. Cyriacus epiſcopus Cariſtenus, ſimiliter. *Thalis epiſcopus Argi, ſimiliter. Domitius epiſcopus *ſimiliter. Oſſius epiſcopus Lacedæmonis, ſimiliter. Conſtantinus epiſcopus Chalcidis, ſimiliter. *Iſitius epiſcopus Tanagrenſis, ſimiliter. Iohannes epiſcopus Miſſinæ, ſimiliter. Athanaſius epiſcopus Proponti, ſimiliter. Timotheus epiſcopus Megalopoleos, ſimiliter. Fouius epiſcopus Coronæ, ſimiliter, Zoilus epiſcopus *Carſiæ, ſimiliter. Plutarchus Epiſcopus *Platēſis, ſimiliter. Georgius epiſcop⁹ * ſimiliter.

Non in verbis, ſed fide & moribus, ſal⁹ ſita eſt.

*ſor. Thales

*Corſicæ,

¶EPISTOLA EPISCOPORVM infràſcriptorum, ad Leonē Auguſtum Imperatorem.

Religioſiſſimo & Chriſtianiſſ. amabili Imperatori, Auguſto Leoni, Anaſtaſius, Iulianus, Proclianus, Euphanius, Daniel, Armatius & Euphraſius, Epiſcopi primæ Galatiæ. Qui ſermo ſufficiat ad laudē Domini Chriſti, tātam felicitatem humano generi conferentis, & ſuam prouidentiam in totius vitæ tempore demonſtrantis? Eccè cùm venerandæ memoriæ principem Martianum ad Deum proficiſcentem, & de gloria ad gloriam demigrantem, & de terrenis ſceptris cæleſte imperium poſſidentem, veſtram potentiam Deus inuexit in regnum eius, & pietati pariter ſuccedentem: quatenus hæc per Apoſtolicam veſtram religionem in eccleſijs conſeruata permaneant. Quapropter mox vt Deus vos ad ſoliū imperiale perduxit, primitias largitori veſtro clariſſimas obtuliſtis, id eſt, legem hanc erroneis dogmatibus reſiſtentem, Eccleſiaſticæ veritatis adiutricem. Semper enim diuinarum rerum curam habentes, neque tumultum, qui Alexandriæ proueniſſe dicitur, ſinè examinatione digniſſima reliquiſtis; ſed veſtræ pietatis oraculis primæ Galatię ſynodum ſanctorum Epiſcoporum in metropoli Galatię conuenire ſanciſtis, quatenùs deliberationem ſubtiliſſimam adhibentes, & relegentes vtriuſque partis ſubiectas oraculo veſtro preces, oblatas à ſancto Aegyptiaco concilio & clericis Alexandrinæ ciuitatis, necnon & Timothei defenſoribus, noſtram ſententiam pāderemus, quid de ſancto Chalcedonenſi cōcilio, & de his, quæ Alexādriæ geſta ſunt, ſentiamus. Quapropter omnibus nobis celeriter cōgregatis, hæc principia, hoc noſtrum fuit initium, vt omnium Dominū rogaremus: quatenùs vobis tantum ſtudium pro Eccleſia eius habentibus, ſupernam retributionem conferat, pietatemque veſtram maxima longęuitate cuſtodiat pro dogmatum ſacrorū*. Deindè conſiderantes etiàm preces, quę ſapimus, veſtro imperio declaramus. fidē itaq; habemus atq; ſeruamus, in qua & nati ſumus, & cum qua pgere ad Dei terribile iudicium omnes oramus, in qua etiàm baptizati ſumus, & abſq; merito ad ſacerdotium euocati, ad fidem gratiam accipientes imbuim⁹. Quā fidē venerabilis euāgeliſtarum numerus, & chorus tradidit glorioſus apoſtolorum, quibus vt'q; ſacramenta cæleſtia deſupèr inſpirata ſunt, ſed & numerus trecentorum decem & octo ſanctorū epiſcoporū, collect⁹ in Nicena vrbe ſanciuit, apoſtolicā religionem perfectè & apoſtolico ſpiritu conſcribens, & diuina eccleſiæ noſtræ dogmata cum magnanimitate cuſtodiens: necnon & alię ſanctorum Epiſcoporum Eccleſiæ Catholicę ſynodi, q̃ neceſſariò pro inſurgentibus hæreſibus ſunt collectæ, hanc ſeruari cum integritate iuſſerunt. Nihilominùs & Chalcedonenſis, nutu Chriſtianiſſimi principis congregata, æquam de ea habuit voluntatem, definiēs illorum ſanctorum patrum dogmata intemerata immobiliaq; ſeruari: & quaſi ex quodā diametro vtranq; redarguens veritatis aduerſitatem, quæ duo æqua impietate perducere probantur in præceps. Et deſtruens Neſtorij nefandi veſaniam, diuiſionem & ſectionem diſpenſatio-

deeſt, deſeruiōe, aut id genus q̄piam.

ſationis domini Chriſti peſſimè dictantis, necnon & Apollinaris furorem, qui confuſionem in eiuſdem vnigeniti inhumanationem introduxit, & multa alia vanè locutus eſt à veritate poſita. Bonam igitur confeſſionem fidei trecentorum decem & octo noſtrorum patrum, & Chalcedonéſis ſynodus & aliæ decreuerunt inuiolabilem permanere, & nos qui eccleſiarum Galatiæ prouinciæ ſortiti ſumus Epiſcopatum, cum omnibus eccleſiarum populis hanc perfectè ſeruam⁹. Inſolubilis enim eſt firmitas dogmatũ Apoſtolorũ patrũq; noſtrorũ, augmēto nō egēs, imminutionē nequaquàm ſuſcipiens: ſed qualis fuit à patrib⁹ cōſcripta & tūc prędicata, vſq; ad finem ſeculi conſeruāda eſt,
Act.9. & ab omni nouitate manebit extranea. Nullus itaque ad ratiōem eccleſiaſticæ veritatis
2.Cor.12. Apoſtolo Paulo maior eſt, quia vas electionis eſſe promeruit. Hic enim doctrinas imbuit, quarum eruditionem in tertium cælum aſſcendens accepit. Nullus ad miniſtrādum ſupernis ſacramentis decētior angelo, quoniam pura natura nouit miniſtrare puriſſimis. Sed ſiuè Paulus voluerit aliquid iubere, quod primitùs ipſe nō docuit, ſeu angelus, hoc eccleſia Dei non ſuſcipit, ſciens quia ſcriptum eſt: Ergo ſiuè angelus prædicet, præter quod Paulus docuit, & chorus trecentorum decem & octo ſanctorum prædicauit Epiſcoporum, non terremur ange-
Ibidem. lica dignitate, vt aliud doceamus, præterquàm ſumus à ſanctis patribus eruditi: nec
Galat.1. Pauli merito ſubdimur, qui raptus eſt in paradiſum, eique verba ineffabilia ſunt credita. Hæc enim lex eſt, Siue ego, inquit, vel angelus de cælo annunciauerit vobis, præter quod accepiſtis, anathema ſit. Non quia Paulus erat in ſuis dogmatibus permutandus, qui per CHRISTVM & monebatur, & loquebatur, nec quia angelus de cælo ad miniſterium noſtræ ſalutis mittendus erat, vt aliquid extra gratiam ſacramentorum prædicare pateretur: ſed vt tantorum merito, cunctis aliquid contra eccleſiaſtica dogmata nitentibus omne conamen nouitatis abrogaretur. Nos itaque omni virtute ſeruamus ſanctorum patrum dogmata, & ſanctum concilium Chalcedonenſe cognoſcimus, quod ſcilicet paternorum dogmatum diuitias ſanctis eccleſijs inuiolabiliter conſeruabit. Qui verò ab eo concilio ſemetipſos abſcindunt, ignorant quia nomine Chalcedonenſe concilium denegantes, rebus autem ipſis à cuncto totius mundi collegio ſacerdotum ſinè dubio ſegregantur. Illud ab omnibus celebratum eſt, quòd eorũ qui ibì collecti ſunt, nullus penitùs diſcordauit. Sed & ſi pauci quidam pro aliquibus neceſſitatibus per prouincias remanſerunt, ad communionem eius attracti ſunt, quoniam antiqua Eccleſiæ dogmata ſeruare dinoſcitur. Ea ſiquidem, quæ Alexandriæ perpetrata diuulgantur, dudùm quidem fama ad nos perduxit, ſed nunc integritatem inſertam precibus agnoſcentes, & menſuram noſtri gemitûs non habentes, fontes requirimus lachrymarum, & luctus Hieremiæ lamentationibus pares, ſcientes vtiquè fletum paſſionibus adæquare. Quis enim valeat abſtinere, licèt animum habeat adamante fortiorem, audiens in ſacris locis nullum pudorem fuiſſe ſeruatum, ſanctumque locum communis redemptionis noſtræ, hoc eſt, venerabile baptiſterium, multorum virorum, quãtùm ad eorum attinet voluntatem, inuaſione fuiſſe temeratum, dum diuina omnia nequaquàm iniuriarum moli ſuccumbant, & hæc perpetrata ab illis forſitan, qui peccatorum redemptionem ibidèm ſuſceperunt? Et quid eſt crudelius, ſacerdotis necē etiàm auribus valdè terribilem, iram nec vſque ad interitum illius habentem finem, ſed vltra naturam indiſciplinabiliter excedentem? Solet enim contra aduerſarios furor inſurgere: quem verò quilibet inimicum non habet, hunc honorandum natura docet. Omnis ciuitas ſcelerum immanitate completa eſt, & per omnes plateas & omnes porticus ſecta membra, myſteria ſacra celebrantis, tractare feruntur, & ad nouiſſimum incenſa, atque conſumpta, & ad cineres vſque redacta. Et neque in his ſolummodò doctorem atque pontificem ſiſtere paſſi ſunt, ſed etiàm in ventos miſerabiliter diſperſerunt. Hæc igitur quantùm virtus fuit valdè deflentes, de Timotheo tantorum malorum authore, ſicut preces docuerunt, quas benè ſe habere credimus, ſecundùm piam ſanctionem veſtræ potentię nunciamus, ſi reuerà accuſantium verba cum accuſationis veritate concordant, alienum eum ab omni ſacerdotio eſſe demonſtrant. Nam eum, qui ex quacunque cauſa depoſitus eſt, non ſolùm ad maiorem gradum venire lex eccleſiaſtica non permittit, ſed neque in ordine, in quo fuit permanere, niſi deponens propria ſententia cum rurſus abſoluat, aut certè ſynodus ſanctorum Epiſcoporum aliquid de eo diſponat. ſed etiàm Epiſcopi, qui à ſua dignitate depoſiti videbantur, ſicut edocuerunt, lex non eſt, vt alium poſſint ad officium euehere, quod ipſi videbantur amiſiſſe: & duo ſolummodò, licèt ſuper omnes honorabiles exiſterent, & omī accuſatione liberi eſſent, ordinationē tamē Epiſcopi celebrare eccleſiaſtico ordine prohibêtur. Quòd autem & viuo pontifice eccleſiā gubernāte, & nullo ꝓpter ordinationē regulariter procedente decreto, conſtitutus dicitur, omnem tranſcendit iniquitatem. Quòd verò & necem ità crude-

delem aggreſſus eſt, aut cooperatus, ſicut edocuerunt, non ſolùm hoc regulis interdictum, ſed etiàm legibus & communi iure naturæ prohibitum eſt. Igitur ſi veræ mõſtrantur accuſantium preces, nihil horum ſacerdotio conferre poteſt ſacrarum ſubtilitas literarum veſtrarum. Itaq; inuictum & triumphale imperium agnoſcens, quæ benè ſe habere decreuimus, æquum ordinem ſuæ prudentiæ ſanctis ſeruet eccleſijs, atque dignetur diſciplinam communi pietatis cuſtodire collegio, omniq́ue virtute ac fortitudine bono CHRISTI corporis vnanimitatem pacemq́ue ſeruare. Sciatq́ue veſtra tranquillitas, & agnoſcant, qui neſcio quomodò ſunt seducti, quia neque Chalcedonenſe concilium, neque quilibet alius, cui pietatis Eccleſiæ Apoſtolicæ participium ineſt, alienam tenet fidem præter antiquam illam Euangelicam, quam chorus trecentorum decem & octo patrum, ſuperna gratia inſpiratus, Eccleſijs CHRISTI immobili religione dereliquit. Qui verò proprijs quidem paſſionibus inſtigati, zeli autem figmentum ſibimet apponentes, & ſimpliciores ſeducentes, Alexandrinam Eccleſiam turbauerunt, ipſi iudicium portabunt, quicunque eſſe noſcuntur. Intantùm enim nec recta intentione, nec ſermone veritatis vtuntur contra ſanctum Chalcedonenſe concilium, quia non ſolùm ab illo ſe ſeparant, ſed neq; ſanctorum patrum concilium, in regia ciuitate factum, ſe ſuſcipere profitentur, cùm & ibì dogmata ſanctorum trecentorum decem & octo patrum ſubtiliter reſeruari præceptum ſit, & in ipſa ſancta ſynodo inter primos fuerit, cui illo tempore pontificium Alexandrinæ ciuitatis videbatur eſſe commiſſum, vir Apoſtolicus, & ab omni macula ſermonum aut actuum ſegregatus. Sed qui donauit venerabile veſtræ pietatis imperium Romano principatui, & Dei ſanctis eccleſijs, longa ſerenitatis veſtræ tẽpora dignetur efficere, pacemq́ue per vos & vnitatem ouilibus CHRISTI conſerre, ſubijciatq́ue vobis omnes aduerſarias nationes: quatenùs vndiquè pace CHRISTI muniti, patrum dogmata inuiolabilia conſeruetis, & omnem rempublicam æquitatis ordine diſponatis.

Anaſtaſius epiſcopus Ancyræ metropolis ſanctæ DEI eccleſiæ, manu mea ſubſcribens ſecundùm pietatis veſtræ ſanctionem, per prædictam epiſtolam inſinuaui, quid ſentiam de confeſſione ſanctorum patrum Niceæ congregatorum, quam Chalcedonenſis ſancta ſynodus ſecuta eſſe dinoſcitur, & de Timotheo, qui precibus accuſatus eſt, & ſeruari vos temporibus longis oro.

Iulianus epiſcopus	ſimiliter.
Proclianus epiſcopus	ſimiliter.
Euphanius epiſcopus	ſimiliter.
Armatius epiſcopus	ſimiliter.
Daniel epiſcopus	ſimiliter.
Euphraſius epiſcopus	ſimiliter.

EPISTOLA SVBDESCRIPTOrum Epiſcoporum, ad Leonem Auguſtum Imperatorem.

DEO amantiſſimo atque pijſſimo & Chriſtianiſſimo, victori, triumphatori, ſemper Auguſto Leoni, humilis Epiſcopus Eugenius in Domino ſalutem.

Nos equidem humilimi voluimus, & hoc ſuperna gratia promerentes, noſtra mente quieſcere, & taciturnitatis pelagus in ſancti & adorandi ſpiritùs pace retinere, vt ſic abſtinentes, ſiue propter humanam inopiam, aut infirmitatem, dicendi timorem tanti delicti apud nos haberemus. Sed quia proprij principatûs adulter extollitur, & in ſublime ſemper eleuatur, ſuiſque ſcintillis multorum corda ſuccendit, vt pulchritudinem ſapientiſſimam ſolummodò DEI conturbet Eccleſiarum, ſumma neceſſitas nobis incubuit mutare propoſitum, vt à vobis prouocati, per hanc dicendi orationem egrediamur in aërem, DEI fide noſtros obturantes auditus, vt ità Sirenarum mortiferum peccatum, ſiue earum (ſecundùm Hieremiam) filiarum mortem tranſeuntes, p ipſum pelagus vitæ tecum ſobriè veniamus. Hiere. 9. Suſcipe igitur hoc pijſſime, ſuſcipe libenter à nobis munus noſtrum omnium ſacerdotum, & reliquorum in miniſterio diuinæ ſcientiæ qui conſtituti ſunt, prędicationem tuæ iuſſionis, quaſi ex vna curia conſenſuq́ue ſcriptam. Fideli nanque fideliterq́ue interroganti principi lucrum eſt ſacerdotibus, immortalis libri ſanctam offerre reſponſionem, vt ex te denuò Chriſtianiſſime & tuæ tranquillitatis imperio, in omnem terram & cunctos homines cum manſuetudine pietatis poculum miniſtrẽt, vno omniũ noſtro domino vnigenito Dei filio gubernante, qui ſolus in omnibus ſeculis perpetuè regnans, & tibi Imperatori coronam, quandò oportuit, latenti, immò magìs claro nutu ſuperimpoſuit. Primum tibi ſignum regalis dignitatis, beati Dauid fundibulam laudabili voluntate committens, per deſerta diſcurrens, aptiſſimè beſtias iacularis. Nos autem ſub arbore pacis poſiti, ſinè timore in aura delectabili commoramur. Iaculare ergò, iaculare potentiſſime, ſecundùm Danielem, etiàm (Libyæ Dan. 8. hir-

hircum paternæ fidei iaculo, vt nequaquàm perditus ventilet ea, quæ ſunt ad Auſtrum. Ille nanq; paululùm exiliēs ad vltima Libyę regionis, illam immedicabilem Alexandrinorum vrbi influit paſſionem, vt ſacerdotis ſui interemptorem, amatorem Dei populo demonſtraret, & viro ſacrilego ſacerdotij priuilegia neſandè committeret, qui nō ſolùm à ſacerdotali voluntate, ſicut preces de eo conſcriptæ referunt, alienus oſtenditur, ſed etiàm omni affectioni vulgi peregrinus agnoſcitur, licèt quibuſcunq; verbis, geſtorum delere nitatur auditus. Nam ſi ei animo concepti adulterij non imminuerit crimen, hoc ſolùmodò paternæ traditionis deſtructori poſſit, quod eſt, ſufficere, vt in eo iuſtè poſſit vltio prouenire. Cui nanq; clarū non eſt, niſi qui fortè ſpōtè bona ſcire deſpicit, quid per ſacratiſſima ſanctiſſimi & beatiſſimi, & poſt Deum patris noſtri Leonis ſcripta ſancitum eſt? Tacemus enim, quę primitùs ſub ſanctæ memoriæ principe Martiano coram omni populo in ciuitate Chalcedonenſi de fide orthodoxa ſunt prolata ad cōfuſionem quidem maleficorum & veſanorum hominum, & commemorationem atq; conſolationem piorum & fidelium. Quę fides & ab illo ſancto omnibusq; honorando concilio teſtimonium bonum promeruit, & definitio ſcientiæ clarioris vno nutu ab omnibus obſignata eſt, ipſam formam detinens, quę dudùm in ſancto Niceno cōcilio, & Epheſino primo apud rectè ſapientes cōſtituta dinoſcitur. In qua præcipuè æternitas & humanitas (ſic enim dicendum eſt) vnius vnigeniti cuſtoditur, hoc eſt, in vno Domino noſtro Ieſu Chriſto incarnato Dei verbo oratione ſeruata, vt in nomine IESV

Philip. 2.

Chriſti, ſicut ait Apoſtolus, omne genu flectatur cæleſtium, terreſtrium & infernorū, & omnis lingua cōfiteatur, quia Dominus Ieſus Chriſtus in gloria eſt Dei patris. Quieſcant igitur, quieſcant, & hoc per te pijſſime, qui modicū bonum putāt munus taciturnitatis exiſtere. Quieſcāt confundere, & Dei eccleſias cōturbare, & curioſis ſermōibus auditus perſonare ſimpliciū: vel tuam rectam fidem, ſi metum futuri iudicij nō habent, erubeſcant. Cur ventis ſermonū tranquillitatem ſanctæ fidei noſtræ conturbāt? Cur concilia aduerſùs Deum in omni loco & gente faciunt reſidere viliſſima? Cur tela contra nos dæmonibus ſubminiſtrant? Cur

Locus mendoſus.

de morte paruulorum cogitātes, noſtræ immortalitatis authorem paſcua ſectātur, qui adhuc terrenas cauſas tractare noſcuntur? Cur certant ſua ſcientia ſecundùm Adam

Gen. 3.

fieri velut dei, qui adhuc nec quæ ſunt hominum, agunt? Cur lenē noſtram mollemq; pacem impugnant pro zelo, ſimplicitatem ſancti noſtri & celandi myſterij ſuffocantes? quo myſterio non ſolùm nos, ſed & omnes miniſtri ſpiritûs ſuperantur. Quapropter gloriamur velut codicillos nos habere creditæ dignitatis huius, qua diuinitas tractatur, & immenſæ ſcientiæ cum menſura congrua miniſtrare dicatur. Iterùm à nobis dicatur & hoc, Domine Deo amantiſſime, & cum omnibus hominibus in omni loco poſitis. In hoc enim tibi librum reſponſionis de confeſſione & oratione concludimus, quod à ſanctis patribus, & ab initio & hactenùs dicitur: Pater & filius & ſpiritusſanctus in æterna trinitate eſt, vnius principatús virtus, qui eſt ſuper omnia benedictus Ro. 9. in ſecula Deus. Eugenius Epiſcopus Epiri: Incolumem veſtram pietatem omnium Dominus noſter IESVS Chriſtus pollentem, magna longæuitate conſeruet, & ſanctę noſtræ & beatiſſimę fidei ſanctionibus per omnia DEO amantiſſime atque pijſſime.

Valerianus Epiſcopus Phœniciæ, ſimiliter.
Claudius epiſcopus Anciaſmi, ſimiliter.
Sotericus Epiſcopus Corcyræ, ſimiliter.
Hypatius Epiſcopus *Adriani, ſimiliter.
Didacus epiſcopus Foticæ, ſimiliter.
Eugenius epiſcopus Eurocæ, ſimiliter.
Oranius Epiſcopus* Dodonaæ, ſimiliter.
Stephanus epiſcopus Botroti, ſimiliter.

¶EPISTOLA INFRASCRIPTORUM Epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

Pijſſimo & Chriſto amantiſſimo, à Deo principe conſtituto victori, triumphatori ſemper auguſto Leoni, Lucas archiepiſcopus, Artemius, Antonius, Filocaris, Euſebius, Nazarius & Paulus Epiſcopi Epiri. Relegentes ea, quæ nobis à veſtra tranquillitate ſunt ſcripta, & agnoſcentes mox inter ipſa principia non ſolùm pro fide catholica ſanctarum Eccleſiarum, ſed pro ciuitate, quæ ſub veſtri imperij ſceptro dinumeratur, tantam vos habere ſolicitudinem, quantam oportet gerere diuino nutu Romana imperia conſcendentem, & trāquillè omnia gubernantem, vt vndiquè totius orbis terrarum inconcuſſa & ſinè fluctu ſit nauis, maximas gratias ſaluatori noſtro IESV Chriſto debere nos confitemur, orantes pariter, vt Chriſtianum nobis veſtrum imperium multis temporibus conſeruetur, quod nobis & ſingulis vtiq; & pariter vniuerſis ſpes maximas & demonſtrat, & donat. Decet enim & ſimul & ſingulatìm vniuerſos, quaſi de quodam pectoris noſtri cubiculo bona veſtra proferre, quorum prima & maxima eſt, pacis vtilitas. Relegentes igitur oblatas nobis preces ab Alexandrinis, in malorum tempeſtate maxima conſtitutis, & agnoſcentes ſcelera à dæmone

ne ibi commiſſa, amariſſimè in his ingemiſcentes, & propria membra lugentes, quæ tali calamitate noſcuntur afflicta: paululumque reſpirantes, & communem de his rebus tractatum habentes omnes Epiſcopi in veſtra Epiro conſtituti, ſecundùm ea quę à veſtra tranquillitate ſancita ſunt, hæc veſtris pijs auribus indicamus: gratias primitùs etiàm in hoc agentes, quoniam parcentes noſtris infirmitatibus atque laboribus, & maximam propter hyemis vehementiam noſtri ſolenniter curam habentes, præcipitis vt ſinguli noſtrûm in regione propria de præſentibus rebus ſuam debeant proferre ſententiã. Quapropter dicimus, quòd ſi ea, quæ ab Alexandrinis in accuſatione deducta ſunt, cum veritate concordant, (non enim ex vna parte verba ſuſcipienda ſunt) nec ordinatio Timothei firma conſiſtit, & ab Epiſcopatu, quem arripuiſſe dicitur, eſt penitùs alienus. Si autem oportet eum ſermonem ſatisfactionis in præſentia vocatum pbere pro his, quæ commiſit, ſicut & conuenit, & iuſtum ſimul & pium*, ſi etiàm veſtræ tranquillitati complacet, vt ſecundùm petitiones ſupplicum nihil ab eo in medio tẽpore aduersùs fidem catholicã penitùs innouetur: cùm præcipuè Imperator piæ memoriæ Martianus deponendos eſſe ſanciuerit etiàm rectè ſactos Epiſcopos, ſi quid mutilare aut commouere ex his, quæ Chalcedonæ à ſancto & vniuerſali concilio ſunt definita, tentauerit, ſicut ipſa monimẽta ibì confecta teſtantur, in quibus quoddam ſignaculum definitionibus, memorati principis ſanctio ſuppoſita eſt. Ea verò, q̃ Chalcedonæ conſtituta ſunt à ſancto & vniuerſali concilio de fide catholica, inquantùm doctrinas & expoſitiones & interpretationes perſectorum patrum noſtrorum ſequi valuimus, eſſe cóſona iudicauimus his, quæ Niceæ à ſanctis trecentis decem & octo patribus definita ſunt, & poſteà in regia ciuitate à centum quinquaginta patribus explanata, in quibus etiàm perduramus. Et licèt plurimis ſermonibus extendatur expoſitio fidei Catholicæ Chalcedonæ celebrata, tamen ad illas reſpicit, quarum in præcedentibus probatur fuiſſe memoria, & veluti paucarum illarum eſt interpretatio ſyllabarum. Si quis igitur ſobriè ac fideliter, & non contentioſè de his voluerit cogitare, in tantorum decretis conſentit, quorum etiàm multus numerus ad ſatisfactionis ſufficit rationem. Non enim in verbo fidei omnium vnanimiter potuit ſententia conuenire, niſi ſanctus ſpiritus illic pro cauſa veritatis interfuiſſet. Cùm ergò grandia ſint hæc, quæ mota noſcuntur, & egeant veſtræ Chriſtianitatis auxilio, ſupplicamus tantis malis reſiſtere, & rebus inoptabilibus repugnare. Dignumq́; veſtra pietate tropheum cum ſuperno ſolatio contra diabolum confidenter erigite, flammam hanc, antequàm in ſublime conſcendat, extinguite: languoremq́ue, priuſquàm velut morbus inficiat vniuerſa, curate. Nam medicorum ægritudines curantium illos potiùs admiramur, qui neque ad ægritudinem venire permittunt. Non patiaris horum ſcelerum cumulum fieri poſteris in exemplum: habeant loca ſancta proprium cultum, Eccleſiæ inuiolabile ſecuritatis ius, pontificisq́ue cautela baptiſteria purgentur à nece. Dele iam venerabilis Imperator, impietatis monumenta: doceantur * omnis pietatis exercere culturam. Lucas Epiſcopus Dyrrhachenus: Incolumem ſemper in omibus modis pium veſtræ ſerenitatis principatum, multis in pace temporibus Dominus CHRISTVS conſeruare dignetur, DEO amabilis victor & triumphator Auguſte.

For. veſt — *omnes* — D

Concordia fidei ex ſpiritu ſancto eſt.

Artemius Epiſcopus Eſcampenus, ſimiliter. Antoninus Epiſcopus Lychnidius, ſimiliter. Hylocaris Epiſcopus Vallidi, ſimiliter. Euſebius Epiſcopus Apolloniadis, ſimiliter. Nazarius Epiſcopus Aulonæ, ſimiliter. Paulus epiſcopus Primatenus, ſimiliter.

EPISTOLA SVBDESCRIPTORVM EPISCOPORVM, AD LEONEM IMPERATOREM.

Piſſimo Imperatori & CHRISTO amabili domino, Auguſto Leoni Martyrius humilis epiſcopus veſtræ Cortynæ. Tempus nobis eſt lyram ſumere diuinitùs inſpirati Pſalmiſtæ Dauid, principatu tranquillitatis veſtræ. Ille nanq; ſolus idoneus eſt hymnus piæ veſtræ magnitudini proferri, in quo ait: Saluum fac domine regem, & exaudi nos. Et iterùm in alijs modulationibus dicit: Domine, in virtute tua lætabitur rex, & in ſalutari tuo exultabit vehemẽter, & reliqua, quę in ipſo Pſalmo ſunt, pro veſtræ potentię ordinatione dicta creduntur. Sciens enim ex illo tempore geſtorum talia Prophetarum, quia per quæ confirmatio ea quę DEI ſunt, per ea quoquè veſtrum roboratis imperium. De his autem, quę nos veſtra ſanciuit pietas iudicare, ego & mei conſacerdotes rectè conſiſtentes inſinuauimus, quia ſanctum Chalcedonenſe concilium cócordare credimus expoſitioni fidei trecentorum decem & octo patrum in Nicea vrbe cógregatorum, in qua baptizati & baptizãtes, & prolatũ exindè omibus ſymbolum intemeratũ inuiolatumq; ſeruãtes, vitã in eo cóplere relinquũt

Pſal. 19. *Pſalm. 20.* *Loc. mutilus.*

poſteà definita ſunt à ſanctis centum quinquaginta ſacerdotibus, in ciuitate regia Cõſtantinopoli congregatis: necnõ & his, quæ in Epheſina ſynodo priori, q̃ Neſtorij diabolicas blaſphemias abſcidit, & veſaniã Eutychis vnà deſtruxit, & quæcunque inter hæc orta eſt hæretica blaſphemia. Et dicim' trãquillitati veſtræ, quia ab initio totius hæreticæ blaſphemiæ inexperta eſt veſtra Creta, decem martyribus prouincialibus paſſionis tempore deprecantibus ſaluatorem Deum, vt libera à tentationibus hæreticis, ſemper ab æſtu eorũ prouincia ſeruaretur. Et ſecundùm magniloquum Apoſtolum Paulum, ſcribentem (fugiendas quæſtiones legales, quæ lites noſcuntur ſæpè generare) De his enim, q̃ in ſanctæ memoriæ Proteriũ geſta ſunt, nõ eſt qui nõ grauiter & abſque humana natura hæc facta decernat. Veſtræ verò pietatis eſt, cuius (anima, ſecũdùm ſcripturã diuinã, in manu diuina cõſiſtit) ſecundùm ꝓpriam clementiã ea, q̃ ſunt cõmiſſa, corrigere. Timotheus verò, ſi viduata ſanctiſſima eccleſia Epiſcop' ordinatus eſt, decreto ciuiũ vniuerſorũ & religioſiſſimorum Epiſcoporum vniuerſæ ꝓuinciæ, aut oĩm aut plurimorũ cõuenientium vnà, & reliquis aut propter ſenectutem, aut propter ægritudinẽ aut quamcunq; neceſſariã cauſam abſentibus, à tribus tñ vt parùm Epiſcopis inculpabilibus & communicatoribus regulariter ordinatus atq; cõſtitutus eſt, firmitatẽ eum ſedis habere decernimus. Si verò aliqd horum defuit, neceſsè eſt ordinationẽ pariter dijudicare. Martyrius epiſcopus Cortynæ: Incolumem veſtram poteſtatem, tuẽtem pacem ſanctarum Dei eccleſiarum, ſancta & viuificatrix Trinitas omni tempore vitæ conſeruet, piiſſime & Chriſto amabilis Imperator. Cyrillus epiſcopus * Subtuus, ſimiliter. Euphroni' Epiſcopus Hierapinę, ſimiliter. Gennadius epiſc. Gnoſi, ſimiliter. Proſdocius Epiſcopus Lappæ, ſimiliter. Euphrata epiſ. Cerſoniſſi, ſimiliter. * Nicais epiſcopus Catamenſis, ſimiliter. Sebon epiſc. Doniæ, ſimiliter.

2. Tim. 2.

Prou. 21.

¶ Expliciunt epiſtolæ Epiſcoporum, numero quingentorum, feliciter. Amen. Nicephorus ſcribit ſupra mille fuiſſe hos epiſcopos.

Ex Nicephori Calliſti Hiſtoria Eccleſiaſt. lib. 15. cap. 19.

NOn epiſcopi verò ſolùm, ſed & celebris memoriæ Simeones de his rebus epiſtolas duas dedit, alterã ad Imperatorem Leonẽ, alterã ad Baſiliũ epiſcopum Antiochenum: quam, ꝙ breuior ſit, hic appoſui, verbis hiſce conſcriptam. Domino meo piiſſimo & ſanctiſſimo, Dei amãti Baſilio archiepiſcopo, peccator & humilis Simeones in Domino ſalutẽ. In tempore nunc dicere poſſumus, dñe (Benedictus Deus, qui non reiecit precationem noſtram, & miſericordiam ſuam à nobis peccatoribus nõ remouit.) Acceptis enim ſanctitatis veſtræ literis, ardorem & veram pietatem Dei amãtiſſimi Imperatoris noſtri erga ſanctos patres, & certam ſtabilemq; eorum fidem admiratus ſum, quam pietatem ille & anteà exhibuit, & etiàm nũc exhibet. Atq; hoc quidem donum (non ex nobis ipſis, queadmodùm etiàm S. Apoſtolus dixit, ſed ex Deo eſt,) qui illi eam animi alacritatem propter orationes veſtras indidit. Et poſt pauca: Proindè & ego humilis & tenuis, atq; adeò abortiuus monachus, imperiali eius celſitudini inſtitutũ meũ de fide ſanctorum patrum, qui Chalcedone ſexingenti trigintaſex cõuenêre, in qua perſiſto, & per quam confirmor, vtpotè q̃ à ſpiritu ſancto manifeſtata ſit, ſignificaui. Quòd ſi enim (duobus aut tribus in nomine eius conuenientibus, medius inter eos eſt) Saluator: quõ ad tot & tam ſanctos patres ille aduenisſet, niſi ab initio cũ eis Spiritusſanctus fuiſſet? Et poſt alia: Itaq; (fortis eſto, & in vera pietate viriliter age) quemadmodùm & Ieſus Nauæ filius, ſeruus Domini, in populo Iſraelitico. Clerum religioſum, qui ſub ſanctitate tua eſt, omnem, & benedictũ fideliſſimumq; populum verbis meis cõſolare. Timotheus Aelurus, vt inquit idẽ Nicephorus li. 15. cap. 16. ad hunc modum cõdemnatus, & Alexãdria eiectus, Gangram, quò etiàm magiſter eius Dioſcorus deportatus fuerat, exulatum miſſus eſt.

Literæ Simeonis Stylitæ.

Pſal. 65.

Ephe. 2.

Matth. 18.

Ioſu. 1.

VENETICVM CONCILIVM CIRCA TEMPORA LEONIS PAPAE primi vel Hilarij. Eſt Prouinciale.

CVm duplex ſit Venetia, alia quidem Lugdunenſis Galliæ, quę à Britonibus incolitur iuxta Oceani Gallici littora, vt author eſt Plinius li. 4. cap. 18. & Strabo lib. 4. alia verò Italiæ vrbs, Adriatico mari adpoſita, multis nominibus longè clariſſima, cuius incolæ Veneti à Troianis duxêre originem, vt ex Plinio lib. 3. cap. 19. author eſt Cato, itemq́; Strabo lib. 4. probabilius appáret, Synodum hanc in iſthac poſteriori celebratam.

DOmino beatiſſ. & nobis in Chriſto omni charitatis honore venerandis fratribus, Victurio & Thalaſſio epiſcopis, Perpetuus, Paternus, Albinus, Arthemius, Nunechius & Liberalis epiſcopi. Cùm ſemper à nobis cura religionis haberi debeat in promptu, nec aliundè debeat eſſe meditatio, eo præcipuè tempore, quo nos aut volũtas, aut occaſio

caſio congregârit, vt communis ex multorũ collatione tractatus, conſentiẽte in Chriſto ſpiritu, multarum ſententiarum authoritate firmetur, nè p ſingularẽ pro arbitrij ſui qualitate definitio aut imperitiæ decipiatur errore, aut tumore præſumptionis vel iracundiæ deprauetur: & dum vnuſquiſq; ſinè fratrum collatione ſuo tantùm credit arbitrio, ſtatuit quod meritò omnibus poſſit diſplicere. Itaque quoniam nos in eccleſia Venetica cauſa ordinandi epiſcopatûs congregauit, rectum eſſe credidimus, de regula eccleſiaſtica, quæ nobis donante Domino credita eſt, & de diſtrictione, cuius curam non ſi-

*collatione, nè culpa noſtra omittemus, habita *conſultatione, vt quæ in priorum patrum ſtatutis vidimus omiſſa, & procedente tempore ex nimia licentia prolabente ſeculari libertate prǽſumpta, ſtatutis ſaluberrimis ſanciremus. Quod in notitiam beatitudinis veſtræ, quia præſentia veſtra nobis neceſſitate faciente fraudata eſt, credimus deferendum, vt ſi probabile duxeritis, id quoquè & veſtra authoritate firmetur, & diſtrictione ſeruetur.

Agatheń cõci. cap.37. 1 Itaque cenſemus homicidas, & falſos teſtes à cõmunione eccleſiaſtica ſubmouendos, niſi pœnitentiæ ſatiſfactione crimina admiſſa diluerint.

2 Eos quoquè, qui relictis vxoribus ſuis,

Matth.5.e ſicut in Euangelio dicitur, excepta cauſa fornicationis, ſiue adulterij probatione, alias duxerint: ſtatuimus à communione ſimiliter arcendos, nè per indulgentiam noſtram

*permiſſa *prætermiſſa peccata, alios ad licentiam erroris inuitent.

3 Pœnitẽtes quoquè, qui ſuſceptam publicè pœnitentiam intermiſerint, & ad prioris erroris conſuetudinem reuoluti, vitæ ſe ſeculari conuerſationique reddiderint, non ſolùm à communione Dominicorum ſacramentorum, ſed etiàm à conuiuijs fidelium ſubmouendos.

4 Eas etiàm, quæ virginitatem profeſſæ, & benedictionem fuerint per manûs impoſitionem ſub conteſtatione huius propoſiti conſecutæ, ſi fuerint in adulterio deprę henſæ, cum adulteris ipſarum arcendas à communione cenſemus.

5 Clericis aut monachis, ſinè commendatitijs epiſtolis epiſçopi ſui, licentia non pateat ambulandi, aut euagandi, & in omni loco, ad quem ſinè epiſtolis epiſcopi ſui (vt dictum eſt) venerint, à communione habeantur alieni.

6 In monachis quoquè par ſentẽtiæ forma ſeruetur. Quos ſi verborum increpatio non emendauerit, etiàm verberibus ſtatuimus coerceri.

7 Seruandum eſt de monachis, nè eis ad ſolitarias cellulas liceat à congregatione diſcedere, niſi fortè probatis poſt emeritos labores, aut propter infirmitatis neceſſitatem aſperior ab abbatib⁹ regula remittatur. Quo ità demùm fiet, vt intra eadem monaſterij ſepta manentes, tamen ſub abbatis poteſtate, ſeparatas habere cellulas permittantur.

8 Abbatibus quoquè ſingulis, diuerſas cellas aut plurima monaſteria habere non liceat, niſi tantùm propter incurſum hoſtilitatis intra muros receptacula collocare. Agatheń cõci. cap.38.

9 Clerico, niſi ex permiſſu Epiſcopi ſui, ſeruorum ſuorum ſecularia iudicia adire nõ liceat. Sed ſi fortaſsè Epiſcopi ſui iudicium cœperit habere ſuſpectum, aut ipſi de proprietate aliqua aduersùs ipſum epiſcopum fuerit nata cõtentio, aliorum epiſcoporum audientiam, non ſecularium poteſtatum, debebit ambire. Aliter, à communione habeatur alienus.

10 Clericos quoquè ab epiſcopis ordinatos, ſinè permiſſu eorum à quibus fuerant ordinandi, promouere ad ſuperiorem aliquem ordinem non præſumant, nè concordiam fraternam iniuria illata contaminet.

11 Presbyteri, diaconi, atque ſubdiaconi vel deincèps, quibus ducendi vxores licentia non eſt, etiàm alienarum nuptiarum euitent cõuiuia, nè his cœtibus miſceantur, vbi amatoria cantanť & turpia, aut obſcœni motus corporis, choris & ſaltibus efferuntur, nè auditus & obtutus ſacris myſterijs deputati, turpium ſpectaculorum atque verborũ contagio polluantur. Diſ.34. Pbři, diacones Et Agat. cõ. cap.39.

12 Omnes deincèps clerici Iudæorum conuiuia euitent, nec eos ad cõuiuium quiſquam excipiat: quia ſi cut apud Chriſtianos cibis communibus non vtuntur, indignum atque ſacrilegum eſt, eorum cibos à Chriſtianis ſumi, cùm ea quæ, Apoſtolo permittente, nos ſumimus, ab illis iudicentur immunda: ac ſic inferiores incipiãt eſſe clerici, quàm Iudęi, ſi nos, quę ab illis apponũtur, vtamur, illi à nobis oblata contemnant. 28. q.1. Oẽs deincèps — Tit.1.d

13 Ante omnia à clericis vitetur ebrietas, quæ omnium vitiorum fomes ac nutrix eſt. Nec quis poteſt liberum corporis ſui ac mẽtis habere iudicium, cùm captus vino, à ſenſu probetur alienus, & procliuis ad vitium, mente labefacta, ducatur, ac plerunquè poſſit peccatum aut crimen, dum neſcit, incurrere. Sed ignorantia talis non poteſt nõ ſubiacere pœnæ, quam ex voluntaria amentia manaſſe conſtiterit. Itaque eum, quem ebrium eſſe conſtiterit, (vt ordo patitur) aut triginta dierum ſpatio à communione ſtatuimus ſubmouendum, aut corporali ſubdendum eſſe ſupplicio. Diſt 35. ante oia. Et Agat. cõcilij ca.41. — Diſt.35. Ante omnia.

14 Clericus, quem intra muros ciuitatis ſuæ manere conſtiterit, & matutinis hymnis ſinè probabili excuſatione ægritudinis inuentus fuerit defuiſſe, ſeptem diebus à communione habeatur extraneus: quia miniſtrũ ſacrorum, eo tempore, quo non poteſt *ab officio ſuo vlla honeſta neceſſitas occupare, fas non eſt à ſalubri *ceſſare. for. *eſũ ab — for. *ope. ceſſare.

15 Rectũ quoquè duxim⁹, vt vel intra puin-

ciam noſtram ſacrorum & ordo pſallẽdi vna ſit conſuetudo, vt ſicut vnam cum Trinitatis confeſſione fidem tenemus, vnam & officiorum regulam teneamus, nè, variata obſeruatione, in aliquo obſeruatio noſtra diſcrepare credatur.

dist.26. q.5 Aliquãti. Et in decr. Iuo. lib.8. Et agathen. cõcil cap.42. 16 At nè fortaſsè id videatur omiſſum, quod maximè fidem catholicę religionis infeſtat, quòd aliquanti Clerici ſtudent augurijs, & ſub nomine confictæ religionis (quas ſanctorum ſortes vocãt) diuinationis ſcientiam profitentur, aut quarumcũque ſcripturarum inſpectione futura promittũt, in hoc quicunque clericus detectus fuerit vel conſulere, vel docere, ab Eccleſia habeatꝰ extraneꝰ. Incolume regnum & coronam veſtram, Eccleſiæ ſuę Deus protegat, domini fratres.

FINIS CONCILII VENETICI.

TVRONICVM CONCILIVM PRIMVM CIRCA TEMPORA Leonis Papæ primi vel Hilarij.

TVrones, populi ſunt inter Celtas, Carnutibus & Andegauenſibus finitimi, proximi oceano. Ciuitas eſt metropolitica, cuius omnes ſuffraganei ſunt in Celtica. Eam vrbem, ſicut & Andegauenſem, diuus Lodouicus Frãcorum rex, Britannię ducatui detraxit.

TVRONENSE CONCILIVM primum, & illius Canones. Eſtq; prouinciale.

SEuerino viro clariſſ. cõſule, ſub die xviij. Kaleñ Decemb. cùm ad ſacratiſſimã feſtiuitatem, quo domini Martini receptio celebratur, in ciuitate Turonorum beatiſſimi ſacerdotes, quorum ſubſcriptio ſubtèr adiecta eſt, veniſſent, neceſſariò crediderunt, vt quia per longam incuriam in aliquo de rebꝰ eccleſiaſticæ diſciplinæ regula fuiſſet vitiata, diffinitiõem ſuam, quæ cum patrum authoritate concordat, pręſentis ſcripturæ emanatione firmarent, non quæ priùs illicitè commiſſa ſunt, reuoluentes, ſed in poſterum vniuerſorũ vtilitati proſpicientes, vt ſecundùm euangelica præcepta & apoſtolicam doctrinam, patrum ſtatuta ſeruantes, Eccleſia Domini pura & immaculata permaneat.

Capitulum primum.

Mat.5.b ¶Primo ergò loco, ſacerdotes vel miniſtri Eccleſiæ (de quibus dictum eſt, Vos eſtis lux mundi) ità in omni ſancta conuerſatione à Dei timore actus ſuos dirigant, vt & diuinæ poſſint placere clementiæ, & bonum fidelibus præbeant exemplum: quia ſicut væ eis

Leui.24.c & Eſa.1.b interminatur, per quos nomẽ Dei blaſphematur: ità illi immortalitatis gloriam conſequentur, per quorũ actũ nomẽ Dei benedicitur. Si enim vniuerſis fidelibus, ſecundùm

1.Cor.7.e apoſtolicam doctrinam, caſtitas cuſtodienda indicitur, vt qui habent vxores, ità ſint, quaſi non habentes: quanto magìs ſacerdotes Dei ac Leuitæ diuino mancipati altario, cuſtodire debent, vt nõ ſolùm cordis, verùm etiàm corporis puritatẽ ſeruantes, pro plebe ſupplicaturi, preces illorum ad diuinum me-

Roma.8.b reantur introire auditum? quia ſecũdùm authoritatem Apoſtoli, qui in carne ſunt, Deo

Tit.1.d placere non poſſunt. Vos autem non eſtis in carne, ſed in ſpiritu. Et iterùm: Omnia munda mundis, coinquinatis autem & infidelibus nihil eſt mundum, ſed polluta eſt eorum & mens & conſcientia. Cùm ergò laicos abſtinentia imperetur, vt poſſit orationi vacãs, 1.Cor.7.
& DEVM deprecans, exaudiri: quanto magìs ſacerdotibus vel Leuitis, qui omni momento parati eſſe debent in omni munditia & puritate, ſecuri, nè aut ſacrificium offerre, aut baptizare, ſi id temporis neceſſitas popoſcerit, cogantur imparati aut immũdi? Qui ſi contaminati fuerint carnali concupiſcentia, qua fronte excuſabunt, quo pudore vſurpabunt, qua cõſcientia, quo merito exaudiri ſe credent?

2 Et licèt à patribus noſtris è commiſſa authoritate id fuerit conſtitutũ, vt quicunq; ſacerdos vel Leuita, filiorum procreationi operam dare fuiſſet conuictus, à communione Dominica abſtineret, nos tamen huic diſtrictioni moderationem adhibentes, & iuſta conſtitutione mollientes, id decreuimus, vt ſacerdos vel Leuita coniugali concupiſcẽtiæ inhærens, vel à filiorum procreatione nõ deſinens, ad altiorem gradum non conſcendat, neque ſacrificia DEO offerre, vel plebi miniſtrare præſumat. Sufficiat his tantùm, vt à communione non efficiantur alieni. Sed vt hæc valeant *obſeruare, fomitem omnium *obſeruari
vitiorum oportet abſcindi, Apoſtolo præcipiente: Nolite inebriari vino, in quo eſt luxuria. Et quàm graui ebrietas ſupplicio expietur, eadem Apoſtolica manifeſtat doctrina, inter cætera dicens: Neque fornicatores, neque idolis ſeruientes, neque ebrioſos regnum Dei poſſeſſuros. Si quis verò in omni officio clericali Deo militans, ab ebrietate ſe non abſtinet, ſecundùm ſtatùs ſui ordinem competens in eum vindicta *tribuatur. *exerceat

Ephe.5.d 1.Cor.6.b

3 Et quia nullum diabolo locum dari oportet, hoc præcipuè cuſtodiẽdum decreuimus, vt nullam clerici cum extraneis fœminis habeant familiaritatem, nè vllam malè loquendi vel ſentiendi hominibus aditum tribuant: quia frequenter per hanc indecentem occaſionem contingit, vt diabolus, qui inſidiatur ſicut leo in cubili ſuo, de ruina ſeruorũ Dei exultet. Si quis clericus poſt interdictũ epiſcopi ſui illicitis familiaritatibus ex- Ephe.4.f

extranearum fœminarum voluerit inhærere, à communione habeatur alienus.

4 Et vt clericus, cui datur nubendi licentia, internuptam nō accipiat vxorem. Quod ſi fecerit, vltimum in officio clericali teneat locum.

5 Si quis verò clericus, relicto officij ſui ordine, laicam voluerit agere vitā, vel ſe militiæ tradiderit, excommunicationis pœna feriatur.

6 Qui verò ſe ſacratis virginibus per cōiunctionem nefandam miſcuerit, vel propoſitum profeſſæ religionis dereliquerit, vtriq; à communione habeātur alieni, (quia ſi quis 1. Cor. 3. e templū Dei violauerit, diſperdet illum Deus) donèc reſipiſcentes à laqueo diaboli, à *ad ipſi* voluntatem, ad quo capti tenentur, *ab ipſius voluntate ad auxilium pœnitentiæ reuertātur.

7 Homicidis penitùs non communicandum, donèc per confeſſionem pœnitentiæ ipſorum crimina diluantur.

8 Si quis verò poſt acceptam pœnitentiam (ſicut canis ad vomitum) ità ad ſeculares 2. Pet. 2. illecebras, derelicta, quam profeſſus eſt, pœnitentia, fuerit reuerſus, à communione eccleſię, vel à conuiuio fidelium extraneus habeatur, quô faciliùs & ipſe compunctionem per hanc confuſionem accipiat, & alij eius terreantur exemplo.

9 De præſumptoribus etiàm placuit obſeruari, vt ſi quis epiſcopus in ius fratris ſui, ſuam conatus fuerit inſerere poteſtatem, vt aut diœceſes alienas, tranſgrediendo terminos à patribus conſtitutos peruadat, aut clericos ab alijs ordinatos, vel ſanctimoniales promouere præſumat: ab vniuerſorum fratrum & conſacerdotum ſuorum communione ſe alienū efficiendum nō dubitet: quia, Apoſtolo docente, cognoſcimus, nullā nos 2. Theſſ. 3. a cum fratribus inordinatè ambulantibus, & non ſecundùm traditionem à patribus conſtitutam, poſſe habere participationē.

10 Ordinatiōes verò illicitas, irritas *denunciamus *deuocamus, niſi per ſatiſfactionem, quę ad pacem pertinent, componantur.

11 Si quis verò clericus abſq; epiſcopi ſui permiſſu, derelicta eccleſia ſua, ad alium ſe transferre voluerit locum, alienus à communione habeatur.

12 Et vt clerici nō abſq; ſacerdotū ſuorū commendatione, ad alias prouincias ſiue ciuitates ambulare diſponant.

13 Illud etiàm ſecundùm ſcripturarum authoritatem, vel patrum conſtitutionē addēdū credidimus, vt nè quis clericus qui negociandi ſtudiū habere voluerit, vſuras accipiat: quia ſcriptum eſt: Qui pecuniam ſuam nō Pſal. 14. dedit ad vſuram. Et alio loco: Et non defecit de plateis eius vſura & dolus. Pſal. 54. Manifeſtum eſt enim, beatitudinis non poſſe conſequi gloriam, qui à præceptis diuinis deuiauerit. Et humilitatis noſtræ conſtitutio, vt adiuuante Domini miſericordia valeat cuſtodiri, ſancti ac beatiſſ. ſacerdotis domini Martini, quæ Deo accepta eſt, obtinebit interceſſio. Cōſidimus enim, ſacerdotum Domini conſenſu diſſinitionē noſtram firmandam, quæ cum patrum noſtrorum authoritate concordat.

¶ Perpetuus Turonicæ ciuitatis epiſcop⁹, interſui & ſubſcripſi. Victurius epiſcopus Cenomannicæ ciuitatis, huic diffinitiōi interſui & ſubſcripſi. Leo epiſcopus Bituricæ ciuitatis, interſui & ſubſcripſi. Euſebius epiſcopus Nanneticæ ciuitatis, interſui & ſubſ. *Amandinus epiſcopus Cathalaunicæ ciuitatis, interſui & ſubſcripſi. *Amandus Germanus epiſcopus Rothomagēſis ciuitatis, interſui & ſubſcripſi. *Arthemius epiſcopus Rhedonicę ciuitatis, huic diſſinitiōi interſui & ſubſcripſi. *Anthemi⁹ Manſuetus epiſcopus Britannorum, ſubſcripſi. Iocundinus presbyter, iuſſu domini mei venerandi epiſcopi, quia ipſe non cerneret, ſubſcripſi. Thalaſſius peccator, hanc diſſinitiōem dominorum meorum, ab ipſis ad me tranſmiſſam, in ciuitaticula mea relegi, ſubſcripſi, & conſenſi.

DECRETA HILARII PAPAE.

Ex libro Pontificali.

Anno Domini 465.

Hilarius natiōe Sardus, ex patre Criſpino, ſedit annos ſex, mēſes tres, dies 10. Hic fecit decretalem, & per vniuerſum Orientem ſparſit, & epiſtolas de fide catholica, confirmans tres ſynodos, Nicenam, Epheſinam, & Chalcedonenſem, & tomum ſancti archiepiſcopi Leonis. Et damnauit Eutychē & Neſtorium, & omnes eorum ſequaces, & omnes hæreſes, confirmans dominationem & principatū ſanctæ ſedis catholicæ & apoſtolicæ. Hic fecit conſtitutum de eccleſia in baſilica ad ſanctam Mariam, conſulatu Baſiliſci & Hermenerici, 16. Kalē Decemb. Hic fecit oratoria tria in baſilicæ Cōſtantinianæ baptiſterio, ſancti Ioānis baptiſtæ, & S. Ioannis euāgeliſtę, & ſanctę Crucis, oīa ex argēto & lapidib⁹ precioſis. Cōfeſſionem aūt ſancti Ioānis Baptiſtæ fecit ex argento, pēſante lib. 100. & crucē aureā. Et confeſſionē S. Ioannis Euāgeliſtæ fecit ex argēto pēſante lib. 100. & crucem auream. Et in ambobus oratorijs ianuas æreas argento cluſas. In oratorio verò S. Crucis fecit confeſſionem, vbi lignum poſuit Dominicū, & crucem auream cum gemmis, penſantem pondo librarum 20. In confeſſione fecit ianuas ex argēto, penſante lib. 50. Supra confeſſionem arcum aureum, qui penſat lib. 4. quem portāt colūnę onychinę, & eo loci ſtat agnus aureus, qui penſat libras duas. Coronam auream ante confeſſionem. Pharū cū delphinis, penſantē libras quinq;. Lampades aureas 4. penſantes libras duas. Nympheū & triporticū ante oratoriū ſanctę Crucis, vbi ſunt colūnæ mirę magnitudinis, quæ

quæ dicuntur Hecatonpenta. Lacus & conchas cithariacas duas, cum columnis porphyreticis *foraitis, aquam fundentes. Et in medio lacum porphyreticum cum côcha *raita in medio, aquam fundente, circundata à dextris & à ſiniſtris in medio cancellis æreis & columnis, cum faſtigijs & epiſtylijs, vndiquè ornatis ex muſiuo, & columnis Aquitanicis, & tripolitis, & porphyreticis. Ante confeſſionem B. Ioannis poſuit coronam argêteam, penſantem libras 70. Pharum cantharũ, penſantem lib. 25. Item ad ſanctum Ioannem intra ſanctum fontem lucernam auream cum *nixis luminum 10. penſantem lib. 5. Ceruos argenteos tres fundentes aquam, penſantes ſingul. lib. 30. Turrim argenteã cum delphinis, penſantem lib. 60. Columbam auream, penſantem lib. 2. In baſilica Conſtantiniana pharos cantharos argenteos, pendentes ante altare 10. penſantes ſingul. lib. 20. Scyphum aureum, penſantem lib. 6. Alium ſcyphum aureum, pêſantem lib. 5. Calices aureos 5. pêſantes ſingul. libras *ſingulas. Scyphos argêteos 5. penſantes ſingul. lib. 10. Calices miniſteriales 20. penſantes ſingul. lib. 2. Amas argenteas 5. penſantes ſingulæ lib. 10. Ad beatũ Petrum apoſtolum ſcyphum aureum, pêſantem lib. 5. Alium ſcyphum aureum cum gẽmis Praſinis & hyacinthinis, pêſantem lib. 4. Calices argenteos miniſteriales 10. pêſantes ſingul. lib. 2. Amas argenteas 2. pêſantes ſingul. lib. 8. Pharos cantharos argenteos 14. penſantes ſingul. lib. 5. Ad beatum apoſtolũ ſcyphum aureum, penſantem lib. 5. Scyphos argenteos 4. penſantes ſingul. lib. 6. Calices miniſteriales 10. pêſantes ſingul. lib. 2. Amas argenteas 2. penſantes ſingul. lib. 10. Ad B. Laurentium martyrem ſcyphum aureum cũ gemmis praſinis & hyacinthinis, penſantem lib. 4. Lucernam auream *nixorum 10, penſantem lib. 5. Scyphum aureum puriſſimum, penſantem lib. 5. Lampades aureas 2. penſantes libras ſingulas. Pharum cantharum aureum, penſantem lib 2. Turrim argenteam cum delphinis, penſantem lib. 25. Scyphos argenteos tres, penſantes lib. 24. Calices miniſteriales 12. penſantes lib. 2. Altare argenteum, pẽſans lib. 40. Lampades argenteas 10. penſantes lib. 20. Amas argêteas duas, penſantes ſingul. lib. 10. In baſilica beati Laurentij martyris, pharos cantharos argenteos decẽ, penſantes lib. 10. Cantharos æreos vigintiſex. Miniſteria ad baptiſmum ſiue ad pœnitentẽ argentea, pẽſantia libras decem. Pharos æreos 50. In vrbe Roma conſtituit miniſteriales, qui circuirent conſtitutas ſtationes. Scyphũ aureum anſatum vel ſtationarium, penſantẽ lib. octo. Scyphos per titulos vigintiquinq;, penſantes lib. 10. Amas argenteas 25. penſantes lib. 10. Calices miniſter. 50. penſantes ſingul. lib. 2. Hæc omnia in baſilica Côſtantiniana, vel ad ſanctam Mariã conſtituta recondidit. Hic fecit monaſteria ad ſanctum Laurentium, & balneũ, & prætorium ſancto Laurentio. Fecit autem oratoriũ ſancti Stephani in baptiſterio Lateraneñ. Fecit autem & bibliothecas duas in eodẽ loco. Ad Lunã verò monaſterium in vrbe côſtruxit. Hic fecit ordinationem vnam in vrbe Roma per mẽſem Decembrem, presbyteros vigintiquinque, diacones quinque, epiſcopos per diuerſa loca vigintiduos. Qui etiàm ſepultus eſt ad ſanctum Laurẽtium in crypta, iuxta corpus beati Sixti. Et ceſſauit epiſcopatus dies decem.

*perforatis *cithariaca *lychnis *duas. *lychnoiẽ

ROMANVM CONCILIVM TEMPORE HILARII PAPAE.

ROMANI CONCILII AC DEcretorum Hilarij papæ, tituli.

Vt canones Niceni, vel apoſtolicæ ſedis decreta, cuſtodiantur. 1
Vt bigami, aut viduæ, aut corruptæ mariti, ad eccleſiaſticos gradus non accedant. 2
Vt pœnitentes, aut inſcij literarum, ſiue defectu membrorum, aut deciſione aliquid minùs habentes, ad ſuperiorem ordinem non accedant. 3
Vt ea, quæ illicitè epiſcopus, vel deceſſor eius ordinauit, ab eo, qui ſupereſt, emendẽtur. 4
Vt nullus eps ſibi eligat ſucceſſorem. 5.

ROMANI CONCILII, ET EPIſtolæ Hilarij Papæ, capitula.

FLauio * Baſilico & Herminerico viris clariſſimis conſulibus, ſub die decimo quinto Kaleñ Decembriũ, reſidente viro venerabili Hilario papa in baſilica ſanctæ Mariæ, & Maximo Tauriniæ ciuit. ꝓuinciæ Galliarũ, Ingenuo Ebreduñẽſi, ꝓuinciæ *SS. Mediolaneñ ꝓuinciæ *SS. Saturnino Auinioneñ, prouinciæ *SS. Petro Portuenſi, *Paulino Aquæuiuenſi, Primo Atellano, Palladio Salpinati, Gaudẽtio Albingenſi, Sotere Neapolitano, Tiburtio Capuano, Gaudẽtio Scyllateno, Felice Lucẽſi, Eubodio Tifernenſi, Euſebio Senẽſi, Maioriano Aſteñ, Iuſto Fauẽtino, Felice Sipôtino, Côcordio Barino, Verano * , Caprario Caſſitano, Ianuario Preneſtino, Côſtãtino Agnati, Adeodato Cumano, Prętextato Interãnino, Tiberio Curiũ Sabinorũ, Claudio Puteolano, Gerôtio Camerino, Adeodato Veliterno, Lucifero Triũ tabernarũ, Criſpiano Subauguſtano, Romano Albanẽſi, Seruodei Nomẽtano, Florẽtio Cluſino, Hilario Amerino, Cãdido Tiburtino, Paulo Foronouano, Euſeb. Sutrino, Apuleio Tarquinieñ,

*Baſiliſco *Paulo

quinien, Gaudentio Antiatino, Aſterio Gabinati, Proiectitio Nepeſino, Aſterio Foroiulienſi, Philippo Numanati, Gaudentio * Vecconenſi, Reſtituto & Octauio Aphris: Reſidentibus etiàm vniuerſis presbyteris, adſtantibus quoquè diaconibus, Hilarius epiſcopus Eccleſiæ catholicę, vrbis Romę, ſynodo præſidens, dixit:

* Volſinien. vel Vulſinien.

CAPITVLVM I.

QVoniam religioſus, ſanctoſpiritu congregante, conuẽtus hortatur, vt quæcunq; pro diſciplina eccleſiaſtica neceſſaria ſunt, cura diligẽtiore tractemus: ſi placet, fratres, ea, quæ ad ordinationum tenorẽ pertinent, iuxta diuinæ legis præcepta & Nicenorum Canonum conſtituta, ità adiuuãte Domino in omne * æuum mãſura ſolidemus, vt nulli fas ſit ſinè ſtatûs ſui periculo, vel diuinas conſtitutiones, vel Apoſtolicæ ſedis decreta temerare: quia nos, qui * potiſſimi ſacerdotis adminiſtramus officia, taliũ transgreſſionum culpa reſpiciet, ſi in cauſis DEI deſides fuerimus inuẽti: quia meminimus, quod timere debemus, qualiter comminetur Dominus negligentię ſacerdotum: ſiquidem reatu maiore delinquit, qui potiori honore perfruitur: & grauiora facit vitia peccatorum, ſublimitas dignitatum.

* tempus
25. q. 1. c. Nulli fas ſit.
* potiſſimũ
Ezech. 3. f & 23. b

2 Cauendum ergò inprimìs eſt, nè ad * ſacratos gradus, ſicut geſtis priorib' antè præſcriptum eſt, quiſquam, qui vxorem nõ virginem duxit, adſpiret. Repellendus eſt etiàm quiſq;, qui in ſecundæ vxoris nuptias cõtra Apoſtolica pręcepta conuenit.

Diſ. 34. Curandum eſt

3 Inſcij quoq; literarum, necnon & aliqua membrorũ damna perpeſſi, & hi qui ex pœnitentibus ſunt, ad ſacros ordines adſpirare non audeant. Quiſquis talium conſecrator extiterit, factum ſuum ipſe diſſoluet.

Diſ. 55. c. Pœnitentes vel inſcij

4 Sed & quod quis commiſit illicitè, aut à deceſſoribus ſuis inuenit admiſſum, ſi proprium periculum vult vitare, damnabit. nos enim in nullo volumus ſeueritatem vltionis exercere. Sed qui in cauſis Dei vel contumacia, vel in aliquo exceſſu deliquerit, aut ipſe quod perperàm fecit, abolere noluerit: in ſe, quicquid in * alium non reſecârit, inueniet. Quod vt deincèps poſſit tenaciùs cuſtodiri, ſi placet, ſententias, cauſas & ſubſcriptiones proprias omnes commodate, vt ſynodali iudicio aditus claudatur * illicitis. Ab vniuerſis epiſcopis & presbyteris acclamatum eſt: Exaudi Chriſte, Hilario vita: dictum eſt ſexiès. Hæc & confirmamus, & hęc docemus: dictum eſt octiès. Hæc tenenda ſunt, hæc ſeruanda ſunt: dictum eſt quinquiès. Doctrinæ veſtræ gratias agimus: dictum eſt deciès. Iſta vt in perpetuũ ſeruentur, rogam': dictũ eſt qndeciès. Iſta p ſanctũ Petrũ, vt in perpetuũ ſeruentur, optam': dictũ eſt octiès. Hæc pſumptio nunquàm fiat: dictũ eſt deciès. Qui hæc violauerit, in ſe inueniet: dictum eſt ſeptiès. Et facto ſilentio, Hilarius epiſcopus dixit:

31. q. 2. c. 3.
* alio
* illicitus.

5 Prætereà fratres, noua & inaudita (ſicut ad nos, miſſis de Hiſpanijs epiſtolis, ſub certa relatione peruenit) in quibuſdã locis peruerſitatum ſemina ſubindè naſcuntur. Deniquè nonnulli epiſcopatum, qui non niſi meritis præcedentibus datur, non diuinum munus, ſed hæreditarium putant eſſe compendium: & credunt, ſicut res caducas atque mortales, ità ſacerdotiũ, velut * legali aut teſtamentario iure, poſſe dimitti. Nam pleriq; ſacerdotes in mortis confinio conſtituti, in locum ſuum ſerũtur alios deſignatis nominibus ſubrogare: vt ſcilicet non legitima expectetur electio, ſed defuncti gratificatio, pro populi habeatur aſſenſu. Quod quàm graue ſit, æſtimate. Atque ideò, ſi placet, etiàm hanc licentiam generaliter de eccleſijs auferamus, nè (quod turpe dictu eſt) homini quiſquam putet deberi, quod Dei eſt. Vt autem, quod ad nos prolatum eſt, ad veſtram etiàm poſſit peruenire notitiã, Hiſpanorum fratrum & coëpiſcoporum noſtrorum ſcripta legantur. Paulus notarius recitauit:

* legatorio
8. q. 1. c. Plerique ſacerdotes

EPISTOLA TARRACONENSIum epiſcoporum ad Hilarium.

BEatiſſimo, & Apoſtolica reuerentia à nobis in Chriſto colendo papæ Hilario, Aſcani' & vniuerſi epiſcopi Tarraconenſis prouincię.

Quam curam Apoſtolatus veſter de prouinciarum ſuarum ſacerdotibus gerat, filio noſtro illuſtri Vincẽtio, duce prouincię noſtræ, referente cognouimus: cuius impulſu, votum noſtrum in auſum ſcribendi prona deuotione ſurrexit. Ergò prouinciali literario ſermone debita coronę veſtræ obſequia deferentes, his quęſumus, vt dignatione, qua cæteros, etiàm humilitatem noſtram in orationibus veſtris in mente habere dignemini, beatiſſime & Apoſtolica reuerentia in Chriſto à nobis colende pater: illud ſpecialiùs deprecantes, vt factum noſtrum, quod tam voto penè omnis prouinciæ, quàm exemplo vetuſtatis in notitiam veſtram defertur, perpenſis aſſertionibus noſtris, roborare dignemini. Et cùm * legeret, ab vniuerſis epiſcopis & presbyteris acclamatum eſt: Exaudi CHRISTE, Hilario vita: dictum eſt deciès. Hæc præſumptio nunquàm fiat: dictum eſt ſexiès. Quæ DEI ſunt, ab homine dari nõ poſſunt: dictum eſt ſexiès. Per dominum Petrum, rogamus, vt in perpetuum ſeruentur: dictum eſt ſexiès. Hæc vt reſeruentur, rogamus. Hilarius epiſcopus dixit: Lege. Paulus notarius recitauit: Epiſcopus Barchinonenſium ciuitatis ſanctus Nundinarius, ſortem expleuit cõditionis humanæ. Hic epiſcopo venerabili fratri noſtro Irenæo, quem ipſe anteà in diœceſi ſua nobis volentibus cõſtituerat, derelinquens ei, quod potuit habere paupertas, ſupremæ voluntatis arbitrio, in locum ſuum vt ſubſtitueretur, opta-

* legeretur,

optauit: ſed defuncti iudicium, in eius meritum non vacillat. Et cùm *legeret, Prob⁹ epiſcopus è conſeſſu ſurgens, dixit: Illud licuit, hoc non licuit. Succeſſores Deus dat. Authoritate veſtra reſiſtite huic rei per apoſtolatũ veſtrum. Hilarius epiſcopus dixit: Percurre quæ cœperas. Paulus notarius recitauit: Siquidem omnis clerus & plebs eiuſdem ciuitatis & optimi & plurimi prouinciales, vt idẽ eius locum obſeruaret, à nobis ſperauerunt, dato conſenſu. Nos cogitantes defuncti iudicium, & probantes eius vitam, & eorũ nobilitatem atque multitudinem, qui petebãt, ſimul & vtilitatem eccleſiæ memoratæ, optimum duximus, vt tanto ſacerdoti, qui ad diuina migrauerat, non minoris meriti ſubſtitueretur antiſtes, præſertim cùm Eccleſia illius municipij, in qua antè fuerat ordinatus, ſemper huius ciuitatis Eccleſiæ fuiſſe diœceſis conſtet. Ergò ſuppliciter precamur Apoſtolatum veſtrum, vt humilitatis noſtræ decretum, quod iuſtè à nobis videtur factum, veſtra authoritate firmetis. Iamdudùm ſanè queſti fueramus literis noſtris de præſumptione Syluani epiſcopi: & miramur, quòd nulla apoſtolatûs veſtri reſponſa ſuſcepimus. Nunc hæc eadem ſuggerentes, petimus, vt qđ ſuper his rebus obſeruandum ſit, apoſtolicis ſermonibus nos dignemini informare. Et nè forſitan per negligentiam portitoris, aut per longinqui itineris difficultatem, humilitatis noſtræ ad vos ſcripta non potuerint ex hoc negocio peruenire, etiàm ſuggeſtionem noſtram maluimus iterare. Et ſubſcriptio: Orãtem pro nobis ſanctum Apoſtolatũ veſtrũ, iugi æuo diuina conſeruet æternitas nobis omnibus & Eccleſiæ ſuæ, domine *verè noſter & Apoſtolice papa. Hilarius epiſcopus dixit: Alia epiſtola recitetur. Paulus notarius recitauit:

*legeretur,

*venerande

¶EPISTOLA SECVNDA TARraconeñ Epiſcoporum ad Hilarium Papam.

DOmino beatiſſimo, & Apoſtolica reuerẽtia à nobis in Chriſto colendo papæ Hilario, Aſcanius epiſcopus & vniuerſi epiſcopi Tarraconẽſis prouinciæ. Etiàm ſi nulla *extaret neceſſitas Eccleſiaſticæ diſciplinæ, expetendum reuerà nobis fuerat illud priuilegium ſedis veſtræ, quo ſuſceptis regni clauibus, poſt reſurrectionem ſaluatoris per totum orbem beatiſſimi Petri ſingularis prædicatio vniuerſorum illuminationi proſpexit: cuius vicarij principat⁹ ſicut eminet, ità metuendus eſt ab omnibus & amandus. Proindè nos Deum in vobis primitùs adorantes, cui ſinè querela ſeruitis, ad fidem recurrimus Apoſtolico ore laudatam, indè reſponſa quærentes, vndè nihil errore, nihil præſumptione, ſed pontificali totum deliberatione præcipitur. Cùm hæc ità ſe habeant, eſt tamen inter nos falſus frater, cuius præſumptionem ſicut diutiùs tacere non licuit, ità & loqui futuri iudicij neceſſitas imperauit. Syluanus quidem epiſcopus Calaguræ, in vltima parte noſtræ prouinciæ conſtitut⁹, diuinationes ſibi indebitas vſurpando, humilitatẽ noſtram ad hoc vſque perduxit, vt contra eius vaniſſimam ſuperſtitionem ſedis veſtræ vnicum remediũ flagitemus. Hic nanque iam ante ſeptem & octo ampliùs annos poſtponens patrum regulas, & veſtra inſtituta deſpiciens, nullis petentibus populis, epiſcopum ordinauit: cuius præproperum factum exiſtimantes fraterna & pacifica poſſe admonitione ſanari, profecit in peius. Deniquè contra vetuſtatem Canonũ, contra ſynodi conſtituta, *alteri⁹ fratris noſtri presbyteri, ſpiritu tantùm præſumptionis accenſus, in eodem loco, qui illi fuerat deſtinatus, cui inuito & repugnanti impoſuerat manus, & qui noſtro iam cœtui fuerat adgregatus, epiſcopum fecit. Hinc factum eſt, vt de eius miſerrima temeritate, ad nos Cæſarauguſtanæ vrbis epiſcopus frater noſter vniuerſa referret, cuius diligentia & ſolicitudo admodùm proſpexerat, ſi in aliquo profuiſſet. Siquidem cunctis in vicinia politis epiſcopis, nè ſe ſchiſmatico adiungerẽt, frequẽtiſſimè contradixit: ſed obſtinatione damnabili, totum, quod erat illicitum, & quod nobis pudor eſt dicere, nõ erubuit ſolus ille committere. Proindè quia his præſumptiõibus, quæ vnitatem diuidunt, quæ ſchiſma faciunt, velociter debet occurri: quæſumus ſedem veſtram, vt quod ſuper hac parte obſeruare velitis, Apoſtolicis affatibus inſtruamur, quatenùs fraternitate collecta, prolatis in medium venerandæ Synodi conſtitutis, contra rebellionis ſpiritum veſtra authoritate ſubnixi, quid oporteat & de *ordinatione, & de ordinato fieri, intelligere (DEO iuuante) poſſimus. Erit profectò veſter triumphus, ſi Apoſtolatûs veſtri temporibus, quod ſancti Petri cathedra obtinet, catholica audiat Eccleſia, ſi nouella zizaniorum ſemina fuerint extirpata. Et ſubſcriptio: Orantem pro nobis ſanctum Apoſtolatum veſtrum, iugi æuo diuina conſeruet æternitas. Ab vniuerſis epiſcopis & presbyteris acclamatum eſt: Vt hæc emendentur, rogamus: dictum eſt ſexiès. Vt hæc *recidantur, rogamus: dictum eſt ſeptiès. Vt diſciplina ſeruetur, rogamus: dictum eſt octiès. Vt antiquitas ſeruetur, rogam⁹: dictum eſt quinquiès. Vt canones cuſtodiãtur, rogamus: dictum eſt ſeptiès. Vt in pſumptoribus vindicet. rogam⁹: dictum eſt ſeptiès. Ordinatio apoſtolica illibata ſeruetur: dictũ eſt octiès. Exaudi Chriſte, Hilario vita: dictum eſt quinquiès. Dignus papa, dignus doctor: dictum eſt octiès. Hilarius epiſcopus dixit: Acceptis, quæ recitata ſunt, de omibus nunc fratres ſpeciales ſentẽtias, Deo vobis inſpirãte, depromite. Maxim⁹ epiſcopus Eccleſiæ Tauritanæ, dixit: In cuſtodiẽdis omni-

*adiceret

Matth. 16. c

Roma. 1. a

for. alteriũ fratrem noſtrum presbyterum

*ordinato, ra

*reſecẽtur,

*ſacrę ordinatiōis pertinent diſciplinam, *deſinio omnibus, quę ad *ſacras ordinationes pertinent, diſciplinis, meliùs ſententiæ meæ profeſſione * denúcio, nihil à me vnquàm corú, quæ prohibita ſunt, eſſe faciendum. De reliquis cenſeo, vt quiſquis talia fecerit, aut detecta in eccleſijs reſecare noluerit, ſe graues cauſas in Apoſtolicæ ſedis iudicio redditurum, in quo illi neceſſè erit ſubire ſententiā. Ingenuus epiſcopus Ebredunēſis, dixit: Mihi quoquè eadem de omnibus partibus ſententia eſt, qua me * ipſe cōſtringo, nè quid à me vnquàm de his, quæ ſunt interdicta, tentetur: quia noui ſtatum & profeſſionem meam. De cæteris etiàm cenſeo, vt quiſquis ſtatutorum transgreſſor extiterit, ſciat ſe eccleſiaſticæ regulæ laqueis innodari, & reatum apoſtolicæ ſedis incurrere. *Paulus epiſcopus Aquæuiuæ, dixit: Ego quoquè ſimili me lege conſtringo, & de cæteris, qui transgreſſores fuerint, pariter cenſeo, nè eis ſinè periculo ſuî quicquam tale tentare liceat, quod meritò debeat vindicari. Primus epiſcopus Eccleſiæ Atellanæ, dixit: Hoc & ego cenſeo obſeruandum. Palladius epiſcopus Eccleſiæ Salpinatis, dixit: Nihil me cótra diſciplinam eccleſiaſticam, vel ſtatuta ſanctorum canonū facturum eſſe polliceor. Tiberius epiſcopus eccleſiæ Sabinenſis, dixit: Profiteor me ſtatuta ſedis Apoſtolicæ in omnibus cuſtodire: & ſi in Eccleſia mea clericorum aliquem, cótra præcepta ſanctorum Canonum depræhendero aut mulierem duxiſſe, aut duas habere vxores, ab eccleſiaſtico officio ſeparari. Ab vniuerſis epiſcopis dictum eſt: Sentétias fratrum omnes ſequimur, omnes confirmamus, & obſeruandas eſſe decernimus. Exaudi Chriſte, Hilario vita: dictū eſt ſexiès. Quę malè admiſſa ſunt, per te corrigantur: dictū eſt octiès. Quod non licet, non fiat: dictum eſt octiès. Hilarius epiſcopus Eccleſiæ vrbis Romæ, ſynodo præſidens, dixit: Quoniam præſentis definitionis formā, quæ ſecúdùm ſanctorum eſt ſtatuta ſentétiam, in omnium eccleſiarum notitiam peruenire decernim⁹, nè cuiquam pro ſuî poſſit ignoratione licere, quod non licet, edere geſta notariorum ſolicitudo curabit.

CAPITULA EPISTOLAE SEQUENTIS.

Vt nullus ſinè conſenſu epiſcopi metropolitani, epiſcopus ordinetur. 1
Vt nullus epiſcoporū, relicta propria eccleſia, ad aliam transeat. 2
Vt Irenęus, remotus à Barchinonēſi eccleſia, ad propriam reuertatur. 3
De remouendis epiſcopis, qui illicitè ordinati ſunt, & nè in vna eccleſia duo epiſcopi habeantur. 4
De damnatione Irenæi, ſi ad ſuam Eccleſiam non reuertatur. 5

Hilarius epiſcopus Aſcanio & vniuerſis epiſcopis Tarraconēñ, puinciæ. Poſtq̃ literas veſtræ dilectionis accepimus, quibus præſumptiones Syluani epiſcopi Calagurētanorum Eccleſiæ retundi petiſtis, & rurſùm Barcinonenſium quæritis nimis illicita vota firmari: honoratorum, & poſſeſſorum Turiaſſonenſium, Caſcantenſium, Calaguritanorum, Virgilienſium, Tricienſium, Legionenſium, & Ciuitatenſium, cum ſubſcriptionib⁹ diuerſorū, literas nobis conſtat ingeſtas: per quas id, quod de Syluano querela veſtra deprompſerat, excuſabant. Sed repræhenſione iuſtiſſima, eorum pariter iuſta allegatio non carebat: quia præter conſcientiam metropolitani, fratris & coepiſcopi noſtri Aſcanij, nónullis ciuitatibus ordinatos claruit ſacerdotes. Vndè, quoniá quicquid ab alterutra parte eſt indicatum, omni videmus peruerſitate confuſum, temporum neceſſitate perſpecta, hac ratione decernimus ad veniam pertinere, quod geſtum eſt, vt nihil deincèps contra præcepta beati Apoſtoli, nihil contra Nicenorum Canonum conſtituta tentetur. 1.q.7.c.Quicquid 1.Tim.3.b & Heb.10.b Nice. conc. 4.& 6.

¶Capitulum primum.

Hoc autem primùm, iuxta eorundé patrū regulas, volumus cuſtodiri, vt nullus præter notitiam atque conſenſum fratris Aſcanij metropolitani, aliquatenùs conſecretur antiſtes: quia hoc & vetus ordo tenuit, hoc trecentorum decem & octo ſanctorum patrum definiuit authoritas: cui quiſquis obuias tetenderit manus, eorum ſe conſortio fatetur indignum, quorum præceptionibus reſultârit.

2 In quorum contumeliam, à ſuperbo ſpiritu etiàm pars illa contemnitur, qua vetatur, nè quis, relicta Eccleſia ſua, ad alteram tranſire præſumat. Quod nimìs improbè conniuentibus, & (vt doleatur grauiùs) vobis adſerentibus, Irenæus epiſcopus conatur admittere, *qui noſtra authoritate roborari cupitis, quos maximè de rebus illicitis magna indignatione probatis accendi. Lectis ergò in conuentu fratrum, quos natalis mei feſtiuitas congregârat, literis veſtris, quæ de ordinandis epiſcopis ſecundùm ſtatuta Canonum vel prædeceſſorum meorum decreta ſunt, prolata ſententia, geſtorum, quæ pariter direximus, tenore diſcetis. Sardic. cōc. cap.1. & 2. *quod *quæ

3 Vndè remoto ab eccleſia Barcinonēſi, atq; ad ſua remiſſo Irenæo epiſcopo, ſedatis per ſacerdotalem modeſtiam voluntatibus, quæ per ignorantiam eccleſiaſticarum legū deſiderant, quod non licet, obtinere: talis, p̄tinùs de clero proprio Barcinonenſibus epiſcopus ordinetur, qualem te præcipuè, frater Aſcani, oporteat eligere, & deceat conſecrare: nè ſi *ſimiliter fortè factum fuerit, non ſinè obiurgatione tui maximè nominis *retūdat noſtra præceptio, quod in iniuriam Dei, à quo ſpecialiter ſacerdotalium eſt gratia dignitatum, didicerimus admiſſum. Nec epiſcopalis honor hæreditarium ius putetur, quod nobis ſola Dei noſtri benignitate Chriſti confertur. 7.q.1.c.Remoto. *aliter *retúdatur

4 Ordinatos ergò nunc epiſcopos (qui, licèt

licèt te ignorante prouecti ſunt, cum ſuis authoribus meruerunt ſubmoueri) hac ratione firmamus, ſi nec viduarum maritus fuerit quiſquã, * & in vni⁹ virginis nuptias ac vota côuenerit, ſicut & legalia cõſtituta pcipiunt, dicendo: Sacerdos virginem vxorem accipiat, non viduam, non repudiatam: ſecúdùm quod etiàm beatus apoſtolus Paulus, magiſter gentium, de his, qui fieri deſiderant ſacedotes, propria inſtitutione non tacuit, dicens: Vnius vxoris virum. Cuius ſanè tenore ſententiæ ità informati eſſe debetis, fratres chariſſimi, vt inter cetera, quę cauenda ſunt, hæc ſtudeatis pcipuè cuſtodire, quæ cognoſcitis ante vniuerſa mãdari. In quibus etiàm *proſpiciendum eſt, nè duo ſimul ſint in vna eccleſia ſacerdotes, nec literarũ ignarus, aut carens aliqua parte membrorum, vel etiàm ex pœnitentibus aliquis ad ſacrum miniſterium prorsùs ſinatur accedere. Nec tantũ putetis petitiones valere populorum, vt cùm his parere cupitis, voluntatem Dei noſtri, q̃ nos peccare prohibet, deſeratis. Cuius indignatio ex hoc grauiùs cômouetur: quia benignitas ei⁹, dum fiũt illicita per eos, qui ſunt interpretes placationis, offenditur.

*nec in ſecundæ coniugis

Leuit. 21. c
Ezech. 44. f

1. Tim. 3. a

*perſpiciendum

5 Vt autem omnia, ſecundùm hæc quæ ſcripſimus, corrigant, præſentes literas, Traiano ſubdiacono noſtro veniente, direxim⁹. Quòd ſi Irenæus epiſcopus ad eccleſiam ſuam, depoſito improbitatis ambitu, redire neglexerit, quod ei non iudicio, ſed humanitate præſtabitur, remouendum ſe ab epiſcopali conſortio eſſe cognoſcat. Deus incolumes vos cuſtodiat fratres chariſſimi. Data 3. Kaleñ Ianuarij, * Baſilico & Herminerico viris clariſſimis conſulibus.

*Baſiliſco

EPISTOLA HILARII PAPAE, ad Leontium, Veranum & Victurium epiſcopos.

Dilectiſſimis fratribus, Verano, Leótio & Victurio epiſcopis, Hilarius papa. * Mouemur ratiõe iuſtitiæ, quę licèt ab omnibus, qui recta ſapiunt, debeat cuſtodiri, tamẽ præcipuè Domini ſacerdotibus non eſt temerè negligenda, quorum cæteros informari conuenit inſtitutis. Frater igitur & coëpiſcopus noſter Ingenuus Ebredunenſis, Alpium maritimarum prouinciæ Metropolitanus, ſemper honore ſubnixus, in præiudicium ſuum, ſicut adnexa declarauit querimonia, quædam nos, petente fratre & coëpiſcopo noſtro Auxamio, ſtatuiſſe commemorat, quæ vniuerſis in hac eadem cauſa defenſionibus contrairent. Siquidem relationibus in noſtro iudicio recenſitis, quas frater & coepiſcopus noſter Veranus ad ſanctæ memoriæ deceſſorem meum cum cæteris puinciæ ſacerdotibus miſit, & Apoſtolicæ ſedis, quæ tũc directa fuerat, patefacta reſponſione manifeſtatum eſt, nihil poſteà debuiſſe tentari, nec ad iniuriam ſynodalium regularum, quicquam per obreptionem, quæ proximè facta eſt, debere conſtitui. Nam licèt ex hoc etiàm, quòd à nobis eſt illicitum, cenſeatur infirmum, quia ex ipſo inſinuatum eſt exequi noluiſſe, qui meruit: tamen nè odio vel gratia moueamur, quæ in cauſarũ diſceptationibus eſſe non debet, ità veſtræ charitati cognitionem adnexæ querimoniæ delegamus, vt nihil aduersùm venerandos canones, nihil contra ſanctæ memoriæ deceſſoris mei iudiciũ valeat, quicquid obreptum nobis eſſe conſtiterit. Nolumus nanque, fratres chariſſimi eccleſiarũ priuilegia, quæ ſemper ſunt ſeruanda, confundi: nec in alterius prouincia ſacerdotis, alterum ius habere permittimus: quia per hoc nó minùs in ſanctarum traditionum delinquitur ſanctiones, quàm in iniuriã ipſius Domini proſilitur, cùm expectatio fructûs noſtri miniſterij, non in latitudine regionum, ſed in acquiſitione ponitur animarum. Habeat itaq; pontificium frater & coepiſcopus noſter Ingenuus, puinciæ ſuæ, de cuius dudùm ab Apoſtolica ſede eſt illicita ceſſiõe culpat⁹: & cuſtoditis omibus, quæ ſuper eccleſijs Cemelienſis ciuitatis, vel caſtelli * Niceenſis, ſicut diximus, ſanctę memorię deceſſoris mei definiuit authoritas, nihil eccleſiarum iuri noceat, quod in alterum memoratorum, à prędicto fratre, ad excludendam cupiditatem quendam modũ prohibuit ambitiõis alienę, proximè eſt epiſcopus conſecratus: ſed ſtatutę correctionis forma permaneat, vt ad vnius antiſtitis regimen prædicta loca reuertantur, quæ in duos diuidi non decuit ſacerdotes. Dominus vos incolumes cuſtodiat, fratres dilectiſſimi.

*Monemur

*Nicienſis

¶Epiſtola Hilarij papæ ad Aſcanium epiſcopum.

Dilectiſſimo fratri Aſcanio Hilari⁹ epiſcopus. Diuinę circa nos gratiæ memores eſſe debemus, qui nos per dignatiõis ſuæ miſericordiã ob hoc ad faſtigium ſacerdotale prouexit, vt mandatis ipſius inhærentes, & in quadam * ſacerdotij eius ſpecula cõſtituti, prohibeamus illicita, & ſequenda doceamus. Vndè directis per Traianum ſubdiaconum noſtrum literis, admonemus, vt quę malè ſunt facta, corrigantur. Et miramur admodùm dilectionem tuã Barchinonenſium petitiones non ſolùm nulla authoritate retudiſſe, verùm etiàm, directis ad nos literis, * conſummationẽ praui deſiderij poſtulâſſe, adhibendo in epiſtolarum prooemio concilij mentionem: tanquàm culpę minuerentur exceſſus per multitudinem * imperitorum, cùm ſi etiàm ſub ſignificatione vnuſquiſque ſui nominis tecum pariter retuliſſet, & ſubſcriptiones proprias factas ſinguli commodâſſent, dilectionem tamen tuam rei, de qua diſplicet, ſumma tangebat: quia pro loco & honore tibi debito, cæteri ſacerdotes docendi fuerant, non ſequendi. Vndè ſicut in gene-

*ſacerdotij

*conſenſionem

*impetitorum

generalibus literis indicaui, Irenæus ad propriam reuertatur eccleſiam, & Barcinonenſibus de ſuo clero protinùs conſecretur antiſtes, cui tamen ſtatuta canonum & Apoſtolica pręcepta cócordent. Et licèt hi, qui pręter notitiam atq; conſenſum tuæ dilectionis ordinati ſunt ſacerdotes, cum ſuis debuerint authoribus ſubmoueri, nè quid tamen in tãta neceſſitate decernamus auſterum, eos, qui epiſcopi facti ſunt, ità volumus permanere, vt in Apoſtolicis præceptionibus & ſtatutis ſanctorum patrum non reperiãtur obnoxij, ac deincèps nihil, quod contra diſciplinam eccleſiaſticam veniat, ſicut hactenùs factum eſt, perpetretur. Tuæ ſolicitudinis eſt, frater chariſſime, oẽa debita tibi authoritate tueri, & illicitis non modò non præbere aſſenſum, ſed etiàm cuncta, quæ contra regulã facta repereris, coercere, atq; ante omnia, quæ ſola vnitate decernimus, Irenæum ad eccleſiam ſuam redire compelle. Ad quam ſpontè potiùs redire debebit, ſi à ſacerdotali conſortio non metuit ſeparari. Nec vnius eccleſiæ duo eſſe permittãtur antiſtites, quod opportuniùs ſupradicti ſubdiaconi fieri delegamꝰ inſtantia, quem etiàm pro cóſeruanda eccleſiæ diſciplina, commeare ad Hiſpanias, diſpoſitionis noſtræ fecit authoritas. Deus autem incolumẽ te cuſtodiat frater chariſſime.

¶DECRETVM HILARII PAPAE, IVxta Gratianum, quod in prioribus non ponitur.

Corpus Chriſti in ſingulis portionibus ſinguli totum accipiunt.

De cóſ. di. 2. Vbì pars eſt

Vbì pars eſt corporis, eſt & totum. Eadem ratio eſt in corpore Domini, quæ in manna, quod in eius figura pręceſſit. De quo dicit:

Exodi. 16. d

(Qui plùs collegerat, nó habuit ampliùs: neq; qui minùs parauerat, habuit minùs) Non em̃ eſt quantitas viſibilis in hoc æſtimanda myſterio, ſed virtus ſacramenti ſpiritualis.

¶ALIVD DECRETVM EIVSDEM, ex codice librorum ſexdecim, cap. xix.

De contentioſis.

2. Cor. 11. e

(Si quis videtur contentioſus eſſe, dicente Apoſtolo, nos talem cóſuetudinem non habemus) ſed neq; Eccleſia DEI: ſi quis facit, notetur, vſquequò ſe corrigat.

Finis decretorum Hilarij papæ.

DECRETA SIMPLICII PAPAE.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 471.

SImplicius natione Tiburtinus, ex patre Caſtino, ſedit annos xv. mẽſem vnũ, dies vij. Hic dedicauit baſilicam ſancti Stephani in Cælio monte in vrbe Roma. Et baſilicã beati apoſtoli Andreæ iuxta baſilicam ſanctæ Mariæ, & aliam baſilicam ſancti Stephani iuxta baſilicam ſancti Laurentij. Et aliam baſilicam intra vrbem Romam iuxta palatium Licinianum beatæ martyris Bibianæ, vbì corpus eius requieſcit. Hic conſtituit ad ſanctũ Petrum apoſtolum, & ad ſanctum Paulum apoſtolum, & ad ſanctum Laurẽtium martyrem hebdomadas, vt presbyteri manerent ibì, ꝓpter pœnitentes & baptiſmum, Regionẽ tertiam ad ſanctum Laurentium, regionem primam ad ſanctum Paulum, regionem ſextam vel ſeptimam ad ſanctum Petrum. Sub huius epiſcopatu venit relatio de Græcia ab Acacio Conſtantinopolitano epiſcopo, & affirmauit Petrum Alexandriæ vrbis Eutychianiſtam hæreticum, facta petitione ab Acacio epiſcopo, chirographo conſtructa. Eodem tẽpore fuit eccleſia, hoc eſt, prima ſedes apoſtolica executrix. Tunc Simplicius ꝓſul hoc audiẽs, damnauit Petrum Alexandrinum, de quo Acaciꝰ innumerabilia crimina affirmabat: ità tamen, vt pœnitentię reſeruaret tempus. Eodem tempore reſcripſit Timotheus catholicus & Acacius, dicentes, ꝙ etiàm in mortem Proterij catholici Petrus eſſet permixtus. Tunc archiepiſcopꝰ Simplicius diſſimulans, nunquàm reſcripſit Acacio: ſed damnauit Petrum, expectãs tempus pœnitentiæ. Hic fecit in Eccleſia Romana ſcyphum aureum, penſantẽ libras v. Cantharos argenteos ad beatum Petrum xvj. penſantes ſingul. libras xij. Hic fecit ordinationes in vrbe Roma 3. per menſem Decembrem & Februarium, presbyteros lviij. diacones xj. epiſcopos ꝑ diuerſa loca numero xxxvj. Hic ſepultus eſt in baſilica beati Petri apoſtoli, vj. Nonas Martij, & ceſſauit epiſcopatus dies vj.

EPISTOLA PRIMA SIMPLICII papæ, ad Zenonem Spalenſem epiſcopum, de commiſſa vice Apoſtolicæ ſedis.

DIlectiſſimo fratri Zenoni, Simplicius. Plurimorum relatu comperimus, dilectionem tuã feruore ſpiritusſancti ità te eccleſiæ gubernatorem exiſtere, vt naufragij detrimenta, Deo authore, non ſentiat. Talibus idcircò gloriantes indicijs, congruum duximus, vicaria ſedis noſtræ te authoritate fulciri, cuius vigore munitus, Apoſtolicę inſtitutionis decreta, vel ſanctorum terminos patrum, nullo modo tranſcendi permittas. quoniam digna honoris remuneratione cumulãdus eſt, per quem in his regionibus diuinus creſcere innotuit cultus. Deus te incolumem cuſtodiat, frater chariſſime.

¶Epiſtola II. Simplicij papæ, ad Ioannem Rauennatem epiſcopum.

SImplicius epiſcopus Ioãni epiſcopo Rauennati. Si quis eſſet intuitus eccleſiaſticę diſciplinę, vel ſi quid apud te ſacerdotalis modeſtię teneretur, nunꝗ plectibiles perpetrarẽtur exceſſus: à quibus ſi nullo te paternarum regularũ poteras cõtinere pręcepto, ſaltem

ſaltē ſanctæ memoriæ prædeceſſoris tui fueras reuocādus exemplo. Qui cùm minùs deliquiſſet, faciendo presbyterum inuitū, ſenſerat tamen dignum pro tali vſurpatione iudicium. Vbi iſta didiciſti, quæ in fratrem & coepiſcopum noſtrum Gregorium, non electione, ſed inuidia perpetrâſti, quem inexcuſabili violentia pertrahi ad te paſſus es, atque vexari, vt ei honorem tātum, non per animi tranquillitatem, ſed per amentiam (ſicut dicendum eſt) irrogares? Neq; enim talia potuiſſent fieri ſanitate cōſilij. Nolumus exaggerare quod geſtum eſt, ne cogamur iudicare quod dignum eſt. Nam priuilegium meretur amittere, qui permiſſa ſibi abutitur poteſtate. Sed vna nos ratio facit eſſe ſententiæ mollioris, quam maluimus te, fratre & coepiſcopo noſtro Proiecto referēte, cognoſcere, nō noſtris literis propter opprobrium publicare. Nam ſcandalum, cuius author cognoſceris, ità moderatio noſtra compeſcuit, vt frater & coepiſcopus meus Gregorius (quē nō prouectum conſtat eſſe, ſed pulſum) nullam cauſam (ſicut petijt) tecum habiturus, Mutinenſem gubernet eccleſiam, & contubernium * ſpiritale, quod ſortiri nō oportebat inuitum, non recuſet amplecti. Cui ſi quid negocij forſitan emerſerit, noſtrum * ex eo vel contra eum petatur examen. Neceſſitatibus etiàm, quas (faciente te) compellitur ſuſtinere, hac definitione cōſulemus, vt refuſo prędio, quod ante annum * ſibi datum eſſe commemorat, atq; ad eccleſiam Rauennatem reuerſo, poſſeſſio in Bononienſi xxx. ſolidorū * reddituum liberorum ſinè dubitatiōe tradatur in diem ſ. vitæ eius. ſaluo proprietatis iure Rauennatis eccleſiæ, ad quam poſt prędicti obitum reuertetur. Quòd ſi non fuerit noſtris paritum conſtitutis, quid poſt transgreſſionem maneat contumacem, ipſe perpendis. Denunciamus autem, quòd ſi poſthàc quicquam tale præſumpſeris, & aliquem ſeu epiſcopum ſeu presbyterum, ſeu diaconum, inuitum facere fortè credideris, ordinationes tibi Rauennatis Eccleſiæ vel Aemilienſis noueris auferendas. Data 3. Kalē. Iunij, Seuerino viro clariſſ. conſ.

[Margin: 31. q. 3. Priuilegiū omnino. Et eſt verbū Gregor. in Regiſtro.]
[Margin: * ſpeciale]
[Margin: * ab]
[Margin: * ibi]
[Margin: * reditus]
[Margin: 25. q. 2. Denunciamus autem.]

¶EPISTOLA TERTIA SIMPLICIJ papæ, ad Florentium, Equitium & Seuerum, epiſcopos.

SImplicius epiſcopus, Florentio, Equitio & Seuero epiſcopis. Relatio nos veſtræ dilectionis inſtruxit, & geſtorum ſeries plenius intimauit, Gaudentium Auſinienſis eccleſiæ ſacerdotem, contra ſtatuta canonum ac noſtra præcepta, ordinatiōes illicitas perpetrâſſe, quarum illi totā penitùs auferri pręcipimus poteſtatem. Scripſimus enim ad Seuerum fratrem & coepiſcopum noſtrum, vt (ſi neceſsè fuerit) ipſe in ſupradicta eccleſia, conſideratis patrū regulis, hoc fungatur officio, quo ille abuſus eſſe conuictus eſt, ità vt hi, qui illicitè ab eodem ſunt prouecti, ab eccleſiaſticis miniſterijs ſint remoti. Simul etiàm de redditibus eccleſię vel oblatione fidelium, quid deceat neſcienti, nihil licere permittat, ſed ſola ei ex his * quarta portio remittatur. Duę eccleſiaſticis fabricis, & erogationi peregrinorum & pauperū profuturę, * ab Onagro presbytero ſub periculo ſui ordinis miniſtrentur: vltima inter ſe clericis pro ſingulorum meritis diuidatur. At verò miniſteria eccleſiæ, quæ alienata comperimus, reparare præſumptor, prædicti fratris cōpellatur inſtantia, cui etiàm hoc ſpecialiter præcipimus imminere, vt tres illas portiones, quas p triennium dicitur ſibi tantummodò vindicâſſe, reſtituat. Data * xiij. Kalē. Decembrium, poſt conſulatum Leonis Auguſti.

[Margin: 12. q. 2. de redditibus eccleſiæ.]
[Margin: * vna]
[Margin: * à Bonagro]
[Margin: 12. q. 2. de redditibus eccleſiæ.]
[Margin: * xiiij.]

¶Epiſtola quarta Simplicij ad Acacium.

DIlectiſſimo fratri Acacio Simplicius. Cogitationum ferias non habemus, nec enim quieſcere nos cauſa permittit, quā ſi relinquamus, apud Chriſtum Dominum noſtrum, cuius intereſt, inexcuſabiles ſumus. Et mirum eſt, dilectionēm tuam tot emenſis tēporibus, & tot opportunitatibus indè venientibus, nihil nos de Alexandrina eccleſia, quæ tam grauiter quatitur, inſtruere voluiſſe, cùm monere te nec increpatio noſtra deſtiterit, vt, participata ſolicitudine, literas meas apud Chriſtianiſſimum & clementiſſimum principem, præſentibus tuæ dilectionis proſequereris alloquijs, & inſtituti veteris memor, in orthodoxorum defenſionem nobiſcum ſic ſemper incūberes, nè quiſquā noſtrûm, Chriſtiana plebe pereunte, reatum deditiōis incurrat, & mercenarius potiùs videatur eſſe, quàm paſtor. Vndè hortamur dilectionem tuam, vt opportunè atq; importunè pijs auribus inſinuare nō deſinat, quatenùs remotis ſcandalis, quæ in Alexandrinā eccleſiā recidiuis auſibus irruerūt, pax optata reddatur, & celeriter vigilantiæ tuæ profectus, poſthabitis difficultatibus, indicetur. Data viij. Idus Nouem. Seuerino conſule, directa per Reſtitutum.

¶Reſcriptum Acacij ad Simplicium vrbis Romæ archiepiſcopum.

DOmino beatiſſimo ſancto patri archiepiſcopo Simplicio, Acacius. Solicitudinem omnium eccleſiarum ſecundùm Apoſtolum circunferentes, nos indeſinenter hortamini, quanuis ſponte vigilantes ac precurrētes: ſed vos diuinum zelum ſolitò demonſtratis, ſtatum Alexandrinæ eccleſiæ certiùs requirentes, vt pro paternis canonibus ſuſcipiatis laborem, pijſſimo ſtillātes ſudore pro his, ſicut ſemper eſt approbatum. Sed Chriſtus Dominus noſter, qui (diligentibus ſe in bonum cooperatur) noſtris cogitationibus inſidēs, & vnam nobis in his mentem, atque eandem pro gloria ſua eſſe cognoſcens, oēm victoriam ipſe perfecit, conſortes nos cum tranquil-

[Margin: 2. Cor. 2. g]
[Margin: Rom. 8. e]

trãquilliſſimo principe faciens, & Timotheum quidem deceſſorem, ſpirantem procellas, & eccleſiaſticam tranquillitatem (ſicut apparuit) conturbantem, vitæ ſubduxit humanæ, dicens ei, Tace, & obmuteſce. Petrum quoq;, qui ab Alexandria more ſimiliter ꝓcellæ ſurrexerat, diſſipauit, atq; in *æternam fugam (ſancto ſpiritu flante) cõuertit, vnum & ipſum de his, qui olim fuerant damnati. Sicut enim in noſtris archiuis inuentum eſt, & de veſtris ſcrinijs, ſi dignamini requirere, poteritis agnoſcere, quæ in tempore de eodé ſubſequuta, ab Alexãdrino epiſcopo Romã ad alterutrùm ſint relata. Qui Petrus noctis exiſtens filius, & operum diei lucentium alienus appárens, omninò tenebras ad latrocinium peragendum congruas, earum cooperator inueniens media nocte, adhuc iacente cadauere illius, qui paternos canones ſubuerterat, inſepulto, ſubrepſit in ſedem, ſicut ipſe arbitrat' eſt, vno & ſolo præſente, & eo, qui conſors illius inſiſtebat inſaniæ, ità vt ꝓpter hoc maioribus ſupplicijs ſubderetur: nec, quod ſperabat, effectum eſt. Sed ille quidem de ſe ex parte vel minima *indicãs, nuſquàm penitùs omninò comparauit. Timotheus autem paternorum canonum cuſtos, qui Dauidicæ manſuetudinis exemplo ſubditur, & vſque in finem patiens, atq; poteſtati propriæ reſtitutus à Chriſto, propriæ ſedis honore lætatur: & ſpiritualium filiorum voces accipiens, gratiam curationis expectat, multiplicato in ſe honore à Chriſto principe ſacerdotum: propter quem & tolerantiæ coronam ſibimet religauit. Attentiùs igitur oret veſtra beatitudo, & pro Chriſtianiſſimo Imperatore, & pro nobiſipſis. Nihil em̃ prætermittitur eorum, quæ ad cuſtodiam eccleſiaſticæ reſpiciunt diſciplinæ. Vniuerſam fraternitatem, quæ vobiſcum eſt in Chriſto, & ego, & qui mecum ſunt, ſalutamus. Et alia manu: In Domino conſerueris ſanctiſſime & beatiſſime pater.

Marc. 5. d

* externam

* iudicans

Finis decreti Simplicij papę.

DECRETA FELICIS PAPAE III.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 486.

FElix natione Romanus, ex patre Felice presbytero de titulo Faſciolæ, ſedit annos 8. menſes 11. dies xviij. Hic fuit tẽporibus Odoacris regis, vſq; ad tempora Theodorici regis. Hic fecit baſilicam ſancti Agapeti iuxta baſilicam ſancti Laurentij martyris. Sub huius epiſcopatu iterùm venit relatio de Græcia, Petrum Alexandrinum reuocatum ab Acacio Conſtantinopolitano. Tunc venerabilis Felix archiepiſcopus ſedis Apoſtolicæ vrbis Romæ, mittens defenſorem cum concilio ſedis ſuæ, facto concilio, damnauit Acacium cum Petro. Poſt annos tres iterùm venit relatio ab Imperatore Zenone, vt pœnitẽs rediret Acacius. Tunc papa Felix miſit duos epiſcopos, Meſenum & Vitalem, vt ſi inuenirẽt complicem Petri Acacium, iterùm damnarent eos, ſi non offerrent libellum pœnitẽtiæ. Qui dum introiſſent in ciuitatem Heracleã, corrupti ſunt pecunia data ſupraſcripti epiſcopi, & nõ fecerunt ſecundùm pręceptum Apoſtolicæ ſedis. Venientes verò Romam ad ſedẽ Apoſtolicã, venerabilis Felix papa fecit ſynodũ: & facta diſcuſſiõe inuenit ambos epiſcopos (id eſt, Meſenũ & Vitalem) reos, & eiecit eos à cõmunione. Tunc Meſenus epiſcopus non ſe tacuit corruptum pecunia, cui concilium conceſſit tempus pœnitentiæ. Hoc factũ eſt tempore Odoacris regis. Hic fecit ordinationes duas in vrbe Roma per mẽſem Decembrem, presbyteros xxviij, diaconos v, epiſcopos per diuerſa loca xxxj. Hic ſepultus eſt in baſilica beati Pauli apoſtoli. Et ceſſauit epiſcopatus dies v. Et poſt tranſitum eius factũ eſt à presbyteris & diaconibus conſtitutum de omni Eccleſia.

¶TITVLI CAPITVLORVM ſequentis epiſtolæ decretalis.

De his, qui rebaptizati doluerunt, & poſteà pœnitere noluerunt. 1
De presbyteris vel diaconibus, qui in lapſu, hereticorũ ſeſe baptiſmati dediderunt. 2
De his, qui ſe rebaptizandos impiè dederunt. 3
De his, qui per ignorantiam ætatis rebaptizati ſunt. 4
De his, qui ab hęreticis baptizati, aut rebaptizati ſunt, vt ad eccleſiaſticam militiam non perueniant. 5
De pœnitentibus, vt ab alijs epiſcopis non ſuſcipiantur. 6

¶EXEMPLAR GESTORVM, quibus allegatum eſt præceptum papæ Felicis.

FLauio Boëthio viro clariſſim. conſ. ſub die 3. Iduum Martiarum, in baſilica Cõſtantiniana, reſidente venerabili viro papa Felice, vnà cum Candido Tiburtino, Paſchaſio Centumcelleñ, *Conſtantio Aquinati, Equitio Mattellicatenſi, Philippo Numanati, Epiphanio Spoleti, Bono Oſtiẽſi, Hærennio Portuenſi, Conſtantino Trebiati, Agnello Torcelino, Conſtantino Capuano, Vrbano Fulginati, Seuero *Caſſinati, Martiniano Formiano, Martiano Amerino, Creſconio Tudertino, Herculio Otriculano, Baſilio Tolentinati, Maximo Blerano, Proiectitio Tarquinieñ, Petro Subauguſtano, Maximino *Ferentanenſi, Baſſo Ferẽtinati, Felice Anagnino, Benigno Aquæuiuẽſi, Andrea Gabinati, Decio Triũ taberñ, Cypriano Nomẽtano, Athanaſio Albanẽſi, Vitale Fundano, Petro

* Cõſtãtino

* Caſineñ

* Frentaneñ

tro

tro Lorenſi, Conſtãtio Sutrino, Feliciſſimo Sabinenſi, Gaudentio Foroclodienſi, Bonifacio Veliterno, Aſterio Foronouano, Romulo Præneſtino, Victore, Donato, Ruſtico & Pardalio Aphris epiſcopis: & presbyteris, Ruſtico, Firmino, Caſtino, Simplicio, Laurentio, * Vnicomalo, Laurentio, Canulio, Caſſio, Petro, Leõe, Eugenio, Ianuario, Martiano, Gordiano, Petro, Lepido, Maxentio, Epiphanio, * Epiphanio, Aſterio, Petro, Iuſtino, Felice, Alexandro, Redempto, Proiectitio, Bonifacio, Laurẽtio, Iouino, Epiphanio, Bono, Seruo Dei, Petro, Seruãdo, Marcellino, Petro, Iuliano, Vrbico, Paulino, Petro, Valente, Petro, Aſterio, Sorano, Valentino, Paſchaſio, Aſterio, * Aſterio, Aſello, Bonifacio, Petro, Smaragdo, Bonifacio, Sixto, Petro, Paſchaſio, Felice, Petronio, Laurẽtio, Fulgentio, Caliſto, Romano, Ioanne, Valentino, Sebaſtião, Martiniano, Epiphanio, Andrea, Petro, Opilione, Sebaſtiano, Romano, * Domnino, Agapeto, & Abundantio, adſtãtibus quoq; diaconibus, Felix epiſcopus eccleſiæ catholicæ vrbis Romanæ, præſidens ſynodo, dixit: Communis dolor, & generalis eſt gemitus, quòd intra Aphricam rebaptizatos etiàm epiſcopos, presbyteros, diaconosq́; cognouimus, quæ res ſinè dubio ad veſtrę quoque peruenit notitiã ſanctitatis: De quo quid obſeruari debeat, ordinare nos conuenit. Proindè, vt manifeſta ſit ſuper hoc noſtra ſentẽtia, quę nobis ſunt viſa, recitentur.

*Vincomalo,
*Domnino

Anaſtaſius diaconus recitauit:

Dilectiſſimis in Chriſto Ieſu fratribus, vniuerſis epiſcopis per diuerſas prouincias conſtitutis. Qualiter in Aphricanis regionibus aſtutia diaboli ſæuierit in populum Chriſtianum, atque in id multiplici deceptione proruperit, vt nó modò vulgus incautum, ſed ipſos quoquè in mortis profunda demerſerit ſacerdotes, nullus non orbis gemuit, nulla terra neſciuit. Vndè in grandi mœrore poſiti, diſſimulare non poſſumus pereuntium, atque à nobis exigendarum diſcrimen animarum. Quapropter competens adhibenda eſt talibus medicina vulneribus, nè immatura curandi facilitas mortifera captis peſte nihil proſit, ſed ſegniùs * tracta pernicies, reatu non legitimæ curationis inuoluat pariter ſaucios & medentes.

*tractata

Capitulum primum.

INprimìs itaq; venientis ad vos, & remedium poſtulantis, ſolicitè diſcutienda eſt, profeſſio & perſona decepti, vt medela poſſit cógruens exhiberi. Et qui, ſatisfacturus Deo per pœnitentiam, ſe rebaptizatum legitimè doluerit: vtrùm ad hoc facinus * concurrerit, an impulſus acceſſerit, requiratur: ſciens, quod ſe decipiat ipſe, qui fallit, nihilq́; per noſtram facilitatem tribunalis * excelſi iudicio derogari, cui illa ſunt rata, quæ pia, quæ vera, quæ iuſta ſunt: & aliter neceſſitatis, aliter tractanda eſt ratio voluntatis. Deterior eſt autem cauſa illius, qui fortè precio ſolicitatus eſt vt periret. Nihil enim intentatum relinquit inimicus, cui nè de ſua liceat gaudere captura, ſuccurrendum eſt irretitis, & cõterendus eſt venantis laqueus, vt inſucatum lamentantibus lapſum, tam iuſtitiæ moderatione, q̃ compunctione pietatis, ad aulam, quam reliquerant, ſit regreſſus. Nec pudeat forſitan, aut pigeat indictis ieiuniorum gemituumq́; temporibus obedire, aut alijs obſeruantiæ ſalubrioris obtemperare præceptis: quia humilibus datur gratia, non ſuperbis. Sit ergò ruinæ ſuæ dolore proſtratus, quiſquis in Chriſto fieri quærit erectus, & per diſpoſitionis noſtræ miniſterium quod veſtram ſequi cõuenit charitatem, nec alicui fas eſt velle, vel poſſe tranſcendere cauſas eius, qui contra Apoſtolicam doctrinam, ad iterationem ſe baptiſmatis nimìs infauſtã dedidit: vel eius, qui aliquibus argumentis excuſandum callidè proprium putauerit eſſe conſenſum. Sacerdotali vigore & humanitate tractem*, vt in eis fides, quæ niſi eſt vna, iam nulla eſt, adiutorio Domini iudicis, ad ſalutem ſinè noſtræ operationis offenſione reparetur: quia cùm peccatoris à nobis ſatisfactio protrahitur, non præter laudem noſtram atque lætitiam, mens eius ad veniam purgatior inuenitur. Et ideò memineritis, hanc ſuper his nos habere ſententiam, vt ſeruata diſcretione peccantium, non eadem cuncti, qui lapſi ſunt, lance penſentur: quoniam maioris caſtigationis exigendus eſt vſura, cui domús Domini commiſſa fuerit diſciplina.

*cucurrerit vel occurrerit

*excelſo

1. Petri 5. b

2 Vt ergò ab Eccleſię ſummitatibus inchoẽmus, eos, quos epiſcopos, presbyteros, vel diaconos fuiſſe conſtiterit, & ſeu optantes forſitan, ſeu coactos lauacri illius vnici ſalutariſq́; claruerit feciſſe iacturam, & Chriſtum, quem non ſolùm dono regeneratiõis, verùm etiàm gratia percepti honoris induerant, exuiſſe, cùm conſtet, neminem ad ſecũdam tinctionẽ venire potuiſſe, niſi ſe palàm Chriſtianum negauerit, & profeſſus fuerit ſe eſſe paganum. Quod cùm generaliter ſit in omnibus execrandum, multo magis in epiſcopis, presbyteris, diaconibus auditu ſaltẽ, dictuque probatur horrendum. Sed quia idem Dominus atque ſaluator clementiſſimus eſt, & neminem vult perire, vſque ad exitús ſui diem, in pœnitẽtia (ſi reſipiſcunt) iacere conueniet: nec orationi non modò fidelium, ſed nec catechumenorum omnimodis intereſſe, quibus communio laica tãtùm in morte * reddenda eſt. Quam rem diligentiùs explorare vel facere probatiſſimi ſacerdotis cura debebit.

De cõſ. di. 4 Eos quos epiſc.

Ibidem

* redhibẽda

3 De clericis autem & monachis, aut puellis Dei, aut ſecularibus, ſeruari pręcipimus hunc tenorem, quem Nicena ſynodus, circa eos qui lapſi ſunt, vel fuerint, ſeruãdum eſſe conſtituit, vt ſcilicet, qui nulla neceſſitate, nullius

Nic. cõc. ca. 41.

De cõſ. di. 4 Eos quos.

nullius rei timore aut periculo,ſe,vt rebapti-
zentur,hæreticis impiè dediderunt, ſi tamen
eos ex corde pœniteat,tribus annis inter au-
dientes ſint.ſeptem autem annis ſubiaceant
inter pœnitētes manibus ſacerdotum: duo-
bus autem annis oblationes modis omībus
non ſinantur offerre, ſed tantummodò * ſe- *populari-bus
cularibus in oratione ſocientur. Nec cōfun-
datur Deo colla ſubmittere,qui non eum ti-
muit abnegare. Quòd ſi, vtpotè mortales,
intra metas præſcripti temporis cœperit vitę
finis vrgere,ſubueniendum eſt implorāti, &
ſeu ab epiſcopo, qui pœnitentiam dederit,
ſeu ab alio,qui tamē datam eſſe probauerit,
aut ſimiliter à presbytero viaticum abeunti
de ſeculo non negetur.

*inueſtes vel impuberes, *puritate De cōſ.di.4. Eos quos.
4 Pueris autē,quibus(quòd adhuc *im-
berbes ſunt)à *pubertate vocabulum eſt,ſeu
clericis,ſiue laicis,aut etiàm ſimilibus puel-
lis,quibus iguorantia ſuffragatur ætatis, ali-
quandiù ſub manûs impoſitione detentis,
reddenda cōmunio eſt:nec eorum expectan
da pœnitētia,quos excipit à coercitione cen
ſura.Quod eſt à nobis prouidè conſtitutum,
nè hi,quibus in terreni labe cōtagij plùs mi-
núsve reſtat ad vitam,dum adhuc in pœnitē-
tia ſunt,pœnitenda committāt. Quòd ſi an-
te præfinitum pœnitentiæ tempus deſpera-
tus à meditis,aut euidentibus mortis preſſus
indicijs,recepta quiſquam cōmunionis gra-
Nic.cō. c.13. tia conualeſcit:ſeruemus in eo, quod Niceni
canones ordinauerūt, vt habeatur inter eos,
qui in oratione ſola cōmunicant,donèc im-
pleatur ſpatium temporis eidem præſtitutū.
Nec catechumenos noſtros,qui ſub tali pro-
* prętermi feſſiōe baptizati ſunt,*prętermittimus:quia
Nic.cō.c.14 nō eſt cauſa diſſimilis (ſicut ijdem ſancti ca-
nones ordinauerunt)eius,qui quolibet mo-
do Chriſtum, quem ſemèl confeſſus,abiurā-
Locus obſcurus. rit.tribus annis inter audientes ſint,& poſteà
cum catechumenis permittantur orare, per
manûs impoſitionem communionis catho-
licæ gratiā percepturi,exceptis ſanè tantum-
modò epiſcopis,presbyteris,& diaconibus,
quos ſolo mortis ſuæ tempore reconcilian-
dos eſſe iam diximus.Cæteros,id eſt,ſeu cle-
ricos,ſiue monachos,ſeu laicos vtriuſque ſe-
xûs perſonas,quos violentiæ periculis coa-
ctos iterationem baptiſmatis ſubiſſe conſti-
terit,vel qui aliquo cōmmēto,huius ſe faci-
noris piaculo dixerint non teneri,his pœni-
tentiam per triennium durare decreuimus,
& per manûs impoſitionem ad ſocietatem
recipi eos ſacramenti.

1.q.7. qui in qualibet ætate.
5 Illo per omnia cuſtodito,nè ex eis vn-
quàm,q in qualibet ætate,alibì quàm in Ec-
cleſia catholica aut baptizati, aut rebaptiza-
ti ſunt,ad eccleſiaſticā militiam prorſus per-
mittantur accedere. Quibus ſatìs eſſe debet,
quòd in catholicorum numero ſunt recepti,
quoniam de ſuo ordine & communione vi-
debitur ferre iudiciū,quiſquis hoc violaue-
rit inſtitutum, vel qui non remouerit eum,
quem ex eis ad miniſterium clericale obre-
pſiſſe cognouerit.

6 Curandum verò maximè & omni cau-
tela eſt prouidendum,nè quis fratrum coēpi
ſcoporumq́ue noſtrorum,aut etiàm presby-
terorum,in alterius ciuitate vel diœceſi pœ-
nitentem,vel ſub manu poſitum ſacerdotis,
aut eum qui recōciliatum ſe eſſe dixerit,ſinè
epiſcopi vel presbyteri teſtimonio & literis,
ad cuius pertinet parochiam, presbyter aut
epiſcopus in ciuitate ſuſcipiat. Quod ſi ali-
qua diſſimulatione negligitur, culpa tangit
etiàm clerum,qui in locis,in quibus hoc mi-
nùs curatum fuerit,commoratur.His itaque
ritè diſpoſitis, & ad eccleſiarum veſtrarum
notitiam noſtra deliberatione perlatis, pa-
rére vos conuenit: quibus, licèt ad animarū
reparationem nihil deeſſe videatur,tamen ſi
cui noui aliquid,& quod præterire nos po-
tuit,fuerit reuelatum,ſecundùm beatū apo-
ſtolum Paulum(tacente priore,fideliter inſi- 1.Cor.14.f
nuet)quia(ſpirituſſanctus vbi vult ſpirat)ma- Ioan.3.b
ximè cùm ſua cauſa tractatur. hec nos pige-
bit audire,& ſi quæ ſunt omiſſa,non arrogā-
ter abnuere,ſed rationabiliter ordinare.De-
us cuſtodiat vos, dilectiſſimi fratres. Data
Idibus Martij,*Diuamio & Sifidio viris cla- *Dinamio
riſſimis coſſ.

EPISTOLA EIVSDEM AD ACAcium Conſtantinopolitanum epiſcopum, qua eum condemnat propter Eutychianorum communionem.

FElix epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ catholi-
cæ vrbis Romæ,Acacio. Multarū tranſ-
greſſionum reperiris obnoxius,& in venera-
bili concilij Niceni contumelia ſæpè verſa-
tus,alienarum tibi prouinciarum iura teme-
rariè vindicāſti. Hæreticos peruaſores,atq;
ab hæreticis ordinatos, & quos ipſe damna-
ueras,atq; ab Apoſtolica inſtitiſti ſede dāna-
ri,non modò communioni tuę recipiendos
putāſti,verùm etiàm alijs eccleſijs, quod nec
de catholicis fieri poterat, præſidere feciſti:
aut etiàm honoribus, quos non merebātur,
auxiſti. Teſtatur hoc Ioānes, quem à catho-
licis Apameæ non receptum, pulſumq́ue de
Antiochia,Tyrijs pręfeciſti: & * Humerius,
tūc de diaconio deiectus,atq;Chriſtiani no-
minis appellatiōe priuatus,à te etiàm in pre-
sbyterij prouectus officium.Et quaſi hęc mi
nora tibi viderētur,in ipſam doctrinæ Apo-
ſtolicæ veritatem auſus ſuperbiæ tuæ teten-
diſti,vt Petrus,quem dānatum à ſanctæ me-
moriæ deceſſore meo ipſe retuleras,ſicut te-
ſtantur annexa, beati euāgeliſtæ Marci ſedē,
te cōniuente rurſùs inuaderet, & fugatis or-
thodoxis epiſcopis & clericis, ſuî procul du-
bio ſimiles ordinaret,pulſoq; eo,qui illic fu-
erat regulariter conſtitutus, captiuā teneret
eccleſiā. Cuius tibi adeò grata perſona eſt,&
miniſtri eius accepti,vt epiſcopos & clericos

plurimos orthodoxos, nunc Conſtantinopolim venientes, detegaris affligere, & apocriſarios eius conſouere, atq; anathematizãtem eundem Petrum Chalcedonenſis decreta concilij, & violãtem ſanctæ memoriæ Timothei ſepulturã, ſicut ad nos certiores núc quoquè nuncij detulerunt, per Meſenum & Vitalem credideris excuſandũ: nec eum laudare deſiéris, & multis efferre præconijs, ità vt damnationem ipſius, quã antè retuleras, veram nõ fuiſſe iactâris. Tantùm autem perſeueras in hominis defenſione peruerſi, vt quondàm epiſcopos, nunc verò honore & communione priuatos, Vitalem atque Meſenum, quos ad eius expulſionem ſpecialiter miſeramus, ſublatis chartis, cuſtodiæ paſſus fueris mancipari: & ad proceſſionem, quę tibi cum hæreticis habetur, exindè productos ſicut eorum profeſſione patefactum eſt, ad hæreticorum, tuamq; cõmunionem, contempta, quę vel gentium iure ſeruari debuit, legatióe, pertraxeris, præmijsq; corruperis, & in læſionem beati Petri apoſtoli, à cuius ſede profecti fuerant, non ſolùm inefficaces redire feceris, ſed etiàm impugnatores omium, quæ fuerant mãdata, mõſtrâris. In quorum deceptione tuam nequitiam prodidiſti, & ad libellum fratris & coepiſcopi mei Ioannis, qui te grauiſſimis obiectionibus impetiuit, in Apoſtolica ſede ſecundùm canones reſpondere diffidens, obiecta firmâſti: Felicé quoquè defenſorem fideliſſimum nobis, neceſſitate faciente ſeriùs ſubſequutum, indignum tuis cenſuiſti oculis. Eos quoquè tecũ literis tuis cõmunicare teſtatus es, quos conſtat hæreticos. Quid enĩ ſunt aliud, qui poſt obitum ſanctæ memoriæ Timothei, ad eccleſiam ſub Petro redeunt, vel qui ſe ex catholicis eidem tradiderũt, niſi quòd Petrus ab vniuerſa eccleſia, atq; à te fuerat iudicatus? Habe ergò cum his, quos libéter amplecteris, portionem ex ſententia præſenti, quã per tuæ tibi direximus eccleſiæ defenſorem: ſacerdotali honore, & communione catholica, necnon etiàm à fidelium numero ſegregatus, ſublatum tibi nomen & munus miniſterij ſacerdotalis agnoſce, ſancti ſpiritûs iudicio & Apoſtolica authoritate damnatus, nũquamq; anathematis vinculis exuendus. Cælius Felix epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Catholicæ vrbis Romæ, ſubſcripſi. Data 5. Kalend. Auguſti, Venantio viro clariſſ. conſule. Simul 67. epiſcopi abſq; Papa, ſubſcripſerũt.

FELIX PAPA ZENONI epiſcopo.

Dilectiſſimo fratri Zenoni, Felix epiſcopus. Filius meus vir clariſſimus Terentianus, ad Italiam dudùm veniens, dilectionis tuæ ſingularis extitit prędicator, talemq; te eſſe vulgauit, *qui ità Chriſti gratia redũdares, vt inter mundi turbines gubernator eccleſiæ præcipuus apparéres. (*quòd ità) Quapropter frater chariſſime, cùm ad prouinciam commearet, ſeduleq; depoſceret noſtras ad dilectionem tuam literas deſtinari, gratanter annuimus: *qui & dignum Deo ſermone complecti cuperemus antiſtitem, (*quia) & per eum maximè vellemus id fieri, cuius nobis fuerat laudibus intimatus. Quanuìs ergò ſanctis operibus ex omni parte prædictam fraternitaté tuam vir præfatus adſtruxerit, multumq; fiduciæ de tua beneuolentia iam teneret, tamé ęquum eſt, vt quod deſiderabat magnoperè, conſequatur: quatenùs, qui tuis olim gratus eſt animis, contemplatione noſtri reddatur acceptior, ſimulque materna & ſacerdotali conſolatione foueatur, peregrinationiſque præſidium paſtorali pietate reperiat, vt veſtræ dignitatis affectu appareat apud ſynceritatem tuam, noſtrum quoquè non minimùm ſalutantis valuiſſe colloquium. Deus te incolumem cuſtodiat frater chariſſime.

FELICIS PAPAE III. DECRETA duo deſumpta ex Gratiano, quæ non habentur in præmiſſis.

PRIMVM.

¶ In eccleſiaſticis cauſis regia voluntas ſacerdotibus eſt poſtponenda.

Certum eſt hoc rebus veſtris eſſe ſalutare, (Diſt. 10. Certum eſt hoc) vt cùm de cauſis Dei agitur, iuxta ipſius conſtitutionem, regiam voluntatem ſacerdotibus Chriſti ſtudeatis ſubdere, non præferre: & ſacroſancta per eorum pręſules potiùs diſcere, quàm docere: eccleſiaſticam formam ſequi, non huic, humanitùs obſequendo, iura præfigere: neque in eius ſanctionibus velle dominari, cuius clemétiæ Deus voluit tuæ piæ deuotióis colla ſubmittere: nè, dum méſura cæleſtis diſpenſationis exceditur, eatur in contumeliam diſponentis.

SECVNDVM.

¶ Non vltrà in eum procedere oportet, qui in hæreſim damnatam recidit.

Acacius non fuit noui vel proprij inuentor erroris, vt in eum noua ſcita prodirét, ſed (24. q. 1. Acacius nõ fuit.) alieno facinori ſuam cõmunionem miſcuit. Itaque neceſsè eſt, vt in illam recideret iuſta lance ſententiam, quam cum ſuis ſucceſſoribus per cõniuentiam ſynodalem ſuſceperat author erroris.

TARRACONENSE

CONCILIVM TEMPORE FELICIS PAPAE III. Eſt prouinciale.

Tarraco citerioris Hiſpaniæ vrbs opulentiſſima, quæ potiori totius Hiſpaniæ parti nomen dedit: metropolis ipſa, & ciuitatum Hiſpaniæ mater, ad Pyrenæa iuga poſita, Scipionum opus, quemadmodùm Carthago Pœnorũ: ad excipiendas principum peregrinationes egregiè nata. Vide Ptolemæi lib. 2.

lib. 2. cap. 4. Plin. lib. 3. cap. 1. & 3. itemq́, lib. 4. cap. 20. & Strabonem lib. 3.

CAPITVLA CONCILII Tarraconenſis.

Vt etiàm ad proximas ſanguinis cum teſtimonio clerici vadant. 1

Vt clericis emendi viliùs, vel vendendi cariùs, non permittatur licentia. 2

Vt quantum clericus præſtiterit, tantum recipiat. 3

Vt nullus epiſcopus vel infrà poſitus, die dominica cauſas iudicare præſumat. 4

Vt, qui in metropolitana ciuitate epiſcopus non fuerit ordinatus, poſt duos menſes ſe metropolitano præſentet. 5

Vt epiſcopus, qui à metropolitano commonitùs, ad ſynodum non venerit, excommunicetur. 6

Vt diœceſani clerici ſeptimanas teneant, & die ſabbato omnes in vnum cõueniant. 7

Vt annis ſingulis epiſcopi diœceſim viſitẽt, & nõ plùs quàm tertiam partem de parochijs accipiant. 8

De clericis & oſtiarijs, qui adulteris mulieribus admiſcentur, vt prohibeantur. 9

Vt nullus epiſcopus pro iudicijs munera accipiat. 10

Vt monachus miſſus alicubì, miniſteriũ clericatûs agere non præſumat, nec negociator exiſtat. 11

Vt ſi epiſcopus inteſtatus obiêrit, inuentarium de rebus eius clerici faciant, & nullus exindè aliquid auferat. 12

Vt epiſcop⁹ diœceſanos presbyteros, & quoſdam ex laicis, moneat literis cõuenire. 13

CONCILII TARRACONENSIS decem epiſcoporum, procœmium:

IN nomine Chriſti habita ſynodus Tarracone, anno ſexto Theodorici regis, cõſulatu Petri, ſub die octauo Idus Nouẽb. * Antiquorum patrum ſtatuta de his cenſuiſſe videntur, quæ in tempore aut ad illos * relata peruenerunt, aut acta certè teſtimonio proprio comprobauerunt. Cuius rei & nos ſequentes exemplum, illa, quæ nunc fiunt, placuit obſeruãda decernere, vt præterita, abſq; ambage cuſtodiantur: & præſentia, hac obſeruatione ſint firma. Igitur cùm in vnum pariter conueniſſemus in vrbem Tarraconẽſem, quæ eſt metropolitana obſeruantiſſimè fundata, titulos * ſuprà annexos conſcripſimus obſeruandos.

*Antiqui patres *perlata

*ſubtèr annexos

Capitulum primum.

DE his, quibus cura pro parẽtelę proximitate haberi permittitur, ea cautela earum neceſſitates ſuſtineant, vt pietatis beneficia, quæ eis ſunt neceſſaria, à longiùs præbeant. Ipſi verò pro viſendis eis, cùm ingreſſi fuerint, celeri ſalutatione recurrant, nec ibì faciant manſionem. Qui tamen cum ad earũ viſitationem pergunt, teſtem ſolatij ſui, fide & ætate probatum, adhibeant ſecum. Si quis hæc à nobis ſtatuta contempſerit, ſi clericus eſt, loci ſui dignitate priuetur: ſi verò religioſus vel monachus, in cella monaſterij incluſus, pœnitentiæ lamentis incumbat, vbi ſingulari afflictiõe panis & aquę victum ex abbatis ordinatione percipiat.

2 Canonum ſtatutis firmatum eſt, vt quicunque in clero eſſe voluerit, emendi viliùs, vel vendendi cariùs ſtudio non vtatur. Certè ſi hæc voluerit exercere, cohibeatur à clero.

14. q. 4. Canonum ſtatutis.

3 Si quis clericus ſolidum in neceſſitate pręſtiterit, hoc de vino vel frumẽto accipiat, quod mercãdi cauſa, tempore ſtatuto decretum fuerit venundari. Cæterùm, ſi ſpeciem nõ habuerit neceſſariam, ipſum quod dedit, ſinè vllo augmento recipiat.

14. q. 5. Si qs cleric⁹ in neceſſitate.

4 Nullus epiſcoporum, aut presbyterorum, vel clericorum, die Dominico propoſitum cuiuſcunq; cauſæ negocium audeat iudicare, niſi hoc tantùm, vt Deo ſtatuta ſolennia peragant. Cæteris verò diebus, conuenientibus perſonis, illa, quę iuſta ſunt, habeant licentiam iudicandi, exceptis criminalibus negocijs.

15. q. 4 Nullus epiſcoporum, aut presb.

5 Si quis in metropolitana ciuitate non fuerit epiſcopus ordinatus, poſteà quàm ſuſcepta benedictiõe per metropolitani literas honorem fuerit epiſcopi adeptus, id optimum eſſe decreuimus, vt poſtmodùm, ſtatuto tempore, id eſt, impletis duobus mẽſibus, ſe metropolitani ſui repræſentet adſpectib⁹, vt ab illo monitis eccleſiaſticis inſtruct⁹, pleniùs, quid obſeruare debeat, recognoſcat. Quòd ſi fortè hoc implere neglexerit, i ſynodo increpatus à fratribus, corrigatur. Et ſi fortè infirmitate aliqua (nè hoc impleat) fuerit præpeditus, hoc ſuis literis metropolitano indicare procuret.

Diſtin. 65. Si quis in metropolitana

6 Si quis epiſcoporum cõmonitus à metropolitano, ad ſynodum, nulla graui intercedente neceſſitate corporali, venire cõtempſerit, ſicut ſtatuta patrum * cenſuerunt, vſq; ad futurum concilium, cunctorũ epiſcoporũ charitatis communione priuetur.

Diſtin. 18. Si quis epiſcoporum com monitus * ſanxerunt

7 De diœceſanis eccleſijs, vel clero id placuit diffiniri, vt presbyteri vel diaconi, q inibì conſtituti ſunt, cũ clericis ſeptimanas obſeruent, i. vt presbyter vnà faciat hebdomadam: qua expleta, ſuccedat diaconus ei ſimiliter, ea ſcilicet conditione ſeruata, vt omnis clerus die ſabbati ad veſperã ſit paratus, quò faciliùs die Dñico ſolẽnitas cum omniũ pręſentia celebretur: ità tamẽ, vt omibus diebus veſperas & matutinas celebrẽt: quia deſiſtente clero, quod eſt peſſimũ, cõperimus in baſilicis nec luminaria miniſtrari. Si qui ſanè negligẽtiæ vitio hęc implere noluerint, nouerint, ſe ſecũdùm ſtatuta canonũ, pro modo pſonarũ, canonicę diſciplinę ſubdẽdos.

8 Multorum caſuum experientia magiſtrãte, reperimus nõnullas diœceſanas eccleſias eſſe deſtitutas. Ob quam rem hac conſtitu-

10. q. 1. Decreuimus, vt antiquæ.

tutione decreuimus, vt antiquę conſuetudinis or… ſeruetur, & annuis vicibus ab epiſcopo diœceſes viſitentur. Et ſi qua fortè baſilica reperta fuerit deſtituta, ordinatióe ipſius reparari præcipiatur: quia tertia pars ex omnibus per antiquam traditionem, vt accipiatur, ab epiſcopis nouimus ſtatutum.

9 Si quis lector, adulteræ mulieris voluerit miſceri vel adhærere conſortio, aut relinquat adulteram, aut à clero habeatur extraneus. Simili ſententia oſtiariorum laſciuia punietur.

15.q.2. Obſeruandum quoquè.

10 Obſeruandum quoquè decreuimus, nè quis ſacerdotum vel clericorum, more ſecularium iudicum audeat accipere pro impenſis patrocinijs munera, niſì fortè in eccleſijs oblata gratuitò, quæ non fauore muneris videantur accepta, ſed collatione deuotionis illata. Quòd ſi quis iſta probatur accipere, velutì exactor fœnoris aut vſurarũ poſſeſſor, ſecundùm ſtatuta patrum ſe nouerit degradandum.

16.q.1. Monachi à monaſt.

11 Monachi à monaſterio forìs egredientes, nè aliquod miniſteriũ eccleſiaſticũ præſumãt agere, prohibemus, niſì fortè cum abbatis imperio. Similiter, vt nullus eorum, id eſt, monachorum, forẽſis negocij ſuſceptor vel executor exiſtat, niſì quod monaſterij expoſcit vtilitas, abbate ſibi nihilominùs imperãte, canonum ante omnia Gallicanorum de his conſtitutione ſeruata.

12.q.5. Sicubì defunct*. *breue

12 Sicubì defunctus fuerit epiſcopus inteſtatus, poſt defunctionem eius à presbyteris & diaconibus de rebus ipſius *inuentarium fideliter conſcribatur, à minimo vſq; ad maximum, id eſt, de vtenſilibus vel omni ſupellectile: ità tamẽ, vt ſi quis exindè vel præſumpſiſſe aliquid, vel occultè fuerit tuliſſe conuictus, ſecundùm furti tenorem reſtituat vniuerſa.

13 Epiſtolæ tales per fratres à metropolitano ſunt dirigendæ, vt non ſolùm è cathedralis eccleſiæ presbyteris, verùm etiàm de diœceſanis ad concilium trahant, & aliquos de filijs eccleſiæ ſecularibus ſecum adducere debeant. Ioannes in Chriſti nomine epiſcopus Tarraconenſis ciuitatis, conſtitutionibus à nobis conſcriptis ſubſcripſi. Paulus in Chriſti noïe epiſcop⁹ in Tiraſſoneñ ciuitate, ſubſcripſi. Hector epiſcopus Carthagineñ metropol. ſubſcripſi. Fortunianus ſubſcripſi. Agricius in Chriſti nomine epiſcopus Gerundeñ ciuitatis, ſubſcripſi. Oruntius in Chriſti nomine epiſcopus Eliberitanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Vincentius in Chriſti nomine Epiſcopus Cæſarauguſtanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Vrſus in Chriſti nomine epiſcopus Dertoſanæ ciuitatis, ſubſcripſi. *Cinidius in Chriſti nomine epiſcopus Auſoneñ ciuitatis, ſubſcripſi. Nibridius in Chriſti nomine minimus ſacerdotum eccleſiæ *Egareñ miniſter, conſtitutioni ſanctorum canonum ſubſcripſi.

*Emidius

*Bigerreñ

¶ Decretum eiuſdem Tarraconeñ concilij, ex Gratiano deſumptum, quod ſcribitur eſſe cap. 6. nec tamen habetur inter priora capitula, ſcilicet:

¶ Secundò aũt vel tertiò nullus cõfirmetur.

De cõſ. diſ. 5. dictũ eſt, & in decret. Iuo. lib. 2. & in co. librorum 16. li. 4. cap. 6.

¶ Dictum eſt nobis, quòd quidam de plebe bìs vel tèr, vel eo ampliùs epiſcopis ignorantibus, tamen ab eiſdem epiſcopis confirmentur. Vndè viſum eſt nobis, eandem confirmationẽ, ſicut nec baptiſmũ, iterari minimè debere: q̃a bìs vel tèr, vel ampliùs, baptizatos aut confirmatos, non ſeculo, ſed ſoli Deo, ſub habitu regulari vel clericali religioſiſſimè famulari, decretum eſt.

Finis decretorum Tarraconeñ concilij.

DECRETA GELASII PAPAE I.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 494.

GElaſius natione Apher, ex patre Valerio, ſedit annos 4. mẽſes 8. dies 18. Fuit autem temporibus Theodorici regis, & Zenonis Auguſti. Huius temporibus inuenti ſunt Manichęi in vrbe Roma, quos in exilio deportari pręcepit, quorum quoquè codices ante fores baſilicæ ſanctæ Mariæ incendio cõcremauit. Hic ſub geſta ſynodica, cum fletu & ſub ſatiſfactióe libelli purgatũ Meſenũ epiſcopũ reuocauit, quẽ & eccleſiæ ſuæ reſtituit, q̃ peccauerat in cauſa Acacij & Petri. Hic fuit amator cleri & pauperum, & clerũ ampliauit. Hic liberauit à periculo famis ciuitatẽ Romanam. Hic fecit conſtitutũ de omni Eccleſia. Huius temporibus iterùm venit relatio de gręcia, eó q̃ multa mala & homicidia fierẽt à Petro & Acacio Cõſtãtinopolitano. Eodem tempore fugiens Ioãnes Alexãdrinus epiſcopus catholic⁹, venit Romã ad ſedem Apoſtolicã. Quem B. Gelaſius ſuſcepit cum gloria, cui etiàm & ſecundã ſedẽ p̃buit. Ipſis tẽporibus fecit ſynodum, & miſit per tractũ Orientis, & iterùm damnauit in perpetuũ Acaciũ & Petrum, ſi non pœnitentes, ſub ſatiſfactione libelli poſtularent pœnitentiã, ſecundùm humanitatẽ primæ ſedis Eccleſiæ. Hic dedicauit baſilicã ſanctę Euphemię martyris in ciuitate Tiburtina, milliario 20 ab vrbe. Dedicauit autẽ & baſilicas alias ſanctorũ Nicãdri & Eleutherij & Andreę, via Lauicana in fundũ in villa pertuſa. Fecit autem & baſilicã S. Marię via Laurentina in fundo Criſpini, milliario ab vrbe *20. Hic fecit 5. libros aduersùs Neſtoriũ & Eutychem, q̃ hodiè in bibliotheca & archiuo Eccleſiæ continentur. Fecit & hymnos in modum B. Ambroſij epiſcopi. Item duos libros aduersùs Arrium. Fecit etiàm & ſacramentorũ præfationes & orationes cauto ſermone, & epiſtolas fidei elimato ſermone. Multũ ſub huius epiſcopatu cler⁹ creuit. Hic fecit ordinatiões duas in vrbe roma p̃ mẽſes

*19

Febru-

Februarium & Decemb. presbyteros 32, diaconos duos, epiſcopos per diuerſa loca numero 67. Qui etiàm ſepultus eſt in baſilica B. Petri apoſtoli 11. Kalen Decemb. Et poſt obitum eius ceſſauit epiſcopatus dies 7.

DECRETALIS SEQVENTIS GELASIJ PAPÆ, TITULI.

De inſtitutis eccleſiaſticis, moderatè pro temporis qualitate diſpoſitis. 1

Vt, vbì nulla perurget neceſſitas, conſtituta patrum inuiolata ſeruentur. 2

Vt, cùm defuerint clerici, de monachis eligantur. 3

Vt, ſi de laicis eligantur ad clerum, quantum temporis obſeruetur. 4

De digamis, alijſq; perſonis, qui ad miniſterium clericatûs nullatenùs applicantur. 5

Vt ab epiſcopis ſinè pręceptione Papæ, nouæ baſilicæ non dedicentur. 6

Vt nulla precia de baptizandis conſignandiſq; fidelibus exigantur. 7

De presbyteris, vt nihil de his, quæ ſunt epiſcoporum, præſumant. 8

Vt diacones menſuram propriam, iuxta patrum decreta, cuſtodiant. 9

Quòd diaconi in presbyterio reſidere non poſſunt. 10

Quòd Apoſtolica ſedes paternos canones pio ſtudio, deuoteq; cuſtodiat. 11

Vt præter paſchale tempus vel pentecoſtes, nemo baptizare præſumat. 12

De presbyterorum & diaconorum ordinationibus, certis temporibus celebrãdis. 13

De virginibus ſacris, quandò velentur. 14

Vt viduæ non velentur. 15

Vt ſerui, obtentu religionis nõ ſuſcipiantur in clerum, vel in monaſterium. 16

Vt clerici nullas negociatiões inhoneſtas & turpia lucra ſectentur. 17

Vt nemo literas neſciẽs, vel aliqua parte corporis imminutus, ad clerũ ꝓmoueat. 18

De his, qui ſeipſos abſcindunt. 19

De criminoſis, vt ad clerum non proueantur. 20

Quòd *dęmonijs, alijſq; paſſionibus irretitis, miniſteria ſacra tractare non liceat. 21 *dęmoniacis,

Quòd hi, qui ſacris virginibus ſe ſociant, & fœdera inceſta commiſerunt, communicare non poſſunt, niſì publicam pœnitentiam geſſerint. 22

Quòd viduę (vt ſupradictum eſt) non velentur, ſed ſi profeſſam continentiam, propoſito mutato, calcauerint, ipſæ pro ſe rationem Deo reddant. 23

Quòd ſecũda coniugia ſecularibus non negentur, quibus tamen ad clerum minimè venire conceditur. 24

Vt ſi quis ſuſceperit eccleſiæ propriæ deſertorem, & in aliquam prouexerit dignitatem, vterq; ſubiaceat ſententiæ, quam canones præfixerunt. 25

De laicis vel monachis, qui per pręmium ordinantur, vt dantem & accipiẽtem Simonis Magi crimen inuoluat. 26

Vt nulla baſilica, ſub defunctorum conſtituta nomine, dedicetur. 27

De fœminis, vt ſacris altaribus nõ miniſtrẽt, vel aliquid ex his, quæ virorum ſunt officijs deputata, præſumant. 28

De redditibus eccleſiæ vel oblatione fideliũ, vt quatuor portiones fieri debeant. 29

Vt epiſcopus, presbyter, & diaconus, q contra hæc conſtituta fecerit, ſui honoris periculo ſubiaceat. 30

¶EPISTOLA GELASII PAPAE.

Dilectiſſimis fratribus vniuerſis epiſcopis, per Lucaniam & Brutios & Siciliam conſtitutis, Gelaſius.

Capitulum primum.

Neceſſaria rerum * diſpenſatione conſtringimur, & Apoſtolicę ſedis moderamine cõuenimur, ſic canonum paternorũ decreta librare, & retrò præſulũ deceſſorũq; noſtrorum præcepta metiri, vt quę pręſentium neceſſitas temporum reſtaurandis eccleſijs relaxanda depoſcit, adhibita conſideratione diligenti, quantùm poteſt fieri, temperemus: quó nec in totum formam veterum videamur excedere regularũ, & *reparandis militiæ clericalis officijs, quę p diuerſas Italiæ partes, ità belli famiſq; conſumpſit incurſio, vt in multis eccleſijs (ſicut fratris & coepiſcopi noſtri Ioannis, Rauennatis eccleſiæ ſacerdotis, frequenti relatione cõperimus) vſquequaquè deficiẽte ſeruitio miniſtrorũ, niſi remittendo paulìſpèr eccleſiaſticis promotionibus antiquitùs interualla pręfixa remaneant (ſinè quibus adminiſtrari nequeãt) ſacris ordinibus eccleſiæ funditùs deſtitutæ: atque in plurimis locis, per inopiam competentis auxilij, ſalutare ſubſidium redimẽdarum deſit animarum: noſq; magno reatu, ſi tanto coarctante periculo, non aliquatenùs conſulamus, *innecti.

*diſpoſitiõe 1.q.7. Neceſſaria

for. *in

*videamur

2 Priſcis igitur pro ſuî reuerentia manentibus cõſtitutis, quæ, vbì nulla vel rerum, vel temporũ perurget anguſtia, regulariter conuenit cuſtodiri, eatenùs eccleſijs, quę vel cũctis ſunt priuatę miniſtris, vel ſufficientibus vſqueadeò deſpoliatæ ſeruitijs, vt plebibus ad ſe pertinentibus diuina munera ſupplere non valeant, tam inſtituendi, quàm promouendi clericalis * obſequij ſic ſpatia diſpenſanda concedimus:

Diſtin. 55. c. Priſcis.

*officij

3 Vt ſi quis etiàm de religioſo propoſito, & diſciplinis monaſterialibꝰ eruditus, ad clericale munus accedat, inprimìs eius vita prætèritis acta tẽporibus inquiratur, ſi nullo graui facinore probatur infectus, ſi ſecundã nõ habuit fortaſsìs vxorem, nec à marito relictã ſortitus oſtẽditur: ſi pœnitentiam publicam fortaſsìs nõ geſſit, nec vlla corporis parte vitiatus appáret: ſi ſeruili aut originariæ nõ eſt conditioni obnoxius: ſi curiæ iam probatur nexi-

Diſt. 77. Si quis de religioſo. cum c. ſeq.

nexib' abſolutus: ſi aſſecutus eſt literas, ſinè quib' vix fortaſsis oſtiarij poſſit implere miniſterium: vt ſi his omnibus, quæ ſunt prędicta, fulcitur, cōtinuò lector vel notarius, aut certè defenſor effectus, poſt tres menſes exiſtat acolythus, maximè ſi huic ętas etiàm ſuffragatur: ſexto menſe ſubdiaconi nomen accipiat: ac ſi modeſtæ conuerſationis, honeſtęque voluntatis exiſtit, nono menſe diaconus, completoque anno ſit presbyter: cui tamen, quod annorum interſtitia fuerant collatura, ſancti propoſiti ſpontè ſuſcepta doceatur præſtitiſſe deuotio.

Diſt.77.c.finali, parag. Si verò laicos.

4 Si verò de laicis quiſpiam eccleſiaſticis eſt aggregandus officijs, tanto ſolicitiùs in ſingulis, quæ ſuperiùs cōpræhenſa ſunt, huiuſmodi decet examinari perſonā, quantùm inter mūdanam religioſamq; vitam conſtat eſſe diſcriminis: quia vtiquè cōuenientia eccleſiæ miniſteria reparanda ſunt, non inconuenientibus meritis ingerenda: tantoq; magìs, quod ſacris aptum poſſit eſſe ſeruitijs, in eorum quærendum eſt inſtitutis, quātùm de tempore, quo fuerant hæc aſſequenda, decerpitur: vt morū habere doceatur hoc probitas, quod prolixior conſuetudo non contulit: nè per occaſionem ſupplédę penuriæ clericalis, vitia potiùs diuinis cultibus intuliſſe, non legitimæ familiæ * computemur procuráſſe compendia: quorum promotionibus, ſuper anni metas, ſex menſes nihilominùs ſubrogamus: quoniam (ſicut dictum eſt) diſtare conuenit inter perſonam diuino cultui deditam, & de laicorum conuerſatione venientem. Quæ tamé eatenùs indulgéda credidimus, vt illis eccleſijs, quibus infeſtatiōe bellorū vel nulla penitùs, vel exigua remanſerunt, miniſteria renouentur: quatenùs his Deo propicio reſtitutis, in eccleſiaſticis gradibus ſubrogandis canonum paternorum vetus forma ſeruetur: nec contra eos vlla ratione præualeat, quod pro accidentis defectûs remedio prouidetur, non aduersùs ſcita Maiorum noua lege proponitur: cæteris eccleſijs ab hac occaſione ceſſantibus, quas non ſimili clade vaſtatas, priſtinam faciendis ordinationibus conuenit tenere ſentētiam. Quo magìs hac opportunitate commoniti, obſeruantiam venerādorum canonum propenſiùs delegamus, ſingulorum graduū conſcientias admonētes, nè in illicitos prorumpere moliantur exceſſus.

* cōfutemur

Diſt.50.Nō confidat.

5 Nec fas eſſe confidat quiſque pontificum, bigamos, aut cōiugia ſortientes ab alijs derelicta, ſiue quoſlibet poſt pœnitentiam, vel ſinè literis, vel corpore vitiatos, vel conditionarios, aut curiæ publicarumq; rerum nexibus implicatos, aut paſsim nulla temporis congruentis expectatione diſcuſſos, diuinis ſeruituros applicare myſterijs: neq; pro ſuo libitu iura ſtudeant aliena peruadere, abſque ſedis Apoſtolicæ iuſta diſpoſitione mandante.

De cōſ. diſt. 1. Baſilicas no.

6 Baſilicas nouiter inſtitutas, non petitis ex more præceptionibus, dedicare non audeant: nec ambiant ſibimet vindicare clericos poteſtatis alienæ.

1.q.1. Baptiz.

Matth. 10.

7 Baptizandis, conſignandiſq; fidelibus precia nulla præfigant, nec illationibus quibuſlibet impoſitis exagitare cupiant renaſcentes: quoniā quod gratis accipimus, gratis dare mandamur. Et ideò nihil à prędictis prorsùs exigere moliantur, quò vel paupertate cogente deterriti, vel indignatione reuocati, redemptionis ſuæ cauſas adire deſpiciant, certum habentes, quòd qui prohibita depræhenſi fuerint admiſiſſe, vel commiſſa non potiùs ſua ſponte correxerint, periculū ſubituri proprij ſint honoris.

diſt.95. Presbyteros

8 Nec minùs etiā presbyteros vltra modum ſuum tendere prohibemus: nec epiſcopali faſtigio debita, ſibimet audacter aſſumere: non conficiendi chriſmatis, non cōſignationis pontificalis adhibendæ ſibimet arripere facultatem: non, præſente quolibet antiſtite, niſi fortaſsè iubeātur, vel oratiōis, vel actionis ſacræ ſupplendæ ſibi præſumāt eſſe licentiam: neque ſub eius adſpectu, niſi iubeantur, aut ſedere præſumant, aut * veneranda tractare myſteria. Nec ſibi meminerint vlla ratione cōcedi, ſinè ſummo pōtifice, ſubdiaconum aut acolythum ius habere faciendi: nec prorsùs addubitent, ſi quicquam ad epiſcopale miniſterium ſpecialiter pertinés, ſuo motu putauerint exequendum, cōtinuò ſe presbyterij dignitate & ſacra communiōe priuari. Quod fieri neceſsè eſt, cenſeamus, ſi eorum præſule deferente, huiuſmodi fuerit præuaricatio cōprobata, nec ipſo eorū epiſcopo à culpa conniuentiæ & vltione vacaturo, ſi immoderata facientem diſſimulauerit vindicare.

* venerabilia

diſt.93 Diac. Nic. conc. cap. 18.

9 Diaconos quoquè propriam cōſtituimus ſeruare mēſuram, nec vltra tenorem paternis canonibus deputatum, quippiam tentare permittimus: nihil eorū penitùs ſuo miniſterio applicare, quæ primis ordinibus proprię decreuit antiquitas. Abſq; epiſcopo vel presbytero baptizare non audeant, niſi prędictis fortaſsè officijs longiùs cōſtitutis, neceſſitas extrema compellat. Quod & laicis Chriſtianis facere plerunquè conceditur.

Nic. cō. c. 14.

10 Non in presbyterio reſidere, cùm diuina celebrantur, vel eccleſiaſticus habetur quicunq; tractatus. Sacri corporis prerogationé, ſub cōſpectu pōtificis ſeu presbyteri, niſi his abſentibus, ius non habeāt exercédi.

De cōſ. diſt. 1. Baſilicas.

11 Cùm enim decreta venerabilium ſanctionum nos quoquè magnoperè cuſtodire nitamur, ac ſinè eorum diſpendio etiàm illa, quæ pro alicuius vtilitatis compendio fortaſsè videantur laxanda, * credamus: cumq; nobis contra ſalutarium reuerentiam regularum cupiamus temerè nihil licere, & cùm ſedes Apoſtolica ſuperior his omnibus, fauēte Domino, quæ paternis canonibus ſunt præfixa,

* dicamus.

præfixa,

præfixa, pio deuotoque ſtudeat tenere propoſito: ſatis indignũ eſt, quẽquam vel pontificum, vel ordinum ſubſequentium, hanc obſeruantiam refutare, quam B. Petri ſedem & ſequi videat, & docere: ſatiſque conueniens ſit, vt totum corpus Eccleſiæ in hac ſibi-
Matth.16. met obſeruatione concordet, quam illic vigere conſpiciat, vbi Dominus Eccleſiæ totius poſuit principatum, dicẽte ſcriptura: Or-
Cant.2.a dinate in me charitatem. Et item: Omia cum
1.Cor.14.g ordine fiant. Atque iterum Pſalmiſta prædi-
Pſal.47. cãte: Circundate Sion, & complectimini eã, narrate in turribus eius: Ponite corda veſtra in virtute ei⁹, & diſtribuite grad⁹ ei⁹, vt enarretis in progenies alteras: quoniã hic eſt Deus Deus noſter in æternum, & ipſe reget nos in ſecula. Hic proculdubiò, qui in eccleſiaſticarum narratur altitudine dignitatum, & in cuius virtute bonis operibus corda ponẽda ſunt, gradibus vtiquè diſtributis, cũctis Deus noſter & rector populis prædicandus eſt Chriſtianis: vbi nemo ſibimet aliquid iã exiſtimet imminutum, cùm & de vniuſcuiuſq; gradùs perfectione nihil deperit, & cõuenienter retinendo, quod cæleſti diſpenſatione collatum eſt, pariter nobis & cognoſcibilem Deum fieri, & tribuit eſſe rectorem. Nam & ſi quid indulgetur de temporum quãtitate, moribus aggregata ſtrenuitate pẽſatur: ſi vitæ iam propoſito continetur, quod protelata fuerat ætate curãdum, dummodò illa nullatenùs diſſimulata ſubrepant, quorũ quodlibet ſi ineſſe claruerit, meritò clericalibus infulis reprobabilem conuincat eſſe perſonam. Etſi illa nonnunquàm ſinẽda ſunt, quę, ſi cæterorum conſtet integritas, ſola nocere non valeant: illa tamẽ ſunt magnoperè præcauenda, quæ recipi niſi manifeſta decolora-
1.q.7.Etſi illa. tione nõ poſſint. Ac, ſi ea ipſa, quæ nullo detrimento aliquotiès indulgenda creduntur, vel rerum temporumque cogit intuitus, vel acceleratæ prouiſiõis reſpect⁹ excuſat: quanto magìs illa nullatenùs mutilãda ſunt, q̃ nec vlla neceſſitas, nec eccleſiaſtica prorsùs extorquet vtilitas?

De cõſ. diſt. 4. Baptizãdi 12 Baptizãdi ſibi quiſquam paſsìm quocunquè tempore nullã credat fiduciã, præter paſchale feſtũ & pẽtecoſtes venerabile ſacramentũ, excepto dũtaxàt grauiſſimi lãguoris incurſu: in quo verendũ eſt, nè morbi creſcẽte periculo, ſinè remedio ſalutari fortaſsìs ægrotans exitio præuentus abſcedat.

Di.75.ca.6. 13 Ordinationes etiàm presbyterorum & diaconorum, niſi certis temporibus & diebus, exercere non audeãt, id eſt, quarti mẽſis ieiunio, ſeptimi, & decimi, ſed & etiàm q̃dragesimalis initij, ac mediana quadrageſimæ die, ſabbati ieiunio circa veſperã nouerint celebrãdas. Nec cuiuſlibet vtilitatis cauſa, ſeu presbyterum ſeu diaconũ his præferre, qui ante ipſos fuerint ordinati.

20.q.1.De uotis 14 Deuotis quoquè Deo virginib⁹, niſi aut in Epiphaniarũ die, aut in albis paſchalibus, aut in apoſtolorum natalitijs ſacrũ minimè velamen imponant, niſi forſitan (ſicut de baptiſmate dictum eſt) graui languore correptis, nè ſinè hoc munere de ſeculo exeant, implorantibus non negetur.

15 Viduas autem velare, pontificum nullus attẽtet, quod nec authoritas diuina delegat, nec canonum formã præſtituit. Non eſt ergò penitùs vſurpandum: eiſque ſic eccleſiaſtica ſunt ferenda præſidia, vt nihil committatur illicitum.

16 Generalis etiàm querelæ vitanda pręſumptio eſt, qua propemodùm cauſantur vniuerſi, paſsìm ſeruos & originarios, dominorum iura poſſeſſionumq́ue fugientes, ſub religioſę conuerſationis obtentu, vel ad monaſteria ſeſe conferre, vel ad eccleſiaſticum famulatum, conniuentibus quoquè pręſulibus, indifferenter admitti: quę modis omnibus eſt amouenda pernicies, nè per Chriſtiani nominis inſtitutũ, aut aliena peruadi, aut publica videatur diſciplina ſubuerti, præcipuè cùm nec ipſam miniſterij clericalis hac obligatione fuſcari conueniat dignitatẽ, cogaturq́; pro ſtatu militantium ſibi conditioneq́; iurgare, aut videri (quod abſit) obnoxia. Quibus ſolicita competẽter interdictione prohibitis, quiſquis epiſcopus, presbyter, aut diaconus, vel eorum qui monaſterijs præeſſe noſcũtur, huiuſmodi perſonas apud ſe tenẽtes, nõ reſtituẽdas patronis, aut deincèps vel eccleſiaſticæ ſeruituti, vel religioſis congregationibus putauerint applicandas, niſi volũtate forſitan dominorũm, ſub ſcriptũræ teſtimõio primitùs abſolutas, vel legitima tranſactione conceſſas, periculum ſe honoris proprij nõ ambigant communioniſq́; ſubituros, ſi ſuper hac re cuiuſquã verax nos querela pulſauerit. Magnis quippe ſtudijs, ſecundùm beatum Apoſtolum, præcauendũ eſt, nè fides & diſciplina Domini blaſphemetur. 1.Tim.6.a.

Diſt.54. Generalis.

17 Conſequens fuit, vt illa quoquè quæ de Piceni partibus nupèr ad nos miſſa relatio nunciauit, non prætereunda putaremus, id eſt, plurimos clericorum negociationibus inhoneſtis & lucris turpibus imminere, nullo pudore cernentes Euangelicam lectionẽ, qua ipſe Dominus negociatores è tẽplo, verberatos flagellis, aſſeritur expuliſſe, nec Apoſtoli verba recolentes, quibus ait: Nemo militans Deo, implicat ſe negocijs ſecularibus: Pſalmiſtam quoquè Dauid, ſurda diſſimulãtes aure, cantantem: Quoniam non cognoui negociationes, introibo in potẽtias Domini. Proindè huiuſmodi aut ab indignis poſthàc quæſtibus nouerint abſtinendum, & ab omi cuiuſlibet negociationis ingenio, vel cupiditate ceſſandum: aut in quocunque gradu ſint poſiti, mox à clericalibus officijs abſtinere cogantur: quoniam domus Dei, domus orationis & eſſe debet & dici, nè officina negociationis & ſpelunca potiùs ſit latronum.

Diſt.88. cõſequens. In can. apo. ca. 44. Et Nic. cõc. ca.17. & Laodic. ca. 15. Mat.21.b
2.Tim.2.a
Pſalm.70.
14.q.4.Cle.
Lucæ 19.g

Diſt.36. Illiteratos.

18 Illiteratos quoquè, & nonnulla parte corporis imminutos, ſinè vllo reſpectu ad eccleſiaſticum didicimus venire ſeruitium. Quod ſimul antiqua traditio, & Apoſtolicæ ſedis vetus forma non recipit: quia nec literis carens, ſacris eſſe poteſt aptus officijs, &

Leui.21.c Deuter.17

vitioſum nihil prorſus DEO offerri legalia præcepta ſanxerunt. Itaque decęterò modis omnibus hæc vitentur, nec quiſquam talis ſuſcipiatur in clerum.

1.q.7. Si qui vel propria.

Si qui verò vel temeritate propria, vel incuria præſidentium tales antè ſuſcepti ſunt, in his, quibus conſtituti ſunt, locis eatenùs perſeuerent, vt nihil vnquàm promotionis accipiát: ſatiſque habeant, hoc ipſum ſibi pro nimia miſeratione permiſſum.

Nicenę ſynodi ca.1. Et in ca. apoſtolorú, ca. 23.

19 De his autem, qui ſeipſos abſcindunt, paterni canones euidenter ſequenda poſuerút, quorum tenorem ſufficiat indidiſſe. Dicunt enim, talia perpetrantes, mox vt agniti fuerint, à munere clericali debere ſecludi. quod modis omnib⁹ cuſtodire nos cóuenit, quia fas eſſe nulli ſuppeditat, quicquam pter illa, q́ memorabilis decreuit forma, cenſere.

20 Comperimus etiàm horrendis quibuſdam criminibus implicatos, tota diſcretione ſubmota, non ſolùm de factis atrocibus neceſſariam pœnitudinem non habere, ſed nec aliqua correctione penitùs ſuccedente, ad diuinum miniſterium honoremq; contendere. Nonnullos autem etiàm in ipſis ordinibus conſtitutos, grauibus delinquentes facinoribus, non repelli, cùm & Apoſtolus clamet, nemini citò manus imponendas, neque communicandum peccatis alienis: & maiorum veneranda conſtituta pronuncient, huiuſmodi, etiàm ſi fortè ſubrepſerint, tam qui antè peccauerút, detectos oportere repelli, quàm ſacrę profeſſionis oblítos, pręuaricatoreſque ſancti propoſiti, procul dubiò ſubmouendos.

1.Tim.5.d

Niceni cóci. lij ca.9.&10

Diſt.35. Vſq; adeò.

21 Vſqueadeò ſanè comperimus, illicita quæque prorumpere, vt dæmoniacis ſimilibuſque paſſionibus irretitis, miniſteria ſacroſancta tractare tribuatur. Quib⁹ ſi in hoc opere poſitis aliquid propriæ neceſſitatis occurrat, quis de ſua fidelium ſalute confidet, vbi miniſtros ipſos curationis humanæ tanta perſpexerit calamitate vexari? Atque ideò neceſſariò remouendi ſunt, nè quibuſlibet, pro quibus Chriſtus eſt mortuus, ſcádalum generetur infirmis. Poſtremò, ſi corpore ſauciatum fortaſsìs aut debilé, nequaquàm ſancta contingere lex diuina permittit, quanto magis doni cęleſtis diſpenſatores eſſe nó cóuenit, quod eſt deterius, mente perculſos?

Roma.14.c

Leui.21.c

22 Virginibus autē ſacris temerè ſe quoſdam ſociare cognouimus, & poſt dicatū Deo propoſitum, inceſta fœdera ſacrilegaque miſcere. Quos protinùs ęquum eſt à ſacra communione detrudi, & niſi per publicam probatamq́ue pœnitentiam, omninò non recipi: ſed tamen his viaticum de ſeculo tranſeuntibus, ſi tamen pœnituerint, non negetur.

27.q.1 De viduis.

23 Nam de viduis ſub nulla benedictione velandis, ſuperiùs latiùs duximus differédum. Quæ ſi propria voluntate profeſſam priſtini coniugij caſtitatem mutabili mente calcauerint, periculi earum intererit, quali Deum debeant ſatisfactione placare, quia (iuxta Apoſtolum) primam fidem irritam fecerunt. Sicut enim, ſi ſe forſitan continere non poterant, ſecundùm Apoſtolum, nullatenus nubere vetabantur: ſic, habita ſecú deliberatione, promiſſam Deo pudicitiæ fidem debuerút cuſtodire. Nos autem talibus nullum laqueum debem⁹ inijcere, ſed ſolùm adhortationes pręmij ſempiterni, pœnaſque proponere diuini iudicij, vt & noſtra ſit abſoluta cóſcientia, & illarum pro ſe rationem Deo reddat intétio. Cauendú eſt q̃ppe, *q́ de earú moribus actibuſque beatus Paulus apoſtolus teſtatur, quod planiùs exponere præterimus, nè ſexus inſtabilis non tam deterreri, quàm admoneri videatur.

1.Tim.5.b

1.Cor.7.b

*quod

1.Timot.5.b

1.Cor.7.g

24 Secundas nuptias ſicut ſecularibus inire conceditur, ità poſt eas nullus ad clericale ſinitur venire collegium. Alia eſt enim humanæ fragilitati generaliter conceſſa licentia, alia debet eſſe vita, diuinarum rerum ſeruitio dedicata.

Nic.cóc.ca. 15.&16.cań. apoſtol. ca. 15. Et Chal. conc.ca.20. Et Antioch. ca.3. Sup.c.2.&3. Et in can. apo.ca.30. et in Chal. c.2.

25 Quiſquis propriæ deſertor eccleſiæ, nullis exiſtentibus cauſis, ad aliam putauerit tranſeundum, temereque ſuſceptus fuerit & promotus: reuerendorum canonum vel ipſe vel receptor eius atque prouector, conſtituta non effugiet, quæ de huiuſmodi præſumptoribus præfixére ſeruanda.

26 De monachis laicisque, in prima copioſiùs præceptionis huius parte digeſtum eſt, quæ vel quatenùs his pro rerum, temporumque neceſſitate conceſſa ſint, vel quemadmodùm, vbi nullius neceſſitatis intereſſe probatur, nó niſi vetus inſtitutio debeat cuſtodiri. Quos verò conſtiterit indignos meritis, ſacrá mercatos eſſe precio dignitatem, conuictos oportet arceri, non ſinè periculo facinus tale perpetrantes: quia dantem pariter & accipientem (damnatio Simonis) quam ſacra lectio teſtatur, inuoluit.

1.q.1. Quos conſtiterit

Actio.8.c

De conſ. di. 1. nc locor. Iſti⁹ de. c.6.

27 De locorum conſecratione ſanctorú, quanuìs ſuperiùs ſtrictim fuerit compræhéſum, nobis quoquè patefactum eſt, quòd abſque præcepto ſedis Apoſtolicæ, nonnulli factas eccleſias vel oratoria ſacrare præſumant: hoc ſumus tamen indicio deteſtabiliore permoti, quòd in quocunque nomine defunctorum, & (quantùm dicitur) nec ominò fidelium, conſtructiones ędificatas ſacris proceſſionibus audacter inſtituere memorantur. Quæ quoniam tam acerba, tam dura ſunt, vt eadem vix noſter ferre poſſit audit⁹, ſi reuerà Chriſtianitatis affectus in illis regionibus certus & fixus eſt, & diſtrictiùs iſta q̃rantur, & à quibus fuerint geſta, prodantur: quoniam ſicut latentibus in hac atrocitate no-

nominibus, non extat in quem ſententia debita proferatur, ità cùm manifeſtis fuerit documentis expoſitus, qué tanti ſceleris poſcit immanitas, non effugiet vllatenùs vltionem.

28 Nihilominùs impatienter audiuimus, tantũ diuinarũ rerũ ſubiſſe deſpectum, vt fœminæ ſacris altaribus miniſtrare ferantur: & cuncta, quæ non niſì virorum famulatui deputata ſunt, ſexum, cui nõ cõpetit, exhibere: viſo quòd omnium delictorum, quæ ſigillatìm perſtrinximus, noxa omnis & crimẽ eos reſpicit ſacerdotes, qui vel iſta committunt, vel cõmittentes minimè publicando, prauis exceſſibus ſe fauere ſignificant: ſi tamẽ ſacerdotũ iam ſint vocabulo nuncupãdi, qui delegatum ſibi religionis officiũ ſic proſternere moliunt, vt in peruerſa quęq; prophanaq; decliues, ſinè vllo reſpectu regulæ Chriſtianæ, pcipitia funeſta ſectentur. Cumq; ſcriptũ ſit (minima qui ſpernit, paulatìm decidit)

Eccle. 19. a

quid eſt de talib⁹ exiſtimandũ, q immẽſis ac multiplicibus prauitatũ molib⁹ occupati, ingentẽ ruinã multimodis impulſionibus ediderunt, q̃ nõ ſolùm ipſos videatur obruere, ſed & eccleſijs vniuerſis mortiferã, ſi non ſanentur, inferre perniciẽ? Nec ambigãt, q hæc auſi ſunt exercere, ſed etiàm, q hactenùs cognita ſiluerũt, ſub honoris proprij ſe iacere diſpendio, ſi nõ quanta poſſint celeritate feſtinent, vt lœtalia vulnera competenti medicatione curentur. Quo eñ more teneãt iura pontificũ, q pontificalibus excubijs eatenùs iniuncta diſſimulãt, vt contraria domui Dei, cui pſident, potiùs operentur? qui quantùm apud Dñm poſſent, ſi non niſì conuenientia procurarẽt, tantùm quid mereanẽ, adſpiciãt, cùm execrabili ſtudio ſectentur aduerſa. Et quaſi magìs hęc regula ſit, qua eccleſię debeant gubernari, ſi qcquid eſt eccleſiaſticis inimicum regulis, perpetratur, cùm & ſi cognitos habuit canones vnuſquiſque põtificum, intemerata debuerit tenere cuſtodia. Et ſi forſitan neſciebat, cõſulere ſidẽter oportuerit ſcientem. Quo magìs excuſatio nulla ſuccurrit errantibus: quia neſciẽs, propoſuit ſeruare quod nouerat, nec ignorãs curauit nôſſe quod gereret.

12. q. 2. Quatuor autem

29 Quatuor autẽ tam de reddit, quàm de oblatiõe fidelium, prout cuiuſlibet eccleſię facultas admittit, ſicut dudùm rationabiliter eſt decretum, conuenit fieri portiones. Quarum ſit vna põtificis, altera clericorum, pauperum tertia, quarta fabricis applicanda. De quibus, ſicut ſacerdotis intererit, integrã miniſtris eccleſiæ memoratã depẽdere quantitatem, ſic clerus vltra delegatã ſibi ſummã nihil inſolenter nouerit expetendum. Ea verò, quæ eccleſiaſticis ędificijs attributa ſunt, huic operi veraciter pręrogata, locorum doceat inſtauratio manifeſta ſanctorum: quia nefas eſt, ſi ſacris ędibus deſtitutis, in lucrum ſuum præſul impendia, his deſignata, cõuertat. Ipſam nihilominùs adſcriptam pauperibus portionem, quamuìs diuinis rationibus ſe diſpenſãſſe mõſtraturus eſſe videatur, tamen iuxta quod ſcriptũ eſt (vt videant opera veſtra bona, & glorificent patrem veſtrum, qui in cælis eſt) oportet etiàm præſenti teſtificatione prædicari, & bonæ famæ pręconijs non taceri.

Matth. 5. b

30 Quapropter nec clericorum quiſquã ſe huius offenſæ futurum confidat immunẽ, ſi in his, quæ ſalubriter ſequẽda depröpſim⁹, ſiue epiſcopũ, ſiue presbyterũ, ſiue diaconũ viderit excedentem, non protinùs ad aures noſtras deferre curauerit, probationib⁹ dũtaxàt cõpetenter exhibitis, vt trãſgreſſoris vltio, fiat & cęteris interdictio delinquẽdi. Sui verò modis omnibus erit vnuſquiſque pontificum ordinis & honoris eliſor, ſi cuiquam clericorum, vel eccleſiæ toti⁹ auditui hęc putauerit ſupprimẽda. Data 5 Idus Martij, Aſterio & Præſidio viris clariſſimis conſulibus. Et alia manu, Deus vos incolumes cuſtodiat, fratres chariſſimi.

2. q. 2. Quapropter. Et in cañ. apoſtolorũ ca. 40. 41. Et in Antioch. cap. 25.

EPISTOLA EIVSDEM AD Siculos.

De benè regendis rebus eccleſiæ ab epiſcopis. 1

De tricenali præſcriptione. 2

CAPITVLVM I.

GElaſius Romanæ Eccleſiæ epiſcop⁹, dilectiſſimis & in Chriſti charitate vnanimiter cõnexis fratribus epiſcopis, qui in Sicilia ſunt conſtituti. Præſulũ authoritas noſtrorũ emanauit, vt * facultates eccleſiæ epiſcopi ad regendum habeant poteſtatem, ità tamen, vt viduarum, pupillorum atque pauperum, necnon & clericorum, ſtipendia diſtribuere debeant. Hoc eis etiàm ſtatuimus dari, quod hactenùs decretum eſt. Reliquũ ſibi epiſcopi vindicẽt, vt (ſicut antè dixim⁹) peregrinorum atque captiuorum largitores eſſe poſſint.

16. q. 3. Præſulũ autho.

2 Illud etiàm annecti placuit, vt ſi (quod abſit) facultates eccleſiæ, necnõ & diœceſes, quæ ab aliquibus poſſidentur epiſcopis, iure ſibi vindicent, quod tricennalis lex concluſit, quia & filiorum noſtrorum principũ ità emanauit authoritas, vt vltra triginta annos nulli liceat pro eo appellare, quod legum tẽpus excluſit. Data Idib⁹ Maij, Aſterio & Præſidio viris clariſſimis conſulibus.

13. q. 2. Facultates eccl. Et 16. q. 3. pſulum aut. § Itẽ Gelaſius

TOMVS DE ANATHEMATIS vinculo, Gelaſij papę.

NE fortè, quod ſolent, dicant, quòd ſi ſynod⁹ Chalcedoneñ admittit, omnia conſtare debeant, quæ illic videntur eſſe deprompta. Aut eñ ex toto eam admitti oportere, aut ſi ex parte repudiabilis eſt, firmam ex toto conſtare non poſſe. Cognoſcant igitur illud ſecundùm ſcripturas ſanctas, traditionemque Maiorum, ſecundùm canones regulaſque Eccleſiæ, pro fide communi, & veritate catholica & apoſtolica, pro qua hanc fieri

Abruptum principium Tomi gianis.

fieri ſedes Apoſtolica delegauit, factamque
firmauit, à tota Eccleſia indubitáter admitti:
alia autem, quæ per incompetétem præſum-
ptionem illic prolata ſunt, vel potiùs venti-
lata, quæ ſedes Apoſtolica gerenda nullate-
nùs delegauit, mox à vicarijs ſedis Apoſtoli-
cę contradicta, manifeſtum eſt, q̄ ſedes Apo-
ſtolica, etiàm petéte Martiano principe, nul-
latenùs approbauit, quę præſul eccleſię Cō-
ſtantinopolitanæ tunc Anatolius, nec ſe prę-
ſumpſiſſe profeſſus eſt, & in Apoſtolicę ſedis
antiſtitis non negauit poſita poteſtate: quæ
ideò (ſicut dictum eſt) ſedes Apoſtolica non
recepit, quia quæ priuilegijs vniuerſalis Ec-
cleſię contraria probantur, nulla ratione ſu-
ſtinet. Quid em̄? Quia in libris ſanctis, quos
vtiquè veneramur & ſeq̄mur, quoniā quo-
rundam illic & prophanitates eſſe feruntur,
& ſcelera geſta narrantur, ideò nobis pariter
aut veneranda ſunt, aut ſequenda, quia in il-
lis ſanctis libris & venerabilibus continētur?
Sanctus Petrus primus apoſtolorum, ſic exi-
ſtimans noui teſtamenti gratiam prædican-
dam, vt à legis veteris non recederet inſtitu-
tis, quædam per ſimulationem legitur inter
Iudæos Gentileſque geſſiſſe. Nunquid ideò
aut illa eius ſequéda ſunt, quę meritò & coa-
Galat.2.c poſtolus eius facta redarguit, & poſteà con-
ſequenter ipſe vitauit, paritérque aſſumenda
ſunt cum his, quæ (vtpotè primus apoſtolus)
ſalubria prædicauit? Nunquidnàm aut eius
recta doctrina cum his, quę humanitùs acci-
derant, repudianda eſt, aut illa adhuc imbe-
cillis inſcitia, cum perfecta eius ſuſcipiéda eſt
doctrina? Nunquidnàm in ipſorum hæreti-
corum libris non multa, quę ad veritatē per-
tineant, poſita releguntur? Nunquidnā ideò
veritas refutanda eſt, quia illorum libri, vbì
prauitas ineſt, refutantur? Aut ideò praui li-
bri ſuſcipiendi ſunt eorum, quia veritas, quę
illic inſerta eſt, non negatur? Ait Apoſtolus:
1. Theſſ.5.d Omnia probate: quæ bona ſunt, tenete. Sci-
Acto.17.e mus Apoſtolum etiàm de paganorum libris
1.Cor.15.d aliqua poſuiſſe. Nunquid ideò etiàm cuncta
1.Ti.1.b recipienda ſunt, quæ cum his pariter ſunt ꝓ-
Philip.1.c lata? Ipſe Apoſtolus ait, multos prędicatores
aliter atque aliter Chriſtum prædicare, vbì
licèt quocunque modo Chriſtum prædica-
tum oportet admitti, tamen non ideò illum
morem, quo non rectè prædicatum eſt, non
admonet euitare. Malos operarios ipſe con-
queritur, quorum alia refutanda, alia docet
eſſe ſectāda. Hæc & huiuſmodi exempla nos
edocent, & teſtimonia diuina confirmant,
non omnia paſsim à quocunque dicta, vel
vbicunquè ſcripta, indifferenter accipere:
ſed retentis bonis, quæ noceant, refutare. Pec
catori homini mors illata eſt, & tamen ho-
mini IESV CHRISTO mors illata, reum
fecit eſſe diabolū: quia vbì cauſa mortis non
erat, putà peccatum, nō debebatur & pœna.
Sententia præfigitur, vel præfixa eſt ſemp er-
rori. Quæ ſententia huic errori ꝓ̄fixa, nunq̄

omninò reſoluetur. Sicut em̄, in quātùm eſt
ipſe error, nunq̄ error eſſe deſiſtit, ſic à ſen-
tentia ꝓ̄fixa nūquam reſoluetur, quia error,
qui agnoſcitur eſſe damnatus, & eadē, quan- ſ.ſententia,
diù manet error, probatur adſtrictus. Itaque,
qui in eo errore ſunt, ſententia erroris obſtri
cti ſunt: & quādiù in eo manent, nullatenùs
abſoluti ſunt, ſicut nec ipſe, in quo ſunt, er-
ror abſoluit. Error em̄ ipſe nunquàm veniā
ꝓmeretur: ſed qui eo veraciter caruerit, atq;
ab ei⁹ participatione diſcedit. Quādiù ergò
in eis eſt, error damnationē ſuam tenet, nun-
quamque reſoluitur, quia error ſemper pœ-
nam meretur. Participes verò eius, aut ſem-
per ſunt & eius pœnæ participes, ſi in eodem
perſtare non deſinant: aut ſi ab eodem receſ-
ſerint, quàm alieni facti ſunt ab errore, & ab
eius participatione diſcreti, tam & pœnæ ei⁹
erunt conſequenter alieni. Cùm erranti pœ-
na ꝓ̄figitur, quādiù manet errans, eadē pœna
conſtringitur: quia errans, eſſe non poteſt ſi-
nè pœna errati. Hęc eadē pœna perpetua eſt,
nunquamque ſoluenda, quandiù errans eſſe
perſtiterit. Qui ſi errās eſſe deſtiterit, pœna, q̄
errāti eſt præfixa perpetua, non errāti, id eſt,
alteri effecto, quàm cui ꝓ̄fixa eſt, non ſolùm
nō poteſt eſſe perpetua, ſed nec eſſe iā pœna.
Non eſt em̄ ipſe, cui ꝓ̄fixa eſt. Erranti em̄ prę-
fixa eſt, non, non erranti. Quæ enim erranti
pręfixa perpetua eſt, & perpetuò conſtringit
errantē: nō errantē, nō poteſt iam tenere. Sit
errāti dicta fore perpetua, ſit errāti dicta nū-
quàm eſſe ſoluēda. Manet om̄inò & verè, cer-
tumq́; eſt, quòd in ea ꝓ̄fixum eſt: nec poteſt
prorſus abſolui, quādiù manēti ꝓ̄fixa debet̄
errāti. Nō errāti aūt nec pœna poteſt eſſe, quę
nō errāti nō debetur inſerri. Nec mutat̄ illa
om̄inò, nec ſoluit̄, q̄ debet̄ errāti. In ſuo ergò
tenore illa ꝓ̄fixa eſt, i ſuo iure nō poteſt oīnò
reſolui: in non ſuo tenore, q̄ eſſe non poteſt,
iā docetur eſſe vacuata: & ius illic penitùs nō
habere, vbì cauſam nō habet exiſtendi. Plenę
ſunt ſanctæ ſcripturæ tali forma iuſtitiæ. Di-
citur: Pereāt peccatores à terra, ità vt nō ſint: Pſalm.103.
vt nō ſint peccatores, vt deſiſtant eſſe pecca-
tores. In hoc pereant, vt eſſe deficiant pecca-
tores. Cæterùm ſi prorſùs peccatores, ſecun-
dùm prophetæ ſentētiam, vſquequaquè de-
perirent, vt ſubſtantialiter non * ſubeſſent: q * ſupereſſet
ſaluari potuiſſent à redemptore noſtro, qui
vénit non iuſtos vocare, ſed peccatores? Vel Lucæ 5.f
de quibus dicit Apoſtolus: Chriſtus vénit in 1.Tim.1.c
hūc mundū peccatores ſaluos facere, quorū Roma.5.b
primus ego ſum. Et, cùm peccatores eſſemꝰ & Galat.1.a
miſit De⁹ filiū ſuū, & cætera huiuſmodi? Hic
reuerà plurimi, etiàm ſubſtātialiter, periērūt
peccatores, in peccatis ſuis vtiquè permanē-
tes, veraq́; in eis ſentētia dicta permanſit, nū-
quamq́; reſoluta eſt: & tamē eadē in talibus,
quibus ꝓ̄fixa eſt, permanente perpetua, quo-
dam genere factū eſt, vt in talibus nō vſque-
quaquè manētibus, id eſt, in peccatis ſuis nō
vſquequaquè durantibus, ſententia tamen

 præfi-

præfixa talib' permaneret. Nam & ipſi pere-
unt: ſed eſſe peccatores, (vt dictum eſt) non
pœnaliter, ſed remediabiliter, quodã & ipſi
genere piérunt: quodã genere & in ipſis mã-
ſit præfixa ſententia, donèc permanens eos
Loc' obſcurus efficeret non eſſe peccatores, vel peccatores
non eſſe perficeret. Completa eſt & in eis ſen
tentia, nec quo tenore peracto permanẽs illa
ſentẽtia pereuntibus peccatoribus, ità vt nõ
eſſent vtiquè peccatores. At ea iã in non pec-
catoribus, manere non potuit: quia in eis, q-
bus inflicta non fuerat, ius manendi peni-
tùs nõ habebat. Ità nec in ſuo iure vel trami-
te vllatenùs ſententia reſoluta eſt, & eadem
in his, qbus inflicta eſt, pmanẽte, ab his q ab
ei' iure diſcreti ſunt, aliena prsùs effecta eſt.
Nec in his, ſalua ſui cõditione, fas haberet ma
nẽdi, qbus inflicta nõ erat. Dixit Dñs, quòd
Matth.12.c in ſpũm ſanctũ peccantibus nec hîc eſſet, nec
in futuro ſeculo remittendũ. Quãtos aũt co-
gnoſcimus in ſpiritumſanctum delinquẽtes
ſicut hæreticos diuerſos, Arrianos, Eunomi-
anos, Macedonianos, ad fidem catholicam
reuertẽtes, & hîc remiſſionem ſuæ percepiſ-
ſe blaſphemiæ, & in futurum ſpem ſumpſiſſe
indulgentiæ conſequendæ? Nec ideò nõ ve-
ra eſt Domini ſententia, aut putabitᷣ eſſe vlla-
tenùs reſoluta, cùm circa tales, ſi hoc eſſe per-
maneant, nunq̃ omninò ſoluenda perſiſtat,
effectis autẽ non talibus, non irrogata. Sicut
etiàm eſt conſequẽter & illud beati Ioannis
1.Ioan.5.d apoſtoli: Eſt peccatũ ad mortem: non dico,
vt oretur pro eo. Et eſt peccatũ non ad mor-
tem: dico, vt oretur pro eo: eſt peccatum ad
mortem, in eodem peccato manentibus: eſt
peccatum non ad mortem, ab eodem pecca-
to recedentibus. Nullum eſt quippe peccatũ,
pro quo aut non oret Eccleſia remittendo:
aut quod, data ſibi diuinitùs poteſtate, deſi-
Mat.16.18. ſtentibus ab eodem, nõ poſſit abſoluere, vel
pœnitentib' relaxare, cui dicitur: Quæcunq;
dimiſeritis ſuper terram, dimiſſa erunt & in
cælis: & quæcunque ſolueritis ſuper terram,
erunt ſoluta & in cęlis. In quibuſcunq;, om̃ia
ſunt, quantacunque ſint, & qualiacunq; ſint:
veraci nihilominùs eorum manente ſenten-
*quæ tia, * nunquàm ſoluenda eſſe denunciatur:
in eorũ tenore conſiſtens, non etiàm ab hoc
eodem pòſt recedens. Quod etiàm in Acacij
ſententia rationabiliter intuendũ eſt, in qua
etiàm ſi ei dictum eſt, nunquamq́ue ſoluen-
dus: non eſt adiectũ tamen, Etiàm ſi reſipue-
ris, Etiàm ſi ab errore diſceſſeris, Etiàm ſi p-
uaricator eſſe deſtiteris. Quapropter in aper-
to eſt ità dictum, nunquàm ſoluendus, ſed ta
lis ſcilicet, qualis eſt & ligatus, non autem ta-
lis effectus, qui ſicut ligandus nõ erat, ſic ab-
ſolutus eſſe docebatur. Sicut carebat obliga-
tione, cùm obligationis cauſa caruiſſet: ſic
vtiquè abſolutus exiſteret, quatenùs & ipſe
non neceſſitate dictę ſententię, videretur nõ
*nam poſſe quodammodò iam ſolui * talis effect',
& obligatione carens, fieret abſolut': & circa
tales præfixa ſententia, nullo modo inſolu-
bilis redderetur. Nunquìd enim miſit, quæ-
ſiuit, expetijt, & abiectus eſt? Itaque ipſe in
ſe inſolubilem fecit eſſe ſententiam, qui talis
permanere delegit, qualis veraciter nõ poſ-
ſet abſolui: & noluit talis effici, circa qualẽ,
permanente ſententia circa tales, effectũ non
talem, inſolubilis ſentẽtia non maneret, quæ
circa effectum non talem, non haberet licen-
tiam permanendi. Quo magìs (vt dictum eſt)
exemplo atque periculo admoniti, qui eodẽ
tenore ſunt cõſtricti, feſtinare debent, vt nõ
tales eſſe permaneant, quibus ſententia illa
non ſoluenda præfixa eſt, & eſſe tales incipi-
ant, qualibus, non inſolubilis præfixa ſenten
tia, poſſit eſſe ſolubilis. Quoniam autem ef-
fecto non tali, quali non ſoluenda præfixa
ſententia eſt, effecto (inquam) nõ tali, poteſt
ſolubilis eſſe ſententia: quia iam Acacio,
non volenti non *talem eſſe, ſicut tali vſque *alis
in finem permanenti, permanſit inabſoluta
ſententia: ità iam non tali effici non volenti,
ſolubilis non poteſt eſſe ſententia. Nónne
tantos habebat Acacius, quorum exemplum
ſequi potuiſſet, antiſtites, q in Epheſino p- De 2. Epheſina ſynodo dicit, quæ prædatoria appellatur.
lapſi latrocinio, quolibet modo in conſenſi-
onem reciderant prauitatis? Vtiquè tamen
(& ſi dictum non erat) & perpetuam damna-
tionẽ ferre potuiſſent, niſì reſipiſcentes & nõ
tales effecti, quales illic facti fuerant, damna-
tionemq́ue perpetuam merebantur, reſolui
circa ſe damnationem, recedẽtes à perpetuæ
damnationis cauſa, meruiſſent: quam, qui p-
ſtitêre, circa ſe inſolubilem reddiderunt. Ni-
hil intereſt igitur, nihil differt, vtrùm dica-
tur, nunquàm ſoluendus, an non dicatur: qa
eccleſiaſtica ſententia reos & præuaricatores
obligat: quia ſicut ei non poteſt ſuffragari, q
non eſt dictus nunquàm ſoluendus, ſed, ſi in
errore permanſerit, inſolubilis modis omni-
bus pſeuerat: nec poteſt indè, niſì non talis
effectus, abſolui: ſic cuiquam pręiudicare nõ
poteſt, tametſi dictum eſt, nunquàm eſſe ſol-
uendum, manifeſta ratione monſtrante, quia
nunquàm ſit omninò ſoluẽdus, ſi talis, qua-
lis ligat' eſt, eſſe perſiſtat: vel talis vtiquè nũ-
quàm ſoluendus, qualis eſt obligatus. Non
adiecto autẽ, etiàm ſi reſipiſcat & corrigat,
patére prorsùs & liberum eſſe non dubium
ſit, vt non talis effectus, qualis nunquàm di-
ctus eſt eſſe ſoluendus, ſed talis, qualis non
eſt dictus, nũquàm eſſe ſoluend', id eſt, cor-
rectus & emendatus, cõſequenter correctus *abſolui
& poſſit *ſolui. Notandum, quòd quolibet
genere blaſphemantib' in ſpũm ſanctũ, ſi re-
ſipiſcãt & corrigãt, & hîc eis & in futuro ſecu
lo remittatur: nec indè poſſit Dñi nutare ſen
tẽtia, q̃ circa tales, vtiquè pmanentes, pmane-
re dicta eſt, nõ circa nõ tales effectos. Quan-
diù aũt ĩ hoc manẽt, tales ſunt, q̃libus nõ re-
mittendũ eſſe pfixum eſt. Cùm aũt ab hoc re-
ceſſerint, nõ tales efficiunt, qualib' nõ remit
tẽdũ eſſe pdictũ eſt. Et ideò nõ talib' effectis
poteſt

poteſt & hîc & in futuro ſeculo iam remitti. Alioquin (quod abſit) fruſtrà videretur Eccleſia huiuſmodi ſua reconciliatione ſuſcipere. Quia autem fruſtrari nó poteſt, hoc intellectu modis omnibus, ſalua Domini ſententia, ꝑdicandum eſt, quãtùm ad nos pertinet, omninò poſſe. Talis igitur dict⁹ eſt Acacius, qualis ligatus eſt, nunquàm eſſe ſoluendus. Talis vſque in finem eſſe permanſit, talis eſſe non deſtitit. Ità talis eſt hodiè, qualis eſt dictus. Nó talis eſſe iam nó poteſt: nũquàm igitur, talis permanendo, ſoluendus eſt: qui ſi talis eſſe deſiſteret, nec in nó tali ꝑmanſiſſet, & nunquàm eſſe ſoluendum: quia non talis, qualis dictus eſt nunquàm eſſe ſol-
for. à non uendus, poſſet abſolui, & *nó tali nunquàm ſolui recederet, & ideò, vt ſolui poſſet, accederet. Quod ſedes Apoſtolica non cõſenſit, nec Imperator impoſuit, nec Anatolius vſurpauit. Totumque (vt dictũ eſt) in ſedis Apoſtolicæ poſitum eſt poteſtate. Ità quod firmauit in ſynodo ſedes Apoſtolica, hoc robur obtinuit: quod refutauit, habere nó potuit firmitatem: & ſola reſcindit, quod præter ordinem congregatio ſynodica putauerat vſurpandum, non promulgatrix iteratæ ſentẽtiæ, ſed cum Apoſtolica ſede veteris executrix. Hoc tamen, quod de vno eodemque homine dictum eſt, ſiue tali perſiſtente, qualis ſententiam competenter accepit, ſiue nó tali effecto, & ab illa ſententia, quæ non tali non dicta eſt, abſoluto, & in vnaquaque ciuitate legitur ſimiliter eſſe præfixũ, & in populo ac gẽte ſimul depromptum potiùs, quæ in toto orbe portio eſt. Idem enim mundus eſt, qui & periturus eſt dictus, & ſermo DEI non poteſt excidere, & in ipſo mundo nihilominùs à prauis intentionibus recedẽte nó
Hiere. 47. c promitur. Sic Tyrus & * Beryton, Gaza &
Hie. 44. per totum. Aegyptus pronunciatæ ſunt perituræ, quas
Luc. 10. c poſteà per euangelium nouimus eſſe ſaluatas. Periêrunt itaque duplici modo: aut permanentes in eo, quo talem ſententiam ſuſceperunt: aut deficientes ab eo, quo tales fuerant, & incipientes eſſe, quo non tales fuerant: quibus eſt illa præfixa ſententia, vt conſequẽter ad non tales nó pertineret illa ſententia, quæ non talibus præfixa non fuerat. ſic etiàm de gente Iudæorum à Deo etiàm ꝑ Eſaiam prophetam peremptoriè veluti pro-
Eſa. 6. c nunciatum eſt, Claude oculos eorum, & obtura aures eorum, & videntes nó videant, & audientes non audiant, nè quandò intelligant, & obdura cor populi hui⁹, nè vnquàm conuertantur, & ſanem illos. Hîc etiàm correctio & emendatio interdicta monſtratur, & reſipiſcendi quoquè ſpes prorsùs abſcinditur. De quo tamen populo apoſtolos & eccleſiam primitiuam nouimus proceſſiſſe, &
Acto 2. g tot millia hominũ vna die baptiſmate fuiſſe ſaluata. Eccè & in perſiſtẽtibus, qualis eſt illa ſentẽtia promulgata, permanſit, nec ad correctionem prorsùs venire ſanitatis admiſſi

ſunt, ſed adiudicati ſunt in ſua nequitia deperire, & manente diuina ſententia, non per ipſorum propriã emendationẽ, ſuoq; intellectu vel motu, ſuaq; virtute vel poſſibilitate conuerſi ſunt, vt ſanarentur, ſed per gratiam Dei ſanati ſunt, vt conuerterentur. Nè conuertantur, inquit, & ſanem eos, nè ſua ſpon- Roma. 10. a
te, nè ſuis operib⁹, quib⁹ vtiquè confidebãt, nè ſuam iuſtitiam ſectantes, iuſtitię Dei non debeant eſſe ſubiecti, de ſuis virib⁹ cõfidentes, non diuinæ ſe miſericordiæ illuminationique ſubdentes. Et ideò inhibetur eis ſuperbæ præſumptionis effectus, nè conuertãtur ſuis intentionibus, ſuis niſibus, vt putârant: & ſané eos, nè eorũ quaſi meritis ex ꝓpria facultate veniẽtibus, ſaluatrix gratia da- Roma. 11. a
retur, atq; ità gratia iam nó eſſet gratia, ſi nó gratìs data eſſet immeritis, ſed merces tanq̃ meritis reſtituta. Non ergò ipſi conuertãtur, & ſané eos: ſed ſanati per gratiã, qualiter ad humilitatẽ Chriſti conuertantur, agnoſcant. Ità in vtriſq;, hoc eſt, & in eo permanẽtibus, in quo talem ſẽtẽtiam perceperũt, & in ſaluatis exindè ſẽtẽtia Dñica fixa permãſit: & tamen illa permanente, ſic eis miro genere ſanitas introducta eſt, vt illa ſententia non mutata videretur: ſed eadem perdurante, ſanitas non illorum confidentia, ſed diuino munere proueniret. Quòd ſi hæc tẽtare formidãt, nec ad ſuæ pertinere cognoſcunt modulum poteſtatis, cui tantùm de humanis rebus iudicare permiſſum eſt, nó etiàm ꝑeſſe diuinis: quomodò de his, ꝑ quos diuina miniſtranẽ, iudicare ꝑſumunt? Fuerint hęc ante aduentũ Chriſti, vt quidã figuraliter, adhuc tñ in carnalib⁹ actionibus cõſtituti, pariter reges exiſterent, & pariter ſacerdotes. Quod ſanctum Gene. 14. d & Heb. 7. a
Melchiſedech fuiſſe ſacra prodit hiſtoria. Quod in ſuis quoquè diabolus imitatus eſt, vtpotè qui ſemper, q̃ diuino cultui conueniẽt, ſibimet tyrannico ſpiritu vendicare contẽdit, vt pagani Imperatores, ijdẽ & maximi pontifices dicerentur. Sed cùm ad verũ ventum eſt eundem regem atque pontificẽ, vltrà ſibi nec Imperator pontificis nomen impoſuit, nec pontifex regale faſtigium vendicauit. Quanuìs enim membra ipſius, id eſt, veri regis atque pontificis, ſecundùm participationem naturæ, magnificè vtrunque in ſacra generoſitate ſumpſiſſe dicantur, vt ſimul re- 1. Pet. 2. a
gale genus & ſacerdotale ſubſiſtant, at tamẽ Chrus memor fragilitatis humanę, quod ſuorũ ſaluti cõgrueret, diſpenſatiõe magnifica tẽperans, ſic actionib⁹ ꝓprijs, dignitatibusq; diſtinctis officia poteſtatis vtriuſque diſcreuit, ſuos volens medicinali humilitate ſaluari, non humana ſuperbia rursùs intercipi, vt & Chriſtiani Imperatores pro æterna vita põtificibus indigerent, & põtifices pro temporalium curſu rerum imperialibus diſpoſitionibus vterentur, quatenùs ſpiritalis actio à carnalibus diſtaret incurſibus: & ideò militans DEO, minimè ſe negocijs ſecularibus 2. Timot. 2. a
im-

implicaretur, ac viciſsim non ille rebus diuinis præſidere videretur, qui eſſet negocijs ſecularibus implicatus, vt & modeſtia vtriuſq; ordinis curaretur, nè extolleretur vtroque ſuffultus, & cópetens qualitatibus actióum ſpecialiter profeſſio aptaretur. quibus omibus ritè collectis, ſatis euidéter oſtenditur, à ſeculari poteſtate nec ligari prorsùs, nec ſolui poſſe pontificem. Quo manifeſtiùs approbatur, Alexandrinum Petrum per Imperialem tantummodò ſententiam nullo modo potuiſſe prorsùs abſolui: vbi ſi pontificum quoquè ſociatur aſſenſus, quærimus vtrùm pceſſerit, an fuerit ſubſecutus. Si ſubſecutus eſt, nihilominùs ad id reditur, vt abſolutio ſeculari poteſtate præcepta, & principaliter inchoata, valere non poſſit: pontificumq; ſecutus aſſenſus, adulationis potiùs fuerit, q̃ legitimæ ſanctióis. Si præceſſit, doceatur à quibus, & vbi ille ſit geſtus, ſi secúdùm Eccleſiæ regulam celebratus, ſi paterna traditione profectus, ſi maiorum more prolatus, ſi competenti examinatione depromptus. Vbi procul dubio requirendum eſt, ſi ſynodali congregatione celebratus, quod in receptione damnati, & depulſione catholici, quia noua eſt cauſa, fieri debuiſſe certiſſimum eſt: ſi ad primam ſedem, cuius intererat ſentétię, qua Petrus tenebatur obſtrictus, ſecundùm Eccleſię regulas eſt relatum: ſi eadem, quæ ligauit, abſoluit: ſi illa, q̃ ligauerat, non reſoluente, immò etiàm neſciente, potuiſſet diſſolui: Si hæc geſta non ſunt, quo more, quo ritu Alexandrinus Petrus prætenditur abſolutus, cùm nec à pontificib⁹ legitimè & eccleſiaſticis legibus fuerit expeditus, nec à ſeculari poteſtate potuerit præter Eccleſiæ tramitem prorsùs abſolui? Sed dicatur forſitan, Non imperator abſoluit, ſed à pontificibus popoſcit abſolui. Tanto magìs poſcenti Imperatori à pontificibus fuerat ſuggerendum, vt ſi eum legitimè vellet abſolui, legitima eccleſiaſtici tenoris abſolutio proueniret, & hæc omnia q̃ ſuperiùs dicta ſunt, ſecundùm Eccleſiæ tramitem ſeruarentur: præcipuè cùm de ſecundæ ſedis ageretur antiſtite, nec ab inferiore qualibet, ſed à prima ſede iure poſſit abſolui. Inferior quippe potiorem abſoluere nó poteſt: ſola ergo potior inferiorem conuenienter abſoluit. Proindè inferioris loci pótifices, qui nullatenùs ſe nouerant potiorem ſibi, ſinè prima ſede ſe poſſe reſoluere, præcipuè quem eius ſententia nouerát obligatum, præuaricatoria abſolutione pòtiùs nó illum penitùs exuerunt, ſed ſe præuaricatione potiùs nexuerunt. Ità Petri abſolutio ex vtroq; non conſtat, quia nec præuaricatoria abſolutione rei reum abſoluere potuerunt, & depulſis vndiq; pontificibus catholicis hęreticiſq; ſuppoſitis, vel his, qui hæreticorum tenebantur cómunióe polluti, etiàm ſacrę religióis inſynceritate polluti, participé ſuú tam abſoluere nequiuerút, q̃ ipſi non erant abſoluti. Ac proindè tam eccleſiaſticæ regulæ præuaricatores, q̃ ſacroſanctæ communionis integritatem maculantes cóſortio perfidorú, quod de reo ſimilimo potuerunt ferre iudicium? De catholicis enim pontificibus per totum Orientem aut quicunq; pſtitit, eſt eiectus: aut ille reſtitit, qui conſenſit errori, & ſe ab errantium cõtagio non retraxit. Quod igitur eorum potuit de cuiuſquàm errore eſſe iudicium, qui nuſq̃ non erraſſe monſtrantur, & hęreticorum ſimul catholicorumq; confeſſione permixta, cunctas religionis verę & ſyncerę ſedes turbâſſe, catholicamque apoſtolicamq; confudiſſe puritaté? Eccè qui reum abſoluere potuerunt, qui rei præ omnibus docebátur effecti? Eccè cum quibus de abſoluendo reo ſynodus fuerat ineunda. Si fides & communio catholica retinebatur, cur catholici pellebantur antiſtites? Si catholici pellebantur antiſtites, quomodò non tantummodò hęretici ſeruabantur?

Romana ſedes, prima eſt: ſecúda, Alexádrina: tertia, Antiochena.

SANCTI GELASII PAPAE commonitoriú ad Fauſtum magiſtrum, fungentem legationis officio Conſtantinopoli.

EGo quoq; mente percepi Græcos in ſua obſtinatione máſuros, nè cui velut inſperatum videri poteſt, quod eſt in antè præcognitum. Quapropter nó iam propter religionis cauſas ſtudent diſpoſitionibus publicis obuiare, ſed potiùs per occaſioné legationis regiæ, catholicam fidem moliuntur euertere, & tali commento nituntur ſperata pręſtare. Quid ſibi vult auté, quod dixerit Imperator, à nobis ſe in religióe damnatum, cùm ſup hac parte & deceſſor meus non ſolùm minimè nomé eius attigerit, ſed inſupèr quandò principia adeptus regiæ poteſtatis exeruit, in eius ſe reſcripſit imperij promotione gaudere: & ego nulla ipſi⁹ vnq̃ ſcripta percipiens, honorificis (vt nóſtis) eum literis ſalutare curauerim? Deceſſores mei, ſacerdotes, qui p̃uaricatoribus ſe communicâſſe propria voce confeſſi ſunt, à communione Apoſtolica ſubmouerunt. Si iſti placet ſe miſcere damnatis, nobis non poteſt imputari: ſi ab eis velit abſcedere, tãto magìs à nobis nó poteſt eſſe damnatus, ſed potiùs ad gratiam ſyncerę communionis admiſſus. Ad ſenatum verò pertinet Romanum, vt memor fidei, quam à parentibus ſe ſuſcepiſſe meminit, contagia vitet cómunionis externæ, nè à communione huius ſedis Apoſtolicæ (quod abſit) reddatur externus. Veniam ſibi dari proponunt. Legatur, ex quo eſt religio Chriſtiana, vel certè det exemplú, in Eccleſia Dei à quibuſlibet pótificibus, ab ipſis apoſtolis, ab ipſo deniquè ſaluatore, veniam, niſi corrigentibus ſe, fuiſſe cóceſſam. Auditú auté ſub iſto cælo nec legi- 24. q. 2. Legatur, ex

legitur omninò, nec dicitur, quod eorú voce depromitur: Date nobis veniam, dum tñ nos in errore duremus. Id quoquè pariter oſtendant, qui nobis canones nituntur opponere, quibus hoc canonibus, quibus regulis, qua lectione, quóve documento, ſiuè à maioribus noſtris, ſiue ab ipſis Apoſtolis, (quos potiores merito fuiſſe, non dubium eſt) ſeu ab ipſo Dño ſaluatore, qui iudicaturus creditur viuos & mortuos, ſiue factum eſt vnq̃, vel faciendú eſſe mandatur. Matt. 9. c & Marc. 5. d & Luc. 8. d Ioan. 11. f Mortuos ſuſcitaſſe legimus Chrm̃, in errore mortuos abſoluiſſe non legimus. Et qui certè hoc faciendi ſolus habuit poteſtaté, beato Petro Matt. 16. c principaliter mãdat apoſtolo: Quæ ligaueris ſuper terrã, ligata erunt & in cælis: & quę ſolueris ſuper terram, erunt ſoluta & in cælis. Super terram, inquit: nam in hac ligatióe defunctum, nusq̃ dixit abſolui. Quod ergò nunq̃ factú eſt, vel mente concipere formidamus, ſcientes in diuino iudicio nó poſſe penitùs excuſari. Si autem, quod nunc ptendunt, à Romana eccleſia ſe ſunt diuiſuri, id iamdudùm feciſſe monſtrantur. Euphemiú verò miror, ſi ignorantiã ſuam ipſe non pſpicit, qui dicit Acacium ab vno non potuiſſe damnari. Itá ne non perſpicit, ſecundùm formam ſynodi Chalcedonenſis, Acacium fuiſſe damnatum? nec nouit eam aut ſe nôſſe diſſimulat, in qua vtiq; per numeroſam ſententiã ſacerdotum, erroris huius authores conſtat fuiſſe dãnatos, ſicut in vnaquaq; hęreſi à principio Chriſtianæ religionis, & factum fuiſſe, & fieri manifeſta rerum ratione monſtratur, deceſſoremq; meum, executorem fuiſſe veteris conſtituti, non nouæ cóſtitutionis authorem? Quod nó ſolùm pręſuli Apoſtolico facere licet, ſed cuicunque pontifici, vt quoſlibet & quemlibet locum, ſecundùm regulam hæreſeos ipſius antè damnatæ, à catholica communione diſcernãt. 24. q. 1. Acacius nó fuit Acacius quippe non fuit noui vel ꝓprij inuentor erroris, vt in eum noua ſcita prodirent, ſed alieno facinori ſua communióe ſe miſcuit. Itaq; neceſsè eſt, vt in illam recideret iuſta lance ſententiam, quã cum ſuis ſucceſſoribus per conuenientiam ſynodalem ſuſceperat author erroris. Nobis opponunt canones, dum neſciunt quid loquãtur. Cótra quos hoc ipſo venire ſe produnt, quòd primæ ſedi, ſana rectaq; ſuadenti, parére fugiunt. 9. q. 3. Ipſi ſunt canones. Ipſi ſunt canones, qui appellationes totius Eccleſiæ, ad huius ſedis examen voluêre deferri. Ab ipſa verò nusq̃ ꝓrsùs appellari debere, ſanxerunt: ac per hoc illam de tota eccleſia iudicare, ipſam ad nullius cómeare iudiciú, nec de eius vnq̃ pceperunt iudicio iudicari: ſententiamq; illius cóſtituerút non oportere diſſolui, cuius potiùs decreta ſequenda mandârunt. In hac ipſa cauſa Timotheus Alexãdrinus, & Petrus Antiochenus, Petrus, Paulus, Ioannes, & cæteri nó ſolùm vnus, ſed plures, vtiquè nomé ſacerdotij pferentes, ſola ſedis Apoſtolicę ſunt authoritate deiecti, cuius rei teſtis etiàm ipſe docetur Acacius, qui pceptionis huius extitit executor. Quod vtiq; ſicut Apoſtolicã ſedé iuxta formã ſynodicã feciſſe manifeſtú eſt, ſic nemini reſultare potuiſſe, certiſſimum. Hoc igit modo recidens in conſortiú dãnatorum, eſt dãnatus Acacius, qui eorú dãnationem, anteq̃ puaricator exiſteret, fuerat executus. Nobis auſi ſunt facere canonum mentioné, contra quos ſemper ambitionibus illicitis feciſſe móſtrantur. Qua ipſi ſynodo, vel ſecundùm cuius ſynodi formam, Alexandrinum Ioannem de eccleſia, cui ordinatus fuerat, expulerunt? qui nullis cauſis euidentibus, nec antè conuinci, nec poſteà ꝓuocans, etiàm in iudicio cõpetenti potuit accuſari. Quòd ſi dicunt, Imperator hoc fecit: hoc ipſum quibus canóibus, quibus regulis eſt pceptú? Cur huic tam prauo facto cóſenſit Acacius, cùm authoritas diuina dicat: Non ſolùm qui faciunt praua, reos eſſe, Roma. 1. d. ſed etiàm qui cóſentiunt facientibus? Quibus canonibus, quibúſve regulis Calédion excluſus eſt, vel primi vrbium diuerſarú catholici ſacerdotes? Qua traditióe maiorum. Diſt. 22, qua traditione. § Apoſtolicam ſedem in iudicium vocant? An ſecúdæ ſedis antiſtites & tertiæ, cęteriq; benè ſibi conſcij ſacerdotes, depelli debuerút, & qui religionis extitit inimicus, depelli nó debuit? Viderint ergò, ſi alios habent canones, qbus ſuas ineptias exequant. Cæterùm iſti, qui ſacri, q eccleſiaſtici, q legitimi celebrantur, ſedé Apoſtolicã ad iudiciú vocare non poſſunt: & Cóſtantinopolitanę ciuitatis epiſcopus, q̃ vtiq; p canones inter ſedes nullum nomé accepit, in cõmunióem recidens pfidorú, non debuit ſubmoueri? An, q homini mentitus dicitur Imperatori, & qui Imperatoré lęſiſſe phibentur, depelli debuerunt: & in Deum, qui ſummus & verus eſt Impator, Acaciú delinquenté, ſynceramq; communionem diuini ſacramenti ſtudenté miſcere cùm pfidis, ſecundùm ſynodú, qua hæc eſt damnata pfidia, non oportebat excludi? Sed velint nolint, ipſius iudicio antiquæ canonú cóſtitutiones firmabútur. Sed religioſi viri atq; pfecti, ſecundùm canones conceſſam ſedi Apoſtolicæ poteſtatem nimirùm conantur eripere, & ſibimet eam cótra canones vſurpare contendunt? O canonum magiſtros atq; cuſtodes. Nobis nullum fas eſt inire certamen cum hominibus communionis alienę, diuina ſcriptura prædicante: Hoíem hęreticum poſt primã & ſe- Tit. 3. a cundam correptioné deuita, ſciés, q huiuſmodi delinquat, ꝓprio iudicio condemnatus. Eccè cognoſcant, quia non ſolùm ab alio, ſed à ſe quoq; ipſo damnetur hæretic⁹. Illud autem nimis eſt impudens, q Acaciũ veniam poſtulaſſe confingunt, & nos extitiſſe difficiles. Teſtis eſt frater veſter, filius meus vir illuſtris Andromachus, qui & à no-

bis abundanter inſtructus eſt, vt cohortaretur Acacium, depoſita obſtinatione, reſipiſcere, & ad ſedis Apoſtolicæ remeare conſortium, quiq; ſe ſub iureiurando magnis cum eodem molitionibus egiſſe teſtatur, nec ad ea, quæ recta ſunt, potuiſſe deflecti, ſicut rerum probatur effectu. Certè proferatur iudicium, quandò miſerit, quãdò veniam poſtulârit, correctionemq́; ſuam nobis promiſerit exhibendam: niſì fortè hũc animum geſſit, quem ſucceſſores eius habere perſpicimus, vt tamen ſi veniam poſtularet, ſic ſibi vellet impendi, vt nihilominùs in errore perſiſteret: vbì vtiq; non tam à nobis recipi videretur, q̃ nos potiùs in ſuam traduceret prauitatem. Quem reatum ſe cõfeſſuros aſſerunt ante certamen? Si reatus eſt, vtiq; corrigendus eſt. Si corrigendum non putant, fallaciter ſe reatum perhibent profiteri, niſì quod eſt infelicius, cùm & fatentur reatum, & non æſtimant corrigendum. Illud quoquè me ridere libuit, quod ait, Si neceſsè fuerit veniam poſtulare: exiſtimans nimirùm, tunc ſe peccati veniam neceſſariò poſtulare, ſi ei concedamus, nè peccare deſiſtat, immò etiàm (quod abſit) cum eodem conſentiamus nos quoq; peccare. Neſcio, inter quæ mundi prodigia hæc vox poſſit admitti. Remitti culpa de præterito poteſt, correctione ſinè dubio ſubſequente. Nam ſi deincèps ſinitur manſura peruerſitas, nõ eſt benignitas remittentis, ſed conſentientis aſſenſio. Non mirum, ſi iſti ſedem B. Petri apoſtoli blaſphemare præſumunt, qui talia portenta vel corde gerunt, vel ore diffundunt, & nos inſupèr ſuperbos eſſe pronunciant, cùm eis prima ſedes, quicquid eſt pietatis, non deſiſtat offerre, illi eam ipſo proteruo ſpiritu ſubiugare ſe poſſe confidant. Sed captos mente, facere iſta nõ mirum eſt. Sic phrenetici ſolent medicantes quoſque, velut hoſtes putare vel cædere. Quæro tamẽ ab his, iudicium quod prætendunt, vbinàm poſſit agitari, an apud ipſos, vt ijdẽ ſint inimici, & teſtes, & iudices? Sed tali iudicio nec humana debent committi negocia, nedùm diuinę legis integritas. Si quantùm ad religionem pertinet, non niſì Apoſtolicæ ſedi iuxta canones debetur ſumma iudicij totius: ſi quantùm ad ſeculi poteſtatem, illa à põtificibus, & p̃cipuè à B. Petri vicario, debet cognoſcere, q́ diuina ſunt, nõ ipſa eadẽ iudicare: nec ſibi hoc quiſquã potentiſſim⁹ ſeculi (q̃ tñ Chriſtian⁹ eſt) vindicare p̃ſumit, niſì religionẽ forſitan ꝑſequens. Quid tamẽ dicerent, ſi non chartis ſuis in om̃ibus vincerentur? Ineptias itaq; ſuas ſibi ſeruẽt, niſì reſipiſcant potiùs, cogitãtes Chriſti vocem nõ eſſe ſuperfluã, q̃ confeſſiõi B. Petri Apoſtoli (inferni portas nunq̃ p̃ualituras aſſeruit) Quapropter non veremur, nè Apoſtolica ſentẽtia reſoluatur, quam & vox Chriſti, & maiorũ traditio, & canonũ fulſit authoritas, vt totã potiùs Eccleſiã ſemper ipſa dijudicet. Sed cogitent magìs, ſi quis in eis religionis eſt ſenſus, nè prauitatem ſuam nullatenùs deponẽtes, apud Deum hominesq́; ſedis Apoſtolicę perpetua conſtitutiõe damnentur. Sic autem dicitur fuiſſe definitũ, vt deincèps de negocio nihil dicatur, quaſi vel nunc eos (quemadmodùm nôſtis) meo duxerim nomine ſpecialiter alloquendos. Neq; planè cum iſtis non corrigentibus ineunda congreſſio, quẽadmodùm cum aliarum quoq; hæreſium ſectatoribus dimicatio renuenda. Vos autem ſaluos & ſoſpites quantocyùs huc reuerti, continuis diuinitatem votis expetimus.

Matth. 16.c

EPISTOLA GELASII AD Anaſtaſium Auguſtum.

FAmuli veſtræ pietatis, filij mei, Fauſtus magiſter & Irenæus viri illuſtres, atque eorum comites publica legatione fungentes, ad vrbem reuerſi, clemẽtiam veſtram q̃ſiſſe dixerunt, cur ad vos meæ ſalutationis ſcripta non miſerim. Non meo (fateor) inſtituto, ſed cùm directi dudùm de partibus Orientis, vel videndi me licentiã, ſibi veſtris p̃ceptionibus abnegatam tota vrbe diſpeſerint, à literis credidi temperãdum, nè onerosus potiùs q̃ officioſus exiſterem. Videtis igitur nõ mea diſſimulatiõe proueniſſe, ſed competentis fuiſſe cautelæ, nè reſpuentibus animis moleſtias irrogarem. Sed vbì ſerenitatis tuę beneuolentiam cõperi, p̃fatis indicantibus, humilitatis meę clementer expetiſſe ſermonem, iam reuerà perpendi, imputandum non immeritò mihi, ſi tacerem: q̃a glorioſe fili, te ſicut Romanus natus, Romanum principem amo, colo, ſuſcipio: & ſicut Chriſtianus, cum eo, qui zelum Dei habet, ſecundùm ſcientiam veritatis habere deſidero: & qualiſcunq; Apoſtolicæ ſedis vicarius, quodcunq; plenę fidei catholicę deeſſe comperero, ꝓ meo modulo ſuggeſtionibus opportunis ſupplere contendo (Diſpẽſatione etenim mihi diuini ſermonis iniũcta, væ mihi eſt, ſi non euãgelizauero) Quod cùm vas electionis beatus Paulus Apoſtol⁹ formidet & clamet, multo magìs mihi exiguo metuendum eſt, ſi diuinitùs inſpiratũ, & paterna deuotione tranſmiſſum, ſubtraxero miniſterium p̃dicandi. Pietatem tuam precor, nè arrogantiam iudices diuinæ rationis officium. Abſit (q̃ſo) à Romano principe, vt intimatam ſuis ſenſibus veritatem, arbitretur iniuriam. Duo quippe ſunt, Imperator Auguſte, quibus principaliter mundus hic regitur, authoritas ſacra pontificũ, & regalis poteſtas. In quibus tantò grauius eſt pondus ſacerdotum, quantò etiàm pro ipſis regibus hominum in diuino reddituri ſunt examine rationem. Nôſti etenim fili clementiſſime, ꝙ licèt p̃ſideas humano generi dignitate, rerum tamen præſulibus diuinarũ deuotus colla ſubmittis, atq; ab eis

1.Cor. 9.c

Diſt. 96. Duo quippe.

cauſas tuæ ſalutis expetis, inq́; ſumendis cę-
leſtibus ſacramentis, eisq́; (vt competit) diſ-
ponendis, ſubdi te debere cognoſcis reli-
Diſt. 96. gionis ordine potiùs, q̃ præeſſe. Itaque inter
Duo quippe. hæc, ex illorum te pendere iudicio, nó illos
ad tuam velle redigi voluntatem. Si enim,
quantùm ad ordinem pertinet publicæ di-
ſciplinæ, cognoſcentes imperium tibi ſup-
na diſpoſitione collatum, legibus tuis ipſi
quoq; párent religionis antiſtites, nè vel in
rebus mundanis excluſæ videantur obuia-
re ſententiæ, quo (rogo) te decet affectu eis
obedire, qui prærogandis venerabilibus
ſunt attributi myſterijs? Proindè ſicut non
leue diſcrimen incumbit pontificibus, ſilu-
iſſe pro diuinitatis cultu, quod congruit: ità
his (quod abſit) nó mediocre periculum eſt,
qui, cùm parére debeant, deſpiciunt. Et ſi
cunctis generaliter ſacerdotibus, rectè diui-
na tractãtibus, fidelium cõuenit corda ſub-
C mitti: quanto potiùs ſedis illius præſuli cõ-
ſenſus eſt adhibendus, quem cunctis ſacer-
dotibus & diuinitas ſumma voluit præmi-
nere, & ſubſequens Eccleſiæ generalis iugi-
ter pietas celebrauit? Vbì pietas tua euiden-
ter aduertit, nunquàm quolibet penitùs hu-
mano conſilio eleuare ſe quenq̃ poſſe illius
priuilegio vel cõfeſſioni, quem Chriſti vox
Matt. 16.c p̃tulit vniuerſis, quem Eccleſia veneranda
confeſſa ſemper eſt, & habet deuota prima-
tem. Impeti poſſunt humanis præſumptio-
nibus, quæ diuino ſunt iudicio conſtituta,
vinci autem quorumlibet poteſtate nó poſ-
ſunt. Atq; vtinàm ſic contrà nitentibus per-
nicioſa non ſit audacia, quemadmodùm,
quod ab ipſo ſacræ religionis authore præ-
fixum eſt, non poteſt vlla virtute conuelli.
2. Tim. 2. Firmamentum enim Dei ſtat. Nunquidnàm
cùm aliquibus infeſtata religio eſt, quanta-
cunq; potuit nouitate ſuperari, & non ma-
gìs hoc inuicta permanſit, quo æſtimata eſt
poſſe ſuccumbere? Deſinãt ergò (quæſo te)
temporibus tuis quidam per occaſionẽ per-
turbationis eccleſiaſticæ p̃cipitanter ambi-
re quæ non licet, nè & illa, quæ malè appe-
tunt, nullatenùs appræhendant, & modum
ſuum apud Deum & homines non teneant.
Quapropter ſub conſpectu Dei purè ac ſyn-
cerè pietatem tuã deprecor, obteſtor, & ex-
hortor, vt petitionem meam non indignan-
ter accipias: rogo, inquam, vt me in hac vita
potiùs audias deprecantem, q̃ (quod abſit)
in diuino iudicio ſentias accuſantem. Nec
me latet, Imperator Auguſte, quod pietatis
tuę ſtudium fuerit in priuata vita. Optâſti
ſemper fieri particeps promiſſionis æternæ.
Quapropter noli precor iraſci mihi, ſi te tã-
tum diligo, vt regnum, quod temporaliter
aſſecutus es, velim te habere perpetuum: &
qui imperas ſeculo, poſſis regnare cũ Chri-
ſto. Tuis certè legib⁹ Imp̃ator pateris nihil
p̃ire, Romano nomini nullũ admittis ingeri
detrimentũ. Itáne verũ eſt, princeps egregie,
q̃ nó ſolùm p̃ſentia Chr̃i bñficia, ſed deſide-
ras & futura, vt religioni, vt veritati, vt ſyn-
ceritati catholicæ cómunionis & fidei, tem-
poribus tuis patiaris quenq̃ inferre diſpẽdi-
um? Qua fidutia (rogo te) illic eius p̃mia pe-
titurus es, cuius hîc damna nó p̃hibes? Non
ſint grauia, q̃ſo te, q̃ p̃ tuę ſalutis æternitate
dicuntur. Scriptũ legiſti: Meliora ſunt vul- Pro. 27.a
nera amici, q̃ oſcula inimici. Quæſo pietatẽ
tuã, vt quo affectu dicunt̃ à me, eo tuis ſenſi-
bus intimẽtur. Nemo pietatẽ tuã fallat. Verũ
eſt, quod figuraliter per Prophetã ſcriptura Cant. 6.c
teſtatur: Vna eſt colũba mea, vna eſt p̃fecta
mea, vna eſt Chriſtiana fides q̃ eſt catholica.
Catholica autẽ veraciter illa eſt, q̃ ab oĩm p̃-
fidorũ, atq; ab eorũ ſucceſſoribus atq; con-
ſortibus, ſyncera, pura, immaculata cómu-
nione diuiſa eſt. Alioquin nó erit diuinitùs
mãdata diſcretio, ſed miſerãda cõfuſio. Nec
vlla cauſa iam ſupeſt, ſi hoc in quolibet con-
tagio voluérimus admittere, nè cunctis hę-
reſibus aditum, ianuamq́ue pandamus. Qui
enim in vno offenderit, omnium reus eſt. &
qui minima ſpernit, paulatim decidit. Hoc Iacob 2. b
eſt quod ſedes Apoſtolica magnoperè ca- Ecci 19. a
uet, vt quia mundo radix eſt Apoſtoli glo-
rioſa confeſſio, nulla rima prauitatis, nulla
prorsùs cõtagiõe maculetur. Nam ſi (quod
Deus auertat, quod fieri non poſſe confidi-
mus) tale aliq̃d p̃ueniret, vndè cuiquam re-
ſiſtere auderemus errori? vel vndè correcti-
onem errantibus poſceremus? Proindè ſi
pietas tua vnius ciuitatis populũ negat poſ-
ſe pace componi, quid nos de totius orbis
terrarũ ſumus vniuerſitate facturi, ſi (quod
abſit) noſtra fuerit præuaricatione decept⁹?
Si totus correctus eſt mundus, prophana pa
trum ſuorum traditione deſpecta, quomo-
dò non corrigatur vnius ciuitatis populus,
ſi p̃dicatio fida ſuccedat? Ergò, glorioſe Im-
perator, nolo ego eccleſiarum pacem, quam
etiàm ſi cum mei ſanguinis impendio pro-
uenire poſſet, amplector? Sed (precor te) cui-
uſmodi debeat eſſe pax ipſa, non vtcunq;,
ſed veraciter Chriſtiana mente libremus.
Quomodò eñ poteſt eſſe pax vera, cui cha-
ritas intemerata defuerit? Charitas aũt qua-
liter eſſe debeat, nobis euidenter Apoſtolus
prædicat, qui ait: Charitas de corde puro, & 1. Tim. 1.b
conſcientia bona, & fide non ficta. Quo-
modò (quæſo te) de corde erit puro, ſi cõ-
tagio inficiatur externo? Quomodò de cõ-
ſcientia bona, ſi prauis fuerit malisq́ue cõ-
mixta? Quemadmodùm fide non ficta, ſi
maneat ſociata cum perfidis? Quæ cùm à
nobis ſæpè iam dicta ſint, neceſsè eſt tamẽ
inceſſabiliter iterari, & tam diù non taceri,
quandiù nomen pacis obtenditur, vt no-
ſtrum non ſit (vt inuidiosè iactatur) facere
pacem, ſed talem velle doceamus, qualis &
ſola pax eſſe, & præter quam nulla eſſe mõ-
ſtrat̃. Eutychianũ certè dogma, cõtra quod
Apoſtolicę ſedis cautela p̃uigilat, ſi credit̃ ſal

ua fidei catholicæ poſſe veritate conſtare, promatur, aſſeratur, & quantiſlibet viribus adſtruatur, vt non ſolùm per ſeipſum, q̃ inimicum ſit fidei Chriſtianæ, poſſit oſtendi, ſed, quantas & q̃ lœtales hæreſes in ſua cõtineat colluuione, monſtrari. Si autem (vt magìs cõfidimus) à catholicis iudicatis mentibus excludendum, quæſo te, cur non & cõtagia ſimul eorum, qui hac probantur eſſe polluti, decernitis refutãda, cùm dicat Apoſtolus non ſolùm qui non facienda faciunt, reos videri, ſed etiã qui cõſentiunt facientibus? Proindè ſicut non poteſt, peruerſitatis communicatore ſuſcepto, non pariter peruerſitas approbari: ſic nõ poteſt refutari peruerſitas, complice ſectatore puerſitatis admiſſo. Legibus certè veſtris criminũ cõſcij, ſuſceptoreſq; latrocinantium, pari iudiciorum pœna conſtringuntur: nec expers facinoris æſtimatur, qui licèt ipſe non fecerit, facientis tñ familiaritatem, fœduſq; receperit. Proindè cùm Chalcedonenſe conciliũ, p fidei Catholicæ atq; apoſtolicæ veritate, cõmunioneq; celebratũ, damnauerit Eutychen deteſtandi furoris authorem: nõ ſatis habuit, niſi vt pariter eius quoq; cõſortem Dioſcorum, cæteroſq; percelleret. Hoc igitur modo, ſicut in vnaquaq; hæreſi vel factum ſemper, vel fieri non habetur ambiguum, ſucceſſores eorũ Timotheũ, Petrum atq; alterum Antiochenum Petrum, non viritim ppter ſingulos quoſq; rursùs facto cõcilio, ſed ſynodi ſemèl acta regula conſequenter eliſit. Quemadmodùm ergò non euidenter appáret, etiàm cũctos ſimili tenore cõſtringi, & qui eorum communicatores & cõplices extiterunt, atq; omnes omninò à catholica atq; apoſtolica meritò cõmunione diſcerni: hinc Acacium quoq; iure dicimus à noſtro conſortio ſubmouendum, qui maluit in ſortem tranſire pfidiæ, q̃ in catholicæ atq; Apoſtolicæ communionis ſynceritate cõſtare, cùm ferè p trienniũ, nè in id veniret, Apoſtolicæ ſedis epiſtolis doceatur cõpetéter inſtructus. Poſtq̃ verò communionis eſt factus alienæ, non potuit niſi à catholicæ & apoſtolicę mox ſocietate pcidi, nè per eum, ſi vel paululùm ceſſaremus, nos quoq; videremur ſubijſſe cõtagia perfidorũ. Sed reuerà vel tali pculſus pœna reſipuit, correctionem pmiſit, emendauit errorẽ: aut ille tractatus leniùs voluérat coërceri, q etiàm verbera dura non ſenſit. Quo in ſua perfidia & damnatione moriente, tam eius in eccleſiaſtica recitatione nõ poteſt nomen aſſcribi, q̃ externę contagium non debet communicationis admitti. Quapropter aut doceatur ab hæretica participatione ſyncerus, quorum ſe ille communioni permiſcuit, aut cũ eiſdem non poteſt non repelli. Sic autem ſuſurrant Orientis epiſcopi, q ad eos ſedes Apoſtolica non iſta conſcripſerit: quaſi vel ipſi de recipiendo legitimè Petro ſedẽ Apoſtolicã ſuis literis fecerint certiorẽ, vel huius receptionis inconditæ nõ iam pariter cõplices extitiſſent, quę ſicut verè nõ poſſunt docere ab hæretica prauitate fuiſſe purgatũ, ità ſe hæreticorum nullatenùs poterunt excuſare conſortes. *Quòd ſi fortaſsis adſtruxerint, q ad apoſtolicam ſedem de ſuſceptione Petri per Acacium cuncti conſona voce retulerint, per eũdem ſibimet omnes pari voce ſentiunt fuiſſe reſcriptum. Apoſtolicæ verò ſedis authoritas, q cũctis ſeculis Chriſtianis, eccleſię prolata ſit vniuerſę, & canonum ſerie paternorũ, & multiplici traditione firmatur. Sed vel hinc, vtrũ ſibi quiſquã contra Nicenæ ſynodi conſtituta quippiam valeat vſurpare, collegio poteſt vnius cõmunionis oſtendi, non mentibus externę ſocietatis aperiri. Apud illos ſi quis cõfidit, egrediatur in medio, & apoſtolicam ſedem *de vtraq; parte reuincat & inſtruat. Tollatur ergò nomen è medio, quod eccleſiarũ diſcretionem pcul à catholica communione opatur, vt ſyncera pax fidei communioniſque reparetur, & vnitas: & tũc quis noſtrũm cõtra venerandam vel inſurrexerit, vel nitatur inſurgere vetuſtatẽ, cõpetenter & legitimè perquiratur. Et illic apparebit, quis modeſto pposito cuſtodiat formã, traditionemq; maiorum: quis ſupra hęc irreuerenter inſiliens, rapina æqualem poſſe fieri arbitretur. Quòd ſi mihi populi Cõſtãtinopolitani pſona proponitur, per quam dicatur nomen ſcandali, id eſt, Acacij, non poſſe remoueri: taceo, quia & hæretico quondàm Macedonio pulſo, & Neſtorio nupèr eiecto, plebs Conſtantinopolitana catholica permanere delegerit potiùs, q̃ maiorũ præſulũ damnatorum affectione retineri. Taceo quòd qui ab eiſdem, ipſis damnatis pſulibus, baptizati fuerant, in fide catholica manentes, nulla ſint exagitatione turbati. Taceo, q pro rebus ludicris populares tumultus nũc etiàm veſtræ pietatis authoritas refrenârit: atque ideò multò magìs pro ſalute animarum ſuarum, neceſſariò vobis Conſtantinopolitanæ ciuitatis obtemperat multitudo, ſi eam ad catholicam & apoſtolicam communionem vos principes reducatis. Etenim, Impator Auguſte, ſi contra leges publicas aliquid (quod abſit) quiſpiam fortaſsè tẽtaret, nulla pati id ratione potuiſſes: ad diuinitatis puram ſynceramq; deuotionem, vt tibi plebs ſubdita redigatur, conſcientię tuę nõ putas intereſſe? Poſtremò, ſi vnius ciuitatis populi animus non putatur offendi, nè diuina (vt res poſtulat) corrigantur: quanto magìs, nè diuina offendantur, catholici nominis vniuerſi piam fidem nec lædere debemus omninò, nec poſſumus? Et tamen ijdem noſtra ſe poſcunt voluntate ſanari. Competentibus ergò ſinãt curari ſe poſſe remedijs: alioquì (quod abſit) in eorũ tranſeũdo pniciem, cũ illis pire poſſumus, ipſos verò ſaluare non poſſu-

Rom. 1. d

Ironia.

*Qui

*vtrinq; reuincat

poſſumus. Iam hîc quid ſit magìs ſequendũ, ſub diuino iudicio veſtrę conſcientię derelinquo: vtrùm, ſicut nos optamus, ſimul omnes certam redeamus ad vitam: an, ſicut illi poſcunt, manifeſtam tendamus ad mortem. Sed adhuc apoſtolicam ſedem, ſibi medicinalia ſuggerentem, ſuperbam vocare arrogantemq; contendunt. Habet hoc qualitas ſæpè languẽtium, vt accuſent magìs medicos, congruis obſeruatiõibus ad ſalubria reuocantes, q̃ vt ipſi ſuos noxios appetitus deponere vel reprobare conſentiant. Si nos ſuperbi ſumus, qui animarum remedia cõuenientia miniſtramus: quid vocandi ſunt, qui reſultãt? Si nos ſuperbi ſumus, qui obediendum paternis dicimus inſtitutis: qui refragantur, quo appellandi ſunt nomine? Si nos elati ſumus, qui diuinum cultum puro atq; illibato cupim⁹ tenore ſeruari: qui cõtra diuinitatem quòq; ſentiunt, dicant, qualiter nuncupentur. Sic & nos cæteri, qui in errore ſunt, æſtimant, ꝙ eorum non cõſentiamus inſaniæ. Vbi tamen ſpiritus ſuperbię veraciter conſiſtat & pugnet, veritas ipſa iudicat.

EPISTOLA GELASII PAPAE ad epiſcopos Dardanię, qua oſtenditur, Acacium à ſede Apoſtolica competenter fuiſſe damnatum.

Dilectiſſimis fratrib⁹ vniuerſis epiſcopis per Dardaniam conſtitutis, Gelaſius. Valdè mirati ſumus, ꝙ veſtra dilectio quaſi nouam & veluti difficilem quęſtionẽ, & adhuc tanquàm inauditum quippiã, nôſſe deſiderat, quòd Eutychianæ peſtilentiæ communicatores, non habentes, quid pro ſuæ perditionis obſtinatione reſpondeant, frequenti iam ratione conuicti, ſola contẽtione ſubmurmurant, non quia ſit alicuius momenti quod garriunt, nec inueniunt penitùs quid loquantur. Vbi magìs eos qui catholicis ſenſibus inſtituti ſunt, adhuc hærere miramur, quàm illos qui à veritate exciderũt, & ab antiqua eccleſiæ traditiõe ſunt deuij, prophanas vocum nouitates, & ineptias caducæ peruerſitatis obtendere, quibus eos retulit veſtra dilectio iactitare, ideò Acacium nõ putare iure damnatum, quòd nõ ſpeciali ſynodo videatur fuiſſe deiectus: & inſupèr dementiã ſuæ vanitatis accumulant, pueriliter adijcientes, ꝑcipuè põtificem regiæ ciuitatis. Quapropter ſtultitiam reſpuentes inaniũ querelarũ, ꝑquirere vos oportet ab ipſis beatis apoſtolis, & conſiderare prudenter, quoniam patres noſtri, catholici videlicet, doctiq; põtifices, in vnaquaq; hęreſi quolibet tempore ſuſcitata, quicquid ꝓ fide, ꝓ veritate, ꝓ cõmunione catholica atq; apoſtolica ſecũdùm ſcripturarũ tramitẽ, ꝑdicatiõemq; maiorũ facta ſemèl cõgregatione ſanxerunt, incõuulſum voluérint deincèps firmumq; conſtare: nec in eadem hac cauſa denuò, quæ præfixa fuerant, retractari qualibet recenti præſumptione permiſerint, ſapientiſſimè peruidentes, quoniam ſi decreta ſalubriter cuiquam liceret iterare, nullum contra ſingulos quoſq; prorsùs errores ſtabile perſiſteret Eccleſiæ conſtitutũ, ac ſemper iiſdem furoribus recidiuis omnis integra definitio turbaretur. Nam ſi limitibus etiàm ꝑfixis poſitarũ ſemèl ſynodalium regularum, non ceſſant eliſæ peſtes, reſumptis certaminibus, contra fundamentũ ſeſe veritatis attollere, & ſimplicia quæq; corda percutere: quid fieret, ſi ſubindè fas eſſet ꝑfidis inire conciliũ, cùm, quàlibèt illa manifeſta ſit veritas, nunq̃ deſit, quod pernicioſa depromat falſitas, tametſi ratiõe vel authoritate deficiens, ſola tamen contentione nõ cedens? Quæ maiores noſtri diuina inſpiratione cernentes, neceſſariè præcauerunt, vt quod contra vnamquanq; hæreſim coacta ſemèl ſynodus, pro fide, communiõe, & veritate catholica atque apoſtolica promulgâſſet, non ſinerent nouis poſt hæc retractationibus mutilari, nè prauis occaſio præberetur, q̃ medicinaliter fuerant ſtatuta, pulſandi: ſed authore cuiuſlibet inſaniæ ac pariter errore damnato, ſufficere iudicârunt, vt quiſquis aliquandò huius erroris communicator exiſteret, principali ſentẽtia damnationis eius eſſet obſtrictus, quomodò manifeſtè quilibet vel profeſſione ſua, vel communione poſſet agnoſci. Et vt breuitatis cauſa priora taceamus, quæ diligens inquiſitor facilè poterit inueſtigare, Sabelliũ damnauit ſynodus: nec fuit neceſſè, vt eius ſectatores poſteà damnarentur, ſingulas viritim ſynodos celebrari: ſed pro tenore cõſtitutionis antiquæ, cunctos, qui vel prauitatis illius vel communionis extitêre participes, vniuerſalis Eccleſia dixit eſſe refutandos. Sic ꝓpter blaſphemias Arrij, forma fidei cõmunionisq; catholicæ Niceno ꝓlata conuentu, Arrianos omnes, vel quiſquis in hanc peſtẽ ſiue ſenſu, ſiue cõmunione deciderit, ſinè retractatione cõcluſit. Sic Eunomium, Macedoniũ, Neſtoriũ ſynodus ſemèl geſta cõdemnans, vlteriùs ad noua concilia venire nõ ſiuit: ſed vniuerſos quocunq; modo in has blaſphemias recidentes, tradito ſibi limite ſynodali, refutauit Eccleſia: nec vnq̃ rectè ceſſiſſe manifeſtũ eſt, qualibet neceſſitate cogente, nouis auſibus, quę fuerãt ſalubriter conſtituta, temerâſſe. Nõ autẽ nos latet, in tempeſtate perſequutionis Arrianæ plurimos pontifices de exilijs, pace reddita, reſpirantes, per certas prouincias, cõgregatis ſecum fratribus, eccleſias cõpoſuiſſe turbatas. Non tamen, vt illius ſynodi Nicenæ, quicquid de fide & communione catholica definiérat, immutarẽt, nec noua quenquam pro lapſu damnatione percellerent, ſed illius tenore decreti, niſi reſipuiſſet, iudicarent damnatum, eſſetq; conſequens, vt niſi corri-

24.q.1. Maiores noſtri.

corri-

corrigeret, damnationi proculdubiò ſubiaceret: quibus conuenienter (vt dictum eſt) ex paterna traditione perpenſis, cõfidimus, quòd nullus iã veraciter Chriſtianus ignoret, vniuſcuiuſq; ſynodi conſtitutum, quod vniuerſalis Eccleſiæ probauit aſſenſus, nullam magìs exequi ſedem præ cæteris oportere, quàm primam: quæ & vnamquanque ſynodum & ſua authoritate confirmat, & continuata moderatione cuſtodit, pro ſuo ſcilicet principatu, quem beatus Petrus apoſtolus Domini voce perceptum, Eccleſia nihilominùs ſubſequente, & tenuit ſemper, & retinet. Hæc dum Acacium certis comperiſſet indicijs à veritate deuiâſſe, diutiùs iſta non credẽs, quippe quem nouerat exequutorem ſępè neceſſarię diſpoſitionis ſuę contra hæreticos extitiſſe, per triennium ferè literis deſtinatis eundem monere non deſtitit, ſicut per diuerſos miſſa familiariter ſcripta teſtantur. Quibus ille primùm tanquàm dedito ſilentio, nihil reſpondere proponẽs, tandèm aliquandò miſſis literis profitetur, ſe Alexandrino Petro, quẽ expetita Apoſtolicæ ſedis authoritate, exequutor ipſe quoquè damnauerat, abſque ſedis Apoſtolicæ notitia, communione permixtum. Beati autem Petri ſedes Alexandrinũ Petrum, quem ſe tantummodò damnâſſe, non etiàm ſoluiſſe nouerat, non recepit: atq; ideò nè per Acacium in Petri conſortium duceretur, ipſum quoquè à ſua communione ſubmouit, & multimodìs tranſgreſſorem, à ſua ſocietate fecit alienũ. Hìc ſi examinatio quæritur, iam iudicio non erat opùs, poſtquàm literis ſuis ipſe confeſſus eſt. Si authoritatis pódus inquiritur, Chalcedoneñ ſynodi tenore illius diffinitionis exequutio reperitur, quo damnati illic erroris communicator effectus, præfixæ nihilominùs particeps damnationis exiſteret: quoniam idem ipſe error, qui ſemèl eſt cũ ſuo authore damnatus, in participe quolibet prauæ communionis effectum & execrationem ſui geſtat & pœnam. Quo tenore Timotheus etiàm atque ipſe Alexandrinus Petrus, qui ſecundam certè ſedem tenuiſſe videbantur, non repetita Synodo, ſed authoritate tantummodò ſedis Apoſtolicæ, ipſo quoquè Acacio poſtulante vel exequente, probantur eſſe damnati. Quòd ſi, verùm errori vel præuaricationi communicârit Acacius, forſitan dicatur oportuiſſe conſtare, breuiter præbemus ad iſta reſponſum: Aut enim ipſi doceant Petrum legitimè veraciterq; purgatum, & ab omni cõtagione hæreticorum ritè diſcretum, cùm ei communicauit Acacius, ſi eius communicatorem putant Acacium aliquatenùs excuſandũ: aut ſi, vt magìs eſt verum, conuenienter atque legitimè Petrum non probauerint expiatum, reſtat vt eius inexpiatione fuerit, & qui ei communicauit, infectus. Nec planè tacemus, quod cuncta per mundum nouit Eccleſia, quoniã quorumlibet ſententijs ligata pontificum, ſedes beati Petri Apoſtoli ius habeat reſoluendi, vtpotè quæ de omni Eccleſia fas habeat iudicandi, neque cuiquam de eius liceat iudicare iudicio. Siquidem ad illam de qualibet mundi parte canones appellari voluerunt, ab illa autem nemo ſit appellare permiſſus. Quapropter cùm ſatìs conſtet, Acacium nullum pontificium habuiſſe, ſententia ſedis Apoſtolicæ damnatum, ſinè vlla eius notione ſoluendi, qua certè ſynodo hoc ille pręſumpſit, quod nec ſic abſq; apoſtolica ſede fas quidẽ haberet efficere? Cuius ſedis epiſcopus? cuius metropolitanę ciuitatis antiſtes? Nónne parochiæ Heracleenſis eccleſiæ? Si illi certè licuit ſinè ſynodo ſententiam Apoſtolicæ ſedis abrumpere, nulla eius conſultatione quæſita: itáne verò non licuit primæ ſedi, Chalcedonenſis ſynodi conſtituta (ſicut decuit) exequenti, huiuſmodi præuaricatorẽ ſua authoritate detrudere? Sed nec illa præterimus, ꝙ Apoſtolica ſedes frequenter, vt dictum eſt, more Maiorum, etiã ſinè vlla ſynodo pręcedente, & ſoluendi, quos ſynodus iniquè damnauerat, & damnandi, nulla exiſtente ſynodo, quos oportuit, habuerit poteſtatẽ. Sanctæ memoriæ qppe Athanaſiũ ſynodus Orientalis addixerat, quẽ tamẽ exceptũ ſedes apoſtolica, qa damnationi Græcorũ non conſenſit, abſoluit. Sanctæ memoriæ nihilominùs Ioannẽ Conſtantinopolitanũ ſynodus etiàm catholicorũ præſulum certè damnauerat, quẽ ſimili modo ſedes apoſtolica etiã ſola, quia non conſenſit, abſoluit. Itemq; S. Flauianũ, pontificum Græcorum congregatione damnatũ, pari tenore, quoniã ſola ſedes Apoſtolica non conſenſit, abſoluit, potiuſq;, qui illic receptus fuerat, Dioſcorum ſecundæ ſedis præſulem ſua authoritate damnauit, & impiam ſynodũ non conſentiendo ſola ſubmouit, & authoritate, vt ſynodus Chalcedonenſis fieret, ſola decreuit. In qua ergò, vt ſola ius habuit abſoluẽdi eos, quos ſynodica decreta perculerant: ſic etiàm ſinè ſynodo in hac eadem cauſa, plurimos etiàm metropolitanos dânâſſe cognoſcitur. quòd ſi quis hæc ab Apoſtolica ſede ſecundùm ſynodum acta reprehendit, * præter quòd priſca rerum probatione conuincitur, interìm multò magìs Acacio non licuiſſe fatebitur. Dicat ergò, qua ipſe ſynodo, ſecũdæ ſedis antiſtitẽ qualemcunq;, certè catholicũ, & à catholicis ordinatum, nec de catholica fide & communione aliquatenùs impetitũ, duxerit excludendum, & hæreticum manifeſtum Petrum, ſua quoq; exequtione damnatum, Pontifici Catholico permiſerit ſubrogari. Qua ſynodo tertiæ ſedis epiſcopum ſanctum Calendionem fecit expelli, ac nihilominùs eidem Petrum tam hæreticum manifeſtum, vt eidem palàm nec ſe communicare

Matt. 16. c

9. q. 3. Cuncta per mũdum.

Ibidem.

*præterq;

9. q. 3. Cũcta per mundũ

nicare prætenderet, ſua paſſus eſt diſpoſitione ſubſtitui? Qua deniq; per totum Orientem ſynodo, eiectis orthodoxis, nullo crimine maculatis, prauos quoſq; & criminibus inuolutos, ſua prouiſione ſuppoſuit? Qua ſynodo tot aliena priuilegia nefandus populator inuaſit? Sed libri non ſufficient, ſi tragœdias eius, quas per eccleſias totius Orientis exercuit, ſigillatim deſcribere moliamur. An illud ipſius argumentum nobis æſtimant opponendum, quo facinora ſua in Imperialem niſus eſt iactare perſonam? Cur igitur, quãdò voluit, obſtitit Baſiliſco tyranno, certè & hæretico vehementer infeſto? Cur ipſi Imperatori Zenoni, quia palàm Antiocheno Petro communicare noluit, ſuam non ſubdidit voluntatem? Eccè potuit in alijs reſultare, ſed noluit. An non

Rom. 1.d Apoſtolus dicit, non ſolùm qui faciunt, ſed etiàm, qui conſentiunt facientibus, reatu pariter irretiri? Sed vt ea, quæ latiùs explicanda ſunt, omittamus: quid quòd ipſe Zenon Imperator ſuis literis profitetur, cuncta ſeſe ex Acacij geſſiſſe conſilio? nec hoc eum literis ſuis fallere, ipſe quoquè teſtatur Acacius, qui & eum nihilominùs vniuerſa recta geſſiſſe conſcripſit, & ſuo conſilio hęc eadem geſta non tacuit. Quaſi verò tantùm in Alexandrini Petri communione Acacius præuaricator extiterit, & non in omnibus, quos vel fecit, depulſis catholicis pontificibus tanquàm tyrannus, eccleſijs quibuſque p̄poni: vel taliter præpoſitis peruerſa communione permixtus eſt, qui hoc ipſo ſecundùm canones fuerant ab eccleſiaſtica communione pellendi, quo ſe paſſi ſunt ſucceſſores viuis ſacerdotibus adhiberi. Quis autem non perſpiciat Chriſtianus, quòd catholicis pontificibus propria ſede deiectis, non niſi hæretici potuerint introduci? Quibus tamen cunctis vel author fuit Acacius ſubrogandis, vel ſubrogatis communicator acceſſit, his vtiq;, qui à communione hęreticorum nullatenùs diſcrepabant. Cur igitur vel cùm hæc fieri viderit, non ſicut ſub Baſiliſco iam fecerat, ad Apoſtolicam ſedem referre curauit, vt ſi ſolus ipſe nõ poterat, coniunctis cum eodem conſilijs atque tractatibus, apud Imperatorem, quæ religioni cõpeterent, allegaret? Nam ſi Baſiliſcus (vt dictum eſt) tyrannus hæreticus, ſcriptis Apoſtolicæ ſedis vehementer infractus eſt, & à plurimis reuocatus exceſſibus: quantò magìs legitimus Imperator, qui ſe catholicum videri volebat, potuit cum apoſtolica ſede cunctorum quoq; pontificum moderata ſuggeſtione mitigari, præcipuè cùm eiuſdem Acacij eſſet ſpecialis fautor & amator, & qui literis ſuis tam ipſum Acacium quàm ſanctum Papam Simplicium, magnis laudibus extuliſſet, quòd * hæreticis conſtantiſſimè reſtitiſſent? Cur tanto tempore Acacius inter iſta conticuit, niſi

* hæretico

quia præpediri nolebat vllatenùs, quæ deſiderabat expleri? Ponamus tamen, etiàm ſi nulla ſynodus præceſſiſſet, cuius Apoſtolica ſedes rectè fieret exequutrix, cum quibus erat de Acacio ſynodus ineunda? Nunquid cum his, qui iam participes tenebãtur Acacij, & per Orientem totum (catholicis ſacerdotibus violenter excluſis, & per exilia diuerſa relegatis) ſocij euidenter exiſtebant communionis externæ, priùs ſe ad hæc conſortia transferentes, quàm ſedis Apoſtolicæ ſcita conſulerent? Cum quibus ergò erat ſynodus ineunda? 24.q.3.cum quibus erat Catholici pontificęs fuerant vndiquè iam depulſi, ſoliq; remanſerant ſocij perfidorum, cum quibus iam nec licebat habere conuentum, dicente Pſalmiſta, Non ſedi in concilio vanitatis, & cum Pſalm.25. iniqua gerentibus non introibo. Nec eccleſiaſtici moris eſt, cum his, qui pollutam habent communionem, permixtamq́ue cum perfidis, miſcere * concilium. Rectè igitur per Chalcedonenſis ſynodi formam, huiuſmodi præuaricatio repulſa eſt, potiùs q̃ per concilium, quod nec opus erat poſt primam ſynodum, nec cum talibus habere licebat. Nam & quid ageretur de fide catholica, intelligere ſi vellent, ignorare non poterant, cùm viderent catholicos pontifices nulla ſynodi diſcuſſione, nullo concilio, præcipuè cum nouas cauſas eſſe perpenderent, toto Oriente depelli, & cæteri, quid cauerent, ex illorum diſcere qualitate potuiſſent. Reſtat igitur, vt illius partis illos fuiſſe ſit clarum, cui ſe poſt tot experimenta dederunt: meritoq; ab Apoſtolica ſede, cæteriſq; catholicis non iam conſulendi erãt, ſed potiùs notandi. Riſimus autem, quòd prærogatiuã volunt Acacio comparari, q̃ ep̃s fuerit regiæ ciuitatis. Nunquid apud Mediolanum, apud Rauennam, apud Sirmiũ, apud Treuiros multis temporibus non conſtitit Imperator? Nunquìd harum vrbium ſacerdotes, vltra menſuram ſibimet antiquitùs deputatam, quippiã ſuis dignitatibus vſurpârunt? Nunquìd Acacius, vt Ioannem quamlibet hominem, catholicum tamen, à catholicis ordinatum, de Alexandria excluderet, Petrumq́ue in hæreſi iam detectum, atq; damnatum, abſq; ſedis Apoſtolicę conſultatione reciperet, aliqua ſynodo ſaltem illic habita, hoc audacter arripuit? Vt Calendionem de Antiochia depelleret, hæreticumq; Petrum, què ipſe damnauerat, abſq; notitia ſedis Apoſtolicæ rurſùs admitteret, aliqua ſynodo id feciſſe monſtratur? Si certè de dignitate agitur ciuitatum, ſecundæ ſedis & tertiæ maior eſt dignitas ſacerdotũ, quàm eius ciuitatis, quæ non ſolùm inter ſedes minimè numeratur, ſed nec inter metropolitanorum iura cenſetur. Nam quod dicitis, regiæ ciuitatis: alia poteſtas eſt regni ſecularis, alia eccleſiaſticarũ diſtributio dignitatum. Sicut enim quanuìs parua ciuitas præro-

* conſilium.

prærogatiuam præſentis regni non minuit, ſic Imperialis præſentia menſuram diſpenſationis religioſæ non mutat. Sit clara vrbs illa poteſtate præſentis imperij: religio ſub eodem tunc firma, tunc libera, tunc prouecta conſiſtit, ſi potiùs hoc præſente propriã teneat ſinè vlla perturbatione menſuram. Sed dicatur forſitan, de Alexandrino & Antiocheno, certis ex cauſis principem magìs illa, quæ geſta ſunt, non Acacium, præcepiſſe. Sed principi Chriſtiano decuerat ſuggerere ſacerdotem, maximè cuius familiaritate & fauore fruebatur, ſaluam fore de eius iniuria contumeliaq; vindictam, tantùm vt Eccleſiæ ſineret Chriſtianus princeps regulas cuſtodiri: & quia noua in vtroq; pontifice cauſa eſſet exorta, & nouam diſcuſſionem conſequenter inquireret: & ſicut ſemper eſſet factum, ſacerdotali concilio de ſacerdotibus iudicia prouenirent, non à ſeculari viderentur qualeſcunque pontifices, etſi errore humanitùs accidente, non tamen contra religionem vllatenùs excedentes, poteſtate percelli. An & hęc iuſta ratione principi ſuggerenda non erant? Regiæ ciuitatis honore ſublimis, ſi factus erat illa regia ciuitate ſublimior, tanto magis in his ſuggerendis debuit eſſe conſtantior. Si autem in his, quæ ꝓ religione fuerant exerenda, extitit contemptibilis atq; deſpectus, & aut ſegnis, aut fiduciam non habens intimandi, in quo per regiam ciuitatem maior effectus eſt? Nathan Propheta, palàm publiceque in faciem regi
2.Reg. 12.d Dauid & commiſſum pronunciauit errorem, & ipſum commiſiſſe non tacuit, & confeſſione correctum, conſequenter abſoluit. Hic autem vir bonus & ſacerdos egregius, intàtùm ſe & ſuggerere potuiſſe mõſtrauit, & noluiſſe deprompſit, immò fauiſſe patefecit, vt & Imperator cuncta ſe ex eius conſilio geſſiſſe non taceret, & ipſe Imperatorem magnis præconijs eleuaret iſta facientem, ſeſeq; proderet his agendis rebus fuiſſe participem. Sed eſto, Calendion nomen Imperatoris abſtulerit, Ioannes principi mentitus fuiſſe iactetur: quæ tamẽ cùm nouæ eſſent cauſæ, noua debuerit Eccleſiaſtica prouenire diſcuſſio. An qui in hominem Imperatorem peccâſſe dicebantur, nulla interueniente ſynodo, deijci debuerunt: & in Deum, qui ſummus & verus eſt Imperator, Acacium delinquentem, ſynceramq; communionem diuini ſacramenti ſtudentẽ miſcere cum perfidis, ſecũdùm ſynodum, qua hæc eſt damnata perfidia, nõ oportebat excludi? Quid per totum Orientem de innumeris vrbibus pulſi catholici ſacerdotes, & hæretici ſubrogati? Nouæ certè erant cauſę, & his conſequenter vna ſynodus debebatur. Cur tunc non vẽnit in mentem, vt in talibus cauſis peteretur à principe, ſaltẽ qualiſcunque ſynodus celebranda, vt quocunque vel colorato iudicio traditionis eccleſiaſticæ, paſsìm pontifices viderentur excluſi, non ſolùm quarumcunque vrbium ſacerdotes, ſed metropolitani incunctanter antiſtites? His omnibus cùm non reſtitit ſuggeſtione qua potuit, conſenſit Acacius, communicando cunctis, qui in catholicorum locũ hæretici fuerant ſubrogati. Apo- Rom.1.d
ſtolus autem dicit, Non ſolùm qui faciunt, ſed & qui conſentiunt facientibus, reos indubitanter aſſcribi. An hæc licuit ſeculari poteſtati, & actis talibus Acacio conſentienti abſque vlla ſynodo, quam ipſa rerum nouitas exigebat, abſque ſedis Apoſtolicæ conſultatione perficere, & ſedi Apoſtolicæ non licuit, ſecundùm tenorem ſynodi Chalcedonenſis in veteri vtiquè cauſa, & veteri cõſtituto iuſta diffinitione damnatum, inimicis Synodi Chalcedonenſis Acacium communicantem, à ſua communione depellere? Sed inquiunt: Acacius principibus obuiare non potuit. Cur Baſiliſco, quia voluit, obuiauit? Cur ipſi Zenoni, nè palàm Petro Antiocheno, quamuìs latenter hoc fecerit, communicare videretur, nõ commodauit aſſenſum? Eccè reſultanti non reſtitit Imperator. Eccè vim nolenti non intulit. Eccè refugienti contagia manifeſta conceſſit. Poſtremò, cur tanto tempore, cùm iſta gererentur, vel gerenda cognoſceret, non ad ſedem Apoſtolicam, à qua ſibi curam illarum regionum nouerat delegatam, referre curauit? Sed priùs laudator factus eſt ipſe geſtorum, quàm vel præmoneret talia non eſſe tentanda, vel nè tentarentur, obſiſteret, ſicut ſub Baſiliſco iam fecerat. Cur illis cæteris communicare conſenſit, qui, depulſis catholicis ſacerdotibus, indubitanter hæretici ſingulis vrbibus fuerant ſubſtituti? Poſtremò, ſi ille defuit ſuis partibus, & quæ ſacerdoti catholico competerent, agere non curauit: ideò ſedes apoſtolica, quod ad eam pertinebat, vel potuit, vel debuit præterire? Quolibet modo hæreticorum complicem refutauit, & conſortem communionis externę à ſua communione dimouit: nec opùs fuit noua ſynodo, cùm veteris conſtituti ſufficiẽter hoc forma præſcriberet: nec opùs fuit vt hæc facienda epiſcopis Orientis intimaret, quos & expulſione catholicorum, quæ agebantur in cauſa fidei, non ignorâſſe manifeſtum ſit, & communicando hæreticis ſubrogatis, facto tali conſenſiſſe non dubium eſt, etiàm externæ communionis effectos: atque ideò cum eis iam nec potuiſſe, nec debuiſſe ſedis Apoſtolicæ ſcita tractari. Eccè agnouerunt, in eorum profeſſione qui conſtantiſſimè perdurârunt, quid fidei communioniq; catholicæ deberetur. Eccè agnouerunt, quemadmodùm, à talibus recedendo, immò talibus contraria moliendo, à fide & communione Catholica atque Apoſtolica deuiârit Acacius,

ſeq; cum eodem pariter errori ſubdiderint. Eccè agnouerunt, quàm iuſtis ex cauſis pro fide & communione catholica atque Apoſtolica (cui & illi, qui in ea perſtiterunt, congruebant: & illi, qui perſtantibus obuiabât, ab eadem docebantur alieni) ſedis Apoſtolicæ authoritate ſit remotus Acacius, eiusq; pariter quicunque complices extiterunt, atque ab illa meritò cum his communione diſcretus, à qua ſe ipſe primùm cum ſuis conſortibus, à catholicis pontificibus diſcrepando, cognoſcitur ſeparâſſe: iureq; ſententiam ille damnationis excepit, cæteris conſortibus promulgandam, qui ſolus pro omnibus ſuis conſortibus in communionem ſe recidiſſe perfidiæ, ad Apoſtolicam ſedem miſſis literis eſt profeſſus. Cui ſi communicauerant Orientales epiſcopi, antequàm huc referret, pari vtiquè reatu ſinè dubio probabantur inuolui: iureq; per illũ tranſgreſſionis ſententiam ſuſceperunt, tanquàm facti cum eodem communionis externæ: qui vtiq; non conſuli, tanquàm noſtræ communionis homines, iam deberent, ſed tanq̃ in contrario poſiti conſortio, refutari. Si verò non communicauerant, antequàm Acacius huc referret, & communicantem notare debuerant, & ipſi de eodem potiùs huc referre, atque Apoſtolicæ ſedis vigore perculſum, meritò cõprobare, cúmq; ea ſede Apoſtolica, tantisq́ue illis catholicis pontificibus magìs tenere concordiam. Sed quia ab illorum ſocietate deſciuerant, & eorum ſucceſſoribus communicare delegerant, ideò cum ſede Apoſtolica minimè congruebant: quia in ſortem reciderant præuaricatoris Acacij, illius ſe ſinè dubio peruidebant ſentẽtia conſequenter adſtringi: & ob hoc videri eum nolebant eſſe damnatum, quia ſe cognoſcebant in eadem præuaricatione damnatos, in qua hodieq́ue manere perſiſtunt. Sed ſicut hi, ſimili conditione conſtricti, complicem ſuum nõ poſſunt iudicare non iure damnatum, neq; rei reum poſſunt competenter abſoluere: ſic illo iuſtè præuaricatore damnato, iſti quoq; pari iacent damnatione proſtrati: neq; niſi reſipiſcentes, indè poterunt prorsùs abſolui: quia ſicut per vnum ſcribentem, eorum omnium vulgata tranſgreſſio eſt, qui in eandem perfidiæ reciderant actionem: ſic in vno eodemq́;, qui pro omnibus ſcripſerat, vel ſcribendo omnium prodiderat voluntates, tranſgreſſio eſt punita cunctorum.

Hæc ad inſtructionem veſtræ dilectionis, ſatis abundeq; ſufficere iudicamus, quanuis eadem latiùs (ſi Dominus conceſſerit facultatem) ſtudeamus exponere, quatenùs & fidelium quiſque cognoſcat, nihil Apoſtolicam ſedem (quod abſit) præproperè cenſuiſſe. Quæ tamen ſententia in Acacium deſtinata, etſi nomine tantummodò præſulis Apoſtolici, cuius erat vtiquè poteſtatis, legitimè probatur eſſe deprompta, præcipuè cùm ſecretìm dirigenda videretur, nè cuſtodijs vbiquè præſentis diſpoſitio ſalutaris quibuſlibet difficultatibus impedita, neceſſarium habere non poſſet effectum: tamen quia orthodoxis vbiquè deiectis, & hæreticis tantummodò, eorumq́ue conſortibus iam relictis, in Oriente catholici pontifices, aut reſidui omninò non eſſent, aut nullam gererent libertatem, plurimorum in Italia catholicorum congregatio ſacerdotum, rationabiliter cognouit in Acacium fuiſſe prolata. Quæ congregatio facta pontificum, non contra Chalcedonenſem, non tanquàm noua Synodus, contra veterem primamq; conuenit, ſed potiùs ſecundùm tenorem veteris conſtituti, particeps Apoſtolicæ exequutionis effecta eſt, vt ſatìs appareat, Eccleſiam Catholicam, ſedemq́ue Apoſtolicam, quia alibì iam omninò non poſſet, vbì potuit, & cum quibus potuit, nihil penitùs omiſiſſe, quod ad fraternum pertineret pro intemerata fide & ſyncera communione tractatum. * † * †*†*†

DECRETA DVO, QVAE (GRAtiano authore) ex epiſtola ad Dardaniæ Epiſcopos deſumpta ſunt.

PRIMVM.

¶ Repeti non poſſunt, quæ 30. annis quietè poſſidentur.

Poſt quingẽtos annos, conſtituta Chriſti quoſdam audio velle ſubuertere, quum 30. annorum lex hominum non poſſit abrumpi.

SECVNDVM.

¶ Non oportet ab eorum eleemoſynis abſtinere poſt mortem, quibus in vita communicare non deſtitimus.

Nec quiſquam vobis omninò perſuadeat, Acacio præuaricationis ſuę crimen fuiſſe laxatum: quia qui poſtquàm in collegium recidens prauitatis, iure meruit ab Apoſtolica communione ſecludi, in hac eadem perſiſtens damnatione defunctus eſt, abſolutionem, quam ſuperſtes non quæſiuit omninò nec meruit, nec mortuus iam poteſt impetrare. Siquidem ipſis Apoſtolis Chriſti voce delegatum eſt (Quæ ligaueritis ſuper terrã. Et reliqua) Cæterùm de eo, qui in diuino iudicio eſt conſtitutus, nobis fas non eſt aliud decernere, præter id, in quo eum dies ſupremus inuenit: atq; ideò, niſi eius nomine refutato, cæterisq; conſortibus huius erroris, cum nullo prorsùs eorum participare debetis menſæ Dominicæ puritatem, quam maiores noſtri ſemper ab hæretica magnoperè ſeruauerunt pollutione diſcretam. 24. q. 2. Nec quiſquam Matt. 18. b

Iuxta duo vetuſta exemplaria ſequitur hic epiſtola alia ad Orientales epiſcopos, cui præponitur talis titulus:

De eadem re ad epiſcopos Orientales epiſtola.

ſtola. Dilectiſs. fratribus vniuerſis epiſcopis Orientalibuſs, Gelaſius. Quid ergò iſti, &c. vt ſequitur:

Secundùm alia exemplaria, abſque medio aliquo continuatur epiſtola ſequens ad præcedentis finem, vbi poſita vides cruciculſarum aliquot aut ſtellarum ſigna.

Quid ergò iſti prudentes viri, & argutis mentibus totius regionis interna rimantes, in Orientis partibus conſtituti, ſi cognouerunt huiuſmodi perſonam in Antiochena eccleſia conſtitutam, cur communicando talibus præbuêre conſenſum? Cur non ilicò reclamauerunt? Cur non ſe à tali contagio ſubmouerunt, cùm iam euidenter aduerterent, ideò Calendionem depulſum, vt hæreticis panderetur introitus? quarè hîc nihil de re, nihil de ſynodo, nihil de fide Chriſtiana, nihil de perſonarum examinatione tractârunt? Si verò illi ſe communioni voluntariè ſubdiderunt, ab Apoſtolica ſede certè ſeparati ſunt, cùm talibus, & apud tales, etiã ſi eſſet neceſsè fieri, nulla poſſet omninò ſynodus prouenire. Quòd ſe ignorâſſe ſe dixerint, qualis in Antiochia poſt Calendionem ſucceſſiſſet antiſtes: quid mirum, ſi, qui in Oriente poſiti, quæ in regione ſua contigerint, ſcire nequiuerunt: ea, quæ apud Apoſtolicam ſedem geſta fuerant, ignorarent? Cur tamen poſtquàm ad eorum notitiam peruenit, qualis eſſet ſacerdos apud Antiochiam conſtitutus, non eius conſortia continuò reſpuerunt? Cur excuſationẽ de ignorantiæ colore prætendunt, cùm hodieq; & manifeſta contagia perfidorum, & à nobis ſæpiùs exprobrata, ſectentur? Quo ſatis apparet, quia nec tunc quidẽ, etiàm ſi cognoſcerent, refutarent, quandò nunc, etiàm publicata, non renuunt. Prorsùs in quamlibet ſe partem cauſationemq; conuertant, manifeſtæ veritatis ità laqueis ſuffocantur, vt ſuis ipſi verbis poſſint actibusq: concludi, nec niſi ſolam perniciem obſtinatæ perfidiæ reſiduam ventilare.

Hæc autem, quæ de Calendione venerabili dicta ſunt, & in Ioannis Alexandrini conueniunt certa ratione perſonã, immò ſi cauſa eadem latiùs inquiratur, tantæ illic tragœdię, tanti reperiuntur errores, vt ſi ipſi ſint iudices, qui eadem perpetrárunt, cùm euidenter fuerint confutati, à ſui damnatione non temperent. Palàm enim illic aperteque monſtratur, nihil aliud quàm quæſitam cauſam, quemadmodùm, Catholico qualicunque depulſo pontifice, hæretico Petro reſeraretur acceſſus. Tunc iſtud nemo diſcutiebat, ſynodum nemo poſcebat, paſsìm omnia licitò fieri à quibuſcunq; videbantur: nullum diſcrimen rerum, nulla examinatio poſtulabatur eccleſię: ſed prout vnicuiq; veniſſet in mentem, de ſuis vrbibus catholicus pellebatur epiſcopus, non ſolùm metropolitanus, ſed etiàm tertiæ & ſecundę ſedis antiſtes. In his nulla rerum veſtigatio quærebatur, nulla facienda conſilia iactabantur: ſubrogabantur hæretici, nemo reſultabat: ſed velut muta pecora in captionem ducta, ſubditis volũtatibus perfidiam ſectabantur. Non mirum quidem, ſi nunc eos defendere moliantur, quorum indiſcuſſam cæcis mentibus ſequuti ſunt vilitatem. Sed miramur, cur eos non pudeat, ¶ In iſtorum damnatione de ſynodo non facta cauſari, cùm ſciant tot tantosq; pontifices nulla ſynodo fuiſſe depulſos. In iſtorum reiectione ſi de nõ inito cõcilio conqueruntur, cognoſcant ſe, cur non & hoc in aliorũ reiectione quæſiuerint accuſari. Si verò in cæterorum reiectione concilia neceſſaria non fuerunt, nec in iſtis neceſſaria fuiſſe cognoſcant. An in catholicorum deiectione non fuit opùs, & fuit magnoperè congregandus in præuaricatoris damnatione conſeſſus? Quid igitur reſtat, niſì vt dicant hæreticos non fuiſſe? Non ergò de ſynodo conquerantur, qui ſe palàm communionis externæ perhibent ſectatores. Cur ergò eis ſynodus neceſſaria fuiſſe videatur, qui ſe contra Chalcedonenſem ſynodum venire cognoſcunt, qua Eutychianus error cum ſuis authoribus generalis Eccleſiæ voce damnatus eſt? Nec dubium, quòd ſicut in vnaquaque hæreſi (quòd inceſſabiliter repetendum eſt, quia firmum eſſe nullus ambigit Chriſtianus) omnes complices, ſectatores, communicatores damnatæ ſemèl prauitatis, pari ſorte cenſentur: ideoque ſit conſequens, vt ſicut Timotheus atque Petrus talium ſectatores, ſecundùm illius ſynodi tenorem, nulla recenti facta pontificum congregatione, damnati ſunt: ſic & qui Petro communicauit Acacius, vt criminis particeps, ità conſors ſit factus & pœnæ. Quid igitur ambagibus & nebulis iſta prætexunt, vt impudentiam ſuam, mentemque veſanam inanibus potiùs fabulis celare lœtaliter, quàm prodendo medicinaliter ſanare contendant? Nihil enim nobis commune cum hominibus communionis externæ. Ideò vocatur ad iudicium certè quæcunque perſona, vt aut fateatur obiecta, aut conuincatur obiectis. Poſt confeſſionem porrò literarum tenore deprompta, cur ad iudicium vocaretur Acacius, qui ſe confeſſus eſt Petro, quem petijt à ſedis Apoſtolicæ præceptione damnari, communione ſociâſſe? Nec ei credi, externæ communionis effecto, vel pro ſua, vel pro illorum, vel pro Petri defenſione iam poſſet, cuius ſe priùs miſcuerat nefandǫ conſortio, feceratq; ſecum eius cauſa ſinè dubitatione communem, cui examinatione præmiſſa & legitima, ſi ità eſſet, purgatione ſuſcepta regulariter miſceretur. Sed cùm eodem nondùm legitimè diſcuſſo atque purgato, communione ſociatus, quàm adhuc reo ſe miſcuit,

ſcuit, tam pro eodem non habuit loquendi fiduciam. Nam Acacius, cùm nullo priuilegio fulciretur, vt de ſecunda ſede poſſet ferre iudiciũ, potuit iure damnari. Simili modo, niſi primæ ſedis authoritate percepta, nec examinandi Petri ius habuit, nec recipiendi penitùs poteſtatem: quo regulariter cóſtituto, nec apud nos Petro vllatenùs abſoluto, quẽ damnâſſe nos nouimus, examinâſſe vel abſoluiſſe neſcimus: reſtat, vt illud etiàm demonſtremus, eundem Petrum, quẽ ſe purgatum communione recepiſſe prætendit Acacius, nunquàm ab hęreticæ communionis contagione ceſſâſſe, & non ſolùm ipſo tempore, quo communicauit ei Acacius, ſed etiàm poſt communionem ipſius præuaricatoris Acacij ſemper Alexandrinũ Petrum in hæreticorum collegio perdurâſſe, atq; ità & per hunc, Acaciũ perfidę communionis ſuſcepiſſe contagium, & per eandem illis hæreticis, quibus Petrus communicabat, eadem peſte coniunctum. Qui præſumpſit, non ſeruato ordine, Petrum ſuſcipere, nec examinatum eum, nec cognoſcitur recepiſſe purgatum: & ideò præter ſedis Apoſtolicę notitiam, non legitimam ſibi eius receptionem vſurpare voluiſſe, vt examinationem eius & purgationem poſſet ꝓ ſua voluntate metiri, atque eum nec examinatum, nec reciperet omninò purgatũ. Quẽ ſi reuerà vellet examinatum purgatumque recipere, ordinem in eius examinatione ac receptione potiùs cuſtodiſſet: ſed vt videretur magis quàm veraciter eſſet, iure *purgari. *purgatus. Sicut ergò antè nó priùs damnauit, quàm & referret, & poſceret ab Apoſtolica poteſtate damnandum: ſic & in recipiendo modum ſeruare debuiſſet, vt priuſquàm ſe ei communioni miſceret, per ſedem Apoſtolicam poſceret examinari eum, & legitima ratione purgari, cùm nec examinandi, aut recipiendi eum haberet ipſe pontificium: & non niſi per illius ſedis authoritatem, conſenſumq; hoc poſſet implere, ſinè cuius authoritate eum non poterat ipſe damnare, & cuius principali diligentia & diſcuti potuit, & purgari, & ad communionem conuenienter admitti. Cùm enim conſtet, ſemper authoritate ſedis Apoſtolicæ huiuſmodi perſonas aut diſcuſſas, vel eſſe purgatas, aut ſic ab alijs, quibus competebat, epiſcopis abſolutas, vt tamen abſolutio earũ ex ſedis Apoſtolicæ conſenſione penderet: vbì vtrunque defuit, nec diſcuſſionem legitimam, nec purgationem firmam, ac per hoc receptionem fuiſſe conſtat indebitam. Si tu abſque mea communione Petrum iudicâſti eſſe catholicum, meque deſpecto, tuo eum iure recepiſti: quid cauſaris, ſi illum ego à communione mea, quam tu voluiſti eſſe contemptam, tanquàm abſque tua notitia vel conſultatione repulerim? Vis acquieſcere? meus es. non vis acquieſcere? meus non es. Qui enim mecum non eſt, contra me eſt: & qui mecum non colligit, ſpargit. Matt.12.c Luc.11.c Quæro abs te, Petrum hæreticum fuiſſe putas, an catholicum, an ab hæreſi poſteà eſſe correctum? Si hæreticum, nullatenùs ei communicare debuiſti, & èidem communicando, hæretici te manifeſtum eſt factum fuiſſe participem, & eius conſequenter, ex ſynodi tenore venientem, damnatione cóſtringi. Si catholicum, palàm totius dogmatis eſt defenſor, quòd catholicum eſſe pronuncias, ac nihilominùs illius errore cenſeris. Si hęreticum fuiſſe definias, ſed poſteà correxiſſe prætendas, eiq; te purgato communicâſſe pronuncies, interim in cuius perſona me negligendum eſſe credidiſti, cauſari non potes, quòd in hac eadem te eius perſona neglexerim: deindè cùm ſinè me ius non habueris vel abſoluendi, vel recipiendi huiuſmodi ritè perſonam, nec purgatam legaliter, nec regulariter conſtat eſſe receptam: quàm regulariter non receptam, tam legaliter non conſtat eſſe purgatam: & ideò non iure purgatam, quia legaliter non receptam. Mea enim in illum, mea manente ſententia, te ſinè me pontificium, vt meam ſententiam reſolueres, non habente, qua poteſtate vel diſcuſſus eſt, vel qua authoritate receptus aſſeritur? Eccè interìm in his cauſa veſtra nutat & labitur, & ſi hæc ſola ſint, prorsùs tota ſubruitur. Sed adhuc aliud eſt, quod ad cumulum veſtræ conuictionis accedit. Quid enim, ſi doceatur, non ſolùm priuſquàm in eius communionem veniretis, neq; tantummodò cùm ad eius communionem veniſtis, ſed etiàm poſteà in hæreticorum nihilominùs eum communione durâſſe? Nónne aut per illum apud vos communio perueniebat hæretica, aut in hæreticam communioné vos eius commercio tranſiebatis? Docete igitur, Petrum Alexandrinum ab Antiocheni Petri vnquàm communione deſciuiſſe, & non vſque ad diem, cùm Antiochenus Petrus in hac luce verſatus eſt, indiuiduum vtriuſque fuiſſe conſortium. An dicturi eſtis, & Antiochenum Petrum fuiſſe correctum? Cur iſti vſq; in finem ſe non communicâſſe gloriabatur Acacius per ſeipſum? Sed quid profuit, quòd illi per ſeipſum communicare nó voluit, cùm eidem per Alexandrinum Petrum ſinè vlla ſe communicare putaret inuidia? Quid facimus de tot tantiſq; ciuitatibus, ex quibus catholici pontifices ſunt expulſi? Si catholici ſubrogati ſunt, cur catholici ſunt reiecti? Sed euidenter appáret, quia cùm catholici ſunt reiecti, non catholici fuerint ſubrogati: reſtat, vt catholici nó ſint, ſed hæretici, quicunq; ſucceſſerũt. Cur eis temerè communicâſtis? Cur non, vt iſta noua facies rerum, & táta tragœdia de pontificum ſucceſſione *viuẽtium, ſynodo diſcuteretur, egiſtis? An de vno dolet Acacio, quòd ſpeciali ſynodo non fuerit confutatus,

tus, cùm proprium crimen literis ſuis ipſe detexerit, nec audiri debuerit iam ſpontè confeſſus: & de tantis pontificibus catholicis non dolet, ſinè vlla diſcuſſione ſecluſis? qui vtiquè ſi catholicos nôſſent eos, quorum communionem vitauerant, his potiùs communicare maluiſſent, quàm non communicantes eis, dura perſecutione depelli. Eccè catholici tanti ſacerdotes hoc ipſo ſe indicant, quid Apoſtolica ſedes cenſuerit, cognouiſſe, conſtanterq; probâſſe retinendum, quo communionem catholicam reſeruantes, & eos, qui Apoſtolicæ ſedi communicarent, elegêre conſortes, & illos, quibus ſedes Apoſtolica minimè communicaret, vſque ad perſecutionis incurſus renuêre conſortes. Certè, quæ ſedes Apoſtolica decreuerat, Orientalibus epiſcopis non innotuiſſe iactatur. Vndè ergò tot tantique pontifices, vnum idemque cum ſede Apoſtolica ſentientes, eamque probantes, apta religioni ſacroſanctæ, veraq; ſanxiſſe, quæ non ſolùm ſequenda ſibi iudicauerunt, ſed etiàm vſque ad perſecutionem viriliter exercenda? Eccè habuiſtis, qui Apoſtolicæ conſtitutionis & notitiam vobis ingererēt, & retinendi conſtantiam miniſtrarent. Si Apoſtolica ſedes miſiſſet, vix duos aut tres dirigere potuiſſet. Eccè tot pontifices Apoſtolicæ ſedis ſcita ſectantes, ingerunt vobis notitiam, & præbent ſeruandæ veritatis exempla. Qui contra tantos clauſiſtis oculos ibidèm cōſtitutos, quomodò duos aut tres audire poſſetis? Hoc ipſo ſinè dubio cognouiſtis, illos Apoſtolicę ſedi placere, quos vobis diſplicere videbatis. Aut illos ergò ſectamini, per quos intelligebatis ſedis Apoſtolicæ volūtatem: aut nihil eſt, quod de ignorantia velitis obtendere, cùm indicijs tantis & talibus abutentes, ſedis Apoſtolicæ conſtituta, tantis teſtimonijs prædicantibus, reſpuere potiùs quàm recipere maluiſtis. Nunquid omnes iſti, quos memorauimus, epiſcopi Imperatori mentiti ſunt? Nunquid omnes Imperatoris nomen ex diptychis abſtulerunt? Cùm igitur pellerentur, & viuis pontificibus catholicis ſucceſſores hæretici crearentur, & non de inferioribus quibuſq; ciuitatibus, ſed etiàm metropolitani pontifices, in catholica communione iugiter durantes, cur igitur compaſſi non eſtis tantis fratribus veſtris? cur non adijſtis Imperatorem? cur non eccleſiæ cauſam, & ſacerdotij miſerabilem decolorationem continuatis vocibus defleuiſtis, allegantes nunquàm de pontificibus, niſi Eccleſiam, iudicâſſe: non eſſe humanarum legum, de talibus ferre ſententiam, abſq; Eccleſiæ principaliter conſtitutis pōtificibus: obſequi ſolere principes Chriſtianos decretis Eccleſiæ, non ſuam præponere poteſtatem: epiſcopis caput ſubdere principem ſolitum, non de eorum capitibus iudicare: quibus Eccleſiæ conciliis, qua ſynodo pellerentur, quid deniquè commiſiſſent, vt ſinè vlla diſcuſſione rerum, tot eccleſiarum præſules pro humano libitu & ſecularis poteſtatis arbitrio pellerentur? inauditos, indiſcuſſos, inconuictos non debere percelli, maximè cùm nouæ cauſæ, & noua rerum facies apparēret, vt rectores iſti plebium repentinis incurſionibus pro mundanę potentiæ voluntate ſacris dignitatibus priuarentur, ex nulla veteri cauſa, ex nullo collegio reatùs, nec participatione cuiuſlibet erroris iam antè damnati teneri eos, conuincique conſortes, vt tanquàm ex præterita definitione iudicarentur obſtricti: & ideò quia nullis antè pręcedentibus cauſis retenti eſſent, cur eijcerentur? incurſus, qui illi eſſent, debere monſtrari, & Eccleſiaſticis legibus (vt ſemper) oportere conſtare. Saltem vel pro veſtro loco, illorum duceretis miſerijs conſulendum, formidantes in vobis, quod in alijs cerneretis, præter illum morem violenter admitti. Si crimine reſperſi erant aliquo, Eccleſiaſtica debuit examinatione cognoſci: taceo, & ad ſedem Apoſtolicam ex more referri, nè noſtra priuilegia curare videamur: ſatis ſit oſtendere, quid ſecundùm regulas patrum & canones facere deberetis, præcipuè cùm etiàm ipſæ leges publicæ eccleſiaſticis regulis obſequentes, tales perſonas non niſi ab epiſcopis ſanxerint iudicari. Si verò de qualibet hæreſi fuerant impetiti, tanto magìs eos decuit iſta cognoſcere, qui & ſecūdùm religionis tenorem poſſent iſta diſcutere, & haberent priſtinum, ex quo eſt Chriſtiana religio, pontificium iudicandi. Aut catholici enim erant, aut hæretici, de quibus paſsìm illa ludibria gerebantur, & latrocinia deteſtanda ſæuiebant. Si hæretici, prodi, diſcuti, & legitimè conuinci modis omnibus debuerant, vel ſuis confeſſionibus, vel aliorum vocibus confutari. Taceo, quia ad nos paterna fuerat conſuetudine referendum: tantumq; commoneo, quid fieri Eccleſiaſtico iure conuenerat. Si verò catholici probabantur, vos, qui non ſolùm in eorū depulſione ceſſâſtis, ſed etiàm ſubrogatis communicare delegiſtis indubitanter hæreticis, quibus (depulſis catholicis) ſuccedentibus, non ignorâſtis cauſam fidei communioniſq; catholicæ, per tantos antiſtites toto orbe patefactam: ſed planè ſcientes volenteſq;, ſinè vlla diſcuſſione rerum, ſinè vlla ſynodali examinatione, ſinè vlla ſedis Apoſtolicæ reuerētia, & aſſenſiſtis hæreticis, libenter habentes, patienterq; ſinentes, catholicos antiſtites inaudita priùs & miſerabili ſorte detrudi: quos ſi à fide integra communioneq; catholica putaretis errare, ad Apoſtolicam ſedem, ſecundùm ſcita maiorum, & ſicut ſemper eſt factum, referre debuiſtis, ſicut de Petro Alexandrino, vel de Antiocheno Petro, de Ioanne, Pauloque fe-

ciſſe monſtratur Acacius. Sed quia noueratis eos cum Apoſtolica ſede ſentire, & quid ſedes Apoſtolica ſua diffinitione cenſeret, per illos tantos ac tales epiſcopos conſtat Oriẽtales antiſtites nullatenùs ignorâſſe, & per illos catholicæ atq; Apoſtolicę communioni prodijſſe contrarios, & ab eadem deſeciſſe: cur non illis eſtis compaſſione coniuncti, ſed potiùs perſecutoribus eorum ſocietate connexi? Hîc vobis ſynodus nunq̃ venit in mentem, & certè de perſonis (vt dictum eſt) nulla veteri lege conſtrictis. Hîc nullo conſilio, nõ vnius vrbis, vel vnius epiſcopi, ſed totius Orientis eccleſiam, ſubijt animum veſtrum, facto ſacerdotali cõcilio debere curari. Sed homines, qui in contrariam partem toto propoſito & toto recideratis affectu, cõcilia potiùs neceſſaria etiàm ſtudio declinâſtis, nè per eadem tale aliquid cenſeretur, quo vobis rebus euidẽter oſtenſis, & legitimè confutatis, in hæreticorum non liceret venire conſortium. Quid ergò de ignorantia prætenditis, cùm per totum Orientem catholicam fidem, communionemq́; ſynceram ſedi Apoſtolicæ congruentem, non ſolùm cognouiſſe tot pontifices videbatis, ſed etiàm vſq; ad extremum conſtantiſſimè defendiſſe? Si vos non audieratis, quid de fide & communione catholica atq; Apoſtolica cenſeremus: illos adſpicere debuiſtis, & aut ſequi, ſi credebatis eſſe catholicos: aut apud Apoſtolicam ſedem potiùs accuſare, ſi credebatis errâſſe quidem illos, aut ſuo propoſito illam tenuiſſe ſententiam, aut cognoſcendo quid ſedes Apoſtolica diffiniret. Aut igitur collegas & fratres de proximo in conſpectu veſtro, vel catholicos ſequi debuiſtis, vel impetere, ſi credebatis errare: nec illis, à quibus nullo diſcrimine vexabantur, præbere conſenſum, donèc veritas ex omnibus patefacta conſtaret, & regulariter de eis Eccleſiaſtici iudicij forma procederet. Sin verò ſedis Apoſtolicę regulam ſubſequendo perſpiciebatis illos hãc tenere conſtantiam: conſequenter per illos, & quid noſtra diffinitio contineret, non habuiſtis incertum: & illorum perſecutoribus annuendo, à ſedis vos Apoſtolicæ, nõ ignorantes eius ſententiam, conſortio retraxiſtis: & adhuc dicitis ignorare vos, q̃d ſedes Apoſtolica cenſuiſſet, cùm in illis ſacerdotibus catholica fide & communione nolentibus non verbis aut literis, ſed perſonis præſentibus didiceritis vniuerſa, * & ab eadem vos proprio iudicio ſeparâſſe videamini? *vt

Secũdùm exemplar admodùm vetuſtũ, inter eũ locũ vbi habetur, ſeparâſſe videamini? *& inter illum, quo dicitur,* Et adhuc dicitis, *ſunt illa intermedia, quæ hîc inter dictos paſſus cõſcribuntur. Circa quod tamen conſiderandum eſt, quòd eadem verba in præcedenti epiſtola, quæ eſt ad Dardaniæ epiſcopos ſcripta, præmiſſa ſunt.*

Eccè agnouerunt, quàm iuſtis ex cauſis pro fide & communione Catholica atque Apoſtolica (cui & illi, qui in ea perſtiterant, congruebant: & illi, qui perſtantibus obuiabant, ab eadem docebantur alieni) ſedis Apoſtolicæ authoritate ſit remotus Acacius, eiuſq; pariter quicunq; complices extiterunt, atq; ab illa meritò, cum his cõmunione diſcretus, à qua ſe ipſe primùm cũ ſuis conſortibus à catholicis põtificibus diſcrepando, cognoſcitur ſeparâſſe: iureq́; ſententiam ille damnationis excepit, cæteris conſortibus promulgandam, qui ſolus ꝓ omnibus ſuis conſortibus in communionem ſe recidiſſe perfidiæ, ad Apoſtolicam ſedẽ miſſis literis eſt profeſſus. Cui ſe communicauerant Orientales epiſcopi, antequàm huc referret, pari vtiq; reatu ſinè dubio probabantur inuolui: iureq́; per illum trãſgreſſionis ſententiam ſuſceperunt, tanq̃ facti cum eodem cõmunionis externæ: qui vtiq; non conſuli, tanq̃ noſtræ cõmunionis homines, iam deberent, ſed tanq̃ in contrario poſiti conſortio refutari. Si verò non cõmunicauerant, anteq̃ Acacius huc referret, & cõmunicantem notare debuerant, & ipſi de eodẽ potiùs huc referre, atq; Apoſtolicę ſedis vigore perculſum meritò comprobare, cumq́; ea ſede Apoſtolica, tantiſq; illis catholicis pontificibus, magìs tenere concordiam. Sed quia ab illorum ſocietate deſciuerant, & eorum ſucceſſoribus communicare delegerãt, ideò cum ſede Apoſtolica minimè cõgruebant: quia in ſortem reciderant præuaricatoris Acacij, illius ſe ſinè dubio peruidebãt ſententia conſequenter adſtringi: & ob hoc videri eum nolebãt eſſe damnatum, quia ſe cognoſcebant in eadem præuaricatione damnatos, in qua hodieq; manere perſiſtunt. Sed ſicut hi, ſimili cõditione cõſtricti, complicem ſuũ nõ poſſunt iudicare nõ iure damnatũ, neq; rei reũ poſſunt cõpetenter abſoluere, ſic illo iuſtè ꝑuaricatore damnato, iſti quoq; pari iacent damnatione proſtrati: neque, niſi reſipiſcentes, indè poterunt prorsùs abſolui.

Et adhuc dicitis, ſynodum in vnius hominis perſona debuiſſe tractari, quam in damnandis tantis pontificibus catholicis non quæſiſtis? Quibus autem vultis vt de talium cauſarum relatione credamus? catholicis, an hæreticis? ab omni contagione hæreticorũ diſcretis, an hæreticorũ communione pollutis? Quis autem nõ videat illos eſſe catholicos, & ab omni hæretica peſte prorsùs alienos, qui proprijs vrbibus detruſi, & in exilium ſunt redacti: & eos, qui ſuperſtitibus catholicis ſucceſſores fieri auſi ſunt, catholicos omninò nõ eſſe, ſed aut Eutychianos manifeſtos, aut eorum ſectatoribus communicantes? Hæc peſtis apud eos hodieque perdurat, ſiquidem & cum Petro Alexandrino, & cum Antiocheno Petro, indifferenter hi, qui catholicis ſucceſſerant, cõmunione

nione permixti ſunt, & ſucceſſoribus vtriuſque Petri hodieq; miſcētur. His adde etiàm illos, qui catholicis licèt nó ſucceſſerint, ſed cùm catholici pontifices haberentur, talium ſe communioni iunxerūt. Hæc illa mixtura, hæc eſt illa confuſio, qua per Orientem totum inter catholicam hæreticamque communioné nulla diſcretio eſt: immò qui diſcerni tentauerit, potiùs hæreticus habetur, perſecutione percellitur, exilijs & afflictione mulctatur.

Reſtat ergò, vt in hac collunione cunctorum, ſicut quiſquis ab eadem ſeparatus eſt, ſyncerę communionis, & ideò catholicus comprobatur: ità quiſquis illius deteſtandi cómercij particeps inuenietur, quantùm à ſyncera commuuione, tantùm à catholica atq; Apoſtolica ſit remotus. Nec prætendat quiſquam, quòd alicui forſan euidentiori non communicâſſet, vel non communicare videatur hæretico. Quid enim iuuat, ſi illi non cómunicet, & his tamen communione iungatur, qui ab illius non ſunt cómunione diuerſi? Quòd ſi eorum nulli communicauit, vel omninò nó communicat, hic erit ille ſyncerę, catholicæ, Apoſtolicæq: communióis & fidei. Alioquin nullo modo poterit indiſcretæ illius mixtionis inſyncerū vitare contagium. Hoc modo etiàm ille vir bonus Acacius Antiocheno Petro, cui ſe palàm non communicare iactabat, per alios ſinè ambiguo cómunicâſſe detegitur. Neq; enim ab omnium, qui Antiocheno Petro communicabát, ſemet Acacius communione ſuſpendit, ac per hoc quid profuit, quòd videri volebat illi palàm non communicare, cui per ſuos complices ſigno ſubtiliuæ communionis nectebatur? Alexãdrino Petro communicauit Acacius: ſed donèc aduixit Antiochenus Petrus, qui vtiquè poſt Acacianum cum Petro Alexandrino fœdus initum defunctus oſtéditur, nunquàm Antiocheno Petro Alexandrinus Petrus communicare deſiuit. Quod catholicorum continet relatio ſacerdotum, cæterorumque in catholica fide durantium, nec conſcientiam latére poteſt totius Orientis. Et vt taceam, quòd per ipſum Zenonem Imperatorem, q vtiq; Antiocheno Petro, quem introduxerat, & cuius ſacerdotium cóprobauerat, ſinè dubio communione permixtus erat, communicabat Acacius: plurimos diuerſarū vrbium præſules poſſumus demonſtrare, quibus, cum Antiocheno Petro communicantibus, nihilominùs cómunicabat Acacius: & per illos Antiochenos, cómunicabat conſequenter & Petro. Sed hæc apud Græcos facilis & inculpabilis putatur eſſe pmixtio, apud quos nulla eſt veri falſiq; diſcretio: & dum cú omnibus reprobis volūt eſſe communes, in nulla móſtrantur probitate conſtare. Hic auté ille eſt Petrus Antiochenus, qué nec per pœnitentiá ad communionem catholicá recipi, etiàm à ſede Apoſtolica popoſcit Acacius: ac per hoc quid queruntur à nobis Acaciū fuiſſe damnatū, cum hac profeſſione præmiſſa, & per anfract⁹, Antiocheni Petri recepta communione, ſe doceatur ipſe damnâſſe? Vbì tamen nó ſolùm reus tenetur Acacius, ſed omnes pótifices Oriētis, qui pari modo in hęc recidére cótagia, meritoq; ſimili damnatione tenētur obſtricti. Nec indè poſſunt vllatenùs expediri, nisì dū ſuperſunt, à talibus abſtinendo. Nec nos oportet in talibus cauſis, nisì illis credere, q aut omninò ſe ſciant ab huius perfidię nexibus diuino beneficio ſeruare diſcretos, aut his, qui à perfidorum conſortio receſſerunt. Nam in perfidorum contagio conſtitutis, quam fidem pro ſyncerę communionis teſtificatione poſſumus adhibere, qui in ſyncera communione ſunt poſiti? nec eorum teſtimonijs niti pro veritate poterimus, qui impugnare nituntur falſitatibus veritatem. Reſtat igitur, vt non niſì illis credere debeamus, qui ab omni contagione ſunt liberi.

EPISTOLA GELASII PApæ ad Euphemianum.

Dilectiſſimo fratri Euphemiano, Gelaſius. Quod plenè cupimus atq; ſyncera fidei cómunionisq; catholicæ reintegratione firmari, aſſerit tua dilectio, q alteri ſolus non ſufficiat auditus, niſì per literas ſpectauerit ſignificantiam prouocantem de his, quæ circa nos diſpenſatio diuina perfecit, vt ſic in ſecundis vicem ſalutationis impenderem. Nó arbitramur vel dilectionem tuam, vel aliqué ſic hoc ſperare potuiſſe, vt putaret nos vel aliquempiá potiorem, quæ ſunt geſta referentes, debuiſſe reſponſa promereri: quia nimis iudicaretur arrogás, ſi de prima ſede taliter exiſtimâſſet. Quòd ſi, magis opinamur, quaſi ſocijs, quibus præeſſe Chriſti munere delegata eſt, Apoſtolicá ſedem inſtitutum ſibi nouiter ſacerdoté præeuntibus oportuiſſe dixiſti literis indicare: fuit quondàm Eccleſiaſtica vetus hæc regula apud patres noſtros, quibus vna catholica, apoſtolicaq; communio, ab omni pręuaricatorū libera pollutione, conſtabat. Nunc autem cùm ſocietatem præferre malitis extraneam, quàm ad beati Petri purum redire, illibatumq; conſortium, (quomodò cãtabimus cãticum Domini in terra aliena?) Quomodò diſpoſitióis Apoſtolicæ antiqua fœdera præbeamus hominibus communionis extraneæ? Quemadmodùm vobis ordinationem renunciatura eſt, cui veſtro etiàm teſtimonio hęreticos damnatos pręponitis? Dicat forſitan tua dilectio, hæreticos dánatos dici Acacium & Petrū. *Cur ſi fas nó eſt, præſentibus ſalté literis colloquamur? Quia aliter appellamus Dominicæ menſæ participes: aliter, qui in eius nobiſcum ſocietate diſſentiunt: quia ipſe Dominus alio modo

Pſal. 136.

*Quod

verba faciebat,à ſua prædicatione diſcretis:
alio, diſcipulis regni cæleſtis ſecreta pandebat. Conſequenter quoquè Apoſtoli non
itá,à ſuo collegio ſeparatis, quéadmodùm
fidei domeſticis, conſortibusq; loquebantur. Sed ait dilectio tua, tantum circa me ſeſe charitatis habuiſſe, vt non ſolùm ad ſcribendum fueris contentus, ſed aſſatu audire.
Rom.10.d Lege ſententiam. Fides ex auditu, auditus autem per verbum DEI: illud ſcilicet verbum, quod confeſſioni beati Apo-
Matth.16.c ſtoli Petri portas inferni nunquàm præualituras eſſe promiſit. Atq; ideò rationabiliter
exiſtimâſti, quia fidelis Deus in verbis ſuis,
non, niſi aliquid tale promiſiſſet inſtituere,
*veram for. *diuina præſidere gratia, *vnam ſponſionis ſuæ promiſſionem impleret. Ait deniq; tua dilectio, nos *diuinæ
prouidentiæ gratia, quòd ille monſtrauerit,
ſanctarum eccleſiarum ſe non deſerere charitatem, quia me in pontificali ſede locauerit, non indigentem (ſicut ait) doceri, ſed intendentem omnia neceſſaria ad eccleſiaſtici
corporis vnitatem. Ego quidem ſum omnium hominum minimus, ſatìs immeritus ad
tantæ ſedis officium, niſì quod ſuperna gratia
ſemper operatur magna de paruis. Quid enim
de me ſentiam, cùm hoc ipſe de ſe magiſter
1.Cor.15.b gentium teſtetur, qui ſe vltimum, & nó vocari dignum Apoſtolu, profitetur? Veruntamen, vt ad dilectionis tuæ verba redeamus,
ſi veraciter executus es, hæc diuinitùs mihi
fuiſſe collata, quæ & profectò quæcunque
Iacob.1.c ſunt bona, dona ſunt DEI: ſequere ergò hortamenta non indigentis doceri, & ſecúdùm
ſupernam diſpoſitionem vniuerſa cunctaq;
inſpicientis, quæ ad Eccleſiarum pertinent
vnitatem, & aduersùs diabolum, conturbatorem veræ pacis atq; compagis, (vt aſſeris)
fortiter reſiſtentem. Si ergò de me iſta pronuncias, aut ſectanda tibi ſunt, quæ à Chriſto (vt perhibes) conſtituta ſunt: aut palàm
te, quod abſit, Chriſti diſpoſitionibus ob-
*venam uiare depromis, aut ad * veniam luxuriæ de
me cognoſceris iſta iactare. Sed conſequenter adnectis, condeſcendibilem me, & optima diſpoſitione reuocare poſſe concordiá.
Proindè, quoniá iſto verbo frequenter vtimini, quid ſibi velit, explorem. Optima enim
illa eſt Eccleſiæ catholicæ, atq; Apoſtolicæ
diſpoſitio, ad meliora proficiendo conſcendere, non ad inferiora deſcendendo deficere. Cùm auté dicis, condeſcendere nos debere vobiſcum, interim iam vos aut deſcendere, aut deſcendiſſe monſtratis. Vndè, quęſo, vel quò iſta deſcenſio eſt? Vtiq; ex ſuperiori quodam loco ad inferiora quæq; deponens. A catholica Apoſtolicaq; communione ad hęreticam damnatamq; prolapſos
vos videtis, cognoſcitis, non negatis: & non
ſolùm vos in infimis iacere delectat, ſed etiàm in ſuperiore manentes ſede, vultis impelli. Condeſcendere nos vobiſcum inuitatis ad ima de ſummis, nos coaſcendere vos
nobiſcum rogamus ad ſumma de imis. Núc
igitur ſub conſpectu illius excelſæ iuſtitiæ
dicet genus humanú, quis noſtrûm debeat iu- alteri obedire. An dicis, vt cætera núc omittam, deſcendit Dominus ipſe de cælo? Deſcendit planè, ſed vt hominem ab errore liberaret, non vt eius miſceretur errori. Nónne ipſe præmonuit, vt qui in tecto conſiste- Matth.24.b
rent, non deſcenderét nec ad ea, quæ in domo videntur eſſe, tollenda? Nónne pro omibus Apoſtolus clamat vnus, qui plùs omni- 1. Cor.15.b
bus laborauit, cùm de cuſtodia veritatis ageretur, quibus nec ad horam ceſſimus ſubie- Galat.2.a
ctionis gratia, vt veritas Euangelij permaneret apud vos? Videtis, cæleſtem magiſtrum
condeſcendere noxijs recuſantem? Poſtremò, faciamus aliquem corruiſſe, ad qué benigniſſimè ſubleuandum, paululùm quiſpiam velit inflecti. Ergò, vt erigatur iacés, miſerantem conuenit inclinari, nó vt cum eodem præcipitetur in foueam. Igitur per literas, quas per Sinditium diaconé deſtinâſtis,
de his quos baptizauit, quos ordinauit Acacius, maiorum traditione confectam & veram, præcipuè religionum ſolicitudini congruá, præbemus ſinè difficultate medicinâ.
Quò nos vultis vltrà deſcédere? Quid tacetis? Quid verecundamini verbis exprimere,
quod corde geſtatis? Ipſa vos ſalté verecundia, quod nunquàm fit, debuit commonere. An forſitan, vt hæreticorum damnatorumq;, & his vel eorum ſucceſſoribus communicantium, nomina conſentiamus admitti? Hoc non eſt condeſcendere ad ſubueniendum, ſed euidenter in inſerna demergi.
Parcite (quæſo) & nobis & vobis. Quòd ſi
curam veſtrì adeò non habetis, date veniam
nobis. Dolere & flere poſſumus & debemus:
in hæc abrupta deduci nec poſſumus, nec
debemus, qui, pręſtante Deo noſtro, ſynceram
puramq; paternæ traditionis fidem, cómunionemq; retinere, & ab omni præuaricatorum contagione diſcretam, etiàm intentato
periculo mortis, optamus, eligentes (ſi velit
Deus) quælibet illa perpeti, quàm cauſas incidere damnationis æternæ. Date (inquam)
veniam, ſi cùm vos propter amorem cuiuſlibet hominis vel timorem hæc libenter incurritis, nos, propter amorem Dei & timorem gehennæ, talia refutamus. Nec vos credatis, diſſimuládo cauſas atq; perſonas, cuiuſlibet amicitijs poſſe ſubripere: quia neq;
vos ità ſubtiles eſtis, qui non poſſitis intelligi: & nos, præſtante Deo noſtro, non reperitis incautos. Nónne miſſis huc ſæpè literis indicâſtis, cú cæteris hæreticis vos Eutychen quoquè reſpuere? Hoc ſi verum eſt,
aut eos, qui communicauerunt Eutychetis
ſucceſſoribus, pariter abdicate: aut aliorum
quoquè hæreticorum ſucceſſoribus cómunicantes, admittite. Sed Acacius (inquis) nihil contra fidem, ſicut Eutyches & ſucceſſor
eius, legitur vbicunquè dixiſſe: quaſi non
ſit

ſit deterius, & non ignoráſſe veritatem, & tamen communicáſſe veritatis inimicis. Si enim, cùm aliquis rectè ſapiens de fide catholica, cõmunicet illis hęreticis, inter quos Eutychetem poſuiſtis, vel ſucceſſoribus eorum, non eſt fas eos inter catholicorum altaria nominare: ità ergò nec illius Eutychetis ſucceſſoribus communicãdo, ſimili ſorte tenetur obnoxius? De talibus quippe conuenienter dicitur: Deſcendant in infernum viuentes: qui dum illa vita, qua iuſtus viuit, veraq́; catholica putantur viuere, repentè aut in prona prauitatis, aut in hæreticæ communionis inferna vergũt. Eccè quales Chriſto dicitis eſſe præponendos, cùm ille nec animas noſtras ſibimet præcipiat anteponi. Immò & adhuc quæritis, quandò fuerit damnatus Acacius: quaſi reuerà, etiàm ſi eum nullus antè damnâſſet, non habuerit orthodoxæ & Apoſtolicæ communionis, cuius præuaricator extitit & deſertor, participatione ſecludi: ſicut etiàm quilibet, qui fuerit antè catholicus, cuicunque hæreſi communicans, meritò iudicatur à noſtra ſocietate remouẽdus: aut in tali ſorte defunctus, inter catholicorũ nomina nullatenùs computari. Miramur tamen, quomodò iſta profertis, hoc eſt, vt & ſynodum Chalcedonenſem vos ſuſcipere ꝓ fide catholica profiteamini: & eos, quos damnauit, ſectantiũ communicatores, non pariter generaliterq́; putetis fuiſſe damnatos. Oſtendite ergò quæ ſynodus in vnaquaq; hæreſi cum erroribus ſucceſſores eorum his communicantes, ſimulq́; omnes non damnet & complices. Itaq; ille veſter Acacius, qui Eutychianis hæreſibus deteſtabili communione factus eſt particeps, ab eadem ſynodo ſinè dubitatione damnatus eſt, quæ & Eutychen, Dioſcorumq́ue cum ſucceſſoribus eorum hiſq́; communicãtes ſynodico tenore proſtrauit. Sic ſequaces quoq; eorum, Timotheum, Petrumq́;, ſimili definitione deiecit. Proindè ſi ea, quæ in ſynodo Chalcedoneñ pro fide & cõmunione catholica, lege Apoſtolica definita ſunt, verè certeq́; ſectamini, ſicut veſtra profeſſione multiplici continetur: aut ſucceſſores ab illa ſynodo damnatorum, hiſq́; communicantes abijcite: aut, ſi iſtos admittitis, ea quæ in illa ſynodo, pro fide & communione Catholica & Apoſtolica, ſunt peracta, non ſolùm falsò vos retinere perpenditis, ſed inſupèr labefactare conamini, & in Eutychianam hæreſim ſinè retractatione reciditis, meritoq́; à catholicis probamini eſſe vitandi: qa vt talem peſtilentiam perpetuò poſſem⁹ euadere, ea, quæ contra ipſam ab illa congregatione ſanctorum patrum ſalubriter decreta leguntur, nullatenùs mutilanda, nõ ſolùm ſedis Apoſtolicæ præſules, ſed etiàm Orientalium regionum catholici cenſuêre pontifices. An Petrum dicitis fuiſſe purgatum, cui communicauit Acacius? Veris aſſertiõibus edocete, hoc oſtendite, hoc probate, quibus ille modiſq́; quibus ille regulis ab Eutychiana fuerit profeſſione vel communione mundatus, vt cùm id nihilominùs euidenti rerũ claruerit demonſtratione cõuictum, palàm aperteq́; poſſitis aduertere, aut vos debere cedere veritati, aut aduersùs hanc manifeſta dimicatione confligere. Nec vobis blandiamini, quia fidem Catholicam profitemini vos tenere, qui Eutychetis nomen ademiſtis: quia ea veluti prædicare videamini, quę orthodoxa prædicauit antiquitas. Clamat enim vobis illa Euangelica ſententia: Aut facite arborem bonam, & fructus eius bonos: aut facite arborem malam, & fructus eius malos: à fructibus enim arbor cognoſcitur: id eſt, ſi voce, ſi fide, ſi profeſſione catholica & Apoſtolica fideliter veraciterque gloriamini, huius & communionem recipite. Si verò hęreticorum, ſcilicet damnatorũ, vel his aut ſucceſſoribus eorum communicantium, communio vobis placet: quid ſtatis? quid circunſpicitis? ſimul & eorum apertè manifeſteque, remotis obſtaculis, dogma defendite. Quid enim iuuat? immò & ſatis grauat, dictis polliceri, quod factis negatur, vt non ſolùm ipſa per ſe hæreſis Eutychiana, q̃ ſit funeſta Chriſtiano ſacramẽto, poſſitis agnoſcere, ſed quanta & quàm grauia hereſis iſta in ſui diffinitione contineat. Eccè ad quæ nos præcipitia condeſcendere ꝓuocatis, atq; ad quæ nos vitæ æternæ pericula cupitis inclinare. Hoc deſcenſu ſaluare eſt ægrotantem, an cum languente cõſumi? Hæc erit optima diſpoſitio illius, quam memoras, reparandæ concordię, an illa potiùs, vt reiectis contagijs perfidorum, integra fide, ſyncera ſuî communione potiatur communio catholica atq; Apoſtolica, ac hæreticorum tabe depulſa, intemeratam ſuæ fidei confeſſionem nitatur adſtruere, atque inuicèm ſibimet congruentis orthodoxæ profeſſionis, communioniſq́; ſit vnitas? Hanc (ſicut dilectionis tuæ literæ cohortantur) meis quoq; temporibus cuſtodiri, qua valeo, prece depoſco, quæ per tot annos ab illis patribus glorioſis illibata intactaque ſeruata eſt. Hæc enim eſt, ſicut ipſe dicis, quam Deus noſter de omnibus benè futuram, & ſecundùm ſuam veritatem & regulam gubernandam, & præſcius antè conſtituit, & ſingulis quibuſq; temporibus ſua diſpoſitione conuenienter aptauit. Hæc eſt voluntas Dei, cuius tu ingeris mentionem, quam ego quoq; pro meo modulo, quẽ Dominus donare dignatur, cupio prorsùs implere, vt nõ reus de huius talenti cęleſtis diminutiõe reperiar: ſed in hoc talẽto (ſicut ipſe quoq; nos admonet) incrementum Chriſti gratia poſtulo conſequi, & nullum prorsùs incidere detrimentum. Hinc eſt, ꝙ prioribus dilectionis tuæ literis, ſicut tua quoquè pagina deſigna-

Pſalm. 54. Roma. 1. b

Matt. 12. c

deſignauit, pro veſtra ſumpſi ſalute triſtitiam, vbì comperi, quod erat vobis noxium, & quod veræ paci contrarium reperi (Con-
2.Cor.7.b triſtatur enim Apoſtolus de errore deuiantium, & lætitiam recipit de eiſdem ſua prædicatione correctis) Si autem tua charitas, vt dixit, neſcio quorum neceſſitate conſtringitur, quod (pace tua dixerim) ſacerdos pro veritate proméda nec facere deberet omninò, nec dicere: ignoſcite nobis hominibus timidiſſimis, ſi coarctante nos terribili & diuini iudicij grandi neceſſitate, conſtringimur, ſicut qualeſcunq; miniſtros Chriſti decet, nos animas noſtras ponere pro veritate ſaluandas, q̃ eas lucrari velle veritatis diminutione perdédas, vt non dicam, contra fidem libitis cuiuſlibet abdicandas. Iſtæ mihi ſunt (quas dilectio tua commẽdat) certæ fidei perpetuæ cum eo, quicunq; voluerit, in Chriſti viſceribus amicitiæ. Hîc nõ tam optamus præponi alijs, ſicut prædicas, quàm cum fidelibus cunctis ſanctum & Deo placitum habere cõſortium. Hæc mihi (quã mandat dilectio tua) pax ſolida, inconuulſa, & perẽnis: hoc vnum vinculum (ſicut etiàm ipſe deſideras) ſalutare, quo cũcta vniri poſſit Eccleſia. Hoc quibus eſt creditum, (ſicut
1.Ioan.4.c & ipſe deprecaris) protectio diuina perfi-
1.Timo.1.b ciat. Hæc eſt, quæ Deus eſt, charitas (quam poſcis) de corde puro, & conſcientia bona, & fide non ficta. Quomodò ergò de corde puro, ſi hæreticorum fuerit participatione polluta? Quomodò conſcientia bona, ſi malorum fuerit confuſione permixta? Quomodò fide nõ ficta, ſi fuerit mixta cum perfidis? Quæ ſi prudentia tua (ſicut eam precamur) diligenter aduertat, perſpicit Apoſtolicam ſedem non vitare pacem, ſed hæreticorum damnatorumque vitare veſtigia. Quæ etiàm vos rationabiliter intuentes, creditis, componédum populum Conſtantinopolitanum, non permittere ſubmoueri nomine perfidorum. Quiſnam hoc in Eccleſia DEI (quæſo te) poſſit audire, cùm vtiquè paſtorem ſequi grex debeat ad paſcua ſalutaria reuocantem, non per deuia gregem paſtor errantem? Dic mihi, rogo te, grex pro te, an tu pro grege redditurus es rationem? Certè ſi vobis hoc placet, multò magìs cauſa eſt iuſtior, qui populum Romanum à fide illa ſua, laudabili Maiorum traditione percepta, declinare non ſinentem nos penitùs libenter audiuimus, ſi vos Conſtantinopolitanam plebem, ab hæretica communione diſcedere recuſantem, non vultis offendere. Sed nos dicitis debere dirigere, qui eam valeant mitigare. Quomodò me auditura eſt, quem videtur habere ſuſpectum, ſi præſules ſuos deſpicit admonentes? Nónne ipſis (Apoſtolis eſt præce-
Actor.13.g ptum in aliquibus regionibus verbi prædicatione non vti) his quippe, in quibus non fuerant audiendi? Veniemus, frater Euphemiane, ſinè dubitatione, veniemus ad illud pauendum tribunal Chriſti: vt taceam, quia ex hoc ſit metuenda vindicta circunſtantibus illis, à quibus fides ipſa defenſa eſt. Non illic inficiationibus, non dilationibus, non incluſionibus eſt agendum: ſed manifeſtiſſimè comprobãdum, vtrùm beati Petri glorioſa cõfeſſio cuiquã eorum, quos regendos accepit, quicquam ſubtraxerit ad ſalutem: an eam auſcultare nolés, etiàm cum ſuo periculo rebellis extiterit obſtinata pernicies? Ibi certè dilucidabitur, vtrùm ego (ſicut putatis) acerbꝰ, aſper, & nimìs durus, difficiliſq; ſim vobis, qui cum ratione veſtram ſalutem parturio, qui clamo, etiàm ſi auſterum videtur antidotum: Accipite, quæſo, bibite, viuite, nolo moriamini: An vos, qui à noxijs prohibiti, medicos ducitis execrandos, immò qui vultis vobiſcum medicos ægrotare, quàm vos recipere ſanitatem. Et alia manu: Dominus te incolumem cuſtodiat.

Finiunt Epiſtolæ Gelaſij Papæ.

ORDO LIBRORVM VETERIS Teſtamenti, quem ſancta & cathòlica Romana ſuſcipit & veneratur Eccleſia, digeſtus à Gelaſio papa cum Septuaginta epiſcopis.

Geneſis liber vnus, Exodi liber vnus, Leuitici liber vnus, Numeri liber vnus, Deuteronomij liber vnus, Ieſu Naue liber vnus, Iudicũ liber vnus, Ruth liber vnus, Regnorum libri quatuor, Paralipomenõ libri duo, Pſalmorum 150 liber vnus, Salomonis libri tres, Prouerbia, Eccleſiaſtes, & Cantica canticorum. Item Sapientiæ liber vnus, Eccleſiaſticus liber vnus. Item ordo prophetarũ: Eſaiæ liber vnus, Hieremiæ liber vnus, Cinoth, id eſt, de lamentationibus ſuis, Ezechielis liber vnus, Danielis liber vnus, Oſee liber vnus, Amos liber vnus, Micheæ liber vnus, Iohel liber vnus, Abdiæ liber vnus, Ionæ liber vnus, Naum liber vnus, Abacuc liber vnus, Sophoniæ liber vnus, Aggæi liber vnus, Zachariæ liber vnus, Malachiæ liber vnus. Item ordo hiſtoriarũ: Iob liber vnus, Tobiæ liber vnus, Eſdræ liber vnus, Heſter liber vnus, Iudith liber vnus, Machabæorum liber vnus.

ITEM ORDO SCRIPTVRArum noui & æterni Teſtamenti.

Evangeliorum libri quatuor: ſecundùm Matthæum liber vnus, ſecundùm Marcum liber vnus, ſecundùm Lucam liber vnus, ſecundùm Ioannem liber vnus, Actuum Apoſtolorum liber vnus: Epiſtolæ Pauli Apoſtoli numero quatuordecim: ad Romanos epiſtola vna, ad Corinthios epiſtolę duę, ad Galatas epiſtola vna, ad Theſſalonicẽſes epiſtolę duę, ad Epheſios epiſtola vna,

vna,ad Philippẽ epiſtola vna,ad Coloſſenſes epiſtola vna, ad Timotheũ epiſtolæ duæ, ad Titum epiſtola vna,ad Philemonem epiſtola vna,ad Hebręos epiſtola vna.Itẽ Apocalypſis Ioannis liber vnus. Item Canonicæ epiſtolæ numero ſeptẽ:Iacobi apoſtoli epiſtola vna,Petri apoſtoli epiſtolæ duæ, Ioannis apoſtoli epiſtolæ tres,Iudæ Zelotis apoſtoli epiſtola vna.

¶Gelaſij Papæ decretum, cum Septuaginta epiſcopis habitum de apocryphis ſcripturis.

POſt propheticas,euangelicas, atq; apoſtolicas ſcripturas,quibus Eccleſia catholica per gratiam DEI fundata eſt,illud etiàm intimandũ putamus, ꝙ quanuis vniuerſæ per orbem catholicæ Eccleſiæ vnus thalamus Chriſti ſit,ſancta tamen Romana catholica & apoſtolica Eccleſia,nullis ſynodicis conſtitutis cæteris eccleſijs prælata eſt, ſed euangelica voce Domini & ſaluatoris noſtri,primatum obtinuit. (Matth. 16. c) Tu es Petrus, inquientis, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersùs eã, & tibi dabo claues regni cælorum. Et quæcunque ligaueris ſuper terram, erunt ligata & in cælis:& quæcunque ſolueris ſuper terram,erunt ſoluta & in cælis. Cui data eſt etiàm ſocietas beatiſſimi Pauli Apoſtoli vaſis electionis, qui non diuerſo, ſicut hæretici garriunt,ſed vno tẽpore, vno eodemq; die, glorioſa morte cum Petro in vrbe Roma, ſub Cæſare Nerone agonizans,coronatꝰ eſt, & pariter ſupradictam ſanctam Romanam Eccleſiam Chriſto Domino conſecrârunt, talemque oĩbus vrbibus in vniuerſo mũdo ſua præſentia atque venerãdo triumpho prætulerunt. Eſt ergò prima Petri Apoſtoli ſedes,Romana Eccleſia, non habens maculam neque rugam, nec aliquid huiuſmodi. Secunda autem ſedes,apud Alexandriam B. Petri nomine à Marco eius diſcipulo & Euãgeliſta conſecrata eſt.Ipſeq; à Petro apoſtolo in Aegyptum directus, verbum veritatis prædicauit, & glorioſum cõſummauit martyrium. Tertia verò ſedes, apud Antiochiã eiuſdem beatiſſimi Petri Apoſtoli nomine habetur honorabilis, eò quòd illic priusq̃ Romam veniſſet,habitauit, & illic primum nomen Chriſtianorum nouellæ gentis exortum eſt. Et quanuis aliud fundamentum nullus poſſit ponere, præter id quod poſitum eſt,qui eſt Chriſtus Ieſus, tamen ad ędificationem noſtram eadem ſancta Romana Eccleſia poſt illas veteris vel noui teſtamẽti,quas regulariter ſuſcepimus, etiàm has ſuſcipi nõ prohibet ſcripturas, id eſt, ſanctã ſynodum Nicenã trecentorũ decem & octo patrum,mediante maximo Cõſtantino Auguſto,in qua Arrius hæreticus condemnatꝰ eſt: Sanctam ſynodum Conſtantinopolitanam, mediante Theodoſio ſeniore Auguſto,in qua Macedonius hæreticus debitam damnationem excepit: Sanctam ſynodum Epheſinam,in qua Neſtorius condemnatus eſt conſenſu beatiſſimi Cæleſtini papæ, mediante Cyrillo Alexandrinæ ſedis antiſtite, & Archadio,epiſcopo ab Italia deſtinato: Sanctam ſynodum Chalcedonenſem, mediãte Martiano Auguſto, & Anatolio Cõſtantinopolitano epiſcopo: In qua Neſtoriana & Eutychiana hæreſes ſimul cum Dioſcoro eiuſque complicibus damnatæ ſunt. Sed & ſi qua ſunt Cõcilia à ſanctis patribus hactenùs inſtituta,*poſt horum authoritatem,& cuſtodienda,& recipienda,& decernimus,& mandamus.Item opuſcula B. Cypriani martyris & Carthaginenſis epiſcopi. Item opuſcula beati Gregorij Nazianzeni epiſcopi. Item opuſcula beati Baſilij Cappadociæ epiſcopi. Item Opuſcula beati Athanaſij Alexandrini epiſcopi. Item opuſcula beati Cyrilli Alexandrini epiſcopi.Item opuſcula beati Ioannis Conſtantinopolitani epiſcopi. Item opuſcula beati Theophili Alexãdrini epiſcopi. Item opuſcula beati Hilarij Pictauiẽſis epiſcopi.Item opuſcula beati Ambroſij Mediolanenſis epiſcopi. Itẽ opuſcula beati Auguſtini Hipponenſis epiſcopi.Item opuſcula beati Hieronymi presbyteri. Item opuſcula Proſperi viri religioſiſſimi. Item epiſtolam beati Leonis papæ ad Flauianum Conſtantinopolitanum epiſcopum deſtinatam. Cuius textum quiſpiam ſi vſque ad vnum iota diſputauerit, & non eam in omnibus venerabiliter receperit, anathema ſit. Item opuſcula atque tractatus omnium orthodoxorum patrum, qui in nullo à ſanctæ Eccleſiæ Romanę conſortio deuiârunt, nec ab eius fide vel prędicatione ſeiuncti ſunt, ſed ipſius communionis per gratiam DEI vſque in vltimum diem vitæ ſuę fuêre participes,legendos decernimus. Item decretales epiſtolas,quas beatiſſimi papæ diuerſis temporibus ab vrbe Romana pro diuerſorum patrum conſolatione dederunt, venerabiliter recipiendas. Item geſta ſanctorum Martyrum,qui multiplicibus tormentorum cruciatibus, & mirabilibus confeſſionum triumphis irradiant. Quis iſta catholicorum dubitet, & maiora eos in agonibus fuiſſe perpeſſos, nec ſuis viribus, ſed gratia Dei & adiutorio vniuerſa tolerâſſe? Sed ideò ſecundùm antiquam conſuetudinem,ſingulari cautela in ſancta Romana Eccleſia non leguntur,quia & eorum qui conſcripſêre,nomina penitùs ignorantur: & ab infidelibus aut idiotis ſuperflua, aut minùs apta,quàm rei ordo fuerit, ſcripta eſſe putantur,ſicut cuiuſdam*Cyrici & Iulitę, ſicut Georgij,aliorumq; huiuſmodi paſſiões, quæ ab hęreticis perhibentur compoſitæ: propter quod, vt dictum eſt, nè vel leuis ſub-

Hic appàret Eccleſiã Romanã nõ recepiſſe Canones illos, quibus Cõſtantinopolis in ſecunda & quarta Synodo legitur Romæ ferè ęquparata.

1.Cor.3.c

Diſt.15.Sancta Romana

*præter

*Quirici

ſubſannandi oriretur occaſio, in ſancta Romana Eccleſia non leguntur. Nos tamen cũ prædicta Eccleſia omẽs martyres, & eorum glorioſos agones, qui Deo magìsquàm hominibus noti ſunt, omni deuotione veneramur. Item Vitas patrum, Pauli, Antonij, Hilarionis, & omnium eremitarum, quas tñ vir beatiſſimus deſcripſit Hieronymus, cũ omni honore ſuſcipimus. Item actus B. Sylueſtri Apoſtolicæ ſedis præſulis, licèt eius, qui conſcripſit, nomen ignoretur, à multis tamen in vrbe Roma catholicis legi cognouimus, & pro antiquo vſu multæ hæc imitantur Eccleſiæ. Item *ſcripturam de inuentione Crucis Dñicæ, & *aliam ſcripturã de inuentione capitis Ioannis Baptiſtæ, nouellæ quædam relationes ſunt, & nonnulli eas catholici legunt. Sed cùm hæc ad catholicorum manus *adueniunt, B. Pauli Apoſtoli præcedat ſententia, Omnia probate: quod bonum eſt, tenete. Item Rufinus vir religioſus plurimos Eccleſiaſtici operis edidit libros, nonnullas etiàm ſcripturas interpretatus eſt. Sed quoniam B. Hieronymus eum in aliquibus de arbitrij libertate notauit, illa ſentimus, quæ prædictum B. Hieronymũ ſentire cognoſcimus: & non ſolùm de Rufino, ſed etiàm de diuerſis, quos vir ſæpiùs memoratus, zelo Dei & fidei religione rep̃hendit. Item Origenis nonnulla opuſcula, quæ vir beatiſſimus Hieronymus non repudiat, legenda ſuſcipimus. Reliqua autem oĩa cum authore ſuo dicimus eſſe renuenda. Itẽ Chronica Euſebij Cęſareenſis, & eiuſdem Eccleſiaſticæ hiſtoriæ libros, quanuis in primo narrationis ſuæ libro tepuerit, & poſteà in laudibus atq; excuſatione Origenis ſchiſmatici vnum conſcripſerit librum: propter rerum tamen notitiam ſingularem, quæ ad inſtructionem pertinent, vſquequaquè non dicimus renuendos. Item Oroſium virum eruditiſſimum collaudamus, quia valdè nobis neceſſariam aduersùs paganorum calumnias dignam ordinauit hiſtoriam, miraq; breuitate contexuit. Item venerabilis viri Sedulij paſchale opus, quod heroïcis deſcripſit verſibus, inſigni laude præferimus. Item Iuuenci nihilominùs laborioſum opus non ſpernimus, ſed miramur. Cætera, quę ab hęreticis ſiue ſchiſmaticis cõſcripta vel prædicata ſunt, nullatenùs recipit catholica & apoſtolica Romana Eccleſia, è quibus pauca, q̃ ad memoriam venerunt, & à catholicis vitãda ſunt, credimus eſſe ſubdenda.

*ſcripta
*alia ſcripta
*peruenerint
1. Theſſ. 5.

Item, notitia librorum Apocryphorum, qui non recipiuntur.

Apocrypha habenda q̃.

Inprimìs Ariminẽſem ſynodum, à Conſtantio Cæſare, Conſtantini Auguſti filio, congregatam, mediante Tauro p̃fecto, extunc & nunc, & vſq; in æternum cõfitemur eſſe damnatam. Item Itinerarium nomine Petri Apoſtoli, quod appellatur ſancti Clementis libri decem, apocryphum. Actus nomine Andreæ Apoſtoli, apocryphi. Actus nomine Thomæ Apoſtoli, apocryphi. Act⁹ nomine Philippi, apocryphi. Euangelium nomine Thaddæi, apocryphũ. Euangelium nomine Matthię, apocryphum. Euãgelium nomine Petri Apoſtoli, apocryphum. Euãgeliũ nomine Iacobi minoris, apocryphũ. Euangelium nomine Barnabæ, apocryphũ. Euangelium nomine Thomæ, quo vtuntur Manichæi, apocryphum. Euangelium nomine Bartholomæi apoſtoli, apocryphum. Eangelium nomine Andreæ Apoſtoli, apocryphum. Euangelia quæ falſauit Lucianus, apocrypha. Liber de infantia ſaluatoris, apocryphus. Euãgelia quæ falſauit *Eſitius, apocrypha. Liber de natiuitate ſaluatoris, & de Maria & obſtetrice, apocryphus. Liber, qui appellatur Paſtoris, apocryphus. Libri omnes, quos fecit *Lucius diſcipulus diaboli, apocryphi. Liber, qui appellatur fundamentum, apocryphus. Liber, qui appellatur theſaurus, apocryphus. Liber de filiabus Adæ Geneſeos, apocryphus. Centimetrum de Chriſto, Virgilianis compaginatũ verſibus, apocryphum. Liber qui appellatur Actus Teclæ & Pauli apoſtoli, apocryphus. Liber, qui appellatur Nepotis, apocryphus. Liber Prouerbiorum, qui ab hæreticis conſcriptus, & ſancti *Sixti nomine prænotatus eſt, apocryphus. Reuelatio, quę appellatur Pauli Apoſtoli, apocrypha. Reuelatio, quę appellatur Thomæ Apoſtoli, apocrypha. Reuelatio quę appellatur Stephani, apocrypha. Liber, qui appellatur tranſitus, id eſt, Aſſumptio ſanctæ Mariæ, apocryphus. Liber, qui appellatur pœnitẽtia Adæ, apocryphus. Liber Ogiæ nomine gigantis, qui ab hęreticis cum dracone poſt diluuium pugnâſſe perhibetur, apocryphus. Liber qui appellatur teſtamentum Iob, apocryphus. Liber, qui appellatur pœnitentia Origenis, apocryphus. Liber qui appellatur pœnitentia ſancti Cypriani, apocryphus. Liber, qui appellatur pœnitẽtia Iamnis & Mambrę, apocryphus. Liber, qui appellatur Sortes apoſtolorũ, apocry. Liber, qui appellatur laus apoſtolorũ, apocryp. Liber Canonum Apoſtolorũ, apocry. Liber Phyſiologus, qui ab hęreticis cõſcriptus eſt, & beati Ambroſij nomine ſignat⁹, apocry. Hiſtoria Euſebij Pamphili, apocry. Opuſcula Tertulliani, apocryph. Opuſcula Lactantij, apocrypha. Opuſcula Aphricani, apocryph. Opuſcula Poſthumiani & Galli, apocrypha. Opuſcula Montani, Priſcillæ & Maximillę, apocryp. Opuſcula oĩa Fauſti Manichęi, apocryp. Opuſcula Cõmodiani, apocryp. Opuſcula alterius Clementis Alexandrini, apocryph. Opuſcula Tatij Cypriani, apocr. Opuſcula Arnobij, apocr. Opuſcula Tyconij, apocry. Opuſcula Caſſiani, presbyteri Galliarum, apocryph. Opuſcula Victorini Pictauieñ, apocrypha, Opuſcula

Mirùm quî & hic nõ fiat mentio euangelij Nicodemiani.
*Heſychius
*Leucius
*Xyſti

Ieiu-

Fauſti Rhegienſis Galliarum, apocry. Opuſcula* Fruméti Cæci. Epiſtola Ieſu ad Abagarum regem, apocry. Epiſtola Abagari ad IESVM, apocrypha. Paſſio Cyrici & Iulitę, apocrypha. Paſſio Georgij, apocrypha. Scriptura quæ appellatur contradictio Salomõis, apocry. Phylacteria omnia, quę nõ angelorum, (vt illi cõfingunt) ſed dæmonũ magis arte conſcripta ſunt, apocrypha. Hęc & omnia his ſimilia, quæ Simon magus, Nicolaus, Cerinthus, Marcion, Baſilides, Ebion, Paulus etiàm Samoſatenus, Photinus, & Bonoſus, & qui ſimili errore defecerunt, Montanus quoq; cum ſuis obſcœniſſimis ſequacibus, Apollinaris, Valentinus, ſiue Manichæus, Fauſtus, Africanus, Sabellius, Arrius, Macedonius, Eunomius, Nouatus, Sabbatius, Cæleſtius, Donatus, Euſtathius, Iouinianus, Pelagius, Iulianus Celanenſis, Cæleſtinus, Maximinus, * Priſcillianus ab Hiſpania, Neſtorius Cõſtantinopolitanus, Maximus, Vnicus, Lampetius, Dioſcorus, Eutyches, Petrus, & alius Petrus, è quibus vnus Alexandriam, alius Antiochiam maculauit. Acacius Cõſtãtinopolitanus cum conſortibus ſuis, necnõ & omnes hæretici, eorumq; diſcipuli ſiue ſchiſmatici, docuerunt vel conſcripſerunt, quorum nomina minimè retinentur, non ſolùm repudiata, verùm etiàm ab omni Romana catholica & Apoſtolica Eccleſia eliminata, atque cum ſuis authoribus, authorumque ſequacibus ſub anathematis indiſſolubili vinculo in æternum confitemur eſſe damnata.

*Frumẽtici — *Perſilian.

EPAVNENSE CONCILIVM TEMPORE GELASII PAPAE I. EST PROVINCIALE, & multa habet conſimilia illis, quæ in ſynodo Agathenſi leguntur.

¶ Epaunẽſe conciliũ tẽpore Sigiſmũdi regis celebratum eſt. Huius autem ciuitatis ſitum, apud Ptolemęum, Plinium, Strabonem, & Antoninum non legi.

QVòd præcipientibus tãtis dñis meis, miniſterium ꝓferendi ſermonis aſſumo, facio hoc non tam pſumptionis auſu, q̃ * pſumptionis obſequio, dum exeq & implere contendit non audacia temeritatem, ſed obedientia iuſſionem: ſimulq; tanto maior obtemperãtis apparebit humilitas, quanto minor comprobatur facultas: maiorq; profectò pcipientiũ reuerentia prodetur, quãdò obediẽtia nulla poſſibilitatis fiducia ſuffragatur. Sic dñs mediocritatis meæ eo ampliùs honorabit imperitiã. Charitas quoq; veſtra, ſi nequaq̃ facundo oblectabitur aut inſtruetur eloqo, ædificetur ſaltem humilitatis exemplo. Qm̃ ergò (ſicut volumus) tacere non ſinimur, aliquid (vt poſſumus) iam loquamur. Deo propicio, ad Epaunenſem eccleſiam cõgregati, quid vel de antiquis regulis, vel de nouis ambiguitatib' ſenſerimus, expreſſis ſingulatimq; diſcretis conſtitutionibus, præſentibus titulis, credidimus adnotandum.

*For. præceptionis

Capitulum primum.

¶ Qualiter epiſcopus ordinetur.

PRima & immutabili conſtitutione decretum eſt, vt cùm metropolitanus fratres vel comprouinciales ſuos ad Concilium, aut ad ordinationem cuiuſcunq; cõſacerdotis crediderit euocandos, niſi cauſa euidentis tædij extiterit, nullus excuſet.

*¶ De illicitis clericorum ordinationibus.

*¶ De ordinationib' clericorum.

2 Nè ſecundæ vxoris aut renuptæ maritus, presbyter aut diaconus ordinetur, abũdè ſufficeret ab Apoſtolo conſtitutum: ſed quia præceptum huiuſmodi excedi quorundam fratrũ ſimplicitate cognouim', ſpeciali obſeruantia renouamus, ſciẽte eo, qui cõtra interdictum ordinauerit, reum fratribus ſe futurũ: illo autem, qui contra fas honorẽ ꝓhibitæ benedictiõis ambierit, nihil ſe clericalis miniſterij præſumpturum. 1.Tim.3.a

¶ Epiſcopi non ſint venatores, nec accipitres habeant.

3 Epiſcopis, presbyteris, atque diaconibus, canes ad venandum, & accipitres ad aucupandum habere non liceat. Quòd ſi quis talium perſonarum, in hac fuerit voluntate detectus, ſi epiſcopus eſt, tribus menſibus ſe à communione ſuſpendat: duobus, presbyter abſtineatur: vno, diaconus ab omi officio & communione ceſſabit.

¶ Nè pœnitentes ordinentur.

4 Pœnitentiam profeſſi, ad clericatum penitùs non vocentur.

¶ Nè alterius epiſcopi clericus, in alia ciuitate conſtituatur.

5 Nè presbyter territorij alieni, ſinè cõſcientia ſui epiſcopi, in alterius ciuitatis territorio præſumat baſilicis aut oratorijs inſeruire: niſi fortè epiſcopus ſuus illum concedat epiſcopo illi, in cuius territorio habitare diſpoſuit. In quo ſi exceſſum fuerit, epiſcopus, cui' presbyter fuerit, fratri ſuo nouerit culpabilẽ ſe futurum, qui clericum iuris ſui illicita facientem, ſciens ab ſcandali admiſſione non reuocat.

¶ De vagis clericis ad communionem non aſſumendis.

6 Presbytero vel diacono, ſinè antiſtitis ſui epiſtolis ambulanti, communionem nullus impendat.

¶ Nè

¶Nè quid archipresbyter vendat.

7 Quicquid parochiarum presbyter de eccleſiaſtici iuris poſſeſſione diſtraxerit, inane habeatur & vacuum, in venditorem cōparantis actione vertenda.

¶De archipresbyterorum emptionibus, & abbatum venditionibus.

8 Archipresbyter dum diœceſim tenet, de his quæ emerit, aut eccleſiæ nomine ſcripturam faciat, aut ab eius, quam tenet, eccleſiæ ordinatione diſcedat. Similis quoq; de venditiōibus, quas abbates facere præſumpſerint, forma ſeruetur: vt quicquid ſinè epiſcoporum notitia vēditum fuerit, ad poteſtatem epiſcopi reuocetur. Mancipia verò monachis donata, ab abbate non liceat manumitti. Iniuſtum enim putamus, vt monachis quotidianum rurale opus facientibus, ſerui eorū libertatis ocio potiantur.

¶Vnius monaſterij ſit vnus abbas.

9 Vnum abbatem duobus monaſterijs interdicimus præſidere.

¶De nouis monaſterijs ac cōgregatiōibus.

10 Cellas nouas aut cōgregatiūculas monachorum, abſque epiſcopi notitia prohibemus inſtitui.

¶Qualiter clericus publicum iudicium non interpellet.

11 Clerici ſinè ordinatione epiſcopi ſui, adire vel interpellare publicum iudiciū nō præſumant: ſed, & ſi pulſati fuerint, ſequi ad ſeculare iudicium non *præſumant.

*morētur.

¶De venditionibus epiſcoporūm.

12 Nullus epiſcop⁹ de rebus eccleſiæ ſuę, ſinè conſcientia metropolitani ſui, vendēdi aliquid habeat poteſtatem, vtili tamen omnibus commutatione permiſſa.

¶De falſis teſtibus

13 Si quis clericus in falſo teſtimonio cōuictus fuerit, re⁹ capitalis criminis cenſeat.

¶De his, quæ aliquis ante epiſcopatum de alterius eccleſia poſſedit.

14 Quiſquis clericus aliquid de munificentia eccleſiæ, cui ſeruierat, adeptus, & ad ſummum ſacerdotium alterius ciuitatis eſt aut fuerit ordinat⁹: quod dono accipit, vel acceperit, reddat: & quod ſuum eſt ex proprietate, vel ſecundùm inſtrumenti ſeriem probatur emiſſe, poſſideat.

¶De hæreticorum & Iudæorum conuiuijs.

15 Si ſuperioris loci clericus, hæretici cuiuſcunque conuiuio interfuerit, anni ſpatio pacem Eccleſiæ non habebit. Quòd ſi iuniores clerici præſumpſerint, vapulabunt. A Iudæorum verò conuiuijs etiàm laicos cōſtitutio noſtra prohibuit: nec cum vllo clerico noſtro panem comedat, quiſquis in Iudæorum fuerit conuiuio inquinatus.

¶De hæreticis conuertentibus.

16 Presbytero, propter ſalutem animarum, quam in cunctis optamus deſperatis & decumbentibus hæreticis, ſi conuerſionē ſubitam petant, chriſmate ſubuenire pmittimus. Quod omnes conuerſuri, ſi ſani ſunt, ab epiſcopo nouerint expetendum.

¶De donationibus in teſtamento.

17 Si epiſcopus condito teſtamento, aliquid de eccleſiaſtici iuris proprietate legauerit: aliter non valebit, niſi vel tantum de iuris ſui propria facultate ſuppleuerit.

¶De poſſeſſionibus clericorum.

18 Quod clerici etiàm ſinè precatorijs, qualibet diuturnitate temporis de Eccleſiæ remuneratione poſſederunt, cum authoritate Domini glorioſiſſimi principis noſtri, in ius proprietatis temporis præſcriptione non vocetur: dummodò pateat, Eccleſię rē fuiſſe, nè videantur etiàm epiſcopi adminiſtrationis prolixæ, aut precatorias, cùm ordinati ſunt, facere debuiſſe, aut diù tentas Eccleſiæ facultates proprietati ſuæ poſſe tranſcribere.

¶De correptione abbatis peccantis.

19 Abbas, ſi in culpa reperiatur aut fraude, & innocentem ſe aſſerens, ab Epiſcopo ſuo accipere noluerit *correptiōem, ad metropolitani iudicium deducatur.

*ſucceſſori.

¶Nè illicitis horis clericus ambulet.

20 Epiſcopo, presbytero, & diacono, vel diuerſis clericis horis indebitis, id eſt, Meridianis vel veſpertinis, ad fœminas prohibemus acceſſum: qui tamen ſi cauſa fuerit cum presbytero aut clericorum teſtimonio videantur.

¶De benedictione viduarum.

21 Viduarum conſecrationem, quas diaconas vocant, ab omni regione noſtra penitùs abrogamus, ſolam eis pœnitentię bēdictionē, ſi conuerti ambiunt, imponendo.

¶De criminationibus ſacerdotum.

22 Si diaconus, aut presbyter crimen capitale commiſerit, ab officij honore depoſitus, in monaſterium retrudatur, ibì tātummodò, q̄ diù aduixerit, communionem ſumendo.

¶De pœnitentibus.

23 Si quis accepta profeſſaq; pœnitentia, boni immemor, ad ſecularia reuōluatur, pſùs communicare non poterit, niſi profeſſioni, quā illicitè ptermiſerat, reformetur.

¶De propoſitione laicorum contra Clericos.

24 Laicis contra cuiuſlibet gradûs clericum, ſi quid criminale parant obijcere, dūmodò vera ſuggerant, proponendi permittimus poteſtatem.

¶De ſanctorum reliquijs.

25 Sāctorū reliqę in oratorijs villarib⁹ nō ponant, niſi forſan clericos cuiuſcūq; parochię vicinos eſſe contingat, q ſacris cineribus pſallendi frequentia famulentur.

¶De altaribus conſecrandis.

26 Altaria, niſì lapidea, infuſione chriſmatis non ſacrentur.

¶De diuino officio per metropolitanum ordinando.

27 Ad celebrandum diuina officia, ordinem, quem metropolitani tenent, prouinciales obſeruare debebunt.

¶De his, quos moriens epiſcopus excommunicatos relinquit.

17.q.3. Si epiſcopus ante

28 Si epiſcopus ante damnati abſolutionem obitu rapiatur, correctum aut pœnitētem ſucceſſori licebit abſoluere.

¶De lapſis à catholica fide, Eccleſiæ reſtituendis.

29 Lapſis, id eſt, qui in catholica baptizati, ꝑuaricatione damnabili pòſt in hæreſim tranſiērunt, grandem redeundi difficultatem ſanxit antiquitas. Quibus nos annorū multitudine breuiata, pœnitentiam biennij cōditione infraſcriptę obſeruationis imponimus, vt ꝑſcripto biēnio, tertia die ſinè relaxatione ieiunent, & Eccleſiam ſtudeant frequētare, in pœnitentium *locū ſtandi & orandi humilitatem nouerint obſeruandā: ac etiàm ſi ipſi quomodò catechumeni ꝓcedere commonentur, abſcedant. Hoc ſi obſeruare voluērint, conſtituto tempore admittentur ad altariū, & obſeruatio relaxet. Quā ſi arduā vel durā fortè putauerint, ſtatuta ꝑteritorū Canonum cōplere debebūt.

¶De inceſtis coniunctionibus.

30 Inceſtis iunctionibus nihil prorsùs veniæ reſeruamus, niſi cùm adulterium ſeparatione ſanauerint. Inceſtos verò, nec vllo coniugij nomine pręuelandos (præter illos quos nominare funeſtum eſt) hos eſſe cenſemus: Si quis relictam fratris, quæ penè priùs ſoror extiterat, carnali cōiunctione violauerit: ſi quis germanā vxorem acceperit: ſi quis nouercam duxerit, ſi quis conſobrinæ ſe ſociet: quod vt à præſenti tempore ꝓhibemus, ità ea, quæ ſunt anteriùs inſtituta, non ſoluimus. Si quis relictæ auunculi miſceatur aut patrui, vel priuignæ concubitu polluatur: Sanè quibus coniunctio illicita interdicitur, habebunt ineundi melioris coniugij libertatem.

¶De pœnitentia homicidarum.

31 De pœnitentia homicidarum, qui ſeculi leges euaſerunt, hoc ſumma reuerentia de eis inter nos placuit obſeruari, quod Ancyritani Canones decreuerunt.

Ancyrani Concilij 21. & 22. capitulis.

¶De relictis mulieribus ſacerdotum.

32 Relictę presbyteri ſiue diaconi, ſi cuicunq; renupſerint, eatenùs ab Eccleſia elōgentur, donèc à coniunctione illicita ſeparentur: maritum quoq; eius, ſimili vſque ad correctionem ſeueritate plectendum.

¶De baſilicis hæreticorum, diuinis non applicandis.

33 Baſilicas hæreticorum, quas tanta execratione habemus exoſas, vt pollutionem earum purgabilem nō putemus, ſanctis vſibus applicare deſpicimus: ſanè quas per violentiā nr̄is abſtulerant, *poſſim⁹ reuocare.

¶De pœna occidentiū ſeruos proprios.

34 Si quis ſeruum proprium ſinè conſcientia iudicis occiderit, excommunicatione biennij confuſionem ſanguinis expiabit.

¶De inuitandis ciuibus ad certas ſolennitates.

35 Ciues natalium ſuperiorem noctē Paſchæ, ac natiuitatis Domini, ſolennitatem Epiſcopis nec intereſt, in quibus ciuitatibus poſitus accipiendæ benedictionis deſiderio non venerint expetendus. Locus omninò corruptus.

¶Nullus in deſperatione ab Eccleſia renuatur.

36 Nè vllus ſinè remedio aut ſpe venię ab Eccleſia repellat̄, néve vlli, ſi aut pœnituerit, aut ſe correxerit, ad veniam redeūdi aditus obſtruatur: ſed ſi cui forſitan diſcrimen mortis immineat, damnationis conſtitutæ tempora relaxentur. Quòd ſi ægrotum, accepto viatico, reualeſcere fortaſsè contingit, ſtatuti temporis ſpatia obſeruare conueniet.

¶De laicis ordinandis.

37 Nè laicus niſi religionę promiſſa, clericus ordinetur.

¶De monaſterijs puellarum.

38 Monaſteria puellarum, non niſi probatæ vitæ & ætatis prouectæ, ad quaſcunq; earum neceſſitates vel miniſtrationes permittantur intrare. Ad faciendas verò Miſſas qui ingreſſi fuerint, ſtatim exacto miniſterio regredi feſtinabunt: aliàs autem nec clericus, nec monachus iuuenis vllū ad puellarum congregationem habebit acceſſum, niſi hoc aut paterna aut germana neceſſitudo probetur admittere.

¶De fugitiuis ſeruis.

39 Seruus reatu atrociore culpabilis, ſi ad Eccleſiam confugerit, à corporalibus tantùm ſupplicijs excuſetur. De peccatis verò vel quocunq; opere, placuit, à dominis iuramenta non exigi.

¶De confirmatione Canonum.

40 Quocircà hæc ſuperna inſpiratione communi conſenſu placuerunt: Si quis ſanctorum antiſtitum, qui ſtatuta præſentia ſubſcriptiōibus ꝓprijs firmauerunt, necnō & quos eorum Deus eſſe voluērit ſucceſſores, relicta integritate, obſeruatiōes exceſſerit, reum ſe diuinitatis pariter & fraternitatis iudicio futurum eſſe cognoſcat. Auitus epiſcopus Vienneñ, conſtitutiones noſtras, id eſt, ſacerdotum ꝓuinciæ Vienneñ, relegi & ſubſcripſi. Apollinaris epiſcopus Valētinæ ciuitatis, relegi & ſubſcripſi. Boulcus epiſcopus ciuitatis Vindoneñ, relegi & ſubſcripſi. Claudius epiſcop⁹ ciuitatis Veſontioneñ, relegi & ſubſc. Conſtātius epiſc. ciuitatis Octodoreñ, relegi & ſubſc. Catulinus epiſco. ciuitatis Ebreduneñ, relegi & ſubſc. Cōſtātius epiſ. ciuit. Vappeñ, relegi & ſubſ. Philagri⁹ epiſc. ciuitatis Cauellicæ, relegi & ſubſc. Florentius epiſc. ciuitatis Trecaſtinæ, relegi

relegi & ſubſcripſi. Gemellus epiſcopus ciuitatis Vaſioneñ, relegi & ſubſcripſi. Gregorius epiſcopus ciuitatis Lingonicæ, relegi & ſubſcripſi. Iulianus epiſcopus ciuitatis Carpentoracteñ, relegi & ſubſcripſi. Maximus epiſcopus ciuitatis *Genaueñ, relegi & ſubſcr. Pragmatius epiſcopus ciuitatis Auguſtuduneñ, relegi & ſubſcripſi. Prætextat° epiſcopus ciuitatis Apteñ, relegi & ſubſcripſi. Pedalius presbyter iuſſu domini mei Salutaris epiſcopi, qui huic definitioni interfui & ſubſcripſi. Syluester epiſcopus ciuitatis Cabilonẽſis, relegi & ſubſcripſi. Sanctus epiſcopus ciuitatis Tarãtaſieñ, relegi & ſubſcripſi. Seculatius epiſcopus ciuitatis Dieñ, relegi & ſubſcripſi. Tauricianus epiſcopus ciuitatis Niuerneñ, relegi & ſubſcripſi. Viuentiolus epiſcopus Eccleſiæ Lugduneñ, cũ cõprouincialib° meis relegi & ſubſcripſi. Valerius epiſcopus ciuitatis Segeſtriceñ, relegi & ſubſcripſi. Victurius epiſcopus ciuitatis Gratianopolitanæ, relegi & ſubſcripſi. Venantius epiſcopus ciuitatis Albenſis, relegi & ſubſcripſi.

¶Finis Concilij Epauneñ.

DECRETA ANASTASII PAPAE II.

Ex libro Pontificali.

Anno dñi 498. ANaſtaſius natione Romanus, ex patre Petro, de regiõe quinta Caput tauri, ſedit anno vno, menſibus vndecim, diebus 24. Hic fuit temporibus Theodorici regis. Hic fecit confeſſionem beati Laurentij martyris ex argẽto, penſante lib. *80. Eodẽ tempore multi clerici & presbyteri ſe à communione ipſius *erexerunt, eò quòd cõmunicâſſet ſine cõſilio epiſcoporum vel presbyterorum vel cleri cunctæ Eccleſiæ catholicæ, diacono Theſſaloniceñ, nomine Photino, qui communis erat Acacio, & q̃a occultè voluit reuocare Acacium, & non potuit. Qui nutu diuino percuſſus eſt. Hic fecit ordinationẽ vnam in vrbe Roma per menſem Decembrem, presbyteros duodecim, Epiſcopos p̃ diuerſa loca numero 16. Qui etiàm ſepultus eſt in baſilica beati Petri apoſtoli, decimotertio Kaleñ. Decemb. Et ceſſauit epiſcopatus dies quatuor.

*100

* eruerunt, vel ciecerunt.

Ad lectorem admonitio.

Quæ hoc loco de Anaſtaſio ſanctiſſimo pontifice, neſcio quo Authore, dicuntur, quaſi fauerit Acacio, ab eius Deceſſoribus damnato, apertam habent & minimè ferendam vanitatem, quæ vel ex ſola eiuſdem Anaſtaſij ad cognominem ſuum Anaſtaſium Imperatorẽ epiſtola facilimè poſſit coargui. Videat, qui volet, hac de re ſententiã doctiſſimi viri Alberti Pigij lib. IIII. Eccleſiaſticæ Hierarchiæ, cap. 8. itemq́ Ampliſſimi & eruditiſſimi Cardinalis Varmienſis Staniſlai HOSII, libro 2. Propugnationis doctrinæ catholicæ: quibus locis abundè ſatisfit rei huius veritatem nôſſe cupiẽti.

TITVLI EPISTOLAE DECRETAlis ſequentis Anaſtaſij Papæ II.

Quòd pro Chriſto fungatur legatiõe, dum pro pace precatur Eccleſiæ. 1

Quòd non ſit temerè iudicandum de his, q̃ ad Dominum migrauerunt. 2

Vt ſpecialiter in Eccleſia nomen taceatur Acacij. 3

Quòd magnopere contentio ſit cauenda. 4

Vt Alexandrinos Imperator admoneat ad fidem ſynceram, & ad pacem redire catholicam. 5

Admonetur Imperator, vt conſtitutis Apoſtolicæ ſedis obtemperet. 6

Quòd eos, quos poſt damnationem ſuam vel baptizauit, vel ordinauit Acacius, nulla portio læſionis attingat. 7

Quòd mali, bona miniſtrando, ſibi tãtummodò noceant, nec Eccleſiæ ſacramenta commaculent. 8

EPISTOLA ANASTASII PApæ II. ad Anaſtaſium Auguſtum.

GLorioſiſſimo & clementiſſimo filio Anaſtaſio Auguſto, Anaſtaſius epiſcopus.

Exordium pontificatûs mei, primitùs oblata populis pace, pronuncio, & conſequenter pro fide catholica humilis pietati tuæ precator occurro: in quo primùm mihi diuinum fauorem propinquâſſe confido, q̃ nunc conſonantia in me auguſtiſſimi nominis tui non dubium præſtat auxilium, vt ſicut præcelſum vocabulum pietatis tuæ per vniuerſas gentes toto orbe præfulget, ità per miniſterium humilitatis meę, ſicut ſemper eſt, ſedes Bb. Petri in vniuerſali Eccleſia aſſignatum ſibi à Domino DEO teneat principatum. Nec propter vnũ mortuum, diutiùs tunica illa ſaluatoris, deſupèr contexta per totum, malæ ſortis patiatur incertum, quæ ſola in diſciſſionem pro firmitate ſui venire non potuit, ſerenitate tua p̃cipuè rempublicam gubernante. Cui etiàm in priuata vita tantum circa ſynceræ religionis ſtudium fuit, vt (ſicut fama certiſſima celebrauit) nemo magis vel inter præcipuos ſacerdotes, præfixas à ſanctis patribus regulas Eccleſiæ cuſtodiſſe dicatur. Quod ſanctum ſtudiũ cum maieſtate imperij creuiſſe confidimus. Ioan. 19.c

Capitulum primum.

LEgatione itaq; fungimur pro Chriſto, *nec eos propter offenſionem, vel ſcãdalum patiamini publicè nominari, quorũ merita vel actus illum iudicem latère non poſ-

*nè

poſſunt, in cuius iam ſunt iudicio conſtituti.
Nec illic ſe poteſt interſerere in corpore mor
tali adhuc temeraria pſumptio, in quo nō ſo
lùm confeſſio facit aperta merita ſingulorū;
ſed etiàm ſilentij ipſius non poteſt latére ſe-
cretū. Nanq; & prędeceſſor noſter papa Fe-
lix, & etiàm Acacius, illic proculdubiò ſunt,
vbi vnuſquiſque ſub tanto iudice nō poteſt
perdere ſui meriti qualitatem.

2 Itaq; monente nos beatiſſ. Paulo apo-
ſtolo, nè quod ſit in hoc offendiculū in Ec-
cleſia, dum, quod facere non poſſumus, de
his, qui iam tranſiêrunt, iudicare conemur,
obſeruandum eſſe tranquillitas tua cogno-
ſcat. Ait enim de his, qui de rebus ad Deum
ſolum pertinentibus iudicare præſumunt:
Roma.14.b Nemo enim noſtrûm ſibi viuit, & nemo ſibi
moritur. Siue em̄ viuim⁹, Domino viuimus:
ſiue morimur, Dn̄o morimur. Siue ergò viui
mus, ſiue morimur, Domini ſumus. In hoc
enim Chriſtus reſurrexit à mortuis, vt & vi-
uorum & mortuorum dominetur. Tu au-
tē quid iudicas fratrē tuū? aut tu quarè ſper-
2 Cor.5.b nis fratrem tuum? Omnes em̄ ſtabimus ante
Eſa.45.d tribunal Chriſti. Scriptū eſt enim: Viuo ego,
dicit dominus, quoniā mihi flectetur omne
Philip.2.b genu, & omnis lingua confitebitur DEO.
Itaq; vnuſquiſque noſtrûm pro ſe rationem
reddet Deo. Non ergò ampliùs inuicèm iu-
dicemus, ſed hoc iudicate magìs, nè ponatis
offendiculum fratri vel ſcandalū. Monet igit
B. Apoſtolus, nè de his nobis præſumamus
iudicium, de quibus nemo poteſt meliùs vel
*quippiā temerarius veriùs iudicare, quàm Deus: nec ſibi in hoc
*quiſpiam temerarios auſus vſurpet, *&, p-
*vt pter hoc pax atq; vnitas Eccleſię diſſipet. Nā
& in Regnorum libro dicitur: Non quomo-
1.Reg.16.b dò videt homo, videt & Deus: quia homo
videt in facie, Deus autem videt in corde.
2.Para.28.b Item in Paralipomenō lib. 1. Et nunc, ô Sa-
lomon, ſcito Deum patrum tuorum, & ſerui
illi in corde perfecto & animo volēte, quo-
niam omnia corda ſcrutatur Deus, & omnē
Ezech.11.a cogitationem nouit. Item in Ezechiele: Hæc
dicit Dominus Deus: Sic dixiſtis dom⁹ Iſra-
*cordis el, & cogitationes *ſpiritûs veſtri ego noui.
Vndè & de Domino iudice dicitur in euan-
Mat.9.a gelio: Sciēs aūt Ieſus cogitatiōes eorū, dixit:
Quid cogitatis mala in cordibus veſtris?

3 Precamur itaq; clementiam veſtram,
vt ſpecialiter nomē taceatur Acacij, vt quod
multis ex cauſis ſcandalum vel offendiculū
Eccleſiæ concitauit, ſpeciali appellatione ta-
ceatur, cùm (ſicut diximus) in generalitate
ſacerdotum, vniuſcuiuſque meritum illum
iudicem latére non poſſit, qui nouit quid
cuiq; tribuendum ſit pro æſtimata diſpen-
ſatione meritorū, cui ſoli cogitatiōes quoq;
manifeſtæ ſunt. Quantos verò exceſſus atq;
præſumptiones habuerit Acacius, nè clemē-
tiæ tuæ ſuggerere per ſingula fortaſsè videa-
tur oneroſum, Creſconio vel etiàm Germa-
no, fratribus & coëpiſcopis meis, quos miſi-
mus ad ſerenitatem tuam, de cauſis ſingulis
Acacij, qualis fuerit, inſtructionem pleniſ-
ſimam dedimus, clementiæ veſtræ ſpecialiùs
recenſendam, ſi hoc pietati tuę placuerit cu-
rioſiùs indagare, nè in aliquo ſuggeſtionib⁹
noſtris veritas defuiſſe videatur: vt pro diui-
na ſapientia veſtra perſpicuè videre poſſitis,
non ſuperbia vel elatione, ſedis Apoſtolicæ
in Acacium talem proceſſiſſe ſententiam, ſed
facinoribus certis, quantùm nos extra illud
iudicium, quod ſolum falli non poteſt, æſti-
mamus, zelo magìs diuinitatis extortam.

4 Nos verò humiliter ſupplicantes, con-
trouerſiam in Eccleſia remanere nolumus,
cùm magìs vitanda contentio ſit, ſicut dici- *contentiones.
tur in Prouerb. Odium ſuſcitat *contentio.
Omnes autem qui non contendunt, proté- Pro.10.b
git amicitia. Nam & Apoſtolus ad Corinthi-
os: Cùm enim ſint inter vos æmulationes & 1.Cor.3.a
contentiones, nónne carnales eſtis, & ſecun-
dùm hominē ambulatis? Item ad Philippen-
ſes: Si qua ergò conſolatio in Chriſto, ſi qua Philip.2.a
*allocutio charitatis, ſi qua ſocietas ſpiritûs, *ſolatium
ſi qua viſcera & miſeratiōes, implete gaudiū
meū, vt idipſum dicatis omnes, eandem cha-
ritatem habentes, nihil per contentionem
neq; p inanē gloriā, ſed in humilitate mentis
inuicèm æſtimantes, ſemetipſis ſuperiores,
non ſua ſinguli reſpicientes, ſed aliorum.

5 Hoc tamen præcipuè inſinuo ſerenita-
ti tuę, glorioſiſſime & clementiſſime fili Au-
guſte, vt cùm cauſæ Alexandrinorum patue-
rint pijſſimis auribus veſtris, ad catholicam
& ſynceram fidem eos authoritate, ſapiētia,
diuiniſque veſtris monitis redire faciatis. Nā
quid tenendum ſit in religione catholica, ſe-
cundùm diffinita patrum, & prædicationem
omnium ſacerdotum, qui in Eccleſia floruе-
runt, ſi hoc quoquè præceperitis, ſcientibus
in memoriam tranſmittendo renouabimus,
ignorantibus ad diſcendum pro officio no-
ſtræ inſtructionis offeremus, vt nulla extra
hæc ingeniorum iactantia vel prauitatis au-
diatur.

6 Illud verò peculiariùs pro amore im-
perij veſtri & beatitudine, quę conſequi po-
terit regnum, pro Apoſtolico officio prædi-
camus, vt (ſicut decet, & ſpiritusſanct⁹ dictat)
monitis noſtris obedientia præbeatur, vt bo
na omnia veſtram rempublicam conſequan
tur, ſicut in Exodo promittitur: Si audiêris Exo.15.d
vocem Domini Dei tui, & quę placent ei, fe-
ceris coram ipſo, & obediêris pręceptis eius,
& cuſtodiêris omnem iuſtitiam eius: omnem
infirmitatem, quam importaui Aegyptijs,
non importabo in te. Ego enim Dominus
ſum, qui ſaluum facio te. Et illic iterùm tu- Deut.10.c
ba potentiſſima canitur: Et nunc Iſrael, quid
Dominus DEVS tuus poſtulat à te aliud,
quàm vt timeas Dominum Deum tuum, &
ambules in omnibus vijs eius, & diligas eum,
& ſeruias Domino DEO tuo ex toto corde
tuo, & ex tota anima tua, cuſtodire præcepta

Domini DEI tui, & iuſtitias eius, quas ego
mando tibi. Hæc me ſuggerentẽ frequẽtiùs,
non ſpernat pietas tua, ante oculos tuos ha-
Luc.10.c bens Domini in Euãgelio verba: Qui audit
vos, me audit: & q̃ vos ſpernit, me ſpernit. Et
qui me ſpernit, ſpernit eum qui me miſit. Nã
& Apoſtolus, concinens ſaluatori noſtro, ità
loquitur: Quapropter qui hęc ſpernit, non
1.Theſſ.4.b hominem ſpernit, ſed Deũ, qui dedit ſpiritũ
ſanctum ſuum in nobis. Pectus clemẽtiæ ve-
ſtræ, ſacrarium eſt publicæ felicitatis, vt per
*inſtantiam *præſtantiam veſtram, quam velut vicarium
Deus præſidere iuſſit in terris, euangelicis
apoſtolicisque præceptis non dura ſuperbia
*reſiſtatur, *reſiſtat, ſed per obedientiam, quę ſunt ſalu-
tifera, compleantur.
Diſt.19.Se- 7 Nam ſecũdùm Eccleſiæ catholicæ cõ-
cundùm ec- ſuetudinem, ſacratiſſimũ ſerenitatis tuæ pe-
cleſiæ ca- ctus agnoſcit, quod nullum de his, vel quos
tholic. baptizauit Acacius, vel quos ſacerdotes ſiue
Leuítas ſecundùm Canones ordinauit, vlla
eos ex nomine Acacij portio læſionis attin-
gat, quô forſitan per iniquum tradita ſacra-
menti gratia, minùs firma videatur. Nã & ba-
ptiſmum quod procùl ſit ab Eccleſia, ſiue ab
adultero, vel à fure fuerit datũ, ad percipien-
tẽ munus peruenit illibatũ: quia vox illa, quę
per columbã ſonuit, oẽm maculam humanæ
pollutionis excludit, qua declaratur ac dici-
Matt.3.c & tur: Hic eſt qui baptizat in ſpiritu ſancto &
Luc.3.c igne. Nã ſi viſibilis ſolis iſtius radij, cùm per
loca fœtidiſſima tranſeunt, nulla contactùs
inquinatiõe maculãtur, multò magis illius,
qui iſtũ viſibilem fecit, virtus nulla miniſtri
indignitate cõſtringitur. Nam & Iudas, cùm
Ioan.12.a fuerit ſacrilegus atq; fur, quicquid egit inter
Apoſtolos pro dignitate cõmiſſa, beneficia
per indignum data, nulla ex hoc detrimenta
ſenſerunt, declarãte hoc ipſum Domino ma-
Matt.23.a nifeſtiſſima voce. Scribæ (inquit) & phariſæi
ſuper cathedrã Moſis ſedent: quæ dicũt, fa-
cite: quę autẽ faciũt, nolite facere. Dicũt enĩ,
& non faciunt. Quicquid ergò ad hominũ
profectum quilibet in Eccleſia miniſter of-
*implendo ficio ſuo videtur operari, hoc totum conti-
*effectum, neri, *implẽte diuinitatis *effectu, ità ille per
1.Cor.3.b quẽ Chriſtus loquitur, Paulus aſſirmat: Ego
plantaui, Apollo rigauit, ſed Deus incremẽ-
tum dedit. Itaq; neq; qui plantat, eſt ali-
quid, neque qui rigat, ſed qui incrementum
dat, Deus. A Deo autem non quæritur, quis
Philip.1.c vel qualis p̃dicet, ſed quẽ p̃dicet: vt inuidos
etiàm benè p̃dicare Chriſtum cõfirmet: quo
malo diabolus ipſe deiectus eſt, & hoc ipſo
prædicare non deſinit.
8 Ideò ergò & ipſe Acacius, cuius no-
men dicimus eſſe reticendum, malè bona
miniſtrando, ſibi tantùm nocuit. Nam in-
uiolabile ſacramentum, quod per illum da-
tum eſt, alijs perfectionem ſuæ virtutis obti-
ſi eſt, nuit, ei autem obfuit. Quod cùm ità ſit, ali-
quorum intantùm ſe extendit curioſa ſuſpi-
cio, vt imaginentur, prolato à papa Felice iu-
dicio, poſteà inefficaciter in ſacramẽtis, quæ
Acacius vſurpauit, egiſſe: ac perindè eos me-
tuere, qui vel in conſecrationibus, vel in ba-
ptiſmate myſteria tradita ſuſceperunt, nè ir-
rita beneficia diuina videãtur. Meminerint,
in hac quoquè parte ſimiliter tractatũ præ-
ualere ſuperiorem, quia non ſinè vſurpatio-
ne nominis ſacerdotij, adiudicatus hoc egit:
in quo virtutem ſuam obtinentibus myſte-
rijs, in hoc quoquè alijs, rea ſibi perſona nõ
nocuit. Nam ad illum pertinuit, quod tuba
Dauidica canitur: Veruntamen Deus con- Pſal.67.
quaſſabit capita inimicorum ſuorum, verti-
cem capilli perambulantium in delictis ſuis.
Nam ſuperbia ſemper ſibi, non alijs, facit rui-
nam: quod vniuerſa ſcripturarum cæleſtium
teſtatur authoritas, ſicut etiàm per ſpiritum-
ſanctum dicitur in Propheta: Non habitabit Pſal.100.
in medio domûs meæ, qui facit ſuperbiam.
Vndè cùm ſibi ſacerdotis nomẽ vindicaue-
rit condemnatus, in ipſius verticem ſuperbię
tumor inflictus eſt: quia non populus, qui in
*miniſterijs donum ipſius ſitiebat, excluſus *myſterijs
eſt: ſed anima ſola illa, quæ peccauerat, iuſto
iudicio propriæ culpæ erat obnoxia. Quod
vbiquè numeroſa ſcripturarum teſtatur in-
ſtructio. Vndè remotis hominum ſtudijs ſi-
ue verſutijs, in hac adhuc præſenti fragilitate
poſitorum, ſecundùm preces noſtras anniſu
& authoritate imperiali offerte Deo noſtro
vnam catholicam Eccleſiam & Apoſtoli-
cam: quia hoc ſolum eſt, in quo non ſolùm
in terris, ſed etiàm in cælo triumphare poſſi-
tis. Subſcriptio: Omnipotens Deus regnum
& ſalutem tuã perpetua protectiõe cuſtodiat
glorioſiſſime & clemẽtiſſime ſemp Auguſte.

DECRETA DVO ANASTASII PApę ſecũdi, deſumpta ex Gratiano.

PRIMVM.

¶Sanè Theſſaloniceñ epiſcopi, ob metum 16.q.7.Sanè
Imperatoris Anaſtaſij, Timotheo Conſtan- Theſſaloni-
tinopolitano epiſcopo conſenſerunt, quem ceñ epiſco-
Conciliũ Chalcedoneñ anathematizauerat. pi
Quadraginta verò epiſcopi Illyrici & Græ-
ciæ, conuenientes in vnum, per cõfeſſionem
in ſcriptis factam, & à proprio metropolita-
no diſceſſerunt, & Romam mittẽtes, Roma-
no epiſcopo cõmunicare in ſcriptis profeſſi
ſunt. Et paulò pòſt: Cùm Dioſcorus iunior,
manûs impoſitionẽ accepiſſet à rege, receſſe-
runt multitudines populorum, dicẽtes: quia
ſecundùm quod cõtinent Canones ſancto-
rum Apoſtolorum, nõ eſt hic factus epiſco-
pus, & ideò non recipietur. Princeps enim
inthronizauit eum.

SECVNDVM.

¶Malorum impietati fauet, qui eis obuiare ceſſat.

¶Qui poteſt obuiare, & perturbare per- 23.q.3. Qui
uerſos, & nõ facit: nihil eſt aliud q̃ fauere im- poteſt ob-
pietati eorũ. Nec caret ſcrupulo ſocietatis oc uiare.
cultę, q manifeſto facinori deſinit obuiare.

¶Finiunt decreta Anaſtaſij papæ ſecundi.

DECRETA
SYMMACHI PAPAE.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 499.

SYmmachus natione Sard^9,ex patre Fortunato,ſedit annos 15. mēſes 7. dies 27. Hic fuit temporibus Theodorici regis,& Anaſtaſij Auguſti,à die 10. Kaleñ Decemb. vſque in diē 14 Kaleñ Auguſti. Hic ſub cōtentione ordinatus eſt vno die cum Laurētio,Symmachus in baſilica Cōſtantiniana, Laurētius in baſilica beatæ Mariæ. Ex qua cauſa ſeparatus eſt clerus,& diuiſus eſt ſenatus. Alij cū Symmacho erant,alij verò cū Laurētio. Et facta contentione, hoc cōſtruxerunt partes, vt ambo Rauennā pergerēt ad iudicium regis Theodorici. qui dum ambo introiſſent Rauennā, hoc iudiciū ęquitatis inuenerunt,vt qui primò ordinat^9 fuiſſet, vel vbi pars maxima cognoſceretur, ipſe ſederet in ſede Apoſtolica. Quod tandèm æquitas in Symmacho inuenit,& cognitio veritatis. Et factus eſt præſul Symmachus. Eodem tempore papa Symmachus congregauit ſynodū,& conſtituit Laurentiū in Nucerina ciuitate epiſcopū intuitu miſericordiæ. Poſt annos verò quatuor,aliq ex clero zelo ducti,& aliqui ex ſenatu,maximè Feſtus & Probinus,incriminauerūt Symmachū. Et ſubornauerunt falſos teſtes, quos miſerunt Rauennā ad regē Theodoricū, accuſantes B.Symmachū,& occultè reuocauerunt Laurentiū poſt libellū Romæ factū. Et fecerūt ſchiſma. Et diuiſus eſt iterùm clerus. nam alij cómunicauerūt Symmacho, & alij Laurentio. Tunc Feſtus & Probinus ſenatores miſerūt relationē regi, & cœperūt agere, vt viſitatorē daret rex ſedi Apoſtolicæ. Túc rex dedit Petrū Altinæ ciuitatis epiſcopum, quod Canones prohibent. Eodem tempore B.Symmachus congregauit epiſcopos 115.& facta ſynodo, purgat à crimine. Et damnatur Petrus Altinàs inuaſor ſedis Apoſtolicæ,& Laurentius Nucerinus, quia viuo epiſcopo Symmacho peruaſerūt ſedem eius. Tunc ab omnibus epiſcopis,& presbyteris,& diaconibus,& omni clero vel plebe,redintegrat ſedi Apoſtolicę B.Symmachus cū gloria apud B. Petrū ſedere præſul. Eodem tempore Feſtus caput ſenatûs excóſul, & Probinus excóſul, cœperūt intra vrbem Romā pugnare cū alijs ſenatoribus, & maximè cū Fauſto excóſule, & cædes & homicidia in clero ex inuidia fiebant. Qui verò cómunicabāt B. Symmacho iuſtè,publicè qui inuenti fuiſſent intra vrbē, gladio occidebant. Etiàm & ſanctimoniales mulieres, & virgines deponētes de monaſterijs,vel de habitaculis ſuis, denudātes ſexum fœmineum, cædibus plagarum afflictas, vulnerabant, & omni die pugnas contra Eccleſiam in media ciuitate gerebāt. Et multos ſacerdotes occiderūt, inter quos Digniſſimū & Gordanū presbyteros ad vincula S. Petri, & ad ſanctos Ioannē & Paulū fuſtibus & gladio interfecerunt,& multos Chriſtianos, ità vt nulli eſſet ſecuritas die vel nocte de clero in ciuitate ambulare. Solus autem Fauſtus exconſul pro Eccleſia pugnabat. Poſt hæc omnia B. Symmachus inuenit Manichæos in vrbe Roma,quorū omnia ſimulacra vel codices,ante fores baſilicæ Cōſtātinianæ incēdio cōcremauit,& eos ipſos exilio relegauit. Fuit aūt à conſulatu Paulini vſque ad conſulatum Senatoris. Hic fecit baſilicā S. Andreæ apoſtoli apud B.Petrum,vbi fecit ciboriū ex argento,& cōfeſſionem,penſantē libras 120. Arcus argenteos tres,penſantes lib,60. Oratoriū S.Thomæ apoſtoli ex argento.& confeſſionem,penſantem lib.20. Arcum argenteum,qui penſat lib.16. Confeſſionē S.Caſſiani,& ſanctorū Proti & * Iacyncti ex argēto, penſante^m lib.20. Arcum argenteum pēſantē lib.12. Oratoriū S.Apollinaris ex argento, & confeſſionem cum arcu,penſantem lib.31. Oratorium ſancti Soſſi ex argento, & cōfeſſionē,penſantem lib.20. Item ad fontē in baſilica B. Petri apoſtoli, oratoriū ſanctę Crucis ex argēto, confeſſionem & crucē ex auro cum gemmis,vbi incluſit lignum Dominicū: ipſa crux aurea penſat lib.10. Fecit autē oratoria duo,S.Ioannis Euangeliſtæ, & S.Ioannis Baptiſtæ, infra quorū confeſſiones fecit arcus argenteos,penſantes lib.30. Quę cubicula omnia à fundamento perfecta conſtruxit. Baſilicam beati Petri marmoribus ornauit. Et cantharū beati Petri cū q̄driporticu ex marmoribus ornauit, & ex muſiuo agnos & cruces & palmas ornauit. Ipſum verò atrium omne compaginauit. Gradus verò ante fores baſilicæ B.Petri ampliauit,& alios gradus ſub tigno dextra lęuaque conſtruxit. Itē epiſcopia in eodem loco dextra læuaque fecit. Item ſub gradibus in atrio alio cantharū forìs in cāpo poſuit, & vſum neceſſitatis humanæ fecit, & alios gradus aſſcendētibus ad B. Andream fecit,& cantharum poſuit. Hic fecit baſilicā ſanctę martyris Agathę via Aurelia in fundo * Lardario, & à fundamēto eā cum fonte cōſtruxit, vbi poſuit arcus argenteos duos. Eodem tempore fecit baſilicā S. Pancratij, vbì & fecit arcum argenteum, qui pēſat lib.15. Fecit aūt in eodem loco balneū. Item apud S.Paulū apoſtolum in baſilica renouauit abſidam, quæ in ruinā imminebat, & poſt confeſſionem picturam ornauit, & cameram fecit & matronium. Et ſuper confeſſionem imaginem argenteam cum ſaluatore,& duodecim apoſtolos poſuit,qui penſant lib. 120. Et ante fores baſilicæ gradus fecit in atrio, & cantharum, & poſt abſidam aquam introduxit, vbì & balneum à fundamento fecit. Intra ciuitatem Romanā, baſilicam S. Syluestri & Martini à fundamēto conſtru-

*Hyacinthi

*lardatum,

ſtruxit iuxta thermas Traianas, vbi & ſup altare ciborium argenteum fecit, quod penſat lib. 120. Arcus argenteos 12, qui penſant ſinguli lib. 10. Confeſſionem argenteam, quæ penſat lib. 15. Ad B. Ioannem & Paulum, fecit gradus poſt abſidã. Item archãgeli Michaelis baſilicam ampliauit, & gradus fecit, & introduxit aquã. Item ad ſanctã Mariam oratoriũ ſanctorum Coſmæ & Damiani à fundaméto conſtruxit. Item via Tiburtina milliario 27. ab vrbe Roma, rogatus ab Albino & Glaphyra, prępoſitis illuſtribus, de proprio ſacientibus, à fundamento baſilicam S. Petro in fundo Paciniano dedicauit.Ité ad B. Petrũ & B. Paulũ apoſtolos, & ad S. Laurétiũ pauperibus habitacula conſtruxit. Ité ad B. Petrũ viginti canthara argentea fecit, penſantia ſingula libras 15. Et arcus argéteos 22. penſantes ſingul. lib. 20. Hic reparauit baſilicã ſanctæ Felicitatis, quæ in ruinã imminebat. Hic abſidã B. Agnetis, quæ in ruinam imminebat, & omnem baſilicam renouauit. Hic conſtituit, vt omni die Dominico, vel natalitijs martyrũ, hymnus, Gloria in excelſis, diceretur. Hic fecit cœmeterium Iordanorum in melius, propter corpus Alexãdri. Hic omni anno per Aphricã vel Sardiniam epiſcopis, qui in exilio erãt retruſi, pecunias & veſtes miniſtrabat. Hic captiuos p Liguriã & Mediolanũ, & per diuerſas prouincias pecunijs redemit, & dona multiplicauit, & dimiſit. Hic facit ordinationes quatuor in vrbe Roma per menſem Decembrẽ & Februariũ, presbyteros 92. diacones 16. epiſcopos per diuerſa loca numero 117. Qui etiàm ſepultus eſt in baſilica B Petri apoſtoli, 14. Kaleñ Auguſti. Et ceſſauit epiſcopatus dies ſepté. Qui etiàm in pace confeſſor quieuit.

DECRETALIS EPISTOLAE SYMmachi papæ, Capitula.

Vt res eccleſiæ non alienentur, ſed clericis vel monachis, aut pegrinis in vſum tantũmodò largiantur. 1
Vt nullus honorem præmijs accipiat. 2
Vt raptores viduarũ vel virginum, ab Eccleſię communione pellantur. 3
Vt viduæ vel virgines profeſſæ cõtinentiam, vltrà non nubant. 4
Vt null⁹ p ambitũ ad epiſcopatũ accedat. 5

Dilectiſſimo fratri Cæſario, Symmachus. Hortatur nos æquitas poſtulatiõis deſiderio tuę fraternitatis gratanter annuere de ſingulis, quæ ab Apoſtolica ſede concedi ſupplicas, quod à patrum cautela & prouiſione non diſcrepat. Et quanuìs eccleſiaſticæ penè regulæ omnia comprehendant, tamẽ ſuperfluum eſſe non credimus, nunc, quæ ſunt ſæpiùs interdicta, repetere.

CAPITVLVM I.

16.q.1. Poſſeſſiones quas — ❡Poſſeſſiones igitur, quas vnuſquiſque Eccleſiæ proprio dedit aut reliquit arbitrio, alienare quibuſlibet titulis atque diſtractionibus, vel ſub quocunque argumento non patimur: niſi forſitan aut clericis honorum meritis, aut monaſterijs religiõis intuitu, aut certè peregrinis, (ſi neceſſitas largiri ſuaſerit) ſic tamen, vt hæc ipſa non perpetuò, ſed temporaliter perfruantur.

2 Illud magnoperè commonens, vt hi qui non Dei gratia, ſed promiſſione rerum eccleſiaſticarum præmiſſa, ad ſacerdotium conantur accedere, deſideriorum talium reprimãtur effectus. Qui autem ab huiuſmodi ſe intentione non cohibent, vindictis canonum ſciant ſe ſinè dubitatione ſubijciendos, nec facilè ad ſacerdotium permittantur accedere, quibus & gradus & tépora cõſtituta ſunt, per quæ ad hanc dignitatem debeant adſpirare: quia quicunque ſinè ſtatuto promouetur, nõ facilè caret offenſa, & ſinè experimento non poteſt quis electionis obtinere ſententiam.

3 Raptores igitur viduarum vel virginũ, ob immanitatem tãti facinoris deteſtamur, illos vthementiùs perſequendo, qui ſacras virgines vel volétes, vel inuitas, matrimonio ſuo ſociare tétauerint. Quos, pro tam nefandiſſimi criminis atrocitate, à communione ſuſpendi præcipimus. — 36.q.2. Raptores

4 Neque viduas ad nuptias tranſire patimur, quæ in religioſo ꝓpoſito diuturna obſeruatione permanſerunt. Similiter virgines nubere prohibemus, quas annis plurimis in monaſterijs ætatem peregiſſe contigerit. — 27.q.1. Neq; viduas

5 Nullus itaque per ambitum ad epiſcopalem honorem permittatur accedere. Nam cùm hic exceſſus in laica conuerſatione culpetur, quis dubitat, quòd religioſis & DEO ſeruientibus *incutiat opprobrium? Si quis epiſcopatum deſiderat, data pecunia, potentes pſonat minimè ſuffragatrices adhibeat, nec ad decretum ſibi faciendum clericos vel ciues ſubſcribere, adhibito cuiuſlibet generis timore compellat, vel præmijs aliquibus hortetur. Decretum ſinè viſitatoris præſentia nemo cõficiat, cuius teſtimonio, clericorum ac ciuium poſſit vnanimitas declarari. Hortamur itaque, vt pro catholicæ religiõis intuitu, & eccleſiarum pace, hæc vniuerſi fideles deuota mente cuſtodiant: quia non eſt dubium, præuaricatores interdictorum talium iuxta venerandos Canones propriæ cõmunionis ſubire iacturam. Hæc tamen ad omnium epiſcoporum volumus *afferri notitiam. Deus te incolumem cuſtodiat, frater chariſſime. Data octauo Idus Ianuarij, Probo viro clariſſimo conſule. — 1.q.1. Nullus itaque per amb. — *inijciat, inducat, ferat — 1.q.6. Si qs autem epiſ. — *proferri

CAPITVLA PRIMAE SYNODI Romanę ſub Symmacho papa.

Suggeſtio Fulgentij archidiaconi Eccleſiæ Romanæ, de congregata ſynodo ex præcepto papæ Symmachi. 1
Interloquutio Symmachi, vt epiſcopalis ambitus radicitùs amputetur. 2
Sentententia ſynodi, vt ſi quis Papa ſuperſtite,

pro

pro Romano pontificatu cuiquam quolibet modo fauorem prǽſtare conuincitur, loci ſui ordine vel communione priuetur. 3

Vt ſi papa præuentus morte, nó potuerit antè de ſui ſucceſſoris electione decernere, is ordinetur antiſtes, quem cúctus clerus, aut certè pars maior, elegerit. 4

Vt ſi quis ambientes, vel fautores ambientium, coniuratoresq́; prodiderit, nó ſolùm purgatus videatur eſſe, ſi fuerit particeps, verùm etiàm remuneratione digniſſimus æſtimetur. 5

SYNODVS SECVNda Romæ, ſub Symmacho Papa.

POſt conſulatum Paulini viri clariſſimi, Kalendis Martij in baſilica beati Petri apoſtoli, ſynodo præſidente beatiſſimo papa Symmacho, Fulgentius archidiaconus dixit: 5

CAP. I. Beatitudo veſtra, directis antehàc per prouincias authoritatibus, frequenter Italiæ ſacerdotum ſynodum conuocauit, quorum præſentia in veſtris videtur oculis conſtituta. Nunc beatitudo veſtra, quæ ad eccleſiaſticas indemnitates, vel ad pacé totius Eccleſiæ pertinent ſiue concordiam, dignetur tractabiliter ordinare. Acclamatú eſt ab omnibus epiſcopis & presbyteris, Exaudi Chriſte, Symmacho vita. dictum eſt deciès. Cuius ſedem & annos. Dictum eſt noniès. Vt facias, rogamus. Dictum eſt deciès.

2 Symmachus epiſcopus Eccleſię catholicæ vrbis Romæ, dixit: Concilium dilectionis veſtrę, neglecta hyemis aſperitate, ſolicitudo noſtra pro eccleſiaſtica indénitate ſpecialiter congregauit, vt epiſcopalem ambitum, & confuſionis incertum vel popularem tumultum, quem per ſurreptionem diaboli vſurpatióe aliquorum, tempore ordinatióis meæ conſtat exortum, communicato pariter tractatu, in futurum poſſimus robuſtè ac viuaciter amputare: atque ideò caueamus in poſterum, nè ſubuerſio diſciplinæ, aut audacia præſumentium geſtiat tentare ſimilia, & pari adunatione tractemus, expreſſis ſcilicet ſententijs ſanciétes, quid circa Romani epiſcopi ordinationem debeat cuſtodiri. Vniuerſi epiſcopi vel presbyteri dixerunt: Vt fiat, rogamus. Dictum eſt deciès. Vt ſcandala amputentur, rogamus. Dictum eſt noniès. Vt ambitus extinguatur, rogamus. Dictum eſt *duodeciès. Exaudi Chriſte, Symmacho vita. Dictú eſt ſexiès. Cuius ſedem & annos. Dictum eſt quinquiès. Vt de præſenti fiat. Dictú eſt deciès. Symmachus epiſcopus dixit: Quoniam fraternitas veſtra curam prouiſionis noſtræ ſuis exhortationibus incitauit, & parilem circa Eccleſiæ tranquillitatem Dei noſtri contemplatione animum prǽſtat, ſicut præfati ſumus, deliberatione in prǽſenti habita, quid placeat ex omnib⁹, veſtris informate ſententijs, quæ in hoc venerabili concilio per eccleſiaſtica recitentur officia. Cumque ſurrexiſſent, & paulò pòſt iterùm conſediſſent, Aemilian⁹ notarius ſynodi decreta vulgauit.

*quindeciès

3 Propter frequentes ambitus quorundam, & Eccleſię nuditatem, vel populi colliſionem, quæ moleſta & iniqua incompetenter epiſcopatú deſiderantiú generauit auiditas, vt extinguat̃ futuris præſumptio tá pernicioſa temporibus, conſtituit ſancta ſynodus, vt ſi quis presbyter, aut diaconus, aut clericus, Papa incolumi, & eo incóſulto, aut ſubſcriptioné pro Romano pontificatu cómodare, aut *pitacia promittere, aut ſacramétum præbere tentauerit, aut aliquod certè ſuffragium polliceri, vel de hac cauſa priuatis conuenticulis factis deliberare atq; decernere, loci ſui dignitate atq; communione priuetur. Vniuerſa ſynodus ſurgés, Priuetur, acclamauit: Exaudi Chriſte, Symmacho vita. Dictum eſt deciès. Hîc pax cum Symmacho. Dictum eſt quinquiès. Cuius ſedem & annos. Dictum eſt octiès. Pari ſeueritate feriédo eum, qui hoc viuo (ſicut dictum eſt) pótifice, quolibet modo fuerit ambijſſe cóuictus, aut certè tentâſſe, omnibus pariter huius culpæ reis anathematis pœna plectendis. Symmachus epiſcopus dixit: Ergò vniuerſitati placet, & ab omnibus recognoſcitur vel probat̃ iſta ſentétia? Vniuerſa ſynod⁹ dixit: Placet, & quod omíbus placet, fiat.

Diſt. 79. Si quis papa.

*pitacia cómittere.

4 Si (quod abſit) tranſitus Papæ inopinatus euenerit, vt de ſui electione ſucceſſoris (vt ſuprà placuit) nó poſſit antè decernere, ſiquidem in vnum totius inclinauerit eccleſiaſtici ordinis electio, cóſecretur electus epiſcopus. Si auté (vt fieri ſolet) ſtudia cœperint eſſe diuerſa eorú, de quibus certamen emerſerit, vincat ſententia plurimorú: ſic tamé, vt ſacerdotio careat, qui captus promiſſione, non recto iudicio de electione decreuerit. Synodus dixit: Placet. Dictú eſt deciès.

Diſt. 79. Si tranſitus.

5 Propter occultas auté fraudes, & coniurationú ſecretas inſidias, quas huius ſentétia diſtrictionis conſequitur, ſi quis ad eccleſiaſticam pertulerit notitiam conſilia eorum, qui cótra hanc ſynodum de pontificali egerint ambitu, & rationabili probatione cóuicerit, particeps actionis huiuſmodi nó ſolùm purgatus ab omni culpa ſit, ſed etiàm remuneratione, quæ nó indigna ſit, ſubleuetur. Vniuerſa ſynodus ſurgens, acclamauit: Placent omnia, Exaudi Chriſte, Symmacho vita. Dictú eſt tredeciès. Vt iſta ſeruẽtur, rogamus. Dictú eſt deciès. Vt nullus aliter ad epiſcopatú Romanum deincèps veniat, precamur. Dictum eſt deciès. Vt decreta noſtra cófirmes, rogam⁹. Dictum eſt deciès. Symmachus epiſcopus catholicæ Eccleſiæ vrbis Romæ, dixit: Acclamationes veſtras, ſynodiq́; iudicium præſentia geſta ſuſcipient. Et ad-

Ibid. Si quis papa ſuper.

adiecit: Ea quæ ad ſopiendos veternoſę præſumptionis errores, vel inſenſæ rebus eccleſiaſticis ægritudinis morbos, quib⁹ vniuerſalis afficiebatur Eccleſia, deliberatio religioni congrua paciq́; conſtituit, firmitatem ꝑpetem ſortiantur, vt, pręſtante Deo, quẽ cuſtodem rerum conſtat eſſe bonarũ, ſynodalis ordinatio vigeat, atq; omnes ſinè perſonæ alicuius diſtinctióe conſtringat. Contra quam ſi quis ſub qualibet occaſione venire præſumpſerit, indicta ſuperiùs diſtrictione plectetur. Et ſubſcripſerunt epiſcopi numero 73. Cælius Symmachus epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ catholicæ vrbis Romæ, his ſynodalibus conſtitutis, à me probatis atq; firmatis, conſentiens ſubſcripſi. Cælius Ruſticus epiſcopus ciuitatis Minturneñ, ſubſcripſi, & conſenſi ſynodalibus conſtitutis, atque in hac profiteor me manere ſententia. Cælius Bonifaci⁹ epiſcop⁹ Eccleſię Veliterneñ, ſubſcr. & conſenſi ſynodalibus conſtitutis, atq; in hac me profiteor manere ſententia. Ade-
a Acerrenſis odatus *Ceruienſis, Aucupius Puteolanus, Adeodatus Formiẽſis, Baſilius Tollẽtinatis, Benignus Aquæuiuenſis, Baſſus Ferentinus, Bellator Oſtienſis, Creſconius Tudertinus, Conſtãtius Otriculanus, Candidus Tiburtinus, Clarus Aliphanus, Conſtantinus Capuanus, Colonius Foroclodieñ, Conſtantius Venafranus, Decius Triumtabernenſis, Dulciti⁹ Sabineñ, Epiphani⁹ Beneuentanus, Fortunatus Anagninus, Fortunatus Sueſſanus, Feliciſſimus Foroſempronieñ, Florenti⁹ Peſtanus, Fortunatus Fulginatis, Felix Nepeſinus, Gaudentius Tindarineñ, Gaudentius Vulſinienſis, & idem pro Proiectitio epiſcopo Foronouano, German⁹ Piſaurenſis, Gaudẽt us Salernitanus, Iuſtus Acherontin⁹, In-
*Mibanatis nocẽtius *Meuanatis, Ioannes Ariminẽſis,
*Menſenus Ioannes Spoletanus, Ioãnes Vibonẽſis, Laurentius Trebienſis, Lucianus Tarquinienſis, Lampadi⁹ vrbis Albenſis, *Miſenus Cumanus, Maximus Bleranus, Martyrius Terracinenſis, Maximian⁹ Peruſin⁹, Molenſius Centumcelleñ, Maximianus Subauguſtan⁹, Mercurius Sutrinus, Marius Tiferninus, Paſchaſius Vulturnenſis, Palladius Sulmontinus, Quint⁹ *Theatinus, Rufinus Canuſinus, Roſarius Surrentinus, & ꝓ fratre meo Vrſo epiſcopo ſubſcripſi. Stephanus Nurſiẽſis, Serenus *Nument. Sanctulus epiſcopus Signinus, quia ſubſcribere non potuit manu propria, ſubſcripſit pro eo Fortunat⁹ epiſcopus eccleſiæ Anagninæ. Stephanus Neapolitanus, Saluſtius Amerinus, Serenus Nolanus, Saturninus Terdonitanus, Timothe⁹ Abellinatis, Valentinus Amiterninus, & ꝓ Roma-
*Bithinatiũ no epo eccleſiæ *Pinnanatiũ, Vitalis *Fane-
*calineñ, ſtris, Vitalin⁹ Narnieñ, Vitalis Fũdanus, Vitalianus Ruſellanus, Vindemius Antiatinus, Valerius *Calenotanus, Vrſus Stabian⁹. Subſcripſerunt presbyteri numero ſexaginta ſeptem. Cælius Laurentius archipresbyter tit. ſanctę Praxedis, his ſubſcripſi & cõſenſi ſynodalibus cõſtitutis, atque in hac me profiteor manere ſentẽtia. Aſterius presbyter tituli ſancti Pudẽtis, Andreas presbyter tituli ſancti Matthæi, Abundantius presbyter tituli ſanctæ Sabinæ, Aſellus presbyter tituli ſanctæ Suſannæ, Agatho presby. tit. ſ. Suſannæ, Anaſtaſius preſ. tit. ſ. Anaſtaſiæ, Aconti⁹ preſ. tit. Faſciolę, Agapetus preſ. tit. ſ. Apoſtolorũ, Adeodatus preſ. ſ. Martini, tit. Equitij, Abũdi⁹ preſ. tit. ſ. Marci, Bon⁹ preſ. rit. ſ. Creſcentianæ, Benedictus preſ. tit. ſ. Gaij. Bonifacius preſ. tit. ſ. Cæciliæ, Creſcẽtius, preſ. tit. ſ. Apoſtolorum, Cyprian⁹ preſ. tit. ſ. Marci, Dominicus preſ. tit. ſ. Creſcẽtianæ, Dionyſius preſ. tit. ſ. Aemilianæ, Dominic⁹ preſ. tit. ſ. Priſcæ, Epiphani⁹ preſ. tit. ſ. Cyriaci, Epiphani⁹ preſ. tituli ſ. Apoſtolorum, Epiphanius preſ. tit. Faſciolæ, Eutyches. preſ. tit. ſ. Aemilianę, Felix preſ. ſancti Martini, tit. Equitij, Gordian⁹ preſ. tit. Pammachij, Geneſius preſ. tit. ſ. Nicomedis, Hilarius preſ tituli ſ. Laurentij in Lucina, Ianuarius preſ. tit. Veſtinæ, Iuſtinus preſ. tit. ſ. Pudẽtis, Iouinus preſ. tit. ſ. Aemilianæ, Ioannes preſ. tit. Pammachij, Iulianus preſ. tituli ſ. Anaſtaſiæ, Laurentius preſ. tituli ſ. Laurentij in Lucina, Martian⁹ preſ. tit. ſanctæ Cæciliæ, Martinus preſ. tituli ſancti Cyriaci in thermis, Marcellinus preſ. tituli ſancti Iulij, Marcellus preſ. titul. ſancti Romani, Marcus preſ. tituli ſ. Laurẽtij in Lucina, Opilio preſ. tit. Veſtinæ, Petrus preſ. tituli. ſ. Clemẽtis, Paulinus preſ. tituli ſ. Iulij. Petrus preſ. tituli ſ. Chryſogoni, Proiectitius preſ. tituli ſancti Laurentij in Damaſo. Paſchaſius preſ. tituli ſancti Euſebij, Petr⁹ preſ. tituli ſ. Chryſogoni, Paulinus preſ. tituli Faſciolæ, Petrus presbyter tituli ſanctæ Praxedis, Paulinus preſ. tit. ſ. Laurentij. Redemptus preſ. tituli ſ. Chryſogoni, Roman⁹ preſ. tit. Trigidæ, Redemptus preſ. tit. Trigidæ, Soranus preſ. tit. Veſtinæ, Sebaſtianus presbyter tituli ſ. Nicomedis, Seruus Dei presbyter tit. ſ. Clementis, Sebaſtianus preſ. ſ. Martini, tituli Equitij, Seuerus preſ. tituli ſ. Gaij, Stephanus preſ. tituli ſancti Marcelli, Septimius preſ. tituli ſancti Iulij, Stephanus presbyter tituli ſancti Euſebij, Timotheus presbyter tituli ſancti Marcelli, Vrbicus presbyter tituli ſancti Clemẽtis, Valẽs presbyter tituli ſanctę Sabinæ, Valentinus presbyter tituli ſancti Euſebij, Victorius presbyter tituli ſanctæ Sabinæ, Vincomalus presbyter tituli ſanctæ Creſcentianæ, Venantius presbyter tituli ſancti Marcelli. Subſcriptio diaconorum: Cyprianus diaconus ſanctæ eccleſiæ Romanæ, regionis 7. his ſubſcripſi, & conſenſi ſynodalibus conſtitutis, atque in hac me ꝓfiteor manere ſententia. Anaſtaſius diaconus regionis primæ, ſubſcripſi. Ioannes diaconus regionis ſecundæ, ſubſcripſi. Tarnenſis diaconus regionis primæ, ſubſcripſi. Tertullus diaconus regionis quartæ, ſubſcripſi.

 RO-

ROMANA SYNODVS TERTIA, TEMPORE Symmachi papæ.

Tituli capitulorum ſequentis ſynodi, in fine huius ſynodi videantur.

¶EXEMPLAR CONSTITVTI, facti à domino Symmacho papa, de rebus eccleſiæ conſeruandis.

FLauiano Auieno viro clariſ. iuniore cõſule, ſub die 8. Iduum Nouembrium, in baſilica beati Petri Apoſtoli, reſidente venerabili viro papa Symmacho, vnà cum venerabilibus viris & epiſcopis, Laurentio, Maximo, Petro, Laurẽtio, Aemiliano, Tigridio, Felice, Baſſiano, Creſconio, Pacatiano, Benigno, Rufentio, Innocentio, Ioanne, Maximo, Stephano, Ioanne, Sereno, Eulalio, Proculeiano, Fortunato, Laurentio, Euſtathio, Martiano, Iocũdo, Candido, Fortunato, Felice, Eutychio, Elpidio, Aprile, Innocentio, Mercurio, Hilario, Fortunato, Concordio, Aſello, Innocentio, Stephano, Gerontio, Paſchaſio, Vitale, Memore, Seuerino, Hilario, Venerioſo, Innocẽtio, Caſto, Colonico, Syluano, Maximiliāo, * Ariſtone, Seuerino, Propinquo, Martyrio, Valentino, Sebaſtiano, Romano, Vindemio, Victore, Dulcitio, Vrſo, Mercurio, Aſello, Seruo Dei, Adeodato, Aſterio, Martiniano, Felice, Euſebio, Auguſto, Proiectitio, Chryſogono, Venantio, Ruſtico, Saluſtio, Probo, * Amando, Baſilio, & Florentio. Reſidentibus etiàm presbyteris, Proiectitio, Martino, Epiphanio, Sebaſtiano, Seruo Dei, Epiphanio, Octauiano, Anaſtaſio, Abũndãtio, Vincomalo, Paulino, Iuliano, Marcello, Agathone, Benedicto, Creſcentiano, Paſchaſio, Iuliano, Seuero, Paulino, Adeodato, Ioanne, Timotheo, Laurentio, Hilario, Adeodato, Marco, Stephano, Venantio, Petro, Petro, Chryſogono, Litorio & Chryſogono, Tinulo vel * Maximo, Fortunato: adſtantibus quoquè diaconibus Anaſtaſio, Hormiſda, Ioanne, & Agapeto, Symmachus epiſcopus Eccleſiæ catholicæ vrbis Romæ, dixit:

*Ariſte, *Amantio, *Maximino

di.96. Benè quidem. ¶Cap. I. Benè quidem fraternitas veſtra eccleſiaſticis legibus obſequuta, ſub diuini timore iudicij quę erant ſtatuẽda, definiuit, & ad iuſtitiæ cumulum * peruenit, dum ſufficienter vniuerſa complectitur, nec adiectione indiget plenitudo, maximè de clericis, quos amor dominationis inuaſit, & iugum diſciplinæ eccleſiaſticæ fecit reſpuere, quos propterea ſchiſma feciſſe apud * vos cõſtitit, quibus miſericordiam tamen, quam Deus mandat vniuerſis impendi (ſicut oportuit) non negâſtis, ſi duritia cordis eorum non ſibi acquirat pœnam, dum contemnit oblata remedia, quorum exceſſus enarrare difficile eſt. Vnum tamen, quod occurrit, venerando omni veſtro intimare non differo. Dixerũt inter alia, ſcripturam quandam illuſtris memoriæ Baſiliũ, quaſi pro eccleſiaſticę amore ſubſtantiæ cõſcripſiſſe, in qua nullus Romanæ Eccleſiæ nec interfuit, nec ſubſcripſit antiſtes, per quem potuiſſet ſortiri legitimã firmitatem. Nè verò ego indè diſputem, ſed vt poſſit veſtrum iudicare concilium, requiratur & * referatur in mediũ, vt lectione agnoſcatis, cuiuſmodi poſſit habere ſubſtantiam. Sancta ſynodus reſpondit: Deferatur in medium, vt cuiuſmodi ſit, poſſit agnoſci. Et dũ diceret, Hormiſda diaconus recitauit:

* perduxit, *nos, Lucæ 6., *deferatur

2 Cùm in vnum apud B. Petrum apoſtolum reſediſſent, ſublimis & eminentiſ. vir, p̄fectus p̄torio atq; patricius, agẽs etiàm vices pręcellẽtiſſimi regis Odoacris, Baſiliꝰ dixit: Quãquàm ſtudij noſtri & religionis interſit, vt in epiſcopatûs electione concordia principaliter ſeruetur Eccleſiæ, nè per occaſionẽ ſeditióis, ſtatus * ciuilitatis vocetur in dubiũ, tamen admonitione beatiſſim. viri papę noſtri Simplicij, quã ante oculos ſemper habere debemꝰ: hoc nobis (meminiſtis) ſub obteſtatione fuiſſe mandatũ, vt ꝓpter illũ ſtrepitũ, & venerabilis eccleſiæ detrimentũ, ſi eum de hac luce tranſire cõtigerit, nõ ſinè noſtra cõſultatiõe cuiuſlibet celebrerẽ electio. Et cùm legeret, Creſconius epiſcopus ciuitatis Tudertinæ eccleſiæ, ſurgens è cõſeſſu, dixit: Hìc perpendat ſancta ſynodus, vtì prætermiſſis perſonis religioſis, quibꝰ maximè cura eſt de tanto pontifice, electionẽ laici in ſuã redegerint poteſtatem, quod contra canones eſſe manifeſtũ eſt. Item Hormiſda diaconꝰ legit: Nam & cùm quid cõfuſionis atq; diſpendij venerabilis eccleſia ſuſtineret, miramur, prętermiſſis nobis, q̄cquam fuiſſe tentatũ: cùm etiàm ſacerdote noſtro ſuperſtite, nihil ſinè nobis debuiſſet * adſumi. Quarè, ſi amplitudini veſtrę vel ſanctitati placet, incolumia omia, quę ad futuri antiſtitis electionẽ reſpiciunt, religioſa * honoratione ſeruemus, hâc legem ſpecialiter præferentes, quã nobis hæredibusq; noſtris, Chriſtianæ mentis deuotione ſancimus: Nè vnquàm prædiũ, ſeu ruſticum ſeu vrbanũ, vel ornamenta aut miniſteria eccleſiarũ, quæ nũc ſunt, vel quæ ex quibuſlibet titulis ad eccleſiarũ iura ꝑuenerint, ab eo, qui nunc antiſtes ſub electione cõmuni fuerit ordinandus, & illis qui futuris ſeculis ſequẽtur, quocunq; titulo atq; cõmento alienentur. Si quis verò aliquid eorũ alienare voluerit, inefficax atq; irritum iudicetur, ſitq; facienti, vel cõſentiẽti, accipientiq; anathema. Maximus epiſcopus Bleranę eccleſię, dixit: Modò ſancta ſynodus dignetur edicere, ſi licuit laico homini anathema in ordine eccleſiaſtico dictare. Aut ſi potuit laicus ſacerdoti anathema dicere, & contra canones, quod ei nõ competebat, conſtituere. Dicite, vobis quid videtur? ne me licuit laico legem dare? Sancta ſynodꝰ dixit: Non licuit. Et adiecit: Lege ſequẽtia. Hormiſda diaconꝰ legit: Et is, qui prędium ruſticum vel vrbanũ iuris eccle-

*ciuitatis, *veneratione

eccleſiaſtici fuerit cóſequutus, nouerit ſe nulla lege vel præſcriptióe munitum: ſed ſiue is, qui alienauerit, ſiue is qui conſequenter voluntate contraria prędium huiuſmodi alienatum reuocare tentauerit, id cum fructibus reſtituat, qui illud fuerit cóſequutus. Et cùm legeret, Stephanus epiſcopus Venuſinę eccleſiæ, ſurgens è conſeſſu, dixit: Perlegatur. Hormiſda diaconus legit:

3 Quam etiàm pœnam, placuit accipientis hęredes, prohæredesq́; reſpicere. In qua re cuilibet clericorũ contradicendi libera ſit facultas. Iniquũ eſt enim, & ſacrilegij inſtàr, vt quæ vel pro ſalute, vel pro requie animarum ſuarum vnuſquiſq; venerabili eccleſiæ pauperum cauſa cótulerit, aut certè reliquerit, ab his, quos hæc maximè ſeruare conuenerat, in alienitatẽ transferantur. Planè quęcunque in gemmis, vel auro atque argento, necnon & veſtib⁹, minùs apta vſibus vel ornatui videbũtur eccleſiæ, quæ ſeruari ac diù manere non poſſunt, ſub iuſta æſtimatione vendantur, & erogationi religioſę proficiãt. Cumque lecta fuiſſet, Laurentius epiſcopus

16.q.7. Non placuit. Mediolanenſis eccleſiæ, dixit: Iſta ſcriptura nullum Romanæ ciuitatis potuit obligare pontificem, quia non licuit laico ſtatuendi in eccleſia, præter papam Romanum, habere aliquam poteſtatem, cui obſequendi manet neceſſitas, non authoritas imperandi, maximè, cùm nec papa Romanus ſubſcripſerit, nec alicui⁹ ſecũdùm canones metropolitani

Nice.cóc.capit. 4.& 6. legatur aſſenſus. Petrus epiſcopus Rauennatis eccleſiæ, dixit: Scriptura, quæ in noſtra cógregatione vulgata eſt, nullis eam viribus ſubſiſtere manifeſtum eſt: quia nec canonibus conuenit, & à laica perſona concepta videtur, maximè quia in ea nullus præſul ſedis Apoſtolicæ interfuiſſe, vel propria ſubſcri-

16.q.7. Laicis quanuis rel. ptione firmâſſe monſtratur. Eulalius epiſcopus Syracuſanę eccleſię, dixit: Scriptura quę in ſacerdotali concilio recitata eſt, euidẽtiſſimis documentis cóſtat inualida. Primùm, quòd contra patrum regulas à laicis, quãuis religioſis, quibus nulla de eccleſiaſticis facultatib⁹ aliquid diſponẽdi legitur vnquàm attributa facultas, facta videtur. Deindè, ꝙ nullius præſulis Apoſtolicæ ſedis ſubſcriptione firmata docetur. Quòd ſi cuiuſlibet ꝓuinciæ ſacerdotes, intra terminos ſuos concilio habito, quicquam ſinè metropolitani ſuíve antiſtitis authoritate tentauerint, irritum eſſe debere patres ſancti ſanxerũt: quãto

Nic.cóc. vbi ſuprà. magìs, quod in Apoſtolica ſede, non exiſtente pręſule, qui prærogatiua beati meritis apoſtoli Petri per vniuerſum orbem primatum obtinens ſacerdotij, ſtatutis ſynodalibus conſueuit tribuere firmitatem, à laicis, licèt conſentientibus aliquantis epiſcopis, (qui tamen pontifici, à quo conſecrari probantur, præiudicium inferre non potuerũt) præſumptum fuiſſe cognoſcitur, viribus carere non dubium eſt, nec poſſe inter eccleſiaſtica vllo modo ſtatuta cenſeri? Sancta ſynodus dixit: Liquet ſecundùm proſequutionem venerabilium fratrum noſtrorum, Laurentij, Petri, Eulalij, Creſconij, Maximi, vel Stephani, nec apud nos incertum habetur, hanc ipſam ſcripturam nullius eſſe momenti, quam, etiàm ſi aliqua poſſet ſubſiſtere ratione, modis omnibus in ſynodali conuentu prouida beatitudinis veſtrę ſentẽtia eneruari conueniebat, & in irritum deduci, nè in exemplum remaneret præſumendi quibuſlibet laicis, quanuìs religioſis vel potentibus, in quacúq; ciuitate quolibet modo aliquid decernere de eccleſiaſticis facultatibus, quarum ſolis ſacerdotibus diſponendi indiſcuſsè à Deo cura commiſſa docetur. Symmach⁹ epiſcopus dixit: Modò, quia Deus præſentiam veſtram votiuam mihi ſub qualibet occaſione conceſſit, volo (ſi placet) rem fieri firmam, quam credo eccleſiaſticis facultatibus conuenire, vt agnoſcant omnes, quos in me vanus furor excitauit, nihil me magìs ſtudere, quàm vt ſaluum eſſe poſſit, quod mihi eſt à Deo ſub diſpenſatione commiſſum, ſed & quibuſlibet Deum timentibus, gratum eſſe debeat, & ad eccleſiaſtici cuſtodiã patrimonij pertinere. Sancta ſynodus dixit: Scimus prouiſionem veſtram neceſſarijs ſtudere, & ideò in veſtra eſt poteſtate, ſequenda diſponere. Symmachus epiſcopus Eccleſiæ catholicæ vrbis Romæ, dixit: Magna quidem venerando & ſacerdotali debetur cultura propoſito, cui imminet de ſtudio, q̃ recta ſunt, non de neceſſitate, diſponere. Sed quoniam in aliquibus aliena poſtulantibus, vitiorum mater auaritia, repudiatis honeſtatis repagulis, totũm putat expedire quod libet: & ità, dum prædæ inhiat, patientia ſupernæ pietatis abutitur, expectantibus correctionem cælo moderante, iudicijs ſe exiſtimant non teneri, cùm clarum ſit, quòd apud certos in occaſioné rapiendi procedat diuinæ mora ſententiæ. Sed nobis, quos paſtoralis cura & eccleſiaſticæ adſtringit, pro diſpenſatione credita, ratio reddenda ſubſtantiæ: opùs eſt, vt ſolicitudinem noſtram non ſolùm ad præſentia, ſed etiàm ad ſecutura ſecula porrigamus: nè ad animæ noſtræ detrimenta contingat, ſi hi, qui poſſunt ſtatutis debere innocẽtiam, præſumentes de libertate, deliquerint, cùm religioſa poſſint & noſtra, & ſucceſſoris noſtri poteſtate fulciri, legibus eccleſiaſticis ſeruientes.

4 His ergò perpenſis, manſuro cum Dei noſtri conſideratione decreto, ſançimus, vt nulli Apoſtolicæ ſedis præſuli, à præſenti die (donèc, diſponente Domino, catholicæ fidei manſerit doctrina ſalutaris) liceat prædium ruſticum, quantæcunq; fuerit vel magnitudinis, vel exiguitatis, ſub perpetua alienatione vel commutatione ad cuiuſlibet iura transferre. Nec cuiuſquam excuſentur neceſſitatis obtentu, quippe cùm nó ſit perſonale, 12.q.2. Non liceat papę.

nale,

nale,quod loquimur: nec aliquis clericorũ, vel laicorum ſub hac occaſione accepta tueatur. Sed nec in vſufructuario iure aliquibus dare liceat,nec data retinere,præter clericos, & captiuos,atq; peregrinos: nè malę tractationis miniſtretur occaſio, cùm liberalitati illi alia itinera reſeruentur.

5 Sanè tantùm domus in quibuſlibet vrbibus conſtitutæ,quarum ſtatum neceſsè eſt expenſa non modica ſuſtentari, acceptis (ſi offerri cõtigerit)ſub iuſta exiſtimatione redditibus,& diuini timore iudicij,commutentur.

6 Pari etiàm eccleſiarum per omnes Romanæ ciuitatis titulos, qui ſunt presbyteri, vel quicunq; fuerint,adſtringi volumus lege cuſtodes: quia nefas dictu eſt, obligatione, qua ſe per charitatem Chriſti cõnectit ſummus pontifex,ea hominem ſecundi in eccleſia ordinis non teneri. (17.q.4.Quicunque.) Quicunq; tamẽ oblitus Dei,& decreti huius immemor,cuius Romanæ ciuitatis ſacerdotes volumus religioſis nexibus deuinciri,in cõſtitutum præſens committens, quicquam de iure titulorũ vel eccleſiæ ſuperiùs præfatæ quolibet modo, præter aurum,argentum,vel gemmas, veſtes quoquè,ſi ſunt,vel ſi acceſſerint aliqua mobilia,ad ornamenta diuina minimè pertinẽtia,perpetuo iure,exceptis dũtaxàt ſub præfata conditione domibus, alienare tentauerit,donator, alienator ac venditor, honoris ſui amiſſione mulctetur.

7 Prætereà,qui petiérit aut acceperit, vel qui presbyterorũ, aut diaconorum, ſeu defenſorum danti ſubſcripſerit,quo iratus Deus animas pcutit,anathemate feriatur. Sitq; accipienti,vel ſubſcribenti de perſonis ſuperiùs compræhenſis, id eſt, quas anathemate feriri cenſuimus,(inſtituta pœna contubernalium ſeruata)quam præmiſimus in alienatore vindicta. Niſi fortè & alienator ſibi,dũ repetit,& qui acceperit, celeri reſtitutiõe ꝓſpexerit.

8 Quòd ſi minore animæ ſuæ cura,quiſquam remedium oblatum fortè neglexerit, ſupra ea pœnarum genera, quæ ſuperiùs tenentur adſcripta,cõtra fas ſi quod conceptũ fuerit documentũ, vniuerſis viribus, quãuis ab initio nullas habuerit,effœtetur. Sed etiàm liceat quibuſcunq; eccleſiaſticis perſonis vocem contradictionis afferre, & eccleſiaſtica authoritate fulciri, ità vt cum fructibus poſſit alienata repoſcere: nec aliquo ſe ante tribunal Chriſti obſtaculo muniat,qui à religioſis animabus ad ſubſtantiam pauperum derelicta,contra fas ſinè aliqua pietatis conſideratione diſpergit. Huius autem cõſtitutionis legem in Apoſtolica tantùm volumus ſede ſeruari, vniuerſis eccleſijs per prouincias ſecundùm animarum conſiderationem, quem propoſito religionis cõuenire rectores earum viderint,more ſeruato.

ET SVBSCRIPSERVNT.

Cœlius Symmachus epiſcopus Eccleſię Romanæ,huic conſtituto,à nobis facto, ſubſcripſi. Cælius Laurentius epiſcopus ſanctę Mediolanenſis eccleſiæ,huic conſtituto,à venerabili papa Symmacho facto,ſubſcripſi. Petrus epiſcopus catholicæ Rauennatis ſanctæ eccleſiæ,huic conſtituto, à venerabili papa Symmacho facto,ſubſcripſi. Eulalius epiſcopus eccleſiæ Syracuſanæ, huic conſtituto, à venerabili papa Symmacho facto, ſubſcripſi. Felix Interamnenſis, Creſconius Tudertinus, Aemilianus Vercellenſis, Iocundus *Subauguſtanus, (*Auguſtan⁹) Tigridius Taurinatis, Vitalis Fundanus, *Baſſus (*Baſſianus) Mutinenſis, Pacatianus Comaclenſis, Maximus Bleranus, Martyrius Terracinenſis, Ruſentius Ignatinus, Baſilius Tollentinâs, Martinianus *Ortenſis, (* Ortoneñ.) Benignus Aquæuiuẽſis, Fortunat⁹ Sueſſanenſis, Seuerinus Tyndarineñ, Eucarpus Meſſaneñ, Ioãnes Spoletanus, Stephan⁹ Venuſinus, Valentinus Amiterninus, Romulus Præneſtinus, Probus *Carmeianeñ, (*Camartinenſis.) Vindemius Antiatinus, Candidus Tiburtinus, Fortunatus Fulginatis, Proculeianus Sepinatis, Martianus Eſinus, Maximianus Peruſinus, Chryſogonus Albanenſis, Eutychius Tranenſis, Laurentius Boianenſis, Fortunatus Anagninus, Paſchaſius Vulturneñ, Marcus Samninus, Aprilis Nucerinus, Memor Canu‐ſinus, Innocẽtius *Foroſimpronieñ, Florentius Veſtineñ, Felix Nepeſinus, Concordius Meſenatis, *Amandus (*Amantius) Potentinus, Aſellus Populonieñ, Colonius Foroclodieñ, Elpidi⁹ Volaterranus, *Proiectius (*Proiectiti‹) Forinoui, Veneriosus Polenſis, Bonifacius Foroflaminieñ, Sebaſtianus Soranus, Ruſticus Buxentinus, Venantius Senogallieñ, Victor Lunenſis, Innocentius Tiferninus, Syluinus Veliternin⁹, Iuſtus Signienſis, *Ariſton (*Ariſtus) Oſtienſis, Auguſtus *Liparitanus, (*Luparitan⁹) Felix Nepeſinus pro Vrſo, Aſterius Aquinatis, Propinquus Trebiatis, Euſebius Faneſtris, & Romanus Nomentanus.

¶ITEM TITVLI EIVSDEM concilij.

1 De præloqutione papæ Symmachi, qui ſynodi ſtatuta collaudans, clericorum ſuorum culpat exceſſus, quòd inter alia etiàm propter conſtitutum illuſtris memoriæ Baſilij,à ſua communione deſciuerint.

2 Exemplar ipſius conſtituti,ſynodo recenſetur.

3 Sententia ipſius ſynodi, qua præfatum conſtitutum nullius eſſe momenti decernitur.

4 Vt nulli Apoſtolicæ ſedis præſuli poſſeſſionem eccleſiæ magnam, vel paruam in perpetuum liceat alienare, vel commutationis obtentu ad cuiuſlibet iura tranſuertere.

5 De domibus eccleſiaſticis,quæ ſunt in vrbibus,commutandis.

6 Vt non liceat presbyteris vrbis Romæ, titulorum ſuorum prædia, ſeu quicquid iuris

ris eorum fuerit, quolibet alienare commento: qui verò hoc agere tentauerit, ordinis ſui amiſſione plectatur.

7 Vt qui petierit prædium eccleſiæ, & acceperit, aut ſi quis presbyterorum, aut diaconorum, necnon defenſorum, danti ſubſcripſerit, anathemate feriatur.

8 Vt ſi quis anathematis pœnam parui duxerit, etiàm documento, quo ſe putat eccleſiæ prædium poſſidere, fruſtretur: liceatq; cuilibet eccleſiaſticæ perſonæ vocem contradictionis adferre, & cum fructibus præteriti temporis, eadem prędia alienata repoſcere.

ROMANA SYNODVS QVARTA SVB Symmacho papa.

RVffo Magno, Fauſto Auieno, viris clariſſ. conſ. ſub die x. Kalen. Nouembris ſancta ſynodus apud vrbē romam ex pręcepto glorioſiſſimi regis Theodorici diuerſis è regionibus congregata in Chriſti nomine, dixit: Cùm ex diuerſis prouincijs ad vrbem Romam conuenire ſacerdotes regia pcepiſſet authoritas, vt de his, quę venerabili papę Symmacho Apoſtolicæ ſedis præſuli, ab aduerſarijs ipſius dicebantur impingi, ſanctū cōcilium iudicaret legitimè, Liguriæ, Aemiliæ, vel Venetiarū epiſcopis (quos ad pręſentiam principis ipſe itineris ductus attraxit) conſulendi regem incubuit neceſſitas, qua hos voluiſſet ætate fractos, debilitate corporis inualidos congregari: reſpondit præfatus rex pijſſimus bonæ conuerſationis affectu, plura ad ſe de papæ Symmachi actibus horrenda fuiſſe perlata, & in ſynodi oportere (ſi vera eſſet inimicorum eius obiectio) iudicatione conſtare. Memorati pontifices, quibus alligandi imminebat occaſio, ſuggeſſerunt, ipſum, q dicebatur impetitus, debuiſſe ſynodū conuocare, ſcientes quia eius ſedi primùm Petri apoſtoli meritū vel principatus, deindè ſequuta iuſſione Domini conciliorum venerandorum authoritas, ſingularē in eccleſijs tradidit poteſtatem, nec antedictæ ſedis antiſtitē minorum ſubiacuiſſe iudicio, in propoſitione ſimili, facilè forma aliqua teſtaretur. Sed potētiſſimus princeps, ipſum quoquè papā in colligēda ſynodo volūtatē ſuam literis demonſtraſſe ſignificauit: vndè à manſuetudine eius paginę poſtulatæ ſunt, quas ab eo directas conſtabat, haſq; dari ſacerdotibus ſinè tarditate conſtituit, & quicquid in eodem negocio actū eſt, ſcriptis Romam ex diuerſis terrarum vel regionū partibus, Dei proſequutione peruentum eſt. Et dum in venerabili collectione de incipiēdo haberet negocio (prout poſcebat cauſa) tractatus, ſanctus papa Symmachus baſilicam Iulij, in qua pontificum erat congregatio, (,puthabuit cura cęleſtis) ingreſſus eſt, & de euocatione ſynodali clemētiſſimo regi gratias retulit, & rem deſiderij ſui eueniſſe teſtatus eſt. Cauſa ergò de ſacerdotum animis (quæ de cōcilio nondùm firmato, triſtitiam miniſtrabat) abſciſſa eſt: authoritatem ordinis corrigendi, ſicut poſcebant eccleſiaſtica ſtatuta, in omnium qui ibidèm conuenerant epiſcoporum pręſentia, ſe dare profeſſus eſt, ſperans, vt viſitator, qui contra religionem, contra ſtatuta veterū, vel contra regulas Maiorum, à parte cleri vel aliquibus laicis fuerat poſtulatus, ex ordinatiōe antiſtitum (ſicut decebat ſanctum propoſitum) prima fronte cederet: & omīa, quæ per ſuggeſtiones inimicorum ſuorum amiſerat, poteſtati eius legaliter ab honorabili concilio reintegrarentur ſeu redderentur: & tanti loci pręſul regulariter priùs ſtatui priſtino redderet, & tunc, non antè, veniret ad cauſam: & ſi ità rectè videretur, accuſantiū propoſitionibus reſponderet. [Extrà de reſti. ſpoliatorum, per totum] Digna res viſa eſt maximo ſacerdotū numero, quæ mereretur effectum, decernere tamen aliquid ſynodus ſinè regia notitia nō præſumpſit. Sed ſuggeſtio iuſta, per legatorum negligentiam nō meruit ſecundùm vota reſponſum. Iuſſus eſt regis pręceptionibus papa Symmachus ante patrimonij vel eccleſiarum (quas amiſerat) receptionem, cum impugnatoribus ſuis in diſceptatione confligere, qui poteſtatis ſuę priuilegia, & quę pro cōſcientiæ (quantùm iuſtè æſtimamus) emūdatione ſubmiſerat, nec hac voluit vice reſumere. Sed dum eſſet ſynodus in Hieruſalē baſilica Seſſoriani palatij conſtituta, aliquibus ſacerdotibus viſum eſt, vt libellus, quem accuſatores parauerant, qui quotidiè ſeditionibus appellabant, ſuſciperetur à ſynodo. In quo ſuſcepto duo erant, quæ vel veritati inimica eſſent, vel ipſi (quantùm oſtenditur) eccleſiaſtico propoſito repugnarent. Vnum, quia dicebant crimina memorati ſuperiùs Symmachi papæ, apud regiam conſtitiſſe notitiam, quod falſum eſſe declarauit. Non eñ quaſi nouam cauſam audientiæ commiſiſſet, ſi eius * conſcientiam conuictam de errore, ſolam ſciret expectare ſententiam. [* cōſcientia conuicta de errore, ſolā ſe ſciret] Aliud quòd per ſeruos de his, quæ obijciebant, ſe eum loquebantur poſſe conuincere, addentes, vt ipſe mancipia traderet, quibus (quantùm illi aſſerebant) poſſet in iudicatione ſuperari. [3.q.4.& 5. per totum] Quæ res canonibus & ipſis publicis erat legibus inimica, cùm patrū ſtatuta ſanxiſſent, vt quos ad accuſationem leges ſeculi non admittūt, ijs dicendi in cognitione, vel *accuſandi aliquid, deneganda eſſet licētia. [*aſſequendi] Et dum inter iſta, quæ eſſent facienda, tractabatur: pręfatus papa, vt cauſam diceret, occurrebat. Qui veniens, ab irruentibus turbis æmulorum ſuorum ità tractatus eſt, vt multis presbyteris, qui cum ipſo erant, per cædē ipſam mortis fuiſſet occaſio, quod probant recentium adhuc veſtigia vulnerum: niſi illuſtris vir comes * Aligernus & ſublimes viri Gudila & Vedeulfus, Maiores domûs regię, per- [* Aligenus]

perſpexiſſent: quos ſecum, vndè egreſſus fuerat, ad beati Petri apoſtoli ſepta cóuexerat. His ità actis, & rebus varia confuſione turbatis, iterùm nos ad iuſtitiã contulimus principalem, ſcientes diuinitate propicia regere Dominum, quem ad Italiæ gubernacula ipſe prouiderat, cuius manſuetudini omnia per relationis ſeriem (ſicut res poſcebat) ingeſſimus, intimantes etiàm, ſæpè nominatum Papam poſt cædem, cui ſubiacuerat cum ſuis, ſi

Locus corruptus voluntatem rurſùs haberet exeundi ad iudicium, fuiſſe commonitum: ſed allegâſſe cum per directos epiſcopos, mãdatis canonibus

* cõceſſis ſe ſibi* conceſſiſſe affectu purgationis ſuæ, culmen humiliat, quantis periculis penè fuiſſet

loco obſcurus. oppreſſus: dominũ regem habere, quod vel-

*renitentes let, faciendi, ſe interìm iuſtitiæ *renitentem,

Di.17. Cócilia. § ad hęc ſtatutis canonicis non poſſe cópelli. Ad hæc ſereniſſimus rex taliter (Deo adſpirante) reſpondit, in ſynodali eſſe arbitrio, in tãto negocio ſequenda præſcribere, nec aliquid ad ſe præter reuerentiam de eccleſiaſticis negocijs pertinere, committens etiàm poteſtati pontificum, vt ſiue propoſitum vellent audire negocium, ſiue nollent: quod magìs putarent vtile, deliberarent, dummodò venerãdi prouiſione cócilij pax in ciuitate Romana Chriſtianis omnibus redderetur. Quæ cùm iuſtè offerrentur, Dei mandata complétes, Italiæ ſuum dedimus rectorem, agnoſcétes, nullum nobis laborem alium remãſiſſe, niſì vt diſſidentes cum humilitate propoſiti noſtri ad concordiam hortaremur: quia vnũ tantæ rei reſtabat, vndè Deo pareremus, ſ. vt ſancti principis voluntate inuitaremus ſenatum ampliſſimum, quali oportuit legatione deſtinata, monentes & inſtruétes, cauſas Dei ipſius iudicio eſſe committendas, qui valet

Matth.10.c corpus occidere, & animam mittere in gehé-

Deut.32.c nam, qui dicit, Mihi vindictam, & ego retri-

Hebr.3.d buam, apud quem conſcientia nuda eſt, cui non abſcondũtur occulta. Cogitare pruden-

Eccl.39.c tes viros oportere, quanta inconuenienter & præiudicialiter in huius negocij principio contigiſſent: & nos viam per hanc, per quam ipſi vocabant, remiſſionem peccatis nõ aperire, ſed claudere, qui, quod dicebatur, maiori iudici ſeruamus, inſtruentes eos, quia per nos illis Chriſtus innotuit, non eſſe ouium, lupi inſidias præuidere, ſed paſtoris: maximè, quia in cauſa pręfata multos, quiſe dedignabantur cognoſcere, & Deo ſatisfacere, error inuoluerat. Et quia non poterant plura ſub hac occaſione eccleſiæ mébra diſpergi, ſed magìs per manſuetudinem ſuſtineri,

2.Tim.4.a ſicut boni nos operis Paulus magiſter inſtruxerat, dicens ſanandos eſſe plurimos per patientiam & doctrinam. Et quicunq; putantur rei & grauibus peccatis inuoluti, (quanuìs nullus eſt qui delicto cáreat, ſicut Ioãnes

1.Ioan.1.c teſtatur Apoſtolus, Si dicam quia peccatum non habeo, mendax ſum) hos tamen magìs

preſſuris hominum ſuſtentari & perterreri, haſque paſſiones iudicio diuino ſuſpendi, maximè cùm illa, quæ præmiſimus, inter alia de authoritate ſedis obſtarent: quia quod poſſeſſor eius quondàm beatus Petrus meruit, in nobilitatem poſſeſſionis acceſſit, & claritatem veterem vobis dat, de Chriſti dote rectoribus clamantes, ſcriptum eſſe per Eſa.50.a

prophetam ex perſona DEI, Nunquid non valet manus mea ad conſumendum eos, qui errauerũt? Hæc eadem ſępiſſimè (ſicut oportuit) commonentes, vt ab iſta intétione diſcederent, & factum noſtrum, quod DEVS inſpirauerat iuxta mandatum principis, non diſcuterent, ſed ſequerentur, ſicut decebat Eccleſiæ filios: nec ſub hac intermiſſione contenderent, & creſcerent Eccleſiæ detrimenta: quæ res poſcebat cum feſtinatione ſuccurri, & nobis huius celeritatis, & illis obedientiæ neceſſitas imminebat, maximè cùm omnem penè plebem cernamus eius cómunioni indiſſociabiliter adhæſiſſe, cuius nos non modica cura ſtimulabat, nè in aliquo laberetur errore. Quibus allegatis, cum DEI noſtri obteſtatione decernimus, harum neceſſitatum vel religionum conſideratione adſtricti, & cæleſti inſpiratione perpenſis omnibus, quæ in cauſa erant, ſecretis: vt Symmachus papa ſedis Apoſtolicæ præſul, ab huiuſmodi propoſitionibus impetitus, quantùm ad homines reſpicit, quia totum cauſis obſiſtentibus ſuperiùs deſignatis, conſtat arbitrio diuino fuiſſe dimiſſum, ſit immunis & líber, & Chriſtianæ plebi ſinè aliqua de obiectis oblatione, in omnibus eccleſijs ſuis, ad ius ſedis ſuæ pertinentibus, tradat diuina myſteria: quia eum ob impugnatorum ſuorum impetitionem, propter ſuperiùs deſignatas cauſas, obligari non potuiſſe cognouimus. Vndè ſecundùm principalia præcepta, quæ noſtræ hoc tribuunt poteſtati, ei, quicquid eccleſiaſtici intra ſacram vrbem Romam, vel foris iuris eſt, reformamus: totamq́ue cauſam DEI iudicio reſeruantes, vniuerſos hortamur, vt ſacram communioém (ſicut res poſtulat) ab eo percipiant, & Dei & animarũ ſuarum meminerint, quia ipſe & amator pacis eſt, & ipſe pax

Per principalia pcepta notat principis voluntas, ſeu iuſſio.

eſt, qui monet, Pacem meam do vobis, pacé Ioan.14.d

meam relinquo vobis: & in quacunque ci- Matth.10.b

uitate pacem eſſe confirmandam adfirmans,

beatos eſſe dicit pacificos. Hæc quicunque Ibidem.5.a

ex inſtructione noſtra (quod non æſtimamus) vel non admittit, vel retractari poſſe crediderit, videat, quia in diuino iudicio cótemptûs ſui rationem eſt (ſicut de Deo confidimus) redditurus. De clericis memorati Papæ, qui ab epiſcopo ſuo ante tempus aliquod contra regulas diſceſſerunt, & ſchiſma fecerunt, hoc fieri decreuimus, vt eos ſatisfaciétes epiſcopo ſuo, miſericordia ſubſequatur, & officijs Eccleſiaſticis ſe gaudeant reſtitui:

ſtitui: quia Dominus & redemptor noſter, oues perditas ab errore lætatur inuentas, & ſuper profugum filium paternam liberalitatem cæleſtis mediator accommodat. Quiſquis verò clericorum, poſt hanc formã à nobis *prolatam, quocunque ſacrato Deo loco in eccleſia Romana Miſſas celebrare prȩſumpſerit, præter conſcientiam papȩ Symmachi, dum viuit, ſtatutis canonicis velut ſchiſmaticus percellatur. Iſta ſufficiat nunç cum Dei notitia nos ſyncerè protuliſſe.

*probatam.

SVBSCRIPTIONES Epiſcoporum.

Laurentius epiſcopus eccleſiæ Mediolanenſis, huic ſtatuto noſtro, in quo totã cauſam Dei iudicio cõmiſimus, ſubſcripſi. Petrus epiſcopus eccleſiæ Rauennatis, huic ſtatuto noſtro, in quo totam cauſam Dei iudicio commiſimus, ſubſcripſi.

Felix Interamnenſis, *Bonifacius *Aquæuiuenſis, Maximus Bleranus, Aemilianus Vercellenſis, Maximus Ticinẽſis, Caſſianus Mutinenſis, Gerontius Fidenenſis, Stephanus Venuſinus, Laurẽtius Boianenſis, Fortunatus Fulginatis, Mercurius Sutrinus, Stephanꝰ Neapolitanus, Hilarius Tempſanꝰ, Maximianus Peruſinus, Innocẽtius Ferentinatis, Cõcordius Miſenatis, Vitalis Fundanus, Caſtus Pratenſis, Ariſtus Oſtienſis, Martyrius Terracinenſis, Victor Lunenſis, Aſterius Aquinatis, Chryſogonus Albanenſis, Amantius Potentinus, Romanus *Nomentanus, Vrſus Reatinus, Creſconius Tudertinus, Innocentius *Meuanatis, Ioannes Spoletanus, Euſtaſius Cremonenſis, Laurentius Bergomatis, Eucarpus Meſſaneñ, Ruſentius, Ignatinus, Serenus Nolanus, Martianus Eſinus, Eutychius Tranenſis, Fortunatus Anagninus, Paſchaſius Vulturnenſis, Innocẽtius *Foroſimpronieñ, Felix Nepeſinus, Hilarius Cuperſanenſis, Innocentius Tiferninus, Seuerinus Tyndaritanus, Syluanus Veliterninus, Sebaſtianus Soranus, Mercurius Gabinatis, Felix Atellanus, Ruſticus Buxentinꝰ, Propinquus Trebienſis, Adeodatus Formianus, Bonifacius Camerinenſis, Iuſtus Signanus, Vindemius Antiatinus, Auguſtus Liparitanus, Valentinus Amiterninus, Fortunatus Sueſſanꝰ, Iocundus Auguſtanus, Tigridius Taurinatis, Viticanus Callienſis, Ioãnes Ariminenſis, Proculianus Sepinatis, Candidus Tiburtinꝰ, Aprilis Lateranenſis, Aſellus Populoniẽſis, Memor Canuſinus, Callonicus Foroclodiẽſis, Elpidius Volaterranus, Ioannes Thuritanus, Adeodatus Syluæ cãdidæ, Venerius Polenſis, Rogatus Taurominitanus, Seruus Dei Veronenſis, Probus Camarineñ, Dulcitius ſancti Anthimi.

*Benignus *Aquileien. *Numentanus *Mibanatis

Finiunt decreta Symmachi papæ.

IN NOMINE PATRIS ET FILII ET SPIRITVS SANCTI.

PRAEFATIO ENNODII DIACONI IN LIBRVM DEFENSIONIS QVARTAE ET

quintæ ſynodorum, celebratarum à ducentis triginta epiſcopis in Laterano Romæ, authoritate & in præſentia Symmachi papæ, recitatũ ibidẽm prȩcepto tam memorati papæ, quàm omnium epiſcoporum, qui in eaſdem ſynodos conuenerunt, ſcriptum quoquè ac approbatum, atque vt laude dignum ab omnibus conclamatum. Compoſitus eſt autem aduerſùs eos, qui contra ſynodos ſcribere præſumpſerant, vt nec de Apoſtolicȩ ſedis præſule, aut quouis alio epiſcopo talia à quoquam prȩſumantur, qualia de papa Symmacho prȩſumpta fuerant.

Solet dicendi affectum multarũ rerum ardor exigere. Sicut autẽ auarus laudis animus eſt, & fauorẽ deſiderat ſudore mercari, aut per blandimẽta glorię crucem narrãtis ignorat, aut lucri adſtrictus compedibus, linguæ vendit obſequium: vt dum animus habendi cupidine ſubiugatus, prȩſumptum exiſtimat iam tenere compendium, ſic ingruentia per ſtyli exercitiũ neſcit timere diſcrimina: aut neceſſitate concluſus, profert eloquium ſinè quacunq; lima captiuum, & neſciam pudoris frontem monſtrat in medium, vt dum intentioni famulãtur, diligentiam decoris *abiuret: quia docendi ornamẽta, non ſunt intentiones negocij, ſed quietis: nec militiæ ſunt picta verba, ſed ocij. Campus fortè poſtulat, pax profunda redimitum ornat. Qui profutura aſſerit, loquelã, quȩ periculo artis eſt colorata, cõtemnit. His ergò ità ſe habentibus, cauſam narrationis inſinuo, & coactã vocem prauorum latratu, religioſis mentibꝰ commendo, ſcriptum eſſe reminiſcens, tempus tacendi, & tempus loquendi: vel poſt fidem prophetici oraculi, cuiuſdã oratoris exemplum, qui refert, niſi cùm neceſſarium eſt, dicendi nimìs ineptam eſſe conditionẽ. Oris ergò miniſterium, pro valitudine ingenij, ſacerdotibus dedo, aduerſùs quos ſibilãtium effuſa ſunt venena linguarum, licèt ſcuto munita fidei, ſpiculorum imbrem patientia religioſa non timeat, & ad authorem redeãt tela, quæ ſinè bellandi arte dirigũtur. Quibus enim pro lorica Chriſtus eſt, vim non metuunt, & inimicos longa *expectatione pſternunt.

Eccl 3.a *perdat *exercitatione

nunt. Quiſquámne tamen in hac acie præliũ putet eſſe formidini, in qua Deo & pontificibus infertur ſinè virium æſtimatione certamen? Quiſquámne fluxum & laceſſentem hoſtem videat, & præliorum cauſis aduerſarium debilẽ expaueſcat? Inuidet ipſe ſibi victoriam, qui cóſcientia vulneratum aggredi ceſſat inimicum. Ad lucrum hoſtis ſui procedit, qui in conflictibus non priùs cauſas, q̃ aliud expendit. Dat vires iaculis innocentia, & mucronem acuunt ex ęquo venientia vota bellandi. Percutiendi impetum plùs iuſtũ dolorem ſcimus dediſſe, quàm brachia. Indè paucorum telis multitudo non ſubſiſtit. Di-
4.Reg.6.d cente ergò mecum propheta, Plures nobiſcũ ſunt, quàm cum illis: placiturum bonis, quãtùm exiſtimo, opus incipiam.

ENNODII DIACONI ROMANI liber, ſynodorum duarum ſub papa Symmacho habitarum, aduersùs calumniatores defenſorius.

SVfficeret quidẽ, ſchiſmaticam imperitiam propoſitione cecidiſſe, maximè cùm ſecum habeant obiecta reſpóſum, & mereatur titul⁹ ſinè lectióis diſcuſſione cum authore dãnari, cùm in prænotatione ipſa, ſignificãtia operis innoteſcat immũdi, dicens aduersùs ſyn-
*incõgruæ. odum abſolutionis *incongruè. Ego tamen nunc ſic agã, quaſi opùs ſit, alieno enſe perire mala proponentem. Iſtud præloquiũ poteſt dementiſſimi hominum tantùm inſcitiæ aſſcribi? Eſt'ne aliquis præter vos, ſicut inter oues vlceroſas deputandus & erraticas, qui magnum gregem potuiſſet laceſſere paſto-
Eſaiæ 1. a rum? dicente propheta, Filios nutriui, & exal-
taui, ipſi autem ſpreuerunt me. Et Domino
Luc. 10. c de apoſtolis: Qui vos ſpernit, me ſpernit.
Pſalm. 108. Quos epiſcopos fuiſſe propheta teſtatur, de Iuda dicendo, Et epiſcopatum eius accipiat
Hebr. 13. alter. Et apoſtolo æquè Paulo proclamante: Obedite prępoſitis veſtris, quoniam ipſi exorabunt pro vobis. Nec hic immoremur, ſed redeamus ad grauem & venerabilem, nõ ſo-
*ala lùm ex *alia productam, ſed myſticam propoſitionem. Non omẽs (inquiunt) ſacerdotes regis ad cócilium acciuit authoritas, nec
*iudicatiõe omnes in *iudicationem conſenſerunt. Mancipia tartari, & liquidò ſatanę miniſtri, quoſcunque nõ euocauit ſcriptum principis, nouis nexibus & actuum veſtrorum inuolutionibus ſerpẽtibus ſpiris cauda pertraxit. Nolo dicere, in quo fuerint voto, in qua deliberatione diſcedentes, quibus tædium illa peperit expectatio, cùm viderent venerabilem Papam longas in vita contra fas ſuum inducias accepiſſe. Videbant æthera tantùm directis à ſe iaculis verberari. Hiſne liceret infelicibus, in malorum actuum conſolatione ſecretò deliteſcere? Libris veſtris nudantur abſconditi, & per vos in turpi facto habere ſolicitudinem non ſinuntur, dicente Domino
in euangelio, Omnis malus odit lucem. Poſt Ioan. 3. c
hæc abſentes aduerſarios Papæ Romani dici non debuiſſe, qui prædictum prolatis petitionibus accuſabãt doloſè, videlicet hoc agẽtes, eó ꝙ aduerſarios, ſuſpectoſq́; canonica ſynodalibus clamante in decretis authoritate, in ſuam recipi accuſationẽ epiſcopos minimè oportuiſſe, vos nõlatuiſſet, ad aſſertionis fidem iungentes, ꝙ eos iſto nomine præcepta regia non vocaſſent. O homines omĩ artis lima compoſitos, & caminis fabrilibus excoctos, qui ad ſtipulationem doctorũ deſudata inuenère teſtimonia. Amamus reue-
rendi viri ſententiam *veram, & (vt aiunt) in *veſtram
ipſam pedibus imus. Cognoſcimus errata, q̃ dicitis: Inimicum vocet aliquis accuſantem, & tragico nomine appellet contumeliam nõ merentem. Dehinc ſubiunctam quęſtionem rhetorica fibula, id eſt, argumentatione momordiſtis, addendo & allegando: Teſtis eſt Romana ciuitas, ſi omnes epiſcopi, ſenes & debiles conuenerunt. Eccè orationem veri neruis nitentem, & ipſi cepario proferendũ nitori ſermonem. Ergò qui ſe ætate valẽtes, & corpore imbecilles eſſe dixerunt, ipſi ſe ineptos iudicio eſſe teſtantur, quoniam membrorum ſe dixerunt iam ſuſtinere diſpendia, maximè ſi hoc ingerere clementiſſimi Do-
mini auribus pręſumpſerunt. Vos putatis ab Locus obſcurus
vniuerſis Dei conſpectibus pulſi, illo veſtrorum more congreſſuũ vbiquè narranda confundi, & apud principẽ de *collectione pontificum alios protuliſſe ſermonem, niſi quos
ętatis maturitas *erudiẽdæ loquelæ fecit au- *ordiendæ
thores, quibus anni veteres reuerentiã contulerunt, qui putabantur bonorum meritorum ſuffragio in longũ fuiſſe ſeruati. Ipſos ergò de grauidæ ætatis fatigationibus queri decuit, quos ætas iuſſerat, allegare. Viri optimi, ſubdidiſtis ex pręceptis regijs euocatióis cauſam fuiſſe iam cognitam, & Italiæ ſumma moderantẽ, non fuiſſe quaſi de nouo negocio cóſulẽdũ, plus chartæ & ſcriptioni religionis debitum, quàm præſentiæ principali. Nullus ergò in prædicto negocio titulus remanſerat, ad cuius inquiſitionem pergẽtes, illud iure præloquerẽtur exordium. Exhinc digreſſi, bonarum rerum in rege laudatis affectum, & colitis verbis innocentiã, quã actibus ignoratis. Si tamen cultus eſt in loquela veſtra, quam *ſcabroſo vomere velut agẽtes per deuium aratro proſcinditis, marcenti ſolo zizania & lolia commendantes, recepturi pro tali impendio paleas, quibus gehennę in perniciem veſtrã animetur ignis. Sed nũc (vt
quidam fertur dixiſſe) quæ quibus antè ferã? Virg. verba
contra Apoſtolũ dicitis impugnatores ſum- Aeneid. 4.
mi pontificis non auditos, qui cæleſtis mandati memores, partem ſuam à conſortio adulteri ſubduxerunt. Hìc non inceſſo ignorã-
tiam *limoſam, memoriam nõ accuſo. Nolo i. tenacem
dicere ꝙ prophetæ verba Apoſtolo contuliſtis:

ſtis:qa noui & ipſos apoſtolos rectè vocari, quos miſſos eſſe nō neſcio: Dauid enī dicit: Pſalm.99. Furem videbas,& currebas cum eo,& cū adulteris portionem tuā ponebas. Deindè, qs ſe de illa veſtra enodē faciet quæſtione, qua dicitis,in criminibus obiectis,quod non excluditur,approbatur? En vocē Romanæ Eccleſiæ militibus cōgruentem, in qua neſcies vtrùm priùs nitorem prædices, an ſaporem. Deut.16.d Putáſne audiſtis legi: Quod iuſtum eſt,iuſtè exequéris? Audiſtis de malefactis hominum, (ſi tamen aliquandò cóuerſatio humana vos tenuit)quicquid non ſuis ordinibus approbatur,excludi? Eſaiæ 3.c Vbi eſt illud prophetę: Dominus ad iudicium veniet cum ſenibus populi ſui? Eſaiæ 3.b Et de vobis dictum: Peccatum ſuū quaſi Sodoma prædicauerunt. Vę animabus corū. Sed quid facto opùs eſt, quotiès deſperatis nulla medela ſuccurrit,niſi quòd implorandus eſt dominus,qui promiſit per prophetā, futurum ſe ſuper omnem ſuperbum & excelſum,& ſuper arrogantem,vt humilietur? Sed fœtidū opus veſtigijs inſequar, & ferrato (ſi poſſum)calce cōtundam. Vt verè dicam,res cum re,cauſa cum cauſa, ratio cum ea, quam putant,ratione pugnabit. Obluctatos ſacerdotes pceptionibus regijs allegatis,& quoddam ſacrilegiū creditis,& mali aliquid (cùm cæleſtem neſciatis)de terreni domini iuſſione ſentiri,opponendo, quis regi debuit dicere,Papam ſynodum oportuiſſe conuocare? Certè,quod in hac parte cōſtat exemplū, illum præcipuè, qui criminoſis multorū ꝓpoſitionibus iam tacebat, quem hoc fuerat damnare,quod arguere:cui prærogatiuā cælitùs aſſcriptam,hoſtium ſuorum iam obluctatio tuliſſet. Ad hanc vos dementiam, malorum actuum per gradus ſuos incrementa traxerunt,vt hoc credatis eſſe laceſſere,quod conuincere:nec apud vos habeant à veritate differentiam odia,quæ plerunquè cōtra meritum impenſis ſtudijs,nō rationi, obſequétia vota cōcinnant. Eccl 11.a iuxta lxx. Vbi eſt illud: Priuſquàm agnoſcas,nè adiudices,quéquam? Olim vos accepit grex poſit⁹ in ſiniſtra collegas, apud quos ex præiudicio excepiſſe ſententiam creditur,qui meruit ad examen adduci: & hoc eſt reum * exiſtere,quod libram diſceptationis intrare. *adſiſtere, Præloquutioni tamē optimè diuinum ſubdidiſtis exemplum,quod ità quadratis conſtat eloquijs,vt ipſum in eo Chryſippum tenere lineam putes. Peccatori dicit Pſalm.49. Deus: Quarè tu enarras iuſtitias meas? Huic dicto conferentes, quaſi ad ſacerdotis apoſtrophen, (qui beati Petri apoſtoli vicarius æſtimatur)prohibetis archiatrū eius corpori afferre medicinam. Quomodò vos animæ eius curationem exhibere renuitis? Magnum per diuina ridiculū, an maxima laméta ſint, neſcio. Vos alienæ febri curā quæritis,vos faſtidienti animę medelā adhibere cupitis,& in lecti proximitate,propoſiti veſtri immemores,de alterius ſalute tractatis. Quid ſi illud

verè vobis à propheta dictum ſit: Nunquid parùm vobis eſt, ꝙ moleſti eſtis hominibus, quia moleſti eſtis & deo meo? Eſaiæ 7.c Et iterùm: Medice,cura teipſum. Lucæ 4.d Sed hinc aliàs nouimus, quia ſanari nō poteſt cōclamatus: & improbus in profundum deueniens, mira temeritate contemnit. Prou.18.a Sed credo,viuit in iſtis,& in malæ conuerſationis ſuæ morte conſilium. Et poteſt optare quis alteri,quod ipſe iam ꝑdidit? Nunc rectè vobis cum propheta dicimus: Ezech.2.c Omnia quæ loquitur populus iſte,* iuratio eſt,& timorem eius nè timeatis, neque formidetis. *cōiuratio Faceſſat à nobis,qui in vobis eſt pruritus iſte linguarum, quos verè idem ꝓpheta arguit: Scribétes,iniuſtitiam * ſcripſerunt. *ſcripſiſtis Non nos beatum Petrum (ſicut dicitis) à domino cum ſedis priuilegijs,vel ſucceſſores eius,peccandi iudicamus licentiam ſuſcepiſſe. Diſt.40.Nō nos beatum Ille perennem meritorum dotem cum hæreditate innocentię miſit ad poſteros. Quod illi conceſſum eſt pro actuum luce,ad illos pertinet,quos par conuerſationis ſplendor illuminat. Quis enim ſanctum eſſe dubitet,quē apex tātæ dignitatis attollit? In quo, ſi deſunt bona acquiſita per meritum,ſufficiunt,quæ à loci deceſſore præſtantur. Aut enim claros ad hæc faſtigia erigit,aut qui eriguntur,illuſtrat. Prænoſcit enim,quid eccleſiarū fundamento ſit habile,ſuper quod ipſa moles innititur. Sed hinc actibus veſtris cæleſtem potétiam putatis eſſe ſuffragio, quòd ad pręſidium beati Petri apoſtoli adiutricem (vt dicitis)dexteram commodatis. Neſcitis ſtolidi, ſolem facibus non adiuuari, nec ad præſidium diurnæ lucis lychnos accédi? Scriptum eſt enim: Scrutatur renes & corda Deus. Hier.17.b Sed in illa parte quis argumentis audeat veſtris reſpondere, niſi quia ſinè arte dicitur verum,& fidès mēdacio ſermonum technis aſſuitur? Cur (inquiunt) ad principem conueniſtis,ſi audiri non licebat impetitum? Sic vos in ſtuporem pecualem peccati nebula, aut diuinus horror oblimat, vt verecunda excuſatio aut fraude menſuram tranſeat,aut beluarum preſſa hebetudine non agnoſcat. An fortè aliud putatis fuiſſe, quod dictum eſt,ipſum debuiſſe ſynodum conuocare,cuius opùs erat officio,vt vos videlicet per pōtificale examen diuina ſententia percelleret, quos à capitis ſui compage in ſalutis detrimento inſanus furor abſciderat? Poſt hæc argumentationem operi veſtro(neſcio,verbis, an latratibus) indidiſtis, comparantes ei antiſtitem veſtrum,qui ſenioris naturæ beneficium vnius cibi commutatione perdiderit, & primogeniti charam dignitatem amiſerit, faucibus obſequendo. Gen.25.d At iſta quid referā,ꝙ ex omni obiectorum parte concludor? quis, rogo,veſtro Symmacho benedictionē,dum patri plùs deſeruit,eripuit? Cui tātorum munerum Iacob * vice eſt collata nobilitas? *voce Quis ex vobis,cæci parentis deſiderijs pariturus,occurrit? Quis veſtrûm deuotione ſua geni-

genitoré venerabilem captum oculis, nulla fecit lucis damna ſentire? Nónne collatione tenebrarum veſtrarum, nox putatur per ſudum rutilans iubar diſtendere?& omnis obſcuritas,actibus veſtris collata,decorem ſolis aſſumit?Præterea tunc Iacob,quanuis cógruentem moribus filijs benedictionem tamen
Gen.48.d contulit iam promiſſam. Nam quid his longiùs immoramur,cú docendi nó ſint,qui calces ſtimulis intulerût?Credite mihi,pacis inimica ſunt: impugnationi non ſunt idonea, quę profertis.Sed ſequitur vinculú cum ęnigmate,quod neſcio qua replicatióis arte ſoluamus. Tullianæ enim profunditatis pelag°
*cymbulam ingreſſi,*combulam noſtram quęſtionú flatibus per littorú incerta tranſmittunt,in qua tamen Chriſto clauú tenente,portum ingrediar,& ſigillatim de turbinibus veſtris vniuerſa diſcutiá, habiturus & inducturus illorum facultaté,non meá.Aiunt enim: Si vera epiſcoporum aſſertio eſt,ſedis Apoſtolicę p̄ſulem minorú nunquàm ſubiacuiſſe ſententiæ, cur ad iudicium diſtricta conuentione perductus eſt? Multùm quidé annoſa hîc in vobis laborat infantia, cui ille aduocandus eſt,qui inluctatę nobiſcum ſemper pondus propoſitionis exuperat, cùm manifeſtè pro
Eſaiæ 10.d ſacerdotibus cum propheta clamitem: Nunquid gloriabitur ſecuris contra eum, q̄ ſecat in ea?aut exaltabiť ſerra contra eum, qui trahit eam? Vt ſit mihi illud ſuffragio diuinum
Ibidem. oraculú:quomodò ſi ceſſauit exactor,tributum quieſcit,itá contriuit Dñs baculum impiorum. Tribue, Dñe,quod p̄dixiſti in illis, vt ſicut errat ebrius & vomens, itá pereat incredulus,qui infideliter agit.Propter hoc p̄-
Eſa. 28. d pheta vobis inſultans,vociferat: Audite verbum Domini,viri illuſores. Quiſqámne cauſarum ex præcognitione fancit euentum,& rabidis terminum poſiturus conflictibus,ſic metiť,vt pernix deciſio, dum in inquiſitióe ſeniori innoteſcit, anticipet fauoré, cēſentis famá accuſet? Nűc pauliſpèr ore,actibus,annis,indignos pótificali voce vos arguá.Nos, qui ſtatuta veſtra nó vna apud vos volumus lance cóſtare, quibus de impugnatorú qualitate lati ſunt canones, apud quos nefas eſt cana patrú definita tranſcendere,quibus ſcri-
Carth. cóc. 7.cap. 4. Et Africani có. cap. 98. ptum eſt in Carthagineſi cócilio,quod Apoſtolicæ ſedis per Fauſtinum epiſcopum, qui túc ab ea miſſus interfuit, probauit authoritas,accuſatoribus de inimici domo prodeútibus non credendú, in quibus odio ſucceſa vicinitas,per nutriméta arida, flammá perſequutionú exuſcitat,& vniuerſam doli fabricam,ſumptu & machinis cohærétibus,ſecreta diſpoſitione componit. Iſtos quæ domus euomeret?q ſcire potuiſſet noſtra collectio, niſi pręſentes? Et impugnationis qualitaté, vndè niſi ex ſcripta propoſitione didiciſſet? In quibus ſentiná criminum, dum ſimulatò ferunt perſecutionem ſe debere criminibus, agnouiſſet? Poſt illa, quæ de accuſatoribus prolata ſunt,addidiſtis:Cur pſonę iuſſę ſunt præſentari, quas ſæpè Imperialis flagitâſſet authoritas? Ad defraudationé * ingenij eius *genij pertinere,qui nunc in ſede Apoſtolica,quaſi in quadam arce,conſiſtit,verè vobis dicit ſapientia:Homo infirmus & exigui temporis, ad intellectum non perueniet:ſed laboret,vt ſciat quid acceptum ſit apud Dominum. Et
iterùm dicunt prouerbia: Odit ſe,qui negli- Prou.8.d
git ſtudia.Imperitis enim obuiat mors. Quid enim illam,quæ ex viperina ſcientia deſcendit,ignorantiá fingitis?Quid adhibetis mira latrocinandi arte pręſtigia,ſimplicitaté fróte monſtrando? De vobis verè nunc dictum
eſt: Qui loquitur mẽdacium,ex proprijs lo- Ioan. 8. f
quitur. Iſtam lętitiæ faciem ex iudiciorú cenſura venientem, vafra prouiſione ſacerdotis veſtri oculis abſtuliſtis,vt eum talibus aduerſùs acies veſtras inſtructú monitionibus, & innocentiæ in teſtimonio orbis tela deferentem,ab ipſis iudiciorú adytis pelleretis,prouidentes, vt nec ſinè impugnatione inſons viueret, nec haberet ſolatium de incorrupta iudicum inquiſitione pulſatus. Vos præfato & dediſtis,& inuidiſtis examé, cùm vno eodemq; itinere à vobis diſceptationum dubia ſubire & prohibetur,& cogitur,& per ſingularem callem,ad cauſam arcendus,euocatur, nè manifeſtam ſalutem aut nó laceſſitus obtineret,aut ſubriperet abſolutus. Adoleſcentiæ meæ memini me legiſſe temporibus de quodam dictum,Exuli exilium imperas,nec
das. Vos prophetæ impetit ſententia: Iſti ſunt Eſa.14.d
viri,qui conturbauerunt terram,& qui con-
cuſſerunt regna. Et iterùm: Excidentur ra- Eſa.18.c
muſculi eorum falcibus,& quæ derelicta fu-
erint,abſcindentur. Et rurſùs: Dum non ſpe- Eſa.30.c
ratis,veniet cótritio veſtra,& comminuetur, ſicut lagena figuli,multitudo veſtra. Necnó propheta,ad hanc cauſam ſpecialiter loqu-
tus,intonuit: Dominus inclinabit manú ſu- Eſa.31.b
am & corruet,qui fert malis auxilium: & cadet, cui præſtatur auxilium, ſimulq; omnes conſumentur. Redeo tamen poſt multa vetuſta exemplorum ſuffragia ad nouellas canonum definitiões.Clamat in alio loco Car- Carth. cóc. 7.cap.2.Et African.có. cap.96.
thaginenſe concilium: Quaſcunq; ad accuſationem perſonas leges publicæ non admittunt,his impugnandi alterum & nos licentiá ſubmouemus. Et nullæ accuſationes à iudicibus audiantur Eccleſiaſticis, quæ legibus ſeculi prohibentur. Quæro à vobis,viri,quibus indita eſt ad vngué polita perfectio,cuius conditionis fuerint iſta mancipia,quæ poſtulata ſcriptis principalibus intimâſtis. Si ea ſeruilis adhuc in poteſtate alterius catena retinebat, & nulla ab obſcœnæ obligationis compedibus veſtigia in libertatem miſſa laxabant, vel vobis diſceptantibus fidem aliquam prædictorum verba portâſſent? Sed credo, replicabitis, veritatem, quam ſpontè prolata in illis vox habere non poterat,hanc * cruciatib.
diuerſis * crucibus è latebris ſuis * religioſus *rigoroſus

tortor exegerit, vt dum pœnis corpora ſol-
uerentur, quæ geſta fuiſſe nouerat, anima nó
celaret. Sed (quæſo) primùm ad leges publi-
cas, deindè ad iudices ora cóuertite, qui poſ-
ſunt in defenſione ſua ſic eloqui: Nos, quos
Dei ſeruitium pro iſtarum rerum abiectione
fecit ingenuos, qui ſeruulorum inſultátium
contumelias aut deſpicimus, aut ridemus, q-
bus ſcriptum eſt de famulis per Apoſtolum:
Ephe. 6.b Coloſſ. 4.a Memétote, quia véſter & illorum Dominus
in cælis eſt, ad hæc ſeculi mala reuocabimur?
Faciendum à nobis eſt, quod facientem alte-
rum prophanum eſſe contendimus? Quod
per miniſterium iuſſióis & manús alienæ in-
ceſtaret adſpectum, noſtro peragetur impe-
rio? Nolite hãc ad vniuerſas eccleſias menté,
rapacium luporum more & natura, ſeruare,
quia poſtquàm nos maculâſſet fortè pro de-
ſiderijs veſtris cruenta diſcuſſio, effectum in
his, quò tenditis, non haberet. Sed dicente
vobis propheta, Ponamus circulum in nari-
bus veſtris, & frenum in labijs, & reducamus
vos in viam qua veniſtis: qui eodem prophe-
ta aſſerente impugnamini, qui dicit, Erunt,
quaſi non ſint, & peribunt viri qui contra-
dicút vobis; hoc etiàm nouo aduersùm nos
ſubdidiſtis inuento, ipſum Dominum & re-
demptorem noſtrum, ſeruorum ſubiſſe iudi-
cia, & cæli operatorem, particulæ cuidã ſpon
tè ſubiacuiſſe terrenæ, dum teſtatur & loqui-
Eſa. 5.a tur, O Iuda, & qui habitatis Hieruſalem, iu-
dicate inter me & inter vineam meam. Hoc
etiàm beatum Petrum, hoc Paulum apoſto-
lum non horruiſſe narratis, & illam veſtram
elegantiam ad ius pertrahitis, exemplorum
nexibus præcedenté, quaſi vobis in hac par-
te remanſerit cum renitente contentio, & va
lidis facundiæ veſtræ digitis exigantur obla-
ta. Samuelem etiàm prophetam mirificũ de
conſcientiæ ſuæ ſerenitate vulgi dicitis im-
1. Reg. 12.a plorâſſe teſtimoniũ. Quid enim Samuel di-
xit? Scire Dominum, quòd nullius vnquàm
ſubſtantiam, nullius pecus abegiſſet, aduer-
ſatum ſe muneribus, & quod eſt ſupra homi-
nem, ſpontè veniẽtia dona vitâſſe, prouidés
ſcilicet, nè pro ſuſpicionum præiudicio, opi-
nionis damna pateretur. Poſtremùm, ſub di-
uina atteſtatione patefecit innocentiam, nè
humanum ſubiret examé. Redemptoris no-
ſtri iudicium, quod inter ſe & vineam ſuam
optat euenire, dum veſtra in præſenti nego-
cio mala reſpicit, magìs implorat. S. Athana-
ſius Alexandrinæ vrbis epiſcopus, dum par-
ticipum veſtrorũ argueretur inuidia, agno-
ſcens, ſibi per cõtumeliarum multitudinem
exercitium contingere, non timorem: ad veræ
coronæ precium iunxit, quod de dignitate
ſubmiſit, & ante cęleſtem de abſolutióe ſen-
tentiam, perſonam rei, innocétię bonus ęſti-
mator impleuit. Sic enim milites Chriſti, ſu-
dore ſuo honorum ſibi incrementa parturi-
unt, dum cóceſſa faſtigia celſiore humilitate
caſtigãt, indè laudũ cumulos mercaturi, vn-
dè indepta culmina ſublimi parcitate mode-
rantur. Sed quanuìs beatum Athanaſiú Ro-
mano antiſtiti (quantùm nóſſe datur) impa-
rem locus oſtendat, facto tamen in negocijs
cóparantur. Ille pſtò fuit iudicibus, iſte (quá-
tùm & vos dicitis) aduocauit. Ille intentatam
diſcuſſioné, vt Dei famulus, non refugit: iſte
triumphum ſuú in diſcuſſorum collectione
cóſtituit. Sed quid his longiùs collationibus
immoramur? Iudicia & iſte voluit, amauit, at-
traxit, ingreſſus eſt, & quod poſſet fidelium
corda doloris iuſti aculeis excitare, veneran-
do concilio authoritatem etiàm contra ſe, ſi
mereret, indulſit. Quis in hac allegatióis ipſi⁹
fronte neſciret fultum ad coepiſcopos puri-
tatis teſtimonijs conueniſſe? qui hoc, *quod for. quod p
diſtrictioné eorũ minùs licebat, exhorruit,
æſtimans, illud magìs quolibet modo labefa
ctandum, quod ſtatuiſſet cenſor inualidus?
Quid præfatum inceſſitis canina loquacita-
te? Quid læditis non merentem? Votum eius
eſt, quod veſtrum putatis eſſe terrorem. Sed
aſtutiùs in vobis, q̃ in Athanaſij aduerſarijs,
nouelli virus ſerpétis inſibilat. Illi neſciérũt,
quod vos optimè calletis, qualiter triumph⁹
tolleretur impetito: illi prouocatũ, nè audi-
endus non occurreret, formidabãt. Vos mo-
ram, quam habebat examinari non ferentes,
venienté iaculis repuliſtis, & tædiũ vobis de
ſententia pręparatũ, vltriciũ armorũ aſſum-
ptione cómutáſtis. O malorum commemo-
ratio, quæ vocé & pręſtat, & ſubruit, dum il-
los, quos in clamoré coegerit, eorũ etiá, gra-
uitate facti, verba confundit. Quis patiatur
vos æquo animo garrientes? Ergò nos ſecũ-
dùm aſſertionem veſtram nouellæ vtilitatis
cõmoda nõ amamus, dũ definitis ſenioribus
pręſtamus obſequium? Hic tota ingenij vela
ſuſpenditis, hîc reſupinæ ceruicis ex ſeceſſu
pectoris, quícqd habuit ſpiritus flaminis, ru-
ctus euomuit. Aiút eñ: Moſis à vobis ieiunia,
& Heliſęi miracula, q́ egit, dum mortuũ ſuſci
tauit, ſi annoſa *tamé ſectamini, *cõfundun- *tantùm *condénant
tur. Quid hîc rationis inuenit ſcrutator ido-
neus. Nõ ſi auri callidus inqſitor occurrat, in
ſenibus veſtris latétium venarum motus in-
ueniet, & inſuetis lucé latebris ſermonũ foſ-
ſor admittet. Idcircò ergò cana miracula nõ
probamus, ſi iuuenilibus cõſenſum non prę-
bemus exceſſibus? Si ſeruum Dño, diſcipulũ Matth. 10.c
magiſtro Euangelij memores, ſubiugamus, Luc. 6.f Ioan. 15.c
quicquid potuit prodeſſe, negligimus? Alia
ſunt, improbiſſimi hominum, q́ ad vſum re-
centé ſinè iniuria vetuſtatis adhibemus. No-
uam deindè culpã, & quam inueſtigatío no-
ſtra tranſierat, recluſiſtis: quarè Papa ſinè ex-
empli inſtituto pręcedétis, ſynodum cóuo-
cauit, vt de criminũ eius obiectione cogno-
ſceret? Poſt hæc nos falſitatis arguitis, cur à
principe, quæ in pſato negocio ſcripta ſunt,
dicimus poſtulata. Pręſta, Dñe, vt labyrinthi
huius ſinè errore ſinuoſos ſuperemus anfra-
ctus: dirige ſemitá, quá flexibilis coluber iu-
xta

xta fabricā proprij corporis aut mentis operatur, vt verè dicamus, Pſalm. 45. Dominus virtutū nobiſcum, adiutor noſter Deus Iacob. Et cum Prou. 21. d Salomone exultemus, dicentes: Equus paratur ad diem belli, apud Dominum autem eſt om̄e præſidium. Superuacuum quidem eſt, abſurdis reſpondere propoſitionibus, dicēte Prou. 26. a propheta: Nè reſpōdeas imprudēti ad imprudentiā eius. Sed ſi quid cōtemptūs trāſierit, vereor, nè quaſi validum putetur non tetigiſſe formido. Melius nobis eſt, cum beato Paulo inſultationis cauſas incidere, & plena 2. Cor. 12. c voce teſtari: Factus ſum inſipiēs, vos me coēgiſtis. Hoccine ergò nullo conſtabat exemplo, vt ſacerdotum papa concilium conuocaret, cuius arbitrium eſt collectio ſynodalis? aut parua erant, quæ de veſtris cum hac 8. q. 4. Nónne directa. multitudine facinoribus damnarētur? Nónne directa ſunt verba canonum, quicunque clericorum ab epiſcopo ſuo ante ſententiæ tempus pro dubia ſuſpicione diſceſſerit, manifeſtam eum manere cenſuram? Ad huius rei miniſteriū deuotum Deo oportuit agmē occurrere, vt perditi & profligati gregis vlceribus medicorū exercitus ſubueniret: quia quotiès morborum violētia celeri greſſu ad animæ ſecreta feſtinat, obuias manus afferre non poteſt ſalutare conſilium, niſì ex collatione multorū. Nam & hoc à rege veſtra popoſcit allegatio, vt abſciſſis clericorum præiudicijs, de accuſatorū papæ merito ꝑ manū 8. q. 4. Nónne directa. os ſupernum iudicaret imperium. Videamus tamen, ſi placet, & illas diſputatoris didaſcalici libelli veſtri relegamus argutias. Habentibus etiàm nobis ante oculos patrum ſanctiōes, quibus exceſſuum veſtrorum ſentina ponderetur, lex eccleſiaſtica pontificem ab alijs accuſatum, priuſquàm ſub iudice obiecta conſtiterint, exigit non relinqui. Vos verò diuini vtputà iuris memores, qui leuia errata deſpicitis, qui peccati nobilitate gaudetis, nè vna vos ex deſertione ſacerdotis culpa reſpiceret, accuſatis eum incrementis delicto- * valitudinē rum. Ad hanc vos *valetudinem ille, qui eſt præuius veſter, adduxit, vt poſt deſolatum, poſt impetitum pontificem, ſinè vllius rigore ſententiæ, totius penè Italiæ improbandā antiſtitū crederetis eſſe cenſuram. Quomodò quidam dixit de cohorte veſtra, feſtinantem animā morti credidit vni: potéſtne mens indocilis, criminum iam ditata ſucceſſibus, & deteſtabili propoſito, velut effœta feriari? Ille vos his locupletes malis effecit, cui ela- Eſa. 14. c tionum copiæ opes angelicas ſuſtulerunt, & diuinū cenſum nocendi, quo exuberat, theſaurus inuidit. Sed promiſſionis memores, vniuerſa, quæ operi ipſorum recolimus inſerta, tangamus. Arguitur ſtylo ſplendidiſſimo papa Symmachus, quarè conuentionē præueniens cum populorū cœtibus examen intrauit, & poſteà iudicia, cùm euocat⁹ quatèr fuiſſet, ſpreuerit. Sic à vobis veri diſceſſit affectio, vt mendaciorum nebulis vrbis teſtimonium puteris inuolui, & fallaciæ peniculo depicta verba, plùs virium credatis habere, q̃ veritatem, Roma quam retinet? Ergóne ille diſceptationē vel importunus adijt, vel expectatus aufugit? Ergóne illam multitudinem deuotę Deo plebis, non pro fidei diligentia, Chriſtiana magìs expectatio, q̃ furor euocauit? Quiſquámne ad inferendam violentiam currens, lachrymas comites habet? & qui ſtudet eſſe formidini, vultum timentis oſtēdit? Multitudo illa iuncta ſacerdotis officijs, attulit ad nos lamenta, nō iacula: nec venit telis minax, ſed fletibus miſerabilis, vna tātùm intentionem veſtram oſtentatione grauatura, quia vberibus oculorum fluminibus demonſtrabat, quàm eſſet per acerbitatē veſtrā cōditione dolenda pulſatus, & in ſobrietate venerandi examinis, afflictione propria cōmendabat, quem voce non poterat. Sed habetis manifeſtū ex hac re, quì bilem furor accēdat: quia penè abſolutus ad iudicia venit, pro quo orbis illachrymat: & dum rebus extraneā in prędictū inuidiā ſermone colligitis, pauliſpèr reuerētiæ veſtræ diù ceruix ſuperba ſubmittitur. Sacrā enim congregationem tunc vocatis, quādò extinctorē noſtrū Symmachū vultis aſſerere, & crudeli pietate honori noſtro putatis accreſcere, quod reſidens in ecclesiarum arce, perdiderit. Nos ità non ſolùm non ſenſimus, ſed diuerſa ſentimus. Ad alios magìs tutelę veſtrę venena cōuertite. Non habet teſtimoniū defenſoris, q̃ repugnanti impēdit oris obſequium. Perdit, quam eſſe putat, beneficij gratiā, qui aliquid præſtat inuito: quia nō eſt munus, niſì quod velis accipere. Nunc longa non opùs eſt admonitione iam perditis: odiū debemus operi, de cuius iam nō ſupereſt, quod damnetur, authoribus. Mulierum turbas aſſeritis vrbanis coloribus cum pręfato ad iudicia conueniſſe, & illa veſtra ſubtilitate obtenditur ſexûs, qui maiorem antiſtiti debuiſſet affectū. Prophaniſſimi hominum, ſcriptum retineo: Aliud eſt maledicere, aliud accuſare. Et prophetam dixiſſe, Reprobātes verbū, ſperâſtis Eſa. 30. c in calumnia & in tumultu, & eſtis in eo. Proptereà erit vobis iniquitas hęc ſicut interruptio, quia pro nobis dicit Deus: Eos qui iudicāt vos, ego iudicabo. Et iterùm ad ſeruos ſuos dicit: Nolite timere opprobrium homi- Eſa. 51. c num, & blaſphemias eorū nè metuatis. Rurſùm etiàm vobis clamat: Accedite huc ſemē adulteræ & fornicariæ. Super quem luſiſtis, Eſa. 57. a ſuper quem dilatâſtis os, & eieciſtis linguā? Nunquid non vos filij ſcelesti eſtis ſemē mēdax? Quæ quibus copulatis, aduertite. Dicitis, Indicta cauſa, derelictis defenſoribus, Papa diſceſſit, fori vobis in præſenti negocio & platearum, quarum eſtis hypocritę, exempla proponentes. Nobis ſcriptum eſt per Paulū apoſtolum: Quibus crucifixus eſt mundus, Galat. 6. d quid illis cū foro? Sed iſta neſcitis, aut (quod eſt grauius) nota contemnitis. Peregrinum (cre-

(credo) aliquid & à ratione ſeparatum po-
ſtulans Papa, diſceſſit. Nónne hoc ſperauit,
pro ſtatu labentis Eccleſię paſtorali cura cõ-
ſtrictus, quod & religioſa prouidẽtia, & cau-
ſæ ipſius ordo flagitabat? Quæ enim iudici-
orum forma præceſſerat, vt vobis hoſtiliter
diſruptis, etiàm per ſuggeſtionem veſtram,
ſublatis Eccleſiæ opibus, qui diù fuerat ci-
bus eſurientium, famis mancipium videre-
tur effectus, dum alimentis diſtributor ege-
bat, vt fieret in dominatu ſeruitus, & in ſer-
uitute dominatus? Quæ hoc qualitas præce-
dentis æui per memoriam in medium tranſ-
acta reddebat? Qualis habuit effici ex cenſu-
ra conuictus iudicatio, in quo cauſam adiu-
dicatio præcedebat? Non fuit priuilegium,
quo ſpoliari potuit iam nudatus. Vnum vo-
bis putáſtis reſidere in ſacra collectione ſub-
ſidium, vt ad tuendorum immanitatem cri-
minum, ſacerdotes vobis comites iungere-
tis, & fieret impunitum facinus pollutione
multorum. Nunquàm conuenienti tempore
cenſor adſciſcitur, qui ad deciſum penè ne-
gocium cõuocatur. Criminoſi (& ſi eſt) me-
ritum tollit accuſator, qui in eo plùs furori
ſuo vult licere, quàm iudici. Dicit enim vo-
Eſa.17.d bis, impetens propheta: Hæc eſt pars eorum
Eſa.18.a qui vaſtauerũt nos, & ſors diripiẽtium nos:
Ite angeli veloces ad gregem conuulſum &
dilaceratum, ad populum terribilem. Ad vos
angelus miſſus eſt, ſcilicet p ſacerdotes, quo-
rum voce & merito perferenda Chriſto do-
na ſuſcipiunt, & placato dominãte, impetra-
ta à mortalibus vota cõcedunt, per quos vo-
bis oblata ſunt munera repudiata concor-
diæ, qui pœnam merentibus, dilectiõis prę-
mia detulerunt: qui dum ſe conſiderant, in
nullo, quod merebamini, reſpexerunt. Quis
eum (inquiunt) vidit cum accuſatoribus ſuis
aperta (vt aiunt) pugna confligere? Impru-
dentiſſimi omnium, quẽ cum quibus vultis
decertare, reſpicite, & vtriuſq; partis, ſi quid
ſalutis in vobis reſedit, loca, tempora, & per-
ſonas attendite: & ſi vos nefariè cõgeſta cor-
dis adhuc praui non ſubegit opulentia, ocu-
los ad Dominum pauliſpèr attollite, & vel
breui tempore ſiniſtri monitoris iuſſa con-
temnite. Agnoſcite, ſummi regis præceptio-
nibus vos in his, quæ meritò plectenda ſunt,
non muniri: quia quanuìs reſponſi qualita-
tem dictent dogmata poſtulata, & petitio,
dum exiſtit præuia, quæ ſunt ſequutura, de-
ſcribat, nunquàm tamen caſſibus veſtris li-
bera regnãtis verba cepiſtis, nunquàm deſi-
deria per aucupia calliditatis Imperialia vo-
bis ſcripta militàrunt. Quotiès vanis hiatib⁹
nocẽdi inefficax morſus increpuit, totiès de
accuſato, quicqd ſpe tenuiſtis, effugit, & va-
cuos imago præſumptiõe occupata deſeruĩt.
Deo gratias, qui hanc prouidentiã indidit ei,
cui rerum humanarum ſummã cõmiſit. Spes
certa quietis eſt & ſalutis, perfecta in guber-
natore ſapientia. Puppis, cuius magiſter ad
claui regimen intellectùs dote pręparať, vbi-
què ſtationem, vbiquè portum habet in flu-
ctibus. Certa generalitatis ſecuritas, quãdò
rempublicã nobilibus regit artibus inſtitut⁹.
Scit Imperatoris noſtri cælo infuſa diſpẽſa-
tio, obuiã manũ famoſis in fallendo ingenijs
exhibere. Labore apud eum nó opùs eſt, quẽ
ſortita eſt olìm nuda veritas defenſorẽ. Ceſ-
ſent impia cõmentitia apud illũ ſimplicitatẽ
fraude mẽtiri, quicquid * ſit, dum iuſtitiã no- *ſe aduer-
uerit, mox tenetur. Nihil apud prędictũ tuti⁹ ſùs iuſtitiã
innocentia eſt. Legatione valida vtitur, qui mouerit.
ęquitati res cõgruentes inſinuat. Quę grauis
eſt plerũquè principib⁹ impugnatio, minùs
fidelium blanditijs nó ligatur. Sed hęc Deo
narrantur meliùs, à quo frugis huius planta
deſcẽdit. Ad vos me reducit propoſiti ope-
ris nó amica códitio, qui melioribus hacte-
nùs operũ volui pernauare ſermonib⁹, dum
captiuã orationẽ exigit imperioſa neceſſitas.
Dixiſtis enĩ: quomodò de cauſa, vel qualita-
te eius primitùs tractabitis, cùm necdùm ha-
beret ſynodus firmitatẽ? O frontẽ dictionis
immundę, & faciẽ libelli, quã nó ſola macu-
lauit imperitia. Tractatùs noſtri prouinciam
& narratis, & quęritis. Hinc eramus nempe
dubij, quia quemadmodùm loquimini, non
habebat ſynodus firmitatẽ. Tranſibat nego-
cij qualitas audituros, & plùs adhuc remãſe-
rat in reuerentia pulſati, q̃ eſſet in integritate
collegij. Deindè poſt quæſtionũ torrẽtes, ve-
nerabilẽ Laurentiũ & Petrũ epiſcopos, à cõ-
munione Papę ſe ſuſpẽdiſſe replicatis: & qc-
quid prouidit cautio conuocatorũ, ducitis
ad crimẽ impetiti. Vllóne ergò tẽpore, dum
celebrarẽtur ab his ſacra Miſſarum, à nomi-
nis eius commemoratione ceſſatum eſt? Vn-
quàm pro deſiderijs veſtris ſinè ritu catholi-
co & canonico more, ſemiplenas nominatĩ
antiſtites hoſtias obtulerũt? Aliquãdò quod
capiti veſtro aſcribatur, facta eſt apud Deum
offenſa per gratiã, & extitit nutrix peccati ve
niæ mater oblatio? Fuerunt quidem corpo-
ris tantùm conuentione ſeparati, quos lo-
queris, animarum tamẽ pręſentiam non vi-
tàrunt. Si eos putas à cõſortio mutuo diſſo-
ciatos, quos fibula religiõis pio mordẽs den
te coniungit, procùl te ab ęſtimatiõe catho-
lica culparum duxit affectus. Mãdati cæleſtis
obauditio nos aut miſcet, aut ſeparat. Nõ in-
tereſt, quę interualla nos ſegregent, ſi vno in
ſuperna manſione conclaui retinemur. Verè
hinc * conuincimus eſſe ſeruos vos ventris & *cõijcimus.
corporis, & per hanc ſententię veſtrę vilita-
tem, declaratis mancipia vos eſſe terrena.
Scriptum eſt enim: Animalis homo nó per- 1.Cor.2.d
cipit ea, quæ ſunt ſpiritùs. Poſt hæc verſis in
fugam ordinibus, lymphatici more ſermo-
nis, addidiſtis: Ergò concilia ſacerdotum, ec
cleſiaſticis legibus quotannis decreta per p-
uincias, quia præſentiam papæ non habent,
valitudinem perdiderũt? Legite inſaniſſimi,
aliquãdò in illis pręter Apoſtolici apicis ſan-
ctionem

ctionem aliquid conſtitutum, & non de maioribus negocijs, ad collationem (ſi quid occurrerit) prefatę ſedis arbitrio fuiſſe ſeruatũ. Sic enim habet: Si quis epiſcoporum iudicio prouinciali depoſitus fuerit, Romanum papam (ſi placet) rursùs appellet, & ipſe (ſi videtur) reparet iudicia in opitulatiõe damnati. Eccè enode eſt, quod ad laqueum præparâſtis, niſì fortè arctiſſimis in illa parte nexibus adſtringamur, & replicationũ nobis itinera non pateſcant, dum callis antè peruius, dumetis his nouella interclusione veſtitur. His enim nos eloquij vepribus, dum gradimur per plana, retinetis, cùm dicitis, læſum principem, quarè attributum viſitatoré contra eccleſiaſticas regulas prima voluim⁹ fronte diſcedere, & nihil ampliùs liceret hinc vitijs, nè dureſceret lolium, nè prophana meſſis nulla diſciplinæ ante maturitatem ſucciſa falce decũberet, & putaretur licere, quòd iudices non vetabant. Vndè ex aperto conſtat, nulla vos extra p̃ſtantiam pijſſimi regis, quã fruſtrà deſideratis noxæ copulari, exemplorum authoritate fulciri. Supereſt, vt & ipſum doceã in his exceſſibus, quod bono vniuerſitatis contigit, non teneri: quia directũ, non occaſionem litis, nec fomitem iurgij, ſed cauſam voluit eſſe concordiæ, præuidẽs ſcilicet, quòd niſì ſimplicem iuſſionũ ſuarum tutela vallaret, citò in eſcã diſſidij toxica veſtra ſurriperẽt. Scriptum eſt enim (Vir ſimplex credit omni verbo) Idcircò mandati limitem fixit, quem nulla liceret tranſgreſſione violari. Præſatum, ad beati Petri baſilicam, mox vt Romam fuiſſet perductus, mandauit occurrere, faciens de ſacerdotis voto regis imperium. Quis enim non putaret pontificem ſpontè pariturum in ea parte, quam licere ſibi princeps non credidit, etiàm ſi vetaret? Ibiq; papam ab eo ſalutatum, ſuo ore iuſſit affari, vt traderet coëpiſcopis mancipia, nullis ſubdenda tormentis, ſeruanda profectò ad diſceptationẽ ſynodalis examinis. O caſtitaté p̃cepti, q̃ dũ faciẽ p̃ſentibus p̃fert tẽporib⁹, in vmbrã cogit antiquã, q̃ rapit lumẽ veteribus inauſpicato ſplẽdore nouitatis. Quis hoc lingua diues, quanq̃ merito pauper, vel opiniõis fabricator adiũxit? Quis taliter cõmẽdatitijs laudib⁹ locupletauit ſama dominũ, actuũ ſuorũ veritate mendicũ? Nõ derogo vobis deſcriptorib⁹, quorũ beneficio cõtigit, ornata ad nos Maiorum geſta perduci: ſed Dei beneficia non tacebo, quia princeps noſter rebus ſuperat decora ſermonũ, ſi obnoxiam linguis gloriã * munerabilis cauſarum trutinator inſpexerit, vt cùm petitioni veſtræ effectus artifex præſtaretur, in omnibus tamen iura eccleſiaſtica cuſtodiret. Quæ ad hanc ęſtimationem (quanuìs acutiora ceteris) corda ſufficiunt, vno tempore, vna ſcriptione, ſinè æquitatis detrimento, deſideria veſtra ſupplentur, & eadem charta ad miniſterium religionis, & veſtrum deſtinatur ad

Sardiceſi Concilio cap. 3.

Prou. 14. b

* venerabilis

gaudium. Boni enim præuidet principis inquiſitio, ſeruilem aſſertionem innocenti examine non probãdam. In electione enim venerandorum iudicum ipſe accuſantes extra ordinem repulit, ipſe ad ſpem retulit accuſatum. Videamus tamen, iſta ſi facta ſunt, ſi nec inimici etiàm terreni domini non fuiſtis, dũ Chriſtum & regem parili temeritate deſpicitis, & vnus vobis ad vtranque contumeliam ductus eſt criminum deſtinatus antiſtes, ab ipſo complendæ iuſſionis confinio oris veſtri ſpiris abripitur, & ad incentiuũ confuſionis aptatur. Qui paci militaturus aduenerat, inuiſis beati apoſtoli liminibus, ad vſum furoris veſtri iam neſcius ſui aduocatur: & illud, quod èx om̃ibus orbis cardinibus deuotos attrahit, poſitũ in vicinitate tranſitur, eccleſiarum fundamentum adire nõ permittit ſtructura mediocris, truncus ſpem bonorum fructuũ perdidit à radice ſeparatus. Dicatis forſitan, Apoſtoli genio decerpi, ſi putatur cęli ciuis terrarum locis includi. Tamẽ, quanuis benedictio poſcẽtibus vbiquè præſtetur, & exigat præſentiam martyris fides & deuotio ſupplicantis, negari non poteſt diligentiæ natali ſolo plus tribui, & maiorem affectũ loca impetrare, de quibus ad ſuperna tranſitur. Quam fidem allegationi curationum multitudo iam præſtitit, & vtitur poſt obſidiõem diabolicam teſtibus iam ſanatis. Hęc licèt per redemptorem noſtrum in toto orbe celebrentur, eſt tamen non modica monumenti illius per frequentiam comparata nobilitas, quia per eum, qui hominem mutauit in angelum, illuſtrari potuit natura telluris. Hanc viſitatori veſtro inuidiſtis gratiã, æſtimãtes, quia errorum veſtrorum ſectator eſſe deſiſteret, ſi reuerendæ paſſionis penetralia contigiſſet. Eccè non habetis in regia authoritate ſubſidium. Eccè poſt cæleſtem commotiõem, iuſtè vos & principalis, quam ſperni feciſtis, cenſura percellit. Videamus ſi ſupereſt aliqua de regulari propoſitione defenſio. Viſitatores, inquiũt, & alijs epiſcopis dedit ipſe, & iuſtũ eſt, vt facti ſui lege teneaẽ. Non vos in hoc titulo falſitatis inceſſo, diũ mẽdacijs adhærẽtia verba nõ arguo. Dico tamẽ latoré iuris, diffinitiõis ſuę, niſì velit, terminis non includi: & niſì princeps faſtigij ſumma modereẽ, fruſtrà ad illud, quod dederit, ius vocaẽ. Lex p̄bitatis & mẽtis eſt, q̃ hominẽ viuentẽ ſinè lege caſtigat: p̄priè moribꝰ impẽdit, q neceſſitati nõ debet diſciplinã. Aliorũ fortè hominũ cauſas Deꝰ voluit homines terminare: ſed ſedis iſtiꝰ p̃ſulis, ſuo ſinè quæſtione reſeruauit arbitrio. Voluit B. Petri apoſtoli ſucceſſores cælo tãtùm debere innocentiam, & ſubtiliſſimi diſcuſſoris indagini inuiolatam exhibere conſcientiam. Nolite æſtimare, eas animas de inquiſitoribꝰ non habere formidinem, quas Deus prę cæteris ſuo reſeruauit examini. Nõ habet apud illum reus de allegationis nitore ſubſidium,

9. q. 3. Aliorũ hominũ

quandò ipſorum factorum vtitur eo teſte,
quo iudice. Dicas forſitan, omnium anima-
rum talis erit in illa diſceptatione conditio.
Matth. 16. c Replicabo vni dictum, Tu es Petrus, & ſuper
hanc petram ædificabo Eccleſiam meam: &
quęcunq; ſolueris ſuper terram, erunt ſoluta
& in cælis. Et rursùs ſanctorum voce patet,
pontificum dignitatem ſedis eius, factā toto
orbe venerabilem, dum illi quicquid fideliū
eſt, vbiq; ſubmittitur, dum totius corporis
caput eſſe deſignatur, de qua mihi videtur
Eſa. 10. a dictum per prophetam: Si hæc humilia-
tur, ad cuius conſugietis auxilium, & vbì re-
linquetis gloriam veſtram? Quid ſi immun-
da mihi labia habenti, & nullis ſuccenſa car-
Eſa. 6. b bonibus, vt Eſaiæ conceſſum eſt, vt his ablu-
tis, ipſum ad poſſeſſionis ſuæ tuenda priuile-
gia Petrum apoſtolū liceret euocare, & quod
ait precibus, humana voce loqueretur? Quē
pſal. 4. ſi audiretis, hæc diceret: Filij hominū, vſque-
quò graues corde? vt quid diligitis vanitatē,
& quæritis mendacium? Scitote quoniam
mirificauit Dominus ſanctum ſuum. Quid
ſtabilita Chriſti manibus cupitis fundamēta
ſubruere? Quid canum poſſeſſionis genium
illius, qui per culpas iuueneſcit, ariete pulſa-
tis, vt diuulſiōe eccleſiaſtici gregis, nouis me
& poſt carnem paſſionib⁹ ſubiugetis? Inau-
ditum ſacrilegij genus eſt, quod mentitæ re-
ligiōis honore coloratis. Dehoneſtat vene-
randi reuerentiam nominis, qui adiutorem
ſe in his, quæ in Deum iactat commiſſa, pol-
licetur. Contumeliæ genus eſt, quaſi in ſola-
Rom. 14. a tio adeſſe ſublimi, iuxta Apoſtolū: Tu quis
es qui iudicas alienū ſeruum? Quid auribus
imperitis illuditis, & grauiorē vindictæ ſpe-
ciem facitis eſſe quàm culpæ? Si odium de-
betis exceſſibus, vos mundate. Cur liberiùs
condemnatis ſcelera, quàm vitetis? Suî im-
pugnator eſt, qui fornicationis officijs vr-
get adulteria, & per animarum ſtupra, carnis
Pſal. 72. accuſat. Scriptum nempe retinetis: Maledi-
cti omnes qui fornicantur abs te. Fœda ergò
à nitore Domini ſui obligatiōe diſſoluitur,
qui ſtatutis cæleſtibus minùs mera fidei dę-
pendit officia. Poſſeſſionis noſtræ vobis (vt
video) claritas mouit inuidiam, quem ſimu-
lata vt mali poſſeſſoris indignatiōe transfer-
tis, dum deſudatis impendijs. Arcem, qua fu-
iſtis conſpicui, crebris labefactatam ictibus,
niſì obſiſterem, propoſuiſtis ſubruere: & cæ-
lo ſtabilitam machinam, quāta ſit, oſtende-
re per ruinam. Nolite præſtolari de clade ve-
ſtra victoriā, nolite triumphū ſuperādo per-
dere, meis laboribus, meo ſudore quæſitum.
Quicquid ad triumphū ducit, obtinui: quic-
quid vos illuſtres faceret in ſede, congeſſi.
Vobis tribuit claritatē fax iſta, quam viperi-
no liquore putatis extingui. In perniciē pro-
priā accēditur, qui ſic ſęuit in gratię ſuę ger-
mina, vt plātas abſcindat. Liberior iuſto ira-
cundia, plùs quàm alios, laceſſit authorem.
Symmachi, quos vocatis, exceſſ⁹ ſi ſunt, illa,

qua & vos, expectatione ſuſtineo. nefas eſt,
peccantē patientiā iudicis non amare. Quid
niſì vltionem flagitat, qui, dū reus & ipſe ſit,
vindictæ in alterum moras accuſat? Hæc illis
à me vox debetur ſtudijs, quoniā Deū dixiſ- Gen.
ſe teneo, pronū hominem eſſe in malitiā, &
omnem carnē amicā eſſe peccatis. Nolo oc-
caſione perſonæ, innumeris datura dignita-
tem, fiat in abiectione poſſeſſio: nè, dum ho-
mo inceſſitur, lex diuina frangatur. Mihi cre-
dite, ſi ſunt iſta quæ dicitis, reſpicio: quia &
in illis, quibus nil tale dicebatur, quid fuiſſet
inſpexi. Errat, qui falli Deo proximum cre- Deut. 32. e
dit. Mihi vindictā, ego retribuā, dicit Domi- Roma. 12. d
nus. Vos potiùs olìm filij, de quibus ſpirita-
lis ventrem partus onerabat, ad abiuratā con
cordiā redite. Pio vos ſinu, ſicut habuit hac-
tenùs, mater Eccleſia accipiat. Nunquàm eſt
ſera correctio. Scit diù expectare immodico
labore quæſitos. neſcit pro vilibus deſpicere
magno precio cōparatos. multis gradib⁹ re-
curſus eſt ad ſalutē. Præter deſperantē, nullus
excludit. fructus veniæ, proxim⁹ eſt coronæ.
Nolite Symmachū papā preſſuris veſtris iu-
uare. Si reus eſt, mihi credite, cùm ceſſauerit
humanę impugnatiōis miniſteriū, diuinum
mox ſuccedet arbitriū. Nónne ſplēdidiſſimi
cognitoris lance ꝑdicto aut pœna debet, aut
ꝑmium? Syllogiſmos à me ſermonū & ſche-
mata non quæratis. Antiquo adhuc vtor reti, &
irriſam à ſapiētibus ſeculi *cymbulā nō reli- *cymbam
qui. Illa me ꝑ mundi freta ſuſtentat. Ditat ꝓ-
batum in captionē hominū rete quod cerni-
tis. Redite ergò, quia fuga vos nec dū eſſetis
agreſtes, eripuit. Currite ad ouile, nec lupo-
rum vos exponatis inſidijs, nè per moram
amittatis gratiam ſpontè venientium, quia
contemptam inuitationem gehenna ſubſe-
quitur. Ego, ſi quid dulcedinis, vt pater, de-
bui: ſi quid diſtrictionis, vt attributus à Deo
magiſter, impleui: ꝓuidete, nè diutiùs qua-
lemcúque crucis meæ angulum rara Leuita-
rum corona circundet, nè dolēda etiàm ex-
traneis in longū ſolitudo dominetur, nè la-
bor vteri mei, ſterilitatis vice hoſtilem pepe-
riſſe familiā, & numeroſa proles, per ſiniſtros
actus infœcunditatem parentis oſtendat.
Pauca ſunt, quæ aſſerui: ſed quāta ex eis pen- Pſal. 33. a
deant, ęſtimate. Venite filij, audite me, timo-
rem Dñi docui vos. Romam reſpicite, quam
ab idolorum ſeruitute, ſinè auri, ſinè argenti
precio, liberam ſanguinis Chriſti fecit effu-
ſio: cui etiàm meam ſeruuli ſui mortem iuſſit
impēdi, quę per multa tempora famoſis cul-
tum delubris exhibuit, quæ diù venerata eſt
in imaginibus *dæmonū, cui laborante cen- *demones
ſu indiderat manus magiſtra terrorem, quæ
ſuſpexit poteſtatem numinum emptam pre-
cio metallorum, cui ſublimiores deos pepe-
rit exercitatior manus artificis: & diuinitatē,
quam homo per fabricam cōtulit apud ho-
mines, Dei habuit forma maiorem. Eccè iam
Chriſto propicio, ad nouas fornaces ſimula-

cra redièrunt. Eccè iam de obſoleta ſuperſtitione vſus veſter accepit, quod lætetur, dum de veteri tonãte noua meritò vaſcula præparantur. Quid hanc annitimini interrumpere quietem? Quid ludere vanis intentionibus felicitatem? Excuſationem non habet furor iſte, ſi creditis. Non intereſt, quibus itineribus ad mundi principem *currat, qui à ſancta vnitate diſcordat. Pingues hoſtias litat diabolo, qui contriſtat Eccleſiam. Vanas ergò repudiate tédiculas, ſimplicem habet defenſionem pacis affectus. Nimis armatus eſt, qui illa, quæ aduerſarius concordiæ miniſtrat, tela contemnit. Sufficit contra omnia iacula iurgiorũ, fidei nuda oppoſitio. Quid Eulalij & Bonifacij tempora, dum malorum ſolatia quæritis, reuocatis in medium? Quid incrementis exceſſuum præſentatis vetuſta cõtagia, & per iniquam voluntaté ſenectuti in operiendis delictis facitis nil licere? Alia tunc fuit cauſa diſcordię, & niſi narrãdo cogerer ſuſtinere tranſacta, oſtenderem vobis, nullum euenire ſolatium de comparatione factorum: quia illos, quos ad pontificale faſtigium intentioni obſequẽs feruor euexerat, vtroſque repuli. Hunc elegi, quia ex illis, teſte exitu, nemo mihi placuit. De iſtis contra regulas nitentem, profugum feci: prouectum legitimè, mundo impugnante ſeruaui. Scitis iſta, nec noua ſunt: quia dum ille truditur, iſte firmatur, veſter mihi miniſtrauit aſſenſus. Deindè cur in pniciem veſtrã lęditis ſacerdotale concilium? Cur laceratis ſententiam, in qua inſpirante Chriſto, oracula ſuperna patuerunt, & inter Deum atq; homines interpres extitit lingua põtificum? Quid generalis Eccleſiæ dolorem facitis, quanuis in principali, tamen in vna commiſſum? Illa em̃ cęli curia, variarum dotibus aucta curialiũ, & multo redẽproris noſtri auro, oſtroq; decorata, nihil in illa diſciſſione authore ſe protulit, ſed per humanæ linguæ miniſterium diuino militauit imperio. Intellexit nõ eſſe ſuũ, qcqd impulſa cõſtituit. Nihil habet in illa ſententia, niſi vndè *ſolata deuotione gratuletur. Peregrinum ſtylus ſenſit eloquium, indè ſumens gloriam ſolam, quòd inſuſa ſibi & ſeruauit, & coluit. Quid his de exemplis Euangelicis præparâſtis calumniam, ſicut de vobis ſcriptum eſt, Errauerunt præ ebrietate, neſciẽrunt videntem, ignorauerũt iudicium? Nam dum prophanis memoratos verbis cæditis, & inſcitiam proditis, & liuorem. Iſti ergò reſurrectionem corporis, quam prædicant, nõ credẽtes, hæreticis miſcuére contagijs. Iſti qcquid abiurãt linguis, corde ſectantur. Ergò quia dixerunt eum timendum eſſe, qui poteſt occidere, & animã mittere in gehennam, ideò à fide aliena texuerũt. Eccè profundam imperitiam. En B. Lucam, cuius poteſtis aſſertione conuinci, quid clamat? Timete eũ, qui poſtquàm occiderit corpus, habet poteſtaté animã mittere in gehennam. Quis hîc locus erroris, vbi congruentia pari ductu exempli & hiſtoriæ verba concurrũt, nec diuerſum eſt ab intellectu catholico & lectionibus, quod præfertur? Nunquàm benè nodus in ſcirpo quæritur, non inuoluit nebula prædicatæ lucis authores. Reſurrectionem ergò carnis nõ credunt, quia poſſe confitentur corpus occidi, quia peccatricem animam gehennæ mancipari? Déſis cor veſtrum vepribus ſuffocatur, & interna vitia alijs certat aſcribere. Ioãnis etiàm apoſtoli iactatis ſcripta violari, quia ex eius verbis dictum eſt, Si dicámus, quia peccatum nõ habemus, noſipſos ſéducimus, & veritas in nobis non eſt. De qua dicti diuerſitate nihil queror: in eo ergò corrupta ſunt apoſtoli monita, quia non iunxerunt, noſipſos decipimus, & quia non iunxerunt, mendaces ſumus, non ſolùm diuinæ, ſed etiàm humanæ rationis ignari? Qui veritatem non habet, mendax rectè cenſetur: nec alia re, niſi falſitate, plenus eſt, qui integritate vacuus innoteſcit. Sed hęc in vobis non curanda ſunt linguæ oratione, ſed gemituum: nec magis ſunt vobis exhibẽda verba quàm lachrymę, quia liquidò nocẽs eſt, qui inſontibus aut meritum culpabilis, aut nomẽ opponit. Reliqua obiectionum veſtrarum capita non reuoluam. Præſtat ſilẽtio damnanda ſepeliri. Nobilitatem dat facinoribꝰ, qui ventilationem ipſorum multiplici ad aures poſteras relatione tranſmittit. Beati Pauli eſt ſequenda ſententia, qui monet per diſcipulum cunctos, & clamat, Inanes quæſtiões euita. Multa em̃ ſunt in veſtris ꝓpoſitionibꝰ, quæ ità fæculentis vlnis peccandi amor amplectitur, vt fiát indigna memoratu. Plura leuitas dehoneſtat, dũ ſubductis euiſcerãtur verba vr̃a ponderibus, & de religiõis cauſis elocutio vẽtoſa cõponitur, auris cõgruẽter ſortitã grauitaté, quę in palearũ abundantia nihil eſt horreis illatura de tritico, dũ infœcundam frugibus culmorũ parturit vbertaté, & ſpé de herbæ luxuria mẽtitur agricolis, de quibus nihil lucri vẽtilabra reperiũt igni debita, incendioq; peritura. De his ſcriptum eſt, Dormiérunt ſomnũ ſuũ, & nihil inuenerũt. Nihil eſt, chariſſimi, pace dulcius: ſi tamẽ ſaporem eius, amaritudine plenũ pectus nõ excludat. Breuiorem quidem admonitionẽ debuerã, quam prolixam non parua veſtrî conſideratio, & diù in vobis iurgijs excitata frons, protulit. Vſus eſt, multa peccãtiũ ſtricta allocutione non corrigi: & effuſionẽ plurimi, quam in delictis habuerũt, in monitoris ſermonibus hanc requirunt. Me ſatis eſt, & diligentiæ veſtræ, & iuſſis cæleſtibus obſecutum. In his quæ ſecuta ſunt, locũ ſermonibus non relinquam: quia hæc refero, mũdi caput Romam, per veſtras intẽtiones eſſe proſtratam, & nutricẽ pontificij cathedram, quaſi vltimum videre ſedile deſpectã. Cuius vocẽ beatus Paulus excepit, & illa, qua ſemper

*ſola | Eſa.28.d | Matth.10. | Lucæ 12.a | 1.Ioan.1.c | 2.Tim.2.d | Pſal.75.

per vſus eſt, eloquij intonuit libertate, apo-
ſtolorum principẽ lenitatis inceſſens, quòd
Gal.2.c fluxis & profligatis mentibus, parẽtis adhuc
ſeruaret affectum, nec in profundum ductis
vlceribus ferro medicãte ſuccurreret, reſcin-
denda docens laminis ſecreta morborum, &
manifeſtæ deſperationi ſalutiferum eſſe vul-
nus adhibẽdum: nè, dum manus medici per
pietatem à ſectione corruptæ carnis ſuſpen-
ditur, de abſtinentia teli inuitetur exitium:
quia parcit ægris dextera, curandos interfi-
cit. Nec grandis eſt differentia, vtrùm ictũ
inferas, an admittas. Mortem languentibus,
qui cùm poſſit, non excludit, inflixit. His
ergò aduersùs eos oris ianuam patefecit al-
Rom.2.a loquijs: Om̃is qui iudicas, in quo alium iu-
dicas, teipſum condemnas. Eadẽ enim, quæ
iudicas, agis. Scimus enim, quia iudiciũ Dei
eſt ſecundùm veritatẽ in eos, qui talia agunt.
Roma.14.d Et iterùm: Beatus qui nõ iudicat ſemetipſũ
in eo, quod probat ſeipſum. Quænam eſt ra-
tio vt prædicet non furãdum, qui furatur, &
prodigam verecundię frontem, nube veſtiat
impugnationis alienæ? Nemo rectè monito-
Diſt.81.Nemo rectè. ris perſonam accipit, niſi qui actibus ſuis er-
rata condemnat, & amorem innocẽtiæ, con-
uerſatione demonſtrat. Nam adiacet etiàm
publicanis, amica morib⁹ vitia damnare ſer-
mone, & ſceleratioribus linguæ officijs pu-
nire quod diligunt: quaſi non quoddã ge-
nus ſit maiorum exceſſuum, dare rei affectũ
labijs quam mente deſpicias, & ingenij virus
colloquij melle veſtire. Hæc ſic ago, quaſi
vobis eſſet pudor, pudicitia: venuſtis adſpe-
ctu, liceret accuſare doctorem: & aduersùs
electum, oris liuidi morſus aptare, cùm antè
futuri præſcius, per epiſtolam ad vos da-
Rom.8.f tam, plena voce commonuiſſem: Quis accu-
ſabit aduersùs electos Dei? Deus qui iuſtifi-
Rom.2.e cat. Quis eſt qui condẽnet? Et iterùm: O ho-
mo, qui iudicas eos, qui talia agunt, & facis
illa, putas quoniam effugies iudicium Dei?
An diuitias bonitatis eius, & patientię, & lõ-
Rom.1.d ganimitatis cõtemnis? Accuſatis malitiã, re-
pleti iniquitate, fornicatione, immunditia,
auaritia, nequitia, inuidia, homicidijs, cõtẽ-
tione, dolo, malignitate, ſuperbi, elati, inuẽ-
tores malorũ, parẽtibus nõ obedientes, inſi-
pientes, incõpoſiti, ſinè affectione, ſinè miſe-
ricordia: doctis fornicatoribus neminẽ eſſe
miſcẽdũ, adulteri Laurẽtij aut ſequaces, aut
pręuij, per quos ille aut exercuit, quę habe-
bat toxica, aut effundẽs mõſtrauit, quę acce-
pit: poſt illã illecebroſæ cõmuniõis maculã,
& peſtẽ toto orbe execrabilẽ, ſacerdotes Dei,
quaſi obſoleta cõparatos communiõe, cul-
patis. Reos putatis eſſe, qui ſubiêre cõſortiũ,
nullo teſte conuicti: & ſectamini hominem,
toto eccleſiaſticę inſcriptionis non dicã ſty-
lo, ſed enſe perfoſſum. Quod licet, non licet:
2.Tim.3.b & quod non licet, licet. Quemadmodùm Ia-
nnes & Mãbres reſtiterũt veritati, ſic & vos
mente reprobi circa fidem, proditores, pro-
terui, inflati, amantes voluptatẽ magìs quàm
Deum, habentes ſpeciẽ quidem pietatis, vir-
tutem autem ipſius abnegantes. O vim do-
loris interni, qui nequit expedire, quod cõ-
cepit, qui profundis ingeſtum viſceribus lo-
quendi affectũ, quem imperat, vi irrumpit.
Nihil vobis vltrà plùs eloquar: quod de ora-
tione remanet, lamenta ſupplebunt. Poſt hęc
ſi inter manus medicorum curatiõe ægreſci-
tis, nec aliqua cœptæ ſalutis cõſideratio vos
reducit, ſaltem orbis parentem vrbem veſtrã
reſpicite. Ipſa vos, poſt defenſores ſuos apo-
ſtolos, mœrẽs aggreditur, ipſa compellat, &
ſi quid eſt pietatis, in reliquum orditur impe
tratura ſermonem, nè me, quam Dei ſummi
templa, repudiatis phanorũ cultibus, & no-
uæ lucis nitore gaudentem, fecerunt eſſe cõ-
ſpicuam: quam poſt ſacella ſordentia, & mul
to pecudum tabo polluta, ab hoſtiarum cru-
ore, Dominici & apoſtolici ſanguinis effuſi-
one purgauit: quam reducta poſt longum
ſanitas febrium fecit delubra contemnere:
quam à victimis liberauit oblatio, quæ pacẽ
Chriſti poſt idolorũ inimicitias acquiſiuit:
cui non fuerunt penè numeroſiora dona, q̃
numina: quã religio ſua reddebat varia de-
uotione mendicam: quam egeſtas oppreſſe-
rat, frequentia à dijs ſuis beneficia poſtulan-
tẽ: quę Curios, Torquatos, Camillos, quos
eccleſia nõ regenerauit, & reliquos miſi plu-
rimæ prolis infœcunda mater ad tartarum,
dum exhauſtis emarcui malè fœta viſcerib⁹:
quia Fabios ſeruata patria non redemit, De-
cijs multo ſudore gloria parta nihil pręſtitit:
profligata eſt operum ſinè fide innocentia:
criminoſis iunctus eſt æqui obſeruantiſſim⁹,
quia Chriſtum ignorauit, Scipio. Per totam
vellem ſtylum ducere, ſi orbatæ pectus ſuſti-
nere pateretur, inſantiam. Sed quiſquis la-
mentationis tranſacta relegit, lachrymarum
tẽpora videtur optare. Nemo creditur odiſ-
ſe, quorum relatione non læditur. Qui ſiccã
faciem de filiorum funerib⁹ referens ſeruat,
certo teſte crudelitatis arguitur. Illa poſteri-
tas plùs mœroris attulit perdita, quàm iocũ-
ditatis acquiſita. Relegamus tamen, quibus
mutata ſunt iſta ſucceſſibus. Eccè iam in illo
ſacrario Libertatis, nihil ſeruile de idolorum
cultibus inuenitur: eccè * honorum corona, *honorum
orbis genius, flós Romanus, quæ diù vene-
rata eſt, plena ſanctitate calcat altaria: eccè
iam curia mea ad cælum vocatur, laudatur,
accipitur. Nec poſſum dicere, perdidiſſe me
ſobolem poſt gratiã baptiſmi, quam vel re-
pentina mors abſtulit. Multos trabearum &
curulium poſſeſſores, ſupremus regnator ſi-
nè diſpendio cultûs aut dignitatis amplecti-
tur. Penè iam terreni munificentia triumphi
diuinum mercatur affectum, & hoc ad Chri-
ſti * gloriam proficit, quòd mundo ſtudetis *gratiam
eſſe venerabiles. Mentior, niſi egena agmi-
na aduentũ conſulatûs veſtri in ſubſidia mi-
ſeriarum præſtolantur. Etenim purpura ve-
ſtra,

* ſubrepētē
* depellit

ſtra, qua animi vocabulū nobilitatis, * ſubripientem miſeris veſtimentorum largitate * pellit algorem. Propè iam iterùm neceſſitatibus ferunt auxilium decora faſtorum, & veteri infidelitate depoſita, in tali præparatione cenſùs diſpendia, efficiūtur lucra animarum. Eccè nunc ad geſtatoriam ſellā Apoſtolicæ confeſſionis, vel admittūt limina candidatos, & vberibus gaudio exactiore fletibus, collata Dei beneficio dona geminātur. Quis tempore, quo precioſis ſiccamus vbera partubus, quo prolem noſtram æterna genitrix, rursùs paritura, nūc ſuſcipit, cui' poſt primam natiuitatem grandæuis fœtibus aluus impletur, quæ mihi prolem regenerando dulcem facit eſſe, quam peperi, quæ ad ſe veniētes ſenium facit exuere, & ad vitę principia redire confractos: quis hanc felicitatē, rogo, interpellatione cōmutat? Quis per diſcordiam viperina mente compoſitam, aurei mihi ſeculi iubet pire beneficia? Quis in renouatione mea occaſum clandeſtinus inſpirat, & qui blandę frontis ſpeciem inimicitijs vires acqrit? Generoſam in tali negocio proſapiam non agnoſco. Si qui ſunt tamen ſummorum, quos vilibus tempeſtatis huius procella ſociauit, alijs authorib' facinorum participatiōe maculantur. Splendor ſanguinis, etſi communiōem criminum incurrit, neſcit tamen ducem ſe præbere peccātibus. Habet forſitan reatū de neglecta cautione, non habet dignum ſupplicium de ſcelerum principatu. Sub quadam verecundia iungitur delinquentibus, qui ad adulta iurgia conuocatur. Non meretur deſperationem perditi, in quo facilis tantùm credulitas improbatur. Vos potiùs video triuiorum germina. Vos agnoſco, in quibus naturæ vilitas conueniētes ſibi mores peperit, quos degenerâſſe claritas fuerat, qui per mētitæ titulum religionis gaudetis impunitate vitiorum: quorum labia nunquàm aut honorum ſapor tetigit, aut quietis: qui fas omne origini parēdo violatis, quos de latebris & ſpecub' ꝓductos, præſens cauſa monſtrauit. Quis ante concinnationē mali huius, qui eſſetis, agnouit? Diù fouiſtis ſecreta, quibus vos nox generatiōis abdiderat. Redite potiùs ad amicam cæcitatem, nobis ſerenam & diurnam lucem relinquite. Concordiā Eccleſiæ aut abſentia, aut correctione præſtate. Si tamen vultis vos numerari inter ſplendidas proſapias, actuum emendatione cognoſcam.

QVINTA SYNODVS ROMANA, DVCENTORVM octodecim epiſcoporū ſub Symmacho papa, tēpore Theodorici regis, indictione nona.

POſt conſulatum Auieni, cùm in vnum, annuente Domino, ante confeſſionem B. Petri apoſtolorum principis reſediſſemus, ſancta ſynodus dixit: Libellus, qui ſynodali authoritate contra eos, qui aduersùs quartam noſtram ſynodum, quæ habita eſt Romæ * Palmari, mutire prǽſumpſerunt, ab Ennodio conſcriptus eſt, coram omnibus deferatur, & in præſentia omnium legatur atque roboretur. Quo recitato, & ab omnibus cōſona voce roborato, ſancta ſynodus dixit: Hæc futuris temporibus conſeruentur, atq; ab omnibus teneantur, & in omnibus ſeruētur. Hic libellus integerrimè ſynodaliter ab omnibus teneatur, atque inter quartę & qntæ ſynodorum noſtrarum actiones interponatur, & ità ſicut harum ſynodorum decreta habeatur: quia ſynodali authoritate conſcriptus eſt & roboratus. Ad quę ter beatiſſimus papa reſpondit: Iuxta veſtram omnium fiat voluntatē, & vt iudicatis, Apoſtolica habeatur authoritate, & inter apoſtolica, quod dicitis, interponaſ decreta, & ſicut cętera Apoſtolica ab omnibus teneatur decreta. Ad quę omēs ter vna voce reſponderunt, dicētes: Vt fiat, rogam': Vt fiat, rogam': Vt fiat, rogam'. Poſtque acclamatū eſt ab omnib' epis & presbyteris: Illi, qui papā Symmachum accuſauerunt, & damnationem ei inferre tentauerunt, & illi, qui eum iudicauerunt, aut contra noſtram ſynodum garrire, aut ſcribere præſumpſerunt, vt damnentur rogamus. Et paulopòſt omnes epiſcopi & presbyteri voce magna clamantes, dixerunt: Exaudi Chriſte, Symmacho papæ vita. Dictum eſt octiès. Cuius ſedem & annos. Dictum eſt deciès. Vt fiat, rogamus. Dictum eſt duodeciès. Quibus ceſſatis, Symmachus epiſcopus Eccleſiæ catholicæ vrbis Romæ, dixit: Quoniam fraternitas veſtra ſingulari charitatis ſtudio, pio ac vigilanti affectu, indefeſſis laboribus ac ſpiritu viuaci ſtuduiſtis, venerādi patres, tutelam rerum Eccleſiaſticarum fouere, ſedē Apoſtolicam (quæ ſolida Petri confeſſione ſtabilita eſt) tueri viriliter, cui licèt indigni, Domino ſic diſponente, prǽſumus: ac paruitatem noſtram iam dudùm multis afflictionibus impulſam, virili protectione defendiſtis, oblocutoribus & ſuſurrātibus reſiſtendo, qui nouis ſemper inſidijs ſemper aliquid aduersùm nos & famam noſtram moliuntur, quos ſpiritus ille diuiſionis continuis exagitat aculeis, quibus eſt pax inimica, & diſcordia placens: & quia veſtra bonitas curam prouiſionis noſtræ ſuis exhortationib' incitauit, * & parilem circa eccleſiæ tranquillitatē Dei noſtri cōtemplationē animi * præſtet, flagitamus, vt circa inſidiatores & perſecutores noſtros mitiùs agatis. Et licèt iuſtè damnenſ, propter miſericordiam tamen cōſeruentur, vt in nobis illa Domini declaretur ſentētia, qua præcipitur, ità fratribus dimit-

* , palàm mutire
* etiàm
* præſtat,

Matt.6.b ti ſicut ſibi à Domino cupiũt dimitti. Decæterò verò, nè vnquàm talia non ſolummodò in Apoſtolicæ ſedis præſule à quoquam præſumâtur, ſed nec in vllo Chriſtianorum epiſcopo vſurpentur. Non ergò neceſsè eſt ſuper his noua cudere, ſed vetera recitare atque firmare. Eſt enim à multis anteceſſoribus noſtris ſynodaliter decretum atque firmatum,

3.q.7. Oues q. Oia verò, q ſequũtur vſque ad illud, quid ad hæc vobis, &c. habentur in vlt. dec. Euſebij papæ. Et ſimiliter intrà in decr. epiſtola Ioã. papæ primi. 2.q.2. In ſcripturis

vt oues, quæ paſtori ſuo commiſſę fuerint, eum nec reprehendere, niſi à recta fide exorbitauerit, præſumant: nec vllatenùs pro quacunque re alia, niſi pro ſua iniuſtitia, accuſare audeant: quoniam paſtorum actus gladio oris nõ ſunt feriendi, quanquàm ritè reprehendi æſtimentur. Nec vllos epiſcopos ſuis rebus expoliatos, vel à ſedibus vi aut dolo, aut quocunq; ingenio pulſos, ſicut & vos de nobis iudicâſtis, aut ad ſynodum tam ꝓuincialem, quàm generalem poſſe conuocare, aut in aliquo iudicare, antequàm cuncta, quæ eis ablata ſunt, legibus poteſtati eorum pacificè per omnia redintegrentur, decernimus.

fere omnia sunt ... Euseb. ep. 2 ... apud ... ep. ...

Priùs ergò oportet, omnia illis legibus redintegrari, & eccleſias, quæ ſublatę ſibi ſunt, cum omni priuilegio ſuo reſtitui, & poſtmodùm non ſub anguſto temporis ſpatio, ſed tantũ tẽporis ſpatium eis indulgeatur, quantum expoliati vel expulſi eſſe videntur, antequàm ad ſynodum cõuocentur, & ab omnibus, quiſque prouinciæ ſuæ, epiſcopis audiatur. Nam nec cõuocari ad cauſam, nec diiudicari poteſt expoliatus, vel expulſus: quia nõ eſt priuilegium, quo expoliari poſſit iam nudatus. Vndè & antiquitùs decretum eſt: Omnes poſſeſſiones, & omnia ſibi ſublata, atque fructus cunctos ante conteſtatam litẽ, præceptor aut Primas poſſeſſori reſtituat. Et alibì ſcriptum habetur: Ille, qui violentiam pertulit, vniuerſa in ſtatu, quo fuerât, recipiat: & quæ poſſidet, ſecurus teneat. Et alibì in ſynodalibus patrum decretis, & regum edictis legitur ſtatutum:

3.q.1. Redintegrãda ſũt

Redintegranda ſunt omnia expoliatis vel eiectis epiſcopis, præſentialiter ordinatione põtificum, & in eorum, vndè abſceſſerunt, poteſtatẽ funditùs reuocanda, quacunque conditione temporis, aut dolo, aut captiuitate, aut virtute Maiorũ, aut per quaſcunque iniuſtas cauſas res eccleſiæ, vel proprias, aut ſubſtantias ſuas perdidiſſe noſcũtur ante accuſationem, aut regularem ad ſynodum vocationem eorum, & reliqua.

In de.Iun. lib.4

Eſt etiàm in antiquis Eccleſiæ ſtatutis decretum, vt qui aliena inuadit, nõ exeat impunitus, ſed cum multiplicatiõe omnia reſtituat. Vndè & in Euangelio ſcriptum eſt: Quod ſi aliquid defraudaui, reddo quadruplum.

Luc.19.b 12.q.2. In le.

Et in legibus ſeculi cautum habetur: Qui rem ſubripit alienam, illi, cuius res direpta eſt, in *vndecuplum, quæ ſublata ſunt, reſtituat.

* decuplum

Deut.27.c Et in lege diuina legitur: Maledictus omis, qui trâsfert terminos proximi ſui. Et dicet omis populus, amen. Talia ergò nõn præſumâtur abſque vlla vltione, nec exerceantur abſque ſua damnatione. Accuſatoribus verò inimicis, vel de inimici domo prodeũtib⁹, vel qui cum inimicis immorantur, aut ſuſpecti ſunt, nè credatur: nè irati, nocere cupiant: nè læſi, vlciſci ſe velint. 3.q.5. Accuſatoribus verò

¶Quid ad hęc vobis (chariſſimi fratres) videtur, prudentia veſtra pro eccleſiaſtica quiete vel indemnitate, vniuerſi edicite. Vniuerſa ſynodus dixit: Epiſcopalem perſecutionẽ, & eccleſiarum abſciſiõem, vel vaſtationem, atque ſeruorum Dei inſectatiõem, fulti prædicta authoritate & omnium ſanctorum patrum prohibitione, veſtraq; cõſolatione, cõmuni tractatu pariter in futurum robuſtè ac veraciter amputantes, ſanctorumq; patrum ſtatuta firmantes, expreſſis ſentẽtijs ſancim⁹, nè vnquàm talia à quoquam noſtris aut futuris tẽporibus pſumantur. Et ſilentio facto, Symmachus epiſcop⁹ Eccleſiæ catholicæ vrbis Romę, dixit: Quòd ſi aliq hęc tranſgreſſi fuerint, & talia pſumpſerint, quid ſuper his vobis videtur, pari adunatione manifeſtate. Cumque ſurrexiſſent, & paulopòſt iterùm conſediſſent, vna voce dixerunt: Si quis hæc, 3.q.5. Accuſatoribus verò quæ hodiè in hac ſancta ſynodo prohibita ſunt, infringere præſumpſerit, aut voluntariè tranſgredi tentauerit: ſi clericus eſt, gradu proprio penitùs careat: ſi verò monachus aut laicus fuerit, communione priuetur. Et ſi non emendauerit vitium, anathemate feriatur. Secretas verò inſidias vel manifeſtas, põtificibus à quibuſcunque illatas, vel ea, quæ huius ſanctę ſynodi ſententia complectitur, ſi quis ad *Eccleſiæ pertulerit notitiam, potiatur honore: & hi, qui aduerſa eis moliuntur, ſicut à ſanctis patribus dudùm ſtatutum eſt, & hodiè ſynodali & Apoſtolica authoritate firmatur, penitùs abijciãtur, & exilio, ſuis omnibus ſublatis, perpetuo tradantur. Hæc verò, quæ in hac ſancta ſynodo ſtatuta ſunt, & ea, quę in libello, quem Ennodius noſtra authoritate cõſcripſit, ſicut in præſentia noſtra relecta ſunt, vt proprijs manib⁹ roborentur, rogamus, atq; vt in perpetuum conſeruẽtur, (ſicut pdictum eſt) veſtra Apoſtolica authoritate firmentur. Symmachus Eccleſię catholicę vrbis Romæ epiſcopus, dixit: Acclamatiões veſtras, ſynodiq; iudicium præſentia ſuſcipient geſta. Adiecitq; & dixit: Ea, quę ad ſuccidẽdos veternoſę pręſumptionis errores, vel infenſę põtificibus pręſumptiõis morbos, quibus ſtatus affligi ſolet Eccleſiæ, ſeruorumq; eius, deliberatio religioni cõgrua paciq; cõſtituit, perpetua ſocientur firmitate: vt annuẽte Domino, quem cuſtodem rerum cõſtat eſſe bonarum, ſynodalis ordinatio vigeat, atque omnis, qui ſinè pſonæ alicuius *diſtinctione *venire præſumpſerit, impoſita ſuperiùs diſtrictiõe plectat. Vniuerſa ſynodus dixit: Vt fiat, rogamus. Dictum eſt deciès: Vt ſcandala amputentur, & inſidię atque detractiões erga epiſcopos vitẽtur, rogamus. Dictum eſt duodeciès. Et facto

*eccleſiaſticam

* diſtrictiõe *contrauenire

ɛto ſilẽtio, vniuerſi in ſancta ſynodo cógregati, clamãtes, dixerũt: Exaudi Chriſte, Symmacho vita. Dictũ eſt octiès. Hic eſt pax cum Symmacho. Dictum eſt octiès. Cuius ſedẽ & annos. Dictũ eſt deciès. Vt de pſenti fiat. Dictũ eſt duodeciès. Et paulopòſt, cùm reſediſsẽt, facto ſilẽtio, vniuerſa ſynod⁹ dixit: Quiſqs clericorũ, aut monachorũ, aut laicorũ, tã maioris ordinis, q̃ etiàm inferioris, poſt hãc formã à nobis prolatã, his decretis contraire præſumpſerit, ſtatutis canonicis velut ſchiſmaticus percellat. Et ſubſcripſerũt: ¶ Celius Symmachus epiſcop⁹ ſanctę Eccleſię catholicæ vrbis Romæ, huic ſtatuto, à nobis inſpirãte Domino peracto, ſubſcripſi. Laurẽtius epiſcopus eccleſię Mediolanenſis, huic ſtatuto, à nobis inſpirãte Dño peracto, ſubſcripſi. Petrus eccleſiæ Rauennatis eps, huic ſtatuto à nobis, inſpirante Dño, peracto, ſubſcripſi. Eulalius epiſcopus eccleſiæ Syracuſanę, huic ſtatuto à nobis inſpirãte Dño peracto, ſubſcripſi. Felix epiſcopus Interamnenſis, ſubſcripſi. Stephanus epiſcopus Cordubeñ, ſubſcripſi. Fortunatus epiſcopus eccleſię Valeñ, ſubſcripſi. Benignus Aquæuiueñ, Ioãnes Spoletan⁹, Romulus Præneſtin⁹, Stephanus Venuſin⁹, Cãdidus Tiburtinus, Valentin⁹ Amiterninus, Fortunatus Fulginatis, Chryſogon⁹ Albanẽſis, Eutychi⁹ Tranenſis, *Amãdus Potentinus, Laurentius Bobieñ, Moleſi⁹ Centũcelleñ, Euſebi⁹ Faneſtreñ, Roman⁹ Nomẽtan⁹, Propinqu⁹ Trebiatis, Aſterius Aquinatis, Syluanus Veliterninus, Epaphrodit⁹ Tamaſſenus, Quint⁹ Phocieñ, Helias Bleãdrenus, Paulus Tripolitanus, Polycarpus Gabalenus, Patrici⁹ Creſſeñ, Menecrates Caryſſeñ. Florentius Sardeorũ Lydię, Iulianus Hypepenus, Paulinus Perperẽneñ, *Meonius Nyſen⁹, Proteri⁹ Myrrhineñ, Heſperi⁹ Pytaneñ, Olympius *Euazoneñ, Rufinus Brulitanus, Philippus* Neaſaulitanus, Iſaac Elearchiæ, Baſilic⁹ *Paleſcepſis, Didymus Lapeteñ, Iuſtus Firman⁹, Ariſton Oſtieñ, Auguſt⁹ Liparitanus, Ruſticus Buxẽtin⁹, Venantius Senogallieñ, Victor Luneñ, Innocentius Tiferninus, Bonifacius Foroflaminieñ, Sebaſtianus Soranus, Aſellus Populonieñ, Elpidius Volaterranus, Proiectitius Foronouanus, *Veneri⁹ Poleñ, *Colonius Foroclodieñ, Prob⁹ Camarineñ, Vindemi⁹ Antiatenus, Proculeian⁹ Sepinatis, Fortunat⁹ Anagnin⁹, Paſchaſi⁹ Vulturneñ, Martian⁹ Eſinus, Baſſus Mutineñ, Pacatianus Comachleñ, Maras Cordiluſeñ, Macedõ Magideñ, Marcellin⁹ Iſindeñ, Paulus *Plogoneñ, Theodor⁹ Lyſinieñ, Neon Syluieñ, Theophilus Acraſſeñ, Epiphani⁹ Pergẽſis, Leucius phani Apollinis, Alcimedes Celandieñ, Eupythius Stratonicę, Dionyſius Attalieñ, Andreas Salenus, Amachius Sectorieñ, Croton Perteñ, Philippus Balbureñ, Theodorus Antiphellenus, Leontius Araxenus, Antipater Caunenus, Eſaias *Eleitanus, *Cratinus *Panemuteñ, Andreas Tloſorũ, Nicolaus Ariaſſenus, Roman⁹ Buboneñ, Oneſiphorus Iconieñ, Neoptolemus Corneñ, Paulus Derbeñ, Plutarchus Lyſtreñ, Eugenius Canorũ, Rufus Hydę, Tyrannus Homonadeñ, Acholius Larandenus, Proclus Argiſſenus, Leontius Magneſiæ Mæandri, Mamas Anemurij, Cyriacus† Aegeę, Valerian⁹ *Baſtianeñ, Photinus Chytrennus, Echius Arſinoeñ, Soter Theodoſieñ, Heliodor⁹ Amathũtis, Olympius Conſtantieñ, Batrachus Naxi inſulæ, Tryphon Chij inſulæ, Florentius Mitylenę inſulæ, Ioannes Rhodieñ inſulæ, Gennadius Moſineñ, Euandrus Diocliæ, Ioannes Trapezopolis, Philippus† Aegiritanus, Thomas Theodoſiopolitanus, Gennadi⁹ Acmoneñ, Charites Dionyſiopolitan⁹, Paulus Ariſteñ, Matthias Themiſonieñ, Eulali⁹ Siblieñ, Amphilochius Sideñ, Gaius Syſdreñ, Eudoxius Itoaneñ, Marcellinus Corydalleñ, Euſebius *Cotyaiorum, Obrimus Coraceſij, Romanus Myreñ, Ariſtocritus Olympeñ, Eudoxius Chomateñ, Palladius Candybeñ, Cyrinus Patareñ, Stephanus *Lymireñ, Zenodotus Telmeſſi, Maximus *Cimoleñ, *Muſonius *Limeneñ, Florentius Adrianopolis, Baſſonas *Neapolitanus, Meſſalinus Laodiceñ, Fonteianus Sagallaſſenus, Olympius Sozopolis, Alexander Seleucieñ, Valerianus Aphrus, Euſebius Clazomenus, Thomas Valẽtinianopolis, Thomas Alalcomenus, Pergami⁹ Antiochen⁹, Eutropius Adadeñ, Paulus Philomelieñ, Strategi⁹ *Polyboteñ, Baſilius Nacolię, Euſtochius Docimeus, Cyriac⁹ Eucarpieñ, Abertius Hierapolis, Epiphani⁹ Mydaieñ, Philippus Lyſiadis, Mocinius Hepheſtieñ, *Myrus *Euladreñ, Euſebi⁹ Dorylei, Marinianus Synnadẽſis, Calandion †Alicarnaſſenus, Ioãnes Gnidi, Theodoret⁹ Alabandenus, Tynchanius Apollonieñ, Longinus Apamenus, Theotecnus Tyri, Eorticius Metropolitanus, Cyrus *Sinianden, Libanius Parilycaoniæ, Modeſtus Sebaſteñ, Daniel *Cadis, Nunechius Laodiceæ Trimitariæ, Aquilas *Aurocyrorum, Ioãnes Amyzoneñ, Eupythius Stratoniceñ, Menander Heracleus *Lemnos, Papias Ereſſoneñ, Placc⁹ Iaſſeñ, Ioãnes Alindeñ, Dionyſi⁹ Antiochen⁹, Critonianus Aphrodiſius, Aetheric⁹ Smyrneñ, Stephan⁹ Epheſinus, Patricius Adramyteus, Daniel Lãpſacen⁹, Hermias Abydenſis, Theoſebius Ilij, Stephanus Patauij Aſiæ, Pionius Troadeñ, Eulalius Pionieñ, Dauid Anderaneñ, Thalaſſius Parij, Petrus Dardaneñ, Diogenes Cyzicenus, Olympius Pruſiadeñ, Theophilus Adrianopolis, Apragmonius Tieñ, Theodorus Heracleeñ, Calogerus Claudiopolis, Theodorus Xoanenſis, Polychronius *Daclis, Rhen⁹ Iuliopolis, *Aetherius Pompeiopolis, Petrus Gangrenus, Antiochus Sinopenus, Atticus Zelenſis, Vrani⁹ *Hymerorum, Paralius Andraponeñ, Leucadius *Tinnieñ, Euphraſius Laganieñ, Myſterius Amorij,

*Amantius
*Muſonius
*Euazeneñ
*Theodoſiupolitanus
*Palæaſpolitanus
*Veneriosi
*Collonic
*Gratianus
*Phanemuteñ *phupheteñ *Panormeñ
Bẽdotan
for. *Aegiritanus
*Limireñ
*Zetiloneñ
*Muſianus.
*Neaſpolitanus.
*Polydoreñ
*Mirus
*Bleandreñ
*Syniandeñ
*Cadoneñ
*Acroceraunorum, Acrotenorum.
*Lemni
*Dablis
*Ethericus
*Himerorũ
*Melphiteñ

rij, Aquilas Eudoxiadis, Cyriacus Trogmadeń, Pius *Pentenisseń. *Petenisseń

Quinta ſynodus Romana finit.

SEXTA SYNODVS ROMANA, SVB SYMMACHO PAPA habita tempore Theodorici regis, ſub die Kaleń Octob. de inuaſoribus rerum eccleſiaſticarum.

CVm in vnum apud B. Petrum apoſtolū ſancta ſexta ſynodus, canonicè à B. Symmacho Romæ congregata, reſediſſet, Symmach' p̄dictus epiſcopus Eccleſiæ catholicæ vrbis Romę, eidē ſynodo pręſidens, dixit: Quoniam religioſus, ſanctoſpiritu congregante, conuentus hortatur, vt quæcunq; pro diſciplina eccleſiaſtica neceſſaria ſunt, cura diligentiore tractemus: nos enim & Apoſtolicæ ſedis moderamine compellimur, & eccleſiaſticarum rerum diſpoſitiōe conſtringimur, ſic canonum paternorum decreta librare, & retrò præſulum, anteceſſorumq; noſtrorum decreta metiri, vt quæ prę̄ſentium neceſſitas temporum reſtaurandis eccleſijs relaxanda expoſcit, adhibita diligenti conſideratione, quantùm fieri poteſt, auxiliante Dño, temperemus: quia nos (qui potiſſimi ſacerdotis adminiſtramus officia) trangreſſionum culpa reſpiciet, ſi in cauſis Dei deſides fuerim' inuenti: quia meminimus, quod timere debemus, qualiter comminetur Dominus negligentiæ ſacerdotū. Sanè reatu maiore delinquit, qui potiore honore perfruit: & grauiora facit vitia peccaminum, ſublimitas dignitatum. Ideò tacere non debemus, ſed ▪ q̄ neceſſaria fore agnouerimus, viriliter corrigere & emendare ſatagamus, & ea quæ nociua ſunt, extirpare (prout Dominus dedecrit) non negligamus. Ab vniuerſis epiſcopis & presbyteris acclamatum eſt: Exaudi Chriſte, Symmacho papæ vita. Dictum eſt ſexiès. Hæc cōfirmamus, & hæc docemus. Dictum eſt octiès. Doctrinæ veſtræ gratias agimus ingentes. Dictum eſt deciès. Iſta teneantur, & iſta obſeruētur rogamus. Dictum eſt duodeciès. Dignus papa, dignus doctor.

Et facto ſilentio, Symmachus epiſcopus dixit: Communis dolor & generalis eſt gemitus, quod intra Eccleſiam noſtris & retroactis temporibus de inuaſione rerum eccleſiaſticarum, & vexatione ſacerdotum cognouimus, quæ res nō nos ſolos, ſed omnes Domini tangit ſacerdotes. Et licèt hæc à prædeceſſoribus noſtris iam prohibita ſint, & tales præſumptores damnati, & à ſanctis canonibus anathematizati: nè tamē denuò p̄ſumantur, eſt etiàm ſuper his promenda ſententia, vt qui eorum caſum non timent, timeāt ſaltem eorum perpetuā damnatiōem: & quod ſæpè præſumitur, ſæpiùs vt inhibeatur, neceſsè eſt. Sancta ſynodus dixit: Hęc, nè fiant, denuò ſynodali conuentu, prouida beatitudinis veſtræ ſententia eneruari conuenit, & nè in exemplum remaneat pręſumendi, funditùs extirpari. Symmachus epiſcopus dixit: Modò, quia Deus præſentiam veſtram votiuam mihi conceſſit, neceſsè eſt rem fieri firmam, quam credo eccleſiaſticis facultatibus conuenire, vt agnoſcant omnes, quos vanus furor & auaritia excitauit, talia abſque vltione non poſſe præſumi. Sancta ſynodus dixit: Scimus prouiſionem veſtram neceſſarijs ſtudere, & ideò in veſtra eſt poteſtate, ſequēda diſponere. Symmachus epiſcopus catholicæ Eccleſiæ vrbis Romæ, dixit: Magna quidem venerando & ſacerdotali debetur cultura propoſito, cui imminet de ſtudio, quæ recta ſunt, non de neceſſitate, diſponere. Sed quoniam in aliquibus, aliena poſtulātibus, vitiorum mater auaritia, repudiatis honeſtatis repagulis, totum putat expedire, quod libet: & ità, dum prędę inhiat, patientia ſupernæ pietatis abutitur, expectantibus correctionem cælo moderante, iudicijs ſe exiſtimāt non teneri, cùm clarum ſit, ꝙ apud certos in occaſionem rapiendi procedat diuinę mora ſententiæ. Sed nobis, quos paſtoralis cura & eccleſiaſtica adſtringit pro diſpenſatiōe certa ratio reddenda ſubſtantiæ: opùs eſt, vt ſolicitudinem noſtram non ſolùm ad præſentia, ſed etiàm ad *futura ſecula porrigamus, nè ad animę noſtræ detrimenta contingat, ſi hi, qui poſſunt ſtatutis debere innocentiam, præſumentes de libertate, deliquerint, cùm religioſa poſſint & noſtra & ſucceſſoris noſtri poteſtate fulciri, legibus eccleſiaſticis ſeruiētes. Sancta ſynod' dixit: Scimus Spū Dei cor veſtrū eſſe ſuccēſum, & inſtinctu Dei vos ità loqui. Quapropter omnibus ſummoperè conuenit obſeruare, vt oblationes fidelium à nemine præſumantur abſque conſenſu & voluntate epiſcopi, in cuius dinoſcūtur eſſe parochia & poteſtate, nec poſſideri vel damnari tētentur: quoniam nonnulli memores ſui, pro remiſſione peccaminum ſuorum, & pro æternæ vitæ mercatione, de facultatibus ſuis tam rerum immobiliū quàm & mobilium, quędam verò per ſcripturas eccleſijs tradiderunt, & Deo creatori ſuo perpetualiter habenda dederunt: quæ econtrà à diuerſis Deum minùs timētibus, eatenùs mortifera calliditate tenentur, vt aliorum oblatio illis pertineat ad ruinā. Nec intueri corde poſſunt diem iudicij, dum nimię cupiditatis delectātur ardore. Vndè precamur, vt antiquorum patrum regulas, quæ modò ꝓpter incuriā quorundā quaſi oblítæ habenť, renouetis: & tale iudiciū ſuper eis fiat, vt aut maniſeſtè hæretici, quia Eccleſiam Dei ſcindūt, & anathematizati, atque ab Eccleſia Dei extorres habeātur: aut per ſatisfactionem Eccleſię ad pœnitentiā, & demùm iuxta regulas eccleſiaſticas ad reconciliationē, & ſi digni inuenti fuerint, ad cōmunionem recipiātur. Symmachus

Sup. cap. 3. ſynodi Ro. 3. ſub Sym.

*ſecutura

machus epiſcopus Eccleſiæ catholicæ vrbis Romę, dixit: His ergò ritè perpenſis, nè illi in ruinam incidant, & perpetuo damnentur exitio, & ſancta Eccleſia, precioſo Chriſti ſanguine redempta, reſtauretur, eiq; piè famulantes non opprimantur, ſed releuentur, manſura cum Dei noſtri conſideratione vnà cum veſtro iudicio ſancimus, vt quicūq; immemor aut memor interitûs ſui, res Eccleſiæ delegatas & Domino oblatas, abſq; proprij epiſcopi iuſſu poſſidens, præſumpſerit deincèps tenere, quocunq; in loco & veritate comperta, res Dei ſeruis ſuis diſſimulauerit, aut renuerit reformare, liminib⁹ eccleſiæ ab epiſcopo eiuſdem loci priùs arceatur. Indignè enim ad altare Dei properare permittit, q̃ res eccleſiaſticas audet inuadere, aut iniuſtè, i. ſinè licētia epiſcopi poſſidere, aut iniqua vel iniuſta defenſiōe in eis perdurat. Necatores etiàm pauperum iudicandi ſunt pręfixo tenore, &, ſi non emendauerint vitium, extirpandi. Debet tamen eſſe prouiſio, vt vindictā admonitio manifeſta præcedat, & res vſurpatas iniuſtè qui abſtulit, aut iniuſtè ablatas retinet, æq̃tate patrocinãte legib⁹ reſtituat. Quod ſi neglexerit, & neceſſitas compulerit, demùm prædonem ſacerdotalis diſtrictio maturata percellat. Neq; quiſquā per * internas res Deum defenſare nitatur, quia Dei potentia cunctorum regnorū terminos ſingulari damnatione cōcludit. quod ſi pręſumpſerit, & ipſius offenſam, & prædictæ damnationis periculum ſuſtinebit. Cōpetitoribus etiàm huiuſmodi frena diſtrictiōis imponimus, qui facultates eccleſiæ ſub ſpecie largitatis regię, vel cuiuſcūq; poteſtatis, improba ſubreptiōe peruaſerint. Sera nanq; de his reb⁹ pœnitudine cōmouemur, cùm iam tranſactis temporibus contra huiuſmodi pſonas, canonum ſuffulti pręſidio, ſe ſacerdotes Domini erigere debuiſſent, vt non manſuetudo indulgentiæ, ad ſimilia perpetrāda improborum audaciam adhuc quotidiè ꝓuocaret. Nunc tardè, iniuriarum mole depreſſi, damnis quoq; Dominicis compellentib⁹, excitamur. Quòd ſi is, qui res Dei competit, in alijs, quàm vbì res agitur, maximè ſolet territorijs commorari, ſacerdotem loci ipſi⁹, vbì habitat huiuſmodi prauitate contemptus, neglectu perſonæ epiſcopus literis inſtructum reddat. Tunc antiſtes, ipſius fratris anxietate comperta, aut peruaſorem rerum Dominicarum admonitione corrigat, aut prætaxata canonica diſtrictione condemnet. Vndè & in canonibus, in Gangrēſi eccleſia apoſtolica authoritate cōditis, de fructuum oblationibus, quę miniſtris Eccleſiæ debētur, & de his, quæ in vſus pauperū conferuntur, ſcriptum habetur: Si quis oblationes Eccleſiæ accipere, vel dare voluērit præter epiſcopi conſcientiam, vel eius, cui huiuſcemodi ſunt officia cōmiſſa, nec cum eius voluērit agere conſilio, anathema ſit. Et iterùm in eodem concilio: Si quis oblata Deo dederit vel acceperit præter epiſcopum, vel eum, qui conſtitutus eſt ab eo ad diſpenſandam miſericordiam pauperibus, & qui dat, & qui accipit, anathema ſit. Valdè iniquū ergò, & ingens ſacrilegium eſt, vt quæcunque vel pro remedio peccatorū, vel ſalute vel requie animarū ſuarū vnuſquiſq; venerabili Eccleſiæ contulerit, aut certè reliquerit, ab his, quibus hæc maximè ſeruari conuenit, id eſt, Chriſtianis & Deum timētibus hominibus, & ſuper omnia à principibus & primis regionum, in aliud transferri vel conuerti. Proptereà, qui hęc nō præuiderit, & aliter quàm ſcriptum eſt, prædia eccleſijs tradita petiērit, vel acceperit, aut poſſederit, vel iniuſtè defenderit, aut retinuerit: niſi citò ſe correxerit, quo iratus Deus animas percutit, anathemate feriat: ſitq; accipiēti & danti * & poſſidēti anathema, & inſtitutę pœnę cōtuberniū aſſiduū. Nec aliquo ſe ante tribunal Chriſti obſtaculo muniat, q, à religioſis animabus ad ſubſtantiam pauperum derelicta, contra fas ſinè aliqua pietatis conſideratione diſpergit. Ab vniuerſis epiſcopis & presbyteris acclamatum eſt: Vt hæc penitùs abſcindantur, rogamus. Dictum eſt quinquiès. Vt hæc amputentur, precamur. Dictum eſt ſexiès. Vt res eccleſiæ, quibus traditæ ſunt, intemerato iure ſeruentur, rogamus. Dictum eſt ſeptiès. Vt ſecundùm hoc, quod proſequuti eſtis ſynodali conuentu, per omnia fiant, vnanimiter deprecantes, rogamus. Dictum eſt octiès. Vt in præſumptoribus vindicetur, rogamus. Dictum eſt deciès. Vt diſciplina ſeruetur, rogamus. Dictum eſt vndeciès. Quæ malè admiſſa ſunt, per vos corrigantur. Dictum eſt duodeciès. Vt illicita facta amputentur ità, vt deincèps non fiant, rogamus. Dictū eſt tredeciès. Vt apoſtolica ordinatio illibata ſeruetur. Dictum eſt quatuordeciès. Dignus papa, quod nō licet, non fiat. Dictum eſt quindeciès. Exaudi Chriſte, Symmacho vita. Dictum eſt ſexdeciès. Vt canones cuſtodiantur, rogamus. Dictum eſt quindeciès. Vt ordinatio Apoſtolica ſeruetur. Dignus papa, dignus doctor. Dictū eſt nouieſdeciès. Hęc omnes vnanimiter confirmamus, & vt vnanimiter ſeruentur, rogamus. Dictū eſt vigeſiès. Hæc tenenda, hæc ſeruanda ſunt. Dictum eſt vigeſiès. Per dominum Petrum, vt perpetuò ſeruentur, rogamus. Dictum eſt vigeſiès. Qui hæc violàrit, in ſe iuxta prætaxatum modum inueniat. Dictum eſt vigeſiès. Et facto ſilentio, Symmachus epiſcopus Eccleſiæ catholicæ vrbis Romæ, dixit: Præſentis diffinitionis formam, quæ iuxta ſanctorum patrum eſt ſtatuta ſententias, in omnium eccleſiarum notitiā peruenire decernim⁹, nè cuiquā pro ſua poſſit ignoratione licere, quod non licet. Et qui talia præſumpſerint, ſciant ſe prætaxato condemnatos eſſe modo. Similiter

Marginal notes: *interna defenſare — 16.q.1. In canonibus. — Gang. cōc. c. 7. editiōis 1. — Gang. cōc. c. 8. edi prim. — *vel

militer & hoc ad omnium eccleſiarum no-
titiam, veſtra cunctorum exhortatione & iu-
dicio cēſemus peruenire, & ab omnibus fir-
miter teneri, quia epiſcoporum res, Eccleſię
nō dubitantur eſſe, ſi in eorum facultatibus
ſimili fuerit crudelitate graſſatum, ꝑuaſores
rerum memoratarū, prædictæ canonum di-
ſtrictiōis feriantur vindicta, vt qui moribus
proprijs ac nulla cōſciētiæ caſtigatione cor-
16.q.1. In ca riguntur, ſaltē eccleſiaſticæ & canonicę vin-
nonib⁹. § dictæ perfodiantur aculeis. Generaliter ve-
Gnaliter ve- rò, quicunq; res Eccleſiæ cōfiſcare, aut com-
ro petere, aut peruadere periculoſa, aut ſua inſe-
ſtatione ꝓſumpſerit, niſi ſe citiſſimè ꝑ Eccle-
ſiæ, de qua agitur, ſatisfactionem correxerit,
ꝑpetuo anathemate feriatur. Similiter & hi,
q res eccleſiæ iuſſu vel largitione principum,
vel quorundam potentum, aut quadam in-
uaſione, aut tyrannica poteſtate retinueriut,
& filijs vel hæredibus ſuis (vt à quibuſdā iam
factum audiuimus) quaſi hæreditarias reli-
querint, niſi citò res Dei, admoniti à ponti-
fice, agnita veritate, reddiderint, perpetuo
anathemate feriantur. Iniquū enim eſſe cen-
ſemus, vt potiùs cuſtodes chartarum, quàm
defenſores rerum creditarum (vt pręceptum
eſt) iudicemur. Sanandum eſt ergò hoc cele-
riùs, nè longiùs execrandus animis morbus
inſerpat, vt ſi medicus, cùm viderit huius
terreni corporis aliquem eſſe languorē, ma-
gnū ſuæ artis ęſtimat documentū, ſi citò qs
illius interuentu deſperatus euadat, vel cùm
poſteà vulnus adſpexerit, adhibet fomenta
vel cætera, quibus illud poſſet, quod natum
fuerat vulnus, obducit: ac, ſi id manens ſanari
non poterit, nè corpus reliquū ſua tabe cor-
rumpat, ferro amputat, quod nocebat, quô
reliquum integrum ſeruet & intactum. Præ-
cidendū id ergò eſt, quod velut puro ſanoq;
nimiū corpori vulnus obrepſit, nè cùm tar-
diùs abſtergitur, in ipſis penè viſcerib⁹ hui-
us mali non exhaurienda pòſt ſentina conſi-
16.q.1. Fer- dat. Ferro enim abſcindenda ſunt vulnera q̃
ro abſcin. fomēta non ſentiūt. Similiter & illi extorres
debēt fieri ab Eccleſia, q ſacerdotali admo-
Deut. 13.b nitione nō corrigūtur, dicēte Domino, Au-
ferte malū à vobis. Vniuerſa ſynodus ſurgēs,
Eſai.1.e acclamauit: Vt *iſta fiant, rogamus. Dictū eſt
Oſ. 14 a octiès. Iſta ſeruent precamur. Dictū eſt deciès.
*ita fiat, Vt in perpetuū maneāt, & vr̃a authoritate fir
ment. Dictū eſt duodeciès. Exaudi Chriſte,
Symmacho papę vita. Dictū eſt duodeciès.

Et facto ſilentio, Symmachus epiſcopus
1.Ioan.2.a Eccleſię catholicę vrbis Romę, ſynodo prę-
1.Ioan.5.e ſidēs, dixit: In hoc cognoſcim⁹ oēs, quia deū
diligam⁹, ſi mādata ei⁹ faciam⁹. Hæc eſt chari-
tas Dei, vt mandata ei⁹ cuſtodiam⁹, & madā-
Pſal. 144.no. ta eius grauia nō ſunt. Iuſtus eſt em̄ Domin⁹,
& omnia iudicia eius iuſta ſunt, atq; oēs viæ
eius miſericordia & veritas & iudiciū. In ma-
Eccle.10.a c nu Dei poteſtas terræ, cui execrabilis eſt oīs
iniqtas. In manu Dei poteſtas hoīs, & ſuper
faciē ſcribæ imponet honorem ſuum. Perdit
Deus memoriam ſuperborū, & *iniqua ge- *iniquè
rentium, & relinquit memoriā humilium & agentium
bonorum hominum. Hoc autem pro certo
habet omnis, qui rectè colit Deum, quia vita
eius, ſi in probatione fuerit coronabitur: &
ſi in tribulatione, liberabitur: ſi verò in *cor- *correptiōe
rectione fuerit, ad miſericordiam perueniet.
Omne enim, quod irrepræhenſibile eſt, ca-
tholica defendit Eccleſia. Non licet ergò Im-
peratori, vel cuiquam pietatem cuſtodienti, Diſt. 10 Nō
aliquid contra mandata diuina præſumere, licet imp.
nec quicquam, quod euangelicis, propheti-
ciſq; & apoſtolicis regulis obuiat, agere. In-
iuſtum enim iudicium, & definitio iniuſta, 11.q.3. Iniu-
regio metu vel iuſſu à iudicib⁹ ordinata, non ſtū iud. et in
valet. Nec quicquam, quod contra euangeli- decr. lib.16.
cam, vel propheticam, aut apoſtolicā doctri- lib.15. ca. 6.
nam, conſtitutionemq; eorum, ſiue ſancto-
rum patrum actum fuerit, ſtabit: & quod ab
infidelibus, aut hæreticis factū fuerit, omni-
nò caſſabitur. Nociua ergò ſancti prædeceſ-
ſores mei damnare confidenter ſtuduerunt,
quorum & puſillitas mea, licèt impar & mi-
nima, pro ſuſcepto tamē diuina dignatione
miniſterio, pediſſequa cupit exiſtere. Væ
enim erit nobis, qui huius miniſterij on⁹ ſuſ-
ceptum habemus, ſi veritatem ſaluatoris no-
ſtri Ieſu Chriſti, quam apoſtoli prædicaue-
runt, ꝓdicare neglexerimus. Væ erit nobis, ſi
ſilentio veritatē oppreſſerimus, qui erogare Matth. 25.c
nūmularijs iubemur, id eſt, Chriſtianos po-
pulos imbuere & docere. quid in ipſi⁹ Chri-
ſti futuro dicturi ſumus examine, ſi ſermo-
num eius veritatem confundimur prædica-
re? Quid erit de nobis, cùm de cōmiſſis no-
bis animabus, & de officio ſuſcepto ratio-
nē iuſtus iudex Chriſtus Deus noſter diſtri-
ctam exegerit? Ideò nos oportet ſemper no-
ciua reſecare, & auxiliāte Domino, ꝓfutura
erigere. Vndè obiurgādo, hortādo, ſuaden- *conſolid.
do, blandiendo, *conſulendo prodeſſe, qui-
bus poſſum⁹, feſtinemus. Lingua noſtra bo-
nis fomētum ſit, prauis aculeus, timidos re-
tūdat, iratos mitiget, pigros exacuat, deſides
hortando ſuccendat, refugientibus ſuadeat,
aſperis blandiatur, deſperatos cōſoletur, vt,
quia doctores dicimur, viā ſalutis gradien-
tibus oſtēdamus. Simus in cuſtodia vigilan-
tes, aditus contra hoſtis inſidias ſoliciti mu-
niamus: & ſi quandò ouem perditā de com-
miſſis gregibus error abduxerit, toto illam
anniſu ad caulas reuocare Dominicas con-
tendamus, vt de paſtoris nomine, quod ha-
bem⁹, nō ſuppliciū, ſed ꝓmium cōſequamur.
Quia ergò in his oībus diuinę gratię adiuto-
rio opùs eſt, omnipotētis Dei aſſiduis preci-
bus clementiam exoremus, quatenùs ad hæc
operāda nobis & velle tribuat, & poſſe con-
cedat, atque in ea nos via cū fructu boni ope-
ris, quam ſe paſtor paſtorum eſſe teſtatus eſt, Ioan.14.
dirigat, ſine quo nihil agere poſſimus, per Ioan.15.
ipſum omia implere valeam⁹. Vniuerſa ſyn-
odus ſurgens, acclamauit: Placent omnia,

vt

vt perpetua ſtabilitate firmentur, rogamus. Dictum eſt octiès. Et adiecit, Exaudi Chriſte, Symmacho vita. Dictũ eſt octiès. Vt hæc intemerata ſeruentur. Dictum eſt deciès. Vt iſta intemerato iure cuſtodiãtur, precamur. Dictum eſt duodeciès. Qui hæc ſpõtè violauerit, perpetuo anathemate feriatᷓ, rogamus. Dictum eſt qndeciès: Vt decreta noſtra confirmes, precamur. Dictũ eſt deciès & octiès. Et facto ſilentio, Symmachus epiſcopus Eccleſię catholicę vrbis Romę, dixit: Acclamationes veſtras, ſynodiq; iudicium præſentia geſta *ſuſcipiant. Et adiecit: Ea, quæ ad ſopiendos veternoſæ præſumptionis errores, vel infenſæ rebus eccleſiaſticis ægritudinis morbos, quibus vniuerſalis afficiebatur Eccleſia, deliberatio religioni congrua paciq; conſtituit, firmitate perpete ſocientur, vt pręſtante Deo, quem cuſtodem rerũ conſtat eſſe bonarũ, ſynodalis ordinatio vigeat, atq; omnis q ſinè perſonæ alicuius *diſtrictione *venire pſumpſerit, indita ſuperiùs diſtrictione plectatur. Et ſubſcripſerunt: Cælius Symmachꝰ epiſcopus Eccleſiæ catholicæ vrbis Romæ, his cõſtitutis ſynodalibꝰ à me probatis atq; firmatis, annuens ſubſcripſi. Petrus epiſcopꝰ Rauennatis eccleſiæ, his conſtitutis ſynodalibus à nobis probatis atq; firmatis, annuens ſubſcripſi. Innocẽtius Tiferninus, Felix Interãneñ, Seuerinus Tyndaritanus, Bonifacius Aquileieñ, Siluanꝰ Veliterninus, Maximꝰ Bleranus, Sebaſtianus Soranus, Aemilianus Vercelleñ, mercurius Gabinatis, Maximꝰ Ticineñ, Felix Atellanus, Caſſianꝰ Mutineñ, Ruſticꝰ Buxẽtinus, * Cerẽtius Siculus, Propinquus Trebiatis, Stephanus Venuſinꝰ, Adeodatus Formianus, Laurentius Bobieñ, Bonifacius Camerinꝰ, Fortunatꝰ Fulginatis, Iuſtus Signinus, Mercurius Sutrinus, Vindemius Anteatinus, Stephanus neapolitanus, Auguſtus Liparitanus, Hilarius *Tempſanus, Valẽtinus Amiterninus, Maximianꝰ Peruſinus, Fortunatus Sueſſanus, Innocentius Ferentinatis, Iucũdus *Auguſtanus, Concordiꝰ *Meſenatis, Trigidius Taurinatis, Vitalis Fundanus, Viticanus Celineñ, Caſtus Portueñ, Ioãnes Arimineñ, *Ariſtꝰ Oſtieñ, Proculeianus Sepinatis, Martyrius Terracineñ, Candidus Tiburtinus, Victor Luneñ, Aprilis Lateraneñ, Aſterius Aquinatis, Aſellus Populonieñ, Chryſogonus Albaneñ, Memor Canuſinus, *Amandus Potentinus, *Colonius Foroclodieñ, Romanus numentanus, Elpidius Volaterranꝰ, Vrſus Reatinus, Ioãnes Thuritanus, Creſconiꝰ Tudertinus, Adeodatus Siluę candidę, Innocentius Meuanatis, Venerius Poleñ, Ioannes Spoletanus, Rogatus Tauromìnitanus, Euſtathius Cremoneñ, Seruus Dei Veroneñ, Laurentius Bergomatis, Probus Camarineñ, Eucarpius Meſſaneñ, Dulcitius *ſancti Antimi, Rufentiꝰ *Ignatinꝰ, Leucadius *melphiteñ, Serenꝰ Nolanus, Euphraſius Laganieñ, Martianus Eſinus, Theoctiſtus Peſſinuntis, Eutychius Traneñ, Elpidiꝰ Thermeñ monaſterij, Fortunatꝰ Anagninus, Myſterius Amurij, Paſchaſius Vulturneñ, Aqlius eudoxiadis, Innocentius Foroſim. pnieñ, Cyriacus Trogmadeñ, Felix Nepeſinꝰ, Pius Peteniſſeñ, Longinus Oreſteñ, Ioannes Nicopolitanus, Thalaſſius Cęſareeñ, Cõſtantinus Meliteneñ, *Meonius Nyſenus, Acaciꝰ Ariarathirenus, Firminus Thermus, Adoniꝰ Grauiſcæ, Patricius Tyaneñ, Ioannes Arcis, Theodoſius Nazianzenꝰ, Dorotheꝰ Neocęſareeñ, Ariſtomachus *Coloneñ, Cyrꝰ *Cyſiſtreñ, Ioannes Sebaſtieñ, Cecropius Sebaſtopolis, Ioannes Polemonieñ, Gratidianus Ceraſſuntis, Atarbius Trapezuntis, Seleucus Amaſenus, Ioannes Amyzoneñ.

*ſuſcipient. *diſtinctiõe *contrauenire *Cuperſaneñ, *Subauguſtanus, *Aron *Amantius *Calonicus *Rabineñ *Athineñ *Thinnieñ *Muſonius *Colacieñ, vel Chologeñ. *Cybiſtreñ.

¶Sexta ſynodus Ro. ſub Symmacho, finit.

EPISTOLA EIVSDEM AD Laurentium Mediolaneñ epiſcopum.

Dilectiſſimo atq; chariſſimo fratri Laurentio Mediolanenſis eccleſiæ archiepiſcopo, Symmachꝰ epiſcopus in Dño ſalutẽ. Prodit religioſæ votũ cõſcientiæ, mẽs laudibꝰ deuota pontificum: aſſertio ingenij eſt, Deo obſequentibus mãcipare quod loquimur, in quorũ præconijs fortè anguſtus ſermo vulget imperitiam, manifeſtat tamen, ſi abſtineatur, infantiã. Quis mendicam narrationẽ ęſtimet, quam vota locupletant? Sępè in facundię dotibus pauper inuenitur vena prædicantis, & ediuerſò theſaurus cordis irradiat in egeſtate verborum. Qui vice Dei iudicat, nõ deſiderat picta *alloquia, ſed quę inſucatus commendat nitor ingenij: quia in his etiàm ſinè amore blanditur eloquentia, in illis ſplendorem ſuum veritas nuda commendat. Sinè phaleris eſt omne, quod dictat affectio. ad vnguem fabricantur illa, q̃ volumus non tam ſpeciem recti habere, quàm ſimilitudinẽ. Ad te, venerabilis mihi antiſtes, maximè ſermo eſt, cui cum meritorum teſtimonio, virtus cœpit à vocabulo, in quo actꝰ eloquitur, qui nomẽ appellat. Prouida parẽtum diligentia tuorum, priùs te eligi voluit, quàm probari. Te olim ſecularibus inhęrentem titulis, caſtrenſis ſudor excoluit, & ad eccleſiæ gubernacula pars aduerſa ſolidauit, ſicut Dominus loquitur in Euangelio: Qui in minimo fidelis, & in magno fidelis eſt. Te ſacrum iudex & conſilij comitem meruit, & laboris. Benè, venerandis initiandus altaribus, & in laica conuerſatione quod ſacrum eſſet, elegiſti. Tu pudicitiæ in illa ætate cuſtos inuentus es, in qua & lex obſequitur deſiderijs. Satìs enim eſt, pueritiæ ambitum *quam licentia fulcit, horreri. Chriſtus milites ſuos, quos in perſonam ducis attollat, inter acies quærit hoſtiles. Adſcitus eccleſiæ, põtificem actibus impléſti ante tempora dignitatis. Nõ fuit aduena benignitas, quæ naturę innixa radicibus, de cano flore germen oſten-

*colloquia Lucæ 15.c *quem

oſtendit. Temporale enim eſt omne, quod fingitur: perpetuum, quod cum ætate matureſcit. Non tibi ſacerdotium rem doni credimus eueniſſe, ſed pręmij. Alij vulgari gratia lenocinante commendantur: tibi rigida circa culpabiles diſtrictio dedit affectum. Manet te ſingularis ſapientia, quæ licèt generaliter optanda eſt, tamen exiſtit in magiſtro neceſſaria. Fruſtrà monitoris perſonam ſuſcipit, qui impacti non præualet æſtimare pondus officij. *Viliſſimis comparãdus eſt, niſi pręcellat ſciētia & ſanctitate, qui eſt honore præſtantior. Dedit tibi apicē res iudicij, non fauoris. Dignus pontifice amor eſt, quem cenſura conciliat. Deuenuſtat inſtitutoris genium, qui per ſolam gratiā vult placere. Tu his eruditus & formatus cæli beneficijs, plùs agendo populum inſtituis, quàm docendo. Illa monita diſcipulorum conſcientiam erudiunt, quæ *probantur exemplo. Sinè pudore inuitat ad innocentiam, qui illam fuerit ipſe ſectatus. Te inter ſecreta penetralium quaſi teſtem metuunt, qui peccare diſponūt. Naſcentibus culpis metus & reuerētia tua negat *effectū. Qui inter exordia occurrit vitijs, & occaſionē lapſuū adimit, & cōcupiſcentiæ purgat authorē. Hæc beatitudini tuæ quaſi ſtrictìm pro linguę meę commendatiōe dedicaui, ſi precib⁹ tuis vitæ ſucceſſus arriſerit, geſtorū tuorū plena me relatiōe cōſecrabo, vt q̃ vniuerſis nota ſunt, mãſuris in poſterum literis, quatenùs gaudeat ætas ſequutura, ſeruentur.

*viliſſimus *cōputandus

*prabeni

¶ Epiſtola eiuſdem ad Liberium Patricium.

SYmmachus epiſcopus Eccleſiæ catholicæ vrbis Romę, Liberio Patricio ſalutē.

Cùm pro veneranda religione cōſcientiæ verba dirigitis in Aquileięſis electione pontificis, & diuinis initiata lingua cultibus militat conſecrando, in ignoti nos diligentia ſermonū vincula tenuerūt: q̃a nihil ſuperat iudicijs, quotiès aliquid probatus extulerit. Quid enim ſentētię ſequacium derelinquat, quandò iuſtitiæ obſequitur, cuius in examē definitio non vocatur? Agitis bono conſcientiæ, quod veſtro vix negaretur imperio. Exhibuit inter arbitros Marcellini venerabilis collegam Maximus hominum humilitatę ſublimior, & nè poteſtati fauor p obliquos aſcriberetur interpretes, quod de proprio deſcripſit ingenio, laudati iùxit ad precium. Egiſtis mediocrem, nè pręcelſi eſſet ſuſpecta prædicatio: clariſſimorū teſtimonia, vt vires accipiant culmina, caſtigant. Felix ſacerdotium, cui faciē pretulit plena mens luminis. Beata conuerſatio, quæ idcircò in diſcuſſionem deducta eſt, vt tanto viro adſtipulante ſuperaret, quæ non didiciſſet ſaporē victorię, niſi ſubiacuiſſet incertis. Semper innocentibus gloriam aduerſa pepererunt: prouidet defenſores fortiſſimos mediocris impugnatio. Sed quid epiſtolæ terminos loquacitate produxi, coactas lege paginas in humana concinnatione tranſgreſſus? Iungo & ego ampliſſimis patribus veſtris, p modulo exiguitatis propriæ, vobis cęlo obſequente conſenſum: & quod mirabile inter hoīes habetur, cōſideratione veſtrî attrahor ad amorē. Inſpirata mihi per alterū placet affectio, dū manet charitas imis inſerta viſcerib⁹. Peregrinãte pſona, comitē ſe tamē cęleſtis gratia deſiderijs iungat: & dū cupītis datur effectus, aut veniat bonum pontificatūs, aut faciat. Data 18. Kalend. Nouembrium die, indictione octaua.

EPISTOLA SYMMACHI PAPAE ad clerum Dardaniæ &c.

PResbyteris, diaconibus, archimãdritis, & cuncto ordini plebeio, per Illyricū & Dardaniam & Daciā cōſtitutis, Symmachus epiſcopus Romanus. Nullus ſtupeat, ſeruatū hactenùs nos nunc ſoluiſſe ſilentiū, cùm prudentiſſimi Solomonis iſta vox perſonet. Tēpus tacendi, & tēpus loquēdi. Quod taciturnitatē pſentis tēporis expugnãs, inter ea quæ accidūt, nūc ſilere me fidei ſtimulis excitatū, magni cōſtat eſſe faſtidij. Quippe vbì religionis reuerentia & ſumma cōcutitur, aptū iuxta diuinã ſcripturã dicere, eos q̃ mites ſunt, debere eſſe pugnaces: ſiquidē ſpiritualis, quę eſt & Deo accepta, cōgreſſio vniuerſa laudabiliter tolerat, nè quiſquã à diuina charitate ſeparetur. Sed nō congruū eſt, illis religioſa offerre dogmata diſciplinæ, à quibus inſtitutionis ipſius expectat̃ plena pfectio. Sed breuiter clara perſtringemus. Cui incognitum, Cōſtãtinopolitana eccleſia qua Neſtorij cōtagione laborauerit? Neſtorij, inquã, q̃ quaſi putre corporis membrū, à ſocietate catholicę communiōis exciſus eſt. Vbì terrarū pdicat̃ congregatio Chalcedonēſis ſancta concilij, quæ Eutychen, Dioſcorū, duo nomina famoſa & magnę perfidiæ, vnius ſentētiæ integritate damnauit, iniquitatis complices, & vno ſpiritu diuinis dogmatibus aduerſarias peſtes? Quis Petrum & Timotheū præfatorū vernulas, ignorauit, ppugnatores intētionis addictæ, & authores ac miniſtros ſuos ſæuo errore vincētes? Illū Timotheū loqmur parricidã, qui ſanctæ recordatiōis Proterij ſupſtitis nō ſolùm eccleſiã nō religioſis authorib⁹ occupauit, verùm etiàm effuſionem pij ſanguinis ad crimē pſuaſionis adiecit: Ipſius nēpe dãnationē vniuerſalis eſt Eccleſiæ vox *loquuta, dū cum nomine quoquè Chr̃iani honoris exuērit. Cuius Petrū ſequacē notū fecerūt orthodoxorū plurimę paſſiōes, in q̃bùs ille virtutē animi ſui exultauit oſtēdere. Nouit Epheſ⁹ cū tota ſocietate Dioſcori, vbì cum proprij amore peccati, finem ſancti Flauiani operatus innotuit: tacēda ſunt Antiochiæ mala, vbì per alterius Petri neſanda ludibria, reuerendū ſacerdotij nomen irriſum eſt. Quis Apameæ *Ethyrij gemitus, tragicis criminibus cōparandos, vel ſi ſolis vacet, digna poſſit lamētatiōe deflere? quid de Aca-

Ecceſ 3.b

for. *atherij

cio

loco obſcurus. cio? quæ de bonis ſuis faſcino quodam grauatis baſilicis coimperáte præmiſerat, nouo exemplo pœnæ depræhéſus eſt, aduersùs ſeipſum dicens ſententiam, illos mutata volútate defendens, quos priùs glorioſum putauit addicere: & laborás ſociare fidelibꝰ, quos dudùm hęreticos manifeſtæ pręuaricationis oſtenderat: propter quos maximè fugiédus, & deſignato ſuperiùs damnatorum agmini coæquandus, illa propter quæ fidelis probatus eſt eſſe, diſſoluens, & permixtus his, per quos Eccleſiæ læſio generalis euenit. Aduersùm hos ſi patrum dogmata ratio ſuadet eſſe ſeruanda, cogitate, ſi poſſunt maiore tranſgreſſione calcari, quàm nunc per eos, qui in partibus veſtris Eutychetis dogmata recidiua reſuſcitant. Si verò tanquàm infirmæ cóſtitutæ ſententiæ, ſinè periculo negligantur, citra vllum ruboré credulitatis noſtrę ſumma ſubſiſtit, ſemper ſuccedentibus nobis vetera conſtituta ſoluentibus. Quandò enim paternarum regularum deſpiciuntur inuenta, nec eorum, quæ benè inſtituta ſunt, firmitas vindicatur, huiuſmodi impietaté neceſsè eſt fidei ſemper venire. Nam vbì facilis diſſolutio eſt rationabilis cóſtitutionis, ibì omis ſanctitatis forma corrumpitur, Chriſtus impetitur: & quis hoc fidelium patienter accipiat? Inſtituta patrum reueréda calcantur: & quis non vitæ mortem iuſta electione præponat? Vbì catholicę fidei adoranda reueréntia? vbì multorum ore ſanctorum dogmata cóſtituta? vbì doctorum veterum fidelis authoritas? vbì illa religioſarum mentium ſtupenda patientia, proprijs bonis cótenta? nuda videtur ſpe æternæ hæreditatis excidere, quaſuis ambiens paſſiones, nè incorruptibilis illius boni iudicaretur indigna. Nam nulla maiora documéta ſunt fidei, quàm vbì téporis ratio ſuadet, vitam ſubdere paſſiói. Et ideò, qui pro ea periculũ perſecutionis obire meruerit, dignum ſe cæleſté oſtendit eſſe militem. Chriſtus vos pio ſanguinis ſui precio comparauit, gratię libertate conceſſa, nihil inuenientibus humanis operibus, quod dignum pro tanta mercede tribueret. Atque ideò, vbi religionis iniuria eſt, amore fidei omnem tranſcendere oportet affectũ. Vnuſquiſque ergò exilia & peregrinationes tanquàm domum patriamq; reſpiciat, nè deſiderijs retétus humanis, Chriſti ſocietate priuetur. Eccè tempus, quo reperit fides milites ſuos, & inclamat ad defenſionem ſui, feruórem gratiæ conſequutos. Fidem ipſam dicere iudicemus: Eccè tépus optabile, eccè fructuum congregatio deſiderata fidelium, vt paruis paſſionibus munera magna compenſet. Pluribus charitatem veſtram, pro diſpenſatione nobis credita, cuperemꝰ hortari: ſed quid opùs noſtræ vocis ſtimulis, vbì ad tolerandas pro Chriſto magnanimiter paſſiões, apoſtolicis patrum docemur exemplis, quæ per damnum humanarum rerum, cæleſtium vobis oſtendunt augmenta virtutum? Ergò pronunciemus inter alia, & dicamus cũ ſancto Dauid: Quàm bonũ & quàm iucundũ, habitare fratres in vnum? vt & de vobis apoſtolus Paulus dixerit: Vos autem fratres in Chriſto vnum eſtis. Dum hæc enim vanitas iſta non reducat, nullus ambigat, eadem nihilominùs eſſe vétura, quæ in Conſtantinopolitana nupèr Eccleſia cótigerunt, de quibus pariter mihi, ingemiſcere neceſsè eſt & tacere. Nam qui Apoſtolicæ ſedis admonitionem negligendam eſſe crediderunt, meritò inciderunt in ea, quæ venire ſolent ſolatio deſtitutis. Si quis ergò ſalutem propriam cogitans, ſeruare cupit Apoſtolica iudicia, cùm ſe à præfatorum ſcelere ſeiũxerit, noſtræ cómunionis ſe nouerit ſinè dubitatione participem. Quia qui ſe ab eorũ, quos Apoſtolica ſedes damnauit, ſocietate nó remouerint, ſciant, nullo colore, nullo figmento, nulla calliditate ſe Eccleſiaſticæ cuſtodiæ poſſe ſubripere: quia ſicut illos, qui à ſupradictorũ, hoc eſt, Eutychetis, Dioſcori, Timothei, Petri & Acacij ſe venenis diſſociãt, amplectimur: ità noſtra circa iſtos cura & ſolicitudo, nè ſubrepere poſſint, ſemper inuigilat. Deus vos incolumes cuſtodiat, chariſſimi fratres.

Pſalm. 132.a Galat. 3.d

ILERDENSE CONCILIVM, OCTO EPISCOPORVM, HABITVM ANNO

15. Theodorici regis, octauo Idus Auguſti, circa tempora Symmachi papæ vel Hormiſdæ.

ILerda, Hiſpaniæ interioris oppidum eſt iuxta Sycorim fluuium: vulgò Leryda & Leyda dicitur. Vide Ptolemæum lib.2. cap.6. Plinium lib.3. cap.3.

¶CAPITVLA CONCILII Ilerdenſis.

De his, qui altario miniſtrant, vt à ſanguine hominis ſe abſtineant. 1
De his, qui abortiuum faciunt, vel natos ſuos extinguunt. 2
De monachis, vt clerici ordinentur cum voluntate abbatis, & quę monaſterio offerũtur, non auferantur, & de baſilicis quas laici fecerint. 3
De inceſtis, vt, quandiù in ſcelere ſunt, inter catechumenos habeantur. 4
De his, qui altario ſeruiunt, ſi ſubitò in fragilitatem carnis inciderint. 5
De eo, qui viduę pœnitenti, vel religioſę virgini ſtuprum intulerit. 6
De his, qui ſacramento ſe obligant, nè ad pa-

cem redeant. 7
Si clericus ſeruum vel diſcipulum de eccleſia traxerit, vt pœnitentiam agat. 8
De his, qui rebaptizati ſunt, quantùm pœniteant. 9
De his, qui iubente epiſcopo, remiſſa culpa, ab eccleſia exire contemnunt. 10
De clericis, qui in mutuam cędem prorumpunt. 11
De his, qui contra canones ordinati ſunt, vt deponantur. 12
De catholicis, qui filios ſuos hæreticorũ baptiſmati tradiderunt. 13
De catholicis, vt cum rebaptizatis non conuerſentur. 14
Vt clerici cum extraneis mulieribus non habitent. 15
Cùm ſacerdos moritur, quid de rebus eccleſiæ obſeruetur. 16

Capitulum primum.

Diſt. 50. De his clericis, qui in obſeſſio. DE his clericis, qui in obſeſſionis neceſſitate poſiti fuerint, id ſtatutum eſt, vt qui altario miniſtrant, & Chriſti corpus & ſanguinem tradunt, vel vaſa ſacro officio deputata contrectant, vt ab omni humano ſanguine, etiàm hoſtili, ſe abſtineant. Quòd ſi in hoc inciderint, duobus annis tam officio, quàm communione corporis Domini priuentur, ità vt his duobus annis, vigilijs, ieiunijs, orationibus, & eleemoſynis pro virib⁹, quas Dominus donauerit, expientur, & ità demùm officio vel communioni reddãtur, ea tamen ratione, nè vlteriùs ad officia potiora prouehantur. Quòd ſi *in definito tempore (*infra præfinitũ tempus) negligentiores circa ſalutem ſuam extiterint, *protelãdi (*protelãdæ) ipſius pœnitentiæ tempus in poteſtate maneat ſacerdotis.

2 Hi verò, qui malè conceptos ex adulterio fœtus, vel editos necare ſtuduerint, vel in *ventribus (*vteris) matrum potionibus aliquibus colliſerint, in vtroq; ſexu adulteris, poſt ſeptem annorum curricula communio tribuatur, ità tamen, vt omni tempore vitę ſuæ fletibus & humilitati inſiſtant. Si verò clerici fuerint, officium eis miniſtrandi recuperare non liceat: attamen in choro pſallentium, à tempore receptæ cõmunionis interſint. Ipſis autem veneficis in exitu tantùm, ſi facinora ſua omni tempore vitæ ſuæ defleuerint, communio tribuatur.

Ca. 27. cõcilij Agathen. 16. q. 1. Cùm p vtilitate. 10. q. 1. Si ex laicis qſpiã. 3 De monachis id obſeruari placuit, quod ſynodus Agathenſis noſcitur decreuiſſe, hoc tantùmodò adijciendo, vt cùm pro eccleſiæ vtilitate aliquos epiſcopus probauerit in clericatûs officio promouendos, cũ abbatis voluntate debeant ordinari: Ea verò, quę in iure monaſterij de facultatibus offeruntur, in nullo diœceſana lege ab Epiſcopis contingantur. Si aũt ex laicis quiſquam, à ſe factam baſilicam, conſecrari deſiderat, nequaquàm eam ſub monaſterij ſpecie, vbi congregatio non colligitur, vel regula ab epiſcopo nõ cõſtituitur, à diœceſana lege audeat ſegregare.

4 De his, qui ſe inceſtûs pollutione commaculant, placuit, vt quouſquè in ipſo deteſtando & illicito carnis contubernio perſeuerant, vſq; ad Miſſam tãtùm catechumenorum in eccleſia admittantur, cum quibus etiàm nec cibum ſumere vllum Chriſtianorum (ſicut Apoſtolus iuſſit) oportet. 35. q. 2. & 4. De his, qui ince. 1. Cor. 5. d

5 Hi qui altario Dei deſeruiunt, ſi ſubitò in flẽda carnis fragilitate corruerint, & Dño reſpiciente, dignè pœnituerint, ità vt mortificato corpore, cordis contriti ſacrificium Deo offerant, maneat in poteſtate pontificis vel veraciter afflictos nõ diù ſuſpendere, vel deſidioſos prolixiore tempore ab Eccleſiæ corpore ſegregare, ità tamen, vt ſic officiorũ ſuorum loca recipiant, nè poſſint ad altiora officia vlteriùs promoueri. Quòd ſi iteratò, velut canes ad vomitum, reuerſi fuerint & velutì ſues in volutabris luti iacuerint, non ſolùm dignitate officij careant, ſed etiàm ſanctam communionem, niſi in exitu, non percipiant. Diſt. 50. Hi qui altario ſancto, & 15. q. 8. Hi qui altario Dei. 2. Petr. 2.

6 Qui pœnitenti viduæ, vel virgini religioſæ vim ſtupri intulerit, ſi ſe ab eo ſequeſtrare noluerit, pariter à communione Chriſtianorum & conſortio ſegregentur. Si verò illa, quę vim pertulit, ad ſanctam religionem redierit, in illo ſolo ſententia excommunicationis teneatur, quoadu ſquè publicè pœniteat.

7 Qui ſacramento ſe obligauerit, vt litigans cum quolibet, ad pacẽ nullo modo redeat, pro periurio, vno anno à communione ſanguinis & corporis Domini ſegregatus, reatum ſuum eleemoſynis, fletibus, & quantis potuerit, ieiunijs abſoluat. Ad charitatem verò, quæ operit multitudinem peccatorũ celeriter venire feſtinet. 22. q. 4. Qui in ſacramẽto ſe oblig. 1. Petr. 4. b

8 Nullus clericorum, ſeruum aut diſcipulum ſuum ad eccleſiam cõfugientem, extrahere audeat, vel flagellarẽ præſumat. Quod ſi fecerit, donèc dignè pœniteat, à loco, cui honorem non dedit, ſegregetur. 17. q. 4. Nullus clericorum ſeruũ. Et in decr. Iuon. lib. 2.

9 De his, qui in præuaricatione rebaptizati, ſinè aliqua neceſſitate, vel tormẽto delapſi ſunt, placuit, vt circa eos illa Nicenę ſynodi ſtatuta ſeruentur, quæ de præuaricatoribus *cenſita (* conſtituta) eſſe noſcuntur, id eſt, vt 7. annis inter catechumenos orent, & duobus inter catholicos, & poſteà, moderatione & clemẽtia epiſcopi, fidelibus in oblatione euchariſtiæ communicent. Ca. 11. Nicenæ ſynodi

10 Qui, iubente ſacerdote, pro quacunq; culpa eccleſiam exire cõtempſerit, pro *noxa (*cõtumeliæ noxa) cõtumaciæ tardiùs recipiatur ad veniam. 11. q. 3. Qui iubẽte ſac.

11 Si qui clerici in mutuam cędem proruperint, prout dignitas officiorum in tali exceſſu contumeliam pertulerit, à pontifice diſtrictiùs vindicetur.

12 Qui contra decreta canonũ, indiſcretè clericos vſq; nunc ordinauerunt, eis Domin⁹ vel ſancta & eccleſiaſtica charitas ignoſcat. Amodò verò ſi in tali auſu proruperint, decretum

decretum canonum, quod circa eorum perſonas ſtatutum eſt, id eſt, vt nullum ordinare iam audeat, obſeruetur: vel, qui deinceps ordinati fuerint, deponantur. Hi verò, qui tales hactenùs ordinati ſunt, nullo tempore promoueantur.

13 Catholicus, qui filios ſuos in hæreſi baptizandos obtulerit, oblatio illius in Eccleſia nullatenùs recipiatur.

14 Cum rebaptizatis fideles religioſi nec in cibo participent.

15 Familiaritatem extranearum mulierū, licèt ex toto ſancti patres antiquis monitionibus præceperint eccleſijs euitādam, id nūc tamen nobis viſum eſt, vt qui talis probabitur, ſi poſt primam & ſecundam commonitionem ſe emēdare neglexerit, donèc in vitio perſeuerat, officij ſui dignitate priuet. Quòd ſi ſe (Deo iuuante) correxerit, ſancto miniſterio reſtauretur.

16 Licèt de re huiuſmodi, quam conſtituere ſalubri ordinatiōe decernimus, priſca authoritas canonū nequaquàm ſiluerit, ſed euidenti ſanctione præceperit, vt cuiuſcunq; eccleſiæ pontifice defuncto, non paſsim pro libitu ſuo in earum rerum direptionē, quas obiens dereliquit, quiſquā irruat, domumq; ſubuertat: ſed ſacerdos, qui exequiarum tēpore eſt, ea omnia, quæ ad vtilitatem & conſeruationem pertinent, debeat diligenti circunſpectione munire: tamē quia ipſa ſanctio (quod peius eſt) à multis clericis nūc cognoſcitur violari, ità vt * non iubente ſacerdote, expectorato affectu, totaq; diſciplinę ſeueritate poſthabita, immaniter, quæ in domo pontificali reperiuntur, inuadūt & abradūt: ideò nunc hæc huius placiti cōſtitutione inter nos cēſura placuit cuſtodiri, vt defuncto antiſtite, vel etiàm adhuc in ſupremis agēte, nullus clericorum cuiuſlibet ordinis, officij, gradúſve ſit, quicquam de domo præſumat, vel quod de vtilitate inſtrumēti domûs eſſe agnoſcitur, i. mobilis & immobilis rei eccleſiaſticæ conetur inuadere, nihil furto, nihil dolo ſupprimens, auferens, atq; abſcōdens: ſed is, cui domus commiſſa eſt, ſubiunctis ſibi cum conſilio vno vel duobus fideliſſimis clericis, omnia vſq; ad tempus pōtificis ſubſtituendi debeat cōſeruare, & his, qui in domo inueniuntur, clericis conſuetam alimoniam adminiſtrare. Subſtitutus autem antiſtes ſuſceptæ ſedis commoda ordinabit, vel ut Deus * imperabit, vt eis vti cū his debeat, quos cognouerit diſciplinæ & charitati prędeceſſoris ſui fideliter paruiſſe. quòd ſi quiſquam poſt hæc cuiuſlibet ordinis (vt ſuperiùs dictum eſt) clericus quacunq; occaſione de omni facultate quippiam probatus fuerit abſtuliſſe, vel forſitan dolo aliquo ſuppreſſiſſe, reus ſacrilegij, prolixiori anathemate cōdemnetur, & vix quoquè peregrina ei cōmunio concedatur: quia durū eſt, vt hi, quos conſtat in ſeruitio Dñi cum primæ ſedis antiſtite deſudâſſe, ab his, qui ſuarū rerum incubitatores * atq; vagantes fuiſſe noſcūtur, deſpecti aliquatenùs crucient. Sergius in Chriſti nomine epiſcopus, has conſtitutiones, ſecundùm quod nobis cum fratribus, Deo inſpirante, complacuit, relegi, & ſubſcripſi. Iuſtus in Chriſti nomine epiſcopus, ſubſ. Ioannes in Chriſti nomine epiſcopus, ſubſ. Petrus in Chriſti nomine epiſcopus, ſubſ. Marulio in Chriſti nomine epiſcopus, ſubſ. Taurus in Chriſti nomine epiſcopus, ſubſ. Febrorius in Chriſti nomine epiſcopus, ſubſc. Gratus in Chriſti nomine epiſcopus, directus à domino meo Stephano epiſcopo, his conſtitutionibus interfui, & ſubſcripſi.

* cū obeūte

12. q. 2. Hæc huiꝰ placiti

* Imperauit,

* vel vtilitatibus ſeruientes, atque vacantes

EX GRATIANI DECRETO
quatuor capitula, deſumpta de Ilerdeñ concilio, & ſimiliter Iuonis.

PRIMVM.

¶ In diebus quadrageſimæ nuptias celebrare non licet.

Non oportet à lxx. vſque in octauam Paſchę, & tribus hebdomadibus ante feſtiuitatem ſancti Ioānis Baptiſtæ, & ab aduētu Domini vſq; poſt Epiphaniam, nuptias celebrare. Quod ſi factum fuerit, ſeparentur.

33. q. 4. Non oportet in lxx. et i dec. Iuonis li. 6.

SECVNDVM.

¶ Non prohibetur à ſacris ordinibus, qui à medicorum inciſione claudus efficitur.

Si quis in infirmitate poſitus clericus, medicorum inciſione claudus efficitur, promoueri ad ſacros ordines eum non denegamus.

Diſ. 55. Si qs in infir.. Et i dec. Iuo. li. 2.

TERTIVM.

¶ De purgatione clericorum, ſi conuinci non potuerunt.

Si quis presbyter, à plebe ſibi commiſſa, mala opiniōe infamatus fuerit, & epiſcopus legitimis teſtibus approbare non potuerit: ſuſpendatur presbyter vſq; ad dignam ſatiſfactionem, nè populus fidelium in eo ſcādalum patiatur. Digna em̄ ſatiſfactio eſt, ſi eis, à quibus reus creditur, poſt rectam ſecuritatē de impoſito crimine, innocens eſſe manifeſtetur. quod ità à nobis, & à Maioribus conſtitutum eſſe docetur, ſi ſiue ſecūdùm canones, ſiue ad arbitrium epiſcopi, ſibi collegas ſeptem adiungat, & iuret in ſacro coràm poſito Euangelio, quòd eum ſancta Trinitas, & Chriſtus filius Dei, qui illum fecit, & docuit quod Euangeliū continet, & ſancti quatuor Euangeliſtæ, qui illud ſcripſerunt, ſic adiuuent, quòd ille prænominatam actionem ità non perpetrârit, ſicut ei de illo oblatum eſt. Et in hac ſatiſfactione purgatus, ſecurè deincèps ſuum exerceat miniſterium. Quam ſatiſfactionem nonnulli pręcedentium patrū, S. Leonem papam in baſilica S. Petri apoſtoli, coram reuerendiſſimo Cæſare Carolo, ac clero & plebe, ità feciſſe commemorāt, atq; ità mox venerandum principem, contra eiuſdem ſancti papæ aduerſarios, dignæ vltionis vindictam exercuiſſe.

2. q. 4. Presbyter ſi à plebe, & in dec. Iuo. li. 5

QVARTVM.

¶ Ad

¶ Ad baptizandi officium, & ad veſtimenta altaris lauanda, ſacerdos propria debet habere vaſa.

De cõſ. diſ. 4. Ois presbyter qui fontem. Omnis presbyter, qui fontem lapideum habere nequiuerit, vas conueniens ſolùmodò ad baptizandi officium habeat, quod extra eccleſiã non deportetur. Similiter ad corporale lauandum & ad pallas altaris, propria habeantur vaſa, in quibus nihil aliud fiat.

EX DECR. IVO. LIB. VII. ET ex 7. lib. vetuſti codicis librorum ſexdecim, numero 5.

¶ Vt duobus vel tribus teſtibus teſtimoniũ dicentibus, conſanguinei ſeparentur.

Deute. 19.d 17.b Vt omnis cõtrouerſia, quæ de eccleſiaſticis rebus fit, ſecundùm diuinam legem (ſub duobus vel tribus teſtibus terminetur) teſtis eſt Dominus, cùm dicit (Non vnus ſtet cõtra alium, ſed in ore duorum vel trium teſtium ſtet omne verbum.) Matth. 18.b 2.Cor.13.a

¶ Decreta duo Ilerdeñ concilij, quorum primum deſumptum eſt ex vetuſto codice librorum 5. cap. 134. libri ſecundi.

Epiſcopi, presbyteri, diaconi relicta, ſi maritum acceperit, in fine non communicet.

Decretum 2. deſumptum ex lib. 9. libri ſexdecim librorum, cap. 4.

¶ Vt in Chriſtianorum nuptijs non ſaltetur.

Quòd non oporteat Chriſtianos euntes ad nuptias, plaudere vel ſaltare, ſed venerabiliter cœnare vel prandere, ſicut Chriſtianos decet.

VALENTINVM HISPANIAE CONCILIVM, SEX EPISCOPORVM, HABITVM

anno 15. Theodorici regis, circa tempora Symmachi papæ vel Hormiſdæ.

Valentia Hiſpaniç citerioris maritima ciuitas, authore Plinio lib. 3. cap. 3. tribus millibus paſſuum à mari diſtans, nunc verò vnico milliari remota, archiepiſcopatus eſt atque metropolis regni eiuſdem nominis, nobilitate non minùs, quàm rerum variarum vbertate ac cæli amœnitate inſignis.

CAPITVLA CONCILII Valentini.

Vt euangelium poſt apoſtolum legatur. 1

Vt defuncto epiſcopo, de rebus ipſius vel eccleſiæ, nullus quicquam præſumat inuadere. 2

Vt propinqui morientis epiſcopi, de rebus eius nihil vſurpent, ſinè metropolitani & comprouincialium conſcientia. 3

De exequijs morientis epiſcopi, & qualiter humetur. 4

De vagis & inobedientibus clericis. 5

Vt clericum alienum nullus ordinet, nec ſit clericus, qui non ſpondeat locum, vbì ſit delegatus. 6

Capitulum primum.

*pridiè *Nouẽbris ANNO quintodecimo Theodorici regis, ſub die *ſecundo Nonas *Decembris, in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti Valentino in concilio congregati, dum Eccleſiaſticas regulas tractaremus, antiquos canones relegentes, inter cætera hoc eſſe cenſuimus obſeruandum, vt ſacroſancta Euangelia, ante munerum illationem in Miſſa catechumenorum, in ordine lectionum poſt Apoſtolum legantur, quatenùs ſalutaria pręcepta Domini noſtri Ieſu Chriſti, vel ſermones ſacerdotis, nõ ſolùm fideles, ſed etiàm catechumeni ac pœnitentes, & omnes, qui ediuersò ſunt, audire licitum habeant. Sic enim pontificum prędicatione audita, nonnullos attractos ad fidem euidenter ſcimus.

2 Hoc etiàm placuit, vt epiſcopo ab hoc ſeculo (iubẽte Domino) accerſito, clerici ab om̃i omninò ſupellectili, vel quęcunq; ſunt in domo eccleſiæ, vel epiſcopi, in libris, ſpeciebus, vtenſilibus, vaſculis, frugibus, gregibus, animalibus, vel omni om̃inò re, rapaces manus abſtineãt, & nihil latronũ more diripiant. Qui ſi nec canonũ authoritate prohibiti fuerint, omnia quæ peruaſerint, metropolitani vel omnium comprouincialium ſacerdotum diſtrictione coacti, in priſtinum ſtatũ redintegrare cogãtur, vt nihil antiſtiti, vel diſpenſatori futuro neceſſariorum ſub hac iuſta cõſtitutione depereat. Quod vt cõfidentiùs, iuſtitia manẽte, ſeruetur, ſecũdùm Regienſis ſynodi cõſtituta, epiſcopo è corpore recedente, vicinior illi accedat epiſcopus, qui, ex more exequijs celebratis, ſtatim eccleſiæ ipſius curam diſtrictiſſimè gerat, nè quid ante ordinationẽ futuri pontificis *remanentium clericorum ſubuerſioni vel direptioni iam liceat, ità vt directis hominib9 inſpectio certior, & deſcriptio fideliſſima (ſi fieri poteſt) intra octauas defuncti, ſub diligẽtia pręſentis epiſcopi peragatur, ac dehinc ad metropolitani notitiam habita ordinatè deſcriptio deferaĩ, vt eius electione talis perſona ordinandæ domui eccleſiaſticæ procuretur, quę vel conſueta clericis ſtipendia diſpenſet, & creditarum ſibi rerum (ſi forſitan tarditas in epiſcopo ordinando ſucceſſerit) metropolitano cõgruis temporibus reddere poſſit rationem, vt ſub hac ſalubri cõſtitutione clerici ſtipendijs ſuis omninò contenti, labores non diripiant epiſcopi decedẽtis, & in vacuam eccleſiæ domum futurus pontifex non ſinè dolore ſuccedat: ſed magìs de prædeceſſoris ſui dimiſſo, poſſit & ipſe gaudere, & alijs miniſtrare.

Ca. 5. Regiẽſ. ſynodi

*hiantium

3 Simili quoq; modo parentibus & propinqs decedentis epiſcopi, ſi inteſtatus obiẽrit,

rit, denūcietur, vt ſinè metropolitani, vel cōprouincialium ſacerdotū cōſcientia, nihil de rebus defunĉti occupare pertentet, nè fortè cum hęreditarijs rebus etiàm aliqua ad eccleſiam pertinentia vel permixta vſurpent, ſed vſque ad ordinationē futuri expectent antiſtitis, aut certè (ſi longū fuerit) ad metropolitani (vt dictum eſt) ordinationem recurrāt. ſi quis aūt *contēptor diuini timoris, contra hæc ſancta ſynodica clericus quiſque vel laicus venire improba mente tentauerit, & cōmunione & cōſortio priuetur Eccleſiæ: quia durum eſt, vt ad illam cóueniat, quam expoliare nō metuit: niſi fortè, ſpū meliore correptus, dum à pſumptiōe ceſſauerit, recuperet indulgentiā. Si aūt rationabiliter modeſteq; vnuſquiſq; repetit, quod ſibi iure debetur, ei abſq; aliqua animaduerſiōe à metropolitano, vel cui iniunxerit, aut res, aut ratio non negetur. Hoc etiàm canone oēs ſunt cōſtringendi, qui tam in pteritum, q̄ in futurum, res eccleſię vel epiſcopi vſurpantes diripuerint.

*immemor definiti moris

4 Illud etiàm prouido conſilio decretū eſt, vt, quia ſæpè ſanctorū antiſtitū per abſentiā cōmendatoris epiſcopi exequiæ differūtur, ità vt veneranda pontificis mēbra, dū tardiùs funerantur, iniuriæ omninò ſubiaceāt: epiſcopus, qui poſt mortē fratris ad ſepeliēdū eū ſolet inuitatus occurrere, infirmū magìs, & adhuc in corpore poſitū, admonit⁹ viſitare non differat, vt aut de releuatiōe cōſacerdotis ampliùs gaudeat, aut certè de ordinatione domûs ſuæ fratrē admoneat, eiuſq; probabilē voluntatē in effectū trāſmittat, ac recedentē à ſeculo, poſt oblatū in eius commendatiōe ſacrificium Deo, mox ſepulturæ tradat diligētiſſimè, & ſuperiùs cōſtituta canonicè nō differat adimplere. Si aūt antiſtes repētino obitu deceſſerit, & collimitanei ſacerdotes (vt fieri ſolet) de lōginquo minimè adeſſe potuerint, vno die tantùm cū ſua nocte, exanimatū corpuſculū ſacerdotis maneat, nec ſinè fratrū ac religioſorum frequētia, vel pſallentiū excubatione ſeruatū, à presbyteris cū omni diligētia in loco conditū ſeorſùm, nō ſtatim humet: ſed honorificè commendetur, donèc ſinè mora inuitato vndecunq; pōtifice, ſacerdotis corpus ab ipſo (vt cōdecet) ſolēniter tumulet, vt & iniuriæ tollat occaſio, & mos antiquus in ſepeliēdis ſacerdotibus obſeruetur.

5 Hoc etiàm placuit, vt vagus atque inſtabilis cleric⁹, ſiue etiàm in diaconi miniſterio vel presbyteri officio cōſtitutus, ſi epiſcopi, à quo ordinatus eſt, præceptis nō obediērit, vt in delegata ſibi eccleſia officium depēdat aſſiduum, quouſquè in vitio permanſerit, & communione & honore priuetur.

6 Vt nullus alienum clericum, ſecūdùm decreta canonum, ſinè cōſenſu epiſcopi ſui audeat ordinare: ſed nec vllum ſanctorū ſacerdotum quiſpiā ordinet, qui localē ſe futurum primitùs non ſpopōderit, vt per *hęc nullus à regula vel diſciplina eccleſiaſtica deuiare permittatur impunè. Celſiuus in Chriſti nomine epiſcop⁹, ſubſcripſi. Setabius epiſcopus ſubſ. Benagius epiſcopus ſubſ. Ampelius epiſcopus ſubſ. Saluſtius archidiaconus, vicarius dñi mei Marcelli epiſcopi, ſubſ.

*hoc

Hic deſideratur vnius ſubſcriptio, ſi modo titulus non fallit.

¶ Finit Concilium Valentinum.

HORMISDAE PAPAE VITA,

EX LIBRO PONTIFICALI.

Hormiſda natione Campanus, ex patre Iuſto, de ciuitate Fruſinona, ſedit annos 8. dies 17. Fuit autem temporibus Theodorici regis & Anaſtaſij Auguſti, à conſulatu ſenatoris, vſq; ad conſulatū Symmachi & Boethij. Hic cōpoſuit clerū, & pſalmis erudiuit. Hic fecit baſilicam in territorio Albanenſi, in poſſeſſione Meſontis. Eodem tempore ex conſtituto ſynodi miſit in Græciam, humanitatē oſtendens ſedis Apoſtolicæ, quia Gręci obligati erāt ſub vinculo anathematis propter Petrū Alexandrinum, & Acacium Cōſtātinopolitanum epiſcopū. Sub Ioanne epiſcopo Cōſtantinopolitano, cum conſilio Theodorici regis, direxit Ennodium epiſcopū Ticineñ, & Fortunatum epiſcopum Cataneñ, & Venantium presbyterum vrbis Romæ, & Vitalem diaconum ſedis Apoſtolicæ, & Hilariū notarium, ad Anaſtaſium Auguſtum: ſed nihil egērunt. Item ſecundò miſit Ennodium epiſcopum, & Peregrinum Meſenatem epiſcopum, portantes epiſtolas confortatorias fidei, & conteſtationes ſecretas numero xix. & textum libelli. In quo libello noluit aſſentire Anaſtaſius Auguſtus, quia & ipſe in hæreſi Eutychiana communicauerat. Voluīt itaq; eos legatos per remunerationē corrūpere. Legati verò ſedis Apoſtolicæ, contempto Anaſtaſio Auguſto, nullatenùs conſenſerunt accipere pecunias, niſi ſatiſfactionem ſedis Apoſtolicæ operaretur. Tunc Imperator repletus furore, eiecit eos per poſterulā, & impoſuit eos in naui periculoſa cum militibus, & magiſtrianis, & pfectis nomine Heliodoro & Demetrio. Quibus hoc dedit in mandatis Imperator Anaſtaſius, vt nullam ciuitatem ingrederentur. Legati verò ſedis apoſtolicæ ſecretiùs ſupraſcriptas epiſtolas fidei 19. per manus monachorum & orthodoxorum expoſuerunt per omnes ciuitates. Quas tamen epiſcopi ciuitatum, qui erāt cōplices Anaſtaſij Auguſti, omnes eas epiſtolas timore pro crimine, Conſtantinopolim direxerūt. Tunc furore repletus Anaſtaſius Auguſtus cōtra papam Hormiſdā, inter alia ſacra ſua hoc ſcripſit, dicens: Nos iubere volumus, non nobis iuberi. Eodē tēpore nutu diuinitatis, percuſſus eſt fulmine diuino Imperator Anaſtaſius, & obijt. Sumpſit itaq; imperiū Iuſtin⁹ orthodoxus, & direxit authoritatem

Anno Domini 514.

Digna tyrāno ſententia.

tem ſuam ad papā Hormiſdam ſedis apoſtolicæ per Gratum, Illuſtrem nomine, petens à ſede Apoſtolica, vt redintegrarẽ pax eccleſiarum. Tunc Hormiſda epiſcopus cum conſilio regis Theodorici, direxit à ſede Apoſtolica Germanum Capuanū epiſcopum, & Ioannem & Blandum presbyteros, & Felicem & Dioſcorum diaconos ſedis Apoſtolicę, & Petrum notarium, munitos ex omni parte fide & textu libelli pœnitentiæ. Qui venientes iuxta Conſtātinopolim, tanta gratia fidei illis refulſit, vt multitudo monachorū orthodoxorum, & illuſtrium virorū maxima multitudo, in quibus Iuſtinus Imperator & Vitalianus conſul, ſimul occurrerunt ad caſtellū rotundum, quod ducit vſq; in ciuitatē Conſtātinopolim: qui cum gloria & laude ingreſſi vnà cum Grato Illuſtri, ſuſcepti ſunt à Iuſtino orthodoxo Auguſto cum gloria. Omīs itaq; clerus vnà cum epiſcopo Ioanne Conſtantinopolitano, ſentit quòd gratāter ſuſcepti ſunt. Sentientes quoquè hoc, qui erant complices Acacij, incluſerunt ſe in eccleſiam maiorem, quæ vocatur ſancta Sophia: & cōſilio facto, mandauerunt Imperatori, dicentes: Niſi nobis reddita fuerit ratio, quarè damnatus eſt epiſcopus noſter Acacius, nullatenùs conſentimus ſedi Apoſtolicæ. Hic papa Hormiſda perrexit ad regem Theodoricum Rauennā, & cum eius conſilio miſit authoritatem ad Iuſtinum, & cum vinculo chirographi, & textum libelli redintegrauit ad vnitatem ſedis Apoſtolicæ, damnās Petrum & Acacium, vel omnes hæreſes. Hic inuenit Manichæos, quos etiàm diſcuſſos cum examinatione plagarū exilio deportauit. quorū codices ante fores baſilicæ Conſtantinianæ incendio concremauit. Huius temporibus
*lxxix. *lxxxiiij. epiſcopat⁹ in Aphrica poſt annos *74. reuocatus eſt, qui ab hæreticis fuerat exterminatus. Eodem tempore venit regiū donū cum gemmis precioſis à rege Francorum Clodoueo Chriſtiano, beato Petro apoſtolo. Sub huius epiſcopatu multa vaſa aurea vel argentea venerunt de Græcia, & Euangelia cum tabulis aureis cum gemmis precioſis, penſantibus lib. xv. Patena aurea cū hyacinthis, quæ penſat lib. xx. Patenæ argenteæ duæ, penſantes ſingulæ lib. xxv. Scyphus aureus cū gemmis, pēſans lib. 8. Scyphus aureus circundatus regno, penſans lib. viij. Scyphi argentei deaurati 2. pēſantes ſinguli lib. 5. Gabata electrina, *penſans lib. 2. Thecæ cereæ aureæ 2. penſantes lib. 6. Palliolum *Oloſorum* bla-
*blaterum teum cū tabulis auro textis de chlamyde vel de ſtola Imperiali, ſubcinctorium ſuper confeſſionem beati Petri apoſtoli. Hæc omnia à Iuſtino Auguſto orthodoxo, votorum gratia oblata ſunt. Eodem tempore Theodoric⁹ rex obtulit beato Petro apoſtolo ceroſtrata argentea 2. penſantia lib. lxx. Eodem tempore fecit papa Hormiſda apud B. Petrum apoſtolum trabem, quam ex argento cooperuit, penſantem lib. mille xl. Hic fecit in baſilica Conſtantiniana arcum argenteū ante altare, qui penſat lib. 20. Canthara argētea xvi. quę penſant ſingula lib. 12. Item ad beatum Paulum fecit arcus argēteos duos, penſantes ſingul. lib. 20. Canthara argentea 16. penſantia ſingula lib. 15. Amas argēteas 3. penſantes lib. 3. Scyphos argenteos ſtationales 6. cum ducibus, penſantes ſingul. lib. 6. Hic fecit ordinationes in vrbe Roma per menſem Decēb. presbyteros 21. epiſcopos p diuerſa loca numero 55. Qui etiàm ſepultus eſt in baſilica B. Petri apoſtoli, 8. Idus Auguſti, conſulatu Maximi. Et ceſſauit epiſcopatus dies 7.

¶ Primæ epiſtolæ decretalis Hormiſdæ papæ, tituli.

Aduersùs Neſtorij & Eutychetis blaſphemias. 1
De myſterio Trinitatis, quid perſonæ, quid deſignent ſubſtantiæ. 2
De diuinitate & humanitate Domini noſtri Ieſu Chriſti. 3

GLorioſiſſimo atq; clementiſſimo filio Iuſtino Auguſto, Hormiſda epiſcopus. Inter ea, quæ ad vnitatem Eccleſię pertinēt, propter quā Deus clementiæ veſtræ elegit Imperiū, in literis cōtuliſtis, hoc quoq;, venerabilis Imperator, cura fidei (cui multipliciter vos ſtudere declarâſtis) adiecit, vt aliquorum preces, perferendæ ad humilitatis meæ notitiam, iūgerentur: quibus vel quid ;queſtionis oriretur, agnoſcerem, vel ad ſubmouendum propoſitæ conſultationis ambiguum, reſpōſum à me religioſæ ſententiæ conueniens adderetur. Legi omnia ſolicitudine qua decebat, & licèt ad reſponſi plenitudinem ſufficere potuiſſet, ſi illa tantùm quæ ab authoribus ſunt definita, reſcriberem: tamen vt religioſi propoſiti veſtri remunerarem affectum, non ſubtrahendum credidi mei quoquè ſermonis obſequium.

Capitulum primum.

¶ Quid enim eſt, quod emergentibus Neſtorij & Eutychetis venenis, paterna omiſit inſtructio? Penè omnes impietates cum inuentoribus tam neſandorum dogmatū, conuenientia in vnum ſynodica decreta preſſerunt, nec vlteriùs remāſit locus vllus tam diris perfidiæ ſeminibus amputatis, aut Chriſtum Dominum noſtrum credere ſinè carnis fuiſſe veritate, aut eundem non & Deum & hominem, de materni vteri intemerata fœcunditate prodijſſe, cùm alter eorum diſpenſationem, qua ſaluati ſumus, negando (quantùm in ſe eſt) irritam faceret, alter opinione contraria, ſed impietate conſimili, in eodem Domino noſtro Ieſu Chriſto poteſtatem diuinam à vera humanitate ſecluderet: neq; ille recordatus, quia palpandā carnē ſuā Chri- Lucæ 24. f
ſtus oſtenderit, neque ille Euangelij memor, verbum carnem factum eſſe dicētis, cui vox
Dn̄i indeficienter inſonare debuerat, qua di Ioan. 1. b

xit

Ioan.3.b xit & docuit: Nemo aſſcendit in cælum, niſi qui de cælo deſcendit filius hominis, qui eſt in cælo. Sæpè hæc & multis præcedentiũ ſunt compræhenſa ſententijs: ſed nec clemẽtia veſtra (licèt iam dicta ſint) faſtidioſè poterit repetita cognoſcere, nec nobis pudor eſt, ea, quæ ſunt à pdeceſſoribus noſtris pdicata, reuoluere. Neq; em̃ poſſibile eſt, vt ſit diuerſitas pdicationis, vbi eſt vna forma veritatis. Nec ab re iudicabitur alienũ, ſi cum his, cum quibus cõuenimus fide, cõgruam° & dogmate. Reuoluantur pijs manſuetudinis veſtræ auribus decreta ſynodica, & beati papæ Leonis conuenientia ſacræ fidei cõſtituta. Eadẽ inuenietis in illis, q̃ recenſueritis in noſtris. Quid ergò eſt? Poſt illum fontem fidelium ſtatutorum, quid ampliùs (ſi tñ fidei terminos ſeruat) quamlibèt curioſus ſcrutator inquirat? Non opùs eſt aut adiectione plenis, aut *inſtructiõe pfectis, niſi ſortè mauult q̃ſquã dubitare q̃ credere, certare q̃ nôſſe, ſequi dubia q̃ ſeruare decreta.

*inſtitutione

2 Nam ſi Trinitas Deus, hoc eſt, pater, & filius, & ſpirituſſanct°, Deus autẽ vnus, ſpecialiter legiſlatore dicente: Audi Iſrael: Dñs Deus tuus, Deus vnus eſt: qui aliter habet, neceſsè eſt aut diuinitatẽ in multa diuidat, aut ſpecialiter paſſionẽ ipſi eſſentiæ Trinitatis impingat: & (quod abſit à fideliũ mentibus) hoc eſt aut plures deos more prophanæ gentilitatis inducere, aut ſenſibilem pœnam ad eam naturam, quæ aliena eſt ab om̃i paſſione, transferre. Vnum eſt ſancta Trinitas: non multiplicatur numero, *nec creſcit augmento: nec poteſt aut intelligẽtia compræhendi, aut hoc, quod Deus eſt, diſcretione ſeiungi. Quis ergò illi ſecreto ęternæ impenetrabiliſq; ſubſtantiæ, quod neq; vlla viſibilium vel inuiſibilium creaturarum potuit inueſtigare natura, prophanam diuiſionem tentet ingerere, & diuini arcani myſterium reuocare ad calculum moris humani? Adoremus patrem & filium & ſpiritum ſanctum, indiſtinctam diſtinctè, incompręhenſibilem & inenarrabilem ſubſtantiam Trinitatis: vbi & ſi admittit numerum ratio pſonarum, vnitas tamen non admittit eſſentiæ ſeparationem: ità tamen, vt ſeruemus diuinæ propria naturæ, ſeruemus propria vnicuiq; perſonæ, vt nec pſonis diuinitatis ſingularitas denegetur, nec ad eſſentiam hoc, quod eſt proprium nominum, transferatur. Magnum eſt ſanctæ & incompræhenſibile myſterium Trinitatis. Deus pater, Deus filius, Deus ſpirituſſanctus, Trinitas indiuiſa. Et tamen notum eſt, quia propriũ eſt patris, vt generaret filium: proprium filij Dei, vt ex patre patri naſceretur æqualis: proprium ſpirituſſancti, vt de patre & filio procederet ſub vna ſubſtantia deitatis.

Deut.6.a

*non

3 Propriũ quoq; filij Dei, vt iuxta id quod ſcriptum eſt, in nouiſſimis temporibus verbum caro fieret, & habitaret in nobis, ità intra viſcera ſanctæ Mariæ virginis genitricis Dei, vnitis vtriſq; ſinè aliqua cõfuſione naturis, vt qui ante tempora erat filius Dei, fieret filius hominis, & naſceretur in tempore, hominis more, matris vuluã natus nõ aperiens, & virginitatẽ matris, deitatis virtute non ſoluens. Dignum planè Deo naſcente myſterium, vt ſeruaret partum ſinè corruptione, qui cõceptum fecit eſſe ſinè ſemine, ſeruans quod ex patre erat, & repræſentans quod ex matre ſuſcepit. Nam iacens in præſepio, videbatur in cælo: inuolutus pannis, adorabatur à Magis: inter animalia editus, ab angelis nũciatur: vix egreſſus infantiam, annuncians myſticam ſinè inſtituente doctrinam: inter rudimenta annorum puerilium, edens cæleſtium ſigna virtutum. Idem enim Deus & homo, non (vt ab infidelibus dicitur) ſub quartę introductione perſonę, ſed ipſe Dei filius Deus & homo, idem virtus & infirmitas, humilitas & maieſtas, redimens & venditus, in cruce poſitus, & cęli regna largit°: ità noſtræ infirmitatis particeps, vt poſſit interimi: ità * ingenitæ potentiæ Dñs, nè poſſit morte conſumi. Sepultus eſt, iuxta id quòd homo voluit naſci: & iuxta id quòd patri erat ſimilis, reſurrexit: patiens vulnerum, & ſaluator ægrorũ, vnus defunctorum, & viuificator obeuntium: ad inferna deſcendens, & à patris gremio non recedens. Vndè & animã, quam pro communi conditione poſuit, pro ſingulari virtute & admirabili potentia mox reſumpſit. Hæc ità eſſe, nec vllam dubitationem oportere recipere, id eſt, nè Dñs noſter Ieſus Chriſtus aut inter corporis paſſiones Deus non eſſe crederetur, aut nè Deus tantùm, non etiàm homo, inter opera mirabilium ſtupẽda virtutum, propoſito nos duorum Apoſtolorũ *informauit exemplo, Deum eſſe ſe Chr̃m Dñm noſtrum, Petri fide: hominẽ, Thomæ dubitatione declarans. Quid enim intereſſet, vt quem ſe homines dicerent, diſcipulos ſuos vellet inquirere, niſi, vt reſpõdente Petro, Tu es Chriſtus filius Dei viui, *fateref, nõ hoc de carne & ſanguine proditum, ſed, patre Deo inſpirante, reuelatum, vt per teſtimonium laudatæ reſponſionis, fides patefieret veritatis? Quid etiàm intereſſet, vt apparẽte poſt reſurrectionẽ Domino, Thomas tantũ aut abeſſet cæteris, aut ſolus ambigeret, niſi vt mundus crederet, quod ambigens diſcipulus exploràſſet, vt dum vnius manibus ſe pateretur tangi, ab vniuerſitate fidelium, *quis eſſet, poſſit agnoſci? Non ergò ad explorãdum diſcipulum interpoſita eſt dubitatio, ſed q̃ſita poſteritatis inſtructio. An ne aliud expectat, ꝙ ſe idem Dñs Cleophæ cum alio diſcipulo, cùm ad Emmaum tendentes de ſe loquerentur, inſeruit? Et quanq̃ de reſurrectione Dñi, pmulieres, q̃ primę ad monumentum cõuenerant, agnouiſſent, tñ vt p eorũ dubitationẽ daret futu-

1.Pet.1.a
Ioan.1.b

Lucæ 1.a
Matt.2.a
Lucæ 2.g
*idem tantę
Matt.27.g
Matth.28.b
*informamur
*informamur
Matt.16.c
*notum faceret,
Ioan.20.f
*quid
Lucæ 24.c
Matt.28.a

ſuturis ſeculis credendi firmitatem, incipiés Lucæ 24. à Moſe & omnibus Prophetis, (oportuiſſe Chriſtum pati, & ità intrare in gloriam ſuã) interpretatus, oſtendit & per paſſionem humanam naturam, & diuinam in eo eſſe per gloriam. multiplicibus hæc ſanctarum ſcripturarum inſinuantur exemplis. Nec apud religioſam conſcientiam tuam, venerabilis Impator, tanq̃ ignota dicunt: fides enĩ ipſa, q̃ à te cõſtanter aſſeritur, tibi hoc reddit muneris, vt ſenſibus tuis & affectũ ſuĩ inſerat, & ſcientiã, per quam diligentiùs aſſerat, infundat. Et tñ intereſt diſpenſatiõis mihi creditæ, vt ego quoq; vel apud ſcientes nota non taceam, vt ſuccedente ſibi p vices temporũ catholicorũ pdicatione ſenſuũ, quod indeficienter aſſerit, ſinè fine credat. Latiùs hęc, q̃ ad deitatẽ humanitatemq; Dñi noſtri Ieſu Chri ptinent, & in eo vnitas duas ſinè cõfuſiõe naturas, potui ſecundùm veterũ definita diſſerere, ſi eſſet aduersùs eos, q his diſſentiunt, diſputandum. Sed cùm in manib⁹ oĩm ſint & ſynodica conſtituta, & beati papæ Leonis dogmata, pſtrinxiſſe potiùs pauca, q̃ euoluere, credidi cõuenientiùs, vniuerſa. Nunc verò agnoſcere ſatis eſt, & cauere, ità pprietatẽ & eſſentiã cogitandam, vt ſciatur, quid pſonæ, quid nos oporteat deferre ſubſtantiæ. Quæ qui indecenter ignorant, aut callida impietate diſſimulãt, dum omittunt, qd ſit pprium filij in Trinitate, tẽdunt inſidias vnitati. Sed ſi, q̃ prædicata ſunt, validis teneantur fixa radicibus, nec à paterna traditione receditur, & conſtanter quæſtionibus obuiatur. Datum ix. Kaleñ Aprilis, Valerio viro clariſſ. conſ.

¶SACRA IVSTINI IMPERATORIS ad Hormiſdam papam.

SAcratiſſimo ac beatiſſ. archiepiſcopo almæ vrbis Romæ, & patriarchæ Hormiſdæ, Iuſtinus Imperator. Scias nobis pater religioſiſſime, quod diù ſummis ſtudijs q̃rebatur, pateſactũ, & anteq̃ aduenerint, q à nobis deſtinati ſunt, q Ioãnes vir beatiſſ. antiſtes nouæ Romæ noſter, vnà cum clero vobis cõſentiunt, nullis variantes ambiguitatibus, nullis diuiſi diſcordijs. Scias, libellum ab eo ſubſcriptũ, quẽ offerendũ indicaueras, ſanctiſſimorũ patrũ cõcilio cõgruentem, quò oẽs cõcurrunt alacri opere ad ſuſcipienda vota tam noſtrę q̃ Cõſtantinopolitanæ ſedis, quos veritatis coruſcus fulgor illuminat. Oẽs accelerant libẽtiſſimè, quos oblectat via dilucida, vt ſequant ſcita patrũ ſanctiſſima, leges probatiſſimas, & conſilijs quorundam firmatis, qui rectum tenebant tramitẽ, aliorum correctis, qui vagabant incerti. In eo res colligitur, vt vnitatẽ indiuiduæ Trinitatis, ipſi quoq; in vnitate colant mentium. Negatũ eſt, inter diuina myſteria memoriã in poſterum fieri libelli (quem diximus) Acacij pũaricatoris, quondàm regiæ huius vrbis epiſcopi, necnõ & aliorũ ſacer-

dotum, qui vel primi contra conſtituta venerunt apoſtolica, vel ſucceſſores erroris facti ſunt, & nulla vſq; ad vltimum diem, ſunt pœnitentia * correcti. * correpti. Et qm̃ omnes noſtræ religionis admonendi ſunt, vt exemplum imitentur ciuitatis regiæ, deſtinanda vbiq; principalia pcepta ediximus. Tanto flagramus religiõis officio, tanto affectamus ſtudio pacem catholicæ fidei, p remuneranda celeriter pace noſtræ reipub. p conciliando ſubiectis meis ſuperno pſidio. Quid enim gratius repiri poteſt, quid iuſtius, quid illuſtrius, q̃ quos idem regnum cõtinet, idemq; fidei cultus irradiat, eos non diuerſa contẽdere, ſed * collectis in eiſdem ſenſibus inſti- * collectos tuta venerari, non humana mente illata, ſed in diuinę prouidentię ſpiritu? Oret igitur veſtræ religionis ſanctitas, vt quod peruigili ſtudio pro concordia eccleſiarum catholicæ fidei procuratur, diuini muneris opitulatio iugi perpetuitate ſeruari annuat. Data x. Kaleñ. Maij, Conſtantinopoli.

LIBELLVS FIDEI IOANNIS Conſtantinopolitani epiſcopi, directus ad ſanctũ Hormiſdam papam, in quo anathematizat Neſtorij & Eutychetis, & reliquorum hæreticorum blaſphemias.

REdditis mihi literis veſtræ ſanctitatis, in Chriſto frater chariſſime, per Gratum chariſſimum comitem, & nũc per Germanum & Ioannem reuerendiſſimos epiſcopos, & Felicem & Dioſcorum ſanctiſſ. diaconos, & Blãdum presbyterum, lætatus ſum de * ſpeciali charitatis veſtræ ſanctitate, * ſpirituali q vnitatem ſanctiſſimarum DEI eccleſiarũ ſecundùm veterum patrum requiris traditionem, & dilaceratores * ratiõabilis gregis * amabilis Chri amore pulſare feſtinans. Certus igit ſcito, per oĩa ſanctiſſime, quia ſecundùm quod vobis ſcripſi, tecum cum veritate ſentiẽs, oẽs à te repudiatos hæreticos renuo: & ego pacem diligens, ſanctiſſimas DEI eccleſias, id eſt, ſuperioris veſtrę & nouellæ iſtius Romæ vnam eſſe accipio, illam ſedem Apoſtoli Petri, & iſtius auguſtę ciuitatis, vnã eſſe definio. Omnibus actis à ſanctiſſimis quatuor ſynodis, id eſt, Nicena, Conſtantinopolitana, Epheſina & Chalcedoneñ, de confirmatione fidei inſtitutis eccleſię aſſentio, & nihil titubare de benè iudicatis patior. Sed & conantes, aut niſos, vſque ad vnũ apicẽ placitorũ perturbare, lapſos eſſe à ſancta Dei generali & Apoſtolica Eccleſia ſcio: 25.q.1.Prima ſalus eſt. & tuis verbis rectè dictis euidenter vtens, p pſentia ſcripta hæc dico: qa prima ſalus eſt, rectæ fidei regulam cuſtodire, & à patrum traditione nullatenùs deuiare: quia non poteſt Dñi noſtri prętermitti ſententia, dicẽtis: Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædifi- Matth. 16. a cabo eccleſiam meam. Hæc, quæ dicta ſunt, rerum probantur effectibus, quia in ſede Apo-

Apoſtolica inuiolabilis ſemp catholica cuſtoditur religio. Hanc igitur fidem nequaq̃ cadere cupientes, ſed patrum ſequentes in omnibus conſtituta, anathematizamus oés hæreſes, & præcipuè Neſtorium hæreticum, qui quondàm Conſtantinopolitanæ vrbis fuit epiſcopus, damnatum in cócilio Epheſino à beato Cæleſtino papa vrbis Romæ, & à venerabili viro Cyrillo epiſcopo Alexandrinæ ciuitatis, & vnà cum illo anathematizamus Eutychen & Dioſcorum Alexandrinæ ciuitatis epiſcopum, damnatũ in ſancta ſynodo Chalcedonenſi, quam venerantes ſequimur & amplectimur, quæ ſequens ſanctam ſynodum Nicenam, Apoſtolicam fidem prædicauit. ijs coniungentes Timotheum parricidam, Aelurum cognominatum, anathematizamus, & huius diſcipulum & ſequacem in omnibus Petrum Alexandrinum ſimiliter condemnantes. Anathematizamus ſimiliter Acacium quódàm Cóſtantinopolitanæ vrbis Epiſcopũ, complicẽ eorum & ſequacem factum, necnon & perſeuerantem in eorum communione & participatione. Quorum enim quis communionem amplectitur, eorum ſimilem adiudicationem in condemnatione conſequitur. Simili modo & Petrum Antiochenum cõdemnãtes, anathematizamus cum ſequacibus ſuis, & omnibus ſupraſcriptis. Vndè ꝓbamus & amplectimur epiſtolas omnes beati Leonis Papæ vrbis Romæ, quas conſcripſit de recta fide. Quapropter (ſicut prædiximus) ſequentes in omnibus ſedẽ Apoſtolicam, & prædicamus omnia, quæ ab ipſa decreta ſunt, & propterea ſpero in vna cómunicatione vobiſcum, quam Apoſtolica ſedes prædicat, me futurum, in qua eſt integra deuotio Chriſtianæ religionis & perfecta ſoliditas: promittens in ſequẽti tempore, ſequeſtratos à communione Eccleſiæ catholicæ, id eſt, in omnibus non conſentientes ſedi Apoſtolicæ, eorum nomina inter ſacra non recitanda eſſe myſteria. Quòd ſi in aliquo à profeſſione mea deuiare tẽtauero, his, quos condemnaui, per condemnationẽ propriam cóſortem me eſſe profiteor. Huic verò profeſſioni ſubſcripſi manu mea, & direxi *per ſcriptam tibi Hormiſdæ, ſancto & beatiſſimo fratri & papæ magnæ Romę, per ſupradictos Germanum & Ioannem venerabiles epiſcopos, Felicem & Dioſcorum diaconos, & Blandum presbyterum. Et alia manu: Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Conſtantinopolitanę nouellæ Romæ, huic meæ profeſſioni conſentiens, omnibus ſupradictis ſubſcripſi, ſanus in Domino. Ora pro nobis, ſanctiſſime & beatiſſime frater.

*per ſcripta

Data mẽſe Martio, die vigeſimooctauo, indictione *vndecima, Conſulibus domino Iuſtino Imperatore Auguſto & Heraclio viris clariſſimis.

*xij.

EPISTOLA HORMISDAE PAPÆ ſecunda, ad Ioannem epiſcopũ *Melicitanæ Eccleſiæ, vbi de communione Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ ſcribens gratulatur.

*Miletopolitanæ

VOta noſtra charitatẽ tuam latére nolumus, nè qui particeps fuit ſolicitudinis, gaudiorum fructu reddatur extorris. Et ideò Cõſtantinopolitanam eccleſiam ad communionem noſtram rediјſſe, Domino propiciante, tradentibus ſignificamus alloquijs, & mandatorũ, quę legatis noſtris dedimus, in omnibus ſeriem fuiſſe completã. De qua parte vt ad dilectionem tuam pleniùs perfectum gaudium perueniret, libelli Ioannis fratris & cóſacerdotis noſtri epiſcopi Cõſtantinopolitani, & Iuſtini clemẽtiſſimi principis Orientis ſacrarum literarũ exemplaria pariter credidimus deſtinanda, indicantes nihilominùs per Orientis partes plurimos epiſcopos ſic feciſſe. Supereſt, vt à nobis competentibus precibus Diuinitas exorata cõcedat, quatenùs de aliarũ quoq; eccleſiarum redintegratione gratulemur. Ea verò quæ ſignificare curauimus, in eorũ ſacerdotum, qui fraternitati tuę vicini ſunt, curabis perferre notitiam, vt & ipſi de effectu tantæ rei, gratias nobiſcum cæleſtis miſericordię beneficijs referre nõ ceſſent. Deus te incolumẽ cudiat frater chariſſime.

¶Eiuſdem epiſtola ad Ioãnem epiſcopum, de directis inſtitutis & vice commiſſa.

DIlectiſſimo fratri Ioanni, Hormiſda. Fecit dilectio tua rẽ charitati & fidei congruẽtem, vt aduentũ ſuum ad Italiã nobis directis literis indicaret, & quæ in te ſit ſumma religioſę voluntatis, oſtẽderet. Atq; vtinàm ad plenioris affectûs ſatietatem, ꝓſentię tuæ nobis gaudia contigiſſent, vt gratulemur nos & colloquio & pręſentia frui, quam ſumus antè per ſcripta complexi. Veruntamen probâſti, dilectiſſime frater, quo Chriſtianã fidem veneraris affectu, dum ea quę ad regulas patrum pertinent, & ad mãdata catholica, ſinè aliqua cupis tranſgreſſione ſeruare, ſperans, vt prorogatis generalibus ad Hiſpanienſes eccleſias conſtitutis, quæ aut negligentiùs aut irreligioſiùs fiunt, Eccleſiaſticis diſciplinis congruentia ſanciamus: quod amplexi ſumus, captata iſtius deſiderij facultate. Quid enim aut nobis dulcius, q̃ cum fidelibꝰ loqui? aut Deo *aptius, q̃ deuiantes ab errorẽ reuocare? Salutantes igitur charitatẽ qua iungimur, per Caſſianum diaconum tuum ſignificamus, nos direxiſſe generalia cõſtituta, quibus vel ea, quę iuxta canones ſeruari debeant, competenter ediximus, vel circa eos, qui ex clero Græcorum veniunt, quam habere oporteat cautionem, ſufficienter inſtruximus. Sed &

*acceptius.

cauſæ ipſius ordinem inſtructionemq; abū-
dè decretis Eccleſiaſticis vos docebunt, vt
agnoſcentes & impiorum tranſgreſſionem,
& Apoſtolicæ ſedis curam pro patrum re-
gulis excubantem, oſtendatis vos peroſos
damnatorum conſortia, & amare fidelium.
Et quia per inſinuationem dilectionis tuæ
huius nobis eſt viæ patefacta prouidentia,
25.q. 2.Ser- remuneramus ſolicitudinem tuam, & ſer-
uatis priui- uatis priuilegijs metropolitanorū, vices vo-
legijs bis Apoſtolicæ ſedis eatenùs delegamus, vt
inſpectis iſtis, ſiue ea quæ ad canones perti-
nent, ſiue ea, quæ à nobis ſunt nupèr man-
data, ſeruentur, ſiue ea, quæ de Eccleſiaſticis
*contigerit cauſis tuę reuelationi * contigerint, ſub tua
nunciari, nobis inſinuatione pandantur. Erit hoc ſtu
dij ac ſolicitudinis tuæ, vt talem te in his, q̃
iniungūtur, exhibeas, vt fidē integritatemq;
eius, cuius curā ſuſcipis, imiteris. Data quar-
to nonas Aprilis, Agapeto viro clariſs. coſſ.

¶Epiſtola Hormiſdæ ad epiſcopos per
Hiſpaniam conſtitutos.

De ſacerdotibus, iuxta inſtituta canonum,
ordinandis. 1
Vt pro epiſcopatu præmiū non accipiatur. 2
De cōcilio, per annos ſingulos celebrando. 3

Dilectiſſimis fratribus vniuerſis epiſco
pis per Hiſpaniam conſtitutis, Hor-
miſda. Benedicta Trinitas Deus noſter, q
per miſericordiam ſuam Romanæ reipubli-
cæ per vniuerſas partes, ſuæ pacis tranquillita-
te diffuſa, nobis quoq; viam demonſtrandę
circa nos inuicèm charitatis indulſit, vt qui
cohæremus firmitate fidei, iūgamur quoq;
votiua iucunditate colloquij, quô faciliùs,
dum per literarum miniſteria ad vos vſque
pertendimus, etiàm corda veſtra ad religio-
ſum cultum Apoſtolicis admonitionibus
*dilectioni incitemus: & dum * dilectionis noſtrę pi-
ſpei gnus reddimus velut quoddam debitum,
plenum circa Deum monſtremus affectum.
Iungamus igitur, dilectiſſimi fratres, conti-
nuas & humiles preces, & Dominū noſtrū
oris & cordis lachrymis ſupplicantes, iugi
deprecatione poſcamus, vt & inſtitutione
& opere illi, cuius eſſe mēbra cupimus, hæ-
reamus: nec vnquàm ab illa via, quæ Chri-
ſtus eſt, deuio tramite declinemus, nè ab eo
iuſtè, quem nos impiè relinquimus, deſera-
mur. Quod, cum ſuperni fauoris auxilio, ea
nobis poteſt ratione contingere, ſi Apoſto-
lica dogmata, ſi patrum mandata ſeruemus.
Ioann. 14. c Dicit enī Dominus noſter: Qui diligit me,
ſermonem meum ſeruabit: & pater meus di-
liget eum, & ad eum veniemus, & manſionē
apud eum faciemus. Et licèt hæc poſſint ge-
neraliter dicta ſufficere, vt vel declinemus
errata, vel cuſtodiamus catholica conſtitu-
ta, tamen quia Ioannis fratris & coëpiſcopi
noſtri nobis inſinuatione vulgatum eſt, cō-
tra canonū reuerentiā nonnulla pſumi, pi-
culum, quod doctoribus imminet de taci-
turnitate, declinans, & prophetica voce cō-
punctus, qua dicitur, Loquere, nè taceas, ge Eſa.18.a
neralibus edicendum credidi conſtitutis.

Capitulum primum.

¶Vt in ſacerdotibus ordinandis, q̃ ſunt à Diſt. 61. In ſacerdotib.
patribus præſcripta & definita, cogitetis: qa Ephe.5.c
ſicut eſt caput eccleſiæ Chriſtus, Chriſti aūt
vicarij ſacerdotes, ſic & in eligendis his curā 1.Tim.3.a
oportet eſſe perſpicuam. Irrepræhenſibiles
enim eſſe conuenit, quos pręeſſe neceſsè eſt
corrigendis: nec quicquā illi deeſſe pſonæ,
penès quam eſt religiōis ſumma & ſubſtan-
tia diſciplinę. Aeſtimet quis precium Dñici
gregis, vt ſciat, quod meritum conſtituendi
deceat eſſe paſtoris. Hoc ità fiet, ſi non ſa- Diſt. Ibid.
cerdotij gradus, ſaltu quodam paſsìm laicis
transferantur. Longa debet vitam ſuam pro-
batione monſtrare, cui gubernacula cōmit- Di.61. Non
tuntur eccleſiæ. Non negamus eſſe in laicis negamus.
Deo placitos mores, ſed milites ſuos proba-
tos ſibi quærunt inſtituta fidelia. Diſcere
priùs quiſq; debet, anteq̃ doceat: & exem-
plum religioſæ conuerſationis de ſe potiùs
alijs præſtare, q̃ ſumere. Emendatiorem eſſe
conuenit populo, quem neceſsè eſt orare pro
populo. Longa obſeruatione religioſus cul
tus tradatur, vt luceat, & clericalibus obſe-
quijs erudiendus inſeruiat, vt ad venerandi
gradûs ſumma perductus, qui ſit fructus hu
militatis, oſtendat. * Nec leue nec vacuum *Non
fuit, quod nec apud veteres quidem, niſì Leui-
tici generis viri, ad ſancta admittebantur al-
taria, nè peſſimè, meritis contēptis, aut pre-
cio, aut pręſumptione ad ſacros cultus im-
par accederet. Tunc migrabant, per illam
prærogatiuam familiarum, ad inſtituta culto-
rum: nunc eſt doctrina pro genere. Quod il Ibid.
lis fuit naſci, hoc nobis imbui. Illos taber-
naculo dabat natura, nos altaribus parturit
diſciplina. Nec tantùm de laicis conſecrari
inhibemus, ſed nec de pœnitentibus quiſquā
quidem ad huiuſmodi gradum prophanus
temerator adſpiret. Satìs illi poſtulāti ſit ve-
nia, Qua conſcientia abſoluat reum, qui ſe
peccata ſua, populo ſcit teſte confeſſum?
Quis enim, quem paulò antè vidit iacentē,
veneretur antiſtitem? Pręferens miſerandi
criminis labem, nō habet lucidam ſacerdo-
tij dignitatem.

2 Hoc quoq; ad * pmiſſa adiungimus, nè
bñdictionem, q̃ diuina eſſe creditur per im-
poſitionē manus, qs precio cōparet: qm̄ an- Act. 8.d
te oculos eſſe cōuenit, q Simon ſpiritūſan-
ctum volēs redemptiōe mercari, apoſtoli fu
erit deteſtatiōe pcuſſus. Tunc deindè quis
non vile putat eſſe quod venditur? Iſtam ſa-
cerdotibus ordinandis reuerentiam ſeruet
electio, vt in graui murmure populorum,
diuinum credatur *eſſe iudicium. Ibi enim *eſſe implorandum ind.
Deus, vbì ſimplex ſinè prauitate conſenſus.
Verū nec hanc quidē partē ſolicitudinis &
admonitionis omittimus, nè vel ille ſe à cul
pa ęſtimet alienum, q, & ſi ipſe quidē à redē-
ptione liber, initiauerit bñdictione myſtica
ſacer-

ſacerdoté,& tñ ad alterius redempti voluntatem, vel ſpótè in hoc vel neceſſitate cóſenſerit. Quid prodeſt illi ſuo errore non pollui,qui conſenſum p̄ſtat erranti?Procul dubio contra mandata cómittit, & qui habet peccatum proprium,& qui peccatum ſequit̃ alienũ. Incaſſum animus reſiſtit cupiditati, ſi non reſiſtit & timori. Aduersùs hæc faciliùs,Deo adiuuante, ꝓuidebitur, ſi circa metropolitanos priuilegia à ſanctis patrib' cóſtituta,permaneant: ſi metropolitani circa parochias ſuas ordiné ſuũ ea,qua decet, veneratione cuſtodiant,vt nec electio p̄ſulis empta detur precijs, & nec obſequentis ſit q̄ſita operibus:ſed ità fixa habeãtur in cordibus,quéadmodùm relegunt̃ in ſcripturis. Si nulla ſint in tẽplis emptionũ ſem ina,nulla erunt fométa diſcordiæ:ſed regnante charitate,ſub illa,quam nobis promiſit Deus & retribuit,pace viuatur.

3 Ob hoc patres, prouidentia, qua ſpiritusſanctus cultores ſuos cópungere dignatus eſt, incitati, bis in anno p parochias ſingulas concilia haberi debere docuerunt, vt in vnum iuxta ſalubris inſtitutióis dogmata congregati,ꝓ eccleſiaſticis cauſis tractandis liberè conuenirent: vt ſi iuxta votũ vniuerſa cóſiſtunt, Deum iunctis vocibus, qui p̄ſtat deſiderata,collaudét. Difficile eſt eñ, vt cuiuſquã cor prauis ſic cogitatióibus induretur,vt à ſe patiatur culpanda fieri,cùm nouerit ſe iudicium ſubiturum eſſe Cócilij. Præcinctos ad hanc viã ſemper lumbos habeant,ſcientes rationẽ actuũ ſuorũ eſſe reddendam. Suſpendantur ab illicitis per formidinem, & qui nequiuerint per pudorem. De conueniendo bis in anno,notum eſt,canones ſanctos conſtituiſſe:& p̄finitum q̄dem,ſi poſſibile eſt, inuiolabiliter conuenit cuſtodiri.Sed ſi aut temporum neceſſitates, aut emergentes cauſæ hoc nó patiuntur impleri,ſemèl ſaltem(quanuis non licuerit)ſinè vlla excuſatióe p̄cipimus cóuenire. Hæc, fratres chariſſimi, & alia,q̄ patrũ regulis cótinentur, in labijs & in cordibus noſtris indiuiſa retractatione meditemur:& ſicut ſcriptum eſt,narremus ea filijs noſtris,vt ea meditentur in cordibus ſuis ſedentes in domo, ambulantes in itinere, dormientes atq; ſurgentes:quia beatus in Dño,qui in lege eius meditabit̃ die ac nocte. Hoc & magiſter gẽtium,diſcipulũ ſuũ ſecutus inſtituit, admonens,Hæc meditare,in his eſto.& ſubijciens plenitudinem,Attende tibi & doctrinæ,inquit:quia ſi fidelibus ſinè intermiſſione incumbim' inſtitutis,ſeparamur à vitijs, dum impenſa cura diuino operi, humano locum non relinquit errori.Data 4.nonas Aprilis, Agapeto viro clariſſimo coſſ.

Pſalm.77. Deut. 6.b Pſal. 1. 2.Tim. 4. d

¶ *Epiſtola Hormiſdæ Papæ ad epiſcopos Hiſpaniæ, in qua eis Ioãnis Conſtãtinopolitani epiſcopi profeſſionem dirigit, propter Oriẽtales clericos, qui eorum cõmunionem popoſcerãt.*

Dilectiſſimis fratribus vniuerſis epiſcopis p Hiſpaniã conſtitutis,Hormiſda. Inter ea, quæ notitię noſtræ Ioannes frater & coẽpiſcopus noſter, ſtudio eccleſiaſticæ vtilitatis ingeſſit, hoc quoq; pro affectu catholicæ fidei & Apoſtolicæ ſedis veneratióe conſuluit,quo ordine ex clero Græcorũ veniẽtibus tribui deberet ſancta cómunio, ꝓpter cauſam ſcilicet Acacij, à prędeceſſoribus noſtris pro hæreticorum cómunióe damnati,in qua, qui ſe ab eius cótagione non diuidunt,à noſtra cómunione habeãtur excepti. Laudo ꝓpoſitum viri hoc zelo circa fidem & Apoſtolica inſtituta feruentis, vt nec p ignorantiam quidem quenquam cœno erroris alieni pateretur immergi. Digna hæc cura fidelibus, vt ſolicito ſtudio ſemp inuigilent,& inculpatos ſe ab omni peruerſitate conſeruent. Ipſa eſt enim fidei innocẽtia,vt ꝓuideat,nè vel caſu poſſit errare. Satiſfacientes igitur & laudabilibus deſiderijs memorati viri, & memores nr̃i (ſicut oportet)officij,documẽta quęq; de eccleſię ſcrinijs aſſumentes, ad Conciliũ veſtrum ꝓ generalitatis inſtructione direximus, vt ex illis pleniùs,q̄ ſunt acta diſcentes, ab omi vos errantium*communione ſeparetis. Neque enim eſt pſonalis odij cauſa, in impios trãſgreſſores dicta(Deo inſpirante) ſententia,in qua quidem cauſa*nequaq̃ à p̄dicatióe ceſſauimus,& principi ſupplicãdo, & ſacerdotes & populos admonendo, vt trãſgreſſores abſoluti,ad rectã ſe fidem & affectu Dei & iudicij timore cóuerterent. Sed obſtinatio miſerãda eò pduxerat illos, vt nullis modis mortifera venena vincãtur,ſed mala ſemina fixis in deteriùs pullulent radicibus. Ergò dilectiſſimi fratres, ad omnia competenter inſtructi,ſeruate vos & Eccleſiã Dei,Apoſtoli exhortatióe cópuncti. Nos autẽ libellum miſimus,ſub quo,ſi quis cómunioné veſtrã de Orientalibus clericis popoſcerit,ad eam poſſit admitti,ſecundùm quam & de Thracię & Scythię,Illyricíq; partib',vel Epiri veteris,ſed & ſecũdùm quod de Syria multos iam conſtat eſſe ſuſceptos, gaudẽtes ad recta confluere,& deuia declinaſſe. Vndè pro ſubreptione mandamus,vt omnis cura & ſolicitudo omnis inuigilet,& vt iam nullus ſit ignorantię locus, nullus vtatur ſimplicitatis excuſatione*præterita. Scienti peccare, neceſſaria cófeſſio eſt.* Neceſsè eſt, vt errorem ſibi ſcribat,qui móſtratur inſtitiſſe prauo itineri. Bonifacius notarius S. Eccleſiæ Romanæ,ex ſcrinio editi exemplaria libelli exequitur.

*contagióe *neq; Acto.20.f *præteritis. *& neceſſè

Prima ſalus eſt,rectę fidei regulam cuſtodire,& à conſtitutis patrum nullatenùs deuiare,& quia nó poteſt Dñi noſtri Ieſu Chr̃i p̄termitti ſententia,dicẽtis: Tu es Petrus, & ſuper hãc petram ędificabo Eccleſiam meã. Et hæc,q̄ dicta ſunt, rerum ꝓbantur effectibus, quia in ſede Apoſtolica extra maculam

25. q. 1. Prima ſal' eſt. Matt. 16.c

ſemper eſt catholica ſeruata religio. De qua
ſpe & fide minimè ſeparari cupientes, & pa-
trum ſequentes conſtituta, anathematizam⁹
omnes hæreſes, & ꝑcipuè Neſtorium hære-
ticum, qui quondàm Conſtantinopolitanæ
fuit vrbis epiſcopus, damnatũ in Concilio
Epheſino à beato Cęleſtino papa vrbis Ro-
mæ, & à venerabili viro Cyrillo Alexandri-
næ ciuitatis antiſtite. Similiter & anathema-
tizamus Eutychen, & Dioſcorum Alexan-
drinum in ſancta ſynodo, quam ſequimur
& amplectimur, Chalcedonẽſi damnatum,
quæ ſecuta ſanctum Concilium Nicenum,
fidem Apoſtolicam prędicauit. Deteſtamur
& Timotheum parricidã, Aelurum cogno-
mento, diſcipulum quoq; ipſius, & ſequacẽ
in omnibus Petrum Alexandrinum conde-
mnamus. Etiàm anathematizamus Acaciũ
Conſtantinopolitanum quondàm epiſco-
pum ab Apoſtolica ſede damnatum, eorum
complicem & ſequacem, vel qui in eorũ cõ-
muniõe aut ſocietate ꝑmanſerint. Qui Aca-
cius quorum ſe communiõi miſcuit, ipſo-
rum ſimilẽ habere meruit in dãnatione ſen-
tentiam. Petrum nihilominùs Antiochenũ
dãnamus cũ ſequacib⁹ ſuis & om̃ibus ſupra-
ſcriptis. Suſcipimus autẽ & ꝓbamus epiſto-
las B. Leonis papæ vniuerſas, quas de religi-
one Chriſtiana cõſcripſit, ſicut ꝑdixim⁹, ſe-
quentes in om̃ibus Apoſtolicã ſedẽ, & ꝑdi-
cantes eius oĩa cõſtituta. Et ꝑ oĩa ſpero, vt in
vna cõmunione vobiſcũ, quã ſedes apoſto-
lica ꝑdicat, eſſe merear, in qua eſt integra &
& vera Chriſtianę religiõis & ꝑfecta ſoliditas,
promittens in ſequenti tempore ſequeſtra-
tos à cõmunione Eccleſiæ catholicæ, id eſt,
non conſentientes ſedi Apoſtolicæ, eorum
nomina inter ſacra non recitãda eſſe myſte-
ria. Quòd ſi in aliquo à mea ꝓfeſſiõe deui-
are tentauero, his, quos damnaui, cõplicem
me mea ſententia eſſe profiteor. Hanc autẽ
ꝓfeſſionem meã ego manu mea ſubſcripſi,
& Hormiſdæ ſancto ac venerabili papę vr-
bis Romæ direxi.

¶ *Epiſtola Hormiſdæ Papæ ad Epiphanium Con-
ſtantinopolitanum Epiſcopum, de reconcili-
atione Romanæ & Conſtantinopoli-
tanæ Eccleſiæ.*

¶ Pręſens Hormiſdæ epiſtola, ſub alia interpretati-
one inferiùs ponitur in Actiõe 1. cõc. Cõſtantinop.
5. circa tempora Agapeti, Syluerij & Vigilij Pap.

Dilectiſſimo fratri Epiphanio Epiſco-
po, Hormiſda. Multo gaudio ſum re-
pletus, q̃ circa Eccleſiæ pacem, & ſanctiſſi-
mi Imperatoris & dilectiõis tuæ tale ſtudiũ
literis indicáſti, quod legatorũ quoq; meo-
rum aſſertione cognoui manifeſtum. Hinc
enim ſupernæ miſericordiæ documentum
perdocetur, q̃ñ & mũdani principes cauſas
fidei cum Reipublicæ ordinatione coniun-
gunt, & eccleſiarũ ꝓſules, quod ad diſpenſa-
tionem ſui pertinet officij, memores exe-
quuntur. Talibus enim indigebat poſt diſ-
cordiæ procellas religio Chriſtiana rectori-
bus, qui compreſſis prouida diſpenſatione
turbinibus, diù peregrinatam pacem depul-
ſa tempeſtate reducerent, vt in futura pòſt
ſecula ad propoſiti ſui exempla tendentes,
ſibi ad ſcribendum indubitanter oſtende-
rent, quicquid Deo placitum poſteris pro
ſua imitatiõe feciſſent. Benedicamus dñm,
fratres chariſſimi, hoc diebus noſtris fuiſſe
conceſſum, & totis orationum & curarũ vi-
ribus adnitamur, vt q̃ dei opere benè cœpta
ſunt, ipſo adiuuante per omnia cõpleantur.
Sperandum enim eſt, vt ad compagem cor-
poris ſui reliqua, q̃ adhuc deſunt, membra
feſtinent, & à potioribus minora nõ diſcre-
pent. Ad quod me, cùm dilectio tua Chri-
ſtianæ ſtudio charitatis hortaĩ, debet, quod
inuitat, ſequi: & quod amandũ ſuadet, am-
plecti. Similem enim iam fidei curam gerẽ-
tes, per religioſam patientiã par etiàm ꝑmiũ
de boni operis ſperamus affectu. Neq; enim
difficultatibus eſt cedendum. Non enim fa-
tigatur aſperis fides, nec ad cælorum ardua
per procliue contenditur, nec remuneratio-
nem citra laboris exercitium quis meretur. Galat. 6.
Vndè ne facientes bona deficiamus ſpecia-
liter admonemur, etiàm teſte Pſalmiſta, Be- Pſalm. 105.
ati, qui cuſtodiunt iudiciũ, & faciunt iuſti-
tiam in omni tempore, quia non initium la-
boris, remunerationem præmij cõſueuit in-
uenire, ſed terminus. Ergò ſtudium ſolici-
tudinis aſſumentes, quibus eſt vna in cõmu-
nione ſocietas & credulitas, quẽadmodùm
de vnitate ſedis Apoſtolicę & Conſtantino-
politanę eccleſiæ pariter exultamus in dño,
ità de reliquorum quoq; (ſicut affectiõe ad-
mones) redintegratione lætemur, & cure-
mus primùm, vt fidem integritatemq́ue no-
ſtram immaculatam ab omni contagione
ſeruemus. Nóſti enim, frater chariſſime ac
ſanctiſſime, quia eccleſiaſtica ſeruant vin-
cula concordiam, quæ nos ab hæreticorum
tuentur inſidijs, per quæ etiàm canonum cu
ſtoditur integritas. His in robore ſuo omni
circunſpectione ſeruatis, remedia ſperanti-
bus conferuntur. Habet enim eccleſiaſtica-
rum ordo regularum, & ipſius forma iuſti-
tię, vt medicina rationabilis benignè & fi-
deliter ſperantibus non negetur: nec quiſ-
quam ità eſt ab humanitate diſcretus, quem
non à rigore diſtrictiõis inclinet cauta ſim-
plicitas. Sed vt cautè hoc, cæteraſq; quere-
las aut errores alicuius *eo valeas expedire,
dilectiſſime frater, perſonã meam te in hoc
oportet induere, ſcientem in huiuſmodi
cauſis (ſicut prędictum eſt) quid cauendum
ſit, & ità omnia *pręuidendum, vt non am-
bigas, à te rationem diſpenſatiõis huius deo
eſſe reddendam, ità tamen, vt eos, qui vobis
fuerint cõmuniõe ſociati, vel ꝑ vos ſedi apo
ſtolicæ, vel veſtra nobis ſcripta declarent, q̃-
bus etiàm & qui continẽtiam libellorũ ob-
tulerint, inſeranĩ. Sic enĩ & Seueri vel Sulpi-
tij,

tij, vel cōplicū aut ſimiliū abſoluemus errores. Nec eorū q ſanari poterunt, diſpēdia patiemur. Quod ideò vobis ſpecialiter credidimus imponendum, ad diligentiā veſtram à noſtro onere transferentes, quia non parua iam documenta reſiſtentes hæreticis reddidiſtis: nec debet de eo ambigi, quem benè cōtigerit explorari. Simul aſſume medelam medicinæ, ſimul accingere authoritate iuſtitiæ. Et ſic circa ſimplices humanitate mollire, vt in hæreticorum contagione perdurantes, aut eos, qui innocentiam ſimulāt, & cum noſtris ſola voce conſentiunt, ab his, quibus pro Eccleſiæ redintegratione conſulitur & prouidetur, excludātur. Nec enim expedit circa eos eccleſiaſticam temperare cenſuram. Non enim erunt iam miſerationes bonæ, pro eorum, quibus conſuli oportet, neceſſitate collatæ, ſi indiſcretè fuerint bonis maliſque communes. Et quia Hieroſolymitanorum faciendam credidit in literis tua dilectio mentionem, quorum etiàm ad nos quędam delata profeſſio eſt, neceſſarium duximus reſpondere, quæ congrua ſunt his qui ſanctorum patrum conſtituta cuſtodiunt. Si illa fidei fundamenta venerantur, ab his quoq;, quę per eos ſpiritusſancto componente, definita ſunt, non remoueantur. Aut em̄ perfecta ſunt, & adiectione non indigent: aut benè valida, & ideò non mutanda: quandò per ea omnia hæreticorum venena compreſſa ſunt, nec quicquam Chalcedonenſis Synodus, quod vtilem quamlibet diligentiam potuiſſet * exercitare, præterijt: quæ præcedentium quoq; dogmata vel clariùs manifeſtauit, vel repetita authoritate firmauit, ſpeciale quoddam aduersùs Neſtorium & Eutychen aggreſſa certamen, & alterum, Deitatem Domini noſtri Ieſu Chriſti à carne ſeparantem, & ideò ſanctam Mariam Dei genitricem pronunciare vitantem, alterum veritatem carnis in Domino renuentem, quandò Dominus noſter Ieſus Chriſtus, idem filius Dei, idem filius hominis, vna in duabus naturis perſona diuinitatis & carnis, nec naturis ad vnitatem confuſis, nè velut quarta perſona addita Trinitati, ſed ipſe filius DEI (exinaniuit ſemetipſum, formam ſerui accipiens) Propter quod & vnam nec diuiſibilem profitemur eſſentiam Trinitatis, & proprietatem tamen ſuam ſcimus ineſſe perſonis: vnam enim patris profitemur eſſe perſonam, vnam filij DEI cum aſſumpta carne, vnam ſpiritusſancti, & perſonas proprietatibus deſignantes, & per vnitatem eſſentiæ inſeparabile Trinitatis myſterium confitentes. Neque enim ambigi poteſt, verbum DEI intra virginis viſcera per carnem humanam aſſumpſiſſe naturam, * nec ab obſtetrice factum intra vuluam naturarum munitione diuiſum. Nam ſicut non eſt in eo humanitas ſinè Deo edita, ſic in cruce non eſt impaſſibilis diuinitas à carnis paſſione diuiſa, quod virginis partus & intemerata fœcunditas, & ſingularis à mortuis reſurrectio, & ad cælos declarat aſſcenſio. Hæc ſic quemadmodùm à patribus conſtituta ſunt credant, nec definita tranſcendant; à quo tramite qui declinant, ipſi ſibi nebulam dubitationis obtendunt. Nos autem illud Apoſtolicum contemplantes (contentioſis reſpondere non neceſſe eſt, & nos hanc conſuetudinem non habemus) & nec Eccleſia Dei. Hæc ideò breuiter definiui, quia nec ambigi conuenit de rebus ità per fidem definitis ſæpiùs, & penè ſuperuacua eſt allegatio, quę adhibetur inſtructis, cùm ſuper hęc ad clementiſſimum principem non parua iam perſtrinxerimus. Et quia de Hieroſolymitanorum profeſſione reſpondimus, hoc quoquè exiſtimauimus ſalutis eorum cauſa competenter addendum, vt ſi communionis Apoſtolicæ ſe dederint vnitati, & profeſſionem ſuam ſcripto indicent, quam legatis noſtris apud Conſtantinopolim poſitis offerant, aut per ſuos ad nos dirigant, aut fraternitati veſtræ tradant, eodem tamen (vt diximus) tenore conſcriptam, quæ ad nos modis omnibus ſeu ſub noſtra ordinatione deferatur. De Theſſalonicenſibus, quorum ad nos legati per clementiſſimi & fideliſſimi principis filij noſtri ordinationem venerunt, nè quid omiſiſſe credamur, nóſſe vos volumus, ſecūdùm quod Domino noſtro Ieſu Chriſto inſpirante placuerit, omnē cauſam noſtra diſpoſitione tractandam, & ſicut oportet impleri, ordinandam. Hæc per fratrem & coepiſcopum noſtrum venerabilem virum Ioannem, ſed & filios noſtros, Heraclium, Probum, & Conſtantinū diacones eccleſiaſtico honore digniſſimos, ad cauſam pertinentia reſcripſiſſe contenti, gratulati ſumus in viro ordinis noſtri, emeritum & religioſum nos inueniſſe propoſitum, & cum legationis mandato ſapientia & moribus congruens, votiua eorū res & plena gaudij eſt, vt ſint * iuxta ęſtimationē probabiles, quos ſanctæ communionis officij contigerit eſſe conſortes.

Margin notes: * excitare; * ſeparatem; Philip. 2. b; * & nō diuiſam poſt vnionē naturarū ab ipſo factam in vulua.; 1. Cor. 11. c; * iuſta æſtimatione

HORMISDAE PAPAE AD Saluſtium Hiſpalenſem epiſcopum, de commiſſa vice per Bæticam & Luſitaniam prouincias.

CHariſſimo fratri Saluſtio, Hormiſda. Suſcipientes plena fraternitatis tuæ votiua gratulatione colloquia, quæ nos geminę ſalutis tuæ lætificauerunt indicio, (ſiquidem retulerunt te corporali cum ſpiritualibus officijs incolumitate ſubnixū) congruum eſſe perſpeximus, hanc ipſam, quam mēte gerimus, verbis * expedire lætitiā. Ediſti enim boni documenta pontificis, dum & prædicanda facis, & ea ſuadere nō differs.

Margin note: * aperire

Prærogatiuam de noſtri ſumpſimus electione iudicij, quãdò id te ſpontè *amplecti didicimus, quod cæteris imperamus. Oramus ſiquidem *diuinã clementiã cunctos agnoſcere, & hæc ad ſtudia eccleſiaſticæ pacis inſtrumenta tranſmiſimus. Tu vota noſtra & fideli intelligentia percepiſti, & officij protinùs deuotione compleſti, cunctis fratribus innoteſcens, quæ per cæleſtem gratiam cunctis profutura cognoueras. Suffragantibus igitur tibi tot meritis piæ ſolicitudinis & laboris, certè iam delectat iniungere, quæ ad noſtri curam conſtat officij pertinere, vt prouincijs tanta longinquitate diſiunctis, & noſtram poſſis exhibere perſonam, & patrum regulis adhibere cuſtodiã. Vices itaq; noſtras per Bæticam Luſitaniamq; prouincias, ſaluis priuilegijs, quæ metropolitanis epiſcopis decreuit antiquitas, præſenti tibi authoritate cõmittimus, augẽtes tuam huius participatione miniſterij dignitatem, releuantes noſtras eiuſdem remedio diſpẽſationis excubias. Et licèt de ſingulis non iudigeas edoceri, quem iam probauimus cautiùs vniuerſa ſeruare, gratius tamen eſſe ſolet, ſi iterùm trames oſtendatur, & *laboris iniunctio ſuperiùs formata monſtretur. Paternas igitur regulas, & decreta à ſanctis definita concilijs, omnibus ſeruanda mandamus. In his vigilantiam tuam, in his curam fraternæ monitu exhortationis extẽdimus. His ea, qua dignum eſt reuerentia, cuſtoditis, nullum relinquit culpæ locum, nec ſanctæ obſeruationis obſtaculũ. Ibì fas nefasq; præſcriptum eſt, ibì prohibitum, ad quod nullus audeat adſpirare: ibì cõceſſum, quid debeat mens Deo placitura pſumere. Quotiès vniuerſalis poſcit religionis cauſa, ad Concilium te cuncti fratres euocãte conueniant: & ſi quos eorũ ſpecialis negocij pulſat contentio, iurgia inter eos oborta compeſce, diſcuſſa ſacris legibus determinando certamina. Quicquid autem illis pro fide & veteribus conſtitutis, vel prouida diſpoſitione præcipies, vel perſonæ noſtræ authoritate *formabis, totum ad ſciẽtiam noſtram instructæ relationis atteſtatione perueniat, vt noſter animus officij charitate dati, & tuus ſecuritate perfruatur accepti. Deus te incolumem cuſtodiat, frater chariſſime.

*operari

*diuina beneficia

*laboratoris

*firmabis,

¶ Reſcriptum Hormiſdæ papæ ad epiſcopos Bæticæ prouinciæ, de congratulatione pacis.

Eadẽ epiſtola, quo ad magnam illius partem, in decre. Marcellini papæ ſecunda, habita eſt.

FRatribus dilectiſſimis vniuerſis epiſcopis per Bæticam prouinciam conſtitutis, Hormiſda epiſcopus. Quid tam dulce ſolicito, quàm quòd mihi de vobis innoteſcunt illa q̃ cupio? Quid tam religioſis conueniẽs inſtitutis, quàm vt inter ſe ſacerdotes pacem, quam eos neceſsè eſt alijs pro officio annunciare, conſeruent? Planè (fateor) gratulatione ſuſcepi, quod votiua mihi de charitate (quæ inter vos eſt) eccleſiarum & pace, literis indicâſtis. Spontè mihi, quicquid hortari poteram, quicquid monere, delatũ eſt. Confirmet hoc Deus, quod operatus eſt in nobis, & quæ præcepit pro animarum ſalute facienda, hæc ipſe qui præcepit, pro ea, qua nos redemit, pietate faciat, & his tam bonis nuncijs nos quoq; religioſorum vicem reddimus nunciorum. Quicquid cum Orientalibus, quos ad Eccleſiæ corpus vnitatemq; reuocatos, dudùm nei noſtri literis ſignificauimus deſtinatis, denuò, cùm aptũ fuerit, repetitis vobiſcum *participabimus indicijs. Mox *poſt noſtrorum reditum ab Oriẽtalibus miſſa legatio eſt, certa ſperauit, certa conſuluit. Sed facimus de his, quę fuerant dicenda, compendium, ipſi potiùs ad inſtruẽdam notitiam veſtram, quæ *à nobis ſunt reſponſa, dirigentes, nè quid ſibi ſub ſpatio prolixiore terrarum, aut opinio vindicet, aut error aſſumat, cùm ad rerum fidẽ, ipſam teneri ſufficiat veritatem. Quod autẽ ad continentiam veſtrarum pertinet literarum, oportuit quidem deſideria pleniùs expedire, vt, æſtimatis omnibus, reſpõſum rationi congruum redderetur. Sed quia priuilegiorum veterum & ſtatutorum paternorum indidiſtis ijſdem literis mentionem, ad Saluſtium fratrem & coepiſcopum noſtrum ſub hac parte reſcripſim⁹, vobis quoquè ſtrictìm, quę dicta ſunt illis latiùs, indicantes, nè priuilegia *nobis indulta conuellerent, & nihil tam conueniens fidei iudicare, quàm vt in honore ſuo à patribus decreta ſeruentur. Deus autem vos incolumes cuſtodiat, fratres chariſſimi.

Pſalm. 67.

loc⁹ obſcurus.

*participamus

*pro noſtro edicto

*nobis

*à nobis

¶ Iuſtinus Imperator Hormiſdæ Papæ.

QVo fuimus ſemper, & quo ſumus ſtudio pro conciliandis ſententijs catholicam fidem *colentium, vt eodem animo cuncti venerentur lumen indiuiduum Trinitatis, palàm feciſſe dignoſcimur, nunc legatum ad veſtram beatitudinem vltrà ob hoc ipſum dirigentes Gratum virum ſpectabilem magiſtrum ſcrinij, quo remedium tandèm reperiatur diſcordijs variè certantium, nunc prono libentique ſuſcipientes affectu viros religioſiſſimos, quos interuentores vnitatis, veſtra ſedes Apoſtolica credidit deſtinandos. Profectò etenim tanquàm ipſam pacem & iocundis eos oculis adſpeximus, & extenſis manibus duximus amplectendos, quin etiàm omni intentione ordinauimus, vt venerabilis Eccleſia Conſtantinopolitana, necnon complures aliæ vota ſuſcipiant veſtra, non ſolùm in cæteris, ſed in auferendis etiàm nominibus ex ſacris diptychis, quæ remouenda maximè *poſtulâſtis. Verùm nonnullæ fuerunt vrbes & Eccleſiæ, tam Ponti, quàm Aſiæ, ac præcipuè Orientales, quarum clerici vel populi, omnibus pertentati minis atque perſuaſioni-

*colendo,

*poſtulatis

ſionibus, tamen nequaquàm flexi ſunt, vt tollant antiſtitum & repellāt nomina, quorum apud eos opinio floruit: ſed morte vitam duriorem æſtimant, ſi mortuos condemnauerint, quorum gloriabantur vita ſuperſtitum. Quid igitur faciamus huiuſmodi pertinaciæ, quæ nec dicto audiens exiſtit, & tormenta intantùm deſpicit, vt amplum ſibi ac feſtiuū iudicet, ſi corpore priùs, quàm religioſo deſiſtat cōſilio? Nobis quidem videtur opùs eſſe molliùs agendi & clementiùs, quæ ſi non in tua ſanctitudine, iam nec in alio poterunt inueniri. Nam neque ſanguinis & ſuppliciorum cupidi, (quod dictu etiàm graue eſt) libellū ſuſcepimus, neq; vt paruo diſcrimine remaneant imperfecta concordiæ deſideria, ſed ad prorogandam, quo poſſumus ordine, coniunctionē membrorum Eccleſię. Vtrum itaque præſtantius erit, minorum gratia in totum eſſe nobis *acceptas tantas multitudines, an conceſſis exiguis & remiſſis, maiora & omni ratione quærenda corrigi, vt quæ non licuit per omnia, ſaltem ex neceſſarijs partibus alligentur? Veniam itaque nominum poſtulamus, non Acacij, non vtriuſque Petri, non Dioſcori, vel Timothei, quorum vocabula ad nos datæ ſanctitatis tuæ epiſtolæ continebant: ſed quos in alijs celebrauit ciuitatibus epiſcopalis reuerentia, & hoc exceptis vrbibus, vbì veſtræ beatitudinis libellus iam in plenum admiſſus eſt, niſì hanc quoquè partem veſtra beneuolentia ſtatuerit mitiùs corrigendam. Verùm nec iudicio caret res ſedis Apoſtolicæ, vt non magìs venia dicenda ſit, quàm deliberata iam ac perſpecta definitio. Anaſtaſius ſiquidem religioſiſſimæ memoriæ, veſtræ culmen Eccleſiæ, palàm aperteque conſtituit, cùm hoc idem ſcriberet negocium deceſſori noſtro, ſatìs eſſe pacem affectantibus, ſi nomen tantùm reticeatur Acacij. Ergò priora veſtræ ſedis conſtituta ſequitur, qui non omnes memorias mortuorum iudicat contemnendas: vt indignum habeatur & incongruum, ſi nō placidior omnibus non ſolùm defunctis, ſed etiàm ſuperſtitibus, veſtra diuulgetur in omni fine terrarū lenitas. Et hoc quidem non dubitauerimus, ità gratioſum vobis futurum, vt pacifico ſtatìm reſponſo lætior mundus reddatur. Retineat autem veſtra ſanctitas, quod dudùm ſcripſimus, ex Oriente ſupplicationes nobis eſſe deſtinatas, voluntatem ipſorum continentes & arbitrium, in quo ſeſe duraturos oſtendunt firmiter, & *quo nulla ratione deſiſtendum æſtimant. Hanc itaq; chartulam ſecundùm noſtra promiſſa, per Ioannem virum reuerendiſſimum epiſcopum, dirigēdam vobis in præſenti meritò credidimus, vt à veſtra ſede etiàm tenor eius admiſſus, ad colligendas proficiat & adunandas vbiq; venerabiles eccleſias, & Hieroſolymitanā præcipuè, cui tantum omnes fauorem impendunt, quaſi matri Chriſtiani nominis, vt nemo audeat ab ea ſeſe diſcernere. Cōſenſum itaq; proprium tuam ſanctitudinem epiſtolari quoq; pagina conuenit declarare, vt cognito omnibus atq; patefacto, tenorē eiuſdem chartulæ à vobis etiàm laudari, & tenaciter cuſtodiri, lætior mundus exiſtat. Data 5. Idus Septembris, Chalcedone, Ruſtico cōſule, accepta Prid. Kaleñ Decemb.

*abſentes, *aduerſas

*à quo

¶Exemplar Precum.

DEO amabili ac pijſſimo Imperatori ex DEO Auguſto, & principi Iuſtino Chriſtianiſſimo: deprecatio & ſupplicatio ab Hieroſolymitanis & Antiochenis, & ſecundæ Syriæ clericis, & abbatibus, & poſſeſſoribus prouinciæ Syriæ. Haurite aquam cum lætitia ex fontibus ſalutis, vociferator Eſaias propheta exclamat, fontes ſalutis * euangelicæ veritatis prædicationes manifeſtè oſtendens, ex quibus B. apoſtoli, & eorum qui per ordinem fuerunt, diſcipuli & ſapientes Eccleſię doctores, ſalutarem aquā fidei haurientes, omnem ſanctam DEI Eccleſiam irrigauerunt, quæ in petra ſummi apoſtolorum ſubnixa, rectam & inflexibilē confeſſionem cuſtodiens, fidutialiter cum eo ad vnigenitum filium Dei omni tempore exclamat, dicēs: Tu es Chriſtus filius Dei viui. Hāc ſalutarem confeſſionem à ſanctis quatuor ſynodis, quæ euangelicis pręceptis ſunt honoratæ, ſuſcipientes, nunquàm per Chriſti gratiam à traditis nobis rectis dogmatibus deuiauimus, ſicut rerum teſtatur probatio, & tempore neceſſitatis fidei conſtantia demonſtrat. Si igitur, vt Chriſtiani, rationis fidei ſumus participes, domine pijſſime, & ad communem pacem, & ad vnitatem feſtinamus, noſtram fidem, quam ab initio ſuſcepimus, per hanc ſatisfactionem noſtram, manifeſtam veſtræ facimus pietati: vt notum ſit, quia & paci concurrimus, & à recta cum Dei iuuamine non diuertimus fide, ſed omnem ex æquo hæreſim execramur, nō ſolùm Eutychianiſtas & Acephalos, ſed & Neſtorianos & hominē colentes, toto animo odientes anathematizamus. Nos aūt domine Chriſtianiſſime Imperator, (ſicut ſuperiùs dictum eſt) in patrem & filium & ſpiritum ſanctum ab initio baptizati quoq; & credētes, vnam eſſentiam Dei in tribus ſubſiſtentijs adoramus, ſecundùm ſanctorū patrum mathema & ſymbolum, credentes in vnum Deum patrē omnipotentē, & in vnū dominū noſtrū Ieſum Chriſtū, vnigenitum, Deū *verbū, ſimiliter & in vnū ſpiritum ſanctum: & ſecūdùm hoc diuinū mathema, definitionē à ſancta Chalcedoneñ ſynodo ꝓmulgatā, intelligimus quoq; & ſuſcipimus, credētes & cōfitentes, qa vna ſubſiſtētia vel ꝑſona, quod idē ipſa ſancta ſynodus in duabus naturis, id eſt, in Deitate & humanitate

Eſa. 12. b

*euangelicas veritates

Matt. 16. c

*verum

* Dei indiuiſè & inconfuſè prædicauit, * Deum verbum, & Dominus noſter Ieſus Chriſtus vnus eſt ex ſancta & vnius eſſentiæ Trinitate. Sic enim vnum Deum in tribus ſubſiſtentijs (ſicut dictũ eſt) accipimus: pater autem non eſt incarnatus, nec Spiritusſanctus, Deus verbum incarnatus eſt. Filius verò incarnatus & homo factus, eſt vnus ex ſancta & vnius eſſentiæ Trinitate, ſecundùm filiationis proprietatem. Sic itaque ſecundùm prędictas ſanctas quatuor ſynodos credentes, & ſecundùm Dei verbi natiuitatem ſecundùm carnem confiteri non renuimus. Vndè propriè Dei genitrix ſancta virgo eſſe creditur, tanquàm quę natura & veritate, vnius eſſentię patris filium Deũ verbum per naturam immutabilem ex ipſa factum hominem enixa eſt: & duas naturas in Chriſto per eſſentiam vel ſubſtantiam vnitas confitentes, ſicut in vnius perſona vel ſubſiſtentia. Neq; harum diuerſitatem vel proprietatem poſt vnitionem auferimus, nec eas diuidere in duabus perſonis & ſubſiſtentijs per vnitionem ſumus edocti: eundemq; ſcimus vnigenitum filium DEI, & ante incarnationem eius, & poſt, id eſt, Deum ſimul & hominem, paſſibilem carne, impaſſibilem Deitate: circunſcriptum corpore, non circunſcriptum ſpiritu, id eſt, terrenum & cæleſtem, quem mundus vt hominẽ cepit, & vt Deum continere nó potuit, mortalem & immortalem, nuſquàm naturarũ diuerſitate ſublata, neq; diuidentes per eſſentiam vnitionem: hoc enim verè magnum pietatis myſterium: qa vnus ex ſancta & vnius eſſentiæ Trinitate incarnatus & homo factus Deus verbum, in vtraq; natura Deitatis & humanitatis, indiuiſè & inconfuſè cognoſcitur & adoratur, non conuerſionem vel mutationem ſuſtinens, ſed proprietatem vtriuſque naturæ in vna perſona in ſemetipſo conſeruans. Ob hanc igitur fidem prædictas ſanctas ſynodos ſuſcipientes & cuſtodientes, anathematizamus omnes, qui aduersùs eas quocunq; tempore vel modo aliquid conſcripſerunt, præcipuè Ioannem * Egotam, qui aduersùs memoratam ſanctam Chalcedoneñ ſynodũ multas, vt Neſtorianus, blaſphemias euomuit: ſimiliter condemnantes & Timotheum, Aelurum cognominatum, ſicut Eutychianiſtam, aduersùs eam cum ſuis latrantẽ ſequacibus. Ità ergò cũ Dei iuuamine ſemper ſenſimus, & iam nũc ſentimus. Quapropter hanc ſatisfactionem veſtræ obtulimus pietati. iubere enim dignata eſt nos propriũ intellectum, & quemadmodùm de ſana fide ſentimus, exponere, quia quidam hæretici, dum ſuam malam fidem occultare feſtinãt, noſtram in Chriſto libertatem & rectam fidem detrectare conantur. Supplicamus igitur clementiam veſtram, ſolicitudinem de perfecta eccleſiarũ vnitione ſanctarum habere debere, vt vnitas, quæ cũ Dei facta fuerit iuuamine, nec vllo deincèps rationabili aut irrationabili occaſionis fomite inquietari pax poſſit. Deus autẽ omnium veſtrûm pium adimpleat deſiderium, in gloriam ſuî & Reipublicæ diſciplinam.

* Ergotam,

¶ Hormiſda presbyteris, diaconibus, & archimandritis ſecundæ Syriæ.

Lectis literis dilectionis veſtræ, quibus inimicorum Dei patefacta veſania eſt, & infidelium pertinax furor dolenter expoſitus, qui dum rediuiuo ſpiritu oderunt Deum, membra illius impiè perſequuntur: quantùm ad conſtantiæ veſtræ agnitionem, benedixi Deum, fidem militum ſuorum inter aduerſa ſeruantem. Sed rursùm eccleſiarum concuſſionem & ſeruorum Dei moleſtias, laboresq; conſiderans propheta.

Hęc epiſtola, q̃ hic trũcatè habet, poniť plenè circa initiũ 1. actionis 5. ſynodi Cõſtãtinopolitanæ, ſub alia interpretatione.

DECRETA HORMISDAE PApæ quinq;, ex Gratiano deſumpta, quę in prioribus epiſtolis non habentur.

PRIMVM.

¶ Qui ad pœnitentiam agendam in monaſterio recluditur, presbyter non ordinetur.

Si ille, qui vltrò petit pœnitentiam, quanuìs eam perfectè agat, non poteſt epiſcopus aut presbyter ordinari, ità vt etiàm, ſi per ignorãtiam ordinatus fuerit, & poſteà conuincitur pœnitentiam accepiſſe, deijciatur: ille ergò, qui inuitus ad pœnitentiam agendam mittitur in monaſterium, (qui vtiquè nihil aliud quàm pœnitẽs dicendus eſt) qua conſcientia ad ſacerdotium peruenire permittitur? Nemo mihi talia quælibet contra authoritatem ſedis Apoſtolicæ, vel contra trecẽtorum decem & octo epiſcoporum, & reliquorum canonum conſtituta obijciat: quia quicquid contra illorum definitionẽ, in quibus Spiritum ſanctum credimus loquutum, dictum fuerit, recipere, non ſolùm temerarium, ſed etiàm periculoſum eſſe nõ dubito.

Diſt. 50. Si ille qui.

SECVNDVM.

¶ Nuptias occultas celebrare non licet.

Nullus fidelis, cuiuſcunq; conditionis ſit, occultè nuptias faciat: ſed benedictione accepta à ſacerdote, publicè nubat in Domino.

30. q. 5. Nullus fidelis.

TERTIVM.

PALEA. Idem Euſebio epõ.

Tua ſanctitas requiſiuit à nobis, frater venerande, de filio adulto, quem pater matrimonium contrahere vult, ſi ſinè voluntate filij adulti facere poteſt. Ad quod dicim⁹: Si aliquo modo non conſentit filius, fieri non poſſe. Poteſt autem de filio nondùm adulto, voluntas cuius nondùm diſcerni poteſt, pater cum, cui vult, in matrimonium tradere: & poſtquàm filius peruenerit ad perfectam ætatem, omninò obſeruare & adim-

31. q. 2. Tua ſanctitas.

adimplere debet. Hoc ab omnibus orthodoxæ fidei cultoribus, ſancitum à nobis, tenendum mandamus.

QVARTVM.

¶ Quorum vnum futurum eſt corpus, vnus debet eſſe animus: atque ideò nulla eſt inuita copulanda alicui.

¶ Hormiſda Sacratio regi Aragonum.

31.q.2. De neptis tuę

De neptis tuæ coniugio, quam te cuidam militi daturum neceſſitatis inſtante articulo, ſub fidei pollicitatiõe firmâſti: hoc, ęquitate dictante, decernimus, vt ſi illa virum illum omninò (vt dicitur) renuit, & in eadem voluntatis authoritate perſiſtit, vt viro illi prorsùs ſe deneget nupturam, nequaquàm eam inuitam & renitentem eiuſdem viri cogas coniugio ſociari. Quorum enim vnum corpus eſt, vnus debet eſſe & animus: nè fortè virgo cùm fuerit alicui inuita copulata, contra Domini Apoſtolíque præceptum, aut reatum diſſidij, aut crimen fornicationis incurrat, cuius videlicet peccati malum in eum redundare conſtat, qui coniunxit inuitam. Quod pari tenore de viro etiàm eſt ſentiendum.

QVINTVM.

¶ Abſque Epiſcopi permiſſu, in eccleſia conſecrata non erigatur altare.

De cõſ. diſt. 1. Nullus presbyter

Nullus presbyter in eccleſia conſecrata aliud altare erigat, niſi quod ab epiſcopo loci fuerit ſanctificatum vel permiſſum, vt ſit diſcretio inter ſacrum & nõ ſacrum. Nec dedicationem fingat, niſi ſit. Quod ſi fecerit, degradetur, ſi clericus eſt: ſi verò laicus, anathematizetur.

AVRELIANENSE

CONCILIVM PRIMVM TRIGINTATRIVM Epiſcoporum, circa tempora Hormiſdæ papæ. Eſt Prouinciale.

Aurelia, aliàs, Aureliæ, Galliæ Celticæ vrbs inſignis, olim Genabum, vt quidam putant, dicta, cuius crebra fit mentio in Commentarijs Cæſaris.

CAPITVLORVM AVRELIANEN. ſynodi primæ, Tituli.

Clodouei Franciæ regis epiſtola ad ſynodum. 1
Reſcriptum epiſcoporum ad regem Francię Clodoueum. 2
De his, qui pro qualibet culpa ad eccleſiam confugerint. 3
Si raptor cũ rapta ad eccleſiã cõfugerit. 4
Si ſeruus à dño, de eccleſia excuſſus vel ductus, iniuriam aut cædem pertulerit. 5
Vt filij vel nepotes clericorum, in epiſcopi ſint poteſtate, & de laicis ſinè voluntate epiſcopi non ordinandis. 6
Qualiter ab epiſcopo facultas eccleſiæ diſpenſetur. 7
Eum, qui epiſcopum proprio iure inuitat, non excommunicandum. 8
Nullus clericorum ſinè commẽdatitijs epiſcopi ſui ad regem accedat. 9
Si neſciente domino, ſciens epiſcopus ſeruum alienum promouerit. 10
Si presbyter aut diaconus crimen capitale commiſerit. 11
De clericis, qui purè ad fidem noſtram conuerſi fuerint ex hæreticis. 12
De pœnitẽtibus, q̃ ad ſecularia rediérint. 13
De clericis pœnitentibus. 14
Si relicta presbyteri aut diaconi, alij ſe coniunxerit. 15
De his quæ in altario offeruntur. 16
De his, quæ à fidelibus parochianis in eccleſijs offeruntur. 17
Vt epiſcopus & pauperes, & infirmos tueatur. 18
Vt baſilicæ, in cuius territorio ſunt, in eius epiſcopi maneant poteſtate. 19
De inceſtis, vt excommunicentur. 20
Vt abbates in poteſtate epiſcoporum ſint, & de monachis vagis. 21
Vt monachi oratorio vel zonis non vtantur. 22
Si monachus vxorem duxerit. 23
Vt monachus, ſinè permiſſu epiſcopi vel abbatis, cellulas non conſtruat. 24
Si epiſcopus cuiquã terrulas præſtiterit excolendas, ſinè præiudicio iudicio iuris eccleſiæ tenebuntur. 25
Vt ante paſcha quadrageſima teneatur. 26
Vt nullus ciuium feſtiuitates maiores in villa celebret. 27
Vt populus ante completam Miſſam, & benedictionem acceptam egredi non præſumat. 28
Vt litaniæ ante aſſcenſionem Domini celebrentur. 29
De clericis, qui ad officium venire contemnunt. 30
De familiaritate extranearum mulierum. 31
De religioſis ſecularibus, qui diuinationibus attendunt. 32
Quòd epiſcopus die Dominica ab eccleſia abeſſe non debet. 33

¶ Epiſtola Clodouei regis Franciæ ad ſynodum.

Capitulum primum.

Dominis ſanctis & Apoſtolica ſede digniſſimis epiſcopis, Clodoueus rex. Enun-

Enunciante fama, quid actum fuerit vel præceptum omni exercitui noſtro, priusq̃ in patriã Gothorum ingrederemur, beatitudinem veſtram præterire non potuit. In primo quoquè de miniſterio Eccleſiarum omnium præcepimus, vt nullus ad ſubripiendum in aliquo conaretur, neq; de ſanctimonialibus, neq; de viduis, quę in religione Domini deuotæ eſſe probarentur. Simili conditione & de clericis vel filijs ſupradictorum tam clericorum quàm viduarũ, qui cum illis in domo ipſorum conſiſtere videbantur. Idem & de ſeruis eccleſiarum, quos de eccleſijs tractos per epiſcoporum ſacramenta conſtiterit, pręceptum eſt obſeruare, vt nullus ex ipſis aliquam violẽtiam vel damnum patiatur. Quod ità ad integrum eſt intelligendũ, vt ex his ſupradictis, ſi aliquis vim captiuitatis pertuliſſet, ſiue in eccleſia, ſiue extra eccleſiam, omninò ſinè aliqua dilatione præcipiamus eſſe reddendos. De cęteris quidem captiuis laicis, qui extra pacẽ ſunt captiuati, & fuerint approbati Apostoli, aut cui volueritis, arbitrij veſtri eſt non negandum. Nam de his, qui in pace noſtra tã clerici quàm laici ſubrepti fuerint, ſi veraciter agnoſcitis, veſtras epiſtolas de annulo veſtro infrà ſignatas, ſic ad nos omnimodis dirigatis, & à parte noſtra pręceptionem latam noueritis eſſe *firmandam: ſic tamen populus noſter petit, vt cuicunq; epiſtolas veſtras præſtare fueritis dignati, cum ſacramento per Deum, & benedictione veſtra dicere non tardetis, rem iſtam, quæ poſcitur, veram eſſe, quia multorũ varietates vel falſitates inuentæ ſunt, vt comprehendantur, ſicut ſcriptum eſt, Perit iuſtus cum impio. Orate pro me, domini ſancti, & Apoſtolica ſede papæ digniſſimi.

*ſeruãdam:

Gen. 18. c

¶ Reſcriptum Epiſcoporum ſynodi ad Regem Franciæ.
Capitulum ſecundum.

DOmino ſuo Catholicæ Eccleſiæ filio Clodoueo glorioſiſſ. regi, omnes ſacerdotes quos ad concilium venire iuſſiſtis.

Quia tanta ad religionis Catholicæ cultũ glorioſæ fidei cura vos excitat, vt ſacerdotalis mentis affectu ſacerdotes de rebus neceſſarijs tractaturos in vnum colligi iuſſeritis, ſecundùm veſtræ voluntatis conſultationem, & titulos, quos dediſtis, ea, quæ nobis viſa ſunt, definitione reſpondimus, ità vt ſi ea, quæ nos ſtatuimus, etiàm veſtro recta eſſe iudicio comprobantur, tanti conſenſũs regis ac domini maiori authoritate ſeruanda, tantorum firmet ſententia ſacerdotum.

3 Cùm, authore Deo, in Aurelianenſi vrbe fuiſſet Conciliũ ſummorum antiſtitum congregatum, communi omnium collatione complacuit, vt hoc, quod verbis ſtatuerũt, etiàm ſcripturæ teſtimonio roborarẽt.

De homicidis, adulteris, & furibus, ſi ad eccleſiam confugerint, id conſtituimus obſeruandum, quod eccleſiaſtici Canones decreuerunt, & lex Romana conſtituit, vt ab Eccleſiæ atrijs vel domo epiſcopi, reos abſtrahere omninò non liceat, ſed nec alteri conſignare, niſi ad Euangelia datis ſacramentis, de morte & debilitate, & omnium pœnarũ genere ſint ſecuri, ità vt ei, cui reus fuerit criminoſus, de ſatisfactione conueniat. quòd ſi quis ſua ſacramenta conuictus fuerit violâſſe, reus periurij, non ſolùm à communione Eccleſiæ, vel omnium clericorum, verùm etiàm & à catholicorũ conuiuio ſeparetur. Quòd ſi is, cui' reus eſt, noluerit, intentione faciente componi, & ipſe reus de eccleſia, actus timore, diſceſſerit, ab eccleſiæ clericis non quæratur.

17. q. 4. Id cõſtituim'

4 De raptoribus autem id conſtituendum eſſe cẽſuimus, vt ſi ad Eccleſiam raptor cum rapta confugerit, & fœminã ipſam violentiam pertuliſſe conſtiterit, ſtatim liberetur de poteſtate raptoris, & raptor mortis vel pœnarum impunitate conceſſa, aut ſeruiendi cõditioni ſubiectus ſit, aut redimendi ſe liberam habeat facultatẽ. Si verò, quæ rapitur, patrem habere conſtiterit, & puella raptori cõſenſerit: poteſtati patris excuſata reddatur, & raptor patri, ſuperioris conditionis ſatisfactione, teneatur obnoxius.

36. q. 1. De raptorib' aũt

5 Seruus qui ad eccleſiam confugerit ꝓ qualibet culpa, ſi à Domino ꝓ admiſſa culpa ſacramentum ſuſceperit, ſtatim ad ſeruitium domini ſui redire cogatur: & poſteaq̃ dato ſacramento, domino ſuo fuerit conſignatus, ſi aliquid pœnæ pro eadem culpa, qua excuſatur, probatus fuerit pertuliſſe: ꝓ contemptu eccleſiæ & præuaricatione fidei, à cõmunione & cõuiuio catholicorum extraneus habeatur. Si verò ſeruus pro culpa ſua ab eccleſia defenſatus, ſacramẽta domini, clericis exigentibus, de impunitate perceperit, exire nolentem à domino liceat occupari.

17. q. 4. Id cõſtituim'

6 De ordinationibus clericorum id obſeruandum eſſe decreuimus, vt nullus ſecularium ad clericatũs officium præſumat accedere, niſi aut cum regis iuſſione, aut cum iudicis voluntate, ità vt filij clericorum, id eſt, patrum, auorum, ac proauorum, quos in ſupradicto ordine parentum conſtat obſeruationi ſubiunctos, in epiſcoporum poteſtate & diſtrictione conſiſtant.

7 De obligatiõibus vel agris, quos Dominus noſter rex, eccleſiæ ſuo munere conferre dignatus eſt, vel adhuc non habentibus, Deo ſibi inſpirante, contulerit, ipſorum agrorum vel clericorum immunitate conceſſa, id eſſe iuſtiſſimum definimus, vt in reparationibus eccleſiarum, alimonijs ſacerdotum, & pauperum refectione, vel redemptionibus captiuorum, quicquid Deus in fructibus dare dignatus fuerit, expendatur, & clerici ad adiutorium eccleſiaſtici operis conſtrin-

conſtringantur. Quòd ſi aliquis ſacerdotũ, ad hanc curam minùs ſolicitus ac deuotus extiterit, publicè à comprouincialibus epiſcopis confundatur. Quòd ſi nec ſub tali ſe confuſione correxerit, donèc emẽdet errorem, cõmunione fratrũ habeatur indignus: minores verò (vt dignũ eſt) diſtringantur.

6.q.7. Si qs ab epo

8 Si quis ab epiſcopo ſuo, vel de eccleſia, vel de proprio iure crediderit aliquid repetendum: ſi nihil conuicij aut criminationis obiecerit, cum pro ſola * contentione, à cõmunione eccleſiæ non liceat ſubmoueri.

*cõuẽtiõe

9 Abbatibus, presbyteris, omniq; clero, vel in religionis profeſſione viuentibus, ſinè diſcuſſione vel commendatione epiſcoporum, pro petendis beneficijs ad dominos venire non liceat. Quod ſi quiſquã præſumpſerit, tam diù loci ſui honore & cõmunione priuetur, donèc per pœnitentiã plenam, eius ſatisfactionem ſacerdos accipiat.

Diſt. 54. Si ſeru⁹ abſen.

10 Si ſeruus abſente vel neſciente domino ſuo, epiſcopo tamẽ ſciente, quòd ſeruus ſit, diaconus aut presbyter fuerit ordinatus, ipſo in clericatûs officio permanente, epiſcopus eum domino duplici ſatisfactione compenſet. Si verò epiſcopus eum ſeruum neſcierit, qui teſtimonium perhibent, aut eum ſupplicauerint ordinari, ſimili redhibitioni teneantur obnoxij.

Diſt. 81 Si diaconus aut

11 Si diaconus aut presbyter crimen capitale cõmiſerit, ſimul & ab officio & communione pellatur.

12 De hæreticis clericis, qui ad fidem catholicam plena fide & voluntate venerint, vel de baſilicis, quas in peruerſitate ſua Gothi hactenùs habuerunt, id cenſuimus obſeruari, vt ſi clerici fideliter conuertantur, & fidem catholicam integrè confiteantur, vel ità dignam vitam morum & actuum probitate cuſtodiãt, officium, quo eos epiſcopus dignos eſſe cenſuerit, cum impoſitæ manûs benedictione ſuſcipiant, & eccleſias ſimili, quò noſtræ innouari ſolent, placuit ordine conſecrari.

De pœnĩa diſt. 5. De his qui

13 De his, qui ſuſcepta pœnitentia, religionem ſuæ profeſſionis obliti, ad ſecularia relabuntur, placuit, eos & à communione ſuſpendi, & ab omnium catholicorum conuiuijs ſeparari. Quòd ſi poſt interdictum, cum eis quiſquam præſumpſerit manducare, & ipſe communione priuetur.

Diſt 81. Si diaconus

14 Si diaconus vel presbyter, pro reatu ſuo ſe ab altaris communione ſub pœnitentis profeſſione ſubmouerit, * ſic quoq; ſi alij defuerint, & cauſa certæ neceſſitatis exoritur, poſcentem baptiſmum liceat baptizare.

*hic

Diſt. 28. ſi ſe.

15 Si ſe cuicunq; mulier duplici coniugio, presbyteri vel diaconi relicta, coniunxerit, aut * caſtigati ſeparentur: aut certè, ſi in criminum intentione perſtiterint, pari excommunicatione plectantur.

* caſtitate ſeruata

10.q.1. Antiquos cano.

16 Antiquos canones relegentes, priora ſtatuta credimus renouanda, vt de his, quæ in altario oblatione fidelium conferuntur, medietatem epiſcopus ſibi vendicet, & medietatem ſibi diſpenſandam ſecundùm gradus clerus accipiat, tam de prædijs proprijs, quàm de omni commoditate in epiſcoporum poteſtate durantibus.

17 De his, quę parochijs in terris, vineis, mãcipijs, atq; peculijs quicunq; fideles obtulerint, antiquorum canonum ſtatuta ſeruentur, vt omnia in epiſcopi poteſtate conſiſtant. De his tamen, quæ in altario acceſſerint, tertia fideliter epiſcopis deferatur, duæ clericis. Decimæ autem, ſecundùm quoſdã, ſingulis annis tertia pars, aut in tertio tota. Sed tamen nos ſequentes Romanos, ſingulis annis quartam partẽ, aut in quarto anno, totam epiſcopi recipiant.

10. q. 1. De his q paroc.

Ex dec. Iuo. li. 2 additio.

18 Epiſcopus pauperibus, vel infirmis, qui debilitate faciente non poſſunt ſuis manibus laborare, victum & veſtimentum, inquantùm poſſibilitas habuerit, largiatur.

Diſt. 81 Eps pauperib⁹,

19 Omnes baſilicæ, quæ per diuerſa loca conſtructæ ſunt, vel quotidiè conſtruuntur, placuit, ſecundùm priorum canonum regulam, vt in eis epiſcopi, in cuius poſitæ ſunt territorio, poteſtate conſiſtant.

6.q.7. Oẽs baſilicæ

20 Nec ſuperſtes frater torum defuncti fratris aſſcendat, nec ſe quiſquã amiſſæ vxoris ſorori audeat ſociare. quod qui fecerint, eccleſiaſtica diſtrictione feriantur.

21 Abbates, pro humilitate religionis, in epiſcoporum poteſtate cõſiſtant. Et ſi quid extra regulam fecerint, ab epiſcopis corrigantur. Qui ſemèl in anno, in loco vbi epiſcopus elegerit, accepta vocatione, conueniant. Monachi autẽ abbatibus omni obedientia & deuotione ſubiaceant. Quòd ſi quis per contumaciam extiterit indeuotus, aut p aliqua loca vagari, aut peculiare aliqd habere præſumpſerit: omnia, quæ acquiſiêrit, ab abbatibus auferãtur, ſecundùm regulam monaſterio profutura. Ipſi autem, qui fuerant peruagati, vbì inuenti fuerint, cum auxilio epiſcopi, tanquàm fugaces, ſub cuſtodia reuocentur. Et reum ſe ille abbas futurũ eſſe cognoſcat, qui in huiuſmodi perſonis non regulari animaduerſione diſtrinxerit, vel qui ſuſceperit monachũ alienum.

18.q. 2. Abbates p humilit.

22 Monacho orarium in monaſterio vel zonas habere non liceat.

27.q.1. Monacho orarium

23 Monachus in monaſterio conuerſus, ſi pellici poſteà vel vxori fuerit ſociat⁹, tantæ præuaricationis reus, nunquàm eccleſiaſtici gradûs officium ſortiatur.

24 Nullus monachus, cõgregatione monaſterij derelicta, ambitionis & * vanitatis impulſu cellulã conſtruere, ſinè epi permiſſione, vel abbatis ſui voluntate, præſumat.

18.q.2. Null⁹ monachus *varietatis

25 Si epiſcopus humanitatis intuitu, vineolas, vel terrulas clericis vel monachis pſtiterit excolẽdas, vel pro tẽpore tenendas, etiàm ſi longa tranſiſſe annorũ ſpatia comprobẽtur, nullum eccleſia præiudicium patiatur,

16.q.3. Si epiſcopus

tiatur, nec ſecularis legis præſcriptio, quæ eccleſiæ aliquid impediat, opponatur.

[De cóſ.diſt. 3. Sacerdotibus] 26 Id ſacerdotibus omnibus eſt decretum, vt ante paſchæ ſolennitatem, nó quinquageſima, ſed quadrageſima teneatur.

[De có.diſ.3. Nulli ciuiú] 27 Vt nulli ciuium paſchæ, natalis Domini, vel quadrageſimæ ſolennia in villa liceat celebrare, niſi quem infirmitas probabitur tenuiſſe.

[De có.diſ.1. cú ad celeb.] 28 Cùm ad celebrandas Miſſas in DEI nomine conuenitur, populus non antè diſcedat, quàm Miſſæ ſolennitas compleatur: & vbi epiſcopus non fuerit, benedictionem accipiat ſacerdotis.

[De có.diſ.3. Rogatiões] 29 Rogationes, id eſt, litanias, ante aſcenſionem Domini placuit celebrari, ità vt præmiſſum triduanum ieiunium, in Dominicæ Aſſcenſionis ſolennitate ſoluatur: per quod triduum ſerui & ancillæ ab opere relaxentur, quò magis plebs vniuerſa conueniat. Quo triduo omnes abſtineant, & quadrageſimalibus cibis vtantur.

[Diſ. 91. clerici veró,] 30 Clerici verò, qui ad opus ſanctum adeſſe contempſerint, ſecundùm arbitrium epiſcopi, Eccleſiaſticam ſuſcipiant diſciplinam.

31 De familiaritate extranearum mulierum tam epiſcopi, quàm presbyteri, vel diaconi, præteritorum canonum ſtatuta cuſtodiant.

[26.q.5. Si qs clericus] 32 Si quis clericus, monachus, vel ſecularis, diuinationem vel auguria crediderit obſeruanda, vel ſortes (quas mentiuntur eſſe ſanctorum) quibuſcunq; putauerint intimandas, cum his qui eis crediderint, ab Eccleſiæ communione pellantur.

33 Epiſcopus, ſi infirmitate non fuerit impeditus, Eccleſię, cui proximus fuerit, die Dominico deeſſe non debet. [De có.diſ.3. Epſ. ſi infir.]

¶ Nomina epiſcoporum, qui in eadem ſynodo fuerunt, & mecum ſubſcripſerunt, numero 33.

Auentinus * Dinień metropolis, Adelphius Rauracenſis, Boëthius Cadurceń, Cyprianus Burdegaleń metropolis, Cronopius Petragoricenſis, Camilianus Trecaſinus, Euſebius Aurelianeń, Euphraſius Aruernorum, Edibius Ambianeń, Euſtochius Andegaueń, Epiphani⁹ Namneticeń, Eraclius Pariſiacenſis, * Etilius * Vaſioneń, * Gildardus Rothomagenſis metropolis, Leontianus Conſtantień, Lupicinus Engoliſmanus, Litharedus Lexouiéſis, Lupus Sueſſionenſis, Leuanianus Siluanectenſis, Licinius Turonenſis metropolis, Leontius Toloſanæ metropolis, Maruſius Ebroicenſis, Melanius Rhedonenſis, Modeſtus Venetenſis, Melanius Viromandenſis, Nepos Abrinceń, Petrus * Xanctoneń, Principius Cenomanneń, Quintianus Rutheneń, Sophronius Nouiomeń, Theodoſius Antiſiodoreń, Tetradius Auſciorum, Tetradius Bituricenſis metropolis.

[* Dień, vel Digneń] [* Seſtilius] [* Vaſeń,] [* Gildared*] [* Santoń,]

Finis concilij I. Aurelianenſ.

GERVNDENSE CONCILIVM CIRCA TEMPORA HORmiſdæ papæ. Eſt Prouinciale.

Gerunda, citerioris Hiſpaniæ celebre cumprimis oppidum eſt, Latinorum veterum ditioni ſubiacens, cuius populi Gerundenſes Auguſtani cognominãtur. Vide Plinium lib. 3. cap. 3. & Ptolem. lib. 2. cap. 6.

¶ Capitula concilij Gerundenſis.

Vt vnaquæq; prouincia in officio Eccleſiæ vnum ordinem teneat. 1
Vt litaniæ poſt Pentecoſten, à quinta feria vſque in ſabbato celebrentur. 2
De ſecundis litanijs faciendis Kalendis Nouembris. 3
Vt in Paſcha tantùm & Pentecoſte baptiſmum detur, exceptis his, qui in languore conſiſtunt. 4
Vt vnius diei infans, ſi in diſcrimine eſt, baptizetur. 5
Vt coniugati, ab epiſcopo vſq; ad ſubdiaconum, non ſinè teſtimonio viuant. 6
Vt qui ſinè vxoribus ordinantur, extraneas in domo non habeant. 7
Nè laici, qui viduam aut dimiſſam acceperint, in clero admittantur. 8
De his, q̃ publicè pœnitétiã nó accipiũt, ſed tãtùm viaticũ, vt in clero promoueãtur. 9
Vt omnibus diebus horis veſpertinis & matutinis oratio Dominica dicatur. 10

CONCILIVM GERVNDENSE,

Anno 7. Theodorici regis, 7. Idus Iunij, Agapeto viro clariſſimo conſule.

¶ Capitulum I.

Vt inſtitutio miſſarum, ſicut in metropolitana eccleſia agitur, ità in Dei nomine in omni Tarraconenſi prouincia tam ipſius Miſſæ ordo, quàm pſallendo vel miniſtrando, conſuetudo ſeruetur. [De có.diſ.1. Inſtitutio]

2 Vt expleta ſolennitate Pentecoſtes, in ſequẽti ſeptimana à quinta feria in ſabbatũ, per hoc triduum abſtinentia celebretur.

3 Item ſecunda litania facienda eſt Kalendis Nouembris, ea tamen cõditione ſeruata, vt ſi ijſdem diebus Dominica interceſſerit, in alia hebdomada, ſecundùm prioris abſtinentiæ obſeruantiam, à quinta feria incipiatur, & in ſabbati veſpere Miſſa facta finiatur, quibus tamen diebus à carnibus & vino decreuimus abſtinendum.

4 De catechumenis baptizandis id ſtatutum eſt, vt in Paſchæ ſolennitate, vel Pentecoſtes, [De có.diſ.4. De catech.]

tecoſtes, quãto maioris celebritatis celebritas maior eſt, tanto magis ad baptizandũ veniant. Cæteris ſolẽnitatibus infirmi tantũmodò debeant baptizari, quibus quocunq; tempore conuenit baptiſmum non negari.

5 De paruulis, qui nupèr è materno vtero editi ſunt, placuit conſtitui, vt ſi infirmi (vt aſſolet) fuerint, & lac maternum non appetũt, etiàm eadem die, qua nati ſunt, ſi oblati fuerint, baptizentur.

6 De conuerſatione vitę id ſtatuere placuit, à pontifice vſque ad ſubdiaconatum, poſt ſuſcepti honoris officium, ſi quis ex coniugatis fuerit ordinatus, vt ſemper alterius fratris vtatur auxilio, cuius teſtimonio vita eius debeat clarior apparére.

7 De his, qui ſinè vxoribus ordinantur, & familias domûs habẽt, habito ſecum pro vitæ conuerſatione fratre in teſtimonium, non per quamcunq; fœminei ſexûs perſonam eorum ſubſtantia gubernetur, aut per puerum, ſed aut per amicum, domum ſuam debeant ordinare, nisi matrẽ, aut ſororem in domo habuerint, vt ſecundùm priorum canonum ſtatuta, per earum perſonas eorum debeat contutari ſubſtantia.

8 Si quis de laicis poſt vxorem, aliam cuiuſcunq; conditionis cognouerit mulierem, in clero nullatenùs admittatur.

9 Is verò, qui ægritudinis languore depreſſus, pœnitentiæ benedictionem, quam viaticum deputamus, per communionem acceperit, & poſtmodùm reconualeſcens, caput pœnitentiæ in Eccleſia publicè non ſubdiderit, ſi prohibitis vitijs non detinetur obnoxius, admittatur ad clerum. Diſ. 50. Is verò qui

10 Item nobis ſemper placuit obſeruari, vt omnibus diebus poſt matutinas & veſperas oratio Dominica à ſacerdote proferatur. Ioannes in Chriſti nomine epiſcopus ſubſcripſi, Fortunianus epiſcopus ſubſcripſi, Paulus epiſcopus ſubſcripſi, Agricius epiſcopus ſubſcripſi, * Emidius epiſcopus ſubſcripſi, Nibridius epiſcopus ſubſcripſi, Orontius epiſcopus ſubſcripſi. De cõſ. diſt. 5. Id ſemper pla. *Cinidius

Concilium Gerundenſe finit.

CONCILIVM CAESARAVGVSTANVM DVODECIM EPISCOPORVM. Eſt Prouinciale.

Caeſarauguſta in Tarraconenſi prouincia, vrbs mediterranea inprimis nobilis: Vide Melam lib. 2. cap. 6. Plinium lib. 3. cap. 3. Strabonẽ lib. 3. Eſt regni Aragonum ciuitas metropolis, ſoli vbertate inter Hiſpaniæ vrbes commendata.

¶Capitula Concilij Cæſarauguſtani.

Vt fœminæ fideles à virorum alienorum cœtibus ſeparentur. 1
Vt diebus Dominicis nullus ieiunet, nec diebus quadrageſimæ ab eccleſia ſe abſentet. 2
Vt qui Euchariſtiam in eccleſia accipit, & ibi eam non conſumit, anathematizetur. 3
Vt tribus hebdomadis, quæ ſunt ante epiphaniam, ab eccleſia nemo recedat. 4
Vt qui à ſuis epiſcopis communione priuantur, ab alijs non recipiantur. 5
Vt clericus, qui propter luxum monachus voluerit eſſe, excommunicetur. 6
Vt doctoris ſibi nomen quis non imponat, cui conceſſum non eſt. 7
Vt ante quadraginta annos ſanctimoniales virgines non velentur. 8

Qvarto Nonas Octobris, Cæſarauguſtæ in ſecretario reſidẽtibus epiſcopis, Siradio, Delphino, Raticio, Ampelio, Augentio, Lucio, Italio, Splendinio, Valerio, Sympoſio, Caterio, & Italio, ab vniuerſis dictum eſt: Recitentur ſententiæ. Lucius epiſcopus legit:

Capitulum primum.

Vt mulieres omnes Eccleſiæ Catholicæ fideles, à virorum alienorum lectione & cœtibus ſeparentur, nec ad ipſas legentes alij ſtudio vel docendi, vel diſcendi conueniant, quoniam & hoc Apoſtolus iubet. Ab vniuerſis epiſcopis dictum eſt, anathema futuros, qui hanc Concilij ſententiam non obſeruauerint. 1. Cor. 14. g & 1. Tim. 2. c

2 Item legit: Nè quis ieiunet die Dominica cauſa temporis, aut perſuaſionis, aut ſuperſtitionis. Nec quadrageſimæ diebus ab eccleſijs fideles deſint. Nec habitent in latibulis cubiculorum ac montium, qui in ſuſpicionibus perſeuerant, ſed exemplum & præceptum cuſtodiant ſacerdotum. Et ad alienas villas agendorum conuentuum cauſa non conueniant. Ab vniuerſis epiſcopis dictum eſt: Anathema ſit, qui hæc commiſerit. De cõ. di. 3. Nè quis ie.

3 Item legit: Euchariſtiæ gratiam ſi quis probatur acceptam non conſumpſiſſe in eccleſia, anathema ſit in perpetuum. Ab vniuerſis epiſcopis dictum eſt, Placet.

4 Item legit: Viceſimo & primo die, id eſt, à decimoſexto Kalendas Ianuarij vſque in diem Epiphaniæ, qui eſt octauo Idus Ianuarij, continuis diebus nulli liceat de Eccleſia ſe abſentare, nec latére in domibus, nec ſecedere ad villam, nec montes petere, nec nudis pedibus incedere, ſed concurrere ad Eccleſiam. Quod qui non obſeruauerit, de ſuſpectis anathema ſit in perpetuum.

tuum. Ab vniuerſis Epiſcopis dictum eſt: Anathema ſit.

5 Item lectum eſt: Vt hi, qui per diſciplinam aut ſententiam epiſcopi ab eccleſia fuerint ſeparati, ab alijs epiſcopis non ſint recipiendi: Quod ſi ſcientes epiſcopi fecerint, non habeant communionem. Ab vniuerſis epiſcopis dictum eſt: Qui hoc commiſerit, epiſcoporum non habeat communionem.

6 Item legit: Si quis clericus propter luxum, vanitatiſq; præſumptũ, de officio ſuo ſpóte diſceſſerit, ac velut obſeruatorem legis, monachũ videri ſe maluerit eſſe, quàm clericum, ità de eccleſia repellendum, vt niſi rogando atq; obſecrando plurimis temporibus ſatisfecerit, non recipiatur. Ab vniuerſis epiſcopis dictum eſt: Ità fiat.

Heb.5.a 7 Item lectum eſt: Nè quis doctoris nomen ſibi imponat, præter has perſonas quibus conceſſum eſt, ſecundùm quod ſcriptum eſt. Ab vniuerſis epiſcopis dictum eſt: Placet.

8 Item lectum eſt: Non velandas eſſe virgines, quæ ſe DEO vouerunt, niſi quadraginta annorum probata ætate, quam ſacerdos comprobauerit. Ab vniuerſis epiſcopis dictum eſt: Placet.

Concilium Cæſarauguſtanum finit.

DECRETA
IOANNIS PAPAE I.
Ex libro Pontificali.

Anno Dñi 523.

IOannes natione Tuſcus, ex patre Conſtantio, ſedit annos duos, méſes nouem, dies ſeptendecim. Fuit auté à conſulatu Maximi vſq; ad conſulatum Olibrij, temporibus Theodorici regis & Iuſtini Auguſti Chriſtiani. Hic vocatus eſt à rege Theodorico Rauénam, quem ipſe rex rogans miſit in Conſtantinopolim cum legatione ad Iuſtinum Imperatorem orthodoxum. Eodem quippe tempore Imperator vir religioſiſſimus ſummo amore religionis Chriſtianæ, voluit hæreticos extricare. Nam ſummo feruore religionis Chriſtianitatis hoc conſilio vſus eſt, vt eccleſias Arrianorũ catholicas conſecraret. Pro hac cauſa rex Theodoricus hæreticus hoc audiens, exarſit in iram, & totam Italiam voluit gladio extinguere. Eodem tempore Ioannes papa ægrotus egreſſus, cum fletu ambulauit pergens ad vrbé Cóſtantinopolim & ſenatores cum eo, ſcilicet Theodorus, Importunus & Agapetus exconſules, & alius Agapetus Patricius, accipientes hoc in mãdatis legationum ab ipſo rege, vt redderentur eccleſiæ hereticis in partibus Orientis. quòd ſi non, omnem Italiam gladio perderet. Qui cùm ambulâſſent cum Ioanne papa, occurrerunt B. Ioanni papę, à milliario duodecimo, omnis ciuitas cum cereis & crucibus in honorem beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli: quia veteres Græcorum hoc teſtificabantur, dicentes, à tempore Conſtantini & à B. Syluestro ſedis Apoſtolicæ epiſcopo, vſq; ad Iuſtini tempora, non meruiſſe partes Græciarum vicarium B. Petri apoſtoli ſuſcepiſſe cũ gaudio & gloria. Tunc Iuſtinus Auguſtus dans honorem Deo, humiliauit ſe pronus in terram, & adorauit beatiſſimum Ioannem papam. Eodé tempore B. Ioannes papa cum ſenatoribus ſuprà ſcriptis cum grandi fletu rogauerunt Iuſtinum Auguſtum, vt legatio acceptabilis eſſet in conſpectu eius. Qui Ioannes papa & ſenatores viri religioſi omnia meruerunt, & liberata eſt Italia à Theodorico rege hæretico. Iuſtinus autem Imperator gaudio repletus eſt, quia meruit temporibus ſuis vicarium B. Petri Apoſtoli videre in regno ſuo, de cuius manibus cum gloria coronatus eſt Iuſtinus Auguſtus. Eodem auté tempore cùm hi ſuprà ſcripti, id eſt, papa Ioannes cum ſenatoribus, Theodoro, Importuno, & Agapeto excóſulibus (Agapeto patricio defuncto Theſſalonicæ) poſiti Conſtantinopoli eſſent, Theodoricus rex hæreticus tenuit duos ſenatores præclaros & exconſules Symmachum & Boethium, & occidit, interficiens gladio. Eodem tempore reuertens papa Ioannes venerabilis, & ſenatores cum gloria, dum omnia obtinuiſſent à Iuſtino Auguſto, rex Theodoricus hæreticus cum grandi dolo & odio ſuſcepit eos, ſ. Ioannem papam & ſenatores, quos etiàm gladio voluit occidere, ſed metuebat indignationem Iuſtini Auguſti. Tamé in cuſtodia omnes afflictos macerauit, ità vt beatiſſimus Ioannes epiſcopus primæ ſedis, in cuſtodia afflictus, deficiés moreretur. Qui defunctus eſt Rauennæ * duodecimo Kaleñ *xv
Iunij. Poſt hoc factum, nutu omnipotentis Dei, 98. die poſtquàm defunctus eſt Ioannes beatiſſ. papa in cuſtodia, Theodoricus rex hæreticus ſubitò interijt, & mortuus eſt. Hic papa Ioannes refecit cœmeterium beatorum martyrum Nerei & Achillei, via Ardeatina. Item renouauit cœmeterium ſanctorum Felicis & Adaucti. Item renouauit cœmeterium Priſcillæ. Eodem tépore poſitum eſt ornamentum ſuper confeſſioné B. Pauli Apoſtoli de gemmis praſinis & hyacinthinis. Item huius temporibus Iuſtinus Imperator obtulit patenam auream cũ gemmis, penſantem libras viginti. Calicem aureum cum gemmis, péſantem libras quinq;. Scyphos argéteos quinq;. Pallia auro texta quindecim, quæ ipſe Ioannes detulit ad beatos Apoſtolos Petrum & Paulum, & ad ſanctam Mariam, & ad ſanctum Laurentium. Hic ordinauit epiſcopos per diuerſa loca 15. Cuius corpus tranſlatum eſt de Rauenna, & ſepultum eſt in baſilica beati Petri ſub die ſexto

ſexto Kalendas Iunias, Olibrio conſule. Et ceſſauit epiſcopatus dies quinquaginta-octo.

DECRETA
IOANNIS PAPAE I.

De non accuſandis Epiſcopis, Epiſt. I.

IOannes vrbis Romæ epiſcopus, Zachariæ archiepiſcopo ſalutem. Exigit dilectio tua, frater chariſſime, præceptum Apoſtolicæ ſedis, in quo patrum decreta cóſentiunt, quod nec tibi, nec vlli rectè viuentium & credentium ſacerdotum, negare fas eſſe credimus. Et licèt tibi pro merito & honore ſacerdotij, quo plurimùm polles, viuendi & docendi Eccleſiaſticæ regulæ nota ſint omia, tamé quia Romanæ Eccleſiæ normã atq; authoritaté magno pè poſtuláſti, ſcriptis tuis breuiter reſpódere curauimus. De occultis em̃ cordis alieni temerè iudicare, iniquum eſt: & eum, cuius non videntur opera, niſi bona, peccatum eſt ex ſuſpicione reprehédere.

2.q.7. Oues ǫ paſtori

Oues ergò, quæ paſtori ſuo commiſſæ fuerint, eum nec reprænhendere, niſi à recta fide exorbitauerit, debent, & nullatenùs accuſare poſſunt: quia facta paſtorum oris gladio ferienda non ſunt, quanquàm rectè reprænhendenda videâtur. Ideò iſta dicimus, quia in ſcriptis veſtris reperimus, quoſdam epiſcopos veſtris in partibus à proprijs ouibus accuſatos, aliquos videlicet ex ſuſpicione, & aliquos ex certa ratione, & idcircò quoſdam ſuis eſſe rebus expoliatos, quoſdam verò à propria ſede pulſos.

[illegible]q.5. In ſcripturis vſis. Et in decre. Iuonis li.3.

Quos ſcias nec ad ſynodum comprouincialem, nec ad generalem poſſe conuocari, nec aliquid dijudicari antequàm cuncta, quæ eis ablata ſunt, legibus poteſtati eorũ redintegrentur.

3.q.1. Priùs ergò. Et in decret. Iuonis lib.4.

Priùs ergò oportet omnia illis legib' redintegrari, & eccleſias, quę ſibi ſublatę ſunt, cũ omni priuilegio ſuî reſtitui, & poſtmodùm non ſub anguſti téporis ſpatio, ſed tantum temporis ſpatium eis indulgeatur, quantum expoliati vel expulſi eſſe videntur, antequàm ad ſynodum conuocentur, & ab omnibus quiſq; ſuæ prouinciæ epiſcopis audiatur. Nam nec conuocari ad cauſam, nec dijudicari poteſt expoliatus vel expulſus: quia nó eſt priuilegiũ, quo expoliari poſſit iam nudatus. Vndè & antiquitùs decretum eſt:

In decret. Iuo. lib. 4.

Omnes poſſeſſiones, & omnia ſibi ſublata atq; fructus cunctos ante litem conteſtatã, præceptor vel primas poſſeſſori reſtituat. Et alibi ſcriptum habetur: Ille, qui violentiam pertulit, vniuerſa in ſtatu, quo fuerant, recipiat, & quæ poſſidet, ſecurus teneat. Et alibi in ſynodalibus patrum decretis, & regum edictis legitur ſtatutũ: Redintegranda ſunt omnia expoliatis vel eiectis Epiſcopis præſentialiter ordinatione pótificum, & in eorum, vndè abſceſſerunt, poteſtaté funditùs reuocãda, quacunq; conditione temporis, aut dolo, aut captiuitate, aut virtute maiorum, aut per quaſcunq; iniuſtas cauſas, res eccleſiæ vel proprias, aut ſubſtãtias ſuas perdidiſſe noſcuntur ante accuſationem, aut regularem ad ſynodum vocationem eorũ, & reliqua. 3.q.1. Redintegranda.

Eſt etiàm in antiquis Eccleſię ſtatutis decretum, vt qui aliena inuadit, non exeat impunitus, ſed cum multiplicatione omnia reſtituat. In decret. Iuo. lib. 4.

Vndè & in Euangelio ſcriptum eſt: Quòd ſi aliquid defraudaui, reddo quadruplum. Luc.19.b 12.q.2. legibus cautũ.

Et in legibus ſeculi cautũ habetur: qui rem ſubripit alienam, illi, cuius res direpta eſt, in vndecuplum, quæ ſublata ſunt, reſtituat. Et in lege diuina legitur: Maledictus omnis, qui transfert terminos proximi ſui. Et dicet omnis populus, Amen. Deut.27. c

Talia ergò non præſumantur abſq; vltione, nec exerceâtur abſq; ſua damnatione. Tu verò, frater chariſſime, hæc, vide, nè tráſgrediaris, & reliquos Epiſcopos, tam tuæ curæ commiſſos, quàm & alios firmiter tenere doceto, quia transgredi Apoſtolica ſtatuta abſque transgreſſoris gradûs periculo nullatenùs poſſunt. Inimicis verò accuſatoribus, vel de inimici domo prodeuntibus, ſeu qui cum inimicis morantur, non credatur: nè irati, nocere cupiant, nè lęſi, ſe velint vlciſci. Hi quoq; reijciendi ſunt, non approbandi. Hæc (chariſſime) tene, & prohibita ſemper caue. Illud adimplere ſtude, quod benè ad Ieſum filium Sirach dictũ eſt: Vſq; ad morté certa pro veritate, & ſemper Dominus Deus tuus pugnabit pro te. Eccl. 4. d

Huius ergò rei gratia vobis & nobis ſancta commiſſa eſt Eccleſia, vt pro omnibus laboribus & cunctis opem ferre nó negligamus: quoniam dum fortis armatus cuſtodit atrium ſuum, in pace ſunt omnia quæ poſſidet. Luc. 10. e

Ideoque tanta vrgente neceſſitate, ſummoperè veſtra Apoſtolicaque authoritate, & reliquos epiſcopos oportet reprimere infeſtos, releuare oppreſſos, vt abſq; graui (Domino auxiliante) difficultate, ipſi gratanter omni tempore ſacrificare mereamur illæſi. Ad vos quoquè me reuerti cogit propoſiti operis amica conditio, qui melioribus hactenùs operam volui nauare ſermonibus, dum talem rationem exigit toxicata neceſſitas. Mandati cæleſtis habitatio nos aut miſcet, aut ſeparat. Nec intereſt, quæ interualla nos ſegregent, ſi vna in ſupernæ manſionis claue retinentur. Nec vobis tales nocere valebunt, ſi inuicèm adiutorium ferre non diſtuleritis. Inauditum autem genus ſacrilegij eſt, quod mentitæ religionis honorem præfixi æmuli colorant. Dehoneſtat enim venerandi reuerentiam nominis, qui adiutoré ſe in his, quæ in Deum iactat commiſſa,

miſſa pollicetur. Contumeliæ genus eſt, quaſi in ſolatio adeſſe *ſublimi, iuxta Apoſtolum: Tu quis es, qui iudicas alienum ſeruum? Quid auribus imperitis illudũt, & grauiorem vindictæ ſpeciem faciunt eſſe quàm culpæ? Si odium habent, exceſſibus * emendent. Cur ergò liberiùs condemnant ſcelera, quàm vitant? Sui profectò impugnator eſt omnis, qui patres inſequitur, aut detrahere non formidat. Nihil eſt enim, in quo inimicorum tela (Domino opem ferente) ſuperare non valeatis, ſi (iuxta veritatis vocem) talem, qualem Dominus præcepit, habueritis dilectionem adinuicèm. Data xv. Kalend. Nouembris, Maximo & Olibrio viris clariſſimis conſulibus.

*ſublimis
Rom.14.a
*ſepundent
Ioan.13.d

AD EPISCOPOS ITAliæ de Theodorico Rege.

Epiſt. 2.

IOannes epiſcopus omnibus per prouincias Italiæ conſtitutis epiſcopis, in Domino ſalutem.

Sæpiſſimè multo iam experimento didici, ſanctum pietatis veſtræ ſtudium circa religionem Chriſtianam glorioſis creſcere & dilatari augmentis, & fides recta, quæ non ſolùm me, ſed omnes Domini ſacerdotes conſolatur & roborat, veſtris in mentibus & opibus per ſacerdotale agnoſcitur opus & dilatatur. Quapropter (fratres) hortor vos & moneo, contra Arrianam perfidiam, quæ olim non ſemèl, ſed ſæpè damnata eſt, & modò in quibuſdam reuiuiſcit, armari gladio ſpiritûs ſancti, vt eam ità (adminiculante diuina gratia) opprimere & extirpare valeamus, vt nec radix eius in poſterum inueniatur. Eccleſias verò Arrianorum vbicunquè inueneritis, catholicas eas diuinis precibus & operibus abſque vlla mora conſecrate: quia & nos, quandò fuimus Conſtantinopoli, tam pro religione catholica, quàm & pro regis Theodorici cauſa negocij, ſuadente atque hortante, Arrianoſque extirpante pijſſimo atque Chriſtianiſſimo Iuſtino orthodoxo Imperatore, quaſcunq; illis in partibus eorum eccleſias reperire potuimus, catholicas eas (Domino opem ferente) conſecrauimus, Et quanquàm prædictus Theodoricus rex, eorum peſte tactus intrinſecùs, & obuolutus extrinſecùs, nos & omnem regionem noſtram perdere, & gladio & igne conſumere minetur, nolite tamen propterea deficere, ſed viriliter in agro Dominico elaborare ſtudete, & (iuxta veritatis vocem) nolite timere eos, qui occidũt corpus, animam autem non poſſunt occidere, ſed potiùs eum timete, qui poteſt & animam & corpus mittere in gehennam. Et egregius gentium Apoſtolus inquit: Non enim noſmetipſos prædicamus, ſed Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, nos autem ſeruos veſtros per Ieſum: quoniã Deus, qui dixit de tenebris lumen ſplendeſcere, ipſe illuxit in cordib⁹ noſtris ad illuminationem ſcientię claritatis Dei in faciem Chriſti Ieſu. Habemus autẽ theſaurũ iſtum in vaſis fictilibus, vt ſublimitas ſit virtutis Dei, & non ex nobis. In omnibus tribulationẽ patimur, ſed non anguſtiamur: aporiamur, ſed non deſtituimur: perſecutionem patimur, * & non derelinquimur: deijcimur, * & non perimus: ſemper mortificationem Ieſu Chriſti in corpore noſtro circunferentes, vt & vita Ieſu in corporibus noſtris manifeſtetur. Semper enim nos, qui viuimus, in mortem tradimur, ꝓpter Ieſum, vt & vita Ieſu manifeſtetur in carne noſtra mortali. Ergò mors in nobis operatur, vita autem in vobis. Habentes autem eundem ſpiritum fidei, ſicut ſcriptum eſt: Credidi, propter quod locutus ſum: & nos credimus, propter quod & loquimur: ſcientes, quoniam qui ſuſcitauit Ieſum, & nos cum Ieſu ſuſcitabit, & conſtituet vobiſcum. Omnia enim propter vos, vt gratia abundãs per * multas gratiarũ * actiones, abundet in gloriam Dei. Propter quod non deficimus. Sed licèt is, qui foris eſt, noſter homo corrumpatur, tamen is qui intùs eſt, renouatur de die in diem. Id enim, quod in præſenti eſt momentaneum & leue tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis, non contemplãtibus nobis quæ videntur, ſed quæ nõ videntur. Quę videntur enĩ, temporalia ſunt: quæ autem non videntur, æterna ſunt. Scimus enim, quoniam ſi terreſtris domus noſtra huius habitationis diſſoluatur, quòd ex Deo ædificationem habemus, domum non manu factam, ęternam in cælis. Nam & in hoc ingemiſcimus, habitationẽ noſtram, quę de cęlo eſt, ſuperindui cupientes, ſi tamen veſtiti, & non nudi inueniamur. Nam & qui ſumus in hoc tabernaculo, ingemiſcimus grauati, eò quòd nolumus ſpoliari, ſed ſuperueſtiri, vt abſorbeatur, quod mortale eſt, à vita. Qui autem efficit nos in hoc ipſum, Deus, qui dedit nobis pignus ſpiritûs. Audẽtes igitur ſemper, & ſcientes, quoniã dum ſumus in hoc corpore, peregrinamur à Domino: (per fidem enim ambulamus, & non per ſpeciem) audemus autẽ, & bonã voluntatẽ habemus, magis peregrinari à corpore, & ꝑſentes eſſe ad Deũ: & ideò contẽdimus, ſiue abſentes, ſiue ꝑſentes, placere ei. Omnes enĩ nos manifeſtari oportet ante tribunal Chriſti, vt referat vnuſquiſq; propria corporis, prout geſſit, ſiue bonum, ſiue malum. Scientes ergò timorẽ Domini, hominibus ſuademus, Deo autẽ manifeſti ſumus. Spero autẽ & in conſcientijs veſtris manifeſtos nos eſſe. Non iterùm nos cõmendamus vobis, ſed occaſionẽ damus vobis gloriandi pro nobis, vt habeatis ad eos, qui in facie gloriãtur, & nõ in corde. Siue enim mẽte excidimus, Deo: ſiue ſobrij

Matt.10.c
2.Co.4.bcd
*ſed
*ſed
Pſalm. 115.
* multos in
*actione,
Ibidẽm ca.
5.abcd

brij

brij ſumus, vobis. Charitas em̃ Chriſti vrget nos, æſtimantes hoc, quoniam ſi vnus pro omnibus mortuus eſt, ergò omnes mortui ſunt, & pro omnibus mortuus eſt Chriſtus, vt & qui viuunt, iam non ſibi viuant, ſed ei, q̃ p ipſis mortuus eſt & reſurrexit. Itaq; nos ex hoc neminé iam nouimus ſecundùm carnem: & ſi agnouimus ſecundũ carnẽ Chr̃m, ſed nunc iam non nouimus. Si qua ergò in Chr̃o noua creatura, vetera tranſiērunt, eccè facta ſunt omnia noua. Omnia autem ex Deo, q̃ reconciliauit nos ſibi per Chr̃m, & dedit nobis miniſteriũ reconciliationis: q̃m quidem Deus erat in Chriſto, mundum reconcilians ſibi, non reputans illis delicta ipſorum, & poſuit in nobis verbum reconciliationis. Pro Chriſto ergò legatione fungimur, tanq̃ Deo exhortante per nos. Obſecramus pro Chriſto, reconciliamini Deo. Eum, qui non nouerat peccatum, pro nobis peccatum fecit, vt nos efficeremur iuſti-
Ibi. [illegible] b tia Dei in ipſo. Adiuuantes autem exhorta-
Eſa. 49. c mur, nè in vacuũ gratiam Dei recipiatis. Ait
2. Cor. 4. a enim: Tẽpore accepto exaudiui te, & in die ſalutis adiuui te. Eccè nunc tẽpus acceptabile, Eccè nunc dies ſalutis. Nemini dantes vllam offenſionem, vt non vituperetur miniſterium noſtrum, ſed in omnibus exhibeam⁹ noſmetipſos ſicut Dei miniſtros, in multa patientia, in tribulationibus, in neceſſitatibus, in anguſtijs, in plagis, in carceribus, in ſeditionibus, in laboribus, in vigilijs, in ieiunijs, in caſtitate, in ſcientia, in lõganimitate, in ſuauitate, in ſpiritu ſancto, in charitate nõ ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei per arma iuſtitię à dextris & à ſiniſtris, per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famã: vt ſeductores, & veraces: ſicut qui ignoti, & cognoti: quaſi morientes, & eccè viuimus: vt caſtigati, & nõ mortificati: quaſi triſtes, ſemper autem gaudentes: ſicut egentes, multos autem locupletantes: tanquàm nihil
2. Cor. 13. d habẽtes, & omnia poſſidẽtes. Decęterò fratres gaudete, perfecti eſtote, exhortamini, pacem habete, vt Deus pacis & dilectionis ſit ſemper vobiſcum. Amen. Data iij. Idus Iunij, Maximo & Olibrio viris clariſſ. coſſ.

DECRETA
FELICIS PAPAE
QVARTI.

Ex libro Pontificali.

Anno Domini 525.

FElix natiõe Samnius, ex patre Caſtorio, ſedit annos 4. mẽſes 2. dies 13. Fuit aũt tẽporibus Theodorici regis & Iuſtiniani Auguſti, à cõſulatu * Maburti vſque ad conſulatum Lampadij & Oreſtis, à die 4. Iduum Iuliarum, vſq; in diẽ 4. Idus Octobris. Hic fecit baſilicã ſanctorum Coſmę & Damiani in vrbe Roma, in loco, qui appellatur Via ſacra, iuxta templum vrbis Romę. Huius temporibus conſumpta eſt incẽdio baſilica ſancti Martyris Saturnini, via Salaria, quam à ſolo refecit. Qui etiàm ordinatus eſt cum quiete, & vixit vſque ad tempora Athalarici. Hic fecit ordinationes duas in vrbe Roma per menſem Februarium & Martium, presbyteros 55. diaconos 4. epiſcopos per diuerſa loca, 29. Qui etiàm ſepultus eſt in baſilica beati Petri Apoſtoli, 4. Idus Octobris. Et ceſſauit epiſcopatus dies 3.

*Mauorti

TITVLI CAPITVLORVM ſequentis Epiſtolæ.

Quòd Miſſarum celebratio alibì, quàm in Deo dicatis locis, non debeat fieri, niſi magna compulerit neceſſitas. cap. 1

De eccleſiarum ſacrationis dubitatiõe quid ſit agendum. cap. 2

DIlectiſſimis fratribus omnibus Epiſcopis per diuerſas prouincias conſtitutis, Felix epiſcopus in Domino ſalutẽ. Magno munere miſericordiæ Dei, totius Eccleſiæ catholicæ multiplicata ſunt gaudia, cùm eccleſiarũ ſtatus eo viget ordine, quo apoſtolorũ ſucceſſores illũ ſtatuerũt. Et cùm antiqui hoſtis aſtutia cum turbari agnoſcimus, non modico cõtriſtamur mœrore. Quam ob cauſam (fratres) hortamur vos, monemus & flagitamus, vt à tramite Apoſtolicę inſtitutiõis nequaquàm recedatis, nec à capite diſſideatis, ſed fidẽ & ordinẽ, quẽ Apoſtoli & apoſtolici viri ſtatuerũt, abſq; vlla hæſitatiõe teneatis. Nam ſi columnę alicuius magnę domûs ruerint, ipſa poſteà domus minimè ſtabit. Sic & vos, q̃ columnæ Eccleſiæ eſtis, ſi labefactari cœperitis, ſancta Eccleſia, quæ per vos regitur, tabeſcit & labitur. Hæc (fratres) quæ dico, valdè timenda ſunt, & ſummo moderamine penſanda, atque nè fiant cauenda. Ipſa enim per ſe veritas ait: Vos eſtis ſal terræ. Quòd ſi ſal euanuerit, in quo ſalietur? Ideò (chariſſimi) vos moneo, q̃a debitor ſum vobis, & valdè vos diligo. Et quandò bona audio de vobis, nimis ſum gauiſus: & ecõtrà quandò mala, nimis conturbatus. Ego verò, quanuis à vobis per longa terrarũ atque maris interualla diſiunctus ſim, ſum tamẽ omninò vobis corde coniunctus. Idq́ue de beatitudine veſtra erga me modis omnibus cõfido, quia cum me viciſsìm diligitis, à me longè non eſtis. Vndè gratias referim⁹ illi grano ſinapis, q̃ ex modici deſpicabilisq́ue ſeminis ſpecie, ità ramis ex eadẽ radice ſurgẽtibus, atq; ſe diſtendẽtib⁹, vſq;quaquè diffuſis, vt in eis volatilia cęli nidificent, gratiaq́; ſit fermento illi, quod trib⁹ farinæ ſatis totius humani generis maſſam in vnitate conſperſit, atq; paruo lapidi, q̃ abſciſſus eſt de monte ſinè manibus, & occupauit vniuerſam faciem orbis terrę, qui ad

Matth. 5. b

Matth. 13. d
Lucæ 13. d

Daniel 2. e

hoc ſe vſquequaq; diſtẽdit, vt omni humano genere in vnitatem redacto, totius corpus perficeretur Eccleſiæ, atq; ità ad totius compagis pertineret commodũ, membrorum partialis iſta diſtinctio. Vndè nos quoquè à vobis non longè ſumus: quia in illo, qui vbiq; eſt, vnum ſumus. Agamus ergò ei gratias, qui ſolutis inimicitijs in carne ſua ſe
Ioan. 10. cit, vt in omni orbe terrarũ vnus eſſet grex, & vnum ouile ſub ſe vno paſtore, ſemp memores, quid nos egregius prędicator admo-
Ephe.4.a neat, dicens: Soliciti ſeruate vnitatem ſpiritûs in vinculo pacis. Sanctitatis veſtræ ſcripta, quæ ad ſedem Apoſtolicam miſiſtis ſup quibuſdam conſultis, quaſi ad caput, vt indè acciperetis reſponſa, vndè omnis Eccleſia totius religionis ſumpſit exordium, gratanter ſuſcepi, & breuiter vobis reſpondere curaui.

CAPITVLVM PRIMVM.

In decretis Iuo. lib. 2. De eccleſiarum enim conſecratione, & de Miſſarum celebrationibus, nõ alicubi q̃ in ſacratis Dño locis, abſque magna neceſſitate fieri debere, liquet omĩbus, quibus ſunt nota noui ac veteris teſtamenti p̃-
Num.7.a cepta. Tabernaculum verò Moſen Domino p̃cipiente feciſſe, & ſacrâſſe cum menſa & altari eius, & cæteris vaſis vtenſilibus ad diuinum cultum explendum legimus, & nõ ſolùm diuinis præceptis ac precibus, ea ſacrâſſe, ſed etiàm ſancti olei vnctione, Domino iubente, perliniſſe nouimus. Qualiter autẽ hæc facta ſint, & quomodò ipſa ſacra non alij, quàm ſacerdotes ſacra vnctione delibuti, Dominoq; cum veſtibus ſanctis ſacrati, & Leuitæ tractabant, ferebant, erigebãt, & deponebant, in ipſis inſtitutionibus, quę (Dño iubente) per Moſen conſcriptæ ſunt, in lege Dñi reperitur. Qualiter ergò Dauid regum pijſſimus amplificauerit cultum Dei, & tem-
*domino plum *Dñi ędificare voluit, ſed ꝑpter multum ſanguinem, quem effuderat, prohibit᷒ eſt, & ipſe collegerat expenſas, Salomonq; filius eius idipſum, quod ipſe facere optauerat, iubente & auxiliante DEO perfecit, & templum cum altari, & reliqua, ad diuinum
3.Reg. 8.p totum. cultum peragendũ, conſecrauit, in lib. Regum inter cætera legitur ità: Aedificans (inquit Salomon Dño) ædificaui inhabitaculũ
*firmiſſimũ tuum, *fortiſſimum ſolium tuum in ſempiternum. Conuertitq; rex faciẽ ſuam, & benedixit omni eccleſiæ Iſrael. Omnis enim eccleſia Iſrael ſtabat, & ait: Benedictus Dñs Deus Iſrael, qui locutus eſt ore ſuo ad Dauid patrem meum, & in manibus eius perfecit, dicẽs: A die, qua eduxi populum meum Iſrael de Aegypto, non elegi ciuitatem de vniuerſis tribubus Iſrael, vt ædificaretur domus, & eſſet nomen meum ibì, ſed elegi Dauid, vt eſſet ſuper populum meum Iſrael. Voluitque Dauid pater meus ædificare domum nomini Domini Dei Iſrael, & ait Dñs
2.Reg.7. ad Dauid patrem meum: Quòd cogitâſti in corde tuo ædificare domum nomini meo, benè feciſti, hoc ipſum mente tractans. Veruntamen tu non ædificabis domum, ſed filius tuus, qui egredietur de renib᷒ tuis, ipſe ędificabit domum nomini meo. Confirmauit Dñs ſermonem ſuum, quẽ loquutus eſt, ſtetiq; pro Dauid patre meo, & ſedi ſuper thronum Iſrael, ſicut locutus eſt Dominus. Et ædificaui domum nomini Domini DEI Dei Iſrael. Et conſtitui ibì locũ arcæ, in qua fœdus Dñi eſt, quod pcuſſit cum patribus noſtris, qñ egreſſi ſunt de terra Aegypti. Stetit autẽ Salomon ante altare Dñi in cõſpectu Eccleſiæ Iſrael, & expandit manus ſuas in cęlum, & ait: Domine Deus Iſrael, non eſt ſimilis tuî in cælo deſupèr, & ſuper terrã deorsùm, qui cuſtodis pactum & miſericordiã ſeruis tuis, qui ambulãt corã te in toto corde ſuo. Qui cuſtodiſti ſeruo tuo Dauid patri meo, quæ locutus es ei. Ore loquutus es, & manibus perfeciſti, vt hæc dies probat. Nunc igitur Dñe Deus Iſrael, cõſerua Dauid famulo tuo patri meo, quæ loquutus es ei, dicens: Non auferet de te vir coram me, qui ſedeat ſuper thronum Iſrael, ità tamẽ, ſi cuſtodierint filij tui viam ſuam, vt ambulẽt coram me, ſicut tu ambulâſti in cõſpectu meo. Et nunc Deus Iſrael firmentur verba tua, q̃ loquutus es Dauid ſeruo tuo patri meo. Ergòne putãdum eſt, ꝙ verè Deus habitet ſuper terram? Si enim cælum & cæli cælorum te capere non poſſunt, quãto magìs domus hæc, quam ędificaui? Sed reſpice ad orationem ſerui tui, & ad preces eius, domine Deus meus. Audi Dñe hymnum & orationem, quam ſeruus tuus orat coram te hodiè, vt ſint oculi tui aperti ſuper domum hanc nocte & die, ſuper domum de qua dixiſti, Erit nomen meum ibì, vt exaudias orationem, quam orat in loco iſto ad te ſeruus tuus, vt exaudias deprecationem ſerui tui, & populi tui Iſrael, quodcunq; orauerint in loco iſto, & exaudias in loco habitaculi tui in cælo, & cùm exaudieris, propici᷒ eris. Si peccauerit homo in proximum ſuum, & habuerit aliquod iuramẽtum, quo teneatur adſtrictus, & venerit propter iuramentum coram altari tuo in domum tuam, tu exaudies in cælo, & facies, & iudicabis ſeruos tuos, condemnans impium. & reddens viam ſuam ſuper caput eius, iuſtificansq; iuſtum, & retribuẽs ei ſecundùm iuſtitiam ſuam. Si fugerit populus tuus Iſrael inimicos ſuos, (quia peccaturus eſt tibi) & agentes pœnitentiam, & confitentes nomini tuo, venerint & orauerint, & deprecati te fuerint in domo hac, exaudi in cælo, & dimitte peccatũ populi tui Iſrael, & reduces eos in terram, quam dediſti patribus eorũ. Si clauſum fuerit cælũ, & nõ pluerit, ꝑpter peccatũ eorũ, & orãtes in loco iſto pœnitẽtiã egerint nomini tuo, & à peccatis ſuis cõuerſi fuerint ꝑpter afflictiõem ſuam, exaudi eos in cælo, & dimitte peccata

ſeruo-

ſeruorũ tuorũ, & populi tui Iſrael, & oſtende eis viam bonam, per quam ambulent, & da pluuiam ſuper terram, quam dediſti populo tuo in poſſeſſionem. Fames, ſi oborta fuerit in terra, aut peſtilentia, aut corruptus aer, aut ærugo, aut locuſta, vel rubigo, & affixerit eum inimicus eius portas obſidens, omnis plaga, vniuerſa infirmitas, cunctaque deuotatio & imprecatio, quæ acciderit omni homini de populo tuo Iſrael: ſi quis agnouerit plagam cordis ſui, & expanderit manus ſuas in domo hac, tu exaudies in cælo, in loco habitationis tuæ, & repropiciaberis, & facies, vt des vnicuique ſecundùm omnes vias ſuas, ſicut videris cor eius, (quia tu nôſti ſolus cor omnium filiorum hominum) vt timeant te cunctis dieb⁹, quibus viuunt ſuper faciem terræ, quam dediſti patribus noſtris. Inſupèr & alienigena, qui non eſt de populo tuo Iſrael, cùm venerit de terra longinqua propter nomen tuũ, (audietur enim nomen tuum magnum, & manus tua fortis, & brachium tuum extentum vbiq;) cùm venerit ergò, & orauerit in loco hoc, tu exaudies in cælo, in firmamento habitaculi tui, & facies omnia, pro quib⁹ inuocauerit te alienigena, vt diſcant vniuerſi populi terrarum nomen tuum timere, ſicut populus tuus Iſrael: & probẽt, quia nomen tuum inuocatũ eſt ſuper domum hãc, quam ædificaui. Si egreſſus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos ſuos, per viam quôcunq; miſeris eos, orabunt te cõtra viam ciuitatis, quam elegiſti, & contra domum quam ædificaui nomini tuo, & exaudies in cælo orationem eorum & preces eorum, & facies iudicium eorum. Quòd ſi peccauerint tibi, (non eſt enim homo, ꝗ nõ peccet) & iratus tradideris eos inimicis ſuis, & captiui ducti fuerint in terram inimicorum lõngè vel propè, & egerint pœnitẽtiam in corde ſuo in loco captiuitatis, & cõuerſi deprecati fuerint te in captiuitate ſua, dicentes: Peccauimus, iniquè egimus, impiè geſſimus, & reuerſi fuerint ad te in vniuerſo corde ſuo, & tota anima ſua, in terra inimicorum ſuorum, ad quam captiui ducti fuerant, & orauerint te contra viam terræ ſuæ, quam dediſti patribus eorum, & ciuitatis quam elegiſti, & templi quod ædificaui nomini tuo: exaudies in cælo, in firmamento ſolij tui, orationem eorum & preces eorum, & facies iudicium eorum, & propiciaberis populo tuo, qui peccauit tibi: & omnibus iniquitatibus eorum, quibus pͣuaricati ſunt in te: & dabis miſericordiam coram eis, qui eos captiuos habuerint, vt miſereantur eis. Populus eñ tuus eſt & hæreditas tua, quos eduxiſti de terra Aegypti, de medio fornacis ferreæ, vt ſint oculi tui aperti ad deprecationem ſerui tui & populi tui Iſrael, & exaudies eos in vniuerſis, pro quibus inuocauerint te. Tu eñ ſeparâſti eos tibi in hęreditatem de vniuerſis populis terræ, ſicut loquutus es per Moſen ſeruum tuum, qñ eduxiſti patres noſtros de * terra Aegypti Dñe Deus. *Aegypto, Factum eſt autem, cùm compléſſet Salomon orans Dñm omnem orationẽ & deprecationem hanc, ſurrexit de conſpectu altaris Domini. Vtrunque enim genu in terra fixerat, & manus expanderat ad cælum. Stetit ergò, & benedixit omni Eccleſiæ Iſrael, voce magna, dicẽs: Benedictus Dñs, qui dedit requiem populo ſuo Iſrael, iuxta omnia quæ loquutus eſt: Non cecidit, ne vnus quidem ſermo *in omnibus, quę loquutus eſt *ex omnib⁹ bonis, per Moſen ſeruum ſuum. Sit Dñs Deus noſter nobiſcum, ſicut fuit cũm patribus noſtris, non derelinquẽs nos, neq; proijciens, ſed inclinet corda noſtra ad ſe, vt ambulemus in vniuerſis vijs eius, & cuſtodiamus mandata eius, & cæremonias, & iudicia, quęcunq; mandauit patribus noſtris, & ſint ſermones mei iſti, quibus deprecatus ſum coram Dño, appropinquantes Dño DEO noſtro die ac nocte, vt faciat iudiciũ ſeruo ſuo, & populo ſuo Iſrael ꝑ ſingulos dies, & ſciant oẽs populi terrę, ꝗa Dñs ipſe eſt De⁹, & non eſt vltrà abſq; eo. Sit quoq; cor nr̃m ꝑfectum cum Dño Deo noſtro, vt ambulemus in decretis eius, & cuſtodiam⁹ mandata eius, ſicut & hodiè. Igit̃ rex & oẽs Iſrael cũ eo immolabant victimas corã Dño. Mactauitq; Salomõ hoſtias pacificas, quas immolauit Dño, boũ vigintiduo millia, & ouium centum viginti millia, & dedicauerunt templum Dñi rex & filij Iſrael. In die illa ſanctificauit rex medium atrij, quod erat ante domum Dñi. Fecit autẽ ibi holocauſtum, & ſacrificium, & adipem pacificorum: quia altare æneum, quod erat corã Dño, minus erat, & capere non poterat holocauſtum & ſacrificium & adipem pacificorum. Fecit ergò Salomon in tempore illo feſtiuitatem celebrem, & oẽs Iſrael cum eo, multitudo magna ab introitu Emath vſq; ad riuum Aegypti, corã Dño Deo noſtro ſeptem diebus & ſeptem diebus, id eſt, quatuordecim diebus, & in die octaua dimiſit populos. Iudæi ergò loca, in quibus Dño ſacrificabant, diuinis * habebant ſupplicationibus conſecrata, nec in alijs, ꝗ in Deo dicatis locis munera Dño offerebãt. *ſupplicatiõibus cõſecrabant Si enim Iudæi, qui vmbrę legis deſeruiebant, hæc faciebant: multo magìs, quib⁹ veritas patefacta eſt, & gratia & veritas per Ieſum Chriſtũ data eſt, templa Dño ędificare, & (prout meliùs poſſumus) ornare, eaq; diuinis precib⁹, & ſanctis vnctionibus ſuis cum altaribus & vaſis, veſtibus quoq; & reliqs ad diuinũ cultũ explendum vtẽſilibus, deuotè & ſolẽniter ſacrare, & nõ in alijs locis ꝗ in Dño ſacratis ab epiſcopis, & nõ à chorepiſcopis, ꝗ ſępè ꝓhibiti ſunt, niſi (vt ꝓdictum eſt) ſumma exigẽte neceſſitate, Miſſas celebrare, nec ſacrificia offerre Domino debemus. Et hoc, ſi ſumma neceſſitas agere

Ioan. 1. b

De cõ. di. 1. Sicut nõ alij ꝗ.

agere compulerit, non in domibus, quia in ſacris canonibus ſacrificia in domibus offerri prohibita ſunt: ſed in tabernaculis, diuinis precibus à pontificibus dicatis, & in menſis Dño ſacratis, & ſacra vnctione à pótificibus delibutis, pro ſumma (vt præfixum eſt) neceſſitate, & non *pro libito cuiuſquã & pigritia agatur. *Satius ergò eſt, Miſſam non cantare aut non audire, q̃ in illis locis, vbi fieri non oportet: niſi (vt ſæpè dictũ eſt) pro ſumma contingat neceſſitate, quoniam neceſſitas non habet legem. Vndè ſcriptum eſt: Vide, nè offeras holocauſta tua in omni loco, quem videris, ſed in loco quem elegerit dñs Deus tuus. Et in Exodo legitur: Vos vidiſtis, quia de cælo locutus ſum vobis: Nõ facietis deos argenteos, nec deos aureos facietis vobis: Altare de terra facietis mihi, & offeretis ſuper illud holocauſta & pacifica veſtra: Oues veſtras & boues in omni loco, in quo memoria fuerit nominis mei. Et ſicut non alij, q̃ ſacrati Dño ſacerdotes, debẽt Miſſas cantare, nec ſacrificia ſuper altare offerre: ſic nec in alijs, q̃ in p̃fatis Dño ſacratis locis, Miſſas cantare aut ſacrificia offerre licebit. Si autẽ, vt legitur in concilio Laodicenſi cap. xxvj. ꝙ hi, qui non ſunt ab epiſcopis ordinati, tam in eccleſijs, q̃ in domibus exorcizare nõ poſſunt: multo* magis maioris gradûs miniſteria, niſi ab eis, qui ad eos gradus ſunt ſacrati, quibus fungi debent, officia agi vel ſacrificia offerri licet. Quòd aũt (vt paulò ſuperiùs p̃libatum eſt) oblationes in domibus offerri nõ debent, in eodẽ concilio cap. 58. prohibitum habetur, ità: Non oportet in domibus oblatiões celebrari ab epiſcopis & presbyteris. Solennitates verò dedicationum Eccleſiarum & ſacerdotum, per ſingulos annos ſolenniter ſunt celebrãdæ, ipſo Dño exempla dante, qui ad feſtum dedicationis templi, omnibus, id faciendo, dans formam, cum reliquis populis eandem feſtiuitatem celebraturus, venit, ſicut ſcriptum eſt: Facta ſunt encęnia in Hieroſolymis, & hyems erat: Et ambulabat Ieſus in tẽplo, in portícu Salomonis. Quòd autẽ octo dierum ſint encænia celebrãda, in libro Regum, peracta dedicatione templi, reperies.

*libitu
*Statutum
Deut. 12. b
Exod. 20. d
De cõc. diſ. 1. Sicut non alij.
*minùs
De cõ. di. 1. Sicut non alij.
De cõ. di. 1. Solennitates dedicationum.
Ioan. 10. c
3. Reg. 8. g

2 De eccleſiarum verò cõſecratione quotiès dubitatur, & nec certa ſcriptura, nec certi teſtes exiſtunt, à quibus conſecratio ſciaẽ, abſq; vlla dubitatione ſcitote eas eſſe cõſecrandas, nè talis trepidatio faciat deteriorationem: quoniam non monſtratur eſſe iteratum, quod neſcitur factum. His, fratres, teſtimonijs ſcripturarum apoſtolica authoritate confirmatis, conſultis veſtris breuiter reſpondiſſe ſufficiat. Vobis tamen præuidendum eſt, & omnibus prædicandum, vt illicita non agantur, & Domini præcepta conſeruentur, & fideliter peragantur. Rogamus autem vos, fratres, vt dicta Apoſtoli replicemus: Corripite inquietos, conſolamini puſillanimes, ſuſcipite infirmos, patiẽtes eſtote ad omnes. Videte, nè quis malum pro malo alicui reddat, ſed ſemper, quod bonũ eſt, ſectamini in inuicèm & in omnes: Semp gaudete, ſinè intermiſſione orate, in omnibus gratias agite. Hæc eſt enim voluntas Dei in Chriſto Ieſu in omnibus vobis. Spiritum nolite extinguere, prophetias nolite ſpernere. Oñia autem probate: quod bonum eſt, tenete. Ab omni ſpecie mala abſtinete vos. Ipſe autem Deus pacis ſanctificet vos per omnia, vt integer ſpiritus veſter, & anima, & corpus ſinè querela in aduentu Dñi noſtri Ieſu Chriſti ſeruetur. Data Kaleñ Martij, Lampadio & Oreſte viris clariſſ. coſſ.

1. Theſſ. 5. e

¶ Epiſtola eiuſdem exhortatoria ad Sabinam.

Singulare membrum Eccleſiæ, tuæ religionis amplitudinem exiſtere, & à nobis reuerentiſſimè coli, ſatìs eſt omnibꝰ manifeſtũ. In ipſo enim apice nobilitatis, multo nobiliorem Eccleſiæ deuotionem impẽdis, & magìs læta Chriſti agnitione præceptis eius obtemperas, & in fide potiùs exultas, quàm tanti generis flore iactaris. Summa virtus eſt, viciſſe gloriam carnis: & magna eſt Chriſti gratia, nobilitatem moribus ſuperâſſe, domina filia merito illuſtris. Certa igitur exiſtens, dilectiſſima, vitę huius (q̃cunque ſunt) ſpatia æternis diuiniſq; officijs illuſtrare contende, vt qui inſignem te præſtitit, reddat ſibi per ſecula clariorem. Quapropter tuam hortamur dilectionem, vt bonum, quod cœpiſti, ſemper implere nõ differas: quia non laudatur initium, ſed finis. Sapientiam enim te hortamur diligere & ſcrutari, vt rationabiliter & ſapienter diſponas & iudices ea, quæ tibi commiſſa ſunt, dicente Domino per prophetam: Erudimini, qui iudicatis terram. Time ergò Dominum, & mãdata eius ſerua, & dilige eum totis viſceribus, & proximum tuum ſicut teipſum. Deus altiſſimus creauit ſapiẽtiam in ſpiritu ſancto, & vidit, & dinũerauit ea terrã, & menſus eſt, & effudit illam ſuper omnia opera ſua, & ſuper omnem carnem: ſecundùm datum ſuum præbuit illam diligentibus ſe. Timor Domini, gloria & gloriatio, & lętitia, & corona exultationis. Timor Domini delectabit cor, & dabit lætitiã & gaudium in longitudinem dierũ. Timenti Dominũ benè erit in extremis, & in die defunctionis ſuę benedicetur. Dilectio Dei honorabilis ſapientia: quibus autem apparuerit in viſu, diligunt eam in viſione, & in agnitione magnalium ſuorum. Initium ſapientiæ, timor Domini: & cũ fidelibus in vulua cõcreatus eſt, & cum electis fœminis graditur, & cum iuſtis & fidelibus agnoſcitur. Timor Dñi, ſcientię religioſitas. Religioſitas cuſtodiet & iuſtificabit cor, iucunditatem atque gaudium dabit. Timẽti Dominũ benè erit, & in diebus conſummationis illius benedicetur.

Pſalm. 2.
Eccl. 1. ab
Ibid. cd

cetur. Plenitudo ſapientię eſt, timere Dominum, & plenitudo à fructibus illius. Omnem domum illius implebit à generationibus, & receptacula à theſauris illius. Corona ſapientiæ, timor Domini, replens pacem & ſalutis fructum: & vidit, & dinumerauit eam. vtraq; autem ſunt dona Dei*, ſcientia & intellectus prudentiæ. Sapientia compartietur, & gloriam tenentium ſe, exaltat. Radix ſapiẽtiæ, eſt timere Dominum, & rami illius longæui. In theſauris ſapientiæ, intellectus & ſcientiæ religioſitas: execratio autem peccatoribus, ſapiẽtia. Timor Domini expellit peccatum. Nam qui ſinè timore eſt, non poterit iuſtificari. Iracundia enim animoſitatis illius, ſubuerſio illius eſt. Vſq; in tempus ſuſtinebit patiens, & poſteà redditio iucunditatis. Bonus ſenſus vſq; ad tempus abſcondet verba illius, & labia multorum enarrabunt ſenſum illius. In theſauris ſapientiæ, ſignificatio diſciplinæ: execratio autem peccatori, cultura Dei. Fili, concupiſcens ſapiẽtiam, ſerua iuſtitiam, & Deus prębebit illam tibi. Sapientia enim & diſciplina, timor Domini: & hoc, quod beneplacitũ eſt illi, fides & manſuetudo, & adimplebit theſauros illius. Cõtumax non ſis, & incredibilis timori Domini, & nè acceſſeris ad illum duplici corde. Nè fueris hypocrita in conſpectu hominum, & non ſcandalizeris labijs tuis. Attende in illis, nè fortè cadas, & ponas ſcandalum animæ tuæ, & adducas inhonorationem tibi, & reuelet Deus abſconſa tua. Pro fide & iuſtitia, ac ꝓ ſalute animæ certa ſemper, & pro adiutorio fratrum viriliter age, vt à Domino recipias remuneratiõẽ. Scriptum eſt enim: Fili, conſerua tempus, & deuita à malo. Pro anima tua non confundaris dicere verum. Eſt enim cõfuſio adducẽs peccatum, & eſt confuſio adducens gratiam & gloriam. Nè accipias faciem aduersùs faciem tuam, nec aduersùs animam tuã mendacium. Non reuerearis proximum tuum in caſu tuo, nec retineas verbũ in tempore ſalutis. Non abſcondas ſapiẽtiam tuam in decore eius. In lingua enim agnoſcitur ſapientia, & ſenſus, & ſcientia, & doctrina in * verbis veritatis, & firmamẽtum in operibus iuſtitiæ. Non contradicas veritati vllo modo, & de mendacio ineruditionis tuæ confundere. Non confundaris cõfiteri peccata tua, & nè ſubijcias te homini pro peccato. Noli reſiſtere contra faciem potentis, nec coneris contra ictum fluminis. Pro iuſtitia agonizare pro anima tua, & vſq; ad mortem certa pro iuſtitia, & DEVS expugnabit pro te inimicos tuos. Noli citat⁹ eſſe in lingua tua, & inutilis & remiſſus in operibus tuis. Noli eſſe ſicut leo in domo tua, euertens domeſticos tuos, & opprimens ſubiectos tibi. Nõ ſit tibi manus tua porrecta ad accipiendũ, & ad dandũ collecta. His fulta ſcripturarum authoritatibus, ſemper ſta recta, & à via veritatis nè auertaris, vt gratiam Dei acquiras, & bonorum hominum amicitia fruaris: tãtoq; tua voluntas faciliùs ab amore huius ſeculi exeat, quanto & impellitur, dũ vocatur. nam nos & ꝑſentes vos videre cupimus, & abſentibus ꝑ epiſtolã ſaltẽ colloq; deſideramus. Vndè & optamus, vt vos beatus Petrus apoſtolorum princeps ad ſua limina feliciter perducat, quatenùs in omnipotentis gratia perfrui veſtra præſentia mereamur. Data 12. Kaleñ Nouembris, Lampadio & Oreſte viris clariſſ coſſ.

Margin: * Sciẽtiã & intellectum prudentiæ ſapientia

Margin: Eccl 4.c d

Margin: * verbo ſenſati,

DECRETA

BONIFACII PAPAE II.

Ex libro Pontificali.

Margin: Anno Dñi 529

BOnifacius natiõe Romanus, ex patre Sigibuldo, ſedit annos 2, dies 26. Fuit autem tẽporibus Athalarici regis hæretici, & Iuſtiniani Auguſti. Hic cum Dioſcoro ordinatᷣ ſub cõtentione. Qui Dioſcorus ordinatur in baſilica Cõſtantiniana, Bonifacius verò in baſilica Iulij. Et fuit diſſenſio in clero & ſenatu dies 29. Eodem tempore defunctus eſt Dioſcorus pridiè Idus Octobris. Ipſis diebus Bonifacius zelo & dolo ductus, cũ grãdi amaritudine ſub vinculo anathematis & chirographi reconciliauit clerum, quẽ chirographum Eccleſiæ archiuo recluſit, quaſi damnans Dioſcorum. Et cõgregauit clerũ, cui tamen in epiſcopatu nullus ſubſcripſit, dum plurima multitudo fuiſſet cũ Dioſcoro. Hic presbyteris & Diaconibus & ſubdiaconibus & notarijs ſcutellas de adeptis hæreditatibus obtulit, & alimonijs multis in periculo famis clero ſubuenit. Hic congregauit ſynodũ in baſilica beati Petri apoſtoli, & fecit conſtitutum, vt ſibi ſucceſſorẽ ordinaret. Quo conſtituto cum chirographis ſacerdotum & iureiurando, ante confeſſionem beati Apoſtoli Petri in diaconem Vigilium conſtituit. Eodem tempore facta iterùm ſynodo, hoc cenſuerunt ſacerdotes omnes propter reuerentiam ſanctæ ſedis, & quia contra canones fuerat hoc factum, & quia culpa eum reſpiciebat, vt ſucceſſorem ſibi cõſtitueret, ipſe Bonifacius papa reum ſe confeſſus eſt maieſtatis, quòd diaconem Vigilium ſua ſubſcriptiõe chirographi ante confeſſionem B. apoſtoli Petri cõſtituiſſet, ac ipſum conſtitutum in præſentia omnium ſacerdotum & cleri & ſenatûs, incendio cõſumpſit. Eodẽ tẽpore venit relatio ab Afris epiſcopis de conſtitutione, & vt cum cõſilio ſedis Apoſtolicæ omnia Carthaginenſis epiſcopus faceret. Qui Bonifacius ſepultus eſt in baſilica B. Petri Apoſtoli, ſub die 17. menſis Octob. poſt conſulatum Lampadij. Et ceſſauit epiſcopatus menſes 2, dies 15.

EPISTOLA EIVSDEM AD EVlalium Alexandrinum epiſcopum, de reconciliatione Carthaginenſis eccleſię, directa.

BOnifacius epiſcopus Eulalio coepiſcopo ſalutẽ. Olim & ab initio tantam percepim⁹ à beato Petro apoſtolorum principe fiduciam, vt habeamus authoritatem vniuerſali Eccleſiæ (auxiliante Domino) ſubuenire, & quicquid nociuum eſt, authoritate apoſto-
Diſt. 89. Ad hoc diſpẽſ. lica corrigere & emendare. Ad hoc enim diuinæ * diſpoſitionis prouiſio gradus diuerſos & ordines conſtituit eſſe diſtinctos, vt
*diſpenſationis dum reuerentiam minores potioribus exhiberent, & potiores minoribus dilectionẽ impenderent, vna concordiæ fieret ex diuerſitate contextio, & rectè officiorũ * ge-
*gereretur neraretur adminiſtratio ſingulorum. Neq; enim vniuerſitas alia poterit ratione ſubſiſtere, niſi huiuſmodi magnus eam differentiæ ordo ſeruaret. Quia verò quæq; creatura in vna eademque æqualitate gubernari vel viuere non poteſt, cæleſtium militiarum
*exemplar nos inſtruit: * exempla nos inſtruunt: quia dum ſint angeli, ſint archangeli, liquet quia non æquales ſunt, ſed in poteſtate & ordine (ſicut nôſtis) differt alter ab altero. Si ergò inter hos, qui ſinè peccato ſunt, conſtet iſtam eſſe diſtinctionem: quis hominum abnuat, libẽter illorum ſe diſpoſitioni ſubmittere? Hinc eñi pax & charitas mutua ſe vice complectuntur, & manet firma concordia, ac in alterna & Deo placita dilectione ſynceritas. Quia igitur vnumquodq; ſalubriter tunc completur officium, cùm fuerit vnus, ad quem poſſit recurri, præpoſitus, vota noſtra charitatem tuã latẽre nolumus, nè, qui particeps fuit ſolicitudinis, gaudiorũ fructùs reddatur extorris. Et ideò Carthagineñ eccleſiã ad communionem noſtram rediſſe (domino propiciante) tradentibus ſignificamus alloquijs, & mandatorum, quę legatis noſtris dedimus, ſeriem in omnibus fuiſſe completam. De qua parte, vt ad dilectionem tuam pleniùs perfectè gaudium perueniret, libelli Eulalij fratris & conſacerdotis noſtri Carthaginenſis epiſcopi, & Iuſtini clementiſſimi principis Orientis ſacrarum literarũ exemplaria pariter credidimus deſtinãda, indicantes nihilominùs, per Orientis partes plurimos epiſcopos ſic feciſſe. Supereſt, vt à nobis cõpetentibus precibus diuinitas exorata concedat, quatenùs de aliarum quoq; eccleſiarum redintegratiõe gratulemur. Ea verò, quæ ſignificare curauimus, in eorum ſacerdotum, qui fraternitati tuę vicini ſunt, curabis perferre notitiã, vt & ipſi de affectu tantæ rei gratias nobiſcum cæleſtis miſericordiæ beneficijs referre non ceſſent. Aurelius enim præfatę Carthaginenſis eccleſiæ

olim epiſcopus, cum collegis ſuis (inſtigante diabolo) ſuperbire temporibus prædeceſſorum noſtrorum Bonifacij atq; Cæleſtini, contra Romanam eccleſiam cœpit: ſed videns ſe * modò * peccatis Aurelij Eulalius *more
à Romanę Eccleſiæ communione ſegregatum, *peccantis
humiliãs recognouit ſe *, pacem & cõmunionem Romanæ Eccleſiæ petens, ſub- *peccaſſe.
ſcribendo vnà cum collegis ſuis, damnauit Apoſtolica authoritate omnes ſcripturas, q̃ aduersùs Romanæ Eccleſiæ priuilegia factę quoquo ingenio fuerunt.

EXEMPLAR PRECVM EIVS, & Iuſtini prædicti principis.

PRima ſalus eſt, rectę fidei regulam cuſtodire, & à conſtitutis patrum nullatenùs deuiare, & quia nõ poteſt Domini noſtri Ieſu Chriſti prętermitti ſententia, dicẽ- Matth. 16. e
tis, Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ędificabo Eccleſiam meam. Et hęc, quę dicta ſunt, rerum probantur effectibus, quia in ſede Apoſtolica extra maculam ſemper eſt catholica ſeruata religio. De qua ſpe & fide minimè ſeparari cupientes, & patrum ſequentes cõſtituta, anathematizamus omẽs, qui contra ſanctam Romanam & Apoſtolicam Eccleſiam ſuperbiẽdo ſuas erigunt ceruices: ſequentes in omnibus Apoſtolicam ſedem, & prędicantes eius omnia conſtituta, & per omnia ſpero, vt in vna communione vobiſcum, quam ſedes Apoſtolica prædicat, eſſe merear, in qua eſt integra & vera Chriſtianę religionis & perfecta ſoliditas, promittens ſequeſtratos à communiõe Eccleſię catholicæ, id eſt, non conſentientes ſedi Apoſtolicæ, eorum nomina inter ſacra non recitanda eſſe myſteria. Quòd ſi in aliquo à profeſſione mea deuiare tentauero, his quos damnaui, complicem mea ſentẽtia me eſſe ꝓfiteor. Hãc autem profeſſionẽ meam manu mea ſubſcripſi, & Bonifacio S. & venerabili papę vrbis Romę direxi, damnans & anteceſſores & ſucceſſores meos, & oẽs q̄ S. Romanæ & Apoſtolicę Eccleſiæ priuilegia caſſare nituntur. Hinc enim ſupnę miſericordię documentum perdocetur, quandò & mundani principes cauſas fidei cum reipub. ordinatione coniungunt, & eccleſiarum pręſules, quod ad diſpenſationẽ ſuam pertinet, officij memores exequũtur. Talibus enim indigebat poſt diſcordię ꝓcellas religio Chriſtiana rectoribus, qui cõpreſſis prouida diſpenſatione turbinibus, diù peregrinatam pacem depulſa tempeſtate reducerent, vt in futura pòſt ſecula ad ꝓpoſiti ſui exempla tendentes, ſibi aſſcribendum indubitanter oſtenderent, quicquid Dño placitum poſteris pro ſua imitatione feciſſent. Benedicamus Dominum, fratres chariſſimi, noſtris hoc diebus fuiſſe conceſſum, & totis orationum & curarum viribus adnitamur, vt quę Dei ope benè cœpta ſunt,

ipſo

ipſo adiuuante per oīa cópleantur. Sperandum enim eſt, vt ad compagem corporis ſui reliqua, quæ adhuc diuiſa ſunt, membra feſtinent, & à potioribus minora non diſcrepent. Ad quod, cùm me dilectio tua Chriſtianæ ſtudio charitatis hortat̃, debet, quod inuitat, ſeq, & quod amandū ſuadet, amplecti. Similē enim iam fidei curam gerentes, p religioſam patientiā, par etiàm pmiū de boni operis ſperamus affectu. Neq; enim difficultatibus eſt cedendum. Non enim fatigat̃ aſperis fides, nec ad cælorum ardua per pcliue tenditur, nec remuneratióem citra laboris exercitium quis meretur. Vndè, nè facientes bona deficiamus, ſpecialiter admonemur etiàm teſtante Pſalmiſta, Beati, qui cu-
Pſalm.105. ſtodiunt iudicium, & faciūt iuſtitiā in omī tempore, quia nó initium laboris, remunerationem præmij cóſueuit inuenire, ſed terminus. Ergò ſtudium ſolicitudinis aſſumētes, quibus eſt vna in communione ſocietas & credulitas, quemadmodùm de vnitate ſedis Apoſtolicæ & Conſtantinopolitanæ eccleſiæ pariter exultamus in Dño, ità de reliquorum quoq; (ſicut affectione admones)
*for.primū, redintegratione lætemur, & curemus *præmium, vt fidem integritatemq; noſtram immaculatam ab omni contagione ſeruemus. Nôſti enim, frater chariſſime ac ſanctiſſime, quia eccleſiaſtica ſeruant vincula cócordiā, quæ nos ab hæreticorum tueatur inſidijs, p quam etiàm canonum cuſtoditur integritas. His in robore ſuo omni circunſpectióe ſeruatis, remedia ſperantibus conſeruantur. Habet enim Eccleſiaſticarum ordo regularum, & ipſius forma iuſtitiæ, vt medicina rationabilis benignè & fideliter ſperantibus non negetur, nec quiſquam eſt ità ab humanitate diſcretus, quem non à rigore diſtrictionis inclinet cauta ſimplicitas. Sed vt cautè hoc, ceteraſq; querelas, aut errores alicui'
*rei *æui valeas expedire, dilectiſſime frater, pſonam meam te in hoc oportet induere, ſcientē in huiuſmodi cauſis (ſicut prædictum eſt) quid cauendum ſit, & ità omnia puidendum, vt à te non ambigas rationem diſpenſationis huius Deo eſſe reddēdam, ità tamē, vt eos, qui vobis fuerint communióe ſociati, vel per vos ſedi Apoſtolicæ veſtra nobis ſcripta declarēt, qbus etiàm & quā cótinentiam libellorum obtulerint, inſeratur. Sic quoquè humilitatem debemus tenere in mente, vt indè ordinis noſtri dignitatem ſeruemus in honore, quatenùs in nobis nec humilitas timida, nec ratio ſit ſupba. Omnipotens Deus, chariſſime, ſua te protectione cuſtodiat, atq; ad cæleſtis remunerationem patriæ multiplici animarum fructu perducat. Deus te incolumem cuſtodiat, reuerendiſſime frater. Amen. Data 8. Kaleñ Octob. Iuſtiniano 3. & Oreſte viris clariſſ. coſſ.

DECRETA
IOANNIS PAPAE II.

Ex libro pontificali.

IOannes, qui & Mercurius, natione Romanus, ex patre Proiecto de Cælio mōte, ſedit annos duos, mēſes 4. dies 6. Fuit autem temporibus Athalarici regis, & Iuſtiniani Auguſti. Eodē tempore vir religioſus Auguſtus Iuſtinianus ſummo amore Chriſtianę religiōis miſit fidem ſuā ſcriptam chirographo proprio ad ſedem Apoſtolicam per epiſcopos Hypatium & Demetrium. Ipſis diebus obtulit Chriſtianiſſimus Imperator B. Petro apoſtolo ſcyphum aureum circūdatum gemmis praſinis & albis, & alios calices argenteos 2. Scyphum penſantē lib. 5. Calices argēteos *, ſingulos pēſantes lib. 6. Et alios calices argēteos 2. penſantes lib. 15. Palliola verò auro texta, 4. Hic fecit ordinationem in vrbe Roma vnam p menſem Decembrium, presbyteros 15. epiſcopos per diuerſa loca numero 21. Qui etiàm ſepultus eſt in baſilica beati Petri Apoſtoli, 6. Kaleñ Iulias, poſt cōſulatum iterùm Lampadij. Et ceſſauit epiſcopatus dies ſex.

Anno Dñi 531

EPISTOLA IOANNIS PApæ 2. ad Valerium epiſcopum.

REuerēdiſſimo fratri Valerio epiſcopo, Ioānes. Scripta tuæ ſanctitatis ſuſcipiens, plena ea fidei regula, qua plurimùm polles, inueni, & Deo gratias retuli, ꝙ anima & corpore te benè vigere didici. Sanè ea, q̄ ſignificâſti quoſdam dicere, ꝙ nō ſit filius æqualis patri, & ꝙ in euangelio ſcriptum ſit, Pa- Ioann. 14. d
ter maior me eſt, ſcias non rectè intelligere tales fidei regulas, nec rectā fidem penès ſe habere. Paulus Apoſtolus non ſecundùm Deitatis naturam Chriſtū creatum inſinuat, ſed ſecundùm humanæ naturę ſubſtantiam eundem creatum affirmat, ipſo Epheſijs cō-
ſcribente, Renouamini (inquit) ſpiritu men Ephe.4.f
tis veſtræ, & induite nouum hominem, qui ſecundùm Deum creatus eſt in iuſtitia & ſan-
ctitate veritatis. Et ad Hebræos, In eo eñ, Heb.2.d 3.a
in quo paſſus eſt ille & tētatus, etiàm poteſt his qui tentātur, auxiliari. Vndè fratres ſancti, vocationis cæleſtis participes, conſiderate apoſtolum & pontificem confeſſionis noſtræ Ieſum, fidelem exiſtentem ei qui cre-
auit eum. Et ad Coloſſ. Nunc autem depo- Col.3.b
nite & vos vniuerſa, iram, indignationē, malitiam, blaſphemiam, turpiaq; ex ore veſtro non procedant. Nolite mentiri inuicèm, expoliantes vos veterem hominē cum actibus ſuis, & induentes nouum eum, qui renouat̃ in agnitionē ſecundùm imaginem eius, qui creauit eum. Nūquid is, qui vniuerſam creaturam,

aturâ, viſibilia & inuiſibilia, propria pote-
ſtatis virtute procreauit ac fecit, ſeipſum an-
teà vel poſtmodùm (quod dicere nefas eſt)
creauit, vel facere potuit? Filius minor eſt pa
tre in aſſumpti hominis forma, æqualis ve-
rò patri eſt in Deitatis naturæ ſubſtantia, eo-
Ioann. 10.f dem proteſtante: Ego & pater vnum ſumus.
Ioann. 14.b Et iterùm: Qui me videt, videt & patrem. Et
Ioann. 15. d iterùm: Qui me odit, odit & patrem. Et ite-
Ioan. 5.d rùm: Vt omnes glorificent filium, ſicut ho-
Ioã.17.b c d norificant patrem. Et iterùm: Vt ſint in no-
bis vnum, ſicut & nos ſumus vnum. Et iterũ:
Tu in me, & ego in eis. Et iterùm: Omnia
Ioann. 14.b tua mea ſunt. Et iterùm: Ego in patre, & pa-
ter in me. Et iterùm: Pater in me manens, fa-
Ioann. 1.a cit opera hæc. & Ioannes Euangeliſta ait: In
principio erat verbum, & verbum erat apud
Deum, & Deus erat verbum. Et iterùm ipſe
1.Ioan.5.a ad Parthos: Tres ſunt, inquit, qui teſtimo-
nium perhibent in terra, ſpiritus, aqua, &
ſanguis: & *tres vnum ſunt. Et tres ſunt, qui
teſtimonium perhibent in cælo, pater, ver-
bum, & ſpiritus: & hi tres vnum ſunt. Nos
itaq; in natura Deitatis, quia vnum ſunt pa-
ter & filius, nec patrem credimus aliquo tẽ-
pore pceſſiſſe, nè maior ſit filio: nec filium
poſteà natum eſſe, vt deitate patris minore-
tur. Si æqualis patri filius non eſt, cur ità de
Ioan. 5.c illo Ioannes Euangeliſta teſtatus eſt? Pro-
ptereà (inquit) perſequebãtur Iudæi Ieſum,
& quærebant eum occídere, quia nõ ſolùm
ſoluebat ſabbatum, ſed & patrem ſuum di-
cebat Deum, æqualem ſe faciens DEO. Et
Paulus Apoſtolus: Hoc ſentite in vobis, Philip. 2.a
quod & in Chriſto IESV: qui cũ in forma
Dei eſſet conſtitutus, non rapinam arbitra-
tus eſt, eſſe ſe æqualem Deo, ſed ſemetipſum
exinaniuit, formam ſerui accipiens. Et in Sa
lomone: Qui genuit me, requieuit in taber- Eccl 24.a
naculo meo. Et Eccleſiaſt. Sicut eſt ab ini- Eccl 42.d
tio, ità vſq; in ſeculum: neq; adiectum eſt ei,
neq; minuetur illi. Ipſe eſt enim Dominus
creaturæ ſuæ, qui nihil eguit ab aliquo. Et
in Pſalm. 72. Quid enim mihi eſt in cælo? &
à te quid volui ſuper terram? Hæc omnia fi-
lium non inferiorem natura demonſtrant,
ſed & æqualitatẽ Deitatis annũciant: quo-
niam qui vtraque loquutus eſt, verum di-
xit, quia veritas mentiri non potuit. Tali-
ter, frater chariſſime, ſemper age, cæteroſq;
omnes agere mone, vt abolito hoc, qui na-
tus videbatur, errore, in laudem & glori-
am Dei per totum mundum vna fides ſit,
& vna eademq; confeſſio, vt in nomine Ie-
ſu omne genu flectatur cæleſtium, terreſtri- Philip. 2.a
um, & infernorum, & omnis lingua confite-
atur, quia Dominus IESVS CHRI-
STVS in gloria eſt Dei patris. Data No-
nis Auguſti, Iuſtiniano & Athalarico viris
clariſſ. coſſ.

TOLETANVM CONCILIVM SECVNDVM, HABITVM ANNO QVINTO

Amalrici regis, circa tempora Ioannis Papæ ſecundi.

CAPITVLA CONCILII SEcundi Toletani.

De his quos parentes ab infantia in clericatûs officio mancipauerunt, ſi poſteà voluntatem habeant nubendi. 1
De clerico, qui ad aliam tranſit Eccleſiam, & qui eum receperit. 2
Vt nullus à ſubdiaconatu & ſuprà, extraneam habeat mulierem. 3
Vt quicquid de iure Eccleſiæ clerici tenuerunt, poſt obitum eorum ad eccleſiam reuertatur. 4
De his, qui ſe proximis ſuis copulant, vt à communione Chriſti ſeparentur. 5

PRAEFATIO.

CVm in voluntate Domini apud Toletanã vrbẽ ſanctorum epiſcoporum pręſentia cõueniſſet, & de inſtitutis ſanctorum patrum canonumq; decretis commemoratio haberetur, nobis in vnum poſitis, placuit, vt ſi qua in antiquis canonibus minimè cõmemorata ſunt, ſalubri tractatu ac diligenti conſideratione inſtituantur. Si qua verò in anteriorib' ſunt neglecta, rediuiuã ordinationis cenſurã obtineant, quatenùs dum his (q̃ in cõcilijs ſunt decreta, ſed abuſione temporum hactenùs dimiſſa, & ad cultum fidei pertinent) ſtudiũ religioſæ impendimus obſeruationis, DEI miſericordiam faciliùs impetremus.

CAPITVLVM PRIMVM.

¶De his, quos voluntas parẽtum à primis infantiæ annis in clericatûs officio vel monachali poſuit, pariter ſtatuimus obſeruandum, vt mox cùm detõſi vel miniſterio electorum contraditi fuerint, in domo eccleſię ſub epiſcopali pſentia à pposito ſibi debeãt erudiri. At vbi octauumdecimũ ætatis ſuæ compleuerit annum, coram totius cleri plebiſq; conſpectu, voluntas eorum de expetẽdo coniugio ab epiſcopo pſcrutetur, quib' ſi gratia caſtitatis (Deo inſpirãte) placuerit, & promiſſione caſtimoniæ ſuæ abſque coniugali neceſſitate reſponderint ſeruaturos, hi tanq̃ appetitores arctiſſimæ viæ, leuiſſimo Domini iugo ſubdantur: ac primò ſubdiaconatûs miniſterium, probatione habita profeſſionis ſuę, à 20. anno ſuſcipiãt. Quòd ſi inculpabiliter ac inoffensè 20 & 5. annum ætatis ſuæ peregerint, ad diaconatûs officium (ſi ſcientes implere poſſe ab epiſcopo comprobent) pmoueri debent. Cauendum tamen eſt his, nè quandò ſuę ſponſiõis immemores ad terrenas nuptias, aut abortiuos con-

concubitus vltrà recurrant. Quod ſi fortè fecerint, vt ſacrilegij rei, ab Eccleſia habeátur extranei. His autem, quibus volútas ꝓpria interrogationis tempore deſiderium nubendi perſuaſerit, cóceſſam ab Apoſtolo *ſententiam, auferre non poſſumus, ità vt cùm prouectæ ætatis, in coniugio poſiti, renunciaturos ſe pari conſenſu operibus carnis ſpopóderint, ad ſacros gradus adſpirét.

1. Cor. 7. a
*licentiam

2 Similiter placuit cuſtodire, nè quis ex eis, qui tali educatione imbuuntur, qualibet occaſione cogente, propriam relinqués eccleſiam, ad aliam tranſire ꝓſumat. Epiſcopus verò, qui eum ſuſcipere abſq; conſcientia proprij ſacerdotis fortaſsè ꝓſumpſerit, totius fraternitatis ſe reum eſſe nouerit: qa durum eſt, vt eum, quem alius rurali ſenſu à ſqualore infantiæ exuit, alius ſuſcipere ac vendicare præſumat.

3 Illud verò ꝓtereà ſpeciali ordinatione decreuimus, quod nec antiqua concilia in vniuerſis canonibus ſiluerunt, vt nullus clericorum à gradu ſubdiaconatûs & ſuprà, in conſortio familiaritatis habeat mulierem, vel ingenuam, vel libertam, vel ancillam: ſed ſi ſunt ei huiuſmodi ſeruitia, matri, vel ſorori, vel alij propinquæ cótradat: & quicquid ſuis manibus *perfecerit, proprio domino deferatur. Aut ſi *propinquitatis memoria deeſt, alterius domûs adhærentis habitaculum requiratur, dummodò nulla occaſio introeúdi domum clerici, fœminæ permittatur, vndè aut laqueú poſſit incurrere, aut noxialis fama innocenti fortaſsè poſſit *inuri. Sanè deincèps poſt datam hanc admonitionem, quiſquis earum cóſortio frui voluerit, nouerit ſe nó ſolùm à clericatûs officio retrahi, vel eccleſiæ foribus expelli, ſed etiàm omnium Catholicorum, clericorum vel laicorum, cómunione priuari, nulla ꝓrsùs vel colloquij conſolatione relicta, quatenùs malæ conſuetudinis abraſa rubigo, in poſteris radicis ſuæ veneno ſerpe nó poſſit.

*ꝓfecerint
*ꝓpinquitas memorata
*oriri.

4 Si quis ſanè clericorum agellos, vel vineolas, ſeu alia ędificia in terris Eccleſiæ ſibi feciſſe probatur, ſuſtentandæ vitæ ſuæ cauſa, vſq; ad diem obitûs ſui poſſideat. Poſt ſuú verò de hac luce deceſſum, iuxta priorum canonum conſtitutiones, ius ſuum Eccleſiæ ſanctæ reſtituat: nec teſtamentario ac ſucceſſorio iure cuiquam hæredum, aut ꝓhæredum relinquat, niſi forſitan cui epiſcopus pro ſeruitijs ac præſtatione eccleſię largiri voluerit.

5 Nam & hæc ꝓcauenda ſalubriter ſancimus, nè quis fidelium propinquam ſanguinis ſui, vſquequò affinitatis lineamenta generis ſucceſſióe cognoſcit, in matrimonio ſibi deſíderet copulari: qm̃ ſcriptum eſt, Oís homo ad proximam ſanguinis ſui non accedat, vt reuelet turpitudinem eius. Nec ſinè denunciatione fit ſentétiæ. nam paulopòſt infert, & dicit: Anima, quæ fecerit de abominatióibus iſtis quippiam, peribit de medio populi ſui.

Leuit. 18. a
Leuit. 18. d

Si quis ergò huius decreti temerator extiterit, ac vetitum violare ꝓſumpſerit, tanto grauiori ſententia mulctádum ſe recognoſcat, quanto eam ꝓpinquiorem, cui copulari ſe maluit, *ſerie originis eſſe non ambigit, tantoq; *annoſiori excommunicatióis tempore à Chriſti corpore & fraternitatis conſortio ſequeſtretur, quanto fuerit propinquioris ſanguinis contagione pollutus. Huius inſtitutionis regulam, qui ſubſcripſimus, irrefragabili authoritate nos ſpondemus ſeruaturos. Si quis auté tam *noſtrûm, q̃ vel eorum, qui núc ſanctæ ſynodo ex hac prouincia defuerunt, huic tam ſalubri ordinationi obuiare ꝓſumpſerit, vel ſolerter adimplere neglexerit: conuictus, totius fraternæ charitatis aliquandiù habeatur extraneus. Sanè iuxta priorum canonum decreta, concilium apud fratrem noſtrum Montanú epiſcopum (ſi dn̄s voluerit) futurum pronúciamus. Itaq; ſtatuim⁹, vt frater & coëpiſcopus noſter Montanus, qui in metropoli eſt, ad comprouinciales noſtros Domini ſacerdotes literas, de congregáda ſynodo adueniente tempore, debeat deſtinare. Nunc ergò in nomine Domini, finitis his, quę in cóſultationem venerunt, gratias agimus omípotenti DEO, deindè domino noſtro glorioſo Amalrico regi, diuinam clementiam poſtulantes, vt innumeris annis regni eius ea, quę ad cultum fidei proueniunt, peragendi nobis licentiá pręſtet. Montanus in Chriſti nomine epiſcopus, his conſtitutióibus acquieui, relegi, & ſubſcripſi, die & anno quo ſuprà. *Pancarius epiſcopus his cóſtitutionibus acquieui & relegi, & ſubſcripſi. *Canonius epiſcopus ſubſcripſi. Paulus epiſc. ſubſc. Domitianus epiſcopus ſubſc. Marracinus epiſc. ſubſc. Nibridius in Chriſti nomine Eccleſiæ Catholicæ Agragenſis epiſcopus, hanc conſtitutionem conſacerdotum meorum in Toletana vrbe habitam, cùm poſt aliquãtum temporis adueniſſem, ſalua authoritate canonum, relegi, probaui, atque ſubſcripſi. Iuſtus in Chriſti nomine Eccleſię Catholicæ *Vrgellitanę epiſcopus, hanc conſtitutionem conſacerdotum meorum, in Toletana vrbe habitam, cùm poſt aliquantum temporis adueniſſem, ſalua authoritate priſcorum canonum, relegi, probaui, & ſubſcripſi.

*ſuæ
*annoſioris
*noſtrorú
*Pancrius
*Cantom⁹
*Vrgilitanæ

EDICTVM PIISSIMI IMperatoris Iuſtiniani, fidei confeſsionem continens & refutationem hæreſium, quæ aduerſantur Catholicæ Dei Eccleſiæ, Ioanni Papæ ſecundo tranſmiſſum, vt patet in vita eiuſdem Papæ ex libro pontificali.

Confeſſio Iuſtiniani Impatoris, erudito, pio & catholico Impatore digna.

SCiẽtes ꝙ nihil aliud ſic poteſt miſericordem Deum placare, q̃ vt om̃es Chriſtiani vnum idemq́; ſapiãt in recta & immaculata fide, nec ſint diſſenſiões in ſancta Dei Eccleſia: neceſſariũ putauimus, omnem occaſionem interimẽtes eis, qui ſcandalizanť, vel q. ſcandalizant, rectæ fidei confeſſionẽ, q̃ in ſancta DEI eccleſia p̄dicatur, p̄ſenti edicto facere manifeſtam: vt & illi, q. rectã fidẽ confitenť, firmiter eam cuſtodiant: & illi, qui aduersùs eam cõtendunt, diſcentes veritatẽ, feſtinent ſemetipſos vnire ſanctæ Dei Eccleſiæ.

COnfitemur igitur credere in patrẽ, & filium, & ſpiritumſanctũ, Trinitatem conſubſtantialem, vnam Deitatem, ſiue naturam & ſubſtãtiam & virtutem & poteſtatem in tribus ſubſiſtentijs ſiue perſonis adorantes, in quibus baptizati ſumus, in quas credimus, & quibus confeſſionem dedim⁹, proprietates quidem ſeparantes, Deitatem autem vnientes. Vnitatem enim in Trinitate, & Trinitatem in vnitate adoramus, mirabilem habentem & diuiſionem & vnitionẽ. Vnitatẽ quidẽ, ſecundùm rationem ſubſtãtiæ ſeu Deitatis: Trinitatẽ autem, ſecundùm proprietates, vel ſubſiſtẽtias, ſiue perſonas. Diuiditur enim ſinè diuiſione, (vt ſic dicamus) & cõiungitur *diuiſè. Vnum enim eſt Deitas in tribus, & tria vnum, in quibus Deitas eſt. Aut (vt ſubtiliùs dicamus) ipſa tria eſt Deitas, Deus pater, Deus filius, De⁹ ſpiritusſanctus, cùm vnaqueq; perſona ſolùm intelligitur, mẽte ſeparante inſeparabilia. Et tria vnus Deus, cùm ſimul intelligũtur propter eandem virtutem, eandemq́; naturã, quam oportet & vnum Deum cõfiteri, & tres ſubſiſtentias p̄dicare ſeu tres pſonas, & vnamquanq; *cum ſua proprietate. Et vnitatem confitentes, confuſionẽ nõ facimus, ſecundùm Sabellium, dicentem, Trinitatem vnã eſſe perſonam, trinomium eundem patrem, & filium, & ſpiritumſanctum, nec diuidentes proprietates, alienamus à Dei patris ſubſtantia filium aut ſpiritumſanctum, ſecundùm Arrij furorem, in tres diuerſas naturas incidentes Deitatem. Vnus igitur Deus pater, ex quo omnia: & vnus vnigenitus filius, p quẽ oĩa: & vnus ſpiritusſanct⁹, in quo oĩa.

*diuiſa. *in *Confitemur

*Credimus autem ipſum vnigenitum filium Dei, Deũ verbũ, ante ſecula & ſinè tempore ex patre natum, nõ factũ, in vltimis diebus, ꝓpter nos & ꝓpter noſtrã ſalutẽ deſcẽdiſſe de cælis, & incarnatum eſſe ex ſpiritusancto, & ſancta glorioſa Dei genitrice ſemper virgine Maria, & natum ex ipſa, qui eſt Dñs Ieſus Chriſtus, vnus de ſancta Trinitate, conſubſtantialis Deo patri ſecũdùm Deitatem, & conſubſtantialis nobis idem ipſe ſecundùm humanitatẽ, paſſibilis carne, impaſſibilis idem ipſe Deitate. Non enim alius *quidem eſt p̄ter Deum verbum, qui paſſionem & mortem ſuſcepit: ſed ipſe impaſſibilis & ſempiternus Deus verbum, generationem carnis humanæ ſuſtinere dignatus impleuit omnia. Ideò nõ alium Deũ verbũ eſſe, qui miracula opatus eſt, & alium Chriſtum, qui paſſus eſt, cognoſcimus: ſed vnum eundemq́; Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, Dei verbum, incarnatum & hominem factum, & eiuſdem ipſius miracula, & paſſiones, quas carne voluntariè ſuſtinuit, confitemur. Non enim homo aliquis pro nobis ſemetipſum dedit, ſed ipſe Deus verbum, ſuum corpus pro nobis dedit, nè in hominem fides & ſpes ſit noſtra, ſed in ipſum Deum verbum noſtram fidem habeamus. Et Deũ igitur eum confitẽtes, nõ abnegamus ipſum eſſe & hominem: & hominem dicẽtes eum, non abnegamus ipſum eſſe & Deum. Si em̃ Deus tantummodò eſſet, quomodò patiebatur? quomodò crucifigebatur & moriebatur? Aliena enim iſta ſunt Deo. Sin autem homo ſolùm, quomodò per paſſionem vincebat? Quomodò ſaluos faciebat, quõ viuificabat? Hæc enim ſupra hominis naturam erant. Nunc autem idem ipſe patitur, & ſaluos facit, & per paſſionem vincit, idem ipſe Deus, diem ipſe homo: vtrunque tanq̃ vnũ, vtrunq; tanq̃ ſolum. Vndè ex vtraq; natura, id eſt, ex Deitate & humanitate vnum Chriſtum cõpoſitum dicentes, confuſionẽ vnitioni non introducimus. Et in vtraq; autem natura, id eſt, in diuinitate & humanitate vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum Dei verbum incarnatum, & hominem factũ cognoſcentes, diuiſionem quidem p partes, vel inciſionem non ferimus vni eius ſubſiſtentiæ. Differentiam autem naturarum, ex quibus compoſitus eſt, ſignificamus non interemptam, ꝓpter vnitatem, qm̃ vtraq; natura in ipſo eſt. Cùm enim compoſitionem dicamus, neceſsè eſt cõfiteri & partes in toto eſſe, & totum in partibus cognoſci. Nec enim diuina natura in humanam tranſmutata eſt, nec humana natura in diuinam cõuerſa eſt. Magìs autem intelligitur, ꝙ vtraq; in proprietate & ratiõe ſuæ naturæ manente, facta eſt vnitas ſecundùm ſubſiſtentiam. Vnitas autem ſecundùm ſubſiſtẽtiam ſignificat, ꝙ Deus verbum, id eſt, vna ſubſiſtentia ex tribus Deitatis ſubſiſtentijs, non antè plaſmato homini vnitus eſt, ſed in vtero ſanctæ virginis creauit ſibi ex ipſa in ſua ſubſiſtentia carnẽ, animatam anima rationali & intellectuali, quod eſt natura humana. Hãc autem ſecundùm ſubſiſtentiam vnitatẽ Dei verbi ad carnẽ, docens nos & diuinus Apoſtolus, dicit, Qui cùm in forma Dei eſſet, nõ rapinam arbitratus eſt, æqualem ſe eſſe Deo: ſed ſemetipſum exinaniuit, formã ſerui accipiens. Per hoc em̃ quod dixit, qui cùm in forma Dei eſſet, verbi ſubſiſtentiã in natura Dei eſſe oſtẽdit. Per hoc autem quod dixit,

*quidem Philip. 2. a.

Formam ſerui accepit, naturæ hominis, & non ſubſiſtentiæ ſiue perſonæ, vnitum eſſe verbum ſignificauit. Nec enim dixit, quòd eum, qui in forma ſerui erat, accepit: nè antè plaſmato homini vnitum eſſe Deum verbum oſtenderet, ſicut Theodorus & Neſtorius impij blaſphemauerũt, affectualem dicentes vnitatem. Nos autem ſequentes diuinas ſcripturas & ſanctos patres, confitemur
Ioann.1.b quòd (Deus verbum caro factus eſt,) quod eſt ſecundùm ſubſiſtentiam ſibi vnire naturam humanam. Ideò & vnus eſt Dominus noſter Ieſus Chriſtus, habens in ſemetipſo perfectionem diuinæ naturæ, & perfectionẽ naturæ humanæ. Et eſt vnigenitus quidem & verbũ, vtpotè ex Deo patre natus, & primogenitus autem in multis fratribus, idem ipſe cùm factus homo: filius enim Dei, filius hominis factus eſt: & manens quod erat, nõ tranſmutauit quod factus eſt. Vndè & duas natiuitates eiuſdẽ ipſius vnigeniti Dei verbi confitemur. Ante ſecula quidem ex patre incorporaliter nati, in vltimis autem diebus eiuſdem ipſius incarnati, & nati de ſancta glorioſa Dei genitrice & ſemp virgine Maria. Qui enim de patre ſplenduit ſupra intellectum, ex matre ortus eſt ſupra rationem. Et cùm Deus verus eſſet, factus eſt verè homo. Ideò propriè & verè Dei genitricẽ ſanctam, glorioſam & ſemper virginem Mariã confitemur: non quia Deus verbum initium ex ipſa accepit, ſed quòd in vltimis diebus vnigenitus Deus verbum, qui ante ſecula erat, incarnatus ex ipſa, immutabiliter homo factus eſt: & cùm inuiſibilis in ſuis eſſet, viſibilis factus eſt in noſtris: & cùm impaſſibilis Deus eſſet, non dedignatus eſt paſſibilis eſſe homo, & immortalis, mortis legibus ſubiacere. Iſtũ qui in Bethlehem de ſemine Dauid natus eſt ſecundùm carnem, & ſimilis factus hominibus, & crucifixus eſt pro hominibus ſub Pontio Pilato, prædicauerunt ſancti Apoſtoli ipſum eſſe Deum, ipſum hominem, ipſum filium DEI, ipſum filium hominis, ipſum de cælo, ipſum de terra, ipſum impaſſibilẽ, ipſum paſſibilem. Deus enim verbum, qui natus eſt deſurſùm ex patre ineffabiliter, inenarrabiliter, incõpræhenſibiliter, ſempiternè, ipſe in tempore naſcitur deorsùm de virgine Maria, vt illi, qui deorsùm priùs nati ſunt, deſurſùm ſecundò naſcerentur, id eſt, ex Deo. Ipſe igitur matrem tantummodò habet ſuper terram, & nos tantummodò patrem habemus in cęlo. Cùm enim accepiſſet mortalem patrem hominũ Adam, dedit hominibus ſuum patrem immortalem, ſecundùm hoc quod di-
Ioan. 1. b citur (Dedit eis poteſtatem filios Dei fieri.) Vndè & mortẽ ſecundùm carnem guſtat filius Dei, propter carnalem ſuum patrem, vt filij hominis, vitæ eius participes fierent, ꝓpter ſuum ſecundùm ſpiritum patrem Deũ. Ipſe igitur ſecundũ naturã filius eſt Dei, nos aũt ſecundùm gratiã: & iterùm ipſe ſecundũ diſpenſationẽ & ꝓpter nos filius fuit Adã, nos autẽ ſecundùm naturã ſumus filij Adã. Pater ẽm eſt eius Deus ſecundùm naturam, noſter autẽ ſecundùm gratiã. Et Deus ei fuit ſecundùm diſpenſationẽ, eò ꝙ homo factus eſt: noſter autem ſecundùm naturã Dominus eſt & Deus, & ideò Deus verbum, qui eſt filius patris, vnitus carni, factus eſt caro, vt homines vniti ſpiritui, fierẽt vnus ſpiritꝰ. Ipſe igitur verus filius Dei, omnes nos indutus eſt, vt omnes induamur vnum Deum, & eſt poſt incarnationẽ vnus de ſancta Trinitate, vnigenitus filius Dei Dñs noſter IESVS Chriſtus, cõpoſitus ex vtraq; natura. Cõpoſitum aũt Chr̃m confitemur, ſanctorũ patrũ doctrinã ſequentes. In myſterio ẽm Chriſti vnitas ſecundùm cõpoſitionẽ, confuſiõem & diuiſionẽ reijcit, & ſeruat quidẽ vtriuſq; naturæ ꝓprietatem. Vnã aũt ſubſtantiã ſeu pſonam Dei verbi, & cum carne oſtendit, & eſt vnus idemq; pfectus in Deitate, & pfectꝰ in humanitate, nõ tanq̃ in duabꝰ ſubſiſtentijs ſiue perſonis, ſed in Diuina natura & humana cognoſcendus, vt vnus ſit vtraq; perfectus Deus & pfectus homo. Idem ipſe Dñs noſter Ieſus Chriſtus, vnus de ſancta Trinitate cõglorificandus patri & ſancto ſpiritui. Nec enim quartæ pſonę adiectionem ſuſcepit ſancta Trinitas, & incarnato vno de ſancta Trinitate Deo verbo. Iſtam igitur bonã traditionem, quam à ſanctis patribus accepimꝰ, cuſtodimꝰ, in qua viuimus & conuerſamur, & quã, ab hac vita proficiſcẽtes, oramus nobiſcũ habere, q̃ eſt in patrem & Chriſtum filiũ Dei viui, & ſanctũ ſpiritũ cõfeſſio. Hæc itaq; cõfitentes ſuper alias S. Cyrilli de Cyrillus de
fide recta doctrinas, & hoc, quod dictũ eſt fide recta.
ab ipſo, vnam naturam Dei verbi incarnatã, ſuſcipientes: cõfitemur, ꝙ ex diuina natura & humana vnus Chriſtus effectus eſt, & nõ vna natura, ꝓut quidam malè intelligentes dictionem, conantur dicere. Vndè & ipſe pater, quotiès vnam naturam dixit verbi incarnatam, in hoc, * naturę nomine pro ſub- * natura
ſiſtentia vſus eſt. Et in quibus libris dixit hanc dictionem, in ſequentibus ſæpiùs intulit. Eſt quãdò filium, eſt quandò verbum aut vnigenitum, quæ non naturam, ſed ſubſiſtentiam ſeu perſonam ſignificant. Subſiſtentia igitur verbi incarnata, non vnam naturam, ſed vnum Chriſtum cõpoſitum, effecit eundem ipſum Deũ & hominem. Eos autem qui Deum & hominem Chriſtum cõfitentur, vnam naturam ſiue ſubſtantiam ipſius dicere, impium eſt. Impoſſibile eſt enim, Dominum noſtrum IESVM Chriſtum, ſecundùm vnam eandemque naturã ſeu ſubſtantiam, & ante ſecula eſſe & in tempore, aut impaſſibilem & paſſibilem: Quod in vna ſubſiſtentia ſiue perſona eius rectè confitemur: ex ipſis autem dictis eiuſdem Idem Cy-
ſancti Cyrilli, oſtendemus de memorata di- rillus.

ctióe manifeſtam ipſius doctrinam. In prima em̃ ad Succeſſum epiſtola, cùm dixiſſet vnam naturam Dei verbi & incarnatam, ſtatim intulit: Ergò quantùm quidem ad intellectum pertinet, & ad videndum tantummodò oculis animę, quemadmodùm incarnatus eſt vnigenitus, duas naturas eſſe dicimus, vnum autem filium, & Chriſtũ, & Dominum, Deum verbum incarnatum, & hominem factum. Per iſta autem pater modũ incarnationis volens manifeſtare, & indiuiſam & inconfuſam cuſtodiés vnitióem, & numerum naturarum, quæ conuenerũt, demonſtrauit, & vnum Chriſtum prædicauit, & non vnam naturam Deitatis & carnis. Et in ſecunda autem ad eundem Succeſſum epiſtola ſimilia docens, ità ſcribit: Nam ſi q̃dem vnam dicentes verbi naturam, tacuiſſemus, non inferentes incarnatam, ſed quaſi extrà ponentes diſpenſatióem: erat illis forſitan & veriſimilis ratio confingentibus interrogare, vbì perfectio in humanitate, vel quomodò *ſubſiſtit humana ſubſtantia. Quoniam autem & perfectio in humanitate, & noſtræ ſubſtantię demonſtratio introducta eſt, dicendo, incarnatam: ceſſent, arũdineam virgam ſibi ſupponentes. Eijcienté enim diſpenſationem, & abnegãtem incarnationem, oportebat iuſtè accuſari, auferétem à filio perfectam humanitatem. Sin autem (vt dixi) incarnatum eſſe dicẽdo ipſum, manifeſta eſt & indubitabilis confeſſio, ꝙ factus eſt homo: nihil iam prohibet intelligere, quia cùm vnus ſit & ſolus filius Chriſtus, idem ipſe Deus & homo, ſicut in Deitate perfectus, ità & in humanitate perfectus. Rectiſſimè autem & nimìs prudenter tua pfectio de ſalutari paſſione rationem exponit, non ipſum vnigenitum filium DEI, ſecundùm quod intelligitur & eſt Deus, paſſum eſſe in ſua natura, q̃ ſunt corporis, affirmans, magìs autem paſſum eſſe terrena natura. Oportet enim neceſſariò vtraq; ſeruari vni & vero filio, & non pati, ſecũdùm Deitatem: & dici, paſſum eſſe eundem ipſum ſecundùm humanitatem: ipſius enim paſſa eſt caro. Et in tertiodecimo cap. ſcholiorũ idé S. Cyrillus ſimiliter reijciens eos, qui duos filios introducunt, & eos, qui vnam dicunt naturam Deitatis & carnis Chriſti, ità ſcribit: Non diſcernendum vnum Dñm Ieſum Chriſtum in hominem ſeparatìm, & in Deũ ſeparatim: ſed vnum eundemque Dominũ IESVM Chriſtum dicimus, naturarũ ſcientes differentiam, & inconfuſas eas ſibi inuicèm conſeruantes. Si igitur (prout docet nos S. Cyrillus) vnus eſt Dominus noſter Ieſus Chriſtus, perfectus in Deitate, & perfectus idem ipſe in humanitate, & non eſt paſſus diuina natura, ſed terrena natura, ſcit autem & naturarum differentiam, & quòd inconfusè ſibi inuicèm in vna ſubſiſtentia cóſeruantur: certum eſt, quòd eundem ipſum

Idem Cyrillus.

*ſubſtitit

Idem 13. ca. Scholiorũ.

in diuina natura, & in humana dicit pater cognoſci, & vtranq; naturã in ipſo eſſe, ex q̃bus & compoſitus eſt, & non aliquis ſic inſaniat, vt arbitretur eos rectè ſapere, qui dicunt vnam eſſe naturam ſiue ſubſtantiã carnis & Deitatis Chr̃i, eandem & diuinã & terrenam, paſſibilem & impaſſibilem. Qm̃ auté & alio modo quidã oſtendere conãtur, vnã eſſe naturam Deitatis & humanitatis Chriſti, exemplũ hoĩs ꝓponentes, & dicentes, ꝙ ſicut ex diuerſis naturis anima & corpore conſiſtens homo, vna natura dicit̃, ſic ex duabus naturis Deitatis & humanitatis Chr̃m dicentes, debemus vnam ipſius dicere naturam: illud ad eoſdem dicemus, ꝙ homo q̃dem eſt, licèt ex diuerſis cõſtet, id eſt, anima & corpore: tñ ideò vna natura dicitur, qm̃ in omnibus ſubſiſtentijs ſiue pſonis, q̃ ſub eadem ſpecie referuntur, cómuniter ꝑdicat̃. Licèt em̃ vnaquęq; ſubſiſtentia ſiue pſona, ſicut Petrus & Paulus, ꝓprietatibus à ſe inuicèm ſeparantur, ſed tamen nó natura diuiduntur, (ambo enim hoĩes) & iterùm nec anima ſinè corpore, nec corpus ſinè anima homo eſt: ſed ex eo quod non erat, ad hoc quod eſt, ex aĩa & corpore creatus eſt: vnaquęq; auté creatura, licèt ex diuerſis cõſtet, ſed tñ vnam illã habere dicitur naturam, ſecundùm quã ex Deo creata eſt. Chriſtus aũt non ſic, nec em̃ vnam naturam ſiue ſubſtantiã ſignificat, q̃ cómuniter in plurimis ſubſiſtentijs ſiue pſonis ꝑdicatur, ſicut homo. Si em̃ hoc eſſet, multi Chriſti inuenirent̃, in quib⁹ cómunitas vnius naturę ꝑdicabatur, quod & dicere impiũ eſt. Sed neq; ab initio ex Deitate & humanitate, ſicut homo ex aĩa & corpore, Chriſtus creatus eſt: vt hoc ſit natura Chriſti: ſed cũ Deus eſſet ante ſecula Dei verbum, & eſſet eiuſdé naturę ſiue ſubſtãtiæ patri, & creator oĩm, in vltimis dieb⁹ hominis naturã ſecundùm ſubſiſtentiã ſibi vniẽs, factus eſt homo manens Deus. Eſt igit̃ Chriſtus vna ſubſiſtentia ſiue perſona, & habet in ſemetipſo pfectionem diuinę & increabilis naturæ, & pfectioné humanę & creabilis naturæ. Quomodò igit̃, in quo duę naturæ cognoſcuntur, increabilis & creabilis, in eo vnam naturam ſiue ſubſtantiam dici poſſibile eſt? Licèt em̃ vna ſubſiſtentia ſiue perſona Chriſtus ſit, ſed cóſubſtãtialis Deo & patri, & conſubſtantialis nobis idem ipſe eſt, non tamen ſecundùm vnam eandemq; naturam ſeu ſubſtantiam. Sin autem vna natura ſiue ſubſtantia eſſet Chriſtus, aut ſinè carne eſt, & ſoli Deo patri conſubſtantialis eſt, qm̃ vna Deitas ſubſtantia ſiue natura eſt: aut purus homo exiſtens, nobis eſt ſolùm conſubſtantialis, quoniam vna natura humanitatis eſt: aut immutata vtraque natura, alteram effecit naturam, præter eas quę conuenerunt, & ſecundùm illos neq; Deus mãſit, neque homo factus eſt Chriſtus: & ideò neque patri, neq; nobis idem ipſe conſub-

ſtantialis eſt. Sic autem ſapere, omni plenum eſt impietate: & iſta dicimus, nó ignorantes quòd & quidam ſanctorum patrum hominis exemplo in myſterio Chriſti vſi ſunt: ſed illi quidem, vt oſtenderent, quòd ſicut homo ex anima & corpore vnus efficitur, & non duo homines: ſic & Chriſtus ex Deitate & humanitate compoſitus, vnus eſt, non in duos Chriſtos vel in duos filios diuidendus. Iſti autem hominis exemplo vtuntur, vt vnam naturam ſiue ſubſtantiam Deitatis & humanitatis CHRISTI introducerent: quod demonſtrauimus alienum eſſe pietatis. Sed cùm per hæc conuincuntur, quòd præter rectam patrum doctrinã, ſibi confingunt vnam naturam ſeu ſubſtãtiam Deitatis & carnis, ad alia tranſeunt, dicentes non oportere numerum naturarum in CHRISTO dicere, vtpotè numero diuiſionem introducente. Sciant igitur quòd numerus, quandò in diuerſis perſonis ſiue ſubſiſtentijs dicitur, rerum ipſarum per partes habet diuiſionem, ſicut in duobus vel etiàm pluribus hominibus. Quandò autem in rebus vnitis, tunc verbo ſolo & intellectu, non tamen ipſarum rerũ, habet diuiſionem, ſicut in vna ſubſiſtentia hominis, ex anima & corpore conſtituta. Duæ enim & hìc naturæ intelliguntur, altera animæ, & altera corporis: & tamen non propter hoc in duos homines diuiditur, ſed vnum ſcimus hominem eſſe, & vnam ſubſtãtiam eius. Et in myſterio igitur Chriſti facta vnitione, licèt diuerſa intelligant, quæ vnita ſunt, ſed non ipſa re, & per partes à ſe inuicèm ſeparantur ea, ex quibus Dominus noſter Ieſus Chriſtus compoſitus eſt: differentiam tamen conſiderantes, & hanc ſignificare volentes, numerum aſſumimus, & duas in CHRISTO naturas eſſe dicimus. Nec ideò vnus Chriſtus in duos Chriſtos, vel in duos filios diuiditur. Et teſtimonium præſtat noſtris dictis S. Gregorius theologus, ſcribens in primo libro ad Cledonium ſic: Si quis introducit duos filios, vnum quidem ex DEO patre, ſecundum autem ex matre, ſed non vnum eundemque, ex adoptione cadat, quæ promiſſa eſt rectè credentibus. Naturæ enim duæ, Deus & homo, quomodò & anima & corpus: non autem duo filij, nec dij duo. Nec enim hìc duo homines, licèt Paulus ſic appellauerit (quod eſt intùs hominis, & quod eſt extrinſecùs) & vt compendioſè dicamus, aliud quidem & aliud ea, ex quibus ſaluator eſt, cùm non idem ſit inuiſibile & viſibile, & hoc quod ſinè tempore eſt, & hoc quod ſub tempore eſt, non autem alius & alius. Abſit.

Gregorius Nazianzen. — 2. Cor. 4. d

Eccè per hæc euidenter docet ſanctus Gregorius, quòd in myſterio CHRISTI ille quidem, qui in perſonis numerum dicit, vt impius condemnatur: ille autẽ, qui in naturis, ex quibus vnus Chriſtus compoſitus eſt, numerum accipit, rectè confitetur, vtpotè differentiam quidem naturarum, quæ conuenerunt, per hoc ſignificans, diuiſionem autem, quæ per partem eſt, nullo modo faciens. Sicut enim altera natura eſt animæ, & altera corporis, & tamen vnus ſecundùm compoſitionem homo efficitur, & nó duo homines: ſic & in Chriſto licèt duæ intelligantur naturæ, altera quidem Deitatis, altera verò humanitatis, ſed non propter hoc duo Chriſti, aut duo filij introducuntur. Ergò qui numerum naturarum, quæ in Chriſto ſunt, ſecundùm prædictum modum dicere recuſant, manifeſti ſunt differentiam naturarum abnegantes, & confuſionem introducentes diſpenſationi. Si verò differentiam cõfitentur, neceſſè eſt omnimodò, ad eam ſignificandam, & numerum dicere naturarum, quę ſinè confuſione in vnam ſubſiſtentiam conuenerunt. Vbi enĩ differentia ſeruatur, ibi omni modo & numerus ſequitur. Ad confirmanda autem ea, quæ diximus, ſanctorum patrum teſtimonio vtentes, oſtendemus eos, dicẽtes, quòd in vno Domino noſtro IESV CHRISTO rationes quidem diuiduntur, ſecũdùm differentiam naturarum Deitatis & humanitatis, ex quibus & compoſitus eſt, & numerum in hoc aſſumunt, non tamen ipſa re & per partes naturarum faciunt diuiſionem in duas ſubſiſtentias ſiue perſonas. Dicit enim ſanctus Cyrillus in Leuitici interpretatiõe, ſic: Totum in his iterùm circunſpice apertè ſaluatoris noſtri myſterium, & emundationem, quæ per ſanctum baptiſma fit. Duas enim auiculas ſumi iubet viuas & mundas, vt intelligas per volatilia, cæleſtem hominem ſimul & Deum, in duas naturas, quantùm pertinet ad rationem, diuidendum, vnicuique conuenientem. Deus enim verbum, qui ex Deo patre eſt, ſplenduit in carne, quæ ex muliere eſt, veruntamen non partiendum. Vnus enim ex vtriſque Chriſtus. Et iterùm idem S. Cyrillus in ſecunda ad Succeſſum epiſtola, ità dicit: Sed ignorauerũt, quòd quæ per ſolum intellectum diuidi ſolent, non hæc neceſſariò etiàm in alteritatem, quæ eſt per partes, omnimodò & ſpecialiter à ſe inuicèm ſeparabuntur. Sed & S. Baſilius in 4. libro cõtra Eunomium, interpretans hoc, quod eſt, Dominus creauit me, & ante omnes colles genuit me, ità ſcribit: Intelligendum hoc quidem quòd dicit, genuit, de Deo filio: hoc autem quòd dicit, creauit, de eo, qui formam ſerui accepit. In his autẽ omnibus non duo dicimus, Deum ſeparatìm, & hominem ſeparatìm, vnus enĩ erat, ſed ſecundùm intellectum, vtriuſq; naturam exiſtimantes. Sed & ſanctus Gregorius theologus in libro ſecũdo de filio, docens nos, quomodò in Dño noſtro IESV CHRISTO oportet naturas, quæ in eo ſunt,

S. Cyrillus Leuit. 14. a — Idem Cyrillus. — S. Baſilius Pro. 8. — Gregorius Nazianzen.

ſunt, ſecundùm intellectum diſcernere, ità ſcribit: Cùm naturæ intellectu diſtant, ſimul diuiduntur etiàm nomina. Paulum dicentem audi, vt Deus Domini noſtri Ieſu Chriſti pater gloriæ, Chriſti quidem Deus, gloriæ autem pater. Nam etſi vtrunq; vnum eſt, tamen non natura, ſed conuentu. Et ſanctus autem Gregorius Nyſenus in 4. libro contra Eunomium, eadem nos docens, ità ſcribit: Et nè aliquis incorruptibili naturæ, crucis paſſionem applicaret, per alia manifeſtiùs talem emẽdat errorem, mediatorẽ ipſum Dei & hominum, & hominem & Deũ ipſum nominans, vt cùm duo de vno dicãtur, congruum intelligatur circa vtrunq;, circa Deitatem quidem impaſſibilitas, circa humanitatem autem diſpenſatio paſſionis. Intellectu igitur diuidente hoc, quod per miſericordiam quidem vnitum eſt, ratione autem diſcernitur, cùm hoc quidem, quod ſuperpoſitum eſt & ſupereminens, omnẽ ſenſum prædicat: altiorib⁹ vtitur nominibus, ſuper omnia Deum, & magnum Deum, & virtutem Dei, & ſapientiam, & talia vocans. Cùm autem paſſionum experimẽtum, neceſſariò propter noſtram infirmitatem acceptũ, verbis ſignificat, ex noſtro nominans vtrunq; hominem ipſum appellat, non communicãs per vocem ad cæteram naturam eum, qui ſignificatur, ſed vt circa vtrunq; pietas cõſeruaretur. His ità demonſtratis per ſanctorũ patrum doctrinam, ceſſent, qui numerum naturarum, quæ in Chriſto ſunt, occaſionẽ ſui erroris faciunt, & earum differentiã numeri recuſatione negando, cõfuſionem introducere conantur. Quomodò enim non eſt neceſſarius numerus, quo ad ſignificandam differentiam naturarum, quæ in vnam ſubſiſtentiam vnitæ ſunt, & non ad diuiſionem per partes earum, vſi ſunt patres? Demonſtrato igitur vndiq; (quod impium eſt dicere) vnam naturam ſiue ſubſtantiã Deitatis & carnis Chriſti, & illud dicimus, quia nec ſecundùm quod vnam ſubſiſtẽtiam dicimus Deitatis & humanitatis Chriſti, ſic poſſibile eſt & vnam naturam Chriſti dicere: quoniã non idem eſt natura & ſubſiſtentia. Omnes enim ſancti patres conſonanter nos docent, aliud eſſe naturam ſiue ſubſtantiam & formam, & aliud ſubſiſtentiam ſiue perſonam: & naturam quidem vel ſubſtantiam & formam, hoc quod eſt commune, ſignificare: ſubſiſtentiam autem ſiue perſonã, hoc quod eſt ſpeciale. Sin verò dixerint q̃dam, quòd ſicut vna ſubſiſtẽtia compoſita dicitur Chriſti, ſic oportet & vnam naturam compoſitam dicere: oſtẽdemus, & hoc alienum eſſe pietatis: vnam eſſe naturã ſiue ſubſtantiam Deitatis dicentes, tres ipſius confitemur ſubſiſtentias, in vnaquaque ſubſiſtentia eandem naturam ſiue ſubſtantiam cognoſcentes, & rectè ex tribus ſubſiſtentijs vnam ſubſiſtentiam verbi ad carnem compoſitam eſſe dicimus. Nemo enim vnquàm auſus eſt in catholica Eccleſia dicere, quòd ſicut tres ſubſiſtentiæ, ſic & tres naturæ ſunt ſanctæ Trinitatis: vt poſſibile ſit dicere, vnam naturam ex tribus naturis compoſitam eſſe ad carnem. Tres enim naturas in ſancta Trinitate ſolus Arrius auſus dicere, tanquàm blaſphemus condemnatus eſt. Ideò igitur ſecundùm rectam rationẽ, duarum naturarum dicimus vnitatem & vnam ſubſiſtentiam: quoniam Dei filius, cùm eſſet ſecundùm ſubſiſtentiam alter præter patrẽ, eandem autem habet patris in ſua ſubſiſtentia, plaſmauit ſibi carnem animatam anima rationali & intellectuali: quod ſignificat, humanæ naturæ vnitum eſſe Deum verbũ, & non ſubſiſtentiæ ſeu perſonæ cuiuſdam. Eſt igitur Deus verbum & incarnatus, vna ſubſiſtentia in vtraq; natura cognoſcendus, in diuina, in qua erat, prout dictum eſt, qui cùm in forma Dei eſſet, & in humana ſecundùm hoc, quod eſt in ſimilitudine hominis factus: & ideò rectiùs dicat aliquis vnam ſubſiſtentiam Dei verbi compoſitam, q̃ vna naturam compoſitam: quoniam cùm per ſe abſolutè natura dicitur, non adiecta ei ſpeciali cuiuſdã perſona, infinitum & non ſubſiſtens aliquid ſignificat: infinitum autem, ad nihil poteſt componi. Sin autem aliquis & poſt tales rationes ad contentionem ſolam reſpiciens, opponere conetur, dicens, quòd ſecundùm redditam naturæ rationẽ, oportet & humanam naturam Chriſti ſuam ſubſiſtentiam ſeu perſonam propriam habere: manifeſtus eſt talis, quòd antè ſubſiſtenti homini vnitum eſſe dicit Deum verbum, & affectualem factam eſſe vnitatem. Duæ enim ſubſiſtentiæ ſeu perſonæ, ſecundùm ſubſiſtentiam vniri non poſſunt. Qui igitur hæc dicit, Dei potentiam verbis humanæ ſapientiæ euacuare feſtinans, ignorat magnum pietatis myſterium, quod corde quidem creditur ad iuſtitiam, ore autem confeſſio fit in ſalutem. Neq; enim humana Chriſti natura per ſe abſolutè vnquàm dicitur, ſed nec ſuam ſubſiſtentiam ſeu perſonam habuit: ſed in ſubſiſtentia DEI verbi, natura humana initium, vt eſſet, habuit: vndè ipſum DEVM verbum, immutabiliter hominem factum eſſe confitemur, & non in hominem quendam veniſſe: & eiuſdem DEI verbi incarnati eſſe natiuitatem ex virgine, & propter hoc DEI genitricem ſanctam, glorioſam ſemper virginem Mariam eſſe. Ideò & ante incarnationem DEI verbi, & poſt eius incarnationem, tres ſubſiſtentias dicimus Patris & Filij & Spiritusſancti. Non enim ſancta Trinitas quartæ ſubſiſtentiæ vel perſonæ adiectionem ſuſcepit. Ex his igitur omnibus conuincuntur, qui dicunt ante vnitionem duas naturas eſſe, quòd antè plaſmatũ dicunt hominem, & ſic vnitum eſſe DEO verbo,

Marginal notes: 1. Cor. 3. d — Gregorius Nyſenus — 1. Tim. 2. a — Rom. 9. a — Titi 2. c — 1. Cor. 1. d — Philip. 2. a — Rom. 10. c

verbo, ſecundùm inſaniam Theodori & Neſtorij impiorum. Qui autem dicunt, quòd non oportet poſt vnitatem duas naturas in Chriſto, ſed vnam dicere, confuſionem & phantaſiam introducunt, ſecundùm Apollinarium & Eutychen impios. Sed iſti quidem hæc. Sancti verò patres, poſt Dei verbi incarnationem conſiderantes ea, ex quibus Chriſtus eſt, & quòd inconfuſæ manſerunt naturæ, rectiſſimè duas naturas, diuinam & humanam, in Chriſto eſſe dixerunt. Nec enim ante incarnationem duæ naturæ erant Domini, nec poſt incarnationem duæ naturæ vna factæ ſunt, licèt in vna ſubſiſtentia cognoſcantur. Hæc autem & ex diuinis ſcripturis, & patrum doctrina edocti, ad refutandos eos, qui confundunt & diuidunt diuinæ diſpẽſationis myſterium, meritò ſcripſimus, & non eò, quòd declaramus ea, ex quibus eſt, & in quibus cognoſcitur Chriſtus, confuſionẽ vel diuiſionem diuinæ diſpenſationi facimus. Itaq; glorificationem & * vnitatis rationem proferentes, vnum Chriſtum & filium & Dominum, verbum Dei incarnatum, & hominem factum confitemur, & adoramus cum patre & ſpiritu ſancto. Hæc ità cum vniuerſali Dei Eccleſia confitentes, ſcire volumus omnes Chriſtianos, quòd ſicut vnum Deum & Dominum habemus, ità & vnam fidem. Vna enim definitio fidei eſt, cõfiteri & rectè glorificare patrem, & Chriſtum filiũ Dei, & ſpiritum ſanctum. Iſtam confeſſionem conſeruamus, in qua & baptizati ſumus, donatam quidem à magno Deo & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto ſanctis ſuis diſcipulis & apoſtolis, ab eis autem prædicatam in toto mundo. Trecenti autem decem & octo ſancti patres, collecti in Nicea aduersùs Arrium, illo cum ſua impietate condemnato, eandem confeſſionem, id eſt, ſanctum mathema & ſymbolum fidei tradiderũt ſanctæ Dei Eccleſiæ, & poſt illos, centum quinquaginta ſancti patres Conſtantinopolim collecti aduersùs Macedonium, ſancto ſpiritui repugnantem, & Magnum Apollinariſtam, illis condemnatis cum ſua perfidia, ſecuti per omnia idem ſanctum ſymbolum traditum à trecentis decem & octo ſanctis patribus, explanauerũt de Deitate ſancti ſpiritûs. Inſupèr autem & qui in Epheſo priùs collecti ſunt ſancti patres aduersùs Neſtorium impium, & qui in Chalcedone conuenerunt ſancti patres aduersùs Eutychen impium, ſecuti per omnia prędictum ſanctum ſymbolum ſiue mathema fidei, condemnauerunt prædictos hæreticos vnà cum eorum impietate, & hos qui ſimilia illis ſapuerunt, vel ſapiunt. Et ſuper hæc anathematizauerunt eos, qui aliam definitionem, ſiue ſymbolum, ſiue mathema tradunt accedentibus ad ſanctum baptiſma, vel ex quacunque hæreſi conuerſis, præter traditum (ſicut dictum eſt) à trecentis decem & octo ſanctis patribus, & explanatum à centum quinquaginta ſanctis patribus. His ità ſe habentibus, perſpeximus & capitula ſupponere, quibus tam rectæ fidei compendioſa confeſſio, quàm hæreticorum condemnatio continetur.

*vnionis

Si quis non confitetur patrem & filium & ſpiritum ſanctum Trinitatẽ conſubſtantialem, vnam Deitatem ſeu naturam & ſubſtantialem, & vnam virtutem & poteſtatem in tribus ſubſiſtentijs ſeu perſonis adorandam, talis anathema ſit.

De his capitulis vide in quinta ſynodo œcumenica, Cõſtantinopoli habita, vbi ſub alia tralatione leguntur.

Si quis autẽ non confitetur eum, qui ante ſecula & ſinè tempore ex patre natus eſt, Deum verbum in vltimis diebus deſcendiſſe de cælis, & incarnatum eſſe de ſancta glorioſa Dei genitrice & ſemper virgine Maria, & hominem factũ, natum eſſe ex ipſa, & propter hoc eiuſdem Dei verbi duas eſſe natiuitates, quę eſt ante ſecula incorporaliter, & quæ eſt in vltimis diebus ſecũdùm carnem, talis anathema ſit.

Si quis dicit alium eſſe Deum verbũ, qui miracula operatus eſt, & alium Chriſtum, q̃ paſſus eſt, aut Deum verbum cum Chriſto eſſe naſcente ex muliere, vel in ipſo eſſe tanquàm alterum in altero, ſed non vnum eundemq; Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ, Deum verbum incarnatum, & hominem factum, & eius ipſius miracula & paſſiones, quas carne ſpontè ſuſtinuit, talis anathema ſit.

Si quis dicit ſecundùm gratiã, vel ſecundùm operationem, vel ſecundùm dignitatẽ honoris, vel ſecundùm authoritatem, vel relationem, vel affectum, vel virtutem, vnitionem Dei verbi ad hominem factam eſſe, vel ſecundùm * homonœam, per quam Neſtoriani & Deum verbum vocantes Chriſtum & hominem, ſeparatìm Chriſtum nominantes, ſolo vocabulo vnum Chriſtum dicunt, aut ſi quis per bonam volũtatem dicit vnitionem factam eſſe, ſicut Theodorus hæreticus ipſis verbis dicit, quaſi quòd placuit Deo verbo homo, eò quòd benè viſum eſt ei de ipſo, ſed non ſecundùm ſubſiſtentiam Dei verbi ad carnem animatam anima rationali & intellectuali vnitionem confitetur, & ideò vnam eius ſubſiſtentiam compoſitam eſſe, talis anathema ſit.

*homonymiam

Si quis per relationem aut abuſiuè, DEI genitricem ſanctam, glorioſam ſemper virginem Mariam, dicit aut hominis genitricẽ, aut Chriſtotocon, tanquàm Chriſto Deo non exiſtente, ſed non propriè & verè Dei genitricem ipſam confitetur, eò quòd ipſe, qui ante ſecula ex patre natus eſt Deus verbum, in vltimis ex ipſa incarnatus & natus eſt, talis anathema ſit.

Si quis non confitetur dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum, qui carne crucifixus eſt, Deum eſſe verum & Dominum gloriæ, & vnũ de ſancta Trinitate, talis anathema ſit.

Si

Si quis in duabus naturis dicens non tanquàm in Deitate & humanitate, vnum Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum, Deum verbum incarnatum confitetur, nec ad ſignificandam differentiam naturarum, ex quibus cõpoſitus eſt, ſed pro diuiſione per partem, talem excipit vocẽ in myſterio Chriſti, quaſi ſeparatìm vnaquaque natura ſuam habente ſubſiſtẽtiam, ſicut Theodorus & Neſtorius blaſphemauerunt, talis anathema ſit.

Si quis in vno Domino Ieſu Chriſto, hoc eſt, Deo verbo incarnato, numerum confitens naturarum, non intellectu differẽtiam earum, ex quibus & compoſitus eſt, excipit, vtpotè nõ interemptam propter vnitatem, ſed pro diuiſione per partem numero vtitur, talis anathema ſit.

Si quis dicens vnam naturam Dei verbi incarnatam, non ſic hoc intelligit, quòd ex diuina natura & humana vnus Chriſtus effectus eſt, conſubſtantialis patri ſecundùm Deitatem, & conſubſtantialis nobis idem ipſe ſecũdùm humanitatem, ſed quòd Deitatis & carnis Chriſti vna natura ſiue ſubſtantia effecta eſt, ſecundùm Apollinarij & Eutychetis perfidiam, talis anathema ſit.

Aequaliter enim & eos, qui per partem incidunt vel diuidunt, & eos qui confundunt diuinæ diſpenſationis myſteriũ Chriſti, reijcit & condemnat vniuerſalis Dei Eccleſia.

Si quis non anathematizat Arrium, Eunomium, Macedonium, Apollinarium, Neſtorium, & Eutychen, & eos, qui ſimilia eis ſapuerunt vel ſapiunt, talis anathema ſit.

Si quis defendit Theodorum Mopſueſtenum, qui dixit alium eſſe Deum verbum, & alium Chriſtum, à paſſionibus animæ & deſiderijs carnis moleſtias patientẽ, & ex profectu operum melioratũ, & baptizatum in nomine patris, & filij, & ſpirituſſancti, & per baptiſma gratiam ſancti ſpiritûs accepiſſe, & affiliationem meruiſſe, & ad ſimilitudinem imperialis imaginis in perſonam Dei verbi adorari, & poſt reſurrectionem, immutabilem cogitationibus, & impeccabilem omninò factum fuiſſe: & iterùm dixit talem factã eſſe vnitionem Dei verbi ad Chriſtum, qualem dixit Apoſtolus de viro & muliere, Erunt duo in carne vna: & ſuper alias ſuas innumerabiles blaſphemias auſus eſt dicere, quòd poſt reſurrectionem, cùm inſufflãſſet Dominus diſcipulis ſuis, & dixiſſet, Accipite ſpiritumſanctum: non dedit eis ſpiritum ſanctum, ſed figuratìm tãtummodò inſufflauit: ſed etiàm confeſſionẽ, quam fecit Thomas cùm palpâſſet manus & latus Domini poſt reſurrectionem, dicens, Dominus meus & Deus meus, inquit non eſſe dictum à Thoma de Chriſto, (nec enim dixit Theodorus Deum eſſe Chriſtum) ſed ad miraculum reſurrectionis ſtupefactum Thomam, glorificâſſe Deum, qui Chriſtũ reſuſcitauit:

Ephe. 5. g

Ioan. 20. c

Ibidèm g

& quod peius eſt, etiàm in interpretatione, quam in Actus Apoſtolorum ſcripſit Theodorus, ſimilẽ fecit Chriſtũ Platoni & Manichæo, & Epicuro, & Marcioni, dicens quòd ſicut illorum vnuſquiſq; ex dogmate, quod inuenit, ſuos diſcipulos fecit vocari Platonicos, & Manichæos, & Epicureos, & Marcioniſtas, ſimili modo, & cùm Chriſtus dogma inueniſſet, ex ipſo Chriſtianos vocari. Si qs igitur defendit eundem Theodorũ, qui talia blaſphemauit, & non anathematizat eũ & eius conſcripta, & eos, qui ſimilia illi ſapuerunt vel ſapiunt, talis anathema ſit.

Si quis defendit conſcripta Theodoreti, quæ expoſuit pro Neſtorio hæretico aduerſùs rectam fidem, & Epheſinam primã ſanctam ſynodum, & ſanctũ Cyrillum, & duodecim eius capitula, in quib⁹ ſceleratis conſcriptis idem Theodoretus affectualem dicit vnitatem Dei verbi ad hominẽ quendã, de quo blaſphemans dixit, ꝙ palpauit Thomas eum qui reſurrexit, & adorauit eũ qui reſuſcitauit, & propter hoc impios vocat doctores Eccleſiæ, qui vnitatem ſecundùm ſubſiſtentiam Dei verbi ad carnem cõfitentur, & ſuper hæc Dei genitricẽ abnegat ſanctam & glorioſam ſemper virginem Mariã. Si quis igitur memorata conſcripta Theodoreti defendit, & non anathematizat ea, talis anathema ſit.

Propter tales eius blaſphemias ab epiſcopatu deiectus eſt, & poſteà in ſancto Chalcedonenſi concilio cõpulſus eſt omnia contraria memoratis ſuis conſcriptis facere, & rectam fidem confiteri.

Si quis defendit impiam epiſtolã, quam ad Marim Perſam hæreticum Ibas ſcripſiſſe dicitur, quæ abnegat Deum verbum hominem factum eſſe, & dicit non Deum verbum ex virgine incarnatum eſſe, ſed purum hominem ex ipſa eſſe natum, quem templum vocat, vt alius ſit Deus verbũ, & alius homo. Et ſuper hęc iniuriat Epheſinam primam ſynodum, quaſi ſinè inquiſitione & examinatione ab ipſa Neſtorio condemnato, & ſanctum Cyrillum vocat hæreticum, & duodecim eius capitula impia dicit, Neſtorium autem & Theodorum cum impijs eorum conſcriptis, collaudat & defendit. Si quis igitur (ſicut dictum eſt) eandem ipſam epiſtolã vindicat, vel rectam eſſe dicit ipſam vel partem ipſius, ſed non anathematizat eam, anathema ſit.

Tali ergò impia epiſtola iuſtè anathematizata, ꝓpter inſertas ei blaſphemias, Theodori & Neſtorij impiorũ ſequaces conantur dicere, ſuſceptam eſſe eam à ſancto Chalcedonenſi concilio: hoc autẽ dicunt, ſanctam quidem Chalcedonenſem ſynodũ calumniantes, nomine autem eius feſtinantes debita cõdemnatione liberare Theodorum & Neſtorium, & impiam epiſtolam, pro qua Ibas ſæpiùs accuſatus, nõ eſt auſus eam ſuam dicere

cere propter inſertas ei blaſphemias: & hæc demonſtremus ex his, quæ diuersè de iſta cauſa mota ſunt. In his autem, quæ apud Photium & Euſtathium Tyri acta ſunt, cùm accuſaretur prædictus Ibas de iniurijs ſancti Cyrilli, manifeſtè confeſſus eſt, poſt vnitatem Orientalium, quæ ad ſanctæ memoriæ Cyrillum facta eſt, nihil iniurioſum de eo dixiſſe. Epiſtola autem plena prædictis blaſphemijs, pro quibus accuſabatur Ibas, multas contra ſanctum Cyrillum iniurias continens, facta eſſe oſtenditur poſt vnitaté ad Orientales factá, ex quo demonſtratur Ibas eam abnegâſſe. Vndè prædicti Photius & Euſtathius ſatisfacientes accuſatoribus, in ſcriptis definiérũt, prædictum Ibam omnia contraria epiſtolæ peragere, ſicut iudicium ab eis datum ſignificat. Sed cùm Ibas non adimplêſſet ea, quę illi iudicauerunt, eiectus eſt ab epiſcopatu propter blaſphemias prædictæ epiſtolæ, & Nonnus pro illo ordinatus eſt, qui & conſedit ſancto Chalcedonéſi concilio. De eiſdem igitur etiàm in Chalcedone accuſatus memoratus Ibas, poſt lectionem impiæ epiſtolæ non eſt auſus eam ſuam eſſe confiteri, ſed ſtatim ipſis verbis intulit alienum ſe eſſe eorum, quæ ei inferebantur. Vndè ſancta ſynodus, cùm ei non ſufficeret abnegatio Ibæ, quæ facta eſt de epiſtola, compulit eum contraria ei peragere, id eſt, reprobatam in ea rectá fidem confiteri, & Epheſinam primam ſanctam ſynodum ſuſcipere, & ſanctum Cyrillum patrem & doctorem aſſcribere, quæ in eadem impia epiſtola iniuriantur, & Neſtorium & impiũ eius dogma anathematizare, quę impia epiſtola defendit & collaudat. Si igitur & ipſe Ibas propter impiam epiſtolam ſæpiùs accuſatus, non eſt auſus eam ſuam dicere, ſed etiàm Chalcedonenſe ſanctum concilium omnia ei contraria compulit eum peragere: quomodò eadem ſancta ſynodus memoratam epiſtolá ſuſciperet, & condemnationi impietatis, quæ in ea cõtinetur, ſeſe ſubijceret, à qua Ibam liberare feſtinauit? quoniam autem omnes blaſphemias epiſtolæ prætermittentes hæretici, hoc ſolum ex ipſa proferunt, quòd ad decipiendos ſimpliciores ſcriptor epiſtolæ dixit, hoc eſt, duas naturas, vnam virtuté, vnam perſonam, (quod ipſum & nos demonſtramus) in hoc ſuá cómiſcuit impietatem. Cuius em̃ dicit duas naturas & vnam perſoná, qui abnegat Deũ verbum, incarnatum de ſancta & glorioſa Dei genitrice & ſemper virgine Maria, natũ eſſe ex ipſa? Sed certum eſt, quòd vnicuiq; naturæ ſuam perſonam attribuit, ſicut Theodorus & Neſtorius in ſuis libris blaſphemantes expoſuerunt, quos defendit ſcriptor epiſtolæ cum eorum impietate. Illi enim apertè dicentes duas naturas Dei verbi & Chriſti, quem purũ hominem vocant per affectualé coniunctionem, & per eandé dignitatem & honorem, vnam perſonam apparére dicũt: ſed & duarum naturarum vnam virtuté ſiue potentiam dicens ſcriptor epiſtolæ, manifeſtus eſt, quòd & in hoc memoratos hæreticos ſequitur, Theodorum quidem, dicentem in diuerſis libris de incarnatione impiè expoſitis, Neſtorium autem in multis quidé ſcriptis, & maximè in epiſtola ſcripta ad Alexandrum Hierapolitanũ hæreticum, quòd duarum naturarũ vna eſt authoritas, & vna virtus ſiue potentia, & vna perſona per dignitatem eundemq; honoré: ex quo oſtenditur, qui ſcripſit epiſtolam, ſecundùm illorum perfidiam pro perſonis vſus vocabulo naturarum. Vna enim authoritas, & vna virtus ſiue potétia, & vna dignitas & idem honor, non in diuerſis naturis, ſed in diuerſis perſonis eiuſdem ſubſtantiæ dicitur, quod in ſancta Trinitate confitemur. Vndè & ſancti patres anathematizauerunt eos, qui per authoritatem, aut virtutem, ſiue potentiam, aut dignitatem, aut æqualitatem honoris, dicunt Deum verbum vnitum eſſe Chriſto: quem purum hominem vocant Theodori & Neſtorij ſequaces, ſed non ſecundùm ſubſiſtentiam DEI verbi ad carnem animatam anima rationali & intellectuali, vnitatem factam eſſe conſitentur. Et hæc quidem ſufficiebant ad conuincendam impietatem eorum, qui ſceleratam epiſtolam vindicant: tamen & in fine ſcriptor eiuſdem epiſtolæ oſtendit ſuam perfidiam, dícendo, quòd oportet credere in templum, & in eum qui habitat in templo, per quæ apertè duas introducit perſonas. Sed iſtam impietatem à Theodoro & Neſtorio ſcriptor epiſtolæ edoctus eſt. Catholica autem Eccleſia talem condemnans perfidiam, non in templum, & in eum qui habitat in téplo, ſed in vnum Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum, Dei verbum, incarnatum & hominem factũ * confitetur, & credere tradit. Nihil autem mirandum eſt, ſi vocabulo naturarum vſus eſt ſcriptor illius impiæ epiſtolæ. Solent em̃ hæretici, vt ſimpliciores deciperét, vocibus quidem vti, quæ ab orthodoxis piè dicuntur, rectum autem earum intellectum & expoſitionem, ad ſuam impietatem transferre. Quoniam autem eædem voces, quandò benè exponuntur, & intelliguntur, cum pietate ſunt: quandò autem malè ab hæreticis intelliguntur & proferuntur, impietatem habent: itaq; Neſtorium duas quidem naturas & vnam perſonam dicentem, non confitentem autem earum vnitatem ſecundùm ſubſiſtentiam, Epheſina prima ſynodus, cuius authores erant Cæleſtinus & Cyrillus ſanctæ memoriæ, non ſuſcepit, ſed condemnauit. Nos autem ſanctorũ patrum doctrinam per omnia ſequentes, & vnitatem duarũ naturarum, ex quibus Dominus noſter Ieſus Chriſtus vnus ſanctæ Trinitatis, Deus verbum, incarnatus compoſitus eſt, & quòd earum

for. * credere ſe cõfitetur, & tradit.

earum differentia non interempta eſt propter vnitatem, in ſuperioribus apertiùs demonſtrauimus: & ſufficiebant quidem, quæ prædiximus, ſatisfacere eis, qui nolunt contendere. Sed quoniam illi, qui ſemèl ad impietatem declinauerunt, & alia proponere conantur, neceſſariò nos & tales eorum occaſiones vanas oſtendemus. Dicunt enim nó oportere vituperare impiam epiſtolam, eò quòd in aliquantis fertur codicibus. Sed ſi hoc aliquis ſecundùm eorum dementiam ſuſcipiat, oportet & Neſtorium & Eutychen ſuſcipi, quoniam plurima & de his in geſtis continentur, quę apud ſynodum acta ſunt. Sed nemo ſapiens dictis eorum animum intendet. Quæ enim de hæreticis proferuntur in ſynodis, & pars geſtorum fiunt, non ad liberationem inſeruntur, ſed ad maiorem condemnationem eorum, & qui eis ſimilia ſapiunt. Oportet autem etiàm illud attendere eos, qui veritatem perſcrutantur, quòd forſitan in concilijs quædam à certis ibì conuenientibus dicuntur, aut per fauorem, aut per contrarietatem, aut per ignorantiam. Nemo autem attendit ea, quæ per partem à quibuſdam dicuntur: ſed ſola illa, quæ ab omnibus communi conſenſu definiuntur. Si enim aliquis ſecundùm illos voluerit attendere eiuſmodi contrarietates, vnaquæq; ſynodus inuenietur ſemetipſam deſtruēs. Propter hæc igitur oportebat eos, ſi ſanctum conciliū rectè ſuſciperent, nó tales blaſphemias ei applicare, ſed ſequi doctores catholicæ Eccleſię, & maximè ſanctū Athanaſium, qui fuit Alexādriæ epiſcopus, & plurimos & magnos labores ſuſcepit pro recta Chriſtianorum fide aduerſùs omnem hæreſim, & maximè contra impijſſimos Arrianos. Ipſis enim Arrianis ad decipiendos populos ſuo errori cóiungentibus Dionyſium, *qui ante multos annos Athanaſij fuit Alexandriæ epiſcopus, & dicentibus, ꝙ & ipſe Dionyſi⁹ ſimilia eis ſapuit, Athanaſius magnus Eccleſiæ doctor multis modis oſtēdit in ſcriptis, rectam fidem Dionyſium ab initio prædicâſſe, nulloq; modo participem Arrianæ impietatis fuiſſe. Iſti autem hæretica ſapientes, ſuam impietatem eidem ſynodo applicare feſtinant. Qualis autē eſt condemnatio, & qualis imminet maledictio eis, qui in patres peccāt, docet nos & diuina ſcriptura. Si enim Cham filius Noæ cùm vidiſſet nudum ſuum patrem, quoniam non cooperuit patris corporalem nuditatem, ſed egreſſus nunciauit eam fratribus, & illi veſtimento eā cooperuerunt, ipſe quidē Cham, & illi, qui ex ipſo nati ſunt, ſub maledictióe facti ſunt: qui autem cooperuerunt, magnā benedictionem meruerūt: multo magìs iſti maiore & ampliore condemnatione digni ſunt, qui ad ſynodum minimè pertinentem infamiam, feſtinant per impietatem epiſtolæ & Theodori, eidem ſanctæ ſynodo applicare. Sed non ideò impia epiſtola, vel defendentes eam, condemnationē ſuæ impietatis effugient: ſed neq; Theodorus, qui paganos & Iudæos, & omnes hęreticos impietate ſuperat. Impio enim Theodoro nó ſufſecit, ſuper alias eius blaſphemias ad ſuum errorem malè interpretari ſymbolum trecentorum decem & octo ſanctorum patrū: ſed etiàm contempto eo, aliud ſymbolum expoſuit omni impietate plenum, in quo anathematizare auſus eſt eos, qui aliter ſapiunt vel tradunt, vt quantùm ad illius inſaniam pertinet, omnes ſancti Apoſtoli & patres condemnarentur. Hoc autem Theodori impium ſymbolum & in Epheſina prima ſynodo prolatum, & in Chalcedonenſi recitatum, ab vtraque ſynodo cum eius expoſitore, & eis, qui illud ſuſcipiunt, condemnatum eſt. Quoniam autem quidam, verba pro Theodoro facientes, cùm proferuntur impia eius conſcripta, propter inſertam eis blaſphemiam confingunt quidē dicere, quòd impia ſunt, ipſum autē, qui talem impietatem euomuit, recuſant anathematizare: miramur eorum dementiam, quòd diuinæ ſcripturæ contraria agunt, euidenter dicenti, quia æqualiter horribilia ſunt apud Deum impius & impietas eius. Actio enim cum actore punietur. Si autem ſimiliter impietati horribilis eſt Deo ille qui impiè agit, certè ſeparatus eſt talis à Deo, & anathemati iuſtè ſubijcitur, Anathema enim nihil aliud ſignificat, niſi à Deo ſeparationem, ſicut in veteri & nouo teſtamento iudicium de anathemate ſignificat. Quòd autem & Dominus eos, qui non permanent in verbo veritatis ipſius, ſeparatos eſſe ab Eccleſia dicit, in Euangelio ſecundùm Ioannem Iudæos alloquens, ſic ait, Omnis qui facit peccatum, ſeruus eſt peccati. Seruus autem non manet in domo in æternū, filius autem permanet in æternū. Quòd autem, quā Dominus nominat domum, diuina ſcriptura Eccleſiam Dei viui vocat, Apoſtolus teſtatur in epiſtola prima ad Timotheum. Si verò quidam dicunt, non oportere Theodorum poſt mortem anathematizari, ſciāt qui talem hæreticum defendunt, ꝙ omnis hæreticus, vſq; ad finē vitæ in ſuo errore permanens, iuſtè perpetuo anathemati & poſt mortē ſubijcitur, & hoc in multis hæreticis & antiquioribus, & propioribus, factum eſt, id eſt, Valentino, Baſilide, Marcione, Cerintho, Manichæo, Eunomio, & Bonoſo. Hoc autem idem & in Theodoro factum eſt, & in vita accuſato, & poſt mortem anathematizato à ſanctis patribus, quibus ſi credere noluerint, vt hæretici eius defenſores, vel impiæ epiſtolæ, quā ipſi defendunt, credant. Quę licèt Theodorum collaudet, manifeſtè tamen dicit, quòd in Eccleſia à ſanctis patribus anathematizatus eſt, & ex illo plurima inquiſitio facta eſt de eius conſcriptis, vtpotè plenis impieta-

Athanaſius Alexandrinus.

* qui multis annis ante Athanaſium

Vide in Panoplia Euthymij, parte 1. Titulo xj.

Gene. 9. E d

Sap. 14. a

Anathema quid.

Ioan. 8. d

1. Tim. 3. d

pietate. Hoc autem tunc faciebant catholicę Eccleſię doctores, nè ſimpliciores legẽtes illius impia cõſcripta, à recta fide declinarẽt. Quòd autem impij, licèt non in vita in ſuam perſonã anathema ſuſceperint, tamẽ & poſt mortem anathematizãtur à catholica Eccleſia, oſtẽditur à ſanctis ſynodis. Nicena enim ſynodus eos, qui impij Arrij ſectam colunt, ſinè nomine anathematizauit. Quæ autem in Conſtantinopoli congregata eſt, impiam Macedonij hæreſim ſimiliter condemnauit, ſed tamẽ Dei ſancta Eccleſia & poſt mortẽ Arrium & Macedoniũ nominatim anathematizat. Cùm autẽ ex multis probationibus conuincuntur, quòd ſuperuacuè & impiè agunt, qui Theodorum & impietatem eius defendunt, ad aliam vanam occaſionẽ confugiunt, dicẽtes non oportere eum anathematizari, eò quòd in cõmunicatione eccleſiarum mortuus eſt. Oportebat autem ſcire eos, quòd illi moriuntur in communicatione eccleſiarum, qui commune pietatis dogma, quod in vniuerſali Eccleſia prędicatur, vſq; ad finem ſeruauerunt. Iſte autem vſque ad mortem in ſua permanens impietate, ab omni Eccleſia eiectus eſt. Itaque & omnis plenitudo Mopſueſtenę eccleſiæ, in qua epiſcopus dicitur fuiſſe, cùm inueniſſet, quòd Paganis & Iudæis & Sodomitanis à ſanctis patribus connumeratus eſt, deleuerunt ipſi ex illo à ſacris eccleſiæ diptychis eius nomẽ, ſicut geſta in eadem ciuitate apud concilium epiſcoporum illius prouinciæ confecta oſtendunt. Miramur igitur Theodori ſequaces, qui eum & impietatẽ eius tanquàm ſuam defendũt, cùm eccleſia, in qua fuit epiſcopus, vtpotè hæreticum ex multis temporibus eum eiecit. Quòd autem ad cõdemnationem ſuam talem occaſionem proponunt defenſores Theodori, ſcire licet & ex ipſo aduerſùs Iudam facto tremendo iudicio. Ille enim cùm putàſſet latẽre eũ, qui occulta hominum cognoſcit, ſacramentis communicauit cum apoſtolis: ſed tamen nihil ei profuit, quod cum dolo cõmunicauit. Sed licèt poſt mortem eius duodecim nominati ſint diſcipuli, ſicut Ioannes euãgeliſta dicit: Thomas autem, qui Didymus dicebatur, vnus ex duodecim, non erat cum ipſis, quandò venerat Ieſus: tamen hoc non liberat Iudam à condemnatione, aut connumerari facit apoſtolis. Vndè poſt aſſcenſionem Domini, apoſtoli ꝑ ſuam ſententiam eundem Iudam etiàm poſt mortem condemnauerunt, & alium pro illo introduxerunt. Quòd autem vanam occaſionem proponunt, dicentes nó oportere hæreticos mortuos anathematizari, & ex ipſis Domini verbis oſtendemus. Impios enim, & adhuc viuos, mortuos nominat, dicens: Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos: ſicut iuſtos & iam defunctos, viuos nominat. Dicit enim de Abraham & Iſaac & Iacob, quòd Deus non eſt mortuorum, ſed viuorum. Si ergò ſecundùm verba illorum non oportet hæreticos mortuos anathematizari, nec viui hæretici anathematizabuntur, quos Dominus mortuos vocat, quia ſeparati ſunt ab ipſo, qui dixit: Ego ſum vita: & ſecũdùm eos iam nec viui, nec mortui hæretici anathematizabuntur: & ſinè cauſa, ſecundùm illos, Apoſtolica doctrina tradit anathematizari eos, qui tradũt pręter quod accepimus: ſinè cauſa ſanctæ ſynodi hæreticos condemnauerũt, ſinè cauſa & alij ſancti patres & doctores Eccleſiæ hæreticos anathematizauerunt. Inculpent autem & Hieremiã prophetam, dicentem: Execrãdus, qui opera Domini facit negligenter: & Dauid prophetam, dicentem: Execrandi, qui declinant à mandatis tuis: & vt compendioſè dicamus, omnem diuinam ſcripturam in diuerſis locis tales condemnationes impijs inferentem. Sin autem illi, qui negligenter opera DEI faciunt, & peccant in mandatis eius, talibus cõdemnationibus ſubijciuntur: quãto magìs impius Theodorus, qui talia aduerſùs ipſum magnum Deum, & ſaluatorem noſtrum Ieſum Chriſtum blaſphemauit, iuſtè condemnatus eſt & anathematizatus? Et hęc quidẽ ſufficiebant, ſup memoratas & alijs noſtris libris inſertas ꝓbatiões, quas protulimus, oſtendẽtes, quòd oportet etiàm poſt mortem hæreticos condemnari, confundere eos, qui Theodorum defendunt, & compeſcere à tali impietate.

Quoniam autem contentioſè in ijſdem permanent, etiàm quod eſt amplius, dicemus, quia quidam ex ipſis, qui in Nicena ſancta ſynodo conuenerunt, & expoſitæ ab ea fidei definitioni vel ſymbolo ſubſcripſerũt, quoniam poſteà contraria ſapientes apparuerũt, alij quidem viui, alij autem poſt mortẽ anathematizati ſunt à Damaſo ſanctæ memoriæ papa antiquioris Romę, & ab vniuerſali Sardicẽſi ſynodo, prout teſtatur ſanctus Athanaſius. ſed & Chalcedonẽſis ſancta ſynodus Domnum Antiochiæ factum epiſcopum, poſt mortem condemnauit, quòd auſus eſt ſcribere, oportere ſolùm taceri duodecim capitula ſancti Cyrilli. Quoniã autem Theodori defenſores hæretici, omni propoſitione & conatu *excidentes, præſumunt dicere ad deceptionem ignorantium, quòd ſanctæ memoriæ Cyrillus in aliqua parte epiſtolæ illum collaudauit, ex multis oſtẽditur, quòd non conuenit eorum conamen dictis à ſancto Cyrillo in diuerſis eius libris contra impium Theodorum; in quibus magìs impium omnibus alijs hæreticis eum oſtendens, deindè non ſuſtinens plurimas & maximas eius blaſphemias cõtra magnum Deum & ſaluatorem noſtrum Ieſum Chriſtum dictas, exclamauit, ità dicens: Expauit cælum ſuper hoc, & horruit ampliùs vehementer, dicit Dominus: O intolerabilem malignitatem, ô linguam loquentem iniquitatem contra Deum, & mẽtem in altitudinem cornu

Margin notes: Ioan.20.f — Acto.1. — Matth.8.c — Matth.22. — De morte hæreticorũ legitur in dc. ca. 24 q. 2. Sanè profertur. — Io.11.14.a — Hiere. 48.b — Pſalm.118. — Athanaſius alexãdrin⁹. — Chalcedonenſis ſynodus. — *excedẽtes

cornu extollentem. Et iterùm: Impone homo tuæ linguæ oſtium & ſeram, ceſſa cornu in altitudinem extollens, & loquens iniquitatem aduersùs Deum. Quouſq; inſultas patienti Chriſto? In mente habe ſcriptum à diuino Paulo: (1.Cor.8.d) Sic autem peccâtes in fratres, & percutientes eorum infirmam conſcîetiam, in Chriſtum peccatis. Et vt aliquid etiàm ex propheticis loquar codicibus: (Eze.16.f) Iuſtificata eſt Sodoma ex te: ſuperâſti paganorum verboſitates, quas contra Chriſtum fecerũt ſtultitiã exiſtimantes crucem: nihil eſſe oſtendiſti (1.Cor.1.d) Iudaicæ ſuperbię crimina. His igitur ad condemnationem Theodori, ſic à ſancto Cyrillo dictis, licèt aliquis concedat, ſecúdùm illorum verba, ſanctum Cyrillum aliquid pro Theodoro dixiſſe, neq; hoc liberat illum à cōdemnatiōe. Inuenimus enim, quòd multi ſanctorũ patrum quoſdam hæreticos collaudauerũt, ſicut & ſancti Damaſus & Athanaſius & Baſilius Apollinarium, & ſanctus Leo Eutychen: & tamẽ, cognita eorũ impietate, non propter hoc euaſerũt hæretici condemnationẽ & anathema, quod poſteà contra eorum perſonam & impietatem factum eſt. Tantus autem eſt furor defendentium Theodorum, quia præſumunt aduersùs Gregorium Theologum, & Ioannem Conſtantinopolitanum mentiri, dicentes epiſtolas ad eundem Theodorum plenas laudis eos direxiſſe: quod falſum eſt. Gregorius enim, cùm in Conſtantinopoli pro veritate laborans, conuerſis per eum ab Arriana inſania ad catholicam fidem populis, ad ſuam patriam reuerſus, epiſtolas, quas hæretici doloſè proferunt, non ad Theodorum Mopſueſtenum ſcripſit, ſed ad Theodorum epiſcopum Tyanon, quæ eſt ſecundæ Cappadocię metropolis. Eiuſdem autem prouinciæ ſunt & Nazianzus ciuitas, cuius fuerat epiſcopus ſanctę memorię Gregorius, & Arriãzus prędium, vndè ortus fuerat. Hoc enim & ipſæ epiſtolæ apertè ſignificant, memoriam facientes conſuetudinum & collectionum & eiuſdem prædij Arrianzi, & aliorum prædiorum eiuſdẽ prouincię, & mẽſis lingua Cappadocum nominati, & Boſphorij epiſcopi ſub eodẽ Theodoro cōſtituti, q tũc tẽporis Colonę ciuitatis eiuſdẽ prouincię ẽpus erat, & aliorũ epiſcoporũ, & chorepiſcoporũ, & monaſteriorum, quæ ſub Theodori iuriſdictione erant, quorum vſq; nunc eadem nomina ſeruantur. Qualis enim eſſet communio Cappadocibus ad ſecundam Ciliciam, vel tunc, vel modò diuiſa earum prouinciarum gubernatione? Et quos epiſcopos ſub ſe habere poterat Mopſueſtenus epiſcopus, cùm ipſe ſub metropolitano ſecundæ Ciliciæ conſtitutus eſſet? Ioannes autẽ Conſtantinopolitanus ſcripſit quidem epiſtolam ad Theodorum Mopſueſtenum, nō tamen laudibus, ſed querimonijs & increpationibus plenã, vtpotè illo à bona cōuerſatione lapſo. Quoniã enim cum eo monachicam vitam in vno eodemq; monaſterio exercuit, conuerſationis ibi factæ eum admonuit, & pro his teſtimoniũ præbent Zozomenus & Heſychius, & Socrates & Theodoretus, q multas pro Theodoro laudes fecit. Si autem teſtimonia proferunt Ioannis Antiocheni, & Orientalis concilij ſub eo conſtituti, facta pro Theodoro & eius impietate, neceſsè eſt eos & illa ſuſcipere, quæ (quantùm ad illos pertinet) ad condemnationem ſancti Cyrilli, & reprobationem rectæ fidei fecerunt Ioannes, & qui cum illo erant, necnon etiàm quæ ſcripſerunt, Neſtorium & eius perfidiam diutiùs defendentes. Et hoc oſtenditur ex diuerſis eorum libris & epiſtolis, quas ad Theodoſium piæ recordationis, & ad alios diuerſos ſcripſerunt. Et vt hæc quidem, ſicut nihil ſubtilitatis habentia, prætermittamus, neceſſarium putauimus memorare etiàm illa, quæ ab Auguſtino ſanctæ memoriæ Aphricano epiſcopo ſcripta ſunt. Quæſtione enim aliqua poſt mortem Cæciliani de eo mota, quòd ab eccleſiaſtica traditione declinâſſe dicebatur, & propter hoc quibuſdam à catholica Eccleſia ſeparatis, ſcribit ad Bonifacium idem Auguſtinus ſanct⁹, quòd non oportebat, aliquos ideò ſeparare ſeſe à catholica Eccleſia. Si enim vera eſſent ea, quæ Cæciliano inferebantur, & manifeſtatus eſſet contrarium aliquid eccleſiaſtico ſtatui ſapuiſſe, etiàm poſt mortem eum anathemati ſubijcerem. Sed & regula ſanctæ ſynodi Aphricanæ ſtatuit, epiſcopos, q ſuas facultates in teſtamento, vel ex inteſtato hæretico relinquunt, oportere & poſt mortem anathematizari. Super hæc autem omnia, quis ignorat ea, quæ noſtris temporibus in Eccleſia antiquioris Romæ contra Dioſcorum acta ſunt? Qui cùm nihil in fidem peccâſſet, tamen propter ſolum eccleſiaſticum ordinem poſt mortem ab eadem ſancta Eccleſia Romana anathematizatus eſt. Si igitur nihil in fidem peccantes epiſcopi, propter ſolum eccleſiaſticum ordinem, & propter cauſam pecuniariam anathemati & poſt mortem ſubijciuntur: quanto magìs Theodorus, qui in ipſum DEVM peccauit? Quantùm autem ad inſipientiam dicentium, non oportere anathematizari poſt mortem eos, qui in ſua impietate mortui ſunt: oportebat nec eos, qui iniuſtè condemnati ſunt patres, poſt mortem reuocari, quale contigit in Ioanne ſanctæ recordationis epiſcopo Conſtantinopolitanæ ciuitatis, ab vniuerſali Eccleſia poſt mortem reuocato, & in Flauiano ſanctæ memoriæ & ipſo epiſcopo Conſtantinopolitanæ ciuitatis, iniuſtè quidem in vita condemnato, iuſtè autem poſt mortem reuocato tam à ſanctæ memoriæ papa LEONE, quàm à ſancta Chalcedonen-

ſi ſynodo. Ex hoc autem contingit ſecúdùm illorum verba, hæreticos quidem ſanctis patribus connumerari, vtpotè liberatos debita eis condemnatione, ſanctos autem patres iniuſtè condemnatos, hæreticis coniungi, vtpotè nó ſoluta contra eos facta iniqua damnatióe. Omnibus autem magis credendus eſt doctor Dominus Deus noſter Ieſus
Ioan.3.b Chriſtus, de ſe dicens: Sic enim dilexit Deus mundum, vt filium ſuum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in eum, non pereat, ſed habeat vitam æternam. Non enim miſit Deus filiũ ſuum in mũdum, vt iudicet mundum, ſed vt ſaluetur mundus per ipſum. Qui credit in eum, non iudicatur: qui autem non credit, iam iudicatus eſt, quia non credit in
Pſal.1. nomine vnigeniti filij Dei. Et ſpiritus autem ſanctus per prophetam Dauid dicit, impios non reſurrecturos in iudicio. Tali igitur Domini ſentẽtia prolata aduerſùs omnem impium, & nihil diſcernẽte inter viuos & mortuos hæreticos, quomodò audent reſiſtere tali ſentẽtię, & eos, qui ſemèl impiè egérunt, & propter hoc iam à Domino condemnati ſunt, dicere, nó oportere poſt mortem condemnari? Et diuinus autem Apoſtolus, qui Chriſtũ in ſemetipſo habet loquentem, non ſolùm aduerſùs homines, ſed etiàm aduerſùs angelos talem protulit ſententiam, dicẽs
Galat.1.b in epiſtola ad Galatas: Sed licèt nos aut angelus de cęlo euangelizauerit, pręterquàm quod euangelizauimus vobis, anathema ſit. Et qs ità impius eſt, vt pręſumat dicere, quòd Theodori impia ſcripta, vel pars eorum, tradita eſt aliquandò ſanctæ Eccleſiæ Dei, & nó ſtatìm, qui auſus eſt aliquid tale loqui, anathemati ſubiectus eſt à ſanctis patribus? Si quis igitur poſt eiuſmodi rectam confeſſionem, & hæreticorum condemnationé, ſaluo manente pio intellectu, de nominibus vel ſyllabis vel dictionibus contendens, ſeparat ſe à ſancta Dei Eccleſia, tanquàm nõ in rebus, ſed in nominibus ſolis & dictionibus poſita nobis pietate: talis, vtpotè diſſenſióibꝰ gaudẽs, rationem pro ſemetipſo, & pro deceptis & decipiendis ab eo, reddet magno Deo & ſaluatori noſtro Ieſu Chriſto in die iudicij.

EPISTOLA PONTIANI EPIſcopi ad Iuſtinianum Imperatorem de tribus Capitulis.

CLementiſſimo atq; pijſſimo filio Iuſtiniano Imperatori, Põtianus epiſcopus in Domino ſalutem. Principaliter nomen ab ipſis cunabulis iuſtitiæ ſuſcepiſti, & iuſtꝰ Dominus, qui ità præſciuit, vt nomen antè iuſtitiæ tribueret, cui imperij poſtmodùm gubernacula contuliſſet. Adunata eſt igitur gratia creatoris nó ſolùm in nomine, verùm etiàm & merito, cuius vita exaltata eſt imperando, & imperium iuſtè viuendo. Dignatus es nos in Aphricanis partibus commanẽtes literis admonere, qualẽ fidem teneas & defendas. Cognouimꝰ, quod Dominꝰ B. Petro

ſtatuit, dicens: Super hanc petram ædificabo Matth.16.c
Eccleſiam meam, & portę inferi non præualebunt aduerſùs eam, & tibi dabo claues regni cęlorũ. Exultauit ſpũs noſter, hoc firmiter te pijſſime eſſe Imperator, quod Apoſtolica fides prædicat, credentes, quòd à rectæ credulitatis tramite nó declines. Talẽ enim decet eſſe Imperatorem, pium, iuſtum, fidelem, qualẽ te nos eſſe cognouimus. In extremo itaq; epiſtolæ veſtrę cognouimus, quod nos non mediocriter remordet, debere nos Theodorum, & ſcripta Theodoreti, & epiſtolam Ibæ damnare. Eorum dicta ad nos vſq; nunc minimè peruenerunt. Quòd ſi & peruenerint, & aliqua ibì apocrypha, quæ cõtra fidei regulã dicta ſint, legerimus: dicta poſſumus reſpicere, nó authores dictorum iam mortuos, præcepti condẽnatione dãnare. Quòd ſi adhuc viuerent, & correpti errorem ſuum nó condemnarent, iuſtiſſimè damnarentur. Nunc autẽ quibus recitabit̃ ſententia damnationis noſtræ? Quod in eis recorrigatur, non eſt. Sed timeo, pijſſime Imperator, nè ſub obtentu damnationis iſtorũ, Eutychiana hæreſis erigatur: & dum minima iudicia non ſpernimus, ad maiorem hæreſim colliſionemq; veniamus. Et quid nobis cum mortuis inire bellum, vbi nulla inuenitur in congreſſione victoria? Apud iudicẽ verum iam tenẽtur, ad quem nullus appellat. Per ipſum, in quo nos honoratis & diligitis, ſupplicamus clemẽtiam tuam, vt pax permaneat temporibꝰ tuis, nè, dum quæris damnare iam mortuos, multos inobedientes interficias viuos, & exindè cõpellaris reddere rationem ei, qui venturus eſt iudicare viuos & mortuos.

DECRETA AGAPETI PAPAE.

Ex libro pontificali.

AGapetus natione Romanꝰ, ex patre Gordiano presbytero, clericus ad ſanctos Ioannem & Paulũ, ſedit menſes 11. dies 18. Hic in ortu epiſcopatûs ſui libellos anathematis, quos inuidię dolo extorſerat Bonifaciꝰ presbyteris & epiſcopis contra canones & contra Dioſcorum, in medio eccleſiæ congregatis omibus, incendio cõſumpſit, & abſoluit totã Eccleſiam ab inuidia perfidorũ. Hic miſſus eſt à Theodato rege Gotthorum, ad dñm Iuſtinianũ Auguſtũ in legationẽ: quia eodẽ tempore Imperator dñs Iuſtinianus Auguſtus indignatus eſt Theodato regi, eò ꝙ occidiſſet reginã Amalaſuntham filiam Theodorici regis, cõmendatam ſibi, qui eum regem fecerat. Qui Agapetus pergens Conſtantinopolim, 10. Kalẽ Maij ingreſſus, ſuſceptus eſt cum gloria. Et primùm cœpit habere altercationẽ cũ pijſſi- Anno Domini 533.

mo principe Imperatore domino Iuſtiniano Auguſto de religione. Cui beatiſſ. Agapetus epiſcopus cõſtantiſſimè fidei apoſtolicæ reſponſum reddidit de Dño Ieſu Chriſto, Deo & homine, hoc eſt, de duabus naturis in Chriſto. Et dum contentio verſaretur, ità Dominus adſuit, vt epiſcopum Cõſtantinopolitanum, nomine Anthimum, inueniret Agapetus papa hæreticũ. Cumq; contentio verteretur cum Auguſto & Agapeto papa, dixit ei Imperator Iuſtinianus: Aut cõſenti nobis, aut exilio deportari te faciam. Tunc beatiſſ. papa Agapetus reſpondit cum gaudio, dicẽs ad Imperatorem: Ego quidem peccator ad Iuſtinianum Imperatorem Chriſtianiſſimum venire deſideraui, nunc autem Diocletianum inuéni. Qui tamen minas tuas non ptimeſco. Et dixit ei iterùm Agapetus venerabilis papa: Tamẽ, vt ſcias tu eum idoneum non eſſe religioni Chriſtianæ, epiſcopus tuus cõfiteatur duas naturas in Chriſto. Tunc accerſito ex pręcepto Auguſti epiſcopo Conſtantinopolitano, nomine Anthimo, & diſcuſſione facta, nũquàm voluit confiteri in doctrina catholicæ reſponſionis ad interrogationem B. papæ Agapeti duas naturas in vno Domino Ieſu Chriſto. Quem cùm viciſſet S. papa Agapetus, glorificat' eſt ab omnibus Chriſtianis. Tunc pijſſimus Auguſtus Iuſtinianus gaudio repletus humiliauit ſe ſedi apoſtolicę, & adorauit beatiſſ. Agapetum papam. Eodem tempore eiecit Anthimum à communione, & expulit in exilium. Tunc pijſſimus Auguſtus Iuſtinianus rogauit beatiſſ. papam Agapetum, vt in locũ Anthimi, epiſcõpum catholicũ conſecraret nomine Mennam. Qui Agapetus papa omnia obtinuit, pro quibus miſſus fuerat. Poſt dies verò aliquantos ægritudine correptus, defunctus eſt Conſtantinopoli. Cuius corpus in loculo plumbeo tranſlatum eſt Romam, vſque in baſilicã B. Petri apoſtoli, vbì & ſepultus eſt 12. Kalẽ Octobris. Hic fecit ordinationem in vrbe Roma, diacones 4. epiſcopos per diuerſa loca numero 11. Et ceſſauit epiſcopatus menſem vnum, dies 28.

¶ Ex Gratiani decreto deſumptum.

De cõ. diſ.1. Agapetus — Agapetus papa, vas catholicum, euangelij tuba, pręco iuſtitiæ, ſacra altaris ſediſque velamina, ſacrilegis Anthimi infecta fabulis, ſuis catholicis precibus deleuit.

EPISTOLA AGAPETI PApæ ad Anthimum Conſtantinopolitanum epiſcopum, de duabus naturis in vno Chriſto.

AGAPETVS Anthimo epiſcopo ſalutem. Multo gaudio eſſem repletus, ſi te talem circa Eccleſię pacem & glorioſiſſimi Imperatoris atque populi doctrinam reperiſſem, qualem te in primordio eſſe audiui. Sed nunc, qa didicimus à reuerendiſſimis fratribus, te contra ſtatuta patrum, Imperatorem & reliquos populos docere, ità vt negata humanæ carnis atque animæ veritate, tantùm Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum vnius aſſeras eſſe naturæ, tanquàm verbi Deitas ipſa ſe in carnem animamque verterit, & tanquàm concipi ac naſci, nutriri & creſcere, crucifigi ac mori, ſepeliri ac reſurgere, & aſſcendere in cælum, ſedere ad dexteram patris, venire ad iudicandos viuos & mortuos, diuinæ tantùm voluntatis fuerit, quæ nihil horum in ſe ſinè carnis recipit vèritate: quæ natura, vnita naturæ patris, natura eſt ſpiritusſancti, ſimulque impaſſibilis, ſimulque incommutabilis, ſempiternæ Trinitatis indiuiſa vnitas, & vnius voluntatis æqualitas. Vndè ſi aliquis malæ voluntatis homo, aut infidelis quiſque deſciſcit, nè conuincatur Deitatem paſſibilem ſentire atque mortalem, & tamen verbi incarnati, id eſt, verbi & carnis, vnam auſus fuerit pronunciare naturam, manifeſtè in apertam & Deo odibilem trãſit inſaniam, qui mediatorem Dei & hominum, hominẽ Ieſum Chriſtum, ſimulatoriè credit omnia egiſſe, nec verũ in ipſo corpus, ſed phantaſticam eius corporis ſpeciem, oculis apparuiſſe cernentium. Quę impietatis mendacia quoniam olìm fides catholica deteſtatur, & talia aſſertionum ſacrilegia concordibus per totum mundum beatorum patrum dudũ ſunt damnata ſententijs, nõ dubium eſt, eam nos fidem prędicare atque defendere, quam ſancti apoſtoli docuerunt, & hactenùs eorum, ſuorumque ſucceſſorum ſequens ſancta hæc Romana & apoſtolica Eccleſia doctrinam, tenuit ac tenet, docuit & docet. Si quidam enim ità ſunt obcæcati, & à lumine veritatis alieni, vt verbi Dei à tempore incarnationis denegent veritatem: oſtendant, in quo ſibi Chriſtianum nomen vſurpẽt, & cum euangelio veritatis, qua ratione cõcordẽt, ſi per virginis partum aut caro ſinè Deitate, aut Deitas eſt orta ſinè carne. Sicut enim negari non poteſt, (Euangeliſta dicente) quòd verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis: ità negari non poteſt, (beato Apoſtolo Paulo prędicante) quòd DEVS erat in CHRISTO, mundum reconcilians ſibi. Quæ autem reconciliatio eſſe poſſet, qua humano generi repropiciaretur DEVS, ſi hominis cauſam mediator DEI & hominum non ſuſciperet? Qua verò ratione veritatem mediatoris impleret, niſì quia, qui in forma DEI æqualis eſt patri, in forma ſerui particeps eſſet & noſtri, vt mortis vinculũ, vnius præuaricatione contractum, vnius morte, qui ſolus morti nihil debuit, ſolueretur? Effuſio enim iuſti ſanguinis Chriſti, tam fuit diues ad precium, vt ſi vniuerſitas captiuorum in redemptorem ſuum crederet, nullum diaboli vinculum retineret. Quoniã (ſicut Apoſtolus ait) Vbì abũdauit peccatum, ſuperabũdauit & gratia. Et cum

Ioan.1.b
2.Cor.5.d
Rom.5.d

cùm ſub peccati præiudicio nati, poeſtatem acceperint ad iuſtitiam renaſcendi, validius factum eſt donum libertatis, quàm debitum ſeruitutis. Quam itaq; ſibi in huius ſacramẽti pręſidio ſpem relinquunt, qui in ſaluatore noſtro negant humani corporis veritatem? Dicant, quo ſacrificio reconciliati, quo ſanguine ſunt redempti? Quis eſt (vt Apoſtolus [Ephe.5.a] ait) qui tradidit ſemetipſum pro nobis oblationem & hoſtiam Deo in odorem ſuauitatis: aut quod vnquàm ſacrificiũ fuit ſacratius, quàm quod verus & æternus pontifex altari crucis per immolationẽ ſuæ carnis impoſuit? In conſpectu Domini precioſa mors [Pſal.115.] iuſtorum fuit: nullius tamẽ inſontis occiſio, redemptio fuit mundi. Acceperũt iuſti, non dederunt, coronas. De fortitudine fidelium exempla nata ſunt patientiæ, nó dona iuſtitiæ. Singulares quippe in ſingulis mortes fuerunt, nec alterius quiſquam debitũ ſuo ſine perſoluit, cùm filius hominis, vnꝰ ſolus Dominus noſter IESVS CHRISTVS, qui verè agnus erat immaculatus, extiterit, in quo omnes crucifixi, omnes mortui, omnes [Ioan.12.c] ſepulti, omnes ſunt etiàm ſuſcitati. De quibus ipſe dicebat: Cùm exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipſum. Fides etenim iuſtificans impios, & creans iuſtos, ad humilitatis retracta participium, in illo acquirit ſalutem, in quo ſolo homo ſe inuenit innocentem, liberum habens per gratiam DEI de éius potentia gloriari, qui contra hoſtem humani generis in carnis noſtræ humilitate congreſſus, his victoriam ſuá tribuit, in quorum corpore triumphauit. Licèt ergò in vno Domino noſtro Ieſu Chriſto vero dei atque hominis filio, verbi & carnis vna perſona ſit, quę inſeparabiliter atque indiuisè habeat actiones communes, intelligendæ tamen ſunt ipſorum operum qualitates. Et ſic verę fidei contẽplatione cernendum eſt, ad quæ prouehatur humilitas carnis, & ad quæ inclinetur altitudo Deitatis: quid ſit, quod caro ſinè verbo non agit: & quid ſit quod verbum ſinè carne nó efficit. [Luc.1.c] Sinè verbi enim potentia nec conciperet [Luc.2.a] virgo nec pareret, & ſinè veritate carnis obuoluta pannis infantia non iaceret. Sinè verbi potentia non adorarent Magi puerum ſtella indice declaratum, ſinè veritate carnis non [Matth.2.c] iuberetur transferri in Aegyptum puer, & ab Herodis perſecutione ſubduci. Sinè verbi [Matth. 3.d] potentia non diceret vox patris miſſa de [Matth.17.a] cælo: Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui, ipſum audite. & ſinè veritate carnis non proteſtaretur Ioannes: Eccè [Ioan.1.d] agnus DEI, eccè qui tollit peccata mundi. Sinè verbi potentia redintegratio non fieret debilium, & viuificatio mortuorum, & ſinè veritate carnis, nec cibus ieiuno, nec ſomnus eſſet neceſſarius fatigato. Poſtremò [Ioan.10.f] ſinè verbi potentia non ſe Dominus patri [Ioan.14.b] profiteretur æqualem: & ſinè veritate carnis, non idem diceret patre ſe eſſe minorem: cùm Catholica fides vtrunque ſuſcipiat, vtrunque defendat, quæ ſecundùm confeſſionem beati Petri Apoſtoli, vnum CHRISTVM DEI viui filium, & hominem credit & verbum. CHRISTVS verò DEVS noſter ità inter DEVM & hominem mediator apparuit, vt in vnitate perſonæ copulans vtranque naturam, & ſolita ſublimaret inſolitis, & inſolita ſolitis temperaret. Quid igitur? Cùm CHRISTVS ſit DEVS & homo, loquitur homo, & calũniaris Deo? Ille in ſe naturam commendat humanam, tu in illo audes deformare diuinam? Gemina ergò eſt ſubſtantia CHRISTI, diuina ſcilicet, qua æqualis eſt patri: humana verò, qua minor eſt patre. Vtrunque autem ſimul non duo, ſed vnus CHRISTVS, nè ſit quaternitas, non Trinitas, DEVS. Sicut enim vnus eſt homo in anima rationali & càrne, ſic vnꝰ eſt CHRISTVS DEVS & homo: ac per hoc CHRISTVS DEVS, anima rationalis & caro. CHRISTVM in his omnibus, CHRISTVM in ſingulis confitemur, Deus te conuertat in bonum, frater, & rectæ fidei normam te in omnibus tenere, & docere concedat. Amen. Data Kalẽ Maij, Iuſtiniano 4. & Theodato viris clariſſ. coſſ.

DECRETA
SILVERII PAPAE.

Ex libro pontificali.

SILVERIVS natione Campanus, ex patre Hormiſda Epiſcopo Romano, ſedit annum vnũ, menſes qnque, dies 11. Hic leuatus eſt à tyranno Theodato ſinè deliberatione decreti. qui Theodatus corruptus pecunię dato, talem timorem indixit clero, vt qui non conſentirent in eius ordinatione, gladio punirentur. Sacerdotes quidam non ſubſcripſerunt in eum, ſecundùm morem antiquum, neque decretum confirmauerunt ante ordinationem. Iam autem ordinato Siluerio ſub vi & metu, propter adunationem eccleſiæ & religionis, poſtmodùm ſubſcripſerunt presbyteri. Poſt menſes verò duos, nutu diuino extinguitur Theodatus tyrannus, & leuatur rex Vittigis. Eodem tempore Vittigis ambulauit Rauennam, & cum vi tulit filiam Amalaſunthæ reginæ ſibi vxorem. Ob hoc indignatus dominus Imperator Iuſtinianꝰ Auguſtus, quia reginam ſibi cõmendatam occidiſſet Theodatus, miſit Beliſſarium patricium cum exercitu, vt liberaret omnem Italiam à captiuitate Gotthorum. Tunc veniens Patricius ſu-

[Anno Domini 534.]

præſcriptus in partes Siciliæ, fuit ibì aliquantum temporis. Audiés autem, quòd Gotthi ſibi feciſſent regem cótra votum domini Iuſtiniani Auguſti, venit in partes Campaniæ iuxta ciuitatem Neapolim, & cœpit obſidere eam cum exercitu ſuo, quia noluerunt ciues Neapolitani aperire ei. Eodem tempore pugnando Patricius cótra ciuitatem, introiuit, & ductus furore, interfecit Gotthos, & omnes ciues Neapolitanos, & miſit prædam, vt nec eccleſijs parceret prædãdo, ità vt vxoribus pręſentibus, maritos earum gladio interficeret, & captiuos filios & vxores nobilium exterminaret, nullis parcens nec ſacerdotibus, nec ſeruis Dei, nec virginibus ſanctimonialibus. Eodem tempore bellum fuit maximum, veniente Vittige contra Beliſſarium Patricium, & contra vrbem Romam. Ingreſſus autem Beliſſarius Patricius in vrbẽ Romam 4. Iduum Decemb. cuſtodijs & munitionibus, vel fabricis murorum, ac reparatione foſſati, circundedit ciuitatem Romanã & muniuit. Nocte ipſa, qua introiuit Beliſſarius Patricius, Gotthi, qui erant in ciuitate, vel foràs muros, fugerũt, & omnes portas apertas dimiſerunt, & fugerunt Rauennam. Et pòſt colligens Vittigis rex multitudinem Gotthorum, regreſſus eſt contra Romam, ix. Kalẽ Martias. Et fixit caſtra ad põtem Miluium, & cœperunt obſidere ciuitatẽ Romanam. Tunc Patricius Beliſſarius, qui ꝓ nomine Romano erat, incluſit ſe Romæ intra ciuitatem. His diebus obſeſſa eſt ciuitas, vt nulli eſſet facultas exeundi, vel introëundi. Tunc omnes ſucceſſiões priuatæ vel fiſci, vel eccleſiæ, incendio conſunptæ ſunt, homines verò gladio interẽpti ſunt. Quos gladius, gladius: quos fames, fames: quos morbus, morbus interficiebat. Nam & eccleſiæ, & corpora ſanctorũ martyrum, exterminata ſunt à Gotthis. Intra ciuitatem aũt grandis fames erat, vt aqua venũdaretur precio, niſì Nympharũ remediũ ſubueniſſet. Pugnæ aũt maximæ erãt cõtra ciuitatẽ. His diebus Beliſſarius Patricius repugnãdo cõtra regẽ Vittigẽ vel multitudinẽ Gotthorũ, protexit Romanos, vel ciuitatẽ cuſtodia ſua liberauit & nomen Romanũ. Tũc obſeſſa eſt ciuitas annũ vnũ & portus Romanus à Gotthis. Patricius verò Beliſſariꝰ pugnãdo vicit Gotthos. Et poſtmodùm fugerũt Gotthi Rauennam poſt annũ vnũ. Eodẽ tẽpore tanta fames fuit ꝑ vniuerſum mundũ, vt Datius Eps̃ ciuitatis Mediolaneñ, relatiõe ſua hoc euidenter narrauerit, eò ꝙ in partibꝰ Liguriæ mulieres filios ſuos comediſſent penuria famis, de quibꝰ retulit ex eccleſiæ ſuæ fuiſſe familia. Eodem tẽpore ambulauit Patriciꝰ Beliſſariꝰ Neapolim, & ordinauit eã, & poſtmodùm venit Romã, q ſuſceptꝰ eſt à dño Siluerio benignè. Et abijt Beliſſarius Patriciꝰ in palatiũ Pincianũ 6. Idꝰ Maias, indictiõe xv. Tũc erat Vigiliꝰ diaconus apocriſarius in Conſtãtinopoli. Dolẽs autem Auguſta pro Anthimo patriarcha, quòd depoſitus fuiſſet à ſancto Agapeto papa, quia hæreticum eum reperiſſet, & in loco eius conſtituiſſet Mennam ſeruum Dei, conſilio vſa cum Vigilio diacono, miſit Epiſtolã Romam ad Sylucrium papam, rogans & obſecrans, nè pigriteris ad nos venire, aut certè reuoca Anthimum in locum ſuum. Et cùm legiſſet beatus Siluerius literas, ingemuit & dixit: Modò ſcio, quia cauſa hæc finem vitæ meę adducit. Sed beatiſſimus Siluerius fiduciam habens in Domino & beato Petro, reſcripſit, dicens: Dña Auguſta, ego rem iſtam núquàm ero facturus, vt reuocem hominem hæreticum in ſua nequitia damnatũm. Tunc indignata Auguſta, miſit iuſſiões ſuas ad Beliſſarium patricium per Vigilium diaconẽ, ità continentes: Vide aliquas occaſiones in Siluerium papam, & depone illum de epiſcopatu, aut feſtinus certè trãſmitte eum ad nos. Eccè ibì habes Vigilium archidiaconem & apocriſarium noſtrum chariſſimum, qui nobis pollicitus eſt reuocare Anthimum patriarcham. Tunc ſuſcipiens iuſſionẽ Beliſſarius patricius, dixit: Ego quidem iuſſiõem facio: ſed is, qui intereſt in neceſ Siluerij papæ, ipſe reddet rationem de factis ſuis Domino Ieſu Chriſto. Et vrgẽte iuſſione, exiêrunt quidam falſi teſtes, qui dixerunt: Quia nos multis vicibus inuenimus Siluerium papam ſcripta huiuſmodi mittẽtem ad regem Gotthorum: Veni ad portam, quę vocatur Aſinaria, iuxta Lateranas, & ciuitatẽ tibi trado & Beliſſarium patricium. Quod audiens Beliſſarius, primò non credebat: ſciebat enim, quòd per inuidiam hæc de eo dicebãtur. Sed dum multi in eadem accuſatione perſiſterent, pertimuit. Tunc fecit Beliſſarius patricius beatũ Siluerium papã venire ad ſe in palatiũ Pincis, & ad primum & ſecũdum velum retinuit omnẽ clerũ. Ingreſſis itaq; Siluerio cũ Vigilio ſolis in mauſoleo, Antonina patricia ſedebat in lecto, & Beliſſarius patriciꝰ ſedebat ad pedes eius. Et dum vidiſſet eum Antonina patricia, dixit ad eum: Dic domine Silueri papa, qd fecimꝰ tibi & Romani, vt tu velles nos in manꝰ Gotthorũ tradere? Et adhuc ea loquentẽ, ingreſſus ſubdiaconus regionarius regionis primæ, tulit palliũ de collo eiꝰ, & duxit eum in cubiculũ: & expolians eũ, induit eum monachicam veſtem, & abſcondit eum. Tunc Sixtus ſubdiaconus regionis ſextę, videns eum iam monachum, egreſſus foràs, nunciauit ad clerum, dicens, quia dominus papa depoſitus eſt, & factꝰ eſt monachꝰ. Quod audientes fugerunt omẽs. Quem ſuſcepit Vigilius archidiaconꝰ in ſua quaſi fide, & miſit eum in exilium ad Põtianas, & ſuſtẽtauit eum pane tribulationis & aqua anguſtiæ. Qui deficiẽs, mortuus eſt, confeſſor factus. Qui etiàm ſepultꝰ eſt in eodẽ loco, XII. Kalend. Iunij. ibiq; occurrit multitudo malè habẽtium, & ſaluantur. Hic fecit ordinationem

Calumnia in Siluerium papam.

3. Reg. 22.

nem vnam per menſem Decembris, presbyteros 13, diacones quinq;, Epiſcopos per diuerſa loca numero 19. Et ceſſauit epiſcopatus dies ſex.

EPISTOLA AMATORIS *Epiſcopi ad eundem.*

Beatiſſimo Siluerio Amator Epiſcopus. A quibuſdam, pater dilectiſſime, illis à partibus aduentantibus audiuimus, vos à ſede ſancti Petri iniuſtè pulſum, exilio deſtinatum. Quod nimis graue ferentes, miſimus parua munuſcula, id eſt, argenti libras XXX, ad veſtram veſtrorumq; ſuſtētationem: quæ petimus, vt ità grato animo ſuſcipiatis, ſicut grata mittuntur intentione. Precamur quoquè, vt per veſtram epiſtolam nobis remandare non dedignemini, qualiter circa vos ſit actum, vel modò agitur, vt certam rationem de vobis ſcire, & fratribus valeam nunciare. Quid enī putas de nobis fieri, pater ſumme, cùm de ſummo paſtore, & vicario ſancti Petri talia fiunt? Vos tamen nolite multùm triſtari, ſed confortamini ſemper in Domino: quoniam potens eſt diuinitas immenſæ tempeſtatis incerta bono ſerenitatis amouere. Ora pro nobis beatiſſime papa.

Reſcriptum eiuſdem ad Amatorem Epiſcopum.

Dilectiſſimo atq; amantiſſimo Amatori epiſcopo, Siluerius. O quàm bona eſt charitas, quæ abſentia per imaginem, præſentia ſibimetipſi exhibet per amorem. Diuiſa tangit, confuſa ordinat, inęqualia ſociat, imperfecta perficit. Quā rectè prædicator egregius vinculum perfectionis vocat, quia virtutes quidem cæteræ perfectionem generāt, ſed tamē eas charitas ligat, vt ab amantis mēte diſſolui iam nequeant. (Coloſſ. 3. c) Hac itaq; virtute, frater chariſſime, plenum te reperio, dum nō ſolùm de me ſciſcitando, & viſitando curam habes, ſed etiàm bonis tuis me fulcire & ſuſtentare non deſinis. Quanta autem mala in me peracta ſunt, nec enarrare, nec ſcribere tibi per omnia poſſum. (23. q. 4. Beliſſarius pat.) Ante omnia verò Patricia infeſta mihi erat, eó quòd non reſtituebam Anthimum dudùm patriarcham Conſtantinopolitanū, quē ſanctę memorię Agapetus prædeceſſor meus ſuis meritis damnauit. Vrgente quoquè eius iuſſione, exiērunt quidam falſi teſtes dicētes aduersùm me crimina, quorum nunquàm particeps fui. Sed dum multi in eadem accuſatione perſiſterēt, timuit Beliſſarius patricius noſter, & mādauit me ad ſe venire pacificè pro quibuſdam Eccleſiaſticis diſpoſitionibus in palatium Pincis, & ad primum & ſecundum velum retinuit omnem clerum & populum, qui mecum veniebat, & nullū permiſit introire niſi me ſolùm, & Vigilium diaconē * meum. (* noſtrum.) Me verò vi retēto, & ante prædictam Patriciam deducto, miſerunt in exilium, in quo modò ſuſtētor pane tribulationis & aqua anguſtię. (3. Reg. 22. d)

Ego tamē propterea nō dimiſi, nec dimitto officium meū: ſed cum Epiſcopis, quos congregare potui, eos qui talia erga me egērunt, anathematizaui, & vnà cum illis Apoſtolica & ſynodali authoritate ſtatui, nullū vnquàm taliter decipiendum, ſicut deceptus ſum: & ſi aliquis deinceps vllum vnquàm epiſcoporū ità deciperet, anathema maranatha fieret in conſpectu Dei & ſanctorum angelorum. (1. Cor. 16. d) Similiter ſanctorum patrum roborantes decreta, ſtatuimus (licèt ſæpiſſimè iam ſtatutū fuerit) nec falſos, nec inimicos ſuſpectos accuſatores vel teſtes vnq̄ ſuper epiſcopos ſuſcipi, eisq́; nocere nullatenùs poſſe: qa falſam, aut ſuſpectā, aut odioſam vocem, aut funeſtam, potiùs interdici, q̄ audiri ſanctis patribus placuit. Summoperè, chariſſime, tales cauendi ſunt, & auertendi atq; reijciendi, ſi nocentes apparuerint: quia non ſolùm Eccleſiaſticæ, ſed etiàm ſeculi leges tales non ſuſcipiunt, ſed repellunt. Vndè ſcriptum eſt: Os impiorū deuorat iniquitatem. (Prou. 19. d) Et Dominus per prophetā loquitur, dicens: Cum ſancto ſanctus eris, & cum viro innocente innocenter ages. (Pſalm. 17.) Cum electo electus eris, & cū peruerſo puertēris. Et Apoſtolus inquit: Peruertūt mores bonos colloqa mala. (1. Cor. 15. d) Idcircò (vt iam prælibatū eſt) mali ſemper cauendi, & bonis atq; beneuolis eſt inhęrēdum, vt periculum deſidiæ, quātùm poſſumus, deuitemus: & nè peſtis hęc latiùs diuulgetur, ſeueritatē (qua poſſumus) abſcindamus, quoniā nō temeritas interuenit præſumptiōis, vbi eſt diligētia pietatis. Agat ſemp vnuſquiſq; veſtrûm hac informatione, Apoſtolica fultus authoritate iuxta vires ſuas, & fraterna dilectione ac ſancta religione mores proprios conſeruare, & in cōmuni alterutrùm adiuuare, & in charitate permanere, & Dei voluntati indeſinēter ſtudeat inhærere, vt ſimul laudātes Dn̄m, indefeſſas illi gratias ſemper agamus. Vale in Chriſto chariſſime ſemper, & prædicta (ꝑut meliùs poteris) Dn̄o opē ferente, adimplere, & reliquos fratres apoſtolica authoritate informare ſtudeto. Data 9. Kalen̄ Decembris, Iuſtiniano 5. & Beliſſario viris clariſſ. coſſ.

EPISTOLA SILVERII *Papæ ad Vigilium.*

Siluerius epiſcopꝰ Vigilio. Multis te trāſgreſſiōibus irretitū ſacerdotalis iamdudùm nouit generalitas. Et quia cruentis humano ſanguine manibꝰ deceſſoribus noſtris peruicacia tua ſubripiens, Leuiticis pręſumpſeris excubare miniſterijs, pleriq; nouerūt fideliū. Nam quia contra iura canonica temporibus ſanctæ memoriæ Bonifacij papæ, ipſo viuēte, ſucceſſor eius deſignari conabaris, niſi tibi ampliſſimi ſenatûs obuiāſſet iuſtitia, tunc prouidentia paſtorali ac pontificali authoritate tua execranda iam debuerāt auſpicia detruncari. Sed dum paruum vulnꝰ in te neglectum eſt, inſanabile accreuit apo-

ſtema: quod niſì ferro altiùs abſcindatur, fomentorum ſentire non poteſt medicinam: quippe qui nequiſſimi ſpiritûs audacia, ambitionis phreneſim concipiens, in illius apoſtolici medici, cui animas ligandi ſoluendiq; Matth. 16. c collata & conceſſa poteſtas eſt, verſaris contumeliam, nouumq; ſcelus erroris in Apoſtolica ſede rursùs niteris inducere & in morem Simonis, cuius diſcipulum te oſtendis operibus, data pecunia, meq; repulſo, qui (fauente Dño) tribus iam iugiter emenſis temporibus ei pręſideo, tempora mea nitaris in- 23. q. 4. Beliſarius patricius. uadere. Habeto ergò cum his, qui tibi conſentiunt, pœnæ damnationis ſentétiam: ſublatumq; tibi nomen & munus miniſterij ſacerdotalis agnoſce, ſancti ſpiritûs iudicio & Apoſtolica à nobis authoritate damnatus. 25. q. 2. Sic decet quidé Sic enim decet fidé ſanctorum patrũ in Eccleſia ſeruari catholica, vt, quod habuit, amittat, qui improbabili temeritate, quod nó accepit, aſſumpſerit. Data octaua Kalend. Iulij, principe Baſilio. Cælius Siluerius papa vrbis Romæ, huic decreto anathematis in Vigilio peruaſore facto, ad omnia ſtatuta cóſenſum præbens, ſubſcripſi, pariter & quatuor epiſcopi ſubſcripſerunt, id eſt, Terracinenſis, Fundanus, Firman', & Minturneñ. Data iſta chartula per Anaſtaſium ſubdiaconum.

DECRETA
VIGILII PAPAE.
Ex libro pontificali.

Anno Domini 535. VIgilius natione Romanus, ex patre Ioanne conſule, ſedit annos 17. menſes 6. dies 26. Eodem tempore Beliſſarius patricius cómiſit bellum cum Vittige rege Gothorum. Quem fugientem noctù, inſecutus eſt Ioánes magiſter militũ, cognométo Sanguinarius, & tenuit eum, & adduxit ad Beliſſarium, & ad Vigilium Romam. Tunc dederunt ei ſacramenta in baſilica Iulij, vt ſaluum illum perducerent ad Iuſtinianum Imperatorem. Quem cùm adduxiſſent in Conſtantinopolim, gauiſus eſt Imperator, & fecit eum patricium, & comité, & tráſmiſit eum iuxta fines Perſarum, & ibì vitam finiuit. Beliſſariũ verò interrogauit Imperator, quomodò ſe haberet cum Romanis, vel quomodò in loco Siluerij ſtatuiſſet Vigilium. Tunc gratias ei egerũt Imperator & Auguſta, & data ei dignitate, iterùm miſit eum in Africam. Qui veniens in fines Africę, ſub dolo pacis interfecit Gontharidem regé Vandalorum, & redacta eſt Africa ſub republica. Tunc Beliſſarius patricius veniés Romam, de ſpolijs Vandalorum obtulit beato Petro Apoſtolo per manus Vigilij papæ, crucem auream cum gemmis, penſantem libras centum, in qua ſcripſit victorias ſuas. Ceroſtrata argétea deaurata maiora duo, quæ ſtát vſq; hodiè ante corpus beati Petri Apoſtoli. Sed & alia multa dona & eleemoſynas pauperum largitus eſt. Fecit etiàm Beliſſarius patricius xenodochiũ in via Lata, & in via Flaminea iuxta ciuitatem *Ortas monaſterium * Oſtiam ſancti Iuuenalis, vbì poſſeſſiões & dona multa largitus eſt. Eodem tépore Theodora Auguſta ſcripſit ad Vigilium papam: Veni, adimple nobis, quę prona volũtate tua promiſiſti de patre noſtro Anthimo, & reuoca eum in officio ſuo. Ad hęc reſcripſit Vigilius: Abſit hoc à me, domina Auguſta. Priùs loquut' ſum malè & inſipienter, modò autem nullo modo tibi conſentio, vt reuocem hominem hæreticum & anathematizatũ. & ſi indignus vicarius ſum B. Petri Apoſtoli, quomodò fuerunt anteceſſores mei ſanctiſſimi Agapetus & Siluerius, qui eum damnauerũt? Tunc Romani fecerunt ſuggeſtiones ſuas cõtra Vigilium, eò ꝙ cum conſilio eius depoſitus fuiſſet Siluerius beatiſſimus papa. Suggerimus, inquiunt, pietati tuæ, quia malè agit cum ſeruis tuis Romanis & cum ipſa plebe ſua, & qa homicidam illum accuſamus. Sic eſt in furorem verſus, vt daret alapam notario ſuo. Qui mox ad pedes eius cadés, expirauit. Item dedit nepotem ſuum Vigilius Aſterio conſuli filium mulieris viduæ, quo *caſu faciente, fecit eum teneri nocte, & tam diù cædi quádiù vitam finiret. Quo audito, Auguſta miſit Anthemium Scriboné cum iuſſione ſua, & cum virtute maiore ad Romam, dicens: Exceptis omnibus in baſilica ſancti Petri, parce: nam ſi in Lateranis, aut in palatio, aut in qualibet Eccleſia inueneris Vigilium, mox impoſitũ in nauim perduc eum vſque ad nos. Nam per viuentem in ſecula excoriari te faciam. Qui Anthemius Scribon veniens Romam, inuenit eum in Eccleſia ſanctæ Cæciliæ, x. Kaleñ Decembris, (erat enim dies natalis eius) munera eum erogantem ad populum. Tenétes ergò eum, depoſuerunt ad Tiberim, & miſerunt eum in nauim. Plebs autem & populus ſequebatur eum, acclamantes, vt orationem ab eo acciperent. Dataq; oratione, reſpondit omnis populus, Amen, & mota eſt nauis. Vidétes Romani, quòd mota eſſet nauis, in qua ſedebat Vigilius, cœpit populus iactare poſt eum lapides, ſuſtes*, cacabos, & dicere: Fames tua tecum. Mortalitas tecum. Malè feciſti Romanis, malè inuenias vbì vadis. Et quidam amatores eius ſecuti ſunt eum de Eccleſia. *cum calcibus, & Qui ingreſſus Siciliam in ciuitatem Catanéſem, permiſſus eſt facere ordinationem per méſem Decembrem presbyteros & diacones, in quibus retranſmiſit Romæ Ampliatum presbyterum, & vicedominum ſuum, & Valentinum Epiſcopum ad ſanctas Ruſinam & Secundam, ad cuſtodiédum Lateranas, & gubernandum clerum, & valefaciens omnibus, ingreſſus eſt Conſtãtinopolim in vigilia natalis Dñi noſtri Ieſu Chriſti. Tunç obuius eſt ei Imperator, & oſculantes ſe, cœperunt

perunt flere, & plebs illa pſallebat ante eum vſque ad Eccleſiã ſanctæ Sophiæ, dicens: Eccè aduenit dominator Dominus, &c. Per biennium verò fuerunt contentiones de Anthimo patriarcha, quomodò promiſiſſet reuocare & remittere eum in locum ſuum, & cautionem manûs ſuæ oſtendebant, cùm ꝓmiſerat eum in ordine ſuo reuocare. Sed Vigilius nullatenùs eis voluit cõſentire: ſed tãta roborat⁹ virtute, magis mori deſiderabat, quàm viuere. Tunc Vigilius Papa dixit: Vt video, non me fecerunt venire ad ſe Iuſtinianus & Theodora piiſſimi principes, ſed hodiè ſcio, quòd Diocletianum & Eleutheriam inuéni. Facite vt vultis, digna enim factis recipio. Tunc dedit alapam in faciem eius quidam, dicens: Homicida, neſcis, quibus loqueris? Neſcis, quia Siluerium papam occidiſti? & filiũ mulieris viduæ, ad calces & fuſtes interfeciſti? Tunc fugiens in baſilicam ſanctæ Euphemiæ, tenuit columnã altaris. Qui tractus ab ea, eiectus eſt forás Eccleſiam. Fecit autem mitti funem in collum eius, & traxerunt eum per totam ciuitatem vſq; ad veſperam. Tunc miſſo in cuſtodiã dabatur ei modicum panis & aquæ. Clerus autem Romanus, qui cum eo erat, miſſus eſt in exilium ad diuerſa metalla incidenda. Tunc Gotthi fecerũt ſibi regem Badiullam, qui Totila nuncupabatur, qui deſcendens Romam obſedit eã. Et facta eſt fames in ciuitate Romana talis, vt etiàm natos ſuos vellẽt comedere. quadam die intrauit Romã à porta ſancti Pauli, indictione 13. Tota enim nocte fecit buccinã clangi, vſque dum cunctus populus fugeret, aut per eccleſias ſe celarẽt, nè gladio Romani vitam finirent. Habitauit rex cum Romanis, quaſi pater cum filijs. Tunc quidam de ſenatoribus fugientes, Citheus, Albinus, & Baſilius patricius & cõſul, ingreſſi ſunt Cõſtãtinopolim, pręſentati ante Imperatorem afflicti & deſolati. Tunc conſolatus eſt eos Imperator & ditauit eos, ſicut digni erãt, tãquàm conſules Romani. Eodem tempore Imperator Iuſtinianus miſit Narſetem eunuchum & cubicularium ſuum in Italiam, cui, data pugna cum Gotthis, donauit Deus victoriam, & occiſus eſt rex, & multitudo Gotthorum interfecta eſt. Tunc adunatus clerus rogauerunt Narſetem, vt vnà cum eius ſuggeſtione rogarent principem, vt ſi adhuc viueret Vigili⁹ papa, aut presbyteri, ſeu diaconi, vel clerus, qui cum eodem Vigilio fuerãt exilio deportati, reuerterentur. Suſcepta relatione Narſetis, vel cũcti cleri Romani, lętus effectus eſt Imperator, & omnes inclyti eius, eò ꝙ requiem donâſſet Deus romanis. Mox miſit iuſſiones ſuas per diuerſa loca, vbì fuerant in exilio deportati in * Gyſſa & Proconneſo, & adduxit eos ante ſe Imperator, dicẽs eis: Vultis recipere Vigilium, vt fuit Papa veſter? Gratias ago. Minúſne? Hìc habetis archidiaconum veſtrum Pelagium, & manus mea

Vide Nicephorũ Hiſt. Eccl. lib. 17. cap. 13.

erit vobiſcum. Reſponderunt omnes: Imperet Deus pietati tuæ. Reſtitue nobis modò Vigiliũ, & quandò eum voluerit Deus tranſire de hoc ſeculo, tunc veſtra pręceptiõe nobis donetur Pelagius archidiaconus noſter. Tunc dimiſit omnes cum Vigilio. Venerunt itaq; in Siciliam in ciuitatem Syracuſas, vbì Vigilius afflictus, calculi dolorem habens, mortuus eſt. Cuius corpus ductum Romam, ſepultum eſt ad ſanctum Marcellũ via Salaria. Hic fecit ordinationes duas per menſem Decembrẽ, presbyteros 46, diacones 16, epiſcopos per diuerſa loca numero 81. Et ceſſauit epiſcopatus menſes tres, dies 5.

CAPITVLORVM SEQVENTIS Epiſtolæ, tituli.

De Priſcillianiſtis, qui ab eſu carnium ſe ſubtrahunt. 1
De trina renaſcentium merſione. 2
De his, qui ab Arrianis iterùm baptizantur. 3
De eccleſiarum reſtauratione in fabricis vel dedicatione, quid ſit obſeruandum. 4
De paſchæ feſtiuitate, & precum ordine, ac Miſſarum ſolennijs. 5
Quòd in noĩe Trinitatis debeat baptizari. 6
Quòd beati apoſtoli Petri, Romanæ ſcilicet Eccleſię ſedes, ſacerdotalis mater ſit dignitatis, atq; eccleſiaſticę magiſtra rationis. 7

DIlectiſſimo fratri * Eutherio Vigilius. Directas ad nos tuæ charitatis epiſtolas, plenas catholicæ inquiſitionis ſolicitudine, gratanter accepimus, benedicẽtes Dei noſtri clementiam, quia tales in extremis mundi partibus dignatur ſuis ouibus prouidere paſtores, per quos & paſcuis valeant ſalutaribus abundare, & ab * antiqui hoſtis rapacitate ſeruari, vt inſidias nequeant eius ſubreptionis incurrere. Vndè certũ eſt, quia promiſſæ vos beatitudinis gratia ſubſequatur, quandò à vobis cæleſtium perfectio doctrinarum tam votiua ſciſcitatione perquiritur. Scriptum eſt enim (beati qui ſcrutantur teſtimonia eius, in toto corde exquirunt eum) Hoc igitur, frater chariſſime, propoſitũ tuæ conſultationis tota mente tractantes, de te quoquè prouenire * contendimus, qui regulam catholicæ fidei iiſdem ſtudes tenere veſtigijs, quibus eã in Apoſtolica * fide cognoſcis eſſe fundatam. Et quanuis (ſonus eorum toto orbe diffuſus, & vſq; ad fines orbis terræ verba eorum) diſtẽſa, dilectionis tuæ corda Chriſto probauerint eſſe fidelia: tamen ſi qd ex his in eccleſia, q̃ tuæ gubernatiõi (Deo auxiliante) commiſſa eſt, necdùm plena luce claruerit, ad eundem fontem, de quo illa ſalutaris manârat lympha, recurritis, quod debita charitate ſumus amplexi, qa fiducialiter de his: vndè apud eos obſeruantiã eſſe dixiſtis ambiguã, noſtra voluiſtis reſpõſione firmari. Quapropter dilectionẽ tuam in Dño ſalutãtes, de ſingulis, quid iuxta catholicam diſciplinã teneat Apoſtolicæ ſedis authoritas,

*eleutherio
*iniqui lupi
Pſalm. 118.
*cõfidimus
*ſede
Pſalm. 18. a

tas, ſubiectis aliquibus etiàm ſanctarũ capitulis regularum, te credimus inſtruendum.

Capitulum primum.

AC primùm de his, quos Priſcillianę hęreſis indicâſti vitijs inquinari, ſancta & conueniente religioni catholicę eos deteſtatione iudicas arguendos, qui ità ſe ſub abſtinentiæ ſimulatę prætextu, ab eſcis vidétur carnium ſubmouere, vt hoc execrationis potiùs animo, quàm deuotionis probentur efficere: in qua re qa nefandiſſimis Manichęis eſſe conſimiles approbantur, iuſtè patrum venerabilium conſtitutis ab hac ſuperſtitione ſub anathematis ſunt interminatiõe prohibiti, quandò aliquid ciborum, cõtagione carnium credunt eſſe pollutum, quia de his omibus, quæ ad humanum victum miſericordia Dei contulit, nihil catholicis eſſe iudicatur immundum. Sic enim Titum doctor gentium Paulus monet Apoſtolus, dicens: Omnia munda mundis, coinquinatis autem & infidelibus nihil eſt mundum, ſed polluta ſunt eorum mens & conſcientia. Deum confitentur ſe nôſſe, factis autem negãt, abominabiles & increduli, & ad ome opus bonum reprobi. Similiter & alio in loco ad Timotheum de huiuſmodi cauẽdis erroribus prędicauit, dicẽs: In nouiſſimis tẽporibus diſcedent quidã à fide, attẽdentes ſpiritibus erroris & doctrinis dæmoniorum, in hypocriſi loquentium mendacium, & cauteriatam habentium ſuam conſcientiã, prohibentes nubere, & abſtinentes à cibis, quos Deus creauit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus, & his qui cognouerunt veritatem, quia omnis creatura Dei bona eſt, & nihil reijciendum, quod cum gratiarum actiõe percipitur. Hæc igitur ſequẽtia patrum venerabilium conſtituta, ſpecialiter eos cenſuerũt eſſe damnandos, qui cùm carnibus abſtinerent, ea quoq; credebant eſſe vitanda, quæ carnibus fuiſſe videbantur admixta. Nam & ipſe Dominus noſter Ieſus Chriſtus ità præmonuit, dicens: Nõ, quod intrat in os, coinquinat hominem: ſed quæ procedũt de ore, hæc ſunt quæ coinquinant hominem. Quapropter nec abſtinentiam Deo placitam reprobamus, nec eos qui execrantur Domini creaturam, recipimus in noſtra ſocietate.

Tit, 1. d

1. Tim. 4. a

Matth. 15. b

2 De baptiſmo quoquè ſoléniter adimplẽdo, ſimiliter quid apoſtolica vel ſanxerit, vel obſeruet authoritas, in ſubiectis tua charitas euidenter agnoſcet. Illud autem nouelli eſſe iudicamus erroris, quòd cùm in fine pſalmorum ab omnibus catholicis ex more dicatur, GLORIA PATRI, ET FILIO, ET SPIRITVI SANCTO: aliqui, ſicut indicas, ſubducta vna ſyllaba cõiunctiua, perfectum conantur minuere vocabulum Trinitatis, dicendo: Gloria patri, & filio ſpirituiſancto. Quanuìs ergò ipſa nos ratio euidenter edoceat, quia ſubducta vna ſyllaba, perſonã filij & ſpirituſſancti, vnam quodammodò eſſe deſignent, tamẽ ad errorem taliũ conuincendũ ſufficit, q Dñs Ieſus Chriſtus, deſignans in inuocatione Trinitatis credentiũ debere baptiſma celebrari, dixit: Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris, & filij, & ſpirituſſancti. Ergò cùm non dixerit, in nomine patris, & filij, ſpirituſſancti: ſed æqualibus diſtinctionibus, patrem, & filium, & ſpiritumſanctũ iuſſerit nominari, conſtat illos omninò à doctrina Dominica deuiare, qui aliqd huic voluerint cõfeſſioni derogare. Qui ſi in errore permanſerint, ſocij nobis eſſe non poſſunt.

Matth. vlt. d

3 De his etiàm, qui baptiſmatis gratia ſalutaris accepta, apud Arrianos iterùm baptizati, profundæ voraginis ſunt morte demerſi, quid per ſingulos ordines, vel ætates anteceſſorum noſtrorum decreta cẽſuerunt, quæ multiplici ſunt digeſta ratione, è noſtro ſcrinio releuata capitula his ſubiecta direximus. In quibus tamen illud ſpeciali charitate etiàm conuenit obſeruari, vt quia pro peccatis plurimis * in gẽtibus iniquitas ipſa ſurrexit, in æſtimatione fraternitatis tuæ alioſumque pontificum per ſuas diœceſes relinquatur, vt ſi qualitas & pœnitẽtis deuotio fuerit approbata, indulgẽtiæ quoquè remedio ſit vicina. Quorum tamen reconciliatio non per illam impoſitionem manûs, quæ per inuocationẽ ſanctiſpiritùs fit, operatur: ſed per illam, qua pœnitentiæ fructus acquiritur, & ſanctæ cõmunionis reſtitutio perficitur.

*ingentibus

4 De fabrica verò cuiuſlibet eccleſię, ſi diruta fuerit, inſtauranda, & ſi in eo loco cõſecrationis ſolẽnitas debeat iterari, in quo ſanctuaria nõ fuerint, nihil iudicamus officere, ſi per eam minimè aqua * benedicta iactetur: quia conſecrationem cuiuſlibet eccleſiæ, in qua ſpirituſſancti ara nõ ponitur, celebritatem tantùm ſcimus eſſe Miſſarum. Et ideò, ſi qua ſanctorum baſilica à fundamẽtis etiàm fuerit innouata, ſinè aliqua dubitatiõe, cùm in ea Miſſarum fuerit celebrata ſolẽnitas, totius ſanctificatio conſecrationis implebitur. Si verò ſanctuaria, quæ habebat, ablata ſunt, rurſùs earum repoſitione, & Miſſarũ ſolẽnitate, reuerentiam ſanctificationis accipiet.

De cõ. diſt. 1. De fabrica.

*exorcizata

5 Paſcha verò futurũ nos (ſi Deus voluerit) * xj. Kaleñ Maiarum die celebraturos eſſe cognoſcite. Ordinem quoquè precum in celebritate Miſſarum nullo nos tempore, nulla feſtiuitate ſignificam' habere * diuiſum, ſed ſemper eodem tenore oblata Deo munera cõſecrare. Quotiès verò paſchalis, aut aſſcenſionis Domini, vel Pentecoſtes & Epiphaniæ, ſanctorumq; Dei fuerit agenda feſtiuitas, ſingula capitula diebus apta ſubiungimus, quibus commemorationem ſanctæ ſolennitatis, aut eorum faciamus, quorum natalitia celebramus: cætera verò ordine conſueto proſequimur. quapropter & ipſius canonicæ precis textũ direximus ſubtèr adiectum, quẽ (Deo propicio) ex apoſtolica traditione

*x.

*diuerſum,

ditione ſuſcepimus. Et vt charitas tua cognoſcat, quib⁹ locis aliqua feſtiuitatibus apta cõnectes, paſchalis diei preces ſimiliter adiecimus. *His igitur fraternitatis tuæ inquiſitioni reſponſis, Deum noſtrum, quãtùm poſſumus, exoramus, vt omnibus catholicę religionis eccleſijs circa vniuerſos, quos fideles ſibi efficit, gratiæ ſuæ dona multiplicet, & ab omnibus inſidijs ſpiritualis hoſtis atq; carnalis cunctos populos ſuos redigere dignetur immunes. Significatur etiàm beatorum apoſtolorum vel martyrum (ſicut ſperamus) ſancto nos affectui tuo direxiſſe reliquias, pſumẽtes fidem veſtram eorum deincèps pleniùs eſſe meritis adiuuandam.

*Sic

6 Si quis Epiſcopus, aut presbyter iuxta pręceptum Domini non baptizauerit (in nomine patris, & filij, & ſpiritusſancti) ſed in vna perſona Trinitatis, aut in duabus, aut in tribus patribus, aut in tribus filijs, aut in tribus paracletis, proijciatur de Eccleſia Dei.

Matth. 28.d

7 Nulli vel tenuiter *ſentienti, vel pleniter ſapienti dubium eſt, quòd Eccleſia Romana fundamẽtum & forma ſit eccleſiarum, à quo omnes eccleſias principium ſumpſiſſe nemo rectè credentium ignorat. Quoniam licèt omnium Apoſtolorum par eſſet electio, beato tamen Petro conceſſum eſt, vt cæteris præmineret: vndè & (Cephas vocatur) quia caput eſt & primus omnium Apoſtolorum. Et quod in capite præceſſit, in membris ſequi neceſsè eſt. Quamobrem ſancta Romana Eccleſia eius merito Domini voce conſecrata, & ſanctorum patrum authoritate roborata, primatum tenet omnium eccleſiarũ: ad quam tam ſumma epiſcoporum negocia, & iudicia atq; querelæ, quàm & maiores Eccleſiarum quęſtiones, quaſi ad caput, ſemper referẽda ſunt. Nam & qui ſe ſcit alijs eſſe prępoſitum, non moleſtè ferat aliquem eſſe ſibi prælatum. Ipſa nanque Eccleſia, quæ prima eſt, ità reliquis Eccleſijs vices ſuas credidit largiendas, vt in partem ſint vocatę ſolicitudinis, non in plenitudinem poteſtatis. Vndè omnium appellantium Apoſtolicam ſedem Epiſcoporum iudicia, & cunctarum maiorũ negocia cauſarum, eidem ſanctæ ſedi reſeruata eſſe liquet, præſertim cùm in his omnibus eius ſemper ſit expectandum *conſultũ, cuius tramiti ſi quis obuiare tẽtauerit ſacerdotum, cauſas ſe non ſinè honoris ſui periculo apud eandem ſanctam ſedem nouerit redditurum. Data Kalẽ. Martij, Vuiſiliano & Ioanne viris clariſſimis conſulibus.

* ſcienti

Plura ex his habentur in decret. Iulij papę 1. Increpatoria cõtra & ad Orientales epiſcopos.

Ioan. 1. f

* conſilium,

Theodori epiſcopi Cæſareæ Cappadociæ damnationis, à Vigilio papa factæ, fragmentum.

VIgilius Epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ catholicę vrbis Romę, dixit: Res eſt quidem diuinę conueniens iuſſioni, patientiam præbere peccantibus, quam non tamen adùſquè decet extendi, vt ſpe continuæ impunitatis, iugiter ſinè correptione peccet. quoniam igitur tu Theodore Cæſareę Cappadociæ ciuitatis epiſcope, qui hactenùs ab ordinatiõis tuæ tempore, vnius anni ſpatio in eccleſia, cuius gubernacula ſuſceperas, nõ paſſus es reſidere, ſed authoritate nominis epiſcopalis abuſus, vniuerſalis Eccleſiæ ſcandala generare nõ ceſſas, & à nobis modò familiariter obiurgatus, modò precibus obſecratus, nonnunquàm verò fraterna increpatione correptus, ſæpè etiàm diuinarum ſcripturarum authoritate commonitus, vel eccleſiaſticæ conſuetudinis cõuictus exemplis, ſemper emendationem ſermone promittẽs, quã factis nequiſſimis reſpuebas, nunquàm à praua intentione ceſſâſti. Nos verò longanimitatem noſtram, diuina largitate conceſſam, tam circa te ꝙ̃ cæteros ſeductos abs te, penè hoc quinquẽnio elapſo monſtrauimus. Primùm quidem in eo, ꝙ pro ſcãdalo refrenando cõdeſcendentes quorundã animis, quos aliqua diſſipatiõe credimus temperãdos, qa tu iam eos pluribus annis inquietiſſimus ſtimulator accẽderas, quædã pro tempore medicinaliter exiſtimauimus ordinanda, tali ſ. conditione, vt omni in poſterum perturbatione ſopita, nihil vltrà nec verbo, nec literis quiſquam facere ex eadẽ cauſa præſumeret. At tu prauæ conſuetudinis tractus audacia, neq; tunc ceſſare à conſcribendis vel prædicandis nouitatibus voluiſti, ità vt ſæpiùs libellis epiſcoporũ redditis, & conſenſum tuũ cum eis propria confeſſione condẽnans, eorum vel tuis exceſſibus ſæpiùs à nobis concedi veniam poſtulâſſes. Poſt hæc aũt cùm te à præſumptione ſolita, nec pudor humanę verecundiæ, nec ſacerdotij pondus, nec timor diuini iudicij cohiberet, dum ampliùs, ꝙ̃ iuſtum fuerat, patiẽtiam tuis facinoribus præberem⁹: ad hoc eſt cauſa perducta, quatenùs ſemotis oĩbus, quæ de trium capitulorũ à quibuſlibet dicto ſcriptóve fuerant ordinata, quid de ipſa re facto opùs eſſet, cùm Africanarũ, Illyricianarum, ſeu *Vualliarũ partiũ cõgregata ſynodo tractaremus, eorũ maximè pręſentiã requirentes, quorũ fuerat ſcandalizata fraternitas. Illud quoquè magnoperè nobis cum clementiſſimo principe, pſentibus etiàm Menna Conſtãtinopolitanę ciuitatis, & Datio Mediolanẽſis vrbis antiſtite, alijsq; tam Græcis, ꝙ̃ Latinis epiſcopis cum quibus omnibus etiàm tu Theodore pariter affuiſti, necnõ & præſentibus iudicibus atq; proceribus, vniuerſoq; ſenatu, conuenit, nè vſq; ad memoratã Cõcilij diffinitionẽ quicquam de præſatis tribus capitulis ab aliquo fieri intẽtaretur. Ac deindè tuis ex cõſuetudine incitamentis liber cõdemnationem capitulorum ipſorum continens, in palatio te aſſiſtente & inſtruẽte corã quibuſdam Græcis epiſcopis eſt relectus, à quib⁹ aſſentationum fauorem tuis vocibus exigebas. Ex quo facto tam tu quàm tibi cõſentientes epiſcopi,

for. *Galliarum, aut *aliarum

pi,mitiùs licèt,à nobis,quàm oportuit incre
pati,ad promerendam ficta ſatisfactione ve-
niam conuolâſtis. Quis autem commemora-
re ſufficiat,quæ,te incitante atq; exequente,
mala cõmiſſa ſunt? Nam vt de magnis exceſ-
ſibus tuis parua narremus, totius ſcãdali in-
citamẽtum fuiſti atq; ſeditio. Qui domi tuæ
for. *condu cens ſedens,antiquanos precio charo *cõductos,
ea,quæ iurata te voce non eſſe facturum vſq;
ad conſtitutum tempus,frequẽtiùs firmaue-
ras,conſcripſiſti:& ſub prætextu religionis,
ea quę Dei Eccleſiam diuiderent,ſicut etiàm
rebus ipſis agnoſcitur,perpetrâſti. Nam vſq;
ad hoc animũ Chriſtianiſſimi principis fal-
ſis ſuggeſtionibus perduxiſti,vt clemẽtia ei-
us,quæ in ſuis hoſtibus pia ſemper apparuit,
cõtra nos grauiter moueretur. Sed hæc omia
bona deſideria noſtra, quæ pro pace Eccle-
ſiæ proculdubiò militabant,ità animũs tuus
quietis impatiens,diſſipauit,vt illa, quæ fra-
terna collatione & tranquilla, epiſcoporum
fuerant reſeruãda iudicio, ſubitò contra ec-
cleſiaſticum morem,& contra paternas tra-
ditiones,contraq; omnem authoritatẽ euan
gelicæ apoſtolicæq; doctrinę edictis propo-
ſitis,ſecundùm tuum damnarentur arbitriũ,
dum fidelium nullus ignoret, per quos Do-
minus ac Deus noſter doctrinis cæleſtibus
plebem ſuã iuſſerit erudiri,vel quibus ligan-
di ſoluendiq; ſuper terram dederit poteſta-
tem. Deindè in domo Placidiana cum Græ-
corum vel Latinorũ partium epiſcopis, qui
in vrbe regia aderant, & presbyteris ac dia-
conibus Conſtantinopolitanę eccleſiæ con-
ueniſti:ibiq; ſub magnæ vociferationis con-
teſtatione, tam nos quàm frater noſter Me-
diolanenſis epiſcopus prohibuimus, nè ali-
quis veſtrûm,præuaricationi communis cõ-
ſtituti,contẽpta fraternitate,præberet aſſen-
ſum. Tu autem,ſedis Apoſtolicæ interdicen-
tis per nos authoritate deſpecta, ad eccleſiã,
in qua edicta ipſa pendebãt, reliquos tecum
attrahens,perrexiſti,ibiq; alijs adiectis præ-
uaricationibus, Miſſarum ſolennia celebrâ-
ſtis:& quaſi nihil tibi eſſet,primæ ſedis anti-
ſtitem præſentem & contradicentẽ contem-
pſiſſe,pontificem etiàm Alexandrinæ eccle-
ſię ſacerdotem fratrem noſtrũ Zoilum,cuius
nomẽ vſq; ad memoratum diem communi-
catũ vobis fuerat,diptychis eximẽtes, Apol-
linarem quendam peruerſorẽ, atq; eccleſiæ
ipſius adulterũ vobis ſociâſtis,vt veſtra iniq-
tas non ſolùm in remouendo ſimpliciſſimo
ſacerdote, ſed etiàm in recipiẽdo patefieret
peruerſore. Reticemus interìm alia, quæ eo-
dem die à vobis in Apoſtolicæ ſedis & in ca-
nonum perpetrata probantur iniuriã,nè de-
tenti enumeratiõe culparũ, quarũ inuentor
oſtẽderis, quod tibi competit, diutiùs diffe-
ramus. Et licèt ante triginta dies pro memo-
ratis exceſſibus veſtris ab Apoſtolicæ vos cõ-
munionis remouiſſemus cõſortio, credẽtes,
quòd ſacerdotali ꝓpoſito faciliùs,quæ malè

geſta fuerant,ſatisfactione cõgrua curaretis:
ideoq; ex pſona & authoritate B. Petri apo-
ſtoli,cuius(licèt exigui)nos locũ gerimus,cũ
Datio Mediolaneñ,Ioanne Marſicano,Zac-
chæo Scyllaceno,Valentino Syluæ candidę,
Florẽtio Matellicateñ,Iuliano Signino,Ro-
mulo Numanateñ,Dñico de Calliopoli,Pri- * Amiternino
maſio * Adrumetino,Verecũdo * Luneñ, Ste * Luceñ,
phano Ariminenſi,Paſchaſio * Aletrino,atq; *Aretino
Iordane Cortoneñ, fratribus & coepiſcopis
noſtris,hac Theodorũ,Cęſareę Cappadocię
ciuitatis quondàm epiſcopum, ſententię,p-
mulgatione,tam ſacerdotali honore & com-
munione catholica, quàm vel omni officio
epiſcopali ſeu poteſtate ſpoliatũ eſſe decer-
nimus,nullis te vacare vlteriùs reb°, niſi pœ-
nitentiæ lachrymis,cenſentes:quibus perce-
pta remiſſiõe culparũ, locũ cõmunionemq;
tuã aut à me,aut poſt obitũ meũ à ſucceſſore
meo(ſi merueris)indulgentiæ recipias. Teq;
Mennam Conſtãtinopolitanæ ciuitatis epi-
ſcopum,qui nõ diſſimili culpa cõſtringeris,
cum omnibus metropolitanis & micropoli-
tanis epiſcopis,ad tuam diœceſim pertinen-
tibus,ſed & tuos Orientales,vel diuerſarum
prouinciarum maiorum minorumq; ciuita-
tum epiſcopos,quæ his exceſſibus, pro qui-
bus Theodorũ Cæſareæ Cappadocię quon-
dàm epiſcopum cõdemnauimus, prębuiſtis
aſſenſum,humaniore * pro Dei cõſideratio- for. *ſententia pro
ne,tam diù à ſacra cõmunione ſuſpendimus,
donèc vnuſquiſq; veſtrûm errorẽ ſuæ pręua
ricationis agnoſcẽs,culpã apud nos propriã
cõpetenti ſatisfactione diluerit. Hęc eſt ſub-
ſcriptio ſancti papæ,Deo iuuãte & ipſius gra
tia. Vigilius epiſcopus ſanctę eccleſiæ catho-
licæ vrbis Romæ, huic damnationi atq; ex-
cõmunicationi Theodori Cæſareæ Cappa-
dociæ,& huic communicantiſ Mennæ Con-
ſtantinopolitanæ vrbis epiſcopi,vel aliorum
præfectorum, ſubſcripſi. Data 19. Kaleñ Se-
ptemb. imperante domino Iuſtiniano perpe
tuo Auguſto, Anno 25. poſt conſulatum * Ba for. *Beliſſarij
ſilij viri clariſſimi anno decimo.

Vigilij papæ epiſtola ad vniuerſos.

VIgilius epiſcop° eccleſię catholicę vni-
uerſo populo Dei. Dum in S. Euphe-
miæ baſilica graui laborãtes ægritudine tene
remur,pijſſ. atq; clementiſſ. Impator Dñico-
rum die,id eſt, Kaleñ Februarij,glorioſos iu-
dices ſuos ad nos deſtinare dignat° eſt,id eſt,
Beliſſarium & Cethegum exconſulẽ,atq; pa-
tricios,necnõ & Petrũ exconſulẽ patricium
atq; magiſtrum, ſed & Iuſtinum excõſulem,
* & cura palatij, & Marcellinũ excõſulem, & for. *ex curia
comitẽ excubitorũ, ſed & glorioſum virum
Conſtantinũ quæſtorẽ, qui nobis dicerent,
vt ſacramẽta percipere deberemus,& de ſan-
ctæ Euphemiæ Eccleſia ad ciuitatẽ regiã re-
meare. Quibus tale dedimus(Deo adiuuan-
te)reſpõſum,dicẽtes: Nos quidẽ in hãc baſi-
licam, pro nulla pecuniaria vel priuata cau-
ſa,cõfugimus:ſed pro Eccleſiæ tãto ſcãdalo,

quod iam toti mūdo pro peccatis innotuit. Et ideò, ſi cauſa Eccleſię ordinatur, vt pacem eius, quam ab auūculi ſui pijſſimus princeps fecit temporibus, & modò reſtituat, ego ſacramentis opùs non habeo, ſed ſtatim egredior: ſi cauſa finita non fuerit, ijſdem ſacramentis opùs non habeo: quia nunquàm de S. Euphemię Eccleſia exire diſpono, niſi ſcādalum ab Eccleſia Dei fuerit amputatū. Nam poſteaquàm edicta ſua pijſſim⁹ princeps iuſſit appendi, omnibus epiſcopis diuerſarum partium, & presbyteris atq; diaconibus, necnon & clericis Cōſtātinopolitanæ Eccleſiæ ad nos venientibus in Placidiana domo, antequàm ad S. Petri confugeremus baſilicam, facie ad faciem ità loquuti ſumus: Rogo te pijſſimum principem, vt edicta ſua, quæ pręcepit appendi, remouere dignetur, & conſtitutum commune expectare, id eſt, vt ſcandalizati epiſcopi Latinæ linguæ, ad ſynodū veniant: aut certè, remota omni violentia, ſuas ſcripto declarent ſententias. Quòd ſi fortè preces veſtras audire noluerit, vos nulli rei pbeatis aſſenſum, quæ ad diuiſionem tendit, nec contra conſtitutum cōminatione aliqua veniatis. Quòd ſi hoc forſitan (quod nō credimus) feceritis, noueritis ex præſenti die, vt præuaricatores apoſtoli Petri, per miniſteriū vocis * meæ haberi ſuſpenſos. Et quoniā his actis, non ſolùm ea, quæ commiſſa fuerant, nullo modo ſunt correpta, ſed etiàm ex alijs cauſis die ipſo in regularum eccleſiaſticarū præiudicium, vel iniuriam ſedis Apoſtolicæ, peiora pręſumpta ſunt, nec vlteriùs eos communionis noſtrę permiſimus eſſe participes, nec adſpectus eorum poſt tot præuaricationes noſtri oculi receperūt. Ea enim, quæ verbo de memorata excommunicatione cūctis epiſcopis vel presbyteris, & diaconibus, aliiſque clericis Cōſtātinopolitanæ Eccleſiæ, voce publica dixeram⁹, poſteà etiàm dic * nonarum Kaleñ Septembriū nupèr præteritarum, in B. Petri baſilica ſcripto firmauimus: in quo etiàm illū, qui ſub habitu epiſcopali, lupi rapacis Dominico gregi tendit inſidias, & aſſumēs totius ducatum ſcandali, vniuerſalem perturbauit ac perturbat Eccleſiam, de epiſcopatûs ordine deponentes, damnauimus: alios verò, qui ſuperiùs memorati ſunt, à cōmuniōe ſuſpendimus. Sed hæc hactenùs. Paginam ipſius damnationis proferre nolumus, quoniam & clementiſſimum principem pro tali ac tanto ſcandalo, * ea quæ, facta diuini conſideratione iudicij, reuocare cōfidimus, omnibus oportebat * nos ſpatiū pœnitentiæ reſeruare, imitantes B. Petrum, cuius ſedem tenemus immeriti. Chartam verò ipſam excommunicationis, atq; damnationis cuidam Chriſtianæ perſonæ tradidimus conſeruandam, vt ſi forſitan hi, qui exceſſerant, * nullo modo corrigere voluiſſent, aut ſi nobis vis aliqua irrogaret, ſiue quælibet inquietudo fieret, vel certè humana ſorte tranſitus de hac luce cōtingeret, mox eam in celeberrimis locis proponeret, quatenùs eius notitia Chriſtianis omnibus patefacta, ſeruetur in poſterum. Dum hæc autem præfatis iudicibus dicerem⁹, rogauimus eos, inuocato omnipotentis Dei iudicio, vt clementiſſimo Imperatori, hoc quoquè ex nomine noſtro ſuggererent: quia illis qui à nobis excommunicati ſunt, in quibus & is, quē prędiximus, eſt damnatus, communicare nō debet, nè graue (quod abſit) peccatum incurrat. His ità ſe habentibus, per magnificū virū Petrum referendarium, die pridiè Kaleñ Februarias, quędā charta nobis allata eſt, quam à clementiſſimo principe nullo modo credimus deſtinatam, quia nec fuerat pietatis eius manu ſcripta. Et dum memorato referendario dicerem⁹, vt in ea ſcriberet diem, & quomodò ab ipſo fuerat ablata, pariter ſignaret.

for. * meæ vos

fort. * nono

for. * ob ea

fort. * & nos

for. * nullo ſe modo

CONSTANTINOPOLITANA SYNODVS QVINTA, CIRCA TEMPORA Agapeti, Siluerij, & Vigilij.

EX HISTOR. ECCLESIAST. Nicephori lib. 17. cap. 9. quid ſenſerit ille de his, quæ hactenùs ſub nomine V. Synodi Conſtantinopolitanæ edita fuēre.

Illud notare cōuenit, eum quem diximus Anthimum Epiphanij ſucceſſorē, verbo quidem ſanctam quartam ſynodum recepiſſe, re vera autem abominatum eſſe atq; damnâſſe. Et cùm comprobare eam, atque anathemate eos iugulare, quos illa reijceret, adigeretur, & idipſum facere differret, alias ex alijs cauſas moræ confingens, intereà accidit, vt Agapetus veteris Romæ hierarcha Conſtantinopolim veniret. Qui cùm de Anthimi rebus inquireret, multoſq; ab archimandritis eius vrbis, & ab alijs libellos oblatos acciperet, illi ne in cōſpectum quidem admiſſo, epiſcopatum abrogauit. Cuius calculum monaſteria etiàm Palæſtinæ, & Petrus Hieroſolymitanus antiſtes, necnon reliqui Eccleſiarum præfecti comprobârunt. Hunc Anthimum poſt Agapeti obitum Synodus Conſtantinopoli coacta, atque ipſe etiàm Agathon, Agapeti in Eccleſia Romana ſucceſſor atque ſuperſtes, cohortati ſunt, vt pœnitentiæ libellum exhiberet, eaque quæ in illum dicta eſſent, falſa eſſe probaret, atque ità ad priorē Epiſcopatum ſuum Trapezuntem redirct.

Porrò cùm ille latitaret, & Synodus iterùm atque tertiò illum comparére, & cauſam dicere, obiectaque ſibi crimina confutare, & priorem ſedem Trapezunte recipere propalàm iuberet, atque ipſe propter timorem ſe occultans, copiam ſui non faceret, Synodus, ſententia contra illum publicata, dignitate ſacerdotali omni eum priuauit. Poſt Anthimum autem * Menas ad thronum epiſcopa-
*Agapetus lem aſſcendit, ſicuti dictum eſt, cui * Agathō papa, quod anteà nunquàm factum eſt, manus impoſuit. Cùm Agathon adhuc in rebus humanis eſſet, altera Conſtantinopoli prouincialis ſynodus coacta eſt, cui Agathon & * Menas præfuit. In hac Seueri Antiochiæ, & Petri Apameæ Syriæ epiſcoporum, necnon * Zooræ monachi Syri res in quæſtionē deductæ ſunt. Aduersùs quos Palæſtinæ, vrbis Conſtantinopolitanæ, & ſecundę prouincię Syriæ monaſteria libellos obtulerunt. Sed enim poſteaquàm depræhēſi ſunt rebus illicitis inuoluti eſſe, & quod maximū eſt, Synodum Chalcedonenſem anathemate configere, præterea anabaptiſmos, aliaque nefandæ obſcœnitatis plena facinora peragere, & naturam in Chriſto vnam docere, & ipſi & quicunq; cum eis in eadem erant ſententia,
Conſtit.42. Nouel. exploſi ſunt atque reiecti. Lata quoquè lex, Seueri ſcripta conſeruari non debere, atque ſicubì reperirentur, vt igni comburerentur: ſin minùs, vt capitis ſupplicio in eum animaduerterentur, qui ſcripta talia ſibi ſeruanda eſſe ſtatuiſſet. Hoc idem Hormiſdas quoquè, qui ante Agapetum & Agathonem Epiſcopatum geſſit, celebrata Romæ Synodo decreuit: cuius etiàm Actorum epiſtolæ circunferuntur. Ad hæc Synodus ſanxit, vt ſancta quatuor œcumenica Concilia, & diuus Leo, eiuſdemque Tomus per vniuerſum orbem prædicarentur. Inſupèr, vt Euphemius & Macedonius Conſtantinopolitani, & Flauianus Antiochenus, epiſcopi in integrum reſtituerentur, atque in ſacrarum tabularum album referrentur: quippe qui egregiè pro veritate decertâſſent, rebus omnibus, quæ aduersùs illos cœptæ actæque eſſent, abolendis. Quæ aliarum quoquè pro-
*id eſt, epiſcopi uinciarum atq; eccleſiarum * ephori approbantes confirmârunt. Atque equidem quæ in vrbe imperante aduersùs Anthimum, Seuerum, Petrum & * Zooram, ante ſanctam magnam vniuerſalem quintā Synodum geſta ſunt, ſic habent. Hæc Nicephor^9: ex quibus apparet ea ferè omnia, quæ hactenùs ſub nomine Quintæ œcumenicæ ſynodi edita fuère, ad prouinciales duas Conſtantinopoli habitas Synodos referenda videri: quæ tamen pondus & authoritatem habebunt, quòd ijs Romanorum quoquè pontificum calculus acceſſerit. Eſt vero obſeruandum, Nicephorum facere Agathonē Agapeti ſucceſſorem, quod vel lapſu memoriæ à Nicephoro, vel vitio quodam à librario factum eſt. Nam Agapetus ſucceſſorem habuit Silucrium, non Agathonem.

Expoſitio fidei ſecundùm reuelationem Gregorij epiſcopi Neocæſareenſis.

VNus DEVS pater verbi viuentis, ſapientiæ ſubſiſtentis & potentiæ ac characteris ſempiterni, perfectus perfecti genitor, pater filij vnigeniti. Vnus Dominus, ſolus ex ſolo, Deus ex Deo, character & imago Deitatis, verbum operatiuum, ſapientia conſiſtentiæ omnium compræhenſiua, & virtus totius creaturæ factiua, filius verus veri patris, inuiſibilis inuiſibilis, ineffabilis ineffabilis, & immortalis immortalis, & ſempiternus ſempiterni. Vnus ſpirituſſanctus ex Deo ſubſiſtentiam habens, & per filium exiſtens ſcilicet hominibus imago Filij perfecti, perfecta vita, viuentium cauſa, ſanctificatio, ſanctificationis donatiuus, in quo apparet Deus pater, qui eſt ſuper omnia in omnibus, & Deus filius, qui per omnia eſt. Trinitas perfecta, gloria & æternitate, ac regno & imperio non partita, id eſt, diſtributa, neque abalienata. Non ergò creatum quid vel ſeruitiū in Trinitate, neq; aduentitium, tāquàm priùs non exiſtens, & poſteriùs adueniens. Non ergò defuit aliquandò filius patri, neque filio ſpiritus, ſed incōuertibilis & immutabilis ſemper ipſa Trinitas.

¶ Baſilij epiſcopi Cæſareenſis Cappadociæ, ex ſermone de fide: Increata natura & incompræhenſibilis ſubſtantia, ſuprema potētia, naturalis bonitas, dignitas prædominatiua, pater, & filius, & ſpirituſſanctus.

¶ Sancta, magna, & œcumenica ſynodus &c.

Quærantur hęc ſuperiùs actione tertia Chalcedonēſ Concilij. pag. 116.

Dominus noſter & ſaluator CHRISTVS &c. q̄ ſub quadruplici interpretatione actiōe qnta Chalcedonenſis Concilij pag. 150. conſcripta ſunt, quapropter hic ea præſcindimus, lectorē eo remittentes.

¶ Nicenum atque Conſtantinopolitanum ſymbola, quia ad plenum habentur actione ſecunda Chalcedonenſis Concilij, pag. 104. pro illis lector ad illum locum recurrat. hic enim breuitatis gratia duntaxàt adnotantur locari debere, prout exemplaria habent.

¶ Similiter fidei expoſitionem hoc loco inferendam, cuius initium eſt, Sufficiebat quidem &c. quia ſub quatuor interpretationibus ipſa eſt in actione Concilij Chalcedonenſis quinta, habita pag. 152. hoc loco illam dūtaxàt adnotamus. & ſuperfluitatem vitantes, ad eum locum remittimus lectorem.

¶ Antheonis epiſcopi * Arſinois epiſtola ad Petrum epiſcopum Antiochiæ, quoniam nō oportet additionem crucis in triſagio adiungere, illam ſcilicet, Qui crucifixus eſt propter nos, quam hæretici appoſuerunt. *Arſinoes

MVltùm valdè ſum anguſtatus, frater honorandiſſime, quoniam per te magnum oritur ſcandalum, præamputante me ſcandala. Etenim cùm in hoc volo lachrymas

mas compeſcere, prohibeor à tua peruerſa excogitata hæreſi, quoniam Euangelia à te ſauciantur, Actuſque & Apoſtolus. Viſus es i. ſapere, enim vltra ipſos ὑπερσοφίζεσθαι, dum non Chriſtum crucifixum purè confiteris, ſed triſagio crucem coadunas, ſicut prima tua ſcripta ad Acacium Conſtantinopolitanæ vrbis paſtorem, oſtendunt. Ex quo autem in impietatem incidiſti, opinionem à te iniuſtè prolatam, differenter peruertis, quatenùs iniquiorem & ſtabilem ipſam apud omnes confirmes. Neque enim diuinum dicimus paſſibilem, ſicut tu dicis: neque nudum verbum dicimus crucifixum, ſed Chriſtum Ieſum. In triſagio autem, vbi non eſt corporis ſignificatio, quem locum crucis appellatio accipiet? Dicis enim, Sanctus Deus. Et quis neſcit, quoniam primus pater ſit ſecundùm ordinē opinationis omnibus conſuetę, licèt non ſecundùm eminētiam diuinæ dignitatis? Poſteà dicis, Sanctus fortis. Et quis neſcit ſecundùm Eſa.9.b prophetam Eſaiam, natum nobis Chriſtum Ieſum puerum, cuius principium fuit ſimul cum ipſo, & vocatur, & eſt magni conſilij angelus, Deus fortis? Si enim crucifixus eſt, ex infirmitate, infirmum noſtrum aſſumens corpus, hoc paſſus eſt. Fortis autem DEVS exiſtens, voluntariè ad crucem proprium exhibuit corpus, ſicut dicit propheta: Eſa.53.b Ipſe infirmitates noſtras aſſumpſit. Deus autem & homo, ab omnibus ſimul confitetur Chriſtus, tu ſolam fortitudinē Chriſti, Deitatis dicis: Et percurrens hoc, veniſti ad ſpiritum ſanctum, & confeſſus fuiſti (ſicut eſt verè) immortalem. Quem ergò inferens crucifixum, propter nos, pręter Chriſtum, dicis? Nónne ergò manifeſtus factus es quaternitatem ſapere, alium præter fortem DEVM, Chriſtum nominās, dum ſpiritumſanctum, crucifixum fuiſſe dicis? Et quid magis impium iſto factum vnquàm fuit? Sed phātaſiam dicis, paſſionis diſpenſationem. Nónne ergò phantaſia, ſecundùm impios Manichæos, & ſaluatio noſtra eſt? Vides quomodò vndiquè præcipitaris, & ignorans vel ſciens voluntariè malefacis? Eccè nunc recordatus Eſa.6.a verecūdare de tua ineruditione, & ſcito (ſicut à Propheta recepiſti) glorificare triſagiū. Incorporaliter enim nominatur. Nullo carnis ænigmate ipſum prædices. Vnigenitus purè debet glorificari, nulla crucis additiōe inducta. Sic enim, ſi quis ſophiſta ſit, è recta opinione præceps efficitur. Chriſtum autem 1.Cor.1.d aſſumo, propter nos filium Dei crucifixum, ſecundùm beatum Paulum dicentem: Nos autem prædicamus Chriſtum Ieſum, & hunc crucifixum. Noli negare iſtius nomen & paſſionem. Sic autem nos præueniens ille, dixit: Galat.1.a Si quis vobis euangelizet, præter quod acce- 1.Cor.2.a piſtis, anathema ſit. Ego enim (inquit) non iudicaui me aliquid ſcire in vobis, niſi Chriſtum Ieſum, & hunc crucifixum. Si autem iſtum negas crucifixum, & triſagio paſſionē adiungis, quomodò non ſubintráſti anathematizationem? Paulus eſt, qui anathematizat, Acto.9.c vas electionis. Præcupias, id eſt, aſſumas Chriſtum, & crucem noli negare. Non alterum pro altero. Plurimi enim ſunt crucifixi, vnus autem qui propter nos. Porta ergò in cruce iſtius nomen, vt non alium ſuſpicéris dicere crucifixum, quoniam ſcis, quòd mul- Eccl 11.a tæ ſunt inſidiæ doloſi. Propter hoc trecenti decem & octo, & centum quinquaginta patres, vnum Dominum Ieſum Chriſtum crucifixum tradiderunt, & non triſagium. Qui autem iudicant ſeipſos eſſe meliores legiſlatores quàm iſti patres, quomodò non oſtendunt ſe ab iſtis alienos?

Epiſtola Fauſti epiſcopi Apollonidæ, ad eundem Petrum.*

Quoniam iam * permiſſum eſt, primos *pronum pungi ab his, quibus poſtremò myſterium DEI reuelatum eſt, illos autem ſilentium docere, à mala doctrina tanquàm peſſimos dogmatiſtas effectos: audiui à multis coepiſcopis, dilectiſſime, te à recta opinione deuiare, & hoc vbiquè circunſtrepitur. Propter quod neceſſarium putaui, quærere à te, ſi hæc ità ſe habent. Oſtendere enim viſum eſt, non ità te ſapere debere, vt triſagio crucem adiúgas, & paſſioni & morti impaſſibile ſubmittas: ſed purè, ſicut ea, quæ ſunt Seraphim, & piè gloriam dicere. Quomodò Eſa.6.a Chriſtianizant gentes, ſi nomen Saluatoris non inferatur Chriſto? Quomodò autem & ipſi Chriſtiani fideles eſſe poſſunt, non ſuperponentes cruci nomen Chriſti? Audientes enim infideles Deum immortalem propter nos crucifixum, dicent ſcandalum eſſe, credere in Chriſtum, auertentes & dicentes, Dij noſtri, qui apud Chriſtianos populos adulteri ſunt, immortales à nobis appellantur. Et quomodò ipſorum Deus, immortalis exiſtens, mortuus eſt? Manifeſtum quòd falſa eſt dictio ipſa. Si enim mortuus eſt, non eſt immortalis. Adhuc neq; fortis, ſed infirmus mortalitate tētatus. Non iſti ſolùm, ſed & Dei cultores, & nobis confideles, dicent: Vtriquè iſti * Deipaſſionarij ſunt, & nō Chri- Theopaſchitæ hęretici. ſtiani: Manichæi, & nō orthodoxi: quia Trinitatem tenentes non Trinitatem, Eutychianiſtæ ſunt, non rectè ſentientes: Neſtoriani, non Chriſtianizantes. Si quis autem in cruce appēſum audiet Chriſtum Ieſum eſſe, qui mortalem carnem noſtram ſua clemētia χριστὸς, i. vnctus, CHRISTVS propriè vocatur, propter quod & crucifixerunt ipſum, quem ſperamus, quoniam ipſe eſt venturus redimere Iſrael, tunc cadens in faciē, dicet: Et ego Chriſtianus ſum. Credo, in quem & iſti crediderunt. Et credentur eſſe & paſſiones, & mortalitas corporis ipſius. Et propter hoc enim plurimis deliramentis iaculata eſt ab infidelibus fides orthodoxa ſexcentorum triginta

patrum in Chalcedona, quoniam dixerunt, duas naturas eſſe in Chriſto, vnam paſſibilẽ, mortalem, viſibilem & tractabilem, quæ eſt caro noſtra: & vnã impaſſibilem, immortalem, inuiſibilem, intractabilẽ, quæ eſt Dei inuiolabilis natura. Vtrunque ergò in Chriſto oportet nos cõfiteri, quorum vnioni nõ des diſtantiam: neq; ſcindas Deum à carne, & non vociferaberis Neſtorianus: neque diſcretionem Chriſti naturarũ negabis, & non ſuſpicaberis eſſe Eutychianiſta: & non confundas Deum paſſionibus carnis, & non dicéris Apollinariſta: neque * impaſſibili & immortali ſuperbè addas Chriſtum crucifixũ, & non aſſeueres quadriſactum Deum, & nõ eris habitus Manichæus. Neque in triſagio poſt Deum patrem, & fortem ipſius filium, & immortalem ſpiritum, addas * Chriſtum crucifixum, & non habebis Samoſateni hæreſim. Et non redarguaris quaternitatem ſapiens, non Trinitatem, neque Trinitatem in Chriſtum induplices, ipſum patrem & filiũ & ſpiritumſanctum dicens, & non ſubibis Sabellij pœnam, id eſt, cauſam. Non velis vocari præceptor, & nõ ſequutor, doctrinę Chriſti: & non innouabis vanæ gloriæ hæreſim, & non contaminabis animam tuam: quoniã ſcis, Apoſtolos non fuiſſe pręceptores in nouitate, ſed indagantes ſolum præceptorem & legiſlatorem Chriſtum. Videas chariſſime, non in finem ducas diffamationem tuã, nè deriſus fias, tanquàm Deum paſſibilem, vel quaternitatem aſſerens. Si autem appræhendiſti hos ſermones in inſtinctu ſenſus, citò declina à malo, & fac bonum & (vt optamus) rectum facias verbum veritatis, Chriſtum ſimul confitendo ſecundùm carnem propter nos paſſum, filium DEI viuentis: & ſimul ſic confitendo, non ſupplantaberis ab hæreſibus: Multi enim erronei exiérunt in mundum, qui non confitentur Chriſtum Ieſum in carne veniſſe.

*impaſſibilẽ & immortalem

Pſalm. 33.

2. Ioan. d

*Epiſtola Pamphili epiſcopi * Abydarum, ad eundem Petrum.*

Filiorum meorum dilectiſſime, amarum excitas me luctum emanare. Si eñ cùm in aliqua domo quis moritur, ibidèm fletus abundat: quomodò non lachrymabor, & dolebo mortem filiorum meorum, tuis ſuaſis perniciosè delatam, quos oportebat te, tanquàm cõfratrem, ſtudere vnà mecum ad Deum adducere? Contrarium autem à te factum eſt, Deo amantiſſime. Fuiſti enim ipſorum corruptor, nõ vita: amaritudo, nõn dulcedo: vua amara, non dulcis botrus: zizania, non frumentum: ſtipula, non aurum: ſpina, non flos: conturbatio, non ſerenitas, id eſt, tranquillitas. Quid enim? Pręcedentium noſtrorum coëpiſcoporum attendens ſymbola, non ſciuiſti non fuiſſe additam Trinitati quaternitatem, dum triſagium diceres in additione crucis? Ipſa enim eſt draconica, & venenoſarum hæreſum vox, & porta inferni, & ſempiternus ianitor mortis, & Chriſtianorum laqueus, innocentium captio, orthodoxorum anomus, id eſt, contaminatio, fidelium prolapſus, ſapiẽtium titubatio, induſtriorum ſcandalũ, quibus ſuſpectus fuiſti dulcis eſſe cum tua * exclamata expoſitione, qua agonizas contra Apoſtolicam diffinitionem & Euangelia, & trecentorum decem & octo patrum ſymbolum, additionem in triſagio ignorantium intellectuale venenum. Dic mihi ergò, quis deitatem dicit crucem ſuſtinuiſſe? Quid DEVM verbum nudas à ſtola? Quid inſecabilem tua ignauia ſeu vmbroſitate ſecas? Quid veritatem ſaucias? Quid Neſtorio & Eutycheti, Chriſti ſectione, fœderatus ſis, & Samoſateno condiſcipulus, ſcindis Chriſti Diuinam ſubſtantiam à carne, & cum Valentino eructâſti, dicens (ſicut ille) immortalem crucifixum fuiſſe, & diuinam naturam, ſerui ſupponẽs paſſionibus? Quid? * Continebo, vel loquar? Num Paulianiſtã te acclamabo? Tamen in tuis literis dixiſti, poſt Trinitatem, Chriſtum propter nos crucifixum. Num Manichęum te dicam? Tamen tu tibijpſi repræhenſibilis factus fuiſti, Deum, non Chriſtum, dicens crucifixum. Num Neſtorianũ te appellabo? Sed approbâſti, poſt patrẽ nõ confiteri laudatum à fidelibus filium DEI fortem, carne crucifixum. Num Apollinariſtam te dicam. Commiſcuiſti eñ, ſicut ipſe, DEVM confundens paſſionibus carnis. Multa itaque triſtitia repletus, hæc tibi addo, ſimul cum Acacio, inducente me ad hoc ipſum, quorum viriliter ab othodoxis dementiæ reſiſtendum eſt. Quid contaminas Eccleſiam? quid dilaceras Chriſti ouile? Si malè dico, dic mihi tu. Quæro enim te doctrina rectiſſima excellere me & plurimos. Quid ergò? dicemus, ſicut Paulus Chriſtum crucifixum, vel ſicut tu, immortale crucifixum? Quid? dicemus, quoniam oportet filium hominis pati, ſicut multotiès Dominus dixit, vel ſicut tu innouando dixiſti, Deitatem pati? Vel Euangelia & Actus & Apoſtolus (ſicut tu dicis) non dicunt ſicut oportet, ſed ſunt apud te ſpernenda, & apud eos, qui ſequuti ſunt huiuſmodi tuam inſipientiam, dicendo triſagium crucifixum, vel poſt Trinitatem, Chriſtum crucifixum? Deſignati enim ſunt tecum quaternitatem aſſerẽtes. Si autem hæc ità ſe habent, ad quid ſacrę ſcripturæ leguntur, vel ipſæ creduntur * auditæ? Vbiquè enim Chriſtum tradũt propter nos crucifixum, & non triſagium, ſicut tu dicis: ſed reijciendos ſcripturæ dixerunt omnes, qui Deum paſſibilem dicunt. Iam autem & ante has literas, tanquàm domino meo & patri, ſic rectiſſima ſapiens manifeſtaui, reformari debere & * refringere impium dogma à te innouatum, & nõ acquieuiſti. Propter quod ego, tanquàm ad primum inuectorem

*excæcata, vel excogitata appoſitione

for. * Contic ebo, an

1. Cor. 1. d

Matth. 16. e
Marc. 8. d

* auditæ

for. * refrinagi

 ctorem

ctorem horum impiorum ſermonū, iaculor contra te mulctam, vt ſi fortè per iſta monita repræhenſus à minore in dignitate, citò cedas confiteri patrem, & filiū, & ſpiritumſanctum: & nihil his addere vel auferre, teneas culmen throni pro nobis. Si autem ſic non ſuſtinueris, inducam ſupra te communionis priuationem. Dicit enim Apoſtolus: Hæreticum hominem poſt primam & ſecundā monitionem recuſa, ſciens quoniam euerſus eſt talis, & peccat, ſeipſo condemnatus exiſtens. Veruntamen Dei interpellatores ſumus, ne tuiịpſius condemnator exiſtas, ſed recti verbi veritatis prædicator exiſtas.

Tit.3.d

Epiſtola Aſclepiadis epiſcopi Tralliarum, ad eundem Petrum.

Ecce chariſſime, implet⁹ eſt mūdus ſcandalo appoſitionis, & palatia plena curæ facta ſunt, & paſtores incitātur meritò inducere ſupra te maledictionē. * Da ergò cōſolatoriè vocem vnam orthodoxam. Trutinare verum connitor. Filium Deum vident in mundo ſimul confiteri crucifixum, & non ſpernatur iſte per te, & iſtius nomen * in dicēdo non aliter peruertaт̄ in triſagio iſtius crucis. Non tu primus es patrū in Nicea, vt diffinitio tua ſuper ipſos dominetur. Sed dicis: Ego propter Neſtorium addidi in triſagio crucem, ex eo quòd repellebaт̄ ab eo Deitas, dum ipſum crucifixū dicebat. Et quid? Non eſt intellectus iſte iunior Neſtorio. Incepit enim hoc à Photino vanè ſentiēte, quem ſancti patres, qui in Nicea conuenerunt, in vita quidem nō inuenerunt, dogma autem ipſius cōdemnauerunt. Non tamē propterea depræhendūt ipſi triſagium * crucifixum, quoniam hoc ipſis erat in notitia valdè graue, Photino autem amabile. Vnde triſagium in ſolis myſterijs vocari permiſerunt, ſicut illa Seraphim dicunt, nullam in iſto additionem vel detractionem facientes. Rurſùs autem hæc impietas, renouata in tempore Samoſateni, iterùm inualuit, & ſanctæ memoriæ patres in Conſtantinopoli congregati, licèt ipſum non inuenerint, tamen dogma ipſius cōdemnârunt: hoc eſt, non ſapere duos filios. Ideò vnum filium in ipſorum diffinitione confeſſi ſunt, non triſagium. Dixerunt autem ipſum crucifixum, quoniam diffinitionem patrum ante ipſos præcedentiū ſequuti ſunt, & ipſorū dogmata ſequi iudicauerunt, audire videlicet in ſolis myſterijs triſagiū impaſſibiliter, ſicut Seraphim, & non crucifixū. Rurſùs reualeſcente Neſtorio, & inſtruente impia ante ipſum dogmata illa, videlicet Photini & Samoſateni, congregati propter ipſum qui circa Cœleſtinum & Cyrillum erant, huiuſmodi impietates propulſauerunt, & non appoſuerunt in triſagio crucem. * Vel tu vidéris omnibus iſtis ſapientior eſſe, vel habere plùs Spiritusſancti quàm ipſi, quibus ſcientia fuit? Tua ergò additio crucis in triſagio appoſita, impia blaſphemia eſt. Verūtamen, & poſt hos ſanctos patres, cùm graues terræ motus ciuitatē Conſtantinopolitanam occupâſſent, magnus & paruus, diues & pauper, ſeruus & liber, extra ciuitatem in campo ſecedentes, ſimul concurrerunt, frigoribus & hyeme ibidèm perdi malentes, quàm ciuitati ipſi cōiungi. Quibus vbì Deus parcere clemēter dignatus eſt, reuelauit beato Proclo triſagium acclamare, cùm ipſi ad propulſandam iram litanias facerent. Et hoc clarè non vni, vel duobus notum fuit, ſed toti mundo. Si ergò introduxit Deus in eo dicere crucem, quomodò nō reſpicit ad iniuriam ſuam? Dixit enim * dicere, ſanctus Deus, ſanctus fortis, ſanctus immortalis, miſerere noſtri. Quomodò ergò tu auſus fuiſti apponere crucem, præter Deum & ſanctos patres, patrem confundens filio & ſpirituiſancto, in triſagio vocans crucem, tāquàm apud te pater non eſſet pater ſolùm, ſed & filius: & filius nō eſſet filius ſolùm, ſed & ſpiritus: & ſpiritusſanctus non eſſet ſpiritus ſolùm, ſed & filius? Propter hoc, ſi quis apponat in triſagio crucem, præterquàm filio Dei, anathema ſit. Si quis confundat Trinitatem, dicens eūdem eſſe Patrem & filium & ſpiritumſanctum, anathema ſit. Si quis diſtinguit vnam ſubſtātiam Trinitatis, anathema ſit. Si quis vnum filium diuidit in dualitatem filiorum, anathema ſit. Si quis Deum verbum & carnem vnam dicit naturā, ignorans naturarum differentiam, anathema ſit. Etenim credimus, quòd vita, vita eſt, & non coincidit in mortem. Tu autem cognoſcas & præcīdas, quæ iniquè dixiſti. Sit autem (vt eſt) Dei gratia cum his, qui rectum faciunt verbum veritatis.

*Da ergò vocē vná orthodoxam, conſentaneè trutinare. Verùm cōtuitor filiū Dei videns in mūdo ſimul confiteri crucifixū, & nō ſpernaт̄ iſte per te, nec ipſi⁹ crucis nomē ī triſagio inducendo, taliter peruertaт̄. Num tu prim⁹ es patrū in Nicea, vt diffinitio tua ſup ipſos dñetur?

Eſa.6.a

for. * An

*dici

¶ *Epiſtola Iuſtiniani epiſcopi Siciliæ, ad eundem Petrum, quoniam non oportet additionem crucis eſſe in triſagio, vt non inducas duos filios.*

Oportet militem armari contra bellantes, & athletam contraſtantibus obſiſtere. Luctatio autem veſtra non eſt carnalis, neq; luctatio corporis vnctionibus fit: neq; quis vacans à luctatione, coronam habebit Deitatis, ſi neglexerit reprǽhendendis non anteponere luctationē veritatis. Si enim qs certat, non coronatur, niſi legitimè certauerit: Arma noſtra non ſunt carnalia, ſed potentia Deo ad demolitionem munimentorum, cogitationes deſtruentia, & omnem altitudinem contra ſcientiam DEI eleuatam: * quarè tanquàm fratrem incito hac monitione, quoniam bonum eſt patribus obedire, & detrahere proprias nouitates, obedias amicabiliter, chariſſime, & argumentis non addas

2. Tim. 2. a
2. Cor. 10. b
for. * quarè te

addas triſagio duos filios: ſed crede Seraphim, Trinitatem ſimiliter glorificando, & non præter hæc addes langueſcere vana gloria, peſſimum ſophiſma faciendo, crucem in hymno ponens, multisque factus cæcus. Quid ergò oculos ruſticorum idiotarum effodis, inſculpés impiorum impietates? Quid *Maniam, & Valentinum, & Eutychen armas ad dicendum diuinũ paſſibilem, & magis Paulum Samoſatenum & Neſtorium, ꝓpterea quòd in triſagio addis quaternitatẽ? Quia quòcunque te vertas, quod impium eſt, intellectum pietatis habere non poteſt, ſed plurimarum hæreſum formas oſtendit. Arrius enim filium diminuebat, & Eutyches ſimiliter: propter quod & paſſionem addebant diuinæ naturæ filij, ideò non dicebant filium homouſion, id eſt, conſubſtantialem, ſicut Eunomius. Si enim iam apud ipſos pater impaſſibilis eſt, filius autẽ diuinitate paſſibilis, quomodò conſubſtantialis eſt? Macedonius autem ſpirat à patre ſolo ſpiritumſanctum, & Neſtorius ſimiliter diuidit vnum filium in dualitate filiorum, & impoſſibile eſt (ſicut tu dicis) in triſagio quaternitatem dicere, crucifixum impiè addens, poſt cõfeſſionem Trinitatis. Ceſſa igitur ab huiuſmodi tua impia præcipitatione, non addas ſcandalum ſcandalo, & non eris cauſa perditionis magis ſimplicium hominum, nè præſidens noſter Felix, ſecundùm canones ſententiam dicat contra te: & non iuuabit te dicere, Ego vtiliter hoc appoſui, crucifixum in triſagio confiteri. Tolle iniquitatem de vniuerſo, nè hoc citò multiplicetur: quoniam impium, facilè ſuſceptibile eſt: melius autem, non. Suſcipe ergò tanquàm fratris tui admonitionem: extingue hæreticorum conſperſionem, & fias paſtor ouili, non lupus: & ſecutus B. Proclum & ipſius reuelationem, in cãpo timoribus exiſtentibus, deprecatiuè dicas triſagium ad pauſationem iræ, & nè incites adhuc iram fortis. Si autem non velis tu, fraternitas mea innocens erit, & ego cum ipſis: & qui vnà mecũ de his tibi ſcripſerunt, cuſtodiemus noſipſos ab ſcandalis. Didiciſti ab Eſaia, dicere Sanctus, ſanctus, ſanctus: Non, crucifixum, inquit, tibi dicere. Sed dicis: Tunc filius non erat crucifixus, & propter hoc nõ addidit tũc, crucifixus. quĩ ergò nunc Seraphim in triſagio addiderunt crucifixum, quod tu dicis? Et ſi dicis, non puto. Et ſi neſcis, quomodò non impius es? Etenĩ & tunc inquit Propheta paſſiones carnis verbi, & apertè confitetur triſagium. Propterea, quomodò & dicis, ſuſcepta fuit ſynodus Chalcedonẽ. & tamen abſolutè, ſicut ipſa tradidit, tu non prædicas triſagium: ſed inobedis illi, & non timuiſti ipſam, dicentem: Qui non ſapit ſic, anathema ſit. Salubriter prædica vel dic, & ſanus eris: ſi autem non, non ſolus hauries mala.

[Left margin: For. * Manẽ — Eſa. 6. a]

¶ *Epiſtola Felicis epiſcopi Romæ ad eundem Petrum, purgans vel deponens ipſum ab Antiochena Eccleſia.*

QVoniã importabilibus verbis impiè garrulâſti, & non iudicâſti cedere prędictis ſanctis patribus, qui ornârũt ſedẽ B. memoriæ & multùm triũphantis Ignatij martyris, cui⁹ tu indignus exiſtẽs, neſcio, quomodò inſiluiſti inchoare nouitatẽ in catholica Eccleſia tuis prophanis legib⁹ & impijs dogmatibus, & iudicâſti non oportere dicere Chriſtũ crucifixũ, ꝓpter nos: ſed paſſionem ideò impaſſibili impiè induxiſti, & immortali patri mortẽ imponere, & nõ horruiſti ea, quæ non ſuſcepiſti ex diuinis Euangelijs & Apoſtolis, & * Δαραγατιτῶν gloriosorum patrum, peſſimè ſophiſticatus ipſa intorquere, & propriã peſtẽ ſenſus imponere ſimplicioribus, & ſcandalũ huiuſcemodi hęreſis, non vt æqualiter priorib⁹ hęreſibus vigeat, ſed magis multipliciter excellat: & non ſtatuiſti credere veritati, & literis noſtris ad te ſcriptis, nunc incepi ſententiare contra te: immò ille, qui vertex eſt omniũ paſtoralium ſediũ, in ſanctis laudibus florẽs, Apoſtolorũ verè optimus Petrus, cuius tu nomine ęqualis es, ſed non opinione neq; fide, qm̃ ab iſti⁹ recta intẽtione, & immaculata fide, valdè declinâſti. Et non ſolùm cõtra te ſentẽtio, ſed & cõtra eos, qui non erubuerũt characteres venerabilium Euangeliſtarũ & Apoſtolorũ eos ſequentiũ, ac perfectorũ doctorũ ſermones: & inſtabili ſentẽtia ex tua iniqua expoſitiõe firmati ſunt, tanq̃ dulciſſima circunſequẽdi in mala opinione, quod verè amariſſimũ eſt, & non auerterũt huiuſmodi impietatẽ. Dicemus ergò tibi, ſicut & contra illos: quoniã dilexiſti iniquitatẽ magis loqui, quàm iuſtitiam, dilexiſti * ſuper omia ꝑcipitationis linguã doloſam, propter hoc Deus deſtruet te in finẽ. Et nõ ſolùm ab Antiochena eccleſia, ſed ab omi ciuitate deponet: & firma ſit hæc tua depoſitio à me, & ab his, qui vnà mecum Apoſtolicũ thronũ regunt, & ab Acacio Cõſtãtinopolitanæ eccleſiæ paſtore, & à venerabilibus epiſcopis ſibi ſubiectis, qm̃ ipſorum munimenta non ſuſtinuiſti. Quandoquè enĩ dicis Trinitatẽ, ꝓpter nos crucifixã, nõ Chriſtum, quandoquè aũt immortalẽ ſpiritũ, Manichęizãs, quãdoquè ab iſtis diffugiẽs, meis argumẽtis repręhenſus & ſermonibus, dixiſti Chriſtũ, poſt immortalẽ ſpiritum, paſſionem ſuſtinuiſſe, ſicut Samoſatenus & Neſtorius, vnũ filiũ diuidentes in dualitatẽ filiorũ. quandoquè aũt & his ceſſiſti nõ detrectãdo, & veniſti ad peius, nõ glorificãdo Cherubicũ hymnũ, ad filium referre pręſtolãri tremore ἀνυ δοξιμένυ venerabiliter ſimiliter Trinitatem, ſed totum hymnum ad filiũ referre, volens firmare morbum cancri rodentis, quem innocẽtib⁹ intuliſti, & indè omis generis hęreſiũ laqueis circumpręcipitatus, à veritate exiens,

[Right margin: For. *. Paradoxis παραδόξεας aut ἀραγατῶν — Pſalm. 51. *omnia verba præcipitationis lingua doloſa.]

exiens, nō prædicas Christū pro nobis cru-
cifixum, nec vnigenitum filium Dei, qui in
medio patris & ſpiritūs ſancti eſt, piè glorifi-
cas. Quid enim iſto magìs interdictum, pa-
tre à vobis & ſancto ſpiritu non glorificato?
Nam calumniam Seraphim vos infertis, qui
Trinitatem non dicitis glorificandam, San-
ctus, ſanctus, ſanctus: ſed ſolùm perſonaliter
filium. Et quæ præcipitatio hæreſiū ità con-
fudit, id eſt, impudenter egit, ſicut vos? Ve-
*nocentiùs runtamen & in iſto percurrens adhuc *no-
uiùs aſſcendiſtis, & ſtrangulandas infamias à
Deo, adijcitis, filiū videlicet, patrē & ſanctū
ſpūm, Sabellianizātes, ſimul cōiungere iudi-
cātes. Trinitatē cōfiteri negatis, in qua bapti
zamur, & credim⁹, & cōfitemur. quis ergò nō
defleret ſic dicentes de intemerato triſagio,
quod mihi valdè cōuenit refutare, & fletum
meritò dare in hos animarū ſimpliciū cauil-
latores, ac impium facinus fingentes, quos
& alienos putauimus ab orthodoxa fide &
catholica Eccleſia, & à communione ducis
Matth. 16.c nostri glorioſi prædeceſſoris Petri, qui claues
regni à ſaluatore noſtro recepit? Qui autem
participes Apoſtoli eſſe volunt, ducuntur &
doctrina ipſius, qui Chriſtum dicit & credit
propter nos crucifixum, & hoc non negat,
ſicut & modò depoſitus Petrus ex eo quòd
non legitimè & inclementer in triſagio ad-
innouauit, q crucifixus eſt propter nos, ſci-
entes, quia non Trinitatem crucifixam ab
Apoſtolis ſuſcepiſtis, non patrem, non ſpi-
ritumſanctum, niſi carne filium Dei vnige-
nitum ſolùm. Fugite ergò ab hac inclementi
communione, & ero vobis communicans,
inquantùm & vos mihi, doloſa fallacia, lon-
gè à noſtra orthodoxia, expulſa. Cuſtodite
Chriſti diſcipuli, mei autem filij, traditiones
quas à diuinis ſcripturis accepiſtis.

*Quintiani *Camulianorum, vel Camelenotum ¶ *Epiſtola *Ciciani epiſcopi *Aculianarū, ab Pe-
trum epiſcopum Antiochiæ.*

MVltifariàm multiſq; modis, chariſſi-
me, à veritate deuiāſti, cōtraria faciēs
herilis myſterij, nō ſequendo euangelia, vel
Apoſtolos, vel ſanctos patres. Etenī expoſi-
tio tua grauē fert contra ipſos nouitatē ca-
tholicę eccleſię. Et quidē nō abieciſti ipſam,
multis epiſcopis præmonētibus te (maximè
ſanctiſſimo archiepiſcopo Felice) ab ipſa di-
uertere, & eſſe rectum & orthodoxum, ſalu-
bris prædicationis ſectatorē: ſed certè cōtrà
hæreſiū affectator fuiſti, & talentum diuinæ
doctrinæ in terram abſcondiſti, & nō poti-
ùs ipſum ſupra mēſam proijcere cēſuiſti, vi-
delicet ſanā doctrinā in cordibus hominum
inſerere, ſed ecōtrà zizania ſemināſti. Et quis
adhuc ſuſtinebit te, peruertentē Chri euāge-
lium? Non prædicando vnum filium in dua-
bus naturis Dominum noſtum Ieſum Chri-
ſtum, & hunc crucifixū: ſed Deum, fortē, im-
mortalē, videlicet, vnā Trinitatis ſubſtātiam
dicens crucifixam: & nō ſolum, ſed & vnam
naturā Dei verbi & carnis dicis. Et ſi vna na-
tura Dei verbi & carnis eſt, vna autē natura
Dei patris & verbi, quomodò nō vna & ipſa
natura patris & corporis & verbi? Si aūt non
vna natura Dei patris, & carnis hūanę, & ver-
bi: dic quomodò vna natura verbi & carnis?
quomodò creata, & increatū, vna natura eſt?
Si aūt hoc impoſſibile eſt, quomodò caro, &
increatum verbum vna natura, & non duæ
*cōmutatæ? Si autem vnius naturę eſt Chri-
ſtus, & nō duarum: quarum dicis Chriſtum,
creatū, ſicut Arrius, *vel increatū, ſicut Ma- *an
nichæus? Vbi autem eſt temporalis Chriſti
generatiōis natura, & diuinitatis ipſius ętęr-
na generatio? Vbi & illud, Hodiè genui te? Pſal. 2.
& illud, Ieſus Chriſtus heri & hodiè, ipſe eſt Heb. 13.b
& in ſecula? Quomodò autem & dicis, ante
vnionem verbi Dei & carnis, *duæ, vel antè for. *naturę duæ, vel antequàm
fuit ſecundum ſubſiſtētiam ex virgine vnio?
Etenim ſi eſt Chriſti caro ante Mariā, ſecun-
dùm Valentini impium ſermonem, quomo-
dò duæ antè fuerūt naturę ante Mariā? Cuius
autem eſt ipſa expreſſio, non Eutychis, ma-
gis Atychis, ex duabus dicere vnam naturam Eutyches ſonat fauſtū, atyches infauſtum
factam fuiſſe. Si iſta autē cum illo ſapis, quo-
modò ipſum abijcis, qui ipſius recipis peſſi-
mas innouationes? Quòd ſi in veritate hoc
factum eſt, ſanctos patres in Chalcedona cō-
tra ipſum habuiſſes certè acceptos. Dic verū-
tamē mihi, quomodò vnitè pater & filius &
ſpirit⁹ ſanctus dicitur Trinitas, ſolus exiſtēs
Deus, ſi non ſuſcipis dicere in vno filio duas
naturas? Et ſi Trinitas vn⁹ Deus eſt, quomo-
dò Deus, & corpus noſtrum ipſi vnitū non
debet dici vnus filius in duabus naturis? Si
autem vna natura, Deus verbum & caro: vel
mutatum eſt verbum, vel caro: Et ſi caro mu
tata, facta fuit verbum, nō erit ampliùs caro.
Si autem in iſtis non facta eſt mutatio, quo-
modò in Chriſto non ſunt duæ naturæ? Ca-
ro enim, caro eſt, quanquàm ſit Dei caro: &
verbum, verbum eſt, licèt aſſumpſit noſtrū
aſſumptum. Si autem mutata eſt, quomodò
eſt non conſubſtantialis caro & coæterna pa
tri, ſicut & verbum? Si autem alterius ſubſtā-
tiæ eſt caro patri, inquantùm recentior eſt,
pater autem ſinè tempore eſt, quomodò nō
recēs & verbum, ſicut vnam eſſe naturā car-
nis & verbi Dei dicis, & filium alteri⁹ ſubſtā-
tiæ patri dicis? Si autem non eſt eadem natu-
ra verbi DEI & carnis, quomodò non ſunt
duæ, caro & verbum? Si autem omninò Dei-
tas caro facta eſt, quomodò manſit verbum
quod fuit? Quomodò autem incommuta-
biliter incarnatum eſt, ſi non eſt Chriſtus in
duabus naturis? Quomodò incarnatus De⁹,
verbum manſit, quod fuit? Et ſi eſt Deus ver-
bum paſſibilis, impaſſibilis autē pater, quo-
modò vnus & ſol⁹ eſt Deus? quomodò aūt &
iſtarū vna eſt natura? Si aūt & impaſſibilis eſt
Trinitas, quomodò De⁹ verbū paſſ⁹ eſt, pro no
bis? Si aūt nō paſſ⁹ eſt, quomodò altera natu-
ra carnis nō eſt paſſa? Et ſi omē patiēs, creatū
eſt: quomodò Deus verbū nō eſt increatus,

patiens carne? Si autem carne patitur Deus, quomodò non patiť ſibijpſi Deus? Si autem idem eſt dicere, Deum paſſum carne: & dicere, Chriſtum paſſum carne: quomodò non erit idem dicere, ſpiritū diuinum carne pati, cùm ſpiritus De⁹ ſit? Si autem non eſt ſimile, Deū paſſum carne dicere, & dicere Chriſtum pati carne: quomodò poſſibile erit, plùs appropriari Deum verbum carni⁹, cuius appropriat pater ea, quæ ſunt Dei verbi? Quomodò autem & ſi appropriatione Deus verbum patitur carne, non erit *appropriatiōe & pater Deo verbo patiens? Et ſi mortuus eſt Deus verbum carne, quomodò eſt conſubſtantialis patri immortalitate? Mortuus enim pro nobis nō eſt immortalis: mortuus certè eſt ſecundùm ſcripturas. Et ſi vnus de Trinitate mortuus eſt, quandoq; Trinitas dualitas facta eſt. Et ſi Trinitas nunquàm dualitas facta eſt, quomodò vnus de Trinitate mortuus eſt? Et ſi altera natura verbi Dei, ſcilicet hominum natura, non eſt mortua: & ſi triſagia vox, Trinitas non ſubſiſtit, manifeſtum eſt, quòd vnius ſubſtantię eſſe dicis Trinitatem. Et quomodò nō oſtendis *eſſe Sabellianum? & ſi in tribus hypoſtaſibus vna natura ſubſiſtit triſagiæ vocis, quomodò non dicis Trinitatem eſſe crucifixam, & ſinè Deo teipſum, ſicut Marcioniſtæ, eſſe non dicis? Omnis ergò, qui dicit vnā naturā Dei verbi & carnis, & non duas vnitas & indiuiſibiles, deponatur. Et ſi miſcet duas Chriſti naturas, dicēs Deū paſſum carne, & nō paſſum Chriſtum carne, ſecūdum Apoſtolū, deponatur. Et ſi quis impaſſibile & immortale Domini verbū, dicit verſū eſſe in paſſionē & in mortalitatē, & nō attribuit carni ipſius, deponať. Et ſi quis poſt triſagiā vocem Chriſtū dicit crucifixū, & nō magìs vnū filium, qui in medio triſagię vocis laudať, deponatur. Et ſi qs hominem dicit propter nos crucifixum, ſeu Deum, ſeparans naturas, & non coniungens dum ipſe crucifigeretur, deponatur. Et ſi qs tenuē hominē dicit, ſicut Paulus Samoſatenus, aut ſicut Photin⁹, anathematizetur. Et ſi qs Dei humanitatē dicit, & non Deū & hominem magìs dicit, anathematizeť. Et ſi quis alterius ſubſtātiæ dicit carnē Chriſti à carne noſtra, & non magìs nobis cōſubſtantialem ſinè peccato, deponať. Et ſi qs dicit, ſinè intellectu & ſinè anima Dominū noſtrū Ieſum Chriſtum, & pro anima habere Deitatē, & ſic ex hoc dicere, Deum verbū pati carne, et non potiùs intellectum habere, et Deum verbum animam rationalē aſſumpſiſſe, et impaſſibilem ipſum dicit Deitate, et paſſibilē humanitate, deponatur. Has duodecim depoſitiōes miſi tibi, vt terrefactus iſtorū iudicijs, remouearis ab omni tua iniqua nouitate, ſciēs, ꝙ oportet ſequi reuelationem ſanctiſſimi Procli Conſtantinopolitanæ eccleſiæ epiſcopi, quādo in campū cum toto populo cucurrit, fluctuāte ipſa ciuitate ſub terræ motu, & oībus fletum emittentibus, repentè puerum in aëra leuari à quadam virtute, et huic imponi triſagiū litaniæ, et dicere, Sanctus Deus, ſanctus fortis, ſanctus immortalis, miſerere nobis, et hęc annūciare epiſcopo iuſſ⁹ eſt: ſicq; per tres horas in tribunali ſtans ſecus pedes ipſius epiſcopi, hæc narrauit. Et ſic poſtq̄ litanias fecerunt, ſtetit terræmotus. Sic ergò et tu litanias fac, et pauſabit ira, quæ cōtra te proferenda eſt. Si autem non, veniet ſupra te depoſitio à patre noſtro Felice. cuſtodiet autem Deus mūdum à ſcandalis. Cui gloria nunc et ſemper et in ſecula ſeculorū. Amen.

for. *appropriatiue

for. *eſſe te

1. Pet. 3. d

¶ Epiſtola Acacij archiepiſcopi Conſtantinopolitani, ad Petrū archiepm̄ Antiochenū. Quòd non oportet ponere in triſagio illud, Qui crucifixus eſt propter nos.

Obſtupuit cælum, & tremuit terra: Mota ſunt autem & fundamēta ſanctę Dei catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ, luctus & ploratus appræhendit ſacerdotes Chriſti in his, quæ ergò & ſancta ſynodus, hîc ſecūdùm Dei nutū cōgregata, audiuimus fieri à te, frater. Quæ ſcriptura docuit, dicere ſpiritūſanctum crucifixū eſſe, aut duos filios dogmatizare, ſeu triſagiā hymnologiā deprauare, vel quaternitatem pro Trinitate glorificare, aut angelis ſanctiorem & ſenſatū magìs teipſum demonſtrare? Nam dicendo, Sanctus fortis, & rursùs ex altera parte inferēdo, Qui crucifixus eſt propter nos: duos filios ſignificas, vnū fortem, & vnū crucifixum: quandò autem rurſùs dicis, Sanctus immortalis, qui crucifixus eſt propter nos, inueniris inferre crucē ſancto ſpiritui. De ipſo enim dictū eſt, Sanctus immortalis. Et huiuſcemodi intellectus, tuæ totius hæreticę prauitatis, ꝓpria ſunt, immò verò manichæ furiæ idololatria eſt. Nā ille, quemadmodùm & tu, cùm omninò negâſſet vnigenitum DEI filium, & virginalem partum, dixit ſanctumſpiritum in ſpecie columbæ deſcendiſſe de cælis in Iordane flumine, & ex aquis incorporatum fuiſſe, & * hominibus illuſtrâſſe, & cruci affixum fuiſſe, & mortem pro nobis ſuſtinuiſſe. Quomodò autem & aſſcendere nunc ſacerdotalem thronum nō erubeſcis, quem contaminâſti per tuas blaſphemias? Extra hierachicum ordinem, & alienus factus es ab ouili Chriſti. Non ſolùm enim Cherubicum hymnum corrupiſti, per quē & noſtra ciuitas firmata eſt, cùm olim moueretur ab interioribus terræ motib⁹ puero infante ad aerea rapto in cōſpectu totius ciuitatis vſq; ad tertium cælum, quemadmodùm diuinus Paulus, ibidèm hunc ineffabilem hymnologiam, in qua hora in campo multitudo cum lachrymis exclamabant: Domine miſerere, ad Deūm ſimul cum ſancto patre noſtro archiepō huius regalis et à Deo amatæ ciuitatis. At tu eñ multis modis conaris contraria ſapere

Pſal. 17.

for. * hoſes

2. Cor. 12. a

ſapere non ſolùm ſanctarum ſynodorũ,quæ
in Nicea,& quæ in hac regali ciuitate,& quæ
in Chalcedona, ſed & diuinarum ſcriptura-
rum, non volens ſecundùm ipſarum traditi-
onem dicere, Chriſtum vnigenitum filiũ Dei
paſſionem ſuſtinuiſſe carne,id eſt,ſecundùm
carnem,ſecũdùm traditionem verticis Apo-
ſtolorũ.Scribens enim ipſe benè dicit:Chri-
1.Pet.3.d ſtus ſemèl pro peccatis mortuus eſt,iuſtus,ꝑ
iniuſtis,mortu' quidẽ carne,viuificatus autẽ
loco obſcurus. ſpũ,in quo & in cuſtodia ſpiritibus ambula-
uit, & ꝑdicauit cuſtodiã, infernũ vorãs. Ab-
ſcõdens eñ hamũ ſuæ Deitatis, intùs animã
ſancti ſui corporis, ſic inferno occultat' eſt,
& ipſi' oĩm voracẽ ventrẽ abſcidit,& ab æter
no mortuos viuificauit,ſecũdùm Iob,dicen-
Iob 40.e tẽ,Duces draconẽ in hamo.Tu aũt auertiſti
aurem,à veritate ad fabulas conuerſus, ſecũ-
dùm Arrium & Apollinarium dicens, vnum
de Trinitate pati, qui eſt ineffabilis ſapiẽtia
Hebr.1.a Dei patris, hoc eſt, ipſius ſplendor & chara-
cter ſubſtantiæ ipſius,verbũ ſimul ſinè prin-
Ioan.1.a cipio,& coæternum.In principio enim erat
verbum, & verbum erat apud Deum, & De-
us erat verbum.Omnia per ipſum facta ſunt,
& ſinè ipſo factum eſt nihil.Sic autem ſapere
feſtinâſti, cùm iam negâſti ſalutem verbi hu-
manatam, quam pro nobis ipſe Deus & ver-
bum, redemptionem dedit morti, quam re-
ſuſcitans à mortuis,adduxit ad cælos,de qua
Gene.22.d ad Abrãham dixit Deus,In ſemine tuo bene-
dicentur omnes gentes.Quod confirmans
Galat.3.c Apoſtolus, dixit:Abrahã dictæ ſunt repro-
miſſiones & ſemini ſuo:non dicit,& ſemini-
bus ſuis,tanquàm in multis, ſed tanquàm in
vno,& ſemini tuo,qui eſt Ieſus Chriſtus. Fe-
ſtinetur autem à te ſic ſapere, queadmodùm
non ſuſcipis *cognominationem Domini no
ſtri Ieſu Chriſti filij Dei. Et ergò omnino de
te ſit hoc ſcriptum:Si quis non confitetur,
2.Ioan.b Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum in car-
ne veniſſe,ſit anathema.Et quod eſt à Ioãne
1.Ioan.4.a dictũ,Omis ſpiritus cõfitens Ieſum Chriſtũ,
ex Deo fuit:& omnis ſpiritus, qui non con-
fitetẽ Ieſum Chriſtũ,ex Deo non fuit.Qui er-
gò ex Deo fuerũt, Chriſti filij Dei paſſionem
fuiſſe dicũt ſecundùm præannũciatas de ipſo
prophetias,& Apoſtolorum doctrinas:Chri
ſtum enim dicens filium omnipotentis Dei
crucem ſuſtinuiſſe, vtrunque dicis in vno,&
ipſius Deitatẽ,ſecundùm quam Deus eſt im-
* Deo patri paſſibilis & conſubſtantialis *Dei & patris:
& humanitatem, ſecundùm quam homo eſt
mortalis & conſubſtantialis virgini matri.
Dicere enim vnum Trinitatis pati, oſtendit
ipſum verbum paſſibile.Si ergò verbum paſ-
ſibile eſt,ſimiliter & pater. Si autem pater &
verbum paſſibile eſt,paſſibilis & ſpirituſſan-
ctus erit,cùm vna ſubſtantia & vna iſtorum
Deitas ſit.Si autem dicis(fugiens culpam pa-
ternitatis) paſſibile quidem verbum,impaſ-
ſibilem autem patrem & ſpiritũ,ſoluiſti con-
ſubſtantialitatem, adduxiſti autem & plures
deos. Vt ergò non incedas per interitum &
inuiam ſemitam,& præcipitatus in aciem hę-
reſium, fias & cauſa perditiõis multorum,&
à Dei ſacerdotio alien', in via regali teipſum
& ouile dirige,per quam & ſancti patres,qui
in Chalcedona conuenerunt, ambulauerũt,
& cælum appræhenderunt. Tu enim cogno- Matth.3.a
ſcis, quòd dolabra ad radicem infructuoſa-
rum arborum iacet,& ſub ipſa ſicut oleaſter
incidẽris: hoc eſt, ſancti ſpiritûs virtute, vt
pax & concordia firma permaneat in ſacer-
dotibus Chriſti.

EPISTOLA FELICIS PAPÆ Romæ, ad Petrũ epiſcopum Antiochiæ, monitoria, quoniam non oportet addere in triſagio, Crucifixus propter nos.

QVis dabit capiti meo aquam,& oculis Hiere.9.a
meis fontem lachymarum,qualẽ au-
tem & dignum fletum adducam ani-
mæ meę,cõdolens Domini & ſaluatoris no-
ſtri Chriſti ſanctæ catholicæ & Apoſtolicæ
Eccleſiæ? Ipſa enim plorans plorauit ſuper
filios & filias ſuas, & non eſt qui conſoletur Thre.1.a
eam,ex omnibus qui diligunt eam. Vniuer-
ſi tyranni & hęreſiarchæ perſequẽtes ipſam,
appręhenderunt eam per te frater honora-
tiſſime, & affligentes ipſam, facti ſunt in ca-
put eius.Omnis decor ipſius,quantùm in te
eſt, factus eſt ad nihilum. Videntes inimici
eius, gauiſi ſunt ſuper perditione filiorum
eius. Quos enim fouerat, quos enutrierat,
quos ad mẽſuram ætatis perduxerat, lacteq;
pauerat propheticis & apoſtolicis doctrinis,
hos tu vno temporis momento veneno ne-
câſti.Quemadmodùm enim,qui piſcatiõem
ſectantur, hamum eſca contegunt,& ex im-
prouiſo capiunt piſces: ſic & tu angelicę lau-
dationi additionem induxiſti,& triſagiæ de-
precatiõi, quaſi pietatis obtentu, diram im-
pietatẽ excogitâſti.Ex plurib' eñ Orientali-
bus,ꝓuincijs literas ſuſcepim', ſignificantes
nobis, quomodò veneratio tua dudùm ſo-
pitũ Valẽtiniani dogma reſumpſit, & irritatẽ
à vobis ſaluatoris incarnatio,quodq; in Ma-
nichæorum dogma, & Arrij, & Apollinaris,
Pauliq; Samoſateni incidiſtis.Dicere eñ vni-
genitũ filiũ & Dñm noſtrũ Chriſtũ Ieſum,ꝑ-
fectũ nõ eſſe in Deitate,atque in humanitate
perfectũ, nec ipſum ſubijſſe paſſionẽ crucis,
ſed vnã verbi Dei naturã incarnatã,corpusq;
Dñi ſinè anima & mẽte,Apollinaris hęreſim
roborat.Ille eñ ignorauit, ꝙ ab ipſis mundi
naſcẽtis exordijs primùm anima primi parẽ-
tis noſtri mortua eſt, vel in mortẽ ꝓcipitata
eſt,atq; ità demùm corp'. Dictũ quippe illi eſt
à Deo,In quacunq; die comẽderis de ligno
ſciẽtię boni & mali,morte morieris.Itaq; iu- Gene.2.a
xta latam in illum à Deo ſententiam,qua die
comẽdit ex ligno,in ipſa ſecundùm animam
mortuus eſt. Nam ipſius corporis mors,poſt
nongentos & triginta annos contigit. Itaq;
Deus

Deus donum non dimidiatum fecit, ſed to-
tum ſimul Adam ex vtero virginis ſumpſit,
vt etiàm perditum, totum ſaluum faceret.
Ioan.10.c Idcircò & Dominus ipſe dicebat: Ego ani-
mam meam pro ouibus pono. Valẽtini item
& Marcionis, Manichæorumque ac gentili-
um innouare vis dogmata. Si enim Deus eſt,
qui diuiſibiliter atq; ſubſtantialiter eſt mor
tuus, ſimiliter ſanctus ſpiritus Deus, & ipſe
diuiſibiliter ac ſubſtantialiter inuenieẽ: ſicq;
iuxta tuam & illorũ rationem, tres dij erũt,
àc per hoc plurium deorũ inualeſcet error:
quãtumq; in te eſt, euacuabitur illud: Audi
Deut.6.a Iſrael, Dominus Deus tuus, Dominus vnus
Baruch 3.d eſt. Item quod ait Hieremias: Hic Deus no-
ſter, non reputabitur alius ad eum. Similiter
Ioan.17.a & Dominus: Vt cognoſcãt te ſolum verum
Deum. Cumq; ſcriptura diuina vnũ Deum,
ſanctam & indiuiduam Trinitatem prædi-
cet, tu & hi qui ante te fuerunt hæreſiarchæ,
tres deos dogmatizare auſi eſtis, alium qui-
dem dicentes Deum patrem præter filium,
& alium Deum filium præter patrem. Rur-
ſusq; alium Deum ſpiritum ſanctum præter
patrem & filium. Atq; alium quidem mor-
talem & nuiter genitum, alium verò æter-
num atque immortalem. In his autem noxi-
js verbis tuis, contraria ſentire vis patribus,
qui in Nicea, & qui in Conſtantinopoli, atq;
Chalcedone cõuenerunt, qui & cõſubſtan-
tialem roborârunt, & vnam Deitatem patris
& filij ſanctique ſpiritûs prædicârunt, atque
Arrij amentiam confuderunt. At verò tu in
eccleſia auſus es dicere, quòd vnus increatæ
atque indiuiduæ Trinitatis, paſſionem ſub-
ijt: & per hoc conſubſtantialem quoq; ſol-
uere niteris, ac Deum ſubijcere numero. Si
enim vnus ſanctæ Trinitatis & coæternus,
*hic qui crucifixus eſt Deus, *hoc eſt filius: ſunt
autem duo ſanctæ Trinitatis, pater & ſpiri-
tusſanctus: dicuntur autẽ dij, & non (vt ha-
Acto.1.a bet vera ratio) Deus, ſicut tradiderunt no-
bis, qui ipſi inſpexerunt, & miniſtri fuerunt
verbi, inueniris quoq; conſubſtantialẽ ſol-
uere: Quippe mortale & immortale, cõſub-
ſtantialia iam eſſe non poſſunt: roborabitur
autem ſic pluralitas deorum, dum tres dij
Ioã.1.b &.a Chriſtianis auribus ingeruntur. Cùm itaq;
ſcriptum ſit: Verbum caro factũ eſt, & Deus
erat verbum, non alius Deus verbum, pręter
patrem, inuenietur: verbum nõ ſimpliciter,
ſed verbũ ſubſtantiale, & Deus filius inueni-
*extra vili- etur, vt *ex vilitate noſtra, identitatem ſub-
taté noſtrá ſtantię patris & verbi & ſancti ſpiritûs agno-
ſcamus. Nos enim non alij, præter verbũ no-
ſtrum, inueniemur. Quoniam igitur vnige-
nitus Dei filius, qua ratione verbum eſt in ꝓ-
pria ſubſtantia, nõ poterit pati, nè ad omni-
potentis Dei patris ſubſtantiam paſſiõ refe-
ratur: (eſt enim vna patris & filij & ſancti ſpi
ritûs Deitas) patitur autem propriũ animatũ
corp⁹, quod ipſum ſubſtantiale Dei verbũ ex
ipſa ſanctæ & intemeratæ virginis vulua ſibi
coniungens, ex muliere proceſſit, de qua ſan
cto ſpiritu afflati prophetæ cecinerũt: Deus Pſal.79.
virtutum cõuertere, reſpice de cælo, & vide,
& viſita vitem iſtam: & perfice eam, quã plã-
tauit dextera tua, & ſuper filiũ hominis quẽ
cõfirmâſti tibi, vitem & filium hominis, quẽ
cõfirmauit verbum, vt inferni clauſtra con-
tereret, & viuificaret eos, q̃ à ſeculo mortui
ſunt, ſalutarem verbi incarnationem vocans.
Idcircò & Dominus dicebat diſcipulis ſuis:
Ego ſum vitis, vos aũt palmites, & pater me- Ioan.15.a
us agricola eſt: & tradetur filius hominis in Matth.26.e
manibus peccatorum. Patris enim intimum
ſubſtantiale verbum ac Deus, per ſanctę vir-
ginis aures illapſum, conceptionẽ ineffabili-
ter operatum eſt. Qua igitur parte vnigenit⁹
filius eſt conſubſtantialis patri, & vnus indi-
uiduę Trinitatis, increatus atque inuiſibilis,
impaſſibilis & immortalis permanſit. Quod
ergò increatum atque immortale eſt, creatu-
ræ nè applices, neque deorum pluralitatem
confirmare pergas, dicens vnum S. Trinitatis
mortuum eſſe. Rursùs, qua parte ex muliere
natum eſt, & ſubſtantiæ noſtrę ac generatio-
nis eſt particeps, abſq; peccato, ſuſtinuit paſ-
ſionem. Porrò, quòd non modò conſubſtã-
tialis, verùm etiàm cognatus ſecundùm car-
nem ſit nobis filius Dei, docet ipſe Domin⁹,
nunc quidem in Euangelio his, qui in ſe cre-
diderãt, dicens: Ego ſum vitis, vos palmites: Ioan.15.a
nunc autem in Pſalmis: Annũciabo nomen Pſal.21.
tuum fratribus meis. Vndè autem tibi tam
peſſima ſuperbia ſubrepere potuit, vt te ipſis
quoquè ſanctis angelis intelligentiorem, ſa-
pientioremque putares? Super his ingemi-
ſco, in his plango innimicos crucis Chriſti,
quorum finis perditio, & quorum DEVS
venter eſt, & gloria in confuſione ipſorum. Phil.3.a
Non cogitâſti, quòd ſcandalizare vel vnum Matth.19.f
ſolum ex his, qui credunt in Dominũ noſtrũ
Ieſum Chriſtum, quàm graui cruciatui facit
obnoxium? Sed incautè, vt ſerpens Euæ, tu Gene.3.a
ipſe quoquè erroris venena multitudini fi-
delium atque auribus infudiſti, traditamq;
ab angelis ſanctiſſimam laudatiõis formam
corrupiſti, inferens illi: Qui crucifixus es pro
nobis. Ergó ne non aduertiſti, quòd Paulũ
Samoſatenum, Photinumq; & *Artemium for. *Arte-
impietate trãſcendis, qui duos Dei filios po- moné, cuius
ſuerunt, vnum quidem ante ſecula, alterum hæreſim re-
verò nouiter natum, cùm ipſe quoquè Tri- nouauit Sa-
nitati inuexeris pluralitatem, duos Dei filios moſatenus.
dicens vnũ forté, alterũ crucifixũ? Ad hæc fi-
deliſſimũ Chriſti gregẽ in Manichęi opinio-
nem pręcipitare cõtendis, q̃ ſpiritumſanctũ
aſſerit crucifixũ. Nã ꝙ poſt illud, Sanctus im-
mortalis, quod eſt Spiritusſanct⁹, tũc infers,
Qui pro nobis crucifixus es, miſerere nobis:
quaternitatemque, non Trinitatem, populo
inſinuare videris. Nempe ſi ex humana tradi-
tione manâſſet hęc laus, non ità incautè cru-
cẽ insereres laudi, in qua filij appellatio, for-
tis ſcilicet, ponitur. Quoniam verò ab ange-

lis nobis laus iſta profluxit, qui ante crucem dicebãt: Sanctus, ſanctus ſanctus: ſicut reſpicere Eſaias meruit, poſt crucem verò cũ laude clamabant: Sanctus Deus, ſanctus fortis, ſanctus immortalis. Denique cùm terræ motu Conſtantinopolis quateretur, populusq́; in campo oraret, infantulꝰ, toto populo ſpectante cum Proclo ciuitatis epiſcopo, in cælum per vnam horam raptus eſt, ibique huiuſmodi didicit hymnum. Rurſumq́; deſcendens, nunciauit, quæ in æthere audierat, dicens de cælo quaſi de multitudine pſallentium, huiuſmodi laudes inſonuiſſe auribus ſuis, dictumq́ue ſibi, vt eam laudationem populo indicaret. Quam vbi populi inceperât, ciuitatem receperunt, neoque per huiuſmodi laudem propicio facto, ab imminenti ira liberati ſunt. At tu quàm temerè, vt ſcripturas diuinas reliquas, ità & angelorum laudẽ peruertere p̃ſumpſiſti. Quis igiť in huiuſmodi non ingemiſcat? quis non lamẽtetur? quis dolor ſimilis inuenietur, ſicut dolor eccleſię Domini & Saluatoris noſtri Chriſti? Cóſpice te conſtitutum, vt ſis lumen his, qui in tenebris ſunt, & eruditor inſipientium: immò inſipientiæ præceptor es, lucem in tenebras transferens. vide à te populos ſemèl illuminatos, qui bona guſtauerunt Dei verba, Dei mandata, Dei prophetias, prædicatiões Dei, Apoſtolicas euãgelicasque doctrinas abs te puerti magìs, ac doceri nõ ſolũ crucifigere filiũ Dei & oſtentui habere, verùm & cõtraria ſentire ſcripturis diuinis, & pacta abnegare, q̃ accedentes ad ſanctũ baptiſma fecerũt. Nã cum coram cæleſtibus virtutibus omnibus, coram Apoſtolicis euãgelicisque ordinibus ſancti baptiſmatis tempore promiſerint credere in vnum Deum omnipotentem, nunc illos in tres deos credere docuiſti. Rurſum, cùm polliciti ſint credere in vnum Dominũ Ieſum Chriſtum, filium D E I incarnatum, & hominem factum de ſpiritu ſancto & Maria virgine, tu eos doces, nè dicãt Dominum Ieſum Chriſtum, filiũ D E I, crucem perpeſſum eſſe, qui Deus eſt ſecundùm ſempiternam & impaſſibilem ex patre generatiõem, & idem homo ſecundùm eam, qua in nouiſſimis diebus ex matre prodijt, ſecundùm quam etiàm ſuſtinuit paſſionem, ſed vnum Trinitatis mortuum eſſe, qui eſt ipſum Dei verbum. Confeſſi ſunt rurſus Spiritumſanctum, viuificum & immortalẽ, dicentes credere in Spiritumſanctum, Dominum & viuificantem, & mortalem eſſe ponis ſpiritumſanctum, cùm dicis: Sanctus immortalis, qui crucifixus es pro nobis. Fuge, obſecro, huiuſmodi errorem. Corruiſti, noli in ruina perſiſtere. Peccâſti, iam peccare noli. Expectat te ſancta Dei Eccleſia, cupit amplecti pœnitentem in vanis propoſitionibus tuis, & ſecum de Chriſto diuina prædicantem, neque negantem ipſius animatam incarnationem, ſecundùm quam etiàm paſſus eſſe memoratur, clamatq́; tibi per nos: Venite ad me omnes, qui laboratis, & ego reficiam vos. Non vult Deus (fratres chariſſime) mortem peccatoris, ſed vt cõuertatur, & viuat. Memor eſto, Ieſum Chriſtum reſurrexiſſe à mortuis, ſecundùm euangelium. Memento B. Matthæi ſcribentis: Liber generationis Ieſu Chriſti filij dauid, filij Abraham. Recordare, quid Paulus ſcribat, ſegregatus in euangelium Dei, quod promiſerat ipſe DEVS in ſcripturis ſanctis de filio ſuo, qui factus eſt ei ex ſemine Dauid ſecundùm carnem, qui prædeſtinatus eſt filius. Memento etiàm Ioannis, clamantis: In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, ſicut etiàm eſt, & D E V S erat verbum, quodq́ue caro factum eſt, homine aſſumpto, & quòd D E V M nemo vidit vnquàm. Hæc tibi ſcripſi vnà cum præſenti ſynodo, conueniens te coram D E O & ſanctis angelis, vt ea doceas, ea nobiſcum ſentias, vt illibata fides noſtra permaneat in gloriam D E I.

Eſa. 6.a — Heb. 6.b — Matth. 11.d — Ezec. 18.g — 2. Tim. 2.b — Roma. 1.a — Ioan. 1.a — Ioan. 1.b

EPISTOLA MISSA ZENONI à Felice Romano põtifice, in qua ſignificat depoſitionem Petri epiſcopi Antiocheni, eò quòd in triſagio appoſuerat, Qui crucifixus es pro nobis.

GLorioſiſſimo ac ſereniſſimo filio Zenoni Auguſto, Felix epiſcopus in Domino ſalutem. Conuenit tuæ clementiæ, rerum ordinem nunciare geſtarum pro tranquillitate Imperij ſerenitatis tuæ, & oro ſuſcipias precẽ meam, àc ſi ipſe præſens eſſem, benignis auribus tuis, vt Chriſtianiſſimus Imperator: & nequaquàm arbitretur pietas tua, illum puro nos corde diligere, quicũque te pacem cum D E O habere non vult. Quoniam verò fideli mente credidiſti, nec ambigis, & temporalis ſolij poteſtatem, & æternæ vitæ retributionem ſuperno ex momento pendere, per noſtram etiàm paruitatem dignare ſuſcipere venerabilem ac diuinam beatiſſimi Petri confeſſionem, Apoſtolorum ſcilicet principis, qui & regni claues à Saluatore traditæ ſunt, qui etiàm præparabit Chriſtianiſſimo Imperio veſtro locum in cælo, cum ſanctis angelis, quique immutabilem & immaculatam fidem in Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM, Dei filium vnigenitum primus exponẽs, à Saluatore ipſo beatus eſt dictus. Nam cùm ipſe dixiſſet ad Dominum, Tu es CHRISTVS filius D E I viui, ab ipſo audire meruit, Beatus es Simon Bar Iona, quia caro & ſanguis non reuelauit tibi, ſed pater meus qui in cælis eſt: & ſuper iſta cõfeſſione, ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduerſùs eam. Cùm ergò Saluator dixerit, quòd portæ inferi non præualebunt aduerſùs ipſius Eccleſiã, vt ab ea ipſius denominationem

Matth. 16.c — Ibidèm. — Ibidèm.

tionem tollant, quæ dicitur Chriſtus Ieſus, & Dei omnipotentis filius: Petrus primogenitus & diaboli filius, & qui ſanctæ Antiochenæ eccleſiæ indigniſſimè ſe ingeſſit, ſanctamq́; ſedem pontificatûs Ignatij martyris polluit, qui Petri dextera epiſcopus ordinatus eſt, Euſtathijq́; confeſſoris ac præſidentis trecentorum decē & octo patrum, qui in Nicea conuenerūt: auſus eſt dicere, nō oportere Chriſtum etiàm Dei filium nominare ſecundùm diuinam Saluatoris ſanctionem, & traditionem diuinarum ſcripturarum, patrumque expoſitionem: ſed vnum de Trinitate, paſſionem pro nobis pertuliſſe in ſubſtantia Deitatis, iuxta Arrij & Apollinaris Eunomijq́; blaſphemiam, volens hac voce euacuare ſalutarem Domini incarnationem, ſecūdùm quam Chriſtus & paſſiōem ſubijt. Dicitur autē & vnus ex nobis, vt qui Abrahæ ſemen apprehendit. Augere quoq́; deorum pluralitatem nititur: quippe ſenſus eius tres introducit deos, vnum mortuum, & duos viuētes. Soluit etiàm cōſubſtantialis nomen, ſacrasq́; abijcit ſynodos, Nicenā, Conſtantinopolitanā, & Chalcedonēſ: ſanctam quoq́; Mariam, virginē nequaquàm admittere deprælendit. Si enim non ex ea incarnatum verbum homo factum eſt, quę neceſſitas virginis? & quarè ad eā dixiſſet Gabriel: Quod ex te naſcetur ſanctum, vocabitur filius Dei, & dabit illi Dominus Deus ſedem Dauid patris eius? Poſt hæc autem omia impia, & blaſphemiæ ſuæ præſumpta, & deprauationē triſagiæ deprecationis, cùm illis addere voluit, qui crucifix⁹ eſt pro nobis, multa inconuenientia effecit, multumque à nobis, & in Chriſto dilectis fratribus noſtris, q in Oriēte ſunt, & à venerabili Acacio veſtræ regalis & à Deo amatę ciuitatis archiepiſcopo admonitus, conuerti noluit. Quapropter nunc ſancta Dei Eccleſia maternis te vocib⁹, vtpotè ad excellentem ipſius filium, alloqui nō ceſſat: O à Chriſto amate Imperator, meę venerabilitatis vinculum, in quo multitudines fidelium circonſtringūtur, diſſolui non permittas: Domini autem Chriſti & vnigeniti filij Dei laudationem tranſgredi nō permittas, quæ & veſtram ciuitatem periclitantem ſaluauit, ſed tanquàm angelorum traditionem indeprauatam conſeruatam, Petrum Arrianæ ſuperſtitiōis ſequacem, ab Eccleſia Antiochena expelle. Qua ex cauſa Petr⁹ ſcindit veſtem meam deſupèr contextam? Deus & pater mādauit principi Apoſtolorū, quid vocarent filium. Eius vnigenitus filius in cōfeſſione primi Apoſtolorū fundauit me: ſanctus ſpiritus quotidiè teſtatur mihi, dicens: Non iudica te ſcire aliquid, niſi Ieſum Chriſtum, & hunc crucifixum. Si autem inimici, increduli, inſidiatores, qui extra vitem ſunt, & qui vnigenitum filium Dei mactauerunt, lapidauerunt, & ligno crucis affixerunt, veſtem ſuā non diuiſerunt: & Petrus fidei meæ veſtem * dirupit? Portæ inferi non præualuerunt aduersùs me, & Petrus tētat muros meos demoliri? Ego, pijſſime Imperator, te de imperio expulſum rursùs introduxi, & malignos ac inobedientes meis diuinis dogmatibus dedi pro ſepultura tua, viamque potentię aperui ante te, inimicos tuos percuſſi vnà cum iniquo eorum dogmate, antequàm potentiam exquiſiui tibi à Deo in altis regnante, ex quo & regnare ſumpſiſti. Reſpice ad prædeceſſorem tuum pijſſimum Imperatorem Martianum, & illius fidem libēter amplectere, hæreticam tyrannidem Petri, quàm citiſſimè eradica, Valētini & Eutychetis diſcipulum expelle à ciuitate ſimul & Eccleſiaſtico regimine, & à dignitate hierarchica deiectū eſſe ſancito. Conſpice, ſanctiſſime fili & Imperator inuictiſſime, qualis in Chalcedonēſ ſynodo indubitabilis defenſio facta fuit, & quib⁹ expugnauit * Aeſchinum, & diuulgatiōes hæreticæ doctrinæ Petri expedias. Hęc legat ſancta Dei apoſtolica & catholica Eccleſia, vt ab ipſa propter prædictas cauſas depoſitum, ad communionē non ſuſcipias: ſed per diuinos apices veſtræ ſerenitatis ab Antiochiæ confinio propellite, pro ipſo autem conſtituite virum, operibus ſacerdotium ornantem, cuſtodemq́; diligentē ſanctæ Chalcedonēſ ſynodi, & eorum quæ in ea firmata ſunt. Omnipotens Deus cuſtodiat veſtram potentiam in pace ſemper.

Heb. 2. d. — Lucæ. 1. d. — Matth. 16. — 1. Cor. 2. d. — Ioan. 19. c. — * dirumpit — Eſa. 53.

Hæc continentur in præſenti libro contra Seuerum, Zoaram, Petrum, & Anthimum, facta à Menna patriarcha Conſtantinopolitano, inter quæ habentur ſequentia:

Libellus epiſcoporum de ſecunda Syria, ad Iuſtinianum Imperatorem.

Libellus monachorum monaſteriorum ibidèm, & quę in Hieroſolymis, & in eremo, & in ſecunda Syria, & in mōte Sinai, & in tribus Palæſtinis erant, ad eundem.

Libellus eorundem ad ibidèm cōgregatam ſynodum.

Epiſtola Hormiſdæ papæ ad Epiphanium archiepiſcopum Conſtantinopolitanum.

Supplicatio clericorum & monachorū Antiochiæ, ad Ioānem archiepiſcopum Cōſtantinopolitanum, & ibi congregatam ſynodum.

Relatio ad Ioannem archiepiſcopum à congregata ſynodo.

Libellus abbatum Cōſtantinopolitanorum ad congregatam ſynodum, cui & annexæ ſunt quatuor ſynodi, quomodò in Eccleſia prædicatæ fuēre.

Epiſtola Ioannis patriarchæ, ad Ioannē Hieroſolymorum.

Alia epiſtola eiuſdem patriarchę, ad Epiphanium epiſcopum Tyri.

Epiſtola Hormiſdæ papæ ad clericos ſecundæ Syriæ & archimādritas, & reliquos orthodoxos

thodoxos in proprio aliquo climate orientis.

Reſcriptum Ioannis Hieroſolymorum epiſcopi,& ſuffraganeorum ſuorum, ad Ioánem Conſtantinopolitanum.

Epiſtola Epiphanij Epiſcopi Tyri,& epiſcoporum ſibi ſubditorum,ad congregatam in Cõſtantinopoli ſynodum, & exclamatio fidelium multitudinis Tyri, & anathematizatio Seueri & eius doctrinæ.

Epiſtola epiſcoporum de ſecunda Syria ad Ioannem patriarcham & ſynodum.

Actio formata à præſule prouinciæ contra Petrum Apamearum.

Alia actio ab eodem.

Libelli dati à monachis Apamearum,epiſcopis ſecundæ Syriæ,contra Seuerum & Petrum Apamearum.

Sententia ab illis,qui de Italia huc veuerunt, contra Seuerum & Petrum.

Sententia Epiphanij patriarchæ Conſtantinopolitani, & ibidèm congregatæ ſynodi,contra Seuerum & Petrum.

Sententia Mennæ patriarchæ contra Seuerum,Petrum,& Zoaram.

IN SECVNDO LIBRO CONtinentur,quæ facta ſunt contra Anthimum.

Conſtantinopolitanæ quintæ ſynodi ACTIO PRIMA.

Diuina ordinatio & Conſtitutio Iuſtiniani Imperatoris contra Anthimum,Seuerum,Petrum,& Zoaram,ad Petrum archiepiſcopum Hieroſolymorum.

GEſta in Hieroſolymis à Petro archiepo contra Anthimum, in quibus inſerũtur & ea, quæ in Conſtantinopoli à Ména patriarcha contra eundẽ facta ſunt in quatuor actionibus, quibus inſertis & ipſe Peturs Hieroſolymorũ ſententiã contra ipſum protulit. In his autem & quædam contra Seuerum, & ipſius conſcripta inueniuntur.

¶Sciendũ,quòd primò actum fuit à Menna patriarcha contra Anthimum, poſteà inſertio facta fuit eorum, quæ à Petro Hieroſolymorum geſta fuère. Vltima quidẽ actio eſt de his, quæ contra Anthimum à Menna patriarcha facta fuerunt, vbi & ſententia lecta fuit,die xxj.menſis Maij,indictione xiiij. Poſteà quarta menſis Iunij eadem indictione actũ eſt contra Seuerũ, Petrũ, & Zoaram ab ipſo Menna,& per producta probatũ eſt, ꝙ & olìm, & polìm anathematizati fuerũt. Conſtitutio autẽ fuit vj. Nonas Maias,indictióe xiiij. quę autẽ Hieroſolymis in intima. tióe cõtra Anthimum facta fuerunt, ſancita ſunt xiij. Kalẽ. Octobrias, indictione xv. Prima ergò eſt ſententia, quæ in Conſtantinopoli contra Anthimum lata eſt. Secunda autem ſentẽtia, quæ in Conſtantinopoli fuit contra Seuerum & Petrũ & Zoaram. Tertia eſt conſtitutio ordinaria. Quarta autem actio in Hieroſolymis. & hæc omnia prædicta, in quatuor menſibus facta & ſancita fuerunt.

POſt cõſulatum clariſſimi Flauij Beliſſarij, pridiè Nonas Iunias, indict. xiiij.in Deo amata & regia vrbe Conſtantinopoli, præſidente autem ſanctiſſ. & beatiſſ. domino noſtro œcumenico & patriarcha Ména, in atrio *dijtico venerandæ domûs ſanctę & glorioſæ Dominę noſtrę,matris Dei & ſemper virginis Mariæ, prope ſanctiſſimam magnam eccleſiam exiſtentis, & à dextera quidem parte conſidẽtibus illi coadiutoribus, iuxta pium iuſſum à Chriſto amati & à Deo cuſtoditi Iuſtiniani Imperatoris, excellentiſſimis & ſanctiſſimis, ac Deo amantiſſimis epiſcopis,Sabino Canuſij,Epiphanio Eſculanorum,Aſterio Salernitanorũ,Leone Nolanorum, Ruſtico Fęſulanorũ, *Theophane diacono Romano, Pelagio diacono Romano, omnibus quidem ex Italica regione ab Apoſtolica ſede nupèr miſſis. Poſteà autem conſentientibus Agapeto papę antiquę Romæ huc aduenienti, Petro metropolis Iuſtinianopolis ciuitatis ſecundę prouinciæ Cappadociæ, Ioanne Boſphori metropolis, Thalaſſio metropolis Beryti, Magno metropolis Beroæ, Ioanne Gabalorum, Chriſtophoro Porphyrionis prouinciæ Phœniciæ Paraliæ, *Dauitho Cyrrheſticæ, Aetherio Mariamniæ, Alexandro *Pagraſorum, Domno Maximianopolis ciuitatis ſecundę Palæſtinę, Andrea Panis, Epitynchano Germę prouincię Helleſponti, Theodoro Gordi, Euſebio Canorum prouinciæ* Pergami, Dominico Theodoſianopolis ciuitatis prouincię Phrygię Pacatianę, Ioãne Traianopolis ciuitatis ꝓuincię Phrygiæ Salutariæ, Dominico Sophenæ ciuitatis, Euſebio Cyzici metrop. Thalaſſio metrop. Nicomedię, Theogene metrop. Synnadorum, Bacho Antiochenæ metrop. Piſidiæ, Hilariano metrop. Pergæ, Voſporio metrop. Neocæſareæ Põti Polemoniaci, Paulo metropolis Tyanorum, Acacio metrop. Peſſinũtis, Epitecto Claudiopolis ciuitatis metrop. Honoriadis, Hediſco metrop. Cij, Archelao Corcycorũ, Ioãne Zoororũ, Anaſtaſio Iotapæ, Anaſtaſio *Zichiorum, Pelagio Par- -ſlio, Abraamio Cratiæ, Alexandro Col- -æ, Paulo* Zectorij, Andrea Peltorũ, Theodoro Myrorũ, Ioãne Cęſareæ Bithyniæ, Euſtathio Tiberiopolis ciuitatis, Leõtio Helenopolis ciuitatis, aſſiſtentibus illi & coaudientibus Theophane & Pelagio Deo amãtiſſimis diaconibus Apoſtolicę ſedis, & Petro & Ména Deo amantiſſimis notarijs, & quibuſdam venerabilibus ſubdiaconis, procuratoribus reliquorũ clericorũ eiuſdem ſedis Apoſtolicę, qui & con-

* diptycho Eſt autẽ diptychon locus, in quo ſcripta ſeruantur epiſcoporũ nomina.

*Theodoro

*Paraxiorũ

*Carmaniæ

*Zinchorũ,

*Sectorij

ſentientes ibidem fuerunt Agapeto ſanctæ
memoriæ papæ antiquæ Romæ, & Magno
presbytero, & Heraclio, diaconibus & am-
baſſiatoribus *Euſremij ſanctiſſimi patriar-
chæ in diua ciuitate ſanctiſſimę Eccleſiæ, Sa-
bino diacono ſanctæ reſurrectiõis Domini
noſtri Chriſti Dei, tenente ambaſſiatã ſan-
ctiſſimi Petri patriarchæ Hieroſolymorum,
Stephano diacono & ambaſſiatore Soteri-
ci ſanctiſſimi Epiſcopi Cæſareæ metropolis
Cappadocię primæ, Caiano presbytero am-
baſſiatore Elpidij ſanctiſſimi epiſcopi An-
cyræ metropolis Galatiæ primæ, Dionyſio
& Callinico diaconibus & ambaſſiatoribus
Photij ſanctiſſimi epiſcopi metropolis Co-
rinthi. Præſente autẽ & venerabili clero re-
giæ vrbis, Euphemius Deo amantiſſ. diac. &
primicerius notariorum, dixit: Venerabiles
monachi regiæ vrbis, & quidam ex ciuibus
ſuis & Hieroſolymitanis ſurgentes, ſuppli-
cationes dederũt pijſſimo & ſereniſſimo Im
patori noſtro, & libellos veſtræ beatitudini.
Iuxta igitur piũ iuſſum à Deo cuſtoditi Im-
peratoris noſtri, conueniente ſancta veſtra
ſynodo, ſteterunt ante præclarum ſecretum
veſtrum, Theodoro circunſpecto referen-
dario talia à ſereniſſimo domino noſtro ad
vos ſtante, abſtulimus oblatas ab ipſis ſup-
plicationes, & expetentibus introitum, ſub-
miſimus ad aſſiſtentem. Sanctiſſimus archi-
epiſcopus dixit: Intrent & Theodorus cir-
cunſpectus referendarius pijſſimi Imꝑera-
toris noſtri, & venerabiles monachi. Et in-
trarunt. Theodoruſque circunſpectus refe-
rendarius à DEO cuſtoditi domini noſtri
tribunus & notarius, & Marianus Deo amã-
tiſſimus presbyter, & Prior domûs Dalma-
tij ſanctæ memoriæ, & princeps, & qui cum
ipſo erant venerabiles presbyteri & abbates
& monachi, qui & ſe ſubſcripſerunt libello,
ab ipſis oblato ſanctiſſimo & beatiſſimo do-
mino archiepiſcopo œcumenico & patriar-
chæ Mennæ. Qui ſanctiſſimus archiepiſco-
pus dixit: Dicat ſecũdùm primum ordinem
Theodorus circunſpectus cauſam, pro qua
ad nos venit. Theodorus circunſpectus tri-
bunus, notarius & referendarius pijſſimi do-
mini noſtri, dixit: Deo amantiſſimi Epiſco-
pi ſecundæ Syriæ prouinciæ, relationem fe-
cerunt de quibuſdam eccleſiaſticis capitulis
pijſſimo & diuiniſſimo domino noſtro, &
non ſolùm ipſi, ſed & venerabiles abbates
*Euagorum monaſteriorũ regiæ vrbis hui-
us, & quidam ex Orientali adminiſtratio-
ne, & venerabiles monachi Hieroſolymæ,
dederunt ſereniſſimo domino noſtro, & nõ
ſolùm ipſi, ſed & venerabiles abbates Euago-
rum monaſteriorum, ſupplicationes. Et ſta-
tuit imperium ſuum ipſas per me tradi ve-
ſtræ beatitudini, & ſanctiſſimis viris antiquę
Romæ, ac reliquæ præclaræ ſynodo con-
gregatæ, adduceréq; ad vos ipſos venerabi-
les viros qui ſupplicatiões dederũt, vt in his
interpellantes vos ipſis finẽ imponatis. San-
ctiſſimus archiepiſcopus dixit: Legantur, ꝓ-
ducta à circũſpecto Theodoro. Accipienſq;
venerabilis Dorus diaconus notarius duas
ſupplicatiões, alteram quidem ex parte Epi-
ſcoporum, alterã verò ex monachorũ, legit:

¶ *Libellus epiſtolarum ad Imperatorem Iuſtinianum, à Paulo Epiſcopo Apamearum ſecundæ Syriæ.*

PIjſſimo & ſereniſſimo totius orbis poſt
Deum domino Flauio Iuſtiniano, Chri
ſto amato & ſemper Auguſto Imperatori, à
Paulo epiſcopo Apamearum ſecundæ pro-
uinciæ Syriorũ. Magnificauit etiàm & nũc Pſal.125.
Dominus facere nobiſcũ, facti ſumus læti,
ſecũdùm quod ſcriptũ eſt, pijſſime & Chri-
ſto amantiſſime Imperator. Iuſtè enim iuſta
ſectantes, & vera & orthodoxa dogmata ſan
ctorum patrũ quotidiè ſcrutantes, & tenen-
tes, prædicamus apertè omibus orthodoxis
populis Chriſtum Deum noſtrum omnium
Imperatorem, & caput ſanctæ Eccleſiæ ſuæ,
quam proprio ſanguine acquiſiuit, redimẽs Actor.20.f
nos à morte, quam nobis ſuperinduxit dia-
bolus ſuperbus per malignos ſuppoſitos ſi-
bi. Et verè cognouimus, quòd magnificauit
Domin⁹ ſacrum & iuſtum imperium veſtrũ,
& omnes veſtros aduerſantes, veſtræ poten-
tiæ ſuppoſuit: quoniam ſanctam & immacu-
latam fidem defendẽtes, purum fermentum,
hoc eſt, recta dogmata, ſicut incenſum offer- Matth.3.d
tis ſuæ bonitati, paleas autem igne inextin- Lucæ 3.d
guibili cõburitis. Dicitis itaque, hæreticos,
qui non ſuſcipiũt ſanctas quatuor ſynodos,
tanquàm vnam verę definitionem fidei, pri-
mam videlicet cccxviij. & aliam cl. patrum,
Epheſinamq; primam, & ſanctam vniuerſa-
lem ſynodum Chalcedonẽ, cum quibus &
venerabilẽ epiſtolam S. Leonis papæ ample-
ctimur verè columnã orthodoxæ fidei exi-
ſtentem: qui ſancti patres noſtri omnem hę-
reticum errorem & opinionem prauam de-
ſtruentes, longè à ſanctis Dei eccleſijs fece-
runt, voſque docuerunt filium Dei ex patre
quidem fuiſſe ſinè tẽpore, atque eſſe ipſi cõ-
ſubſtantialem ſecundùm Deitatem, & ſpiri-
tumſanctũ patri & ipſi filio coadorãdum &
conglorificandũ, & vnã eſſe patris & filij &
ſpũſſãcti ſubſtãtiã & deitatẽ, & ĩ trib⁹ hypo-
ſtaſim perſonis, nouiſſimis aũt diebus ipſum
æternũ filiũ Dei & Dominum noſtrũ, incar-
natũ eſſe & hominẽ factũ, natumq; ex ſpiri-
tuſancto, ex maria verè Dei genitrice, & ſem-
per virgine, & eſſe nobis conſubſtantialem,
ipſumq; eſſe perfectum in Deitate, & perfe-
ctum in humanitate, duarum naturarum ꝓ-
prietates minimè abijciens, ſed in vtraq; na-
tura cognit⁹ in vna perſona & vna hypoſta-
ſi inconfuſibiliter, inconuertibiliter, & indi-
uiſibiliter, vt indè Neſtorij & Eutychis pro-
phana & DEO odibilia dogmata potenter

eijcian-

eijciátur, & zizania radicitùs extirpétur, quę orthodoxis eccleſijs inſeminârunt. Vndè nos quidé, inſenſati & hominis idololatræ Neſtorij diuiſioné aufugientes, confitemur, quod ille negauit, ſanctam, intemeratam, & ſemper virginem, matrem almam Domini & Dei noſtri Ieſu Chriſti, θεοτόκον. Eutychis aút deliri & inſipientis ꝓphanũ & fatuũ dogma anathematizátes penitùs & expellentes, differentiam naturarũ recognoſcimus, & confitemur duas naturas poſt vnionem in vna hypoſtaſi, in vno Chriſto Deo noſtro, & nó ſicut fatui Eutychianiſtæ, cum ipſorum doctore Eutyche & Dioſcoro ipſum ſuſcipiente, non rectè ante vnionem duas naturas dicimus, vnam verò poſt vnionem. Nam hoc eſt negare penit⁹ Dei & ſaluatoris noſtri diſpenſationem, & inconuertibilem incarnationem, quam propter noſtram ſalutem accepit. Qui enim ꝓdicta blaſphemãt, fatui ſunt, & alieni à confeſſione, quam princeps Apoſtolorũ Petrus cófeſſus eſt, dicés: Tu es Chriſtus filius Dei viui. Nos auté, qui pro veſtro pio imperio rogamus, & puri fontis latices orthodoxię participam⁹, ac orthodoxis populis tradimus, hanc fidem, veſtram ſerenitaté coronanté, conſpicientes, ac exuperantem omné inimicũ & rebellé pij imperij veſtri, rogamus auerti curuum in corde, & qui non ex tota & pura mente ſuſcipit recta & irrepræhenſibilia dogmata prædictorũ ſanctorum patrum, ſed in hypocriſi quidem ficté ſuſcipit ſanctas quatuor ſynodos, & glorioſam epiſtolam ſancti Leonis papæ, vt à perſonis fidelis iudicetur: operibus autem negat, & non cófitetur bonam & orthodoxam fidem ipſorum, proprias voces illas, per quas Eutychen inſipientem ſapit, de eccleſia abſcinde, & hunc expelle de veſtra pia politia. Dicimus autem Anthimum, Seuerum, & Petrum anathematizatos. Et nũc auertimus, & anathematizamus, & alienos habemus ab orthodoxa communióe, hæreticos exiſtentes, & gaudentes ſuper diuiſione ſanctarum Dei eccleſiarum, cum quibus prædictum Dioſcorum, & qui non rectè (ſicut dictum eſt) ſapit, Eutychen infamem abijcimus, & anathematizamus. Sic enim tenentes & ſapientes de hiſipſis, per mediocrem Epiſtolam notificauimus ſanctæ memorię archiepiſcopo antiquæ Romæ Agapeto papæ, ꝓ omnium eccleſiarum beneficio, & veſtræ religioſæ reipublicæ ſuperſtantis, ac veſtra veſtigia pia digna facienti: ſed vt exiſtimamus, morte præuentus, & à Chriſto Deo noſtro vocatus, ipſam nó accepit. tranſtulit enim ipſum Dominus, vt plenitudinem directionis, veſtræ cuſtodiret ſerenitati. Vos autem Dominus glorię cuſtodiet pios, & zelotes & cuſtodes orthodoxæ fidei, quam tradiderunt nobis prædicti ſancti patres noſtri, toti orbi & ſanctiſſimis eccleſijs ſuis, in pace & lætitia & victoria contra aduerſarios, prouidentes & gubernantes commiſſum vobis ab ipſius bonitate imperium.

i. Dei genitricem.

Matth. 16. c

¶SVBSCRIPTIONES.

¶Paulus miſeratióe diuina epiſcopus Apamearum ciuitatis, orator veſtri pij & à Deo cuſtoditi imperij, ſupplicaui. Seuerian⁹ miſ. di. Epiſcopus Arethuſæ ciuitatis, orator pij veſtri & à Deo cuſtod. imp. ſup. Theodorus mi. di. epiſcopus ciuit. Balaneorum, orator pij veſtri & à Deo cuſt. imp. ſupp. Stephanus mi. di. epiſcopus ciuit. Lariſſæ, orator pij veſtri & à Deo cuſt. imp. ſup. Nónus mi. di. epiſcopus ciuit. Rhaphaneæ, orator pij veſtri & à Deo cuſt. imp. ſup. Dominicus mi. di. eṗs ciuit. *Seleucobeli, orator veſtri pij & à Deo cuſt. imp. ſup. Sergius mi. di. epiſcopus ciui. Epiphaniæ, orator pij veſtri & à Deo cuſtoditi imperij, ſupplicaui.

*Seleucobella

¶Libellus monachorum, mónaſterioꝝ rumq; ſecundæ Syriæ &c.

DEo amátiſſimo regi & pijſſimo, Iuſtiniano Imperatori Auguſto, ſupplicatio ac deprecatio à Mariano, miſeratione diuina presbytero, & abbate domûs & monaſterij Dalmatij beatiſſimi, & Priore venerabilium monaſteriorũ ciuitatis & abbatum ipſorum monaſteriorũ, & eorum qui in ipſa aduenerunt ab eremo Hieroſolymorum, abbatũ & monachorũ, & illorũ de ſecunda Syria, & ſancti mótis Sinai, & triũ Palęſtinarũ.

Cor veſtræ pietatis in manu DEI, & quôcunque ipſe voluerit, inclinari conſpicientes, ꝓpter hoc rebus *continentib⁹ veſtram optimam politiam, præferentes ſanctam eccleſiarũ pacem, & fidelium populorum quietem, meritò inquietare audemus veſtrum à DEO cuſtoditum imperium, pro his, quę communiter vniuerſis conferunt Chriſtianis. Supplicamus itaque, ſicut cùm introitum ante hos proximos dies aſſequuti ſuimus, apud veſtram pietatem ſupplicauimus veſtris pijs veſtigijs, libellum à nobis oblatum ſanctiſſimo & beatiſſ. patriarchæ Mennæ, ſuſcipi & canonicè agi. Cumq; igitur pro ipſis ſupplicemus, ſanciat veſtra à DEO cuſtodita ſerenitas, per veſtrum pium iuſſum mittere ad prædictum beatiſſimum virum prædictum libellum, factũ contra deuaſtantes ſanctam DEI Eccleſiam, videlicet Seuerum & Petrum impios, & qui ſimilia his ſapiunt, ab Eutyche & Dioſcoro Acephalis hereticis ſeductos, quorum vnus eſt, qui maximè conturbauit, *quòd in ipſo fuit, ſanctam DEI Eccleſiam, Zoaras quidã Syrus, irrationabilis, plenus omni inſania & furia, & qui nihil aliud ab iſtis didicit, quàm anathematizare ſanctos patres veſtros, & ipſis cómunicátes, & decipe veniétes ad ipſum, ac recógregare, ac rebaptizare, ſic ſupplicamus ſuſcipi, & quæ in ipſo inſita ſunt, canonicè finem accipere, conuenientibus ad idipſum prædicto patriarcha Menna, & ſanctiſſimis ac Deo amátiſſimis Romanis, & ſancta ſynodo,

Prou. 21. a

*quantùm

odo, quæ in ipſa regia vrbe congregata eſt. Nam hoc aſſequẽtes, magis & deuotiùs ſupplicatiões mittemus ad clemẽtiſſimum Deum pro veſtra pietate, vt donet nobis ſuper longitudinem annorum, veſtrum pium nomen & rem, atque veſtrum imperium cuſtoditum in pace Dei, quę omnem exuperat intellectum: & ipſam donans vbiquè ſanctis Dei eccleſijs, & de medio tollat omnem, non communicantem ipſis & Apoſtolicæ ſedi.

Phil. 4.

¶SVBSCRIPTIONES.

¶Marianus miſeratiõe diuina presbyter, & archimandrita monaſterij ſancti Dalmatij, & Prior venerabilium monaſteriorũ huius regiæ vrbis, ſubſcripſi & ſupplicaui. Agapetus miſ. Dei presbyter & archim. monaſt. Dij, deprecatus ſubſcrip. Agapetus Dei mi. presbyter & archim. mona. diuæ memoriæ Thalaſſij, ſup. & ſub. Alexãder Dei mi. preſ. & archim. mo. S. Abramij, ſub. & deprecat⁹ fui. Eleutherius Dei miſ. preſ. & prior mon. S. martyris Dominici, deprecat⁹ ſubſ. Theodorus Dei mi. preſ. & Pri. mo. Iob, ſubſcribens ſup. Dioſcorus Dei mi. preſ. & Pri. eorum, q ſunt in Olymbrio, ſub. deprecatus. Paulus mi. diui. preſ. & Prior Romanorum prope Proinum, ſub. deprecatus. Lucianus Dei mi. preſ. & Prior mon. Romanorum, ſup. & ſub. Coſmas Dei mi. preſ. & Prior ſancti Prodromij & Ioannis Baptiſtæ exiſtentis inter illa ſtudij, ſub. deprecatus. Ioannes Dei mi. preſ. & Prior mon. S Thomæ apoſtoli, ſub. & ſup. Ioannes Dei mi. preſ. & Prior mon. venerabilis S. Michaelis archãgeli, ſub. & ſupp. Dominic⁹ Dei mi. preſ. & Prior mon. illorũ Euphemij, ſubſ. & ſupp. Demetri⁹ Dei mi. preſ. & Prior illorum de Foca, ſupp. & ſub. Theodorus Dei miſ. preſ. & Prior mon. illorum de Tryphone, ſub. & ſupp. Focas Dei mi. preſ. & Prior mon. de Iona, ſub. & ſupp. Stephanus Dei mi. preſ. & Prior mon. Promoti, ſub. & ſupp. Dadas Dei miſ. preſ. & Prior mon. Caiumæ, ſub. & ſupp. Alexander Dei mi. preſ. & Prior mon. Calami, ſub. & ſupp. Stephanus miſ. Dei preſ. & Prior mon. *Conſta, ſubſ. & ſupp. Gennadius Dei mi. preſ. & Prior mon. Dominici, ſub. & ſup. Dominic⁹ Dei mi. preſ. & Prior mon. Syriorum, ſub. & ſupp. Atticus Dei miſ. preſ. & Prior mon. Eucradatorum, ſupp. & ſub. *Cyrion Dei mi. preſ. & Prior Aegyptiorum, ſupp. & ſub. Theodorus Dei mi. presbyter & prior mon. Maronij, ſubſ. & ſupp. Timotheus Dei mi. preſ. & prior mon. Aſterij, ſubſ. & ſupp. Coſmus Dei mi. preſ. & prior mon. S. Maximini, ſubſ. & ſupp. Marc⁹ Dei mi. preſ. & prior mo. Theodori *de Eſteptoris, ſubſ. & ſupp. Andreas Dei miſ. preſ. & prior mon. Beſſorum, ſub & ſup. Dionyſius Dei mi. presbyter & prior mon. S. Marci, ſup. & ſub. Stratonicus Dei miſ. presbyter & prior mon. S. martyris *Domecij, ſubſ. & ſupp. Marcus Dei mi. presbyter & prior mon. S. *Cyrici, ſubſ. & ſup. Ioannes Dei mi. presbyter & prior mon. Iſaccij, ſubſ. & ſupp. Zoilus Dei mi. presbyter & prior monaſt. Theodoti, ſub. & ſup. Dominicus mi. Dei preſ. & prior mon. S. Georgij in Xerocerco, ſup. & ſub. Marinus Dei miſer. presbyter & prior mon. *Paulini, ſup. & ſub. Paulus mi. Dei presbyter & prior mon. S. Zenobij, ſup. & ſub. Stephanus Dei miſ. presbyter & prior monaſt. Olympij, ſubſ. & ſupplic. Iacobus Dei miſer. presbyter & prior monaſt. Abibi, ſubſcripſi & ſup. Petrus Dei miſ. presbyter & prior mo. *Epiclin cognominati in Hieruſalem, ſub. & ſup. Paulus Dei miſ. presbyter & prior mon. Samuelis iuxta *Scythem, ſup. & ſubſcripſi per Zoticum diaconum. Ioannes Dei miſer. presbyter & prior mon. Theodori in petra, ſup. & ſubſ. Eleutherius Dei miſ. presbyter & prior mon. Neonis, ſup. & ſub. Modeſtus Dei mi. presbyter & prior mo. inclyti Lycaoniorum, ſup. & ſubſ. per manus Flauiani presbyteri & Deuterarij. Georgius Dei mi. presbyter & prior mon. Cyri, ſup. & ſubſcripſi. Antonius Dei miſ. presbyter & prior mona. S. patris noſtri Euſebij, ſup. & ſubſ. Tryphon mi. Dei preſ. & prior mona. Manuelij, ſup. & ſubſ. Theoctiſt⁹ Dei mi. preſ. & pri. mo. S. & glorioſę Dei genitricis ſemp virginis Marię, ſupp. & ſubſ. *Menon Dei mi. preſ. & prior mo. ſiti in bono agro S. Prodromij & Ioãnis Baptiſtæ, ſupp. & ſubſ. Paulus Dei mi. preſ. & prior mon. S. martyris Erimonis, ſiti prope *Elebychum, ſupp, & ſubſcripſi. per manum Marini lectorarij. Silas Dei miſ. presbyter & prior mona. Eliæ, ſup. & ſubſcripſi. Ioannes Dei miſeratione presbyter & prior monaſterij Maræ, prope Aetiam ciſternam, ſup. & ſub. Baſilius Dei mi. preſ. & prior mon. S. Simeõis vocati Cyracona, dep. ſubſ. Theodorus Dei miſ. presbyter & prior mon. S. Laurentij, à me Dei gratia fundati, ſup. & ſubſc. Babylas Dei mi. presb. & prior mon. ſanctæ memoriæ Danielis in ſtylo, & S. Ioannis apoſtoli, & S. Andreæ, ſup. & ſub. Polychronius Dei mi. preſ. & archimand. mon. S. Michaëlis archãgeli in *Ethrio, per Anaſtaſium monachum, ſup. & ſub. Anaſtaſius Dei mi. preſ. & archimand. mon. Romanorũ in *Petrio, ſub. & ſup. Andreas Dei mi. preſ. & prior mo. Romanorum, ſubſcripſi & ſup. Elpidius mi. Dei presbyter & prior mon. Baſſiani, ſup. & ſubſ. Coſmus Dei mi. presbyter & prior mon. Lycaoniorum, ſup. & ſubſ. Polychroni⁹ Dei mi. presbyter & archimand. mon. *Eriticorum, ſubſ. & ſup. Ioſeph prior ſanctæ & glo. ſemper virginis Mariæ Dei genitricis in Lithoſtroto, ſup. & ſubſcripſi per manum Stephani presbyteri & ſecundarij mei. Rhodon Dei mi. presbyter & archim. mo. Theodori, ſup. & ſubſcripſi. Zoticus mi. Dei presbyter & archim. S. Andreæ prope Saturinam portam, ſup. & ſub. Martyrius mi. di. presbyter & archim. mon. *Vualonis S. Ioãnis Baptiſtę ſub. & ſup. Ioannes Dei mi. preſ. & archim. mon. S. Anaſta-

*diſceptatoris,

*Pauli,

*Schyti

*Eulybichũ

*Criticorũ vel, Cretenſium,

*Valentis

for.* Heſychius

S. Anaſtaſij prope Agogum, ſup. & ſub. *Iſychius Dei mi. preſ. & archimand. mon. beati Theodoſij, faciens ſermonem pro omĩ eremo, quæ ſub ſancta ciuitate eſt, ſub. & ſupp. Domitian⁹ miſ. diui. preſ. & archim. B. Martyrij, faciés ſermonem pro omni eremo ſub ciuitate ſancta, ſup. & ſub. Caſſianus mi. diui. preſ. *Lauras mon. B. Sabbæ, faciens ſermonem pro omni eremo ſub ciuit. ſancta, ſup. & ſub. Dominicus mi. diui. preſ. & archimand. *Lauras Turriũ, faciens ſermoné pro omnibus qui in Iordana ſunt, ſup. & ſub. Neſtabus mi. diui. preſ. & archiman. *Lauras beati Firmini, faciens ſermonem pro eremo, quæ ſub ſancta ciuit. eſt, ſup. & ſub. * Ferenti⁹ Dei mi. presbyter nouæ Lauræ, faciens ſermoné pro eremo, q́ ſub ſancta ciuit. eſt, ſup. & ſub. Traianus Dei mi. presbyter Pyrgiorũ de Iordana, & pro omnibus ibidèm monachis, ſup. & ſub. Leontius Dei mi. monachus & Prior ꝓprij monaſterij, faciens ſermoné pro his, q̧ in eremo ſanctorum patrum ſunt, ſup. & ſubſ. Theodorus mi. diui. diaconus, & mona. nouæ Lauræ, & pro omibus monaſterijs eremi Hieroſolymorum, ſup. & ſub. Dominic⁹ mi. diui. diaconus & monachus eiuſdem nouæ Lauræ, & pro om. mo. eremi Hieroſolymorũ deprecatus ſub. Polyeuctus Dei mi. diacon⁹ & monachus monaſt. B. Theodoſij, & pro omnibus mona. eremi, ſup. & ſub. Anaſtaſius Dei mi. diaconus & mona. B. Martyrij, & pro omibus mona. de eremo Hieroſolymorum, ſup. & ſub. Nicon Dei mi. diaconus & mona. B. Theodoſij, & pro omnibus mona. eremi Hieroſolymorũ, ſup. & ſub. Mamas Dei miſ. mona. B. Martyrij, & pro omnibus mon. eremi Hieroſolymorũ, ſup. & ſub. Iullanus Dei mi. monac. mona. B Theodoſij, & pro omnibus mona. eremi Hieroſolymorum, ſup. & ſub. Ioannes Dei mi. mon. B. Martyrij, & pro omibus mona. eremi Hieroſolymorum, ſup. & ſub. Sabbatius Dei mi. monac. Lauræ B. Sabbæ, & pro omnibus mona. eremi Hieroſolymorum, ſup. & ſub. Martyrius Dei miſ. monac. nouæ Lauræ, & pro omnibus eremi Hieroſolymorum mon. ſup. &. ſubſ. Baſilius Dei mi. monac. *Iordani, & pro omibus mo. in Iordana, ſup. & ſubſ. Theodorus Dei mi. monac. Laurę B. Firmini, & pro omibus mo. de eremo, ſup. & ſubſ. Theonas Dei mi. presbyter, & ambaſiator ſancti montis Sinai & eremi Raithæ, et ſanctæ Eccleſiæ Pharan, faciens ſermonem et pro omnibus mona. exiſtentibus in prædictis ſolitarijs locis, ſup. et ſubſ. Ioannes Dei mi. preſ. et monac. Lauræ Amniorum campeſtris, et pro omnibus qui in *campeſtre ſunt, ſup. et ſubſ. Theodorus Dei mi. diaconus, et monac. monaſt. B. Sergij in campo, et pro omibus qui in eo ſunt monachis, ſup. & ſub. Coſmas Dei mi. monac. et pro omnibus mona. de prima Palæſtina, ſup. et ſubſcripſi. Strategius Dei miſ. diaconus et monachus et pro omnibus mona. ſecundæ Palęſtinæ, ſup. et ſub. Salamines Dei mi. presbyter et prior, et pro omnibus archimãdritis tertiæ Palæſtinæ, ſup. et ſub. Ilias Dei miſ. diaconus et monachus et pro omnibus, qui in Auguſtopoli ſunt mona. ſup. et ſubſcripſi. Anaſtaſius miſericordia diuina diaconus et monachus, et pro omnibus monaſterijs in Petris tertiæ Palæſtinæ, ſup. et ſubſ. Photinus Dei miſericordia monachus ſancti Stephani in Maoza Iamniæ primæ Palæſtinæ, et pro omibus monachis qui in ea ſunt, ſup. et ſub. Ioãnes miſericordia diuina presbyter et monachus & pro omnibus monaſterijs in Aila tertiæ Palęſtinę, ſup. & ſub. Paulus Dei miſericordia diaconus, & ambaſiator monaſterij beati Maronis principalis venerabilium monaſteriorum ſecundæ Syriæ, faciens ſermonem pro omnibus archimandritis & monachis ipſius ſecundæ Syriæ, ſupp. & dedi.

for.* Lauræ

Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Theodorus circunſpectus referendarius, cùm adimpleuerit ea, pro quibus aduenit, abeat. Libelli verò nobis oblati ab ipſis venerabilibus monachis, legantur. Diodorus Deo venerabilis diaconus & notarius, accepit & legit:

¶Libellus monachorum ad Mennam patriarcham.

PEr omnia ſanctiſſ. & beatiſſimo domino noſtro Mennæ, regiæ vrbis archiepiſcopo, & ſanctiſſ. Epiſcopis, qui ex Italorum regione in ipſa conuenerunt, ac Deo amantiſſimis archidiaconis Apoſtolicæ ſedis, ac ſanctæ Epiſcoporum ſanctiſſimorũ ſynodo in à Chriſto amata ciuitate congregatæ, Marianus presbyter, & archimandrita monaſterij Dalmatij, & primas venerabilium monaſteriorum regiæ vrbis, & archimandrita prædictorum venerabilium monaſteriorum, & archimandritę, qui in ipſa ciuitate conuenerunt, ac monachi de eremo, quæ ſub Hieroſolyma eſt, & de ſancta Syria, & ſancto monte Sinai, ac de tribus Palæſtinis. Cùm iudicium aduersùs Anthimum finem acceperit, & ſententia contra ipſum à vobis ſanctiſſimis iuſtè lata ſit, eô quòd circa diuinos canones peccare depræhenſus eſt, & dogmata Eccleſiæ catholicę vſque in finem cõfiteri abnuit, gratias agimus Deo, qui per ſtudiũ pijſſimi Imperatoris noſtri, ſacrum cœtum veſtrum in vnũ cógregauit (vt mundaret eccleſiã ſuã, & ipſam ſibi in perpetuũ adſciſceret glorioſam, nó habentem maculá, neq; rugã vel aliqd huiuſmodi hæreticorũ zizaniorũ.) Et erat quidé nobis p votũ, ꝓprię ꝓmiſſioni vacantib⁹, huic ſoli attédere, & à nemine eorũ, qui exteriùs circũſiſtũt, dilaniari. Verùm qa dæmó, q̧ bonũ odit hoĩm, bonis ſemp inuidés, organa ꝓpria inueniés, Seuerũ ſ. & Petrũ, per ipſos pacé ſanctarũ Dei eccleſiarũ ꝑturbare nó ceſſat, huius gratia & de ipſis in libellis à nobis ſanctiſſimo papæ Agapeto oblatis, & coram veſtra beatitudine in prima ſynodo lectis, necnon & ſupplicatione pijſſimo Impera-

Ephe. 5. d

patori noſtro data, & veſtrę ſanctitati remiſ-
ſa à ſua pietate per Theodorum circunſpe-
ctum referendarium, qui & cuiuſpiam iuſſi-
onem, mandantem ſanctæ veſtræ ſynodo, de
omnibus contentis in ſupplicatione conſi-
derare percurrimus partem quandam. Non
enim poſſibile eſt, omnia quæ ab ipſis, & qui
ſimilia iſtis ſapiunt, ab Eutyche & Dioſcoro
Acephalis hæreticis, deſcendentibus, contra
ſanctam Dei Eccleſiam in hac regia vrbe &
alijs ciuitatibus præſumpta ſunt & attentan-
* diſcurrere tur, *diſcutere: hi enim tanquàm parua pu-
tantes ea, quæ ab ipſis iam præſumpta fuére,
totum Orientem perturbârunt: & humano
ſanguine ſanctorum & cæterorum virorum
ſe coinquinantes, elaborant omninò & hanc
regiam vrbem huiuſmodi malis inuoluere, ſi
pręualebunt. Quæ ſi compendioſo ſermone
recapitulare voluérimus, neſcim', quid pri-
ùs vel quid poſteriùs enarrabimus: vel quid,
vtì breue, ſilentio pertranſeamus, aut quid,
vtì maius, patefaciamus, cùm omnia ab ipſis
ꝑpetrata, comperta æqualia ſint, & vnũ alte-
rum nõ excedat. Quid ergò dicemus? Iuſto-
rum ſanguinẽ, quo manus eorũ plenæ ſunt,
vel excommunicationes, quas cõtra ſanctos
Eccleſiæ doctores, eorum dira ora protule-
runt, & maximè aduersùs ſanctam Chalce-
donenſem ſynodum, & beatum papam Le-
onem: ſed & ſchiſmata ſanctarum eccleſiarũ,
ac fidelium populorum ſcandala, ſed & im-
petus in Dei dilectos archimandrìtas, & in
ſanctos ſacerdotes fecerunt, conſtipante eos
virorum multitudine, vt excommunicatio-
nes aduersùs ſanctos repeterent. Inſupèr eti-
àm confeſſiones, in ſcriptis continentes ana-
thematizationes aduersùs prædictos patres,
quas in neceſſitate omni extortione immit-
tentes quibuſdam, qui ſub ipſis erant ſacer-
dotes, ab eis afferebant: quandoquidem al-
Theopolis, prius Antiochia dicta eſt. Niceph. li. 14. ca. 34. ter Theopolitarum, alter verò Apameæ ec-
cleſiarum thronum illicitè ac cõtra omnem
ſacrum canonem ſubripuerunt, & contami-
nauerunt, licèt neq; in monachos vel cleri-
cos canonicè ordinati, hãc dignitatẽ adepti
ſunt. Verùm quid dicemus ad ſanctorum di-
gitos cõfractos, quibus altaria circundabãt,
& ad ipſa velutì ad locum aliquẽ intemera-
tum confugiebant propter prædictorum ho
micidia, vndè extracti à viris homicidis, vio-
lẽtæ morti traditi ſunt, & in ipſis locis vene-
rabilibus ab ipſa immanitate & crudelitate
ordinati, non valentes diſcernere ſanctũ lo-
cum à ꝓphano? Tacemus & ſuffocatricis ma-
nûs impoſitiones ipſorum prophani & falſi
ſacerdotis, & pro præmortua viuentis ſuper
ordinandis verba inuocationes proferentis
non diuinæ gratiæ, ſed de ventre noua dicẽ-
tis, ac de terra loquentis. Tacemus & carce-
res, & vincula, ac aduersùs venerabilia mo-
naſteria die noctuque latrocinia, inſidias ac
rapinas in ipſis, ac deuotorum violentas iu-
gulationes: tacemus & inſidias in vijs contra
ſanctos factas, & ipſorum ſanguinis innocẽ-
tis adſperſionem, cùm diuino zelo moti, ad
ſepta *Mandrani ſancti Simeonis iter face-
rent, communis viſitationis gratia, propter
perſequentes Eccleſiam, & pro his, qui mo-
uebantur ab iſtis. Congregabãt enim multi-
tudinem iniquorum latronũ Iudæorum, &
immittebãt in illos honorabiles viros. Itaq;
iſtorum inhumani miniſtri ad ſtationẽ miſ-
ſi, inſidiabantur prędictis ſanctis viris. Dũq;
aderant, ipſi de inſidijs ſurgentes, irruebant
repẽtè in eos, & eorũ caniciem nõ veriti, op'
gladij in ipſos fecerũt, circa trecentos quin-
quaginta numero exiſtẽtes, eorumq; mẽbra
in ſtrata diſperſerunt, nõ tradentes ſepultu-
rę illorũ venerabiles reliquias, neq; ipſorum
tugurijs parcentes ob cauſam fidelis populi,
inferentesq; & tũc dirum opus Iudæorum.
Nec mirum, ſi huiuſmodi immania ſacrificia
dæmonibus, quibus ſeruiebant, reddebant,
& maximè Seuerus, vtpotè qui gentilem ſu-
perſtitionem nondùm abiecit. Illorum enim
erant diſcipuli, de quibus Dauid clamat, di-
cens: Et ſacrificauerũt filios ſuos & filias eo- Pſalm. 105.
rum dęmonibus, & effuderunt ſanguinem
innocentem, ſanguinem filiorum ſuorum &
filiarum ſuarum, quas ſacrificauerũt ſculpti-
libus Chanaan: Et infecta eſt terra in ſangui-
ne, & contaminata eſt in operibus eorum, &
adulterati ſunt in adinuẽtionibus ſuis. Quiſ-
nam neſcit, eorum vitam turpem admodùm
& ſceleſtam ab ineunte ætate eſſe, & dæmo-
nibus * procliuã, & quòd in veneficijs Seue-
rus depræhenſus eſt in ciuitate Berytiorum
dęmonijs ſeruiẽs? Et huiuſmodi calumniam
aufugere volens, finxit tranſponere ac finge-
re diabolicam opinionem ſuam, & venire (vt
dicebat) ad baptiſmum in Tripoli in adora-
bili domo ſancti & ſereniſſimi martyris Le-
ontij. Et nondùm perfectis diebus his, qui-
bus baptizabatur, poſtquàm vidit (veritatẽ
paululùm ſimulans) perſpicuè, quòd rursùs
ad antiquum gentilis opinionis ſuæ vomitũ
reuerti nõ poterat, per aliã viam ad id, quod
ſtudebat, peruenit. Nam negauit ſtatìm Ec-
cleſiã, & cùm baptizat' eſt, proceſſit ad Ace-
phalos hæreticos, qui ea, quæ Eutychis ſunt,
ſapiunt: vocáſque ſanctas Dei domos diuer-
ſoria hæreſis & impietatis, reprobás propter
hoc baptiſmum, quem dicit ſe accepiſſe, vt &
in ipſo impleretur propheticus ſermo, qui
de huiuſmodi dicit: Alienati ſunt à vulua, Pſalm. 57.
errauerũt à veritate, locuti ſunt falſum, fu-
ror ipſis ad ſimilitudinem ſerpentis. Quòd
autem & ipſam Acephalorum religionem
ſimulauerit, ex ſequentibus omnibus mani-
feſtum fuit. Præſidebat enim ſuæ Acephalæ
ſectæ, quod vnitiuum dicitur, non admittẽs,
ſed nouatiuum ipſum & diuiſiuum appel-
lans, & in ſuis proprijs cõſcriptionibus ana-
thematizans. Cumque tempus habuit ſub-
ripere venerabilem ſedem Theopolitarum,
rursùs cauillatus eſt, ex auerſione ſubcurrẽs

accipere præſulem Alexandrinum Petrum, quem Moggum vocauit, quique tempore ipſo vnionis Alexandrinorum ſedem ſurripuerat, in ſacris diptychis Theopolitarum Eccleſiæ ponit, derelinquens omnes, qui ab ipſo in hoc decepti erant, & docti ab ipſo fuerant, eò quòd deberet Petrus abripi de Eccleſia Alexandrina, nec verò in his omninò permanſit. Erat enim illi ſententia tumultus mouere, nec aliquandò in ipſis ſtare. Quomodò enim poſſibile erat non propter fidé Chriſtianam certamen, non hoc ſolùm negociari, vt ex omi occaſione ſemper perturbaret ſanctam Dei Eccleſiam? Iterùm ergò & Petrum liberum eodem tempore ſuſcipit, & communicat cæteris hæreticis, poſtquàm putauit abſciſſos ab Eccleſia Alexandrina, cuius vnionem amplecti finxit, ſicut ſuperiùs dictum eſt. Poſt hæc autem omnia, nullum fuit ipſi impedimẽtum ad continuam tranſgreſſionem, eandem ſanctam Chalcedonenſem ſynodum quotidiè (vt ità dicam) anathematizare præſumit, & communicantes illi, cùm multos Epiſcoporũ, qui in ipſa Chalcedonenſi ſynodo ſancta cõuenerant, & qui ſub ipſo erant, in ſacris diptychis, id eſt, *cõmemorantibus, habeat. Verùm & Alexãdrina ciuitas, quæ ipſos in malo ſuſcepit, nunquid aufugit ipſorum tumultus? Nam illam inuenientes in ſe ipſa quieſcenté, vt aliquandò depoſita fuit, in finalem euerſionem conſtituerunt, apponẽtes ipſis diuiſiones, & adinuicèm ibì populum cõcitantes, vt & bella ciuilia fierent, multorumque hominum ſanguis effunderetur, & ipſi quidem vix aliquãdò fuga pœnas per iſtos aufugerunt. Quos cùm illi fefelliſſent, illos anathemati ſubmiſerunt, & cæteris pluribus Eccleſiæ maledictionibus, hæreticos & ipſos meritò appellantes, vt ipſis ex Dei iudicio veniat illud: In foueam ceciderunt, quã operati ſunt, & conuertatur dolor eorũ in caput ipſorum. Cùm enim omnem Eccleſiam iniquè anathematizare auſi ſint, meritò ab omni Eccleſia anathematizati ſunt. Multa quidem & alia auſi ſunt, quæ & omni Orienti nota ſunt. Idcircò nos timorem iſtorum fugientes, & veſtræ beatitudinis cœtum veriti, ac venerabilem habitum veſtrum, turpes iſtorum actus ſilẽtio pertranſiuimus. Cùm autem ſic miſerabiliter (vt prædictum eſt) Orientem & Alexandriã diſpoſuerint, apprehendunt & hanc regiam vrbem. Nam qui ab iſtis & ſimilibus iſtis decepti ſunt, tanquàm præcurſores illorum malitiæ exiſtentes, ac ipſis viam ſceleris præexplanare ſtudentes, * & poſt illos rurſùs Petrus, deincèps auté poſt iſtos Seuerus, qui & priuatas domos, eccleſiaſque Dei, ac ipſam politiam (quantùm in ipſis eſt) deuaſtare non ceſſauerunt, conuenticulaque ac contraria baptiſmata, cum omni impudica audacia publicè ac priuatè præſumentes, intromittentes autem ſeipſos, & pecuniariarũ rerum interuentione & ſequeſtratione, tumorem & diuitias non parùm ex hoc & multorum domibus ſibijpſis acquiſiérunt: per quæ animas quidem * ſynceriorum deceperunt, cautorum autem animas in ſtrepitum deduxerunt, animas verò ad pecunias, vel gloriam, ſiue delicias inclinatorum, ſubripuerunt. Inſupèr etiàm & intrantes domos, captiuas ducebant animas hominum & mulierum non firmatas: & non ſolùm ſecundùm animas, verùm etiàm & corporaliter ipſas corrumpebant, in foueam impietatis & luxûs immergentes. Verùm quid de his ſermonem extendere oportet, cùm per totum orbem ſciant neſarias actiones prędictorum hæreticorum Acephalorum, Seueri ac Petri, ac ipſorum diras iniuſtitias ac blaſphemias, & manus homicidijs gaudentes? Iſta enim manifeſtè oſtendunt ea, quæ in antiqua Roma, quandò ſanctæ memoriæ Hormiſda illam Apoſtolicam ſedem regebat, & ea, quæ in hac regia vrbe, & in Theopoli, atque in Hieroſolymis facta ſunt, & ſtatuta monimenta. Nam & illorum ſceleſtam vitam omibus annunciant, & perpetuas ac indiſſolubiles excommunicationes, quibus prædicti percuſſi ſunt, ꝓpter prohibitas ipſorũ actiones, quas operati ſunt, in quibus * operari debebant, & dicere montibus: Cadite ſuper nos, & adoperite nos, vel in profundis terræ infodi, & putare morté melioré vita pręſente, eò ꝙ ipſi ſoli vltra omnes hęreticos perpetuis ac indiſſolubilibus excõmunicationibus percuſſi ſint: quod non fecerũt, ſed in peſſimis, tanꝗ in honeſtis, gloriãtes, fremuerunt (vt dictum eſt) & in hac ciuitate. Et vnus quidem de die in diem impietati addit iniqtatem, in altũ loqués, & aduersùs ſanctos patres inſurgens, ipſorũ recta dogmata dilaniat & blaſphemat. Petrus verò * ipſa blaſphemat, & omi turpi ac ſceleſto conatu ſeipſum immittere non recuſat, deum habẽs ventrẽ, & luxuriã ſequenté ipſum, & gloriã in cõfuſione ſua, & in alto ac grauiter incedẽs, in publicum prodit, publicans omibus ſuã impudentiam, & his qui ſequuntur, & qui pręcedunt, omnes incedentes cõtrudens, omibus ſeipſum potenté oſtẽtare per hoc vult. Ah qs Hieremias, fletûs paſſionibus adęquare potens, noſtra plorabit mala, immò verò noſtrã negligentiã? Quoniã cùm talem habeamus orthodoxũ Imperatoré, feruẽti zelo orthodoxam fidé fouenté, ac pacem ſanctarũ Dei Eccleſiarum, ſicut pupillam oculi, cuſtodire promptiſſimum, conticemus & ſuſtinemus, videntes prædictos hæreticos ità turpiter & impudenter, ac cum omni audacia conuerſantes, ſuper quos dolentes, non * ſuſpicamur ab Apoſtolo præmoniti, quoniam maligni & venefici homines ſunt in peius incedentes, deuiantes, & errantes. Videntes itaq; nos, hos ità impudenter & cum audacia agere, & vos pro cautione omnium fidelium, nihil

Marginalia: Loco obſcurus. — Pſalm. 7. — * Petrus & Seuerus priuatas — *ſimplicium — *optare — Luc. 23. d — *ipſo — Phil. 3. d — *ceſpitamus — 2. Tim. 3. d

hil in oppoſitum ponere: credētes & perſuaſi, pijſſimum Imperatorem noſtrum conuerſioni ab ipſis deceptorū, & firmamento eorum, qui adhuc mouentur per illorum contrarias doctrinas, prouidere: & maximè cùm ſciatis per memoriā nos portare proclamatum terribile iudicium ſcandalizanti vnum
Matth. 18. a de puſillis; quodq́; ante nos conſiderabitis, quod communi expedit vtilitati: cumq́; etiàm maximè, ſicut nunquàm, vel alij hęretici, vel in alijs temporibus iſti, & qui ſimilia iſtis ſapiunt per omnia, ſanctam Dei Eccleſiā deuaſtent: hoc rogamus vos, immò verò & adiuramus (quanquàm præſumptuoſum quid
Tit. 2. c faciamus) per magnum Deum & ſaluatorem noſtrum Ieſum Chriſtum, & per ſalutē ac victoriam pijſſimi & Chriſtianiſſimi Imperatoris noſtri, ac Deo propter ſuam rectam fidem dilecti, vt nos ſequentes ſententiā ſancti ac apoſtolici viri archiepiſcopi antiquæ Romæ, & eos qui huius regiæ vrbis pontificalem ſedem ornauerunt, ac beatos patriarchas Theopoleos & Hieroſolymorum, cæteroſq́; pontifices, primùm quidem condemnationi aduersùs ipſos hæreticos, à prædictis ſanctis viris prolatæ, & anathemati modò, ſicut & antè, & vos ſubijciatis Seuerum & Petrum, quilibet veſtrûm nominatim coram Deo & hominibus manifeſtādo & anathematizando eos, & qui ſimilia iſtis ſapiūt, & non pœnitent, ſed in illorū errore permanent, atq́; etiàm impia Seueri dogmata & cōſcripta, & qui ea ſuſcipiunt, necnon & iſtorū conſentaneos, quemadmodùm in Neſtorio & Eutyche ac Dioſcoro, cæteriſq́; hæreticis facere cōſueuiſtis, tradēdo populis, ac ipſos docendo, vbiquè auertere illorum mortiferum venenum, ſtatimq́; vnà nobiſcum ad pedes pijſſimi ac à Deo cuſtoditi Imperatoris noſtri currere velitis, & ipſius pietatem edocere omnia quidē, quę ſequuta ſunt, ipſiusq́; manſuetudinē exorare, vt illa faciat, quæ ſua diuina & à Chriſto amata anima, naturaliter facere ſolet pro pace ſanctarum Dei Eccleſiarum, & vt ipſius à Deo cuſtoditum Imperiū, inconcitatum ac imperturbatum cuſtodiat, & eos qui à nobis denominati ſunt, & qui ſimilia iſtis ſapiunt, de hac ciuitate expellere, & ceſſare faciat conuenticula quæ fiunt, & parabaptiſmata, & turbationes. Inſupèr etiā & Zoaram Syrum quendam irrationabilem, eiuſdem vomiti veneni cum ipſis exiſtentē, oramus eiſdem cōdemnationibus ſubmitti, omni iniuſtitia & arrogantia plenum exiſtētem, & nihil aliud ſcientem, quàm quod ab illis accepit, anathema ſcilicet aduersùs ſanctos patres noſtros & his cōmunicantes: atq́; coarctare ad ipſum venientes facere hoc, & cōuenticula & parabaptiſmata innouare, ac tumultus in ſanctis Dei Eccleſijs cōmouere: ipſos deniquè aciſtos, cæteroſq́; in diuerſis domibus ac ſuburbijs latentes, de hac ciuitate tanquàm feras quaſdam expellere, & loco

Vide Nicephor. li. 17. ca. 9. Hiſtor. Eccleſiaſt.

ipſis conuenienti condemnare, cùm noluerint in ciuitatibus, quæ ſecundùm leges ſub ſua pietate gubernantur, modeſtè & pacificè viuere, neq́; ibidèm ſe ipſos facere meliores ex ineffabili & diuturna patiētia ab ipſo oſtēſa, & cura ac honore miſericordiſſimi Imperatoris noſtri, qui illorum ſalutem procurauit, ſed ipſius excellentiſſimam clementiam ſpernentes, indignos huius ſe exhibuerunt, & in tantam amentiam & arrogantiam ſe eleuauerunt, quantùm & honorati fuerunt, & licenter omnia facere permiſſi ſunt. Generalemq́; ordinationem vbiquè mittere ad ſanctos pontifices, & ad magiſtratus, interdicentem omnia prædicta fieri, & quæ hoc ſanciat, vt domus & ſuburbia, in quibus huiuſmodi conuenticula fiunt, cōfirmentur in locum ſanctiſſ. * eccleſijs. Nam leges Imperiales * eccleſiaſt.
ſanciūt, omnem locum & rem, in quo & per quam, ſiue per errorem, ſiue ſecundùm veritatem ſacrum, quod confiſcatum eſt, ſanctis Dei eccleſijs offerre: & hoc vobis diuina ſcriptura expoſuit, quandò Moſes Dei ſeruitor Numer. 16. a
diuinitùs edoctus, ſtatuit improperia nō ſacra in præparationem templi venire, quoniā & ſi alienus fuit ignis, tamen in ipſis ſacrum ſacrificium ipſis prohibitum, obtulerunt & perfecerunt Dathan & Abiron, & ſynagoga Chore, qui tunc contra ſacerdotium & prophetam ac Deum impudenter inſurgebant, quēadmodùm & iſti falſi ſacerdotes, ad impietatem ſeipſos mercede conducunt, & veri Antichriſti in domibus intrārūt, & aliena altaria erexerunt, & baptiſteria ædificauerunt in contrariū veri altaris & ſancti lauacri. Sanciri aūt & ſupplicam⁹ ſuo pio imperio, omnia impia conſcripta Seueri contra ſanctā Chalcedonenſem ſynodum, vbicunquè inueniātur, igni tradi. Hoc enim & immaniſſimis & impijs Neſtorij conſcriptiōibus fieri piæ ordinationes ſanciunt. Ea verò, quæ canonicè facta ſūnt ſuper dictas perſonas, oramus veſtram beatitudinē & ſacrum veſtrum cœtū, inquirere à conſidentibus vobiſcū, & à ſanctiſſ. Romanis, & à venerabilib. notarijs apud vos exiſtētibus, inſupèr etiàm & à Deo amātiſſimis viris ambaſiatoribus Oriētalibus, vt his patefactis, veſtra beatitudo & ſancta ſynodus vobiſcum ſedens, exequatur diffinita contra ipſos à ſanctis patribus noſtris, qui prædictas pontificales ſedes ornauerunt, & anathematizet prædictos Seuerum & Petrum, & iſtorum ſequaces, & quæ ſua ſunt, ſapiētes, & maximè Zoaram, qui intantùm ſicut iſti, vel plùs Eccleſiam DEI perturbauit, & qui per omnia abdicatus fuit ab Apoſtolica ſede, & qui nō vult iſtos ſequi, & eis communicare.

SVBSCRIPTIONES.

¶ Marianus miſeratione Dei presbyter, & archimandrita dicti monaſterij ſancti Dalmatij, & primas venerabilium monaſteriorū huius imperialis ciuitatis, ſubſcripſi & tradidi. Agapetus miſeratione diuina presbyter &

& archimãdrita monaſterij Dij, ſubſcripſi & ſupplicaui. Agapetus Dei miſericordia presbyter & archimãdrita monaſterij. S. memoriæ Thalaſsij, ſubſcripſi & tradidi. Alexãder Dei miſericordia presbyter & archimandrita monaſterij S. Abraamij, ſubſcripſi. Theodorus DEI miſericordia presbyter & archimandrita monaſterij Iob, ſubſcripſi & dedi. Eleutherius DEI miſericordia presbyter & prior monaſterij S. martyris Dominici, ſubſcripſi & tradidi. Stephan⁹ Dei miſericordia presbyter & pior *Olympij, ſubſcripſi & tradidi. Dominicus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Syriorũ, ſubſcripſi & tradidi. Theodorus miſericordia diuina presb. & prior monaſterij Tryphonis, ſubſcripſi & tradidi. Stephanus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij *Conſta, ſubſcripſi p manus Iacobi, & porrexi. Paulus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Romanorum, ſubſcr. & porrexi. Iulianus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Romanorum, ſubſcripſi & porrexi. Ioãnes Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij apoſtoli S. Thomę, ſubſcripſi & porrexi. Dioſcorus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Olymbrij, ſubſcripſi & dedi. Demetrius Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij de Foca, ſubſcripſi & porrexi. Dominicus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Euphemij, ſubſcripſi & porrexi. Alexãder Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Calamij, ſubſcripſi & porrexi. Ioannes Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij S. Michaelis archangeli, ſubſcripſi & porrexi. Phocas Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij de Iona, ſubſcrip. & porrexi. Stephanus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij de Promoto, ſubſcripſi & porr. Dadas Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij de Caiuma, ſubſ. & porrexi. Gẽnadius Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Dominici, ſubſc. & porrexi. *Cirion Dei miſericordia presb. & prior monaſterij Aegyptiorum, ſubſcripſi & porrexi. Theodorus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Maronij, ſubſcripſi & porrexi. Dionyſius Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Marci, ſubſcr. & porrexi. Ioannes Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Theodori in petra, ſubſcripſi & porrexi. Eleutheri⁹ Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Neonis, ſubſcripſi & porrexi. Zoilus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Theodoti, ſubſcripſi & porrexi. Timotheus Dei miſericordia presbyter & prior Aſterij, ſubſ. & porrexi. Marcus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij S. Dominici ſubſcrip. & porrexi. Andreas Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij S. Dei genitricis Beſſorum, ſubſc. & porrexi. Dominic⁹ Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij S. Georgij in *cyrocerco ſubſcripſi & porrexi. Paulus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij S. Petri & Pauli, & S. martyris Sergij & Bacchij, ſubſcr. & porrexi. Atticus Dei miſericordia presbyter & monach⁹ Eucratadorum, ſubſcripſi & porrexi. Stratonicus Dei miſericordia presbyt. & prior monaſterij S. martyris Domecij, ſubſ. & porrexi. Marc⁹ Dei miſericordia presb. & prior monaſt. Theodori *de Eſteptoris, ſubſcr. & porrexi. Coſm⁹ Dei miſericordia presbyter monaſt. S. Maximini, ſubſ. & porr. Paulus Dei miſeric. presb. & prior monaſterij S. Zenobij, ſubſc. & porr. Ioannes Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Iſaccij, ſubſ. & porr. Iacobus Dei miſericordia *presbyt. monaſt. Abibi, ſubſ. & porr. Glorius Dei miſericordia presbyt. & prior monaſterij Curij, ſubſc. & porr. Paulus Dei miſericordia presbyter & prior monaſt. Samuelis in Scythi, per Zoticum diac. ſubſc. Petrus Dei miſeric. presb. & prior monaſter. Epiclin Hieroſolymorum, ſubſ. & porr. Marinus Dei miſericordia presb. & prior monaſterij. *Paulini, ſubſc. & porr. Modeſtus Dei miſericordia presbyter & prior monaſt. *Lycaonorum, ſubſc. per Flauianum presbyterũ & deuterarium, & porre. Antonius Dei miſericordia presbyter & prior monaſt. S. Euſebij, ſubſ. & dedi. Tryphon Dei miſericordia presbyter monaſt. Manuelij, ſubſ. & porrexi. Theoctiſtus Dei miſericordia presb. & prior monaſt. S. Dei genitricis Marię virginis, ſubſ. & porre. *Cenon Dei miſericordia * presb. monaſterij iacentis in bono agro S. Prodromij, & S. Ioannis Baptiſtæ, ſubſc. & porr. Paulus Dei miſericordia presbyt. & prior S. Erimonis martyris in *Elibicho, ſubſ. per manũ Marini lectorarij. Silas Dei miſericordia presbyter & prior monaſt. Eliæ, ſubſc. & porre. Ioannes Dei miſericordia presbyter & prior monaſt. Maræ prope Aetiã ciſternã, ſubſc. & porrexi. Baſilius Dei miſericordia presb. & prior monaſterij S. Simeonis Epiclin *Ciracona, ſubſc. & porrexi. Theodorus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij ſancti Laurentij martyris, à me Dei gratia fundati, ſubſcripſi & porrexi. Babylas Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij ſanctæ memoriæ Danielis in Stylo, & S. Ioannis Prodromij & Baptiſtæ ac ſancti Andreæ Apoſtoli, ſubſcripſi & porrexi. Polychronius DEI miſericordia presbyter & archimandrita S. Michaelis archangeli, in *Ethrio, ſubſcripſi per Anaſtaſium monachum & porrexi. Anaſtaſius DEI miſericordia presbyter & prior monaſterij Romanorum, ſubſcripſi & porrexi. Andreas miſericordia diuina presbyter & prior monaſt. Romanorum, ſubſc. & porr. Rhodon Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Theodori, ſubſcripſi & porrexi. Elpidius Dei miſericordia presbyter & prior Baſiani, ſubſcripſi & porrexi. Coſmus DEI miſericordia presbyter & prior monaſteriorum

*xerocerco
*diſceptatoris,
for. *presb, & prior
*Pauli
for. *presb, & prior

rum Lycaonorum,ſubſcripſi & porrexi. Polychronius Dei miſericordia presbyter & archimandrita monaſter. * Criticorum,ſubſc. & porrexi.Ioſeph prior monaſterij S.glorioſæ Dei genitricis Mariæ exiſtentis in Lithoſtroto,ſubſ.per manum Stephani presbyteri & ſecundarij mei,& porrexi.Zoticus miſericordia diuina presbyter & prior monaſterij S.Andreæ prope Saturninam portam, ſubſcr. & porrexi.Martyrius Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij * Valentis S.Ioannis Baptiſtæ,ſubſcripſi & porrexi. Ioannes Dei miſericordia presbyter & archimandrita monaſterij prope Agogum,ſubſcr.& porrexi. Stephanus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Rom. prope S.Georgium * Sycorum,ſubſcripſi & porrexi. Sabbatius Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij * Ipatij ſub Photino ſanctiſſimo epiſcopo Chalcedonenſi metropolitano, ſubſ. per manum Ioannis diaconi ipſius monaſterij,eo quòd neſcirem ego literas.Ioannes Dei miſericordia presbyter & archimandrita venerabilis magni monaſterij * Acimitorũ,ſub Photino ſanctiſſimo epiſcopo Chalcedon. ſubſ.Cyprianus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij * Oſyas ſub dicto Photino epiſcopo Chalcedonenſi,ſubſcripſi. Ioannes DEI miſericordia presbyter & prior monaſterij Exagonij,ſub Photino ſanctiſſimo epiſcopo Chalcedonenſi,ſubſcripſi.Stephanus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Orchadorum,ſub Photino ſanctiſſimo epiſcopo Chalcedonẽſi,ſubſcripſi. Tryphon Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Sacrarij,ſub Photino ſanctiſſ. epiſcopo Chalcedonenſi,ſubſ.Georgius Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij * Crauorum,ſub Photino ſanctiſſ. epiſcopo Chalcedonẽſi,ſubſcripſi.Polychronius Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Alapedorum,ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo Chalcedoneñ,ſubſ.Seuerian⁹ Dei miſericordia presbyter & prior mõaſterij Syriorũ,ſub Photino &c.Pacificus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Pictorũ ſub Photino &c. Paulus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Fontis ſub Photino &c. Megalimerus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Cranidorum,ſub Photino ſanctiſſimo Epiſcopo metropolitano Chalcedonenſi,ſubſc.Marcellinus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Michaelis archangeli * Rouphinianon,ſubſcr.Ioannes Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Barnabæ ſub Photino ſanctiſſimo epiſcopo,ſubſ.Theodor⁹ Dei miſericordia presbyter & prior monaſt. * mi. Apollonij ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſc.Paulus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Galachrinorũ ſub Photino ſanctiſ.epiſcopo ſubſ.Stephanus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Antiochianorũ ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſc.Stephanus Dei miſericordia presbyter & prior 40.ſanctorũ ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſc. Dorotheus Dei miſericordia presb. & prior monaſterij * Patiorum ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſc.Elpidius Dei miſericordia presbyter & prior monaſt.Critinorũ ſub Photino ſanctiſſimo epiſcopo,ſubſ.Eliberius Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Rom.prope * Rouphinianon,ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo ſubſ. * Iordanes Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij de Petra ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſ. Marcell⁹ Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Dalmatij ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſ.Iulius Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij S. Baſſis in deſiderio ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſ.Iſidorus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Idiæ,exiſtentis in plantis prope S. Epimachum martyrẽ ſub Photino ſanctiſſ. epiſcopo Chalcedoneñ,ſubſ.Eugenius Dei miſericordia presbyter & pri. monaſt. Leucadi ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſcr. per manũ Pauli diaconi ipſius monaſt. cùm ego non potuerim propter ſenectutẽ. Photinus Dei miſericordia presbyter & prior monaſt. S. * Platoni ſub Photino epiſcopo,ſubſ.Ioãnes Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij * Brohetum S. Thomæ apoſtoli ſub Photino ſanctiſſ. epiſcopo,ſubſc.Stephanus Dei miſericordia presbyter & prior mõaſterij de Stephana ſub Photino ſanctiſſ. epiſc. ſubſ.Eugenius Dei miſericordia presbyter & prior monaſt.de Diapetris ſub Photino ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſ.Marianus Dei miſericordia presbyter & prior monaſterij Adriatorũ ſub Phot.ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſ. * Canõ Dei miſericordia presbyter & prior monaſt. Iuliani * Broetorum ſub Phot.ſanctiſ.epiſc.ſubſ. Ioannes Dei miſericordia presbyter & prior monaſt.Briorũ ſub Phot. ſanctiſſ.epiſcopo, ſubſ.Ardaburius Dei miſericordia presbyter & prior monaſt.Theodori Similiacorũ,ſub Phot.ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſ.Stephanus Dei miſericordia presbyter & prior monaſ.S.Zachariæ Stibarachij ſub Phot.ſanctiſſ.epiſcopo,ſubſ.Ioannes Dei miſericordia presbyter & prior monaſt.Thomę Epidromorum,ſub Phot.ſanctiſſ.Chalced.epiſ.ſubſ. Theodor⁹ Dei miſericordia presb.& prior mon.S.Stephani * Lydanorũ,ſub Phot.ſanct.epiſ.ſubſ. Stephanus Dei miſeric.presb. & prior mon. Coccij ſub Phot.ſanctiſſimo epiſcopo, ſubſ. Euſebius Dei miſericordia preſ.& prior mo. S.Chriſtophori Tatiliorũ,ſub Phot.ſanctiſ. epiſ.ſubſ.Iacobus Dei miſericordia presb.& prior mon.Calamij inferioris ſub Phot.ſan. epiſ. Chalced.ſubſc.Iſychius Dei miſericordia presb.& prior mon.B.Theodoſij, faciẽs ſermonem pro omnibus monachis de eremo ſub ſancta ciuitate,ſubſcripſi & porrexi. Domitianus presbyter & archimãdrita monaſterij

*Eriticorũ, vel, Cretenſium.

*Vualonis

for. *Hypatij

*Acumiceñ

for. *Cranorum,

for. *martyris

*Ioannes

naſterij B. Martyrij, faciēs ſermonē pro om̃ibus monachis de eremo ſub ſancta ciuitate, ſubſ. & dedi. Caſſianus Dei miſericordia presbyter & primiceri⁹ Lauræ de Sabba, ſermonem faciēs pro om̃ibus monachis de eremo ſub ſancta ciuitate, ſubſcripſi & porrexi. Dominicus Dei miſericordia presbyter & archi-
* Turrium, mandrita Laurę * Pyrgiorum, faciens ſermonem pro om̃ibus monachis in Iordana, ſubſcripſi & porrexi. Neſtabus Dei miſericordia presbyter & monachus Lauræ B. Firmini, faciens ſermonem pro omnibus de eremo ſub ſancta ciuitate, ſubſcripſi & porrexi. Terentius Dei miſericordia presbyter & monach⁹ nouæ Lauræ, faciens ſermonem pro om̃ibus monachis ſub ſancta ciuitate, ſubſcr. & porrexi.
*Turrium Traianus Dei miſericordia presbyter & monachus * Pyrgiorum * Iordani, faciēs ſermonē pro omnibus monachis de eremo Iordanæ, ſubſcripſi & porrexi. Cyricus Dei miſericordia presbyter & monach⁹ nouæ Lauræ, faciens ſermonem pro om̃ibus de eremo ſub ſancta ciuitate, ſubſc. & obtuli. Leontius monach⁹ & primicerius proprij monaſterij, faciens ſermonem pro omnibus patribus de eremo in Iordana, ſubſc. & obtuli. Polyeuct⁹ diaconus & monachus monaſterij B. Theodoſij, faciens ſermonē pro omnibus monachis eremi Hieroſolymorum, ſubſcr. & porrexi. Theodorus diaconus & monachus nouæ Lauræ, faciēs ſermonē pro omnibus monachis eremi Hieroſolymorum, ſubſc. & obtuli. Anaſtaſius diacon⁹ & monachus monaſterij B. Martyrij, faciens ſermonē pro omnibus monachis eremi Hieroſolymorū, ſubſ. & porrexi. Nicon monachus monaſterij B. Theodoſij, faciens ſermonem pro omnibus monachis eremi Hieroſolymorum, ſubſc. & porrexi. Mamas monach⁹ monaſterij B. Martyrij, faciēs ſermonem pro omnibus monachis eremi Hieroſolymorū, ſubſ. & porrexi. Iulianus monach⁹ monaſterij B. Theodoſij, faciens ſermonē pro omnibus monachis de eremo Hieroſolymorum, ſubſcr. & porrexi. Ioannes monachus monaſterij B. Martyrij, faciēs ſermonē pro omnibus monachis eremi Hieroſolymorū, ſubſcrip. & obtuli. Sabbatius monachus Lauræ B. Sabbæ, * & pro omnibus eremi monachis Hieroſolymorū, ſubſ. & porrexi. Martyrius monachus nouæ
For. * faciens ſermõem p me & pro Lauræ, * & pro omnibus eremi Hieroſolymorum monachis, ſubſcripſi & porrexi. Baſilius monachus * Iordani, pro omnibus monachis de Iordana, ſubſcripſi & porrexi. Theodorus monachus Lauræ B. Firmini, & pro omnibus de eremo, ſubſcr. & porrexi. Theonas Dei miſericordia presbyter montis Sinai, & ambaſiator eremi Raithæ, ac ſanctiſſ. eccleſiæ Pharan, faciens ſermonē pro omnibus monachis, q in prędictis locis ſunt, ſubſcripſi. Ioannes Dei miſericordia presbyter Lauræ Amniorū Campeſtris, faciens ſermonem & pro omnibus monachis in ipſa Campeſtre, ſubſ. & porrexi. Theodorus diaconus
& monachus Sergij, in * Campeſtra, faciens * Campo,
ſermonē pro omnibus monachis ipſius monaſterij in Campeſtre, ſubſ. Coſmas * mona-
chus & pro om̃ibus in prima Palæſtina, ſubſcripſi. Strategius diaconus & monach⁹ monaſterij S. Ioānis, & pro omnibus monachis for. * diac & monac. faciens ferm. &
in ſecunda Palæſtina ſub Scythopoli, ſubſcr. & porrexi. Salamines Dei miſericordia presbyter & primicerius & pro omnibus monachis & archimādritis in tertia Palęſtina, ſubſ. Ilias diaconus & monachus, * & pro omnibus monachis in Auguſtopoli tertiæ Palæſtinæ, for. * faciēs ſermonē p me &
ſubſcripſi & porrexi. Anaſtaſius diaconus & monachus & pro omnibus monachis in petris tertiæ Palæſtinæ, ſubſ. & porrexi. Photinus monachus S. Stephani in Moaza Iamniæ, id eſt, Palæſtinæ, pro omnibus qui in ipſo ſunt, faciens ſermonem, ſubſcripſi. Ioannes Dei miſericordia presbyter monach⁹ & ambaſiator monaſterij beati Maronis, primatis omnium venerabilium monachorum in ſecunda Syria, faciens ſermonem pro omnibus archimādritis & monachis de ipſa ſecunda Syria, ſubſc. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Cùm manifeſta ſint contenta in libellis lectis ſecundùm primū ordinem, dignentur dicere ſanctiſſ. & Deo amantiſſimi viri, qui nobiſcū ex antiqua Roma adſunt, ſi quid ſciāt factum propter propoſitam materiam. Nam hęc audiérunt à venerabilibus monachis petentibus. Et venerabilis Minas lectorarius & ſecundicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, legit vocem, quæ ſic habet: Sanctiſſ. epiſcopi partium Italię, ac venerabiliſſ. Apoſtolicæ ſedis diaconi, dixerunt: In quo loco vel numero Seuerū & Petrum iamdudùm Apoſtolicæ ſedis decreuerunt conſtituta, in epiſtolis ſanctæ memoriæ Hormiſdę papæ ad monachos ſecundæ Syriæ, & ad beatum Epiphanium huius regiæ vrbis archiepiſcopum, oſtenditur diffinitū: quarum authoritatē præſtò habentes, ipſam in præſentibus actibus legendam porrigim⁹. Sanctiſſ. archiepiſcopus dixit: Legatur. Et Minas venerabilis lectorarius & ſecundicerius notariorū Apoſtolicę ſedis antiquę Romæ, legit ex actis apud ipſos Romanos, epiſtolas ſcriptas ab Hormiſda ſanctæ memorię papa antiquæ Romę. Poſt quarum lectionē Chriſtophorus venerabilis diaconus notarius & ſecretarius, interpretationē legit. Erat autē epiſtola per literas Latinas, cuius interpretatio per literas Græcas ſic habet:

HORMISDAS EPISCOPVS presbyteris, diaconis, & archimandritis in ſecunda Syria exiſtentibus, & reliquis orthodoxis in quocunque Orientali climate degentibus, & in Apoſtolicæ ſedis communione permanentibus.

LEctis literis veſtræ dilectionis, per quas inimicorū Dei inſipientia manifeſta eſt, &

& infideliũ furia triſtis manifeſta facta fuit, qui quoniã in ſpiritu malè viuentes oderunt Dominum, membra illius impiè perſequuntur, quantùm à noſtra certitudine eſt cognoſcere, benedixi Dominum, qui fidem militũ ſuorum in medio hoſtium ſeruauit. Et rurſùs Eccleſiarum commotionem, & ſeruorũ Dei moleſtias ac labores conſiderans, gemẽs ſecundùm prophetam, clamaui: Surge Domine, iudica cauſam tuã. Recordare opprobriorum tuorum, quæ ab inſipiente ſunt tota die, & cætera quæ ſequuntur, ſimiliter induco. Nè obliuiſcaris vocem quęrentium te. Superbia odientiũ te aſſcendit ſemper ad te. Etenim ſicut oportet nos firmitatẽ fidei ſeruare, ità non cõuenit de iuſtitia diuini iudicij diffidere. Non eſt, fratres, hic labor Eccleſiæ nouus: tamẽ dum in ipſo humiliatur, exaltatur: & per illa, per quæ depauperari videtur, ditatur. Probatio eſt in fidelibus Dei, per mortem corporum, vitam lucrari animarũ. Amittuntur quidem fluentia, ſed acquirunt æterna: & dum perſecutio viam facit probationi, probatio fit cauſa dignitatis. Stulti & in cæcitate furentes, ignorant quòd, quos à conuerſatione hominũ ſeparare ſe poſſe putant, eos ad regnum Dei ducunt, vbi in ipſis periculis lætitiæ ſtudiũ certè patet. Retributor enim magnorum donorum, ſuſcipit certamina ſuorum. Quis enim non frangeretur in malis, niſi per contraria pmia conſolaret? Illa eſt ſpes, quę non permittit in deſperatione deficere. Excludit tribulationum amaritudinem dulcis guſtus virtutum. Quiſnam putaret præmia magna, futura nõ intelligẽs? Quis mortem abnegaret, niſi futurorum retributionem conſideraret? State, dilecti mei, & firma cogitatione immobilem fidem ſeruantes, laudem patientiæ, in qua eſt ſalus & brauium bonorum operum, nanciſcemini & carpetis. Magna quippe ſunt, ad quę indigni vocamur. Non tardet infirmitas, quoniam bonorum retributor fidelis, & potens adiutor eſt. Non decipiamur ſpe deſideriorum, neq; voluptatũ, neq; iudicio anteponamus leuia. Non delicata, nõ adulatoria nobis Dominus noſter promiſit. Ille pręmia promiſit, non ocia. Non conueniunt laus & pigritia. Quis remunerationis erit modus, ſi nulla ſit cura virtutis? Arcta eſt porta, ſed amplum regnũ. Paucis eſt introitus, ſed eſt probis. Nónne iſti ſunt primi, ſequẽtes, qui (vt ille docuit) perſequẽtur & in ſynagogis flagellabũt vos: veruntamẽ per patientiam (ſicut ſcriptũ eſt) poſſidebitis animas veſtras. Et nè aliquãdò doleamus, ipſis per impatientiã amiſſis, Dominus noſter, patientiæ ſuæ ipſe doctor primus, crucem ſubijt, in proprio exemplo formam præbens illis, quos adiuuare debebat. Ipſe inter virtutes & labores tenet lancẽ, ſtãs aduersùs deliramenta furentia, vt ad iram pſecutionis, ipſe æterni regni pbeat coronas. Penſate qualis Machabæorum exitus, quæ

Pſalm. 73.
Matth. 7. b
Matth. 10. b
Luc. 21. d
2. Matth. 7. & aliàs p totũ.

luctatio tolerantibus, quæ hiſtoria laudum ſecuta eſt: quali Iudas & illa fratrum caterua mortis honore prædicatur, in qualibus oribus eſt populus, in *monte perditus. Etenim *ipſę virtutes omes, pro cuſtodia legis ſunt: & cùm ſimilitudines ac vmbrę futurorũ ſint, dignæ fuerunt tantorum exemplorum. Nos in patribus vidim⁹, palpauimus, probauim⁹, quod ſequamur, quid materiæ cõueniat, qd veritati non diſſonet, quid redemptori noſtro debeatur. Cordialiter communicauim⁹ vobis in his dogmatibus. Dicit enim quodã in loco ſapientiſſimus Salomon: Beatus, qui prædicat verbum inauditum. *Obientium quidem lætitia eſt, diſputare nolentibus, & hortari ad rectam viam eos, qui non reſiſtũt. Tenemus enim pignus fidei veſtrę, inſtantiã ex literis confeſſatam, per quam à tranſgreſſorũ corruptela ſeparati, ad dogmata & mãdata apoſtolicæ ſedis redítis, licèt quidẽ tardè ad viam veritatis aſſcendatis. Sed benedictus Deus, qui nõ in finẽ obliuiſcitur, quiq; caſtigat & ſanat, neq; permittit oues ſui vniti ouilis, inſidiãtium luporum rapina diſpergi. Qui etiàm per temperatam auſteritatem, ſuorum non negligit tutelam neq; ſalutem. Sed quid miramur, ſi illo vno & vero derelicto paſtore, aſtutus raptor ſanguine inquinatus, inſidijs oues diſperſas conturbauit? Qui autem propriam tutelam dereliquerũt, ipſi ſeipſos periculis, in quibus diſſipentur, immiſerunt. Ità ergò nunc firmis greſſibus inſtetis viæ patrum, ad quam recurritis. Poteſt enim DEI miſericordia veſtræ mercedi computare & aliorum ſimiliter reformationem, qui à vobis ad rectũ directi fuerint. At omninò voſipſos euellite à cœno, in quo hęretici demerſi tenentur, & excutite immunditiem pulueris qui adhæſit, generaliterque omnes, ab apoſtolicis dogmatibus declinantes, fideli abdicatione condemnate. Nulla quidem eſt cõmunicatio tenebris ad lucẽ, neq; ambulantes per viam rectã, veſtigia ſua cum errore declinantium coniungunt. Tenendũ eſt vinculum fidei, recuſandaq; eſt infidelis communicationis lues, peſtis: quoniam ſecũdum Apoſtolum, Quemadmodũ qui adhæret Deo, vnus ſpiritus eſt cum eo, ità q adhæret meretrici, vnum corpus fit. Amant adinuicèm virtutes cõmunionem, & impietas ſecum demergit in profundo adherentes ſibi. Ante oculos, in ore, in ipſis manib⁹ ſint patrũ dogmata, quæ quotidiè cuſtodire iubemur. Ad ipſorum cuſtodiam venerabiles ſynodi nos adſtringunt. Longum eſt, ſingulatìm omnia demõſtrare, quæ in Chalcedonẽſ ſynodo ſunt, in qua omniũ religio continetur. Verùm & diffinitiões, quæ à ſanctiſſimo Leone ex ipſo apoſtolorum corde prolatæ ſunt, ſcire nos conuenit, & ſeruare in his pietatem fidei. In his propugnatores neceſſitatis, in his Chriſtus cognoſcitur: In his noſtrę redemptionis ſpes & *argumentũ cuſtoditur.

* morte
*ipſis
* obedientiũ
2. Cor. 6. c
1. Cor. 6. d
*hypotheſis

ditur. Hoc eſt illud fundamentum, quod in Apoſtolo legimus, in quo ſeipſum, qui decipitur, ſurripit. Si quis ligna, fœnum, ſtipulā, conſumptibilia igni, ſuperędificare conatus fuerit. In ipſis ſynodis necata ſunt Eutychis & Neſtorij venena; qui quodammodò contrario inter ſe ſyllogiſmo cōtendunt, aduerſùs autem diuinam ſalutaris myſterij diſpenſationem ſub quadam æqualitate ſacrilegij concordant, inæquales ſententijs, & vnanimes impietate. Quorum alter non vult, virginem Mariam Dei eſſe genitricem: quo, quæ in Domino vnita ſunt, diuidit: alter autem, inquantùm proprietates naturarum conuenerunt, & veritates confundit, & myſterium noſtræ redemptionis extinguit. Alter Photini cæcitatem, alter Manichæi inſipientiā impia cognatione coniungit. Contra iſtos, fratres dilectiſſimi, prouiſæ ſunt medicinæ: illas cogitationis virtute vindicate, quoniam in ipſarum euerſionem videtis hæreticos per impietatem pugnantes. Non ſit in pigritia veritas doctrinæ. Quali ſtudio oportet ſalutem diligere, quandò videtis mortiferā perditionem ſic acceptatam? Vereamur ſegniter declarare leges veritatis, cùm obſtinatè errores defenduntur? Et authores quidem malarum inuētionum ſynodicæ ſanctiones, quas prædiximus, iuſtis condemnationibus inſequuntur. At nos etiàm, vt horum ſequaces * declinemus, admonemus: ſimiliter quos Apoſtolica ſedes * etiàm depræhēdit eſſe, eorum magiſtris & cōdemnatis coniunxit Timotheum parricidam, & Dioſcorum & Petrum Alexandrinos, Acacium Conſtantinopolitanum cum eius ſequacibus, ſimiliter Petrum Antiochenum prædicto ſimilem errore & nomine. Item etiàm Seuerum ipſius loci ac veneni, Xeneam Hierapolitanum, Cyrum Ediſſenſem, Petrum Apamearum, non ſolùm pro propria, verùm etiàm pro aliorū condemnandos perditione. Qui inquātùm ſeipſos ſordibus proprię vnionis inceſſanter inuoluūt, alios ſimiliter, q. ſecuti ſunt ipſos, in dicendo contaminauerunt. Per generale ſalutare mandatum vos moneo, quodcunq; * aduerſariū canonibus patrum, ex quibuſcunq; actis prolatum, nullis vos incōmodis, mandatis vel nouis diffinitionibus innouet: ſiquidem ſeculares ſunt, & nō poſſunt eccleſias retinere, quoniam his conuenit doceri magìs, quàm docere. Nefas em̄ eſt, venerabilibus altaribus noua offerre libamina: quoniam pijs ſcientijs claras diffinitiōes in ipſis procemijs proprij honoris præſcripſerat inter Leuitas, & proprium populi miniſterium diuiſit, (alia eſt hominū poteſtas, & alia ſunt ſacerdotum officia) cōcitauit magìs Dominum, quàm placauerit, qui alienū ignem in diuinis adytis obtulit, ſacra * contaminauit. Quis eſt, qui in alienis ſanctionibus iubendi authoritatem ſibijpſi aſſumere poteſt? Etem̄ nullum dubium eſt, eum punitum fuiſſe in tēplo pro ſolo conatu miniſterij, qui honorem * non debitum protulit Ozias, nec in religione & miniſterio permanſit. Si autē monitus exemplo tātę increpationis, à ſacris ordinationibus timuiſſet iubendi authoritatē ſibijpſi aſſumere magìs, quàm aduerſùs iſta præſumpſiſſet, meliùs vtiquè regnâſſet: ſed quoniam, neque prohibentibus templi procuratoribus, ſedulus tranſgreſſor non deſtitit, in ipſis altaribus abominabili lepra percuſſus, miniſterium regni perdidit, officium ſacerdotis inuadens. Cognoſcant itaq; non eſſe DEO accepta, quæ ex ipſius mandatis à præſumptuoſis ſubripiuntur: quādò vnum ad oſtenſionem ſententiæ punitio * magni inornatûs lepræ ſeruauit, alios velox flamma conſumpſit. Idcircò ſi aliqua ſunt aliquo colore religionis ſuſcepta, vim habere nō poſſunt tot authoribus obuiantia, clamat Paul^9^ apoſtolus: Etſi nos, vel angelus de cælo euāgelizauerit vobis, præter quod euangelizauimus vobis, anathema ſit. Et quia non ſuſſecit ſemèl hoc dixiſſe, accedit & ſecundū mādatum: Sicut prædiximus, & iterùm modò dico, ſi quis vobis euāgelizauerit, p̄ter quod accepiſtis, anathema ſit. Cuſtodit enim prolatam pro cuſtodia fidei ſententiam, ſi quis apoſtolicam ſequitur doctrinam. Et nobis quidem cura relicta eſt. Etenim duplicis legationis officium eſt, ſi quid in deprecationibus humile, ſi quid in cauſis iuſtum, ſi q̄d in mandatis ſanum ſuſtulimus. Sed non propter hoc negligenda eſt via iuſtitiæ, quoniā infidelitas proprios errores cum iniuſtitiā * amat, non poteſt coniungi cum lapſu cadētium ſinè noſtra lue: pereāt, à proprijs impietatibus non declinantes, neq; errore flagellato. Et altera manu: Deus vos ſanos cuſtodiat, filij dilectiſſimi. Data 4. Idus Februarias poſt conſulatum Agapeti clariſſimi.

1.Cor.3.b — for.* declinetis, for.* erroneos aut * reprehenſibiles — Leuit.10.a for.* contaminando. — 2 Par.26.d * indebitum — i. magnę deformitatis — Galat.1.d — Ibidem. — for.* armat, nec

EPISTOLA HORMISDÆ AD Epiphanium Conſtantinopolitanum.

Hęc epiſtola, alio interprete habetur inter decre. eiuſdē papæ ſuperius poſita.

HOrmiſdas Epiphanio epiſcopo Conſtantinopolitano. Magno gaudio impletus ſum, quoniam circa pacem Eccleſiæ, & ſanctiſſimi Imperatoris & tuæ dilectionis tale eſt ſtudium, quale per literas intimâſti, & per meorum legatorum depoſitionē cognoui. Clara enim cæleſtis miſericordiæ demonſtratio procedit, quādò reges ſeculi cauſas de fide cum gubernatione politiæ cōiungunt, & eccleſiarū duces conferentia ad propriam diſpenſationem memores officij implent. Talibus directoribus indigebat Chriſtiana religio poſt procellas diſcordiæ, qui prouidentiſſima diſpoſitione, conquieſcentibus turbinibus, pacem diù peregrinatam, extrà poſita hyeme, reducerent. Et poſt hæc in futura ſecula proprij propoſiti exemplaria extendentes, ſibijpſis adſcribi indubitanter oſtendent, ſi quid Deo placitum poſteri ab ipſorum imitatione faciēt. Benedicamus

Dominum, fratres, qui diebus noſtris hoc fieri donauit, & omnibus orationum ac ſolicitudinum virtutibus firmemur, vt quę per Dei cooperationem benè principiata ſunt, ipſo adiuuante, in omnibus adimpleantur. Spes enim eſt, quòd ad compaginem proprij corporis & reliqua etiàm adhuc diuiſa mem bra ſtudebunt, & à maioribus minora non diſſonabunt. Ad quod quoniam me tua affectio ſtudio Chriſtianæ dilectiõis inuitat, debes id, quod excitas, ſequi: & quod diligi cõſulis, complecti. Similem ergò fidei curã gerentes, per piam patientiam æquale præmium boni operis egreſſu ſperamus. Neq; enim difficultatibus eſt cedendum, neq; aſperitatibus fides fatigatur, neque ad altitudines cęlorum per decliuum quis extenditur, neque ſinè laboris exercitatione quis fit remuneratione dignus. Idcircò (vt non deficiamus bonum faciẽtes) propriè admonemur. Etenim beati (ſicut teſtatur pſalmiſta) qui cuſtodiũt iudicium, & faciunt iuſtitiam omni tempore: quoniam non principium laboris retributionem præmij inuenire conſueuit, ſed finis. Itaque ergò æquale ſtudium & curam ſuſcipiamus, quib⁹ vna eſt in cõmunione & fide amicitia, vt quemadmodùm de Eccleſia Conſtantinopolitana Apoſtolicæ ſedi vnita, æqualiter in Domino exultamus: ſic & de aliarum reſtitutione (ſicut affectuosè admones) curamus primùm, vt fidem ac perfectionem noſtram, immaculatam ab omni contaminatione ſeruemus. Etenim ſcis, frater honorandiſſime, quales nexus Eccleſiaſticam concordiam ſeruãt, qui ab hæreticorum inſidijs nos cuſtodiunt, & per quos canonum authoritas ſeruatur. His in proprio robore omni attentione ſeruatis, ſanitas ſperãtibus afferetur. Habet enim Eccleſiaſticorum canonum ordo, & ipſius iuſtitiæ forma, vt iuſta cura benignè ac fideliter ſperãtibus non negetur. Neque quis eſt ità à clementia ſeparatus, quem non flectat à duritia vinculi pura ſimplicitas. Sed vt tutè hoc, & ſinè redargutione vel alicuius erroris palliatione, valeat *peruenire, dilecte frater, perſonam meam in hoc te oportet ſubintrare, ſcientem, in huiuſcemodi materijs (ſicut prædictum eſt) quid faciendum ſit, quid cuſtodiendũ: ſicq; omnia prouidentem, vt non dubites de hac diſpoſitione rationem reddere Deo. Ità quidem, vt literæ veſtræ ſignificent, eos, qui nobis communione coniungentur, tales eſſe, qui per nos ſedi Apoſtolicæ noſtris literis miſceantur, & ea quæ continentur in libellis, quos produxerint. Sic enim ab errore Seueri, & huic coniunctorum ac ſimilium liberabuntur, & damnum eorum, qui ſanari non poterunt, ſuſtinemus. Idcircò vobis imponere cenſuimus, ad veſtram diligentiam onera noſtra transferentes: quoniã non paruas probitatis tuæ iam demonſtrationes dediſtis hæreticis, obijciendo, vt non oporteat de iſto dubitare, aſſumere ſimul ſanationis curam, cui contingit probũ oſtenſum fuiſſe. Accingite authoritatem iuſtitiæ, & ſic erga ſupplices humanitate mollificemini, vt manentes in hæreticorum contaminatione, vel eos, qui innocentiã ſimulant, & cum noſtris ſola voce concordant, ab iſtis ſecernatis, pro quorum reſtitutione cura & prouidentia eſt ab Eccleſia. Neq; enim erga iſtos expedit eccleſiaſticam *mitigare auſteritatem. Non ergò erunt cõferenda bona miſericordię propter neceſſitatem prouidere debentium, ſi indiſtinctè erunt communia bonis & malis. Et quoniam tua dilectio Hieroſolymitarum ſimiliter memoriam in ſuis literis facere cenſuit, quorum ad nos etiàm quędã profeſſio allata eſt, neceſſarium putauimus etiàm legere, quæ ſcripta ſunt, & reſpondere προσφορα, ſi aliqui ſanctorum patrum formas cuſtodiunt, ſi illius fidei fundamenta venerantur, & ſi à definitis per ipſos, ſpirituſancto compũgente, non recedunt. Sic enim ſunt perfecta, vt additione non indigeant: & tam benè firma, vt proptereà ſint immutabilia, cùm per ipſa, omnia hæreticorum deliramenta abſorpta ſunt. Neque enim Chalcedoneñ ſynod⁹ aliquid vtile pertranſiuit, quod qualicunq; diligentia præcogitari potuit, quæ acceptatorum ſimiliter dogmata vel lucidiùs declarauit, vel reaſſumpſit, & authoritate confirmauit, & proprium quoddã aduersùs Neſtorium & Eutychen reaſſumpſit certamen, altero quidem Domini noſtri Ieſu Chriſti deitatem à carne ſeparante, & propter hoc ſanctam Mariam Dei genitricem enunciare declinãte, altero verò veritatem carnis in Dño recuſante, cùm Dominus noſter Ieſus Chriſtus, hic filius Dei ſit, qui & ipſe homo, vna perſona in duabus naturis & deitatis & carnis, neq; naturis in vnione cõfuſis, neq; tanquàm quarta perſona addita Trinitati, ſed ipſe filius Dei exinaniuit ſeipſum, & formam ſerui accepit. Ideoque vnam & non diuiſam confitemur Trinitatis ſubſtantiam, & tamen propriam proprietatem ſcimus vnicuiq; eſſe perſonæ. Vnam enim patris confitemur eſſe perſonam, vnam filij Dei cum aſſumpta carne, vnam ſpirituſſancti, & perſonas proprietatibus *ſignificantes, & per vnitatẽ ſubſtantiæ inſeparabile Trinitatis myſterium confitemur. Neq; enim poſſibile eſt dubitare, verbum Dei in viſceribus matris per carnem humanam aſſumpſiſſe naturam, & non diuiſam poſt vnionem naturarum ab ipſo factam in vulua. Sicut enim non eſt in ipſo humanitas ſinè Deo facta, ſic in cruce impaſſibilis Deitas non eſt carnis paſſione diuiſa. Quod virginis partus, & inuiolabilis fœcunditas, ac eximia à mortuis reſurrectio, atque in cælos oſtendit aſſcenſio: hæc, ſicut à patribus diffinita ſunt, ſeruent, credant, & neque diffinienda tranſgrediantur. A qua ſemita declinantes, ipſi ſibijpſis nebulam dubitationis circum-

Marginalia: Galat. 6. b (beside "tione dignus. Idcircò"); Pſalm. 105. (beside "beati"); *prouenire (beside "valeat *peruenire"); *remittere (beside "mitigare"); Philip. 2. a (beside "ipſe filius Dei exinaniuit"); *ſignificatae (beside "ſignificantes").

circuminſundunt. Nobis autem illud Apoſtolicum reſpondere cōtendentibus neceſſe eſt: Nos huiuſcemodi conſuetudinē non habemus, neq; Eccleſia Dei. Hæc ideò per breuia ſcripſimus, quia non conuenit dubitare de rebus & fide ſæpiùs diffinitis. Et omninò ſuperflua eſt allegatio, quæ adducitur præparatis, cùm de hac re apud humaniſſimum & glorioſiſſimum Imperatorem filium noſtrum non pauca ſignificauerimus. Et quoniam de Hieroſolymitanorum profeſſione reſpondimus, & hoc ſubijcimus horum ſalutis gratia, quod conuenienter additur: vt ſi catholicæ Eccleſiæ deſiderāt vnionem, propriæ profeſſionis texturam in ſcripturis indicatam, quam noſtris legatis in Conſtantinopoli degentibus attulerunt, per proprios * nuncios ad nos mittāt, vel veſtræ fraternitati dent, ipſa quidem (ſicut dixi) virtute cōſcriptam, quæ ad vos omnibus modis per noſtram informationem portabitur. De Theſſalonicenſibus enim, quorum ad nos legati per informationem fideliſſimi ac glorioſiſſimi Imperatoris filij noſtri venerunt, vt nihil reliquiſſe videamur, volumus ſecundùm ea quæ (Domino noſtro Ieſu Chriſto inſpirante) placuerunt, totam cauſam veſtræ conſiderationi tractandam, & ſi, quod oportet, impleuerint, formandam committere. Hæc cùm per fratrem & coēpiſcopum noſtrū venerabilem virum Ioannem, ac per filios noſtros Heraclianum presbyterum, & Conſtātinum diaconū, eccleſiaſtici honoris dignos, pertinentia ad cauſam, ſcripſiſſe ſufficiāt, delectati ſumus, nos inueniſſe æqualem dignitatem, & pium propoſitum in viro noſtri ordinis, & cum mandatis legationibus prudentiæ & moribus conſonantia. Optanda profectò res eſt, & gaudio plena, vt quos contigit eſſe conſortes communionis, & ordinis iudicio comprobati ſint. Et altera manu: Deus te ſanum cuſtodiat, frater venerabiliſſime.

1. Cor. 11. c

* miſſos

Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Nunc venerabiliſſimi notarij ſanctiſſimę eccleſiæ noſtræ, ſi quæ chartæ ſunt apud eos, præſentem cauſam cōcernentes, ipſas nobis maniſeſtas faciāt. Et productis chartis per venerabilem Coſmam diaconū, notariū & chartophylacem, Macarius venerabilis diaconus & notarius, libellum ex perſona clericorum Theopolis, & relationem ſynodi ibidèm in regia vrbe congregatæ, vtrunq; ad Ioannem * inter ſanctos archiepiſcopum ipſius regiæ vrbis, legit. Et Calonym⁹ venerabilis diaconus & notarius, ex codice epiſtolam ad Ioānem ſanctæ memoriæ archiepiſcopum Hieroſolymorum, & ad Epiphaniū piæ memoriæ Tyriorum epiſcopum, legit. Inſupèr etiàm & epiſtolam miſſam ab ipſo Ioanne Hieroſolymorum epiſcopo, & à ſynodo ſua ad ſanctum Ioannem, legit. Et Stephanus venerabilis notarius & diaconus, relationem miſſam ab Epiphanio Tyrio & ſynodo ſub eo congregata, legit. Et Paulus venerabilis notarius & diaconus, relationem cum geſtis deſtinatam ab epiſcopis ſecundæ Syriæ, ad ſanctiſſimum Ioannem archiepiſcopum regiæ vrbis, quæ omnia inſerta fuere.

* ſanctiſſimum ar-

SVPPLICATIO CLERICOrum & monachorum Antiochiæ, ad Ioannem patriarcham & ſynodum congregatam, contra Seuerum.

Sanctiſſimo ac beatiſſimo archiepiſcopo œcumenico patriarchæ Ioanni, & ſanctæ ſynodo congregatę, ſupplicatio à clericis & monachis Apoſtolici throni Antiochenæ magnæ ciuitatis catholicæ ſanctæ Eccleſiæ Dei. Nunc eſt, ſi quādò fuit tempus, beatiſſimi patres, omnes orbis ſanctas Dei eccleſias, tanquàm ex vno ore propheticum illud clamare: Lętentur cœli & exultet terra, & omnia quę in eis ſunt, quoniā miſertus eſt Deus populi ſui. Quòd enim ſceptra Romanorum pijs & à Chriſto amatis Imperatoribus ſint commiſſa, ſic & libertas ac fiducia orthodoxam religionem colentibus donata ſit, quomodò non meritò perſuadet fidelibus hanc vocem clamare? At in tam communi feſtiuitate orbis, vna ex omnibus, vel admodùm cum paucis, eccleſia Antiochena mœſtitia & luctu impleta eſt. Lupum enim pro paſtore (neſcimus quomodò) ſuſcepit, & affligitur. Quam enim tragœdiam non exceſſerunt ac ſuperārūt mala, attentata à Seuero? Qui primùm quidem (vt quomodò vixerit, prætereamus, veſtris auribus parcentes) nulli vnquàm eccleſiæ cōmunicāſſe videtur, deindè cum calumniæ ſagittis ſagittauit, & præparauit exagitare iuſtiſſimum paſtorem Flauianum, beatiſſimiq; illius ſedem violenter & contra canones ſubripuit, & indè ad inſtar mercenarij, non ſolùm non pauit ouile Chriſti, neque fugit, quod amandum erat, ſed ipſe operabatur ea quæ ferarum ſunt, oues iugulando & diſpergendo. Nouitates autē & blaſphemias aduersùs Deum lingens, nulli ſanctorum patrum pepercit: perſeuerat enim tota die, ſic dicendo, abdicans ſynodos pro pietate congregatas. Nam ſanctam Chalcedonēſem ſynodū anathematizare & impugnare auſus eſt, quę maximè firmauit ſymbolum trecentorum xviij ſanctorum patrum, quæ etiàm ſuſcepit centumqnquaginta ſanctos patres, inſupèr etiàm & ſimiliter ſanctos patres, qui in Epheſo contra impium Neſtorium conuenerunt. Benè manifeſtū eſt, quòd & prædictas auertit & odit tāquàm huius ſorores: & quot quidem homicidia ſanctorum monachorum fecerit, & cum manibus Iudaicis huiuſmodi iugulationem iniunxerit, neque nos, ſanctiſſimi, neque aliorum aliquem latuit. Dirum enim ſpectaculum fuerunt iacentes viri, qui religioſis certaminibus vſque ad canitiem

Pſalm. 95.

tiem certauerunt, nudi & inſepulti iactati, vltra trecentos exiſtentes, ex ſecunda Syriorum prouincia nati, canibus & auibus lacerandi, proiecti. Similia autem & ſimiliter miſeranda ſunt, & quæ in xenodochijs, id eſt, hoſpitalibus ab ipſo facta ſunt. Vincula em̃ ædificat nunc, & ità multos pro fide incarcerando, in tenebris & flagellando interficit. Talia, ſanctiſſimi, & circa Fôtes in *Lauro facere præſumpſit, & veneficijs ibidèm vtens, ſceleſtis ſacrificijs dæmones colit, & hoc tota illa magna ciuitas cantat. Neq; vtiquè ipſis ſanctis altaribus pepercit, neque ſacris vaſis parcens, alia autem conflans, ſimilibus ſuis erogat. Præſumptum eſt autē ab ipſo & hoc, ô beatiſſimi: nam columbas aureas & argenteas, in formam ſpiritusſancti ſuper diuina lauacra & altaria appenſas, vnà cum alijs ſibi appropriauit, dicens, non oportere in ſpecie columbæ ſpiritumſanctum nominare. Pecunias quidem & domos, & quæcunq; in optimis fundis erant, exportauit & expendit, & grauiſſimis vſuris Eccleſiam obruit. At, beatiſſimi patres, non eſt poſſibile om̃ia percurrere, quæ ab illo præſumpta fuerũt. Ideò his paucis & magnis contenti, deprecamur veſtram ſanctam ſynodum (etſi ſerò quaſi) ſedare mala, quæ noſtram Eccleſiam occupant & totum ferè Orientem, & ab iſto nequiſſimo viro nos liberare, exacta ab eo pœna eorum, quæ contra diuinos canones & politias legis fecit: prouidentiamq; facere de his rebus, quæ relicta ſunt, ſi quid remãſit, perſuadentes pijſſimo ac inuictiſſimo principi, vt mittat aliquos bonis moribus cõprobatos, aliquo ex noſtris ſimul veniente, qui rebus ſuperſtet, vt teneant, & rationem exigant de his, quæ à principio vſq; nunc fecerũt: & *ad multa, quæ ipſi furati ſunt & cuſtodiũt, quæ inuenientur, nè totaliter omnia exportentur. Non enim ceſſat *bonus homo aduerſùs ea quæ ſunt Eccleſiæ Dei, ea quæ ipſi Eccleſiæ conferunt, diſſipãdo. Cùm enim meritò ab omni ſpe Dei ceciderit, ad viros iniquos, à quibus nutritur, ſpem habet. Rogamus etiàm oratores mittere & pro fratribus noſtris, ſiue epiſcopi ſint, ſiue clerici, vel monachi, aut laici, vt relegati reſtituantur proprijs ciuitatibus & ordinibus. Inſupèr in his omnibus veniam petentes propter dolorem nos occupantem, adiuramus veſtram beatitudinem, per ſanctam & cõſubſtantialem Trinitatem, & pietatem, ac victoriam, & perſeuerantiam dominorum totius orbis Iuſtini & Euphemiæ ſemper Auguſtorum, moueri, & nobis opportunè ſuccurrere, & non deſpicere ſupplicationes noſtras. Adducere autē & hæc omnia ad pios & Chriſtianos Imperatores noſtros, & perſuadere ipſorum ſerenitati, vt omnia bona ſanctiſſ. eccleſiæ noſtræ, per ipſorum & veſtram cõſequantur prouidentiam.

* Lauro
¶ In eiuſmodi colũba Euchariſtiam aſſeruauit Baſilius Magnus, teſte Amphilochio.
* adhuc
* ſ. peſſimus

¶ Theodoſius Dei miſeratione presbyter

Antiochiæ, porrexi. Longinus diaconus ſimiliter porrexi. Stephanus diaconus ſimiliter porrexi. Mauricius ſubdiaconus ſimiliter porrexi. Iulianus Dei miſeratione diaconus ſimiliter porrexi. Thomas Dei miſeratione diaconus ſimiliter porrexi. Ioannes Dei miſeratione presbyter ſimiliter porrexi. Andreas ſimiliter porrexi. Iulianus ſimiliter porrexi. Marcellus diaconus ſimiliter porr. Sergius *miſericors ſimiliter porrexi. Moſes Dei gratia presbyter ſimiliter porrexi. Ioannes ὑποβογεὺσ ſimiliter porrexi. Ioannes monachus monaſterij B. Maronis, porrexi. Iacobus monachus B. viri, ſimiliter porrexi. Conſtantinus monachus ambaſiator ſanctæ memoriæ Aſterij, ſimiliter porrexi. Nonius diaconus monaſterij B. Pauli, ſimiliter porr. Salomon monachus monaſterij B. Valẽtini, ſimiliter porrexi. Simeon monachus monaſterij B. Agapeti, porrexi. Sergius monachus monaſterij B. Simeonis, porrexi. Alphius monachus monaſterij B. Iacobi, porrexi. Felix monachus beati Ioannis, porrexi. Simeõ monachus monaſterij Iugaporum beati Pauli, porrexi. Paulus monachus monaſterij beati *Iſychij, porrexi. Dominicus monachus monaſterij beati Dorothei, porrexi.

* ſor. ὑπάγ.
* Hesych.

RELATIO AD IOANNEM *patriarcham à ſynodo congregata.*

Domino noſtro ſanctiſſimo & beatiſſimo patri patrum, archiepiſcopo & œcumenico patriarcha Ioanni, ſynodus in hac imperiali ciuitate congregata, in Domino ſalutem. Cùm Deus omnium Dominus, pro commodo orthodoxæ fidei, & ſtabilitate catholicæ eccleſiæ, præterita Dominica & feria ſecũda, expleta Miſſa in ſancta Dei Eccleſia huius regiæ vrbis, vna voce mouit innumerabilem & infinitum populum, & ad hoc diuino zelo accendit plurimùm & ſedulò, petere veſtram beatitudinem aſcẽdere ambonem, & exclamare pro recta fide, ꝓ qua ſemper agonizâſtis, & agonizatis, & cùm hoc feciſtis, factæ fuerunt (vt dictum eſt) exclamationes plurimæ ac continuæ populi, vos laudantis pro orthodoxa fide, & patres prædeceſſores noſtros expulſos reſtitui expetentis. Cùm autem veſter nũcius totum noſtrę examinationi tradiderit, & opportuna conſiderare mãdauerit, neceſſarium putauimus, quę ſequuta ſunt, & à nobis formata, per relationem primùm veſtræ beatitudini annũciare, & tunc per vos pijſſimo & potentiſſ. Imperatori noſtro manifeſta ſtatuere. Sunt aũt hæc: Viceſima inſtantis menſis Iulij, indictiõ 11, cõſulatu Magni clariſſimi viri, vniuerſus monachicus ordo hui⁹ à Chriſto amatę imperialis ciuitatis, qui ex diuerſis monaſterijs conuenit, hic quidem archimandritarũ, alius verò reliquorũ libellos porrexit huic om̃i congregatę noſtrę ſynodo: petiuerũtq; ipſos legi, & capitula in eis cõtenta, examinata à nobis

bis fini tradere, immò verò ſub forma ſynodali ponere. Cùm itaq; ipſos libellos legeremus, quos & ſubordinauimus formæ prædictæ hæc continere, in ipſis legimus primã petitionem libelli, habẽtis, vt ſanctæ memoriæ Euphemius & Macedoniꝰ expulſi, & in exilio mortui, iuſtè & canonicè reuocentur, & tradãtur catalogo prædeceſſorum archiepiſcoporum, in Domino ibidèm quieſcentiũ, omibus vacuis manentibus, quæ cõtra ipſos quandocunquè facta fuerint: ponanturq; in ſacris diptychis ipſorum vocabula, ſecũdùm quod omnis populus & monachicus ordo, ſedulò & multùm exclamauit. Nos autem ordinem optatum petitioni imponere ſtudentes, quæſiuimus facta in ipſis. Et cùm cognouimus per lectionem, ꝙ plurima horũ neq; cum diligentia prouenerunt, neq; fideliter, neq; per iuſtitiam memorati patres eiectionem ſuſtinuerunt, neque tanquàm aliquid amouerint de his, quæ in recta fide ſeruabãtur: neceſſarium putauimus, petitioni totius populi ſimul cum mulieribus & pueris, ac totius dignitatis ac militiæ, atq; etiàm monachici ordinis, ſedulò clamantium, ſecũdùm exhibitos libellos cum omni veritate ſatisfacere, vt ſecũdùm quod ſanctæ memoriæ Paulus & Ioannes ac Flauianus patres huius regiæ vrbis reuocati fuerũt, ſic & ipſi eiuſdem honoris in ſacris libris memoria digni facti ſint. Quæ ergò conſiderauimus & reformauimus, honeſtum exiſtimauimus ad veſtram beatitudinẽ deducere, & per ipſam pijſſimo Imperatori noſtro. Secundum capitulum in libellis continebatur, vt qui propter cauſam prædictorũ patrum (Euphemij dicimꝰ, & Macedonij) banniti fuerant & fugati, reuerſi reſtituantur proprijs gradibus. quoniã igitur iuſta petitio eſt, & primè conſequens, deliberauimus, vt prædicti adiuuẽtur, & adducantur, ad pijſſimum & sereniſſimum Imperatorem noſtrum. Tertium capitulum in petitione continebatur, vt pro maiori ſcripturarũ auctoramento, ſancta & magna ſynodus 318. patrum congregatorum in Nicea, qui ſanctum ſymbolum fidei diffiniẽrunt, & exclamãrunt, in quo baptizati ſumus, & baptizamus, & quæ in Cõſtãtinopoli ſub Nectario ſanctæ memoriæ congregata eſt, & ꝓdictum ſanctum ſymbolum 318. patrum cõfirmauit, ponantur in ſacris diptychis. Quoniam igitur honeſta petitio eſt, (quod enim pro vtilitate Eccleſiaſtici ſtatús factum ſit) dignum iudicauimus, iuxta exclamationes populi, & acclamationem veſtræ beatitudinis, & ſecũdùm porrectum libellum à venerabilibus archimandritis & monachis, ipſas ſanctas ſynodos in diptychis prædicari.

Quartum capitulum in petitione venerabilium monachorum cõtinebatur, vt nomẽ ſanctæ memoriæ præſulis Romanorum Leonis, in ſacris libris ſimiliter prædicetur, iuxta quod exclamationes populi ſuprà & ſedulò factæ ſunt. Quoniam igitur Chalcedonenſis ſynodus nõ ſolùm Leonis ſanctę memoriæ, verùm etiàm & Cyrilli Alexandrinorum à Deo amati paſtoris memoriam in orthodoxa fide fecit, & Cyrillus quidem Alexandrinus in diptychis prædicatur, Leo autem ſanctæ memoriæ non prædicatur: iuſtũ putauimus, vt quod deficit, ſuppleatur. Et qui æqualiter ab hac ſancta ſynodo pro ſtatu orthodoxæ fidei honorati ſunt, ſimiliter & in ſacris diptychis pro vtilitate & pace Eccleſiæ prædicentur. Quintum capitulum in ipſis petitionibus continebatur, vt attentata contra ſanctam Chalcedonenſem ſynodum, rememorẽtur, & blaſphema verba contra ipſam* (Seuerum dicimus, qui eſt in Antiochia) indiſpoſitè & perperàm ꝓlata, anathemati ſubijciantur, ſicut ſedulæ exclamationes populi factæ ſunt. Quoniam igitur oportebat & de iſto formam conuenientem eccleſiaſtico ſtatui proferre, neceſſarium iudicauimus, primùm blaſphema ipſius verba in medio totius ſynodi legi ad redargutionẽ eorum, quæ ab ipſo præſumpta fuerunt. Habent itaq; ſic de verbo ad verbum attentata, & blaſphemata ab ipſo aduersùs ſanctã ſynodum: Quæ à ſynodo eo tempore in Chalcedona congregata, formata fuerunt ac ſtabilita, & eos, qui pro ipſa pugnãt, anathematizamus. Hæc eſt illius ſceleſtæ vocis blaſphemia: ſed non ſolùm immanis hæc, verùm etiàm aliæ plurimæ blaſphemiæ in libris ipſius proclamantur in hac regia vrbe, quibus orthodoxiæ amatores incidentes, deridẽt ipſius phreneſim, qui ſpuriè fertur. Quoniam igitur hoc accuſatum, habet redargutionem non ſolùm ex prædicta voce, ſed ex eo quod ſcriptum eſt, & ex alijs plurimis blaſphemijs turpiſſimæ ipſius linguæ contra hanc ſanctã ſynodum, idcircò hunc iuſtè perpetuo anathemati & nos ſubmittimus, omni honore, nomine, dignitate, & operatione, Chriſtiano aut* hieratico conueniente, vel conuenire valente, priuantes, & nudum diuinæ communionis ſecundùm eccleſiaſticos canones ſtatuentes, contra quos & blaſphemare ac calumniari ſanctam Chalcedonenſem ſynodum conatꝰ eſt, quæ ſpecialiter ſignauit ſymbolum 318. ſanctorum patrum, qui in Nicea conuenerunt, & quæ immotum ac immutilatum ipſum exiſtere prædicauit, ſicut & ſancti patres, qui in Conſtantinopoli, & qui in Epheſo conuenerunt, ſimiliter confirmauerunt, cum quibus & ſancta Chalcedonenſis ſynodus ſimilia defendit, reſplẽdere vbiquè hoc iuſſit. Quapropter non ſolùm tanquàm blaſphemum, ſed & tanquàm calumniatorẽ, & omnibus ſanctis ſynodis per iſtam ſynodum iniuriãtem, prædictum Seuerum omni honore deſtitutum eſſe ſtatuẽtes, anathemati ſubiecimꝰ. Hæc à nobis examinata & formata, ad ſanctum nuncium tuæ beatitudinis feſtinãter exarauimus, & propria manu ſub-

for. * per Seuerum (eum dicimus,

ſcripſimus, & afferri ſubordinauimus exhibitos vobis libellos ad agnitionem veritatis, vt & hæc per veſtram beatitudinem veniant ad potentiſſimum & ſereniſſimum Imperatorem noſtrum, & ad piiſſimam & ad DEO amantiſſimã Auguſtam, & ad glorioſiſſimũ ipſorum ac magnum ſenatum.

SVBSCRIPTIONES.

¶Theophilus epiſcopus Gnidi, ſubſcripſi relationi. Stephanus epiſcopus Nicomediæ, ſubſcrip. relationi. Baſiliſcus epiſcopus Cyzici, ſubſcripſi relationi. Anaſtaſius epiſcop' Nicææ, ſubſcripſi relationi. Martianus epiſcopus Chalcedonenſis, ſubſcripſi relat. Theodotus epiſcopus * Gangrinorum metropolitanus, ſubſcripſi relationi. *Ipatius epiſcopus Claudiopolitanorũ prouinciæ Honoriadis, ſubſcripſi relat. Dominicus epiſcopus Tyaneus ſecundæ prouinciæ Cappadociæ, ſubſcripſi relat. Ioannes epiſcopus Claudiopolitanorum regionis Iſaurorum, ſubſcripſi relat. Scholaſticus epiſcopus Nazianzi, ſubſ. relat. Ioãnes epiſcopus Boſphori, ſubſcripſi relationi. Pythagoras epiſcopus Sinopeorũ prouinciæ Helleſpontiorum, ſubſcripſi relationi. Andreas epiſcopus * Teorum Honoriadis prouinciæ, ſubſc. relat. Theodorus epiſcopus eccleſiæ Adrianopolis ciuitatis Honoriadis prouinciæ, ſubſcr. relationi. Thalaſſius epiſcopus Dorylei, ſubſ. relat. Dorotheus minimus epiſcopus Coorum inſulæ, ſubſcripſi relationi. Ammonius Dei permiſſione epiſcopus Abydenorum, ſubſcripſi relationi. Euſtathius epiſcopus Philadelphiorum ciuitatis prouinciæ Lydorũ, ſubſc. relat. Plato epiſcopus Cratianorum ciuitatis, ſubſ. Phocas epiſcopus Dardani, ſubſc. Amantius epiſcopus exiguus Nicopolitanæ ciuit. Myſiæ ſecundæ, propria manu ſubſ. Dominicus epiſcopus nouæ Cæſareæ ꝓuinciæ Bithyniẹ, ſubſ. Ioannes epiſcopus Phanagoriæ, ſubſcr. relat. *Acyla epiſcopus ciuit. Prymneſiorũ, ſubſ. Stephanus epiſcopus ciuit. Anaſtaſiopolis Phrygiæ Pacatianæ, ſubſ. Pelagius epiſcopus ciuit. Azanitorum, ſubſ. Ioannes epiſcopus Gangrorum prouinciæ Aſiẹ, ſubſcr. Dominicus Baſilinopolis ciuit. ſubſ. Ioãnes epiſcopus Commacorũ ciuit. regionis Pamphyliorum, ſubſ. Ioannes epiſcopus Metropolitanæ ciuit. Piſidiorũ regionis, ſubſ. Photinus epiſcopus Homonadorũ ciuit. regiõis Pamphyliorũ, ſubſ. Conon epiſcop' Adrianẹ ciuit. ſubſ. Mamas epiſcopus Ariaſſorũ ciuit. ꝓuinciæ Phrygiæ, ſubſ. Macedonius epiſcopus Eleuſorũ, ſubſ. Martianus epiſcopus ſanctiſſ. eccleſiæ ciuit. Maranæ, ſubſ. Antipatrus epiſcopus Trapezũtinus, ſubſ. relat. Gorgonius epiſcopus * Vadatẹ, ſubſ. Photius epiſcopus Eudoxatorũ prouinciẹ Lyciorũ, ſubſc. Ioannes epiſcop' Olympi prouinciẹ Lyciorum, ſubſ. Nicolaus epiſcopus ſanctẹ Dei eccleſiẹ Rhodiapolitarũ prouinciæ Lyciorũ, ſubſ. Paulus epiſcop' Cẹſareẹ Bithyniæ, ſubſ.

*Hypatius

For. *Acylas aut *Aquila

*Vaſadæ

LIBELLVS MONACHORVM ad congregatam ſynodum, cui annexæ ſunt & quatuor ſynodi, vt in eccleſia prædicatæ ſunt.

DEO amantiſſimis & ſanctiſſimis patribus Epiſcopis, Theophilo, Baſiliſco, Anaſtaſio, Martiano, Theodoto, *Ipatio, Theodoro, Ioãni, Pythagoræ, & reliquæ venerabili ſynodo in regia ipſa ciuitate ab Alexandro, Cõſta, Diogene, Euithio, Antonio, Acacio, Ioãne, Domno, Leontio, Ioanne, Polychronio, Anatolio, Martyrio, Dominico, Iulião, Alexandro, Iacobo, Chriſtino, Ioãne, *Baſilico, Babylo, *Ipatio, Marco, & à cęteris presbyteris & archimandritis venerabilium monaſteriorum in à Deo amata imperiali ciuitate conſiſtentium, & totius monachici ordinis. *Hypatio

CVram equidẽ geſſit veſtra ſanctitas rectæ fidei, & alterius bonæ ordinationis ſanctiſſimarum Eccleſiarum etiàm ante noſtram petitionem nouam: ſed quia & nos oportebat partem eſſe eorum, quæ ad gloriã Dei expediunt, neceſſarium putauimus, primùm regratiari intentioni ſanctitatis veſtrẹ, & pio zelo inuictiſſimorum Imperatorum noſtrorũ: deindè ſic præſentem innuere petitionem, per quam nos omẽs, & per nos reliquus venerabilium monachorum catalogus, veluti ex vna ſentẽtia petimus, vt ea quẹ benè & vtiliter mota ſunt in ſanctiſſima magna Eccleſia huius regiæ vrbis à fideliſſimo populo, & acclamata ad ipſum Chriſto dilectum populum à ſanctiſſimo per omnia archiepiſcopo noſtro œcumenico patriarcha Ioanne, ipſa per vocẽ ſanctiſſimæ veſtrẹ ſynodi in ſcriptis authoritatem accipiant, & ſanctæ memoriẹ patres noſtri, qui (neſcimus quomodò) expulſi fuerũt, videlicet Euphemius, & Macedonius, in præſenti iuſtè & canonicè reuocentur, & tradantur catalogo pṛdeceſſorum archiepiſcoporum, ibidèm in Domino quieſcentium, ceſſantibus omĩbus, quæ quandocunquè aduersùs ipſos facta fuerunt. Quodq́ue addatur in ſacris libris ſimul cum ipſis & venerabile nomen Leõis Romanorũ archiepiſcopi, quod omĩum maximum eſt, eò quòd omẽs ad rectam fidẽ excitauit. Petimusq́; vos ſanctiſſimi, vt & ſanctẹ ſynodi pro tempore congregatẹ ꝑ fide, ponãtur in ſacris libris, hoc eſt, Nicena, quẹ exclamauit ſanctum ſymbolum, in quo baptizati ſumus & baptizamus, & Conſtãtinopolitana, quẹ ipſum cõfirmauit, & Epheſina, q̃ ſimiliter confirmauit, atq; etiàm Chalcedonẽſis, quẹ ſimiliter ſignauit. Inſupèr etiàm rogamus addi & hoc, vt & Seuerus impius, qui cõtra eccleſiaſticam ordinationẽ dicere auſus eſt, anathematizetur. Similiter aũt expetimus, vt & epiſcopi, clerici, archimandritæ, monachi, & laici, expulſi propter cauſam prædictorum ſanctorum epiſcoporum, per

per noſtram legationem factam ad ſanctiſſimum archiepiſcopum, veſtrum œcumenicũ patriarcham Ioannem, & ad pijſſimos ac inuictiſſimos Imperatores noſtros, reuocétur & reſtituantur proprio ordini. Et vt in multitudinem ſermonum non extendamus ſupplicationes, rogamus, & exclamationes totius à Chriſto dilecti populi, & acclamationes factas in prædicta ſanctiſſima magna eccleſia ab ipſo ſanctiſſimo archiepiſcopo & œcumenico patriarcha, p ſacrã vocé veſtrã & ſubſignationé, ac piã formationem inuictiſſimi Imperatoris noſtri cõfirmari. Exclamatiões verò & acclamationes ſubordinauimus.

SVBSCRIPTIONES.

¶ Alexander Dei miſeratione presbyter, archimandrita, & primas venerabilium monaſteriorum, manu mea ſubſcripſi. Conſtans presbyter & archimandrita monaſterij ſancti Dij, ſubſcripſi. Diogenes presbyter & archimãdrita monaſterij ſancti Thalaſſij Anipoditorũ, ſubſcripſi. *Euethius diaconus & archimandrita monaſterij *Acimitorũ, ſubſcripſi. Ioannes presbyter ſanctiſſimæ magnę eccleſię, & prior S. Euſebij, ſubſcrip. Antonius presbyter & archimandrita monaſterij Abraamij, ſubſcripſi. Acaci⁹ presbyter & archimandrita monaſterij ſancti Dominici, ſubſcripſi. Domnus presbyter & archimandrita monaſterij ſanctæ memoriæ Iob, ſubſ. Ioannes presbyter & archimandrita monaſterij ſanctæ memoriæ Manuëlis, ſubſcripſi. Leontius presbyter & archimandrita monaſterij S. Tryphonis, ſubſcripſi. Ioannes presbyter & archimandrita monaſterij de Conſta, ſubſcripſi. Polychronius presbyter & archimandrita monaſterij ſancti Michaëlis in Ethrio, ſubſcripſi. Sophronius presbyter & archimãdrita monaſterij vocati in Calamo, ſubſcripſi. Anatolius presbyter & archimandrita monaſterij Aſterij, ſubſcripſi. Martyrius presbyter & archimandrita monaſt. ſancti Baſiani, ſubſcripſi. Dominicus presbyter & archimandrita monaſterij cognominati Syriorum, ſubſcripſi. Iulianus presbyter & archim. monaſt. S. Phocæ, ſubſ. Iacob⁹ preſ. & archim. mona. Romanorũ in Petrio, ſubſ. Chriſtinus presb. & archim. monaſt. ſancti Theodori, ſubſ. Ioannes preſ. & archim. monaſt. Studij, ſubſcripſi. Baſilius presbyter & archimandrita monaſterij ſanctę Euphemię Olymbrij, ſubſcripſi. Babylas presby. & archimandrita monaſt. ſancti Danielis in Stylo, ſubſcripſi. *Ipatius presbyter & archimãdrita monaſterij Olympij, ſubſcripſi. Marc⁹ presbyter & archimandrita monaſterij Hieruſalem, ſubſcripſi. Dominicus presbyter & archimandrita monaſterij Anaſtaſij in Agogo, ſubſcripſi. Sophronius presbyter & archimãdrita monaſterij Theodori Aegyptij, ſubſcripſi. Ilias presbyter & archimandrita monaſterij ſancti Euphemij, ſubſcripſi. Rabulas presbyter & archimandrita monaſterij nominati ſanctæ memoriæ Iliæ, ſubſcripſi. Andreas presbyter & archimandrita monaſterij nominati Dominici, ſubſcripſi. Ariſton presbyter & archimandrita nominati Epiclin Ioannis, ſubſcripſi. Coſinius presbyter & archimandrita monaſterij Cyri in Elebicho, ſubſcripſi. Timothens presbyter & archimandrita, ſubſcripſi. *Corilus presbyter & archimandrita monaſterij Theodoti, ſubſcripſi. Dorotheus presbyter & archimandrita monaſterij Theodori, ſubſcripſi. Zoticus presbyter monaſterij ſancti Andreę prope portam Saturinam, & archimandrita, ſubſcripſi. Pantaleon presbyter & archimandrita monaſterij dicti Benantij, ſubſcripſi. *Ipatius presbyter & archimandrita monaſterij Chariſij, ſubſcripſi. Eugeni⁹ presbyter & archimandrita monaſt. ſancti Georgij in Xerocerco, ſubſcripſi. Eutychi⁹ presbyter & archimandrita monaſterij Lycaonorum propè ſanctum Laurentium, ſubſcripſi. Alexander presbyter & archimandrita*, ſubſcripſi. Simeones presbyter & archimandrita Caiumæ, ſubſcripſi. Liberius presbyter & archimandrita monaſterij Paulini, ſubſcripſi. Ambroſius presbyter & archimandrita monaſterij ſanctę Mariæ in Lithoſtroto, ſubſcripſi. Sabbas presbyter & archimandrita monaſterij ſancti Thomæ prope Ciſternam, ſubſcripſi. Paulus presbyter & archimãdrita monaſterij Lycaonorum, ſubſcripſi. Libentius presbyter & archimandrita monaſterij vocati Romanorum, ſubſcripſi. Alexander presbyter & archimandrita monaſterij Cycloporum, ſubſcripſi. Iordanus presbyter & archimandrita monaſterij ſanctæ Mariæ prope ſanctum Lucam, ſubſcripſi. Zenobius presbyter & archimandrita monaſterij Maronij in *Sychis, ſubſcri. Anatolius presbyter & archimandrita monaſterij Philippi, ſubſcripſi. Iacobus presbyter & archimandrita monaſterij ſanctæ Mariæ prope Bucholios, ſubſcripſi. Ilias presbyter & archimãdrita Samuëlis in Sychis, ſubſcripſi. Leontius presbyter & archimandrita monaſt. ſancti archangeli in Puſco, ſubſ.

*Acemiten. *Hypatius *Corylus *ſicubus

Quomodò prædicatę ſunt ſynodi.

INtroitu facto ſecundùm conſuetudinem in ſanctiſſima magna eccleſia noſtra, die Dominica, 15. inſtantis menſis Iulij, indictione 11. à domino noſtro ſanctiſſimo archiepiſcopo & œcumenico patriarcha Ioanne, (ſicut non ignorat veſtra erga Deũ dilectio) dum ipſe vnà cum venerabili clero eſſet circa ambonẽ, voces factę ſunt à populo, *dicẽtes: Multi anni patriarchæ, Multi anni Imperatori, Multi anni Auguſtæ, Multi ſint anni patriarchæ. Quid manemus incommunicati? Per tot annos quarè non communicamus? Ex cuius manibus communicare volumus? Aſſcende ad ambonem. Heus perſuade populo. Per multos annos communicare volumus. Orthodoxus es, quem times digne Trini-

*πολλὰ τὰ ἔτη πατριάρχου.

Trinitate? Multi ſint anni Imperatoris, multi anni Auguſtæ. Seuerum manichæum eijce. Qui nó loquitur, Manichæus eſt. Effodiant oſſa Manichæorum. Sanctam ſynodum modò prædica. Multi ſint anni Imperatoris. Multi ſint anni patriarchæ digni Trinitate. Sancta ſynodus modò prædicetur digna Trinitate. Sácta Maria θεοτόκος, id eſt, Dei genitrix, eſt digna throno. Sácta Maria, Dei genitrix eſt. Sancta ſynodus hoc dixit. Qui non loquit, Manichæus eſt. Vincit fides Trinitatis, vincit fides orthodoxorum. Sanctam ſynodum modò prædica. Orthodoxus regnat, quem times? Vincit fides Imperatoris, vincit fides Auguſtæ. Noui Conſtantini multi ſint anni, nouæ Helenæ multi anni. Multi anni patriarchæ digni Trinitate. Iuſtine Auguſte, tu vincis. Noui Cóſtátini multi anni. Vel *exeas, vel prædicabis. Multi anni Imperatoris. Iuſtine Auguſte, tu vincis. Synodum Chalcedonenſem modò prædica. Quia Iuſtinus regnat, quem times? Seuerum Manichæũ foràs eijce. Synodum Chalcedonéſem modò prædica. Qui non anathematizat Seuerum, Manichæus eſt. Eijce foràs Seuerũ. Nouum Iudam eijce foràs. Inſidiatorem Trinitatis eijce foràs. Sanctam ſynodum modò prædica. Heus obteſtor, vel prædicabis, vel exies. Fides eſt, nó *ἐπιθεωρεῖν eſt, fratres Chriſtiani, vna anima. Iuſtine Auguſte, tu vincis. Si fidé amas, Seuerũ anathematiza. Heus heus obteſtor, multi anni Imperatoris. Heus traho te, heus portas claude. Qui non loquitur, Manichæus eſt. Obteſtor te, nihil eſt præter te. Orthodoxus regnat, quem times? Orthodoxi Imperatoris multi ſint anni. Seuerum inſidiatorem Trinitatis eijce foràs, Iudam nouum eijce. Qui non loquitur, Manichæus eſt. Heus congregationi, ſynodo heus. Modò prædica per euangelium nihil præter te. Heus obteſtor, multi anni Imperatoris. Noui Cóſtantini multi anni. Orthodoxi Impatoris multi anni. Nouæ Helenæ multi anni. Seuerum eijce foràs, Nouũ Iudam eijce, Inſidiatorem Trinitatis eijce foràs. Multi anni Imperatoris. Fratres Chriſtiani, vna aĩa fides eſt, non eſt ſimpliciter. Sácta Maria, Dei genitrix eſt. Hæc & ſynodus dixit. Hæc cùm exclamâſſent, data eſt eis reſpóſio à ſanctiſſimo & beatiſſ. archiepiſcopo & patriarcha œcumenico Ioanne: Hæc patiéter ſuſtinete fratres, vt priùs adoremus ſanctũ altare, & poſt hoc do vobis reſpóſionem. Et cùm intráſſent ad ſanctum altare, manſerunt clamantes: Multi anni Imperatoris, multi anni Auguſtæ. Heus obteſtor, non exibis, niſi anathematizes Seuerũ. Anathema Seuero apertè dic: heus reſera. Heus obteſtor, multi anni Imperatoris, Et demùm aſſcendens ſuper ambonem ſanctiſſimus ac beatiſſimus archiepiſcop⁹ & patriarcha noſter œcumenicus Ioannes, acclamauit hæc: Scitis labores meos, dilectiſſimi, quos & in antiqtate exiſtés ſubiui, & núc ſuſtinui pro fide, & ſuſtineo vſque ad mortem. Non opùs ergò eſt turbatione, aut tumultu. Neq; em̃ aliqd *pertranſgreſſum eſt, de recta fide ſtatuédum: neque ſanctam ſynodũ quis anathematizare audet, ſed oẽs ſanctas ſynodos, quę confirmauerunt ſanctum ſymbolum trecentorum decem & octo patrum in Nicea congregatorum, orthodoxas cognoſcim⁹, & maximè ipſas tres ſanctas ſynodos, hoc eſt, Cóſtantinopolitanam, Epheſinam, & magnam Chalcedonenſem. Nam ſpecialiter ſymbolum trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, in quo baptizamur, ipſæ ſanctæ tres ſynodi conſonanter confirmauerunt. Poſt acclamationem verò inſiſtentibus ipſis per plures horas, in ipſis vocibus addebant: Non deſcendes, niſi anathematizes. Multi anni patriarchę digni Trinitatis. Multi anni Imperatoris, multi anni Auguſtæ. Congregationem ſynodi Chalcedonenſis modò prædica. Non recedo, niſi prædicaueris. Vſque tardè hîc ſumus, congregationem ad craſtinum prędica. Commemorationem patrum ad craſtinum prædica. Niſi reſponſionem accepero, vſque ſerò hîc ſum. Congregationem patrum Chalcedonenſium craſtina die prædica. Hodiè ſi prædicaueris, cràs perficietur. Non recedimus, niſi prædicaueris. Eos, qui Neſtorium & Eutychen anathematizauerũt, ad craſtinum prædica: Niſi reſpóſionem accepero, vſque ſerò hîc ſum. Et acclamauit ſanctiſſim⁹ & beatiſſimus archiepiſcopus noſter patriarcha œcumenic⁹ Ioannes ſic: Quoniam perfici petijſtis congregatióem ſanctorum patrum Chalcedonenſium, cognoſcentes ſcietis, quòd & hoc faciemus conſilio pijſſimi & Chriſto amantiſſimi Imperatoris noſtri. Perſeuerantibus autem ipſis, & eaſdem voces exclamantibus, & addentibus, Non recedimus per ſanctum euangelium, congregationem patrum Chalcedonẽſium in craſtinum prædica: prædicata fuit congregatio per Samuelé diaconum, ſic: Notificamus veſtræ charitati, quòd craſtina die perficiemus memoriam ſanctorum patrum noſtrorum epiſcoporum in Chalcedonẽſi metropoli congregatorum, qui vnà cum ſanctis patribus in Conſtantinopoli & in Epheſo congregati, cófirmauerunt ſymbolum 318. ſanctorum patrum in Nicea congregatorum, congregabimur autem huc. Et poſt acclamationem cógregationis, iterùm permanſit populus, & vna voce quàmplurimum clamauit: Seuerus nunc anathematizatus eſt. Qui anathematizabat ſynodũ chalcedonéſem, modò anathematizatus eſt. Non exeo, niſi modò reſponſionem accipio. Obteſtor, orthodoxus es. Modò anathematiza. Aut anathematiza, aut nihil. Et inſiſtentibus ipſis plurimùm in eiſdem, præſentibus Theophilo Deo amantiſſimo epiſcopo Heracleano, Theodoto epo* Gágrinorum, Hypatio epiſcopo Claudiopolitano, Ioãne epiſco

* exies
* i. adſpicere ſeu videre.
* prætergreſſum

episcopo Boſphorio, Pythagora episcopo Sinopeno, Iſaacio episcopo * Quinquepolitano Græciæ, Ioanne episcopo Commacorum regionis Pamphyliorum, Amátio episcopo Nicopolitano, Ammonio epo Abydano, Platone episcopo Cratiano, Euſtathio episcopo Philadelphiæ, & Pelagio episcopo Azanitano, & alijs DEO amantiſſimis episcopis conſentientibus ſanctiſſimo ac beatiſſimo archiepiscopo patriarchæ œcumenico Ioanni, acclamata fuerunt hæc: Quòd Seuerus, q ſeipſum ab hac eccleſia ſeparauit, iudicio ſeipſum ſubmiſerit, omnib' manifeſtum eſt. Sequentes itaq; & nos diuinos canones ac ſanctos patres, alienum ipſum putamus, & à diuinis canonibus per ſuam blaſphemiam cōdemnatum, anathematizamus & nos. His ſequutis, ſequenti DOMINICA, quæ eſt 16 menſis Iulij, indictione II, finita memoria pdictorum ſanctorum patrum, rurſusque facto introitu à ſanctiſſ. & beatiſſ. archiepo patriarcha œcumenico Ioanne, ſtatim dū ipſe appropinquaret amboni, voces à toto populo venerūt ſic: multi anni přiarchę, multi anni impatoris, multi anni Auguſtę, Noui Conſtantini multi anni, Nouæ Helenæ multi ſint anni. Reliqas Macedonij eccleſię reſtitue. Iuſtine Auguſte, tu vincis. Euphemia Auguſta, tu vincis. Eos, qui ſunt in exilio propter fidē eccleſiæ, reſtitue. Exhumentur oſſa Neſtorianorū, Exhumentur oſſa Eutychianiſtarum. Quis eſt Neſtorianus, ego neſcio. Anathema ſit ipſe à Trinitate. Quis eſt Neſtorianus, ego neſcio. Anathema ipſi cum Eutyche. Exhumentur oſſa Neſtorianorum, Exhumentur oſſa Eutychianiſtarum. Manichæos eijce foràs. Iuſtine Auguſte, tu vincis. Seuerum Iudam eijce foràs. Manichæos de eccleſia eijce. Duos Stephanos eijce foràs. Reliquias Macedonij modò fer. Nomen Macedonij modò ordinetur, totis vocibus Imperatori ſupplicamus. Nouum * Ezuman eijce foràs. Nouus Ezumas, Amantius eſt. Maledicum eijce de palatio. Euphemium & Macedonium eccleſiæ ſcilicet reſtitue. Synodica Romana modò valeant. Multi anni patriarchæ noui Ioannis, Multi anni * digne Trinitatis. Iuſtine Auguſte, vincas. Multi anni Auguſtæ. Reliquias Macedonij eccleſiæ reſtitue. In ijs ſemper vinces. Euphemij & Macedonij nomina modò ordinentur ad perfectā feſtiuitatem eccleſiæ. Falſos teſtes Macedonij eijce foràs. Quatuor ſynodos diptychis. Leonem Episcopum Romanū diptychis. Sancta Maria, Dei genitrix eſt. Hoc ſynodus dixit, diptycha amboni. Qui nō loquitur, Manichæus eſt. Diptycha amboni, modò Deum tibi. Iuſtine Auguſte, tu vincas. Curatorem non habes, diptycha modò porta. Iuſtin' regnat, diptycha modò porta. Orthodoxi Imperatoris multi ſint anni, nouę Helenę multi anni. Sic habes Dominum, modò porta diptycha. Sic habes Auguſtam, diptycha modò porta. Canones non eiecerunt iſtos. Heus ordina, heus ordina, heus ordina. Et acclamata ſunt hæc: Heſterna die ſufficienter ſatisfecimus veſtrę charitati. Nunc verò zelum veſtrum apertè cognoſcentes, illa feſtinauimus, & feſtinamus facere, quæ & Deum colunt, & vobis per omnia & in omnibus ſatiſfaciunt. Quòd autem debeat nihil nobis remoueri de recta fide, arbitror veſtram dilectionē diuerſis temporibus & modis experientiam accepiſſe. Et idcircò fundamētum fidei ſanctum, ſanctorum patrum traditione firmum permanere, gratia Domini noſtri & ſaluatoris Ieſu Chriſti ſtuduimus, ſperantes per ipſum & diſſidētes eccleſias vnire, & vndiquè ordinem diuinorum canonum inuiolabiliter tenere. Neq; enim conceditur aliquid remoueri, & de nouitate vocis, & ſubtilitate ſermonis occupare fideles, ſed adhærere ſancto ſymbolo, in quo omnes baptizati ſumus, & cum ſanctoſpiritu Nicena ſynodus exclamauit, & ſanctorū patrū in Conſtantinopoli congregatio cōfirmauit, & ſancta ſynodus Epheſina confirmauit, & ſancta magna ſynodus Chalcedonēſis ſimiliter ſigillauit, quam nullo modo aut ratiōe amouere quis poterit, cùm omnem malè opinantibus tollat occaſionem. Hanc itaque fidem immobilem tenentes adinuicèm, non dubitemus, ſed omnē vocis nouitatē, ac omnem ſermonis ſubtilitatem abijcientes, vno ore ſanctam & conſubſtantialem Trinitatē glorificemus, quæ cuſtodiat in pace vitam pijſſimi & Chriſtianiſſimi Imperatoris noſtri ac omnium noſtrûm. Patri autem & filio ac ſpiritui ſancto gloria nunc & ſemper, & in ſecula ſeculorum. Amen.

HAc autem acclamatione facta, permanſerunt clamātes: Si nullus modò egreditur, obteſtor te, portas claude. Fratres orthodoxi vna anima. Fratres per fidem vna anima. Iuſtine Auguſte, tu vincas. Qui non loquitur, Manichæus eſt. Sanctus, Sanctus, Sanctus, TRINITAS vincit. Ex nunc non timens Amantium, nec Manichęum, Iuſtinus regnat. Quid times Amantium? Digne Trinitatis, & hoc bonum tibi reſeruatum eſt. Qui ſynodum amat, ità honoratur. Multi anni Imperatoris, Multi anni Auguſtæ, Multi anni patriarchæ. Vincit fides orthodoxorum. Et rurſùs perſeuerantibus ipſis plurimùm in eiſdē vocibus, acclamata ſunt eis hæc: Quòd omne ſtudium poſuerimus complacere vobis, & inſcandalizatos vos conſeruare, clarè cognoſcitis. Sed quoniam omnia canonicè, & bono ordine fieri oportet, permittite nos congregare DEO amantiſſimos episcopos, vt ſecundùm diuinos canones omnia proueniant, conſilioq; & iuſſu pijſſimi Imperatoris noſtri. Oēs enim exclamationes veſtras ſuæ ſerenitati aperiem'. Et cùm ipſis clauſiſſent portas in eiſdē acclamationib' pmanētibus, accipiēs dipty-

* Quequeſiopolitano

diptycha ſanctiſſimus & beatiſſimus archiepiſcopus & patriarcha œcumenicus Ioânes, iuſſit ordinari ſanctas quatuor ſynodos ſanctorum patrum, videlicet in Nicea cōgregatorum, & in Conſtantinopoli ſimiliter conuenientium ſub Nectario ſanctæ memoriæ, ac in Epheſo congregatorum ſuper depoſitione Neſtorij, necnō illorum de Chalcedona ſuper deiectiōe Eutychis & eiuſdem impij Neſtorij, ordinariq́; iuſſit nomina in ſancta memoria defunctorum archiepiſcoporum hui⁹ regiæ vrbis Euphemij & Macedonij, ac etiàm Leonis Romani pōtificis. Tunc voce magna omnes de populo tanquàm vno ore clamàrunt: Benedictus Dn̄s Deus Iſrael, quia viſitauit, & fecit redemptionem populo ſuo. Magna autem hora ex vtraque parte conſiſtentibus, & pſallentibus hanc pſalmodiam, cantores ſuperueniētes conuerterunt ſe dicere triſagium. Et cùm ipſi incepiſſent, totus populus quieuit, & audiebat attētis auribus triſagium. Et poſt lectionem ſancti euangelij, ex more ſacra Miſſa finita, & ianuis clauſis, ac ſancta lectione iuxta conſuetudinem lecta, tempore diptychorū cucurrit omnis multitudo cum magno ſilētio circumcirca altare, & audiebant. Et cùm ſolùm lectę fuiſſent à diacono appellationes prędictarum ſanctarum quatuor ſynodorū & ſanctæ memoriæ archiepiſcoporum, Euphemij & Macedonij & Leonis, voce magna vniuerſi clamauerunt, Gloria tibi Domine. Et poſt hoc cum omni modeſtia completa fuit cum Deo diuina Miſſa.

EPISTOLA SANCTÆ MEmoriæ Ioannis archiepiſcopi huius regiæ vrbis œcumenici patriarchæ, ſcripta Ioanni ſanctæ memoriæ archiepiſcopo Hieroſolymitano, & omnibus metropolitis ibidèm congregatis.

CHriſtus Deus noſter, qui eiuſdem animæ & fidei hominibus vinculum charitatis in pace dedit, quæ ab ipſis geſta ſunt, id eſt, communia eſſe iuſtum dicit. Quoniam igit̄ diuin⁹ quidam cęlitùs motus fuit Chriſtianiſſimi populi huius regiæ ciuitatis, ac omnia ab ipſo exclamata, & à me pronūciata, mundo manifeſta ſunt: neceſſarium putaui tuæ ſignificare charitati, vt cùm hæc ſpiritusſancti operatione cognoueris, verbo veritatis confirmeris, maximè quæ ſancta ſynodus congregata petitione totius monaſtici ordinis diffiniuit in ſcripturis, & quæ diffiniuit, tuæ ſanctitati quàm celeriter mittere ſtuduimus.

ALIA EPISTOLA EIVSDEM ſanctæ memoriæ œcumenici patriarchæ Ioannis, ſpecialiter ſcripta Epiphanio Deo amabilis memoriæ epiſcopi Tyri.

DEus qui omnia ad vtilitatem deſupèr diſpenſat, tuam nūc pietatem in tribulatione ſecundùm prophetam dilatatam, ad anguſtam portam regni cælorum quietè introire pręparauit. Eccè enim cæleſtis motus, contra apoſtatas Eccleſiæ, ſpiritu Dei factus eſt. Quicunque enim indigni viſi fuerint inuiolabilis miniſterij magni Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, æterno iudicio ſubiecti ſunt: qui autē orthodoxę fidei amatores apparuerunt, multò magìs per huiuſmodi motum clarificati ſunt. Igitur cùm ſancta ſynod⁹ in à Chriſto amata ciuitate ex diuerſis ꝓuincijs congregata, manifeſta fecerit ea, quæ geſta ſunt contra inimicos veritatis, omninò neceſſarium iudicaui, & tuæ mittere charitati, vt cùm ea, quæ ab ipſis & per ipſos formata ſunt, légeris & intellexeris, ſanctiſſime, & conſentaneus & eiuſdem animi ſis: & ſi aliquandò inimici te circundederint, libereris. Vniuerſa igitur geſta cōtra inimicos veritatis, manifeſta facere religioſiſſimis, & eiuſdē fidei comminiſtris & monachis, ac Chriſto amantiſſimis populis, ſicut certè tenéris, ſtude Deo amantiſſime.

RESCRIPTVM IOANNIS Hieroſolymitani, & epiſcoporum qui ſub eo ſunt, ad Ioannem Conſtantinopolitanum.

DOmino meo, Deo amātiſſimo & ſanctiſſimo comminiſtro Ioāni, & ſanctæ ſynodo in Conſtantinopoli cōgregatę, Ioānes Dei miſeratione epiſcopus Hieroſolymorum, & ſancta ſynod⁹ trium Palæſtinarum, exiſtens ſub ſanctis locis Chriſti Dei omnium, in Domino ſalutem. Quoniā duplex eſt lachrymarū motus, alter quidē, qui in dolorem fert: alter verò, qui in lætitiam: (nam Ioſeph patriarcha, cum recognoſceretur à fratribus, magno ex intimo deſiderio lachrymatus eſt) & Paulus vas dilectiōis dicit, quòd triſtitia mundi, mortem operatur: quę autem ſecundùm Deum eſt, ſalutem: incidentes non lachrymabiliter in his, quæ à veſtra ſanctitate geſta & ſcripta ſunt, lætitia repleti ſumus, ità vt & nos magno cū ꝓpheta Dauid dicamus, Lætati ſumus in his, quæ dicta ſunt nobis, in domum Domini ibimus. Et hoc: Hæc eſt mutatio dexteræ excelſi. Et illud: Cōfitemini Deo deorū, q fecit mirabilia magna ſol⁹, qm̄ in ſeculū miſericordia ei⁹. Et illud: Quis loquet̄ potentias Dn̄i, auditas faciet oēs laudatiōes eius? Eccè eñ De⁹ dicit per Samuelem: Facio opera mea in Iſrael, vt omnis qui audit, crepitent ambæ aures eius. Hæc & temporibus noſtris opere prouenerunt. Nam abominationem illam deſolationis (monſtrum peſtiferum, Seuerum dicimus, qui iniquitatem in altum locut⁹ eſt per ſua blaſphema verba, contra ſanctam, magnam & œcumenicā Chalcedonēſem ſynodum

Marginal notes: Luc.1.g; Pſalm.4.; Gen.45.a; 2.Cor.7.b; Pſalm.121.; Pſalm.76.; Pſalm.135.; Pſal.105.; 1.Reg.3.b

dum dicta, cuius neque principium cognitum nobis eſt: neque quis ſit, qui Antiochenam ſedem iniquè ac tyrannicè, ac cõtra eccleſiaſticos canones ſubripuit, & q etiàm ſecundùm illum Aegyptium in Actibus, cõcitauit & induxit in eremum ſicarios, anathemati ſubiecit, & alienum fecit ab omni ſacerdotali collegio, dignitate & honore, per veſtram ſanctitatem quæ malum odit. Qui em̃ dedit Hieremiæ prophetæ ſuperædificare & demoliri, eradicare & plantare, & Petro apoſtolorum principi ſoluere & ligare, hoc communiter donauit ſacerdotio. Sanctiſſimos itaq; & Deo dilectos monachos, qui ſub magna illa & regia ciuitate habitant, ac etiàm ipſius Deo dilectum populum propter Dei zelum laudamus: quoniam & vſque ad mortem perſtiterunt, vt lupum Antiochenę ciuitatis de paſcuis ouium expellerent, qui ſeipſum occultabat quidem, ſed magìs nocere conabatur, quàm ipſe poſſet, qui ſecundùm illud Balac, maledicere conatur, quem Dominus non maledicit. In caput ipſius omnia maledictionis euenerunt, & benedictus eſt Iſrael, qui intelligit: & perijt quidem Balac, ſimilique modo & Balaam vates, qui opera actuum ſuorum ſuſcepit, & anathematizatus eſt, & ille cum ſeruo ocioſo & malo pœnam ſuſtinet. Sed hæc quidem illi, nos autem idẽ cum his, quę geſta ſunt & ſcripta à veſtra ſanctitate, ſapimus, & conſententiatiui ſumus: anathematizamus omnẽ hæreſim, & Neſtorium *hominẽ idololatram, & Eutychẽ vana ſapientem, & Manem, & Seuerum veneficum, necnon & ipſius cõſcripta, habentes in ſcrinijs noſtris & amplexãtes ſancta quatuor concilia, concilium videlicet trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, in Nicea congregatorum contra impium Arrium, exponentium ſanctum ſymbolum, in quo baptizati ſumus ac baptizamus: & cẽtum quinquaginta ſanctorum patrũ, in Conſtantinopoli cõtra Eunomium impugnatorem ſpiritûs cõgregatorum, qui prędictum ſymbolum cõfirmauerunt: & ducentorum patrum in Epheſo cõgregatorum, qui depoſuerunt Neſtoriũ *hominem idololatrã, qui & ipſum ſanctum ſymbolum amplexati ſunt: ac magnam & œcumenicam ſynodum ſexcentorũ patrum in Chalcedona diuinitùs congregatorum, qui etiàm confirmauerunt & tenuerunt ipſum ſanctum ſymbolum, & ſigillauerunt ea, quæ geſta fuerunt aduersùs Neſtorium *hominis idololatram, & depoſuerunt Eutychen vana ſentientem. Suſcipiunt autẽ & venerabiles epiſtolas ſanctæ & Deo amabilis memoriæ Leonis Romani archiepiſcopi & patriarchæ. Congratulantes itaque in his veſtræ ſanctitati, & cõſentientes his, quæ à vobis facta & ſcripta ſunt, & vobis communicatiui exiſtentes, propheticum illud eloquum dicimus: Celebra Iuda feſtiuitates tuas, redde Domino vota tua, ideò nõ appoſuiſti, vt ires in vetuſtatem. Nobiſcum ergò eadem orate, ſanctiſſimi. communia enim ſacerdotum ſunt. & ſanctam ac glorificatam virginẽ Dei genitricem Mariam, vnà nobiſcum ſupplicate, intercedere pro pace ſanctiſſimarum eccleſiarum, & victoria ac perpetuitate pijſſimi & sereniſſimi Imperatoris noſtri.

Act. 21. g — Hiere. 1. b — Matth. 16. c — Nume. 22. b — Nume. 31. b — Matth. 25. e — Naum. 1. d

SUBSCRIPTIONES.

¶Ioannes Dei miſeratione epiſcopus Cæſareẽſis, me benè valere, & Domino beneplacere orate, Deo amãtiſſimi & ſanctiſſimi patres. Theodoſius epiſcopus Scythopolitanus, me benè valere, & reliqua. Menobius epiſcopus Iamnianus, me benè valere, &c.

Ioannes epiſcopus Tiberiadis, valere me, & reliqua. Polychronius epiſcopus Aurelíopolitanus, valere me, &c. Euſtathius epiſcopus Anthedonianus, valere me, &c. Procopius epiſcopus Neapolitanus, valere me, &c. Stephanus epiſcopus *Naſamenus, valere me, &c. Petrus Eleuſinus, valere me, &c. *Maniaten.

Marcellinus epiſcopus Neocęſarenſis, valere me, & reliqua. Gregorius epiſcop⁹ Eleutheropolitanus, valere me, &c. Ioannes epiſcopus Hierichuntinus, valere me, &c. Antonius epiſcopus Aſcalonus, valere me, & reliqua. Paulus epiſcop⁹ *Pellius, valere me, &c. Alphius epiſcopus Sycaminanus, valere me, & reliqua. Baſſus epiſcopus *Capitolianus, valere me, &c. Procopius epiſcopus Maiumæ Gazæ, valere me, &c. Iſidorus epiſcopus Zoorenus, valere me, & reliqua. *Vuales epiſcopus Parembolanus, valere me, &c. Petrus epiſcopus Eleuſenſis, valere me, &c. Epiphanius epiſcopus *Rafianus, valere me, &c. Elias epiſcopus Ioppenus, valere me, &c. Procopius epiſcopus Amathuntenus, valere me, &c. Salomon Epiſcopus Abilanus, valere me, &c. Conon epiſcopus Hipponus, valere me, & reliqua. Leontius epiſcopus Soſuſenus, valere me, &c. Cyrillus epiſcopus Gazenus, valere me, & reliqua. Stephan⁹ epiſcopus Oranus, valere me, &c. Megas epiſcopus Maximianopolitanus, valere me, & rel.

*Capitoliadis, — for. *Valens — *Raphianus

Gregorius epiſcopus Bachatanus, valere me, & reliqua. Marochius epiſcop⁹ *Dioſpolitanus, valere me, & reliqua. Apolloni⁹ epiſcopus *Dioſpolitanus, valere me, & rel.

EPISTOLA EPIPHANII Epiſcopi Tyrij, & eorum qui ſub eo ſunt, ad ſynodum Conſtantinopolitanam.

PEr omnia Deo amantiſſimis & ſanctiſſimis fratribus & cõminiſtris, Theophilo, Baſiliſco, Martiano, & vniuerſæ ſanctæ ſyndo, Dei gratia in regia ac Deo amantiſſima ciuitate congregatæ, Epiphanius & qui ſub eo ſunt epiſcopi, in Domino ſalutem. Benedictus Deus pacis Dominus, qui miſit nobis honorabilem literam veſtræ ſanctitatis, ità reſplẽdidã circa ſpũalem zelũ, & circa verita-

ritatis certamina, ac circa orthodoxę fidei prędicationem, quæ omnia in ipſa coadunata accipere oportet ad firmum fundamentum, & ſcamnum pacis ſanctiſſimarum eccleſiarum, & ſacerdotum q̃ in eis ſunt, ac cuiuſlibet ciuitatis fidelium, & eorum qui rectam confeſſionem amplexantur. Tantá enim facit diuinorum canonum curam, quòd eum, qui nullo vnquàm modo aut tempore amplexatus eſt communióem ſanctæ catholicæ & apoſtolicæ eccleſiæ, aut orthodoxá fidem honorauit, ſed in ſedem Apoſtolicæ Eccleſiæ Antiochenæ tyrannicè ſe intruſit, anathemati affixit, & nudum eſſe omni honore ſententiauit, & nomine & dignitate & efficacia, CHRISTIANO aut hieratico conueniente, ſeu conuenire valente, & alienum ipſum à diuina communione ſecundùm diuinos canones conſtituit. Etenim fuit conſequens, ſequi intemeratorum euágeliorum doctrinam, ſecundùm quam Dominus ait: Qui vidétur in ſe ipſis aliquid habere, & hoc omninò auferat: & his qui ex iuſtitia habét, addatur. Veſtræ ergò iuſtæ condemnationis dignus viſus eſt impius Seuerus, qui ad blaſphemiam ſimul & calúniam, linguá quam habet, acuit aduersùs ſanctam magnam Chalcedonenſem ſynodum, & ſeipſum iuſtificat ex impio ſenſu & maligna intétione. At Domini & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti potentia, ipſum de prato Eccleſiæ iuſta ſententia extraxit, cùm in vobis Deo amátiſſimis ſpiritualis reſplēduerit gratia, per quam & nos aſſentiétes & cóſententiatiui efficimur, eoſdem nexus in illum inſerentes, quos honorabilis litera veſtræ ſanctitatis canonicè infert. Quiſnam ſermo ſufficiet ad enumerationem eorum, in quibus ille peccauit cótra diuinos canones, et eccleſiaſticum ordinem? Erexit ſupercilium in arrogátiam, & fauſtus in anathematizatióibus videtur, in homilijs & impijs conſcriptionibus aduersùs ſanctos patres, &(quod verius eſt) aduersùs ſpiritualem doctrinam diuinorum apoſtolorú ipſe ſeipſum ad redargutionem diſponit in vniuerſis vanis ſermonibus, quos ſcripſit. Etení conuenit, in impia hęreſi poſitos & mentem perturbare, & non ſufficere vſque ad finem cooperire morbú, quem habent & qui ipſorum corrodit intellectum. Sed non fuit ità audax, vt imponeret vinculú ex authoritate, quo ſepararet clericos aliarú ciuitatum à communione diuina, non conſilio, neque conſenſu ſuorum epiſcoporum? Quid auté, quòd præſumpſit alienos clericos canonicè ligatos à proprijs epiſcopis, ad ipſum cóſluentes, per prædicationem animę corruptiuá ab ipſo ſubornatos, & ad ſuam communionem aſſumptos, ſinè permiſſione eius qui ligauerat, permittere in eccleſiaſticis miniſterijs miniſtrare? Et vtrunque horum peregit in Tyrijs. Sed & eos, qui dignitatem presbyteralem acceperant, & in principio ſe opponebant ipſi vanè vociferanti impiam doctrinam, poſteà verò ſecum concordantes, par[illegible]it in habitu diaconatûs miniſtrare, iniuſtè ipſos honore presbyterorum priuans. Cùm enim, qui ipſos ordinauerat, non potuerit ſupplantare, vt ſuæ doctrinæ condeſcenderent, huius occaſione ordinationem ab ipſo impoſitam exuit, quod iam ab ipſo in ciuitate Arcenenſi factum fuerat. Inſupèr autem nónne fuit extendens temeritatem ſuam, qui adulterando diuinos canones, in alienis diœceſibus *ordinat ſuffraganeos, alibì autem paramonarios, credés ſufficienter habere? Hac via intendit impugnare & diſſoluere iura epiſcopis à ſacris canonibus diffinita. Ad teſtimonium autem horum, eſt accipere Tripolitaná, item & ipſam Arcenenſem eccleſias. Appáret *auté, quòd fuit auſus permittere epiſcopo ordinare in diœceſi alterius ciuitatis, cuius epiſcopus adhuc ſuperat. Miniſter autem fuit huic Stephanus epiſcopus Orthoſieñ, qui auſus fuit manum imponere in diœceſi Antaradenſi, ſuperſtite adhuc Theodoſio bonę memorię epiſcopo prædictæ ciuitatis. Quid autem dicemus & ad id, quod per totum orbem (vt ità dicamus) diuulgatum eſt? Si ergò verum eſt, quòd accepit ordinationem presbyteri ſibi à ſchiſmaticis datá, & alijs rurſùs ipſam ordinationem communicat, quod cum ſtudio fecit, feſtinans nanciſci rationabile ouile Antiochenum, & omnis alterius orthodoxæ eccleſiæ, & in perditionem traducere ſua abominabili & ſceleſta voce, q̃ vermes portat, ex quibus ipſe ſibi theſaurizauit, nihil ſanum aut rectum erga orthodoxam fidem loquens: ſed eſt ei turpiſſimarum actionú ambitio erga eos, qui ab ipſo prouiſionati ſunt, duplici exindè apparente peccato, quod ad maiorem condemnationem ipſum repræſentat. Primum quidem, collectio auri eccleſiaſticarum rerum Antiochenæ eccleſiæ, quæ diſſipantur, & diſperguntur, & ad incurabilem reſtaurationem conſtituta ſunt. Secundum, quòd his, qui ex prouiſionibus aluntur, mandauit omnem concitare turbationem, & omnem tumultum in eccleſijs ciuitatum diſpergere, ac etiàm in clauſtris monaſteriorum, & ſemina ſchiſmaticorum ab ipſis ſparſa ſunt. Ad quod eſt accipere, ipſum apertè repugnare diuinis doctrinis, in ſacris euangelijs proclamatis magni DEI & ſaluatoris noſtri IESV CHRISTI ipſo quidem pacem prædicante, & ipſam inquirere, & ſcádala abominari, & ipſis qui ipſorú cauſa ſunt, ligare ad collú lapidem molarem, & ipſum ſubmergere in profundum, ſecúdùm quod ſcriptum eſt. At hęc quidé deſiderabilia ſunt Seuero impio. Pacis authoré omninò refugit, quod quidé ſi per quodlibet percurrere conaremur, infinita nobis eſſet oratio.

Matt.[illegible].b 25. Marc.4.c Luc.8.c

* ordinauit

* etiàm

Titi 2.c

Matth.18.a

tio. Veruntamen hæc ediximus, & multitudinem prætermiſſorum alijs enarrare conceſſimus, & (quemadmodùm dixim᷑) idem vobiſcum Deo dilectis ſapere facti ſumus, & punitionibus, quibus eum ſemèl meritò ligâſtis, æqualem diffinitionem ſuperimpoſuimus, deponentes. anathemate alligauimus & Ioannem quendam Paramonarium venerabilis domûs ſanctæ & glorioſæ DEI genitricis ſemper virginis Mariæ, quæ iacet in clara metropoli Tyriorum, cùm inueniremus ipſum in hypocriſi & dolo nobiſcum miniſtrâſſe, & diuina communione participâſſe. Propter quæ hoc iam faciés, & comminiſter nobis exiſtens, & clanculùm cum ſchiſmaticis immediatè diſputâs, ſpontè cucurrit ad Antiochenam eccleſiam. Et cùm Seuero impio ſe coniunxerit, receſſit ab orthodoxa eccleſiæ fide, & illi communicauit circa dæmoniacum eius ſenſum, & anathematizatiõe aduersùs ſanctos patres noſtros ac venerabilem epiſtolam ſanctæ memoriæ Leonis Romani archiepiſcopi, propria manu conſcripti, & tuetur illum, ſcilicet Seuerum. Adde & his, quòd reuertens ad eccleſiam Tyriorum, tradidit ſchiſmaticis deuotam domum Dei genitricis, conſtitutam ab illis de ciuitate, & eccleſiam ac ſynagogas in ipſa: & parabaptiſmata facere auſus eſt, & dare hoc ſemen magnæ turbationis fideliſſimo populo ciuitatis, cùm videret id, quod nullo tempore factum eſt, apparére ſcilicet proceſſiones ex duobus locis, Neophytiſtis adinuicèm contrariantibus, bellaque ac tumultus parantibus aduersùs ſanctiſſimam eccleſiam noſtram, & fideliſſimum populũ ciuitatis: quarum rerum teſtimonium ſunt ea, quæ in loco iudicij facta ſunt. Inter quæ ☞ & venerabilis crux lapidata eſt ab his, qui cũ ipſo nidificant in prędicto oratorio Dei genitricis, & quidam de multitudine Chriſtianorum & venerabilium clericorum flagellati fuerunt. Contigit autem & me Tyriorũ epiſcopum, vſq; ad mortem periclitari, propter quod ipſe cum his, qui ſibi aſſentiunt, mortiferas inſidias parabat. Vt autem nihil de opportunis relinqueretur, quæ à veſtra ſanctitate facta ſunt, narrauimus in eccleſia his, qui de clero ſunt, & fideliſſimo populo ciuitatis, & ſpiritualem ſuperinduti celebritatem, regratiabilem emiſimus vocem Domino Deo, ſaluatori omnium Ieſu Chriſto, & pijſſimo ac potentiſſimo Imperatori noſtro, & Chriſtianiſſimæ Imperatrici, ac ſanctiſſimo patriarchæ regiæ vrbis, necnon & vobis DEO dilectis, quorum communionem amplectimur, & ad eam quam habetis fidem, idem ſapere diſpoſuimus, & vobiſcũ auertimur, inſerentes adiudicatum anathematiſmum contra omnem hæreticum, præcipuè autem contra Neſtorium manifeſtum hominibus idololatram. Inſupèr etiàm & contra Eutychen & Seuerum, qui obnoxij conſtituti ſunt ad blaſphemiam & calumniam. Nam hæc perpetratus eſt aduersùs ſanctam magnam & œcumenicam ſynodum Chalcedonenſem. Item & aduersùs Ioannẽ Paramonarium venerabilis domûs Dei genitricis, quæ iacet in clara metropoli Tyriorum, propter enarratos ſuos peſſimos act᷑, ex quibus probatum eſt, ipſum venire contra diuinos canones. Et rogamus veſtram ſanctitatem confirmare mulctam, quæ canonicè contra ipſum poſita eſt. Amplectimur autem & honoramus ſanctam ſynodũ 318. patrum in Nicea congregatorum ad repræhenſionẽ & depoſitionem Arrij, & ſymbolum orthodoxum, quod ab ipſa expoſitum eſt, confitemur in fidutia, & prædicamus in Eccleſia, in ipſo baptizati & baptizantes. Et ſanctam ſynodum centum quinquaginta patrum in regia vrbe congregatam, ad depoſitionem Macedonij impugnatoris ſpiritûs. Ac ſanctam ſynodum ducentorum patrum in Epheſo congregatam, ad depoſitionem impij Neſtorij. Necnon & magnam ſanctam Synodum ſexcentorum in Chalcedona congregatam, quę prædictũ ſymbolum 318. patrum confirmauit, deponendo Neſtorium hominem idololatram, & impium Eutychen, & Dioſcorum qui idẽ cum ipſo ſapiebat, & qui omnem hæreſim exprobrauit. Vndè eſt accipere, omnes hæreticis dogmatibus contaminatos, impiè ſe habere erga ipſam ſanctam magnam & vniuerſalem ſynodum. Hoc enim infixum eſt naturaliter hæreticis, vt pugnẽt contra eos, qui ipſos redarguunt. Cum ipſa autem ſynodo recipimus & omnes epiſtolas ſanctæ memoriæ Leonis Archiepiſcopi antiquæ Romæ, rectè ac irrepræhenſibiliter habentes, omneſque (vt ità dicamus) hæreſes demonſtrantes, præcipuè illam Neſtorij & Eutychis impiorum. Rogamus itaque veſtram ſanctitatem, vt cognoſcat intentionem noſtram, & quomodò in omnibus ſequimur veſtras ſecundùm Deum voluntates, pro nobis faciatis poſtulationes ad omnium Dominum Deum Ieſum Chriſtum, vt & pacẽ in nobis acquiſitam augeat, & ad dilectam ſibi iuſtam vnionem cõiungat ſanctiſſimas eccleſias, ad gloriam ipſius Domini Dei, & gaudium pijſſimorum & à Chriſto amatorum Imperatorum noſtrorum, & ornatum ſanctiſſimi archiepiſcopi regiæ vrbis, ac ſpiritualem lætitiam omnium noſtrûm, & fideliſſimi ac orthodoxi populi cuiuſlibet ciuitatis. Voces verò à multitudine Chriſtianorum Tyri in eccleſia emiſſas, cùm & ea, quæ à ſanctitate veſtra facta ſunt, intellexerunt, lætitia * ſe repletos, ſubiunxerunt in prædicta litera, & diuinum eorum zelum indè veſtræ charitati præſentantes, & ad illam intellectum habuerunt, & mentem direxerunt, capitulis poſitis in noſtris iuſtis iudicijs. De reuocatione corporum ſancto-

* ſe repleri,

rum patrum noſtrorum Euphemij & Macedonij, & inſcriptione nominum illorum in ſacris diptychis, quia iam intelligẽtiam Deo dilectam habetis, ſententiam tuliſtis, q̃ probat ipſos eſſe reuocatos, & ſalutatiões in ſacris libris inſcriptas, cùm nihil omninò eorum, quæ p̃cedenti tempore cõtra ipſos iniuſtè facta ſunt, ipſorum diuinam vitam cõtaminauerit. Similem deprecationem ſuper his extendimus, vt ex iudicio ſanctiſſimi patriarchæ regiæ vrbis, ac veſtræ ſanctitatis, necnon ex ſupplicatiõe facta ad pijſſimum Imperatorem noſtrum, in veneratione accipiat & corpus ſpiritualis patris noſtri Flauiani patriarchæ Antiocheni, & reſtituere catalogo patrum noſtrorum in ipſa apoſtolica ſede prædormientium, ordinariq́; ipſius venerabilem appellationem in ſacris libris. Iuſtum enim eſt, eum qui pro Chriſto Deo noſtro, & eius recta fide fatigatus eſt, & qui ſuſtinuit ærumnoſam ſententiam eorum, q̃ eum calumniabantur, participare his, quib' ſecundùm iudicium veſtrę ſanctitatis participârunt, qui ipſius *commyſtæ fuerunt, & concertatores patriarchæ regiæ vrbis, Euphemius ſcilicet & Macedonius ſanctæ memoriæ: vt & pius ac ſynceriſſimus Imperator noſter ſancire dignet̃ hoc, & præſtò venire ad gloriam intemeratæ ac conſubſtantialis Trinitatis. Quæ cuſtodiat ipſius pium & dilectum Imperium in tranquillitate, & ad deſtructionem totius Barbaricæ contumaciæ, cuſtodiatq́; ſanctiſſimum patriarchã regiæ vrbis in pace vnà cum veſtra ſanctitate. Per vos enim, quæ ad DEVM gratiarum actionem habent, firmantur, & diabolica ſcandala omninò refringuntur.

*ſymmyſtæ

SVBSCRIPTIONES.

¶Epiphanius epiſcopus metropolis Tyriorum, ſubſc. Andreas epiſcopus Sidoneñ, ſubſc. Ioannes epiſcopus Ptolemaidanus, ſubſc. Theodorus epiſcopus Porphyrionis, ſubſcripſi. Elias Epiſcopus *Cynopolitanus, ſubſcripſi.

*Adrianopolis,

HAc ſunt voces emiſſæ à Chriſtianiſſimo populo in ſancta antiqua Eccleſia poſt lectionem ſancti Euangelij, & duarum epiſtolarum, vnius quidem à Ioanne ſanctiſſimo archiepiſcopo regiæ vrbis, alterius verò à ſanctiſſimo Theophilo epiſcopo Heracleano ad ſanctiſſimum epiſcopum Epiphanium, ſimiliter & tertiæ epiſtolę, ſcriptę à ſanctiſſimis epiſcopis in regia vrbe congregatis, ad commemoratũ Deo dilectum epiſcopum Tyriorũ, & lecta etiàm nihilominùs ſtatim relatione facta à prædictis ſanctiſſimis epiſcopis in regia vrbe congregatis, ad ſanctiſſimum & beatiſſimum œcumenicum patriarcham regiæ vrbis, in qua anathematizatus fuit Seuerus epiſcopus Antiochenus, ſecundùm ea quæ continentur in ipſa charta, lecta per Sergium venerabilem diaconum, in menſe ſecundùm Tyrios ,ſiue Septembris ſextadecima, indictione 12. Auguſti multi anni, Auguſtæ multi anni. Conſulatûs multi anni. Multi ſint anni *præfectuum. Ioannis Cometi, multi ſint anni. Epiphanij patriarchæ multi ſint anni. Vnus Deus eſt, qui hoc fecit. Magnus Deus hoc impartiatur. Vnus Deus eſt, & fides. Vnus Deus, & vna fides ad pacem Eccleſiarum, ad pacem orthodoxorum. Ioanni patriarchæ multi anni. Quæ ſynodus fecit, & tu fac. Quæ fecit ſynodus, hæc fac. Ioanni orthodoxo multi anni. In æternũ imperium. Hoc vincit fides Auguſti. Ex Deo imperium hoc. Noui Conſtantini multi anni. Orthodoxi patris multi anni. Qui nõ loquitur, non eſt fidelis: Quæ fecit ſynodus, ἴμβα, fac. Quæ ſancta ſynodus egit, ἴμβα, facito. Vincit fides Auguſti. In æternum imperium hoc. Vitaliani patricij multi anni: Vitaliani orthodoxi multi ſint anni. Epiphanij orthodoxi multi ſint anni. ἴμβα. Anathematiza, ſicut & patres. ἴμβα. Anathematiza, ſicut & ſynodus. ἴμβα. Anathematiza Seuerum & Ioannem. ἴμβα. Anathematiza Seuerum & Mandritam. Et aſcendente ſanctiſſimo archiepiſcopo in ambonem, exclamauerunt: Benè Deus *tulit te. Vnus Deus, vna fides. Vnus Deus, qui hoc fecit. Sursùm mitte epiſcopos, ſursùm mitte orthodoxos. Et aſcendentibus Deo dilectis, Ioanne epiſcopo Ptolemaidano, & Theodoro epiſcopo Porphyriono, & Elia epiſcopo *Ratheno, iterùm exclamauerunt: Epiphanij patriarchæ multi ſint anni. Sicut ſancti teſtificati ſunt, teſtificatus es tu, & viciſti. Mitte ſursùm epiſcopos, mitte ſursùm orthodoxos. Iſte ſolus propter fidem mortuus eſt, iſte ſolus labores aſſumpſit. Teſtificatus es, & viciſti. Iſte ſolus propter fidem vicit. Teſtificatus es, & fides tua vicit. Emiſit ipſos triſagium, emiſit ipſos Dei genitrix. Eiecit Seuerum Dei genitrix, qui turbauit eccleſias. Eiecit ipſos myſteriũ: eiecit ipſos, quem lapidauerunt: eiecit ipſos, cui iniuriati fuerant. Eijce hos extra ciuitatem. Non eſt ciuitas abſciſſorum. Aegyptios eijce. Imperator orthodoxus eſt, in æternum Imperium hoc. Speluncam latronum eijce, ſpeluncam ſchiſmaticorũ tolle, combure. Sursùm mitte principes. Omnes doloſos foràs mitte. Mitte foràs Romaicũ. Sursùm mitte, *quos miſertus es. Foràs mitte *Syndicarium Manichæum. Romaicus doloſus eſt. Romaicum mitte foràs. Manichæum eijce foràs, purga eccleſias. In te eſt & *Sycarius epiſcopus. Mitte foràs epiſcopos. Anathema Seuerus, & qui ſua ſapiunt, & Mandrita. Anathema Seuerus, Eutyches, & Neſtorius, & Mandrita. Officina Mandritæ quarè aperta eſt? ἴμβα, Anathematiza, ſicut patriarcha Romanus, Eliam Botryenum. Piſtorem modò anathematiza. Epiſcopum ſuum ibì mitte. Epiſcopos

*præfectorum.
ἐπῆρε
*Rachleno
*quorum
*Sycarium
*Syndarius

Epiſcopos hæreticos foràs eijce. Iuſtinus imperat, Non eſt timere, Orthodoxus eſt. Auguſti multi anni. In ſeculum imperium hoc. Iuuenis eſt Conſtantinus, Non eſt timere. Nouæ Helenæ multi anni. Vitaliani patricij multi ſint anni. Magiſtratûs multi ſint anni. Vitaliani * Stratelatis multi ſint anni. * Præfectuum multi ſint anni. Magiſtratûs multi ſint anni. Multi ſint anni totius conſulatûs. Eliæ curatoris multi anni. Epiphanij archiepiſcopi multi anni. Per victoriam Auguſti, depone Botryenum tanquàm Manichæum. Aegyptios mercatores lignorum non vult ciuitas. Eijce foràs Acephalos. Si vicerint, morimur. Flauianum patriarcham diptychis. Trinitas vicit. Accipe Dei genitricem. Sic dicit ſynodus: Imperator iuſſit, & tota ſynodus ſchiſmaticis non eſt, ſuſcipe Dei genitricem, ἴσϐα, id eſt, intra, & munda ſanctam domum. Qui non loquitur, non eſt fidelis. Ad θεοτόκον, id eſt, Dei genitricem, ducimus. Prædica, ducimus. Auguſti multi anni. Vnus Deus, vna fides. Reliquias Flauiani mitte, ſer. Ad ſanctam Mariam, ducimus. Et ſecundò locuti ſunt, quæ intùs ἔντοσ τὸν ςαύριον, cruciferum, da nobis crucem: lapidauerunt, & retulerunt, quæ intùs. In qua ciuitate hæc fuit? Vna fides fuit, non eſt * enormitas. Crux vicit, & non eſt tumultus. Trinitas vicit, & non eſt ἀταξία, id eſt, * enormitas. Trinitas vicit, receſſit Acephalus. Auguſtus vicit, ducimus ad θεοτόκον, id eſt, Dei genitricem. Vicit Iuſtinus, ducimus, intramus. Vicit Iuſtinus, modò introducimus. Vicit Iuſtinus, prædica congregationem. Vicit Iuſtinus, diem prædica. Ioannis patriarchæ multi anni. Epiphanij patriarchæ multi anni. Auguſti multi ſint anni. Euphemiæ Auguſtæ multi anni. Epiphanij archiepiſcopi multi anni. Vbì teſtificatus es, prædica congregationem. Ducimus, intramus intùs ad θεοτόκον, id eſt, Dei genitricem. Vicit Auguſtus, prædica congregationem. Caſtellum factum fuit, ſuſcipe Dei genitricem. Synagoga facta eſt, ſuſcipe Dei genitricem. Ducimus, intramus, & ibì anathematiza. Ducimus, intramus, receſſit Acephalus. Ducimus, intramus, depoſitus eſt Acephalus. Iube, & vadimus crucem portantes. Vicit Auguſtus, ducimus, intramus. Vicit Auguſtus, intùs anathematiza. Quem expectas? orthodoxus es? Litaniam ibì acclamamus. Vicit Iuſtinus, huc introducimus, Obteſtor te, nihil dimiſerunt intùs. Cimelia accepit * modiarij. Proclama congregationem, victoriam Auguſti. Vnum ocium ciuitati, vnum ocium orthodoxis. Intra, ſolue ædificium. Acephalus non habet hîc locum, Non habet hic locum Manichæus, Epiphanij archiepiſcopi multi anni. Vnus Deus, ſalutem ipſi. Et cùm ſanctiſſimus ipſe archiepiſcopus acclamauerit, rogo veſtram charitatem ſinè moleſtia tolerare, & concedere mihi, & Deo dilectis epiſcopis anathematizare Acephalum. Et hîc enim, & in oratorio ſanctæ Dei genitricis & ſemper virginis Mariæ, & in omnibus oratorijs ac in omnibus eccleſijs, & in omnibus ciuitatibus, ac in toto mundo anathematizetur vſque in ſeculum. Rurſusque exclamauerunt: Ocium authoritati noſtræ. Et poſteà ſanctiſſimus archiepiſcopus noſter Epiphanius dixit ad illos de populo hæc: Rectam & immaculatam ac veram fidem, quam tradiderunt nobis à principio venerabiles & miniſtri ſermonis, & docuerunt nos diuini & ſanctiſſimi Apoſtoli, & ab ipſis accipientes ter beati patres noſtri ſancti, qui in recta ſplenduerunt fide, in Nicea videlicet 318. & in regia vrbe Conſtantinopolitana 150. ac in Epheſo 200. & in Chalcedona 630. & reliqui omnes ſancti & orthodoxi patres, idem cum ipſis ſapiētes, acceperunt, & ſemper in ipſis habuerunt, & habent, & ipſum immutabile cuſtodierunt, quam ſemper in eccleſia prædicauimus, & prædicamus vobis, dilectiſſimi, & anathematizamus ſemper omnes hæreticos vnà cum ſuis impijs intelligentijs, & qui ipſorum impia dogmata ſapiunt. Præcipuè autem & nominatim anathematizamus Arrium, Eunomium, Macedonium ſpiritûs impugnatorem, Ebionem, Photinum, Marcellum, Theodorum Artheman, Paulum Samoſatenum, Neſtorium hominis idololatram, & impium Valentinum, Scythianum, Manem, Marcionem, Vardiſanum, Apollinarium, Eutychen, cum omnibus hæreticis. Et ſimiliter cum his omnibus anathematizamus & impium Seuerum Acephalum, & abſciſſum, & ſemper alienum factum à Domino Deo Ieſu Chriſto, & à ſancta ipſius catholica & Apoſtolica Eccleſia, & ipſius impium dogma, qui ſanctos & orthodoxos patres noſtros anathematizauit, & ſchiſmata ac turbationes in ſanctis eccleſijs orthodoxorum Chriſtianorum fecit per totum (vt ità dicam) mundū. Et cùm dilaniauerunt ipſum, illi de populo exclamauerunt: Vnus DEVS qui hoc fecit. Vnus DEVS, vna fides, ad pacem eccleſiarum. Epiphanij archiepiſcopi multi anni, ad pacem orthodoxorum, ad pacem Imperatoris. Anathematiza & mandritam. Implés autem ipſe ſanctiſſimus noſter archiepiſcopus reliqua acclamationis & anathematis, dixit ad eos hæc: Similiter autem anathematizamus & Ioannem mandritam apoſtatam, & Aruiſitheum, qui & accepit impium ſenſum ab ipſo impijſſimo Seuero. Sint ergò prædicti, Seuerus Acephalus & Ioannes mandrita, & ipſorum impium dogma, cum communicantibus ipſis, anathema, & anathema à patre, & filio, & ſancto ſpiritu, in cælo & in terra, in iſto ſeculo & in futuro, Amen. Exclamârunt illi de populo: Amen, Amen, Amen. Vnus Deus, qui hoc fecit,

L. militum ducis

* prǣfectorú

* tumultus.

κειμήλια

feſit, Epiphanij archiepiſcopi multi anni. Ioannis Cometi multi anni. Omnes hæreticos anathematiza. Vnum ocium Dei genitrici, Trinitas vicit, congregationem prædica. Crux vicit, congregationem prædica. Surſùm mitte principes, μεταβάντας intùs ad Dei genitricem. Congregationem prædica. Qui non loquitur, non eſt fidelis. Hæc hora Deo placet & patribus, hæc hora DEO placet & Auguſto. Vincit Iuſtinus. congregationem prędica. Intra, aperi θεοτόκον, id eſt, Dei genitricem. Intra, aperi, quam accepiſti. Iudæi gaudent, Dei genitricem aperi. Iudæi gaudent, quoniam tuētur. clauſa ſunt intùs, κάτω. Intra, ſanctifica, quam communicauerunt. Non eſt Anaſtaſius, Iuſtinus regnat, orthodoxus eſt. Non eſt Manichæus, orthodoxus eſt, Iuſtinus regnat nouus Conſtantinus. Non eſt Manichæus, nec Anaſtaſius. Ioannis patriarchæ multi anni, Epiphanij orthodoxi multi anni. Nepotem mandritæ anathematiza. Qui cōtra te ſunt, ſcilicet anathematiza. Vnum ciuitati, aperi, quam rapuerant. Vnus DEVS, vna fides. Mortuus eſt Amantius rebellis Trinitatis. Intra, indue, quam nudauerunt. Vicit Iuſtinus, prædica congregationem. Lucernarium intùs fac, congregationem prædica. Sancta Trinitas, ſanitatem da ei. Vnus Deus, vna fides. Omnium orthodoxorū multi anni. Mitte foràs alios epiſcopos. Eliam Botryenum anathematiza. Ioannis patriarchæ multi anni, Auguſtæ multi anni, Euphemię Auguſtę multi anni. Victoriam Imperatoris intra intùs. In æternum imperium hoc, * liberate ab Acephalo, * liberate ab hęreticis. Poſteà verò Ioannes reuerendiſſimus epiſcopus Ptolemaidis, dixit hæc ad populum: Anathematizamus quidem omnes, quos anathematizauit ſanctiſſimus & beatiſſimus noſter archiepiſcopus & metropolita, ac omnes hæreſes: pręcipuè autem impiū & Dei impugnatorem Seuerum Acephalum & Manichæum, & Ioannem impium, & Dei impugnatorem Mādritam, & auertimus ab ipſis communionem, & alienos ipſos notamus ab ipſo nomine Chriſtiano. Sunt ergò anathema à patre, & filio, & ſpirituſancto, in cælo & in terra, in hoc ſeculo & in futuro, Amen. Dixit autem & Theodorus reuerendiſſimus epiſcopus Porphyrionis: Hos oēs, quos accipiens anathematizauit ſanctiſſimus & beatiſſimus archiepiſcopus noſter metropolita, anathematizamus cum ipſo. Cū ipſis autem anathematizamus & Seuerum Acephalum, & Ioannem Mādritam, quia & ipſe conſenſit hæreticis, & impijs dogmatibus ipſius. Sint igitur anathema à patre, & filio, & ſpirituſancto, in cælo & in terra, & in hoc ſeculo & in futuro, Amen. Dixit autem & Elias epiſcopus * Rachlenus hæc: Et nos * ſecundùm veſtigia ſanctiſſimi & beatiſſimi archiepiſcopi noſtri & metropolitæ ambulantes, & ipſius bonæ doctrinę perſuaſi, credentes, quia ſuprà & infrà, iuſta & vera ſanctiſſimis eccleſijs negociatur, huius gratia anathematizamus eos, qui non ſemèl, non bìs anathematizati ſunt, ſed & ſingulis diebus anathematizātur, Acephalum & Manichæum Seuerum, & eius impia dogmata, ac Ioannem Mandritam, & eius impia dogmata, vnà cum his qui eis communicant: de cæteris enim ſuperfluum eſt dicere. Sint itaq; anathema à patre, & filio, & ſpirituſancto, in cælo & in terra, in hoc ſeculo & in futuro, Amen. Et exclamauerunt multitudo: Vnus Deus Chriſtus regnat, Epiſcoporum multi ſint anni, orthodoxorum multi anni. Benedictus Dominus Deus Ieſus rex, quoniam viſitauit & fecit redemptionē populo ſuo. Et adhuc turba expectante & exclamante, vt congregatio fieret in oratorio ſanctæ & glorioſæ Dei genitricis virginis Mariæ, acclamauit ipſis ſanctiſſimus archiepiſcopus noſter hæc: Quoniam magna hora eſt, & iuſtum eſt nos diuinam celebrare Miſſam, per quam colitur Deus, in vtilitatem animarum noſtrarum ſufficiant hæc. Multa enim ſunt, quæ legenda ſunt. Cum Deo igitur ſancta Dominica ſequenti in prædicto oratorio Dominæ noſtræ glorioſiſſimæ Dei genitricis virginis Mariæ reliqua legemus, & iterùm anathematizabimus Acephalum, & omnes qui cum eo ſunt. Et poſteà proclamauit huiuſmodi cōgregationem Zacharias venerabilis archidiaconus: Notificamus veſtræ charitati, quòd ſequenti Dominica ad gloriam Chriſti Dei noſtri, & ſanctæ ac glorioſiſſimæ Dei genitricis virginis Mariæ Dominæ noſtræ, & pro ſalute ac victoria ac perennitate ſereniſſimi Imperatoris noſtri Iuſtini, ac pijſſimæ Euphemiæ reginæ, & maiorum poteſtatum, necnō ſanctiſſimi archiepiſcopi regiæ vrbis Ioannis, & ibidèm congregandæ ſanctæ ſynodi in domo ſanctæ Mariæ, (quæ eſt in * Iamſuſis) ſanctam congregationem faciemus. Ipſa autem ſancta Dominica in matutino ibidèm cōueniemus, vt cùm indè cum Pſalmodijs & cereis ac incenſis in ipſa ſancta domo peruenerimus, deprecationem & ſanctam congregationem expleamus. Sic itaq; omnes viri, omneſq; fœminæ cū ſtudio cōueniamus. Et poſt ipſum ſanctiſſimus archiepiſcopus noſter dixit ſic: Notificamus veſtræ dilectioni, quomodò ſequenti ſancta Dominica huc conueniemus, vt indè cum pſalmodijs & cera ac thuribus in oratorio domûs ſanctæ Dei genitricis ſemper virginis Mariæ peruenientes, deprecemur, & ibi ſanctam congregationem compleamus. Et exclamauit turba: τὸν ἔπαρχον foràs mitte, omnes ſchiſmaticos foràs eijce. Anathema ſchiſmaticus: Anathema, qui vnum illorum recipiunt. Clericos ſchiſmaticos nullus ſuſcipiat. Apoſtatas nullus recipiat. Eos, qui contra crucem

Margin notes: i. tranſeuntes (at μεταβάντας) — * ἀπολύετε (twice) — * Rathenus — * Etenim — Lucæ 1. g — Proclamatio ſequētis actionis. — i. præſidē

cem

cem pugnauerunt, nullus ſuſcipiat. Et poſteà acclamauit eis ſanctiſſimus archiepiſcopus noſter hæc: Luminarium quoq; ſabbato in veſperis in ipſo oratorio ſanctæ DEI genitricis ſemper virginis Mariæ, cum Deo faciemus. Et cùm quieuiſſent, finita fuit congregatio ſancta.

EPISTOLA EPISCOPORVM ſecundæ Syriæ ad Ioannem patriarcham, & ſynodum.

DOmino noſtro per omnia ſanctiſſimo & beatiſſimo patri patrum, archiepiſcopo & œcumenico patriarchæ Ioanni, ac ſanctæ & Deo venerabili ſynodo in regia ciuitatum vrbe congregatæ, minimi epiſcopi ſecūdæ Syriæ. Cùm adſpeximus ad *laturā
* φορὰν * onus ſæuorum, qui nos circundederunt, & animaduertimus confuſionem eccleſijs dei inopinatè allatam, totum meritò proprijs aſſcribentes peccatis, Domini miramur longanimitatē. Cùm verò rursùs ad melius cogitamus optatam mutationē, Apoſtolicam
2.Cor.9.d illam prouocamur dicere vocē: Gratia Deo pro inenarrabili ipſius dono. Non enim deſpexit nos in finem, ſed viſitauit, & fecit re-
Lucæ 1.g demptionē populo ſuo. Vt igitur valdè incredulis veritatis cognitio fiat, & per res appareat, quòd certè voces Domini verè fiūt,
i. palàm & alibì διαῤῥήδην alta voce clamantis: Eccè
Matth.7.c venient ad vos in veſtimētis ouium, intrinſecùs autē ſunt lupi rapaces, à fructibus eorum cognoſcetis eos: & vt decæterò *ſaluen-
* ſaluarētur tur, & counirentur ſacro ouili Chriſti Dei noſtri oues ab ipſis diſperſæ, dedit & dilatauit Deus ſuper ornatum orbis eccleſiarum ineffabile donum pacis. Cùm enim fideliſſimus regnet Imperator, qui fidei decore ex Dei prouidentia ſplendet, & ſancto pontifice diuinæ gratiæ ſententia decorato in regia vrbe, pro Apoſtolicis dogmatibus pugnante, quomodò eſt poſſibile, nō multùm eleuari cogitationem, ac lætari de optimorū à peioribus veloci mutatione, & ſpontè abijcere, quàm poſſibile eſt, maximè corrupti diaboli ſtimulos? Etenim cùm ſciremus q̄ iuſtè ac canonicè ſancta ſynodus veſtræ ſanctitatis fecit, quòd taliter ſuſtulit iniuſtam & iniquā Seueri proteruiam, (quænam virtus orationis, etiàm ad modicum, attingere poterit illius mala?) & in quibus Deum blaſphemauit, omni tempore ſanctam, magnā, & œcumenicam ſynodum Chalcedonenſem anathematizans, & epiſtolam ſancti Leonis antiquæ Romæ archiepiſcopi, cooperatorē & proximū in omnibus habēs Petrū impium, qui Apamearum præſidentiā contra omnem eccleſiaſticam ſanctionem ſubripuit, meritò lætati ſumus. Quomodò eīm non debuim⁹ gratulatorios etiàm hymnos Domino DEO noſtro emittere, cùm & nunc medelam opportunam, & difficultatum ſolutionem nobis omnibus largitus ſit? Iam itaque ſtatìm in procemio illorum delicta cognoſcimus, & non ferentes malorum corruptam expoſitionem conſiderare, præuenientes, liberauimus animas noſtras, & fideles nobis eccleſias à Seueri & Petri malitia, quos & abdicauimus, tanquàm hæreſiarchas, & anathematibus ſubiecimus, ſeparantes nos ab illorum communione. Verùm quia non ſolùm nos, qui minimi ſumus, iuſtum contra illos protulimus interdictū, ſed etiàm & vos beatiſſimi (quos & nos ſequi duximus) ferre non valentes tantarum abſurditatum magnitudinem, gementesq; & lachrymantes ſuper impijs non condolentibus, voluiſtis, in prioribus manere nullatenùs permitti. Qualia enim ſunt in nobis oblatis à venerabili clero Apamearum, & ab ordine venerabilium monachorum, per- for. *percur-
æquè *percurri, homicidia, ebrietates, actus rim*, homi-
præſumptuoſos, obſidiones monaſterio- cidia ſ.
rum venerabilium, impudicarum mulierum introductiones in ſacris & intemeratis templis, periuria, blaſphemias, ordinationes cum datione pecuniarum, & ijs horridiora & maiora, quàm ſecundùm naturam humanam dici poſſent: quæ curioſum quidem eſſet prolixiùs enarrare: ſed poſſunt, qui fuerunt, per ſcripturam præſcriptorum libellorum ſcire occaſionem, & iuſta ſemina contra illos iuſtæ rursùs condemnationis inuenientes nos, & nunc à quibus illi maximè propria animaduerſione percuſſi, omnia præter canones facientes, illecebrârunt quoſdam ad clericos noſtros proficiſcentes, qui propter coërcitionem eccleſia-
ſticam ad modicum * percuſſi, ad ſeipſos * ἐκβλάβεν-τες
traxerunt, & adduxerunt, & eccleſijs ab ipſis deuaſtatis, illicitè profeſſi ſunt, vndiquè diuinos canones impugnantes. Huius gratia nos veſtrarum doctrinarum ſancto decreto inſtructi, anathematizamus & in præſenti Seuerum & Petrum hæreticos, & iudicio magni & tremendi tribunalis tradimus illorum noxias animas, priuantes ſimiliter ipſos, quemadmodùm & vos beatiſſimi omni honore, dignitate, operatione ſacerdotali & communione mundiſſima, & nudantes non ſolùm ſacerdotio, quod habere imaginabantur vanum, ſed etiàm omni participatione, ad diſcretionem eorum qui recta ſapiebant. Timor enim eſt, nè ſyncerio-res perampliùs imitatores ad proprias blaſphemias trahant. Omnia enim audent, vt conſequantur. Rogamus ſanctitatem veſtram per hanc noſtram epiſtolam modeſtā, cui etiàm inſeruntur oblata documenta, vt cùm acceperitis veram cognitionem delictorum Seueri & Petri, confirmetis & actū nunc à nobis expoſitum, & diuinis canonibus cognitum, licèt ipſos nihil ſacerdotij licitè habere cognouerimus aliquandò: & etiàm adducatis ad pijſſimum & orthodoxum Imperatorem noſtrū, vt & ipſe cogno-

ſcat, quæ in libellis cótinentur, & quæ à nobis indicata fuére, & iuſtam ſcientiã habeat eorum, quæ à nobis benè & ſanctè ſententiata ſunt, ſtatuatq; noſtris ſupplicationibus perſuaderi, & demùm liberet ſanctas DEI eccleſias ab illorũ læſione, quæ animas corrumpit. Sic enim purum fermẽtum in ipſius pio imperio incorruptum manebit, ſegregatis zizanijs, ſicut olìm & præolìm. Ad bonam etiàm inſtructioné beatitudinum veſtrarum, copias * notificatorum à magnificentiſſimo principe prouinciæ glorioſiſſimis principibus, ſynodali epiſtolæ * noſtrûm minimorum inſeruimus.

i. eorũ quæ notificata ſunt. Noſtrûm, genitiuus eſt pluralis à Nos.

SVBSCRIPTIONES.

¶ Cyrus Dei miſeratione epiſcopus Mariamnius, Valere me in Domino, & ei inſeparabiliter ſeruire, orate domini & per omia ſanctiſſimi ac beatiſſimi patres. Zoilus Dei miſ. Epiſcopus Rhaphaneeñ, valere me &c. Seuerianus Dei miſerat. epiſcopus Arethuſius, valere me &c. Coſmas Dei miſerat. epiſcopus Epiphaniæ Chriſto amantiſſimæ ciuitatis, valere me &c. Euſebius Dei miſerat. epiſcopus Lariſſenus, valere me &c.

¶ Copia actionis formatæ contra Petrum Apamearum in tempore magnificentiſſimi prouinciæ principis.

¶ Stephanus, Petrus & Iulianus diaconi, dixerunt:

QVoniam præterito paſcha ſancto, ſequenti noua Dominica, aſſcendente clero toto (vt moris eſt) ad ſalutationem Petri Epiſcopi noſtri, audiuimus ab ipſo, cùm eſſet indignatus contra lectorarios, (nam eramus tunc lectorarij) & diceret nobis, Quarè communicatis, id eſt, cóuenitis contra me, quia feci Conſtantinum de laicis diaconum, & vos deſpexi? ità per Ieſum, quia probaui hac nocte facere vos de lectorarijs ſubdiaconos, niſì ipſe crucifixus deſcendens, redemiſſet vos de manibus meis. Hæc autem & coram omni clero dixit. Et ego Stephanus ſcio, quòd factum eſt in Marato ſtolæ Zabdalæ. Quoniam verò præſentes DEO dilectiſſimi clerici coordinauerunt documentum, quod & promiſerunt nobis porrigere: rogamus ipſum legi, & ſingula capitula, quæ in documento continentur, declarari.

¶ Ioannes Palladius Eutychianus vir clariſſimus, dum eſſet præſens, dixit:

OBlatum inſtrumentum legatur iuxta petitionem eorum, qui porrexerunt. Præſentes presbyteri, diaconi, ſubdiaconi, lectorarij, & reliqui venerabiles clerici volunt claram facere opinionem ſuam, in quibus ſciunt, vt Deum ad mentem habeant, & proprium * ſpecimen, id eſt, habitum, & nihil ad offenſionem vel gratiam faciant, ſed omnia cum veritate edocebunt. Et cùm obtuliſſent ex officio, recitata eſt ſanctiſſimis patribus & epiſcopis prouinciæ ſecundæ Syriæ, à communi clero ſanctæ Dei eccleſiæ Apamearum metropolitanæ.

*πρόσχημα

PRoprium ſacerdotij & honeſtæ pollicitationis Chriſtianorum, prudentia & manſuetudo, eſt vltra omnia ſanctorum dogmatum ſanctio, ac fidei diuinæ obſeruantia, in qua & beatorum patrum memorabilis & venerabilis chorus deſupèr ex quodã irrepræhenſibili ſucceſſu immortalibus rationibus modulum conſonum deuotis animabus hominũ * introductus eſt ad ſanctificationem diuini ritùs. Didicimus enim à diuinis eloquijs clamare, Noli tranſgredi terminos ſempiternos, quos poſuerunt patres tui. Et hęc quidem venerabiles patres, & diuinorum Apoſtolorum ſucceſſores tenentes, purum lumen Eccleſijs donauerunt: vndè manſerunt incorrupta templa Eccleſiarum, & miniſtri ipſorum ſeruiũt indeſinenter Chriſto Deo noſtro, & mercedem iuxta diuinę ſcripturę dignitatem portant, & * inquerulas primitias ſuſcipiunt ab antiqua Roma, & tollunt diuinæ gratiæ fructus diuino zelo & igne ſpirituali, vſquequò ante certum quoddam tempus magis * noua innouatio contra Eccleſias introducta fuit. Sed ſi vſque ad prædictos ſtetiſſent mala, licèt difficilè, tamen tolerabiliter ſuſtinuiſſemus, cùm paſſio faciliter potuiſſet medelam ſuſcipere. Verùm quandò Reſpublica Antiochena ſuſcepit Seuerum, qui nunquàm communicauit Eccleſiæ orthodoxorum, nec adhuc à peioribus ad meliora eſt tranſmutatus, iam velociora ſunt quæ contingunt, difficultatibus quæ inductæ fuerunt, & (vt ità dicamus) inſanabilia vulnera. * Fabula facta eſt fidelis ciuitas Apamearum, poſtquàm ſuſcepit obiectum Seueri hæretici. Et beati magis patres prædormientes, & qui non viderunt Petrum vocatum præſidem noſtræ ciuitatis. Quotiès enim memoria reuoluimus, quæ ab illo facta ſunt, implemur iuſta ira: operímur autem & cogitatione, & retrahimur dicere, quæ commiſſa ſunt. Veruntamen neceſſitas cogit, & omni tempore tacere non ſinit, nè neceſſitate quadam confuſcata malorum magnitudo, capiat & eos qui benè habent, (vt veriſimile eſt ac appárens) & longam catenam trahat degeneris & illiciti ſenſûs. Multa igitur ſecundùm hoc tempus collecta ſunt, & præſumpta contra ſanctiſſimam Eccleſiam noſtram, quæ ſuadent nobis dicere. Admonet autem opportunè & pia cogitatio pœnitẽtiæ Deo dilectæ, nos & ipſam ordinatam, & vtilem ſententiam * capere. Clarus enim eſt ſic. Vtinàm nunquàm præ-

*introductũ
Prou. 22. d
*irrepręhenſibiles primitias
*anoxia
*Δράμα
*φέρειν

p̄dictus Petrus ex * hypogeo nup aſcendiſſet ad tribunal Eccleſiæ Apamearum. Anathematizat quidem ſanctos patres noſtros, & delet de ſacris diptychis ipſorū vocabula virorū, ꝗ honeſtè ac ſanctè vixerūt, & ꝗ venerabilia ac reuerēda tēpla oīa coli locauerunt, & donauerūt ſacra vaſa diuinis miſſis, & illūinauerunt beatiſſimos patres noſtros, & noſipſos, & manus iuſtas impoſuerunt in omni ꝓuincia, & ſinè ſcandalis diſpenſauerunt iuſtitias Eccleſiarū. Quod aūt peius eſt oībus, cùm huiuſmodi impietatis ſcelera parua valdè putauerit, nō ſolùm p̄dictas ſalutatiōes deleuit, verùm etiàm ſupra cōmemorationē bonarū animarū illorū poſuit in pariete, depinxit, ac ſcripſit ſcriptura intùs, ſanctū Ioannē, Dioſcorū, & Timotheū cōdemnatos, & his ſimiles: quorū memoria ꝗ̃ difficilis eſt, licèt graue ſit aliq̄d dicere contra mortuos. Hæc itaq; ſunt, q̄ ad catholicā Eccleſiā ab ipſo cōmiſſa ſunt, q̄ etiàm propria, cùm aſcenderet ad ſedem Apamearum propter peccata noſtra, Petrus cōmiſit, iuſtū putauimus, per breues (vt poſſibile eſt) literas capitulatim enarrare. Nam cùm venerabiles lectores ſtarent cum decenti cogitatione, & appeterent maiorem gradum iuxta conſequentiā conſequi, (ꝙ maximè naturæ infixum eſt, meliora amare) ſurrexit cum magna audacia, & ſinè vlla ratione & hanc illicitam vocem emiſit: Quòd niſi tacebitis, inquit, in ſubdiaconos vos ordinabo: & ipſe, qui crucifixus eſt, deſcendens, non liberabit vos à manibus meis. Poſteà euenit, Iulianum, qui receptor fuerat eccleſiaſticarum pecuniarum, mori, & illius bona Ruſanum miniſtrâſſe, qui p multos & infinitos annos diſpēſauerat res ſanctiſſimę eccleſiæ noſtrę. Et poſt huius obitum directi ſunt illi, ꝗ erāt in poſſeſſione pecuniarum, ad penſionem verborum, rationum & pecuniarum, & cōferre partes (cùm multa eſſent mota) & ad p̄ſolutionem afferre, & rationem (ſi rationem illius vocare oportet) addere (inquit) quod anathema ſit omnis homo, etiàm ſi Paulus apoſtolus ſederet in ſede iſta, ad euerſionē aut querelam videns inductarnm tranſactionum. Et hæc apertè dicēs, videtur ità horridam, & quod ad certam quantitatem auri fecerit. Rurſùs & aliud quid dicimus, quod omnibus notum eſt. Dicens enim ad venerabilem Euſtathium œconomum, vt emeret quædam ſcamnalia ad * ratiōem ſecreti epiſcopalis, * & parua mora facta, ſimiliter impiè loquens contra Dominum, magna voce clamauit: Omnes Eccleſias & altaria cōburet Deꝰ, & faciet (vt illius verbis vtamur) * vallem vnam. Impudicitiam verò muliebrem nō dignam diuini baptiſmatis introduxit, & ſtare fecit iuxta ſacrum fontem. Et cùm diuina myſteria in oratorio domûs Dei genitricis finirentur, qualem ſermonem indignè fecerit, q̄ auris Chriſtianorum tantā impietatē dictā & factam ſuſtinuerit? nemo non credat & ad veritatē eorū, q̄ deincèps dicunt. Subducit enī Stephanā, nuncupatā Pterouolā, de tugurio, & monaſterio (inqt) tradidit priuatè. & nullo alio præſente, p magnam partē cuiuſlibet diei circa illius indecentē delectationē cōſumpſit, & viſus eſt quidē in his Petrus non ferrè moleſtè. Pauciſſimis verò percurſis diebus, tolerante patientia, q̄ videtur, corporis iaculis denudata eſt ad repræhenſionē. Vndè non ferens ipſius carentiā, ſinè occaſiōe venit ad Antiochiā, & illius velocē reditū in conſpectu omnium inhoneſtiſſimè facit. Graue q̄dem profectò & miſerandū, tantarū calamitatum geſta enarrare. Fecit enim & aliud q̄d ꝓteruitas ipſius tanꝗ̃ ſimile ac cognatū. Induit enim ſtolam albā, q̄ nullatenùs conueniebat ſibi ſecundū rationē ſacerdotij, tanꝗ̃ in ordine diuinorum Apoſtolorum. Qui impius ſubmerſus in omni peccato, in Marato Zabdalæ & campis Nogei, facta ab ipſo profeſſione ſanctorum martyrum, ſcidit in infinitas partes ſtolam, diuiſit faciliter deceptis, non ignorans, ꝙ quantum eſt, eos qui cum veritate ambulant, quibuſdā talibus conari, & excedere menſuram humanę ſtaturæ, & mādata Domini & Saluatoris Ieſu Chriſti Dei noſtri. tantùm excæcatus eſt oculus animę, cùm ſtat in ſacrificio ſinè ſanguine, quod dignis vtile fuit, non illi, qui omnem intellectū proijcit in intuitum mulierū, & ſputis decolorauit venerabilis altaris pannum rubeū, neſciens, q̄ ex ſolo adſpectu peccatum contrahitur iuxta diuinā ſcripturam: ſed iſte nobis optimus non ſolùm impudicè videbat, necnon palpabat * amare, ſed & peiora tāgebat. Vltra hęc enī dicerem inhoneſtiora valdè. Dolemus meritò. Tanta verò fuit quędam irrationabilis audacia iuuentutis illius, ꝙ non ceſſauit inebriare eos, qui veniunt in ſancto & honorandiſſimo tempore baptiſmatis. Nō ꝑputamus latêre aliquem, qui dignus ſit diuini ritûs, quantum certamen detinet eos, qui timent Dominum, tempore quo debent venire ad diuinum baptiſma, qui errore antè capti ſunt. Et quoniam liberum lumē cum veritate ſup huiuſmodi animabus ſplendet, & à difficili valdè ſeruitute liberant, ſtant figuram certaminis explicantes, deorſùm innuentes, & manus cōplectentes, & in tēpore trementes, diaboliq; corruptiuę aſtutię nō reſiſtentes, ſemèl redemptionē veri ſalutaris baptiſmatis expectantes: & tamē cùm hi taliter ſe tenerent, nō negligebat repellere baptizandos, & magnitudini huius diuini & peculiaris boni aſſimilare deſiderium atrocis officinæ deuotarum mulierum (vt * dicebat) ab ipſo conſtitutæ, ſicut Stephanus diuinus & ſacratiſſimus diaconꝰ teſtatur, ꝗ ſalutationes eorū, qui ad diuinū baptiſma veniunt, ordinauit in ſcriptis: & meritò ſecun-

* ſubterraneo

Mortuis obloqui.

Locus aliquouſquè valdè obſcurus.

* λόγον

* & cū eſſet

* collē vnū.

Matt. 5. d

* amore

* amarè

* dicebant

dùm proprium gloriam, id eſt, opinionẽ ad malum tepebat, & ſuperatus eſt corporali voluptate deſideriorum. & hoc enim proprium fuit Manichaææ enormitatis, putare ſubſiſtens malum, & propter hoc eſſe multos ſeruientes principatui illorum peſſimorum. Quid autem debet quis ampliùs de p̄dictis miſeris mulieribus enarrare? Sic enim ſpectabant iuſtam eiectionem prouenientẽ contra Petrum, nec adhuc poſteà conſtiterunt, ſed ſuſtinebant in domo, lachrymis & fletibus immenſuratis flentes carentiam & diuortium Petri: poſt hoc autem & libidinẽ viri & inexplebilem artem condiendi fercula, & tanquàm ſuper ſponſo mortuo flentes & plorantes, illius vitam perampliùs deteriorauerunt, oſtendentes impudicam perditionem hominis ſculpti, non paſtoris ſacri ouilis. Et niſi vltra prætextũ noſtrum eſſet, quędã alia p̄curreremus, & p̄dicarem' de bonis faciebus mulierũ figuratis ad vindictã: vt nihil aſperiùs dicamus, totum attribuim' malo conſcio eorum, qui percutiuntur noſtris contrà vocibus. Et licèt cum modeſtia tamen dicta ſint quædam de Stephana, quę dicitur Pterouola, cum qua inconſultè (vt ità dicamus) omnem diem exigebat, & quã dicebat illius tranſlationem ad melius, ſubripiens deſideria corporis delinquentis, teſtes ſunt recepti, qui fuerunt miniſtri venerabilis diaconiæ. Qui autem de Veneticis partibus oriundi erant, inuitabant venire ad obſidionem venerabilis monaſterij ſancti Dorothei, quandò ipſe accipiens multitudinem inordinatorum, irruit contra colentes in prædicto venerabili monaſterio, meretrices & ſaltatrices introducendo, & multitudinem amãtium, & nullam ſpeciem omittendo ad depoſitionem & extinctionẽ ibidèm colentium. Quòd autem & vxorem cuiuſdam militaris, cognominatam Pſepha, lubricam naturam mulieris introducendo, ſicut in infinitis alijs, illius libertatem obſederit, ſciunt ferè omnes, & ſecundùm illud
Lucæ 19.f quod ſcriptũ eſt, Et ſi nos etiàm tacebimus, lapides clamabunt. Quæ cùm non potuerit indecẽtem voluptatem viri ſuſtinere, ad fugam diuertit, lamentando de propria & opprobrioſa calamitate, quam ille fecit. Bonũ eſſet, neq; cauſam triſtitiæ contra venerabilem Iulianum celeriter tranſcurrere. Cùm enim quidã dogmatici ſermones moti ſint in ſecreto ſancti Stephani, & prædictus venerabilis vir reſpondit, benè ac ſanctè credere pijſſimũ Imperatorem noſtrũ, quanq̃ anxiatus & compunctus anima in hac iuſta
ὑπὸ λόγον voce, *ſub ratione hac & condemnationem (inquit) fecit Petrus, qui veritatis inimicus eſt, & qui nullatenùs iuſtum ſermonem habet, ſed ſolùm in om̃ibus proteruus aduerſarius, & hinc repugnans deuotæ ac orthodoxæ rationi Domini totius orbis poſt Deum. Sufficere quidem putamus, vnam cauſam prędictorum decertare inhoneſtam vitam Petri. Ordinando autem cum pecunijs, quod maximè in Antiocho Myrepſo videtur feciſſe, & ſequentiæ diuinorum decretorum, & ſimili iudicio huiuſmodi argumentorum videtur repugnâſſe, & ſic vndiq; damnoſam ruinã ſuſtinere ſacerdotij, quod fruſtrà habere phantaſticatur: rememorari autẽ receptaculi totius impietatis, non conſiſtit extra rationem. Dictum enim monaſterium ſancti Romani, pro orationibus & conuerſatiõe manſueta, quam decet, qui ſeparati ſunt, amplecti, pſalmos anathematũ contra ſanctos patres pecuniarij, immò non monachi, facere edocti ſunt. Nam habẽt Petrum ducẽ malorũ, & hanc mercantiam facientem contra eccleſias Dei presbyteros ex ipſis *quaſi ordinant, paramonarios & hoſpitalarios ſtatuentes, & vbiq; neceſſaria alimenta pauperũ *deſpilantes. Et licèt veritatem ità habere, negari vnquàm non poſſit, nos obſecramus cum pœnitentia Deo dilecta hos nubere, & ſolutionem exoptatam & Chriſtianis decentem accipere prædictarum difficultatum, cùm in his omnibus malum poſſederit, & Deus illorum vitam auerterit. Nunc quãdò optimam capimus fiduciam, donatam nobis ab ipſius clementia, & pijſſimo ac orthodoxo Imperatore noſtro, & à magnis poteſtatibus, ſicut & maxima orta eſt & irrefragabilis iuſſio, & fuit ſplendens ſecundùm ſplẽdidum & principale iudicium, credentes & ſequẽtes pium propoſitum sereniſſimi Imperatoris noſtri, & ſanctiſſimorum patriarcharum, conſentimus declarari quodlibet iſtorum per libellos, & adducere ad veſtram paternitatem, ad bonã & diligentẽ cognitionem eorum, quæ ſubſecuta ſunt, ſcientes quòd & ſi quis per conceſſionem daret ordinem licitum, proueniendo in Petro tantorum prędictorum delictorum, ſententiatus quidem eſſet alienus à ſacerdotio Chriſtianorũ: vt & vos ſanctiſſimi, cùm quodlibet horum ſciueritis, iudicetis diuinis canonibus approbata: & quæ ad vtilitatem ſanctiſſimæ eccleſiæ noſtrę reſpiciunt, vniuerſa hæc nota conſtituendo, ſi conſentitis & ſanctiſſimis patriarchis, ac potentiſſimo Imperatori noſtro ad aſſiſtendũ & placendum ſuæ ſerenitati, ac beatiſſimorum virorũ ſancto decreto, vt Chriſto Deo noſtro vtilia concedente, pax nobis omnibus, & valida ac perfecta vnio fiat ſanctis ſuis Eccleſijs, & præficiatur metropoli Apamearum ſanctus, rationabilis, & tranquillus vir, qui in bono det vtilia prouincię noſtrę. Hanc enim ſpem bonam habentes, & ad Deum reſpicientes, ac ad pijſſimum Imperatorem noſtrũ, & ad ſanctiſſimos patriarchas, ſalutationes beatiſſimorum Epiſcoporũ noſtrorum ſacris diptychis inſcripſimus ſecũdùm antiquum ordinem ſacrati ſtatûs. Et Chriſtũ Deũ noſtrũ oramus, vt indiuiſa ſeruet

*ἄγειν
*diſpellẽtes, vel diſpilantes.

uet inſuperabilia ſceptra ſereniſſimi Imperatoris noſtri, qui tãtam prouidẽtiam vbiq; Eccleſijs largitur, & nos ab ærumnoſa hæreſi Petri liberauit, qui bona Eccleſiæ noſtræ deuaſtabat, iuxta defectum ſuprà narratorum. Multis itaq; præmiſſis ſufficiãt nobis, quæ interim enarrata ſunt. Hæc autem omnia petimus & obteſtamur nota fieri p veſtram ſanctitatem, & magnificum prǽſidẽ prouinciæ. Et idcircò hoc apertum conſtituimus.

Natalis reuerendiſſimus presbyter dixit: Aderam, quandò Petrus Epiſcopus noſter dixit blaſphemum verbum contra crucifixum, indignatus lectorarijs. Scio autem & ipſum dixiſſe blaſphemum verbum contra Eccleſias & altaria. Neſinius reuerendiſſimus presbyter dixit: Ex capitulis lectis memoria teneo, audiuiſſe à Petro Epiſcopo dictum blaſphemum verbum contra Chriſtũ Deum coram omnibus, qui crucifixus eſt pro noſtra ſalute, quandò indignatus erat contra lectorarios. Scio autem, tunc in oratorio ſanctæ Dei genitricis Mariæ exiſtens, audiuiſſe, ꝙ ipſe Epiſcopus accipiens quandam, nondùm dignam factam ſancti baptiſmatis, habebat in baptiſterio prope fontes: propter quod, qui tunc ibi erant, abhorruerunt. Romanus presbyter dixit: Si quidẽ ego ſolꝰ aut vidiſſem, aut audiuiſſem, quod factum aut dictum eſt à Petro Epiſcopo noſtro, haberem vtiquè reticere, nè ſic accuſator iudicarer. Quia verò ex animo vocem blaſphemam, dictam ab ipſo contra crucifixum coram omnibus venerabilibus clericis, qui ad ſalutationem aſſcendunt, dixit, hac de cauſa & ego ſcio audiuiſſe. Similiter autem & quod in oratorio domûs Dei genitricis virginis Mariæ factum eſt: & quia hæc pluribus nota fecit, dico, quòd Emiſenam, (Mariam, inquam, de Tugurio) ſecundùm commiſſionem ſuam, ſæpiùs introduxit in ſancto baptiſterio: & finitis ſanctis myſterijs, anteꝗ ipſa baptiſmate digna eſſet, loquebatur priuatè cum ipſa. Scio autẽ certè, & fui miniſter in loco inciſionis & diſtributionis ſcholæ. Anicetus presbyter dixit: Tunc diaconus exiſtens, & * tradens ad ſanctum baptiſterium oratorij domûs ſanctæ Mariæ hebdomadarius exiſtens, venit Romanꝰ paramonarius & presbyter, dicẽs: Profectò tu dimitte communionem, & vade, da ad ſubdiaconale, quoniam magnus alloqui vult hic Mariam Emiſenam. Scio autem, quòd hoc dixit, ad id, quod cum hǽredibus Rufini factum eſt. Quoniam feciſtis perſolutiones hǽredibus Rufini, ponite ducentorum numiſmatum pœnam. Et ſi quis velit has tranſactiones tranſgredi, etiàm ſi Paulus Apoſtolus reſurgeret, & ſederet in ſede hac, anathema ſit. Megas reuerendiſſimus presbyter dixit: Quoniam Deus proponitur, & oportet veritatem dicere, interẽã in ſecreto honorabilis epiſcopatûs poſt paſcha vndecima indictiõe præterita, quãdò prædictus Petrus commotus contra lectorarios iratus fuit, & dixit hanc blaſphemam vocem, Quoniam hac nocte cogitaui facere vos de lectorarijs ſubdiaconos: & ſi appoſuiſſem manum alicui ex vobis, crucifixus deſcendens non eripuiſſet ipſum de manu mea. Similiter & ante hoc, quandò commiſit emere linea ſcamnalia ad rationẽ ſecreti Epiſcopalis, & cùm indignatus fuiſſet contra Euſtathium œconomum venerabilem, dixit: Quoniam melius eſt Deum comburere Eccleſias, & facere * collem vnũ.

Antoninus reuerẽdiſſimus presbyter dixit: Mortuo Rufino beatiſſimo, qui fuit œconomus ſanctiſſimæ Eccleſiæ metropolitanæ, congregans Petrus Epiſcopus noſter vniuerſum venerabilẽ clerum, poſtulabat, quòd in teſte omnium Deo denunciarent, ſi quid tempore diſpenſationis ipſius dãnificauit, aut neglexit, aut vſurpauerit in Eccleſiaſticis. Et cùm multa capitula eduxerim, ꝗ continentur in magna quantitate auri, poſt multa mota iuſſit ipſe hæredes ipſius Rufini præſtare quædam pro mulctis, & dixit fieri ipſis perſolutiones, & imponere pœnam ducentorum numiſmatum, dicens, ꝙ ſi contra prædictas tranſactiones huiuſmodi aliquid vllatenùs contrafacerent, etiàm ſi Paulus Apoſtolus reſurgeret, & ſederet in ſede iſta, anathema illi. Proxima verò dominica præteriti paſchæ, cùm vniuerſus clerus aſſcendiſſet ad reuerentiam, audiui ab ipſo, dicente ad venerabiles lectores blaſphemũ verbum contra illum, qui pro noſtra vita crucifixus eſt, ſecundùm depoſita à Stephano, & Petro, ac Iuliano tunc lectorarijs, nũc verò diaconis. Veniendo autem ſabbato in congregatiõe, in oratoria domo ſanctǽ virginis Dei genitricis Mariæ, cognoui ipſum intrantem in baptiſterium ſanctæ Dei genitricis virginis Mariæ, & alloquentem quandam mulierem, quæ nondùm particeps facta erat, non dico ſanctorum myſteriorum, ſed neque ipſius ſanctæ ſignatiõis, & ipſum illinc ſæpiſſimè exeuntem inuẽni tunc diaconus exiſtens. Non eſt autem media domus, niſi honorabile diaconale. Stephanus & alter Stephanus dixerunt: Cùm eſſemus in baptiſterio neophytiſtarum, ſinè tunicis & calceamentis exiſtentium, diaconis ipſos exorcizantibus, venit Epiſcopus noſter Petrus, & eiecit nos foràs vnà cum neophytis, & introduxit canonicas, & priuatim cum ipſis ſtetit per multas horas. Audiuimus autem & nos cum alijs verbum, quod dixit ad lectorarios, aduersùs eum qui pro vita noſtra crucifixus eſt. Eutychianus diaconus dixit: Secũdùm morẽ facta ſalutatiõe in ſecreto honorabilis Epiſcopatûs, audiui verbum ab ipſo dictũ aduersùs crucifixũ. Thomas diaconus dixit: Quandò ad ſalutationem

* μεταδεδούσ * diſtributor ad

* vallẽ vnã.

nem aſcendimus proxima dominica poſt paſcha, veniente Epiſcopo noſtro Petro, audiui blaſphemum verbum, quod dixit contra crucifixum. Et quandò commotus fuit propter id, quod cum hæredibus beatiſſimi Rufini œconomi, audiui ipſum epiſcopum dicentem, ꝙ anathema ſit, factis transactionibus, etiàm ſi Paulus reſuſcitatus ſederet in ſede hac, qui quæreret & peteret rationes iſtas, aut diceret ei quicquam. Leontius filius Matroniani, diaconus dixit: Scio & ego audiuiſſe ab ipſo, cùm indignatꝰ erat contra lectores in noua ſancta dominica.

Quòd ſi iudico, & faciam vos ſubdiaconos de lectorarijs, & ſi veniat, qui crucifixus eſt propter nos, non tollet hoc à vobis. Audiui autem & hoc ab ipſo ad ſecretum hyemale, cùm indignatus erat de ſcamnalijs Epiſcopatûs, qm̃ dixit: Cõburet Deus eccleſias & altaria, & faciet ipſa*collem vnum. Et hoc ſcio, qm̃ intrabat ſæpiùs in monaſterium ad Pterouolam, & ꝑ multas horas ſolus cũ ipſa manebat. Iulianus diaconus dixit: Congregatione finita luminariorum ad ſanctũ Stephanum, congregans presbyteros & diaconos, & quemlibet clericorum ibidèm in ſecreto conquerendo, quæſiuit à me, quarè non anathematizas ſynodum ſexcentorum patrum? & me dicente ſibi, quia Imperator orthodoxus eſt, & in quibus credit, ſequor ipſum: nõ ſolùm autẽ hoc, ſed & anathematizantes ſynodum, anathematizo: furibundus ſurrexit, & interdixit me ab omni clero. Megas presbyter dixit: Præſens fui dictis à præſente Iuliano diacono, & vera ſunt, quæ ab ipſo dicta ſunt. Amiſius presbyter dixit: Præſens fui dictis à præſente Iuliano diacono, & veritatem habent, quæ ab ipſo dicta ſunt. Epiphanius diaconus dixit: Præſens fui & ego in ſalutatione facta in honorabili Epiſcopatu, quãdò Petrus dixit lectorarijs: Quòd ſi fecerim vos ſubdiaconos, ipſe qui crucifixus eſt, ſi deſcendat, non eripiet vos de manibus meis. Simeon diaconus dixit: Et ego audiui à Petro Epiſcopo capitulũ de crucifixo, & de anathemate, vbi dixit, ꝙ ſi etiàm Paulus Apoſtolus ſederet in throno iſto, *. Ioannes diaconus & notarius dixit: Et ego ipſam vocem dico, quam audiui de crucifixo, & de anathemate contra ſanctum Paulum. Leontius diaconus dixit: Et ego audiui verbum de crucifixo, & de anathemate Pauli Apoſtoli. Theonas diaconus dixit: Et ego audiui verbũ, quod dixit de crucifixo. Et ꝙ intrauit in baptiſteriũ S. Mariæ prope fontem, & ꝙ introduxit Mariam, anteq̃ illuminaretur, ipſa exiſtente nuda, cùm & nulli cõceſſerit ſtare intùs, diuina cõmunione finita. Ego enim archihebdomadarius ipſius erã, & ex hoc ſcio. Hoc aũt fecit ſemèl, & bìs, & tertiò. Scio autem & illa de anathemate Pauli Apoſtoli, & quod de Pterouola ſuprà dictum eſt. Leontius diaconus dixit: Et ego audiui illud de crucifixo, & iterùm de anathemate Pauli Apoſtoli. Paulus diaconus dixit: Et ego audiui verbum, quod dixit de crucifixo. Scio autem, qm̃ & perſequutus eſt Neophytiſtas, & introduxit canonicas. Serapius diaconus dixit: Et ego audiui illud de crucifixo, & illud de anathemate Pauli Apoſtoli. Ioannes presbyter dixit: Et ego audiui ab ipſo dictam blaſphemiam propter crucifixum, & rursùs qñ dixit: Comburet Deus Eccleſias ipſius igne, & faciet collem vnum. Et iterùm cùm audiret rem illam de Rufino, poſuit anathema, qui poſt ipſum contrafaceret illi, etiàm ſi Paulus Apoſtolus eſſet. Surinus ſubdiaconus dixit: Et ego audiui, qñ dixit de illo, qui crucifixus eſt. Ioannes ſubdiaconus dixit: Et ego audiui verbũ, quod dixit de crucifixo. Rianus diaconus dixit: In dominica die aſcendens ad ſalutationẽ, tunc ſubdiaconus exiſtens, audiui & ego verbũ de crucifixo.

Antonius lector dixit: Scio & ego, dum adeſſem in ſecreto, Petrũ Epiſcopũ noſtrũ, ꝑſente venerabili clero, me audiuiſſe dicentem illicitã blaſphemiã aduersùs crucifixum Chriſtum Deum noſtrum, & verbum illud anathematis, quod ipſe impoſuit in his, q̃ de Rufino dicta ſunt, dicendo, ꝙ ſi etiàm Paulus Apoſtolus reſuſcitatus, ſedebit poſt me in ſede iſta, anathema ſit, euertensq́ue quæ nunc viſa ſunt: & quòd Ioannes, qui hunc hæreditauit, coram omnibus dixit, quòd poſt anathema expedita fuit ab ipſo cautio quinquaginta numiſmatum. Quæ enim de Pterouola dicta ſunt, neq; aliquis alius domeſticorum * per hanc metropolim (vt puto) ignorat. *intra hanc

Omnes presbyteri, & diaconi, ac lectores dixerunt: Cùm manifeſtæ ſint prædictæ depoſitiones, petimus & obteſtamur veſtrã magnificentiam per ſanctam & conſubſtãtialem Trinitatem, & per victoriam & *mãſionem Domini noſtri Flauij Iuſtini ſemper Auguſti, & maximarum poteſtatum, ac primè & excelsè principantium, notificare ſimul ſanctiſſimis epiſcopis, quemadmodũ & acta fuère à tota multitudine, necnon & à famoſiſſimo magiſtro diuinorum officiorum ac ſtrenuiſſimis militibus diuinæ præſentiæ vtriuſque poteſtatis, vt per ipſorum excellentiam ad diuinas aures adducantur, quæ ſequuta ſunt. Et ſicut ſcitis, magna & infinita multitudo fratrum & monachorũ, requiſiuit & obſecrauit hæc veſtræ poteſtati notificare. Quòd enim fratres & monachi nõ deponãt, hanc conſuetudinem ſuperiùs obtinuerunt, ſed ſufficiat ſolùm in ipſorum exclamationibus. Omẽs ſuprаſcripti religioſi epiſcopi dixerunt: Dignum nobis fuit orationi vacare, & ſanctis Dei eccleſijs nobis commiſſis & delegatis & diuinas adimplere Miſſas. Quoniam verò fidei ac pietatis proponitur ſermo, iuſtum eſſe putauimus, parére

paréreÌ petitionibus venerabilium clericorum Apamearũ. Vndè propter literas miſſas nobis à venerabili clero ſanctæ dei eccleſię Apamearum, & per venerabiles Antonium & Iulianũ portatas, venimus in *Ambrodice, id eſt, oratorio, vbi contigit multos venerabilium clericorum venire ad nos in p̄dicto oratorio, & petere nos venire ad venerabilia monaſteria beati *Heſychij & beati Dorothei, exiſtentia extra metropolim, vt faciliùs poſſent venerabiles clerici ad nos exire, & edocere quæ vellent, quod iam fecimus. Et quoniam porrexerunt nobis quoſdam libellos, & inſinuârunt veſtræ magnificentiæ, ac quaſdam depoſitiones fecerunt, petimus & nos veſtram magnificentiã, quemadmodùm exclamationes factæ ſunt (vt ſcitis) à multitudine venerabilium clericorum, inſerere, quæ facta ſunt, & indicare primo & excellenti ſolio, & glorioſiſſimo magiſtro diuinorum Officiorum, & ſtrenuiſſimis militibus vtrarunque poteſtatum, vt per ipſorum excellentiam ad notitiam veniant omnia, quæ proceſſerunt à pijſſimo Imperatore noſtro. Nam & nos etiàm notificamus beatiſſimo archiepiſcopo & œcumenico patriarchæ regiæ vrbis, & glorioſiſſimis ac magnificentiſſimis, & magnis principibus pijſſimi Imperatoris noſtri. Ioannes Palladius Eutychianus, comes & præſes, dixit: Habent quidem fidem actorum teſtificata à venerabilibus clericis ſanctæ Dei Eccleſiæ Apamearum, quæ percurri aſſiſtentia populi defendentis Apamearum metropolim. Quoniam verò interpellatorias doctrinas fecerunt, & quæ exhibuerunt illi, qui ſunt in p̄dicto venerabili clero, & ſimili modo ſanctiſſimi epiſcopi prouinciæ petiêrũt, videntur vniuerſa, quæ facta ſunt, nota feciſſe primo & inſigni ac excelſo throno & glorioſiſſimo patricio & magiſtro diuinorum Officiorum, ac ſtrenuiſſimis militibus vtrarunq; poteſtatum, vt per ipſorum excellentiam ad diuinas aures afferantur ſingula, quæ mota ſunt. Venio ad examen maximè eorum, quæ ab ipſis dicta ſunt, & ꝓpter allata mihi honorabilia iuramenta coniungã omnia, quæ facta ſunt in vna materia, & notificabo ad aſſiſtentiam ipſorum clementię, inſerendo his, quæ inpræſentiarùm facta ſunt, & præcedentes exclamationes à multitudine venerabilis cleri prædictæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ: Imperatoris multi ſint anni, Auguſtæ multi ſint anni, * Pręfectuum multi ſint anni. Magiſtri multi ſint anni, Conſulatûs multi ſint anni. *Proui & Hypatij multi ſint anni. Rebelles mitte foràs. Comedentes eccleſiaſtica foràs eijce. Cũcta eccleſiaſtica Seuerus & Petrus comederunt, oĩa in cateruã ſodaliũ tradiderunt. Eum, qui blaſphemauit crucifixũ, eijce foras. Vbi ſunt poſſeſſiones eccleſiæ? Vbi ſunt vaſa eccleſiæ? Mulieres omnia acceperunt. Cuncta Pterouola accepit. Dignos anathemate anathematiza. Tolle violentiam de Eccleſia. Omnes eccleſiam deprędati ſunt, in ſtipem ſodalium omnia dederunt. Fidelis Imperatoris multi ſint anni. Vitaliani Stratelatis multi anni. Vnam interrogationem canonibus. Vicit fides orthodoxorum. Epiſcoporum multi ſint anni. Eutychiani Cometi multi ſint anni. Requieuerunt oſſa patris tui. Omnia Eccleſiaſtica fœminæ acceperunt. Hæc acta Imperatori. Oſſa Domini vendiderũt. Schiſmaticos clericos eijce foràs. Prædia Domini vendiderunt. Qui fugiunt eccleſiaſtica, abſciſſi ſunt. Obteſtor te, ego ipſos *comburo. Vniuerſa eccleſiaſtica vendiderunt. Venit Pterouola, & ipſa dixit: Rebelles Imperatoris eijce foràs. Salutem Imperatoris notifica. Sciamus cuius ſunt χαμαιπάτια. *πατήγια in epiſcopatu quomodò inuenta ſunt? Contaminauit altaria, contaminauit baptiſterium. Sciamus vbì ſunt *πατήγια. Cruentauerunt altaria. Seuerum & Petrum ad ignem. *Proui & Hypatij multi anni. *Prouus dignus eſt Imperatore. Hypatius dignus eſt Imperatore. Patricij magiſtri multi anni. Multi ſint anni *præfectuum. Totius conſulatûs multi ſint anni. Multi ſint anni Auguſtæ. Euphemiæ Auguſtæ multi ſint anni. Vitalianus dignus Imperatore. Ioannis patriarchæ multi anni. Hæc acta Deo. Omnia homicidia Fauſtus fecit. Decem millia homicidia fecit. Necatos in S. Antonino Imperatore. Imperator orthodoxus eſt. Petrũ Manichæum Imperatori. Seuerus & Petrus Manichæi ſunt. Cõſulatus orthodoxus eſt. Tolle Fauſtum, ſalua ciuitatem. Eutychiani Cometi multi anni. Iuſta eſt ſententia ꝓpræfectuum. Supplicamus, notifica ſalutem Imperatoris, notifica ſalutem Auguſtæ.

*Ambrotice
*Præfectorum
for. * ꝓbi
i. extẽſiões pedales.
i. pedalia.
Locus obſcurus

¶ *Copia alterius actionis, formatæ tempore eiuſdem prouinciæ principis.*

¶ Itẽ Romanus archidiacon⁹ dixit: Cùm Deus dederit rebus & ſanctis ſuis Eccleſijs orthodoxum & pijſſimum Imperatorem, & veſtra magnificentia præſente, admonuerunt me ſanctiſſimi epiſcopi noſtrę prouinciæ, antiquas Eccleſiaſtici ſtatûs ſeruare cõſuetudines, & hoc etiàm venerabilis clerus Apamearum petijt: idcircò requiro præſentes presbyteros venerabiles, diaconos, ſubdiaconos, & lectores, cęteroſq; clericos ipſi⁹ venerabilis cleri, vt q̃libet ipſorũ certificet ꝓpriam opinionẽ in actis. Ioannes Palladi⁹ Eutychianus, comes & p̄ſes, dixit: Pręſentes venerabiles presbyteri & reliqui clerici, & q̃ allegationem Romani venerabilis archidiaconi audiuerunt, ſuã certificent ſententiã. *Eutychius reuerendiſſ. presbyter dixit: Celebritas totius mundi eſt hæc, pia videlicet ſtatio, q̃ nũc tenet: quarè iuxta atteſtationes factas à venerabili archidiacono, ſuademus omnem

for. *Eudoxus

omnem innouationem, quæ iam prouenit ab his,qui fuerunt hæretici,auferri, & imponere ſancta nomina beatiſſimorum patrum noſtrorum & epiſcoporũ,à beatiſſimo Domno vſq; ad bonæ memoriæ Iſaccium epiſcopum noſtrum, tenereq; in omnibus alijs antiquum ſtatum ſanctæ eccleſiæ. Euſtathi⁹ reuerendus presbyter & œconomus, dixit: Quemadmodùm allegauit præſens venerabilis archidiaconus,omnes venerabiles presbyteros,diaconos, cæteroſq; clericos ſanctiſſimæ Eccleſiæ noſtræ petere antiquas conſuetudines teneri, iſtas & ego teneri rogo. Stephanus reuerend. presbyter dixit: Et ego aſſentio depoſitioni, factæ à venerabili Euſtathio presbytero & œconomo S. Eccleſiæ noſtræ,ac à cæteris venerabilibus *cleris. *Thelelaeus reuerendus presbyter dixit: Vix quãdoq; ab æſtu donauit nobis Deus pratum hoc orthodoxum, Imperatorem dico,ad quem poſt Deum confugiens,conſpexi zelum conclericorum meorum,quem pro ſanctis pontificibus & patribus noſtris habent: Rogo ergò amoueri innouatiõem ab hæreticis factam in ſanctiſſima Eccleſia noſtra, & ſeruari antiquam conſuetudinem eccleſiaſtici ſtatûs,& ponere in ſacris diptychis ſalutationes beatiſſimorum epiſcoporum noſtrorum,à beatiſſ. Domno vſque ad beatiſſimum Iſaccium epiſcopum noſtrum. *Neſucius reuerendus presbyter dixit: Et ego gratias agens Deo, qui pacem & vnionem ſanctis eccleſijs per pijſſimum Imperatorem noſtrum dedit, conſentio omnibus petitis à venerabili clero noſtro, & confirmatis à ſanctis epiſcopis ꝓuinciæ,vt & omẽ innouatum *renouetur,quod introductum eſt in ſanctiſſima eccleſia noſtra,& antiquæ conſuetudines renouentur ac ſeruentur, q̃ ſeruatæ fuerunt vſque ad obitum bonę memoriæ Iſaccij archiepiſcopi noſtri,in ſanctis Miſſis ac in omnibus alijs. Megas reuerend⁹ presbyter dixit: Omnia innouata ab hæreticis volo ceſſare,& tenere antiquum ſtatum, & imponere nomina ſanctorum patrum,& ſanctiſſimorum archiepiſcoporum noſtrorum,qui fuerunt in noſtra metropoli vſque ad obitum beati Iſaccij. Sergius reuerendus presbyter dixit: Talem orationem habui,& rogaui Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ, vt tollerentur conſuetudines innouatæ ab his,qui malè ſentiunt,& ponerentur nomina ſanctorum patrum noſtrorum, ſicut & vſque ad beatiſſimum Iſaccium epiſcopum noſtrum iacuerunt. Et conſentio omnibus his, quæ depoſita ſunt à venerabilibus presbyteris. Sabbatius reuerẽdus presbyter dixit: Et ego conſentio omnibus,quæ atteſtata ſunt à venerabilibus presbyteris. Romanus reuerendus presbyter dixit: Et ego regratians Domino DEO, qui donauit toti mundo & ſanctis eccleſijs orthodoxum Imperatorem,conſentio & conſono omnibus

*remoueat,

petitis à venerabilibus conclericis meis, & ante me à venerabilibus presbyteris, in remouendo omnem innouationem factam, & ſeruare antiquas conſuetudines eccleſiæ, & ponere in ſacris diptychis appellationes ſanctiſſimorum epiſcoporum noſtrorum, vſq; ad beatiſſimum Iſaccium archiepiſcopum noſtrum. Ioannes reuerendus presbyter dixit: Et ego conſentio omnibus teſtificatis. *Aſterius Ioãnes reuerendus presbyter dixit: Scriptum eſt (Hæc eſt dies, quã fecit Dominus: quarè exultemus & lætemur in ea) Cum lachrymis ergò rogo imponere ſanctiſſimos patres noſtros vſque ad obitum ſanctæ memoriæ Iſaccij epiſcopi noſtri, & teneri antiquam conſuetudinem. Ioannes & Zachæus presbyteri dixerunt: Et nos conſentimus omnibus *opinionibus. Cyriacus rtuerendus presbyter & *legotheta, dixit: Et ego rogo veſtram poteſtatem, ponere in ſacris diptychis ſanctos ac beatos noſtros epiſcopos vſque ad beatiſſimum Iſaccium,& eos qui in ſede ipſorum mortui ſunt,& teneri antiquas Eccleſiæ conſuetudines. Oro autem pro victoria Domini noſtri pijſſimi *Iuſtini orthodoxi Impatoris. Antonius presbyter dixit: Oratio quidem nobis fuit,vt ponerentur in ſacris diptychis ſancti ac beati patres noſtri,qui fuerunt epiſcopi noſtri vſq; ad beatæ memorię Iſacciũ, qui & ipſe epiſcopus noſter fuit, & ſeruent antiquæ conſuetudines eccleſię, quæ fuerunt vſq; ad tempus ipſius beatiſſimi Iſaccij. Eutychianus diaconus dixit: Gratias ago omnium DEO, qui dedit nobis pium & Chriſto amantiſſimum Imperatorem Iuſtinum pro pace ſanctiſſimarum Eccleſiarũ ſuarum,& peto inſerere ſacris diptychis ſalutatiões ſanctorum Epiſcoporum noſtrorum, qui fuerunt vſque ad beatæ memoriæ Iſaccium,qui fuit epiſcopus noſter, quodq; ſeruentur antiquę conſuetudines Eccleſiaſticæ. Sergius & Euſebius ac Ioãnes presbyteri, dixerunt: Et nos conſentimus omĩbus atteſtatis ante nos. Calliopi⁹ filius *Aſchonij, Leõtius filius Matroni, Anaſtaſius, Stephanus & Theodoſius diaconi, dixerunt: Conſentimus & nos in his, quæ teſtificata ſunt à venerabilibus viris. Dyas filius Vranij, Anaſtaſius filius Theodoſij, Macedonius, Ioannes filius Ruffini, & Leontius filius Anatolij, Epionus filius Fortaſij, diaconi dixerunt: Et nos eiuſdem opinionis ſumus. Stephanus, Anthemius, Eulogius, Antoninus, Leontius, Elias, Epiphanius, Simeon, Aëtius, Photinus, Iulianus, Leontius, Ioannes, Epilampſius, Stephanus, reuerendi diaconi, dixerunt: Et nos ſequimur ea, quæ ſimul viſa ſunt à venerabili clero. Theodoſius, Ioannes, Simeon, Marcellus, Romanus, Iulianus, Leõtius, *Etuſterius, Iulianus, Ioannes, Simeones, Maras, Theodotus, Thomas, Epiphanius, Ioannes, Leontius & Sophro-

for. * Alter
Pſalm. 117.
for. *optionibus.
for. *nomotheta.

phronius diaconi, dixerunt: Et omnes nos conſentimus omnibus dictis à venerabili clero. Paulus, Diogenes, Thomas, Stephanus, *Etuſterius, Ioannes & Stephanus diaconi dixerunt: Et nos ſequimur omnes iſtos. Epiphanius, Guideus, Romanus, *Etuſtonius, Diodorus, Ioannes, Antoninus, Euagrius, Thomas, Barcius, Stephanus, Anaſtaſius, Strategius, Epiphanius, & *Theotiſtes reuerendi lectores, dixerunt: Et nos ſequimur hos omnes. FL. Ioannes Palladius Eutychianus, comes & præſes, dixit: Manifeſta ſunt ea, quæ facta fuére. Edantur.

LIBELLVS MONACHOrum Apameæ ad proprios Epiſcopos

Copia libellorum porrectorum à collegio monachorum Apameæ, ſanctiſſimis Dominis noſtris proprijs epiſcopis.

Sanctiſſimis patribus epiſcopis ſecundæ Syriæ ab Alexãdro, Ioanne, Simeone, Palladio, Procopio, Eugenio, Stephano, & reliquis archimandritis & monachis territorij Apamearum. Docuerunt nos diuinæ ſcripturæ, quomodò & rerum neceſſitas didicit ſeruire tẽpori. Expoſuimus igitur circuitus, qui prouenerũt potentia tunc imperantium, & furia hæreticorum violenta. Verùm cùm nũc Deus iuſtam audaciam donauerit, rebusq; optatam ſpem largitus ſit, & eccleſijs ſuis & omni terrę orthodoxũ Imperatorẽ mãdauerit, neceſsè eſt in obmuteſcẽtia oppreſſos clamare* . *ετγσ ſcitis enim quòd & impoſſibilium fermè, ac irrecuſabilium rerum attingit ius. Cùm itaq; Deus clementiam donauerit, & tranquillitatem terris reddiderit, (qui pro ſua ſingulari bonitate, *ſuî cultores ac in ſe confidẽtes, *ſuos conſilio deſertos nunquàm relinquit, ſed conſolatur) bono Imperatore* acquirente, & ſeparatis his, qui rectam viam orthodoxę fidei ſpoliare conantur: relinquitur, vt nos dicamus, licèt videantur mediocria, vitam amariſsimã Seueri hæretici, deindè turpem ac omni abominatiõe plenam Petri vitam. Quandò enim iuimus ad campum Regularium, quod non longè eſt à venerabili templo beati Simeonis confeſſoris, ad pacem & vnionem charitatis, & iuſtam orationẽ reſpiciẽtes, ſolumq; habitum & animam monachos decentẽ circunferentes: *neſcimus, *neſciuim⁹ quomodò impium Seuerum hoſtem habuimus, quem neſciuit, nec vnquàm ſuſcepit Chriſtianorum ſtatus, neque vera communione vllo modo aut tempore participauit, & quantùm à ſententia inimici veritatis, cumulatìm omnes perimus, cùm Iudęi, aut aliâs ſeculares, & quaſi monachi, attuliſſent nobis ex quibuſdam tributarijs ruribus. Quid autem poſſumus facere, aut quomodò poſſumus contrà ſtare furiæ acerrimi exercitûs impietatis? Nam alios quidem corruperunt, alios verò in captiuitatem traxerunt, nonnullos nudos veſtibus conſtituerunt, & alios detritis corruptiſque veſtibus tanquàm in ignominioſa vita, ſecũdùm illorum opinionem triumphârunt. Nos quidem in his, quæ facta ſunt, meritò gloriabamur, paſſiones & ſanctas plagas pro Chriſto Deo noſtro cum omni bona ſpe ſuſtinentes. Verùm cùm tam magnas offenſiones, paruas putauerint, immittunt ad exertem exercitum ruſticorum maiorem iſto: & ſecundum impetum faciendo contra prædictum monaſterium, partem muri diruunt, & noctis tempore ſubintrant, & quoſdam interficiunt, plurimos verò verberãt, & mediocrem ſubſtantiam monaſterij ſubripuerunt, & pro magnis lamentationibus trophæa iniqua contra fidem *faciebant. Et ſic quidem multa acerrima fecerunt, licèt tandèm expulſi ſint. *ἱςαν. Tempus autem nullum ſatis fuit homicidij ſoli Seuero toti⁹ orbis inimico, immò veriùs cæleſtium contemplationum: ſed nõ ſufficiente ſolo Seuero (vt videbatur) maculare ornamẽta totius orbis, iterùm & Petrus contra ciuitatem Apamearum excitat, & promittitur (inquit) præſul, quem oportebat magìs & literis *in ſyllabis tradi, & nõ *& ſomniare oracula ſacri ritûs. Vndè irrationábilem audaciam iuuentutis immittit ſæpiùs venerabili mõaſterio ſancti Dorothei, protrahens multitudinem publicarum fœminarum huic accommodatam, in quo illud dedecoris commiſcuit in eis. Nam meretrices erant, & nullatenùs nobiles. Et percutiens ibidèm venerabiles monachos, trahit ad ciuitatem, & in carcerem detrudit, & hoc ſæpiùs facere non ceſſauit. Quiſnam poterit prædicta mala & damna monaſterio illata numerare? Inſupèr enim & nũc infixerunt iacula & tela Iſaurorum ſequentium, & expectantium ipſum, quæ clamãt exceſſum vulneris, quod euenit, & interitus mundum permittit venire illachrymabiliter videre portas illi⁹ monaſterij. Si autem & homicidia dicere audebimus, in quibus ſæpiùs manus tinxit, quis Chriſtianorũ orthodoxorum videns ſanguinem altaribus reſperſum offerre auſus, non compungetur dicere, immò ſilentio magìs diliget talia occultare? Verùm etſi rursùs renouaremus præcedentia facta, & perpetrata in Oragorum monaſterio, quæ charta ſufficiet ad enumerationem tantorum delictorum? Non enim pigritauerunt, ſicut in obſidione, deſtruere monaſterium, & accipere cauſam captiuandi in monachos ibidèm pſallentes: qui quanquàm ad modicum lapſi ſint, demùm tamen veritatis verbum dilexerunt, & coniunctionem communiõis noſtræ amplexati ſunt. Pugnam in Lariſſa factam, & nefandam furiam Fauſti, & quos inhumaniter ſagittis deiecit, habet & quorundam geſtorum fides. Sicuti ergò & in inuaſione in-

certorum factum eſt, actus neminem habi-
tantium prouinciam perlatuit. Quanta ve-
rò & qualia differenter in venerabili domo
victorioſi martyris Antonini ppetrata ſint,
quæ natura rationem habens, ſinè lachry-
mis enarrabit? Ità enim in conſuetudiné ve-
nerat interficiendi monachos, magnum lu-
crum putans, quod cűctis hominibus abo-
miinandű eſt, quòd per ſequaces ſuos, quos
iniquè códucebat, interfecit venerabiles ac
orthodoxos monachos, qui ibidèm in ho-
nore peragendæ celebritatis congregaban-
tur, ſicque cruétis manibus adſtabat altari.
Audiuiſtis, præſente magnifico prouinciæ
principe, & Amelio glorioſiſſimo, ac Narſo
magnifico, & inſupèr quibuſdam alijs, quas
voces emiſerunt præſentes venerabiles pre-
sbyteri, diaconi & ſubdiaconi, cæteraque
multitudo catholicæ eccleſiæ Apamearum.
Quomodò cum meretricibus & inhoneſtis
mulieribus vitam duxit, & blaſphemas vo-
ces contra Deum emiſit, CHRISTVM
crucifixum blaſphemando, trahens etiàm
mulieres in ſanctos Chriſtianorum fontes,
quæ nondùm dignæ erát baptiſmate ſacro.
Cæterùm ſi voluerimus vniuerſa percurre-
re, alio magìs, & non ſolùm præſente, indi-
gebimus tempore. Quarè multa Petri & Se-
ueri delicta prætereuntes, carptìm balbuti-
endo diſcurrimus veras contra illos accuſa-
tiones. At bonum quidem eſſet, non pter-
mittere cauſam aſſlictionis venerabilis Io-
annis. Nam cùm quidá moti eſſent ſermões
in ſecreto ſancti Stephani, dű celebraretur
feſtiuitas, & reſpondiſſet dictus venerabilis
vir, Benè & ſanctè credere pijſſimum Impe-
ratorem noſtrum, qui contriſtatus, velutì
anima compunctus in hac iuſta voce, ſub
verbo & condemnatione inquit: Hoc fecit
Petrus, qui veritatis inimicus eſt, & nullibì
iuſtum habet ſermonem, ſed in omnibus
proteruꝰ hoſtis eſt, oppugnatis bonis ac or-
thodoxis cogitationibus eius, qui eſt poſt
Deum vniuerſi orbis dominus. Hæc enim
ſic atteſtata, præſente magnifico principe
prouinciæ, & quibuſdam clariſſimis electis
de metropoli, multi ex venerabili clero
Apamearum edocuerunt, addentes, & quá-
tam ſeruauit voluptuoſiſſimam affectióem
circa Stephanam & * Scina, quam adducen-
do perſuaſione & bláditijs, monaſterio ini-
què immittit, & omni tempore priuatim &
continuè ipſe præſtolatur. Et hoc diuerticu
lum indecens rurſùs ſibi fabricauit, & mate-
riam impudicá, quam ipſe vocauit doctri-
nam eſſe & monitionem, putans omes præ-
ſentes fallere, & veritatem peruertere eorű,
quos in malo cum illa conuentione ample-
xatus fuerat, vt ſobrium valdè ſermóem diſ-
curramus de hoc. Quarè ſupplicamus ac ro-
gamus veſtram beatitudinem, vt reſpicien-
* λόγον tes ad verum * verbum cui ſeruitis, & ad me-
morabile orthodoxi propoſitum pijſſimi

Imperatoris noſtri, ac maximarum poteſta-
tum ſequamini ſancta beatiſſ. patriarchæ &
ſanctæ geſta ſynodi cum ipſo cógregatæ, &
conſentiatis iuſtæ depoſitioni factæ contra
Seuerum hæreſiarcham, & deponere velitis
Petrum, quem nominando, meritò erube-
ſcimus: ſed neceſſitate perſuaſi, dicimus &
ſupplicamus deponere ipſum, & extra diui-
num chorum ſtatuere, ac extra ſacerdotiű,
à quo ipſe omninò alienus fuit iam, & nunc
ſibijpſi ſolùm illicitè circűpoſuit ſacerdotij
* ſpecimen. Iſtis enim ſic præcedentibus, De- * ſpeciem.
us admittet veſtram puram, & ipſi dilectam
volűtatem, & rex magnus laudabit rectum
animum veſtræ iuſtitiæ, & paſſiones conci-
tatas membris eccleſiaſticis excidet. Et vti-
nàm ſicut olìm & præolim, remedium & cu
ram Apoſtolicam Eccleſijs donando, quæ
ad ſanctum & conuenientem ordinem im-
maculatam Chriſtianorum fidem códucát,
vt gloriam & indefeſſos hymnos in vocibus
& canticis Deo Domino acclamemus, ac cę
leſtibus poteſtatibus & omni humana na-
tura, in bonam vnionem * iuſtis Eccleſię Ca for. * cum
tholicæ conuenientibus, vt iuxta diuinam iuſtis
vocem, fiat vnum ouile & vnus paſtor Chri- Ioann. 10. e
ſtus Deus noſter.

SVBSCRIPTIONES.

¶ Alexander presbyter & archimandrita
monaſterij beati Maróis, porrexi prædictos
libellos, & ſubſcripſi manu mea. Simeon
Dei miſeratione presbyter & archimandri-
ta monaſterij beati Agapeti. Procopius pre-
sbyter & archimandrita monaſterij beati
Theodoſij. Eugenius presbyter & archi-
mandrita monaſt. beati * Iſichij. Palladius * Heſychij
presbyter & archimandrita monaſterij be-
ati Valentiniani in * Captiolo. Stephanus
presbyter & archimandrita monaſterij ſan-
cti Theodori in Vaſala. Ioannes presbyter
& archimandrita monaſt. ſanct Felij, porre-
xi. Maras presbyter & archimandrita mo-
naſt. beati Baſilij. Muſelius presbyter & ar-
chimandrita monaſt. beati Baraſonæ. Ser-
gius presbyter & archimandrita monaſterij
bęati Thalaſſij. Timotheus presbyter & ar-
chimádrita monaſterij beati Gaiani. Sime-
ones diaconus & archimandrita monaſterij
beati Eugraphij. Iulianꝰ presbyter & archi-
mandrita monaſt. beati Cyrilli. Romulus
presbyter & archimandrita monaſt. beati
Ioannis & Iacobi. Dorotheus presbyter &
archimandrita monaſt. beati Cyrilli. Tho-
mas presbyter & archimandrita monaſt. be-
ati Ioannis. Caiumas diaconus & archimā-
drita monaſt. beati Pauli. Camnelius diaco-
nus & archimandrita monaſt. beati Iſaccij.

Sunt autem & in lingua Syriorum multæ
& infinitæ monachorum ſubſcriptiones.

Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Sácta
ſynodus nobiſcum præſens, ſentétiam, quá
habet in his, quæ facta ſunt & lecta, dicat. Et
venerabilis Chriſtodorꝰ notariꝰ & diaconꝰ

 aç

ac ſecretarius, legit interpretationem vocis lectæ per literas Latinas, quæ ſic habet: Sanctiſſimi epiſcopi partium Italiæ, & honorãdiſſimi diaconi ſedis Apoſtolicæ, dixerunt: Dudùm cognitum eſt diffinitionibus apoſtolici præſulis Hormiſdæ, Seuerum & Petrum ſiue cõplices ſuos, & qui ipſos ſequuntur, pro manifeſto eorum errore cõdemnatos eſſe, quod & nos, ſequaces per omnia Apoſtolicæ ſedis, ſancimus, in loco *videlicet & numero condemnatorum ipſos eſſe *confitemur. Verùm non modò prædicti Seueri impia conſcripta, in quibus definitiones ſanctæ Chalcedonenſis ſynodi, & epiſtolas beatæ memoriæ Leõis papæ, blaſphemo ore anathematizare præſumpſit, ſed etiàm Zoaram, & omnes in ipſorum communione ſeu errore permanentes, ipſius ſentẽtiæ ſeueritatis ſiue ipſius anathematis vincula comprehendunt.

*ἀθρόως br. *conſitentes

¶ *Sententia Epiphanij patriarchæ, & ſynodi congregatæ contra Seuerum & Petrum.*

SAncta ſynodus dixit: Licèt quid nouius fuerit, quod à venerabilibus priorib⁹ venerabilium monaſteriorum petitú, tanq̃ pro ſanctiſſimis eccleſijs porrectum, admittere omninò nos oportet, & ipſorum pio zelo communicare atq; conuenire, nunc autem & hoc eſſe factum cum ratione à beatiſſimis patribus & fratribus noſtris iam conſpicimus: ſicq; maximæ culpæ eſſet, non ſequi illos, qui non paruos ſudores habuerunt pro communi pace ſanctiſſimarum eccleſiarum, & qui magnis ac patriarchalibus reſplenduerunt ſedibus. Ex omnibus itaq; lectis inuenimus Seuerum & Petrum totius Eccleſiæ catholicæ, immò & ipſius orthodoxæ fidei apoſtatas, & abſciſſos, ac ſimpliciorum animarum inſidiatores, necnó impiorum hæreticorũ fautores, *qualia ipſorum frequentib⁹ erroribus ὑπάγουσι, verùm & ſacras ſanctiones ſanctorum patrum noſtrorum pro nihilo putauerunt, & his interdicta periculosè facere præſumpſerunt, & propter hæc in ſacras ſententias lectas inciderunt, & nos *ipſas ſequẽtes, prędictos Seuerum & Petrum, qui nec ὑποσαθέντες retrahuntur perpetuis condemnationibus & anathematizationibus, à tantis ſanctis patribus contra ipſos factis, mediocriter videlicet ſecundùm quod factæ ſunt, econtrariò verò temeritatem ſuam auxerunt contra omnes ſanctas eccleſias, & ipſas tumultib⁹, quantùm in ipſis fuit, impleuerunt, & propriorum labiorum fructus carpſerunt, vt dicit diuina ſcriptura, habem⁹ ſactos in ordine hæreticorum, quos dilexerunt, & anathemata, quæ ſtuduerunt inuenire in cõtumeliam patrũ noſtrorũ, & euerſioné fidelium, ipſi habent ea cõtra caput ſuum, ambulantes (ſicut dicit Propheta) in lumine ignis ſui, & in flamma, quã exarſerunt. Et in hoc etiàm ſequendo nos memoratos ſanctos patres, per mediocrem contra ipſos ſentẽtiam noſtram, anathematizamus ipſos Seuerum & Petrum, quorum alter quidem Theopolitanorum, alter verò Apamearum Eccleſiarum ſedem illicitè ſubripuerunt: vt qui in Chriſto ſperauerunt, & catholicæ Eccleſiæ exiſtunt, hoc ſcientes, non incidant in ipſa ignorantia eorum, quæ canonicè contra ipſos diffinita ſunt, ſed ſciant ſecũdùm euãgelicam & Apoſtolicam doctrinam, quoniã hæreticum virum poſt primam & ſecundam monitiõem recuſare oportet, & ꝙ nó oporteat dicere tali, Salue. nam qui dicit ei, Salue, communicat operibus illius malis. Manifeſtum autem eſt, ꝙ eiuſdem condemnatiõis ſunt Zoaras impijſſimus, & omnes qui venerabilibus altaribus & baptiſterijs ſua hæretica conuenticula oppoſuerunt. Et ſimili modo anathematizamus parabaptiſmata & impia conſcripta prædicta Seueri. Aequaliter enim (ſicut dicit diuina ſcriptura) odibilia ſunt Deo impius ac impietas ipſius.

*æqualia ipſorum ſequentes

*ipſos

Sap. 3.

Eſa. 50. d

Tit. 3. c

2. Ioan. d

Sap. 14.

¶ *Sententia Mennæ patriarchæ contra Seuerum, Petrum & Zoaram.*

SAnctiſſimus ac beatiſſimus œcumenicus archiepiſcopus & patriarcha Mennas, dixit: Cùm Ioannes diuinus apoſtolus, & diſcipulus magni Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, dicat quædam peccata eſſe non ad mortem, quędam verò ad mortem, doceatq; nos per hanc ſententiã, fugere blaſphemias in Deum per opiniones hæreticorum, veluti ad mortem ducentes, videnturq; Seuerus & Petrus ſpontè pręeligere peccata ad mortem: opportunum eſt, eos, qui à principio errauerunt, & opinionibus hæreticis ſeducti ſunt, & propter hoc à ſancta catholica Eccleſia & Apoſtolica, & ab omnibus, qui in ipſa partem ſacerdotij ſortiti ſunt, cõdemnationem ſibijpſis ſuperinduxerunt, ſobriè pœnã portare, & ipſam exiſtimare, occaſionem pœnitentiæ atq; recognitionis. At cùm hi nihil tale videantur feciſſe, neq; toto tempore aliquam demonſtrationem recognitionis fecerint, ſed tanq̃ ad ipſum Deum ſuperbientes, manſerunt in proprijs impietatibus, & paruum putauerunt, ſtare vſq; ad perditionem ſuam, etſi non omnes alios, q̃bus validi fuerunt, perdidiſſent, & opus affectauerunt, dignum ſolius authoris & inuentoris iniquitatis, qui propriam ruinam, communem omnium hominum perditionem cõſtituere voluit, & vſq; nunc vult. Nó ergò ceſſauerunt vti doctrinis ſcriptis & nõ ſcriptis, & non ſolùm in ciuitatibus, in quibus fuerunt commorantes, ſed etiàm in longè remotis, ſimpliciorum animas alliciẽdo, & participes propriæ perditionis faciendo, non ad intellectum accipientes iudicium Dei, neque Dominicam ſententiam manifeſtiſ-

1. Ioann. 5. d

feſtiſſimè clamantem: Si quis ſcandalizauerit vnum de puſillis iſtis, obnoxius erit gehennæ ignis. Inſupèr autem conculcauerût venerabiles canones, qui prudenter ſanxerunt, condemnatum in aliqua ſynodo, nullo modo poſſe ſacerdotale miniſterium reaſſumere, donèc de eo diſcuſſio ab alia ſynodo facta, ipſum innocentem probâſſet. Et ſi quis audebit ſacrum quid de medio tempore facere ante reſtitutionem in alia ſynodo, húc nec poſteà in alia ſynodo ſpem aliquam reſtitutionis habere. Sed hæc omnia deſpicientes prędicti Seuerus & Petrus, & ſui communicatores & participes, de quorum numero eſt Zoaras quidam monachus de Syria ortus, homo, qui neque intelligere aliquid ſacri poteſt, neque ſecundùm rationem facere, non quòd alijs quicquam boni impartiri poſſit, ſed ſimpliciter ſic hypocriſim, veluti eſcam quandam, animabus eſurientium porrigit, immò (quod verius eſt dicere) materiam auaritiæ facit. Contempſerunt quidem Eccleſiam Romanam ſucceſſorem Apoſtolorum, quæ ſententiam contra ipſos protulit, & ad nihilum reputauerunt huius regiæ vrbis ſedem patriarchalé, & omnem ſynodum in ea congregatam, & eiuſdem Domini & ſaluatoris omnium in ſanctis locis Apoſtolicam ſucceſſionem, & vltra hæc omnia, etiàm omnem ſententiam Orientalis diœceſis contra ipſos latam. Dicendum etiàm eſt, quòd illotis manibus ſancta cótrectàrunt, & tanquàm porci quidam margaritas conculcauerunt (dico autem euangelicas & paternas ſentétias) nec ceſſauerût vſq; in hodiernum diem, *grauiter obuiare ſtatui & paci ſanctiſſimarum Eccleſiarû. Ipſi enim clàm & occultè faciunt ea, quæ canonibus interdicta ſunt, alios quidem multos iniqua doctrina ipſorum perſuadétium *peruertendo, cóuenticulaq; & parabaptiſmata per domos & monaſteria faciendo contra canones, & ipſorum ſceleratá communionem multis qui ab ipſis peruerſi fuerant, tradendo: homines dicimus neq; figura, neque re, qui habebant ordinationem ab ipſis datam ſimiliter ipſis puerſis. Porrò p hæc non ſolùm non eradicatur anathema primò impoſitum à patribus noſtris, ſed & ex noſtra ſententia, immò verò canonû authoritate, ſpes reſtitutióis ipſis auferẽ, & vt catholici filij, cùm hoc intelligût, fugiát illorû erroré & hęreſim. Propterea igiẽ ſequétes ſanctorum patrum noſtrorum ſentétias, & euangelicis ac paternis inhęrendo ſanctionibus, ſuſcipimus & ſanctiſſimos fratres & comminiſtros, cùm ab ipſis lata fuerit ſententia contra pdictos, Seuerum, Petrum & Zoaram, & alios, quicunque communicant ipſis in impietate, ac contra complices ipſorum. Et nos illos per Dñm noſtrû IESVM Chriſtum verum Deum noſtrum, tanquàm lupos quoſdam, grauiter irruétes in ouile Chriſti, abijcimus, & cóſententiatiui ſimus ſanctiſſimis fratribus & comminiſtris noſtris, & ſæpiùs priùs nominatos Seuerum & Petrum ſimili anathemate ferímus: non autem ipſos ſolùm, ſed & Zoaram, & alios qui conuenticula & parabaptiſmata faciût: necnon & omnia ab ipſis conſcripta, quæ venenum draconis authoris mali in ipſis nutriunt, & ipſum in ſimpliciorû animab⁹ emittunt.

Matt. 18.a

Matt. 7.a

*grauiter

*perimédo

SVBSCRIPTIONES.

Mennas Dei miſeratione epiſcopus Cóſtantinopolitanus diffiniui, & ſubſignaui me propria manu. Ego Sabinus epiſcopus S. eccleſiæ Canuſinæ, in ſynodo ſequés diffinitionem ſanctæ recordatióis papæ Hormiſdæ, anathematizans atque condemnans Seuerum & eius impia ſcripta, & Petrum quondàm Apamearum epiſcopum, & complices eorum atq; ſequaces, necnon & Zoaram, vel communicatores eorum, & in eodẽ errore permanétes, ſubſcripſi. Ego Epiphanius epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Eſculanæ, & cætera ſimiliter per literas Latinas.

Ego Aſterius epiſc. S. Eccleſiæ Salernitanæ, & reliqua ſimiliter per literas Latinas.

In nomine Domini IESV CHRISTI Leo epiſcopus Eccleſiæ Nolanæ, & reliqua ſimiliter ſub ſcriptura Latinarum literarum.

Ego Ruſticus epiſ. ſanctę Eccleſię Fęſulanę, & reliqua ſimiliter per literas Romanas.

Theophanes diacon⁹ S. Eccleſiæ Romanę, & reliqua ſimiliter per literas Latinas.

Pelagius diaconus S. Eccleſiæ Romanæ, & cætera ſimiliter.

*Ipatius epiſcopus Epheſinus, diffiniui & ſubſcripſi. Conſtantinus Epiſcopus Heracleus in Europa, ſubſcripſi. Euſebius epiſcopus Cyzic⁹, diffiniui & ſubſcripſi. Thalaſſius epiſcopus Nicomediæ, diffi. & ſubſcripſi. Anaſtaſius epiſcopus Nicenus metropolita, cùm per lectionem ſciuerim, quæ facta ſunt, anathematizans Seuerû & eius impia ſcripta, ac Petrum quondàm Apameæ, necnon & Zoaram, & ipſorum communicatores, & qui in ipſorum errore permanét, diſſiniui & ſubſcr. Photinus epiſcopus Chalcedonæ, diffi. & ſubſcripſi. Auxentius epiſ. *Sebaſtienſis, cóſententiatiuus exiſtés diffinitis, ſubſcripſi me. Theodulus epiſcopus Iconij, conſententiatiuus exiſtens & ipſe, ſubſc. Theogenes epiſcopus Synnadorum, diffi. & ſubſcripſi. Bachus Epiſcopus Antiochiæ in Piſidia, diffi. & ſubſcripſi. Mamas epiſcopus Melitenenſis, conſententiatiuus exiſtens in omnibus, ſubſc. Hilarianus epiſ. Pergæ, diffi. & ſubſcripſi. Voſporius epiſco. Neocæſareæ, diffin. & ſubſcripſi. Paulus epiſcopus Tyanus, diffi. & ſubſcripſi. Acacius epiſc. Peſſinûtius, diffiniui & ſubſc. Conon epiſcopus Sidenſis, conſententiatiuus exiſtens & ipſe ſubſcripſi. Epictetus epiſcopus Claudiopolitanus Honoriadis, diffiniui & ſubſcripſi. *Procopius epiſcopus Gangrenus

*Hypatius

*Sebaſtenſis

*Theodotus

nus, conſententiatiuus exiſtens, ſubſcripſi. Petrus epiſ. Iuſtinopolitan⁹ ſecūdę ꝓuincię Cappadocię, ſubſ. Marc⁹ epiſcop⁹ Apameę, diffiniui & ſubſcripſi. Hediſcus epiſcopus *Cianus, diffiniui & ſubſcripſi. Ioānes Boſphori, diffiniui & ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus Gortynæ, quæ metropolis eſt ꝓuinciæ Cretenſis, cùm per lectionem ſciuerim, quæ facta ſunt, anathematizans Seuerum, & eius impia conſcripta, & Petrum quondàm Apameæ, ac Zoaram, & communicatores ipſorum, & qui in eorum permanent erroribus, diffiniui & ſubſcripſi. Hyacinthus epiſcopus Miletineñ ciuitatis, diffiniui & ſubſcr. Thalaſſius epiſc. Beryti, cōſententiatiuus exiſtens & ego omnibus hîc diffinitis, ipſos hæreticos anathematizās, videlicet Seuerum & eius impia cōſcripta, Petrum quondàm Apameæ, ac Zoaram, communicatoresq́; ipſorum, ac in ipſorum errore permanentes, ſubſcripſi. Magnus epiſc. Beroæ primæ prouinciæ Syriorum, diffiniens ſubſcripſi. Aetherius epiſcopus Mariamniæ ſecundæ prouinciæ Syriorum, ſubſc. Domitianus epiſcopus *Zichiæ, diffiniens ſubſcripſi. Calloas epiſcopus Smyrnæ, diffiniui & ſubſcripſi. Archelaus epiſcopus ciuitatis Corycorum, diffiniens ſubſcripſi. Chriſtophorus epiſcopus Porphyrionis ꝓuinciæ Phœniciæ Paralij, anathematizans Seuerum & Petrum & Zoaram, ac communicatores eorum, & in ipſorum errore permanentes, diffiniens ſubſcripſi.

*Zinchiorum

¶Habet & duas ſubſcriptiones Syriorum.

*Pagraſorū

Alexander epiſcopus *Paraxiorū, videlicet Iuſtinianæ ciuitatis, anathematizās Seuerū, & eius impia cōſcripta, Petrū quondā Apameæ, & Zoaram, ac communicatores ipſorum, & in ipſorum errore permanentes, diſſiniens ſubſcripſi. Euſtathius epiſcopus ciuitatis Tiberiopolis, diffiniens ſubſcripſi. Anaſtaſius Epiſcopus inſulæ Iotapæ, diffiniens ſubſcripſi. Domnus epiſcopus ciuitatis Maximianopolis, diffiniens ſubſcripſi. Pelagius Epiſcopus Parnaſſi, diffiniens ſubſcripſi. Ioannes epiſcopus Zoaranus tertiæ Palæſtinæ prouinciæ, diffiniens ſubſcripſi. Epiphanius epiſcopus Heracleanus, diffiniens ſubſcripſi. Abraamius epiſcopus Cratianus, diffiniens ſubſcripſi. Alexander epiſcopus Colonenſis, diffiniēs ſubſcripſi. Eugenius epiſcopus Tij, diffiniens ſubſc. Epitynchanus epiſc. Germæ, diffiniēs ſubſc. Andreas epiſcopus ciuitatis Theodoſiopolis, diffiniens ſubſc. Euſebius epiſc. *antiquæ ciuitatis, diffiniens ſubſcr. Aſteri⁹ epiſcopus Amaſtridæ, diffiniens ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus ciuitatis Gordiorū, ſubſcripſi. Matthias epiſcopus Cymæ, diffiniens ſubſcripſi. Ioānes epiſcopus Podalię, diffiniens ſubſcripſi. Ioānes epiſc. *Midaij, diffiniens ſubſcripſi. Paulus epiſcopus ciuitatis *Stectorij, diffiniēs ſubſ. Andreas epiſc.

*Antiſę vel *Aſtyantiquæ,

*Midaiæ

*Sectorij

Peltenus, diffiniēs ſubſc. Theodorus epiſc. ciuitatis Myrorum, diffiniens ſubſcripſi.

¶Habet & aliam ſubſcriptionem vnam Syricā, id eſt, Syriæ literis ſcriptam.

Leontius epiſ. ciuitatis Helenopolis diffiniens ſubſc. Minas epiſc. Eudoxatę, diffiniens ſubſc. Ioānes epiſc. Cęſareæ, diffiniens ſubſ. Ioannes epiſcopus *Troianæ ciuitatis Phrygiæ Pacatianæ, diffiniens ſubſ. Stratonicus epiſcopus Syſdrorū ciuit. diffiniens ſub. Dominicus epiſc. Theodoſiopolitan⁹, diffiniens ſubſc. Flauianus epiſcopus Cotenorum, diffiniens ſubſc. Petrus epiſc. Ambladorum ciuitatis, diffiniens ſubſc. Theodorus epiſcopus Cariſſorum ciuitatis, diffiniens ſubſcripſi. Allodius epiſcopus Pemanetianus, diffiniens ſubſcripſi. Theodotus epiſcopus *Eurorum prouincię veteris Epiri, diffiniens ſubſcripſi. Macedonius epiſc. *Butritinus, diffiniens ſubſcripſi. Moſimus epiſcopus Antandrus Aſianorum ꝓuincię, diffiniens ſubſc. Theodoritus epiſc. Alindenus, diffiniens ſubſcripſi. Licinius epiſc. ſanctæ eccleſiæ in Patara, diffiniens ſubſcri. Pantaleon epiſcopus Iuliopolitanus Galatiæ prouinciæ, diffiniens ſubſc. Dominicus epiſcopus Sophenæ Armeniæ primæ prouinciæ, diffiniens ſubſcripſi. Dionyſius epiſcopus Eucarpeus, diffiniens ſubſcripſi. Martyrius epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ in Pitana, diffiniens ſubſcripſi. Epiphanius epiſ. Baratthæus Lycaonię prouincię, diffiniens ſubſcripſi. Marcellus epiſcopus Arcis, conſententiatiuus exiſtens, diffiniui & ſubſcr. Tryphon epiſcopus Corbaſeus prouinciæ Pamphyliæ, diffiniens ſubſcr. Magnus presbyter & ambaſiator apoſtolicæ ſedis *Theopolitanæ, & ſanctiſſimi patriarchæ *Euphremij, ſequens olìm & nunc conſententiata à ſanctiſſimis patribus & pontificibus noſtris, anathematizo Seuerum & hæretica eius cōſcripta, & Petrum vindicatum, inſup & Zoaram horum impietatis ſequacē, necnon in errore iſtorum perſiſtentes, & ſubſc. Heraclius diaconus & ambaſiator apoſtolicæ ſedis Theopolitanæ, ac ſanctiſſimi patriarchę *Euphremij, ſecutus collegam meum Magnum, ſubſcripſi. Sabinus diaconus ſanctæ reſurrectionis Chriſti DEI noſtri, ambaſiator Petri ſanctiſſimi patriarchæ Hieroſolymitani, ſequendo Magnum & Heraclium, ſubſcripſi. Paulus epiſcopus Naxianus conſentētiatiuus & ego omibus diffinitis, ſubſc. Minas epiſcopus Carpathi inſulæ, conſententiatiuus & ego exiſtens omnibus, diffiniens ſubſcripſi. Theodorus epiſc. Paros inſulę. Zyphiriorum & Amulgiorum ciuitatis, conſentētiatiuus exiſtens omibus, diffiniens ſubſcripſi.

*Traianopolis Phrygiæ Salutaræ,

*Berianus

*Antiochenæ,

for. Zephyriorum

CONSTITVTIO IVSTINIANI Imperatoris contra Anthimum, Seuerum, Petrum & Zoaram.

Vide Conſtit. 42. Nouell.

 ¶In

In nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti Dei noſtri, Imperator Cæſar Flauius Iuſtinianus, Alemanicus, Gothicus, Frãcus, Germanicus, Atticus, Alanicus, Vandalicus, Aphricus, pius, felix, glorioſus, victorioſus, triumphalis, ſemper Auguſtus, Mennæ patriarchæ.

REm non inſolitã imperio & nos facientes, ad præſentem venimus legem. Quotiès enim ſacerdotũ ſententia quoſdam indignos ſacerdotio de ſacris ſedibus depoſuit, queadmodùm Neſtorium, Eutychen, Arrium, Macedonium, & Eunomium, ac quoſdã alios, ad iniquitatem non minores illis, totiès Imperium eiuſdem ſententiæ & ordinationis cum ſacerdotum authoritate fuit. Sicque diuina pariter & humana concurrentia, vnam conſonantiam rectis ſententijs fecère, queadmodùm & nupèr factum eſſe circa Anthimum ſcimus, qui quidem deiectus eſt de ſede huius regiæ vrbis, à ſanctæ & glorioſæ memoriæ Agapeto ſanctiſſimæ eccleſiæ antiquæ Romæ pontifice, eò quòd nullo modo ſibijpſi conueniens, contra omnes ſacros canones ſe intruſerat: ſed & communi ſententia ipſius ſanctæ memoriæ viri primùm, deindè etiàm ſacræ ſynodi hìc celebratæ, condemnatus & depoſitus fuit, eô quòd à rectis dogmatibus receſſit, & quæ priùs multotiès diligere videbatur, hæc demùm diuerſis luſtrationibus aufugit, ſimulans ſequi ſanctas quatuor ſynodos, trecentorum videlicet decem & octo patrum in Nicea, & centum quinquaginta in hac felici ciuitate, & in Epheſo primò congregatorum 200, ac 630. venerabilium patrum in Chalcedona. At quidem nec dogmata ſequi, nec noſtram clementiam & condeſcenſum, quem propter ipſius ſalutem habebamus, ſuſcipere voluit, neque ipſe abdicare authores impiorum dogmatum, qui priùs à ſanctis ſynodis percuſſi fuerant, ſed putat oportere, ſecundùm ipſum, in ęquali ducere & condemnatos. Nam ſemèl alienis à ſanctiſſima Eccleſia intellectibus mancipatus, & à rectis dogmatibus alienatus, meritò ad ipſorum rectitudinem reuerti non valuit, etiàm ad hæc à nobis inuitatus & directus, qui omni ſtudio vſi ſumus ad ipſius ſalutem. Propter hęc igitur omnem ſententiam depoſitionis in ipſum à ſancta ſynodo factam, occaſione non liciti, neque à ſanctis canonibus approbati, raptus ſacrarum ſedium huius regiæ vrbis, & auerſionis à rectis & veris dogmatibus, *κυρίαν* propter noſtrũ ponit imperium, & cõtra *iſtum pręſentem ſcribit legem. Interdicimus ei commorari in hac felici ciuitate, & eius diſtrictu, ac in quacunq; alia inſigni ciuitate, ſancientes in quiete eſſe, & eos diligere, quibus eundem dignè ſuppoſuit, & non aliquib' cõmunicare, neque eos imbuere perditionem interdictorum dogmatum. Nec vtiquè extra imperialem confirmationem relinquimus ſententiam iuſtè contra Seuerum latam, ac ex omnibus (vt ità dicamus) pontificalibus & patriarchalibus vnà cum monachicis conſenſibus prouenientem ſedibus, & anathematiſmum ipſi inferentem, qui priùs contra ſacras ſanctiones, accipiendo ſedem ſanctiſſimæ Eccleſię Theopolitanorũ, ſic vniuerſa conturbauit, ſicque accumulatas turbationes fecit, quòd commune quoddam ac abominabile bellum, ſanctiſſimis eccleſijs adinuicèm immittat. Et hoc ſæpiùs ante nos contra ipſum ſcriptum erat, varijs dogmatum ac à rectitudine alienatis intellectibus, ac blaſphemijs vſum fuiſſe, ac vniuerſa conturbâſſe, & illum, quemcunq; errorẽ abominabilium hęreſiarcharum & iniquorũ dogmatum, recipere. Et cùm Neſtorius & Eutyches, & vterque horum præceptorum contrarij quodammodò adinuicèm eſſe videantur, ad vnum verò impietatis finẽ inferunt illorum diuulgatos ſermões, cùm in vnum formauerint, duobus exiſtẽtibus dogmatibus adinuicèm repugnantibus, quorum vtrunq; ſimiliter ad animæ perditionem adducit, Neſtorij videlicet & Eutychis, (quemadmodùm dicẽdo narrauimus) quæ ex Arrianorum & Apollinarij contagione conſiſtunt, ipſe paradoxum quid perpeſſus, in vtrunque ſimiliter incidit: & ibì quidem hoc, ibi autem illud *mittẽdo, ſeipſum & ſermones ſuos viſus eſt conſtituiſſe commune receptaculum tantorum delictorum. Sic itaque & ipſe ſub prædicto anathematiſmo, quem vniuerſus patriarchalis, pontificalis, ac monachicus noſtræ (vt ità dicam') politiæ cœtus iuſtè in ipſum induxit, de Theopolitana quidem eccleſia eiectus eſt. Idcircò thronus de illa ipſum remouit, eò quòd ipſius principatum rectè non acceperat, ſed adhuc viuente eo, & in ſanctiſſimis eccleſijs commorando, qui ante ipſum ſacerdotium habebat, & ab eo poſt ipſum de ſacerdotio exciderat. Nec verò vſque adhuc ſtetit, ſed & iam ſub communi orthodoxæ ac catholicæ Eccleſiæ anathematiſmo fact', multis libris blaſphemijſque & abominationibus nobis politiam impleuit: quarè vniuerſis interdicim', aliquid de libris ipſius poſſideri. Et ſicut nõ licet Neſtorij libros ſcribere, vel poſſidere, quia prędeceſſoribus noſtris Imperatoribus in ſuis conſtitutiõibus viſum eſt ſtatuere, *ſimilia dictis à Porphyrio contra Chriſtianos, ſic nec dicta & ſcripta Seueri maneant penès aliquem Chriſtianum, ſed ſint prophana & aliena ab Eccleſia catholica, igneq; comburantur à poſſidentibus, niſi qui ipſa habent, vellent periculum pati. A nemine ergò ſcribantur, neque ad pulchritudinem, neque ad velocitatem ſcribentium, ſciendo, quòd amputatio manûs his, qui ſcripta illius ſcri-

Niceph. Eccle. Hiſt. li. 17. cap. 9.

Locus obſcurus.

*dimittendo, vel, mutando

Hæreticorum libri prohibent.

*ſimiliter dicta

ſcribunt, pœna erit. Neque enim volumus in futuro tempore ex illis blaſphemiam *ei protrahi. Similiter autem * & hoc interdicimus, omninò regiam ciuitatem ingredi, aut diſtrictum eius, nec aliquam aliam de inſignibus, ſed in aliqua ſolitudine & in ſilentio ſedere, & non corrumpere cæteros, neque in blaſphemiam ipſos adducere, & non ſemper aliquid noui inuenire contra vera dogmata, per quod rurſùs nobis conturbare ſanctiſſimas eccleſias feſtinaret. Nec ſolummodò húc, ſed & Petrum, epiſcopum *ſimiliter Apameæ * ſimul depoſitum, & ſimiles ipſis, inter quos Seuerum ſub prædicto anathe- *& hæc ſint mate factum, Imperium admittit, * ſed ſint propria contra ipſum ſentẽtiata. Et qui ſub communi anathematiſmo ordinatus eſt, ſub ipſo ſit: & ſententia ſanctiſſimorũ pontificum, quæ contra ipſos prouenit, firma permaneat. Neq; verò permittimus illi hanc regiam vrbem habitare, aut ipſius diſtrictũ, vel aliquam de inſignibus: ſed quorum ſecutus eſt errorem, horum imitetur diætam, quoniam longiſſimè abſciſſus eſt. Nam talibus occultari magìs, quàm videri, vtilius eſt. Ignoti quidem exiſtentes, ſeipſos lædũt *ſua ſolos: publicantes verò * eorum dogmata, multis ex ſimplicioribus occaſionem perditionis præbent. Quod nullo modo fieri in Chriſtiano ouili DEI & orthodoxo populo iuſtum eſt, neque ab imperio permiſſum eſt. Quoniam verò & Zoaram dignè penitùs iudicàrunt ſub anathematiſmo eſſe reuerendiſſimi, & qui iuſta iudicant, epiſcopi, cùm parua quædam talium malorum interpoſitio ſit, & quibus dehoneſtatus eſt, omnia videlicet compræhendendo ex memoria quadam abũdanti, ſit & Zoaras * in- *παρεντά-ξις terpoſitio quædam vilis huius malæ partis: (Anthimi dicimus, & Seueri, ac Petri) ordinetur & ipſe inter anathematizatos, ſacra ſententia ipſum deferente, quam propriam & ipſam in ſeipſa exiſtentem, adhuc magìs *κυριωτέ-ραν *firmiorem imperium facit, & hunc de hac regia vrbe & eius diſtrictu abijcit, & habitationem in alijs ciuitatibus ipſi omninò interdicit. Itaque cum illis ſolis habitet, & conſulat, qui à nobis antè memorati ſunt, *blaſphemantes qui ſimilia quidem * blaſphemant, ſimilia patiuntur, & ſimiliter in exilio ponuntur. Si quid verò aliud in ſententia ſanctiſſimorũ epiſcoporum cõtinetur, quæ prædictos deponit & anathematizat, hoc firmiùs ponimus & diutiùs, ac imperialibus noſtris legibus ipſum corroboramus, àc ſi ab imperio ipſo proueniſſet. Si verò aliquis ipſorũ depræhẽdatur decæterò facere aliquid præter *for. *ſciat ſe conſtituta, * ſciat incidiſſe in legibus Imperialibus, quæ minores pœnas declinantes, ad maiores immittunt indignationes. Interdicimus autem & omnibus conantibus catholicam Dei Eccleſiam diuellere, ſiue ſecundùm Neſtorij hæretici doctrinam, ſiue ſecundùm inſenſatam Eutychis traditionẽ, ſiue ſecundùm blaſphemiam Seueri, qui & ſimilia illis intellexit, aut eorum qui illos ſequuntur, ſeditionem immittere ſanctiſſimis eccleſijs, & loqui aliquid de fide: ſed ſancimus quemlibet talium ſilentium ducere, & non conuocare aliquos ad ſe, neque accedentes recipere, aut parabaptizare audere, aut ſacrã communionẽ ſordidare, & ipſam aliquibus tradere, aut interdictas doctrinas exponere, ſiue in hac noſtra regia, ſiue in alia: ſed omne ſupportare periculũ, ſi quid tale faciet. Interdicim⁹ etiàm omnibus iſtos ſuſcipere. Abijci ergò ipſos, ſancimus, de ciuitatibus ab ipſis concitatis, ſcientes * vltra *præter pœnas iam contentas in noſtris diuinis conſtitutionibus, quæ & domos ipſas, in quibus tale quid fit, & campos, ex quibus nutrimenta præbentur, ſanctiſſimis eccleſijs aſſignant, & à poſſidẽtibus auferunt, & quia detrimenti cauſa * fit ſimplicioribus, ſub *ſunt ſanctiſſimis verò & orthodoxis eccleſijs hęc iuſtè ducunt eſſe. Hæc pro communi pace ſanctiſſimarum eccleſiarum ſtatuimus, hæc ſententiauimus, ſequentes ſanctorum patrum dogmata, vt omne ſacerdotium imperturbatum decæterò nobis permaneat. Quo in pace ſeruato, reliqua nobis exuberabit politia, deſupèr pacem habens, quam omnibus magnus Deus & Saluator noſter Ieſus Chriſtus, Trinitatis vnus, vnigenitus Dei filius, præbeat ac donet his, qui ſyncerè ipſum & verè glorificare, ac adorare digni habiti ſunt. Cuſtodiat itaq; beatitudo tua, quæ rectè adnotata ſunt, & mittat ipſa per ſuas Deo dilectas literas omnibus ſanctiſſimis metropolitis ſub ipſa exiſtentib⁹, quorum cuilibet cura erit, ipſa manifeſta facere ſanctiſſimis eccleſijs ſub ipſis ordinatis, vt neminem ex omnibus lateant, quæ ſacerdotio viſa ſunt, & ab imperio confirmata.

Diuina ſubſcriptio.

Diuinitas te ſeruet per multos annos ſancte ac religioſe pater. Data octauo Idus Auguſtas Conſtantinopoli, poſt conſulatum Beliſſarij viri clariſſimi.

SYNODVS QVAEDAM Hieroſolymitana, hoc loco recitata.

POſt cõſulatum Flauij Beliſſarij glorioſiſſimi, decimotertio Kalẽ Octobris, indictione quintadecima, in colonia Aelia metropoli & Hieroſolymis, præſidente ſanctiſſimo ac beatiſſimo patriarcha Petro in ſecreto venerabilis epiſcopatûs ſuę beatitudinis, & aſſiſtẽtibus ſacerdotio ſuo ſanctiſſimis epiſcopis trium Palæſtinarum, ſub ſanctis locis venerabiliſſ. ſynodi exiſtentibus, Eliſæus diaconus & notarius ipſius ſanctiſſimi patriarchæ ad medium veniens, dixit:

Pia dimiſſa eſt lex veſtræ beatitudini, quæ cum Deo dicenda, ad cautionem ſanctiſſimarum eccleſiarum,& honeſti cum Deo ſtatûs eſt: redditaque eſt vobis ſanctiſſimis ſancta epiſtola ſanctiſſimi Mennæ patriarchæ regiæ ciuitatis, quæ eandem habet materiam: quarum vtranque portârunt venerabiliſſimi monachi veſtræ venerabiliſſimæ eremi, qui in hanc Imperialem ciuitatem venerunt:& gratia eccleſiaſtici ſtatûs, iuſſit veſtra beatitudo me ad hanc venerabilem aduocare ſynodum, vt manifeſta fiāt eorum ſancita, quæ ſunt à potentiſſimo,& à DEO cuſtodito Imperatore noſtro, ac ſcripta à memorato ſanctiſſimo patriarcha vrbis regiæ. Quia igitur venerabilis ſynodus veſtræ beatitudini adſiſtit prçſtolanter,atq; in venerabili epiſcopatu veſtro DEO dilectiſſimi archimandritæ, & ſanctiſſimi monachi adeſſe expetunt prædictorum intimationi, quid veſtræ beatitudini & venerabili ſynodo videtur? Sanctiſſimus ac beatiſſimus patriarcha, & venerabilis ſynodus, dixit: Aduocentur DEO amantiſſimi archimandritæ & monachi. Eliſæus diaconus & notarius in medio ſtans, dixit: Iuxta iuſſum veſtræ beatitudinis, adſunt Deo amantiſſimi archimandritę & monachi. Sanctiſſimus ac beatiſſimus patriarcha,& venerabilis ſynodus, dixit: Secundùm primum ordinem pijſſima lex potentiſſimi ac à Deo cuſtoditi Imperatoris noſtri, * manifeſtè legatur, & deputetur in geſtis. Et lecta eſt ipſa diuina lex per venerabilem Eliſæum diaconum & notarium. Et præfulget inter geſta, de verbo ad verbum ſic habens, vt ſuprà ſcriptum eſt. Sanctiſſimus ac beatiſſimus patriarcha, & venerabilis ſynodus, dixit: Legantur & ſanctæ literæ ſanctiſſimi patriarchæ Mennæ. Et accipiens illas memoratus venerabilis Eliſæus diaconus & notarius, legit. Et inſcriptæ ſunt geſtis, de verbo ad verbum ſic habentes: Per omnia Deo amantiſſimo ac ſanctiſſimo fratri & comminiſtro Petro, Mennas in Domino ſalutem.

* προσφωνῶν

Literę Mennæ Epi.

Recordantes ſolùm venerabilium virorum, qui apud vos ſunt, lætamur. nam cùm ſinè vultûs interpellatiōe ſit alloquutio per epiſtolas, eſt animum vertere ad ipſos: propter hoc ergò ſolùm & nunc me motum eſſe ad ſcribendum, & ex ipſo * momento alloquendi vos, delectatus ſum ſicut in omnibus diuitijs. Nam ſicut vnguentum * euacuatum, nominis tui ſic odorem, ne dum nō præſentis, ſed longè exiſtentis, ſentimus: in eminentia morum veſtrorum, ad ipſum medium cordis poſita, lætitia implemur, audientes virtutum veſtrarum fertiliſſimā vbertatem. nam ſermo de veſtra charitate quotidiè verſatur inter nos, cùm multi quidem quæ à vobis reformata ſunt, narrent: maximè verò communis frater, immò communis benefactor Deo amantiſſimus presbyter Euſebius, (veritatem dico, & non mentior) magnus generaliter & continuus de vobis ſermo eſt, maximè ab ipſius ſanctitate, qui libenter narrat, quæ apud vos ſunt, ſicut fides recta, vita irrepræhenſibilis, manſuetudo magna, & ſimpliciter dicendo, omnis virtutum chorus vobis à Deo datus eſt, vt & Iacobi ſedem accipere,& cuſtos orthodoxæ fidei eſſe mereamini. Igitur & Seuerum tanquàm blaſphemum veſtra ſedes deiecit. Poſt hæc quia tua ſanctitas præbuit nobis ſemina fructuum, fuimus vobis * conſententiatiui contra Seuerum. * Adſimilis huic fuit & Petrus, qui cùm à cçteris iam depoſitus fuerit, eadem condemnatione & à nobis ille repræhenſus eſt. Anthimus quoq; ac Zoaras in ſimilem errorem incidiſſe depræhenſi ſunt,& vterq; iſtorum æquali pœna iudicatus eſt. Communicauerunt nobis in his omnibus hi, qui de antiqua Roma venerunt, & quicunq; congregati ſunt in noſtra venerabili ſynodo: ſtudiumq; vigilans ac prouidentiam Deo amabilem, his omnibus contulerunt venerabiles monachi, qui ex veſtra à Chriſto amata regione in regia vrbe conuenerunt. Ipſas itaq; actiones actorum, in his omnibus formatas, vobis mittimus. Sitis igitur eiuſdem ſententiæ in iudicatis à nobis,& à vobis contra Seuerum rurſùs in approbatis à nobis & ab alijs omnibus,&(vt ità dicatur) contra Petrum & Zoaram atque Anthimum, ſequi tardare nolite. Nam veſtrum vtiquè fuit, indiſſimulanter & indifferenter alijs quidem principium liberationis hominum prauorum ibidèm accommodare, in alijs verò (ſi fuerit datum ab alijs) ſequi. Et oſtendetur quidem vobis per partem rerum geſtarum ordo atq; ſtatus. Veruntamen volumus hæc à vobis fieri ipſis manifeſta, & horum intimationē ad eos mittite, veſtram & venerabilium epiſcoporum, qui ſubditi vobis ſunt, intelligētiam circa geſta per literas, ipſis ſubijciendas, ſignificantes. Quæ autem à nobis miſſa ſunt, manere apud vos ſinite. Quę veſtræ rectæ confeſſionis, & eorum, qui malam opinionem ſuſtinuerunt, & paſſi ſunt, in perpetuum erunt ſymbolicum inſtrumentū. Rogo autem talentum, quod creditum eſt, nolite abſcondere, ſed participatione multiplicate, exerite, & tradite veritates veſtras, nè quandoquè videamini ipſum in terram fodere. Secundùm me ergò properè facientes, orate pro fratre, ſupplicationes frequentantes, & dicentes: Da pacem Domine nobis. Omnia enim reddidiſti nobis. Omnem in Chriſto fraternitatem, quæ cum ſanctitate veſtra eſt, plurimùm ſalutamus. Et in Domino valens, ora pro nobis, frater Deo amantiſſime. Sanctiſſimus & beatiſſimus patriarcha, & venerabilis ſynodus, dixerunt: Si quæ in regia vrbe facta,& ſynodaliter ſententiata ſunt, quorū memoriam facit diuina

*motu
Pſal.118.b
Cant.1.a
*effuſum

*cōſentanei
*At ſimilis
Matt.25.b.c

na ac pijſſima lex, & epiſtola memorati ſanctiſſimi patriarchæ, & Eliſæus venerabilis notarius habet præ manibus, edoceat. Eliſæus notarius dixit: Certifico veſtram beatitudinem, & præſentem venerabilem ſynodum, quòd cum honorabili epiſtola lecta ſanctiſſimi patriarchæ regiæ ciuitatis Mennæ, ſunt & acta, quæ miſſa ſunt à ſua beatitudine, & quæ facta ſunt in depoſitione Anthimi, qui pridèm fuit epiſcopus Trapezũtius, & in anathematiſmo Seueri, Petri & Zoaræ, mihi ad manus ſunt. Secundùm ergò quod viſum eſt veſtræ beatitudini & ſanctæ ſynodo, horum intimationem facio. Sanctiſſimus & beatiſſimus patriarcha, & venerabilis ſynodus dixerunt: Interìm fiant manifeſta per lectiõem, quæ ſupra Anthimum facta ſunt, & noſtris geſtis inſcripta, ſicque per illa intimabimus, quæ ſequuta ſunt in anathematiſmo Seueri, Petri & Zoaræ hæreticorum, ſaltem ipſa maximè non incognita nobis, ea conſtitue. Et accipiens Eliſæus notarius & diaconus ea, quæ contra Anthimum facta ſunt, percurrit. Et inſcripta ſunt nunc geſtis, quæ de verbo ad verbũ ſic habent: Poſt conſulatum Flauij Beliſſarij clariſſimi, ſexto Nonas Maias, indictione decimaquarta, in Deo amantiſſima & Imperiali ciuitate Conſtantinopoli noua Roma, præſidente domino noſtro ſanctiſsimo ac beatiſsimo archiepiſcopo & patriarcha Menna in * Meſaulio * dytico venerabilis domûs Dominæ noſtræ ſanctæ & glorioſæ Dei genitricis ſemper virginis Mariæ, quæ eſt prope ſanctiſſimam magnam eccleſiam. Et à dextera quidem parte cõſidentibus ei, & coaudiẽtibus iuxta pium iuſſum Chriſto amantiſſ. & à Deo cuſtoditi Imperatoris noſtri Iuſtiniani, ſanctiſſ. ac Deo amãtiſſ. epiſcopis, Sabino Canuſino, Epiphanio Eſculano, Aſterio Salernitano, Ruſtico Fęſulano, Leone Nolano, omnibus ex Italiæ regione priùs quidem miſſis à ſede Apoſtolica. Deindè verò vnanimiter conſentientibus aduenienti huc ſanctæ memoriæ Agapeto papæ antiquæ Romæ, Petro Iuſtinianopolis metropolis ſecundæ prouinciæ Cappadociæ, Zacharia metropol. Mityleno, Marco metropol. Apameæ prouinciæ Bithyniorum, Auxentio metropol. Sebaſteñ, Thalaſſio metropol. Berytano, Magno metropol. Beroæ, Ioanne Gabalorum, Ioanne Boſphoro, Domitiano gentis Zinchiorum, vel Zichiorum, Chriſtophoro Porphyriono prouinciæ * Phœnicis Paralij, Archelao Coryco, Dauitho Cyrreſtenſi, Aetherio Mariamnio, Alexandro * Pagraſono, Domno ciuitatis Maximianopolis ſecundæ Palæſtinæ, Anaſtaſio Iotapæ, Ioanne Zoorano, Andrea Panu, Epitynchano Germæ prouinciæ Helleſponti, Paulo * Stectorio, Andrea Peltorum, Theodoro Myrorum, Theodorito Alindorum. A ſiniſtra verò parte Hypatio metropol. Epheſino, Conſtantino Heracleæ metropol. Europæ, Theogene metropol. Synnadorum, Bacho Antiochiæ metropol. Piſidiæ, Hilariano metrop. Pergæ, Voſporio Neocæſareæ metropol. Ponti Polemoniaci, Paulo metropol. Tyanorum, Acacio metropol. Peſſinuntis, Epicteto ciuitatis Claudiopolis metropol. Honoriadis, Timotheo Berrhoæ metropol. Epiphanio Heracleano prouinciæ Honoriadis, Abraamio Cratiano, Alexandro Colonenſi ſecundæ prouinciæ Cappadocum, Aſterio Amaſtreo, Eugenio Tij, Ioanne Cæſareenſi prouinciæ Bithyniorum, Dominico Theodoſianæ ciuitatis Phrygiæ prouinciæ Pacatianæ, Ioanne Traianopolis ciuitatis, Theodoro Euriæ antiquæ Epiri, Andrea Amyzonio, Flauiano Cotenorum, Elia Adrianopolis prouinciæ Bithyniorum, Macedonio * Beriano, & Armonio Calliopolitano: Aſſiſtentibus autem ipſi, & coaudientibus, & Theophane ac Pelagio DEO amantiſſimis diaconis Apoſtolicæ ſedis, & Mina ac Petro venerabilibus notarijs, ac quibuſdam venerabilibus ſubdiaconis, & procuratoribus, ac cæteris clericis ipſius ſedis Apoſtolicæ. Qui & ſimul erant cum Agapeto ſanctæ memoriæ hîc facto papa antiquę Romæ, & συντόνως cõſentientes fuerunt παραινομένῳ ἐνταῦθα hîc facto Agapeto ſanctæ memoriæ papæ antiquæ Romæ, ac etiàm Magno presbytero & Heraclio diacono, ambaſſiatoribus Euphremij ſanctiſſimi patriarchæ ſanctiſſimæ eccleſiæ Theopolitanæ, Sabino diacono ſanctę Chriſti Dei noſtri reſurrectionis, ambaſſiatore Petri ſanctiſſimi epiſcopi patriarchæ Hieroſolymorum, Stephano diacono & ambaſſiatore Soterici ſanctiſſimi epiſcopi Cæſareæ metropolitanæ primæ Cappadociæ, Gaiano presbytero & ambaſſiatore Elpidij ſanctiſſimi epiſcopi Ancyrani metropolitæ primæ Galatiæ, Dionyſio & Callinico diaconis, & ambaſſiatoribus Photij ſanctiſſimi epiſcopi metropolitanæ eccleſiæ Corinthi. Præſente etiàm venerabili clero regiæ ciuitatis, Euphemius venerabilis diaconus & primicerius notariorum, dixit: Quoniam Marianus venerabilis presbyter, & Prior monaſterij cognominati ſancti Dalmatij, & Primas venerabilium monaſteriorum in hac regia ciuitate ſituatorum, & reliquorum venerabilium Priorum monaſteriorum in hac CHRISTO amantiſſima ciuitate conſtitutorum, inſupèr etiàm & venerabiles monachi in hac regia vrbe congregati, qui ſub Theopolitana ciuitate & Hieroſolyma ſunt, ſupplicationes porrexerunt pijſſimo & à DEO cuſtodito Imperatori noſtro: eius Imperium ſanciendum dignè iudicauit, præſentes ſanctiſſimos epiſcopos de Italia, inſupèr etiàm & DEO amantiſſimos archidiaconos ſedis Apoſtolicæ, ac venerabi-

f. in meditullio aulæ occiduo

*Paraziono

*Butritino

συντονως

les notarios & defenſores ipſius Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, qui huc venerunt, & qui ſimul erãt cum Agapeto, qui factus fuit papa Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, ac alios etiàm omnes DEO amantiſſimos epiſcopos congregatos, ad veſtram beatitudinem conuenire, vt vobis manifeſtæ fiãt ſupplicationes ſuæ ſerenitati oblatæ, quas quidem pronunciari vellent hi, qui eas porrexerunt, & quæ à venerabilibus canonibus approbatæ ſunt, & quæ Eccleſiaſtico ordini conueniunt, ad opus deduci. Cùm itaque adſit, & tanquàm magno Imperatori adſtiterit, & omnes, *qui ſacrum veſtrum collegium implent, & obſeruant venerabile veſtrum ſecretum, ac etiàm prædicti venerabiles monachi, & Theodorus circunſpectus referendarius, à piiſſimo domino noſtro miſſus, & hoc ſubijcimus *ad notitiam. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Intrent memoratus Theodorus circunſpectus referendarius, & memorati viri venerabiles. Et intrârunt Theodorus circunſpectus tribunus, notarius & referendarius à Deo cuſtoditi Imperatoris noſtri, & Marianus presbyter venerabilis, & Prior monaſterij ſancti Dalmatij, & Primas, & cum ipſis venerabiles presbyteri & archimandritæ venerabilis vrbis regiæ, Agapetus Dij, Dioſcorus ſanctæ Euphemiæ, Agapius Thalaſſij, Paulus Romanorũ, Antoninus ſancti Euſebij, Stephanus Olympij, Anaſtaſius Romanorum, Demetrius Foſſæ, Dominicus Euphemij, Stephanus Promoti, Zenon ſanctæ Dei genitricis ad fontem, Alexander Calamij, Dadas Caiumæ, Rhodon ſancti Theodori, Gennadius ſancti Dominici, Theodorus ſancti Maronij, *Syla Iliæ, Paulus ſancti Samuelis, Ioannes ſancti Theodori in petra, Dominicus Syriorum, *Cyrion Aegyptiorũ, Baſilius Cyraconæ, Ioannes ſancti Thomæ Apoſtoli inter illos Modeſti, Marcus ſancti Theodori, Flauianus presbyter & ſecundarius Modeſti Lycaonorum, Marinus ſancti Pauli, Theoctiſtus ſanctæ DEI genitricis prope illa ſancti Iob, Theodorus Tryphonis, Coſmas ſancti Ioannis inter illa ſtudij, Petrus ſanctæ DEI genitricis, & ſancti Diomedis in Hieruſalem, Liberius ſancti Dominici, Alexander Abraamij, Theodorus ſancti Iob, Tryphon Elpidij, Stephanus Conſtæ, Babylas ſancti Danielis ad columnam, Ioannes ſancti Anaſtaſij, *Anthemius Neonis, Ioannes ſancti Michaëlis Chariſij, Ioannes Maræ prope Ciſternam Aetiam, Phocas Ionæ prope Secundum, Zoſimus Eutychij Lycaonorum, Timotheus Aſterij, Stratonicus ſancti Domecij martyris, Polychronius ſancti Michaëlis in Ethrio, Andreas Romanorum prope Ciſternam, Martyrius Petri prope ſanctos Apoſtolos, ſiue Valentini & Dandati, Andreas ſanctæ DEI genitricis prope ſanctum Lucam, Marcus ſancti Dominici, Iacobus * Abybi Syrus, Atticus Eucratadorum, Ioſeph ſanctæ Dei genitricis in Lithoſtroto, Paulus ſancti Petri Apoſtoli prope Palatium, Anaſtaſius presbyter & ſecundarius ſancti Philippi in Brephotrophio, Gregorius Cyri, Euſebius Simeonis, Zoticus ſancti Andreæ prope portam Saturinam. Et de ſub Theopolitana ciuitate, Paulus monachus ambaſſiator monaſterij Maronis, Seuerianus presbyter & archimandrita monaſterij Zoaræ de Thermis Syrus, Caſſiſa presbyter & archimandrita monaſterij Lucæ Syrus, Simeones diaconus & ambaſſiator Iacobi, Ioannes diaconus & ambaſſiator Theodori, Stephanus presbyter & prior monaſterij Euxerij Syrus, Ioannes presbyter & archimandrita monaſterij domini Thomæ Syrus, * Thomas presbyter & archimandrita monaſterij Aaron Syrus, * Photinus monachus & ambaſſiator monaſterij ſancti Stephani, Theodorus diaconus & ambaſſiator eccleſiæ Erendilenorum, Sergius presbyter & periodeutus. Qui omnes pro ſe faciunt & pro alijs. Item & de ſanctis Chriſti veri Dei noſtri locis. † Dometianus presbyter & archimandrita monaſterij ſancti ac beati Martyrij, *Iſichius presbyter & archimandrita monaſterij beati Theodoſij, Caſſianus presbyter Lauræ beati Sabbæ, Dominicus presbyter & prior Pyrgiorum Iordani, Neſtabus presbyter Lauræ beati Firmini, Terentius presbyter nouæ Lauræ, Leontius monachus, Prior ac προηγήτης, vicari' totius eremi, Traianus presbyter Pyrgiorum Iordani, Polyeuctus diaconus monaſterij beati Theodoſij, Theodorus diaconus & monachus nouæ Lauræ, Cyricus diaconus & monachus ipſius nouæ Lauræ, Anaſtaſius diaconus monaſterij beati Martyrij, Mamas monachus eiuſdem monaſterij, Ioãnes monachus eiuſdem monaſterij, Iulianus monachus monaſterij beati Theodoſij. Qui omnes faciunt & pro ſeipſis, & pro ſuis monaſterijs, ac pro omnib' monachis, qui ſunt in eremo ſanctæ ciuitatis. Iordanes presbyter de Petra, & pro omnibus ibidèm monachis. Theonas presbyter montis Sinai, & ambaſſiator mõtis & eccleſiæ Faran & Lauræ Raithæ, pro omnibus ibidèm monachis. Strategius diaconus & monachus monaſterij beati Ioannis, pro omnibus monachis, qui ſub Scythopoli ſunt. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: In primo ordine edoceri volumus à circunſpecto Theodoro cauſam, propter quam ad nos venit. Theodorus circunſpectus tribunus, notarius & referendarius piiſſimi domini noſtri, dixit: Præſentes venerabiliſſimi monachi ſupplicationes porrexerunt diuiniſſimo ac sereniſſimo & victorioſiſſimo Imperatori noſtro, & ipſas ſanciri Imperium ſuum dignè iudicauit, & me accipere, ac portare ad veſtram

*πρὸς τὸ ἐπισάμενον

*Eleutheri'

*Theonas

*Fauſtinus

ſtram ſanctitatem, docereque venerabiles monachos, vt cùm vos edocti eritis, quæ ab ipſis facta ſunt, canonicè formetis ea, quæ veſtræ beatitudini videntur benè habere. Has itaque cùm ad manus habeam, veſtræ beatitudini porrigo ad legendum.

Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Supplicatio venerabilium monachorum porrecta pijſſimo & Chriſto amantiſſimo Domino noſtro, & ſuſcepta, fiat manifeſta. Et accipiens Acacius venerabilis diaconus & notarius, legit: Colendiſſimo, pijſſimoque ac potentiſſimo Iuſtiniano Auguſto, Supplicatio ac deprecatio Mariani monachi & archimandritæ monaſterij beati Dalmatij, ac Primatis venerabilium monaſteriorum vrbis regiæ, & ipſius archimandritarum, necnon & archimandritarum & monachorum Hieroſolymitanorum, & ſancti montis Sinai, ac ſecundæ Syriæ in ipſa congregatorum.

Prou.8.b DEVS magnus & mirabilis, per quem reges regnant, & potentes terræ dominátur, præſciens præſentia & futura, conſpexit Deo dilectum cor veſtræ pietatis, & ſolus tales in his cogitationes ſcrutari valens, & videns præcipuum zelum pro recta fide, & diligentiam quæ fieri debet pro ſtatu, q nunc eſt in ſanctiſſimis eccleſijs, adduxit ad imperialem ſedem veſtram ſerenitatem: volenſque oſtendere in vobis omnibus ſuum iudicium ἀπροσωπόληπτον, id eſt, ſine acceptione perſonarum, propoſuit ad manifeſtum veſtram bonam operationem, quam die ac nocte pro eccleſiaſtica pace & honore ac cultu rectæ fidei, ac ſanctorum patrum facitis, & pro eleemoſyna, quæ eſt proxima charitati: nam fidelibus eleemoſynis expurgari peccata didiciſtis. At hoc boni conſilij opus diſſipare prompti Anthimus, Seuerus, Petrus, ac Zoaras, & qui ſimilia his ſapiunt, omni tempore & loco tumultus ac turbationes eccleſijs facere non ceſſarunt. Terram quidem ac ciuitates ſanctorum, & aliorum quorundam ſanguine contaminárunt, tumultus concitantes: aerem verò & audientium aures anathematizationibus contra ſanctos inquinauerunt. Demùm verò irruerunt in hanc regiam ciuitatem, & altaria prophana, & baptiſteria aliena in oppoſitum veri altaris, & ſancti fontis, in multis claris locis ipſius ciuitatis, & in ſuburbijs, & in proprijs domibus fixerunt, & iniqua in ipſis facere non ceſſant, alios in domibus corrumpendo, & iuxta Apoſtolum captiuando in ipſis ſimpliciores addiſcentes, & nunquàm ad cognitionem veritatis venire valentes. Quod autem maius malum eſt, & nobis infeſtinum, Anthimus, qui aliquandò ordinatus fuit epiſcopus Trapezuntius, (iſte enim ex multo tempore propriam eccleſiam derelinquens, & fictam vitam continentiæ aſſumendo, cum prædictis hæreticis conuenticula placita faciendo, & dicendo omnia æqualia, quaſi perpetrando errorem hæreticum * ſimilem illis: (quaſi dicat, potuit & iam non potuit) conatus eſt per illorum coniunctionem, ſedem ipſius ciuitatis ſubripere contra omnes Eccleſiaſticos canones & leges. Quia igitur catholicæ Eccleſiæ omnes alumni, & de prædicti Anthimi iniquitate, & violenta promotione aliorum iniquorum virorum, qui Deo & nobis moleſti eſſe non ceſſauerunt, vos pijſſimi, valentes ipſos extrà ponere, tamen canonicum iudicium à Romano pontifice in ipſum Anthimum, & in prędictos hęreticos benefaciendo audire voluiſtis, illo perſuaſi, qui dicit: Interroga patrem tuum, & annunciabit tibi: ſeniores tuos, & dicent tibi. Et Apoſtolo dicente: Obedite ducibus veſtris, & ſubditi eſtote. Ipſi enim vigilant pro animabus veſtris, tanquàm rationem reddituri. Miſit itaque Deus huic ciuitati Agapetum, qui verè ἀγάπητος, id eſt, dilectus à Deo & hominibus, pontificem antiquæ Romæ, in depoſitione Anthimi & prædictorum hæreticorum, tanquàm olìm Petrum magnum Apoſtolum Romanis in depoſitione Simonis * Cretiani. Iſte ergò honorabilis vir, ſciens per libellos plurimorum noſtrorum ea, quæ iniquè contra Eccleſias præſumpta fuêre, ea ipſo viſu ſemèl accipiendo, neq; ad viſum ſuſcipere voluit Anthimum, furentem aduersùs canones, ſed hunc iuſtè eiecit de ſacerdotali ſede ciuitatis ſuæ: & coopitulante & coadunato catholicæ fidei & diuinis canonibus veſtro Imperio, præfecit ipſi eccleſiæ ſanctiſſimũ Mennam, rectæ fidei & vitæ pudicæ, ac honeſtæ conuerſationis, & infirmantium ſibi in iniungenda diſpenſatione approbatiſſimũ. Præterea, rursùs de Anthimo, & de alijs hæreticis porreximus libellos, & epiſcopi Palæſtini in ciuitate congregati, & alij Orientales, & ambaſſiatores aliorum pontificũ, & noſipſi poſtulauimus Anthimum epiſcopum Trapezuntium, quæ perpetrauit, facere per libellum nota ſedi Apoſtolicę, & liberare ſeipſum ab omni hæretico errore, & proficiſci ad eccleſiam Trapezuntinam: aut ſi hoc nõ velit, finaliter condemnetur, & omni dignitate ſacerdotali ac operatione nudetur. Sic fecit ſanctus Cęleſtinus contra impium Neſtorium, qui ſeipſum tali condemnationi ſubijciendo, partem cum hæreticis accepit. Et hos quidem in proprijs eccleſijs præmuniuit, hæreticos verò aut canonicè ad Eccleſiã venire, aut ceſſare decæterò ab inſidijs contra ipſam, conuenticulis ac parabaptiſterijs, & perſequi de hac ciuitate, & qualibet alia, tanquàm deuaſtatores ac inſidiatores, non ſolùm ſanctiſſimarum eccleſiarum, ſed & etiàm ipſius politiæ à vobis benè ſancitæ. Hæc voluimus ipſum afferre ad cognitionem veſtræ pietatis, vt per ipſam ad finẽ deducan-

Margin notes: Danie.4.f; Eccl. 3.d; 2.Tim.3.b; * ὁμοιόθη; Locus obſcurus; Deut.32.; Heb.13.; Niceph.Eccl. Hiſt. lib. 17.cap.9.; * Zoetici

ducantur, quæ à nobis petita ſunt. Has verò petitiones noſtras iuſtas præueniens prædictus ſanctiſſimus vir, cùm Anthimus ſeipſum manifeſtum conſtituerit, ſimul cum prædictis hæreticis condemnauit, & omni dignitate ſacerdotali & officio nudauit, & omni epiſcopatu & orthodoxo nomine vſq; ad pœnitentiam eorũ, quę deliquit, & miſit veſtrę pietati libellos nr̃os, vt q̃ in ipſis ſunt, per vos ad finem deducantur. Sic enim opportunè aſſumptus eſt hic honorabilis vir à diſpenſatore noſtro Deo, & additus eſt patribus ſuis, & bonum certamen certauit, & curſum perfecit, fidemq; ſeruauit. Obteſtamur itaq; veſtrum imperium (licèt temerarium quid faciamus) per magnum Deum ſaluatorem noſtrum Ieſum Chriſtum, qui protegat honorabile Imperium veſtrum, & omnem inimicum, & hoſtem propter veſtrã rectam fidẽ vobis ſubijciat, non contemnere iuſtum iudicium prædicti ſancti viri, ſed ipſum exequi, & Eccleſiam DEI ac totum mundum liberare à peſte Anthimi & prædictorum hæreticorũ. Nam ſancto viro Agapeto in præſenti vita exiſtente, poſt Deũ ad veſtram pietatem reſpiciente, hæc finem à vobis accipere expectauimus. Implendo itaq;, quæ ab illo iuſtè ac canonicè iudicata fuêre, & per veſtram generalem ſanctionem ipſa confirmando, taliaq; decæterò præſumi interdicendo, illius beatam animam coletis. quæ cùm Deo proximior ſit, eò quòd vinculo terræ & carnis huius ſoluta ſit, & fiduciam ex proprijs bonis operibus adepta, pro pace & ſalute veſtræ pietatis intercedit. Vos autem cum Dauid ad Dominum, cum fiducia *clamâſtis, Nónne qui oderãt te Domine, odio habui, & ſuper inimicos tuos tabeſcebam? Perfecto odio odiui eos, & inimici facti ſunt mihi. Timendum enim eſt, pijſſime Imperator, nè propter multam dilationem illud Iſraelitici populi patiamur & nos, in medio habentes ab omni ſacerdotio anathematizatum: qui quoniã in medio habuit Achar & Ionathan, in ſcientia & ignorantia ſeipſos anathemati ſubijcientes, in periculo fuit totaliter perire, licèt ignoraret, ꝙ in medio haberet anathema. Non ergò ſuſtineatis Chriſtianiſſimi Imperatores tale malum contemnere, ſed * vtimini zelo ad recognitionẽ Dei, & his quæ ipſius ſunt, illud adimplentes, quod ſcriptum eſt, Ventilator impiorum, rex ſapiẽs. vt cum Dauid, & Ioſia, & Elia, ac Agapeto, q̃ maximè zelauerunt pro DEO, partem vos habeatis, in præſenti quidem ſicut & illi, & ſub ſcabello pedum omnes inimicos veſtros ſubijciat: in futuro verò cum illis æternum regnum tribuat, qui promiſit & in iſto centuplum, & in futuro ſeculo diligentibus vitam æternam donare.

*clamate: Pſalm. 138.

Ioſuæ 7. 1. Reg. 14. d

* χρήσασθε

Prou. 20. d

Matth. 19. d

SVBSCRIPTIONES.

Marianus diuina miſeratione presbyter, & archimandrita, & primas venerabilium monaſteriorum huius regiæ ciuitatis, cum vniuerſis venerabiliſſimis archimandritis, qui vnà mecum ſupplicârunt, de conſenſu omnium ſubſcripſi & porrexi. Heſychius diuina miſeratione presbyter & monachus monaſterij beati abbatis Theodoſij, locum tenens Sophronij presbyteri & archimandritæ ipſius monaſterij, & primi totius eremi Hieroſolymorũ, cum omnibus his, qui mecum miſſi ſunt, archimandritis & monachis Hieroſolymitanis ad hanc regiam vrbẽ, qui faciunt pro omnibus archimandritis & monachis, qui habitant ipſam eremum & tres Palæſtinas, qui vnà mecum ſupplicârunt, ſubſcripſi de conſenſu omnium, & porrexi. Theonas Dei miſeratione presbyter & ambaſſiator ſancti montis Sina & eremi Raithæ, ac ſanctiſſimæ Eccleſiæ de Pharan, faciens pro omnibus ſuprà ſcriptis, ſupplicaui, & ſubſcribens porrexi. Paulus Dei miſeratione diaconus, & ambaſſiator venerabilis monaſterij beati Maronis, principalis venerabilium monaſteriorum ſecundæ Syriæ, miſſus huc ab omnibus venerabilibus archimandritis & monachis ipſius regionis ad veſtram pietatem cum ſupplicationibus ipſis, quas extenderunt contra ſubſcriptos hæreticos Acephalos, faciens pro omnibus prædictis archimandritis & monachis, ſupplicaui, ſubſcripſi, & obtuli. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Peto quidem, cùm circunſpectus Theodorus referendarius iam aduenerit, dicant præſentes monachi, ſi * qui plùs docere voluerint. Venerabiles monachi per Marianum venerabilem primatem porrexerunt * doctrinale, id eſt, inſtrumentum reformationis. Quod cùm accepiſſet venerabilis Chriſtodorus diaconus, notarius & ſecretarius, legit: Epiphanio ſanctæ memoriæ archiepiſcopo huius regiæ vrbis, in pace vita functo, Anthimus, qui aliquandò ordinatus fuit epiſcopus Trapezundarum, magnitudinem & dignitatem ſacerdotij, non ſpiritualem animarum diligentiam eſſe putauit, ſed quendam ciuilem principatum, & proptereà maiorem appetens, iam multo tempore derelinquens propriam eccleſiam, & ciuitatẽ appræhendens, tanquàm quædã plaga Aegyptiaca, vitamq; fictam ipſius figuratæ continentiæ omnibus oſtendens, cum hæreticis hic nidificantibus conuerſatus eſt, ſimilia quoq; illis hæretica furta largiendo, & placita illis faciendo & dicendo, voluit adulterinè ſubripere ſacerdotalem ſedem ipſius ciuitatis, contra omnem æquitatem Eccleſiaſticam & canones. Quoniam ergò circa * ambo peccare viſus eſt, & circa diuinos canones, & circa rectam & immaculatam fidem, & ſanè ſciamus nos defenſionem Diuinorum canonum conuenire ſolùm

*quæ

* διδασκαλικόν

ſolùm ſacerdotibus, rectæ verò fidei nõ ſolùm ſacerdotibus, ſed & omni Chriſtiano orthodoxo: quæ de ipſa ſalua ſunt, hunc interrogauimus, non ſemèl, non bis, ſed multotiès, rogantes ipſum cõfiteri ea, quæ contra Eutychẽ à ſanctis patribus decreta ſunt, & maximè, qui in ſancta œcumenica ſynodo Chalcedonenſi conuenerunt, & à beatiſſimo papa Leone, videlicet Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum eſſe in duabus naturis indiuiſibiliter, immutabiliter, inconfuſibiliter, & inſeparabiliter, & ſimul condemnare & anathematizare cum Neſtorio & Eutyche etiàm Dioſcorum epiſcopum Alexandrinum, patronum & defenſorem impietatis Eutychis, & qui omnium malorum cauſa fuit, & condemnatus ac anathematizatus fuit cum Neſtorio & Eutyche à prædicta ſancta ſynodo Chalcedonenſi. Ipſe verò propter excogitatum conſilium contra Eccleſiam, imbuens oculos proprij ſenſûs, & vnum ſolùm propoſitum habens, (cùm ſemèl tranſcenderit oſtium mandræ ouium Chriſti Dei noſtri) ouile lupus tradere, repulit noſtras cogitationes & exhortationes, & oblitus eſt veræ promiſſionis Domini de ipſius Eccleſia, Quoniam portæ inferi non præualebunt aduerſùs eam, & illius ſcripturæ, quoniam conſilium, quod conſuluiſtis, diſſipabit Dominus: ideò Dominus Eccleſiæ ſuæ donauit illud * ſemper inexpugnabile aduerſùs hæreſes, excitando ſpiritum Agapeti Romani pontificis, & iam Dei voluntate appræhendit ciuitatẽ ipſam. Et cùm * cognoſcat per multorum libellos & noſtros ea, quæ iniquè præſumpta fuêre aduerſùs Dei Eccleſiam, neque ad Dei viſum ſemèl ſuſcipere voluit Anthimum furentem contra diuinos canones, neq; participare ſecum in communione diuina, ſed iniuriam ſacrorũ ac diuinorum canonum, atq; etiàm Catholicæ fidei vindicans, hunc extrà poſuit de ſacerdotali ſede, quàm adulterinè & iniuſtè aſſcendit, fideliſſimo ac pijſſimo Imperatore noſtro catholicam fidẽ, & diuinorum canonum authoritatem adiuuante. Veſtram verò beatitudinem in fide recta deſupèr & à principio approbatam, ac in recta & honeſta conuerſatione atque vita pudica, infirmantium miniſterium ipſi committendo, in pontificem ordinauit ipſi Eccleſiæ, ſecundùm electionem & ſententiam pijſſimorum Imperatorum noſtrorũ, & venerabilis cleri huius ſanctiſſimæ Eccleſiæ, ac Chriſto amantiſſimorum virorum in diuerſis dignitatibus & principatibus exiſtentium, & noſtram, & pariter omnium fidelium Chriſtianorum. Cùm ergò oportuit, elatum in hæreſi non dominari alteri Eccleſiæ, aut doctoris nomen circunferre, qui omninò addiſcere noluit à ſanctis patribus, quę ipſum oporteat populo tradere: meritò de iſto libellos porreximꝰ prædicto ſanctiſſ. Agapeto, rogantes, aut, notum libellũ Apoſtolicæ ſedi prædicto Anthimo porrigente, liberare ſeipſum ab omni hæretico errore, & poſteà ſic (ſi approbabit prędictus ſanctus vir) mittere eum ad eccleſiam Trapezundarum: aut ſi hoc facere nõ vult, cum hæreticis condemnetur, qui ſimiliter cum ipſis vitam degere prætulit, quàm cum eccleſia ſua: & alter pro ipſo prædictæ eccleſię ordinetur, quæ diù epiſcopo viduatur. Has noſtras iuſtas petitiões cùm ſuſcepiſſet prædictus ſanctus vir in literis quidẽ commendaticijs ad ſanctiſſimos põtifices pro veſtra ſanctitate, quia obſcurum ſeipſum cõſtituit prędictus Anthimus, nudauit ipſum epiſcopali nomine, atq; etiàm catholico, hoc eſt, orthodoxo, quoaduſq; confitebitur oĩa, quæ tradita ſunt à ſanctis patribus. Noſtros verò libellos deſtinauit pijſſimo Imperatori noſtro, vt, quæ in ipſis petita ſunt, effectui tradantur per ſuam pietatem. Opportunè verò ſic adeò ſapienter noſtra diſpenſante, aſſumptus eſt iſte honorandus vir, & patribus ſuis additus eſt, plenus ſpiritualium deſideriorum, qui aduersùs lupos pro ouili ſummi paſtoris Chriſti Dei noſtri pugnauit, & fidelis ſeruus in talento credito demonſtratus eſt, ſinè * acceptatione perſonarum diſpenſator, in tempore vnicuiq; dans tritici menſuram. Nos itaq; poſt illius beatã obdormitionem compendioſum finem his, quæ mouentur, imponere feſtinantes, cùm ſupplicationes porreximus pijſſimo Imperatori noſtro, & recapitulauerimus, quæ in prioribus libellis erãt, rogamus & obſecramus ſuam pietatem, exequi iuſtam in iſtos condemnationem S. Agapeti. Sua ergò pietas in hoc ſaltem fideliter mota, & quæ ad eccleſiaſticum ſtatum conferunt, canonicè terminari volẽs, huiuſmodi ſupplicationes miſit veſtræ ſanctitati, vt, quæ videntur ſacris ac diuinis canonibus, in prædicto Anthimo ſententientur.

Matth. 16. c
Iob 5. b
* ſcutum
* cognoſcet
* exceptiõe
Luc 12. d

SAnctiſſimꝰ archiepiſcopꝰ & ſancta ſynodus dixit: Quia præſentes ſanctiſſ. epiſcopi antiquæ Romæ, & Deo amantiſſ. diaconi ſedis Apoſtolicę audiuerunt, quę lecta fuêre, & de porrectione dictorum libellorũ, & de ſynodalibus epiſtolis ſanctę memoriæ Agapeti, quæcunq; de his ſciunt, manifeſta facere dignentur. Et legit vocem Minas venerabilis lector Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, & ſecundicerius notariorum, quæ ſic habet: Reuerend. epiſcopi & venerabiles Apoſtolicæ ſedis diaconi, dixerunt: Quoniam à ſanctæ memoriæ patre noſtro papa Agapeto, monachi diuerſorũ monaſteriorum porrectis ſupplicationibus venientes petiêrunt, ſi quid ab ipſo patre noſtro de Anthimo quondàm epiſcopo Trapezuntio in ſynodalibus epiſtolis contineretur, ideò, quòd pro ordinatione ſanctiſſ. Mennæ archiepiſcopi huius regiæ vrbis diffinitum eſt

præ manibus habentes, dedimus ad legendum. Sanctiſſimus archiepiſcopus & venerabilis ſynodus dixit: Quę producuntur, legantur. Et accipiẽs venerabilis Acacius notari⁹ & diaconus ſupplicationes, quę ex perſona monachorũ, & ex perſona Deo amantiſſimorum epiſcoporum, legit.

DOmino noſtro ſanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo antiquæ Romæ, & œcumenico patriarchæ Agapeto, Marianus presbyter & primas monaſteriorum regiæ ciuitatis, & cæteri archimandritæ eiuſdem, & archimandritæ ac monachi Hieroſolymorum, ac Orientales in eadem ſynodo congregati. Eos, qui ſanctas Dei eccleſias opprimunt, conſiderantes, & inimicos Dei quotidiè aduerſùs eam ſcribere conſpicientes, lamentationem diui Gregorij in his Gregorius. procœmium facimus, opportunè ad veſtram beatitudinem dicentes: Viſa eſt cura DEI penitùs dereliquiſſe præſentem vitam, quæ temporibus ante nos Eccleſias cuſtodiebat. Et iam tantùm cuiuſlibet anima immerſa eſt à calamitatibus, vt equidem proprios dolores vitæ noſtræ non in malis eſſe putetur: Tot & tanta ſunt communia mala Eccleſiarum, ad ſingula reſpiciendo: quorum niſi aliqua in præſenti tempore fieret diligentia ad reformationem, ad omnimodam deſperationis confuſionem paulatim perueniretur. Cùm multis itaque modis iam hæc enarrauerimus, nõ minùs verò & nunc magnas & incredibiles inſidias, aduerſùs DEI Eccleſiam factas, multiplicauimus. Schiſmatici & Acephali, qui à furia Dioſcori & Eutychis deſcenderunt, neſcimus, quis eos ad amentiam mouerit, quòd veluti quadam audacia freti, ſuo proprio morbo triumphant, ſynagogas facientes, & parabaptiſmata innouantes, & tanquàm ex euerſione hoc facientes, * & nomen Epiſcoporum ſibijpſis in locis noſtris diffamantes *etiàm apertè ingrueſcunt, & licenter omnia audent: non contra Eccleſias ſolas, non contra alumnos Eccleſiæ, ſed etiàm contra ipſum pijſſimum Imperatorem noſtrũ, & veſtrum honorabile caput, ſicut tanta prædictorum inſania veſtræ beatitudini manifeſta fuit. Nam venientes ad quandam domum, figuram oratorij habentẽ, in qua monachi quidam de iniquo contubernio illorum habitant, imaginem pijſſimi Imperatoris furia * execantes *excæcãtes, illud patris eorum diaboli fecerunt, qui cùm non poſſit contra creatorem, aduerſùs figmentum ſuam oſtendit furiam: Irruit enim vnus ex eis, qui in malis excellens eſt, Iſaccius * Perſus, qui magia quadam vtens, ſeducit corda volentium ab eo decipi, & in vrendo χαυνήρεχος, vſq; Veronam ad *deprauat⁹ quinquaginta dies: quia conſecrati iſtius, loc⁹ obſcurus. qui hortantur ipſum facere hæc ad corruptionem & deceptionem ſimpliciorum, diffamant, percuſſit virga imaginem, dicens quædam contra caput veri & orthodoxi Imperatoris noſtri, immò verò contra Deum, propter * quem imaginem percuſſit, *quæ quæ nec aure perceptibilia, nec mente ſuſceptibilia ſunt: & virga inibi verberãdo confracta eſt, & tanquàm exaffluens aliquid aliud inhonoratiùs facere volens, in imaginem veri Dei, dilacerauit tunicam inſcriptã, & quod ex ipſa ab eo dilaceratum fuit, igni tradidit. Quid igitur non ſaltem contra feciſſet orthodoxum Imperatorem, ſi hunc cum poteſtate habuiſſet in manib⁹ iſte violentus & irrationabilis vir, vbi nec tunicæ * ſcriptę inanimatæ pepercit? Iam illud prophetæ ad Deum, & ad vos, ac ad pijſſimum Imperatorem noſtrum ἀπολεγόμενον, dicere conuenit: Vſquequò clamabimus, & non Abac. 1.a exaudietis? iniuriati clamabimus ad vos, & non ſaluabitis? Si enim, qui hæc ſapiunt & faciunt, ſimul nobiſcum omni tempore ac modo degere permittũtur, conſiderate beatiſſimi, quòd nobis non occurrentibus his, quæ illi ſentiunt, neq; iſtorum ebrietate ἀνεπιλήμπτῳ diminuta, ipſos accipere poteſtatem congregandi, aut ipſos permittere talia audere, nihil aliud eſt, quàm veriores putare, quàm dogma noſtrum, & iniquiores ac violentiores efficere contra nos. Si enim illi tanquàm piè ſapientes, docere ſicut ſentiunt, & prædicare cum fiducia dogma ſuum permittuntur: manifeſtum eſt, quòd repræhenſa eſt Eccleſiæ * ratio, cùm *λόγος apud eos veritas ſit. Nam duas contrarias rationes, veras eſſe de eadem re, natura non habet, vt inquit magnus Gregorius. Quoniam igitur ex hac cauſa in multas domus eorum, qui in excellentia ſunt, intrant, & indecentia faciunt, captiuantes mulierculas 2.Tim. 3.b quaſdam peccatis coaceruatis, quæ varijs ducuntur deſiderijs, & ſemper addiſcunt, & nunquàm ad cognitionem veritatis venire poſſunt: verùm etiàm in ipſis proprijs domibus & ſuburbijs altaria & baptiſteria erigunt in oppoſitum veri altaris & ſancti fontis, & omnia ſimul contempſerunt propter attributum eis patrocinium, ab his, qui in domo Domini, & aliquo alio modo potentes ſunt, nolite pati, beatiſſimi, non vti ſolita fiducia ad reformandum tantum malum: ſed ſicut priùs contra Anthimum inſurrexiſtis, & lupum, qui conabatur cooperiri per pellem ouis, & tranſcendere oſtium eccleſiaſticorum ordinum, ſanctionum & canonum, & qui latrocinanter mandram ouium tranſcenderat, pelle denudâſtis, & ipſummet demonſtrâſtis, ac procùl à mandra expuliſtis: ſic & nunc iterùm vigilate, & oſtẽdite pijſſimo Imperatori noſtro, quòd nullum lucrum exierit (vt inquit diuinus Gregori⁹) ſtudio reliquo ſuo circa eccleſias, ſi tale malum in deſtructione ſanæ fidei per ipſorum fiduciam præualebit, & permittantur adhùc iſti ad corruptionem Eccleſiæ æ-dificare

dificare in domibus dominorum, & in proprijs, & iniqua in ipſis facere. Hæc quidem duntaxàt portamus, licèt incredibilia, & à diris doloribus incuruati, ſpem habentes ad clementiſſimum Deum, qui in tempore opportuno veſtrum aduentum nobis oſtēdit, quòd ſicut Petrum magnum Apoſtolorum principem his, qui Romæ erant, in depoſitionē Simonis*Soëtici miſit: ſic & vos miſit in depoſitione & expulſione Seueri, Petri, & Zoaræ, & eorum qui ſimilia eis ſapiūt, & qui omnigenis honoribus circunfouentur ad inhonorationem Dei, blaſphemiasq́; ac electiones, dabit vobis poteſtatem, coopitulante vobis pijſſimo & à Deo cuſtodito Imperatore noſtro, iſtos expellere de omni eccleſia tanquàm inſidiatores, & violatores non ſolùm ſanctiſſimarum eccleſiarum, ſed & politiæ ipſius. Nam cùm hos ad ſuam malitiam conuenientia organa inſidiator boni inueniſſet, totum orbem terrarum commotum fecit, & ſanctorum ſanguine terrā contaminauit, & ciuitates iugulationibus & tumultibus turbauit. Expellite igitur iſtos. Scimus benè, ſi pijſſimū Imperatorem noſtrum, & ipſius Christo amabiles principes informatis, quòd communicant anathemati, in medio habentes anathema: ſicut oſtendit nobis antiqua ſcriptura in Achan & Ionathan, qui ſcienter & ignoranter īnciderunt in anathema: & hæc ignorando, in periculo fuerunt perire cum eis, quoniam in medio eorum fuit anathema: & ſi *commemoratis ſuo Deo amato atq; dilecto Imperio adducere Deo eos, qui ab ipſis à recta fide abducti ſunt: & ſi hoc non valeat facere, inſidiatores Eccleſiæ repellantur. Non enim latuit tuam beatitudinem, quòd quāquàm pijſſimus Imperator noſter mandauerit, nō reconuenticulare, neq; rebaptizare, Zoaras tamen tale præceptum deſpexit, & parabaptizauit in die Paſchæ non paucos: inter quos erant pueri eorum, qui permanent in domo herili, ſicut depoſuit ille, qni ab ipſis gratia Dei potuit euadere & aufugere, & ad Dei Eccleſiam refugere. In alijs quoq; locis & domibus in excellentia exiſtentium, hæc & ſimilia iſtis facta fuerunt. Verùm ſemper iſti ſoli DEI Eccleſiam perturbauerunt, & contriſtauerunt: & nos vſq; ad iſtud, fletum vtiq; *continuimus. Sed quoniam & ab his, qui intùs iam eſſe vidētur, ac in ordine pontificum exiſtere, omninò expugnatur, tempus eſt dicere de eis illud Pſalmi: Si inimicus maledixiſſet mihi, ſuſtinuiſſem vtiquè: & ſi, qui me odit, magnificāſſet, abſcōdiſſem me vtiq; ab eo: Tu autem homo æqualiter animate, dux meus & cognitor meus, qui in idipſum dulcorâſti mihi eſcam, in domo Dei ambulauimus cum conſenſu. Tales fuerunt nonnulli commorantium in magna & regia vrbe prima ciuitatum, nomen quidem paſtorum portantes, totaliter autem ſicut lupi

*Cretiani *Zoëtici

Ioſue 7.c
1. Reg. 14.d

*κλείσαμεν

Pſalm. 54.

rapaces: quorum maximè exiſtit Anthimus Trapezūtinus, & alij aliarum ciuitatum. Iſti enim, & ſimiles huic ex hæreticis Acephalis exiſtentes, ac paululùm religionis pietatem diſſimulantes, in Eccleſias ſe intruſerunt, tanquàm quædam Aegyptiaca flagella, qui nullo modo proprijs eccleſijs vacare voluerunt. Et hoc ſolùm benè ſapientes, vt nō deuaſtent ſibi adiudicatas, aliud malè ſapuerunt, degere in tanta multitudine in hac regia vrbe, vt multos ſibi amplectantur proprio barathro. Inſtituit enim prædictus Anthimus non Euangelicam, ſed fictam vitā, vt finis probauit: & relinquens Eccleſiam Trapezundarum ſibi creditam, tranſcendit in aliam iſtius ciuitatis ante hos proximos annos, oſtentando omnibus configuratam continentiam ſuæ politiæ, & acquiſitam ex his faciens pietatem. Cùm ergò & hanc ſubripuerit, potuit & imperialia ibidèm inducere, vt augere videretur ſubdoloſam opinionem vitæ ſuæ. Conuerſatusq́; eſt multo tempore cum hæreticis ibidèm nidificantibus, placita illis faciendo & dicendo, videlicet hæreticam furiam ſimilem eis committendo. Cùm autem vidit ſanctæ memoriæ Epiphanium in extremis iacentem, machinatus eſt quid corruptum, quod contra propoſitum ipſius excogitauerat. Vt enim conaretur omnibus ibidèm præbere dolū ſuæ longæ præſtolationis, illud, quod multùm incertum eſt, & ſolùm prudentioribus ſuſpicandum, ad certum & inuitè afferre conatus eſt. Ante enim multum tempus præcogitauit adulterium & raptum huius imperialis eccleſiæ. Hic ergò potuit, per illorum cōtubernium, & venerabilem ſedē huius ciuitatis rapere, & in tantam diœceſim adducere, cùm proximā neglexerit eccleſiam, & viduā ac ſinè viro eouſq; ipſam derelinquēdo, ex quo dolum ſuæ fictę conuerſationis perſpicuum omnibus oſtendit. Etenim cùm paruā eccleſiam ſuſcipere ſuperbiuerit, ſtatim in tantam & incomparabilem illi eccleſiam ſeipſum prouexit, tanquàm ſufficientem exiſtentem ipſius curā habere. Quia igitur iſte iuſtè à vobis punitus fuit, & de ſede huius regiæ vrbis eiectus, & fideliſſimus Imperator noſter iuſtam veſtrā ſuper hūc indignationem ſuſceperit, ipſo etiàm adiuuante diuinos canones & catholicā fidem, & nō vultis omnimodam huius perditionem, ſed vt conuertatur, (imitamini enim Christū Deū noſtrum, qui venit vocare nō iuſtos, ſed peccatores ad pœnitentiā) & omninò paternis viſceribus ſuſcipitis, ſi recognouerit propriū peccatū, & conuertatur, adiuramus veſtram beatitudinē (licèt audax qd faciamus) per ſanctā & conſubſtantialē Trinitatem, ac per principē Apoſtolorū Petrum, & ſalutem ac victoriā pijſſimi Imperatoris noſtri, non contēnere diuinos canones, qui ab iſto peſſundantur: neq; eccleſiā ei traditam, quæ ab

Matt. 9. b

ipſo deſpicitur: ſed, ſequendo in omnibus eos, qui ante ipſam beatitudiné in ſede veſtra claruerunt, facere in ipſum, adhuc & nunc contra authoritatem canonum inualeſcentem, & qui prætulit vitam degere cum hæreticis, quàm cum propria eccleſia, ea, quę S. Cæleſtinus contra Neſtorium liquet feciſſe, aſſignando ei terminum, ſicut & ille Neſtorio, intra quem niſi occurrens prędictum libellum Apoſtolicæ veſtræ ſedi porrexit, ac veſtræ beatitudini, & ſanctiſſimo archiepiſcopo vrbis regiæ, & à morbo hæretico ſeipſum liberauerit, atque ad Eccleſiam Trapezundarum ſibi creditam proficiſcat, diffinite ſanctiſſimi, ipſum alienum eſſe & nudum ab omni pontificali dignitate atque efficacia, & ſeipſum ſubmittere cõdemnationi prædictorum hæreticorum, & partem illorum accepiſſe: alterum verò pro iſto, eccleſiæ Trapezuntinæ ordinandũ eſſe. Verùm, quoniam non ſolùm iſte, ſed & cæteri epiſcopi, clerici & archimãdritæ in magno numero, qui inſidijs aduersùs Dei Eccleſiam vtũtur, & propter hoc ſolùm in hac ciuitate commorantur ei, & vniuerſis Eccleſijs perturbationes dare nullo modo recuſant: rogamus & vniuerſos tales ad vos adduci, & exactiones promittere canonibꝰ condecentes, quippe & in prædicto Anthimo & iſtis omnibus, vigilante iuſto iudicio canonum à vobis benè cuſtoditorũ, vt paululùm refrigeretur Dei Eccleſia, ab iſtis liberata: & cognoſcant, qui ad paſtoralem curã & clerum hoc modo venire volunt, quòd non in fine tacebit Dominus, ſed euigilabit

Ezech. 34.a ſuper tales paſtores, ſuper quos ſecundùm Prophetam exacerbatus eſt furor eius. Iſti enim paſcunt non oues, ſed ſeipſos & iudicium abominantes, & omnia recta peruertentes, ad nihilum poſuerunt inſidias, quæ fiunt contra Eccleſiam, & blaſphemiam cõtra ſanctos patres. Quam defendentes, beatiſſimi, ſuſcipite noſtram ſupplicationem, & poteſtatem vobis à Deo datam, in ipſos mouentes, purgate Dei Eccleſiam, & à lupis liberate, immittentes ipſis non paſtoralem, ſed diſciplinatiuam virgam veſtram. Nam etſi pœnitere ꝓmittunt, præterita vita ipſorum, quæ alio & alio tempore, & non veritate, commutatur, nõ permittit committere paſtoralia eius, qui Eccleſiam DEI negauerunt: & hęreticis qui extra ipſam iuſtè cõſtituti ſunt, Seuero videlicet, Petro & Zoaræ, & qui ſimilia his ſapiunt, ſuper quos iudicium veſtrum pijſſimus Imperator ſuſcepit, iamq; condemnatos ab Apoſtolica ſede veſtra, & ab alijs patriarchalibꝰ ſedibus, nec non ab omni pontificio, cùm non patiantur canonicè venire ad Eccleſiam Dei, expelli ab om̃i publica & priuata domo, pijſſimo Imperatore noſtro ꝓ pace eccleſiarũ idem vobiſcum ſententiante, cui omnis cura & ſtudium, die noctuque de hac * re vltra om̃es

*cauſa

eſt: & ceſſare facere omnem turbationem ab ipſis factam eccleſijs, atq; omnem alienam doctrinam ſimul videre, beatiſſimi, & hortari DEO amatum Dominum noſtrum, vt ſanciat, ſicut illa impij Neſtorij, ità & illa Seueri mente capti animæ, corruptibilia conſcripta, in ſanctam Chalcedonenſem ſynodum, & in thronum ſancti patris noſtri Leonis archiepiſcopi blaſphemantia igni tradere. Nam per iſta dubiam fidem in animas ſimpliciorum facere ſtuduit, & ſubſannari fecit apud gẽtes magnum & venerabile nomen Chriſtianiſmi. Etenim huius gratia & Romam ad vos miſimus, & veſtrũ exoptatũ aduentum enunciauimus, & ipſum ſuſcepimus. Tales à pijſſimo Imperatore noſtro ꝓmiſſiones accepimùs, quòd ea, quæ à nobis canonicè ſententiata ſunt, ſua pietas omni modo ſtudet mandare executioni, & totum mundum deincèps liberare à temporali horum turbatione. Appellationes verò prędictorum epiſcoporum, clericorum & monachorum, tempore opportuno * denominabimus, exhibentes, quomodò hi quidem ea quæ Neſtorij ſunt, hi verò quæ Eutychis ſentientes, ab vtraque parte diuellere Eccleſiã conantur.

*denunciabimus,

SVBSCRIPTIONES.

¶ Marianus miſericordia Dei presbyter & archimãdrita, ac primas venerabiliũ monaſteriorum, rogatus ſcripſi. Agapetus presbyter & prior monaſterij Studij, rogatus ſubſcripſi. Dioſcorus presbyter & prior monaſterij ſanctæ martyris Euphemiæ, ſubſcripſi. Agapius presbyter & Prior monaſterij Thalaſſij, rogatus ſubſcripſi. Paulus presbyter & prior monaſterij Romanorum, rogatus ſubſcripſi. * Antoninus presbyter & prior monaſt. S. Euſebij, rogatus ſubſc. Stephanus presbyter & prior mõaſt. Olympij, rogatus ſubſc. Anaſtaſius presbyter & prior monaſt. Romanorum, rogatus ſubſc. Demetrius presbyter & prior monaſt. Phocæ, rogatus ſubſcrip. Dominicus presb. & prior monaſt. Euphemij, rogatus ſubſcrip. Zoilus presbyter & prior monaſt. Theodoti, rogatus ſubſc. Iulianus Dei miſeratione presb. & prior monaſt. Euphemij, rogatus ſubſc. Stephanus preſ. & prior monaſt. Promoti, rogatus ſubſc. Zenon presby. & prior monaſ. S. Dei genitricis, in fonte, ſubſc. Alexander presbyter & prior monaſt. Calami, rogatus ſubſc. Dadas presbyter & prior de Caiuma, rogatus ſubſc. Rhodon presbyter & prior monaſterij, Theodori, rogatus ſubſcripſi. Gennadius presbyter & prior monaſt. Dominici, rogatus ſubſ. Zenobius presb. & archimandrita monaſt. Maronij in * ficubus, rogatus ſubſc. Silas presb. & prior monaſt. * Heliæ, rogatus ſubſc. Paulus presb. & prior monaſt. Samuelis, rogatus ſubſc. Ioannes presbyter & prior mona. Theodori, rogatus ſubſcripſi. * Cirion presbyter & prior

*Antonius

*Sycis

*Iliæ

or monaſt. Aegyptiorum de Cyracona, rogatus ſubſc. Baſilius presbyter & prior monaſterij de Cyracona, rogatus ſubſc. Ioannes presbyter ſancti Thomæ Apoſtoli in illis Modeſti, rogatus ſubſc. Marcus prior monaſt. Theodori *diſceptatoris, rogatus ſubſc. Flauianus presb. & ſecundarius Modeſti Deo amantiſſimi presbyteri & prioris monaſterij Lycaonorum, rogatus ſubſcrip. Marinus presbyter & prior mōaſt. Paulini, rogatus ſub. Theodorus presb. & prior monaſt. Tryphonis, rogatus ſubſc. Theoctiſtus presb. & prior monaſt. ſanctæ Dei genitricis Mariæ prope ſanctum Iob, rogatus ſubſcr. Coſmas presb. & prior monaſte. Studij, rogatus ſubſc. Petrus presb. & prior monaſt. *ἐπιτηλίω Hieruſalem, rogatus ſubſc. Alexāder presb. & prior monaſt. Abraamij, rogatus ſubſc. Eleutherius presby. & prior monaſt. ſancti Dominici martyris, rogatus ſubſcripſi. Tryphon presbyter & prior monaſ. Iob, rogatus ſubſc. Stephanus presby. & prior monaſt. de Conſta, rogatus ſubſc. manu Iacobi diaconi, qui ſcripſit ſecundùm commiſſionem meam, & ego protendi propria manu mea honorabilem crucem. Babylas presb. & prior monaſt. ſancti Danielis exiſtentis in Stylo, & ſancti Ioannis * in Paruo Profundo, & ſancti Andreæ apoſtoli prope Stylum, rogatus ſubſc. Ioannes presbyter & prior monaſt. Anaſtaſij prope Agogum, rogatus ſubſc. *Anthemius presb. & prior monaſt. Neonis, rogatus ſubſc. *Ioannes presb. & prior monaſt. Chariſij, rogat' ſubſcripſi. Ioannes presbyter & prior monaſt. * Mara prope æream ciſternam, rogatus ſubſcripſi. Phocas presb. & prior monaſterij Ionæ, rogatus ſubſc. Coſmus presb. & prior monaſt. Eutychij Lycaonorum prope *vllam Matronæ, ſubſcripſi. Timotheus presb. & prior monaſterij Aſterij, rogatus ſubſcripſi. Polychronius presby. & prior monaſterij Ethrij, rogatus ſubſcripſi. Seuerianus presbyter & prior* ſubſcripſi pro ipſo, cùm cōmiſſum ſit mihi ab ipſo. Stratóicus presb. & prior monaſterij ſancti Dometij, rogatus ſubſcripſi. Andreas Dei miſeratione presb. & archimandrita monaſterij Romanorum, conſentiens ſubſcripſi. Martyrius presby. & prior monaſterij Petri ſiue Valentini & Daudati prope ſanctos Apoſtolos, rogatus ſubſcripſi. Andreas presbyter & prior monaſterij iacentis in venerabili domo ſanctæ Dei genitricis prope ſanctum Lucam, rogatus ſubſcripſi. Marcus presbyter & prior monaſterij ſancti Cyrici, rogatus ſubſcripſi. Iacobus presbyter & archimandrita monaſterij Abibi Syrus, Syriſti ſubſcripſi. Atticus presbyter & prior monaſterij Eucratadorum, rogatus ſubſcripſi. Ioſeph presbyter & prior monaſterij ſanctæ DEI genitricis in Lithoſtroto, ſubſcripſi. Paulus presbyter & prior* ſubſcripſi. Anaſtaſius presbyter & ſecundarius monaſterij ſancti Philippi in Brephotrophio, ſubſcripſi, eò quòd non adeſſet prior. Georgius presbyter & archimandrita monaſterij Cyri, rogatus ſubſcripſi. Dominicus presbyter & archimandrita monaſterij Syriorum, rogatus ſubſcripſi. * Coſmus presbyter & archimandrita monaſterij Maximini, rogatus ſubſcripſi. Elpidius presbyter & archimandrita monaſterij Baſiani, rogatus ſubſcripſi. Polychronius presbyter & archimandrita monaſterij *Cretenſium, rogatus ſubſcripſi. Paulus presbyter & prior monaſterij ſancti Erimonis, rogatus ſubſcripſi. Euſebius presbyter & prior monaſterij Simeonis, rogatus ſubſcripſi. Zoticus presbyter & prior monaſterij ſancti Andreæ prope Saturniam portā, rogatus ſubſcripſi, manu Marci presbyteri & ſecundarij, me protendente honorabilem crucem. Theodorus presbyter & prior monaſterij ſancti Laurentij, à me DEI gratia fundati, ſubſcripſi. Domitianus presbyter & archimandrita monaſterij Martyrij, & pro omībus monachis, qui ſunt in eremo ſanctæ ciuitatis, ſubſcripſi. *Iſychius presbyter monaſterij Theodoſij, & pro omnibus &c. Caſſianus presbyter beati Sabbæ, & pro omnibus &c. Dominicus presbyter & prior monaſterij *de Turribus Iordani, & pro omnibus &c. ſubſcripſi. Neſtabus presbyter Lauræ ſancti Firmini, & pro omnibus &c. Terentius presbyter nouæ Lauræ, & pro omnibus qui in eremo ſunt, &c. Leontius monachus, prior & vicarius totius eremi, ſubſcripſi, & pro omnibus &c. Traianus presbyter turriū Iordani, & pro omībus &c. Polyeuctus diaconus monaſterij beati Theodoſij, & pro omnibus &c.

Theodorus diaconus & monachus nouæ Lauræ, & pro omnibus &c. Cyricus monachus & *diaconus ipſius nouæ Lauræ, & pro omnibus &c. Anaſtaſius diaconus monaſterij beati Martyrij, & pro omnibus &c. Mamas monachus monaſterij beati Martyrij, & pro omnibus &c. Iulianus monachus Theodoſij, & pro omnibus &c. Ioannes presbyter proprij monaſterij in *Campeſtri, & pro omnibus &c. Theonas presbyter ſancti montis Sinai, & ambaſiator eccleſiæ Pharan & Lauræ Rhaitæ, pro omībus monaſterijs ibidèm, rogatus ſubſcripſi. Strategius diaconus & monachus monaſterij beati Ioannis, & pro omnibus ibidèm monaſterijs ſubſcripſi. Ioannes monachus monaſterij beati Martyrij, & pro omībus ibidèm monaſterijs ſubſcripſi. Paulus monachus & ambaſiaſ. monaſt. B. Maronis ſecundæ Syriæ, ſubſcripſi. Seuerianus presbyter & archimandrita monaſterij Zoaræ de Thermis, Syriſti ſubſcripſi. Caſſiſa presbyter & archimandrita monaſterij Lucæ, Syriſti ſubſcripſi. Ioannes presbyter & ar-

Marginal notes: *de Eſtepteris. *Prodromij *Eleutherius *Ipatius *Mariæ prope Actiam ciſternam *Zoſimus *Criticorū *Eriticorū *Hesychius *Lauræ pyrgiorum *presbyter

archimandrita monaſterij Cyri Thomæ,
Syriſtì ſubſcripſi. Simeonius diaconus &
ambaſiator monaſterij beati Iacobi ſecun-
dæ Syriæ, & pro omnibus &c. Ioannes
diaconus & ambaſiator monaſterij beati
Theodoſij ſecundæ Syriæ, & pro his, qui in
ea ſunt monachi, ſubſcripſi. Sergius pre-
*illuſtrator sbyter * luſtrator ſanctiſſimarum eccleſia-
rum gentilium Syriorum primæ prouin-
ciæ, ſubſcripſi. Stephanus presbyter &
prior monaſterij Euxerij, & pro omnibus
&c. Ioannes presbyter & archimandrita
monaſterij Thomæ Syriſti, ſubſcripſi. The-
onas presbyter & archimandrita monaſte-
rij Aaron Syriſti, ſubſcripſi. Photinus
monachus & ambaſiator monaſterij ſancti
*Maoza Stephani * Nauzæ Iamniæ, pro omnibus
clericis & monachis ibidèm exiſtentibus.

Theodorus diaconus & ambaſiator ſan-
ctæ eccleſiæ Erendilenorum, rogatus ſub-
ſcripſi.

Epiſtola Orientalium ad Agapetú.

DOmino noſtro per omnia ſanctiſſi-
mo & beatiſſimo patri patrum, archi-
epiſcopo Romanorum & patriarchæ Aga-
peto, ab Epiſcopis Orientalis diœceſis, &
ab his, qui ſunt ſub ſanctis locis CHRI-
STI DEI noſtri, nec non ambaſiatori-
bus & cæteris clericis in hac regia vrbe con-
gregatis. Ex quo CHRISTVS Deus
noſter pro debitis nobis præmijs, propter
ipſum in omni tempore, cum vera ſidutia
ſua inuiſibili ac terribili virtute diuulga-
tam confeſſionem ſuper venerabile caput
veſtrum requieſcere fecit, cùm ſedem Apo-
ſtolorum vobis, pater beatiſſime, commi-
ſit, & firmauit ſuper firmam petram pedes
Mat.16.c veſtros, & direxit greſſus veſtros, & imple-
uit os veſtrum cantico nouo hymno DEO
noſtro, ſperauerunt in Domino, ſecundùm
pſalmicum eloquium, clarificati à ſpirituali
Pſal.36. ſplendore veſtro, per quem tanquàm lucer-
na reſplendens ſuper ſancto candelabro ca-
liginem eorum, qui in tenebris ſedẽt, & cæ-
cos illumināſtis, & oculos mentis ipſorum
aperuiſtis, & propterea confiſi & credentes
diuino eloquio dicenti, in tempore non ti-
mebit cor confugiens ad intellectũ, & expe-
rientia intellectûs cognoſcentes, vos eſſe di-
ligentes cuſtodes theſaurorum apoſtolico-
rum, exoſſauimus modò Anthimum habi-
1.Tim.3.a tum pietatis circunferentem, potentiam ve-
rò ipſius negantem, qui conuenientem ſibi
ſponſam dimiſit, & aliam contra diuinos
canones accipere auſus eſt, cognoſcenteſq́;
& à DEO cuſtoditum Imperatorem no-
ſtrum tanquàm CHRISTI diſcipulum,
approbatam animam habere, & participem
vobis huius boni operis fuiſſe, q à primor-
dijs regni ſui vſque nunc ſtuduit cuſtodire
omne corpus Eccleſiæ ſanum, & perfectè in-
tegrum, & ab omni morbo hæretico libe-
rum: & propter hoc ſtatuit quatuor ſanctas
ſynodos in diuinis ac ſacris initiationibus,
quandò fecit magna voce à ſacris prædica-
toribus prædicari, quæ fortificant corda fi-
delium, & hæreticorum compungunt, ſpe-
rans ipſe ex clementia ſecundùm naturam
ſuam, & putans, quòd ſicut eos, qui ex ſim-
plicitate errore ſubducti ſunt, decet in tem-
pore conuerti: ſic & huius inuentores, im-
mò diaboli diſcipulos, & nunquàm verita-
tem recognoſcẽtes, iactũ hæreticorũ à prin-
cipio præuidere & præmeditari rogamus,
beatiſſimi, rememorati memorato ac à Deo
cuſtodito Imperatori noſtro illam ſacrã vo-
cem, dicentem: Omnẽ abominatiõem odit Pſal.100.
Dominus: quæ prima, media, & vltima eſt
Seuerus facinoroſus, qui contra Deum ſem-
per locutus eſt iniquitatem: & quandoquè Pſalm.118.
quidem Græcorum vanidicorum myſteria
imbutus, ipſa honorauit, quandoquè verò
Eutychis inſaniam docuit, & in tota vita di-
xit benè valere in fide Chriſtianorum, & ap-
pellationem Neſtorij anthropolatræ ad de-
cipiendum eos, qui in ſimplicitate paratas
habent aures, ſuſcipiẽdam excogitauit, eui-
denter illa illius dicendo, Neſtorianoſque
vocabat magiſtros rectorum dogmatum, &
nec illi pepercit, qui baptizauit ipſum, inua-
lidiſq́; anathematibus impleuit totũ mun-
dum, ac arroganter decernere ipſe præſum-
pſit, & validiores ſortitus eſt cũ his, qui ad-
hærebant ei in ordinando *Sychiam contra
prædictam ſanctam œcumenicam Chalce-
donenſem ſynodum, & cõtra ſacras ac Deo
dilectas epiſtolas ſanctæ memoriæ Leonis
papæ, qui fuit illuminator & columna Ec-
cleſiæ, quiq́; firmauit fideles ambulare in re-
cta ſemita, ſicq́; illud relinquetur diuinę ſcri
pturæ dictum impleri: Et incidit in foueam, Pſalm.7.
quam fecit. Vndè dubitantes, quomodò
ipſum propriè vocemus, idem cum gentib⁹
ſentientem, eiuſdem opinionis cum Euty-
che, eiuſdemq́; moris cum Neſtorio, magis
propria & inſigni appellatione nominabi-
mus ipſum ibidèm, cum veritate organũ di-
aboli vocantes. Prætereuntes igitur multi-
tudinẽ eorum, quæ præſumpta ſunt ab ipſo,
& ſanguinem ſanctorum virorum in *Eoan
effuſum ab Eſtaſiaſmeno Iudaico de *Fatria, for. *Oriẽt
tunc ſub ipſo militante, ac alia multò diffici-
liora prædictis, propter longã narrationem:
ſupplicamus, ſanctiſſime, cùm nunc ſit tem-
pus acceptabile, nũc dies ſalutis, clamamus, 2.Co.6.
adiuua nos, & ſanctas animas occiſas, quas
adſtare cogitate prudẽter, & oſtẽdere vobis,
ꝙ ꝓpter Chriſtũ traditæ ſunt morti à beſtia
multi capitis, nè rursùs ex ſua oĩbus manife- Apoc.13.
ſta mãgania & Manicheo errore, quò cõfi-
dẽs iſte iniqu⁹ auſus eſt intrare mũdas regias
aulas, cùm nullũ locũ debeat habere, aut ba-
rathrum conuerſandi ad deſtructionem. Et
cùm in præſenti pax donata ſit omnibus fi-
delium Eccleſijs cum tantis laboribus &
ſudoribus veſtris, ac Deo amantiſſimi Im-
peratoris noſtri, parcentes ipſi extremita-
ti

ti animarum facientium conuentiones ad ipſum, & communicantiũ per interpellationem anathematibus contra ipſum prolatis: ſtudete longè expellere illum pollutum & abdicatum, qui anathematibus ſcriptis, & apertiùs ab Apoſtolica ſede veſtra, & à tantis pontificibus, & in cælo ab angelis electis ſuis iam condemnatus eſt, qui ſecundùm euangelicã illã & diuinã vocẽ, cum iniquo & facinoroſo alio Petro ſuo diſcipulo appellationem propriam vſque nunc mentiri non erubuit, & verba apoſtaſiæ quotidiè loquutus eſt: necnon cum Zoara, qui omninò diuinam ſcripturam & omnem ſacrum ordinem & Miſſam ignorat: ſed cum audacia (neſcimus vndè) ſibi tradita peſſundat eccleſiaſticum ornatum atque ſtatum, per conuenticula & parabaptiſmata, quæ quotidiè temerariè aguntur, cuius ſynagogam mulierculis, commeſſationibus, & ebrietatibus, luxibusque & adulterationibus deditis implet. Perſuaſimus autem & pijſſimo Imperatori noſtro, non permittere aggregari beſtias ſanguinis edaces cũ agnis, cùm clarè & apertè ſciat illud diuinum Apoſtoli dictum, Quòd nulla participatio iuſtitię eſt ad iniquitatem, vel cõmunicatio lucis ad tenebras, vel pars fideli cum infideli. At verò ſi ea, quæ ab Iſaccio Perſa nunc perpetrata ſunt, ſinè lachrymis dicere *non valemus, non eſt poſſibile, neque metum abijcere, ſi narrare volumus, quæ ſuis iniquis manib' ille facere non horruit. Nam in quodam diuerſorio repoſita honorabili imagine præſentis pijſſimi Imperatoris, prędictus ſceleſtus & arrogans vir, tanquàm certans, & ſecundùm nouiorem modũ dicendi blaſphemauerit, diuinum extendens baculum, in quo inhonoratam ſenectutem ſuam firmare fingit, implensque ſimulatum ſtellionatum in conſpectu eorum, qui ab ipſo ſeducti ſunt, percutiebat ſinè venia ſimilitudinẽ Chriſto amantiſſimi Imperatoris, hæreticum denominando ſic DEO vnitum, & ab ipſo cuſtoditum, & veritatis prædicationem cuſtodientem. Nec à furore ceſſauit, donèc diuiſit tunicam habentem nobilem eius effigiem, & partem pro ſe tenuit, quam & igni traditam, totam exterminare non valuit. Nam conſeruata fuit à meliori prouidentia, in redargutionem manifeſtam & notam homicidialis temeritatis, & maioris omnibus accuſationibus. Teſtes fuerunt viri (ſicut nouiſtis, ſanctiſſime) manifeſtam veritatem aduocatam habentes. Quoniam igitur præter opinionem hæreſiarchæ ſubmutauerunt eorum deiectionem, quæ cum ignominia debebat eſſe, & ante tempus multum dederunt audaciam habitandi in regalibus cellis, his qui per alium modum DEVM negant multis deſignatis & enumeratis ipſis nomen fictæ orthodoxiæ, & periculum eſt, fideles nun-

[Margin: 2. Cor. 6. c] [Margin: *nos] [Margin: Ignominia Imperatoris imagini illata.] [Margin: Locus obſcurus.]

quàm ambulare in domo Domini cum cõſenſu, tollite à nobis citò malos, offerte *conſuetè ſacrificium hoc Deo & ſaluatori, pro conſeruanda nobis bona defenſione in futuro tremendo iudicio, liberum ab omni timore & hæretica triſluctuatione armatum eccleſiaſticum conſeruate ſtatum confirmantes, rurſusque exponendo iuſtiſſimo Imperatori noſtro pias ac iuſtas ſententias, contra ipſos prius ab Apoſtolica ſede veſtra prolatas, ſtatuendo per illas impia conſcripta tradere igni, & habentes in publicum prodere, iuxta *immutationem eorum, qui zelant poſſidere Manichæa, & illa impij Neſtorij, & Eutychis inſenſati, ac Dioſcori patris & protectoris eorum. Sic enim euacuabitur omnis expectatio his, qui fruſtrà ſperant in eis. Rogamus etiàm, ſanctiſſimè, finem perfectum imponere diuinæ ac veſtræ ſententiæ contra Anthimum, paternis veſtris decretis conuenientem, vt omne de medio extinguatur ſcandalum à paruulis in Dominum credentibus, & omnibus nobis. Cuſtodiat Dominus ſedem veſtram ac pijſſimi Imperatoris noſtri, tanquàm dies cæli, qui Petri imitatores ſaluatis, & nos à tribulationibus ſaluâſtis, eosque, qui nos odiunt, confudiſtis.

[Margin: *conſuetã] [Margin: *imitationẽ]

SVBSCRIPTIONES.

Thalaſſius epiſcopus Berytiorum ciuitatis, rogatus ſubſcripſi. Magnus epiſcopus *Berocorum ciuitatis ſupplicando ſubſcripſi. Ioannes epiſcopus Gabalorum, ſubſcripſi Syriacè. *Aetherius epiſcopus Mariamniæ, ſupplicando ſubſcripſi. Chriſtophorus epiſcopus Porphyrionis, ſupplicando ſubſcripſi. Archelaus epiſcopus Coryci, ſupplicando ſubſcripſi. Dauithus epiſcopus Cyreſticenſis, ſubſcripſi Syriacè. Alexander epiſcopus quõdàm *Paraxiorum, nunc verò Iuſtiniapolitanus, ſupplicando ſubſcripſi. Anaſtaſius epiſcopus Iotapæ, ſupplicãdo ſubſcripſi. Domnus epiſcopus Maximianopolitanus, ſuppl. ſubſcripſi. Ioannes epiſcopus Zoororum, ſupplicãdo ſubſcripſi. Magnus presbyter & ambaſiator Theopolitanæ eccleſiæ, ſubſcripſi. Heraclius diaconus & ambaſiator eiuſdem eccleſiæ ſubſcripſi. Athanaſius diaconus & ambaſ. eccleſiæ Tyri, ſubſcripſi. Paulus lectorarius & ambaſ. eccleſiæ Tarſi, ſubſcripſi. Thomas diaconus & ambaſiator Eccleſiæ Iuſtinianopolitanæ, ſubſcripſi. Agapius diaconus & ambaſiator ſanctæ eccleſiæ ſacræ ciuitatis metropo. Euphrateſiæ, ſupplicando ſubſcripſi. Ioannes ſubdiaconus & ambaſiator ſanctæ eccleſiæ de Boſtra, ſubſcripſi. *Trofinius diaconus & ambaſ. ſanctiſſ. eccle. Seleucianæ de Iſauria, ſupp. ſubſcripſi. Euſebi' diaconus & ambaſſi. ſanctiſſ. eccle. *Amidanæ, ſciens ſuperiùs dicta contra Seuerum, Petrum, & Zoaram, ac Anthimũ, ſubſcripſi.

[Margin: *Berœorũ] [Margin: *Pagraſorũ] [Margin: *Trophini*] [Margin: *Amicleon*]

Marcus diaconus & ambaſiator ſanctæ Eccle.Emiſenę,ſubſc. Simeonius diac.& amb. ſanctæ Eccle. *Aegyropolitanæ,ſubſc. Sergius diaco.& ambaſ. ſanctæ Eccleſiæ Ptolemaidis,ſubſc. Coſmas monac.& amb.S. eccleſiæ Antaradenæ,ſubſcr. Eſaias diacon. & & ambaſ. Arethuſianæ eccleſiæ,ſubſc.Iulianus diac.& hoſpitalarius eccleſ. Palmyrenę, ſubſ.Ionas diacon.& ambaſ.Helenopolitanæ eccleſ.ſubſ. Abraami⁹ diac. & amb. eiuſdem eccleſiæ,ſubſc.Simeonius presbyter S. eccleſiæ Conſtātienſis in Cypro,ſubſcripſi. Ioannes lectorarius & ambaſ. eccleſiæ Seleuciæ Syriæ,ſub.Martyrius lectorarius eccleſiæ in Beryto,ſupplicando ſubſc. Arſeni⁹ lectorarius eccleſ.Mariamniæ,ſubſ. Sergius presbyter & luſtrator mōaſt. Sandari, ſupp. ſubſ.Simeonius diaconus S.Reſurrectionis Chriſti, ſubſcripſi.Anaſtaſius presbyter & ambaſ.eccle.Cæſareæ,ſubſ. Alexander ſubdiacon.& ambaſſi.eccle.Cæſarearum Palæſtinarum,ſub.Ioannes diacon.& amb. Eccl. Eleutheropolitanæ,ſubſ. Theodoſius diac. & amba.eccle.*Gazæarum, ſubſ.Pamphilus diacon. Eccleſiæ Neapolitanæ,ſubſc. Eunomius presb.& amb.eccle.Petri, ſubſc. Anaſtaſius diaconus & amb. eiuſdem eccl. ſubſ. Victor diac.& amb.eccleſiæ Areopolitanæ, ſubſ.Silomenus lectorarius eccle. Tarſenæ, ſup.ſubſ.Et poſt lectionem libellorum Menas venerabilis lectorarius ac ſecundicerius notariorū antiquæ Romæ, protulit actum ſynodalis epiſtolæ ſcriptæ à ſanctæ memoriæ Agapeto, & legit per dictiones Latinas: Interpretationem autem legit Chriſtodorus diaconus & notarius ſecretarius,quæ ſic habet:

*Areopolis

INTERPRETATIO EPIſtolæ ſynodalis, ſcriptæ per literas Latinas.

Epiſtola Agapeti Papæ.

DIlecto fratri Petro Agapetus. Voluiſſemus quidem, fratres dilecti, ꝓpter coniunctionem noſtræ charitatis, omnes Domini ſacerdotes, iuxta apoſtolicā traditionem, irreprahenſibiles inueniſſe, & neminem aut per gratiam, aut per metum ab Eccleſiaſticis canonibus declinare: ſed quoniam multa multotiès ſubſequuntur, quæ pœnitudinem parere poſſunt, & Dei miſericordia delicta peccatorum vincit, & idcircò differtur pœna, vt reformatio locum inuenire poſſit, monere neceſſarium iudicauimus, & vt * aſſumpta decæterò impuaricata cuſtodiantur. Oportebat enim, veſtram charitatem memorē paternarum traditionum, neminem permittere prohibita facere: ſed ſi quis audax appareret, tota virtute reſiſtere. Cùm itaque peruénimus ad comitatum sereniſſimi Imperatoris filij noſtri, inuénimus ſedem Cōſtantinopolitanæ Eccleſiæ, contra omnem canonum honeſtatem, ab Anthimo Eccleſiæ Trapezundarum epiſcopo inconuenienter vſurpatam. Cuius animam non ſolùm ſecūdùm iſtam partem, ſed quod maius eſt, in confeſſione veræ fidei à perditione reducere deſiderauimus: ſed Eutychis errori inſiſtens, ad viam veritatis redire contempſit. Vndè cùm ipſius in fide pœnitentiam iſto modo expectemus, neque catholico, neque ſacro nomine dignum eſſe ſententiauimus, donèc omnia à patribus tradita, per quę veræ religionis fides & diſciplina cuſtoditur, & ſecundùm congruentem ſatisfactionem ſuſcipiat. Cæteros verò ſimilis contumaciæ ipſius & ſententia Apoſtolicę ſedis condemnatos, ſimiliter veſtra charitas aduertat, quorum ipſe ſeipſum participem fecit. Cōſtantinopolitanę verò ſedis iniuriam, Apoſtolica authoritate adiuuante, & adiutorio fideliſſimorum Imperatorum emendabimus. Et ſupra modum quidem admirati ſumus, ꝙ iſtud opus ità apertè contrarium decretis patrum veſtra fraternitas non ſolùm ad notitiam noſtram adducere neglexit, ſed & reprehenſibili conſenſu confirmauit. Sed regratiamur Deo, cuius ſpiritu mala ad melius vtplurimùm vertuntur, & paruę tranſgreſſiones ad vtilitatem & occaſionem magni fuerint gaudij. Hoc autem pro excitando veſtrę conſpiritualitatis lętitiam ſignifico, quòd Mennam fratrem & coëpiſcopum noſtrum, virum multis laudum modis ornatum, prædicta Conſtantinopolitana Eccleſia epiſcopum ſuſcepit. Cui licèt præter cęteros sereniſſimorum Imperatorum electio arriſerit, ſimiliter tamen & totius cleri ac populi conſenſus acceſſit, vt & à ſingulis eligi crederetur. Etenim alicui neque ſciētia neq; vita fuit ignotus, ſed & fidei integritate, & ſacrarum ſcripturarum ſtudio, atq; etiàm piæ adminiſtrationis officio ſic prędicta viri reſplenduit opinio, vt ipſi tardius venire videretur, quo dignus erat. Et hoc dignitati ſuę addere credimus, quòd à temporibus Petri Apoſtoli, nullū alium vnq̄ Orientalis eccleſia ſuſcepit epiſcopum, manibus noſtrę ſedis ordinatum. Et forſitan vel ad demonſtrationem laudis ipſius, vel ad deſtructionem inimicorum inſtans res tanta peruenit, vt illis ipſe ſimilis eſſe videatur, quos in his quādoq; partibus ipſius apoſtolorum primi electio ordinauit. Commune itaq; gaudiū, fratres, pia exultatione ſuſcipite, & quantùm vos Apoſtolicę ſedis noſtrę iudicium comprobatis, conſueta reſcriptiōe ſignificate, habētes duplicē exultationis cauſam, & ꝙ mala ſinè mora corrigant, & ꝓ his optata ſubſecuta fuerint, decæterò ꝑcauentes, nè rursùs canōicis ſanctiōib⁹ qđ cōtrariū ꝑ vos (quod nō credo) fiat, veſtro accedēte cōſenſu. cumq; ſicut error q̄ ſemèl peccauit, venia dignus eſt, ſic frequēs tranſ-

2.Tim.3.a

* præſumpta

Mennę epiſcopi encomium.

greſſio motum auſteritatis depoſcit. Deus in bona conualeſcentia te cuſtodiat, frater honorandiſſime.

INTERLOCVTIO MENNÆ *patriarchæ.*

SAnctiſſimus archiepiſcopus & tota ſynodus dixit: Non mirandum, ſi ſuas & nunc magna Apoſtolica ſedes ſequitur ſacras ſanctiones ſanctiſſimarum eccleſiarum inuiolatas conſeruando, & quæ rectæ fidei ſunt defendendo, ac his, qui peccauerunt, clementem veniã tribuendo. Vndè & nos implentes ea, q̃ à ſanctiſſimo papa in epiſtola ſynodali data fuẽre, & tempus pœnitentiæ ipſi dantes deputemus, & decernamus Voſporium ſanctiſſimum epiſcopum Neocæſareæ metropolitanæ, & Acacium ſanctiſſimum epiſcopũ metropolitanæ Peſſinuntinæ, & Ioannem ac Theoctiſtũ presbyteros & defenſores magnæ eccleſiæ, quæ hic eſt, & Zachariam ſanctiſſimum Epiſcopum Mitylenenſem metropolitam, & Acacium ac Chriſtodorum diacones venerabiles & notarios huius ſanctiſſimæ Eccleſiæ, ad notificandum ei ea, q̃ à nobis geſta fuerint, & inuitare ipſum infra tres dies (ſi volet venire) ad ſanctam ſynodum, ad faciendum ſuper annunciatis cõgruam ſatisfactionem. Subſignaui.

ACTIO II. FACTA A *Menna patriarcha Conſtantinop.*

POſt conſulatum Flauij Beliſſarij clariſſimi, *nonas maias, indictiõe 14. in Chriſto amantiſſima & Imperiali *Roma Conſtantinopoli, præſidente domino noſtro ſanctiſſimo & beatiſſimo archiepiſcopo patriarcha œcumenico Menna in meſaulio dytico venerabilis domûs dominæ noſtræ, ſanctæ & glorioſæ DEI genitricis ſemper virginis Mariæ, quæ eſt prope ſanctiſſimam magnam Eccleſiam. Et à dextra quidem parte cõſedentibus & coaudientibus, iuxta pium iuſſum Chriſti amantiſſimi, & à Deo cuſtoditi Imperatoris noſtri Iuſtiniani, ſanctiſſimis & Deo amantiſſimis epiſcopis, Sabino Canuſino, Epiphanio Eſculano, Aſterio Salernitano, Ruſtico Fæſulano, Leone Nolẽſi, qui omnes ex regione Italiæ ſunt, priùs quidem miſſi ab Apoſtolica ſede, poſteà verò vnanimiter conſentientes ſanctæ memoriæ Agapeto papæ huc aduenienti, Petro Iuſtinianopolitano metropolita, Marco metropolita ſecundæ Cappadociæ prouinciæ, Zacharia Mitylenenſi metropolita, Marco metropolita Apameæ prouinciæ Bithyniæ, Auxentio metropolita Selymbriæ, Timotheo metropolita Berrhoæ, Thalaſſio metropolita Beryti, Magno metropolita *Beroæ, Ioanne metropolita Boſphori, Ioanne Gabalorum, Domitiano *Zichiano, Chriſtophoro

For. *noua Roma

*Zinchiano

Porphyriono prouinciæ Phœnicis Parali, Archelao Coryco, Dauitho *Circinſiano, Aetherio Mariamnio, Alexãdro *Paraxiano, Domno Maximianopolitano ſecundæ Palæſtinæ, Anaſtaſio Iotapæ, Ioanne *Zoorono, Andrea Paniano, Epitynchano Germæ prouinciæ Helleſpõti, Pelagio Parnaſſi, Paulo *Stectoriano, Andrea Peltano, Theodoro Myreno, & Theodorito Alindeno. A ſiniſtra verò parte Hypatio Epheſino metropolita, Conſtantino Heracliano metrop. Europæ, Theogene metro. Synnadorum, Bacho metrop. Antiochęno, Hilariano metrop. Pergæ, Voſporio Neocęſareę metrop. Ponti Polemoniaci, Paulo metrop. *Tyano, Acacio metrop. Peſſinuntino, Epicteto Claudiopolitano metropol. Honoriadis, Epiphanio Heracleano prouincię Honoriadis, Abraamio Cratiano, Alexandro Colonenſi ſecundæ prouinciæ Cappadociarum, Aſterio Amaſtreno, Eugenio Tieno, Ioanne Cæſareenſi prouinciæ Bithyniorũ, Dominico Theodoſiopolitano prouinciæ Phrygiorum Pacatianorum, Ioanne Traianopolitano, Theodoto Euriæ antiquę Epiri, Andrea Amyzono, Flauiano Coteno, Elia Cæſareæ Bithyniorum, & Armonio Callipolitano: adſtantibus autem & coaudientibus Theophane & Pelagio venerabilibus diaconis Apoſtolicæ ſedis, & Mena ac Petro Deo amantiſſimis notarijs, & quibuſdam ſubdiaconis, & procuratoribus, ac cæteris clericis ipſius Apoſtolicæ ſedis, qui & conſentientes fuerunt ſanctæ memoriæ Agapeto *facto papæ antiquæ Romæ huc aduenienti, & Magno presbytero, & Heraclio diacono, ambaſiatoribus Euphremij ſanctiſſimi patriarchæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ Theopolitanæ, Sabino diacono ſanctæ Chriſti Dei noſtri reſurrectionis, ambaſiatore Petri ſanctiſſimi patriarchæ Hieroſolymitani, Stephano diacono & ambaſ. Soterici ſanctiſſimi epiſcopi Cæſareæ metro. primæ prouincię Cappadociarum, Gaiano presbytero & amb. Elpidij ſanctiſſimi epiſcopi Ancyrani metropol. primæ Galatiæ, Dionyſio & Callinico diaconis & ambaſ. Photij amantiſſimi epiſcopi metropol. Corinthi, præſente etiàm venerabili clero huius regiæ ciuitatis, Euphemius venerabilis diaconus & primicerius notariorum, dixit: His proximis diebus, præcedente pio iuſſo Chriſto amantiſſimi ac à DEO cuſtoditi Imperatoris noſtri, conuenit præſens nunc ſancta ſynodus. Et cùm tunc intrâſſent ad vos venerabiles monachi huius regiæ ciuitatis, & qui de Theopolitana ciuitate profecti erant, ac etiàm alij venerabiles viri de Hieroſolymis, facta fuerũt quædam ſuper venerabili Anthimo, quæ in actis tũc formatis continentur, in quibus dediſtis certum terminum ſuper requiſitione ipſius venerabilis viri, qui iã decurſus eſt. Cumq; &

*Cyrreſtico

*Pagraſorum

& nunc veſtra conuenerit ſanctitas pro eadem materia, obſeruantq́; & veſtram audientiam memorati venerabiles monachi, introitum apud vos habere rogantes & ſupplicantes, ſubijcimus. Sanctiſſ. archiepiſco. & ſancta ſynodus dixit: Intrent. Et cùm intráſſent, Marianus Deo amantiſſ. presbyter & prior monaſt. ſanctæ memoriæ Dalmatij & primas, ſimul cum cæteris Deo amantiſſ. archimād. & monac. regiæ ciuitatis, & Theopolitanæ, & Hieroſolymitanæ mōaſt. Agapeto Dij, Dioſcoro S. Euphemiæ, Agapio Thalaſſij, Paulo Romanorum, *Antonio Euſebij, Stephano Olympij, Anaſtaſio Romanorum, Demetrio Phocæ, Dominico Euphemij, Zenone S. Dei genitricis in fonte, Alexandro Calamij, Dada Caiumæ, Rhodone Theodori, Gēnadio Dñici, Theodoro Maronij, Sila Eliæ, Paulo Samuelis, Ioanne Theodori, *Cirióe Aegyptiorum, Baſilio Cyraconæ, Ioanne ſancti Thomæ Apoſtoli inter illa Modeſti, Marco Theodori, Flauiano presbytero & ſecūdario Modeſti Lycaonorum, Marino *Pauli, Theoctiſto ſanctæ Dei genitricis prope illa Iob, Theodoro Tryphonis, Coſma S. Ioannis inter illa Studij, Petro ſanctæ Dei genitricis & ſancti Diomedis in Hieruſalē, Eleutherio ſancti dominici, Alexandro Abraamij, Theodoro Iob, Tryphone Elpidij, Stephano illorum de Conſta, Babyla Danielis in Stylo, Ioanne Anaſtaſij, Anthemio Neonis, Ioāne ſancti Michaelis illorum Chariſij, Ioanne Maræ prope Actiam Ciſternam, Phoca Ionæ prope & iuxta Secundum, Zoſimo Eutychij Lycaonorum, Timotheo Aſterij ꝓpe Actiam Ciſternam, Martyrio Petri prope Apoſtolos, Andrea ſanctæ DEI genitricis ꝓpe ſanctum Lucā, Marco ſancti Dominici, Iacobo Abibi Syro, Attico Eucratadorum, Ioſeph ſanctæ Dei genitricis in Lithoſtroto, Paulo ſancti Apoſtoli Petri prope palatium, Anaſtaſio presbytero & ſecundario S. Philippi in Brephotrophio, Georgio Cyri, Euſebio Simeonij, Zotico ſancti Andreæ prope Saturniam portam, & de Theopoli, Paulo monac. & amb. monaſt. Maronis, Seueriano presbytero & archimandrita monaſterij Zoæ *Calidorū Syro, Caſſiſa presbytero & archimā. monaſt. Lucæ Syro, Simeonio diacono & amb. Iacobi, Ioanne diacono & amb. Theodori, Stephano presbytero & priore monaſt. Euxerij, Ioanne presbytero & archimā. monaſt. *Cyri Thomæ Syro, Theona presby. & archimā. monaſt. Aaron Syro, Photino monac. & ambaſ. ſancti Stephani, Theodoro diacono & ambaſ. eccleſiæ Erendilenorum, Sergio presbytero & luſtratore, qui omnes pro ſeipſis, & pro reliquis, atque etiàm pro his, qui ſub ſanctis Chriſti veri Dei noſtri locis agunt, Domno presbytero & archim. monaſt. beati Martyrij, Heſychio presbytero & ambaſſia. monaſt. beati Theodoſij, Caſſiano presbytero Lauræ B. Sabbæ, Dominico presbytero & priore Turrium Iordani, Neſtabo presbytero Lauræ B. Firmini, Terentio presbytero nouæ Lauræ, Leontio monac. & priore, & vicario totius eremi, Traiano presbytero Turrium Iordani, Polyeucto diacono monaſterij beati Theodoſij, Theodoro diacono & monacho nouæ Lauræ, Cyrico diacono & monacho ipſius nouæ Lauræ, Anaſtaſio diacono monaſt. beati Martyrij, Mama monacho eiuſdem monaſt. Ioanne monacho eiuſdem monaſt. Iuliano monacho monaſt. B. Theodoſij. Qui omnes agunt ꝓ proprijs monaſterijs, & pro omnibus monachis eremi ſanctæ ciuitatis. Ioanne presbytero Campeſtris, & pro omnibus, qui ibidèm ſunt monachis, Theona presbytero montis Sinai, & ambaſſia. ipſius montis, & Eccleſiæ Pharan, & Lauræ Raithæ, & ꝓ omnibus ibidèm monachis, Strategio diacono & monacho monaſterij B. Ioannis, & pro omnibus monachis ſub Scythopoli.

*Antonino

*Paulini

*Thermarū

Sanctiſſimus archiepiſcopus, & tota ſynodus dixit: Legantur, quæ pridiè geſta fuerunt. Et accipiens Macarius venerabilis diaconus, notarius & ambaſſiator, legit: Poſt conſulatum Flauij Beliſſarij clariſſimi, ſexto Nonas Maij, indictione decimaquarta, in CHRISTO amantiſſima & imperiali Conſtantinopoli. Et reliqua primæ actionis. Sanctiſſim' archiepiſcopus & tota ſynodus dixit: Qui à nobis deputati fuerunt ad requirendum Anthimum venerabilem, ſi iniuncta ad opus deduxerunt, oſtendant. Voſporius ſanctiſſimus epiſcopus Neocæſareeñ metropolis prouinciæ Ponti Polemoniaci, dixit: Decretis à beatitudine veſtra, & ab hac ſancta ſynodo meritò obtemperantes, fuimus in omnibus locis, in quibus arbitrabamur, eſſe venerabilem Anthimum, videlicet in oratoria domo glorioſi archangeli Michaëlis, quæ eſt in palatio, & in domibus Hormiſdę in ſancto apoſtolio: in quibus conuocauimus venerabiles presbyteros & diaconos, & quaſi (vt ità dicamus) vniuerſum clerum prædictarum ſanctiſſimarum domorum, rogauimusq́; ipſos dicere nobis & demōſtrare, ſi ſciunt prędictum Anthimum, ſeu domum, in qua eſt, *inueniri. Qui primùm quidem concorditer dixerunt, neque vidiſſe ipſum ibidèm, neque ſcire domum, in qua ipſe ſit. Poſteà verò ad ſatisfactionem noſtram dederunt quoſdā ex ipſis, ſimul cum Acacio & Chriſtodoro, venerabilibus diaconis & notarijs veſtræ ſanctitatis, qui prædicti Anthimi inquiſitionem fecerunt. Exiſtimantes autem inuenire ipſum in *mittato ſuo, in quo olìm permanebat, quæſiuimus, & nec ibi inuenire potuimus. At in ſuburbio ſuo, quod eſt circa ſanctum Laurentium venientes, nec ibì ipſum inuenire valuimus, inuento ibidē homi-

*inuenire.

homine ſuo, qui dixit, quòd ex quo receſſit de ſancta magna eccleſia, neq; vidiſſe ipſum, neque ſcire vbi degat. Acacius ſanctiſſimus epiſcopus Peſſinuntiarum metropolis ſecúdæ prouinciæ Galatiæ, dixit: Et ego ſignifico veſtræ beatitudini, quomodò veniens cum Voſporio & Zacharia ſanctiſſ. comminiſtris, ac Ioanne & Theoctiſto Deo amantiſſ. presbyteris, & procuratoribus eccleſiæ, Acacioq; & Chriſtodoro venerabilibus diaconis & notarijs, in prędictis locis requirere prædictum venerabilem Anthimum, & ipſum inuenire nó potui. Zacharias ſanctiſſ. epiſcopus Mitylenenſis metropolita, dixit: Sicut dixerunt ante me Voſporius & Acacius Deo amantiſſ. epiſcopi, ſatiſfaciétes mandatis à veſtra ſanctitate, vénimus in oratoriam domum ſancti Michaëlis archangeli, quę adiacet palatio, & in ſancto apoſtolio, quod eſt intra illa Hormiſdæ, atque etiàm in ſuburbio ſuo, quod adiacet oratorię domui ſancti Laurentij, & ſcrutationem ſuſceptam fecimus, ſimul cum Ioanne & Theoctiſto Deo amátiſſimis presbyteris & procuratoribus, & Acacio & Chriſtodoro venerabilibus diaconis & notarijs, & nullibi hunc inuenire potuimus. Ioannes DEO venerabiliſſimus presbyter, & defenſor ſanctiſſimę magnę eccleſiæ, dixit: Iuxta iuſſum veſtræ ſanctitatis, ſimul cum prædictis ſanctiſſimis epiſcopis & venerabilibus diaconis & notarijs, venimus ego & Theôctiſtus ad loca prædicta ab ipſis, vbi putabam⁹ ominò nos maniſeſtum facere ipſum venerabilem Anthimú, quem inuenire non potuimus.

Theoctiſtus venerabilis presbyter & defenſor eccleſiæ, dixit: Ego eadem depono.

Acacius venerabilis diaconus & notarius, & Chriſtodorus venerab. diacon⁹ & notari⁹, ac ſecretarius, p Chriſtodorum vnú ipſorum dixerunt: Quæ ſanctiſſimi epiſcopi, & DEO amátiſſimi presbyteri & procuratores, q̃ vnà nobiſcum miſſi ſunt ſuper requiſitione venerabilis Anthimi, dixerunt, eadem & nos deponimus. Attulimus autem & ea, q̃ ꝓximè geſta fuerũt, vt ipſa ei intimarem⁹, & nullo modo ipſum inuenire potuimus.

Sanctiſſimus archiepiſcopus & tota ſacroſancta ſynodus dixit: Maniſeſta iam facta eſt voluntas venerabilis Anthimi, qui ſe maniſeſtum conſtituere noluit, & venire ad nos ad emendationem. Veruntamen nos, cùm ſimus homines, quantùm eſt poſſibile, ſequendo bonitatem magni Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, qui vult omnes ſaluos fieri, & ad cognitioné veritatis venire, & qui pœnitentiam tanq̃ ſalutare quoddam medicamentú his qui peccant, ꝓbet, vt per ipſam, qui à recta via lapſi ſunt, rurſùs ad ipſam reuocentur per conuenientem longanimitatem: ſtudenteſque prædictum venerabilem Anthimum modo poſſibili ſaluare, rurſùs dedimus ei terminum aliorú trium dierum ad pœnitendum, & recognitionem neceſſariorum, intra quos requirent ipſum Petrus ſanctiſſ. epiſcopus Iuſtinianopolitanus metropolita ſecundæ prouinciæ Cappadociæ, & Thalaſſius ſanctiſſimus epiſcopus metropolis Berytiorum, ac Domnus Deo amantiſſimus epiſcopus Maximianopolitanus ꝓuinciæ ſecundæ Palæſtinorum, Romanusq; atq; etiàm Ioannes Deo amátiſſimi presbyteri & ꝓcuratores ſanctiſſimæ magnæ eccleſiæ, inſupèr etiàm & Andreas & Calonymus venerabiles diaconi & notarij, & ſi inueniét ipſum, nunciabunt intra dictum terminum venire ad noſtrã audientiam, excuſaturú accuſatióes cótra ipſum factas. Subſignaui.

1. Tim. 2. b

CONSTANTINOPOLITANAE *ſynodi quintæ Actio III.*

POſt cóſulatum Flauij Beliſſarij, viri clariſſimi, ſexto Idus Maij, indictióe quartadecima, in Deo amantiſſima & regia ciuitate *Roma Conſtantinopoli, præſidente domino noſtro ſanctiſſimo ac beatiſſimo œcumenico archiepiſcopo Menna patriarcha, in Meſaulio dytico venerabilis domús Dominę noſtræ, ſanctæ & glorioſæ DEI genitricis ſemper virginis Mariæ, quæ eſt prope ſanctam magnam eccleſiam. Et à dextera quidem parte conſedentibus ipſi & coaudientibus ſecúdùm piú iuſſum Chriſto amantiſſimi, ac à DEO cuſtoditi Imperatoris noſtri Iuſtiniani ſanctiſſimis & DEO amantiſſimis epiſcopis, Sabino Canuſino, Epiphanio Eſculano, Aſterio Salernitano, Ruſtico Fæſulano, Leone Nolano, oḿibus ex regione Italorum, priùs quidé miſſis ex Italorum regione, videlicet ab Apoſtolica ſede, poſteà verò conſentientibus ſanctę memoriæ Agapeto facto papæ antiquę Romę huc aduenienti Thalaſſio metropolita Berytano, Magno metrop. Beroano, Ioanne Gabalorum, Chriſtophoro Porphyriono ꝓuinciæ Phœnicię Parali, Archelao Coryco, pauitho *Circinſiano, Aetherio Mariamnio, Alexandro *Pataxiano, Domno Maximianopolitano ſecundæ Palęſtinæ, Anaſtaſio Iotapeno, Ioanne Zoorono, Aſterio Amaſtreno, Andrea Paniano, Epitynchano Germæ prouinciæ Helleſponti, Paulo *Stectoriano, Andrea Peltano, Theodoro Myreno, Andrea Amyzono, Flauiano Coteno, Elia Adrianopolitano, Macedonio *Beriano, Theodorito Alindeno, Armonio, Callipolitano, Leontio Helenopolitano, Lógino Oreſteno, Ioanne Cæſareenſi Bithyniæ, & Ioanne Traianopolitano Pacatianæ Phrygiæ. A ſiniſtris verò Hypatio metrop. Epheſino, Cóſtantino Heracleano metr. Europę, Euſebio met. Cyzico, Thalaſſio met. Nicomedię, Photino met. Chalcedonéſi, Theogene met. Synnadorú, Bacho metr. Antiochiæ Piſidię, Hilariano metrop. Pergæ, Voſporio Neocęſareenſi

Marginal notes: for. vnoua Roma — *Cyrreſticeñ — *Pagraſono — *Sectoriano — *Butritino

ſareenſi metrop. Ponti Polemoniaci, Paulo metrop. Tyano, Acacio metrop. Peſſinuntino, Epicteto Claudiopolitano metrop. Honoriadis, Petro metrop. Iuſtinianopolitano ſecundæ Cappadociarum ꝓuinciæ, Zacharia metrop. Mitylenenſi, Hediſco metrop. Cianorum, Marco metrop. Apameæ prouinciæ Bithyniorum, Auxentio metrop. Selymbriano, Timotheo metrop. Berroeano, Ioanne Boſphorano metropolita, Domitiano *Zichiano, Caloa Smyrniano, Epiphanio Heracleano Honoriadis ꝓuinciæ, Abraamio Cratiano, Alexandro Colonenſi, Eugenio *Tieno, Dominico Theodoſiopolitano prouinciæ Phrygiæ Pacatianæ, Euſtathio Tiberiopolitano, Theodoto Euriano, Euſebio *Antiq; ciuitatis, Theodoro Gordeno, Matthia Cymano, Alexandro Eleuzano, & Ioanne Medaiano, adſtantibuſq; ei & coaudiẽtibus Theophane & Pelagio venerabilibus diacõis apoſtolicæ ſedis, ac Mina & Petro venerabilibus notarijs, & quibuſdam venerabilibus ſubdiaconis & procuratoribus, & cæteris clericis ipſius ſedis apoſtolicæ, qui & præſentes fuerunt cũ ſanctæ memoriæ Agapeto ſacto papa antiquæ Romæ huc adueniente, & Magno presbytero, & Heraclio diacono & ambaſiatore Euphræmij ſanctiſſimi patriarchæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ Theopolitanæ, Sabino diacono ſanctæ reſurrectionis Chriſti Dei noſtri, ambaſiatore Petri ſanctiſſimi patriarchę Hieroſolymitani, Stephano diacono & ambaſiatore Soterici ſanctiſſimi Epiſcopi Cæſareenſis metropol. primæ Cappadociæ. Gaiano presbytero & ambaſiatore Elpidij ſanctiſſimi epiſcopi Ancyrani metropolit. Galatiæ primæ, Dionyſio diacono & Callinico diacono, ambaſiatoribus Photij ſanctiſſimi epiſcopi metropolitani Corinthi, pręſente etiàm venerabili clero regiæ vrbis, Euphemius venerabilis diaconus & primicerius notariorum dixit: Bis iam conueniente ſancta veſtra ſynodo, ſecũdùm iuſſum pijſſimi & ſereniſſimi Imperatoris noſtri, cùm aduenirent tunc diuerſi monachi ex hac regia vrbe, & Theopoli, ac etiàm Hieroſolymis, præceſſerunt quædam ſupra Anthimũ, ſicut geſta de his oſtendunt, in quibus ſecũdùm primum & ſecundum ordinem, certi termini dati ſunt ſuper requiſitione ipſius venerabilis viri. Quoniam igitur & vltimã dilationem à vobis datam decurriſſe contigit, conuenitque rursùs veſtra ſanctitas, obſeruant quoq; veſtram audientiam prędicti venerabiles monachi, petentes introitũ habere, ſubijcimus ergò & exhibemus ad pręſentiam. Sanctiſſimus archiepiſcopus & tota ſynodus ſancta dixit: Intrent. Et intrauit Marianus Deo amantiſſimus presbyter & prior monaſterij ſanctæ memoriæ Dalmatij, & primas, & cum ipſo DEO dilectiſſimi presbyteri & archimandritæ venerabilium monaſteriorũ regiæ ciuitatis, Agapetus Dij, Dioſcorus ſanctæ Euphemiæ, Agapi⁹ Thalaſſij, Paulus Romanorum, *Antoninus Euſebij, Stephan⁹ Olympij, Anaſtaſius Romanorum, Demetrius Phocæ, Dñicus Euphemij, Zoilus Theodoti, Iulianus Euphemij, Stephanus Promoti, Zenon ſanctæ Dei genitricis ad fontẽ, Alexander Calamij, Dadas Caiumę, Rhodon Theodori, Silas Elię, Paulus Samuelis, Ioãnes Theodori, *Cyrion Aegyptiorũ, Baſilius Cyraconæ, Ioãnes ſancti Thomæ apoſtoli inter illa Modeſti, Marinus *Pauli, *Theoctícus ſanctæ Dei genitricis ꝓpe illa Iob, Theodorus Tryphonis, Coſmas ſancti Ioannis inter illa Studij, Petrus ſanctæ Dei genitricis & ſancti Diomedis in Hieruſalẽ, Eleutherius ſancti Dominici, Alexander ſancti Abraamij, Theodorus Iob, Tryphon Elpidij, Stephanus Conſtæ, Babylas Danielis in Stylo, Ioannes Anaſtaſij, Anthemius Neonis, Ioãnes ſancti Michaelis illorum Chariſij, Ioannes Maræ prope Aẽtiam Ciſternã, Phocas Ionæ prope Secundum, Zoſimus Eutychij Lycaonorũ, Timotheus Aſterij, Stratonicus Dometij, Polychronius *Ethrij, Andreas Romanorum prope Ciſternam, Martyrius Petri prope apoſtolos, Andreas ſanctæ Dei genitricis prope ſanctũ Lucam, Marcus ſancti Cyrici, Iacobus Abibi Syrus, Atticus Eucratadorum, Ioſeph ſanctæ Dei genitricis in Lithoſtroto, Paulus ſancti Petri apoſtoli prope palatium, Anaſtaſius presbyter & ſecundarius ſancti Philippi in Brephotrophio, Georgius Cyri, Euſebius Simeonij, Zotic⁹ S. Andreæ prope Saturniam portã, Dñicus ſancti Ioannis Syriorum, Coſmus Maximini, Polychronius *Cretenſiũ, Paulus ſancti Erimonis, & eorum qui ſunt ſub Theopoli, Paulus monach. & ambaſiator monaſterij Maronis, Seuerianus presb. & archi. monaſt. Zoaræ Thermarũ Syrus, Caſſiſas presby. & archimãdrita monaſterij Lucæ Syrus, Simeones diaconus & ambaſiator monaſterij Iacobi, Ioannes diaconus & ambaſiator monaſterij Theodori, Stephanus presb. & prior monaſterij Euxerij, Ioannes presb. & archimandrita monaſterij Aaron Syrus, Photinus mona. & ambaſiator monaſterij ſancti Stephani, Theodorus diaconus & ambaſiator eccleſiæ Erendilenorum, Sergius presb. & luſtrator, qui omnes agunt pro ſeipſis, & pro cæteris, atq; etiàm pro his, qui ſunt ſub ſanctis locis Chriſti veri Dei noſtri, Domn⁹ presby. & archimandrita monaſterij beati Martyrij, Heſychius presby. & archimandrita monaſterij beati Theodoſij, Caſſianus presbyter Lauræ beati Sabbæ, Dominicus presbyter & prior Turrium Iordani, Neſtabus presby. Lauræ beati Firmini, Terentius presb. nouę Laurę, Leõtius monac. & prior, ac vicari⁹ toti⁹ eremi, Traian⁹ presb. Turriũ Iordani, Polyeuctus diaco. monaſt. B. Theodo-

*Zinchiano
*Antiſæ
*Aſtyantiq;
*Antonius
*Paulini
*Theoctiſti
*Criticorũ, vel Eriticorum.

odoſij, Theodorus diaco. & monac. eiuſdē nouæ Lauræ, Cyricus diacon. & monachus monaſt. beati Martyrij, Mamas mona. eiuſdem monaſt. Ioannes monac. eiuſdem monaſt. Iulianus monac. monaſt. beati Theodoſij, qui omnes pro proprijs monaſterijs agunt, & pro omnibus monachis de eremo ſanctæ ciuitatis. Ioannes presbyter Campeſtris, & pro omnibus ibidèm monachis. Theonas presbyter montis Sinai, & ambaſiator ipſius montis & eccleſiæ Pharan ac Lauræ Raithæ, pro omnibus ibidèm monachis. Strategius diaconus & monachus monaſterij beati Ioannis, pro omnibus monachis, qui ſunt ſub Scythopoli. Sanctiſſimus archiepiſcopus & tota ſynodus ſancta dixit: Legātur, quæ proximè geſta fuerunt. Et accipiens Paulus venerabilis diaconus & notarius, legit: Poſt cōſulatum Flauij Beliſſarij clariſſimi, * primo Nonas Maij, indictione quartadecima, in Deo amātiſſima Imperiali Roma Conſtantinopoli, Et reliqua ſecundæ actionis. Sanctiſſimus archiepiſcopus & tota ſancta ſynodus dixit: Doceant nos venerabiles diaconi & notarij, quot dies præterierunt poſt ſynodum ſecundo ordine factam.

For, * pridiè

Notarij dixerunt: Docemus veſtram beatitudinem, quomodò à circunhabita die in actis nunc lectis vſq; ad hanc diem, quinq; ſunt dies. Sanctiſſimus archiepiſcopus & tota ſancta ſynodus dixit: Nūc qui à nobis ſecundo ordine deputati ſunt ad requirēdum venerabilē Anthimum, ſi interlocutionis finem impoſuerunt, edoceant. Petrus ſanctiſſimus epiſcopus Iuſtinianopolitanus ſecundæ Cappadociæ, dixit: Quæ ſanctè à veſtra ſanctitate geſta ſunt, & nobis mandata, ad effectum deducere ſtuduimus. Egoq;, & qui mecum deputati erant, Thalaſſius ſanctiſſimus epiſcopus Berytius metropolita, & Domnus Deo amātiſſimus epiſcopus Maximianopolitanus, & Romanus ac Ioannes Deo amātiſſimi presbyteri & procuratores, Andreasq; & Calonymus Deo amātiſſimi diaconi & notarij ſanctiſſimæ magnę eccleſiæ, iuimus ad diuerſa loca, in quibus putabatur inueniri venerabilis Anthimus, & cum omi diligentia fecimus inquiſitionem, & nullo modo ipſum inuenire potuimus. Fuim' autem & in venerabili domo glorioſi martyris Laurentij, & interrogauimus ibidèm clericos, ſi ſciebant, vbì moratur memoratus venerabilis vir. Qui cum iuramento dixerunt, ſe non vidiſſe ipſum, ſed quòd receſſit de ſede huius regiæ vrbis, neq; ſcire in quo loco moratur. Dixerunt autē ipſum habere ſuburbanum prope * prophetium, in quo ſępiùs inuentus eſt deambulare, & in monaſterio Theodoſij Deo amantiſſimi presbyteri, & Prioris, priuſquàm acciperet epiſcopatum huius regiæ ciuitatis. * quos accipiētes, venimus ad pdicta loca, & inquiſiuimus. Et neq; in his locis ipſum inuenire valuim', ibidèm

* Quod

inuentis cum iuramento aſſirmātibus, neq; vidiſſe ipſum, ex quo receſſit de hac ſancta magna eccleſia. Accipientes autē ad mentē, affectionem exiſtentem ei erga Petrū quondàm Apamearum præſulem, iuimus ad ſuburbanum, quod pertinet ipſi Petro, exiſtens prope oratoriam domum ſancti martyris Thyrſi, & nec ibì ipſum inuenire potuimus. Thalaſſius ſanctiſſim' epiſcopus Beryti, dixit: Iuſtè autem & canonicè à ſancta ſynodo interlocutis ſatisfacientes, ego & Petrus ac Domnus ſanctiſſimi epiſcopi, Romanusq; & Ioannes Deo amantiſſimi presbyteri & procuratores, Andreas & Calonymus venerabiles diaconi & notarij ſanctiſſimę magnę eccleſiæ, vénimus ad inquirendū venerabilem Anthimum, inuitaturi ipſum venire ad hoc ſacrum collegiū, & facere defenſiones, de quibus accuſatur. Et venientes in multis locis, oratorij domibus & venerabilib' monaſterijs, ac etiàm in ſuburbanis pertinentibus ipſi Anthimo & Petro, qui ſedē Apamearum olim iniuſtè ſubripuit, in qbus putauimus ipſum manere, & luſtrauimus, nec vllo modo ipſum inuenire potuimus. Domn' Deo amantiſſimus epiſcop. Maximianopolitanus ſecundę Palæſtinæ, dixit: Sequendo & ego, quæ canonicè à ſanctiſſima hac ſynodo iuſſa ſunt, peragraui cū Petro ac Thalaſſio ſanctiſſimis epiſcopis, Romanoq; ac Ioanne Deo amantiſſimis presbyteris & eccleſię defenſoribus, & cū Andrea & Calonymo venerabilibus diaconis & notarijs ad nominata ab ipſis loca, & nullibì ipſum inuenire potuimus. Romanus Deo amātiſſimus presbyter & eccleſię defenſor, dixit: Ego veniēs ſimul cum Petro, Thalaſſio, ac Domno ſanctiſſimis epiſcopis, & Ioanne Deo amantiſſimo compresbytero meo ac defenſore, Andreaq; & Calonymo Deo amantiſſimis diaconis & notarijs, in venerabili domo ſancti martyris Laurentij, & introeuntes in ipſam, hortati ſumus Deo amātiſſimos clericos dicere, vbì poſſibile eſt inuenire venerabilem Anthimum, vt annunciarētur ei, quæ geſta ſunt de materia mota in venerabili ſynodo. Et cum iuramēto ipſi venerabiles clerici dixerunt, quia ſcimus ipſum habere ſuburbanum prope * prophetium ſancti Iſaiæ, & ibì multùm cōmorari, & ſæpiùs abire in monaſteriū Theodori Deo amātiſſimi monachi, & cū ipſo morari. Hæc ſcimus ab ipſo fieri, priuſquàm acciperet epiſcopatū huius regię ciuitatis. Etiàm tempore epiſcopatùs nō ſolùm ſemèl ſciuimus ipſum alere venerabiles clericos ſuos ſanctiſſimæ magnę eccleſiæ in prædicto ſuburbano in collegio Dominæ noſtrę Dei genitricis ſanctę Marię, quę iacet & locata eſt in Blachernis * proceſo exiſtente regis. Et ipſis verbis, cum iuramentis vſi, addiderunt, quoniam nūc omninò neſcimus vbì ſit. Si autem poſteà poterimus cognoſcere, vbì degat, annunciabimus veſtræ charitati.

* proceſſu

ritati. Cùm verò audiuimus hæc ab ipſis, hortati ſumus venire vnà nobiſcum in monaſterium Theodori Deo amantiſſimi presbyteri & monachi, & in ſuburbano venerabilis Anthimi, vt & in illis locis inquiſitionem ipſius faceremus, & ſcire vbì moraretur. Et euntes nos cum prædictis venerabilibus clericis in monaſterium Theodori Deo amantiſſimi presbyteri, & prioris ipſi⁹ monaſterij: & intrantes oratoriam domum ipſius venerabilis mõaſterij, inuenimus ibì venerabiles monachos ipſi⁹, inter quos erat & Procopius venerabiliſſimus monachus, & ꝓtodiaconus. Et cùm audijſſent à nobis, vbi moratur venerabilis Anthimus, eô ꝙ à ſancta ſynodo ipſe inquiritur, dixerũt hęc: Quoniam ſicut in conſpectu Dei dicimus, quòd priusquàm dominus Anthimus fieret epiſcopus huius regię ciuitatis, veniebat frequenter in monaſterio noſtro ad Priorem, & conuerſabantur ſimul, & habebant adinuicèm affectiõem: poſtq̃ autem accepit epiſcopatum, non venit huc, nec vidimus eius adſpectum. Dominus autem Prior noſter receſſit multis diebus ad votum, neque audiuim⁹ ab ipſo domino, vbì moratur venerabilis Anthimus. Venimus autem & in ſuburbano venerabilis Anthimi, & introëuntes, inuenimus in ipſo Stephanum & Longinum illius familiares. Qui interrogati à nobis, vbì moraretur prædictus venerabilis Anthimus, dixerunt cum iuramentis, neſcire vbì moratur, ſed ipſos ſolos eſſe in ipſo ſuburbano: & per clementem Deum & ſanctas veſtras orationes, ex quo exiuit de ſancta Maria, non vidimus faciem eius. Et exindè venientes in oratorio ſancti martyris Thyrſi, intelleximus, quomodò propè adiacet ſuburbanum Petri, quondàm Apamearum epiſcopi, in quo inueniretur venerabilis Anthimus. Et illuc etiàm venientes, interrogauimus Thaleleum venerabilẽ monachum, ſi ſciret prædictum venerabilem Anthimum ibidèm eſſe. Et dixit cum iuramentis ipſe, & Siſinnius artis redemptor, quoniam neq; anteq̃ fieret epiſcopus, nec poſtq̃ factus eſt, ſcimus ipſum veniſſe huc, neq; vbì moratur. Et hæc cùm audiuimus, receſſimus. Ioannes Deo amãtiſſimus presbyter & eccleſiæ aduocatus, & ſuper cuſtodias, dixit: Ego eadẽ depono. Andreas Deo amantiſſimus diaconus & notarius, dixit: Secundùm ſanctum præceptum veſtræ beatitudinis, abij vnà cum prædictis ſanctiſſimis epiſcopis, & Deo amantiſſimis presbyteris & procuratoribus, vnà mecum à vobis ſanctiſſimis deputatis, ad faciendum inquiſitionem venerabilis Anthimi. Et veniens cum ipſis ad loca per eos dicta, & cum magna inueſtigatione ipſum inuenire non potui. Audiui autem à prædictis clericis S. martyris Laurentij, & à monachis monaſterij Theodori venerabilis presbyteri & prioris, ac etiàm ab hominibus pertinentibus ipſi venerabili Anthimo, omnia, quæ relata fuerunt vobis à Romano Deo amãtiſſimo presbytero & procuratore. Calonymus venerabilis diaconus & notarius, dixit: Conſona & ego depono prædictis Deo amantiſſimis viris. Sãctiſſimus archiepiſcopus & tota ſancta ſynodus dixit: Viſus quidem fuit venerabilis Anthimus non recta conſcientia vſus fuiſſe, refugiendo vſq; nunc venire ad nos. Nam quid prohibens fuit, niſì q̃a diſtulit venire ad nos, & ſecũdùm quod cõueniens fuit, reſpondere adnunciatis cõtra ipſum tanq̃ veris, ac Deo dilectam, & ſacrorum habitui condecentem præbere ſatisfactionem? Verùm licèt ille nos iam moueric contra ſe ad ſententiandum in ipſum, tamẽ nos nullo modo deſpicientes miſeratiõem decentem ſacerdotibus Dei, erga emendationem animarum, quæ peccauerunt, tertiã ei damus dilationem, intra quam niſi venerit, & liberum ſe conſtituerit ab adnunciatis contra ipſum, finis quidem, qui indè propriæ inobedientiæ conuenit, inſcribetur. Nos verò ſequentes venerabiles canones, & ea quæ à ſanctæ memoriæ Agapeto diffinita ſunt, attendentes, iuſtam in eum feremus ſententiam. Inquirent igitur ipſum & Theogenes ſanctiſſimus epiſcopus Synnadorũ metropolita, & Bachus ſanctiſſ. epiſcopus metropolis Antiochiæ prouinciæ Piſidorum, & Chriſtophorus Deo amantiſſ. epiſc. Porphyriõis *Phœnicis *Parali, ac Iulianus & Ammoni⁹ Deo dilectiſſ. presbyteri & defenſores ſanctiſſimæ Eccleſiæ magnæ, Paulusq; & Macari⁹ venerabiles diaconi & notarij, & ſi inuenient, parabũt obſeruare noſtram audientiam intra alios decem dies. Et pro tollendo omnẽ ignorãtiæ ſeu (quod verius eſt) diſſimulationis occaſionem, fiet, quę à nobis ſententiata fuerint, manifeſta toti Chriſtianiſſ. populo huius regię ciuitatis, & ꝓclamatio apponetur, exhibens inquiſitionẽ eſſe factã ſup Anthimũ, & ipſum hortans ſerò venire ad nos. Subſignaui.

CONSTANTINOPOLITANI Concilij quinti Actio IIII.

Poſt cõſulatum Flauij Beliſſarij clariſſimi prætoris, 12. Kalendarum Iunij, indictiõe 14. in Chriſto amãtiſſima Roma Conſtantinopoli regia, pręſidente dño noſtro ſanctiſſ. ac beatiſſ. œcumenico archiepiſcopo, Menna patriarcha in Meſaulio dytico venerabilis domûs dominę noſtræ, ſanctæ & glorioſæ Dei genitricis ſemper virginis Mariæ, quæ eſt prope ſanctiſſimam magnam eccleſiam, & à dextris quidem conſidentibus & coaudientibus, ſecundùm pium iuſſum pijſſimi & à DEO cuſtoditi Impatoris noſtri Iuſtiniani, ſanctiſſimis ac Deo

Deo amantiſſimis epiſcopis, Sabino Canuſino, Epiphanio Eſculano, Aſterio Salernitano, Ruſtico Fęſulano, Leone Nolano, ex omnibus Italiæ regionibus, priùs quidẽ ab Apoſtolica ſede miſſis, poſteà verò conſentientibus ſanctæ memoriæ Agapeto facto papæ antiquæ Romæ huc aduenienti, Thalaſſio metrop. Beryti, Ioanne Gabalorum, Chriſtophoro Porphyriono prouin. Phœniciæ Parali, Archelao Coryceno, Dauitho
*Cyrreſticenſi, *Circinſiano, Aetherio Mariamnio, Alexãdro *Paraxiano, Domno Maximianopolitano ſecundæ Palæſtinæ, *Pagraſono Anaſtaſio Iotapeno, Ioanne *Zoorano, Aſterio Amaſtreno, Andrea Paniano, Epitynchano Germæ ꝓuinciæ Helleſponti, Paulo *Stectoriano, *Sectoriano, Andrea Peltano, Theodoro Myreno, Andrea Amyzono, Flauiano Cotenenſi, Elia *Butritino Adrianopolitano, Macedonio *Berianenſi, Theodorito Alindinenſi, Armonio Callipolenſi, Leontio Helenopolitano, Longino Oreſteno, Ioanne Cæſareenſi Bithyniæ, & Ioanne Traianopolitano Phrygię Pacatianæ: A ſiniſtris verò, Hypatio metropol. Epheſino, Conſtantino Heracleano metropol. Europæ, Euſebio metrop. Cyzico, Thalaſſio metrop. Nicomediæ, Photino metro. Chalcedonæ, Theogene metrop. Synnadorum, Bacho Antiocheno metropol. Piſidię, Iuliano metrop. Pergæ, Voſporio Neocæſareenſi metrop. Ponti Polemoniaci, Paulo metrop. *Tyano, Acacio metrop. Peſſinuntino, Epicteto Claudiopolitano metropol. Honoriadis, Petro metrop. Iuſtinianopolitano ſecundæ prouinciæ Cappadociarum, Zacharia metrop. Mitylenenſi, Hediſco metrop. Ciano, Marco metropol. Apamearum prouinciæ Bithyniorũ, Auxentio metrop. Selymbriano, Ioanne metrop. Boſphorano, Domitiano *Zichiano, *Zinchiano Caloa Smyrnæ, Epiphanio Heracleano prouinc. Honoriadis, Abraamio Cratiano, Alexandro Colonenſi, Eugenio Tieno, Dominico Theodoſiopolitano prouin. Phrygiæ Pacatianæ, Euſtathio Tiberiopolitano, Theodoto Euriano, Euſebio *antiquæ ciuitatis, *Antiſæ, vel Aſtiantiquæ Theodoro Gordeno, Matthia Cymano, Alexandro Eleuſono, & Ioanne Medaiano, Aſſiſtentibusque ei & coaudientibus, Theophane & Pelagio Deo amãtiſsimis diaconis Apoſtolicę ſedis, & Mina & Petro venerabilibus notarijs, & quibuſdam ſubdiacõis ſedis Apoſtolicæ, qui conſentientes fuerunt Agapeto facto papæ antiquæ Romæ, huc aduenienti, & Magno presbytero & Heraclio diacono ambaſiatore Euphræmij ſanctiſſ. patriarchæ Theopolitanæ Eccleſiæ Sabino diacono ſanctæ reſurrectionis Chriſti DEI noſtri, ambaſiatore Petri ſanctiſſimi patriarchæ Hieroſolymitani, Stephano diaco. & ambaſ. Soterici ſanctiſſ. epiſcopi Cęſareenſis metrop. primæ Cappadociæ, Gaiano presby. & amb. Elpidij ſanctiſſ. epiſcopi Ancyritani metrop. primæ Galatiæ, Dionyſio & Callinico diacono & ambaſia. ſanctiſſ. Photini epiſcopi metrop. Corinthi, ꝑſente etiàm venerabili clero regiæ vrbis, Euphemius venerabilis diaconus & notariorum primicerius, dixit: Cùm iam tertiò cõuenerit ſancta noſtra ſynodus, iuxta pium iuſſum Chriſto amantiſſimi & ſereniſſ. Imperatoris noſtri, & quędam geſta fuerint ſuper venerabili Anthimo, & eius requiſitione à veſtra ſanctitate, ſententiaque ſancta à vobis prolata ſit, diffiniens dilationem decem dierum ad inquiſitiõem ipſius, & proclamationẽ apponi iubens, inuitãdo ipſum venire ad ſanctam noſtram ſynodũ. Cumq; etiàm euenerit id, quod à vobis mandatum erat ad effectum prouenire, & inducias per veſtram ſanctam ſententiam datãs decurriſſe, cõuenienteq; & nunc ſancta noſtra ſynodo, ac obſeruantibus audientiã noſtrã ijs, ꝗ in principio accuſationẽ contra ipſum venerabilem Anthimum fecerunt, venerabiles videlicet monachi huius regię vrbis, & Theopolitanę, petentibusq; introitum habere, ſubijcimus ad notitiam. Sanctiſſi. archiepiſcopus dixit: Intrent. Et intrauit Marianus Deo amantiſſimus presbyter, & prior monaſterij Dalmatij ſanctæ memoriæ, & primas, & cum ipſo Deo amãtiſſimi presbyteri & archimandritæ venerabilium monaſteriorum regię ciuitatis Agapetus Dij, Dioſcorus ſanctę Euphemię, Agapius Thalaſſij, Paulus Romanorum, Demetrius Phocę, *Antoninus Euſebij, Stephanus Olympij, *Antonius Anaſtaſius Romanorũ, Dñicus Euphemij, Zoilus Theodoti, Iulianus Euphemij, Stephanus Promoti, Zenon ſanctę DEI genitricis ad fontem, Alexander Calamij, Dadas Caiumę, Dominicus S. Ioannis Syriorum, Elpidius Baſiani, *Zoſimus Maximini, Polychronius *Cretenſium, Paulus S. Erimõis, *Coſmus *Criticorũ, vel, Eriticorum Rhodon Theodori, Gẽnadius Dominici, Theodorus Maronij, Silas Eliæ, Paulus Samuelis, Ioannes Theodori, Cirion Aegyptiorum, Baſilius Cyraconę, Ioannes ſancti Thomę Apoſtoli inter illa Modeſti, Marcus Theodori, Marinus *Pauli, Flauianus pre- *Paulini ſbyter & ſecundarius Lycaonorum, Theoctiſtus ſanctę Dei genitricis prope illa Iob, Theodorus Tryphonis, Eleutherius ſancti Dominici, Coſmas S. Ioãnis ad Stylum, Petrus ſanctę Dei genitricis & ſancti Diomedis in Hieruſalẽ, Alexãder Abraamij, Theodorus Iob, Tryphon Elpidij, Stephanus Conſtę, Babylas Danielis in Stylo, Ioannes Anaſtaſij, Anthemius Neonis, Timotheus Aſterij, Ioannes ſancti Michaelis inter illa Chariſij, Ioãnes Marę prope Actiam ciſternam, Phocas Ionę prope Secũdum, Zoſim⁹ Eutychij Lycaonorum, Stratõicus Dometij, Polychronius *Ethrij, Andreas Romanorum prope ciſternã, Martyrius Petri ꝓpe Apoſtolos, Andreas S. Dei genitricis ꝓpe S. Lucam,

Lucam, Marcus S. Cyrici, Iacobus Abibi Syrus, Atticus Eucratadorũ, Ioſeph ſanctæ Dei genitricis in Lithoſtroto, Paulus ſancti Petri apoſtoli prope palatium, Anaſtaſius presbyter & ſecundarius ſancti Philippi in Brephotrophio, Georgius Cyri, Euſebius Simeõis, Zoticus ſancti Andreæ prope *Saturniam portam, Theodorus monaſter. ab ipſo conſtituti prope martyriũ ſancti Laurentij, & de Theopoli, Paulus monac. & ambaſ. monaſt. Maronis, Seuerianus presbyter & archi. monaſ. Zoaræ Calidorũ Syrus, Caſſiſas presbyter & archim. monaſt. Lucæ Syrus, Simeonius diac. & amb. Iacobi, Ioannes diac. & amb. Theodori, Stephanus presb. & prior monaſt. Euxerij, Ioannes preſ. & arch. monaſterij, Aaron Syrus, Photinus monac. & ambaſ. monac. ſancti Stephani, Theodorus diaconus & ambaſ. Eccleſiæ Erendilenorum, Sergius presbyter & luſtrator, qui omnes & pro ſeipſis agunt, & reliquis, ac etiàm ꝓ ijs, qui ſunt ſub ſanctis Chriſti veri Dei noſtri locis, Domnus presbyter & archim. monaſt. B. martyrij, Heſychius presb. & ambaſiator monaſterij beati Theodoſij, Caſſianus presbyter & prior monaſterij Lauræ beati Sabbæ, Dominicus presbyter & prior Turrium Iordani, Neſtabus presbyter Lauræ B. Firmini, Terentius presbyter nouæ Lauræ, Leõtius monachus & vicarius totius eremi, Traianus presbyter Turrium Iordani, Polyeuct⁹ diaconus monachus B. Theodoſij, Theodorus diacon⁹ & monac. nouæ Lauræ, Cyricus diaconus eiuſdẽ nouę Lauræ, Anaſtaſius diac. monaſterij beati Martyrij, Mamas monach. eiuſdem monaſt. Ioannes monachus eiuſdem monaſterij, Iulianus monach. mõaſterij beati Theodoſij. Qui omnes agunt pro proprijs monaſterijs, & pro omnibus monachis, qui ſunt in ſancta eremo, Ioãnes presbyter Campeſtrinæ, & pro omnibus ibidèm monachis, Theonas presbyter montis Sinai, & ambaſiator eiuſdem montis & eccleſiæ de Pharan, ac Lauræ Rhaitæ, pro omnibus ibidẽ monac. Strategius diacon. & monac. monaſt. B. Ioannis, & ꝓ omĩbus monac. de Scythopoli.

Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Legãtur quæ geſta ſunt pro hac materia. Et lectę fuerunt duę actiones per Macarium venerabilem diaconum & notarium, tertia verò p Calonymum venerabilem diaconum & notarium.

Sanctiſſimus archiepiſcopus & tota ſynodus dixit: Si id, quod à vobis interloquutum eſt ſuper inquiſitione venerabilis Anthimi, viri Deo amantiſſimi ad hoc deputati fecerunt, edoceri volumus. Theogenes ſanctiſſimus epiſcopus metropolis Synnadorum, dixit: Secundùm iuſſum veſtræ ſanctitatis, & totius ſub cælo vobiſcum venerabilis ſynodi, fui vnà cum Bacho DEO amantiſſimo Epiſcopo clariſſimæ metropolis Antiochenæ prouinciæ Piſidiorum, & Chriſtophoro Deo amãtiſſimo epiſcopo Porphyriono ſub Phœnicia Parali, & Iuliano ac Ammonio Deo amantiſſimis presbyteris & procuratoribus ſanctæ magnæ Eccleſiæ, Pauloque & Macario venerabilibus diaconis & notarijs venerabilis noſtri epiſcopatûs, in venerabili oratorio ſancti martyris Sergij inter illa Hormiſdæ, & quærentibus nobis venerabilem Anthimum, oſtenſa fuit nobis domus, vbì priùs morã habere dicebatur, & inuenimus clauſam exiſtẽtem oſtio. Venimus autem & ad alia loca, ad requirẽdum ipſum venerabilem Anthimum, in quibus putabatur eſſe: & ſciſcitantes, nõ potuimus ſcire, vbì moratur, ex quo exiuit de ſanctiſſima magna noſtra Eccleſia. Rurſùs poſteà in alia die abeuntes in venerabili domo ſancti archangeli Michaelis, quæ iacet in palatio, conuocauimus venerabiles clericos ipſius oratorij, & interrogauimus ipſos de ipſo venerabili viro. Qui cum iuramento dixerunt, neq; vidiſſe, neq; ſcire, vbì moratur. Et hæc eadem ſtudui nota facere veſtræ ſanctitati. Bachus ſanctiſſimus epiſcopus metropolis Antiochenæ Piſidiorum prouinciæ, dixit: Iuxta ſanctam interloquutionem veſtræ ſanctitatis, fui & ego vnà cum Theogene & Chriſtophoro ſanctiſſimis epiſcopis, ac Iuliano ac Ammonio Deo amãtiſſimis presbyteris & eccleſiæ defenſoribus, Pauloq; & Macario Deo amantiſſimis diaconis & notarijs, & quæſiui vnà cum ipſis venerabilem Anthimum in diuerſis locis, & nullatenùs ipſum inuenire potui. Chriſtophorus ſanctiſſimus epiſcopus Porphyrionis prouinciæ *Phœniciæ Parali*, dixit: Secundùm ea, quæ à veſtra beatitudine nobis iuſſa fuerũt, & à ſancta ſynodo vobiſcum ſedente, fuerunt ſimul Theogenes & Bachus ſanctiſſimi epiſcopi vnà cum vilitate mea, atque etiàm Iulianus & Ammonius Deo amantiſſimi presbyteri & eccleſię defenſores. Inſupèr etiàm & Paulus ac Macarius venerabiles diaconi, & notarij venerabilis epiſcopatûs veſtri, & q̃ſiuimus venerabilẽ Anthimũ, vt accuſatiões cõtra ipſum motas in hac ſacra veſtra ſynodo, adnunciarem⁹ ei, & hortaremur ipſum, quoàd poſſibile, reſpondere ad querelas. Et primùm quidem fuimus in locis Hormiſdæ, in qua domo permanebat, priuſquàm ipſe raperet pontificalem ſedem huius regiæ vrbis, quã domum inuenimus clauſam oſtijs. Interrogauimus autem eos, qui ibidèm expectabant, ſi ipſum viderant. Et audiuimus ipſos dicentes, non vidiſſe ipſum à multis diebus. Similiter etiàm fuimus in venerabili domo ſancti archangeli Michaelis in palatio, (viſus enim fuit priùs ibidèm frequentare) & interrogauimus clericos ibidèm, ſi apparuerat eis in ijs diebus venerabilis Anthimus, qui à nobis quærit: & ab ipſis cum iura-

iuraméctis ſcimus, quod neq; viderũt eum, neq; ſciunt, vbi ſit. Et non ſolùm in ijs locis, ſed & in alijs locis fuimus nobis cómemoratis. Et quibuſdam pueris ſuis obuiauim⁹, & interrogauimus eos. Et ſecundùm quod ſanctiſſimi & Deo amantiſſimi viri, qui mecũ miſſi ſunt, ſciũt, à nullo potuimus ſcire, vbi moratur ſæpè dictus venerabilis Anthimus. Iulianus Deo amantiſſimus presbyter & eccleſiæ defenſor, dixit: Secundùm ſanctum mandatum veſtræ ſanctitatis abiens ſimul cũ Theogene, Bacho, & Chriſtophoro ſanctiſſimis epiſcopis, & Ammonio amantiſſimo compresbytero meo & defenſore, Pauloq; & Macario venerabilibus diaconis & notarijs, quæſiui vnà cum ipſis venerabilem Anthimum in diuerſis locis & pluribus, in quib⁹ ipſum inuenire arbitrabamur, & nullibì ipſum inuenire potuimus. Et hoc ſignificamus veſtræ ſanctitati, quòd propoſita eſt & proclamatio veſtræ ſanctitatis, & neq; ſic ipſum inuenire potuimus. Ammonius Deo amantiſſimus presbyter & eccleſię defenſor, dixit: Iuxta ea, quæ iuſſa ſunt à veſtra ſanctitate, fui vnà cum prædictis Deo amantiſſimis epiſcopis, & Iuliano presbytero & defenſore meo, & cũ Paulo & Macario venerabilibus diaconis & notarijs, primùm quidem in domo, in qua permanebat venerabilis Anthimus, vt eo ibidèm inuento, intimaremus ei, quæ à veſtra ſancta ſynodo mandata erant: & inuenientes portas ipſius domûs ab extra, interrogauim⁹ eos, qui aderant, & oſtiarium domûs, vbinàm moraretur prædictus venerabilis vir. Dixerunt neſcire, neq; vidiſſe ipſum ex plurimo tempore in ipſa domo. Vénimus autem & in oratoriã domum ſancti Michaelis archangeli, & cõgregantes venerabiles ibidèm clericos, adiurauimus, ſi ſciũt prædictum venerabilem virũ morari in ipſo oratorio, aut in alio loco. Illi autem cum iuramento reſponderũt, ſe nullam omninò talem ſcientiam de ipſo habere. Fuimus autem & in diuerſis alijs locis, quærentes ipſum, & nullo modo valuimus compræhendere, vbì moratur, omnibus eadem aſſirmantibus, quòd nullo modo ſciunt, vbì nunc ſit. Significo autem & veſtræ ſanctitati, quomodò & proſcriptionem à ſancta ſynodo veſtra factam, rogantem venerabilem Anthimum venire, & reſpondere ſanctæ huic ſynodo veſtrę, publicè appoſuim⁹ à ſeptem diebus, vt & per ipſam ſciat, quæ exhibita ſunt veſtræ ſanctitati, & certus ipſe conſtituatur: ſed neque ſic vllam vnquam ſui demonſtrationem fecit.

Paulus venerabilis diaconus & notari⁹, dixit: Secundùm præceptum veſtræ dominationis & beatitudinis veſtræ ſynodi, iuimus ſimul cum prædictis Deo amãtiſſimis viris, & Macario venerabili cõdiacono meo & notario in diuerſis locis, & quæſiuimus venerabilem Anthimum, & cum inuenire non potuimus. Macari⁹ venerabilis diaconus, notarius & ambaſiator, dixit: Sequendo ſanctiſſimos viros, qui ſimul mecũ miſſi ſunt, eadem & ego depono. Sanctiſſimus archiepiſcopus & tota ſynodus dixit: Legatur proſcriptio appoſita ſecundùm iam præcedentem ſententiam. Et accipiens Diodorus diaconus & notarius, legit: Mennas archiepiſcopus Conſtantinopolitanus œcumenicus patriarcha, & tota ſynodus in ipſa DEO amata Roma Conſtantinopoli congregata, Anthimo venerabili. Si quidem aliqua ratio conueniens tibi fuiſſet & ſpes pœnitentiæ de peccatis commiſſis, nihil certè opùs fuiſſet præſentium proclamationum. Sed olìm ſanctæ memoriæ Agapeto papæ antiquæ Romæ manifeſtam feciſti opinióem tuam, & iam in ipſis repræhenſibilibus dogmatibus incuſationem meruiſti, cùm pontifex Trapezuntius appareas: ſed neq; inquiſitionem illius ſuſtinuiſti, & cùm à nobis tãto tempore ad pœnitentiam euocatus fueris, non moderatior teipſo factus es, & inobedientiam tuam *meliorem ſacerdotali humilitate (ſicut viſum eſt) oſtendiſti *. Et quidem, quæ à te geſta ſunt, nulla venia digna ſint. Veruntamen adhuc hominum lubrico peccata aſſcribendo, & clementiam vſq; ad multum tempus erga eos, qui peccauerunt, & occaſionem emendationis (licèt tardè) ſæpiùs factam inuenientes, præſenti litera te prouocamus, admonentes tuam venerabilitatem, non ſtare in ipſa contentióe vſq; ad finem, & venire ad ſanctam ſynodũ intra numerum ſex dierum, & opinionem, quam in rectis dogmatibus adeptus es, pura voce oſtendere: palamq; facere vniuerſis alijs, quanta poteſt ad reuocationem his, qui lapſi ſunt, patrum mitiſſimorum & iudicũ clementiſſimorum admonitio. Si verò & hanc noſtram vocationem deſpexeris, tibi decæterò non in tempore locus pœnitentię erit: nobis enim non aliundè, quàm ex his quæ feciſti, ea quę iudicij ſunt, inducentur. Subſignaui, appoſita menſis Maij die quintadecima, indictione quartadecima, poſt conſulatum Flauij Beliſſarij glorioſiſſimi.

Epiſt. Synodi ad Anthimum.

*maiorem for. *. vt

Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Venerabiles diaconi & notarij, qui nobis ſubſcribunt, edoceant nos, cuius gratia, cùm ſententia determinet dilationem decẽ dierum, proclamatio appoſita ſex tantùm dierum det terminum. Notarij dixerunt: Edocemus quomodò ſancta ſententia terminũ decem dierum dedit ad inquiſitióem, & ad proclamationem, non autem iuſſit ſtatim proclamationem apponi. Facta igitur ipſius inquiſitione vſque ad dies tres, & illo ignoto exiſtente, neceſſarium fuit reliquos ſeptem dies apponi ad ipſam ſanctam proſcriptionem veſtræ beatitudinis, & ſanctæ ſynodi vobiſcũ cõgregatæ, quæ ipſi manifeſta faciat ea, quæ à vobis ordinata ſunt. Illá igitur diem

diem meritò portat, ipſum ꝓclama, in qua depoſitum fuit. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Sanctiſſimi comminiſtri, qui *vobiſcum præſentes ſunt ex regione Italiæ, & Deo amantiſſimi diaconi & venerabiliſſimi notarij ſedis Apoſtolicæ, audierunt ſupplicatiões oblatas fideliſſimo ac à Deo cuſtodito Imperatori noſtro, & libellos oblatos ſanctæ ac beatæ memoriæ Agapeto, & accuſationes, quas fecerunt contra impium Anthimum apud nos illi, qui ipſos porrexerunt: & ſicut accuſatio in ipſum prouenit ſuper approbatiſſimis, hoc quidem, quòd non vult cõſentire rectis & apoſtolicis doctrinis veræ fidei noſtræ: hoc verò, quòd ad erroré & hæreſim Eutychis declinat, & depoſitos ac anathematizatos à ſancta Chalcedonenſi œcumenica ſynodo, & ab Apoſtolica ſede, & ab eccleſiaſtico ſtatu, qui ex illa vſque nunc fuit, propter communicationem & opinionem ad Eutychen, amplexatur: cõſpicientes ad ſynodicas epiſtolas, factas à ſanctæ ac beatæ memoriæ patre noſtro Agapeto papa antiquæ Romæ contra Anthimum, cogitanteſq; ipſius vſque ad finem inobedientiam, & quòd neq; canonicis vocationibus obedire, neq; accuſatiões in ipſum adductas repellere voluit: quá ſup his omnibus opinionem habent, dicere dignent. Et Menas in Deo venerabilis lector, & ſecũdarius notariorum Apoſtolicę ſedis antiquæ Romæ, legit vocem, ꝗ ſic ſe habet: Sanctiſſimi epiſcopi partium Italiæ, & viri venerabiles diaconi Apoſtolicæ ſedis, dixerunt: Diffinitionem ſanctæ recordationis patris noſtri quondàm papæ Agapeti, ſynodicis epiſtolis pro Menna ſanctiſſimo archiepiſcopo huius regiæ vrbis Conſtantinopolitanæ factis, additam, de perſona Anthimi Trapezuntij quondàm epiſcopi, nos ſequi per omnia profitemur. Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Et reliqua ſancta ſynodus nobiſcum congregata, quæ audiuit omnia, quæ à principio ſuper materia contra Anthimum geſta ſunt, omnibuſque quę à nobis dicta ſunt, attendens, dignetur manifeſta facere, quæ vult prouenire in Anthimum. Sancta ſynodus per Hypatium ſanctiſſimum epiſcopum Epheſinum, metropolitam prouinciæ Aſianorum, dixit:

*nobiſcum

SENTENTIA SYNODI CONſtantinopolitanæ contra Anthimum.

MVltarum tranſgreſſionum Anthimus reus demõſtratus eſt. Venerabiles quidé patrũ leges, tanq̃ nõ poſitas, ad nihilũ reputauit, & paulominùs ſuo exemplo omẽm eccleſiaſticũ ſtatũ cõturbauit, introducendo ſe in patriarchalem ſedem huius regiæ vrbis, ꝗ nullo modo ſibi cõuenit, cõmunemq; confuſioné ſacerdotibus Dei ac populis fideliſſimis operatus eſt. Quinimò non hoc ſolùm ſibi ſtudium erat, ſed & Eutychis opinionem habet. Cumq; ſic obtinere potuerit magnum pontificium, quemadmodùm dictum eſt, paulatim putauit oportere depaſcere ſanctiſſimas Dei eccleſias tali morbo, & contrarium, quàm diuinæ voces dicant, pro congregando rationabiles oues Dei, ouilis diuiſiones excogitabat aduersùs omnes (vt ità dicatur) eccleſias, vt periclitando vnionem ſanctiſſimarum eccleſiarum, tantis piiſſimi Imperatoris noſtri laboribus reformatam, in multas diuiſiones ſcinderet. Deniquè *paulatiuè hanc corruptionem ſignificabat, ſimulans quidem ſuſcipere ſanctas ſynodos, Nicenã dicimus contra impium Arrium, Cõſtantinopolitanam cõtra hæreticum Macedonium, & Epheſinam primam contra impium Neſtorium, ac Chalcedonenſem contra impiũ Eutychen, ſalté ipſas habés in ſacris dyptichis: ſed cũ inſerta ipſis ſynodis eſſet ſancta memoria beatiſſimi Leonis papæ, nullo tamen tempore aliter vel percipit, vel participat ſanctiſſimis Dei myſterijs, nec celebritatem ipſorum prædicat, nè in hac quidẽ ſanctiſſima magna eccleſia, reſiliens vniuerſaliter à rectis ipſorum cõfeſſionibus, & neque magnorum pontificũ, neq; venerabiliũ Priorum, qui pro talibus reſpiciunt, & omninò tolerat, aut aliquam defenſionem dat, quo modo non paruum ſingulo die affert ſcandalum in talibus, infidelibus quidem irridentibus, fidelibus verò dolentibus, vt qui parùm credunt, adhuc magìs cõturbentur, & in peius incidãt. In talibus enim cùm magnus Imperator ſeipſum diſpoſuerit, ad memoriamque ſibi reuocauerit ſententiã principis Apoſtolorum, qua dicit: (Paratos nos ſemp eſſe oportere ad reſpondendũ omni petenti rationé de ea, ꝗ in nobis eſt, ſpe) nihil plùs iuuit, ſed ad eius ſerenitaté deceptibilibus rationib⁹ vſus, ꝓmiſit ſe omnia facere, quæcunq; ſummus pontifex magnæ ſedis Apoſtolicæ decerneret, & ad ſanctiſſimos patriarchas ſcripſit, ſe ſequi per omnia Apoſtolicã ſedé. At magno Deo & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto nõ permittente talia vſque in finem procedere, miſſus eſt huic regiæ vrbi, ſecũdùm ipſius deitatem, Agapetus ſanctæ & beatæ memoriæ papa beatiſſimus, q ſtatim ſacris canonibus manum cum DEO porrexit, & ipſum de ſede ſibi nõ cõuenien te depulit, data venia his, q talis rei participes aut communicatores ſunt, & regiæ ac à Deo cuſtoditæ ciuitati ſacrum ornatũ ſuum reddidit, cùm oſtendit veſtrã beatitudinem huic ſanctæ magnæ ſedi ꝓeſſe. Qm̃ verò & in dogmatibus impietatis ſibi infinita crimina impendit, ſupplicationeſq; & libelli multi porrecti ſunt piiſſimo Imperatori noſtro & beatiſſimo papæ, à diuerſis venerabilibus viris, & multis quidé ſudorib⁹ ipſe beatiſſi-

*paulatim

1. Pet. 3. c

mus papa animam ipſius paternaliter reuocare ſtuduit, ſic tamen inſanabiliter habere inuénit, & pia dogmata recuſantem, inſupèr etiàm & criminantem vocem illam de duabus naturis (quod aduersùs Eutychen maximè ſancta Chalcedonenſis ſynodus diffiniuit) prorsùs negando, & rectè condemnatos à ſancta ſynodo, recuſantem euitare, immò econtrà ipſos amplexãtem, & quantùm in ipſo eſt, ſtudentem oſtendere Dioſcorum & ipſum Eutychen prorsùs inſontes, inter quos hæreticare deprehenſus eſt, ſententiã profert in ſcriptis plenam clementia & decenti ſanctitate, * differens ei tempus pœnitentiæ, decernenſq;, donèc à tali opinione mutatus, ſatisfecerit his, quæ à ſanctis patribus doctrinaliter & canonicè diffinita ſunt, ipſum non habere nomen catholici, neque ſacerdotis. Hæc autem ſequutus piiſſimus Imperator noſter, reſpicienſq; ad ſupplicationes, ſuæ ſerenitati à diuerſis perſonis venerabilibus porrectas, veſtram beatitudinẽ & nos omnes in idipſum ſuper iſto conuenire, benè ſatisfaciendo, iuſtum iudicauit. Nos itaque venerabiles canones ſanctorum patrum noſtrorum ſequentes, ſacris vocationibus ipſum aduocauimus, & tẽpus pœnitentiæ ei dedimus, & latenti ac medelam recuſanti, proclamatiõe manifeſta fecimus, quæ à nobis facta ſunt. Cumq; in his oĩbus ipſum ad conuerſionem adducere non potuerimus, apertam hanc ſuæ hęreſis demonſtrationem accipientes, ſequenteſq; ea, quæ à beatiſſimo papa benè examinata ſunt, conſpicimus (ſi hic vobis adſtaret) omninò ipſum tanquàm membrum inutile & putridum abiici de corpore ſanctarum Dei eccleſiarum, & extra epiſcopatum Trapezuntinũ eſſe, & alienum ab omni ſacra dignitate & efficacia, & iuxta ipſius ſanctiſſimi papæ ſententiam, à catholica appellatione.

*deferens

SENTENTIA MENNAE CONtra Anthimum.

SAnctiſſimus ac beatiſſim⁹ œcumenicus patriarcha & archiepiſcop⁹, dixit: Cùm Saluator noſter Ieſus Chriſtus verus Deus noſter, dederit poteſtatem proprijs ſacerdotibus, euellendi & plantandi, demoliendi & ædificandi, orauimus quidem omne tempus nobis eſſe ædificandi & plantandi, nullum autem euellendi & demoliendi: ſed dira eſt (vt videtur) veritatis tranſgreſſio, & via maxima ad perditionẽ his, qui vſi ſunt. Eſt enim diligenter conſiderantibus voluntatem Anthimi videre, in ipſum multas ſacras ſanctiones tranſgreſſas. Nam erga Deum, cùm non ſeruauit confeſſionem, ſed & indè à ſpe ſeparatus, quomodò non viſus eſt eſſe contrarius accuſator proprij defectûs? Hanc itaque & nos tanquàm quandam vſurpationem vlceris inſanabilis ſiſtere conabimur, ſi exciſionem membri, quod paſſum eſt, fecerimus. Circunſpicientes enim dolorem iſtinc euenturum, coacti* neceſſitati ſumus venire ad præſentem ſententiam. Nam ducimur quidem ex hac mœroribus, ſed vniuersìm plùs tribuimus cõmuni vtilitati catholicæ Eccleſiæ quilibet noſtrûm, quàm ſuis quibuſq; proprijs compaſſionibus. Quia igitur diuerſæ in ipſum conſultiuæ & canonicæ querimoniæ factæ ſunt, & quidẽ ſanctæ memoriæ Agapetus papa Romanus, pœnitentiæ ei dans, vſquequò vniuerſa, quæ à ſanctis patribus diffinita ſunt, viſus fuerat deſpexiſſe, neq; ſacerdotis, neq; catholici nomen ipſum habere permittit. Nos autem quia non eſt poſſibile, moleſtatos de ipſis deſpicere, quæ * dicitur, via ſacerdotibus condecenti in talibus ambulantes, canonicis ipſum induximus vocationibus, induciaſque tribuimus ad recognitionem: & quod iam vltimum eſt, neque à conſuetis proſcriptionibus abſtinuimus. Ipſe verò tantum abhorrebat tam ab in melius mutatione quàm defenſione denunciatorum, quòd nec omninò venire voluit, nec hic videlicet inquiſitionem à nobis factam ſuſtinere. Nam erat ei accuſator, vt videtur, conſcientia: ſed cedendo ab accuſatoribus, induxit delicti confeſſionem: & anima peccare conſueta, difficilis ad pœnitentiam, etſi maximè multa fuerint, ad hanc trahentia. Vndè ſuper impœnitenti inobedientia voluntatis ipſius lachrymantes, & ſuper errore, qui illius animam apprehendit, gemiſcentes, ſequẽdo ſanctiſſimam vocem magni Dei & ſaluatoris noſtri, quæ docem non parcere proprijs membris, ſi alicuius ſcandali cauſa nobis fiunt, ſed ipſius inciſionem facere inſinuat ad integram totius corporis: reſpicienteſque ad ea, quæ * pridiè à ſanctæ memoriæ Agapeto papa antiquæ Romæ, & quòd nullum pœnitentiæ tempus accipiat, nec elegit melioris opinionis eſſe, ſatisfaciendo his qui ab ipſo ſcandalizati ſunt, atq; etiàm ad ea, quæ nunc iudicata ſunt à ſancta ſynodo nobiſcum exiſtente: ipſum Anthimũ conſtitui extra pontificium Trapezuntinũ decernim⁹, & ipſum alienum eſſe ab omni alia ſacra appellatiõe, ſimul & dignitate ac efficacia decæterò, & omninò inter orthodoxos non numerari ſententiamus, neq; poſſe aſcẽdere omninò ad ipſam Trapezuntinam, neq; ad hanc regiam vrbem. Et poſtquàm ſancta ſynodus ſurrexit, qui de Oriente erant, & quidam ex alijs epiſcopis & monachi ac clerici clamauerunt: Multi anni Imperatoris. Multi anni patriarchę. Petrũ, Zoaram, & Seuerũ modò anathematiza. Orthodoxum Imperatorem habes, quid times? Eos qui parabaptizant, eijce forâs. Et cùm monachi Hieroſolymorum porrexerũt chartam, vniuerſi clamauerunt: Multi anni patriarchæ. Libellum monachorũ modò ſuſcipe. Libellus modò legatur. Eos qui per domum baptizant, eijce forâs.

Hiere. 1. b

for.* neceſſitate aut* & neceſſitati

for.* dicens

Matth. 18. a

for * pridèm

forâs. Speluncam Zoaræ modò torqueas. Multi anni patriarchæ. Parabaptiſtam modò anathematiza. Chriſtiani Imperatoris multi anni, Orthodoxi Imperatoris multi anni. Spelũcę hęreticorũ modò ardẽt. Multi anni patriarchę monaſteria Petri modò verte. Vincit fides Imperatoris. Orthodox⁹ regnat, quẽ times? Petrus quarè habet monaſteria? Omnes hæreticos ibì habet. Seuerũ, Petrũ, & Zoaram modò anathematiza. Trinitas tres anathematizat. Anathema Seuer⁹, Petrus & Zoaras. Seuerum Manichæũ modò anathematiza. Vincit fides Chriſtianorum. Multi anni patriarchæ. Inimicos Chriſti modò anathematiza. Hæreticos modò anathematiza, Anathematizatos modò anathematiza. Vincit fides Chriſtianorum.

Sanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Putamus charitatem veſtrã non ignorare voluntatem & zelum pij Imperatoris noſtri, quem habet ad orthodoxam fidem noſtram, & nihil eorum, quæ in ſanctiſſima Eccleſia mouentur, conuenit fieri præter opinionem & iuſſum ipſius. Rogamus itaq; veſtram charitatem inpræſentiarùm quieſcere, vt nos tempus accipiamus, adducere ad pias ſuas aures ea; quæ à nobis exclamata fuerunt. Nos enim, ſicut ſcit veſtra charitas, Apoſtolicam ſedem ſequimur, & obedimus: & ipſius communicatores, communicatores habemus: & condemnatos ab ipſa, & nos condemnamus.

Authoritas Sed s Romanæ.

SVBSCRIPTIONES.

¶Mennas Dei miſerat. epiſcop. Conſtantinopolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. Hypatius Dei miſerat. epiſcopus Epheſinus metr. prouinciæ Aſianorum, diffiniui & ſubſcripſi. Conſtantinus Dei miſerat. epiſcop. Heracleorum à Deo amatæ metropol. prouin. Europæ, ſanctæ Dei catholicæ & Apoſtolicæ eccleſiæ, diffiniui & ſubſcripſi. Euſebius epiſcopus Cyzicus, diſſin. & ſubſcripſi. Ego Sabinus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Canuſinæ, diffinitionem ſanctæ recordationis patris noſtri papæ Agapeti, de perſona Anthimi quondàm Trapezuntini epiſco. ſequendo, in omnibus ſubſcripſi. Ego Epiphanius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Eſculanę, diffinitionem & reliqua ſimiliter per literas latinas. Ego Aſterius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Salernitanæ, diffinitiõ. & reliqua ſimiliter. Ego Ruſticus epiſcopus ſanctę eccleſiæ Fæſulanæ, diffiniti, &cæt. ſimiliter. In nomine Domini Ieſu Chriſti, Leo epiſcopus eccleſiæ Nolanæ, diffinitionem &c ſimiliter. Theophanes diaconus ſanctæ Eccleſiæ Romanæ, diffinitio. & reliqua ſimiliter. Pelagius diac. ſanctæ Eccle. Romanæ, diſſin. & reliqua ſimiliter. Anaſtaſius Dei miſerat. epiſcop. Nicenæ metrop. prou. Bithyniorum, per lectionẽ ſciens quæ facta ſunt, conſententiatiuus exiſtens om̃ibus diffinitis, ſubſignaui. Auxentius Dei miſerat. epiſcop, Sebaſtenſis, per lectionem & reliqua, Theodulus epiſcopus Iconiẽſis metropolis, ſubſignaui. Theogenes epiſcop. Synnadorum, diffiniui & ſubſcripſi. Bachus epiſcop. Antiochię prouin. Piſidiorũ, diffin. & ſubſ. Mamas epiſc. Meliteneſis, diffin. & ſubſ. Iulianus epiſc. Pergenſis, diffin. & ſubſcr. Voſporius epiſcopus Neocęſareenſis, ſub. Paulus epiſcop. Tyanus, diffiniui & ſubſcr. Conon epiſcopus Sidenſis, diffiniui & ſubſcr. Acacius epiſcopus Peſſinuntinus, diffiniui & ſubſcripſi. Procopius epiſc. Gangrenſis, diffiniui & ſubſcr. Petrus epiſcop. Iuſtinianopolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. Marcus epiſcopus Apameæ, diffiniui & ſubſc. Hyacinthus epiſco. Miletinenſis, diffin. & ſubſ. Ioannes epiſcop. Boſphorienſis, diffiniui & ſubſcripſi. Thalaſſius epiſcopus Berytius, diſſiniui & ſubſcripſi. Magnus epiſcop. Beroanus prouinciæ gentis Syriorum, diſſiniui & ſubſcripſi.

¶*Subſcriptiones per literas Syrias.*

Chriſtophorus epiſcopus Porphyrionus prouinciæ Phœnicię, diffiniui & ſubſcripſi. Aetherius epiſcopus Mariamnius, diffiniui & ſubſcripſi. Domitianus epiſcopus * Zechianus, diffiniui & ſubſcr. Euſebius epiſc. Antiquæ ciuitatis, diffiniui & ſubſcr. Anaſtaſius epiſcopus Iotapæ, diffiniui & ſubſcr. Domnus epiſcopus Maximianopolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. Archelaus epiſcopus Corycẽ, diffiniui & ſubſ. Ioannes epiſcop. Zoorẽ, diffiniui & ſubſc. Alexander epiſc. * Paraxiẽ, diſſiniui & ſubſcr. Pelagius epiſ. Parnaſſi, diffiniui & ſubſcripſi. Eugenius epiſcop. Dei gratia eccleſiæ Tienſis, diffiniui & ſubſcripſi. Euſtathius epiſcopus Tiberiopolẽ, diffiniui & ſubſ. Epiphanius epiſ. Heracleanus Põticus, diffiniui & ſubſcripſi. Abraamius epiſ. Cratianus, diffiniui & ſubſ. Paulus epiſcop. ciuitatis * Stectorianæ, diffiniui & ſubſcr. Aſterius epiſco. Amaſtrenſis eccleſiæ, diffiniui & ſubſcripſi. Ioannes epiſcop⁹ Cæſareẽ, diffiniui & ſubſc. Andreas epiſcop. Paltẽ, diffiniui & ſubſcripſi. Leontius epiſcop. Helenopolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. Andreas epiſc. Panẽ ſiue Theodoſiopolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. Epitynchanus epiſc. Germæ, diffiniui & ſubſc. Theodorus epiſcopus Gortynẽ, diffiniui & ſubſcri. Ioannes epiſcopus Traianopolitanus Phrygiæ Pacatianæ, diffiniui & ſubſcripſi. Dominicus epiſcopus Theodoſiopolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. * Theodoricus epiſcopus Alindenus, diffiniui & ſubſcripſi. Matthias epiſcopus Cymanus, diffiniui & ſubſcripſi. Flauianus epiſcopus Cotenẽ, diffiniui & ſubſcripſi. Theodorus epiſcopus Myranus, diffiniui & ſubſc. Macedonius epiſcopus * Berianus, diffiniui & ſubſcripſi. Marcellus epiſcop. * Areẽ, diffiniui & ſubſc. Petrus epiſco. Ambladẽ, diffi. & ſubſ. Ioannes epiſc. * Medaiẽ, diffiniui & ſub-

* Zinchiæ
* Pagraſẽ,
* Sectorianę
* Butritinus
* Arcis
* Arceẽ,

ſubſcripſi, Martyrius epiſcopus Baratthenus, diffiniui & ſubſcripſi. Pantaleon epiſcopus Iuliopolitan⁹, diffiniui & ſubſcripſi. Coſmus epiſcopus * Andrapolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. Dominicus epiſcopus Sophenenſis prouinciæ, diffiniui & ſubſcripſi. (*Andriacopolitanus)

Dionyſius epiſcopus ciuitatis Eucarpieñ, cùm ſciuerim diffinita, diffiniui & ſubſcripſi. Licinius epiſcopus Patarenſis, diffiniui & ſubſcripſi. Paulus epiſcopus Oenandopolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. Epiphanius epiſcopus * Patreopolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. (*Parilycaonitanus,) Tryphon Dei gratia epiſcopus . Colaciopolis, diffiniui & ſubſcripſi. Euſtathius epiſcopus Neapolitanus, diffiniui & ſubſcripſi. Magnus presbyter & prior Apoſtolicæ ſedis Theopolitanæ, & ambaſſiator ſanctiſſimi patriarchæ Euphremij, ſequendo diffinita à ſuprascriptis ſanctis patribus noſtris, ſuper depoſitione Anthimi hæretici, alienum ipſum habeo à ſacerdotali dignitate, & ab ipſo nomine Chriſtianorum, & ſubſcripſi. Heraclius diaconus & ambaſiator Apoſtolicæ ſedis Theopolitanæ, & ſanctiſſimi patriarchæ Euphremij, ſequens ea quæ diffinita ſunt à ſupradictis patribus noſtris, & reliqua ſimiliter, ſubſcripſi. Sabinus diaconus ſanctæ reſurrectionis Chriſti Dei noſtri, & ambaſiator Petri ſanctiſſimi patriarchæ Hieroſolymorum, ſequendo ea quæ diffinita ſunt à ſupradictis ſanctis patribus noſtris, & cætera ſimiliter, ſubſcripſi.

SENTENTIA PETRI HIEroſolymorum, contra Anthimum.

SAnctiſſimus ac beatiſſimus patriarcha & venerabilis ſynodus, dixit: Demonſtratus eſt & nunc in rebus verus propheticus ſermo, quoniam non habitabit iuxta Deú malignus, neque permanebunt iniqui ante oculos eius. (Pſalm. 5.) Quale, quídve factum fuerit in Anthimum, pontificalia & imperialia dogmata, quæ modò lecta ſunt, demonſtrârūt. Iſte enim * pridiè cùm eſſet epiſcopus Trapezuntius, & de ſanis dogmatibus diſceptaretur, veſte ouina circūamictus, lupus verò rapax exiſtens (euangelicè dicēdo) in pontificalé ſedem regiæ vrbis ſe intruſit, ſimulás quidem colere veram & immaculatam fidé, & volūtariè admittere ſanctas quatuor ſynodos œcumenicas, Nicenam 318, Conſtantinopolitanam centū quinquaginta, Epheſinam ducentorum, & Chalcedonēſem ſexcentorum, cum ſancta epiſtola Leonis beati papæ antiquæ Romæ, ſcripta ad Flauianum regiæ vrbis præſidem, & affinia his, quæ facta ſunt à venerabili Chalcedonēſi ſynodo: in profundo autē intellectûs ſuam extendés perfidiam memoratus Anthimus, peiorem ad nos inducere feſtinauit æſtum, & vbiquè ſanctas ac catholicas eccleſias conturbauit. (*pridèm) (Matth. 7.b)

Nam cùm arbitraretur contentus fuiſſe ſui doloroſi & iniqui ſtudij, repentè transmutando ipſum hypocriſis habitum reiecit, & quæ dixiſſet benè valdè in his, quæ ab ipſo in ſcriptis compoſita erant ad recta dogmata, quæ ſuperbè abnegabat, nullo modo patiens confiteri vnum ipſum Dominum Deum noſtrum Saluatorem Ieſum Chriſtū cognoſci in duabus naturis, inconfuſibiliter, immutabiliter, indiuiſibiliter, & inſeparabiliter, non intellexit ſtolidus virtutem tam piorum verborum. Perſpicuum enim eſt, ꝙ inconfuſibile, indiuiſibile, immutabile & inſeparabile, ſummam ſubſtantiarum vnionem ſignificat, & ipſarum differentiam ſeruat in vna perſona & vna hypoſtaſi. Præterea non elegit abdicare condemnatos à ſancta Chalcedonenſi ſynodo, & oſtendens ſe ſimilia illi ſapere, deſipiens fuit erroris Eutychis & Dioſcori. Et quod difficilius eſt, non ſuſtinuit medelam à doctrina, atque ab imperiali clementia ſibi prouenienti, data etiàm dilatione decenti pontificis, & ad pœnitentiam ſufficienti, & ad confeſſionē veræ fidei adducenti. Itaque ergò cùm latens permanſerit, & diuturna effugatione euidenter præmonſtrauit ſe priuatum omni defenſione, & inſanabiliter habere ad propriam perfidiam, depoſitionis ſententia in ipſum venit, principiata quidem à ſanctæ ac beatæ memoriæ Agapeto, antiquæ Romæ pontifice, terminata verò à Menna ſanctiſſimo patriarcha regiæ vrbis, & à venerabiliſſima ſynodo, quæ cum ipſo tenebat: hinc eſt quòd non ſolùm ab epiſcopatu Trapezuntino cecidit memoratus Anthimus, ſed & ab omni pontificali dignitate & efficacia, cùm ſeparatus ſit ab omni corpore ſanctiſſimæ eccleſiæ. Cumque catholica appellatione priuatus ſit, ad illius incorrigibilem errorem adaptare poſſumus prophetiam Oſeæ: Quoniam tu repuliſti ſcientiam, & ego te repellam, nè fungaris mihi ſacerdotio. (Oſeæ 4.b) Hæc in regia vrbe geſta, cùm clarè ſe habeant, & nos videntes omnia canonicè & rectè veniſſe ſuper Anthimum, vocationumque ordinem laudauimus, & clementiam hinc ſibi benignè ſuperuenientem, reprehendimusq; pernicioſam inſiſtentiam Anthimi, conſententiatiui ſumus his, quæ benè formata ſunt ab ipſo ſanctæ memoriæ Agapeto, & his quæ diffinita ſunt à Menna ſanctiſſimo patriarcha regiæ vrbis, & ab ipſius venerabiliſſima ſynodo congregata, ſequentesque de his confirmationem diuinæ ac Imperialis legis, admiſimus depoſitionem Anthimi, tanꝗ qui à principio præter ſacros canones intruſit ſe in pontificalē ſedem regiæ vrbis, & nouiſſimè præbuit demonſtrationem ſuæ hæreſis & immutabilis opinionis, vt in ipſo impleatur diuina ſcriptura, quæ dicit: In diebus redargutionis in tribubus Iſraël oſtendam fidelia: Facti ſunt (Oſeæ 5.c)

prin-

principes Iuda tanq̃ tranſponentes terminos, ſuper ipſos effundam tanq̃ aquam impetum meum. Et rursùs alia ſcriptura: Oderunt in portis redarguentem, & ſermonem ſanctum abominati ſunt. His itaq; diffinimus hunc alienum omni pontificali dignitate & operatione, ipſaq; catholica appellatione. Sicut enim nulla communicatio eſt tenebris ad lucem, ità non conuenit ſacra myſteria ſordidari à viris, qui ſyncerè nó colunt Dominum Chriſtum verum Deum.

Pro. 1.c

2.Cor.6.c

SVBSCRIPTIONES.

¶ Petrus epiſcopus Hieroſolymorum, diſſiniui & ſubſcripſi. Elias epiſcopus Cæſareæ, diſſi. & ſubſc. Theodoſius epiſcopus Scythopolitanus, diff. & ſubſig. Ioãnes epiſcopus Tiberiadis, diſſiniui & ſubſignaui. Stephanus epiſcopus *Scarphienſis, diſſiniui & ſubſignaui. Anaſtaſius epiſcopus Gabenorum, diſſiniui & ſubſignaui. Epiphanius epiſcopus Raphiæ, diſſiniui & ſubſignaui. Elias epiſcopus Ioppæ, diſſi. & ſubſignaui. Ioannes epiſcopus Auguſtopolitanus, diſſiniui & ſubſignaui. Nicoſtratus epiſcopus Abilæ, diſſiniui & ſubſignaui. Lazarus epiſcopus Azotanus, diſſiniui & ſubſignaui. Leontius epiſcopus Soſuzenſis, diſſiniui & ſubſcripſi. Stephanus epiſcop⁹ Aradorum, diſſiniui & ſubſcripſi. Anaſtaſius epiſcopus Eleutheriopolitanus, diſſiniui & ſubſignaui. Gregorius epiſcopus Hierichútinus, diſſiniui & ſubſignaui. Elias epiſcop⁹ Adrianopolis, diſſiniui & ſubſcripſi. Theoctiſtus minimus notarius, diaconus ſanctiſſimi epiſcopi Eliæ, ſubſcripſi, pro ipſo, iuxta ſua mandata in ſcriptis data. Ioannes epiſcopus Podaleanus, diſſiniui & ſubſcr. Demetrius epiſcopus Carpathenus, diſſiniui & ſubſcripſi. Stephanus epiſcopus Meniatenus, diſſiniui & ſubſcripſi. Zacharias epiſcopus *Palleonus, diſſiniui & ſubſcripſi. Manuelius epiſcopus Bithynienſis, diſſiniui & ſubſcripſi. Anaſtaſius epiſcopus Iotapæ, diſſiniui & ſubſcripſi. Zenobius epiſcop⁹ Eleuſin⁹, diſſiniui & ſubſcripſi. *Nartianus epiſcopus Gazenus, diſſiniui & ſubſignaui. Theodorus epiſcopus *Petrorum, diſſiniui & ſubſignaui. Zenobius epiſcopus Nicopolitanus, diſſiniui & ſubſcripſi. Araxius epiſcopus Gangrenus, diſſiniui & ſubſignaui. Procopius epiſcopus Heracleotanus, diſſiniui & ſubſignaui. Dominicus epiſcopus Neocæſareenſis, diſſiniui & ſubſignaui. Bachus epiſcopus *Bathonorum, diſſiniui & ſubſignaui. Dionyſius Epiſcopus Aſcalonus, diſſiniui & ſubſignaui. Ioannes epiſcopus *Femenſis, diſſiniui & ſubſignaui. Macarius epiſcopus *Arnidatorum, diſſiniui & ſubſignaui. Baſilius epiſcopus *Sycomazanus, diſſiniui & ſubſignaui. Ioannes epiſcopus *Moreæ ciuitatis, diſſiniui & ſubſignaui. Petrus epiſcopus Parembolanus, diſſiniui & ſubſignaui. Zacharias epiſcopus Libyſianus, diſſiniui & ſubſignaui. Domnus epiſcopus Maximianopolitanus, diſſiniui & ſubſignaui. Pelagius epiſcopus Sebaſtenſis, diſſiniui & ſubſignaui. Stephanus epiſcopus Iamnitanus, diſſiniui & ſubſignaui. Parthenius *Epalanus, diſſiniui & ſubſignaui. Theodorus epiſcopus ſcripſi pro iſto, eô quòd ipſe infirmaretur. Theodorus epiſcopus Gadarorum, diſſiniui & ſubſignaui. Paulus epiſcopus Ailanus, diſſiniui & ſubſignaui. Theodorus epiſcopus Ipſenorum, diſſiniui & ſubſignaui. Theodoſius epiſcopus Capitolienſis, diſſiniui & ſubſignaui. Dionyſius epiſcop⁹ Amathuntius, diſſiniui & ſubſignaui. Dorotheus epiſcopus Anthedonenſis, diſſiniui & ſubſignaui.

*Zephyrienſis

*Placienſ.

*Petraeenſ, vel Petren.

*Phœnicienſis,

*Anithord vel Aridelẽ.

*Sycaminanus

*Famagora

*Libyadis

*Epulanus

SYNODVS V. CONSTANTINOPOLITANA, NVNC DEMVM EX VETVSTO EXEMPLARI MANVSCRIPTO DESCRI-

pta, & huic editioni addita, quæ multa habet lectu digna, & ſtudioſis profutura: cui tamen viſum eſt ex Nicephoro Calliſto quædam præmittere, vt lector certiùs cognoſcat, quid de hac Synodo ſentiendum ſit.

Nicep. lib. 17. cap. 27.

I*Taque epiſcopatum veteris Romæ adminiſtrante Vigilio, nouæ autem primùm Mena, deindè Eutychio: Alexandriæ, Apollinari, Antiochiæ Domnino, Hieroſolymorum autẽ Euſtochio, cùm eis etiàm adeſſet Gregorius Agrigentinus, vir vitæ ſanctitate, eloquentia & veritatis doctrina omnibus propè ſuperior: Imperator Iuſtinianus ſanctam quintam œcumenicam ſynodum, epiſcopis eccleſiarum omnium euocatis, coëgit eiuſmodi ob cauſam: Euſtochius Hieroſolymorũ epiſcopus, cùm permulti in Palæſtina, qui Origenis dogmata profiterentur, florerent, potiſſimumque ibi ea ſecta in noua, quæ dicebatur, Lau-*

ra

*ea obtineret, magno ſtudio vt eos indè abigeret, egit. Proindè ea ipſa, quam dixi, noua mandra occupata, illos velutì cõmunia & prophana piacula eccleſia exegit. Illi autem vndiquaquè diſperſi, multos ad partes ſuas pertractos, vt auxilium eis ferrent, rogârunt. Et non paucos auxiliares habuêre ſocios. Maximè verò eos defendit Theodorus cognomento Aſcidas, Cæſareæ Cappadocum Epiſcopus, idemq́ Iuſtiniani Imperatoris aſſeſſor, cõſiliarius gratus illi & fidus maximè viſus: quippe qui ob res dextrè ex ſententia principis agendas, ei placeret. Hic vbi quantùm potuit aulã Imperialem cõmouit, impietatemq́ quæ nefanda omnia flagitia excelleret, Euſtochij rem in Palæſtina actam vocauit: in vrbem impermntem cum Euſtochio præcipuè euocantur, Rufus magni Theodoſij, & Conon magni Sabbæ manſionis præfectus, eremi vterque dux, cùm Phrontiſteriorũ quibus præibant cauſa, tum propter virtutem ſuam maximè. Venêre cum illis alij quoquè, non multùm eis gloria cedentes. Poſtquàm patres ibi vno in loco cõuenêre, cauſam inprimis Origenis, Didymi & Euagrij in medium protulêre: videlicet quòd Græcorum opiniones rectis eccleſiæ doctrinis perperàm illi immiſcuiſſent: easq́ opiniones tollendas eſſe cenſuêre. At Aſcidas ex altera parte Theodori Mopſueſtienſis, & Theodoriti, & Ibæ Edeſſeni opiniones produxit, Deo hoc ſic quàm ſapientiſſimè diſponẽte, vt hinc & indè noua & profana dogmata longiùs reijcerẽtur. Prima conflictatione facta, quæſitũ eſt, An tum demùm iam olim defunctos anathemate ferire liceret. Ibì tum Eutychius, *Mena adhuc ſuperſtite, vir ſacrarũ literarum ſummè peritus, minùs tamen celebris, ꝙ epiſcopo Amaſeno, quemadmodùm dictũ eſt, à reſponſis eſſet, eos qui in conuentu congregati erant, non modò non recta, ſed ridenda etiàm atq contemnenda ſapere videns, diſertis verbis neq conſilio, neq deliberatione vlla eam rem egere dixit, proptereà quòd & Ioſias rex non tantùm viuentes dæmonum ſacerdotes olim iugulârit, ſed & eorũ, qui longo antè tempore mortui fuerant, ſepulcra effoderit.* 4.Reg.23. *Quod verbum benè ab eo dictum eſſe, omnibus videbatur. Iuſtinianus certè virũ ob id admiratus, *Mena eis diebus defuncto, in Imperialis vrbis thronũ extulit. Porrò Vigilius etiàmſi ei, ſcripto interueniente, cum Eutychio conueniret, aſſidere tamen illi noluit. Sed is ſynodo finita, quẽadmodùm à me dicetur, Conſtantinopoli Romã profectus, in itinere fatis conceſſit. Synodo, ſicutì dixi, coacta, Iuſtinianus quidnam de rebus Theodori, & item Mopſueſtienſis Theodori, & Theodoriti eiuſdemq́ ſcriptis, quæ aduerſùs duodecim capita ſancti Cyrilli compoſuit, & prætereà de Ibæ ad Marim Perſam miſſa epiſtola dicerent, interrogauit. Atq vbi multa Theodori Mopſueſtienſis, & Theodoriti dicta lecta, & clarè ſatìs demonſtratũ eſt, nõ tum ſolùm, verùm anteà etiàm dudùm Theodorũ ab eccleſia proſcriptũ, & ex ſacrarum tabularum albo eiectum eſſe, hæreticosq́ etiàm poſt eorũ mortẽ damnandos eſſe, nulla interpoſita mora, Theodorum ipſum, & prætereà quæcunque Theodoritus cõtra duodecim diui Cyrilli capita & rectam fidem ſcripſiſſet, atque inſupèr Ibæ epiſtolã anathemati ſubiecerunt, decreto in hæc verba compoſito: Cùm magnus Deus & ſaluator noſter Ieſus Chriſtus, iuxta Euangelicã parabolam. Et deincèps: Condẽnamus verò & anathemate confodimus, præter alios omnes hæreticos, à ſanctis quatuor concilijs, & à ſancta catholica & Apoſtolica eccleſia cõdemnatos atque anathemate iugulatos, Theodorũ etiàm, qui Mopſueſtiæ epiſcopus dictus eſt, impiaq́ eius ſcripta: & quæ impiè quoquè Theodoritus aduerſùs rectã fidem, & duodecim capita eius, qui in ſanctis eſt, Cyrilli, & cõtra priorem ſanctã Synodum Epheſiã: deniquè quæcunque idem Theodoro & Neſtorio patrocinatus ſcripſit. Ad hæc anathemate ferimus impiã etiàm epiſtolã, quæ ab Iba ad Marim Perſam conſcripta eſſe dicitur. Et poſt pauca verba, quatuordecim capitula de recta & irrepræhenſibili fide expoſuerunt. Hæc quidẽ ſic acta: In ſecunda autẽ ſeſſione, poſtquàm ab Eulogio, Conone, Cyriacò & Pancratio monachis Hieroſolymitanis libelli cõtra impia Origenis, qui & Adamãtius dictus eſt, dogmata, & cõtra impietatis & ſeductionis eius ſectatores oblati & lecti ſunt, Iuſtinianus rurſùm Synodũ de eis ſententiam dicere iuſſit, libellis quoquè, qui Vigilio papæ de eis rebus ſcripti erant, in mediũ prolatis. In quibus erat, Adamantio ſtudio fuiſſe, vt Græcis nugamentis & Manichæis zizanijs, Apoſtolicorũ dogmatum impleret puritatẽ. Synodus itaque rem decernendam ad Iuſtinianũ, poſt exclamationes in Origenẽ, & qui itidèm vt illi ſeducti eſſent, factas retulit.* Euagrius li. 4. ca. 38. dicit relatum eſſe ad Iuſtinianũ, nẽpe, qd ipſa ſynodus decreuiſſet. *Quarũ quædam in hæc cõcepta erant verba, ſicutì ea ex cõmentarijs iſtius ſynodi excerpſimus: Qui animũ obtines cæleſtis participem generoſitatis, Chriſtianiſſime Imperator. Et deindè: Effugimus igitur, effugimus iſtam, quam ignoramus, externam vocẽ, & tanquàm furem atque prædonẽ eiuſmodi hominẽ anathematis laqueis arcte diſtrictũ atque ſuffocatũ, extra ſacra Eccleſiæ mœnia abiecimus. Et poſt pauca: Actorum verò noſtrorũ ex eorum lectione vim cognoſcetis. Hiſce coniunxerunt capitula, quæcunque Origenis ſectatores profeſſi ſunt: quæ capitula conſenſionem ſimul & diſſenſionẽ eorum, atque etiàm multiplicẽ errorẽ oſtendunt. Quintũ ex ijs capitulũ eſt, blaſphemiarũ certarũ quarundam eius, quæ noua Laura dicta eſt, perſonarum hiſce verbis ſcriptum: Theodorus Aſcidas Cappadox dixit: Si nunc Apoſtoli & martyres miracula edunt, &*

in tanto ſunt honore, ſi in reſtitutione & inſtauratione rerum Chriſto æquales non fuerint, qualis eorũ reſtitutio futura eſt? Iidem monachi perquàm diligenter etiàm Didymi, & Euagrij, & Theodori alias plures blaſphemias, ex eorum perperàm ſcriptis libris collectas, ad Synodum retulerunt: quas omnes anathemate conciderunt, ordineque omnes expoſuerunt. Quibus capita alia addiderunt, quæ Origenis ſtudioſi ex ſcriptis eius excerpta profitẽtur: in quibus & hæc furioſus ille docet: Ante corpus ipſum animã eſt, quæ quidem in cælis peccata cõmiſerit. Ad hæc cælũ, ſolem, lunam, ſtellas, & aquas quæ ſupra cælos ſunt, animatas & rationales quaſdam virtutes eſſe. Prætereà, quòd in reſurrectione, corpora hominum rotunda & orbiculari ſpecie excitabuntur. Et, quòd omnium impiorum hominum, ipſorumque etiàm dæmonũ tormenta finẽ habebunt: quodque impij & dæmones in priorem ſuum ordinem & ſtatum reſtituentur. Inſupèr quòd pro dæmonibus quoquè Chriſtum crucifigi, atq; idipſum ſæpiùs ſeculis futuris pati oportebit à ſpiritibus malignitatis, qui in cæleſtibus ſunt. Verùm omnes illius blaſphemias ſingulatìm exponere, longum fuerit. Illud porrò ſcire oportet, hũc ipſum eſſe, qui inſano Maneti, & Sabellio, Arrio & Eunomio, atq; reliquo malè ſentientium choro, primis in ſcriptis eorum zizania adſpergendi ſeminandique author fuerit, vt qui finibus certis terminatam vim Deum habere, filium patre minorem, & rursùm ſpiritum filio inferiorem: filium creaturam & germen patris, atque per omnia filium patre minorem, eundemque merum hominem, & creaturas coæternas eſſe Deo, dixerit. Alia deniquè huius generis abſurda prorsùs & aliena impiè per blaſphemiam effutijt, Platonicis opinionibus ſimplicem Apoſtolicorum dogmatum ſynceritatem miſcens atque confundens. Sed ex ipſis Anathematiſmis, quos in eum Synodus contorſit, qualis is vir fuerit, manifeſtò patebit: qui de verbo ad verbum ſic habent:

Cap.28. Anathemata in Origenem.

Si quis dicit aut ſentit, hominum animas velutì priùs extantes intellectuales mentes, ſiue naturas, & ſanctas virtutes præexiſtere, contemplatione verò diuina exatiatas, atque in deterius prolapſas, & quòd in eis charitas Dei refrixerit, indè ψυχὰσ, *id eſt, animas quaſi refrigeſcentes nominatas, & pænæ gratia in corpora demiſſas eſſe, anathema ſit. Si quis dicit aut ſentit, animã Domini præexiſtere, vnitamque eſſe Deo verbo ante incarnationem & natiuitatem ex virgine, anathema ſit. Si quis dicit aut ſentit priùs formatum eſſe corpus Domini noſtri Ieſu Chriſti in vtero virginis ſanctæ, & deinceps vnitum eſſe ei Deum verbum atque animam, vt quæ priùs extiterit, anathema ſit. Si quis dicit aut ſentit, omnibus cæleſtibus ordinibus aſſimilatum eſſe Dei verbum, ità vt ipſi Cherubin factus ſit Cherubin, & ipſi Seraphin factus Seraphin, omnibusque adeò ſupernis virtutibus prorsùs eſſe exæquatum, anathema ſit. Si quis dicit aut ſentit, in reſurrectione rotundæ & orbicularis figuræ hominum corpora exuſcitatum, neque confitetur erectos nos excitatum iri, anathema ſit. Si quis dicit, Cælũ & ſolem & lunam & ſtellas & aquas quæ ſupra cælos ſunt, animatas quaſdam eſſe & materiales virtutes, anathema ſit. Si quis dicit aut ſentit, Dominum Chriſtum in ſeculo futuro pro dæmonibus, quemadmodùm & pro hominibus, crucifixum iri, anathema ſit. Si quis dicit aut ſentit, virtutem Dei terminatam eſſe, eamque tantum in creatione condidiſſe, quantum complexa ſit, anathema ſit. Si quis dicit aut ſentit, temporanea eſſe dæmonum & impiorum hominum tormenta, finemque ea tempore aliquo habitura, ſiue reſtitutionem dæmonum aut impiorum hominum futuram, anathema ſit. Anathema ſit Origeni, qui & Adamantius dictus eſt, & hæc promulgauit, vnà cum deteſtandis eius & execrandis dogmatibus, & homini omni, qui hæc ſentit aut aſſerit, aut aliqua ex parte quocunque prorsùs tempore ea defendere audet: in Chriſto Ieſu Domino noſtro, cui gloria in ſecula ſeculorum, Amen.*

Hæc Nicephorus, ex quibus aduerti licet, ea quæ de Origene, Didymo & Euagrio in quinta Synodo acta ſunt, in hac quam nunc primùm in lucem damus, Synodo deeſſe: vbi tamen commodùm accidit, quòd ex Nicephoro Anathematiſmos & alia quædam petere licuit, donèc ipſa quoquè acta quandoquè ex aliquo angulo eruta, omnibus legenda promantur. Simul etiàm perſpicuè innoteſcit, quam nunc demùm edimus, eam eſſe veram Synodum quintam œcumenicam, adamuſſim pleriſque omnibus, quæ Nicephorus habet, cũm ijs quæ euulgamus, concordantibus, vt ex vtrorunque collatione facilè poteſt animaduerti. Nec tamen deſunt graues ſcriptores, qui ad quintam œcumenicam Synodum Conſtantinopolitanam ea quoque velint pertinere, quæ ſuperiùs ſub huius Concilij titulo habentur: putentque ſub Agapeto, Siluerio, & Vigilio hanc Synodum duraſſe, quibus nos non contradicimus.

CON-

493 **IMPERII DOMINI** *IVSTINIANI PERPETVI* AVGVSTI, ANNO XXVII. POST *Conſulatum Baſilij anno xij. die 4. Nonas Maias, Indictione prima:*

Conſeſſio ſeu Collatio 1.

Conſedentibus in ſecretario venerabilib⁹ epiſcopis huius regię ciuitatis, Eutychio ſanctiſſimo patriarcha regiæ Conſtantinopolis nouæ Romæ, Apollinario ſanctiſſimo Archiepiſcopo Alexādrinæ magnę ciuitatis, Domnino ſanctiſſimo patriarcha *Theopolitanæ magnæ ciuitatis, Stephano religioſiſſimo Epiſcopo Raphiæ, Georgio religioſiſſimo Epiſcopo Tiberiadis, Damiano religioſiſſimo epiſcopo Sozyſæ, vicem agentibus Euſtochij ſanctiſſimi epiſcopi Hieroſolymitani, Benigno religioſiſſimo Epiſcopo Heracleæ *Pelagoniæ, vicem agente Eliæ beatiſſimi epiſcopi Theſſalonicenſis, Theodoro religioſiſſimo Epiſcopo Cæſareæ primæ Cappadociæ prouinciæ, Andrea religioſiſſimo Ep̄o Epheſi, Sextiliano religioſiſſimo Epiſcopo Tuniēſi, vicem agente Primoſi religioſiſſimi Epiſcopi Carthaginis, Megethio religioſiſſimo epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Anaſtaſio religioſiſſimo Epiſcopo Tabiæ, vicem agente Dorothei religioſiſſimi Epiſcopi Ancyræ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Ilienſi, vicem agente Euprepij religioſiſſimi Epiſcopi Cyzicenæ ciuitatis, Euſebio religioſiſſimo Epiſcopo Tyri, Iohanne religioſiſſimo Epiſcopo Nicomedię, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Niceæ, Cōſtantino religioſiſſimo epiſcopo Chalcedonenſi, Petro religioſiſſimo Epiſcopo Tarſi, Ioanne religioſiſſimo Epiſcopo Cyciſſorum, vicem agente Palladij religioſiſſimi Epiſcopi Melitenæ, Iohanne religioſiſſimo Epiſcopo Cæſareæ Palæſtinæ, Pōpeiano religioſiſſimo Epiſcopo Byzacij, Amazonio religioſiſſimo Epiſcopo Edeſſæ, Alexādro religioſiſſimo Epiſcopo Gangrorū, Thoma religioſiſſimo epiſcopo Apameę Syriæ, Euphranta religioſiſſimo Epiſcopo Tyanorū, Theodoro religioſiſſimo Epiſcopo Hierapolis Syriæ, Boſphorio religioſiſſimo Ep̄o Neocæſareæ, Iohāne religioſiſſimo Ep̄o Boſtrę, Philippo religioſiſſimo Epiſcopo Myrorum, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Iuliano religioſiſſimo Epiſcopo Sardienſi, Theodoro religioſiſſimo Epiſcopo Gortynæ, Euſtachio religioſiſſimo Epiſcopo Damaſci, Theodoſio religioſiſſimo Epiſcopo Rhodi, Firmo religioſiſſimo Epiſcopo Otipaſon Africanæ ꝓuinciæ, Theodoro religioſiſſimo Ep̄o Antiochię Piſidię, Phoca religioſiſſimo Epiſcopo Stalienſi, Eulogio religioſiſſimo Epiſcopo Pergæ, Seueriano religioſiſſ. Ep̄o Aphrodiſiadis, Cyriaco religioſiſſ. Epiſcopo Amidæ, Seuero religioſiſſimo Ep̄o Synnadorū, Petro religioſiſſimo Ep̄o Sidæ, Abrahamio religioſiſſimo Ep̄o Sergiopolitano, Aſignio reuerendiſſ. epiſcopo *Tranopolitano, vicem agente Iohannis religioſiſſimi ep̄i Laodiceę Phrygię Pacatianę, Iohāne religioſiſſimo ep̄o Adrianopolitano Thracię, *Criſco religioſiſſ. Epiſcopo *Cuiculi, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano ſecundę Cappadociæ, Stephano religioſiſſimo Epiſcopo Laodiceæ ſiue Theodoriadis, Auxanone religioſiſſimo Epiſcopo Hierapolis Phrygię, Euſtathio religioſiſſimo Epiſcopo Maximianopolitano, Aetherio religioſiſſimo Ep̄o Anazarbi, Dometio religioſiſſimo Epiſcopo Chalcidis, Valeriano religioſiſſimo Ep̄o Obbæ Africanæ ꝓuinciæ, Dionyſio religioſiſſimo Ep̄o Seleuciæ Syriæ, Theodoro religioſiſſimo Epiſcopo Dryziparon, Seuero religioſiſſimo ep̄o Pompeiopolitano Paphlagonię, Georgio religioſiſſimo epiſcopo Iuſtinianæ Cypſelon, Romano reuerēdiſſimo Epiſcopo Gabalō, Gregorio reuerendiſſimo Epiſcopo Iuſtinianopolitano Armeniæ, Iohāne reuerēdiſſimo Epiſcopo Nyſſę, Baſilio reuerēdiſſimo Ep̄o Iuſtinianopolitano Camulianorū, Iohāne reuerendiſſimo Epiſcopo Barcuſorū, Creſconio reuerēdiſſimo Ep̄o Zattarenſi prouinciæ Numidiæ, Sergio reuerendiſſimo Ep̄o Cynon ſecundæ Aegypti, Chriſtophoro reuerēdiſſimo epiſcopo Archadiopolitano Aſię, Theodoſio reuerendiſſimo Epiſcopo Bybli, Leontio reuerendiſſimo Epiſcopo *Arcæ, Iohanne reuerēdiſſimo Epiſcopo Myrinæ, Alexandro reuerendiſſimo Epiſcopo Amphipolitano, Stephano reuerendiſſimo Epiſcopo Clyſmatis, Thoma reuerendiſſimo Epiſcopo Beriſſæ, Ariſtodemo reuerendiſſimo ep̄o Philomelij, Thaleleo reuerēdiſſimo ep̄o Adrianopolitano Piſidiæ, Theoctiſto reuerēdiſſimo Ep̄o Erythron, Diogeniano reuerēdiſſimo Ep̄o Sozopolitano, Baſſo reuerēdiſſimo Ep̄o Thamiathenſi, Anatolio reuerēdiſſimo ep̄o Cymę, Diogene reuerēdiſſimo Ep̄o Cratiæ, *Reſtuto reuerendiſſimo Ep̄o Mileon Africanæ ꝓuinciæ, Theodoro reuerēdiſſimo ep̄o Leōtopolitano Aegypti, Aemiliano reuerendiſſimo Ep̄o Antipyrgi, Conone reuerēdſſimo ep̄o Magoēdēſi, Theocti-

*Antiochenæ

*Macedoniæ,

*Cuculij

*Reſtituto

octiſto reuerẽdiſſimo Epõ Pruſæ, Georgio religioſiſſimo Epõ Ptolemaidis, Sotero reuerẽdiſſimo Epõ Aulonis, Zoſimo reuerendiſſ. Epõ Antandri, Cypriano reuerendiſſi- epiſcopo *Coryci, Helia reuerendiſſ. epiſco- Diocletianopolitano, Theona reuerendiſſ. epõ Cyſſon, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo *Lymiron, Gẽnadio reuerẽdiſſ. Epõ Zenopolitano, Aſyncretio reuerẽdiſſ. epõ Aradi, Stephano reuerẽdiſſ. epõ Botryõ, Philippo reuerendiſſ. epiſ. Phelli, Mena reuerend. epõ Demyriangelis, Genethlio reuerendiſſ. epõ Dorylaij, Thoma reuerẽd. epõ Cõſtantinę, Theodoro reuerend. epõ Leõtopolitano, Seuero reuerendiſſ. epõ Taborum, Theoctiſto reuerendiſſ. epiſ. Halicarnaſi, Coſma reuerendiſſ. epiſ. Malli, Dionyſio reuerẽdiſſimo epiſ. Megarenſi, Callinico reuerendiſſimo epiſ. Opuntis, Paſchaſio reuerẽdiſſimo epiſ. Aegij, Eraſmo reuerẽdiſſimo epiſcopo *Cibyræ, Iohãne reuerẽdiſſimo epiſ. Neocęſareæ Euphratenſis, Nonno reuerendiſſimo Epiſ. *Dauſarorum, Stephano reuerendiſſ. epiſ. Balaneon, Thoma reuerendiſſimo epiſ. Circeſij, Anatolio reuerendiſſimo epiſcopo Sebaſtæ, Conſtantino reuerendiſſ. epiſcopo Midaij, Macario reuerendiſſimo epiſcopo Prymneſiæ, Megalo reuerendiſſ. epiſ. Myri, Thalleleo reuerendiſſ. epiſcopo Iſindorum, Niceta reuerendiſſimo epiſcopo Epiphaniæ, Alexandro reuerendiſſ. epiſ. Dionyſij, Pelagio reuerẽdiſſ. epiſ. Azanon, Hierone reuerẽdiſſimo Epiſ. Anaſtaſiopolitano Phrygiæ, Glauco reuerendiſſimo epiſ. Alion, Procopio reuerendiſſ. epiſ. Antenon, Petro reuerẽdiſſ. epiſ. Dometiopolitano, Iohãne reuerẽdiſſimo epiſcopo Coloniæ, Vranio reuerendiſſ. epiſ. Trallienſi, Iohanne reuerendiſſimo epiſ. Ceraſuntis, Phronymo reuerendiſſ. epiſcopo Sinnaij, Macedonio reuerendiſſ. epiſcopo Iuſtinianopolitano Bithyniæ, Ecdicio reuerendiſſ. epiſ. Teni, Eulogio reuerendiſſ. epiſ. *Danaborum, Theodoro reuerendiſſ. epiſ. Coradeon, Elpidophoro reuerendiſſ. epiſ. Anaſtaſiopolitano Cariæ, Cyrione reuerẽdiſſ. epiſ. Dadimorum, Theodoro reuerendiſſ. epiſ. Laodiceę, Sila reuerend. epiſ. Tiberiopolitano, Diogene reuerendiſſ epiſ. Auguſtopolitano, Theodoro reuerendiſſimo epiſ. Ingelon, Iuliano reuerendiſſ. epiſ. Zengmatis, Dorymenio reuerendiſſ. epiſcopo Adraon, Iohanne reuerẽdiſſ. epiſ. *Læri, Theodoro reuerendiſſ. epiſ. Gargaron, Theodoro reuerendiſſ. epiſ. Comanorum, Ruphino reuerendiſſ. epiſ. Sebaſtiæ Armeniæ, Conone reuerendiſſ. epiſ. Semneon, Cyriaco reuerendiſſ. epiſ. Caſatorum, Siſinnio reuerendiſſ. epiſ. Præneti, Iuliano reuerendiſſ. epiſ. Batnon, Anaſtaſio reuerendiſſimo epiſ. Rachlæ, Theodoro reuerẽdiſſimo epiſ. Porthmi, Paulo reuerendiſſimo epiſ. Stectorij, Stephano reuerendiſſimo epiſ. Amaſiæ, Paulo reuerendiſſimo epiſ. Adraſſi, Euandro reuerendiſſimo epiſ. Cnidi, Mena reuerẽdiſſimo epiſ. Carpathi, Diodorus archidiaconus & Primiceriꝰ reuerẽdiſſimorũ notariorũ dixit: Theodorꝰ vir ſpectabilis ſilentiariꝰ ante religioſiſſimũ veſtrũ ſecretũ eſt, miſſꝰ à pijſſimo & Chriſtianiſſimo Imperatore, & ſuggerimꝰ ad quod placuerit. Sanctiſſ. Archiepiſcopꝰ & patriarcha Eutychiꝰ dixit: Ingrediatur. Quo facto, ſanctiſſ. Archiepiſcopus & patriarcha Apollinarius dixit: Pro qua cauſa veſtra magnitudo ad nos venit? Theodorꝰ vir ſpectabilis ſilẽtiarius dixit: Pijſſimꝰ & Chriſtianiſſimus noſter dñs miſit me ad veſtrã beatitudinẽ, dare vobis pijſſimã formã legendã ante ſanctã veſtrã Synodũ. Sanctiſſ. Archiepiſcopꝰ & patriarcha Domninus dixit: Pijſſima forma, cuiꝰ mentionẽ fecit Theodorꝰ magnificus, cõpetẽnter ſuſcepta recitetũ. Et cùm ſuſcepiſſet Stephanꝰ diaconꝰ & notarius & inſtrumentariꝰ, recitauit:

*Cybiræ *Dauron *Daborum

¶IN NOMINE DOMINI DEI noſtri Ieſu Chriſti, Imperator Cæſar Flauius Iuſtinianꝰ, Alemanicus, Gothicus, Francicꝰ, Germanicus, Anticus, Alanicus, Vãdalicus, Aphricanꝰ, pius, felix, inclytꝰ, victor, ac triũphator ſemp Auguſtꝰ, beatiſſimis Epĩs & patriarchis, Eutychio Conſtantinopolitano, Apollinario Alexãdrino, Domnino Theopolitano, Stephano, Georgio & Damiano religioſiſſ. epiſ. vicẽ agẽtibus Euſtochij viri beatiſſimi, Archiepĩ Hieroſolymitani & patriarchæ, & reliqs religioſiſſ. Epĩs ex diuerſis ꝓuincijs in hac regia vrbe degentibꝰ. Semp ſtudiũ fuit orthodoxis & pijs Imperatoribꝰ patribus noſtris, ꝓ tẽpore exortas hæreſes ꝑ congregationẽ religioſiſſimorũ epiſcoporũ amputare, & recta fide ſyncerẽ ꝓdicata, in pace ſanctã Dei Eccleſiã cuſtodire. Quapropter & Cõſtantinus piæ recordationis Arrio blaſphemãte & dicẽte, Nõ eſſe filiũ cõſubſtãtialem neq; patri, ſed creaturã, & ex nõ extantibus factũ eſſe, congregauit Nicęę ex diuerſis diœceſibꝰ trecẽtos decẽ & octo ſanctos pr̃es: & cùm ipſe etiàm cõcilio interfuiſſet, & adiuuiſſet eos, q; conſubſtantialẽ filiũ patri confeſſi ſunt, condẽnata Arriana impietate, ſtudiũ habuit rectã fidem obtinere. Expoſito itaquè ſancto Symbolo vel mathemate fidei, ꝑ hoc ſancti pr̃es cõfeſſi ſunt, cõſubſtãtialẽ eſſe filiũ Deo patri, quod vſquè tũc apud plurimos dubitabatũ. Sed & Theodoſiꝰ ſenior piæ recordatiõis, Macedonio negãte deitatẽ ſancti ſpũs, & Apollinario vel magno eiꝰ diſcipulo, in diſpẽſatione incarnati Dei verbi blaſphemãtibus & dicẽtibus, ſenſum humanũ nõ recepiſſe Deũ verbũ, ſed carni vnitũ eſſe, animã irrationabilẽ habẽti: congregatis in regia vrbe centũ qnquaginta ſanctis p̃ribus, cùm & ipſe particeps fuiſſet cõcilij, damnatis ꝓdictis hæreticis, vnà cũ impijs eorũ dogmatibꝰ fecit rectã ꝓdicare fidẽ. Secuti em̃ ijdem ſancti patres expoſitam rectam fidem à trecentis decem & octo ſanctis patribus, expla-

Literæ Iuſtiniani ad Synodum.

Synodi epiſcoporũ ob exturpãdas hæreſes.

Synodus Nicena.

Synodꝰ Cõſtantinopolitana 1.

explanauerunt de deitate ſancti Spiritûs, & perfectè de diſpẽſatione incarnati Dei Verbi docuerunt.

Iterùm Neſtorio impio alium dicente Deũ Verbum, & alium Chriſtum, & hũc quidem natura filium Dei patris, illum autem gratia filium impiè introducente, & ſanctã glorioſam ſemper Virginẽ Dei genitricem eſſe negãte, cùm penè omnes Orientales partes ſua impietate adimplẽſſet idẽ Neſtorius, Theodoſius iunior piæ recordatiõis congregauit priorem Epheſinam ſanctam Synodum, cui præſidebãt Cæleſtinus & Cyrillus ſancti patres, & directis iudicibus, q deberent Cõcilio intereſſe, compulit & ipſum Neſtoriũ ibì peruenire, & iudiciũ propter eum procedere: & tali examinatione facta, ſecuti iidẽ ſancti patres per omnia ea, quæ de fide definita ſunt ab anterioribus ſanctis patribus, condemnauerũt Neſtoriũ vnà cum eius impietate. His ità ſubſecutis, cùm inſurrexiſſẽt cõtra Cyrillũ ſequaces Neſtorij impij, feſtinauerũt (quantùm in ipſis fuit) refutare cõdemnationem contra Neſtorium factam: ſed prædictus piæ recordatiõis Theodoſius, vindicãs ea, quæ ità rectè cõtra Neſtorium & eius impietatem fuerant iudicata, fecit firmiter obtinere contra eum factam condemnatiõem. Et poſt hæc iterùm cùm Eutyches demens emerſiſſet, negando cõſubſtantialem nobis eſſe carnẽ Domini, multis intereà motis, tam Conſtantinopoli, quàm Epheſi, tanta ꝑ illo facta eſt hæreticorũ circũuẽtio, vt etiàm eijceretur ꝑpter eũ Flauianus religioſę memoriæ regiæ vrbis epũs. Piæ autem recordationis Martianus cõgregauit Chalcedone ſanctos patres, & magna contentione inter epiſcopos facta, nõ ſolùm per ſuos iudices, ſed etiàm per ſeipſum iu Concilium peruenit, & ad concordiam omnes perduxit. Cui ſancti patres in omnibus ſecuti ea quæ pro fide definita ſunt à prędictis tribus ſanctis Cõcilijs, & quæ iudicata ſunt de hæreticorum damnatione & impietate eorum, damnauerũt & anathematizauerũt Eutychen demẽtem, & impia eius dogmata, necnõ & Neſtorium cum impijs eius dogmatibus, quoniam tũc feſtinauerũt quidam defendere Neſtoriũ & impia eius dogmata. Sup hæc autẽ iidem in Chalcedone ſancti pr̃es anathematizauerũt eos, qui aliud Symbolum tradiderũt aut tradũt, præter hoc quod expoſitũ eſt à trecẽtis decẽ & octo ſanctis patribus, et explanatum à cẽtum quinquaginta ſanctis patribus. His itaq; omnibꝰ p diuerſa tempora ſubſecutis, prædicti piæ recordationis noſtri patres ea, quæ in vnoquoq; Concilio iudicata ſunt, legibus ſuis corroborauerũt & cõfirmauerũt, & hęreticos, qui definitiõibus prædictorum ſanctorũ quatuor Conciliorum reſiſtere, & Eccleſias conturbare conati ſunt, expulerũt. Defuncto autem Martiano diuæ recordationis, cùm contentio eſſet per diuerſa loca de Chalcedonenſi ſancto Concilio, Leo pię recordationis ad omnes vbiquè ſacerdotes ſcripſit, vt vnuſquiſque eorũ propriam ſententiam manifeſtaret de eodem ſancto Concilio: & cùm alius alium Epiſcopũ nõ expectãſſet, ad hoc, quod interrogati ſunt, reſpõderũt. Exiguo aũt tẽpore tranſacto, iterùm inſurrexerũt Neſtorij & Eutychis ſequaces, & tantas turbas in ſanctis DEI eccleſijs fecerunt, vt diuiſiones & ſchiſmata in eis fierent, & nullam communionẽ ad ſe inuicèm Eccleſiæ haberẽt. Nec enim præſumebat aliquis de ciuitate ad ciuitatem veniens cõmunicare, nec clericus ex alia ciuitate in aliam ciuitatem veniens, in eccleſiam procedere. Cùm autem ſecundùm ſuam miſericordiam Dominus Deus reipublicę gubernationẽ nobis credidit, initiũ & fundamentũ noſtri Imperij fecimus, cõiungere diuiſos ſacerdotes ſanctarum Dei eccleſiarum, ab Oriente vſq; Occidẽtem, & omnem contentionẽ amputantes, quæ cõtra Chalcedonenſem ſanctam Synodum, ab Eutychis & Neſtorij impiorum ſequacibus mouebatur, fecimus prædicare eandem ſanctam Synodum cum prædictis alijs ſanctis tribus concilijs in Dei Eccleſijs, certè ſcientes, quòd ea, quæ ab ea de fide expoſita ſunt, cõſonant per omnia alijs tribus ſanctis Concilijs: & multis quidem ad eandẽ ſanctã Synodũ contradicentibꝰ ſatiſfecimus: alios aũt, qui perſeuerauerũt eidem ſancto Concilio contradicentes, expulimus à ſanctis Dei eccleſijs & venerabilibꝰ monaſterijs, vt concordia & pace ſanctarum eccleſiarum & earum ſacerdotum firmiter cuſtodita, vna & eadem fides, quã ſanctæ quatuor Synodi confeſſæ ſunt, in ſanctis Dei eccleſijs prædicetur. His ità pro firmitate ſanctarũ quatuor Synodorum Deo propitio per nos factis, & obtinentibus in ſancta Dei Eccleſia, Neſtorij ſequaces propriam impietatem applicare volentes ſanctę Dei Eccleſiæ, & non potentès hoc per Neſtorium facere, feſtinauerunt eã introducere per Theodorũ Mopſueſtenũ doctorẽ Neſtorij, q multò peiora Neſtorio blaſphemauit, & ſuper alias innumerabiles ſuas blaſphemias, cõtra Chriſtum Deum noſtrum factas, aliũ dixit Deum verbum, alium Chriſtum, necnon & per impia conſcripta Theodoreti, quæ contra rectam fidem, & Epheſinam primam ſanctam Synodum, & contra ſanctæ memoriæ Cyrillum, & duodecim eius capitula expoſuit, & inſupèr ſceleratam epiſtolam, quam dicitur Ibas ad Marim Perſam ſcripſiſſe, q̃ plena eſt omni impietate Theodori & Neſtorij. Per hãc etenim impiam Epiſtolam non ſolùm impietatem, ſed etiàm ipſas perſonas Theodori & Neſtorij, quas maximè laudat & iudicat eadẽ impia Epiſtola, feſtinauerunt condemnationem liberare, dicentes eam ſuſceptam eſſe à ſancta Chalcedonenſi Synodo. Hoc aũt dicunt non pro defenſione ſanctæ Synodi, ſed nomine

Synodus Epheſina.

Synodus Chalcedonẽſ.

Leo Imperator.

nominè eius, ſicut putant, ſuam impietatem confirmare feſtinantes. Certum autem eſt, quòd impia intentio eſt iſta vindicantium, vt ſi eis euenerit, non prædicetur DEVS verbum homo factus eſſe, nec ſancta glorioſa ſemper Virgo Maria DEI genitrix prædicetur. Hæc enim Theodorus & Neſtorius in ſuis conſcriptis impiè expoſuerunt, & qui epiſtolam ſcripſit, in ea blaſphemat.

Nos igitur ſequētes ſanctos patres, & volentes rectam fidem ſinè quadam macula in DEI eccleſijs prædicari, & impiorum conatum reſecare, primùm quidem & in veſtris vos degentes eccleſijs interrogauimus de prædictis impijs tribus capitulis, & veſtram nobis voluntatem manifeſtam feciſtis, pro qua & comprobauimus vos, quòd indubitanter & cum omni alacritate rectam fidem confeſſi eſtis, & impiam condemnâſtis. Quoniam verò & poſt condemnationem à vobis factam, in eiſdē ipſis permanēt quidam, eadē impia tria capitula vindicātes, ideò vocauimus vos ad regiam vrbem, hortātes communiter cōuenientes, quam habetis pro his voluntatem, iterùm manifeſtare. Et Vigilio enī religioſiſſ. papæ antiquioris Romæ, cùm perueniſſet ad hanc regiam ciuitatem, de tribus capitulis ſubtiliter omnia manifeſtauimus; & interrogauimus eum, quid ſapit de hoc: & ipſe non ſemèl, nec bìs, ſed etiàm ſæpiùs in ſcriptis & ſinè ſcriptis anathematizauit impia tria capitula. Quòd verò eiuſdem voluntatis ſemper fuit de condemnatione triū capitulorum, & per plurima alia declarauit, & per condemnationem Ruſtici & Sebaſtiani aliquandò diaconorū antiquioris Romæ, q cùm primùm ſuſcepiſſet factum ab eo iudicatum, in quo anathematizauit eadem impia capitula, poſteà ſuſceperunt & defenderunt eorum impietatem. Sed etiàm Valentiniano Epiſcopo Scythiæ, & Aureliano Arelati, quæ eſt prima ſanctiſſimarum Galliæ eccleſiarū, ſcripſit & manifeſtauit de condemnatione iſtorum capitulorum, & præcepit eis nihil ſuſcipere, quod à condemnatis diaconis ſcribitur contrarium prædicto iudicato: & compendioſè dicere, ſemper in eadem voluntate perſeuerauit. Et hæc omnia per ſuum tempus vobis manifeſta faciem⁹. Quomodò verò poſteà, cùm perueniſſetis, ſicut dictū eſt, ad hanc regiam ciuitatem, ſcripta facta ſunt adinuicèm à veſtra ſanctitate, & à Vigilio religioſiſſimo papa antiquioris Romæ, vt oēs vos vniti conueniatis, & propter illos, qui ſiue ex ignorantia, ſiue ſcientia impietatem capitulorum defendunt, congruum iudicium eis, quæ à ſanctis quatuor Synodis pro fide definita ſunt, proferatis; mādauimus illi etiàm per noſtros iudices, & per quoſdā ex vobis, vt vnà cum omnibus conueniret, & cōmuniter diſceptaret de prædictis capitulis, vt forma dareſ rectæ fidei conueniens, & quòd & ipſum & veſtram ſanctitatem in ſcriptis

Vigilius Romanus pontifex.

interrogauimus de hoc, vt aut tanquàm impia capitula ab omnibus condemnarentur, aut ſi putat recta eſſe, apertè ſuam manifeſtaret voluntatem. Alienum enim eſt Chriſtianorum, cum recta fide impia ſuſcipere, & nō à malis recta diſcernere. Ille vero nobis mandauit, quòd de prædictis tribus capitulis per ſemetipſum faciens, porriget nobis. Adhortamur igitur etiàm vos de his diſceptare. Scire etenim vos volumus, quòd nos ea, quæ à ſanctis quatuor Concilijs, Niceno, Conſtantinopolitano, Epheſino primo, & Chalcedonenſi, de vna eademque fide expoſita & definita ſunt, & de Eccleſiaſtico ſtatu regulariter diſpoſita ſeruabimus, & defendimus, & ea ſequimur, & omnia, quæ conſonāt iſtis, ſuſcipimus & amplectimur. Quicquid autem non conſonat iſtis, vel à quacunque perſona ſcriptum inueniatur contra ea, quæ de vna eademque fide à ſanctis quatuor conſilijs, vel vno ex his, definita ſunt, hoc tanquàm alienum omninò pietatis execramur: ſequimur autem in omnibus ſanctos patres & doctores ſanctæ Dei Eccleſiæ, id eſt, Athanaſium, Hilariū, Baſilium, Gregoriū* Theologum, & Gregorium Nyſſenum, Ambroſium, Theophilum, Iohannem Conſtantinopolitanum, Cyrillum, Auguſtinum, Proculum, Leonem, & omnia, quæ ab his de fide recta & ad condemnationem hæreticorum, conſcripta & expoſita ſunt, ſuſcipimus. In prædictis igitur omnibus permanentes, illos patres & ſacerdotes ſuſcipimus, q ea, q̄ à ſanctis quatuor Cōcilijs de fide expoſita ſunt, & à prædictis ſanctis patrib⁹ prædicata ſunt, ſeruant & prædicant in ſancta Dei Eccleſia. Quandò verò hæretici per omnia Theodorum & Neſtorium, & eorū impietatem vindicare volentes, ſicut prædictum eſt, & ſuſceptam eſſe dicunt à ſancto Chalcedonenſi cōcilio impiam Epiſtolam, quæ ad Marim Perſam ab Iba ſcripta eſſe dicitur: hortamur vos conſiderare ea, quæ à Theodoro impiè tam in alijs ſcripta ſunt, quàm in Iudaico Symbolo, quod & Epheſi & Chalcedonæ prolatum, anathematizatū eſt ab vtraque Synodo cum his, qui ità ſapuerunt, vel ſapiunt: Cōſiderare autem & quæ de ipſo & eius blaſphemijs ſancti patres conſcripſerunt, & anteceſſores noſtri promulgauerunt: necnon & quæ Eccleſiaſticarum hiſtoriarum ſcriptores de eo expoſuerunt. Ex his etenim omnibus cognoſcitis, quòd ab illo tempore condemnatus eſt tam ipſe, quàm blaſphemiæ eius à ſanctis patribus, & quòd propter iſtas ſuperioribus temporibus deletum eſt & nomen eius à ſacris diptychis eccleſiæ, cuius fuit Epiſcopus. Hortamur autem etiàm illud diſceptare, quod vanè profertur ab eis, qui dicunt non oportere poſt mortem hæreticos anathematizari, & ſequi in hoc doctrinam ſanctorum patrum, qui non ſolùm viuentes hæreticos condemnauerunt

Fides Iuſtiniani.

*Nazanzenum intelligit.

uerunt, ſed & poſt mortem, vtpotè in ſua impietate mortuos anathematizauerunt, ſicut eos, qui iniuſtè condemnati ſunt, reuocauerunt poſt mortem, & in ſacris diptychis ſcripſerunt: quod factum eſt & in *Iohãne, & in Flauiano religioſæ memoriæ Epiſcopis Cõſtantinopolitanis. Scit enim veſtra reuerentia, quod poſitum eſt à Domino in Euangelio de ipſo, quòd qui credit in eum, non iudicatur: qui autem non credit in eum, iam iudicat⁹ eſt, quòd nõ credit in nomine vnigeniti filij Dei. Manifeſtum autem eſt, quòd hoc non tantùm de viuis, ſed etiàm de his dictum eſt, qui in ſua impietate mortui ſunt. Inſupèr autem hortamur vos inſpicere, & q̃ impiè ſcripta ſunt à Theodoreto contra rectam fidem, & Epheſinam primam ſanctam Synodum, & contra ſanctę memoriæ Cyrillum, & cõtra duodecim eius capitula, & quæ impiè idem Theodoretus cõſcripſit pro Theodoro & Neſtorio, & blaſphemijs eorũ contra ſanctæ memoriæ Cyrillum. Examinare autem & de impia Epiſtola, quæ dicitur ab Iba ad Marim Perſam ſcripta eſſe: in qua ſcriptor eius abnegat, Deum verbum hominem factũ eſſe, & ſanctam glorioſam ſemper virginem Mariam Dei genitricem eſſe. Condemnat autem eadem impia Epiſtola & Epheſinam primam ſanctam Synodum, tanquàm ſinè iudicio & quæſtione Neſtorio condemnato: & ſanctæ quidem memoriæ Cyrillum Eccleſiæ doctorem, hæreticum vocat, & impia dicit duodecim eius capitula: Theodorum autem & Neſtorium, & eorum impietatem defendit & laudat. Et quoniam, ſicut dictum eſt, præſumũt quidam dicere, & Epiſtolam, quæ prædictam impietatem continet, ſuſceptam eſſe à Chalcedonenſi ſancto concilio, hortamur vos conferre ea, quæ dicta ſunt ab eodem ſancto concilio in definitione pro fide expoſita, cum his, quæ in impia epiſtola continentur, vt vndiquè recta q̃dem confirmentur, impia autẽ condemnentur. Omnia igitur prædicta cum omni ſubtilitate diſceptantes, ſicut ſacerdotes decet, in mente habentes Dei timorem & futurum iudicium, & nihil pietati & rectæ fidei, & veritati, & Dei gloriæ & honori præponentes, in mente autem habentes & Apoſtolicam pronunciationem, quæ contra eos qui contraria rectæ fidei tradunt, prolata eſt, maniſeſtè dicẽtem, quòd licèt nos vel angelus de cælo euangelizauerit vobis pterquàm quod euangelizauimus vobis, anathema ſit. Sicut prædiximus, & modò iterùm dico: Si quis vobis euangelizauerit *præterquàm accepiſtis, anathema ſit: ſcientes autem & Petri apoſtoli præceptum, dicẽtis, Parati ſemper eſtote ad ſatiſfactionem omni petenti vos rationé de ſpe quæ in vobis eſt, celeriter de his, quæ interrogauimùs, veſtram manifeſtate voluntatem. Cùm enim qui de recta fide interrogatur, diù protrahit, nihil aliud eſt, niſi abnegatio rectæ confeſſionis. In interrogationibus enĩ & reſponſis quę de fide ſunt, non eſt primus vel ſecundus, ſed qui in recta confeſſione paratior inuenitur, acceptabilis apud DEVM eſt. Diuinitas vos ſeruet per multos annos ſancti ac religioſiſſimi patres. Datur iij. Nonas Maias, Conſtantinopoli, Imperij domini Iuſtiniani perpetui Auguſti anno xxvij. poſt conſulatũ Baſilij viri clariſſimi anno xij.

*Chryſoſtomum dicit.

Iohan. 3.

Gala. 1.

*pter id quod

1. Pet. 3.

Iuſtinianus ab Epiſcopis vult doceri.

STephanus & Georgius & Damianus religioſiſſimi Epiſcopi, vicem agentes Euſtochij ſanctiſſimi patriarchæ Hieroſolymitani, per vnum ex ipſis, Stephanũ religioſiſſimum epiſcopũ Raphiæ, dixerunt: Theodor⁹ vir magnificus exeat, cùm ſatisfecit piiſſimi Imperatoris iuſſioni. Et cùm exiſſet vir ſpectabilis ſilẽtiarius, ſancta Synod⁹ dixit: Certis conſtitutis, quę lecta Imperiali forma cõtinentur, quoniam inter nos & Vigiliũ ſanctiſſimum antiquioris Romę Papam ſcripta quædam facta ſunt, ad præſentem cauſam reſpicientia, neceſſarium eſſe putamus, ante alia omnia hæc lectione manifeſtari. Et cùm ſuſcepiſſet Stephanus notarius & inſtrumentarius, recitauit: ¶ Sanctiſſimo & beatiſſimo domino & conſacerdoti Vigilio Eutychius: Scientes quantorum bonorum cauſa eſt pax Dei, cuſtodiens corda & ſenſus fidelium, & colligens eos, vt vnum idemque ſapiant in recta fidei confeſſione, & ad perficienda diuina mandata, & propitium Deum faciens in his, quæ recta ſunt, concordantibus: ideò feſtinantes vnitatem conſeruare, ad Apoſtolicam ſedem veſtrę beatitudinis manifeſtum facimus, quòd nos ſemper & ſeruauimus & ſeruamus fidem ab initio traditam à magno Deo & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto ſanctis Apoſtolis, & ab illis in omni mundo prædicatam, & à ſanctis patribus explanatam, & maximè ab his, qui in ſanctis quatuor Synodis congregati ſunt, quas per omnia & in omnibus amplectimur & ſuſcipimus: id eſt, trecentos decem & octo ſanctos patres, qui Niceæ congregati ſunt, & ſanctum ſymbolũ ſiue mathema fidei expoſuerũt, & Arrianam impietatem anathematizauerũt, & eos, q ſimilia eis ſapuerunt vel ſapiunt. Suſcipimus autem & centum quinquaginta ſanctos patres Conſtantinopoli cõgregatos, qui idem ſanctum mathema explanauerũt, & de Deitate Sanctiſpiritûs dilucidauerũt, & hæreſin Macedonianã, ſanctũ ſpũm impugnantẽ, & Impium Apollinarium cõdemnauerunt, cũ his, qui ſimilia illis ſapuerũt vel ſapiunt. Suſcipimus autem & ſanctos ducẽtos patres in Epheſina prima Synodo congregatos, qui per omnia ſecuti ſunt idem ſanctum Symbolum ſiue mathema, & condẽnauerũt Neſtorium impium, & impia eius dogmata, & eos, qui ſimilia ei aliquandò ſapuerũt vel ſapiunt. Adhęc autem ſuſcipimus & ſexcentos triginta ſanctos patres Chalcedonæ congre-

Literæ Eutychij ad Vigilium.

gatos, qui etiam ipſi per omnia conſenſerunt prædictis tribus Synodis, & ſecuti ſunt prædictum Symbolum ſiue mathema, à trecentis decem & octo ſanctis patribus expoſitum, & à centum quinquaginta ſanctis patribus explanatum, & anathematizauerunt eos, qui aliud præter prædictum ſymbolum præſumūt docere, aut exponere, aut tradere ſanctis eccleſijs Dei. Condēnauerunt autem & anathematizauerūt & Eutychen, & Neſtorium, & impia eorum dogmata, & eos qui ſimilia eis ſapuerunt vel ſapiunt. His ità ſe habentibus, certum facimus, quòd omnia, quę à prædictis ſanctis Synodis iudicata & definita ſunt, & ſeruauim⁹, & ſeruamus: quia etſi per diuerſa tempora prædictę ſanctę quatuor ſynodi factę ſunt, tamen vnam eandemq; confeſſionem fidei ſeruauerunt, & prædicauerūt. Suſcipimus autem & amplectimur & epiſtolas præſulum Romanæ ſedis Apoſtolicæ, tam aliorum, quàm Leonis ſanctæ memoriæ de recta fide ſcriptas, & de quatuor ſanctis concilijs, vel vno eorum. Cùm igitur prædicta omnia & ſeruauimus & ſeruamus, & in his nobiſipſis inuicèm cōſentimus, neceſſarium eſt conferri de tribus capitulis, vndè quibuſdam quęſtio nata eſt. Et ideò petimus, præſidēte nobis veſtra beatitudine, ſub tranquillitate & ſacerdotali manſuetudine propoſitis ſanctis Euangelijs, communi tractatu eadem capitula in medio ꝓponenda, quæri & conferri, & finem quæſtioni imponi Deo placitum, & conuenientem his, quę à ſanctis quatuor Cōcilijs definita ſunt: quoniam ad augmentū pacis & concordiā eccleſiarū pertinet, vt omni de medio diſſenſione ſublata, quæ à prædictis quatuor ſanctis Cōcilijs definita ſunt, inconcuſſa ſeruentur, ſanctarum Synodorum reuerentia in omnibus cuſtodita. His autem & ſubſcripſi incolumis in Domino. Ora pro nobis ſanctiſſime & beatiſſime frater. Ego Eutychius, miſericordia DEI Epiſcopus Cōſtantinopolis nouę Romæ, omnibus ſuprà ſcriptis ſubſcripſi. Item reuerendiſſimus Stephanns recitauit: Dilectiſſimo fratri Eutychio & epiſcopis ſub te conſtitutis Vigilius. Repletum eſt gaudio os noſtrum, & lingua noſtra exultatione, quòd diſcordiæ cōfuſione ſubmota, pacem DEVS ſuæ reformauit Eccleſiæ, vt impleretur, quod dictum eſt: Ecce quàm bonum & quàm iucundum, habitare fratres in vnum. Valdè enim nos in Domino exultare conuenit, quòd charitatis veſtrę ſcripto nobis eſt oblata profeſſio, cuius tenor ità ſeſe habet: Sciētes quantorum donorum cauſa eſt pax DEI, cuſtodiens corda & ſenſus fidelium, & colligens eos, vt vnum idemque ſapiāt in recta fidei cōfeſſione, *&c. omnia, quæ in Eutychij ad Vigiliū epiſtola pauloantè habetur, dēpta ſubſcriptiōe, quæ hîc tū ſequitur alijs verbis:* His aút & ſubſcripſim⁹, huius ꝓfeſſionis orthodoxæ claritatē libēter amplexi, eadē nos ꝓ oīa & in oīibus apꝓbantes, cuſtodituros atq; inuiolabiliter ſeruaturos DEO noſtro ꝓfitemur authore. Oīibus igitur quæ profeſſio veſtra continet, in ſua perenniter firmitate durantibus, popoſcit veſtra fraternitas, vt nobis præſidentibus de tribus capitulis, ex quibus quæſtio nata eſt, ſub tranquillitate & ſacerdotali manſuetudine ſanctis propoſitis Euangelijs conferatur, & finis quæſtioni ipſi DEO placitus, & conueniens ijs, quæ à memoratis ſanctis quatuor Concilijs definita ſunt, imponatur: vt omni, de medio, diſſenſione ſublata, quæ ab eiſdem quatuor ſanctis Synodis definita ſunt, inconcuſſa ſeruentur, earundem Synodorum reuerentia in omnibus cuſtodita. Quam profeſſionem, paternarum traditionum memorem & ſequacem, tam in fraternitate veſtra, quàm in omnibus ſimilia cōfeſſis atque cōfitentibus omni laude pleniſſimam iudicauim⁹, & noſtros ex ea re vera fratres agnoſcimus. Vndè diuinæ clemētiæ ſupplicamus, vt oēs nos in hac confeſſione & in paternis traditionibus ꝑmanentes noſtro digni reperiamur officio, & in die diuini iudicij nulli ꝓuaricationi paternarum conſtitutionum inueniamur obnoxij. Quibus ità prędictis poſtulationibus veſtrum deſideriū cognoſcentes annuimus, vt de tribus capitulis, ex quib⁹ q̄ſtio nata eſt, facto regulari conuentu, ſeruata æqtate, medijs ſacroſanctis Euangelijs, collationē cū vnitis fratrib⁹ habeamus, & finis detur placitus DEO, & conueniens his, q̄ à ſanctis quatuor ſunt definita Concilijs: ſciētes vtiquè, ſicut & cōmunis ꝓfeſſionis teſtimonio declarat̄, memoratarū Synodorū in oībus reuerentiā cuſtodiri. Deus te incolumem cuſtodiat frater chariſſime. DAT. viij. Id⁹ Ianuarias, Imp. dn̄i Iuſtiniani perpetui Aug. anno xxvij. poſt conſ. Baſilij viri cla. anno 12.

Sancta Synodus dixit: Licèt ſępiùs glorioſiſſimi Iudices, & quidā ex nobis, ſicut Imperialibus literis cōtinetur, adhortati ſunt Vigiliū religioſiſſimū papā antiquioris Romæ cōmuniter cōuenire ꝓ his, q̄ mouent̄ de trib⁹ capitulis, rationabile tamē & Deo amabile arbitramur eſſe, & nunc conuenire nobiſcum, & de ijſdem tribus capitulis diſceptare, & formam vnà nobiſcum imponere rectę fidei conuenientem. Hoc igitur iam nunc procedat. Et cùm acceſſiſſent ex petitione ſanctæ Synodi ſanctiſſimi patriarchæ, Eutychius Conſtantinopolitanus, Apollinarius Alexandrinus, Domninus Theopolitanus, Benignus Heracleæ Pelagonienſis, vicē agēs Eliæ Epiſcopi Theſſalonicenſis, Theodorus Epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, Andreas Epheſi, Megethi⁹ Heracleę Thraciæ, Iohannes Nicomediæ, Stephanus Niceæ, Conſtantinus Chalcedonēſis, Euſebius Tyri, Iohannes Cæſareæ Palæſtinæ, Amazonius Edeſæ, Thomas Apameæ Syriæ, Pompeianus de Byzacio, Phocas Stalienſis prouinciæ Prævalienſis,

Romanus Pontifex pręſidet Synodis.

Literæ Vigilij ad Eutychium.

Pſal. 125.

Pſal. 132.

Legatio Synodi ad Vigilium.

balienſis, Theodorus Leontopolitanus, Stephanus de Clyſmate, Aemilianus Antipyrgi, religioſiſſimi epiſcopi, ex nomine totius cōcilij ad ſanctiſſimum papam Vigilium, alijs epiſcopis in eodem venerabili epiſcopio relictis, & rediſſent ijdem ſanctiſſimi patriarchæ vnà cū religioſiſſimis epiſcopis, ſanctiſſimi patriarchæ & qui cum eis peruenerunt ad ſanctiſſimū papam religioſiſſimi epiſcopi, dixerunt: Sicut nobis omnibus viſum eſt, peruenientes ad ſanctiſſimū papam antiquioris Romæ Vigilium, petiuimus eius beatitudinē conuenire & diſceptare vnà nobiſcū de tribus capitulis ſecundùm ſcripta, quę inter nos & ipſum facta ſunt, manifeſtantes ei⁹ beatitudini, quòd ſereniſſimus noſter Imperator pias literas ad nos direxit, adhortās nos de eiſdē tribus capitulis reſpondere: qui modò quidem propter corporis infirmitatē dixit, non poſſe ad hanc petitionem reſpondere: in poſtero autē die pollicitus eſt manifeſtare, quod ei de tali cōuētu placuerit. Oportet igitur præſentem differre diem.

IMPERII DOMINI *IVSTINIANI PERPETVI* AVGVSTI, ANNO XXVII. POST *Conſulatum Baſilij viri clariſſ. anno xij. die 8. Idus Maias, Indictione 1.*

Conſeſſio ſeu Collatio 2.

COnſidentibus in ſecretario venerabilibus Epiſcopis huius regiæ ciuitatis, Eutychio ſanctiſſimo patriarcha regiæ Conſtātinopolis nouæ Romæ, Apollinario ſanctiſſimo Archiepiſcopo Alexādrinæ magnę ciuitatis, Dōnino ſanctiſſimo patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Raphiæ, Georgio religioſiſſ. epiſcopo Tiberiadis, Damiano religioſiſſ. epiſcopo Sozyſæ, vicem agētibus Euſtochij ſanctiſſ. epiſcopi Hieroſolymitani, Benigno religioſiſſ. epiſc. Heracleæ Pelagoniæ, vicem agente Eliæ beatiſſ. epiſcopi Theſſalonicen̄, Theodoro religioſiſſ. epiſcopo Cęſareę primæ Cappadociæ prouincię, Andrea religioſiſſ. epiſcopo Epheſi, Sextiliano religioſiſſ. epiſcopo Tunienſi, vicem agente Primoſi religioſiſſ. epiſcopi Carthaginis, Megethio religioſiſſ. epiſc. Heracleæ Thraciæ, Anaſtaſio religioſiſſ. epiſc. Tabię, vicem agente Dorothei religioſiſ. epiſc. Ancyræ, Iohanne reuerendiſ. epiſcopo Ilienſi, vicē agente Euprepij religioſiſ. epiſcopi Cyzicenæ ciuitatis, Euſebio religioſiſſ. epiſ. Tyri, Iohanne religioſiſſ. epiſ. Nicomediæ, Stephano religioſiſſ. epiſc. Niceæ, Conſtantino religioſiſſ. epiſ. Chalcedonenſi, Petro religioſiſſ. epiſ. Tarſi, Iohāne reuerendiſſ. epiſc. Cucuſorum, vicem agente Palladij religioſiſ. epiſcopi Melitenę, Iohāne religioſiſ. epiſcopo Cęſareæ Palęſtinæ, Pompeiano religioſiſſ. epiſcopo Byzacij, Amazonio religioſiſ. epiſcopo Edeſæ, Alexādro religioſiſ. epiſcopo Gangrorum, Thoma religioſiſ. epiſc. Apameæ Syriæ, Euphranta religioſiſ. epiſcopo Tranorū, Theodoro religioſiſſ. epiſcopo Hierapolis Syriæ, Boſphorio religioſiſſ. epiſcopo Neocæſareæ, Iohāne religioſiſſ. epiſcopo Boſtræ, Philippo religioſiſſ. epiſcopo Myrorū, Theodoro religioſiſſ. epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Iuliano religioſiſ. epiſcopo Sardiēſi, Theodoro religioſiſ. epiſcopo Gortynæ, Euſtachio religioſiſſ. epiſcopo Damaſci Theodoſio religioſiſſ. epiſcopo Rhodi, Firmo religioſiſſ. epiſcopo Potipaſon Africanæ prouincię, Theodoro religioſiſ. epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Phoca religioſiſſ. epiſcopo Staliēſi, Eulogio religioſiſſ. epiſcopo Pergę, Seueriano religioſiſſ. epiſcopo Aphrodiſiadis, Cyriaco religioſiſ. epiſcopo Amidæ, Seuero religioſiſſ. epiſc. Synnadorū, Petro religioſiſſ. epiſcopo Sidæ, Abramio religioſiſ. epiſcopo Sergiopolitāo, Aſignio reuerendiſſ. epiſcopo Tranopolitano, vicem agente religioſiſſ. epiſcopi Laodiceæ Phrygię Pacatianæ, Iohanne reuerendiſ. epiſcopo Adrianopolitāo Thraciæ, *Creſco religioſiſſ. epiſcopo Cuiculi, Theodoſio religioſiſ. epiſcopo Iuſtinianopolitano ſecundę Cappadociæ, Stephano religioſiſſ. epiſcopo Laodiceæ ſiue Theodoriadis, Auxanone religioſiſ. epiſcopo Hierapolis Phrygiæ, Euſtachio religioſiſ. epiſcopo Maximianopolitano, Aetherio religioſiſ. epiſcopo Anazarbi, Dometio religioſiſ. epiſcopo Chalcidis, Valeriano religioſiſ. epiſcopo Obbę Africanæ prouinciæ, Dionyſio religioſiſ. epiſcopo Seleuciæ Syrię, Theodoro religioſiſ. epiſcopo Dryziparon, Seuero religioſiſſ. epiſcopo Pompeiopolitāo Paphlagonię, Georgio religioſiſ. epiſc. Iuſtinianę Cypſelon, Romano reuerendiſ. epiſcopo Gabalon, Georgio reuerendiſ. epiſc. Iuſtinianopoleos Armeniæ, Iohanne reuerendiſ. epiſcopo Nyſſę, Baſilio reuerendiſ. epiſ. Iuſtinianopolitano Camulianorū, Iohāne reuerendiſ. epiſc. Barcuſorū, Creſconio reuerēdiſ. epiſ. Zattarenſi prouinciæ Numidiæ, Sergio reuerendiſ. epiſ. Cynō ſecundæ Aegypti, Chriſtophoro reuerendiſ. epiſ. Archadiapolitano Aſię, Theodoſio reuerendiſ. epiſ. Bybli, Leontio reuerēdiſ. epiſ. Archæ, Iohanne reuerendiſſ. epiſc. Myrinæ, Alexandro reuerēdiſſ. epiſ. Amphipolitano, Stephano reuerendiſſ. epiſcopo Clyſmatis, Thoma reuerendiſſ. epiſc. Beriſſæ, Ariſtodemo reuerendiſſ. epiſc. Philomelij, Thallelæo reuerendiſſ. epiſ. Adrianopolis Piſidię, Theoctiſto reuerēdiſſ. epiſ. Erythron, Diogeniano reuerēdiſ. epiſ. Sozopolitano, Baſſo reuerendiſſ. epiſ. Tamiatenſi, Anatolio reuerendiſſ. epiſcopo Cymæ, Diogene reuendiſſim. epiſcopo Cratiæ, *Reſtuto reuerendiſſ. epiſ.

*Creſco

Mileon Aphricanæ prouinciæ, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Leontopolitano Aegypti, Aemiliano reuerendiſſimo epiſcopo Antipyrgi, Conone reuerendiſſ. epiſcopo *Machedẽſi, Theoctiſto reuerẽdiſſ. epiſcopo Pruſę, Georgio reuerendiſſimo epiſcopo Ptolemaidis, Sotero reuerendiſſimo epiſcopo Aulonis, Zoſimo reuerendiſſimo epiſcopo Antandri, Cypriano reuerendiſſimo epiſcopo *Coriti, Elia reuerẽdiſſimo epiſcopo Diocletianopolitano, Theona reuerendiſſimo epiſcopo *Cuſſon, Theodoro reuerẽdiſſimo epiſcopo * Limyron, Gennadio reuerẽdiſſimo epiſcopo Zenonopolitano, Aſyncretio reuerendiſſimo epiſcopo Aradi, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo *Bothrion, Philippo religioſiſſimo epiſcopo Phelli, Mena reuerẽdiſſimo epiſcopo Demyriangelis, Genethlio reuerendiſſ. epiſcopo Dorylaij, Thoma reuerẽdiſſimo epiſcopo *Conſtãtinæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Leontopolitano, Seuero reuerẽdiſſimo epiſcopo Taborũ, Theoctiſto reuerendiſſimo epiſcopo Halicarnaſi, * Coſmate reuerẽdiſſimo epiſcopo Malli, Dionyſio reuerendiſſ. epiſcopo Megarenſi, Callinico reuerendiſſimo epiſcopo Opuntis, Paſchaſio reuerẽdiſſimo epiſcopo Aegij, Eraſmo reuerendiſſ. epiſcopo *Cybiræ, Iohãne reuerendiſſimo epiſcopo Neocæſareæ Euphratenſis, Nonno reuerendiſſimo epiſcopo Dauſarorum, Stephano reuerẽdiſſimo epiſcopo Balaneon, Thoma reuerendiſſimo Epiſcopo Circiſij, Anatolio reuerẽdiſſimo epiſcopo Sebaſtæ, Conſtantino reuerendiſſimo Epiſcopo Midadij, Macario reuerendiſſimo epiſcopo Prymneſiæ, Megalo reuerendiſſimo epiſcopo Myri, Thallelæo reuerendiſſimo epiſcopo Ilindorum, Niceta reuerendiſſ. epiſcopo Epiphaniæ, Alexandro reuerẽdiſſimo epiſcopo Dionyſi, Pelagio reuerẽdiſſimo epiſcopo Azanon, Hierone reuerẽdiſſimo epiſcopo Anaſtaſiapolitano Phrygiæ, Glauco reuerendiſſimo epiſcopo Alion, Procopio reuerẽdiſſ. epiſcopo Anteno, Petro reuerẽdiſſimo epiſcopo Dometiopolitano, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Coloniæ, Vranio reuerẽdiſſimo epiſcopo Trallienſi, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Ceraſuntis, Phronymo reuerendiſſimo epiſcopo Sinai, Macedonio reuerẽdiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano Bithyniæ, Ecdicio reuerẽdiſſimo epiſcopo Teni, Eulogio reuerẽdiſſimo epiſcopo Daborum, Theodoro reuerẽdiſſimo epiſcopo Coradeon, *Helpidiphoro reuerendiſſ. epiſcopo Anaſtaſiopolitano Cariæ, Cyriõe reuerendiſſ. epiſ. Dadimorũ, Theodoro reuerendiſſ. epiſc. Laodiceę, Sila reuerẽdiſſ. epiſc. Tiberiopolitano, Diogene reuerendiſſ. epiſ. Auguſtopolitão, Theodoro reuerẽdiſſ. epiſ. Ingilon, Iuliano reuerẽdiſſ. epiſ. Zeugmatis, Dorymenio reuerẽdiſſ. epiſ. Adraon, Iohãne reuerẽdiſſ. epiſ. *Leri, Theodoro reuerẽdiſſ. epiſ. Gargaron, Theodoro reuerendiſſ. epiſ. Comanorũ, Ruphino reuerẽdiſſ. epiſ. Sebaſtiæ Armeniæ, Conone reuerendiſſimo epiſcopo Semneon, Cyriaco reuerẽdiſſimo epiſcopo Caſatorum, Siſinnio reuerendiſſimo epiſcopo Prẽneti, Iuliano reuerẽdiſſimo epiſcopo Batnon, Anaſtaſio reuerẽdiſſimo epiſcopo Rachlæ, Theodoro reuerẽdiſſimo epiſcopo Porthmi, Paulo reuerendiſſimo epiſc. Stectorij, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Amaſiæ, Paulo reuerendiſſimo epiſcopo Adraſſi, Euandro reuerendiſſimo epiſcopo Gnidi, Mena reuerendiſſimo epiſcopo Carpathij, Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentiſſimorum notariorum, dixit: Meminit ſancta veſtra ſynodus geſtorũ, quæ apud vos habita ſunt pro inſinuatiõe ſacrorum apicũ, quos inuictus noſter Imperator direxit ad veſtram beatitudinẽ, & quòd ante duos iſtos dies iterùm conueniſtis ad beatiſſimum papã antiquioris Romæ, tam Eutychius, quàm Apollinarius & Domninus ſanctiſſimi patriarchæ & religioſiſſimi epiſcopi, Benignus Heracleæ *Pelagianæ, vicem agens Eliæ religioſiſſimi epiſcopi Theſſalonicenſis, Theodorus Cæſareæ Cappadociæ, Andreas Ephesi, Megethius Heracleæ Thraciæ, Iohannes Nicomedię, Stephanus Niceę, Conſtantinus Chalcedonẽſis, Euſebius Tyri, Iohannes Cæſareæ Palęſtinæ, Amazonius *Edeſæ, Theodorus Seleuciæ, Thomas Apameę Syrię, Pompeianus Byzacij, Phocas Stalienſis, Theodorus Leontopoleos, Stephanus de Clyſmate, Aemilianus Antipyrgi, quatenùs idem religioſiſſimus Papa ſecundùm pmiſſa ſua de ſuo conuentu manifeſtet. Sancta ſynodus dixit: Ordinis gratia ea, quæ acta ſunt in iſto ſancto concilio, manifeſtentur. Et lecta ſunt. Diodorus archidiaconus & Primicerius reuerentiſſimorum notariorum dixit: Petunt omnes alij religioſiſſimi epiſcopi & vos ſanctiſſimos patriarchas & religioſiſſimos epiſcopos, qui vobiſcum fuerunt ad ſanctiſſimum Papam Vigiliũ, explanare quę ſubſecuta ſunt. Sanctiſſimi Patriarchæ & religioſiſſimi epiſcopi, qui cum illis conuenerunt ad ſanctiſſimum Papam Vigilium, dixerunt: Secundùm promiſſionem heſterno die factam à beatiſſimo Papa antiquioris Romę Vigilio, peruẽnimus ad eum ſexto die inſtantis Maij mẽſis, id eſt, ante duos dies, commonentes quidem eius beatitudinem, quæ inter nos in ſcriptis complacuerunt: adhortantes verò eum conuenire vnà nobiſcũ, & tractare & diſponere de tribus capitulis, de quibus pijſſimus Imperator nos eiuſque beatitudinem in ſcriptis interrogauit. Ille verò reſpondit, non poſſe vnà nobiſcum conuenire, eò quòd plurimi quidem hîc ſunt Orientales epiſcopi, pauci verò cum eo: ſacere autem per ſemetipſum in ſcriptis ſuam ſententiam, & offerre pijſſimo domino. Ideò enim & inducias poſtulâſſe ab eius ſerenitate, vt

* Coryci

Quæ ſint acta cum Vigilio.

te, vt

te, vt intra eas ſuam volútatem manifeſtaret. Nos verò dicebamus: Scit veſtra beatitudo, quòd in his, quæ inter nos in ſcriptis facta ſunt, promiſiſtis vnà cum epiſcopis, qui nobiſcum & cómunicant & vniti ſunt, conuenire & requirere de his tribus capitulis. Nos verò & communicamus, & vniti vobiſcum ſumus, & non decet omnium noſtrûm conuentum differri propter Occidētales epiſcopos. Nec enī in ſanctis quatuor ſynodis multitudo Occidentalium epiſcoporū inuenta eſt vnquàm, ſed duo vel tres epiſcopi & certi clerici. Nunc verò adeſt quidē veſtra beatitudo, multi etiàm alij ex Italia præſtò ſunt epiſcopi, ſunt etiàm ex Africa epiſcopi, & ab Illyrico, & nihil eſt, quod prohibet cóuenire vos vnà nobiſcū ſecundùm ea, quæ inter nos in ſcriptis facta ſunt: & melius eſt cum charitate decente ſacerdotes conuenire, & vnam pro cauſa ſententiam ſtatuere, vt tūc quęſtio communem in ſcriptis definitionē ſuſcipiat. Hoc enim cognoſcēs & pijſſimus Imperator inducias dabit omni modo, cùm promiſſio communis à nobis omnibus ei data fuerit ꝑ cauſæ definitione. Si verò non vultis ſecundùm ea, quæ in ſcriptis nobis placuerunt, cóuenire, cognoſcat veſtra beatitudo, ꝙ oportet & nos in vnum conuenientes noſtrā manifeſtare voluntatem. Nec enim iuſtū eſt, vel tam Chriſtianiſſimum Imperatorem, vel fidelem populum ſcandalizari ex dilatione, quæ in medio circa reſponſionem efficitur. Et his dictis, promiſimus omnia ſuggerere pijſſimo domino. quo à nobis facto, promiſit eius ſerenitas tranſmittere quoſdam glorioſiſſimos Iudices vnà cum religioſiſſ. epiſcopis, ad eundem beatiſſimum virum, vt de eiſdē etiàm iterùm eum adhortarentur, Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentiſſimorum notariorum, dixit: Quoniā ſicut promiſit pijſſimus Imperator, heſterno die deſtinauit ad religioſiſſ. Papam Vigilium Petrum patricium & Conſtantinum viros glorioſiſſ. miſſi aūt ſunt & à veſtro ſancto cócilio, Theodorus Cæſareæ Cappadociæ, Benign⁹ Heracleæ *Pelagoniæ, Andreas Epheſi, Megethius Heracleæ Thraciæ, Conſtātinus Chalcedonis, Euſebius Tyri, Iohannes Cæſareæ Palæſtinæ, Amazonius *Edeſæ, Theodotus Seleuciæ, Phocas Stalienſis, Theodor⁹ Leontopoleos, Aemilianus Antipyrgi, religioſiſſ. epiſcopi: & preſtò ſunt prędicti glorioſiſſ. Iudices, iuſſi à pijſſimo Imperatore dicere ante ſanctam ſynodum, quæ pręſentibus eis ſubſecuta ſunt, hoc ipſum ſuggerim⁹.

Sancta ſynodus dixit: Prędicti glorioſiſſimi viri, ſecúdùm quod iuſſum eſt à pijſſimo Imperatore, dignentur dicere, quæ ipſis pręſentibus ſubſecuta ſunt. Liberius glorioſiſſ. patricius, Petrus glorioſiſſ. patricius & magiſter officiorum, Patricius glorioſiſſ. patrici⁹ & Conſtantinus glorioſiſſimus quæſtor ſacri palatij per glorioſiſſimum quæſtorē Conſtantinum dixerunt. Et primo die inſtantis Maij menſis ſecundùm iuſſionem pij domini peruenimus ad beatiſſimum Papam Vigilium, vnà cum glorioſiſſimis patricijs, Beliſſario, Cethego & ruſtico: & ſeptimo die inſtātis Maij menſis puénimus iterùm ad eundem beatiſſimū virum vnà cum Theodoro Cæſareæ Cappadociæ, Benigno Heracleæ Pelagoniēſis, Andrea Epheſi, Megethio Heracleæ Thraciæ, Conſtantino Chalcedonis, Euſebio Tyri, Iohanne Cæſareæ Palęſtinæ, Amazonio *Edeſę, Theodoto Seleucię, Phoca Stalienſis ciuitatis, Theodoro Leontopoleos & Aemiliano Antipyrgi, religioſiſſ. epiſcopis. In vtroque aūt die eandem reſponſionem diximus à pijſſimo domino, i. vt conueniret vnà nobiſcū omibus, & tractaret de tribus capitulis, his qui volunt fiduciā habētibus cōtradicendi, vt per cómunem cóſenſum omniū, finē ſuſciperet cauſa trium capitulorum. Et plurimis de hoc motis, poſtulauit inducias accipere vt ſolus reſpódeat. Nos verò ad eum diximus, ꝙ ſolus quidē ſępiùs in ſcriptis & ſinè ſcriptis cōdemnâſti iſta tria capitula: pijſſimus autem dominus in cómuni vult te vnà cum alijs cóuenire, & ſic de his iudicium fieri. De inducijs verò & per alios ſuggeſſit tua beatitudo pijſſimo domino, & reſpondit eius maieſtas, quòd ſi quidem cóueniatis vnà cum beatiſſimis patriarchis, & religioſiſſ. epiſcopis ſecúdùm quod inter vos viſum eſt, debentes tractare, & communiter de tribus capitulis diſponere, prębeo nó ſolùm quantas nunc dicitis inducias, ſed etiàm longiores: ſin autem per ſemetipſam vult tua beatitudo ſuā manifeſtare voluntatē, neceſſè eſt nos etiàm ab his, qui propter hoc vocati ſunt religioſiſſimi ſacerdotes, & tantum tempus hîc cómorati ſunt, ſynodicè diſcere, quā de his habent volútatem. Nos enim nó poſſumus Dei Eccleſiā vlteriùs in tanta cóſuſione relinquere, maximè hęreticis calūniantibus eius ſacerdotes tāquàm Neſtorij ſequaces. Et iterùm promiſit ſolus facere, & tranſmittere pijſſimo dño. Sancta ſynodus dixit: Et religioſiſſ. epiſcopi, qui vnà cum glorioſiſſimis iudicibus ad ſanctiſſimū papam Vigilium fuerunt, quæ ſubſecuta ſunt, dicant. Religioſiſſimi epiſcopi dixerunt: Secúdùm iuſſionem pijſſimi Imperatoris & pręceptū veſtrę ſanctitatis fuimus vnà cū Liberio glorioſiſſimo patricio, Petro glorioſiſſ. patricio & magiſtro officiorū, & Patricio glorioſiſſimo patricio, & Conſtantino glorioſiſſimo quæſtore ſacri palatij, ad ſanctiſſimum papā Vigilium, & ingreſſis nobis glorioſiſſimus magiſter & glorioſiſſimus quæſtor propoſuerunt præſentibus nobis iuſſionem pijſſimi Imperatoris ſanctiſſimo papæ, & multa dicta ſunt ſimilia illis, quæ & antè à veſtra ſanctitate præcedenti die apud eundem ſanctiſſimum Papam mota ſunt, & quæ nunc expoſuerunt glorioſiſſimi Iudices, ſcimus

mus & nos mota eſſe apud ipſius ſanctitatẽ.
Glorioſiſſimi iudices dixerũt: Nos quidem
hoc quod iuſſi ſum⁹ à pijſſimo Imperatore,
impleuimus, & imus ad ſacrum eius palatiũ,
in eius obſequium permanſuri: vos autẽ Dei
timorem prę oculis habentes, celerem finem
imponere cauſæ dignamini conuenientem
his, quæ à ſanctis quatuor concilijs de fide
recta definita ſunt: ſcientes quòd pijſſimus
Imperator ſpecialiter iuſſit nobis dicere ve-
ſtræ ſanctitati, quòd ipſe quæ à ſanctis qua-
tuor Concilijs de vna eademq; fide definita
& iudicata ſunt, & ſeruauit & ſeruat, & vindi-
cauit & vindicat: & omnia quidem quę con-
ueniunt his, quæ ab ijſdem ſanctis Concilijs
pro recta fide definita ſunt, & ſuſcipit & ſer-
uat: omnia autem contraria his, quæ ab ipſis
de fide recta iudicata ſunt, & reijcit, & aliena
de Eccleſia iudicat eſſe. Nam & ſanctas qua-
tuor Synodos maieſtas ipſius ſacris Eccleſiæ
diptychis inſeri & prędicari fecit: quod ante
Imperium diuinitùs ei datum, in ſancta Ec-
cleſia non procedebat. Et cùm receſſiſſent
glorioſiſſimi Iudices, ſancta ſynodus dixit:
Certis conſtitutis, quæ & nunc apud beatiſ-
ſimum papam Vigilium ſubſecuta ſunt per
expoſitionem glorioſiſſimorum iudicum &
religioſiſſimorum Epiſcoporum, cùm nos
per omnia quod decet & ſeruauimus, & ſer-
uamus, & ſæpiùs petiuimus ſanctiſſimum Pa
pam Vigilium vnà nobiſcum conuenire, &
definitionem vnà nobiſcum his quæ moue-
tur, imponere, quoniã ex religioſiſſimis epi-
ſcopis, ꝙ in hac regia ciuitate degere noſcun
tur, non ſunt in noſtro concilio præſentes,
de Africanis quidem Primaſius reuerendiſ-
ſimus vnus Byzacenæ parœcię Epiſcopus, de
Illyrico autem Sabinianus, & Proiectus, &
Paulus religioſiſſimi epiſcopi: Theodorus
reuerẽdiſſimus epiſcopus *Lymoron, Ana-
tolius reuerendiſſimus epiſcopus Cymæ, Di
ogenianus reuerendiſſ. epiſ. Sozopolitanus,
vnà cum Ammonio, Petro & Theodoro re-
uerendiſſimis presbyteris, & Eccleſiæ huius
regiæ vrbis defenſoribus, pergant & adhor-
tentur eos venire, & partem fieri huius ſan-
cti Concilij. Et cùm iſſent deſtinati reueren-
diſſimi viri ad prædictos religioſiſſimos epi-
ſcopos, & reuerſi ſunt, Theodorus epiſcopus
*Lymiron dixit: Pro iuſſiõe veſtræ beatitu-
dinis fuimus tam ego, quàm Ammonius re-
uerendiſſimus presbyter & huius ſanctæ ma
gnæ Eccleſiæ defenſor, in domum Marinæ
ad Primaſium reuerendiſſimum epiſcopum
Afrum, & adhortati ſumus eum, vt veniret,
& conſidéret veſtræ ſanctitati: Ille autem di-
xit, Papa non præſente, non venio. Ammo-
ni⁹ presbyter & defenſor eccleſiæ, dixit: Ve-
rè docuit Theodorus reuerendiſſimus epi-
ſcopus *Limyron. ità enim diximus, & audi-
uimus ab eo. Anatolius epiſcopus Cymę, di-
xit: Secũdùm iuſſionem beatitudinis veſtræ
ſuim⁹ tam ego quàm Petrus reuerendiſſ. pre-

Epiſcoporũ eſt de negocijs fidei cognoſcere & ſtatuere.

Legatio ſynodi ad epiſcopos abſentes.

sbyter & defenſor huius ſanctæ magnæ Ec-
cleſiæ, in loco, qui dicitur Palea, in domo pi-
iſſimi & tranquilliſſimi Imperatoris, ad Sa-
binianum reuerendiſſimum epiſcopum Za-
parenæ ciuitatis Illyricianę diœceſeos, & ad-
hortati ſumus eum vt conueniret, & conſi-
déret veſtræ ſanctiſſimæ ſynodo: qui dixit,
non poſſe venire, eò quòd non præſtò eſt ar-
chiepiſcopus eius Benenatus: dixit autem, ꝙ
ego illi reſpondeo. Petrus presbyter & defen
ſor Eccleſiæ dixit: Vera dixit Anatolius re-
uerendiſſ. epiſcopus Cymæ: ſic etenim & di-
ximus, & audiuimus ab eo. Diogenianus epi
ſcopus Sozopolitanus Piſidię, dixit: Secun-
dùm iuſſionem veſtræ beatitudinis, perueni
vnà cum Theodoro reuerendiſſimo presby
tero & defenſore huius ſanctæ Eccleſiæ, ad
Proiectum reuerendiſſimũ epiſcopum Nai-
ſitanum Illyricæ diœceſeos, qui habitat in
domo Maxentiani, & diximus ei tale reſpon
ſum, quòd hortantur vos ſanctiſſimi patri-
archæ & reliqui omnes fratres veſtri religio-
ſiſſimi epiſcopi, venire in ſanctam ſynodũ,
& dixit, quòd archiepiſcopum Benenatum
accedo, & ad eum reſpondeo. Cùm autem
perueniſſemus ad Paulũ religioſiſſimũ epi-
ſcopum ſecundæ Iuſtinianæ, qui habitat in
domo Germani propè portũ Cęſarij, & di-
xiſſemus ei quæ veſtra ſanctitas iuſſit, reſpõ-
dit quòd archiepiſcopũ habeo, & ei reſpon-
deo. Theodorus presbyter & defenſor eccle
ſiæ, dixit: Secundùm iuſſionem veſtræ bea-
titudinis cùm perueniſſem vnà cum Dioge-
niano reuerendiſſimo epiſcopo Sozopoli-
tano ad prædictos reuerendiſſimos epiſco-
pos Proiectum Naiſitanum, & Paulum ſecũ-
dæ Iuſtinianę, adhortati ſumus eos venire in
iſto ſancto concilio: reſponderunt illa, quæ
edocuit prędictus reuerendiſſimus epiſco-
pus Diogenianus.

Sancta ſynodus dixit: Oportebat quidẽ
Primaſium, & Sabinianum, & Proiectum &
Paulum religioſiſſimos epiſcopos, cõuoca-
tos ab hoc ſancto concilio, aduenire, & par-
ticipes fieri omnium quę mouetur, maximè
cùm & pijſſimus Imperator, & nos ipſi licen
tiam dedimus vnicuiq; ſuam volũtatem, quã
pro his, quę mouentur, habet, facere maniſe
ſtam: quoniam verò hoc non fecerũt, de Pri-
maſio quidem ſecundùm eccleſiaſticam tra-
ditionem opportuno tempore quę oportet,
diſponantur: Sabiniano autem, & Proiecto,
& Paulo reuerẽdiſſimis epiſcopis licebit, ſe-
cundùm quod petiérunt, ad Benenatum re-
ligioſiſſimum epiſcopum accedere, qui com
municat nobis, & conſentit his, quę ab iſta
Synodo aguntur, ſicut oſtendunt ea, quę ſę-
piùs ſcripſit & fecit: & ꝙ Phocas religioſiſſ.
epiſc. ſub eius diœceſi conſtitutus, pręſtò eſt
huic ſancto Cõcilio, & eius vices agit: & hęc
quidẽ ſic ordinẽtur. Incongruum aũt ſacer-
dotibus eſſe putãtes, protrahere dandũ à no-
bis reſponſum Chriſtianiſſimo Imperatori,
apoſto-

Sententia ſynodi de epiſcopis abſentibus.

1. Petr. 3. apoſtolo maximè Petro dicēte, Oportet nos paratos eſſe ad ſatisfactionem omni poſcenti nos rationē de noſtra ſalute. Deo iuuante, futuro die cōuenientes, quæ oportet agemꝰ.

IMPERII DOMINI *IVSTINIANI PERPETVI* AVGVSTI, ANNO XXVII. POST *Conſulatum Baſilij viri clariſſ. anno xij. die 7. Idus Maias, Indictione 1.*

Confeſſio ſeu Collatio 3.

CONſidentibus in ſecretario venerabilibus epiſcopis huius regiæ ciuitatis, Eutychio ſanctiſſimo patriarcha regiæ Conſtantinopolis nouę Romæ, Apollinario ſanctiſſimo archiepiſcopo Alexandrinæ magnę ciuitatis, Domnino ſanctiſſimo patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Raphiæ, Georgio religioſiſſimo epiſcopo Tiberiadis, Damiano reuerendiſſimo epiſcopo Sozyſæ, vicem agētibus Euſtochij ſanctiſſimi epiſcopi Hieroſolymitani, Benigno religioſiſſimo epiſcopo Heracleæ *Pelagoniæ, vicē agēte Elię beatiſſimi epiſcopi Theſſalonicenſis, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Cæſareæ primæ Cappadociæ prouinciæ, Andrea religioſiſſimo epiſcopo Epheſi, Sextiliano religioſiſſimo epiſcopo Tunienſi, vicem agente Primoſi religioſiſſimi epiſcopi Carthaginis, Megethio religioſiſſimo Epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Anaſtaſio religioſiſſimo epiſcopo Tabiæ, vicem agēte Dorothei religioſiſſimi epiſcopi Ancyræ, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Ilienſi, vicem agente Euprepij religioſiſſimi epiſcopi Cyzicenæ ciuitatis, Euſebio religioſiſſimo epiſcopo Tyri, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Nicomediæ, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Niceæ, Conſtantino religioſiſſimo epiſcopo Chalcedonenſi, Petro religioſiſſimo epiſcopo Tarſi, Iohāne reuerendiſſimo Cæſareæ Paleſtinæ, Pompeiano religioſiſſ. epiſcopo Byzacij, Amazonio religioſiſſimo epiſcopo Edeſſæ, Alexandro religioſiſſimo epiſcopo Gangrorū, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo Apameæ Syriæ, Euphranta religioſiſſimo epiſcopo Tyanorum, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Hierapolis Syriæ, Boſphorio religioſiſſimo epiſcopo Neocæſareæ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Boſtræ, Philippo religioſiſſimo epiſcopo Myrorum, Theodoto religioſiſſimo epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Iuliano religioſiſſimo epiſcopo Sardienſi, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Gortynę, Euſtachio religioſiſſimo epiſcopo Damaſci, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Rhodi, Firmo religioſiſſimo epiſc. Potipaſon Africanæ prouinciæ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Phoca religioſiſſimo epiſcopo Stalienſi, Eulogio religioſiſſimo epiſcopo Pergæ, Seueriāo religioſiſſimo epiſcopo Aphrodiſiadis, Cyriaco religioſiſſimo epiſcopo Amydæ, Seuero religioſiſſimo epiſcopo Synnadorum, Petro religioſiſſimo epiſcopo Sidæ, Abrahamio religioſiſſimo epiſcopo Sergiopolitano, Aſignio reuerendiſſimo epiſcopo Traianopolitano, vicem agente, Iohannis religioſiſſimi epiſcopi Laodiceæ Pacatianæ, Criſco religioſiſſimo epiſcopo Cuiculi, Theodoſio religioſiſſ. epiſcopo Iuſtinianopolitano ſecundæ Cappadociæ, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Laodiceæ ſiue Theodoriadis, Auxanone religioſiſſimo epiſcopo Hierapolis Phrygiæ, Euſtathio religioſiſſimo epiſcopo Maximianapolitāo, Aetherio religioſiſſimo epiſcopo Anazarbi, Domecio religioſiſſimo epiſcopo Chalcidis, Valeriāo religioſiſſimo epiſcopo Obbæ Africanæ prouinciæ, Dionyſio religioſiſſimo epiſcopo Seleuciæ Syriæ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Dryziparon, Seuero religioſiſſimo epiſcopo Pōpeiopolitano Paphlagoniæ, Georgio religioſiſſimo epiſc. Iuſtinianę Cypſelon, Romano reuerendiſſimo epiſcopo Labalon, Georgio reuerēdiſſimo epiſco. Iuſtinianopolitano Armeniæ, Iohanne reuerēdiſſimo epiſcopo Nyſſæ, Baſilio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano Camylianorum, Iohāne reuerēdiſſimo epiſcopo Barcyſorū, Creſconio reuerendiſſimo epiſcopo Zatarenſi prouinciæ Numidiæ, Sergio reuerēdiſſimo epiſcopo Cyno ſecundæ Aegypti, Chriſtophoro reuerendiſſimo epiſcopo Archadiopolitano Aſiæ, Theodoſio reuerendiſſimo Epiſcopo Bybli, Leontio reuerēdiſſimo epiſcopo Arcæ, Iohanne reuerendiſſimo Epiſcopo Myrenæ, Alexandro reuerendiſſimo epiſcopo Amphipolitano, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Clyſmatis, Thoma reuerēdiſſimo epiſcopo Beriſſæ, Ariſtodemo reuerendiſſimo epiſcopo Philomelij, Thalleleo reuerendiſſ. epiſcopo Adrianopolitano Piſidię, Theoctiſto reuerendiſſimo epiſcopo Erythron, Diogeniāo reuerendiſſ. epiſ. Sozopolitano, Baſſo reuerēdiſſimo epiſcopo Tamathēſi, Anatolio reuerēdiſſimo epiſcopo Cymæ, Diogene reuerendiſſimo epiſcopo Cratiæ, *Reſtuto reuerēdiſſimo epiſcopo Mileon Aphricanæ prouinciæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Leōtopolitano Aegypti, Conone reuerēdiſſimo epiſcopo Magodienſi, Aemiliano reuerendiſſimo epiſcopo Antipyrgi, Theoctiſto reuerendiſſimo epiſcopo Pruſę, Georgio reuerēdiſſimo epiſcopo Ptolemaidis, Sotero reuerēdiſſimo epiſcopo Aulonis, Zoſimo reuerendiſſimo epiſcopo Antandri, Cypriano reuerendiſſimo epiſcopo Coryci, Elia reuerendiſſ. epiſcopo Diocletianopolitano, Theona reuerēdiſ. epiſcopo Cyſſon, Theodoro reuerendiſſ. epiſc. *Limyrō, Gennadio reuerēdiſſ. epiſc. Zenonopolitano, Aſyncretio reuerēdiſſ. epiſcopo Aradi, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Botrion, Philippo reuerendiſſimo epiſcopo Phelli, Mena reuerendiſſimo epiſcopo

Demyriangelis, Genethlio reuerendiſſimo epiſcopo Dorylaij, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo Conſtantinæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Halicarnaſi, Coſma reuerendiſſimo Epiſcopo Leontopolitano, Seuero reuerendiſſimo Epiſcopo Taborum, Theoctiſto reuerendiſſimo Epiſcopo Malli, Dionyſio reuerendiſſimo Epiſcopo Megarenſi, Callinico reuerendiſſimo Epiſcopo Opuntis, Paſchaſio reuerendiſſimo epiſcopo Aegij, Eraſmo reuerendiſſimo epiſcopo *Cybyræ, Iohãne reuerendiſſimo epiſcopo Neocæſareæ Euphratenſis, Nonno reuerendiſſimo epiſcopo Dauſarorum, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Balaneon, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo Circiſij, Anatolio reuerendiſſimo epiſcopo Sebaſtę, Cõſtantino reuerendiſſimo epiſcopo Midaij, Macario reuerendiſſimo epiſcopo Prymneſiæ, Megalo reuerendiſſimo epiſcopo Myri, Thallelæo reuerendiſſimo epiſcopo Iſindorum, Niceta reuerendiſſimo epiſcopo Epiphaniæ, Alexandro reuerẽdiſſimo epiſcopo Dionyſij, Pelagio reuerendiſſimo epiſcopo Azanon, Hierone reuerendiſſimo epiſcopo Anaſtaſiopolitano Phrygiæ, Glauco reuerẽdiſſimo epiſcopo Alion, Procopio reuerendiſſimo epiſcopo Antinoi, Petro reuerẽdiſſimo epiſcopo Dometiopolitano, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Colonæ, Vranio reuerẽdiſſimo epiſcopo Trallienſi, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Ceraſuntis, Phronymo reuerẽdiſſimo epiſcopo Sinai, Macedonio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano Bithyniæ, Ecdicio reuerendiſſimo epiſcopo Teni, Eulogio reuerendiſſimo epiſcopo Danaborum, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Coradeon, Helpidophoro reuerẽdiſſimo epiſcopo Anaſtaſiopolitano Carię, Cyrione reuerẽdiſſimo epiſcopo Dadimorũ, Theodoro reuerẽdiſſimo epiſcopo Laodiceę, Sila reuerendiſſimo epiſcopo Tiberiopolitano, Diogene reuerẽdiſſimo epiſcopo Auguſtopolitano, Theodoro reuerẽdiſſimo epiſcopo Ingilon, Iuliano reuerendiſſimo epiſcopo Zeugmatis, Dorymenio reuerendiſſimo epiſcopo Adraon, Iohanne reuerẽdiſſimo epiſcopo Leri, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Gargaron, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Comanorum, Rufino reuerendiſſimo epiſcopo Sebaſtiæ Armeniæ, Conone reuerẽdiſſimo epiſcopo Semneon, Cyriaco reuerẽdiſſimo epiſcopo Caſatorum, Siſinnio reuerendiſſimo epiſcopo Præneti, Iuliano reuerẽdiſſimo epiſcopo Batnon, Anaſtaſio reuerendiſſimo epiſcopo Rachlæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Porthmi, Paulo reuerẽdiſſimo epiſcopo Stectorij, Stephano reuerẽdiſſimo epiſcopo Amaſeæ, Paulo reuerendiſſimo epiſcopo Adraſſi, Euandro reuerendiſſimo epiſcopo Gnidi, *Mena reuerẽdiſſimo epiſcopo Carpathij, Diodorus archidiaconus & primicerius reuerendiſſimorum notariorum, dixit: Heſterno die conuentione facta, interlocuta eſt veſtra ſanctitas, vt hodierno die ſancta veſtra Synodus colligatur, & ſuggerimus ad quod placuerit. Sancta ſynodus dixit: Ordinis gratia omnia quæ geſta ſunt, recitentur. Quo facto, ſancta ſynodus dixit: Omnibus proponentes, & ſacerdotibus conuenire putantes initium facere geſtorum, quæ apud nos habentur, de tribus capitulis, de quibus ſcriptis interrogati ſumus à piiſſimo & tranquilliſſimo Imperatore, & manifeſtum omĩbus facere de fide recta, & ſanctis patribus & doctoribus, qui per diuerſa tempora in ſancta Dei Eccleſia ſplenduerunt, Confitemur fidem tenere & prædicare ab initio donatam à magno Deo & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto, ſanctis Apoſtolis & ab illis in vniuerſo mundo prædicatam, quam & ſancti patres confeſſi ſunt, & explanauerunt, & ſanctis eccleſijs tradiderunt, & maximè, qui in ſanctis quatuor ſynodis conuenerunt: quos ꝑ omĩa & in omnibus ſequuntur, & ſuſcipimus cum alijs ſanctis patribus & ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, trecẽtos decem & octo ſanctos patres Nicęe congregatos: & centum quinquaginta, qui Conſtantinopoli conuenerũt: & Epheſi primò ducentos, & Chalcedonæ ſexcentos triginta, & omnia, quæ à prædictis ſanctis quatuor cõcilijs, pro vna eademque fide definita ſunt, ſuſcipimus: & omnes condemnatos prędictis ſanctis quatuor Concilijs, tanquàm condemnatos & anathematizatos habemus, vnà cum alijs hæreticis. His ità ſe habentibus, certũ facimus, quòd omĩa, quæ à prædictis ſanctis quatuor cõcilijs, ſicut prædictũ eſt, pro recta fide definita ſunt, & de ſtatu Eccleſiaſtico regulariter diſpoſita, & ſeruauimus, & ſeruamus. Licèt enim per diuerſa tempora contra exortos hæreticos prædictæ ſanctæ quatuor Synodi factæ ſint, tamen vnam eandemq; confeſſionem rectæ fidei ſeruauerunt & prædicauerunt: & ideò omnia quidem conſonantia his, quæ à memoratis ſanctis quatuor Concilijs pro recta fide definita ſunt, ſuſcipimus: omnia verò, quæ non conſonant his, quæ definita ſunt ab iiſdem quatuor ſanctis Concilijs, pro recta fide, vel ad iniuriam, vel ad contrarietatem earũdem quatuor Synodorum, vel vnius ex his, & ad defenſionem hereticorum & eorum impietatis ſcripta ſunt, aliena pietatis iudicantes condemnamus & anathematizamus. Super hęc, ſequimur per omĩa & ſanctos patres & doctores Eccleſiæ, Athanaſiũ, Hilarium, Baſilium, Gregorium Theologũ, & Gregorium Nyſſenum, Ambroſium, Auguſtinum, Theophilum, Iohannem Conſtãtinopolitanum, Cyrillum, Leonem, Proculum: & ſuſcipimus omnia, quæ de recta fide & condemnatione hęreticorũ expoſuerunt. Suſcipimus autem & alios ſanctos & orthodoxos patres, qui in ſancta DEI Eccleſia re-

Incipiunt tractare de tribus capitulis.

Profeſſio fidei.

Doctores approbati.

ctam fidem irrepræhẽſibiliter vſq; ad finem ſuæ vitæ prædicauerunt. Hac igitur recta cõfeſſione in ſancta Dei Catholica & Apoſtolica Eccleſia ſeruanda & prædicanda, ſi quis ſemetipſum ab eius communione ſeparet, contraria ei ſapiens, talis ſemetipſum alienãs rectæ fidei, & hæreticis connumerans, iuſtè à ſancta Dei eccleſia condemnatur, & anathematizatur. De diſceptatione autem trium capitulorum, hoc eſt, de Theodoro Mopſueſteno & ſcriptis eius, & de epiſtola, quæ dicitur Ibæ ad Marim Perſam ſcripta, & de conſcriptis Theodoreti, quæ contra rectam fidem, & ſanctæ memoriæ Cyrillum, & contra duodecim eius capitula expoſita ſunt, pro quibus & interrogauit nos piiſſimus & tranquilliſſimus Imperator, quoniam ſpecialis indigent conuentûs, alio die, Deo adiuuante, conueniamus.

IMPERII DOMINI *IVSTINIANI PERPETVI* AVGVSTI, ANNO XXVII. POST *Conſulatum Baſilij viri clariſ. anno xij. die 4. Idus Maias, Indictione 1.*

Confeſſio ſeu Collatio 4.

Conſidẽtibus in Secretario venerabilibus Epiſcopis huius regiæ ciuitatis, Eutychio ſanctiſſimo patriarcha regiæ Conſtantinopolis nouæ Romæ, Apollinario ſanctiſſimo Archiepiſcopo Alexãdrinæ magnæ ciuitatis, Domnino ſanctiſſimo patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Raphiæ, Georgio religioſiſſimo epiſcopo Tiberiadis, Damiano religioſiſſimo epiſcopo Sozyſę, vicem agentibus Euſtochij ſanctiſſimi epiſcopi Hieroſolymitani, Benigno religioſiſſimo epiſcop. Heracleæ *Pelagoniæ, vicem agente Eliæ beatiſſimi epiſcopi Theſſalonicenſis, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Cæſareæ primæ Cappadociæ prouinciæ, Andrea religioſiſſimo epiſcopo Epheſi, Sextiliano religioſiſſimo epiſcopo Tunienſi, vicem agente Primoſi religioſiſſimi epiſcopi Carthaginis, Megethio religioſiſſimo epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Anaſtaſio religioſiſſimo epiſcopo Tabiæ, vicẽ agente Dorothei religioſiſſimi epiſcopi Ancyræ, Iohanne reuerẽdiſſimo epiſcopo Ilienſi, vicem agente Euprepij religioſiſſimi Epiſcopi Cyzicenæ ciuitatis, Euſebio religioſiſſimo epiſcopo Tyri, Iohãne religioſiſſimo epiſcopo Nicomediæ, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Niceæ, Conſtãtino religioſiſſimo epiſcopo Chalcedonenſi, Petro religioſiſſimo epiſcopo Tarſi, Iohanne reuerendiſſ. epiſcopo Cucuſorum, vicem agente Palladij religioſiſſimi epiſcopi Melitinæ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Cæſareæ Paleſtinę, Põpeiano religioſiſſimo epiſcopo Byzacij, Amazonio religioſiſſimo epiſcopo Edeſſæ, Alexandro religioſiſſimo epiſcopo Gangrorũ, Thoma religioſiſſimo epiſcopo Apameæ Syriæ, Eupbranta religioſiſſimo epiſcopo Tyanorum, Theodoro religioſiſſ. epiſcopo Hierapolis Syrię, Boſphorio religioſiſſ. epiſcopo Neocæſareæ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Boſtræ, Philippo religioſiſſimo epiſcopo Myrorum, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Iuliano religioſiſſ. epiſcopo Sardẽſi, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Gortynę, Euſtathio religioſiſſimo epiſcopo Damaſci, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Rhodi, Firmo religioſiſſimo epiſcopo Tipaſon Africanæ prouinciæ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Phoca religioſiſſimo epiſcopo Stalienſi, Eulogio religioſiſſimo epiſcopo Pergæ, Seueriano religioſiſſ. epiſcopo Aphrodiſiadis, Cyriaco religioſiſſ. epiſcopo Amidæ, Seuero religioſiſſimo epiſcopo Synnadorũ, Petro religioſiſſimo epiſcopo Sydæ, Abrahamio religioſiſſimo epiſcopo Sergiopolitano, Aſignio religioſiſſimo epiſcopo Tranopolitano, vicem agente Iohannis religioſiſſimi epiſcopi Laodiceæ Phrygiæ Pacatianæ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Adrianopolitano epiſcopo Thracię, *Creſco religioſiſſimo epiſcopo Cuiculi, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano ſecũdæ Cappadociæ, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Laodiceæ ſiue Theodoriadis, Auxanone religioſiſ. epiſc. Hierapolis Phrygię, Euſtachio religioſiſſ. epiſc. Maximianopolitano, Aetherio religioſiſſ. epiſcopo Anazarbi, Dometio religioſiſſ. epiſ. Chalcidis, Valeriano religioſiſſ. epiſ. Obbæ Africanæ ꝓuinciæ, Dionyſio religioſiſ. epiſ. Seleuciæ Syrię, Theodoro religioſiſſ. epiſc. Dryziparon, Seuero religioſiſſ. epiſc. Pompeiopolitano Paphlagoniæ, Georgio religioſiſ. epiſ. Iuſtinianæ Cypſelon, Romano reuerẽdiſſ. epiſcopo Gabalon, Gregorio reuerẽdiſſimo epiſcopo Iuſtinianopoleos Armeniæ, Iohãne reuerendiſſimo epiſcopo Nyſſæ, Baſilio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano Camulianorum, Iohãne reuerendiſſimo epiſcopo Barcuſorum, Creſconio reuerẽdiſſ. epiſcopo *Zatarẽſi prouincię Numidię, Sergio reuerẽdiſſimo epiſcopo Cynon ſecũdę Aegypti, Chriſtophoro reuerẽdiſſimo epiſcopo Archadiopolitano Aſię, Theodoſio reuerẽdiſſimo epiſcopo Bybli, Leontio reuerendiſſ. epiſcopo Arcæ, Iohanne reuerẽdiſſimo epiſcopo Myrenę, Alexãdro reuerendiſſ. epiſc. Amphipolitano, Stephano reuerẽdiſſ. epiſc. Clyſmatis, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo Beriſſæ, Ariſtodemo reuerẽdiſſimo epiſcop. Philomelij, Thalleleo reuerendiſſ. epiſcopo Adrianopolis Piſidię, Theoctiſto reuerẽdiſſ. epiſcopo Cerythrõ, Diogeniano reuerẽdiſſ. epiſcopo Sozopolitano, Baſſo reuerendiſſ. epiſcopo Tamiathenſi, Anatolio reuerẽdiſſ.

*Paphlagoniæ,

epiſcopo Cymę; Diogene reuerẽdiſſimo epiſcopo Cratiæ, Reſtuto reuerẽdiſſimo epiſcopo Milcon Africanæ prouinciæ, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Leontopolitano Aegypti, Aemiliano reuerendiſſimo epiſcopo Antipyrgi, Conone reuerẽdiſſimo epiſcopo *Magoedẽli, Theoctiſto reuerendiſ. epiſcopo Pruſæ, Georgio reuerẽdiſſimo epiſcopo Ptolemaidis, Sotere reuerendiſſimo epiſcopo Aulonis, Zoſimo reuerendiſſimo epiſcopo Antandri, Cypriano reuerendiſſimo epiſcopo Coryti, Elia reuerendiſſimo epiſcopo Diocletianopolitano, Theona reuerendiſſ. epiſcopo Cuſſon, Theodoro reuerẽdiſſimo epiſcopo *Limyron, Gennadio reuerendiſſ. epiſcopo Zenonopolitano, Aſyncretio reuerendiſſimo epiſcopo Aradi, Stephano reuerẽdiſſimo epiſcopo *Botryon, Philippo reuerendiſſ. epiſcopo Phelli, Mena reuerendiſ. epiſcopo Demyriangelis, Genethlio reuerẽdiſſimo epiſcopo Dorylaij, Thoma reuerẽdiſſimo epiſcopo Conſtantinæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Leontopolitano, Seuero reuerendiſſ. epiſcopo Taborũ, Theoctiſto reuerendiſſimo Epiſcopo Halycarnaſi, Coſma reuerendiſſimo epiſcopo Malli, Dionyſio reuerendiſſimo epiſcopo Megarenſi, Callinico reuerendiſ. epiſcopo Opuntis, Paſchaſio reuerendiſſi. epiſcopo Aegij, Eraſmo reuerendiſſimo epiſcopo Cybiræ, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Neocęſareæ Euphratenſis, Nonno reuerẽdiſſ. epiſcopo Dauſarorum, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Balaneon, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo Circiſij, Anatolio reuerendiſſ. epiſcopo Sebaſtæ, Conſtantino reuerendiſſim. epiſcopo Midaij, Macario reuẽdiſ. epiſcopo Prymneſiæ, Megalo reuerẽdiſſimo epiſcopo Miri, Thallelæo reuerendiſſ. epiſcopo Iſindorum, Niceta reuerẽdiſſimo epiſcopo Epiphaniæ, Alexãdro reuerendiſſimo epiſcopo Dionyſi, Pelagio reuerendiſſimo epiſcopo Azanon, Hierone reuerendiſſimo epiſcopo Anaſtaſiopolitano Phrygiæ, Glauco reuerẽdiſſimo epiſcopo Alion, Procopio reuerendiſſimo epiſcopo Antinoi, Petro reuerẽdiſſ. epiſcopo Dometiopolitano, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Colonię, Vranio reuerendiſ. epiſcopo Trallienſi, Iohanne reuerẽdiſ. epiſcopo Ceraſuntis, Phronymo reuerẽdiſ. epiſcopo Sinai, Macedonio reuerendiſſ. epiſcopo Iuſtinianopolitano Bithynię, Ecdicio reuerẽdiſſ. epiſcopo Teni, Eulogio reuerendiſſ. epiſcopo Danaborum, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Coradeon, Helpidiphoro reuerendiſſ. epiſcopo Anaſtaſiopolitano Cariæ, Cyrione reuerendiſſ. epiſcopo Dadimorum, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Laodiceæ, Sila reuerendiſſ. epiſcopo Tiberiopolitano, Diogene reuerendiſſ. epiſcopo Auguſtopolitano, Theodoro reuerẽdiſſ. epiſcopo Ingilon, Iuliano reuerendiſſ. epiſc. Zeugmatis, Dorymenio reuerẽdiſ. epiſcopo Adraon, Iohãne reuerendiſ. epiſcopo *Leri, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Gargaron, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Comanorum, Ruphino reuerẽdiſſ. epiſcopo Sebaſtiæ Armeniæ, Conone reuerendiſſ. epiſcopo Semneon, Cyriaco reuerendiſſ. epiſcopo Caſatorum, Siſinnio reuerendiſſ. epiſcopo Præneti, Iuliano reuerendiſſ. epiſcopo Batnon, Anaſtaſio reuerẽdiſſ. epiſcopo Rachlæ, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Porthmi, Paulo reuerendiſ. epiſcopo Stectorij, Stephano reuerendiſſ. epiſcopo Amaſiæ, Paulo reuerendiſſ. epiſcopo Adraſſi, Euandro reuerendiſſ. epiſcopo Gnidi, Mena reuerendiſſ. epiſcopo Carpathij: Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentiſſimorũ notariorũ, dixit: Anteriore die cùm conueniſſet veſtrum ſanctum Concilium, & quædam lecta fuiſſent, interlocuti eſtis, vt alio die de exortis tribus capitulis quæſtio procedat. Nunc igitur collecta veſtra ſancta ſynodo, ſuggerimꝰ ad quod placuerit. Sancta ſynodus dixit: Quæ iam geſta ſunt, recitentur. Quo facto, ſancta Synodus dixit: Ad longum tempus extenſis, quæ de Theodoro mouentur, qui Mopſueſtenæ ſanctæ Eccleſiæ fuit epiſcopus, & epiſtola quæ dicitur Ibæ, necnon Theodoreti conſcriptis, neminem quidem omnium latuit, quæ ipſe Theodorus in diuerſis codicibus expoſuit, & quæ ad aliorum duorum capitulorum examinationem pertinẽt. Neceſſariò autem conſtituto quęſtionem de his communiter ꝓcedere, notarij noſtri prima vice ſcripta ex Theodori codicibus in medio proferant, quorum gratia & à ſanctis patribus ſcimus eum accuſatum eſſe. Notarij dixerunt: Habemus præ manibus ſcripta, quæ ex Theodori codicibus collegiſtis. Sancta Synodus dixit: Legantur. Et cùm accepiſſet Calonymus diaconus & notarius, recitauit:

*Coryci

*Lymiron

Theodori Mopſueſteni ſcripta excutiuntur.

THEODORI MOPSVESTENI ex tertio libro contra impium Apollinariũ.

Quomodò igitur tu, cui ſuper omnes maximè decet dementiũ regimẽ, illum qui ex virgine natus eſt, neũ eſſe, & ex Deo conſubſtantialem patri, exiſtimari dicis, niſi fortè ſancto ſpiritui imputare illius creationem nos iubes? Sed qui Deus eſt, & ex Deo, & conſubſtantialis patri, & quidẽ, qui ex virgine natus erat, ô mirande, & qui per ſpiritum ſanctum ſecũdùm diuinas ſcripturas plaſmatus eſt, & conſtructionem in muliebri accepit ventre? Inerat forſitan, quia mox quàm plaſmatus eſt, & vt templum Dei eſſet, accepit: non tamen exiſtimandum nobis eſt, Deum de virgine natum eſſe, niſi fortè idem exiſtimãdum nobis eſt, & quod natum eſt, & quod eſt in nato templum,

Meminerit lector cordatus ac pius, virulẽtiſſimas maximéq; abominandas Theodori Mopſueſteni & aliorum blaſphemias, quemadmodùm illas ſummo iudicio hîc & alibi dein Synodus hæc legi & recitari iuſſit, ita ſibi legendas audiẽdáſve eſſe: ali[illegible] venenũ hinc tetrũ citiùs, quàm nectar ſugendum. Eo verborum lenocinio & illecebris talibus authores earum in ijs edendis ſunt vſi.

plum, & qui in templo eſt, Deum verbum: non tamen nec ſecundùm tuam vocem pronunciandum eſt, omninò ex virgine Deum natum eſſe & ex Deo conſubſtantialem patri. Nam ſi non homo eſt, ſicut dicis, aſſumptus, qui natus eſt ex virgine, Deus verò incarnatus, quomodò qui natus eſt, Deus ex Deo, & conſubſtantialis diceretur patri, carne non potente hanc vocem ſuſcipere? Nam eſt quidem dementia, Deum ex virgine natũ eſſe dicere. Hoc enim nihil aliud eſt, quàm ex ſemine eum dicere Dauid de ſubſtantia virginis genitũ, & in ipſa plaſmatũ: quia quod ex ſemine Dauid & de ſubſtãtia virginis eſt, materno ventre conſtitit, & ſancti ſpiritûs plaſmatum virtute, natum fuiſſe dicimus de virgine. Vt autem aliquis & hoc cócedat dicere ipſis, quòd Deus ex Deo & conſubſtantialis patri natus eſt ex virgine, eô quòd eſt in templo nato, ſed non per ſe natus eſt Deus verbum, incarnatus verò, ſicut dicit iſte ſapiens. Si igitur cum carne eum natum eſſe dicunt, quod autẽ natum eſt, Deus, & ex Deo, & conſubſtãtialis patri eſt, neceſsè eſt hoc & carnem dicere. Quòd ſi nõ id caro eſt, quoniam nec Deus, nec ex Deo, nec conſubſtantialis patri, ſed ex ſemine Dauid, & conſubſtantialis ei, cuius ſemen eſt, nõ id quod natum eſt ex virgine, Deus, & ex Deo, & conſubſtantialis patri, niſi fortè pars nati, prout ipſe in inferioribus partem Chriſti nominat Deitatem, ſed non diuina natura ex virgine nata eſt. Natus autem eſt ex virgine, qui ex ſubſtantia virginis conſtat, non Deus verbũ ex Maria natus eſt. Natus autem eſt ex Maria, qui ex ſemine eſt Dauid. Non Deus verbum ex muliere natus eſt, ſed natus eſt ex muliere, q̃ virtute ſancti ſpiritûs plaſmatus in ea. Non ex matre natus, eſt conſubſtantialis patri. ſinè matre enim iſte ſecundum beati Pauli vocem: ſed qui in poſterioribus temporibus in materno vẽtre ſancti ſpiritûs virtute plaſmatus eſt, vtpotè ſinè patre propterea dictus.

ET POST ALIA:

Mox autem in ipſo plaſmato Deus verbũ factus eſt, nec enim in cælum aſſcendenti ſolùm inerat, ſed etiàm ex mortuis reſurgenti: vtpotè & reſuſcitans eum ſecundùm ſuam promiſſionem. Nec reſurgenti ex mortuis ſolùm inerat, ſed etiàm crucifixo & baptizato, & Euangelicam poſt baptiſma conuerſationem peragenti, necnon etiàm ante baptiſma legalem adimplenti conſtitutionem, & præſentato ſecundùm legem, & circunciſo, & partûs pannis obuoluto. Erat autem fortè in ipſo & naſcente, & cùm in materno ventro eſſet à prima ſtatim plaſmatione: diſpẽſationi enim, quæ circa eum erat, ordinem imponebat, vtpotè & particulatim ipſum ad perfectionem producens.

ET POST ALIA:

Et per tempus quidem ad baptiſma ducens, poſt illud autem ad mortem. Deindè ſecundùm ſuam pronunciationem reſuſcitans, ducens in cælum, collocans eum ad dexteram Dei per ſuam cõiunctionem, ex qua ſede & adoratur ab omnibus, & omnibus iudicabit. Iſtorum autem omniũ finem apud ſe habebat Deus verbum, cùm in eo erat, & omnia per ordinem complebat, quem ordinem ipſe arbitrabatur benè habere præfinitione quidem & voluntate, quam anteà ſtatuit pro his, quæ euentura erant, & bona voluntate, quam circa eum habebat, ab initio ſimiliter inerat ei: per ordinem autem ſibi placitum, ad perfectionem ducebat ipſum.

EX EODEM LIBRO:

Suam autem cooperationem ad propoſita opera præſtabat, qui adſumptus eſt: vbì hoc facit, in loco ſenſûs fuiſſe Deitatem illi, qui adſumptus eſt. Nec enim eis, quibuſcunque ſuam donauit cooperationem, ſenſus locum illi obtinebat. Si autem & modò præcipuam quãdam cooperationem donauit illi qui adſumptus eſt, non hoc faciebat locum ſenſûs Deitatem obtinere. Sed ſi Deitas pro ſenſu faciebat illi, qui aſſumptus eſt, ſecundùm veſtra verba, quomodò timorem in paſſione ſuſcipiebat? quid vehementioribus orationibus ad imminentem neceſſitatem indigebat, quas cum magna quidem & clamoſa voce, cum plurimis autem lachrymis (ſecundùm beatum Paulum) referebat Deo? quomodò timore tanto detinebatur, vt ex immenſa trepidatione fontes ſudoris dimitteret, Euangeliſta apertè dicente, quòd globis ſanguinis ſimilis ſudor deſcendebat? Quid autem & angeli aduentu & viſitatione egebat, reficientis in experimẽto malorum, confortantis eius alacritatem, excitãtis eum ad imminentem paſſionis neceſſitatem, tolerare fortiter mala ſuadentis, vngẽtis ad patientiam & tolerantiam malorum, oſtendentis præſentium malorum fructum, ex paſſione mutationem, futuram gloriam, bona circa eum poſt paſſionem futura? Qui enim (ſecundùm Euangeliſtæ vocem) confortabat eum angelus, ſcilicet verbis iſtis fortem eum faciebat, & infirmitate naturæ ſuperiorem fieri cohortabatur, & corroborando cogitationes eius, fortem eum faciebat.

Matth. 26.
Matth. 27.
Hebr. 5.
Luc. 22.
Ibidèm.
Luc. 22.

ET POST ALIA:

In eodem libro idem Theodorus ex perſona Chriſti, quaſi reſpondentis ad Petrum, dicentẽ Chriſto de paſſione crucis, Propicius tibi Domine, non erit tibi iſtud: ità intulit, Vade poſt me ſatana, ſcandalũ mihi es, quòd non ſapis ea, quæ Dei ſunt, ſed ea quæ hominum. Non eſt confuſio mihi mors, non fugiam ipſam, vt indecentem, ad humanam gloriam reſpiciẽs: ſuſtinebo autem meliore animo experimentum mortis, pro plurimis bonis futuræ, in quibus & ipſe fuero, & per me omnes: nè mihi animum lædas, neq; turbes, Matth. 16.

tanquàm confuſione dignum fugere admonens mortis experimentum.

ET POST ALIA:

Math.4. Quòd enim dictum eſt, ducebatur à ſpiritu, apertè hoc ſignificat, quòd ab eo regebatur, ab eo ad virtutem propoſitorum confortabatur, ab eo ad hęc, quæ oportebat, ducebatur: ab eo, quod decebat, docebatur: ab eo cogitationibus corroborabatur, vt ad tãtum certamen ſufficeret, ſicut & beatus dicit Paulus: Quicunq; enim ſpiritu Dei aguntur, hi ſunt filij Dei: duci ſpiritu dicens illos, qui ab eo gubernantur, ab eo docentur, ab eo ad melius conſtituuntur, ab eo competentium doctrinã accipiunt. Cùm dixiſſet autẽ Euangeliſta, quòd ſpiritu ſancto plenus regreſſus eſt à Iordane, apertè demõſtrauit, quòd huius cauſa ſpiritusſancti habitationem in baptiſmate ſuſcepit, vt indè ad propoſita caperet virtutẽ. Vndè & ad certamen illud, quod pro nobis erat ad diabolum effecturus, ſpiritu ducebatur. (Rom.8.) (Luc.4.)

POST ALIA:

Dicant igitur nobis om̃ium ſapientiſſimi, ſi pro ſenſu Domino Chriſto, qui eſt ſecundum carnem, Deitas facta eſſet, ſicut dicunt, ꝙ ſanctiſpiritûs cooperatione ad hæc Chriſtus indigebat: nec enim vnigeniti deitas ſpiritu indigebat ad iuſtificationem, ſpiritu indigebat ad vincendũ diabolum, ſpiritu indigebat ad operanda miracula, ſpiritu indigebat, vt doceretur ea, quæ decebat peragere: ſpiritu indigebat, vt immaculatus appareret. Si enim pro ſenſu quidem deitas, ſufficiebat autem ad om̃ia eius virtutes, neceſsè erat indè omnia fieri, vt ſuperflua eſſet ſanctiſpiritûs habitatio. Sed nũc vnctũ eſſe dicit ipſum ſpiritu, & habitáſſe in eo ſpiritũ, & ad omnia adiutáſſe propoſita, & doctrinã indè ipſum accepiſſe & virtutẽ, & indè impetráſſe iuſtificationem, & indè immaculatũ factum eſſe.

EIVSDEM THEODORI EX quarto libro contra impium Apollinarium.

Hoc quod ante ſecula erat, dicit in vltimis factum eſſe temporibus, vtpotè quibuſdam hoc cõfitentibus, cùm nemo ex his, qui pietatis curam habet, iſtum patitur morbũ habere dementiæ, vt dicat eum, qui ante ſecula eſt, in vltimis factum eſſe. Et his infert, quòd neceſsè eſt & hoc, quod in vltimis eſt, ante ſecula eſſe, & accuſat eos, qui non omnia ſimiliter cum obuerſione dicunt, quaſi his, qui vnum eſſe filium confitentur, neceſſitatẽ habentibus cum obuerſione omnia dicere. Et quis non beatificet veſtrã dementiam? Quis autem non optet tales impetrare doctores, tantam confuſionem rationi pietatis introducentes, vt dicerent, quòd hoc, quod ante ſecula eſt, factũ eſt in vltimis, & hoc alienarent ſua natura, & ad deterius deducerent? Deindè obuerterent, quòd & hoc quod eſt in vltimis, ante ſecula eſt: Cùm oporteret fortè dicere, quòd qui ante ſecula erat, adſumpſit hunc qui in vltimis erat, ſecundùm beati Pauli vocem? Veſtras igitur leges ſequentes, & à tua ſapientia conſtitutã obuerſiouẽ, immò magis ſubuerſionẽ ſuſcipiẽtes, agè om̃ia ſimul cõfundamus, & nulla iam ſit diſcretio nec DEI formæ, nec ſerui formæ: nec DEI ſumpti, nec eius qui in templo habitauit: nec eius qui ſolutus eſt, nec eius qui ſuſcitauit: nec eius qui perfectus eſt in paſſionibus, nec eius qui perfecit: nec eius qui memoriã meritus eſt, nec eius qui memor factus eſt: nec eius qui viſitatus eſt, nec eius qui viſitauit: nec eius qui paulominùs ab angelis minoratus eſt, nec eius qui minorauit: nec eius qui gloria & honore coronatus eſt, nec eius qui coronauit: nec eius qui conſtitutus eſt ſupra opera manuum Dei, nec eius qui conſtituit: nec eius qui accepit iſta ad ſubiectionẽ, nec eius qui dedit ſubiectionem. (Pſalm. 8.)

EIVSDEM THEODORI, EX tertio libro contra impium Apollinarium:

Iſtum igitur virum, in quo ſtatuit omniũ facere iudicium, ad fidem futurorum cùm reſuſcitáſſet eum ex mortuis, & iudicẽ om̃ium demonſtráſſet, ſecundùm beati Pauli vocem, meritò vnitate ad ſeipſum dignatus, & per coniunctionem ad ſe factam, talium participem eum fecit, vt & adorationis communionem haberet: omnibus quidem diuinæ naturæ debitam adorationem reddentibus, compræhendẽtibus autem adoratione & illum, quem inſeparabiliter ſcit ſibi coniunctum, ex quo manifeſtum eſt, quòd ad maiora eum perduxit. (Act. 17.)

ET POST ALIA:

Ego quidem quem videtis, nihil quidem facere poſſum ſecundùm meam naturã, cùm homo ſim: operor autem, quia in me manẽs pater omnia facit. Quoniam enim & ego in patre, & pater in me. Deus autem verbũ vnigenitus Dei in me eſt, certum eſt, quòd & pater cum ipſo in me manet, & opera facit. Et non eſt mirandum de Chriſto, hęc exiſtimari, cùm euidenter ipſe de cæteris hominibus dicat: Qui diligit me, meum verbum obſeruet, & pater meus diligit eum, & ad eum veniemus, & manſionem apud eum faciemus. Si enim apud vnumquenque huiuſmodi hominum & pater & filius manſionem faciunt, quid mirãdum eſt, ſi in Domino ſecundùm carnem Chriſto, ambo ſimul putarentur manere, communione eorum ſecundùm ſubſtantiam, communionem etiàm manſionis forſitan ſuſcipiente? (Iohan. 14.) (Ibidem.)

ET POST ALIA:

Ità & animam, vtpotè humanam, & immortalem conſtitutam, & ſenſûs participem priùs accipiens, & per reſurrectionem in immutabilitatem conſtituens, ſic & nobis eorũdem iſtorum per reſurrectionem præbuit commu-

Matth. 16. communionem. Ideò ante reſurrectionem ex mortuis increpat quidem Petrum, vt ſuis cum vocibus ſcandalizanté, & in magna trepidatione per tempus paſſionis conſtitutus, apparitione angeli indiget, confortátis eum ad patientiam & tolerantiam imminentium malorum: poſt reſurrectioné autem ex mortuis, & in cælos aſſcéſum, impaſſibilis factus & immutabilis omninò, & ad dexteram ſedens Dei, iudex eſt vniuerſi orbis terrarum, vtpotè in eo diuina natura faciente iudiciú.

Luc. 22.

ET POST ALIA:

Sic igitur & hîc ſapientiſſimè omnium habere nos doces CHRISTI ſenſum, vt ſanctum ſpiritum habétes, illú qui ſenſûs Chriſto aliquam virtutem adimplebat, prudentiam ei pręſtans ad omnia quę agenda erant, ſicut & in præcedétibus demonſtrauimus, ꝙ ab ipſo quidem in eremum ad certamina, q̃ contra diabolum erant, ducebatur: vnctione autem illius & ſcientiam, & vim eorum quæ agenda erant, accipiebat: & illius particeps factus, non ſolùm miracula faciebat, ſed etiàm quomodò vti oportebat miraculis, ſciebat ſubtiliter, vt notam quidé faceret gentibus pietatem, pateretur autem laborantium infirmitates, & ſic ad effectum ſuam voluntatem educeret: & iuſtificabatur indè, & immaculatus oſtendebať, ſiue ſeparatióe peiorum, ſiue cuſtodia meliorum, ſiue etiàm paulatim ad meliora profectibus.

Matth. 4.

EIVSDEM EX INTERPRETAtione Euangelij ſecundùm Iohannem, LIBRO SEXTO:

Iohan. 20. Hoc quidem quod eſt, ad patrem meum & patrem veſtrum, & Deum meum & Deum veſtrum, nemo ſic demens eſt, vt alij cuidam conuenire diceret, niſi templo Dei verbi, adſumpto ꝓ noſtra ſalute homini: qui & mortuus eſt, & reſurrexit, & aſſcenſurus eſſet in cælos, & patrem ſibi adſcripſit cum diſcipulis Domini, & ipſe gratia adoptionem meritus, & Deum ſuum appellat, quia cum cæteris hominibus, ſimiliter vt eſſet, accepit. Vndè propter communitatem quidem naturæ, patrem meum & patrem veſtrũ dicit, & Deum meum & Deum veſtrum: diuiſit autem iterùm ſuam perſonam ab ipſis, præcipuum gratiæ ſignificans, propter quam ad Deum verbũ cóiunctione in loco veri filij ab omibus honoratur hominibus.

EIVSDEM THEODORI EX eodem libro commenti ſecundùm Iohannem. Quibus dicit, quòd dementiæ eſt dicere, quòd poſt reſurrectionem inſufflans Dominus ſuis diſcipulis dedit illis ſpiritum ſanctum.

Iohan. 20.

Hoc quod dictum eſt, Accipite: pro accipietis, dicit. Si enim cùm inſufflâſſet, ſpiritũ dediſſet diſcipulis, quod valdè quidam ſtultè exiſtimauerunt, ſuperfluum erat dicere poſteà his, & maximè in tempore aſſcenſûs ad cælos, non ſeparar. ab Hieruſalem, ſed expectare promiſſionem ſpiritûs. Et in ſequétibus, Sed accipietis virtutem ſuperueniente ſpiritu ſancto in vos. Et aduentum autem ipſum ſancti ſpiritûs ſuper diſcipulos apertè Lucas factum eſſe dicit quinquageſimo die reſurrectionis poſt aſſcéſum. Et illud autem animaduertendum eſt, quòd ſi ab inſufflatu ſuſcepiſſent ſpiritum, non diceret, Accipite: ſed, Quoniam accepiſtis. Hoc enim quod dictum eſt, Accipite, his conuenit, qui nondùm acceperunt. Luc. 24. Act. 1. Act. 2.

EIVSDEM THEODORI EX commento ſecundùm Iohannem Euangelij, vbi dicit, quòd cùm palpâſſet Thomas poſt reſurrectionem Dominum, & dixiſſet, Dominus meus & Deus meus, non dixit hoc de Chriſto tanquàm Domino & Deo, ſed quaſi de puro homine, ſtupefactus quòd reſuſcitauit eum Deus, & propter hoc glorificationem obtulit Thomas Deo. Iohan. 21.

Dicit ad Thomam: Infer digitum tuum huc, & vide manus meas: & porrige manum tuam, & mitte in latus meum, & noli eſſe incredulus, ſed fidelis. Quoniam dicit, non credis, & tactum ſolum ſufficere tibi ad credendum putas, (hæc enim dicis, non me ſatuiſti) tange manu, & cape experimentum, & diſce credere, & non diffidere. Thomas quidem cùm ſic crediſſet, Dominus meus & Deus meus, dicit, non ipſum Dominum & Deum dicens, (non enim reſurrectionis ſcientia docebat & Deum eſſe eum qui reſurrexit) ſed quaſi pro miraculoſo facto Deum collaudat.

EIVSDEM THEODORI EX commento, quod eſt in Actus Apoſtolorũ, libro primo, in quo dicit, quod baptizari in nomine Ieſu Chriſti, ſimile eſt ſcripto illi, quòd baptizati ſunt in Moyſen: & vocari Chriſtianos, ſimile eſt illi, quòd vocantur Platonici, & Epicurei, & Manichæi, & Marcioniſtæ ab inuentoribus dogmatum.

Ille autem dixit, oportere pœnitentiam agentes eos pro crucis iniquitate, & agnoſcentes ſaluatorem & Dominum & omniũ authorem bonorum Ieſum Chriſtum, quomodò propter iſta peruenit & adſumptus eſt de diuina natura in ipſum quidem fidem ſuſcipere, & eius diſcipulos fieri ante omnia ad baptiſma accedentes, quod & ipſe tradidit nobis, præformationem quidem habens ſperationis futurorum, in nomine autem celebrandum patris & filij & ſancti ſpiritûs. Hoc enim quod eſt, vt baptizetur vnuſquiſque in nomine Ieſu Chriſti, non hoc dicit, Act. 2. vt vocationem, quæ in nomine patris & filij & ſancti ſpiritûs eſt, relinquentes, IESVM CHRISTVM in baptiſmate vocent: ſed quale eſt hoc, quòd in Moyſen baptizati 1. Cor. 10. ſunt in nube & in mari, vt diceret, quia ſub nube & mari Aegyptiorum ſeparati, ſunt li-

Ecrati eorum ſeruitute, vt Moyſis leges attenderent. tale eſt, Et baptizetur vnuſquiſq; in nomine Ieſu Chriſti, vt cùm ad ipſum acceſſiſſent tanquàm ſaluatorem, & omnium bonorum authorem, & doctorem veritatis, ab ipſo, vtpotè authore bonorum & doctore veritatis, vocarentur: ſicut omnibus hominibus quamcunque ſectam ſequentibus, cõſuetudo eſt ab ipſo dogmatis inuentore vocari, vt Platonici & Epicurei, Manichæi & Marcioniſtæ, & ſi quidam tales dicũtur. Eodem enim modo & nos nominari Chriſtianos iudicauerũt Apoſtoli, tanquàm per hoc certum facientes, quòd iſtius doctrinã oportet attendere: ſic quod & ab ipſo datum eſt, ſuſciperent baptiſma, in ipſo quidem primo conſtitutum, qui & primus baptizatus eſt: ab ipſo autem & cæteris traditum, vt ſecundùm præformationem futurorum celebretur.

EIVSDEM THEODORI EX libro quartodecimo de Incarnatione, vbi dicit, quòd imago erat Chriſtus DEI verbi, & ſicut imago imperialis adorabatur ab omnibus.

Et ſecundùm duas rationes locum imaginis obtinet. Qui enim amant quoſdam, poſt mortem eorum ſæpiùs imagines ſtatuentes, hoc ſufficiens mortis ſolatium habere arbitrantur, & eum qui non videtur, nec pręſens eſt, tanquàm in imagine adſpicientes putant videre, ità flammã deſiderij & vigorem placantes. Sed etiàm illi, qui per ciuitates habẽt Imperatorum imagines, tanquàm præſentes & videndos honorare videntur eos, qui non ſunt præſentes, cultu & adoratione imaginũ. Iſta autem vtraque per illum adimplentur. Omnes enim qui cum illo ſunt, & virtutem ſequuntur, & debitorum DEI parati redditores, diligunt eum & valdè honorãt: & charitatem quidem ei diuina natura, licèt non adſpicitur, adimplet in illo, qui ab omnibus videtur, ſic omnibus exiſtimãtibus, vt ipſum videntibus per illum, & illi ſemper præſentibus: & honorem verò omnem ſic attribuũt, tãquàm imagini Imperiali, cùm quaſi in ipſo ſit diuina natura, & in ipſo ſpectatur. Si enim & filius eſt, qui inhabitare dicitur, ſed cum eo eſt etiàm pater, & inſeparabiliter omnimodò ad filium eſſe ab omni creditur creatura: & ſpiritus autem non abeſt, vtpotè etiàm in loco vnctionis factus ei, & cum eo eſt ſemper qui adſumptus eſt. & non mirandum eſt, cùm etiàm in quibuſlibet hominib⁹ virtutem ſequentibus cum filio & pater eſſe dicitur: Venimus enim & ego & pater, & manſionem apud ipſum faciemus. Quòd autem & ſpiritus eiuſmodi hominum inſeparabilis eſt, certum eſt omnibus. Iohan.14.

EIVSDEM THEODORI MOpſueſteni de Commento ſecundùm Lucam Euangelij.

Hoc enim, quòd hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi complacuit in baptiſmate adoptionem demonſtrat ſecundùm comparationem Iudaicæ adoptionis, quia & ad illos dictum erat: Ego dixi, dij eſtis, & filij excelſi omnes. Et, filios genui & exaltaui: eius adoptionis præcipuum, eò quòd dixit, dilectus, & in quo mihi complacuit, oſtendens. Propter hoc & vox patris fiebat adoptionem confirmans, & filij nominatione per adoptionem ſecũdùm gratiam eum qui verè filius eſt, demonſtrabat: cuius coniunctio ad veram & firmam adoptionem iſtum conſtituebat: & ſpirituſſanctus in ſpecie columbæ deſcendens, permanſit ſuper eum, quatenùs in coniunctione ad eum, qui verè filius eſt, eius cooperationi intẽtus maneat, firmam adoptionis habens dignitatem: per omnia autem in quo primo adoptionis pręformabatur baptiſma, dico autem Domini Chriſti, ex patre & filio & ſpirituſancto hoc, quod fiebat, complebatur. Luc.3. Pſalm.81. Eſa.1.

EIVSDEM EX INTERPRETAtione octaui Pſalmi:

Ideò ergò differentiam quidem Dei verbi & recepti hominis tantam nobis oſtendit pſalmus: diuiſa verò hęc in nouo teſtamento inueniuntur, Domino quidem in ſe accipiente primordia pſalmi, in quibus factorẽ eum dicit eſſe creaturæ, & eleuatam habere ſuper cælos magnificentiam, & mirificari in omni terra: Apoſtolo autem ſecunda, quæ de homine ſunt, qui tãtum beneficium meruit, in Ieſu accipiente, quomodò non manifeſtum, quòd alterum quidem nos diuina ſcriptura docet euidenter eſſe Deũ verbum, alterum verò hominem, & multam eorum eſſe nobis oſtendit differentiã? Nam iſte quidem memorat, ille autẽ memoriã meretur: & iſte quidem viſitat, alter autem cùm viſitationem meretur, beatus dicitur: & iſte quidem beneficium dando minuitur paulò minùs ab angelis, ille autem & per talem minutionem beneficium accepit. Et iſte quidem gloria & honore coronat, alter autem coronatur, & pro his beatus dicitur. Et iſte quidem conſtituit ipſum ſupra omnia opera manuum eius, & omnia ſubiecit ſub pedibus eius: alter autem meritus eſt dominari eis, quorum anteà non habebat poteſtatem. Pſalm. 8.

EIVSDEM EX PRINCIPIO commenti, quod in duodecim prophetas ſcripſit, abnegans prophetias de Chriſto eſſe prædictas.

Sed non volentes iſta conſiderare, voces omnes trahere ad Dominũ tentant Chriſtũ, vt & quæ de populo facta ſunt, ſimili modo intelligerẽt, & riſum pręſtarẽt Iudęis, quãdò ex ſcriptorum ſequẽtia nihil ad Dominum CHRISTVM pertinentes oſtendunt voces.

 ET

ET POST ALIA INFERT:

Pſal.15. Act.2.&13. Tale eſt, quòd non derelicta eſt anima eius in inferno, nec caro eius vidit corruptionem. Nam propheta quidem ſupra modum ipſum ponit, circa populum prouidentiam dicens, volens dicere, quoniam inextentabiles eos ab omnibus cõſeruauit malis. quoniam autem hoc verũ & ex ipſis rebus euentum accepit in Domino CHRISTO, frequentiſſimè de eo loquens beatus Petrus, vtitur voce, oſtendens, quoniàm quod de populo ſupra modum dictum eſt, ex quadam ratione vtente voce propheta, hoc verum euentum in ipſis rebus accepit nunc in Domino CHRISTO.

ET POST ALIA INFERT:

Pſal.21. Eundem intellectum habet & illud, Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſupra veſtimentum meũ miſerunt ſortem. Quod enim pſalmus nullatenùs conuenit DOMINO, certum eſt. Neque enim erat Domini Chriſti, 1.Pet.2. qui peccatum non fecit, nec inuentus eſt dolus in ore eius: dicere, Pſal.21. Longè à ſalute mea verba delictorum meorum. Sed & ipſe dominus ſecundùm communem hominum legem dũ in paſſiõe opprimeretur, Deus me', Deus me', quarè me dereliquiſti, emiſit vocẽ: & Apoſtoli, Diuiſerũt ſibi veſtimẽta mea, & ſuper veſtimentum meum miſerunt ſortem, ad eum traxerũt manifeſtè: quoniam quod ſupra modum dictum fuerat priùs à Dauid propter illata ei mala, hoc ex operibus euenit in Domino CHRISTO, cuius & veſtimenta diuiſerunt, & ſorti tunicam ſubiecerunt.

EIVSDEM IN PSALMO VICEſimoprimo:

Foderunt manus meas & pedes, & omnia perſcrutabantur, & quæ agebam, & quæ conabar. Nam foderunt, ex tranſlatione dixit eorum, qui per effoſſionem ſcrutari, quæ in profundo ſunt, tentant. Dinumerauerunt omnia oſſa mea, totius meæ fortitudinis & totius meę ſubſtantię detẽtatores facti ſunt, vt etiàm numero mea ſubijcerent. Iſtud autem ex conſuetudine, quam habent hoſtes, dixit: qui quandò obtinuerint, numero & talibus ſubtilem notitiam inuentorum faciunt. Propterea & ſequenter dicens, Ipſi verò conſiderauerunt & conſpexerunt me, intulit, Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſupra veſtimenta mea miſerunt ſortem. Conſiderantes autem me, ait, & conſpicientes, quòd omnia eis euenerunt in me deſiderata. Conſpicere enim ità & apud nos dicitur, pro eo quod eſt, Vidit in eum, quæ volebat pati eum, iam tanquàm me omninò malis dedito, ſicut hoſtes mea poſt vaſtationem & captiuitatem diuiſerunt, ſorte diuiſionem eorum facientes. Et Euãgeliſta quidem in Domino verba ex rebus adſumens, eis vſus eſt, ſicut & in alijs diximus. Nã quòd non pertinet ad Dominum pſalmus, in ſuperioribus euidenter oſtendimus. At verò beatus Dauid ſupra modum iſta magìs ex his, quæ ab Abſolon facta ſunt, dixit, quoniam dum receſſiſſet Dauid, iure belli metropolim ingreſſus, omnes quidẽ obtinuit res regales, non piguit autem etiàm patris cubile inquinare.

EIVSDEM DE INTERPRETAtione ſexageſimioctaui pſalmi, in verbo illo, Dederunt in eſcam meam fel, & in ſiti mea potauerunt me aceto.

Quomodò cibi & potus ſuaues quidem fiunt in tempore gaudij, inſuauia autem & amara in triſtitia, talia erant, inquit, quæ ab illis fiebant, vt ex triſtitia & ira eſſet quidem mihi in locum fellis cibus, eſſet autem & potio aceto nihil differens. Maximè autem hoc fit in iracundijs, quæ in tribulatione fiunt, quod veriſimile erat pati eos contra ſuos. Vſus autem eſt Euangeliſta hoc teſtimonio in Domino, & ipſe autem Dominus, Zelus Ioan.2. domûs tuę comedit me, de ſeipſo dicẽs: & beatus Paulus de Iudæis loquẽs, Fiat menſa eo- Pſal.68. rum &c. & beatus Petrus de Iuda, Fiat habi- Rom.11. tatio eius deſerta. Act.1. Et certè diuerſis conſtitutis rebus, non quaſi pſalmo modò quidem pro his dicto, iterùm autem de illo, & iterùm de alio: ſed quia de Iudæis dicta ſunt plura, qui ſe ſeparauerunt de DEO & lege, conuincentia illorum indeuotionem, neceſſarius eſt teſtimoniorum vſus ſimul & ex rebus captus, quale eſt, Dederũt in eſca mea fel, & in ſiti mea potauerunt me aceto.

EIVSDEM THEODORI EX LIbro primo de Incarnatione, interpretationem facientis de confeſſione Petri, in Matth.16. qua dicit, Tu es Chriſtus filius Dei viui.

Sicut igitur per huiuſmodi confeſſionem non Deitatis Nathanaël habens ſcientiam Iohan.1. oſtenditur, (Iudæi & Samaritæ talia ſperantes plurimùm, quantùm Dei Verbi à ſcientia longè erant?) ſic & Martha per confeſſionem illam non Deitatis habens tunc ſci- Iohan.11. entiam probatur, manifeſtè autem nec beatus Petrus. Adhuc etenim ipſis ſufficiebat tunc, reuelationem illam ſuſcipiẽtibus, præcipuum aliquid & maius de ipſo præter cæ- Matth.16. terorum hominũ phantaſiam accipere. Poſt reſurrectionem autem ſpiritu producti ad ſcientiam, tunc & reuelationis perfectam ſcientiam ſuſcipiebant, vt ſcirent quia præcipuum ipſi pręter cęteros homines non aliquo puro honore ex DEO peruenit, ſicut in cæteris hominibus, ſed per vnitatem ad DEVM Verbum, per quem omnis honoris ei particeps eſt poſt in cęlos aſcenſum.

EIVSDEM DE INTERPREtatione Euangelij, libro primo:

Matthæus quidem Euangeliſta poſt tẽtatiões dicit, ꝙ accedentes angeli miniſtrabãt

ei: ſcilicet cum eo conſtituti, & cooperantes, & omnibus circa eum Deo miniſtrantes, ꝙ iam per certamina ad diabolum, oſtenſus eſt clarior. Sed & quòd paſſuro ei aderant angeli, & Euangelijs diſcimus: & cùm reſurrexerit, in monuméto viſi ſunt. Per omnia etenim iſta monſtrabat dignitas Chriſti, quòd inſeparatè ei angeli aderát, & omnibus circa eum miniſtrabant. Sicut enim à peccantibus ſeparátur, ſic & per meritum honoratis ſubueniunt. Propter quod Dominus benè ait, quòd maius videbitis, ꝙ & cælum aperietur omnibus per me, & omnes angeli ſemp mecum erunt, nunc quidem aſſcendentes, nunc verò deſcendentes, ſicut ad domeſticum & DEI amicum.

Luc.22. Matth.28. Iohan.1.

EIVSDEM THEODORI EX LIbris de Incarnatione:

Plùs inquietabatur Dominus & tétamen habebat ad animæ paſſióes, quàm corporis, & meliore animo libidines vincebat, mediante Deitate ad perfectionem. Vndè & Dominus ad hæc maximè inſtitués videtur certamen. Cupiditate enim pecuniarũ non deceptus, & gloriæ deſiderio non tentus, carni quidem præbuit nihil: (nec enim illius erat talibus vinci) Animam autem ſi non recepiſſet, ſed Deitas eſt quæ ea vicerat, nullatenùs eorũ, quæ facta ſunt, ad nos reſpicit lucrum: (Quæ enim ad cóuerſationis perfectioné ſimilitudo deitatis & animæ humanæ?) & videntur Domini certamina non ad nos reſpiciens habere lucrum, ſed oſtentationis cuiuſdam gratia fuiſſet. Quòd ſi hoc dicere non eſt poſſibile, (certum etenim eſt, quòd illa ꝓpter nos facta ſunt) & maius certamen inſtituit ad animæ paſſiones, minùs autem ad carnis, quanto & ampliùs & magìs inquietare illas cótingebat, & magìs illa erat, quæ & amplioris indigebat medicinæ, videlicet quòd & carnem & animam adſumens, per vtraque pro vtriſque certabat: mortificans quidem in carne peccatum, & máſuetas eius libidines, & facilè capiendas meliore ratione animæ faciens: erudiens autem animam, & exercitans & ſuas paſſiones vincere, & carnis refrenare libidines. Hæc enim Deitas inhabitans operabatur, hęc inhabitans meditabatur vtrique eorum.

Et dum recitabantur blaſphemiæ Theodori, ſancta Synodus exclamauit: Hæc iam condemnauimus, hęc iam anathematizauimus: anathema Thodoro Mopſueſteno, anathema Theodoro, & conſcriptis eius. Hæc aliena Eccleſiæ ſunt, hæc aliena orthodoxis ſunt, hęc aliena patribus ſunt, hęc impietate plena ſunt, hæc aliena Synodis ſunt, hęc diuinas ſcripturas impugnant. Vnus Theodorus, vnus Iudas. Idem reuerentiſſimus diaconus & notarius, de eadem charta ſequentia recitauit.

Exclamatio Synodi contra blaſphemias Theodori.

EIVSDEM EX LIBRO CONtra Synuſiaſtas vel Apollinariſtas, q̃ & propoſuit beatus Cyrillus, & refutauit.

Sed ſi caro erat, inquit, crucifixa, quomodo ſol radios auertit, & tenebræ occupauerunt terram omnem, & terræmotus, & petræ dirumpebãtur, & mortui ſurrexerunt? Quid igitur dicút & de tenebris in Aegypto factis in temporibus Moſis, nó per tres horas, ſed per tres dies? Quid autem propter alia per Moſen facta miracula, & quæ per Ieſum Nauæ, qui ſolem ſtare fecit? qui ſol in temporibus Ezechiæ regis & contra naturam retrouerſus eſt: & de Eliſæi reliquijs, quę mortuum reſuſcitauerunt? Si enim Verbum Deum paſſum demóſtrant, quæ in cruce facta ſunt, & propter hominem non concedunt hæc facta eſſe: & quæ in temporibus Moſis, propter genus Abraham nó erunt, & quę in temporibus Ieſu Nauæ, & quæ in Ezechiæ regis. Quòd ſi illa propter Iudęorum populum mirabiliter facta ſunt, quomodò nó magìs quę in Cruce facta ſunt, propter DEI verbi templum?

Matth.27. Exod.10. Ioſue 10. 4.Reg.20. 4.Reg.13.

EIVSDEM EX LIBRO OCTAuo de Incarnatione:

Manifeſtum autem eſt, quòd vnitas conuenit. Per eã enim collectæ naturæ, vnã perſonam ſecundùm vnitatem effecerunt. Sicut enim de viro & muliere dicitur, quòd iam non ſunt duo, ſed vna caro: dicamus & nos rationabiliter ſecundùm vnitatis rationem, quoniam non ſunt duę perſonę, ſed vna, ſcilicet naturis diſcretis. Sicut enim ibì non nocet numero duorum, vnam dici carnem: certum eſt enim, ſecundùm *quod vna dicitur: ità & hîc non nocet naturarum differentiæ, perſonę vnitas. Quandò etenim naturas diſcernimus, perfectam naturam Dei verbi dicimus, & perfectam perſonam: nec enim ſinè perſona eſt, ſubſiſtentiam dicere: perfectam autem & hominis naturam, & perſonam ſimiliter. quandò autem ad coniunctionem reſpicimus, vnam perſonam tunc dicimus.

Gen.2. Matth.19. *quid

EIVSDEM EX SEPTIMO LIbro de Incarnatione, in quibus dicit, nec ſecundùm ſubſtantiam, nec ſecundùm operationem vnitatem Dei Verbi factam eſſe, ſed ſecundùm bonam voluntatem.

Neq; igitur ſubſtantia dicere, neque operatione poſſibile eſt, habitatióem DEVM Verbum facere. Quid itaque ſupereſt, qua vtamur ratione, quæ in his propria videbitur ſeruari? Certum igitur eſt, quòd bona voluntate oportet dicere inhabitationem factam eſſe. Bona autem voluntas, dicitur bona & optima DEI voluntas, quam faciat illis placitus qui ei adhærere feſtinant, eò quòd viſa ſunt ei de ipſis.

ET POST ALIA:

Cognoſci auté perſonæ vnitaté, eò quòd omnia per eum perficit: quæ vnitas facta eſt ex inhabitatione, quæ eſt ſecundùm bonam voluntatem. Vndè dicentes filium Dei iudicem

dicem venturum eſſe de cælis, ſimul hominis & DEI verbi aduentum intelligimus: non quòd ſimiliter ei Deus verbum traducitur ſecundùm naturam, ſed quòd bona voluntate vnitas omni modo cum eo erit vbicunquè fuerit, eò quòd & omnia perfecit per eum.

EIVSDEM DE INTERPRETAtione Symboli trecentorum decem & octo ſanctorum patrum.

Sed Chriſtum quidem ſecundùm carnem & adſumptam ſerui formam, cum autē, qui eam adſumpſit, ſuper omnia nominans DEVM, intulit tamen hoc ſecundùm coniunctionem, vt per ſignificationem nominum naturarum, manifeſtam & diuiſionem faciat. Nemo igitur neque eum, qui ſecundùm carnem ex Iudæis eſt, dicat DEVM: nec iterùm DEVM, qui eſt ſuper omnia, ſecundùm carnem ex Iudæis.

EIVSDEM EX COMMENTO Epiſtolę ad Hebręos.

Act. 10. Ieſum enim dicit à Nazareth, quem vnxit DEVS ſpiritu ſancto & virtute. Qui autem de ſpiritu vnctus eſt, omnimodò aliquid indè aſſumpſit. Quis autē furens dicat, de ſpiritu aliquid adſumpſiſſe diuinam naturam, necnō & participū? Participes enim eius videlicet vocat, qui & ipſi vncti ſunt. Qui aūt vncti ſunt, & in hoc participes ei⁹ iuſtè facti, non aliter vnctionis cōmunicare dicātur, niſì ei qui adſumptus eſt. Et hoc ipſum autem demōſtratur, quòd mercedem iuſtam accepit. Pro hoc enim, inquit, quòd dilexiſti iuſtitiā, & odiſti iniquitatem, pro his præcipuam vnctionem meruiſti. Pſal. 44.

EIVSDEM THEODORI DE INterpretatione ſecundùm Iohannem Euangelij, de libro primo.

Iohan. 1. Rabbi, tu es filius Dei, tu es rex Iſrael. hoc eſt: Tu es ille, qui de longè prædicatus eſt CHRISTVS. Hoc enim ſcilicet de Chriſto ſperabant, ſicut domeſtico conſtituto præter omnes Deo.

ET POST ALIA:

Certus quidem & ipſe erat, filium Dei nō ſecundùm Deitatis dicens natiuitatem, ſed ſecundùm quod domeſticus DEO erat: per quod filij Dei, per virtutem domeſtici Deo conſtituti homines, interim vocabantur.

EIVSDEM THEODORI EX libro ad baptizandos:

Roma. 1. Quandò enim dixerit de filio ſuo (qui factus eſt ex ſemine Dauid ſecundùm carnem,) certum quidem, quòd filium hîc eum, qui ex ſemine Dauid factus eſt ſecundùm carnē, non DEVM dicit verbum, ſed adſumptam ſerui formam. Nec enim DEVS ſecundùm carnem, nec DEVS ex ſemine factus eſt Dauid, ſed ſumptus pro nobis homo, quem filium beatus Apoſtolus manifeſtè vocat. Ibidem.

EIVSDEM THEODORI EX eodem libro:

Renatus, alter factus es pro altero: non iam pars Adam mutabilis & peccatis circunfuſi, ſed Chriſti, qui ominò inculpabilis per reſurrectionem factus eſt.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO:

Vt multam quidem eius faceret diligentiam, omnia autem illius propria faceret & toleraret, per omnes eo ducto paſſiones, per quas cum ſecundùm ſuam virtutem perfectum fecit, nec à mortuo ſecundùm ſuæ naturæ legem recedēs, ſed ſua præſentia & operatione & gratia liberans quidem eum de morte, & malis quæ indè ſunt: reſuſcitans autem eum de mortuis, & ad meliorem finē perducens.

EIVSDEM THEODORI EX eodem libro:

Deindè oſtendens cuius gratia paſſus eſt, diminutionem infert, quatenùs citra Deum pro omnibus guſtaret mortem: quia, diuina natura ità volente, ſeparata illa, ipſe per ſe pro omnium vtilitate guſtauit mortem: & oſtēdens quòd Deitas ſeparatā quidem erat ab illo, qui paſſus eſt ſecundùm mortis experimētum, quia nec poſſibile erat illam mortis experimentū accipere, non tamen illi qui paſſus eſt, abfuerat ſecundùm diligētiam. Hebr. 2.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO:

IESVM enim, ait, de Nazareth, quem vnxit DEVS ſpiritu & virtute, cuius vnctionem meritus, & immaculatus effectus eſt per omnia, & ad diuinam naturam meruit coniunctionem. Neque enim coniunctionem ſuſcepiſſet illam, niſi priùs immaculatus factus fuiſſet, vt ſic condeceat illius vnitatem. Act. 10.

EIVSDEM THEODORI EX INterpretatione ſecūdùm Mattheū Euangelij.

Nam & illud, Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi complacuit, inſania euidens eſt de Deo verbo putare dicere eum. Qui dixit, Hic eſt filius meus dilectus: & intulit, In quo mihi complacuit, ſignificauit quòd apertè ad comparationem hoc dicit aliorum filiorum, qui nec dilecti ei facti ſunt, nec placere nimìs potuerunt ei. Matth. 3.

EIVSDEM EX LIBRO AD BAptizandos.

Permanens autem, donèc ſecundùm ſuam creaturam & virtutem ſoluens mortis dolores, liberauit eum ineffabilibus illis vinculis, & de mortuis reſuſcitans, tranſtulit quidem in immortalem vitam: incorruptum autem eum, & immortalem, & immutabilem efficiens, in cælum duxit.

ET POST ALIA:

Iuſtum, iuſtificatum & immaculatum factū virtute ſancti ſpiritùs, ſicut beatus Paul⁹ modò quidē dicit, quia iuſtificat⁹ eſt in ſpiritu, 1. Tim. 3. modò verò, Qui per ſpūm æternū immaculat⁹ ſe obtulit Deo, mori quidē fecit ſecūdùm legē hominū, vtpotè aūt impeccabilē virtute Hebr. 9.

ſancti ſpiritûs factum, reſuſcitauit de mortuis,& ad vitam conſtituit meliorem: immutabilem quidem animæ cogitationibus, incorruptum autem & indiſſolutum & carne faciens.

ET POST ALIA:

1.Cor.15. Deo autem gratia, qui nobis dedit victoriam p Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum: iſtorum cauſam fuiſſe nobis dicẽs DEVM, qui contra omnes aduerſarios nobis dedit victoriã ſiue mortis, ſiue peccati, ſiue cuiuſcunque hinc naſcendi mali: qui Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM ꝓ nobis hominem ſumens, & ipſum per reſurrectionem de mortuis ad meliorem tranſtulit finem, & in dextera ſua ſedere fecit, & nobis ad eum donauit communionem

EIVSDEM EX LIBRO DVOdecimo de Incarnatione:

Cùm ergò interrogent, hominis genitrix, aut Dei genitrix Maria dicatũ à nobis: vtraq; vnum quidem natura rei, alterum autem relatione. Hominis enim genitrix natura, quia homo erat in ventre Mariæ, qui & proceſſit indè, DEI autem genitrix, quia DEVS erat in homine nato: non in illo circũſcriptus ſecundum naturam, ſed quòd in eo erat affectu voluntatis.

EIVSDEM THEODORI, quę propoſuit ſanctus Cyrillus & refutauit.

Gratia filius, qui ex Maria eſt homo, natura autem, DEVS Verbum. Quod autem ſecundùm gratiam, non natura: & quod ſecundùm naturam, non gratia. Non duo filij. Sufficiat corpori, quod ex nobis eſt, ſecundùm gratiam filiatio, gloria, immortalitas, quia templum DEI verbi factum eſt. Non ſupra naturam eleuetur, & DEVS verbum pro debita à nobis gratiarum actione non iniurietur. Et quæ eſt iniuria? Componere eum cum corpore, & putare indigere corporis ad perfectam filiationem. Nec ipſe DEVS verbum vult ſe Dauid filium eſſe, ſed DEVM: corpus autem hoc vocari Dauid filium, non ſolùm nó inuidit, ſed & propter hoc adfuit.

EIVSDEM THEODORI EX his, quæ refutauit ſanctus Cyrillus.

Quandò erit quæſtio de natiuitatibus ſecundùm naturam, nec Mariæ filius DEVS verbum exiſtimetur: mortalis enim mortalem generat ſecundùm naturam, & corpus ſimile ſibi. Et duas natiuitates DEVS verbum non ſuſtinuit, vnam quidem ante ſecula, alteram autem in poſterioribus temporibus.

EIVSDEM EX INTERPRETAtione Epiſtolæ ad Hebræos:

Ergò iam ceſſabunt ab impudente pugna: deſiſtent autem vana contentione, erubeſcentes euidentiam prædictorum, Hebr.2. Plurimos enim dicit filios in gloriam ducentem. Eccè igitur in filiationis ratione Apoſtolus appáret adſumptum hominem cæteris connumerans, non ſecundùm quod illis ſimiliter filiationis particeps eſt, ſed ſecundùm quod ſimiliter gratia filiationem adſumpſit, Deitate ſola naturalem filiationem poſſidente.

EIVSDEM EX LIBRO DVODEcimo de Incarnatione:

Sed ad hoc dicunt, quòd IESVS nomen, ſaluatorem ſignificat. Saluator autem, dicit, quomodò ille homo dicatur, obliti quòd IESVS dicebatur etiàm filius Nauæ: & quod mirandum eſt, qui antè ſic vocatus eſt fortuitò in generatione, ſed trãſnominatus à Moſe. Certum autem eſt, quòd non hoc imponere homini patiebatur, ſi diuinam naturam omni modo ſignificabat.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO:

Itaque non ſolùm filium ipſum vocat, à DEO verbo ſeparans, ſed etiàm ſecundùm filiationis rationem connumerans cæteris participibus filiationis, conuincitur, quoniam gratia & ipſe particeps fuit filiationis, non naturaliter ex patre natus, habens tamen ad cæteros excellentiam: quia vnitate ad ipſum filiationem poſſidet, quòd ei firmiorem ipſius rei donat participationem.

THEODORI EX LIBRO SEcundo de Incarnatione:

Homo IESVS ſimiliter omnibus hominibus nihil differens connaturalibus hominibus, quamque ipſi gratia dedit: gratia autem data naturã non immutat, ſed poſt mortis deſtructionem donauit ei Deus nomen ſupra omne nomen. Philip.2.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO:

Sed mei fratres, qui eiuſdem mihi matris filij, dicunt mihi, Non ſepara hominem & DEVM, ſed vnum eundemq; dic hominem. Dico connaturalem mihi, dico DEVM. Si dicam, connaturalem DEO dico, Quomodò homo & DEVS vnum eſt? Nunquid vna natura hominis & DEI, domini & ſerui, factoris & facturæ? Homo homini conſubſtãtialis eſt, DEVS autem DEO conſubſtantialis eſt. Quomodò igitur homo & DEVS vnus per vnitatem eſſe poteſt, qui ſaluificat & ſaluificatur, qui ante ſecula eſt, & qui ex Maria apparuit?

EIVSDEM EX QVARTO LIbro commenti ſecundùm Matthæum de *hecatontarcho:

*id eſt, centurione.

Matth.8. Bene intulit, (Nanque & ego homo ſum) vt dicat, Nihil mirandum ſi hoc potes, cùm ſis homo accipiens à Deo: quoniam & ego cùm hoc ſim, accipio obedientes, ſemèl habens iubendi poteſtatem propter datoris indulgentiam.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO:

Quapropter nec incongruum eſt, & te acceptã iſtã à Deo poteſtate, verbo ſolo iubentem abigere paſſiones. Nec eñi tanq̃ filio Dei & ante

& ante vniuerſam creaturam exiſtẽti, & creatori eorum quæ ſunt, acceſſit centurio.

EIVSDEM EX LIBRO TERTIOdecimo de Incarnatione.

1. Timo. 3. Conſonantia & Apoſtolus dicit: Et manifeſtè magnum eſt pietatis myſterium, qui manifeſtatus eſt in carne, iuſtificatus eſt in ſpiritu: iuſtificatũ eſſe in ſpiritu dicẽs ipſum, ſiue quòd ante baptiſmum cum ſubtilitate competente legẽ cuſtodijt, ſiue quòd etiàm poſt illud gratiæ conuerſationem cooperatione ſpiritus cum magna compleuit ſubtilitate.

EIVSDEM THEODORI EX quartodecimo libro eiuſdem opuſculi.

Idem hoc dicemus iuſtè & de Domino, quòd DEVS Verbum ſciẽs eius virtutem, & ſecundùm præſcientiam, ſtatìm in ipſo initio complaſmationis inhabitare benè voluit, & vniens eum ſibi affectu voluntatis, maiorem quandam præſtabat ei gratiam, vtpotè gratia, quæ in eum eſt, in omnes homines diuidenda. Vndè & circa bona voluntatem integram ei cuſtodiebat. Non enim hoc docemus, ꝙ ille homo voluntatem habebat nullam, ſed quòd volebat quidem bonum, magìs autem ei voluntariè plurimùm aderat & boni deſiderium, & contrarij odium. Conſeruabatur verò à diuina gratia illi voluntas integra ab initio, DEO, qualis erit, ſubtiliter ſciente: qui & ad confirmandum eum magnam illi cooperationem habitatione ſua præſtabat pro omnium noſtrûm ſalute. Vndè nec iniuſtum dicat aliquis eſſe, quòd præter omnes præcipuum aliquid datum eſt illi homini, qui à Domino adſumptus eſt.

EIVSDEM THEODORI EX his, quæ ſunt in Euangelium ſecũdùm Matthæum: in quibus dixit, quòd Deus creauit contraria, id eſt, bona & mala.

Nam rationalis quidem proprium eſt, diſcretio bonorũ & malorum. Cùm verò non eſſent cõtraria, non erat ei poſſibile aliquid diſcernere. Primùm igitur in his, quæ creata ſunt, magnam contrarietatem fecit.

EIVSDEM EX LIBRO, QVOD DEVS peccatum docuit, & mortem introduxit.

Quoniam autem nõ obaudijt Adam, deindè ſubditus eſt morti: & factũ eſt hoc propter inobedientiam, quod & citra inobedientiam propter vtilitatem noſtram à creatore factum eſt, edocti ſumus omnes peccatum.

EIVSDEM THEODORI EX libro quinto commenti de creatura, in quibus & bona & mala à DEO eſſe facta dicit.

Nec igitur mortem non ſpontè & præter iudicium ſuum intulit hominibus, neque peccato aditum ad nullam vtilitatem dedit: nec enim hoc fieri nolens non poterat: ſed quoniam ſciebat vtile eſſe nobis, magis autem omnibus rationabilibus, priùs quidem malorum & deteriorum fieri aditum, poſteà autem deleri quidem hæc, introduci autem meliora: ideò in duos ſtatus diuiſit DEVS creaturam præſentem & futuram, in illo quidem ad immortalitatẽ & immutabilitatem omnia ducturus: in præſenti vero creatura in mortem & mutabilitatem interim nos dimittens. Nam ſi quidem ſtatim ab initio immortales nos fecerit & immutabiles, nullam differentiã ad irrationabilia haberemus, ꝓprium neſcientes bonum. Ignorantes enim mutabilitatẽ, immutabilitatis ignorabamus bonum: neſcientes mortem, immortalitatis lucrum neſciebamus: ignorantes corruptionem, non laudabamus incorruptionẽ: neſcientes paſſionum grauamen, impaſſibilitatem non mirabamur. Compendioſè dicere, nè longum ſermonem faciam: neſciẽtes malorum experimentum, bonorum illorũ non poteramus ſcientiam mereri.

EIVSDEM DE EISDEM, ET angelos, & homines, & dæmones ſimiliter malos eſſe dicentis.

Neceſsè eſt autem, omnia ſimul rationabilia, inuiſibilia dico & nos ipſos, quibus mortale quidem eſt corpus, anima autem p omnia * eiuſdẽ inuiſibilibus & rationabilibus ſubſtantijs, hìc quidem præſentem mutabilitatem pati, vt optimam erudiamur doctrinam religioſitatis, & ad beneuolẽtiam conſtituamur. * immo... lis, cũ ei...

EIVSDEM INTERIMENTIS iudiciũ, & dicentis quòd mutabilia & mortalia omnia facta ſunt, & iterùm omnia immutabilia & immortalia ſtatim poſt reſurrectionem erunt ſecundùm ſimilitudinem Chriſti.

Quod quidem placuit DEO, hoc erat in duos ſtatus diuidere creaturam: Vnum quidem qui præſens eſt, in quo mutabilia omĩa fecit: alterum autem qui futurus eſt, cùm renouans omnia ad immutabilitatem transferret: quorum principium nobis oſtẽdit in diſpenſatione Domini Chriſti, quem ex nobis exiſtentẽ reſuſcitauit ex mortuis, & immortalem corpore, & immutabilẽ fecit animam, per quod demonſtrauit, quia circa vniuerſam creaturam hoc futurum eſt.

EIVSDEM EX QVARTO LIbro de creatura.

Illo certo conſtituto, quòd quemadmodum nobis per reſurrectionem & corpus incorruptum & immutabilis anima erit, eodem modo & inuiſibilibus & rationabilibus naturis immutabilitatem mereri continget, nunc quidem accipientibus conuerſionẽ, ſicut verſa multotiès decem millia dæmonum oſtendunt, tunc autem in immutabilitatem nobiſcum futuris.

EIVS-

EIVSDEM EX QVINTO LIbro, quòd ſciẽs DEVS expedire hominibus peccatum, hoc fieri diſpoſuit.

Nam ſciebat quidẽ quòd peccabant omnimodò, concedebat verò hoc fieri, expedire eis cognoſcens: quoniam nec erat poſſibile eum, qui cùm fecerit non extantes, & tantorum quidem demonſtrauerit dominos, tanta verò bona propoſuerit, vt eis fruanť, non ꝓhibere peccati aditum, ſi expedire eis hoc cognoſceret. Sed enim non erat poſſibile, nos aliter diſcere peccatum, & paſſionũ moleſtiam & deteriora, & noſtrã infirmitatem in his demõſtrandam, ad oſtendendam magnitudinem immutabilitatis, quam poſteà nobis eſſet donaturus, niſi ſic ab initio hæc fuiſſent à Deo diſpẽſata, vt collatiõe & experimẽto infinitorum illorum bonorum poſſemus ſcire magnitudinem: & huius gratia, vtpotè profuturum nobis, peccatum intrare dimittens, magnum in eius bello auxilium inuenit.

Gen.3. EIVSDEM THEODORI, DEtrahentis quæ ſunt de flammea framea, & de Cherubim dicta.

Nam flammeam quidem frameam dicunt, vt dicat quia ignis eſt terribilis corruſcans, in habitu gladij extenſus, vt biſariàm terribilis quidam viſus eſſet videntium, & ex natura & ex habitu eius quod oſtendebatur: quam & verti dixit, vt aſſiduitate motùs coruſcans, terribilem & maiorem videnti timorem faceret. Cherubim verò, animalium dicit quaſdam formas terribiles, & potentes tremefacere videntem. Sicut enim nos animalia quędam forſitan ianuis conſtituimus, ſic Deus flammeã frameam cõſtituit & Cherubim, vt per ea Adam cum timore, quæ eſt terribilis de viſu, prohibitus introitu paradiſi, meritò caſtigaretur. Non enim inuiſibiles quaſdã virtutes dicit Cherubim hic, ſicut quidam arbitrantur: quoniam non aliquid valebat inuiſibilis natura ibì, cùm ſenſibilis viſus eſſe deberet, & quæ Adam caſtigaret. Nec igitur flammea framea natura erat ignis, ſed talis viſus: nec Cherubim animalia, ſed viſus talis.

EIVSDEM THEODORI, REprobantis & librũ Iob, & contra conſcriptorem ei⁹, id eſt, ſanctum ſpiritũ, dicẽtis, quòd pagana ſapiens, hunc librum conſcripſit.

His quæ pro doctrina hominum ſcripta ſunt, & Salomonis libri cõnumerandi ſunt, id eſt, Prouerbia & Eccleſiaſta, quæ ipſe ex ſua perſona ad aliorum vtilitatem compoſuit, cùm prophetiæ quidem gratiam non accepiſſet, prudentiæ verò gratiam, quæ euidenter altera eſt præter illam, ſecundùm beati Pauli vocem. 1.Cor.12.

ET POST ALIA:

Erat igitur ſatìs idoneum, ſuperuacua quidem omnia verba auferre ſcripturæ: quæ autem ad ſignificationem vitæ eius neceſſaria erant exponere, quã omnia ſufficiebãt quemlibet ad meliora conuertere, & æmulatorem facere boni. Nunc verò cùm hoc non feciſſet, ad vani honoris amorem non neceſſarium reſpiciens, non in minimis exiſtimationi iuſti nocuit apud eos, qui diuinas ſcripturas non cum debita deuotione iudicare ſolent, & ex hoc multos fecit ſcripta inculpare, & ad accuſationem ea trahere beati Iob.

ET POST ALIA:

Ipſa ſtatìm verba, ex quibus incipere eum dicit conſcriptor, cùm perueniſſent amici, qs Iob3. conſideranter omnia videns, omnia vel dicens, putet aut dicat iuſti vnquàm menti cõuenire? Maledicta enim tam multa colligere ſtatim ab initio, & rebus ea imponere, quæ maledictum ſuſcipere non poſſunt, quia nec ſubſiſtere creduntur, quis exiſtimet viro cõuenire, qui cum tanta ſapientia, & virtute, & reuerentia ſuam vitam gubernâſſet? Et per omnia reprobans ſcripturam Iob, & conſcriptori maledicens, (idem autem eſt dicere ſancto ſpiritui) in fine interpretationis blaſphemiæ ſuæ, ità dicit: Paruũ autem & iſtud flagitium ad hoc, quod in fine poſitum eſt. Hoc enim quod dixit tertiam filiam ſuam Iob 42. Amaltheę cornu cum vocâſſe, nihil aliud eſt, quàm oſtẽdere eum paganicis fabulis aſſentientem, & idololatrię figmenta diligentem, certo quidem cõſtituto, quòd nec ſcire quidem de Ioue, & Saturno, & Iunone paganicas fabulas poterat Iob beatus, homo barbarus & Edomitanus genere. Quòd ſi & ſciret, ſed non filiæ ſuæ mirabiliter diuinitùs natæ, ex idololatriæ paganis fabulis nomen imponeret, decorare eam exiſtimans, ſi ità nominata fuiſſet. Hoc enim erat paganicis fabulis conſentientis, & idololatriæ diligentis figmenta, & filiam decorare per ea volentis, & deſiderantis & ſibi & filiæ ſuæ ad fabularum figmenta communionem eſſe videri. Sed quòd omne hoc figmentum eſt, omnibus certum eſt.

ET POST ALIA:

Et conſcriptor quidem manifeſtus eſt, ex amore magno & importuno vani honoris hoc paſſus. Vt enim ſemetipſum oſtenderet & extranea eruditum eſſe doctrina, & paganorum fabularum ſcientiam habuiſſe, quas de illis quos deos putabant, firmas habebant, minimum exiſtimauit nominationem iſtam indè acceptam iuſto imponere, quaſi per eam filiam ſuam decorare volenti. Mihi verò ex tota libri conſcriptione certus eſt conſcriptor paganica ſcientia eſſe eruditus, ad cuius imitationẽ pſentem volẽs ſcripturã componere, nocuit hiſtoriæ pulchritudini. Qui enĩ apud illos tragœdias cõponunt, cauſas quidẽ accipiũt ab his, quę multi loquuntur, quãdò etiàm eas cõtigerit quodãmodò apud plurimos opinionem veritatis habere: pura autem cauſa vtentes, ſuam artem & ſa-

pientiam in compoſitióe fabularum oſtendere feſtinant, & perſonas introducentes ſibi placitas, & voces circúponentes eis, à quibus clariores fieri arbitrantur & decorari, vt & querimoniam & laudem, quę à ſcriptis infertur, ſiue per intellectum, ſiue per ipſa verba ſcriptor peccauerit, nō ad perſonas, quarum verba confingit, legentes referant, ſed ad fabulæ conſcriptorem. Et iſte autem cùm inueniſſet & de beato Iob hiſtoriam maximam & claram, quę in ore omnium ſimiliter ferebatur, non ſolùm Iſraelitici generis, ſed & aliorum, quem etiàm clariorem DEI teſtimonium faciebat, quod factum eſt ad ꝓphetam, gloriam ex magnitudine cauſæ volens ſuſcipere, hanc ſcripturam compoſuit, non cogitans, quòd multa differentia eſt inter hiſtoriam iuſti ſecundùm diuinę ſcripturæ & ſimplicitatem & ſubtilitatem propoſitam, & inter verba ſuperflua, & ad probationem conficta. Indè & illas plaſmatióes fecit, in quibus certantem ad Deum fecit diabolum, & voces ſicut voluit circumpoſuit, alias quidem iuſto, alias verò amicis: in quib⁹ vocibus quantùm competenti exceſſit, dictum eſt etiàm in ſuperioribus. Illum auté Elium in poſtremo introduxit tantæ iniuriæ plena dicentem aduersùs iuſtum, & in fine perſonæ magnitudinis diuinæ naturæ circumpoſuit talem dictioné, in qua non piguit etiàm (figmentum *cetus) addere. Ex hoc autem importuno vani honoris amore, & nominationem hác ex fabulis Paganicis arreptam, beato Iob applicauit.

Job 32.33. 34.35.36.37.

Iob 40.

*ceti

Adhæc autem deſpernit idem Theodorus & Canticú Canticorum, & ſicut ad amatam ſibi hæc Solomonem ſcripſiſſe dicit, infanda Chriſtianorum auribus de hoc exponens. Habet autem ſic:

Cùm me piguiſſet Cantica Canticorú perlegere, quoniam neq; ſecundùm propheticam ſpeciem expoſita ſunt, neque ſecúdùm hiſtoriarum traditionem, ſicut ſcriptura Regnorum, neq; demonſtratiua admonitione ſtudij vtuntur, neſcio quomodò tuarum literarum præceptum de Cantico Canticorum exigens à nobis irrecuſabiliter cauſam, fecit me circa eam diligentiorem, violenter quidé. Et ſic nec enim ceſſaui, & initio ipſo lectionis quaſi ſtudioſa alacritate oſcitans frequenter & dormitans, ſicut conuiuio codicis nuptiali, & hoc regali, percantatus.

ET POST PAVCA:

Sed ſic per ſapientiam gentibus & Iudæis prædicabilem & terribilem exiſtentem vt ſolertem. Vndè & pax ei firmior, quàm in anterioribus temporibus erat, timore ſummę circa ea prudentiæ frenatis gentibus bella amantibus, Aegyptiacum conuiuium facit, Salomonem apud Iudæos vitioſum, tanquàm legum paternarum præuaricatorem, abdicantium alienigenas nuptias, & ad puellæ conuiuium *cecidit, fugiendæ quidem etiàm ipſo patrio deformi colore: (nocturnorum enim colorum Aegyptus genitrix) magìs verò fugiendæ, quoniam ꝗ genus habebat ex Cham, qui hæres fuit antiquæ maledictionis Noę, ex quibus paſſus eſt aliquid Salomon circa coniugis deſiderium, & opprobrio præuaricationis iritatus, componit canticam excuſationem, vt gratior etiàm vxori ſit, canticis delectatus pro ea factis: & improperantes ſapienter percuſſit, tanquàm conſcripti cauſam illi dantes lætitiarum, & non pœnitentiæ propter nuptias tanquàm prauas. Vndè ab oſculis nuptialibus ſtatìm ei & initium eſt, tanquàm ſiſtenti nouam nuptam reclamantem vituperantibus, Oſculetur me ſponſus ab oſculis oris eius, & veſtrûm mihi cura nulla opprobrium latrantium. Et iterùm iritatio ad vituperationes pro ſponſa ſua calidior. Nigra ſum & bona, filiæ Hieruſalem, ſicut tabernacula Cedar, ſicut pellis Salomonis. Nè mihi, dicit, colorem ad vituperationem proponite, niſi fortè etiàm benè compoſitarum ædificationnm ex nigro lapide Arabiæ miraculum, vituperatióem eſſe putatis: quorum lapidum mihi membra ſimilia ſunt, ſicut quidam lapides precioſi. Cæruleo enim ipſo coloris, quod vituperantes canitis, ſimilitudo eſt talium lapidum, & regalis purpuræ, & regalis non ſimpliciter, ſed qualem Salomon circundatur, qui plùs omnibus regibus ornamenta amat. Sed & cęteri Cantici expoſitio, iritatio eſt vituperationum tanquàm inſipientium, & ſinè cauſa alienigena vocantium ea, quæ cognita ſunt.

Exod.34. 3.Reg.3.

Gen.9.

Cant.1.

Ibidèm.

ET POST ALIA:

Qui enim canit omnem cantationem, ſe delectat: ego verò quidem cano propoſitam cantationem: quibus verò cano, non cum illis me delectans cano: nolebam enim mearum nuptiarum detractionis eſſe in ſecula conſcriptor. Neceſſitate autem excuſationis volens canere, quorum non volo, cantationem canere cogor, vt ſit mihi canticum ſuper morem cantici. Canere enim modò cum ſponſa cogor, quæ vituperát publicam excuſationem, & clamare ea quæ abſcondere nubentibus decet. Quoniam enim confligere nos vituperationibus putant, & reprælienſionum opprobrijs diuidere, audiant nos noſtros amplexus canentes calidiùs, & nuptialium noſtrorum vnguétorum amplius odorem accipiant: circunſonent Canticis tragicis noſtrorum oſculorum: clama tuam nigritudinem ſponſa purpuream, gratioſam clama: tuum genus vituperatur laudabilis originis, Iſrael congétile. Incipe initio reſponſionis ad eos: ex calidis oſculis meis cognoſcant, quòd amatorijs ſermonibus adinuicèm fruimur: diſcant percutientes vituperationibus tacitam citharam nuptias amantem: cognoſcant maledictioni-

bus, quòd ſaltare in meis nuptijs à nobis putati ſunt. Non maledicere ſciant, quòd excitauerunt amorem reſonantem iucundiora vituperatoribus: intret aures eorum amarus aliquis in corde ſtimulus noſtrorum oſculorum. Sed intellectus quidem conſcriptori eiuſmodi eſt: hebetat verò intellectū, eò quòd ſinè nomine conſcriptionem fecit, tantummodò non clamans ad Iſrael, quòd non ipſius Salomonis eſt conſcriptor, ſed neceſſitate æmulationis.

ET POST PAVCA:

Quæ omnia oportet legentes librum cogitando, nec ad impudicitiæ hortationem putare eſſe conſcriptionem ſapientiſſimi, & propter hoc odiſſe: (Qualis enim eſſet vtilitas Salomoni feſtinare ad conſcriptionem impudicitiæ, cui & ſinè conſcriptione poteſtas erat impudicitiæ?) nec collaudare codicem, ſicut habentem propheticam dictationem bonorum Eccleſiæ. Si enim propheticam gratiam meruiſſet, mentionem alicubi Dei feciſſet: (in nulla enim prophetica ſcriptura DEVS non memoratur:) ſed ſcire debent omnes, æmulationis nuptialis codicem menſale canticum eſſe, ſicut & de amore poſteà conuiuium Plato conſcripſit. Vndè nec Iudæis, nec nobis publica lectio vnquàm Cantici Canticorū facta eſt, tanquàm domeſticus & nuptialis Salomonis conuiuijs cantus opprobria ſponſæ ſonans. Iſti ſunt Theſauri impietatis Theodori.

SCELERATVM SYMBOLVM impij Theodori.

Eos qui nunc primùm erudiuntur Eccleſiaſticorum dogmatum ſubtilitatem, ſeu ab aliquo hæretico errore tranſire volunt ad veritatem, doceri oportet & confiteri, quòd credimus in vnum DEVM patrem ſempiternum, qui non poſteà cœpit eſſe, ſed ſupra conſtitutum ſempiternum: ſed neque poſtremò factum patrem, quia ſemper & Deus erat & pater. Credimus autem & in vnum filium DEI vnigenitum, qui eſt de ſubſtantia patris, vt verè filium, qui & eiuſdem ſubſtantiæ eſt, cuius & eſt, & creditur filius. Et in ſpiritum autem ſanctum, qui ex DEI eſt ſubſtantia, qui non filius, DEVS autem eſt ſecundùm ſubſtantiam: quia illius eſt ſubſtantiæ, cuius eſt DEVS, & pater, ex quo ſecundùm ſubſtantiam eſt. Nos enim, inquit, (1.Cor.2.) non ſpiritum huius mundi accepimus, ſed ſpiritum qui ex DEO eſt, à creatura quidem ipſum ſegregans omni, DEO autem coniungens, ex quo ſecundùm ſubſtantiam eſt, propria autem ratione præter omnem creaturam, quam non ſecundùm ſubſtantiam, ſed cauſa opificationis ex DEO eſſe putamus: & neque filium putantes, neque per filium eſſentiam accipientem. Confitemur patrem vnum perfectum perſona, & filium ſimiliter, & ſpiritum autem ſanctum eodem modo. Salua autem ratione pietatis nobis, patrem & filium & ſpiritum ſanctum non tres aliquas ſubſtantias diuerſas putare, ſed vnam eandem naturam Deitatis cognoſcentes. Oportet autem & de diſpenſatione, quam pro noſtra ſalute in ea diſpenſatione, quæ eſt circa Dominum CHRISTVM, Dominus effecit DEVS, ſcire, quòd DEVS verum hominem adſumpſit perfectum, à ſemine conſtitutum Abraham & Dauid, ſecundùm declarationem ſcripturarum diuinarum, hoc conſtitutum natura, quod erant illi, quorum de ſemine erat: hominem perfectum ſecundùm naturam, & ex anima intellectuali & carne conſiſtentem humana: quem hominem conſtitutum ſecūdùm noſtram naturam ſpiritûs ſancti virtute in virgine factum, & natum ex muliere, & factum ſub lege, vt omnes nos redimeret à legis ſeruitute, quam longè antè ſtatuit, adoptionem recipientes ineffabiliter coniunxit ſibi, qui mortem quidem eum ſecundùm legem hominum ſuſtinere fecit, reſuſcitauit autem ex mortuis, & eduxit in cælum, & ſedere fecit in dextera DEI, vndè ſuper omnem conſtitutus principatum, & poteſtatem, & dominationem, & virtutem, & omne nomen quod nominatur non ſolùm in hoc ſeculo, ſed etiàm in futuro, ab omni creatura ſuſcipit venerationem, vt inſeparabilem ad diuinam naturam habens coniunctionem, relatione DEI & intellectu, omni ei creatura venerationem attribuente. Et neque duos dicimus filios, neque duos dominos, quoniam vnus filius ſecundùm ſubſtantiam Deus Verbum, vnigenitus filius patris, cui iſte coniunctus & particeps, communionem habet filij nomine & honoris: & Dominus ſecundùm ſubſtantiam DEVS Verbum, cui coniunctus iſte communionem habet honoris. Et ideò nec duos dicimus filios, nec duos dominos, quoniam certo conſtituto ſecundùm naturam Domino & filio, inſeparabilem habens ad eum coniunctionem, qui pro noſtra adſumptus eſt ſalute, cum illo honorem & nominationem filij & Domini habet, non tanquàm noſtrùm vnuſquiſque per ſeipſum ſubſiſtens filius, (vndè & filij multi ſecundùm beatum dicimus Paulum) ſed ſolus præcipuum habens hoc, vt in coniunctione ad DEVM Verbum, tam filiationis quàm dominationis particeps ſit, amputans omnem intellectum dualitatis filiorum & Dominorum. Præbet autem nobis in coniunctione ad DEVM verbum, omnem habere eius & fidem, & intellectum, & viſionem, pro quibus & venerationem relatione DEI ab omni ſuſcipit creatura. Vnum ergò filium dicimus & Dominum IESVM CHRISTVM, per quem omnia facta ſunt: principaliter quidem Deum verbum intelligētes, qui ſecundùm ſubſtantiam & filius DEI, & Dominus eſt. De-

Matth.1. Roma.1. Gal.4. Ephes.1.

indè ſimul mente accipientes ſumptum IESVM, qui eſt de Nazareth, quem vnxit DEVS ſpiritu & virtute, vt coniunctione ad DEVM verbum, filiationis & dominationis participem conſtitutum, qui ſecundus Adam à beato vocatur Paulo, eiuſdem quidem naturæ conſtitutus Adam, & oſtendens nobis futurum ſtatum, & tantam habens ad illum differentiam, quanta fiet eius, qui ineffabilia præbet futuri ſtatûs bona ad eum, qui præſentium triſtium dedit initium? Simili autem modo & ſecundus homo vocatur, vt ſtatum ſecundum manifeſtans: quia prioris quidem initium dedit Adam mortalis, & paſſibilis, & multorum pleni dolorum, in quo & demonſtrauit ad eum habere ſimilitudinem: ſecundum autem oſtendit Dominus CHRISTVS. Iſte de cælis in futuro viſus, omnes nos in communionem educet ſuam. Nam primus, dicit, homo de terra terrenus, ſecundus homo Dominus de cælo, id eſt, indè in futuro appariturus, vt omnes ad imitationem adducat ſuî. Vndè addit, Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis cæleſtis, tales & cæleſtes. Et quomodò induimus imaginem terreni, induamus & imaginem eius, qui de cælo eſt. In eo apparente, & cum omnibus videntibus, qui iudicandi ſunt, in occulto conſtituta diuina natura faciat iudicium. Tempora enim ignorantię noſtrę deſpiciens Deus, nunc adnunciat hominibus, vt omnes vbiquè pœnitētiam agant: quoniam ſtatuit diem, quo iudicet de orbe terrarum in ęquitate in viro, cui conſtituit fidem præſtare, ſuſcitans eum de mortuis. Iſta Eccleſiaſticorum dogmatum doctrina: & omnis, qui contraria ei ſapit, anathema ſit.

Acto.10.

1. Cor.15.

Ibidèm.

Act.17.

Et poſtquàm lectæ ſunt blaſphemię Theodori Mopſueſteni, & impium eius ſymbolum, ſancta Synodus exclamauit: Hoc ſymbolum ſatanas compoſuit. Anathema ei, qui hoc ſymbolum compoſuit. Hoc ſymbolum Epheſina prima Synodus vnà cum authore eius anathematizauit. Vnum tantummodò fidei ſymbolum ſcimus, quod Niceni ſancti patres expoſuerunt & tradiderunt. Hoc & ſanctæ tres Synodi tradiderūt: in hoc omẽs baptizati ſumus, & nos in hoc baptizamus. Anathema Theodoro Mopſueſteno. Iſte Euãgelia reprobauit, iſte diſpenſationem iniuriauit. Anathema illis, qui non anathematizant eum. Defenſores eius, Iudęi ſunt: ſequaces eius, pagani ſunt. Multis annis Imperatorem: Orthodoxum Imperatorem multis annis: Chriſtianum Imperatorem multis annis. Et hoc bonum tibi ſeruabatur. Zizania tu eieciſti, eccleſias tu emundâſti. Theodorū Mopſueſtenum omnes anathematizamus. Theodorum & conſcripta eius omnes anathematizamus. Et poſt acclamationes ſancta Synodus dixit: Multitudo lectarū blaſphemiarum, quas contra magnum DEVM & ſaluatorem noſtrum IESVM CHRISTVM, immò magìs contra ſuam animam Theodorus Mopſueſtenus euomuit, iuſtam eius facit condemnationem. Vndè oportebat quidem nos nihil aliud expectantes, & per Synodum ſententiam anathemati ſubijcere: Veruntamen licèt manifeſta ſint, quæ ſancti patres, & leges Imperiales, & hiſtoriæ conſcriptores contra eum dixerunt, tamen quia oportet in examinatione, quæ contra eum prouenit, nihil prætermitti ſubtilitatis, alio die etiàm cætera audiamus.

Exclamat iterùm Synodus cõtra blaſphemies Theodori.

S. Patres. Leges Imp. Hiſtorici.

IMPERII DOMINI *IVSTINIANI PERPETVI* AVGVSTI, ANNO XXVII. POST *Conſulatum Baſilij viri clariſſ. anno xij. die 8. Idus Maias, Indictione 1.*

Confeſſio ſeu Collatio V.

CONſidentibus in Secretario venerabilib' Epiſcopis huius regię ciuitatis, Eutychio ſanctiſſ. patriarcha regiæ Conſtãtinop. nouæ Romę, Apolinario ſanctiſſimo Archiepiſcopo Alexãdrinæ magnæ ciuitatis, Domnino ſanctiſſimo patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis, Stephano religioſiſſimo Epiſcopo Raphiæ, Georgio religioſiſſimo Epiſcopo Tiberiadis, Damiano reuerẽdiſſimo Epiſcopo Sozyſæ, vicem agentibus Euſtochij ſanctiſsimi Epiſcopi Hieroſolymitani, Benigno religioſiſſ. Epõ Heracleæ Pelagoniæ vicem agente Eliæ beatiſſimi Epiſcopi Theſſalonicenſis, Theodoro religioſiſſimo Epiſcopo Cæſareæ primæ Cappadociæ prouinciæ, Andrea religioſiſſimo Epiſcopo Epheſi, Sextiliano religioſiſſimo Epiſcopo Tunienſi, vicem agente Primoſi religioſiſſimi Epiſcopi Carthaginis, Megethio religioſiſſimo Epiſcopo Heracleę Thracię, Anaſtaſio religioſiſſimo Epõ Tabiæ, vicem agente Dorothei religioſiſſimi Epiſcopi Ancyræ, Iohanne religioſiſſimo Epiſcopo Ilienſi, vicem agente Euprepij religioſiſſimi Epiſcopi Cyzicenæ ciuitatis, Euſebio religioſiſſimo Epiſcopo Tyri, Iohanne religioſiſſimo Epiſcopo Nicomediæ, Stephano religioſiſſimo Epiſcopo Nicææ, Conſtantino religioſiſſimo Epiſcopo Chalcedonenſi, Petro religioſiſſimo Epiſcopo Tarſi, Iohanne reuerendiſſimo Epiſcopo Cucuſorum, vicem agente Palladij religioſiſſimi Epiſcopi Melitinæ, Iohanne religioſiſſimo Epõ Cæſareæ Palæſtinæ, Pompeiano religioſiſſimo Epiſcopo Byzacij, Amazonio

zonio religioſiſſimo epiſcopo Edeſſæ, Alexandro religioſiſſimo epiſcopo Gagrorum, Thoma religioſiſſimo Epiſcopo Apameæ Syriæ, Euphranta religioſiſſimo epiſcopo Tranorũ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Hierapolis Syriæ, Boſphorio religioſiſſimo epiſcopo Neoceſareç, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Boſtrę, Philippo religioſiſſimo epiſcopo Myrorũ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Iuliano religioſiſſimo epiſcopo Sardienſi, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Gortynæ, Euſtathio religioſiſſimo epiſcopo Damaſci, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Rhodi, Firmo religioſiſſimo epiſcopo Tipaſon Africanæ prouinciæ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Phoca religioſiſſimo epiſcopo Stalienſi, Eulogio religioſiſſimo epiſcopo Pergæ, Seueriano religioſiſſ. epiſcopo Aphrodiſiadis, Cyriaco religioſiſſimo epiſcopo Amidiæ, Seuero religioſiſſimo epiſcopo Synnadorum, Petro religioſiſſimo epiſcopo Sidæ, Abrahamio religioſiſſ. epiſcopo Sergiopolitano, Aſignio reuerẽdiſſimo epiſcopo Tranopolitano, vicem agente Iohannis religioſiſſimi epiſcopi Laodiceæ Pacatianæ Phrygiæ, Iohanne religioſiſſ. epiſcopo Adrianopolitano Thraciç, Chreſto religioſiſſ. epiſcopo Cuiculi, Theodoſio religioſiſſimo epiſcop. Iuſtinianopolitano ſecundæ Cappadociæ, Stephano religioſiſſ. epiſcopo Laodiceæ ſiue Theodoriadis, Auxonone religioſiſſimo epiſcopo Hierapolis Phrygiæ, Euſtathio religioſiſſ. epiſcopo maximianopolitano, Aetherio religioſiſſimo epiſcopo Anazarbi, Dometio religioſiſſ. Epiſcopo Chalcidis, Valeriano religioſiſſimo epiſcopo Obbæ Africanæ ꝓuinciæ, Dionyſio religioſiſſ. epiſcopo Seleuciæ Syriæ, Theodoro religioſiſſ. epiſcopo Dryziparon, Seuero religioſiſſ. epiſ. Pompeiopolitano Paphlagoniç, Georgio religioſiſſimo epiſcopo Iuſtinianę Cypſelon, Romano reuerẽdiſſimo epiſcopo Gaſalon, Gregorio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopoleos Armeniç, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Nyſſæ, Baſilio reuerẽdiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano *Camilianorũ, Iohanne reuerendiſſ. epiſ. Barcuſorũ, *Criſconio reuerendiſſimo epiſcopo Zattarenſi prouinciæ Numidiæ, Sergio reuerendiſſimo epiſcopo Cynon ſecundæ Aegypti, Chriſtophoro reuerendiſſimo epiſcopo Archadiopolitano Aſiæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Bybli, Leõtio reuerẽdiſſimo epiſcopo Arcę, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Myrinæ, Alexandro reuerẽdiſſimo epiſcopo Amphipolitano, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Clyſmatis, Thoma reuerẽdiſſimo epiſcopo Beriſſæ, Ariſtodemo reuerẽdiſſimo epiſcopo Philomelij, Thallelæo reuerendiſſimo epiſcopo Adrianopolis Piſidiæ, Theoctiſto reuerendiſſimo epiſcopo Erythron,

Diogeniano reuerendiſſimo epiſcopo Sozopolitano, Baſſo reuerendiſſimo epiſcopo Tamiathenſi, Anatolio reuerendiſſimo epiſcopo Cymæ, Diogene reuerendiſſimo epiſcopo Cratię, Reſtituto reuerendiſſimo epiſcopo Mileon Africanæ prouinciæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Leontopolitano Aegypti, Aemiliano reuerendiſſimo epiſcopo Antipyrgi, Conone reuerendiſſimo epiſcopo* Magoëdenſi, Theoctiſto reuerendiſſi. epiſ. Pruſę, Georgio reuerendiſſimo epiſcopo Ptolemaidis, Sotero reuerendiſſimo epiſcopo Aulonis, Zoſimo reuerendiſſimo epiſcopo Antandri, Cypriano reuerendiſſimo epiſcopo *Coryſi, Elia reuerendiſſ. epiſcopo Diocletianopolitano, Theona reuerendiſſimo epiſcopo Cuſſon, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo *Limyron, Gennadio reuerendiſſimo epiſcopo Zenopolitano, Aſyncretio reuerendiſſimo epiſcopo Aradi, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo*Borryon, Philippo reuerendiſſimo epiſcopo Phelli, Mena reuerendiſſimo epiſcopo Demyriangelis, Genethlio reuerendiſſimo epiſcopo Dorylaij, Thoma reuerẽdiſſimo epiſcopo Conſtantinæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Leontopolitano, Seuero reuerendiſſimo epiſcopo Taborum, Theoctiſto reuerendiſſimo epiſcopo Halicarnaſi, Coſma reuerendiſſimo epiſc. Malli, Dionyſio reuerendiſſimo epiſcopo Megarenſi, Callinico reuerendiſſimo epiſ. Opuntis, Paſchaſio reuerendiſſimo epiſc. Aegæi, Eraſmo reuerendiſſimo epiſcopo *Cibyræ, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Neocæſareæ Euphratenſis, Nonno reuerendiſſimo epiſcopo Dauſarorum, Stephano reuerẽdiſſimo epiſcopo Balaneon, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo* Cirgiſij, Anatolio reuerẽdiſſimo epiſcopo Sebaſtæ, Conſtantino reuerendiſſimo epiſcopo Midaij, Macario reuerendiſſimo epiſcopo Prymneſiæ, Megalo reuerẽdiſſimo epiſcopo*Miri, Thalleleo reuerendiſſimo epiſcopo Iſindorum, Niceta reuerendiſſimo epiſcopo Epiphaniæ, Alexandro reuerendiſſimo epiſcopo Dionyſi, Pelagio reuerendiſſimo epiſcopo Azanon, Hierone reuerendiſſimo epiſcopo Anaſtaſiopolitano Phrygiæ, Glauco reuerendiſſimo epiſcopo Alion, Procopio reuerendiſſimo epiſcopo Antinoi, Petro reuerendiſſimo epiſcopo Dometiopolitano, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Coloniæ, Vranio reuerendiſſimo epiſcopo Trallienſi, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Ceraſuntis, Phronymo reuerendiſſimo epiſcopo Sinai, Macedonio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano Bithyniæ, Ecdicio reuerendiſſimo epiſcopo Teni, Eulogio reuerẽdiſſimo epiſcopo Dabanorum, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Coradeon, Helpidophoro reuerendiſſimo epiſcopo Anaſtaſiopolitano Cariæ, Cyrione reuerendiſſimo epiſcopo Da-

po Da-

po Dadimorum, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Laodiceæ, Sila reuerendiſſimo epiſcopo Tiberiopolitano, Diogene reuerendiſſimo epiſcopo Auguſtopolitano, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Ingilon, Iuliano reuerendiſſimo epiſcopo Zeugmatis, *Dorimenio reuerẽdiſſimo epiſcopo Adraon, Iohanne reuerendiſſimo Epiſcopo *Leri, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Gargaron, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Comanorum, Ruphino reuerendiſſimo epiſcopo Sebaſtię Armeniæ, Conone reuerendiſſimo epiſcopo Semneon, Cypriano reuerẽdiſſimo epiſcopo Caſatorum, Siſinnio reuerendiſſimo epiſcopo Præneti, Iuliano reuerendiſſimo epiſcopo Batnon, Anaſtaſio reuerendiſſimo epiſcopo Rachlę, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Porthmi, Paulo reuerendiſſimo Epiſcopo Steſtorij, Stephano reuerendiſſimo Epiſcopo Amaſiæ, Paulo reuerendiſſimo Epiſcopo Adraſſi, Euandro reuerendiſſimo epiſcopo Cnidi, *Mena reuerẽdiſſimo epiſcopo Carpathij, Diodorus Archidiaconus & Primicerius reuerentiſſimorum notariorum, dixit: Scit veſtra ſancta Synodus, quòd anteriore die, lectis blaſphemijs Theodori Mopſueſteni, interlocutiõem feciſtis, oſtendentem quidem impietatem ipſius Theodori & eius conſcriptorum, iubentem autem altero die recitari, quæ de ipſo ſancti patres dixerunt, & Imperialibus legibus, & hiſtoricis conſcriptis continentur. Quoniam igitur hæc præ manibus habemus, ſuggerimus ad quod placuerit.

Sancta Synodus dixit: Ea quæ iam geſta ſunt, recitentur. Quo facto, ſancta Synodus dixit: Sicut & anteà interlocuti ſumus, recitentur ea quæ contra Theodorum Mopſueſtenũ & eius blaſphemias ſancti patres ſcripſerunt, & quæ Imperialibus legibus & hiſtoricis conſcriptis continentur. Et cùm ſuſcepiſſet Theodorus reuerentiſſimus Diaconus & notarius, recitauit:

Sanctæ memoriæ Cyrilli ex primo libro eorum, quæ contra Theodorum ſcripſit.

THEODORI.

Siquis velit abuſiuè & filium DEI Deum verbum filium Dauid nominare, propter DEI verbi templum, quod ex Dauid eſt, nominet & illum, qui eſt ex ſemine Dauid, filium DEI: gratia, non natura appellet, naturales patres non ignorans, neque ordinem ſubuertens: neque eum qui incorporalis eſt, etiàm corpus dicens: & ante ſecula ex DEO, & ex Dauid: & paſſum, & impaſſibile. Corpus, non eſt incorporale: quod eſt deorſùm, non eſt deſurſùm: quod eſt ante ſecula, non eſt ex ſemine Dauid: quod paſſum eſt, non eſt impaſſibile: nec enim iſta ad eundem intellectum obuertuntur. Quæ ſunt corporis, non ſunt Dei verbi: & quę ſunt Dei verbi, propria non habet corpus. Naturas confiteamur, & diſpenſationes non abnegemus.

CYRILLI.

Qui dicit oportere non abnegari diſpenſationes, humanitatis myſteriũ omninò eradicat. Præſumit enim dicere, quòd neque factus eſt homo Vnigenitus DEI Verbum, neque ex ſemine apparuit ſancti Dauid: ſed filiorum introducit apertè dualitatem, inæqualẽ naturam & falſam nomine. Hoc enim quod abuſiuè dicitur, omnimodò oſtendit vtiquè, quòd verè non eſt hoc quod dicitur. mutuatur enim alterius appellationem. Ergò ſi abuſiuè DEI verbum vocatur homo, non eſt factus homo manifeſtè. Si abuſiuè filius & DEVS ille, qui ex ſemine eſt Dauid, neque DEVS, neque filius natura & veritate eſt. Falſa igitur in vtroque hæc appellatio & ipſa res eſſe meritò intelligitur. Vterque enim hoc nominatur, quod non eſt.

EX EODEM LIBRO THEOdori.

Et conuenit eos, qui benè adſpiciunt, quandoquidem naturales patres quærimus, neque DEVM verbum, Dauid vel Abrahæ filium nominare, ſed factorem: neque corpus ante ſecula ex patre, ſed ſemen Abrahæ & Dauid ex Maria natum. Et cùm de naturalibus natiuitatibus ſit ratio, neque Mariæ filius DEVS eſſe verbum exiſtimetur. Mortalis enim mortalem generat ſecundùm naturam, & corpus, quod ſibi ſimile eſt. Duas natiuitates DEVS verbum non ſuſtinuit, vnam quidem ante ſecula, alteram autem in vltimis temporibus: ſed ex patre quidem natura genitus eſt, templum vero, quod ex Maria natum eſt, ex ipſo vtero ſibi fabricauit.

CYRILLI.

Deindè breuè procedens, & quibuſdam per medium interpoſitis, iterùm dixit:

THEODORI.

Cùm verò de ſalutari diſpenſatione ratio mouetur, & DEVS vocetur homo: non quòd hoc factus eſt, ſed quòd hoc adſumpſit: & homo DEVS, non tanquàm incircunſcriptibilis factus, nec vbiquè exiſtens. Corpus enim erat & poſt reſurrectionem palpabile, & tale receptum eſt in cælum, & ſic veniet ſicut receptum eſt.

CYRILLI.

Eccè planè & euidenter contra diuinam quidem fertur ſcripturam, reprobat verò CHRISTI myſterium, & quaſi increpat DEVM Verbum, quòd propter nos exinanitionem pati voluit, & quòd factus eſt homo, contriſtare videtur. Interimit enim omninò humanationem, & aduersùs ineffabilem ſapientiam extollit ſe, penè dicens Iudaicè omnium noſtrûm ſaluatori CHRISTO, De bono opere non te lapidamus, Iohan.10.
ſed de blaſphemia, quòd tu cùm ſis homo,

facis te DEVM. Audeat igitur dicentem apertè: Si igitur non facio opera patris mei, Ibidem. nè mihi credite: ſi verò facio, licèt mihi non credatis, operibus meis credite. Cùm enim ſciret, quòd diuina virtute & poteſtate vtebatur, & cùm apparuiſſet homo DEI verbum, abnegat ipſum eſſe DEVM, & in homine magìs habitâſſe dicit eum, vt DEI verbum nobis hominem oſtenderet adorandum, & pura Deitatis nominatione honoratum. Conuictus igitur eſt ignorâſſe omninò virtutem myſterij Chriſti.

THEODORI EX EODEM libro:

Sed ſi caro, dicit, erat quæ crucifixa eſt, Matth.27. quomodò ſol radios auertit, & tenebræ occupauerunt totam terram & terręmotus, & petrę dirumpebantur, & mortui reſurgebât? Exod.10. Quid igitur dicunt & de tenebris in Aegypto factis ſub tempore Moſis, non in tribus horis, ſed in tribùs diebus? Quid verò de aliIoſuę 10. js per Moſen factis miraculis, & per IESVM 4.Reg.20. Nauæ, qui ſolem ſtare fecit, qui ſol ſub rege Ezechia & præter naturam retrouerſus eſt? 4.Reg.13. & dè Heliſæi reliquijs, quæ mortuum reſuſcitauerunt? Si enim DEVM verbum paſſum eſſe oſtendunt, quæ in tempore crucis facta ſunt, & propter hominem non concedant ea facta eſſe: & quæ ſub tempore Moſis propter genus Abrahæ, & quæ ſub tempore Ieſu Nauæ & Ezechiæ regis non erunt. Si verò illa propter Iudæorum populum miracula facta ſunt, multo magìs quæ in cruce propter DEI verbi templum.

CYRILLI:

Stupefactum eſt cælum ſuper hoc, & conIeremiæ.2. tremuit ampliùs vehementer, dicit Dominus. O intolerabilem malignitatem, O linguam loquentem iniquitatem aduersùs Deum, & mentem in altitudinem cornu extollentem. Paruum eſſe tibi videtur, adfixum eſſe ligno Dominum gloriæ? quem tu quidem neque filium verum, neque DEVM eſſe dicis: nos autem credimus, quòd eſt verè filius & DEVS, creator & opifex omnium. Neque enim erat homo ſimpliciter, ſed in ſpecie humana, qui eſt ex DEO patre DEVS verbum: non tranſlationem vel mutationem, quæ eſt in carne, paſſus, vnitus verò magìs ei ſecundùm fidem ſacrarum liteChriſtus fecit miracula per Moſen. rarum. Iſte qui in carne paſſus & ſuſpenſus in ligno eſt, miracula fecit in Aegypto, in omnibus per ſapientem Moſen ſuam gloriam manifeſtans.

THEODORI EX EODEM libro:

Gratia filius, qui ex Maria eſt homo: natura verò DEVS verbum. Quod verò eſt gratia, non natura eſt: & quod eſt natura, non gratia. non duo filij. Sufficiat corpori, quod ex nobis eſt, ſecundùm gratiam filiatio, gloria, immortalitas, quòd templum DEI verbi factum eſt. Non ſupra naturam eleuetur, & DEVS verbum pro debita à nobis gratiarum actione non iniurietur. Et quæ eſt iniuria? Componere ipſum cum corpore, & putare eum ad perfectá filiationé corporis indigere. Neque ipſe DEVS verbum vult ſeipſum filium Dauid eſſe, ſed Dominus: corpus verò vocari filium Dauid, non ſolùm non inuidit, ſed etiàm propter hoc peruenit.

CYRILLI:

Ergò, quoniam quod eſt gratia, non natura, & quod eſt natura, non gratia: non ſunt filij duo ſecundùm tuam rationem, qui gratia quidem, & non natura filius eſt, non eſt verè filius. Supereſt autem, vt ſtaret veræ filiationis gloria in eo, qui eſt natura & non gratia, id eſt, in Deo verbo, qui eſt ex DEO patre. Expulſus eſt igitur, ſicut dixi, eſſe & dici filius DEI CHRISTVS IESVS, per quem & ſaluificati ſumus, mortem eius adnunciantes, & confitentes reſurrectionem. Verbum enim fidei quod prædicamus, ad iſtam hos confeſſionem producit. Ergò in hominem fides eſt, & non in eum, qui & natura & verè DEI filius eſt. Si enim verus eſt, qui dicit gratia filiationem ſortitum eſſe ipſum multitudini filiorum connumerabitur, id eſt, nobis, quibus ſuperna gratia filiationem donat, ad quam vocati ſumus per IESVM CHRISTVM, qui ex ſemine Rom.1. Dauid eſt ſecundùm carnem. Et certum te faciat, dicens diuinus Euangeliſta: Qui verò acceperunt eum, dedit eis poteſtatem filios Iohan.1. DEI fieri, credentibus in nomine eius. Deindè quomodò qui ab altero datam dignitatem filiationis ſortitus eſt, & nobis ipſis donare non ſuam magìs, ſed acquiſitam ei extrinſecùs gratiam?

ET POST PAVCA:

Dedit ſeipſum in exinanitionem filius, & cùm in omnibus eſſet perfectus, voluit pati humilitatem, & ſecundùm carnem ex muliere ſuſtinere natiuitatem, & appellatus eſt filius Abrahæ & Dauid. Non miratus es tam bonum diſpenſationis artificium, magìs verò repræhendis myſterium: iniuriam eſſe dicens incarnationem vnigeniti, increpas conſilium DEI & patris: inclamas verò etiàm ipſum filium, qui pati voluit propter te exinanitionem. Cum igitur audieris dicentem ad cæleſtem patrem & DEVM: Sacrificium & oblationem noluiſti, holocauſta & Pſal.39. pro delicto non poſtulâſti, corpus autem perfeciſti mihi: tum dixi, Eccè venio: in capite libri ſcriptum eſt de me, vt faciam voluntatem tuam DEVS, volui: non recta cogitare forſitan filium de ſua gloria dices. Elegit enim corporis perfectionem, & non alij magìs factam, ſed ſibi ſecundùm verba ipſius. Corpus enim perfeciſti, dicit: licèt audieris Paulum dicentem de DEO verbo? Ergò quia filij participes ſunt ſanguinis & Hebr.2. car-

carnis, & ipſe ſimiliter particeps factus eſt eorundem. Et ſic ſapiens Iohannes ſcribit,

Iohan. 1.

Et verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis, ſurge cōtra eos clamans, Non pro debita gratiarumactione à nobis iniurietur. Deus verbum non factus eſt caro, Deus verbum non particeps fuit verè ſanguinis & carnis: ſimiliter nobis non natus eſt ſecundùm carnem ex muliere: non appellatus eſt filius Dauid. Hoc enim quod & nominari cum iniurium eſt, & non ſecundùm voluntatē ipſius, quomodò pati voluiſſet? Sed nos ô ſapiens, glorificare conſueuimus DEVM & patrem, quia corpus perfecerit filio: & ipſum verò dicimus filium factū carnem, id eſt, hominem, paſſum quidem eſſe propter nos exinanitionem, & noſtræ paupertatis ſubiſſe humilitatem, permanſiſſe verò & ſic Deum, & filium verū Dei & patris. Quomodò igitur non voluit filius nominari Dauid, ſi humanatus eſt, & hoc non inuitus?

THEODORI EX SECVNDO libro Cyrilli:

Pſalm. 8.

Quid eſt homo, quòd memor es eius? aut filius hominis, quòd viſitas eum? Conſideremus igitur, quis homo ſit, de quo ſtupeſcit & miratur, quòd vnigenitus dignatus eſt eius memoriam viſitationemq́; facere. Sed quòd quidem non dictū eſt de omni, in ſuperioribus demonſtratum eſt: Quòd autem non de vnoquolibet, & hoc certum eſt. Vt autem omnia prætermittamus, quod omnibus credibilius eſt, apoſtolicum teſtimoniū excipiamus. Scribit igitur Apoſtolus ad Hebræos, narrans de Chriſto, perſonamq́ue ſuam non acceptabilem apud eos confirmans,

Hebr. 2. Pſalm. 8.

ità dicit: Teſtificatus eſt verò alicubì quidam, dicens: Quid eſt homo, quòd memor es eius? aut filius hominis, quòd viſitas eum? Minoràſti eum paulò minùs ab angelis, gloria & honore coronâſti eum, & conſtituiſti eum ſupra opera manuum tuarum. Omnia ſubieciſti ſub pedibus eius. Et cùm teſtimonium dixiſſet, interpretans ipſum, intulit: Subijciendo autem omnia, nihil dimiſit nō ſubiectum. Modò autem nondùm videmus omnia ei ſubiecta. Et quis homo eſt docens nos, quoniam dubiū erat à voce poſita apud beatum Dauid, intulit: Paulò autem minùs ab angelis minoratum videmus Ieſum, propter paſſionem mortis gloria & honore coronàtum. Si igitur ex Euangelijs quidem erudimur, ad Dominum dixiſſe beatum Dauid omnia quæ ſunt pſalmi, & cætera, & quòd memor es, & viſitas, & minoràſti, & ſubieciſti, ex Apoſtolo verò Ieſum eſſe diſcimus, de quo loquens Dauid dicit, quòd eius memor eſt, & quòd eum viſitauit, ſed etiàm quòd omnia ſubiecit ei, cùm paulominùs ab angelis minoràſſet eum, ceſſate vel vix aliquandò à veſtra impudentia, cognoſcentes quòd oportet. Videtis enim hominū ſceleratiſſimi quanta naturarum eſt differentia, & hic quidem ſtupefactus eſt, quia & memor eſſe hominis dignatur, & viſitare eum, cæterorumq́; participem facere, quorum eum participem fecit: ille verò è contrario miratur, quòd tantorum particeps eſſe ſupra ſuam naturā meruit: & hic quidem tāquàm beneficium dans mirificatur, & magna præſtans, & ſupra naturam eius qui conſequitur beneficiū: ille verò tanquàm beneficium cōſequens, & maiora, quàm eſt, ab eo ſuſcipiens.

CYRILLI:

1. Petr. 5. Pſalm. 140. Pſalm. 74.

Sobrij eſtote, ebrij ex vino eorum, declamet aliquis ſic errātibus. Impone homo tuæ linguæ oſtium, & ſeram. Ceſſa cornu in altitudinem extollens, & loquēs iniquitatem aduersùm Deum. Quouſquè inſultas patienti Chriſto? In mente habe, quod ſcriptum eſt à diuino Paulo:

1. Cor. 8.

Sic verò peccantes in fratres, & percutientes eorum infirmam conſcientiam, in Chriſtū peccatis. Et vt aliquid etiàm ex propheticis loquar codicibus,

Ezech. 16.

Iuſtificata ſunt Sodoma ex te. Superàſti paganorum verboſitates, quas fecerunt contra Chriſtū,

1. Cor. 1.

ſtultitiam exiſtimantes crucem. Nihil eſſe oſtendiſti Iudaicæ ſuperbiæ crimina. Minorare præſumis, & quòd ad te pertinet, detrahis ad infamiam eum, qui ſupernas ſedes cōdecet, & vnà cum Deo & patre eandem ſedem habet. Eum enim qui ex mortuis reſurrexit, in ſedibus Deitatis ſedere dicit ſapientiſſimus Paulus.

Hebr. 8.

Dixit enim, quòd talē habemus principem ſacerdotum, qui ſedet in dextera ſedis maieſtatis in excelſis:

Epheſ. 1.

qui eſt ſuper omnem principatum, & poteſtatem, & dominationem, & nomē quod nominatur nō ſolùm in hoc ſeculo, ſed & in futuro.

Philip. 2.

Flectitur enim ei omne genu, & omnis lingua cōfitetur, quòd Dominus Ieſus Chriſtus in gloriam Dei patris. Et quis eſt, qui in his eſt tanquàm Deus?

Ibidem.

Iterùm idem ipſe explanauit, qui eius myſteriorum ſacerdos eſt. Dixit enim: Quòd exinaniuit ſeipſum, in ſimilitudine hominis factus eſt, & in habitu inuentus tanquàm homo: & humiliauit ſeipſum, factus obediens vſque ad mortem, mortem autem crucis. Flectitur igitur omne genu cæleſtium, & terreſtrium, & inferorū ei, qui crucem ſuſtinuit, quem puris & ſolis humanitatis menſuris inijciēs aduerſarius, memoriam & viſitationem meruiſſe dicit à Deo verbo, cùm certè oportet ſcire & ſapere, quòd non alter Deus verbum erat præter ipſum filius ſeparatìm, & per partem qui ex ſemine Dauid, ſicut dicit homo: ſed erat ipſe ex Deo patre Deus verbum, factus ſecundùm nos, homo videlicet, & non alium quendam magìs quàm ſeipſum viſitatione & memoria dignans.

THEODORI EX EODEM libro:

Ceſſabunt'ne iam ab impudente pugna? deſiſtent verò vana contentione, erubeſcentes dictorū euidentiam? Multos enim, dicit, fi-

Hebr. 2.

lios

lios in gloriam ducentem. Eccè igitur in ratione filiationis cónumerans Apoſtolus appáret adſumptum hominem cæteris, non ſecundùm quod ſimiliter illis filiationis particeps eſt, ſed ſecundùm quod ſimiliter gratiã adſumpſit filiationis, deitate ſola naturalem filiationem poſſidente. Certũ enim eſt illud, quòd filiationis gloria præter cæteros homines ineſt ei præcipuè per vnitatẽ, quæ eſt ad illum. Vndè & in ipſa voce ſignificante filiũ, ſimiliter etiàm ille compræhenditur. Sed ſermocinantur ad nos: Si duo perfecta dicitis omni modo, & duos filios dicemus. Sed eccè & filius dictus eſt in diuina ſcriptura per ſeipſum, diuinitate excepta, cæteris hominibus connumeratus, & nõ iam duos dicimus filios. Vnus verò filius in confeſſione eſt iuſtè, quoniam naturarum diuiſio neceſſariò debet permanere, & perſonæ vnitio indiſſipabilis cuſtodiri.

CYRILLI:

Papè inſaniam. Ignorauit omnifariam altitudinem myſterij Chriſti, quiità frigidis & puerilibus verbis confiſus eſt. Quòd autem & prolati ſcripti virtutem minimè intelligit, rectam verò ſemitam declinat, & transfertur iterùm in ſceleratam ſibi propoſitam intentionẽ, ſtatìm docemus. Quòd enĩ ante omia ſtudium ei eſt, purum nobis hominem velle demonſtrare confeſſorẽ patri, & ab vniuerſa creatura tanquàm Deum adorandum, ipſe teſtis ingredietur. His enim, qui ſecundùm gratiã filij ſunt, & humanæ multitudini connumerans eum, verbi Deitatem ſolam veræ filiationis gloriam habere contendit, penè etiàm increpans eum, qui propter nos exinanitionem pati voluit: vel forſitan etiàm obijciens inhoneſtam ſuam dementiam diſci-
Iohan. 1. pulo dicenti (Et verbum caro factum eſt) Sciendum igitur, quòd licet vnũ alicubi dicat, & non magìs duos filios, eijciens omninò eſſe Deum & filium eum, qui, ſicut ipſe dicit, de ſemine eſt Dauid: ad ſolum refert Deum verbum, q ex Deo patre eſt, veræ filiationis gloriã. Hoc verò nihil aliud eſt, ſicut dixi, quàm non ſuſcipere modum humanitatis: omninò autem interimere diſpẽſationem, per quam & ſalui facti ſumus, & mortem & peccatum trãſiuimus, & diabolicæ auaritiæ iugum depoſuimus.

THEODORI, EX EODEM LIBRO:

Nemo artificio interrogationum decipiatur. Flagitioſum enim eſt, deponere quidem
Hebr. 12. d tantam teſtium nubẽ, ſecundùm quod Apoſtolus dixit, aſtutis autem interrogationibus deceptos, aduerſariorũ parti coniungi. Quę verò ſunt, quæ cum arte interrogant? Hominis genitrix Maria, an Dei genitrix? Et, Qui crucifixus eſt, vtrùm Deus, an homo? Sed iſtorum quidẽ certa eſt abſolutio & ex his, quæ prædiximus in reſponſis, quæ ad interrogationes fuerunt: tamen verò dicatur & iam nunc, quæ compendioſè reſpondere oportet, vt nulla eis occaſio aſtutiæ relinquatur. Cùm igitur interrogant, Hominis genitrix, an Dei genitrix eſt Maria? dicatur à nobis, vtraque: vnum quidem natura rei, alterum verò relatione. Hominis enim genitrix eſt naturaliter, quoniã homo erat in vtero Mariæ, qui & indè proceſſit: Dei autẽ genitrix, quoniam Deus erat in homine nato, non in eo circunſcriptus ſecundùm naturam, ſed quia in eo eſt ſecundùm affectum volũtatis. Itaq; vtraque quidem dici iuſtum eſt, non autem ſecundùm ſimilem rationem. Nec enim ſicut homo in vtero, vt eſſet, ſuſcepit initium, ſic & Deus verbum. erat enim ante omnem creaturam. Itaque & vtraque dici iuſtum eſt, & vtrunque eorum ſecundùm propriam rationem. Idem autem reſpõdendum &, ſi interrogant, Deus crucifixus eſt, an homo? quia vtraq; quidem, non autem ſecundùm ſimilem ratiõem. Nam hic quidem crucifixus eſt, vtpotè & paſſionem ſuſcipiens, & ligno adfixus, & ab Iudæis detentus: ille autem, quòd erat cum ipſo ſecundùm prædictam cauſam.

CYRILLI:

Inſupèr autem his infert ſtatìm procedẽs, quòd crucifixus homo erat habens DEVM inhabitantem.

ITERVM CYRILLI:

Quid dicis, ô fortis? Dei genitrix erat ſancta virgo, quòd nato ex ipſa Deus inerat, habitans ſecundùm ſolum affectum voluntatis? Iſtam eſſe adfirmas vnitatem? Ergò cùm etiàm in nobiſipſis manſionem faciat Deus exiſtens verbum (inhabitat enim animabus Sapien. 7. ſanctorum per ſanctum ſpiritum) confitearís ne ſecundùm ſimilem modum etiàm noſipſos ad ipſum habere vnitatem? Vbi igitur miraculum myſterij Chriſti adſpiciat aliquis? Nam quandoquidem creditur ſecũdùm nos homo fieri DEVS verbum, mirabile eſt verè myſteriũ, & miretur vtiquè aliquis hoc meritò & vehementer. Si autem in homine habitare dicatur ſecundùm affectum voluntatis, aliam habet rationem res diſpenſationis. Meruimus enim, ſicut dixit, eiuſmodi gratiam, qui fide quæ in ipſum eſt ſplenduimus. Non enim aliquis vtiquè dicat, quòd non voluntariè ineſt nobis. magìs verò voluntariè ſiue ſecundùm voluntatem inſitam ei ad nos affectum fecerat. Sed nec à carne ſanctæ virginis initium eſſentiæ habuiſſe dicimus Deum verbum, qui conſubſtantialis eſt patri. Erat enim ſemper vnà cum eo ſubſiſtens. magìs autem ſcimus ſecundùm nos, factum eſſe hominem. Itaque *iuſtè Dei genitrix di- *tam iuſtè catur à nobis ſancta virgo, quàm hominis genitrix, cùm certè ſecundùm carnem CHRIſtum peperiſſet.

ET POST ALIA:

Cùm enim ad explanationem hoc propoſitum eſt, quod eſt, Cùm introducat primogenitum

genitum in orbem terrarum, dicit: Et adorét eum vniuerſi angeli Dei: ſcribit iterùm ſic: Pſalm. 96.

THEODORI:

Quis eſt igitur, qui in orbem terrarum introducitur, & dominationé eius incipit, de qua ei & adorari ab angelis acquiritur? Nec enim inſaniens aliquis dicat, Deum verbum eſſe introductũ, qui omnia non extantia fecit, ineffabili eius virtute donãs eis vt eſſent.

CYRILLI:

Inſaniã igitur eſſe dicis, velle ſapere rectè, & in mente habere veram, & rectam, & inadulteratam fidem? cùm certè plenos ſermones inſaniæ, dicat aliq̃s eſſe, & valdè meritò eos, qui vnigenitum Dei verbum abnegant introductum eſſe à Deo & patre in orbem terrarum, cùm factus eſt homo. Qui enim ſecũdùm naturam & differentiam alijs omnibus ſuperior eſt, quoniam eſt creator eorum, & tantùm eis ſubſtantialiter ſuperior & ſuperpoſitus eſt, quãtùm eſt minor ſactura factore, ingreſſus eſt in orbem terrarum, quandò appellatus eſt pars eius, ſecundùm quod homo apparuit.

ET POST PAVCA:

Miror verò aduerſarium ſcripſiſſe, quòd nunquàm coniunctionem ad Deum verbũ meruiſſet & Ieſus, niſi priùs immaculatus eſſet effectus per vnctionem. Nam quidem primùm diſiungit manifeſtè & diſcernit, apertè duos dicens filios. Deindè dicat, quãdò, ſicut ait immaculatus effectus eſt, & ad Deum verbum coniunctionem meruit, vtrùm ex ipſo vtero, aut cùm triceſimo anno eſſet. Peruenit quidem ad Iordanem, quæſiuit verò etiàm Iohannis baptiſmũ. Si quidem ex vtero ſanctus eſſet, quomodò dicit ſanctum effici eum, & non magìs eſſe? Quod enim dicitur fieri, omìnò neceſsè eſt intelligere, quòd non erat quod factum eſt. Sin autem erat ſanctus ſemper, & hoc non in tempore factus eſt, quomodò dicit Spiritum ſuper eum deuolãſſe, & coniunctione dignum ipſum demonſtrãſſe, & addidiſſe ei quod deerat? Et hoc enim in alijs ſuis poſuit libris. Quid enim erat, quod omninò ad ſanctificationé deerat ei ex ipſo vtero, magìs verò & ante ſecundùm carnem natiuitatem ſancto & immaculato, & ſanctificanti creaturam? Matth. 3.

Cùm igitur dicat, quòd non vtiquè meruiſſet Ieſus coniunctionem ad Deum verbum, niſi priùs immaculatus effectus eſſet, plurimas ſimul accuſatiões aduersùs ſua ſcribit vaniloquia. Nam primùm quidem indecenter dicit, meruiſſe: deindè diſiungit in alterum ſeparatìm filiũ, qui ex ſemine eſt Dauid, quem ipſum ſolum ſeparatìm Ieſum nominare impudenter contendit: Ad hæc, immaculatum effici eum dicere, tanquàm hoc aliquandò non habentem, plurimam hoc habet & blaſphemiam. Vnitus enim Deus verbum ex ipſo vtero carni ſuæ, vnus erat, & ſic & immaculatus filius, ſanctus ſanctorum, & de ſua plenitudine ſpiritum dans non ſolùm hominibus, ſed etiàm ſursùm & in cælo rationabilibus virtutibus.

ET POST PAVCA. Theodori:

Multifariè multiſq; modis olìm Deus locutus patrib' in prophetis, in nouiſſimis diebus his locutus eſt nobis in filio. Per filium enim locutus eſt nobis: certũ eſt verò, quòd de aſſumpto homine. Cui enim dixit aliquãdò angelorum, Filius meus es tu, ego hodiè genui te? Nullum, dicit, participé fecit dignitatis filij. Hoc eñ quod dixit, Genui te, quaſi per hoc participationem filiationis dedit: omninò verò apertè nullam habens ad Deũ verbum communionem, appáret hoc quod dictum eſt. Hebr. 1. Pſalm. 2.

CYRILLI.

Certè & in allocutionibus, quas fecit ad baptizãdos, iterùm dixit idem Theodorus: Hoc verò nó ex nobiſipſis inuenimus teſtimonium, ſed ex diuina edocti ſumus ſcriptura, quoniã & beatus Paulus ità dicit: Ex quibus Chriſtus ſecũdùm carnem, qui eſt ſuper omnia Deus: non quòd ex Iudæis & ſecundùm carnem eſt, qui ſuper omnia Deus eſt: ſed hoc quidem ad ſignificãdam humanam naturam dixit, quã ab Iſraelitico genere eſſe ſciebat: illud autem ad oſtendendam diuinã naturam, quam ſupra omnia & omibus dominantem ſciebat. O ſurdi audite, & cæci videte, acclamauit aliquis ſanctorum eis, qui fuerãnt ex ſanguine Iſraël. Ego autem arbitror & valdè meritò hoc aptum eſſe non habentibus, vel non volentibus rectè intelligere Chriſti myſterium. Nam obcæcauit quidẽ Deus ſeculi iſtius intelligẽtias infidelium, & lumen diuinum & intelligibile in méte & in corde non habentes meritò errauerunt. Si verò quidam ſunt illuminati, magìs verò etiàm Doctoribus connumerati, qui ſimilibus morbis neſcio quomodò detenti ſunt, quid aliud eis aliquis acclamet, quàm hoc, quod à Deo dictum eſt per vnũ ſanctorum prophetarũ, Quòd laqueus facti eſtis ſpeculæ in viſitatione, & ſicut retia extenſa in ſtatumine, quam qui venantur, confixerunt? Qui enim quàmplurimã vtilitaté ſubiectis magìs facere debẽt, iſti fuerũt & laqueus, & rete, & ſcandali occaſio, & petaurũ inferni. Et iſta dico miratus valdè, & videre nó potés, ad q̃d reſpicit intentio aduerſarij. Nam confeſſus eſt quidẽ euidéter, ꝙ per filium locutus eſt nobis Deus & pater: eſſe verò iſtũ dicit aſſumptum hominé, nullã habente Deo verbo ad hoc dictum cõmunionem. quomodò igitur non omibus manifeſta eſt aduersùs B. Paulũ calumnia, magìs verò ipſius veritatis accuſatio? nec eñ ſic intellexit ſpiritũ ſanctũ habẽs apoſtolus. Iterùm verò deriuat dogmatũ rectitudinem ad ſuam placentiam aduerſarius. Rom. 9. Eſa. 42. 2. Cor. 4. Oſeę 5.

EX LIBELLIS PORRECTIS à presbyteris & diaconis, qui tranſmiſſi ſunt ab epiſcopis, & clericis, & monachis, & cæte-

ris magnæ Armeniæ, & Perſidis, & alijs gentibus Proclo ſanctiſſimo epiſcopo Conſtantinopolitanæ ciuitatis.

Fuit aliquis peſtifer homo, magìs autem fera, hominis habens formam diabolicam, mentito nomine Theodorus, qui ſchema & nomen epiſcopi habuit, in angulo & ignobili loco orbis terrarum latitans, in Mopſueſteno ſecundæ Ciliciæ vili oppido, verè quidem & principaliter à Paulo Samoſateno deſcendens, licèt Photino & cæteris hæreſiarchis in libro de Incarnatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, in toto ſuo propoſito ipſis verbis inueniatur vſus, & ſi quid peius. Iſte per machinationem & audaciam & errorem diaboli volebat omnes homines acuta ſua ſicut colubri lingua, & veneno, quod ſub lingua aſpidis eſt, deperire. Et interim quidem retinebatur ſuo latibulo, timens poteſtatem eorum, qui à magno Deo & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto acceperunt calcare ſupra colubros, & ſcorpios, & omnes vires inimici: dico autẽ ſanctos apoſtolos, & qui conſequenter ab his ſuſceperunt, martyres, & confeſſores, & epiſcopos, & cæteros ſanctos. Inuento autem, neſcio quomodò, tempore, cœpit repere & extra fines ſuos, fiduciam gerens & in parœcia ad eum non pertinente, tãquàm eruditus ſermocinator, & in Antiochia Syriæ in eccleſia alloquens, ſic dixit: Homo Ieſus. Quid eſt enim homo, quòd memor es eius? Apoſtolus autem, de Ieſu dictum fuiſſe hoc, dixit. Eum enim, qui paulominùs ab angelis minoratus eſt, videmus, inquit, Ieſum. Quid ergò? Homo Ieſus ſimiliter omnibus hominibus, nullam habens differentiam ad homines eiuſdem generis, præter ea quæ gratia ei dedit: gratia autẽ data, naturam nõ immutat: ſed poſt mortis deſtructionem donauit ei Deus nomen ſupra omne nomen. Qui donauit, Deus eſt: cui donauit, homo Ieſus Chriſtus primitiæ reſurgentium. eſt enim primogenitus ex mortuis. Aſcendit ergò, & ad dexteram patris ſedet, & eſt ſupra omnia. O gratia, quæ ſuper omnia data eſt Ieſu. O gratia, quæ ſuperauit omnium naturam. Qui eſt eiuſdem mihi naturæ, ſuper cælum demonſtratus eſt, in dextera patris ſedet, & dico ad eum: Nõ vna natura mea & tua? & tu quidẽ in cęlo, ego autem in paſſionibus: & tu quidem ſupra omnem principatum & poteſtatem, ego autem in cœno. Sed audiam ad ea, quòd benè complacuit in me patrinũ. Quid dicit figmentum ei qui ſe finxit, quare ſic me feciſti? Nihil habeo ad hoc quod dicam: ſed mei fratres, qui eiuſdẽ mihi matris filij ſunt, dicunt mihi, Nè disiungas hominem & Deũ, ſed vnum eundemq; dic hominem. Dico cõnaturalẽ mihi, dico Deum. Si dixero connaturalem Deo, dico, Quomodò homo & Deus vnum? Nunquid vna natura hominis & Dei, Domini & ſerui, factoris & facturæ? Homo homini conſubſtantialis, Deus aũt Deo cõſubſtantialis. quomodò ergò Deus & homo vnus per vnitatem eſſe poſſunt? ſaluãs, & qui ſaluatur? qui ante ſecula, & qui ex Maria apparuit? Sed vehemẽter doleo, quia mei fratres hæc mihi dicunt, vt loquar in Eccleſia, q̃ non eſt poſſibile dicere benè ſapientes. Hæc ab impio Theodoro dicta poſuerunt, & inferunt ſic: Non qualemcunq; autem tumultum ex impijſſimis ſuis verbis Eccleſię mouens, cognitus eſt huc atq; illuc à rectitudine dogmatũ declinans. Nec enim recta via eius, qui peruerſus eſt. Vndè multi clericorũ fiduciam habuerunt eum conuincentes: & miſerum autem Neſtoriũ moueri, & tędiosè quæ ab eo dicta ſunt, ſuſcepiſſe: & alia multa perturbatio à populo facta eſt ex diſſonantibus Chriſtianorum eccleſiæ verbis eius, ſicut cõtinet Epiſtola Iohannis Antiochiæ ad Neſtorium. Multo autem tempore ſcilicet perſeuerans Theodorus, perſuaſit multis & Neſtorio, quòd Chriſtus filius Dei viui, qui de ſancta virgine Maria natus eſt, nõ eſt qui ex patre natus Deus verbum, conſubſtantialis genitori, ſed homo, pro quantitate ſuæ voluntatis ex Deo verbo cooperationem ſuſcipiens, & non priùs meritus cõiunctionem Dei verbi, antequàm immaculatus fieret, vt particeps fiat immaculatiõis, ſolius nominis filiationis & dominationis. Quomodò enim, inquit, homo & Deus per vnitatem eſſe poteſt, qui ſaluat & qui ſaluatur? q ante ſecula, & qui ex Maria apparuit? Dominus & ſeru⁹? factor & factura? Ità & talia ipſe Chriſti impugnator Theodorus auſus eſt dicere, & in ſuis conſcriptis inſeri fecit, fingens quaſi cõtradicere Arrio, & Eunomio, & Apollinario, & non penitùs Deo verbo de ſubſtantia Dei patris genito dans, aut ſecundùm carnem de ſancta virgine Maria natiuitatem, aut aliud aliquid de incarnatiõe & humanatione: ſed Ieſu Chriſto, qui & vnct⁹ eſt, & participatur honorem, cuius particeps eſt propter ex Deo verbo & vero & conſubſtantiali filio pręparationem ſibi factam, vt conuerſetur benè. Perſuaſo autẽ impio Neſtorio vnà cum alijs, gaudebat iam diabolus, q̃ p filiũ ſuũ Theodorũ perſuaſit multis & Neſtorio errori ſeruire. Non eſt autem contentus quorundam in locis Syriæ perditione, ſed volebat multò ampliùs terram compræhendere. Contigit autem iſtam eccleſiam viduam fieri, & neſcimus ex quibus peccatis, aut quomodò obtinuit Epiſcopatum Neſtorius quorundã circunuentione, non habẽtium nec ex Deo accipientium gratiam: & poteſtate abutens, exultabat ſua impietate ſuperare authorẽ ſuũ Theodorum. Miſeratus autẽ Deus eccleſias, ſuſcitauit multa contra eum, in quibus & humiles conſtituti, nihil prætermiſimus vſq; ad mortem pro veritate certantes, ſicut & in noſtris contra Theodorum & ſcripta eius libellis ad Alexandrinum religioſiſſ. epiſcopum Cyrillum diximus, & in his quæ ad veſtram dici-

Luc. 10.
Pſalm. 8.
Hebr. 2.
Phil. 2.
Coloſſ. 1.
Apocal. 1.
Matth. 3.
Eſa. 29.
Rom. 9.
Neſtorius à Theodoro deprauatur.

dicimus beatitudinē: & petimus, poſtquàm iſti perlecti fuerint, & illos perlegere, quatenùs fiat vnitas veſtra contra Theodorum, & ſacrilega capitula & dogmata eius, & eorum, qui ſimilia ſapiunt vel docent: & ſicut Domino placuit cōdemnari manifeſtè & nominatim in Epheſo ab vniuerſali ſynodo ſacrilegum Neſtorium, ſic per vos etiàm anteà condemnatum ſinè nomine, ſacrilegiorem in varia impietate Theodorum, nominatim condemnari, & eos qui ſecundùm impijſſimam eius expoſitionem hactenùs in Syria & Cilicia ſapiunt & docent.

Porrecta ſunt autem & impia capitula ex Theodori codicibus ſanctæ memoriæ Proclo ab Armenijs, quorum multa in antelatis continentur. Ad tales igitur libellos Armeniorum reſcribēs ſanctæ memoriæ Proclus, inter alia dogmata, de Theodoro & eius impietate dicit:

PROCLI SANCTÆ MEMO-riæ à Tomo ad Armenios ſcripto.

Hic Tomus habetur integer in operib^s Cyrilli.

FVgiamus turbulentos & cœnoſos fallaciæ riuos, ſectas Deum impugnantes: dico Arrij furorem, diuidentem indiuiduam Trinitatem, Eunomij audaciam circuncludentem ſcientia incompræhenſibilem naturam, Macedonij rabiem ſeparantem à Deitate inſeparabiliter procedentem ſpiritum, & nouam iſtam & recentem blaſphemiam, quę Iudæorum multò ampliùs blaſphemiam ſuperat. Nam illi quidem eum, qui eſt filius, denegant, fraudātes ramo radicem. Iſti verò ei, qui eſt, alterum introducunt, *detrahentes ſynceram naturam, vtpotè multa generantem. Dicamus ergò cum Paulo, Chriſtus eſt pax noſtra, qui fecit vtraque vnū. Nam Iudęum & paganum per baptiſma in vnum nouum creauit hominē, virtutem vniens cōuerſatione diſtantia. Terreantur condemnatione nouæ impietatis inuentores: ſiquidem ea quæ diſtant, in conſonantiam vnita ſunt: qui autem vniuit, in dualitatem, quantùm ad ipſos, diuiſus eſt.

*alia verſio ſic habet, itemerabilē ſubſtātiam tanq̈ in fœtu multiplicem diffamare contendunt.

Epheſ.2.

IDEM SANCTVS PROCLVS IN eodem Tomo ad Armenios ſcripto, aduerſùs eundem impium Theodorum.

ISTA autem ad veſtrā direximus charitaté, ex veſtris inuitati libellis, quos ad nos tranſmiſiſtis, dicentes quoſdam peſtiferos & monſtriloquos homines inuaſiſſe prouinciam veſtram, volentes per malitioſa conſcripta & obiectiones falſæ ſcientiæ, peruertere ſimplicem & *ſinè machinatione orthodoxæ fidei pulchritudinem. Sed quæ ſunt beati Pauli, iterùm dico vobis: Videte nè qs ſit, qui vos decipiat per philoſophiam & nouā fallaciam, ſecundùm traditionem vani conſilij hominum, & non ſecundùm Chriſtum. Fundamētum enim aliud ponere nemo poteſt præter poſitum, qui eſt IESVS CHRISTVS.

alius vertit, *infucatam

Coloſſ.2.

1. Cor. 3.

SANCTI CYRILLI *AD CLERICOS ET LAMponem presbyterum.*

CVM apud Eliam commorarer, vir aliquis ex his, qui nobiliter militant in palatio, epiſtolam multorum verſuum & grandem obtulit mihi ſignatam, quam ſe dicebat accepiſſe ab Antiochenis orthodoxis. Subſcriptiones autem erant in ea plurimorum clericorum, & monachorum, & laicorum. Accuſabant autem Orientales Epiſcopos, quaſi tacentes quidē Neſtorij nomen, & diſſimulantes eum auerſari, tranſilientes autem ad Theodori codices de Incarnatione factos, in quibus multò peiores Neſtorij blaſphemijs poſitæ ſunt. Pater enim fuit Neſtorij pſidiæ, & illius mala locutus, impius in his factus eſt, in quibus modò eſt. Et ſcripſi quidem reuerendiſſimo epiſcopo Antiocheno, vt Theodori impia dogmata in Eccleſia nemo loquatur: accedens autem ad Alexādriam reuerendiſſimus diaconus & archimandrita maximus plurima inclamauit in Orientales, dicens orthodoxos nullum ibì locum habere, nec fiduciā loquendi de recta fide. Dixit verò, quòd cōfingunt quidem confiteri ſymbolum expoſitum Niceæ à ſanctis patribus, malè autem illud interpretantur: & adhortatus eſt me omem expoſitionem Nicenæ Synodi interpretari planè, vt non ſubripiant quidam alia pro alijs exponentes. quod & feci. Habet igitur Tomos, vt offerātur & pijſſimis reginis, & Chriſtianiſſimo & pijſſimo domino. Feci enim in membranis ſcribi Tomū. Cum conſilio igitur eius ſicut benè habere perſpiciatis, opportunè offerte. Oportet enim nos vndique pro recta fide certare, & exortā aduerſùs Chriſtum impietatem, quantùm poſſibile eſt, è medio expellere feſtinare.

EIVSDEM SANCTI CYRILLI Epiſtola ad Acacium Epiſcopum Melitinæ. ſcripſit verò eandem ad Theodotum Ancyræ, & ad Firmum Cæſareæ Cappadociæ.

NON oportebat latere ſanctitatem tuā, aut forſitan & cognouit, ꝙ omes Orientales religioſiſſimi Epiſcopi in Antiochia conuenerunt, cùm tranſmiſiſſet eis Tomum dominus meus ſanctiſſimus epiſcopus Proclus, bonorum plenum intellectuum, & rectorum dogmatum. Erat enim ratio multa & longa de diſpēſatione Domini noſtri IESV Chriſti: ſuppoſuit verò etiàm capitula quædam, collecta à Theodori codicibus, quæ conſonantem Neſtorij perfidijs intellectum habent, & adhortatus eſt eos etiàm illa ana-

Tom^s Procli commendatur.

anathematizare. Illi verò non paſſi ſunt, & ſcripſerunt ad me, quòd ſi cótigerit anathematizari ea quæ ſunt Theodori, perueniet omnimodò macula etiàm ad ſanctos noſtros patres, Athanaſium dico & Baſilium, & Gregorios, & Theophilum, & cęteros. Nam ſcripſerunt & ipſi quædam conſonantia eis, quę ſunt Theodori. Et erat neceſſariũ etiàm me ad eos reſcribere, quæ & nota faciet tuæ ſanctitati religioſiſſimus epiſcopus Daniel, qui Alexandriæ inuentus eſt, & ſingula eorum, quæ mota ſunt, ſubtiliter cognoſcit.

EPISTOLA CYRILLI AD Rabbulam Epiſcopum Edeſſæ.

AD incomparabilem quandam alacritatem & ad inexpugnabilem confidétiam noſtras excitat animas ſapientiſſimus Paulus, ſic ſcribens: Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? Tribulatio? an anguſtia? an pſecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius? Nihil enim intolerabile eſt eis, qui firmiter apud ſe ſtatuunt certamen fidei certare, curſum perficere, fidem ſeruare, vt & incorruptionis mereantur coronam. Sicut verò ſolicitos optimè gubernare, non in ſerenitate nauigare, ſed in tempeſtate poſſe nauem ſeruare, probatiſſimos declarat: ſic etiàm ſortitos eccleſijs præſidere nõ omnimodò rerum ſerenitas claros demonſtrat: magìs verò ſolertia in tribulatiõibus, & fortitudo, & patientia, & fortiter reſiſtere inſtabilibus hæreticorum ſermonibus. Semper quidem tua ſplẽduit ſanctitas, præcipuè autẽ modò, facta omnibus Oriẽtalibus columna & fundamentum veritatis, & ſicut quendam peſtiferum expellens morbum nouę & abominãdæ hæreſeos Neſtorij blaſphemiam. Nam pcedit quidẽ ex altera radice (illius dico, qui de Cilicia erat) iſta impietas. arbitratus verò eſt, quòd tenebit orbem terrarum propter potentiam neſcio quomodò illi datam. Rapuit enim ſedem fortiſſimam, & factus eſt cibus draconi multa capita habenti: ſperauit verò etiàm ipſe ſanctas Dei Eccleſias deuorare, & omnes appræhendere: & niſi nos ſaluâſſet Deus omipotens, præualuiſſet vtiquè, quantùm ad potentiam conatuum pertinet eius, ſceleratasq; concurſiones illorum, qui eum continent.

Rom. 8.

Hæreticorũ inſtabiles ſermones.

Theodorũ Mopſueſtenum dicit.

Apocal. 12.

EPISTOLA CYRILLI ad monachos.

CHariſſimis & deſideratiſſimis Anaſtaſio, Alexandro, Martiniano, Iohanni, Paregorio presbyteris, & Maximino diacono, & cæteris orthodoxis patrib⁹ monachorum, & eis qui vobiſcum ſolitariam vitam exercent, & in fide Dei confirmati ſunt, Cyrillus in Domino gaudere.

Deſiderium ſtudiumq́ue, quod circa doctrinam veſtra charitas hábet etiamnùm, nõ mediocriter collaudaui, dignumq; eſſe dico omni ratione. Nam diuinas deſiderare doctrinas, ſacrorumq; dogmatum ſolere deſendere rectitudinem, quomodò non aliquis miretur? Hæc enim res vitæ infinitæ & beatę prouiſor eſt, & ſtudium quod in his eſt, non ſinè mercede exiſtit.

ET POST ALIA:

Quoniam verò ſcripſit veſtra reuerentia, quòd deriuant quidam ad quod non conuenit, vim verborum, quæ in Symbolo ſunt, aut non intelligétes rectè, aut diligétes quorundam cóſcripta, in reprobum ſenſum abducti: ideò ſcripſiſtis, ꝙ propter hoc oportet me de his ipſis ad vos facere doctrinam, & planè interpretari expoſitiõis fidei tenorem, arbitratus ſum oportere quæ in mentẽ veniunt meam, breuiter dicere. Sequemur verò vbiquè ſanctorum patrum confeſſiones & dogmata, rectè & indeclinabiliter diſcutiendo, quæ ab eis dicta ſunt. Nam iam q̃dem & ſancta Synodus Epheſi collecta Dei voluntate, contra Neſtorij perfidiam iuſtam & ſubtilem ſentẽtiam proferens, & aliorum vaniloquia, quæ poſt ipſum erunt, aut ante ipſum fuerunt, æqualia ſapientes ei, & dicere aut ſcribere preſumpſerunt, cum illo condemnauit, ſimilem eis condemnationem imponens. Conſequens enim erat, vno ſemèl propter tam profana vaniloquia inculpato, non cõtra vnum magìs peruenire, ſed vt ſic dicã, contra omnem eorum ſectam ſiue calumniam, quam fecerũt aduersùs pia Eccleſiæ dogmata, duos colentes filios, & diuidentes indiuiduum, & crimen adſcribétes cælo & terræ, tanquàm homini ſeruientibus. Adorat enim nobiſcum ſupernorum ſpirituum ſancta multitudo vnum Dominum Ieſum Chriſtum. Nè autem error apud quoſdam Symboli ignoretur, quod in vniuerſis ſanctis Dei eccleſijs & tenet, & prædicatur, ſanctorũ patrum dogmata ſiue expoſitiones geſtis inſerui ibi confectis, vt ſcirent legentes, quem debet intelligi ad modum ſanctorum patrũ expoſitio, ſiue ſyncerum rectæ fidei ſymbolum. Arbitror charitatem veſtram & legiſſe librum, quem de his ipſis conſcripſimus. Ipſum verò etiàm nunc, ſicut dixi, ipſis verbis apponens Symbolum, ad hoc conuertar Deo iuuante, vt ſingula planè interpreter, quæ in ipſo poſita ſunt. Scripſiſſe enim ſcio prædicabilem Petrum: Parati ſemper ad ſatisfactionem omni petenti vos rationem de ſpe, quæ in vobis eſt.

Patres ſequendi.

1. Petr. 3.

EX EPISTOLA RABBVLÆ beatæ memoriæ, ſcripta ad ſanctum Cyrillum contra impium Theodorum.

IAm verò quidam vnitatem ſecũdùm ſubſiſtentiam, omnibus modis abdicant. Morbus enim aliquis ſublatens inueterauit Orienti, immedicabilis modo vulneris depaſcẽs Eccleſiæ corpus, & plurimos quidem latens, apud autem quaſi ſtudioſos, & ſupercilia extollentes

tollentes eruditione, latenter honoratus. Epiſcopus enim quidam prouinciæ Cilicũ Theodorus, vir veriſimilis dicendi, & potẽs perſuadere, alia quidem ſuper tribunali eccleſiæ ſtatim dicebat ad populi placentiam, alios autem laqueos perditionis in ſcriptis ponebat, qui in principijs quorundam eius codicum anathemate circuncludebat inſpicientem non manifeſtare alijs ſcripta iſta. Primùm expoſuit, non eſſe verè DEI genitricem ſanctam virginem, tanquàm DEO verbo non ſuſcipiente ſecundùm nos natiuitatem. Hoc vſque adhuc latens, nè tempore ampliore confirmatum fortius putaretur, ſecundùm iudiciũ Dei oblitus Neſtorius nouæ inciſionis author publicauit. Sequitur autẽ hoc & quod eſt de humanatione: nec enim dicunt ſecũdùm ſubſtantiam, vel ſecundùm ſubſiſtẽtiam vnitum eſſe DEO verbo hominem: ſed bona volũtate quadã, tanquàm diuina natura non ſuſcipiente alterum modum vnitatis propter non circũſcriptibile. Iſte & Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum dixit non oportere adorare ſicut Dominum, ſed relatione DEI honorari, ſicut imaginem quandam: magìs autem manifeſtiùs ſecundùm eos dicere, ſicut inſtar aliquid relatione adſidentis dæmonis. Iſte & carnem Domini pronunciauit nihil omninò prodeſſe, diſſipans Domini vocem, quæ
Iohan. 6. eſt, Caro nihil prodeſt. Iſte & Apoſtolum dicit non cognouiſſe Chriſtum, quòd Deus erat, ſed ſupra fidem, quę eſt in homine, ędificatam eſſe Eccleſiam. De gehenna hìc ratiocinationes eorum non eſt tutum per literas ſignificare. Iſti ſunt theſauri impietatis eorum, quibus iamdudùm latenter fruebãtur, & volunt, ſi poſſibile eſt, vſque ad finẽ obumbrare timentes pias aures populi.

AB ECCLESIASTICA HISTOria Heſychij presbyteri Hieroſolymorum, de Theodoro.

ITà Photinum multis & alijs apud eos ſeculis, Theodorus quidã præcipuè imitatus eſt: malitioſus quidem loquendi, & lingua paratiſſimus, & ipſe tamen inſtabilis voluntate, qui huc & illuc inclinans ferebatur.
Theodorus redit ad vomitum. Clericatui enim Antiocheno à prima ætate connumeratus, & benè conuerſari pollicitus, ad ſeculares libidines reuerſus, iterùm delectabatur. In omnibus autem bonis imitabilis, & beatus vir Ioannes Conſtantinopolitanus Epiſcopus, ſcripſit epiſtolam, quę
Epiſ. Chryſoſt. ad Theodorum. vſque adhuc in codicibus legitur, & à peiore ad meliorem pœnitentiam eum transferre præualuit: & iterùm benè conuerſari, iterùm in clericatu eſſe cœpit, & Antiochia relicta in Tharſum transmigrauit, ex qua in Mopſueſtiam trãſijt, ordinatus in eam epiſcopus, nondùm Deo volente, manifeſtam impietatis illius prædicationem fieri. Prima autem elementa ſuæ doctrinæ ex Iudaico vaniloquio incipiens, Codicem in Prophetiam Pſalmorum conſcripſit, omnes de Domino prædicationes abnegantem. Culpatus verò, & periclitatus, contraria ſibi dixit, non ex voluntate, ſed compulſus omnium querimonijs, & codicem ipſum delere pollicitus, latenter conſeruabat Iudaicæ impietatis viaticum. Igni enim ſua commentaria ſimulans tradere, malitioſè abſcondere illecebram conabatur. Tempus quidẽ plurimum in exiguo loco praua loquens, qui eſſet merito, latebat. Quoniam verò loquẽs cõſtitutus, vana ſolitus loqui, Doctoris famam conſecutus eſt, paucis quibuſdã apud eum ſtudentibus, qui veneno dictionũ decipiebantur, calicẽ bibentes verbis quidem benè cõpoſitis coloratum, blaſphemis verò intellectib⁹ & veneno plenũ. Senectute iam cana debilitatus, ſed minima pietatis ſcintilla, ſi qua fortè in eo fuiſſet, inueterata, libros componere aduerſùs Domini Dei apparitionem præſumpſit, quorum multitudinem prætermittẽtes: (nec enim fas eſt impios reuoluere ſermones) vnius in præſenti memoriam faciamus. Chriſtũ enim Ieſum, generis noſtri Saluatorem & Dominum, Heb. 1.
quem ſplendorem paternæ gloriæ & imaginem ſubſtãtiæ Paulus vocat, ferre eum omia dicens verbo ſuæ virtutis, qui purificationẽ noſtrorum fecit peccatorum, & ad dexterã paternæ maieſtatis conſedit, de quo ad Co- Coloſſ. 1.
loſſenſes ſcripſit Epiſtolã, quòd in eo omia ſunt creata, quæ ſunt & in cælis, & in terra, viſibilia & inuiſibilia, quòd per eum & in eũ creata ſunt omia, & ipſe eſt ante omnia, hũc non incarnatum verbum, ſicut Euangelicis vocibus edocti ſumus, ſed hominem p vitæ prouectionem & paſſionum perfectionem coniunctum DEO verbo ſcripſit ſtultus in omnibus, & hæc in myſticis ſermonibus auſus eſt: & ille quidem talia. Sed & ſequaces eius extollebantur, de quibus dicere cõue- Rom. 1.
nit, dicentes ſe ſapiẽtes, ſtulti facti ſunt. mutauerunt enim verè & iſti gloriam incorruptibilis Dei in ſimilitudinem corruptibilis hominis, Chriſtum non ſicut Deum incarnatum glorificãtes, ſed ſicut vnum ſimilem nobis hominem iniuriantes. Nos verò ad cætera orationis procedimus. Non enim multum tempus ſuperuiuens Theodorus, prędictis contra myſterium blaſphemijs, & nouæ Hieruſalem iniuriam addidit, minorare & eam tanquàm patriam incarnationis myſterij properans.

LEX DIVINAE RECORDATIonis Theodoſij & Valentiniani.

DEbitã à nobis venerationem pijſſimę doctrinæ reddẽtes, eos, qui auſi ſunt cõtra Deum impiè cõſcribere, debitæ cõdemnatiõi ſubijcere, & nominib⁹ dignis vocari oportere exiſtimauimus. Iuſtũ igitur circundare eos cõfuſione ſuorum peccatorũ, & in tali vocabulo permanere in æternum, quatenùs nec viui liberentur, vt poſt mortẽ per-

permaneant cōtempti & condénati. Iterùm igitur doctrina Diodori, & Theodori, & Neſtorij ipſorū & peſtiferorū viſa eſt nobis abominãda eſſe: ſimiliter aút & omnes, qui ſequuntur eorum errorem, & conſentiunt eorum impietati, iuſtum & ipſos eandem nominationem mereri, & confuſionem induine, dum nominantur Chriſtiani, ex ipſo inueniantur decorati vocabulo, longè conſtituti à Chriſtianorum propoſito, & alienati à recta & immaculata fide. Quapropter per hanc noſtram legem ſancimus eos, qui in omni terra vbiquè inueniuntur impijſſimo & inſtabili Neſtorij & Theodori propoſito conſentientes, Simonianos à præſenti nominari. Oportet enim eos, qui anteà in diuina doctrina creuerunt, poſteà verò ad illorum impietatē inclinatos, & illorum imitatos errorem, eadem nominatione Simonianos probari, ad ſimilitudinem Arrij per ſanctionem diuinę recordationis mirabilis & prædicabilis Conſtantini, qui conſtituit Porphyrianos nominari Arrianos: qui propter ſimilitudinem impietatis, nominationem Porphyrij impoſuit ei, qui auſus eſt & exiſtimauit veram fidem humanorum potentia verborum circunſcribere, & codices peſtilentes & ineruditos ad memoriam relinquere poſterorum. Nemo igitur audeat ſacrilegos codices ab eis expoſitos, & maximè à Theodoro & Neſtorio, & contrarios veræ doctrinæ & expoſitioni venerabilium epiſcoporum, qui Epheſi collecti ſunt, legere, aut poſſidere, aut ſcribere. Oportere enim eos codices cum omni diligentia requiri, & inuentos publicè coram omnibus comburi. Per hoc enim radix impietatis amputabitur, nè in poſterum erroris ſemina generentur ad errorem ſimplicium, qui facilè ad illius laqueos collabantur. Neq; decæterò inueniatur prædictorum hominum memoria, vel alia appellatio præter Simonis: ſed neq; in loco, vel in domo, vel in vico, aut agro, aut in ciuitate, vel in eius ſuburbanis conuenticulum eorum fiat, nec in manifeſto, nec in occulto. Tales enim iubemus omni priuari conuenticulo viuentes. & hoc certum omnibus ſit, quòd ſi quis præterierit pręſentem noſtram ſanctionem, & Theodoro & Neſtorio adſenſerit, illorū ſocios imitans, eius per gladij vltionē omnis ſubſtantia fiſco addicetur. Tua igitur illuſtris eminentia præſentem à nobis expoſitam legem manifeſtam faciat per omnem terram habitantibus, & proponi per ſingulas ciuitates dignetur, quatenùs per huius legis recitationem cognoſcant omnes, qui in quacunque prouincia ſunt, quæ ſuper his à nobis diſpoſita ſunt. Eandem autem legem noſtram Græcis & Latinis ſcripſimus verbis ad recitantium felicitatem.

Diodor⁹, & Theodorus, & Neſtorius impij mulctātur cum ſuis.

Libri hæreticorum vetantur.

Libri hæreticorū comburendi.

Pœna trāſgreſſorum.

LEX THEODOSII ET VALENtiniani, piæ recordationis Imperatorum, aduerſùs Neſtorium & Theodorum, & eos qui ſimilia eis ſapiunt.

IAm priùs quidem Neſtorius, qui Conſtātinopolitanæ ciuitatis fuit epiſcopus, noua & monſtroſa dogmata pertentans introducere ſyncerae & orthodoxæ fidei Chriſtianorum, eiectus eſt à ſancta ſynodo, quæ per ſanctionem Imperialem ex omni orbe terrarum Epheſi congregata eſt: quæ eadem ſancta Synodus ſimul etiàm confirmauit expoſitam à Nicenis trecétis decem & octo epiſcopis orthodoxam fidem. Et nos corroborantes ea, quæ piè decreta ſunt ab eodem ſancto Concilio Epheſi congregato, generalem conſtitutionē protulimus, condemnantem eundem Neſtorium, eosq; qui ſimilia illi ſapiunt, vt non mereantur nominationem Chriſtianorum, ſed magis vocentur Simoniani, quoniam Simonis blaſphemiam dilexerunt: & ſtatuimus certas aduerſùs eos pœnas, quæ præſenti conſtitutione continentur. Sed nec habeat aliquis, aut legat, aut ſcribat, aut proferat Neſtorium, ſeu illius libros, vel codices omninò nocibiles, vel ipſius Neſtorij, vel alterius, & maximè Neſtorij aduerſùs ſolos Chriſtianos conſcripta, aut Diodori, & Theodori, & Theodoreti conſcripta: ſed vnuſquiſque habens tales codices, illos publicè proferat, & in conſpectu omnium igni tradat, & nemo eos, qui talem ſectam colunt, vel illorū doctores, aut in ciuitate, aut in agro, aut in ſuburbano ſuſcipiat, aut vnà cum eis conueniat. Quòd ſi quicunq; tale aliquid perpetrauerit, publicatus perpetuò tradetur exilio: qui autem habet codices, continentes abdicatam fidem Neſtorij & Theodori, vel illorum interpretationes, & allocutiones, & traditiones, eiſdem ſubijcientur ſupplicijs, licèt * lumen aliorum videantur, quę ab illis compoſita ſunt.

Interdicit libris hæreticorum.

Hęretici vitandi.

**videtur eſſe mendū.*

Et ſancti verò Theophilus Alexandrinus, & Gregorius Nyſſenus, ſuſceptis querimonijs aduerſùs Theodorum adhuc viuentem, & aduerſùs impia eius conſcripta, ſcripſerunt aduerſùs eum epiſtolas, quarum pars eſt.

SANCTAE MEMORIAE THEophili ad Porphyrium Antiochiæ epiſcopum:

QVòd enim non patieris illos, qui occaſione aduentionis Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, præſumunt renouare Samoſateni Pauli dementiam, manifeſtum eſt, quoniam & qui in Nicea conuenerunt patres noſtri, & iſtam ſectam cum Arrianorum prauitate anathematizauerunt, qui nec baptiſma ſequacium Pauli comprobauerunt, ſicut ſcriptæ ab eis definitiones continent. Et ipſe hic beatæ memoriæ epiſcopus Athanaſius vltimam prædicti Pauli Samoſateni impietatem condemnauit in Tomo, quem dictauit.

Pars epiſtolæ Theophili Alexandrini.

 Et

ET POST PAVCA:

Quoniam autem accuſant quoſdam, tanquàm ſcribentes ea, quæ pertinét ad renouationé ſceleratæ ſectæ Pauli Samoſateni à patribus condemnati, & propter hanc occaſionem commouendam porrexiſſe tuæ reuerentiæ adfirmant, cuius exemplum literis ad me directis à tua reuerentia ſuppoſuiſti, inſpiciens tua bonitas vnà cum conuenientibus religioſiſſimis epiſcopis ea quæ ab ipſis oſtenduntur, (dicunt enim probationes habere ſe) ſi inuenerit ſcripta contraria Apoſtolicis dogmatibus, dignetur Apoſtolicum amplecti zelum aduersùs talia innouantes. Iuſtum enim eſt, ea quæ impiè ſcripta ſunt, piè amputari, & nuſquàm inemendabiles permanere eos, qui qualiacunq; incautè per inſcientiam & vanam gloriā ſcribere præſumpſerunt. Porrecta autem ſunt & ipſi ſanctæ memoriæ Theophilo impia capitula ex Codicibus Theodori.

SANCTI GREGORII AD Theophilum:

Gregorij Nyſſeni ad Theophilum.

Qvi Apollinarij dogmata defendunt, per querimoniam, quam aduersùs nos faciunt, ſua confirmare conantur, carnale verbum, & Dominum ſeculorum, hominis filium, & mortalem filij Deitatem conſtruentes. Proferunt enim, quòd aliqui quaſi Catholicæ eccleſiæ exiſtentes, duos colunt filios in dogmate: Vnum quidem ſecundùm naturam, alterum autem ſecundùm adoptionem poſteà acquiſitam, neſcio à quo talia audientes, & ad quā perſonam contendentes. nondùm enim noui eum, qui hæc ſubloquitur. Veruntamen quoniam hanc proponentes aduersùs nos cauſam, per hoc quòd videntur huic flagitioſo negocio repugnare, ſuas opiniones corroborant, bonum eſt tuam in Chriſto perfectionem, ſecundùm quod in mente tibi inijciat ſanctus Spiritus, excindere occaſiones eorum, qui quærunt aduersùs nos occaſiones, & perſuadere eis, qui iſta calumnialiter adſcribunt Dei eccleſiæ, quòd eſt dogma tale in Chriſtianis nullum, neque prædicatur.

EX HIS QVAE THEODORItus defendens Theodorum, contra Cyrillū ſcripſit, per quæ teſtimonium præbet idem Theodoritus, quòd Theodori ſunt iſtę impietates, contra quas ſanctæ memoriæ Cyrillus ſcripſit.

Theodoritus pro Theodoro cótra Cyrillum.

Poſteà interpretationem accuſat octaui pſalmi, & inculcat hæc verba diuini Theodori: Cóſideremus igitur, quis eſt homo, de quo ſtupeſcit & miratur, quòd vnigenitus dignatus eſt eius memoriam & viſitationem facere. Sed quòd quidem non dictum eſt de omni homine, in ſuperioribus demonſtratum eſt: quòd autem nec de vnoquolibet, & hoc dictum eſt.

ET POST PAVCA, EIVSDEM Theodori poſuit memoratus Theodoritus ſic habentia:

Ceſſate vel nunc vix aliquandò à veſtra impudentia, agnoſcentes quod oportet. Videte enim omnium hominum ſceleratiſſimi, quanta naturarum eſt differentia, quòd iſte quidem ſtupeſcit, quia & memoriam facere hominis dignatur, & viſitare eū, & cæterorū participem facere, quorum participem iam fecit ipſum. Ille autem è contrario miratur, quòd tantorū particeps fieri ſuper ſuā naturā meruit. Et ille quidem, vtpotè beneficium dans, mirificatur, magna præſtans, & ſuper naturam beneficium accipientis: ille autem, vtpotè beneficium accipiens, & maiora, quàm eſt ipſe dignus, accipiens. Poſt hæc Theodoritus intulit iſta: Cùm poſuiſſet Cyrillus ex his, quæ diuinus Theodorus contra Apollinarium ſcripſit, ſtatim iniurias infert, & contumelias, & vituperationes, & dicit: Sobrij eſtote ebrij ex vino veſtro. Et, Clamet aliquis ità errantibus, Impone homo tuæ linguæ oſtium, & ſeram, ceſſa cornu in altitudinem extollens, Pſal.140. Pſal.74.
& loquens contra Deum iniquitaté. Quouſq; inſultas contra patientem Chriſtum? In mente habe ſcriptum à diuino Paulo, Ità verò peccantes in fratres, & percutientes eorū ægrotantem cóſcientiam, in Chriſtum peccatis. Et vt aliqd ex propheticis loquar codicib⁹, Iuſtificata eſt Sodoma à te, ſuperâſti paganorum verboſitates, quas fecerūt contra Chriſtum, ſtultitiam exiſtimantes crucē: nihil eſſe oſtendiſti Iudaicæ ſuperbiæ crimina. Et cùm hæc poſuiſſet verba Cyrilli contra Theodorum dicta Theodoritus, ſic intulit: Quid tibi zelum intantùm inflammauit veritatis defenſor, vt hác & talem aduersùs eū pompam faceres, & paganis ſimul, & Iudæis, & Sodomitanis oſtenderes magìs impium, & poſitas contra impios à diuina ſcriptura voces adſcriberes pietatis propugnatori? Nónne Dominus Chriſtus in ſacris Euangelijs in ſeipſum traxit Dauid diuinationé? Nónne pueris clamantibus, Oſanna filio Dauid, ipſe dixit Iudæis, Non legiſtis, Ab ore infantium & lactentium perfeciſti laudem? Non diuinus Apoſtolus ex his deductum verbum ei adaptauit & cetera pſalmi? Quid igitur nouum dixit Theodorus, quòd tātis eum blaſphemijs lapidâſti, & iubens illi frenare linguam, ipſe percurrere iſtam effrenatam dimiſiſti? Vide nè quis te calidiorem exiſtimet his aduersùs Theodorum vti iniurijs, quòd & ille Apollinarium, & qui ea, quæ ſunt illius, ſapiunt, ſceleratiſſimos vocauit. Si hoc non eſt, quo abſono dicto ſicut crapulā, quantas huiuſmodi aduersùs eum blaſphemias effudiſti? Quid autem nouum pręter veteres illos doctores dixerit? Illorum enim vnuſquiſq; humanā naturam & viſitatam, & adſumptā, & vnctam eſſe

1.Cor. 8. Ezech.16. Matt.21. Pſal.8.

eſſe à ſancto ſpiritu, & crucifixam, & mortuam eſſe, & reſurrexiſſe, & in cælos receptã eſſe, & ſedem mereri quæ ad dexteram eſt, apertè & dilucidè docuerunt. Tu verò cùm 2. Cor. 12. ineffabilia, vt videtur, verba audiſſes, quæ Paulus audiuit, magìs hîc alia quædam & diuiniora, (alias verò nobis introducis prę-ter Pauli doctrinas) ſic Paulum interpretaris, & dicis: Sed erat ipſum ex Deo patre verbum, factus certè ſecundùm hominẽ, & nõ alium quendam, ſed ſeipſum viſitatione & memoria dignans. Quid his verbis magìs ridiculum? Cuius enim Deus verbum viſita- Philip. 2. tionis indigeret? Atquì cùm in forma Dei eſſet, non rapinã arbitratus eſt, æqualis eſſe Deo, ſed ſemetipſum exinaniuit, formã ſerui accipiens: & angelicam quidem naturã non Hebr. 2. adſumpſit, ſemen autem Abraham adſumpſit. Meritò igitur Theodorus dixit eũ, qui accepit, viſitare: adſumptum autem, viſitatum eſſe. Ità autem & propheta docens, Dominum quidem eum, qui viſitauit, vocat: hominem verò eum, qui viſitationem meruit.

EX EPISTOLA THEODORITI ad Hierenatum digamum, teſtimonium præbentis, quòd ſub accuſatione erat Theodorus, & dubitabatur de eo.

QVoniam verò inculpatis me, quòd ſanctum & beatum reliqui patrem Theodorum in connumeratione Doctorum, neceſſarium exiſtimaui & de hoc breuiter dicere. Primùm etenim amantiſſimum mihi caput, multos & alios nobiles viros, & nimìs claros factos tacuimus. Deindè illud oportet conſiderare, quòd qui accuſatur, indubitabiles teſtes debet producere, quos neq; accuſatorum aliquis inculpare poteſt. Si autem à perſecutoribus accuſatos, qui accuſatus eſt, ad teſtimonium vocet, nec ipſe qui iudex eſt, patiatur ſuſcipere. Nã ſi laudes patrum cõſcribens, iſtum ſanctum prætermiſi, iniquum feciſſe confiteor, & circa doctores ingratus fuiſſe. Si verò accuſatus ſatisfactionem obtuli, & indubitabiles produxi teſtes, quid ſinè cauſa, qui horum nihil volunt videre, inculpant? Quomodò autem veneror virum, teſtis eſt, qui à nobis p̃ illo codex conſcriptus eſt, in quo aduerſùs eum factam inſcriptionem diſſoluimus, nõ timentes accuſatorum potentiam, nec futuras contra nos inſidias.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentiſſimorũ notariorum, dixit: Quoniam quidam dicunt, quòd ſanctæ memoriæ Cyrillus laudauit Theodorum Mopſueſtenum in quodam ſuo ſcripto, in quo dicunt quòd ſcriptum eſt, bono Theodoro: & ſuper hęc, quòd & ſanctæ memoriæ Gregorius Nazianzenus literis vſus eſt ad Theodorum Mopſueſtenum, laudans eum. Qui autem ità hæc dicũt, & hoc adijciunt, quòd non oportet poſt mortem hæreticos anathematizari: hoc hîc & ad ſcientiam venit ſancti veſtri concilij. Nè quid eorum indiſcuſſum relinquatur, neceſſarium putauimus & hæc veſtræ ſanctitati ſuggerere.

Calumnia Cyrillo & Nazianzeno intẽtata excutitur.

Sancta Synodus dixit: Quoniam profe-runt quidam, quod dictum eſt, ſancto Cyrillo, hoc eſt, quòd ſcriptum eſt, bono Theodoro: recitentur tam quę anteà, quàm quę poſteà per ſequentiam dicta ſunt, ad perfectiorem rei ſcientiam. Et cùm ſuſcepiſſet Theodulus reuerentiſſimus diaconus & notarius, recitauit.

EX SECVNDO LIBRO CYRILLI Epiſcopi Alexandriæ, de eo quòd vnus Chriſtus, contra Theodorum.

QVòd tamen voluit impius Neſtorius dogmata Theodori ſequi, non abſolutionem ei accuſationum facit: magìs verò grandiorem aduerſùs eum in damnationem operabitur. Cùm enim liceret ei ſanctorum patrum rectis verbis & immaculatis de Deitate ſermonibus potiri, propoſuiſſe dinoſcitur veritati mendacium. Prætermiſit enim quæ illorum ſunt: magìs verò elegit turpibꝰ adhærere, & tam diſtortis lætificare ſermonibus. Hunc verò, qui talem habet voluntatem & dementiam, in hoc deſiluiſſe inculpet aliquis, arbitror, & valdè meritò. Oportebat enim memoriam habere ſanctiſſimi Pauli, planè ſcribentis nobis: Eſtote prudẽtes nummularij. omnia 1. Theſſ. 5. probate: quod bonum eſt, tenete: ab omni ſpecie mala abſtinete vos. Quod & agere ſoliti nos, & ſolidorum probatores imitari feſtinantes, illa quidem quæ ſunt turpia & reproba dogmata, reprobamus, ſuſcipimus verò & valdè libenter omnia, quæ reſplendent clara veritatis pulchritudine. Iterùm verò nobis ratio conuertetur ad decentem ei & propoſitam viam. Scriptum eſt igitur bono Theodoro aduerſùs hæreſim Arrianorum & Eunomianorum viginti penè numero vel ampliores libri, necnon etiàm alij, interpretantes Euangelicos & Apoſtolicos libros: quos quidem labores nollet aliquis increpare, magìs autem decreto ſtudiũ honoraret, ſi ineſſet eis dogmatum rectitudo. Si verò quidam extra deſtinatum ambulet, & rectam viam veritatis relinquens, per ſemitam eat diſtortam, ſimpliciorumq; corda vulneret, adulteratorum eis inijciens intellectuum ſemina, tunc requieſcere non ſinè damno erit eis, qui populis præſident: mercedem verò habebunt & lucrum, ſi reſiſtãt. Ergò quoniam in his libris, ſiue memorati viri conſcriptis, quæ modò nominauimus, inuẽta ſunt quædam vltimæ impietatis plena, quomodò erat conſequens velle tacere? Diuidet enim indiuiduum Chriſtum, & pro vno filio dualitatem colit à veritate excidentem, & quaſi falſis nominibus coloratam. Nam Deum verbum, qui ex Deo patre eſt, hominem vocari dicit, nõ tamen & hoc factum

ſactum eſſe ſecundùm veritatem: hominem verò eum,qui ex Maria eſt, ſicut dicit, quem & carnem aſtutè nobis nominat in multis locis: DEVM quidem dicit & filium DEI, non autem hoc eſſe ſecundùm veritatem. Sancta ſynodus dixit: Oſtenderunt ea,quæ recitata ſunt,quòd arguens magìs Theodorum & impia eius conſcripta Cyrillus religioſæ memoriæ, nó tamen laudem quandam faciens de eo,huiuſmodi verbis vſus eſt.Recitentur & epiſtolæ Gregorij ſanctæ memoriæ,quas quidem dicũt ad Theodorum Mopſueſtenum ſcriptas eſſe.Et cùm ſuſcepiſſet idem reuerẽdiſſimus diaconus & notarius Theodulus,recitauit.

Nazianzeni literę ad Theodorũ.

THEODORO GREGORIVS, commendans quoſdam adinuicèm litigantes,& ſignificans quòd tam ſub ſua, quàm illius gubernatione ſunt,dicit autem ſic:

Quæ à dominis meis chariſſimis epiſcopis ſcripta ſunt ad tuam reuerentiam, hæc etiàm à nobis ad te ſcripta eſſe exiſtimans, da obſecro manum mulieribus, nec deſpicias eas tyrannicam violẽtiam patientes ſub viri potentia,contra quem interpellauerũt.

ET POST ALIA:

Duos qui in hac re grauentur,cognoſco, id eſt,tuã reuerentiã,& nos, ſi quod iuſtum eſt,deſpiciaſ. Sub amborũ enim gubernatione ſunt qui iudicantur,& timor eſt,nè veritas veriſimilibus verbis ſuperetur. Quapropter & iudica, & pro noſtra infirmitate pugnare feſtinare.

Calumnia alia in Nazianzenum diluitur.

Iterùm aliam epiſtolã proferũt, quaſi ad Theodorum Mopſueſtenum ſcriptã à prædicto ſancto Gregorio. Ex ipſa verò maximè conuincuntur mentientes. Adhortatur enim magìs Tyanenſem Epiſcopũ ad martyrum feſtiuitatem peruenire, quæ in Arianzis,prædio eiuſdem ſancti Gregorij celebratur in menſe,quem ipſe Cappadocũ lingua Dathuſa nominat. Arianza verò prædium eſt ſub Nazianzo. Nazianzus autẽ videlicet ſub Tyanenſi ciuitate tunc erat. Habet autem epiſtola ſic: Debes quidẽ nobis vt infirmis remediũ,cùm vnum eſt à mandatis ægrotantium viſitatio. Debes autem etiàm ſanctis martyribus annualẽ honorem, quẽ in tuis Arianzis ſolenniter celebramus die xxij. noſtri menſis Dathuſę:& nó pauca Eccleſiaſticorũ cõmunis indigent diſceptationis. Propter omnia igitur impigrè peruenire digneris. licèt enim nimius ſit labor, ſed æqualis eſt merces.

Aliæ Nazianzeni literæ.

Item aliæ.

ALIA EPISTOLA AD EVNdem Theodorum ſcripta, per quam rogat de pauperibus,& ptochotrophis ſuæ parœciæ,qui peccauerunt. Initium verò Epiſtolę ſic eſt: Audio te grauiter ferre factas vobis à Monachis & pauperibus iniurias.

ET IN FINE:

Nunc puta omnes quidem ante pedes tuos cadere, & pauperes, & ptochotrophos, omnes verò Monachos & virgines pro eis ſupplicantes de omnibus pro his gratiam, quoniam profligati ſunt ſatis, ſicut certum eſt,ex quibus nos rogauerunt:& ante omẽs da nobis qui pro his precamur. Et ſi tibi graue eſſe videtur ab illis eſſe exhonoratũ, multo peius eſſe appareat,ſi te admonentes hæc nos non audiamur.

Vtuntur autem & alia Epiſtola eiuſdem S.Gregorij ad eundem Theodorum,habẽte laudes eiuſdem Theodori. Oſtenditur aũt etiàm iſta magìs ad Tyanenſem Epiſcopum ſcripta, per quam meminit monaſterij adhuc conſtituti in prædio, quod dicitur Paſa,ſub Tyanẽſium poſitum ciuitate. Habet autem ſic:

Item adhuc aliæ.

Deus te donauit eccleſijs ad gloriam noſtram,multorumq́ue ad vtilitatem, cùm ità ſis ſubtilis cautuſq́ue circa ſpiritalia, vt etiàm nos facias cautiores,qui plus aliquid habere per ætatẽ putamur: quoniã igitur voluiſtis participes nos ſpiritalis habere diſceptationis,(dico autem propter iuramentum,quod Georgius Paſſenus iurâſſe appáret)quod placuit nobis, tuæ reuerentię demonſtremus,& cætera.

Rurſùs aliç

Et alia Epiſtola ad eundem,ex qua maximè oſtenditur, quòd ad Epiſcopum Tyanenſem omnes ſunt ſcriptæ. Rogat enim eũ dare epiſcopum Nazianzo, tanquàm primũ prouinciæ. Habet autem ſic: Tempus eſt mihi dicere,quod habet ſcriptura, Ad quem clamabo,patiens iniquitatem? (Habac. 1.) Quis porriget mihi manum tribulato?in quem grauamen Eccleſię perueniet,malè ſic habentis & deſolatæ?Obteſtor coram DEO & electis angelis,quòd non iuſta patitur grex Dei,ſinè paſtore & ſinè viſitatione conſtitutus propter noſtrã infirmitatem. Me enim morbus detinet,citiuſq́ue abduxit Eccleſiæ. Et nunc omninò vltima expirantem,& ampliùs contribulatum difficultatibus, & ſi quidem aliud caput haberet prouincia, ad illud clamare oportebat,& teſtificari:tua verò ſuperpoſita reuerentia, ad te reſpicere neceſsè eſt. Procura tuam eccleſiã p quemuis modum,nec eam deſpicias indigna agentem. Vt enim alia prætermittam, qualia nũc aduẽniẽtes Apollinaris ſequaces aliqua quidem commiſerunt,aliqua verò interminantur,à dominis meis presbyteris cognoſces Eulalio chorepiſcopo & Eleuſio, quos ſtudioſè ad tuam reuerentiam direximus. Et hæc compeſcere non eſt noſtræ ætatis & infirmitatis,ſed tuæ ſolertiæ & virtutis: quoniam tibi cum alijs etiàm præualere DEVS præbuit ad commune patrocinium Eccleſiæ. Sin autem hæc dicens & ſcribens non audiar,quod reliquum eſt, ſolùm hoc fiet, publicè prædicare omnibus & notum conſtituere,quoniam Epiſcopo indiget Eccleſia,

ſia, nè à noſtra infirmitate lædatur: vos autem hoc quod ſequetur, cognoſcetis.

Et aliam epiſtolam ſcripſit ad eundem Tyanenſem epiſcopum, per quam inculpauit eos, qui trahere eum volebant ad epiſcopatum Saſymorum, & maximè Helladium Cæſareæ: & cùm multa de eo dixiſſet, rogat & de Boſphorio Doaron epiſcopo, qui ad Tyanenſem tunc epiſcopum accuſatus eſt, & iudicabatur apud eum.

Habet autem ſic:

Item adhuc aliæ eiuſdē literæ.

ADdetur autem etiàm illud literis, dominum meum religioſiſſimum comminiſtrum Boſphorium, ſi quidem veſtra ex damnatione circa fidem inuenerit malum, quod nec dicere fas eſt, vt relinquam longum tempus noſtrumque teſtimonium, ipſi hoc iudicate. Si verò parœciarum cauſa, perfidiam illi inferunt, nouumque crimen, nè criminationibus ſubtrahamini, neque fortiores eas veritate faciatis, obſecro, nè multis triſtitiam inijciatis benè agere volentibus. Et cùm ſurrexiſſet Euphranta vir religioſiſſimus epiſcopus Tyanenſis, dixit: Doceo veſtram ſanctam Synodum, quæ & ante verba mea cognoſcitis, quòd ſinè cauſa ſemetipſos decipiunt, qui putant quòd Gregorius ſanctæ memoriæ ad Theodorum Mopſueſtenum ſcripſit recitatas epiſtolas. Ego enim, vt & Tyanenſis eccleſiæ epiſcopus conſtitutus, & ex ipſa ortus, prouinciæ veritatem expono.

Theodorus epiſcopus fuit in mea ciuitate temporibus Gregorij ſanctæ memoriæ. Prædicatur enim in ſacris diptychis ità: Pro Eupſychio, Anthemio, Aetherio, Deodato, Calliopio, Longino, Theodoro.

In illo autem tempore ſub Tyanenſi ciuitate erat & Dohara, & Nazianzus, vſque ad tempora huius pij Imperij. Pijſſimus autem Imperator cùm metropolitana iura dediſſet ciuitati, quæ quondàm quidem Muciſſos, nunc verò Iuſtinianopolis nuncupatur, cum alijs ciuitatibus & Dohara, & Nazianzum ſubiecit ei. Et Arianzus quidem prædium eſt, vndè ortus fuit idem ſanctæ memoriæ Gregorius, ſub Nazianzo conſtitutus, in quo prædio feſtiuitatem adhortatus eſt facere beatum Theodorum: & menſis autem apud Cappadocas prouinciali vocabulo Dathuſa adijcitur, cuius & ipſius vna ex epiſtolis memoriam facit. Prædium autem quod dicitur Paſa, in quo & monaſterium poſitum eſt, cui tunc præſidebat Georgius monachus, quem epiſtola Paſinum vocat, duodecim * millijs Tyanenſis diſtat Metropoleos, & ſub eadē ciuitate eſt vſq; hodiè. Sed & Dohara ciuitas, ſicut dixi, ſub gubernatione eiuſdem Tyanenſis Metropoleos tunc erat, & ordinationem epiſcoporum Tyanenſis epiſcopus faciebat. Vndè & hortatur eundem beatum Theodorum tanquàm Metropolitanum prædictarum ciuitatum, ipſe iam ſenectute fatigatus, ordinare epiſcopum in Nazianzo pro ſeipſo. Secunda verò Cilicia, ſub qua Mopſueſtia conſtituta eſt, nullam communionem nec vnquàm habuit, nec habet ad ſecundam Cappadociam, aut ad prædia, vel ciuitates eius, cùm media ſit prima Cilicia, & diuidat Cappadociam & ſecundam Ciliciam. Secundæ autem Ciliciȩ pars, Mopſueſtia eſt. Nec poſſibile erat ſanctæ memoriæ Gregorium pro gubernatione eccleſiarum ſecundæ Cappadociæ, & pro ordinatione epiſcoporum ſcribere epiſcopo oppidi, & eius ſub alia parœcia conſtituti, & ſub Metropolitano alio, vt nec ius creandi haberet epiſcopum. His ità dictis ab Euphranta reuerendiſſimo epiſcopo Metropolitano Tyanenſi, ſurrexit & Theodoſius reuerendiſſimus epiſcopus ciuitatis, quæ olim quidem Muciſſos, nunc verò Iuſtinianopolis nuncupatur, & hȩc dixit: Verè omnia docuit veſtram ſanctam ſynodum Euphranta religioſiſſimus. Et ego enim hæc ſcio, qui & de illa prouincia ſum, & ſub mea gubernatione modò eſt & Dohara, & Nazianzus, ſub qua Nazianzo & Arianzos prædium conſtitutum eſt: & nullam communionem vnquàm habuit ad prædicta prædia, vel ciuitates ſecunda Cilicia, vel eius epiſcopi.

forte, * miliarijs

Sancta Synodus dixit: Et ipſæ quidem per ſe epiſtolæ ſancti Gregorij demonſtrāt, quòd ad Theodorum religioſæ memoriæ Tyanenſem epiſcopum, quæ ſecundæ Cappadociæ metropolis eſt, ſcriptæ ſunt, non tamen ad impium Theodorum Mopſueſtenum. Adiectæ ſunt autem & reuerendiſſimorum epiſcoporum depoſitiones. De eo autem, quòd oportet & poſt mortem hæreticos anathematizari, iam quidem aliqua lecta ſunt: veruntamen & ſiquid aliud ad hoc pertinet, recitetur.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentiſſimorum notariorum, dixit: Sunt nobis præ manibus, quæ electa ſunt ad præſentem quæſtionem pertinentia, eò quòd oportet hæreticos & poſt mortem condemnari.

Etiàm poſt obitum hæretici anathemate plectendi.

Sancta Synodus dixit, Recitentur. Et cùm ſuſcepiſſet Photinus reuerentiſſimus diaconus & notarius, recitauit. Ex primo libro ſanctæ memoriæ Cyrilli, de eo, quòd vnus eſt CHRISTVS, contra Theodorum. Sunt enim, ſunt, qui Redemptorem & Dominum ſuum negant, & Filium quidem verum DEI Patris, non dicunt eum eſſe, qui in vltimis ſeculi temporibus ex muliere ſecundùm carnem natiuitatem propter nos ſuſtinuit: apparuiſſe autem magìs orbi terrarum DEVM recentem & poſterum, filiationis gloriam extrinſecùs acquiſitam habentem, ſicut & nos, & quaſi quibuſdam adul-

terinis gloriantem honoribus, vt iam anthropolatria & nihil aliud eſſet, & adoretur homo aliquis cum ſancta Trinitate tam à nobis, quàm à ſanctis angelis. Hæc quidā valdè ſuperbi, & magna ſapientes in diuinarum ſcripturarum ſcientia, ſuis ſcriptis inſeruerunt, & ſicut dicit omnium Dominus per vnum ſanctorum prophetarum, laqueum ſtatuit ad corrūpendos homines. Quid enim aliud ſit, quàm laqueus & ſcandalum, lingua loquens diſtorta, & ſacris literis abhorrentia, & traditioni ſanctorum Apoſtolorum & euangeliſtarum impudenter reſiſtentia? Recuſandū igitur eos, qui tam malis culpis obnoxij ſunt, ſiue in viuis ſunt, ſiue non. Ab illo enim quod nocet, recedere neceſſarium eſt, & non ad perſonam reſpicere, ſed id, quod Deo placet, oportet conſiderare. Quòd ſanctæ memoriæ Cyrillus Apoſtolica verba ſecutus, quæ dicunt Hæreticum hominem poſt vnam & ſecundam correptionem recuſa, ſciens quia peruerſus eſt eiuſmodi, & peccat, & eſt à ſemetipſo damnatus, vſus eſt verbo quod eſt, & recuſandos nobis tales eſſe, ſiue in viuis ſint, ſiue non. Sed etiàm in Epiſtola, ad Martianū & alios Monachos ſcripta, idem ſanctæ memoriæ Cyrillus ità dicit: Non iam quidē & ſancta Synodus, Epheſi collecta Dei volūtate, contra Neſtorij perfidiam iuſtā & ſubtilem ſententiam proferens, & aliorū vaniloquia, qui poſt ipſum erunt, aut ante ipſum fuerunt æqualia ſapientes ei, & dicere aut ſcribere præſumpſerunt, cum illo condemnauit, ſimilem eis condemnationem imponens. Conſequens enim erat, vno ſemèl propter tam profana vaniloquia inculpato, non contra vnum magìs peruenire, ſed, vt ſic dicam, contra omnem eorum ſectam ſiue calumniam, quam fecerunt aduerſùs pia Eccleſiæ dogmata, duos colentes filios, & diuidentes indiuiduum, & crimen adſcribentes cælo & terræ, tanquàm homini ſeruientibus. Adorat enim nobiſcum ſupernorum ſpirituum ſancta multitudo omium Dominū Ieſum Chriſtum. Et his recitatis, ſurrexit Sextilianus reuerendiſſimus Epiſcopus de Africana prouincia, vicem agēs Primoſi religioſiſſimi epiſcopi Carthaginēſis, & in medio ſtans, hæc dixit: Quoniam propoſita ſunt ſancta euangelia, & oportet vnumquenque ea, quæ ſunt ſuæ ſcientiæ, ad propoſitam quæſtionem pertinentia facere manifeſta, doceo ſanctum veſtrum Concilium, ꝙ anterioribus temporibus in noſtra prouincia multi epiſcopi cōgregati, & quædam de diuerſis cauſis ad Eccleſiaſticum ſtatum pertinentibus diſponentes, ſtatuerunt de epiſcopis defunctis, qui hæreticis ſuas facultates relinquunt, ità vt poſt mortem anathemati ſubijciātur. Sūt verò etiàm Auguſtini ſanctæ memoriæ Epiſtolæ, dicēres, ꝙ ſi qui in vita ſua non rectè ſapuerunt, licèt

Pſalm. 56. 118. 139. 140. 141.

Hæretici vitandi.

Tit. 3.

non condemnati fuiſſent adhuc viuentes, vt demonſtrato peccato iſti & poſt mortem anathemati ſubijciantur. Et ſi placet vobis, hæc ad lectionem porrigo.

Sancta Synodus dixit: Recitētur. Et cùm ſuſcepiſſet idem diaconus & Notarius oblatam chartam, recitauit:

SANCTI AVGVSTINI AD Bonifacium comitem de quibuſdam Donatiſtis, accuſantibus Cæcilianum epiſcopum, quòd in vita ſua codices Chriſtianicos ad concremādum tradidit, qui propter hanc cauſam ſemetipſos ſeparabant ab Eccleſia: cuius principium ſic habet:

LAudo, & gratulor, & admiror, fili dilectiſſime Bonifaci, quòd inter curas armorum & bellorum, vehementer deſideras ea nôſſe, quæ Dei ſunt.

ET POST ALIA:

Et Cæcilianum nequaquàm fuiſſe traditorem, ſed à maioribus iſtorum falſis criminationibus & calumnioſis accuſationibus adpetitum: non quia in eo Eccleſię cauſa conſiſtat. Nullius enim iniquitas obſiſtit ꝓmiſſionibus Dei, nec poteſt alicuius perire criminibus hæreditas Chriſti, quam ei donauit pater, dicens, Pete à me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & poſſeſſionem tuam terminos terræ. Tamen qui propter ipſum occaſionem inuenerunt ſchiſmatis perpetrandi, oſtendendum eſt, purgatum fuiſſe in iudicio epiſcopali, & innocentem pronunciatum, non ſolùm ab epiſcopis iudicibus, ſed etiàm ab ipſo Conſtantino Imperatore, apud quem calumnioſè ab iſtorū patribus accuſatus eſt: vt agnoſcant, quàm iniuſtè ab Eccleſia, toto diffuſa orbe, diuidantur propter eum, cuius nullum vnquàm crimen nō ipſi, non præceſſores eorū oſtendere potuerunt: quanuìs (ſicut etiàm in memorata epiſtola diximus) etſi vera eſſent, quæ ab eis obiecta ſunt Cæciliano, & nobis poſſent aliquandò monſtrari, ipſum iam mortuum anathematizaremus: ſed tamen Eccleſiam CHRISTI, quæ non litigioſis opinionibus fingitur, ſed diuinis atteſtationibus comprobatur, propter quēlibet hominem relinquere non debemus.

Hæc non tam verba ſunt Auguſtini, ꝙ ferè verborum eius ſententia, quòd ad hanc epiſtolam attinet.

Pſal. 2.

Hæc ſunt ipſa verba Auguſtini.

EIVSDEM SANCTI AVGVſtini ex geſtis, quæ apud Marcellinū virum clariſſimum tribunum & notariū acta ſunt, capitulo centeſimo octogeſimoſeptimo:

Auguſtinus Epiſcopus Eccleſiæ Catholicæ, dixit: Non in hominibus ſpes ponenda eſt Eccleſiæ, ſi boni ſunt: neque ſi mali ſunt, iudicanda eſt Eccleſia Dei periſſe. Sed tamen etiàm ipſorum cauſam tanꝙ fratrum noſtrorū ſuſcipimus, & ſi nobis oſtendi potuerint criminoſi, hodiè illos anathematizamus: non tamen propter illos Eccleſiam

à DEO promiſſam & exhibitam deſerimus aut relinquimus.

EIVSDEM EX EPISTOLA AD Catholicos:

SI fortè iſti libri ità deſignant traditoré ſuum, ſicut deſignauit Dominus Iudã, legant in eis nominatim & expreſsè, vel Cæcilianum, vel ordinatores eorundem librorum fuiſſe traditores, & ſi non eos anathematizauero, ipſe eum iudicet tradidiſſe.

EIVSDEM EX OPERE ADuersùs Creſconium grammaticum Donatiſtarum, libro tertio:

Lib.3.ca.35. contra Creſconium. EGo in eccleſia ſum, cuius membra ſunt illæ omnes eccleſiæ, quas ex laboribus Apoſtolorum natas atque firmatas ſimul in literis canonicis nouimus. Earum communionem, quantùm me adiuuat Dominus, ſiue in Africa, ſiue vbicunq;, non deſeram. In hac communione ſi fuerunt quos neſcio traditores, cùm eos demonſtraueris, & carne & corde mortuos deteſtabor, nequaquàm tamen à viuis, in eiuſdem eccleſiæ ſanctæ vnitate manentibus, propter mortuos alienabor.

ET POST PAVCA:

Cap.39. SEd dicis licere mihi etiã hodiè de mortuis iudicare, quia iudicium non tantùm de viuis, ſed etiàm de mortuis fieri poteſt. Eccè volo iudicare, ſed vos cauſam ipſam non vultis agere. Et cùm ſurrexiſſet Benignus Epiſcopus Heracleæ *Pelagoniæ, vicem agens Eliæ viri reuerendiſſimi epiſcopi Theſſalonicę, ità dixit: Et quæ modò recitata ſunt Auguſtini ſanctę memorię, conueniunt ſtatui tenenti ab initio in eccleſia. Impium verò dogma iam inculpatum & condemnatum, & eos qui tali dogmati obnoxij ſunt, anathematizari vult eccleſiæ traditio, licèt mortui eſſent. Ideò & ſanctæ memoriæ Auguſtinus dixit, Quòd ſi modò conuinceretur Cæcilianus de his, quæ inferuntur ei, etiàm poſt mortem eum anathematizo. Et hæc dicebat de Cæciliano epiſcopo Carthaginis, qui ſolus ex tota Africa peruenit ad Nicenum ſanctum concilium. Sed etiàm Valentinum, & Marcionem, & Baſilidem à nulla ſynodo anathematizatos, tamen eò quòd alienum pietatis erat dogma, quod illi defendebãt, etiàm poſt mortem anathematizat eccleſia Dei. Hoc verò etiàm in Eunomium & Apollinarium factũ. Hanc verò eccleſiaſticam traditionem cuſtodiens & Rambulas ſanctæ memoriæ epiſcopus factus Edeſſenæ ciuitatis, qui in ſacerdotibus exſplenduit, Theodorum iſtum Mopſueſtenum etiàm poſt mortem in eccleſia anathematizauit, ꝓpter impia eius conſcripta, ſicut teſtimonium prębet etiàm epiſtola, quæ ab Iba ad Marin hæreticum Perſam ſcripta eſſe dicitur, necnó etiàm illi, qui

* Macedoniæ

Traditio eccleſiæ.

Cæcilianus ſol⁹ ex Afris interfuit ſynodo Nicenæ.

cum Euſebio erant Nicomediæ epiſcopo, priùs ea, quæ ſunt Arrij, ſapientes, tunc verò conſentientes fidei prædicatæ à ſanctis patribus Niceæ congregatis & ſubſcribentes in ea, quoniam ad ſuum vomitum Arrianicæ impietatis reuerſi ſunt, alij quidé viuentes, alij verò etiàm poſt mortem anathematizati ſunt, & ex eccleſia DEI expulſi ſunt, ſicut eſt à ſancti Athanaſij de hoc ſcriptis in hiſtorica narratione inuenire. Maximè verò fidem eis imponit Conſtantinus piæ recordationis per ſuam ſcriptionem ad Theodotum factam, ſignificans per eam, quòd & Euſebius, & Theognis illisque conſentientes eiecti ſunt vniuerſali eccleſia, tanquàm contraria Nicenæ ſanctæ ſynodo ſapientes, cuius pars fuerunt. Sed etiàm Romanorum eccleſia ante paucos annos Dioſcorum, qui fuit Papa eiuſdem eccleſiæ, & poſt mortem anathematizauit, cùm nec in fidem peccâſſet. & hoc ſciunt omnes qui degunt Romæ, & maximè qui in dignitatibus exiſtunt, qui etiàm eidem Dioſcoro communicatores permanſerunt vſque ad eius mortem. Et poſtquàm dixiſſet Benign⁹ religioſiſſimus epiſcopus propoſitam depoſitionem, ſurrexit Theodorus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, Ioannes epiſcopus Nyſſæ, Baſilius epiſcopus nouæ Iuſtinianopoleos, quondàm Camulianenſium, & dixerunt:

Hic Dioſcorus per contentionem electus cum Bonifacio 2. pauló poſt obijt.

Iam quidem quam habet voluntatem ſancta Synodus veſtra de Theodoro Mopſueſteno, feciſtis manifeſtum, ſecundùm Deum decentem zelum excitati aduersùs eum, & quæ ille blaſphemauit contra magnum Deum & ſaluatorem noſtrum Ieſum CHRISTVM. Quoniam verò quidam diligentes Neſtorij perfidiam, idem verò eſt dicere Theodori inſaniam, non recuſant confingere quædam, & vtuntur verbis tanquàm in epiſtola poſitis, ſcripta à ſanctæ memoriæ Cyrillo ad Iohannem Antiochiæ epiſcopum, pro hoc, quòd non oportet quaſi Theodoro inſultare, eó quòd iam defunctus eſt: vt nihil eorum, quæ ab eis dicuntur, veſtram lateat beatitudinem, aut indiſcuſſum permaneat, neceſſarium putauimus iſta ad vos referre. Nuſquàm verò talis epiſtola ſcripta eſt à ſanctæ memoriæ Cyrillo, nec in eius fertur codicibus, qualem diuulgant illi. Habet autem conficta epiſtola ſic: Inſpexi literas, quibus in vnum veſtra religioſitas congregata, tanquàm ex communi concilij voluntate ad me vſa eſt. Et de epiſtolæ quidem primordijs aliquid dicere, vel etiàm * eloqui ſuperfluum exiſtimaui valdè meritò. Cùm enim adſpexiſſem tanquàm, vt aliquis dicat, vos ſpiritu excitatos, & nimis obſtupuiſſem, hoc quod neceſſarium eſt, facere feſtinaui. Quomodò enim nó eſſem in mente habiturus tam mirandum ſolicitumq; veſtrũ ſtudium, addam autem etiàm agonem, quem vniuerſaliter ſuſce-

Epiſtola D. Cyrillo falsò inſcripta.

* ſcribere

ſuſcepiſtis pro viro non tantummodò mirabili, ſed etiàm maximam gloriam apud vos conſecuto, Theodoro dico, inclamantibus quibuſdam, ſicut videtur odiũ aduerſum habentibus, occaſionemque facientib' impietatis, qua tenetur quædam praua capitula, ſicut quidam dixerunt, de quibus etiàm veſtram reuerentiam perturbauerũt, exigentes illorũ abdicationẽ. Hoc verò etiàm nunc, ſicut epiſtola ſignificat veſtra, ad regiam accedentes vrbem perturbant, ſi fortè eis contigerit perſuadere cum circunuentione quorũdam, per formas Imperiales anathemati ſubijci ea, quæ ab eis proferuntur, ad criminandos eorum defenſores. Et propter hoc, ſicut mihi videtur & omni mẽtem habenti, non eſt fas contriſtari vel grauiter ferre eos qui rectè ſapiunt, ſed etiàm quàm longiſſimè relinquere eiuſmodi habentes voluntatem, non dicam etiàm in mente habere quod excogitauerunt, cùm maximè nec certa eſt perſona, quam ſupponit querimoniæ capitulorum *coniunctio. Incerta autem conſtituta, etiàm hi, qui hoc egerũt, ſuper incertum currentes, & aërem verberantes inueniuntur. Sed his prætermiſſis, illud dicam, quòd conuenit eos, qui quocunque modo vel docere producuntur, vel ſcribere volunt, ſynceræ mentis oculo intueri diuinæ intellectum ſcripturæ, & ad eius intentionem rectè pergere, & ſic ſuos ſermones diſponere in iudicio, timentes nè fortè aliter, quàm vt habet, è contrario docentes vel ſapientes, minimi vocentur in regno cælorum: cuius deſiderium eos, qui ad hoc reſpiciunt, declinare compellit errores viæ, quæ ad illud regnum perducit, & ad illam beatam vitam feſtinare. Dicam verò compendioſè ad vos religioſiſſimos hoc, quod etiàm ad reuerendiſſimũ epiſcopum Conſtantinopolitanæ ciuitatis Proclum, veſtris literis ſatisfaciens, ſcripſi ipſis verbis ſic: Quòd prolata apud Epheſinam ſanctam Synodum expoſitione, tanquàm à Theodoro expoſita, ſicut dicebant qui protulerunt, nihil ſanum habente, reprobauit quidem eam ſancta Synodus tanquàm peruerſis plenam intellectibus, condemnans autem eos qui ità ſapiunt, diſpenſatiuè nullam fecit viri mentionem, nec ipſum nominatìm anathemati ſubiecit, nec verò alios propter diſpenſationem, ſicut videtur, nè fortè magnam exiſtimationem viri, qua mirificatur, attendentes Orientales ſeipſos ſepararent à coniunctione vniuerſalis Eccleſiæ corporis, & adderentur conſortio odioſo & execrando, & quàm plurimis occaſiones ſcandalorum generarent. Solet enim vulgus rumoribus quibuſlibet cum plurima voluptate aures præſtare, & dicto citiùs à competenti ratione recedere: ſed iuſtè audient, licèt non volunt, authores iſtorum: Latetis voſipſos, aduersùs cinerem tendentes arcus: non enim ſupereſt, qui à vobis accuſatur. Ac me nemo inculpet in iſta verba prolatum, ſed cedo exiſtimantibus graue eſſe defunctis inſultare, licèt ſeculares ſint: quanto magis etiàm eis, qui in Epiſcopatu à vita diſceſſerunt? Prudentium enim eſt virorum, iuſtiſſimè cedere prænoſcenti vniuſcuiuſque voluntatem, & ſcienti qualis vnuſquiſque noſtrûm fiet. Benè valentes vos & orantes pro nobis conſeruet Dominus in omnibus religioſiſſimi.

Et iſta quidem continet conficta epiſtola. Quis autem inſpiciens eam, non ſtatim inueniet alienam eſſe compoſitiõẽm intellectuum & verborum, cõferens ea cum alijs ſcriptis ſanctæ memoriæ Cyrilli? Veruntamen apertè indè falſitas eius oſtenditur. Iohannes enim Antiochiæ Epiſcopus ſcripſit ad ſanctæ memoriæ Cyrillum, dicens quædam de hoc, quòd non oportet anathematizari, neque Theodorum ipſum, nequè cõſcripta eius, tanquàm conuenientia dictis à ſanctis patribus, & ad ea reſcripſit ſanctus Cyrillus, planè reijciens Theodori conſcripta, & increpans dicentes, iſta conſonare illis, quæ ſancti patres expoſuerunt: addens literis etiàm hoc, quòd non oportet Theodori ſcripta defendere, tanquàm conſonantia in omnibus Neſtorij vaniloquijs, & meritò eiecta cum illis, vtpotè anathemate, quod aduersùs Neſtorium factum eſt, procedente etiàm aduersùs eos, qui ante illum ſimilia ei ſapuerunt. Habet igitur ſic epiſtola ſancti Cyrilli, ad Iohannem reſcripta: Non requieuit draco apoſtata, peſſima verè ac Deum impugnans beſtia, nec ceſſabit vnquàm ab inſita ſibi prauitate. Infinitam autem inuidiam aduersùs ſanctas Eccleſias nutriens in ſeipſo, linguas effrenatas ſceleratorum & profanorum hominũ, cauteriatam habentium conſcientiam, excitare auſus eſt aduersùs dogmata veritatis: ſed captus vbiquè & victus eſt. Ineſſicacem eñ eius prauitatem inceptorumque potentiam omnium noſtrûm ſaluator Chriſtus demonſtrauit. Epiſt. gnißa S. Cyrilli.

ET POST ALIA:

Erat igitur neceſſarium, claram nos propterea ducere feſtiuitatem, expulſa certè omni voce à quocunque dicta, quę conſonat Neſtorij blaſphemijs. Proceſſit enim aduersùs omnes eadem ſequentes, vel iam ſecutos, quòd abſolutè nos & veſtra ſanctitas dixit, Anathematizamus illos, qui dicunt filios duos, & duos Chriſtos. Vnus enim, vt dictum eſt, prædicatur à nobis & vobis CHRISTVS, & filius, & Dominus vnigenitus Deus verbum, in ſimilitudine hominum factus, & in habitu inuentus vt homo, ſecundùm vocem ſapientiſſimi Pauli. Et rurſum: Culpabiles verò ſectas Dio- Philip. 2.

Diodori, & Theodori, & aliorum quorundam, quos melius eſt non laudare, nè aliquid graue dicam, eò quòd ſicut velis omnibus deiecti ſunt à gloria CHRISTI. Nè quis diuulget, rogamus, ſanctis & orthodoxis noſtris patribus, Athanaſio, Baſilio, Gregorijs, & Theophilo, & alijs, nè quo modo ſcandali occaſio res fieret, quibuſdam putantibus ſecundùm veritatem ſic ſapere, & docere eos, qui totius rectitudinis cultores fuerunt, & qui non Neſtorij ſolius blaſphemijs codices repugnantes reliquerunt, ſed etiàm aliorum, qui dogmata Neſtorij ante eum ſapuerunt & conſcripſerunt. Iſta ſunt, quæ verè ad Iohannem Antiochenum ſcripſit ſanctus Cyrillus. Quòd autem nihil eorum, quæ in conficta epiſtola continentur, ſcriptum eſt ab ipſo, oſtenditur etiàm ex *quibus ſcripſit ad Acacium Melitenæ Epiſcopũ, in quibus apertè narrat, quæ ad Iohannem reſcripſit. Habent autem de hoc verba epiſtolæ ſic:

*his, quæ

Epiſtola Cyrilli ad Acacium epiſcopũ.

Reuerentiſſimus & religioſiſſimus Diaconus & archimandrita Maximus ad me peruenit, & talem virũ adſpexi, ſicut oportebat in longo tempore deſiderantem videre. Vidi verò zelum eius & rectitudinem, & ſtimulum pietatis, quem habebat in CHRISTO. Contriſtatur verò ità, & plenum ſolicitudinis animum habet, vt & omnem laborem ſubire velit, quatenùs Neſtorij perfidiam à partibus Orientis radicitùs perderet. Perlegi verò epiſtolam tuæ ſanctitatis, ſcriptam ad religioſiſſimum & reuerendiſſimum Epiſcopum Antiochiæ Iohannem, plurimæ plenam confidentiæ ſimul & amoris DEI. Scripſi autem & ego tales epiſtolas ad ipſum: ſed vt videtur, peiora vincunt. Confingentes enim quæ Neſtorij ſunt odiſſe, alio iterùm ea introducunt modo, quæ Theodori ſunt admirantes, & certè æqualem, magìs verò multò peiorem morbum impietatis habẽtia. Nec enim Theodorus Neſtorij fuit diſcipulus, ſed iſte illius: & velut ex vno loquuntur ore, & vnum malæ doctrinæ ex ſuo corde euomunt venenum. Scripſerunt ergò ad me Orientales, quòd non oportet, quæ Theodori ſunt, accuſari, nè, ſicut dicunt, & beati Athanaſij, & Theophili, & Baſilij, & Gregorij dicta accuſentur. Quę enim locutus eſt Theodorus, eadem & illi. Ego verò ſcribentes iſta non ſuſtinui, ſed fiducialiter dixi, quòd Theodorus quidem blaſphemam habuit linguam, & calamum miniſtrantem ei: illi autem fuerunt totius orthodoxiæ doctores, & ſplenduerunt in ea. Perſuaſerunt verò ità Orientalibus, vt exclamationes fierent in Eccleſijs à populis: Creſcat fides Theodori: Sic credimus, ſicut Theodorus, cùm eum aliquandò lapidâſſent in ſua Eccleſia auſum aliquid ſubloqui breue. Sed ſicut Doctor vult, ſic ſapit grex. Ego quidẽ nec ceſſaui increpãs ea quæ ſcripſerunt, nec ceſſabo. Quoniam verò oportebat & contradictiones ſcriptas eſſe apud eos, inſpectis Theodori & Diodori libris, quos ſcripſerunt non de incarnatione vnigeniti, ſed magìs contra incarnationem, poſui aliqua capitulorum, & quo potui modo contradixi eis, declarans vbiquè abominationis plenam eſſe ſectam eorum. Sed etiàm ad Theodoſium piæ recordationis Imperatorem conſonantia antelatis ſcribens, ità dicit: Theodorus quidam fuit, & ante eum Diodorus: hic quidem Tarſi ciuitatis, ille verò Mopſueſtiæ. Iſti Neſtorij impietatis patres fuerunt. In ſuis enim libris quos compoſuerunt, immaniter blaſphemauerunt contra CHRISTVM omnium noſtrûm ſaluatorem, neſcientes ipſius myſterium. Voluit igitur impius Neſtorius quæ ſunt illorum, in medium proferre, & expulſus eſt à Deo de ſacra aula. Cùm verò anathemati ſubieciſſent dicta Neſtorij aliqui Orientis epiſcoporum, alio modo iterùm ea introducunt, admirantes ſcripta Theodori, & dicentes eum recta ſapuiſſe & conſonantia ſanctis patribus noſtris, Athanaſio, & Gregorio, & Baſilio: mentiuntur verò contra ſanctos viros. ſcripſerũt enim quę Theodori & Neſtorij blaſphemias impugnant. Quoniam igitur didici, quòd & ad pijſſimas veſtras aures quædam eorum referunt, rogo vt intactas & inuiolatas animas veſtras conſeruetis ab impietatibus Theodori & Diodori. Sicut enim iam dixi, Neſtorius eorum verba locutus eſt, & propter hanc cauſam vt impius condemnatus eſt ab Vniuerſali Synodo, q̃ collecta fuit in Epheſo DEI voluntate. Et iſta quidem ad conuictionem Epiſtolæ, quæ à defenſoribus Theodori falsò compoſita eſt. Conantur autem etiàm illud aliquid malignum peragere. Circuncidunt enim verba quædam, dicta à ſancto Cyrillo contra Synuſiaſtas, per quæ etiàm ipſa volunt oſtendere illum dicentem, quòd non oportet defunctis inſultare: Omne verò contrarium continẽt ea, quæ ab ipſo in eodem libro dicta ſunt. Dicit enim, quòd ſinè cauſa quidem ferri aduersùs defunctos nõ oportet, nè inimicitiæ hoc eſſe videatur: dogmatica verò propoſita quęſtione, licèt defuncti ſint illi, de quibus dicitur aliquid tale, nõ oportet tacere, ſed conuincere ea, quæ malè illi dixerũt. Habet verò ità pars quæ de hoc eſt: Longa nobis modò elaborata eſt expoſitio, pro dogmatibus veritatis certare volentibus. Vnum enim Dominũ IESVM Chriſtum declarat vbiq;, qui ex DEO patre diuinè proceſſit Deus verbum, humaniter autem & ſecundùm carnem ex muliere. Nec aliquis dicat, mentem habens circunſpicere ſingulas res ſcientem, quòd talem non habentibus fidem immaniter ſumus inue-

Cyrilli ſcriptum ad Theodoſium.

inuecti, vocante ad hoc interdum quadam triſtitia, quæ ad illos eſt quibus contradiximus. Habet enim indè res ipſa coniunctionem, nec ignauam ſatisfactionem. Nam illi quidem iam mortui ſunt, & ab humanis rebus proficiſcentes, ad aliam vitam migrauerunt: inſipientia verò eſt, omninò non viuentibus, ſed iam defunctis, inimicaliter inſultare. Quoniam verò dogmaticæ rectitudinis amatoribus dilecta eſt veritas, & vera dicere eos neceſſariò decet, & exercitatos eſſe, vt poſſint vana ſolentibus loqui reſiſtere, arbitratus ſum oportere, innumerabili multitudine fratrum non mediocriter iniquitatem paſſa, ex quibus ſcripſerunt de omniũ noſtûm Domino & ſaluatore Chriſto Diodor⁹ Tarſi ciuitatis, & qui Mopſueſtiæ fuit Epiſcopus, eloquentiſſimus Theodorus, pauca quædam dicere ad ea, q̃ illi dixerunt, & ſectæ amborum deformitatem legentibus demonſtrare.

Intentione igitur ſancti Cyrilli, quæ in prolatis continetur, demonſtrata, certum ſacimus, quòd etiàm alia vtuntur Epiſtola, ſcripta ad ſanctum Proclum ab eodem ſanctæ memoriæ Cyrillo, quædam de anathemate Theodori cõtinente. Coactus autem eſt illam ſcribere ex literis ſcriptis ab Iohanne & alijs Epiſcopis Orientalibus pro Theodoro, cùm exigerētur anathematizare Capitula Theodori, directa ipſis à Proclo ſanctæ memoriæ. Habet verò Epiſtola ad ſanctum Proclum à ſanctæ memoriæ Cyrillo ſcripta ſic: Vix aliquandò multisque ſudoribus ſanctitatis tuæ ſanctique Concilij, apud Epheſum congregati, Neſtorij vaniloquia reiecerunt vbiquè Dei Eccleſiæ: nimiùm verò contriſtantur propter hoc quidam Orientalium, non ſolùm laicorum, ſed etiàm ſacerdotũ. Sicut enim diuturnæ paſſiones difficiliores ad medicandum exiſtũt, vel forſitan etiàm hoc omninò abneganti *& anima ægrotãs peruerſorum intellectuum & dogmatum putredine, inſanabilem habet paſſionem. Veruntamen Dei gratia, ſiue occaſione, ſiue veritate vnum CHRISTVM & loquuntur & prædicant, & impias Neſtorij verboſitates anathematizauerunt: & interìm multa tranquillitas ibì eſt, & in fide quotidiè confirmantur etiàm illi, qui aliquandò dubitabant. Nunc verò, ſicut ſcripſit ad me dominus meus ſanctiſſimus Epiſcopus Antiochiæ Iohannes, initium apud ipſos alterius tempeſtatis ſurrexit, & plurimus eſt timor, nè forſitan quidam inſtabiles ad priora reuertantur. Dicunt enim quoſdam ad magnam illam ciuitatem perueniſſe, deindè interpellâſſe piiſſimos & Chriſtianiſſimos Imperatores, & poſtulâſſe per diuinam eorum ſanctionem anathematizari libros Theodori Mopſueſteni, ipſumque memoratum virum: magnum verò eius nomen eſſe per Orientem, & mirificari nimiùm conſcripta eius: & ſicut dicunt, contriſtantur omnes, quòd vir nobilis & defunctus in communione Eccleſiarum, anathematizatur. Nunc verò quòd in conſcriptis eius inuenimus quædam nefariè dicta, & nimiæ plena blaſphemiæ, nulli dubium eſt rectè ſapientium. Sciat verò tua ſanctitas, quòd prolata apud ſanctam Synodum expoſitione ab eo compoſita, ſicut dicebant qui protulerunt, nihil ſanum habente, reprobauit quidem eam ſancta Synodus, vtpotè peruerſis plenam intellectibus & Neſtorianam impietatem quaſi effluentem: his verò condemnatis, qui ſic ſapiunt, nullam viri memoriam fecerat diſpenſatiuè, nec ipſum nominatìm anathemati ſubiecit propter diſpenſationem, nè quidam ad exiſtimatióem viri reſpicientes, ſeſeipſos ab Eccleſijs ſeparent.

Epiſt. Cyrilli ad Proclum.

for.* ſic &

Theodorus cur non damnatus nominatim.

ET POST ALIA:

Et peralium verò modum anathematizatis & eiectis Neſtorij blaſphemijs, vnà cũ eis eiecta ſunt & quæ illius ſunt, plurimam habentia ad iſta conſonantiam. Et ſi quidem hoc agerent indubitanter per Orientem, nullumque eſſet tumultum indè ſperare, dicebam vtiquè nullum eſſe impedimentum, nunc exigi eos etiàm in ſcriptis hoc facere: ſi verò, ſicut ſcribit dominus meus ſanctiſſimus Epiſcopus Antiochiæ Iohannes, eligant vtiquè magis comburi, quàm aliquid eiuſmodi peragere, quarè flammam ſopitam reſuſcitamus, ſedatosq; tumultus non opportunè commouemus, nè forſitan vnquàm vltima primis peiora inueniantur? Et hæc dico, vehementer quidem increpans, q̃ ſcripſit memoratus Theodorus: timens verò futuros à quibuſdam propter eam rem tumultus, nè forſitan aliquo modo ea, quę Neſtorij ſunt, lugere quidem coloratìm incipiant, ſecundùm illud quod alicubì à Poeta dictum eſt apud Grecos, quòd occaſione Patrocli ſuas calamitates vnaquęque lugebat.

Iſta omnia demonſtrantia intentionem, quam habuit ſanctus Cyrillus de anathemate Theodori, relinquentes, illis vtuntur ſolis, quæ propter diſpenſationem dicta ſunt, vt perfectè à Neſtoriano errore illos abduceret adhuc in eo detentos, & compeſceret tumultus, quos ab hæreticis fore ſuſpicabantur. Proclus igitur ſanctæ memoriæ, acceptis à ſancto Cyrillo ſcriptis, acceptis verò etiàm ab Orientalibus plurimis deprecationibus, vt nè anathematizaretur Theodorus, nec impia eius conſcripta, ſcribit adhortãs eos vel Theodori blaſphemias anathematizare, & liberos ſeipſos tali ſuſpicione demonſtrare. Quoniã verò eiuſmodi diſpenſationem Cyrilli & Procli ſanctæ memoriæ non ſuſceperunt, è contrario verò permanſerunt defendẽtes etiàm ipſas bla-

blaſphemias Theodori, & dicentes eas conſonare ſcriptis à ſanctis patribus, videns ſanctus Cyrillus creſcentem impietatem, & indè ſimpliciorum læſionem timens, coactus eſt libros cóſcribere aduersùs Theodorum, & aduersùs eius blaſphemias, & poſt morté eiuſdem Theodori, & hæreticum, & impiũ, & ſuper paganos, & ſuper Iudæos blaſphemum eum oſtendere his verbis: Expauit cęlum propter hoc, & contremuit ampliùs vehementer, dicit Dominus. O intolerabilem malignitatem, O linguam loquentem iniquitatem contra Deum, & mentem cornu in altitudinem extollentem. Paruum tibi eſſe videtur, adfixum eſſe ligno Dominum gloriæ, quem tu quidem neque filium verũ, neque Dominum eſſe dicis: Nos autem credimus, quòd verè eſt & Deus, creator & opifex omnium. Nec enim erat homo ſimpliciter, ſed in ſpecie humana ex Deo patre verbum, non translationem, nec mutatióem in carnem paſſum, magìs verò vnitum ei ſecũdùm fidem ſacrarum literarum. Iſte qui carne paſſus eſt, & ſuſpenſus eſt in ligno, miracula fecit in Aegypto, per ſapientem Moſen ſuam gloriam manifeſtans. Et iterùm idem ſanctus Cyrillus aduersùs Theodorum & eius blaſphemias tradit: Sobrij eſtote ebrij ex vino veſtro, acclamet aliquis ſic errantibus. Impone homo tuæ linguæ oſtium & ſeram: ceſſa cornu in altitudinem extollens, & loquens iniquitatem aduersùs Deum. Quouſquè inſultas patienti Chriſto? In mente habe ſcriptum à diuino Paulo: Sic verò peccantes in fratres, & percutientes eorum infirmam conſciẽtiam, in Chriſtum peccatis. Et vt aliquid ex propheticis loquar codicibus: iuſtificata eſt Sodoma ex te. Superâſti paganorum verboſitates, quas contra Chriſtum fecerunt: ſtultitiam exiſtimantes crucem, nihil eſſe oſtendiſti. Iudaicæ ſuperbiæ crimina minorare præſumis: & quòd ad te pertinet, detrahis ad infamiam eum, qui ſupernas ſedes *condecet, & vnà cum patre & Deó eandem ſedem habet. Illum enim, qui ex mortuis reſurrexit, in Deitatis ſedibus ſedere, inquit ſapiẽtiſſimus Paulus. Et Proclus autem ſanctæ memoriæ, aduersùs Theodorum & eius impietaté in Tomo ad Armenios ità dicit: Fugiamus turbulentos & cœnoſos fallaciæ riuos, DEVM impugnantes dico ſectas: Arrij inſaniam, diuidétem indiuiduã Trinitatem: Eunomij audaciam, circuncludentem ſcientia inoccupabilem naturam: Macedonij rabiem, ſeparantem à Deitate inſeparabiliter procedentem ſpiritum: & nouam iſtam & vanam blaſphemiam, quæ Iudæorum plurimùm vincit blaſphemiam. Illi enim eum, qui eſt verè filius, reprobant, fraudantes ramo radicem: iſti verò ei qui eſt, & alterum ſuperinducũt, diuulgantes tanquàm multa generãtem incorruptibilem naturam. Dicamus igitur cum Paulo: Chriſtus eſt pax noſtra, qui fecit vtraque vnum: Iudæum enim & paganũ per baptiſma in vnum nouum hominem creauit, vniens virtute conuerſatione diſtantia. Horreant condemnationem factores nouæ impietatis: ſiquidem diſtantia in conuentionem vnita ſunt: ille autem qui vnijt, in dualitaté (quantùm eſt in eis) diuiſus eſt. Et iterùm idem ex Epiſtola ad Iohannem Antiochenum Epiſcopum, aduersùs eaſdem blaſphemias Theodori ità dicit: Multi inclamant hìc religioſiſſimum Epiſcopum Edeſſenorum Ibam, non ſolùm clerici quidam Edeſſeni & monachi, ſed etiàm primates & clari militiæ, quibus rectæ fidei calidus zelus accenditur: quia tantum Neſtorij dementiam diligit, vt & quædam capitula, quæ ſuppoſita ſcripto à nobis ad Armenios Tomo direxi tuæ reuerentiæ, ſtulta ac profana conſtituta, & omni impietate plena, transferret Syrorũ voce & tranſmitteret vbiquè, vt multis ſimpliciorum inconſiderato auditu læſionem pernicioſorũ ſuſcipientibus perſuaderet ità ſapere, ſicut abdicatum eſt Dei Eccleſiæ. Quæ quandò poſt lectióem cognoueris, feſtinare digneris cum omi alacritate eum cópellere Tomo quidé ſcripto ad Armenios ſubſcribere: vaniloquium verò, magìs verò monſtriloquium, vel, quod eſt verius dicere, Iudaicã impietatem Capitulorum illorum condemnantem, viua voce & ſana manu anathematizare dementiam.

ET POST PAVCA:

Hic igitur eſt vnus filius vnigenitus. Sed non ità quidam, peruerſa mente & cogitationis dementia iſtorum capitulorum genitores facti, impiorum abortiuorum & ſibi pernicioſorum patres apparuerunt. Deindè ſi memoratus comminiſter Ibas cognoſcit ea, quæ ad legentium & audientium deſtructionem euomita ſunt capitula ſicut arbitror eum, cùm ſit prudés, & à pueritia diuinis ſcripturis nutritus, abominari ea & reijcere, confidenti voce, & non erubeſcenti fronte, quod in anima ſapit, oſtendat, omia ſuppoſita ad Armenios Epiſtolæ Capitula reijciens ac deculcans, vtpotè diabolicæ inſanię cóſtituta, inuentiones, & omia anathemate digna iudicans. Dicant igitur, qui vtuntur dictis ſancti Cyrilli & Procli, quæ de Theodoro ſcripta ſunt, ſi non Iudęis, aut paganis, aut Sodomitanis, & hæreticis cónumeratur: immò magìs eorum omium impietatem magnitudine ſuarum blaſphemiarum ſuperans, & peruerſa mente & cogitationis dementia iſtarum blaſphemiarum genitor factus, impiorum abortiuorum, & ſibi pernicioſorum pater appárens, & ad deſtructionem legentium & audientium euomens eiuſmodi blaſphemias, anathemati ſubiectus eſt. Certum enim eſt, quòd qui impius demonſtratus eſt, omnimodò

Hier. 2. 1. Cor. 8. Ezec. 16. Heb. 1. Ephe. 2.

modò ſeparatus eſt à DEO: ſicut etiàm ille, qui anathematizatus, tanquàm impius ſeparatus eſt. Nihil enim aliud ſignificat anathema, niſi à Deo ſeparationem. Si verò & propter diſpenſationem aliquid Patres dixerunt, vt ſepararent ab errore Neſtorij tùc defenſores eius, tamen quoniam nec ſuſceperunt dicta illorum, & tempus, quod diſpenſationis indigeret, præterijt, iam ad perfectum venerunt, & ſcripſerunt, quæ ſuperiùs dicta ſunt, & poſt mortem eius aduersùs eum & impia eius cōſcripta: ſicut etiàm Paulus Apoſtolus cùm ad tempus conceſſiſſet circuncisionem Hebræis, necnon etiàm ipſe circuncidiſſet propter diſpenſationem Timotheum, poſteà verò quod eſt perfectū docens, in Epiſtola ad Galatas inquit: Eccè ego Paulus dico vobis, quòd ſi circuncidamini, CHRISTVS vobis nihil prodeſt. Teſtificor verò rursùm omni homini circuncidenti ſe, quoniam debitor eſt legis faciendæ. Euacuati eſtis à CHRISTO: qui in lege iuſtificamini, à gratia excidiſtis. Nos enim ſpiritu ex fide ſpem iuſtitiæ expectamus. nam in CHRISTO IESV neq; circuncisio aliquid valet, neq; præputium, ſed fides quæ per charitatem operatur. Et iterùm: Ego verò fratres ſi circuncisionem prædico, quid adhuc perſecutionem patior? Ergò euacuatum eſt ſcandalum crucis. Vtinàm & abſcindantur, qui vos conturbant. Et propter diſpenſationem iterùm quandam caſtificatus in templo vnà cum alijs, etiàm ſtatutas pro caſtificatione legales oblationes offerens, infirmiſque condeſcendens, iterùm *regit dicens in Epiſtola ad Coloſſenſes: Nemo ergò vos iudicet in cibo aut in potu, aut in parte diei feſti, aut neomeniæ, aut ſabbatorum, quæ ſunt vmbrá futurorum. Et iterùm: Si mortui eſtis cum CHRISTO ab elementis mundi, q̄d adhuc tanquàm viuentes in mundo, decernitis: nè tetigeris, neq; guſtaueris, neque cōtrectaueris? Quæ ſunt oīa in corruptelam ipſo vſu, ſecundùm præcepta & doctrinas hominum. Per iſta verò Apoſtolus legalem diſpoſitionem & quaſi corporalia legis recuſans, docet quòd interdùm diſpenſatio per cōgruum tempus prodeſt, & interdùm efficit læſionem ad temporis qualitatem. Cùm enim opùs eſt ignorantes vel errantes docere, tunc maxima diſpenſationis vtilitas eſt. Quandò verò in doctrina perfectionis tempus eſt, tunc relinquentes patiētiam, ad perfectionem dogmatum peruenimus. Veruntamen nihil prohibet, etiàm per alia exempla perſuadere defendentibus Theodorum, eiuſque conſcripta, quòd nihil prodeſt impiè agentibus, ſi contigerit quoſdam vel ignorantia, vel præſumptione, vel etiàm diſpenſatione quadam ſcripſiſſe aliquid pro eis. Nam Baſilius ſanctus quædam ſcripſit de Apollinario, ſed nō propter hoc

Anathema quid.

Act.16.

Galat.5.

Ibidèm.

Act.21.

fortè,* corrigit

Coloſſ.2.

Ibidèm.

Conniuentia q̄n vtendum, & q̄n non.

eum condemnatione liberauit. Sunt verò, quæ Baſilius ad Patrophilum Epiſcopum *Megarum ſcripſit, iſta: Non multum autem tempus in medio & profectio vſque ad Cilicas, & indè reditus, & ſtatìm literæ abdicationem habentes noſtræ communiōis. Cauſa verò diruptionis, quòd Apollinario ſcripſimus, & compresbyterum noſtrum Diodorum habemus nobis communicantem. Ego verò Apollinarium quidem inimicum nunquàm exiſtimaui, ſed ſunt pro quibus hominem *erubeſco: non tamen ſic meipſum homini coniunxi, vt illius crimina ipſe ſuſcipiam, cùm habeo quædam etiàm ego accuſare eum, inſpectis quibuſdam conſcriptis eius. Et Athanaſius diuerſas epiſtolas ad Apollinarium ſcribit, tanquàm eadem in fide ſapientem: & tamen poſteà libros integros etiàm poſt mortem Apollinarij ſcripſit aduersùs eum, cognitis illius in ſcripto blaſphemijs: & nihil Apollinario ꝓfuerunt, quæ antè ad illum, tanquàm eadem in fide ſapientem, ſcripta ſunt. Sed etiàm Leo ſanctæ memoriæ papa antiquioris Romæ & ſuſcepit Eutychem, & reſcripſit, cōprobans eum, & tamen poſteà condemnauit & anathematizauit eum tanquàm hæreticum. Et multos quidem etiàm alios inuenimus poſt mortem anathematizatos. Necnon etiàm Origenem, & ſi ad tempora Theophili ſanctæ memoriæ vel ſuperiùs aliquis recurrerit, poſt mortem inueniet anathematizatum: quod etiàm nunc in ipſo fecit & veſtra ſanctitas, & Vigilius religioſiſſimus Papa antiquioris Romæ. Præſumpſerunt verò Theodori defenſores etiàm Iohannis ſanctæ memoriæ Epiſcopi Conſtantinopolitani literas proferre, quaſi ad Theodorū factas, laudes eiuſdem Theodori continentes. Quòd verò falſa iſta ſunt, teſtimonium præbent qui Eccleſiaſticas hiſtorias ſtudioſè ſcripſerunt, apertè narrantes, quòd ad Theodorum Mopſueſtenum, cùm à ſolitaria vita excidiſſet, ſcripta eſt Epiſtola ab Iohanne multorum verſuum, & vtiliſſima. Sed etiàm Theodoritus ipſe in ſua Eccleſiaſtica hiſtoria mentionem fecerat conuerſationis, quam Iohannes & Theodorus ſimul in monaſterio exercuerunt: quod apertè demonſtrat eadem Epiſtola, à ſeculari cōuerſatione ad pudicam in monaſterio vitam reuocans eum. Sin autem & aliquis concedat ad ipſum Theodorum ſcriptam eam, quod non eſt: ſed certum eſt, quòd Iohannes, qui cùm per totum ſuum pontificatum veritatis verbum rectè tractâſſet, ignorans tales blaſphemias conſcripſiſſe Theodorū, eiuſmodi ad illum literas fecerat. Et quòd dicitur à quibuſdam, quòd in communicatione & pace eccleſiarum defunctus eſt Theodorus, mendacium eſt & calumnia magis aduersùs eccleſiam. Ille enim in communicatione & pace eccleſiarum defunctus eſt, qui

Epiſt. 82.

* veneror

Hinc appáret in hac Synodo ſeceſſiſſe damnationem Origenis, q̄ pars hic deſideratur.

In pace eccleſiarum quis mori dicendus.

qui vſque ad mortem recta Eccleſiæ dogmata & ſeruauit,& prædicauit. Quòd verò Theodorus non ſeruauit neque prædicauit recta Eccleſiæ dogmata, certū eſt etiàm ex eius blaſphemijs. Veruntamen teſtimonium præbet etiàm Gregorius Nyſſenus Defenſoribus impietatis Apollinarij, criminantibus Eccleſiæ ſacerdotes propter Theodorum Mopſueſtenum, illiusque blaſphemias proferentibus, in quibus apertè duos filios colens oſtendebatur. dicit idem Gregorius in epiſtola ad Theophilum ſic: Apollinarium dogmatum defenſores per querimoniam,quæ contra nos eſt, conantur ſua confirmare, carnale verbum, & Dominum ſeculorum hominis filium, & mortalem filij Deitatem facientes. Dicunt enim tanquàm quibuſdam in Catholica Eccleſia duos filios colentibus in dogmate,vnum quidem ſecundùm naturam, alterum autem ſecundùm adoptionem poſteà adſumptum. Neſcio à quo tale audiêrunt,& ad quam perſonam reluctantur. Nondùm enim cognoui eum, qui talia loqui auſus eſt. Veruntamen quoniam iſtam proponētes aduerſùs nos cauſam,per hoc quòd videntur tale flagitiū impugnare, ſuas ſectas confirmant, bonum eſt,vt tua in gratia perfectio, ſicut tibi in mentem ducet ſpiritusſanctus, incidat occaſiones, & perſuadeat eis,qui iſta calumnialiter applicant Dei Eccleſiæ, quòd nullum eſt eiuſmodi dogma apud Chriſtianos,nec prædicatur. Gregorio igitur ſancto clamāte apud Chriſtianos nullum eſſe eiuſmodi dogma, colentiū duos filios,Theodoro autem hoc colente per tota ſua conſcripta,quomodò conantur dicere,in communione eccleſiarum talē impium & blaſphemū mortuū eſſe,cùm neque ſancti patres ſuſceperunt eos, qui dixerunt aut ſcripſerunt,quòd conſonantia Athanaſio,& Baſilio, & Gregorijs, & alijs impius Theodorus in ſuis libris expoſuit? & meritò. Qui enim talia ſcripſerunt,aliena pię doctrinæ prædicatorum ſanctorum patrum ſapuerunt,ſicut licet volenti cum ſcriptis memoratorum ſanctorum patrum cōferre ea, q̄ ſunt Theodori,inuenire. Ille enim nimiæ blaſphemiæ ſua cōſcripta adimplens, ad pniciem legentium & conſentientium illius impietati edidit: iſti verò maxima lumina eccleſiæ,conſtituti ſuper excelſa tecta ſuorum operum firmæ ędificationis, pietatem cum plurimis periculis, & omni fiducia prædicauerunt. Decet igitur veſtram ſanctitatem ea quidem,quæ dicta ſunt,pro hæreticis auerſari: traditionem autem Eccleſiæ, quod certè facietis,in omnibus ſequi,& Eccleſiam liberare criminatiōe,quæ infertur ei propter Theodorum & eius conſcripta.

Literæ Gregorij Nyſſeni.

Traditio eccleſiæ in omnibus ſequenda.

Diodorus Archidiaconus & Primicerius notariorū dixit: Pręmanibus habem⁹ & geſta,q̄ Mopſueſtiæ cōfecta ſunt apud religioſam Synodū prouincię ſecundę Cilicię, ex quibus maniſeſtat̄, ꝙ ex anterioribus temporibus nomen Theodori ſacris diptychis eiectum eſt. Sancta ſynodus dixit: Recitentur. Et cū accepiſſet Theodulus reuerēd. diaconus & notarius,recitauit:

Acta Synodi Prouincialis ſecūdæ Ciliciæ.

PIISSIMO ET CHRISTIANISſimo noſtro principi, meritò diuinitùs honorato,Flauio Iuſtiniano Auguſto & Impatori,Iohānes,Thomas, Stephanus, Nicetas, Andreas,Procopius,Vrbicius,Antonius & Coſmas humiles Epiſcopi veſtræ ſecūdę Cilicum ꝓuinciæ. Semper quidem pro pietate ad Deum pertinente labores veſtrę Chriſtianitatis mirati ſumus,& mercedem vobis ſtudij,quod circa meliora & optima humanorum habetis,redditurā eſſe credimus cæleſtis regni participationē. Nihilominùs aūt & nunc feſtinantiā pijſſime veſtrā circa ſanctam vniuerſalis Eccleſiæ pacem cōſiderantes ex his,q̄ de Theodoro olim Mopſueſtenæ ciuitatis Epiſc. piè nobis directa ſunt à veſtra Chriſtianiſſima ſerenitate, ſuperlaudamus,& miramur circa recta dogmata zelum inuictiſſime tuū. Acceſſimus enim ad Mopſueſtenā ciuitatem vniuerſi, qui p veſtram ſecūdam Ciliciam ſacerdotium ſum⁹ ſortiti,Marthanio viro magnifico nobis ea quæ aguntur cōplente,cùm hoc veſtra pietas iuſſiſſet, & religioſiſſimos eius clericos aduocauimus, necnon etiàm clariſſimos & laudabiles huius habitatores,electis ab ipſis his,qui ætate prouecti fuerunt, hoc, quod iuſtè à Chriſtianiſſimis vobis præceptū eſt, interrogabamus, quandò Theodorus prior ſacris diptychis eiectus eſt, ſed etiàm ꝗs loco illius inſcriptus eſt. Iſta verò eos dicere,adhortabamur ſanctis & orandis propoſitis Euangelijs. Illi verò nobis fidem eorū, quæ dicenda erant,per venerabilia iuramēta adfirmantes, & ætatem ſuam explanātes, ignorare dicebant, ex quo Theodori vetuſti vocabulum ſacris diptychis deletum eſt, Cyrillus autem ſanctæ memoriæ Alexādrinæ magnæ ciuitatis pontifex, in illius loco inſertus eſt. Iſtis conſonare etiàm ipſa præ manibus habētes ſacra diptycha, teſte Deo, inuenimus. Sanctæ enim memoriæ pontificum memoratæ Mopſueſtenæ ciuitatis nomina recitantes, Theodori quidem nullam memoriā inſertā eſſe reperimus, Cyrillū verò vnà cū ſanctis, qui ad Deū antè abiêrunt, cōſcriptū,cùm nullus Cyrillus Mopſueſtenæ fuiſſet ciuitatis epiſcop⁹. In fine verò Anumerationis Theodorū conſcriptum eſſe iuniorem inuenimus, qui ex Galatia ortus, vnus noſtri factus Concilij, ante tres annos defunctus eſt. Omnia igitur geſtis inſerētes, & humili huic ſuggeſtiōi coniungētes, manifeſta ea,quæ mota ſunt,vobis Chriſtianiſſimis fecimus,orantes magnum & ſaluatorē Deum,vt nobis & paci ſanctarū Eccleſiarū te longæuum & veſtram Chriſtianiſſimā ſereni-

renitatem cuſtodiat. Iohannes miſericordia Dei epiſcopus veſtræ Iuſtinopolitanæ metropolis, ſubſcripſi. Thomas miſericordia Dei Epiſcopus veſtrę Aegææ ciuitatis, ſuggerens ſubſcripſi. Stephanus miſericordia Dei Epiſcopus Caſtabaleæ ciuitatis, referens ſubſcr. Nicetas miſericordia Dei epiſcopus Epiphanię ciuitatis, ſuggerés ſubſc. Andreas miſericordia Dei epiſcopus veſtrę Flauiadeæ ciuitatis, ſuggerens ſubſcripſi. Procopius miſericordia DEI epiſc. veſtræ Irenopolitanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Vrbicius miſericordia Dei epiſcopus veſtri Alexandrini oppidi, ſuggerens ſubſcripſi. Antonius miſericordia DEI epiſcopus veſtræ Roſeæ ciuitatis, ſuggerens ſubſcripſi. Coſmas miſericordia DEI epiſcopus veſtræ Mopſueſtenæ ciuitatis, ſuggerés ſubſcripſi.

Literæ Iuſtiniani Imperatoris.

Exemplum ſacræ Epiſtolæ, ſcriptæ ad beatiſſimũ Iohannem Metropolitanum epiſc.

SIGNIFICAMVS tuæ ſanctitati colligere omnes religioſiſſimos epiſcopos, qui de tua Synodo ſunt, & peruenire in Mopſueſtenam ciuitatem, & requiſitiõem ſubtilem facere conuenientibus vniuerſis ibi conſtitutis ſenioribus hominibus, ſiue clericis, ſiue laicis, & diſcere ab ipſis, ſi cognoſcunt tempus, ex quo ablatum eſt nomen Theodori ſacris diptychis. Si verò non meminerint, ex quo hoc factum eſt, confiteantur hoc ipſum, quòd non cognoſcunt inſertum aut prædicatum in ſanctis diptychis nomen Theodori & proferantur vobis & ipſa diptycha, vt cognoſcatis quis pro illo inſertus eſt: & tales confeſſiones geſtis recipientes, & veſtris ſuggeſtionibus coniungẽtes, ſubſcribat & tua ſanctitas in ipſis, & cæteri religioſiſſimi epiſcopi: & ſic dirigite vnam quidem ad nos, alteram verò ad ſanctiſſimum Papam. Et hoc tamen manifeſtum fiat, & vnuſquiſque eorũ, qui confitentur, dicant & manifeſtent quot eſt annorum: & vos verò in proprijs confeſſionibus ſignificate de prædicto capitulo, & quẽ pro Theodoro inſertum inueniſtis. Scripſimus autem & Marthanio viro magnifico pro hoc, vt ſinè vlla dilatione iſta agerentur, & nobis mitterentur. Legi.

Datur decimo Kalendas Iunias Conſtantinopoli, Imperij domini noſtri Iuſtiniani perpetuò Auguſti anno vigeſimoquarto, poſt Conſulatum Baſilij viri clariſſimi anno nono.

Aliæ Iuſtiniani literę.

COſmæ ſanctiſſimo epiſcopo Mopſueſtiæ. Significamus tuæ ſanctitati, quòd iuſſimus Iohanni beatiſſimo Metropolitano Anazarbenæ ciuitatis colligere omnes prouinciæ epiſcopos, & peruenire in veſtrã ciuitatem, & ſubtilem inquiſitionem facere conuenientibus omnibus apud vos conſtitutis ſenioribus hominibus, ſiue clericis, ſiue laicis, & diſcere ab illis, ſi cognoſcunt, ex quo ablatum eſt nomen Theodori à ſanctis diptychis: ſi verò nõ meminerint de tempore, & quandò hoc ipſum factum eſt, & hoc ipſum cõfiteantur, quòd non cognoſcunt nomen Theodori in ſanctis diptychis inſertum, vel prædicatum ipſum in eccleſia. Oportet igitur proferri & ipſa ſacra diptycha, vt omnes cognoſcant religioſiſſimi epiſcopi, quo ordine nomina epiſcoporum in diptychis recitantur: & hoc ipſum manifeſtum vos facere per ſuggeſtionem veſtram: & confeſſiones geſtis interuenientibus recipientes, & veſtris coniungentes ſuggeſtionibus, ſubſcribite omnes collecti epiſcopi, & ſic dirigite vnam quidem ad nos, alteram verò ad ſanctiſſimum Papam. Et hoc verò fiat manifeſtum in cõfeſſionibus eorum, vt vnuſquiſque dicat & manifeſtet, quot eſt annorum. Legi.

Datur vndecimo Kalendas Iunias Conſtantinopoli, Imperij domini noſtri Iuſtiniani perpetuò Auguſti anno vigeſimoquarto, poſt conſulatum Baſilij viri clariſſimi anno nono.

Synodus Mopſueſtiana.

IMperij diuini & pijſſimi noſtri domini Flauij Iuſtiniani perpetuò Auguſti & Imperatoris anno vigeſimotertio, poſt conſulatum Flauij Baſilij viri clariſſimi anno nono, ante XV. Calendas Iunias, menſis Iunij XVII. inſtantis XIII. Indictionis, in Mopſueſtia Colonia Chriſtianiſſima p̃ſidente in religioſiſſimo ſecreto venerandi Epiſcopi Iohanne religioſiſſimo & ſanctiſſimo Metropolitano, conſidentibus aũt Thoma religioſiſſimo epiſcopo Aegææ ciuitatis, & Stephano religioſiſſimo epiſcopo Caſtabaleæ ciuitatis, & Niceta religioſiſſimo epiſcopo Epiphaniorum, & Andrea religioſiſſimo epiſcopo Flauiadeorũ, & Procopio religioſiſſimo epiſcopo Irenopolitanorum, & Vrbicio religioſiſſimo epiſcopo Alexandrini oppidi, & Antonino religioſiſſimo epiſcopo Roſeorum, & Coſma religioſiſſimo epiſcopo Mopſueſtiæ ciuitatis, necnon etiàm Marthanio viro magnifico, comite domeſticorũ, & omnibus religioſiſſimis presbyteris, præſentibus autem & omnibus religioſiſſimis Diaconis, & ſubdiaconis, & lectoribus prædictæ Mopſueſtenæ ciuitatis ſanctiſſimæ Eccleſiæ: inſupèr præſentibus Eumolpio & Theodoro clariſſimis Comitibus, & Hypatio & Paulo clariſſimis tribunis, & Euſebona clariſſimo Palatino, & Paulo viro honeſto defenſore, & Stephano viro laudabili, & Paulo cognomine Neonis, alijſque laudabilibus habitatoribus eiuſdem Mopſueſtenæ ciuitatis, Iulianus diaconus & notarius dixit: Pijſſima iuſſio ſereniſſimi & Chriſtianiſſimi noſtri domini ad veſtram peruenit ſanctitatem, quædam de Theo-

doro,facto olìm iſtius Mopſueſtenæ ciuitatis epiſcopo,dicẽs agere voſmetipſos & veſtrum ſanctum concilium: & hanc Marthanius vir magnificus per metropolim degenti veſtræ ſanctitati tranſmiſit, qua ſuſcepta, competentibus præceptis prompto animo finem imponere feſtinans, ſtatim vſa literis ad omẽs ſanctiſſimos prouinciæ epiſcopos, adhortando eos celeriter peruenire ad iſtã Mopſueſtenam ciuitatem, & agere ea quæ piè iuſſa ſunt. Similia verò & ad Coſmam religioſiſſimũ huius Mopſueſtenæ optimæ ciuitatis epiſcopum ſcripta ſunt ab eius pietate. Cùm iſta igitur ſic proceſſiſſent, adſunt, ſicut videtis, omnes ſanctiſſimi prouinciæ Epiſcopi,necnon etiàm Marthanius vir magnificus, & ipſe ex diuinis præceptis iuſſus ea,quæ piè præcepta ſunt, ad effectũ pèrducere. Adſunt nihilominùs ex veſtra iuſſione & omnes religioſiſſimi clerici per iſtam ciuitatem ſanctæ Eccleſiæ, necnõ etiàm eius defenſor honeſtus vir: inſupèr & clariſſimi iſtius poſſeſſores & laudabiles habitatores,& illi quos ſeniores eſſe huius defenſor putans manifeſtos nobis fecit. Habemus præ manibus vtranque piam iuſſionem,& hoc ipſum per iuſſionem ſanctitatis veſtræ ſuggerimus.Iohannes per miſericordiam DEI epiſcopus Iuſtinopolitanæ Metropolis, & Thomas epiſcopus Aegon, & Stephanus epiſcopus Caſtabaleorum, & Nicetas epiſcopus Epiphaneorum, & Andreas epiſcopus Flauiadeorum, & Procopius epiſcopus Irenopoleos, & Vrbicius epiſcopus Alexandrini oppidi, & Antoninus epiſcopus Roſcorum, & Coſmas epiſcopus Mopſueſtiæ,dixerunt:Primum omnium ſemper ſtudium facit Chriſtianiſſimus noſter & ſereniſſimus Imperator, circa DEVM vigilantiam & inculpabilem venerationem. Cùm igitur ad ſanctarum eccleſiarum ſtatum quædam acciderit cauſa, ſolitam & Deo verè dilectam alacritatem oſtẽdit.Et nos igitur pijs & Deo placitis ab Imperatore præceptis adminiſtrantes, omnia diligenter agamus, quæ iuſtè placita ſunt eius Imperio. Diuinis igitur in medium ꝓlatis ſcripturis, & his quæ aguntur teſtimonium præbentibus, manifeſtæ fiant pijſſimæ iuſſiones ſereniſſimi Imperatoris, & agendis anteponantur. Et prolata ſunt in medium ſancta Euangelia, & recitatæ & antepoſitæ ſunt pijſſimæ iuſſiones.

Iohannes miſericordia DEI epiſcopus, & cæteri reuerendiſſimi epiſcopi dixerunt: Illos ad explananda & probanda capitula, quæ à pijſſimo Imperatore exquiſita ſunt, productos reuerentiſſimos viros, & ætate ſubtilem ſcientiam habentes, oportet ſua explanare vocabula,& quem habendum ſacerdotij gradum ſortiti ſunt.Prouectos igitur ætate reuerentiſſimus eccleſiæ defenſor ab alijs ſeparet. Eugenius diaconus & *eccleſię defenſor Mopſueſtenę ſanctę eccleſiæ, dixit:Secundùm interlocutionem veſtræ ſanctitatis prouectos ætate reuerentiſſimos presbyteros & diaconos à cæteris ſeparaui,& ſtant ſicut videtis.Sanctiſſimi epiſcopi dixerunt: Agatur quod pronunciatũ eſt. Martyrius dixit: Martyrius dicor, presbyter ſum iſtius ſanctę eccleſiæ.Paulin' dixit:Paulinus dicor, presbyter ſum iſtius ſanctę eccleſiæ.Stephan' dixit:Stephan' dicor, presbyter ſum iſtius ſanctiſſimæ eccleſiæ. Olympius dixit:Olympius dicor, presbyter ſum iſtius ſanctiſſimæ eccleſiæ. Iohannes dixit: Iohannes dicor, presbyter ſum iſtius ſanctæ eccleſiæ. Thomas dixit: Thomas dicor, presbyter ſum iſtius ſanctæ eccleſiæ. Theodorus dixit: Theodorus dicor, presbyter ſum iſtius ſanctę eccleſiæ. Thomas dixit: Thomas dicor, presbyter ſum iſtius ſanctæ eccleſiæ.Eudoxius dixit: Eudoxius dicor, presbyter ſum iſtius ſanctæ eccleſiæ. Paulus dixit: Paulus dicor, presbyter ſum iſtius ſanctæ eccleſiæ. Theodorus dixit: Theodorus dicor, presbyter ſum iſtius ſanctæ eccleſiæ. Paregorius dixit: Paregorius dicor, archidiaconus ſum iſtius ſanctæ eccleſiæ. Iohannes dixit: Iohannes dicor, diaconus ſum iſtius ſanctæ eccleſiæ. Theodorus dixit: Theodorus dicor,diaconus ſum in hac ciuitate natus.Paulus dixit:Paulus dicor, diaconus ſum in hac ciuitate natus.Iohannes dixit:Iohannes dicor, diaconus ſum in hac ciuitate natus. Thomas dixit:Thomas dicor,diaconus ſum in hac ciuitate natus.

Sãctiſſimi epiſcopi dixerũt:Idem ipſum agant & clariſſimi poſſeſſores & laudabiles huius habitatores, quos ſeniores iſtius ciuitatis honeſtus defenſor demonſtrauit, & ab alijs ſeparati,ſua dicant vocabula & ſtatus. Eumolpius dixit: Eumolpius dicor, comes ſum,in hac ciuitate natus. Theodorus dixit: Theodorus dicor, comes ſum,in hac ciuitate natus.Euſebonas dixit:Euſebonas dicor,palatinus ſum,in hac ciuitate natus.Stephanus dixit:Stephanus dicor, præfectianus ſum, in hac ciuitate natus.Paulus dixit: Paulus dicor cognomine Neonis,in in hac ciuitate natus.Anatolius dixit: Anatolius dicor,principalis*,in hac ciuitate natus.Marinus dixit: Marinus dicor,in hac ciuitate natus. Euſtachius dixit: Euſtachius dicor, cognomine Rhoda,in hac ciuitate natus.Anatolius dixit: Anatolius dicor, in hac ciuitate natus. Rufinus dixit: Rufinus dicor,architectus,in hac ciuitate nat'. *Comitas dixit: *Comitas dicor,agẽs in rebus, & pater iſtius ciuitatis. Theodorus dixit: Theodorus dicor,agens in rebus, in hac ciuitate natus. Iohannes dixit: Iohannes dicor,tabularius,in hac ciuitate natus.Addęus dixit:Addæus dicor, ciuis ſum. Marcus dixit:Marcus dicor, præfectian' * in hac ciui-

uitate natus. Iohannes dixit: Iohannes dicor, lecticiarius in hac ciuitate natus. Nicetas dixit: Nicetas dicor, tabularius ſum, in hac ciuitate natus.

Sanctiſſimi epiſcopi dixerunt: Quoniam adeſt honeſtus huius ciuitatis defenſor, & quæ dicta ſunt à noſtris notarijs, audiuit, inſupèr planiùs nos per ſuam doceat vocem, ſi ſeniores de his viris, qui ab ipſo in præſenti demonſtrati ſunt, non cognoſcit per iſtam ciuitatem. Paulus præfectianus & defenſor dixit: Iuſſus à veſtra ſanctitate, quos potui inuenire verè ſeniores in laicis conſtitutos, clariſſimos & honeſtiſſimos viros produxi, qui interrogati propoſitis ſcripturis de ſuo ſtatu, manifeſtantes ſubtiliùs explanant & ſua tempora, & quæ ſciunt ipſi illi magìs pro ſemetipſis cognoſcentes.

Sanctiſſimi epiſcopi dixerunt: Reuerentiſſimus ſacrorum cuſtos vaſorum iſtius ſanctiſſimæ Eccleſiæ, adferat ad conſiderationem nobis & recitationem huius ſacra diptycha, in quibus ſanctæ memoriæ ſacerdotum iſtius optimæ ciuitatis ſcripta continentur vocabula. Iohannes presbyter & cimiliarcha dixit: Secundùm iuſſionem veſtræ ſanctitatis inter ſacra vaſa, quæ à me ſeruantur, habentes diptycha iſta protuli, & ad recitationem porrigo. Habeo autem & alios duos membraneos quaterniones veteriores iſtis, quę nunc ſunt & recitantur, quos & ipſos protuli ſicut videtis.

Sanctiſſimi epiſcopi dixerunt: Ad auditum noſtræ mediocritatis, ſed etiàm illorum, qui ad teſtimonium producti ſunt reuerentiſſimi & clariſſimi & honeſtiſſimi viri, recitentur ſacra diptycha, quæ declarant ſanctæ memoriæ connumerationem ſacerdotum iſtius Mopſueſtenæ ciuitatis, ex quo immaculata & orthodoxa fides prędicatur, vſque ad hunc ſacerdotem qui in præſenti tertiadecima Indictione defunctus eſt. Et recitati ſunt, & habent ſic: Pro requieſcentibus epiſcopis, Protogene, Zoſimo, Olympio, Cyrillo, Thoma, Baſſiano, Iohanne, Auxentio, Palatino, Iacobo, Zoſimo, Theodoro, Simeõe. Ex alio diptycho: Pro requieſcentibus epiſcopis, Protogene, Zoſimo, Olympio, Cyrillo, Thoma, Baſſiano, Iohanne, Auxentio, Palatino, Iacobo, Zoſimo, Theodoro, Simeone. Et ex alijs diptychis: Pro requieſcẽtibus epiſcopis, Protogene, Zoſimo, Olympio, Cyrillo, Thoma, Baſſiano, Iohanne, Auxentio, Palatino, Iacobo. Sanctiſſimi epiſcopi dixerunt: Porrigantur & nobis ad recitationẽ & conſideratiõem, quæ manifeſta facta ſunt, ſacra diptycha, vt vnuſquiſque noſtrûm perlegat & inſpiciat. Et oblata ſunt ſanctiſſimis epiſcopis. Sanctiſſimi Epiſcopi dixerunt: Sunt etiàm alia prolatis veteriora apud tuam reuerentiam? Iohannes presbyter & cimiliarcha dixit: Iſta habeo Domine, quæ & protuli. Sanctiſſimi epiſcopi dixerunt: Propoſitis diuinis ſcripturis, hoc ipſum explana. Iohannes presbyter & cimiliarcha dixit: Per iſtam virtutem, non habeo alia diptycha iſtis veteriora, ſed omnia quæ habeo, protuli. Sanctiſſimi epiſcopi dixerũt: Cùm ipſa cauſa, quoniam ad animæ reſpicit ſalutem, & reuerendiſſimus habitus veſter adhortatur vos, nihil extra veritatem dicere, certum eſt, quòd multam curam ſubtilitatis facietis. Vt verò omnis cogitatio praua foràs reijciatur: ab his quæ aguntur, & venerabilibus vos oportet iuramentis confirmare, quæ dicturi eſtis. Sed vnuſquiſque ſanctas & inuiolatas tangens ſcripturas, per ipſas fidem præbeat nihil extra ea, quæ cum veritate cognoſcit, in his quæ aguntur, dicere. Ad eandẽ verò iuramenti fidẽ reſpicientes, etiàm ſuam ætatẽ explanent, & pijſſimi domini rerum iuſſionem ſequentes, dicant ſi tempus ſciunt & retinent, per quod Theodorus, olìm epiſcopus factus iſtius ciuitatis, ſacrorum prædicatione diptychorũ eiectus eſt, & quis illius in ijſdem ſacris diptychis locum ſuppleuit. Martyrius dixit: Per iſtam virtutem, quicquid ſcio, veritatem dicam. Sum annorum octoginta plùs minùs: habeo autem in clero ordinatus ſexaginta plùs, & neque ſcio neque audiui, quòd recitatus eſt Theodorus, olìm factus iſtius ciuitatis epiſcopus, in ſacris diptychis: ſed audiui, quòd S. Cyrillus Alexãdriæ, magnæ ciuitatis epiſcopus factus, pro Theodoro taxatus eſt in diptychis, quibus inſcripti ſunt defuncti ſanctiſſimi epiſcopi, & vſque adhuc ipſe inſcriptus eſt, & prędicatur cum alijs epiſcopis. Epiſcopum enim in noſtra ciuitate nomine Cyrillum neq; ſcio, neque audiui factum. Qui autem nunc inſertus eſt Theodorus, ante tres annos obijt, & de Galatia erat. Paulinus presbyter dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quod ſcio, cum veritate dico. Presbyter ſum Mopſueſtenæ ſanctiſſimæ eccleſię, & ſum annorum ſeptuagintanouem: Habeo autem quadragintanouem annos in clero, & neque ſcio neque audiui Theodorum veterem, qui fuit epiſcopus in iſta ciuitate, prædicari in ſacris diptychis ſanctiſſimæ noſtrę eccleſiæ, aut quandò ablatum eſt nomen ipſius ex diptychis. Audio verò cum diptycha leguntur in diuino miniſterio, nomen Cyrilli in connumerationẽ requieſcentium epiſcoporum. Factum verò epiſcopum Cyrillum in hac ciuitate neque ſcio, neque audiui. Stephanus presbyter dixit: Per iſtam virtutem, quicquid ſcio, cum veritate dico. Sexagintanouem annorum plùs minúſve ſum: factus verò ſum presbyter ante hos tres annos, & nullatenùs ſcio vel audiui Theodorum, qui olìm in noſtra ciuitate fuit epiſcopus, nominatum in ſacris diptychis. Cognoui autem, ex quo vene-

rabili huic cõnumeror clero, quòd illo ad-empto ex ipſis aliquandò, Cyrillus Alexandrinæ ciuitatis epiſcopus, in illius loco inſertus eſt ſacris diptychis requieſcentium Epiſcoporum, qui vſque nunc pro ipſo p̄dicatur. Cyrillum verò factum noſtræ ciuitatis epiſcopum neque ſcio, neque audiui. Theodorus verò, qui inſcriptus eſt ſacris diptychis, ante tres annos defunctus eſt. Olympius presbŷter dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, veritatem dico. Annorum ſum ſexagintaquinq;, in clero verò cõnuméror quinquagintaquinq;, & non ſcio inſcriptum fuiſſe nomen Theodori ſacris diptychis, qui anteà fuit hîc epiſcopus, neque audiui eum vnquàm numerari: audiui verò ab illis, qui ante me erant, quòd pro ipſo inſertus eſt ſanctus Cyrillus, qui fuit Alexãdrinæ ciuitatis epiſcopus. Quandò verò ademptum eſt nomẽ Theodori, & inſertus eſt pro ipſo Cyrillus, non memini. Factum verò epiſcopum in iſta ciuitate Cyrillum, nunquàm audiui. Iſte enim, qui nunc nominatur Theodorus in diptychis, ille eſt, qui ante tres annos defunctus eſt Galata. Iohannes presbyter dixit: Per iſtam virtutem & Deum, qui locutus eſt per iſtas ſcripturas, veritatem dico. Annorum ſum ſexagintaquinque plùs minùs: habeo verò in clero annos vigintiocto, & neque ſcio, nec cum eſſem laicus, nec poſtquàm factus ſum clericus, Theodorũ, qui olìm epiſcopus fuit iſtius ciuitatis, neq; numerari in ſacris diptychis, nec quãdò eiectus eſt: prædicari verò ſcio in diptychis in connumeratione requieſcentium epiſcoporum noſtræ ciuitatis ſanctum Cyrillum, archiepiſcopum Alexãdrinæ ciuitatis. Epiſcopum verò nomine Cyrillum nõ ſcio fuiſſe, nec audiui in noſtra ciuitate. Ille enim, qui nunc nominatur Theodorus in diptychis, ante tres annos obijt, & de Galatia erat. Thomas presbyter dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas & Deum, q̃ locutus eſt ipſas, quicquid ſcio, veritatẽ dico. Sexaginta annorum ſum domine: habeo verò in clero, licèt peccator ſim, quinquagintaquinq; annos: & nõ ſcio, neque audiui nomen veteris Theodori, qui hic epiſcopus fuit, p̄dicari in ſacris diptychis, nec q̃n ablatus eſt, nec quî ipſum eiecit. Audiui verò à ſeniorib⁹, quòd Cyrillus, qui fuit Alexãdrinæ ciuitatis epiſcopus, inſertus eſt ſacris diptychis ꝓ Theodoro in cõnumeratiõe epiſcoporũ noſtræ ciuitatis, qui & vſq; nunc prędicatur: Cyrillum autem epiſcopum fuiſſe hîc neque audiui, neque ſcio. Iſte verò, qui nunc nominatur cum mortuis epiſcopis Theodorus de Galatia oriundus, ante tres annos defunctus eſt. Theodor⁹ presbyter dixit: Per iſtã virtutẽ, quicquid ſcio, cum veritate dico: Sũ annorũ ſexagintaduorũ plùs minùs: quinquagintaquinq; autem annos habeo in venerabili clero iſtius ſanctiſſimæ Eccleſiæ, & nunq̃ audiui nomen Theodori veteris, qui fuit hic epiſcopus, neq; inſertum eſſe ſacris diptychis, neq; recitari. Audiui verò ab antiquioribus, quòd pro Theodoro inſertus eſt ſanctus Cyrillus epiſcopus Alexandriæ in requieſcentibus epiſcopis: Cyrillum verò fuiſſe noſtræ Eccleſiæ neque ſcio, neque audiui. Iſte verò, qui nunc inſertus eſt diptychis Theodorus, Galata fuit, & ante tres annos defunctus eſt. Thomas presbyter dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, cum veritate dico: Sexaginta annorum ſum plùs minùs: in clero autem quinquaginta annos habeo, & non ſcio, neque audiui inſertum Theodorum, olìm noſtræ ciuitatis epiſcopum factum, neque audiui ipſum recitari cum requieſcentibus ſacerdotibus noſtræ ciuitatis. Fuiſſe verò in noſtra ciuitate epiſcopum nomine Cyrillum, neque ſcio, neque audiui per quodcunque tempus. Iſte autem, qui nunc recitatur Theodorus in ſacris diptychis, ille eſt, qui ante tres annos obijt, & de Galatia erat. Eudoxius dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, veritatẽ dico. Annos habeo in clero ſanctiſſimæ eccleſiæ quadragintaduos: ſum autem annorum ſexagintatrium, & nec cùm eſſem laicus, nec clericus factus, ſcio hîc inſcriptum eſſe aut prædicari in ſacris diptychis Theodorum veterem, qui fuit hîc epiſcopus, nec quandò vel quis deiecit ipſum ex ſacris diptychis, ſcio: Audio verò prædicari in diptychis mortuorum epiſcoporum noſtræ ciuitatis Cyrillum epiſcopum Alexandriæ. Epiſcopum enim fuiſſe in noſtra ciuitate nomine Cyrillum, neque audiui, neque ſcio. Iſte verò, qui prædicatur Theodorus in diptychis, qui ante tres annos obijt, de Galatia erat. Paulus presbyter dixit: Per iſtam virtutem, quicquid ſcio, veritatem dico. Quinquagintaocto annorum ſum domine: habeo autem in clero vigintiocto annos, & non ſcio Theodorum, qui olìm fuit epiſcopus noſtræ ciuitatis, prædicari in ſacris diptychis, ſed neque pro ipſo quenquam inſertum ſcio. Theodorus verò, qui nunc recitatur, de Galatia erat, qui ante tres annos defunctus eſt. Theodorus presbyter dixit: Per iſtam virtutem quicquid ſcio cum veritate dico. Sum plùs minùs annorum quinquagintaduorum: ex quo autem clericus ſum, vigintiocto anni ſunt, & non ſcio neque audiui, nec cùm laicus eſſem, nec ex quo clericus factus ſum, Theodorum, qui olìm fuit epiſcopus noſtræ ciuitatis, recitari vel inſcriptum eſſe ſacris diptychis. Audiui verò à ſenioribus, quòd S. Cyrillus epiſcopus Alexandrię ipſe pro illo inſert⁹ eſt ſacris diptychis mortuorum epiſcoporũ noſtrę ciuitatis. Qui verò inſertus eſt ſacris diptychis Theodor⁹, ante tres annos defunctus,

qui fuit noſter Epiſcopus, de Galatia erat. Paregorius archidiaconus dixit: Per iſtam virtutem veritatem dico: Annorum ſum ſexagintaſex: habeo verò connumeratus venerabili clero annos vigintiocto, & non ſcio, nec cùm laicus eſſem, nec poſtquàm factus ſum clericus, inſertum ſacris diptychis nomen Theodori, qui antè fuit hîc epiſcopus, neq; audiui ipſum recitari. Audiui verò à ſenioribus, quòd pro ipſo inſertus eſt ſanctus Cyrillus epiſcopus Alexandrinę ciuitatis, qui & vſque nunc prædicatur. Hîc verò fuiſſe Cyrillum epiſcopum, neq; ſcio, neque audiui. Qui verò nunc recitatur Theodorus in ſacris diptychis, Galata erat, qui ante tres annos defunctus eſt. Iohannes diaconus dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, cum veritate doceo. Annorum ſum quinquagintaocto: habeo verò connumeratus venerabili clero annos quadragintaocto, & non ſcio neque audiui inſertum nomen Theodori ſacris diptychis, qui anteà hîc fuit epiſcopus, nec prædicari ipſum. Audiui verò aliquandò, quòd pro ipſo inſertus eſt ſanctus Cyrillus Alexandrinæ ciuitatis, qui & vſque nunc prædicatur: neque ſcio, neq; audiui hîc fuiſſe Cyrillum epiſcopum. Iſte verò, qui nunc recitatur Theodorus in ſacris diptychis, Galata erat, qui ante tres annos defunctus eſt. Thomas diaconus dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, veritatem dico. Quinquagintaquinque annorum ſum, quadragintanouem habeo in clero, & non ſcio neque audiui inſcriptum eſſe ſacris diptychis vel recitari eũ, qui olìm fuit noſtræ ciuitatis epiſcopus Theodorus. Audiui verò à ſenioribus hominibus, quòd beatus Cyrillus pro ipſo inſertus eſt, Alexandrinæ ciuitatis pontifex, qui & vſque nunc recitatur in ſacris diptychis cum requieſcentibus epiſcopis noſtræ ciuitatis. Cyrillum verò Epiſcopum fuiſſe in noſtra ciuitate neſcio, neque audiui. Iſte verò, qui nunc recitatur in ſacris diptychis Theodorus, ante tres annos mortuus, de Galatia erat. Iohannes diaconus dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, veritatem dico. Annorum ſum ſexagintaquinque plùs minùs: habeo verò in Clero quinquaginta annos, & non audiui vnquàm Theodorum, qui olim fuit Epiſcopus noſtræ ciuitatis, in ſacris diptychis: neſcio quandò inſertus eſt Cyrillus pro memorato Theodoro: ſcio verò prædicari in diptychis in connumeratione requieſcentium Epiſcoporum noſtræ ciuitatis Cyrillum pontificem Alexandriæ, qui & vſque nunc prædicatur: Epiſcopum nomine Cyrillum nec ſcio, nec audiui noſtræ ciuitatis fuiſſe. Theodorus verò, qui nunc recitatur in ſacris diptychis, ante tres annos defunctus, de Galatia erat. Paulus diaconus dixit: Per iſtam virtutem, quæ ſcio, dico cum veritate: Sum annorum quinquagintaſex plùs minùs: habeo verò in clero connumeratus annos vigintitres, & nec cùm laicus eſſem, nec poſtquàm factus ſum clericus, ſcio Theodorum veterem noſtræ ciuitatis Epiſcopum, inſcriptum eſſe ſacris diptychis vel prædicari. Audiui verò, pro memorato Theodoro ſanctum Cyrillum pontificem Alexandrinæ ciuitatis inſertum eſſe, & prædicari in diptychis in connumeratione requieſcentium Epiſcoporum noſtræ ciuitatis, & vſque nunc recitari: Cyrillum verò nomine noſtrę fuiſſe ciuitatis epiſcopum neſcio, nec audiui. Iſte verò, qui nunc recitatur in ſacris diptychis Theodorus, ante tres annos defunctus, de Galatia erat. Sanctiſſimi epiſcopi dixerunt: Iſta quidem, quæ reuerentiſſim. clericorum ſcientiæ & memoriæ ſunt, declarant robur eorum, quæ mota ſunt: ſupereſt verò, vt etiàm præſentem rem teſtimonium conſequatur eorum, qui extra ſacrum concilium ſunt. Singulatìm igitur præſentes clariſſimi & honeſtiſſimi & laudabiles viri introducti, qui etiàm ætate priores demonſtrati ſunt, declarent, tam vitæ tempus, quàm ea, quæcunque ſciunt, propter cauſam quæ nunc mouetur, per præſentia diuina & venerabilia Euangelia priùs confirmantes ea, quę dicturi ſunt. Eumolpius Comes dixit: Per iſtam virtutem, quicquid ſcio, veritatem dico: Sum annorum plùs minùs ſexaginta: cognouit verò veſtra ſanctitas, quòd militabam miniſtrans diuinis & maximis iuſſionibus, & cùm perueniſſem ad iſtam ciuitatem, communicans in ſancta eccleſia, nunquàm audiui prædicari in ſanctis diptychis nomen Theodori, qui fuit, ſicut dicitur à ſenioribus, Epiſcopus huius ciuitatis. Iſte enim, qui nunc recitatur Theodorus, de Galatia erat, qui ante tres annos defunctus eſt. Theodorus Comes dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, cum veritate dico: Quadragintaquinque annorum ſum plùs minùs, & non ſcio nomen Theodori veteris, qui dicitur fuiſſe noſtræ ciuitatis Epiſcopus, recitari in ſacris diptychis. Theodorus verò, qui diptychis nunc inſcriptus eſt, & prædicatur cum mortuis Epiſcopis, de Galatia erat, & ante tres annos defunctus eſt. Euſebonas Palatinus dixit: Per iſtam virtutem ſanctorum Euangeliorum, quicquid ſcio, cum veritatę dico: Ex quo memini & conuenio in ſanctam eccleſiam, non ſcio nomen Theodori veteris, quem dicunt huius ciuitatis Epiſcopum fuiſſe, in ſacris diptychis prædicatum: plùs tamen ſum annorum quinquaginta. Stephanus Præfectianus dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, veritatem dico: Annorum ſum ſexaginta vnius: nomẽ Theodori veteris epiſcopi Mopſueſtenę ciuitatis nõ audiui in ſacris diptychis recitari. Audio verò in cõnumeratione epiſco-

Laici extra cõciliũ ſunt

epiſcoporum noſtræ ciuitatis prędicari Cyrillum, qui, ſicut dicebant ſeniores, fuit epiſcopus Alexandriæ magnæ ciuitatis, qui & vſque nunc cum requieſcentibus epiſcopis noſtræ Mopſueſtenæ ciuitatis recitatur: quoniam ſimpliciùs magìs quàm curioſiùs accedens, diuina & inuiolata ſolitus ſum myſteria ſuſcipere. Ille enim, qui nunc inſertus eſt Theodorus, ante tres annos defunctus, de Galatia erat. Paulus Neonis dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, cum veritate dico. Annorum ſum ſeptuaginta, & neque ſcio, neque audiui prædicari Theodorum veterem in ſacris diptychis, qui fuit epiſcopus noſtræ ciuitatis, nec quandò leuatus eſt, vel quis pro illo inſertus eſt ſcio: niſì iſtum Theodorum de Galatia audio prædicari, qui ante tres annos defunctus eſt. Anatolius Principalis dixit: Per iſtam virtutem, veritatem dico: Sum annorum ſexagintaquinque plùs minúſve, Theodorum veterem Antiochenum, noſtræ ciuitatis epiſcopum neſcio in ſacris diptychis recitari, nisi Theodorum ante tres annos defunctum, qui de Galatia erat. Marinus præfectianus dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, veritatem dico. Annorum ſum ſexagintatrium plùs minúſve, & non ſcio vel inſertum eſſe vel prædicari in ſacris diptychis nomen Theodori veteris, qui fuit epiſcopus iſtius ciuitatis. Theodorus verò, qui nunc recitatur, de Galatia erat, & ante tres annos defunctus eſt. Euſtathius dixit: Per iſtam virtutem, quæ ſcio, cum veritate dico. Sum annorum ſeptuaginta plùs minúſve, & non ſcio Theodorum, qui olim epiſcopus fuit Mopſueſtenæ ciuitatis, inſertum eſſe vel prædicari in ſacris diptychis noſtræ ſanctiſſimæ eccleſiæ. Qui verò nunc recitatur in diptychis Theodorus, ante tres annos defunctus, de Galatia erat. Anatolius dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, cum veritate dico. Annorum ſum ſeptuagintatrium, & neſcio vel taxatum in ſacris diptychis ſacroſanctæ eccleſiæ, vel prædicatum Theodorum veterem, factum noſtrę ciuitatis epiſcopum. Qui nunc verò nominatur, Theodorus eſt, qui ante tres annos defunctus eſt, Galata. Rufinus architectus dixit: Per iſtam virtutem, quicquid ſcio, cum veritate dico. Septuaginta annorum ſum, & nec à parentibus meis audiui, nec ſcio, vel ex alio quodam audiui, inſertum eſſe vel prædicari in ſacris diptychis nomen Theodori, qui olìm fuit hìc epiſcopus. Theodorus verò, qui nunc prædicatur in ſacris diptychis, ille eſt, qui ante tres annos obijt. * Comitas agens in rebus & pater ciuitatis, dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, veritatem dico. Neſcio nec audiui recitari nomen Theodori, qui olìm fuit, ſicut dicunt, epiſcopus noſtræ ciuitatis. Sum verò annorum quadraginta. Theodorus agens in rebus, dixit: Per iſtam virtutem, quicquid ſcio, veritatem dico. Sum annorum quinquaginta, & non ſcio vel audiui inſertum eſſe ſacris diptychis nomen Theodori veteris, qui fuit in hac ciuitate, ſicut dicunt, epiſcopus.

Iohannes tabulatarius dixit: Per iſtam virtutem ſanctorum Euangeliorum, quicquid ſcio, veritatem dico. Sum annorum ſexagintaſeptem plùs minúſve, & Theodorum veterem, qui fuit epiſcopus noſtræ ciuitatis, non ſcio recitari. Iſte verò, qui nunc prædicatur Theodorus, eſt de Galatia, qui ante tres annos mortuus eſt, qui fuit noſter epiſcopus. Addæus dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, cum veritate dico. Sum Domine ſexaginta annorum, & non ſcio, nec audiui vnquàm prædicari in ſacris diptychis nomen Theodori veteris, qui hìc epiſcopus fuit. Ante tres autem annos defunctus eſt Theodorus de Galatia, qui hìc epiſcopus fuit, & ipſe prædicatur cum alijs epiſcopis mortuis. Marcus præfectianus dixit: Per iſtam virtutem ſanctorum Euangeliorum, quicquid ſcio, cum veritate dico. Sum annorum quinquagintaquinque, & non ſcio, nec audiui in ſacris diptychis recitari Theodornm veterem, qui hìc epiſcopus fuit, niſì iſtum Theodorum Galatam, qui ante tres annos mortuus eſt. Iohannes lecticiarius dixit: Per iſtas ſanctas ſcripturas, quicquid ſcio, veritatem dico. Sum annorum ſeptuaginta, & non ſcio, nec audiui prędicari in ſacris diptychis nomen Theodori veteris, qui hìc fuit Epiſcopus, niſì iſtum Theodorum Galatam, qui ante tres annos mortuus eſt. Niceta tabulatarius dixit: Per iſtam virtutem, quicquid ſcio, cum veritate dico. Sum annorũ quinquagintaquatuor, & non ſcio, nec audiui nomen Theodori veteris in ſacris diptychis recitari ſanctiſſimæ noſtræ eccleſiæ, ſed qui nunc recitatur Theodorus, eſt qui ante tres annos mortuus eſt epiſcopus. Iohannes miſericordia Dei epiſcopus Iuſtinopolitanæ metropoleos, & Thomas epiſcopus Aegęæ ciuitatis, & Stephanus epiſcopus Caſtabaleorum, & Niceta epiſcopus Epiphaneorum, & Andreas epiſcopus Flauiadeorum, & Procopius epiſcopus Irenopolitanorum, & Vrbicius epiſcopus Alexandrinæ ciuitatis, & Antoninus epiſcopus Roſeorum, & Coſmas epiſcopus Mopſueſtiæ, dixerunt: Nec ciuitatem in alto poſitam tegere aliquis, nec abſcondere poterit, nec veritatis lumen obumbrare ſemper aliquis valet. Splendet enim dilucidè rectæ & immaculatæ fidei lumen, & ſub nulla hæreſeos nube tenebris cooperitur: & nunc veritatis reuelata eſt ratio, & valdè euidenter declarata eſt, Theodorum veterem, qui per iſtam ciuitatem fuit epiſcopus, in antiquis temporibus extra prædicationem diuini myſterij fuiſſe, Hæreſes nõ obſcurãt veram fidem.

 &

& ſacris diptychis eiectum eſſe: pro illo verò alterum conſtitutum eſſe, & in illius vocabulum, inſcriptum eſſe Cyrillum ſanctæ memoriæ. Iſta enim demonſtrauit planè & ſinè dubio teſtimonium, quod cum iuramentis factum eſt, virorum religioſiſſimorum, & clariſſimorum, & laudabilium, qui in præſenti in medium producti ſunt. Sed etiàm nos ipſi, ſacrà præ manibus gerentes diptycha eorum, qui anteceſſerunt, ſanctorum huius ciuitatis epiſcoporum, inuénimus cum veritate, Theodori quidem veteris nullam penitùs inſertam eſſe memoriam, Cyrilli verò ſanctæ memoriæ vocabulum inſertum eſſe, & inadulterata eſſe ſacra diptycha, quæ prolata ſunt, ex ipſo conſiderauimus viſu. Demonſtrant verò euidenter, Cyrillum ſanctæ memoriæ in alterius loco inſertum eſſe, eò quòd nullus per iſtam ciuitatem fuit paſtor eiuſdem vocabuli, ſecundùm quod teſtimoniorum robur explanat. Manifeſtum verò & illud teſtium fecit aſſertio, Theodorum, qui in fine ſacrorum diptychorũ ſcriptus eſt, non eſſe illum veterem, ſed eum, qui ante tres annos mortuus eſt, qui ex Galatia erat, quem & nos noſtræ connumerationis fuiſſe cognoſcimus. His igitur pro veritate demonſtratis, Chriſtianiſſimo & piiſſimo noſtro Imperatori nota omnia, ſecundùm quod placuit eius Chriſtianæ ſerenitati, faciemus, & in omnibus ſanctiſſimo & beatiſſimo antiquioris Romæ Papæ. ſed & cõmuni omnes voce cæleſtem ſupplicamus DEVM: Saluum fac Domine Imperatorem, & exaudi eum in quacunque die te inuocauerit. Pſalm.19.

Iohannes miſericordia Dei epiſcopus Iuſtinopolitanæ Metropoleos: apud me confecta ſunt antè poſita geſta, & ſubſcripſi.

Thomas miſericordia DEI epiſcopus Aegeæ ciuitatis: in conſpectu meo confecta ſunt antè poſita geſta, & ſubſcripſi. Stephanus miſericordia DEI epiſcopus Caſtabaleorum ciuitatis: coram me confecta ſunt antè poſita geſta, & ſubſcripſi. Niceta miſericordia DEI epiſcopus Epiphaneorum ciuitatis: coram me confecta ſunt antè poſita geſta, & ſubſcripſi. Andreas miſericordia DEI epiſcopus Flauiadeorum ciuitatis: coram me confecta ſunt antè poſita geſta, & ſubſcripſi Procopius miſericordia DEI epiſcopus Irenopolitanæ ciuitatis: coram me confecta ſunt antè poſita geſta, & ſubſcripſi. Vrbicius miſericordia DEI epiſcopus Alexandrini oppidi: coram me confecta ſunt antè poſita geſta, & ſubſcripſi. Antoninus miſericordia DEI epiſcopus Roſeorum ciuitatis: coram me confecta ſunt antè poſita geſta, & ſubſcripſi.

Coſmas miſericordia DEI epiſcopus Mopſueſtenæ ciuitatis: coram me confecta ſunt antè poſita geſta, & ſubſcripſi. Facta eſt verò & ſuggeſtio ad ſanctiſſimum Papam antiquioris Romæ Vigilium ab iiſdem epiſcopis, ità habẽs: Decebat verè cùm primam *ſacerdotes dignitatem ſortiti eſtis ſanctiſſimi, ea quæ ad ſanctarum eccleſiarum ſtatum reſpiciunt, manifeſta veſtræ diuinitùs honoratæ beatitudini fieri. Hoc benè & Chriſtianiſſimus noſter Imperator conſiderans, & ad veſtram ſcientiam quædam, quæ de Theodoro quondàm Mopſueſtenę eccleſiæ epiſcopo mota ſunt, iuſſit referri. Piiſſimis enim ad nos literis vſus, hortatus eſt ad Mopſueſtenam ciuitatem conuenire, quæ vna ſecundæ Ciliciæ eſt, & cum ſubtilitate perſcrutari, quandò Theodorus, qui olìm prędictę ciuitatis fuit epiſcopus, ſacris diptychis eiectus eſt, & manifeſta ea tã eius tranquillitati, quàm veſtræ diuinitùs honoratæ facere beatitudini. Statìm igitur Mopſueſtiam accedentes, religioſiſſimum congregauimus clerum, & fidelem eius populum, eligentes eos, qui ſeniores ſunt, qui & retinere forſitan memoria poſſent ſubtilitatem eius, quod quęrebatur: & diuina & adoranda eis proponentes Euangelia, vt ſuſpicionem ſui teſtimonij emundarent, dicere inuitauimus, ſi ſciunt, quo tempore Theodori antiqui nomẽ ſacris eiectum eſt diptychis. Illi verò multos annos, & ſuam excedentes memoriam eſſe iurauerunt, ex quo nulla eiuſdem Theodori memoria ſacris diptychis infertur: Cyrillum autem religioſæ memoriæ Alexandrinæ ciuitatis Põtificem in eius loco inſcriptum eſſe, quę ex patribus ſuis audiſſe adſeruerunt. Sed eorum, quæ dicebantur, ſubtilitatem inueſtigãtes, & per ipſa vénimus ſacra diptycha, & mortuorum epiſcoporum connumerationem conſiderabamus: & Theodori quidem in antiquioribus temporibus nullam memoriam inuénimus, in ipſo verò fine ſacrorũ diptychorum Theodorus ſcriptus eſt, quem omnes nupèr quidem mortuum eſſe dixerunt, ex Galatia verò ortum eſſe prouincia. Hunc & nos omnes noſtri concilij partem factum, ante triénium mortuum eſſe cognoſcimus. Hæc ità habere, ipſa geſta vobis ſanctiſſimis manifeſtent, quæ humili ſuggeſtioni coniungentes, ad ſcientiam veſtram deſtinauimus. Sed petimus diuinitùs inſpiratos vos religioſiſſimis & Deum placantibus veſtris orationibus nos humiles ſuffulcire. Et ſubſcripſerunt epiſcopi in ea.

Literæ ſynodi Mopſueſtenę ad Vigilium.

* deeſt, in. ter, aut aliquid eiuſmodi.

Sancta Synodus dixit: Sufficiunt quidem, quæ dicta & prolata ſunt, Eccleſiaſticam traditionem demonſtrare, eò quòd oportet hæreticos & poſt mortem anathematizari. Et reliqua verò omnia, quæ mota ſunt, oſtendunt, quemadmodùm ex prolixis tẽporibus Theodorus Mopſueſtenus, propter impia ſuá cõſcripta, & poſt mortẽ à catholica eccleſia eiectus eſt. Sed de his quidem ſentẽtia paulò pòſt manifeſtemus: nũc verò & q̃ collecta ſunt ex Theodoriti conſcriptis,

Theodoriti ſcripta quędam excutiuntur.

Theodoriti ſcriptis, contra rectam fidem expoſitis, & contra ſanctæ memoriæ Cyrillum & duodecim eius capitula, necnon pro Theodoro & Neſtorio, & eorum blaſphemijs, recitentur. Et cùm ſuſcepiſſet Photinus reuerentiſſimus diaconus & notarius, recitauit. Ex his, quæ à Theodorito ſcripta ſunt aduersùs duodecim capitula ſancti Cyrilli.

EX HIS, QVAE AD PRIMVM Anathematiſmum ſcripſit.

CErtum igitur eſt ex prædictis, quòd Dei forma non immutata in ſerui formam, ſed manens quod erat, ſumpſit ſerui formam. Si igitur non factus eſt caro Deus verbum, ſed carnem viuam & rationabilem recepit, non ipſe natura ex virgine natus eſt, conceptus eſt, complaſmatus & formatus, & initium indè vt eſſet accipiens, qui ante ſecula eſt, & Deus eſt, & ad Deum eſt, & cum patre eſt, & cum patre cognoſcitur & adoratur. Sed cùm ſibi templum in virginali vtero complaſmauit, cum illo erat qui complaſmatus, & conceptus, & formatus, & natus eſt. Quapropter & ſanctam illam virginem Dei genitricem appellamus, non quòd Deum natura genuit, ſed quòd hominem DEO vnitum, qui eum complaſmauit.

EIVSDEM THEODORITI EX his, quæ ſunt aduersùs Anathematiſmum ſecundum.

VNum quidem Chriſtum confitemur, diuinis doctrinis Apoſtolorum obedientes, & eundem propter vnitatem Deum & hominem nominamus: vnitatem verò, quæ eſt ſecundùm ſubſiſtentiam, omninò ignoramus tanquàm nouam & alienigenam diuinarum ſcripturarum, & patrum, qui eas interpretati ſunt.

EIVSDEM EX HIS, QVAE ſunt contra quartum anathematiſmum.

Matth. 27.
Matth. 26.
Ioan. 12.
Marc. 13.

QVi igitur adſcribamus hoc quod eſt, Deus meus, Deus meus, quarè me dereliquiſti? & hoc quod eſt, Pater, ſi poteſt fieri, tranſeat calix iſte à me? & hoc quod eſt, Pater, ſaluum me fac ab iſta hora? & hoc quod eſt, Horam illam nemo cognouit, neque filius hominis? & alia, quæ humiliter ab ipſo, & à ſacris Apoſtolis de ipſo dicta & ſcripta ſunt? Cui eſuritionem & ſitim applicemus? Cui laborem & ſomnum? Cui ignorantiam & formidinem? Quis eſt, qui angelico indiguit auxilio? Si Dei verbi hęc ſunt, quomodò ignorauit ſapientia? (Luc. 22.)

ET POST ALIA:

NOn erat Dei verbi ignorantia, ſed ſerui formæ: quæ tanta in illo tempore cognoſcebat, quanta inhabitans Deitas reuelauit.

EIVSDEM ADVERSVS DECImum anathematiſmum.

QVis eſt, qui laboribus virtutis perfectus eſt, & non natura perfectus exiſtens? Quis eſt, qui experimento cognouit obedientiam, & iſtam ignorans ante experimentum? Quis eſt qui cum reuerentia vixit, & cum labore forti & lachrymis ſupplicationes obtulit, & ſaluum ſe facere non potens, ſed obſecrans illum, qui poterat ſaluum facere, & mortis liberationem poſtulans? Non Deus verbum, qui immortalis eſt, qui impaſſibilis, qui incorporalis. (Heb. 5.)

ET POST ALIA:

SEd id, quod ex ſemine Dauid ſumptum ab ipſo eſt, quod eſt mortale, quod eſt paſſibile, quod timet mortem, licèt poſteà deſtruxerit mortis potentiam propter vnitatem Dei, qui hoc recepit, quod per omnẽ ambulauit iuſtitiam, & ad Iohannem dixit: Sine modò, ſic enim decet nos implere omnem iuſtitiam. Hoc ſummi ſacerdotij appellationem accepit, ſecundùm ordinem Melchizedech. illud enim habebat naturæ infirmitatem. (Matt. 3.)

EIVSDEM EX EPISTOLA, quam ad monaſteria contra ſanctum Cyrillum ſcripſit.

Epiſtola Theodoriti cõtra Cyrillum impia.

QVi propè ſtant, derident noſtram pugnam, & noſtris fruuntur malis, & gaudent videntes nos à nobiſipſis conſumptos. Cauſa verò iſtorum ſunt, qui Apoſtolicam corrumpere fidem contendunt, & euangelicis dogmatibus inſtabilem doctrinam imponere præſumunt, & impij Cyrilli capitula cum anathemate in regiam ciuitatem tranſmiſerunt ſuſcipientes, & ſuis ſcriptionibus, vt putauerunt, confirmantes, quæ manifeſtè ex amara Apollinarij radice exorta ſunt: eandem verò habent Arrij & Eunomij blaſphemiam. Quòd ſi quis ſubtiliter perſpicere voluerit, nec ab inſania Valentini & Manæ & Marcionis aliena ſunt. Nam in primo quidem capitulo diſpenſationem pro nobis factam eiecit, non recepiſſe Deum verbum naturam humanam, ſed ipſum in carnem mutatum eſſe docens, & ſuſpicione & phantaſia Saluatoris noſtri humanationem, ſed non verè factam eſſe dogmatizans. Hæc verò ab impietate Marcionis, & Manæ, & Valentini generata ſunt. In ſecundo autem & tertio capitulo quaſi oblitus eorum, quæ in principijs expoſuit, vnitatem quæ eſt ſecundùm ſubſiſtentiam, introducit, & conuentum per vnitatem naturalem, temperationem quandam & confuſionem per hæc nomina factam eſſe docens diuinæ naturæ & ſerui formæ. Hoc verò ab Apollinarij hæretica inſania natum eſt. In quarto verò capitulo Euangelicarum & Apoſtolicarum vocum diuiſionem abdicat, & non permittit ſecundùm Orthodoxorum patrum doctrinas eas quidem, quæ DEO conueniunt, voces in diuina * excipere natura, humiliores verò & humaniter dictas * recipi & * applicare huma-

humanitati, & indè igitur eſt inuenire benè ſapientes impietatis cognationem. Arrius etenim & Eunomius creaturã, & ex his quæ non ſunt, & ſeruum vnigenitum Dei filium dicentes, humana, quæ à Domino Christo humaniter dicta ſunt, Deitati ipſius applicare auſi ſunt, alienum paternæ ſubſtantiæ & diſſimilem indè eum oſtendere feſtinantes. Super hæc, vt compẽdioſè dicam, ipſam impaſſibilem & non mutabilẽ Chriſti Deitatem, & pati, & crucifigi, & mori dicit. Hoc verò & Arrij & Eunomij * ſuperat. Nec enim hi, qui creaturam audent dicere creatorem omnium & opificem, in iſtam exceſſerunt impietatem. Blaſphemat verò & ſanctum ſpiritum, non ex patre ipſum procedere dicens ſecundùm Domini vocem, ſed ex filio eſſe. Et iſte verò Apollinarij ſeminum fructus eſt: propinquat verò & Macedonij malignæ culturæ. Tales ſunt Aegyptij * partes maligni: patris verò peior progenies. Hæc cùm oporteret vel abortiua facere in ipſa conceptione, aut ſtatìm nata corrumpere eos, quibus animarum medicina commiſſa eſt, vtpotè pernicioſa, & noſtræ naturæ læſiones, nutriunt magnanimi, & multo digna eſſe ſtudio iudicant, ad perniciem tam ſuam quàm aliorum, qui aures eis patiuntur præſtare.

* deeſt, inſaniã, aut aliquid eiuſmodi.

for. * partus

EX ALLOCVTIONE THEODORITI dicta aduerſùs ſanctum Cyrillũ Chalcedone, ſtatim poſt Epheſinam primã Synodum, cùm ab Epheſo aſſcendiſſet ad Conſtantinopolim vnà cum Orientalibus, pro Neſtorio quaſi iniuſtè condemnato.

Vides quomodò & differentiam naturarum ſcio, & vnitatem non ſoluo, ô noue Chriſti impugnator, magìs verò Dei impugnator? Hunc præſcripto conſilio & præſcientia Dei traditum capiẽtes, per manum iniquorum adfigentes interfeciſtis, quem Deus reſuſcitauit ex mortuis, ſolutis vinculis inferni.

Act. 2.

EX ALIA ALLOCVTIONE, dicta in eadem ciuitate contra ſanctæ memoriæ Cyrillum.

Nunquid ſoluo vnitatem, ô noue hæretice, neque tu confundis naturas? Dic inconfuſam vnitatem, & ſuſcipio vocem. Sed quid dicis, quòd vna natura duæ naturę factę ſunt? Quis te hæc propheta erudijt? quis Apoſtolorum primus, ſecundus, medius, vltimus, qui eſt poſt duodecim, Paulus? Barnabas? Quis poſterior illis doctor? Diſce tuum doctorem. Hoc Aſterius Arrianus genuit, & Apollinarius tuus pater. Teipſum enim filium illius conſtituiſti: cuius dogmatum hæres factus es, ſis & appellationis hæres meritò.

De hoc Aſterio vide Niceph. lib. 8. cap. 53.

EIVSDEM EX ALLOCVTIONE, ſcripta in eadem ciuitate pro Neſtorio.

Chriſtus nobis præcedat ſermonem: Chriſtus, propter quem terribiles Propontidis contemnitis fluctus, vt noſtram vocem exaudiretis, imaginem putantem eſſe eam vocis veſtri paſtoris. Deſideratis enĩ audire iucũdos ſibilos veſtri paſtoris, quem * compaſtores arundinibus occiderunt, ſicut arbitrantur: at Deus per prophetam clamat: Paſtores plurimi corruperunt vineas meas, contaminauerunt portionem meam, poſuerunt portionem meam amabilem in deſertum inuium.

alius vertit, * paſtores ſocij

Hiere. 12.

EPISTOLA THEODORITI AD epiſcopum Andream Samoſatenum ſcripta ab Epheſo.

Ab Epheſo ſcribens ſaluto tuam ſanctitatem, quam beatifico quidem infirmitatis, amabilem verò Deo exiſtimo, quoniam auditu, non experimento, cognouit mala, quæ hîc facta ſunt, mala omnem rationis vim ſuperantia, & hiſtoricam vincentia narrationem, continuiſque lachrymis & perpetuis fletibus digna. Periclitatur enim eccleſiæ corpus dirumpi, magìs id verò iam inciſionem ſuſcepit, niſi ille ſapiens medicus diuiſa & putrefacta membra reficeret & coniungeret. Inſanit iterùm Aegyptus aduerſùs Deũ, & bellat cum Moſe & Aaron & famulis eius, & plurima pars Iſraël aduerſarijs conſenſit, nimis verò pauci ſunt ſani, qui & pro pietate labores ſpontè ſuſtinent. Deculcata ſunt pietatis venerabilia. Illi qui depoſiti ſunt, ſacerdotalia miniſteria peragunt: & qui depoſuerunt, domi ſedent gementes. Illi qui cum depoſitis excommunicati ſunt, depoſitos liberauerunt depoſitione, ſicut arbitrati ſunt. Talem ludunt ſynodum Aegyptij, & Palæſtini, & Pontici, & Aſiani, & cum his occaſus. Plurima enim pars orbis terrarum morbum ſuſcepit. quales mimi ridiculorum in tempore impietatis ſic pietatem in Comœdia deluſerunt? Qualis verò Comœdiæ ſcriptor talem vnquàm fabulam recitauerit? Qualis verò Tragœdiæ poeta dignè fletus eorum conſcripſerit? Tanta & talia Dei eccleſiæ mala inſultauerunt. magìs verò breuiſſimam particulam narraui eorum, quæ præſumpta ſunt.

EIVSDEM AD NESTORIVM, poſt vnitatem inter Orientales & ſanctiſſimum Cyrillum factam.

Domino meo reuerendiſſimo, & religioſiſſimo, & ſanctiſſimo patri, Epiſcopo Neſtorio Theodoritus in Domino gaudere. Quòd non vrbana conuerſatione delector, nec ſeculari curatione, nec gloria, nec altis ſedibus ſum alligatus, arbitror ſcire tuam ſanctitatem. Licèt enim & nihil aliud, ipſa tamen ſolitudo ciuitatis, quam gubernare ſortitus ſum, ſufficit hanc me philoſophiam docere. Non ſolùm enim ſolitudinẽ, ſed etiàm plurimos habet rerum tumultus, qui poſſunt facere pigros etiàm eos, qui valdè eis gaudent. Nemo igitur perſuadeat tuæ ſancti-

ſanctitati, quòd ego epiſcopalem ſedem cupiens, cohibēdo oculos meos, tanquàm orthodoxas ſuſcepi Aegyptiacas literas. Vt enim cum ipſa veritate dicam, ſæpiùs eas perlegi, & ſubtiliter diſcuſſi, & hæretica illas amaritudine liberatas eſſe inuéni, & timui quandam maculam eis imponere: & certè in odio habēs quàm alius quidam, patrem illârum, tanquàm authorem tumultum exiſtentem orbis terrarum, & ſpero nullas pœnas ſuſtinere huius gratia in die iudicij, quoniam intentionem iuſtus iudex exquirit. His verò, quæ aduersùs tuam ſanctitatem iniuſtè & contra leges facta ſunt, nec ſi ambas manus meas aliquis incídet, patiar conſentire, diuina videlicet gratia me adiuuante, & infirmitatem animæ ſupportante. Et hoc certum etiàm exigentibus per literas feci. direxi verò etiàm tuæ ſanctitati, quæ reſcripſimus ad ea quæ ſcripſit nobis, vt cognoſcas quòd nullum nos tempus propter diuinam virtutem mutauit: nec multipedes vel verſipelliones docuit, quorum hi quidem petras, illi folia per colorem imitantur. Vniuerſam fraternitatem, quę tecum eſt, in Domino ego & qui mecum ſunt, plurimū ſalutamus.

THEODORETI AD IOHANnem Epiſcopum Antiochiæ.

QVoniam ſapienter gubernat Deus, & noſtræ prouidens concordiæ, & populorum procurans ſalutem, congregare nos in vnum præparauit, & conſonantes ſibi omnium oſtendit voluntates. Communiter enim perlegentes Aegyptiacas literas, & examinantes earum ſubtiliter ſenſum, inuenimus conſonantes dictis à nobis eas, quæ indè directæ ſunt, & palàm contrarias duodecim capitulis, quibus vſque ad præſens, vt alienis à pietate, repugnātes permanſimus. Nam illa quidem habebant, carnaliter carnem factum eſſe Dei verbum, & per ſubſiſtentiam vnitatem, & conuentum per vnitatem naturalem, & Deum verbum primogenitum factum ex mortuis. Abdicabant verò & vocum diuiſionem, quæ de Domino factæ ſunt: & alia verò adhæc habebant Apoſtolicis quidem aliena, hæreticorum verò germina zizaniorum. Quæ verò nunc directæ ſunt, Euangelica generoſitate decorantur.

THEODORETI AD IOHANnem archiepiſcopum Antiochiæ epiſtola, ſcripta, cùm mortuus eſſet Cyrillus archiepiſcopus Alexandriæ.

Theodoreti in S. Cyrillū mortuum calūniæ ſycophanticæ.

SErò tandèm & vix malus homo defunctus eſt. Boni enim & benigni ante tempus indè demigrāt: mali verò in multo tempore vitam producūt. Et arbitror omnium diſpenſatorem bonorum prouidentem, celeriùs quàm tempus eſt, humanis tribulationibus eos abducere, & tanquàm victores liberare luctationibus, & in meliorem vitam transducere: quæ vita præmium propoſitum eſt his, qui pro virtute luctantur, fine, & triſtitia, & ſolicitudine libera. Malitiæ verò amatores & operatores diutiùs concedit præſenti vita frui, vt aut ſatietatem caperent malignitatis, & virtutem poſteà diſcerent, aut pœnas darent & in hoc ſeculo, pro moleſtia ſuorum morum longo tempore amaris & malis vitæ præſentis fluctibus æſtuantes. Illum verò miſerum nec ad ſimilitudinem aliorum dimiſit noſtrarum animarum gubernator diutiùs eorum potiri, quæ videntur eſſe delectabilia: ſed creſcentem quotidiè viri malignitatem ſciens & corpori eccleſiæ nocentem, quaſi quandam peſtem amputauit, & abſtulit opprobrium à filijs Iſrael. Lætificauit quidem ſuperſtites illius diſceſſio: Contriſtauit verò forſitan mortuos, & timor eſt, nè prægrauati eius conuerſatione, iterùm ad nos remittant, vel illos diffugiat qui eum abducunt, ſicut ille tyrannus Cyni Ciliciam. Delirat improbè.
Procurandum igitur eſt, & oportet tuam ſanctitatem maximè hanc ſuſcipere feſtinantiam, & iubere collegio mortuos abſportantium lapidem aliquem maximum & grauiſſimum ſepulcro imponere, nè iterùm hùc perueniret, & inſtabilem voluntatem iterùm demonſtraret. Infernis noua dogmata adferat: ibì diù noctuque ſicut vult ſermocinetur. Non enim timemus, nè & illos diuideret, aduersùs pietatem publicè adloquens, & morte circundans naturam immortalem. Lapidabunt enim eum non ſolùm qui diuina eruditi ſunt, ſed etiàm & Nemrod, & Pharao, & Sennacherib, & ſi quis eorum ſimilis eſt Dei impugnator. Sed enim ſinè cauſa multa loquar: ſilet enim miſer inuitus. (Egredietur enim, dicit, ſpiritus eius, & reuertetur in puluerem ſuum. in illo die peribunt omnes cogitationes) Pſal. 145. Iſte verò & aliud habet ſilentium. Nudata enim illius facta alligant linguam, obſtruunt os, frenāt ſenſum, ſilere faciunt, in terram inclinare cogunt. Ideò plango miſerum & ploro. nec enim puram mihi delectationem fecit mortis eius nunciatio, ſed dolore permixtam. Lætor enim & iucundor, eiuſmodi peſtilentia commune eccleſiæ videns liberatum: contriſtor verò & ploro, cogitans quòd nec requiem malorum miſerabilis ſuſceperit, ſed maiora & peiora pertentans defunctus eſt. Somniauit enim, ſicut dicunt, & regiam vrbem perturbare, & pijs iterùm dogmatibus repugnare, & tuam ſanctitatem accuſare, vtpotè ea colentem. Sed videt Deus & non deſpexit: immiſit verò ſimū in os eius, & frenum in labia eius, & auertit eū in terra, ex qua ſumptus eſt. Fiat verò orationibus tuæ ſanctitatis, vt miſericordiam & veniam conſequatur, & vincat immenſa DEI clementia

mentia illius malignitatem. Rogo verò tuam ſanctitatem, ſoluere nobis animæ tumultus. Plurimæ enim & diuerſæ famæ circunſonant & nos, & perturbāt, communes calamitates annunciantes. Quidam verò & tuam reuerentiam proficiſci dicunt ad Comitatum ſinè voluntate: & vſque nunc deſpiciebam, vtpotè falſa, iſta quæ diuulgantur. Quoniam verò vidi ſola eademq́ue omnes dicentes, neceſſarium exiſtimaui veritatem à tua diſcere ſanctitate, vt vel rideamus vtpotè falſa, aut vt vera meritò lugeamus.

ET ITERVM POST MORTEM beati Cyrilli idem Theodoritus in allocutione dicta Antiochiæ, præſente Domno, inſultans morti eius, hæc dicit:

NEmo neminem iam cogit blaſphemare. Vbì ſunt dicentes, quòd Deus eſt, qui crucifixus eſt? Non crucifigitur Deus. Homo crucifixus eſt Ieſus Chriſtus, qui ex ſemine eſt Dauid, filius Abrahæ. Homo eſt, qui mortuus eſt, Ieſus CHRISTVS: Deus verò verbum reſuſcitauit ſuum templum. Qui eſt ex Dauid, ſicut Dauid eſt: homo hominem generat. Qui verò natura filius DEI eſt, hic eſt DEVS verbum. Chriſtus verò eſt filius Dauid, ſed templum eſt filij DEI. Non iam eſt contentio: Oriens & Aegyptus ſub vno iugo eſt. Mortua eſt inuidia, & cum eo obruta eſt contentio: requieſcant Theopathitæ.

ET ITERVM IN ALIA ALLOcutione ſic dixit:

PAlpauit Thomas eum, qui reſurrexit, & adorauit eum, qui ſuſcitauit.

Sancta Synodus dixit: Et ex his, quæ Theodoritus impiè conſcripſit, miranda eſt ſubtilitas ſancti Chalcedonenſis concilij. Sciens enim eius blaſphemias, priùs quidem multis ſæpiùs vſa eſt cōtra eum exclamationibus: poſteà verò non aliter eum ſuſcepiſſet, niſi priùs anathematizâſſet Neſtorium & eius blaſphemias, pro quibus anteà ſcripſit defendens eas. Cùm itaq; & quæ de his propoſita ſunt, finem acceperunt, alio die de reliquo capitulo nobis quæſtio proponetur.

IMPERII DOMINI *IVSTINIANI PERPETVI AVGVSTI ANNO XXVII. POST Conſulatum Baſilij viri clariſſ. anno xij. die 14. Calendas Iunias, Indictione I.*

Confeſſio ſeu collatio 6,

COnſidentibus in Secretario venerabilibus epiſcopis huius regiæ ciuitatis, Eutychio ſanctiſſimo Patriarcha regiæ Conſtantinopolis nouæ Romæ, Apollinario ſanctiſſimo archiepiſcopo Alexandrinæ magnæ ciuitatis, Domnino ſanctiſſimo patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Raphiæ, Georgio religioſiſſimo epiſcopo Tiberiadis, Damiano religioſiſſimo epiſcopo Sozyſæ, vicem agentibus Euſtochij ſanctiſſimi epiſcopi Hieroſolymitani, Benigno religioſiſſimo epiſcopo Heracleæ Pelagoniæ, vicem agente Eliæ beatiſſimi epiſcopi Theſſalonicenſis, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Cæſareæ primæ Cappadociæ prouinciæ, Andrea religioſiſſimo epiſcopo Epheſi, Sextiliano religioſiſſimo epiſcopo Tunienſi, vicem agente Primoſi religioſiſſimi epiſcopi Chartaginis, Megethio religioſiſſimo epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Anaſtaſio religioſiſſimo epiſcopo Tabiæ, vicem agente Dorothei religioſiſſimi epiſcopi Ancyræ, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Ilienſi, vicē agente Euprepij religioſiſſimi epiſcopi Cyzicenæ ciuitatis, Euſebio religioſiſſimo epiſcopo Tyri, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Nicomediæ, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Niceæ, Conſtantino religioſiſſimo epiſcopo Chalcedonenſi, Petro religioſiſſimo epiſcopo Tarſi, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Cucuſorum, vicem agente Palladij religioſiſſimi epiſcopi Melitenæ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Cæſareæ Palæſtinæ, Pompeiano religioſiſſimo epiſcopo Byzacij, Amazonio religioſiſſimo epiſcopo Edeſſæ, Alexandro religioſiſſimo epiſcopo Gangrorum, Thoma religioſiſſimo epiſcopo Apameæ Syriæ, Euphranta religioſiſſimo epiſcopo Tyanorum, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Hierapolis Syriæ, Boſphorio religioſiſſimo epiſcopo Neocæſareæ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Boſtræ, Philippo religioſiſſimo epiſcopo Myrorum, Theodoto religioſiſſimo epiſcopo Seleucię Iſaurię, Iuliano religioſiſſimo epiſcopo Dardenſi, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Gortynæ, Euſtathio religioſiſſimo epiſcopo Damaſci, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Rhodi, Firmo religioſiſſimo epiſcopo Typaron Africanæ prouinciæ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Phoca religioſiſſimo epiſcopo Stalienſi, Eulogio religioſiſſimo epiſcopo Pergę, Seueriano religioſiſſimo epiſcopo Aphrodiſiadis, Cyriaco religioſiſſimo epiſcopo Amidę, Seuero religioſiſſimo epiſcopo Synnadorum, Petro religioſiſſimo epiſcopo * Sydę, Abrahāmio religioſiſſimo epiſcopo Sergiopolitano, Aiignio reuerendiſſimo epiſcopo * Tranopolitano, vicem agente Iohannis religioſiſſim. epiſcopi Laodiceæ Phrygiæ Pacatianæ, Iohanne religioſiſſimo epiſco. Adrianopolitano Thraciæ, Creſconio religioſiſſimo epiſco. Cuiculi, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Iuſtinia- *Sidæ

Iuſtinianopolitano ſecundæ Cappadociæ, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Laodiceæ ſiue Theodoriadis, Auxanone religioſiſſimo epiſcopo Hierapolis Phrygiæ, Euſtathio religioſiſſimo epiſcopo Maximianopolitano, Aetherio religioſiſſimo epiſcopo Anazarbi, Dometio religioſiſſimo epiſcopo Chalcidis, Valeriano religioſiſſimo epiſcopo Obbæ Africanæ prouinciæ, Dionyſio religioſiſſimo epiſcopo Seleuciæ Syriæ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Dryziparon, Seuero religioſiſſimo epiſcopo Pompeiopolitano Paphlagoniæ, Georgio religioſiſſimo epiſcopo Iuſtinianæ Cypſelon, Romano reuerendiſſimo epiſcopo Gabalon, Gregorio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopoleos Armeniæ, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Nyſſæ, Baſilio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano *Camilianorum, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Barcuſorum, Creſconio reuerendiſſimo epiſcopo Zattarenſi prouinciæ Numidiæ, Sergio reuerendiſſimo epiſcopo Cynon ſecundæ Aegypti, Chriſtophoro reuerendiſſimo epiſcop. Archadiopolitano Aſiæ, Theodoſio reuerendiſſimo epiſcopo Bybli, Leontio reuerendiſſimo epiſcopo Archæ, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Myrinæ, Alexandro reuerendiſſimo epiſcopo Amphipolitano, Stephano reuerendiſſ. epiſcopo Clyſmatis, Thoma reuerendiſſ. epiſcopo Beriſſæ, Ariſtodemo reuerendiſſimo epiſc. Philomelij, Thallelæo reuerendiſſ. epiſcopo Adrianopolis Piſidiæ, Theoctiſto reuerendiſſ. epiſcopo Erythron, Diogeniano reuerendiſſ. epiſcopo Sozopolitano, Baſſo reuerendiſ. epiſcopo Tamathenſi, Anatolio reuerendiſſimo epiſcopo Cymæ, Diogene reuerendiſſimo epiſc. Cratiæ, Reſtituto reuerend. epiſco. Mileon Africanæ prouinciæ, Theodoro reuerendiſ. epiſcopo Leontopolitano Aegypti, Aemiliano reuerendiſſ. epiſcopo Antipyrgi, Theoctiſto reuerendiſſ. epiſc. Pruſæ, Georgio reuerendiſſimo epiſcopo Ptolemaidis, Sotero reuerendiſſ. epiſcopo Aulonis, Zoſimo reuerendiſſ. epiſco. Antandri, Cypriano reuerendiſſimo epiſcopo *Coryci, Elia reuerendiſſimo epiſcopo Diocletianopolitano, Theona reuerendiſſ. epiſcopo Cuſſon, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Limyron, Gennadio reuerendiſ. epiſcopo Zenonopolitano, Aſyncretio reuerendiſſimo epiſcopo Aradi, Stephano reuerendiſſ. epiſcopo *Botyron, Philippo reuerend. epiſcopo Phelli, Mena reuerendiſſ. epiſcopo Demyriangelis, Genethlio reuerendiſſ. epiſcopo Dorylaij, Thoma reuerendiſſ. epiſcopo Conſtantinæ, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Leontopolitano, Seuero reuerendiſſimo epiſco. Taborum, Theoctiſto reuerendiſſ. epiſcopo Halicarnaſi, Coſma reuerendiſſ. epiſcopo Malli, Dionyſio reuerendiſſ. epiſcopo Megarenſi, Callinico reuerendiſſi. epiſcopo Opuntis, Paſchaſio reuerendiſſimo epiſcopo Egij, Eraſmo reuerendiſſimo epiſcopo Cibyræ, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Neocæſareæ Euphratenſis, Nonno reuerendiſſimo epiſcopo Clauſarorum, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Balaneon, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo *Circicij, Anatolio reuerendiſſimo epiſcopo Sebaſtæ, Conſtantino reuerendiſſimo epiſcopo Midaij, Macario reuerendiſſimo epiſcop. Prymneſiæ, Megalo reuerendiſſimo epiſcopo Myri, Thallelæo reuerendiſſimo epiſc. Iſindorum, Niceta reuerendiſſimo epiſc. Epiphaniæ, Alexandro reuerendiſſimo epiſc. Dionyſi, Pelagio reuerendiſſimo epiſcop. Azanon, Hierone reuerendiſſimo epiſcopo Anaſtaſiopolitano Phrygiæ, Glauco reuerendiſſimo epiſcopo Alion, Procopio reuerendiſſimo epiſcopo Antinoi, Petro reuerendiſſimo epiſcopo Dometiopolitano, Iohanne reuerendiſſimo epiſco. Coloniæ, Vranio reuerendiſſ. epiſcopo Trallienſi, Iohanne reuerendiſſim. epiſcopo Ceraſuntis, Phronymo reuerendiſſimo epiſcop. Sinaij, Macedonio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano Bithyniæ, Ecdicio reuerendiſſimo epiſcopo Teni, Eulogio reuerendiſſimo epiſcopo Danaborum, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Coradeon, Helpidiphoro reuerendiſ. epiſcopo Anaſtaſiopolitano Cariæ, Cyrione reuerendiſſimo epiſcopo Dadimorum, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Laodiceæ, Sila reuerendiſſimo epiſco. Tiberiopolitano, Diogene reuerendiſſ. epiſcopo Auguſtopolitano, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Ingilon, Iuliano reuerend. epiſcopo Zeugmatis, Dorymenio reuerendiſſ. epiſcopo Adraon, Iohanne reuerendiſſ. epiſcopo Leri, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Gargaron, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Comanorum, Ruffino reuerendiſſimo epiſcopo Sebaſtæ Armeniæ, Conone reuerendiſſimo epiſcopo Semneon, Cyriaco reuerendiſſimo epiſcopo Caſatorum, Siſinnio reuerendiſſimo epiſcopo Præneti, Iuliano reuerendiſſimo epiſcopo Batnon, Anaſtaſio reuerendiſſimo epiſcopo Rachlæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Porthmi, Paulo reuerendiſſimo epiſcopo Stectorij, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Amaſiæ, Paulo reuerendiſſimo epiſcopo Adraſſi, Euandro reuerendiſſimo epiſcopo Cnidi, Mena reuerendiſſimo epiſcopo Carpathi, Diodorus Archidiaconus & Primicerius reuerentiſſimorum notariorum, dixit: Scit veſtra ſancta ſynodus, quòd præcedenti die poſt quæſtionem factam de Theodoriti conſcriptis, promiſiſtis alio die & quod ſupereſt examinare capitulum, id eſt, epiſtolã, quæ dicitur Ibæ. Hoc igitur ipſum ſugge-

rimus, ad quod placuerit. Sancta Synodus dixit: Quæ iam geſta ſunt, relegantur. Quo facto, ſancta Synodus dixit: Quoniam pijſſimus Imperator his, quæ ad nos ſcripſit, & hoc adiecit, quòd vindicare quidam conantes Epiſtolam, quam Ibas ſcripſiſſe dicitur, præſumunt dicere ſuſceptam eam eſſe à ſancto Chalcedonenſi concilio, verbis vſi vnius vel duorum religioſiſſimorum Epiſcoporum, qui in eodem ſancto concilio conuenerunt, quaſi pro eadem epiſtola dictis, cùm alij omnes non eiuſdem facti ſint voluntatis, neceſſarium eſſe putamus, propoſita quæſtione, recitationem ad Marim ſcriptæ epiſtolæ fieri. Et cùm ſuſcepiſſet Theodorus reuerentiſſimus diaconus & notarius, recitauit:

INTERPRETATIO EPISTOLæ, quæ dicitur ab Iba Epiſcopo ſcripta eſſe ad Marim Perſam.

COmpendiosè verò ſapientiæ tuæ lucidæ, quæ per pauca multa cognoſcit, qualia ante hoc & nunc facta ſunt, manifeſtare feſtinauimus: ſcientes quòd hæc tuæ reuerentiæ ſcribentes, omnibus per tuum ſtudium qui ibì ſunt, fuerint manifeſta, quæ à nobis ſcribuntur, qui nullam immutationem à DEO datæ ſcripturæ acceperunt. Facio verò initium cauſæ ex verbis, quæ & ipſe cognoſcis. Factum eſt certamen ex quo tua reuerentia hîc fuit, duobus hominibus iſtis, Neſtorio & Cyrillo, & conſcripſerunt contra ſe verba nocibilia, quæ ſcandala erant audientibus. Neſtorius enim dixit in ſuis libris, ſicut & tua reuerentia cognoſcit, quòd beata Maria DEI genitrix non eſt, vt putaretur pluribus de ſecta Pauli Samoſateni eſſe, dicentis hominem purum eſſe CHRISTVM. Cyrillus verò volens verba Neſtorij refutare lubricauit, & inuentus eſt cecidiſſe in dogma Apollinarij. Conſcripſit enim & iſte ſimiliter illi, quòd ipſe DEVS verbum factus eſt homo, vt non ſit differentia inter templum & inhabitantem in eo. Conſcripſit enim duodecim capitula, quæ puto & tuam reuerentiam cognouiſſe, quòd vna natura eſt Deitatis & humanitatis Domini noſtri IESV CHRISTI, & quòd non oportet, inquit, diuidere voces dictas, quas aut ipſe Dominus pro ſe dixit, aut Euangeliſtæ de ipſo. Omni verò impietate ea plena ſunt, & antequàm nos dicamus, ſicut & tua ſanctitas cognoſcit. Quomodò enim poſſibile eſt accipi verbum, quod ab initio eſt, pro templo, quod ex Maria natum eſt, aut illud, Minorâſti eum paulominùs ab Angelis, de Deitate vnigeniti dictum fuiſſe? *Pſalm. 8.* Eccleſia enim ſic dicit, ſicut & tua reuerentia cognoſcit, & ab initio edocta eſt, & firmata diuina doctrina ex verbis beatiſſimorum patrum, Duæ naturæ, vna virtus, vna perſona, quod eſt vnus filius Dominus Ieſus Chriſtus. Propter hoc certamen victores & pij Imperatores iuſſerunt Primates Epiſcoporum in Epheſinam ciuitatem congregari, & ſub omnibus libros Neſtorij & Cyrilli iudicari. Antequàm verò omnes Epiſcopi, qui iuſſi ſunt congregari, in Epheſum peruenirent, antecedens idem Cyrillus aures omnium veneno obcæcanti oculos ſapientium obtinuit, inuenit verò clauſas ex odio contra Neſtorium: & antequàm in Synodum perueniret vir ſanctiſſimus & reuerendiſſimus Archiepiſcopus Iohannes, de Epiſcopatu Neſtorium deiecerunt, iudicio & quæſtione non facta. Poſt duos verò dies deiectionis eius vénimus in Epheſum, & cùm didiciſſemus, quòd in deiectione Neſtorij, quæ ab his facta eſt, duodecim capitula conſcripta à Cyrillo contra conſtituta fidei veræ propoſuerunt & confirmauerunt, & eis conſenſerunt, vtpotè veræ fidei conſonantibus, omnes Orientis Epiſcopi ipſum Cyrillum deiecerunt, & contra alios Epiſcopos, qui conſenſerunt capitulis, excommunicationem ſtatuerunt. & poſt hanc confuſionem vnuſquiſque in ſuâ ciuitatem reuerſus eſt. Neſtorius verò, quoniam odio habebatur ſuæ ciuitati, & maioribus in ea conſtitutis, illuc reuerti non potuit, & manſit Synodus Orientalis non communicans Epiſcopis communicantibus Cyrillo. Et propter hæc tribulatio multa inter eos facta eſt, & in certamine Epiſcopi ad Epiſcopos facti ſunt, & populi ad populos, & quæ ſcripta ſunt, opere impleta ſunt, quòd erunt inimici hominis domeſtici eius. *Matth. 10.* Et ex hoc maleloquia multa contra nos facta ſunt, tam paganorum quàm hæreticorum: nec enim audebat aliquis de ciuitate in ciuitatem, & à prouincia in prouinciam ire: ſed vnuſquiſque proximum vt inimicum perſequebatur. Multi verò non habentes timorem DEI ante oculos, occaſione zeli pro eccleſijs, quam habebant inimicitiam occultam in corde ſuo, ad effectum perducere feſtinauerunt: quorum vnus ex ipſis eſt noſtræ ciuitatis tyrannus, quem & ipſe non ignoras, qui occaſione fidei non ſolùm cum eo viuentes perſequitur, ſed etiàm eos, qui dudùm ad Dominum abiérunt. Qui vnus ex ipſis eſt beatus Theodorus, prædicator veritatis & doctor eccleſiæ, nō ſolùm in vita ſua hæreticos percuſſit in verá ſuam fidem, ſed etiàm poſt mortem arma ſpiritalia in ſuis libris filijs eccleſiæ dereliquit, ſicut & tua reuerētia cum eo collocuta cognouit, & ex his, quæ ab eo conſcripta ſunt, credidit. Iſtum auſus eſt, qui omnia audet, in eccleſia manifeſtè anathematizare, qui propter zelum Dei non ſolùm ſuam ciuitatem ab errore in veritatem conuertit, ſed etiàm longè ægrotantes eccleſias erudiuit

ſua doctrina. Et de codicibus autem eius multa vbiquè inueſtigatio facta eſt, non quòd fidei veræ alieni fuerant: vidi enim, quòd illum viuentem frequenter laudabat, & in codicibus eius legebat: ſed propter inimicitiam occultam, quam habebat ad eum, quoniam conuicit eum manifeſtè in ſynodo. Iſtis verò malis inter eos tenentibus, & ſynoquoque vt volebat, ſicut ſcriptum eſt, euntè, Deus noſter adorandus, qui ſemper ſua clementia curat eccleſiam, excitauit fideliſſimi & victoris Imperatoris cor, mittere virum magnum & cognitum de ſuo palatio, qui compelleret virum religioſiſſimum & ſanctiſſimum Archiepiſcopū Orientis dominum Iohannem conciliari Cyrillo: ab ipſo enim epiſcopatu deiectus erat. Et poſtquàm ſuſcepit literas Imperatoris, direxit ſanctiſſimum & reuerendiſſimum Paulum epiſcopum *Emeſæ, ſcribens per eum veram fidem, & mandans ei, quòd ſi iſti fidei conſenſerit Cyrillus, & anathematizauerit dicentes, quòd Deitas paſſa eſt, & dicentes, quòd vna natura eſt deitatis & humanitatis, vt ei communicet. Voluit autem Dominus, ſemper curans pro ſua eccleſia, ſanguine ſuo redempta, & cor Aegyptij mollire, vt ſinè vexatione fidei conſentiret, vt eam ſuſciperet, & omnes extra eam credentes anathematizaret. Et cùm communicâſſent inuicèm, certamen de medio ablatum eſt, & pax in eccleſia facta eſt, & non iam decætero in ea diſſidium, ſed pax ſicut priùs eſt. Quæ verò ſunt verba à viro ſanctiſſimo & reuerendiſſimo archiepiſcopo Iohanne ſcripta, & quæ reſcripta ſuſcepit à Cyrillo, ipſas Epiſtolas huic, quæ ad tuam reuerentiam ſcripta eſt, coniungens, direxi tuæ reuerentiæ, vt legens cognoſcas, & omnibus patribus noſtris pacem amantibus adnuncies, quòd certamen iam ceſſauit, & medius paries ablatus eſt inimicitiæ, & qui inordinatè contra viuentes & mortuos irruerunt, in confuſione ſunt, ſatisfacientes pro ſuis culpis, & contraria priori ſuæ doctrinæ docentes. Non enim præſumit aliquis dicere, quòd vna eſt natura Deitatis & humanitatis, ſed confitentur in templum & inhabitantem in eo, qui eſt vnus filius IESVS CHRISTVS. Hæc verò ſcripſi tuæ reuerentiæ ex multo affectu, quem habeo ad te, confidens quòd tua ſanctitas noctù dieque in doctrina DEI teipſum exerces, vt & multis prodeſſes. Sancta Synodus dixit: Scimus Proclum religioſæ memoriæ literis vſum eſſe ad Iohannem reuerendiſſimæ memoriæ Antiochenum Epiſcopum, in quibus ſcripſit apud ſe accuſatum eſſe Ibam, eò quòd Neſtorij dogmata diligit, & quædam ex impijs Theodori Capitulis in Syrorum tranſtulit linguam, & hæc ſcripſit, & vbiquè tranſmiſit. Relegatur igitur prædicta Epiſtola, ad præſenten quæſtionem reſpiciens. Et cùm ſuſcepiſſet Calonymus reuerendiſſimus diaconus & notarius, recitauit.

Iudic. 17. & 21.

EPISTOLA PROCLI EPISCOpi Conſtantinopolitani, ad Iohannem epiſcopum Antiochiæ.

ARbitror te cognoſcere religioſiſſime, magìs verò certè ſcio, non quamlibet à DEO colligere mercedem eos, qui indormitabili mentis oculo Eccleſiaſticis inuigilant neceſſitatibus, nocte dieque procurare & conſulere, quatenùs benè quidem regatur omne, quantum populi familiariter coniunctum eſt, & à reprobis zizanijs pura ſit orthodoxa fides: prouidentiam verò mereatur hoc, quòd ſecundùm præſumptionem interim aduerſariorum habeat morbum, vt & in eundem ſenſum & obedientiam transferatur, maximè diuina clamante ſcriptura: Qui eduxit dignum ab indigno, ſicut os meum erit. Si enim negligere proximos labentes ad deteriora, & ſocordia præpoſiti rapinâ factos faucibus lupi voracis hominum, irrecuſabilis damnationis experimentum minitatur dormitanti, mercenarium, non paſtorem, deſidioſum & diſſolutum ſcriptura vocante: quomodò non per omnia iuſtum eſt, ſtudioſum quidem in talibus perſequi, deſidioſum verò in vrgentibus effugitare? In eodem enim vtraq; ſimilia ad vituperationem exiſtunt, & irrecuſabilia ad condemnationem, & hoc quòd ex quibus aliquis ipſe negligenter viuit, videntes adhortatur in æmulationem deteriorū, & quòd peccantes in fidem & delinquentes in vitam, non ſtatim corrigit, licèt deſpiciens, extra tale ſupplicium non eſt conſtitutus. Eiuſmodi verò exemplum non ex me refingo, ſed ex diuinis ſcripturis eruditus ſcribo. Heli ille ætate fatigatus, & in Silo pertinentia ad legem ſacrificans, ipſe quidem non operabatur, quæ pueri audebant: cooperabatur verò illis, poſtquàm nō prohibebat peccantes: quoniam ſecundùm veram rationem, non prohibere flagitia, agenti cognatum eſt. Et iterùm pueri actionibus gradum iniuriantes, indignos ſe, per quæ peccabant, ſacerdotio demonſtrantes, nō ſolùm eis quibus operabantur, cadebant, ſed enim & ad peccandum alios euocabant, imaginem peccati ſeſe æmulantibus proponentes. Propter quod pariter illatum eſt ſupplicium & eis qui impia fecerunt, & ei qui non prohibuit. Patri enim ad virtutem nocuit ſocordia: filijs autem perniciem intulit inemendatio: & ſenex in iuuenum tempeſtate naufragium paſſus eſt, pro quibus affectum non gubernauit increpatione. Ità oportet religioſiſſime eum, qui ſortitus eſt præeſſe populo, & tenere habenas ſacerdotij, nō ſolùm procurare quomodò ipſe probus appareat, ſed vt & hoc, quod ab ipſo dicitur, ſit purum ab omni vituperatione.

Hiere. 15. 1. Reg. 2. Rom. 1. 1. Reg. 4.

tione. Hoc enim quod prius eſt etſi mirãdum, ſed non tale, quale eſt hoc, quod poſt illud dictum: quanto illud quidem in vnum ſolum perficientem ea, quæ ad virtutem pertinent, concludit: hoc verò multos prouidentia ſaluos faciens, per ſingulos pietatis induitur confidentiam. Ad quid verò dico? Quòd multi inclamant hic religioſiſſimum Edeſſenorum Epiſcopum Ibam, non ſolùm quidam clerici Edeſſeni & monachi, ſedenim etiàm Primates & clari militia, quibus rectæ fidei calidus zelus accenditur, quòd tantùm diligit Neſtorij inſaniam, vt & quædam capitula, quæ ſuppoſui ſcripto à nobis ad Armenios Tomo, & direxi tuæ reuerentiæ, quæ ſunt ſtulta & prophana, & omni plena impietate, transferret voce Syrorum, & tranſmitteret vbiquè, & multis ſimpliciorum inconſiderato auditu læſionem pernicioſorum ſuſcipientibus, perſuaderet ſapere ſicut abdicatum eſt DEI Eccleſiæ: quæ quandò per lectionem cognoueris, feſtinare digneris cum omni alacritate eum compellere Tomo quidem ſcripto ad Armenios ſubſcribere, vaniloquium verò, magìs verè monſtriloquium, vel quod eſt verius dicere, Iudaicam impietatem capitulorum illorum condemnantem viua voce, & ſalua manu anathematizare dementiam. Flagitium enim eſt, virum non manifeſtè oſtendi, qualis eſt. Siquidem enim capitulorum illorum, quod non credo, morbum habeat, defendat: ſi adeſt inſtabilibus cogitationibus fidei vel verborum tenor, quomodò duos dicit filios, vnum quidem ante ſecula, alterum verò in vltimis? vel quomodò CHRISTVS alter præter DEVM verbum? Vel quomodò ſuper terram viſum & hominibus conuerſatum calumniatur purum aliquem, ſicut vnum ex coitu natis, ſed non ipſum, qui eſt ſinè principio & increabilis, ad quem non æſtimabitur alter ſecundùm prophetam (Si enim & viſus eſt carne,) ſed ille erat incarnatus, qui omni quidem principio ſuperior, omni verò paſſione liber, omni verò tranſlatione & immutatione alienus, qui ex patre ſplenduit ſuper ſenſum, & ex virgine ortus eſt ſuper rationem, qui hoc quod eſt creabile, in Deitate non admittit, & hoc quod eſt phantaſiæ, in carne reijcit: qui ſecundùm veritatem & DEVS eſt, & factus eſt homo, & illud quidem quod erat, permanſit: hoc verò quod factus eſt, ſaluum fecit. Hic igitur eſt vnus filius vnigenitus. Sed non ità quidam peruerſa mente & cogitationis dementia capitulorum iſtorum genitores facti, impiorum abortiuorum & ſibi pernicioſorum patres apparuerunt. Deindè ſi memoratus comminiſter Ibas cognoſcit ea, quæ ad deſtructionem legentium & audientium euomita ſunt, capitula, ſicut & arbitror eum prudentem conſtitutum, & à pueritia diuinis ſcripturis nutritum, abominari ea & reijcere, confidenti voce, & non erubeſcente fronte, quod in anima ſapit, oſtendat, omnia ſubiecta ad Armenios Epiſtolæ capitula abijciens & calcans, vtpotè diabolicæ inſaniæ inuentiones conſtituta, & omnia anathemate digna eſſe iudicans, vt de viro hoc verum ſcientes qui hic ſunt omnes, iam indiſcretam confidenter cogitationem ad illum habeant. Nec enim oportet religioſiſſime, ſicut & ipſe nobis conſenties, eos deſpicere, qui ſinè cauſa læduntur, ad deteriora impetum habentes: ſed plurimam facere rationem eorum qui ſcandalizantur, vt indiſcretio extendatur in omnes cum concordia, horreſcentes maximè terribiliſſimam illam in Euangelijs condemnationem, quę pro vno humilium ſcandalizato infertur audentibus vel deſpicientibus. Si enim beatus Paulus exempla bonorum operum ſacerdotes eſſe legitimè ſtatuit, quomodò non magìs (fidei authores & doctores, ſinè qua placere impoſſibile eſt) Nam aliæ quædam virtutes, vtpotè ex moribus perfectionem accipientes, naturam habent ad emendationem doctricem: fides verò ſola, quæ eſt natura & ratione ſuperior, vtpotè huic propinquans quod ſemper eſt, & natura intelligibile, & inoccupabile, deprænhenſione & omni virtute melior eſt, per hoc ſolùm cedens charitati, quòd qui creditur DEVS, propter ſolam charitatem homo factus eſt. Rogo igitur ſtudium adſit effectum. Cognoſce enim religioſiſſime, quòd non alij cuidam gratificabitur memoratus Epiſcopus Ibas, obſecundans præſenti Epiſtolæ, quantùm ſibi ipſi. Habebit enim non ſolùm eos, qui nunc de ipſo dubitant, mirantes eum, ſedenim etiàm ſanctiſſimum noſtrum patrem presbyterum & archimandritam Dalmatium nimiùm honorantem & mirantem, ſi videat ſapientem ea, quæ piæ fidei ſunt. Modò enim, vtpotè ſuper alijs eo vulgato, memoratus ſanctiſſimus propter charitatem non mediocriter laceratur, quòd ij, qui debent in diuinioribus prędicare, in aduerſis accuſantur, ſiue zelo dicentium, ſiue inuidia criminantium. Propter quod & Theodotum reuerendiſſimum noſtræ eccleſiæ diaconum ad tuam cum chartis reuerentiam direxi, vt cognoſcas religioſiſſime, quòd non contemptibilem, ſed ſtudioſam exiſtimo cauſæ perfectionem. Sancta Synodus dixit: Omnibus manifeſtum eſſe putamus ex epiſtola, à Proclo religioſæ memoriæ ſcripta, quòd non libera eſt ab accuſatione apud eum propoſita ad Marim Perſam epiſtola. Nam Neſtorium vindicat, & impij Theodori conſcripta per omnia comprobat,

Baruch 3.

Heb. 11.

quæ ſanctæ memoriæ Proclus præcepit eum anathematizare, vtpotè duo per hæc colentem. Conſequens verò, & cæterorum examinationem procedere, quæ ad præſens capitulũ pertinent. Et cùm ſurrexiſſet Theodorus Cæſareæ Cappadociæ Epiſcopus, Andreas Epheſi, Megethius Heracleæ Thraciæ, Euſebius Tyri, dixerunt: Commonemus veſtram ſanctitatem ſubtiliter ſciẽtem, quòd antequàm ſancta Synodus Chalcedone congregaretur, multis vicibus dinoſcitur Ibas accuſatus ꝓpter impia capitula, & dogmata inſerta Epiſtolæ, quam ipſe ad Marim Perſam ſcripſiſſe dicitur. Et primò quidẽ aliqui clerici eccleſiæ Edeſſenæ ciuitatis & militantes, cùm ad regiam vrbẽ perueniſſent, interpellauerũt piæ recordationis Theodoſium, & Proclum ſanctæ memoriæ Epiſcopum tunc Conſtantinopolitanæ vrbis aduersùs eundẽ Ibam, eò quòd diceba-tur Neſtorij defendere impietatem, capitula impia Theodori tranſtuliſſe lingua Syrorũ, & vbiq; trãſmiſiſſe: de quibus etiàm ſcripſit ſanctæ memoriæ Proclus, ſicut cognouiſtis, ad Iohannẽ epiſcopum Antiochiæ, vt compelleret Ibam recedere ab impietate Neſtorij, capitulorumq́; Theodori, de qua accuſabatur. Cùm verò à ſcriptis Procli religioſiſſimæ memorię nulla emendatio pro querimonijs accuſatorũ facta eſt, defuncto Iohanne, interpellauerunt Domnum eius ſuc-
*Quum ceſſorem, iterùm Ibam accuſantes. *Quoniã verò non eos Domnus ſuſcepiſſet, iterùm ijdem accuſatores occupata regia vrbe, de ijſdem interpellauerũt memoratum piæ recordationis Theodoſiũ & Flauianum ſanctę memorię tunc epiſcopum Conſtantinopolitanæ vrbis factũ poſt Proclum ſanctæ memoriæ. Et precibus ſuſceptis, tam diuinę recordationis Theodoſius, quàm Flauianus ſanctę memorię, delegauerunt examinationẽ, de quibus Ibas accuſabatur, Photio epiſcopo Tyri, & Eutychio epiſcopo Berytiorum ciuitatis, & deputati ſunt executores cauſæ ab Imperatore quidem diuinæ recordationis Theodoſio, Damaſcius tribunus, Imperialibus literis hoc ei permittentibus: à Flauiano verò ſanctæ memoriæ, Eulogius diaconus Conſtantinopolitanæ ſanctæ eccleſiæ, cum eius literis factis ad Photium & Euſtathiũ. Qui executores cùm ad Tyrum perueniſſent, deduxerunt Ibam & eius accuſatores Photio & Euſtathio epiſcopis. Accuſatores igitur Ibę tã alias blaſphemias, quàm impiam epiſtolam ad criminãdum eundem Ibam propoſuerunt, quæ ſuper alijs inſertis ei blaſphemijs, ſanctum quidem Cyrillum hæreticum vocat, & impia eius duodecim capitula: primam verò Epheſinam ſanctam ſynodum reprobat, tanquàm ſinè examinatione & quæſtione Neſtorio ab ea condemnato. Ibas igitur propoſitam ſuper his accuſationem effugiens, & ſatisfaciens, inquit nihil eiuſmodi de ſancto Cyrillo dixiſſe poſtquàm Orientalibus vnitus eſſet. Impia verò epiſtola per illa, quæ in ea continentur, poſt vnitatem ſcripta eſſe oſtenditur. Apparet igitur Ibas per hoc, quod dicit, nihil aduersùs Cyrillum poſt vnitatem dixiſſe, abnegans epiſtolam. Photius verò & Euſtathius nõ eiuſmodi abnegatione contenti, perſpexerũt per ſuam definitionem Ibam ad Edeſſam peruenire, & manifeſtè in eccleſia anathematizare Neſtorium, & impia eius dogmata, quæ impia epiſtola vindicabat, & Epheſinam primam Synodum ab eadem impia Epiſtola reprobatam ſuſcipere, tanquàm à ſancto Spiritu congregatam, & æqualem eam habere ſanctæ Synodo trecẽtorum decem & octo ſanctorum patrum. Cùm hæc ità iudicata eſſent, & finẽ non ſuſcepiſſent, ſicut eſt inuenire ex his, quæ poſteà mota ſunt, eijcitur Ibas ab epiſcopatu, necnon etiàm Domnus Antiochiæ epiſcopus, accuſati tanquàm ſanctum Cyrillum, & ab eo prædicatam rectam fidem iniuriantes & reprobantes. Et in loco quidem Domni ordinatur Maximus, in loco verò Ibæ Nonnus Edeſſenæ eccleſiæ à Maximo ordinatur. Indè ſanctiſſimis epiſcopis in vniuerſalem ſanctam ſynodum Chalcedone conuocatis, non vocatus eſt Ibas, ſed Nonnus in ſancta Synodo conſedit, vt Edeſſenæ eccleſiæ Epiſcopus, qui etiàm poſteà cum ſua *Oſrohenna Synodo ad Leonẽ piæ recordationis interrogantem de Chalcedonenſi concilio, & alijs quibuſdam reſcribens, pars fuit eorum, qui Encyclias Epiſtolas ſcripſerunt. Poſt pronunciatam igitur de fide definitionem à ſancto Chalcedonenſi concilio, cauſa de Iba mouetur, & priori vice in his, quæ contra eum mouebantur, volẽs querimonias eorum de quibus accuſabatur, euitare, ipſe quidẽ vſus eſt iudicio Photij & Euſtathij, accuſator verò geſtis apud eos habitis, necnon impia Epiſtola, etiàm apud Chalcedonenſem ſynodum recitata. Iterùm effugiens Ibas de ea accuſationem ſtatìm poſteà recitatam, nulla interlocutione de hoc facta, ſubſapiens idem Ibas dixit: Iubeat veſtra clementia literas recitari clericorum Edeſſenæ ciuitatis, vt cognoſceretis quòd alienus ſum eorum, quæ mihi inſeruntur. & vtitur literis magis clericorum Edeſſenæ ciuitatis, vbiq; timens pro impia Epiſtola accuſationem. Et quòd veritatem docuimus, cognoſcit veſtra ſancta Synodus, in memoria tenens etiàm alia, & maximè geſta Chalcedone confecta. Mirari igitur eſt, quomodò his ità ſubſecutis, & manifeſta impietate conſtituta, quæ in Epiſtola continetur, quam etiàm ipſe Ibas abnegauit, defendere iſtam aliqui conantur nomine ſancti Chalcedonenſis concilij, non tanquàm pro illa curam habentes, ſed ſuam confirmantes impietatem.

Hæretici verſuti.

Aſtutia enim hæretica vtentes, ex interlocutionibus de Iba factis in geſtis, apud Chalcedonéſem ſanctam Synodum habitis, vna quidem ſiue ſecunda vtuntur, prolata quaſi pro epiſtola ad Marim Perſam ſcripta: Tentant verò etiàm alias falſas interpretari. Neceſſarium igitur eſſe putauimus, veſtræ beatitudini etiàm hæc ſcienti manifeſta facere, quæ ad hoc pertinent: illo certo conſtituto, quòd in concilijs non vnius vel ſecundi interlocutionem attendere oportet, ſed hæc quæ communiter ab omnibus vel amplioribus definiuntur. Verùm etiàm ſi aliquis ſubtiliter requiſiérit & ea, quæ ab vno vel ſecundo quaſi pro eadé epiſtola dicta ſunt, planiſſimam in ipſis inueniet epiſtolæ eiectionem. Cùm enim etiàm ipſi comprobâſſent, iudicium Photij & Euſtathij, nihil aliud eſt, quàm condemnare impiam epiſtolam. Nam aduersùs eam & quæ in ea continentur, pronunciatum eſt Photij & Euſtathij iudicium, per quod iuſſus eſt Ibas ſuſcipere epheſinam primam ſanctam Synodú, ab impia epiſtola reprobatam, & anathematizare authorem malignæ impietatis Neſtorium & ſequaces eius, quæ defendebat eadé impia epiſtola. Hoc verò iudicium Photij & Euſtathij etiàm omnes epiſcopi ſecuti, pſpexerunt ipſum anathematizare Neſtorium & impia eius dogmata. Iuuenalis verò Hieroſolymitanæ ciuitatis epiſcopus, vt de hæreſi pœnitentiam agentem Ibam, veniam & clementiam maximè propter ſenectutem meruiſſe interlocutus eſt, ſecundùm eccleſię traditionem: quam interlocutionemità aptè prolatam aduersùs impiam epiſtolá, malè interpretari non recuſauerút eius defenſores. Thalaſſius Cęſareæ primæ Cappadociæ epiſcopus apertè oſtendit in ſua interlocutione, quòd nunquàm ſuſcepiſſet Ibam, niſi pollicitus eſſet anathematizare ea, quæ ab accuſatoribus eius in ſcriptis aduersùm eú depoſita ſunt. Certum verò eſt, quòd accuſatores Ibæ epiſtolam protulerunt ad Marim Perſam ſcriptam, in eius accuſationem. Iohannes verò Sebaſtiæ epiſcopus, & Seleucus Amaſiæ, & Conſtantinus Melitinæ, & Patricius Tyanenſium, & Petrus Gangrorum, & Atharbius Trapezuntéſium, vicem agens Dorothei Neocæſareæ, omnes metropolitani, pariter ſimul interlocuti ſunt, eò quòd abnegauit Ibas illa, quæ ei inſerebátur ab aduerſarijs eius, quorum pars magna eſt epiſtola, perſpexerunt ſuſcipi. Habet autem interlocutio ſic: Definitio religioſiſſimorum epiſcoporum Photij & Euſtathij innocenté oſtendit reuerédiſſimum Ibam: ſimiliter verò & abnegatio eius, pmptiores nos ad ſuſcipiendum eum conſtituit. Placet enim ſemper Chriſti miſericordia. Si igitur & Iuuenalis, tanq̃ ab aliqua hæreſi pœnitentiá agétem, Ibam ſuſcipi pſpexit, & Thalaſſi⁹, & nominati metropolitani tanq̃ in geſtis apud Photium habitis abnegâſſem ea, quæ ab aduerſarijs eius inſerebantur, id eſt, prolatam ad accuſationem eius epiſtolam ad Marim Perſam ſcriptam, & omnes religioſiſſimi epiſcopi perſpexerunt eum anathematizare Neſtorium, qui ab epiſtola defenditur: quomodò præſumút iſtius defenſores calumniari interlocutióem Eunomij, quaſi partem quidem condemnantem epiſtolæ, partem autem comprobâtem, cùm tota epiſtola impietatis plena eſt? Vndè & Ibas eam abnegauit, eò quòd dicit, quòd poſt vnitatem non inuenior dixiſſe aliquid aduersùm ſanctum Cyrillum: necnó etiàm Photio & Euſtathio ad eiuſmodi abnegationem dicentibus, quòd ſufficit abnegatio hæreſeos ad pietatem. Si verò aliquis concedat, prout illi dicunt, priora quidem epiſtolæ impia eſſe, vltima verò recta eſſe, nec ſic epiſtola effugiet debitam ſibi condénationem. In omnibus enim hæreſibus, licèt contigerit quædam hæreticos recta dicere, non ideò impia condemnatione liberátur. Hic verò nullam parté epiſtolæ appáret Eunomius comprobâſſe: contrarius enim vtiq; per hoc ipſe ſibi inueniretur, eadem collaudans & vituperans Habet autem interlocutio Eunomij ſic: Ex recitatis oſtenditur reuerendiſſimus Ibas innocens eſſe. De quib⁹ enim viſus eſt inculpari, tanquàm maledixiſſet ſancto Cyrillo, in poſterioribus rectè confeſſus recuſauit illa, de quibus inculpatus eſt. Vndè & ego, ſi anathematizet Neſtorium & Eutychen, & impia eorum dogmata, & cóſentiat eis, quæ à religioſiſſimo epiſcopo Leone ſcripta ſunt, & huic vniuerſali Synodo, dignum eſſe epiſcopatu iudico. Ex his Eunomius oſtenditur, quòd eiuſmodi fecit interlocutionem, geſta apud Photium & Euſtathium habita attendens, in quibus appáret Ibas confeſſus, quòd ante vnitionem quidem factam inter beatum Cyrillum & Orientales, cum alijs ei maledixit: poſt vnitionem verò non inueniuntur, ſicut dicit, dixiſſe aliquid aduersùs ſanctum Cyrillum. Qui verò dicunt priora quidem Epiſtolæ impia eſſe, vltima eſſe recta, calumniatores demonſtrantur. Poſteriora enim inſerta epiſtolæ, maiori impietate plena ſunt, ſanctæ memoriæ Cyrillum & ſimilia ei ſapientes iniurianria & omninò impiam ſectam Neſtorij vindicantia.

Propter hæc enim omnes ſimul epiſcopi conſonanter poſt factas interlocutiones exclamauerunt: Neſtorium modò anathematizet: dogma eius modò anathematizet. Et ſic Ibas, Neſtorio anathematizato & Eutyche, & impijs eorum dogmatibus, necnon etiàm anathematizatis omnibus nó ità ſapientibus, ſicut ſapit ſancta Synodus, ſuſce-

ſuſceptus eſt. Oſtenditur igitur Ibas etiàm indè, quòd non ſolùm abnegauit, ſed etiàm anathematizauit epiſtolam, contrariam per omnia conſtitutam expoſitæ definitioni à ſancto Chalcedonenſi concilio, ſicut & veſtra beatitudo per inquiſitionem inueniet.

Sancta Synodus dixit: Scimus & nos hęc ità ſubſecuta eſſe, tamen cautiùs æſtimantes talia iudicare ex his, quæ in antecedentibus ſanctis Synodis diſpoſita ſunt, & ſcientes quòd in Epheſina prima ſancta Synodo de epiſtolis ſancti Cyrilli, & in ipſo Chalcedonenſi concilio de epiſtola ſanctæ memoriæ Papæ Leonis quædam mota ſunt, neceſſarium eſſe putauimus ex his, quæ in prædictis ſanctis Synodis geſta ſunt, partes illas quæ hæc continent, manifeſtari, vt pro ampliore ſubtilitate & indè inſtructam, ſic propoſitorum diſceptationem faciamus. Et cùm ſuſcepiſſet Calonymus reuerendiſſimus diaconus & notarius, recitauit.

PARS GESTORVM, QVAE in prima Epheſina ſancta Synodo habita ſunt, pro epiſtolis ſanctæ memoriæ Cyrilli.

Ex geſtis primæ Synodi Epheſinæ.

Petrus presbyter Alexandriæ & primicerius *notarius, dixit: Habemus præ manibus ſanctiſſimi & reuerendiſſimi Cyrilli archiepiſcopi epiſtolam, ſcriptam ad reuerendiſſimum Neſtorium, ſuaſionis & admonitionis plenam, vtpotè non rectè ſapiente eo: quam ſi iuſſerit veſtra ſanctitas, legam. Acacius Epiſcopus Melitinæ dixit: Quoniam religioſiſſimus & reuerendiſſimus presbyter Petrus, principium ſermonis faciens, ait miſſa eſſe quædam à reuerendiſſimo & ſanctiſſimo epiſcopo Cyrillo ad reuerendiſſimum Neſtorium, vtpotè non recta doctrina vtentem, conſequens eſt & hæc legi. & prolata eſt epiſtola ſanctæ memoriæ Cyrilli in Epheſo, ità habens: Reuerendiſſimo & DEI cultori & conſacerdoti Neſtorio Cyrillus in Domino ſalutem: Obloquũtur quidam, ſicut audio, de mea opinione apud tuam reuerentiam, & hoc frequentiùs conuentus maximè nobilium obſeruantes, vt puto delectare tuum æſtimantes auditum, & inconſultas emittunt voces, læſi quidem nihil, conuicti autem, & hoc vtiliter: vnus quidem, quòd cæcos lædebat & pauperes: alter verò, quòd contra matrem tetendit gladium: alius verò quòd cum ancilla aurum furatus ſit alienum, & huiuſmodi ſemper habens opinionem, quã non optet aliquis contingere aliquibus etiàm valdè inimicis. Veruntamen non mihi multus de talibus ſermo eſt, vt non vltra Dominum & Doctorem, neque ſuper patres exiſtentis in me breuitatis extendam menſuram. Non enim poſſibile eſt, prauorum importunitates euitare, ſi quoquo modo

Epiſt. Cyrilli ad Neſtorium, quæ cõmodiùs verſa habetur ſup. in Synodo Epheſina.

quis eligat viuere. Sed illi quidem maledictione & amaritudine plenum habentes os, reddent omnium iudici rationem: conuertar verò rursùs ego ad hoc, quod me magìs condecet, & *commemorabo etiàm nũc vt fratrem in Chriſto, doctrinę verbum & fidei ſenſum cum omni cautela facere ad populos: cogitare etiàm, quòd ſcandalizare vnum ſolum ex puſillis credentibus in CHRISTVM, intolerabilem habet indignationem: ſi verò multitudo ſunt mœrentium, quomodò non omni arte neceſſè eſt, vt oporteat prudentiùs auferre ſcandala, & ſanum fidei dilatare ſermõem quęrentibus veritatem? Erit verò hoc & valdè rectè, ſi ſanctorum patrum legentes libros, magni eos æſtimare feſtinemus, & probantes noſmetipſos, ſi ſumus in fide, ſecundùm quod ſcriptum eſt, illorum rectis & irreprehenſibilibꝰ *ſectis noſtros intellectus optimè cõiungamus. Ait igitur ſancta & magna Synodus, ipſum ex DEO patre naturaliter genitum, filiũ vnigenitũ, ex Deo vero Deum verum, lumẽ de lumine, per quem om̃ia fecit pater, deſcendiſſe, incarnari, humanari, pati, reſurgere tertia die, & aſcendere ad cęlos. Hæc & nos ſeq; oportet verba & dogmata, cogitantes, quid incarnari & humanari ſignificet *ex Deo verbo. Non enim dicimus, quòd verbi natura conuerſa facta eſt caro, neque quòd in totum hominem, quæ eſt ex anima & corpore, tranſlata eſt: illud verò magis, quòd carnem animatam anima rationabili vniens verbum ſibi ſecundùm ſubſiſtentiam, ineffabiliter & incompræhenſibiliter factus eſt homo, & appellatus eſt filius hominis, non ſecundùm voluntatem ſolam aut complacitum: ſed neque vt in adſumptione perſonæ ſolius, & quòd differunt quidem, quæ ad vnitatem veram collatæ naturæ: vnus verò ex vtriſq; Chriſtus & filius, non quaſi differentia naturarum ablata propter adunationem, perfecerunt verò magìs nobis vnum Dominũ, & Chriſtum, & filium, Deitatis & humanitatis, per ineffabilem & arcanum adunationis concurſum: ſic etiàm dicitur, cùm ante ſecula habeat eſſentiam, & genitus ſit ex patre, naſci etiàm ſecundùm carnem ex muliere: nõ quaſi diuina eius natura in ſancta virgine initium vt eſſet acceperit, neque quòd indiguerit neceſſariò propter ſe ſecũda natiuitate poſt eam, quæ ex patre eſt: (Eſt enim fatuum ſimul & indoctum, exiſtentem ante omnia ſecula, & conſempiternum patri, dicere opùs habere vt eſſet ſecũdùm initium:) quoniam verò propter nos & propter noſtram ſalutem vniens ſibi ſecundùm ſubſiſtentiam humanitatem, proceſſit ex muliere, ob hoc dicitur naſci carnaliter. Nõ enim primùm homo natus eſt communis de ſancta virgine, & ſic deſcendit in eum verbum: ſed

*cõmoneabo

Matth. 18.

2. Cor. 13.

*inſtitutis

*i. Dei verbum incarnatũ & hominẽ factũ eſſe.

ſed ex ipſa vulua adunitam ſuſtinuiſſe dicitur natiuitatem carnalem, vtpotè ſuæ carnis natiuitatem propriam faciens. Sic dicimus eum & pati, & reſurgere: non quaſi quòd Dei Verbum paſſum ſit in ſua natura aut plagas, aut perforaturas clauorum, aut quæcunq; alia vulnera, (impaſſibilis enim eſt deitas, quòd & incorporea eſt) ſed quoniam quod factum eſt eius proprium corpus, paſſum eſt, hæc iterùm ipſe dicitur pati pro nobis. Erat enim impaſſibilis in corpore paſſibili. Secundùm eum verò modū, & in moriendo intelligimus immortalem. Etenim ſecundùm naturam, & incorruptibile, & vita, & viuificans eſt DEI verbum.

Heb. 2. Quoniam verò proprium eius iterùm corpus gratia Dei, ſecundùm quod ait Paulus, pro omnibus guſtauit mortem, dicitur ipſe pati pro nobis mortem: non quaſi quòd in experimentum mortis venit, quòd attinet

* inſania ad eius naturam, (*ſtuporis enim eſt iſtud dicere aut ſentire) ſed ſicut nupèr dixi, caro eius guſtauit mortem. Sic & reſurgente carne eius, iterùm reſurrectio ipſius dicitur: non quaſi quòd ceciderit in corruptionem, (abſit) ſed quia eius iterùm reſurrexit corpus. Sic CHRISTVM vnum & Dominum confitemur, non quaſi hominem coadorantes Verbo, & non ſectionis phantaſia introducatur, cùm dicitur con, ſed vt vnum & eundem, adorantes, quòd non alienum eſt à Verbo corpus eius, cum quo & ipſi conſedit patri: non vt duobus iterùm conſidentibus filijs, ſed vt vno ſecundùm vnitionem cum propria carne. Si autem ſecundùm ſubſiſtentiam vnitionem vel quaſi impoſſibilem aut indecoram recuſamus, incidimus vt duos dicamus filios. Omninò enim neceſsè eſt diſtinguere & dicere, hominem quidem ſpecialiter filij vocatione honoratum, ſpecialiter autem iterùm DEI verbum filiationis nomen, & rem naturaliter habentem. Non ergò diuidendus eſt in duos filios vnus Dominus IESVS CHRISTVS. Proderit autem nullo modo rectæ fidei rationi ità dicere, licèt perſonarum vnitionem diuulgēt quidam. Non enim dixit ſcriptura, quod Verbum hominis perſonam aduniuit ſibi, ſed

Iohan. 1. quia factum eſt caro. Quòd verò caro factum eſt Verbum, nihil aliud eſt, niſi quòd ſimiliter nobis participauit ſanguinem & carnem, propriumque corpus noſtrum fecit, & proceſſit homo ex muliere, non abijciens eſſe DEVS, & ex DEO naſci patre, ſed in adſumptione carnis pmanens quod erat. Hoc adnunciat vbiquè integræ fidei ratio: ità reperiemus ſanctos ſapuiſſe Patres: ſic præſumpſerunt *DEI genitricem

* θεοτόκον ſanctam virginem, non quòd verbi natura aut deitatis eius initiū eſſet accepta à ſancta virgine, ſed vt nato ex ipſa ſancto corpore, animato etiam rationabiliter, cui & ſecundùm ſubſiſtentiam adunitum Verbum, naſci dicitur ſecundùm carnem. Hæc & nunc ex dilectione, quæ in CHRISTO eſt, ſcribo, petens vt fratrem, & conteſtans coram Deo & electis angelis, hęc nobiſcum & ſapere & docere, vt cuſtodiatur eccleſiarum pax, & concordiæ & dilectionis vinculum indiſruptum permaneat ſacerdotibus DEI. Cyrillus epiſcopus Alexandriæ dixit: Audiuit ſancta & magna hæc Synodus, quæ ſcripſi reuerendiſſimo Neſtorio, defendens rectam fidem. Certus verò ſum, quòd nullo modo egreſſus inuenior à recta fidei ratione, aut prætergreſſus expoſitum à ſancta & magna Synodo, quæ illo tempore in Nicea congregata eſt, ſymbolum: & peto veſtram ſanctitatem dicere, vtrùm rectè & irrepræhenſibiliter & conſonanter ſanctæ illi Synodo talia ſcripſerim, an non. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum, dixit: Perlecta ſancta fide, quæ in Nicea, & epiſtola ſanctiſſimi & reuerendiſſimi Epiſcopi Cyrilli, & quæ à ſancta Synodo expoſita ſunt, conſona inueniuntur: & his pijs dogmatibus conſentio, & hæc probo. Firmus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Compendiosè & capitulariter dicta à ſancta Synodo, quæ in Nicea eſt, exponens tua reuerentia, ſubtiliter & ante pedes manifeſtam rem nobis & liquidiorem compræhenſionem expoſitæ fidei fecit, vt nihil ſit in dictis ambiguum, omnibus ſibi inuicèm conſonantibus & fidei firmata. His igitur integrè ſe habentibus & inconuertibiliter, & nullam innouationem inferentibus, & ego conſentio, eandem fidem à ſanctiſſimis epiſcopis meis patribus ſuſcipiens. Memnon Epiſcopus Epheſi metropoleos, dixit: Fidei expoſitæ à ſanctis patribus trecentis decem & octo Niceæ congregatis, conſona & epiſtola, quæ lecta eſt, ſanctiſſimi & reuerendiſſimi patris Cyrilli continet, quibus conſentimus atq; probamus, nihilominus inuenientes neque diſſonans. Et poſtquàm dixerunt centum vigintiquatuor epiſcopi conſonanter, in fine ità ſcriptum eſt: Et omnes, qui ſuprà ſcripti ſunt epiſcopi, eadem deponunt, & ſic credunt ſicut patres expoſuerunt. & epiſtola ſanctiſſimi Archiepiſcopi Cyrilli ſcripta ad Neſtorium Epiſcopum manifeſtat. Palladius epiſcopus Amaſiæ dixit: Conſequēs eſt & Epiſtolam reuerendiſſimi Neſtorij relegi, cuius mentionem fecit in initio religioſiſſimus presbyter Petrus, vt cognoſcamus, ſi & illa conſonans eſt his, quæ expoſita ſunt à ſanctis patribus in Nicea, & relecta eſt: Venerabili & Reuerendiſſimo comminiſtro Cyrillo Neſtorius in Domino ſalutem: Iniurias quidem, quæ contra nos ſunt mirandarū tuarum literarum, dimitto, vtpotè medicinali patiētia dignas, dilata Epiſto. Neſtorij ad Cyrillum.

dilata rerum ipſarum reſponſione vſque ad tempus idoneum. Quod verò taciturnitatem non patitur, quaſi magnum ferat ſi taceatur periculum, hoc vt poſſibile eſt, non ad multiloquium tendens, compendioſam narrationem facere tentabo, obſcuræ & indigeſtæ loquacitatis cauens faſtidium. Incipiam verò à ſapientiſſimis tuæ dilectionis vocibus, ipſas iiſdem ſermonibus aponẽs. Quæ ſunt igitur admirandæ tuarum literarum doctrinę voces? Sancta inquit & magna Synodus, ipſum ex Deo & patre ſecundùm naturam genitum filium vnigenitum, ex Deo vero Deum verum, lumen de lumine, per quem omnia fecit pater, deſcendiſſe, incarnari, humanari, pati, reſurgere. Hæc ſunt tuæ reuerẽtiæ verba, & cognoſcis fortè tua: audi verò & à nobis fraternam pro pietate admonitionem, & quam magnus ille Paulus amato à ſe Timotheo conteſtatus eſt: Attende lectionem, conſolationem doctrinæ: hoc enim faciẽs, & te ipſum ſaluum facies, & audientes te. Quid verò vult hoc, quod dico, Attende? Quia ſanctorum tranſitoriè legens traditionem, veni ad dignam ignorãtiam. Ignorãſti eos paſſibilem dixiſſe, arbitratus patri conſempiternum verbum. Inſpice autem, ſi placet, dicta diligentiùs, & diuinum illum reperies patrum chorum non conſubſtantialem deitatem paſſibilem dicentes, nec recèns natam patri cõſempiternam, nec reſurrexiſſe eam, quæ ſolutum templum ſuſcitauit. Et ſi mihi aures in fraternam medelam præbueris, ipſas tibi ſanctorum patrum voces apponens, à calumnia, quæ contra illos eſt, liberabo, & ab illa, quæ contra diuinas ſcripturas per illos eſt.

1.Tim. 4.

Credo igitur & in Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM filium eius vnigenitũ. Conſidera quomodò dominus, & IESVS CHRISTVS, & vnigenitus, & filius, primùm ponentes communia deitatis & humanitatis vt fundamenta nomina, tunc humanationis & reſurrectionis & paſſionis ſuperædificant traditionem, vt nominibus naturæ vtriuſque communibus quibuſdam ſignificatiuis propoſitis, neque filiationis proprietates ſecentur, neque naturarum in filiationis ſingularitate confuſionis exterminatione periclitetur. In hoc enim eis eruditor Paulus factus eſt, quòd humanationis diuinæ mentionem faciens, & ea quæ paſſionis ſunt illaturus, priùs ponens Chriſtus commune ſicut paulò antè dixi, naturarum nomẽ, infert dictum vtriſque condecens naturis. Quid enim dixit? Hoc ſapiatis in vobis, quod & in Chriſto Ieſu, qui cùm in forma Dei eſſet, non rapinam arbitratus eſt eſſe æqualis Deo. Sed nè per ſingula diſcurram, obediens factus eſt vſque ad mortem, mortem autem crucis. Quoniam enim memoriã mortis facturus erat, nè Deum verbũ ex hoc quiſquam paſſibile ſuſpicetur, ponit Chriſtum tanquàm impaſſibilis & paſſibilis ſubſtantiæ in ſingulari perſona appellationum ſignificatiua, quatenùs & impaſſibilis Chriſtus & paſſibilis ſinè periculo vocetur: impaſſibilis quidem deitate, paſſibilis autem corporis natura. Multa de hoc potẽs dicere, et primùm quidem, non natiuitatem in diſpenſatione, ſed humanationem ſanctos illos patres cõmemorãſſe, promiſſionem breuiloquij à me in principijs factam refrenantem ſentio ſermonem, & ad ſecundum tuæ dilectionis pergentem capitulum, in quo naturarum quidem laudabam diuiſionem, ſecundùm humanationis & deitatis rationem, & earũ in vnius perſonæ coniunctionem, & Deum verbum ſecunda ex muliere dicerent non eguiſſe natiuitate, & paſſionis incapabilem profiteri deitatem. Orthodoxa enim, vt veritas habet, hæc huiuſmodi ſunt, & omnium hæreſium malis ſectis circa Dominicas naturas contraria. Reliqua verò ſi quidem aliquam ſapientiam occultam inferebant legentium auribus, incompræhenſibile eſt *tuæ diligẽtiæ ſcire. Mihi enim videbantur prima peruertere. Inprimìs enim impaſſibilem prædicatum, & ſecundæ natiuitatis incapabilem, iterùm paſſibilem & recèns creatum neſcio quo modo intulit, quaſi ſecũdùm naturam deo verbo accidentibus templi copulatione corruptis. Aut parùm aliquid hominibus putatur, quòd ſinè peccato templum, & à diuina inſeparabile natura pro peccatoribus natiuitatem & mortem ſuſtinet? aut nõ crediderit, quod dominica vox ad Iudæos clamat: Soluite templum hoc, & in tribus diebus ſuſcitabo illud: non, ſoluite diuinitatem meam, & in tribus diebus reſurget? Iterùm & hic latiùs volens dicere, promiſſionis meæ memoria conticeo. Dicendum eſt tamen, breui ſermone me vtente vbiquè, Diuina ſcriptura quandoquè memoriam facit dominicæ diſpenſationis, natiuitatem nobis aut paſſionem nõ deitatis, ſed humanationis Chriſti tradidit, vt vocetur ſecundùm ſcrupuloſam appellationem ſancta virgo Chriſti genitrix, nõ DEI genitrix. Et audi hæc euangelijs clamantibus: Liber, ait, generatiõis Ieſu Chriſti, filij Dauid, filij Abraham. Et certum eſt, quia dauid filius, Deus verbum non erat. Accipe & aliud, ſi placet teſtimonium. Iacob autem genuit Ioſeph virum Mariæ, ex qua natus eſt Ieſus, qui dicitur Chriſtus. Conſidera iterùm alteram atteſtantem nos vocem: Ieſu verò generatio ità eſt. deſponſata enim matre eius Maria Ioſeph, inuenta eſt in vtero habẽs de ſpiritu ſancto. Creaturam verò ſpiritûs quis vtiq; vnigẽiti æſtimabit deitatẽ? Quid oportet dicere? quia mater Ieſu erat ibi: & rurſùs: Cũ Maria matre Ieſu: & quod in ea natũ eſt, ex ſpiritu ſancto eſt: &, Accipe puerũ & matrem

Locus obſcurus.

Phil. 2.

for. ,nec

Iohann. 2.

Matt. 1.

Ibidẽm.

Ibid.

Iohann. 2.

Matth. 1.

Matth. 2.

trem eius, & fuge in Aegyptum) & (De filio
Rom. 1. eius, qui factus eſt ex ſemine Dauid ſecundùm carnem) & de paſſione rurſus, Quòd
Rom. 8. (Deus ſuum filium miſit in ſimilitudinem carnis peccati, & de peccato condemnauit peccatum in carne) Et iterùm (Chriſtus mor-
1. Pet. 3. tuus eſt pro peccatis noſtris) & (Chriſto paſſo carne) & hoc (Non Deitas, ſed corpus
1. Pet. 4. meum, quod pro vobis frangitur) & mille
Lucæ 22. alijs vocibus atteſtantibus hominum genus, non filij putare Deitatem recentem, aut paſſionis corporeæ capabilem, ſed coniunctam naturæ deitatis carnem. Vndè &
Matt. 22. (Dominum Dauid CHRISTVS ſemetipſum & filium nominat. (Quid enim, ait, vobis videtur de CHRISTO, cuius filius eſt? Dicunt ei, Dauid. Reſpondit IESVS, & dixit eis: Quomodò ergò Dauid in ſpiritu Dominum eum vocat, dicés:
Pſal. 109. (Dixit Dominus Domino meo, ſede à dextris meis?) vtpotè filius exiſtens omninò Dauid ſecundùm carnem, ſecundùm deitatem autem Dominus. Eſſe quidem deitatis filij corpus templum, & templum ſecundùm ſummam quandam & diuinam vnitam coniunctionem, vt quæ ſunt corporis, deitas propria ducat, bonum eſt confiteri, & euangelicis traditionibus dignum: nomini verò proprietatis adſcribere & carnis proprietates, natiuitatem dico, & paſſionem, & mortem, aut errantis eſt frater intelligentiæ ſecundùm paganos, aut deſipientis Apollinarij & Arrij, & quæ ſunt aliarum ægrotantium hæreſum: magis verò, ſi quid eſt illis grauius. Neceſsè eſt enim huiuſmodi, qui proprietatis nomine attrahuntur, & lactationis cõſortem propter proprietatem deum verbum facere, & paulatìm incrementi
Lucæ 22. participem, & pauoris tempore paſſionis: (auxilio etiàm angelico indigentem) & taceo circunciſionem, & ſacrificium, & ſudores, & eſuritionem, quæ propter nos carni contigerunt adorabilia contingentia. In deitate verò hæc falsè ſuſcepta, & nobis tanquàm calumniatoribus iuſtæ condemnationis cauſa ſunt. Hæ ſunt ſanctorũ patrum traditiones, hæc diuinarum ſcripturarum præcepta. Sic quiſpiam, & quæ ſunt miſericordiæ diuinæ, & quæ ſunt authori-
1. Tim. 4. tatis diuinæ, loquitur (Hæc meditare, in his eſto, vt tuus profectus manifeſtus ſit omnibus) Paulus ad omnes dicit. Quòd verò pro ſcandalizatis curam geras, benè facis eſſe ſolicitus, & gratulamur diuinorum curam gerenti animæ tuæ, & de nobis ſolicitæ. Cognoſce verò deceptum eſſe temetipſum ab eis, qui hìc à ſancta Synodo depoſiti ſunt, vtpotè ſapientes ea, quæ Manichæorum ſunt, aut certè forſan dilectionis tuæ clericis. Qui ſunt enim Eccleſiæ, quotidiè proficiunt, & populorum tanta multitudo creſcit per gratiam Chriſti, vt videntes multitudi-
Eſa. 11. nes, quæ ſunt prophetæ, clament (Implebitur terra ad cognoſcendum Dominũ, quaſi aqua multa cooperire maria.) Principes verò incredibile gaudium habent, etiàm quæ regni ſunt illuminato dogmate. Et vt compendiosè dicam, illa in omnibus hæreſibus, quæ contra Deum certant, & contra eccleſiæ recta dogmata, quotidiè quis reperiet apud nos voce impleri (Domus Saul ibat & infirmabatur, & domus Dauid ibat & confortabatur.) Hæ à nobis, vtpotè à fratribus ad fratrem ſuaſiones ſunt. Si verò aliquis contendit, clamabit per nos ad huiuſmodi Paulus (Nos talem conſuetudinem non habemus, nec Eccleſiæ Dei) Omnem, quæ tecum eſt in Chriſto fraternitatem, ego & qui mecum ſunt, plurimùm ſalutamus. Saluus & pro nobis orans permaneas, Domine honoratiſſime & Dei cultor. 2. Reg. 3. 1. Cor. 11.

Cyrillus epiſcopus Alexandriæ dixit: Quid videtur ſanctæ & magnæ huic Synodo de nupèr lecta epiſtola? Putas videtur & ipſa conſona eſſe definitæ fidei in Synodo ſanctorum patrum, qui illo tempore congregati ſunt in Nicea vrbe, an non? Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum dixit: Nullo modo conſona exiſtit piæ fidei expoſitæ à ſanctis patribus, qui in Nicea fuerunt: & anathematizentur ità credentes. Aliena enim hæc omnia exiſtunt ab orthodoxa fide. Flauianus epiſcopus Philippenſium dixit: Quæ ſunt in relecta epiſtola, ſimul oĩa pugnantia exiſtunt omninò, & aliena procuÀ dubiò ab expoſita fide in Nicea à ſanctiſſimis patribus, & alienos eſſe à recta fide ità credentes iudicamus. Firmus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Formam pietatis apponens in principijs epiſtolæ, procedente ſermone nullo modo ſuum ſenſum obumbrare valens, nudum à velamine ſuum adpoſuit ſenſum, diſſentientem à fide ſanctorum patrum trecentorum decem & octo, & epiſtolæ ſanctiſſimi epiſcopi Cyrilli contraria habentem. Valerianus epiſcopus Iconij dixit: Omnibus conſpicua eſt epiſtola & diuerſitas reuerendiſſimi Neſtorij, non ſolùm fidei ſanctorum patrum Niceæ, & epiſtolæ reuerendiſſimi & ſanctiſſimi archiepiſcopi Cyrilli diſſonans, ſed nec ſibi conueniens. Et cùm interlocuti eſſent ſequenter trigintatres epiſcopi, omnes epiſcopi ſimul clamauerunt: Qui non anathematizat Neſtorium, anathema ſit. Iſtum recta fides anathematizat: iſtum ſancta Synodus anathematizat. Qui communicat Neſtorio, anathema ſit. Omnes anathematizamus epiſtolam & dogmata Neſtorij. Hæreticum Neſtorium omnes anathematizamus. Communicãtes Neſtorio omnes anathematizamus. Impiam fidem Neſtorij omnes anathematizamus. Impium dogma Neſtorij omnes anathematizamus Damnatur epiſtola Neſtorij à Synodo Epheſina.

Impium Neſtorium omnes anathematizamus. Omnis mundus anathemati-

zat impiam ſectam Neſtorij. Qui hunc non anathematizat, anathema ſit. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum dixit: Legantur & literæ reuerendiſſimi & ſanctiſſimi Archiepiſcopi Romanorum Cæleſtini, quas deſtinauit de fide.

Literæ Cæleſtini Papæ ad Neſtorium.

EPISTOLA CAELESTINI EPIſcopi Romæ ad Neſtorium. Dilectiſſimo fratri Neſtorio Cæleſtinus. Aliquantis diebus vitæ noſtræ, poſt nefandum & ſæpè damnatum dogma Pelagij atque Cæleſtij catholica fides quietem habuit, quandò eos cum ſuæ diſputationis ſequacibus telo vnitæ ſententiæ Occidens Orienſque percuſſit. Deniquè ſanctæ recordationis Atticus, catholicæ magiſter fidei, & verè beato Iohanni etiàm ad iſta ſucceſſor, eos ità perſecutus eſt pro rege communi, vt his ne ſtandi quidem illic copia præſtaretur. Manſit nos poſt eius exitum ſolicitudo vel maxima, cùm ſucceſſor ſuus vtrùm etiàm in eius fidem ſuccederet quæreremus, quia difficile eſt continuari quæ bona ſunt. Nam ſibi ſæpè alternis vicibus aduerſa ſuccedunt. Habuimus tamen poſt hunc, à quo eramus continuò deſerendi, ſanctum Siſinnium, celebratum ſimplicitate & ſanctitate collegam, eam fidem quam inuenerat prædicantem. Legerat profectò ſimplex ſanctitas, & ſancta ſimplicitas, timendum magìs, quàm altè ſibi eſſe ſapiendum: (Rom. 11.) & alibi: Altiora ſcrutanda nó eſſe: (Eccl. 3.) & iterùm, Si quis aliud prædicauerit, quàm quod prædicauimus, anathema ſit: (Galat. 1.) hoc tamen exeunte de ſeculo, cùm ſe ſolicitudo noſtra intantùm, inquantùm ei Dominus permiſit, extenderet, lætificauit animum noſtrum venientium narratio nunciorũ, quam mox firmauit eorum, qui interfuerunt ordinationi tuæ, relatio collegarum, qui tibi teſtimonij tantum tulerunt, quantum ferri huic debuit, qui abindè videbatur electus. Tanta antè opinione vixiſti, vt tuis te aliena ciuitas inuideret. Tanto nunc horrore vitaris, vt tui in alijs videant, qualiter fuerant liberati. Dudùm ſumpſimus tuas epiſtolas, quibus in anguſto nihil potuimus dare reſponſi. Erat enim in Latinum ſermo vertendus, quod cùm, licèt ſerò, facimus, ſancti fratris & coepiſcopi mei Cyrilli probatiſſimi ſacerdotis per filium meum Poſſidonium diaconum, talia de te ſcripta ſuſcepimus, quibus his, qui de tua ordinatiõe retulerant, periſſe ſuum teſtimonium doleremus. Bonis enim principijs tuis malus, quantùm videmus, ſucceſſit euentus: bonis, inquam, principijs, quæ apud nos ità celebrata fuerant, vt reſponſum dantes ad relationem fratrum, nos faceremus participes gaudiorum. Sed conſiderantes nunc & querelam prædicti fratris, & interpretatas tandèm Epiſtolas tuas, apertas blaſphemias continentes, illud nobis Apoſtolicum videmus eſſe dicendum, Vellem immutare vocem meam, quia confundor in vobis. (Galat. 4.) Quinimmò mutaui, niſi de præcipitijs ſe reuocet impius diſputator. Neceſsè eſt enim malum ex nobis ipſis, ſicut præcipitur, auferamus. (1. Cor. 5.) Legimus ergò epiſtolarem tenorem, & eos libros, quos illuſtri viro filio meo Antiocho reddente ſuſcepimus. In his quidem nobis veſtigatus, depræhenſus & tentus, quodam multiloquio vtebaris, dum vera inuoluis obſcuris, rursùs vtraque confundens, vel cófiteris negata, vel niteris negare confeſſa: ſed in epiſtolis tuis apertam non tam de fide noſtra, quàm de te tuliſti ſententiam, volens de DEO verbo aliter, quàm fides habet omnium, diſputare. Eccè in quam de te vocamur ſententiam. Eccè quæ tuarum ſunt beneficia nouitatum. Poſtquàm ignoratus electus es, & cognitus accuſaris, iam nunc cum illo gentium doctore dicendum eſt: Nam quid oremus ſecundùm quod oportet, neſcimus. (Rom. 8.) Nónne hæc eccleſiæ illi verba conueniunt, quæ ꝓbatos ſibi viros, non notitiam tuam, ſed famam ſecuta, contempſit? Impoſitum eſt opinioni benè de te credẽtium. Quis enim intra ouile vellus rapacem lupum putaret abſcondi? Vox eſt eiuſdem Apoſtoli, oportere etiàm hæreſes eſſe, vt probati manifeſti fiant. (1. Cor. 11.) Aperi aures tuas, & eius ad Timotheum vel Titum dictos audito ſermones. Quid his aliud præcepit, quàm vt nouitates euitẽt vocum profanas? (1. Tim. 6.) Ad impietatem quippe iſta proficiunt, quæ ſemper ſpinas & tribulos intulerunt. Timotheum certè etiàm rogâſſe ſe dicit, vt Epheſi remanens denunciaret quibuſdam, nè quis aliter prædicaret. (1. Tim. 1.) Ante oculos mihi Hieremiæ prophetæ verba ſunt. Horribilia, inquit, facta ſunt ſuper terram: Prophetæ iniquitatem prophetant. (Hiere. 5.) Hæc, dicas volo, quaſi ignota te tranſeunt, aut quaſi nota cõtemnis? (loco obſcurus.) Si quaſi ignota te tranſeunt, non ſit pudoris rectum diſcere, quandò timori nó fuit docere peruerſum. Si quaſi nota contemnitis, intellige te inexcuſabilem fore, cùm à te commiſſi tibi talenti quæſiuerit ille rationem, (Matt. 25.) qui per nos de hoc ſanctum fœnus vel lucrum ſemper expectat. Adſpice quæ pœna illum maneat, qui abſcódit acceptum: qui integrum certè reſtituit, quod accepit. Vndè euidenter aduerte, quod ſit & quale periculum, nec hoc, quod acceperis, reddidiſſe. An tu Domino noſtro dicturus, Quos dediſti mihi cuſtodiui, cùm ſic ſcindi in partes audiamus eius Eccleſiam? Qua conſcientia viuis penè ab omnibus in hac ciuitate deſertus? Optauerã eos tũc fuiſſe tam cautos q̃ nunc ſunt, cùm ſibi deſiderãt ſubueniri. Vndè tibi in has quæſtiones verba dirigere, quas ſit blaſphemum cogitâſſe? Vndè in populos hæc epiſcopo ꝓdicare, quibus virginei partûs reuerentia ſaucietur? Nó debent veteris

fidei puritatem blaſphema in Deum verba
turbare. Quis vnquàm non dignus eſt ana-
thematé iudicatus, vel adijciens vel detrahẽs
fidei plenæ? Etenĩ manifeſtè tradita ab Apo-
Apocal.vlt. ſtolis nobis, nec augmentum, nec imminuti-
onem requirunt. Legimus noſtris libris non
addi debere, nec detrahi; magna quippe & ad-
dentem & detrahentem pœna conſtringit.
Vndè cauterium paramus & ferrum, quòd
vltrà non erunt fouenda vulnera quæ meren
tur abſcindi. Scimus certè, maiora vitia ma-
iore ſemper dolore ſanari. Inter multa, quę
à te impiè prædicata vniuerſalis recuſat Ec-
cleſia, Symbolo ab Apoſtolis tradito plan-
gim⁹ hæc verba fuiſſe ſublata, quæ nobis to-
tius ſpem vitæ ſalutiſque promittunt. Quod
quarè fiat, loquuntur Epiſtolæ tuæ, de qui-
bus nulla dubitatio eſt, quia eas ipſe miſiſti:
quas in manus noſtras nolueramus venire,
nè de tãti cogeremur ſceleris genere iudica-
re. Oĩum diſputationum tuarum vias bre-
uis earum ſermo concluſit: extendiſti te lati-
ùs, multis anfractibus circuiſti, ſerò tamẽ di-
uerſo itinere perueniſti ad impium conſti-
tutum. Scimus quid ille cauerit, qui præcipit
Tit.1. contentiones & pugnas legis eſſe vitandas:
ſunt eñ, inquit, inutiles & vanæ. Quod igi-
tur vanum & inutile iudicatur, nemo dubi-
tet minimè profuturum. Itaque quãuis iam
frater Cyrillus ſecundis te Epiſtolis ſuis aſſe-
rit eſſẽ conuictum, intelligas volo poſt pri-
mam & ſecundam illius & hanc correctionẽ
Authoritas ſummi Pontificis. noſtram, quam conſtat eſſe iam tertiam, ab
vniuerſitate collegij, & conuentu Chriſtia-
norum te prorsùs eſſe ſeiunctum, niſi mox
quæ malè dicta ſunt, corrigantur: niſi in eam
Ioan.14. viam redeas, quam ſe Chriſtus eſſe teſtatur.
Malè in hunc arma deſperatiõe mouiſti, qui
te ſuper familiam ſuam velut fidelem prudẽ-
temque ſeruum permiſerat antè conſtitui.
Perijt tibi huius officij beatitudo promiſſa:
non ſolùm non das cibum in tempore, ve-
rùm etiàm veneno interficis, quos ille ſuo
ſanguine & ſua morte quæſiuit. Venenum
nanque eſt ſub tuis labijs, quę maledictionis
& amaritudinis plena videamus, cùm contra
eum, qui ſuauis eſt, niteris diſputare. Vbi di-
Iohan.10. ligentia paſtoralis? Paſtor bonus animam ſu-
am ponit pro ouibus ſuis: mercenarius verò
eſt, qui eas lupis dimittit & tradit. Quid hîc
tu paſtor acturus es, qui Dominicum gregem
pro lupis ipſe diſcerpis? Ad quæ iã grex ſan-
ctus ſepta confugiet, ſi intra ouilia Eccleſiæ
ſaucietur? Quis futurus eſt tuitione defen-
ſus, qui te patitur pro cuſtode raptorem? Et
Ibidẽm. alias, inquit Dominus, habéo oues quæ non
ſunt de hoc ouili: & illas oportet me adduce-
re. Ille alias ſe promittit adducere, tibi pereũt
Ibidẽm. q̃s habebas: ſiquidẽ certũ ſit, quotiès iſta cõ-
tingũt, nõ oues paſtorib⁹, ſed magis ouib⁹ p-
ire paſtores. Et vocẽ, inq̃t, meã audiẽt. quarè?
Vt fiat vn⁹ grex. Ad illi⁹ vocẽ vn⁹ fit grex, ad
tuã aũt inficĩt aut fugaĩ. Durũ eſt, vt in te de

Actibus Apoſtolorum beati Pauli verba cõ-
ueniant. Ego, inquit, ſcio, quia intrabũt poſt Act.20.
diſceſſum meum lupi graues in vos, nõ par-
centes gregi: & ex vobiſipſis exurgẽt homi-
nes loquentes peruerſa, vt abducãt diſcipu-
los poſt ſe. Hæc à te alijs, quàm tibi, dicta ve-
limus. docenda enim tibi fuerãt, non diſcen-
da, quæ dicimus. Nam quis ferat doceri Epi-
ſcopũ, qualiter eſſe debeat Chriſtianus? Dili-
gẽter adſpice, in quam cõditionem voceris.
Arceſſeris, argueris, accuſaris. Quid horum
conuenit ſacerdoti? Duris dura reſponſio: ſi
tamen viciſſitudo eſt verbis blaſphema vin-
dicare. An tibi à nobis exiſtimas eſſe parcen-
dum, cùm animæ tuæ ità ipſe non parcas, vt
omnibus velis & præteritis, & præſentibus,
& futuris beneficium ſalutis auferre? Perſe-
quar planè boni Domini mei fidelis ſeruus Pſalm.138.
inimicos, cùm Propheta cuſtodio ſe odiſſe
pfecto * Moneor rursùs altero loquente, deeſt *teſteĩ aut quippiã eiuſmodi.
nè parcam. Quem hîc ego reſpiciam, cui ho-
noris aliquid ſeruem, quandò agitur vt mihi
totius ſpei meæ cauſa tollatur? Ipſius in Euã-
gelio verba ſunt Domini, quibus ait non ſi-
bi patrem, non matrem, non filios, non ali- Matth.10.
quam neceſſitudinem debere præponi. Eſt
enim talis frequenter pietas, ex qua naſcatur
impietas, cùm vincente carnis affectu, chari-
tati illi, quæ Deus eſt, charitas præponitur
corporalis. Eius intuitu aliquibus ſępè deſe-
rimus, at cùm in hunc tẽditur, qui eſt ipſa di-
lectio, neceſsè eſt nec illa ſeruétur, quorum
author vocatur ad cauſam. Expergiſcere tã-
dèm, quia nõ ſunt iſtæ dicendæ vigiliæ, quas
non exhibes cuſtodiæ, ſed rapinæ. Dormire
te volumus in hoc, quod prædicas, & vigila-
re ad hoc, quod impugnas. Leuiùs certè te
ferremus, ſi in vtroque dormies: nemo tibi
perditus eſſet, nemo quæſitus: nullo anima-
rum diſpendio mœreret eccleſia, nullo com
pendio lætaretur. Satìs ei eſſet, ſi hanc ſpon-
ſo ſuo ità vt ſuſceperas reſignares. Sed quid
multis immoror? Loquente architecto Pau-
lo, fruſtrà per te ſuperædificatum aliquid q̃- 1.Cor.3.
ro, in quo non inuéni fundamentum. Audio
vim maximam Catholicè ſentientes, quibus
nos communicamus, clericos ſuſtinere, ità
vt his etiàm ciuitas interdicta dicatur. Læta-
mur eos præmium confeſſionis acquirere,
ſed dolemus, quòd Epiſcopo perſequente.
Beatus apoſtolus Paulus perſecutorem præ-
dicatore mutauit: nefas eſt maximum, prę-
dicatorẽ perſecutore mutatum dicere. Enu-
mera retrò hæreticos, qui huiuſmodi quæ-
ſtiones eccleſijs intulerunt. Quis vnquàm
de hoc certamine victor reuertitur? Habes
certè tuæ ciuitatis exemplum. Paulus ciuis
Samoſatenus, occupata Antiochena Eccle-
ſia, cùm aliqua prædicaret, collegit ſuorum
ſeminum meſſem: reliquos inuentores ma-
lorum, eccleſijs occupatis, ſententię cenſu-
ra ſemper non diſpar eiecit. Hos quoquè
hæreticos, de quibus nos velut eorum, quæ

geſta ſunt, neſcius cóſulere voluiſti, ſedibus ſuis iniuſta dicentes expulit iuſta damnatio, quos illic inueniſſe requiem, non putamus eſſe mirandum. Inuenerunt enim impiam p̄dicationem, cuius cóparatione ſe, exiſtimẽt Innocẽtes. Hoc loco, quia opportunitas ſermonis expoſcit, tacere non poſſumus, quod ſtupemus. Legimus quàm benè teneas originale peccatum, qualiter ipſam naturá adſerueris debitricem, & eum debitum meritò reddere, qui deſcenderit de genere debitoris. Quid tecum faciunt, qui ſunt hęc negando damnati? Nunquàm ſinè ſuſpicione ea, quæ ſibi ſunt aduerſa, conueniunt: eijcerentur deniquè, ſi tibi quoquè ſimiliter diſplicerent. Cur tamen nunc ea, quæ in hos tunc ſunt acta, quæruntur, cum certum ſit illinc ad nos, catholico tunc antiſtite Attico, geſta directa? Cur non ſanctæ memoriæ Siſinnius iſta quæſiuit? quia vtiquè ſub deceſſore ſuo probauerat eos iuſtè damnatos. Defleant infelices, ſpe ſe hominum fuiſſe deceptos, quibus iam potuit propter cómunionem ſola pœnitẽtia ſubuenire. Eccè ſcire de his incepiſti, antè neſciſti. Cauſam tuá magìs modò, quàm aliorú, catholica & feſtina deliberatione curato: quia conuenienter dicimus, Medice, cura teipſum, qui alijs deſideras ſubuenire. Aegritudinis tuę qualitas non recipit aut præſtari permittit inducias. Alexandrinæ Eccleſiæ ſacerdotis fidem & probauimus, & probamus, & tu admonitus per eú, ruſsùs ſenti nobiſcú, ſi vis eſſe nobiſcum: cui fratri ſi à te præbetur aſſenſus, damnatis omnibus quæ hucuſquè ſenſiſti, ſtatìm hæc volumus eſſe correcta. Ipſum videas prædicare*nos, & quod contra fas eſt, etiàm ſacerdotes volumus eſſe correctos: quibus vt p̄miſſa côuentione conſulimus, ità in nos neceſſè eſt damnationis ſententiam, ſi abutuntur noſtra ſalubri admonitione, firmemus. Hoc tamen erit poſt dãnationem praui dogmatis plenum correctionis indicium, ſi reuocentur omnes ad Eccleſiam, qui propter Chriſtum caput eius videntur excluſi. quod niſi fiat, *quos dicimus* eijciendus eiecit, in noſtra communione ſicut iſti, an q talis cognoſcitur extitiſſe? Ad clerum quoq; Eccleſiæ Cóſtantinopolitanę, vel omnes, qui cenſentur nomine Chriſtiano, qualia neceſſitas exigit, ſcripta direximus: vt ſi in puerſæ diſputationis obſtinatione perſiſtes, nec hæc, quæ frater Cyrillus nobiſcum pręclicat, pręclicabis, à noſtro collegio, cum quibus tibi non poteſt eſſe communio, te intelligant ſeparatum, ſcituri & exemplo iam cauti, qualiter animę ſuę decocto & maturo iudicio debeant prouidere. Apertè igitur hanc noſtram ſcias eſſe ſententiá, vt niſi de Deo Chriſto noſtro ea prædices, quæ & Romana, & Alexandrina, & vniuerſalis Eccleſia Catholica tenet, ſicut & ſacroſancta Conſtantinopolitanæ vrbis Eccleſia ad te vſque optimè tenuit, & hæc per fidem nouitatem, quæ hoc, quod venerabilis ſcriptura cóiungit, nititur ſeparare, intra decimú diem, à primo innoteſcentis tibi huius conuentionis die numerandum, aperta & ſcripta profeſſióe damnaueris, ab vniuerſalis te Eccleſiæ Catholicæ communione deiectum. Quam formam ad te noſtri iudicij per memoratum filium meum Poſſidonium diaconum, cum omnibus chartis ad ſanctum conſacerdoté meum memoratæ Alexandrinæ vrbis antiſtitem, qui ad nos ſuper hoc pleniùs retulit, deſtinaui, vt agat vice noſtra, quatenùs ſtatutum noſtrum vel tibi, vel vniuerſis fratribus innoteſcat: quia omnes debent nôſſe quod agitur, quotiès omniú cauſa tractatur. Petrus preſbyter Alexádriæ & primicerius notariorú, dixit: His quæ lecta ſunt, conſona reſcripſit ſanctitas reuerendiſſimi Epiſcopi noſtri Cyrilli, quę & pręmanibus habemus, & ſi iubet veſtra reuerẽtia, legimus. Flauianus Epiſcopus Philippenſium, dixit: Lecta & hæc inſerantur geſtis. Petrus presbyter & Primicerius notariorum, legit:

Reuerendiſſimo & ſanctiſſimo comminiſtro Neſtorio Cyrillus, & quæ côuenit Synodus Alexandriæ de Aegyptiaca diœceſi, in Domino ſalutẽ. Saluatore noſtro apertè dicente, Qui diligit patrem aut matrem ſuper me, non eſt me dignus: & qui diligit filium vel filiam ſuper me, non eſt me dignus: quid patiemur nos, qui à tua reuerentia exigimur te diligere ſup ſaluatorem omniú noſtrûm? qs nos in die iudicij iuuare poterit? aut quá inueniemus excuſationem, qui ſilentium ità longum dileximus de factis à te contra ipſum blaſphemijs? Et ſi quidẽ temetipſum ſolùm læderes, talia ſapiens & docens, minùs vtiquè curæ eſſet: quoniam verò omné ſcandalizaſti Eccleſiam, & fermentum inſolitæ hereſeos & extraneæ inieciſti populis, & nó ibi ſolummodò cóſtitutis, ſed etiàm his, qui vbiquè ſunt, (circunducti ſunt etenim tuarum expoſitionú codices) quæ iam pro noſtra taciturnitate ſufficiet ratio? aut quomodò non neceſſarium eſt, meminiſſe dicentis CHRISTI, Non putaueritis, quia véni mittere pacé ſuper terram: non véni mittere pacem, ſed gladium: véni enim diuidere hominem cótra patrem ſuum, & filiam contra matrem ſuam. Cùm enim fides læditur, valeat quidem, vt irrita & infirma, circa parentes reuerentia: quieſcat autem & quæ in filios & fratres eſt affectionis lex, & pijs iam melior ſit mors quàm vita, vt meliorem reſurrectionem mereantur, ſecundùm quod ſcriptum eſt. Eccè igitur vnà cum Synodo, quę in magna Roma cógregata eſt, præſidente ſanctiſſimo & reuerendiſſimo fratre & cóminiſtro noſtro Cæleſtino épo, etiàm tertia te hac cóteſtamur Epiſtola, adhortátes deſiſtere à prauis ſic & diſtortis dogmatibus, quæ & ſapis & doces: pro his autem eligere rectam fidé, quæ

Cæleſtinus vices ſuas committit Cyrillo.

Luc. 4.

for. * q nos

loco obſcurus.

Literæ Cyrilli & Synodi Alexandrinæ ad Neſtorium.

Matth. 10.

Ibidem.

Heb. 11.

Synodus Romana ſub Cæleſtino.

quæ Eccleſijs ab initio tradita eſt per ſanctos Apoſtolos & Euangeliſtas, qui & perſpectores & miniſtri verbi facti ſunt. Aut ſi hoc non egerit tua reuerētia, ſecundùm ſtatutas inducias in literis memoratis ſanctiſſimi & reuerendiſſimi comminiſtri noſtri Romanę vrbis Epiſcopi Cæleſtini, cognoſce teipſum nullam communiōem habere nobiſcum, neque locum aut verbum inter ſacerdotes Dei & Epiſcopos. Nec enim poſſibile eſt, deſpicere nos eccleſias ſic perturbatas, & ſcandalizatos populos, & rectam fidem deſpretam, & diſſipatos à te greges, qui ſaluare debueras, ſi quidem eſſes ſecundùm nos rectæ gloriæ amator, ſanctorum patrum inueſtigans pietatem. Omnibus autem à tua reuerentia ſeparatis propter fidem vel depoſitis, tam clericis quàm laicis, communicatores ſumus omnes. Nec enim iuſtum eſt illos, qui rectè ſapere cognouerunt, tuis condemnari ſententijs, quia benè facientes contradixerunt tibi. Hoc enim ipſum indicâſti in Epiſtola, quæ ſcripta eſt à te ad magnę Romæ ſanctiſſimum Epiſcopum noſtrum Cæleſtinum. Non ſufficiet autem tuæ reuerentiæ confiteri ſolùm fidei ſymbolum, quod expoſitum eſt illo tempore in ſancto Spiritu à ſancta & magna Synodo, tunc tēporis congregata in Nicenorum ciuitate: (intellexiſti enim & interpretatus es illud non rectè, diſtortè autem magis, quanuìs confitearis voce dictionem) ſed enim conſequēs eſt in ſcriptis & cum iureiurando cōfiteri, quia & anathematizas quidem tua ſcelerata & abominanda dogmata, ſapies autem & docebis ea, quæ & nos omnes, qui per Occidentem & Orientem Epiſcopi, & doctores, & populis præſidentes ſumus. Conſenſit autem & Romana ſancta Synodus, & nos omnes, vt rectè habentibus & irrepræhenſibiliter Epiſtolis ad tuam reuerentiam ſcriptis ab Alexandrina Eccleſia. Subiecimus autem his noſtris literis, quæ te oporteat ſapere & docere, & à quib⁹ abſtinere cōuenit. Hæc enim eſt Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ fides, cui cōſentiūt oēs, & q in Occidēte ſunt, & q in Oriente Epiſcopi. Credimus in vnū Deū patrem omnipotētem, omniū viſibilium & inuiſibilium factorem. Et in vnum Dominum IESVM CHRISTVM filium Dei, natum de patre, vnigenitū, hoc eſt ex ſubſtantia patris, Deum ex DEO, lumen ex lumine, DEVM verum ex Deo vero, natum, non factum, conſubſtantialem patri: per quem oīa facta ſunt, quæ in cælo & in terra ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutē deſcendit, & incarnatus eſt, & homo factus & paſſus eſt, & reſurrexit tertio die, & aſſcendit in cælos, venturus iudicare viuos & mortuos. Et in Spiritumſanctum. Eos autem qui dicunt, Erat aliquandò quandò nō erat, & priuſquàm naſceretur, non erat, & qa ex non extantibus factus eſt, aut ex alia ſubſtantia aut eſſentia, dicentes cōuertibilem eſſe aut mutabilē filiū Dei, eos anathematizat Catholica & Apoſtolica Eccleſia. Sequentes autem vbiquè ſanctorum patrum confeſſiones, quas fecerunt loquente in eis ſancto Spiritu, & ſenſuum, qui in eis ſunt, inueſtigantes intentionem, tanquàm regalem ſemitam ambulantes, dicimus quòd ipſe vnigenitus DEI verbum, qui ex ipſa natus eſt patris ſubſtantia, quia ex DEO vero DEVS verus, lumen de lumine, per quem oīa facta ſunt, quæ in cælo & in terra ſunt, propter noſtram ſalutem deſcēdit, & ſemetipſum dedit in exinanitionem, & incarnatus eſt, & homo factus eſt, hoc eſt, carnem accepit de ſancta virgine, & ſuam eam fecit ex vtero, & ſecūdùm nos pertulit natiuitatem, & proceſſit homo ex muliere, nō hoc quod erat amittens: ſed quāuìs factus eſt in aſſumptione carnis & ſanguinis, & ſic mālit quod erat Deus, videlicet natura & veritate. Neq; autem carnem dicimus in Deitatis naturam eſſe conuerſam, neque in naturam carnis ineffabilem Dei verbi tranſlatam eſſe naturam. Inconuertibilis eſt eſt & immutabilis omninò, idem ipſe ſemper manens ſecundùm ſcripturas. Cùm videretur autem & infans, & pannis inuolutus adhuc, & in ſinu genitricis Virginis, & tunc omnem implebat creaturam vt Deus, & conſidebat genitori * diuinitas. Etenim ſinè quantitate & ſinè menſura eſt, & circunterminationē nō ſuſcepit. Vnitum autem eſſe carni ſecundùm ſubſiſtentiam confitentes verbum, vnum adoramus filium & Dominum IESVM CHRISTVM: neque per partem ponentes & diuidentes hominem & DEVM, vtpotè coniunctos ſibi inuicèm dignitatis & authoritatis vnitione, (Nouitas enim vocis hoc eſt, & aliud nihil) neque verbum, quod ex Deo eſt, ſpecialiter CHRISTVM nominantes, & ſimili modo ſpecialiter quaſi CHRISTVM alterum eum, qui ex muliere eſt: ſed vnum ſolum ſcientes CHRISTVM, verbum quod ex Deo patre eſt, cum ſua carne. Tunc enim humaniter vnctus eſt nobiſcum, ipſe dans his, qui digni ſunt accipere ſpiritum, & non ad menſuram ſicut dicit beatus Euangeliſta Iohannes. Iohan.3. Sed neque illud dicimus, quòd habitauit DEVS verbum quaſi in homine quodam de ſancta virgine nato, vt non deifer homo intelligatur CHRISTVS. Si enim & habitauit in nobis DEVS verbum Iohan.1. dictum eſt autem, etiàm in CHRISTO quòd habitat oīs plenitudo Deitatis corporaliter: Coloſ.1. ſed tamen conſideramus, quia factus caro, non ſicut in ſanctis habitare dicitur, eodem modo & in eo factam eſſe habitationem pronunciamus: ſed vnitus ſecundùm naturam, & non in carnem mutatus, talem facit habitationem, qualem vtiquè habere dicitur & hominis anima in ſuo corpore. Vnus igitur CHRISTVS, & filius, & Do-

* diuinitās.

minus, non velut coniunctione ſimpliciter habente homine ad Deum per vnitatem dignitatis vel authoritatis. non enim æqualitas honoris vnit naturas. Eccè enim Petrus & Iohannes æquales quidem honore ſibi ſunt, eò quòd & Apoſtoli & ſancti diſcipuli: veruntamen duo vnus non ſunt. Neq; quidem ſecundùm appoſitionem intelligemus modum cõiunctionis: non ſufficit enim hoc ad vnitionem naturalem: neq; quaſi ſecundùm participationem ſeruilem factam eſſe coniũctioné dicimus, ſicut nos adhærentes Domino, (1.Cor.6.) ſecúdùm quod ſcriptum eſt, vnus ſpiritus ſumus ad eũ. Magìs aũt cõiunctionis nomen recuſamus, quia non poteſt ſignificare vnitionem: ſed nec DEVM aut Dominum CHRISTI Verbum, quod ex patre eſt, nominamus, nè iterùm apertè incidam' in duo vnum Chriſtum, & filium, & Dominum, & blaſphemiæ crimen incurramus, DEVM & Dominum ſibi ipſum facientes. Vnitũ enim, ſicut prædiximus, Dei Verbum carni ſecundùm ſubſiſtentiam, Deus quidem eſt omnium, dominatur autem vniuerſitati. Neque verò ipſe ſui ſeru' eſt aut dominus, (ſtultum enim eſt, magìs autem & impium ſic ſapere vel dicere) Dixit enim ſuum patrem, cùm ſit Deus natura & de ſubſtantia eius: ſed non ignorauimus, quia cùm eſſet Deus, & homo factus eſt ſub Deo, ſecundùm legem conuenientem naturæ humanitatis. Ipſe verò ſui quomodò fieret Deus aut Dominus? Ergò vt homo, & quantùm pertinet ad hoc, quod decet exinanitionis menſuris, ſub Deo nobiſcum ſemetipſum eſſe dicit. (Gala.4.) Sic factus eſt & ſub lege, cùm certè locutus eſſet ipſe legé, & legiſlator exiſteret vt Deus. Recuſamus autem dicere de Chriſto: Propter eum qui induit, eum qui indutus eſt veneror: ꝓpter inuiſibilem, adoro eũ qui viſibilis eſt. (Ità loquebat Neſtorius.) Horribile eſt ad hoc etiàm illud dicere, ꝙ ille, qui adſumptus eſt, ei qui aſſumpſit, coappellatur Deus. Qui enim hęc dicit, incidit iterùm in duos Chriſtum, & hominem ſeparatim ponit, & DEVM ſimiliter. Denegat enim euidenter vnitatem, per quam non vt alter quidam alteri coadoratur, neq; quidem coappellatur DEVS: ſed vnus intelligitur Chriſtus Ieſus filius vnigenitus, vna adoratione venerandus cum ſua carne. Confitemur autem, quia ipſe, qui ex Deo patre natus eſt filius, & Deus vnigenitus, cùm vtiq; ſecundùm ſuam naturã impaſſibilis eſſet, carne paſſus eſt pro nobis ſecundùm ſcripturas, & erat in crucifixo corpore, ſuæ carnis impaſſibiliter proprias faciens paſſiones. (Heb.2.) Gratia autem Dei & pro omnibus guſtauit mortẽ, dans ei ſuum corpus, quanuìs ſecundùm naturã ipſe ſit vita & reſurrectio. Vt enim ineffabili virtute calcans mortẽ, in prima ſua carne fieret (Heb.2. 1.Cor.15.) primogenitus ex mortuis, & primitiæ dormiẽtium, & viam faceret etiàm humanæ naturæ ad incorruptionis recurſum, gratia Dei, ſicut modò diximus, pro omnibus guſtauit (Heb.2.) mortem: tertio autem die reſurrexit, cùm infernum ſpoliaſſet. Vndè licèt dicat, per hominẽ facta reſurrectio mortuorum, (1.Cor.15.) ſed intelligimus hominem factum ex DEO patre Verbum, & ſolutam eſſe per eum mortis poteſtatem. Veniet autem in tempore, vt vnus filius & Dominus in gloria patris, vt iudicet mundum ſecũdùm iuſtitiam, ſicut ſcriptum eſt. (Pſal.95.) Neceſſariò verò & illud adijciemus. annunciantes enim ſecũdùm carnem mortem vnigeniti filij Dei, hoc eſt, Ieſu Chriſti, & ex mortuis reſurrectionem, & ad cælos aſſcenſionem cõfitentes, *ſinè ſanguine in Eccleſijs miniſteriũ celebramus. (* incruentũ) (Incruentũ Miſſæ ſacrificium.) Accedimus etiàm ità ad myſticas benedictiones, & ſanctificamur, participes facti tã ſanctæ carnis, quàm venerabilis ſanguinis omnium noſtrùm ſaluatoris Chriſti: & nó vt carnem communem accipientes, (abſit:) neque quidé vt viri ſanctificati & cõiuncti verbo ſecúdùm vnitionem dignitatis, vel etiàm quaſi inhabitationem diuinam habẽtis: ſed vt viuificam verè, & ſuam ipſius verbi. Vita enim exiſtés ſecundùm naturam vt Deus, quoniam factus eſt vnum cum ſua carne, viuificam eam oſtédit. Itaque licèt ad nos dicat, Amèn amèn dico (Iohan.6.) vobis, niſi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius ſanguinem, nó vt hominis ſecundùm nos vnius & hanc eſſe æſtimamus, (Quomodò enim hominis caro viuifica erit ſecundùm naturam ſuam?) ſed vt propriam verè factam eius, qui propter nos & filius hominis fact' & appellatus eſt. Euãgelicas autem Saluatoris noſtri voces nec ſubſiſtentijs duabus, neque quidem perſonis diuidimus: (nec enim eſt duplex, vnus & ſolus CHRISTVS, licèt ex duabus intelligatur & diuerſis rebus in vnitionem indiuiduam coadunatus: ſicut certè & homo ex anima intelligitur & corpore, & non duplex magìs, ſed vnus ex vtroque) ſed humanas etiàm & prætereà diuinas voces ab vno dictas eſſe exiſtimamus, rectè ſapientes. Quandò enim diuinè dicitur de ipſo, Qui videt (Iohan.14.) me, videt & patrem, & Ego & pater vnum (Iohan.10.) ſumus, diuinam eius & ineffabilem intelligimus naturam, ſecundùm quam vt vnum eſt ad ſuum patrem propter identitatem (Heb.1.) ſubſtantiæ, imago etiàm, & figura, & ſplendor gloriæ eius. Quandò autem humanitatis menſuram non dedignans Iudæos alloquitur, (Iohan.8.) Modò me quęritis interficere hominem, qui veritaté vobis locut' ſum, iterũ nihilominùs ipſum, qui in æqualitate & ſimilitudine eſt patris, DEVM verbum & ex humanitatis eius menſuris agnoſcimus. Si enim eſt neceſſarium credere, quia DEVS exiſtens natura factus eſt caro, ſiue homo animatus anima rationali, qualem vtiquè habeat rationem erubeſcere quoſdam in vo-

vocibus eius, ſi factæ ſunt homini condecentes? Si enim recuſet homini decentia verba, quis eſt qui coëgit eum fieri ſecundùm nos hominem? Qui verò deſcendit propter nos in ſpontaneam exinanitionem, ob quam cauſam recuſaret exinanitioni conuenientia verba? Vni igitur perſonę, omnęs voces Euangelijs inſertę, applicandæ ſunt, id eſt, vni ſubſiſtentiæ incarnati Verbi. [1.Cor.8.] Dominus enim vnus Ieſus Chriſtus ſecundùm ſcripturas. Sin autem vocetur Apoſtolus & princeps ſacerdotum [Heb.3.] confeſſionis noſtræ, vtpotè ſacrificans DEO & patri fidei confeſſionem, quæ à nobis ipſi, & per ipſum DEO & patri offertur, necnon & ſancto ſpiritui: iterùm ipſum eſſe dicimus ex DEO ſecundùm naturam filium vnigenitum, & non homini attribuemus præter ipſum alteri ſacerdotij nomen & ipſam rem. Factus eſt enim mediator Dei & hominum, [1.Timo.2.] & conciliator in pace, ſemetipſum dedicans in odorem ſuauitatis DEO & patri. [Ephe.5.] Nam & dicebat, Sacrificium & oblationem noluiſti: [Pſal.39.] holocauſtomata & de peccato, tibi non complacuerũt, corpus autem perfeciſti mihi. Tunc dixi, eccè venio. In capite libri ſcriptum eſt de me facere DEVS voluntatem tuam. Obtulit enim pro nobis in odorem ſuauitatis ſuum corpus, & non magìs pro ſe ipſo. Qua enim indigeret oblatione vel ſacrificio pro ſe, ſuperior omni peccato exiſtens vt Deus? Si enim omnes peccauerunt, & deeſt illis [Rom.3.] gloria DEI, ſecundùm quod facti ſumus nos prõpti ad tranſgreſſionem, & informata eſt humana natura in peccato: ipſe verò non ità, & *vincimur ob hoc gloriæ [*egemus] eius: quomodò iam erit ambiguum, quia immolatus eſt propter nos, & pro nobis agnus verus: & dicere, quia obtulit ſemetipſum pro ſe & pro nobis, nullo modo [i.*effugit] *excedit impietatis crimina? Deliquit eñ [Eſa.53.] nullo modo, neque fecit peccatum. Qua ergò opùs habuit oblatione, dum peccatum non eſſet, ꝓ quo meritò fieret? Cùm autem dicit de Spiritu, Ille me glorificauit, [De Conſ. diſt.5. De ſpiritu die.] intelligentes rectè non vt gloria indigentem alterius dicimus vnum CHRISTVM & filium à ſancto ſpiritu gloriam accipere, quia nec potior eo eſt, nec ſupra eum ſpiritus ipſius. Quoniam autem ad demonſtrationem ſuæ diuinitatis vtebatur ſuo ſpiritu magna operatione, glorificatus eſſe ab eo dicit, veluti ſi quidam homo dicat de inſita ſibi fortitudine forſan vel diſciplina qualibet, quia glorificabunt me. Quanuis enim eſt in ſubſiſtentia ſpeciali ſpiritus, & intelligitur ſeparatim ſecundùm quod ſpiritus eſt, & nõ eſt filius, ſed tamen nõ eſt alienus ab eo. Spiritus enim veritatis nominatur, & [Iohan.15.] eſt CHRISTVS Veritas, & effunditur [Iohan.14.] ab eo, ſicut & ex DEO & patre. Operatus igitur ſpiritus & per manum ſanctorum Apoſtolorum miracula poſt aſſcenſum Domini noſtri IESV CHRISTI ad cælos, glorificauit eum. Creditus eſt enim quia Deus ſecundùm naturam eſt, iterùm ipſe operans per ſuum Spiritum. Propter hoc & dicebat, De meo accipiet, [Iohan.16.] & nunciabit vobis. Et non dicimus, quòd ex participatione ſapiens eſt ſpiritus & potens. omninò enim perfectus eſt, & non deeſt illi quodcunque bonum. Quoniam autem patris virtutis & ſapientiæ, quę eſt filius, ſpiritus eſt, verè eſt ſapientia & virtus. Quoniam verò DEVM vnitum carni ſecundùm ſubſiſtentiam ſancta virgo genuit carnaliter, ideò & DEI genitricem dicimus eam: non quia verbi natura eſſentiæ ſuæ initiũ habeat ex carne, (erat enim in principio, & DEVS erat Verbum, [Iohan.1.] & Verbum erat apud DEVM, & ipſe eſt cælorum factor conſempiternus patri, & omium opifex) ſed ſicut iam prædiximus, quoniam ſecundùm ſubſiſtentiam vniens ſibi humanam naturam, & ex ipſo vtero natiuitatem ſuſtinuit carnalem: non quia indigebat neceſſariò propter propriam naturam & generatione temporali, & in vltimis ſeculi temporibus, ſed vt ipſum eſſentiæ noſtræ benedicat initium, & eò quòd peperit eum mulier, ceſſet iam contra omne genus hominum maledictio, tranſmittens ad mortem terrena noſtra corpora, & illud quod dictum eſt, In triſtitia paries filios, per ipſum [Gen.3.] deſtructum, verum oſtenderet, quod per prophetæ vocem dictum eſt, Deuorauit [Eſa.25.iuxta lxx.] mors præualens. & iterùm, Abſtulit Deus [Apoc.7.] omnem lachrymam ab omni facie. Propter hanc enim cauſam dicimus eum diſpenſatiuè & ipſas benedixiſſe nuptias, & [Iohan.2.] veniſſe vocatum in Cana Galilææ vnà cum Apoſtolis. Hæc ſapere edocti ſumus tam à ſanctis Apoſtolis, quàm Euangeliſtis, & ab omni diuina ſcriptura, & ex beatiſſimorum patrum vera confeſſione. In his omnibus & tuam reuerentiam conſentire oportet ſinè omni dolo. Quæ verò neceſſariò oportet anathematizare tuam

reuerentiam, ſubiecta ſunt huic noſtræ Epiſtolę.

XII. anathematiſmi Cyrilli.

I SI quis non confitetur DEVM eſſe ſecũdùm veritatem Emmanuel, & propter hoc DEI genitricem ſanctam virginem, (genuit enim carnaliter carnem factum Verbum, quod eſt ex DEO) anathema ſit.

II Si quis non confitetur carni ſecũdùm ſubſiſtentiam vnitum eſſe Vrebum, quod eſt ex DEO patre, & vnum eſſe CHRISTVM cum ſua carne, eundem ipſum videlicet DEVM ſimul & hominem, anathema ſit.

III Si quis in vno CHRISTO diuidit ſubſtantias poſt adunationem, ſola iungens eas coniunctione, quæ eſt ſecũdùm dignitatem, vel authoritatem, aut potentiam, & non magis concurſu ſecundùm naturalem vnitionem, anathema ſit.

IIII Si quis in perſonis duabus ſeu ſubſiſtentijs diuidit voces in Euangelicis vel Apoſtolicis ſcriptis de CHRISTO à ſanctis dictas, aut ab ipſo de ſe, & quaſdam quidem vt homini præter DEVM Verbum intelligendo ſpecialiter applicat, quaſdam verò vt DEO decentes, ſoli Verbo qui eſt ex DEO patre, adſcribit, anathema ſit.

V Si quis audet dicere hominem deiferum eſſe CHRISTVM, & non magis DEVM eſſe ſecũdùm veritatem, vt vnũ natura filium, ſecundùm quod ipſum verbum factum eſt caro, & communicauit ſimiliter nobis ſanguini & carni, anathema ſit.

VI Si quis dicit DEVM aut Dominum CHRISTVM eſſe verbum, quod ex DEO patrę eſt, & non magis eundem confitetur ſimul DEVM & hominem eſſe, vt poſt facto carne verbo ſecundùm ſcripturas, anathema ſit. Iohan.1.

VII Si quis ait tanquàm hominem purum operationem ſuſcepiſſe ex DEO verbo IESVM, & vnigeniti gloria circundatum eſſe, tanquàm alterum pręter DEVM verbum hominem exiſtentem, anathema ſit.

VIII Si quis audet dicere hominem receptum adorari oportere cum DEO verbo, & glorificari, & coappellari, vt alterũ cum altero, (nam qui addit, Cum, manifeſtè oſtendit alterum cum altero adorari) & non magis vna adoratione honorificat Emmanuel, & vnam ei glorificationem refert propter hoc, quòd verbum factum eſt caro, anathema ſit. Iohan.1.

IX Si quis ait vnum Dominum IESVM CHRISTVM glorificatum eſſe à ſpiritu, quaſi aliena virtute ab illo data vtentem, & ab ipſo accepiſſe, vt poſſet operari contra ſpiritus immundos, & adimplere in hominibus Deitatis miracula, & non magis eius eſſe ſpiritum dicit, per quem & operatus eſt Deitatis miracula, anathema ſit.

X Principem ſacerdotum & apoſtolum confeſſionis noſtræ factum eſſe CHRISTVM diuina dicit ſcriptura, obtulit enim ſemetipſum pro nobis in odorem ſuauitatis DEO & patri. Si quis ergò principem ſacerdotum & apoſtolum nobis factum eſſe dicit, non ipſum DEVM verbum, quandò factus eſt caro, & ſecundùm nos homo, ſed vt alterum præter ipſum ſpecialiter hominem ex muliere: & ſi quis dicit & pro ſeipſo obtuliſſe ſemetipſum oblationem, & non magis pro nobis ſolis, (nec enim indigeret oblatione, qui neſcit peccatum) anathema ſit. Heb.3. Ephe.5.

XI Si quis non confitetur Domini carnem viuificam eſſe, & propriam ipſius Verbi, quod eſt ex DEO patre, ſed vt altero quodam præter ipſum, couiuncto ei ſecundùm dignitatem, ſiue vt ſolam diuinam inhabitationem habente, & non magis viuificam, ſicut dixi, quia facta eſt caro propria verbi, quod omnia viuificare valet, anathema ſit.

XII Si quis non confitetur DEI verbum paſſum carne & crucifixum eſſe carne, & mortem guſtâſſe carne, factum etiàm primogenitum ex mortuis, ſecundùm quod vita eſt, & viuificus vt DEVS, anathema ſit. 1.Cor.15.

Et collatione facta eorum, quæ à ſanctis patribus dicta ſunt, & eorum quæ Cyrillus religioſæ memoriæ in prolatis duabus Epiſtolis ſcripſit ad Epiſtolam Neſtorij, & teſtimonia eiuſdem Neſtorij prolata, & ſic manifeſtata impietate Neſtorij, facta eſt depoſitio eius. Et hæc quidem eſt pars geſtorum, quæ Epheſi acta ſunt. Pars autem geſtorum, quæ Chalcedone habita ſunt de Epiſtola ſanctæ memoriæ Leonis, ità habet.

*EX *TERTIA ACTIONE eorum, quæ Chalcedone ſunt acta.* *ſecunda

Ex actis Synodi Chalcedoneñ.

Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi Iudices, & ampliſſimus Senatus dixerunt: Priore

ore conuentu de damnatione beatæ memoriæ Flauiani & Euſebij religioſiſſimi Epiſcopi inquiſitio facta eſt, & omnibus nobis manifeſtum eſt conſtitutum, quàm iuſtè & ſecundùm conſequentiam prouenit examinatio, & oſtenſi ſunt tunc crudeliter & non decenter damnati. Quæ nobis igitur viſa ſunt ſuper hoc capitulo fieri oportere, tunc per interlocutiones vobis manifeſta facta ſunt. Nunc autem quærendum & iudicandum, vt vera fides contineatur, pro qua maximè & Concilium factum eſt. Scientes igitur quia & DEO rationem reddituri eſtis tam pro proprijs animabus ſinguli veſtrûm, quàm pro noſtris omnibus, qui & doceri quæ ad religionem pertinent, rectè deſideramus, & omnem ambiguitatem auferri ex omnium ſanctorum patrum concordia & conſenſu, & conſona expoſitione & doctrina, feſtinate ſinè vllo timore & gratia atque inimicitia fidem puram exponere: ità vt qui videntur non eadem cum omnibus ſapere, per veritatis agnitionem ad concordiam reuocentur. Scire enim vos volumus, quia tam ſacratiſſimus & pijſſimus terræ orbis dominus, quàm nos, Catholicam fidem à ſanctis trecentis decem & octo, & à ſanctis centum quinquaginta, necnon etiàm & à cæteris ſanctiſſimis & glorioſiſſimis patribus traditam cuſtodimus, & ſecundùm ipſam credimus.

Laici diſcere debēt religionem ab Epiſcopis.

Et recitato Symbolo trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, necnō expoſitione centum quinquaginta ſanctorum patrum, & Epiſtolis ſanctæ memoriæ Cyrilli, oblata eſt legenda & epiſtola ſanctæ memoriȩ Leonis, quæ ſic habet:

Epiſtola 2.

DILECTISSIMO FRATRI Flauiano Leo Epiſcopus.

Lectis dilectionis tuæ literis, quas miramur fuiſſe tam ſeras, & geſtorum Epiſcopalium ordine recenſito, tandèm quid apud vos ſcandali contigerit, atque contra integritatem fidei exortum fuiſſet, agnouimus: & quæ priùs videbantur occulta, nunc nobis reſerata patuerunt. Quibus Eutyches, qui presbyteri nomine honorabilis videbatur, multùm imprudens & nimis imperitus oſtenditur, vt etiàm de ipſo dictum ſit à Propheta: Noluit intelligere vt benè ageret: iniquitatem meditatus eſt in cubili ſuo. Quid autem iniquius, quàm impia ſapere, & ſapientioribus doctioribusque nō credere? Sed in hāc inſipientiam cadunt, qui cùm ad cognoſcendā veritatem aliquo impediuntur obſcuro, non ad propheticas voces, non ad Apoſtolicas literas, nec ad Euangelicas authoritates, ſed ad ſemetipſos, recurrunt: & ideò magiſtri erroris exiſtunt, quia veritatis diſcipuli non fuerunt. Quam enim eruditionem de ſacris noui & veteris Teſtamenti paginis acquiſiuit, qui nec ipſius quidem Symboli initia compræhendit, & quod per totum mundum omnium regenerandorum voce depromitur, iſtius adhuc ſenis corde non capitur? Neſciens igitur quid deberet de Dei verbi incarnatione ſentire, nec volens ad promerendum lumen intelligentiæ in ſanctarū ſcripturarum latitudine laborare, illam ſaltē communem & indiſcretam confeſſionem ſolicito recepiſſet auditu, qua fideliū vniuerſitas profitetur credere ſe in Deum patrem omnipotentem, & in Chriſtum Ieſum filium eius vnicum, Dominum noſtrum, qui natus eſt de Spirituſancto * & Maria virgine: quibus tribus ſententijs omnium ferè hæreticorum machinæ deſtruuntur.

Pſalm. 35. 24. q. 3. quid aūt iniquius * ex

Cùm enim Deus, & omnipotens, & æternus pater creditur, conſempiternus eidem filius demonſtratur, in nullo à patre differens, qa de Deo Deus, de omnipotente omnipotēs, de æterno natus eſt coæternus: non poſterior tempore, non inferior poteſtate, non diſſimilis gloria, nō diuiſus eſſentia. Idem verò ſempiterni genitoris vnigenitus ſempiternus, natus eſt de ſpirituſancto * & Maria virgine: quæ natiuitas temporalis illi natiuitati diuinȩ nihil minuit, nihil contulit, ſed totum ſe reparando homini, qui erat deceptus, impendit, vt & mortem vinceret, & diabolum, qui mortis habebat imperium, ſua virtute deſtrueret. Non enim ſuperare poſſemus peccati & mortis authorem, niſi naturam noſtram ille ſuſciperet & ſuam faceret, quem nec peccatum contaminare, nec mors potuit detinere. Conceptus quippe eſt de ſpirituſancto intra vterum virginis matris, quæ illum ità ſalua virginitate edidit, quemadmodùm ſalua virginitate concepit. Sed ſi de hoc Chriſtianæ fidei fonte puriſſimo ſyncerum intellectum haurire non poterat, quia

* ex Hebr. 2.

quia ſplendorem perſpicuæ veritatis obcæcatione ſibi propria tenebrârat, doctrinæ ſe Euangelicæ ſubdidiſſet,& dicente Matthæo,
Matth. 1. Liber generationis IESV CHRISTI, filij Dauid, filij Abraham: Apoſtolicæ quoquè prædicationis expetiſſet inſtructum, & legens in Epiſtola ad Romanos, Paulus ſer-
Rom. 1. uus IESV CHRISTI, vocatus Apoſtolus, ſegregatus in Euangelium DEI, quod antè promiſerat per prophetas ſuos in ſcripturis ſanctis de filio ſuo, qui factus eſt ex ſemine Dauid ſecundùm carnem: ad propheticas paginas piam ſolicitudinem contuliſſet,& inueniens promiſſionem Dei ad Abra-
Gene.22. ham dicentis, In ſemine tuo benedicentur omnes gentes: nè de huius ſeminis proprietate dubitaret, ſecutus fuiſſet Apoſtolum,
Galat. 3. dicentem: Abrahæ dictæ ſunt promiſſiones, & ſemini eius. Non dicit & ſeminibus, quaſi in multis, ſed quaſi in vno, & ſemini tuo, quod eſt CHRISTVS. Eſaiæ quoquè prædicationem interiore apprehendiſſet au-
Eſa.7. ditu dicentis, Eccè virgo in vtero concipiet, & pariet filium,& vocabunt nomẽ eius Emmanuel, quod eſt, interpretatum, Nobiſcum DEVS. Eiuſdemque prophetæ fideliter verba legiſſet, Puer natus eſt nobis, & filius
Eſa.9. datus eſt nobis, cuius poteſtas ſuper humeros eius,& vocabunt nomen eius magni cõſilij angelus, admirabilis conſiliarius, DEVS fortis, princeps pacis, pater futuri ſeculi. Nec fruſtratoriè loquens, ità verbum diceret carnem factum, vt editus vtero virginis CHRISTVS, haberet formam hominis, & non haberet materni corporis veritatem. An fortè ideò putauit Dominum IESVM CHRISTVM non noſtræ eſſe naturæ, quia miſſus ad beatam Mariam angelus ait, Spirituſſan-
Luc. 1. ctus ſuperueniet in te,& virtus altiſſimi obumbrabit tibi, ideoque quod naſcetur ex te ſanctum, vocabitur filius DEI: vt quia conceptus virginis diuini fuit operis, non de natura concipientis fuerit caro concepti. Sed non ità intelligenda eſt illa generatio ſingulariter mirabilis,& mirabiliter ſingularis, vt per nouitatem creationis, proprietas remota ſit generis. fœcunditatem enim virgini Spirituſſanctus dedit, veritas autem corporis ſumpta de corpore eſt, & ædificante ſibi ſa-
Prou. 9. Iohan.1. pientia domum, Verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis, hoc eſt, in ea carne, quam ſumpſit ex homine,& quam ſpiritu vitæ rationabilis animauit. Salua igitur proprietate vtriuſque naturæ,& in vnam coëunte perſonam, ſuſcepta eſt à maieſtate humilitas, à virtute infirmitas, ab æternitate mortalitas, & ad reſoluendum conditionis noſtræ debitum, natura inuiolabilis naturæ eſt vnita paſſibili, vt quod noſtris remedijs congruebat, vnus atque idem mediator Dei & hominum, homo Chriſtus Ieſus & mori poſſet ex vno,& mori non poſſet ex altero. In integra ergò veri hominis perfectaque natura, verus natus eſt Deus: totus in ſuis, totus in noſtris. Noſtra autem dicimus, quæ in nobis ab initio creator condidit,& quæ reparanda ſuſcepit. Nam illa, quæ deceptor intulit, & homo deceptus admiſit, nullum habuerunt in ſaluatore veſtigium. Nec quia communionem humanarum ſubijt infirmitatum, ideò noſtrorum fuit particeps delictorum. Aſſumpſit formam ſerui ſinè ſorde peccati, humana augens, diuina non minuens: quia exinanitio illa, qua ſe inuiſibilis viſibilem præbuit, & creator ac Dominus omnium rerũ, vnus voluit eſſe mortalium, inclinatio fuit miſerationis, non defectio poteſtatis. Proindè qui manens in forma DEI, fecit hominem, idem in forma ſerui factus eſt homo. Tenet enim ſinè defectu proprietatem ſuam vtraque natura: & ſicut formam ſerui, DEI forma non adimit: ità formam Dei, ſerui forma non minuit. Nam quia gloriabatur diabolus hominem ſua fraude deceptum, diuinis caruiſſe muneribus, & immortalitatis dote nudatum, duram mortis ſubijſſe ſententiam, ſeq; in malis ſuis quoddam de præuaricatoris conſortio inueniſſe ſolatium, DEVM quoquè, iuſtitiæ exigente ratione, erga hominem, quem in tanto honore condiderat, propriam mutâſſe ſententiam, opùs fuit ſecreti diſpenſatione conſilij, vt incommutabilis DEVS, cuius voluntas non poteſt ſua benignitate priuari, primá erga nos diſpoſitionem pietatis ſuæ ſacramento occultiore compleret, & homo diabolicæ iniquitatis verſutia actus in culpam, contra Dei propoſitum non periret. Ingreditur ergò hæc mundi infima filius Dei, de cæleſti ſede deſcendens,& à paterna gloria non recedẽs, nouo ordine, noua natiuitate generatus. Nouo ordine, quia inuiſibilis in ſuis, viſibilis eſt factus in noſtris. Incompræhenſibilis voluit compræhendi. Ante tempora manens, eſſe cœpit ex tempore: Vniuerſitatis Dominus ſeruilem formam, obumbrata maieſtatis ſuæ immenſitate, ſuſcepit. Impaſſibilis DEVS, non dedignatus eſt homo eſſe paſſibilis:& immortalis, mortis legibus ſubiacere. Noua autem natiuitate generatus, quia inuiolata virginitas concupiſcentiam neſciuit, carnis materiam miniſtrauit. Aſſumpta igitur eſt de matre Domini natura, non culpa: nec in Domino IESV CHRISTO, ex vtero virginis genito, quia natiuitas eſt mirabilis, ideò natura eſt diſſimilis. Qui enim verus DEVS, idem verus eſt homo: & nullum eſt in hac vnitate mendacium, dum in inuicèm ſunt & humilitas hominis,& altitudo Deitatis. Sicut enim Deus nõ mutatur miſeratiõe, ità homo nõ cõſumitur dignitate. Agit enim vtraq; forma cum alterius

 rius

rius communione, quod proprium eſt, verbo ſcilicet operante quod verbi eſt, & carne exequēte quod carnis eſt. Vnum horum coruſcat miraculis, aliud ſuccumbit iniurijs: & ſicut verbum ab æqualitate paternæ gloriæ non recedit, ità caro naturam noſtri generis non reliquit. Vnus enim idemq́; eſt, quod ſępè dicendum eſt, verè Dei filius, & verè hominis filius: Iohan. 1. Deus per id, quòd in principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbū: Homo per id, quòd verbū Ibid. caro factum eſt, & habitauit in nobis. Deus Ibid. per id, quòd omnia per ipſum facta ſunt, & ſinè ipſo factū eſt nihil. Homo per id, quòd Gal. 4. factus eſt ex muliere, factus eſt ſub lege. Natiuitas carnis, manifeſtatio eſt humanæ naturæ: partus virginis, diuinæ eſt virtutis indicium. Infantia paruuli, oſtenditur humilitate cunarum: magnitudo altiſſimi, declaratur vocibus angelorum. Similis eſt rudimentis hominum, quem Herodes impiè mo- Matth. 2. litur occidere: ſed Dominus eſt omnium, Ibid. quem Magi gaudēt ſuppliciter adorare. Iam cùm ad pręcurſoris ſui Iohannis baptiſmum venit, nè lateret, quòd carnis velamine diuinitas tegeretur, vox patris de cælo intonans, Matth. 3. dixit: Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui. Quem itaque ſicut ho- Matth. 4. minem diabolica tentat aſtutia, eidem ſicut Deo angelica famulantur officia. Eſurire, ſitire, laſſeſcere, atque dormire, euidenter hu- Iohan. 6. manum eſt: ſed quinque panibus quinque Iohan. 4. millia hominum ſatiare, & largiri Samaritanæ aquam viuam, cuius hauſtus viuenti pręſtet, nè vltrà iam ſitiat: ſupra dorſum maris Matth. 14. plantis non ſubſidentibus ambulare, & elationes fluctuum increpata tempeſtate conſternere, ſinè ambiguitate diuinum eſt. Sic- Iohan. 11. ut ergò, vt multa præteream, non eiuſdem naturę eſt flere miſerationis affectu amicum mortuum, & eundem, remoto quatriduanæ aggere ſepulturæ, ad vocis imperium excitare rediuiuum: aut in ligno pendere, & in no- Matth. 27. ctem luce conuerſa, omnia elementa tremefacere: aut clauis transfixum eſſe, & paradiſi Luc. 23. portas fidei latronis aperire: ità non eiuſdem Iohan. 10. naturæ eſt dicere, Ego & pater vnum ſumus, Iohan. 14. & dicere, Pater maior me eſt. Quanuìs enim in Domino Ieſu Chriſto, Dei & hominis vna perſona ſit, aliud tamen eſt, vndè in vtroque communis eſt contumelia, aliud vndè communis eſt gloria. De noſtro enim illi eſt minor patre humanitas, de patre illi eſt æqualis cum patre diuinitas. Propter hanc vnitatem perſonæ in vtraque natura intelligendam, & filius hominis legitur deſcendiſſe de cælo, cùm filius Dei carnem de ea virgine, de qua eſt natus, aſſumpſerit. Et rurſùs, filius DEI crucifixus dicitur ac ſepultus, cùm hæc non in diuinitate ipſa, qua vnigenitus conſempiternus & conſubſtantialis eſt patri, ſed in naturæ humanæ ſit infirmitate perpeſſus. Vndè vnigenitum filium Dei crucifixum & ſepultum, omnes etiàm in ſymbolo confitemur, ſecundùm illud Apoſtoli dictum: Si 1. Cor. 2. enim cognouiſſent, nunquàm Dominum maieſtatis crucifixiſſent. Cùm autem ipſe Dominus noſter atque ſaluator, fidem diſcipulorum ſuis interrogationibus erudiret: Quem, inquit, dicunt homines eſſe filium Matth. 16. hominis? Cumque illi diuerſas aliorum opiniones retexiſſent: Vos, ait, quem me dicitis eſſe? me vtiquè, qui ſum filius hominis, & quem in forma ſerui, atque in veritate carnis adſpicitis, quem eſſe me dicitis? Vbi beatus Petrus diuinitùs inſpiratus, & confeſſione ſua omnibus gentibus profuturus, Tu es, inquit, Chriſtus filius Dei viui. Nec immeritò beatus eſt pronunciatus à Domino, & à principali petra ſoliditatem & virtutis traxit & nominis, qui per reuelationem patris eundem & Dei filium eſt confeſſus, & Chriſtum, quia vnum horum ſinè alio receptum, non proderat ad ſalutem: & æqualis erat periculi, Dominum Ieſum Chriſtum, aut Deum tantummodò ſinè homine, aut ſinè Deo ſolùm hominem credidiſſe. Poſt reſurrectionem verò Domini, quę vtiquè veri corporis fuit, quia non alter eſt reſuſcitatus, quàm qui fuerat crucifixus & mortuus: quid aliud quadraginta dierum mora geſtum eſt, quàm vt fidei noſtræ integritas ab omni caligine mūdaretur? Colloquens enim cum diſcipulis Actor. 1. ſuis, & cohabitans atque conueſcens, & per- Iohan. 20. tractari ſe diligente curioſoque contactu ab eis, quos dubietas perſtringebat, admittens, ideò & clauſis oſtijs ad diſcipulos introibat, Ibid. & flatu ſuo dabat ſpiritumſanctum, & donato intelligentiæ lumine ſacrarum ſcriptu- Luc. 24. rarum occulta pandebat. Et rurſùs idem vulnus lateris, fixuras clauorum, & omnia recē- Ibid. tiſſimæ paſſionis ſigna mōſtrabat, dicēs: Videte manus meas & pedes, qa ego ipſe ſum. Palpate & videte, quia ſpiritus carnem & oſſa non habet, ſicut me videtis habere: vt agnoſceretur in eo proprietas diuinæ humanæque naturæ indiuidua permanere: & ità ſciremus verbum non hoc eſſe, quod carnē, & vt vnum Dei filium, & verbum confiteremur & carnem. Quo fidei ſacramento Eutyches iſte nimiùm æſtimandus eſt vacuus, qui naturam noſtram in vnigenito Dei, nec per humilitatem mortalitatis, nec per gloriam reſurrectionis agnouit: nec ſententiam beati Apoſtoli & Euangeliſtæ Iohannis ex- 1. Iohan. 4. pauit, dicentis: Omnis ſpiritus, qui confitetur IESVM CHRISTVM in carne veniſſe, ex DEO eſt: & omnis ſpiritus, qui ſoluit IESVM CHRISTVM, ex DEO non eſt, & hic eſt Antichriſtus. Quid autem eſt ſoluere Ieſum, niſi humanam ab eo ſeparare naturam, & ſacramētum fidei, per quod vnum ſaluati ſumus, impudentiſſimis vacuare figmentis? Caligās verò circa naturā Chriſti corporis, neceſsè eſt, vt etiàm in paſſione eius eadē obcęcatione deſipiat. Nam ſi crucē Do-

Domini non putat falſam, & ſuſceptum pro
mundi ſalute ſupplicium verum fuiſſe non
dubitat, cuius credit mortẽ, agnoſcat & car-
nem: nec diffiteatur noſtri corporis homi-
nem, quem cognoſcit fuiſſe paſſibilem quo-
niam negatio veræ carnis, negatio eſt etiàm
corporeæ paſſionis. Si ergò Chriſtianã ſuſci-
pit fidem, & à prædicatione Euangelij ſuum
non auertit auditũ, videat quæ natura tranſ-
fixa clauis pepẽderit in crucis ligno, & aper-
to per militis lanceam latere crucifixi, intel-
Iohan.19. ligat vnde ſanguis & aqua effluxerint, vt Ec-
cleſia Dei & lauacro rigaretur & poculo. Au
1.Petr.1. diat & beatum Petrum apoſtolum prædicã-
tem, quòd ſanctificatio ſpiritûs per adſper-
ſionem fit ſanguinis Chriſti. Nec tranſitoriè
Ibid. legat eiuſdem apoſtoli verba, dicentis: Scien
tes, quòd non corruptibilibus argento & au
ro redempti eſtis de vana veſtra conuerſati-
one paternæ traditionis, ſed precioſo ſangui
ne quaſi agni incontaminati & immaculati
Ieſu Chriſti. Beati quoquè Iohannis apoſto-
li teſtimonio non reſiſtat, dicentis: Et ſan-
1.Iohan.1. guis Ieſu filij Dei emundat nos ab omni pec-
1.Iohan.5. to. Et iterùm: Hęc eſt victoria, quæ vicit mũ-
dum, fides noſtra. Quis eſt qui vicit mundũ,
niſi qui credit, quoniam Ieſus eſt filius Dei?
Hic eſt, qui venit per aquam & ſanguinem,
Ieſus Chriſtus: non in aqua ſolùm, ſed per
aquam & ſanguinem. Et ſpiritus eſt, qui te-
ſtificatur, quoniam ſpiritus eſt veritas. Quia
tres ſunt, qui teſtimoniũ dant, ſpiritus, aqua
& ſanguis: & tres vnum ſunt. Spiritus vtiquè
ſanctificationis, & ſanguis redemptionis, &
aqua baptiſmatis, quæ tria vnum ſunt, & in-
diuidua manent, nihilq; eorum à ſuì conne-
xione ſeiungitur: quia catholica Eccleſia hac
fide viuit ac proficit, vt nec ſinè vera diuini-
tate humanitas, nec ſinè vera credatur huma
nitate diuinitas. Cùm autem ad interlocuti-
onem examinis veſtri Eutyches reſpõderit,
dicens: Confiteor ex duabus naturis fuiſſe
dominum noſtrum ante adunationem, poſt
verò adunationem vnam naturam cõfiteor,
miror tam abſurdam, tamq; peruerſam eius
profeſſionem nulla iudicantium increpatio-
ne repræhenſam, & ſermonem nimis inſipi-
entem nimiſq; blaſphemũ ità omiſſum, qua-
ſi nihil quod offenderet, eſſet auditum, cùm
tam impiè duarum naturarũ ante incarnati-
onem vnigenitus Dei filius fuiſſe dicatur, q̃
nefariè poſtquàm verbum caro factum eſt,
natura in eo ſingularis aſſeri. Quod nè Eu-
tyches ideò vel rectè, vel tolerabiliter æſti-
met dictum, qa nulla veſtra eſt ſententia cõ-
futatum, dilectionis tuæ diligentiam cõmo-
nemus, frater chariſſime, vt ſi per inſpiratio-
nem miſericordiæ Dei ad ſatisfactionẽ cau-
ſa perducitur, imprudentia hominis imperi-
ti etiàm ab hac ſenſûs ſui peſte purgetur: qui
quidem, ſicut geſtorũ ordo patefecit, benè
cœperat à ſua perſuaſione diſcedere, cùm ve-
ſtra ſententia coarctatus, profiteretur ſe di-
cere, quod antè non dixerat, & ei fidei acq-
eſcere, cuius priùs fuiſſet alienus. Sed cùm
anathematizando impio dogmati noluiſſet
præbere conſenſum, intellexit eum fraterni-
tas veſtra in ſua manere perfidia, dignumq;
eſſe, qui iudicium condemnationis excipe-
ret. De quo ſi fideliter atque vtiliter dolet, &
quàm rectè mota ſit Epiſcopalis authoritas,
vel ſerò cognoſcit, vel ſi ad ſatisfactionis ple
nitudinem omnia, quæ ab eo malè ſunt ſen-
ſa, viua voce & præſenti ſubſcriptione dãna-
uerit, non erit irreprehenſibilis erga corre-
ctum quãtacunq; miſeratio: quia Dominus
noſter verus & bonus paſtor, qui animam ſu- Iohan.10.
am poſuit pro ouibus ſuis, & qui venit ani- Luc.9.
mas hominum ſaluare, nõ perdere, imitato-
res nos ſuæ vult eſſe pietatis, vt peccantes q-
dem iuſtitia coërceat, conuerſos autem mi-
ſericordia non repellat. Tunc enim demùm
fructuoſiſſimè fides vera defenditur, quãdò
etiàm à ſectatoribus ſuis opinio falſa dãna-
tur. Ad omnem verò cauſam piè ac fideliter
exequendam, fratres noſtros Iulianum Epi-
ſcopum & Renatum presbyterum tituli ſan-
cti Clementis, ſed & filium meum Hilarium
diaconũ vice noſtra direximus, quibus Dul-
citium notarium noſtrum, cuius fides nobis
eſt ſæpè probata, ſociauimus, cõfidentes ad-
futurum diuinitatis auxilium, vt is qui erra-
uerat, damnata ſenſûs ſui prauitate ſaluetur.

EX EADEM ACTIONE.

Atticus reuerendiſſimus Epiſcopus Nico-
politanæ ciuitatis, dixit: Quoniam præſtitit
magnificentia veſtra ſuarum aurium facili-
tatem cum patientia, precamur & inducias
dari nobis, vt intra paucos dies trãquilla mẽ-
te & non turbato animo, quæ Deo placent,
à ſanctis patribus ordinentur. Quoniam ve-
rò nunc domini noſtri & ſanctiſſimi patris
& archiepiſcopi Leonis, adornantis Apoſto-
licam ſedem, lecta eſt Epiſtola, oportet verò
& beatæ memoriæ Cyrilli Epiſtolam ſcriptã
ad Neſtorium, (in qua iubet eum conſentire
duodecim capitulis) & hanc dari nobis, vt in
tempore diſceptationis parati inueniamur.
Reuerendiſſimi Epiſcopi clamauerunt: Si
iubetis dari nobis inducias, petimus patres
perſcrutari. Magnificentiſſimi iudices & am
pliſſimus ſenatus dixerunt: Differatur audi-
entia vſq; ad quinq; dies, vt inter hos cõue-
niens veſtra ſanctitas ad ſanctiſſimum archi-
epiſcopum Anatolium, communiter de fide
tractetis, vt qui dubitant, doceantur.

EX QVARTA ACTIONE EIVS-
dem ſancti Concilij.

Magnificentiſſimi & glorioſiſſimi iudices
& ampliſſimus ſenatus dixerũt: Vnuſquiſq;
reuerendiſſimorum epiſcoporũ huius præ-
ſentis ſancti Concilij, quomodò credit, per
ſcripturã ſinè aliquo metu, Deum pr̨ oculis
habens, feſtinet exponere, ſciens quia ſacra-
tiſſimus & pijſſimus noſter Dñs ſecundùm
expoſitionem ſanctorum patrum trecento-
rum

rum decem & octo, & ſecundùm expoſitionem ſanctorum centum quinquaginta, qui poſt hæc collecti ſunt, & ſecundùm canonicas Epiſtolas & expoſitiones ſanctorum patrum, Gregorij, Baſilij, Hilarij, Athanaſij, Ambroſij, & Cyrilli canonicas duas epiſtolas, quæ ſunt in primo Epheſino publicatæ Concilio atque firmatę, credit, nullo modo ab eorum fide recedens. Nam & reuerendiſſimus archiepiſcopus ſenioris Romæ Leo pro contentione, quæ ab Eutyche infideliter contra catholicam religionem facta eſt, videtur ad reuerendiſſimæ memoriç Flauianum epiſtolam direxiſſe.

Et Epiſtola 8.

ET POST ALIA:

Glorioſiſſimi iudices & ampliſſimus Senatus dixerunt: Quoniam ſancta Euangelia poſita à reuerētia veſtra perſpeximus, ſinguli reuerendiſſimi epiſcopi, qui conuenerunt, doceant, ſi expoſitio trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, qui olim in Nicea collecti ſunt, & poſt hęc cētum qnquaginta, qui in regia cōgregati ſunt ciuitate, cōſonat Epiſtolæ reuerendiſſimi papę Leonis. Anatolius reuerendiſſimus epiſcopus regię Conſtantinopolis, dixit: Epiſtola ſanctiſſimi & Apoſtolici archiepiſcopi Leonis, conſonat ſymbolo trecentorū decem & octo ſanctorum patrū, qui apud Niceam, & centū quinquaginta, qui apud Conſtātinopolim poſteà ſunt collecti, qui eandem fidem cōfirmauerunt: ſed & ijs, quæ in Epheſo ſub beatiſſimo & ſanctiſſ. Cyrillo geſta ſunt ab vniuerſali & ſancto Concilio, quandò maledictum Neſtorium condemnauit. Quapropter cōſenſi, & eidem epiſtolę libenter ſubſcripſi.

Paſchaſinus & Lucenrius viri reuerendiſſimi Epiſcopi, & Bonifacius vir reuerendiſſimus presbyter, vicarij ſedis Apoſtolicę, per Paſchaſinum dixerunt: Manifeſtum eſt, nec poterit dubitari, vnam fidem beatiſſimi papæ, ſedis Apoſtolicæ rectoris Leonis, cū trecētorum decem & octo apud Niceam patrū concordare atq; ſeruari, ſed & centum quinquaginta apud Conſtantinopolim congregatorum ſacerdotum, qui eandem fidem firmauerunt, ſed & Cyrilli ſanctæ recordationis viri apud Epheſum, quandò Neſtorius pro ſuo errore damnatus eſt, ſtatuta in nullo penitùs diſcordare. Ideoq; etiàm beatiſſimi papæ epiſtola, quæ eandem fidem expoſuiſſe pro erroris Eutychis cauſa dinoſcitur, vno ſenſu vnoq; ſpiritu videtur illi fidei eſſe coniuncta. Maximus reuerēdiſſimus epiſcopus Antiochię Syriæ, dixit: Concordat epiſtola ſanctiſſimi Archiepiſcopi regiæ Romæ Leonis, expoſitionibus trecentorum decem & octo apud Niceam ſanctorum patrum, & centum quinquaginta apud Conſtantinopolim nouam Romam, & in Epheſo à ſanctiſſimo Cyrillo expoſitæ fidei, & ſubſcripſi. Stephanus reuerendiſ. epiſcopus Epheſi, dixit: Conſonat, & ſubſcripſi. Diogenes reuerendiſſimus epiſcopus Cyzici, dixit: Conſonat, & ſubſcripſi. Et cùm omnes ſequenter eadem interlocuti eſſent, omnes reuerēdiſſimi epiſcopi clamauerunt: Omnes conſentimus, omnes cōfitemur, omnes ſimiliter credimus, omes eadem ſapimus: ſic ſapimus, ſic credimus.

Sancta ſynodus dixit: Ex his, quæ recitata ſunt, manifeſtum factum eſt, quomodò ſanctæ ſynodi ea, quæ apud eas proferuntur, probare ſolent. Cùm enim illi ſanctiſſimi viri, qui recitatas epiſtolas ſcripſerunt, ſic ſplenduerunt, tamen epiſtolarum earum comprobationem non ſimpliciter, nec ſinè inquiſitione fecerunt, niſi per omnia cognouiſſent conſonare eas expoſitioni & doctrinæ ſanctorum patrū, ad quam & collatio facta eſt. Vndè omnes, qui in ſynodo fuerūt, vna voce & conſonantia vſi ſunt. Hanc igitur regulam ſequentes, perſpicimus recitari definitionem pro fide expoſitam à ſancto Chalcedonenſi Concilio. Et cùm ſuſcepiſſet Stephanus reuerentiſſimus Diaconus & Notarius & inſtrumentarius, recitauit:

Sancta & magna & vniuerſalis ſynodus, quæ ſecundùm gratiam Dei, & decretum piiſſimorum Imperatorū Valentiniani & Martiani Auguſtorum, congregata eſt in Chalcedonenſi ciuitate, metropoli prouincię Bithyniæ, in baſilica ſanctę ac triumphatricis martyris Euphemię, ſtatuit quę ſubtèr compræhenſa ſunt.

Hęc ſub quadruplici verſione habentur in 5. Actione ſynodi Chalcedon. ſub num. 150.

Dominus & ſaluator noſter Ieſus Chriſtus, fidei agnitiōe prōprios cōfirmās diſcipulos, ait: Pacem meā do vobis, pacē meā relinquo vobis: vt nulla fidei diſſenſio inter proximos oriatur, ſed ex æquo veritatis prędicatio oſtēdatur. Sed quia nō deſinit malignus in ipſis pietatis ſeminibus zizania ſua inſerere & noui quiddam aduerſùs veritatem ſemper excogitare: idcircò Dominus noſter humano generi ſolitè cupiens prouidere, piiſſimum hunc & fideliſſimum Imperatorem erexit ad zelum, qui vndiquè ſacerdotum pontifices ad ſe conuocauit, vt gratia Domini noſtri Ieſu Chriſti cooperante, omnem mendacij peſtilentiam ab ouibus CHRISTI remoueat, eaſque veritatis germinibꝰ reficiat. Quod & communi decreto peregimus, erroris quidem ſectam abijcientes, & puram & rectam patrum fidem renouantes, trecentorum decem & octo patrū ſymbolum omnibus prædicantes, & velut ⁎ vos patres alios centum quinquaginta huic piiſſimo titulo conſentientes notauimus, qui poſt hæc in ampliſſima vrbe Conſtantinopolitana cōuenientes, etiàm ipſi eandem fidem conſignauerunt. Statuimus igitur, ordinem & omnes fidei formulas cuſtodientes & nos ſanctæ etiàm ſynodi dudùm Epheſi factæ, cuius fuerunt authores venerabilis memoriæ Cæleſtinus Romanæ vrbis, & Cyrillus Alexandrinæ eccleſiæ ſacerdotes, vt præfulgeat quidem recta & inculpabilis fidei expoſitio trecētorum de-

Ioan. 14.

for. ⁎ hos

 cem

cem & octo ſanctorum ac beatiſſimorum patrum, qui in Nicea ſub Conſtantino piæ memoriæ Imperatore conuenerunt: obtinere autem & centum quinquaginta ſanctorum patrum, qui in vrbe Conſtātinopolitana cōuenerunt, decretum, ad peremptionem quidem ſectarum tunc pullulantium, confirmationem verò ipſius catholicæ atque Apoſtolicæ noſtræ fidei.

INCIPIT Symbolum trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, qui in Nicea conuenerunt.

Credimus in vnum Deum patrem omnipotentem, omnium viſibilium & inuiſibiliū conditorem. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei, de patre natum, vnigenitum, hoc eſt, de ſubſtantia patris, Deum ex Deo, lumē ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natum, non factum, homouſion patri, hoc eſt, eiuſdem cum patre ſubſtantiæ, per quem omnia facta ſunt, quæ in cælo & quæ in terra. Qui propter nos homines & ꝑpter noſtram ſalutem deſcendit, & incarnatus, & homo factus, paſſus eſt, & reſurrexit tertio die, & aſcendit in cælos, indè venturus iudicare viuos & mortuos. Et in ſanctū ſpiritum. Eos autem, qui dicunt, Erat aliquādò quandò non erat, & antequā naſceretur non erat, & quia ex non extantibus factus eſt, aut ex alia ſubſiſtentia vel ſubſtantia dicūt eſſe, aut conuertibilem, aut mutabilē filium Dei, anathematizat catholica & Apoſtolica Eccleſia.

SYMBOLVM CENTVM QVINquaginta patrum.

CRedimus in vnum Deum patrem omnipotentem, factorem cæli ac terræ, viſibilium omnium & inuiſibiliū. Et in vnū Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, filium Dei vnigenitum, ex patre natum ante omnia ſecula, Deum ex Deo, lumē ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natum, non factum, homouſion patri, hoc eſt, eiuſdem cum patre ſubſtantiæ, per quem omnia facta ſunt: Qui propter nos homines, & propter noſtrā ſalutem deſcēdit, & incarnatus eſt de ſpiritu ſancto ex Maria virgine, homo factus, crucifixus eſt pro nobis ſub Pontio Pilato, & ſepultus, tertio die reſurrexit, aſſcendit ad cælos, ſedet ad dexteram patris, iterùm venturus eſt in gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis: Et in ſpiritumſanctū Dominum & viuificatorem, ex patre procedentem, cum patre & filio coadorandum & cōglorificandum, qui locutus eſt per prophetas. In vnam catholicam & apoſtolicam Eccleſiam: confitemur vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum, expectamus reſurrectionem mortuorum, & vitam futuri ſeculi, Amen.

Hęc quoq; I Act 5. Synod. Chalcedo, ſub qua. Sufficeret quidem ad pleniſſimam pietatis agnitionem & confirmationem, ſapientiſſimum hoc & ſalutare diuinæ gratiæ ſymbolum. De patre enim & filio & ſpirituſancto doctrinam perfectam edocet, & incarnationem Domini fideliter ſuſcipientibus manifeſtat. Sed quoniā hi, qui prædicationem veritatis deſtruere nituntur, quaſdam per proprias hæreſes vocum nouitates parturiunt, (quidam enim Dominicę diſpēſationis myſterium pro nobis actum audentes corrumpere, & vocabulum θεοτόκον, quod eſt, Dei genitrix, in virgine denegantes, alij autem temperamentum confuſionemq́ue inducentes, & vnam eſſe naturam carnis & Deitatis inſenſatè componentes, paſſibilem vnigeniti diuinam naturam tali confuſione prodigioſè diuulgant) idcircò omnem aduersùs veritatem opponēdam ab ipſis machinationem volens excludere hæc ſancta & magna vniuerſalis ſynodus, antiquam prædicationem immobilem docens, ſtatuit pręcipuè trecentorum decem & octo ſanctorum patrum fidem incontaminatā manere: Et propter eos qui ſpirituiſancto aduerſantur, patrum paulò poſteriore tempore in vrbe Conſtātinopolitana centum quinquaginta conuenientium de ſubſtantia ſpirituſſancti traditā doctrinam corroborauit, quam etiàm illi omnibus inſinuauerunt, non quòd pręcedētibus aliquid deeſſet adijcientes, ſed de ſpirituſancto eorundem intellectum aduersùs eos, qui Deitatis eius dominationem nituntur adimere, ſcripturarum teſtimonijs pleniùs manifeſtantes. Propter eos ſanè, qui diſpenſationis myſterium tētant corrumpere, & purū hominē eſſe, qui ex ſancta virgine natus eſt, impudēter diuulgāt, beatiſſimi Cyrilli Alexandrinæ quondàm eccleſię ſacerdotis, ſynodicas epiſtolas, tam ad Neſtorium quàm ad cæteros per Orientem, congruas ſuſcepit, ad confutationem quidem Neſtorianæ amētię, interpretationem verò eorum, qui religioſo zelo ſalutaris ſymboli cupiunt intellectum. Quibus & epiſtolam ſancti & beatiſſimi primæ ſedis archiepiſcopi Leonis, ſcriptam ad Flauianum ſanctæ recordatiōis archiepiſcopum, ad perimendam Eutychis malignitatē, quæque magni Petri confeſſioni cōcordat, & communem, quādam paginam exiſtentē contra eos, qui malè credunt, ad confirmationem Catholicæ religionis euidenter ſubiunxit. Nam & eos, qui in duos filios diſpenſationis Dominicę myſterium ſcindere moliuntur, execratur: & eos, qui paſſibilem diuinitatem vnigeniti filij audent aſſerere, de concilio ſacerdotum repellit: & eos, qui in duabus naturis Chriſti temperamentum vel confuſionem argumentantur, auerſatur. Et qui cæleſtem aut alterius cuiuſcunque ſubſtantiæ exiſtere formam ſerui, quam ex nobis aſſumpſit, inſaniendo aſſerunt, procùl abijcit: & eos, qui duas quidem ante adunationem naturas Domini declarant, vnam verò poſt adunationem confingunt, anathema facit. Conſentientes igitur ſanctis patribus,

duplici editione habētur, ſub nu. 152.

bus, vnum eundemque filium confiteri Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, conſona voce pariter edocemus, perfectum eundem in diuinitate, perfectum eundem in humanitate, Deum verum & hominem verũ, eundem ex anima rationali & corpore, ſecundùm diuinitatem vnius cum patre naturæ, ſecundùm humanitatẽ eundem vnius naturæ nobiſcum, per omia ſimilem nobis abſq; peccato: ante ſecula quidem ex patre natum ſecundum diuinitatem, in nouiſſimis verò diebus eundem propter nos & noſtrã ſalutẽ ex Maria virgine Dei genitrice ſecũdùm humanitatem, vnum eundemque Chriſtum, filium, Dominum, vnigenitum, in duabus naturis inconfuſè, immutabiliter, indiuiſè, inſeparabiliter cognoſcendum, in nullo naturarum differentias propter humanitatem perimendas, magìs autem ſalua vtriuſque naturæ proprietate, & in vna perſona vnaque ſubſiſtentia concurrente, nõ in duabus perſonis partiendum vel diuidẽdum, ſed vnum eundemque filium vnigenitum, Deum verbum, Dominum Ieſum Chriſtum, ſicut ab exordio prophetæ de eo, & ipſe nos IESVS Chriſtus erudiuit, & patrum nobis tradidit ſymbolum. His itaque cum omni vndiquè ſubtilitate & diligentia à nobis ordinatis, ſtatuit ſancta & vniuerſalis ſynodus, aliam fidem nulli licere proferre, aut ſcribere, aut componere, aut ſapere, aut docere aliter. Qui verò audent aut exponere aliam fidem, aut proferre, aut docere, aut tradere aliud ſymbolum volentibus conuerti ad ſcientiam veritatis ex gentibus, aut ex Iudæis, vel hæreticis quibuſcunque, ſi quidem Epiſcopi aut clerici fuerint, alienos eſſe epiſcopos ab epiſcopatu, & clericos à clero: ſi verò monachi vel laici fuerint, anathema fieri.

Sancta Synodus dixit: Nunc neceſſarium nobis eſſe videtur conferre epiſtolam, quam Ibas ſcripſiſſe dicitur, cum definitione pro fide Chalcedonenſi Concilio prolata, & inſupèr ad ea, quæ ibì acta ſunt, necnon etiàm cum his, quæ ſancti patres ſcripſerunt: conſiderare autem & quæ conſonanter prædictæ Epiſtolæ & Theodoro, & Neſtorio hæreticis expoſita ſunt. Notarij dixerunt: Ea, quæ pro his annotâſtis, præ manibus habemus.

Sancta Synodus dixit: Recitẽtur. Et cùm accepiſſet Thomas reuerentiſſimus diaconus & notarius, recitauit:

Epiſtola Ibę confertur ad Synodũ Chalcedoñ.

Chalcedonenſis ſancta ſynodus in definitione, quam de fide fecit, prædicat Deum verbum incarnatum, hominem factum eſſe, qui eſt Dominus noſter Ieſus Chriſtus, vnus de ſancta Trinitate: Epiſtola eos, qui verbũ Deum incarnatum & hominem factum eſſe dicunt, hæreticos & Apollinariſtas vocat.

Sancta Chalcedonenſis Synodus Dei genitricem ſanctam virginem Mariam prædicat: Epiſtola autem ſanctam virginem Mariam abnegat DEI genitricem eſſe. Dicit enim: Quomodò poſſibile eſt accipi Deum verbum, qui ab initio eſt, pro templo ex Maria nato? aut illud, Minorâſti eum paulò minùs ab angelis, de Deitate vnigeniti? Pſalm. 8. Diuina ſcriptura, & ſancti patres & doctores Eccleſiæ exinanitionem & minorationem Dei verbi incarnati eſſe dicunt. Iterùm Chalcedonenſis ſancta ſynodus in definitione, quam pro fide expoſuit, omnes ſequi ſe dicit formas ſancti Epheſini primi Concilij, & Neſtoriũ anathematizat: Epiſtola autẽ iniuriat Epheſinam primam ſanctam ſynodum, & Neſtorium defendit, tanquàm ſinè examinatione & quæſtione ab ea damnatum. Chalcedonenſis ſancta Synodus Cyrillum ſanctæ memoriæ, & doctorem ſibi adſcribit, & ſuſcipit Synodicas eius epiſtolas, quarum vni duodecim capitula ſuppoſita ſunt, ex quibus Neſtorius condemnatus eſt: Epiſtola autem de Neſtorio quidem, qui tanta blaſphemauit & cõdemnatus eſt, dicit, quòd putatus eſt quibuſdam de ſecta Pauli Samoſateni eſſe, Cyrillum verò ſanctæ memoriæ hęreticum vocat, & dicit de eo, quòd lapſus eſt in Apollinarij dogma, eò quòd dicit, quòd ipſe Deus verbum homo factus eſt: & cum impia vocâſſet duodecim capitula, dicit quòd in eis vnam naturam dixit Cyrillus Deitatis & humanitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, vt non ſit differentia inter templum, & eum qui in templo habitat. Ex quibus manifeſtè oſtenditur ſcriptor Epiſtolæ, quòd duas introducens perſonas, accuſat ſanctum Cyrillum, qui ſecutus eſt anteriores ſanctos patres & doctores Eccleſię, & duarum naturarum, ſecundùm ſubſiſtentiam vnitatem edocuit, quod non vnam naturam Deitatis & humanitatis domini noſtri Ieſu Chriſti ſignificat, ſed quòd Deus verbum incarnatus, homo factus eſt. Qui enim impietatem Theodori & Neſtorij inſertam Epiſtolæ vindicant, diuiſionem diligentes, & propter hoc duas perſonas introducentes, accuſant vnitatem, quæ ſecundùm ſubſiſtentiam eſt. Hanc autem faciunt accuſationem contra huiuſmodi confeſſionẽ, quoniam diuiſionẽ nõ ſuſcipit. Certum etenim eſt, quòd vnitas ſecundùm ſubſiſtentiam, inconfuſa & indiuiſa cuſtodit ea, quæ conuenerunt, ex quibus ineffabilis vnitio facta eſt.

Iterùm impiæ ſcriptor Epiſtolæ, volens ſecũdùm Theodori & Neſtorij impietatem ſeparatim Deo verbo, & ſeparatim homini euangelicas & apoſtolicas voces diuidere, accuſat ſanctæ memoriæ Cyrillum, eò quòd non ſecundùm eorum inſaniam per partes duabus perſonis voces diuidit. Quòd autem ſanctæ memoriæ Cyrillus vocum quidem ſcit differentiam in vno Domino noſtro Ieſu Chriſto, Deo verbo incarnato, non autem diuidit eas per partes, & diſtribuit ſeparatim Deo verbo, & ſeparatim homini, euidenter

in ſuis expoſitionibus ità ſcribit: Vocum autem differentiam nullo modo interemimus, licèt interdiximus diuidere eas, vt filio ſeparatìm Deo verbo, qui ex patre eſt, & vt homini iterùm ſeparatìm filio intelligẽdo, qui ex muliere eſt. Ex quibus oſtendit ſcriptor epiſtolæ hæreticus & calumniator. Iterùm Chalcedone congregati ſancti patres, conſonanter in geſtis apud eos habitis confitentur ità credere, ſicut expoſuit ſanctæ memoriæ Cyrillus, & anathematizant eos, qui ità non credunt: Epiſtola de eo, & qui ſimilia ei ſapiũt, dicit, quòd in cõfuſione & pœnitentia ſunt, cõtraria priori ſuæ doctrinæ docentes. Chalcedonenſe ſanctum Concilium in definitione, quã de fide expoſuit, anathematizat eos, qui aliud ſymbolum, præter quod expoſuerunt trecenti decem & octo ſancti patres, cõponunt aut tradunt: Epiſtola laudat Theodorum, qui ſuper alias innumerabiles blaſphemias, auſus eſt & impiũ exponere ſymbolum, in quo aliud dicit Deum verbum. & aliud Chriſtum, & anathematizat idem Theodorus eos, qui non ſecundùm ſceleratum quaſi ſymbolum ipſius ſapiunt, vt ſecũdùm inſaniam ipſius omnes ſanctos patres & doctores Eccleſiæ condemnaret. Hoc autem impium Theodori ſymbolum, in Epheſino primo Concilio prolatum, anathematizatũ eſt cum ſuo ſcriptore. Iterùm Chalcedonenſis ſancta ſynodus Domnum Antiochiæ Epiſcopum, eò quòd ſcripſit debere taceri duodecim capitula ſanctæ memoriæ Cyrilli, & poſt mortem condemnauit, cùm confirmâſſet condemnationem eius, & ſuſcepiſſet Maximi ordinationem. Si igitur propter duodecim capitula Domnus condemnatus eſt, quomodò dicere præſumunt quidam, epiſtolam, quę impia eadem duodecim capitula dicit, ſuſceptam eſſe à ſancto Chalcedonenſi Concilio? Sancti patres & doctores Eccleſiæ, quos ſecuta eſt ſancta Chalcedonenſis ſynodus, differentiam Deitatis & humanitatis ſignificare volentes, duas dicentes naturas, vnitatem earum ſecundùm ſubſiſtentiam confitentur, quod eſt vnus Dominus Ieſus Chriſtus, Dei verbum incarnatus, & homo factus: ſcriptor autem epiſtolæ, dicens duas naturas, & vnam virtutem, & vnã perſonam, & vnum filium, & non confitens quòd Deus verbum incarnatus & homo factus eſt, (quod eſt duarum naturarum ſecundùm ſubſiſtentiam vnitas) cuius duas naturas dicit. Sed certum eſt, quòd pro perſonis naturas ponit, & affectualem vnitatem dicit ſecundùm Theodorum & Neſtorium impios, quos defendit & laudat ſcriptor Epiſtolæ. Et iſti enim duas perſonas, & duos Chriſtos, & duos filios dicentes, ſuam impietatem obumbrare volentes, duas naturas & vnum filium dixerunt. Dicit enim impius Neſtorius in Epiſtola ad Alexandrum Hierapolitanum Epiſcopum, eadem ei ſapientem, hæc: Oportet manere naturas in ſuis proprietatibus, & ſic per mirabilem & omnẽ rationem excedentem vnitatem, vnam intelligi gloriam, & vnum confiteri filium. & iterùm: Non duas perſonas vnam perſonam facimus, ſed vna appellatione CHRISTI duas naturas ſimul ſignificamus. Theodorus autem, ſicut prædiximus, affectualem vnitatem dicens, & naturas pro perſonis ſiue ſubſiſtentijs accipiens, ità dicit in vndecimo libro de Incarnatione: Ad hæc itaque ſufficiunt quidem & quæ diximus, vbì & naturarum differentiam oſtendimus, & perſonæ vnitatem, & quòd ſecundùm naturas iſte quidem beneficium accipit, ille autem beneficium dat, certa conſtituta vnitate, ex qua indiuiſè ab vniuerſa creatura honor impletur. Oportet conſiderare, quòd cùm naturas dixiſſet, & ad perſonas peruenit inferens, quòd iſte quidem beneficium dat, ille autem beneficium accipit, per ſolum honorem duarum perſonarum vnitatem dicens, ſicut & Neſtorius vnum filium ſecundùm gloriam confitetur. Quomodò autem & Neſtorius duas dicit naturas, & quòd pro perſonis eas accipit, licèt videtur vnum dicere filium, euidenter ex eius blaſphemijs demonſtratur, quas ſanctæ memoriæ Cyrillus contra eum in Epheſo protulit, ità habentes: Propter hoc & CHRISTVS DEVS verbum nominatur, quoniam habet cõiunctionem ad CHRISTVM perpetuam. Et in alijs Neſtorius dicit, Propter eum qui induit, eum qui indutus eſt adoro: propter eum qui occultus eſt, eum qui appáret adoro. Inſeparabilis ab eo, qui appáret, DEVS eſt: propter hoc eius. qui inſeparabilis eſt, honorẽ non ſeparo, ſeparo naturas, ſed vnio in adoratione. & iterùm: quoniam enim filius homo eſt, & DEVS (dicit) deſtinauit filium ſuum, factum ex muliere: vt cùm audieris factum ex muliere, deindè videris nomen appoſitum, quod duas naturas ſignificat, vt natiuitatem ex Maria virgine filium quidem voces, (filium etenim DEI peperit & Chriſtotocos virgo) ſed quoniam filius DEI duplex eſt ſecundùm naturas, non genuit quidem filium Dei, ſed genuit humanitatem, quæ eſt filius propter coniunctum ei filium. Theodorus autem in octauo de Incarnatione libro, & ipſe naturas pro perſonis accipiens, ità dicit: Sicut & Dominus de viro & muliere dicit, quòd iam non ſunt duo, ſed vna caro: dicamus & nos rationabiliter ſecundùm vnitatis rationem, quoniam non ſunt duæ perſonæ, ſed vna, ſcilicet naturis diſcretis. Sicut enim ibì non nocet numero dualitatis vnam dici carnem, (certum eſt enim ſecundùm quid vna dicitur) ità & hic non nocet naturarum differentiæ perſonæ vnitas. Quandò etenim naturas diſcernimus, perfectam naturam DEI verbi dicimus, & perfectam perſonam. (nec enim ſinè per-

Galat. 4.

Matth. 19.

perſona eſt ſubſiſtentiam dicere) perfectam autem & hominis naturam & perſonam, ſimiliter. Quandò autem ad coniunctionem reſpicimus, vnam perſonam tunc dicimus. Inſupèr epiſtola dicit, oportere confiteri in templum, & in eum qui in templo habitat, quod euidenter duas introducit perſonas. Sed & Neſtorius iiſdem vſus eſt verbis, ità dicens: Eamus igitur & naturas confitentes, & coniunctionem naturarum conſtringentes: & dignitatem quidem dicentes vnam, & dominationem vnam templi, & qui in templo habitat, duas autem naturas. Et iterùm dicit: Dominus enim & templum eſt, propter cóiunctam ei dominationem. Ex his autem Neſtorij verbis, & ex his quæ in epiſtola continentur, manifeſtum eſt, quòd alium dicũt Chriſtum, quem templum vocant, & alium Deum verbum, quem dicunt habitare in tẽplo: & ſecundùm eorum impietatem, affectualem dicentium vnitatem, nulla ſit differentia inter Chriſtum & fideles homines, de quibus dixit Apoſtolus: (1.Cor.3.) Vos templum Dei eſtis, & ſpiritus Dei habitat in vobis. quoniã verò & vnam virtutem in duabus naturis dicit ſcriptor Epiſtolæ, hoc & Theodorus & Neſtorius dicunt, quos laudat & defendit. Theodorus quidem in duodecimo libro eiuſdem opuſculi, ità dicens: Ad hæc autẽ beatus Apoſtolus reſpondens, conatur oſtendere, quomodò particeps eſt diuini honoris, & quòd eo fruitur nõ propter ſuam naturam, ſed propter inhabitantem virtutem. Oportet & cóſiderare, quòd purum hominem dicunt Chriſtum, non propter ſuam honorandum naturam, ſed propter in eo habitantem virtutem. (Matth.18. & 22.) Neſtorius autem de dicto in euangelio, Quòd ſimile eſt regnum cælorum homini regi, ità dicit: Coniunctionis, & dignitatis, & ad quod videtur potentiæ, & diuinæ filiationis, & ipſius nominis Chriſti non eſt diuiſio, rationis autem Deitatis & humanitatis eſt diuiſio. Hãc autem impietatem vnitatis, quæ ſecundùm virtutem eſt, beatus Cyrillus interimens, ità dicit: (Anathematiſmo 3.) Si quis dicit per coniunctionem ſecundùm dignitatem, vel authoritatem, vel potentiam ſiue virtutem, & non magis cóuentu, qui eſt ſecũdùm vnitatem naturalem, vnitionem factã eſſe, anathema ſit. Hanc doctrinam accepi à ſanctis patribus, per quam condemnant eos, qui non confitentur, quòd Deus verbum carni animatæ anima rationabili & intellectuali ſecundùm ſubſiſtentiam vnitus eſt, ſed dicũt vnitatem factam eſſe ſecundùm dignitatem, & authoritatem, & virtutem. Vna enim virtus, & vna gloria, vel dignitas, non ſicut ſcriptor Epiſtolæ, & Theodorus, & Neſtorius impiè expoſuerunt, in diuerſis naturis dicitur, ſed in diuerſis perſonis, eundem honorem & dignitatem & æqualitatem habentibus, quod in ſancta Trinitate confitemur.

Sancta Synodus dixit: Oſtendit manifeſtè facta collatio, quòd contraria per omnia eſt Epiſtola, quam Ibas ſcripſiſſe dicitur, definitioni, quam pro recta fide ſancta Chalcedonenſis Synodus pronunciauit. Vndè & procedentes omnes, exegerunt Ibam anathematizare Neſtorium, quem vindicabat impia Epiſtola, & inſupèr impia eius dogmata, & ſubſcribere definitioni, quam pro fide expoſuerunt ad refutanda certè ea, quæ prædicta Epiſtola vindicat. Et hæc fecerunt, pro nullo habentes ea, quæ ab vno vel duobus pro eadem Epiſtola dicta ſunt, qui & ipſi eiuſdem omnibus facti volũtatis, Ibam ſuſceperunt, cùm pœnitentiam egiſſet, & Neſtorium anathematizâſſet, & ſubſcripſiſſet definitioni ab eodem ſancto Concilio expoſitæ. (Epiſtola Ibæ anathematizatur.) Omnes Epiſcopi exclamauerunt: Hæc omẽs diximus, Epiſtola hæretica eſt, Epiſtolã, quæ dicitur Ibæ, omẽs cõdemnamus. Iſtam omẽs anathematizamus. Epiſtola aliena Synodo eſt, Epiſtola contraria definitioni eſt, tota Epiſtola hæretica eſt, tota Epiſtola blaſphema eſt. Qui hanc non anathematizat, hæreticus eſt: qui iſtam ſuſcipit, hęreticus eſt. Epiſtolam definitio ſanctæ Chalcedonenſis cõcilij condemnauit. qui eam ſuſcipit, non cõfitetur Deum verbum hominem factum eſſe. Qui eam ſuſcipit, Cyrillum non ſuſcipit. Definitio Chalcedonenſis Concilij Epiſtolam, quæ Ibæ dicitur, eiecit. Vnus Neſtorius, Vnus Theodorus: anathema Theodoro & Neſtorio, & Epiſtolæ, quæ dicitur Ibæ. Qui Epiſtolam ſuſcipit, Cyrillum reijcit. qui epiſtolam ſuſcipit, Chalcedonenſes ſanctos patres reijcit. Chalcedonenſis Synodi & Cyrilli æterna memoria: ſanctarũ quatuor Synodorum æterna memoria. Qui non anathematizat Epiſtolam, Chalcedonenſem Synodum iniuriat. Multis annis Imperatorem, orthodoxum Imperatorem multis annis. Et poſt iſtas exclamationes ſancta ſynodus dixit: Sufficiente quæſtione, quæ pro tribus capitulis facta eſt, alio die quod agẽdum eſt conſideremus.

IMPERII DOMINI *IVSTINIANI PERPETVI* AVGVSTI, ANNO XXVII. POST *Conſulatum Baſilij viri clariſ. anno xij. die decimooctauo Kalendas Iunias, Indictione prima.*

(Conſeſſio ſeu Collatio 7.)

Conſidentibus in ſecretario venerabilibus Epiſcopis, huius regiæ ciuitatis Eutychio ſanctiſſimo patriarcha regiæ Conſtantinopolis nouæ Romę, Apollinario ſanctiſſimo archiepiſcopo Alexandrinæ magnæ ciuitatis, Domnino ſanctiſſimo patriarcha Theopolitanæ magnę ciuitatis, Stephano religioſiſſimo epi-

epiſcopo Raphiæ, Georgio religioſiſſimo epiſcopo Tiberiadis, Damiano religioſiſſimo epiſcopo Sozyſæ, vicem agentibus Euſtochij ſanctiſſimi epiſcopi Hieroſolymitani, Benigno religioſiſſimo epiſcopo Heracleæ Pelagoniæ, vicem agente Eliæ beatiſſimi epiſcopi Theſſalonicenſis, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Cæſareæ primæ Cappadociæ prouinciæ, Andrea religioſiſſimo epiſcopo Epheſi, Sextiliano religioſiſſimo epiſcopo Tunienſi, vicem agente Primoſi religioſiſſimi epiſcopi Carthaginis, Megethio religioſiſſimo epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Anaſtaſio religioſiſſimo epiſcopo Tabiæ, vicem agente Dorothei religioſiſſimi epiſcopi Ancyræ, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Aelienſi, vicem agēte Euprepij religioſiſſimi epiſcopi Cyzicenæ ciuitatis, Euſebio religioſiſſimo epiſcopo Tyri, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Nicomediæ, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Niceæ, Conſtantino religioſiſſimo epiſcopo Chalcedonenſi, Petro religioſiſſimo epiſcopo Tarſi, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Cucuſorū, vicem agente Palladij religioſiſſimi epiſcopi Melitinæ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Cæſareæ Palæſtinæ, Pompeiano religioſiſſimo epiſcopo Byzacij, Amazonio religioſiſſimo epiſcopo Edeſſæ, Alexandro religioſiſſimo epiſcopo Gangrorum, Thoma religioſiſſimo epiſcopo Apameæ Syriæ, Euphranta religioſiſſimo epiſcopo Tyanorum, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Hierapolis Syriæ, Boſphorio religioſiſſimo epiſcopo Neocæſareæ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Boſtræ, Philippo religioſiſſimo epiſcopo Myrorum, Theodoto religioſiſſimo epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Iuliano religioſiſſimo epiſcopo Sardienſi, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Gortynæ, Euſtathio religioſiſſimo epiſcopo Damaſci, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Rhodi, Firmo religioſiſſimo epiſcopo Potipaſon Africanæ ꝓuinciæ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Phoca religioſiſſimo epiſcopo Stalienſi, Eulogio religioſiſſ. epiſcopo Pergæ, Seuerino religioſiſſimo epiſcopo Aphrodiſiadis, Cyriaco religioſiſſ. epiſcopo Amidæ, Seuero religioſiſſimo epiſcopo Synnadorum, Petro religioſiſſimo epiſcopo Sidæ, Abrahamio religioſiſſimo epiſcopo Sergiopolitano, Aſignio reuerendiſſimo epiſcopo Traianopolitano, vicem agente Iohānis religioſiſſimi epiſcopi Laodiceæ Pacatianæ, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Adrianopolitano Thraciæ, Creſco religioſiſſimo epiſcopo Cuiculi, Theodoſio religioſiſ. epiſcopo Iuſtinianopolitano ſecūdæ Cappadociæ, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Laodiceæ ſiue Theodoriadis, Auxanone religioſiſſimo epiſcopo Hierapolis Phrygiæ, Euſtathio religioſiſſimo epiſcopo Maximianopolitano, Aetherio religioſiſſ. epiſcopo Anazarbi, Dometio religioſiſſimo epiſcopo Chalcidis, Valeriano religioſiſſimo epiſcopo Obbæ Aphricanæ prouinciæ, Dionyſio religioſiſſimo epiſcopo Seleuciæ Syriæ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Dryziparon, Seuero religioſiſſimo epiſcopo Pompeiopolitano Paphlagoniæ, Georgio religioſiſ. epiſcopo Iuſtinianæ Cypſelon, Romano reuerendiſſimo epiſcopo Gabalon, Gregorio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopoleos Armeniæ, Iohanne reuerendiſ. epiſcopo Nyſſæ, Baſilio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano Camulianorum, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Barcuſorum, Creſconio reuerendiſſimo epiſcopo Zatarenſi prouinciæ Numidiæ, Sergio reuerendiſſimo epiſcopo Cynon ſecundæ Aegypti, Chriſtophoro reuerendiſſimo epiſcopo Archadiopolitano Aſiæ, Theodoſio reuerendiſſimo epiſcopo Bybli, Leontio reuerendiſſimo epiſcopo Archæ, Iohāne reuerēdiſſimo epiſcopo Myrinæ, Alexandro reuerendiſſimo epiſcopo Amphipolitano, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Clyſmatis, Thoma reuerēdiſſimo epiſcopo Beriſſæ, Ariſtodemo reuerendiſſimo epiſcopo Philomelij, Thallelæo reuerēdiſſimo epiſcopo Adrianopolis Piſidiæ, Theoctiſto reuerendiſſimo epiſcopo Erithron, Diogeniano reuerēdiſſimo epiſcopo Sozopolitano, Baſſo reuerēdiſſimo epiſcopo Tamathenſi, Anatolio reuerendiſſ. epiſ. Cymæ, Diogene reuerendiſſimo epiſcopo Cratiæ, Reſtuto reuerendiſſimo epiſcopo Mileon Africanæ prouinciæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Leontopolitano Aegypti, Aemiliano reuerendiſſimo epiſcopo Antipyrgi, Conone reuerendiſſimo epiſcopo Magoedenſi, Theoctiſto reuerēdiſſimo epiſcopo Pruſæ, Georgio reuerendiſſimo epiſ. Ptolemaidis, Sotero reuerendiſſimo epiſcopo Aulonis, Zoſimo reuerendiſſimo epiſcopo Antandri, Cypriano reuerendiſſimo epiſcopo * Coruci, Elia reuerendiſſimo epiſcopo Diocletianopolitano, Theona reuerendiſſimo epiſcopo Cuſſon, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo * Lymiron, Gennadio reuerendiſſ. epiſcopo Zenopolitano, Aſyncretio reuerendiſſimo epiſcopo Aradi, Stephano reuerēdiſſimo epiſcopo Botron, Philippo reuerendiſſimo epiſcopo Phelli, Mena reuerendiſſimo epiſcopo Demyriangelis, Genethlio reuerendiſſimo epiſcopo Dorylaij, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo Cōſtantinæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Leontopolitano, Seuero reuerendiſſimo epiſcopo Taborum, Theoctiſto reuerendiſſimo epiſcopo Halicarnaſi, Coſma reuerendiſſimo epiſcopo Malli, Dionyſio reuerendiſſimo epiſcopo Megarenſi, Callinico reuerēdiſſ. epiſcopo * Opyntij, Paſchaſio reuerēdiſſ. epiſcopo Aegij, Eraſmo reuerendiſſ. epiſcopo Cibyræ, Iohāne reuerendiſſ. epiſcopo Neocæſareæ Euphratēſis, Nonno reuerēdiſſ. epiſcopo

* Lymeron
* Limyron

epiſcopo Dauſarorum, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Balaneon, Thoma reuerédiſſimo epiſcopo Circiſij, Anatolio reuerendiſſ. epiſcopo Sebaſtæ, Conſtátino reuerendiſſimo epiſcopo Midaij, Macario reuerendiſſimo epiſcopo Prymneſiæ, Megalo reuerendiſſimo epiſcopo Miri, Thallelæo reuerendiſſ. epiſcopo Iſindorum, Niceta reuerendiſſimo epiſcopo Epiphaniæ, Alexandro reuerendiſſimo epiſcopo Dionyſi, Pelagio reuerédiſſimo epiſcopo Azanon, Hierone reuerendiſſ. epiſcopo Anaſtaſiopolitano Phrygiæ, Glauco reuerédiſſimo epiſcopo Alion, Procopio reuerendiſ. epiſcopo Antinoi, Petro reuerendiſ. epiſcopo Dometiopolitano, Iohāne reuerendiſſ. epiſcopo Coloniæ, Vranio reuerendiſſ. epiſcopo Trallienſi, Iohanne reuerendiſ. epiſcopo Ceraſuntis, Phronymo reuerendiſſ. epiſcopo Sinaij, Macedonio religioſiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano Bithyniæ, Ecdicio reuerendiſſ. epiſcopo Teni, Eulogio reuerendiſſ. epiſcopo Danaborum, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Caradeon, Helpidophoro reuerendiſſ. epiſcopo Anaſtaſiopolitano Cariæ, Cyrione reuerendiſſ. epiſcopo Dadimorum, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Laodiceę, Sila reuerendiſſ. epiſcopo Tiberiopolitano, Diogene reuerédiſſimo epiſcopo Auguſtopolitano, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Ingilon, Iuliano reuerendiſſ. epiſcopo Zeugmatis, Dorymenio reuerendiſſ. epiſcopo Adraon, Iohanne reuerendiſſ. epiſcopo Leri, Theodoro reuerendiſſ. epiſcopo Gargaron, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Comanorũ, Ruphino reuerendiſſimo epiſcopo Sebaſtię Armeniæ, Conono reuerendiſſimo epiſcopo Semneon, Cyriaco reuerendiſſimo epiſcopo Caſatorum, Siſinnio reuerendiſſ. epiſcopo Preneti, Iuliano reuerendiſſ. epiſcopo Batnon, Anaſtaſio reuerédiſ. epiſcopo Rachlę, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Porthmi, Paulo reuerendiſſ. epiſcopo Stectorij, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Amaſię, Paulo reuerédiſſimo epiſcopo Adraſſi, Euādro reuerendiſſimo epiſcopo Cnidi, Mena reuerendiſſimo epiſcopo Carpathij. Diodorus archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Superiore die collecta veſtra ſancta ſynodus quędam egit de epiſtola, quę dicitur Ibæ, & promiſit altero die quę agenda ſunt examinare, & ſuggerimus ad hoc quod placuerit. Sancta ſynodus dixit: Quæ iam acta ſunt, relegantur, & relecta ſunt: & priuſquàm aliquid apud ſanctam ſynodum ageretur, Conſtátinus glorioſiſſimus Quęſtor ſacri palatij, miſſus à pijſſimo Imperatore, & ingreſſus, ità dixit: Certũ eſt veſtrę beatitudini, quantum ſemper ſtudium victor habuit Imperator, vt finem contentio à quibuſdam exorta de tribus capitulis, quę nunc apud vos requiruntur, ſuſciperet, & calũnia pro his illata liberaretur ſancta Dei Eccleſia: non tanquàm ignorans in dogmatibus rectitudinem veſtræ ſanctitatis, & voluntatem quam de his, quæ mouentur, habetis: ſed vt etiàm Synodicè de his tribus capitulis definitio cóſtituatur. Et Vigiliũ verò religioſiſſimum adhortatus eſt vnà vobiſcum conuenire, & iſtorum capitulorum quæſtioni rectæ fidei conuenientem finem imponere. Ille verò ſæpiùs in ſcripturis ſuam manifeſtauit voluntatem, condemnans prædicta tria capitula, quod etiàm & ſinè ſcriptis ſæpiùs dixit coram pijſſimo domino, præſentibus quidem glorioſiſſimis iudicibus, præſentibus verò quàplurimis de veſtra ſancta ſynodo, & non intermiſit ſemper anathematizans defenſores Theodori Mopſueſteni, & epiſtolā quæ dicitur Ibæ, & conſcripta Theodoreti, quæ aduersùs rectam fidem & duodecim capitula ſancti Cyrilli expoſuit: communiter verò conuenire inuitatus, & hoc facere vnà cum veſtra ſancta ſynodo, pollicitus eſt per ſeipſum facere, & dare pijſſimo domino. Vt igitur etiàm ea, quæ ſæpiùs ab ipſo facta ſunt ad condemnationem trium capitulorum, vos audientes alacriores efficiamini de his formam celeriter proferre, direxit, per me veſtræ ſanctitati condemnationem, ab ipſo Vigilio religioſiſſimo prolatam aduersùs Ruſticum & Sebaſtianum diaconos Romanæ ſanctæ Eccleſiæ, & alios quoſdam, necnon etiàm literas, alias quidem ad Valétinianum religioſiſſimum Scythię epiſcopum ab ipſo ſcriptas, alias verò ad Aurelianum religioſiſſimum, qui præſidet Arelati venerandæ Eccleſiæ, quæ prima eſt ſanctarum Galliæ eccleſiarum, omnibus tranſlatis ad Græcam linguam, ad faciliorem ſcientiam veſtræ ſanctitatis: per quas manifeſtum facit idem religioſiſſimus Vigilius, quòd per totum tempus, eorundem trium capitulorũ impietatem auerſatur. Et illud verò pars eſt eorum, quæ permiſit mihi pijſſimus dominus veſtræ aſſerere beatitudini, quoniam illi, qui iſtorum impietatem capitulorum applicare Dei Eccleſiæ feſtinant, dicere tentauerunt ad pijſſimum dominum, quòd decet eius pietatem cuſtodire ſtatum Eccleſiæ, qui tenuit ſub diuinæ recordationis patre ſuo. Volens pijſſimus dominus oſtendere veſtræ beatitudini, qualem etiàm ipſe diuinæ recordationis pater eius voluntatem habuit de his, quæ nunc propoſita ſunt, ſacram Epiſtolam ab illo ſcriptam ad Hypatium, tum magiſtrum militum Orientis, direxit veſtræ beatitudini, vt cognoſcatis quòd voluntatem à patre diuinæ recordationis de his acceptam ſemper cuſtodit, veruntamen pro recta fide zelum multiplicauit. Cùm enim ſuggeſſiſſent ab Oriente quidam Iuſtino piæ recordationis, quòd clerici venerandæ eccleſiæ Cyri, imaginem Theodoriti rhedæ impoſuerunt, & in prædictam ciuitatem pſallentes introduxerunt: Sergius verò tunc ci-

uitatis Epiſcopus, collectionem celebrauit Theodori, & Diodori, & Theodoriti, & Neſtorij, tanquàm vnius ſanctorum martyrũ: literis vſus eſt ad Hypatium magiſtrum militum tunc Orientis, vt hoc requireret, & ad Imperium referret. Et his ità habere demonſtratis, eiectus eſt ab epiſcopatu Sergius, & vſque ad mortem ità permanſit, ſicut omnes quidem Theopolitanæ ſanctæ Eccleſiæ clerici ſciunt, & Dionyſius verò religioſiſſimus Epiſcopus Seleucienſis Eccleſiæ, & Hermiſigenes reuerendiſſimus presbyter venerandæ Eccleſiæ regiæ vrbis, necnon etiàm Hieraclius reuerendiſſimus presbyter Theopolitanæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ, ſcientes quòd vſque ad mortem permanſit Sergius extra ſanctam Eccleſiam, propter condemnationem de his contra illum tunc factam. Decet igitur veſtram ſanctam ſynodum, cùm omnia cognouerit, mirari quidem pijſſimi domini patientiam, feſtinare verò celerem imponere cauſæ finem, nè per longiorem dilationem maius ſcandalum ſimplicioribus efficiatur, & permaneant hæretici ſemper ſanctiſſimæ Eccleſiæ adſcribentes iſtorum impietatem capitulorum.

Sancta ſynodus dixit: Chartæ, quarum glorioſiſſimus Quæſtor mentionem facit, recitentur. Et cùm ſuſcepiſſet Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentiſſimorum notariorum, recitauit. Vigilius Epiſcopus Ruſtico & Sebaſtiano. Diù vobis, Ruſtice & Sebaſtiane, canonibus & deceſſorum noſtrorum cógruentem vltionem inſerre pro Apoſtolica moderatione diſtulimus: ſed quia Doctoris gentium in cordis veſtri duritia, quod à nobis cum nimia triſtitia dicitur, verba videmus impleta, quibus ait: Neſcitis quia patientia DEI ad pœnitentiam nos adducit? tu autem ſecundùm duritiam tuam & impœnitens cor, theſaurizas tibi iram in die iræ: vt exceſſus veſtros ex plurimis paucos interim, inquantùm poſſumus, deſignemus, venientibus nobis hîc in regiam ciuitatem, tu Ruſtice, dum aliqua nobis ignorantibus legeres, quæ hominem loci tui omninò legere non decebat, & plura committere diceréris, quæ etiàm noſtram, ſi te non prohibuiſſemus, quod abſit, opinionem atque animam lædere potuiſſent: dicéte quoquè de te nobis aliqua Paulo diacono, etiàm te præſente, ſicut oportuit, & pro affinitate, qua nobis à germano, quem dileximus, iungebaris, & pro eo quòd nos te ad Leuiticum prouexeramus officium, frequenter & ſecretè paterna monuimus charitate, vt ſi ea, quæ dote dicebantur, ex aliqua parte cognoſceres, à talibus temperares, nè, quia DEI cauſam indiſcuſſam non pateremur qualibet ratione relinquere, canonicum per nos in te iudicium proueniret. Tu autem non ſolùm admonitionem noſtram audire maleuolo ſpiritu noluiſti, ſed etiàm,

Literæ Vigilij, quibus excõmunicat Ruſticũ & Sebaſtianum diaconos, &c.

Rom. 2.

ſicut ſcriptum eſt: Argue ſapientem, & adamabit te: ſtultum, & odio habebit te: & iterùm, Noluit intelligere vt benè ageret: iniquitatem meditatus eſt in cubili ſuo: ad hoc malitia tua perducta eſt, vt noſtra admonitione contempta, in odium potiùs proſilires, & occaſionem quæreres, quatenùs cauſa capitulorum, id eſt, de dictis Theodori Mopſueſteni eiuſque perſona, ſed & Epiſtola, quę ab Iba ad Marim Perſam perhibetur ſcripta, necnon & dictorum Theodoriti, quæ contra rectam fidem & Epiſtolam beatæ recordationis Cyrilli Synodicam ad Neſtorium cum duodecim Capitulis, quam & ſancta Synodus Epheſina prima ſuſcepit, & beata Chalcedonenſis ſynodus, ad conuincendas Neſtorij veſanias in definitione fidei legitur poſuiſſe, quæ te etiàm inſtante certum eſt flagitata, ità vt filijs noſtris Sapato & Paulo diaconis, ſed & Surgentio notariorum primicerio clamitares dicens, non ſolùm nomen & ſcripta Theodori Mopſueſteni à nobis debere damnari, ſed & territorium eius ipſum, vbì poſitus eſt, & ſi oſſa eius euulſa quiſquam de ſepultura eijceret, & cum eodẽ territorio incenderet, gratante racciperes. Et cùm neceſsè eſſet, vt negocium, quod fuerat in iudicio noſtro perductum, te etiàm quàm maximè inter alios tã ſacrati Ordinis quàm ſequentis conſentiente, ſententia finiretur, quod conſtat effectum, & quid de eodem iudicato feceris, quomodò etiàm in palatio vt fratri noſtro Menæ, ad quem ſcripſeramᵘ, celeriter traderetur inſtiteris, nulli habetur incertum, ità vt filio noſtro Surgentio Primicerio petenti, ſchedam ipſam iudicati noſtri, vt apud ſe pro loco ſuo ſecundùm conſuetudinem retineret, per multos dies dare penitùs noluiſſes, donèc exemplaria per plurimos ſacerdotes ac laicos, ſed & per glorioſum virum Tyrannum magiſtrum militum, aliosque laicos in Africana prouincia deſtinares, quod in Eccleſia noſtra à diacono nũquàm factum eſt, ac nobis etiàm neſcientibus, eius exemplaria deſtinares. Nam & Sabbato ſancto, quo ipſum, te, ſicut præfati ſumus, imminente, protulimus iudicatum, in Eccleſiam ſeſſum proceſſiſſe, & communicáſſe, & officium tuum impléſſe cognoſceris. Nam & eodem die reuertens ab Eccleſia, coëpiſcopo noſtro, quantùm perhibet, Iuliano hoc diceres, quia melius fieri non potuit, quàm quòd factum eſt iudicatum, & hortareris vt Deus oraretur, neque quod factum eſt tolleretur. Quod etiàm ſuccedente Dominico die Paſchæ ſimiliter effeciſti, & diù in eadem perdurando ſententia, alios, vt iudicatum noſtrum libenti animo ſequerentur, nihilominùs hortabaris. Nam dum Antiochenæ Eccleſiæ apocriſarijs eiuſdem iudicati exemplaria nos dare petentibus differremus, ſed hoc magìs iuſtum eſſe prædictis apocriſarijs diceremus, vt à fratre noſtro

Prou. 9.

Pſalm. 35.

noſtro Mena potiùs exemplaria peterent; ad quem à nobis videbatur fuiſſe prolatum, tu autem publica voce depoſceres, dicẽs dominum Leonem ità de Epiſtola ſua diuerſis exemplaria deſtinâſſe, nos facere debere ſimiliter, aſſerendo, quia metueres, nisì vniuerſitas iudicati noſtri exemplaria de ſcrinio noſtro edita teneret, qualibet ratione poſteà forſitan celaretur. Nam dum occaſionem euntis ad Siciliam reperiſſes, & iudicatum noſtrum laudesq́ue eius, vbì etiàm filij noſtri Diaconus Primiceriusq́ue tecum manifeſtum eſt ſubſcripſiſſe, filijs noſtris Pelagio Diacono alijsq́ue dirigere voluiſſes pro cautela, nè ab aliquo inueniri forſitan potuiſſet, nobis etiàm ignotãtibus, in membrana conſcriptum, & in breuitate quadruplicatum, literis ſcriptum minutiſſimis deſtinâſti. Nam & Vincentio ſecundæ regionis ſubdiacono, iterùm à nobis poſteà ad Siciliam directo, per eum filio noſtro Pelagio diacono ſimiliter ſcripſiſti: ſed quia ità memoratus ſubdiaconus proſperè nauigauit, vt illum, qui in membrana ſcripta portauerat, præcedere potuiſſet, quantùm nobis retulit, ea quæ in membrana ſcripſeras, Pelagius diaconus ipſo præſente percepit. Ergò dum & te præ omnibus imminente prolatum fuerit iudicatũ, & tanta in eius iudicati laude ſuccẽſus per multum tempus ſcripſeris, feceríſve, vt nunquàm te crederemus ab hac poſſe rectitudine deuiare, immulatum te ſubitò poſt hæc quadam animi leuitate, vulgãte opinione comperimus, & cum aduerſarijs Eccleſiæ, qui contra iudicati noſtri ſeriem nitebantur, & à nobis ſunt per iudicati ipſius tenorem à communione ſuſpẽſi, ſecretę tractare, & dum filius noſter diaconus Paulus ad Italiam diſcedere voluiſſet, poſteaquàm & ad eum peruenit, quòd ſcandalum Eccleſiæ, in communione adhuc noſtra poſitus, ſecretè & hîc, & in Africana ꝓuincia, vbì anteà defendendo & laudando iudicatum noſtrum, eius exemplaria deſtinâſti, facere nitebaris, tunc tibi cœpit inſiſtere & dicere, vt ſi verum eſſet, producere debuiſſes, quod tu conuictus, celare minimè potuiſti. Tunc verò memoratus nobis cœpit imminere diaconus, vt aut corrigere te ab his, quæ illicitè faciebas, ſub noſtra præſentia clericorumq́ue promitteres, aut certè petitionem aduersùm te & varietatem tuam atque fallaciam ab eo factam, quam & præ manibus gerebat, debuiſſemus accipere: ad hoc es propria voluntate perductus, vt tactis Euangelijs ſacramenta præſtares, & verba tua à notario ſcripta in noſtro teneantur ſcrinio, quibus inter alia legeris promiſiſſe, te nunquàm à noſtro penitùs obſequio diſceſſurum. Poſteaquàm verò peior te Sebaſtianus, pro ſolo ſcandalo faciendo, ſicut & initia ipſius venientis in Conſtantinopoli monſtrauerũt, & exitus peior edocuit, noſcitur aduenîſſe, ità vt mox tui immemor ſacramenti, coniurationem inter vos contra ſtatuta canonum nobis ignorantibus facientes, in apertum vterque prorũperetis ſcandalum. Sed vt tua, Sebaſtiane, non inquantùm ſunt, ſed ínquantùm referre poſſumus, mala quæ feceris diuerſi cognoſcant. & iuſtè te, nam magìs tardè, Canonicam aduertant ſubijſſe ſententiam, ad tuæ ordinationis veniamus initia. Abſentibus filijs noſtris diaconis Anatolio atque Stephano, à nobis poſtulâſti, vt ad tempus pro implendo officio abſentium loco diaconum te interìm faceremus. Quod ideò tibi ad præſens ſperanti cõceſſimus, quia ante ordinatioaem tuam cautionem nobis propria volũtate legeris emiſiſſe, quã & teſtibus roborâſti, & tactis Euangelijs iuramentum corporaliter præſtitiſti, vt quicquid tibi à nobis pro Eccleſiaſtica vtilitate fuiſſet iniunctum, fideliter & ſinè aliqua fraude compleres: officium verò locumq́ue diaconi ſinè aliquo vitio, ſinè aliqua ſuperbia, ſinè aliquò neglectu, donèc reuerterẽtur diaconi memorati, aut quanto te tempore in Leuitarum voluiſſemus ordinatione miniſtrare, cũm omni humilitate & ſtudio ſinè neglectu modis omnibus impleturum: in eadem cautione rursùs adijciens, quòd ſi de his omnibus, quæ cum ſacramento tactis corporaliter Euangelijs promiſiſti, aliquid minùs impléſſes, tunc à ſancta communione eſſes ſuſpenſus: ità vt ſi à die exceſſûs tui intra annum pœnitẽtiæ noluiſſes colla ſubmittere, tu tibi anathema manu propria ſcribendo dixiſti. Tunc ergò ad præſens factus es ſub ea, quam ſperabas & pollicitus fueras, conditione diaconus. Poſteà verò, vt à nobis ad Dalmatiarum patrimonium mittereris, ſummis precibus poſtulâſti. Quod nos ſecuri, quia talem feceras cautiõem, animo libenti conceſſimus. qui dũ in Salonitana vrbe pro ordinatione patrimonij adueniſſes, quantùm ad nos poſteà eſt plurimorũ relatiõe perductum, illicitis te & à ſede Apoſtolica prohibitis ordinationibus miſcuiſti, & quos Honorius, tunc prædictæ ciuitatis Epiſcopus, contra conſuetudinem Romanę vel ſuæ Eccleſiæ, & ſedis Apoſtolicæ conſtituta ſacris ordinibus applicauerat, non ſolùm prohibere penitùs noluiſti, ſed nec nobis ex hac cauſa vel ſcripto referre, vel quandò Theſſalonicæ nobis occurreras, memor conſcientiæ tuæ, nè verbo quidem ſuggerere voluiſti, & cum illis, tanquàm cum legitimo & rationabili ordine factis, cupiditatis ſpiritu acquieuiſti procedere, & eorum ſocius es communionis venalitate repertus. Iterùm Theſſalonica ad Dalmatias patrimonij regendi cauſa remiſſus es, ex qua prouincia frequenti te authoritate monuimus, vt non antè diſcederes, nisì omnes ſecundùm pollicitationem tuam tam de Dalmatiarum patrimonio, quàm de Præualitano colligeres

res penſiones. Sed tu omnia prætermittens, ad Conſtantinopolitanam vrbem pro ſolo faciendo venire ſcandalo feſtinâſti, quantùm & ſequens exitus declarauit. Relegens tamen cõſtituti noſtri ſeriem, quam de præfatis capitulis ad Menam huius ciuitatis antiſtitem dediſſe relegimus, in conſpectu diaconorum, ſubdiaconorumque vel vniuerſorum clericorũ, publica voce laudabas, vt de cælo iudicatum noſtrum ordinatum atq; prolatum omnibus, ſicut præfati ſumus, clericis loquereris. Dicta verò Theodori Mopſueſteni aſſerebas te in Romana vrbe inter aliquos codices inueniſſe, quæ confirmabas omni execratione & blaſphemijs eſſe completa. Hæc dicendo, in noſtro obſequio, & in Eccleſia publicè & in Placidias officium diaconatûs implebas. Natiuitatis CHRISTI DEI Domini & ſaluatoris noſtri ſecundùm carnem, præterito anno dies aduénit: vocauim' te, quia ad nos, quæ ſuprà meminimus te feciſſe in Dalmatijs de recenti peruenerunt: & ſicut oportuit, diximus tibi, ſi cum illis, qui contra ſedis Apoſtolicę conſtituta in ſacratis ſunt applicati ordinibus, proceſſiſti, aut eorum te communioni, ſicut dicitur, ſociâſti, neceſsè nobis eſt, vt ſi nos DEVS ad noſtram dignatur Eccleſiam reuocare, quæramus iſta, & veritatem manifeſtiùs cognoſcentes, ſecundùm Canones vindicemus. Tu verò conſcientiæ tuæ reatu perterritus, quia contra Apoſtolica feceras conſtituta, occaſionem tibi diſcedendi diſſimulans requirebas. Nam cùm te pro certo mandata cum Iohanne Epiſcopo & Surgentio primicerio atque Saturnino conſulario noſtro ad Menam fratrem noſtrũ, huius ciuitatis antiſtitem, miſiſſemus, reuerſus in Placidias, multis præſentibus & officium diaconi tu & Ruſticus ex more compléſtis, & quãdò clementiſſimus princeps dominus filius noſter, vt alia die ad Eccleſiam procedere deberemus, referendarium deſtinauit, vt ei promitteremus, cum alijs diaconis & clericis nos tu & Ruſticus fuiſtis hortati. Nam & ad refectioné pariter in noſtra menſa ambo fuiſſe ſimili ratione probabimini. Sed ſicut Iudas poſtquàm buccellam accepit, de traditione Domini cogitauit, ità & vos noctis horis pro concitando ſcandalo Eccleſiæ diſceſſiſtis. Nos autem alio die mãdantes vobis, vt aut procederetis locum diaconi ex more complentes, aut à communione vos cognoſceretis fuiſſe ſuſpenſos: tu verò Sebaſtiane his, quos inter alios miſeramus, fratribus noſtris Iohanni & Iuliano Epiſcopis hoc, quantùm renunciauerunt, dixiſti: Ego iudicatum, quod Papa protulit, ſequor, ſi tamen in illis vindicat, qui contra iudicatum faciunt. Nam & ſimili eis, quantùm perhibent, ratione dixiſti, intantùm vt diceres ibi veniſſe Lampredium & Felicem monachos, qui noſtrum iudicatum ſuſcipere noluerunt, & mandâſſe vos eis, Non vos poſſumus videre, quia vos aliam cauſam habetis, & nos aliam. Poſteà verò ad hoc nequitia veſtra peruénit, vt excommunicatis communicare contra canones ſuperbo præſumeretis ſpiritu, id eſt, memoratis vel alijs, quos pro hoc, quòd contra iudicatum noſtrum ſcripſerant, per eiuſdem iudicati ſeriem conſtabat iam à nobis communione ſuſpẽſos: cui iudicato, ſicut ſuprà meminimus, vos acqeuiſſe & conſenſiſſe & cõmunicâſſe, catholica ꝓbauit Eccleſia. Vndè conſtat vos ſecundùm regulas Canonum iuſtè damnari. Definiunt enim Canones, Si quis excommunicatus ante audientiam communicare præſumpſerit, ipſe in ſe damnationem protulit. Item, Placuit vniuerſo concilio, vt qui excommunicatus fuerit pro ſuo neglectũ, ſiue Epiſcopus, ſiue quilibet clericus, & tempore excommunicationis ſuæ ante audientiam communicare præſumpſerit, ipſe in ſe damnationis iudicetur protuliſſe ſententiam. Adiecíſtis etiàm execranda ſuperbia, quæ nec leguntur, nec ſinè ſui pontificis iuſſione aliquãdò ordinis veſtri homines præſumpſerunt, authoritatem vobis prædicationis cõtra omnem conſuetudinem vel Canones vindicare, Epheſinæ primæ ſynodi impugnationem & exprobrationem, ſed & beatæ recordationis Cyrilli, blaſphemias quoquè contra IESVM Dominum noſtrum dictas ſimili defendentes inſania, & per omnes prouincias fallaciter ſcribentes, nos aliquid commiſiſſe quod reperiatur aduerſum definitioni ſanctæ Chalcedonenſis Synodi, quæ præcedentium ſetrium, id eſt, Nicenæ, Conſtantinopolitanæ, atque Epheſinæ primæ concordat fidei Synodorum. Ità ergò cunctorum animos, qui veſtram malitiam neſciérunt, ſed tanquàm à Romanis diaconis ſuſcipientes ſcripta, ſimpliciter crediderunt, ad tantum ſcelus operatio fallaciæ veſtræ peruénit, vt humanus ſanguis in aliquibus locis intra Eccleſiam, quod dici nefas eſt, funderetur: & omnem legem Eccleſiaſticam ſuperbo ſpiritu conculcare voluiſtis, ſanctarum quoquè regularum conſequentiam iniurijs affeciſtis, impia & quę non ſunt licita, per vniuerſas contra nos prouincias fallaciter indicando. Nupèr etiàm malis veſtris addentes peiora prioribus, dominum Leonem prædeceſſorem noſtrum in Theodori Mopſueſteni dictis, quæ contra rectam fidem legitur ſcripſiſſe, conſenſum præbuiſſe atque firmâſſe, dato ſcripto ad Chriſtianiſſimum Principem dominum filium noſtrum auſi fuiſtis adſtruere. Abſit ergò quẽlibet credere Chriſtianum, quòd aliquid tale, quod contra rectam fidem à quolibet inueniatur ſcriptum, illius tãti ꝓſulis ſanctitas ſuſcepiſſet, quippe qui in vniuerſis Epiſtolis ſuis & Neſtoriũ, & Eutychẽ, vel eis ſimilia ſapiẽtes, pari legitur ſen-

Iohan. 13.

ſententia condemnâſſe. In quo memorato ſcripto, etiàm contra diuinas ſcripturas, non ſolùm pontificibus multis, ſed etiàm, quod dici nefas eſt, ipſi quoquè principi ſacrilegas iniurias irrogare tentâſtis, q̃tenùs ignorantem Chriſtianũ populum diabolica ampliùs deciperetis aſtutia. Hæc ergò ſuſtinentes per multa temporis ſpatia, patiẽtia ſacerdotali reſecare diſtulimus, credẽtes vos forſitan *reſipiſci, & ab illicitis temperare. Sed quia ſemèl & ſecundò adhortatione noſtra p fratres noſtros Epõs, id eſt, Iohãnem Marſicanum & Iulianum Cingulanum, vel Sapatum filium noſtrum atque diaconum, necnon & per glorioſum virũ patricium Cethegum, & religioſum virum item filium noſtrum Senatorẽ, alioſq́ue filios noſtros commoniti noluiſtis audire, & neque ad Eccleſiam, neque ad nos reuerti, ſicut omnia facitis, voluiſtis deteſtanda ſuperbia: & ideò neceſsè nobis eſt in vobis Canonicè vindicare, nè videamur diuinarum ſcripturarum increpationibus ſubiacere. Scriptum eſt enim:

Pſal.49. Videbas furem, & ſimul currebas cum eo, & cum adulteris portionem tuam ponebas. & ipſe Domin⁹ ac Saluator noſter dicit: Quòd

Math.5. ſi oculus tuus dexter ſcandalizat te, erue eũ, & proijce abs te. Expedit enim tibi, vt pereat vnum membrum tuum, quàm totum cor-

•ſ• pus mittatur in gehennam. Et quoniam iſte intellectus magìs de officijs eccleſiarum, vel proximis non rectè agentibus, & ſcandala in eccleſijs mittentib⁹ ſano ſenſu debet aptari, ſicut & alibì nos admonet, dicens: Opor-

Math.18. tet venire ſcãdala, ſed væ illi per quem veniunt: & beatus Apoſtolus ſimili prædicat ra-

Gala.5. tione: Vtinàm & abſcindantur qui vos conturbant: & iterùm ſancta ſcriptura nos commonet, dicens: Eijce peſtilentem de conci-

Prou.22. lio, & exiet cum eo iurgium: oportet ergò nos iam poſt tantas admonitiones in vobis, Ruſtice & Sebaſtiane, per authoritatem beati Petri, cuius nos Dominus ſibi voluit vice ſeruire, regulariter vindicare, propterea nè ſi iam diutiùs differamus, omnis Eccleſiaſticus ordo ſoluatur. Ideoque quod à nobis cũ gemitu, ſed cum beati Petri authoritate dicendum eſt, pro ſuprà ſcriptis exceſſibus alienos vos à diaconi eſſe honore decernimus, & omni miniſterio officij Leuitici, prędictũ vobis honorem auferentes, penitùs ſummouemus, nullam vlteriùs licentiam habentes, vt ex Leuitico nomine aut gradu aliquid facere præſumatis, vel ſub nomine diaconorũ ſcribendo, iterùm Dei conturbetis Eccleſiã: quippe qui ex Apoſtolica authoritate & patrum regulis, contra quas multa ſpiritu ſuperbo atque irreligioſo feciſtis, vos olìm dignos damnatione præſenti authoritate deponimus. Et vt vniuerſi nos hæc pro loco, in quo nos Deus eſſe voluit, & authoritate beati Petri Apoſtoli rectè feciſſe cognoſcant, Canonum conſtituta poſuimus, quæ ſancta Chalcedonẽſis Synodus apud ſe relecta, laudauit. Etius archidiaconus relegit: Si q̃s presbyter aut diaconus, ſuum contemnens Epiſcopum, à communiõe ſemetipſum ſuſpendit Eccleſię, & ſecretiùs collectam facit, & altare conſtituit, & noluit euocanti Epiſcopo conſentire, & noluerit eidem acquieſcere, neque obedire & priùs & ſecundò vocanti, hunc omninò damnari, nec vnquàm hunc curationem mereri, nec recipere eum poſſe honorem. Si autem permanſerit turbas faciens & ſeditiones Eccleſiæ, per extraneam poteſtatem tanquàm ſeditioſum debere comprimi. Omnes reuerendiſſimi Epiſcopi clamauerunt, Hæc iuſta regula, hæc regula patrum. Pariter ſtatuentes, vt ſi nobis viuentibus, ſicut optamus, ſub humilitate & manſuetudine Canonicè pœnitẽtes, matrem recognoueritis Eccleſiam, competenter à nobis venia concedatur. Si verò, quod non optamus, ſub regulari pœnitẽtia ad matrem Eccleſiam conſueta diſtuleritis redire ſuperbia, conciliorum in vobis, quorum regulas poſuim⁹, cẽſura ſeruetur, vt nullus poſt trãſitum noſtrum contra conſtitutum noſtrum, quod ex beati Petri, cuius locum licèt immeriti gerimus, authoritate proferimus canonum regulas exequẽtes, in Eccleſiaſtico gradu audeat reuocare Iohannem, Gerontium, Seuerinum, Importunum, Iohannem atque Deuſdedit, quos conſtat veſtræ coniurationis & conſpiratiõis eſſe participes, quos nos potentes bonos, militare Eccleſiæ, cui Deo præſidemus authore, noſtro tempore feceramus: tamen vt & ipſi poſſint & diuerſi cognoſcere, de ſubdiaconorum & notariorũ vel defenſorum officio præſenti ſe ſententia nouerint fuiſſe depoſitos, & nullum penitùs in Eccleſia noſtra gradum vlteriùs detinere, niſì fortè, ſicut præfati ſumus, nobis in hac luce ſuperſtitibus, & ipſi pœnitentiæ canonicæ colla ſubmiſerint. Felicem etiàm monachum Afrum, qui Gillitano monaſterio dicitur pręfuiſſe, & leuitate ſua atque inconſtantia congregationem eiuſdem monaſterij per diuerſa loca certum eſt diſperſiſſe, & veſtræ prauitatis incentor eſt, cum vniuerſis, qui eum vel vos, tam clerici vel monachi, q̃ laici poſt p̃ſentia interdicta in aliqua veſtra ſe ſocietate polluerint, aut conſenſum conſiliumq́ue præbuerint, regularem in his, quæ item ſuperiùs legitur, conſtituimus manere ſententiam: quatenùs in his remedijs, ordine ſeruato Canonico, nullus pręſumat pacem, quam Dominus diligit, vlteriùs Eccleſiæ perturbare. Præſentem autem ſententiam per Iohannem Marſicanum, Zachæum *Syllacœnum, Iulianum Cingulanum, fratres & coepiſcopos noſtros, ſed & Sapatum atque Petrũ filios noſtros diaconos, necnon & filium noſtrum Surgentium primicerium notariorum, atque Seruum Dei ſubdiaconũ regionis primæ, necnon & Vincentium ſubdi-

diaconum regionis ſecundę, noſtræ, cui pręſidemus, Eccleſiæ vobis noſcimur tranſmiſiſſe.

ITEM EX ALIA CHARTA RECITATUM EST.

Epiſtola Vigilij ad Valentinianū Scythiæ Epiſcopū.

DIlectiſſimo fratri Valētiniano Epiſcopo de Tomis prouinciæ Scythiæ, Vigilius. Fraternitatis tuæ relegentes ſcripta, pontificalem in vobis ſolicitudinem ineſſe gratanter accepimus: quia prophetica tibi poſſunt verba compet[illegible] aptari, quibus ait: Ezech.34. Saluabo gregem meū, & ſuſcitabo ſuper eū paſtorem, qui paſcat eum, ſeruū meū. Oportet ergò charitatem tuam ea quoque Domini noſtri verba ſectari, per quæ dixit, Ezech.3. Speculatorem te poſui domui Iſrael, & audies de ore meo verbum, & annūciabis eis ex me: & conuocatos eos, quos ſcandalizari diuerſis rumoribus retuliſti, inceſſanter hortari, nè per hos forſitan ſeducantur, qui ſub prætextu Catholico, nequiſſimo ſpiritu ſimpliciū Chriſtianorum corda, fallacia ſua decipere moliuntur, & patris ſui diaboli conſuetudinem maligno ſectantes ſpiritu, eccleſiam tibi commiſſam diuerſis mendacibus ſcriptis conturbare deſiderāt, quibus Apoſtolica lectio congruenter aptatur, dicens, Rom.16. Rogo aút vos fratres, vt obſeruetis eos, qui diſſenſiões & offendicula præter doctrinam, quam vos didiciſtis, faciūt, & declinate ab illis. Et infrà, Et per dulces ſermones & benedictiones ſeducunt corda innocentium. Veſtra aút obedientia in oḿi loco diuulgata eſt: quatenùs fraternitatis veſtræ adhortatióe ſæpè cómoniti, nulla fideles eorū animos à rectitudine viæ, quæ Chriſtus eſt, qui ait, Iohan.14. Ego ſum via, & veritas, & vita, qualibet maligna annunciatione ſummoueat: ſed ſi, quod nō oportet, ab aduerſarijs conturbati, aliquid, quod Deus auertat, contra fidem factū fortè formidāt, cum manſuetudine, quæ conuenit Chriſtianis, prophetica verba ſectentur, dicentis, Deut.32. Interroga patrē tuū, & annūciabit tibi: ſeniores tuos, & dicent tibi. & alius propheta, Malac.2. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſciētiam, & legem requirunt ex ore eius. Et quoniam Baſinianus illuſtris & magnific⁹ vir, filius noſter, cū his, qui pro actib⁹ tuæ fraternitatis Eccleſiæ in Cōſtantinopoli obſeruāt, pari ratione dixiſſe noſcuntur, etiàm hoc Dei inimicos fuiſſe mētitos, q̄ perſonæ Epiſcoporū Ibæ atq; Theodoriti in noſtro, quod abſit, fuiſſent iudicato damnatæ: legant ergò q̄ de cauſa, q̄ hic mota eſt, ad fratrē noſtrū Menā Cōſtantinopolitanæ vrbis Epiſcopum ſcribētes legimur definiſſe, & tunc cognoſcūt nihil à nobis, Deo nos cuſtodiente, cómiſſum, vel certè diſpoſitū, quod cōtra fidē p̄dicationemq; venerandarū quatuor Synodorū, q̄ pro vna eademque fide definita ſunt, id eſt, Nicenæ, Conſtantinopolitanæ, Epheſinæ primæ, & Chalcedonenſi⁹ reperiaƭ aduerſum, aut vni⁹ ex his, qui definitioni ſuprà ſcriptæ Chalcedonēſis fidei ſubſcripſerūt, tāgat iniuriā: vel quod deceſſorū pręceſſorumq; noſtrorū inueniaƭ, quod abſit, cōſtitutis fortè contrarium: ſed in oḿibus Apoſtolicæ ſedis p̄ſulum, & beatę recordatióis papæ Leonis, & p̄dicatarū Synodorū aduerſarijs reſtitiſſe. Fraternitatē aút veſtrā credim⁹ nō latére, inimicos fidei Chriſtianæ hoc ſemper ſeculari & * reprauāda molitos aſtutia, vt Euāgeliſtas quatuor cōtraria ſibi, quod abſit, dixiſſe mōſtrarent: q̄bus à ſanctis patrib⁹ per Euangeliorū cōcordiæ libros eſt cæleſti ſapiētia cōtradictum. Quod nūc quoq; ſancti Chalcedonēſis Concilij aduerſarij (inter quos etiàm Ruſticū & Sebaſtianū cóperimus iſti⁹ authores ſcandali, quos olim pro meritis ſuis à ſacra communione ſuſpendimus, in quibus nos, ſi non reſipuerint celeriter, fraternitas tua cognoſcat Canonicā ſententiā prolaturos) qui ſub p̄textu falſæ defenſionis ſtudent, vt eandem Synodum contra p̄dictas tres Synodos dixiſſe, quod abſit, oſtendant. Quibus hæc conantibus, p̄phetæ dicta cōſonanter aptātur, dicētis: Hiere.8. Verè mendaciū operatus eſt ſtylus mendax ſcribarū. Verbū Dn̄i noſtri proiecerunt, & ſapientia nulla eſt in eis. Hiere.9. Docuerunt eń linguā ſuā loqui mendaciūm: vt iniquè agerent, laborauerūt. Quibus, ſi nō pœnituerint, veniet Pſalmiſtæ inuocata ſententia, dicētis, Pſal.8. Vt deſtruas inimicū & defenſorē. Credimus eń Catholicis Eccleſiæ filijs ea, q̄ tunc ad fratrem & coēpiſcopum noſtrū Menam ſcripſimus, id eſt, de blaſphemijs Theodori Mopſueſteni eiuſq; p̄ſona vel de Epiſtola, q̄ ad Marim Perſam ſcripta ab Iba dicitur, & ſcripta Theodoriti, q̄ contra rectā fidē & duodecim capitula ſancti Cyrilli facta ſunt, abundè poſſe ſufficere: qppę dū in cōſtituto noſtro ſuperiùs deſignato poſſit diligenter agnoſci, quia in ipſa definitióe fidei, quā ſancti Chalcedonēſis Cōcilij ſacerdotes ſecundùm præcedentes eam tres alias ſanctas Synodos protulerūt, nō aliquid mutauerūt, ſed laudātes oḿia, q̄ à ſuperiorib⁹ acta ſunt, ſancta definitióe ſua perpetuò roborare firmauerūt. Tamē ſi poſt hęc aliquis, quod nō credimus, dubitare voluérit, hortamur vt cū tuæ fraternitatis ordinatione ad nos venire feſtinet, quatenùs lucida admonitione cognoſcat oḿia q̄ deceſſorū noſtrorū & antefatarū quatuor Synodorū ſunt de vna eademq; fide acta ſcriptaq; tēporibus, à nobis inuiolabiliter fuiſſe ſeruata. Qua ratióe percepta, ſublato, ſicut oportet, de Chriſtianiſſimis animis ſcandalo, pax Deo placita in ei⁹ Eccleſia illibata p̄duret. Hoc quoquè fraternitatē tuā credimus adhortandā, nè vlteriùs p̄dictorum Ruſtici & Sebaſtiani, aut illorū, qui prauæ eorum p̄ſumptionis p̄bantur eſſe participes, ſcripta ſuſcipiat: ſed & vniuerſos ad tuā p̄tinentes ordinationē cómoneas, nè vel ipſi à p̄dictis relegāt aliquid deſtinatum, vel falſitati eorum vlteriùs animum ſuæ credulita-

* reprobanda

 dulita-

dulitatis accómodent. Deus te incolumem cuſtodiat frater chariſſ. Dat.xv.Kal.Aprilis, Imperij domini Iuſtiniani perpetui Auguſti anno xxiij, poſt conſulatum Baſilij viri clariſſimi anno ix, per Iohannem presbyterum & Apocriſarium, & ipſe direxit eam per Maxentium hominem ſuum.

ITEM EX ALIA CHARTA recitatum eſt:

Epiſtola Vigilij ad epiſcopū Arelatē.

Dilectiſſimo fratri Aureliano Epiſcopo Arelatēſi, Vigilius. Fraternitatis veſtræ literas pridiè Idus Iulias, Anaſtaſio deferente, ſuſcepimus: & gratias referimus diuinæ clementiæ, quia ſolicitudinem veſtram in fidei cauſa, vel in noſtrę opinione perſonę, ſacris relegimus conuenire mandatis, vt dignę charitati tuę verba Dei & côuenienter aptētur, quibus ait: Elegit ſacerdotem ex omnibus, ait, aſſcendens ad altare meum, & portes coram me nomē magnū cunctis diebus vitæ tuę. (loco obſcurus.) Neceſſè ergò nobis eſt, charitatis veſtrę ſolicitudinem breui interim, quantùm pro temporis qualitate potuim⁹, releuare colloquio: quatenùs modis omnibus confidatis, nihil nos penitùs admiſiſſe, quod deceſſorū noſtrorum conſtitutis, vel ſanctæ, quæ vna eademque eſt, fidei quatuor Synodorum, id eſt, Nicenæ, Conſtantinopolitanæ, Epheſinę primæ, atq; Chalcedonenſis, inueniat (quod abſit) eſſe contrarium, aut quod ad perſonarum iniuriam pertineat, quæ definitioni eiuſdem ſanctæ fidei ſubſcripſerūt, vel ſanctorum prædeceſſorum noſtrorum Cæleſtini, Xyſti, Leonis, aliorumque præcedentiū atq; ſequentium definitis reperiatur aduerſum, ſed à nobis omnib⁹ prædictis Synodis vnam venerationem, vnamque fidei credulitatem indubitabiliter exhiberi: & eos, qui omnes ſuprà ſcriptas quatuor Synodos in rectitudine fidei non ſequunt̄, vel vnam ex ipſis vel omnes in fide reprauant, aut reprauare, aut iniuriare, vel repudiare nituntur, abijcimus: ſed & ea, quæ in eiuſdem ſanctæ fidei iniuriam verbo dicta vel reperiuntur ſcripta, anathematizanda execrādaque iudicauimus & côſtituimus iudicanda, ſimili pœna plectentes etiàm eos, qui fidem beati Cyrilli, quem ſanctæ recordatiōis Leo p̄deceſſor noſter ad præceſſores veſtros aliosque datis p̄bauit & laudauit ſcriptis, & Chalcedonēſis venerāda ſancta Synodus legit̄, p̄tuliſſe, aliorumq; patrū, quos Apoſtolicæ ſedis p̄ſules ſuſceperūt atque ſecuti ſunt, execranda ſuperbia impia vocauerūt. Fraternitas ergò tua, quem Apoſtolicæ ſedis per nos conſtat eſſe vicarium, vniuerſis Epiſcopis innoteſcat, vt nullis aut falſis ſcriptis, aut mēdacibus verbis aut nuncijs qualibet ratione turbentur, ſed potiùs primi Apoſtolorum, ſicut conuenit, verba (1.Pet.5.) ſectentur, dicētis: Aduerſarius veſter diabolus, vt leo rugiens, circumit, quærens quem deuoret, cui reſiſtite fortes in fide: & quod item doctor gentium dicit Apoſtolus: Ro- (Rom.16.)

go autem vos fratres, vt obſeruetis eos, qui diſſenſiones & offendicula præter doctrinam, quā vos didiciſtis, faciunt, & declinate ab illis: in Domino confidentes, quia, ſicut præfati ſumus, ab Apoſtolis fidem traditam, & à prædictis ſanctis quatuor Concilijs declaratā, & à deceſſoribus noſtris & ab antedictis patribus prędicatam, atq; inuiolabiliter cuſtoditam, ſyncera voluntate tenuimus, tenemus, venerati ſumus, veneramur, atque defendimus, & contra eam facientes Apoſtolica authoritate damnamus. Sed quanta poſſumus p filium noſtrum Anaſtaſium de his, quæ geſta ſunt, breuiter nos indicare neceſſe eſt, & cùm nos dominus filius noſter clemētiſſimus Imperator, ſicut p̄miſit, Deo (qui cor ipſius tenet) iuuāte reuerti p̄ceperit, hominē, qui vobis ad ſingula ſubtiliter innoteſcat, Deo propitio deſtinamus. Quod ideò adhuc non fecimus, quia & hyemis aſperitas, & Italiæ, quæ vos nō latet, neceſſitas prępediuit, donèc sereniſſimus princeps, ſicut deſiderat, Domino *ſibi ſubueniat. Illud quoquè credimus ſperandum, vt quia ſcriptum eſt: Frater fratrem adiuuans exaltabitur: & ſicut de credētibus in domino Actuum Apoſtolicorum ſcriptura teſtatur, quia erat credentibus in Domino cor vnum & aīa vna: vt ſit fraternitas veſtra in hac quoquè parte ſolicita, & glorioſo filio noſtro Childeberto regi, quem Chriſtianitatis ſtudio venerationem integram ſedi Apoſtolicæ, cui nos DEVS præeſſe voluit, cognouimus exhibere, ſupplicare non deſinas, quatenùs in tanta rerum neceſſitate circa Eccleſiam Dei ſolicitudinem, ſicut & confidimus, Chriſtiana deuotiōe perſoluat: vt quia Gothi cum rege ſuo in ciuitate Romana perhibentur ingreſſi, hoc eis dignetur ſcribere, nè ſe in eccleſiæ noſtræ præiudicio, quippe velut alienę legis, immiſceat, & aliquid faciat, aut fieri qualibet ratione permittat, vndè Catholica poſſit Eccleſia perturbari. Dignū enim eſt, & Catholico, ſicut eſt, regi conueniens, vt fidem & Eccleſiam, in qua Deus illum voluit baptizari, omni debeat virtute defendere. Scriptū eſt enim: Viuo ego, dicit Dominus, quia glorificantes me, glorificabo. Feſtina ergò, frater chariſſime, vt in ſancta fidei ſynceritate perſiſtens, eccleſiarum pacem, quæ vel à Deo per meritum ſacerdotij tibi commiſſa eſt, vel à nobis per Apoſtolicam authoritatem vicaria poteſtate mandatur, competenti ſolicitudine, Deo propitiante, cuſtodias, & vicarium te ſedis noſtræ dignis Deo manifeſtes operibus. Deus te côſeruet, frater chariſſime. Dat. iij. Kal. Maias, Imperij domini noſtri Iuſtiniani perpetui Auguſti anno viceſimoquarto, poſt côſulatum Baſilij viri clariſſimi anno octauo, per hominē, quē Anaſtaſius direxit.

(* deeſſe videtur, iuuātaut aliqd tale. — Prou.18. — Act.4. — Childebertus Francorum rex. — 1.Reg.2.)

ITEM EX ALIA CHARTA ITA recitatum eſt:

LE-

Narratio de imagine Theodoriti &c.

Lecta ſunt nobis geſta, confecta apud Antiochenæ ciuitatis defenſorem, quibus inferebantur teſtimonia militum, ſignificantium, vt compendioſè dicamus, quòd priuſquàm Sergius reuerendiſſimus Cyreſtenam ciuitatem accederet, quidam, id eſt, Andronicus presbyter & defenſor, & Georgius diaconus, accipientes imaginem Theodoriti, qui vndiquè inculpatur propter ſidei errorem, in currum eam impoſuerunt, & in Cyreſtenam Ciuitatem introduxerunt, pſallentes & oſtendentes, quòd eiuſdem illi ſectæ ſunt. Sergius autem poſteà cùm ciuitatem accepiſſet, & collectionem celebrauit ipſius Theodoriti, & Diodori, & Theodori, necnon & Neſtorij cuiuſdam, quem martyrem eſſe dixit, cùm prouincia nullum habebat martyrium, huic appellationi conueniens. Euidenter igitur mirati ſumus, primò quidem ſi latuerunt tuam eminentiam talia geſta, in ciuitate confecta. Deindè ſi, cùm cognouiſſes quod factum eſt, non ſinè dilatione quæſtioné feciſti negocij, maximè cùm degere Sergius diceretur, & cum Paulo reuerendiſſimo eſſe. Verùm etiàm lecta ſunt nobis paulò pòſt geſta confecta apud Cyreſtenæ ciuitatis defenſorem, quæ reuerendiſſimi reſponſales Sergij reuerendiſſimi dixerunt, multorũ voces continentia, quòd nulla vnquã nec prædicata eſt, nec facta eſt collectio in Neſtorij cuiuſdam nomine. Super hæc autem geſta, & preces audiuimus tam ipſius Sergij, quàm reliquorum Epiſcoporum Euphratenſis prouinciæ, qui repellunt vbiquè Neſtorij nomẽ, & declinare quidem eius ſectam confitentur, conſentire autẽ ſanctis quatuor Concilijs. Sancimus igitur nihil ſubtilitatis vel ſtudij eminentiam tuam relinquere, ſed conuocare quidem ſinè dilatione Cyreſtenę ciuitatis Epiſcopum ibì degentem, ſicut audiuimus, trahere autem ad ſe milites etiàm, qui teſtimonia in geſtis Antiochiæ confectis præſtitiſſe inueniuntur de numero tertio Stabiliſianorum, necnon etiàm Andronicum & Georgium, qui ea, quæ de imagine dicta ſunt, feciſſe dicũtur, & ſingula cũ ſubtilitate requirere, hoc eſt, ſi quod dicitur de imagine, factum eſt, & ſi pſalmũ, cuius mentio geſtis Antiochiæ confectis inſerta eſt, pſallentes ad imaginis honorem ꝓcedebant, & ſi Sergius reuerendiſſimus cùm hæc pòſt Antiochię cõfectis inſerta eſt, pſallentes ad imaginis honorem ea, cognouiſſet, & clericos admiſit, & diuinis eis communicauit myſterijs: & ſi collectionem Theodoriti, & Theodori, & Diodori prædicari fecit, aut celebrari conceſſit, & ſi hoc idem factum eſt & in Neſtorij nomine: & omẽm circumire viam tua magnitudo feſtinet, vt nihil ſubtilitatis poſſit latere. Nè autem eminentia tua noſtram tantummodò timeret indignatióem, ſed etiàm Dei iram, non piget nos & iuramentum ei imponere in nomine Domini & ſaluatoris Chriſti Dei noſtri, ad quẽ talia pertinẽt, vt ipſam veritatẽ vndiquè requiras, & ſi quidem inueniantur milites per omnia falſa dixiſſe, & neque pro imagine, neque pro collectione vera dixiſſe, non tantùm ea, quę in Neſtorium referuntur, ſed etiàm illa, quæ in Theodoritum, & Theodorũ, & Diodorum, mox fortiſſimo numero eijciantur, in quo militare noſcuntur, & omnibus tormentis eorum corpora crucientur. Si autem veritatem in ſuis depoſitióibus dixerunt, ſiue pro imagine, ſiue pro collectione vel Neſtorij, vel aliorum trium, de omnibus nobis ſuggere, vt cognoſcere poſſimus eos, qui in veram & immaculatam, quam & nos colimus, fidem peccauerunt. Nè quid autem ex his, quę nobis lecta ſunt, tuam magnitudinem lateat, iuſſimus eadẽ geſta, quæ Cyri confecta ſunt, & ad nos relata, necnon reſcripta eorum, quæ Antiochiæ confecta ſunt, tibi tranſmitti, vt poſt confecta omnia quæ iuſſimus, iterùm nobis remittãtur ipſa, quæ in Cyro confecta ſunt. Pro hac etenim cauſa deſtinauimus Thomam deuotiſſimũ, agentem in rebus, & ſubadiuuam. Legi. Dat. vij. Id. Auguſt. Conſtantinopol. Ruſtico viro clariſſimo Conſ.

Sancta Synodus dixit: Euidenter & nunc Deum placans intentio pijſſimi & tranquilliſſimi Imperatoris oſtẽſa eſt, qui oĩa ſemper fecit & facit, quæ ſanctam Eccleſiam & recta dogmata conſeruant: qui & modò recitatas chartas direxit, manifeſtãtes & ipſas, quod nec latuit aliquem, alienam ab initio eſſe iſtorum capitulorum impietatis, ſanctã Dei Eccleſiam. Et Chriſtianiſſimus quidem Imperator mercedẽ pro his habebit de Chriſto magno Deo, qui talia multiplicare ſolet: nos autem orationes quotidianas facientes pro eius ſerenitate pro tribus Capitulis altero die, adiuuante Deo, Synodicam ſententiam proferemus.

IMPERII DOMINI *IVSTINIANI PERPETVI* AVGVSTI, ANNO XXVII. POST

Conſulatum Baſilij viri clariſſ. anno xij. die 4. Nonas Iunias, Indictione 1.

Conſidẽtibus in Secretario venerabilibus Epis huius regiæ ciuitatis, Eutychio ſanctiſſimo patriarcha regiæ Conſtantinopolis nouæ Romę, Apollinario ſanctiſſ. Archiepiſcopo Alexãdrinæ magnæ ciuitatis, Domnino ſanctiſſimo Patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis, Stephano religioſiſſimo Epiſcopo Raphiæ, Georgio religioſiſſimo Epiſcopo Tiberiadis, Damiano religioſiſſimo Epiſcopo Sozuſę, vicem agẽtibus Euſtochij ſanctiſſimi Epiſcopi Hieroſolymitani, Benigno religio-

Conſeſſio ſeu Collatio 8.

gio-

gioſiſſimo epiſcopo Heracleæ Pelagoniæ, vicem agente Eliæ beatiſſimi Epiſcopi Theſſalonicenſis, Theodoro religioſiſſimo Epiſcopo Cæſareæ primæ Cappadociæ prouinciæ, Andrea religioſiſſimo Epiſcopo Epheſi, Sextiliano religioſiſſimo Epiſcopo Tunienſi, vicem agente Primoſi religioſiſſimi Epiſcopi Carthaginis, Megethio religioſiſſimo Epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Anaſtaſio religioſiſſimo Epiſcopo Tabiæ, vicem agente Dorothei religioſiſſimi Epiſcopi Ancyræ, Iohanne reuerendiſſimo Epiſcopo Ilienſi, vicem agente Euprepij religioſiſſimi Epiſcopi Cyzicenæ ciuitatis, Euſebio religioſiſſimo Epiſcopo Tyri, Iohanne religioſiſſimo Epiſcopo Nicomediæ, Stephano religioſiſſimo Epiſcopo Niceæ, Conſtantino religioſiſſimo Epiſcopo Chalcedonenſi, Petro religioſiſſimo Epiſcopo Tarſi, Iohanne reuerendiſſimo Epiſcopo Cucuſorum, vicem agente Palladij religioſiſſimi Epiſcopi Melitenæ, Iohanne religioſiſſimo Epiſcopo Cæſareæ Palæſtinæ, Pompeiano religioſiſſimo epiſcopo Byzacij, Amazonio religioſiſſimo epiſcopo Edeſſæ, Alexandro religioſiſſimo epiſcopo Gangrorum, Thoma religioſiſſimo epiſcopo Apameæ Syriæ, Euphranta religioſiſſimo Epiſcopo Tyanorum, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Hierapolis Syriæ, Boſphorio religioſiſſimo epiſcopo Neocæſareę, Iohanne religioſiſſimo epiſcopo Boſtræ, Philippo religioſiſſimo epiſcopo Myrorum, Theodoto religioſiſſimo epiſcopo Gortynæ, Euſtathio religioſiſſimo epiſcopo Damaſci, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Rhodi, Firmo religioſiſſimo Epiſcopo Potipaſon Africanæ prouinciæ, Theodoro religioſiſſimo epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Phoca religioſiſſimo epiſcopo Stalienſi, Eulogio religioſiſſimo Epiſcopo Pergæ, Seueriano religioſiſſimo epiſcopo Aphrodiſiadis, Cyriaco religioſiſſimo Epiſcopo Amidæ, Seuero religioſiſſimo epiſcopo Synnadorum, Petro religioſiſſimo epiſcopo Sidæ, Abrahamio religioſiſſimo Epiſcopo Sergiopolitano, Aſignio reuerendiſſimo epiſcopo Traianopolitano, vicem agente Iohannis religioſiſſimi Epiſcopi Laodiceæ Phrygiæ Pacatianæ, Iohanne religioſiſſimo Epiſcopo Adrianopolitano Thraciæ, Creſco religioſiſſimo Epiſcopo Cuiculi, Theodoſio religioſiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano ſecundæ Cappadociæ, Stephano religioſiſſimo epiſcopo Laodiceę ſiue Theodoriadis, Auxanone religioſiſſimo Epiſcopo Hierapolis Phrygiæ, Euſtachio religioſiſſimo epiſcopo Maximianopolitano, Aetherio religioſiſſimo Epiſcopo Anazarbi, Dometio religioſiſſimo epiſcopo Chalcidis, Valeriano religioſiſſimo Epiſcopo Obbæ Africanæ prouinciæ, Dionyſio religioſiſſimo epiſcopo Seleuciæ Syriæ, Theodoro religioſiſſimo Epiſcopo Pompeiopolitano Paphlagoniæ, Georgio religioſiſſimo epiſcopo Iuſtinianæ Cypſelon, Romano reuerendiſſimo epiſcopo Gabalon, Gregorio reuerendiſſimo Epiſcopo Iuſtinianopolitano Armeniæ, Iohanne reuerendiſſimo Epiſcopo Nyſſæ, Baſilio reuerendiſſimo Iuſtinianopolitano Camulianorum, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Barcuſorum, Creſconio reuerẽdiſſimo epiſcopo Zattarenſi prouinciæ Numidiæ, Sergio reuerendiſſimo Epiſcopo Cynon ſecundæ Aegypti, Chriſtophoro reuerendiſſimo Epiſcopo Archadiopolitano Aſiæ, Theodoſio reuerendiſſimo Epiſcopo Bybli, Leontio reuerẽdiſſimo Epiſcopo Arcæ, Iohanne reuerendiſſimo Epiſcopo Myrinæ, Alexandro reuerendiſſimo Epiſcopo Amphipolitano, Stephano renerendiſſimo epiſcopo Clyſmatis, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo Beriſſę, Ariſtodemo reuerendiſſimo epiſcopo Philomelij, Thallelæo reuerendiſſimo Epiſcopo Adrianopolitano Piſidię, Theoctiſto reuerendiſſimo Epiſcopo Erythron, Diogeniano reuerendiſſimo epiſcopo Sozopolitano, Baſſo reuerendiſſimo epiſcopo Tannatenſi, Anatolio reuerendiſſimo epiſcopo Cymæ, Diogene reuerendiſſimo epiſcopo Cratiæ, Reſtituto reuerendiſſimo Epiſcopo Mileon Africanæ prouinciæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Leontopolitano Aegypti, Aemiliano reuerendiſſimo Epiſcopo Antipyrgi, Conone reuerendiſſimo Epiſcopo Magođenſi, Theoctiſto reuerendiſſimo Epiſcopo Pruſę, Georgio reuerendiſſimo Epiſcopo Ptolemaidis, Sotero reuerendiſſimo epiſcopo Aulonis, Zoſimo reuerendiſſimo epiſcopo Antandri, Cypriano reuerendiſſimo Epiſcopo Coryci, Elia reuerendiſſimo Epiſcopo Diocletianopolitano, Theona reuerendiſſimo Epiſcopo Cuſſon, Theodoro reuerendiſſimo Epiſcopo Lymiron, Gennadio reuerendiſſimo Epiſcopo Zenonopolitano, Aſyncretio reuerendiſſimo Epiſcopo Aradi, Stephano reuerendiſſimo Epiſcopo Botryon, Philippo reuerendiſſimo Epiſcopo Phelli, Mena reuerendiſſimo Epiſcopo Demyriangelis, Genethlio reuerendiſſimo Epiſcopo Dorylaij, Thoma reuerẽdiſſimo Epiſcopo Conſtantinæ, Theodoro reuerendiſſimo Epiſcopo Leontopolitano, Seuero reuerẽdiſſimo Epiſcopo Taborum, Theoctiſto reuerendiſſimo Epiſcopo Halicarnaſi, Coſma reuerendiſſimo Epiſcopo Malli. Dionyſio reuerendiſſ. epiſcopo Megarenſi, Callinico reuerendiſſimo Epiſcopo Opuntis, Paſchaſio reuerendiſſimo Epiſcopo Aegij, Eraſmo reuerendiſſimo epiſcopo Cibyrę, Iohanne reuerendiſſimo Epiſcopo

ſcopo Neocęſareæ Euphratenſis, Nonno reuerendiſſimo Epiſcopo Dauſarorum, Stephano reuerendiſſimo Epiſcopo Balaneon, Thoma reuerendiſſimo epiſcopo *Cyrciſij, Anatolio reuerendiſſimo epiſcopo Sebaſtæ, Conſtantino reuerendiſſimo epiſcopo Midaij, Macario reuerendiſſimo epiſcopo Prymneſiæ, Megalo reuerendiſſimo epiſcopo Myri, Thallelæo reuerendiſſimo epiſcopo *Iſyndorum, Niceta reuerendiſſimo epiſcopo Epiphaniæ, Alexandro reuerendiſſimo epiſcopo Dionyſi, Pelagio reuerendiſſimo epiſcopo Azanon, Hierone reuerendiſſ. epiſcopo Anaſtaſiopolitano Phrygiæ, Glauco reuerendiſſimo epiſcopo Alion, Procopio reuerendiſſimo epiſcopo Antinoi, Petro reuerendiſſimo epiſcopo Dometiopolitano, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Coloniæ, Vranio reuerendiſſimo epiſcopo Tralli enſi, Iohanne reuerendiſſimo epiſcopo Ceraſuntis, Phronymo reuerendiſſimo epiſcopo *Sinaij, Macedonio reuerendiſſimo epiſcopo Iuſtinianopolitano Bithyniæ, Ecdicio reuerẽdiſſimo epiſcopo Teni, Eulogio reuerẽdiſſimo epiſcopo Danaborum, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Cotadeon, *Helpidophoro reuerendiſſimo epiſcopo Anaſtaſiopolitano Cariæ, Cyrione reuerendiſſimo epiſcopo Dadimorum, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Laodiceæ, Sila reuerendiſſimo epiſcopo Tiberiopolitano, Diogene reuerendiſſimo epiſcopo Auguſtopolitano, Thedoro reuerendiſſimo epiſcopo Ingelon, Iuliano reuerendiſſimo epiſcopo Zeugmatis, *Dorymenio reuerendiſſimo epiſcopo Adraon, Iohanne reuerendiſſimo Epiſcopo Leri, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo *Garoaron, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Comanorum, Rufino reuerendiſſimo epiſcopo Sebaſtiæ Armeniæ, Conone reuerendiſſimo epiſcopo Semneon, Cyriaco reuerendiſſimo epiſcopo Caſatorum, Siſinnio reuerendiſſimo epiſcopo Præneti, Iuliano reuerendiſſimo epiſcopo Batnon, Anaſtaſio reuerendiſſimo epiſcopo Rachlæ, Theodoro reuerendiſſimo epiſcopo Porthmi, Paulo reuerendiſſimo epiſcopo Stectorij, Stephano reuerendiſſimo epiſcopo Amaſiæ, Paulo reuerendiſſimo epiſcopo Adraſti, Euandro reuerendiſſimo epiſcopo Cnidi, Mena reuerendiſſimo epiſcopo Carpathij, Diodorus Archidiaconus & Primicerius reuerentiſſimorum notariorum, dixit: Scit veſtra ſancta ſynodus, quòd ante aliquot dies in diuerſis conuentionibus acta ſunt quædam apud vos de Theodoro Mopſueſteno, & quæ impiè conſcripſit Theodoritus, & impia Epiſtola, quæ dicitur Ibæ, ad Marim Perſam conſcripta, & quòd in vltima actione promiſit veſtra ſancta ſynodus, perfectam & Synodicam ſententiam imponere his quæ examinantur. Quoniam igitur ad hoc ipſum conueniſtis, ſuggerimus ad quod placuerit.

Sancta Synodus dixit: Ea quæ de propoſitis quæſtionibus apud nos acta ſunt, manifeſtentur. Et poſt lectionem, cùm ſuſcepiſſet Calonymus reuerentiſſimus diaconus & notarius ſententiam, recitauit: Magno Deo & ſaluatore noſtro IESV CHRISTO, ſecundùm parabolam in euangelijs dictam, pro vniuſcuiuſq; viribus taleta diſtribuẽte, & operam eorum opportuno tempore exigente, ſi is qui creditum ſibi vnum talentũ ſinè diminutione ſeruauit, eò quòd non operatus eſt & amplificauit hoc quod ſibi creditum eſt, condemnatur: quantò maiori & *horribili iudicio ſubiacet, qui non ſolùm de ipſo neglexerit, ſed etiàm alijs ſcandali & perturbationis cauſam præbuerit? cùm ſit omibus fidelibus manifeſtum, quòd quandò de fide ratio moueatur, non ſolùm impius condemnatur, ſed etiàm ille, qui poteſt quidem prohibere impietatem, negligit verò aliorum correptionem. Et nos igitur, quibus regere Eccleſiam Domini creditum eſt, timentes maledictionem quæ imminet his, qui negligenter opera Domini faciunt, feſtinamus bonum fidei ſemen purum conſeruare ab impietatis zizanijs, quæ ab inimico inſeminantur. Quoniam igitur videbamus, quòd Neſtorij ſequaces conati ſunt per Theodorum impium, qui Mopſueſtiæ fuit Epiſcopus, & impia eius conſcripta, & inſupèr per ea, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, & per Epiſtolam ſceleratam, quæ ab Iba dicitur ad Marim Perſam ſcripta eſſe, ſuam impietatem Dei Eccleſiæ applicare: ideò ad eorum quæ mouebantur, correctionem ſurreximus, & pro DEI voluntate, & iuſſione pijſſimi Imperatoris vocati ad hanc regiam vrbem conuẽnimus. & quia contingit Vigilium religioſiſſimum, in hac regia vrbe degentem, omnibus intereſſe, quæ his tribus capitulis annotata ſunt, & tam ſinè ſcriptis, quàm in ſcripturis ea ſępiùs condemnâſſe, poſteà tamen & conſenſit in Scriptis in Concilio conuenire, & diſceptare vnà nobiſcum de his tribus capitulis, vt definitio communiter ab omnibus nobis præbeatur fidei rectè conuenienſ, pijſſimus Imperator, ſecundùm quod inter nos placuit, tam ipſum quàm nos hortatus eſt communiter conuenire, eò quòd ſacerdotes decet communibus quæſtionibus finem communem imponere.

Vndè neceſſariò petiuimus ipſius Reuerentiam, ſcriptas ſuas promiſſiones adimplere. nec enim iuſtum eſſe, amplius ſcandalum pro tribus iſtis Capitulis creſcere, & Dei

Sententia Synodi cõtra Theodorũ, Theodoriti ſcripta, & Ibę Epiſtolam.
Matth. 25.
*horribiliori
Hiere. 48.
Matth. 13.

DEI Eccleſiam conturbari. Et pro his ad memoriã eius perduximus magna illa Apoſtolorum exempla, & patrum traditiones. Licèt enim ſancti Spiritûs gratia & circa ſingulos Apoſtolos abundaret, vt non indigerent alieno conſilio ad ea, quę agenda erant, non tamen aliter voluerunt de eo, quod mouebatur, ſi oporteret gentes circuncidi, definire, priuſquàm communiter congregati, diuinarum ſcripturarum teſtimonijs vnuſquiſque ſua dicta confirmauerunt. Vndè communiter de eo ſententiam protulerunt, ad gentes ſcribentes: Viſum eſt Spirituiſancto & nobis, nihil aliud imponere vobis oneris, præterquàm neceſſariò, vt abſtineatis ab immolatis ſimulacrorum, & ſanguine, & ſuffocato, & fornicatione. Sed & ſancti patres, qui per tempora in ſanctis quatuor Concilijs conuenerunt, antiquis exemplis vtentes, communiter de exortis hæreſibus & quęſtionibus diſpoſuerunt, certo conſtituto, quòd in communibus diſceptationibus cùm proponuntur, quæ ex vtraque parte diſcutienda ſunt, veritatis lumen tenebras expellit mendacij. Nec enim pòteſt in communibus de fide diſceptationibus aliter veritas manifeſtari, cùm vnuſquiſq; proximi adiutorio indiget, ſicut in prouerbijs dicit Salomon: Frater fratri adiutorium præſtans, exaltabitur ſicut ciuitas munita: valet verò ſicut regnum fundatum. Et iterùm in Eccleſiaſte dicit: Optimi duo quàm vnus, quibus eſt merces bona in labore ipſorum. Sed etiàm ipſe Dominus dicit: Amèn dico vobis, ſi duo ex vobis conuenerint ſuper terram, de omni re quamcunque petiērint, continget illis à patre meo, qui in cælis eſt. Vbicunquè enim fuerint duo aut tres collecti in nomine meo, ego cum eis ſum in medio ipſorum.

Act.15.

Prou.18.

Ecclés.4.

Matth.18.

Cùm autem ſæpiùs & à nobis omnibus inuitatus, & inſupèr glorioſiſſimis iudicibus miſſis ad ipſum à pijſſimo Imperatore, promiſit per ſeipſum de ijſdem tribus capitulis ſententiam proferre, huiuſmodi reſponſo audito, Apoſtoli nos admonitiones in corde habentes, quòd vnuſquiſque pro ſe rationem reddet DEO, timentes autem & iudicium imminens eis, qui vel vnum ex minimis ſcandalizant, quanto magis Imperatorem ità Chriſtianiſſimum, & populos & Eccleſias totas, & quod dictum à DEO ad Paulum: Nè timeas, ſed loquere, & nè taceas, quoniam ego ſum tecum, & nemo poterit nocere tibi, congregati ante omnia compendioſè confeſſi ſumus fidem illam tenere, quam Dominus noſter IESVS CHRISTVS verus Deus tradidit ſanctis ſuis Apoſtolis, & per eos ſanctis eccleſijs, & qui poſt illos fuerunt ſancti patres & Doctores Eccleſiæ, creditis ſibi populis tradiderunt. Tenere autem & ſeruare & prædicare ſanctis eccleſijs confeſſi ſumus hanc fidei confeſſionem, quam latiùs expoſuerunt trecenti decem & octo ſancti patres Niceæ congregati, qui ſanctum mathema ſiue ſymbolum tradiderunt: inſupèr autem & cētum quinquaginta in Conſtantinopoli collecti expoſuerunt, qui eandem fidei confeſſionem ſecuti ſunt, & eam explanauerunt: & ducentorum ſanctorum patrum, priùs Epheſi collectorum, pro eadem fide conſenſum: & quæ à ſexcentis triginta Chalcedone congregatis definita ſunt pro vna eademque fide, quam & ipſi ſecuti prædicauerunt. Eos autem, qui pro tempore condemnati vel anathematizati à Catholica Eccleſia, & prædictis quatuor Concilijs ſunt, confeſſi ſumus condemnatos & anathematizatos habere.

Rom.14.

Matth.18.

Act.18.

Cumque hæc ità confeſſi ſumus, initium fecimus examinatiōis trium Capitulorum, & propoſuimus priùs de Theodoro Mopſueſteno: & cùm in medio prolatæ ſunt blaſphemiæ codicibus inſertæ, mirati ſumus DEI in his patientiam, quòd non diuino igni ſtatim incenſa eſt lingua & mens, quæ hæc eructauit: & nunquàm conceſſimus procedere lectorem prædictarum blaſphemiarum, pro ſola memoria illarum indignationem DEI timentes, (vtpotè vnaquaque blaſphemia magnitudine impietatis antecedentem ſuperante, & mentē auditoris funditùs permouente) niſi eos, qui talibus blaſphemijs glorianturus, viderem indigere confuſione, per manifeſtationem earum ęis inferenda: vt nos omnes, zelo blaſphemiarum contra DEVM expoſitarum incenſi, & in medio lectionis, & poſt ipſam, inclamationes & anathematiſmos contra Theodorum vt viuentem & præſentem faceremus, Propitius ſis Domine, dicentes: nec dæmones auſi ſunt talia contra te loqui. O intolerabilem linguam illam, O prauitatē viri, ô altam illam manum, quam extendit contra creatorem ſuum. Scripturas ſcire miſer ille pollicitus, non meminit Oſeæ prophetæ dicentis: Væ illis, quoniam exiliērunt à me: famoſi facti ſunt, quia impij fuerunt in me, iniqua loquuti ſunt aduerſùm me, & aduerſùm me excogitantes, loquuti ſunt peſſima. Ideò cadent in framea propter improbitatem linguę ſuæ. Hic contemptus eorum in ſinu eorum, quia tranſiērunt teſtamentum meum, & aduerſùs legem meam impiè egerūt. Iſtis Theodorus impius meritò ſubijcitur. Prophetias eñ, quę de CHRISTO ſunt, reijciens, feſtinauit diſpenſationis pro noſtra ſalute magnum myſterium, quantùm ad ſe pertinet, reprobare: fabulas tantummodò ad riſum propoſitas gentibus diuina eloquia multis modis conatus oſtendere, & contempſit tam alias propheticas pronunciatiōes contra impios factas, & quod dixit diuinus Habacuc de his, qui mēdaciter docent: Væ qui adaquat proximum ſibi euerſione turbata, & inebriat eum, vt inſpiciat

En vt vel audire horreant hæreticorū blaſphemias.

Oſeę 7. & 8.

Habac.2.

ſpeluncas eorum) id eſt, tenebroſas & omninò à luce alienas doctrinas eorum. Et quid oportet multa dicere? Liceat volentibus codices impij Theodori præ manibus accipere, vel quæ ex impijs codicibus eius, geſtis apud nos habitis inſerta ſunt, impia capitula, & inuenire nimiam inſaniam & nefanda illa quæ dixit. Vlteriùs enim procedere, & iterùm memoria repetere nefanda illa veremur. Recitata nobis ſunt & quædam à ſanctis patribus contra illum & omnes hæreticos ſuperantem eius inſaniam conſcripta, & inſupèr hiſtoriæ, & leges Imperiales, illius impietatem ab initio diuulgantes: & quoniam poſt hæc omnia impietatis illius defenſores, iniurijs contra creatorem ſuum dictis gloriantes, dicebant non oportere eum poſt mortem anathematizare, licèt cognoſceremus Eccleſiaſticam de impijs traditionem, quòd & poſt mortem hæretici anathematizanī: tamen neceſſariũ putauimus & de hoc perſcrutari, & fertur in geſtis, quomodò diuerſi hæretici & poſt mortem anathematizati ſunt, & per multa manifeſtatũ eſt apud nos, quòd qui hęc dicunt, nullam curam Dei iudicatorum faciunt, nec apoſtolicarum pnunciationum, nec paternarum traditióum. Libenter vtiquè interrogemus eos, quid dicant de Domino, dicente de ſe ipſo (Qui crediderit in eum, non iudicatur: qui autem nõ crediderit in eum, iam iudicatus eſt, quia non crediderit in nomine vnigeniti filij DEI:) & Apoſtolo clamante (Licèt nos aut angelus de cælo euangelizauerit vobis, præterquàm euangelizauimus vobis, anathema ſit.) Sicut prædiximus, & nunc iterùm dico: Si quis vobis euangelizauerit, præterquàm quod accepiſtis, anathema ſit. Domino enim, quòd iam iudicatus eſt, dicente, & Apoſtolo etiàm angelos, ſi docerent præter *quod euãgelizati ſum⁹, anathematizáte, quomodò pręſumunt dicere, qui omnia audent, de viuis tantummodò hæc dicta eſſe? Aut ignorant, magìs autem ſcientes ignorare confingunt, quòd iudicium anathematis nihil aliud eſt, niſi ſeparatio à Deo? Quod impius licèt nõ verbo ab aliquo ſuſcepiſſet, tamen anathema re ipſa ſibi infert, per ſuam impietatem ſemetipſum à vera vita ſeparans. Quid autem dicunt & ad Apoſtolum iterùm dicentem (Hæreticum hominem poſt vnam & ſecũdam correctionem euita, ſciẽs quoniam peruerſus eſt huiuſmodi homo, & peccat, & eſt à ſemetipſo damnatus) Quibus cõſonantia ſanctæ memoriæ Cyrillus in libris, quos contra Theodorum ſcripſit, ità dicit: Euitãdi ſunt illi, qui tam peſſimis culpis detinentur, ſiue in viuis ſunt, ſiue non. A nocẽte enim ſemper refugere neceſſariũ eſt, & nõ ad perſonã magìs reſpicere, ſed ad hoc, quod Deo placet. Et iterùm idem ſanctæ memorię Cyrillus, ſcribens ad Iohannem Epiſcopum Antiochiæ, & cõgregatam ibì Synodum de Theodoro, vtpotè vnà cũ Neſtorio anathematizato, ità dicit: Erat igitur neceſſarium, claram propterea ducere feſtiuitatem, expulſo certè omni voce à quocunque dicta, quæ conſonat Neſtorij blaſphemijs. Proceſſit enim aduersùs omnes, qui eadem ſapiunt, vel ſapuerunt aliquandò, quòd abſolutè nos, & veſtra ſanctitas dixit: Anathematizamus illos, qui dicunt filios duos, & duos Chriſtos. (Vnus enim, vt dictum eſt, prædicatur à nobis & vobis CHRISTVS, & filius & Dominus, vnigenitus, vt homo, ſecundùm vocem ſapientiſſimi Pauli. Sed etiàm in Epiſtola ad Alexandrum, & Martinianum, & Iohannem, & Paregorium, & Maximum presbyteros & patres monachorum & eos qui cum ipſis erant ſolitariam vitam exercentes, ità dicit:

Iam quidem & ſancta Synodus Epheſi ſecundùm Dei voluntatem congregata, contra Neſtorianam perfidiam iuſta & ſubtilè prolata ſententia, & aliorum vaniloquia, qui vel poſteà futuri ſunt, vel iam fuerũt, eadem illi ſapientes, & dicere vel ſcribere tale aliquid pręſumentes, vnà cum ipſo condemnauit, æqualem condemnationem eis imponens. Conſequens enim erat, vno ſemèl pro ſuis tam profanis vaniloquijs condemnato, non contra vnum tantùm venire, ſed (vt ità dicam) contra omnem eorum hæreſin ſiue calumniam, quam fecerunt contra pia Eccleſiæ dogmata, duos colentes filios, & diuidentes indiuiduum, & anthropolatriæ crimen inferentes cælo & terræ. Adorat enim nobiſcum ſupernorum ſpirituũ ſancta multitudo vnum Dominum IESVM CHRISTVM. Sed etiàm Auguſtini religioſæ memoriæ, qui inter Aphricanos Epiſcopos ſplenduit, diuerſæ Epiſtolæ recitatę ſunt, ſignificantes quòd oportet hæreticos & poſt mortem anathematizari. Talem autem Eccleſiaſticam traditionem, & alij Africani reuerendiſſimi Epiſcopi ſeruauerunt: ſed & Romana ſancta Eccleſia quoſdam Epiſcopos & poſt mortem anathematizauit, licèt pro fide in vita ſua non eſſent accuſati: & vtrunque apud nos habita geſta ſignificant. Sed quoniam euidentiſſimè veritatem impugnantes Theodori & ipſius impietatis diſcipuli, quædam verba ſanctæ memoriæ Cyrilli & Procli proferre conantur, quaſi pro Theodoro ſcripta, oportunum eſt propoſitis aptare verba prophetę, dicentis: quia (rectæ ſunt viæ Domini, & iuſti ambulant in eis: impij autem infirmabuntur in eis.) Nam & iſti malè excipientes ea, quæ benè & opportunè à ſanctis iſtis patribus ſcripta ſunt, & (excuſantes excuſationes in peccatis) hæc verba proferunt. Apparent enim patres non liberantes anathemate Theodorum, ſed diſpenſatiuè talibus quibuſdam vtentes

Hæretici traditiones patrum negligunt.

Iohan.3.

Gala.1.

Anathema quid.

Tit.3.

1.Cor.8.

1.Tim.2.

Oſeæ 14.

Pſal.140.

vtentes verbis propter defenſores Neſtorij & eius impietatis, vt ab huiuſmodi errore eos abſtrahentes, ad perfectum deducerent, & docerent non ſolùm diſcipulum impietatis Neſtorium addicere, ſed etiàm doctorem eius Theodorum. Itaque & in ipſis diſpenſationis verbis ſuam patres intentionem oſtendunt de eo, quòd oportet anathematizari Theodorum, ſicut per plurima in geſtis apud nos habitis demonſtratum eſt ex his, q̃ ad condemnationem Theodori & eius impietatis Cyrillus & Proclus ſanctæ memoriæ ſcripſerũt. Et talem diſpenſationẽ in diuina ſcriptura eſt inuenire: ad hoc & Paulus Apoſtolus in principio prædicationis feciſſe oſtenditur, propter eos, qui ex Hebræis erant, Timotheum circuncidens, vt per hanc diſpenſationem & cõdeſcenſionem ad perfectum eos deduceret. Vndè poſteà interdicens circuncisionem, ad Galatas ità ſcripſit: Eccè ego Paulus dico vobis, quòd ſi circuncidimini, Chriſtus vobis nihil prodeſt. Inuenimus autem & illud, quod ſolent hæretici facere, & à Theodori defenſoribus factum. Quædam enim ex his, quæ ſancti patres ſcripſerunt, circuncidentes, quædam verò falſa ex ſemetipſis componentes & confingentes, Cyrilli ſanctæ memoriæ Epiſtola conabantur quaſi ex teſtimonio patrum prædictum impium Theodorum anathemate liberare: in quibus & ipſis veritas demonſtrata eſt, his quidem quæ circunciſa erant, per ſequentiam anteriorum & poſteriorum perlectis, mendacio autem falſitatis per collationem eorum, quæ vera erant, per omnia conuicto. In omnibus autem iſtis, qui talia vana loquuntur, ſecundùm quod ſcriptum eſt, confidunt falſis, & loquuntur vana: quia concipiunt dolorem, & pariunt iniquitatem, telam araneæ texentes. His ità de Theodoro & ei' impietate diſcuſſis, pauca & ex his, quæ impiè à Theodorito conſcripta ſunt contra rectam fidem, & duodecim Capitula ſancti Cyrilli, & contra Epheſinam primam Synodum, necnon quædam ad defenſionem Theodori & Neſtorij impiorum ab eo conſcripta, ad ſatisfactionem legentium in geſtis apud nos confectis recitari & inſeri perſpeximus, vt ſciant omnes, quòd iuſtè iſti eijciuntur & anathematizantur. Tertio loco Epiſtola, quam dicitur Ibas ad Marim Perſam ſcripſiſſe, ad examinationem propoſita, neceſſarium eſſe perſpeximus & eam recitari. Statìm igitur ex ipſa lectione impietas ei inſerta omnibus manifeſtata eſt: & oporteret quidem, vſque ad hoc quæſtione facta, condemnationem & anathematiſmum prædictorum trium capitulorum facere: ſed quia Theodori & Neſtorij impiorum defenſores alio modo machinabantur confirmare eorum perſonas & impietatem, & dicebant iſtam impiam Epiſtolam, quæ laudat & defendit Theodorum & Neſtorium, & eorum impietatem, ſuſceptam eſſe à ſancto Chalcedonenſi Concilio, neceſſarium eſſe putauimus per omnia oſtendere, liberam eſſe ſanctam Synodum ab impietate, quę in Epiſtola continetur, eò quòd qui talia dicunt, non fauore ſancti Concilij hoc faciunt, ſed vt per eius nomen ſuam impietatem confirmarent. Et oſtendebatur in geſtis, quòd & anterioribus temporibus accuſatus eſt Ibas propter eandem impietatem, quæ & in Epiſtola continetur: Primò quidem apud Proclum ſanctæ memoriæ Epiſcopum Conſtantinopolitanum, poſteà verò apud Theodoſium piæ recordationis, & Flauianum, qui poſt Proclum Epiſcopus ordinatus eſt, qui & cauſæ examinationem delegauerunt Photio Epiſcopo Tyri, & Euſtathio Epiſcopo Berytiorum ciuitatis. Poſteà verò inculpatus idẽ Ibas, ab epiſcopatu deiect' eſt. His ità ſubſecutis, quomodò præſumũt aliq dicere, iſtã impiã Epiſtolã ſuſceptam eſſe à ſancto Chalcedonenſi concilio, eamq́ue per oĩa ſecutũ eſſe ſanctum Chalcedonenſe Concilium? Tamen nè quæcunque remaneret occaſio eis, q̃ tales calũnias applicant ſancto Chalcedonenſi Concilio, recitari perſpeximus ea, q̃ apud ſanctas Synodos, Epheſinam primã & Chalcedonenſem, pro Epiſtolis ſanctæ memoriæ Cyrilli, & religioſæ memoriæ Papæ antiquioris Romæ Leonis mota ſunt. Et cùm ex his accepiſſemus, quòd non aliter oportet ſuſcipi, quæ ab aliquo ſcribuntur, niſi priùs rectæ fidei ſanctorum patrum conſonare demonſtrentur, interlocuti ſumus recitari & definitionem, quæ de fide expoſita eſt à ſancto Chalcedonenſi Concilio, vt conferantur quæ in Epiſtola & quæ in definitione continentur. Quo facto, demonſtratum eſt contrariam per omnia Epiſtolam eſſe his, quæ definitione continentur. Nam definitio quidem conſonat his, quæ iudicata ſunt pro vna eademq́ue fide, tam à trecentis decem & octo ſanctis patribus, quàm à centum quinquaginta, & his qui priùs Epheſi conuenerunt. Impia autem Epiſtola illa cõtinet, quæ Theodorus & Neſtorius hæretici blaſphemauerunt, & defendit eos, & doctores ſibi adſcribit: ſanctos autem patres hæreticos vocat. Et illud autem omnibus facimus manifeſtum, quòd nec partes interlocutionum vnius vel ſecundi, quibus vtuntur Theodori & Neſtorij ſequaces, præterire ſuſtinuimus, ſed & iſtis & alijs omnibus interlocutionibus in medio prolatis, & his quæ eis continentur conſideratis, inuenimus quòd non aliter paſſi ſunt prædictum Ibam ſuſcipere, priuſquàm exegiſſent eum Neſtorium & impia eius dogmata, quæ in Epiſtola vindicantur, anathematizare. Et hoc fecerunt tam alij religioſi Epiſcopi prædicti ſancti Concilij, quàm illi duo, quorum interlocutionibus quidam vti conantur. Hoc enim & in

Act.16.

Gala.5.

Hæretici praué citãt ſcripta Patrum.

Eſa.59.

Ea ſola ſcripta recipiẽda, quæ Patribus ſunt conſona.

Theodorito obſeruauerunt, & exegerunt eum anathematizare ea, pro quibus accuſabatur. Si igitur Ibam non alio modo ſuſcipere ſuſtinuiſſent, niſi impietatem, quæ in Epiſtola continetur, condemnâſſet, & ſubſcripſiſſet definitioni, quæ pro fide à ſancto Concilio data eſt, quomodò conantur dicere, ſuſceptam eſſe impiam Epiſtolam ab eodem ſancto Concilio? Quæ enim, vt verè dicamus, participatio eſt iuſtitiæ & iniquitati? Et quę ſocietas eſt luci cum tenebris? Quę autem conuentio eſt Chriſti cum Belial? Aut quæ pars eſt fideli cum infideli? Quæ autem eſt commixtio templo Dei cum idolis? Repetitis igitur omnibus, quæ apud nos acta ſunt, iterùm confitemur, quòd ſuſcipimus ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicenam, Cōſtantinopolitanam, Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, quæ pro vna eademq; fide definiêrunt, prædicauimus & prædicamus. Eos autem, qui hæc non ſuſcipiunt, alienos Catholicæ Eccleſię iudicamus. Condemnamus autem & anathematizamus vnà cum omnibus alijs Hæreticis, q condemnati & anathematizati ſunt à pdictis ſanctis quatuor concilijs, & à ſancta Catholica & Apoſtolica Eccleſia, & Theodorū, qui Mopſueſtiæ Epiſcopus fuit, & impia eius conſcripta, & quæ impiè Theodoritus conſcripſit contra rectam fidem, & contra duodecim capitula ſancti Cyrilli, & contra Epheſinam primam Synodum, & quæ ad defenſionem Theodori & Neſtorij ab eo ſcripta ſunt. Super hæc anathematizamus & impiam Epiſtolam, quam dicitur Ibas ad Marim Perſam ſcripſiſſe, quæ denegat DEVM verbum de ſancta DEI genitrice & ſemper virgine Maria incarnatum, hominem factum eſſe, & ſanctæ memoriæ Cyrillum, qui rectè docuit, tanquàm hæreticum & ſimiliter Apollinario ſcribentem, criminatur: & inculpat quidem Epheſinam primam Synodum, tanquàm ſinè examinatione & quæſtione Neſtorio ab ea depoſito, & duodecim ſancti Cyrilli capitula impia & contraria rectæ fidei vocat: defendit autem Theodorum & Neſtorium, & impia eorum dogmata & conſcripta. Prædicta igitur tria capitula anathematizamus, id eſt, Theodorum impium Mopſueſtenum, cum nefandis eius conſcriptis, & quæ impiè Theodoritus conſcripſit, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & defenſores eorum, & qui ſcripſerunt vel ſcribunt ad defenſionem eorum, vel recta ea dicere præſumunt, vel omninò impietatem eorum nomine ſanctorum patrum, aut ſancti Chalcedonenſis Concilij defenderunt, aut defendere conantur. His ità cum omni ſubtilitate diſpoſitis, in memoria tenentes promiſſiones de ſancta Eccleſia factas, & qui dixit, quòd portæ inferni non præualebunt aduersùs eam, id eſt, hæreticorum mortiferæ linguæ: recordantes autem

Impudens hæreticorū calumnia. 2. Cor. 6.

Synodus anathemate plectit Theodorum, & ſcripta quędam Theodoriti, & Ibæ epiſtolam.

Anathematizant etiàm horum defenſores, &c.

Matth. 16. Portæ inferi, linguæ hęreticorū. Oſeæ 2.

& quæ per Oſeam de ea prophetata ſunt, in quibus dicit, Et ſponſabo te mihi in fide, & cognoſces Dominum; hæreticorum quidem effrenatas linguas, & eorum impijſſima conſcripta & eoſdem ipſos hæreticos, qui vſque ad mortem in ſua impietate permanſerunt, patri mendacij diabolo connumerantes, illis dicemus: Eccè omnes vos ignem accenditis, & cōualeſcere facitis flammam ignis: ambulabitis in lumine ignis veſtri, & per flammam quam accendiſtis.

Nos autem mandatum habentes per doctrinam rectam exhortari populum & loqui in cor Hieruſalem, id eſt, DEI Eccleſiam, meritò ſeminare quidem in iuſtitia feſtinamus, vindemiantes fructum vitæ, & illuminantes nobiſipſis lumen ſcientiæ ex diuinis ſcripturis & patrū doctrina, neceſſariū eſſe putauimus capitulis cōpræhendere & pdicationē veritatis, & hæreticorum, necnon eorū impietatis condemnationem.

Eſa. 50. Tit. 1. Eſa. 40. Oſeæ 10.

Si quis non confitetur patris & filij & ſpiritûs ſancti vnam naturam ſiue ſubſtantiam, & vnam virtutem & poteſtatem, Trinitatem conſubſtantialem, vnam Deitatem in tribus ſubſiſtentijs ſiue perſonis adorandam, talis anathema ſit. Vnus enim DEVS & pater, ex quo omnia: & vnus Dominus IESVS CHRISTVS, per quem omnia, & vnus ſpiritusſanctus, in quo omnia. I

1. Cor. 8.

Si quis non confitetur DEI verbi duas eſſe natiuitates, vnam quidem ante ſecula ex patre ſinè tempore incorporaliter, alteram verò in vltimis diebus eiuſdem ipſius, qui de cælis deſcendit, & incarnatus de ſancta glorioſa Dei genitrice & ſemper virgine Maria, natus eſt ex ipſa, talis anathema ſit. II

Si quis dicit alium eſſe Deum verbum, qui miracula fecit, & alium CHRISTVM, qui paſſus eſt, vel Deum verbum cum Chriſto eſſe naſcente de muliere vel in ipſo eſſe vt alterum in altero, & non vnum eundemq; Dominum noſtrum IESVM Chriſtum, Dei verbum incarnatum, & hominem factum, & eiuſdem ipſius miracula & paſſiones, quas volūtariè carne ſuſtinuit, talis anathema ſit. III

Si quis dicit, ſecundùm gratiam, vel ſecūdùm operationem, vel ſecūdùm dignitatem, vel ſecundùm æqualitatem honoris, vel ſecundùm authoritatem, aut relationem, aut affectum, aut virtutem vnitionem Dei verbi ad hominem factam eſſe, vel ſecundùm bonam voluntatem, quaſi quòd placuit DEO verbo homo, eó quòd benè viſum eſt ei de ipſo, ſicut Theodorus inſaniēs dicit: vel ſecundùm homonymiam, per quam Neſtoriani Deum verbum filium & Chriſtum vocātes, & hominē ſeparatìm Chriſtū & filiū nominantes, & duas perſonas euidenter dicentes, p ſolā nominationē, & honorē, & dignitatē, & adorationē, vnam perſonā, & vnū filium, & vnum Chriſtum confingunt dicere: ſed non confitentur vnitatem DEI verbi ad IIII

carnem animatam anima rationabili & intellectuali, ſecundùm compoſitionem ſiue ſecundùm ſubſiſtentiam factam eſſe, ſicut ſancti patres docuerunt, & ideò vnam eius ſubſiſtentiam cópoſitam, qui eſt Dominus noſter Ieſus Chriſtus, vnus de ſancta Trinitate, talis anathema ſit. Cùm enim multis modis vnitas intelligitur, qui impietatem Apollinarij & Eutychetis ſequuntur, interemptionem eorum quę conuenerunt, colentes, vnitionem ſecundùm cófuſionem dicunt: Theodori autem & Neſtorij ſequaces, diuiſione gaudentes, affectualem vnitatem introducunt. Sancta DEI Eccleſia vtriuſque perfidiæ impietatem reijciens, vnitionem DEI verbi ad carnem ſecundùm compoſitionem confitetur, quod eſt ſecundùm ſubſiſtétiam. Vnitio enim per compoſitionem in myſterio Chriſti non ſolùm inconfuſè ea, quę cóuenerunt, conſeruat, ſed nec diuiſioné ſuſcipit.

V. Si quis vnam ſubſiſtentiam Domini noſtri Ieſu Chriſti ſic intelligit, tanquàm ſuſcipientem plurimarum ſubſiſtentiarum ſignificationem, & per hoc introducere conatur in myſterio Chriſti duas ſubſiſtétias ſeu duas perſonas, & duarum perſonarum quas introducit, vnam perſonam dicit ſecundùm dignitatem, & honorem, & adorationé, ſicut Theodorus & Neſtorius inſanientes cóſcripſerunt, & calumniãtur ſanctam Chalcedonenſem ſynodum, tanquàm ſecúdùm iſtum impium intellectum vnius ſubſiſtentiæ vtentem vocabulo, ſed non confitetur Dei verbum carni ſecundùm ſubſiſtentiam vnitum eſſe, & propter hoc vnam eius ſubſiſtentiam ſeu vnam perſonam, & ſic & ſanctum Chalcedonenſe Concilium vnam ſubſiſtentiam Domini noſtri Ieſu Chriſti confeſſum eſſe, talis anathema ſit. Nec enim adiectioné perſonæ vel ſubſiſtentiæ ſuſcepit ſancta Trinitas, ex incarnato vno de ſancta Trinitate Deo verbo.

VI. Si quis abuſiuè & non verè Dei genitricé dicit ſanctam glorioſam ſemper virginé Mariam, vel ſecundùm relationem, quaſi homine puro nato, ſed non Deo verbo incarnato & nato ex ipſa, referenda autem, ſicut illi dicunt hominis natiuitate ad Deum verbum, eò quòd cum homine erat naſcente, & calumniatur ſanctam Chalcedonenſem ſynodú, tanquàm ſecundùm iſtum impium intellectum, quem Theodorus execrandus adinuenit, Dei genitricem virginem dicentem, vel qui hominis genitricé vocat aut Chriſtotocon, id eſt, Chriſti genitricem, tanq̃ ſi Chriſtus Deus non eſſet, & nó propriè & verè Dei genitricem ipſam confitetur, eò quòd ipſe, qui ante ſecula ex patre natus eſt Deus verbum, in vltimis diebus ex ipſa incarnatus & natus eſt, & ſic piè & ſanctam Chalcedonenſem ſynodum Dei genitricem eam eſſe confeſſam, talis anathema ſit.

Si quis in duabus naturis dicens, non vt in Deitate & humanitate, vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum cognoſci confitetur, vt per hoc ſignificet differentiam naturarum, in quibus incófuſè ineffabilis vnitio facta eſt, neq; Deo verbo in carnis naturam tranſmutato, neque carne in verbi naturam tranſducta, (manet enim vtrunq; hoc quod eſt natura, etiàm facta vnitate ſecúdùm ſubſiſtentiam) ſed pro diuiſione per partem talé excipit vocem in myſterio Chriſti, vel numerum naturarum confitendo in eodem Domino noſtro Ieſu Chriſto, Deo verbo incarnato, non intellectu tantummodò differentiam excipit earum, ex quibus & compoſitus eſt, non interemptam propter vnitaté, (vnus enim ex vtroque, & per vnum vtraq;) ſed in hoc numero vtitur, vt ſeparatim vnaquaque natura ſuam habente ſubſiſtétiam, talis anathema ſit. VII.

Si quis ex duabus naturis deitatis & humanitatis confitens vnitatem factam eſſe, vel vnam naturam Dei verbi incarnatam dicés, non ſic ea excipit, ſicut patres docuerunt, ꝙ ex diuina natura & humana vnitione ſecundùm ſubſiſtentiam facta, vnus Chriſtus effectus eſt, ſed ex talibus vocibus vnam naturá ſiue ſubſtátiam Deitatis & carnis Chriſti introducere conatur, talis anathema ſit. Secundùm ſubſiſtentiam enim dicentes vnigenitú Deum verbum carni vnitum eſſe, non cóſuſionem aliquam naturarum in ſe inuicèm factam eſſe dicimus, ſed magis pmanente vtraque hoc quod eſt, vnitum eſſe carni Deú verbum intelligimus. Propter quod & vnus eſt Chriſtus, Deus & homo, idem ipſe conſubſtantialis patri ſecundùm deitaté, & conſubſtantialis nobis idem ipſe ſecundùm humanitatem. Aequaliter enim & eos qui per partem diuidunt vel incidunt, & eos qui confundunt diuinæ diſpenſationis myſterium Chriſti, reijcit & anathematizat Dei eccleſia. VIII.

Si q̃s in duabus naturis adorari dicit Chriſtum, ex quo duas adorationes introducút, ſeparatìm Deo verbo, & ſeparatìm homini: vel ſi quis ad interemptionem vel ad confuſionem deitatis & humanitatis, vnam naturá ſiue ſubſtantiam eorum, quę conuenerunt, introducens, ſic Chriſtú adorat, ſed non vna adoratione Deum verbum incarnatum cum ꝓpria ipſius carne adorat, ſicut ab initio Dei eccleſiæ traditum eſt, talis anathema ſit. IX.

Si quis non confitetur Dominum noſtrú Ieſum Chriſtú, qui crucifixus eſt carne, Deum eſſe verum, & Dominum gloriæ, & vnú de ſancta Trinitate, talis anathema ſit. X.

Si quis non anathematizat Arrium, Eunomium, Macedonium, Apollinarium, Neſtorium, Eutychen, Origené cum impijs eorum conſcriptis, & alios omnes hæreticos, q̃ condemnati & anathematizati ſunt à ſancta catholica & Apoſtolica Eccleſia, & à ꝑdictis ſanctis quatuor Concilijs, & eos qui ſimilia præ- XI.

prædictis hæreticis ſapuerunt vel ſapiunt, & vſque ad mortem in ſua impietate permâſerunt vel permanent, talis anathema ſit.

XII. Si quis defendit impium Theodorũ Mopſueſtenum, qui dixit alium eſſe Deum verbũ, & alium Christum, à paſſionibus animæ & deſiderijs carnis moleſtias patientem, & à deterioribus paulatìm recedentem, & ſic ex profectu operum melioratum, & à * conſo-
*conuerſatione natione immaculatum factum, & tanquàm purum hominem baptizatum eſſe in nomine patris & filij & ſpiritusſancti, & per baptiſma ſancti ſpiritûs gratiam accepiſſe, & filiationem meruiſſe, & ad ſimilitudinem Imperialis imaginis in perſona Dei verbi adorari, & poſt reſurrectionem immutabilem cogitationibus & impeccabilem omninò factũ fuiſſe. Et iterùm dixit idem impius Theodorus, talem factam eſſe vn..ionem DEI verbi
Ephe.5. ad Chriſtum, qualem dixit Apoſtolus de viro & muliere (Erunt duo in carne vna) Et ſup alias innumerabiles blaſphemias, auſus eſt dicere, quòd poſt reſurrectionem cùm inſuf-
Iohan.20. flâſſet Dominus diſcipulis, & dixiſſet (Accipite ſpiritumſanctum) non dedit eis ſpiritũſanctum, ſed figuratìm tantummodò inſufflauit. Iſte enim & confeſſionem quam fecit
Ibid. Thomas, cùm palpâſſet manus & latus Domini poſt reſurrectionem, dicens (Dominus meus & Deus meus) inquit non eſſe dictum à Thoma de Chriſto. Nec enim dicit Theodorus Deum eſſe Chriſtum, ſed ad miraculũ reſurrectionis ſtupefactum Thomam glorificâſſe Deum, qui Chriſtum reſuſcitauit. Et quod peius eſt, etiàm in interpretatione, quã in Actus apoſtolorũ ſcripſit Theodorus, ſimilem fecit Chriſtum Platoni, & Manichęo, & Epicuro, & Marcioni, dicens, quòd ſicut illorum vnuſquiſque ex dogmate, quod inuenit, ſuos diſcipulos fecit vocari Platonicos, & Manichæos, & Epicureos, & Marcioniſtas: ſimili modo & cùm Chriſtus dogma inueniſſet, ex ipſo Chriſtianos vocari.

Si quis igitur defendit prædictum impiũ Theodorum, & impia eius conſcripta, in quibus tam prædictas, quàm alias innumerabiles blaſphemias effudit contra magnũ Deũ & ſaluatorem Ieſum Chriſtum, & non anathematizat eum, & impia eius conſcripta, & omnes qui ſuſcipiunt vel defendunt eum, & dicunt orthodoxè eum expoſuiſſe, & q ſcripſerunt pro eo, & eadem illi ſapuerunt, vel ſcribunt pro eo, vel impijs eius conſcriptis, & eos qui ſimilia illi ſapiunt, vel aliquandò ſapuerunt, & vſque ad mortem permanſerũt vel permanent in tali impietate, talis anathema ſit.

XIII. Si quis defendit impia Theodoriti conſcripta, quæ contra rectam fidem, & contra primam Epheſinam ſanctam ſynodũ, & ſanctum Cyrillũ & duodecim eius capitula expoſuit, & omnia quæ conſcripſit pro Theodoro & Neſtorio impijs, & pro alijs qui eadem prædictis Theodoro & Neſtorio ſapuerunt, defendens eos & eorum impietatem, & propter hoc impios vocans doctores Eccleſiæ, qui vnitatem ſecundùm ſubſiſtẽtiam DEI verbi ad carnem confitentur, & non anathematizat ea, & eos qui ſimilia eis ſapuerunt vel ſapiunt, inſupèr autem & omnes, q ſcripſerunt contra rectam fidem & ſanctum Cyrillum & duodecim eius capitula, & vſq; ad mortem in tali impietate permanſerunt, talis anathema ſit.

Si quis defendit epiſtolam, quam dicitur Ibas ad Marim Perſam hæreticum ſcripſiſſe, XIIII. quæ abnegat quidem Deum verbum de ſancta Dei genitrice & ſemper virgine Maria incarnatum, hominem factum eſſe, dicit autem purum hominem ex ipſa natum eſſe, quem templum vocat, vt alius ſit Deus verbum, & alius homo, & ſanctum Cyrillum, qui rectã fidem Chriſtianorum prædicauit, tanquàm hæreticũ, & ſimiliter Apollinario impio ſcripſiſſe criminatur, & inculpat primam Epheſinam ſanctam ſynodum, tanquàm ſinè examinatione & quæſtione Neſtorium condemnantem, & duodecim capitula ſancti Cyrilli impia & contraria rectæ fidei vocat eadem impia epiſtola, & defendit Theodorũ, & Neſtorium, & impia eorũ dogmata & conſcripta. Si quis igitur memoratam impiam epiſtolã defendit, & nõ anathematizat eam, & defenſores eius, & eos qui dicunt eam rectam eſſe, vel partem eius, & eos qui ſcripſerunt, vel ſcribunt pro ea, vel pro impietate q̃ in ea continetur, & præſumũt eam defendere, vel inſertam ei impietatem nomine ſanctorum patrum, vel ſancti Chalcedonenſis concilij, & in his vſque ad mortem permanent, talis anathema ſit.

Cùm igitur hæc ità rectè confeſſi ſumus, quę tradita nobis ſunt tam à diuinis ſcripturis, quàm à ſanctorum patrũ doctrina, & ab his, quæ definita ſunt de vna eademq; fide à prædictis ſanctis quatuor Concilijs, facta autem nobis & condemnatione contra hęreticos & eorum impietatem, necnon etiàm cõtra eos, qui defenderunt vel defendunt prædicta impia tria capitula, & permanſerunt in ſuo errore, vel qui permanent: ¶ ſi quis conatus fuerit contra hæc, quæ piè diſpoſuimus, vel tradere, vel docere, vel ſcribere, ſi quidem epiſcopus, vel clericus ſit, iſte tanquàm aliena à ſacerdotibus & ſtatu Eccleſiaſtico faciens, denudabitur epiſcopatu vel clericatu: ſi autem monachus, vel laicus ſit, anathematizabitur.

Eutychius, miſericordia Dei epiſcopus Conſtantinopoleos nouæ Romæ, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanã, Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt,

ſunt,& in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum cõſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius cõſcriptis, & omnia quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Apollinarius, miſericordia Dei epiſcopus Alexandriæ, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs ei⁹ conſcriptis, & oĩa quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Domninus, miſericordia Dei epiſcopus Theopolitanæ ciuitatis, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, vt omnia ſuprà capitula & dogmata cõtinent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quę ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos, & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum eius impijs conſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Rapheotanæ ciuitatis, vicem agens Euſtochij ſanctiſſimi patriarchę Hieroſolymitanę ciuitatis, vnà cum Georgio & Damiano religioſiſſimis epiſcopis, decreui quę propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quę ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno, & anathematizo ſuper alios hęreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ Epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Georgius, miſericordia Dei epiſcopus Tiberiadis, agens vicem Euſtochij ſanctiſſimi patriarchæ Hieroſolymitanæ ciuitatis, vnà cum Stephano & Damiano religioſiſſimis epiſcopis, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hęreticos, & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Damianus, miſericordia Dei epiſcopus Sozytanæ ciuitatis, agens vicem Euſtochij ſanctiſſimi patriarchæ Hieroſolymitanę ciuitatis, vnà cum Stephano & Georgio religioſiſſimis epiſcopis, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ Epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prędictum eſt, & impiam epiſtolã, quæ dicitur Ibæ & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Benignus, miſericordia Dei epiſcopus Heracleatanæ ciuitatis, quæ eſt primę Macedoniæ, agens vicem Eliæ ſanctiſſimi Archiepiſcopi Theſſalonicenſium ciuitatis, tam pro illo, quàm etiàm pro me decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà Capitula & dogmata cõtinent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Cæſareæ primæ Cappadociæ, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiẽs ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanẽs, ſicut ſuprà ſcriptũ eſt, cõdemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum cõſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Andreas, gratia Chriſti epiſcopus Epheſi, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut om̃ia ſuprà capitula & dogmata cõtinent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanã, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorũ cõſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Sextilianus, miſericordia Dei epiſcopus Eccleſiæ catholicæ Tunienſis, agens vicem Primoſi archiepiſcopi Carthaginis, totiusq; Concilij prouinciæ proconſularis, tam pro illo vel illis, quàm pro meipſo decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata cõtinent, & ſuſcipiẽs ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanẽs, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & om̃ia quæ impiè Theodoritus cõſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt vel ſapiunt, & ſubſcripſi.

Megethius, gratia Dei epiſcopus ſanctæ DEI catholicæ Eccleſiæ ciuitatis Heracleæ Thraciæ, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primã, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademq; fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum cõſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Anaſtaſius, miſericordia Dei epiſcopus Tabianenſium ciuitatis, agens vicem Dorothei religioſiſſimi epiſcopi Ancyranorum metropoleos, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonẽſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius cõſcriptis, & omnia quę impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prędictũ eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiũt, & ſubſcripſi.

Iohannes, miſericordia Dei epiſcopus Iliorum ciuitatis, agens vicem Euprepij, religioſiſſimi epiſcopi Cyzicenorum metropoleos, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſupra capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Euſebius, miſericordia Dei Epiſcopus Tyriorum metropoleos, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata cõtinent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptũ eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impiũ, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius cõſcriptis, & omnia quę impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Iohannes, humilis epiſcopus Nicomedi-

enſium metropoleos,decreui quæ propoſita ſunt,& cõfitens ſic habere,ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata cõtinent,& ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos,id eſt,Nicenã, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam,& Chalcedonenſem,& quę ab ipſis de vna eademq; fide definita ſunt,& in his omibus permanens,ſicut ſuprà ſcriptum eſt; condẽno & anathematizo ſuper alios hęreticos & impia eorum cõſcripta, Theodorum impium,q fuit Mopſueſtiæ epiſcopus,vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictũ eſt, & impiam Epiſtolam,quæ dicitur Ibę,& qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt,& ſubſcripſi.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Nicenorum metropoleos,decreui quæ propoſita ſunt,& cõfitens ſic habere,ſicut omia ſuprà capitula & dogmata cõtinent,& ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos,id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam,& Epheſinam primam,& Chalcedonenſem,& quæ ab ipſis de vnà eademque fide definita ſunt,& in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptũ eſt, cõdemno & anathematizo ſuper alios hęreticos & impia eorum conſcripta,Theodorũ impium,qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus,vnà cum impijs eius cõſcriptis,& omnia quæ impiè Theodoritus conſcripſit,ſicut prædictũ eſt,& impiam Epiſtolam,quæ dicitur Ibæ, & q ſimilia eis ſapuerũt & ſapiũt, & ſubſcripſi.

Conſtantinus,miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ Dei eccleſiæ Chalcedonenſiũ metropolitanę ciuitatis,decreui quę ꝓpoſita ſunt, & confitens ſic habere,ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent,& ſuſcipiẽs ſanctas quatuor Synodos,id eſt, Nicenam,Conſtantinopolitanam,& Epheſinam primam,& Chalcedonenſem,& quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt,& in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta,Theodorum impium,q fuit Mopſueſtiæ epiſcopus,vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia quæ impiè Theodoritus cõſcripſit,ſicut prędictum eſt, & impiam epiſtolã,quæ dicitur Ibę,& qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt,& ſubſcripſi.

Petrus,miſericordia Dei epiſcopus Tarſi metropolitanæ ciuitatis,decreui quę propoſita ſunt,& confitens ſic habere,ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor ſynodos,id eſt, Nicenam, Conſtantinopolitanam,& Epheſinã primam,& Chalcedonenſem,& quę ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptũ eſt, cõdemno,& anathematizo ſuper alios hęreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium,qui fuit Mopſueſtię epiſcopus, vnà cum impijs eius cõſcriptis,&omnia quę impiè Theodoritus conſcripſit,ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ,& qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt,& ſubſcripſi.

Iohannes,miſericordia Dei epiſcopus Cucuſenorum ciuitatis,agens vicem Palladij religioſiſſimi epiſcopi Melitenorum metropoleos,ſimiliter.

Iohannes,miſericordia Dei epiſcopus Cęſareæ Palæſtinæ,ſimiliter.

Pompeianus,miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ catholicæ ciuitatis Victorianæ prouinciæ Byzacenæ,ſimiliter.

Amazonius,gratia Chriſti epiſcopus Edeſſenorum metropolitanæ ciuitatis, ſimiliter.

Alexander, miſericordia Dei epiſcopus Grangrenorum metropoleos,ſimiliter.

Thomas,miſericordia Dei epiſcopus Apamenorũ metropolitanæ ciuitatis, ſimiliter.

Euphrantas,miſericordia Dei epiſcopus Tyanenſium metropoleos,ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Hierapolitanorum apud Euphratem metropoleos,ſimiliter.

Boſphorius,patientia Dei epiſcopus Neocæſarenſium metropoleos,ſimiliter.

Iohannes,miſericordia Dei epiſcopus Boſtrenorum metropoleos,ſimiliter.

Philippus,miſericordia Dei epiſcop' Myrenſiũ metropoleos Lydiæ,ꝓuinciæ, ſimilit.

Theodotus,miſericordia Dei epiſc. Seleucẽſium apud Iſauros metropoleos,ſimiliter.

Iulianus,miſericordia Dei epiſcopus Sardianorum metropoleos Lydiæ prouincię, ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Gortynæ, quæ eſt metropolis Cretenſium prouinciæ,ſimiliter.

Euſtathius,miſericordia Dei epiſcopus Damaſci metropolitanæ ciuitatis, ſimiliter.

Theodoſius,miſericordia Dei epiſcopus Rhodiorum metropoleos, ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Antiochenſiũ metropoleos Piſidiæ prouinciæ,ſimiliter.

Eulogius,miſericordia Dei epiſcopus Pergenorum metropolitanæ ciuitatis Pamphyliæ prouinciæ,ſimiliter.

Cyriacus,miſericordia Dei epiſcop' Amydenorum metropoleos,ſimiliter.

Seuerianus miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſię ciuitatis Aphrodiſiadis Carenſium prouinciæ,ſimiliter.

Seuerus miſericordia Dei epiſcop' Synnadenſium metropoleos Phrygię Salutariæ ꝓuinciæ,ſimiliter.

Petrus, miſericordia Dei epiſcop' Sidetanorũ metropoleos Pãphyliæ prouincię, ſim.

Abrahamius,miſericordia Dei epiſc. Sergiopoleos metropolitanę ciuitatis,ſimiliter.

Afignius,miſericordia Dei epiſcopus Tranapolitanorum ciuitatis, agens vicem Iohãnis religioſiſſimi epiſcopi Laodicenſiũ metropoleos Phrygię Pacatianę ꝓuincię, ſimil.

Iohannes,gratia Chriſti epiſcopus Adrianopo-

*Thraciæ nopolitanorum metropoleos * eminentiorum prouinciæ,ſimiliter.

Iohannes,miſericordia Dei epiſcopus Maronitanorum metropoleos Rhodię prouinciæ,ſimiliter.

Theodoſius,miſericordia Dei epiſcopus Iuſtinianopolitanorum metropoleos ſecundæ Cappadocum prouinciæ,ſimiliter.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Laodiceæ metropoleos Theodorianorum prouinciæ,ſimiliter.

Auxanon,miſericordia DEI epiſcopus Hierapolitanorum metropoleos, ſimiliter.

Euſtathius, miſericordia Dei epiſcopus Maximianopolitanorũ metropoleos, ſimil.

Paulus,miſericordia Dei epiſcopus Aemorum metropoleos Rhodopię prouincię, ſimiliter.

Dometius, miſericordia Dei epiſcopus Chalcidenſium ciuitatis,ſimiliter.

Aetherius, miſericordia Dei epiſcopus Anazarbenſium ſiue Iuſtinianopolitanorũ metropoleos,ſimiliter.

Valerianus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ catholicæ ciuitatis Obbæ,prouinciæ proconſularis,ſimiliter.

Dionyſius, miſericordia Dei epiſcopus Seleuciæ ciuitatis,ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Dryziparenorum metropoleos,ſimiliter.

Seuerus miſericordia Dei epiſcopus Pompeiopolitanorum ciuitatis Paphlagoniæ,prouinciæ,ſimiliter.

Georgius miſericordia Dei epiſcopus nouæ Iuſtinianæ Cypſelitanorum ciuitatis, ſimiliter.

Creſcus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ catholicæ Cuiculitanæ prouinciæ Numidiæ,ſimiliter.

Romanus miſericordia Dei epiſcopus Gabalorum,ſimiliter.

Gregorius, miſericordia Dei epiſcopus Iuſtinianopolitanorum ciuitatis magnę Armeniæ prouinciæ,ſimiliter.

Iohãnes miſericordia Dei epiſcopus Nyſſeorum ciuitatis,ſimiliter.

Baſilius, miſericordia Dei epiſcopus nouæ Iuſtinianæ Camulianenſium,ſimiliter.

Iohannes,miſericordia Dei epiſcopus Iuſtinianopolitanorum ſiue Barcuſenæ ciuitatis,ſimiliter.

Sergius,miſericordia Dei epiſcopus nouę Iuſtinianæ ſecundę Aegyptiorum,ſimiliter.

Chriſtophorus,miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Archadiopoleos Aſianorum prouinciæ,ſimiliter.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Clyſmatis,ſimiliter.

Theodoſius, miſericordia Dei epiſcopus Bybliorum ciuitatis,ſimiliter.

Leontius,miſericordia Dei epiſcopus Arcæ Armeniæ,ſimiliter.

Iohannes, miſericordia DEI epiſcopus Myrines prouinciæ Aſiæ,ſimiliter.

Alexander, epiſcopus Amphipoleos primæ Armeniæ,ſimiliter.

Thomas, gratia Chriſti epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Beriſſorum ciuitatis,ſimiliter.

Theodorus,miſericordia Dei epiſcopus Leontopoleos,ſimiliter.

Aemilianus,miſericordia Dei epiſcopus Antipyrgi ciuitatis,ſimiliter.

Ariſtodemus,miſericordia Dei epiſcopus Philomelenſium ciuitatis,ſimiliter.

Thalleleus, miſericordia Dei epiſcopus Adrianopolitanorum Piſidię prouinciæ, ſimiliter.

Theoctiſtus, miſericordia Dei epiſcopus Erythron ciuitatis prouinciæ Aſię,ſimiliter.

Diogenianus,miſericordia Dei epiſcopus Sozopolitanorum ciuitatis Piſidię prouinciæ,ſimiliter.

Baſſus, miſericordia Dei epiſcopus Thamiatheos,ſimiliter.

Anatolius,miſericordia Dei epiſcopus Cymęorũ ciuitatis prouincię Aſianę, ſimiliter.

Conon, humilis epiſcopus Magoedenſiũ ciuitatis Pamphylię prouincię,ſimiliter.

Diogenes,miſericordia Dei epiſcopus Cratianorum ciuitatis,ſimiliter.

Theoctiſtus,humilimus epiſcopus Pruſæ ciuitatis,ſimiliter.

Georgius, miſericordia DEI epiſcopus Ptolemaidos,ſimiliter.

Elias,miſericordia Dei epiſcopus Diocletianopoleos,ſimiliter.

Theonas,miſericordia Dei epiſcopus Cuſſitanorum ciuitatis,ſimiliter.

Theodorus,miſericordia Dei epiſcopus Lymirenſium ciuitatis Lyciæ prouinciæ, ſimiliter.

Zoſimus,miſericordia Dei epiſcopus Antandrenſium ciuitatis,ſimiliter.

Aſyncretius, miſericordia Dei epiſcopus Aradiorum ciuitatis,ſimiliter.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Botryenorum,ſimiliter.

Philippus,humilis epiſcopus Phellitanorum ciuitatis,ſimiliter.

Menas,miſericordia Dei epiſcopus *Myriangeli,ſimiliter.

Cyprianus,miſericordia Dei epiſcopus Coryceotanorum ciuitatis,ſimiliter.

Reſtutus,miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ catholicæ ciuitatis Mileon prouinciæ Numidiæ,ſimiliter.

Thomas,miſericordia Dei epiſcopus Cõſtantinorum ciuitatis Oſroenorum prouinciæ,ſimiliter.

Theodorus,miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Helenopoleos,ſimiliter.

Seuerus,miſericordia Dei epiſcopus Taborum,ſimiliter.

Theoctiſtus, miſericordia Dei epiſcopus Halicarnaſſenſiũ ciuitatis Carię prouinciæ, ſimiliter.

Thomas, miſericordia Dei epiſcopus Circeſij, ſimiliter.

Soterus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Aulonenſium, ſimiliter.

Gennadius, miſericordia Dei epiſcopus Zenonopolitanorum ciuitatis Pamphyliæ prouinciæ, ſimiliter.

Coſmas, humilis epiſcopus Malleotanorum ciuitatis, ſimiliter.

Dionyſius, miſericordia Dei epiſcopus Megarenſium ciuitatis, ſimiliter.

Callinicus miſericordia Domini Chriſti epiſcopus Opuntiorum ciuitatis, ſimiliter.

Paſchaſius miſericordia Chriſti epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Aegij ciuitatis, ſimiliter.

Eraſmus, miſericordia Dei epiſcopus Cybiratanorum ciuitatis, ſimiliter.

Sergius, miſericordia Dei epiſcopus Himereos, ſimiliter.

Iohãnes miſericordia Dei epiſcopus Neocæſareæ Euphrateſiæ, ſimiliter.

Thallelæus, miſericordia Dei epiſcopus Iſindorum Pamphyliæ prouinciæ, ſimiliter.

Creſconius, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſię catholicæ municipij Zatarenſis prouinciæ Numidiæ, ſimiliter.

Anatolius, humilis epiſcopus Sebaſtenorum ciuitatis, ſimiliter.

Nonnus, epiſcopus miſericordia Dei Dauron, ſimiliter.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Balaneotanorum, ſimiliter.

Victor miſericordia Dei epiſcopus catholicæ eccleſiæ municipij Sinna ꝓuinciæ proconſularis, ſimiliter.

Conſtantinus, miſericordia Dei epiſcopus ✻Midai, ſimiliter.

Macarius miſericordia Dei epiſcopus Prymneſiorum ciuitatis Phrygiæ ſalutaris prouinciæ, ſimiliter.

Megalus miſericordia Dei epiſcopus Myrenorum ciuitatis Phrygiæ ſalutaris prouinciæ, ſimiliter.

Genethlius, miſericordia Dei epiſcopus Dorylaij, ſimiliter.

Creſciturus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ catholicæ ciuitatis Boſſæ ꝓuinciæ proconſularis, ſimiliter.

Niceta, miſericordia Dei epiſcopus Epiphanienſium ciuitatis ſecundæ Ciliciæ prouinciæ, ſimiliter.

Alexander, miſericordia Dei epiſcopus Dionyſi ciuitatis, ſimiliter.

Pelagius miſericordia Dei epiſcopus Azanorum ciuitatis prouincię Phrygiæ Pacatianæ, ſimiliter.

Hieron, miſericordia Dei epiſcopus Anaſtaſiopolitanorum ciuitatis Phrygiæ Pacatianæ prouinciæ, ſimiliter.

Glaucus, miſericordia Dei epiſcopus Alionorum ciuitatis Pacatianę prouincię, ſimiliter.

Procopius, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Antenon Thebanæ ciuitatis, ſimiliter.

Petrus, miſericordia Dei epiſcopꝰ Domitiopolitanorum ciuitatis Iſauriæ prouincię, ſimiliter.

Iohannes, miſericordia Dei epiſcopus Colonenſium ſiue Theodoriadis ciuitatis, ſimiliter.

Phronymus, miſericordia Dei epiſcopus Simaitanorum Phrygiæ Pacatianæ prouinciæ, ſimiliter.

Iohannes, miſericordia Dei epiſcopus ſanctę eccleſiæ Doroſtoli ciuitatis, ſimiliter.

Vranius, miſericordia Dei epiſcopus Trallenorũ ciuitatis Lydiæ prouincię, ſimiliter.

Iohãnes, miſericordia Dei epiſcopus Cęſarenorũ ciuitatis Lydię ꝓuinciæ, ſimiliter.

Macedonius, miſericordia Dei epiſcopus nouæ Iuſtinianæ Bithyniæ prouinciæ, ſimil.

Ecdicius, miſericordia Dei epiſcopus Teni inſulæ, ſimiliter.

Eulogius, miſericordia Dei epiſcopus Dabon ciuitatis, ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Coradenſium ciuitatis, ſimiliter.

Elpidophorus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctę eccleſię Anaſtaſiopoleos Cariæ prouinciæ, ſimiliter.

Cyrion, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſię Dadimorum, ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Laodicenſium ciuitatis, ſimiliter.

Silas, miſericordia Dei epiſcopus Tiberiopoleos Pacatianę prouincię, ſimiliter.

Megas, miſericordia Dei epiſcopus Myrenorum ciuitatis, agens vicem Diogenis, religioſiſſimi epiſcopi Auguſtopolitanę ciuitatis, ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Ingilon ciuitatis, ſimiliter.

Iulianus, miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Zeugmatis, ſimiliter.

Dorymenes, miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Adraõ Arabię prouincię, ſimiliter.

Iohãnes, miſericordia Dei epiſcopus ✻Leri ciuitatis, ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Comanenſium ciuitatis ſecundę Armeniæ prouincię, ſimiliter.

Rufinus, miſericordia Dei epiſcopus Sebaſtianorum metropoleos, ſimiliter.

Conon, miſericordia Dei epiſcopus Semneatanorum ciuitatis, ſimiliter.

Cyriacus, epiſcopus ſanctę eccleſię Caſatanorum ciuitatis, ſimiliter.

Siſinnius, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Pręneti ciuitatis, ſimiliter.

Iulianus, miſericordia Dei epiſcopus Batnon ciuitatis, ſimiliter.

Anaſtaſius, miſericordia Dei epiſcopus Rachlenorum ciuitatis prouinciæ Tyriorũ, ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus ſan-

ſanctæ eccleſiæ Porthmi Græciæ prouinciç, ſimiliter.

Paulus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Stectorij ciuitatis Pentapoliticę regionis Phrygiæ ſalutaris prouinciæ, ſimiliter.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Amaſenorum claræ metropoleos, ſimiliter.

Paulus, miſericordia Dei epiſcopus Adraſenorum ciuitatis, ſimiliter.

Euander, humilis epiſcopus ſanctæ Dei eccleſiæ Cnidi ciuitatis, ſimiliter.

Menas, peccator & humilis epiſcopus Carpathorum inſularum, ſimiliter.

Eleuſiniꝰ, miſericordia Dei epiſcopꝰ Traianopolitanorum metropoleos Rhodopiæ prouinciæ, ſimiliter.

Sabbatius, miſericordia DEI epiſcopus Archadiopoleos, ſimiliter.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus metropoleos Iuſtinianæ nouę ſiue Daraſi, ſimiliter.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Cherſonis, ſimiliter.

Cyprianus, miſericordia Dei epiſcopus Adrianutheron ciuitatis, ſimiliter.

Iohãnes, miſericordia Dei epiſcopus Apamenorum ciuitatis Piſidiæ prouinciæ, ſimiliter.

Leontius, miſericordia DEI epiſcopus Amadeſſenorum ciuitatis, ſimiliter.

Theodorus, gratia Chriſti epiſcopus Byzienorum metropoleos, ſimiliter.

Paulus, miſericordia Dei epiſcopus Anchiali ciuitatis, ſimiliter.

Conon, miſericordia Dei epiſcopus Adrianitanæ ciuitatis, ſimiliter.

Explicit.

In hac ſynodo ſederunt epiſcopi CLXV.

DE V. SYNODIS OECVMENICIS, NICENA, CONSTANTINOPOLITANA PRIMA, EPHESINA PRIMA, Chalcedoneñ, & Conſtantinopolitana ſecunda, quæ eſt quinta vniuerſalis ſynodus, ſententia ſanctiſſimi Pontificis Gregorij I. ex lib. 1. Epiſtol. 24.

Rom. 10. Diſt. 15. Sicut.

PRæterea quia corde creditur ad iuſtitiam, ore autem cõfeßio fit ad ſalutem: ſicut ſancti Euangelij quatuor libros, ſic quatuor Concilia ſuſcipere & venerari me fateor: Nicenum ſcilicet, in quo peruerſum Arrij dogma deſtruitur: Conſtantinopolitanum quoquè, in quo Eunomij & Macedonij error conuincitur: Epheſinum etiam primum, in quo Neſtorij impietas iudicatur: Chalcedonenſe verò, in quo Eutychetis Dioſcorique prauitas reprobatur, tota deuotione complector, integerrima approbatiõe cuſtodio: quia in his, velut in quadrato lapide, ſanctæ fidei ſtructura conſurgit. Et cuiuſlibet vitæ atque actionis exiſtat, quiſquis eorum ſoliditatem non tenet, etiamſi lapis eſſe cernitur, tamen extra ædificium iacet. Quintum quoquè Concilium pariter veneror, in quo epiſtola, quæ Ibæ dicitur, erroris plena, reprobatur, in quo Theodorus perſonam mediatoris Dei & hominum in duabus ſubſtantijs ſeparans, ad impietatis perfidiam cecidiſſe conuincitur, & in quo ſcripta quoquè Theodoriti, per quæ beati Cyrilli fides repræhenditur, auſu dementiæ prolata refutantur. Cunctas verò, quas præfata veneranda Concilia perſonas reſpuũt, reſpuo: quas venerantur, amplector: quia dum vniuerſali ſunt conſenſu conſtituta, ſe & non illa deſtruit, quiſquis præſumit aut ſoluere quos religant, aut ligare quos ſoluunt. Quiſquis ergò aliud ſapit, anathema ſit. Quiſquis verò prædictarum Synodorum fidem tenet, pax ei ſit à Deo patre per Ieſum Chriſtum filium eius, qui cum eo viuit & regnat conſubſtantialiter DEVS in vnitate ſpiritûs ſancti, per omnia ſecula ſeculorum, Amen.

AVRELIANENSE

CONCILIVM SECVNDVM, CIRCA TEMPORA Papæ Vigilij.

TITVLI CANONVM HVIVS ſynodi prouincialis.

Vt nullus ad Concilium venire diſſimulet. 1
Vt metropolitanus prouinciales ad Concilium vocet. 2
Vt nihil de ordinationibus accipiant. 3
Vt nullus ſacerdotium pecunia appetat. 4
Vt nullus ad ſepeliendum ſacerdotem venire diſſimulet. 5
Vt qui ſepelit epiſcopum, deſcriptam domũ eccleſiæ relinquat. 6
De ordinatione metropolitanorum. 7
De captiuis diaconis, nè matrimonio copulentur. 8
Nè presbyter cum ſecularibus habitet. 9
Nè quis cum nouerca iungatur. 10
Nè infirmitate coniugium reſoluatur. 11
Nè in laſciuijs vota Deo reddantur. 12
Nè vllus præter epiſcopum apoſtolia dare pſumat. 13
De his, qui officium implere deſpiciunt. 14
De oblationibus interfectorum. 15
De his, qui literas aut baptizandi ordinem neſciunt. 16
De diaconiſſis, quæ cõiugio copulantur. 17
De ijſdem, nè ordinentur. 18
Nè Chriſtianus Iudæam, aut Iudæus Chriſtianam accipiat. 19
De his, qui ad idolorum cibos tranſeunt, & ſuffocata præſumunt. 20
De contumacibus Abbatibus. 21

AVRELIANENSIS SECVNdi concilij canones.

CVM ex præceptione glorioſiſſimorum regũ, in Aurelianenſem vrbem de obſeruatione legis catholicæ tractaturi, Deo auxiliante, conuénimus: ibique, quid de antiqs regulis, quid de nouis ambiguitatibus pro captu intelligentiæ, illuminãte Domino, ſenſerimus, expreſſimus ſigillatim: deſcriptisq; conſtitutionibus, quæ (Deo propicio) in poſterũ ſint obſeruanda, ex veterum canonum authoritate conſcripſimus.

1 Id ergò eſt conſtitutũ, vt nullus epiſcoporum, admonente metropolitano epiſcopo, niſi certa tædij cauſa detentus, ad concilium vel ordinationem conſacerdotis venire penitùs vlla excuſatione detrectet.

2 Vt metropolitani ſingulis annis comprouinciales ſuos ad concilium euocent.

3 Nè quis epiſcopus de quibuſlibet cauſis, vel epiſcoporum ordinationibus, cęterorumq; clericorum aliquid præſumat accipere: quia ſacerdotem, nefas eſt, cupiditatis venalitate corrumpi. Matth. 10. a

4 Si quis ſacerdotium per pecuniæ nundinum execrabili ambitione quæſierit, abijciatur vt reprobus: quia apoſtolica ſententia donum dei eſſe pręcipit pecunię trutina minimè comparandum. Act. 8.

5 Nullus epiſcopus ad ſepeliendum epiſcopum venire conficta occaſione diſſimulet, nè cuiuſlibet corpuſculum diutiùs inhumatum, negligentia interueniente, ſoluatur. Is verò epiſcopus, qui defunctum aduenerit ſepelire, præter expenſam neceſſariam, nihil precij pro fatigatione depoſcat.

6 Vt epiſcopus, qui ad ſepeliendum epiſcopum venerit, euocatis presbyteris in vnũ, domum eccleſiæ adeat, deſcriptamque idoneis perſonis cuſtodiendam ſub integra diligentia derelinquat, vt res eccleſię vllorũ improbitate non pereant.

7 In ordinandis metropolitanis epiſcopis antiquam inſtitutionis formulam renouamus, quam per incuriam omnimodis vidimus amiſſam. Itaq; metropolitanus epiſcopus à comprouincialibus epiſcopis, clericis, vel populis electus, congregatis in vnũ omnibus cõprouincialibus epiſcopis ordinetur; vt talis (Deo propicio) ad gradum huius dignitatis accedat, per quem regula eccleſię in melius aucta, plùs floreat.

8 Si quis diaconus, in captiuitate redactꝰ, vxori fuerit copulatus, reuerſus, ab officij omninò miniſterio remouẽdus eſt. Cui ſufficere debet, pro actûs ſui leuitate impleta pœnitentia, pro ſatisfactione communio.

9 Nullus * clericorum ſinè permiſſione epiſcopi ſui cum ſecularibus habitare pręſumat. Quod ſi fecerit, ab officij communione pellatur. * presbyterorum

10 Nullus nouercę ſuę, id eſt, vxori patris ſui, vlla copulatione iungatur. Quod ſi præſumpſerit, nouerit ſe anathematis ſupplicio feriendum.

11 Contracta matrimonia, accedente infirmitate, nulla voluntatis contrarietate ſoluantur. Quod ſi qui ex coniugibus fecerint, nouerint ſe communione priuandos.

12 Nè quis in eccleſia votum ſuum cãtando, bibendo, vel laſciuiendo diſſoluat: quia Deus talibus votis iritatur potiùs quàm placetur.

13 Abbates martyrarij, recluſi vel presbyteri, * apoſtolia dare non pręſumant. (Hic canon valdè obſcurè ſcriptus habetur.) * epiſtolia

14 Clerici, qui officiũ ſuum implere deſpiciunt, aut vice ſua ad eccleſiam venire detrectant, loci ſui dignitate priuentur.

15 Oblationes defunctorum, qui in aliquo crimine fuerint interempti, recipi debere cenſemus, ſi tamen non ipſi ſibi mortẽ probentur proprijs manibus intuliſſe.

16 Presbyter vel diaconus, ſinè literis, vel ſi baptizãdi ordinem neſciat, nullatenùs ordinetur.

17 Fœminæ, quę benedictionem diaconatûs hactenùs contra interdicta canonum acceperunt, ſi ad coniugiũ probâtur iterùm deuolutæ, à communione pellantur. Quòd ſi huiuſmodi contubernium, admonitæ ab epiſcopo, cognito errore diſſoluerint, in cõmunionis gratiã, acta pœnitentia, reuertant.

18 Placuit etiã, vt nulli poſtmodùm fœminæ diaconalis benedictio pro conditionis huius fragilitate credatur.

19 Placuit, vt nullus Chriſtianus Iudæã, neque Iudæus Chriſtianam in matrimonio ducat vxorem: quia inter huiuſmodi perſonas, illicitas nuptias eſſe cenſemus. Qui ſi cõmoniti à cõſortio hoc ſe ſeparare diſtulerit, à communionis gratia ſunt ſinè dubio ſubmouendi.

20 Catholici, qui ad idolorum cultum, non cuſtodita ad integrum accepti baptiſmi gratia, reuertuntur, vel qui cibis idolorum cultib' immolatis, guſtu illicitæ præſumptionis vtuntur, ab eccleſiæ cœtibus arceantur. Similiter & hi, qui beſtiarum morſibus extincto, vel quolibet morbo aut caſu ſuffocato veſcuntur.

21 Abbates, qui epiſcoporum præcepta deſpiciunt, ad communionẽ nec penitùs admittantur, niſi contumaciam humilitate ſuſcepta deponant. Sanè ſi qui poſt hanc diligentiſſimam ſanctionem nõ obſeruauerint, quæ ſunt ſuperiùs compræhenſa, reós ſe diuinitatis pariter & fraternitatis iudicio futuros eſſe cognoſcant.

¶ Honoratus in Chriſti nomine epiſcop' Bituricẽ, ſubſcripſi ſub die 9. Kalend. Iulij, anno 22. domini Childeberti regis. Aſpaſius epiſcopus *Eloſẽ, ſubſcripſi. Agrippin' epiſcopus Heduorum, ſubſcripſi. Aſclepius presbyter pro Adelphio epiſcopo Rauracenſi, ſubſcripſi. Præſidoni' presbyter pro Arthemio epiſcopo ſubſcripſi. Cronopius epiſcopus *Petragoricẽ, ſubſcripſi. Caliſt' epiſcopus ſubſcripſi. Clarentius epiſcopus ſubſcr. Eleutherius epiſcop. eccleſiæ Antiſiodorẽ, ſubſ. Aetherius epiſcopus Carnotẽ, ſubſcr. Eumerius epiſcopus Nannetẽ, ſubſ. *Emelius epiſcopus eccleſiæ Pariſienſis, ſubſ. Euſebius epiſcopus ſubſ. Flauius epiſcopus Rothomagẽ, ſubſ. Laurẽtius presbyter ꝑ Gallo epiſcopo Aruernorũ, ſubſ. Importun' epiſcopus ſubſ. Iniurioſus epiſcop' eccleſię Turonẽ, ſubſ. Iulianus epiſcopus eccleſię Vienẽ, ſubſ. Innocentius epiſc. ſubſc. Leontius epiſcop' Aurelianẽ eccleſię, ſubſ. Lupicinus epiſc. Engoliſmẽ, ſubſ. Lauto epiſ. Conſtãtinẽ, ſubſ. Orbatus presbyter ꝑ Leone epiſcopo Senonẽ, ſubſ. Marcus epiſ. ſubſ. Marcellus epiſc. ſubſ. Perpetuus epiſc. Abrincẽ, ſubſ. Pręſidius epiſcopus Conuenarũ, ſubſc. Paſſiuus epiſcopus Sagiẽ, ſubſc. Proculeianus epiſcopus Auciẽ, ſubſcripſi. Suſtratius epiſcopus Cadurcẽ. ſubſcripſi. Eledius presbyter pro Sebaſtio epiſcopo ſubſcripſi.

*Meldeſ. *Eloſatẽ

AVRELIANENSE

CONCILIVM TERTIVM TEMPORE CHILDEBERTI regis, circa tempora Vigilij Papę. Eſt prouinciale.

TITVLI CAPITVLORVM ſequentis Concilij.

Ne à metropolitano comprouinciales vocati ad ſynodum intra biẽnium celebrandum, venire prætermittant. 1
Nè à ſubdiacono & ſuprà quis ſe ꝓprijs vxoribus miſceat. 2
De electione metropolitanorum, & de conſenſu populi. 3
De familiaritate & cohabitatione extranearum mulierum cum clericis. 4
De oblatis & collatis baſilicis. 5
Qua ætate presbyter vel diacon' ordinetur. & nè duarum vxorum vir, aut renuptę maritus, aut pœnitentiam profeſſæ, nec publicè arrepticius promoueatur. 6
De ordinatis clericis, nè nubãt, & nè quis inuitus ordinetur. 7
De clerico conuicto de furto, aut falſitate, & de periuro. 8
De his, qui vxoribus defunctis, concubinas ſibi crediderint ſociandas. 9
De inceſtis coniunctionibus, vel ſi ante baptiſmum ſe coniunxerint, ignorantes, vel à quibus perſonis coniugalis copula ſit ſeruanda. 10
De clericis, propter patrocinia ſecularium, officium ſuum minùs implentibus. 11
De agris eccleſiæ ab epiſcopo inutiliter diſtractis, & diſtractorum tricennaria repetitione. 12
De mancipijs Chriſtianis, quæ Iudæorũ ſeruitio detinentur. 13
Vt Miſſarum celebritas hora tertia inchoetur. 14
Vt epiſcopi in diœceſi aliena clericos nõ ordinent, nec altaria conſecrare pręſumant, nec ſinè commendatitijs clericus vſquàm pergat. 15
De raptu virginum ſacrarum. 16
De eo quòd id, quod clerici beneficio eccleſiæ perceperint, à ſucceſſore minimè auferatur. 17
De clericis, qui in oratorijs ordinatiõem acceperint. 18
De clericis contumacibus. 19
De clericis iniuſtè oppreſſis à ſuis pontificibus. 20
De

De clericorum conſpiratione per rebellionem, in ſcripturis aut aliàs factam. 21
De ſacerdotibus eccleſiæ res debitas occupantibus, & in ſuam poteſtatem redigentibus, & de retinentibus defunctorũ oblationes. 22
Miniſtris eccleſiarum non liceat eccleſię res ſinè epiſcopi conſenſu alienare. 23
Quòd pœnitentia non ſit iuuenibus temerè credenda, nec ſenibus cõiugatis ſinè conſenſu cõmuni, nec his, qui accepta pœnitentia, ad militiã redierint ſecularem. 24
Nè ſeruus vel colonus ad honorem promoueatur ante receptam ingenuitatem. 25
Vt clericus honoratus, pecuniam non donet ad vſuram. 26
Quòd die Dominico operari non permittitur. 27
Vt ante Dominicam orationem expletam, de eccleſia nullus diſcedat. 28
Vt Iudæis, à die cœnæ domini vſq; in ſecundam ſabbati, inter Chriſtianos procedere non liceat. 29
De hæreticis vel Bonoſiacis. 30
Vt clericus ſinè pontificis ſui conſenſu, nullum ad iudicem trahat ſecularem, neq; laicus clericum. 31
Quid de epiſcopis, qui ſupraſcripta obſeruare diſtulerint. 32

CANONES AVRELIANEN. *concilij tertij.*

CVM in Dei nomine in Aurelianenſem vrbem ad ſynodale concilium veniſſemus, de his, quæ per longum tempus, obſeruatione ceſſante, fuerãt intermiſſa, priorum canonum tenore ſeruato, præſentibus regulis vetera ſtatuta renouauimus, & noua pro cauſarum vel temporum conditione addenda credidimus.

Capitulum primum.

¶Primùm, vt vnuſquiſq; metropolitanus in prouincia ſua cum cõprouincialibus ſuis ſingulis annis ſynodale debeat opportuno tempore habere concilium. Quòd ſi illum infirmitas aut neceſſitas certa tenuerit, vt ad alium conſtitutum locum adeſſe non poſſit, ad ſuam ciuitatem ſuos euocet fratres. quòd ſi intra biennium diuinitùs temporum tranquillitate conceſſa, admonitis comprouincialibus, à metropolitano ſynodus indicta non fuerit, metropolitanus ipſe pro euocationis tarditate anno integro Miſſas facere non præſumat. Quòd ſi euocati, non corporali infirmitate detenti, adeſſe ſua abuſione deſpexerint, ſimili ſententiæ ſubiacebunt. Qui tamen & hanc excuſationem ſibi nouerint eſſe ſublatam, ſi abſentiam ſuam diuiſione ſortis crediderint excuſandam.

2 Vt nullus clericorum, à ſubdiacono & ſuprà, & quos vxores in propoſito ſuo accipere inhibetur, proprię (ſi fortè iam habeat) miſceatur vxori. Quod ſi fecerit, laica cõmunione contentus, iuxta priorum canonũ ſtatuta ab officio deponatur. Quem ſi ſciẽs epiſcopus ſuus in hac vilitate permixtionis viuentem, ad officium poſteà admiſerit, & ipſe epiſcopus ad agendam pœnitentiam tribus menſibus ſit à ſuo officio ſequeſtratus.

3 De metropolitanorum verò ordinationib⁹ id placuit, vt metropolitani à metropolitano omnibus (ſi fieri poteſt) pręſentib⁹ cõprouincialibus ordinentur, ità vt ipſi metropolitano ordinãdi priuilegium maneat, quem ordinationis cõſuetudo requirit. Ipſe tamen metropolitanus, à comprouincialib⁹ epiſcopis (ſicut decreta ſedis apoſtolicę continent) cum conſenſu cleri vel ciuium eligatur: quia æquum eſt, ſicut ipſa ſedes Apoſtolica dixit, vt q pręponẽdus eſt omnibus, ab omnibus eligatur. De comprouincialibus verò ordinandis cum conſenſu metropolitani, cleri & ciuium, iuxta priorum canonum ſtatuta, voluntas & electio requiratur.

4 De familiaritate extranearum mulierũ licèt iam multa, quæ obſeruari debeant, multis canonicis ſententijs fuerint ſtatuta, tamẽ quod agnoſcitur ſæpè tranſcendi, conuenit replicari. Ideoque ſtatuimus, vt nè quis antiſtitum clericorumq; omnium licentiam habeat intra domũ ſuam, vllam abſq; his propinqs mulieribus, quas priores canones eloquuntur, habere perſonam. Quibus etiàm id ſpecialiter inhibetur, vt ſi quis clericorũ ſuſpicionem aduerſam ad obloquutionem populi de muliere quacunq; fortaſsis incurrerit, eam ſtatìm, ſi intra domum habet, abijciat. Si certè extranea, & ſui iuris eſt, ità omnibus conditionibus ſtudeat euitare, vt infãmia, quæ excitata eſt, abrogetur. Quòd ſi q̃libet ille antiſtitum vel clericorum, quod ſuprà ſcriptum eſt, vitare noluerit, pro inobedientia, triennij excommunicatione mulctetur. Quòd ſi adulterij permixtio fuerit approbata, in regradatione honorum, priorũ canonum ſtatuta ſeruentur. In quibus communicationibus metropolitanus à comprouincialibus ſuis, comprouincialis à metropolitano cum reliquis comprouincialibus diſtringatur.

5 Si quę oblationes in quibuſlibet rebus atque corporibus collatę fuerint baſilicis in ciuitatibus conſtitutis, ad poteſtatem epiſcopi redigantur. Et in eius ſit arbitrio, quid ad reparationem baſilicæ, aut obſeruãtium ibĩ ſubſtantiam deputetur. De facultatibus verò parochiarum vel baſilicarum, in pagis ciuitatum conſtitutis, ſingulorum locorum conſuetudo ſeruetur.

6 De clericorum pętermittenda cõuerſione, id omnimodìs obſeruetur, nè vllus ex laicis ante annualem conuerſionem vel ætatem legitimã, id eſt, 25. annorum diaconus, & triginta presbyter, ordinetur: ità vt de ipſis quoquè, qui ordinandi ſunt, clericis, regulari cuſtodiatur ſtudio, nè aut duarum vxorũ vir, aut renuptę maritus, aut pœnitentiã pro-

feſſus, aut * ſenius corpore, aut qui publicè aliquandò arreptus ſit, ad ſupraſcriptos ordines promoueatur. Quòd ſi ſciens epiſcopus contra hæc ſtatuta agendum eſſe crediderit, is quidem, qui ordinatur, ſuſcepto iuxta anteriores canones priuatur officio, ſed ille pro ordinationis temeritate ſex menſibus à celebrandis officijs ſequeſtretur. Quòd ſi Miſſas intra ſtatutum tempus facere præſumpſerit, anno integro omnium fratrum charitate priuetur. De quorũ promotionibus ſi quis clericus aut ciuis teſtis extiterit, quorũ teſtimonio dum creditur, frequenter pôtificis ignorantia preuenitur, cùm agnitum fuerit, ordinationem illicitè celebratam, anno integro à communione pellantur. Qui ſi in infirmitate deciderint, eis viaticum non negetur.

7 Clerici verò, qui cùm vxores non haberent, benedictione ſuſcepta, coniugia crediderint eligenda, qui volentes abſque vlla reclamatione in ętate fuerint legitima ordinati, cum ipſis mulieribus, quas acceperint, excommunicatione percellãtur. Quòd ſi inuitus vel reclamans fuerit ordinatus, ab officio quidem deponatur, ſed non à communione pellatur. Epiſcopus aũt, qui inuitum aut reclamantem præſumpſerit ordinare, annuali pœnitentiæ ſubditus, Miſſas facere non præſumat. De adulterijs autem honoratorũ clericorum id obſeruandum eſt, vt ſi quis adulteraſſe aut confeſſus fuerit vel conuictus, depoſitus ab officio, communione conceſſa, in monaſterio toto vitæ ſitæ tempore retrudaẽ.

Diſ.74. epiſcopus qui inuitum. Diſt.81. Si quis cle. ad. Et in decr. Iuo, lib.3.

8 Si quis clericus furtum aut falſitatem admiſerit, quia capitalia etiã ipſa ſunt crimina, communione conceſſa, ab ordine regradetur. De periurio verò id cenſuimus obſeruandum, vt ſi quis clericus in cauſis, quæ ſub iureiurando finiendæ ſunt, ꝓbuerit iuramenta, & pòſt, rebus euidentibus detegitur peieraſſe, biénium temporis excommunicatione plectatur.

9 De his, qui ex concubinis filios habẽt, & vxores legitimas habuerũt, aut defunctis vxoribus, ſibi concubinas publicè crediderint ſociandas, id obſeruandum eſſe cenſuimus, vt ſicut eos q iam ſunt clerici per ignorantiam ordinati, non remouemus: ità ſtatuimus, nẽ vlteriùs ordinentur.

10 De inceſtis coniunctionibus ità quæ ſunt ſtatuta, ſeruẽtur, vt hi, qui aut modò ad baptiſmum veniunt, aut quibus patrũ ſtatuta ſacerdotali prædicatione anteà in notitiã non venerunt, ità pro nouitate côuerſionis ac fidei ſuæ credidimus conſulendũ, vt contracta huc uſquè huiuſmodi coniugia, non ſoluantur: ſed in futurum, quod de inceſtis côiunctionibus in anterioribus canonibus interdictum eſt, obſeruetur: id eſt, vt nè quis ſibi ſub coniugij nomine ſociare præſumat relictam patris, filiã vxoris, relictam fratris, ſororem vxoris, côſobrinam, aut ſobrinam, relictam auunculi vel patrui. Quòd ſi qui in hoc inceſto adulterio potiùs quàm côiugio fuerint ſociati, quandiù ſe non ſequeſtrauerint, à communione eccleſiaſtica repellãtur. Illud etiàm adijciendum eſſe credidimus, vt in epiſcopi diſcuſſione conſiſtat, de his, qui in ciuitate ſua ac territorio conſiſtunt, & tali ſunt ordine ſociati, vtrùm ignorãter ad illicita coniugia venerint, an per contumaciam, quæ ſunt interdicta, preſumpſerint: quia ſicut his, qui per ignorantiam lapſi ſunt, ſubuenitur: ità illis, quibus priùs patrum ſtatuta in notitiam venerunt, quiq; etiàm côtra ſacerdotum interdicta, in tali permixtiõe verſantur, priorum canonũ in omnibus ſtatuta ſeruentur, vt non priùs ad communionem recipiantur, quàm inceſti adulterium (ſicut ſcriptum eſt) ſeparatione ſanauerint, quia in lege Domini manifeſtè legitur, Maledictus q dormit cum vxore patris ſui, cum priuigna, vel vxoris ſuæ ſorore, & reliqua his ſimilia. Quo fit, vt quos DEVS maledixit, nos, niſi emendatos, benedicere non poſſimus. Deut.17.

11 Si qui clerici miniſteria ſuſcepta quacunq; occaſione agere, ſicut & reliqui, detrectant, & excuſationẽ de patrocinijs quorumcunq;, nè officium impleant, prætendunt, ac ſacerdotes ſuos ſub huiuſmodi cauſa æſtimãt per inobedientiam contemnendos, inter reliquos clericos canonicos, nè hac licẽtia alij vitientur, nullatenùs habeantur, neq; ex rebus eccleſiaſticis cum canonicis ſtipẽdia aut munera vlla percipiant.

12 De agellis verò, cæteriſq; facultatibus eccleſiaſticis, à ſacerdotibus non alienandis, nec per contractus inutiles obligandis, priorum canonum ſtatuta ſeruẽtur, vt nobis per nullos contractus res eccleſiaſticas alienare, aut inutiliter liceat obligare. Ea etiàm, quæ de rebus eccleſiaſticis ab anteceſſoribus alienata, vel quibuſcunque inſtrumentis inutiliter in diſpendium Eccleſiæ obligata noſcũtur, & intra tricenaria tempora repetitio ſuppetit, quæ acta ſunt, ſuffragante iuſtitia, per publicum aut electorum iudicium reuocentur. Quòd ſi is, qui rem eccleſiaſticam tenet, admonitus iudicium declinãrit, quouſquè aut ad diſcuſſionem veniat, aut rem reſtituat Eccleſiaſticam, communione priuetur.

13 De mancipijs Chriſtianis, quæ in Iudæorum ſeruitio detinẽtur, ſi eis quod Chriſtiana religio vetat, à dominis imponitur: aut ſi eos, quos de eccleſia excuſatos tollent, ꝓ culpa, quę remiſſa eſt, affligere aut cędere fortaſsè prȩſumpſerint, & ad eccleſiam iteratò confugerint: nullatenùs à ſacerdote reddantur, niſi precium offeratur ac detur, quod mancipia ipſa valere pronũciauerit iuſta taxatio. Chriſtianis quoquè omnibus interdicim⁹, nè Iudæorum côiugijs miſceantur. Quod ſi fecerint, vſquè ad ſequeſtrationem, quiſq; ille eſt, communione pellatur. Item Chriſtianis côuiuia interdicimus Iudæorum, in quibus

bus ſi fortè fuiſſe probãtur, annuali excommunicationi ꝓ huiuſmodi contumacia ſubiacebunt.

14 De Miſſarum celebritate, in præcipuis duntaxàt ſolennitatibus, id obſeruari debebit, vt hora tertia Miſſarum celebratio in DEI nomine inchoëtur, quò faciliùs intra horas competẽtes ipſo officio expedito, ſacerdotes poſſint ad veſpertina officia, id eſt, in veſpertino tempore conuenire: quia ſacerdotẽ veſpertinis officijs ab eccleſia, talibus præcipuè diebus, nec decet deeſſe, nec conuenit.

15 Epiſcopus in diœceſes alienas, ad alienos clericos ordinandos, vel cõſecranda altaria, irruere non debet. Quod ſi fecerit, remotis his, quos ordinauerit, altaris tamen conſecratione manente, tranſgreſſor canonum anno à Miſſarum celebritate ceſſabit. De his verò clericis, qui ſub qualibet occaſione aut conditione in aliorum ciuitatibus vel territorijs crediderint immorãdum, nec ad vllum clericatûs honorem, abſque ſui epiſcopi ſcripto atque conſenſu, debeant promoueri. Verùm etiàm presbytero, diacono, vel ſubdiacono, ſinè epiſcopi ſui literis ambulãti, iuxta ſtatuta priora, communionem nullus impendat.

16 De raptoribus virginum conſecratarum, ſeu in propoſito ſub deuotione viuentium, id ſtatuimus, vt ſi quis conſecratæ vel deuotæ, id eſt, religionẽ profeſſę, vim inferre præſumpſerit, à communione Eccleſiaſtica vſque ad exitum repellatur, viatico tantùm ei, infirmitatis periculo, reſeruato. Quòd ſi, quæ rapta dicitur, cum raptore habitare conſenſerit, & ipſa excommunicatione ſimili feriatur. Quæ forma & de pœnitentibus ac viduis, in propoſito manentibus, ſub diſtrictione Eccleſiaſtica conſeruetur. Quòd ſi quis ſacerdos ſciens huiuſmodi perſonis communicauerit, anno integro pacem eccleſiæ non habebit.

17 De munificentijs verò ſacerdotum id obſeruandum, vt ſi quid præſenti tempore à clericis decedentium munificentijs habetur, vel poſſidetur, deincèps à ſucceſſoribus nullatenùs auferatur: ità vt qui deceſſorum largitatibus gaudent, officia eccleſiæ, obedientiam & affectum ſacerdotibus præbeant. De quibus tamen munificentijs, quæ præſenti tempore ab his (ſicut dictũ eſt) poſſidentur, ſi pro oportunitate epiſcopo placuerit, quod voluerit commutare, ſinè accipientis diſpendio, in locis alijs commutetur. De munificentijs verò ꝑſentibus, quas vnuſquiſque clericus pro ſua gratia eorum obſequijs exiſtimat conferẽdas, ſicut in arbitrio dantis eſt, vt tribuere, quibus voluerit, debeat: ità ſi inobedientia vel contumacia in aliquo accipientis extiterit, culpa agnita, in arbitrio ſit præſidentis, vtrùm vel qualiter debeat reuocari.

18 De his verò clericorum perſonis, quæ de Ciuitatenſis eccleſiæ officio, monaſteria, diœceſes, vel baſilicas in quibuſcunque locis poſitas, id eſt, ſiue in territorijs, ſiue in ipſis ciuitatib' ſuſcipiũt ordinãdas: in poteſtate ſit epiſcopi, ſi de eo, quod antè de eccleſiaſtico munere habebãt, eos aliquid aut nihil exindè habere voluerit: quia vnicuiq; facultas ſuſcepti monaſterij, diœceſis vel baſilicæ, debet plena ratione ſufficere.

19 Si quis ſuperbia elatus, officiũ ſuum indignatione quacunque implere noluerit, iuxta ſtatuta priora laica communione contentus, ab ordine depoſitus tam diù habeatur, quandiù digna (ſicut ſcriptum eſt) pœnitentia & ſupplicatione ſatisfecerit præſidenti põtifici: tamen illis regulariter, & charitatem integram, & quęcunque illis ſtipendiorum iuxta cõſuetudinem debentur, pro qualitate temporis miniſtranti. De quibus ſi querela procedat, officium agens, recurrat ad ſynodum.

20 Si quis clericorum circa ſe aut diſtrictionem, aut tractationem epiſcopi ſui putat iniuſtam, iuxta antiquas conſtitutiones recurrat ad ſynodum.

21 Si qui clericorum (vt nupèr multis locis, diabolo inſtigãte, actũ fuiſſe ꝑpatuit) rebelli authoritate ſe in vnũ cõiuratione intercedẽte collegerint, & aut ſacramenta interſe data, aut chartulã conſcriptã fuiſſe patuerit, nullis excuſatiõibus hęc ꝓſumptio ꝓuelletur: cùm in ſynodũ ventũ fuerit, in præſumptoribus, iuxta perſonarum & ordinum qualitatem, à pontificibus, qui tunc in vnum collecti fuerint, vindicetur: quia ſicut charitas ex pręceptis Dominicis corde, nõ chartulę conſcriptione, vel coniurationibus, eſt exhibenda: ità quod ſupra ſacras admittitur ſcripturas, authoritate & diſtrictione põtificali eſt reprimendum. 11.q. Si quis clericorum.

22 Si quis res eccleſiæ debitas vel proprias ſacerdotis, horrenda cupiditate occupauerit, retinuerit, aut à poteſtate ex cõpetitione pceperit, vt eas nõ reſtituat, nullis reb' excuſet: ſed ſi agnito iure eccleſiaſtico, non ſtatim Eccleſiæ vel ſacerdoti reformauerit, aut vt ipſum ius agnoſcere poſſit, in iudicium electorũ venire diſtulerit, tam diù à communione Eccleſiaſtica ſuſpẽdatur, quandiù reſtitutis rebus, tam eccleſiam quàm ſacerdotem reddat indemnem. Similis etiàm his, qui oblatiões defunctorum legaliter dimiſſas, quolibet ordine aſſignare tardauerint, vel retinere præſumpſerint, diſtrictionis Eccleſiaſticæ iuxta priores canones forma ſeruetur. Cui etiàm ſententię ſubiacebit, quiſquis ille quolibet ordine, quod pro deuotiõe ſua eccleſijs dedit, reuocare præſumpſerit.

23 Abbatibus, presbyteris, cæteriſq; miniſtris, de rebus eccleſiaſticis vel ſacro miniſterio alienare vel obligare, abſque permiſſu & ſubſcriptione epiſcopi ſui, nil liceat. 12.q.2 Abbatibus, presbyteris.

tionibus conſenſi. Lauto in Chriſti nomine Epiſcopus eccleſiæ Conſtantinenſis, his cõſenſi. Lucinius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Ebroiceñ, his cõſtitutionibus conſenſi. Pãtagathus in Chriſti nomine metrop. epiſcopus eccleſiæ Vienneñ, iuxta id, quod omnibus ſanctis coëpiſcopis meis, qui mecũ ſubſcripſerunt, placuit, patrũ ſtatuta ſequutus, his conſt. ſubſ. Placidus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Matiſconeñ, his conſt. conſenſi. Paſſiuus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Sagieñ. his conſt. conſenſi. Baudaſtis presbyter direct⁹ à domino meo Perpetuo epiſcopo Eccleſiæ Abrẽnceñ, ſubſcri. Ruſticus in Chriſti nomine Epiſcop⁹ Eccleſiæ Niuerneñ, his conſt. conſen.ſi. Eleutheri⁹ in Chriſti nomine Epiſcopus eccleſiæ Antiſiodoreñ, his conſt. conſenſi. Vincẽtius presbyter direct⁹ à domino meo Suſtratio Epiſcopo eccleſiæ Cadurcẽſis, his conſt. cõſenſi. Theodobaud⁹ in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Lexo[illegible]ceñ, his conſtitutionibus conſenſi. Vrſulus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Gratianopolitanæ, his co[illegible]ititu conſenſi.

¶ *Aurelianenſis concilij tertij finis.*

BREVIARIVM CAVSAE NESTORIANORVM ET EVTYCHIANORVM,

Circa tẽpora Vigilij papæ.

collectum à ſancto Liberato archidiacono Eccleſiæ Carthaginenſis regionis ſextæ, complectens cap. xxiiij. quorum ſequuntur tituli.

¶ Procœmium. 1

De Paulo Samoſateno, & quòd author ſit Neſtorianæ hæreſis. 2

De Apollinario, & quòd author ſit Neſtorianæ hæreſis. 3

De Neſtorij ordinatione, & eius hæreſi. 4

De ſynodo Epheſina prima, & Neſtorij damnatione. 5

De diſcordia Cyrilli Alexandrini, & Iohannis Antiocheni. 6

De ordinatione Maximini Conſtantinopolitani Epiſcopi. 7

De pacẽ Cyrilli & Ioannis. 8

De Cyrilli epiſtolis pro Oriẽtalibus epiſcopis ſcriptis. 9

De Neſtorianorum ſcãdalo & monachis Arrianorum. 10

De Eutyche presbytero & *Egumeno, & ei⁹ hæreſi, eiuſque damnatione. 11

*ſor.' archimandrita.

De ſynodo Epheſina ſecunda, & Flauiani morte. 12

De ſynodo Chalcedonenſi, & damnatione Dioſcori. 13

De exilio Dioſcori, & ordinatione Proterij Alexandrini Epiſcopi. 14

De ordinatione Timothei Aeluri, & morte Proterij. 15

De ordinatiõe Timothei catholici, & Petri hæretici. 16

De ordinatione Ioãnis catholici, & damnatione Acacij. 17

De epiſcopis Alexandrinis. 18

De Seuero, Iuliano, ac Macedonio. 19

De Gaiano & Theodoſio. 20

De Agapeto Papa, & Anthimo Cõſtantinopolitano epiſcopo. 21

De Silurio & Vigilio. 22

De Paulo Alexandrino epiſcopo, & monachis Hieroſolymorum. 23

De Pelagio & Theodoro Cappadociæ. 24

PROOEMIVM.

PEregrinationis neceſſitatibus defatigatus, & aliquatenùs feriatus animo à curis temporalibus, duarum hæreſum, hoc eſt, Neſtorianorum & Eutychianorum, ex eccleſiaſtica hiſtoria nupèr de Græco in Latinum trãſlata, & ex geſtis ſynodalibus, vel ſanctorum patrum epiſtolis hoc Breuiarium collegi, nectens temporum curricula illa, quæ in Græco Alexandriæ ſcripto accepi, vel grauiſſimorum hominum didici narratione fideli. Quod faciens pro mea eruditione & reſponſione contra falſiloquos vtrarunq; partium ſectatores, qui conſueto ſtudio aliter loquuntur de ſuis authoribus, quàm veritas habet, libenter offero catholicis fratribus, ignorantibus acta ipſarum hęreſum, & legere volentibus.

¶ *DE PAVLO SAMOSATENO, & quòd author ſit Neſtorianæ hæreſis.* *Cap. II.*

IGitũ Neſtoriani dogmatis author, vt multi volunt, Paulus agnoſcitur Samoſatenus epiſcop⁹, qui ſecut⁹ doctrinã antiquorũ hæreticorum, dominũ nóſtrum Ieſum Chriſtũ, purum hominem aſſeruit natum & paſſum. De ſancta verò & ſummè beata Trinitate, vt Græci tradunt, Sabellij ſententiam ſequutus eſt. Et propterea dicunt Nicenũ ſtatuiſſe cõcilium, Paulianos omninò baptizandos, ponentes differentiã inter Pauli Neſtorijq; doctrinam, eò quòd Neſtorius confundẽs exiſtentiã diuinitatis filij dei, Chriſtũ purũ hominẽ tradidit conceptũ atq; formatũ, & poſteà in Deũ prouectũ, hoc eſt, hominẽ deificatũ, & non verbũ carnẽ factũ, & habitãſſe in nobis, quod pręedicat euangeliũ, & catholica confitetur eccleſia, negat. Proptereà in Epitoma chronicorũ *Lucẽtius hoc ponit & dicit: Felice & Tauro conſulibus, Neſtori⁹ Cõſtantinopolitanus epiſcopus, nouũ eccleſijs molitur errorem inducere, prædicans Chrm hominẽ tantùm, nõ etiàm Deũ natũ, eiq; diuinitatẽ collatã eſſe pro merito dicit. Socrates verò in libro Eccleſiaſt. hiſt. dirimit Neſtorium

Iohan. 1. b

*Leontius

Niceph. lib. 14. cap. 32.

ſtorium à Paulo, eorumque differentiam ſic ponit: Appáret, inquit, Neſtorium ignorâſſe lectiones antiquorum. Quapropter, vt dixi, in ſermone ſolo moratus eſt. Et non ſolùm ſermonem examini dedit, ſed etiàm omninò Deum eſſe, qui natus eſt, denegauit. Nos autem fatemur, quoniam qui de ſancta virgine natus eſt, crucifixus eſt, Dominus eſt gloriæ, ſicut dicit Apoſtolus. Si enim cognouiſſent, nunquàm Dominum gloriæ crucifixiſſent. Porrò Neſtorius dicit: Noli gloriari Iudæe. Non crucifixiſti DEVM. tanquàm ipſe Dominus gloriæ, idem non ſit Deus. Nam quia purum hominem non dicit Chriſtum, ſicut Photinus, & Paulus Samoſatenus, etiàm homiliæ, quas fecit, oſtendunt. Nuſquàm enim DEI verbi ſubſiſtentiam perimit, ſed vbiquè eum ſubſiſtere confitetur, & habere ſubſiſtentiam, & non ſicut Photinus & Paulus Samoſatenus, eius ſubſiſtentiã perimentes. Hæc Socrates de Paulo & Neſtorio, cuius teſtimonio vtens, ſequar quid alia reſpódeat lectio: Ignarus Neſtorius expoſitióum ſanctorum patrum, prædicantium Dei filiũ vnitione naturæ ſuæ in perſonam ſuſcepiſſe hominem, quam non habet cum patre communem, propter indiuiduam & inſeparabilem patris & filij naturam, beatam Mariã noluit dicere Dei genitricem, nè patri quoquè natiuitatem applicaret, ignorans demũs, quòd pater & filius natura vnum ſunt, diſcreti perſonis: quoniam qui genuit, non eſt genitus: neque, qui genitus eſt, generauit. Hoc ignorantes Neſtoriani, quaſi nodoſam & indiſſolubilem nobis hactenùs proponunt quæſtionem, impudenter obijcientes patrem cum filio natum, ſi beatam Mariam θεοτόκον confiteamur. Verùm his ità ſe de Neſtorio habẽtibus, cœptum opus percurramus.

1. Cor. 2. b

De Apollinario, & quòd author ſit Neſtorianæ hæreſis.
Cap. III.

POſt damnationẽ Pauli Samoſateni, vna temporis generatióe trãſacta, Apollinaris Laodicen' epiſcop', de incarnatióe Dñi, Arrianorũ blaſphemiã ſequut', aſſerẽs contraria Paulo, carnẽ & omnipotẽs Dei verbũ, vnius eſſe prædicauit ſubſtantiæ, contentioſiſſimè aſſeuerans, verbum carnem factũ, vel aliquid verbi in carnem fuiſſe conuerſum atque mutatum, non autem carnem de Maria virgine ſumptã atque ſuſceptam, vt abſque peccato cóſubſtantialis nobis, & per omnia ſimilis agnoſcatur Chriſtus, ſicut ait Apoſtolus. Theodoritus epiſcop' in eccleſiaſtica hiſtoria Apollinarẽ & eius hæreſim ſic notat: Apollinoris (inquit) Laodicenus epiſcopus, dum pietatis indueret vultũ, & apoſtolica ſe fingeret dogmata cóſeruare, poſt paululum manifeſtus hoſtis apparuit. De diuina nanq; natura adulterinis rationibus vtebatur, gradus quoſdam dignitatum generans, & ſacramẽtum diſpenſationis imperfectum explanare præſumens, animamq; rationalem, quà corpus reſurgit, priuatam ſalute confirmans. Si enim animam non aſſumpſit, ſecundùm illius rationem, Deus verbum, neque medicinam animæ tribuit, neque honorem dedit, ſed corpus quidem terrenum ab inuiſibilibus virtutibus adoratur: anima verò ſecundùm diuinam imaginem facta, in inferiore permanſit, contumelijs induta peccati. Qui etiàm plurima ſuper hæc veſanus aſſeruit. Aliquandò enim pariter cófitebatur & ipſe ex ſancta virgine aſſumptã carnem: Aliquãdò verò, eam cum Deo verbo cælitùs deſcẽdiſſe: Aliquãdò, eum ipſum carnem factum, & ſumpſiſſe nihil ex nobis: aliaſque plurimas & inanes fabulas ſacris opinionibus copulabat, quas in præſenti dicere ſuperfluum iudicaui. Talia quidem ille dicens, non ſolùm ſuos peſte compleuit, ſed etiàm quoſdã noſtrorum fecit huiuſmodi lepræ participes. Poſt paucum verò tempus, dum ſuum viderent opprobrium, & Eccleſiæ claritatem, penè cuncti reuerſi ſunt. Non tamen priorem depoſuêre languorem, ſed magis plurimos conſtantiam latenter ſauciauerunt. Ex hac ergò radice in Eccleſijs germinauit vna carnis deitatiſque natura, & vt diuinitati vnigeniti paſſio copuletur, & alia quæcunque populis & ſacerdotibus certamina genuerunt. Et poſt pauca: Verùm Apollinaris præſulatu nudatus, nouitatem doctrinæ ſuæ aperta impudentia in eccleſia prædicabat, ducem ſemetipſum oſtendens hæreſeos. Quapropter appáret ex omnibus ſuperiùs dictis atque prolatis, à Paulo Neſtorianos fuiſſe propagatos, & ab Apollinari, vnius naturæ prædicatores, vt ſunt Acephali & Eutychiani. Cuius dictis & epiſtolis reſpondebat eo tempore Dioſcorus Tarſeñ epiſcopus, deindè Gregorius Nazianzenus, Baſilius, & Theodorus Mopſueſtenus, probabiliter oſtendentes ex diuinis teſtimonijs duarum proprietates naturarum in vna Chriſti perſona, ſicut ipſa probant eorum volumina. Sequimur iam nunc, vtrarunque hæreſium authoritatibus demóſtratis, earum acta narrare, ſicut præfatio pollicetur.

Lib. 5. cap. 3.

De Neſtorij ordinatione, & eius hæreſi.
Cap. IIII.

POſt Apollinaris damnationẽ & depoſitionem aliquãtis temporibus euolutis, mortuo Siſinnio, qui poſt obitum beati Attici, Cóſtantinopolitanæ eccleſiæ præſulatũ ſuſceperat, viſum eſt Imperatoribus, nullum ordinare de Cóſtãtinopolitana eccleſia pótificem: ſed ab Antiochia Syriæ, vndè priùs illa eccleſia Ioannem ſuſceperat, aliquem aduenam accerſire, & epiſcopum facere. Et ſicut Socrates in Eccleſiaſtica narrat hiſtoria, Li. 7. ca. 29. Erat quidam presbyter Antiochiæ nomine Neſtorius, genere Germanicienſis, boni eloquij, quem quaſi vtilem ad docendum Conſtanti-

ſtantinopolim principes euocauerunt. Et tranſactis tribus menſibus, ab Antiochia venit Neſtorius, qui caſtitate inter plurimos pręcipuus habebatur. Quibus autem moribus inſtitutus fuerit, ſapientes à prima eius homilia cognouerunt. Erat cum eo & Anaſtaſius presbyter pariter deſtinatus, quem nimìs honorabat, & conſiliarium habebat in cauſis ſuis. Ordinato ergò Neſtorio die primo menſis Aprilis, conſulatu Felicis & Tauri, Anaſtaſius corā Eccleſia docens: Dei, inquit, genitricem Mariam nullus dicere pſumat, quoniam Maria homo fuit, & Deum ab homine generari nimìs eſt impoſſibile. Quod cùm pariter audiſſent plurimi clericorum & laicorum, multùm cõturbati ſunt. Didicerant enim antiquitùs, Deum confiteri Chriſtū, & nullatenùs per diſpenſationem hominem à Deo ſeparatum credebant. Tumultu ergò facto in Eccleſia, Neſtorius volens firmare Anaſtaſij ſermonem, eô quòd eum honoraret, tanquàm blaſphemum noluit arguere, ſed frequenter hoc coram Eccleſia docebat, & agitabat hanc quęſtionem cum contentionibus, abnegans DEI genitricis confeſſionem. Vndè diuiſio nata eſt in Eccleſia, & concuſſionem magnam orbi terrarum tepidiſſimi tractatus Neſtorij concitauerunt. Sed eo non emēdante, Conſtantinopolitana eccleſia erat in ſcandalo, & velut in nocturna lite repleta omni confuſione, ſociorum & hoſtium nulla erat agnitio, diuerſis nunc his, nūc alijs conſentientibus, & verba propria mutantibus, quoniam Neſtorius in ea erat opinione, quòd omninò purum hominem diceret CHRISTVM, introducens in Eccleſiam Pauli & Photini doctrinam. Quod audiens Cyrillus Alexandrinus epiſcopus, cui tunc dabatur primatus de talibus agendi, venerunt ad eum aliqui de populo Conſtantinopolitano non communicantes Neſtorio, & ſuggeſſerunt ei, quæ Conſtantinopoli acta fuerant. Direxit ergò Neſtorio epiſtolam Cyrillus, cuius eſt principium, Venerabiles filij ac fide digni: perſuadens ei, vt ſi in plebe lapſus fuerat ſermo, in tractatibus corrigeretur, vt Dei puerperam diceret ſanctam virginem, id eſt, θεοτόκον, vt totius orbis offenſio conquieſceret. Iam enim quaterniones expoſitionum eius per Antiochum quendam illuſtrem papa Cæleſtinus acceperat, dogmaque ipſius Neſtorij manu eius ſubſcriptum, & ab eo directum legerat atque tractauerat, totusque Oriens ex eius ſcriptis iam cognitum habebat. Sed Neſtorio emendare nolente, rursùs quoquè Cyrillus ſecundam ad eum direxit epiſtolā, cuius eſt principium, Obloquūtur me quidam apud tuam fraternitatem: qua ei & incarnationis CHRISTI plenā reddidit rationem, rogans eum, vt cum eo illa ſentiret, vt eccleſiarum pax perſtaret incolumis, & ſacerdotibus indiſciſſa cōcordia permaneret. Adhæc autem Neſtorius contrariam ſcribens Cyrillo epiſtolam, cuius principium eſt, Iniurias quidem, quæ contra nos ſunt, mirandarum tuarum literarum. Veruntamen beatā Mariam θεοτόκον noluit dicere, nec ſuū emēdauit errorem. Iohānes quoquè Antiochenus direxit Neſtorio epiſtolam, cuius eſt principium, Meam intētionem circa tuam reuerentiam: per quam eum hortatus eſt, nè ſe repelleret bonum ſibi futurum conſiliarium, dum eum dicere piget, beatam virginem DEI genitricem, quod ſancti patres docuerunt & ſcripſerunt. In qua epiſtola meminit Theodori Mopſueſteni, oſtendēs ei retractationis exemplum, quomodò ille dum tractat, tumultu facto, ſurgens fortiſſimus vir, ſinè confuſione ſuam ſententiam retractauit, & quæ parùm prodeſſe ignorantibus videbantur, velociter ad vtilitatem correxit eccleſiæ. Sed hanc Neſto..us contemnens, ciuitati ſuæ odibilis factus eſt. Cyrillus verò per Poſſidonium diaconum ſuum retulit de eo papæ Cęleſtino, & qđ Conſtantinopoli ageretur, ei per epiſtolam ſuam allegauit. Idem Cyrillus tertiam Neſtorio ſynodicam direxit epiſtolam, in qua & duodecim capitula cōtra eius dogma dictauit & inſeruit. Et eſt principium: Dicente Domino, Qui amat patrem ſuū, aut matrem ſuam plùs q̄ me, non eſt me dign⁹. Cuius exemplar epiſtolę pueniens ad Ioannē Antiochenum, offenſus eſt in ipſis Cyrilli capitulis. putauit enim eum, dum immoderatè occurreret Neſtorio, in ſectam Apollinaris incidiſſe. Mandauit ergò Andreę & Theodorito epiſcopis concilij ſui, vt ſcripto reſponderent contra ipſa xij capitula, tāquàm Apollinaris dogma inſtaurantia. Cognoſcens itaque Neſtorius, quòd Cyrillus non pateretur eccleſiā ſic eſſe in perturbationibus, & populos in ſcādalo, ſubripuit pio principi Theodoſio, vt ſacram ad eum dirigeret, & à ſua eum perſecutione cōpeſceret. Et ſcripſit quidē eum ad ſacram Imperator, arguens eum tanquàm inquietū & ſcandala ſectantem, qui ſinè conſortio ſacerdotum ageret atque ſcriberet.

¶ *De ſynodo Epheſina prima, & Neſtorij damnatione.*
Cap. V

ET poſt hæc ſcripſit aliam ſacrā ad vniuerſos epos, vt Epheſum cōuenirent, & conferrēt de Neſtorij libris & Cyrilli iudicium. Scripſit Imperator ſacrā & beato Auguſtino Hipponeñ epo p Ebagnium magiſtrianū, vt ipſi cōcilio pſtaret ſui præſentiā. Qui Ebaginus veniens Carthaginē magnā, audiuit à Capreolo ipſius vrbis antiſtite, beatum Auguſtinum ex hoc mūdo migrâſſe ad Dominū. Acceptiſq; ab eo ad Imperatorem literis, loquentibus de obitu beati Auguſtini, Cōſtantinopolim, vndè venerat, redijt. Porrò Capreolus archiepiſcopus propter impe-

Suprà Tomo iſto 2, pag. 32.

ratoriam

tus Vandalorum, Aphricanas regiones obſidentium, vniuerſale non valens congregare concilium, Veſſulam diaconum ſuum miſit Epheſum ad concilium legatum. Cæleſtinus verò papa Romanus ſcripſit Neſtorio increpationis epiſtolam cum exhortatione & vituperatione, quia errare nō debuerit, ad cuius ordinatiōem gauiſus eſt. Et eſt eius principium, Aliquātis diebus vitæ noſtræ: tribuens ei decem dierum ſpatium, hoc eſt, à prima die acceptionis ipſius epiſtolæ, vſque in vltimam diem, vt ſi minimè Neſtorius emendaret expoſitiones ſuas, & reuocaret ad eccleſiam, qui propter Chriſtum, qui eſt caput eius, ab eo fuerant expulſi, cognoſceret ſe ab eius collegio & omnium ſanctorum epiſcoporum conſortio eſſe ſeparatum, inſinuans ei dediſſe vicem ſuam in cōcilio Cyrillo per epiſtolam ſuam, cuius principium eſt, Triſtitiæ noſtræ, ſanctitatis veſtræ literæ: qua Cyrillum admonuit, vt ſi per illos decem dies doctrinam ſuam minimè Neſtorius emēdaret, diſponeret eum à communi corpore remouendum, & prouidendum illi eccleſiæ. eadem de re pariter ſcripſit Ioāni Antiocheno, Ruſo Theſſaloniceñ, Iuuenali Hieroſolymitano, & Flauiano Philippeñ archiepiſcopis. Scripſit & ad clerum Conſtantinopolitanum, admonēs eos contra doctrinam Neſtorij fortiter ſtare, eiusque perſecutiones patienter ferre, quæ fructus afferunt coronarum, ſcientes, ab eo excommunicatos vel deiectos, in Apoſtolicæ ſedis permanere cōmunione. Continuò autem poſt Paſchalem feſtiuitatem Neſtorius cum maxima multitudine venit Epheſum, & inuenit plurimos epiſcopos collectos. Porrò Cyrillus Alexandrinus modicùm retardatus, circa Pentecoſten occurrit, & Iuuenalis Hieroſolymorū. Sed Ioanne Antiocheno remorante, quæſtionem mouebant præſentes epiſcopi de B. Maria Dei genitrice. Cyrillus autem deflorationes quaſdam librorum Neſtorij faciebat, eum perturbare volens. Erat enim (vt dicitur) eius inimicus. Et cùm plurimi Deum confiterentur Ieſum Chriſtum, Ego (inquit Neſtorius) qui fuit duorum vel trium menſium, nunquàm confiteor Deum, qua gratia ter mūdus ſum à ſanguine veſtro, & amodò ad vos non venio. Et his dictis, cum reliquis congregabatur epiſcopis, qui eius ſententiam ſequebantur. Præſentes ergò epiſcopi, in duos ordines ſunt diuiſi. Porrò Cyrillus cū ſuis habens vices ſedis Apoſtolicæ, concilio euocato ducentorum epiſcoporum, Neſtorium vocauerunt. At ille venire noluit, differens vſque in præſentiam Ioannis Antiocheni. Scripſerat enim ipſe Ioannes de itinere Cyrillo, poſitus in ſexta manſione, feſtinationem ſuam, & itineris labores, animalium ruinas, & epiſcoporum, qui ſecum erant, neceſſitates inſinuās. Qui verò circa Cyrillū erāt epiſcopi, homilias Neſtorij, quas de hac quæſtione protulerat, ſępiùs relegentes, priuſquàm Orientis concilium & aliquarū prouinciarum epiſcopi ipſi concilio coniuncti, ad ſynodum occurrerent, iudicantes Neſtorium, tanquàm blaſphemantem Dei filium, damnauerunt. Hoc facto circa Neſtoriū, Ioannes & epiſcopi, qui cum eo erant, alterum concilium apud ſe facientes, damnauerunt Cyrillum, & cum eo Memnonem Epheſiorum epiſcopum.

Eccleſiaſticæ hiſtoriæ lib. 12. cap. 5.

¶ De diſcordia Cyrilli Alexandrini, & Ioannis Antiocheni.

Cap. VI.

Eccleſiaſticę hiſto. vbi ſupra. 6. cap.

POſt biduum verò venit Ioannes Antiochenus: & cognoſceñs ità acta, quæ ſuprà diximus, & poſt hęc quæ geſta fuerant in damnatione Neſtorij, & illa xij. capitula Cyrilli, in ipſo concilio ſuſcepta & confirmata, indignabatur valdè cōtra Cyrillū, tanquàm ſeditionis authorē, quòd feruentiſſimè Neſtorij feciſſet damnationem. Qui autem cum Ioanne conuenerant epiſcopi, id eſt, Alexāder Apameæ, Ioannes Damaſci, Aſianus Seleuciæ, Alexander Hierapoleos, Himerius Nicomedię, Helladius Tarſi, Maximus Anazarbi, & cæteri numero xxxiiij. qui tūc cum eo Epheſi occurrerant, querebantur de Cyrillo, dicentes: Secundùm iuſſionē principū, cur nō ſunt expectati aliarū prouinciarū epi. vt quomodò iudicauit de libris Neſtorij, & de Cyrilli dictis conciliū iudicaret? Congregatis ergò illis Epheſi, Ioannes cōtra Cyrillū & Memnonē ità inuectus eſt: Orabam⁹ quidem ſecundùm regulas ſanctorū patrū & ſecundùm literas pijſſimorū & Chriſtianorū Imperatorū noſtrorū cū pace fieri ſynodū. Qm̄ aūt audacia & ſeditiōe & hæretico ſenſu vtentes, ſoli cōſediſtis, nobis propinquātibus, ſecūdùm literas pijſſimorū Imperatorum noſtrorū, & om̄i turba ſanctā ſynodum impléſtis, vt nè requirerenī capitula, q̄ cōueniunt Apollinaris & Arrij & Eunomij perfidiæ & impietati, neque expectâſtis pręſentiam ſanctorum epiſcoporum, qui vndiquè à pijſſimis Imperatoribus cōuocati ſunt, cùm magnificentiſſ. comes Candidianus in ſcriptis, & ſinè inſcriptis p̄cepiſſet vobis, nil tale præſumere, ſed expectare commune om̄ium ſanctorum Epiſcoporum conciliū: ideò ſcitote, quòd depoſiti eſtis & alieni ab Epiſcopatu tu Cyrille Alexandrine Epiſcope, & tu Mēnon huius ciuitatis, & om̄i Eccleſiaſtico miniſterio alieni, vtpotè vniuerſæ ſeditionis & iniq̄tatis authores, qui, vt regulæ patrum & imperiales ſanctiones decalcarētur, cauſam dediſtis. Cęteri autem omnes, q̄ conſenſiſtis ſeditioſis, agentes cōtra leges & aduersùs ſanctiōes imperiales, excommunicati eſtis, donèc agnoſcētes propriū delictū, pœnitentiam agatis, & fidē ſanctorū patrū, qui in Nicea cōgregati ſunt, ſuſcipiatis, nihil aliud nouum introducentes, & anathematizètis hæretica capitula, q̄ à Cyrillo Alexandrino

no epiſcopo expoſita ſunt contra Euangelicam & Apoſtolicam doctrinam, & ſequamini literas pijſſimorum & Chriſtianiſſimorum Imperatorum noſtrorum, quæ iubent quæri, & ſubtiliter de fide cum pace examinationem fieri. Hác interlocutionem ſuam Ioannes & qui cum eo erant, aduersùs Cyrillum & Memnonem Epheſi publicè proponentes, vtrorunq; damnationem literis ſuis Imperatori inſinuauerũt, quarum eſt principium: Pietas veſtra præfulgens ad beneficium orbis terrarum. Poſt hæc aduenerunt ab Heſperia ad concilium legati papæ Cæleſtini Archadius & * Præiectus epiſcopi, & Philippus Eccleſiæ Romanæ presbyter. Quibus reſidẽtibus, Cyrillus & Memnon obtulerunt libellos in concilio, conteſtationem deponentes aduersùs Ioannem Antiochenũ, & qui cum eo erãt epiſcopos, vt euocarentur, & redderent cauſas depoſitionis ſuæ. Vocati ergò à concilio per Danielem Colonæ ſecundæ Cappadociæ, & Commodum Tripolis Lydiæ, & Timotheum Helleſponti epiſcopos, vnà cum Muſonio notario cum anagnoſtico, per interannunciantem diaconum, tale acceperunt reſpõſum: Neq; vos mittatis ad nos, neq; nos ad vos, quoniam de vobis reſponſum principis expectamus. Igitur Cyrillus cum * Memnone volentes ſe vlciſci, Ioannem damnauerunt, & omnes quicum eo conuenerant, & multa mala pari faſtu vtriq; Epheſi pertulerunt. Porrò Imperator per Ioannem comitem ſacram ſcripſit omni concilio, & ad locum, dicens: Neſtorij, Cyrilli, & Memnonis damnationem ſuſcipimus: alia verò, quę apud vos geſta ſunt, reprǽhendimus, Chriſtianam fidem rectitudinemq; cuſtodiẽtes, quam ex patribus progenitoribusq; ſuſcepimus. Sed euntibus de concilio ſeptem & ſeptẽ epiſcopis, ſatisfecere Imperatori, quia magnum & vniuerſale concilium omnia regulariter agens, damnauit Neſtorium. His agnitis, iuſſit eos Imperator eccleſiã ingredi, & pro Neſtorio alium ordinare Epiſcopum. Et poſt hæc iuſſit omnes Epiſcopos abire, vnumquenq; in propriam regionem. Et ità Ioannes cum ſuis Antiochiam profectus eſt, vbì colligens plurimos Epiſcopos, damnauit iterùm Cyrillũ, cùm iam eſſet Alexandriæ. Et ſicut Socrates dicit, cognoſcẽs Neſtorius per contentionẽ ad quãdam perniciem perueniſſe partes, Dei genitricẽ Mariam vocabat, dicens: Dicatur etiàm Dei genitrix, & ea quę fecerunt triſtitiam, conquięſcant. Sed nullus eũ ex pœnitentia talia dicentem ſuſcepit. Quapropter hactenùs damnatus, & in exilium Oaſin miſſus eſt. Poſt damnationem autem eius dura Conſtantinopoli turba contra eccleſiam mota eſt, diuiſusque eſt populus propter tepidum eius (ſicut dictum eſt) tractatũ. Clerici verò communi decreto eum anathematizauerunt.

*Proiectus

*Iuuenale

Eccleſiaſticæ hiſt. lib. 7. ca. 34.

DE ORDINATIONE MAXImiani Conſtantinopolitani Epiſcopi.

Cap. VII.

HIs ità prouenictibus de electione epiſcopi rursùs quæſtio exorta eſt. Multi enim Philippum quærebant presbyterum, qui à beato Ioanne cognomento Chryſoſtomo, diaconus fuerat ordinatus, multaq; conſcripſerat volumina contra Imperatorem Iulianũ apoſtatam. Alij verò Proclum presbyterum quærebãt, quem ad Cyzicum Siſinnius epiſcopum ordinauerat. Qui priuſquàm Cyzicũ proficiſceretur, præcedentes ciues eiuſdem ciuitatis, Dalmatium monachum ſibimet ordinauerunt epiſcopum, quoniam Attico pręceſſori Siſinnij ſoli hoc pręſtitum videbatur: ſed proceribus palatij, vt fieret, diſplicuit, quod quidem poſteà factum eſt. Manebat enim Proclus, non habens eccleſiam propriam, qui tamen in doctrina eccleſiaſtica Conſtantinopoli valdè florebat. Cumq; quatuor tranſiſſent menſes poſt Neſtorij damnationem, Maximianus ordinatur epiſcopus, vita quidem monachus, ordine verò presbyter, conſtans quidem in fide vera, idiota autem ſermone, & ſub quiete viuere potiùs eligebat.

DE PACE CYRILLI ET Ioannis.

Cap. VIII.

POſt paululum verò videns Imperator Cyrilli & Ioannis permanſiſſe diſcordiam, intolerabilem iudicabat eorum diſſenſionem. Et vocans tunc ad ſe Maximianum epiſcopum, & alios plurimos Conſtantinopoli repertos epiſcopos, quo modo tolleretur eccleſiarum diſſenſio, cogitabat. At illi dixerunt, quia nõ aliter hoc fieri poſſet, niſì priùs iretur, & præferretur vnius fidei vinculum, & Ioannes Antiochenus epiſcopus anathematizaret Neſtorium, & improbata dogmata eius. Et gauiſo valdè ſuper hoc Imperatore, miſſus eſt hoc ipſum agere Ariſtolaus tribunus, ſacram principis deferens Ioanni & Cyrillo, in qua comminatus eſt vtriſq; Nicomediam exilium, niſì pacem haberent adinuicèm. Scripſerunt autem & epiſcopi è Conſtantinopoli Cyrillo, quia amicitiarum modum & pacem eccleſiarum ſanctarum non aliter fieri conueniret, niſì omnia, quæ ab eo in cauſa ſcripta ſunt, epiſtolis & Tomis & libris euacuarentur. Cyrillo verò, hoc facere importabile viſum eſt. Verùm Ioannes Antiochenus Imperatori mandauit: Propter illa ipſius capitula fidem meam Cyrillo dirigam, quam ſi ſuſcipiens ſubſcripſerit, cõmunicabo ei: alioquì pacificus cum eo eſſe non potero. Et congregãs iterùm Ioannes apud Antiochiam concilium, dictauit fidem, ità ſe habentem: Confitemur

fitemur Dominum noſtrū Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum, Deum perfectum, & hominem perfectum ex anima rationali & corpore: ante ſecula quidem ex patre natum ſecundùm diuinitatem, in fine verò dierum eundem propter nos, & propter noſtram ſalutem de Maria virgine ſecundùm humanitatem: conſubſtantialem patri ſecundùm diuinitatem, & conſubſtantialem nobis ſecundùm humanitatem. Duarum enim naturarum vnitio facta eſt, propter quod vnum Chriſtum, vnum filium, vnum Dominum confitemur. Secundùm hunc inconfuſæ vnitionis intellectum, confitemur ſanctam virginem Dei genitricem. Propter quod Deus verbum incarnatum eſt homo factus. Et ex ipſa cóceptione vniuit ſibi templum, quod ex ipſa ſuſcepit. Euangelicas verò atque Apoſtolicas de Domino voces ſcimus deiloquos viros quaſdam quidē coniungentes, tanquàm in vna perſona: quaſdā diuidentes, tanquàm in duabus naturis: & diuiniores quidem atq; altiores, ſecundùm diuinitatem Chriſti: humiliores autē, ſecundùm humanitatem eius tradentes. In iſto ergò modo hanc fidei regulam interponens Ioannes epiſtolæ ſuæ, cuius eſt principium: Dudùm per ſanctionem pijſſimorum principum, quam tradidit Paulo epiſcopo Emeſeno, & direxit Alexādriam Cyrillo. In quā vrbem veniens Paulus, & gratiſſimè à Cyrillo ſuſceptus eſt, & ſinè difficultate vel contentione (vt à multis putabatur) memoratā fidem Orientalium ſuſcepit epiſcoporum. Tūc Paulus Dominico die fecit ſermonem in populo, præſente Cyrillo, & expoſuit capitulum de Euangelio Ioannis: Verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis. Conſpice (inquit) Ioannem duas naturas prędicantem, & vnum filium. Aliud enim habitaculū, & aliud qui habitat. Aliud enim templum, & aliud qui habitat, Deus. Intendite eis, quę dicta ſunt, rogo. Nō dixit, alter & alter, tanq̄ in duabus perſonis: aut in duobus Chriſtis, aut in duobus filijs: ſed aliud & aliud, vt in duabus naturis. Quandò ergò dixit, & habitauit in nobis, & prędicauit duas naturas: tunc addidit, & vidimus gloriam eius gloriā tanquàm vnigeniti à patre, plenum gratia & veritate. Et in ſequētibus fidem, quam Cyrillo portauerat, diſſerebat, apertè prædicās duas in Domino Chriſto naturas in vna perſona. Et clamante populo, Benè veniſti orthodoxe: mox Cyrillus ſimilia tractauit, & inter cætera ait: Quid his clariùs dici poteſt? Qua indigent hæc explanatione? Aptè nos docuit, quia aliud quidē eſt qui inhabitat, & aliud qui inhabitatur. Et aliud natura humana, aliud diuina. Et cōcludens ſermonē, ad confirmationem eorum, quæ à Paulo dicta ſunt, Conſpice (inquit) Ioannē duas naturas prędicantem, & vnum Chriſtum, duas naturas vnigeniti, & vnā perſonā. Et quādò dixit, Et habitauit in nobis, & prædicauit duas naturas: tunc addidit hæc, Et vidimus gloriam eius, gloriam tanq̄ vnigeniti à patre, plenum gratia & veritate. Hæc Cyrillus Paulo præſente tractauit, & Alexandrinam docuit eccleſiā, ità de Chriſto credere, ſicut Paulo dudùm tractante didicerat. Poſt hæc Cyrillus fidem epiſtolæ, quā à Paulo ſuſcepit, epiſtolæ ſuæ interponens, cuius principium eſt, Lætentur cæli & exultet terra, ſatisfaciens aliquorum rumoribus, qui de illo habiti ſunt, quoniā non aſſereret, de cælo corpus Chriſtum ſumpſiſſe, neq; fermentationem aut commixtionem ſenſerit naturarum eius, ſcripſit, & ſubſcripſit præfatam fidem, & Orientalibus direxit epiſcopis. Aſcendens ergò Antiochiam Paulus, obtulit Ioanni archiepiſcopo & omni cōcilio eius, epiſtolam Cyrilli. Qui, vt cognouerūt eum ſuſcepiſſe fidem à ſe directam, & in eius ſubſcripſiſſe confirmationem, pacem cum eo & eius fecerunt cōcilio, damnātes Neſtorium, & ſuſcipientes Maximianum, qui pro illo factus fuerat epiſcopus, dubitātibus adhuc ex eis aliquibus Cyrillo communicare, putantibus eum erràſſe, & poſteà veritatem agnouiſſe, & culpantes Ioannem, cur ab eo non expetierit capitulorum eius damnationem. Ex altera autem parte quidam de palatio, per Eulogium pseſbyterum & apocriſarium Alexandrinæ eccleſiæ, culpauerūt Cyrillum, cur ſuſceperit ab Orientalibus epiſcopis duarum confeſſionem naturarum, quod Neſtorius dixit & docuit. Sed & Valeriano Iconij, & Acacio Meliteneñ epiſcopis, hoc ipſum de Cyrillo videbatur.

Ioan. 1. b

DE CYRILLI EPISTOLIS pro Orientalibus ſcriptis. Cap. IX.

SCripſit ergò eis Cyrillus in defenſionē Orientalium epiſcoporum, & pro duabus vnius Chriſti naturis. Et ſuperfluū non eſſe reor, interponere aliqua huic operi ex ipſis epiſtolis, ad confuſionem Alexandrinorum phantaſiaſtarum vel corrupticolarū, gloriantium de Cyrillo tanquàm de patre atq; authore ſuo. Commonet ergò Eulogiū presbyterum ſuum Cyrillus, & dicit: Reprehendunt quidam expoſitionem quam fecerunt Orientales, & dicunt: Cur duas naturas nominātibus eis, paſſus eſt audire, aut etiàm laudauit Alexandrinus epiſcopus? Alij verò dicunt idem dixiſſe Neſtoriū. Dicunt & illū ſic ſapere, ſurrepentes neſciētibus ſubtilitatem. Oportet enim culpantibus nos illa dicere, quia non omnia, quæ dicunt hæretici, ſugere aut refutare decet. Multa enim confitentur, ſicut & nos cōfitemur, Velut Arriani, quandò dicunt patrem, qui creator eſt omnium & Dominus, nūquid propter hoc fugere conſequens eſt huiuſmodi cōfeſſiones? Sic in Neſtorio, licèt duas perſonas * aſſerat, ſignificans diuerſitatem carnis & verbi:

* aſſeuerat

bi: (altera enim verbi natura, altera carnis eſt) ſed tamen nequaquàm vnitatem confitetur nobiſcum. Nos autem vnientes hæc, vnum Chriſtum, vnũ filium, eundem vnum Deum cõfitemur. Et iterùm: Neſtorius itaq; in ſuis expoſitióibus ſimulat ſe dicere, vnus filius, vnus Dominus, ſed refert filiationem ad ſolum Dei verbum. Cùm autem venerit ad diſpẽſationem, rursùs alium Dominum, qui ex muliere eſt, ſeorsùm hominem dicit, copulatũ dignitate, æquo honore, quia habet copulationem ad Chriſtum. Quomodò non apertum eſt, duos eum dicere Chriſtos, ſi Chriſtus ad Chriſtum habet coniunctionem, alter ad alterum? Qui verò ex Oriente ſunt, nihil tale dicunt. Voces autem diuidunt ſolùm. Diuidunt autem ſecundùm hunc modum, vt alias quidem Deo decibiles eſſe dicant, alias autem humanas, alias autem communes factas, tãquàm habentes ſimul, & quod Chriſto Deo decibile eſt, & quod humanũ, verũtamẽ dictas ab vno eodemq; Chriſto. Et non ſicut Neſtorius alias quidem Deo verbo ſeorsùm tribuit, alias autem ei, qui ex muliere eſt, tanquàm alteri filio. Item Acacio Meliteneñ epiſcopo ſcribens, inter alia ſic dicit: Neſtorius etenim Chriſtum ſeorsùm nominari dicit Dei verbum, habere autem coniunctionẽ ad Chriſtum cõtinuam. Putas ergò, non duos Chriſtos apertiſſimè dicit? Orientales verò Chriſtum vnũ & filiũ, & Deum, & Dominũ confitentur ſe adorare, eundem ex patre ſecundùm diuinitatẽ, & eũdem ex ſancta virgine ſecundùm humanitatem. Duarum nanque naturarum vnitionẽ factam dicunt, tamen vnum Chriſtũ, vnum filium, vnum Dominũ confitentur apertè factũ. Et in ſequentibus concordans aliquatenùs Tomo Papæ Leonis Cyrillus, ſic dicit: Sunt aliquæ vocum maximè Deo decibiles, aliquæ verò ſic rursùs hominem condecentes. Aliæ aũt quendam ordinem obtinent, oſtendentes filium Deum exiſtẽtem & hominẽ ſimul. Et idem:
Ioan. 14. a Quandò enim Philippo dicit, Tanto tẽpore vobiſcum ſum, & non cognouiſtis me? Philippe, non credis quia ego in patre, & pater in me eſt? Qui videt me, videt & patrem. Et,
Ioan. 10. f Ego & pater vnum ſumus, Deo decentiſſimam affirmamus vocem: Quandò verò Iudaicum increpat populum, illud dicens, Si
Ioan. 8. e filij Abrahæ eſſetis, opera vtiq; Abrahæ faceretis: nunc autem quæritis me interficere hominem, qui veritatẽ vobis locutus ſum, hoc Abraham non fecit, homini decenter hæc dicta dicimus. Huius epiſtolæ ſequentia duarum naturarum probabilem continent expoſitionem, cuius tamen pro huius operis compendio omnia ponere intermiſimus neceſſaria documenta. Valeriano autem Iconij ità reſcripſit: Vniuerſi Orientales epiſcopi ſimul cum Domino meo religioſiſſimo Antiochenorum epiſcopo Ioanne, per ſcriptam manifeſtamq; cõditionem clarum conſtituère vniuerſis, quoniam pollutas quidẽ Neſtorij nouitates condemnãt, anathematizantq; nobiſcum, & nullatenùs eas vnquàm ſermone dignantur: ſed euangelica & Apoſtolica ſequuntur dogmata, & patrum confeſſionem nullo modo contriſtant. Confeſſi ſunt enim & ipſi nobiſcum, quia Dei genitrix ſit ſancta virgo, & non addiderunt, quia Chriſti genitrix ſit, ſicut inquiunt, qui Neſtorij infelices & reſpuendas opinatiunculas curant, ſed inquiunt palàm, vnum eſſe Chriſtum, & filium, & Deum ex Deo, ex patre ante omne ſeculum ineffabiliter genitum Dei verbum, in vltimis verò temporibus húc ipſum etiàm ex muliere ſecundùm carnem, ità vt idem ipſe ſit ſimul Deus & homo, perfectus in Deitate, & perfectus in humanitate idem ipſe, & vnam eius eſſe perſonã, nullo modo diuidẽtes in duos filios, aut Chriſtos, aut Dominos. Si ergò quidam mentientes dicunt alia quædã præter hæc ſapere illos, nó eis credatur, ſed ſicut impoſtores & fallaces ſecundùm patrem ſuum diabolum, proijciantur, vt non perturbent eos, qui rectè ambulare deſiderant. Si verò & epiſtolas ſibimet componentes quidam circunferunt, velut ex perſona clarorũ virorum, minimè oportet præſumere de his. Qui enim ſemèl ſcripto confeſſi ſunt fidem, quomodò poterunt alteram ſcribere, velut ex pœnitentia reuocati, vt rectè ſapere non velint? Alloquere fraternitatem, quæ apud te eſt. Te, qui nobiſcum ſunt, in Domino ſalutant. In hac concluſione epiſtolæ ſuæ, in qua dicit Cyrillus, ſi verò epiſtolas ſibimet componentes quidam circunferũt, &c. probat Hypatius Epheſiorum epiſcopus in collatione, quã contra Acephalos ſuſcepit iuſſione Iuſtiniani principis, medio Strategio comite ſacrarum largitionum in palatij loco, qui dicitur Hepta, contra Cyrillum epiſtolæ hic feciſſe mentionem ſcriptæ ad Marim Perſam, quẽ neq; Cyrillus condemnandum iudicauit, neq; Neſtorianũ eſſe in ipſa ſua notauit epiſtola. Et hæc ſunt, quæ Cyrillus ſcripſit in defenſionem Orientalium epiſcoporum pro duabus vnius Chriſti naturis. Quam quicunq; tunc minimè receperunt, hos eſſe puto authores Acephalorum, qui neq; Cyrillum habẽt caput, neq; quem ſequantur oſtẽdunt. Tunc & Euoptius Ptolemaidis Pentapoleos regionis epiſcopus, accipiens exemplar literarum Theodoriti, qui ſcripſerat cõtra duodecim capitula Cyrilli, direxit illud Cyrillo, vt reſponderet ad ea, & ſua capitula exponeret. Quod gratiſſimè ſuſcipiens Cyrillus, fecit interpretationem capitulorum ſuorum, duodecim addẽs expoſitiones, quo videretur, plenam pro eis reddere rationem. Itaq; Cyrillo ſuſcipiente & defendente fidem Oriẽtalium epiſcoporum, & ſua capitula exponente, pax & vni-

tas eccleſijs reddita eſt. In qua pace gaudente Eccleſia, inimicus pacis, æmulus vnitatis, non quieuit aduerſùs eam mouere vaſa ſua, & ſuperſeminare zizania.

DE NESTORIANORVM ſcandalo, & monachis Armeniæ. Cap. X.

NEſtorij nanq; ſectatores, videntes libros illius blaſphemos, nó poſſe proferri in publicum, eo quòd ſynodo Epheſina/anathematizante, fuerant condemnati, & Imperiali lege prohibitum fuerat, nè quis eos legere auderet aut defendere, tunc cœperũt Diodori Tarſenſis, & Theodori Mopſueſtenæ ciuitatis epiſcopi, & aliorum epiſcoporum, qui contra Eunomium & Apollinarem vnius naturæ aſſertores, libros compoſuerant duas in Chriſto oſtendétes naturas in vna perſona, (quod Neſtorius ſic non dixerat) circũferre volumina: & ſimpliciſſimos quoſq; decipere cupientes, aiebant nó ſapuiſſe noua Neſtorium, ſed antiquorũ patrum proſecutum fuiſſe doctrinã, & intantum ſtudij geſſerunt, vt ipſa eorum volumina malitioſè in Syrorum linguam, & Armeniorum atq; Perſarum transferrent. Sed vbi hæc agnouerunt Acacius Meliteneñ, & Rabula Edeſſæ ciuitatis epiſcopus, (de quo Ibas ſucceſſor eius in epiſtola ſua dicit, hũc præſumpſit, qui omnia præſumit, apertè in eccleſia ſua anathematizare, ſcilicet de Theodoro Mopſueſteno ſuperiùs loqués) ſcripſerunt Armeniæ epiſcopis, nè Theodori Mopſueſteni libros ſuſciperent, tanquàm hæretici, & authoris dogmatis Neſtoriani, inſimulantibus epiſcopis Ciliciæ Rabulam & Acacium, quòd hoc non ex charitate, ſed ex æmulatione atque contentione feciſſent. Congregati ſunt ergò in vnum venerabiles Armeniæ epiſcopi, & miſerunt duos presbyteros Leontium & Aberium ad Proclum Conſtantinopolitanum epiſcopum, ſecundùm morem cum libellis ſuis, & vno volumine Theodori Mopſueſteni, ſcire volentes, vtrùm doctrina Theodori, an Rabulæ & Acacij, vera eſſe probaretur. Itaque Proclus accipiens Armeniæ epiſcoporum libellos, & illud Theodori volumen, diligentiùs vtraq́ue examinans, Tomum Armenijs ſcripſit & deſtinauit. In quo poſuit ad interimendas Neſtorianorum verſutias, qui duas in Chriſto inducũt perſonas, vnum de Trinitate incarnatum, quem & direxit Ioanni Antiocheno per Theodotum diaconum ſuum, continentem ſubtèr capitula ab hæreticis prolata, expetens ab eo pro communi fide ſeruanda, vt cum ſuo concilio eum ſuſciperent, & ſubſcriberent. Ioannes autem, & qui cum eo erant cógregati epiſcopi, legentes Tomum, & eius laudantes compoſitionem, ſubſcripſerunt in eo, & Proclo tranſmiſerunt. Hunc & Chalcedoneñ ſynodus per relationem ſuam, quam Martiano Imperatori direxit, ad probandum, non tantùm geſtis ſynodalibus, verùm etiàm epiſtolis fidem conſtare, inter ſanctorum patrum epiſtolas ſuſcepit, & confirmauit. Scripſit autem idem Proclus epiſtolam ipſi Ioanni, cui & Tomum ſuum direxerat, in qua dicit: Dicentes autem iterùm paſſibilem Deum, id eſt, Chriſtum, confitemur eum non eſſe paſſum, quod eſt, ſed quod factum eſt, id eſt, propria carne: &ità prædicantes, nullo modo fallimur, quoniam quidem & vnum ex Trinitate ſecundùm carnem crucifixum fatemur, & diuinitatem paſſibilem minimè blaſphemantes. Sed Baſilius quidam diaconus, ſumens Tomum Procli, quem Armenijs ſcripſerat, Alexandriam venit, & Armeniorum libellos ſuis libellis annectens, obtulit Cyrillo eiuſdem vrbis antiſtiti. Quibus (vt ferunt rumores) permotus Cyrillus, quatuor libros ſcripſit, tres aduerſùs Diodorum & Theodorũ, quaſi Neſtoriani dogmatis authores, & alium de incarnatione librum. In quibus continentur antiquorum patrum incorrupta teſtimonia, id eſt, Felicis papæ Romani, Dionyſij Areopagitæ Corinthiorum epiſcopi, & Gregorij mirabilis ταυματουργοῦ cognominati. Et licèt in eis libris Theodori dicta laudentur contra Arrianos edita, ipſum tamen magiſtrũ Neſtorij fuiſſe contendunt. Contra quos Catholici veritatis defenſores ſic Acephalis reſponderunt, illos libros non eſſe Cyrilli, quoniam teſtimonijs, qui contra mortuos poſuiſſe in eis dicitur, contra viuentem Neſtorium non eſt vſus, neq; in ſynodo, neque in aliquibus epiſtolis. Vndè dicũt, illos nec dictáſſe Cyrillum, nec ediidiſſe libros. Itaq; Baſilius diaconus Conſtantinopolim veniens, libellos cópoſuit, & archiepiſcopo Proclo porrexit, aſſocians cuncta, quæ antehàc Cyrillo archiepiſcopo obtulerat. Proclus verò iam deſtinauerat Tomum ſuum Armenijs, in quo Tomo nullam facit de Theodoro repræhenſionis mentionem. Quod cognoſcens Baſilius, ſcripſit libellum, in quo docuit libros Theodori vitandos, ſicut Arrij & Eunomij blaſphemias. Quod quidem prudentibus inconuenienter eum ſcripſiſſe apparet, quoniã Arrius & Eunomius vnam in Chriſto degenerem patris ſubſtantiam prædicauerunt: Theodorus autem (vt ipſi accuſant) duas econtrariò docuit in Chriſto naturas. Poſt hæc autem occaſione accepta, ſurrexerunt quidam monachi ab Armenia Apollinaris ſectatores, duo vel tria (ſicut refert Ioannes Antiochenus in epiſtola ſua) portantes excerpta capitula (vt dicebant) de libris Theodori Mopſueſteni, vel aliorum ſanctorum patrum, qui in illo tempore (ſicut diximus) cótra Apollinarem ſcripſerant. Et intrantes regiam ciuitatem, & multorum ſordi-

Libri hæreticorũ non legendi.

Quædã manuſcripta exẽplaria ſic habent: ſed vel Areopagitæ, vel Corinthiorum expungendum eſt.

Poſt 16. acti. Chal. cõci. ſequitur hæc relatio.

ſordidantes auditum, calliditate ſua omnia perturbabant. Deindè circumeuntes totius Orientis ciuitates & vniuerſa monaſteria, damnanda eſſe cum authoribus clamabant, accuſantes ea Neſtoriano ſenſu fuiſſe conſcripta. quia ſi Neſtorius iuſtè damnatus eſt, damnentur & iſta, dicebãt, cum ſuis authoribus. Et hæc agebant, firmare volentes ea, quæ Apollinaris ſunt, qui per vnam naturam Chriſtum nobis conſubſtantialem non expoſuit. Qui quorundam vtentes patrocinio, terrebant * nimis clericos, populos & monachos, qui vitam ſectabantur quietam. Tunc Ioannes Antiochenus ſynodo congregata, tres pro Theodoro Mopſueſteno dictauit epiſtolas. Et vnam quidem direxit Theodoſio imperatori, aliam autem Cyrillo Alexandrino, & tertiam Proclo Conſtantinopolitano epiſcopo, laudans in eis Theodorum, & eius exponens ſapientiam. Ad hæc autem Imperator dirigens ſacram Ioanni, derogatores illos Theodori contra ſalutem propriam venire iudicauit. Cyrillus autem reſcripto ſuo Theodorum præferens, tale de accuſatoribus eius tulit iudicium, eô quòd dogmate veritati contrario vterentur, interponens de ſymbolo in concilio ſibi oblato * teſſeradecadas factas à Chariſio presbytero, Nihilominùs & Proclus per Maximum diaconum ſuum ipſi Ioanni reſcribens, cuius eſſent illa capitula, quæ Theodori dicebantur, quæſiuit. Qui pro eius excuſatione ignorare ſe dixit. Veruntamen duas memorati Ioannis epiſtolas, id eſt, primam & tertiam, laudes Theodori Mopſueſteni continentes, Chalcedoneñ Synodus per relationem ſuam Martiano Imperatori directam, cum Tomo Procli (quem ad Armenios direxit) & alijs ſanctorum patrum epiſtolis, ſuſcepit & confirmauit. His ergò ſopitis atque tranſactis, mortuo Cyrillo triceſimo & ſecundo epiſcopatûs ſui anno, ordinatus eſt epiſcopus Alexandriæ Dioſcorus, qui fuit quidem archidiaconus eiuſdem Cyrilli. Qui neque vxorem, neque filios habuit, quem narrat opinio, ciuium ſuorum maiorem habuiſſe dilectionem. Siquidem opprimens Cyrilli hæredes, & per calumnias, multas ab eis auferens pecunias, dedit eas ſinè fœnore artopolis & cauponibus ciuitatis, vt mundiſſimum panem & precioſiſſimum vinum viliori precio populis exhiberent. Ioanne autem archiepiſcopo defuncto, Antiochenæ eccleſiæ Domnus ordinatur archiepiſcopus. Sed & Proclo defuncto, eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Flauianus ſortitus eſt ſedem. Ipſo verò tempore Ibam Edeſſenum epiſcopum, quidam presbyteri & diaconi ſuis libellis quaſi Neſtorianum accuſauerũt Domno archiepiſcopo, eô quòd alloquens clerum, dixiſſet: Non inuideo Chriſto, quia Deus factus eſt, quoniam ſi volo, & ego fio. Qui cùm aſſcẽdiſſent Antiochiam, eos Ibas excommunicauit. Sed ſuperueniente feſtiuitate quadrageſimæ aſſcenſionis, iuſſi ſunt à Domno excommunicatione abſolui, ſub ea conditione, vt Antiochiam non exirent, alioquin à ſuo deponerentur ordine. Sed quidam eorum, archiepiſcopi Domni præcepta contemnentes, profecti ad comitatũ, ſacros apices meruerunt ad Photium & Euſtathium & Vranium epiſcopos, vt in Beryto audirentur. Fuerunt autem cum ijs Eulogius diaconus Conſtantinopolitanus, & Damaſcius vir ſpectabilis tribunus & notarius. Quod cùm agnitum fuiſſet, illos clericos Conſtantinopolim perrexiſſe, damnati ſunt à Domno & eius concilio. Et poſt hæc Ibas Beryto ad audientiam occurrit. Cui cùm accuſatores (ſicut geſta demonſtrant) nihil probare potuiſſent, ſuperuenit relatio & poſtulatio clericorum Edeſſenorum, flagitantium pro eccleſia epiſcopi ſui præſentiam, in qua ſibi arrogauerunt omnes pœnas horribilis gehennæ, ſi meminiſſent tale aliquid dictum in illo tractatu, de quo Ibas accuſabatur, & iudicibus nõ manifeſtâſſent. Quamobrem fecerunt iudices accuſatores ipſos cum ſuo epiſcopo in ſecretario communicare, ſimulq; pacificos dimiſerunt.

*minis

* τεσσαρεσ- καιδεκατι- τῶν

Poſt act. 16. huius conc. habetur hęc relatio.

*De Eutyche presbytero & * Egameno, & eius hæreſi, eiuſq́; damnatione. Cap. XI.*

for. * Archimandrita

HIs temporibus Eutyches quidam presbyter & archimandrita præſidens Conſtantinopoli celeberrimo monaſterio, vrgente ſatana, prædicabat Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum conſubſtantialẽ nobis non eſſe ſecundùm carnem, ſed de cælo corpus habuiſſe. Rurſusq; varians, dicebat ante adunationem duas in Chriſto fuiſſe naturas, poſt adunationem verò vnam factam eſſe. Quem audiens talia docentem & prædicantem Euſebius epiſcopus Dorylenæ ciuitatis prouinciæ Phrygiæ Salutariæ, cùm eſſet orthodoxus, & purus etiàm amicus, prohibuit eũ talia ſapere & docere. Sed pertinaciter Eutyche audire nolẽte, retulit Euſebius cauſam ad Flauianum Conſtantinopolitanum epiſcopum. Qui & ingreſſus eſt eius concilium, quod collectum fuerat pro Florentio Sardeorum metropolita viro aduerſùs epiſcopos ſub eo conſtitutos Ioannẽ & Coſſiniũ, & data forma de aliquibus cauſis eorum, libellos obtulit Euſebius Flauiano & omni Concilio, coniurans omnes aduenire aduerſùs Eutychen presbyterum, vt ſub eorum præſentia conuinceretur ab eo, hæretici dogmata ſapere & docere. His Flauianus epiſcopus auditis, per Ioannem presbyterum & defenſorem & Andream diaconum, Eutychen ad concilium ſuum venire præcepit: Quibus euntibus ad ſe, tale Eutyches reddidit reſponſum, hoc apud ſe eſſe decretũ, vt nunquàm egrederetur à ſua fraternitate,

Vide acti. 1. Chal. cõcil.

ternitate, ſed tanquàm in ſepulcro degeret in monaſterio.

Ibidèm.

Secundo verò conuentu poſtulauit Euſebius, duas Cyrilli ſynodicas recitari epiſtolas: vnã, quã Neſtorio direxerat, cuius principium eſt, Obloquuntur me quidam apud tuam fraternitaté: & alteram ab eo Ioanni Antiocheno directam, cuius eſt principium, Lętétur cæli & exultet terra, quas & ſynodus Chalcedonenſis poſteà ſuſcepit. Quod cùm fuiſſet factum, Eutyches rurſùs per Mamam & Theophilum presbyteros ſcripto vocatus eſt ad concilium.

Ibidèm.

Qui ad eum minimè ingreſſi, audiérunt ab eius monachis, quòd ægrotaret, & ideò eum videre non poſſent. Ingreſſi ſunt tamen ad eũ poſteà, & obtulerũt ei ſynodicam chartam. Quibus iterùm dedit reſponſum: Ego definitum apud me habeo, extra mortis neceſſitatem non egredi monaſterium. Sed hanc chartam manu mea ſcriptã accipite, & ſynodo offerte. Et poſt hęc recuſante illo, renunciauerunt concilio eius excuſationem. Eutyches direxit Tomos per monaſteria cum ſuis dogmatibus ad abbates, vt ſubſcriberét ea.* Innotuit hoc concilio Euſebius epiſcopus.

*id eſt, indicauit

Et rurſùs Flauianus vnà cum ſuo concilio per Memnonem presbyterum & Epiphanium & Germanum diaconos ſcripto cum tertia vocauerunt vocatione. Quibus cùm identidèm Eutyches de infirmitate ſe excuſaret, cõpellentibus tamen eis, qui miſſi fuerãt, petijt vnius ſeptimanę dilationem, vt poſt ſeptem numerum dierum audientiæ occurreret. Qui refugiens ad Imperatorem Theodoſium, impetrauit ab eo (vt fertur) per Chryſaphium Eunuchum, quem Eutyches ſuſceperat de ſacro baptiſmate, vt cum Patricio Florentio & magno Silentiario Concilium illud Flauiani ingrederetur. Timere enim ſe dicebat Flauiani calumnias. Poſtquàm ire ſecum meruit magnum Silentiarium cum Imperatoris ſcripto, accepit & officium excubitorum & chlamydatorum, & venit ad concilium. In quod ingreſſus, recitauit, qui cum ipſo erat, magnus Silentiarius in ſynodo Imperatoris mandatum, ità ſe habens: Si pacem cogitamus ſanctarũ eccleſiarum, & catholicæ fidei cuſtodiri volumus rectam & Deo inſpirante prædicatam fidem à *Parétibus noſtris, qui in Nicea congregati ſunt, trecentorũ decem & octo epiſcoporum, & ab his, qui Epheſi interfuerunt damnationi Neſtorij: hoc ergò volumus, nè ſcandalum in prædicta catholica fide immittatur. Et quoniam ſcimus magnificentiſſimum Florétium Patricium eſſe fidelem & probatum & recta fide, volumus eum intereſſe audiétiæ ſynodi, quoniam ſermo de fide eſt. Et ſuperueniente Patricio Florétio, & eo ſedente, flagitabant epiſcopi ab Eutyche, vt confiteretur Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum conſubſtantialem nobis ſecundùm carnem in duarum naturarum vnitione.

*ſanctis patribus

At ille libellum ſuum legi petebat, & credere ſe dicebat ſecundùm Niceni concilij fidem. Interrogante autem Patricio Florentio Eutychen, ſi diceret Chriſtum, qui ex virgine eſt, conſubſtantialé nobis, duasq́; in eo vnitas naturas: qui cófiteri ſe quidem hæc ante adunationem, poſt adunationem autem, vnam ſe confiteri dicebat. Et dicente ad eum ſynodo, Oportet te hoc confiteri, & anathematizare omẽ dogma huic fidei contrarium: reſpondit, non ſe dixiſſe hoc priùs, ſed poſſe ſe dicere, quia ipſi dicebant: ſequi ſe tamen patres aiebat, quoniam in ſcripturis hoc nó inuenerat explanatum, nec patres ità dixiſſe. Surgens autem ſancta ſynodus, anathematizauit eum. Cui identidèm Patricius Florentius dixit: Qui non confitetur duas in Chriſto naturas, non credit rectè. Ille autem dixit legem ſe habere ſancti Cyrilli & Athanaſij, qui ex duabus quidem naturis dixerunt ante adunationem, poſt adunationem autem & incarnationem non duas naturas, ſed vnam. Surgens autem ſancta Synodus iterùm, anathematizauit eum. Venerabilis verò Flauianus, quoniam Valentini & Apollinaris hęreticorũ errore Eutyches ægrotâſſet, expolians eũ honore presbyterij, anathematizauit atq; damnauit, & concluſis geſtis, in eius damnationem concilium ſubſcripſit. Quibus geſtis iungens epiſtolam ſuam venerabilis Flauianus, Leoni papæ direxit, & quid in concilio geſtum fuerat, allegauit fideliter. Et Eutyches de ſua dãnatione papæ Leoni ſcribens, poſuit edicta apud Conſtantinopolim, & iniuſtitiam ſe fuiſſe paſſum, populum conteſtatus eſt. Leo verò direxit Flauiano Tomum, ſanam incarnationis Chriſti doctrinam continentem, & mirificè perimenté Eutychetis aſſertiones, cuius principium eſt poſt procœmiũ, Lectis dilectionis tuæ literis.

In Epiſtolis Leon. 10.

Eutyches verò obtulit preces Imperatori, queſtus de falſitate geſtorum, quaſi aliqua à notarijs ſuperaddita fuiſſent, aliqua verò dicta, nec geſtis inſerta. Et poſtulauit, vt ſub præſentia Thalaſſij epiſcopi & Florentij patricij, rurſùs in palatio Flauiano occurrente, ipſum congregaretur Concilium, & ex interrogatione perſonarum veritas panderetur. Annuit Imperator fieri, & eaſdem preces manu ſua ità ſubſcripſit: Deponant apud reuerendiſſimos epiſcopos, non ſolùm qui dudùm conuenerunt, verùm etiàm & apud reuerendiſſimum Thalaſſium, vt omnibus his præſentibus, quæ ſupplicatio loquitur, negocij veritas inquiratur. Cumq́ue concilium congregaretur, Eutyches abſens factus, ad vicem ſuam miſit Conſtantinũ diaconum ad conciliũ, vt pro eo reſpondens examinantibus iudicibus, geſtorũ falſitas repræhéderetur. Sed diſcuſſis geſtis, inſtantibus notarijs cum epiſcopis Deum timétibus, cùm Eutycheti aliqui fauerent pro tempore, nihil falſitatis

ſitatis inueniri potuit: ſed hoc tantùm actú eſt, vt apud magiſtrum Officiorú, geſta conficerentur de falſitate notariorum, adſtantibus aliquibus laicis de officio principis, q interfuerant geſtis ipſis tempore Concilij. Poſteà expetiuit Impator à Flauiano, fidei eius confeſſionem manu eius ſcriptam & ſubſcriptam. Scripſit ergò Flauianus, fidem ſuam manu propria, & Imperatori in hoc themate direxit: Flauianus epiſcopus Conſtantinopolitanus, amatori Chriſti Imperatori noſtro Theodoſio ſalutem. Nihil ità

1.Pet. 3.c conuenit ſacerdoti Dei, & dogmatibus erudito diuinis, q̃ paratum eſſe ad ſatisfactioné omni petenti rationem de ſpe, quæ in nobis

Rom.1.b eſt, & gratia. Non enim erubeſco euangeliũ Dei. Virtus enim DEI eſt ad ſalutem omni credenti. Quia ergò & nos miſericordia regis omnium Chriſti Dei, ſacerdotium tale ſortiti ſumus, ſapimus rectè & inculpabiliter ſemper ſcripturas diuinas, ſequentes expoſitionem ſanctorum patrum, qui in Nicea conuenerunt, & centum quinquaginta, qui hîc cógregati ſunt, & qui in Epheſo ſub ſanctæ memoriæ Cyrillo, qui fuit Alexandrinorum epiſcopus, & prædicamus Dñm noſtrum Ieſum Chriſtum, ante ſecula quidé ex Deo patre ſinè principio natum ſecundùm diuinitatem, in nouiſſimis autem diebus eundem propter nos & propter noſtrã ſalutem ex Maria virgine ſecundùm humanitatem. Ex duabus vtiq; naturis confitentes Chriſtum poſt incarnationem ex ſancta virgine, & humanatum, in vna ſubſiſtentia & in vna perſona, vnum Chriſtũ, vnum filium, vnum Dominum confitemur. Et vnam quidem Dei verbi naturam, incarnatam tamen & inhumanatam dicere non negamus, eó quòd ex ambabus vnus atque idem ſit Dominus noſter IESVS Chriſtus. Eos verò, qui aut duos filios, aut duas ſubſiſtentias, aut duas perſonas annunciant, & non vnum eundemq́ue Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium DEI viui prædicant, anathematizamus, & alienos eſſe ab Eccleſia iudicamus. Et ante omnes Neſtorium impium anathematizamus, & ſapientes quę eius ſunt, & loquentes ea, & abſcindantur huiuſmodi à filiorum adoptione promiſſa rectè credentibus. Et ſubſcriptio: Domine Ieſu Chriſte, adiuua nos. Et iterũ: Hæc ſcripſi manu mea ad ſatisfactioné veſtræ poteſtatis, vt cõfundantur calumniam facientes noſtræ ſimplici conuerſationi.

DE SYNODO EPHESINA ſecunda & Flauiani morte. Cap. XII.

POſtquàm ergò nihil probatum eſt notarijs de falſitate geſtorum, Eutyches petit Dioſcorũ Alexandrinũ epiſcopum, vt q̃reret, quæ de illo acta ſunt, & cauſam examinaret. Agebat apud principem vniuerſalem fieri Synodũ, vt probaretur iudicium Flauiani. Scripſit ergò Dioſcorus Theodoſio Imperatori, quia aliã fieri ſynodũ generalem oportet, & vt fieret, pſuaſit Eutyches. (Act. 1. Chalcedo. cõcil.) Annuit Imperator. Et dirigés ſacrã Dioſcoro in Alexãdriam, præcepit, vt cum decem metropolitanis Epiſcopis, quos voluiſſet, ipſe eligeret, & veniret Epheſum: & cógregato vniuerſali concilio, Eutychetis cauſam diſcuteret, iubẽs Barſumã archimandritam intereſſe concilio, & vices agere oĩm monachorum Orientales epiſcopos accuſantiũ. (De hoc act. 10. Chalce. concil.) Theodoritũ verò Cyri epiſcopũ adeſſe concilio interdixit, & in ſua ciuitate permanere cum iuſſit. Iam enim Ibã Edeſſenum epiſcopum, nè ſynodo adeſſet, p illum filium ſuũ, quẽ ſuperiùs dixi, Chryſaphium, in multas manſiones Eutyches relegârat exilio. Et ſit Epheſi generale conciliũ, ad quod cóuenerunt Flauianus quidé & Eutyches, tanq̃ iudicãdi, Iuuenalis & Thalaſſius & omnes illi metropolitani epiſcopi cum ſuis Concilijs, & iudices Conſtantinopolitani Concilij, q Eutychen iudicauerãt. Dioſcorus verò ſecum habebat fortiſſimos milites Reipubli. cum monachis Barſumæ. Et ſedentibus in Baſilica Dei genitricis Marię illis epiſcopis, Eccleſiæ Romanæ diaconi vices habentes papæ Leonis, aſſidere non paſſi ſunt, eó ꝙ non fuerit data præſeſſio ſanctæ ſedi eorũ. Inſupèr etiàm, ꝙ non lecta fuerat ad Flauianum epiſtola in Eutychetis damnatione à papa Leone ſcripta, (Epiſt. 14. Leonis.) & occultata fuerat epiſtola eius per ſuprà memoratos legatos ad ipſam ſynodum directa. Et eſt eius principium, Religioſa clementiſſimi principis fides. (Et habet in Prol. cõcil. Chalced.) Cumq́; Flauianus iudicaretur à ſynodo propter Eutychetis damnationé, Dioſcor' libellum, quem Eutyches manu ſua portabat, iuſſit ſuſcipi & recitari. Et cùm recitaretur, ſurgens Dioſcorus, & ſtans in ſuppedaneo ſedis ſuę, dicebat concilio: Optima Eutychetis fides concordat fidei trecentorum decem & octo ſanctorum patrum, & rectè credit Eutyches, fratres. Tunc ſynodus iuſſione Dioſcori, Ibam Edeſſenum damnauit vt abſentem, multis neſcientibus epiſcopis quid de illo actum fuiſſet. Et tertiò vocatú, tanq̃ contemptorem & non occurrétem ad ſanctum concilium, damnauit abſentem. Clamabatur autem, quoniam teſtimonium contra eum phibebatur ab aduerſarijs tanq̃ dixiſſet: Non inuideo Chriſto facto DEO, quoniam ſi volo, & ego fio. Et quaſi dixiſſet, Hodiè Chriſtus factus eſt Deus, & alia huiuſmodi, & ppter epiſtolã ad Marim ab Iba directam. Iterùm ſynodus authore Dioſcoro Theodoritum Epiſcopũ Cyri dãnauit abſenté, & nec egreſſum de ſua ciuitate, ppter illa, quę ſcripſit cótra duodecim anathemata Cyrilli, & propter epiſtolam miſſam ab eo clericis & mõachis & laicis cótra primam Epheſi ſynodũ ante eccleſię pacem. Ad hæc dãnauit quoq; memorata ſynodus

Euſebium epiſcopum Dorylei, eô φ dixerit duarum naturarum pfectarum Chriſtũ. Et cum eo damnauit ſimiliter Flauianũ Cõſtantinopolitanũ epiſcopũ, quaſi malè damnantem Eutychen,& quia dixerit,in duabus naturis cognoſci Chr̃m. Quarè ſurgentes quidam venerabiles epiſcopi, tenuerũt genua Dioſcori,& rogabant, nè Flauianus innocens dãnaretur:qui nec diù petere potuerũt metu militum & monachorum ſtantium cũ gladijs & fuſtib⁹. Depoſuit quoq; & Sauinianum epiſcopum* Perrẽſium.Poſt omes autem & Domnũ Antiochenũ remanentem ab orthodoxorum depoſitione, qa particeps factus Dioſcori in depoſitiõe orthodoxorum & Eutychetis abſolutiõe.Depoſitus eſt autem dolo Dioſcori ſic: Poſtq̃ conſenſit in omnibus Dioſcoro, datis in medio eius epiſtolis,quas ad ipſum Dioſcorum Antiochen⁹ Domnus cõtra duodecim Cyrilli capitula ſcripſerat, eô φ eſſent obſcura, damnauit ægrotum & abſentem illa die. Hæc ergò ſynodo decernente, & reſtituente Eutychi presbyterij dignitatem & miniſterij præſulatum,Flauianus quidem & Euſebius cuſtodiæ mancipantur. Porrò locum obtinentes papæ Leonis, omibus quæ ſunt geſta,contradixerant.Flauianus autem contra ſe prolata ſententia,p eius legatos ſedem Apoſtolicam appellauit libello.Et hũc terminũ illa ſynodus habuit.His ergò omibus malis à Dioſcoro perpetratis,cæſus Flauianus,& multis iniurijs affect⁹,dolore plagarum migrauit ad Dñm. Ordinatusq́; eſt pro eo Anatolius diaconus, qui fuit Conſtantinopoli apocriſarius Dioſcori, & pro Domno Antiocheno ordinatus eſt Maximus, & pro Iba Nonnus, & pro Sauiniano Athanaſius,pro Theodorito autem & Euſebio nullus ordinatus eſt. Soluto ergò illo Cõcilio,& ad ſuas ſedes reuerſis epiſcopis, ſciſſio facta eſt inter eos, qualis anteà nunq̃ contigerat. Aegyptij, Thraces & Palæſtini epiſcopi,Dioſcorum ſequebantur: Orientales,Pontici & Aſiani,ſanctæ memorię Flauianum. Quod ſchiſma permanſit vſque ad obitum Theodoſij principis.Sed q̃renti plenius ſcire latrocinia Dioſcori in ipſa ſynodo pertractata, prima actio ſynodi Chalcedonẽſ,in qua nec nominãdi Epheſini ſecundi concilij recitata ſunt acta & geſtis inſerta, legenti omnia pleniſſimè innoteſcit. Nam nos iſta nupèr Alexandriæ de Græco in Latinum tranſlata ſuſcepimus. Porrò legati ſedis Apoſtolicæ ab ipſo Concilio fugientes,retulerunt papæ Leoni iniquitates Dioſcori,quomodò Dioſcorus vi magìs, q̃ iuſtitia,in illa egerit ſynodo. In cuius geſta timore epiſcopi ſubſcripſerunt in Eutychetis abſolutionẽ, & orthodoxorũ epiſcoporum depoſitionem, hæreſim non recipientium,& quomodò omibus geſtis eius contradixerunt. Quos ſequutus Theodoritus

*Parenſium. De hoc acti. 14 conc. Chalced.

De hoc circa finẽ acti. 1. Chal. cõc.

epiſcopus,papæ ſuggeſſit, quanta mala pertulerit ex inſidijs Dioſcori, rogans, vt celeriùs tali cauſæ ſubueniretur per alium conuentum epiſcoporũ, nè hæretica Eutychetis dogmata permanerent à Dioſcoro confirmata.Sed fortiſſimus Leo audiens legatorum ſuorum ſuggeſtionem, & Theodoriti querelas ſuſcipiens,literis ſuis Theodoſium Imperatorem & Pulcheriam Auguſtã petit,vt fieret intra Italiam generale Concilium,& aboleretur error fidei per violẽtiam Dioſcori factus. Valentinianum autem Imperatorem & Eudoxiam vxorẽ eius, ad memoriam beati Petri,cum multis epiſcoporũ genibus puolutus, Romanus pontifex deprecatus eſt, vt Imperatorem Theodoſium hortarentur aliam fieri ſynodum, ad retractãdum illa,quæ à Dioſcoro malè acta atq; perpetrata fuerant in damnatione Flauiani epiſcopi,& orthodoxorum depoſitiõe. Eis ſcribentibus & petentibus reſcripſit Theodoſius Imperator, Flauianum læſibilis nouitatis reũ, dignum mortis debitum ſuſcepiſſe,& ideò omnis pax & concordia in Eccleſia regnaret,principe contentionis ſacro iudicio humanis rebus ablato. Illos verò,q̃ depoſiti fuerãt, indignos ſacerdotio fuiſſe: & qui digni iudicati ſunt, à ſynodo eſſe ſuſceptos. Hæc de Flauiano Theodoſi⁹ Archadij principis filius,nepos Imperatoris Theodoſij maioris,cuius temporibus omia hęc ſcandala contigiſſe noſcuntur.

¶DE SYNODO CHALCEDOnenſi,& de damnatione Dioſcori. Cap. XIII.

SEd eo defuncto, cùm Martianus imperij culmen fuiſſet adeptus,pro illa Papę & principum Romanorũ petitione vniuerſale concilium in Nicea cõgregari iuſſit, vbi occurrentibus ſexcentis triginta epiſcopis, & eis ſedentibus,legati papæ Leonis Martianum petiêrunt,vt ſuì præſentiã pſtaret cõcilio:alioquin ipſo abſente, ipſi ad conciliũ non occurrerẽt.Et ità iuſſit Imperator ſynodum trãsferri Chalcedonã, vt de proximo ad concilium veniens, eorum impleret petitionem. Formidabãt autem aliqui epiſcoporum,nè ab Eutychianis tumultus à Conſtantinopoli de vicino naſceretur. Sed Impatore pmittente,nullũ audere tale aliquid ptentare, apud Chalcedonã ſynodus ſedit. Igit pſpectis ijs,q̃ in ſecunda ſynodo Epheſina geſta ſunt,corã ſacro ſenatu,& Cõſtantino & Beroniciano à ſecretis,& omni vniuerſali cõcilio,cũ Paſchaſino & Lucẽtio epiſcopis,& Bonifacio presbytero,locũ tenentibus Leõis papæ Romani,& Anatolio Cõſtantinopolitano,pſente Dioſcoro & omibus metropolitanis epiſcopis, vt q̃rerẽ depoſitio & mors Flauiani,& depoſitio orthodoxorũ epiſcoporũ, q p fide depoſiti ſunt. Et prima quidem ſeſſione, recitante Beroni-

roniciano geſta nefandi concilij Epheſini ſecundi, in quibus continebantur de Eutyche Conſtantinopoli acta, lecta ſunt etiam & geſta ſynodi Epheſini primæ, in qua Neſtorius à Cyrillo damnatus eſt, & geſtis inſerta: & omnibus ritè diſcuſſis, clamantibus epiſcopis, Anathema Neſtorio, anathema Eutychi, anathema qui diuidit, anathema qui confundit: iniquitas Dioſcori reſerata & manifeſtata eſt de Flauiani morte, & de epiſcoporum orthodoxorum depoſitione. Et ità ſoluto primo conuentu, ſecundo ſecretario interloquentibus iudicibus, vt cum omnium epiſcoporum deliberatione fides tractaretur & cõfirmaretur, lectæ ſunt duæ epiſtolæ Cyrilli, quæ in concilio Flauiani (ſicut diximus) geſtis Cõſtantinopoli continentur. Lectus eſt & tomus papæ Leonis ad memoratum Flauianum, cótra dogma Eutychis directus. Et dubitantibus Illyricianis & Palæſtinis epiſcopis ſanctis in aliquibus locis eius, Theodoritus epiſcop⁹ & Aetius archidiaconus Conſtantinopolitanus, ex dictis & epiſtolis eius ſimilia Cyrillum ſcripſiſſe docuerunt. Et clamantibus Aegyptijs & Illyricianis epiſcopis, Omnes peccauimus, omnes veniam petimus: dilatio dierum quinq; conceſſa eſt, vt cum omi deliberatione fides tractaretur, & confirmaretur. Et ità ſecundo conuentu ſoluto, tertio quoq; ſecretario libellos obtulit Euſebius Dorylei epiſcopus aduerſùs Dioſcorum, & ſynodo queſtus eſt de ſua & piæ memoriæ Flauiani depoſitione, & de conſenſu eiuſdẽ Dioſcori in dogma Eutychis, & vt vocaretur ab eis, & ab eo conuinceretur de his accuſationibus. Sed quęſitum eſt, ſi veniſſet Dioſcorus, & inuentus non eſt. Ad quem directi ſunt epiſcopi, Conſtantinus Boſtreñ, & Atticus Zeleñ, & Acacius Ariarathireñ, & *Hymerius lector & notarius, vt eú ſcripto cõuenirent, vt ad Concilium occurreret. Quibus Dioſcorus reſpondit: Cuſtodior ego: Si permittunt me deſcendere, dicant magiſtriani. Ego enim paratus ſum venire, ſed ꝓhibeor. Hæc ſcripto mandauit concilio Dioſcorus. Sed adueniẽs adiutor magiſtri Officiorum, dedit ei facultatem, vt liberè ad Concilium occurreret. Rursusq́ue ad eum directi ſunt Pergamius, Cecropius, & Rufinus epiſcopi, vt ſcripto eum conuenirent, nè ad concilium venire contemneret, ſed magìs ſatisfaceret concilio de his, quæ ab Euſebio dicebantur. At ille reſpondit eis: Iudicent de his iudices & ſenatores, ego ægritudine grauatus, ad conciliũ venire nó poſſum. Et tertiò vocatus eſt ad concilium per Francionem, Iulianum & Ioannem epiſcopos cum Palladio notario, vt verbis eius ſcriptis, intimarent concilio, quid Dioſcorus remandaret: ſed in hac tertia vocatione, incepta Dioſcorus reſpóſione venire differés, conciliũ damnatióis in eum ꝓtulit ſententiam: q̃ miſſa eſt pio Imꝑatori, ſubſcribentibus in ea epiſcopis. Depoſitus eſt ab epiſcopatu Dioſcorus ſeptimo ordinationis ſuæ anno. Clericis verò Alexandrinis mandauit conciliũ, iam eum non putare epiſcopũ eſſe, ſed omninò cognoſcerent, eum de gradu ſuo eſſe deiectum. Sed & aliquibus putantibus Dioſcorum recuperare poſſe epiſcopatum, propoſitum eſt edictum, & omnib⁹ manifeſtatum eſt, Dioſcorum irrecuperabiliter honore fuiſſe abiectũ. Quarto autem ſecretario interloquẽtibus iudicibus, ſimili ſententiæ, qua Dioſcorus iudicatus eſt, hos epiſcopos ſubiacere, Iuuenalem Hieroſolymitanorum, Thalaſſium Cæſareæ Cappadociæ, Euſebiũ Ancyræ Galatiæ, Euſtathium Beryti, & Baſilium Seleuciæ Iſauriæ, qui poteſtatem habuerunt, & principes fuerunt tunc Epheſini latrocinij, vt alieni ab epiſcopatu fierent. Et poſt hæc quinq; dierũ dilatióe facta, vt vnuſquiſq; epiſcopus quomodò crederet, ſcripto proferret, & vt eligeret Anatolius Epiſcopus certos & idoneos ad tractandum epiſcopos, & deliberaretur regula fidei, & firmaretùr. Firmata eſt autem fides Niceni cõcilij, & Conſtantinopolitani, & Epheſini primi, & epiſtola Leonis papę, q̃ & ab omibus ſubſcripta cognoſcitur. Rurſùs interloquentibus iudicibus de Iuuenale & Thalaſſio, Euſebio, Baſilio & Euſtathio epiſcopis, quid cõcilio videatur, acclamauit omne concilium: Dioſcorum Deus depoſuit, Homicidam Deus depoſuit. Et intercedente pro eis Concilio quia conſenſerant in ſubſcriptione ſuprà memoratę papæ Leonis epiſtolæ, & nè maius iterùm naſceretur ſchiſma, iuſſi ſunt in concilio ꝑmanere. Poſt hęc duodecim epiſcopi Aegyptij libellos obtulerunt fidei cum *illuſióe. *cluſione.
Sed iudicante cõcilio, vt Eutychen anathematizarent, & ſubſcriberẽt tomo papæ Leonis, dixerunt illi, hoc non ſe facere poſſe, donèc ordinaretur Alexandrinus epiſcop⁹, vt cum eius iuſſione ſinè ſuo periculo hoc implerent, & pro multitudine Aegyptiorũ epiſcoporũ ſolos ſe facere non poſſe. Et decretum eſt, vt datis ab eis fideiuſſoribus ſacramento præſtito, expectarent ordinationem Alexandrini epiſcopi, & conſentirent, & ſubſcriberent ad omnia ſynodalia inſtituta. Hoc & de archimãdritis, & monachis aliquibus ſimiliter excuſantibus, in concilio ordinatum eſt, vt dilationem acciperẽt. Et ità quarto ſecretario peracto, quinta ſeſſione hoc actum eſt, tractantibus cum epiſcopis & iudicibus, vt fides confirmaretur, & ex tractatu Anatolij Conſtantinopolitani epiſcopi, & oĩm epiſcoporũ metropolitanorum, dictatum eſt fidei ſymbolum cum definitione, & ab omibus confirmatũ eſt. Et legẽte illud Aetio archidiacono, acclamatũ eſt ab omni ſynodo: Hæc patrum fides, Hęc eſt fides Cyrilli & Leóis, Multos annos Imperatori

peratoribus. Et petiuerunt rursùs acclamare, vt mox ab omibus metropolitanis & toto concilio ſinè dilatione ſubſcriberetur. Sed intermiſſum eſt à iudicibus, vt primùm principi legeretur. Et cùm hoc fieret, ſoluta eſt ſynodus. Sexto autē ſecretario adueniens Martianus Imperator ad cōcilium cū iudicibus & ſacro ſenatu, alloquutiōis verba fecit in concilio, & inter alia dixit, ſe ad confirmandā fidem, non ad potentiā oſtendendam, exemplo Conſtantini, ſynodū intrâſſe. Vndè abiecta omni prauitate & auaritia, quorundā amputatis erroribus, in perpetuum, quę à vobis ordinata fuerint, reſeruentur. Et recitata fidei definitione, confirmata eſt ab omni concilio ſinè aliqua dubitatione, & ab omnibus ſubſcripta eſt. Septimo quoq; ſecretario tres actæ ſunt cauſæ, propter quod tres eius computantur actiones. Prima eſt, qua firmata ſunt, quæ conuenerunt inter Maximum Antiochenum, & Iuuenalem Hieroſolymitanum epiſcopos, vt duæ Phœnices & Arabia dependerēt ſedi Antiochenæ, Hieroſolymitanæ verò tres Palęſtinæ prouinciæ. Alia quoq; celebrata eſt actio, in qua Theodoritus epiſcopus Cyri, quē Dioſcorus expulerat, orthodoxus iudicatus eſt, & dignus ſede ſua. Tertia verò actio eſt, vbì cauſa Ibę Edeſſeni epiſcopi, qui ſimiliter fuit per violentiam Dioſcori ab epiſcopatu depoſitus, legitur eſſe diſcuſſa, in alterum diem finali dilata ſententia. Octauo autē ſecretario decima actione, eadē cauſa finita eſt, vbì & * relata ſunt geſta apud Photium & Euſtathiū atq; Vranium in Tyro ac Beryto celebrata, in quibus continentur & illa, quæ apud Theodoſium Imperatorem ſuper eius fuerant negocio acta. Sed & geſta apud Domnum epiſcopum Antiochiæ priùs habita, necnō & ipſius Ibæ epiſtola, ad Marim Perſam ſcripta, in eadem actione decima orthodoxa pronunciata monſtrātur. Ex eius tenore dignus iudicatus eſt Ibas epiſcopatum ſuamq; eccleſiam recipere. In qua actione id etiàm inuenitur decretum, vt quod ſub Dioſcoro in Epheſo congregatum eſt, nec vocaretur cōcilium, atq; vt peteretur ab Imperatore, vt hoc ipſe lege ſanciret. Nono quoquè ſecretario acta eſt actio, vbì Baſſianus, qui ad ciuitatem *Euazentium epiſcopus ordinatus eſt, & eccleſiæ incubuerat Epheſinæ, & Stephanus, qui & ipſe malè ordinat⁹, prædictū Baſſianum de Epheſo expulerat, iudicati ſunt ambo remouendi, & vt alius ipſi eccleſiæ ordinaretur. Sed quia fuit aliquorū diuerſa ſententia, cauſæ terminus in ſequentē dilatus eſt actionem. Decimo ergò ſecretario eadem cauſa finita eſt, & omnium concordi ſententia vterq; iudicatus eſt amouēdus. Alia verò cauſa eſt, Eunomij Nicomedień atq; Anaſtaſij Niceni altercationē cōtinens, ſup ciuitatē Baſilinopolim, quis eorum illic ordinaret epiſcopū. Et interdictū eſt, nè hoc Nicenus aliqń pſumeret. Vndecimo ſecretario duæ actæ ſunt actiōes. Prima, in qua eccleſiæ Parēſium redditus eſt Sauinianus epiſcopus, quē Dioſcorus expulerat, & Athanaſium fecerat illò reſtitui. Qui pro criminib⁹ obiectis, cùm ſæpè deuocatus ad iudicium non occurreret, & epiſcopatui renunciaret, à Domno Antiocheno fuerat antè damnatus.

*relecta

*Ebagenſiū

Et alia, in qua poſt diſceſſum iudicum & ſenatorum, & legatorum Apoſtolicæ ſedis, regulæ conſtitutæ ſunt eccleſiaſticæ, & quędam priuilegia deputata Conſtantinopolitanæ eccleſiæ, vſurpante ſibi hoc Anatolio eiuſdem vrbis epiſcopo, occaſione accepta ex Dioſcori damnatiōe. Quod alia die cognoſcentes legati papæ Leonis, (quæ eſt vltima & duodecima dies concilij) petiuerūt, vt rursùs cum iudicibus ad concilium conuenirent. Quibus requirentibus à concilio, quid pridiè fuerit ordinatum, lectis geſtis cognouerunt, quid Anatolius conſentiente concilio egerat, & obtinuerat. Quibus eius præſumptioni contradicentibus, à iudicibus & epiſcopis omnibus illa contradictio ſuſcepta non eſt. Et licèt ſedes Apoſtolica nunc vſquè contradicat, quod à ſynodo firmatum eſt, Imperatoris patrocinio permanet quodammodò.

Vide hinc epiſt. S Leonis I. papæ.

DE EXILIO DIOSCORI, ET ordinatione Proterij Alexandrini Epiſcopi. Cap. XIIII.

EXpleto ergò magno & venerabili Chalcedoneń cōcilio in duodecim ſecretarijs & ſedecim actionibus, Dioſcorus quidē exulare in Gangrena ciuitate præceptus eſt. Reuerſi ſunt autem Alexandriā, qui cum eo venerāt epiſcopi & clerici, Athanaſius Buſirios epiſcopus, & Neſtorius Phlagoneos, & Auxonius Sebenniteń, & Macarius Chabaſeneń, qui cōſederant in Chalcedona, & anathematizauerunt Eutychen & eius dogma, cū Dioſcori damnatiōe, epiſtolæ papæ Leonis ſubſcribentes, vt cū omniū ciuiū voluntate eligerent ordinandū epiſcopum, ſacris ob hoc literis pręcedentibus ad Theodorū tunc auguſtalē. Collecti ſunt ergò nobiles ciuitatis, vt eum, qui eſſet vita & ſermone pontificatu dignus, eligerent. Hoc enim & Imperialibus ſanctionibus iubebatur. Cumque ſuper hoc multa dubitatio pceſſiſſet, volentibus ciuibus neminem penitùs ordinare, nè adulteri viderentur, (Dioſcoro quippe viuente) nouiſſimè in Proterium vniuerſorū ſententia declinauit, vtiq; cui & Dioſcorus commendauit eccleſiam, qui & eum archipresbyterū fecerat. Ordinatus ergò Proterius, præſentibus ſuprà memoratis epiſcopis, qui in ſynodo (ſicut dictum eſt) ſubſcripſerāt, inthronizatur.

¶DE ORDINATIONE TImothei Æluri, & morte Proterij. Cap. XV.

INthronizato autem eo, diuiſio & diſceſſio populi orta eſt, eô quòd viueret Dioſcorus, & eſſet in exilio. Multa ergò pericula Proterius paſſus eſt, ità vt militari pro cuſtodia indigeret auxilio plurimo tempore ſui pontificatûs, & vſq; ad mortem Martiani Imperatoris, inimicorum manus valuit euadere. Sed Timotheus quidem cognomento Aelurus, & Petrus Moggus diacon⁹, qui de ordinatione fuerunt Dioſcori, ab Alexandrina eccleſia ſe ſeparauerunt, nolẽtes communicare Proterio. Quos cùm Proterius epiſcopus ad miniſterium proprium reuocare non poſſet, vtroſq; damnauit. At illi captata morte Martiani Imp̃atoris, collectis turbis hæreticorum, qui Dioſcorum ſequebãtur, ordinato epiſcopo Timotheo Aeluro, veniunt Alexandriã. Et ante triduũ Paſchæ, quo cœna Dñi celebratur, ab ipſis turbis cõcluditur in eccleſia ſanctæ memoriæ Proterius, quò ſe timore cõtulerat. Ibiq; eadem die in baptiſterio occidit̃, laniatur, eijcit̃, & funus eius incenditur, ſpargũtur & cineres eius in ventos. Ab iſto ergò Timotheo duo epiſcopi Alexandriæ cœperunt eſſe. Et dum eccleſias tenuiſſent, ſoluerunt eã, quam habebant vnitatẽ, expulſis ab eis plurimis epiſcopis orthodoxis, qui ſub euãgeliſtæ erãt ſede beatiſſimi Marci. Intereà Leo ſumit Imperiũ, ad quẽ tãti facinoris catholicorum querela puenit, aſſcendentibus ad imperialẽ ciuitatem cum clericis aliquantis Alexandrinæ eccleſiæ epiſcopis, q̃ erãt à Timotheo ſedibus ſuis pulſi. Supplicatiões ab eis oblatæ ſunt Leoni Imperatori, quatenùs mors vindicaret̃ Proterij, & expelleret̃ epiſcopali ſede Timotheus Aelurus, tanq̃ non legaliter inſtitutus. Hæc quidẽ egẽrunt epiſcopi & clerici, ſynodi Chalcedoneñ defenſores. Sed & à parte Timothei quidam epiſcopi & clerici Timothei aſſcendentes, functi legatione pro Timotheo Aeluro, dederunt & ipſi petitiones Imp̃atori, contra ſynodum ſæpè facientes, vt eadem Chalcedonenſis ſynodus tolleretur. Ecõtrà, illi à parte Proterij vindictã ſceleris poſtulabant. Et ambarum partium ſupplicationes Imperator legens, & conſiderans, nimis eſſe graue vexari tanto itinere ſacerdotes, quorum aut ætas, aut infirmitas, aut paupertas hunc laborem ſubire prohibebat, impoſſibile iudicauit eos congregari, ſed ſcripſit ſingularũ ciuitatum epiſcopis de vtroq; negocio, cõſulens, quid fieri oporteret vel de ordinatione Timothei, vel de terminis ſynodi Chalcedoneñ, & direxit per totum Oriẽtem magiſtrianos. Mittit & Anatolius epiſcopus Aſclepiadẽ diiaconum ſuũ, per quos omnes illi epiſcopi, qui Chalcedone fuerant congregati, quid Alexandriæ geſtum fuit, agnoſcerent. Qui reſcribunt Chalcedonenſem ſynodum vſq; ad ſanguinem vindicandam, eô quòd non alteram fidem teneret, quàm ſynodus Nicena cõſtituit. Timotheum verò non ſolùm inter epiſcopos non haberi, ſed etiàm Chriſtiana appellatione priuari. Et hæ epiſtolæ vel relationes epiſcoporum omnium, in vno codicis corpore vocantur encycliæ. Quo facto, ſcripſit Imperator Leo duci Alexandriæ Stilæ, vt pelleret quidem ab epiſcopatu modis omnibus Timotheũ, inthronizaret autem alium decreto populi, qui ſynodum vindicaret.

¶DE ORDINATIONE TImothei catholici, & Petri hæretici. Cap. XVI.

IVſſione ſuſcepta, dux Stila fecit quæ fuerant imperata. Et exilio relegatur Timotheus Aelurus Cherſonam arcta cuſtodia, & fit pro Proterio Timotheus, cognomento Salophaciolus ſiue Asbus. Hic Timotheus catholicorum epiſcopus, vixit quidẽ ſinè ſeditiõe quietè in Alexandrina eccleſiã omni tempore Leonis, & omĩ tempore Zenonis, donèc Baſiliſcus arriperet tyrannidem, Zenone in Iſauriam fugiente. Et cùm Baſiliſcus tenuiſſet Imperium, ſcripſit vniuerſo orbi ſanctionem ſuam, quam appellauit Encycliam contra Chalcedonenſe cõcilium. Tunc enim Baſiliſco reddente epiſcopatum Timotheo Aeluro, & hæreticis ſedibus ſuis reſtitutis, fugit Timotheus catholicus in Canopi caſtellũ, & in monaſterio latuit. Petrus hæreticus iterùm ſe cum Timotheo iũxit, cum quo fuerat antè damnatus. Poſtquàm ergò Imperator Zenon reuerſus eſt ad imperium, Timotheus Aelur⁹ metuens zelum, quem habebat circa Chalcedonenſe cõcilium, optauit ſibimet mortem. Et iſtud perſeueranter orans, ab humana vita hauſto veneno ſolutus eſt. Dicunt verò ſequaces eius, præſciſſe eum diem mortis ſuæ. Et reuerà, quia ſe veneno parabat interficere, ſciebat. Poſt cuius obitum ordinauerunt ſibi hæretici epiſcopum Petrum, cognomento Moggum, qui vocatus eſt Bleſus, qui fuerat archidiaconus. Morabatur autem tunc Timotheus catholicus (vt dictum eſt in Canopo caſtello. Et cognoſcens Zenon Imperator calliditatem hæreticorũ, ſcripſit Anthemio Auguſtali, vt Petrũ quidem ſacerdotio priuaret, Timotheum verò in epiſcopatũ reduceret, & authores inthronizati Petri puniret. Anthemius verò acceptа Imperiali iuſſione, expulit ſacerdotio Petrum tanq̃ adulterum, & contra leges eccleſiæ catholicæ factum, & in epiſcopalem ſedem Timotheũ Salophaciolũ reuocauit. Qui epiſcopatu recepto, miſit quoſdam clericos gratias agens Imperatori. Cùm quib⁹ erat Ioannes, ex œconomo presbyter factus Ta-

*maioris, ſecundùm Chalcedonẽ concil.

Tabenneſiotis, cognomẽto Talaia, & Gennadius epiſcopus *inferioris Hermopolis, ſanguine proximus Salophacioli, quem expulerat quidem epiſcopatu Aelurus, reſtituit verò Salophaciolus. Cumque hi, qui fuerãt miſſi, gratias egiſſent Imperatori, Gennadius quidem ibi remanſit, vt cum alijs reſponſa faceret archiepiſcopi. Porrò Ioannes ex œconomo, amicus factus eſt Ello magiſtro, qui cum reliquis deſcendit Alexandriam. Factusque eſt iterùm œconom⁹, habens cauſas omnium Eccleſiarum. Qui multa & precioſa xenia direxit Ello magiſtro, deſpiciens Gennadium parẽtem archiepiſcopi, & præſulem Acacium Conſtantinopolitanũ. Intereà ſcribit ad papam Simplicium Timotheus, rogans & dicens, Petrum illum Moggum in diaconatu eſſe damnatum, nunc etiàm Chriſtiana ſocietate remotum. Idemque ſcribens Imperatori, vt eundem Petrum longiùs in exilium dirigeret, quia latitabat Alexandriæ, & inſidiabaẽ eccleſiæ. Scripſit autẽ papa Simplicius Acacio epiſcopo, vt Imperatori ſuggereret, eò ꝙ iuſtè Timotheus poſtulâſſet. Sed quoniã idem Timotheus ſic mitiſſimus erat in epiſcopatu, vt etiàm à ſuis communicatoribus accuſaretur Imperatori, tanquàm nimis remiſſus, & circa hæreticos placidus, ità vt ei ſcriberet Imperator, vt neq; collectas, neq; baptiſmata lineret hæreticos celebrare, ille tamen manſuetè agebat. Dum ergò tali modo gubernaret epiſcopatum, amabant eum Alexandrini, & clamabant ei in plateis & in eccleſijs: Vel ſi non tibi communicamus, tamen amam⁹ te. Poſt breue verò tempus moritur Timotheus Salophaciolus, anno epiſcopatûs ſui viceſimotertio, menſe ſexto. Obijt autem ſinè moleſtia.

De ordinatione Ioannis Catholici, & damnatione Acacij. Cap. XVII.

ORdinatur autem à cõmunicatoribus eius epiſcopis & clericis & monachis, qui eius nouerant fidem & gubernatiõem, Ioãnes ex œconomo, cognomento Talaia. Eodem tempore imperante Zenone, Simplicius Romanæ præſidebat Eccleſiæ, Conſtantinopolitanæ autem Acacius. Porrò hæretici (vt iam dictum eſt) Petrum latẽter inſtituerant, quẽ iuſſit Zenon Imperator expelli, tanquàm hæreticum & adulterum. De quo etiàm Acacius ſynodicam Romano papæ miſit epiſtolam, petẽs, nè etiàm adulterum & hæreticum in epiſcopali dignitate reciperet. Verùm Ioannes Talaia, de ordinatione ſua neglexit per ſuos ſynodicas literas Acacio epiſcopo Conſtantinopolitano deſtinare. Habens enim amicum Ellum ſupradictum magiſtrum, ei de ſua quidem ordinatione ſcripſit. Scribens etiàm principi, quatenùs per Ellum magiſtrũ omnis eius cauſa diſponeretur, putans eum Conſtantinopoli permanere. Mandauit ergò magiſtriano literas ſynodicas, delegans ei omnia cum illius facere voluntate. Cõtigit autem tunc, Ellum *magiſtrum ab Imperatore Zenone mitti in Antiochiam, vt teneret Leontium, qui illic ab exercitu cum voto Verinæ Auguſtæ fuerat ordinatus. Cumque magiſtrianus, qui fuerat ab Ioanne miſſus, nõ inueniſſet Ellum magiſtrũ, neq; Acacio, neq; Imperatori literas obtulit, ſed perrexit Antiochiam. Poſt hæc Acacius audiens de ordinatione Ioannis, & contriſtatus, quia ſynodicas epiſtolas non direxiſſet, & vnà faciens cum Gennadio epiſcopo parente beati Timothei, volẽtes ei nocere, trahebãt apud Zenonem, & accuſabant eum, habentes adiutores patronos Petri Moggi, quaſi opportunus epiſcopatui non eſſet Ioannes, eò ꝙ, viuente Timotheo catholico, tractauerit exire de Eccleſia, & ab ipſo ſuaderetur idem Timotheus ſuſcipere Dioſcorum in diptychis poſt mortem, Petrum autem amabilem in populo, & poſſe eum in communionem populum congregare. Occurrerũt quidam & à Petro, volentes quaſi fieri vnitatẽ. Quos iucũdiſſimè ſuſcepit Acacius, & Imperatori præſentauit, & pſuaſit ei, vt ſcriberet Apollonio Auguſtali & Duci Pergamio, vt Ioannem ab Alexandrina ſede, quaſi eam contra ſuum iuſiurandum, quod in regia ciuitate dedit, arripuiſſet, * & cooperaretur Petro Moggo, vt remaneret in ſede. Nec tamen priùs hoc faceret, niſi ſuſciperet henoticon principis, & ſynodicas deſtinaret epiſtolas Conſtantinopolitano Acacio, & Simplicio Romano, & cæteris archiepiſcopis. Acacius verò, promittente Petro facere vnitatẽ, nec adhuc implente legitimè, nomen eius in diptychis recitari permiſit, tanquàm iam Alexandrini pſulis in ſede catholica poſiti. Ioannes Talaia iudicatur à Zenone ab epiſcopatu pelli. Acacius auxilio patronorum Petri, perſuaſit Zenoni, vt fieret henoticon, ad cuius perlationem ſeu profeſſionem ſuſcepit communicantes ſibi clericos Petri hæreticos, & laicos, inuentos Conſtantinopoli. Communicauit etiàm & Petrus Moggus his, qui deſcenderũt cum henotico, & Acacio ſynodicam ſcripſit epiſtolam, & ab eo recepit. Henoticon verò Zenonis, quod Latinè dicere poſſumus vnitiuum, huiuſmodi eſt:

*deeſt expelleret, aut aliqd tale.

l. vnitiuum vel vnionis conciliatorium.

DE EPISCOPIS ALEXANDrinis. Cap. XVIII.

Vide Niceph. lib. 16. cap. 12.

IMperator Cæſar Zenon, pius, victor, triumphator, maximus, ſemper Auguſtus, vniuerſis epiſcopis ſanctis & populis per Alexandriam, Aegyptum, Libyam, & Pentapolim. Principium & ſtatum, virtutemq; & ſcutum inexpugnabile noſtri ſciẽtes Imperij, ſolam rectam veramq; fidem, quã aduentu diuino expoſuerunt ſoli, qui in Nicea

cea congregati ſunt, 318. ſancti patres, firmauerunt autem & qui Cóſtantinopolim cóuenerunt, centum quinquaginta ſimiliter ſancti patres, noctibus ac diebus, oratione & ſtudio & legibus nitimur multiplicari ꝑ eam ſanctam catholicam & apoſtolicã Eccleſiam, incorruptam, & ſinè obitu matrem noſtrorũ ſceptrorum. In pace verò & concordia, quæ circa Deum eſt, pios populos perſeuerantes, acceptabiles pro noſtro imperio ſupplicationes offerre, cum ſanctiſſimis archiepiſcopis & Dei cultoribus, clericis & archimandritis. Magno enim Deo, & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto, ex ſancta virgine DEI genitrice Maria incarnato & nato, ex concordia glorificationem atque culturam laudante, pariterque ſuſcipiente, hoſtium quidem generationes conterētur: omnes autem inclinabūt poſt Deum ſuam poteſtati noſtræ ceruicem. Pax autem & bona, quæ ex ea ſunt, aëris temperantia, & fructuum vbertas, ſed & alia hominibus vtilia, largientur. Cùm ſic ergò immaculata fides & nos & Romanam ſeruet rempublicã, ſupplicationes nobis oblatæ ſunt à DEO amantiſſimis archimandritis & eremitis, & alijs reuerendis viris, ſupplicantibus vnitatem ſanctiſſimæ Eccleſiæ, vt copulent mem bra membris, q̃ bonitatis inimicus ex longis retrò temporibus ſeparare conatus eſt, ſciens, quia aduersùs totum Eccleſiæ corpꝰ exercendo bella deuincitur, & ex hoc eueniſſe, generationes innumeras in tantis annis vita priuatas, alias quidem lauacro regenerationis fraudatas obiſſe, alias ſacra communione nequaquàm participantes, ad diſceſſum ineuitabilem hominum fuiſſe deductas, necesque præſumptas deciès milliès, & ſanguinum redundantia pollutam nó ſolùm terram, ſed etiàm ipſum aërem. Hæc quis non optet ad bona transformare? Propterea cognoſcere vos ſtuduimus, quia & nos, & vbiquè ſanctiſſimæ orthodoxorum eccleſiæ alterum ſymbolum, aut mathema, aut terminum fidei, aut fidem citra prædictum ſanctum ſymbolũ 318. patrum, quod etiàm firmauerunt memorati cētum quinquaginta ſancti patres, neq; habuimus, neq; habemus, neq; habebimus, neq; habentem ſcimus: & ſi quis habuerit, alienum eum exiſtimamus. Hoc enim ſolum noſtrum (ſicut diximus) Imperium ſaluare cófidimus. Sed & omnes populi, qui ſalutare baptiſma promerentur, hoc ſolum percipientes baptizãtur. Quod ſecuti ſunt omnes ſancti patres, qui Epheſi conuenerunt, quiq; depoſuerūt impium Neſtorium cum Eutyche. Contraria ſapientes anathematizamus, ſuſcipientes & duodecim capitula, quæ dicuntur facta à Deo amabilis memoriæ Cyrillo, qui Alexandrinorum catholicæ eccleſiæ archiepiſcopus fuit. Cófitemur autem vnigenitum Dei filium & Deũ, qui ſecundùm veritatem inhumanatus eſt, dñm noſtrũ Ieſum cóſubſtantialem patri ſecúdùm diuinitatē, & cóſubſtantialem nobis ſecundùm humanitatem, eundem, qui deſcendit, & incarnatꝰ eſt ex ſpiritu ſancto, & Maria Dei genitrice virgine, vnum exiſtere filiũ, & non duos. Vnius enim eſſe dicimus vnigeniti filij Dei & miracula & paſſiones, quas ſpontè carne perpeſſus eſt. Eos autem, qui diuidunt, aut cóſundunt, aut phantaſiam introducũt, oīnò non recipimus, qm̃ ſinè peccato ex DEI genitrice ſecundùm veritatē incarnatio augmentum filij non fecit. Manſit enim Trinitas & incarnato vno de Trinitate DEO verbo. Scientes itaque ꝙ neque ſanctiſſimæ vbiq; orthodoxæ eccleſiæ, neq; harum præſules Deo amantiſſimi ſacerdotes, neq; noſtrum Imperiũ, ſymbolũ aut terminũ fidei citra prædictũ ſanctũ mathema receperunt, aut recipiunt, vnite voſmetipſos, nihil dubitantes. Hæc enim ſcripſimus, non innouantes fidē, ſed vobis ſatisfacientes. Oīem verò, qui aliud quicquam ſapuit, aut ſapit, aut núc aut aliqñ, aut in Chalcedóa, aut in quacunq; ſynodo, anathematizamus, præcipuè verò ꝑdictos Neſtoriũ & Eutychen, & q̃ eorum ſunt ſapientes. Copulamini ergo ſpiritali matri eccleſiæ, eadem ſapiētes nobiſcũ, in eadē poſiti cómunione, ſecundùm prædictum vnum & ſolũ fidei terminũ eorundem ſanctorum patrũ. Sanctiſſima nanque mater noſtra Eccleſia, tanq̃ q̃ genuit vos, filios expectat amplecti ex longo pòſt tēpore, dulcemq; vocē veſtram cócupiſcit audire. Cogitate ſiquidē voſmetipſos. Hæc eñ facientes, & ſaluatoris noſtri Domini ꝓpiciationem ad vos attrahetis, & à noſtro Imperio laudabimini.

His ità geſtis, epiſcopus quidem Antiochiæ ſuſcepit ſynodicã Ioannis Talaiæ, quã per magiſtrianũ miſerat cum illo magiſtro. Imperator autem putans, ꝙ Ioannes epiſcopus non ſanè ſaperet de cócilio Chalcedonenſi, ſed omnia ſimulatè ageret, conſilio Acacij ſcripſit literas Pergamio Duci & Apollonio Auguſtali, vt pellerent quidem Ioannem Talaiam, inthronizarent autem Petrum ſuſcipientē henoticon, & clericos Timothei catholici, & quam tranſmiſit ſynodicam Acacio & Simplicio Romano. Deſcēderunt ergò Alexandriam abbas Amon, & qui cum illo erāt, pro Petro deferentes apices imperiales. Et quidem Petrus inthronizatur ab oībus. Scriptũ eſt ab Imperatore, vt conſentientes, ſuſciperēt eos, qui erant à parte Timothei catholici. Ioãnes autem Talaïa, eiectus de ſede Alexandrina propter Petrum Moggũ, profectus eſt Antiochiam, vt videret Ellum magiſtrum. Cui cùm narrãſſet, q̃ ſibi euenerant, eius conſilio ingreſſus eſt ad Calēdionem Antiochenũ patriarchã, Et ſumptis ab eo interceſſionis ſynodicis literis, Romanũ pontificē Simpliciũ appellauit,

uit, ſicut & beatus fecit Athanaſius, & ſuaſit ſcribere pro ſe Acacio Conſtantinopolitano epiſcopo. Et quidem ad hoc Simplicius præparati animi & voluntatis fuit. Acacius verò ſuſceptis epiſtolis *, ſimpliciter reſcripſit ei, quia Iohannem quidem Alexandriæ ignoraret epiſcopum, Petrū verò Moggum ſuſcepiſſet in communionē in Zenonis principis vnitiuo, & quòd hoc citra eius geſſiſſet ſententiam propter vnitatem Eccleſiarum, principis iuſſione. Simplicius verò ſuſcipiens huiuſmodi literas, contriſtatur aduersùs Acacium, eiq; reſcribit, quòd nō benè fecerit, contra ſententiam Apoſtolicę ſedis ad communionem hæreticum hominē ſuſcipiens. Oportebat enim communi decreto damnatum, tāquàm adulterum, communi concilio à dānatione liberari. Ad hæc autem, quia non ſufficeret Petro, confiteri communicatorem ſe eſſe Eccleſiæ catholicę ſecundùm edictum, ſed oporteret, eum ſecundùm terminum Chalcedonē concilij, & ſecundùm epiſtolam papæ Leonis, Eccleſiæ amplecti communionem. Vnum enim duorum neceſſariò agere deberet, aut ſuadere Petro, purè ſuſcipere terminum ſynodi, aut remouere ſe ab eius cōmunione. Sed cùm ad Acaciū hæc ſcripta veniſſent, & deliberaret, quid cum oporteret reſcribere, papa Simplicius defunctus eſt, & ordinatur Felix Romanæ præſul eccleſiæ. Ioannes verò Talaia, habens epiſcopi dignitatem, remanſit Romæ, cui papa Nolanam dedit eccleſiam, quæ eſt in Cāpaniæ regione, in qua plurimos reſidens annos, in pace defunctus eſt. Igitur Petrus Moggus ab abbate Amone, & Ioanne epiſcopo Magileos, & ab abbatibus monachorū inferioris Aegypti bella paſſus, & ſeditione ei in Cæſarea baſilica (vt dicitur) facta, anathematizauit ſynodū Chalcedonē, & tomum papæ Leonis. Et hæc fecit, cùm iam ſcripſiſſet Acacio & Simplicio, quia communicator eorum eſſet & ſanctæ ſynodi. Et his ità geſtis, abſceſſerunt quidam à Petri communione, & Romam nunciauerunt papæ Romano, vndè reſcriptum eſt Acacio, & obedire noluit. Addidit Acacius, quod de alio Petro Antiocheno hæretico ſcripſerat, Petrum apud Conſtantinopolim monaſterium gubernâſſe, & hoc propter crimina derelicto, Antiochiam refugiſſe, vbì pulſo Martyrio epiſcopo, per viliſſimum populum & hæreticum ſedem illius occupâſſet, continuoq; damnatum ab epiſcopis, & Leōis imperio * Samum deportatum. Qui fugiens, rediſſe dicitur Cōſtantinopolim, & dediſſe fidem, ſe per viliſſimas turbas nihil audere: ſed (ſicut ſuperiùs dictū eſt) Baſiliſci temporibus à Timotheo illo damnato, qui Conſtantinopolim venerat, Antiochiam miſſus eſt, epiſcopatum tenere. Quo facto, idem Petrus Ioannem ordinat Apamenis epiſcopum, à quibus nō recept⁹, rediјt Antiochiā, & Petrum epiſcopatûs ſui pellit authorē, & inuadit eius eccleſiā, cum quo ſimul damnatus eſt. Iterùm Acacius direxit Romā literas, petēs ab Apoſtolica ſede, vt ſi ad eādem forte confugerint, nè ipſo quidem digni habeantur adſpectu: & ſi iam indulgentiam aliquam impetrâſſent, irritam eſſe debere. Quid multa? Ipſum Ioannem, quem Acacius cum Petro damnauerat, Tyriorum miſit eccleſiæ præſidere: ſed & Petrum Alexandrinum, anathematizantē ſynodum Chalcedonē & tomū papæ Leonis, qui ſublato noīe Proterij & Timothei catholici de diptychis, Dioſcori & Timothei Aeluri nomina ſcripſit, qui eiuſdem Timothei catholici corpus de terra leuauit, & foràs proiecit, qui inter epiſcopos catholicos ſepultus fuerat, miris eum laudib⁹ proſecutus eſt Acacius, de quo ſe tanta crimina anteà meminerat retuliſſe. Et cùm p quinq; annos ſæpiùs fuiſſet admonitus Acacius, vt de ſtatu Alexandrinæ eccleſiæ, ſancti papæ ſolicitudinem releuaret, nihil vnquàm reſpondere dignatus eſt. Qm̄ verò tot epiſtolæ, quæ vel ad Acacium à papa, vel ad Imperatorem miſſæ ſunt, nihil penitùs profecerunt: ex deliberatione Vitalis & Meſenus epiſcopi in legatione directi ſunt, vt q̄ ſuperiùs dicta ſunt, allegarēt, & Petrus, ſicut anteà, de Alexādrina eccleſia pellerēt. Itum eſt Conſtantinopolim, & ſupradicti epiſcopi in cuſtodiā ſunt redacti, chartis ſublatis nè catholicis, quibus ſcriptū fuerat, redderent. Quos iterùm Acacius poſt hæc de cuſtodia eijciēs, ſecū fecit ꝓcedere, vt quaſi cōfirmato Petri ſacerdotio dimitterentur. Redeunt aliq̄n legati, ſed ꝓceſſerant monachi, qui eos grauiter de ꝓditione purgebant. Auditi cominùs, & cōuicti ex ipſis literis, quas detulerūt, à locis proprijs ſunt remoti. Felix defenſor Eccleſię, qui cum legatis directus fuerat, impediente infirmitate, cum ipſis pergere non potuit. Sed poſtq̄ Vitalis & Meſenus à cuſtodia Conſtantinopoli ſunt egreſſi, prexit cum chartis eccleſiaſticis Conſtantinopolim. Paſſusq; eſt & ipſe, ſublatis chartis, grauiſſimā cuſtodiā. Vbì ergò ad plenū detectus eſt Acacius hęreticus, papa Felix in literis ſuis ſynodicis ad Acacium ſic poſuit: Peccâſti, nè adijcias, & de prioribus ſupplica. Suſceptis his Acacius literis perſeuerat, neq; recedens à cōmunione Petri, neq; ſuadens ei palàm ſuſcipe Chalcedonē concilium, & tomū papæ Leonis. Hæc cognoſcēs papa Felix, damnatiōis ſcripturā miſit Acacio per Totū defenſorē, cuius eſt principium: Multarū tranſgreſſionū repiris obnoxius. Et datis Acacio huiuſmodi literis, eas nō ſuſcepit, patrocinio fultus Imꝑatoris, ità vt cogerentur, q eas detulerunt, ꝑ quēdam ignotum monachū Achimetenſem, ipſam chartā dānationis, dum ingrederet ad celebranda ſacra, ſuſpēdere in eius pallio, & diſcede-

Marginal notes: *Simplicij, — Epiſtola hæc ſuprà habetur in pag. 289.

cedere. Qui tamen vſq; ad mortem, patrocinante Imperatore, remanſit ſacrificans. His ergò prouenientibus, & Acacio permanente in Petri communione, ſeparauit ſe q̃dem ſedes Apoſtolica à Conſtantinopolitana. Eo ſiquidem tempore Ellus cõiunctus Leontio in Antiochia, expugnatur à Valameriacis, & qui cum eis erant iuncti. Et Leontius quidem perimitur, Ellus autem in caſtellum Papyrij fugit. Intereà Calendion archiepiſcopus Antiochenus deponitur. Accuſatur in aperto, tanquàm indeuotus principi, mittens populum in rebellionem cum Ello: latenter autem, quia ſe non ſuſpenderet & à Felicis papæ & Ioannis communione. Porrò Petrus de proprijs ciuitatibus catholicos expulit ſacerdotes, ex quibus nonnulli apud Conſtantinopolim perſequutionem grauiſſimam pertulerunt. Scandalizabat autem Imperator & illos, qui à parte Nephalij abbatis erant, & qui circa Ioãnem epiſcopum Egumenum, monaſterij Diolchon: & agens contra ipſum Ioannem, prępoſiturã ei abſtulit, & eam tradidit monaſterio abbatis Amonis: ſed permãſit in epiſcopatu, ſcribens Acacio, quia eſſet ſynodi communicator, & fallens Alexandrinos, q̃a non communicaret ſynodo, ità vt quidam communicatorum eius, clerici, monachi & laici, cognoſcentes eius fallaciam, ſeparauerint ſe ab eius communione. Et extrà collectas facientes, nõ paſſi ſunt nomini eius cõmunicare, & eorum, qui poſt eum epiſcopatum habuerunt Alexandrinũ, eò quòd nomen Petri haberent in diptychis. Huic populo à Palæſtina quidam diaconus, nomine Eſaias, ordinatus eſt epiſcopus, & Alexandriam miſſus eſt, ſed ab omnibus non eſt receptus. Ab iſto ergò Eſaiani ſunt in Aegypto. In iſtis poſita eccleſia, moritur Acacius, & ordinatur poſt eum Flauitas presbyter, qui fuit à ſancta Tecla, qui nõ conſenſit ſinè Romano Epiſcopo inthrõizari, ſed trãſmiſit ſynodicam papæ Romano Felici. Qui modico viuens tempore, moritur, non accipiens epiſtolam ipſius: & factus eſt Euphemius epiſcopus genere Alexãdrinus, qui & ſuſcepit à papa Romano ſcripta. Et mortuo Zenone, poſt aliquod tẽpus expulſus eſt ab Anaſtaſio. Et hæc quidem Conſtantinopoli contigerunt. Non poſt multum tempus moritur & Petrus Moggus Alexandriæ, & poſt eum in ea ſede ordinatur Athanaſius, qui & ipſe in edicto Conſtantinopolitanæ, & Antiochenæ, & Hieroſolymitanæ cõmunicauit eccleſiæ. Cumq; ſcandalizarẽtur & in ipſo populi, eò quòd nomen Petri haberet in diptychis, aſſcenderũt quidam & aduerſantium & communicantium ei, ad Imperatorem Anaſtaſium: & dum haberẽt cõtra principem contentionem, alijs quidem ꝓponentibꝰ anathematizari ſynodũ, & ità communicare, alijs verò pacatis in vnitiuo edicto adijci ea, q̃ ſatisfacerent his, qui coĩcauerant Petro, conſiderans Imperator, ꝙ ſi adiectionem edicto faceret, tumultum moueret eccleſiæ, & anathematizari ſynodum eſſet impoſſibile: pſuaſit eis, ſufficere vnitiuum edictum, vt communicarent adinuicẽ ſibi, ſicut & cæteri eccleſiarũ epiſcopi. Et cũ non obedirent hoc agere, nihil impetrantes dimiſit. Sic enim Athanaſio hæretico tempus epiſcopatũs ſui cõplente, poſt eum ordinatur Alexãdrinus epiſcopus Ioãnes, cognomento Mela, qui & ipſe ſecutus Petrum & Athanaſium ꝓceſſores, in edicto vnitiuo communicauit alijs ſedibus, id eſt, Cõſtantinopolitanę, & Antiochenæ, & Hieroſolymitanæ. In cuius præſulatu, dum Alexandrina eccleſia diuiſionem habuiſſet Dioſcoritarum propter Petrum Moggum, quaſi cõmunicâſſet ſynodo, etiã ipſe defunctus eſt tempore Macedonij Conſtantinopolitani epiſcopi. Poſt quem ordinatus eſt Alexandriæ Ioannes *Machiota, qui etiàm ipſe ſu- *Niciota
bs priores ſecutus eſt, ſuſcipiens quidẽ vnitiuum Zenonis edictũ, non autẽ Chalcedoneñ conciliũ, & epiſtolã papæ Leonis, tanq̃ non cõmunicaret Flauiano Antiocheno & Eliæ Hieroſolymorũ epiſcopis, & Timotheo Conſtantinopolitano. Dicebat enim imperfectè edictum ſe habere, nec ad vnitatem ſufficere, quod non in anathemate ſynodi fuiſſet factũ. Deniq; cùm ei Imperator Anaſtaſius ſcripſiſſet, vt vniretur Cõſtantinopolitano epiſcopo, hæc reſcripſit, q̃a nõ ſufficeret ei ad pfectã vnitatẽ, eò ꝙ nõ anathematizaret ſynodũ. Et tñ etiàm ità ſapiẽs, ſeparatos habuit Dioſcoritas, nõ ſuſcipientes Petrum Moggum. Mortuo Ioanne Alexãdriæ, ordinat̃ Dioſcorus iunior, ſub quo interfectus eſt à populo Theodoſius Auguſtalis filius Calliopi. Hic eñ Dioſcorus, proponente *Ipſocrate ſcholaſtico acta facere ante defenſorẽ in eiectiõe ſynodi, henoticon ſuſcipere in damnatiõem ſynodi, vnitiuum ſuſcepit edictum, ſicut ipſa oſtendunt geſta, q̃ apud defenſorem ciuitatis coram eo confecta ſunt. In quibus teſtatus eſt, in expulſiõe ſynodi ſe ſuſcipere edictũ. Vndè cùm ſatisfactũ fuiſſet his, qui propter Petrum Moggũ extra illam Eccleſiã cõmunicabant, vniti ſunt ei. Nam vſq; ad iſtũ Dioſcorum, in diuiſiõe erat Alexãdrina eccleſia.

¶DE SEVERO, ET IVLIANO, *ac Macedonio.* Cap. XIX.

HOc tempore Macedonius Conſtantinopolitanus epiſcopus, ab Imperatore Anaſtaſio dicitur expulſus, tanq̃ euangelia falſâſſet, & maximè illud Apoſtoli dictũ, (Quia apparuit in carne, iuſtificatum eſt in 1.Tim.3.d
ſpiritu) Hunc enim mutâſſe vbi habet (ὅσ) hoc eſt, qui monoſyllabum Græcum, litera mutata, o in ω vertiſſe, & feciſſe (ὡσ,) id eſt, vt eſſet Deus, apparuit per carnem. Tãquàm Neſto-

Neſtorianus ergò culpat⁹, expellitur per Seuerum monachum. Is enim Seuerus, cùm ſederet priùs in monaſterio, nó ſuſcipiebat Zenonis edictum, nec Petrum Moggũ. Deindè ſedens in Abbatis Romani & Mamæ, qui poſt eum pſuit, móaſterio, exindè miſſus eſt pmanere Cõſtãtinopoli apocriſari⁹, & fit inter eos, q Petri Moggi erant. Dumq́; obijceretur ei, quomodò priùs anathematizabas Petrum? dicebat, quia Petrum anathematizaui Apamenũ. Hic Seuerus apud Conſtantinopolim ſynodo derogabat, & aſſirmabat, quia ea anathematizata, omnes communicarent, ità vt ob hoc ſcriberet & ipſi Flauiano, ſicut eius ſignificatur epiſtolis, & ad Maronam lectorem, & Eleuſinum & Euthrecium epiſcopos, & ad Oecumenium ſcholaſticum Iſauriæ. Fertur autem expoſitio eius. quæ ab eo dicta eſt in inthroniſmo, in qua & vnitiuũ ſuſcepit Zenonis, & anathematizat Chalcedoneñ concilium, & communicare ſe confitetur Alexandrino & Cõſtantinopolitano. Erant autem tunc Conſtantinopoli Timotheus, Alexandriæ verò Ioannes *Machiota. Et tamen dum talis eſſet, valuit damnare Macedonium, & expellere ab Antiochena ſede Flauianum. Sed nec ipſe potitus eſt epiſcopatu eius pluſq̃ quinq; annis, ſed & vexabatur in epiſcopatu, tanq̃ anathematizaret quidem ſynodũ, nominaret autem epiſcopos ſynodi. Cuius expulſio ità contigiſſe dinoſcitur: Mortuo Impatore Anaſtaſio, & Iuſtino facto Impatore, Seuerus à Vitaliano magiſtro militum viro religioſo & orthodoxo accuſat, q deſpiceret Imperatoris iuſſióem, & ſynodum nó ſuſciperet. Iuſtinus Imperator miſit magiſtrianũ, vt Seuerus Cõſtãtinopolim adduceretur, & redderet cauſam tractatuũ ſuorum, quos fecerat contra ſynodum. Iam enim ab ipſo pio Imperatore Iulianus Halicarnaſſeus epiſcopus pro eadem ſancta ſynodo, eô q eam non reciperet, pulſus fuerat ſede. Quod ſciens Seuerus, & pуidens, quid ſibi immineret, clàm nocte deſcendit Seleuciam, & nauim conſcendens, fugit Alexandriam, ad quam ciuitatem & Iulianus fugerat. Ordinatusq; eſt pro eo archiepiſcopus Antiochiæ Paulus orthodoxus, ſuſcipiens Chalcedoneñ ſynodum. Eo tempore Alexandriæ mortuo Dioſcoro iuniore, Timotheus eccleſiæ ipſius ſuſceperat epiſcopatũ, à quo gratiſſimè ſuſcepti Seuerus & Iulian⁹, ſedebant ad *laborem. Sub iſto Timotheo, de corruptibili & incorruptibili, apud ipſã eccleſiam quæſtio mota eſt hoc modo: Requiſiuit quidam monachus Seuerum, quid oporteret dicere Corpus domini noſtri Ieſu Chriſti, corruptibile, an incorruptibile: Ille reſpondit ei, ſanctos patres corruptibile illud dixiſſe. Hoc audientes quidam Alexãdrinorum, cùm requiſiſſent Iulianũ in alio loco ſedenté, quid & ipſe diceret de eadem q̃ſtione, ille dixit ſanctos patres contraria dicere. Horũ itaq; ſinguli ſtatuere reſponſum propriũ volentes, ſcripſerũt libros aduerſùs alterutrum. Qui venientes in multitudinem ciuitatis, eccleſiã illam diuiſerunt: & alios quidem, fecerunt Corrupticolas appellari: verùm incorruptibilitatis aſſertores, Phantaſiaſtas. Timotheus verò, magìs ſententiam Seueri ſecutus eſt. Cui cùm diceret Themiſtius diaconus eius, Si corpus Chriſti corruptibile eſt, debemus eum dicere & aliqua ignoràſſe, ſicut de Lazaro. Hoc Timotheus negauit dicendum. A cuius communione Themiſtius deſciſcẽs, ſchiſma fecit. Et ab ipſo dicti ſunt in Aegypto Themiſtiani.

Hic Seuerus author eſt ſectæ Acephalorum.

* Niciota.

* Labranũ.

Corrupticolæ.

Phantaſiaſtæ.

¶ DE GAIANO ET THEOdoſio. Cap. XX.

DVm hæc Alexandriæ aguntur, defuncto Bonifacio papa Romano, Ioãnes cognomento Mercurius, ſedis Apoſtolicæ ſuſcepit prçſulatum. Ad quem miſſi ſunt ab Imperatore Iuſtiniano Hypatius Epheſiorum epiſcopus, & Demetrius à Philippis, conſulere ſedem Apoſtolicã contra legatos *Acumicorum, Cyrum & Eulogiũ, negantes eſſe confitendum beatã Mariam verè & propriè Dei genitricem, & vnum de Trinitate incarnatum, & carne paſſum. Sed papa Iohannes, nobis ibì poſitis, hoc confitendũ epiſtola ſua firmauit, & Impatori direxit. A cuius cõmunione diſcedentes Romę quidã monachi, *acymicorũ legatos ſequuti ſunt, & vſq; nunc hanc de Chriſto confeſſionem non ſuſcipiunt. Ea tempeſtate mortuo Epiphanio Cõſtãtinopolitano epiſcopo, Theodora Auguſta Anthimum trãſtulit in eandem ſedem, qui fuit epiſcopus ciuitatis Trapezunti regionis Ponti, latenter Chalcedonenſe concilium non ſuſcipientem. Verùm defuncto Timotheo Alexandrino epiſcopo, ſtudio & permiſſione Calotychi cubicularij partis Theodoræ Auguſtæ, Theodoſius ordinat. Qui licèt haberet cleri decretum, contradicere volentibus non permiſit certamen populi. Monachorum quos non habuit, *pro Gaiano fuerunt. Conſuetudo quidem eſt Alexandriæ, illum, qui defuncto ſuccedit, excubias ſuper defuncti corpus agere, manumq́; dexterã eius, capiti ſuo imponere, & ſepulto manibus ſuis, accipere collo ſuo B. Marci palliũ, & tunc legitimè ſedere. Dum hæc Theodoſius pertentat, cognouerunt populi & monaſteria, qd eſſet factum veſpe in epiſcopio ſtudio Calotychij & iudicum, id eſt, Ariſtomachi ducis & Dioſcori auguſtalis. Mox Theodoſiũ pſequuti ſunt, & expulerunt, nè colligeret funus Timothei. Inthronizauerunt autem Gaianum, qui fuit tunc archiepiſcopus ex parte aſſertorũ incorruptibilitatis. Habens autem conſentaneos aliquantos ex clero, & poſ-

* Acymicorum.

* Acumicorum

poſſeſſores ciuitatis,& corporatos, & milites,& nobiles, & omnem prouinciam, permanſit Gaianus in epiſcopatu dies centum tres. Poſt hæc à iudicibus pulſus, abſceſſit. Et poſt menſes duos Narſes cubicularius miſſus ab Auguſta Theodora, Theodoſiũ quidem inthronizauit,porrò Gaianum miſit in exilium. Qui adductus Carthaginem magnã,& indè quaſi Sardiniã directus, q̃d de eo contigit,ignoratur. Manſit auté Theodoſius in ſede annum vnũ & menſes quatuor,paucis ei communicantibus. Plurimi enim communicabant ad nomen Gaiani. Populi autem pugnauerunt pro Gaiano multis diebus. Qui cæſi à militibus, maioré ſui partem amiſerunt. Sed & militum maior cecidit numerus. Vincebatur autem Narſes non armis,ſed ciuitatis concordia. De ſuperioribus domorum iactabant mulieres ſup milites,quicquid manibus occurriſſet. At ille igne vicit,quod ferro non potuit. Diuiſa eſt vſq; nunc illa ciuitas hoc ſchiſmate, vt Gaianitæ & Theodoſiani in ea vocentur,id eſt,Phãtaſiaſtæ & Corrupticolæ. Nouiſſimè Theodoſius de ſede diſceſſit,non ferens ſeditiones & bella, quæ contra eum exercebantur à populo. Miſſus eſt Conſtantinopolim cum honore, eô q̃ ità Auguſtæ ſcripta præciperent. Quò illo veniente,promittebat Auguſta Imperatori, quoniam poſſet Theodoſius Chalcedoneñ ſuſcipere ſynodum: ſed perſiſtente & nolente eo,cum eius voluntate foràs ciuitatem regiam ſexto milliario in exilium miſſus eſt, iuxta Baſilicam Ariſphocæ,in via,q̃ ducit ad Stomapótem. Viuitq; vſque nunc.

¶DE AGAPETO PAPA, ET *Anthimo Cõſtãtinopolitano epiſcopo. Cap.21.*

VErùm mortuo Ioãne Mercurio, Agapetus archidiaconus Romanæ Eccleſiæ,papa ordinat̃ in regulis eccleſiaſticis apprimè eruditus. Quo tempore Theodatus rex Gotthorum, ſcribens ipſi papæ & ſenatui Romano,interminatur, non ſolùm ſenatores,ſed & vxores & filios, filiasq; eorũ gladio ſe interempturum,niſi egiſſent apud Imperatorem, vt deſtinatum exercitum ſuũ de Italia ſubmoueret. Sed papa pro eadem cauſa, legatione ſuſcepta, Conſtantinopolim profectus eſt. Et primùm quidẽ honorificè ſuſcipiens directos ſibi ab Imperatore,ſpreuit tñ animo p̃ſentiã, eumq; ad ſalutandum ſuſcipere noluit. Deindè viſo principe,cauſam agebat legationis ſuſceptæ. Imperator auté pro multis fiſci expẽſis ab Italia deſtinatum exercitum auertere nolens, ſupplicationes papæ noluit audire. At ille, *ſuum quod*ſummũ fuit,Chr̃i legatiõe fungebat̃. Deniq; petẽtibus principibus, vt Anthimũ papa in ſalutatiõe & cõmunicatione ſuſciperet,ille fieri inquit poſſe; ſi ſe libello ꝓbaret orthodoxũ,& ad cathedrã ſuã reuertere- tur. Impoſſibile eſſe aiebat, tranſlatitiũ hominem in illa ſede p̃manere. Auguſta verò clam ꝓmittente munera multa,& rursùs papæ minas intentante, in hoc papa p̃ſtitit, nè eius audiret petitionem. Anthimus verò videns ſe ſede pulſum,pallium, quod habuit, Imperatorib⁹ reddidit, & diſceſſit, vbi eum Auguſta ſuo patrocinio tueretur. Tunc papa principis fauore*Menam pro eo ordinauit antiſtitem,conſecrans eum manu ſua in baſilica ſanctæ Mariæ. Fuit iſte*Menas præpoſitus xenodochij maioris, quod vocatur Samſon, genere Alexandrinus, ſuſcipiens Chalcedonenſem Synodum.

¶DE SILVERIO ET VIGI*lio. Cap. XXII.*

HIs peractis, cõſtituens papa apud Imperatorem apocriſiarium Eccleſiæ ſuę Pelagium diaconum ſuum, dum in Italiam reuerti diſponit,Conſtantinopoli obijt. De cuius deceſſu audiens Romana ciuitas, Silueriũ ſubdiaconum, Hormiſdæ quõdàm papæ filium, elegit ordinandum. Auguſta verò vocans Vigilium Agapeti diaconum, profiteri ſibi ſecretò ab eo flagitauit, vt ſi papa fieret, tolleret ſynodum, & ſcriberet Theodoſio,Anthimo,& Seuero,& per epiſtolam ſuam eorũ firmaret fidem, promittens dare ei præceptũ ad Beliſſariũ, vt papa ordinaretur,& dari centenaria ſeptem. Lubenter ergò ſuſcepit Vigilius promiſſum eius,amore epiſcopatûs & auri. Et facta ꝓfeſſione, Romam profectus eſt: vbi veniẽs, inuenit Siluerium papam ordinatum. Quin & Rauennæ repperit Beliſſarium in eadem vrbe ſedentem,eamq; obtinentem. Cui tradens præceptum Auguſtæ, promiſit ei duo auri centenaria,ſi Siluerio remoto, ordinaretur ipſe pro eo. Beliſſarius verò Romam reuerſus,euocãs Siluerium ad palatium, intentabat ei calumniam, quaſi Gotthis ſcripſiſſet, vt Romam introirent. Fertur autem Marcum quendam ſcholaſticum,& Iulianũ quendam prætorianum fictas de nomine Siluerij compoſuiſſe literas regi Gotthorũ ſcriptas, ex quibus conuinceretur Siluerius Romanam velle perdere ciuitatem. Secretò autem Beliſſarius & eius coniunx, perſuadebant Siluerio implere p̃ceptum Auguſtę, vt tolleretur Chalcedoneñ ſynodus, & per epiſtolam ſuam hæreticorum firmaret fidẽ. Qui mox de palatio egreſſus,quid de eo fieret,cõſiliarijs ſuis loquutus eſt. Et veniens contulit ſe in baſilicam B.Mariæ Sabinæ, ibique manebat, vbi & directus eſt ad eum Photis filius Antoninæ patriciæ,vt præſtito ſacramento,inuitaret eum venire ad palatium. Qui auté Siluerio adſtabant,p̃ſuadebãt ei,nè Græcorũ crederet iuramentis. Ille tñ exijt,& ad palatiũ venit. Et illa quidẽ die ꝓ iuramento ad Eccleſiã redire p̃miſſus eſt. Ad quem rursùs mandauit Beliſſarius,vt ad pa-

latium veniret. Qui de eccleſia exire nolebat, dolos ſibi præparatos agnoſcens. Sed poſteà orans, & cauſam ſuam Dño commédans, exijt, & ad palatium venit. Qui ſolus ingreſſus, à ſuis vlteriùs non eſt viſus. Et alia die Beliſſarius, conuocatis presbyteris & diaconibus & clericis omnibus, mãdauit eis, vt alium ſibi papam eligerent. Quibus dubitantibus, & nonnullis ridentibus, fauore Beliſſarij ordinatus eſt Vigilius. Siluerius autem in exilium miſſus eſt in ciuitatem ꝓuinciæ Lyciæ, quæ Patara dicitur. Poſt ordinationem ergò ſuam compellabatur Vigilius à Beliſſario implere promiſſionem ſuã, quam Auguſtæ promiſerat, & vt ſibi redderet duo auri centenaria promiſſa. Vigilius autem timore Romanorum, & auaritia patrocinante, nolebat ſponſiones ſuas implere. Sed Siluerio veniente Pataram, venerabilis epiſcopus ciuitatis ipſius venit ad Imperatorem, & iudicium Dei conteſtatus eſt de tantæ ſedis epiſcopi expulſione, multos eſſe dicens in hoc mundo reges, & non eſſe vnum, ſicut ille papa eſt ſuper Eccleſiã mundi totius, à ſua ſede expulſus. Quem audiẽs Imperator, reuocari Romam Siluerium iuſſit, & de literis illis iudicium fieri, vt ſi probaretur, ab ipſo fuiſſe ſcriptas, in quacunq; ciuitate epiſcopus degeret: ſi autẽ falſæ fuiſſent probatæ, reſtitueretur ſedi ſuæ. Pelagius verò currens cum voluntate Auguſtæ, volebat irritum facere Imperatoris præceptum, nè Siluerius Romã reuerteretur: ſed præualente Imperatoris iuſſione, Siluerius ad Italiam reductus eſt. Cuius aduentu territus Vigilius, nè ſede pelleretur, Beliſſario mandauit: Trade mihi Siluerium, alioquin non poſſum facere, quod à me exigis. Ità Siluerius traditus eſt duobus Vigilij defenſoribus & ſeruis eius. Qui in Palmariam inſulam adductus, ſub eorum cuſtodia defecit inedia. (*Scribũt Hiſtorici, Vigilium iam pontificem factum, conſtãtiſſimè negãſſe aſſenſum petitionibus Theodoræ Auguſtæ, nec diris ſupplicijs ad conſenſum adigi potuiſſe. Quæ ergò hic vſque ad capitis huius finem habentur, ab improbo quodam nebulone conficta videntur, meritoq́; vt ſuſpecta reijciuntur.*) Vigilius aũt ꝓ Antoninã Beliſſarij coniugem implens ꝓfeſſiõem ſuã, quã Auguſtę fecerat, talẽ ſcripſit epiſtolam: Dominis & Chriſtis Vigilius. Scio quidem, quia ad ſanctitatẽ veſtrã anteà fidei meæ credulitas, Deo adiuuãte, ꝑuenit. Sed quia modò glorioſa filia mea patritia Antõina, Chriſtianiſſima, deſideria mea fecit impleri, ꝙ fraternitati veſtræ præſentia ſcripta tranſmitterem: ſalutans ergò vos gratia, qua nos Deo noſtro Chriſto ſaluatori cõiungimur, & eam fidem, quam tenetis Deo adiuuante, & tenuiſſe & tenere ſignifico, ſciens, quia illud inter nos prædicamus & legimus, vt & anima vna ſit, & cor vnum in Deo. ⋆Profectús mei, qui veſter eſt, Deo adiuuante, vobis gaudia maturauit ex meo animo, ſciens fraternitatem veſtram quæ optat, & libenter amplecti. Oportet ergò vt hæc, quæ vobis ſcribo, nullus agnoſcat: ſed magis tanq̃ ſuſpectum hic me ſapientia veſtra ante alios exiſtimet habere, vt faciliùs poſſim hæc, quæ cœpi, operari & ꝑficere. Et ſubſcriptio: Orate ꝓ nobis Deũ, mihi, fratres, in Chriſto Dño noſtro charitate cõiuncti. Sub hac epiſtola Vigilius fidem ſuam ſcripſit, in qua duas in Chriſto dãnauit naturas, & reſoluens tomum papæ Leonis, ſic dixit: Non duas Chrm̃ naturas cõfitemur, ſed ex duabus naturis compoſitum vnum filium, vnum Chriſtum, vnum Dñm. Et iterùm: Qui dicit in Chriſto duas formas, vnaquaq; agente cum ſua communione, & non confitetur vnam perſonam, vnam eſſentiam, anathema ſit. Qui dicit, quia hic quidem miracula faciebat, hoc verò paſſionibus ſuccumbebat: & non confitetur miracula & paſſiones vnius eiuſdemq́;, quas ſponte ſua ſuſtinuit carne nobis conſubſtantiali, anathema ſit. Qui dicit, ꝙ Chriſt⁹ velut homo, miſericordia dignatus eſt: & non dicit ipſum Deum verbũ & crucifixum eſſe, vt miſereatur nobis, anathema ſit. Anathematizamus ergò Paulum Samoſatenum, Dioſcorum, Theodorum, & Theodoritum, & omnes qui eorum ſtatuta coluerunt, vel colunt. Et hæc Vigilius ſcribens hæreticis occultè, permanſit ſedens. In quo impletum eſt illud teſtimonium, quod Salomon in prouerbijs dicit: Edent viæ ſuæ fructus, & conſilijs ſuis ſaturabuntur. Ab ipſa hæreſi aſſlictus Vigilius, nec coronat⁹, qualẽ vitæ terminũ ſuſcepit, notũ eſt oĩbus. Sed redeam⁹ ad cauſam Alexandrinorum. Pro.1.d

Actor. 4.

⋆Prouectus

¶ *DE PAVLO ALEXANdrino archiepiſcopo, & monachis Hieroſolymorum. Cap. XXIII.*

POſtquàm ergò Theodoſius Alexandrinus in exilium miſſus eſt, Paulus q̃dam vnus abbatum Tabenneſium monachorum, ad Alexandrinam ſedẽ ordinatur epiſcopus, Pelagio interueniẽte apocriſario Romano, planè orthodox⁹, ſuſcipiẽs Chalcedoneñ ſynodum. Ordinatus eſt à Menna Conſtantinopoli, præſente eodem Pelagio reſponſario Vigilij, & apocriſarijs Euphremij Antiocheni, & apocriſarijs Petri Hieroſolymorum. Seuerus autem Antiochenus iam fuerat condemnatus, & Anthimus Cõſtantinopolitanus ab Agapeto papa Romano, & Menna Conſtantinopolitano, & libellis datis aduersùs eos Imperatori Iuſtiniano à præſulibus monaſteriorum præſulibus primæ & ſecundæ Syriæ, & præſulibus monaſteriorum Hieroſolymorum & eremi. Hoc ergò modo vnitas facta eſt Eccleſiarum, anno decimo Imperij glorioſi Iuſtiniani Auguſti. Iſte Paulus ſpre-

ſus erat Conſtantinopoli, vt dicitur, ab aliquibus monachis ſuis, & venerat Conſtantinopolim pro ſe agere apud Imperatorem. Qui diuino nutu cathedram vacantem inueniens, meruit per Pelagium diaconũ Alexandriæ Epiſcopatum. Accepitq́; ab Imperatore poteſtatem ſuper ordinationem ducum & tribunorũ, vt remoueret hæreticos, & pro eis orthodoxos ordinaret. Per illos enĩ populi inualeſcebant. Qui Alexandriam deſcendens, timore ſui ſuaq́; induſtria omnem ciuitatem & omnia monaſteria adduxerat ſuſcipere Chalcedonẽ ſynodum, niſi interuentu diaboli talis emergeret cauſa. Cogitante Paulo epiſcopo remouere Eliam magiſtrum militum, Pſoius quidã diaconus & œconomus eccleſiæ, amicus Eliæ, per portitores literarũ velociſſimos pedeſtres, quos Aegyptij Simacos vocant, omnia molimina Pauli, Eliæ ſcribebat. Contigit autem, Paulũ inuenire literas eius Aegyptiacè ſcriptas, & legere, & timens, quod de Proterio contigerat, ſolicit⁹ de eo factus eſt, & cœpit Pſoiũ compellere, facere rationes eccleſiæ. Quem tradidit iudici, & Imperatori de eo retulit. Eo tempore apud Alexãdriam Rhodo erat auguſtalis, qui eum accipiens cuſtodiẽdum vſq; ad Imperatoris pręceptum, cõſilio cuiuſdam prioris ciuitatis, nomine Arſenij, acceptis muneribus, inſcio (vt fertur) Epiſcopo, clàm nocte totis virib⁹ eum magno cruciatu occidit. Cuius filij & affines Imperatorem interpellantes, ſuggeſſerãt ei, qua vi eorum parens debitum mortis perſoluiſſet. Quod audiens Imperator, vocauit Liberiũ, & fecit Auguſtalem, miſitq́; eum Alexandriam, inquirere cauſam. Ad quam vrbẽ Liberius cùm veniſſet, Rhodonem ad ſe venire iuſſit, & ab eo requirebat, quomodò occidiſſet diaconum. Ille verò reſpondit, iuſſione Epiſcopi factum fuiſſe: habere ſe Imperatoris delegationẽ aiebat, vt quicquid iuberet Epiſcopus, modis omnib⁹ impleret. Sed negante Paulo epiſcopo, & ſe neſcire clamitante, prior ille ciuitatis Arſenius, homicidij illius author inuentus, morte mulctatus eſt. Porrò epiſcopo Paulo Gazam in exilio miſſo, Rhodo cum geſtis de eo actis directus eſt Conſtantinopolim. Cuius geſta cum intra palatium legerentur principi, iuſſit eum ab ſcurrone duci, & foràs regiam ciuitatem occidi. Et poſt hæc miſit Imperator Pelagiũ diaconum & apocriſarium primæ ſedis Romanæ Antiochiam cum ſacris ſuis, quibus præcepit, vt cum Euphremio eiuſdem vrbis Epiſcopo, & Petrus Hieroſolymita, & Hypatius Epheſinus venirent Gazam, & Paulo epiſcopo pallium auferrent, eumq́; & deponerent. Pelagius ergò profectus Antiochiã, & indè Hieroſolymam, cum memoratis patriarchis & aliquantis Epiſcopis venit Gazam. Et auferentes Paulo pallium, depoſuerunt eum, & ordinauerunt pro illo Zoilum, quem poſteà Imperator depoſuit, & Apollinarem ordinauit, qui nũc eſt præſul ipſius Alexandrinę eccleſię. Sed redeunte Pelagio Conſtantinopolim, monachi quidam ab Hieroſolymis, per quos Pelagius in Gazam tranſitum habuit, venerũt ad eum in comitatu, portantes capitula de libris Origenis excerpta, volẽtes agere apud Imperatorem, vt Origenes damnaretur cum illis capitulis. Igitur Pelagius æmulus exiſtens Theodoro Cæſareæ Cappadociæ epiſcopo, volens ei nocere, eò quòd eſſet Origenis defenſor, vnà cum Menna archiepiſcopo Conſtantinopolitano, flagitabat à principe, vt iuberet fieri, quod illi monachi ſupplicabãt, vt Origenes dãnaretur, ipſaq́; capitula talia docentia. Annuit Imperator facilimè, gaudẽs ſe de talibus cauſis iudicium ferre. Iubente eo, dictata eſt in Origenem & illa capitula anathematis damnatio, quam ſubſcribentes, vnà cum Menna archiepiſcopo apud Conſtãtinopolim reperti, deindè directa eſt Vigilio Romano epiſcopo, Zoilo Alexandrino, Euphræmio Antiocheno, & Petro Hieroſolymitano. Quibus eam accipientibus & ſubſcribentibus, Origenes damnatus eſt mortuus, qui viuens olim fuerat antè damnatus.

Origenis dãnatio facta eſt in ſynodo œcumenica.

DE PELAGIO ET THEODORO. Cap. XXIIII.

ET reſerato aditu aduerſarijs Eccleſię, vt mortuus damnaretur, Theodorus Cæſareæ Cappadociæ epiſcopus, dilectus & familiaris principum, ſecta Acephalus, Origenis aũt defenſor acerrimus, & Pelagio æmulus, cognoſcens Origenem fuiſſe damnatũ, dolore damnationis eius, ad Eccleſiæ conturbationem, damnationem molitus eſt in Theodorum Mopſueſtenũ, eò quòd Theodorus multa opuſcula edidiſſet contra Origenem, exoſusq́; & accuſabilis haberetur ab Origeniſtis, & maximè quòd ſynodus Chalcedonẽ (ſicut probatur) laudes eius ſuſceperit in tribus epiſtolis. Cuius damnationẽ memoratus Theodorus tali machinatione perfecit: Scribente principe contra Acephalos in defenſionẽ ſynodi Chalcedonẽ, accedens idem Theodorus Cappadox vnà cũ ſuis ſatellitibus, qui ſub nomine catholico Acephalis ſtudebant, cũ Theodorę Auguſtę fauore Imperatori ſuggeſſit, ſcribẽdi laborem nõ eum debere pati, quandò cõpendiò poſſet Acephalos omnes ad ſuã communionem adducere. Siquidem illi (inquit) hoc offenduntur in ſynodo Chalcedonẽ, quòd laudes ſuſceperit Theodori Mopſueſteni epiſcopi, epiſtolamq́; Ibæ, quæ per omnia Neſtoriana eſſe cognoſcitur, Synodus ipſa iudicio ſuo pronunciauerit orthodoxã. Qui Theodorus, ſi cum dictis ſuis & hac epiſtola anathematizetur, tanq̃ retractata Synodus atq; purgata, ſuſcipietur ab eis per omnia &

in omnibus, & ſinè pietatis veſtræ labore Eccleſiæ catholicæ ſociati, gaudente vniuerſali Eccleſia, clementiæ veſtræ laus erit ſempiterna. Hæc audiens Imperator, & dolum doloſorum minimè proſpiciēs, ſuggeſtionem eorum libenter accepit, & hoc ſe facere promptiſſimè ſpopondit. Sed rursùs illi callida fraude rogauerunt eum, vt dictaret librum in damnationem trium capitulorum: quó libro eius edito, & toti mundo manifeſtato, dum emendare princeps erubeſcit, irreuocabilis cauſa fieret. Sciebant enim, principē ſolita pietate, ſcādalo emergente, ſententiam ſuam poſſe corrigere, ſeſeq; ad periculū peruenire. Annuit eis princeps, & hoc ſe lætus implere promiſit. Et relinquens operis ſui ſtudium, vnum in damnationem trium capitulorum condidit librum, pro delictis noſtris nobis omnibus notiſſimum. Cætera verò, quæ ſubſequenter in epiſcopis & catholica Eccleſia ab eodem principe facta ſunt, quomodò conſentientes epiſcopi in trium damnationem capitulorū, muneribus ditabātur, vel non conſentientes depoſiti, in exilium miſſi ſunt, vel aliqui fuga latitantes, in anguſtijs felicem exitum ſuſceperunt, quoniam nota ſunt omnibus, puto nunc à me ſilenda. Illud liquere omnibus credo, per Pelagium diaconum, & Theodorum Cæſareæ Cappadociæ epiſcopum, hoc ſcandalū in eccleſiam fuiſſe ingreſſum Quod etiàm publicè ipſe Theodorus clamitauit, ſe & Pelagium viuos incendendos, per quos hoc ſcandalum introiuit in mundum.

¶ Finis huius breuiarij ſancti Liberati archidiaconi eccleſiæ Carthaginēſ.

Candido Lectori F. Laurentius Surius S.

SVnt in hoc Liberati Breuiario nonnulla præſertim capite 22. & 24. quæ certè cautè & cū iudicio legenda ſint. Nam cum alijs hiſtoricis non conſentiunt, & neſcio quid monſtri parturire videantur. Quòd autem nonnunquàm aſſerit, in Chalcedonenſi ſynodo approbatam eſſe Ibæ Epiſcopi Edeſſeni epiſtolam ad Marim Perſam, & quædam alia, id num verò conſentaneum ſit, ex ſynodo 5. Conſtantinopolitana, nūc recēns addita, facilè perſpicere licebit. Atque tametſi in ſynodo Chalcedonenſi quædam fortaſſis legantur eiuſmodi, tamen quinta ſynodus diſertis verbis negat, Ibæ Epiſtolam hanc ab illo Concilio approbatam, vocatq́, eam impiam, planeq́, reijcit & anathematizat, ſicut & Theodorum Mopſueſtenum & ſcripta illius. Itaq, ad 5. ſynodum vniuerſalem, quæ nunc demùm prodit in publicum, recurrendum eſt, in qua diffusè tractatur de Theodori Mopſueſteni ſcriptis, atque de Ibæ Edeſſeni epiſtola, ex quorum collatione quid de ijs, quæ apud Liberatum capit. 24. & alijs quibuſdam locis habentur, ſtatuendum ſit, haud obſcurè apparebit. Nec vacat ſuſpicione, quòd Epiſcopos trium capitulorum damnationi ſubſcribentes ait Liberatus (ſi tamen non ab alio quopiam hæc inſerta ſunt) fuiſſe ab Imperatore muneribus affectos, & alios ea approbantes, in anguſtijs felicem exitum ſuſcepiſſe: cùm ſatis euidenter 5. Synodus doceat catholicos eſſe nō poſſe, qui ea capitula probent. Verùm, vt dixi, hæc & pleraq, alia ſcitu digna Lector ſtudioſus in 5. Synodo offendet.

SANCTI QVINTIANI EPIſcopi Eſculani ad Petrum Antiochenum fides.

OMnis itaque, qui dicit vnam naturam Dei verbi & carnis, & non duas vnitas indiuiſasq;, damnetur.

Si quis confundit duas Chriſti naturas, dicens Deū paſſum carne, ſecundùm Apoſtolum, damnetur. Locus obſcurus.

Si quis impaſſibilem & immortalem Deum verbū, dicit cōuerſum in paſſione ac morte, & non hæc reddit eius carni, dānetur.

Si quis vocem triſagiam, id eſt, terſanctam dicit propter nos crucifixam, & non Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, filium Dei vnigenitum, damnetur.

Si quis poſt vocem terſanctam dicit Deum crucifixum propter nos, & non potiùs vnum filium, cui in medio terſanctæ vocis hymnus dicitur, damnetur.

Si quis hominem dicit, qui pro nobis crucifixus eſt, ſiue Deum, diuidendo naturas, & non eas copulando in crucifixione eius, damnetur.

Si quis dicit duas perſonas ſeu ſubſiſtentias, & non potiùs duas naturas, in vnam perſonam & vnam ſubſiſtentiā in vnum concurrentes, damnetur.

Si quis Deum hominem, & non magis Deum & hominem dicit, damnetur.

Si quis dicit creatum patris verbum, & non magìs eius carnem, damnetur.

Si quis dicit conſubſtantialem carnem Domini Deo patri, & non potiùs Deum verbum, damnetur.

Si quis dicit, ſinè mente & ſinè anima Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, & pro ea habuiſſe diuinitatem, & quia ex hoc dicendum paſſum carne Deum verbum, & non magis mente cum anima rationali inhumanatum Deum verbum, & impaſſibilem dicendo eundem diuinitate, humanitate verò paſſibilem, damnetur.

Si quis apponit in triſagio crucem præter filium Dei, anathema ſit.

Si quis quaternitatē introducit in triſagio, apponens poſt Trinitatē Chriſtum crucifixum, anathema ſit.

Si quis confundit Trinitatem, eundem dicens eſſe patrem, & filium, & ſpiritumſanctum, anathema ſit.

Si quis diſtinguit vnam eſſentiam Trinitatis in duas, anathema ſit.

Si quis vnum filium ſecat in dualitatem filiorum, anathema ſit.

Si quis Dei verbum & carnem dicit vnam naturam, ignorans naturarum differentiam, anathema ſit.

Si quis diuinam naturam filij confundit paſſionibus carnis eius, & non confitetur eum ſpiritu impaſſibilem, carne verò paſſum, anathema ſit.

Si quis dicit Deum paſſibilitatem aut mortem guſtâſſe, tanquàm ad hæc eum bona voluntate veniſſe, cùm conuerſus eſſet, & non confitetur eum tãquàm Deum non fuiſſe ſub damnatione mortis, mortem verò mortificâſſe per carnem ſuam mortalem, quam aſſumpſit, anathema ſit.

Credimus enim, quia vita vita eſt, & non recedit in mortem: tu autem cognoſce & abſcide, in quibus iniquè loquutus es. Tamen ſit & eſt Dei gratia cum his, qui rectè prædicant verbum veritatis.

Finis.

ARVERNENSE CONCILIVM, CIRCA TEMPORA VIGILII PAPAE.

Eſt Prouinciale.

Arverni, vel potiùs Auerni, à Troianis oriundi, populi Aquitaniæ, Romanorum fratres olim ſe nominârunt, cum quibus etiàm crebrò bella geſſerunt. Vide Strabonem libro 4. Plinium libro 4. capite 19. vulgò oppidum huius gentis Albret *dicitur.*

CAPITVLA ARVERNENſis Synodi.

In ſynodis quid quo potiſſimùm ordine tractandum. 1

Pontificij honorem non votis, ſed meritis quærendum. 2

Cadauera mortuorum non obuoluenda pallis ſacratis. 3

Res eccleſiaſticas à regibus obtinere deſiderantes, excommunicandos. 4

Opertorio corporis Dominici ad nihil aliud, quàm ad ipſum Domini corpus, vti debere. 5

Neque Chriſtianum Iudææ, neque Iudæum Chriſtianæ coniugari licere. 6

Supellectilia Eccleſiæ ſacra ad nuptias ſeu res mundanas non vſurpanda. 7

Iudæos non præficiendos Chriſtianis iudices. 8

Parochiam alienam nulli epiſcopo inuadendam. 9

Alienum clericum, alieno epiſcopo non vtendum. 10

Coniugia inceſtuoſa quæ quibus quantoperè vitanda. 11

Presbyteris ac diaconis quàm ſtrictè continentia ab vxoribus ſeruanda. 12

Munera Eccleſiæ ſub Sacramento collata, quo ſupplicio neque fraudanda, neq; retinenda, neq; ſupprimenda. 13

Feſtiuitates quæ quibus clericis cur vbi tantùm peragendæ. 14

Epiſcopis, presbyteris & clericis quanta conſcientię munditia viuendum. 15

Quas tantùm fœminas cohabitare clericis deceat. 16

PROOEMIVM.

APud Eccleſiam Aruernam ſub die ſexto Iduum Nouembris, poſt conſulatum Paulini iunioris, cùm in Dei nomine congregante ſancto ſpiritu, conſentiente domino glorioſiſſimo pioq; rege Theodeberto, in Aruernam vrbem ſancta ſynodus conueniſſet, ibiq; flexis in terra genibus pro rege, pro eius regno & longæuitate, & pro populo Dominum deprecaremur, vt qui nobis congregationis tribuerat poteſtatem, regno eius Dominus noſter felicitatem tribueret, Imperium regeret, * & in iuſtitia gubernaret, in eccleſia ex more conſedimus. Inſpectiſque canonibus, id nobis rationabile viſum eſt, vt quanuìs Eccleſiaſticæ regulæ penè omnia compræhendant, quædam tamen vel adderentur noua, vel repeterentur antiqua. *iuſtitia

Capitulum primum.

Inprimìs placuit, vt quotiès ſecundùm ſtatuta patrum ſancta Synodus congregatur, nullus epiſcoporum aliquam priùs cauſam ſuggerere audeat, quàm ea, quę ad emẽdationem vitæ, ad ſerenitatem regulæ, ad animæ remedium pertinent, finiantur. In dec. Iuonis lib. 4.

2 Placuit etiàm, vt ſacrum quis pontificij honorem non votis quærat, ſed meritis: nec diuinum videatur munus cõparare rebus, ſed moribus: atq; eminẽtiſſimæ dignitatis apicem omnium cõſcendat electione, non paucorum fauore. Sit in eligẽdis ſacerdotibus cura præcipua, quia irrepræhenſibiles eſſe conuenit, quos præeſſe neceſsè eſt corrigendis. Diligẽter itaq; quiſq; inſpiciat prædiũ Dominici gregis, vt ſciat, quod meritum conſtituendi deceat eſſe paſtoris. Epiſcopatum ergò deſiderans electione clericorum vel ciuium, conſenſu etiàm metropolitani eiuſdem prouinciæ pontifex ordinetur. Non patrocinia potentum adhibeat, non calliditate ſubdola, ad conſcribendum decretũ *alius hortetur p̃mijs, *alius timore compellat. Quod ſi quis fecerit, eccleſię, cui indignus p̃eſſe cupit, cõmuniõe priuabitur. *alios

3. Obſer-

3 Obſeruandum, nè pallis vel miniſterijs diuinis, defunctorum corpuſcula obuoluantur: & nè à potentibus ſeculi, clerici contra epiſcopos ſuos vllo modo erigantur.

4 Qui reculam eccleſiæ petunt à regibus, & horrendæ cupiditatis impulſu egentium ſubſtantiam rapiunt, irrita habeantur quæ obtinent, & à communione eccleſiæ, cuius facultatem auferre cupiunt, excludantur.

5 De opertorio Dominici corporis, ſeu palla altaris, nunquàm ſacerdotis corpus, dum ad tumulum euehitur, obtegatur: quia ſacro velamine vſibus ſuis reddito, dum honorantur corpora, altaria polluuntur.

6 Si quis Iudaicæ prauitati, iugali ſocietate coniungitur, & ſeu Chriſtiana Iudæo, ſiue Iudæus Chriſtianæ mulieri conſortio miſceatur carnali, quicunque horum tantum nefas admiſiſſe dinoſcitur, à Chriſtianorum cœtu atque conuiuio, & à communione Eccleſiæ, cuius ſociatur hoſtibus, ſegregetur.

7 Nè ad nuptiarum ornatum miniſteria diuina præſtentur, nè, dum improborum contactu, pompaque ſecularis luxuriæ polluuntur, ad officium ſacri myſterij videantur indigna.

8 Nè Iudæi Chriſtianis populis iudices præponantur.

9 Nè parochiam cuiuſlibet epiſcopi, alterius ciuitatis epiſcopus canonum temerator inuadat: & veſanæ cupiditatis facibus inflammatus, ſuis quoquo modo non contentus, rapiat alienam.

10 Nè vllus epiſcopus alterius clericum, contra voluntatem epiſcopi ſui, ſuſcipere audeat, aut ſacerdotio prærogare.

11 Si quis relictam fratris, ſororem vxoris, priuignam, conſobrinámve relictam, id eſt, patrui vel auunculi, * carnalis contagij macula crediderit violandam, & auſu ſacrilego authoritatem diuinæ legis, ac iura naturæ perruperit, & cui charitatis ac pij affectûs ſolatia exhibere debuerat, ſuorum hoſtis ac pudicitiæ expugnator, vim inferre tentauerit, Apoſtolicæ conſtitutionis ſententia feriatur: & quandiù in tanto verſatur ſcelere, à Chriſtiano cœtu atq; conuiuio, & eccleſiæ communione priuabitur.

*carnali cótagio

12 Cùm presbyteri atq; diaconi, ſublimi dignitatis apice prærogétur, actibusq; omninò ſeculi renuncient, & ad ſacrum miniſteriũ electi, repudient, & quiſquis eſt presbyter atq; diaconus, diuino munere benedictione percepta, vxoris ſuę priùs, frater ilicò efficiatur ex coniuge: attamen quoſdam reperimus ardore libidinis inflammatos, abiecto militiæ cingulo, vomitũ priſtinum & inhibita rursùs coniugia repetiſſe, atq; inceſti quodammodò crimine clarum decus ſacerdotij violâſſe, quod nati etiàm filij prodiderunt. Quod quiſquis feciſſe cognoſcitur, omni in perpetuum (quam, admiſſo iam crimine, perdidit) dignitate priuabitur.

13 Si quis cuiuſcunq; eccleſię munuſcula quælibet ſub ſacramenti ſcriptura collata, nefaria calliditate fraudauerit, inuaſerit, retinere tentauerit, atq; ſuppreſſerit, & non ſtatim à ſacerdote commonitus, collata reddiderit, ab Eccleſiæ catholicæ communione pellatur.

14 Si quis ex presbyteris, aut diaconis, qui neq; in ciuitate, neq; in parochijs, canonicus eſſe dinoſcitur, ſed in villulis habitãs, in oratorio ſancto deſeruiens, celebret diuina myſteria: feſtiuitates pręcipuas, Domini natale, Paſcha, Pentecoſten, & ſi quę principales ſunt feſtiuitates reliquæ, nullatenùs alibì, niſi cũ epiſcopo ſuo in ciuitate teneat. Quicunque ſunt etiàm ciues natũ maiores, pari modo in vrbibus ad pontifices ſuos in prædictis feſtiuitatibus veniãt. Quod ſi qui improba temeritate contempſerint, eiſdem feſtiuitatibus, quibus in ciuitatibus adeſſe deſpiciunt, communione pellantur.

Burchar. li. 2. cap. 23.

15 Epiſcopus, presbyter atq; diaconus, tam ſancta conſciẽtia reſplendeant, vt effugiant probitate actuum, maledicorum obloquia, & teſtimonium in ſe diuinum implere contendant, quo Dominus ait: Sic luceat lumen veſtrum coram hominibus, vt videntes veſtra bona opera, glorificent patrem veſtrum, qui in cælis eſt.

Matth. 5. b

16 Igitur authoritate canonica, aliqua manſura in ea conſtitutione ſanximus, vt fugiatur ab his extranearum mulierum culpanda libertas, & tantùm cum auia, matre, ſorore, vel nepte, ſi neceſſitas cópulerit, habitent. De quibus omnibus (vt priorum canonum ſeries cótinet) nefas eſt, aliud, quàm natura conſtituit, ſuſpicari. In cubiculo etiã horum atq; cellario, vel familiari quolibet ſeruitio, neq; ſanctimonialis vlla, neque extranea mulier, neque ancilla vllo modo admittatur. Quòd ſi quis præceptorũ Dei immemor crediderit contemnendum, ſciat ſe authoritate canonica cómunionis ſinè dubio iacturam ſubire. Quòd ſi antiſtes culpã hâc in presbytero aut diacono ſuo diſtringere canonico rigore noluerit, ipſe ſeueritate ſentẽtiæ vel ſeueritatis ſententia feriatur.

¶ Honoratus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Bituricæ, ſubſcripſi. Gallus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Aruernen̄, ſubſcripſi. Gregorius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Lingonicæ, conſenſi & ſubſcripſi. Hilarius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Gabalitanæ, conſenſi & ſubſcripſi. Ruricius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Lemouicen̄, conſenſi & ſubſcripſi. Nicetius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Treuerorum, ſubſcripſi. Deuterius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Lotenen̄, ſubſcripſi. Dalmatius

matius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Ruthenẽ, ſubſcripſi. Flauius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſię Rhemẽ, deo propicio, ſubſcripſi. Lupus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Cathalaunẽ, ſubſcripſi. Domitianus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſię Tongrorum, quod eſt Traiectum, ſubſcripſi. Venantius in Chriſti nominé epiſcopus eccleſiæ Veronẽ, ſubſcripſi. Grammatius epiſcopus eccleſiæ Metẽ, ſubſcripſi.

A Tongris ſedes epiſcopalis in Traiectẽ translata eſt, atque indè ad vrbẽ Leodiẽſem.

Deſideratus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Virdunẽ, ſubſcripſi. Superius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Auenticorum, ſubſcripſi.

Finit Concilium.

¶ Deſumptum ex vetuſto codice quinque librorum partialium, capitulum concilij Aruernẽ, quod in decreto Gratiani non habetur.

¶ Ex eodem lib. 2. cap. 103. Vt presbyteri plebes ſuas admoneant, quòd hoſpitales ſint.

Placuit, vt presbyteri ſuas plebes admoneant, vt hoſpitales ſint, & nulli iter facienti, manſionem denegent. Et vt omnis occaſio rapinę tollatur, nihil cariùs vendat tranſeuntibus, niſi quanto in mercato vendere poſſint. Quòd ſi cariùs vendere voluerint, ad presbyterum tranſeuntes hoc referant, & illius iuſſu cum humanitate eis vendant.

¶ Decerpta alia quatuor capitula concilij Aruernẽ, ex codice æquè vetuſto 16. librorum partialium, quę etiàm in decreto Gratiani non adnotantur.

¶ Ex libro primo, cap. 20. Cap. I.

De poſſeſſione 30. annorum, nè repetatur.

Quicunque epiſcopus alterius epiſcopi diœceſim per 30. annos ſinè aliqua interpellatione poſſederit, admittenda non eſt contra eum actio repoſcendi: ſed hoc intra * ,extra verò nullo modo: nè, dum diœceſis defenditur, prouinciarũ termini confundantur.

¶ Ex libro ſecundo, cap. 37. Cap. II.

Vt in vita epiſcopi, alius non ſuperponatur.

Vt nullus, viuente epiſcopo, alius ſuperponatur aut ſuperordinetur epiſcopus, niſi forſitan in eius locum, quem capitalis culpa deiecerit.

¶ Ex libro ſecundo, cap. 44. Cap. III.

De presbyteris, qui de crimine fornicationis, ſiue aliquo capitali flagitio accuſantur, & non habent collegas, cum quibus ſe expurgare poſſint, aut ſi fortè lapſi fuerint, quomodò ſatisfaciant, in quorum iudicio neque ad dexteram, neque ad ſiniſtram declinandum eſt, ſed recta via gradiendum. In concilio nanque Neocæſareẽ ſcriptum eſt: Ca. 1. & diſt.

Presbyter, ſi vxoré acceperit, ab ordine deponatur. Si verò fornicatus fuerit, aut adulterium perpetrauerit, ampliùs pelli debet, & ad pœnitentiam redigi. 28. presbyter

¶ Ex libro tertio, cap. 14. Cap. IIII.

Quòd licitum ſit epiſcopis, cũ cõſilio cleri, de theſauro eccleſiæ ſuæ familiæ ſuccurrere.

Licitum ſit epiſcopis, præſentibus presbyteris & diaconibus, de theſauro eccleſię, familiæ & pauperibus eiuſdem eccleſiæ, ſecundùm canonicam inſtitutionem, iuxta quod indiguerint, erogare.

DECRETA PELAGII PAPAE I.

Ex libro Pontificali.

Pelagius natione Romanus, ex patre Ioanne Vicariano, ſedit annos 11. menſes 10. dies 18. Et dum non eſſent epiſcopi, qui eũ ordinarét, inuenti ſunt duo epiſcopi, Ioãnes de Peruſio, & Bonus de Ferentino, & Andreas presbyter de Oſtia, & ordinauerũt eum pontificem. Tunc enim non erant in clero, qui eũ poſſent promouere. Et multitudo religioſorum, ſapientum & nobilium, ſubduxerãt ſe à cõmunione eius, dicentes, quia in morte Vigilij papæ ſe immiſcuit, vt tantis pœnis affligeretur. Eodem tempore Narſes & Pelagius papa, conſilio inito, data litania à ſancto Pãcratio cum hymnis & canticis ſpiritalibus, venerunt ad ſanctum Petrum Apoſtolum. Qui Pelagius tenens Euangelia & crucem Domini ſuper caput ſuum, in ambonẽ aſcendit. Et ſic ſatisfecit cuncto populo & plebi, quia nullum malum peregiſſet contra Vigiliũ. Item adiecit Pelagius papa, & dixit: Peto, vt petitionem meam confirmetis, vt ſi quis ille eſt, qui promouendus eſt in ſancta eccleſia, ab oſtiario vſq; ad gradum epiſcopatûs, neq; per aurum, neq; per aliquas promiſſiones proficiat: (vos enim omnes ſcitis, quia hoc Simoniacum eſt) ſed ſi quis ille eſt doctus in opere Dei, bonam vitam habens, non per dationem, ſed per bonam conuerſationem, iubemus eum vſq; ad primũ gradum venire. Eodem tempore eccleſiæ rebus præfecit Valentinũ notarium ſuum timentem Deum, & reſtitui fecit omnia vaſa aurea & argẽtea, & pallia per omnes eccleſias. Eodem tempore initiata eſt baſilica Apoſtolorum Philippi & Iacobi. Quæ dum initiaretur fabricari, mortuus eſt, & ſepultus in baſilica beati Petri Apoſtoli 6. Nonas Martias. Hic fecit ordinationes duas per mẽſem Decembrium, presbyteros 26. diacones 9. epiſcopos per diuerſa loca numero 49. Et ceſſauit epiſcopatus menſes 3. dies 25.

Anno Domini 552.

Litaniarum & proceſſionum vſus.

EPISTOLA PELAGII PApæ primi ad Vigilium Epiſcopum.

PElagius epiſcopus Vigilio Coepiſcopo ſalutem.

Gaudeo fidei deuotione, quòd religioſum ſtudium & diuinũ officium dignanter impẽdis, & maximè, quòd fidei inimicos æmularis, Apoſtolicæ ſedis quærens exempla. Didici ſanè tam per latorem literarum tuarum, quàm & per literas tuas, quòd ſint quidam penès vos, qui dicentes garriunt, qualiter pater & filius vnus poteſt eſſe Deus, cùm præter patrem alius non ſit Deus, qui dicatur ingenitus atq; inuiſibilis. Hi ſanè, ſi ſcirent donum Dei, & veræ fidei regulas intelligerent, nequaquàm talia muſſitarent. Sed quia non habentes mundum cor, quo videre ſecreta Dei, & intelligere myſteria valeãt diuina, mundanda ſunt priùs corda eorum per pœnitentiam, vt intelligere poſtmodùm & capere lumen veritatis poſſint: quibus tamen, ad eorum ac multorum illuminationem, corrigendo talium errorem, Apoſtolica authoritate reſpondendũ eſt itá: Quomodò vos patrẽ & filium vnum profiteri non vultis? Eos enim nos vnum & verum Deũ à prophetis & Apoſtolis oſtendimus prædicatũ, à quibus etiàm ſpiritumſanctum credimus non eſſe diſcretum, Eſaia propheta dicente: Ego ſum Deus, & non eſt alius præter me. Et: Per memetipſum iuro, quia exiuit ex ore meo veritas, & ſermo meus non *auertitur, quia mihi inclinabitur omne genu, & omnis lingua iurabit per Dominũ, dicens: Iuſtitia & gloria ad eum veniet. Et vt hoc in teſtimonio patrem ſimul & filium cognoſcas fuiſſe, Paulum audi dicentem: Vt in nomine (inquit) Ieſu omne genu flectatur cæleſtium, terreſtrium, & infernorum: & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Ieſus Chriſtus in gloria eſt Dei patris omnipotentis. Quòd ſi iſte filius minor eſt patre ſuo, ergò minorata eſt gloria patris in filio. Et vbi eſt, quod in Salomone ſcriptura loquitur, dicens: Sicut etiàm in conſpectu eorum (inquit) magnificatus es in nobis, itá in conſpectu noſtro magnificaberis in illis, vt cognoſcant te, ſicut & nos cognouimus, quoniam non eſt Deus præter te, Domine? Diligenter attende, & agnoſce filium eſſe, qui magnificabitur in iudicio, dum venerit viuos & mortuos iudicare. Item Eſaias: Audite domus Iacob, & reſiduum domûs Iſrael, qui egredimini ex vtero meo, & erudimini à puero vſque ad ſenectutem. Ab initio ego ſum, & quouſq; ſeneſcatis, ego ſum. Ego vos feci, & ego ſuſtineo. Ego remittam, & ego ſuſcipiam, dicit Dominus. Et iterùm: Ego ſum Dominus Deus, & præter me non eſt alius Deus, annuncians nouiſſima priuſquàm fiant, & ſtatim conſummata ſunt. Item alibì: Audi me, Iacob & Iſrael, quem ego feci. Ego ſum Dominus Deus tuus, & non eſt alius præter me. Item alibì: Ego ſum Dominus Deus tuus, primus & ego nouiſſimus, & in ea, quę ſuperuentura ſunt in nouiſſimo, ego ſum. Item alibì: Ego ſum Deus, qui te creaui, qui te adiuui, & communiui dextera mea. Et vnitatem patris & filij aſſignans, loquitur dicens: Ego teſtis veſter, dicit Dominus Deus, & puer meus, tu quem ego elegi, vt ſciatis & credatis, quia ego ſum. Ante me non fuit alius Deus, & poſt me non erit. Vnum hæretice elige è duobus: Aut fatere patrem & filium vnum Deum, aut ſi ſolum patrem Deum eſſe contendis, ergò tibi Dominus Ieſus Chriſtus Dei filius non erit Deus, quia ſcriptum eſt: Ante me non fuit alius Deus, & poſt me non erit. Si ſecundùm te ità eſt, cur Apoſtolus talia prædicat, & eundem filium, Deum ſuper omnia benedictum, inſinuat? Quorum patres (inquit) ex quibus Chriſtus ſecundùm carnem, qui eſt ſuper omnia Deus benedictus in ſecula. Item Eſaias dicit: Dominus Deus Iſrael, qui liberauit eũ de Aegypto. Ego ſum primus, & ego poſt hæc, & præter me non eſt Deus, ſicut ego ſum, qui ſtet, & vocet, & præparet mihi, ex quo hominem feci in ſeculo. Item alibì: In te eſt Deus, & neſciebamus: Deus, & non eſt alius Deus præter te. Tu enim es Deus, & neſciebamus, Deus Iſrael ſaluator. Vnus Deus non ſunt pater & filius? Quis eſt hic Deus, in quo eſſe dicitur Deus, præter quem alium Deum non eſſe propheta ſæpè numero ſingulari proteſtatur? Et Hieremias: Hic Deus noſter, ait, & non applicabitur alter ad eum, qui inuenit omnem ſcientiæ viam, & dedit eam Iacob puero ſuo, & Iſrael dilecto ſuo. Poſt hęc in terris viſus eſt, & inter homines conuerſatus eſt. Et in Salomone: Miſerere nobis, Deus omnium, & oſtende nobis lumen miſerationis, & immitte timorem tuum ſuper gentes, quæ nõ exquiſiêrunt te, vt cognoſcant, quia non eſt alius Deus, niſi tu. Item ibi: Domine Deus Iſrael, non eſt tibi ſimilis in cælo ſurſùm, neque in terra deorſùm. Et Pſal. 17. Quoniã quis Deus præter Dominum, aut quis Deus præter Deum noſtrum? Et in Geneſeos: Et pluit Dominus à Domino ignem & ſulfur ſuper Sodomam & Gomorrham, & euertit ciuitates illas. Si ſolus pater Deus eſt, quis pluit ignem & ſulfur à Domino, vt ſupradictas ciuitates euerteret, quæſo reſponde. Et in Deuteronomio: Dominus ſolus deducebat eos, & non fuit cum illis Deus alienus. Et Paulus Apoſtolus: Vnus Deus, qui iuſtificat circunciſionem ex fide, & præputium per fidem. Et ad Corinthios: Deus erat in Chriſto, mundum reconcilians ſibi. Et iterùm: Non eſt Deus niſì vnus. Et ad Galatas: Mediator autem vnius non eſt, Deus autem vnus eſt. Et vnitatem patris & filij & ſpiritusſancti

Marginal references: Eſa.45.d; *reuertetur; Philip.2.b; Ecci.36.a; Eſai.46.a; Eſa.46.c; Eſa.44.a b intermixtim; Eſa.41.b c; Eſa.43.b; Eſa.34.d; Rom.9.b; Eſa.43.a; Eſa.45.a; Baruch 3.b; Eccl.36.a &; Deut.4.e; 3.Reg.8.c; Gen.19.e; Deut.32; Rom.3.d; 2.Cor.5.d; Galat.3.d

tuſſancti monſtrans, Epheſijs ſcribens, ità
Ephe.4.c confirmat: Suſferentes inuicèm in charitate, ſoliciti ſeruare vnitatem ſpiritûs in vinculo pacis. Vnum corpus & vnus ſpiritus, ſicut vocati eſtis in vna ſpe vocationis veſtræ. Vnus Dominus, vna fides, vnum baptiſma, vnus Deus. Si enim prædicti hæretici vnitatem fidei voluerint ſimplici corde recipere, ex hoc iam teſtimonio in vno ſpiritu poſſunt ſimul patris & filij vnitatem condiſcere.
Suprà in epiſtola Euariſti papæ. Patrem igitur (vt ipſi ſe dicunt inueniſſe in diuinis literis) genitum propriè poſitũ, nec legere poſſunt penitùs, nec probare. Sed quia idipſum fides exigit Chriſtiana, abſq; vlla dubitatione ingenitus creditur, qui tamen ſecundùm ſeriem ſcripturarum, in filio à ſe genito, viſus eſſe monſtratur. Apoſtolus verò Paulus miſſionem filij Dei in ſpiritu-ſancto longè * antè conſpiciens, Romanæ eccleſiæ ſcribens, hæc teſtatus eſt, dicens:
Rom.8.a Quod enim impoſſibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem, Deus filium ſuum miſit in ſimilitudinem carnis peccati, & de peccato damnauit peccatum in carne, vt iuſtitia legis impleretur. Cernísne, quoniam filius non ſecundùm Deitatem à patre miſſus eſt, ſed ſecũdùm carnem, quam clementer & piè pro nobis aſſumere non dedignatus eſt? Nã quòd ſemetipſum, exinanita maieſtatis ſuæ potentia, idem ſe filius miſerit,
Philip.2.a Apoſtolus cõteſtatur, dicẽs: Semetipſum exinaniuit, formã ſerui accipiens. Humiliauit ſemetipſum, factus obediens vſq; ad mortẽ,
Eſa.35.d mortem autem crucis. Et Eſaias: Non legatus, neq; angelus, ſed ipſe Dominus veniet,
Eſa.65.a & ſaluabit * eos. Item ibi: Palàm apparui nõ
Rom.10.a quærentibus me. Et in Hieremia: Dereliqui
Hiere.12.b domum meam, dimiſi hæreditatem meam, & véni, & factus ſum illis in opprobrium. Et
Mich.1.a in Michæa: Eccè Dominus veniet, & commouebuntur montes ſub eo. Et in Zacha-
Zach.2.d ria: Gaude & exulta filia Sion, quia eccè ego venio, & commorabor in medio tuî, dicit
1.Tim.1.d Dominus. Et Apoſtolus ad Timotheum: Fidelis ſermo & omni acceptione dignus, quia Ieſus Chriſtus venit in hunc mundum
Malach.3.a peccatores ſaluos facere. Et Malachias: Eccè ſubitò veniet in templum ſuum Dominus, quem vos quæritis, & angelus teſtamenti, quem vos vultis. Et in Euangelio: Non véni vocare iuſtos, ſed peccatores in pœnitentia. Matt 9.b & Marc.2.c
Item: Quid nobis & quid tibi IESV fili Dei? Marc.1.c
veniſti ante tempus perdere nos? Item ibi: Luc.19.b
Venit filius hominis quærere, & ſaluum facere, quod perierat. Item ibi: Ego véni, vt vi- Iohan.10.b
tam habeant, & abundantiùs habeant. Item ibi: Nemo aſcendit in cælum, niſi qui de- Iohan.3.b
ſcendit de cælo filius hominis, qui eſt in cælo. Nunquid in his tantis ac talibus teſtimonijs, quibus ſe filius Dei à ſemetipſo veniſſe teſtatus eſt, poteris dicere, ab alio & non à ſemetipſo veniſſe, dum manifeſtũ eſt, eum, qui carnem noſtram dignanter aſſumpſit, voluntariè, & non ab alio miſſum, aduenisſe? Nam qui in patre manens, vbiquè potentia ſua cõſiſtit, vbi à patre mitteretur, omninò non habuit. Scimus enim, quoniam nulla pars cælorum ac terræ à conſpectu patris excipitur, vbi ſecundùm eos à patre filius mitteretur. Interìm verò det operam (quantùm fieri poteſt) tua dilectio, vt omnibus Eccleſiæ filijs innoteſcat, quid contra impium ſenſum ſecundùm Euangelicam doctrinam & Apoſtolicam prædicemus: quia licèt plenè, quæ ſemper fuiſſet atq; eſſet catholicorum ſententia, ſcripſerimus, tamen nunc quoq; ad confirmandas omniũ mentes non parùm exhortationis addimus. Memor enim ſum, me ſub illius nomine Eccle-
ſiæ præſidere, cuius à Domino Ieſu Chriſto Matth.16.c
eſt glorificata confeſſio, & cuius fides omnes quidem hæreſes deſtruit, ſed maximè impietatem præſentis erroris expugnat. Et intelligo, aliter mihi non licere, quàm vt omnes conatus meos ei cauſæ, in qua vniuerſalis Eccleſiæ ſalus infeſtatur, impendam. Nè autem aliqua negligentiæ occaſione ſcripta noſtra ad vos non potuerint peruenire, exemplaria eorundem nunc mittenda credimus, vt nullo modo fidei, quã defendimus, prædicatio veſtræ doctrinæ notitiæ ſubtrahatur. Data quinto Nonas Maij, Ioanne & Narſete viris clariſſ. coſſ.

Finis.

AVRELIANENSE

CONCILIVM QVARTVM, CIRCA TEMPORA PElagij Papæ primi, & tempore Childeberti Regis.

Eſt Prouinciale.

TITVLI CAPITVLORVM ſequentis quarti concilij.

De feſtiuitate paſchali celebranda. 1
Vt quadrageſima æqualiter teneatur. 2
Vt primores ciuitatis paſcha in ciuitate celebrent. 3
De eo, quod in ſacrificio Miſſæ eſt offerendum. 4
De ordinatione epiſcopi. 5
Quòd clerici canonum ſtatuta ab epiſcopis percipiant. 6
De oratorijs, & clericis in illis ſeruire debentibus. 7
De pœnitentia lapſorum in hæreſim. 8
De relictis, venditis, ac alienatis à ſacerdote cuiuſlibet eccleſiæ. 9
De indignis ad ſacerdotium promotis, & qui indigni cenſeantur. 10

De non diſtrahendis his, quæ monaſterijs vel eccleſijs ſunt collata. 11
De eo, quòd ſi epiſcopi diſcordes fuerint inter ſe de repetitione poſſeſſionis. 12
De iudicibus, qui quemlibet clericum cuiuſlibet ordinis, publicis actionibus implicauerint. 13
Vt, quæ epiſcopus eccleſiæ dederit, hæredes ſui non auferant. 14
De his, qui poſt baptiſmum dæmonibus offerunt, ad vomitum reuerſi. 15
Chriſtianus ſuper pecudes non iuret. 16
Clerici honorati, cum coniugibus ſuis lectum communem non habeant. 17
Eccleſia præiudicium non patiatur ex alienatione bonorum per clericos. 18
Quod eccleſiæ collatum eſt, nec à collatore, nec ab illius hæredibus repeti debet. 19
Quòd iudex ſecularis clericum conſtringere non audeat, aut diſcutere. 20
Nè de eccleſiarum ſeptis fugitiuum quemcunque quis quacunque occaſione abſtrahat. 21
Nullus per poteſtatem filiam competat alienam. 22
De ſeruis eccleſiæ aut ſacerdotum, prædas agentibus. 23
De mancipijs, propter ſpem coniugij, ad eccleſiam confugientibus. 24
De clerico aut laico, qui per poteſtatem regiam res eccleſiæ, contempto pontifice, petere aut poſſidere præſumpſerit. 25
De eccleſijs in domo potentum exiſtentibus, & clericis earum. 26
De inceſtis coniunctionibus. 27
De homicidio voluntariè facto. 28
De mulieribus in adulterio cum clericis deprehenſis. 29
De mancipijs Chriſtianis ſeruientibus Iudæis. 30
De Iudæis, qui aduenam vel Chriſtianum ad Iudaicam ſuperſtitionem ſeduxerint, vel ſibi ancillam Chriſtianã ſociauerint. 31
De exiſtentibus genere ſeruilibus perſonis, & earum poſteritate. 32
De facientibus in agro ſuo oratorium, vt clericis ſufficientem ibidèm facultatem prouideant. 33
De agellis ſacerdotum, ac alijs eorum facultatibus, vt firma eis maneant. 34
De ſubſtituendo antiſtite. 35
Si epiſcopus clerico alienæ ciuitatis aliquid dederit poſſidendum, poſt eius obitum ad eccleſiam reuertatur. 36
Vt ſynodus annis ſingulis celebretur. 37
Vt, quæ ſtatuta ſunt, obſeruentur. 38

PROOEMIVM.

CVm in Aurelianenſis vrbe vnanimiter in Chriſti nomine ſancta adfuiſſet congregatio ſacerdotum, & de his, quę ad ſacrum propoſitum pertinẽt, vel quæ

ſecundùm eccleſiaſticam ordinationem regulari conueniunt diſciplinæ, Deo medio tractata decernerent, placuit, vt quæ ſunt definita, ſecundùm antiquam conſuetudinem ſcripta monſtrarentur. Et quo firmius ſtatuta ſeruentur, cum conſenſu omnium docet adnotata ſubſcriptio.

¶ Capitulum primum.

Placuit itaq;, Deo propitio, vt ſanctum Paſcha, ſecundùm laterculum Victoris, ab omnibus ſacerdotibus vno tempore celebretur. Quæ feſtiuitas annis ſingulis Epiphaniarum die in eccleſia populis denuncietur. De qua ſolẽnitate quotiès aliquid dubitatur, inquiſita vel agnita per metropolitanos à ſede Apoſtolica ſacra conſtitutio, teneatur.

2 Hoc etiàm decernimus obſeruãdum, vt quadrageſima ab omnib' eccleſijs æqualiter teneatur. Neq; quinquageſimam aut ſexageſimam ante Paſcha quilibet ſacerdos præſumat indicere. Sed neque per ſabbata abſq; infirmitate quiſquam ſoluat quadrageſimæ ieiunium, niſi tantùm die Dominico prandeat. Quod ſic fieri ſpecialiter patrũ ſtatuta ſanxerunt. Si quis hanc regulam irruperit, tanquàm tranſgreſſor diſciplinæ à ſacerdotibus cenſeatur.

3 Quiſquis de prioribus ciuibus Paſcha extra ciuitatem tenere voluerit, ſciat ſibi à cuncta ſynodo eſſe prohibitum. Sed principales feſtiuitates ſub præſentia epiſcopi teneant, vbi ſanctum decet tenere conuentũ. Tamen ſi aliquis certa neceſſitate conſtringatur, vt hoc implere non poſſit, ab epiſcopo poſtulet commeatum. Quòd ſi hoc poſtulare deſpexerit, & * eundem locum idem in feſtiuitate præſentibus tenere voluerit, ſuſpendatur. fort. * & in eodem loco feſtiuitatem præſentem tenere

4 Vt nullus in oblatiõe ſacri calicis, niſi quod ex fructu vineæ ſperatur, aqua mixtũ offerre præſumat: quia ſacrilegium iudicatur, aliud offerri, quàm quod in mandatis ſacratiſſimis ſaluator inſtituit. Luc. 22. b

5 Id etiàm regulariter eſſe perſpeximus decernendum, vt Epiſcopus in ciuitate, in qua per decretum eligitur ordinandus, in ſua eccleſia, cui præfuturus eſt, conſecretur. Sanè ſi ſubitò neceſſitas temporis hoc implere non patitur, licèt melius eſſet in ſua eccleſia fieri, tamen vt ſub pręſentia metropolitani, aut certè vt eius authoritate intra prouinciam omninò à comprouincialibus ordinetur.

6 Parochiani clerici à pontificibus ſuis neceſſaria ſibi ſtatuta canonum legẽda percipiant, nè ſe ipſi vel populi, quæ pro ſalute eorum decreta ſunt, excuſent poſtmodùm ignoràſſe.

7 Vt in oratorijs, domini prædiorũ minimè contra votum epiſcopi, ad quem territorij ipſius priuilegium noſcitur pertine-

re, peregrinos clericos intromittāt: niſi forſitan quos probatos ibidèm diſtrictio pontificis obſeruare præceperit.

8 De his, qui poſt baptiſmi ſacramentum ad hæreſis lapſum (carne ſuadente) deſcendunt, & agnoſcentes reatum, ad vnitatem fidei Catholicæ venire deſiderant, in epiſcoporum poteſtate conſiſtat, cùm eos viderint dignam pœnitentiam agere, quandò vel qualiter communioni priſtinę reformentur.

9 Vt epiſcopus, qui de facultate propria eccleſiæ nihil relinquit, de eccleſiæ facultate ſi quid aliter, quàm canones eloquuntur, obligauerit, vendiderit, aut diſtraxerit, ad eccleſiam reuocetur. Sanè ſi de ſeruis eccleſiæ libertos fecerit numero competenti, in ingenuitate permaneant, ità vt ab officio eccleſiæ non recedant.

10 Si quis epiſcoporum ſciens aut bigamum, aut internuptæ maritum, ad officium Leuiticæ dignitatis ſiue presbyterij, contra ius canonum, promouere præſumpſerit, nouerit ſe vnius anni ſpatio ab omni officio ſacerdotij eſſe ſuſpenſum. Cui ſi fortè ſententiæ ſubiacere contempſerit, à communione eius vſque in magnam ſynodum ſe fraternitas vniuerſa ſuſpendat: illi verò, qui illicitè promoti ſunt, regradentur.

11 Si quid abbatibus, aut ſacris monaſterijs, aut parochijs pro Dei fuerit contemplatione collatū, in ſua proprietate hoc abbates vel presbyteri minimè reuocabunt, nec alienare quod cūctis fratribus debetur, quacunq; occaſione præſumant. Quibus ſi fuerit neceſſarium vt ſtatuta conuellant, non aliter valeat, niſi epiſcopi ſui ſubſcriptione firmatum.

12 Si inter epiſcopos de rebus terrenis aut poſſeſſionib⁹ ſub repetitionis, aut retentationis titulo naſcatur contentio, intra anni ſpatium pro ſtudio charitatis, quæ cūctis debet rebus temporalibus anteferri, per epiſtolas fratrum affectuosè cōmoniti, aut inter ſe, aut in præſentia electorum iudicum, negocium ſanare feſtinent. Quod ſi diſtulerint, donèc ipſa cauſatio abrogetur, à charitate fratrum, qui diſtulerit, habeatur extraneus: quia iniuſtum eſt, vt qui cunctis præſunt, inter ſe quacunque cauſatione diſſentiant.

13 Si quis iudicum clericos de quolibet corpore venientes, atq; altario mancipatos, vel quorū nomina in matricula eccleſiæ tenentur inſcripta, publicis actionibus applicare prę ſumpſerit, ſi à ſacerdote admonitus emendare noluerit, cognoſcat ſe pacē Eccleſiæ nō habere. Similiter & ad vllam adminiſtrationem pontificis, presbyteros atq; diaconos ideò excuſatos eſſe decreuimus, quia quod lex ſeculi etiàm paganis ſacerdotibus & miniſtris antè præſtiterat, iuſtum eſt, vt erga Chriſtianos ſpecialiter conſeruetur.

14 Quæcunq; eccleſijs aut pontificibus ſub competenti ac iuſto documento fuerint derelicta ab hæredibus legitimis, dignum eſt vt Dei contemplatione ſeruentur.

15 Si quis poſt acceptum baptiſmi ſacramentum ad immolata dæmonibus ſumenda, tanquàm ad vomitum reuertitur, ſi commonitus à ſacerdotibus ex hac præuaricatione ſe noluerit reuocare, à communione Catholica pro emendatione ſacrilegij ſuſpendatur.

16 Si quis Chriſtianus (vt eſt gentilium conſuetudo) apud cuiuſcunq; feræ vel pecudis exta, inuocatis inſupèr nominib⁹ paganorum, fortaſsè iurauerit, ſi ſe ab hac ſuperſtitione commonitus noluerit cohibere, donèc reatum emendet, à conſortio fidelium vel Eccleſiæ communione pellatur.

17 Vt ſacerdotes ſiue diaconi, cum coniugibus ſuis non habeant communem lectū & cellulam, nè propter ſuſpicionem carnalis conſortij religio maculetur. quod qui fecerint, iuxta priſcos canones ab officio regradentur.

18 Vt quicunq; clericus aliquid de iure eccleſiaſtico, ſeu verbo, ſeu ſcriptura acceperit ad vtendum, & poſtmodùm hoc alienare quacunq; ratione præſumpſerit, non valebit: quia, ſecundùm canonum ſtatuta, proprietatem eccleſiæ non violat in alios quanlibèt longa poſſeſſio. Sed in pontificis poteſtate conſiſtat, qualiter pro conſeruando iure Eccleſiaſtico, rem poſſeſſam inter clericos debeat communicare.

19 Quicunq; pro deuotione ſua oblationis ſtudio, aliquid in campellis, vel in vineolis, etiàm abſque ſcriptura probatur eccleſiæ contuliſſe: ſi poſtmodùm vel ipſe vel hæredes eius quacunque occaſione auferre à iure hoc eccleſiæ vel alienare voluerint, quoadusquè à tali intentione diſcedant, aut peruaſa reſtituant, à communione Eccleſiaſtica ſuſpendantur.

20 Vt nullus ſecularium perſonarum, prætermiſſo pontifice ſeu præpoſito eccleſiæ, quenquam clericorum pro ſua poteſtate cōſtringere, diſcutere audeat, vel damnare. Sed & clericus ſi pro cauſæ appetitione cuiuſcunque, fuerit ab eccleſiaſtico ordinatore commonitus, ſe ad audientiam ſpondeat affuturum, & reſpondere nulla calliditate diſſimulet: ſed quæcunq; cauſatio quotiès inter clericum & ſecularē vertitur, abſq; presbytero aut archidiacono, vel ſi quis eſſe præpoſitus eccleſię dinoſcitur, iudex publicus audire negocium non præſumat. Sanè ſi cauſam habentibus placuerit ire ad iudicium, fortè ex voluntate communi, permittente præpoſito eccleſię, clerico licentia tribuatur.

21 Si quis neceſſitatis impulſu ad eccleſiæ ſepta confugerit, & ſacerdote vel præpoſito eccleſiæ prætermiſſo atque contempto,

cum quiſque de locis ſacris vel altaris ſeu vi ſeu dolo abſtrahere aut ſolicitare fortè præſumpſerit: vt inimicus eccleſiæ, ab eius liminibus arceatur, quouſq; iuxta pontificis diſtrictionem digna pro indicta pœnitentia emendatio ſubſequatur, eo tamen qui abſtractus eſt, priùs eccleſiæ reſtituto.

22 Vt nullus per imperium poteſtatis, filiam *competere audeat alienam, nè coniugium (quod contra parentum voluntatem piam copulatur) velut captiuitas iudicetur, ſed ſicut eſt prohibitum, non admittatur. Si qui perpetrauerint, excommunicationis ſeueritas pro modo piaculi imponatur. *cōprimere

23 Vt ſeruis eccleſiæ vel ſacerdotū prædas & captiuitates exercere non liceat: quia iniquum eſt, vt quorum domini redemptionis præſtare ſolent ſuffragium, per ſeruorum exceſſum diſciplina eccleſiaſtica maculetur.

24 Quæcunq; mancipia ſub ſpecie coniugij ad Eccleſiæ confugerint ſepta, vt per hoc credant poſſe fieri coniugium, minimè eis licentia tribuatur, nec talis coniunctio à clericis defenſetur: quia probatum eſt, vt ſinè legitima traditione coniuncti, pro religionis ordine ſtatuto tempore ab Eccleſiæ communione ſuſpendantur, nè in ſacris locis turpi concubitu miſceantur. De qua re decernimus, vt parentibus aut proprijs dominis (prout ratio poſcit perſonarum) accepta fide excuſati, ſub ſeparationis promiſſione reddantur. Poſtmodùm tamen à parentibus atq; dominis libertate conceſſa, ſi voluerint, eos propria volūtate coniungāt.

25 Si quis clericus aut laicus ſub potentum nomine atq; patrocinio, res ad ius eccleſię pertinentes, contempto pontifice, petere ſeu poſſidere præſumpſerit, primùm admoneatur, quæ abſtulit, ciuiliter reformare, aut certè iudicium ſacerdotis ſeu iudicis opperiri, vt poſcit ſacra religio. Quòd ſi in peruaſionis pertinacia perſiſtit, tam diù ab eccleſiæ liminibus arceatur, donèc, cum ſatisfactione iuſtiſſima, peruaſa aut occupata reſtituat.

26 Si quæ parochiæ in potentum domibus conſtitutæ ſunt, vbi obſeruantes clerici, ab archidiacono ciuitatis admoniti, ſecūdùm qualitates ordinis ſui fortaſsè, quod eccleſiæ debent, ſub ſpecie domini domûs implere neglexerint, corrigantur ſecundùm Eccleſiaſticam diſciplinam. Et ſi ab agentibus potentum, vel ab ipſis rei dominis de agēdo officio eccleſiæ ab aliquo prohibentur, authores nequitiæ à ſacris cæremonijs arceantur, donèc ſubſequuta emendatione, in pace Eccleſiaſtica reuocentur.

27 De inceſtis coniunctionibus id ſtatuimus obſeruandum, vt ſi quis poſt ſynodi cōſtituta illicita tori iura præſumpſerit, circa eū ſecūdùm ſtatuta Epaunēſium canonū, à ſacerdotibus eccleſiæ ſeueritas teneatur. Epau. ca. 30.

28 Quiſquis homicidium volūtate commiſerit, ità vt occidere audeat innocentem, ſi à principibus aut à parentibus quacunq; re ſe reddiderit abſolutum, pro modo pœnitentiæ diſtringendus, in ſacerdotis poteſtate conſiſtat.

29 Si quæ mulieres fuerint in adulterio cum clericis depręhenſę, clericis diſtrictione adhibita, mulieres ipſæ, prout ſacerdoti viſum fuerit, diſtrictioni ſubiaceāt, & à ciuitatibus, vt ſacerdos præceperit, repellantur.

30 Cùm prioribus canonibus iam fuerit definitum, vt de mancipijs Chriſtianis, quæ apud Iudæos ſunt, ſi ad eccleſiam confugerint, & redimi ſe poſtulauerint, etiàm ſi ad quoſcunq; Chriſtianos refugerint, & ſeruire Iudæis noluerint, taxato & oblato à fidelibus iuſto precio, ab eorum dominio liberentur: ideò ſtatuimus, vt tam iuſta conſtitutio ab omnibus catholicis conſeruetur. Aurel. 3. cap. 10.

31 Hoc etiàm decernimus obſeruandū, vt quicunq; Iudæus proſelytum (qui aduena dicitur) Iudæum facere præſumpſerit, aut Chriſtianum ad Iudaicam ſuperſtitionem adducere: vel ſi Iudæus Chriſtianam ancillā ſuam ſibi crediderit ſociandam, vel ſi de parentibus Chriſtianis natum, Iudæum ſub promiſſione fecerit libertatis, mācipiorum amiſſione mulctetur. Ille verò, qui de Chriſtianis natus, Iudæus factus eſt, ſi ſub conditione fuerit manumiſſus, vt in ritu Iudaico permanens habeat libertatem, talis conditio nō valebit: quia iniuſtum eſt, vt ei libertas maneat, qui de Chriſtianis parētibus veniens, Iudaicis vult cultibus adhærere.

32 De genere ſeruili id decreuimus obſeruandum, vt deſcendens indè poſteritas, vbicunquè, quanuis poſt longa ſpatia temporum, reperiatur in loco, cui authores eius cōſtat fuiſſe deportatos, reuocata ſtudio ſacerdotis, in ea, quæ cōſtituta eſt à defunctis, cōditione permaneat. Cui præcepto ſi quis ſecularium, humanæ cupiditatis impulſu, crediderit obuiandum, quouſquè ſe corrigat, ab eccleſia ſuſpendatur.

33 Si quis in agro ſuo aut habet, aut poſtulat habere diœceſim, primùm & terras ei deputet ſufficienter, & clericos, qui ibidèm ſua officia impleāt, vt ſacratis locis reuerentia condigna tribuatur.

34 Quiſquis agellum eccleſiæ in diem vitæ, pro quacunq; miſericordia à ſacerdote, cui poteſtas eſt, acceperit poſſidendum: quæcunq; ibì profecerit, alienandi nullam habeat poteſtatem, nec ſibi parentes ſui ex ea re aliquid exiſtiment vindicandum.

35 De ſubſtituendo antiſtite, ſi fortaſsìs mora extiterit, & voluntas deceſſoris antè fuerit reſerata, quàm ſucceſſor accedit eccleſiæ, non impediat ſucceſſorem. Si quiſpiā clericorum aliquid de facultate illa præſumpſerit, in poteſtate ſit aduenientis epiſcopi, vtrùm audire an reijcere deceſſoris ſui debeat

beat voluntatem, nec eccleſię in obiecto veniant tempora legibus conſtituta, dum non extitit perſona, quæ de vtilitate eccleſiæ attentius cogitaret.

36 Si quis Epiſcopus, alterius eccleſiæ clerico de facultatibus ſuæ eccleſiæ aliquid ſub titulo quocunq; donauerit, poſt eius obitum, qui acceperit, ad eccleſię ius, de cuius facultate diſceſſerat, reuertatur: quia iniquum eſt, vt ſub hac ſpecie damnum eccleſia, quæ multis ſubuenit, patiatur.

37 Placuit prætereà, vt cuncti metropolitani de comprouincialibus ſuis in prouincia ſua annis ſingulis ſynodum debeat congregare, vt dum in vnum ſe fraternitas iungit, ſemper & cenſura teneatur, & charitas.

38 Quapropter (auxiliante Domino) quæ ſynodus ſancta conſtituit, decernimus, vt à cunctis fratribus hæc definitio ſancta conſeruetur. Quòd ſi quis quæ ſalubriter perſpicit inſtituta, indecenter tranſgredi quacunq; occaſione tentauerit, nouerit ſe Deo & cunctæ fraternitati culpabilem eſſe futurum: quia iuſtū eſt, vt per vnitatem antiſtitum & eccleſiaſtica fulgeat diſciplina, & inconuulſa maneat conſtitutio ſacerdotum.

Nomina Epiſcoporum, qui ſubſcripſerunt.

Aſpaſius epiſcopus eccleſię *Eloſeñ, conſcripſit & ſubſcripſit. Alitius epiſcopus eccleſiæ Vaſeñ, cõſcripſit & ſubſcripſit. Agricola epiſcopus eccleſiæ Cabiloneñ, conſcripſit & ſubſcripſit. Cyprianus epiſcopus eccleſiæ Teloneñ, conſcripſit & ſubſc. Daniel epiſcopus eccleſiæ Pictauieñ, conſcripſit & ſubſcripſit. Dalmatius epiſcopus eccleſiæ Ruthenicæ, conſcripſit & ſubſcripſit. Euarius epiſcopus eccleſiæ Antipolitanæ, conſcripſit & ſubſcripſit. Aetherius epiſcopus eccleſiæ Carnoteñ, cõſcripſit & ſubſcripſit. Eleutherius epiſcopus eccleſiæ Antiſiodoreñ, conſcripſit & ſubſcripſit. Euantius epiſcopus eccleſiæ Gabalitanæ, conſcripſit & ſubſcripſit. Eumerius epiſcop. eccleſiæ *Namneteñ, conſcripſit & ſubſcripſit. Flauius epiſcopus eccleſiæ Rothomageñ, cõſcripſit & ſubſcripſit. Gallicanus epiſcopus eccleſię Ebreduneñ, conſcripſit & ſubſcripſit. Gallus epiſcopus eccleſiæ Aruernicæ, cõſcripſit & ſubſcripſit. Heracleus epiſcopus eccleſiæ *Tricarſtineñ, cõſcripſit & ſubſcripſit. Iniurioſus epiſcopus eccleſiæ Turonicæ, cõſcripſit & ſubſcripſit. Leontius epiſcopus eccleſię Burdegaleñ, cõſcripſit & ſubſcripſit. Maximus epiſco. eccleſię Aquenſis, conſcripſit & ſubſc. Prætextatus epiſ. eccleſię Aptenſis, conſcripſit & ſubſcripſit. Placidus epiſcopus eccleſiæ Matiſconeñ, conſcripſit & ſubſcripſit. *Roricius epiſcop. eccleſiæ Lemouiceñ, conſcripſit & ſubſcripſit. Ruſus epiſcopus eccleſiæ Vaſaticeñ, cõſcripſit & ſubſcripſit. Vindemialis epiſcop. eccleſiæ Arauſiceñ, conſcripſit & ſubſcripſit.

*Eloſaticeñ *conſenſit *Nanneteñ, *Tricaſſiñ, *Ruricius

Aurelianenſis IIII. concilij Finis.

TVRONICA SECVNDA SYNODVS, CIRCA TEMPORA PELAGII papæ primi. Eſt verò Prouinciale.

TVRONICAE SECVNDAE Synodi Capitula.

De conuentione Synodi per ſingulos annos. 1
De pace ſacerdotali. 2
De compoſitione corporis Dominici ſuper altario. 3
Nè laici in eccleſia clericis miſceantur. 4
De paſtu pauperum propriorum. 5
De epiſtolis dandis. 6
De remotione abbatum. 7
De his, qui excommunicatis communicant. 8
Vt in Britannia ſinè conſenſu metropolitani vel comprouincialium, epiſcopi non ordinentur. 9
Vt nullus clericorum familiaritate extranearum mulierum vtatur. 10
Vt epiſcopus nullam ignauiam ad diſtringendum habeat, ſed etiàm ſi neceſsè fuerit, ab alijs adiuuetur epiſcopis. 11
Vt nullam det epiſcopus occaſionem ad detrahendum ſibi. 12
Epiſcopus clericos, & in domo ac aliàs, habeat conuerſationis teſtes. 13
Nè epiſcopum mulieres proſequantur. 14
Nè duo clerici in vno ſtratu recumbant. 15
Nè monachus coniugio copuletur. 16
Nè ſola mulier monaſterium adeat. 17
De obſeruatione ieiuniorum. 18
De obſeruatione pſallendi. 19
Nè archipresbyteri coniugati, ſinè teſtimonio clericorum dormiant. 20
De virginibus & reliquis caſtitatem profeſſis vel viduis, quæ poſt mutatam veſtem coniugio copulatæ ſunt. 21
De adulterinis, vel inceſtuoſis coniunctionibus. 22
De Kalendis Ianuarij, & cathedra ſancti Petri. 23
De hymnis recipiendis. 24
De his, qui per diſcordias regum, res eccleſiarum aut ſacerdotum competunt. 25
De peruaſoribus rerum eccleſiaſticarũ. 26
De iudicibus, qui pauperes opprimunt. 27
Nè ſacerdotium per pecuniam acquiratur. 28

PROOEMIVM.

Ecclesiaſticæ diſciplinę debet eſſe ſuffragium, congregatio ſacerdotum: nec aliud erit ſuę ſolicitudinis tam peculiare cōſcribere, quàm quid ad fundamentum religionis proficere recognouerit, operari non ceſſet, vt cùm paſtoralis cautela propagatur in ouilis cuſtodia, paucorum veneranda decreta, ſint ſalutis publicæ documenta. Et quoniam quod omitti non decet, oportet implere, præſertim cùm cuius ad animarum intellectualium (de quibus Deo cura eſt) forma proceſſit, eius traditionis lex ad pontifices manauit: neceſsè eſt vigilantiſſimè prouidere, repulſo torpore, vt quicquid ab antiquis patribus ſtatutum de tramite canonico, quarundam perſonarū temeritate cernitur imminutum, reuocandum eſt in ſtatum priſtinum, vt poſſint malè admiſſa corrigi, & non admittēda damnari. Magna eſt enim in ipſa ſeueritate pietas, per quam tollitur peccandi facultas. Nā vbi inſana libertas generat vulnera, ſacerdotalis diſtrictio dat medelam. Quapropter (Chriſto auſpice) in Turonica ciuitate concilio concordante, iuxta conniuentiam glorioſiſſimi domini * Chariberti regis annuentis, coadunati pro pace & inſtructione eccleſiæ, opportunum credimus, ſubtèr annexa decreta conficere, & ſubſcriptionibus proprijs roborare, vt retundantur noxia, propagentur optata, nè taciturnitate ſilentij, vitioſorum criminum nutriri videretur licentia, non abſcindi: & quæ opportuna erant pro qualitate temporis adijci, non paterentur negligi, ſed procurentur impleri.

Matth.6.

a Arithberti

Capitulum primum.

Placuit itaq; ſancto concilio, interpoſita virtute domini Martini, in ſancta baſilica ſua conſcribi, vt bis ad ſynodum annis ſingulis metropolitanus & comprouinciales ſui in locum, quem deliberatio metropolitani elegerit, Deo propiciante conueniant, aut ſi neceſſitas, ſicut hactenùs, ineuitabilis præpedierit, vel ſemèl in anno, ſinè cuiuſlibet excuſatione perſonę, id eſt, regię vel priuatæ, ſinè cuiuſcunq; vtilitatis obſtaculo, præter infirmitatis certiſſimæ * labore præuentum, nullius occaſione velaminis habeat vnuſquiſque concurſum: ſed (ſicut dictum eſt) neq; per impedimentum ordinationis regiæ, neq; ſub occaſione vtilitatis, aut cauſæ propriæ debeat à concilio ſeparari, Apoſtolo prædicante: Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? tribulatio? an anguſtia? an perſecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius? & reliqua. Non debet ſpirituali operi etiàm regalis præferri præceptio, cùm primum in Eccleſia ſit mandatum: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota virtute tua.

Roma.8.f

Matth.22.d

Vndè non debet præcepto Domini perſona cuiuſlibet hominis anteponi, neq; debet terrenæ conditionis actio vel perſona terrere, quos Chriſtus ſpe crucis armauit. Si quis Epiſcopus (vt ſuperiùs dictum eſt) ad ſynodum venire diſtulerit, vſque ad maiorem ſynodum à metropolitano & comprouincialibus maneat excommunicatus, nec ei ex alia prouincia vllus epiſcopus intereà communicare præſumat. Ipſe enim ſuæ diuiſionis præparat inſtrumenta, qui cum ſuis fratribus in membris Eccleſiæ non concordat.

2 Item decernitur propter illud cæleſte mandatum: Pacem meam do vobis, vt pontificalis affectus inter ſacerdotes inuiolabiliter conſeruetur. Verùm ſi pro peccatis (vt aſſolet) ex cauſa liuor emerſerit, vt pendente certamine ſibi inuicèm reconciliari nō poſſint, electis ab vtraq; parte fratribus, id eſt, presbyteris, præponderante dulcedine litis iacula finiant, & vota pacis acquirant. Nam qua fronte feſtucam de alterius oculo velit eruere, qui in ſuo trabem non reſpicit imminentem? Aut quid in alijs arguit, à quo magìs vitij fons inundat? Si qui autem ab vtraq; parte (vt dictum eſt) electis presbyteris, atq; mediantibus fratribus, hoc eſt, ſuis membris, reconciliari neglexerit, cùm ad ſynodum venerit, non ſolùm reatum coram coepiſcopis ſe cognoſcat incurrere, verùm etiàm congruæ pœnitentiæ intelligat vindictam ſubire. Opportunum nanq; eſt, illum animaduerſione ſuccumbere, qui intelligendo peccauit: & quod docere debuit, in ſeipſo neglexerit.

Ioan.14.d

Matt.7.a

3 Vt corpus Domini in altari, non in imaginario ordine, ſed ſub crucis titulo componatur.

4 Vt laici ſecus altare, quo ſancta myſteria celebrantur, inter clericos tam ad vigilias, quàm ad Miſſas, ſtare penitùs non præſumant: ſed pars illa, quæ à cancellis versùs altare diuiditur, choris tantùm pſallentium pateat clericorum. Ad orandū verò & communicandum laicis & fœminis, ſicut mos eſt, pateant ſancta ſanctorum.

5 Vt vnaquæq; ciuitas pauperes & egenos incolas alimentis congruentibus paſcat ſecundùm vires, vt tam vicini presbyteri, quàm ciues omnes, ſuum pauperem paſcāt: quo fiet, vt ipſi pauperes per ciuitates alias non vagentur.

Notatu dignum

6 Vt nullus clericorū vel laicorum, præter epiſcopos, epiſtolia facere præſumat.

7 Vt epiſcopus nec abbatem, nec archipresbyterum, ſinè omnium ſuorū compresbyterorum & abbatum conſilio, de loco ſuo pręſumat eijcere, neq; per pręmia alium ordinare, niſi facto concilio tam abbatum quàm presbyterorum ſuorum, quos culpa aut negligentia eijcit, cum omnium presbyterorum conſilio refutentur.

8 Quicunq; epiſcopus illum, quem alter epiſcopus excommunicatum habet, poſtq̃ fuerit de ipſius excommunicatiõe cõmonitus, communicare pſumpſerit, vſq; ad ſynodum excommunicatus habeatur.

9 Adijcimus etenim, nè quis Britãnum aut *Romanorum in Armorico, ſinè metropolitani aut comprouincialium voluntate vel literis, epiſcopum ordinare præſumat. Quòd ſi quis contraire tentauerit, ſententiam in anterioribus canõibus prolatam obſeruet, & à noſtra charitate vſq; ad maiorẽ ſynodum ſe cognoſcat remotum & excommunicatum: Quia meritò à charitate noſtra, vel noſtris eccleſijs ſegregantur, qui patrum ſtatuta contemnunt.

*Romanum

10 De familiaritatibus mulierum licèt crebriùs ſit in canonibus replicatũ, attamẽ neceſsè eſt, vt ſi ſecti vir atq; mulier, qui malè pullulauerant, redeant, rursùs fidei falce ſuccidantur, & iam radicitùs eruantur: Nullus ergò deincèps clericorum pro occaſiõe neceſſitatis faciendæ veſtis, aut cauſa ordinandæ domûs extraneã mulierem in domo ſua habere præſumat. Et cùm iubeamur victum aut veſtitũ artificiolo quærere, & manibus ꝓprijs laborare: quid opùs eſt in domo ſerpẽtem includere pro veſte, quæ multiformem veſtem non propterea deponit, vt nudetur, ſed vt ſe, dum renouatur, oſtendat clariorem?

11 Nullus ergò clericorum, nõ epiſcop9, non presbyter, non diaconus, non ſubdiaconus, quaſi ſanctimonialem, aut viduam, vel ancillam propriam, pro confirmatione rerum in domo ſua ſtabilire præſumat: quæ & ipſa extranea eſt, dum non eſt mater, aut ſoror, aut filia: quæ etiàm pronior propinquabit ad culpam, dum dignoſcitur ſubiecta dominatui. Si quis epiſcopus, aut presbyter, ſeu diaconus, aut ſubdiaconus, de hac re ſtatuta patrum vel noſtra temerare præſumpſerit, excommunicetur.

12 Si quis epiſcopus ad diſtringendum eos, qui in hac facilitate perdurant, negligẽs apparuerit, ſicut in ipſa ſancta baſilica eſt publicè recitatum, ex conſenſu communi atq; totius populi, ſententiam prædeceſſorum canonum ſe incurrere omninò cognoſcat, ſic tamen, vt tam metropolitanus ſuis comprouincialibus, quàm cõprouinciales metropolitano ſuo, ſi reſiſtere, aut contemnere epiſcopum clerici ſui prǽſumpſerint, dent omninò ſolatium. Et quia dixit ſancta ſcriptura: Frater fratrem adiuuans, exaltabitur: quicunq; pro cauſa Dei, fratri ſuo ſolatium commonitus dare diſtulerit, vſque ad ſynodum remoueatur. Nam ſi epiſcopus ſe contemni ſentiens, fratres ſuos in ſolatium ſuum non commonuerit, ipſe ſciat, qualiter reddat Domino rationem.

Prou. 18. c

13 Epiſcopus coniugem, vt ſororem, habeat: & ità ſancta gubernatione gubernet domũ omnẽ, tam eccleſiaſticã, q̃ propriam, vt nulla de eo ſuſpicio quaqua ratione conſurgat. Et licèt (Deo propicio) clericorum ſuorum teſtimonio caſtus viuat, quia cum illo tam in cella, q̃ vbicunq; fuerit, ſecũ habitent, eumq́; presbyteri, & diaconi vel deincèps clericorũ turba iuniorum (Deo adiutore) conſeruent: ſic tñ propter zelotem neum noſtrum, tam longè abſint, mãſionis ꝓpinqtate diuiſi, vt nec hi, qui ad ſpem recuperãdam clericorum ſeruitute nutriuntur, famularum propinqua cõtagione polluant.

14 Epiſcopum, epiſcopã non habentem, nulla ſequatur turba mulierum, licèt ſaluet vir per mulierem fidelem, ſicut & mulier per virum fidelẽ, vt Apoſtolus ait. Nam vbi talis cuſtodia neceſſaria nõ eſt, quid eſt neceſsè, vt miſeria proſequatur, vndè fama conſurgat? Habeant miniſtri eccleſiæ, vtiq; clerici, qui epiſcopo ſeruiunt, & eum cuſtodire debent, licentiam, extraneas mulieres de frequentia cohabitationis eijcere.

1. Cor. 7. c

15 Et nè occaſio famam laceret honeſtatis, quia aliqui laici, dum diuerſa perpetrant adulteria, hoc quod de ſe ſciunt, in alijs ſuſpicãtur, ſicut ait Seneca, peſſimum in eo vitium eſſe, qui in id, quo inſanit, cæteros putat furere. Vt ergò ipſe ſiniſtræ exiſtimationis aditus amputetur, nullus ſacerdotum ac monachorum colligere alium in lecto ſuo præſumat. Nec liceat monachis cellulas habere communes, vbì aut bini maneant, aut *peculiares reponi poſſint, ſed ſchola labore communi conſtruatur, vbì omnes iaceãt, aut abbate, aut ꝓpoſito gubernante: vt dum duo vel tres viciſsìm & legant & excubent, alij conſolentur: vt non ſolùm ſit cuſtodia corporum, ſed & ſurgat pro lectiõe aſſidua profectus animarum.

Seneca.

*ſingulares

16 Si qui in monaſterio conuerſi ſunt, aut conuerti voluerint, nullatenùs exindè habeant licentiam euagandi, nec (quod abſit) vllus eorum coniugẽ ducere, aut extranearum mulierum familiaritatem habere*. Nam ſicut ſuprà dictũ eſt, ſi vxorem duxerit, excommunicetur, & de vxoris malè ſociatæ conſortio, etiàm iudicis auxilio ſeparetur. Quòd ſi iudex ad hoc ſolatium dare noluerit, excommunicetur. Qui infelix monachus tali cõiunctione fœdatus, ſi per cuiuſcunque patrociniũ ſe conatus fuerit defenſare, & is, q in hac pertinacitate ꝑdurat, & illi, qui eum exceperint ad defenſandum ab Eccleſia ſegregentur, donèc reuertatur ad ſepta monaſterij, & indictam ab abbate, quàm diù præceptum ei fuerit, agat pœnitentiam, & poſt ſatisfactiõem reuertatur ad gratiam.

17 Vt mulier intra ſepta monaſterij nullatenùs introire ꝑmittatur. Si abbas in hac parte aut præpoſitus negligens apparuerit, qui eam viderit, & non ſtatim eiecerit, excommunicetur.

18 De ieiunijs verò antiqua à monachis inſtituta conſeruentur, vt de paſcha vſque quinquageſimam, exceptis Rogationibus, omni die fratribus prandium præparetur. Poſt quinquageſimá tota hebdomada exactè ieiunent. Poſteà vſque ad Kalendas Auguſti, ter in ſeptimana ieiunent, ſecunda, quarta, & ſexta die, exceptis his, qui aliqua infirmitate cóſtricti ſunt. In Auguſto, quia quotidiè Miſſæ ſanctorum ſunt, prandium habeant. In Septembri toto & Octobri & Nouembri, ſicut priùs dictú eſt, ter in ſeptimana. De Decembri vſque ad natalem Domini, omni die ieiunent. Et quia inter natalem Domini & Epiphaniam, omni die feſtiuitates ſunt, itemq; prandeāt. Excipitur triduum illud, quo ad calcandam Gentilium conſuetudinem, patres noſtri ſtatuerunt priuatas in Kalen̄ Ianuarij fieri litanias, vt in eccleſijs pſallatur, & hora octaua in ipſis Kalendis circunciſionis Miſſa Deo ꝓpicio celebretur. Poſt Epiphaniá verò vſq; ad quadrageſimam, ter in ſeptimana ieiunent.

19 Itemq; pro reuerentia domini Martini, vel cultu ac virtute, id ſtatuimus obſeruandum, vt tam in ipſa baſilica ſancta, q̃ in eccleſijs noſtris, iſte pſallendi ordo ſeruetur: Vt in diebus feſtis ad matutinum ſex antiphonæ binis pſalmis explicentur. Toto Auguſto *manicationes fiant, quia feſtiuitates ſunt & Miſſæ ſanctorum. Septembri, ſeptem antiphonę explicétur binis pſalmis. Octobri, octo ternis pſalmis. Nouébri, nouem ternis pſalmis. Decembri, decem ternis pſalmis. Ianuario & Februario, itidèm vſque ad paſcha. Sed vt poſſibilitas habet, qui facit ampliùs pro ſe, & qui minùs, vt potuerit: ſupereſt, vt vel duodecim pſalmi expediantur ad matutinum, quia patrum ſtatuta præceperunt, vt ad ſextam ſex pſalmi dicantur, cum Alleluia: & ad duodecimam duodecim, itemq; cum Alleluia, quod etiàm (angelo oſtendente) didicerunt. Si ad duodecimam duodecim pſalmi, cur ad matutinum non itemq; vel duodecim explicétur? Quicunq; minùs q̃ duodecim pſalmos ad matutinú dixerit, ieiunet vſq, ad veſperam, panem cum aqua manducet, & non illi ſit altera in illa die vlla refectio. Et qui hoc facere contempſerit, vna hebdomada panem cum aqua manducet, & ieiunet omi die vſque ad veſperum.

i. matutinæ conuentiones

20 Archipresbyteri vicani, & diaconi & ſubdiaconi, non quidem omnes, ſed plures in hac ſuſpicione tenentur à populo, quòd cum coniugibus ſuis maneant. Pro qua re hoc placuit obſeruare, vt quotieſcunq; archipresbyter ſeu in vico manſerit, ſeu ad villam ſuam ambulauerit, vnus lector canonicorum ſuorum, aut certus aliquis de numero clericorum cum illo ambulet, & in cella, vbi ille iacet, lectum habeat pro teſtimonio. Septem tamen inter ſubdiaconos & lectores vel laicos habeat conceſſos, qui viciſsìm ſeptimanas ſuas cum illo facere omninò procurent: & qui diſtulerit, fuſtigetur. Et ſi in hoc presbyter negligens inuentus fuerit, quòd non hoc ſic implere cótendat, triginta diebus communione priuetur, donèc pœnitentiam agat, & ſic reuertatur ad gratiam. Reliqui presbyteri, & diaconi, ac ſubdiacóí vicani, hoc *ſtudio ſe cuſtodiant, vt mancipiola ſua ibì maneant, vbì vxores ſuæ: illi tamen ſegregatìm ſolitarij in cella iaceant, & orent, & dormiant. Nam qui vxores non habent, in parte de mancipiolis ſuis habeant cellulas ſegregatìm, vbì & ipſi itidèm & orent ſegregati, & dormiant. Nam ſi inuentus fuerit presbyter cum ſua presbytera, aut diaconus cum ſua diaconiſſa, aut ſubdiaconus cum ſua ſubdiacóiſſa, annum integrum excommunicatus habeatur: & depoſitus ab omni officio clericali, inter laicos ſe obſeruare cognoſcat: eo tamen permiſſo, vt inter lectores in pſallentium choro colligatur. Illi verò archipresbyteri, qui talem cautelam ſuper iuniores ſuos habere noluerint, & non eos habuerint ſtudio diſtringédi, ab epiſcopo ſuo in ciuitate retrudâtur in cellam, ibiq; menſe integro panem cum aqua manducent, & pœnitentiam agât pro ſibi credito clero: quia nulli clericorú, iuxta ſententiam canonum, cum coniuge ſua manere permittitur. Et quia hæreſis Nicolaitarum per Nicolai facilitatem ſurrexit, vbì legiť iſta hæreſis presbyterorum à quo presbytero primùm ſurrexerit? etiàm quòd nullus potuit æſtimare, quòd auderet ille, q̃ corpus Domini conſecrat, talia perpetrare, niſi tépore nouiſſimo pro peccatis noſtris iſta ſurrexerunt. Si illi diaconi omnium ſententia epiſcoporum damnati ſunt, & hæretici reputati, ac ſi tales diaconi illi ſubiacent maledictiói, quos patrú ſtatuta pro hac cauſa damnârunt: quid illi infelices presbyteri, qui tali ſunt peccato ſubiecti, vt alios trahât in præceps ſecum, qui eos tali ordine viuere cernunt? Et qui deberent eſſe forma præcepti, ipſi inueniâtur norma peccati? Rectius eſt, vt caput morbidum, ſi curari non poteſt, amputetur, quàm grex per eundem inficiatur. Talis ergò ſacerdos & paſtor nó debet à populo venerari, ſed renui, qui non formam diſciplinæ, ſed vitij docet, dum ſeipſum non corrigit.

ſtudioſè

Locus obſcurus.

21 Et quia in ſententia papæ Innocentij ad Victricium epiſcopum Rothomagenſem lata, legitur ſcriptum de virginibus, quæ CHRISTO ſpiritaliter nupſerunt, & velari à ſacerdote meruerunt, ſi poſteà nupſerint, quòd vix etiàm ad agendam pœnitentiam mereantur accedere, quia ſic dicit: Si enim de omnibus hæc ratio cuſtoditur, vt quæcunque (viuente viro) alteri nupſerit, habeatur adultera: quanto magìs & illa damnan-

Cap. 12. 27. q. 1. Quæ Chriſto

dānanda eſt, quæ antè immortali ſponſo ſe coniūxerat, & poſteà ad humanas nuptias trāſmigrauit? Et adiecit: Hæ verò, quæ necdùm ſacro velamine tectæ ſunt, tamen in ꝓpoſito virginali ſemper ſe manere ſimulauerant, licèt velatæ non ſint, ſi poſteà nupſerint, his agenda aliquanto tempore pœnitentia eſt, quia ſponſio earum à Deo tenebatur. Nam ſi inter homines ſolet bonæ fidei contractus nulla ratione diſſolui, quantò magis iſta pollicitatio, quā cum Deo pepigerunt, ſolui ſinè vindicta nō debet? Poſt hoc de viduis adiunxit: Nam ſi Paulus Apoſtolus, ſi à ꝓpoſito viduitatis diſceſſerunt, dixit eas habere damnationem, vbi ait, quia primam fidem irritam fecerunt, &c. quis ſacerdotum contra decreta talia, quæ à ſede apoſtolica proceſſerūt, agere præſumat? vel quis (quod peius eſt) cōtra ſententiam, quā vas electionis Paulus apoſtolus (ſpiritu ſancto miniſtrante) promulgauit, aliud cōſcribere vlla ratione præſumat, cùm dicat ipſe per ſpiritum ſanctum: Qui prædicauerit ꝑter id, quod ꝑdicaui, anathema ſit? Et quorum authorum valere poſſit ꝑdicatio, niſi quos ſedes apoſtolica ſemper aut intromiſit, aut apocryphos fecit? Et patres noſtri hoc ſemper cuſtodiērunt, quod eorum pręcepit authoritas. Nos ergò hoc ſequentes, quod vel apoſtolus Paul⁹, vel papa Innocētius ſtatuit, in canonibus noſtris inſerentes ſtatuamus obſeruādum, vt nullus ſacratam Deo virginē quæ in honorē Chriſti veſtem mutauit, aut rapere, aut competere, aut ſibi cōiugem ſociare præſumat: quia etiàm lex Romana conſtituit, vt quicunque ſacratam Deo virginem, vel viduam fortaſsè rapuerit, ſi poſteà eis de coniunctione conuenerit, capitis ſententia feriantur. Item ſi q̃s, non dicam rapere, ſed attentare matrimonij iungendi cauſa, ſacram virginem auſus fuerit, capitis ſentētia feriat̃. Cùm etiā in chronicis habeatur de virginibus Gentilium tēpore, quæ ſe deæ Veſtę ſacrauerant, poſtmiſſo propoſito, & corrupta virginali gratia, legali ſententia viuas in terra fuiſſe defoſſas. Si prophana colentes, tali ſunt ſententia cōdemnatæ: quantò magìs, quæ in honorem redemptoris ſui ſe veſte mutauerint, & perſeuerare noluerint, vtiq; grauem debent expectare ſententiam? ſicut in Arelatenſi ſynodo habetur inſertū: De puellis, quæ ſe vouerunt Deo, & ꝑclari nominis decore floruerunt, ſi poſt 25. ꝑſertim ætatis ſuæ annū ad terrenas nuptias ſpontè trāſiērint, id cuſtodiendum eſſe decreuimus, vt cum his, quib⁹ ſe alligauerunt, cōmunione priuentur, ità vt eis poſtulantibus, pœnitentia non negetur, cuius pœnitentiæ communio multo tempore differatur, cùm etiàm id in antiquis Mileuitanis canonibus fuerit ſtatutum. Itē placuit, vt quicunq; epiſcoporum neceſſitate periclitātis pudicitiæ virginalis (cùm vel petitor potens, vel raptor aliquis formidatur, vel ſi aliquo etiām mortis ſcrupulo periculoſo compuncta fuerit, nè non velata moriatur, aut exigentibus parentibus, aut his, ad quorum curam pertinet) velauerit virginē, ſeu velauit intra 25. annos ætatis, non ei obſit concilium, quod de iſto annorū numero conſtitutum eſt. Nos verò quos lex perimi iubet, (ſi cupiunt audire præconem) volumus vt conuertantur ad vitam. Nam perimendi ſunt oris gladio, & à communione priuandi, ſi relicta ſibi decreta ſeniorū obſeruare noluerint, & paſtorem ſuum audire deſpexerint, & eſſe ſeparati noluerint. Qui ergò in hac pertinacia perdurare voluērint, & plùs in volutabro malæ conuerſationis permanere, q̃ ſe de vetito coniugio ſeparare, perenni excommunicatione damnentur. Et quicunq; epiſcoporum, aut presbyterorum, vel diaconorum, aut ſubdiaconorum eos communicare ꝓſumpſerit, vſq; ad ſynodum ab omnibus epiſcopis excommunicatus habeatur: & excludatur excuſatiōis adinuentio, quam modò aliquæ dicere meditantur, ꝙ propterea ſe veſte mutauerint, nè eas inferiores perſonæ macularent, cùm nō ſolùm domini glorioſæ memoriæ Childebertus & Clotharius reges, conſtitutionem legum de hac re cuſtodiērint & ſeruauerint, (quam nunc dominus *Charibertus rex ſucceſſor eorum, ꝑcepto ſuo roborauit) vt nullus vllam puellam abſq; parentum voluntate trahere aut accipere ꝓſumat. Quæcunq; ergò timet violentiam, & non vult habere maritum, refugiat ad eccleſiam, donèc propinqui poſſint eam principis Imperio, aut ſacerdotis vel eccleſiæ beneficio liberare & defenſare, ac cōdigno ſociare marito. Nam quæ ſe veſte mutauerit, abſque dolo, in eo propoſito quod diſpoſuit, perſeuerare procuret. Illud verò, quod aliqui dicūt, vidua, quæ benedicta non fuit, quarè non debet maritum accipere? cùm omnes ſciant, quòd nunq̃ in canonicis libris legitur benedictio vidualis: quia ſolum propoſitū illi ſufficere debet, ſicut in Epaunenſibus canonibus à papa Auito, vel omnibus epiſcopis conſcriptum eſt: Viduarum conſecrationem (quas diaconas vocant) ab omni religione noſtra penitùs abrogamus. Et expreſſius decretū eſt in ſynodo Arelatenſi, profeſſas viduas, ſi in incontinentia perſtiterint, cum raptoribus eſſe damnādas. In prophetis legitur, q̃a de alienigenis contra interdicta DEI, Hebræi ſortiti fuiſſent vxores, populum Dei à Gentibus ſuperatum. Pòſt prædicante propheta, q̃a dimiſēre vxores & filios, & ſeparauerunt ſe ab illicitis coniugijs, ſtatim victoriam fuiſſe ſecutam. Quicunq; ergò de laicis ingenuus, cum talibus excommunicatis participare præſumpſerit, excommunicatum ſe eſſe cognoſcat.

22 De inceſtis verò cōiunctionib⁹ cenſuimus,

Cap.13.27. q.1. Hę verò
1.Tim.5.b
Authoritas ſedis Apoſtolicæ.
Galat.1.d
l.Si quis. C. de epiſc.& cleric.
In 2. ſynod. cap.33.
Can. 26. eiuſd. conc.
Carthag.5. cap.4.
*Arichbertus
Can.21. eiuſ. concilij.
Can.17 cōcilij 2.
3.Eſd.9. Num.26. Neemiæ 13.

ſuimus, ſtatuta canonum vetera non irrumpi. Satìs enim facimus, ſi in hac parte ſtatuta priſca ſeruemus. Sed propterea fuit iterare neceſſarium, quia dicunt plures, quaſi illud per prædeceſſorũ negligentiam ſacerdotum illis non fuiſſet apertum. Sed reuerà mentiuntur, cùm ſciamus tales ac tantos viros nullatenùs huic negligétiæ ſubiacuiſſe: ſed hoc, quod ſcripturæ ſanctæ teſtantur, aſſiduè prædicâſſe. Propterea placuit etiàm de voluminibus librorum pauca perſtringere, & canonibus inſerere, vt excerpta lectio de alijs libris in vnum, recitetur ad populum. Sic enim Dominus locutus eſt: Cuſtodite leges meas atq; iudicia, quæ faciens homo, viuet in eis. Ego Dñs: Om̃is homo ad proximã ſanguinis ſui nó accedet, vt reuelet turpitudinem eius. Ego Dñs: Turpitudinem patris tui, & turpitudinem matris tuæ non diſcooperies: mater tua eſt, non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinem vxoris patris tui non diſcooperies, turpitudo enim patris tui eſt. Turpitudinem ſororis tuæ ex patre, ſiue ex matre, quæ domi vel foris genita eſt, non reuelabis. Turpitudinem filiæ filij tui, vel neptis ex filia, non reuelabis: qa turpitudo tua eſt. Turpitudinem filiæ vxoris patris tui, quam peperit patri tuo, & eſt ſoror tua, non reuelabis. Turpitudinem ſororis patris tui, nó diſcooperies, quia caro eſt patris tui. Turpitudinem ſororis matris tuę non reuelabis, eó quòd ſit caro matris tuæ. Turpitudinem patrui tui nó reuelabis, nec accedes ad vxorem eius, qui tibi affinitate coniungitur. Turpitudinem nurûs tuæ nó reuelabis, quia vxor filij tui eſt, nec diſcooperies ignominiam eius. Turpitudiné vxoris fratris tui non reuelabis, quia turpitudo fratris tui eſt. Turpitudinem ſororis tuæ & filiæ eius non reuelabis. Filiam filiæ eius, & filiam filiæ illius non ſumes, vt reueles ignominiã eius, quia caro illius ſunt: & talis coitus inceſtus eſt. Sororem vxoris tuę in pellicatum illius non accipies, nec reuelabis turpitudinem eius. Cum vxore proximi tui nó coibis, nec ſeminis commixtione maculaberis. Maledictus homo, qui faciet ſculptile & conflatile, abominationem Dño, opus manuum artificum, ponetq́; illud in abſcódito: & reſpondebit omnis populus & dicet, Amen. Maledictus, qui nó honorat patrem ſuum & matrem: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui transfert terminos proximi ſui: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui errare facit cæcum in itinere: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui peruertit iudiciũ aduenę, pupilli ac viduæ: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui dormit cum vxore patris ſui, & reuelat operimentum lectuli eius: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui dormit cum ſorore ſua filia patris ſui, ſiue matris ſuæ: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui dormit cum ſocru ſua: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui clàm percuſſerit proximũ ſuum: & dicet om̃is populus, Amen. Itemq́; ait ſacra ſententia legum, quæ in hac explanatione omni homini tam docto quàm indocto aperta eſt, vt quiſquis aut ſororis, aut fratris filiam, aut certè gradu conſobrinam, aut fratris vxoré, ſceleratis ſibi nuptijs iunxerit, huic pœnæ ſubiaceat, vt de tali conſortio ſeparetur, & reliqua. Item alia, Quæcunq; mulier ſororis ſuæ maritũ poſt mortem illius acceperit, vel ſi quis ex viris, mortua vxore, ſororem eius alijs nuptijs ſibi cóiunxerit, nouerit tali conſortio ſe eſſe notabilem. In ſynodo Aurelianeñ, quam inuictiſſimus rex Clodouæus fieri ſupplicauit, ſic decretum eſt, nè ſuperſtes frater torũ defuncti fratris præſumat aſſcendere, néve ſibi quiſquam amiſſæ vxoris ſororem audeat ſociare: quod ſi fecerint, eccleſiaſtica diſtrictione feriantur. In Epaunenſibus canonibus à papa Auito vel reliquis epiſcopis conſtitutum eſt: Inceſtis coniunctionibus nihil prorſùs veniæ reſeruamus, niſi cùm adulterium ſeparatione ſanauerint. Inceſtus verò nec vllo coniugij nomine prædicandos, pter illos quos dinumerare funeſtũ eſt, hos eſſe cenſuimus: Vt ſi quis relictam fratris, q̃ penè priùs ſoror extiterat, carnali coniunctióe violauerit: Si quis inſupèr germanam vxoris ſuæ acceperit, ſi quis nouercam duxerit, ſi quis conſobrinæ, ſobrinæq́; ſe ſociat, ab eccleſia ſegregetur. Quod vt à præſenti tempore prohibemꝰ, ità ea q̃ ſunt anteriùs inſtituta, non ſoluimus, nè quis relictæ auunculi miſceatur, aut patrui, aut priuignę concubitu polluatur. Sanè quibus coniunctio illicita interdicitur, habebunt ineundi melioris coniugij facultatem. In canonibus etiàm Aruernenſibus à beatiſſimis patribus ſic habetur inſertum: Si quis relictam fratris, ſororem vxoris, priuignam, conſobrinámve relictam, id eſt, patrui, vel auunculi, carnalis contagij macula crediderit violandam, & auſu ſacrilego authoritatem diuinæ legis, ac iura naturæ perruperit, & cui charitatis ac pij affectûs ſolatia exhibere debuerat, ſuorum hoſtis ac pudicitiæ expugnator, vim inferre tentauerit, apoſtolicæ Conſtitutionis ſententia feriatur. Et quàm diù in tanto verſatur ſcelere, à Chriſtiano cœtu atque conuiuio, & eccleſiæ cómunione priuabitur. Nos hoc, quod patres noſtri ſtatuerunt, in omnibus roboramus: quia præcepto Domini, Apoſtolo prædicante docemur, vt à nobis filij noſtri ſeueritate potiùs corrigantur, quàm ignaua tepiditate ad perpetranda grauiora laxentur, vbi ait: Quid vultis? in virga veniã ad vos, an in charitate & ſpũ mãſuetudinis? Omninò audit inter vos fornicatio, & talis fornicatio, qualis nec inter gétes, ità vt vxoré patris ſui ali-

Leui.18.a b c

Deut.27.c d

Can. 10.

Can. 30. Epaunēſ. Concil.

Ca. 11. eiuſd. concil.

1. Cor. 4. d

1. Cor. 5. a b

aliquis habeat. Et vos inflati eſtis, & nó ma-
gis luctum habuiſtis, vt tollatur de medio
veſtrûm, qui hoc opus fecit. Ego quidem
abſens corpore, præſens autem ſpiritu, iam
iudicaui, vt præſens, eum, qui ſic operatus
eſt, in nomine Dñi noſtri Ieſu Chriſti, con-
gregatis vobis in meo ſpiritu, cum virtute
Dñi noſtri Ieſu, tradere huiuſmodi hominē
ſatanæ in interitum carnis, vt ſpiritus ſaluus
ſit in die Dñi noſtri Ieſu Chriſti. Ergò quia
1. Cor. 4. a dixit Apoſtolus, Imitatores mei eſtote, ſic-
1. Cor. 11. a ut & ego Chriſti: non nos præſumptuoſos
exiſtimet homo, ſi ſequentes Apoſtolum,
quenquam ab Eccleſia ſegregamus, donèc
reminiſcatur, & reuertatur ad vitam, quam
per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum
& baptiſmum meruit habere perpetuam, nè
iam, peccato faciente, ac diabolo perſuadē-
te, perdat & baptiſmi gratiam & vitam ęter-
nam.

23 Enimuerò, quoniá cognouimus nó-
nullos inueniri ſequipedas erroris antiqui,
qui Kalen̄ Ianuarij colút, cùm Ianus homo
gentilis fuerit rex quidem, ſed Deus eſſe nó
potuit. Quiſquis ergò vnum Deum patrem
regnantem cum filio & ſpirituſancto cre-
dit, certè hic nó poteſt integer Chriſtianus
dici, quia aliquá de gentilitate cuſtodit. Sút
etiàm, qui in feſtiuitate cathedræ * Domni
* victimas Petri Apoſtoli * cibos mortuis offerunt, &
poſt Miſſas redeútes ad domos proprias, ad
gentilium reuertuntur errores, & poſt cor-
pus Domini, ſacratas dæmoni eſcas accipi-
unt. Conteſtamur illam ſolicitudinem tam
paſtores q̃ presbyteros gerere, vt quēcunq;
in hac fatuitate pſiſtere viderint, vel neſcio
ad quas petras, aut arbores, aut ad fontes
deſignata loca gētilium perpetrare, quæ ad
eccleſiæ rationem non pertinent, eos ab ec-
cleſia ſancta authoritate repellant, nec par-
ticipare ſancto altario permittant, qui gen-
tilium obſeruationes cuſtodiunt. Quid enī
dæmonibus cum Chriſto commune, cùm
magìs ſumendo iudicium delicta videatur
1. Cor. 11. addere, quàm purgare?

24 Licèt hymnos Ambroſianos habea-
mus in canone, tamen qm̄ reliquorum ſunt
aliq, qui digni ſunt forma cantari, volumus
libenter amplecti eos, pręter ea quorum au-
thorum nomina non fuerint in limine præ-
notata: quoniam quæ fide conſtiterint, di-
cendi ratione non obſtant.

25 Illud quoq;, quanquàm priorum ca-
nonica ſit authoritate præfixú, ꝙ dum inter
ſe ſęuiút dñi noſtri, ac malorú hoīm ſtimu-
lo concitātur, & alter alterius res rapida cu-
piditate peruadit, nè iſta caduca actióe, qua
inter ſe aguntur, eccleſiaſtica rura continge-
re, aut contaminare præſumant, inuiolabi-
liter obſeruandum cenſemus, vt quicunq;
tam eccleſiæ quàm epiſcopi res proprias (q̃
& ipſæ eccleſiæ noſcuntur eſſe, quas ponti-
fex actoribus eccleſię dinoſcitur aſſignâſſe)
vel abbatum aut monaſteriorum ſiue pre-
sbyterorum quaqua temeritate peruadere,
competere vel confiſcare præſumpſerit, túc
reſeruato correctionis hoc loco adhuc pre-
sbyter eiuſdem eccleſiæ, cuius intereſt, per-
uaſorem conuenit admonere: & ſi reſtituti-
onem diſtulerit, adhuc quaſi filius ab omī-
bus fratribus ad reddendum miſſis epiſto-
lis compellatur. Qui ſi pertinaciter in per-
uaſione perſtiterit, & ſe tollere poſt tertiam
commonitionem de re illa aut Eccleſię aut
propria noluerit, conuenit vt omnes omni-
nò vna conniuentia ſimul cum noſtris ab-
batibus ac presbyteris vel clero, qui ſtipen-
dijs ex ipſo alimento paſcuntur, quia arma
nobis non ſunt alia, auxiliante Chriſto, cir-
cunſepto clericali choro, necatori pauperú,
qui res peruadit eccleſiæ, pſalmus 108. dica-
tur, vt veniat ſuper eum illa maledictio, quę Ioan. 13. d
ſuper Iudá venit, qui dum loculos faceret,
ſubtrahebat pauperum alimēta: vt non ſolú
excommunicatus, ſed etiàm anathematiza-
tus moriatur, & cæleſti gladio feriatur, qui
in deſpectu Dei & eccleſiæ & pontificum,
in hac peruaſióe pſumit aſſurgere. Illud eti-
àm annecti placuit, vt qui de fratribus ad
dandum ſolatium venire pro certa infirmi-
tatis neceſſitate non potuerit, abbates &
presbyteros in vice ſua tranſmittat. Qui ſi
præter certá infirmitatis excuſationē com-
monitus, aut venire, aut tranſmittere nolu-
erit, remotum ſe à fratrum charitate eſſe co-
gnoſcat. Nam, quod quidem nó credimus,
ſi quis contra decreta noſtra tali temerato-
ri communicare præſumpſerit, in ſe cauſam
excommunicationis tráſformet, & cum eo-
dem ſe à charitate omnium ſacerdotum co-
gnoſcat eſſe remotum. In Pariſi-

26 Placet itaq;, ac omnibus nobis con- en̄ ſynod. 1.
uenit obſeruare, vt quia nonnulli memores cap. 1.
ſui, per quaslibet ſcripturas pro captu ani-
mi, de facultatibus ſuis eccleſijs aliquid có-
tuliſſe probātur, quod à diuerſis Deum mi-
nùs timentibus, eatenùs mortifera callidi-
tate tenetur, vt aliorum oblatio illis perti-
neat ad ruinam: nec intueri corde poſſint di-
em iudicij, dum nimiæ cupiditatis delectā-
tur ardore. Quicunque ergò immemor in-
teritûs ſui, res eccleſijs (vt ſuprà dixim⁹) de-
legatas, iniuſtè poſſidés, præſumpſerit reti-
nere, & veritate comperta, res Dei ſeruis ei⁹
diſſimulauerit reformare, ab omībus eccle-
ſijs ſegregatus, à ſancta communione habe-
atur extraneus: nec aliud mercatur habere
remedium, niſì cùm culpam propriam rerú
emendatione purgauerit. Indignè enim ad
altare Domini properare permittitur, qui
res Eccleſiaſticas & audet rapere, & iniuſtè
poſſidere iniqua defenſione perdurat. Ne-
catores enim pauperum iudicandi ſunt, qui
eorum taliter alimenta ſubtraxerint. Sacer-
dotalis tamen debet eſſe prouiſio, vt vin-
dictam admonitio manifeſtè pcedat, vt res
vſur-

vſurpatas iniuſtè q abſtulit, adhibita ęquitate reſtituat. Quod ſi neglexerit, & neceſſitas compulerit, poſteà prædonem ſacerdotalis diſtrictio maturata percellat: neque quiſquam per interregna res Dei nitatur defenſare, quia Dei potentia, cunctorum regnorum terminos ſingulari dñatione cócludit.

27 Vt iudices aut potentes, qui pauperes opprimút, ſi commoniti à pontifice ſuo ſe non emendauerint, excommunicentur.

for. * ſalutē

28 Cauta enim eſt in *ſalute prouiſio, ad effugiendam culpam delicti, aditum delinquendi repellere. Nullus epiſcoporú de ordinationibus clericorum præmia præſumat exigere, quia nó ſolùm ſacrilegum, ſed & hæreticum eſt, (ſicut in dogmatibus eccleſiaſticis habetur inſertum) ad ordinandú clericum, per ambitionem (ad imaginem Simonis magi) pecuniá offerre ſacerdoti, quia dicitur, Gratis accepiſtis, gratis date. Et cùm talis ſit, qui gratiá DEI à ſacerdote æſtimat precio comparari, qualis ille, qui vendit, vterq; vſq; ad ſynodum ab eccleſia ſegregetur. Cauta eſt enim in ſalute prouiſio ad effugiendam culpam delicti, aditum delinquendi repellere.

● Act. 8.c
● Matth. 10.a

Notaui ſub die 15. Kaleñ. Decemb. anno 6. regni domini noſtri * Chariberti glorioſiſſimi regis. Prætextatus, etſi peccator, in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Rothomageñ, hunc conſenſum noſtrum ſecúdùm patrum ſtatuta, relegi, conſenſi, & ſubſcripſi ſub die 15. Kaleñ Decemb. Turonis. Germanus peccator, conſenſi & ſubſc. Felix peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Caletricus peccator, cóſenſi & ſubſc. Domitianus peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Victurius peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Domnulus peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Leodobaudus peccator, conſenſi & ſubſcripſi.

* Arithberti

Anno Dñi 552.

PARISIENSE CONCILIVM PRIMVM, CIRCA TEMPORA PELAGII papæ primi. Eſt prouinciale.

Pariſiorum vrbs Lutetia, literatorum & literarum nomine inſignis, cum maximis Europæ vrbibus certat magnitudine & frequẽtia. Meminit eius Plinius lib. 4. cap. 18. Strabo lib. 4.

CANONVM CONCILII I. PARISIENSIS tituli.

Nemo res eccleſiarum aut peruadat, aut cópetat, aut retineat. 1
Nemo res epiſcopi proprias aut competere, aut confiſcare præſumat. 2
Nè epiſcop' alterius epiſcopi res cõpetat. 3
De illicitis & inceſtis coniunctionibus. 4
De ſanctimonialium raptarum indecenti copula. 5
Nullus familiam alterius agere competat, aut rapiat. 6
Nemo excõmunicatus ab alijs colligatur. 7
De ordinatione epiſcoporum. 8
De famulatu & miniſterio ſeruorum degenerum. 9

IN EIVSDEM CONCILII CAnones præfatiuncula.

ADmonet pontifices temporum qualitas, & improbæ neceſſitatis præcauenda conditio, vt non ſolùm rerum præſentium, ſed & futurorum quoq; vtilitas congrua prouiſione tractetur, quatenùs, quos cuſtodiæ ordinatio, ac pro amore diuino ſolicitudinis cura cóſtringit, & præuidiſſe ſequentia, & opportunè vigilâſſe probentur. Et quia ſibi ſacerdotes in hoc maximè cóſulunt, ſi importunorum voluntatibus obuiâſſe noſcantur, coniuncti in vnú, Chriſto opitulante, *Pariſiùs pro vtilitatibus eccleſiarum, vndè nó leuiter rationem ſumus quandoq; reddituri, inquantùm diuina pietas virtutem dare dignata eſt, tentauimus ſalubri conſideratione proſpicere, nè, dum periculoſa abuſióe ordinatio ſuperna negligitur, in nobis aliorum crimina vindicentur. Capitulum I.

for. Pariſijs

In Synodo Turoneñ. 2. cap. 26.

¶ Itaq; placet, ac omnibus nobis conuenit obſeruare, vt quia nonnulli memores ſuî, p quaſlibet ſcripturas pro captu animi, de facultatibus ſuis eccleſijs aliquid contuliſſe probantur, quòd à diuerſis Deum minùs timentibus, catenùs mortifera calliditate tenetur, vt aliorum oblatio illis pertineat ad ruinam: nec intueri corde poſſint diem iudicij, dum nimiæ cupiditatis delectantur ardore. Quicunq; ergò immemor interitûs ſui, res eccleſię (vt ſuprà diximus) delegatas, iniuſtè poſſidens, præſumpſerit retinere, & veritate comperta, res Dei ſeruis eius diſſimulauerit reformare, ab omnibus eccleſijs ſegregatus, à ſancta communione habeatur extraneus: nec aliud mereatur habere remedium, niſi cum culpâ propriam rerú emendatione purgauerit. Indignè enim ad altare Dñi properare permittitur, qui res eccleſiaſticas & audet rape, & iniuſtè poſſidere iniqua defenſione perdurat. Necatores enim pauperum iudicandi ſunt, qui eorum taliter alimenta ſubtraxerint. Sacerdotalis tamen debet eſſe prouiſio, vt vindictam admonitio manifeſta præcedat, vt res vſurpatas iniuſtè qui abſtulit, adhibita æqtate reſtituat. Quod ſi neglexerit, & neceſſitas cópulerit, poſteà prædonem ſacerdotalis diſtrictio maturata percellat: neq; quiſquam per interregna res DEI defenſare nitatur, quia Dei potentia, cunctorum regnorum ter-

terminum ſingulari damnatione cócludit. Quod ſi p̄ſumpſerit, & ipſius offenſam & prædictæ damnationis periculum ſuſtinebit. Cópetitoribus etiàm huiuſmodi frenú diſtrictionis imponimus, qui facultates eccleſiæ, ſub ſpecie largitatis regiæ, improba ſurreptione peruaſerint. Sera nanq; de his rebus pœnitudine commouemur, cùm iam anteactis temporibus contra huiuſmodi p̄ſonas, canonum ſuffulti præſidio, ſe ſacerdotes Dñi erigere debuiſſent, nè manſuetudo indulgentiæ, ad ſimilia perpetranda improborum audaciam adhuc quotidiè prouocaret: ſed nunc tardè, iniuriarú mole depreſſi, damnis quoq; dominicis compellentib⁹, excitamur. Quòd ſi is, qui res DEI competit, in alijs q̃ vbi res agiẗ, maximè ſolet territorijs commorari, ſacerdotem loci ipſius, vbi habitat, epiſcopus de huiuſmodi prauitate contemptûs, neglecta perſona, literis mox reddat inſtructum: tunc antiſtes, ipſi⁹ fratris anxietate comperta, aut peruaſorem admonitione corrigat, aut canonica diſtrictione condemnet. Accidit etiàm, vt temporibus diſcordiæ ſupra promiſſionem bonæ memoriæ domini Clodouei regis, res eccleſiarum aliqui competiſſent, ipſaſque res improuiſa morte collapſi, proprijs hæredibus reliquiſſent: placet & hos quoquè, niſi res Dei, admoniti à pontifice, agnita veritate reddiderint, ſimiliter à ſanctæ communionis participatione ſuſpendi, quoniam res Dei, quas anteceſſores eorú maturata morte credendi ſunt peremiſſe, non debent filij vlteriùs poſſidere. Iniquum eſſe cenſemus, vt potiùs cuſtodes chartarum, per quas aliquid eccleſijs à fidelibus p̄ſonis legitur derelictum, quàm defenſores rerú creditarú, (vt præceptum eſt) iudicemur.

2 Et quia epiſcoporum res propriæ, eccleſiarum res eſſe noſcuntur, ſi in eorum facultatibus ſimili fuerit crudelitate graſſatú, peruaſores rerum memoratarum, canonum diſtrictione feriantur, vt dum vindicta corrigit, qui non motibus proprijs, ac nulla cóſcientiæ caſtigatione corripitur, ſaltem regulę obtúdatur aculeis. Perpetuo enim anathemate feriatur, qui res eccleſiæ confiſcare, aut competere, aut peruadere periculoſa infeſtatione præſumpſerit.

3 Et quia exempla boni operis, à pontificibus debent primùm (Chriſto opitulante) procedere, nullus epiſcopus res competat alienas: aut ſi competitas aut à ſe, aut ab anteceſſore ſuo fortè quis poſſedit, domino proprietatis poſſeſſionem propriam, abſq; p̄iudicio liberalitatis regiæ, integra reformatione reſtituat: vt quia Deus dona reprobat iniquorum, non ad iudicium ſuum, eccleſiæ res exteras derelinquat.

4 Conuenit etiàm vniuerſis fratribus, vt non ſolùm præſentium rerum actus, ſed & animarum quoq; debeant præparare remedia. Nullus ergò illicita coniugia, contra præceptú Domini, ſortiri præſumat, ideſt, fratris relictam, nec nouercam ſuam, relictamq; patrui, vel ſororem vxoris ſuæ ſibi audeat ſociare, neq; auunculi quoquè, quæ relicta eſt, neque nurûs ſuæ vel materteræ coniugio potiatur. Pari etiàm conditione à coniugio amitæ, priuignæ, ac filiæ priuignæ coniunctionibus præcipimus abſtinere.

5 Sacrarum etiàm virginum, neque per raptum, neq; per competitiones aliquas qſquam coniugia ſortiatur. Similiter de earú erit coniunctionibus abſtinendum, (& hi, qui eas rapere, aut competere voluerint, à communione ſunt remouendi) quæ veſtiú commutatióe, tam viduæ quàm puellæ, religionem, pœnitentiam, aut virginitaté publica fuerint declaratione profeſſæ. Quòd ſi contra interdicta quis venerit, & ſacerdotem ſuum audire neglexerit, & in præſenti à communione eccleſiæ Catholicæ habeatur extraneus, & perpetuo anathemate feriatur.

6 Et quia vtilium rerú cœpit cauſa tractari, hoc vniuerſitas præcauere quoq; debet, tam ſacerdotes, quàm principes, omnisq; populus, vt nullus res alienas competere à regis audeat poteſtate. Nullus viduam, neq; filiam alterius extra voluntatem parentum, aut rape p̄ſumat, aut regis beneficio æſtimet poſtulandam. Quod ſi fecerit, ſimiliter ab Eccleſiæ communione remotus, anathematis damnatione plectatur.

7 Et quia vniuerſis ſacerdotibus ità cóuenit, vt ſi quis de eis à communione eccleſiæ pro contemptu canonum, aut peruaſióe rerum eccleſiaſticarum, aliqué fortaſsè ſuſpenderit, à nullo penitùs epiſcopo recipi p̄ſumatur. Quòd ſi factum fuerit, is, qui eum contra interdicta receperit, & à fratrum ſuorum erit cócordia ſeparatus, & æterni iudicis in futurum (vt confidimus) iracundiá ſuſtinebit.

8 Et quia in aliquibus rebus conſuetudo priſca negligitur, ac decreta canonú violantur, placuit vt iuxta antiquam conſuetudinem, canonum decreta ſeruentur. Nullus ciuibus inuitis ordinetur epiſcop⁹, niſi qué populi & clericorú electio pleniſſima quæſierit voluntate, nó principis imperio, neq; per quamlibet conditionem, contra metropolis voluntatem vel epiſcoporú comprouincialium ingeratur. Quòd ſi per ordinationem regiam honoris iſtius culmen peruadere aliquis nimia temeritate prẹſumpſerit, à comprouincialibus loci ipſius epiſcopus recipi nullatenùs mereatur. Quem indebitè ordinatum cognoſcunt, ſi quis de comprouincialibus recipere contra interdicta præſumpſerit, ſit à fratribus omnibus ſegregatus, & ab ipſorum omnium charitate remotus. Nam de actis ordinationibus pontificum ità conuenit, vt coniuncti metropolitanus cum ſuis comprouincialibus epiſcopis,

pis, vel quos vicinos epiſcopos eligere voluerit, in loco vbi cõuenerit, iuxta antiqua ſtatuta canonum, omnia communi conſilio & ſententia decernantur.

9 De degeneribus ſeruis, qui ſepulcris defunctorum pro qualitate ipſius miniſterij deputãtur, hoc placuit obſeruari, vt ſub qua ab actoribus fuerint conditione dimiſſi, & ſiue hęredibus, ſiue eccleſijs pro defenſione fuerint deputati, voluntas defuncti circa eos in omnibus debeat conſeruari. Quòd ſi eccleſia eos de fiſci functiõibus in omni parte defenderit, tam illi quàm poſteri eorum eccleſiæ defenſione in omibus potiantur, & occurſum impendant. Et quia huic definitioni cũcti fratrum intereſſe minimè potuerunt, hoc omnis cõgregatio ſacerdotum Chriſto propiciante decreuit, vt conſtitutio præſens à quantis oblata fuerit, ſubſcriptionibus eorum debeat probari, quatenùs in hoc, quod ab vniuerſis obſeruandum eſt, vniuerſitas debeat conſentire.

❡Subſcriptiones epiſcoporum.

Probianus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Bituricẽ, conſenſi & ſubſcripſi. Prætextatus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſię Rothomagẽ, cõſenſi & ſubſcripſi. Chardaricus peccator, conſ. & ſubſ. Domitianus peccator, conſenſi & ſubſ. Chaletricꝰ peccator, cõſenſi & ſubſ. Euphroniꝰ peccator, cõſenſi & ſubſcripſi. Edibius peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Felix peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Ferrocinctus in CHRISTI nomine epiſcopus, conſenſi & ſubſcripſi. Gonothigernus peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Leontius in Chriſti nomine epiſcopus, conſenſi & ſubſcripſi. Germanus peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Laſciuus peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Paternus peccator, conſenſi & ſubſcripſi. Samſon peccator, conſenſi & ſubſcripſi in nomine Chriſti.

AVRELIANENSE

CONCILIVM QVINTVM, CIRCA TEMPORA PELAGIJ *papæ primi habitum, ſub die 5. Calend. Nouemb. anno 38. regni domini Childeberti regis, Indict. 13. Eſt verò prouinciale.*

TITVLI CAPITVLORVM AVRELIANEN̄ concilij quinti.

Dogmata Eutychetis vel Neſtorij damnanda. 1
Neminem à ſacerdote de leuibus cauſis damnandum. 2
De extranearum mulierum familiaritate. 3
Si poſt acceptam benedictionem incontinens inuenitur. 4
Nullus clericum alienum recipere, vel promouere ſinè epiſtola pontificis ſui præſumat. 5
Seruum alienum, clericũ nõ ordinandũ. 6
De manumiſſis. 7
Pontifice mortuo, nullus in ciuitate, aut per parochias ordinare clericos, aut altaria audeat conſecrare. 8
Nullus ex laicis ante annuã conuerſatiõem epiſcopus ordinetur. 9
Nulli epiſcopatum precio liceat comparare. 10
Nullus inuitis ordinetur epiſcopus. 11
Nullus, viuente epiſcopo, præter culpabilẽ, alius ſuperordinetur. 12
Qui facultates eccleſiæ ſubtraxerit, alienauerit, vel retinuerit, puniatur. 13
Epiſcopus, vel quicunq; res eccleſiæ cuiuſcunq; regni vel loci non occupet. 14
De eo quod ex xẽodochijs collatũ fuerit. 15
Qui eccleſiæ oblata auferre ꝑſumpſerit. 16
Eccleſiæ cauſæ qualiter & ꝑ quos finiant̄. 17
Vocati comprouinciales à metropolitano, ad concilium venire teneantur. 18
De oblatione puellarum in monaſterijs. 19
Incarcerati, dominicis diebus ab eccleſiæ ꝑpoſitis viſitentur. 20
De ſolicitudine infirmorum vel ſuſtentatione. 21
De annua euocatione concilij. 22
De his, qui ad eccleſiam confugerunt. 23.

PRAEFATIVNCVLA.

AD diuinam gratiam referẽdum eſt, cùm vota principum concordant animis ſacerdotum, vt dum fit pontificale concilium, normã viuendi teneat recapitulatio antiqua canonum, velut locus & tempus eſt quibuſcunq; titulis veteribus, adhęrens noua conſtitutio ſanctiõum. Igitur cum clemẽtiſſimus princeps, triumphorum titulis inuictiſſimus, Childebertus rex pro amore ſacræ fidei, ſtudio religionis in Aurelianenſium vrbẽ congregâſſet in vnum Domini ſacerdotes, cupiens ex ore patrũ audire, quod ſacrum eſt, & quod pro eccleſiaſtico ordine authoritate promeretur paſtorali, & quod aduenientibus ſit norma, & præſentibus diſciplina, quæ conueniat à præſenti tempore in poſterum cuſtodiri, præſtante Deo, ſignanter eſt titulis prænotatum.

Capitulum primum.

Primò itaq; nefariam ſectam, quam author malè ſibi conſcius, & à viuo ſanctæ fidei catholicæ fonte diſcedens, ſacrilegus quondàm condidit Eutyches, vel ſi qua à venefico ſimiliter impio ſunt ꝓlata Neſtorio, Rex vult dicere à ſacerdotibus.

rio, quas etiàm ſectas ſedes Apoſtolica ſancta condemnat, ſimiliter & nos eaſdem cum ſuis authoribus & ſectatoribus execrantes, pſentis conſtitutiõis vigore anathematizamus atq; damnamus, apoſtolicum fidei ordinem in Chriſti nomine prædicantes.

2 Nullus ſacerdotum, quenquam rectæ fidei hominem, pro paruis & leuibus cauſis à communione ſuſpẽdat, præter eas culpas, pro quibus antiqui patres ab eccleſia arceri iuſſerunt committentes.

3 Vt nullus Epiſcoporum, presbyterorum, & diaconorum, extranearum mulierũ intra domum præſumat habere ſolatium, quibus etiàm pro vtilitate ſua aliqua familiariùs regenda committat. Quod etiàm de propinquis fœminis indicentes, ſimiliter prohibemus, nè, ſub conceſſa ſibi licentia parentali, ex earum ſequipedis, memoratorum vita vel opinio polluatur. Quòd ſi epiſcopus nunc vetitis vti ſub quadã præſumptione voluerit, anno vno à metropolitano, vel à comprouincialibus ſuis, ab officio ſuſpendatur. Clerici verò à proprijs Epiſcopis, modo, qui ſuprà ſcriptus eſt, corrigantur.

4 Si quis clericus poſt acceptam benedictionem cuiuſlibet loci vel ordinis, ad cõiugalem torum, iam ſibi illicitũ, denuò redire pſumpſerit, vſq; in diem vitæ ab honore accepti ordinis & (ſicut habent antiquorum patrũ canones) ab officio deponatur, ei tantummodò communione conceſſa.

5 Vt nullus clericum ſeu lectorem alienum, ſinè ſui conceſſione epiſcopi, vel promouere, vel ſibi quibuſlibet conditionib᷒ audeat vendicare. Quòd ſi quis hanc conſtitutionem fuerit quacunq; præſumptione tranſgreſſus, memoratæ perſonæ ab eo, cuius ſunt, debitè ſeu Eccleſiaſtico iure ſeu proprio reuocatæ, quia illicita vocatione diſceſſerant, ab honore vel officio ſuſcepto, iuxta arbitrium ſui pontificis ſuſpendatur. Epiſcopus verò, qui ordinauerit, ſex menſibus Miſſas facere non præſumat.

6 Vt ſeruum, qui libertatem à dominis proprijs non acceperit, aut etiàm iam libertum, nullus epiſcoporum ab eius tantùm voluntate, cuius ſeruus eſt, & eum abſoluiſſe dinoſcitur, clericũ audeat ordinare. Quod ſi quiſquam fecerit, is, qui ordinatus eſt, à dño reuocetur: & ille collator ordinis, ſi ſciens feciſſe probatur, ſex menſibus miſſas tãtùm facere non præſumat. Si verò ſeculariũ ſeruus eſſe conuincitur, qui ordinatus eſt, benedictione ſeruata, honeſtum in ordine domino ſuo impendat obſequium. Quòd ſi ſecularis dominus ampliùs eum voluerit inclinare, vt ſacro ordini inferre iniuriam videatur: duos ſeruos (ſicut antiqui canones habent) epiſcopus, qui eum ordinauit, dño ſeculari reſtituat: & epiſcopus eum, quẽ ordinauit, ad eccleſiam ſuam reuocandi habeat poteſtatem.

7 Et quia plurimorum ſuggeſtione cõperimus, eos, qui in eccleſijs iuxta conſuetudinem à ſeruitio fuerint abſoluti, pro libito quorumcunq; iterùm ad ſeruitium reuocari: impium eſſe tractauim᷒, vt quod in eccleſia Dei conſideratione à vinculo ſeruitutis abſoluitur, irritum habeatur. Ideò pietatis cauſa, communi conſilio placuit obſeruandum, vt quæcunq; mancipia ab ingenuis dominis ſeruitute laxãtur, in ea libertate maneant, quam tunc à dominis perceperũt. Huiuſmodi quoq; libertas, ſi à quocunq; pulſata fuerit, cum iuſtitia ab Eccleſijs defendatur: pter eas culpas, p quib᷒ leges collatas ſeruis reuocare iuſſerunt libertates.

8 Vt in ciuitate, vbì põtifex iure humanæ cõditiõis obiẽrit, nullus epiſcopus ante ſubſtitutionem deputati per ordinem ſucceſſoris, aut in ciuitate, aut p parochias ordinare clericos, aut altaria audeat conſecrare, vel quicquam de rebus eccleſiæ pter humanitatẽ pſumat auferre. Quòd ſi quiſquã temerario auſu ſtatuta tranſcẽderit, conuĩctus ab inſtituto pontifice, verecundiæ ſuæ conſulens, ſinè dilatione ablata reſtituat. Si verò ſuæ voluntatis arbitrio, vel quorumcunq; precibus actus, quamcunq; perſonã promouere, aut cõtra interdictum ire præſumpſerit, anno integro Miſſas facere non præſumat.

9 Nullus ex laicis, abſq; annua conuerſatione præmiſſa, epiſcopus ordinetur, ità vt intra anni ipſius ſpatium, à doctis & probatis viris, diſciplinis & regulis ſpiritalibus pleniùs inſtruatur. Quòd ſi hoc quiſquam epiſcoporum tranſcendere quacunq; conditione præſumpſerit, anno integro ab officio vel charitate fratrũ habeat extraneus.

10 Vt nullum epiſcopatum præmijs aut cõparatione liceat adipiſci, ſed cum voluntate regis iuxta electionẽ cleri ac plebis, ſicut in antiquis canonibus cõtinetur ſcriptum, cõſenſu cleri ac plebis, à metropolitano, vel quẽ vice ſua miſerit, cum cõprouincialibus põtifex cõſecretur. Quòd ſi quis hãc regulam huius ſanctæ conſtitutionis per coëmptionem exceſſerit, eum, qui per præmia ordinatus fuerit, ſtatuimus remouendum.

11 Item (ſicut antiqui canões decreuerũt) nullus inuitis detur epiſcopus, ſed nec per oppreſſionẽ potentium perſonarum, ad cõſenſum faciendum ciues aut clerici (quod dici nefas eſt) inclinentur. Quod ſi factum fuerit, ipſe epiſcopus, qui magìs per violentiam, q̃ per decretum legitimum ordinatur, ab indepto pontificatûs honore in perpetuum deponatur.

12 Nulli viuenti epiſcopo alius ſuperponatur, aut ſuperordinetur epiſcopus, niſi forſitan in eius loco, quem culpa capitalis deiecerit.

13 Nè cui liceat res vel facultates eccleſijs, aut monaſterijs, vel xenodochijs p qua-

cunque eleemoſyna cum iuſtitia delegatas, retentare, alienare, atq; ſubtrahere. Quod quiſquis fecerit, tanquàm necator pauperum, antiquorum canonum ſententijs conſtrictus, ab Eccleſiæ liminibus excludatur, quàm diù ab ipſo ea, quæ ſunt ablata vel retenta, reddantur.

14 Vt nullus epiſcoporum, aut cuiuſlibet ordinis clericus, vel alia quęcunq; perſona, quibuſlibet conditionibus, ſeu in vno regno ſeu in alio poſitus, alterius cuiuſcunque eccleſiæ res aut petat, aut præſumat accipere. Quod ſi fecerit, tam diù habeatur à communione altaris, vel omnium fratrum ac filiorum charitate ſuſpenſus, donèc ipſi eccleſiæ, cuius *directo ordine res eſt ablata, reſtituatur.

for. *res eſt ablata, directo ordine reſtituatur.

Hoc capitulum 14. in quodam vetuſtiſſimo manuſcripto exēplari non habebatur: ſed eius loco duo alia inſerta ſunt. Primum eſt: Si quis presbyter aut diaconus quolibet cothurno ordinationem epiſcopi ſui deſpexerit, aut calliditate faciente, ipſum iniuriare aut detrectare præſumpſerit, tribus annis à communione ſuſpenſus, & in monaſterium retruſus, aqua tantummodò & pane diebus ſingulis ſuſtentetur, nec comam nec barbā facere præſumat, nec ad arā Domini penitùs accedere permittatur. Alterum eſt: Si epiſcopo aut presbytero cauſa criminalis, hoc eſt, homicidium, adulterium, furtum & maleficium imputatum fuerit, ſe de eo, quod ei obiectum fuerit, innocentem reddere faciat. Quod ſi non fecerit, quinquennium à liminibus Eccleſiæ extraneus habeatur, ſicut in Nicenis canonibus antiqui patres inſtituerunt. (Hoc vltimum capitulum valdè deprauatè ſcriptum fuit: itaque quadā ex eo, q̄ legi non poſſent, omiſimus.)

15 De xenodochio verò, quod pijſſimus rex Childebertus & coniugalis ſua Vltrotho regina in Lugdunenſi vrbe (inſpirante Dn̄o) condiderunt, (cuius inſtitutionis ordinem vel excriptionē petentibus ipſis, manuum noſtrarum ſubſcriptione firmauim⁹) viſum eſt pro Dei contemplatione, iunctis nobis in vnum, permanſura authoritate decernere, vt quicquid p̄fato xenodochio, aut per ſupradictorum regum oblationem, aut per quorumcunq; fideliū eleemoſynas collatum aut conferendum eſt, in quibuſcunq; rebus atque corporibus, nihil exindè ad ſe quolibet tempore antiſtes eccleſiæ Lugdunenſis reuocet, aut ad ius eccleſiæ transferat, vt ſuccedentes ſibi per temporum ordinem ſacerdotes, non ſolùm de facultate xenodochij ipſius, aut de conſuetudine vel inſtitutione nihil minuant: ſed dent operam, qualiter rei ipſius ſtabilitas, in nullam partē detrimentum aut diminutionem aliquam patiatur, prouidentes ad intuitum retributionis æternæ, vt præpoſiti ſemper ſtrenui ac Deum timentes decedentibus ſubſtituantur, & cura ægrotantium, ac numerus, vel exceptio peregrinorum, ſecundùm indictā inſtitutionem, inuiolabili ſemper ſtabilitate permaneat. Quòd ſi quis quolibet tempore cuiuſlibet poteſtatis vel ordinis cōtra hanc conſtitutionem noſtrā venire tentauerit, aut aliquid de cōſuetudine vel facultate xenodochij ipſius abſtulerit, vt xenodochium (quod auertat Deus) eſſe deſinat, vt necator pauperum, irreuocabili anathemate feriatur.

16 Quiſquis etiàm aut maiorum aut mediocrium perſonarum, quodcunq; muneris vel facultatis ſacerdotibus, aut eccleſijs, aut quibuſlibet locis ſanctis, ſtudio mercedis cum iuſtitia pro Dei contemplatione contulerit, aut ea, quæ à parentibus donata noſcūtur, poſtmodùm auferre p̄ſumpſerit, ſuperiori ſententia, vt necator pauperum, cōmunione priuetur.

17 Placuit etiàm, vt ſi quæcunq; perſona contra epiſcopum, vel actores Eccleſiæ ſe proprium crediderit habere negocium, priùs ad eum recurrat charitatis ſtudio, vt familiari aditione commonitus, ſanare ea debeat, quæ in querimoniā deducuntur. Quā rem ſi differre voluerit, tunc demùm ad metropolitani audientiam veniatur. De qua re, cùm literas ſuas metropolitanus ad comprouincialem epiſcopum dederit, & cauſa ipſa inter vtroſq; quacunq; occaſione amicis medijs non fuerit definita, vt ipſi metropolitano neceſſarium ſit in eodem negocio iterare ſcriptum, & ſecundò admonitus, aut mittere aut venire diſtulerit, tandiù à charitate metropolitani ſui nouerit ſe eſſe ſuſpenſum, donèc ad præſentiam eius veniens, cauſæ ipſius, de qua petitur, reddiderit rationem. Quòd ſi patuerit, epiſcopū ipſum contra iuſtitiam fatigatum, is, qui eum iniuſta interpellatione pulſauit, anni ſpatio à communione eccleſiaſtica ſuſpendatur. Si verò metropolitanus à quocunq; comprouinciali epiſcopo bis fuerit in cauſa propria appellatus, & eum audire diſtulerit: ad proximam ſynodum, quæ conſtituetur, negociū ſuum in concilio licentiam habeat exercendi: & quicquid pro iuſtitia à comprouincialibus ſuis ſtatutū fuerit, ſtudeat obſeruare.

18 Id etiàm huic decreto credidimus inſerendum, vt ſi quis de cōprouincialib⁹ epiſcopis à metropolitano ſuo ad cōcilium intra ſuam prouinciam fuerit euocatus, & p̄ter euidentem infirmitatē ad conciliū venire diſtulerit, atq; de ſynodali cōuentu, anteq̄ cuncta cōueniant, ſinè cōmeatu concilij ipſi⁹ diſcedere fortaſsè p̄ſumpſerit, ſicut eſt p̄cedentibus regulis ſtatutū, ſex menſibus à Miſſarum officio ſuſpendatur. Quòd ſi quē à concilio quæcunq; neceſſitas illata diſtulerit, à metropolitano ſuo veniam poſtulās, ad Miſſarum faciendarum gratiam reuocet.

19 Quęcunq; etiàm puellæ ſeu p̄pria voluntate monaſterium expetunt, ſeu à parentibus offeruntur, annū in ipſa, qua intrauerint veſte p̄maneant. In his verò monaſteri-

js, vbi

ȷs,vbi nõ perpetuò tenentur incluſæ,triennium in ea,qua intrauerint, veſte permaneant:& poſtmodùm ſecũdùm ſtatuta monaſterij ipſius in loco,quo elegerint permanere,veſtimenta religionis accipiant. Quæ ſi deincèps ſacra relinquentes loca, propoſitũ ſanctum ſeculi ambitióe tranſcéderint: ille, quæ in domibus proprijs,tam puellæ quàm viduæ, cõmutatis veſtibꝰ cõuerſantur, cum his,quibus coniugio copulantur, Eccleſiæ communione priuentur. Sanè,ſi culpam ſequeſtratione ſanauerint, ad communionis gratiam reuocentur.

20 Id etiàm miſeratiõis intuitu æquum duximus cuſtodiri, vt qui pro quibuſcunq; culpis in carceribus detinentur, ab archidiacono ſeu à præpoſito Eccleſiæ diebus Dominicis requirantur, vt neceſſitas vinctorũ ſecundùm præceptum diuinum miſericorditer ſubleuetur: atq; à pontifice, inſtituta fideli & diligẽti perſona, quæ neceſſaria ꝓuideat, competens victus de domo Eccleſiæ tribuatur.

21 Et licèt(propicio Deo)omnium Domini ſacerdotum,vel quorumcunq; hęc cura poſſit eſſe fidelium, vt egentibus neceſſaria debeant miniſtrari: ſpecialiter tamen debilibus id pietatis cauſa cõuenit, vt vnuſq́ſque epiſcoporum incolis, quos infirmitatẽ incurriſſe,tã territorij ſui, q̃ ciuitatis, agnouerit, de domo Eccleſiæ iuxta poſſibilitatẽ victui & veſtitui neceſſaria ſubminiſtret, vt nõ eis deſit miſericordiæ cura, quos ꝑ durã infirmitatẽ intolerabilis cõſtringit inopia.

22 His itaque Deo propitio conſtitutis, quod præcipuè in omnibus patrum concilijs habetur ſcriptum, congrua diffinitione ſancimus, vt intra anni circulũ vnuſquiſque metropolitanus epiſcopus, iunctis in vnum locum comprouincialibus ſuis, intra prouinciam ſuam ſtudeat habere concilium: vt aut, ſi qua acceſſerint, charitatis emendentur ſtudio: aut ſi pax regalis vel diſciplina in cunctis(Deo adiuuante) ꝑmanſerit, authore bonorum omnium Deo, de charitate & præſentia gratulentur. Hæc ergò(Deo propicio) conſtanter & vnanimiter definita ſeruantes, etiàm præteritorum ſtatuta canonũ, his decernimus, vt(Chriſto authore) deincèps inconuulſa vniuerſa ſeruentur: vt manente concordia, quæ diuina inſpiratione ſalubriter in p̃ſenti tempore definita ſunt, amodò & habeant vigorem, & cuſtodiant charitatem.

23 De ſeruis verò, pro qualibet cauſa ſi ad Eccleſiæ ſepta confugerint, id ſtatuimus obſeruandum, vt ſi quid in antiquis conſtitutionibus tenetur ſcriptum, pro conceſſa culpa, datis à Domino ſacramentis, quiſquis ille fuerit, egrediatur, de venia iam ſecurus. Enimuerò, ſi immemor fidei dominus, trãſcendiſſe conuincitur quod iurauit, vt is, q̃ veniam acceperat, probetur poſtmodùm ꝓ ea culpa, qualicunq; ſupplicio cruciatꝰ: dominus ille, q immemor fuit datæ fidei, ſuſpenſus ſit ab oĩm communione. Iterùm, ſi ſeruus pro venia, datis ſacramentis à domino, iam ſecurus, exire noluerit, nè ſub tali contumacia requirẽs locum fugæ, domino fortaſsè depereat, egredi nolentem, à domino eum liceat occupare, vt nullam, quaſi ꝓpter tentationem ſerui, quibuſlibet modis moleſtiam aut calumniam patiatur Eccleſia: fidem tamen dominus, quam pro conceſſa venia dedit, nulla temeritate tranſcendat. Quòd ſi gentilis dominus fuerit, aut alterius ſectæ, qui à conuentu eccleſiæ probatur extraneus: is, qui ſeruũ repetit, *perſonã requirat bonæ fidei Chriſtianum, vt ipſe in perſona domini pro ſeruo præſtet ſacramẽtum: quia ipſi poſſunt ſeruare quod ſacrum eſt, qui poſt tranſgreſſionem, Eccleſiæ metuunt diſciplinam. for. pro ſe

NOMINA EPISCOPORVM qui ſubſcripſerunt.

Sacerdos in Chriſti nomine Eccleſię Lugdunenſis epiſcopus, conſtitutionem noſtram relegi, & ſubſcripſi quinto Kalendas Nouembris anno trigeſimooctauo regni domini Childeberti regis. Aurelius in Chriſti nomine Epiſcopus eccleſiæ Arelatenſis, conſtitutionem noſtram ſubſcripſi. Aſpaſius epiſcopus Eloſaticenſis eccleſiæ, ſubſcripſi. *Antonius epiſcopus Olorenſis eccleſiæ, ſubſcripſi. *Antoninꝰ epiſ. eccleſię Aurelianeñ, ſubſc. Aredius epiſcopus *Dinienſis eccleſiæ, ſubſcripſi. Agricola epiſcopus Cabilonenſis eccleſiæ, ſubſcripſi. Auolus epiſcopus Aquenſis eccleſiæ, ſubſcripſi. Ambroſius Epiſcopus Trecenſis Eccleſiæ, ſubſcripſi. Baſilius epiſcopus Glandetenſis eccleſiæ, ſubſcripſi. Beatus epiſcopus Ambianenſis eccleſiæ, ſubſcripſi. *Conſtitutus epiſcopus Senonenſis eccleſiæ, ſubſcripſi. *Conſtantinus Clementinus Niuernenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. Cronopius *Meldorum Eccleſię epiſcopꝰ, ſubſc. Meldeñ Deſideratus Bituricenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Domitianus *Tungrenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. *Tongreñ Euſebius Xantonenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. *Eradius Aptenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. *Eradius Edebiolus* Eleutherius. Altiſiodorenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Aegidius Abrincatinæ Eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. Firminus Vticenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. Felix Carnoteñ eccleſię epiſcopus, ſubſc. Fauſtus Lactoreñ eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. Fredigernus Syluanectẽſis eccleſiæ, ſubſc. Fegaſius Abrinceñ Eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Gramatius *Vindoneñ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Gallus Aruernicæ eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. Gallus Valentinæ eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. Eſychius Viennenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. Iulianus Aqueñ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Lauto Conſtantinæ eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. *Leucadius* Maximus *Carduceñ eccle- *Seledue *Cadurceñ

eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. Nectarius Auguſtodunen̄ eccle.epiſcopus,ſubſcr. Nicetius Treueren̄ eccle.epiſcopus,ſubſc. Prætextatus Rothomagen̄ eccle. epiſcopus, ſubſcri. Proculianus Auſcien̄ Eccleſiæ epiſcopus, ſubſcr. Paſſinus Sagien̄ eccleſiæ epiſcopus, ſubſc.Placidus Matiſconenſis Eccleſiæ epiſcopus,ſubſcripſi.Palladius*Telonenſis eccle.epiſcopus, ſubſc. Præſidius Conuenarū eccle.epiſcopus,ſubſcripſi.Quintianus Ruthenen̄ eccle. epiſcopus, ſubſcripſi. Rufus *Valenſium Octodoren̄ eccle.epiſcopus,ſub. *Lexouien̄ Saphoracus Pariſien̄ eccle.epiſcopus, ſubſ. Sabaudus*Luxouien̄ eccle.epiſcopus,ſubſ. Tetricus Lingonenſis eccleſiæ epiſc. ſubſc. Vrbicus*Viſontionenſis eccle.epiſc.ſubſc. For.*Biſuntinen̄ Vinian⁹ Aginnen̄ eccleſiæ epiſc. ſubſcripſi. *Vebriornenſis* Valerius Tullenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſc. Valerius Ebroicen̄ eccl.epiſc.ſub. Velleſius Vapincen̄ eccl. epiſc.ſubſ. *Vetuſtiſſimus manuſcriptus codex habet hoc loco nouēdecim partim archidiaconorum, partim presbyterorum nomina,qui pro tondē epiſcopis illorū abſentiū nomine ſubſcripſerunt.*

PARISIENSE QVODDAM BREVE CONCILIVM.

CVm in vrbem Pariſien̄, ad inuitationem domini regis glorioſiſſimi Childeberti,veniſſem⁹, & in vnū poſiti,q̄ ad eccleſiaſticum ordinē,vel fidei catholicę authoritatē ptinēt, Chriſto adiuuante, q̄ erāt neceſſaria tractarem⁹, & ex hoc magis pro ordināda Eccleſia memoratæ vrbis,eius nos dignatio iugiter admoneret, vt eundem ſacerdotem (ſicut deflēdum eſt) manifeſta ſiquidem culpa deiecerat,qualiter reparari Dominici gregis paſtor prouidus debuiſſet,pontificalis conuētio declararet. Ob hoc in domo Eccleſiæ vnanimiter reſidentes,geſta in quibus quōdàm diſcuſſio Saphoraci epiſcopi habita fuerat,nobis poſtulauimus recenſeri: quam p ordinem relegentes,cùm veniſſemus ad locum,vbi eius confeſſio de crimine tenebatur,quam præſentibus ſanctis ac venerabilibus viris epiſcopis Medouecho, Leubeno,vel Leubachario abbate, Hiculpho presbytero, Aeterno archidiacono, necnon & Aſtricio diacono,profeſſus fuerat memoratus quondàm epiſcopus Saphoracus: ipſos denuò interrogantes,ſupraſcripti profeſſionem nobis denuò ore proprio retulerūt: quod etiàm facinus necnō & epiſcopus Ardaricus à memorati Saphoraci ore ſe etiàm veridica aſſertione audiſſe perdocuit. & q̄a tanti ac tales viri,quos interfuiſſe diſcuſſiōi veridica docet ſcripta relatio, quæq; reuerà dicta vel agnita ſunt, geſtis teneatur inſeriptum ſanctorum antiſtitum & laudabilium virorum,quos ſtudioſiſſimè indagâſſe oſtēdit conſcripta diſcuſſio,tātæ eorum diſcuſſioni vnanimiter præbentes aſſenſum, placere nobis,ꝙ eum in monaſterio duxerunt, præſentibus etiàm decretis vnanimiter profitemur. Et quia ſinè dubio culpas eius eſſe capitales,canonum authoritate mōſtratur, vtique confeſſione propriæ linguæ deiectioni ipſe ſe fecit obnoxium.Igitur tam aperta confeſſione,ſecundùm ſententiam canonum,quæ de huiuſcemodi tranſgreſſiōe in Aurelianen̄ ſynodo nupèr habita ſunt decreta,à metropolitano, cui redigendi actio vel ordinatio de cōprouincialib⁹ eius eccleſiæ manet,in memorata vrbe ſcripta ſeruentur,ac regulariter pagant,vt diſciplinæ modus maneat:& qui tanto ordini pſunt,adiuuante Chr̄o,bonæ vitæ authoritate viuentes,quē ſecundùm ordinem ſacrum poſſitis ordinare,puideant,vt nec falſa obiectio culpæ maculet innocentes,& illi,qui inuenti & comprobati in culpa fuerint,in nulla diſtrictione habeantur immunes.

Sabaud⁹ in Chr̄i nomine epiſcopus Arelaten̄,ſubſc. Agricola epiſ. Cabilonen̄,ſub. *Aredius epiſ.*Dien̄,ſub.Auolus epiſc. ſub. Agreſtius epiſc.ſuſc.Conſtitutus epiſ.Senonen̄,ſub.Clementius epiſ.ſubſ. Clemētinus epiſ. Niuernen̄, ſubſ.*Eſitius epiſ. Viennen̄, ſubſ.Ernetius epiſc.ſub.Expectatus epiſco. ſubſ.Firminus epiſc.Vticen̄,ſubſ. Leontius epiſcopus ſubſ.Lucretius epiſc.ſubſ.Leobinus epiſcopus ſubſc.Mediouechus epiſ.ſub. Matthæus epiſc.ſub. Nicetius epiſc. Treueren̄,ſub.Placidus epiſcop⁹ Matiſconen̄,ſub. Sinidius epiſco.ſubſ. *Syagrius epiſc. Eduorum,ſubſc.Tetricus epiſc. Lingonen̄,ſub. Tetradius epiſcopus ſubſ. Velletius epiſco. Vapincen̄,ſub.*Vincētius epiſc. ſubſcripſi.

*Eradius *Eradius *Dignen̄ *Iſichius

for. *Vincentiolus

DECRETA IOANNIS PAPAE III.

Ex libro Pontificali.

IOannes natione Roman⁹, de patre Anaſtaſio illuſtri, ſedit annos xij. menſes xj. dies xxvj. Hic ampliauit & reſtaurauit cœmeteria ſanctorum martyrū. Hic cōſtituit,vt oblatiōes,& amulæ, vel luminaria in eadem cœmeteria per omnes dominicas de Lateranis miniſtrarentur. Hic perfecit eccleſiam ſanctorum Philippi & Iacobi,& dedicauit eam.Eodem tempore *Eruli in*Turſiam exiērunt, & leua-

Anno Dn̄i 563.

for. *Heruli *in Tuſciam

leuauerunt ſibi regem Sindual, & premebát cunctam Italiam. At egreſſus Narſes ad eum, interfecit regem, & omnem gentem Erulorum ſibi ſubiugauit. Deindè venit Amingus dux Francorum, & Bucellinus, & ſimili modo ipſi premebant Italiam. Sed auxiliante Domino, & ipſi à Narſete interfecti ſunt. Erat ergò tota Italia gaudens. Tunc Romani inuidia ducti, ſuggeſſerunt Iuſtino & Sophiæ, * quia expediret, Romanos Gotthis ſeruire, quàm Græcis, vbi Narſes eunuchus imperat, & ſeruitio nos ſubijcit, & pijſſimus Imperator hæc ignorat. Aut libera nos de manu eius & ciuitatem Romanam, aut certè gentibus deſeruiemus. Quo audito, Narſes dixit: Si malè feci Romanis, malè inueniam. Tunc egreſſus Narſes de Roma, venit in Campaniam, & ſcripſit genti Longobardorum, vt venirent, & poſſiderent Italiam. Vt cognouit Ioannes papa, quia ſuggeſtionem ſuam ad Imperatorem contra Narſetem miſiſſent, feſtinus venit Neapolim, cœpitque eum Ioannes papa rogare, vt reuerteretur Romam. Tunc Narſes dixit ei: Dic ſanctiſſime papa, Quid mali feci Romanis? Vadam ad pedes eius, q̃ me miſit, & cognoſcat omĩs Italia, quomodò totis viribus laboraui pro ea. Reſpondit Ioannes papa, dicens: Citiùs ego vadã, quàm tu de hac terra egreſſus fueris. Reuerſus eſt ergò Narſes cum Ioanne ſanctiſſimo papa. Tũc ſanctiſſimus papa retinuit ſe in cœmeterio ſanctorũ Tiburtij & Valeriani, & habitauit ibi multum temporis, vt etiàm epiſcopos ibi conſecraret. Narſes verò ingreſſus Romam, poſt non multũ temporis mortuus eſt. Cuius corpus poſitũ eſt in locello plumbeo, & reductum eſt cum omnibus diuitijs eius Conſtantinopolim. Eodem tempore Ioannes papa & ipſe mortuus eſt, & ſepultus in baſilica B. Petri Apoſtoli, tertio Idus Iulias. Hic fecit ordinationes duas per mẽſem Decembrium, presbyteros 38, diacones 13, Epiſcopos per diuerſa loca numero 61. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes decem, dies tres.

for.* quia magis

DECRETALIS IOANNIS *papæ tertij Epiſtola.*

1 Primùm chorepiſcopos quoſdam temerarios, olìm iam damnatos arguit, quòd nimium ſibi ſumerent authoritatis in impoſitione manuum.

2 Deindè monſtrat Clementem I. poſt beatum Petrum ſedem Apoſtolicam rexiſſe, idq; tradente ſibi ipſo Petro.

3 Tertiò tradit, quãta cura atq; ſolicitudo illi ſubeũda ſit, qui gregẽ Chriſti paſcat.

IOANNES EPISCOPUS vniuerſis per Germaniæ & Galliæ prouincias cõſtitutis, in Domino ſalutem. Optaueram ſiquidem chariſſimi, ꝓ noſtri charitate collegij, oẽs Domini ſacerdotes in vna deuotione perſiſtere, nec quenquam prohibita, gratia aut fauore ſacerdotum ſectari, aut à via recta diſcedere. Et quanquàm credamus, dilectionem veſtram ad omne opus bonũ eſſe * paratam, vt tamen efficacior fiat, congruum nobis viſum eſt, literis ſedis Apoſtolicæ (vt anteceſſorum quoquè noſtrorum veſtigia imitemur) vos monere, præcepta diuina & Apoſtolicæ ſedis inſtituta viriliter peragere, & prohibita non tangere, ſed cauere: nec cuiquam liceat vnquàm doctrinam patrum deſerere, & ſacerdotali honore gaudere. Perlatum eſt ad ſedem Apoſtolicam, emerſiſſe, & denuò reuiuiſcere prohibitum, & funditùs extirpatum, tam à ſancto Damaſo, quàm à ſancto Leone viris Apoſtolicis, atq; ab vniuerſis ſynodali authoritate Epiſcopis, reprænſibilem atque oppidò inolitum vſum, eó quòd quidam chorepiſcopi (qui & à prædictorum anteceſſorum ſanctorum Apoſtolicorum patribus & viris Apoſtolicis, & ab ipſis, ſiuè à nobis ſunt prohibiti, ſicut eorum hactenùs teſtantur decreta) vltra modum ſuum progredientes, donum ſancti ſpiritûs per impoſitionem manuum tradant, & alia, quæ * ſolùm pontificibus debentur, contra ſas peragant, præſertim cùm nullus ex ſeptuaginta diſcipulis, quorum ſpeciem in eccleſia gerunt, legatur, donum ſpirituſſancti per manûs impoſitionem tradidiſſe. Quòd autem ſolis Apoſtolis, eorumque ſucceſſoribus proprij ſit officij tradere ſpiritumſanctũ, liber Actuum Apoſtolorum docet. In concilio verò * Cæſarcenſi ità de chorepiſcopis habetur ſcriptum: Chorepiſcopi quoq; ad exemplum & formam Septuaginta videntur eſſe: vt comminiſtri autẽ, propter ſtudium, quod erga pauperes exhibent, honorentur. Si enim meliores ſanctioresq; ſanctis Apoſtolis eſſe putatis, facite quæ illi nõ fecerunt, & ſuperextollite vos illis. Si verò eiuſdem ordinis eſtis, & æquiparare vos vultis illis, nolite ea agere, q̃ illi nõ egerunt: ſed imitamini, prout meliùs poteſtis, exempla & veſtigia eorum. Illi autẽ præcipiente Domino, illiſq; denunciante, vt illi & ſucceſſores eorum tãtummodò per manûs impoſitionẽ traderẽt ſpiritũſanctũ, nulli vnq̃ ex ſeptuaginta tradere ſpm̃ſanctũ p manûs impoſitionẽ permiſerũt, eis (quorum typum, vt prędictum eſt, chorepiſcopi, anteq; prohibiti eſſent, gerebant in eccleſia) ſcientes illicitum fore, dantes ſucceſſoribus eorũ exemplum, nè vnquàm talia præſumerent. Vndè in Actibus Apoſtolorũ ſcriptum eſt: Cùm audiſſent Apoſtoli, qui erãt Hieroſolymis, quia recepit Samaria verbũ Dei, miſerũt ad eos Petrum & Ioannẽ. Qui cùm veniſſent, orauerunt pro ipſis, vt acciperẽt ſpiritumſanctum. Necdùm eñ in quẽquam illorum venerat, ſed baptizati tm̃ erant in nomine Domini Ieſu. Tunc imponebãt manus

1

*deuotam

*ſolis

Act. 8.

Neocæſ. cõcil. cap. 13.

Actor. 8. c

ſuper illos, & accipiebant ſpiritumſanctum. Non ergò (vt iam dictum eſt) aliquem ex ſeptuaginta, licèt pauci eſſent Apoſtoli, ad hoc opus perficiendum direxerunt, ſed Petrum & Ioannem Apoſtolos per manûs impoſitionem tradere ſpiritumſanctum miſerunt: quorū vicē Epiſcopi in Eccleſia gerūt, & nō chorepiſcopi, qui ſeptuaginta diſcipulorū formam ante prohibitionem eorum gerebant. Quod illi non fecerunt, vos facere nolite, nè diſſimiles eis, & indigni eorum ſucceſſione & miniſterio eſſe videamini: quia

Luc.11.c (vt ait Dominus in Euangelio) qui non eſt mecum, aduerſùm me eſt: & qui nō colligit mecum, diſpergit. Si autem Petrus princeps

II

8.q.1. Si autem Petrus Apoſtolorum, adiutores ſibi adſciuit Linū & Cletum, non tamen poteſtatem pontificij, aut ligandi, aut ſoluendi eis normā tradidit, ſed ſucceſſori ſuo ſancto Clementi, q ſedem Apoſtolicā poſt eum, & poteſtatem pontificalē tradente ſibi beato Petro, tenere promeruit. Linus verò & Cletus miniſtrabant exteriora, princeps autem Apoſtolorū Petrus verbo & orationi inſiſtebat, quæ nō incōgruè ad traditionem ſpiritusſancti per manûs impoſitionem pertinent. Vndè & in

Actor. 6.a Actibus Apoſtolorū ſcriptum habetur: Non eſt æquum, nos relinquere verbum Dei, & miniſtrare menſis. Quapropter ſeptuaginta electi ſunt diſcipuli, qui exteriora peragerent, ipſi verò Apoſtoli verbo & orationi inſiſterent: indè & in Euangelio ſecūdùm Lu-

*habetur Luc.10.b cam * ſcriptum eſt ità: Poſt hæc autem deſignauit Dominus & alios ſeptuagintaduos, & miſit illos binos ante faciem ſuam in oēm ciuitatem & locum, quò erat ipſe venturus. Et dicebat illis: Meſſis quidem multa, operarij autem pauci. Rogate ergò Dominum meſſis, vt mittat operarios in meſſem ſuam. Ite. Eccè ego mitto vos, ſicut agnos inter lupos. Nolite portare ſacculum, neq; peram, neq; calceamenta, & neminem per viam ſalutaueritis. In quamcunq; domum intraueritis, primùm dicite: Pax huic domui. Et ſi ibì fuerit filius pacis, requieſcet ſuper illum pax veſtra. Sin autem, ad vos reuertetur. In eadem autem domo manete, edentes & bibentes quę apud illos ſunt. Dignus eſt enim operarius mercede ſua. Nolite trāſire de domo in domum. Et in quamcunq; ciuitatem intraueritis, & ſuſceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis, & curate infirmos qui in illa ſunt, & dicite illis: Appropinquabit in vos regnum Dei. In quamcunq; autē ciuitatem intraueritis, & nō receperint vos, exeuntes in plateas eius, dicite: Etiàm puluerem, q ni adhęſit nobis de ciuitate veſtra, extergimus in vos. Tamē hoc ſcitote, quia appropinquabit regnū Dei. Dico vobis, quia Sodomis in illa die remiſſius erit, quàm illi ciuitati. Et in Matthæo Euangeliſta ſcriptū

Matth.10.b eſt: Eccè ego mitto vos ſicut oues in medio luporū. Eſtote ergò prudentes ſicut ſerpentes, & ſimplices ſicut columbæ. Cauete autē ab hominibus. Tradent enim vos in concilijs, & in ſynagogis ſuis flagellabunt vos, & ad reges & præſides ducemini propter me, in teſtimonium illis & gētibus. Cùm autem tradent vos, nolite cogitare, quomodò aut quid loquamini: Dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini. Non enim vos eſtis qui loquimini, ſed ſpiritus patris veſtri, qui loquitur in vobis. Tradet autem frater fratrem in mortem, & pater filium, & inſurgent filij in parentes, & morte eos afficient. Et eritis odio omnibus propter nomē meum. Qui autem perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit. Linum nanque & Cletum nihil legitur vnquàm ex pontificali miniſterio egiſſe poteſtatiuè: ſed quantum eis à beato Petro præcipiebatur, tantum ſolùmmodò agebant. Nam & in canone legitur Nice- Nicœni cōc. cap.4.
no: Epiſcopum nanque conuenit, maximè quidem ab omnibus, qui ſunt in prouincia, epiſcopis ordinari. Si autem hoc difficile fuerit, aut propter inſtantem neceſſitatem, aut propter itineris longitudinem, à tribus tamen omnimodìs in idipſum conuenientibus, & abſentibus quoquè pari modo decernentibus, & per ſcripta conſentientibus, tunc ordinatio celebretur. Firmitas autem eorum, quæ geruntur per vnamquanque prouinciam, metropolitano tribuatur epiſcopo. Omnia quoquè maxima concilia affirmant, eum nō eſſe epiſcopum, qui minùs quàm à tribus epiſcopis, authoritate etiàm metropolitani, fuerit factus epiſcopus. Ideoque illos, quos chorepiſcopos vocatis, quia ab vno (vt audiuimus) fiunt epiſcopo, epiſcopos non eſſe, nec aliquid de pontificali priuilegio agere debere, perſpicuum eſt. Quoniam ſi nomen non habent, quomodò officium poſſunt * habere? Si ergò *facere
epiſcopi non ſunt, & presbyteri (quorum vicem gerunt, quia ad exemplum & formam Septuaginta olìm fiebant) eſſe deſpiciunt, quid erunt? Profectò quod ratione caret, aut nihil, aut parùm prorsùs eſt. Si quis de his ampliùs, & quòd fieri non debeant, voluerit ſcire, legat prædictorū Apo- Damaſi ſcilicet & Leonis.
ſtolicorum decreta, & ibì reperiet. De quibus aliqua & hîc inſerere, dignum duximus. Si Domini deſideramus eſſe diſcipuli, ipſius Damaſi papæ epiſt.4.
imitemur veſtigia, vt de nobis dicatur: Ego ſum paſtor bonus, & agnoſco oues meas, & Ioan.10.c
voco eas nominatìm, & cognoſcūt me meæ, III
& reliqua. Et iterùm, monente Dominicæ vocis imperio, quo beatiſſimus Apoſtolus Petrus trina repetitione myſticæ ſanctionis imbuitur, vt Chriſti oues, qui Chriſtū amat, Ioan.vlt.e
diligenter & cum magna cura paſcat: quoniam ipſius ſanctæ ſedis (cui per abundantiam diuinæ gratiæ præſumus) *ipſius amore & reuerentia cohortamur, vt tantæ ſuperſtitionis, quæ nullius (vt ſæpè dictū eſt) fulcitur authoritate, periculum (quantùm poſſumus)

ſumus) declinemus, nè beati magiſtri noſtri Iohan.21. Petri ſummi Apoſtoli dilectio, qua ſe amatorem Dei eſſe teſtatus eſt, vana inueniatur in nobis: quoniam omnis negligenter paſcens totiès commendatum ſibi Dominicũ gregem, conuincitur ſummum non amare paſtorem: nec eius velle ſe diſcipulum fieri, cuius exempla negligit imitari. Nam gratia prorsùs maior acquiritur, ſi de commiſſis ouibus lucrum offerat Domino ſolicitudo paſtoris. Nam & beatum Iacob, qui pro Gene.31.a vxoribus diù ſeruiérat, dixiſſe meminimus: Viginti annis fui tecum: oues tuæ & capræ ſteriles non fuerunt: arietes gregis tui non comédi, nec captũ à beſtia oſtendi tibi: ego damnum omne reddebam: & quicquid furto perierat, à me exigebas. Die noctuq; æſtu vrebar & gelu, fugiebat ſomnus ab oculis meis. Si igitur ſic laborat & vigilat, qui paſcit oues Laban: quanto labore, quantisque vigilijs debet intẽdere, qui paſcit oues Dei? Sed in his omnibus ipſe nos inſtruat, qui pro ſuis dedit ouibus animam, & adiuuet nos, vt de his, qui nobis commiſſi ſunt, fructum multiplicem, ac menſuram ſupereffluentem ad æterrna gaudia reportare concedat: tantusq; nos beati Petri Apoſtolorum principis amor accendat, vt in ouilia ipſius, cui oẽs creaturæ ſunt traditæ, omnes taliter errantes, & illicita atque prohibita præſumentes, ſanctis veſtris ſtudijs ſummo redintegrare cum deſiderio feſtinetis, *qualiter animæ precioſo Chriſti ſanguine redemptæ, corũ non depereant deceptione. [*quatenùs] Reſtat etiàm, quòd per oſtium hi nequaquàm ſubintrârunt: quia non habebant oſtium, per quod ingrederentur: quia (vt dictũ eſt) ſi nec epiſcopi ſunt, & pluſquàm presbyteri eſſe ambiunt, per quod oſtium intrabunt? cùm hi tantùm duo ordines in Eccleſia legãtur, nec ampliùs ad paſtorale officiũ aliquod patet oſtium, per quod paſtor intret. Audite fratres non me, ſed ipſam veritatem, dicẽtem: Ioan.10.a Qui non intrat per oſtium in ouile ouium, ſed aſcẽdit aliundè, ille fur eſt & latro: & reliqua. Cùm etiàm egregius prędicator dicat, 1.Cor.3.c Fundamentum aliud nemo poteſt ponere, præter id quod poſitum eſt: prædicta duo fundamenta in Eccleſia tantummodò poſita inueniantur, quicquid ampliùs in his poſitum inuenitur, ſtare nullatenùs poterit. Et ideò, cum omnibus ſuis fundamẽtis, actionibus atq; radicib⁹ vt euellatur, neceſſè eſt, ità vt ampliùs nec pullulare, nec germinare valeat. Non ergò generet, & non faciat vobis, fratres, totiès repetita loquutio faſtidiũ; quia ſumma neceſſitas eſt ſæpiùs prohiberi, quod totiès illicitè vſurpatur: & quoniam veritas ſępiùs exagitata, magis ſplẽdeſcit in lucem: & quod totiès repetẽdo admonetur, minùs vſurpatur. Super his enim multa iam ab anteceſſoribus noſtris dicta ſunt: à quibus ipſi, ſicut nunc à nobis, ità olim ab ipſis,

damnati & prohibiti ſunt: ideò ſępiùs repetentes, omnes monemus, vt vitentur huiuſmodi, & à talibus ſe abſtineant, qui noluerint vnà cum eis à ſacerdotali miniſterio, vt rebelles, fieri alieni. Quod ità demùm probare poterimus, ſi tales extirpare, & non eis fauere, decertaueritis: & ità in poſtmodùm de tali re querela ceſſabit: quia contumeliæ ſtudio fit, quicquid interdictum totiès vſurpatur. Omnia hæc decretalia, & cunctorum deceſſorum noſtrorum conſtituta, quæ de eccleſiaſticis ordinibus & canonũ promulgata ſunt diſciplinis, ità vobis & omnibus epiſcopis, ac cunctis generaliter ſacerdotibus cuſtodiri debere mãdamus, vt ſi quis in illa commiſerit, veniam ſibi deincèps nouerit denegari: quoniam occurreret veritas, ſi falſitas diſpliceret. Et meritò nos, qui ſumma Eccleſiæ tenere debemus gubernacula, cauſa reſpicit, ſi ſilentio faueamus errori. Data *xiiij Kalẽdas Auguſti, *Iuſtino ſextò & Narſete viris clariſſimis conſulibus. [*xiij.] [*Iuſtiniano]

DECRETA

BENEDICTI PAPAE I.

Ex libro Pontificali.

Anno Dñi 576.

BEnedictus natione Romanus ex patre Boniſacio, ſedit annos quatuor, menſem vnum, dies vigintiocto. Eiuſdem tempore gens Longobardorum inuaſit totã Italiam, ſimulq; & fames nimia, vt etiàm multitudo caſtrorum ſe traderet Longobardis, vt temperare poſſet inopiam famis. Quod dum cognouiſſet Iuſtinus pijſſimus Imperator, quia Roma periclitaretur fame & mortalitate, miſit in Aegyptum, & onerauit naues frumento, & tranſmiſit Romam. Et ſic miſertus eſt Deus Italię. In iſtis laboribus & afflictionibus poſitus ſanctiſſim⁹ Benedictus papa, mortuus eſt. Qui ſepultus eſt in baſilica beati Petri Apoſtoli in ſecretario, pridiè Kalendas Auguſti. Hic fecit ordinationem vnam per menſem Decembrem, presbyteros quindecim, diacõnes tres, epiſcopos per diuerſa loca numero vigintivnum. Et ceſſauit epiſcopatus menſes tres, dies decem

BENEDICTI PAPAE PRImi Epiſtola decretalis.

Probat ex ſacris literis, ſummam Trinitatem vnitatem eſſe.

REuerendiſſimo fratri epiſcopo Dauid, Benedictus ſalutem in Domino. Reſpõdere literis veſtris pleniùs cogitaui: ſed cùm hoc meditarer, tantus me dolor

dolor tetigit, vt magìs flere, quàm aliquid dicere, delectatus ſim. Sed nè funditùs remaneret, pauca vobis reſcribere curaui, ad potiora vos tẽpora cõgruè inuitans. Quòd autem literæ tuæ teſtes ſunt, quoſdam intra prouinciam Bæticam eſſe, qui dicerent neminem veraciter poſſe probare, Trinitatem vnitatem fieri, cùm neque tres vnum, neque vnum in tribus poſſe quẽquam propriè approbare: quas ob cauſas dilectiſſime fili, conſulta tibi Apoſtolicæ ſedis miſimus, vt aut his eos ad rectam fidem conuerti facias, aut ab Eccleſia, antequàm peſtis hæc latiùs diuulgetur, repellas. His (frater) ſcripturarũ teſtimonijs vnitatem Trinitatis agnoſce, & deſine Arrianorum prauitatem ſequi, vt ab eadem poſſis peccatorum indulgentiã promereri. Eſaia propheta dicente, Vidi Dominum Sabaoth ſedentem ſuper thronum excelſum, & Seraphim ſtabant in circuitu eius: ſex alæ vni, & ſex alæ alteri. Duabus velabãt faciem eius: duabus autem velabant pedes eius, & duabus volabant. Et clamabant ad alterutrum, dicentes: Sanctus, ſanctus, ſanctus, Dominus Deus Sabaoth. Si Trinitas non eſt, quarè tertiò ſanctus dixerunt? Et ſi vnitas non eſt, quarè ſub trina repetitione vnum Deum ac Dominum intimârunt? Si Trinitas non eſt, cur in Geneſeos dicitur, Dixit Deus, fecit Deus, & benedixit Deus? Si verò vnitas non eſt, quarè tertiò dixit, Deus, & non deos pluraliter commendauit? Et ſi Trinitas non eſt, quarè in Exodo dictũ eſt tertiò, Domine, domine, domine, miſerator & miſericors? Si vnitas non eſt, quarè dum tertiò diceret, Domine, poſteà miſerator ſingulariter dixit, & non miſeratores, vt plures oſtenderet, intimauit? Si Trinitas non eſt, cur Abraham ad ilicem Mambre ſedens, tribusq; occurrẽs, vni, Domine, dixit, & non (vt viderat) tribus ſalutationis obſequium reddidit? Si vnitas non eſt, quarè cùm Moſi, Deus Abraham, & Deus Iſaac, & Deus Iacob tertiò diceret: vnitatem oſtendens, Hoc mihi nomẽ eſt, dixit: & non, Hæc ſunt noſtra nomina, deſignauit? Si Trinitas non eſt, quarè Dauid tertiò dixit, Benedicat nos Deus, Deus noſter, benedicat nos Deus? Si vnitas non eſt, quarè cùm, Deus, tertiò nominâſſet, benedicat, & non, benedicant, adiunxit? Si Trinitas non eſt, cur Eſaias denuò dixit, Domine Deus Sabaoth, Deus Iſraël qui ſedes ſuper Cherubim? Si vnitas non eſt, quarè, qui ſedes, dixit, & nõ, qui ſedetis, * adiunxit? Si Trinitas non eſt, quarè in Regnorum libro dicitur, Domine Deus omnipotẽs, Deus Iſraël, ſermones tui fideles ſunt? Si vnitas non eſt, quarè tui dicitur, & non veſtri potiùs intimatur? Si Trinitas non eſt, cur in Pſalmo 58. cantatur, Domine Deus virtutum, Deus Iſraël, intende ad viſitandas omnes gentes? Si vnitas non eſt, quarè intende poſuit, & non intendite,

Eſa.6.a

Sequentia vſq; ad illud, Cæterũ frater chariſſime, habentur in decretali prima Alexãdri 1.

Gene.1. per totum

Exod.34.a

Gene.18.a

Exod.3.d

Pſalm.66.

Eſa.37.c

* adſtruxit?

2.Reg.7.d. & 3.Reg.8.per totum

vt prędicatus eſt, intimauit? Si Trinitas non eſt, quarè in Apocalypſi tertiò dixit, Sanctus, ſanctus, ſanctus, Dominus Deus omnipotens, qui eſt, & qui erat? Si vnitas non eſt, quarè non, qui ſunt, pluraliter, ſed qui erat, deſignauit? Si Trinitas non eſt, quarè in Deuteronomio dictum eſt, Dominus Deus tuus, Deus miſericors eſt, & audiet vocem tuam? Si vnitas non eſt, quarè audiet, poſuit, & non, audient, intimauit? Si Trinitas non eſt, quarè in Ieſu Naue dicitur libro, Dominus Deus deorum eſt? Si vnitas non eſt, quarè, eſt, dixit, & nõ, ſunt, more loquutionis induxit? Si Trinitas non eſt, quarè Elias orando, Domine, Domine, Domine, Deus Iſraël, oſtende, quia tu es Deus meus, dixit? Si vnitas non eſt, quarè, oſtende, & non, oſtendite, poſuit? Si Trinitas non eſt, cur Mardochæus orando, Domine Domine Deus omnipotens, omnia in poteſtate tua ſunt, dixit? Si vnitas non eſt, quarè, in tua, poſuit, & non, in veſtra, ſignauit? Si Trinitas non eſt, cur etiàm Iudith orando dixit, Domine Deus omnium virtutum, reſpice in orationem meam? Si vnitas non eſt, quarè, reſpice, poſuit, & non, reſpicite, deſignauit? Si Trinitas non eſt, quarè in Hieremia dicitur, Dominus Deus veſter Deus verax eſt? Si vnitas non eſt, quarè, verax eſt, dixit, & non, veraces, potiùs intimauit? Si Trinitas non eſt, quarè in Apocalypſi ſcriptum eſt, Dominus Deus & ſpiritus prophetarum miſit angelum ſuum, oſtendere ſeruis ſuis, quæ oportet fieri citò? Si vnitas non eſt, quarè, cùm patrem & filium & ſpiritum nominâſſet, miſit Dominus, dixit, & non, miſerunt, ſub prætextu trium perſonarum & nominum introduxit? Si Trinitas non eſt, quarè in Deuteronomio dicitur, Dominus Deus veſter hic eſt Deus? Si vnitas non eſt, quarè, Hic eſt, dixit, & non, hi ſunt, plurali numero deſignauit? Si Trinitas non eſt, quarè in eodẽ dicitur libro, Dominus Deus tuus, Deus magnus & potẽs eſt? Si vnitas non eſt, quarè, magnus & potens, nõ pluraliter nominatur? Si Trinitas nõ eſt, cur Tobias filium ſuum cùm in Rages ciuitatẽ cum Raphaële angelo mitteret, benedicens eos, ità dixiſſe docetur, Deus Abraham, & Deus Iſaac, & Deus Iacob, ipſe impleat benedictionem ſuam in vobis? Si vnitas nõ eſt, quarè ipſe impleat, dixit, & non ipſi impleant, intimauit? Poſtremò, ſi Trinitas nõ eſt, quarè Dominus diſcipulos ſuos in nomine patris & filij & ſpiritusſancti vniuerſas gẽtes miſit baptizare? Si vnitas nõ eſt, quarè, in nomine, dixit, & nõ, in nominibus, præcipiendo perdocuit? Si Trinitas nõ eſt, quarè Apoſtolus Paulus ait, ex ipſo, & p ipſum, & in ipſo ſunt omnia? Si vnitas non eſt, quarè, ex ipſo, poſuit, & non, ex ipſis, adſtruxit? Si enim certo certiùs voluẽris vnitatẽ Trinitatis agnoſcere, à ſæpedicto doctore gentium Apoſtolo pote-

Apoc.4.c

Deut.4.e

Ioſue 2.c. & Deu.10.d in forma ponitur.

Heſter 13.c

Iudith 9.d

Hiere.10.b

Apoc.1.a

Deut.10.d

Ibidem d

Tob.7.d

Matt.28.d

Rom.11.d

poteris vniuerſa condiſcere, & ſequi catho-
licam fidem, & Arrianorum prauitatem re-
1.Cor.13.e ſpuere. Gratia Domini noſtri Ieſu Chriſti,
inquit, & charitas Dei, & cómunicatio ſan-
cti ſpiritus. Ipſa eſt patris, & filij, & ſpiritus-
ſancti. Quomodò autem in Trinitate vnum
ſunt? quia natura atq; * ab inuicèm ſeparari
nó poſſunt. Cæterùm, frater chariſſime, quę
tua continebant ſcripta, ex ſubiectis ſenten-
tijs maximè omia poteris colligere. Neceſſè
eſt, frater chariſſime, adeſſe diuinum, vbi hu
manum ceſſat, auxilium. Et vt iuxta Apoſto-
lum dicamus, licèt verba replicemus, quæ
1.Tim.3.d ipſe Timotheo ſcribit, dicens: Eccleſia Dei
viui, columna & firmamentum eſt veritatis.
Et manifeſtè magnum eſt pietatis ſacramen-
tum, quod manifeſtatum eſt in carne, iuſti-
ficatum eſt in ſpiritu, apparuit angelis, præ-
dicatum eſt in gentibus, creditū eſt in mun-
Ibid. ca. 4. abcd do, aſſumptum eſt in gloria. Spiritus autem
manifeſtè dicit, quia in nouiſſimis tempori-
bus diſcedent quidā à fide, attendentes ſpi-
ritibus erroris & doctrinis dæmoniorum, in
hypocriſi loquentium mendacium, & cau-
teriatam habentium ſuam conſcientiā; pro-
hibentium nubere, abſtinere à cibis, quos
Deus creauit ad percipiendum cum gratia-
rum actione, fidelibus, & his qui cognoue-
runt veritatē, quia omnis creatura Dei bo-
na eſt, & nihil reijciendum, quod cum gra-
tiarum actione percipitur. Sanctificatur em̄
per verbum Dei & orationē. Hæc proponēs
fratribus, bonus eris miniſter Chriſti Ieſu,
enutritus verbo fidei & bonę doctrinæ, quā
aſſecutus es. Ineptas autem & inanes fabulas
deuita, & exerce teipſum ad pietatem. Nam
corporalis exercitatio ad modicū vtilis eſt.
Pietas autem ad omnia vtilis eſt, promiſſio-
nem habens vitæ, quæ nunc eſt, & futuræ.
Fidelis ſermo & omni acceptione dignus.
In hoc em̄ laboramus & maledicimur, quia
ſperamus in Deum viuum, qui eſt ſaluator
omnium hominum, maximeque fidelium.
Præcipe hæc, & doce. Nemo adoleſcentiam
tuam contemnat, ſed exemplum eſto fide-
lium in verbo, in conuerſatione, in charita-
te, in fide, in caſtitate. Dum venio, attende
lectioni, exhortationi, doctrinę. Noli negli-
gere gratiam, quæ in te eſt, quæ data eſt tibi
per prophetiam cum impoſitione manuum
presbyterij. Hæc meditare, in his eſto, vt
profectus tuus manifeſtus ſit omnibus. At-
tende tibi & doctrinæ, inſtā in illis. Hoc em̄
faciens, & teipſum ſaluum facies, & eos qui
te audiunt. Fame enim nimis affligitur po-
pulus Romanus, qua clade atq; alijs anxie-
tatibus vexatus, longam epiſtolam minimè
ſcribere valui. Tempore congruo denuò (ſi
neceſſè fuerit) mitte, & ea, quæ deſideraue-
ris, ſume. Deus te incolumem cuſtodiat, fra-
*iij. ter chariſſime. Amen. Data * quarto No-
nas Aprilis, Iuſtino & Libio viris clariſſimis
conſulibus.

DECRETA
PELAGII PAPAE II.
Ex libro Pontificali.

PElagius natione Romanus Anno Dñi 580.
ex patre Vuinigildo, ſedit
annos 10, menſes duos, dies
decem. Hic ordinatur abſ-
que iuſſione principis, eò
quòd Longobardi obſi-
derent ciuitatem Roma-
nam, & multa vaſtatio ab eis in Italia fieret.
Eodem tempore tantæ pluuiæ fuerunt, vt
omnes dicerent, quia aquæ diluuij ſuperin-
undarent. Et talis clades fuit, qualem à ſecu-
lo nullus meminit fuiſſe. Eodē tempore in-
ueſtiuit corpus B. Petri Apoſtoli tabulis ar-
genteis deauratis. Hic domum ſuam, xeno-
dochium fecit pauperum ſenum. Hic fecit
cœmeterium B. Hermetis martyris. Hic fe-
cit ſupra corpus B. Laurentij martyris baſi-
licam à fundamento conſtructam, & tabulis
argenteis exornauit ſepulcrū eius. qui mor-
tuus eſt, & ſepultus ad B. Petrum Apoſtolū,
ſexto Idus Februarias. Hic fecit ordinatio-
nes duas per menſem Decembrem, presby-
teros 82, diacones 8, epiſcopos per diuerſa
loca numero 48. Et ceſſauit epiſcopatus
menſes 6, dies 35.

DECRETALIS EPISTOLA
Pelagij papæ ſecundi.

1 Generales Synodos nón poſſe conuo-
cari, niſi authoritate Apoſtolicæ ſedis, nul-
lamq; ſynodum ratam eſſe, quæ non fuerit
huius authoritate fulta: neminemque de-
bere ſe vniuerſalem Epiſcopum nomina-
re.

2 Quot ciuitates vnaquæque prouincia
habeat.

3 Maiores & difficiliores quæſtiones ad
ſedem Apoſtolicam ſemper eſſe referendas.

4 Pontificum accuſatores ac calumnia-
tores, vt patrū inuaſores ac mactatores, ha-
bendos eſſe.

DIlectiſſimis fratribus vni-
uerſis epiſcopis, qui illici-
ta vocatione Ioānis Con-
ſtantinopolitani Epiſco-
pi, ad ſynodum Conſtan-
tinopolim conuenerunt,
Pelagius. Manifeſto (ſicut 1
optauimus) per gratiam Dei lumine Euan-
gelicæ veritatis, ab vniuerſali Eccleſia, per-
nicioſiſſimi erroris nocte depulſa, ineffabi-
liter gaudemus in Domino: ſed nón modi-
co contriſtamur mœrore, quia ea, quæ olim
calcata fuerant, & funditùs damnata, nec
vnquàm fieri debuerant, rediuiuis radici-
bus germinant atque pullulant. Et quoni-
am multa, quæ pœnitudinem poſſunt ge-
nerare, proueniunt: neceſſè eſt ea caſſare,

quæ contra ordinem & omnem authoritatem facta eſſe noſcuntur. Vndè, fratres, reiecta penitùs audacia, quæ contra Apoſtolicã ſedẽ, & contra ipſam Domini ſaluatoris vocem, qua dictum eſt: Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ędificabo Eccleſiã meam, ſumpta eſt, diſputandi contra Domini præcepta vana errantium corda conquieſcant, nec liceat defendi, quod non liceat agere. Relatũ eſt ergò ad Apoſtolicam ſedem, Ioannem Conſtantinopolitanum epiſcopum, vniuerſalem ſe ſcribere, voſq; ex hac ſua præſumptione ad ſynodum conuocare generalem, cùm generalium ſynodorum conuocandi authoritas, Apoſtolicę ſedi B. Petri ſingulari priuilegio ſit tradita, & nulla vnquàm ſynodus rata legatur, quæ Apoſtolica authoritate non fuerit fulta. Quapropter, quicquid in prædicto veſtro conuenticulo (quia ſynodus taliter pręſumpta, eſſe non potuit) ſtatuiſtis, ex authoritate ſancti Petri Apoſtolorum principis, & Domini ſaluatoris voce, qua beato Petro poteſtatem ligandi atque ſoluendi ipſe ſaluator dedit, quæ etiàm poteſtas in ſucceſſoribus ei⁹ indubitáter tranſiuit, præcipio omnia, quæ ibì ſtatuiſtis, & vana, & caſſata eſſe, ità vt deincèps nũquàm appareãt, * nec ventilentur. Etenim ipſe ſaluator beato Apoſtolo Petro, tanquàm ipſa per ſe veritas loquitur, dicens: Quæcunque ligaueris ſuper terram, erunt ligata & in cælo: & quæcunq; ſolueris ſuper terram, erunt ſoluta & in cælo. Multis denuò Apoſtolicis & canonicis, atque Eccleſiaſticis inſtruimur regulis, non debere abſq; ſententia Romani pontificis concilia celebrari: quapropter (vt iam dictum eſt) rectè non Concilium, ſed veſtrum conuenticulum vel conciliabulum caſſatur: & quicquid in eo actum eſt, irritum habetur & vacuum. Vos quoq; deincèps, vt nullius hortatu talia præſumatis, ſi Apoſtolicæ ſedis communione carere nõ vultis. Modò verò ideò ſuſpenditur vltio, vt locum poſſit habere correctio. Prædeceſſores verò Ioannis, & ipſe Ioannes non ſemèl, ſed ſępiſſimè epiſtolas atq; libellos propria manu ſubſcriptos, ſanctis anteceſſoribus noſtris miſerunt, quibus corã Deo proteſtati ſunt, nihil vnquàm proteruè contra Apoſtolicam ſedem agere, nec de illius, aut aliorum priuilegijs quicquã vſurpare. Qui hactenùs in archiuo ſanctæ Romanæ eccleſię, ſub ſigillis ac chirographis eorum roborati habentur integri. In ipſis enim epiſtolis vel libellis, anathematis vinculo ſe & ſucceſſores eorum conſtrinxerunt, ſi vnquàm aliquod contra eos pręſumpſiſſent, aut contra Apoſtolicam, vel vllius alterius epiſcopi ſedem, quicquã aduerſi quoquo modo eſſent moliti. Idcircò eos non eſt neceſsè excõmunicare, aut anathematizare: qa * ipſi anathematis vinculo, proprijs manibus profeſſiones ſuas ſuaq; ſcripta roborando, conſtrinxerunt. Sciat ſe tamẽ & ipſe Ioannes, niſì errorem ſuum citò correxerit, à nobis excõmunicandum fore, & Apoſtolicæ ſedis atq; omnium ſanctorum epiſcoporum communione carere. Vniuerſalitatis quoq; nomen, quod ſibi illicitè vſurpauit, nolite attendęre, nec vocatione eius ad ſynodum, abſque authoritate ſedis Apoſtolicę, vnquàm venire, ſi Apoſtolicæ ſedis & cæterorum epiſcoporum communione vultis frui. Nullus enĩ patriarcharum hoc tam profano vocabulo vnquàm vtatur: quia ſi ſummus patriarcha, vniuerſalis dicitur, patriarcharum nomẽ cęteris derogatur. Sed abſit hoc, abſit à fidelis cuiuſquã mente, hoc ſibi vel velle quempiam arripere, vndè honorem fratrum ſuorum imminuere ex quantulacunq; parte videatur. Quapropter charitas veſtra neminẽ vnquàm ſuis in epiſtolis vniuerſalem nominet, nè ſibi debitũ ſubtrahat, cùm alteri honorem offert indebitum. Aduerſarius nanq; noſter diabolus, qui contra humiles ſæuiẽs, ſicut leo rugiens circuit, quærens quem deuoret, non iam (vt cernimus) caulas circuit: ſed ità validè in quibuſdam eccleſię neceſſarijs membris dentem figit, vt nulli ſit dubium, quia niſi vnanimiter (fauente domino) cunctorum prouida paſtorum turba concurrat, omne (quod abſit) citiùs ouile dilaniet. Perpenditis fratres chariſſimi, quid è vicino ſubſequatur, cùm & in ſacerdotibus erumpunt tam peruerſa primordia. Quia enim iuxtà eſt illi, de quo ſcriptũ eſt: Ipſe eſt rex ſuper vniuerſos filios ſuperbiæ (quod non ſinè graui dolore dicere compellor, dum frater & coepiſcopus noſter Ioannes mãdata Dominica, & Apoſtolica præcepta, regulaſque patrum deſpiciens, eum per elationem præcurrere conatur in nomine) veſtræ beatitudini indicet omnipotens Deus, quàm graui conſiderationis huius gemitu torqueor, quòd ille quondàm mihi notiſſimus, ille omnibus dilectus, ille qui eleemoſynis, orationibus, atq; ieiunijs videbatur occupatus, & ex eo, quo fœtebat, cinere, ex ea, quam prætendebat, humilitate iactantiam tãtam ſumpſit, ità vt vniuerſa ſibi tentet aſſcribere, & omnia, quæ ſoli vni capiti cohærent, videlicet Chriſto, per electionem pompatici ſermonis eiuſdẽ Chriſti ſibi ſtudeat membra ſubiugare. Nec mirum, quòd ille tentator, qui initium omnis peccati ſcit eſſe ſuperbiam, & tunc ea in primo homine ante omnia vſus eſt, & nunc eam in quibuſdam hominibus ponit in fine virtutũ: & qui aliquatenùs bonis vitæ ſtudijs videbantur crudeliſſimas man⁹ eius effugere, eis in ipſis metis boni operis, & in ipſa quodammodò apponat perfectionis concluſione tendiculum. Vndè magnoperè orandũ eſt, & omnipotens Deus aſſiduis precibus implorãdus, vt hunc à mente illius auertat errorẽ, hoc ab vnitate atq; humilitate Eccleſię malũ ſuperbiæ

Matth. 16. c

* ſed mutilentur.

Matth. 16. c

Diſt. 17. multis denuò

for. * ipſi ſe

Diſt. 96. nullus patriar.

1. Pet. 5. c

Iob 41. d

Eccl. 10. b

biç & confuſionis amoueat,& fauente Deo,
omnibus viribus concurrendum atque pro-
uidendum,nè in vnius veneno ſermonis, vi-
uentia in Chriſti corpore membra morian-
tur.Si enim dici hoc licenter permittitur,ho
nor patriarcharum omnium negatur:& for-
taſsè is in errore perit, qui vniuerſalis dici-
tur, & nullus iam epiſcopus remáſiſſe in ſta-
tu veritatis inuenitur.Oportet ergò,vt con-
ſtanter ac ſinè præiudicio ſeruetis,ſicut acce-
piſtis,eccleſias,& nihil ſibi in vobis hæc ten-
tatio diabolicæ vſurpationis aſſcribat. State
fortes,ſtate ſecuri:ſcripta quæ vniuerſalis no
minis falſitate cõdemnata ſunt,nec dare vn-
quàm,nec accipere præſumatis.Omnes epi-
ſcopos curæ veſtræ ſubiectos, ab huius adu-
lationis inquinatione prohibete, vt vniuer-
ſa vos Eccleſia patriarchas non ſolùm in bo-
nis operibus, ſed etiàm in veritatis authori-
tate cognoſcat.Si qua autem forſitan aduer-
ſa ſubſequantur, vnanimiter perſiſtẽtes, eti-
àm moriendo debemus oſtẽdere,quia in da-
mno generalitatis,noſtrum ſpecialiter aliqd
non amamus. Dicamus cum Paulo: Mihi vi-
Phil.1.c uere Chriſtus eſt,& mori lucrũ. Audiamus,
quod primus omnium Apoſtolorum dicit:
1.Pet.3.c Si quid patimini propter iuſtitiam,beati eri-
tis. Mihi enim credite, quia honorem, quem
pro prædicãda ſuſcepimus veritate,ſi neceſ-
ſitatis cauſa exigat, ſecuriùs pro eadem veri-
tate relinquimus,quàm tenemus.Orate,fra-
tres,vt honor eccleſiaſticus noſtris dieb° nõ
euacuetur:nec vnquàm Romana ſedes, quæ
(inſtituente Domino)caput eſt omnium ec-
cleſiarum,priuilegijs ſuis vſquàm careat,aut
Heb.6.b expolietur. Cõfidimus autem de vobis, cha-
riſſimi, meliora atque viciniora ſaluti: quia
Rom.8.g neque mors, neque vita, neque angeli, neq;
principatus, neque inſtantia, neque fortitu-
do,neque altitudo,neque profundum, neq;
creatura alia (magiſtro gentium docẽte)po-
terit nos ſeparare à charitate Domini noſtri
Ieſu Chriſti,& quæ in ipſo eſt,recta fide. No-
Heb.10.g lite itaque amittere confidentiam veſtram,
quæ magnam habet remunerationem. Pati-
entia enim nobis neceſſaria eſt ad colluctati-
ones aduerſariorum, quatenùs fidẽ inteme-
ratam vſque in finẽ conſeruantes, repromiſ-
ſionem percipiamus,quam repromiſit his,q
Abac.2.iuxta lxx. legitimè certare deproperant. Adhuc enim
modicum aliquantulum, qui venturus eſt ve-
Iaco.5.b niet,& non tardabit. Eccè enim iudex ante
ianuam aſſiſtit, coronas hilariter promittẽs
his, qui pro eo paſſionibus ſubmittuntur.
Heb.10.g Quòd ſi quis ſe ſubtraxerit, nõ placebit ani-
mæ meæ, ſed cadet de promiſſione propter
negationem. Nos aũt non ſumus ſubtracti-
onis filij in perditionẽ animæ. Propter quod
Ephe.6.c aſſumite arma Dei, vt poſſitis reſiſtere in die
malo, aduersùs omnes inimicos ſanctæ Dei
Eccleſiæ & veſtros, & induite loricam iuſti-
tiæ, calceati pedes in præparationem euan-
gelij pacis, in omnibus aſſumentes ſcutum

fidei,in quo poſſitis omnia iacula nequiſſi-
mi ignea extinguere: & galeam ſalutis acci-
pite, & gladium ſpiritûs, quod eſt verbum
DEI, per omnem orationem & obſecrati-
onem radicati & fundati in ſolatio fratrum
pro CHRISTO Ieſu domino noſtro.Sed
& nunc, fratres, commendamus vos omnes
Domino,& verbo gratiæ ei°, qui poteſt per- Acto.20.
ficere & dare hæreditatem vobis cum omni-
bus ſanctis. Ipſe autem Deus pacis & conſo-
lationis, det vobis idipſum ſapere in alteru- Roma.15.b
trum,vt vobis inuicèm ſuccurratis,& non ſi-
tis diuiſi,vt vnanimes, vno ore & vno corde
honorificemus eum in concordiam & con-
ſolationem fratrum, qui potens eſt confir-
mare vos ſecundùm euangelium eius & iu-
xta reuelationem myſterij æternis tempori- Roma.16.d
bus taciti, quibus vobis futurorum gaudio-
rum largiẽda ſunt munera. Summoperè eti-
àm conſiderare debetis, quòd hi, qui fratri-
bus inuident, eoſque damnare aut perdere
cupiunt,per ſe & ſua dogmata*deſtruuntur.
Dicit enim Dominus: Omne regnum in ſe *deſtruunt
diuiſum, non ſtabit: & omnis ſcientia & lex Matth.12.b
aduersùm ſe diuiſa,non ſtabit. Ideoque ne-
ceſsè eſt, vt concorditer ſalubres ſuſcipiatis
hortat°, & nihil per contentionem agentes,
ſed ad omne ſtudium deuotionis vnanimes,
diuinis & Apoſtolicis conſtitutionibus pa-
reatis,& in nullo patiamini prouidentiſſima
canonum decreta violari, quatenùs & Nicæ-
norum canonum conſtituta,& quæ à nobis,
vel à prædeceſſoribus noſtris ſunt prouidè
& ſalubriter decreta, intemerata permaneãt
in futuro. Et in Apocalypſi Domin° per Io- Apoc.1.d
annem loquitur,dicens: Nolite timere,ego
ſum primus & nouiſſim°, & viu°, & fui mor-
tuus,& eccè ſum viuens in ſecula ſeculorum.
Et habeo claues mortis & inferni. Et paulò
pòſt: Vincenti dabo edere de ligno vitæ, Apoc.2.b
quod eſt in paradiſo Dei mei. Item idẽ: Eſto Ibid.c
fidelis vſque ad mortem, & dabo tibi coro-
nam vitæ. Et iterùm: Qui vicerit,& cuſtodi-
érit vſque in finem opera mea,dabo ei pote- Apo.2.g
ſtatem ſuper gẽtes, & reget illas in virga fer-
rea, & tanquàm vas figuli confringentur.
Item idem: Eccè ſto ad oſtium, & pulſo. Si Apo.3.d
quis audierit vocem meam, & aperuerit mi-
hi ianuam, introibo ad illum, & cœnabo cũ
illo, & ipſe mecum. Qui vicerit, dabo ei ſe-
dere mecum in throno meo, ſicut & ego vi-
ci,& conſedi cum patre meo in throno eius.
Vos, fratres, ſi non vultis cum eo damnari, Roma.1.d
(quia non ſolùm, qui faciunt, ſed qui con-
ſentiunt faciẽtibus,rei ſunt) hortamini eum, Apo.2.a
& monete recedere à præfatis illicitis. & me-
mor ſit, vndè exciderit, & agat pœnitẽtiam,
& prima opera faciat. Sin minùs, non mea
loquar verba, ſed ipſa Domini ſaluatoris,
quæ per prædictum Ioannem in iam dicto Apo.2.b
libro locutus eſt, replicans, aio: Veniam, &
mouebo candelabrum tuum de loco ſuo,
niſi pœnitentiam egeris. Ipſe enim magis te-

net doctrinam Balaam, qui docebat Balach
Ibidèm.d mittere ſcandalum coram filijs Iſrael, ſicut iſte docet vos ſcandalizare ſanctam matrem Eccleſiam, & vniuerſum cœtum tam ſacerdotum, quàm religioſorum Chriſtianorum atque fidelium. Vndè & in ſupradicto libro cótinetur ità: (Semper em̃ potiùs vos verbis Domini ſaluatoris ferire & inſtrui cupio, q̃ meis, licèt & ipſa Apoſtolicæ authoritatis ſint ponderibus plena.) Noui opera tua no-
Ibidèm f uiſſima plura prioribus. Sed habeo aduersùs te, quia permittis mulierem Iezabel, quæ ſe dicit prophetam, docere, & ſeducere ſeruos meos, fornicari & mãducare de idolothytis. Et dedi illi tempus, vt pœnitentiam ageret, & non vult pœnitere à fornicatióe ſua. Eccè ego mitto eam in lectum, & qui mœchantur cum ea, in tribulatióem maximam, niſì pœnitentiam egerint ab operibus ſuis, & filios eius interficiã in morte. Et ſcient omnes Eccleſiæ, quia ego ſum ſcrutans corda & renes, & dabo vnicuiq; veſtrûm ſecundùm opera veſtra.) Hæc, fratres, valdè cauẽda ſunt, & pręcepta Domini, atq; ſanctę ſedis Apoſtolicæ, quæ vice Domini ſaluatoris legatione fungitur, monita fideliter amplectenda & pera-
II gẽda. Decęterò, fratres, ſuper prouincię cauſa, vndè ſedem Apoſtolicam dudùm conſulere voluiſtis, videtur nobis ſufficienter tractatũ à ſanctis prædeceſſoribus noſtris. Sed quia denuò noſtrã mediocritatem de eadem
6.q.3.Scitote certam. re interrogare dignum duxiſtis, ſcitote, certam prouinciam eſſe, quæ habet decem vel vndecim ciuitates, & vnũ regem, & totidem minores poteſtates ſub ſe, & vnum epiſcopum, alioſque ſuffragatores decem, vel vndecim epiſcopos iudices, ad quorum iudicium omnes cauſæ epiſcoporum, & reliquorũ ſacerdotum, ac ciuitatum cauſæ referantur, vt ab his omnibus iuſtè conſona voce diſcernantur, niſì ad maiorem authoritatem fuerit ab his, qui iudicandi ſunt, appellatũ. Vndè non oportet, vt degradetur, vel dehonoretur vnaquęque prouincia, ſed apud ſemetipſam habeat iudices, ſacerdotes, & epiſcopos ſingulos, videlicet iuxta ordines ſuos. Et quicunque cauſam habuerit, à ſuis iudicibus iudicetur, & non ab alienis, id eſt, à ſuę iuſtis iudicibus prouinciæ, & non ab exter-
*iudicandis Diſt.17.nultis denuò. nis, niſì (vt iam prælibatum eſt) à * iudicatis fuerit appellatũ. Si verò in qualibet prouincia ortę fuerint quęſtiones, & inter ipſius ꝓ-
III uinciæ epiſcopos diſcrepare cœperit ratio, atque inter ipſos diſſidentes non conueniat, ad maiorem tunc ſedem referantur. Et ſi illę facilè & iuſtè non diſcernuntur, vbi fuerit ſynodus regulariter cógregata, canonicè & iuſtè iudicentur. Maiores verò & difficiles quæſtiones, (vt ſancta ſynodus ſtatuit, & beata conſuetudo exigit) ad ſedem Apoſtoli-
IIII cam ſemper referantur. Cęterùm ſanctorum patrum ſtatuta ſequentes, ſynodali authoritate omnes, qui aduersùs patres armantur, vt patrum inuaſores & mactatores, infames eſſe cenſemus: quoniam ea vulnera, quæ fomentis non ſanantur, ferro abſcindi vel curari neceſsè eſt. Vndè fratres, ceſſent iniuſtæ æmulationes, ceſſent inſidiæ, ceſſent falſæ criminationes, nè infirmus quiſquam, propter quem CHRISTVS mortuus eſt, talibus laceretur inſidijs: nè ouis, precio Chriſti redempta, lupinis à fratre ſaucietur morſibus. Meritò ergò cauſa nos reſpicit, ſi talibus fauere cœperimus. Corripiantur ſemper talia, nec illis, qui hæc exercere * conantur, aut patribus vel fratribus inſidiantur, liberè loqui concedatur, aut pro voluntate ſermo proferri permittatur. Liquet omninò, quòd conniueant illis, qui talia eos loqui permittũt: quoniam occurreret veritas, ſi falſitas & calumnia diſpliceret vel odium. Deſinat igitur falſitas inceſſere veritatem, deſinat ſuſpicio, quæ iuſtè repellitur, inſidiari: deſinat odium & inimicitia perſequi patres vel fratres: deſinat conſpiratio, quæ ab omnibus eſt repudiãda, infeſtare magiſtros. Horum igitur vitiorum authores vel patratores, non ſunt in accuſatione pontificum recipiendi, ſed penitùs repellendi: quoniam iubent canonica decreta patrum, vt accuſatio vel teſtimonium eorum, qui odio quoſlibet inſequuntur, vel qui inimici aut ſuſpecti habentur, nullo modo recipiantur. Quorum ſtatuta & nos firmantes, eadem omnibus inuiolabiliter futuris temporibus tenere cenſemus. Quicquid autem ſuper hac cauſa patres noſtri decernendum duxêre dignũ, vt condecet, neceſsè eſt, cùm labefactari vel infirmari cœperit, Apoſtolica denuò authoritate firmari ac renouari, fratribuſque dari. Data Caleñ Martij, indictione 5. *nituntur

¶ EPISTOLA PELAGII PApæ ſecundi, ad Benignum archiepiſcopum.

An, & quatenùs liceat epiſcopo de vna ciuitate in aliam tranſire.

Dilectiſſimo fratri Benigno archiepiſcopo, Pelagius epiſcopus. Lectis fraternitatis tuę literis, vigorem fidei tuę quem dudùm noueramus, agnouimus, congratulantes dilectioni tuæ, quòd ad cuſtodiendum gregem CHRISTI, paſtoralem curam vigilanter impendis, & pro tibi ſubditis ſolicitus exiſtis. Ad noſtram enim lætitiã & benefacta perueniunt, & ſi aliqua secùs, quàm oportet, prouenerint, non modicò, nos mœrore conturbant. Magnam enim gratulationem diuina cócedit gratia, quandò tribuit inter nos & ſalutaris diſciplinæ normam literis conferre, & prouenire ad pacificorum ſtudia facit præoptata. Exigit ergò dilectio tua, conſulta ſedis Apoſtolicæ, ſi licitum foret epiſcopum tranſire, aut mutare de ciuitate ad ciuitatem, dum quidam canones

canones (vt tibi videtur) hoc fieri prohibeant. Significâſti etiàm literis tuis, quendam fratrem, nomine & actu DEI ſeruum, cauſa vtilitatis mutare te velle in locum & ciuitatem defuncti, licèt quidam dicant hoc fieri non licere, niſi conſenſum Apoſtolicæ ſedis habuiſſes. Quapropter ſcias, frater dilectiſſime, aliud eſſe cauſam neceſſitatis & vtilitatis, & aliud cauſam præſumptionis & ꝓpriæ voluntatis. Non ergò mutat ſedem, qui non mutat mentem, id eſt, qui non cauſa auaritiæ, aut dominationis, aut propriæ voluntatis, vel ſuæ electionis migrat de ciuitate ad ciuitatem, ſed cauſa neceſſitatis aut vtilitatis mutatur. Nam plurimorum vtilitas, vnius vtilitati aut voluntati præferenda eſt. Aliud eſt enim mutare, & aliud mutari: ſicut aliud eſt miniſtrare, & aliud miniſtrari. Vndè Dominus in Euangelio loquitur, dicens: Nó veni miniſtrari, ſed miniſtrare. Quod ẽm in canonibus legitur, nõ debere epiſcopum de ciuitate ad ciuitatẽ tranſire, vel transferri, non de his dicitur, qui aut vi expulſi, aut neceſſitate coacti, aut authoritate maiorũ hoc agũt: ſed de his, qui auaritiæ ardore inflãmati, ſponte ſua proſiliunt, & potiùs ambitioni, quàm vtilitati eccleſię ſeruire, & vt dominationem agant, inſiſtere cupiunt. Vndè & in ſubiectis canonibus cõtinetur: Si aliquis extiterit temerarius, qui forſitan excuſationem afferat, quòd populi literas acceperit, & ideò migrauerit, dum manifeſtum ſit, præmio & mercede paucos, qui ſynceram fidem non habent, potuiſſe corrumpi, vt clamarẽt in eccleſia, & ipſum petere viderẽtur, omninò has fraudes remouendas eſſe cenſemus. His verbis & alijs multis exẽplis liquet non de his dicere (vt paulo ſuperiùs prælibatum eſt) qui pulſi, aut non recepti à ciuibus, vel à quibuſcunque, aut neceſſitate cogente, vel authoritate Maiorum tranſeunt de ciuitate ad ciuitatẽ: ſed de his, qui ſpontè proſiliunt, aut temeritatis, aut ambitionis cauſa hoc faciunt. Nam aliud eſt ſpontè tranſire, & aliud eſt coactè aut neceſſitate venire. Vndè non iſti mutãt ciuitates, ſed mutantur: quia non ſpontè, ſed coactè hoc agunt. Quis enim vnquàm audet dicere, ſanctum Petrum Apoſtolorum principem non benè egiſſe, quandò mutauit ſedẽ de Antiochia in Romam? Aut quis eum negat, ob id ſanctum non eſſe, aut dignitatem, aut meritum vnquàm apoſtolatus tam in cælis, quàm in terris perdidiſſe? Aut quis negat, ſanctos non eſſe multos alios epiſcopos, qui de ciuitatibus ad ciuitates translati ſunt, aut meritum pontificatûs perdidiſſe? Quorum nomina ſi cœperim enumerare, antè dies pertranſiet, quàm hæc omnia perſcribere poſſem, & prolixior erit epiſtola, quàm neceſsè ſit. Aut quis vnquàm poteſt approbare, ſanctum non eſſe Alexandrum, qui Hieroſolymam de altera ciuitate tranſlatus eſt? aut ſanctum Gregorium Nazianzenum, qui in Nazianzo conſtitutus eſt? aut ſanctum Proclum, qui de Cyzico tranſlatus, & Cõſtantinopolim inthronizatus eſt? Non ergò benè intelligunt eccleſiaſticas regulas, qui hoc negant cauſæ vtilitatis aut neceſſitatis fieri non poſſe, quotiès communis vtilitas aut neceſſitas perſuaſerit. Nullum enim ex his, aut ex alijs, qui meliori concilio mutauerunt ciuitates neceſſitate quadam, vel vtilitate Eccleſiaſtica, aut laica communione carere reperimus, nec vllatenùs vnquàm fieri debet. Sententia verò, quę in Antiocheno Concilio habetur, vt epiſcopus ab alia parochia nequaquàm migret ad aliam, tota, atque omnes ſententiæ de ea re vim ſuperiùs comprænhenſam retinent, & nihil prætaxato modo tranſlationibus epiſcoporum actis aut agendis nocent, ſed magìs robur eis ac Domini ſaluatoris, quæ omnes canonicos ſuperexaltat libros, authoritatẽ præſtant. Tales autem quæſtiones magìs ex inuidia, quàm ex charitate aut vtilitate naſci videntur, cùm ipſa per ſe veritas dicat: Si vos perſequuti fuerint in vnam ciuitatem, fugite in aliam, & reliqua. Huic ergò ſententiæ nullus catholicorum vſquàm contradicere poteſt, quæ non alterius, ſed ipſius proprio Domini ore prolata, & firmata eſſe dinoſcitur. Cui ſi aliquis contradixerit, non ſolùm extorris, ſed etiàm anathematizatus ab eccleſia pellatur. Et Dominus in Euangelio aliàs dicit: Beati, qui perſecutionem patiuntur ꝓpter iuſtitiam. Si eos Dominus beatos dicit, qui perſequutionem patiuntur propter iuſtitiã, quis eos damnare poteſt? Et ſi ipſe de ciuitate ad ciuitatem propter perſequutionem fugere præcipit, quis eos detrahere, aut damnare propterea audet vel poteſt, quòd verbis Dominicis obtemperant? Profectò is, qui contradicit aut reſiſtit, ſeipſum damnat, quia ori Domini contumax & inobediens exiſtit. Vndè & ipſa per ſe veritas dicit: Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico, quarè vos nõ creditis mihi? Qui ex Deo eſt, verba Dei audit. Proptereà vos non auditis, quia ex Deo non eſtis. Omninò oportet Deo obedire plùs quàm hominibus. Et idcircò, quòd Deo obedimus, & de ciuitate ad ciuitatem (ipſo præcipiente) perſequutionis cauſa, id eſt, neceſſitatis aut vtilitatis tranſimus, damnandi ſumus? Non omninò, ſed potiùs venerandi atque portandi, quoniã nec ipſis epiſcopis hoc imputari poteſt. Qui his reſiſtit, profectò Dei ordinationi reſiſtit, & eſt infideli deterior: quia melius eſt non cognoſcere viam veritatis, q̃ poſt agnitionem retrorsùm abire. Nam & ipſe Dñs de loco ad locum ſeceſſit, id eſt, tranſiuit, Iudęis illum quærentibus. Fugiens ille quærẽtes & perſequẽtes ſe, dedit nobis exemplum fugere nos perſequẽtes, & de ciuitate ad ciuitatẽ tranſire, dicens: Si vos perſequuti fuernt in ciuitate iſta, fugite in aliã, & cætera his ſimilia.

[Margin notes: 6.q.1. Scias dilectiſſime — Matth. 10. d — Sardic. concil. ca. 1. — Sardi. Concil. ca. 2. — 6.q.1. Scias dilectiſſime — Ibidèm a — Antioche. cõcil. ca. 21. — Matth. 10. e — Matth. 5. a — Iohan. 8. f — Acto. 5. e — 2. Petr. 2. — Matth. 10. e]

lia. Nā ſi fugere, malū eſt: pſequi, multò deterius. Hic quidē, nè moriatur, abſconditur: hic autem perſequitur, vt occidat: & vt fugiatur, præcipitur: quia, qui quærit occidere, præuaricatur legem, & magis fugiendi præbet occaſionem. Si fugam improperant perſequentes, erubeſcant potiùs ſemetipſos, & quieſcant inſidiari, & quieſcent continuò fugientes. Nemo enim mitem fugit aliquandò, ſed magìs ferocem ſimul & callidū. Omis enim qui gemebat, & vexabatur à Saul, fugiebat & veniebat ad Dauid. (1.Reg.22.a) Si ergò piiſſimus atque iuſtiſſimus Dauid ſciret peccatum eſſe, perſequutionem fugientes, & trāſeuntes de loco ad locum, & de ciuitate ad ciuitatem, tales nequaquàm reciperet, nec ſecum teneret, nec in alijs ciuitatibus eos collocaret. Qui enim perſequūtur Domini epiſco pos, eoſq; de ciuitatib⁹ ad ciuitates trāſire compellunt, non eos tantùm perſequuntur, quantùm Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM, cuius legatiōe funguntur. Nec ipſi in hoc peccant epiſcopi, quoniam non ſpontè, ſed coactè hoc agunt: ſed illi, à quibus perſequūtur: nec ipſis epiſcopis hoc imputari poteſt, ſed illis, qui eos hoc agere cogunt. (Acto.7.b) Sanctus enim protomartyr Stephanus lapidabatur, ſed Ieſus ſuſcipiebat plagas. Ideoq; vnicuique præuidendum eſt, nè aliquem iniuſtè perſequatur, iudicet, vel puniat, nè Ieſum perſequatur, iudicet, & puniat. Qui autem negant miſericordiam faciendam fugientibus ac neceſſitatem patientibus, ipſum Chriſtum negant, qui eſt miſericordia & veritas, & omnibus neceſſitatem patientibus ſubuenire iubet. Pauca ſunt, frater, quæ aſſerui: ſed quanta ex his pendeant, tua prouidentia poteris æſtimare. Quarè hāc adnituntur maleuoli irrumpere miſericordiam? Cur illudere vanis intentionibus felicitatem? Excuſationem iam nō habet furor iſte in credētibus: nec intereſt, quibus itineribus ad mūdi principem currat, qui à beneuolentia fratrum deſciſcit, aut neceſſitatem patientibus miſericordiam negat. Negat miſericordiam neceſſitatem patientibus, qui populis indigentibus diuinis * myſterijs, (* miniſterijs) & non habentibus proprium epiſcopum, qui eos inſtruat, cauſa vtilitatis atque neceſſitatis, ex alia ciuitate (licèt minor ſit) in eā, quæ non habet epiſcopum, doctiorem vel vtiliorem, meliori conſilio, non ſpontè, tranſeuntem, ſed Maiorum exhortatione mutare, aut epiſcopum eiectum & perſecutionem patientē, cauſa vtilitatis aut neceſſitatis inthronizari non permittit. Apud veteres enim, ſinè vlla differentia de vna ciuitate ad alteram migrabat epiſcopus, dum vtilitas aut neceſſitas euocaret. Quapropter ipſam etiàm regulam huic epiſtolæ placuit inſeri, vt monſtretur, eos mentitos eſſe, qui epiſcopum nō poſſe inthronizari dixerūt. Vndè & in canonibus legitur ità: (Antiocheni Concil. ca. 18. & Diſt. 92. Si quis epiſcopus.) Si quis epiſcopus ordinat⁹, ad parochiam in qua ordinatus eſt, minimè proficiſcit, non ſua culpa, ſed aut populo reſpuēte, aut propter aliam quamlibet cauſam neceſſitate factā, hunc honore miniſterioq; participare, nec tamē miſceri rebus eccleſiæ, in qua collectas celebrat, ſed ſuſtinere quoquè, quod prouinciæ ſynod⁹ ſuo iudicio terminauerit, decernimus. Huic regulæ contradicere nullus poteſt, ꝙ etiàm cauſa vtilitatis aut neceſſitatis inthronizari epiſcopū iubet, & mutari, ac tranſire eū de ciuitate ad aliā ciuitatē, non propriū habentē ep̄m, ſinit. Pingues hoſtias litat diabolo, qui his reſiſtere nititur, aut miſericordiā & vtilitatē eccleſiæ iā dictis negat, id eſt, & epiſcopis & populis. In vanum ergò contra ſimplices, qui hæc olìm dicentes agere prohibuerūt, tendicula deincèps parabunt, cùm his & alijs armati adminiculis, nouerint, quid ſuper his ſit agendū, & quid vitandū. Nimìs enim armatus eſt, qui illa, ꝙ aduerſari⁹ miſericordiæ, vtilitatis atq; cōcordię miniſtrat, tela contēnit. Sufficit ergò contra omnia iacula iurgiorum fidei nuda oppoſitio. Scio te non ignorare (frater) memoratas canonum ſententias atque euāgelicas ſanctiones, nouas non eſſe, ſed noſtro eas aſſenſui mancipari. Cur his contradicentes, & emigratiōes epiſcoporum vtilitatis & neceſſitatis cauſa fieri prohibentes, vt ſæpè dictum eſt, & non auaritię aut temeritatis, in perniciem ſacerdotū ac populorum, lædunt ſacerdotale Concilium? Cur lacerāt ſententiam, in qua, inſpirante Chriſto, oracula ſuperna patuerunt, & inter Deum & homines, interpres extitit lingua pontificum? Illa enī cæli curia variarum dotibus aucta curulium, & multo redēptoris noſtri auro oſtroq; decorata, nihil in illa deciſione authore ſe protulit, ſed per humanæ linguæ miniſterium diuino militauit Imperio. Intellexit non eſſe ſuum, quicquid impulſa cōſtituit: nihil quoquè habet in illa ſententia, niſi vndè de ſola deuotione gratuletur. Nam dum prophanis memoratorum verbis creditur, & ſuæ veſaniæ inſcitiam produnt, & liuorem. Quis hîc locus erroris, vbi congruētia pari ductu exempli & hiſtoriæ verba concurrunt? Nec diuerſum eſt ab intellectu catholico & lectionibus, quod profertur. Nam non benè nod⁹ in ſcirpo quæritur, dū inuoluit nebula prædicatę lucis authores. Fœda quoquè à nitotore Dn̄i ſui obligatione diſſoluitur, qui ſtatutis cęleſtib⁹ minùs mera fide depēdit officia. Taliū ergò dictiōes vel prohibitiōes indignæ etiàm ſiūt memoratu. Profunda eſt ergò nimìs impitia eorū, (Pſal.5.) & ſepulcrū patēs guttur eorū, qa linguis ſuis doloſè agunt. Nō eſt enī in ore eorū rectū, interiora eorū inſidiæ, dēſis cor eorū veprib⁹ ſuffocat. & interna vitia alijs certāt aſcribere. Nobilitatē ergò dat facinorib⁹, qui in talib⁹ ventilationē ipſorū in exēplū ſumit, aut ad aures poſteras digna relatiōe tranſmittit. Tibi aūt nō ſit cura taliū quæſtio-

q̃ſtionū, ſed ſequere ſentẽtiam B. Pauli apoſtoli, q monet p diſcipulū cũctos, & clamat, dicens: Inanes q̃ſtiones deuita. Inanes nanq; (iuxta Apoſtolū) q̃ſtiões ſemp deuita, & age, quod meliori cõſilio, nõ auaritię vel temeritatis, ſed vtilitatis & neceſſitatis (vt ſæpè dictú eſt) cauſa, faciẽdū vtiliter pſpexeris. Quapropter (chariſſime) his Apoſtolicis fultus authoritatibus, muta epiſcopum cauſa neceſſitatis aut vtilitatis, ſuper quo conſulere nos voluiſti: & alios fratres noſtros, quibus hoc faciendum neceſſitas aut vtilitas compulerit, agere doce: quia hoc, quod tibi ſoli ſcribimus, generaliter omnibus tenere mandamus. Quia ſicut poteſtatem habem⁹, epiſcopos & ſacerdotes regulariter titulare & ordinare, ità (vt prædictum eſt) cauſa neceſſitatis aut vtilitatis habes & mutare, ac de titulo ad titulū *tranſlatare, licèt de minori ad maiorem vrbem mutandus ſit. Hoc tamẽ ſummoperè præuidendum eſt, nè cauſa arrogãtiæ aut auaritię vnquàm fiat: quia hi à prędictis canonibus damnantur, non illi, qui neceſſitate aut vtilitate, maiorũ conſilio, & ſana ac pura & Deo placida intentione hoc faciunt. Tu (frater) ſemper ſectare iuſtitiam, pietatem, fidem, charitatem, patientiam & mãſuetudinem. Certa etiàm bonum certamen fidei, & apprehende vitam æternam, in qua vocatus es: quoniam ſpiritus timẽtium Dominum, quæritur ab illo, & in reſpectu illius benedicitur. Spes enim illorum in ſaluãtem illos, & oculi Dei in diligentes ſe. Qui timat Dominum, nihil trepidabit, & non pauebit, quoniam ipſe eſt ſpes eius. Timentis Dominum beata eſt anima. Ad quem reſpicit, & qs eſt fortitudo eius? Oculi Domini ſuper timẽtes eum: protector potentiæ, firmamentum virtutis, tegmen ardoris, & vmbraculũ meridiani, & prędicatio offenſionis, & adiutoriũ caſûs exaltãs animam, & illuminans oculos, dans ſanitatem, & vitam, & benedictionem. Immolantis ex iniquo oblatio, eſt maculata, & non ſunt beneplacitæ ſubſannationes iniuſtorum. Dominus ſolus ſuſtinentibus ſe in via veritatis & iuſtitiæ. Dona iniquorum nõ probat altiſſimus, nec reſpicit in oblationib⁹ *iniuſtorum, nec in multitudine ſacrificiorũ eorum propiciabitur peccatis. Qui offert ſacrificium ex ſubſtantia pauperum, quaſi qui victimat filium in conſpectu patris ſui. Panis egentium, vita pauperum eſt: qui defraudat illũ, homo ſanguinis eſt. qui aufert in ſudore panem, & ſudãti cibos, quaſi qui occidit proximum ſuum. Qui effundit ſanguinẽ, & qui facit fraudem mercenario, fratres ſunt. Vnus ędificãs, & vn⁹ deſtruẽs: qd pdeſt illis, niſi labor? vn⁹ orãs, vn⁹ maledicẽs: cui⁹ vocẽ audiet Deus? Qui baptizat à mortuo, & iterùm tangit eum, quid proficit lauatio ipſius? Sic homo, qui ieiunat in peccatis ſuis, & iterùm eadem faciens, quid proficit humiliando ſe? Orationem illius quis audiet? Qui conſeruat legem, multiplicat orationem. Sacrificium ſalutare eſt, attendere mandatis, & diſcedere ab omni iniquitate: & propitiatio, litare ſacrificium ſuper iniuſtitias: & deprecatio pro peccatis, recedere ab iniuſtitia. Retribuit gratiam, qui offert ſimilaginem: & qui facit miſericordiam, offert ſacrificium. Beneplacitum eſt Domino, recedere ab iniquitate: & deprecatio, recedere ab iniuſtitia. Non apparebis ante conſpectum Dei vacuus. Hæc enim omnia, propter mandatum Domini fiunt. Oblatio iuſti impinguat altare, & odor ſuauitatis eſt in conſpectu altiſſimi. Sacrificium iuſti acceptum eſt, & memoriam eius non obliuiſcetur Dominus. Bono animo gloriam redde Deo, & non minuas primitias frugum tuarum. In omni dato fac hilarem vultum tuum, & in exaltatione ſanctifica decimas tuas. Da altiſſimo ſecundùm datum eius, & in oculo bono adinuentionem fac manuum tuarum: quoniam Dominus retribuens eſt, & ſeptiès tantum reddet tibi. Noli offerre munera praua: non enim ſuſcipiet illa. Et noli inſpicere ſacrificium iniuſtum, quoniam Dominus iudex eſt, & non eſt apud illum gloria perſonæ. Non accipiet Dominus perſonam in pauperem, & precationem læſi exaudiet. Non deſpiciet preces pupilli: nec viduam, ſi effundat loquelam gemitûs. Nónne lachrymæ viduæ ad maxillam deſcendunt, & exclamatio eius ſuper deducentem eas? A maxilla enim aſſcendunt vſque ad cælum, & Dominus exauditor non delectabitur in illis. qui adorat Deum, in oblectatione ſuſcipietur, & precatio illius vſque ad nubes ppinquabit. Oratio humiliantis ſe, nubes penetrabit: & donèc propinquet, non conſolabitur. Et non diſcedet, donèc adſpiciat altiſſim⁹: & Dominus non elongabit, ſed iudicabit iniuſtos, & faciet iudicium, & fortiſſimus non habebit in illis patientiam, vt contribulet dorſum ipſorum, & gentibus reddat vindictam, donèc tollat plenitudinem ſuperborum, & ſceptra iniquorum contribulet, donèc reddat omnibus ſecundùm actus ſuos, & ſecundùm opa Adę. & ſecũdùm pſumptionẽ illi⁹, donèc iudicet iudiciũ plebis ſuæ, & oblectabit iuſtos miſericordia ſua. De⁹ aũt (frater chariſſ.) impleat deſideriũ, & miniſterium tibi diuinitùs collatũ, ſecundùm diuitias ſuas in gloria in Chriſto Ieſu Domino noſtro. Deo autem & patri noſtro gloria in ſecula ſeculorũ. Amen. Data decimotertio die Auguſti menſis, indictione *quartadecima.

Marginalia: 1. Tim. 4. b; *transferre; 1. Tim. 6. c; Eccl 34. c, d; *iniquorũ; Eccl 35. a b c d; *tertia decima.

¶EPISTOLA PELAGII PApæ ad vniuerſos epiſcopos Italiæ.

De accuſatoribus prælatorum ſuorum, & epiſcopis, quorũ res detinentur, & de monachis.

Dilectiſſimis atque clariſſimis fratribus vniuerſis epiſcopis, & cunctis ſpecialiter

liter per Campaniæ & Italiæ prouincias mi-
litantibus domino, Pelagius ſalutem. Soli-
citudinem omnium eccleſiarum (iuxta Apo-
2.Cor.11.g ſtolum) circunferẽtes diuinæ circa nos gra-
tię memores eſſe debemus, quòd nos per di-
gnationis ſuæ Dominus miſericordiam, ad
hoc faſtigium ſacerdotale prouexit, vt man-
datis ipſius inhærentes, in quadam ſacerdo-
tum eius ſpecula conſtituti, prohibeamus il-
licita, & ſequenda doceamus. Omnes, chariſ-
2.Timo.3.c ſimi, qui volũt in Chriſto piè viuere, neceſsè
eſt vt ab impijs & diſſimilibus patiantur op-
probria, & deſpiciãtur tanquàm ſtulti, & in-
ſani, qui ideò præſentia bona perdunt, vt in-
uiſibilia ac ſibi profutura acquirant. Sed hęc
deſpectio & irriſio in ipſos retorquebitur,
dum & abũdantia eorum in egeſtatem, & ſu-
perbia eorũ tranſierit in cõfuſionem. Iuſto
eñ iudicio dať plerũquè poteſtas peccatori-
bus, qua ſanctos eius perſequãtur, vt qui ſpũ
Dei iuuãtur & agũtur, fiant per laborũ exer-
citia clariores. Et quãquàm (fratres) hęc ità ſe
habeãt, non tamen ſunt cõſentiendi, ſed re-
*paſtores & ſeniores probãdi, qui * prælatos ſuos repræhendunt,
vel accuſant. Vndè canonica ſanctorũ patrũ
3.q.5.Canonica ſanctorum patrũ ſtatuta, nè colũnæ ſanctæ Eccleſiæ vacillent,
ſequẽtes ac roborãtes, omnes infames, cun-
ctosq́; ſuſpectos vel inimicos, & eos, qui nõ
ſunt eorum gentis, vel quorũ fides, vita, & li-
bertas neſcitur, & qui nõ ſunt bonæ conuer-
ſatiõis, vel quorũ vita eſt accuſabilis, ab om̃i
accuſatiõe ep̃orum funditùs ſubmouemus.
Similiter & om̃es, quos diuinæ leges mortu-
os appellant, ſubmouẽdos eſſe ab eadem ac-
cuſatione, & publicæ pœnitẽtiæ ſubmitten-
3.q.2.Cùm eccleſiæ alicuius dos iudicamus. Neq; dum eccleſiæ alicuius
ep̃i, aut poſſeſſiões, vel res ab ęmulis eius, vel
à quibuſcunq; alijs non ſua ſponte detinen-
tur, aliquid illi debet, aut poteſt à quoquam
ante redintegratiõem omniũ rerum ſuarum
obijci: ſed priùs illi legibus redintegranda
ſunt om̃ia, & poſteà tempore à patribus prę-
finito, ſunt negocia ventilanda. Refutandi
ſunt etiàm raptores, fures, ſacrilegi, adulte-
2.q.7.Nullus monachus talia *vſquàm ri, & horum ſimiles. Manifeſtum eſt enim, ꝙ
ſemper tales magìs diſcordiã, quàm pacem,
ſectantur. Nullus quoquè monachus talia
* vnquàm arripiat, nec ſecularia aut eccle-
ſiaſtica negocia perturbare præſumat, quia
mortua in talibus vox eſt eorum. Immobi-
les eñ Dominus ſuos ſummos ſemper vult
manere prędicatores, & nõ à quibuſdam te-
Zacha.2. merari, ſed ſibi liberè & quietè famulari. Vn-
dè & ipſe ait: Qui vos tãgit, tãgit pupillã ocu-
li mei. Et q vos cõtriſtat, me cõtriſtat. Et q fe-
cerit injuriã, recipiet quod iniquè geſſit. Et
Matth.10.d alibi: Qui vos recipit, me recipit: & qui vos
ſpernit, me ſpernit. Ità quoquè & à plebibus,
vel cæteris generaliter omnibus ſunt timen-
di, & ferendi, atque venerandi paſtores, & ꝑ-
dicatores Eccleſiæ, vt ſub exercitatione bo-
næ voluntatis ſuſtineantur temporalia, ſpe-
rentur æterna. Auget enim merita virtutis,
qui propoſitum non violat, ſed auget religi-
onis. Charitas verò ſemper hominem inno-
uat. Et ſicut malignitas veteres, ità dilectio
nouos facit. Fides eorum, qui Deum viſuri
ſunt, quod non videt, credit. Nam ſi videt,
non eſt fides. Credenti colligitur meritum,
videnti redditur præmium. Tunc precioſum
paſtoris diadema eſt, quandò ſuaſioni eius
grex eccleſiaſticus, dum ad probitatem gra-
ditur, non repugnat. Ille ſinè fuco monito-
rem & veridico ore diligit, qui eius inſtituta
ſectatur. Præbent hominibus, naturæ inſti-
tutione, & muta reſponſum. Redit ad mor-
tales viciſſitudo clamoſæ ſolicitudinis, quia
vnuſquiſque prout geſſerit, recipiet. Nam
perit, quod linguæ acceperũt, fruſtrà benefi-
cium, nisì legitimè cœptum fuerit negociũ,
& canonicè peractum. De fidutia enim par-
tium noſtrarum mittitur, quod Apoſtolica
mandat authoritas. Vos tantummodò præ-
ſules Chriſti, benignitatem veſtram, ſalua au
rium animorumq́ue æquitate, & bona volũ-
tate ſemper præſtate. Nam aduersùs impetus
iuuare, peregrinantem reducere poſt inter-
ualla, eſt iuſtitia. Libat enim Domino pro-
ſpera, qui ab afflictis pellit aduerſa. Statutus,
venerandi prę ſules, ſudoribus fructus eſt, cũ
iudicio puriſſimè reddendus, vt in vtroque
congruus nitor, nec ſuſcipiẽtem deuenuſtet,
ſi indigno authore prouenerit: nec, ſi confe-
ratur immerito, maculet largiẽtem. Sit ſem-
per aduersùs prauos & impios, atque ſeruo-
rum Dei perſecutores, libera vox, & oris gla
dio feriantur, & redarguantur. Perſequantur
& repellantur, confundantur & auertantur,
nec lædendi piè viuentes vllam habeant fa-
cultatem. Plerũquè periculis plena ſunt, quæ
videntur eſſe tutiſſima. Videte, quantis la-
borent tales inſidijs: ideò abſconditum eſſe
nõ licet, quod audimus. Iam * latebat noſtra *latebrã noſtram perſecutio manifeſtat
perſecutio manifeſta: miſericordia eſt, circa
ꝑſecutores & facinoroſos ſeruata diſtrictio.
Ergò ſopori quietem tribuite: cęleſtiũ man-
datorum hoſtem quoquè depellite, nè can-
dida conuerſatio vobiſcum habitantium, fu
ſca ſuperuenientis contagione violetur. An-
tè eñ prouidenda ſunt remedia, quàm mor-
bus increſcat. Sanctorũ quoquè Apoſtolorũ
& reliquorũ * ſacerdotũ petamus exercitũ, & *ſanctorũ
ꝑdictorũ ꝑſecutorũ ora claudam⁹. Seculi cõ-
uerſatio, legũ metu retĩeť: eccleſiaſtica quoq;
cuſtodĩa, regularũ frenis ſeruať & regiť. De⁹,
chariſſim, ſemp procùl auertat inuidiã. Vos
ergò armamini (iuxta Apoſtolũ) gladio ſpi- Ephe.6.d
ritũs, quod eſt verbũ Dei, & Apoſtolicæ au-
thoritatis clypeo vt eccleſiaſticę fœcũditatis
iura, nulla ſæuiẽtis ꝓcellæ poſſint impulſiõe
ſubuerti. Nullo vnq̃ ꝑiudicio grauate quen-
quam, ſed inſpicite ſemper, q́ regularũ teſti-
monio declaranť. Supereſt, ſalute ꝑlata, vt ad
gaudia ſemper fratrũ deuotè ꝓperetis: quia
diuina beneficia gradibus ſemper * accedũt, *aſcendũt
& quibus bona conferunt, meliora pollicẽ-
tur.

tur. Semper enim incrementis ad culmen aſcenditur, vbi ſupernus fauor præſtat exordium. Deus omnipotens indulta ſemper cuſtodiat, augeatque ſucceſſibus profutura.

1. Cor. 16. c Omnia enim veſtra ſemper (fratres) in charitate fiant. Et detrahentibus nolite detrahere: quoniã detrahentibus detrahere non eſt bonum, nè ad ea, quæ ſcripta ſunt, cómoti, * minimè certamẽ faciamus. Non debemus ominò timere opprobrium hominum, neq; eorum exprobrationibus vinci: quoniam hoc nobis Dominus iubet per Eſaiam prophetã, dicens: Audite me, qui ſcitis iudicium, populus meus, in quorum cordibus lex mea eſt. Nolite timere opprobrium hominũ, & blaſphemias eorum nè timeatis, conſiderantes quod in pſalmo ſcriptum eſt: Nónne Deus requiret iſta? Ipſe enim nouit occulta cordis, & cogitationes talium hominum, quoniam vanæ ſunt. Vana auté loquutus eſt vnuſqſq; ad proximum ſuum: labia doloſa, in corde & corde loquuti ſunt mala. Sed diſperdat Dominus vniuerſa labia doloſa & linguam magniloquam. Qui dixerunt, linguam noſtram magnificabimus, labia noſtra à nobis ſunt, quis noſter Dominus eſt? Nam ſi hæc in memoria retinerent, minimè ad tantam proſilirent iniquitatem. Non enim per probabilem & paternam doctrinã hoc faciunt, ſed vt ſuã exerceant in ſeruos Dei vindictam. Scriptũ eſt nanque: Via ſtulti, recta in oculis eius. Et ſunt viæ, quæ videntur homini iuſtæ, nouiſſima autem earum deducũt ad mortem. Nos enim, qui hæc patimur, iudicio DEI hæc reſeruare debemus, qui reddet vnicuiq; iuxta opera ſua. Qui etiam per miniſtros ſuos intonuit, dicens: Mihi vindictam, ego retribuã. Vos enim in recta fide ac pura, in bona voluntate ſuccurrite viciſsim, nec aliquis à ſupplemento fratris ſubtrahat manum: quoniã in hoc (ait Dominus) cognoſcẽt omes, quia mei eſtis diſcipuli, ſi dilectionem habueritis adinuicèm. Data Kaleñ Deceb. indictiòe 15.

Marginalia: * iniurię certamen; Eſa. 51.; Pſalm. 93.; Pſalm. 11.; Prouer. 12. c; Prou. 14. a; Matth. 16. d; Rom. 12. d; Deut. 32.; Ioan. 13. d

¶ EIVSDEM EPISTOLA *ad Epiſcopos Germaniæ & Galliæ.*

Quæ Præfationes in Miſſis Romano more cantentur.

Pelagius Romanæ Eccleſiæ & Apoſtolicæ ſedis Epiſcopus, vniuerſis Germaniarum ac Galliarum regionum epiſcopis. Cùm in Dei nomine in Romana Eccleſia ſynodum epiſcoporum ſiue cæterorum conſacerdotum Dei fidelium congregatam habuiſſemus, & de eccleſiaſticis ſtatutis, vt ſunt ab apoſtolis & ſanctis patribus tradita, diligẽtiùs tractaremus: ſuperuenére literæ veſtræ, & vt magnę eſſent authoritatis, etiàm viuæ voces prę̨ceſſerunt, rogãtes, vt ordinem præfationum, quam ſancta Romana Eccleſia hactenùs haberet, noſtris literis vobis remãdaremus. Tunc de veſtra voluntate & ſtudio tam bono, multùm gauiſi ſumus, & ſacrum ordinem Romanũ, ſacraq; conſtituta noſtrorum anteceſſorum ſolerter relegentes, inuenimus has nouem pfationes in ſacro catalogo tantummodò recipiendas, quas lóga retrò veritas in Romana Eccleſia hactenùs ſeruauit: Vnam in albis Paſchalibus, aliam de Aſcenſione Domini, tertiam de Pentecoſte, quartam de natali Domini, quintam de Apparitione Domini, ſextam de Apoſtolis, ſeptimam de ſancta Trinitate, octauam de cruce, nonam de ieiunio & quadrageſima tantummodò dicendam. Has præfationes tenet & cuſtodit ſancta Romana Eccleſia. Has tenendas vobis mandamus.

Marginalia: De cõſ. diſ. 1. Inuenimus has pfationes. Sed ibidèm oclaſio papę aſſcribuntur.

HISPALENSE CONCILIVM PRIMVM, CIRCA TEMPORA PELAGII

Papæ ſecundi. Eſt Prouinciale.

Hiſpalis Batica Hiſpania vrbs clariſſima, quę quorundam ſentẽtia, vniuerſa Hiſpania nomen dedit: Colonia Romanorum, hodieq; inſigne emporium, & ſede Archiepiſcopali illuſtris. Vide Plinium lib. 3. cap. 1. Strabonẽ lib. 3. Ptolem. lib. 2. cap. 4. Vulgò Sibiglia aut Sibilia dicta.

HISPALENSIS CONCILII primi capitulorum tituli.

De diſponendis eccleſiæ rebus poſt epiſcopi exceſſum. 1
De mancipijs eccleſię, ab epiſcopo proximis ſuis collatis. 2
De clericis, cum quibus mulieres cohabitant. 3

Domino ſancto & reuerẽter à nobis honorando, chariſſimo fratri Pegaſio epiſcopo, Leander, Ioannes, Agapius, Stephanus, Baſiliꝰ, Velatus, * Fintitio & Petrus epiſcopi, q vnà in vrbe Spalenſi adfuimus, ſanctitatem tuam charitatis ſtudio ſalutãtes, precamur Dominum, qui nos de ſalute mutua vel viſione lętificare dignetur, te lætum multo conſeruet in tempore.

Marginalia: * Sintitio

¶ Capitulum primum.

Intereà cõſidentibus nobis in eccleſia Spalenſi ſancta Hieruſalem, Breuem mancipiorum Eccleſiæ, quæ liberâſſe viſus fuerat deceſſor tuus ſanctæ recordationis Gaudentius epiſcopꝰ, veſtri nobis diaconi obtulerũt: & non ſolùm, quæ liberauerat ibidèm relegimus, ſed etiàm, quæ proximis ſuis de familijs Eccleſiæ donauerat, in eadem Breui inuenimus annotata. Qua de re canonum inſtituta conſuluimus, ſi talis libertas aut tranſactio potuiſſet eſſe ſtabilis. Comperimus

Agathen. coc, cap. 33. mus autē in canone, vt epiſcopus qui res ꝓprias, * excepto filijs & nepotibus, alteri, & non eccleſiæ ſuæ, dimiſerit, quicquid de eccleſiæ reb⁹ aut donauit, aut vēdidit, aut quoquo modo ab eccleſia tranſtulit, irritum haberetur. Et ideò ſi res prçceſſoris tui Gaudētij epiſcopi eccleſia veſtra non poſſidet, liberi, qui ab eo facti ſunt, non ſunt legitimè abſoluti. Cæterùm, ſi res illius in compenſationem eccleſiæ veſtræ deſeruiunt, illi prorsùs maneant liberi. Nam (vt dictum eſt) ſi præſtitum de rebus ſuis non fecit, * tale damnum vtiquè * ferre non debuit. Propterea ergò de vno conſenſu omnes ſignificamus, magis humaniùs, quàm ſeueriùs cogitātes, vt hi, quos conſtat tali conditione fuiſſe liberatos, in iure eccleſiæ maneant, vt idonei: & peculiū ſuum nō alijs perſonis, ſed tantùm filijs ſuis derelinquant. Ipſis quoquè filijs & nepotibus, cum peculijs ipſorum quaſi idoneis, in iure eccleſiæ permanentibus, in extraneā eis non liceat perſonam quippiam tranſmittere. Si qui eorum ſinè hçrede deceſſerint, peculiū eorum ſanctæ proficiat eccleſiæ.

*eccleſię *inferre

2 Ea verò mancipia, quæ memoratus de iure Eccleſię ſublata, ſuis proximis contulit, ſi ſimilia de proprio ſuo Eccleſiæ ipſi nō cōpenſauit, Eccleſia veſtra abſq; aliqua oppoſitione recipiat. Hanc formam nō ſolùm veſtra, hoc eſt, Aſtigitana ſeruabit Eccleſia, ſed & omnes, qui per omnem Bæticam prouinciam tali conditione vel ſorte de iure Eccleſiæ commeârunt, pari ſententiæ ſubiacebūt. Durum eſt enim atq; irreligioſum, vt epiſcopus, qui Eccleſiaſticis ſtipendijs viuit, & proprietatem ſuā lucris eccleſię minimè cōfert, aliorū oblationes à iure Eccleſiaſtico priuet.

Ca. 1. Conc. 2. Toletani 3 Inter cætera verò cognoſcite, à nobis hoc definitū, pro abolendis maculis clericorum, quia quidam epiſcoporum, non obſeruantes nupèr editum concilij Toletani decretum, minùs ſoliciti in ſubiectis exiſtunt, placuit proindè, vt ſi presbyter, diaconi, vel clerici conſortia extranearum fœminarum, vel ancillarum familiaritatem per ſacerdotis ſui admonitionē à ſe minùs remouerint, ſeculi iudices eaſdem mulieres cum voluntate & permiſſu epiſcopi comprçhēſas, in ſuis lucris vſurpēt, vt vitium hoc, dum ſacerdos inhibere nō præualet, poteſtas iudicialis coerceat, dato tamen ab eiſdem iudicibus ſacramento epiſcopo, vt eas clericis nulla arte reſtituāt. Quòd ſi reſtituerint, ipſi iudices ſententia excommunicationis feriantur. Mulieribus verò illis, iuxta priores canones à ſacerdote diſtractis, precium earum indigentibus diſpenſetur. Quæ ſtatuta manu noſtra ſubſcripſimus. Data ad ſanctitatem veſtram die ſecundo Nonas Nouembris, anno quinto glorioſi domini noſtri Reccaredi regis, çra 628. Leander eccleſiæ ſanctæ Spaleñ epiſcopus, hanc conſtitutionem firmaui & ſubſcripſi. Ioannes epiſcopus * Agabrenſis, hanc conſtitutionē firmaui & ſubſcripſi. Agapius eccleſiæ ſanctæ Cordubenſis epiſcopus, hāc cōſtitutionem firmaui & ſubſcripſi. Stephanus epiſcopus Eliberitanus, hanc conſtitutionem firmaui & ſubſcripſi. Baſilius epiſcopus Ilipenſis, hanc cōſtitutionem firmaui & ſubſ. Velatus epiſcopus Tuccitanus, hāc cōſtitutionem firmaui & ſubſcripſi. Petrus epiſcopus * Illiberitanus, hanc conſtitutionem firmaui & ſubſcripſi. * Sintitio epiſcopus Italiceñ, hanc cōſtitutionem firmaui & ſubſcripſi.

*Agrageñ *Abderitanus *Fintitio

¶ Concilij Spalenſis primi finis.

TOLETANVM CONCILIVM TERTIVM, SVB PELAGIO PAPA ſecundo. Eſt verò Prouinciale.

¶ CONCILIVM TOLETANVM tertium, in quo Arrij hæreſis in Hiſpania condemnatur, Mauſona Emeritano epiſcopo.

IN nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti, anno quarto regnāte glorioſiſſimo atque pijſſimo, & Deo fideliſſimo domino Reccaredo rege, die octauo Iduum Maiarum, çra 600. & 27. hçc ſancta ſynodus habita eſt in ciuitate regia Toletana ab epiſcopis toti⁹ Hiſpanię vel Gallicię, numero 72.

1 Cùm pro fidei ſuæ ſynceritate idē glorioſiſſimus princeps om̄es regiminis ſui pōtifices in vnum conuenire mandâſſet, vt tam de eius conuerſione, quàm de gentis Gothorum innouatione in Domino exultarēt, & diuinæ dignationi pro tanto munere gratias agerent, ſanctiſſimus idem princeps ſic venerandum concilium alloquitur, dicens: Non incognitum reor eſſe vobis, reuerendiſſimi ſacerdotes, quòd propter inſtaurandam diſciplinæ eccleſiaſticæ formam, ad noſtræ vos ſerenitatis præſentiam euocauerim, & quia decurſis retrò tēporibus hæreſis imminens in tota Eccleſia catholica agere ſynodica negocia denegabat: Deus cui placuit per nos eiuſdem hæreſis obicem depellere, admonuit inſtituta de more eccleſiaſtica reparare. Ergò ſit vobis iocūditatis, ſit gaudij, quòd mos canonicus proſpectu Dei per noſtram gloriam ad paternos reducitur terminos. Priùs tamen admoneo pariter & exhortor, ieiunijs vos & vigilijs atq; orationibus operam dare, vt ordo canonicus, quem à ſacerdotalibus ſenſibus detraxerat lōga ac diuturna obliuio, quem ætas noſtra ſe neſcire fatetur, diuino dono vobis rursùs patefiat. Ad hçc aūt gratias Deo agētes, & religioſiſſimo principi vniuerſo concilio in laudibus acclamante,

mante, triduanum eſt exindè prædicatum ieiunium. Sed cùm die octaua Iduum Maiarũ in vnum cœtum Dei ſacerdotes adeſſent, & oratione præmiſſa, vnuſquiſq; ſacerdotum competẽti loco reſediſſet, ecce in medio eorum adfuit sereniſſimus princeps, ſeque cum DEI ſacerdotibus orationi communicans, diuino deincèps flamine plen⁹, ſic ad loquẽdum exorſus eſt, dicens: Nõ credimus veſtrã latére ſanctitatem, quãto tempore in errore Arrianorum laboráſſet Hiſpania, & nõ multos poſt deceſſum genitoris noſtri dies, quibus nos veſtra beatitudo fidei ſanctæ catholicæ cognouit eſſe ſociatos, credimus generaliter magnum & æternum gaudium habuiſſe: & ideò, venerandi patres, ad hãc vos peragendam congregandos decreuimus ſynodum, vt de omnibus nupèr aduenientibus ad Chriſtũ, ipſi æternas Domino gratias deferatis. Quicquid verò verbis apud ſacerdotiũ veſtrum nobis agendum erat de fide atq; ſpe noſtra, quam gerimus, in hoc tomo conſcripta atq; allegata, noteſcimus. Relegatur ergò in medio veſtrî, & ĩ iudicio ſynodali examinata per omne ſucciduum tempus gloria noſtra, eiuſdem fidei teſtimonio decorata clareſcat. Suſceptus eſt autem ab omnibus DEI ſacerdotibus, offerente rege, ſacroſanctæ fidei tomus, & pronunciante notario clara voce, recenſitus eſt ità:

2 Quanuis Deus omnipotens, pro vtilitatibus populorum, regni nos culmẽ ſubire tribuerit, & moderamen gentium non paucarum regiæ noſtrę curæ commiſerit, meminimus tamen nos mortalium cõditione perſtringi, nec poſſe felicitatem futuræ beatitudinis aliter promereri, niſi nos cultui verę fidei deputemus, & conditori noſtro ſaltẽ cõfeſſione, qua dignus eſt ipſe, placeamus. Pro qua re, quantò ſubditorum gloria regali extollimur, tantò prouidi eſſe debemus in his, quæ ad Deum ſunt, vel noſtram ſpem augere, vel gentibus nobis à Deo creditis conſulere. Cæterùm, quid pro tantis beneficiorũ collationibus omnipotentiæ diuinæ valem⁹ tribuere, quandò omnia ipſius ſint, & bonorum noſtrorum nihil egeat, niſi vt in eum ſic tota deuotione credamus, quemadmodùm per ſcripturas ſacras ſe ipſe intelligi voluit, & credi pręcepit, id eſt, vt confiteamur eſſe patrem, qui genuerit ex ſubſtantia ſua filiũ ſibi & coæqualem & coæternum? Non tamen vt idem ipſe ſit natus & genitor, ſed pſona alius ſit pater, qui genuit, alius ſit filius, qui fuerit generatus, vnius tamen vterq; ſubſtantiæ in diuinitate ſubſiſtat: pater, ex quo ſit filius, ipſe verò ex nullo ſit alio: filius, ꝗ habeat patrem, ſed ſinè initio, & ſinè diminutione, in ea, qua patri coæqualis & coæternus eſt, diuinitate ſubſiſtat. Spiritus ſanctus confitendus à nobis eſt & prædicãdus, à patre & filio procedere, & cũ patre & filio vnius eſſe ſubſtantiæ. Tertiã verò in Trinitate ſpirituſſancti eſſe perſonam, qui tamen communem habeat cum patre & filio diuinitatis eſſentiam. Hæc enim ſancta Trinitas, vnus Deus eſt, pater & filius & ſpirituſſanctus, cuius bonitate omnis licèt bona ſit condita creatura, per aſſumptam tamen à filio humani habitûs formam, à dãnata progenie reformamur ad beatitudinẽ priſtinam. Sed ſicut verę ſalutis indicium eſt, Trinitatem in vnitate, & vnitatẽ in Trinitate ſentire: ità erit conſummata iuſtitia, ſi eandem fidem intra vniuerſalem Eccleſiam teneamus & * apoſtolicam vnitatem, in apoſtolico poſiti fundamento, ſeruemus. Tamen vos, Dei ſacerdotes, meminiſſe oportet, quantis hucuſquè Eccleſia Dei catholica per Hiſpanias aduerſæ partis moleſtijs laborauerit, dum & catholici conſtanter fidei ſuę tenerent ac defenderent veritatem, & hęretici pertinaciori animoſitate propriæ niterentur perfidię: me quoquè, vt re ipſa cõſpicitis, calore fidei accenſum in hoc Dominus excitauit, vt depulſa obſtinatione infidelitatis, & diſcordiæ ſubmoto furore, populũ, qui ſub nomine religionis famulabat errori, ad agnitionem fidei & Eccleſiæ catholicæ conſortium reuocarem. Adeſt enim omis gens Gothorum inclyta, & ferè omium gentium genuina virilitate opinata, quę licèt ſuorũ prauitate doctorum à fide hactenùs vel vnitate Eccleſiæ catholicæ fuerit ſegregata, tota nũc tamen meo aſſenſui concordans, eius Eccleſiæ communioni participatur, quæ diuerſarum gentium multitudinem materno ſinu ſuſcipit, & charitatis vberib⁹ nutrit. De qua, propheta canente, dicitur: Domus mea, domus orationis vocabitur omnibus gẽtibus. Nec enim ſola Gotthorum conuerſio ad cumulum noſtrę mercedis acceſſit, quinimmò & Sueuorum gentis infinita multitudo, quã præſidio cæleſti noſtro regno ſubiecim⁹, alieno licèt vitio in hęreſim deductam, noſtro tamen ad veritatis originem ſtudio reuocauimus. Proindè, ſanctiſſimi patres, has nobiliſſimas gẽtes, quæ Dominicis lucris per nos applicatę ſunt, quaſi ſanctum & placabile ſacrificium, per veſtras manus æterno Deo offero. Erit eñ mihi immarceſcibilis corona vel gaudium in retributione iuſtorum, ſi hi populi, qui noſtra ad vnitatem eccleſiæ ſoleſtia tranſcurrerũt, fundati in eadem & ſtabiliti permaneant. Sicut enim diuino nutu noſtræ curæ fuit, hos populos ad vnitatẽ Chriſti Eccleſiæ pertrahere, ità ſit veſtræ docibilitatis, catholicis eos dogmatibus inſtituere, quò in toto cognitiõe veritatis inſtructi, nouerint ex ſolido errores hæreſis pernicioſę reſpuere, & verę fidei tramitẽ ex charitate retinere, vel catholicę eccleſię communionem deſiderio auidiori amplecti. Cęterùm, ſicut facilè ad veniam perueniſſe cõfido, ꝙ neſcia hucuſquè tam clariſſima errauerit gens, ità grauius eſſe non dubito, ſi agnitam veritatẽ dubio corde teneat, atque à patenti lumine (quod

Pſalm. 15.

* apoſtolica monita

Eſaiæ 56. c
Matth. 21. b
Marci 11. c
Lucæ 19. g

(quod abſit) oculos ſuos auertat. Vndè val-
dè perneceſſarium eſſe perſpexi, veſtram in
vnum conuenire beatitudinem, habens ſen-
Matth.18.c tentiæ Dominicæ fidem, qua dicit: Vbi fue-
rint duo vel tres collecti in nomine meo, ibi
ſum in medio eorum. Credo enim, beatam
ſanctæ Trinitatis diuinitatẽ huic ſancto in-
tereſſe concilio: & ideò, tanquàm ante con-
ſpectum Dei, ità in medio veſtri fidem meã
protuli, conſcius admodùm ſententiæ diui-
Pſalm.39. næ, dicẽtis: Non celaui miſericordiam tuam,
& veritatem tuam à congregatione multa.
Vel apoſtolum Paulum, Timotheo diſcipu-
1.Tim.6.c lo præcipientem, audiui: Certa bonum cer-
tamen fidei, appræhende vitam æternam, in
qua vocatus es, confeſſus bonam confeſſio-
nem coram multis teſtibus. Vera eſt enim re-
demptoris noſtri ex euãgelio ſententia, qua
Matth.10.d Marc.8.d Luc.9.c confitentem ſe coram hominibus, confiteri
dicit coram patre, & negantem ſe eſſe nega-
turum. Expedit enim nobis, id ore profiteri,
quod corde credimus, ſecũdùm cæleſte mã-
Rom.10.d datum, quod dicitur: Corde creditur ad iu-
ſtitiam, ore autem confeſſio fit ad ſalutem.
Proindè, ſicut anathematizo Arriũ cũ omĩ-
bus dogmatibus & cõplicibus ſuis, qui vni-
genitum Dei filium à paterna degenerem aſ-
ſerebat eſſe ſubſtantia, nec à patre genitum,
ſed ex nihilo dicebat eſſe creatum, vel omĩa
concilia malignantium, quę aduersùs ſanctã
ſynodum Nicenam extiterunt: ità in hono-
rem & in laudẽ Dei, fidem ſanctã Niceni ob-
ſeruo concilij, & honoro ea, quę contra eun-
dem, rectæ fidei peſtem, Arrium trecentorũ
decẽ & octo ſancta epiſcopalis ſcripſit ſyn-
odus. Amplector itaque & teneo fidem cen-
tum quinquaginta epiſcoporum Conſtanti-
nopoli congregatorum, quæ Macedonium
ſpiritusſancti ſubſtantiam minorantem, & à
patris & filij vnitate & eſſentia ſegregantem,
iugulo veritatis interemit. Primę quoquè
Epheſinæ ſynodi fidẽ, quæ aduersùs Neſto-
rium, eiusq; doctrinam lata eſt, credo pariter
& honoro. Similiter & Chalcedonenſis con
cilij fidem, quam plenam ſanctitate & erudi-
tione aduersùs Eutychen & Dioſcorũ pro-
tulit, cum omni Eccleſia catholica reueren-
ter ſuſcipio. Omnium quoquè orthodoxo-
rum venerabilium ſacerdotum concilia, quę
ab ipſis ſuprà ſcriptis quatuor ſynodis, fidei
puritate non diſſonant, pari veneratiõe ob-
ſeruo. Properet ergò reuerentia veſtra, fidem
hanc noſtram canonicis applicare monimẽ-
tis, & ab epiſcopis vel religioſis, aut gẽtis no-
ſtræ primoribus ſolerter fidem, quam in Ec-
cleſia catholica crediderunt, audire. Quam
renouatam apicibus, vel eorum ſubſcriptio-
nibus roboratam, futuris olìm temporibus
in teſtimonium Dei, atque hominum reſer-
uate, vt hæ gentes, quas in Dei nomine, regia
poteſtate præcellimus, & quæ deterſo anti-
quo errore per vnctionem ſacroſancti chri-
ſmatis, vel manûs impoſitionem paraclctũ
intra Dei eccleſiã perceperunt ſpiritum, quẽ
vnum & æqualem cum patre & filio confi-
tentes, eiusque dono in ſinu Eccleſiæ ſanctæ
catholicæ collatæ ſunt, ſi eorum aliqui hanc
rectam & ſanctam cõfeſſionem noſtram mi-
nimè credere voluérint, iram Dei cum ana-
themate ęterno percipiant, & de interitu ſuo
fidelibus gaudium, infidelibus ſint in exem-
plum. Huic verò confeſſioni meæ, ſanctas
ſuprà ſcriptorum conciliorum cõſtitutiones
contexui, & teſtimonio diuino tota cordis
ſimplicitate ſubſcripſi.

FIDES NICENI CONCILII.

CRedimus in vnum Deum patrem omĩ-potentem, omnium viſibilium &c. Habetur hæc fides Niceni concilij ſuperiùs in tomo I. ſub numeris 337.396.509.566. 604. Item ſuprà in concilio Chalced. pàgina 104. vt eo totiès antè habito, hic repetito nõ fuerit opùs.

¶ *Symbolum CL. patrum Conſtantinopolitani concilij.*

CRedimus in vnum Deum patrem omĩpotentem, factorem cæli &c. *Hoc ſymbolum in eadem Synodo, itemque Chalcedonẽ habetur.*

¶ *Tractatus Chalcedonenſis concilij.*

SVfficerat quidem ad pleniſſimam pietatis agnitionem, &c. Tractatus iſte concilij Chalcedonẽ habetur ſuprà ſub quadruplici tranſlatione, numero 152.

EGo Reccaredus rex, fidem hanc ſanctã, & veram confeſſionem, quam vnà per totum orbem catholica confitetur Eccleſia, corde retinens, ore affirmans, mea dextera Deo protegente ſubſcripſi. Ego Badda glorioſa regina, hanc fidem, quam credidi & ſuſcepi, manu mea de toto corde ſubſcripſi. Tunc acclamatum eſt in laudibus Dei, & in fauore principis ab vniuerſo concilio: Gloria Deo patri, & filio, & ſpirituiſancto, cui cura eſt pacem & vnitatem Eccleſiæ ſuæ ſanctę catholicæ prouidere. Gloria Domino noſtro IESV Chriſto, qui precio ſanguinis ſui Eccleſiam catholicam ex omnibus gentibus congregauit. Gloria Domino noſtro IESV Chriſto, qui tam illuſtrem gentem vnitati fidei veræ copulauit, & vnum gregem, & vnũ paſtorem inſtituit. Cui à Deo æternum meritum, niſi vero catholico Reccaredo regi? Cui à Deo ęterna corona, niſi vero orthodoxo Reccaredo regi? Cui pſens gloria & ęterna, niſi vero amatori DEI Reccaredo regi? Ipſe nouarum plebium in eccleſia conquiſitor. Ipſe mereatur veraciter Apoſtolicũ meritum, qui apoſtolicum impleuit officiũ. Ipſe ſit Deo & hominibus amabilis, qui tam mirabiliter Deum glorificauit in terris, pręſtãte Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui cum Deo patre viuit & regnat in vnitate ſpiritusſancti, in ſecula ſeculorum.

Item fidei confeſſio Epiſcoporum, presbyterorum, vel primorum Gotthicæ gentis, qui infrà ſubſcripſerunt.

PRæcipiente autem vniuerſo venerabili concilio atque iubente, vnus epiſcoporum catholicorũ, ad epiſcopos & religioſos clericos, vel maiores natù ab hæreſi Arriana cõuerſos, eiuſmodi allocutione exorſus eſt, dicens: Officij noſtri cura, & fideliſſimi ac glorioſiſſimi principis admonitione compellimur, diligẽter à veſtra charitate perquirere vel quid damnetis in hęreſi, aut quid intra Dei ſanctam catholicam credatis Eccleſiam. Nam ſicutì dicente Pſalmiſta didicim⁹, Incipite Domino in cõfeſſione optimum eſt, & veſtræ ſaluti conueniens, palàm confiteri, quod creditis, & ſub auditu vniuerſorũ anathematizare, quod reſpuitis. Tunc prorsùs optimè poteritis euangelicæ atq; apoſtolicæ fidei participes fieri, ſi eàdem fidem catholicam, ex cõfeſſione catholica incipiatis, vel propria ſubſcriptione firmetis: & ſicutì Deo iam de bona conſenſione cogniti eſtis conſcientia, ità & proximis vos fidei ſanctæ adſtipulatione monſtretis. Eo itaq; fiet, vt & vos Chriſti eſſe corporis membra ſignificetis, & noſtra exiguitas nihil dubiũ, nihil infidum vnquàm de veſtra ſuſpicetur fraternitate, dum patuerit vos peſtem Arrianę perfidiæ, cum omnibus dogmatibus, regulis, officijs, communione, codicibus cõdemnare, vt deteſtandæ hæreſeos expoliati contagione, innouati quodammodò, intra Eccleſiam Dei ſplendido habitu veræ fidei clareatis. Pſalm. 146.

Tunc epiſcopi omnes vnà cum clericis ſuis, primoreſq; gentis Gotthicæ, pari conſenſione dixerũt: Licèt hoc, quod paternitas atq; fraternitas veſtra à nobis cupit audire vel fieri, iam olim conuerſionis noſtræ tẽpore egerimus, quãdò ſecuti glorioſiſſimum Dominum noſtrum Reccaredum regem, ad Eccleſiam tranſiuimus, & perfidiã Arrianam cum omnibus ſuperſtitionibus ſuis anathematizauimus, pariterque abiecimus: nunc tamen propter charitatem & deuotionẽ, quam vel Deo, vel Eccleſiæ ſanctæ catholicæ meminimus nos debere, non tantùm hęc eadem quę petitis, promptiſſimè agere properamus, ſed & ſi qua adhuc congrua fidei eſſe perſpicitis, nobis de charitate perſuadete. Nos etenĩ ſemèl rectæ fidei amor in eam deuotionẽ euexit, vt omne, quod nobis veriùs fraternitas veſtra patefecerit, teneamus, & libera fateamur confeſſione. Omnis ergò, qui fidem & communionem ab Arrio venientem, & huc uſquè à nobis retentam, adhuc tenere deſiderat, & de tota cordis intentione non damnat, anathema ſit. Quicunque filium Dei, Dominum Ieſum Chriſtum negauerit à paterna ſubſtãtia ſinè initio genitum, & ęqualẽ patri eſſe vel cõſubſtantialem, anathema ſit. Quicunq; ſpiritumſanctum non credit, aut nõ crediderit, à patre & filio ꝓcedere, eumq; non dixerit coęternũ eſſe patri & filio & coeſſentialem, anathema ſit. Quicunq; in patre & filio & ſpirituſancto, & perſonas non diſtinguit, & vnius diuinitatis ſubſtantiam nõ agnoſcit, anathema ſit. Quicunq; filium Dei, Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, & ſpiritumſanctum, eſſe patre minorem aſſeruerit, & gradibus ſeparauerit, creaturamq; eſſe dixerit, anathema ſit. Quicunque patrem, & filium, & ſpiritumſanctum vnius ſubſtantiæ, omnipotentiæ, & æternitatis eſſe non crediderit, anathema ſit. Quicunq; neſcire filium Dei, quod Deus pater ſciat, dixerit, anathema ſit. Quicunq; initiũ filio Dei, & ſpirituiſancto deputauerit, anathema ſit. Quicunq; filium Dei, ſecundùm diuinitatem ſuam, viſibilem aut paſſibilem auſus fuerit proferre, anathema ſit. Quicunque ſpiritumſanctum, ſicut patrem & filium, verum Deum & omnipotentem eſſe non credit, anathema ſit. Quicunq; alibi fidem & communionem catholicam, prętherquàm in Eccleſia vniuerſali, quę Niceni & Conſtãtinopolitãi, & primi Epheſini & Chalcedonenſis cõcilij decreta tenet, pariter & honorat, anathema ſit. Quicunque patrem & filium & ſpiritumſanctum, honore & gloria & diuinitate ſeparat & diſiungit, anathema ſit. Quicunq; filium Dei, & ſpiritumſanctũ cum patre non crediderit eſſe glorificandũ & honorãdum, anathema ſit. Quicunq; nõ dixerit, Gloria patri, & filio, & ſpirituiſancto, anathema ſit. Quicunq; rebaptizandi ſacrilegum opus, eſſe bonũ credit, aut crediderit, agit, aut egerit, anathema ſit. Quicunq; libellũ deteſtabilem, duodecimo anno *Leobigildi regis, à nobis editum, in quo continetur Romanorum ad Arrianam hęreſim traductio, & in Gloria patri per filium, in ſpirituſancto, & malè à nobis inſtituta cõtinentur, hunc libellum ſi quis pro vero habuerit, anathema ſit in æternum. Quicunq; Ariminẽ concilium ex toto corde non reſpuerit & damnauerit, anathema ſit.

*Leonigildi, vel, Leuuigildi

COnfitemur enim, nos ex hæreſi Arriana toto corde, tota anima, & tota mente noſtra ad Eccleſiam catholicam fuiſſe cõuerſos. Nulli dubium ſit, nos, noſtroſque deceſſores erràſſe in hęreſi Arriana, & fidẽ euãgelicam atq; Apoſtolicam nunc intra Eccleſiam catholicã didiciſſe. Proindè fidem ſanctam, quam religioſiſſimus Dominus noſter patefecit in medio concilij, & manu ſua ſubſcripſit, hanc & nos tenemus, hanc confitemur, pariter & ſuſcipim⁹, hãc in populis prędicare, atque docere promittimus. Hæc eſt vera fides, quam omnis eccleſia, dum per totum mũdum tenet, catholica eſſe creditur & probatur. Cui hæc fides non placet, aut non placuerit, ſit anathema maranatha in aduẽtu Dñi noſtri Ieſu Chriſti. Qui fidẽ ſpernit Niceni concilij, anathema ſit. Qui fidem cõcilij Conſtãtinopolitani centum quinquaginta epiſco- 1. Cor. 16.

epiſcoporum, veram eſſe nõ dixerit, anathema ſit. Qui fidem Epheſinæ ſynodi primę, & Chalcedonenſis non tenet, & ea non delectatur, anathema ſit. Qui concilia omnium orthodoxorum epiſcoporum conſona concilijs, Niceno, Conſtantinopolitano, primo Epheſino, & Chalcedoneñ, non recipit, anathema ſit. Proindè & damnationem hãc perfidiæ communionis Arrianæ, & omniũ conciliorum hæreſem Arrianam fouétium, cum anathemate eorum, manu propria ſubſcripſimus. Conſtitutiones verò ſanctorum conciliorum Niceni, Cõſtãtinopolitani, Epheſini vel Chalcedonenſis, quas gratiſſima aure audiuimus, & cõſenſione noſtra veras eſſe probauim⁹, de toto corde, & de tota anima, & de tota mente noſtra ſubſcripſimus, nihil ad cognitionem veritatis lucidius arbitrantes, quàm quę ſupradictorum conciliorum cõtinent authoritates. De Trinitate autem, & vnitate patris & filij & ſpiritusſancti, nihil his verius, nihil lucidius vnquàm poteſt vel poterit demonſtrari. De myſterio incarnationis vnigeniti filij Dei, pro ſalute humani generis, quo & vera probatur humanę naturæ, ſinè peccati contagione ſuſceptio, & permanentis incorruptæ in eo diuinitatis plenitudo, dum & natura vtraque non deperit, & vna fit ex vtraq; Domini noſtri Ieſu Chriſti perſona, ſatis plenè in his concilijs probatur patefieri veritate, & à nobis credit, omni remota dubitatione. Qui vnquàm hanc fidẽ ſanctam deprauare, corrumpere, mutare ten tauerit, aut ab eadem fide, vel communione catholica (quam nupèr ſumus, Deo miſerante, adepti) egredi, ſeparari vel diſſociari voluerit, ſit Deo & vniuerſo mundo, criminis infidelitatis in æternum obnoxius. Floreat autem Eccleſia ſancta catholica per omnẽ mũdum pacatiſſimè, & emineat doctrina, ſanctitate, & poteſtate. Si qui intra eam fuerint, crediderint, communicauerint, hi audient, ad dexteram patris poſiti: Venite benedicti patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum eſt ab origine mundi. Si qui autem ab ea receſſerint, eiusq; detraxerint fidei, & cõmunionem reſpuerint, hi audient ex ore diuino in die iudicij: Diſcedite à me maledicti, neſcio vos. Ite in ignem æternum, qui paratus eſt diabolo & angelis eius. Sint ergò damnata in cælo & in terra, quęcunq; per hanc catholicam fidem damnãtur: & ſint accepta in cælo & in terra, quæcunque per hanc fidẽ accipiuntur, regnante Domino noſtro Ieſu Chriſto, cui cũ patre & ſpirituſancto eſt gloria in ſecula ſeculorum.

(Matth. 25. c — margin; Ibidem. d — margin)

¶ *Symbolum CCCXVIII patrum Niceni concilij.*

Habetur hęc fides ſuprà Tomo I. in diuerſis locis.

¶ *Symbolum CL. patrum Conſtantinopolitani concilij.*

Hoc ſymbolum in cõcilij memorati loco adnotatur.

¶ *Tractatus fidei Chalcedonenſis concilij.*

SVffecerat quidem ad pleniſſimam pietatis agnitionem & confirmationem, cautiſſimum hoc diuinæ gratiæ ſymbolum &c. vt ſuprà numero ſeu pagina 152.

Anaſtaſius in Chriſti nomine epiſcopus Barchinoneñ, anathematizans hæreſim Arriani dogmatis ſuperiùs damnatam, fidẽ hãc ſanctam catholicã, quam in Eccleſia catholica veniens credidi, manu mea de toto corde ſubſcrip. Murila in Chriſti nomine Amalenſis epiſcopus, anathematizans hæreſim Arriani dogmatis, vt ſuprà. Vuiligiſcus in Chriſti nomine epiſcopus, anathemat. &c. vt ſuprà. Sumnila in Chriſti nomine ciuitatis * Veſenſis epiſcopus, anathemat. &c. vt ſuprà. Cardingus in Chriſti nomine epiſcopus ciuitatis Tudertenſis, anathemat. &c. vt ſuprà. Beccila in Chriſti nomine epiſcopus ciuitatis Lucenſis, anathemat. &c. vt ſuprà. Arbitrus in Chriſti nomine epiſcop⁹ ciuitatis Portugalenſis, anathemat. &c. vt ſuprà. Eruiſcius in Chriſti nomine ciuitatis Dertoſanæ epiſcopus, anathemat. &c. vt ſuprà. Similiter & reliq presbyteri & diacones, ex hęreſi Arriana cõuerſi, ſubſcripſerunt*. Signum Guſſini viri illuſtris proceris. Fonſa vir illuſtriſſim⁹, anathematizans, ſubſcripſi. Afrila vir illuſtriſſ. anathema. ſubſcripſi. Achila vir illuſtris, anathe. ſubſ. * Flaui⁹ vir illuſt. ſubſcripſi. Similiter & omnes ſeniores Gotthorum ſubſcripſerunt. (*In quodã vetuſtiſſimo manuſcripto exemplari presbyterorum & procerum ac virorum illuſtrium permultorum hîc nomina expreſſa habentur.*

(fort. * Egeſ — margin; * Ella — margin)

POſt confeſſionem ergò & ſubſcriptionem omniũ epiſcoporum, & totius gentis Gotthicæ ſeniorum, glorioſiſſimus Dominus noſter Reccaredus rex, pro reparandis ſimul & confirmandis diſciplinæ Eccleſiaſticæ moribus, Dei ſacerdotes taliter affatus eſt, dicens: Regia cura vſque in eum modum protendi debet & dirigi, quem plenam conſtiterit ætatis & ſcientiæ capere rationẽ. Nam ſicut in rebus humanis glorioſiùs eminet poteſtas regia, ità & proſpiciendæ commoditati comprouincialiũ maior debet eſſe & prouidentia. At nunc, beatiſſimi ſacerdotes, non in eis tantummodò rebus diffundimus ſolertiam noſtram, quibus populi ſub noſtro regimine poſiti, pacatiſſimi gubernẽtur & viuant, ſed etiàm in adiutorio Chriſti extendimus nos ad ea, quæ ſunt cęleſtia, cogitare, & quæ populos fideles efficiant, ſatagimus non neſcire. Cæterùm ſi totis nitendum eſt viribus, humanis moribus modum ponere, & inſolentiũ rabiem regia poteſtate refrenare, ſi quieti & paci propagãdę, opem debemus impendere: multo magis eſt adhibenda ſolicitudo, deſiderare & cogitare diuina, inhiare ad ſublimia, & ab errore retractis populis, veritatem eis ſerenæ lucis oſtendere. Sic eñ agit, q multiplici bono ſe à Deo remu-

remunerari confidit. Sic enim agit, qui ſuper id, quod ei committitur, auget, dum illi dicitur: Quicquid ſupererogaueris, ego, cùm rediero, reddam tibi. Ergò, quia iam fidei noſtræ & cóſeſſionis formam plena ſerie veſtra beatitudo recenſuit, ſimulq; & ſacerdotum, noſtrorumq; procerum fides atq; confeſſio ſanctitati veſtræ perpatuit, hoc adhuc neceſſariò ꝓ firmitate catholicæ fidei noſtra Deo ſupplex inſtituere decreuit authoritas, vt ꝓpter roborandam gentis noſtræ nouellã conuerſionem, omnes Hiſpaniarum & Galliciæ eccleſiæ hanc regulam ſeruẽt, vt omni ſacrificij tempore ante communicationem corporis Chriſti & ſanguinis, iuxta Oriẽtalium partium morẽ, vnanimiter clara voce ſacratiſſimum fidei recenſeant ſymbolum, vt primùm populi, quam credulitatem teneãt, fateantur, & ſic corda fide purificata, ad Chriſti corpus & ſanguinem percipiendum exhibeant. Dum enim hæc cóſtitutio fuerit perenniter conſeruata in Dei Eccleſia, & fideliũ ex ſolido corroboratur credulitas, & perfidia infidelium confutata, ad id, quod repetitum ſæpiùs recognoſcit, facilimè inclinatur: nec ſe quiſquam iam de ignorantia fidei excuſabit à culpa, quandò vniuerſorum ore cognoſcit, quid catholica teneat & credat Eccleſia. Omnibus ergò capitulis, quæ adhuc per veſtram ſanctitatem regulis eccleſiaſticis adijcienda ſunt, hoc pro fidei ſanctæ reuerẽtia & firmitate præponite, quod de proferendo ſymbolo noſtra, DEO docente, decreuit ſerenitas. Decæterò autem prohibendis inſolentium moribus, mea vobis conſentiente clementia, ſententijs terminate diſtrictioribus: & firmiore diſciplina, quæ facienda nõ ſunt, prohibete: & ea, quæ fieri debẽt, immobili conſtitutione firmate.

Lucæ 10. f

CAPITVLA EIVSDEM Concilij.

Vt conciliorum ſtatuta, & præſulum Romanorum decreta, cuſtodiantur. 1
Vt in omnibus Eccleſijs die Dominica ſymbolum recitetur. 2
Vt nè quis extra neceſſitatem, rem Eccleſiæ alienet. 3
Vt liceat epiſcopo, vnam ex parochijs baſilicam monaſterium facere. 4
Vt ſacerdotes & Leuitæ, cum vxoribus ſuis non viuant. 5
Vt ſeruus Eccleſiæ, ab Epiſcopo manumiſſus, à patrimonio eccleſiæ nunquàm recedat, & vt liberti aliorum ab Epiſcopo defendantur. 6
Vt ad menſam epiſcopi ſcripturæ diuinæ legantur. 7
Vt clerici de familia fiſci à principe non donentur. 8
Vt eccleſiæ Arrianorum ad catholicum epiſcopum, in cuius diœceſi ſunt, pertineãt. 9
Vt viduis, pro caſtitate violẽtiam nullus inferat, & vt mulier inuita virũ nõ ducat. 10
Vt pœnitens pœnitentiam agat. 11
De his, qui pœnitentiam poſcunt, ſi vir eſt, priùs tõdeatur: ſi fœmina, priùs habitum mutet. 12
Vt clerici, qui ſeculares iudices appetunt, excommunicentur. 13
De Iudæis. 14
Vt ſerui fiſci, qui Eccleſias conſtruunt, eiſdẽ dotem faciant. 15
Vt epiſcopi cum iudicibus, idola deſtruant, & domini, idololatriam ſeruis prohibeant. 16
Vt epiſcopi cum iudicibus, necatores filiorũ acriore diſciplina corripiant. 17
Vt ſemèl in anno ſynodus fiat, & iudices & actores fiſci præſentes ſint. 18
Vt Eccleſia cum rebus eius, ad epiſcopi ordinationem pertineat. 19
Vt epiſcopus angarias vel indictiões, in diœceſi non imponat. 20
Vt non liceat iudicibus, clericos vel ſeruos eccleſiæ, in ſuis angarijs occupare. 21
Vt religioſorum corpora pſallendo tantùm deducantur. 22
Vt in ſanctorum natalicijs * ballimathiæ ꝓhibeantur. 23

DECRETA CONCILII. Capitulum primum.

POſt damnationem hæreſis Arrianæ, & fidei ſanctæ catholicæ expoſitionem, hoc ſanctum pręcepit concilium, vt quia in nonnullis vel hęreſis, vel gentilitatis neceſſitate per Hiſpaniarum eccleſias canonicus prætermiſſus eſt ordo, dum & licẽtia abundaret transgrediendi, & diſciplinæ optio negaretur, dum omnis exceſſus hæreſis foueret patrocinio, & abundantia mali temporis, procùl eſſet diſtrictio diſciplinæ. At nunc pace eccleſiæ Chriſti miſericordia reparata, oẽe, quod priſcorum canonum authoritas prohibet, ſit reſurgente diſciplina inhibitum, & agatur omne, quod pręcepit fieri. Permaneant in ſuo vigore cóciliorum omniũ conſtituta, ſimul & ſynodicæ ſanctorum pręſulum Romanorum epiſtolæ. Nullus deincèps ad promerendos honores eccleſiaſticos contra canonum ſtatuta adſpiret indignus. Nihil ex hoc fiat, quod ſancti patres, ſpiritu Dei pleni, ſanxerunt, debere non fieri. Et qui præſumpſerint, ſeueritate priorum canonum diſtringantur.

2 Pro reuerentia ſanctiſſimæ fidei, & propter corroborandas hominũ inualidas mentes, conſultu pijſſimi & glorioſiſſimi Reccaredi regis cõſtituit ſynodus, vt per omnes eccleſias Hiſpanię & Galliciæ ſecundùm formam Orientaliũ eccleſiarum, concilij Conſtantinopolitani, hoc eſt, centũ quinquaginta epiſcoporum ſymbolum fieri recitetur: & priuſquàm Dominica dicatꝰ oratio, voce clara populo prædicetur, quò & fides vera maniſeſtum teſtimonium habeat, & ad Chriſti

corpus & ſanguinem prælibandum, pectora populorū fide purificata accedant.

Agathenſis cōc. cap. 49. 3 Hęc ſancta ſynodus nulli epiſcoporum licētiam tribuit, res alienare eccleſię, quoniam & antiquioribus canonibus hoc prohibetur. Si quid verò, quod vtilitatem nō grauet eccleſiæ, pro ſuffragio monachorum, vel eccleſiarum ad ſuam parochiam pertinentium, dederint, firmum maneat. Peregrinorū, vel clericorum, & egenorum neceſſitati, ſaluo iure eccleſiæ, præſtare permittuntur pro tempore, quæ potuerint.

12. q. 2. Si epiſcopus. 4 Si epiſcopus vnam de parochianis eccleſijs ſuis monaſteriū dicare voluerit, vt in ea monachorum regulariter cōgregatio viuat, hoc de cōſenſu concilij ſui habeat licentiam faciendi. Qui etiàm, ſi de rebus eccleſiæ pro eorum ſubſtantia aliquid, quod detrimentum eccleſiæ non exhibeat, eidem loco donauerit, ſit ſtabile. Rei enim bonæ ſtatuēdæ, ſanctum concilium dat conſenſum.

5 Compertum eſt à ſancto concilio, epiſcopos, presbyteros, & diaconos veniētes ex hæreſi, carnali adhuc deſiderio vxoribus copulari. Nè ergò decęterò hoc fiat, pręcipitur, quod & canonibus prioribus terminatur, vt nō liceat eis viuere libidinoſa ſocietate, ſed manente inter eos fide coniugali, communē vtilitatem habeant, & non ſub vno conclaui maneant. Vel certè, ſi ſuffragatur virtus, in alia domo ſuam vxorem faciat habitare, vt caſtitas apud Deum & apud homines habeat teſtimonium bonum. Si quis verò poſt hanc cōuentionem obſcœnè cum vxore elegerit viuere, vt lector habeatur. Qui verò ſemper ſub canone eccleſiaſtico iacuerunt, ſi contra veterum imperata in ſuis cellulis mulierum, quæ infamiæ ſuſpicionem poſſunt generare, conſortium habuerint: illi canonicè quidem diſtringātur, mulieres verò ab epiſcopis venundentur, & preciū ipſum pauperibus erogetur.

12. q. 2. De libertis autē 6 De libertis autem id Dei præcipiunt ſacerdotes, vt ſi qui ab epiſcopis facti ſunt, ſecundùm modū, quo canones antiqui dant licentiā, ſint liberi: & tamen à patrocinio eccleſiæ, tam ipſi, quàm ab eis progeniti, non recedant. Ab alijs quoquè libertati traditi, & eccleſijs cōmendati, patrocinio epiſcopi colligantur: & nè cuiquam donētur, à principe hoc epiſcopus poſtulet.

Diſ. 44. Pro reuerentia 7 Pro reuerentia Dei & ſacerdotum, id vniuerſa ſancta conſtituit ſynodus, vt quia ſolēt crebrò menſis ocioſę fabulæ interponi, in omni ſacerdotali conuiuio lectio ſcripturarum diuinarū miſceatur. Per hoc enim & animæ ędificantur ad bonū, & fabulę non neceſſariæ prohibentur.

8 Iubente autem atq; cōſentiente domino Reccaredo rege, id præcepit ſacerdotale concilium, vt clericos ex familia fiſci nullus audeat à principe donatos expetere: ſed tradito capitis ſui tributo, eccleſię Dei, cui ſunt alligati, vſque dum viuunt, regulariter adminiſtrent.

9 Decreto huius cōcilij hoc ſtatuitur, vt eccleſiæ, quæ fuerunt in hæreſi Arriana, nūc autem ſunt catholicæ: ad eos epiſcopos cum ſuis rebus pertineāt, ad quos parochiæ ipſæ, in quibus ipſæ eccleſiæ fundatæ ſunt, pertinere videntur.

10 Pro conſultu caſtitatis, quod maximè hortamento cōcilij proficere debeat, annuente glorioſo domino noſtro Reccaredo rege, hoc ſanctum affirmat concilium, vt de viduis, quibus placuerit tenere caſtitatem, nulla vidua ad nuptias iterādas venire cogatur. Quòd ſi priuſquàm profiteantur cōtinentiam, nubere elegerint, illis nubant, quos propria voluntate voluerint habere maritos. Similis cōditio & de virginibus habeatur: nec citra voluntatem parentum vel ſuam, maritos cogantur accipere. Si quis verò propoſitum caſtitatis viduæ vel virginis impedierit, à ſancta communiōe, & à liminibus eccleſiæ habeatur extraneus. 32. q. 2. Hoc ſanctū cōſir.

11 Quoniam comperimus, per quaſdam Hiſpaniarum eccleſias, nō ſecundùm canonem, ſed fœdiſſimè, ꝓ ſuis peccatis homines agere pœnitētiam, vt quotiès peccare libuerit, totiès à presbyteris ſe recōciliari expoſtulent: & ideò, pro coërcenda tam execrabili præſumptione, id à ſancto concilio iubetur, vt ſecūdùm formam canonum antiquorum detur pœnitētia, hoc eſt, vt priùs eum, quem ſui pœnitet facti, à communione ſuſpenſum, faciat inter reliquos pœnitētes ad manûs impoſitionem crebrò recurrere. Expleto autē ſatisfactionis tēpore, ſicuti ſacerdotalis contemplatio probauerit, eum communioni reſtituat. Hi verò qui ad propria vitia, vel infra pœnitentię tempus, vel poſt reconciliationē relabūtur, ſecundùm priorum canonum ſeueritatem damnentur.

12 Quicunque ab epiſcopo vel presbytero, ſanus vel infirmus, pœnitētiam poſtulat, id ante omnia epiſcopus obſeruet & presbyter, vt ſi vir eſt, ſiue ſanus, ſiue infirmus, priùs eum tondeat, & ſic pœnitentiam ei tradat. Si verò mulier fuerit, non accipiat pœnitentiā, niſi priùs mutauerit habitum. Sæpiùs enim laicis tribuendo, dum ſe pœnitentiam agere promittunt, ad lamentanda rursùs facinora poſt acceptam pœnitentiam relabuntur.

13 Diuturna indiſciplinatio & licentiæ inolita præſumptio vſqueadeò illicitis auſibus aditum patefecit, vt clerici conclericos ſuos, relicto pōtifice ſuo, ad iudicia publica pertrahant. Proindè ſtatuimus hoc decęterò non præſumi. Si quis hoc præſumpſerit facere, & cauſam perdat, & à communione efficiatur extraneus. 11. q. 1. Inoliſ. ta pſumptio

14 Suggerente cōcilio, id glorioſiſſimus dominus noſter canonibus inſerendū præcepit, vt Iudæis non liceat Chriſtianas habere vxores, vel concubinas, neq; mancipium Chri-

Chriſtianum in vſus proprios cóparare: ſed & filios, qui ex tali cóiugio nati ſunt, aſſumédos eſſe ad baptiſmum. Nulla officia publica eos opùs eſt agere, per quæ eis occaſio tribuatur, Chriſtianis pœnam inferre. Si qui verò Chriſtiani ab eis Iudaiſmi ritu ſunt maculati, vel etiàm circunciſi, non reddito precio, ad libertatem & religionem redeant Chriſtianam.

Diſ.54. Nulla officia pu.

15 Si qui ex ſeruis fiſcalibus fortaſsè eccleſias cóſtruxerint, eaſq́; de ſua paupertate ditauerint, hoc procuret epiſcopus prece ſua authoritate glorioſi principis confirmari.

16 Quoniam penè per omnem Hiſpaniã ſiue Galliciam, idololatriæ ſacrilegium inoleuit, hoc cum conſenſu glorioſiſſimi principis ſancta ſynodus ordinauit, vt omnis ſacerdos in loco ſuo, vnà cum iudice territorij ſacrilegium memoratũ ſtudioſè perquirat, & exterminare inuentũ non differat. Omnes verò qui ad talem errorem concurrunt, ſaluo diſcrimine animæ, qua poterũt animaduerſione, coërceant. Quod ſi neglexerint, ſciant ſe vtriq; excommunicationis periculũ eſſe ſubituros. Si qui verò domini extirpare hoc malum de poſſeſſione ſua neglexerint, & familiæ prohibere noluerint, ab epiſcopo & ipſi à communione pellantur.

17 Cùm multæ querelæ ad aures ſancti concilij deferrentur, inter cætera tantæ crudelitatis opus eſt nunciatum, quantum conſedentium aures ſacerdotum ferre non poſſent, vt in quibuſdam Hiſpaniæ partibus filios ſuos parentes interimant, fornicationis auidi, neſcij pietatis, quibus ſi tædium eſt, filios numeroſiùs augere, priùs ſeipſos debent caſtigare à fornicatione. Nam dum cauſa ꝓpagandæ prolis ſortiuntur coniugia, & parricidio & fornicationi tenẽtur obnoxij, qui fœtus necando proprios, docent, ſe non pro filijs, ſed pro libidine ſociari. Proindè tantũ nefas ad cognitionem glorioſiſſimi domini noſtri Reccaredi regis perlatũ eſt, cuius gloria dignata eſt iudicibus earundem partium imperare, vt hoc horrendum facinus diligẽter cum ſacerdote perquirant, & adhibita ſeueritate prohibeãt. Ergò & ſacerdotes ipſorum locorum hæc ſancta ſynodus dolentiùs conuenit, vt idem ſcelus cum iudice curioſiùs quærant, & ſinè capitali vindicta, acriori diſciplina prohibeant.

18 Præcepit hæc ſancta & vniuerſalis ſynodus, vt ſtante priorum authoritate canonũ, quæ bis in anno pręcepit congregari concilia, conſulta itineris longitudine, & paupertate eccleſiarum Hiſpaniæ, ſemèl in anno in loco quem metropolitanus elegerit, epiſcopi congregentur: iudices verò locorum, aut actores fiſcalium patrimoniorum, ex decreto domini noſtri Reccaredi regis ſimul cum ſacerdotali concilio, autumnali tempore die Kalendarum Nouembrium in vnum conueniant, vt diſcant, quàm piè & iuſtè cum populis agere debeant, nec in angarijs, aut in operationibus ſuperfluis, ſiue priuatũ onerent, ſiue fiſcalem grauent. Sint etenim proſpectores epiſcopi ſecundùm regiam admonitioné, qualiter iudices cum populis agant, vt ipſos præmonitos corrigant, aut inſolentias eorum, principum auribus innoteſcant. Quòd ſi correptos emendare nequiuerint, & ab eccleſia, & à communione ſuſpendant. A ſacerdote verò & ſenioribus deliberetur, quid per prouincias in ſuo detrimento præſtare debeant iudices, ſi ad concilium nó venerint. Conciliũ verò non ſoluatur, niſi priùs locum elegerint, quò ſuccedente tempore iterùm ad concilium veniatur, vt iam nó neceſsè habeat metropolitanus epiſcopus pro cógregãdo cócilio literas deſtinare, ſi in priore cócilio tẽpus oĩbus denuncieť & locus.

19 Multi contra canonum conſtituta eccleſias quas ædificauerint, poſtulant conſecrari, vt dotem, quam eidem eccleſię contulerunt, cenſeant, ad epiſcopi ordinationem non pertinere. Quod factum & in pręteritũ diſplicet, & in futuro prohibetur: ſed omnia ſecundùm cóſtitutionem antiquam, ad epiſcopi ordinationem & poteſtaté pertineant.

10.q.1. Sic quidã con. Et in decr. Iuo. lib. 2.

20 Multorum querela hanc conſtitutionem exegit, quia cognouim⁹, epiſcopos per parochias ſuas non ſacerdotaliter, ſed crudeliter deſęuire: & dum ſcriptũ ſit, forma eſtote gregi, neq; vt dominantes in clero, exactiones diœceſi ſuæ vel damna infligãt: ideoq; excepto, quòd veterum conſtitutiones à parochijs habere iubent epiſcopos, alia quæ hucuſquè pręſumpta ſunt, denegentur, hoc eſt, neq; in angarijs presbyteri aut diacones, neque in aliquibus fatigẽtur indictionibus, nè videamur in Eccleſia Dei exactores potiùs, quàm Dei pontifices nominari. Hi verò clerici tam locales, quàm diœceſani, qui ſe ab epiſcopo grauari cognouerint, querelas ſuas ad metropolitanum deferre non differant, & metropolitanus nó moretur eiuſmodi pręſumptiones coërcere.

10.q.3. quia cognouim⁹

1. Petr. 5. a

21 Quoniam cognouimus in multis ciuitatibus Eccleſiarum ſeruos, & epiſcoporũ vel omium clericorum, à iudicibus vel actoribus publicis in diuerſis angarijs fatigari: omne concilium à pietate glorioſiſſimi domini noſtri popoſcit, vt tales deincèps auſus inhibeat, ſed ſerui ſupraſcriptorum officiorum, in eorum vſibus vel eccleſiæ laborent. Si quis verò iudicum aut actorum, clericum aut ſeruum clerici vel eccleſiæ, in publicis ac priuatis negocijs occupare voluerit, à communione eccleſiaſtica (cui impedimentũ facit) efficiatur extraneus.

12.q.2. eccleſiarũ ſeruos

22 Religioſorum omnium corpora, qui diuina vocatione ab hac vita recedunt, cum pſalmis tantummodò, & pſallentium vocib⁹ debere ad ſepulcra deferri. Nam funebre carmen, quod vulgò defunctis cantari ſolet, vel in pectoribus ſe aut proximos aut familias

13.q.2. Qui diuina vocat.

lias cædere, omninò prohibemus. Sufficiat autem, quòd in ſpe reſurrectionis, Chriſtianorum corporibus famulatus diuinorũ impenditur canticorũ. Prohibet enĩ nos Apoſtolus noſtros lugere defunctos, dicens: De dormientibus autem nolo vos contriſtari, ſicut & cæteri, qui ſpem non habent. Et Dominus non fleuit Lazarum mortuum, ſed ad vitæ huius plorauit ærumnas reſuſcitandũ. Si enim poteſt hoc epiſcopus omnes Chriſtianos prohibere, agere non moretur: à religioſis tamẽ omninò aliter fieri non debere, cenſemus. Sic enim Chriſtianorum per oẽm mundum humari oportet corpora defunctorum.

1. Theſſ. 4. c

Iohan. 11. c

De cõſ. diſt. 3. Irreligioſa cõſuetudo eſt.

23 Exterminanda omninò eſt irreligioſa cõſuetudo, quam vulgus per ſanctorum ſolennitates agere cõſueuit. Populi, qui debẽt officia diuina attendere, ſaltationibus & turpibus inuigilant canticis, non ſolùm ſibi nocentes, ſed & religioſorum officijs. Hoc etenim vt ab omni Hiſpania depellatur, ſacerdotum & iudicum à cõcilio ſancto curæ cõmittitur.

EDICTVM REGIS DE CONfirmatione concilij.

GLorioſiſſimꝰ dominus Reccaredꝰ rex, vniuerſis ſub regimine noſtrę poteſtatis conſiſtentibus. Amatores nos ſui diuina faciens veritas, noſtris principaliter ſenſibus inſpirauit, vt cauſa inſtaurãdæ fidei ac diſciplinę eccleſiaſticę, epiſcopos omnes Hiſpaniæ noſtro præſentari culmini iuberemus. Pręcedente autem diligenti & cauta deliberatione, ſiue quę ad fidẽ cõueniunt, ſeu quæ ad morum correctionem reſpiciunt, ſenſûs maturitate & intelligentię grauitate conſtãt eſſe digeſta. Noſtra proindè authoritas id omnibus, ad regnum noſtrum pertinẽtibus iubet, vt ſi qua definita ſunt in hoc ſancto cõcilio, habito in vrbe Toletana anno regni noſtri feliciter quarto, nulli contemnere liceat, nullus præterire præſumat. Capitula enĩ, quæ noſtris ſenſibus placita, & diſciplinæ congrua, à præſenti conſcripta ſunt ſynodo, in omni authoritate, ſiue clericorũ, ſiue quorumcunque omnium, obſeruentur & maneant: id eſt, De obſeruatione priorum canonum: De ſymbolo proferendo à populis in eccleſia: De epiſcopis, vt eis non liceat rem alienare eccleſiæ: Vt epiſcopo liceat, vnam de parochianis eccleſijs monaſteriũ facere: Vt epiſcopis & presbyteris & diaconibus, ex hæreſi conuerſis, iam non liceat miſceri vxoribus: vel quòd hi, qui ſemper catholici fuerint, in cellulis ſuis cum mulieribus extraneis non morentur: Quòd liberti ab epiſcopis vel ab alijs facti, & eccleſijs commẽdati, permanere debeant liberi: Quòd lectio in omnibus ſacerdotalibus mẽſis legi debeat: Quòd clericos ex familijs fiſci noſtri, nullꝰ vnquàm à rege poſtulet: & qui acceperit, irrita talis donatio maneat: De eccleſijs ab hęreſi trãſlatis, vt ad epiſcopos, in quorũ ſunt parochijs, pertineant: De viduis, quòd, quæ voluerint, continentiam teneant: & quæ nubere elegerint, quibus voluerint, nubant: ęquè de virginibus: Quòd pœnitẽtes, ſecũdùm modum canonum antiquorum, debeant agere pœnitentiam: Quòd qui voluerint agere pœnitẽtiam, priùs tondeantur, aut habitum mutẽt: Quòd nõ liceat Iudæis, de Chriſtianis ducere vxores vel concubinas, ſiue cõparare mancipia Chriſtiana: & iudaizare non liceat, vel publica officia peragere: Quòd manere debeat firmum, ſi ſerui fiſci noſtri eccleſias fecerint, eaſq́; de peculio ſuo dotauerint: Quòd idololatriæ cultura, à ſacerdotibus vel iudicibus exquirẽda ſit atq; exterminãda. Quòd qui filios ſuos necauerint, à ſacerdotibus vel iudicibus diſtringantur: Quòd ſemèl in anno ad concilium ſacerdotes, & iudices atque actores patrimonij noſtri debeant conuenire: Quòd eccleſiarum omnium cauſa, ad epiſcopi ordinationem pertinere debeat: Quòd ſacerdotes moderanter agere debeãt per parochias: Quòd ſerui eccleſiæ ſiue clericorũ, nõ debeãt à noſtris actoribus in angaria aliqua fatigari: Quòd religioſorum corpora, cum hymnis & canticis tãtùm deferẽda ſint ad ſepulcra: Quòd *ballimathiæ & turpia cãtica prohibenda ſunt à ſanctorum ſolennijs. Has omnes cõſtitutiones eccleſiaſticas, quas ſummatìm breuiterque perſtrinximus, ſicut pleniùs in canone continentur, manere perenni ſtabilitate ſancimus. Si quis ergò clericus aut laicus, harum ſanctionum obediens eſſe noluerit, ſi epiſcopus, presbyter, diaconꝰ aut clericus fuerit, ab omni concilio excommunicationi ſubiaceat: ſi verò laicus fuerit, & honeſtioris loci perſona eſt, medietatem facultatum ſuarum amittat, fiſci iuribus profuturã: ſi verò minoris loci perſona eſt, amiſſione rerum ſuarum mulctatus, in exiliũ deputetur. Flauius Reccaredus rex hãc deliberationem, quã cum ſancta definiuimus ſynodo, cõfirmans, ſubſcripſi. Mauſona in Chriſti nomine eccleſię catholicę Emeritẽſis metropolitanus epiſcopus ꝓuinciæ Luſitaniæ, his conſtitutionibus, quibus in vrbe Toletana interfui, manu mea ſubſcripſi. Euphemius in Chriſti nomine eccleſiæ catholicæ Toletanæ metropolitanę epiſcopus, pro. *capitaneis conſtitutionibus quibus in vrbe Toletana interfui, annuens ſubſcr. *Nigetius in Chriſti nomine Narbonen. metropolit. epiſcopus Gallię prouincię, his cõſtitutionibus quibus in vrbe Toletana interfui, annuens ſubſcripſi. Pantardus in Chriſti nomine eccleſiæ catholicæ Bracarenſis metropolitanæ Galliciæ prouinciæ epiſcopus, his conſtitutionibus, quibus in vrbe Toletana interfui, annuens, tam pro me, quàm pro fratre meo Nitigiſio epiſcopo ciuitatis Lucenſis, ſubſc. Vngas in Chriſti nomine Barcinoneñ eccle-

for. *capitulis

ſiæ epiſcopus, his cõſtitutionib⁹ quibus in-
terfui, annuẽs ſubſcripſi. * Andoni⁹ in Chri-
ſti nomine eccleſiæ Oretanæ epiſcopus, his
conſtit. quibus interfui, annuens ſubſcr. Se-
datus in Chriſti nomine Beterrenſis eccleſię
epiſcopus, ſubſ. Palmatius in Chriſti nomine
for. *Muttoſa eccleſiæ Paceñ epiſcopus, ſubſcripſi. * Mut-
toſe Tabetanæ eccleſiæ epiſcopus, ſubſ. Ste-
phanus Tarraconeñ eccleſiæ epiſ. ſubſ. Pau-
lus Olyſipponeñ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcr.
*Agrageñ Ioannes * Agabreñ eccleſiæ epiſcopus, ſubſ.
Polybius Ilerdenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſ.
Proculus Segobrieñ eccleſiæ epiſcop⁹, ſubſc.
Simplicius Cæſaraugustanæ eccleſiæ epiſco-
pus, ſubſcripſi. Agapius Cordubenſis eccle-
ſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Petrus Ergauiceñ
Celtiberiæ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcr. Vuili-
giſcus eccleſiæ Valentinæ epiſcopus, ſubſcr.
Sinula Viſeñ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi.
Aquilinus Auſoneñ eccleſiæ epiſcopus, ſub-
ſcripſi. Sergius Carcaſſoneñ eccleſiæ epiſco-
pus, ſubſcripſi. Eleutherius Salamanticeñ ec-
cleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Iulianus Braca-
reñ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Fruiſtus
Dertuſanæ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcr. Theo-
dorus Baſtitanæ eccleſię epiſcopus, ſubſcrip.
Beccila Lucenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcri-
pſi. Gardingus Tudenſis eccleſię epiſcopus,
*Arruitus ſubſcripſi. * Argiouitrus Portugalenſis ec-
cleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Tonantius Pa-
lentinẽſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Cel-
ſinus Valẽtinæ eccleſię epiſcopus, ſubſcripſi.
Protogenes Segontinæ eccleſiæ epiſcopus,
ſubſcripſi. Alitius Gerundenſis eccleſię epi-
ſcopus, ſubſcripſi. Thalaſſius Arcobricenſis
eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Laqntus Cau-
rienſis eccleſię epiſcopus, ſubſcripſi. Seruan-
dus diaconus eccleſiæ Aſtigitanæ, agens vi-
cem domini mei Pegaſij epiſcopi, ſubſcripſi.

Ioannes in Chriſti nomine eccleſiæ Mente-
ſanæ epiſcopus, ſubſc. Petrus Oſſonobenſis
eccleſiæ epiſcopus, ſubſcr. Gabinius Oſcen-
ſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. Neufilata
* Adeñ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcrip. Sophro- * Abdianeñ
nius Egarẽſis eccleſię epiſcopus, ſubſ. Bene-
natus Elnenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſ. Ioã-
nes Dumienſis * monaſterij epiſcopus, ſubſ. for. *eccleſię
Ernaricus * Labrionenſis eccl. epiſcop. ſubſ. *Liboreñ
* Arterius Auzenſis eccl. epiſc. ſubſ. Stepha- vel, Lactoreñ
nus Eliberitanæ ecclef. epiſcopus, ſubſ. Sim-
plicius Vrgellenſis eccleſię epiſcopus, ſubſc. *Litorius
Ioannes * Vellenſis eccl. epiſcopus, ſubſ. Phi- * Venneñ
lippus Lamecenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſc.
Dominicus Irienſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſ.
Baſilius Ilipenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcr.
Eulalius Italiceñ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcr.
Murila in Chriſti nomine Valentinæ eccleſ.
epiſcopus, his cõſtitutionibus quibus inter-
fui, annuens ſubſ. Petrus * Illiberitanæ eccl. *abderitanę
epiſcopus, ſubſ. Petrus Segobienſis eccl. epiſ.
ſubſc. * Nibridius Agathenſis eccleſię epiſc. * Gidridius
ſubſ. Lilliolus Pampilonẽſis eccleſię epiſco-
pus, ſubſcripſi. Theodorus Caſtulonenſis
eccleſię epiſcopus, ſubſcripſi. Mummius Cá-
laguritanæ eccleſię epiſcop⁹, ſubſcripſi. Poſ-
ſidonius Eminienſis eccleſię epiſcopus, ſub-
ſcripſi. Agrippinus Lotonenſis eccleſiæ epi-
ſcopus, ſubſcripſi. Gananus archipresbyter
Emeritanæ eccleſiæ, agẽs vicem domini mei
Fructuoſi epiſcopi, ſubſcripſi. Ildimirus ar-
chipresbyter Aurienſis eccleſię, agens vicem
domini mei Pegaſij epiſcopi, ſubſcripſi. Ge-
neſius in Chriſti nomine archidiaconus ec-
cleſiæ Magaloneñ, vicem agens domini mei
Poëti epiſcopi, ſubſcripſi. Valerianus archi-
diaconus eccleſię Memauſeñ, agens vicẽ do-
mini mei Pelagij epiſc. ſubſ. * Velatus Tucci- * Celatus
tanæ eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi.

CONCILIVM LVGDV-NENSE PRIMVM. EST PROVINCIALE.

SYNODVS HABITA *IN CIVITATE LVGDVNENſi, Anno 6. regni glorioſiſſimi Guntramni regis, Indictione tertia.*

CVm in nomine Domini in Lugdunenſi vrbe ad ſynodale Conciliũ veniſſemus, tam pro renouandis ſanctorum patrum inſtitutis, quæ præſentis tẽporis neceſſariò fecit opportunitas iterari, quàm his, quæ aſſurgentibus vndecunquè querelarum materijs, recentis definitionis ordo popoſcit inſtitui: tractantes quid ſaluti populi vtilius competeret, vel quid eccleſiaſticus ordo ſalubriter obſeruaret.

1 Primo in loco vnitatem ſacerdotum, quam & Dominus diligit, & ſcriptura commendat, & cócordia charitatis expoſcit, cóuenit ab omnibus cuſtodiri: ità vt in omni tractatu vel definitione, vno ſpiritu, vna ſententia, ſacerdotum conſtantia perſeueret. Et ſi quid inter fratres, id eſt, coepiſcopos noſtros, contentionis ortum fuerit, ſi de vna prouincia ſunt, metropolitani cum comprouincialibus ſuis iudicio ſint contenti. Si verò diuerſæ prouinciæ duo fuerint ſacerdotes, inter quos aliqua diſceptatio oriatur, conuenientibus in vnum metropolitanis ipſorum, omis eorum actio illorum iudicio terminetur: ità vt ſi vnus ex epiſcopis ab alio epiſcopo, aut à quacunque perſona iniquè fuerit aggrauatus, communi fratrum ſtudio cum Dei ſolatio defenſetur. Quòd ſi quis ſe ab hac conditione quacunq; calliditate ſub-

traxerit, tribus menſibus ſe à charitate fratrũ nouerit eſſe ſequeſtratum.

2 Secundo loco, quia multæ tergiuerſationes infidelium, eccleſiam quærunt collatis priuare donarijs, id conuenit inuiolabiliter obſeruari, vt teſtaměta, quę epiſcopi, presbyteri, ſeu inferioris ordinis clerici, vel donationes, aut quæcunque inſtrumenta propria voluntate confecerint, quibus aliquid eccleſiæ, aut quibuſcunque conferre videantur, omni ſtabilitate ſubſiſtant: id ſpecialiter ſtatuentes, vt etiamſi quorumcunque religioſorum voluntas aut neceſſitate aut ſimplicitate aliquid à legum ſecularium ordine viſa fuerit diſcrepare, voluntas tamen defunctorum debeat incóculſa manere, & in omibus, Deo propicio, cuſtodiri. De quibus rebus ſi quis animæ ſuæ contemptor aliquid alienare præſumpſerit, vſque ad emendationis ſuæ, vel reſtitutionis rei ablatæ tempus, à conſortio eccleſiaſtico, vel omnium Chriſtianorum conuiuio habeatur alienus.

3 Et quia peccatis facientibus, multi in perniciem animæ ſuæ ità conati ſunt, aut conantur aſſurgere, vt animas longa temporis quiete, ſinè vlla ſtatûs ſui competitione viuětes, nunc improba proditione atque traditione aut captiuauerint, aut captiuare conentur, ſi iuxta præceptum domini regis emědare diſtulerint, quouſquè hos, quos abduxerunt, in loco, in quo longum tempus quietè vixerunt, reſtaurare debeant, Eccleſię communione priuentur.

11.q.3. Si qs à proprio. 4 Illud etiàm, quod ſancti patres ſalubriter ordinârunt, placuit itrrari, vt ſi quicunq; epiſcopus pro reatu aliquo quenquam à cómunione ſuſpenderit, apud omnes ſacerdotes eatenùs à communione habeatur alienus vſquequò eius iudicio debeat recipi, à quo meruerat pro reatu ſuo à charitate eccleſiaſtica ſequeſtrari.

5 Et quia multa ſunt Eccleſiæ membra, quæ diuerſo genere pro vitæ ſuæ qualitate vel diſcretione ſacerdotali, aut oblectari cóuenit, aut diſtringi, illud cenſuimus ſtatuendum, vt quaſcunque munificentias clericis aut ſeruientibus, ſiue de rebus Eccleſiæ in vſum, aut de proprijs in proprietatem pręcedentes dederint ſacerdotes, ſubſequětes pótifices nullatenùs auferre præſumát: Si quid tamen culpæ extiterit, pro qualitate perſonarum, vel regula canonum pręcedětium, in perſona habeatur, nó in facultate diſtrictio.

6 Placuit etiàm vniuerſis fratribus, vt in prima hebdomada noni menſis, hoc eſt, ante diem Dominicam, quæ prima in ipſo menſe illuxerit, litaniæ, ſicut ante aſſcenſionem Domini ſancti patres fieri decreuerunt, deincèps ab omibus eccleſijs ſeu parochijs celebrentur.

SVBSCRIPTIONES EPISCOPORVM.

Philippus in Chriſti nomine epiſcop⁹ eccleſiæ Viennenſis, conſtitutionibus noſtris ſubſcripſi. Niceti⁹ in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Lugduneñ, cóſtitutionibus noſtris ſubſcripſi. Agricola in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Cabiloneñ, conſtitutionibus noſtris ſubſcripſi. Vincentius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Beliſenſis, cóſtitutionibus noſtris ſubſcripſi. Siagrius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Heduorum, conſtitutionibus noſtris ſubſcr. Aeoladius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſ. Niuerneñ ſubſcripſi. Salonius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Genaueñ, ſubſcripſi. Cęlodonius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Mateſceñ, ſubſcripſi. Valeſius presbyter, directus à domino meo Siagrio epiſcopo eccleſiæ Gratianopolitanæ, ſubſcr. Vincentius presbyter, directus à domino meo Lucretio epiſcopo eccleſiæ Dienſis, ſubſcr. Euſebius presbyter, directus à domino meo Victore epiſcopo eccleſię Tricaſſinorũ, ſubſ. Piolus presbyter, direct⁹ à domino meo Tetreco epiſcopo eccleſiæ Lingonicę, ſubſcripſi. Cæſarius presbyter directus à dño meo Tetradio epiſcopo eccleſiæ Viſonceñ, ſubſ. Aſtemius diaconus, directus à domino meo Maximo epiſcopo eccleſiæ Valentinæ, ſubſcripſi.

MATISCONENSE

CONCILIVM PRIMVM, CIRCA TEMPORA PELAGIJ ſecundi Papæ. Eſt prouinciale.

Matiſconenſis vrbis nec Strabo, nec Plinius, nec Ptolemæus, nec Mela expreſſè meminerunt. Antoninus tamen in ſuo Itinerario videtur Matiſconam Galliæ Ciſalpinæ ciuitatem conſtituere, non longè à Ticino diſtantem.

Capitulum primum.

CVM ex euocatione glorioſiſſimi domini Guntramni regis, tam ꝑ cauſis publicis, quàm pro neceſſitatibus pauperum in vrbe Matiſcenſi, noſtra mediocritas conueniſſet, Primo in loco nobis viſum eſt, vt in nomine Domini non tam noua, quàm priſca patrum inſtituta ſancientes, idipſum conſtituamus, quod titulis præſentibus in canonibus legitur inſertum. Ideoque definitum eſt, vt epiſcopi, vel presbyteri atque diaconi, ità ſanctę cóſcientię luce reſplendeant, vt effugiant improbitaté actuũ, maledicorum obloquia, ac teſtimoniũ in ſe diuinum implere cótendant, quod Dñs ait: Sic luceat lux veſtra corã hominib⁹, vt videát veſtra opera bona, & magnificent Matth.5.b

gnificent patrem veſtrum, qui eſt in cęlis. Igitur authoritate canonica, atque manſura in æuum cōſtitutione ſancimus, vt fugiatur ab his extranearum mulierum culpanda libertas, & tantùm cum auia, matre, ſorore, vel nepte, ſi neceſſitas fuerit, habitent.

2 Vt nullus epiſcopus, presbyter, diaconus, clericus, vel quicunque ſecularis, in monaſterijs puellarum, niſi probatæ vitę & ętatis prouectæ, præter vtilitatem, aut pro quacunque reparatione monaſterij, in quacunque earum neceſſitate, habitare aut ſecretas collocutiones habere præſumant: nè intra ſalutatorium aut oratoriū ingredi permittantur: præcipuè Iudæi non pro quorumcūque negociorū occaſione puellis intra monaſterium Deo dicatis aliquid ſecretiùs colloqui, aut familiaritatem vel moras ibidèm habere præſumant.

3 Vt nulla mulier in cubiculo epiſcopi, abſque duobus presbyteris, aut certè diaconis, ingredi permittatur.

4 Vt qui oblationes fidelium defunctorum, quę eccleſijs conferuntur, retinent, velutì retentores eccleſiæ & necatores egentium, ab eccleſiæ liminibus arceantur.

5 Vt nullus clericus ſagum, aut veſtimenta, aut calceamenta ſecularia, niſi quod religionem deceat, induere præſumat. Quòd ſi poſt hanc definitionem clericus aut cum indecenti veſte, aut cum armis inuentus fuerit, à ſeniore ità coërceatur, vt 30. dierum incluſione detentus, aqua tantùm & modico pane diebus ſingulis ſuſtentetur.

6 Vt archiepiſcopus ſinè pallio Miſſas dicere non præſumat.

7 Vt nullus clericus* de qualibet cauſa, extra diſcuſſionem epiſcopi ſui, à ſeculari iudice iniuriam patiatur, aut cuſtodiæ deputetur. Quòd ſi quicunque iudex cuiuſcunque clericum abſq; cauſa criminali, id eſt, homicidio, furto, aut maleficio, hoc facere fortaſsè præſumpſerit: quàm diù epiſcopo loci illi* viſum fuerit, ab eccleſiæ liminibus arceatur.

*pro

8 Vt nullus clericus ad iudicem ſecularē, quemcunque alium fratrem de clericis accuſare, aut ad cauſam dicendam trahere, quocunque loco præſumat: ſed omne negocium clericorum, aut in epiſcopi ſui, aut in presbyteri, aut archidiaconi pſentia finiatur. Quòd ſi quicunque clericus hoc implere diſtulerit, ſi iunior fuerit, vno minùs de quadraginta ictus accipiat: ſi certè honoratior, 30. dierum incluſione mulctetur.

9 Vt à feria ſancti Martini vſque ad natalem Domini, ſecunda, quarta, & ſexta ſabbati ieiunetur, & ſacrificia quadrageſimali debeant ordine celebrari. In quibus diebus canones legendos eſſe ſpeciali diffinitione ſancimus, vt nullus ſe fateatur per ignorantiam deliquiſſe.

10 Vt presbyteri, diaconi, vel quolibet ordine clerici, ità epiſcopo ſuo obedientiæ deuotione ſubiaceāt, vt non alibì dies feriatos, niſi in obſequio illi*, liceat tenere aut celebrare. Quòd ſi quis per quācunque contumaciam, aut per cuiuſcunq; patrocinium, hoc facere diſtulerit, ab officio ſegregetur.

11 Epiſcopi, presbyteri, vel vniuerſi honoratiores clerici, cū ſublimi dignitatis apice ſublimentur, actibus omninò renuncient ſeculi, & ſacro electi miniſterio, repudient carnale conſortium, ac permixtionis priſtinæ contubernium permutent germanitatis affectu: & quiſquis ille eſt, diuino munere benedictione percepta, vxori priùs ſuæ frater ilicò efficiatur ex cōiuge. Eos verò, quos reperimus ardore libidinis inflammatos, abiecto religionis cingulo, ad vomitum priſtinū & inhibita rursùs coniugia repetiſſe, atque inceſti quodammodò crimine clarum dec* ſacerdotij violâſſe, quod nati etiàm filij ꝓdiderunt, quod qui feciſſe cognoſcitur, omī in perpetuum, quam admiſſo iam crimine pdidit, dignitate priuabitur.

12 De puellis verò, quæ ſe Deo vouerint, & præclaræ decore ætatis ad terrenas nuptias tranſierint, id conſtituendum eſſe decreuimus, vt ſi qua puella voluntariè, aut parētibus ſuis rogantibus religionē profeſſa, vel benedictionem fuerit conſequuta, & poſteà ad cōiugium, aut illecebras ſeculi (quod potiùs ſtuprum eſt, quàm coniugium iudicandum) tranſgredi præſumpſerit, vſque ad exitum cum ipſo, qui ſe huiuſmodi conſortio miſcuerit, communione priuetur. Quòd ſi pœnitentia ducti, ſe ſequeſtrauerint, quādiù epiſcopo loci illius viſum fuerit, à communionis gratia ſuſpendantur: ità tamen, vt ꝓpter infirmitatem, aut ſubitaneum trāſitum vitę, communio illis (miſeratiōis intuitu) nō negetur.

13 Nec Iudęi Chriſtianis populis iudices deputentur, aut telonarij eſſe permittantur, per quod illis (quod Deus auertat) Chriſtiani videantur eſſe ſubiecti.

14 Vt Iudæis à cœna Domini vſque ad primam diem poſt paſcha, ſecundùm edictū bonę recordationis domini Childeberti regis, per plateas aut forum, quaſi inſultationis cauſa, deambulandi licentia denegetur: & vt reuerentiam cunctis ſacerdotibus Domini vel clericis impendant, nec ante ſacerdotes conſeſſum, niſi ordinati, habere præſumant. Qui hoc facere fortaſsè præſumpſerit, à iudicibus locorum (prout perſona fuerit) diſtringatur. Conc. Aurelian. 3. ca. 29.

15 Vt nullus Chriſtianus Iudęorum conuiuijs participare præſumat. Quod ſi facere quicunque (quod nefas eſt dici) clericus aut ſecularis præſumpſerit, ab omnium Chriſtianorum cōſortio ſe nouerit compeſcendū, quiſquis eorum impietatibus fuerit inquinatus.

16 Et licèt quod de Chr̄ianis, q̃ aut captiuitatis incurſu, aut quibuſcunq; fraudib* Iu-

dæorum ſeruitio implicantur, debeat obſeruari, non ſolùm *canonicis, ſed & legum beneficio iam pridèm fuerit conſtitutum: tamen quia nunc ità quorundam querela exorta eſt, quoſdã Iudęos per ciuitates aut municipia conſiſtentes, in tantam inſolentiam & proteruiam prorupiſſe, vt nec reclamantibus Chriſtianis liceat, vel precio de eorum poſſe ſeruitute abſolui: idcircò præſenti concilio, DEO authore, ſancimus vt nullus Chriſtianus Iudęo deincèps debeat deſeruire, ſed datis pro quolibet bono mancipio 12. ſolidis, ipſum mancipium quicunque Chriſtianus, ſeu ad ingenuitatem, ſeu ad ſeruitium licentiam habeat redimendi: quia nefas eſt, vt quos CHRISTVS dominus ſanguinis ſui effuſione redemit, perſecutorum vinculis permaneant irretiti. Quòd ſi acquieſcere his, quæ ſtatuimus, quicunque Iudæus noluerit, quàm diù ad pecuniam cõſtitutam venire diſtulerit, liceat, mãcipium ipſum ſuum cum Chriſtianis, vbicũquè voluerit, habitare.

for. vt canonibus,

Vtinàm ſciretur ſolidorum iſtorum, quorũ duodecim libertas hominis aut ſeruitus cõſtabat, valor.

17 Id etiàm pari cõniuentia placuit, (qa in vniuerſo populo multi peccatis inuoluti eſſe dicunt, q ambitiõis inſtinctu ſunt piurijs irretiti) vt ſi quis conuictus fuerit alios ad falſum teſtimoniũ vel periurium attraxiſſe, aut quacunque corruptione ſolicitâſſe, ipſe quidem vſque ad exitum non communicet: hi verò, qui ei in periurio cõſenſiſſe probantur, pòſt ab omni ſunt teſtimonio prohibendi, & ſecundùm legem infamia notabuntur.

18 De his verò, qui innocentes aut coram principe, aut iudicibus accuſare conuicti fuerint, ſi clericus honoratior fuerit, ab officij ſui ordine regradetur: ſi verò ſecularis, communione priuetur.

19 Et licèt priori titulo legatur definitũ, quid de puellis, quæ ſe diuinis cultibus, aut parentum aut ſua voluntate dicauerint, debeat obſeruari: tamen quia monacha nomine Agnes, quæ de monaſterij ſeptis fuga ante aliquot annos diſceſſerat, in eodem eſt monaſterio reuocata, & dicitur (inſtigante diabolo) agellos vel quaſcũq; res ad ſe pertinentes, aliquibus potentibus velle donare, dummodò per eorum patrocinium ſe poſſit de intra monaſterij ſui ſepta ſubtrahere, & voluptatibus ſeculi clãdeſtina vel ſingulari habitatione vacare: ideò præſenti conſtitutione ſancimus, vt tam illa, quàm quęcunq; alia monacha, q̃ ſub hac argumẽtatione ſe de religionis habitu, ad illecebras ſeculi, aut res ſuas pro tam iniqua indè liberationis cauſa quibuſcunq; dare cẽſuerit, tam illa, quę hoc dare voluerit, quàm illi quicunq; hoc acceperint, (nè, quod Deus auertat, ambitionis inſtinctu, religionis videatur regula vitiari) tandiù ſint à communionis gratia ſequeſtrati, quandiù res ipſas eis à quibus has acceperãt, digna pœnitẽtię ſatisfactiõe reſtituãt.

Huius ſynodi cap. 12.

¶ NOMINA EPISCOPO-*rum, qui in hoc concilio ſubſcripſerunt.*

Priſcus in Dei nomine epiſcopus eccleſię Lugduneñ, cõſtituens ſubſcripſi. *Aunacharius in Chriſti nomine epiſcop⁹ eccleſię *Autricæ, conſtitutionibus noſtris ſubſcripſi. Arthemius epiſcopus eccleſię Senonicę, cõſtitutionibus noſtris ſubſ. Agricola epiſcopus ec. Niuerneñ, ſubſ. Arthemius eps eccle. Vaſeñ, ſubſ. *Eſitius eps ec. Gratianopolitanæ, cõſtitutionibus noſtris ſubſcripſi.

Aunarius *Antiſiodoreñ*

*Eraclius eps eccleſiæ *Dieñ, conſtituens ſubſ. Euſebius eps eccle. Matiſconeñ, ſubſ. Euantius peccator eps ec. Vienneñ, conſtit. ſubſ. Flauius eps ec. Cabiloneñ, ſub. Gallomagnus in Chriſti nomine eps eccle. Treceñ, cõſt. ſubſ. Iconius eps ec. Maurianeñ, ſubſ. Martianus eps ec. Tarentaſieñ, ſubſ. Namantius eps ec. Aurelianeñ, ſubſ. Pappus eps ec. Apteñ, ſubſ. Remigius in Chri nomine epiſcopus ecc. Bituricę, cõſtit. noſtris ſubſ. Mũmolus eps ec. Lingonicæ, ſubſ. Ragnoaldus eps ec. Valentinæ, ſubſc. Silueſter in Chriſti nomine eps ec. *Viſontineñ, cõſtitutionib⁹ noſtris ſubſ. Siagrius in Chriſti nomine eps ec. Eduorum, conſt. noſtris ſubſ. Victor eps ecc. Tricaſſinę, cõſt. noſtris ſubſ.

Aredius *Dinieñ*

Explicit Synodus Mateſcenſis, (aliâs, Matiſconenſis) quæ facta eſt anno 12. regni domini Guntramni regis, die calend. Nouembr. indictione 15.

CONCILIVM LVGDVNENSE SECVNDVM.

SYNODVS HABITA IN CIVItate Lugduneñ, menſe Maio, Anno xxij. regni glorioſiſſimi domini Guntramni regis.

1 MVlta quidem anterioribus temporib⁹ venerabiliũ patrũ ſanxit authoritas: nunc tamen, quia creſcente, Deo propitio, fide, oportet in clero vel populo catholico meliora ſalubri põtificum conſilio renouari: idcircò beatiſſimorũ patrum ſtatuta reminiſcentes, huius tituli definitione ſancimus, vt nullum clericum, ab ordine ſancto antiſtitis vſq; ad ſubdiacõi gradum, mulierẽ, pter matrẽ, amitã & ſororem, in hoſpitio ſuo habere liceat. Placuit etiàm, vt ſi quicunq; vxoribus iũcti, ad diaconatũs aut presbyteratũs ordinẽ quoquo modo peruenerint, nõ ſolùm lecto, ſed etiàm frequẽtatiõe quotidiana debeãt de vxorib⁹ ſuis ſequeſtrari. quòd ſi, quod De⁹ auertat, de eorũ familia-

miliari contubernio poſt acceptam benedictionem infans natus parueril, ab officij gradu priuetur.

2 Id etiàm de epiſtolis placuit captiuorum, vt ità ſint ſancti pontifices cauti, vt in ſeruitio pontificibus conſiſtentibus, qui eorum manu vel ſubſcriptione agnoſcat epiſtolę aut quælibet inſinuationum literæ dari debeant, quatenùs de ſubſcriptionibus nulla ratione poſſit, DEO propitio, dubitari, & epiſtola commendationis pro neceſſitate cuiuſpiam promulgata, dies datarum, & precia conſtituta, vel neceſſitates captiuorum, quos cum epiſtolis dirigunt, ibidèm inſerantur.

Locus mendoſus.

3 Puellæ verò, quæ conniuentia parentum ſuorum ſe voluntariè dedicauerint, & intra monaſterium puellarum concluſionem elegerint, & ſe de eodem monaſterio quacunque animi leuitate, aut *vilitate corporis, extra captiuitatis incurſum, voluntate ſua ſubtraxerint, & de conuerſatione religioſa cuiuſcunque vocationis ſpiritu, ſeculi delectationes elegerint, quouſquè in monaſterium, vndè egreſſæ ſunt, reuertantur, à communionis gratia ſegregentur: viaticum tamen illis miſerationis intuitu præbeatur.

*virilitate

4 De inceſtis verò cóiunctionibus hoc placuit cuſtodiri, quod priſca canonum ſtatuta ſanxerunt.

5 Et vt nullus epiſcoporum natalem Domini aut Paſcha alibi, niſi ad Eccleſiam ſuam, præter infirmitatis incurſum aut ordinem regium, celebrare præſumat.

6 Placuit etiàm vniuerſo Concilio, vt vniuſcuiuſq; ciuitatis leproſi, qui intra territorium ciuitatis ipſius aut naſcuntur, aut videntur conſiſtere, ab epiſcopo eccleſiæ ipſius ſufficientia alimenta & neceſſaria veſtimenta accipiant, vt illis per alias ciuitates vagandi licentia denegetur.

SVBSCRIPTIONES EPISCOPORVM.

PRiſcus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſię Lugdunenſis, conſtitutionibꝰ noſtris ſubſcripſi. Euantius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Viennen̄, conſtitutionibꝰ noſtris ſubſcripſi. Siagrius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Heduorum, conſtitutionibus noſtris ſubſcripſi. Iſitius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Gratianopolitanæ, conſtitutionibus noſtris ſubſcripſi. Ragnoaldus in Chriſti nomine epiſcopꝰ eccleſiæ Valentinæ, ſubſcripſi. Euſebius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſię Mateſcen̄, ſubſcripſi. Agricola in Chriſti nomine epiſcopꝰ eccleſiæ Niuernen̄, ſubſcripſi. Flauiꝰ in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Cabilonen̄, ſubſcripſi. Et miſſi epiſcoporum, qui hos canones ſubſcripſerunt, duodecim.

CONCILIVM VALENTINVM GALLIAE II. EST PROVINCIALE.

SYNODVS HABITA IN VRBE Valētina x. calend Iulij, Anno xxiiij. regni glorioſiſſimi domini Guntramni regis, Indictione ſecūda.

CVm in vrbe Valētina iuxta imperiū glorioſiſſimi domini Guntramni regis noſtra mediocritas pro diuerſis pauperum querimonijs conueniſſet, id primò, authore Deo, decreuimꝰ ſanciendum, quod pro ſalute regis & animæ ſuę ſaluatiōe, vel religionis ſtatu cenſuimꝰ oportunū: Id eſt, vt quia prædictus rex p virū illuſtrē Aſclipiodetū *ref. datis ad ſanctā Synodū epiſtolis ſuis iniūxit, vt quodcūq; tā ipſe, q̄ bonæ memoriæ iugalis ſua Auſtrechildis regina, vel filiæ eorum, Deo ſacratæ puellæ, id eſt, bonæ memoriæ Clodeberga vel Clodehildis locis ſanctis contuliſſent, aut adhuc cōferre decreuerint, authoritate apoſtolica, deberet ſancta Synodꝰ p̄ſenti titulo manuū ſuarū ſubſcriptiōe firmare. Et quia tam laudabili deuotioni non ſolùm ſacerdotalē, ſed etiàm diuinam credimus poſſe conniuentiam conſpirare: idcircò præſenti conſtitutione vnanimi conſenſu, Deo medio, Synodus ſancta decreuit, vt ſi quid baſilicę ſancti Marcelli, vel ſancti Symphoriani, vel quibuſcunque locis, vel ſeruientibꝰ Deo per quaſcunq; authoritates aut ſcripturarū epiſtolas prefatus dominꝰ rex, vel ſuprà nuncupata iugalis ſua, filiæque eorum ſiue in miniſterio altariorum, ſiue in quibuſcunque ſpeciebus, quæ ad diuinum cultum pertinere noſcuntur, contuliſſe vel adhuc cōferre voluerint, neq; ab epiſcopis locorum, neque poteſtas regia quocunque tempore ſucceſſura, de eorum voluntate quicquam minorare aut auferre præſumat. Quòd ſi quis hoc quocunque tēpore temerare aut auferre præſumpſerit, velutì necator pauperum anathemate perpetuo iudicij diuini plectatur, & velutì ſacrilegij perpetrator, criminis ſui reus, ſupplicij æterni teneatur obnoxius.

*for. referendarium

SVBSCRIPTIONES EPISCOPORVM.

*Sapandus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Arelatenſis, ſubſcripſi.

Priſcus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſię Lugdunen̄, ſubſcripſi.

Euātius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Viennen̄, ſubſcripſi.

Iſitius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Gratianopolitanæ,ſubſcripſi.
Ragnoaldus in Chriſti nomine epiſcop' eccleſiæ Valentinæ, ſubſcripſi.
Trapidius in Chriſti nomine epiſcop' eccleſiæ Auraſicæ,ſubſcripſi.
Euſebius in Chriſti nomine epiſcop' eccleſiæ Mataſenſis,ſubſcripſi.
Flauius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Cabilonenſis,ſubſcripſi.
Pappus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Aptenſis,ſubſcripſi.
Vrbicus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Rhegienſis,ſubſcripſi.
Aridius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Vapincenſis,ſubſcripſi.
Arthemius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Vaſenſis,ſubſcripſi.
Martianus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Tarantaſieñ,ſubſcripſi.
Pologronius in Chriſti nomine epiſcop' eccleſiæ Sigeſtericæ,ſubſcripſi.
Euſebius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Tricaſſinæ,ſubſcripſi.
Cariatto in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Genauenſis, ſubſcripſi.
Boethius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Carpentoractéñ,ſubſcripſi.

MATISCONENSE
CONCILIVM SECVNDVM, EST prouinciale.

SYnodus habita in ciuitate Matiſconeñ, anno 24. regni glorioſiſſimi Guntramni regis,reſidétibus Priſco,Euantio, Prætextato, Bertechranno,Arthemio, Sulpitio, metropolitanis epiſcopis, cum omnibus conſacerdotibus eorum, Priſcus epiſcopus patriarcha dixit: Gratias agimus Domino Deo noſtro, fratres & cõſacerdotes mei,q̃ nos in hac die congregans,alterna nos fecit ſoſpitate gaudere.Cæteri epi metropolitani reſponderunt: Gaudemus,frater ſanctiſſime, quòd omnes epiſcopi, qui in regno glorioſi domini Guntramni regis epiſcopali honore funguntur, in vno ſe conſpiciunt coadunati concilio. Propterea indeſinenter oẽs nos orare oportet, vt Dei omnipotentis maieſtas, & regis noſtri incolumitatem ſolita pietate conſeruet,& nos omnes, qui mẽbra ſumus vno ſub noſtro capite Chrõ coadunati, illa nos operari concedat, quæ ſerenitati ac maieſtati ei' ritè complaceant. Vniuerſi epiſcopi dixerũt: Gratulamur & nos patres ſanctiſſimi, qui ꝑ interualla temporum ſeparati, hodiè noſcimur, poſt tot temporum curricula fraterna dilectione corporaliter iungi:ideóque petimus,vt quæ tractanda ſunt, vobis præcipiẽtibus,celeriter pertractẽtur,nè nos ſæuæ hyemis procelloſa tempeſtas à ſedib' proprijs, quia longè ſunt,longitudine ſua arceat.Metropolitani omnes dixerunt: Deo auxiliãte, communi deliberatione ſingula, quæ neceſſaria ſunt,à nobis diffinientur.Hoc vniuerſę fraternitati veſtræ ſuademus, vt ea, quæ ſpiritu ſancto dictante per ora om̃ium noſtrorum terminata fuerint, per omnes eccleſias innoteſcant,vt vnuſquiſque,quid obſeruare debeat, ſinè aliqua excuſatione condiſcat. Quoniam nos indiuidua Trinitas,quemadmodùm ſpiritu, corpore quoquè in vno copulauit conuentu, debemus ſapienti cõſilio omnibus ſubuenire,nè fortè taciturnitas noſtra, & nobis præiudiciũ diuinitatis afferat, & ſubiectos in tentationem inducat.

1 Videmus enim populum Chriſtianum temerario more diem Dominicam contemptui tradere, & ſicut in priuatis diebus,operibus cõtinuis indulgere: propterea per hac ſynodalem noſtram epiſtolam decernimus, vt vnuſquiſq; noſtrûm in ſacroſanctis eccleſijs admoneat ſibi ſubditã plebem,Et ſi quidem admonitioni conſenſum præbuerint, ſuis proderũt vtilitatib':ſin autem, ſubiacebunt pœnis à nobis diuinitùs definitis. Oẽs itaque Chriſtiani,qui non incaſsùm hoc nomine fruimini, noſtræ admonitioni aurem accommodate, ſcientes quoniam noſtræ eſt authoritatis, vtilitati veſtræ proſpicere, & à malis operibus coërcere. Cuſtodite diẽ Dominicam,quæ nos denuò peperit,& à peccatis omnibus liberauit.Nullus veſtrûm litium fomitibus vacet:nullus cauſarum actiões exerceat:nemo ſibi talem neceſſitatẽ exhibeat, quæ iugum ceruicibus iumentorum imponere cogat.Eſtote omnes in hymnis & laudibus Dei animo corporeque intenti. Si quis veſtrûm proximam habet eccleſiam, properet ad eandem, & ibi Dominico die ſemetipſum precibus lachrymiſque afficiat. Sint oculi manuſque veſtræ toto illo die ad Deũ expanſæ:ipſe eſt enim dies requietionis perpetuus, ipſe nobis per ſeptimæ diei vmbram inſinuatus noſcitur in lege & prophetis. Iuſtum igitur eſt, vt hanc diem vnanimiter celebremus, per quam facti ſumus, quod non fuimus. Fuimus enim antè ſerui peccati, ſed per eam facti ſumus filij iuſtitiæ. Exhibeamus Domino liberam ſeruitutem,cuius nos nouimus pietate de ergaſtulis liberatos erroris: non quia hoc Dominus noſter à nobis expetit, vt corporali abſtinentia diem Dominicam celebremus, ſed quærit obedientiam, per quam nos, calcatis terrenis actibus, ad cælum vſque miſericorditer pro-

Epiſcoporum authoritas.

Gene.1.

prouehat. Si quis itaque veſtrûm hanc ſalubrem exhortatiõem parui penderit, aut contemptui tradiderit, ſciat ſe ꝓ qualitatis merito principaliter à Deo puniri, & deincèps ſacerdotali quoquè iræ implacabiliter ſubiacere. Si cauſidicus fuerit, irreparabiliter cauſam omittet: ſi ruſticus aut ſeruus, grauioribus fuſtium ictibus verberabitur: ſi clericus aut monachus, mẽſibus ſex à conſortio ſuſpendetur fratrum. Hæc nanq; omnia, & placabilem erga nos Dei animum reddunt, & plagas morborum vel ſterilitatum amouent atque repellunt. Noctem quoq; ipſam, quæ nos inſperatę luci inacceſſibili reddidit, ſpiritalibus exigam⁹ excubijs: nec dormiamus in ea, quẽadmodùm dormitant, qui nomine tenus Chriſtiani eſſe noſcuntur: ſed oremus & vigilemus opibus ſacris, vt digni habeamur in regno cohæredes fieri ſaluatoris.

2 Paſcha itaque noſtrum, in quo ſummus ſacerdos & pontifex, pro noſtris delictis, nullam habens obnoxiationem peccati, immolatus eſt, debemus om̃es feſtiuiſſimè colere, & ſedulæ obſeruationis ſynceritate in om̃ibus venerari, vt illis ſanctiſſ. ſex diebus nullus ſeruile opus audeat facere: ſed omnes ſimul coadunati, hymnis paſchalibus indulgentes, perſeuerationis noſtræ præſentiam quotidianis ſacrificijs oſtendamus, laudantes creatorem ac regeneratorem noſtrum veſpere & meridie.

3 Relatione quorundã fratrum noſtrorum cõperimus, Chriſtianos non obſeruantes legitimũ diem baptiſmi, penè per ſingulos dies ac natales martyrũ, filios ſuos baptizare, ità vt vix duo vel tres reperiãtur in ſancto paſcha, qui per aquam & ſpiritũſanctum regenerẽtur: idcircò cẽſemus, vt ex hoc tempore nullus eorũ permittatur talia perpetrare, præter illos, quos infirmitas nimia, aut dies extremus cõpellit filios ſuos baptiſmum percipere. Ideoquè præſentibus admonitionibus à ſuis erroribus vel ignorantia reuocati, omnes omninò à die quadrageſima cum infantibus ſuis ad eccleſiam obſeruare præcipimus, vt impoſitionem manûs certis diebus adepti, & ſacri olei liquore peruncti, legitimi diei feſtiuitate fruantur, & ſacro baptiſmate regenerẽtur, quo poſſint & honorib⁹ (ſi vita comes fuerit) ſacerdotalibus fungi, & ſingularis celebrationis ſolẽnitate frui.

4 Reſidentibus nobis in ſancto concilio, cognouimus quoſdam Chriſtianos, relicto fratrum cœtu, à mandato Dei aliquibus locis deuiãſſe, ità vt nullus eorum legitimo obſecundationis parẽre velit officio Deitatis, dum ſacris altaribus illam admouẽt hoſtiam: proptereà decernimus, vt omnibus Dominicis diebus altaris oblatio ab omnibus viris & mulieribus offeratur tam panis quàm vini, vt per has immolationes & peccatorũ ſuorum faſcibus careant, & cum Abel vel cæteris iuſtè offerentibus, promereantur eſſe conſortes. Omnes autem qui definitiones noſtras per inobedientiam euacuare cõtendunt, anathemate percellantur. Gen. 4.a

5 Omnes igitur reliquas fidei ſanctæ catholicæ cauſas, quas temporis longitudine cognouim⁹ deterioratas fuiſſe, oportet nos ad ſtatum priſtinum reuocare, nè nobis ſimus aduerſarij, dum ea, quæ cognoſcimus ad noſtri ordinis qualitatem pertinere, aut non corrigimus, aut (quod nefas eſt) ſilentiõ præterimus. Leges itaque diuinæ, conſulentes ſacerdotibus ac miniſtris eccleſiarũ pro hæreditaria portione, omni populo præceperunt, decimas fructuum ſuorum locis ſacris præſtare, vt nullo labore impeditiores, legitimè ſpiritalibus poſſint vacare miniſterijs, quas leges Chriſtianorum congeries lõgis temporibus cuſtodiuit intemeratas. Nũc autem paulatìm præuaricatores legum penè Chriſtiani omnes oſtenduntur, dum ea quæ diuinitùs ſancita ſunt, adimplere negligunt. Vndè ſtatuimus ac decernimus, vt mos antiquus à fidelibus reparetur, & decimas eccleſiaſticis famulantibus cæremonijs populus omnis inferat, quas ſacerdotes aut in pauperum vſum, aut captiuorum redemptionem prærogantes, ſuis orationibus pacem populo ac ſalutem impetrent. Si quis autem contumax noſtris ſtatutis ſaluberrimis fuerit, à membris eccleſiæ omni tempore ſeparetur.

6 Item decernimus, vt nullus presbyter confertus cibo, aut crapulatus vino, ſacrificia contrectare, aut Miſſas priuatis feſtiſque diebus concelebrare præſumat. Iniuſtum eſt enim, vt ſpiritali alimento corporale prę ponatur: ſed ſi quis hoc attentare curauerit, dignitatem amittat honoris. Iam enim de tali cauſa & in concilijs Aphricanis definitum eſt. Quam definitionem noſtro quoquè dignam duximus ſociare decreto, & * ad locum, Vt ſacramenta altaris non niſi à ieiunis hominibus celebrẽtur, excepto vno die anniuerſario, quo cœna Domini celebratur. Quæcunq; reliquiæ ſacrificiorum poſt peractã Miſſam in ſacrario ſuperſederint, quarta vel ſexta feria innocentes ab illo, cuius intereſt, ad eccleſiam adducantur, & indicto eis ieiunio, eaſdem reliquias conſperſas vino percipiant.

Tẽpore Bonifacij papę ca. 8. Et in Carthag 3. ca. 29.

for. * adlocare,

7 Quæ dum poſteà vniuerſo cœtui ſecundùm conſuetudinem recitata innoteſcerent, Prætextatus & Pappulus viri beatiſſimi dixerunt: Decernat itaque & de miſeris libertis veſtræ authoritatis vigor inſignis, qui ideò plùs à iudicibus affliguntur, quia ſacris ſunt commendati eccleſijs, vt ſi quas quiſpiam dixerit contra eos actiones habere, non audeat eos magiſtratui contradere, ſed in epiſcopi tantùm iudicio, in cuius præſentia litem conteſtans, quæ ſunt iuſtitiæ & veritatis audiat. Indignũ eſt enim, vt hi, qui in ſacroſancta eccleſia iure noſcuntur legitimo manumiſſi, aut per epiſtolã, aut per teſtamentum

mentum, aut per longinquitatem temporis libertatis iure fruuntur, à quolibet iniuſtiſſimè inquietentur. Vniuerſa ſacerdotalis congregatio dixit: Iuſtum eſt, vt cōtra calumniatorum omnium verſutias defendantur, qui patrocinium immortalis eccleſiæ concupiſcunt. Et quicūque à nobis de libertis latum decretum ſuperbiæ auſu præuaricari tētauerit, irreparabili damnationis ſuæ ſentētia feriatur. Sed ſi placuerit epiſcopo ordinarium iudicem, aut quemlibet alium ſecularem in audientiam eorum accerſiri, cùm libuerit, fiat, & nullus alius audeat cauſas pertractare libertorum, niſi epiſcopus cuius intereſt, aut is, cui idem audiendum tradiderit.

8 Item Chriſtianæ religionis negocia pertractantes, comperimus quoſdam pſeudochriſtianos, de ſacroſanctis eccleſijs, ſuæ religiōis oblitos, fugitiuos ſubtrahere: ideoq; vim illatam nequaquàm inultam relinquentes, cenſemus pro Dei timore, vt quicunque culpa compellente, aut potentum importun͞a non ſuſtinens, ſuæ gremium matris eccleſiæ petiērit, vſque in præſentiam ſacerdotis in eodem loco inconcuſsè permaneat, nulli permittentes quolibet dignitatis gradu functo, fugitiuo etiàm in locis ſacris violentiam inferre. Sic enim mundani principes ſuis legibus cenſuerunt, vt quicunque ad eorū ſtatuas fugerit, illęſus habeatur: quanto magìs hi permanere debent indēnati, qui patrocinia immortalis regni & cæleſtis adepti ſunt? Si tamen aliquo facto tenentur obnoxij, qui ad eccleſiam ſunt à fuga verſi, coram ſacerdote culpæ eorum innoteſcant, & ipſe conſultum ferat, qualiter Dei habitaculum per ſubtractionem non violetur illorum.

9 Licèt reuerendiſſimi canones atque ſacratiſſimæ leges, de epiſcopali audientia in ipſo penè Chriſtianitatis principio ſententiam protulerint, tamē quoniá eadem poſtpoſita, humana in ſacerdotes Dei graſſatur temeritas, ità vt de atrijs venerabilium eccleſiarum violēter abſtractos, ergaſtulis publicis addicant: cenſemus, vt epiſcopum nullus ſecularium faſcibus præditus iure ſuo cōtumaciter ac perperàm agens, de ſancta eccleſia, cui præeſt, trahere audeat. Sed ſi aliquid contentionis aduersùs epiſcopum potentior perſona habuerit, pergat ad metropolitanum epiſcopum, & ei cauſas alleget, & ipſius ſit poteſtatis honorabiliter epiſcopum, de quo agitur, euocare, vt in eius præſentia accuſatori reſpondeat, & oppoſitas ſibi actiones extricet. Quòd ſi talis fuerit immanitas cauſæ, vt eam ſolus metropolitanus definire non valeat, aduocet ſecum vnum vel duos coēpiſcopos. Quòd ſi & ipſis dubietas fuerit, conciliabulum definito die vel tempore inſtituant, in quo vniuerſa ritè collecta fraternitas coēpiſcopi ſui cauſas diſcutiat, & ꝑ merito aut iuſtificet, aut culpet. Neſas eſt em͞, vt illius manibus epiſcopus aut iuſſione de

Conciliabulum hic in bonam partem accipit.

eccleſia trahatur, pro quo ſemper Deum exorat, & cui, inuocato nomine Domini, ad ſaluationem corporis animæque, euchariſtiam ſæpè porrexit. Hoc enim decretum à nobis præfixum, qui fuerit audacter tranſgreſſus, tam ipſe, quàm omnes qui ei conſenſerint, vſque ad generale concilium anathemate de eccleſia ſeparentur.

10 Quod de epiſcopis cēſuimus, obtineat & in clero, vt neq; presbyter, neq; diaconus, neq; ſubdiacon⁹ de eccleſijs trahant, aut iniuriam aliquam inſcio epiſcopo eorum patiantur: ſed quicquid quis aduersùs eos habuerit, in notitiam epiſcopi proprij perducat, & ipſe cauſam (iuſtitia pręeunte) diſcutiens, animo clericos accuſantis ſatisfaciat.

11 Sectatores nos hoſpitalitatis eſſe non ſolùm dominus Ieſus admonet, cùm ſe dicit in hoſpitem receptum fuiſſe, ſed etiàm eius Apoſtolus, omnibus penè ſuis præceptis. Propterea, beatiſſimi fratres, vnumquenque noſtrûm oportet, non ſolùm ſemetipſum ad hoc opus hortari, ſed etiàm oīm fideliū mētes, vt poſſint apud Deū miſericordiæ operibus, ꝑ noſtris peccatis intercedere, & nos ei ꝑ puram hoſpitalitatem reconciliare. Si quis ergò noſtrûm non admonuerit, aut exemplum exhortationis ſuæ ipſe priùs nō comprobârit opere, indignationem proculdubiò incurret Domini maieſtatis. Prædicetur hoc noſtrę mediocritatis ſtatutum in auribus omnium Chriſtianorum.

Matth. 25. d Paulus in multis locis.

12 Quid autem ſcriptura diuina de viduis & pupillis præcipiat, nobis clam non eſt: ideoque quoniam prouiſioni noſtræ, Deo authore, cauſę principaliter viduarum & pupillorum ſunt commiſſæ, peruēnit ad nos, quòd à iudicibus crudeliùs pro leuiſſimis cauſis, velutì defenſore carentes, irremediabiliter affligantur. Ob quam cauſam decernimus, vt iudices non priùs viduas & pupillos conueniant, niſi epiſcopo nunciârint, cuius ſub velamine degunt: Quòd ſi epiſcopus præſens non fuerit, archidiacono vel presbytero cuidam eius, vt pariter ſedentes, communi deliberatione cauſis eorum terminos figant, ità iuſtè ac rectè, vt deincèps de talibus antedictæ perſonæ non conquaſſentur. Quòd ſi is, qui iudex eſt aut impetitor, eis aut iniuriam aliquam ingeſſerit, aut definitionem tanti concilij tranſgreſſus fuerit, à communione ſuſpendatur. Quibus igitur magnarum rerum cauſæ commiſſæ ſunt, nec minimarum dignum eſt cauſas paruipendere perſonarum. Solent enim & minima, paulatìm deſpecta, in malum magnum trahere.

13 Propterea tractatis omnibus, quæ diuini vel humani iuris fuerunt, & ad finem vſque perductis, putauimus congruum eſſe, de canibus etiàm vel accipitribus aliqua ſtatuere. Volumus igitur, quòd epiſcopalis domus, quæ ad hoc (Deo fauente) inſtituta eſt, vt

vt ſinè perſonarum acceptióe omnes in hoſpitalitate recipiat, canes non habeat: nè fortè hi, qui in ea miſeriarum ſuarum leuamen habere confidunt, dum infeſtorum canum morſibus lanientur, detrimentum verſa vice ſuorum ſuſtineant corporum. Cuſtodienda eſt igitur epiſcopalis habitatio hymnis, nó latratibus: operibus bonis, nó morſibus venenoſis. Vbì igitur Dei eſt aſſiduitas cantilenæ, mõſtrum eſt & dedecoris nota, canes ibì vel accipitres habitare.

14 Ex interpellatione quorundam cognouimus, quòd calcatis canonibus & legibus, hi qui lateri regis adhærent, vel aliqui, qui potentia ſeculari inflantur, res alienas competere, & nullis exertis actionibus, aut conuictionibus prærogatis miſeros non ſolùm de agris, ſed etiàm de domibus proprijs exulare. Idcircò in remedium conſulentes, decernimus, vt deincèps huius mali licentiam quiſpiam non habeat, ſed ſecundùm canonum atque legum tenorem, cauſarum ſuarum actionem proponant, vt nullus miſerorum rebus ſuis per vim aut aſſentationem quamlibet defraudetur. Illi autem, qui contra diſpoſitum non ſolùm noſtrum, ſed etiàm antiquorum patrum & regum venire tẽtauerint, procelloſi anathematis vltione plectantur.

15 Et quia ordinatione ſacerdotum (annuente Deo) congruit de omnibus diſponere, & cauſis ſingulis honeſtum terminũ dare, vt per hos reuerendiſſimos canones, & præteritorum canonum viror, ac florida germina maturis fructibus eniteſcant: ſtatuimus, vt ſi quis ſecularium quempiam clericorum honoratorum in itinere obuium habuerit, vſque ad inferiorem gradum honoris veneranter (ſicut condecet Chriſtianum) illi colla ſubdat, per cuius officia & obſequia fideliſſima Chriſtianitatis iura promeruit. Et ſi quidẽ ille ſecularis equo vehitur, clericusq́; ſimiliter, ſecularis galerum de capite auferat, & clerico ſyncerę ſalutatiõis munus adhibeat. Si verò clericus pedes graditur, & ſecularis vehitur equo ſublimis, ilicò ad terram defluat, & debitum honorem prædicto clerico ſyncerę charitatis exhibeat, vt Deus, qui vera charitas eſt, in vtriſque lætetur, & dilectione ſua vtrunque *adſciſcat. Qui verò hæc, quæ ſpiritu ſancto dictante ſancita ſunt, trãſgredi voluerit, ab eccleſia, quam in ſuis miniſtris dehonorat, quandiù epiſcopus illius eccleſiæ voluerit, ſuſpendatur.

1. Iohan. 4.
* aſtringat

16 Illud quoquè rectum nobis viſum eſt diſponere, vt quę vxor ſubdiaconi, vel exorciſtæ, vel acolythi fuerat, mortuo illo, ſecundo ſe nõ audeat ſociare matrimonio. Quod ſi fecerit, ſeparetur, & in cœnobijs puellarũ Dei tradatur, & ibidèm vſq; ad exitum vitæ ſuæ permaneat.

17 Comperimus multos, necdùm marcidatis mortuorum mẽbris, ſepulcra reſerare, & mortuos ſuos ſuperimponere, vel aliorum (quod nefas eſt) mortuis ſuis religioſa loca vſurpare ſinè voluntate ſcilicet domini ſepulcrorum: ideoque ſtatuimus, vt nullus deincèps hoc peragat. Quod ſi factum fuerit, ſecũdùm legum decreta, ſuperimpoſita corpora de eiſdem tumulis reiactentur.

18 Inceſtam copulationem, in qua nec *coniunx, nec nuptiæ rectè appellari leges ſanxerunt, catholica omĩnò deteſtatur atq; abominatur Eccleſia, & grauioribus pœnis eos afficere ꝑmittit, qui natiuitatis ſuæ gradus libidinoſo ardore cõtemnentes, in merda (quod nefas eſt) vt ſues teterrimi conuoluuntur.

* dos

19 Cognouimus etiàm quoſdam clericorum infrunitos, ad forales reorum ſententias frequenter accedere. Propterea prohibitionis eorum acceſsùs hunc canonem protulimus, definientes, vt ad locũ examinationis reorum nullus clericorum accedat: neque interſit atrio ſauciolo, vbì ꝓ reatũs ſui qualitate quiſpiam interficiendus eſt. Si tamen nunc aliquis eorum definita contemnens, illuc acceſſerit, aut interfuerit: defraudatus honeſti honoris ſtola, illis gregibus examinatorum ſocietur, quos diuinis prętulit myſterijs.

20 Vniuerſæ fraternitatis deliberatione ac definitione cõplacuit, vt antiquorum patrum iuribus in omnibus cuſtoditis, ad ſynodum poſt *triennij tempus omnes conueniãt, vt de alterna principaliter ſoſpitate exhilarati, *cauſarũ exurgentium tam diuinæ religionis, quàm humanę neceſſitatis diſcutiant, & omnibus iuſtum æquumq́ue finem imponãt: & hoc adimplere, ſolicitudinis ſit metropolitani Lugdunenſis epiſcopi, vnà cum diſpoſitione magnifici principis noſtri, priùs diffinientis locum mediterraneum, ad quem omẽs epiſcopi ſinè labore alacres cõgregentur. Et ſi aliquis eorum contumax fuerit, aut excuſationem falſę neceſſitatis, quarè non interſit, inuenerit, & poſteà publicatum fuerit, quòd inepta erat eius excuſatio; volumus, vt vſque ad concilium vniuerſale, à communione & charitatẽ fraterna maneat alienus.

* trieterici
for. * cauſiſ exurgentes

SVBSCRIPTIONES EPISCOPORVM.

Priſcus epiſcopus eccleſiæ Lugduneñ, ſubſcripſi.

Agricola epiſcopus eccleſiæ Niuerneñ, ſubſcripſi.

Antidius epiſcopus eccleſiæ Agenneñ, ſubſcripſi.

Amelius epiſcopus eccleſiæ Bigorritanæ, ſubſcripſi.

Aridius epiſcopus eccleſiæ Vapinceñ, ſubſcripſi.

Aunacharius epiſcopus eccleſiæ Antiſiodoreñ, ſubſcripſi.

*Agretius epiſcopus eccleſiæ Glandeteñ, ſubſcripſi. *Agritius

Bertechrannus epiſcopus eccleſię Burdegaleñ, ſubſcripſi.
Blaudiſigilus epiſcopus eccleſiæ Cenomanneñ, ſubſcripſi.
Carterius epiſcopus eccleſiæ Petragoriceñ, ſubſcripſi.
Cariatho epiſcop⁹ eccleſiæ Gebenneñ, ſubſcripſi.
* Eſitius epiſcopus eccleſiæ Gratianopolis, ſubſcripſi.
Euſebius epiſcop⁹ eccleſię Matiſconeñ, ſubſcripſi.
Emeritus epiſcopus eccleſiæ Ebreduneñ, ſubſcripſi.
Fauſtus epiſcopus eccleſiæ Auſciorum, ſubſcripſi.
Flauius epiſcopus eccleſiæ Cabiloneñ, ſubſcripſi.
Ferreolus epiſcopus eccleſiæ Lemouiceñ, ſubſcripſi.
Lucerius epiſcopus eccleſiæ Olorenſium, ſubſcripſi.
Mumulus epiſcopus eccleſiæ Lingonicæ, ſubſcripſi.
Marius epiſcopus eccleſiæ Auenticæ, ſubſcripſi.
Namantius epiſcopus eccleſiæ Aurelianeñ, ſubſcripſi.
Nicaſius epiſcopus eccleſiæ Auxitanæ, ſubſcripſi.
* Oreſtis epiſcopus eccleſiæ Vaſateñ, ſubſcripſi.
Prætextus epiſcopus eccleſię Rothomageñ, ſubſcripſi.
Palladius epiſcopus eccleſiæ *Xanctoneñ, ſubſcripſi.
Pappulus epiſcopus eccleſiæ Carnoteñ, ſubſcripſi.
Ragnebodus epiſcopus eccleſiæ Pariſieñ, ſubſcripſi.
Ragnoaldus epiſcopus eccleſiæ Valentinæ, ſubſcripſi.
Ruſticus epiſcop⁹ eccleſiæ VicoIulieñ, ſubſcripſi.
Rufinus epiſcopus eccleſiæ Conuenarum, ſubſcripſi.
Theodorus, epiſcopus eccleſiæ Maſſilieñ, ſubſcripſi.
Trapetius epiſcopus eccleſiæ Auraſicę, ſubſcripſi.
Siluester epiſcop⁹ eccleſiæ Viſontineñ, ſubſcripſi.
Sauinus epiſcopus eccleſiæ Viuarieñ, ſubſcripſi.
Sulpitius epiſcopus eccleſiæ Bituriceñ, ſubſcripſi.
Veranus epiſcopus eccleſię Cauelliceñ, ſubſcripſi.
Vrſinus epiſcopus eccleſiæ *Caturceñ, ſubſcripſi.
Vrbicus epiſcopus eccleſiæ Rhegieñ, ſubſcripſi.
Item miſſi epiſcoporum, qui in ea ſynodo ſubſcripſerunt. Arthemius epiſcopus eccleſiæ Vaſeñ, ſubſcripſi.
* Agretius epiſcopus eccleſiæ Treceñ, ſubſcripſi.
Boethius epiſcopus eccleſiæ Carpentoractéñ, ſubſcripſi.
Catholinus epiſcopus eccleſiæ Nicieñ, ſubſcripſi
Deutherius epiſcopus eccleſię Ventieñ, ſubſcripſi.
Deſiderius epiſcopus eccleſiæ Tolonenſis, ſubſcripſi.
Euſebius epiſcop⁹ eccleſiæ Tricaſſinæ, ſubſcripſi.
Eliodorus epiſcopus eccleſię Seduneñ, ſubſcripſi.
Felix epiſcopus eccleſiæ Belicenſis, ſubſcripſi.
Iohannes epiſcop⁹ eccleſiæ Auinioneñ, ſubſcripſi.
Laban epiſcop⁹ eccleſiæ *Eluſenſis, ſubſcripſi. *Ebroiceñ.
Martianus epiſcupus eccleſiæ Tarentaſieñ, ſubſcripſi.
Magnulphus epiſcopus eccleſiæ, Toloſanæ, ſubſcripſi.
Optatus epiſcopus eccleſiæ Antipoleñ, ſubſcripſi.
Pappus epiſcopus eccleſiæ Apteñ, ſubſcripſi.
Pientius epiſcopus eccleſiæ Aqueñ, ſubſcripſi.
Paulus epiſcopus eccleſiæ Dieñ, ſubſcripſi.
Pologronius epiſcopus eccleſiæ Siſtraceñ, ſcripſi.
Sabaudius epiſcopus eccleſiæ Arelateñ, ſubſcripſi.
Vigilius epiſcopus eccleſiæ *Senceñ, ſubſcripſi. for. *Senoneñ
Epiſcopi, qui in ea ſynodo fuerunt, non habentes ſedes: Fronimius epiſcopus, Promotus epiſcopns, Faucianus epiſcopus.

PRÆCEPTIO GLORIOSISſimi regis Guntramni ad epiſcopos data, qui in ſynodo ſupraſcripta fuerunt, De obſeruando die Dominico.

GVntramnus rex Francorum, omnibus pontificibus ac vniuerſis ſacerdotibus, & cunctis iudicibus in regione noſtra conſtitutis.
Per hoc ſupernæ maieſtatis authorem (cuius vniuerſa reguntur imperio) placari credimus, ſi in populo noſtro iuſtitiæ iura ſeruamus, & ille pius pater & Dominus, qui humanæ fragilitatis ſubſtantiam ſuo ſemper adiuuare conſueuit auxilio, meliùs dignabitur cunctorum neceſſitatibus, quæ ſunt oportuna, concedere, quos cognoſcit præceptorum ſuorum monita cuſtodire. Dum ergò pro regni noſtri ſtabilitate, & ſaluatione

ne regionis vel populi, ſolicitudine peruigili attentiùs pertractauimus: agnouimus infra regni noſtri ſpatia vniuerſa ſcelera, quę canonibus & legibus pro diuino timore puniri conſueuerunt, ſuadente aduerſario boni operis, perpetrari, & ex hoc proculdubiò indignatiōe cæleſti, per diuerſas ſeculi tempeſtates, homines ac pecora, aut morbo cōſumi cenſentur, aut gladio, dum diuina iudicia non timentur: atque ità fit, vt admittendo illicita per ignorantiam, multi depereant, & non ſolùm præſentem vitam celeriùs cogantur amittere, ſed & inferni ſupplicia ſuſtinere. Ad vos ergò, ſacroſancti pontifices, quibus diuina clementia poteſtatis paternæ conceſſit officium, inprimìs noſtræ ſerenitatis ſermo dirigitur, ſperantis, quòd ità populum vobis prouidētia diuina commiſſum frequenti prędicatiōe ſtudeatis corrigere, & paſtorali ſtudio gubernare, quatenùs dum vniuerſi diligendo iuſtitiam conuerſatione *præcipua cum omni honeſtate ſtuduerint viuere meliùs, cuncta rerum aduerſitate remota, cęleſti beneficio concedatur tranquillitas temporum, & congrua ſaluatio populorum. Et licèt abſque noſtra admonitione ad vos ſpecialiter prędicādi cauſa pertineat, attamen reliquorum peccatis vos omninò credimus eſſe participes, ſi filiorum veſtrorum culpas non aſſidua obiurgatione corrigitis, ſed ſilentio præteritis. Nam nec nos, quibus facultatem regnandi ſuperni regis commiſit authoritas, iram ei⁹ euadere poſſum⁹, ſi de ſubiecto populo ſolicitudinem non habemus. Idcircò huius decreti ac definitionis generalis vigore decernimus, vt in omnibus diebus Dominicis, in quibus ſanctæ reſurrectiōis myſterium veneramur, vel in quibuſcunque reliquis ſolennitatibus, quandò ex more ad veneranda templorum oracula vniuerſę plebis coniunctio deuotionis cōgregatur ſtudio, præter quod victū præparari conuenit, ab omī corporali opere ſuſpendantur, nec vlla cauſarum præcipuè iurgia moueantur: ſed vos apoſtolici pontifices, iungentes vobiſcum conſacerdotes veſtros, & filios ſeniores eccleſię, ac iudices locorum, quoſcunq; agnoſcitis quòd vitæ qualitas honeſta commendat, ità vniuerſam populi multitudinem cōſtāti vel Deo placita iugiter pdicatione corrigite, vt & benè viuētes myſticus adhortationis ſermo mulceat, & excedētes, ad viam recti itineris correctio paſtoralis adducat: quatenùs oēs vnanimi deliberatiōe laudabiliter ſtudeant viuere, vel æquitatem & iuſtitiā conſeruare, qualiter ab omī peccatorū fæce liberos ſuos ſancta ſuſcipiat Eccleſia Chriſtianos. Enimuerò quicunq; ſacerdotū aut ſecularium, in intentiōe mortifera pdurātes, crebriùs admoniti, emēdare neglexerit, iuxta quod conditiones cauſarū, aut exceſſus pſonarū exegerint, alios canonica ſeueritas corrigat, alios legalis pœna percellat: qm̄ nec innocētes poteſt reddere collata ſecuritas liberos, niſi culparū pbatio puniērit criminoſos: nec minor eſt pietas, pteruos conteri, quàm releuare compreſſos. Cōuenit ergò, vt iuſtitiæ & æquitatis in omnibus vigore ſeruato, diſtringat legalis vltio iudicum, quos non corrigit canonica prædicatio ſacerdotum: quò fiat, vt dum præterita reſecātur ſcelera, nullus audeat perpetrarē futura; & ità vniuerſos excedētes pro diſciplinæ tenore ſeruando correctionis frena conſtringant, vt in vniuerſa regione noſtra pacis & concordiæ iura proficiant. Cuncti itaq; iudices iuſta (ſicut Deo placet) ſtudeant dare iudicia. Nam non dubium eſt, quòd acriùs illos condemnabit ſentētia noſtri iudicij, à quibus non tenetur æquitas iudicandi. Nō vicarios, aut quoſcunque de latere ſuo, per regionem ſibi commiſſam inſtituere vel deſtinare præſumant, qui (quod abſit) malis operibus cōſentiendo, venalitatem exerceant, aut iniqua quibuſcunque ſpolia inferre præſumant. Clericorum tranſgreſſiones, cùm aduerſario inſtigante contigerint, quātùm illis pro diuino amore reuerētia maior impenditur, tantùm conuenit, vt acriùs reſecentur: quoniam ſi ſancti paſtores aut inſtituti iudices (quod nefas eſt) ſubiectorum ſuorum ſcelera potiùs occultare, q̄ reſecare tentauerint, ſe ex hoc ampliùs reos eſſe vel noxios nō ignorent. Cuncta ergò, quę huius edicti tenore decreuimus, perpetualiter volumus cuſtodiri: quia in ſancta ſynodo Matiſconenſi hæc omnia (ſicut nôſtis) ſtuduimus diffinire, quæ præſenti authoritate vulgamus. Subſcriptio domini Guntrāni regis, data ſub die 4. Idus Nouembr. 24. regni ſuprà ſcripti regis.

*probata

DECRETA
GREGORII PAPAE I.
Ex libro pontificali.

Gregori⁹ natione Roman⁹, de patre Gordiano, ſedit annos 13. mēſes ſex, dies decē. Hic expoſuit homilias euāgeliorum numero 40. in Iob 35. in Ezechielem 22. Paſtoralē quoq; & dialogorū libros quatuor edidit, & multa alia, quæ enumerare non poſſumus. Eodē tempore venit Romanus Patricius & exarchus Romā. & dū reuerteretur Rauennā, retinuit ciuitates quæ à Longobardis tenebātur, id eſt, Sutrium, Polimartiū, *Ortas, Tuder, Ameriā, Peruſiā, *Luciolis, & alias multas. Eodē tēpore beatiſſimus Gregorius miſit ſeruos Dei, Mellitū, Auguſtinū & Iohannem, & alios plures cū eis monachos timētes Deū, in prædicationē ad gentē Anglorū, vt eos conuerterēt ad Dn̄m Ieſum Chriſtū. Hic augmentauit precationem canonis, Dieſque noſtros in tua pace diſponas &c. Hic

Anno Domini 590.

*Hortas

fecit ad beatum Petrũ apoſtolũ, ſuper altare ciboriũ cũ colũnis quatuor ex argẽto puro. Hic pcepit, vt ſupra beati Petri & Pauli corpora, Miſſa celebraretur. Eodem tẽpore dedicauit eccleſiam Gotthorum, q̃ fuit in Suburra, in nomine ſanctæ Agathæ martyris. Hic domum ſuam conſtituit monaſterium, qui mortuus, ſepult⁹ eſt in baſilica beati Petri apoſtoli ante ſecretarium, 12. menſis Martij. Hic fecit ordinatiões duas, vnam in quadrageſima, & aliã in menſe ſeptimo, presbyteros *38, diacones 5, epiſcopos per diuerſa *39 loca numero *42. Et ceſſauit epiſcopat⁹ mẽſes quinque, dies *16. *62 *18

CONCILIVM ROMANVM SVB GREGORIO I. TEMPORE MAVRITII, Tiberij & Theodoſij Imperatorum, Indictione xiij. anno quinto Pontificatûs eiuſdem Gregorij.

TITVLI CANONVM.

1 De officio diaconorũ Apoſtolicæ ſedis.
2 Qui vel quales ad cubile Pontificis deſeruiant.
3 Si quis eccleſiaſticorum titulos ponere ſiue in ruſtico, ſiue in vrbano pdio præſumpſerit.
4 De nõ velãdo feretro Romani põtificis.
5 Vt nihil pro ordinatione, vel pallio, vel chartis, vel paſtello detur aut accipiatur.
6 Si quis de ſeruis eccleſiæ vel militib⁹ ad Dei ſeruitium conuerti deſiderat.

REgnante in perpetuũ Domino noſtro IESV Chriſto, temporib⁹ pijſſimi ac sereniſſimi domini Mauritij, Tiberij & Theodoſij Auguſtorũ, eiuſdem domini Mauritij imperij anno 13, indictione 13, 5 die menſis Iulij, Gregorius Papa coram ſacratiſſimo beati Petri apoſtoli corpore cũ epiſcopis omnibus Romanæ Eccleſiæ & presbyteris reſidens, aſſiſtentibus diaconibus & cuncto clero, dixit:

1 In ſancta hac Romana Eccleſia, cui diuina diſpenſatio pẽſſe me voluit, dudùm conſuetudo eſt valdè reprẹhenſibilis exorta, vt quidam ad ſacri altaris miniſterium cantores eligantur, & in diaconatûs ordine cõſtituti, modulationi vocis inſeruiant, quos ad pdicatiõis officium & eleemoſynarum ſtudium vacare congruebat. Vndè fit plerunq;, vt ad ſacrum miniſterium dum blanda vox quæritur, quæri congrua vita negligatur: & cantor miniſter Deũ moribus ſtimulet, cùm populũ vocibus delectat. Qua de re prẹſenti decreto conſtituo, vt in ſede hac ſacri altaris miniſtri cantare non debeãt, ſolumq́ue euãgelicẹ lectionis officium inter Miſſarum ſolennia exoluãt. Pſalmos verò ac reliquas lectiões cenſeo per ſubdiaconos, vel, ſi neceſſitas exigit, per minores ordines exhiberi. Si quis autem contra hoc decretum meum venire tẽtauerit, anathema ſit. Et reſponderũt omnes, Anathema ſit.

2 Verecundus mos torpore indiſcretionis inoleuit, vt huius ſedis põtificibus ad ſecreta cubiculi ſeruitia, laici pueri ac ſeculares obſequantur, & cùm paſtoris vita eſſe diſcipulis ſemper debeat in exemplum, plerunq; clerici, qualis in ſecreto ſit vita ſui pontificis neſciũt, quam tamen, vt dictum eſt, ſeculares pueri ſciunt. De qua re præſenti decreto cõſtituo, vt quidam ex clericis, vel etiàm ex monachis electi, miniſterio cubiculi põtificalis obſequantur: vt is, qui in loco eſt regiminis, habeat teſtes tales, qui vitæ eius in ſecreto conuerſationem videant, quiq́ue ex viſione ſedula exemplum *perfectũ ſumant. *profectũ

3 Conſuetudo noua in hac Eccleſia & valdè reprẹhenſibilis erupit, vt cùm rectores ei⁹ patrimonij vrbana vel ruſtica pdia iuri illi⁹ cõpetere poſſe ſuſpicanẽ, fiſcali more titulos imprimãt, atq; hoc quod cõpetere pauperibus exiſtimãt, nõ iudicio, ſed manib⁹ defendant. Et cùm p pdicatores ſuos veritas nihil p contentionẽ agi pcipiat, etiàm ipſum litigioſẹ cõtentiõis malũ tranſcenditẽ: & res q̃libet, cùm ẹſtimatẽ Eccleſiẹ poſſe cõpetere, per vim tenetẽ. Proindè pſenti decreto cõſtituo, vt ſi quis eccleſiaſticorũ vnq̃ titulos ponere ſiue in ruſtico, ſiue in vrbano pdio ſua ſpõte pſumpſerit, anathema ſit. Et reſpõderũt oẽs, Anathema ſit. Is aũt, q pẽſt eccleſiẹ, ſi hoc vel ipſe fieri pcipit, vel ſinè ſua pceptione factũ, digna punire aĩaduerſione neglexerit, anathema ſit. Et reſpõderunt oẽs, anathema ſit.

4 Sicut indignos nos p beati apoſtoli Petri reuerẽtia mẽs fideliũ venerat, ità noſtram infirmitatẽ decet ſemetipſam ſemp agnoſcere, & impenſẹ ſibi veneratiõis honorẽ declinare. Ex amore q̃ppe fideliũ huius ſedis rectoribus mos vltra meritum erupit, vt cùm eorũ corpora humãda deferuntur, hæc dalmaticis contegãt, eaſdemq; dalmaticas pro ſanctitatis reuerentia ſibimet partiẽdas populus ſcindat: & cùm adſint multa à ſacris corporib⁹ apoſtolorũ martyrumq; velamina, à peccatorũ corpore ſumitẽ, quod p magna reuerẽtia reſeruetẽ. De qua re pſenti decreto cõſtituo, vt feretrũ, quo Romani põtificis corpus ad ſepeliendũ ducitur, nullo tegmine veletẽ. Quã decreti mei curã gerere ſedis huius presbyteros ac diaconos cẽſeo. Si quis verò ex eorũ ordine hoc curare neglexerit, anathema ſit. Et reſponderunt omnes, anathema ſit.

5 Antiquam Patrum regulam ſequens, nihil

hil vnquam de ordinationibus accipiendũ eſſe cõſtituo, neq; ex datiõe pallij, neq; ex traditione chartarũ, neq; ex ea, quá noua per ambitionẽ ſimulatio inuenit, appellatione paſtelli. Quia em̃ ordinãdo epiſcopo pontifex manum imponit, euangelicam verò lectionem miniſter legit, confirmationis verò huius epiſtolam notarius ſcribit: ſicut pontificem manum nõ decet, quam imponit, vendere: ità miniſter vel notarius non debet in ordinatione eius vocem ſuam vel calamum venundare. Pro ordinatione ergò vel pallio, ſeu chartis atque paſtello eidem qui ordinãdus eſt vel ordinatus, omninò aliquid dare prohibeo. Ex quibus prædictis rebus ſi quis aliquid commodi appellatiõe exigere vel petere fortè præſumpſerit, in diſtricto omnipotentis DEI examine reatui ſubiacebit. Is autem, qui ordinatus fuerit, ſi non ex placito, neque exactus aut petitus, poſt acceptas chartas & pallium, offerre aliquid cuilibet ex clero gratiæ tantummodò cauſa voluerit, hoc accipi nullo modo prohibemus: quia eius oblatio nullam culpæ maculam ingerit, quæ ex accipientis ambitu non proceſſit.

6 Multos ex eccleſiaſtica familia nouim⁹ ad omnipotẽtis Dei ſeruitium feſtinare, vt ab humana ſeruitute liberi, in diuino ſeruitio valeant in monaſterijs cõuerſari. Quos ſi paſsìm dimittimus, omnibus fugiẽdi eccleſiaſtici iuris dominium occaſiõem præbemus. Si verò feſtinãtes ad omnipotentis Dei ſeruitium incautè retinemus, illi inuenimur negare quędá, qui dedit om̃ia. Vndè neceſsè eſt, vt ſi qs ex iuris eccleſiaſtici ſeruitute ad Dei ſeruitium cõuerti deſiderat, probetur priùs in laico habitu conſtitutus: & ſi mores illius atq; cõuerſatio bono deſiderio illius teſtimonium ferunt, abſq; vlla retractione ſeruire in monaſterio omnipotẽti Deo permittatur, & ab humano ſeruitio liber recedat, q pro diuino obſequio diſtrictiorem ſubire appetit ſeruitutem. Et ſubſcripſerũt Gregori⁹ Papa ac cæteri epiſcopi, numero 23. & presbyteri, numero 35.

SVBSCRIPTIO EPISCOPORVM.

GRegorius gratia DEI epiſcopus, his decretis ſubſcripſi.
Marinianus epiſcopus ciuitatis Rauẽnę.
Paulus epiſcopus ciuitatis Nepeſinæ.
Iohannes epiſcopus ciuit. Durantinæ.
Gratioſus epiſcopus ciuit. Numetinæ.
Iohannes epiſcopus ciuit. Falaritanæ.
Atellus epiſcopus ciuit. Tarracinẽſis.
Romanus epiſcopus ciuit. Blentanæ.
Dominicus eps ciuit. Centumcelleñ.
Pelagius epiſcopus ciuit. Anagninæ.
Felix epiſcopus ciuitatis Portuenſis.
Iohannes epiſcopus ciuita. Beliternæ.
Candidus epiſcopus ciuitatis Bulſineñ.
Luminoſus epiſcopus ciuitatis Ferentinæ.
Virbonus epiſcopus ciuitatis Tuſcanenſis.
Balbinus epiſcopus ciuitatis Roſellas.
Secundinus epiſcopus ciuitat. Taurominij.
Martianus epiſcopus ciuitatis Ferentis.
Homobonus epiſcopus ciuit. Albaneñ.
Dominicus epiſcopus ciuitatis Vtriculanę.
Conſtantinus epiſcopus ciuitatis Narnieñ.
Fortunatus epiſcopus ciuitat. Neapolis.
Anaſtaſius epiſcopus ciuitat. Tiburtinæ.
*Proclus epiſcopus ciuitatis Pręneſtinę. *Proconus

SVBSCRIPTIO PRESBYTERORVM.

LAurẽtius presbyter tituli S. Syluestri.
Iohannes presbyter tituli S. Vitalis.
Specioſus presbyter tituli S. Clementis.
Deuſdedit presbyter tituli S. Praxedis.
Deuſdedit presb. tit. S. Iohãnis & Pauli.
Andromachus presb. tit. S. Apoſtolorum.
Creſcens presbyter tituli S. Laurentij.
Ruſticus presbyter tit. S. Suſannę.
Vibulus presbyter tituli S. Marcelli.
Petrus presbyter tituli S. Iulij & Caliſti.
Spectatus presbyter tit. S. Vitalis.
Stephanus presbyter tituli S. Marci.
Felix presbyter tituli S. Sixti.
Petrus presbyter tituli S. Balbinæ
Iuſtus presbyter tituli S. Nerei & Achillei.
Specioſus presbyter tituli S. Damaſi.
Maurus presbyter tituli S. Priſcæ.
Placidus presbyter titu. S. Sabinæ.
Victor presbyter tituli S. Cęciliæ.
Iohannes presbyter tituli S. Chryſogoni.
Auentius presbyter tituli S. Praxedis.
Andreas presbyter tituli S. Marci.
Iohannes presbyter tit. S. Iohãnis & Pauli.
Agapitus presbyter tituli S. Apoſtolorum.
Felix presbyter tituli S. Sabinæ.
Donus presbyter tituli S. Euſebij.
Baſſus presbyter tituli S. Pudentis.
Iohannes presbyter tituli S. Syluestri.
Albinus presbyter tit. S. Marcelli & Petri.
Antonius presbyter tituli S. Balbinæ.
Candidus presbyter tituli S. Clementis.
Romanus presbyter tituli S. Marcelli.
Leo presbyter tituli S. Damaſi.
Auentius presbyter tituli S. Cyriaci.
Fortunatus presbyter tit. S. quatuor Coronatorum.

GREGORIVS LEANDRO epiſcopo Spalenſi, de Reccaredo rege, & de trina merſione baptiſmi.

Reuerẽdiſſimo & ſanctiſſimo fratri Leandro coẽpo, Gregori⁹ ſeru⁹ ſeruorũ Dei.

REſpõdere epiſtolis veſtris tota intentione voluiſſem, niſì paſtoralis curæ ità labor me attereret, vt mihi magìs flere libeat, quàm aliquid dicere. Quod veſtra quoquè reuerẽtia in ipſo literarũ mearum textu vigilãter intelligit, quãdò ei negligẽter loquor, quem vehemẽter diligo. Tantis quippe in hoc loco huius mundi fluctibus quatior, vt vetuſtá ac putreſcẽtem nauem, quam regendam occulta Dei diſpenſatione ſuſcepi, ad portum dirigere nullatenùs poſ- In Regiſt. lib. 1. epiſtola 41.

poſſim. Nunc ex aduerſo fluctus irruũt, nũc ex latere cumuli ſpumoſi maris intumeſcũt, nunc à tergo tempeſtas inſequitur. Interq; hæc omnia turbatus cogor modò in ipſam clauum aduerſitatem dirigere, modò curuato nauis latere, minas fluctuum ex obliquo declinare. Ingemiſco, quia ſentio quòd negligẽte me, creſcit ſentina vitiorum, & tempeſtate fortiter obuiante, iamiamq; putridæ naufragium tabulæ ſonãt. Flens reminiſcor, quòd perdidi meæ placitum littus quietis, & ſuſpirando terram conſpicio, quam tamẽ rerum ventis aduerſantibus tenere non poſſum. Si ergò me, frater chariſſime, diligis, tuę mihi orationis in his fluctibus manum tende, vt quo laborãtem me adiuuas, ex ipſa vice mercedis, in tuis quoquè laboribus valẽtior exiſtas. Explere autem loquendo nullatenùs valeo gaudium meum, quod communem filium Reccaredum glorioſiſſimum regem, ad catholicã fidem integerrima agnoui deuotione conuerſum. Huius dum mihi per ſcripta veſtra mores exprimitis, amare me etiàm quem neſcio, feciſtis. Sed quia antiqui hoſtis inſidias ſcitis, quoniam bellum durius contra victores proponit: nunc erga eundem filium ſuum ſolertiùs ſanctitas veſtra euigilet, vt benè cœpta pficiat, nec ſe de perfectis bonis operibus extollat: vt fidem cognitam, vitæ quoquè meritis teneat: & qa æterni regni ciuis ſit, operibus oſtendat, quatenùs poſt multa annorum curricula de regno ad regnũ tranſeat. De trina verò merſione baptiſmatis nil reſponderi veriùs poteſt, quàm quod ipſi ſenſiſtis: quia in vna fide nihil officit ſanctæ Eccleſiæ conſuetudo diuerſa. Nos autem quòd tertiò mergimus, triduanæ ſepulturæ ſacramenta ſignamus: vt dum tertiò infans ab aqs educitur, reſurrectio triduani temporis exprimatur. quod ſi quis fortè etiàm ꝓ ſummæ Trinitatis veneratione exiſtimet fieri, neque ad hoc aliquid obſiſtit baptizãdo ſemèl in aquis mergere: quia dũ in tribus ſubſiſtentijs vna ſubſtantia eſt, repræhenſibile eſſe nullatenùs poteſt, infantẽ in baptiſmate vel tèr vel ſemèl immergere, quandò & in tribus merſionib᷒ perſonarum trinitas, & in vna poteſt Diuinitatis ſingularitas deſignari. Sed quia nunc vſque ab hæreticis infans in baptiſmate tertiò mergebatur, fiendum apud vos eſſe non cenſeo, nè, dum merſiones numerãt, diuinitatem diuidant: dumque quod faciebant faciunt, ſe morem noſtrum viciſſe glorientur.

De con. di. 4. De trina, canone 5. quarti concilij Toletani,

EX LIBRO 7. REGISTRI

Epiſtolarum diui Gregorij, epiſtola 53. ad Secũdinum incluſum.

De inſidijs antiqui hoſtis. De Chalcedonenſi ſynodo omnimodè recipienda. De Iba & Cyrillo. De ordinatione Apoſtolicæ ſedis. De ſacerdotali officio poſt lapſum, ſi pœnitentia ſecuta fuerit, in priſtinum gradum reſtituendo. De muneribus ab eo trãſmiſſis. De paruulorũ animab᷒, q̃ ſinè baptiſmo moriunť. Et de imaginibus tranſmiſſis.

Dilectiſſimo filio Secundino, ſeruo Dei incluſo Gregorius ſeruus ſeruorum Dei.

Dilectiõis tuæ ſcripta ſuſcepi, q̃ in meo ſenſu amoris melle cõdita ſapuerũt. O quãta adſpiratiõe vitæ plena ſunt, quæ ꝑ gratiam ſpiritùs proferũtur. Non in eis cultus eloquentiæ, non verborum typhus apparebat, ſed ſolam veritatis atque charitatis radicẽ tenẽtia, per omne quod locuta ſunt, cæleſtis patrię amorem flagrabant. In eis verò tua à me dilectio petere ſtuduit, vt ad hũc libellum exhortatorium ſcribere deberem. Sed ſcire te neceſsè eſt, fili chariſſime, quia tantis podagræ doloribus, tantiſque curarum tumultibus premor, vt quanuìs nunquàm me aliquid fuiſſe reminiſcar, valdè tamen me videam non eſſe qui fuerim. Quòd autem tua ſe charitas & vltra ætatem quinquagenariam adhuc iuuenilibus deſiderijs aſſerit ſubiacere, in hoc quoquè diuini oraculi implet præceptum, quo ſcriptũ eſt, Iuſtus in principio accuſator eſt ſui. Nec tamẽ dubito maiores te inſidias hoſtis callidi ꝑpeti, qui maiora cõtra eum bella præparàſti. Tantò quippe ille deceptionis molimina ardentiùs exquirit, quãtò te cæleſti patriæ feruentiùs inhiare cognoſcit. Et nos quidem, qui vitam cum plurib᷒ ducimus, etſi formidoloſi ac timidi, tamen quia contra antiquũ hoſtem bella propoſuimus, quaſi in acie ſtamus. Vos autem qui ſolitariam vitam ducitis, qd aliud quàm monachos dixerim, qui feruore virtutis etiàm ante aciẽ exire feſtinatis? Cur ergò eũ nõ ſingulariter hoſtis impetat, à quo ſe impeti ſingulariter ſpectat? Et nos quidẽ q inter hoĩes viuim᷒, ſæpè ꝑ hoĩes à callido hoſte tentamur. Vos aũt q viã vitæ pſentis extra hominũ frequentiã ducitis, tãtò maiora certamina pati neceſsè eſt, quãtò ad vos ipſe tẽtationũ magiſter accedat. Neq; eñ vacare orationib᷒ ac laudib᷒ Dei ſinè aliqua interruptiõe tẽporis poteſtis: qa etſi intẽtio cõtinuè prõpta eſt, ipſa tñ humanitatis infirmitas ad ſemetipſam relabiť, vt aliquãdò feſſa iaceat, atq; ab ſtudij ſui exercitatiõe torpeſcat. Antiqu᷒ verò hoſtis mox vt ocioſam mentẽ inuenerit, ad eã ſub quibuſdã occaſionib᷒ locutur᷒ accedit: & qdam ei de geſtis pteritis, ad memoriã reducit: audita quódàm verba indecẽter cogitationi reſonat: & ſi qua dudùm turpiter acta ſunt, eorũ ſpecies oculis cordis apponit: vt quẽ de pſentib᷒ nõ valet inquinare, de malis trãſactis violet. Et decepta mẽs ſępè indè delectationẽ reparat, vndè diù iã ſe p pœnitẽtiã afflixit, ità vt verè cũ pſalmiſta dicat, Cõputruerũt & deteriorat ę ſũt cicatrices meę à facie inſipiẽtię meę. Cicatrix qppe figura eſt vulneris, ſed ſanati. Cicatrix ergò ad putredinem redit, quandò pec-

Pro. 18.

Pſal. 37.

peccati vulnus, quod iã p pœnitentiã ſacratũ eſt, in delectatiõe ſuî animũ cõcutit. Sępè quod nunq̃ fecimus, p hoſtis callidi inſidias cordis oculis videmus. Cumq́; inſenſibiliter in hoc delectatio ſubrepit, quanuìs iam plangat quæ fecerat, tædet tamen infelicem animum quædam non feciſſe quæ plangat. Hæ ſunt cordis noſtri tenebræ, quas in hac vita volentes nolenteſq́; ſuſtinemus. Quis contra hęc quęrẽdus eſt, niſi adiutor in opportunitatibus in tribulatione? Valdè autẽ libẽter accepi, quòd tua me charitas de ſua dubitatione requiſiuit, an Orientis eccleſię fidem atq; doctrinã ſanctę memoriæ Leonis ſequantur, nè fortè earũ ſenſus inter ſemetipſas pro trium capitulorum defenſione diuiſus ſit. Vndè certam dilectionẽ tuam eſſe deſidero, quia pdictæ ſanctiſſimę Orientales eccleſiæ vno ſenſu, vna doctrina, fidem eiuſdem ſanctæ memoriæ Leonis tenent, ſanctamq́; Chalcedonenſem ſynodũ ità nobiſcum cuſtodiunt atq; venerantur, vt nullus eſſe epiſcopus reputetur, qui eiuſdem ſynodi defenſor ſectatorque non fuerit. Hinc eſt enim, quòd quotiès in quatuor præcipuis ſedibus antiſtites ordinãtur, ſynodales ſibi epiſtolas viciſsìm mittãt, in quibus ſe ſanctam Chalcedonenſem ſynodum cum alijs generalibus ſynodis cuſtodire fateantur: ſicut & nos auerſamur atq; anathemate plectendos ducimus, qui de fide eiuſdem ſynodi aliquid minuere, vel aliquid in ea addere præſumunt. Nam ſynodus quæ poſt eam generaliter facta eſt, idcircò à nobis recipitur, quia eiuſdem ſynodi in omnibus ſequax, honorem illius authoritatemq́; cuſtodit. Vndè neceſsè, vt dulciſſima mihi tua dilectio in hoc, quòd pręcipuè in bonis moribus viuit, q̃òd ſe per abſtinentiam affligit, quòd doctrinæ Dei vehementiùs inſiſtit, hoc ſtudioſiùs cogitet, nè errorẽ ſchiſmaticorum ſequẽs, à ſanctiſſima vniuerſali Eccleſia diuiſa poſſit inueniri. Et quid tot labores proderunt, ſi in vnitate fidei inuẽti non fuerint, quæ ante DEI omnipotentis oculos in bonis actibus animam pręcipuè cuſtodit? Hinc enim dicitur: Vna eſt colũba mea, perfecta mea. Hinc ad Moiſen Dominus dicit: Eſt locus penès me, & ſtabis ſuper petram. Quis eſt locus qui non ſit in Deo, dum cuncta ab ipſo, per quem creata ſunt, continentur? Sed tamẽ eſt locus apud eum, videlicet ſanctæ Eccleſię vnitas: in qua ſuper petram ſtatur, dum confeſſionis eius ſoliditas humiliter tenet, de quo loco ſubiungitur: Tunc videbis poſteriora mea. In petra enim, id eſt, in ſancta Eccleſia ſtantes, DEI poſteriora videmus, quandò iam ea quę in fine promiſſa ſunt, cęleſtis patrię gaudia contemplamur. Peruerſi autem homines, qui trium capitulorũ occaſione reperta, eccleſiaſticam diſciplinam fugiunt, & de ſuis carnalibus actibus repræhẽdi pertimeſcunt, ſubeſſe Sedis Apoſtolicæ præceptis nolunt, & nos quaſi de fide repræhendunt, quam ipſi neſciunt. Et dum neque in fide recti ſunt, neque in bonis operibus intenti, ſtudent vt certare pro fide videantur. Sicq́; fit, vt quotidiè deteriores fiant, dum in eis culpa groſſeſcit, quæ quaſi de zelo ſeruoris videri etiàm laudabilis appetit. Sed iuxta hoc quod ſcriptum eſt: Ex operibus eorum cognoſcetis eos: vitam eorum tua charitas attendat, & meritum intentionis adſpiciat. Vt enim dilectioni tuæ de eadem re breuiter loquar, ſancta Chalcedonenſis ſynodus vſq; ad definitionem fidei & prolationem Canonum de generalibus cauſis locuta eſt. Nam poſt prolationem canonum, ſpecialia epiſcoporum certamina ſopire curauit. Epiſtola verò, quam in ea reuerentiſſimus Ibas denegat ſuam, quòd in extrema parte ſynodi iaceat, agnoſcis: Quæ videlicet epiſtola Neſtorium inauditum, & inquiſitione non facta damnatum aſſerit, Cyrillum verò in Apollinaris dogma cecidiſſe ſuſpicat̃. Et ſi totus ſuperiùs textus prædictæ ſynodi legitur, quantùm hæc epiſtola eidem ſynodo aduerſetur, inuenitur: quia ſcilicet ſancta ſynodus & Neſtorium (ſicut eſt) hæreticum denunciat, & beatum Cyrillum patrem catholicum veneratur. Epiſtola ergò quæ illũ defendit, qui à ſynodo damnatus eſt, & illũ accuſat qui à ſynodo veneratur, proculdubiò definitioni ſanctæ ſynodi probatur aduerſa. Sed quia eius defenſores ſolent dicere, quòd hanc Ibas eo tempore ſcripſit, quo adhuc Cyrillus propter duodecim capitula quę necdùm expoſuerat, dubius habebatur, in ipſa hac epiſtola perpende: quia legitur quòd inter Orientales epiſcopos & beatum Cyrillum pax fuerit celebrata. Si ergò poſt concordiam pacis, poſt ſatisfactionem amotæ dubitationis, hæc eadem epiſtola ſcripta eſt, conſtat quia non eſt catholica, quæ patrem Catholicum, atq; in toto ſynodi volumine laudatum, hæreticum appellat. Hæc paucis dixi, quia ex quibus præcipuè cauſis hac in re dubitationem tua charitas habet, in epiſtolis non inueni. Et quia tua ſanctitas hoc à nobis requiſiuit, vt ſibi de ſacerdotali officio poſt lapſum reſurgendi authoritatem ſcriberemus, dum ſe dicit de hoc canonum diuerſorum diuerſas legiſſe ſententias, alias reſurgendi, alias nequaquàm poſſe: ideò nos generales ſynodos à Nicena incipientes, cum reliquis quatuor veneramur: quia ipſam ſequentes in cunctis ſententijs vnanimes concordant. Nam & nos præcedentes patres ſequimur, quia authore Deo, à ſacra doctrina illorum non diſcordamus. A capite itaque incipientes, vſq; ad quartum altaris miniſtrum hanc formam ſeruandam cognoſcimus, vt ſicut minorem maior præcedit in honore, ità & in crimine. Et quem maior ſequitur culpa, maiori

Matth. 7.

Can. 6.

Exod. 33.

Nota mores hęreticorũ.

maiori plectatur vindicta, quæ poſt pœnitentiam credatur eſſe fructuoſa. Quid enim prodeſt triticum ſeminare, & fructum illius non colligere? Aut domum conſtruere, & non illic habitare? Poſt dignam igitur ſatisfactionem credimus poſſe rediri ad honorem, dicente propheta: Nunquid qui cadit, nō adijciet vt reſurgat? & qui auerſus eſt, nō reuertetur? Et peccatori ait: In quacunq; die cōuerſus ingemueris, tunc ſaluus eris. Vndè & pſalmiſta ait: Cor mūdum crea in me Deus, & ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis: Nè proijcias me à facie tua, & ſpiritum ſanctum tuum nè auferas à me. Dum enim petijt, nè à Domino proijceretur pro lapſu culpę, quòd alienam rex & propheta ſimul rapuiſſet vxorem, tremefactus expauit, propheta indicante flagitium ſuum. Vndè pœnitentiam agens, addebat: Redde mihi lætitiam ſalutaris tui, & ſpiritu principali confirma me. Si enim condignam Deo pœnitentiā nō feciſſet, nequaquàm alijs prædicaret. Ait enim: Docebo iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur. Dum enim peccata ſua ꝓſpexit propheta per pœnitentiam mundata, non dubitauit prædicando curare aliena: & ſacrificiū de ſemetipſo Deo offerre ſtuduit, cùm dicebat: Sacrificium Deo ſpiritus contribulatus. Ad hæc iſta ſufficerent: ſed omīs ſententia quanto plùs ſacræ ſcripturæ teſtimonijs confirmatur, tanto faciliùs creditur. De hoc enim propheta dicit: Nolo mortem peccatoris, ſed vt conuertatur & viuat. De hoc peccantibus dicitur: Peccator in quacunq; die conuerſus ingemuerit, ſaluus erit. Omēs iniquitates eius obliuioni tradentur. Si enī redemptor noſter, qui peccatores non perdere, ſed iuſtificare venit, in obliuione peccata delinquētium derelinquit, quis hominum cōdemnanda reſeruat, cùm Apoſtolus dicat: Si Deus iuſtificat, quis eſt qui condemnet? Ad fontem miſericordię recurrentes, Euangelij proferamus ſentētiam: Gaudeo, inqt, ſup vno peccatore pœnitentiā agente, magis quàm ſuper nonagintanouem iuſtis qui non indigent pœnitentia. Et ouem perditam, nonagintanouem non errātibus relictis, humero ad ouile reportandā quęſiuit. Si ouis perdita errans poſt inuentionem ad ouile humero reportatur, cur poſt pœnitētiam ad Eccleſię miniſterium lapſus non reuocetur? ſicut in apocalypſi dicitur de miniſtro Eccleſię: Memēto vndè excideris, & age pœnitentiam, & prima opera fac. Quid enim eſt grauius, aut carnale delictum admittere, ſinè quo pauci inueniuntur: aut Dei filium iureiurando negare? In quo tñ hunc ipſum B. Petrum Apoſtolorum principē, ad cuius ſacrum corpus indigni ſedemus, lapſum eſſe cognoſcimus. Sed poſt negationem pœnitentia ſecuta eſt, & poſt pœnitentiā miſericordia data eſt, quia poſteà ab illo ab apoſtolatu deiectus non eſt, qui antè quidem ipſum ſe negare prædixit. Tibi hæc, fili chariſſime, dicta ſufficiant, vt illum quē conſpicis delicta fletu delere, in conſpectu diuinitatis non dubites miſericordiam conſequi: quia ille peccatorem reuerſum nō deſpicit, ꝗ peccatores ſanguine ſuo redimere venit.

[Marginalia, left column: Eſt locus apud Hieremiam iuxta LXX. / Hierem. 8. / Ezech. 18. / Pſalm. 50. / 2. Reg. 12. / Pſalm. 50. / Ibidèm. / Ibidèm. / Ezech. 18. / Rom. 8. / Lucæ 15. / Apocal. 2. / Matth. 26.]

De ordinationibus verò Apoſtolicę ſedis Pontificum, vtrùm poſt beatiſſimum virum Hormiſdam aliqua ſint addita, veſtra charitas requirit. Sed vſq; ad Vigilij Papæ tempora, expoſitas ordinationes pręſulum eſſe cognoſcas. Aloēn verò, thymiama, ſtoracem & balſamum ſanctorum martyrum corporibꝰ offerenda, latore præſentiū deferēte, tranſmiſimus. In extremo verò epiſtolæ quęſiſti, quid eis reſpondēdum ſit, qui dilectionem tuam de paruulorum animabus requirunt, qui ſinè baptiſmatis gratia moriuntur, dicētes: Si corpus originali tenetur culpa, vndè anima quæ à Deo datur, rea erit, quæ adhuc in actuali delicto corpori non conſenſit? Sed hac de re dulciſſima mihi tua charitas ſciat, qa de origine animæ inter ſanctos patres requiſitio non parua verſata eſt: ſed vtrùm ipſa ab Adam deſcēderit, an certè ſingulis detur, incertum remanſit, eamq; in hac vita inſolubilem faſſi ſunt eſſe quæſtionem. Grauis enim eſt quęſtio, nec valet ab homine compræhendi: quia ſi de Adam ſubſtantia, anima cum carne naſcitur, cur nō etiàm cum carne moritur? Si verò cum carne non naſcitur, cur in ea carne, quæ de Adam prolata eſt, obligata peccatis tenetur? Sed cùm hoc ſit incertum, illud incertū non eſt, quia niſi ſacri baptiſmatis gratia fuerit renatus homo, omnis anima originalis peccati vinculis eſt obſtricta. Hinc enim ſcriptum eſt: Non eſt mundus in conſpectu eius nec vnius diei infans ſuper terram. Hinc Dauid ait: In iniquitatibus conceptus ſum, & in delictis peperit me mater mea. Hinc ipſa veritas dicit: Niſi quis renatus fuerit ex aqua & ſpiritu ſancto, non introibit in regnum cælorum. Hinc Paulus ait: Sicut in Adam omnes moriuntur, ità & in Chriſto omnes viuificabuntur. Cur ergò infans qui nihil egit, in conſpectu omnipotentis Dei non valet eſſe mundus? Cur Pſalmiſta ex legitimo coniugio prolatus, in iniquitate conceptus eſt? Cur niſi qui mūdatus aqua baptiſmatis fuerit, mundus non eſt? Cur in Adam omnis homo moritur, ſi originalis peccati vinculis non tenetur? Sed quia genus humanum in parēte primo velut in radice putruit, & ariditatem traxit in ramis. Et indè omnis homo cum peccato naſcitur, vndè primus homo permanere noluit ſinè peccato. De his autem ſubtiliùs & latiùs loqui debueram: ſed dum me & * curarū tumultus premunt, & harū portitor vt laxari debuiſſet, importunus extitit, vndè multa debui, pauca locutus ſum. Rogo aūt omnipotentem Deū, vt ſua te gratia protegat, & B. Petri apoſtolorum

*[Marginalia, right column: Ioan. 3. / Iob 25. / Pſal. 50. / Ioan. 3. / 1. Cor. 15. / * cauſarum]*

lorum principis interceſſione à malis omibus illæſum conſeruet, quatenùs feruor cæleſtis deſiderij in tua mente quotidiè ardentiùs excreſcat, vt ſemper nouus, & ſemper ſeipſo robuſtior, ad cæleſtia præmia multipliciùs percipienda pertingat. Transmiſi autem duos homiliarum codices, quas dixi in Eccleſia, dum adhuc loqui præualerem: vt quia ipſe te videre, tibique ſedulè colloqui non poſſum, charitati tuę vel per ea quę ſcribere valui, abſens non ſim. Exiguum quoquè veſtimentum tranſmittere ſtudui, per quod tua charitas, quia Auſtrali in animo calore feruet, foris à corpore arcturi frigus repellat. Peto autem vt pro me orare enixiùs debeas, vt tuæ interceſſionis ope & à malis præſentibus eripi, & æternis merear
De imaginibus, gaudijs præſentari. Quòd imaginem illius, quem colis, tibi dirigendam per Dulcidium diaconum rogâſti, valdè nobis tua poſtulatio placuit, quia illum in corde tota intentione quæris, cuius imaginem præ oculis habere deſideras: vt viſio corporalis quotidiana reddat exoptatum, & dum picturam vides, ad illum animo inardeſcas, cuius imaginem videre deſideras. Ab re non facimus, ſi per viſibilia inuiſibilia demonſtramus. Sic homo qui alium videre ardenter deſiderat, aut ſponſam amans videre conatur, ſi contigerit eam ad balneum aut ad eccleſiam ire, ſtatim per viam incedenti ſe præparat, vt de viſione eius hilaris recedat. Scio quidem quòd imaginem Saluatoris noſtri non ideò petis, vt pro Deo aut quaſi Deum colas, ſed ob recordationem filij Dei in eius amore recaleſcas, cuius te imaginem videre conſideras. Et nos quidem non quaſi ante Diuinitatem ante illam proſternimur, ſed illum adoramus, quem per ipſam imaginé aut natum aut paſſum, ſed & in throno ſedentem recordamur. Et dum nobis ipſa pictura quaſi ſcriptura ad memoriam filium Dei reducit, animum noſtrum aut de reſurrectione lætificat, aut de paſſióe demulcet. Ideoque direximus tibi ſurtarias duas, imaginem DEI ſaluatoris, & ſanctæ Dei genitricis Mariæ, beatorumque Apoſtolorum Petri & Pauli continentes, per ſupradictum filium noſtrum diaconem, & vnam crucem, clauim etiàm pro benedictione à ſanctiſſimo corpore Petri Apoſtolorum principis, vt per ipſum à malignoſis defenſus, per cuius ſignum munitum te eſſe credis: & ab eo te protegat, qui iuuenilia ſemper ſuggerit recordari: vt in bonis actibus perſeuerans, alios in eius amorem accendas, propter quē ſolitarium te feciſti haberi, vt vitę huius mala, queq; in corde inimicus ſuggerit retroacta, mentis prouectibus quaſi facibus inardeſcas, pro cuius amore vitam etiàm velis finire. Ipſe quoquè te protegat vſque in finem, qui cunctum mundum dignatus eſt redimere, Ieſus Chriſtus Dominus noſter, q viuit & regnat in ſecula ſeculorum, Amen.

EX LIBR. VII. REGISTRI Epiſtolarum D. Gregorij, Epiſtola 110. Aetherio Lugdunen. epiſcopo directa.

In impreſſis inſcribitur Siagrio, Betherio, Virgilio & Deſiderio epiſcopis: ſed nos ſecuti ſumus vetuſtum exemplar manuſcriptum, quod fuit D. Heriberti Archiepiſcopi Colonienſis, qui obijt anno Chriſti 1021.

1 De Simoniaca hæreſi.
2 Quòd neophytus non ordinetur.
3 Nè initiati ſacris, cum mulieribus maneant.
4 De Synodo celebranda.

Dilectiſſimo fratri Aetherio Lugduneñ epiſcopo, Gregorius ſeruus ſeruorū Dei. Caput noſtrū, quod CHRISTVS eſt, ad hoc ſua mēbra eſſe nos voluit, vt per cópagem charitatis & fidei vnum nos in ſe corpus efficeret. Cui ità adhærere nos conuenit, vt quia Ioh.15.
ſine ipſo nihil eſſe poſſumus, per ipſum poſſimus eſſe quod dicimur. Ab arce capitis noſtri res nulla nos diuidat, nè ab ea, ſi eius eſſe mēbrum refugimus, relinquamur, & velut eiecti de vite palmites areſcamꝰ. Vt ergò redēptoris noſtri eſſe habitaculū mereamur, in dilectione ipſius toto mentis ſtudio maneamus. Ipſe nanque ait: Qui diligit me, ſer- Iohan. 14.
monem meum ſeruabit: & pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mãſionem apud eum faciemus. Sed quoniam bonorum authori hærere aliter non valemus, niſi cupiditatem à nobis, quę omnium malorū radix eſt, abſcindamus, per ſcripta pręſentia, 1.Tim. 6.
quę alterno adinuicem deſideratę viſitationis ſermone nos ſociant, fraternitatem tuā inſtitutis apoſtolicis conuenímus, vt patrū regulis & præceptis Dominicis innitentes, de templo fidei auaritiam, quæ idolorū eſt Ephe.5.
ſeruitus, excludamus, vt in domo Domini Coloſſ.3.
nihil noxium, nihilq; adſit confuſum.

1 Nuncio ſiquidē apud nos olìm diſcurrente vulgatum eſt, quòd in Galliarū partibus ſacri ordines per Simoniacam hęreſim cōferantur: & vehementi tædio mœroris afficimur, ſi in eccleſiaſticis officijs quēquam habeat locū pecunia, & fiat ſeculare, quod ſacrum eſt. quicunq; ergò hoc precij ſtudet 1. Quæſt. 1 Quicunque.
datione mercari, dum non officium, ſed nomen attendit, ſacerdos non eſſe, ſed dici tantummodò concupiſcit. Quid ſcilicet, quid per hoc aliud agitur, niſi vt nulla de actu ꝓbatio, nulla ſolicitudo de moribus, nulla de vita ſit diſcuſſio: ſed ille ſolummodò dignꝰ, qui dare preciū ſuffecerit, ęſtimetur? Ex qua re, ſi recti libraminis examinatione penſetur, dum improbè ob inanem gloriam locum feſtinat vtilitatis arripere, eo ipſo magìs, quòd honorem quærit, indignus eſt. Sicut autem is, qui inuitatus renuit, quæſitus refugit, ſacris eſt altaribus admouēdus:

ſic q. vltrò ambit, vel importunè ſe ingerit, eſt proculdubiò repellendus. Nam qui ſic nititur ad altiora cõſcendere, quid agit, niſi vt creſcendo decreſcat, & aſcendendo exteriùs, interiùs in profunda deſcendat? Itaque frater chariſſime, in ſacerdotibus ordinãdis ſynceritas vigeat, ſit ſimplex ſinè venalitate cõſenſus, pura præferatur electio, vt ad ſummum ſacerdotium non ſuffragio venditorum prouecti, ſed Dei credantur eſſe iudicio. Nam quia graue eſt omninò facinus, Dei donum velle precio comparare vel vẽdere, euangelica eſt teſtis authoritas. Templum Matth. 21. enim Dominus & redemptor noſter ingreſſus cathedras vendentium columbas euertit. Quid aliud eſt colũbas vendere, niſi precium de manûs impoſitione accipere, & ſpiritum ſanctum, cùm omnipotens Deus hominibus tribuat, venũdare? Quorum ſacerdotium ante oculos Dei cadere, cathedrarũ vtiquè patenter euerſione ſignatum eſt. Et tamen exerit adhuc nequitiæ prauitas vires ſuas. Nam cogit vendere, quos decepit vt Matth. 10. emerent: & dum non attenditur, quod diuina voce præcipitur, Gratis accepiſtis, gratis date: agitur vt creſcat & geminata fiat in vno eodemq; delicto contagio, ementis ſcilicet & vendentis. 1. q. 1. Cùm liqueat. Et cùm liqueat, hanc hæreſim ante omnes radice peſtifera ſurrepſiſſe, atq; in ipſa ſua origine apoſtolica eſſe deteſtatione damnatam, cur non cauetur? cur non perpenditur, quia benedictio illi in maledictum conuertitur, qui ad hoc vt fiat hęreticus, promouetur? Plerunquè igitur aduerſarius animarum, dum non poteſt in his, quæ ad faciem ſunt praua, ſurrepere, callidè ſpecie quaſi pietatis iniecta nititur ſupplantare. Suadet itaque forſitan, debere ab habentibus accipi, vt ſit quod poſſit non habentibus erogari, dummodò vel ſic venena mortifera eleemoſynæ celata obumbratione transfundat. Nam nec venator feram, aut auem auceps deciperet, vel piſcem piſcator caperet, ſi aut ille laqueum in aperto poneret, aut ille hamum in eſca abſconditum nõ haberet. Omninò ergo metuenda & cauenda eſt hoſtis aſtutia, nè quos aperta nequit tentatione ſubuertere, latẽte telo ſæuiùs valeat trucidare. 1 q. 1. Non eſt putãda. Neque enim eleemoſyna reputanda eſt, ſi pauperibus diſpẽſetur, quod ex illicitis rebus accipitur: quia qui hac intentione malè accipit, vt quaſi benè diſpenſet, grauatur potiùs quàm iuuatur. Eleemoſyna redemptoris noſtri oculis illa placet, quæ non de illicitis & iniquitate cõgeritur, ſed quæ de rebus conceſſis & benè acquiſitis impenditur. Vndè etiàm illud certum eſt, quia etſi monaſteria aut xenodochia, vel quid aliud de pecunia, quæ pro ſacris ordinibus datur, conſtruatur, mercedi non proficit: quoniam dum peruerſus emptor honoris in locum ſanctum transmittitur, & alios ad ſuî ſimilitudinem ſub commodi datione conſtituit, plura malè ordinando deſtruit, quàm ille poteſt ædificare, qui ab eo pecuniam ordinationis accepit. Nè ergò ſub obtentu eleemoſynæ cum peccato aliquid ſtudeamus accipere, apertè ſacra ſcriptura nos prohibet, dicens: Hoſtiæ Prou. 21. impiorum abominabiles, quæ offeruntur ex ſcelere. Quicquid enim in Dei ſacrificio ex ſcelere offertur, omnipotentis Dei non placat iracundiam, ſed irritat. Hinc rurſùs ſcriptum eſt: Honora Dominum de tuis iuſtis Prou. 3. laboribus. Qui ergò malè tollit, vt quaſi benè præbeat, conſtat ſinè dubio, quia Dominum non honorat. Hinc quoquè per Salomonem dicitur: Qui offert ſacrificiũ de ſub- Eccl. 34. ſtantia pauperis, ac ſi victimet filiũ in conſpectu patris. Quantus autem dolor patris ſit, perpendamus, ſi in conſpectu eius filius victimetur: & hinc facilè cognoſcimus, quãtus apud Deum dolor exaſperatur, quandò ei ſacrificiũ ex rapina tribuitur. Nimìs ergò declinãdum eſt, dilectiſſime frater, ſub obtentu eleemoſynæ, peccata Simoniacæ *hæreſios* ppetrare. Nam aliud eſt, *propter peccata* eleemoſynas facere: aliud, *propter eleemoſynas* peccata committere.

2 Hoc quoquè ad nos perueniſſe non diſſimili dignum deteſtatione complectimur, quòd quidam deſiderio honoris impleti, defunctis epiſcopis tonſurantur, & fiunt repentè ex laicis ſacerdotes, atq; inuerecundè religioſi propoſiti ducatum arripiunt, qui nec eſſe adhuc milites didicerunt. Quid putamus, quid iſti ſubiectis pręſtituri ſunt, qui antequàm diſcipulatûs limen attingant, tenere locum magiſterij nõ formidãt? Qua de re neceſſè eſt, vt quamuìs inculpati quiſque ſit meriti, antè tamẽ per diſtinctos ordines eccleſiaſticis exerceatur officijs. Videat quod imitetur, diſcat quod doceat, informetur quod teneat: vt poſteà non debeat errare, qui eligitur viam erranti demonſtrare. Diù ergò religioſa meditatione poliatur vt placeat, & ſic lucerna ſuper candelabrum poſita luceat, vt aduerſa ventorum vis irruens, conceptam eruditionis flammam non extinguat, ſed augeat. Nam cùm ſcriptum ſit, vt priùs quis probetur, & 1. Tim. 3. ſic miniſtret: multò antè probandus eſt, qui populi interceſſor aſſumitur, nè fiant cauſa ruinæ populi ſacerdotes mali. Nulla igitur contra hoc excuſatio, nulla poteſt eſſe defenſio, quia cunctis liquidò notum eſt, quæ ſit in huius rei diligentia egregij ſolicitudo doctoris, qui neophytum ad ſacros vetat ordines accedere. 1. Tim. 3. Sicut autem tunc neophytus dicebatur, qui initiò in ſanctæ fidei erat cõuerſatione plantatus, ſic modò neophytus habendus eſt, qui repentè in religionis habitu plantatus, ad ambiẽdos honores ſacros irrepſerit. Ordinatè ergò ad ordines accedendum eſt. Nam caſum appetit, qui ad ſumma loci faſtigia, poſtpoſitis gradi-

gradibus, per abrupta quærit aſſcenſum: & cùm idem Apoſtolus doceat inter alia ſacri ordinis inſtituta diſcipulum (manum non eſſe cuiquam citiùs imponendam) quid hoc celerius, quídve præcipitantius, quàm vt exoriatur à ſummitate principium, & antè incipiat eſſe epiſcopus quàm miniſter? Quiſquis igitur ſacerdotium non ad elationis pompá, ſed ad vtilitatem adipiſci deſiderat, priùs vires ſuas cum eo, quod eſt ſubiturꝰ, onere metiatur, vt & impar abſtineat, & ad id cũ metu, etiàm qui ſe ſufficere exiſtimat, accedat. Ab re autem non facimus, ſi ad argumentum rationabile vſum rerum irrationabilium colligamus. Apta nanq; ædificationibus de ſyluis ligna ſucciduntur, nec tamen viridibus ædificij pondus imponitur, niſi eorum viriditatem multorum dierum mora ſiccauerit, & apta ad neceſſarium vſum effecerit. Quę ſi obſeruantia fortè negligitur, citiùs ſuperimpoſita mole franguntur, & gignit ruinam ad auxilium res prouiſa. Hinc etenim & medici, qui curam gerũt de corpore, quædam adiutoria recenti adhuc confectione formata, indigenti non offerunt, ſed maceranda temporibus derelinquũt. Nam ſi immaturè quis dederit, dubium non eſt, quia fit cauſa periculi res ſalutis. Diſcant itaque, diſcant in officio ſuo ſacerdotes, quibus animarum credita eſt cura, ſeruare, quod diuerſarum artiũ homines docente ratione cuſtodiunt, & à pcipiti ſe ambitione, etſi nó metu, ſaltem pudore contineant. Sed nè forſan adhuc prauę ſe cõſuetudinis quiſquam velit obiectu defendere, fraternitatis tuæ diſcretio rationis eos freno coerceat, & labi in illicitis nó permittat: quia quicquid vltione dignũ eſt, non ad imitationis, ſed potiùs ad exemplum debet correptionis adduci.

1.Tim.4.

3 Neque autem hoc, quod ſimiliter corrigendum eſt, patimur negligẽter omittere. Nam quid prodeſt cuncta muniſſe, ſi per vnũ locum pernicioſus hoſti præbeatur acceſſus? Cum his itaq;, qui in ſacro ſunt ordine conſtituti, habitare mulieres perhibẽtur: de quibus nè antiquus humani generis inimicus exultet, omnium definiendum conſenſu eſt, vt præter eas, quas ſacri canones complectũtur, alias mulieres habere ſecum non debeãt. Quæ interdictio etſi fortè ad tempus aliquibus amara eſt, certum eſt, quia poſtmodùm ex ipſa animæ vtilitate dulceſcit, ſi vndè inimicus ſuperare potuit, ſuperetur.

4 Nec hoc quoquè in hac ſolicitudinis parte relinquimus, quod de habẽdis per parochias concilijs, patrum prouidentia vtilitatis cauſa ſancitum eſt. Vndè nè qua inter fratres diſſenſio, nè qua inter præpoſitos & ſubiectos ſint fomenta diſcordiæ, in vnum conuenire ſacerdotes neceſſè eſt, vt & de incidentibus cauſis diſceptatio, & ſit ſalubris de eccleſiaſtica obſeruatione collatio: quatenùs dum per hoc & præterita corriguntur, & regulam futura ſuſcipiunt, omnipotens vbiquè Deus fratrum concordia collaudetur, cuius vobis adeſſe præſentiam, ſi hæc obſeruabitis, ſcitote: quia ſcriptum eſt, (Vbi fuerint cõgregati duo aut tres in nomine meo, ibì ſum in medio eorum.) Si ergò adeſſe dignabitur, vbi duo vel tres fuerint, quanto magìs non deerit, vbì plures conuenerint ſacerdotes? Et quidem quia de habendo bìs in anno concilio patrum ſit regulis ſtatutum, non latet: ſed nè aliqua impleri hoc neceſſitas non permittat, ſemèl tamen ſinè excuſatione aliqua decernimus congregari, vt expectatione concilij, nihil prauum, nihil præſumatur illicitum. Nam plerunquè etſi non amore iuſtitiæ, metu examinis abſtinetur ab hoc, quod omnium notum eſt diſplicere iudicio. Hanc frater chariſſime obſeruantiam noſtris relinquendam poſteris teneamus, & ad omnia, quæ ad eruditionem noſtram ſacris apicibus ſcripta ſunt, meditemur, atque ad ea quoſcunque poſſumus incitemus. Certum quippe eſt, quia ſi toto corde præceptis nos ſalutaribus occupamus, omnem vitiorũ labem effugimus: quia dum in his, quibus ædificamur, innitimur, locum ſinè dubio deceptionis excludimus. De his itaque, quæ ſuperiùs dicta ſunt, fraternitatem veſtrã authore Deo volumus ſynodum congregare, atque in ea reuerendiſſimo fratre noſtro Siagrio epiſcopo, & dilectiſſimo filio noſtro Cyriaco abbate mediantibus, omnia quæ ſanctis canonibus, ſicut prædiximꝰ, ſunt aduerſa, diſtrictè ſub anathematis interpoſitione damnentur: id eſt, vt nullus pro adipiſcẽdis eccleſiaſticis ordinibus dare aliquod commodum præſumat, vel pro datis accipere: neq; ex laico habitu quiſquam repentè ad locum ſacri regiminis peruenire: neq; vt aliæ mulieres cum ſacerdotibus habitent, niſì hæ quæ ſacris, vt prædictum eſt, canonibus ſunt permiſſæ. De quibus cunctis reuerendiſſimus frater noſter Siagrius epiſcopus cum omni ſynodo, dilectiſſimo filio noſtro Cyriaco abbate remeante, nobis quæ acta ſunt, ſtudeat renunciare, vt ſubtiliter cognoſcentes, quid & cum qua cautela vel qualiter ſit decretum, omnipotenti Deo de vita veſtra ac moribus gratias inceſſabiliter perſoluamus. Matth. 18.

D. Gregorij I. Epiſtola ad Brunichildem Francorum reginam.

1 De laicis ad epiſcopatum non adhibẽdis.
2 De Simoniaca hæreſi profliganda.
3 De habenda Synodo.
4 Nè Iudæi ſinantur Chriſtiana poſſidere mancipia.

DOminæ glorioſiſſimæ atq; præcellẽtiſſimæ filiæ Brunichildi reginę, Gregorius ſeruus ſeruorum Dei. Poſtquàm excellentiæ veſtræ ſolicitudo, regia eſt vbiquè gubernatione laudabilis, ad augmentum gloriæ Ex regiſtro lib. 7. epiſt. 115.

gloriæ ſuæ vigilantiorem ſe debet & prouidam exhibere, vt quos conſilio regit exteriùs, perire interiùs non permittat: quatenùs per fructum piæ ſolicitudinis, poſt huius tẽporalis, quod geritis, regni faſtigiũ, ad æterna Deo authore poſſitis regna pertingere.

1 Quod quidem hac vobis confidimus poſſe ratione contingere, ſi inter alia bona de ordinandis curam ſacerdotibus geſſeritis. Quorum officium in tanta illic, ſicut didicimus, ambitione perductum eſt, vt ſacerdotes ſubitò, quod graue eſt nimis, ex laicis ordinentur. Sed quid iſti acturi ſunt, quid populo præſtituri, qui non ad vtilitatem, ſed fieri ad honorem epiſcopi concupiſcunt? Hi ergò qui necdùm quod docere debeant, didicerunt: quid aliud agũt, niſi vt paucorum prouectus illicitus, fiat multis interitus, & in cõfuſionem eccleſiaſticæ moderationis obſeruantia deducatur, quippe vbi nullus regulariter ordo ſeruatur? Nam qui ad eius regimen improuidus, & ob hoc magìs pręcipitatus accedit, qua admonitione ſubiectos ędificet, cuius exẽplum nõ rationem docuit, ſed errorem? Pudet profectò, pudet alijs imperare, quod ipſe neſcit cuſtodire.

2 Nec illud quidem, quod ſimiliter emẽdationi tradendum eſt, pręterimus, ſed omninò execrabile & eſſe grauiſſimum deteſtamur, quòd illic ſacri ordines per Simoniacã hæreſim, quæ prima contra Eccleſiam orta, & diſtricta damnata maledictione eſt, conferantur. Hinc ergò agitur, vt ſacerdotij dignitas in deſpectu, & ſanctus ſit honor in crimine. Perit vtiquè reuerentia, adimitur diſciplina: quia qui culpas debuit emendare, committit, & nefaria ambitione honorabilis ſacerdotij ducitur in deprauatione cenſura. Nam quis denuò veneretur, quod venditur? aut quis non vile eſſe putet, quod emitur? Vndè valdè contriſtor, & terræ illi condoleo: quia dum ſpiritum ſanctum, quem per manûs impoſitionem omnipotens Deus hominibus largiri dignatur, diuino munere habere deſpiciunt, ſed pręmijs aſſequũtur, ſacerdotium illic ſubſiſtere diù non arbitror. Nam vbi dona ſupernæ gratiæ venalia iudicantur, ad Dei ſeruitium nõ vita quęritur, ſed magìs contra Deum pecunię venerantur.

3 Quia igitur tantum facinus non ſolùm illis periculum, verùm etiàm veſtro regno ſatis eſt noxium, ſalutantes excellentiam veſtram paterno affectu petimus, vt de huius prauitatis emendatione DEVM vobis placabilem faciatis: & vt nulla deincèps valeat occaſione committi, ſynodum fieri veſtra iuſſio cõſtituat, vbi præſente dilectiſſimo filio noſtro Cyriaco abbate, ſub diſtricti anathematis interpoſitione debeat interdici, nè vllus ex laico habitu ſubitò ad epiſcopatûs audeat gradum accedere, neque pro eccleſiaſticis ordinibus quilibet quicquam dare vel ſit auſus accipere: vt Dominus & redemptor noſter ſic quæ veſtra ſunt faciat, ſicut excellentiam veſtram in his quę ſua ſunt, pia eſſe viderit deuotione ſolicitam. Curam verò & ſolicitudinem eiuſdem ſynodi, quam fiendam decreuimus, fratri coepiſcopoque noſtro Siagrio, quem veſtrum proprium nouimus, ſpecialiter delegare curauimus. Quẽ petimus vt & ſupplicantem libenter audire, & ope iuuare dignemini, quatenùs, quod ad mercedem veſtram reſpiciat, remoto huius mali contagio, in cunctis finibus iuri veſtro ſubiectis, pia & Deo placita procedat ordinatio ſacerdotum. Cui fratri noſtro, pro eo quòd in ea prædicatione, quæ in Anglorum gente authore Domino facta eſt, deuotum ſe vehementer exhibuit, pallium ad Miſſarũ ſolennia vtendum tranſmiſimus, vt quia iuuare ſpiritalia ſtuduit, apoſtolorum principis ſolatio in ipſo quoquè inueniatur ſpiritali ordine profeciſſe.

4 Omninò præterea admirati ſumus, quòd in regno veſtro Iudæos Chriſtiana mancipia poſſidere permittitis. *Quid enim ſunt Chriſtiani omnes, niſi membra Chriſti?* Quorum videlicet membrorum caput cunctì nouimus quia fideliter honoratis. Sed quàm diuerſum ſit, excellentia veſtra perpendat, caput honorare, & membra ipſius hoſtibus calcanda permittere. Atque ideò petimus, vt excellentiæ veſtræ conſtitutio de regno ſuo huius prauitatis mala remoueat: vt in hoc vos ampliùs dignam cultricẽ omnipotentis Domini demonſtretis, quòd fideles illius ab inimicis eius abſoluitis.

Gregorius idem Leandro epiſcopo Hiſpalenſi.

De laude charitatis.
De honore ſuæ prælationis.
De pallio ad ſacra tantùm Miſſarum ſolennia tranſmiſſo.

SAnctitatis tuæ ſuſcepi epiſtolam, ſolius charitatis calamo ſcriptam. Ex corde etenim lingua tinxerat, quod in chartę pagina reſundebat. Boni autem ſapienteſque viri, cùm legeretur, adfuerunt: quorum ſtatim viſcera in compunctione cõmota ſunt. Cœpit quiſque amoris manu in ſuo corde te rapere: quia in illa epiſtola tuæ mentis dulcedinem non erat audire, ſed cernere. Accendebantur & mirabantur ſinguli: atque ipſe ignis audientium demonſtrabat, qui fuerit ardor dicentis. Niſi enim priùs in ſe faces ardeant, alium non ſuccendunt. Ibi ergò vidimus, quanta charitate tua mens arſerit, quæ ſic & alios accendit. Vitam verò veſtram, cuius ego ſemper cum magna veneratione reminiſcor, minimè nouerant: ſed eis altitudo veſtri cordis patuit ex humilitate ſermonis. Vitam autem meam cũctis eſſe imitabilem, illa veſtra epiſtola loquitur. Sed quod non eſt ità, vt dicitur: ſit ità, quia dicitur: nè, qui non

Lib. 7. Epiſtol. 125.

non ſolet, mentiatur. Ad hæc autem breuiter cuiuſdam bonæ mulieris verba loquor: Ruth.1. Nolite me vocare Noëmi, id eſt, pulchram, ſed vocate me Mara, quia amaritudine plena ſum. Neque enim, bone vir, hodiè ego ſum ille quem nôſti. Multùm (fateor) exteriùs proficiendo, intùs cecidi, meque de eorum numero eſſe pertimeſco, de quibus ſcriptum eſt: Pſalm.72. Deiecisti eos dum alleuarentur. Cùm alleuatur enim, deijcitur, qui honoribus proficit, & moribus cadit. Ego enim vias mei capitis ſequēs, ſummoperè eſſe decreueram opprobrium hominum, & abiectio plebis: atque in eius ſortem currere, de quo rursùs per Pſalmiſtam dicitur: Pſalm.83. Aſcenſus in corde ſuo diſpoſuit in valle lachrymarum, vt videlicet tanto veriùs intùs aſcēderem, quāto per conuallem lachrymarum foris humiliùs iacerem. At me multùm nunc deprimit honor oneroſus, curæ innumeræ perſtrepunt: & cùm ſeſe ad DEVM animus colligit, hūc ſuis impulſibus quaſi quibuſdam gladijs ſcindunt. Nulla cordis quies eſt. Proſtratum in infimis iacet, ſub cogitationis pondere depreſſum. Aut rara valdè, aut nulla hoc in ſublimia penna contemplationis leuat. Turpet ignaua mens: & circunlatrātibus curis temporalibus iam penè ad ſtuporem deducta, cogitur modò terrena agere, modò etiàm quæ ſunt carnalia, diſpenſare. Aliquandò verò, faſtidio exigente, compellitur quædam etiàm cum culpa diſponere. Quid multa loquar? Victa ſuo pondere ſanguinem ſudat. Niſi enim ſanguinis nomine culpa cenſeretur, Pſalmiſta non diceret: Pſalm.50. Libera me de ſanguinibus. Cùm verò culpam culpis iungimus, hoc quoquè quod per alium prophetam dictū eſt, implemus: Oſe.4. Sanguis ſanguinem tetigit. Sanguis enim ſanguinem tangere dicitur, cùm culpa culpæ adiungitur, vt iniquitatis cumulus multiplicetur. Sed inter hæc per omnipotentem DEVM deprecor, in perturbationis fluctibus lapſum tuæ orationis manu me teneri. Quaſi enim proſpero flatu nauigabam, cùm tranquillam vitam in monaſterio ducerem. Sed procelloſis ſubitò motibus tempeſtas exorta, in ſua perturbatione me rapuit, & proſperitatem itineris amiſi: quia quiete perdita, mentis naufragium pertuli. Eccè nunc in vndis verſor, & tuæ interceſſionis tabulam quæro, vt qui naui integrā diues peruenire non merui, ſaltem poſt damna ad littus per tabulam reducar. De podagræ verò moleſtia ſanctitas veſtra (vt ſcribit) affligitur: cuius dolore aſſiduo & ipſe vehemēter attritus ſum. Sed facilis erit conſolatio, ſi inter flagella quæ patimur, quæ fecimus ad memoriam delicta reuocemus: atque hæc non iam flagella, ſed dona eſſe conſpicimus, ſi quæ carnis delectatione peccauimus, carnis dolore purgantur. Præterea ex benedictione beati Petri apoſtolorum principis, pallium vobis tranſmiſimus, ad ſola Miſſarū ſolennia vtendum. Quo tranſmiſſo, valdè debui, qualiter vobis eſſet viuendum, admonere. Sed locutionem ſupprimo, quia verba moribus anteiítis. Omnipotens DEVS ſua vos protectione cuſtodiat, atque ad cæleſtis remunerationem patriæ cum multiplici animarum fructu perducat. Ego autem quanta occupatione deprimar & debilitate, breuis atteſtatur epiſtola, in qua & ei quem multùm diligo, parùm loquor.

Ex eodem libro 7. epiſtola CXXVI. eiuſdem Gregorij.

De muneribus ſancto Petro tranſmiſſis.

Factum Dauid ad memoriam reducitur, qui aquam tanto periculo quæſitam noluit bibere.

Crucem tranſmittit, in qua de ligno Domini erat, & de capillis ſancti Ioannis Baptiſtæ.

TITVLI CAPITVLORVM ſequentis epiſtolæ.

1 De laude Reccaredi principis, quòd per eum ad catholicam fidem gens Gothorū conuerſa eſt.

2 De muneribus beato Petro Apoſtolo à memorato principe miſſis.

3 De conſtitutione eius aduersùs Iudæos, quòd auri dono non ſit corrupta.

4 Vt principes humilitatem cordis habeant.

5 Vt principes corporis caſtitati ſtudeant.

6 Vt principes moderati & mites erga ſubiectos exiſtant.

7 De claue oſtioli beati Petri, & de cruce Domini miſſa; ſiue de pallio B. Leandro epiſcopo directa.

GLorioſiſſimo atque excellentiſſimo filio Reccaredo regi Gothorum atq; Sueuorū, Gregorius ſeruus ſeruorum DEI. Explere verbis, excellentiſſime fili, non valeo, quantùm tuo opere, tua vita delector. Audita quippe noui diebus noſtris virtute miraculi, quòd per excellentiam tuam cuncta Gothorum gens ab errore Arrianæ hæreſis in fidei rectæ ſoliditatem tranſlata eſt, exclamare cum propheta libet: Pſal.76. Hæc eſt immutatio dexteræ excelſi. Cuius enim vel ſaxeum pectus, tanto hoc opere cognito, non ſtatim in omnipotentis Dei laudibus, atque in tuę excellentiæ amore molleſcat? Hæc me, fateor, quæ per vos acta ſunt, ſæpè conuenientibus filijs meis dicere, ſæpè cum eis pariter admirari delectat. Hæc me plerunque etiàm contra me excitant, quòd piger ego & inu-

tilis tunc inerti ocio torpeo, quandò in animarum cõgregationibus pro lucro cęlestis patriæ reges elaborant. Quid itaque ego in illo tremendo examine iudici venienti dicturus ſum, ſi tunc illuc vacuus venero, vbi tua excellentia greges poſt ſe fidelium ducet, quos modò ad veræ fidei gratiam per ſtudioſam & continuam prædicationẽ traxit? Sed eſt mihi, bone vir, hoc ex DEI munere in magna conſolatione, quia opus ſanctum quod in me non habeo, diligo in te. Cumque de tuis actibus magna exultatione gaudeo, ea quæ per laborẽ tua ſunt, mea fiunt per charitatem. De conuerſione igitur Gothorum in veſtro opere & noſtra exultatione, libet cum angelis exclamare, Gloria in excelſis DEO, & in terra pax hominibus bonæ volũtatis. Nos enim (vt exiſtimo) gratiarum ampliùs omnipotenti Domino debitores ſumus: qui etſi vobiſcum nihil egimus, veſtro tamen operi congaudendo participes ſumus. Luc. 2.

2 Beatus verò Petrus Apoſtolorum princeps, quàm libenter munera excellentiæ veſtræ ſuſceperit, ipſa cunctis liquidò vita veſtra teſtatur. Scriptum quippe eſt, Vota iuſtorum placabilia. Neque enim in omnipotentis Dei iudicio, quid datur, ſed à quo datur, adſpicitur. Hinc eſt enim quod ſcriptũ eſt, Reſpexit Dominus ad Abel & ad munera eius, ad Cain autem & ad munera eius nõ reſpexit. Dicturus quippe quia Dominus reſpexit ad munera, præmiſit ſolicitè, quia reſpexit ad Abel. Ex qua re patenter oſtenditur, quia non offerens à muneribus, ſed munera ab offerente placuerũt. Veſtra itaq; oblatio quàm ſit grata oſtenditis, qui daturi aurum, priùs ex conuerſione gentis ſubditæ animarum munera dediſtis. Quòd verò tranſmiſſos Abbates, qui oblationem veſtram beato Petro Apoſtolo deferebant, vi maris dicitis fatigatos ex ipſo itinere ad Hiſpanias remeâſſe, non munera veſtra repulſa ſunt, quæ poſtmodùm peruenerunt: ſed eorum qui tranſmiſſi fuerant, conſtantia eſt probata, an ſcirent ſancto deſiderio obiecta pericula vincere, & in fatigatione corporis, mente minimè laſſari. Aduerſitas enĩ quę bonis votis obijcitur, probatio virtutis eſt, non indicium reprobationis. Quis enim neſciat, quàm proſperum fuit, quòd beatus Paulus apoſtolus prædicaturus ad Italiam veniebat? & tamen veniẽs naufragium pertulit. Sed nauis cordis in marinis fluctibus integra ſtetit. Prou. 15. Geneſ. 4. Actor. 27.

3 Prætereà indico, quia creuit de veſtro opere in laudibus Dei hoc, quod dilectiſſimo filio meo Probino presbytero narrante cognoui, quia cùm veſtra excellentia conſtitutionem quandam contra Iudæorum perfidiam dediſſet, hi de quibus prolata fuerat, rectitudinem veſtræ mentis inflectere, pecuniarum ſummã offerendo, moliti ſunt, quam excellentia veſtra cõtempſit: & omnipotentis Dei placere iudicio requirens, auro innocentiam prætulit. Qua in re mihi Dauid regis factum ad memoriã venit, cui dum concupita aqua de ciſterna Bethlehemitica (quæ inter hoſtiles cuneos habebatur) ab obſequentibus militibus fuiſſet allata, protinùs dixit, Abſit à me, vt ſanguinem hominũ iſtorum bibam. Quam quia fudit, & bibere noluit, ſcriptum eſt, Libauit eam Domino. Si igitur ab armato rege in ſacrificium Dei verſa eſt aqua contempta, penſemus quale ſacrificium omnipotenti DEO rex obtulit, qui pro amore illius non aquã, ſed aurum accipere contempſit. Itaque fili excellentiſſime fidenter dicam, quia libâſti aurum Domino, quod contra eum habere noluiſti. 1. Par. 11.

4 Magna ſunt hęc, & omnipotentis Dei laudi tribuenda. Sed inter hęc vigilanti ſunt ſtudio antiqui hoſtis inſidiæ cauendæ: qui quanto maiora in hominibus dona conſpicit, tanto hæc auferre ſubtilioribus inſidijs exquirit. Neque enim latrunculi in via capere viatores vacuos expetunt, ſed eos qui auri vaſcula vel argenti ferunt. Via quippe eſt vita præſens. Et tanto quiſque neceſsè eſt vt inſidiantes ſpiritus caueat, quanto maiora ſunt dona quæ portat. Oportet ergò excellentiam veſtram in tanto hoc de conuerſione gentis ſubditę munere quod accepit, ſummoperè cuſtodire priùs humilitatem cordis, ac deindè munditiam corporis. Cùm enim ſcriptum ſit, Omnis qui ſe exaltat, humiliabitur: & qui ſe humiliat, exaltabitur: profectò liquet quia ille veraciter alta amat, qui mẽtem ſuam ab humilitatis radice non deſecat. Sæpè nanque malignus ſpiritus, vt bona deſtruat quibus priùs aduerſari non valuit, ad operantis mentẽ poſt peractam operationem venit, eamque tacitis cogitationibus in quibuſdam ſuis laudibus excutit, ità vt decepta mens admiretur ipſa quàm ſint magna quæ fecit. Quæ dum per occultum tumorem apud ſemetipſam extollitur, eius qui donum tribuit, gratia priuatur. Hinc eſt enim, quòd per prophetę vocem contra ſuperbientem animam dicitur: Habens fiduciam in pulchritudine tua, fornicata es in nomine tuo. Fiduciam quippe animam in pulchritudine ſua habere, eſt in ſemetipſa de iuſta actione præſumere. Quæ in ſuo nomine fornicatur, quandò in hoc quod rectè agit, non conditoris laudem dilatari appetit, ſed ſuæ opinionis gloriam requirit. Hinc rursùm per prophetam ſcriptum eſt, Quo pulchrior es, deſcende. Anima etenim vndè eſt pulchrior, indè deſcendit, quandò ex virtutis decore, quo exaltari apud Deum debuit, ab eius gratia per ſuam elationem cadit. Quid ergò in his agen- Lu. 14. & 18. Eze. 16. Eze. 32.

agendum eſt, niſi vt malignus ſpiritus cùm nobis ad eleuandam mentem reducit bona quæ egimus, nos ſemper ad memoriam mala noſtra reuocemus? quatenùs & noſtra cognoſcamus eſſe quæ peccando fecimus: & ſolius omnipotentis Dei munera, cùm peccata declinamus.

5 Cuſtodienda eſt quoquè munditia corporis in ſtudijs bonæ actionis: quia iuxta vocem prędicantis Apoſtoli, Templum
1.Cor. 3. Dei ſanctum eſt, quod eſtis vos. Qui rursùs
1.Theſſ. 4. ait, Hæc eſt enim voluntas DEI, ſanctificatio veſtra. Quam ſanctificationem quid dixerit oſtendens, protinùs adiunxit: Vt abſtineatis vos à fornicatione: vt ſciat vnuſquiſque veſtrûm ſuum vas poſſidere in ſanctificatione & honore, & non in paſſionibus deſiderij.

6 Ipſa quoquè regni gubernacula erga ſubiectos, magno ſunt moderamine temperanda, nè poteſtas mentem ſurripiat. Tũc enim regnum benè regitur, cùm regnandi gloria animo non dominatur. Curandum quoquè eſt, nè ira ſurrepat, nè fiat citiùs omne quod libet. Ira quippe etiàm cùm delinquentium culpas exquirit, non debet menti quaſi domina præire, ſed poſt rationis tergum velut ancilla famulari, vt ad faciem iuſſa veniat. Nam ſi semèl mentem poſſidens ceperit, iuſtum eſſe deputat etiàm quod crudeliter facit. Hinc enim ſcriptum
Iac. 1. eſt, Ira viri iuſtitiam Dei nõ operatur. Hinc
Ibid. rursùs dicitur: Sit omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum, & tardus ad iram. Hæc autem vos, authore DEO, omnia ſeruare non ambigo: ſed occaſione admonitionis exorta, bonis veſtris actibus me furtiuè ſubiungo, vt quod non admoniti facitis, quandò vobis & admonens additur, iam non ſoli faciatis. Omnipotens autem DEVS in cunctis actibus veſtris, cæleſtis brachij extenſione vos protegat, vobiſque & præſentis vitæ proſpera, & poſt multa annorum curricula gaudia concedat æterna.

7 Clauim verò paruulam vobis à ſacratiſſimo beati Petri Apoſtoli corpore pro eius benedictione tranſmiſimus, in qua ineſt ferrum de catenis eius incluſum: vt quod collum illius ad martyrium ligauerat, veſtrũ ab omnibus peccatis ſoluat. Crucem quoquè dedi latori præſentium vobis offerendam, in qua lignum Dominicæ crucis ineſt, & capilli beati Ioãnis Baptiſtæ: ex qua ſemper ſolatium noſtri Saluatoris per interceſſionem præcurſoris eius habeatis. Reuerentiſſimo autem viro fratri & coepiſcopo noſtro Leandro pallium à beati Petri Apoſtoli ſede tranſmiſimus, quod & antiquæ conſuetudinis, & noſtris moribus, & eius bonitati atq; grauitati debebamus. Item in anagnoſtico ante longum tempus dulciſſimã mihi veſtra excellentia, Neapolitano quodam iuuene veniente, mandare curauerat, vt piiſſimo Imperatori ſcriberem, quatenùs pacta in chartophylacio requireret, quę dudùm inter piæ memoriæ Iuſtinianum principem & iura regni veſtri fuerant emiſſa, vt ex his colligeret quid vobis ſeruare debuiſſet. Sed ad hoc faciendum duæ res mihi vehementer obſtiterunt: Vna, quia chartophylacium prædicti piæ memoriæ Iuſtiniani principis, tempore ità ſurripiente, ſubitò flamma incenſum eſt, vt omninò ex eius temporibus penè nulla charta remaneret. Alia autem, quia (quod nulli dicendum eſt) ea quæ contra te ſunt, apud temetipſum debes documenta requirere, atq; hæc pro me in medium proferre. Ex qua re hortor, vt veſtra excellentia ſuis moribus cõgrua diſponat: & quæ ad pacem pertinẽt, ſtudioſè peragat: vt regni veſtri tempora per longa ſint annorum curricula in magna laude memoranda. Prætereà tranſmiſimus clauim aliam à ſacratiſſimo beati Petri apoſtoli corpore: quę cum digno honore repoſita, quæque apud vos inuenerit, benedicendo multiplicet.

Eiuſdem Gregorij ex libro nono epiſtola XXXIX.

De diſcordia ſedanda, de detractionibus multorum non curandis, quibus etiàm ſatisfaciendum: vndè plurima exempla proponit: & quòd religionis gratia coniugia non ſoluantur. De his qui dicunt in baptiſmo omnia peccata non dimitti: & de his qui aſſerunt, poſt pœnitentiam triennio factam, licentiam eſſe peccandi: quos omẽs anathematizat.

Gregorius Theoctiſtæ Patriciæ.

Magnas omnipotẽti Deo gratias agere debemus, quòd piiſſimi & benigniſſimi Imperatores noſtri tales de genere ſuo iuxta ſe propinquos habẽt, de quorum conuerſatione nobis omnibus grande ſit gaudium. Vndè & pro eiſdem dominis cõtinuè nobis orãdum eſt, vt eorum vita cum ſuis omnibus, protegente cæleſti gratia, per longa tempora & tranquilla ſeruetur. Indico autem, quòd leuitate populi tumultum contra vos detractionis exortum, nunciantibus quibuſdam, agnoui. Qua ex re excellentiam veſtram audio fuiſſe non modicùm contriſtatam. Quod ſi ità eſt, valdè miror cur vos quæ cor fixiſtis in cælo, verba hominum agitant in terra. Beatus enim Iob, cùm amici eius qui ad cõſolandum eum venerant, in increpationem proſilijſſent, ait: Ecce enim in cælo teſtis meus, & conſcius meus in excelſis. Qui enim vitæ ſuæ in cælo teſtem habet, iudicia hominum in terra perti- Iob 16.

meſcere non debet. Dux quoquè bonorum 2. Cor. 1. Paulus dicit: Gloria noſtra hæc eſt, teſtimonium conſcientiæ noſtræ. Qui iterùm dicit: Galat. 6. Opus ſuum probet vnuſquiſque, & ſic in ſemetipſo gloriam habebit, & non in altero. Si enim laudibus lætamur, & detractionibus frangimur, gloriam noſtram non in nobis, Matth. 25. ſed in aliorum ore ponimus. Et fatuæ virgines in vaſis ſuis oleum non ſumpſerũt, ſapientes autem ſumpſerunt oleum in vaſis ſuis cum lampadibus. Lampades quippe noſtræ, bona ſunt opera, de quibus ſcriptum eſt: Matth. 5. Luceat lux veſtra coram hominibus, vt videant opera veſtra bona, & glorificent patrem veſtrum qui eſt in cælis. Tunc autem oleum in vaſis cum lampadibus ſumimus, quandò de bonis actibus nitorem gloriæ non ab adulantibus proximis quærimus, ſed hunc in teſtimonio conſcientiæ ſeruamus. In omni autem quod agimus, vel quod extrà de nobis dicitur, recurrere ad arcana mentis debemus. Etſi omnes vituperent, liber eſt tamen, quem conſcientia non accuſat: quia & ſi omnes laudent, liber eſſe non poteſt, ſi hunc conſcientia accuſat. Matth. 11. Vndè de Iohanne veritas dicit: Quid exiſtis in deſertum videre? Arundinem vento agitatam? Quod videlicet per negationem dicitur, non per confirmationem, cùm ſubditur: Sed quid exiſtis videre? Hominem mollibus veſtitum? Eccè qui mollibus veſtiuntur, in domibus regum ſunt. Quanuìs enim iuxta veritatem Euangelij, Ioannes veſtimento aſpero fuerit indutus, per ſignificationem tamen mollibus veſtiti ſunt, qui adulationibus ac laudibus delectantur. Negatur autem quia Ioannes arundo vento agitata fuerit, quoniam mentis eius fortitudinem nulla humani oris aura flectebat. Nos enim ſi laudibus erigimur, vituperationibus humiliamur, arundo vento agitata ſumus. Sed abſit hoc, abſit à corde excellentiæ veſtræ. Scio quia magiſtrum gentium Galat. 1. ſtudioſè legitis qui ait: Ego ſi adhuc hominibus placerem, CHRISTI ſeruus non eſſem. Si qua tamen vel parua triſtitia hac ex re menti veſtræ exorta eſt, credo quòd hoc fieri omnipotens DEVS benignè permiſit. Neque enim electis ſuis in hac vita promiſit gaudia delectationis, ſed amaritudinem tribulationis: vt medicinæ more, per amarum poculum ad dulcedinem redeant Ioan. 16. æternæ ſalutis. Quid nanque dicit? Mundus gaudebit, & vos lugebitis. Qua ſpe? qua Ibidem. promiſſione? Paulopòſt ſubditur: Iterùm videbo vos, & gaudebit cor veſtrum, & gaudium veſtrum nemo tollet à vobis. Hinc Luc. 21. iterùm diſcipulis dicit: In patientia veſtra poſſidebitis animas veſtras. Penſate quæſo, vbi erit patientia, ſi deeſt quod toleretur? Ego Abel eſſe non ſuſpicor, qui Cain non Geneſ. 4. habuerit. Boni enim ſi ſinè malis fuerint,

perfectè eſſe boni non poſſunt, quia minimè purgantur. Ipſa autem malorum ſocietas, purgatio bonorum eſt. Tres in arca filij Noæ fuerunt: Vnus irriſor patris extitit: qui Gen. 9. etſi in ſe benedictus fuit, maledictionis tamen ſententiã in filio ſuſcepit. Duos Abraham, priuſquàm vxorem Cethuram acciperet, filios habuit: ſed tamen carnalis eius filius, eſt repromiſſionis filium perſequutus. Quod magnus doctor exponit, dicens: Sic- Gal. 4. ut is qui ſecundùm carnem eſt, perſequebatur eum qui ſecundùm ſpiritum: ità & nũc. Duos Iſaac filios habuit: ſed vnus qui ſpiritalis extitit, ante minas carnalis fratris fugit. Duodecim Iacob filios habuit: ſed vnũ qui rectiùs viuebat, decem in Aegyptũ vendiderunt. In Dauid propheta quia fuit quod purgari debuiſſet, actum eſt vt perſe- 2. Reg. 16. cutorem filium pateretur. Beatus Iob dè ſocietate reproborum dicit: Frater fui draco- Iob 30. num, & ſocius ſtruthionum. Ad Ezechie- Ezech. 2. lem Dominus ait: Fili hominis, increduli & ſubuerſores ſunt tecum, & cum ſcorpionibus habitas. In duodecim Apoſtolis vnus reprobus mixtus eſt, vt eſſet cuius perſecutione vndecim tentarentur. Apoſtolorum princeps diſcipulis loquitur, dicens: Iuſtum Loth oppreſſum, à nefandorum iniuria & 2. Petr. 2. conuerſatione eripuit. Adſpectu enim & auditu iuſtus erat, habitans inter eos qui de die in diem animam iuſti iniquis operibus cruciabãt. Paulus quoquè Apoſtolus diſcipulis ſcribit, dicens: In medio nationis pra- Phil. 2. uæ & peruerſæ, inter quos lucetis ſicut luminaria in mundo, verbum vitæ continentes. Quia ergò ſcriptura teſte cognoſcimus, in hac vita bonos ſinè malis eſſe non poſſe, de ſtultorum vocibus excellentia veſtra turbari nullatenùs debet: maximè quia in omnipotentis Dei miſericordia tunc certa fiducia eſt, quandò pro bono opere aduerſitatis aliquid in hoc mundo recipitur, vt plena merces in æterna retributione ſeruetur. Vndè in ſancto Euangelio Veritas dicit: Beati Matth. 5. eritis cùm aduerſùm vos omne malum dixerint homines, mentientes, propter nomen meum. Qui in conſolatione noſtra, ſua in exemplum adducere opprobria dignatus eſt, dicens: Si patremfamiliâs Beel- Matth. 10. zebub vocauerunt, quantò magis domeſticos eius? Sunt autem plurimi, qui vitam bonorum fortaſsè ampliùs quàm debent, laudant: & nè qua elatio de laude ſurrepat, permittit Omnipotens Deus malos in obtrectationem & obiurgationem prorumpere: vt ſi qua culpa ab ore laudantium in corde naſcitur, ab ore vituperantium ſuffocetur. Hinc eſt quòd Doctor gentium ſe in præ- 2. Cor. 6. dicatione currere teſtatur per infamiam & bonam famam: Qui etiàm dicit: Vt ſedu- Ibid. ctores, & veraces. Si ergò fuerunt qui malam famam Paulo imponerent, qui hunc ſeducto-

ductorem vocarent: quis nunc Chriſtianus debet indignum ducere, pro CHRISTO iniurias audire? Quantæ autem virtutis præcurſor noſtri redẽptoris fuit, nouimus, qui per ſacrum eloquium non ſolùm plus quàm propheta, ſed etiàm angelus vocatur: & tamen, ſicut mortis huius hiſtoria teſtatur, poſt mortem à perſecutoribus eius corp⁹ incẽſum eſt. Sed quid iſta de ſanctis hominibus dicimus? De ipſo ſancto ſanctorum, id eſt, de Deo, qui pro nobis homo fact⁹ eſt, loquamur: qui ante mortem, iniuriam quia dæmonium haberet, audiuit: poſt mortem verò à perſecutoribus ſuis ſeductor appellatus eſt, cùm dicerent: Scimus quia ſeductor ille dixit, Poſt tres dies reſurgam. Quanta ergò nos peccatores à lingua vel manibus iniquorum hominum portare neceſsè eſt, qui in aduentu æterni iudicis iudicandi ſumus, ſi & ipſe tanta poſt mortem pertulit, qui & iudex veniet? Hæc, dulciſſima & excellentiſſima filia, breuiter dixi, nè, quotiès ſtultos homines tibi derogare cognoſcis, qualibet vel paruula mentis triſtitia tangaris. Sed quia ſedari hoc ipſum ſtultorum hominum murmur tranquilla ratione poteſt, peccatum credo, ſi bonum quod valet fieri, negligitur vt fiat. Nam cùm placare inſanas mentes, atque ad ſalutem reducere poſſumus, ſcandalizare eos minimè debemus. Sunt enim quædam ſcandala, quæ omninò deſpicienda ſunt: quædam verò, cùm vitari ſinè culpa poſſunt, deſpicienda non ſunt, nè cum culpa ſeruentur. Quod ſacro Euangelio teſtãte cognouimus, quia cùm veritas diceret, Non quod intrat in os, coinquinat hominem: ſed quod procedit ex ore, hoc coinquinat hominem: & diſcipuli reſponderent, dicentes: Scis quia Phariſæi, audito hoc verbo ſcandalizati ſunt? protinùs reſpondit, Omnis plantatio quam non plantauit pater meus cæleſtis, eradicabitur. Sinite illos. Cæci ſunt, & duces cæcorum. Et tamen cùm tributum peteretur, priùs rationem reddidit, per quam tributum ſoluere nõ deberet: atque ilicò ſubiunxit, Vt autem non ſcandalizemus eos, vade ad mare, & mitte hamum: & eum piſcem qui primus aſcenderit, tolle: & aperto ore eius inuenies ſtaterem: illum ſumens, da eis pro me & te. Quid eſt quod de ſcandalizatis dicitur, Sinite illos, Cæci ſunt, & duces cæcorum: & alijs, nè ſcandalizentur, à Domino tributũ ſoluitur, quod etiàm non debetur? Quid eſt, quòd aliud ſcandalum eſſe permiſit, aliud verò venire prohibuit? niſi vt nos doceret, & illa ſcandala, quæ nos ad peccata implicant, contemnere: & ea, quæ placare ſinè peccato poſſumus, modis omnibus mitigare? Veſtra itaque excellentia poteſt, protegente Domino, prauorum hominum ſcandala cum magna trãquillitate declinare. Priùs enim vobis ſecretò vocandi ſunt, atque ipſis ratio reddenda: & peruerſa quædam capitula quæ teneri exiſtimant, coram ipſis ſunt anathematizanda. Quòd ſi etiàm (ſicut dicitur) dari anathema fictè ſuſpicantur, etiàm iureiurando firmandũ eſt, vos nunquàm eadem capitula tenere, nunquàm tenuiſſe. Nec vobis indignum videatur, tali eis modo ſatisfacere, nec de Imperiali genere ſit contra eos aliquod in veſtra mente faſtidium. Om̃es etenim fratres ſumus, vnius Imperatoris poteſtate conditi & ſanguine redempti. Et ideò fratres noſtros, quantumlibèt pauperes & abiectos, in nullo deſpicere debemus. Certè etenim Petrus poteſtatem regni cæleſtis acceperat, vt quæque in terra ligaret vel ſolueret, eſſent in cælo ligata vel ſoluta: ſupra mare ambulauit: ægrotantes vmbra curabat: peccantes verbo occidebat: mortuos oratione excitabat. Et quia ex admonitione ſpiritûs ad Cornelium gentilem fuerat ingreſſus, contra eum quæſtio à fidelibus facta eſt, cur ad gentiles intrãſſet, & comediſſet cum eis, cur eos in baptiſmate ſuſcepiſſet. Et tamen idem apoſtolorum primus, tanta donorum gratia repletus, tanta miraculorum poteſtate ſuffultus, querelę fidelium non ex poteſtate, ſed ex ratione reſpondit: cauſam per ordinem expoſuit, quomodò vas quoddam velut linteum, in quo quadrupedia terræ & beſtiæ, reptilia atque volatilia inerant, de cælo ſubmitti viderit, vocemque audierit, Surge Petre, occide & manduca: Qualiter tres viri venerint, eum ad Cornelium vocantes: qualiter Spiritusſanctus hunc cum eis ire præceperit: Qualiter idem Spiritusſanctus, qui venire in baptizatos in Iudæa poſt baptiſmum conſueuerat, in gentibus ante baptiſmum venit. Si enim cùm à fidelibus culparetur, authoritatem quam in ſancta Eccleſia acceperat, attendiſſet: reſpondere poterat, vt paſtorem ſuum oues quæ ei commiſſæ fuerãt, repræhendere non auderent. Sed ſi in querela fidelium aliquid de ſua poteſtate diceret, profectò Doctor manſuetudinis non fuiſſet. Humili ergò eos ratione placauit: atque in cauſa repræhenſionis ſuæ, etiàm teſtes exhibuit, dicens: Venerunt autem mecum ſex fratres iſti. Si ergò paſtor Eccleſiæ, Apoſtolorum princeps, ſigna & miracula ſingulariter faciens, non dedignatus eſt in cauſa repræhenſionis ſuæ rationem humiliter reddere: quanto magìs nos peccatores, cùm de re aliqua repræhendimur, repræhenſores noſtros ratione humili placare debemus? Ad me etenim (ſicut nõſtis) cùm apud veſtigia dominorum in regia vrbe demorarer,

Matth. 11. Malach. 3. Iohan. 8. Matth. 27. Marc. 7. Matth. 15. Matth. 17. Matth. 23. Matth. 16. Actor. 10.

rer, multi ex eis venire conſueuerant, qui de prędictis capitulis accuſabantur: ſed teſte conſcientia fateor, nunquàm in eis aliquid erroris, aliquid prauitatis, aliquid de his quæ contra eos dicebantur, inueni: vndè & eos, opinione contempta, familiariter ſuſcipere, & magìs ab inſequentibus defendere curabam. Dicebatur nanque contra eos, quia ſub obtentu religionis coniugia ſoluerent: & quia dicerent quòd baptiſma peccata penitùs non auferret: & ſi de iniquitatibus ſuis quis in triennium pœnitentiam ageret, poſtmodùm ei peruersè viuere liceret: & quia ſi compulſi aliquid de quibus repræhendebantur, anathematizare ſe dicerent, anathematis vinculo nullo modo teneri. Et ſi ſunt qui certiſſimè talia ſentiunt vel tenent, quia Chriſtiani non ſunt, dubium non eſt.

27.q.2. Sunt qui.

Eosque & ego, & omnes catholici epiſcopi atque vniuerſa Eccleſia anathematizamus: quia veritati contraria ſentiunt, contraria loquuntur. Si enim dicunt, religionis cauſa coniugia debere diſſolui: ſciendũ eſt, quia etſi hoc lex humana conceſſit, lex diuina tamen prohibuit.

Matth. 19. Marc. 10. Luc. 16. 1. Cor. 6.

Per ſe enim veritas dicit: Quæ Deus coniunxit, homo non ſeparet. Quæ etiàm ait: Non licet dimittere vxorẽ, excepta cauſa fornicationis. Quis ergò huic cęleſti legiſlatori contradicat? Scimus quia ſcriptum eſt: Erunt duo in carne vna.

Geneſ. 2. Epheſ. 5.

Si ergò vir & vxor vna caro ſunt, & religionis cauſa vir vxorem dimittit, vel mulier virum, in hoc mundo remanẽtem, vel fortaſsè ad illicita migrantem, quæ eſt iſta cõuerſio in qua vna eademq; caro & ex parte tranſit ad continentiam, & ex parte remanet in pollutione? Si verò vtriſque conueniat continẽtem vitam ducere, hoc quis audeat accuſare? quandò certum eſt, quòd omnipotens Deus qui minora conceſſit, maiora non prohibuit? Et quidem multos ſanctorum nouimus cum ſuis coniugibus & prius continentem vitã duxiſſe, & poſtmodùm ad ſanctæ Eccleſiæ regimina migrâſſe. Duobus enim modis ſancti viri etiàm à licitis ſolent abſtinere: Aliquandò, vt merita ſibi apud omnipotentem DEVM augeant: aliquandò verò, vt anteactæ vitæ culpas detergant.

Dan. 1.

Tres enim pueri in regis Babylonici obſequium deducti, legumina ad veſcendum petentes, cibis regijs vti noluerunt: non quia culpa eſſet, ſi ea quæ DEVS creauerat, ederent. Noluerunt ergò ea ſumere quæ licebat, vt per continentiam virtus excreſceret. Dauid verò qui alienam coniugem tulerat, & pro ſua culpa valdè fuerat flagellatus, aquam bibere longè poſt de Bethlehemitica ciſterna voluit: quam cùm ei fortiſſimi milites detuliſſent, bibere noluit, eamq; fundendo Domino libauit:

1. Par. 11.

licebat em ei bibere, ſi voluiſſet: ſed q̃a illicita ſe feciſſe meminerat, laudabiliter à licitis abſtinebat. Et qui priùs pro culpa ſua morientium militum ſanguinem fundi non timuit, poſtmodùm ſi aquã biberet, etiàm viuentium militum ſanguinẽ ſe fudiſſe iudicauit, dicens: Num ſanguinẽ iſtorũ hoĩm qui profecti ſunt, & animarũ periculum bibam? Proindè cùm boni coniuges aut meritum augere deſiderant, aut anteactæ vitæ culpas delere, vt ſe ad continentiam adſtringant, & meliorem vitã appetant, licet.

27. q. 2. c. Sunt qui & ſi vero.

Si verò continentiam quã vir appetit, vxor non ſequitur: aut quam vxor appetit, vir recuſat: diuidi coniugium non licet, quia ſcriptum eſt: Mulier ſui corporis poteſtatem nõ habet, ſed vir: & vir ſui corporis poteſtatem non habet, ſed mulier.

1. Cor. 7.

Si qui verò ſunt, qui dicũt, peccata in baptiſmate ſuperficietenùs dimitti: quid eſt hac prędicatione infidelius, in qua ipſum fidei ſacramentũ feſtinant ſoluere? in quo principaliter ad cæleſtis mũditiæ myſteriũ anima ligatur, vt abſoluta radicitùs à peccatis omnibus, ſoli illi inhæreat, de quo *Pſalmiſta* ait: Mihi autem adhærere Deo bonum eſt.

Pſalm. 72.

Certè enim maris rubri tranſitus, figura ſancti baptiſmatis fuit, in quo hoſtes à tergo ſunt mortui, ſed alij cõtra faciem in eremo ſunt inuenti. Sic quippe omnes qui in ſancto baptiſmate tinguntur, eorũ peccata præterita omĩa laxantur: quia eis velut Aegyptij hoſtes à tergo moriuntur. Sed in eremo alios hoſtes inuenimꝰ: quia dum in hac vita viuimus, priuſquàm ad promiſſionis patriam pertingamus, multæ tentationes nos fatigant, & ad terram viuentiũ tendẽtibus iter intercludere feſtinant. Qui ergò dicit, peccata in baptiſmate funditùs non dimitti, dicat in mari rubro Aegyptios non veraciter mortuos. Si autem fatetur Aegyptios veraciter mortuos, fateatur neceſsè eſt peccata in baptiſmate funditùs mori: quia nimirùm plùs valet in abſolutione noſtra veritas, quàm vmbra veritatis. In Euangelio Dominus dicit: Qui lotus eſt, non indiget niſi vt pedes lauet, ſed eſt mundus totus.

Iohan. 13.

Si igitur peccata in baptiſmate funditùs minimè dimittuntur, quo modo is qui lotus eſt, mundus eſt totus? Totus enim mundus dici non poteſt, cui de peccato aliquid remanſit. Sed nemo reſiſtit voci veritatis, quæ ait: Qui lotus eſt, mundus eſt totus. Nihil ergò ei de peccati ſui contagione remanet, quem totum fatetur mundũ ipſe qui redemit. Si qui aũt ſunt q̃ dicũt, quia de peccato quolibet triennio pœnitẽtia agenda eſt, & poſt triennium in voluptatibꝰ viuendũ: iſti adhuc nec prędicamenta verę fidei, nec ſacrę ſcripturę teſtimonia nouerũt. Contra hos prędicator egregius Paulus dicit: Qui ſeminat in carne ſua, de carne & metet corruptionẽ.

Galat. 6.

Contra hos item dicit: Qui in carne ſunt, DEO placere non poſſunt. Vbi diſcipulis ſubiungit: Vos autem non eſtis in carne, ſed in ſpiritu. Hi quippe in carne ſunt, qui in carnalibus voluptatibus viuunt. Cõtra hos dicitur: Neque corruptio incorruptionem poſſidebit. Si autem dicunt pauci temporis pœnitentiam contra peccatum debere ſufficere, vt iterùm liceat ad peccatum redire: rectè eos paſtoris primi percutit ſententia, qui ait: Contingit illis illud veri prouerbij: Canis reuerſus ad ſuum vomitum, & ſus lota in volutabro luti. Magna eſt enim contra peccatum virtus pœnitentiæ, ſed ſi quis in eadem pœnitentia perſeueret. Nam ſcriptum eſt: Qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit. Hinc rursùm ſcriptum eſt: Qui baptizatur à mortuo, & iterùm tangit mortuum, quod proficit lauatio eius? Mortuum quippe eſt omne opus peruerſum, quod pertrahit ad mortem, quod vita iuſtitiæ non viuit. Baptizatur ergò à mortuo, & iterùm tangit eum, qui praua opera quæ ſe meminit egiſſe, deplorat, ſed in eiſdẽ ſe iterùm poſt lachrymas implicat. Anima itaque quælibet eiuſdem mortui lauatione non proficit, quæ hoc iterùm faciendo quod planxit, nec per lamenta pœnitentiæ ad rectitudinem iuſtitiæ exurgit. Pœnitentiam enim verè agere, eſt commiſſa flere, ſed iterùm plangenda declinare.

Rom. 8.
1. Cor. 15.
2. Pet. 2.
Matth. 10. & 24.
Eccl. 34.

Si verò ſunt qui dicunt, quia compulſus quiſpiã neceſſitate, ſi anathematizauerint, anathematis vinculo non tenetur, ipſi ſibi teſtes ſunt, quia Chriſtiani non ſunt: quia ligamenta ſanctæ Eccleſiæ vanis ſe exiſtimant conatibus ſoluere, ac per hoc nec abſolutionem ſanctæ Eccleſiæ quam præſtat fidelibus, veram putant, ſi ligaturas eius veras eſſe atque valere non æſtimat. Contra quos diutiùs diſputandum non eſt, quia deſpiciendi per omnia & anathematizandi ſunt, vt vndè veritatem fallere ſe credunt, indè in peccatis ſuis veraciter ligentur. Si qui ſunt igitur, qui ſub nomine Chriſtiano hæc quæ diximus, errorum capitula aut prędicare audent, aut taciti apud ſemetipſos tenere: hos proculdubiò & anathematizauimus, & anathematizamus. Ex omnibus tamen capitulis, in eis (ſicut dixi) qui ad me in vrbe regia venire conſueuerunt, nullum omninò errorem cuiuſlibet prædicti capituli agnoui, ſed neque fuiſſe exiſtimo. Nam ſi fuiſſet, agnouiſſem. Quia verò ſunt multi fidelium, qui imperito zelo ſuccenduntur, & ſæpè dum quoſdam quaſi hæreticos inſequuntur, hæreſes faciunt: eorum infirmitati conſulendum eſt: & ſicut prædixi, ratione & mãſuetudine placandi ſunt. Illis quippe ſunt ſimiles, de quibus ſcriptum eſt: Teſtimonium illis perhibeo, quòd æmulationem Dei habent, ſed non ſecundùm ſcientiam. Veſtra itaque excellentia, quæ in lectione, in lachrymis atque in eleemoſynis inceſſabiliter viuit, eorum (ſicut petij) imperitiam placare manſuetis exhortationibus ac reſponſionibus debet: vt non ſolùm de ſemetipſa, ſed etiàm de illis gloriam æternæ retributionis inueniat. Hæc me vobis dicere nimius amor ſuaſit: quia & in veſtra lætitia me creſcere, & in veſtra triſtitia me exiſtimo minorari. Omnipotens Deus gratia vos cæleſti cuſtodiat, & ſalua Domini noſtri pietate, & piiſſimæ dominæ tranquillitate, pro dominorum paruulorum nutrimento vitam veſtram longiùs extendat.

Rom. 10.

EPISTOLA D. GREGORII I. ad Quirinum epiſcopũ, cæteroſque Hyberniæ catholicos Epiſcopos. De his, qui ab hæreticis in Trinitatis nomine baptizantur, non rebaptizandis: de ijs verò, qui ſic nõ baptizatur, baptizandis. Et quid, ab hæreſi reſipiſcentes, confiteri & promittere debeant.

Eſt libri 9. Epiſtola 61.

Quia charitati nil longè eſt, quos diuidunt loca, iungat epiſtola. Lator itaque præſentium ad beati Petri apoſtolorum principis eccleſiam veniens, fraternitatis veſtræ ſe aſſeruit ad nos accepiſſe epiſtolas, eaſque in Hieroſolymorum vrbe cum rebus quoquè alijs perdidiſſe. In quibus, ſicut ipſe ait, ſtuduiſtis inqrere, ſacerdotes ac plebes, q̃ Neſtorianæ hæreſios errore confuſæ ſunt, cùm ad matrem electorum omnium catholicam Eccleſiam reuertuntur, vtrùm baptizari debeant, an certè ſolius veræ fidei confeſſione eiuſdem matris Eccleſiæ viſceribus adiungi. Et quidem ab antiqua patrum inſtitutione didicimus, vt quilibet qui apud hęreſim in Trinitatis nomine baptizantur, cùm ad ſanctam Eccleſiam redeunt, aut vnctione chriſmatis, aut impoſitione manûs, aut ſola profeſſione fidei ad ſinum matris eccleſiæ reuocentur. Vndè Arrianos per impoſitionem manûs Occidens, per vnctionem verò ſancti chriſmatis ad ingreſſum ſanctæ Eccleſiæ catholicæ Oriens reformat. Monophyſitas verò & alios ex ſola vera confeſſione recipit, quia ſanctum baptiſma, quod ſunt apud hæreticos conſecuti, tunc in eis vires emundationis accipit, vel cùm illi per impoſitionem manûs ſpiritumſanctum acceperint, vel iſti per profeſſionem veræ fidei, ſanctæ & vniuerſalis Eccleſiæ viſceribus fuerint vniti. Hi verò hæretici, qui in Trinitatis nomine minimè baptizantur, ſicut ſunt Bonoſiaci & Cataphrygę, quia & illi CHRISTVM Dominum non credunt, & iſti ſpiritumſanctum peruerſo ſenſu eſſe quendam prauum hominem Montanum credunt, quorum ſimiles multi ſunt alij, cùm ad ſanctam Eccleſiam

De cõ. diſt. 4. ab antiq.
De cõ. Diſt. 4. Hi vero.

ſiam veniunt, baptizantur: quia baptiſmum nõ fuit, quod in errore poſiti, in ſanctæ Trinitatis nomine minimè perceperunt. Nec poteſt hoc ipſum baptiſma dici iteratum, quod, ſicut dictum eſt, in Trinitatis nomine nõ erat datum. Neſtoriani quoquè, quia in ſanctæ Trinitatis nomine baptizantur, ſed eos Iudaicę perfidię ſimilis de incarnatione vnigeniti ſuæ hæreſios error obſcurat, ad ſanctam Catholicam Eccleſiam venientes, de veræ fidei firmitate docendi ſunt, vt vnũ eundemque DEI & hominis filium, Deum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum credant, ipſum exiſtentem in diuinitate ante ſecula, & ipſum factum hominem in fine ſeculorum: quia verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis. (Ioan. 1) Verbum verò carnem dicimus factum, nõ immutando quod erat, ſed ſuſcipiendo quod non erat. In incarnationis enim ſuæ myſterio vnigenitus patris noſtra auxit, ſua non minuit. Vna itaq; pſona eſt verbum & caro, ſicut ipſe ait: (Iohan. 3.) Nemo aſſcendit in cælum, niſi qui de cælo deſcendit filius hominis. Qui filius Dei in cælo, erat filius hominis qui loquebatur in terra. Hinc Iohannes ait: (1. Iohan. 5.) Scimus quia filius Dei venit, & dedit nobis ſenſum. Qui nobis quẽ ſenſum dederit, ilicò ſubiunxit: Vt cognoſcamus verum Deum. Quem hoc loco verum Deum inſinuat, niſi patrem omnipotẽtem? Sed quid etiàm de omnipotente filio ſentiat, adiungit: Et ſimus in vero filio eius Ieſu Chriſto. Eccè ait verum Deum patrem, verum filium eius Ieſum Chriſtum. Quem verum filiũ quid eſſe ſentiat, apertiùs oſtendit: Hic eſt, inquit, verus Deus, & vita æterna. Si igitur iuxta errorem Neſtorij alius verbum, atque alius eſſet homo Ieſus Chriſtus, qui verus eſt homo, vtiquè verus Deus non eſſet & vita æterna. Sed vnigenitus filius verbum ante ſecula, factus eſt homo. Hic ergò eſt verus Deus, & vita æterna. Certè cùm hũc ſancta virgo conceptura eſſet, & loquentem ad ſe angelum audiret, ait: (Luc. 1.) Eccè ancilla Domini: fiat ſicut dicis. Quæ cùm eum concepiſſet, & ad Elizabeth cognatam ſuam pergeret, ab eadem Elizabeth protinùs audiuit: Vndè ego digna, vt mater Domini mei veniat ad me? Eccè eadem virgo & ancilla Domini dicitur, & mater. Ancilla enim Domini, quia verbum ante ſecula vnigenit⁹, ęqualis eſt patri: Mater verò, quia in eius viſceribus ex ſancto ſpiritu eiuſque carne factus eſt homo. Nec alterius ancilla, alterius mater: quia dum vnigenitus Dei exiſtẽns ante ſecula, ex eius vtero natus eſt homo, inueſtigabili miraculo facta eſt & ancilla hominis per diuinitatem, & mater verbi per carnem. Non autem priùs in vtero virginis caro concepta eſt, & poſtmodùm diuinitas venit in carnem: ſed mox vt verbum venit in vtero, mox verbum, ſeruata propriæ virtute naturæ, factum eſt caro & perfectus homo, id eſt, in veritate carnis & animæ rationalis natus eſt per vterum virginis vnigenitus filius Dei. Vndè & vnct⁹ præ participibus dicitur, ſicut Pſalmiſta ait: Vnxit te Deus Deus tu⁹ oleo lætitiæ præ conſortibus tuis. (Pſal. 44.) Vnctus quippe eſt oleo, dono videlicet ſpiritûs ſancti: ſed præ conſortibus vnctus eſt, quia omnes nos priùs peccatores exiſtimus, & poſtmodùm per vnctionem ſancti ſpiritûs ſanctificamur. Ipſe autem, qui exiſtens Deus ante ſecula, per ſpiritumſanctum in vtero virginis homo conceptus eſt in fine ſeculorum, ibì ab eodem ſpiritu vnctus eſt, vbì conceptus: nec antè conceptus, & poſtmodùm vnctus eſt, ſed hoc ipſum de ſpirituſancto ex carne virginis concipi, à ſpũſancto vngi fuit. Hãc igitur veritatem natiuitatis eius quicunque à peruerſo errore Neſtorij reuertũtur, coram ſancta fraternitatis veſtrę congregatione fateantur, eundem Neſtorium cum omnibus ſuis ſequacibus ac reliquas hęreſes anathematizãtes, venerãdas quoquè Synodos, quas vniuerſalis Eccleſia recipit, ſe recipere & venerari promittant, & abſque vlla dubitatione ſanctitas eos veſtra, ſeruatis eis proprijs ordinibus, in ſuo cœtu recipiat: vt dum per ſolicitudinem occulta mentis eorum diſcutitis, atq; eos per veram ſcientiam recta quæ tenere debeant docetis, & per manſuetudinem nullam eis contrarietatem vel difficultatem de proprijs ſuis ordinibus facitis, eos ab antiqui hoſtis ore rapiatis, & tantò vobis apud omnipotentem Deũ æternæ glorię creſcat retributio, quantò multos colligitis, qui vobiſcum in Domino ſinè fine glorienť. Sancta itaque Trinitas orantes ꝓ nobis ſua vos protectione cuſtodiat, vobiſque in amore ſuo dona multipliciora concedat.

EIVSDEM B. GREGORII reſponſiones ad interrogationes Auguſtini epiſcopi Cantuarienſis eccleſiæ.

REuerendiſſimo fratri Auguſtino epiſcopo, Gregorius ſeruus ſeruorum Dei. Per dilectiſſimum filium meum Laurẽtium presbyterum & Petrum monachum, fraternitatis tuæ ſcripta ſuſcepi, in quibus me de multis capitulis reqrere, curâſti. Sed quia prædicti filij mei podagræ me doloribus inuenerunt afflictum, & cùm vrgerent ſe citiùs dimitti, ità relaxati ſunt, vt in eadẽ me dolorum afflictione relinquerent, ſingulis quibuſq; capitulis, vt debui, latiùs reſpondere non valui.

PRIMA INTERROGATIO Auguſtini.

Quæro, pater beatiſſime, de Epiſcopis, qualiter cũm ſuis clericis conuerſentur. Vel de his quę ex fidelium oblationibus accedunt altari, quantæ debeant fieri portiones.

DE ECCLESIASTICIS OBuentionibus diuidendis. CAP. I.

RESPONSIO B. GREGORII.

QValiter Epiſcopus agere debet in Eccleſia, ſacra ſcriptura teſtatur, quã te benè nôſſe dubiũ nõ eſt, & ſpecialiter beati Pauli ad Timotheum epiſtola, in quibus eũ erudire ſtudet, qualiter in domo Dei cõuerſari debuiſſet. 12.q.2.c Mos. Mos eſt autem ſedis Apoſtolicæ, ordinatis epiſcopis præceptũ tradere, vt ex omi ſtipendio quod accedit, quatuor fieri debeant portiones: Vna videlicet Epiſcopo & familiæ propter hoſpitalitatem atque ſuſceptionem. Alia clero. Tertia Pauperib⁹: 12.q.1.ca. Quia tua. Quarta eccleſijs reparãdis. Sed quia tua Fraternitas monaſterij regulis erudita, ſcorsùm viuere non debet à clericis ſuis: in eccleſia Anglorum (quæ authore Deo nupèr ad fidem perducta eſt) hanc debet inſtituere cõuerſationem, quę in initio naſcentis Eccleſię fuit patribus noſtris: in quibus nullus eorũ ex his q̃ poſſidebant, aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia. Act.4.

Secunda interrogatio Auguſtini.

Opto enim doceri, an Clerici continere non valentes, poſſint contrahere: &, ſi contraxerint, an debeant ad ſeculum redire.

DE Clericis contrahentibus poſt Clericatum. CAP. II.

RESPONSIO B. GREGORII.

Diſt.32.ca. Si qs verò. Item 12.q.1. c.quia tua. § Si q verò. SI qui verò ſunt clerici extra ſacros ordines conſtituti, qui ſe continere nõ poſſunt, ſortiri vxores debent, & ſtipendia ſua exteriùs accipere: quia & de eiſdem partib⁹, de quibus præfati ſumus, nouim⁹ ſcriptum, quòd diuidebatr ſingulis prout cuique opùs erat. De eorum ergò ſtipendio cogitandum atque prouidendum eſt, & ſub Eccleſiaſtica regula ſunt tenendi, vt bonis morib⁹ viuãt, & canendis pſalmis inuigilent, & ab omnibus illicitis & cor & linguam & corpus, Deo authore, cõſeruent. Cõmuni aũt vita viuentibus, iam de faciũdis portionibus, vel exhibẽda hoſpitalitate, & adimplẽda miſericordia nobis q̃d erit loquendũ, cùm om̃e quod ſupereſt, in cauſis pijs ac religioſis erogandum eſt? Domino & magiſtro omnium dicente: Quod ſupereſt, date eleemoſynam: & eccè omnia munda ſunt vobis. Luc.11.

Tertia interrogatio Auguſtini.

Cur cùm vna ſit fides, ſint eccleſiarũ conſuetudines diuerſę? & altera cõſuetudo Miſſarum in Romana Eccleſia, atque altera in Galliarum eccleſijs teneatur?

DE diuerſis cõſuetudinibus diuerſarum Eccleſiarum non improbandis. CAP. III.

RESPONSIO B. GREGORII.

Diſt.12.c Nouit. NOuit fraternitas tua Romanæ Eccleſiæ conſuetudinem, in qua ſe meminit eruditam. Sed mihi placet, vt ſiue in Romana, ſiue in Gallicana, ſeu in qualibet eccleſia aliquid inueniſti, quod plùs omnipotenti Deo poſſit placere, ſolicitè eligas: & in Anglorum eccleſia, quæ adhuc ad fidem noua eſt, inſtitutione præcipua quæ de multis eccleſijs colligere potuiſti, infundas. Nõ enim pro locis res, ſed pro bonis rebus loca amanda ſunt. Ex ſingulis ergò quibuſque eccleſijs, quæ pia, quæ religioſa, quæ recta ſunt, elige: & hæc quaſi in faſciculum collecta, apud Anglorum mentes in conſuetudinem depone.

Quarta interrogatio Auguſtini.

Obſecro, quid pati debeat, ſi quis aliquid de eccleſia furtim extulerit.

De pœnitentia furum, & reſtitutione eccleſiaſticarum rerum. CAP. IIII.

RESPONSIO B. GREGORII.

HOc tua fraternitas ex pſona furis penſare poteſt, qualiter valeat corrigi. Sũt enim quidam, qui habẽtes ſubſidia, furtum perpetrant: & ſunt alij, qui in hac re ex inopia delinquunt. Vndè neceſsè eſt, vt quidam damnis, quidam verò verberibus: & quidã diſtrictiùs, quidam verò leuiùs corrigantur. Et cùm paulò diſtrictiùs agitur, ex charitate agendum eſt, & non ex furore: quia ipſi hoc præſtatur qui corrigitur, nè gehennæ ignib⁹ tradatur. Sic enim nos fidelibus tenere diſciplinam debemus, ſicut boni patres carnalibus filijs ſolent: quos & pro culpis verberibus feriunt, & tamen ipſos quos doloribus affligunt, habere hæredes quærunt: & quæ poſſident, ipſis ſeruant, quos irati inſequi videntur. Hæc ergò charitas in mente ſeruãda eſt, & ipſa modum correctionis dictet, ità vt mens extra rationis regulam omninò nihil faciat. Addis etiàm, quomodò ea quæ furto de eccleſijs abſtulerunt, reddere debeant. Sed abſit vt eccleſia cum augmento recipiat, quod de rebus terrenis videtur amittere, & lucra de damnis quærat.

Quinta interrogatio Auguſtini.

Peto, an debeãt duo germani fratres ſingulas ſorores accipere, quæ ſint ab illis longa progenie generatæ.

Quòd duo fratres poſſunt contrahere cum duabus ſororibus. CAP. V.

RESPONSIO B. GREGORII.

HOc fieri omnibus modis licet. Nequaquàm enim in ſacris eloquijs inuenitur, quod huic capitulo contradicere videatur.

Sexta interrogatio Auguſtini.

Vſque ad quotam generationem fideles debeant cum propinquis ſibi coniugio copulari? & nouercis & cognatis ſi liceat coniugio copulari?

Qui

QVI SVNT IN CONTRAbendo prohibiti gradus conſanguinitatis & affinitatis. CAP. 6.

RESPONTIO B. GREGORII.

QVædam terrena lex in Romana Repub. permittit, vt ſiue frater & ſoror ſeu duorum fratrum germanorum, vel duarum ſororum filius & filia miſceantur. Sed experimento didicimus, ex tali coniugio ſobolem non poſſe ſuccreſcere. Et ſacra lex prohibet cognationis turpitudinẽ reuelare. Vndè neceſsè eſt, vt iam tertia vel quarta generatio fidelium licenter ſibi iungi debeant. Nam ſecunda quam diximus, à ſe omnimodò debet abſtinere. Cum nouerca autem miſceri, grande eſt facinus, quia in lege ſcriptum eſt: Turpitudinem patris tui non reuelabis. Neque enim turpitudinem patris filius reuelare poteſt. Sed quia in lege ſcriptum eſt: Erũt duo in carne vna: qui turpitudinem nouercę, quæ vna caro cum patre fuit, reuelare præſumpſerit, profectò patris turpitudinem reuelauit. Cum cognata quoquè miſceri prohibitum eſt, quę per cõiunctionem priorem caro fratris fuerit facta. Pro qua re etiàm Iohannes Baptiſta capite truncatus eſt, & ſancto martyrio conſummatus. Cui nõn eſt dictum vt Chriſtum negaret: nec pro Chriſti confeſſione occiſus eſt: ſed quia idem Dominus noſter Ieſus Chriſtus dixerat, Ego ſum veritas: quia pro veritate occiſus eſt Ioannes, pro Chriſto ſanguinem fudit.

Hæc ſolis Anglis recens ad fidem conuerſis permiſſa ſunt ad breue tempus.

Leu, 18.

Gen. 2.

Matth. 14.

Ioan. 14.

SEPTIMA INTERROGATIO Auguſtini.

Declerari poſco, an ſic turpiter cõiunctis ſit indicenda ſeparatio, & ſacræ communionis deneganda oblatio.

Quòd neophyti in gradu prohibito iuncti, nec prohibendi ſunt, nec ſacra commmunione priuandi. CAP. VII.

RESPONSIO B. GREGORII.

QVia verò multi ſunt in Anglorum gẽte, qui dũ adhuc in infidelitate eſſent, huic neſando coniugio dicuntur admixti: ad fidem venientes, admonendi ſunt, vt ſe abſtineant, & graue hoc peccatum eſſe cognoſcant: Tremendum Dei iudicium timeant, nè pro carnali delectatione tormenta æterni cruciatûs incurrant. Non tamen pro hac re ſacri corporis ac ſanguinis Domini communione priuandi ſunt, nè in eis illa vlciſci videamur, in quibus ſe per ignorantiam ante lauacrum baptiſmatis adſtrinxerunt. In hoc enim tempore ſancta eccleſia quædam per ſeruorem corrigit, quædã per manſuetudinem tolerat, quædam per conſiderationem diſſimulat atque portat: vt ſæpè malum quod auerſatur, portando & diſſimulando compeſcat. Omnes autem qui ad fidem veniunt, admonendi ſunt, nè aliquid tale audiant perpetrare. Si qui autem perpetrauerint, corporis & ſanguinis Dñi cómunione priuãdi ſunt: quia ſicut in his qui per ignorantiam ſecerunt, culpa aliquatenùs tolerãda eſt, ità eſt in his fortiter inſequenda, qui non metuunt ſciendo peccare.

OCTAVA INTERROGATIO Auguſtini.

Peto, ſi longinquitas itineris magna interiacet, vt epiſcopi facilè non poſſint conuenire, an debeat ſinè aliorum epiſcoporum præſentia epiſcopus ordinari?

Quot ſunt neceſſarij epiſcopi in epiſcopi conſecratione. CAP. VIII.

RESPONSIO B. GREGORII.

ET quidem in Anglorũ eccleſia, in qua adhuc ſolus tu epiſcopus inueniris, ordinare epiſcopum nõ aliter niſi ſinè epiſcopis potes. Nam quandò de Gallijs epiſcopi venient, qui in ordinatione epiſcopi teſtes aſſiſtant? Sed fraternitatem tuam ità volumꝰ epiſcopos ordinare, vt ipſi ſibi epiſcopi ſi longo interuallo minimè diſiũgantur: quatenus nulla ſit neceſſitas, vt in ordinatione epiſcopi, paſtores quoquè alij, quorum prę-ſentia valdè eſt vtilis, facilè debeat conuenire. Cùm igitur Deo authore ità fuerint epiſcopi in propinquis ſibi locis ordinati, per oĩa epiſcoporum ordinatio ſinè aggregatis tribus vel quatuor epiſcopis fieri non debet. Nam in ipſis rebus ſpiritalibus, vt ſapiẽter & maturè diſponãtur, exemplum trahere à rebus etiàm carnalibus poſſumus. Certè enim dum coniugia in mundo celebrantur, coniugati quique vocãtur: vt qui iam in via coniugij præceſſerunt, in ſubſequẽtis quoquè copulæ gaudio miſceantur. Cur non ergò & in hac ſpiritali ordinatione, qua per ſacrum miniſterium homo Deo coniungitur, tales conueniant, qui vel in profectu ordinati epiſcopi gaudeãt, vel pro eius cuſtodia, omnipotẽti Deo preces pariter fundant.

Diſt. 80. c. fraternitatem.

NONA INTERROGATIO AVGVſtini.

Poſtulo etiàm, qualiter debemus cũ Galliarum atque Britannorum epiſcopis agere.

Qualiter metropolitani in aliena prouincia ſe habere debent. CAP. IX.

RESPONSIO B. GREGORII.

IN Galliarum epiſcopis nullã tibi authoritatem tribuimus: quia ab antiquis ꝓdeceſſorũ meorũ temporibus palliũ Arelatenſis epus accepit, quẽ nos priuare authoritate percepta minimè debemus. Si igiẽ cõtingat, vt fraternitas tua ad Galliarum prouinciam trãſeat, cum eodẽ Arelatenſi epo debet agere, qualiter ſi qua ſunt in epiſcopis vitia corrigant. Qui ſi fortè in diſciplinę vigore tepidus exiſtat, tuæ fraternitatis zelo accendendus eſt. Cui etiàm epiſtolas fecimus, vt cùm tuę ſanctitatis ꝑſentia in Gallijs fuerit, ei ipſe tota mẽte ſubueniat: & q̃ ſunt creatoris noſtri iuſſioni cõtraria, ab epiſcoporũ moribꝰ cõpeſcat. Ipſe aũt ex authoritate ꝓpria Epos Galliarũ iudicare nõ poteris, ſed ſuadendo, blandi-

blandiẽdo, bona quoquè tua opera eorum imitationi monſtrando, prauorum mentes ad ſanctitatis ſtudia reforma: quia in lege ſcriptum eſt: Per alienam meſſem tranſiens, falcem mittere non debet, ſed manu ſpicas conterere, & manducare. Falcem ergò iudicij mittere non potes in eam ſegetem, quæ alteri videtur eſſe cõmiſſa: ſed per affectum boni operis, frumenta Dominica vitiorum ſuorum paleis expolia, & in Eccleſiæ corpus mouendo & perſuadẽdo quaſi mandendo conuerte. Quicquid verò ex authoritate agendum eſt, cum prædicto Arelatenſi epiſcopo agatur: nè prætermitti poſſit hoc, quod antiqua Patrum inſtitutio inuénit. Britannorum verò epiſcopos omnes tuæ fraternitati committimus, vt indocti doceantur, infirmi perſuaſione roborentur, peruerſi authoritate corrigantur. Deu.23.

OBSECRATIO AVGVſtini.

Obſecro vt reliquiæ ſancti Sixti martyris nobis transmittantur.

CONCESSIO GREGORII.

Fecimus quod petiſti: quatenùs populus, qui in loco quodam ſancti martyris corpus dixerunt venerari, quod tuæ fraternitati nec verum, nec veraciter ſanctum videtur, certa ſanctiſſimi & probatiſſimi martyris beneficia ſuſcipiens, colere incertè non debeat. Mihi tamen videtur, quia ſi corpus quod à populo cuiuſdam martyris eſſe creditur, nullis illic miraculis coruſcat, & neque aliqui de antiquioribus exiſtunt, qui ſe à parentibus paſſionem eius audiſſe fateantur: ità reliquiæ quas petiſti, ſeorſim condendæ ſunt, vt locus in quo præfatum corpus iacet, modis oĩbus obſtruatur: nec permittatur populus certum deſerere, & incertum venerari. Venerari, paſſiuè.

DECIMA INTERROGATIO Auguſtini.

Si prægnans mulier debeat baptizari? aut poſtquàm genuerit, poſt quantum tempus poſſit eccleſiam intrare? Aut etiàm, nè morte præoccupetur quod genuerit, poſt quot dies hoc liceat ſacri baptiſmatis ſacramenta percipere? Aut poſt quantum tempus huic vir ſuus poſſit in carnis copulatione coniungi? Aut ſi menſtrua conſuetudine tenetur, an eccleſiã introire ei liceat, aut ſacræ communionis ſacramentum percipere? Aut vir ſuæ coniugi permixtus, antequàm lauetur aqua, ſi eccleſiam intrare poſſit, vel etiàm ad myſterium ſacræ communionis accedere? Quæ omnia rudi Anglorum genti oportet habere comperta.

Quòd mulier prægnans & puer natus poſſit baptizari: & de concubitu, & menſtruatis vitandis.

CAP. X.

RESPONSIO B. GREGORII.

HOc nõ ambigo fraternitatẽ tuam eſſe requiſitam, cui iam & reſponſum reddidiſſe me arbitror. Sed hoc quod ipſe dicere & ſentire potuiſti, credo quòd mea apud te volueris reſponſione firmari. Mulier etenim prægnãs cur non debeat baptizari, cùm non ſit ante omnipotentis Dei oculos culpa aliqua, fœcunditas carnis? Nam cùm primi parentes noſtri in paradiſo deliquiſſent, immortalitatem quam acceperant, recto DEI iudicio perdiderunt. Quia itaque idẽ omnipotens DEVS humanum genus pro culpa ſua funditùs extinguere noluit, & immortalitatem homini pro peccato ſuo abſtulit, & tamen pro benignitate ſuæ pietatis, fœcunditatem ei ſobolis reſeruauit: Quod ergò naturę humanæ ex omnipotentis DEI dono ſeruatum eſt, qua ratione poterit à ſacri baptiſmatis gratia prohiberi? In illo quippe myſterio, in quo omnis culpa funditùs extinguitur, valdè ſtultum eſt ſi donum gratiæ contradicere poſſe videatur. Cùm verò enixa fuerit mulier, poſt quot dies debeat eccleſiam intrare, Teſtamenti veteris præceptione didiciſti, vt pro maſculo diebus triginta, pro fœmina verò, lxvj. debeat abſtinere. Quod tamen ſciendum eſt, quia in myſterio accipitur. Nam ſi eadem hora qua genuerit, actura DEO gratias intrat eccleſiam, nullo peccati pondere prægrauatur. Voluptas enim carnis, non dolor, in culpa eſt. In carnis autem cõmixtione voluptas eſt: nam in prolis prolatione gemitus. Vndè & ipſi primæ matri omnium dicitur: In doloribus paries. Si itaque enixam mulierem prohibemus eccleſiam intrare, ipſam ei pœnam ſuam in culpam deputamus. baptizari autem vel enixam mulierem, vel hoc quod genuerit, ſi mortis periculo vrgetur, vel ipſa hora eadem qua gignit, vel hoc quod gignitur, eadem qua natum eſt, nullo modo prohibetur: quia ſicut ſancti myſterij gratia viuentibus atque diſcernentibus cum magna diſcretione prouidenda eſt, ità quibus mors imminet, ſinè vlla dilatione afferenda eſt: nè, dum adhuc tempus ad præbendum redemptionis myſterium quæritur, interueniente paululùm mora, inueniri non valeat qui redimatur. Ad eius verò cõcubitũ vir eius accedere nõ debet, quouſquè q̃ gignitur, ablactetur. Praua aũt in coniugatorum moribus conſuetudo ſurrexit, vt mulieres filios quos gignũt, nutrire cõtemnant, eoſq; alijs mulierib⁹ ad nutriendũ tradãt. quod videlicet ex ſola cauſa incõtinẽtię videt̃ inuentũ: q̃a dum ſe cõtinere nolũt, deſpiciũt lactare quos gignunt. Hę itaq; quę filios ſuos ex praua conſuetudine alijs ad nutriendũ tradũt, niſi purgatiõis tẽpus tranſiẽrit, viris ſuis nõ debent admiſceri: quippe quia & ſinè partûs cauſa cùm in cõſuetis mẽſtruis detinẽtur, viris ſuis miſceri prohibentur, ità vt morte lex ſancta ferіat, Diſt.5.c.cũ enixa. Gen.3.

ſeriat, ſi quis vir ad menſtruatam mulierem accedat. Quæ tamen mulier dum ex conſuetudine menſtrua patitur, prohiberi ab eccleſia non debet: quia ei naturæ ſuperfluitas in culpam non valet imputari: & per hoc quod inuita patitur, iuſtum non eſt vt ingreſſu eccleſiæ priuetur. Nouimus nanque quòd mulier quæ ſanguinis fluxum patiebatur, poſt tergum Domini humiliter veniens, veſtimenti eius fimbriam tetigit, atque ſtatìm ab ea ſua infirmitas receſſit. Si ergò in fluxu ſanguinis poſita, laudabiliter potuit Domini veſtimentum tangere, cur quæ menſtruum fluxum ſanguinis patitur, ei non liceat Domini eccleſiam intrare? Sed dices: Illam infirmitas compulit: has verò de quibus loquimur, conſuetudo conſtringit. Perpende frater chariſſime, quia omne quod in hac mortali carne patimur, ex infirmitate naturæ eſt, digno Dei iudicio poſt culpam ordinatum. Eſurire nanque & ſitire, æſtuare, algere, laſſeſcere, ex infirmitate naturæ eſt. Et quid eſt aliud, contra famem alimenta, contra ſitim potum, contra æſtum auras, contra frigus veſtem, contra laſſitudinem requiem quærere, niſi medicamenta quædam contra ægritudines explorare? Fœminis nanque & menſtruis ſui ſanguinis flùxus ægritudo eſt. Si igitur benè præſumpſit, quæ veſtimentum Domini in lãguore poſita tetigit, quod vni perſonæ infirmanti conceditur, cur non concedatur cunctis mulieribus, quæ naturæ ſuæ vitio infirmantur? Sanctæ autem communionis myſterium in eiſdem diebus percipere non debet prohiberi. Si autem ex veneratione magna percipere non præſumit, laudanda eſt: ſed ſi percipiat, non iudicanda. Bonarum quippe mentium eſt, etiàm ibì aliquo modo culpas ſuas agnoſcere, vbì culpa non eſt: quia ſæpè ſinè culpa agitur, quod venit ex culpa. Vndè etiàm cùm eſurimus, ſinè culpa comedimus, quibus ex culpa primi hominis factum eſt vt eſuriamus. Menſtrua enim conſuetudo mulieribus non aliqua culpa eſt, videlicet quia naturaliter accidit: ſed tamen quòd natura ipſa ità vitiata eſt, vt etiàm ſinè voluntatis ſtudio videatur eſſe polluta, ex culpæ venit vitio, in quo ſeipſam, qualis per iudicium facta ſit, humana natura cognoſcat: & homo qui ſponte culpam perpetrauit, reatum culpæ portet inuitus. Atque ideò fœminæ, quæ cùm ſemetipſas conſiderant, in mẽſtrua conſuetudine ad ſacramentum Dominici corporis & ſanguinis accedere non præſumunt, de ſua recta conſideratione laudandæ ſunt. Dum verò percipiendi ex religioſæ vitæ conſuetudine, eiuſdem myſterij amore rapiuntur, reprimendæ (ſicut diximus) non ſunt. Sicut enim in veteri teſtamento exteriora opera ſeruabantur, ità in teſtamento nouo non tam quod exteriùs agitur, quàm id quod interiùs cogitatur, ſolicita intentione attenditur, vt ſubtili ſententia puniatur. Nam cum multa lex velut immunda mãducare prohibeat, in Euangelio tamen Dominus ait: Non quod intrat in os, coinquinat hominem: ſed quæ exeunt de corde, illa ſunt quæ coinquinant hominem. Atque paulò pòſt ſubiecit exponens: Ex corde exeunt cogitationes malæ. Vbì vbertim indicatum eſt, quia illud ab omnipotenti deo pollutum eſſe in opere oſtenditur, quod ex pollutæ cogitationis radice generatur. Vndè Paulus quoquè apoſtolus dicit: Omnia mũda mundis, coinquinatis autem & infidelibus nihil eſt mundum. Atque mox eiuſdem coinquinationis cauſam annuncians, ſubiungit: Coinquinata ſunt enim eorum & mens & conſcientia. Si ergò ei cibus immundus non eſt, cuius mens immunda non fuerit: cur quod munda mente mulier ex natura patitur, ei in immunditiam reputetur? Vir autem cum propria coniuge dormiens, niſi lotus aqua, intrare eccleſiam non debet: ſed neque lotus, intrare ſtatìm debet. Lex enim veteri populo præcepit, vt vir mixtus mulieri, & lauari aqua debeat, & ante ſolis occaſum eccleſiam non intrare. Quod tamen intelligi ſpiritaliter poteſt, quia mulieri vir miſcetur, quandò illicitæ concupiſcentiæ animus in cogitatione per delectationem coniungitur. Qui niſi priùs ignis concupiſcentiæ à mente deferueat, dignum ſe congregatione fratrum exiſtimare non debet, quia ſe grauari per nequitiam prauæ voluntatis videt. Et quamuìs de hac re diuerſæ hominum nationes diuerſa ſentiant, atque cuſtodire videantur, Romanorum tamen ſemper ab antiquioribus vſus fuit, poſt admixtionem propriæ coniugis & lauacri purificationem quærere, & ab ingreſſu eccleſiæ paululùm reuerenter abſtinere. Nec hæc dicentes, culpam deputamus eſſe coniugium, ſed quia ipſa licita admixtio coniugum, ſinè voluptate carnis fieri non poteſt, à ſacri loci ingreſſu abſtinendum eſt, quia voluptas ipſa eſſe ſinè culpa nullatenùs poteſt. Non enim de adulterio vel fornicatione, ſed de legitimo coniugio natus fuerat qui dicebat: Eccè enim in iniquitatibus conceptus ſum, & in delictis peperit me mater mea. Qui enim in iniquitatibus conceptum ſe nouerat, in delicto ſe natum gemebat: quia portat arbor in ramo humorem vitij, quem traxit ex radice. In quibus tamen verbis non admixtionem coniugum, iniquitatem nominat, ſed ipſam videlicet voluptatem admixtionis. Sunt enim multa, quæ licita ac legitima ſunt, & tamen in eorum actu aliquatenùs fœdamur: ſicut ſæpè iraſcendo culpas inſequimur, & tranquillitatem in nobis animi perturbamus: & cùm rectum ſit quod agitur, non eſt tamen probabile, quòd in eo animus perturbatur. Contra

Matth. 8. Matth. 15. Ibidem. Tit. 1. Ibidem. Pſal. 50.

Pſalm.6. tra vitia quippe delinquentium iratus fuerat qui dicebat: Turbatus eſt præ ira oculus meus. Quia enim non valet niſi tranquilla mens in contemplationis lucem ſe ſuſpendere, in ira ſuum oculum turbatum dolebat: quia dum malè acta deorsùm inſequitur, confundi atq; turbari à ſummorũ contemplatione cogebatur. Et laudabilis ergò eſt ira contra vitium, & tamen moleſta, quia turbatum ſe aliquem reatum incurriſſe æſtimabat. Sic itaque bonum eſt coniugium, & tamen de voluptate carnis habet apud ſe aliquem reatum: quia legitima carnis copula oportet vt cauſa prolis ſit, non voluptatis: & carnis commixtio, creandorum liberorũ ſit gratia, non ſatisfactio vitiorum. Si quis ergò ſua coniuge non cupidine voluptatis raptus, ſed ſolummodò liberorum creandorum gratia vtitur, iſte profectò ſiue de ingreſſu Eccleſiæ, ſeu de ſumendo corporis Dominici ſanguiniſque myſterio, ſuo eſt relinquendus iudicio: quia à nobis prohiberi non debet accipere, qui in igne poſitus neſcit ardere. Cùm verò non amor procreandæ ſobolis, ſed voluptas dominatur in opere commixtionis, habent coniuges etiàm de ſua cõmixtione quod defleãt. Hoc enim eis concedit ſancta prædicatio, & tamen de ipſa conceſſione metu animum concutit. Nam cùm Paulus Apoſtolus diceret,
1.Cor.7. Qui ſe continere non poteſt, habeat vxorem ſuam: ſtatìm ſubiungere curauit, Hoc autem dico ſecundùm indulgentiam, non ſecundùm imperium. Non enim indulgetur quod licitum & iuſtum eſt. Quod igitur indulgeri dixit, culpam eſſe demonſtrauit. Vigilanti verò mente penſandum eſt, quòd
Exod.19. in Sina monte Dominus populum allocuturus, priùs eundem populum abſtinere à mulieribus præcepit. Et ſi illic vbi Dominus per creaturam ſubditam hominibus loquebatur, tanta prouiſione eſt munditia corporis requiſita, vt qui verba DEI perciperent, mulieribus mixti non eſſent: quantò magis qui corpus Domini omnipotentis accipiunt, cuſtodire in ſe mũditiam carnis debent, nè ipſa inæſtimabilis myſterij
2.Reg.21. magnitudine prægrauentur? Hinc etiàm ad Dauid de pueris ſuis per ſacerdotem dicitur, vt ſi à mulieribus mundi eſſent, panes propoſitionis acciperent, quos omninò nõ acciperent, niſi priùs mundos eos Dauid à mulieribus fateretur. Tunc autem vir qui poſt commixtionem coniugis lotus fuerit aqua, & iam ſacræ communiõis myſterium valet accipere, cùm ei iuxta præfinitam ſententiam etiàm eccleſiam licuerit intrare.

XI. interrogatio Auguſtini.

Quæro etiàm, ſi poſt illuſionem, quæ per ſomnium ſolet accidere, vel corpus Domini quilibet accipere valeat: vel ſi ſacerdos ſit, ſacra myſteria celebrare?

QVANDO NOCTVRNA POLlutio celebrationem & communionem impedit. Cap. XI.

Reſponſio B. Gregorij.

HVnc quidem Teſtamentum veteris legis, ſicut in ſuperiori capitulo iam diximus, pollutum Domino dic. . & niſi lotũ aqua, etiàm vſque ad veſperam intrare eccleſiam non concedit. Quod tamen aliter populus ſpiritualis ſub eodem intellectu accipiet quem præfati ſumus: quia quaſi per ſomnium illuditur, qui tentatus immunditia, vanis imaginibus in cogitatione inquinatur. Sed lauandus eſt aqua, vt culpas cogitationis lachrymis abluat. Et niſi priùs ignis tentationis receſſerit, reum ſe quaſi vſque ad veſperum cognoſcat. Sed eſt in eadem illuſione valdè neceſſaria diſcretio, quæ ſubtiliter penſare debet, ex qua re accidat menti dormientis. Aliquandò enim ex crapula, aliquandò ex naturæ ſuperfluitate vel infirmitate, aliquandò ex cogitatione contingit. Et quidem cùm ex naturæ ſuperfluitate vel infirmitate euenerit, omnimodò hæc illuſio nõ eſt timẽda: quia hanc animus neſciẽs pertuliſſe magis dolendus eſt, quàm feciſſe. Cùm verò [illegible]ra modum appetitus gulæ in ſumendis alimentis rapitur, atque idcircò humorum receptacula grauantur, habet exindè animus aliquem reatum, non tamen vſque ad prohibitionem percipiendi ſacri myſterij, vel Miſſarum ſolennia celebrandi, cùm fortaſsè aut feſtus dies exigit, aut exhiberi miniſterium pro eo, quòd ſacerdos alius in loco deeſt, ipſa neceſſitas compellit. Nam ſi adſunt alij, qui implere miniſterium valeant, illuſio per crapulam facta, à perceptione ſacri myſterij prohibere non debet: ſed ab immolatione ſacri myſterij abſtinere, vt arbitror, humiliter debet: ſi tamẽ dormientis mentem turpis imaginatio nõ concuſſerit. Nam ſunt quibus ità plerunquè illuſio naſcitur, vt eorum animus etiàm in ſomno corporis poſitus, turpibus imaginationibus non fœdetur. Qua in re vnum ibì oſtenditur, mens ipſa non rea, nec tamen vel ſuo iudicio libera, cùm ſe etſi dormiẽti corpore nihil meminit vidiſſe, tamen in vigilijs corporis meminit in ingluuiẽ cecidiſſe. Si verò ex turpi cogitatiõe vigilantis, oritur illuſio dormiẽtis, patet animo ſuꝰ reatus. Videt enim, à qua radice inquinatio illa proceſſerit, quia quod cogitauit ſciens, hoc pertulit neſciens. Sed penſandum eſt, ipſa cogitatio vtrùm ſuggeſtione, an delectatione, vel (quod maius eſt) peccati cõſenſu acciderit. Tribus enim modis impletur omne peccatum, videlicet ſuggeſtione, delectatione, conſenſu. Suggeſtio quippe fit per diabolum, delectatio per carnem, conſenſus per ſpiri-

Deut.23.

ſpiritum: quia cùm primam culpam ſerpens Gen.3. ſuggeſſit, Eua velut caro delectata eſt, Adã velut ſpiritus conſenſit. Et neceſſaria eſt magna diſcretio, vt inter ſuggeſtionem atque delectationem, inter delectationem & conſenſum, iudex ſui animus præſideat. Cùm enim malignus ſpiritus peccatum ſuggerit in mente, ſi nulla peccati delectatio ſequatur, peccatum omnimodò perpetratum nõ eſt. Cùm verò caro delectari cœperit, tunc peccatum incipit naſci: Si autem etiàm ex deliberatione conſentit, tunc peccatum cognoſcitur perfici. In ſuggeſtione igitur peccati ſemen eſt, in delectatione ſit nutrimentum: in conſenſu perfectio. Et ſæpè contingit, vt hoc quod malignus ſpiritus ſeminat in cogitatione, caro in delectationem trahat, nec tamen animus eidem delectationi conſentiat. Et cùm caro ſinè animo delectari nequeat, ipſe tamen animus carnis voluptatibus reluctans, in delectatione carnali aliquo modo ligatur inuitus: vt ei ex ratione contradicat, nec conſentiat, & tamen delectatione ligatus ſit, ſed ligatum ſe vehementer ingemiſcat. Vndè & ille cæleſtis exercitûs præcipuus miles gemebat, dicens: Rom.7. Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captiuum me ducentem in lege peccati, quæ eſt in membris meis. Si autem captiuus erat, minimè pugnabat, ſed & pugnabat. Quapropter & captiuus erat, & captiuus non erat. Et pugnabat igitur lege mentis, cui lex, quæ in membris eſt, repugnabat. Si autem pugnabat, captiuus non erat. Ecce itaque homo eſt, vt ità dixerim, & captiuus, & liber. Liber, ex iuſtitia quam diligit: captiuus, ex delectatione quam portat inuitus.

EPISTOLA FELICIS SICILIÆ Epiſcopi, ſancto Gregorio papæ Romanorum directa.

Domino beatiſſimo & honorabili, ſancto patri Gregorio papæ, Felix veſtræ ſalutis amator.

Beatiſſime, veſtræ ſalutis ac ſanctitatis iura penès Deum ſunt manifeſta, dum prædicationibus ſcilicet Apoſtolicis, & doctrinæ veræ fidei cultura, vniuerſa repleta ſit terra: per diuinorum tamen eruditionem eloquiorum, veſtra inſtruente admonitione exhortatoria, ſuperædificatur orthodoxa Chriſti Eccleſia, Apoſtolica inſtitutione fundata, & à fidelibus patribus firmiſſimè roborata. Ad quam omnes beatiſſimi Apoſtoli, pari honoris & poteſtatis conſortio præditi, populorum agmina conuertentes, piè ſanctèque de tenebris ad lumen, de lapſu infidelitatis ad veram fidem, de morte ad vitam, homines diuinæ prædeſtinationis gratia præſcriptos, ſalutaribus præceptis ac monitis perduxerunt: quorum ſanctorum Apoſtolorum veſtra fraternitas honoranda ſequẽs merita, & perfectiùs implens exempla, Eccleſiam Dei morum probitate, & actuum ſanctitate condecorat, & fide ſacra Chriſtianiſque moribus vigens, quæ fieri Deo placita præcipit, ſtudijs pontificalibus indeſinenter operatur & perficit, ſeruans diuinæ legis præcepta, quia non auditores legis iuſti ſunt apud Deũ, ſicut narrat Apoſtolus, ſed factores legis iuſtificabuntur. Rom.2. Hæc quidem meditantes, perlatum eſt, ſicut à quibuſdam Roma venientibus, vos Auguſtino conſodali noſtro per venerabilẽ ſanctitatẽ veſtram poſtmodùm Epiſcopo Anglorum genti ordinato, & illuc directo, atque Anglis ſcripſiſſe, quos olìm ad fidem conuerſos per vos cognouimus, vt quarta progenie coniuncti, non ſeparentur. Quæ conſuetudo dudùm in illis, aut in iſtis partibus, quandò vnà vobiſcum ab infantia nutritus atque edoctus fui, non erat: nec in vllis prædeceſſorum veſtrorum decretis, aut reliquorum generaliter vel ſpecialiter patrum inſtitutis legi, aut hactenùs ab vllis ſapientibus eſſe conceſſum didici: ſed ſemper vſq; ſeptimum originis ſuæ gradum, hoc à ſanctis anteceſſoribus veſtris & cæteris ſanctis patribus, tam in Nicena ſynodo, quàm & in alijs ſanctis concilijs congregatis, ſeruari debere repperi, & à rectè viuentibus, ac Deum timẽtibus hominibus, ſtudioſè præuideri cognoui. Dum hæc nobiſcum verſabantur, ſuperuenère & alia, de quibus neceſſarium nobis videtur, veſtram conſulere authoritatem. Deuenerũt quippe ad nos tam Benedictus Syracuſanæ eccleſię Epiſcopus, quàm & alij fratres noſtri, equidem lachrymantes, ac dicentes, per ſeculares & laicos nimis ſe eſſe turbatos, atque animo afflictos ſuper immoderatis actibus eorum, pro quibus & aliqua merita eis impingebantur. Sũt etiàm quædam eccleſię in noſtra prouincia, ſuper quarum conſecrationibus dubitatur, & tam propter rerum antiquitatem, quàm & propter earum cuſtodum incuriam neſcitur, vtrùm dedicatæ ab epiſcopis fuerint, néne: ſuper quibus omnibus nos à veſtra ſanctitate, ac veſtrę ſedis authoritate, inſtrui precamur. Et verùm ea, quæ (ſicut prædiximus) præfato conſodali noſtro Auguſtino epiſcopo & Anglorum genti ſcripſiſſe audiuimus, ſpecialiter ei, an generaliter omnibus ſcripta ſunt, ſcriptis veſtris imbui quærimus. & de hac, ſiue de alijs præſcriptis rebus pleniter informari cupimus. Nos enim ea quæ legimus, & obſeruari à fidelibus cognouimus, non increpãdo (quod abſit) vobis ſignificamus: ſed quid rationabiliter & fideliter ſuper his obſeruare debeamus, requirimus. Et quoniam non modicum murmur ſuper hac re nobiſcum verſatur, quid reſpon-

reſpondere fratribus & coëpiſcopis noſtris debeamus, à vobis quaſi à capite reſpóſum quærimus: nè ſuper his ancipites remaneamus, aut murmur vllum tam noſtris temporibus, quàm pòſt inter vos & alios remaneat: rumorque veſter, qui ſemper bonus & optimus fuit, detractionibus laceretur vel ſubrodatur, aut nomen veſtrum (quod abſit) ſuperuenientibus temporibus blaſphemetur. Nos autem, quæ recta ſunt, authore Deo, humili corde ſeruantes, vno vinculo charitatis vobis conſtricti, veſtram religionem in omnibus vt fideles alumni defendentes, à vobis, quæ recta ſunt, quærimus. Scimus enim, vt ſemper ſanctæ ſedis præſules, primò Apoſtoli, deindè ſucceſſores eorum fecerunt, vos vniuerſalis Eccleſiæ, & maximè epiſcoporū, qui oculi ꝓpter contemplationē & ſpeculationē vocantur, Domini curam gerere, ac de religione & lege veſtra aſſiduè cogitare, ſicut ſcriptum eſt:
Pſalm. 1. Beatus vir, qui meditabitur in lege Domini die ac nocte. Quæ meditatio non lectione per figuram literarum tantùm conſpecta, ſed exuberante in vobis Chriſti gratia, in veſtra cognoſcitur ſcientia immobiliter inſita: nullatenùs de veſtro corde recedente lege Chriſti, & iuſtitia Domini ſacroſancta,
Pſalm. 36. ſicut in Pſalmis dicit Propheta: Os iuſti meditabitur ſapientiam, & lingua eius loquetur iudicium: Lex Dei eius in corde ipſius, non atramento, ſed ſpiritu Dei viui veſtris in arcanis conſcripta. Non igitur in tabulis lapideis, ſed in tabulis cordis. Extinguatur, oramus, veſtris ſapientiſſimis reſponſis & auxilijs omnis tenebrarum caligo, vt Lucifer nobis reſplendeat per vos, ſanctiſſime pater, & dogmatica definitio omnes vbiq; lætificans, qua glorioſi ſanctæ eccleſiæ patres propria & pijſſima dogmata, in æternæ vitæ firmam hæreditatē prædicare noſcuntur. Et ſubſcriptio: Incolumem vos & Deo placitum, ſancte pater patrum, orantem pro nobis Dominus cuſtodiat in æuum, Amen.

RESCRIPTVM SANCTI *Gregorij papæ, Felici Siciliæ Epiſcopo.*

1 De conſanguineorum coniunctione.
2 Non detrahendum Epiſcopis.
3 Quid agendum, dum quiſpiam neſcitur baptizatus vel Confirmatus, vel Eccleſia conſecrata.
4 De ſynodo congreganda.

Lib. 12. Epiſt. 37. REuerendiſſimo fratri Felici epiſcopo Gregorius ſeruus ſeruorum Dei. Caput noſtrum, quod eſt Chriſtus, ad hoc ſua membra eſſe nos voluit, vt per eius largam charitatē & fidem
Ioan. 15. vnum nos in ſe corpus efficeret. Cui ità nos adhærere conuenit, vt quia ſinè ipſo nihil eſſe poſſumus, per ipſum poſſim' eſſe quod dicimur. Ab arce capitis res nulla nos diuidat, nè ab eo ſi eius membrum eſſe refugimus, relinquamur, & velut eiecti de vite palmites areſcamus. Vt ergò redemptoris noſtri habitaculum eſſe mereamur, in dilectione ipſius toto mētis ſtudio maneamus. Ipſe namque ait: Qui diligit me, ſermonem Ioan. 14.
meum ſeruabit: & pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & manſionem apud eum faciemus. Exegit ergò dilectio tua, frater chariſſime, vt ex authoritate ſedis Apoſtolicæ tuis deberemus conſultis reſpondere: quod licèt non prolixè, ſed ſuccinctè agere feſtinarem', propter quaſdam importunitates, quæ noſtris præpedientibus peccatis in nos ſuperuenère, tuis tamen hæc per reliqua ſanctorum patrum inſtituta ſtudijs perquirere latiùs & inueſtigare committimus. Nō enim poteſt mens attrita oneribus atque importunitatibus grauata, tantum boni peragere, quantum delectata & oppreſſionibus ſoluta. Non ergò iſta ob id protulimus, vt hæc & alia, quę neceſſaria fore cognouimus, tuæ ſanctitati velimus denegare, ſed vt quod hìc minùs inuenitur, latiùs perquiratur. Ex tribus enim Apoſtolicam ſedem, in qua alitus es & doctus, capitulis conſulendam, prædeceſſorum tuorum ſequens exempla, credidiſti: id eſt, de conſanguinitatis coniunctione, & de vexatione epiſcoporum à ſubditis, & de eccleſiarum dubitatione conſecrationum.

1 Quòd autem ſcripſi Auguſtino Anglorum gentis Epiſcopo, alumno videlicet (vt recordatus es) tuo, de cōſanguinitatis coniunctione, ipſi & Anglorum genti, quæ nupèr ad fidem venerat, nè à bono, quod cœperat, metuendo auſteriora recederet, ſpecialiter & non generaliter cæteris me ſcripſiſſe cognoſcas: vndè & mihi omnis Romana ciuitas exiſtit teſtis. Nec ea intentione hæc illis ſcripta mandaui, vt poſtquàm firma radice in fide fuerint ſolidati, ſi infra propriam fuerint conſanguinitatem inuenti, non ſeparentur, aut infra affinitatis lineam, id eſt, vſq; ad ſeptimam generationem coniungantur: ſed adhuc illos neophytos exiſtentes, ſæpiſſimè eos priùs illicita docere vitare, & verbis ac exemplis inſtruere, & quæ pòſt de talibus egerint, rationabiliter & fideliter excludere oportet. Nam iuxta 1. Cor. 3.
Apoſtolum, qui ait, Lac vobis potum dedi, non eſcam, iſta illis modò, non poſteris, vt præfixum eſt, temporibus tenenda indulſimus, nè bonum, quod infirma adhuc radice plantatum eſt, erueretur, ſed cœptum firmaretur, & vſque ad perfectionem cuſtodiretur. Sanè ſi in his ſecùs, quàm debuimus, egimus aliquid, non propter ipſa in futurum conſeruanda, ſed commiſerando actum eſſe cognoſcas. Vndè teſtem inuoco

Deum, qui cogitationes omnium hominum nouit, cuius etiàm oculis cuncta nuda 25.q.2. Si ea ſunt & aperta. Nam ſi ea deſtruerem, quæ anteceſſores noſtri ſtatuerunt, non conſtructor, ſed euerſor eſſe iuſtè comprobarer, teſtante veritatis voce, quę ait: Luc.11. Omne regnum in ſeipſum diuiſum, non ſtabit: & omnis ſcientia & lex aduerſùm ſe diuiſa, deſtruetur. Ideoque neceſsè eſt, vt omnes concorditer ſtatuta ſanctorum patrum noſtrorum teneamus, nihil videlicet per contentionē agentes: ſed ad omne ſtudium bonæ deuotionis vnanimes, diuinis & Apoſtolicis conſtitutionibus, auxiliante Domino, pareamus. O quàm bona eſt charitas, quę abſentia per imaginem, præſentia ſibimetipſis exhibet per amorem: diuiſa vnit, confuſa ordinat, inæqualia ſociat, imperfecta conſummat. Quam rectè prædicator egregius vinculum Coloſſ.3. perfectionis vocat, quia virtutes quidem cæteræ perfectionem generant, ſed tamē eas ità charitas ligat, vt ab amantis mēte diſſolui iam nequeant. His ritè perpenſis, charitati tuæ iam dictis indulſi, nec præceptum dedi, ſed conſilium, neque regulam in his poſteris vllis tenendam tradidi, ſed de duobus periculis, quid faciliùs ſit vitandum, oſtendi. Si igitur in rebus ſecularibus ſuum cuique ius & proprius ordo ſeruandus eſt, quantò magìs in eccleſiaſticis diſpoſitionibus nulla debet induci confuſio, nè ibi locum diſcordia inueniat, vndè pacis debent bona procedere? Quod hac ratione ſeruabitur, ſi nihil poteſtati, ſed totum æquitati tribuitur. Quapropter multùm cor noſtrum magnitudini veſtræ cōgaudet, quòd ſic vos in veſtris actibus ſtudioſos inuenimus, vt vos & noſtri curam habeatis, & talia ſciſcitando inquirere ſtudeatis, quatenùs talia vobis non ſolùm apud homines gloriam, ſed & apud omnipotentem Deum præmia mercedis acquirant.

2 Cęterùm ſuper vexatione epiſcoporū, quia nos conſulere voluiſtis, ſcimus quia à nullis vita præſulis perturbari debet: quo- 1.Reg.26. niam ſi Dauid regum iuſtiſſimus in Saul, quem conſtabat iam à Deo reprobatum & abiectum eſſe, manum mittere non prēſumpſit: quantò magìs cauēdum eſt, nè manum detractiōis, aut vituperationis, ſiue indiſcretionis aut dehonorationis quidam mittant in vnctum Domini, vel in prædicatores ſanctæ Eccleſię: quia eorum vexatio ſiue detractio ad Chriſtum pertinet, cuius vice in Eccleſia legatione funguntur. Vndè ſummoperè cauendum eſt oībus fidelibus, nè clanculò aut publicè Epiſcopum ſuum, id eſt, vnctum Domini detractionibus aut vituperationibus dilanient, perpendentes illud ex- Num.12. emplum Mariæ, quia pro eo quòd Moſi famulo Domini propter Aethiopiſſam detraxit, immunditia lepræ mulctata ſit. Et illud Pſalm.104. Pſalmiſtæ: Nolite tangere Chriſtos meos, & in Prophetis meis nolite malignari. Et in lege diuina legitur: Dijs nō detrahes, & principi populi tui non maledices. Exod.22. Vndè valdè præuidendū eſt ſubditis, tam clericis quàm laicis, nè Epiſcoporum vel præpoſitorū vitam temerè reprehendant ſuorum, ſi quid fortè eos agere reprehēſibile vident, nè vndè mala redarguunt, indè per elationis impulſum in profundiora mergantur. Admonendi ſunt etiàm ijdem, nè cùm culpas præpoſitorum ſuorum conſiderant, contra eos audaciores fiant: ſed ſic eorum praua apud ſemetipſos conſiderent, vt diuino timore conſtricti, ferre ſub eis iugum reuerentiæ non recuſent: quoniam facta ſuorū epiſcoporum vel præpoſitorum oris gladio non ſunt ferienda, etiàm cùm rectè reprehēdenda videantur: quia à prędeceſſoribus noſtris & à multis reliquis ſanctis epiſcopis ſtatutū fore cognouimus, vt oues paſtores ſuos nō facilè reprehendant, nec eos criminari vel accuſare prēſumant: quia cùm in prępoſitos delinquimus, eius ordinationi q; nobis eos ꝓtulit, obuiamus. Vndè Moſes cum cōtra ſe & Aaron populum conqueri cognouiſſet, ait: Nos enim quid ſumus? Nec contra nos Exod.16. eſt murmur veſtrum, ſed contra Dominum. Quapropter admonendi ſunt ſubditi vtriuſque ordinis viri, vt cùm magiſtrorum facta conſpiciunt, ad ſuum cor redeant, & de eorum increpationibus non præſumant: quia non eſt diſcipulus ſuper magiſtrum, Matt.10. nec ſeruus ſuper dominum ſuum.

3 De dedicationum verò Eccleſiarum dubitatiōe, ſuper qua nos inter cætera conſuluiſtis, hoc vos ritè tenere debetis, quod & nos ab anteceſſoribus noſtris traditū accepimus, id eſt, vt quotiès tam de baptiſmo aliquorum vel confirmatione, quàm de eccleſiarum cōſecratione dubitatio habetur, & nec ſcriptis nec teſtibus certa ratio habetur, vtrùm baptizati vel confirmati, ſiue eccleſiæ conſecratæ ſint, vt baptizentur tales ac confirmētur, atq; eccleſię canonicè cōſecrētur, nè talis dubitatio ruina fidelib⁹ fiat: quoniam non monſtratur iteratum, quod non certis indicijs oſtēditur ritè peractum. Hęc nos adminiculante diuina gratia ità tenere cupimus, vobiſq; vt poſtulâſtis tenere ac docere mandamus: vt ea, quę à ſanctis patribus ante nos ſunt ſtatuta, non proteruè irrumpere, ſed fideliter ſeruare optemus. Vndè redemptoris noſtri miſericordiā exoramus, vt ſua vobis in omnibus gratia ſuffragetur, & effectu implere vos tribuat, quod velle conceſſit.

4 Progeniem verò ſuam vnumquenq; de his, qui fideliter edocti etiàm firma radice plantati ſtant, inconuulsè vſque ad ſeptimam generationem obſeruare decernimus, & quandiù ſe affinitate agnoſcunt propinquos, ad huius copulæ non accedere præſumant ſocietatem: nec eam, quam aliquis ex propria

propria conſanguinitate coniugem habuit, vel aliqua illicita pollutione maculauit, in coniugium ducere vlli profectò licet Chriſtianorum vel licebit: quia inceſtuoſus eſt talis coitus, & abominabilis Deo & cunctis bonis hominibus. Inceſtuoſos verò nullo coniugij nomine deputandos, à ſanctis patribus dudùm ſtatutum eſſe legimus. Ideò nolumus nos in hac re à vobis ſiue à cæteris fidelibus repræhendi: quia quod in his Anglorum genti indulſimus, nó formam dando, ſed conſiderationem, nè Chriſtianitatis bonum, quod cœperant, imperfectum dimitterent, egimus. quia ergò hac in re tantò commoda retributionis accreſcunt, quantò & ſtudiū laboris augetur, paterna vos dilectione ſalutantes hortamur, vt præpoſita oportunitatis occaſione, in veſtra efficacia enixiùs elaborare debeatis, atque id modis quibus poſſibile fuerit, omni ſtudio agere contendatis, quatenùs prædicabile deſiderium veſtrum in auxilium omnium, adiuuante Domino, compleatis. Nec hoc quoq; in hac ſolicitudinis parte relinquim⁹, quòd omnes inceſtuoſi à liminibus Eccleſiæ ſanctæ ſunt ſeparandi, quouſq; per ſatisfactionem precibus ſacerdotum eidem Eccleſiæ catholicæ reconcilientur. Sunt etenim mali ſegregandi à bonis, & iniqui à iuſtis, vt ſaltem rubore ſuo conſcientias ſuas recognoſcant, & conuertantur à prauitatibus ſuis. Et ſi incorrigibiles apparuerint, ſegregentur à fidelibus vſque ad ſatisfactionem, iuxta Domini Saluatoris ſententiam, qua inter cætera de peccante in ſe fratre præcipiendo ait: Si peccauerit in te frater tuus, corripe eum inter te & ipſum ſolum: Si te audiérit, lucratus eris fratrem tuum. Si autē te non audiérit, adhibe tecum adhuc vnum vel duos, vt in ore duorū aut trium teſtium ſtet omne verbum. Quòd ſi non audiérit eos, dic Eccleſiæ: Si autem Eccleſiam non audiérit, ſit tibi ſicut Ethnicus & publicanus. His ergò & alijs multis ſanctorum patrum authoritatibus ſegregandi ſunt mali à bonis, nè pereant iuſti pro iniuſtis, ſicut ſcriptum eſt: Perit iuſtus pro impio. Debet enim diſcretio ſemper fieri inter bonos & malos, ſicut eſt inter hœdos & oues. Manifeſta quoquè peccata, non ſunt occulta correctione purganda, ſed palàm ſunt arguendi, qui palàm nocent: vt dum aperta obiurgatione ſanantur, hi qui eos imitando deliquerant, corrigantur. Dum enim vnus corripitur, plurimi emendantur: & melius eſt, vt pro multorum ſalute vnus cõdemnetur, quàm per vnius licentiam multi periclitentur. Nec mirum ſi inter homines hæc ratio cuſtoditur, cùm & inter iumenta hæc fieri perſæpè cognouimus, vt ea quæ ſcabiem aut impetiginem habere videntur, ſeparentur à ſanis, nè illorum morbo cætera contaminentur & pereant. Vndè volumus vos in vnum conuenire epiſcopos, vt de incidentibus cauſis fiat diſceptatio, & ſalubris de Eccleſiaſtica obſeruatione collatio: quatenùs dum per hoc & præterita corriguntur, & regulam futura percipiunt, omnipotens vbiq; Deus fratrum ore collaudetur. Cuius vobis adeſſe præſentiam ſi hæc obſeruabitis, ſcitote, quia ſcriptum eſt: Vbì fuerint duo vel tres congregati in nomine meo, ibi ſum in medio eorum. Si ergò dignatur adeſſe duobus vel tribus congregatis in nomine eius, quanto magìs non deerit, vbì plures conueniunt ſacerdotes? Et quidem quia ad habendum bìs in anno concilium patrum ſit regulis inſtitutum, non latet: ſed nè fortè aliqua excuſatio ſit, ſemèl decernimus congregari, vt expectatione concilij nihil præſumatur illicitum. Nam plerique, etſi non amore iuſtitiæ, metu examinationis abſtinent ab hoc, quod omnium notū eſt diſplicere iudicio. Hanc frater chariſſime, obſeruantiam noſtris relinquendam poſteris teneamus, & omnia quæ ad eruditionem noſtram ſacris apicibus ſcripta ſunt, cuſtodiamus, atque ad ea quoſcunq; poſſumus, incitemus. Certū quippe eſt, quia ſi toto corde pręceptis nos ſalutaribus occupamus, omnē vitiorum labem effugimus: quia dum his quibus ædificamur, innitimur, ſinè dubio deceptionis locum excludimus. Quapropter oportet, vt enixiùs in cunctis ſtudioſùm vos circa fratres atque ſubiectos oſtendatis, vt omnes, quia nobiſcum alitus es, atque didiciſti ſanctæ Romanæ Eccleſiæ præceptionibus parére, Apoſtolicæq; ſedis præcepta multiplicare, apertiſſimeque nota facere, agnoſcant, quia quod ſpecialiter tibi, tuis & fratrum tuorum, vt tuæ literæ innotuerunt, conſultis ſcribimus, generaliter omnibus tenere mandamus. Circa ſubiectorum autem actus fraternitas veſtra ſit vigilans. Veſtrum illis exemplum, inſtructio: & vita, magiſtra ſit. Linguæ veſtræ exhortatione diſcant quod metuant, & doceantur quod diligant: vt dum talenti crediti lucra multiplicantur, in die retributionis, annuente diuina gratia, audire mereamini: Eugè ſerue bone & fidelis, intra in gaudium Domini tui. Curam prætereà de omnibus, quæ vobis alijsq; fratribus noſtris & generaliter cunctis per illicitarū rerum prohibitionem ſcripſimus, habere vos per omnia cognoſcamus: quia omni ſtudio omnique annìſu neceſsè eſt, vt fraternitatis veſtræ vigilantia cõpleatur, atq; illic per omnia, quæ pro animarum ſcripſimus ſalute, fideliter recenſeantur: quatenùs per hoc & vos veſtrum zelum, qualiter vobis illicita diſpliceāt, oſtendatis, & nos vtiliter prouidiſſe, qui veſtram ad hoc præ cæteris perſonam elegimus, videamur. Omnipotens Deus ſua vos protectione cuſtodiat, honoremque perceptum moribus ſeruare concedat.

Luc. 17. Matth. 18. Eccl. 7. Matt. 18. Matt. 25.

CONCILIVM LATERANENSE TEMPORE GREGORII *Papæ primi.*

DECRETVM LATERANENSIS concilij, de quiete & libertate, atque exemptione nigrorum monachorum, in quo B. Gregorius papa præſedit.

Gregorius papa exorſus eſt:

QVAM SIT NECESſarium, monachorũ quieti proſpicere, & de eorum perpetua ſecuritate tractare, anteactũ nos officium, quod in regimine officij exhibuimus, informat. Et quia in pleriſque monaſterijs multa à præſulibus præiudicia & grauamina monachos pertuliſſe cognoſcimus, oportet, vt noſtræ fraternitatis prouiſio de futura eorum quiete ſalubri diſponat ordinatione, quatenùs conuerſantes in illis, in Dei ſeruitio, gratia ipſius ſuffragante, mente libera perſeuerent. Sed nè ex ea, quæ magis emẽdanda eſt, conſuetudine, quiſquam monachis quicquam moleſtiæ præſumat inferre, neceſsè eſt, vt hæc, quæ inferiùs enumeranda curauimus, ità ſtudio fraternitatis epiſcoporum debeant cuſtodiri, vt ex eis non poſsit vlteriùs inferendæ inquietudinis occaſio reperiri. Interdicimus igitur in nomine Domini Ieſu Chriſti, & ex authoritate B. Petri principis Apoſtolorum prohibemus, cuius vice huic ſanctæ Romanæ Eccleſiæ præſidemus authore Deo, vt nullus epiſcoporũ, vltrà præſumat de redditibus, vel rebus, vel curtis monaſteriorũ, vel de cellis, vel de villis, quæ ad ea pertinent, quocunque modo, qualibet exquiſitione minuere, vel dolos, vel immiſſiones, aut violẽtias aliquas facere: ſed ſi qua cauſa fortè inter terrã venientẽ ad partem ſuarum eccleſiarum & monaſteriorum euenerit, & pacificè non potuerit ordinari, apud electos abbates & alios patres timentes Deum, ſinè voluntaria dilatione, medijs ſacroſanctis Euangelijs finiatur. Defuncto verò abbate cuiuſquam congregationis, nõ extraneus, niſì de eadem congregatione, quem ſibi propria voluntate concors fratrum ſocietas elegerit, & qui electus fuerit ſinè dolo vel venalitate aliqua, ordinetur. Quòd ſi aptam inter ſe perſonam inuenire nequeunt, ſolerter ſibi de alijs monaſterijs ſimiliter eligant ordinandum: neq; conſtituto abbate quęcunq; perſona qualibet occaſione præponatur, niſi fortè extantibus (quod abſit) criminibus, quæ ſacris canonibus puniri monſtrantur. Pariter autẽ cuſtodiendum eſt, vt inuito abbate, ad ordinanda alia monaſteria, aut ad ordines ſacros vel clericatûs officium tolli exindè monachi non debeant: ſed ſi abundantes fuerint, qui ad celebrandas Dei laudes, vel vtilitates loci ſufficiãt complendas, de his, qui ſuperfuerint, offerat abbas coram Deo, quos dignos potuerit inuenire. Quiſquis autem ex monaſterio ad eccleſiaſticum ordinem peruenerit, vlteriùs illic nec poteſtatem aliquã, nec licentiam habeat habitãdi. Deſcriptiones quoq; rerum, aut curtarum monaſterij ab epiſcopo fieri omninò negamus: ſed ſi quandò res exigit, abbas loci cum alijs abbatibus rerum inuentarum deſcriptiones faciat, & eorum conſilio ſiue iudicio finiantur. Obeunte quoquè abbate, epiſcopus in deſcribendis peruidendiſq; rebus monaſterij acquiſitis vel datis, acquirendíſve nulla occaſione ſe permiſceat. Miſſas etiàm publicas ab eo in cœnobio fieri omninò prohibemus, nè in ſeruorum Dei receſſibus, & eorum receptaculis, nulla popularis cõuentûs præbeatur occaſio, vel mulierum fiat nouus introitus, quod omninò non expedit animabus eorum. Nec audeat ibì cathedram collocare, vel quamlibet poteſtatem habere imperandi, vel aliquã ordinationẽ, quanuìs leuiſſimam faciendi, niſì ab abbate loci fuerit rogatus, quatenùs monachi ſemper maneant in abbatum ſuorum poteſtate. Nulluſq; monachum, ſinè teſtimonio vel conceſſione abbatis ſui, in eccleſia aliqua teneat, vel ad aliquẽ promoueat honorem. Hãc ergò ſcriptorum noſtrorum paginam, omni in futuro tempore, ab omnibus epiſcopis firmam ſtatuimus, illibatamq; ſeruari, vt & ſuæ eccleſiæ, iuuante Domino, ſuo tantummodò ſint iure contenti, & monaſteria eccleſiaſticis conditionibus ſeu angarijs, vel quibuſlibet obſequijs ſecularibꝰ nullo modo ſubiaceant, nullis canonicis curis deſeruiant, ſed remotis vexationibus, ac cunctis grauaminibus, diuinum opus cum ſumma animi deuotione perficiant. Vniuerſi epiſcopi reſpõderunt: Libertati monachorum cõgaudemus, & quæ nunc de his ſtatuit beatitudo veſtra, firmamus, & ſubſcribimus.

Finis.

DECRETA DEVSDEDIT PAPAE.

Ex libro Pontificali.

DEuſdedit natione Romanus, ex patre Stephano ſubdiacono, ſedit annos 3, dies 23. Anno Dñi 613. Hic clerum multùm dilexit, ſacerdotes & clerum ad loca priſtina reuocauit. Eodem tempore veniens Eleutherius patricius & cubicularius Rauennam, occidit omnes, qui in nece Exarchi Ioannis ex iudicibus Reipublicæ fuerant

fuerant mixti. Hic veniens Romam, receptus eſt à ſanctiſſimo Deuſdedit papa optimè. Qui egreſſus de Roma, venit Neapolim, quæ tenebatur à Ioanne Compſino * intarta. Qui Eleutherius patricius pugnando ingreſſus eſt Neapolim, & interfecit tyrannũ, & reuerſus eſt Rauennam, & data roga militibus, facta eſt pax in tota Italia. Hic conſtituit ſecundam Miſſam in clero. Eodem tempore factus eſt maior terræmotus menſe Auguſto, indictiõe 6. Poſt hæc ſecuta eſt clades in populo, percuſſio ſcabierũ, vt nullus poſſet mortuum ſuum cognoſcere. Qui defunctus, ſepultus eſt ad B. Petrũ apoſtolum, 6. Idus Nouembris. Hic dimiſit pro exequijs ſuis ad omnem clerum rogam vnam integram. Hic fecit ordinationes 3. presbyteros 14. diacones 5. epiſcopos per diuerſa loca numero 29. Et ceſſauit epiſcopatus menſem vnum, dies 16.

EIVSDEM FRAGMENTVM Epiſtolæ, ad quendam Gordianum epiſcopum.

30. q. Peruenit ad nos.

DEuſdedit, ſanctæ Romanæ & apoſtolicæ eccleſiæ epiſcopus, Gordiano Hiſpaniarum eccleſiæ coëpiſcopo & fratri dilectiſſimo.

Peruenit ad nos diaconus veſter, veſtræ ſanctitatis epiſtolam ferens, quòd quidam viri etiàm & mulieres, præterito ſabbato paſchali die, pro magno populorum incurſu, neſciẽtes ꝓprios ſuos filios ſuſcepiſſent ex lauacro ſancto. Cupis ergò ſcire, ſi pro tali accidente ratione debeant viri & mulieres ad ſuum proprium redire vſum, an nõ. Nos enim ex hoc triſtitia mœſti, inquiſiuimus priorum patrum noſtrorum dicta. Inuenimus autem in archiuis huius Apoſtolicæ ſedis, iam talia contigiſſe in eccleſia Iſauriæ & *Etheſiorum, ſimulq; Hieroſolymæ, & etiàm aliarum eccleſiarum. Epiſcopis etiàm earum ciuitatum, ab hac Apoſtolica ſede volentibus ſcire, ſi viri & mulieres redirent ad proprium torum, beatæ memoriæ ſanctiſſ. patres, Iulius, Innocentius & Cæleſtinus, cum epiſcoporum plurimorum & ſacerdotum *conuentu in eccleſia beati apoſtolorum principis, prohibentes talia, perſcripſerunt & cõfirmauerunt, vt nullo modo iam in coniugio ſe reciperent mulieres aut viri, qui quacunq; ratione ſuos ſuſceperunt natos, ſed ſeparent ſe, nè ſuadente diabolo, tale vitium peccati inoleſcat p mundum, & vniuerſorum error accreſcat. Scitis, quia quomodò ſunt ſeptem dona ſpiritusſancti, ità ſunt ſeptem dona baptiſmi, à primo pabulo ſacrati ſalis & ingreſſûs ſanctæ eccleſiæ, vſq; ad Confirmationem ſpiritusſancti per chriſma. Ab hoc primo ſpiritusſancti dono vſque ad ſeptimũ, nullus Chriſtianus ſuam commatrem in coniugio recipere debet: & qui præſumpſerit, anathematis vinculo religetur in perpetuum, niſi pœnitentiam egerit dignè. Mulieres verò, cùm ſeparatæ fuerint pro hac illicita re, à proprijs viris totã pcipimus recipere dotem, quam in die nuptiali recepit: & poſt expletũ annũ recipiant alium virũ, ſimiliter & vir vxorẽ.

*Epheſiorum

*conſenſu

ANTISIODORENSE

CONCILIVM CIRCA TEMPORA DEVSDEDIT PAPAE, EST PROVINCIALE.

ANtiſiodorũ ciuitas eſt Galliæ Lugdunenſis, iuxta Sequanã ſita, quę à Ptolemæo Antricũ etiã dicitur. Eius meminit Antoninus in Itinerario: cæteri, Plinius, Strabo, & Mela de ea tacẽt.

Antiſiodorenſis concilij Canones.

1 Non licet Kalend. Ianuarij * vecola aut *ceruolo facere, vel ſtrenas diabolicas obſeruare: ſed in ipſa die ſic omnia beneficia tribuantur, ſicut & reliquis diebus.

2 Vt omnes presbyteri ante Epiphaniã miſſos ſuos dirigant, q eis de principio quadrageſimæ nunciẽt, & in ipſa Epiphania ad populum indicent.

for. *conuentus

3 Non licet *compenſas in domibus ꝓprijs, nec vigilias in feſtiuitatibus ſanctorũ facere, nec inter ſentes aut arbores * ſacriuos, vel ad fontes vota exoluere: ſed quicunque votum habuerit, in eccleſia vigilet, & matricolæ ipſum votum, aut pauperibus reddat: nec ſubtilia aut pede, aut hominem lineo fieri penitùs præſumat.

loc* obſcurus.

4 Nõ licet ad ſortilegos vel auguria reſpicere, nec ad characteres, nec ad ſortes, quas ſanctorum vocant, vel quas de ligno aut de pane faciũt, adſpicere: ſed quæcunq; homo facere vult, omia in nomine Domini faciat.

5 Omninò & inter ſupradictas conditiones, vigilias, quas in honore domini Martini obſeruant, omnimodis prohibete.

6 Vt à media quadrageſima presbyteri chriſma petant, & ſi quis infirmitate detentus, venire non potuerit, ad archidiaconum ſuum, vel archiſubdiaconũ tranſmittat, ſed cum chriſmario & linteo, ſicut reliquię ſanctorum deportari ſolent.

7 Vt medio maio omnes presbyteri ad ſynodum in ciuitatẽ veniant, & Kalẽ Nouemb. oẽs abbates ad conciliũ cõueniãt.

8 Nõ licet in altario in ſacrificio diuino mellitum, quod mulſum appellant, nec vllũ aliud poculũ, extra vinũ cũ aqua mixtũ offerre: qa ad grande *reatũ & peccatũ ptinet presbytero illi, quicunq; aliud poculum, extra vinum, in conſecrationem ſanguinis Chriſti offerre præſumpſerit.

9 Non licet, in eccleſia choros ſeculariũ vel puellarũ cantica exercere, nec cõuiuia in eccleſia præparare: quia ſcriptum eſt, Domus mea domus orationis vocabitur. Matth. 21. b. Eſa. 56.

10 Nõ licet, ſuper vno altario in vna die

duas Miſſas dicere: nec in altario vbi epiſcopus Miſſas dixerit, presbyter in illa die Miſſas dicat.

11 Non licet, in vigilia paſchæ ante horã ſecundam noctis, vigilias expedire: quia in illa nocte non licet poſt mediam noctem bibere, nec in natali Domini, nec in reliquis ſolennitatibus.

12 Non licet, mortuis nec euchariſtiam, nec oſculum tradi, nec velo vel pallis corpora eorum inuolui.

13 Non licet diacono, velo vel palla ſcapulas ſuas inuolui.

14 Non licet, in baptiſterio corpora ſepelire.

15 Non licet, mortuũ ſup mortuũ mitti.

16 Non licet, die Dominico boues iungere, vel alia opera exercere.

17 Quicunq; ſe ꝓpria volũtate in aquã iactauerit, aut collo ligato ſe ſuſpẽderit, aut de arbore præcipitauerit, aut ferro percuſſerit, aut qualibet occaſione voluntariæ ſe morti tradiderit, iſtorum oblata non recipiantur.

18 Non licet, abſq; paſchæ ſolennitate, vllo tẽpore baptizare, niſi illos, quib⁹ mors vicina eſt, quos *grauatarios dicunt. Quòd ſi quis in alio pago, cõtumacia faciẽte, poſt interdictum hoc infantes ſuos ad baptiſmũ detulerit in eccleſias noſtras, non recipiantᷣ. Et quicunque presbyter ipſos extra noſtrũ permiſſum recipere pſumpſerit, tribus menſibus à cõmuniõe Eccleſiæ ſequeſtratus ſit.

for * Grabatarios

19 Non licet presbytero, aut diacono, aut ſubdiacono, poſt acceptum cibum vel poculũ Miſſas tractare, aut in eccleſia, dum Miſſæ dicuntur, ſtare.

20. Quòd ſi presbyter (quod nefas eſt dicere) aut diaconus, aut ſubdiaconus, poſt acceptam benedictionem infantes procreauerit, aut adulterium commiſerit, & archipresbyter hoc epiſcopo aut archidiacono non intimauerit, integro anno non cõmunicet.

21 Nõ licet presbytero, in vno lecto poſt acceptam benedictionem cum presbytera ſua dormire, nec in peccato carnali miſceri, nec diacono, nec ſubdiacono.

22 Non licet relictæ presbyteri, nec relictæ diaconi, nec ſubdiaconi, poſt eius mortem maritum accipere.

23 Si monachus in monaſterio adulterium commiſerit, aut peculiare habere præſumpſerit, aut furtum fecerit, & hoc abbas per ſe non emendauerit, aut epiſcopo, aut archidiacono non intimauerit, ad pœnitentiam agendã in alio monaſterio retrudatᷣ.

24 Non licet abbati, nec monacho, ad nuptias ambulare.

25 Nõ licet abbati, filios de baptiſmo habere, nec monachis commatres habere.

26 Quòd ſi quis abbas mulierem in monaſterio ſuo ingredi permiſerit, aut feſtiuitates aliquas ibi ſpectare præceperit, tribus menſibus in alio monaſterio retrudatur, pane & aqua contentus.

27 Non licet, vt aliquis ſuam nouercam accipiat vxorem.

28 Nõ licet, vt filiam vxoris ſuæ quis accipiat.

29 Non licet, vt relictam fratris ſui quis in matrimonio ducat.

30 Non licet, duas ſorores, ſi vna mortua fuerit, alteram in coniugium accipere.

31 Non licet conſobrinam, hoc eſt, q̃ de duobus fratribus, aut de duabus ſororibus procreantur, in coniugium accipere: nec q̃ de ipſis nati fuerint, in coniugio ſocientur.

32 Non licet vt nepos auunculi vxorem accipiat.

33 Nõ licet presbytero, nec diacono, ad *trepalium, vbi rei torquentur, ſtare.

24 Non licet presbytero, in iudicio illo ſedere, vndè homo ad mortem tradatur.

35 Nõ licet presbytero, aut diacono, vel cuiquam clericorum, de qualibet cauſa cõclericum ſuum ad iudicem ſecularem trahere.

36 Non licet, mulieri nuda manu euchariſtiam accipere.

37 Non licet mulieri manum ſuam ad pallas Dominicas mittere.

38 Nõ licet cum excommunicato communicare, nec cum eo cibum ſumere.

39 Si quis presbyter, aut quilibet de clero, aut de populo excommunicatum abſq; voluntate ipſius, qui eum excommunicauit, ſciens receperit, aut cum illo panẽ manducauerit, vel colloquium habere decreuerit, ſimili ſententiæ ſubiacebit.

40 Non licet presbytero, inter epulas cantare vel ſaltare.

41 Non licet presbytero, nec diacono, quenquam inſcribere, ſed in vice ſua, ſi cauſam habuerit, aut fratrem, aut quencunque ſecularem roget.

42 Vt vnaquæq; mulier, quandò communicat, Dominicalẽ ſuum habeat. Quòd ſi qua non habuerit, vſq; in alium diem Dominicum non communicet.

43 Quicunq; iudex, aut ſecularis, presbytero aut diacono, aut cuilibet de clero, aut de iunioribus, abſq; audientia epiſcopi, aut archidiaconi, vel archipresbyteri, iniuriam inferre præſumpſerit, anno ab oĩm Chriſtianorum conſortio habeatur extraneus.

44 Si quis ex ſecularibus inſtitutionem aut cõmonitionem archipresbyteri ſui, cõtumacia faciente, audire diſtulerit, tam diù à liminibus ſanctæ eccleſiæ habeatur extraneus, quandiù tam ſalubrem inſtitutionem adimplere non ſtuduerit: inſupèr & mulctã, quam glorioſiſſimus Dominus rex præcepto ſuo inſtituit, ſuſtineat.

45 Si quis hanc diffinitionem, quam ex authoritate canõica cõmuni cõſenſu & cõni-

tiiuentia conſcripſimus, ac inſtituimus, tam ad clerum q̃ ad populum commonendum, vel ad id, quod conſtitutum eſt, conſeruandum, negligens inuentus fuerit, & hoc obſeruare diſtulerit, aut eos, qui ipſum audire neglexerint, celauerit, aut ſuppreſſerit, & in notitiam epiſcopi non depoſuerit, anno à conſortio fratrum, vel ab omnium Chriſtianorum communione habeatur extraneus.

SVBSCRIPTIONES EPISCOPOrum qui huic concilio interfuerunt.

*Aunacharius *Vnacharius in Dei nomine epiſcopus, conſtitutionem hanc ſubſcripſi. Vinobandis abbas ſubſc. Baudonius abbas ſubſcripſi. Francolus abbas ſubſcripſi. Cæſarius abbas ſubſcripſi. Deſideratus abbas ſubſcripſi. Amandus abbas ſubſc. Tegredus abbas ſubſ. Vigilius presbyter ſubſc. Gregori9 presbyter ſubſc. Claudi9 presb. ſubſc. Amanus presby. ſubſc. Saupãdus presbyter ſubſcripſi. Theodulphus presb. ſubſc. *Roricius presb. ſubſc. Niobaudis presb. ſubſc. Antonius presbyter ſubſc. Seuardus presbyter ſubſcripſi. Addo presbyter ſub. Sindulphus presby. ſubſc. Audonius presby. ſubſc. Medardus presb. ſubſc. Badericus presb. ſubſc. Siagrius presb. ſubſ. Friobandis presb. ſubſ. Eominus presbyter ſubſc. Elladius presbyter ſubſc. Theodemodus presb. ſubſc. Launonius presby. ſubſc. Leonaſtis presby. ſubſcripſi. Medardus presbyter ſubſc. per diaconum Leudegiſylum. Eunius presb. ſubſc. Filmatius presby. ſubſc. Nónonius presbyter ſubſc. Ballomeris presbyter ſubſ. Romacharius presb. ſubſc. Medardus presb. ſubſc. Audila presbyter ſubſc. Genulphus presby. ſubſc. Siagrius presbyter ſubſc. Sindulphus presbyter ſubſcripſi. Vinobandis presbyter ſubſc. Apronius diaconus ſubſc. Barbario diaconus ſubſc. Leudegiſylus diaconus pro Medardo ſubſc. (*Ruricius)

In hac Synodo fuerunt congregati, Epiſcopus vnus, Abbates nouem, Presbyteri triginta & duo, Diaconi, qui in vice presbyterorum ſubſcripſerunt, tres tantùm.

DECRETA
HONORII PAPAE I.

Anno Dñi 622.

Ex libro Pontificali.

HOnorius natione Campanus ex patre Petronio coſſ. ſedit annos 12, menſes 11, dies 17. Hic temporibus ſuis multa bona fecit. Hic erudiuit clerũ. Temporibus ſuis renouauit omnem *cemeliã B. Petri Apoſtoli, & inueſtiuit cõfeſſionem B. Petri ex argento puro, quod penſat lib. 187. Inueſtiuit regias in ingreſſu eccleſiæ maiores (quæ appellãtur Medianę) ex argento penſante lib. 975. Fecit & ceroſtratos maiores ex argento pares duos, qui ſunt ante corpus B. Petri Apoſtoli, penſantes ſinguli lib. 62. Fecit & ad B. Andreã Apoſtolum, vbi ſupra ante confeſſionem, tabulã ex argento, q̃ penſat lib. 73. Huius temporibus leuatæ ſunt trabes in eccleſia B. Petri, numero 15. Hic cooperuit eccleſiam om̃em ex tegulis æreis, quas leuauit de tẽplo, quod appellatur Roma, ex conſenſu pijſſimi Heraclij Imperatoris. Eodem tempore fecit à ſolo eccleſiam beatæ Agnetis martyris via Numentana, milliario ab vrbe Roma 3. vbi requieſcit, quam vndiq; exornauit, vbi poſuit dona multa. Ornauit autem ſepulcrum eius ex argento, penſante lib. 252. Poſuit deſupèr ciborium æreum deauratũ miræ magnitudinis. Fecit & gabatas aureas 3. penſantes ſingulæ libras ſingulas. Fecit abſidem eiuſdẽ baſilicæ ex muſiuo, vbi etiàm & multa dona obtulit. Item à ſolo fecit baſilicam B. Apollinaris martyris in vrbe Roma in porticu B. Petri Apoſtoli, qui appellatur ad Palmara, vbi dona multa largitus eſt. Hic fecit conſtitutum in Eccleſia, & decreuit, vt omni hebdomada ſabbati die exeat litania à beato Apollinare, & ad beatum Petrum Apoſtolũ cum hymnis & canticis populus omnis occurrere debeat. Fecit autem & Eccleſiam beato Cyriaco martyri à ſolo via Oſtień, milliario 7. vbi & donum obtulit. Eodem tempore fecit Eccleſiam beatorum martyrum 4. Coronatorum, quam & dedicauit, & donum obtulit. Fecit eccleſiam B. Seuerino à ſolo iuxta ciuitatem Tiburtinã, milliario ab vrbe Romana 20. quã ipſe dedicauit, & dona multa obtulit. Renouauit & cœmeterium beatorum martyrum Marcellini & Petri via Lauicana. Eodem tempore à ſolo fecit baſilicam beato Pancratio via Aurelia, milliario 2. & ornauit ſepulcrũ eius ex argento, penſante lib. 120. Fecit & ciborium ſup altare ex argento, penſante lib. 187. Fecit arcus argenteos 5, penſantes ſinguli lib. 15. Fecit & candelabra aurea tria, penſantia ſingula libras ſingulas, vbi multa dona ſimul obtulit. Fecit eccleſiam beatæ Luciæ in vrbe Roma iuxta ſanctum Sylueſtrum, quam & dedicauit, & dona multa obtulit. Fecit eccleſiã beati Acriani in tribus *fatis, quam & dedicauit, vbi & multa dona obtulit. Fecit autẽ in domo ſua iuxta Lateranas monaſterium in honore beatorum Apoſtolorum Andreæ & Bartholomæi, quod appellatur Honorij, vbi prædia & dona ſimul obtulit. Sed & multa alia fecit, quæ enumerare longum eſt. Fecit autem ordinationes 3, presbyteros 13, diaconos 11, epiſcopos per diuerſa loca 81. Qui ſepultus eſt in baſilica beati Petri, ſub die 4 Idus Octobris. Et ceſſauit epiſcopatus anno vno, menſes ſeptem, dies 17.

*cemeliã: i. clenodiũ aut ſupellectilẽ precioſam.

*fatis: *foris

CON-

CONCILIVM SPALENSE. SECVNDVM, SVB DIE IDVVM NOVEMBRIVM, *æra 657 tempore* *Siſebuti regis. Eſt prouinciale.*

*Siſeſandi

CAPITVLA CONCILII SPALENſis ſecundi.

DE Theodulphi Malacitanæ Eccleſiæ epiſcopi querimonijs, aduersùs reliquos epiſcopos pro quibuſdam parochijs. 1
De querimonijs Fulgentij & Honorij epiſcoporum, pro quibuſdam parochijs. 2
De deſertoribus clericis, vt epiſcopis ſuis reſtituantur. 3
De bigamis, ad presbyterium vel diaconatum non promouendis. 4
Nè presbyteri diaconum vel presbyterum ordinare præſumant. 5
De presbyteris vel diaconibus, ab vno epiſcopo non deponendis. 6
De his, quæ prohibentur chorepiſcopis vel presbyteris in eccleſiaſticis ſacramentis agere. 7
De ſuperbis eccleſiæ libertis, vt ad ſeruitiū reuocentur. 8
De œconomis, nè ex laicis conſtituantur. 9
De monaſterijs non conuellendis. 10
De mōaſterijs virginum, vt à monachis tueantur. 11
De quodam Acephalorum epiſcopo. 12
De duabus in Chriſto naturis, & vna perſona. 13

IN nomine Domini & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, Iſidorus, Biſinnus, Rufinus, Fulgētius, Cambra, Fidentius, Theodulphus & Honorius epiſcopi, qui pariter in vrbe Spaleñ pro aliquib⁹ eccleſiaſticis negocijs adunati ſumus. Conſidentibus ergò nobis in ſecretario ſacroſanctæ Hieruſalem Spaleñ eccleſię, cum illuſtribus viris, Siſibuto rectore rerū publicarū, atq; Sualane actore rerum fiſcalium, ſtante religioſiſſimo clericorum cœtu.

Capitulum primum.

Prima actiōe Theodulphi Malacitanę antiſtitis eccleſiæ ad nos oblata precatio eſt, aſſerētis, antiquam eiuſdem vrbis parochiam, militaris quodam hoſtilitatis diſcrimine fuiſſe deciſam, & ex parte aliqua ab Eccleſijs Aſtigitanæ, Eliberitanæ, atq; Agabrēſis vrbium, eſſe retentam. Pro qua re placuit, vt omnis parochia, quæ ab antiqua ditione ante militarem hoſtilitatem retinuiſſe eccleſiam ſuam comprobaret, eius priuilegio reſtitueretur. Sicut enim per legem mundialē his, quos barbarica feritas captiua neceſſitate tranſuexit, poſtliminio reuertentibus redditur antiqua poſſeſſio: non aliter eſt eccleſia receptura parochiam, quam antè tenuit cū rebus ſuis, ſiue ab alijs eccleſijs poſſideantur, ſiue in cuiuſlibet poſſeſſionem trāſfuſa ſint. Non enim erit obijcienda præſcriptio temporis, vbi neceſſitas intereſt hoſtilitatis.

C. de capti. & poſtlimi. l. Si quos. Et ibid. l. finali ſ. diuerſarum ho. &c. vbi dicitur. Quos barbarica fer. &c.

2 Secundo examine inter memoratos fratres noſtros Fulgentium Aſtigitanum, & Honorium Cordubenſem epiſcopos, diſcuſſio agitata eſt propter parochiam baſilicæ cuiuſdam, quam horum alter Celticeñ, alter Reginenſem aſſeruit. Et quia inter vtraſque partes hactenùs limitis actio vindicata eſt, cuius quanuìs vetuſta retentio nullum iuris præiudicium afferret: ideoque nè in dubium vltrà inter eos noſtra deuocaretur ſententia, prolatis canonibus, ſynodalia decreta perlecta ſunt: quorum authoritas præmonet, ità oportere inhiberi cupiditatem, vt nè quis *terminos alienos* vſurpet. Ob hoc placuit *inter alternas partes*, inſpectionis viros mittendos, ità, vt ſi in diœceſi poſſidentis ſitam baſilicam, veteribus ſignis limes peruiſus monſtrauerit, eccleſiæ, cuius eſt *ius retentionis, ſit æternū dominium. Quòd & ſi limes legitimus eandem baſilicam nōn concludit, & tamen longi temporis probatur obiecta præſcriptio, appellatio repetentis epiſcopi non valebit, quia illi tricenalis obiectio ſilentium imponit. Hoc enim & ſecularium principum edicta præcipiunt, & præſulum Romanorum decreuit authoritas. Sin verò infra metas tricenalis temporis extrà alienos terminos baſilicæ iniuſta retentio reperitur, repetentis epiſcopi iuri ſinè mora reſtituetur.

*iuſta retētio

3 Tertia definitione ad nos oblata precatio eſt, à reuerendiſſimo fratre noſtro Cambra Italicenſi epiſcopo, pro quodam clerico Paſſando, qui *de eccleſiæ ſuæ cultu, in qua dicatus ab exordijs infantiæ fuerat, ad eccleſiam Cordubenſem ſe contulit. Quem elegimus, vt ſi nihil proponeretur de eo, ſinè dilationis obiectu, proprio reformetur epiſcopo. Scribitur enim in lege mundiali de colonis agrorum, vt vbì eſſe quiſque iam cœpit, ibì perduret. Non aliter & de clericis, qui in agro eccleſiæ operantur, canonum decreto præcipitur, niſì vt ibi permaneant, vbì eſſe cœperunt. Ideoque placuit, vt ſi quis clericus, miniſterijs eccleſiæ propriæ deſtitutis, ad aliam tranſitum fecerit, compellente ad quem fugerit, ſacerdote, ad eccleſiam, quam priùs incoluerat, remittatur. Qui verò cum ſuſceperit, nec ſtatim ſinè vllo niſu exceptionis, ad propriam eccleſiam remittendum elegerit, quandiù eum reſtituat, communione ſe priuatum agnoſcat. Deſertorem autem clericum, cingulo honoris

*derelinquens eccleſię ſuę cultum.

c. de agri. & cēſ. & colo. l. 11. in pluribus legibus. Peculiariter aūt L. cum ſatis &c.

ris atq; ordinis ſui exutum, aliquo tempore monaſterio religari conuenit, ſicq; poſteà in miniſterio Eccleſiaſtici ordinis reuocari. Nam non poterit in talibus peruagationis aboleri licētia, niſi fuerit in eis propter correptionem diſciplinæ ſubſecuta cenſura.

Quarta actione nunciatū eſt nobis, apud Aſtigitanam eccleſiam quaſdam nupèr ordinationes illicitas extitiſſe, ità vt quidam viduarum mariti, Leuitarum miniſterio ſacrarentur. Quos quidem conuenit à gradu ſuſcepto in irritum deuocari, nec vltrà prouehi ad diaconij miniſterium, qui cōtra diuina atq; eccleſiaſtica iura inſtituti reperiuntur.

[*noſtram Aniani] [Diſ.24.quorūdā cleric.]

5 Quinto iudicio ad agnitionem *noſtri examinis, Agabrenſis diaconi relatu deductum eſt, de quibuſdam ipſius eccleſiæ clericis, quorum dum vnus ad presbyterium, duo ad Leuitarum miniſterium ſacrarētur, epiſcopus eorum, oculorum dolore detentus, fertur manum ſuam ſuper eos tātùm poſuiſſe, & presbyter quidam illis, contra eccleſiaſticum ordinem, benedictionem dediſſe: qui licèt, propter tātam præſumptionis audaciam, poterat accuſatus iudicio præſenti damnari, ſi, adhuc in corpore poſitus, non fuiſſet mortis vocatione præuentus: ſed q̄a iam ille examini diuino relictus, humano iudicio accuſari non poteſt, hi, qui ſuperſunt, & ab eo non conſecrationis titulū, ſed ignominiæ potiùs elogium perceperunt, nè ſibi licentiam talis vſurpatio faciat, decreuim⁹, vt à gradu ſacerdotalis vel Leuitici ordinis, quem peruersè adepti ſunt, depoſiti, æquo iudicio abijciantur. Tales enim meritò iudicati ſunt remouendi, quia prauè inuenti ſunt conſtituti.

6 Sexta actione comperimus, Fragitanū Cordubenſis eccleſiæ presbyterum, à pontifice ſuo iniuſtè olìm deiectum, & innocētem exilio condemnatum: quem rursùs ordini ſuo reſtituentes, id denuò aduersùs p̄ſumptionem nouam decreuimus, vt iuxta priſcorum patrum ſynodalem ſententiam, nullus noſtrûm ſinè concilij examine, *deijciendum quemlibet presbyterum vel diaconum audeat. [for. *deijcere] Nam multi ſunt, qui indiſcuſſos, poteſtate tyrannica, non authoritate canonica, damnant. Et ſicut nonnullos gratia fauoris ſublimant, ità quoſdam, odio inuidiaq; permoti, humiliāt, & ad leuem opinionis auram condemnant, quorum crimē non approbant. Epiſcopus enim ſacerdotibus ac miniſtris ſolus honorē dare poteſt, auferre ſolus non poteſt. Si enim hi, qui in ſeculo à dominis ſuis honorē libertatis adepti ſunt, in ſeruitutis nexum non reuoluuntur, niſi publicè apud prætores tribunali foro fuerint accuſati: quātò magìs hi, qui diuinis altaribus conſecrati, honore Eccleſiaſtico decorātur? qui profectò nec ab vno damnari, nec, vno iudicante, poterunt honoris ſui priuilegijs exui: ſed præſentati ſynodali iudicio, quod canon de illis præceperit, definiri.

7 Septimo examine relatum eſt nobis, venerandiſſimum quōdàm Agapium Cordubenſis vrbis epiſcopum, frequenter chorepiſcopos vel presbyteros deſtinàſſe, (qui tamen iuxta canones vnum ſunt) qui abſente pontifice altaria erigerent, baſilicas conſecrarent. Quod quidem non eſt mirum, id præcepiſſe virum, Eccleſiaſticæ diſciplinæ ignarum, & ſtatim à ſeculari militia in ſacerdotale miniſterium delegatum. Ergò nè vltrà talis à nobis licentia vſurpetur, communi ſententia ſtatuendum oportuit, ſcientes, quia ſicut presbytero vel chorepiſcopo illicita conſecratio eſt altaris, ità & cōſtitutio. In diuinis enim literis, præcipiente Domino [Exod. 40.] ſolus Moſes in tabernaculo DEI erexit altare, ſolus ipſe vnxit, quia ſummus vtiquè ſacerdos Dei erat, ſicut ſcriptum eſt de eo: Moſes & Aaron in ſacerdotib⁹ eius. [Pſal. 98.] Ideoq; id, quod tātùm facere principibus ſacerdotum iuſſum eſt, quorū typum Moſes & Aaron tenuerūt, presbyteri, qui filiorum Aaron geſtant figuram, arripere nō præſumāt. Nam quamuis cum epiſcopis plurima illis myſteriorum cōmunis ſit diſpenſatio, quædam tamen authoritate veteris legis, quędā nouellis & eccleſiaſticis regulis ſibi prohibita nouerint, ſicut presbyterorum & diaconorum ac virginum conſecratio, ſicut cōſtitutio altaris, benedictio, vel vnctio. Siq̄dem nec licere eis eccleſiam, vel altaria conſecrare, nec per impoſitionem manûs fidelibus baptizandis, vel cōuerſis ex hæreſi, paracletum ſpiritum tradere, nec chriſma conficere, nec chriſmate baptizatorum frontem ſignare: ſed nec publicè quidē in miſſa quēquam pœnitentem recōciliare, nec formatas cuilibet epiſtolas mittere. Hæc omnia illicita eſſe presbyteris vel chorepiſcopis, q̄a pontificatûs apicem non habent, quod ſolis deberi epiſcopis, authoritate canonum præcipitur, vt per hoc & diſcretio graduum, & dignitatis faſtigium ſummi pontificis demonſtretur. Sed neque coram epiſcopo licere presbyteris, in baptiſterium introire, nec præſente antiſtite, infantem tingere aut ſignare, nec pœnitentes ſinè præcepto epiſcopi ſui reconciliare: nec eo præſente, ſacramentum corpòris & ſanguinis CHRISTI conficere: nec, eo coràm poſito, populum docere vel benedicere, aut ſalutare, nec plebem vtiquè exhortari, quæ omnia eis à ſede Apoſtolica prohibita eſſe noſcuntur.

8 Octaua diſcuſſio agitata eſt de quodam Heliſæo, ex familia Agabrēſis eccleſiæ, qui ab epiſcopo ſuo traditus libertati, de libertate confeſtìm ad cōtumaciæ morbum tranſiliuit: ſicq; per ſuperbiam non ſolùm eiuſdem epiſcopi, veneficis artibus ſalutem

tem lædere voluit, ſed etiàm patronam eccleſiam, libertatis immemor, prædemnauit. Aduersùs quem ingrati actio canonum ac legum authoritate iuſtè dirigitur, ſcilicet vt, immeritæ libertatis damno mulctatus, ad ſeruitutis nexum reuocetur. Talium enī ſtatus, qui contra epiſcopum ſuum vel patronam eccleſiam nituntur, decídi potiùs, quā conſeruari conuenit: vt quorum libertas pernicioſa eſt, ſit ſalutifera ſeruitus: & qui ſuperbire nouerint adepta libertate prædicti, diſcant obedire ſubiecti.

9 Nona actióe didicimus, quoſdam ex noſtro collegio, cótra mores eccleſiaſticos, laicos habere in rebus diuinis conſtitutos œconomos. Proindè pariter tractantes eligimus, vt vnuſquiſque noſtrûm ſecundùm Chalcedonenſium patrum decreta, ex proprio clero œconomum ſibi conſtituat. Indecorum eſt enim, laicum vicarium eſſe epiſcopi, & ſeculares in eccleſia iudicare. In vno enim eodemque officio, nó debet diſpar eſſe profeſſio. Quod etiàm in lege diuina prohibetur, dicente Moſe: Non arabis in boue ſimul & aſino: id eſt, homines diuerſæ profeſſionis in officio vno non ſociabis. Vndè & oportet nos & diuinis libris & ſanctorum patrum obedire præceptis, conſtituentes, vt hi, qui in adminiſtrationibus eccleſiæ pontificibus ſociantur, diſcrepare nó debeant nec profeſſione, nec habitu. Nam cohærere & coniungi non poſſunt, quibus & ſtudia & vota diuerſa ſunt. Si quis autem epiſcopus poſthàc eccleſiaſticam rem, aut per laicalem procuratióem adminiſtrandā elegerit, aut ſinè teſtimonio œconomi gubernandam crediderit, verè, vt contemptor canonum, & fraudator eccleſiaſticarum rerū, non ſolùm Chriſto de rebus pauperum iudicabitur reus, ſed etiàm concilio manebit obnoxius.

Can. 16. Chalc. côci.

Deut. 22. b

10 Decima actione, poſcentibus monaſteriorum patribus, pari ſententia ſtatuim⁹, vt cœnobia nupèr condita in prouincia Bętica, ſicut & illa, quæ ſunt antiqua, immobili & inconcuſſa ſtabilitate permaneant ſolidata. Si quis autem (quod abſit) noſtrûm, vel nobis ſuccedentium ſacerdotum, quodlibet monaſterium aut vi cupiditatis expoliandum, aut ſimulatione aliqua fraudis cóuellendum, aut diſſoluendum tentauerit, anathema effectus, maneat à regno Dei extraneus: nec proficiat illi bonum fidei vel operis ad ſalutem, qui tantæ & tam ſalutaris vitæ deſtruxerit tramitem. Super hoc etiàm vniuerſi Bæticæ prouinciæ epiſcopi congregati, eundem ſacrilegum, cœtuſq; ſui euerſorem, à communione ſuſpendant, conuulſum monaſterium cum rebus ſuis reſtaurēt, & quod impiè vnus ſubuerterit, omnes piè reforment.

11 Vndecima actione communi conſenſu decreuimus, vt monaſteria virginum, in prouincia Bętica códita, monachorum adminiſtratione ac præſidio gubernētur. Tūc enim ſalubria Chriſto dicatis virginibus prouidemus, quandò eis patres ſpirituales eligimus, quorū non ſolùm gubernaculis tueri, ſed etiàm doctrinis ædificari poſſint, ea tamen circa monachos cautela ſeruata, vt remoti ab earum *familiaritate, nec vſq; ad veſtibulum habeant accedendi familiare permiſſum. Sed neque abbati, vel ei qui præficitur, extra eam, quæ præeſt, loqui virginib⁹ Chriſti aliquid, quod ad inſtitutionem morum non pertineat, licebit: neque cum ea ſola, quæ præeſt, frequenter eis loqui oportet, ſed ſub teſtimonio duarum vel trium ſororum, ità vt rara ſit acceſſio, & breuis omninò locutio. Abſit enim, vt monachos (quod etiàm dictu nefas eſt) Chriſti virginibus familiares eſſe velimus: ſed, iuxta quod iuſſa regularum vel canonum admonent, longè diſcretos atque ſeiunctos, eorū tantùm eaſdem gubernaculis deputamus, conſtituentes, vt vnus monachorum *probatiſſimus* eligatur, cuius curæ ſit, prędijs earum *ruſticis* vel vrbanis intendere, fabricas extruere, & ſi quid aliud eſt, ad neceſſitatem monaſterij prouidere, vt Chriſti famulæ pro animę ſuę tantùm vtilitate ſolicitæ, ſolis diuinis cultibus viuant, operibuſque ſuis inſeruiant. Sanè is, qui ab abbate præponitur, iudicio ſui epiſcopi cóprobetur. Veſtes auté illę ijſdem faciant, à quibus tuitionem expectant, ab ijſdem denuò (vt prædictum eſt) laborum fructus, & procurationis ſuffragium recepturæ. Si qui autem monachorum hanc ordinationem aut contempſerint, aut qualibet inertiæ diſſolutione neglexerint, ſciant, quòd eorum *temeritas atque ſuperbia, excómunicationis ſit plectenda cenſura.

*peculiaritate

*tepor

12 Duodecima actione ingreſſus eſt ad nos quidam ex hæreſi Acephalorum, natione Syrus (vt aſſerit ipſe) epiſcopus, duarū in Chriſto naturarum proprietatem abnegans, & deitatem paſſibilem aſſerens. Cuius dum noſtris ſenſibus tanti erroris confuſio patuiſſet, prolatis illi de incarnatione Domini IESV CHRISTI teſtimonijs, ſanctorumq; patrum ſententijs recitatis, omī eum deindè exhortatione ad veræ fidei rectitudinem ſacerdotali modeſtia inuitauimus. Qui ſalutaribus monitis pertinaciter per multos diuturnoſq; conflictus renités; tandèm gratia diuina edoctus, cunctis coràm adſtantibus, hæreſim propriam abdicauit, duaſq; naturas & vnam perſonam, in vno eodemque Domino noſtro IESV Chriſto confeſſus eſt, credens impaſſibilem naturā Deitatis, atque in ſola humanitate ſuſcepiſſe infirmitates paſſionis & crucis. Conuerſus itaq;, atque receptus, ſuſceptæ fidei confeſſionem cum adſtipulatione protulit, atq; ab omnibus ſuis erroribus purgatus apparuit. Talique pro merito gaudentes, Chriſto

ſto gratias egimus, quòd eundem poſt prauitatem hæreſis, ad rectitudinem fidei diuina gratia promouiſſet: quem optamus, vt pmanens in Chriſti fide, purè ac deuotiſſimè conſeruetur.

13 Tertiadecima proſequutione breuiter narrandum putauimus, ad refutatiōem eorundem hæreticorum, qui duas naturas Chriſti poſt vniōem delirantes confundūt, & paſſibilem in eo diuinitatis ſubſtantiam aſſerunt. Contra quorū blaſphemias oportet nos in vna perſona Chriſti, geminæ naturæ proprietatem oſtendere, paſſionemq; eius in ſola humanitatis ſuſceptione manifeſtare, vt ſi fortè aliqui ſtultorū, huius ſententiæ errore decepti ſunt, dum iſta legerint, reſipiſcant, rectæque fidei veritatē firmiter teneant. Nam proculdubiò multi ſunt, qui
2. Tim. 4. a ſecundùm Apoſtoli vocem, prurientes auribus, à veritate auditum auertunt ad fabulas autem conuertuntur. Ergò, ſicut immaculata fides & ſancta DEI Eccleſia docet, cōfitemur Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum intemporaliter ex patre Deum natū, temporaliter ex vtero glorioſæ virginis Mariæ hominem editum: & ob hoc, in vna ſubſiſtente perſona, duas naturas habentem: Deitatis, qua ante ſecula genitus eſt: & humanitatis, in qua diebus vltimis editus eſt: in illa ſecundùm formam Dei, in iſta ſecundùm formam ſerui conſiſtens: in illa patri manens æqualis, in iſta ſinè peccato ſimilis noſtræ conditiōi: in illa inuiolabilis, in iſta paſſibilis: in illa, ex qua mori non potuit: in iſta, in qua mortem ſuſcepit. Cuius geminæ naturæ diſtinctio, primùm ex literis legis, deindè ex propheticis & euangelicis atque apoſtolicis depromenda eſt paginis, vt ea, quæ aſſerimus, non argumentis, ſed exemplis ſcripturarum firmemus. Lex, in vna eademq; Saluatoris noſtri perſona ſic demōſtrat vtranq; naturam. Diuinam, Domino
Exod. 23. c loquente ad Moſen: Eccè mitto angelum meum, qui pcedat te. Obſerua eum, & audi vocem eius, quia eſt nomen meum in illo.
Gen. 22. c Humanam, loquente eodem Dño ad Abraham: In ſemine tuo benedicētur omnes gentes: id eſt, in carne Chriſti, q̄ de Abrahæ ſtirpe deſcendit. Prophetia in Pſalmis, ſub vna eademq; Chriſti perſona ſic oſtēdit vtranq;
Pſalm. 109. naturam. Diuinam, ſecundùm illud: Ex vte-
Pſalm. 86. ro ante Luciferum genui te. Humanam, ſecūdùm hoc: Et homo natus eſt in ea, & ipſe fundauit eam altiſſimus. Diuinā, ſecundùm
Pſal. 44. illud: Eructauit cor meum verbum bonum.
Ibid. Humanam ſecundùm hoc: Speciosus forma prę filijs hominum. Prophetia in Prouerbijs, in vna eademq; Chriſti perſona, ſic declarat vtranq; naturam. Diuinam, ſecundùm il-
Pro. 8. c lud: Ante colles genuit me. Humanam, ſe-
Ibidem. cundùm hoc: Dominus creauit me in initio viarum ſuarum. Diuinam, ſecundùm il-
Ibid. lud: Needùm erant abyſſi, & ego iam cōcepta eram. Humanam, ſecundùm hoc: Sapientia ædificauit ſibi domum, corporis vtiq; Pro. 9. a
ſui templum, in quo filius Dei inhabitaret, dum verbum eſt caro factum. Prophetia in Ioann. 1. b
Eſaia, ſub vna eademque Chriſti perſona, ſic demonſtrat vtranq; naturam. Deitatis, ſecūdùm illud: Nūquid ego qui alios parere Eſa. 66. c
facio, ipſe non pariam, dicit Dominus? Humanitatis, ſecūdùm hoc: Eccè virgo in vte- Eſa. 7. c
ro concipiet, & pariet filium. Diuinitatis, ſecundùm illud: Rorate cæli deſupèr, & nu- Eſa. 45. b
bes pluant iuſtum. Humanitatis, ſecundùm hoc, Aperiatur terra, & germinet ſaluatorē, Ibid.
& iuſtitia oriatur ſimul. Item alibi: Humanitatis, ſecundùm hoc, Paruulus natus eſt Eſa. 9. b
nobis. Diuinitatis, ſecundùm illud: Filius datus eſt nobis. Paruulus enim *Chriſtus, ad *natus,
ſuſceptæ humanitatis naturam pertinet, qa homo eſt factus: filius autem datus, ad diuinitatem, quia Dei filius. Et vt oſtenderet in vtraq; natura vnam eſſe perſonam paruuli
nati, & filij dati, adiecit: Vocabitur nomen Eſa. 9. b
eius, magni conſilij angelus, Deus fortis, pater futuri ſeculi. In euangelio quoq; in vno eodemq; Chriſto, diuinæ naturæ ſignificatio: Ego & pater vnum ſumus. Humanæ na- Ioan. 10. f
turæ inſinuatio: Pater maior me eſt. Diuinæ Ioan. 14. d
naturæ ſignificatio, Ego ſum via, veritas & Ioann. 14. a
vita. Humanæ naturæ inſinuatio: Triſtis eſt Matt. 26. d
anima mea vſq; ad mortem. Diuinæ naturæ ſignificatio: Om̄ia per ipſum facta ſunt. Hu- Ioan. 1. a
manæ naturæ inſinuatio, Non vēni facere Ioan. 5. e
voluntatē meā, ſed volūtatem eius, qui mi & 6. d
ſit me, patris. Paul' quoq; apoſtolus in vno eodemq; Chriſto naturam diuinitatis exprimit, cùm dicit: Primogenitus omnis creatu- Col. 1. c
ræ, Ipſe eſt ante omnes, & omnia in illo cōſtant. Humanitatis declarat naturam, cùm dicit: Ipſe eſt caput corporis eccleſiæ. Et ali- Ibidèm.
bi: Qui cùm in forma Dei eſſet, non rapinam arbitratus eſt, eſſe ſe æqualem DEO, ſed ſe- Phil. 2. a
metipſum exinaniuit, formam ſerui accipiens. Per hoc em̄ quod dicit, qui cùm in forma Dei eſſet, naturam in eo diuinæ maieſtatis oſtendit: per hoc autē quod adiecit, formam ſerui accipiens, naturam humanitatis
ſignificat. Et iterùm: Cùm eſſet (inquit) di- 2. Cor. 8. b
ues, pauper factus eſt, vt illius inopia *nos *vos diuites eſſetis.
diuites eſſemus. Vbì enim dixit, cùm eſſet diues, diuinæ naturæ gloria panditur: & vbi adiecit, pauper factus eſt, humanæ infirmitatis ſubiectio demonſtratur. Item, in ipſo initio apoſtolici ſymboli, geminæ ſic oſtenditur in vno eodemq; Chriſto naturæ diſtinctio. Deitatis ex patre, dum dicit: Credo in vnum Deum patrem omnipotentem, & in Chriſtum Ieſum filium eius vnicum, dominum noſtrū. Humanitatis ex matre, dum adiecit: Natū de ſpiritu ſancto ex vtero Mariæ virginis. Eccè, ex vtroq; teſtamento duæ naturæ in Chriſto: diuinitatis vna, humanitatis altera. Quæ quidē gemina vnā fecit pſonam, quia vnus idemq; mediator Dei & ho-

hoĩm, homo Chriſtus Ieſus. Iam verò de paſ-
ſione eiuſdem ſaluatoris noſtri & Dñi Ieſu
Chriſti, quā in ſola humanitate, non in Dei-
tate, ſuſtinuit, ſicut ſuperiùs, legis & ꝓphe-
tarum authoritas, euangeliorum quoq; &
apoſtolorum prædicatio adhibēda eſt. Lex,
Gene. 49.b de paſſione corporis Chriſti ſic dicit: La-
uabit in vino ſtolam ſuam, & in ſanguine
vuæ pallium ſuum. Quid hìc pallium, quid
ſtola, niſi caró Chriſti, paſſiõis ſanguine de-
coratâ? Hæc enim ſola contumelias crucis
ſuſtinuit, diuinæ verò naturæ maieſtas ni-
hil iniuriæ ſenſit. Prophetia quoq; in pſal-
mis paſſionem Chriſti in carne ſola ſic aſ-
Pſalm. 21. ſerit: Foderunt manus meas & pedes meos,
dinumerauerunt omnia oſſa mea. Vbi non
Deitatis, ſed tantùm crucifixi corporis iniu-
ria intelligitur. Ibi enim membrorum ſigni-
ficatione, ſola caro, clauis ſuſpenſa in ligno
atque ſuffixa, pronũciatur. Sicut & in Hie-
Hiere. 11.d remia legitur: Venite, mittamus lignum in
panem eius, id eſt, crucem in corpore eius.
Neque enim diuinitas ligno ſuſpendi potu-
it, ſed ſola humanitas in cruce ſuffixa pepē-
dit. Cuius etiàm caro, tolerantiam mortis
perpeſſa, ſic oſtenditur alibì, dum dicitur:
Pſal. 15. Caro mea requieſcet in ſpe, vtiq;, quia ſola
in Chriſto materia carnis, mortis fragilitate
defuncta, ſpem reſurrectionis ſuæ expecta-
bat, etiàm ſinè corruptione receptura, dum
adiecit: Nec dabis ſanctum tuũ videre cor-
ruptiõem. Salomon autem in canticis can-
ticorum paſſionem carnis Chriſti ſic præ-
Cant. 5.b dicans, dicit: Manus (inquit) meæ diſtillaue-
runt myrrham, & digiti mei guttā. Vbi ſpe-
cialiter oſtenditur, in manibus ac digitis ſo-
lam carnem Chriſti infixam ſtipite, ſicut in
pſalmo 118. legitur: Confige clauis timoris
tui carnes meas. Eſaias autem Chriſtũ ſola
humanitate, q̃ apparuit, paſſionis iniuriam
Eſa. 53.b ſuſcepiſſe, ità ꝑdixit: Homo (inquit) in plaga
exiſtens, & ſciens ferre infirmitates, verè lan-
guores noſtros ipſe portauit. Quis ipſe, niſi
vtiq; homo? Nam pati & deficere, in illo na-
tura Dei nõ potuit: ſed homo portauit in eo
paſſionē & mortem, in quo & ipſa mors ha-
bet conditionē. Nam & cùm eundem dice-
ret venire de Edõ, tinctis veſtibus de Boſra,
Eſa. 63.a adiecit: Quarè rubrum eſt veſtimentum tu-
um, & indumentum tuum tanq̃ calcantium
in torculari? Quid hìc per indumentum &
veſtimentũ rubrum voluit oſtēdere, niſi ſo-
lam Chriſti carnis paſſionē, crucis infectam
Matth. 27.c cruore? Vndè & in ipſa paſſione chlamyde
coccinea Chriſtus induitur, vt imago ſan-
guinis tantùm in carne demonſtretur. Eſai-
as quoq;, corpus ſuum obtuliſſe Chriſtum
in paſſione, ſic loquitur: Non ſum (inquit)
Eſa. 50.b.c contumax, neq; contradico. Corpus meum
dedi percutientibus. Nõ dixit, Diuinitatem,
quæ paſſionem neſcit perferre. Et iterùm:
Ibid. Poſui ſcapulas meas ad flagella, maxillas ad
palmas. Quod & ipſum ad carnis patiētiam,

non ad Deitatis refertur iniuriam. Et Zacha- Zacha. 12.e
rias: Videbunt inquit, in quem confixerũt.
Quem alium, niſi indubitanter hoĩem quē
Iudæi crucifixerunt, & in carne iudicantem
videbunt? Eccè pronunciata eſt paſſio cor-
poris Chriſti, ex lege & prophetis. Cuius q̃-
dem fidei veritas eſt tam efficax, vt eam nec
tyranni ſua potuerint crudelitate confun-
dere, nec hæreticorum ſubdola circunuen-
tio peſſundare, nec hypocritarũ diminuere
fallax ſimulatio. Tranſeamus indè ad euan-
gelia. Ibì quæramus Chriſtũ filiũ Dei in ſo-
la carne portâſſe valetudines paſſiõis, & in-
iuriam crucis, loquente ipſo diſcipulis: Eccè
aſcendimus Hieroſolymam, & conſumma- Matth. 20.c
buntur omnia, quæ ſcripta ſunt per prophe- Luc. 18. f
tas de filio hominis. Tradetur enim genti-
bus, & illudetur, & flagellabitur, & conſpu-
etur, & poſtq̃ flagellauerint, occident eum,
& die tertia reſurget. Quod totum in Chri-
ſto ſecundùm hominem dictum, non ad
ſubſtantiam Deitatis, ſed ad naturam perti-
net carnis. Quod etiàm in ſequentibus do-
cetur, Iudæis dicentibus CHRISTO: Quod Ioan. 2.c
ſignum oſtendis nobis, quia hæc facis? Et
dixit Ieſus: Soluite templum hoc, & poſt tri-
duum ſuſcitabo illud. Hoc autem dixit de
templo corporis ſui. Nam & in paſſione ſua,
dum corripiens proditorem, diceret: Iuda, Luc. 22.c
oſculo filium hominis tradis? quem tradere
proditorem ſignificat, niſi hominem, quem
& comprehenderunt? non Deitatem, quam
cæcati perfidia, agnoſcere non potuerunt.
Beatus autem Apoſtolus Paulus Chriſtum
in homine ſolùm pertuliſſe crucem, ſic aſſe- Phil. 2.a
rit: Vt homo, inquit, humiliauit ſemetipſum,
factus obediens vſque ad mortem, mortem
autem crucis. Qui proindè dixit, vt homo,
vt nuncupatione hominis, diſtinctio natu-
ræ inſinuaretur paſſibilis. Quod confirmãs 2. Cor. 13.a
aliàs, ait: An experimentũ quæritis eius, qui
in me loquitur Chriſtus? Qui in vobis non
infirmatur, ſed potens eſt in vobis. Nam etſi
crucifixus eſt ex infirmitate noſtra, ſed viuit
ex virtute DEI. Paſſus eſt ergò Chriſtus &
mortuus, ſed ex noſtra infirmitate. Viuit au-
tem impaſſibilis & immortalis, ſed ex ſua
virtute: quæ tanta eſt, vt in ſe nec paſſionem
recipiat, nec mortē admittat. Petrus quoq;
Apoſtolus princeps Apoſtolorum, Chriſti
ſupplicium ſic prædicat in ſolo corpore cõ-
ſummatum: Qui peccata (inquit) noſtra per- 1. Pet. 2.d
tulit in corpore ſuo ſuper lignum, vt pecca-
tis mortui, iuſtitiæ viuamus, cuius liuore ſa-
nati ſumus. Et paulò pòſt: Chriſto igitur paſ- 1. Pet. 4.a
ſo in carne. Ergò ſi Chriſtus in carne paſſus
eſt, nõ ſecundùm Deum, ſed ſecundùm ho-
minem crucifixus eſt. Eccè perpatuit de fi-
lio Dei, ꝙ paſſus eſt, ꝙ mortuus eſt, corpo-
ris hoc tantùm fuiſſe, non Deitatis. Aliena
ſunt enim iſta à Deo, teſtante ꝓpheta de il- Eſa. 40.g
lo: Deus ſempiternus, Dñs creans fines ter-
ræ, nõ laborabit, neq; deficiet. & in Pſal. Tu Pſalm. 101.

autem idem ipſe es,& anni tui non deficiét. Omnes enim in Chriſto infirmitates humanitas ſola portauit. Caro enim habuit vagitus infantiæ, non diuinitas. Caro eſt pannis
Luc. 2.b inuoluta, nó Deitas. Caro habuit alimenta, caro portauit ætatum cómercia. Nam & quòd fatigatus eſt, quòd eſurijt, quòd dormiuit,
Ioan. 4.a Matt. 4.a Matt. 8.c Luc. 19.f Matth. 26.d Marc. 14.d quòd fleuit, quòd paſſioni proximus, triſtis fuit, quòd poſtremò ipſam paſſióem & mortis conditionem ſuſtinuit, totum hoc ad infirmitatem pertinet humanitatis, non ad incomprænſibilem ſubſtantiam Deitatis. Vnus eſt em̃ Chriſtus, Deus & homo, caro & verbum. Sed vndè Deus, indè habet immortalitatem: vndè homo, indè pertulit paſſionem: & vndè caro, indè mortuus: & vndè verbum, indè æternus. Neque enim poteſt eſſe Deitate paſſibilis, qui eſt virtute paternæ gloriæ naturæ æqualis. Vndè & patri derogatur, dum natura Deitatis in filio paſſibilis creditur. Nam ſi vna patris & filij ſubſtantia eſt, vtiq; ſicut pater, ità &
Ioann. 10.f filius immortalis eſt. Et ſi, Ego & pater vnũ ſumus, ſicut in patre non eſt mors, ità nec in
Ioan. 17.b. 16.c Dei filio mors. Et ſi verum eſt, omnia quæ habet pater, mea ſunt, ergò immortalitas patris cum filio communis eſt. Nam quod ait
1.Cor. 2.b Apoſtolus de infidelium ignorátia, Si enim cognouiſſent, nunquàm Dominum gloriæ crucifixiſſent, non quaſi Dominus gloriæ ſit crucifixus, vt natura Deitatis videatur eſſe paſſibilis, ſed quia vnus in vtraq; natura eſt Chriſtus, ſecundùm aſſumpti hominis
Ioann. 3.b formam, Dominus gloriæ dicitur paſſus, ſicut econtrariò eſt illud, Nemo aſcédit in cælum, niſi qui deſcendit de cælo filius hominis. Dum de cælo non deſcédiſſet, niſi tantùm Dei filius, nondùm idem factus filius hominis. Propter pſonæ ergò vnitaté, & ad hominé referuntur in Chriſto, q̃ Dei ꝓpria ſunt: & diuinitati aſcribũtur, quę hominis ſunt. Et ideò dum pati ac mori dicitur, non eſt Deitatis, ſed carnis propriũ: ſic tamen ꝓpter vnitatem perſonæ, ipſe Deus & natus ex virgine, & paſſus, & mortuus prædicatur, ſed infirmitate carnis noſtræ, nó virtute diuinitatis ſuæ. Quòd verò idem Apoſtolus
Rom. 5.b ait, Si enim cùm inimici eſſemus, reconciliati ſumus Deo per mortem filij eius: ſic dicitur Dei filius mortuꝰ, ſicut dicit de martyribus paſſis ac mortuis, quorum tamen non ſunt animæ occiſæ in corporis paſſióe,
Matth. 10.c ore veritatis teſtante, Nolite timere eos, qui occídunt corpus, animam autem non poſſunt occídere. Vbì agnoſci oportet, ſi animæ martyrum, corpore perempto, ſupplicijs extingui nó poſſunt: Deus, qui conditor eſt animarũ, quomodò per crucé carnis pati potuit exitiũ mortis? Quod etiá alibi ap-
Ioann. 10.d tiùs declaratur, eodé filio Dei loquente: Poteſtaté habeo ponendi animá meá, & poteſtatem habeo iterùm ſumédi eam. Quòd ſi ipſa Deitas mortua extitit, q̃ro, quis animam ipſius reſumpſit? Stultũ eſt ergò, crucis paſſionem diuinæ applicare naturę, ſed tantùm creabili & humanæ. Sola enim caro crucis exitium ſenſit, ſola caro lanceá pertulit, ſola caro ſanguine & aqua manauit. Ipſa ſola mortua, ipſa ſola in ſepulcro poſita, ipſa ſola tertia die reſuſcitata: quæ etiàm glorificata cælos adijt, in qua & venturus eſt iudex in gloria patris, iudicaturus de viuis ac mortuis. Prolatis ergò noui ac veteris teſtamenti teſtimonijs, in quibus duæ naturæ Chriſti patefactæ ſunt, in vna ſubſiſtentes perſona, in quibus & paſſio eius apparuit, in homine ſolo expleta: deindè oportuit ſententias ſubnecti ſanctorum patrum, qui in ſacris literis ingenti gloria refulſerunt, vt etiàm eorum traditione perpateat, quia Dñs noſter Ieſus Chriſtus, ex duabus naturis & vna perſona ſubſiſtit, & quia morté & paſſionem in ſola carne ſuſcepit. Sanctus ergò Hilarius in explanatione epiſtolę ad Timotheum, ſic loquitur: Nam & cùm dicit ſcriptura, Homo Chriſtus: & cùm dicit, Chriſtꝰ mortuus eſt: & cùm dicit, verbũ caro factũ eſt, non eſt ſpoliandus per fraudulétiam legentis expoſitionibus ſuis ſermo. Nam vbì homo Chriſtus eſt, præcedit mediator DEI atq; hominũ, vt ex vtroq;, Deo & homine, vnus ſubſiſtat: ſitq; inter hominem & Deú medius confeſſione in ſe vtriuſque naturę. Vbì verò Chriſtus mortuus eſt, ſubijcitur, q̃ reſurrexit, qui eſt in dextera DEI. In morte eius, carnis noſtræ infirmitas eſt: in reſurrectione, virtus eius: in conſeſſu Dei, dignitas. Amb. lib.
Sanctus quoq; Ambroſius in expoſitione 10. cap. 99.
euangelij ſecundùm Lucam, ſic aſſerit: Non ſup. Luc. 22.
enim ſuam, ſed noſtrá crucem Chriſtus aſcendit: nec mors illa diuinitatis, ſed quaſi hominis fuit. Et paulopòſt: Etenim Chriſtꝰ Idem in eodé lib. cap.
omnia, & in Chriſto omnia, licèt in ſingulis 104. ſuper
Chriſtus operetur, caro tamen moritur, vt Luc. 23. Idé
reſurgat. Item in eodem libro exponens in- in eodé lib.
ter alia dicit: Triſtis eſt anima mea. Et alibi: cap. 94. ſup.
Nunc anima mea turbata eſt valdè. Non er- Luc. 22.
gò ſuſcipiens, ſed ſuſcepta, turbatur. Anima Matt. 26. & Mar. 14.d
enim obnoxia paſſióibus, diuinitas libera: Ioann. 12.d
*Etem ſpiritus ꝓmptus, caro auté infirma. *Deniquè
Triſtis autem non ipſe eſt, ſed anima. Nó eſt triſtis ſapientia, non diuina ſubſtantia, ſed anima. Suſcepit corpus meũ, nó me feſellit, vt aliud eſſet, & aliud videret. Sanctus Athanaſius in tractatu qué ſcripſit de Chriſti natiuitate, ſic dicit: In hoc ſit ergò, fratres chariſſimi, fides noſtra, in hoc tota ſalus & vita conſiſtat, vt credamus, Deum Dei filium primùm ante omnia ſecula, à Deo patre inuiſibiliter genitum, deindè à Maria virgine ſecundùm hominé natũ, ſecundùm hunc hominem paſſum, mortuũ, ſepultum, reſurrexiſſe ab inferis, aſcédiſſe in cælũ. Item idem in expoſitióe fidei: Verbum (inquit) naſcit̃ de Maria virgine, accipiens corpus animale: ſed neq; ſermo cópręhenſus eſt carne, ſed in

carne, & ſupra carnem, & ſicut * Deus præ-
•Deus dicit ſcius, ità Dei virtus, Dei veritas. Paſſus autẽ
humana carne, ſed ſermo Dei impaſſibilis
eſt. In paſſione quidem moritur homo, vt
viuificaret protoplaſtum, qui ceciderat per
Greg. Nazianze. epi. 1. inobedientiam. Sanctus Gregorius ſcribẽs
* Cledoniũ ad * Celidonium, dicit: Naturæ enim duæ in
Chriſto, Deus & homo. Non autem duo fi-
lij, nec dij duo. Item idem in ſermone de fi-
Idem. lio: Vno autem (inquit) capitulo moneo, vt
altiora quidem aſſcribas diuinitati & illi na
turæ, quæ paſſionibus & corpore probatur
eſſe ſuperior: humiliora autem naturæ hu-
manæ attribuas, quæ ex parte infirmitatis
Idem. noſtræ aſſumpta eſt. Item ipſe in quarto lib.
contra Eunomium: Et nè aliquis incorru-
ptibili naturæ deitatis, crucem paſſionis ap-
plicet, per alia manifeſtiùs talem emendat
errorem, mediatorem ipſum Dei & homi-
num, & Deum ipſum nominãs, vt cùm duo
denuò dicantur, cõgruum intelligatur circa
vtrunq;. Circa deitatem quidem impaſſibi-
litas, circa humanitatem autem diſpenſatio
Baſilius. paſſionis. Sanctus quoq; Baſilius in quarto
libro contra Eunomium, ità ſcribit: Quid
eſt, Dominus creauit me, & ante omnes col-
les genuit me? Vbì intelligendum eſt hoc,
quod dicit, genuit, de Dei filio: hoc autem,
quod dicit, creauit, de ea parte, qua in for-
ma ſerui eſt, vt vtranq; naturam in vna per-
Cyrillus. ſona oſtenderet. Sanctus Cyrillus in prima
ad Succeſſum epiſtola dicit: Ergò quantùm
quidem ad intellectum pertinet & ad fidẽ,
tantundem oculis animæ, quemadmodùm
incarnatus eſt vnigenitus, duas naturas eſſe
dicimus, vnum autem filium, & Chriſtum
& dominum, Deum verbum incarnatum, &
Idem. hominem factum confitemur. Item in ſecũ-
da ad eundẽ Succeſſum epiſtola, ſic ait: Cùm
vnus (inq̃t) ſit, & ſolus filius Chriſtus, idem
ipſe Deus & homo, ſicut in deitate perfect⁹,
ità & in humanitate perfectus. Non autem
ipſum vnigenitum filium DEI, ſecundùm
quod intelligitur & eſt filius dei, paſſum eſ-
ſe in ſua natura dicemus. Oportet etenim
*ſeruari neceſſariò vtraque * ſeruare vni & vero filio,
& non pati ſecundùm deitatem, & dici, paſ-
ſum eſſe eundem ſecundùm humanitatem.
Cyrillus. Ipſius enim paſſa eſt caro. Item in expoſiti-
one Leuitici inter alia: Totum in his iterùm
circunſpice ſaluatoris noſtri myſterium, &
Leuic. 14. a emundationem, quæ per ſanctum baptiſma
fit. Duas enim auiculas ſumi iubetur, viuas
& mundas, vt intelligas per volatilia, cæleſtẽ
hominem ſimul & Deum in duabus natu-
ris, quantùm pertinet ad ratiõem, diuiden-
dum, vnicuiq; conuenientem. Item ſanctus
Auguſtinus Auguſtinus: Neq; enim illa ſuſceptione al-
terum eorum in alterum conuerſum atque
mutatum eſt. Nec diuinitas quippe in crea-
turã mutata eſt, vt deſiſteret eſſe diuinitas:
nec creatura in diuinitatem, vt deſiſteret eſ-
ſe creatura. Nam ſi ſubſtãtia hominis (quod
abſit credere) in diuinitatẽ conuerſa eſt, au-
gmentauit aliquid deitatis. Sed abſit, vt au-
gmentum recipiat ineffabilis & incompræ-
henſibilis plenitudo. Manet ergò vtraq; filij
Dei natura & vna perſona. Rurſùs ipſe ad-
uersùs Maximinum: Si ergò attẽdas diſtin- Idem.
ctiones naturarum, filius dei de cælo deſcẽ-
dit, filius hominis crucifixus eſt. Si vnitatem
perſonæ, & filius hominis de cælo deſcen-
dit, & filius hominis crucifixus eſt in terra.
Idem in ſequentibus: Oportebat Chriſtum Idem.
pati, & reſurgere à mortuis die tertia. Vbì
reſurgit, niſi in eo, quod potuit cadere? Vbì
reſurrexit, niſì in eo, vbì mortuus? Quære
mortem, in verbo nunq̃ eſſe potuit: Quære
mortem in anima, nunquàm ibì fuit. Quę-
re mortem in carne, planè ibì fuit. Et ideò
ibì fuit, quia mors vera fuit. Et paulopòſt: Idem.
Quid miraris? Certè vita eſt Chriſtus, Qua-
rè mortua eſt vita? Nec anima mortua eſt,
nec verbum mortuũ eſt, Caro tantùm mor-
tua eſt. Quarè? Vt in ea *mors moreretur. Idẽ* *Aug. ſuper*
in expoſitione Ioannis Euangeliſtæ: * *Quis* *Ioannem.*
ergò eſt, per quem factus eſt mundus? Chri-
ſtus Ieſus, ſed in forma Dei. Quis eſt ſub Põ-
tio Pilato crucifixus? Idem ipſe Ieſus Chri-
ſtus, ſed in forma ſerui. Beatus quoquè Leo Leo epi. 10.
Apoſtolicæ ſedis antiſtes, in ſua epiſtola,
quam ſcripſit ad Flauianum Conſtantino-
politanum epiſcopum, ſic ait: Salua ergò ꝓ-
prietate vtriuſque naturæ, & in vnam coẽ-
unte perſonam, ſuſcepta eſt à maieſtate hu-
militas, à virtute infirmitas, ab æternitate
mortalitas. Et ad reſoluendum conditionis
noſtræ debitum, inuiolabilis natura eſt vni-
ta naturæ paſſibili, vt quod noſtris remedijs
congruebat, vnus atq; idem, mediator Dei
& hominum, homo Chriſtus Ieſus, & mori
poſſet ex vno, & mori non poſſet ex altero.
In integra ergò veri hominis perfectaq; na-
tura, verus natus eſt Deus, totus in ſuis, to-
tus in noſtris. Et paulopòſt: Qui manens in Idem.
forma Dei, fecit hominem: idem in forma
ſerui, factus eſt homo. Tenet enim ſinè de-
fectu proprietatem ſuam vtraque natura. Et
ſicut forma ſerui, Dei formam non ademit:
ità forma Dei, formam ſerui non minuit. Itẽ
paulopòſt: Agit enim vtraque forma, cum Idem.
alterius communione, quod proprium eſt,
verbo ſcilicet operãte quod verbi eſt, & car-
ne exequente quod carnis eſt. Vnum horũ
coruſcat miraculis, aliud ſuccumbit iniuri-
js. Et ſicut verbum ab æqualitate paternæ
gloriæ non receſſit, ità caro naturam noſtri
generis non reliquit. Sanctus quoq; Fulgẽ- Fulgentius.
tius in libro, quem de incarnatione Domi-
ni noſtri Ieſu Chriſti ſcripſit, inter alia ſic
intulit: Dico itaque vobis, iuxta ſanctorum
patrum traditiõem, Dominum noſtrum Ie-
ſum Chriſtũ in duabus naturis inconfuſis,
id eſt, diuinitatis & humanitatis, vnã pſonã
ſiue ſubſiſtentiã confiteri. Idem poſt alia: Si
quis ergò in dño noſtro Ieſu Chr̃o aut duas
natu-

naturas, aut vnam noluerit ſiue dubitauerit credere aut prædicare perſonam, vel ſi qs noluerit confiteri eundem Deum atq; hominem, id eſt, verbum incarnatum de Maria virgine, pro noſtra ſalute veraciter natum: tantùm à catholica fide deprꝗhéditur ac demonſtratur extraneus, vt ſacramento redemptionis humanæ reſiſtat ingratus. Et
Idem. paulopòſt: Verbum caro factum, vnus & plenus eſt Chriſtus, vnus ex vtraque & in vtraque, id eſt, in humana diuinaque natura, in quo ſic vtriuſq; naturæ prorsùs vnitio glorioſa perſiſtit, vt ſiue diuinitati Chriſti humanitatẽ quis demat, ſiue humanitati diuinitatem detrahat, Chriſtum ſacrilega infidelitate & blaſphema prædicatione diſ-
Idem. ſoluat. Item paulopòſt: Chriſtus pro nobis carne eſt paſſus, qui de Deo patre natus ſolus eſt impaſſibilis Deus. Ipſum itaq; Chriſtum filium Dei, pro nobis mortem carne guſtâſſe, ſalua immortalitate diuinitatis ei⁹,
Idem. veraciter credimus. Item poſt hoc: Quia nõ eſt alter Deus, alter homo, ſed idem vnus eſt Chriſtus, Deus & homo: profectò idem Deus Chriſtus, qui & mortem ſuam carne ſuſcepit: & idem homo Chriſtus eſt, qui mortem ſuam diuinitate deſtruxit. Idem quippe Chriſtus Dei filius, qui diuinitate mori non potuit, carne mortuus eſt, quá mortalem De⁹ immortalis accepit: & ideò Chriſtus Dei filius, carne mortuus reſurrexit, qa immortalitatem ſuæ diuinitatis, carne mortuus, non amiſit. Hinc eſt, ꝙ etiàm poſt reſurrectionem ſuam, ſicut in cicatricibus veris, & in vera comeſtione piſcis & mellis, ſoliditatem in ſe veræ carnis edocuit: ità clauſis foribus ingrediens, veram in ſe virtutem ſempiternæ diuinitatis oſtendit, vt agnoſceretur & naturalis fuiſſe Chriſti morientis infirmitas, & eidem reſurgenti naturalis ineſſe maieſtas. Hæc quidem, quæ tam diuinæ ſcripturæ, ꝗ etiàm ſanctorum patrum eloquia docuerũt, decretis noſtris breuiter inſerta protulimus, demonſtrantes geminam carnis & Deitatis naturam in vna Domini & ſaluatoris noſtri perſona: paſſum quoq; eundem in ea natura, quæ corporis eſt, non paſſum in ea natura, quæ Deitatis eſt. His ergò concordi ſententia in tribus ſecretarijs definitis, pro confirmatione ſuî, propriam ſubſcriptionem ſubiecimus.

Iſidorus in Chriſti nomine eccleſiæ Spalenſis epiſcopus, ſubſc. Biſinnus in Chriſti nomine eccl. *Eliberitanæ epiſc. ſubſc. Rufinus in Chriſti nomine eccleſię Aſindoneñ epiſc. ſubſc. Cambra in Chriſti nomine Eccleſiæ Italiceñ epiſc. ſubſc. Fidétius in Chriſti nomine Eccleſiæ Tuccitanæ epiſcopus, ſubſc. Theodulphus in Chriſti nomine Eccleſiæ Malacitanæ epiſc. ſubſc. Honorius in Chriſti noĩe eccleſię Corduben̄ epiſc. ſubſc. *Iliberitanę

¶Concilium Spalenſe ſecundum finit.

TOLETANVM CONCILIVM QVARTVM, CIRCA TEMPORA HONORII papæ primi. Eſt prouinciale.

¶CAPITVLA QVARTI concilij Toletani.

De rectæ fidei confeſſione, ꝗ in ſancta Dei Eccleſia prædicatur. 1

Nulla penè res magìs diſciplinæ mores ab eccleſia Chriſti depulit, ꝗ inordinata diuerſitas officij. 2

De formula, ſecundùm quam debeat ſancta ſynodus in Dei nomine fieri. 3

De ſolẽnitate paſchali, qualiter ſolet in Hiſpanijs varietas exiſtere prædicationis. 4

De baptiſmi ſacramento. 5

Comperimus, quòd per nonnullas eccleſias in die ſextæ feriæ paſſionis Domini, clauſis baſilicarum foribus, non celebretur officium. 6

Quidam in die eiuſdem Dominicæ paſſiõis, ad horam nonam ieiunium ſoluunt. 7

Lucerna & cereus in peruigilijs apud quaſdam eccleſias non benedicuntur, &, cur à nobis benedicantur, inquirunt. 8

Matt.6.b Nonnulli ſacerdotum per Hiſpanias reperiuntur, qui Dominicam oratiõem, quam Saluator noſter docuit & ꝓcepit, nó quotidiè, ſed tãtùm die Dominico dicunt. 9

Quòd ſacerdotes Hiſpanię, diebus quadrageſimæ alleluia decantent. 10

Quòd in quibuſdam Hiſpaniarum eccleſijs, laudes poſt Apoſtolum decantẽtur. 11

De hymnis etiàm canendis. 12

De hymno quoq; trium puerorum, in quo vniuerſa cæli terræq; creatura Deum collaudat. 13

Quòd in fine pſalmorum, non (ſicut à quibuſdam) Gloria patri, ſed, Gloria & honor patri, dicatur. 14

Sunt quidam, qui in fine Reſponſoriorum gloriam non dicunt. 15

De Apocalypſi libro, vt teneatur, & quãdò legatur. 16

Quòd quidam ſacerdotes non ritè, poſt dictam orationem Dominicam, ſtatìm cõmunicant, & poſteà benedictiõem in populo dant. 17

Quòd pernicioſa conſuetudo nequaquàm eſt retinenda. 18

Quòd in veteri lege ab anno vigeſimoqnto Leuitæ ordinari mandantur. 19

Quòd ſacerdotes DEI irreprætenſibiles eſſe debent. 20

Quòd apud Deum conſcientiam puram, & apud homines famam optimam nos habere oporteat. 21
Quemadmodùm antiſtes, ità presbyteri & Leuitæ, ſicut nomine, ità & meritis vitam teneant & teſtimonium vitæ. 22
Gen. 8.c Quòd prona ſit hominis ætas ab adoleſcẽtia in malum. 23
Quòd maximè in ſacerdotibus Dei vitãda eſt errorum ignorantia. 24
De presbyteris parochianis, dum ordinantur, quòd libellum officialem à ſacerdote ſuo accipere debent. 25
Quandò presbyteri aut diaconi per parochias conſtituuntur, oportet eos profeſſionem epiſcopo ſuo facere. 26
Si epiſcopus, presbyter, diaconus, aut ſubdiaconus à gradu ſuo deiecti fuerint, & in ſecunda ſynodo innocentes inueniantur, qualiter recipi debeant. 27
Si epiſcopus, presbyter, ſeu diaconus, vel ex ordine clericorum, magos, aruſpices, ariolos, augures, vel ſortilegos conſulere fuerint depræhenſi, quid de eis agendum ſit. 28
Confinitimi hoſtium ſacerdotes, præter eos qui à regia poteſtate licentiam acceperint, in ſynodo mundandi ſunt. 19
Quòd ſæpè principes contra quoſlibet maieſtatis obnoxios, ſacerdotibus ſua negotia committunt. 30
Vt epiſcopi in protegendis populis ac defendendis, impoſitam à Deo ſibi curam non ambigant. 31
1. Tim. 6.b Quòd auaritia radix cunctorum malorum, aliquorũ ſacerdotũ mentes obtineat. 32
Quicunq; epiſcopus alterius epiſcopi diœceſim per triginta annos ſinè aliqua interpellatiõe poſſederit, vt teneat eam. 33
Vt ſicut diœceſim alienã tricenalis poſſeſſio tollit, ità territorij cõuentũ nõ amittit. 34
Quòd epiſcopus per cunctas diœceſes parochiaſq; ſuas ire oporteat per ſingulos annos. 35
Quicunq; epiſcopi ſuffragio cuiuſlibet aliquid de eccleſiaſticis vtilitatibus prouiderint, quid agendum ſit. 36
Præbendum à ſacerdotibus vitæ ſolatiũ indigentibus, & maximè his, quibus reſtituẽnda viciſſitudo eſt. 37
Nonnulli diacones in tantã erumpunt ſupbiam, vt presbyteris ſe præferant 38
Si non licet epiſcopis, nec presbyteris, oraria duo indui: quãto magis nec diaconis, qui miniſtri eorum ſunt? 39
Vt omnes clerici vel lectores, ſicut Leuitæ & ſacerdotes, detonſo ſuperiùs capite, inferiùs ſolam circuli coronam relinquant. 40
Vt extraneæ fœminæ cum clericis non habitent. 41
De clericis, qui non habentes legitimum coniugium, extranearum mulierum vel ancillarum ſuarum interdicta ſibi conſortia appetunt. 42
De clericis, qui ſinè conſultu epiſcopi ſui, vxores duxerint. 43
De clericis, qui in quacunq; ſeditione arma volentes ſumpſerint. 44
Si quis clericus in demoliendis ſepulcris fuerit deprænhenſus. 45
De pcepto Dñi noſtri Siſenandi regis. 46
De eligendis œconomis. 47
De profeſſione monachi, vt quicquid fuerit alligatum, teneat. 48
De clericis, qui monachorum propoſitum appetunt. 49
Quale ius epiſcopi in monaſterijs habere debeant. 50
De monachis, qui egredientes de monaſterio, non ſolùm ad ſeculum reuertuntur, ſed etiàm vxores accipiunt. 51
De religioſis propriæ regionis, qui nec inter clericos, nec inter monachos habentur. 52
De eis, qui in diſcrimine conſtituti, pœnitentiam accipiunt. 53
De ſecularibus, qui accipientes pœnitentiã, ſe totonderant: & rurſus præuaricantes, laici effecti ſunt. 54
Quòd duo ſunt genera viduarum, ſeculares & ſanctimoniales. 55
De Iudæis, nè vi ad credendum cogant. 56
De cupiditate epiſcopi, presbyteri, vel diaconi ſiue clericorum, qui contra fidem Chriſtianam, Iudæis ſuffragium præſtant. 57
De præuaricatione eorum, qui dudũ ex Iudæis ad Chriſtianã fidẽ pmoti ſunt. 58
De Iudæorum filijs vel filiabus, nè parẽtum vltrà inuoluantur erroribus. 59
De Iudæis baptizatis, ſi poſteà præuaricati fuerint in Chriſto. 60
De malorum conſortijs, quòd etiàm bonos corrumpunt. 61
De Iudæis, qui Chriſtianas mulieres in coniugio habent. 62
Nõ poteſt erga homines eſſe fidelis, qui extiterit impius in Deum. 63
Præcipiente domino atque excellentiſſimo Siſenando rege, vt Iudæi, aut qui ex Iudæis ſunt, officia publica nullatenùs appetant. 64
Vt Chriſtianos ſeruos non liceat Iudæis habere. 65
De his, qui de rebus ſuis, pauperibus Chriſti nullatenùs diſtribuunt. 66
De epiſcopis, qui mancipium iuris eccleſię, non retento Eccleſiaſtico patrocinio, manumitti deſiderant. 67
Vt ſacerdotes, qui aut res ſuas Eccleſiæ relinquunt, aut nihil habentes, aliqua prædia eccleſijs ſuis conquiriſt, ſi voluerint, poſſint de eccleſiæ famulis aliquos libertos facere. 68
De libertis eccleſiæ, quia nũquàm moritur eo-

eorum patrona, vt à patrocinio eiuſdem nunquàm diſcedaut. 69
De libertis eccleſiæ, qui à patrocinio eiuſdẽ diſcedunt. 70
De libertis, qui à quibuſcunque manumiſſi ſunt, atque Eccleſiæ patrocinio commendati exiſtunt. 71
Vt qui libertatem à Dominis ſuis ità percipiunt, vt nullum in eis obſequium patronus detentet, ſuſcipiantur ad clerum. 72
De famulis Eccleſiæ conſtituere presbyteros vel diaconos per parochias, licet. 73
De Eccleſiaſtici ordinis inſtitutis vel decretis, quæ ad quorundam pertinent diſciplinam. 74

ANno tertio, regnante domino noſtro glorioſiſſimo principe * Siſenando, die Nonarum Decembris, æra 681. dum ſtudio amoris Chriſti, ac diligẽtia religioſiſſimi Siſenandi regis, Hiſpaniæ atq; Galliciæ ſacerdotes apud Toletanam vrbem in nomine Domini conueniſſemus, vt eius imperijs atq; iuſſis communis à nobis agitaretur de quibuſdam Eccleſiæ diſciplinis tractatus, primùm gratias Saluatori noſtro Deo omnipotenti egimus, poſt hæc antefato miniſtro eius excellentiſſimo & glorioſo regi, cuius tanta erga Deum deuotio extat, vt non ſolùm in rebus humanis, ſed etiàm in cauſis diuinis ſolicitus maneat. Hic quippe, dum in baſilica beatiſſimę & ſanctę martyris Leocadiæ omnium noſtrûm pariter iam cœtus adeſſet, pro merito fidei ſuæ cum magnificentiſſimis & nobiliſſimis viris ingreſſus, primùm coram ſacerdotibus Dei humi proſtratus, cum lachrymis & gemitibus pro ſe interueniendum Domino poſtulauit. Deindè religioſa proſecutione ſynodum exhortatus eſt, vt paternorum decretorũ memores, ad * confirmanda in nobis iura Eccleſiaſtica ſtudium præberemus, & illa corrigere, quæ, dum per negligentiam in vſum venerunt, contra Eccleſiaſticos mores licentiam ſibi de vſurpatione fecerunt. Talibus ergò eius monitis congaudentes, neceſſarium extitit, iuxta eius noſtrumq; votum tractare, quæ competunt, ſiue in ſacramentis diuinis, quæ diuerſo atque illicito modo in Hiſpaniarum Eccleſijs celebrantur, ſeu quæ in moribus prauè vſurpata noſcuntur. Et quoniam generale concilium agimus, oportet primum noſtræ vocis ſermonem de Deo eſſe, vt poſt profeſſionem fidei, ſequentia operis noſtri vota quaſi ſuper fundamẽtum firmiſſimum diſponantur.

*Siſſebuta

*cõſeruãda

¶ Capitulum primum.

SEcundùm diuinas ſcripturas & doctrinã, quã à ſanctis patribus accepimus, patrem, & filium, & ſpiritumſanctum, vnius deitatis atq; ſubſtantiæ confitemur, in perſonarum diuerſitate Trinitatem credentes, in diuinitate vnitatem prædicantes: nec perſonas confundimus, nec ſubſtantiam ſeparamus. Patrem à nullo factum vel genitum dicimus, filium à patre non factum, ſed genitum, aſſerimus. Spiritum verò ſanctum, nec creatum, nec genitum, ſed procedentem ex patre & filio, profitemur. Ipſum autem Dominum IESVM CHRISTVM, DEI filium & creatorem omnium, ex ſubſtantia patris ante ſecula genitum, deſcendiſſe vltimo tempore pro redemptione mundi à patre, qui nunquàm deſijt eſſe cum patre. Incarnatus eſt enim ex ſpiritu ſancto, & glorioſa ſancta DEI genitrice virgine Maria, & natus ex ipſa, ſolus idem Dominus IESVS CHRISTVS, vnus de ſancta Trinitate, anima & carne perfectus, ſinè peccato ſuſcipiens hominem, manens quod erat, aſſumens quod non erat, æqualis patri ſecundùm diuinitatem, minor patre ſecundùm humanitatem, habens in vna perſona duarum naturarum proprietatem. Naturæ enim in illo duæ, DEVS & homo. Non autem duo filij, & dij duo, ſed idem vna perſona in vtraque natura, perferens paſſionem & mortem pro noſtra ſalute, non in virtute diuinitatis, ſed in infirmitate humanitatis. Deſcendit ad inferos, vt ſanctos, qui ibi tenebantur, erueret: & deuicto mortis imperio, reſurrexit. Aſſumptus in cælos, venturus eſt in futurum ad iudicium viuorum & mortuorum. Cuius morte & ſanguine mundati, remiſſionem peccatorum conſequuti ſumus, reſuſcitandi ab eo in die nouiſſima, in ea, qua nunc viuimus, carne, & in ea, qua reſurrexit idem Dominus, forma, percepturi ab ipſo, alij pro iuſtitiæ meritis vitam æternam, alij pro peccatis ſupplicij æterni ſententiam. Hæc eſt Eccleſiæ catholicæ fides. Hanc confeſſionem conſeruamus atque tenemus. Quam quiſquis firmiſſimè cuſtodiérit, perpetuam ſalutem habebit.

2 Poſt rectæ fidei confeſſionem, quæ in ſancta DEI Eccleſia prædicatur, placuit vt omnes ſacerdotes, qui Catholicæ fidei vnitate complectimur, nihil vltrà diuerſum aut diſſonum in Eccleſiaſticis ſacramentis agamus, nè quælibet noſtra diuerſitas apud ignotos ſeu carnales ſchiſmatis errorem videatur oſtendere, & multis extet in ſcandalum varietas eccleſiarum. Vnus ergò ordo orandi atque pſallendi, à nobis per omnem Hiſpaniam atque Galliciam conſeruetur: vnus modus in Miſſarum ſolennitatibus, vnus in veſpertinis officijs: nec diuerſa ſit vltrà in nobis Eccleſiaſtica conſuetudo, quia vna fide continemur & regno. Hoc enim & antiqui canones decreuerunt, vt vnaquæque prouincia & pſallendi, & mini-

miniſtrandi parem conſuetudinem teneat.

3 Nulla penè res, diſciplinę mores ab Eccleſia Chriſti magìs depulit, quàm ſacerdotum negligentia, qui cõtemptis canonibus, ad corrigendos eccleſiaſticos mores ſynodum facere negligunt. Ob hoc à nobis vniuerſaliter definitum eſt, vt quia iuxta patrũ antiqua decreta bìs in anno difficultas temporis fieri concilium non ſinit, ſaltem vel ſemèl à nobis celebretur, ità tamẽ, vt ſi fidei cauſa eſt, aut quęlibet alia Eccleſię communis, generalis totius Hiſpaniæ & Galliciæ ſynodus cõuocẽt. Si verò nec de fide, nec de communi Eccleſiæ vtilitate tractabitur, ſpeciale erit concilium vniuſcuiuſque prouinciæ, vbì metropolitanus elegerit peragendum. Omnes autem, qui cauſas aduerſùs epiſcopos ac iudices ac potentes, aut contra quoſlibet alios habere noſcuntur, ad idem concilium concurrant: & quæcunque examine ſynodali à quibuſlibet prauè vſurpata inueniuntur, regij executoris inſtantia iuſtiſſimè his, quibus iura ſunt, reformentur, ità vt pro compellendis iudicibus vel ſecularibus viris ad ſynodum, metropolitani ſtudio quidam executor à principe poſtuletur. Quintadecima autem Kalendarum Iuniarũ congreganda eſt in vnaquaq; prouincia ſynodus, propter vernale tempus, quandò herbis terra veſtitur, & pabula germinum inueniuntur. Hora itaq; diei prima manè ante ſolis ortum, eijciantur omnes ab Eccleſia: obſeratisq; foribus cunctis ad vnam ianuam, per quam ſacerdotes ingredi oportet, oſtiarij ſtent. Et conuenientes omnes epiſcopi, pariter introeãt, & ſecundùm ordinationis ſuæ tempora reſideant. Poſt ingreſſum omnium Epiſcoporum atq; conſeſſum, vocentur deindè presbyteri, quos cauſa ꝓbauerit introire. Nullus ſe inter eos ingerat diaconorum. Poſt hos ingrediãtur diacones probabiles, quos ordo popoſcerit intereſſe. Et corona facta de ſedibus Epiſcoporum, presbyteri à tergo eorum reſideant, diaconi in conſpectu epiſcoporum ſtent. Deindè ingrediantur laici, qui electioni concilij intereſſe meruerint. Ingrediantur quoq; & notarij, quos ad recitandum vel excipiendum ordo requirit. Et obſerentur ianuæ. Sedentibusque in diuturno ſilentio ſacerdotibus, & cor tantùm habentibus ad Deum, dicat archidiaconus: Orate. Statimq; omnes in terrã proſternentur, & orantibus diutiùs tacitè cum fletibus atque gẽmitibus, vnus ex epiſcopis ſenioribus ſurgẽs, orationẽ palàm ad Dominum fundat, cunctis adhuc in terra iacentibus. Finita autem oratione, & reſponſo ab omnibus, Amen, rurſus archidiaconus dicat: Erigite vos. Et confeſtim omnes ſurgant, & cum omni timore Dei & diſciplina, tam Epiſcopi, quàm presbyteri ſedeant. Sicque omnibus in ſuis locis in ſilentio conſidentibus, diaconus alba indutus, codicem canonum in medio proferens, capitula de concilijs agendis pronunciet. Finitiſq; titulis, metropolitanus Epiſcopus cõcilium alloquatur, dicens: Eccè, ſanctiſſimi ſacerdotes, recitatæ ſunt ex canonibus priſcorum patrum ſententiæ de concilio celebrando. Si qua ergò quempiam veſtrùm actio commouet, coram ſuis fratribus proponat. Tunc ſi aliquis quamcunq; querelã, quæ contra canonem agit, in audientiam ſacerdotalem protulerit, non priùs ad aliud trãſeatur capitulum, niſì primùm, quæ propoſita eſt actio, terminetur. Nam & ſi presbyter aliquis, aut diaconus, vel clericus, ſiue laicus, de his qui foris ſteterint, conciliũ pro qualibet re crediderit appellãdum, Eccleſiæ metropolitanæ archidiacono cauſam ſuam intimet, & ille concilio denunciet. Et tunc illi & introeundi, & proponendi licentia concedatur. Nullus autem epiſcoporum à cœtu communi ſecedat, antequàm hora generalis receſſionis adueniat. Concilium quoquè nullus ſoluere audeat, niſì fuerint cuncta determinata, ità, vt quæcunq; deliberatione communi finiuntur, Epiſcoporum ſingulorum manibus ſubſcribantur. Tunc enim Deus ſuorum ſacerdotum concilio intereſſe credendus eſt, ſi tumultu omĩ abiecto, ſolicitè atq; tranquillè eccleſiaſtica negocia terminentur.

Formula habendæ ſynodi.

4 Solet in Hiſpanijs de ſolennitate Paſchali varietas exiſtere prædicationis. Diuerſa enim obſeruantia laterculorum Paſchalis feſtiuitatis, interdùm errorem parturit. Proindè plàcuit, vt ante tres menſes Epiphaniorum metropolitani ſacerdotes literis ſe inuicèm inquirant, vt communi ſcientia edocti, diem reſurrectionis Chriſti comprouincialibus ſuis inſinuent, & vno tempore celebrandum annuncient.

5 De baptiſmi autem ſacramento, propter quod in Hiſpanijs quidam ſacerdotes trinam, quidam ſimplam merſionem faciunt, à nonnullis ſchiſma eſſe conſpicitur, & vnitas fidei ſcindi videtur. Nam dum partes diuerſæ in baptizandis * aliqua contrario modo agunt, alij alios non baptizatos eſſe contendunt. Proindè, quid à nobis in ſacramenti diuerſitate faciendum ſit, Apoſtolicæ ſedis informemur præceptis, non noſtram, ſed paternam inſtitutionem ſequentes. Beatæ ergò memoriæ Gregorius, Romanæ Eccleſiæ pontifex, qui non ſolùm partes Italiæ illuſtrauit, ſed & longè exiſtentes Eccleſias ſua doctrina perdocuit, efflagitante ſanctiſſimo Leandro Epiſcopo de hac Hiſpanię diuerſitate, quid potiùs eſſet ſequendum, inter cætera reſcribẽs ei, ſic ait: De trina verò merſione baptiſmatis, nihil reſponderi veriùs poteſt, quàm ipſi ſenſiſtis, quia in vna fide nihil officit ſanctę Eccleſiæ conſuetudo diuerſa. Nos autem quòd tertiò mergi-

* quaſi

Lib. 1. Regiſtri, epiſt. 41

De cō. diſt. 4. De trina merſione. mergimus, triduanæ ſepulturæ ſacramenta ſignamus, vt dum tertiò infans ab aquis educitur, reſurrectio triduani temporis exprimatur. Quod ſi quis fortè, etiàm pro ſummæ Trinitatis veneratione, exiſtimet fieri, neq; ad hoc aliquid obſiſtit, baptizandum ſemèl in * aquas mergere: quia dum in tribus ſubſiſtentijs vna ſubſtantia eſt, reprætenſibile eſſe nullatenùs poteſt, infantem in baptiſmate in aquá vel tèr, vel ſemèl mergere, quandò & in tribus merſionibus perſonarum Trinitas, & in vna poteſt diuinitatis ſingularitas deſignari. Sed ſi nunc vſque ab hæreticis infans in baptiſmate tertiò mergebatur, faciendum apud vos eſſe, non cenſeo, nè, dum merſiones numerant, diuinitatem diuidant: dumque, quod faciebant, faciunt, morem veſtrum ſe viciſſe glorientur. Quapropter, quia de vtroque ſacramento, quod ſit in ſancto baptiſmo, à tanto viro reddita eſt ratio, quòd vtrunque rectum, vtrunq; irrepræhenſibile in ſancta Dei Eccleſia habeatur: propter vitandum autem ſchiſmatis ſcandalum, vel hæretici dogmatis vſum, ſimplam teneamus baptiſmi merſionem, nè videantur apud nos, qui tertiò mergunt, hæreticorum approbare aſſertionem, dum ſequuntur & morem. Et nè fortè cuiquam ſit dubiū huius ſimpli myſterium ſacramenti, videat in eo mortem & reſurrectionem Chriſti ſignificari. Nam in aquis merſio, quaſi ad infernum deſcenſio eſt: & rurſùs ab aquis emerſio, reſurrectio eſt. Itē videat in eo vnitatem diuinitatis, & Trinitatem perſonarum oſtendi. Vnitatem, dum ſemèl mergimus: Trinitatem, dum in nomine patris, & filij, & ſpiritusſancti baptizamus. Panditur huius ſingularis baptiſmi myſterium etiàm ſcripturarum ſanctorum exemplis, Paulo Apoſtolo atteſtante: Nolo vos ignorare, fratres, quoniam patres noſtri omnes ſub nube fuerūt, & omēs mare tranſiērunt, & omnes in Moſe baptizati ſunt, in nube & in mari. Mare quippe rubrum, ſignificat baptiſmum, Chriſti ſanguine conſecratum, per quod populus Dei ſemèl tranſijt, vbi tamen tota erat Trinitas, præcedens populum in columna ignis & nubis. In igne quippe ſignificatur pater, in columna filius, in nube ſpiritus ſanctus. Iordanis quoquè fluenta cum arca populus Dei ſemèl tranſijt, per quod ſignificatur ſimpla merſio baptiſmatis, cuius ſacramento Eccleſia abluitur, & de ſeculi huius laboribus per baptiſmum quaſi per Iordanem ad terram cæleſtis repromiſſionis ingreditur.

*aquis

De cō.di.4. Propter vitandū. Et in de. Iuo. li.1.

1.Cori.10.a

Exo.13.d & 14.

Ioſue 3.d

Ibidèm 4. a

6 Comperimus, quòd per nonnullas eccleſias in die ſextæ feriæ paſſionis Domini, clauſis baſilicarum foribus, nec celebretur officium, nec paſſio Domini populis prædicetur, dum idem Saluator noſter Apoſtolis ſuis præcepit, dicens: Paſſionem, & mortem, & reſurrectionem meam omnibus prædicate. Ideoq; oportet, eodem die myſteriū crucis, quod ipſe Dominus cunctis annunciandum voluit, prædicari, atq; indulgentiā criminum clara voce omnem populum poſtulare, vt pœnitentiæ compunctione mundati, venerabilem diem Dominicę reſurrectionis, remiſſis iniquitatibus, ſuſcipere mereamur, corporiſq; eius & ſanguinis ſacramentum, mundi à peccato, ſumamus.

Marc.16.d ſententialiter, non literaliter.

7 Quidam in die eiuſdem paſſionis Dominicæ, ab hora nona ieiuniū ſoluunt, conuiuijs * adhibentur: & dum ſol ipſe eadem die tenebris palliatus, lumen ſubduxerit, ipſaque elementa turbata, mœſtitiam totius mundi oſtenderint, illi ieiunium tanti diei polluunt, epuliſque inſeruiunt. Et quia totum eundem diem vniuerſalis Eccleſia propter paſſionem Domini in mœrore & abſtinentia peragit, quicunque in eo ieiunium, præter paruulos, ſenes & languidos, ante peractas indulgentiæ preces ſoluerit, à Paſchali gaudio depellatur: nec in eo ſacramentum corporis & ſanguinis Domini percipiat, qui diem paſſionis eius per abſtinentiam non honorat.

*abutuntur

8 Lucerna & cereus in peruigilijs apud quaſdam eccleſias non benedicuntur, & cur à nobis benedicantur, inquirunt. Propter glorioſum enim noctis ipſius ſacramētum, hæc ſolenniter benedicimus, vt ſacræ reſurrectionis Chriſti myſterium, quod tempore huius noctis votiuè aduenit, benedictione ſanctificati luminis ſuſcipiamus. Et quia hęc obſeruatio per multarum loca terrarum, regioneſq; Hiſpaniæ, in eccleſijs commendatur, dignum eſt propter vnitatem pacis, vt in *Gallecianis eccleſijs conſeruetur. Nulli autem impune erit, qui hæc contempſerit, ſed patrum regulis ſubiacebit.

*Gallicianis

9 Nonnulli ſacerdotum in Hiſpanijs reperiuntur, qui Dominicam orationem, quam Saluator noſter docuit & præcepit, non quotidiè, ſed tantùm die Dominica dicant. Et quia ſinè intermiſſione vt oremus, Apoſtolus docuit, qualiter autem oremus, CHRISTVS præcepit, dicens: Cùm autem oratis, dicite: Pater noſter qui es in cælis. Quomodò ergò quotidiè non dicitur, quod ſinè intermiſſione dici iubetur? Nam intantùm quotidiè hæc oratio dicenda eſt, quantùm & ipſo titulo vtitur, dum vocatur oratio quotidiana. Sic eam ſancti patres nuncupauerunt, quod etiàm apud doctores, quorum illuſtris doctrina eſt, inuenitur. Sanctus quippe Cyprianus dicit: Itaque in oratione Dominica panem noſtrum, id eſt, Chriſtum, dari nobis quotidiè petimus, vt qui in Chriſto manemus & viuimus, à ſanctificatione & corpore eius non recedamus. Sanctus Hilarius dicit, Panem noſtrnm quotidianū da nobis hodiè: Quid enim tā vult Deus, quàm vt quotidiè Chriſtus habitet in nobis, qui eſt panis vitæ,

1.Theſſ.5.d

Matth.6.b

In ſermone de oratione Dominica.

tæ,& panis è cælo? Et quia quotidiana oratio eſt, quotidiè quoquè vt detur, oratur. Sanctus Auguſtinus dicit: De quotidianis autẽ,breuibus, leuibusq; peccatis, ſinè quibus vita hæc non ducitur, quotidiana oratio fidelium ſatisfacit. Eorum eſt enim dicere, Pater noſter qui es in cælis, qui iam patri tali regenerati ſunt ex aqua & ſpiritu ſancto. Delet ergò hæc quotidiana oratio, minima & quotidiana peccata: delet & illa, à quibus vita fidelium, etiàm ſceleratè geſta, pœnitendo in melius mutata diſcedit. Ergò ſicut Chriſtus præcepit, ſicut Apoſtolus monuit, & quemadmodum doctores eccleſiaſtici inſtituerunt, quia quotidiè vel cogitatione, vel verbo delinquimus, quotidiè hanc orationem effundere in conſpectu Dei debemus. Quiſquis ergò ſacerdotum vel ſubiacentium clericorum, hanc orationem Dominicam quotidiè aut in publico, ant in priuato officio prætererit, propter ſuperbiam iudicatus, ordinis ſui honore* priuetur.

In Enchiridio ad Laurentium

*mulctetur

10 Item cognouimus quoſdam Hiſpaniæ ſacerdotes, qui in quadrageſimę diebus Alleluia decantant, præterquàm in vltima hebdomada Paſchę, quod deincèps fieri interdicimus, ſtatuentes, vt in omnbus prædictis quadrageſimæ diebus (quia tempus nõ eſt gaudij, ſed mœroris) Alleluia non decantetur. Tunc enim opùs eſt fletibus ac ieiunijs inſiſtere, corpus cilicio & cinere induere, animum mœroribus deijcere, gaudium in triſtitiam vertere, quouſq; veniat tempus reſurrectionis Chriſti, quãdò oporteat iam Alleluia in lætitia canere, & mœrorem in gaudium commutare. Hoc enim Eccleſiæ vniuerſalis conſenſio in cunctis terrarum partibus roborauit, quod & à nobis in omnibus vt cõſeruetur per Hiſpanias Gallicias q; prouincias oportebit. In temporibus verò reliquis, id eſt, Kaleñ Ianuarij, quæ propter errorem gentilitatis aguntur, omninò Alleluia non decantabitur. In quibus etiàm pręter piſcem & olus, ſicut & in illis quadraginta diebus, cæteris carnibus abſtinetur, & à quibuſdam etiàm nec vinũ bibitur. Si quis ergò epiſcop9, aut presbyter, aut diaconus, aut quilibet ex ordine clericorum fuerit repertus, qui arbitrium ſuum huic conſtitutioni æſtimet præferendum, ordinis ſui officio carere cogatur, & communione eiuſdẽ Paſchæ priuetur.

11 In quibuſdam quoquè Hiſpaniarum eccleſijs laudes poſt Apoſtolum decantantur, priuſquàm euãgelium prædicetur, dum canones præcipiant, poſt Apoſtolum non laudes, ſed Euangelium annunciari. Præſumptio eſt enim, vt anteponantur ea, quæ ſequi debeant. Nam laudes Euangelium ſequuntur propter gloriam Chriſti, quæ per idem Euangelium prædicatur. Circa omnes igitur ſacerdotes hic ordo deincèps retineatur, excommunicationis pœnam ſuſcepturis, qui hunc ordinem perturbauerint.

12 De hymnis etiàm canendis, & Saluatoris & Apoſtolorum habemus exemplum. Nam & ipſe Dominus hymnum dixiſſe perhibetur, Matthęo Euangeliſta atteſtante: Et hymno dicto, exiêrunt in montem Oliueti. Et Paulus Apoſtolus ad Epheſios ſcripſit, dicens: Implemini ſpiritu ſancto, loquentes vobiſmetipſis in pſalmis & hymnis & canticis ſpiritualibus. Et quia nonnulli hymni humano ſtudio in laudem Dei, atq; Apoſtolorum & martyrum triumphos compoſiti eſſe noſcuntur, ſicut hi, quos beatiſſimi doctores Hilarius atq; Ambroſius ediderunt, quos tamen quidam ſpecialiter reprobant, pro eo quòd de ſcripturis ſanctorum canonum, vel Apoſtolica traditione non exiſtũt. Reſpuant ergò & illum hymnum, ab hominibus compoſitũ, quem quotidiè publico priuatoq; officio, in fine omnium Pſalmorum dicimus, Gloria & honor patri, & filio, & ſpiritui ſancto in ſecula ſeculorum. Amẽ. Nam & ille hymnus, quem nato in carne Chriſto, angeli cecinerunt, Gloria in excelſis DEO, & in terrra pax hominibus bonæ voluntatis, reliqua quę ibi ſequuntur, eccleſiaſtici doctores compoſuerunt. Ergò nec ipſi in eccleſijs canendi ſunt, quia in ſanctarum ſcripturarum libris non inueniuntur? Componuntur Miſſæ, ſiue preces, vel orationes, ſiue cõmendationes, ſeu manûs impoſitiones, ex quibus ſi nulla decãtentur in Eccleſia, vacant officia omnia eccleſiaſtica. Admonet hæc fieri, atq; hortatur Timotheum Apoſtolus, dicens: Obſecro ergò primò omnium fieri obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro regibus, & pro omnibus qui in ſublimitate ſunt. Sicut ergò orationes, ità & hymnos in laudem Dei compoſitos, nullus noſtrũm vlteriùs improbet, ſed pari modo in Gallicia Hiſpaniaq; celebrent, excommunicatione plectẽdi, qui hymnos reijcere fuerint auſi.

De cõ. diſt. 1. De hymnis.

Matt. 26. c

Ephe. 5. d

Luc. 2. b

1. Tim. 2. a

13 Hymnum quoquè trium puerorum, in quo vniuerſa cæli terræq; creatura Deum collaudat, & quem Eccleſia catholica, per totum orbem diffuſa, celebrat, quidam ſacerdotes in Miſſa Dominicorum dierum & in ſolennitatibus martyrum canere negligunt. Proindè ſanctum concilium inſtituit, vt per omnes Hiſpaniæ eccleſias vel Galliciæ, in omnium Miſſarum ſolennitate idem in publico decantetur, communionẽ amiſſuri, qui & antiquam huius hymni conſuetudinem, noſtramque definitionem exceſſerint.

14 In fine Pſalmorum, non ſicut à quibuſdam hucuſquè, Gloria patri, ſed, Gloria & honor patri, dicatur, Dauid propheta dicente: Afferte Domino gloriam & honorem. Et Ioannes Euangeliſta in Apocalypſi audiuit vocem cæleſtis exercitûs, dicentem: Honor

Pſal. 28.

Apoc. 5. d

Honor & gloria Deo noſtro ſedenti in thro no. Ac per hoc hæc duo ſic oportet in terris dici, ſicut in cælis reſonant. Vniuerſis ergò eccleſiaſticis hanc obſeruantiam damus: quam quiſquis præterierit, communionis iacturam habebit.

15 Sunt quidam, qui in fine reſpóſoriorum, Gloria, non dicunt: propter quod interdùm inconuenienter reſonat. Sed hæc eſt diſcretio, vt in lætis ſequatur Gloriâ, in triſtioribus repetatur principium.

16 Apocalypſim librum, multorum Conciliorum authoritas & ſynodica ſanctorum præſulum Romanorum decreta, Ioannis euangeliſtæ eſſe præſcribunt, & inter diuinos libros recipiendum conſtituerunt. Et quia plurimi ſunt, qui eius authoritatem non recipiunt, eumque in Eccleſia Dei prædicare contemnunt, ſi quis eum deincèps aut non receperit, aut à Paſcha vſque ad Pentecoſten Miſſarum tempore in eccleſia non prædicauerit, excommunicationis ſententiam habebit.

17 Nónulli ſacerdotes poſt dictam orationem Dominicam ſtatìm communicant, & poſteà benedictionem in populo dant: quod deincèps interdicimus: ſed poſt orationem Dominicam & coniunctionem panis & calicis, benedictio in populum ſequatur, & tunc demùm corporis & ſanguinis Domini ſacramentum ſumatur, eo videlicet ordine, vt ſacerdos & Leuita ante altare communicent, in choro clerus, extra chorum populus.

18 Pernicioſa conſuetudo nequaquàm eſt *recipienda, quæ Maiorũ ſtatuta prӕteriens omnem Eccleſiæ ordinem perturbauit, dum alij per ambitum ſacerdotia appetunt, alij oblatis muneribus pontificatum aſſumunt. Nonnulli etiàm ſceleribus implicati, vel ſeculari militiæ dediti, indigni ad honorem ſummi ac ſacri ordinis peruenerunt. De quorũ ſcilicet cauſa atq; remotione oportuerat quædam ſtatuere. Sed nè perturbatio q̃ plurima Eccleſię orirettur, prӕteritis omiſſis, deincèps, qui non promoueantur ad ſacerdotium, ex regulis canonum neceſſariò credimus inſerendum. Id eſt, qui in aliquo crimine detecti ſunt, qui infamiæ nota adſperſi ſunt, qui ſcelera aliqua per publicam pœnitentiam ſe admiſiſſe confeſſi ſunt, qui in hӕreſim lapſi ſunt, vel qui in hӕreſi baptizati, aut rebaptizati eſſe noſcuntur, qui ſemetipſos abſciderũt, aut naturaliter defectu membrorum vel defectione, aliquid minùs habere noſcuntur, qui ſecundæ vxoris coniunctionem ſortiti ſunt, aut numeroſa coniugia frequentauerunt, qui viduã vel à marito relictam duxerunt, aut corruptarũ mariti fuerunt, qui concubinas aut fornicarias habuerunt, qui ſeruili conditioni obnoxij ſunt, qui ignoti ſunt, qui neophyti vel laici ſunt, qui ſeculari militiæ dediti ſunt, qui curiæ nexibus obligati ſunt, qui inſcij literarũ ſunt, qui nondùm ad triginta annos peruenerunt. Qui per gradus eccleſiaſticos non *acceſſerunt, qui ambitu honoré quærunt, qui muneribus honoré obtinere moliũtur, q à deceſſoribus in ſacerdotiũ eligũtur. Sed nec ille deincèps ſacerdos erit, qué nec clerus, nec populus propriæ ciuitatis elegit, vel authoritas metropolitani, vel cóprouincialium ſacerdotũ aſſenſus nó exquiſiuit. Quicunq; ergò deincèps ad ordinem ſacerdotij poſtulatur, & in his, q̃ prӕdicta ſunt, exquiſitus, in nullo horũ deprӕhenſus fuerit, & examinat*, probabilis vita atq; doctrina extiterit, túc ſecundùm ſynodalia vel decretalia conſtituta, cũ omniũ clericorũ vel ciuiũ voluntate, ab vniuerſis cóprouincialibus epis, aut certè à tribus, in ſacerdoté die Dominica cóſecrabitur, cóniuentibus cӕteris, q abſentes ſunt, literis ſuis, & magìs authoritate vel præſentia eius, q eſt in metropoli conſtitutus. Epiſcopus autem comprouincialis ibì cóſecrãdus eſt, vbì metropolitanus elegerit. Metropolitanus auté nó niſì in ciuitate metropoli, cóprouincialib* ibidèm cóuenientibus. Si quis aũt deincèps cótra prædicta vetita canonũ, ad gradum ſacerdotij indignus adſpirare contenderit, cum ordinatoribus ſuis adepti honoris periculo ſubiacebit.

19 In veteri lege ab anno 25, Leuitę in tabernaculo ſeruire mandantur, cuius authoritatem in canonibus & ſancti patres ſequuti ſunt. Nos & diuinæ legis, & conciliorum prӕcepti immemores, infantes & pueros Leuítas facimus ante legitimã ætatem, & ante experientiam vitæ. Ideoq; nè vlteriùs fiat à nobis, & diuinæ legis & canonum admonemur ſententijs. Sed vigintiquinq; annorum ætatis, Leuitæ conſecrentur: & triginta, presbyteri ordinentur, ità vt ſecundùm præceptum Apoſtolicum probentur primùm, & ſic miniſtrent, nullum crimen habentes.

20 Quicunque in ſacerdotio Dei poſiti ſunt, irreprӕhenſibiles eſſe debẽt, Paulo atteſtante: Oportet epiſcopũ irreprӕhenſibilem eſſe. Inoffenſos ergò & immaculatos decet Dei exiſtere ſacerdotes, nec vllo eos fornicationis contagio pollui, ſed caſtè viuentes, mũdos ſemetipſos celebrandis exhibeãt ſacramẽtis. Abſtineamus ergò nos ab omni opere malo, & ab omni inquinamento carnis liberi maneamus, vt mũdi corpore, purgati mente, poſſimus ad ſacrificium Chriſti digni accedere, & Deum pro delictis omnium deprecari.

21 Quanuìs conſcientiam puram apud Deũ nos habere oporteat, tamé & apud homines famam optimã cuſtodire cóuenit, vt iuxta præceptum Apoſtolicũ nó tantùm coram Deo, ſed etiàm coram hominibus, vitæ ſanctæ teſtimoniũ habeamus. Quidã enim hucuſq; ſacerdotũ, non modicum ſcandalum creauerunt, dum in cóuerſatione vitæ, non

Marginal notes: *reticenda; Diſt. 51. Qui in aliquo crimine.; *aſſcẽderũt; Diſt. 77. In veteri leg.; Num. 8. d.; 1. Tim. 3. c; 1. Tim. 3. a; Rom. 12. d & 2. Cor. 8. d

non bonæ famæ exiſtunt. Vt ergò excludatur deincèps omnis nefandæ ſuſpicionis occaſio, & nè detur vltrà ſecularibus locus obtrectandi: oportet epiſcopos teſtimonium probabilium perſonarum conuerſationis & vitæ in conclaui ſuo habere, vt & Deo placeant per conuerſationem bonam, & Eccleſiæ per optimam famam.

22 Similiter placuit, vt quemadmodùm antiſtites, ità presbyteri atque Leuitæ, quos
*epiſcopi ſortè infirmitas, aut ætatis grauitas in conclaui * ſuo manere non ſinit, vt & ijdem in cellulis ſuis teſtes vitæ habeant, vitamq́; ſuam ſicut nomine, ità & meritis teneant.

12.q.1. Ois ætas Gene[illegible]a Prou.30.c 23 Prona eſt omnis ætas ab adoleſcentia in malum. Nihil enim incertius, quàm vita adoleſcentium. Ob hoc conſtituendum oportuit, vt ſi qui in clero puberes aut adoleſcentes exiſtunt, omnes in vno cóclaui atrij commorentur, vt lubricæ ætatis annos non in luxuria, ſed in diſciplinis Eccleſiaſticis agant, deputati probatiſſimo ſeniori, quem & magiſtrum diſciplinæ, & teſtem vitæ habeant. Quòd ſi aliqui ex his pupilli exiſtút, ſacerdotali tutela foueantur, vt & vita corú à criminibus intacta ſit, & res ab iniuria improborum. Qui autem his præceptis reſultauerint, monaſterijs deputentur, vt vagantes animi & ſuperbi, ſeueriori regula diſtringantur.

Di.38.Ignorátia mater 24 Ignorantia mater cunctorum errorum, maximè in ſacerdotibus Dei vitanda eſt, qui docendi officium in populis ſuſceperunt. Sacerdotes enim legere ſanctas ſcripturas frequenter admonet Paulus Apoſtolus, dicens ad Timotheum: (1.Tim.4.d) Intende lectioni & exhortationi, doctrinæ quoquè, & ſemper permane in his. Sciant igitur ſacerdotes ſcripturas ſanctas, & canones meditentur, vt omne opus eorum in prædicatione diuina & doctrina conſiſtat, atque ædificent cunctos tam fidei ſciétia, quàm operum diſciplina.

Diſt.38.Q̃i presbyteri 25 Quandò presbyteri in parochijs ordinantur, libellum officialem à ſuo ſacerdote accipiant, vt ad eccleſias ſibi deputatas inſtructi ſuccedant, nè per ignorantiam, etiàm in ipſis diuinis Sacramentis offendant, ità vt, quandò vel ad litanias, vel ad concilium venerint, rationem epiſcopo vt reddát, qualiter ſuſceptum officium celebrent, vel baptizent.

Diſt.28.Q̃n presbyteri 26 Quandò presbyteri aut diaconi per parochias conſtituuntur, oportet eos primùm profeſſionem epiſcopo ſuo facere, vt caſtè & purè viuant ſub Dei timore, vt dum eos tali profeſſione obligauerit, ſub ſancta diſciplina retineantur.

11.q.3.epũs, presbyter, 27 Epiſcopus, presbyter, aut diaconus, ſi à gradu ſuo iniuſtè deiectus, in ſecunda ſynodo innocens reperiatur, non poteſt eſſe quod fuerat, niſi gradus amiſſos recipiat coram altario de manu epiſcoporum. Si epiſcopus eſt, orarium, annulum, & baculum: Si presbyter, orarium & planetam: Si diaconus, orarium & albam: Si ſubdiaconus, patenam & calicem. Sic & reliqui gradus ea in reparationem ſuî recipiant, quæ, cùm ordinarentur, perceperant. Planeta eſt, quá aliàs caſulam vocamus.

28 Si quis Epiſcopus, aut presbyter, ſiue diaconus, vel quilibet ex ordine clericorú, 26.q.5.Si qs epiſcopus, magos, aut aruſpices, aut ariolos, aut certè augures, vel ſortilegos, vel eos qui profitentur artem magicam, aut aliquem eorum ſimilia exercentem, conſuluiſſe fuerit depræhenſus: ab honore dignitatis ſuæ depoſitus, monaſterij cenſuram excipiat: ibiq́; perpetuæ pœnitentiæ deditus, ſcelus admiſſum ſacrilegij ſoluat.

29 Confinitimi hoſtium ſacerdotes, præter eos, qui à regia poteſtate licentiam acceperunt, quodlibet mandatum ad gentem extraneam occultè accipere vel dirigere non præſumant. Qui autem *depræhenditur* aut conuincitur, *denunciatus principi*, apud concilium condigna animaduerſione mulctabitur.

30 Sæpè principes contra quoſlibet maieſtatis obnoxios, ſacerdotibus negocia ſua 23.q.8.Sępè principes committunt. Et quia ſacerdotes à Chriſto ad miniſterium ſalutis electi ſunt, ibì conſentiant regibus fieri iudices, vbi iureiurando ſupplicij indulgentia promittitur, non vbì diſcriminis ſentétia præparatur. Si quis ergò ſacerdotum, contra hoc commune conſultum, diſcuſſor in alienis periculis extiterit, ſit reus effuſi ſanguinis apud Chriſtum, & apud Eccleſiam perdat proprium gradum.

31 Epiſcopi, in protegendis populis ac defendendis, impoſitam à Deo ſibi curam non ambigant. Ideoque, dum conſpiciunt iudices ac potentes, pauperum oppreſſores exiſtere, priùs eos ſacerdotali admonitione redarguant, & ſi contempſerint emendari, eorum inſolentiam regis auribus intiment, vt quos ſacerdotalis admonitio non flectit ad iuſtitiam, regalis poteſtas ab improbitate coerceat. Si quis autem epiſcoporum id neglexerit, concilio erit reus.

32 Auaritia radix eſt cunctorum malorum, 1.Tim.6.b cuius ſitis etiàm ſacerdotum mentes obtinet. Multi enim fidelium, in honorem Chriſti & martyrum, in parochijs epiſcoporum baſilicas conſtruunt, oblationes ſanctas * tribuunt: ſacerdotes hęc auferunt, atq́; *côſcribunt in vſus ſuos conuertunt. Indè eſt, quòd cultores ſacrorum deficiunt, dum ſtipendia ſua perdunt. Indè labentium baſilicarum ruinę non reparantur, quia auaritia ſacerdotali omnia auferuntur. Pro qua re conſtitutum 16.q.1.Cóſtitutú eſt à eſt à præſenti concilio, epiſcopos ità diœceſes ſuas regere, vt nihil ex earum iure præſumant auferre: ſed iuxta priorum authoritatem conciliorum, tam de oblationibus, q̃ de decimis, tributis ac frugibus, tertiá conſequan-

ſequantur. Quòd ſi amplius quippiam ab eis præſumptum extiterit, per concilium reſtauretur, appellantibus aut ipſis conditoribus, aut certè propinquis eorum, ſi iam illi à
10.q.1.Nouerint ſeculo diſceſſerunt. Nouerint autem conditores baſilicarum, in rebus, quas eiſdem eccleſijs conferunt, nullam ſe poteſtatem habere: ſed iuxta canonum inſtituta, ſicut eccleſiam, ità & dotem eius ad ordinationem epiſcopi pertinere.

16.q.3.Quicunq; eps 33 Quicunq; epiſcopus alterius epiſcopi diœceſim per triginta annos ſinè aliqua interpellatione poſſederit, quia ſecundùm ius legis, eius videtur eſſe diœceſis, admittenda non eſt contra eum actio repoſcendi. Sed hoc intra vnam parochiam, extra verò nullo modo, nè, dum diœceſis defenditur, prouinciarum termini confundantur.

16.q.3.Sicut diœc. 34 Sicut diœceſin alienam tricenalis poſſeſſio tollit, ità territorij conuentum nó adimit. Ideoque baſilicæ, quæ nouè conditæ fuerint, ad eum proculdubiò epiſcopum pertinebunt, cuius conuentus eſſe conſtiterit.

q.2.pſeſſio 10.q.1.Epm per cunctas 35 Epiſcopum, per cunctas diœceſes parochiasque ſuas, per ſingulos annos ire oportet, vt exquirat, quo vnaquæque baſilica in reparationem ſuî indigeat. Quòd ſi ipſe aut languore detentus, aut alijs occupationibus implicatus, id explere nequiuerit, presbyteros probabiles aut diacones mittat, qui & redditus baſilicarum, & reparationes, & miniſtrantium vitam inquirant.

12.q.2.Quicunq; ſuffragio 36 Quicunque epiſcopi ſuffragio cuiuſlibet, aliquid eccleſiaſticæ vtilitatis prouiderint, & pro eo quodcunque commodum in remunerationem promiſerint, promiſſi ſolutionem eos exoluere oportebit, ità vt id ad concilium prouinciale deductum, eorum conniuentia confirmetur: quia, ſicut
1.Tim.5.e Matt.10. Paulus ait, Dignus eſt operarius mercede ſua.

16.q.7.Quicunq; fidelium 37 Præbendum eſt à ſacerdotibus vitæ ſolatium indigentibus, & maximè his, quibus reſtituenda viciſſitudo eſt. Quicunque ergò fidelium de facultatibus ſuis Eccleſiæ aliquid deuotione propria contulerint, ſi fortè ipſi, aut filij eorum redacti fuerint ad inopiam, ab eadem Eccleſia ſuffragium vitæ pro temporis vſu percipiant. Si enim clericis, ſeu monachis, vel peregrinis, aut quamlibet neceſſitatem ſuſtinentibus, pro ſolo religionis intuitu, in vſum res eccleſiaſticæ largiuntur: quanto magìs conſulendum eſt, quibus retributio iuſta debetur?

Diſt.93.Nónulli diaconi. 38 Nonnulli diacones in tantam erumpunt ſuperbiam, vt ſeſe presbyteris anteponant, atq; in primo choro ipſi priores ſtare præſumant, presbyteris in ſecundo choro
*ſe conſtitutis. Ergò vt ſublimiores * ſibi presbyteros agnoſcant, tã hi, quàm illi in vtroque choro conſiſtant.

39 Si oraria duo nec epiſcopo induere quidem licet, nec presbytero, vtiquè multò minùs diacono, qui miniſter eorum eſt. Diſ.25.Vnũ orarium
Vnum ergò orarium oportet Leuitam geſtare in ſiniſtro humero, propter quod orat, id eſt, prædicat. Dexteram autem partem oportet habere liberam, vt expeditus ad miniſterium ſacerdotale diſcurrat. Caueant ergò amodò Leuitæ gemino vti orario, ſed vno tantùm, & puro, nec vllis coloribus aut auro ornato.

40 Omnes clerici vel lectores, ſicut Leuitæ & ſacerdotes, detonſo ſuperiùs capite toto, inferiùs ſolam circuli coronam relinquant. Non ſicut hucuſq; in Galliciæ partibus facere lectores videntur, qui prolixis vt laici comis, in ſolo capitis apice modicum circulum tondent. Ritus enim iſte in Hiſpanijs, hucuſq; hæreticorum fuit. Vndè oportet, vt pro amputando ab eccleſijs ſcandalo, hoc ſignum dedecoris auferatur, & ſit vna tonſura vel habitus, ſicut totius Hiſpaniæ eſt vſus. Qui autem hoc non cuſtodierit, fidei catholicæ reus erit.

41 Cum clericis extraneæ fœminæ nullatenùs habitent, niſi tantùm mater, ſoror, filia, amita, in quibus perſonis nihil ſceleris æſtimari naturæ fœdus permittit. Id enim & conſtitutio antiquorum patrum decreuit.

42 Quidam clerici, legitimum non habentes coniugium, extranearum mulierum vel ancillarum ſuarum interdicta ſibi conſortia appetunt. Di.81.Quidam clerici
Ideò, quæ cum clericis taliter coniunctæ ſunt, ab epiſcopo auferantur, & venundentur, illis pro tempore relegatis ad pœnitentiam, quos ſua libidine infecerunt.

43 Clerici, qui ſinè conſultu epiſcopi ſui vxores duxerint, aut viduam, aut repudiatam, vel meretricem in coniugium acceperint, ſeparari eos à proprio Epiſcopo oportebit. 23.q.8.Clerici.

44 Clerici, qui in quacunque ſeditione arma volentes ſumpſerint, aut ſumpſerunt, reperti, amiſſo ordinis ſui gradu, in monaſterium contradantur * pœnitentiæ. *perénitér.

45 Si quis clericus in demoliendis ſepulcris fuerit depræhenſus, quia facinus hoc pro ſacrilegio legibus publicis ſanguine vindicatur: oportet, canonibus in tali ſcelere proditum, à clericatûs ordine ſubmoueri, & pœnitentiæ triennio deputari.

46 Præcipiente domino noſtro atque excellentiſſimo Siſenando rege, id conſtituit ſanctum concilium, vt omnes ingenui clerici, pro officio religionis, ab omni publica indictione atque labore habeantur immunes, vt liberi Deo ſeruiant, nullaque prędicta neceſſitate, ab eccleſiaſticis officijs retrahantur.

47 Eos, quos œconomos Grȩci vocant, hoc eſt, qui vice epiſcoporum res eccleſiaſticas tractant, ſicut ſancta ſynodus Chalce-

donenſis inſtituit, omnes epiſcopos de proprio clero ad regēdas eccleſias habere oportet: qui autem deincèps contempſerit, obnoxius eiuſdem magni concilij erit. Chalc.cōcil. cap. 26.

20.q.1.Monachum 48 Monachum aut paterna deuotio, aut propria profeſſio facit. Quicquid horum fuerit alligatum, tenebit. Proindè his ad mundum reuertendi intercludimus aditum, & omnes ad ſeculum interdicimus regreſſus.

19.q.1.Clerici qui mo. 49 Clerici, qui monachorum propoſitum appetunt, quia meliorem vitam ſequi cupiunt, liberos eis ab Epiſcopo in monaſterijs largiri oportet ingreſſus, nec interdici propoſitum eorum, qui ad contemplationis deſiderium tranſire nituntur.

50 Nunciatum eſt præſenti Concilio, quòd monachi epiſcopali imperio ſeruili operi mancipentur, & iura monaſteriorum contra inſtituta canonum, illicita præſumptione vſurpentur, ità vt penè ex cœnobio poſſeſſio fiat, atque illuſtris portio Chriſti, ad ignominiam ſeruitutemque perueniat. Quapropter monemus eos, qui eccleſijs præſunt, vt vltrà talia non præſumant. Sed hoc tantùm ſibi in monaſterio vendicent ſacerdotes, quod præcipiunt canones, id eſt, monachos ad conuerſationem ſanctam præmonere, abbates, aliaq; officia inſtituere, atque extra regulam facta corrigere. Quòd ſi aliquid in monachos canonibus interdictum præſumpſerint, aut vſurpare quippiam de monaſterij rebus tentauerint, non deerit ab illis ſententia excommunicationis, qui ſe deincèps nequaquàm ſuſtulerint ab illicitis. 18.q.2. Hoc tantùm ſibi

51 Nonnulli monachorum egredientes à monaſterio, non ſolùm ad ſeculum reuertuntur, ſed etiàm vxores accipiunt. Igitur reuocati in eodem monaſterio, à quo exiērant, pœnitentiæ deputentur: ibique defleant crimina ſua, vndè deceſſerunt.

52 Religioſi propriæ * regionis, qui nec inter clericos, nec inter monachos habentur, ſiue hi, qui per diuerſa loca vagi feruntur, ab epiſcopis, in quorum cōuentu commorari noſcuntur, licentia eorum coërceatur, vt aut in clero, aut in monaſterio deputentur, præter eos, qui ab epiſcopo ſuo, aut propter ætatem, aut propter languorem fuerint abſoluti.

53 Hi, qui in diſcrimine conſtituti pœnitentiam accipiunt, nulla manifeſta ſcelera confitentes, ſed tantùm ſe peccatores eſſe prædicantes, huiuſmodi ſi reualuerint, poſſunt etiàm pro morum probitate ad gradus eccleſiaſticos peruenire. Qui verò ità pœnitentiam accipiunt, vt aliquod mortale peccatum ſe perpetrâſſe publicè fateantur, ad clerum vel honores eccleſiaſticos peruenire nullatenùs poterunt, quia confeſſione ſe propria notauerunt.

54 Quicunque ex ſecularibus, accipientes pœnitentiam, totonderunt ſe, & rursùs præuaricantes, laici effecti ſunt: compræhenſi ab epiſcopo ſuo, ad pœnitentiam, ex qua receſſerunt, reuocentur. Quòd ſi aliqui per potentiam irreuocabiles ſunt, nec admoniti reuertuntur, vt veri Apoſtatæ, coram eccleſia anathematis ſententia condemnentur. Non aliter & hi qui à parentibus detonſi fuerunt, aut ſponte ſua, amiſſis parentibus, ſeipſos religioni deuouerunt, & poſteà habitum ſecularem ſumpſerunt: & ijdem à ſacerdote compræhenſi, ad cultum religionis, acta priùs pœnitentia, reuocentur. Quòd ſi conuerti non poſſunt, velut apoſtatæ, anathematis ſententiæ ſubijciantur. Quæ forma ſeruabitur etiàm in viduis, virginibusque ſacris, ac pœnitentibus fœminis, quæ ſanctimonialem habitum induerunt, & poſteà aut veſtem mutauerunt, aut ad nuptias tranſiērunt.

55 Duo ſunt genera *viduarum, ſeculares* & ſanctimoniales. Seculares viduę ſunt, quę adhuc diſponentes nubere, laicalem habitum non depoſuerunt. Sanctimoniales ſunt, quæ, iam mutato habitu ſeculari, ſub religioſo cultu in conſpectu ſacerdotis vel eccleſiæ apparuerūt. Hæ ſi ad nuptias tranſiērint, iuxta Apoſtolum, non ſinè damnatione erunt: quia, ſe primùm DEO vouentes, poſteà caſtitatis propoſitum abiecerunt. 1.Tim.5.b

56 De Iudæis autem præcepit ſancta ſynodus, nemini deincèps ad credendum vim inferre. Cui enim vult, Deus miſeretur: & quem vult, indurat. Non enim tales inuiti ſaluandi ſunt, ſed volentes, vt integra ſit forma iuſtitiæ. Sicut enim homo propria arbitrij voluntate ſerpenti obediens perijt, ſic vocante gratia Dei, propriæ mentis conuerſione homo quiſque credendo ſaluatur. Ergò non vi, ſed libera arbitrij voluntate vt conuertantur, ſuadendi ſunt, non penitùs impellendi. Qui autem iampridèm ad Chriſtianitatem venire coacti ſunt, ſicut factum eſt temporibus religioſiſſimi principis Siſebuti, quia iam conſtat, eos ſacramentis diuinis ſociatos, & baptiſmi gratiam ſuſcepiſſe, & chriſmate vnctos eſſe, & corporis Domini & ſanguinis extitiſſe participes, oportet, vt fidem etiàm, quam vi vel neceſſitate ſuſceperunt, tenere cogantur, nè nomen Domini blaſphemetur, & fides, quam ſuſceperunt, vilis ac contemptibilis habeatur. Dist.45.De Iudæis Rom.9.d Gen.3.A

57 Tanta eſt quorundam cupiditas, vt quidam eam appetētes, iuxta quod ait Apoſtolus, etiàm à fide errauerint. Multi quippe hucuſquè ex ſacerdotibus atque laicis accipientes à Iudæis munera, perfidiam eorum ſuo patrocinio fouent: qui non immeritò, ex corpore Antichriſti eſſe noſcuntur, quia contra Chriſtum faciunt. Quicunque ergò deincèps 1.Tim.6.b

deincèps epiſcopus, ſiue clericus, ſiue ſecularis, illis contra fidem Chriſtianam ſuffragium vel munere, vel fauore præſtiterit, verè (vt prophanus & ſacrilegus) anathema effectus, ab Eccleſia catholica & regno DEI habeatur extraneus: quia dignus eſt, vt à corpore Chriſti ſeparetur, qui inimicis Chriſti patronus efficitur.

De cõ. diſt. 4. Pleriq;

58 Plerique, qui ex Iudæis dudùm ad Chriſtianam fidem promoti ſunt, nunc blaſphemantes in Chriſtum, non ſolùm Iudaicos ritus perpetrâſſe noſcuntur, ſed etiàm abominandas circunciſiones exercere præſumpſerunt. De quibus conſultu piiſſimi ac religioſiſſimi Domini noſtri Siſenandi regis, hoc ſanctum decreuit concilium, vt huiuſmodi tráſgreſſores, pótificali authoritate correcti, ad cultum Chriſtiani dogmatis reuocentur: vt quos voluntas propria non emendat, animaduerſio ſacerdotalis coerceat. * Eos autem, quos circunciderunt, ſi filij eorum ſunt, à parentum conſortio ſeparentur: ſi ſerui, pro iniuria corporis ſui, libertati tradantur.

28.q.1. Iudęorum filios

59 Iudæorum filios vel filias baptizatos, nè parentum vltrà inuoluantur erroribus, ab eorũ conſortio ſeparari decernimus, vt deputatos aut monaſterijs, aut Chriſtianis viris, ac mulieribus Deum timentibus, vt ſub eorum conuerſatione cultum fidei diſcant, atq; in melius inſtituti, tam in moribus quàm in fide proficiant.

1.q.4. Iudæi baptizati,

60 Iudæi baptizati, ſi poſteà præuaricantes in Chriſtum, qualibet pœna damnati extiterint, à rebus eorum fideles filios excludi nó oportebit: quia ſcriptum eſt, Filius non portabit patris iniquitatem. — Ezech. 18. c

29.q.1. Sępè malorum

61 Sæpè malorum conſortia etiàm bonos corrumpunt: quanto magìs eos, qui ad vitia proni ſunt? Nulla ergò communio vltrà ſit Hebræis, ad fidem Chriſtianam tranſlatis, cum his, qui adhuc in veteri ritu conſiſtunt, nè fortè eorum * participio ſubuertantur. Quicunque ergò amodò ex his, qui baptizati ſunt, infidelium conſortia non vitauerint, & hi Chriſtianis donentur, & illi publicis cædibus deputentur.

*participatione

28.q.1. Iudęi qui Chriſti

62 Iudæi, qui Chriſtianas mulieres in coniugio habent, admoneantur ab Epiſcopo ciuitatis ipſius, vt ſi cum eis permanere cupiunt, Chriſtiani efficiantur. Quòd ſi admoniti noluerint, ſeparentur: quia non poteſt infidelis in eius permanere coniunctione, quæ iam in Chriſtianam tranſlata eſt fidem. Filij autem, qui ex talibus nati exiſtunt, fidem atque conditionem matris ſequantur. Similiter & hi, qui procreati ſunt de infidelibus mulieribus & fidelibus viris, Chriſtianam religionem ſequantur, non Iudaicam ſuperſtitionem.

2.q.7. Non poteſt

63 Non poteſt erga homines eſſe fidelis, qui Deo extiterit infidus. Iudæi ergò, qui dudùm Chriſtiani effecti ſunt, & nũc Chriſti fidem præuaricati ſunt, ad teſtimonium dicendum admitti non debent, quanuìs eſſe ſe Chriſtianos annuncient: quia ſicut in fide Chriſti ſuſpecti ſunt, ità in teſtimonio humano dubij habentur. Infirmari ergò oportet eorum teſtimonium, qui in fide falſi docentur. Nec eis eſt credendum, qui veritatis à ſe fidem abiecerunt.

64 Præcipiente Domino atque excellentiſſimo Siſenando rege, conſtituit id ſanctum concilium, vt Iudæi, aut hi qui ex Iudæis ſunt, officia publica nullatenùs appetant: quia ſub hac occaſione Chriſtianis iniuriam faciunt. Ideoque iudices prouinciarum cum ſacerdotibus, eorum ſubreptiones fraudulenter relictas ſuſpendant, & officia publica eos agere non permittant. Si quis autem hoc permiſerit, velut in ſacrilegum excommunicatio proferatur: & is, qui ſubrepſerit, publicis cædibus deputetur. — 17.q.4. Cõſtituit ſan.

65 Ex decreto glorioſiſſimi principis hoc ſanctum elegit concilium, vt Iudæis non liceat Chriſtianos ſeruos, nec Chriſtiana mancipia emere, nec cuiuſquam conſequi largitates. Nefas enim eſt, vt membra Chriſti, ſeruiant Antichriſti miniſtris. Quòd ſi deincèps ſeruos Chriſtianos, vel ancillas Iudæi habere præſumpſerint, ſublati ab eorum dominatu, libertatem à principe conſequantur.

66 Et ſi illi, qui nulla ex rebus ſuis pauperibus Chriſti diſtribuunt, æterni iudicis voce in futuro condemnabuntur: quanto magìs hi, qui auferunt pauperibus, qui non dederunt? Quapropter epiſcopi, qui nihil ex proprio ſuæ Eccleſiæ Chriſti compenſauerunt, hanc diuinam ſententiam metuant, & libertos ex familijs Eccleſiæ ad condemnationem ſuam facere non præſumant. Impium eſt enim, vt, qui res ſuas Eccleſiæ Chriſti non contulerit, damnum inferat, & ius eccleſiæ alienare contendat. Tales ergò libertos ſucceſſor epiſcopus abſque aliqua oppoſitione ad ius eccleſiæ reuocabit, quia eos non æquitas, ſed improbitas abſoluit. — 12.q.2. Et ſi illi qui nul.

67 Epiſcopus qui mancipium iuris eccleſię, non retento eccleſiaſtico patrocinio, manumitti deſiderat: duo meriti eiuſdem & peculi, coram concilio eccleſiæ, cui præeminet, per commutationem, ſubſcribentibus ſacerdotibus, offerat, vt * rata & iuſta inueniatur diffinitio commutantis. Tunc enim liberam manumiſſionem ſinè patrocinio eccleſiæ concedere poterit, quia eum, quem libertati tradere diſponit, iam iuri proprio acquiſiuit. Huiuſmodi autem liberto aduersùs eccleſiam, cuius iuris extitit, accuſandi vel teſtificandi denegetur licentia. Quod ſi pręſumpſerit, placet, vt ſtante commutatione, in ſeruitutem propriæ eccleſiæ reuocetur, cui nocere conatur. — 12.q.2. Epiſ. qui — *vera

68 Conſenſus totius concilij definiuit, vt

vt ſacerdotes, qui aut res ſuas eccleſiæ relinquunt, aut nihil habentes, aliqua tamẽ prædia aut familias eccleſijs ſuis conquirunt, licebit illis aliquos de familijs eiuſdem eccleſiæ manumittere, iuxta rei collatæ modum, quem antiqui canones decreuerunt, ità vt cum peculio & poſteritate ſua, ingenui ſub patrocinio eccleſiæ maneant, vtilitates iniunctas ſibi, iuxta quod potuerint, proſequentes.

12. q. 2. Liberti eccleſiæ quia

69 Liberti eccleſiæ, quia nunquàm moritur eorum patrona, à patrocinio eiuſdem nunquàm diſcedant, nec poſteritas quidem eorum, ſicut priores canones decreuerunt. Ac nè libertas eorum in futura prole non pateat, ipſaque poſteritas naturali ingenuitate obnitens, ſeſe ab eccleſiæ patrocinio ſubtrahat, neceſsè eſt, vt tã hi liberti, quàm ab eis progeniti, profeſſionem Epiſcopo ſuo faciant, per quam ex familia eccleſiæ libertos effectos ſe eſſe fateantur, eiusque patrocinium non relinquant, ſed iuxta virtutem ſuam, obſequium ei vel obedientiam præbeant.

12. q. 2. Lib. eccl. qui.

70 Liberti eccleſiæ, qui à patrocinio eius diſcedentes, quibuſlibet perſonis adhæſerunt, ſi admoniti redire cõtempſerint, manumiſſio eorum irrita ſit: quia per inobedientiæ contemptum, ingrati actione tenentur.

Diſt. 87. Liberti qui à

71 Liberti, qui à quibuſcunque manumiſſi ſunt, & eccleſiæ patrocinio commendati exiſtunt, ſicut regulæ antiquorum patrum conſtituerunt, ſacerdotali defenſione, à cuiuſlibet inſolentia protegantur, ſiue in ſtatu libertatis eorum, ſiue in peculio, quòd habere noſcuntur.

Diſt. 54. quicunq; lib.

72 Quicunq; libertatem à dominis ſuis ità percipiunt, vt nullum ſibi in eis obſequium patronus retentet: iſti, ſi ſinè crimine ſunt, ad clericatûs ordinem liberi ſuſcipiantur, quia directa manumiſſione abſoluti noſcuntur. Qui verò, retento obſequio, manumiſſi ſunt, pro eo, quòd adhuc *patroni ſeruitute tenentur obnoxij, nullatenùs ſunt ad eccleſiaſticum ordinem promouendi, nè, quandò voluẽrint eorum domini, fiant ex clericis ſerui.

*à patrono ſeruituti

73 De familijs eccleſiæ, conſtituere presbyteros & diacones per parochias liceat, quos tamen vitæ rectitudo, & probitas morum commendat, ea tamen ratione, vt anteà manumiſſi, libertatem ſtatûs ſui percipiant, & denuò ad Eccleſiaſticos honores ſuccedant. Eſt enim irreligioſum, obligatos exiſtere ſeruituti, qui ſacri ordinis ſuſcipiũt dignitatem. Quicquid autem talibus aut per libertatem conceſſum, aut ſucceſſione extiterit * datum, aut à quolibet quoquo modo collatum, non licebit eis quippiam indè in extraneas perſonas tranſmittere, ſed omnia ad ius eius eccleſiæ, à qua manumiſſi ſunt, poſt eorum obitum pertineant. His quoquè, ſicut & cæteris Eccleſiæ libertis, accuſandi vel teſtificandi aduersùs Eccleſiam aditus intercluditur: * ad quod ſi adſpirauerint, non ſolùm libertatis beneficio careant, ſed etiàm honoris gradu, quem nõ dignitate naturæ, ſed tempore neceſſitatis, promeruerunt.

*debitum

* quod ſi id ſpreuerint, non

74 Poſt inſtituta quædam eccleſiaſtici ordinis vel decreta, quæ ad quorũdam pertinent diſciplinam, poſtrema nobis cunctis ſacerdotibus ſententia eſt, pro robore noſtrorum regum & ſtabilitate gentis Gothorum, pontificale vltimum ſub Deo iudice ferre decretum. Multarum quippe gentium (vt fama eſt) tanta extat perfidia animorum, vt fidem ſacramento promiſſam regibus ſuis obſeruare contemnant, & ore ſimulent iuramenti profeſſionem, dum retineant mente perfidiæ impietatem. Iurant enim regibus ſuis, & fidem, quam pollicentur, præuaricantur: nec metuunt volumen illud iudicij Dei, per quod inducitur maledictio, multaq; pœnarum comminatio ſuper eos, qui iurant in nomine Dei *mendaciter*. Quæ ergò ſpes talibus *populis*, contra hoſtes laborantibus, erit? Quæ fides vltrà cum alijs gentibus in pace credenda? quod fœdus non violandum? quæ in hoſtibus iurata ſponſio ſtabilis permanebit, quandò ipſis proprijs regibus iuratam fidem non ſeruant? Quis enim adeò furioſus eſt, qui caput ſuum manu ſua propria deſecet? Illi (vt notum eſt) immemores ſalutis ſuæ, propria manu ſeipſos interimunt, in ſemetipſos ſuosque reges proprias conuertendo vires. Et cùm Dominus dicat, Nolite tangere Chriſtos meos: & Dauid, Quis, inquit, extendet manum ſuam in Chriſtum Domini, & innocẽs erit? illis nec vitare metus eſt periurium, nec regibus inferre exitium. *Hoſtibus* quippe fides pacti datur, nec violatur. Quòd ſi in bello fides valeat, quanto magìs in ſuis ſeruanda eſt? Sacrilegium quippe eſt, ſi violetur à gentibus regum ſuorum promiſſa fides: quia non ſolùm in eos fit pacti tranſgreſſio, ſed & in Deum, in cuius nomine pollicetur ipſa promiſſio. Indè eſt, quòd multa regna terrarum, cæleſtis iracundia ità permutauit, vt pro impietate fidei & morum, alterum ab altero ſolueretur. Vndè & nos cauere oportet, caſum huiuſmodi gentium, nè ſimiliter plaga feriamur præcipiti, & pœna puniamur *crudeli*. Si enim Deus angelis in ſe præuaricantibus non pepercit, qui per inobedientiam cæleſte habitaculum perdiderunt, vndè & per Eſaiam dicit, Inebriatus eſt gladius meus in cælo: quãto magìs nos noſtræ ſalutis interitum timere debemus, nè per infidelitatem eodem ſæuiente DEI gladio pereamus? Quòd ſi diuinam iracundiam vitare volumus, & ſeueritatem eius ad clementiã prouocare cupimus, ſeruemus erga Deum religionis

Hie. 7. & 29.

Pſal. 104.

1. Reg. 26.

1. Pet. 2. a

Eſa. 34. a

gionis cultum atque timorem, cuſtodiamus erga principes noſtros pollicitã fidem atque ſponſionem. Non ſit in nobis, vt in quibuſdam gentibus, infidelitatis ſubtilitas impia, non ſubdolæ mentis perfidia, non periurij nefas, & coniurationum nefanda molimina. Nullus apud nos præſumptione regnum arripiat, nullus excitet mutuas ſeditiones ciuium, nemo meditetur interitus regũ: ſed, defuncto in pace principe, primates gentis cum ſacerdotibus ſucceſſorem regni conſilio communi conſtituant, vt dum vnitatis cõcordia à nobis retinetur, nullum patriæ gentiſque diſſidium, per vim atque ambitum moliatur. Quòd ſi hęc admonitio mentes noſtras non corrigit, & ad ſalutem communem cor noſtrum nequaquàm perducit, audi ſententiam noſtram: Quicunq; ergò ex nobis, vel totius Hiſpaniæ populis, qualibet cõiuratione vel ſtudio, ſacramentum fidei ſuæ, quod pro patriæ gentiſque Gotthorum ſtatu, vel conſeruatione regiæ ſalutis pollicitus eſt, temerauerit, aut regem nece attrectauerit, aut poteſtate regni exuěrit, aut præſumptione tyrannica regni faſtigium vſurpauerit: anathema ſit in cõſpectu Dei patris & angelorum, atque ab Eccleſia catholica, quam periurio prophanauerit, efficiatur extraneus, & ab omni cœtu Chriſtianorum alienus, cum omnibus impietatis ſuæ ſocijs: quia oportet, vt vna pœna teneat obnoxios, quos ſimilis error inuenerit implicatos. Quod iterùm ſecundò replicamus, dicentes: Quicunque amodò ex nobis, vel cunctis Hiſpaniæ populis, quolibet tractatu vel ſtudio ſacramentum fidei ſuæ, quod pro patrię gentiſque Gotthorum ſtatu, vel conſeruatione regiæ ſalutis pollicitus eſt, violauerit, aut regem nece attrectauerit, aut poteſtate regni exuerit, aut præſumptione tyrannica regni faſtigium vſurpauerit: anathema in conſpectu Chriſti & Apoſtolorum eius ſit, atque ab Eccleſia catholica, quam periurio prophanauerit, efficiatur extraneus, & ab omni cõſortio Chriſtianorum alienus, & damnatus in futuro iudicio Dei, habeatur cum participibus ſuis: quia dignum eſt, vt qui talibus ſociantur, ipſi etiàm damnationis eorum participatione obnoxij teneantur. Hoc etiàm tertiò acclamamus, dicentes: Quicunque amodò ex nobis vel cunctis Hiſpaniæ populis, qualibet meditatione vel ſtudio, ſacramentum fidei ſuæ, quod pro patriæ ſalute, gentiſque Gotthorum ſtatu, vel incolumitate regiæ poteſtatis pollicitus eſt, violauerit, aut regẽ nece attrectauerit, aut poteſtate exuerit, aut præſumptione tyrannica regni faſtigium vſurpauerit, anathema ſit in conſpectu ſpiritusſancti & martyrum Chriſti, atque ab Eccleſia catholica, quam periurio prophanauerit, extraneus efficiatur, & ab omni communione Chriſtianorum alienus: nec partem habeat iuſtorum, ſed cum diabolo & angelis eius æternis ſupplicijs cõdemnetur, vnà cum eis, qui eadem coniuratione nituntur: vt par pœna perditionis conſtringat, quos in pernicie praua ſocietas copulat. Et ideò ſi placet omnibus, qui adeſtis, hanc tertiò reiteratã ſententiam veſtræ vocis conſenſu firmate. Ab vniuerſo clero vel populo dictum eſt: Qui contra hanc veſtrã definitionẽ præſumpſerint, anathema maranatha, hoc eſt, perditio in aduentu Domini ſint, & cum Iuda Scarioth partem habeant ipſi & ſocij eorum, Amen. Quapropter noſipſi & ſacerdotes omnes, eccleſiam Chriſti ac populum admonemus, vt hæc tremenda & totiès reiterata ſententia, nullum ex nobis præſenti atque æterno condemnet iudicio, ſed fidem promiſſam erga gloriosiſſimum Dominum noſtrum Siſenandum regem cuſtodientes, ac ſyncera illi deuotionẽ famulantes, non ſolùm diuinę pietatis in nobis clementiam prouocemus, ſed etiàm gratiam antefati principis percipere mereamur. Te quoquè præſentem regem, ac futuros ætatum ſequentium principes humilitate qua debemus depoſcimus, vt moderati & mites erga ſubiectos exiſtentes, cum iuſtitia & pietate populos à Deo vobis creditos regatis, bonamque viciſſitudinem, qui vos nobis conſtituit, largitori Chriſto rependatis, regnantes in humilitate cordis cũ ſtudio bonæ actionis. Nec quiſquam veſtrûm ſolus in cauſis capitalium rerum ſententiam ferat, ſed conſenſu publico cum rectoribus ex iudicio manifeſto delinquentium culpa pateſcat, ſeruata à vobis in offenſis manſuetudine, vt non ſeueritate magìs in illis, quàm indulgentia polleatis, vt dum omnia hæc (authore Deo) pio à vobis moderamine conſeruantur, & reges in populis, & populi in regibus, & Deus in vtriſque lætetur. Sanè de futuris regibus hanc ſententiam promulgamus, vt ſi quis ex eis, contra reuerentiam legum, ſuperba dominatione & faſtu regio, in flagitijs & facinore ſiue cupiditate, crudeliſſimam poteſtatem in populis exercuerit, anathematis ſententia à Chriſto Domino condemnetur, & habeat à Deo ſeparationem atque iudicium, propter quod præſumpſerit praua agere, & in perniciem regnum conuertere. De Semithilana verò, qui propria ſcelera metuens, ſeipſum regno priuauit, & poteſtatis faſcibus exuit, id cum gentis conſultu decreuimus, vt neq; eum vel vxorẽ eius propter mala, quæ commiſerunt, neq; filios eorum vnitati noſtræ vnquàm conſociemus, nec eos ad honores, à quibus ob iniquitatem deiecti ſunt, aliquandò promoueamus. Quique etiàm, ſicut faſtigio regni habentur extranei, ità à poſſeſſione rerum, quas de miſerorum ſumptibus auxerant, maneant alieni, præterid, quod pietate piiſſimi principis noſtri fue-

1. Cor. 16.

rint conſecuti. Non aliter & Geillanem, memorati Simithilanæ & ſanguine & ſcelere fratrem, qui nec in germanitatis fide ſtabilis extitit, nec fidem glorioſiſſimo domino noſtro pollicitam conſeruauit: hunc ergò cum coniuge ſua, ſicut & anteſatos, à ſocietate gentis atque conſortio noſtro placuit ſeparari, nec in amiſſis facultatibus, in quibus per iniquitatem creuerant, reduces fieri, præter id, quod conſecuti fuerint pietate clementiſſimi principis, cuius gratia bonos donorum præmijs ditat, & malos à beneficentia ſua non ſeparat. Gloria autem & honor omnipotenti Deo noſtro, in cuius nomine congregati ſumus. Poſt hæc pax & ſalus & diuturnitas pijſſimo & amatori Chriſti domino noſtro Siſenando regi, cuius deuotio nos ad hoc decretum ſalutiferũ conuocauit. Corroboret ergò Chriſti gratia regnum illius, gentiſque Gotthorum in fide catholica annis & meritis. Protegat illum vſque ad vltimam ſenectutem ſummi DEI gratia, & poſt præſentis regni gloriam ad æternum regnum tranſeat, vt ſinè fine regnet, qui in ſeculo feliciter imperat, ipſo præſtante, qui eſt rex regum & Dominus dominorum, cum patre & ſpiritu ſancto in ſecula ſeculorum, Amen. Definitis itaque his, quæ ſuperiùs compræhenſa ſunt, annuente religioſiſſimo principe, placuit deindè, nulla re impediẽte, à quolibet noſtrûm, ea, quæ conſtituta ſunt, temerari, ſed cuncta ſalubri conſilio conſeruari. Et quia profectibus Eccleſiæ & animæ noſtræ conueniunt, etiàm propria ſubſcriptione (vt permaneant) roboramus. Ego Iſidorus in Chriſti nomine Spalenſis Eccleſiæ metropolitanus Epiſcopus, hæc conſtituens ſubſcripſi. Similiter & alij Epiſcopi ſubſcripſerunt, numero * ſeptuaginta, quorum nomina quibuſdam prætermiſſis, ſubnotantur.

*quadraginta, *Salua

* Sclaa Narboneñ metropolitanus epiſcopus, ſubſcripſi.
Stephanus Emeriteñ metropolitanus epiſcopus, ſubſcripſi.
Iuſtus Toletanus metropolitanus epiſcopus, ſubſcripſi.
Iulianus Bracareñ metropolitanus epiſcopus, ſubſcripſi.
Audax Tarraconeñ metropolitanus epiſcopus, ſubſcripſi.
Stephanus Auſoneñ epiſcopus ſubſcripſi.
Acutulus Elueñ epiſcopus ſubſcripſi.
Tonantius Palentineñ epiſcop⁹ ſubſcripſi.
Vigitinus * Bigaſtreñ epiſcopus ſubſcripſi. *Biſtaigeñ vel Bigerreñ
Bonifacius Caurieñ epiſcopus ſubſcripſi.
Euſebius Baſtitanus epiſcopus ſubſcripſi.
Ioannes Ilipeñ epiſcopus ſubſcripſi.
* Vrcitanus epiſcopus ſubſcripſi.
* Dertoſeñ epiſcopus ſubſcripſi. *Dertuſeñ
Cordubenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Dumienſis epiſcopus ſubſcripſi.
Lamecenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Egitanus epiſcopus ſubſcripſi.
Aſturicenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Egabrenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Abiritanus epiſcopus ſubſcripſi.
Aſindonenſis epiſcopus ſubſcripſi.
* Lutiſa epiſcopus ſubſcripſi. for. Suffetuleñ
Caſtulonenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Olyſipponenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Portugalenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Oretanus epiſcopus ſubſcripſi.
Tudenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Oſcenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Segobienſis epiſcopus ſubſcripſi.
Italicenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Pacenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Lucenſis epiſcopus ſubſcripſi.
* Veterrenſis epiſcopus ſubſcripſi. *Biterreñ
Gerundenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Accitanus epiſcopus ſubſcripſi.
Impuritanus epiſcopus ſubſcripſi.
Complutenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Calaguritanus epiſcopus ſubſcripſi.
Siſiſclus Elborenſis epiſcopus ſubſcripſi.
Deodatus Egabareñ epiſcopus ſubſcripſi.
Euſebius Valerieñ epiſcopus ſubſcripſi.
Iacobus Menteſanus epiſcopus ſubſcripſi.
Samuel Irienſis epiſcopus ſubſcripſi.
Seruus DEI Lacobrigenſis epiſcopus, ſubſcripſi.
Florentius Setabienſis epiſcopus ſubſcripſi.
Abentinus Aſtigitanus epiſcop. ſubſcripſi.
Deterius Eliberitanus epiſcopus ſubſcripſi.
* Eructuoſus Ilerdenſis epiſcop. ſubſcripſi. *Serutuoſus
Antonius Segobricenſis epiſcop. ſubſcripſi.
* Muſtracius Valentinus epiſcopus ſubſcripſi. *Muſtaſius
Serpentinus Ilicitanus epiſcopus ſubſcripſi.
Metonius Britoleenſis epiſcopus ſubſcrip.
Elpidius Tyraſſoneñ epiſcopus ſubſcripſi.
Braulio Cæſarauguſtanus epiſcopus ſubſcripſi.
Idiſclus Segontieñ epiſcopus ſubſcripſi.
* Launſus Viſenſis epiſcopus ſubſcripſi. *Tamiſa, vel Vadila
Iochila Salamanticeñ epiſcopus ſubſcripſi.
Egila * Oxouienſis epiſcopus, ſubſcripſi. *Oxomeñ

Item Vicarij Epiſcoporum.

¶ Fidentij Tuccitani epiſcopi vicarius Centaurus presbyter, ſubſcripſi.
Ernulphi Conimbrienſis epiſcopi vicarius Renatus archipresbyter, ſubſcripſi.
Euſebij Barchinoneñ epiſcopi vicarius Ioannes presbyter, ſubſcripſi.
Carterij Arcobriceñ epiſcopi vicarius Domarius archidiaconus, ſubſcripſi.
Solennis Carcaſſonenſis epiſcopi vicarius Stephanus archidiaconus, ſubſcripſi.
Domnellus epiſcopus ſubſcripſi.
Solennis epiſcopi Carcaſſoneñ archidiaconus, ſubſcripſi.
Dauid Aurienſis epiſcopi vicarius Marcus presbyter, ſubſcripſi.

Concilium quartum Toletanum finit.

CONCILIVM TOLETANVM V. XXIIII. EPISCOPORVM, HABITVM AERA 684. *Anno 1. domini Chintillani regis, circa tempora Honorij Papæ primi. Eſt prouinciale.*

CAPITVLA CONCILII TOLETANI V.

De inſtitutione nouarum litaniarum. 1
De cuſtodia ſalutis regũ, & defenſione prolis præſentium principum. 2
De reprobatione perſonarum, quæ prohibentur adipiſci regnum. 3
De his, qui ſibi blandiuntur ſpe regni, rege ſuperſtite. 4
De his, qui principes maledicere præſumunt. 5
Vt regum fideles, à ſucceſſoribus regum, rerum iure non fraudentur pro ſeruitutis mercede. 6
Quòd in celebritate cunctorum Conciliorum, ſynodus Toletana temporibus Siſenandi habita, per probationem vocis claræ ob cuſtodiam ſui cũctis debeat innoteſcere. 7
De indulgẽtia principũ, noxijs reſeruata. 8
De fauore principum, concilij acclamatiõe conceſſo. 9

APud vrbẽ Toletanam diuerſis ex ꝓuincijs Hiſpaniæ ſacerdotes Domini, in vnum poſiti & collecti in baſilica ſanctæ martyris Leocadiæ cùm cõſedim⁹, gratiarum actiones omnipotenti Deo ꝑſoluimus, propter ſuam magnam miſericordiam, cuius nutu in hanc conuenimus concordiam, & glorioſi principis noſtri *Chintillani regis initia, ob cuius ſalutis & felicitatis conſtantiam, ſupernam imploramus clemẽtiam, qui in medio noſtri cœtûs ingreſſus cum optimatibus & ſenioribus palatij ſui, ſupplex ſe omnium orationibus commendauit, ſuoſque fideles ità facere ſancta exhortatione coegit, atque hanc inſtitutionem, quam ex præcepto eius & decreto noſtro ſancimus, diuina inſpiratione *permiſit.

* Suintillæ
* premiſit.

Capitulum primum.

Scilicet, vt in cuncto regno à Deo ſibi cõceſſo, ſpecialis & propria hæc religioſa omi tẽpore teneatur obſeruantia, vt à die Iduum Decembriũ litania triduo vbiq; annua ſucceſſiõe peragat̃, & indulgentia delictorum lachrymis impetret̃. Quòd ſi dies Dñica interceſſerit, in ſequẽti hebdomada celebret̃, vt qm̃ abundãte iniquitate efficit̃, vt vſquequaq; ꝓlata malitia, noua exerceant̃ facinora, noua quoq; hæc ipſa ſurgat cõſuetudo, q̃ poſſit ante omnipotẽtis Dei oculos noſtra eſſe purgatio.

2 Sũma aũt nobis vigilantia & grãdi religionis cura ꝓuidendum eſt, vt mala, q̃ aſſiduè prohibita ꝑpetrantur, circunſpecta diſciplina eccleſiaſtica extirpentur. Non enim incaſsùm ſcriptum eſt, Peſtilente flagellato, ſtultus ſapientior erit. Quamobrẽ quoniam præponderante onere delictorum, experientia penè ſemper ac ſæpè fieri diſcim⁹, quod magnoperè vitare debemus, quodq; etiàm cuſtodituros nos cum diuinis ſacramentis ſpondemus, ſed temeritate violam⁹: ideoq; frequenter eſt compeſcẽdum, quod crebrò inuenitur tranſgreſſum. Sed nè ſuccedentes præcedentibus, ac deindè ſequentes inuideant anterioribus, & cuncta quieta & pacata permaneant, hæc noſtri concilij communiter conſiderata defertur ſentẽtia, vt ſeruatis, q̃cunque in vniuerſali & magna ſynodo prouiſa conſcriptaq; circa principũ ſalutem & vtilitatem ſunt, hæc quoquè adiecta cuſtodiantur, videlicet, vt omni benignitate, omniq; firmitate circa omnem poſteritatem principis noſtri Chintillani regis teneatur dilectio, & præbeatur rationabile defenſionis adminiculum, nè res iuſtè prouiſæ, aut etiàm parentum digna prouiſione procuratæ, ad iuris proprietatem pertinentes, iniuſtè fraudentur, nec à quoquam cauſæ illicitè exquiſitæ lædendi eos præbeãtur, nec quocunq; modo, q̃buſlibet rebus, ſpreta dilectione, moleſtentur. Hæc enim licentia efficit & principes in ſubiectis ſuſpectos, & ſubiectos in bonis principum cupidos. Quocircà, nè & præmiſſa *contemnantur, & vt cupiditas radix omium malorum auferatur, conteſtamur omnes præſentes & abſentes, vel etiàm futuris temporibus conſequentes, coram Deo & angelis eius, quòd ſi quiſquam noſtræ conteſtationis temerator extiterit atq; contemptor, & quacunq; argumentatione odioſè eos moleſtare, aut in aliquo fuerit conatus lædere, ſit anathema in Chriſtianorum omnium cœtu, atque ſuperno cõdemnetur iudicio: ſit exprobrabilis omnibus catholicis, & abominabilis ſanctis angelis, in miniſterio Dei conſtitutis: ſit in hoc ſeculo ꝑditus, & in futuro cõdemnatus, quia tam rectæ prouiſioni noluit præbere conſenſum.

Pro. 19.d
* temerent,
1. Timo. 6.b

3 Inexpertis & nouis morbis nouam decet inuenire medelam. Quapropter, quoniã inconſideratæ quorundam mẽtes, & ſeminimè capientes, quos nec origo ornat, nec virtus decorat, paſsìm putant, licenterq; ad regiæ maieſtatis peruenire faſtigia: huius rei cauſa, noſtra omnium cum inuocatione diuina profertur ſententia, vt ſi quis talia meditatus fuerit, quẽ nec electio omium ꝑficit, nec Gothicæ gẽtis nobilitas ad hũc honoris apicẽ trahit, ſit cõſortio catholicorũ priuatus, & diuino anathemate cõdẽnatus.

4 Ergò quia & religióſi inimicum, & hominibus conſtat eſſe pernicioſum, futura illicitè cogitare, & caſus principum exquirere, ac ſibi in poſterum prouidere, cùm ſcriptum ſit, Non eſt veſtrum nôſſe momēta vel tempora, quæ pater poſuit in ſua poteſtate: hoc decreto cenſemus, vt quiſquis inuentus fuerit talia perquiſiſſe, & viuente principe, in alium attendiſſe pro futura regni ſpe, aut alios in ſe propter id attraxiſſe, à cōuentu catholicorum excommunicationis ſententia expellatur.

Act. 1. a

5 Sed & hoc, pro peſtilentioſis hominū moribus, ſalubri deliberatiōe cenſemus, nè quis in principem maledicta congerat. Scriptum eſt enim à legiſlatore: Principem populi tui nè maledixeris. Quòd ſi quis fecerit, excommunicatione eccleſiaſtica plectatur. Nam ſi maledici regnum Dei non poſſidebunt, quanto magis talis ab Eccleſia neceſſariò pellitur, qui diuinæ violator ſententiæ inuenitur?

Exod. 22. d

1. Cor. 6. b

6 Simili prouidentia pro fidelibus regū noſtra datur ſententia, vt quiſquis ſuperſtes principum extiterit, iuſtè in rebus profligatis, aut largitate principis acqſitis, nullam debeat habere iacturā. Nam ſi licenter & iniuſtè perturbētur fidelium mentes, nemo optabit prōptum ac fidele præbere obſequium, dum cuncta nutant in incertum, & in futuro diſcriminis formidant cauſam, ſed ſaluti & rebus eorum principalis pietas debet præbere ſuffragia. Exemplis enim cæteri prouocantur ad fidem, cùm fideles non fraudantur mercede.

7 Propter malarum mentium facilitatē & memoriæ obliuionem, hoc ſacratiſſima ſtatuit ſynodus, vt in omni Cōcilio epiſcoporum Hiſpaniæ, vniuerſalis Concilij decretum, quod propter principum noſtrorū eſt ſalutem conſtitutum, peractis omnibus, in ſynodo publica voce debeat pronunciari, quatenùs ſæpè replicatum auribus, vel aſſiduitate iniquorum mens territa corrigatur, quæ ad præuaricandum & obliuione & facilitate perducitur.

8 In his omnibus, quæ præmiſimus, poteſtatem indulgentiæ in culpis delinquentium principi reſeruam^9^, vt iuxta bonitatis ſuæ & pietatis moderamen, vbì emendationem proſpexerit mentium, veniam tribuat culparum.

9 His verò omnibus finē & robur ſubſcriptione noſtra facientes, gloriam & laudem omnipotenti Deo, inquantùm mortalium valetudo ſinit, reddimus. Poſt hæc gratias *excellentiſſimo & glorioſiſſimo principi noſtro Chintillano regi pagimus, cuius ardor fidei & ſtudium bonæ intentionis, & vnanimitatis concordiam nobis tribuit, & fidutiam charitatis. Donet ei Dominus & de inimicis triumphum, & de beatitudine gaudium: cuſtodiat cum protectione aſſidua, muniat bonæ voluntatis ſuæ circunſpectione tutiſſima, cuius regnum manet in ſecula ſeculorum. Ego Eugenius Toletanæ eccleſiæ prouinciæ Carthaginenſis metropolitanus epiſcopus, his communibus decretis annuens, ſubſcripſi. Similiter & alij epiſcopi ſubſcripſerunt, numero viginti, quorum nomina ſubnectuntur.

¶ Ego Tonantius ſanctæ Eccleſiæ Palentinæ epiſcopus, his omībus decretis annuens ſubſcripſi.

Ego Clarētius in Chriſto eccleſiæ Accitanæ epiſco. his omībus decretis annuēs ſubſ.

Ego Vigitinus ſanctæ eccleſiæ *Bigaſtrenſis epiſcopus, his omnibus decretis annuēs ſubſcripſi. *Biſtargeſ

Ego Euſebius *Baſtianæ S. Eccleſiæ epiſc. his omnibus decretis annuens ſubſc. * Bigerreſ * Baſitana

Ego Hilarius gratia Chriſti ſanctæ eccleſiæ Compluteñ epiſc. his omnibus decretis annuens ſubſcripſi.

Ego Marcellus Chriſti miſericordia epiſc. eccleſiæ Vrcitanæ, his omnibus decretis annuens ſubſcripſi.

Ego Florentius eccleſiæ Setabienſis epiſc. his omnibus decretis annuens ſubſcripſi.

Ego Braulio epiſc. Eccleſiæ Cæſarauguſtanæ, his omnibus decretis annuens ſubſc.

Ego *Hoia permittente Deo eccle. Barcinoneñ epiſcopus, his omnibus decretis annuens ſubſcripſi. *Vla

Ego *Muſtratius eccleſiæ Valentinæ epiſc. his omnibus decretis annuens ſubſc. *Muſtaſius

Ego Iacobus Dei miſeratione ſanctæ Menteſanæ Eccleſiæ epiſcopus, his omnibus decretis annuens ſubſcripſi.

Ego Euſebius Dei miſeratione eccleſię Valerienſis epiſcopus, his omnibus decretis annuens ſubſcripſi.

Serpentinus in Chriſti nomine eccleſiæ Illicitanæ epiſcopus, his omnibus decretis annuens ſubſcripſi.

Suauilla ſanctæ eccleſię Oretanę epiſcopus, his omnibus decretis annuens ſubſcr.

Egila eccleſiæ *Oxomieñ epiſc. his omībus decretis annuens ſubſcripſi.

Anſericus gratia Chriſti Eccleſiæ Segobieñ epiſcopus, his omnibus decretis annuens ſubſcripſi.

Idiſclus in Chriſti nomine eccleſiæ Segontienſis epiſcopus, his omnibus decretis annuens ſubſcripſi.

Antonius Dei miſeratione eccleſiæ Dianeñ epiſcopus, his omnibus decretis annuēs ſubſcripſi.

Aſſalbus in Chriſti nomine presbytēr, agēs vicem Domini mei Perſeuerantij epiſcopi, his decretis annuens ſubſcripſi.

Petrus in Chriſti nomine diaconus, agens vicem Domini Meranturi epiſcopi, his omnibus decretis annuens ſubſcripſi.

Concilium quintum Toletanum finit.

CONCILIVM TOLETANVM SEXTVM, CIRCA TEMPORA HONORIJ papæ primi, *Eſt prouinciale.*

¶Sexti concilij Toletani capitula.

De plenitudine fidei catholicæ. 1
De obſeruatione litaniarum. 2
De cuſtodia fidei Iudæorum. 3
De damnatione clericorum, per pecuniam eccleſiaſticos gradus aſſequentium. 4
De ſtipendijs clericorum, nè à iure alienentur eccleſiarum. 5
De viris & fœminis ſacris, propoſitum trãſgredientibus ſacrum. 6
De pœnitentibus tranſgreſſoribus. 7
Quòd quibuſdam pœnitentibus priſtina reddantur coniugia. 8
De profeſſionibus & obedientia libertorũ eccleſiæ. 9
De progenie libertorum eccleſiæ, nè eis vel pro nutricio eruditionis, ab Eccleſia liceat euagari. 10
Nè ſinè accuſatore legitimo quiſpiam condemnetur. 11
De confugientibus ad hoſtes. 12
De honore primatum palatij. 13
De remuneratione collata fidelib⁹ regũ. 14
Vt res Eccleſiæ à quibuſlibet iuſtè collatæ, in earũ iure firma ſtabilitate permaneãt. 15.
De incolumitate, & adhibenda dilectione regiæ proli. 16
De his, qui rege ſuperſtite, aut ſibi aut alijs affuturum prouident regnum, & de perſonis, quæ prohibentur ad regnum accedere. 17
De cuſtodia vitæ principum, & defenſione præcedentium regum, à ſequentibus adhibenda. 18
De gratiarum actionibus in confirmatione Concilij, Deo & principi datis. 19

Conuenientibus nobis Hiſpaniarum, Gallicięq; põtificibus ſummis, orthodoxi & glorioſi •Chintillani regis ſalutaribus hortamẽtis abſq; impedimẽto, in pretorio Toletano, ſ Suintillæ in eccleſia ſanctæ Leocadiæ martyris ſedib⁹ collatis, ſub die ſexta Idus Ianuarij, anno p̃dicti principis & triũphatoris in Chr̃o, æra 686. ſecũdò ſtatuim⁹ ſubtèr inſerta capitula.

1 Cùm primùm omnipotenti Deo pro corona fratrum ità numeroſa gratiæ nobis fuiſſent peractæ, nihil melius, nihilque ſalubrius omnium inſedit animis, q̃ more ſynodi vniuerſalis poſt ſolẽnia perfunctæ orationis, quod mente ruminabamus, lingua manarem⁹: & quod corde credebamus, ore eructaremus, ſuperna fauente ſententia, quæ
Pſal. 44. ait: Eructauit cor meum verbum bonum;
Eſa. 10.f quod, iuxta Prophetam, fecit Dominus ab-
Rom. 9.f breuiatum ſuper terram. Quamobrem ex abundantia noſtri cordis ſit confeſſio vocis, vt fidem, quam omnium mens intrinſecùs geſtat, in confeſſione interpres lingua foris effundat. Itaq; credim⁹ & profitemur, ſacratiſſimam & omnipotentiſſimam Trinitatem, Patrem & Filium & Spiritumſanctum, vnum Deum ſolum, non ſolitarium, vnius eſſentiæ, virtutis, poteſtatis, maieſtatis, vniusq; naturæ, diſcretam inſeparabiliter perſonis, indiſcretam eſſentialiter ſubſtantia deitatis, creatricem omnium creaturarum, patrem ingenitum, increatum, fontẽ & originem toti⁹ diuinitatis, filium à patre intemporaliter ante om̃em creaturam, ſinè initio genitũ, nõ creatũ: nam nec pater vnq̃ ſinè filio, nec filius extitit ſinè patre: ſed tamen filius Deus de patre Deo, non pater Deus de filio Deo: pater filij, nõ Deus de Deo: ille autem filius patris, & DEVS de patre, per omnia coæqualis patri, Deus verus de Deo vero: Spiritum verò ſanctum neq; genitum, neq; creatum, ſed de patre filioq́; p̃cedentem. vtriuſq; eſſe ſpiritum: ac per hoc ſubſtantialiter vnum ſunt, qui & vnus ab vtroq; procedit. In hac autem Trinitate tãta eſt vnitas ſubſtantiæ, vt pluralitate careat, & æqualitatem teneat. Nec minor in ſingulis, q̃ in omnibus: nec maior in omnibus, q̃ in ſingulis perſonis manet. Ex his igitur tribus diuinitatis perſonis, ſolum filium fatemur ad redemptionem humani generis, p̃pter culparum debita, quæ per inobedientiam Adæ originaliter & noſtro libero arbitrio contraxeramus, reſoluẽda, à ſecreto patris arcanoque prodiſſe, & humanitatem ſinè peccato de ſancta ſemper virgine Maria aſſumpſiſſe: vt idem filius Dei patris, eſſet filius hominis, Deus perfectus, & homo perfectus: vt homo perfectus & Deus eſſet vn⁹ Chriſtus, naturis in duabus vna perſona, nè quaternitas Trinitati accederet, ſi in Chriſto geminata perſona eſſet. Ergò à patre & ſpirituſancto inſeparabiliter diſcretus perſona, ab homine autẽ aſſumpto, natura: idẽ cum eodem homine, vnus extat p̃ſona, cum patre & ſpirituſancto, natura: ac (ſicut diximus) ex duabus naturis, & vna perſona, vn⁹ eſt Dñs noſter Ieſus Chriſtus, in forma diuinitatis ęqualis patri, in forma ſerui minor
patre. Hæc eſt enim vox eius in pſal. De ven- Pſal. 21.
tre matris meæ Deus meus es tu. Natus itaq; à Deo ſinè matre, natus à virgine ſinè patre,
ſolum verbum caro factũ eſt, & habitauit in Ioan. 1.b
nobis. Et cũ tota cooperata ſit Trinitas formatiõem ſuſcepti hominis, qm̃ inſeparabilia ſunt opa Trinitatis, ſolus tñ fili⁹ ſuſcepit humanitatem in ſingularitate perſonæ, non in vnitate diuinæ naturæ, id eſt, in eo quod propriũ eſt filij, nõ quod cõmune Trinitati. Nã ſi vnã nati hominis, Dei alterã confeciſ-

ſet perſonam, tota Trinitas corpus aſſumpſiſſet: quoniam conſtat naturam Trinitatis eſſe vnam, non tamen perſonam. Hic ergò dominus noſter Ieſus Chriſtus miſſus à patre, ſuſcipiens quod non erat, nec amittens quod erat, inuiolabilis de ſuo, mortalis de noſtro venit in hunc mundum pecca- 1.Timo.1.b tores ſaluos facere, & credentes iuſtificare: faciensq; mirabilia, traditus eſt propter de- Rom.4.d licta noſtra, mortuus eſt propter expiationem noſtram, reſurrexit propter iuſtificationem noſtram: cuius liuore ſanati, cuius morte Deo patri reconciliati, cuius reſurrectione ſumus reſuſcitati. Quem etiàm venturum in fine expectamus ſeculorum, & cũ reſurrectione omnium, æquiſſimo ſuo iudicio redditurum iuſtis præmia, & impijs pœnas. Eccleſiam quoq; catholicam credimus, ſinè macula & ruga, opere & fide, corpus eius eſſe, regnumq; habituram cum capite ſuo omnipotente CHRISTO IESV, poſtquàm hoc corruptibile induerit incorruptionem, & mortale immortalitatem, vt 1.Cor.15.f ſit Deus omnia in omnibus. Hac fide corda purificantur, hac hæreſes extirpantur: in hac omnis Eccleſia collocata iam in regno cæleſti, & deincèps in ſeculo præſenti gloriatur: & non eſt in alia fide ſalus: nec enim Act.4.c nomen aliud eſt ſub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos ſaluos fieri.

2 Religioſiſſ. principis noſtri deuotionem, & noſtrorum conſacerdotum primo anno regni ſui conſtitutionem, cum magna reuerentia & veneratione ſuſcipientes, quã conſtat iam in omni regno ſuo annua vice celebrari, placuit etiàm noſtra aſſenſione firmari. Proindè vniuerſalis authoritate cẽſemus concilij, vt hi dies litaniarum, qui in ſynodo præmiſſa ſunt inſtituti, eodem tempore, quo iuſſi ſunt excoli, annuo recurſu omni obſeruatione habeantur celeberrimi, vt pro illis quibus nunc vſq; ſimul implicati ſumus delictis, ſit noſtra explicatio ante oculos Dei omnipotentis.

3 Inflexibilis Iudæorum perfidia, deflexa tandèm videtur pietate & potentia ſuprema. Hinc enim liquet, quòd inſpiramine ſummi Dei excellentiſſimus & Chriſtianiſſ. princeps ardore fidei inflammatus, cùm regni ſui ſacerdotibus præuaricationes & ſuperſtitiones eorum eradicare elegit funditùs: nec ſinit degere in regno ſuo eum, qui non ſit catholicus: ob cuius feruorem fidei, gratias omnipotẽti Domino cælorum agimus, eò quòd ei tam illuſtrem creauerit animam, & ſua repleuerit ſapientia: ipſe quoq; donet ei & præſentis æui diuturnam vitam, & in futuro gloriam æternam. Illud autem prouida nobis cura, & valdè eſt decernendum vigilanti ſolertia, nè eius fidei calor, & noſter labor, quandoq; in poſteris tepefactus liqueſcat. Quocircà conſonam cum eo corde & ore promulgamus Deo placituram ſententiam, ſimul etiàm cum ſuorum optimatum illuſtriumq; virorum conſenſu & deliberatione ſancimus, vt quiſquis ſuccedentium temporum regni ſortitus fuerit apicem, non antè conſcẽdat regiam ſedem, quàm inter * reliqua conditionum ſacramenta pollicitus fuerit, hanc ſe catholicam non permiſſurum eos violare fidem: ſed & nullatenùs eorum perfidiæ fauens, vel quolibet neglectu aut cupiditate illectus, tendentibus ad præcipitia infidelitatis aditum præbeat præuaricationis: ſed quod magnoperè noſtro eſt tempore conquiſitum, debeat illibatum perſeuerare in futurum. Nã incaſsùm bonum agitur, ſi non eius prouidetur perſeuerantia. Ergò poſtquàm ordine pmiſſo ad gubernacula acceſſerit regni, ſi ipſe temerator huius extiterit promiſſi, ſit anathema maranatha in conſpectu ſempi- 1.Cor.16. terni Dei, & pabulum efficiatur ignis æterni, ſimilique cum eo damnatione perculſis, quicunque ſacerdotum, vel quilibet Chriſtianorum, eius implicati fuerint errore. Nos etenim ità præſentia decernimus, vt prẽterita, quę in vniuerſali ſynodo de Iudæis conſcripta ſunt, confirmemus: quoniam ea, quę neceſſaria pro eorum ſaluatione ſcribi potuerũt, in eadem eſſe * cautum ſcimus. Quapropter, quæ tunc decreta ſunt, valitura eſſe cenſemus.

*reliquas conditiões ſacramẽto

4 Sæpè pullulantia prauitatis germina, licèt ſæpiſſimè patrum iuſta nouerimus ſeueritate damnata, quia tamen crebris conſpiciuntur denuò vigere radicibus, iuſtitiæ acriore vigore radicitùs amputare ſancimus. Proindè quicunq; Simonis imitator, ſimoniacæ quoquè hæreſis extiterit ſectator, vt Eccleſiaſticorum ordinum gradus non dignitate morum obtineat, ſed munerum impenſione conquirat, & per oblata munera capiat, quibus hunc nec rationis ordo, nec dignitas morum vlla commendat, talis inuentus, ſacrorum ordinum apices penitùs adipiſci nullo modo permittatur: ſed & ſi adeptus fuerit, communione priuatus, cum ordinatoribus ſuis propriorum bonorum amiſſione damnetur.

5 Sæpè fit, vt proprietati originis, obſiſtat longinquitas temporis. Quapropter prouidentes decernimus, vt ſi quis clericorum ſtipendiũ de rebus Eccleſiæ cuiuſquã Epiſcopi percipit largitate, ſub precariæ nomine debeat profeſſionem ſcribere: nec per retentionem diuturnam, præiudicium afferat eccleſiæ, & quæcunq; in vſu perceperit, debeat vtiliter laborare: vt nec res diuini iuris, videantur aliqua occaſione negligi, & ſubſidium ab eccleſia, cui deſeruiunt, percipere poſſint clerici. Quod ſi quis eorum cõtempſerit facere, ipſe ſe ſtipendio ſuo videbitur priuare.

12.q.1.Sæpè fit vt prop.

6 Procliuis curſus eſt ad voluptatem, & imitatrix natura vitiorũ. Quamobrẽ quiſquis

10.q.3.Procliuis auth.

quis virorum vel mulierum habitum ſemèl induerit ſpontaneè religioſum, aut ſi vir deditus eccleſiæ choro, vel fœmina fuerit, aut fuit delegata puellarum monaſterio: in vtroq; ſexu præuaricator, ad propoſitũ inuitus reuerti cogatur, vt vir detondeatur, & puella ad monaſterium regrediatur. Si autẽ quolibet patrocinio deſertores permanere voluerint, ſacerdotali ſententia ità à Chriſtianorum cœtu habeantur extorres, vt nec locus eis vllus ſit cõmuniõis. Viduæ quoq;, ſicut vniuerſalis ſynodus iamdudùm ſtatuit, profeſſionis vel habitûs ſui deſertrices, ſuperiori ſententia condemnentur. Tole. 4. cap. 55.

7 Quãuis priora nunq̃ ſiluerint de tanto facinore concilia, ratio tamen depoſcit, vt ea, quæ frequenti p̃uaricatione iterãtur, frequenti ſententia cõdemnentur. Et ideò, quoniam tanta exiſtit peruerſitas hominũ, vt, quos ſub religioſo habitu pœnitẽtiæ ꝓfeſſio pro venia peccatorum, ad manum ſacerdotis deducit vel adduxit, iterùm rediuiua malitia ad vitæ pr̃iſtinæ ſordes reuocet. Huius rei cauſa ſancta ſynodus decernit, vt ſi qui ingenuorum vtriuſque ſexús, ſub nomine pœnitentis in habitu religioſo ſunt conuerſati, poſt hęc autem comam nutrientes, vel veſtimenta ſecularia ſumentes, ad id, quod reliquerant, redierunt aut redierint, ab epiſcopo ciuitatis, in cuius territorio ſunt conuerſi, compræhenſi, rursùs legibus pœnitentiæ in monaſterijs ſubdantur inuiti. Quod ſi fieri propter alicuius poteſtatis vigorem difficile fuerit, tunc ſicut priſcorum canonum ſtatuerunt decreta, quouſq; ad dimiſſum ordinem reuertantur, excommunicati, & anathemate condemnati habeantur. Similiter & hi, qui poſt communionem interdictam, cum ipſis communicauerint. Sacerdos autem, ad quem pertinere noſcuntur, ſi eos quolibet munere vel fauore, aut negligentia, admonere noluerit, vt aut reuertẽtes ſuſcipiat, aut cõtemnẽtes de eccleſia reijciat: ſimili ſententia plectatur, quouſquè emendationis eorum vel damnationis ſententia, ab eo promulgetur.

8 Antiqui & ſanctiſſimi eſt patris ſentẽtia papæ Leonis, vt is, qui in ætate adoleſcẽtiæ poſitus, dum mortis formidat caſum, peruenerit ad pœnitentiæ remedium, ſi cõiugatus & fortè fuerit incontinens, nè poſteà adulterij incurrat lapſum, redeat ad priſtinum coniugium, quouſq; poſſit adipiſci temporis maturitate continentiæ ſtatum. Quod nos, ſicut de viris, ità de fœminis æquo modo cenſemus, non quidem hoc generaliter & *canonicè præceptum, ſed conſtat à nobis pro humana fragilitate indultũ, ea duntaxàt ratione, vt ſi is, qui pœnitentiæ non eſt legibus deditus, antè ab hac vita deceſſerit, quàm ex conſenſu alter ad continẽtiam eat, vndè fuerit regreſſus, ſuperſtiti nõ liceat denuò ad vxoris trãſire amplexus. Si

33.q.2. Antiqui & ſan. In epiſ. 90. ad Ruſtic. Narboneñ epiſcopum.

* legitimè

autem illius vita extiterit ſuperſtes, qui non accepit *benedictionem pœnitentis, nubat, ſi ſe continere non poteſt, & alterius conſortio fruatur vxoris. Quod de vtroq; ſexu pari modo à nobis manifeſtum eſt, decretũ eſſe, ità videlicet, vt in his omnibus ſacerdotis ordinatio expectetur, vt iuxta quod ętatem aptam proſpexerit *pœnitentiæ, abſolutionis vel diſtrictionis tribuat legem.

* abſolutionem

* cõtinẽtiæ

9 Longinquitate ſępè ſit temporis, vt nõ pateat conditio originis. Vndè iam decretum eſt in anteriori vniuerſalis concilij canone, vt profeſſionem ſuam liberti eccleſiæ debeant facere, quã profiteantur ſe & de familijs eſſe Eccleſiæ, & Eccleſiæ obſequium nunq̃ relicturos. Vndè his quoq; nos adijcimus, vt quotiès curſum vitę ſacerdos impleuerit, & de hac vita migrauerit, mox, cũ ſucceſſor ei* aduenerit, oẽs liberti Eccleſiæ, vel ab eis progeniti, chartulas ſuas in conſpectu oĩm debeant ipſi, qui ſubſtituitur, pontifici publicare, & profeſſiones ſuas in conſpectu Eccleſię renouare, quatenùs ſtatûs ſui vigorem & illi obtineant, & obedientia eorum Eccleſia nõ careat. Si autẽ aut ſcripturas libertatis ſuæ, intra annum ordinationis noui pontificis manifeſtare cõtempſerint, aut profeſſiones renouare noluerint, vacuæ & inanes chartulæ ipſæ remaneant, & illi, origini ſuæ redditi, ſint perpetuò ſerui. 12.q.2. Longinquitate Toletani 4. cap. 69.

10 Etenim decet, vt hi, quorum parẽtes titulum libertatis de familijs eccleſię pceperunt, intra eccleſiam, cui obſequium debẽt, cauſa eruditionis enutriantur. Contemptus quippe eſt patronorũ, ſi ipſis neglectis, alijs ad educandum detur progenies manumiſſorum. Itaq; cenſemus, vt ſinè ſtatûs ſui pręiudicio, ab epiſcopo habeantur in doctrinæ obſequio, quatenùs & illi debitum reddant famulatum, & nullum patiãtur ſuæ ingenuitatis detrimentum. Eos verò, qui aliter, q̃ ſententia noſtra decreuit, agere tẽtauerint, inuitos iubemus ab epiſcopis ad hoc ipſum reduci. Quòd ſi fortè parentes eorum eos pontificibus ſuis dare contempſerint, & alios ſibi patronos adoptauerint, ingratorum feriantur lege libertorum.

11 Dignum eſt vt vita innocentis, nulla maculetur pnicie accuſatorum. Ideò quiſquis à quolibet criminatur, non antè accuſatus ſupplicio detur, quàm accuſator præſentetur, atque legum & canonum ſẽtẽtia exquiratur. Quòd ſi indigna ad accuſandũ perſona inuenitur, ad eius accuſatiõem nõ iudicetur, niſi vbì pro capite regię maieſtatis cauſa verſatur. 3.q.9. Dignum eſt vt vita.

12 Prauarum audacia mentium, ſæpè aut malitia cogitationum, aut cauſa culparum refugium appetit hoſtiũ. Vndè quiſquis patrator culparum extiterit talium, virtutẽ petens defendere aduerſariorum, & patrię vel genti ſuę detrimenta intulerit rerũ, in poteſtatẽ regis ac gẽtis ſuę reductus, excõmunicatus

catus & retruſus, longinquioris pœnitentię legibus ſubdatur. Quòd ſi ipſe mali ſui priùs reminiſcens, ad Eccleſiam fecerit confugium, interceſſu ſacerdotum & reuerētia loci, regia in eos pietas reſeruetur comitante iuſtitia.

13 Qui primatu dignitatis, atq; reuerentiæ vel gratiæ, ob meritum in palatio honorabiles habētur, his à iunioribus modeſtus honor per om̄ia deferatur. Quin etiàm minores à ſenioribus & dilectiōis amplectant affectu, & humilitatis imbuantur exemplo.

14 Præmio fraudare fideles, non ſolùm inhumanū, ſed etiàm exiſtit iniuſtū. Ideoq; cum fidei meritum, tam in rebus diuinis, q̄ in humanis, non habeatur ingratum: dignū videtur, vt ſacerdotali ſentētia conſulamus fidelibus regis. Proindè vt anno primo ſereniſſimi principis noſtri decreuit conciliū ſanctum, om̄es qui fideles obſequio & ſyncero ſeruitio voluntatibus vel iuſſis paruērint principis, totaq; intentione ſalutis eius cuſtodiam vel vigilātiam habuerint, à regni ſucceſſoribus nec à dignitate, nec à rebus priſtinis cauſa repellantur iniuſta: ſed & núc ità pro vniuſcuiuſque vtilitate principis moderentur diſcretione, ſicut eos perſpexerit neceſſarios eſſe patriæ. Et ſic illis impertiatur benignitas, vt in cæteris magnæ monſtretur gratiæ poteſtas, quatenùs ità omnia in rebus iuſtè conquiſitis lucrentur, vt poſteris relinquendi, vel quibus voluntas eorum decreuerit, conferendi ſpontaneo fruantur arbitrio. Cæterùm, ſi infidelis quiſquam in capite regio, aut inutilis in rebus cōmiſſis p̄ſenti piiſſimo dn̄o noſtro Chintillano regi extiterit, in clementia eius maneat poteſtatis ſuo nutu conſtituenda huiuſmodi moderatio. Nefas eſt enim, in dubium deducere eius poteſtatem, cui omnium gubernatio ſuperno conſtat delegata iudicio. Quòd ſi poſt eius diſceſſum quiſpiam repertus fuerit, eius vitæ fuiſſe infidelis, quicquid largitate ipſius in rebus habuit conquiſitis, careat, confiſcandum & fidelibus largiendum.

Ca.6. conc. Tole. v.

15 Quia his, qui principibus dignè deſeruiunt, atq; deferentibus fidele illis obſequium, conſtat nos optima miniſtrâſſe ſuffragia, dum iuſtè à principibus acquiſita, in eorum iure perſiſtere ſancimus indiuulſa: æquum eſt maximè, vt rebus Eccleſiarū Dei adhibeatur à nobis prouidētia opportuna: adeò, vt quæcunq; res Eccleſijs Dei à principibus iuſtè conceſſæ ſunt, vel fuerint, vel cuiuſcunq; alterius perſonæ quolibet titulo, illis non iniuſtè collatæ ſunt, vel extiterint, ità in earum iure perſiſtere firma ſtabilitate iubemus, vt euelli quocunq; caſu vel tempore nullatenùs poſſint. Opportunum eſt enim, vt ſicut fidelia hoīm ſeruitia nó exiſtere cēſuimus ingrata, ità eccleſijs collata, quæ propriè ſunt pauperum alimenta, earū in iure pro mercede offerentium maneant inconuulſa.

16 Sicut inſolētia malorum regū, odioſa & execrabilis ſemper exiſtit ſubiectis: ità bonorum prouida vtilitas, amabilis efficit̄ populis. Quocircà quis ferat, aut quis Chriſtianus toleranter videat, regiam ſobolē aut poſteritatē expoliari rebus, aut priuari dignitatibus? Quod nè fiat, generalis hæc ꝓmatur de principis filijs ſententia noſtra, & de præſentis excellentiſſimi Chintillani regis poſteritate dentur aperta à nobis decreta, vt ea, quæ ſynodus præterito anno in hac Eccleſia habita, conſtituit, circa om̄em poſteritatem eius, vniuerſitas regni ſui conſeruet, hoc eſt, vt præbeatur filijs eius dilectio benigna & firma, & tribuantur, vbi loci opportunitas exhibuerit, defenſionis adminicula iuſta, nè de rebus iuſtè * profligatis, aut parentum dignitate procuratis, vel largitate principum, vel alicuius impenſis, aut etiàm proprietate debitis fraudentur quibuſlibet inſidijs calliditatis, neq; à quoquam lędendi eos præbeantur argumenta machinationis: quia dignum eſt, vt cuius regimine habemus ſecuritatē, eius poſteritati (decreto concilij) impertiamus quietem. Deniq; tanta erga nos noſtri principis extant beneficia, vt longum ſit, ſingulatim ea promere lingua. Ipſe enim, authore Deo, nobis pacē, ipſe quaſi captiuā reduxit charitatem: ipſius ope quieti, ipſius ſumus multa largitione ditati: ipſe medicamine bonitatis ſuæ & reis pepercit, & rectos ſublimauit. Cui ſi dignis voluerimus reſpondere beneficijs, non tantis extamus copijs virtutis, quibus tantę voto ſufficiamus voluntatis.

Tole. 5. cap. 2.

* prouiſis

17 Quanuìs in concilio anteriori, quod anno primo glorioſi principis noſtri habitum eſt, de huiuſmodi re fuerit promulgata ſententia, tamen placet iterare, quod cōuenit cuſtodiri. Itaque regis vita conſtante, nullus ſibi aliquo opere vel deliberatione, cuiuſcunque dignitatis laicus, ſeu gradu epiſcopi, aut presbyteri, aut diaconi conſecratus, cæterisq; clericatûs officijs deditus, futurum regem prouideat, contra viuentis regis vtilitatem & proculdubiò voluntatē: nullo blandimento vel ſuaſione pro eadem ſpe aut alios in ſe trahat, aut ipſe in alium acquieſcat. Iniquum enim & valdè execrabile Chriſtianis debet haberi, futuris temporibus illicita proſpicere, & vitæ ſuæ ignaros, ventura diſponere. Quòd ſi quiſq; iam talia iniqua deliberatiōe cum quocunq; eſt meditatus, hoc ſibi nouerit eſſe ſacerdotali moderatione conceſſum, ſi venerabiliter poſcit, vt hoc ſinè mora præſentis principis auribus ſtudeat publicare. Si autem * retineat, & deliberationis ſuæ machinamenta noluerit dicere, peſſimo plectatur anathemate. Rege verò defuncto, nullus tyrannica præſumptione regnum aſſumat: nullus ſub reli-

Ca.4. conc. Tole. v.

* obſtinata deliberatione ſua

religionis habitu detonſus, aut turpiter decaluatus, aut ſeruilem originem trahens, vel extraneæ gentis homo, niſì genere & moribus dignus, promoueatur ad apicem regni. Temerator autem huius præceptionis ſanctiſſimæ, feriatur perpetuo anathemate.

Tolet.4. cap.74. 18 Iam quidem in antecedenti vniuerſali ſynodo, ſaluti noſtrorum principum cóſtat eſſe cóſultum: ſed libet iterare benè ſancita, & digna authoritate munire ſalubriter ordinata. Ideoq; teſtamur corá Deo & oḿi ordine angelorum, corá prophetarum atq; apoſtolorum, vel omnium martyrum choro, coram omni Eccleſia catholica & Chriſtianorum cœtu, vt nemo intédat in interitum regis, nemo vitam principis attrectet, nemo regni eum gubernaculis priuet, nemo tyrannica præſumptione apicem regni ſibi vſurpet, nemo quolibet machinamento in eius aduerſitate ſibi cóiuratorum manum aſſociet. Quòd ſi in quippiam horum quiſquam noſtrorum temerario caſu præſumptor extiterit, anathemate diuino perculſus, abſq; vllo remedij loco habeatur códemnatus æterno iudicio. Is auté, qui eius ſedem fuerit aſſequutus, ſi vult tanto expiari piaculo, quaſi proprij patris eius vlciſcatur interitum, in cuius defenſionis auxiliú, vniuerſi regni Gotthorum conſentiat fortitudo. Si autem deſidiæ cauſa & minori zelo tam funeſtum noluerint vindicare ſcelus, ſint omnes ex noſtra ſententia opprobrium cæteris gentibus.

19 His omnibus ritè diſpoſitis, & diuturna collatione deliberatis, benedictioné, gloriam, & honorem inuiſibili omnium au thori rependimus luminum patri, & in his, conſeruandis eius imploramus opem ſuffragij, vt conſtitutióibus noſtris robur tribuat ſeu virtutem, fragilitatemque humanam huic diſpoſitioni reddat efficacem, vt non iudicet præuaricatricem. Nos ergò oía ſupraſcripta ſalua authoritate priſcorú canonum, ſubſcriptione noſtra firmamus, & gratias agimus Chriſtianiſſimo & glorioſiſſimo Chintillano principi noſtro, cuius ſtudio aduocati, & inſtantia collecti ſumus, cuius voluntas probata, ordinatio extitit religioſa. Donet ei Dominus optimo principi diuturnum in ſeculo præſenti triumphum, & in parte iuſtorum perpetuum regnum, felicibusque annis felix ipſe in longa felicitate fruatur, & diuinæ dexteræ protectione vbiquè muniatur. Ego Salua, & ſi indignus, eccleſiæ Narbonenſis epiſcopus, his conſtitutionibus à nobis editis, ſubſcripſi. Similiter & alij epiſcopi ſubſcripſerunt

*37. numero *quinquagintaduo, videlicet:

Ego Iulianus eccleſiæ Bracareñ epiſcopus, ſubſcripſi.

Ego Eugenius eccleſiæ Toletanę epiſcop⁹, ſubſcripſi.

Ego Honoratus eccle. Hiſpaleñ epiſc. ſubſ.

Ego Protaſius eccl. Placentinæ epiſc. ſubſc.

Ego Tonantius eccle. Palentinæ epiſc. ſubſ.

Leufredus Cordubenſis eccle. epiſc. ſubſc.

Ego Vigitinus eccle. *Bigaſtreñ epiſc. ſubſc. *Biſtargeñ vel, Bigerreñ

Ego Acutulus eccle. Elneñ epiſc. ſubſcripſi.

Ego Ioannes eccl. Ilipenſis epiſcopus, ſubſc.

Ego Euſebius *Baſtianæ eccleſiæ epiſcop⁹, ſubſcripſi. *Baſtitanæ

Ego Hilarius Compluteñ epiſcopus, ſubſc.

Ego Bonifacius eccleſiæ Carthagineñ epiſcopus, ſubſcripſi.

Iacobus Menteſanę eccleſiæ epiſc. ſubſc.

Ioannes Dertuſanæ eccleſiæ epiſc. ſubſc.

Dauid Aurienſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſc.

Elpidius Tyraſſonenſis epiſcopus, ſubſc.

Ego Siſiſclus eccleſiæ Elborenſis epiſcop⁹, ſubſcripſi.

Oſdulphus Oſcenſis Eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi.

*Scrutuoſus eccleſiæ Ilerdenſis epiſcopus, ſubſcripſi. *Eructuoſus

Deodatus eccleſiæ Egabrenſis epiſc. ſubſc. *Fructuoſ

Profuturus Lameceñ eccle. epiſc. ſubſcripſi.

Seruus Dei Arcobriceñ eccle. epiſc. ſubſc.

Ego Pimenius eccl. Dumieñ epiſcop⁹ ſubſc.

Anatolius eccle. Loteneñ epiſc. ſubſcripſi.

Suauilla eccleſiæ Oretanæ epiſcop⁹, ſubſc.

Monteſis eccleſiæ Egitanæ epiſc. ſubſcripſi.

Iochila Salamanticenſis epiſcopus, ſubſc.

*Agiulphus Portegalenſis epiſcopus, ſubſc. *Argiouit

Serpentinus eccleſiæ Ilicitanæ epiſc. ſubſc.

Braulio eccleſiæ Cæſarauguſtanæ epiſcop⁹, ſubſcripſi.

Ego *Hoia Barcinoneñ epiſcopus, ſubſc. *Vla

Anſericus eccleſiæ Segobienſis epiſc. ſubſc.

Ego Viuaricus eccleſiæ Olyſſiponenſis epiſcopus, ſubſcripſi.

Guda eccleſiæ Tuccitanæ epiſco. ſubſcripſi.

Anaſtaſius eccleſię Tudeñ epiſc. ſubſcripſi.

Egila eccleſiæ *Oxouienſis epiſc. ſubſcripſi.

Idiſclus eccleſiæ Segontieñ epiſc. ſubſc.

Vaſconius eccle. Luceñ epiſcopus, ſubſcri.

Amamingus eccle. Caurieñ epiſc. ſubſc.

Epartius Italiceñ eccleſiæ epiſc. ſubſc.

Renatus eccle. Conimbriceñ epiſc. ſubſc.

*Tulina eccleſiæ Malacitanæ epiſc. ſubſc. *Dunila

*Oſcandus Aſturiceñ eccleſiæ epiſc. ſubſc. *Candidianus

Iuſtus Accitanæ eccleſiæ epiſco. ſubſcripſi.

Domninus Auxitanæ eccleſię epiſc. ſubſc.

Octumarus Irienſis Eccleſiæ epiſc. ſubſc.

†Earnius Viſenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſc.

Vanna diaconus, qui & Petrus, *Eccleſiæ agens vicem Antonij epiſc. ſubſcripſi.

Cunctiſculus agens vicem Orontij epiſcopi eccleſiæ Emeritenſis, ſubſcripſi.

Cetronius presbyter, agens vicem Gabinij epiſcopi Calaguritanæ eccleſiæ, ſubſc.

Domarius presbyter Arcobriceñ eccleſiæ, agens vicem Carterij epiſc. ſubſcripſi.

Piberinus eccle. Valentinæ diaconus, agens vicem *Muſtracij epiſcopi, ſubſcripſi. *Muſtaſi

BRACARENSE CONCILIVM PRIMVM, CIRCA TEMPORA HONORII *papæ primi. Eſt prouinciale.*

BRacarum oppidum Auguſta, cõuentus vnus è ſeptem citerioris Hiſpaniæ, vulgò Braga dicta. Vide Plinium lib. 3. cap. 3. Porrò Volaterranus Bracharam ſeu Bracarã metropolim Portugalliæ conſtituit, cuius archiepiſcopus, metropolitanus ſeu primas regni Luſitaniæ appellatur.

ANno tertio Ariamiri regis, Kalendis Maij, cùm Galliciæ prouinciæ Epiſcopi, Lucretius, Andreas, Martinus, Cottus, Hildericus, Lucenti⁹, Timotheus, Malioſus, ex præcepto præfati glorioſiſſimi Ariamiri regis in metropolitana eiuſdem prouinciæ Bracareñ Eccleſia conueniſſent, conſedentibus ſimul epiſcopis, præſentibus quoq; presbyteris, adſtantibusq; miniſtris, vel vniuerſo clero, Lucretius memoratæ metropolitanæ eccleſię epiſcopus, dixit: Diù eſt, ſanctiſſimi fratres, ꝙ ſecundùm inſtituta venerabilium canonũ, & decreta catholicæ & apoſtolicę diſciplinę deſiderabamus, ſacerdotalem inter nos fieri debere conuentum: quia non ſolùm eccleſiaſticis regulis & ordinibus opportunũ eſt, ſed ſtabilem etiàm ſemper efficit charitatis fraternæ concordiam, dum congregati ſimul in nomine dñi ſacerdotes, ea inter ſe ſalutifera collatione requirunt, quæ ſecũdùm doctrinam Apoſtolicam (vnitatem ſpiritùs in vinculo pacis) obtineant. Nunc ergò quoniam optatum nobis huius congregationis diem, glorioſiſſimus atque piiſſimus filius noſter, adſpirante ſibi Domino, regali præcepto conceſſit, vt ſimul poſiti cõſideremus, priùs (ſi placet) de ſtatu fidei catholicæ perquiramus. Tunc deindè ſanctorum patrum inſtituta, recẽſitis canonibus, innoteſcant. Poſtremò quædam etiàm, quæ ad obſequium Dei vel officium pertinent clericale, diligentiùs pertractẽtur, vt ſi qua fortaſsè vel per ignorantiæ deſidiam, vel per longinqui temporis incuriam, aut varia inter nos habentur dubia, ad vnam (ſicut decet) rationis ac veritatis formulam reuocentur. Omnes epiſcopi dixerũt: Proſequutio tuæ beatitudinis iuſta eſt: ea nanq; de cauſa conuénimus, vt aliqua nobis Eccleſiaſticæ conſtructionis vtilitas commodetur. Lucretius epiſcopus dixit: Priùs ergò de ſtatu fidei (ſicut ſuperiùs dictum eſt) conferam⁹. Nam licèt iam olim Priſcillianæ hæreſis cõtagio in Hiſpaniarum prouincijs detecta ſit & damnata, nè quis tamen per ignorantiam, aut aliquibus (vt aſſolet) ſcripturis deceptus apocryphis, aliqua adhuc ipſius erroris peſtilẽtia ſit infectus, maniſeſtiùs ignaris hominibus declaretur, quia ipſi in extremitate mundi, & in vltimis huius prouinciæ finibus conſtituti, aut exiguam, aut penè nullam rectæ eruditionis notitiã cõtigerunt. Credo autem veſtræ beatitudinis fraternitatem nóſſe, quia eo tempore, quo in his regionibus nefandiſſimæ Priſcillianæ ſectæ venena ſerpebant, beatiſſimus papa vrbis Romæ Leo, qui quadrageſimus ferè Apoſtoli Petri ſucceſſor extitit, per Turibium notarium ſedis ſuæ, ad ſynodum Galliciæ cõtra impiam Priſcillianæ hæreſis ſectã ſcripta ſua direxit. Cuius etiàm ꝓcepto Tarraconenſes & Carthagineñ epiſcopi, Luſitaniæ quoq; & Bæticæ facto inter ſe concilio, regulam fidei contra Priſcillianam hæreſim, cum aliquibus capitulis conſcribentes, ad Baleonium tunc huius Bracarenſis Eccleſiæ præſulem, direxerunt. Vndè, quia & ipſum præſcriptæ fidei exemplar cũ ſuis capitulis, præ manibus hîc habemus, pro inſtructione ignorantium (ſi veſtræ placet reuerentiæ) recitetur. Omnes epiſcopi dixerunt: Valdè neceſſaria horum capitulorum eſt lectio, vt dum ſimplicioribus quibuſq; priſtina ſanctorũ patrum inſtituta pandũtur, abominata iam olim à ſede beatiſſimi Petri Apoſtoli, & damnata Priſcillianæ hæreſis figmenta cognoſcantur. Lectum eſt exemplar fidei cum capitulis ſuis, quæ, nè prolixitatem facerẽt, his geſtis minimè ſunt inſerta. Poſt lectionem capitulorum omnes epiſcopi dixerũt: Licèt lectio neceſſariè recenſita ſit, tamẽ euidentiùs & ſimpliciùs ea, quæ ſunt execrabilia, ità poſitis etiàm capitulis modò declarentur, vt qui minùs eſt eruditus, intelligat: & ſic ſub anathematis ſententia exploſa, tam Priſcilliani erroris figmenta damnentur, vt quiſquis clericus vel monachus ſiue laicus, tale aliqd ſentire adhuc vel defendere fuerit depræhenſus, tanꝗ verè putre membrum, continuò de corpore abſcindatur catholicæ Eccleſiæ, nè aut ſocietatis, ſiue prauitatis eius macula, à rectè credentibus de permixtiõe talium aliquod orthodoxis reputetur opprobrium. Propoſita contra Priſcillianam hæreſim capitula & relecta, continent hæc:

Ephe. 4.

De his in conc. 1. Toletano, poſt deſcriptionem 10. ca. eiuſdẽ cõc.

CAPITVLVM PRIMVM.

¶Si quis patrem & filium & ſpiritumſanctum, nõ confitetur tres pſonas, vnius ſubſtantiæ & virtutis ac poteſtatis, ſicut catholica & apoſtolica Eccleſia docet, ſed vnam tantùm ac ſolitariam dicit eſſe perſonam, ità vt ipſe ſit pater, qui filius, ipſe etiàm ſit paracletus ſpiritus, ſicut Sabellius & Priſcillian⁹ dixerunt, anathema ſit.

2 Si quis extra S. Trinitatẽ, alia (neſcio ꝗ) diuinitatis nomina introducit, dicens, ꝙ ipſa

ipſa diuinitas ſit Trinitas, ſicut Gnoſtici & Priſcillianus dixerunt, anathema ſit.

3 Si quis dicit filium Dei Dominum noſtrum, anteq̃ ex virgine naſceretur, non fuiſſe, ſicut Paulus Samoſatenus & Photinus & Priſcillianus dixerunt, anathema ſit.

*natalem 4 Si quis *natale Chriſti ſecundùm carnem non verè honorat, ſed honorare ſe ſimulat, ieiunans in eodem die, & in Dominico, quia Chriſtum in hominis natura natũ eſſe nó credit, ſicut Cerdon, Marciõ, Manichæus & Priſcillian⁹ dixerunt, anathema ſit.

5 Si quis animas humanas vel angelos, ex Dei credit ſubſtantia extitiſſe, ſicut Manichę⁹ & Priſcillian⁹ dixerũt, anathema ſit.

6 Si quis animas humanas dicit priùs in cæleſti habitatione peccâſſe, & pro hoc in corpora humana in terram deiectas, ſicut Priſcillianus dixit, anathema ſit.

7 Si quis dicit, diabolum non fuiſſe priùs angelum bonum, à Deo factum, nec Dei opificium fuiſſe naturam eius, ſed dicit eum ex tenebris emerſiſſe, nec aliquem ſui habere authorem, ſed ipſum eſſe principium atq; ſubſtantiam mali, ſicut Manichæus & Priſcillianus dixerunt, anathema ſit.

8 Si quis credit, ꝙ aliquantas in mundo creaturas diabolus fecerit, & tonitrua & fulgura & tempeſtates & ſiccitates ipſe diabolus ſua authoritate faciat, ſicut Priſcillianus dixit, anathema ſit.

*fatalibus ſtellis 9 Si quis animas & corpora humana *fatali ſigno credit adſtringi, ſicut pagani & Priſcillianus dixerunt, anathema ſit.

10 Si qui duodecim ſigna, quæ mathematici obſeruare ſolent, per ſingula animæ vel corporis mẽbra diſſipata credunt, & nominibus patriarcharum aſſcripta dicũt, ſicut Priſcillianus dixit, anathema ſit.

11 Si quis coniugia humana damnat, & procreationem naſcentium perhorreſcit, ſicut Manichæus & Priſcillianus dixerunt, anathema ſit.

12 Si quis plaſmatiõem humani corporis, diaboli dicit figmentum eſſe, & conceptiões in vteris matrum, operibus dicit dæmonum figurari, proptèr quod reſurrectionem carnis non credit, ſicut Manichæus & Priſcillianus dixerunt, anathema ſit.

13 Si quis dicit creatiõem vniuerſæ carnis, nó opificium Dei, ſed malorum eſſe angelorum, ſicut Manichæ⁹ & Priſcillianus dixerunt, anathema ſit.

14 Si quis immundos putat cibos carnium, quas Deus in vſu hominum dedit, & nõ propter afflictionem ſui corporis, ſed quaſi immunditiam putans, ità abſtineat ab eis, vt nec olera cocta cum carnibus prægustet, ſicut Manichæus & Priſcillianus docuerũt, anathema ſit.

15 Si qui clericorũ ꝑter matrem, aut germanam, vel etiàm quæ proxima conſanguinitate iungũtur, alias aliquas quaſi adoptiuas fœminas ſecum retinẽt, & cum ipſis habitãt, ſicut Priſcilliani ſecta docuit, anathema ſit.

16 Si quis quinta feria paſchali, quæ vocatur cœna Domini, hora legitima poſt nonam, ieiunus in Eccleſia Miſſas nó tenet, ſed ſecundùm ſectam Priſcilliani, feſtiuitatem ipſius diei ab hora tertia per Miſſas defunctorum, ſoluto ieiunio, colit, anathema ſit.

17 Si quis ſcripturas, quas Priſcillianus ſecũdùm ſuum deprauauit errorem, vel tractatus Dictinij (quos ipſe Dictinius, anteq̃ conuerteretur, ſcripſit ſub nomine patriarcharũ, prophetarũ, & Apoſtolorum, & ſuo errori cõſona confinxit) legit, & impia eorũ figmẽta ſequitur aut defendit, anathema ſit.

18 Propoſitis his capitulis & relectis, Lucretius epiſcopus dixit: Qm̃ etiàm ea, quę à catholicis abominata ſunt & damnata, manifeſtiùs & apertiùs etiã ignorãtibus declarata ſunt: neceſſariũ poſt hoc arbitror, ſi veſtræ fraternitati videtur, vt inſtituta nobis ſanctorum patrum, recenſitis antiquis canonibus, innoteſcant: quæ & ſi non omnia, certè vel pauca quædam, quæ ad inſtructionem clericalis diſciplinæ pertinent, relegantur. Omnes epiſcopi dixerunt: Placet hoc edictum. Et cõgrua res eſt, vt & quibus fortaſsè per incuriam abolita ſunt eccleſiaſtica cõſtituta, audiant ſanctorum canonum regulam & obſeruent. Relecti ex codice corã cõcilio tam generalium ſynodorum canones, q̃ localium. Poſt quorum lectiõem Lucretius epiſcopus dixit: Eccè ex ipſa canonum lectiõe agnoſcat ſancta fraternitas veſtra, non ſolùm in generalibus concilijs, ſed etiã in localibus, cõgregatos ſimul ſacerdotes, vno conſenſu ea, quæ eccleſiaſtico conueniebãt ordini, ſtatuiſſe, & ſecũdùm quod vniuſcuiuſq; rei expetebat ratio, proſpexiſſe, ſequentes ſententiam doctrinæ apoſtolicæ, dicentis: Probate, quæ bona ſunt, & tenete. 1. Theſſ. 5. d Si ergò placet charitati veſtræ, quia ſunt aliqua eccleſiaſticæ inſtitutionis obſequia, q̃ in huius præſertim extremitate prouinciæ, non per contentionem, quod abſit, ſed magìs (ſicut ꝑfati ſumus) fiunt per incuriam aut per ignorantiam, conſtituamus q̃dam inter nos capitula, vt quæ nó vno modo tenentur à nobis, ad vnam omninò formulam reuocentur. Omnes epiſcopi dixerunt: Neceſſarium & valdè hoc vtile arbitramur, vt ea, quæ apud vnumquenq; noſtrũm varia & inordinata conſuetudine retinenẽ, vnito inter nos per Dei gratiam & concordi celebrentur officiò. Et idcircò, ſi quid illud eſt magnum vel paruum, quo variari videmur, ad vnam (ſicut dictum eſt) formulã ꝑfixis rationabiliter capitulis reuocetur, ꝓcipuè cùm & de certis quibuſdam cauſis inſtructionem apud nos ſedis Apoſtolicę habeamus, quæ ad interrogationes ſuas quódàm venerandæ memoriæ præceſſoris tui Pro-

Profuturi prudentia, ab ipſa beatiſſimi Petri accepit cathedra. Lucreti⁹ epiſcopus dixit: Rectè fraternitas veſtra authoritatē ſedis Apoſtolicæ recordata eſt, quæ licèt eodem tempore innotuerit, quo directa eſt, tamen pro firmitate teſtimonij, & inſtructione multorum, ſi veſtræ vnanimitati cōplacet, quia præ manibus eſt; coram omnibus legatur. Omnes epiſcopi dixerunt: Iuſtum eſt, vt quia mentio ipſius authoritatis eſt habita, quæ eſt eius doctrina, à circunſtantibus audiatur. Relecta eſt authoritas ſedis Apoſtolicæ, ad quendam Profuturum directa epiſcopum, quæ propter prolixitatem his geſtis minimè eſt inſerta. Poſt cuius lectionem Lucretius epiſcopus dixit: Manifeſtiùs patet, Apoſtolicam nobis opitulari doctrinam: & ideò, ſicut fraternitas veſtra prædixit, ſi quid per ignorantiam apud quoſdam variat, ad vnam formulam concordi regula præſcriptis inter nos capitulis adſtringatur. Propoſita ſunt igitur capitula, quæ continent hæc:

Diſt. 12. Placuit omnibus com.

19 Placuit omnibus communi conſenſu, vt vnus atq; idem pſallendi ordo in matutinis vel veſptinis officijs teneatur, & nō diuerſæ ac priuatę monaſteriorum conſuetudines cū eccleſiaſtica regula ſint ꝑmixtæ.

20 Item placuit, vt per ſolennium dierū vigilias vel Miſſas, omnes eaſdem, & non diuerſas, lectiones in eccleſia legant.

21 Item placuit, vt non aliter epiſcopi, & aliter presbyteri populū, ſed vno modo ſalutent, dicentes: Dn̄s ſit vobiſcum, ſicut in lib. Ruth legitur. Et vt reſpondeatur à populo, Et cū ſpiritu tuo, ſicut & ab ipſis apoſtolis traditum omnis retinet Oriens, & nō ſicut Priſcilliana prauitas permutauit. Ruth 2. a

22 Item placuit, vt eodem ordine Miſſæ celebrētur ab om̄ibus, quomodò Profuturus quōdàm huius metropolitanæ eccleſiæ epiſcopus, ab ipſa Apoſtolicæ ſedis authoritate ſuſcepit ſcriptum.

23 Item placuit, vt nullus eum baptizandi ordinem prætermittat, quem & anteà tenuit metropolitana Bracarenſis eccleſia, & pro amputanda aliquorum dubietate, prædictus Profuturus epiſcopus ſcriptum, & ſibi directum, à ſede beatiſſimi Petri apoſtoli ſuſcepit.

24 Item placuit, vt cōſeruato metropolitani epiſcopi primatu, cæteri epiſcoporū ſecundùm ſuæ ordinationis tempus, alius alio ſedendi deferat locum.

25 Item placuit, vt de rebus eccleſiaſticis tres æquæ fiant portiones, id eſt, vna epiſcopi, alia clericorum, tertia in reparatione, vel in luminarijs eccleſiæ: de qua parte ſiue archipresbyter, ſiue archidiaconus illam adminiſtrans, epiſcopo faciat rationem.

26 Item placuit, vt nullus epiſcopus clericum alterius ordinare præſumat, ſicut & antiqui canones vetuerunt, niſi fortè ſignata ipſius epiſcopi ſcripta ſuſceperit.

27 Item placuit, quia in aliquantis huius prouinciæ eccleſijs diacones abſconſis infra tunicam vtuntur orarijs, ità vt nihil differre à ſubdiacono videantur, vt decæterò ſuperpoſito ſcapulæ (ſicut decet) vtantur orario.

28 Item placuit, vt non liceat cuilibet ex lectorib⁹, ſacra altaris vaſa portare, niſi his, q̄ ab epiſcopo ſubdiaconi fuerint ordinati. 23. diſt. Nō liceat cuili.

29 Itē placuit, vt lectores in eccleſia ordinati, in habitu ſeculari non pſallant, neq; *gradus gentili ritu dimittant. * granos

30 Item placuit, *vt veteris teſtamēti nihil poeticè compoſitum in eccleſia pſallatur, ſicut & ſancti præcipiunt canones. *vt extra pſalmos canonicarum ſcripturarū noui & veteris

31 Item placuit, vt intra ſanctuarium altaris ingredi ad communicandum, non liceat laicis viris vel mulieribus, niſi tantùm clericis, ſicut & antiq̄s canonib⁹ ſtatutū eſt.

32 Item placuit, vt quicunq; in clero cibo carnium non vtuntur, pro amputanda ſuſpicione Priſcillianæ hæreſis, vel olera cocta cum carnibus tamen prægustare cogantur. Quod ſi cōtempſerint, ſecūdùm quod de talibus ſancti patres antiq̄tùs ſtatuerūt, neceſsè eſt, pro ſuſpiciōe hæreſis huius, hos excommunicatos, ab officio om̄imodè remoueri.

33 Item placuit, vt qui pro hæreſi, aut ꝑ crimine aliquo excommunicantur, nullus eis communicare prę́ſumat, ſicut & antiqua canonum cōtinent ſtatuta. Quæ ſi quis ſpernit voluntariè, ſeipſum alienum à communione facit.

34 Item placuit, vt qui aut ꝑ ferrum, aut per venenum, aut per præcipitium, aut ſuſpendium, aut quolibet modo violentam ſibijpſis inferunt mortē, nulla pro illis in oblatione commemoratio fiat, neq; cum pſalmis ad ſepulturā eorum cadauera deducantur. Multi enim ſibi hoc ꝑ ignorantiā vſurpant. Similiter & de his placuit fieri, qui ꝑ ſuis ſceleribus puniuntur. 23. q. 5. Placuit vt hi q.

35 Item placuit, vt catechumenis, ſinè redemptiōe baptiſmi defunctis, ſimili modo neq; oblatiōis ſanctæ commemoratio, neq; pſallendi impendatur officium. Nam & hoc per ignorantiam vſurpatum eſt.

36 Item placuit, vt corpora defunctorū, nullo modo intra baſilicam ſanctorum ſepeliant, ſed, ſi neceſsè eſt, deforis circa murum baſilicæ vſqueadeò nō abhorret. Nam ſi firmiſſimum hoc priuilegium vſq; nunc retinent ciuitates, vt nullo modo intra ambitum murorū cuiuſlibet defuncti corpus humetur, quantò magis hoc venerabilium martyrum debet reuerentia obtinere?

37 Item placuit, vt ſi quis presbyter, poſt hoc interdictum auſus fuerit chriſma benedicere, aut eccleſiam, aut altarium conſecrare, à ſuo officio deponatur. Nam & antiq̄ hoc canones vetuerunt.

38 Item placuit,vt ex laico ad gradum ſacerdotij nemo veniat,niſi priùs anno integro in officio lectorum vel diaconatûs, diſciplinam eccleſiaſticã diſcat, & ſic per ſingulos gradus eruditus, ad ſacerdotium veniat. Nam ſatis repræhenſibile eſt,vt qui nõdùm didicit,iam docere præſumat, dum & antiquis hoc patrum inſtitutionibus interdictum ſit.

39 Item placuit, vt ſi quid ex collatione fidelium,aut per feſtiuitates martyrum, aut per commemorationes defunctorum offertur, apud vnum clericorum fideliter colligatur,& conſtituto tempore,aut ſemèl,aut bìs in anno, inter omnes clericos diuidat̃. Nam non modicæ ex ipſa inæqualitate diſcordiæ generantur,ſi vnuſquiſq; in ſua ſeptimana,quod oblatum fuerit, ſibi defendat.

40 Item placuit,vt præcepta antiquorũ canonum, quæ modò in concilio recitata ſunt,nullus audeat præterire. Si quis autem quaſi contumax tranſgreditur illa, neceſsè eſt,vt de ſuo degradetur officio. Relectis capitulis,Lucretius epiſcop9 dixit: Quia opitulante Domino nobis, ea quæ ad firmitatem catholicæ & orthodoxæ fidei, vel quæ ad officiũ ordinis Eccleſiaſtici pertinebãt, vnanimi(ſicut oportebat)collatione decreuimus: reſtat nunc, vt ex omnibus his, q̃ Dei gratia ſalubriter inſtituta ſunt, propriam vnuſquiſq; noſtrûm ſtudeat docere atque informare diœceſim. Si quis autem ex nobis in parochijs ſuis,poſt agnita huius concilij conſtituta,aut clericũ, aut monachum ſanæ huic doctrinæ reſiſtentem inuenerit, aut in aliquo adhuc Priſcillianæ ſectæ errore latitare perſenſerit, & non continuò illũ excommunicatum & anathematizatum, de eccleſia foràs eiecerit, ità vt cum huiuſmodi homine nec cibum aliquis fidelium ſumere,nec communicare præſumat: nouerit ſe is, qui talem receperit,& fraternæ eſſe excommunicatiói obnoxium, & diuinæ proculdubiò ſententiæ reum. Omnes epiſcopi dixerunt: Quæcunq; à nobis vnito per DEI gratiam conſenſu decreta ſunt, peruigili neceſsè eſt ſolicitudine obſeruentur. Quæ vt ſtabilem placitæ conſtitutionis obtineant firmitatem, propria vnuſquiſque his geſtis manu ſubſcribat. Et pòſt epiſcoporum ſubſcriptio ſubſecuta eſt:

Lucretius epiſcopus ſubſcripſi.
Andreas epiſcopus ſubſcripſi.
Martinus epiſcopus ſubſcripſi.
Cottus epiſcopus ſubſcripſi.
Gildericus epiſcopus ſubſcripſi.
Lucentius epiſcopus ſubſcripſi.
Timotheus epiſcopus ſubſcripſi.
Malioſus epiſcopus ſubſcripſi.

CONCILIVM BRACARENSE II.

REgnante Domino noſtro Ieſu Chriſto, currente æra 610. anno ſecundo regis *Ariamiri, die 18. Kalendarum Ianuariarum, cùm Galliciæ prouinciæ epiſcopi tam ex Bracarenſi, q̃ ex Lucenſi ſynodo cum ſuis metropolitanis,præcepto præfati glorioſiſſimi regis, ſimul in metropolitana Bracarenſi Eccleſia conueniſſent,id eſt, Martinus, Nitigis, Remiſol, Andreas, Lucentius, Adoricus, Vectimer, Sardinarius, Viator, Auila, Polemius, Mailoc, conſidentibus his ſimul epiſcopis, atq; vniuerſo clero ꝓſente, Martinus Bracarenſis eccleſię epiſcopus dixit: Inſpiratione hoc Dei credimus ꝓueniſſe, ſanctiſſimi patres, vt ꝑ ordinationẽ glorioſiſſimi filij noſtri regis, ex vtroq; cõcilio cõueniremus in vnum, vt non ſolùm de viſione alterutrùm gratularemur, ſed etiàm ea, quæ ad ordinationem & diſciplinam eccleſiaſticam pertinent, pariter colloquamur. Scriptum eſt enĩ in euangelio, dicente Domino: Vbicunquè fuerint duo vel tres in nomine meo cõgregati, ibì ero in medio eorum. Nitigis Lucẽ eccleſiæ epiſcopus, dixit: Nec aliud poteſt credi, niſì ea, quæ ad vtilitatem noſtrarum ꝑtinent animarũ, diuina inſpiratione & inchoari & ꝑfici oportere. Et ideò vnanimes om̃es atq; idipſum in dño ſentiẽtes, q̃cunq; ad inſtructionẽ noſtrã ꝑtinent, in medium ꝓlata deſideramus agnoſcere. Martinus epiſcopus dixit: Arbitramur veſtrã beatitudinẽ recordari, quia cùm primùm in eccleſia Bracarẽ epiſcoporũ conciliũ cõgregatum eſt, poſt multa, q̃ ad cõcordiam rectæ fidei fuerant roborata, aliqua etiàm, q̃ regularẽ ſanctorum canonũ continent diſcretióem, firmauimus. Quorũ vtilitas vt poſſit euidentiùs in memoriã reuocari, ipſa (ſi vobis placet) epiſtola veſtra in ꝓ̃ſentia relegat̃. Omnes epiſcopi dixerunt: Oportet om̃imodè, vt in oĩm auribus, qui hìc aſſiſtunt, recitetur. Recitatis ergò capitulis ſuperioris cõcilij, quæ nè ꝓlixitatem facerent, his geſtis minimè ſunt inſerta, Martinus epiſcopus dixit: Hæc ergò, q̃ modò ſunt recitata, q̃ nobis tunc aut varia, aut dubia, aut inordinata ſunt viſa, auxiliante Deo, directa ſunt, & ſuã inuiolabiliter obtinent firmitatẽ. Quæ autem tunc in memoriã non venerunt, aut oneroſum fuit, in illo primo cõcilio multa ſimul ingerere, neceſſarium videtur, modò ad notitiam ſanctæ veſtræ charitatis deferri, eo ſpecialiter ꝓſpectu, vt ſpirituali ventilata examine purgen-

*Miridiæ

Matt. 18. c

Philip. 2.

gentur. Sancti enim patres ac præceſſores noſtri, aut generales ſynodos vndiquè colligi pro vnitate rectæ fidei fecerunt, ſicut in Nicea contra Arrium trecenti decem & octo, & in Conſtantinopoli centum quinquaginta contra Macedonium, & in Epheſo contra Neſtorium ducenti, & in Chalcedona contra Eutychen ſexcéti triginta: aut certè ſpeciales ſynodos per ſuas vnuſquiſq; prouincias, pro reſecandis contentionibus, vel emendandis aliquorum negligétijs, collegerunt: & prout euentus culparũ, aut qualiſcunq; exceſſus exegit, per ſingulas quaſq; diuinas canonum ſentétias, mediante inter eos Dei ſpiritu conſcripſerunt, quas oportet nos relegere & intelligere & tenere. Et quia, opitulante Chriſti gratia, de vnitate & rectitudine fidei in hac ꝓuincia nihil eſt dubium, illud nobis modò ſpecialiùs eſt agendum, vt ſi quid fortaſsè extra apoſtolicá diſciplinã ꝑ ignorantiá, aut ꝑ negligentiá reprehenſibile inuenitur in nobis, recurrentes ad teſtimonia ſanctarum ſcripturarum, vel ad antiquorum canonũ inſtituta, adhibito cõmuni conſenſu, omnia q̃ diſplicuerint, rationabili iudicio corrigamus. Et primũ (ſi placet) relectis B. Petri apoſtoli ꝑceptis, quæ ꝓ regula ſacerdotum in ſua epiſtola euidenter adſcripſit, quicquid nó eodé tenore, ſicut princeps apoſtolorum edocuit, agi videtur à nobis, ſinè vlla cunctatione ad emendationem deducere feſtinemus, nè fortè, dum

1.Cor.9.d alijs ꝑdicamus, ipſi reprobi effecti, diuino illo condemnemur eloquio, dicéte: Tu verò

Pſalm.49. odiſti diſciplinã, & ꝓieciſti ſermones meos poſt te. Omnes epiſcopi dixerunt: Cupimus memoratam apoſtoli Petri epiſtolam ad locum ipſum, vbi ſacerdotes docet, audire. Tunc allato libro, hæc ex eadem epiſtola recitata ſunt: Seniores, obſecro conſenior,

1.Pet.5.a paſcite, qui in vobis eſt, gregem Dei, prouidentes non coactè, ſed ſpontaneè, ſecũdùm Deum: neq; turpis lucri gratia, ſed voluntariè: neq; vt dominantes in clero, ſed forma facti gregi, & ex animo, vt cùm apparuerit princeps paſtorum, percipiatis immarceſcibilem gloriæ coronam. His relectis, omnes epiſcopi dixerũt: Cognitis his, quæ ex epiſtola beati Petri apoſtoli ſunt recitata, deſideramus, auxiliante Dei gratia, diuinis obedire præceptis, & Apoſtolicæ epiſtolæ, quæ nobis recitata eſt, in his omnibus formulam imitari, nè fortè in aliquib' inordinatè ambulantes, diuino (quod abſit) iudicio condemnemur, ſed vt ſanctorum patrum veſtigia ſubſequentes, in ipſorum requie mereamur eſſe participes, & immarceſcibilé illam gloriæ coroná, quæ repromiſſa eſt, cum ipſis ꝑcipere mereamur. Ob hoc ergò tuá ſimul omnes depoſcimus charitaté, vt has omnes cauſas, ſingulis capitulis breuiter compræhenſas, vel qualiter corrigi debeant, his geſtis ſubtèr annectas. Quæ cùm ſtudioſiùs relecta, & in notitiam oĩm noſtrũm euidenter fuerint perducta, ꝓpria vnuſquiſq; manu ꝓ eorum emendatione & confirmatione ſubſcribat, vt non ſolùm nobis, ſed etiàm ſucceſſoribus noſtris, hæc ad perfectiõem epiſcopalis officij decreta proficiant.

1 Placuit omnibus epiſcopis atq; cõuenit, vt ꝑ ſingulas eccleſias epiſcopi & diœceſes ambulantes, primùm diſcutiát clericos, quomodò ordinem baptiſmi teneant vel Miſſarum, & qualiter quæcunque officia in eccleſia peragant. Et ſi rectè quidem inuenerint, Deo gratias agát: ſin autem minimè, docere debent ignaros, & hoc modis omnibus præcipere, ſicut antiqui canones iubét, vt ante dies viginti baptiſmi, ad purgationé exorciſmi concurrant catechumeni. In quibus viginti diebus omẽs catechumeni ſymbolum, quod eſt, CREDO IN DEVM PATREM OMNIPOTENTEM, ſpecialiter doceantur. Poſtquàm ergò in his ſuos clericos diſcuſſerint vel docuerint epiſcopi, alia die conuocata plebe ipſius eccleſiæ, doceant illos, vt errores fugiant idolorum, vel diuerſa crimina, id eſt, homicidiũ, adulterium, periurium, falſum teſtimonium, & reliqua peccata mortifera: & quod nolunt ſibi fieri, alteri non faciant: & vt credant reſurrectioné omnium hominum, & diem iudicij, in quo vnuſquiſque ſecundùm opera ſua recepturus ſit. Et ſic poſteà epiſcopus de eccleſia illa proficiſcatur ad aliam.

10.q.1. Placuit omnibus epiſc.

In dec. Iuonis lib. 1. Ante 20. dies. et in decr. de cõ. di 4. Ante dies 20.

2 Placuit, vt nullus epiſcoporum, per *ſuas diœceſes ambulans, præter honorem cathedræ ſuæ, id eſt, ſolidos duos, aliquid aliud per eccleſias tollat. Neq; tertiam partem ex quacunque oblatione populi in eccleſijs parochialibus requirat, ſed illa tertia pars pro luminaribus eccleſiæ vel recuperatione ſeruetur, & ſingulis annis epiſcopo indè ratio fiat. Nam ſi tertiam partem illam epiſcopus tollat, lumen & ſarta tecta abſtulit eccleſiæ. Similiter & parochiales clerici, ſeruili more in aliquibus operibus epiſcopi ſeruire nó cogantur, quia ſcriptum eſt: Neq; vt dominantes in clero.

10. q.3. Placuit vt nullus.
*ſuam diœceſim
1.Pet.5.a

3 Placuit, vt de ordinatione clericorum epiſcopi munera nulla accipiant, ſed ſicut ſcriptum eſt, quod gratis donante Deo accipiunt, gratis dent. Non aliquo precio gratia Dei, & impoſitio manuum venundetur, quia antiqua definitio patrum, ità de eccleſiaſticis ordinationibus ſtatuit, dicés: Anathema ſit danti & accipienti, propterea quia aliquanti multis ſceleribus obnoxij ſancto *indigni miniſtrantes altari, non hoc teſtimonio bonorum actuum, ſed profuſione munerum obtinent. Oportet ergò, non per gratiam munerum, ſed per diligentem priùs diſcuſſionem, deindè per multorum teſtimonia, clericos ordinare.

1.q.1. Placuit vt de ord.
Matth. 10.a
* indignè

4 Placuit, vt modicũ balſami, quod benedictum pro baptiſmi ſacramento per eccle-

ſias datur, quia à ſingulis tremiſſes pro ipſo exigi ſolent, nihil vlteriùs exigatur, nè fortè, quod pro ſalute animarum per inuocationem ſancti ſpiritûs conſecratur, ſicut Simon magus donum DEI pecunia voluit emere, ità nos venundare damnabiliter videamur.

Act.8.c.d

1.q.2.Placuit, vt quo.

5 Placuit, vt quotiès ab aliquo fidelium ad conſecrandas eccleſias epiſcopi inuitantur, non quaſi ex debito munus aliquod à fundatore requirant: ſed, ſi ipſe quidem aliquid ex ſuo voto obtulerit, non reſpuatur. Si verò aut paupertas illum, aut neceſſitas retinet, nihil exigatur ab illo. Attamẽ vnuſquiſque Epiſcoporum meminerit, vt non priùs dedicet eccleſiam, niſi anteà dotem baſilicæ, & obſequium ipſius per donationem chartulæ confirmatum accipiat. Nam non leuis eſt iſta temeritas, ſi ſinè luminarijs, vel ſinè ſubſtantiali ſuſtentatione eorum, qui ibidèm ſeruituri ſunt, tanquàm domus priuata conſecretur eccleſia.

De cõ.diſ.1. Si quis baſilicam.

6 Placuit, ſi quis baſilicam non pro deuotione fidei, ſed pro quæſtu cupiditatis ædificat, vt quicquid ibidèm de oblatione populi colligitur, medium cum clericis diuidat, eò quòd baſilicam in terra ſua quæſtûs cauſa condiderit, quod in aliquibus locis vſq; modò dicitur fieri. Hoc ergò decæterò obſeruari debet, vt nullus epiſcoporũ tam abominabili voto conſentiat, nec baſilicam, quæ non pro ſanctorum patrocinio, ſed magìs ſub tributaria cõditione eſt condita, audeat conſecrare.

1.q.1.Placuit, vt vnuſquiſq; eps.

7 Placuit, vt vnuſquiſque epiſcopus per eccleſias ſuas hoc præcipiat, vt hi, qui infantes ſuos ad baptiſmum offerunt, ſi quid voluntariè pro ſuo offerunt voto, ſuſcipiatur ab eis. Si verò, per neceſſitatem paupertatis aliquid non habent, quod offerant, nullum ibì pignus violenter tollatur à clericis. Nam multi pauperes hoc timentes, filios à baptiſmo retrahunt: qui ſi fortè, dum differuntur, ſinè gratia baptiſmi de hac vita receſſerint, neceſsè eſt, vt ab illis eorum perditio requiratur, quorum ſpolia pertimeſcentes, à baptiſmi gratia retraxerunt.

2.q.5.Placuit, vt ſi quis aliquem

8 Placuit, vt ſi quis aliquem clericorum in accuſatione fornicationis impetit, ſecundùm præceptum Pauli apoſtoli, duo vel tria teſtimonia requirantur ab illo. Quòd ſi non potuerit datis teſtimonijs approbare quod dixit, excommunicationem accuſati accuſator accipiat.

De cõ.diſ.3. Placuit, vt poſtquã oĩa

9 Placuit, vt, poſtquàm omnia in concilio ſacerdotũ fuerint ordinata, illud omnimodis obſeruetur, vt ſuperuenturum ipſius anni Paſcha, quota Kalendarum die, vel quota luna debeat ſuſcipi, à metropolitano epiſcopo nuncietur. Quod cæteri epiſcopi vel clerus reliquus breuiculo ſubnotantes, vnuſquiſque in ſua eccleſia, adueniente natalis Domini die, adſtante populo poſt lectionem Euangelicam nuncient. In cuius principio conuenientes in vnum vicinæ eccleſiæ, per triduum cum pſalmis, per ſanctorum baſilicas ambulantes, celebrent litanias. Tertio autem die, celebratis hora nona ſiue decima Miſſis, dimiſſo populo, præcipiant Quadrageſimæ ſeruare ieiunia & mediante quadrageſima, ex viginti diebus baptizandos infantes, ad exorciſmi purgationem offerre.

10 Placuit, vt quia, per ſtultitiam præſumpti nupèr erroris, aut certè ex veteris Priſcillianæ adhuc hæreſis fœtore corrupto, cognouimus quoſdam presbyteros in huius præſumptionis audacia retineri, vt Miſſas mortuorum, etiàm poſt acceptũ merum vel oblationem, auſi ſint conſecrare: ideoque hoc præfixæ euidentis ſententiæ admonitione ſeruetur, vt ſi quis presbyter poſt hoc edictum noſtrum, ampliùs in hac veſania fuerit depræhenſus, hoc eſt, non ieiunus, ſed quocunque iam cibo præſumpto oblationẽ conſecrauerit in altari, continuò ab officio ſuo priuatus, à proprio deponatur Epiſcopo. His ità geſtis, placuit omnibus, pro confirmanda horum obſeruantia vnumquenq; propria manu ſubſcribere, eo placitorum facto, vt ſi quis, horum capitulorum terminum tranſgreſſus, ad inordinatas conſuetudines reuerti voluerit, totius concilij excommunicatione correctus, veriſſimam ſibi de ſui ordinis inclinatione nouerit imminere ſententiam.

Martinus Bracarenſis metropolitanæ eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Remiſol Viſenſis eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Lucentius Conimbricenſis eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Adoricus Egitanæ eccleſiæ Epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Sardinarius Lamecenſis eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Viator Magnetenſis eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Nitigis Lucenſis metropolitanæ eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Andreas Irienſis eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Auila Tudenſis eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Polemius Aſturicenſis eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Mailoc Britinorum eccleſiæ epiſcopus, his geſtis ſubſcripſi.

Victimer Aurienſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi.

Finit concilium Bracarenſe ſecundum.

PRAEFATIO SANCTI MARTINI BRAcarenſis Epiſcopi, in librum capitulorum, ex Græcorum ſynodis collectorum.

DOMINO MEO BEAtiſſimo, atque Apoſtolicæ ſedis honore ſuſcipiendo, in Chriſto fratri Nitigeſio Epiſcopo vel vniuerſo concilio Lucenſis eccleſiæ, Martinus epiſcopus. Canones, qui in partibus Orientis ab antiquis patribus cõſtituti ſunt, Græco priùs ſermone conſcripti ſunt, poſteà autem ſuccedenti tempore in Latinam linguam tranſlati ſunt. Et quia difficile eſt, vt ſimplicius aliquid ex alia lingua transferatur in aliam, ſimulque & illud accidit, vt in tantis temporibus ſcriptores, aut non intelligentes, aut dormitantes, multa prætermittant, & propterea in ipſis canonibus aliqua ſimplicioribus videantur obſcura: ideò viſum eſt, vt cum omni diligentia, & ea quæ per tranſlatores obſcuriùs dicta ſunt, & ea quæ per ſcriptores ſunt immutata, ſimpliciùs & emendatiùs reſtaurarem, id primùm obſeruans, vt illa, quæ ad epiſcopos vel vniuerſum clerum pertinent, vna in parte conſcripta ſint: ſimiliter & quæ ad laicos pertinent, ſimul ſint adunata, vt de quo capitulo ſcire aliquis voluerit, poſſit celeriùs inuenire.

De electione epiſcopi. 1
De ordinatione epiſcopi. 2
De euacuanda ordinatione, quæ abſente metropolitano fuerit facta. 3
De primatu metropolitani. 4
De eo, qui per ambitionem de inferiori ciuitate ad maiorem tranſire voluerit. 5
De non mutandis parochijs. 6
De præſumptione alienæ diœceſis. 7
De non conſtituendo Epiſcopo ſucceſſore. 8
De irruptione vacantis eccleſiæ. 9
De epiſcopo, per neceſſitatem vacante. 10
De contemptore epiſcopo. 11
De ſeditioſo epiſcopo. 12
De diſſenſione iudicij. 13
De epiſcopi præſumptione in rebus eccleſiæ. 14
De rebus eccleſiaſticis gubernandis. 15
De rebus eccleſiæ diſpenſandis. 16
De his, qui de miniſterio eccleſiæ aliquid vendunt. 17
De ſynodo facienda. 18
De epiſcopo, qui noluerit venire ad Synodum. 19
De legitima ætate ordinãdi presbyteri. 20
De eunuchis, qui ab alijs fiunt, vel qui ſibi naturalia abſcindunt. 21
De neophytis. 22
De pœnitẽte, nõ admittẽdo ad clerum. 23
De his, qui indiſcuſſi, aut presbyteri aut diaconi ordinati ſunt. 24
De presbyteris vel diaconibus, qui poſt ordinationem denotantur. 25
De his, qui viduas aut dimiſſas ducunt. 26
De fornicatoribus clericis. 27
De his, quorum vxores mœchantur. 28
De viduis clericorum. 29
De filia epiſcopi vel presbyteri, quæ fuerit deuota, & peccauerit. 30
De deuota peccante, vel quæ ſe maritauerit. 31
De ſubintroductis adoptiuis mulierib⁹. 32
De non recipiendis clericis, & de infirmanda ordinatione eius, qui ſinè epiſcopi ſui licentia ab alio epiſcopo ordinatur. 33
De clericis deſertoribus. 34
De importunis clericis. 35
De purganda opinione hæreſis. 36
De clericis excommunicatis. 37
De presbyteris, vt ad ſecundas non vadant nuptias. 38
De his, qui ad diaconatum eliguntur. 39
De eo, quòd non licet, diaconum niſi iuſſum ſedere. 40
De eo, quòd non licet, quemlibet ſacra myſteria tangere. 41
Vt mulieres in ſacrarium non intrent. 42
Si lector alterius viduam duxerit. 43
Si ſubdiaconus ſecundã duxerit vxorẽ. 44
Vt non aſſcendat in pulpitũ, niſi lector. 45
De conditionalibus non ordinandis, niſi cum conſenſu patroni. 46
De non ſuſcipiendis ſeruis alienis in clero. 47
De non celebrandis natalicijs martyrum in Quadrageſima. 48
Non ſuſcipi debere, ante duas hebdomadas, ſed ante tres, ad baptiſmum. 49
De non ſoluendo ieiunio in quinta feria Paſchæ. 50
De chriſmate conficiendo. 51
Non liceat presbytero, corã epiſcopo chriſmare. 52
Non liceat presbytero, ante epiſcopum in baptiſterium introire. 53
De prægnantibus baptizandis. 54
Quæ in altari offerri oportet. 55
De presbyteris foraſticis. 56
De non ieiunando in die Dominico, neque genua flectendo. 57
De guſtãdis carnibus & nõ execrandis. 58
De eo, quòd non liceat ſacerdotibus vel clericis, ſpectaculis intereſſe. 59
De eo, quòd non liceat ſacerdotibus vel clericis incantaturas & ligaturas facere. 60
De eo, quòd non liceat, conuiuia facere de confertjs. 61
De vſuris vel negociorum lucris. 62
De clericis, qui ad matutinum vel veſpertinum non conueniunt. 63

De eo, quòd non liceat clericis, die Dominico ab eccleſia abſentari. 64
De eo, quòd non liceat clericis, ante horam tertiam prandere. 65
De attondenda coma clericorum, & habitu ornato. 66
De eo, quòd non liceat, poëticos pſalmos in eccleſia dicere, & libros apocryphos legere. 67
De eo, quòd non liceat, ſuper monumenta mortuorum Miſſas tenere. 68

CAPITVLA CANONVM AD laicos pertinentium ſequuntur.

De eo, quòd non liceat Chriſtianis prandia ad monumenta portare. 69
De eo, quòd non liceat clericis vel laicis catholicis, ab hæreticis eulogias accipere, aut cum ipſis & ſchiſmaticis orare. 70
De eo, quòd non liceat Chriſtianis, obſeruationes diuerſas attendere. 71
De eo, quòd non liceat Chriſtianis, tenere traditiones gentilium, & obſeruare lunæ aut ſtellarum curſus. 72
De eo, quòd non liceat obſeruare Kalendas. 73
De eo, quòd non liceat medicinales herbas cum aliqua obſeruatione colligere. 74
De eo, quòd non liceat, fœminas Chriſtianas in lanificijs aliquid obſeruare. 75
De adulterijs. 76
De mulieribus fornicarijs, & abortum facientibus. 77
De homicidio voluntario, vel non voluntario. 78
De muliere, quæ duos fratres coniugio, & viro, qui duas ſorores habuit. 79
De his, qui nuptias iterauerint. 80
De his, qui ſe cum animalibus commiſcuerint. 81
De his, qui vſque ad finem vitæ in peccatis perdurant, & in exitu communionem petunt. 82
De his, qui intrantes eccleſiam, propter luxuriam ſacramento ſe abſtinent. 83
De excommunicatis. 84

¶ Capitulum primum.

63. diſ. Non licet popul. NOn licet populo electionem facere eorum, qui ad ſacerdotium promouentur: ſed ſit iudicium epiſcoporum, vt ipſi eũ, qui ordinandus eſt, probẽt, ſi in ſermone & fide, & in ſpiritali vita edoctus ſit.

Diſ. 64. Epiſcopũ oportet maximè 2 Epiſcopum oportet maximè quidem ab omni concilio conſtitui. Sed ſi hoc aut pro neceſſitate, aut pro longinquitate itineris difficile fuerit, ex omnibus tres colligantur, & omnium præſentium vel abſentium ſubſcriptiones teneantur, & ſic poſteà ordinatio fiat. Huius autem rei poteſtas, in omni prouincia ad metropolitanum pertinet epiſcopum.

Diſ. 65. Non debet ordi. 3 Non debet ordinari epiſcopus abſque conſilio & præſentia metropolitani epiſcopi. Adeſſe autem omnes oportet, qui ſunt in prouincia ſacerdotes, quos per ſuam debet epiſtolam conuocare. Et quidem ſi omnes concurrerint, benè: ſi autem hoc difficile fuerit, plures oportet occurrere. Qui autem non cõuenerint, præſentiam ſui per epiſtolas faciant. Et ſic omnium facto conſenſu, ordinationem epiſcopi fieri oportet. Si autem aliter, præter quod terminatum eſt à nobis, fuerit factum, talem ordinationem nihil valere decernimus. Si autem ſecũdùm canones ordinatio epiſcopi fuerit facta, & aliquis cum malitia in aliquo cõtradixerit, plurimorum conſenſus obtineat.

4 Per ſingulas prouincias oportet epiſcopos cognoſcere primatum metropolitani epiſcopi, & ipſum primatús curam ſuſcipere: nihil autem agere reliquos epiſcopos præter eum, ſecundùm quod antiquitùs à patribus noſtris conſtitutum continetur in canone. Propter quod & metropolitanus Epiſcopus nihil ſibi præſumptiuè aſſumat abſq; conſilio cæterorum. 9. q. 3. Per ſingulas prouincias

5 Si quis particeps alicuius fuerit ambitionis inuentus, ſiue epiſcopus, ſiue presbyter, vel diaconus, de inferiori ciuitate non tranſeat ad maiorem. Quòd ſi quis contra hæc magni concilij conſtituta importunus extiterit, omni modo euacuetur huiuſmodi factum, & ſuæ iterùm reſtauretur eccleſiæ, cui epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus priùs fuerat conſtitutus.

6 Epiſcopum à propria parochia non liceat tranſire in aliam, neque ſua ſponte introire, neq; inuitatum, neq; ab epiſcopo coactum: ſed permaneat in loco, in quo à Deo eſt ordinatus, & in ea, quam ſortitus eſt, eccleſia, ſecundùm antiquum canonum conſtitutum.

7 Si quis epiſcopus non per ſcripta metropolitani epiſcopi, aut qui cum eo ſunt, rogatus, de alia prouincia in aliam venerit, ſed præſumptiuè irruens ad ordinationem & conſtitutionem clericorum, qui ad illum non pertinent, importunus exiſtat: vacua ſint & inania, omnia quę ab eo fuerint conſtituta. Ipſe aũt digna increpatione excommunicetur, & *alienetur à ſancto concilio. *abominet

8 Epiſcopo non liceat, ante finem vitæ alium in loco ſuo conſtituere ſucceſſorem. Si quis autem hoc vſurpare tentauerit, talis conſtitutio irrita erit. Non ergò aliter fieri oportet, niſi cum conſilio & iudicatu epiſcoporum, qui poſt exitum præceſſoris poteſtatem habent dignum eligere. 8. q. 1. Epo non

9 Si quis Epiſcopus vacans, in eccleſiam non habentem epiſcopum *ſubrepens, populo ſinè concilio integri ordinis irruerit, etiàm ſi populus, quem ſeduxit, deſideret illum, alienum eum ab eccleſia eſſe oportet. Integrum autem & perfectum concilium dicimus illud, in quo metropolitanus epiſcopus fuerit. *ſurripiens

92. diſ. Si qs ordinatus 10 Si quis epiſcopus ordinatus per contentionem populi, aut pro aliqua ratione, & non pro ſua culpa, in parochiam, quæ ei fuerit data, nõ iêrit: hunc oportet honorem ſacerdotij tantummodò contingere, ità vt de rebus eccleſiæ, in quam conuenit, nihil ſibi præſumat. Suſtineat autem, quid de eo ſanctum concilium iudicare voluerit.

11 Si quis epiſcopus ab epiſcopo ordinatus, noluerit agere ſacerdotium, neque conſenſerit in ſibi commiſſa eccleſia ambulare, iſtum talem excõmunicari oportet. Quòd ſi coactus conſenſerit, ſanctum concilium, quod placet, de eodem terminet.

12 Si quis epiſcopus ordinatus fuerit, & non vult ipſam parochiam ſuſcipere, in qua nominatus eſt, ſed alibi vult ordinari, & vim facit, ac ſeditiones concitat contra eos, qui illum ordinauerunt, hunc ab honore oportet remoueri. Si autem in priſtino honore presbyterij vult ſtare, non vetetur, vt gradum, quem habuit, retineat. Quòd ſi reluctatus fuerit, etiàm ab honore presbyterij deponatur.

6. q. 4. Si qs eps 13 Si quis epiſcopus in aliquibus cauſationibus iudicatur, & viderit ipſos epiſcopos, qui in prouincia ſua ſunt, inter ſe iudicio diſcrepare, & alij videantur, eum, qui iudicatur, iuſtificare, alij condemnare: pro definitione huius diſſenſionis hoc placuit ſancto concilio, vt de prouincia vicina alter metropolitanus conuocetur epiſcopus, vt per eum confirmetur, quod ſecundùm rectum placuerit canonem.

10. q. 2. Si qs eps nulla 14 Si quis epiſcopus, nulla eccleſiaſticæ rationis neceſſitate compulſus, in ſuo clero, aut vbi fortè non eſt presbyter, de rebus eccleſiaſticis aliquid præſumpſerit vendere: & res ipſas eccleſiæ propriæ reſtaurare cogatur, & in iudicio epiſcoporũ deijciatur auditus, & tanquàm furti aut latrocinij reus, ſuo priuetur honore.

Eccl. 23. c 12. q. 1. Manifeſta aũt 15 Quæ ſunt eccleſiæ, conſeruari cum omni diligentia, & bona conſcientia, & fide Dei, (qui omnia videt & iudicat) & gubernari oportet cum iudicio & poteſtate epiſcopi, cui & omnis populus, & congregatio commiſſa eſt animarum. Manifeſta autem debent eſſe, quæ ad eccleſiam pertinent, in conſcientia eorum, qui circa epiſcopos ſunt & presbyteri & diaconi, vt hi omnes ſciant, quæ ſunt eccleſiæ propria: vt ſi Epiſcopi contigerit tranſitus, eos nihil latére poſſit ex his, quæ ad eccleſiam pertinent, vt nullo modo poſſit minui & perire. Neque res propriæ epiſcopi, debent importunitatem pro rebus eccleſiæ pati. Dignum verò & iuſtum eſt apud Deum & homines, vt ea, quæ epiſcopi propria ſunt, cui voluerit, derelinquat: & quæ eccleſiæ ſunt, eidem conſeruentur eccleſiæ: vt nec eccleſia patiatur damnum, neque Epiſcopus pro rebus eccleſiæ in ſuis proſcribatur, nè poſt eius obitum in cauſas incidant, qui ad eum pertinent, nec ipſe in maledictum incidere videatur.

16 Epiſcopus habeat poteſtatem in rebus Eccleſiæ, vt diſpenſet neceſſitatem habentibus, cum omni reuerentia & timore DEI. Participare etiàm eum oportet, quæ neceſſaria ſunt, ſi tamen ipſe, aut qui cum eo ſunt fratres, indiguerint aliquo, vt neceſſitatem nullo modo patiantur, ſecundùm ſanctum Apoſtolum dicentem: Victu & tegumento, his contenti ſimus. Si autem res eccleſiaſticas epiſcopus in ſuas voluntates vſurpare voluerit, & loca eccleſiæ, & fructus agrorum non cum presbyterorum vel diaconorum conſilio contaminauerit, aut fratribus vel filijs, vel quibuſcunque propinquis ſuis dederit poteſtatem, vt per eos latenter lædantur res eccleſiæ, hunc oportet obnoxium eſſe concilio. Similiter ſi epiſcopus vel qui cum eo ſunt presbyteri aut diaconi accuſentur, quia quæ vel ex reddituvel ex quolibet actu eccleſiæ veniunt, in ſinus ſuos colligunt, & pauperes fraudant, & fame conficiunt: hos corripi oportet, ſecundùm quod ordinatum fuerit à ſancto concilio. 10. q. 2. Eps habeat 1. Tim. 6. b

17 Si quis presbyter, aut diaconus, inuentus fuerit aliquid de miniſterijs eccleſiæ venundâſſe, quia ſacrilegium commiſit, placuit, eum in ordinatione eccleſiaſtica non haberi. In iudicio tamen epiſcopi dimittendus eſt, ſiue indignus in ſuo recipi debeat gradu: quia multotiès hoc ipſum, quod de ſacroſancto altario contaminatũ eſt, id cum epiſcopi poteſtate dimiſſum eſt. 50. diſ. Si qs presbyter

18 Propter eccleſiaſticas curas & altercationum ſolutiones, benè placuit, per ſingulas prouincias bìs in anno concilium fieri, conuocante metropolitano Epiſcopo omnes prouinciæ epiſcopos, ità vt ad concilium procedant omnes presbyteri & diacones, vel hi, qui ſe læſos exiſtimãt, vt in concilio cauſæ examinatæ, ad iuſtũ iudiciũ perducantur. Et ſi qui manifeſtè epiſcopi, vel presbyteri, aut diaconi inuẽti fuerint in offenſa, ſecundùm rationem excommunicentur, quandiù cõmuni conſenſu de his placuerit dare ſententiam. Nulli autem epõ liceat, propria apud ſemetipſum concilia facere, præter eos, quibus metropoles ſunt creditæ. Diſ. 18. Propter eccl.

19 Ad concilium conuocatus epiſcopus, non debet contemnere, ſed ire, & ea, quæ ad vtilitatem eccleſiæ vel cæterorum pertinẽt, aut docere, ſi nouit: aut doceri, ſi neſcit. Nã ſi contempſerit ire, extra ægritudinem, reus erit fraterni concilij.

20 Si quis triginta ætatis ſuæ non impleuerit annos, nullo modo presbyter ordinetur, etiàm ſi valdè ſit dignus: quia & ipſe Dominus trigeſimo anno baptizatus eſt, & ſic cœpit docere. Oportet ergò eum, qui ordinandus eſt, vſq; ad hanc ætatem legitimam conſeruari. Lu. 3. c. 4. c

55. diſt. Si qs p. rg. Et in deo Iuo. li. 3

21 Si quis pro ægritudine naturalia à medicis habuerit ſecta, ſimiliter & qui à barbaris aut dominis ſtultis fuerint caſtrati, & moribus digni fuerint viſi, hos canon admittit ad clericatûs officium promoueri. Si quis autem ſanus, non per diſciplinam religionis & abſtinentiæ, ſed per abſciſſionem plaſmati à Deo corporis exiſtimans poſſe à ſe carnales concupiſcentias amputari, caſtrauerit ſe, nô eum admitti decernimus ad aliquod clericatûs officium. Quòd ſi iam antè fuerit promotus ad clerum, prohibitus, à ſuo miniſterio deponatur.

22 Neophytus, ſi baptizatus fuerit iam ætate legitima, non continuò licebit, eum ad eccleſiaſticum ordinem promoueri: quia oportet illum priùs doceri, quod poſſit docere, & multo tẽpore poſt baptiſmum probari, vt benè probatus veniat ad clerum, ſecundùm præceptum Apoſtoli, dicentis: Nô neophytum, nè fortè in ſuperbiam elatus, in iudicium incidat & laqueum diaboli. Si autem ſuccedente tempore, in aliquo graui peccato à duobus vel tribus fuerit deuictus, depoſitus de gradu ſuo, ceſſet à clero. Si quis contra hanc regulam facere præſumpſerit, quòd ſit contrarius magni concilij, proijciatur à clero.

1. Tim. 3. d

23 Expœnitens, tantùm ſi neceſſitas aut vſus exegerit, inter oſtiarios priùs deputetur, vel inter lectores, ità vt Euangelia vel Apoſtolum nô legat. Si quis autem antè ordinatus eſt, inter ſubdiaconos habeatur, ità vt manus non imponat, aut ſacra contingat. Expœnitẽtem enim dicimus eum, qui poſt baptiſmum pro homicidio, aut pro diuerſis criminibus aut grauiſſimis peccatis, publicam pœnitentiam ſub cilicio gerens, diuino fuerit reconciliatus altario.

24. diſ. Si qs presbyter

24 Si quis presbyter aut diaconus, ſinè aliqua examinatione ordinati ſunt, aut certè, cùm diſcuterentur, criminoſa peccata *confeſſi ſunt, aut poſt ordinationẽ ab alijs ſunt detecti, abijciantur ex clero. Similiter verò & de vniuerſo ordine clericorum ſeruetur. Nam hoc ſibi, quod irrepræhenſibile eſt, ſancta & catholica defendit Eccleſia.

* nô côfeſſi ſunt, & poſt

15. q. 8. Si qs presb. ante

25 Si quis presbyter ante ordinationem peccauerit, & poſt ordinationm peccatum confeſſus fuerit, quòd antè errauerit, non offerat, ſed tantùm pro religione nomẽ presbyteri portet. Si autem non ipſe confeſſus, ſed ab alio publicè fuerit côuictus, nec hoc ipſum habeat poteſtatem, vt nomẽ presbyteri portet. Similiter & de diaconibus obſeruandum eſt, vt ſi ipſi confeſſi fuerint, ordinem ſubdiaconi accipiant.

50. diſ. Si qs viduam,

26 Si quis viduam, aut ab alio dimiſſam duxerit, non admittatur ad clerum. Quòd ſi obrepſerit, deijciatur. Similiter ſi homicidij aut facto, aut præcepto, aut conſilio, aut defenſione, poſt baptiſmum conſcius fuerit, & per aliquam ſubreptionem ad clericatum venerit, deijciatur, & in finem vitæ ſuæ communionem recipiat.

27 Si quis presbyter, aut diaconus fuerit fornicatus, aut mœchatus, proijciatur, & agat pœnitentiam.

28 Si alicuius laici vxor in adulterio fuerit depræhenſa, hic talis ad miniſterium eccleſiaſticum nullo modo adducatur. Si autem poſt ordinationem alicuius clerici vxor adulterata fuerit, dimittat eam. Si autẽ cum ipſa voluerit permanere, à miniſterio alienus ſit.

34. diſ. Si laici vxor

29 Si qua vidua epiſcopi, vel presbyteri, aut diaconi maritum acceperit, nullus clericus, nulla religioſa cum eo conuiuium ſumat, nunquàm communicet: morienti tantùm ei ſacramenta ſubueniant.

28. diſt. Si qua vidua

30 De filia epiſcopi, vel presbyteri, ſiue diaconi, ſi deuota fuerit, & maritum duxerit, ſi eam pater vel mater in affectum receperint, à communione habeantur alieni. Pater verò cauſas in concilio ſe nouerit præſtaturum. Mulier verò nô admittatur ad communionẽ, niſi marito defuncto, egerit pœnitentiam. Sin autem viuente eo receſſerit, & pœnituerit vel petierit communionem, in vltimo vitæ deficiens accipiat communionem.

27. q. 1. De filia epi.

31 Deuotam peccantem, non recipiendam in eccleſiã, niſi peccare deſierit: & deſinens, egerit aptam pœnitẽtiam decem annis, & recipiat communionem. Priùs autem quàm in eccleſia admittatur ad orationem, ad nullius conuiuium Chriſtianæ mulieris accedat. Quòd ſi admiſſa fuerit, etiàm hæc, quæ eam receperit, habeatur abſtenta. Corruptorem etiàm par pœna conſtringat. Quę autem maritum acceperit, non admittatur ad pœnitentiam, niſi, adhuc viuente ipſo marito, caſtè vixerit, aut poſtquàm ipſe de hac vita deceſſerit.

32 Nullus epiſcopus, neque presbyter, neque diaconus, neque omninò aliquis ex clero licentiam habeat intromittendi ad ſe, quaſi adoptiuam aliquam mulierem, quaſi in loco filiæ, aut ſororis, aut matris, niſi fortè ſororẽ patris vel matris, & illas ſolas perſonas, quæ ab omni mala ſuſpicione alienæ ſunt. Similiter & religioſis fœminis laicorũ alienorum familiaritatem & conſortium prohibemus, eorum ſcilicet, qui nec Dei timori ſubiecti ſunt, nec continentiæ retinẽt diſciplinam.

33 Si quis in contemptu poſitus presbyter, aut diaconus, vel quicunq; ex clero, receſſerit ab eccleſia ſua, nullo modo in alia ſuſcipiatur eccleſia, ſed omninò côpellatur, vt ad ſuam reuertatur eccleſiam. Si autẽ permanſerit in ſuperbia, & reuerti noluerit, excommunicetur & proijciatur. Si quis autem epiſcopus auſus fuerit eũ ordinare in ſua eccleſia, nô conſentiente epiſcopo ſuo, à quo receſſit, ordinatio illius vacua reputetur.

34 Si

34 Si quis presbyter, aut diaconus, aut aliquis de clero, propriam eccleſiam derelinquens, ad aliam eccleſiam vadit, & multo tempore ibì demoratur, omninò nunquàm miniſtret in clero. Et ſi admonuerit eum epiſcopus ſuus, vt ad ſuam redeat parochiã, & redire noluerit: vbì eſt, ibì de officio ſuo deponatur, ità vt nunquàm in ſuum reuertatur gradum, propter diſſolutionis peccatum. Si autem epiſcopus alter eum receperit, qui de reatu eius eſt conſcius, oportet ipſum epiſcopum ſinè increpatione in communi concilio non admitti, vt eccleſiaſticũ canonem vltrà non ſoluat.

21.q.5. Si qs epſ, pres. 35 Si quis epiſcopus, aut presbyter, aut diaconus excommunicatus, in concilio iniuſtè ſe queritur condemnatũ, ad maiorum epiſcoporum conciliũ reuertatur, & eorum inquiſitionem & iudicium expectãs, ſi quas ſe iuſtas cauſas habere putat, exponat. Si autem contempſerit, & *importans ſe palatio, aures principum inquietare voluerit, hic ad nullam veniã poterit peruenire, neq; ſpem futuræ reconciliationis habebit.

importun

14.q.7. Si qs epſ, ſiue 36 Si quis epiſcopus, ſiue alicuius epiſcopi presbyter, aut diaconus, in alicuius hæreſis opinionem offenderit, & ob hanc cauſam fuerit excommunicatus: nullus epiſcopus eum in commũnionem recipiat, niſì priùs in communi concilio, porrecto fidei ſuæ libello, ſatisfaciat omnibus, & ità liberã ſuam teneat purgationem. Hoc idem & de fidelibus laicis ſit decretum, ſi in aliqua hæreſis opinione fuerint nominati.

11.q.3. Si qs epſ in 37 Si quis epiſcopus in concilio excommunicatus fuerit, ſiue presbyter aut diaconus à ſuo epiſcopo, & poſt excommunicationem præſumpſerit ſiue epiſcopus ille, aut presbyter, vel diaconus, facere oblationem, vel matutinum aut veſpertinũ ſacrificium, quaſi in officio ſuo agere ſicut priùs: non liceat ei, nec in alio concilio ſpem reconciliationis habere, nec vltrà *reconciliari, ſed etiàm eos, qui ei communicauerint, omnes ab eccleſia reſpui, maximè eos, qui ſciebant eũ eſſe deiectum. Si autem permanſerit, turbãs & concitans eccleſiam per *foraſticam poteſtatem, oportet eum ſicut ſeditionarium, ab omni plebe expelli.

*recolligi. *forinſecã

38 Presbyterum ad ſecundas nuptias conuiuam fieri non oportet. Quòd ſi hi, qui ad ſecundas nuptias veniunt, pœnitentiam poſtulent, quomodò presbyter ille poteſt eſſe, qui propter conuiuium intereſt tali coniugio?

27.diſ. Diac. qui elig. 39 Diaconus, qui eligitur, ſi conteſtatus fuerit pro accipiendo matrimonio, & dixerit, non poſſe in caſtitate permanere, hic nõ ordinetur. Quòd ſi in ordinatione tacuerit, & ordinatus fuerit, & poſteà matrimonium deſiderauerit, alienus ſit à miniſterio, & vacet à clero.

40 Non liceat, diaconum ante presbyterum ſedere, niſì cum iuſſione presbyteri.

41 Non liceat cuilibet miniſteria tangere, niſi ſubdiacono, aut acolytho in ſecretario vaſa Dominica. 23.diſ. Non lic. cuilib.

42 Non liceat, mulieribus in ſecretarium ingredi.

43 Lector, ſi viduam alterius vxorem acceperit, in lectoratu permaneat. Aut ſi fortè neceſſitas ſit, ſubdiaconus fiat, nihil autem ſuprà. Similiter & ſi bigamus fuerit. 34.diſt. Lector,

44 Si ſubdiaconus ſecundam duxerit vxorem, inter lectores vel oſtiarios habeatur, ità vt Apoſtolum non legat. 34.diſt. Si ſubdiac.

45 Non liceat in pulpito pſallere, aut legere, niſì qui ab epiſcopo lectores ſunt ordinati. 92. diſt. Nõ lic. in pulp.

46 Si quis obligatus eſt tributo ſeruili, vel aliqua conditione, vel patrocinio cuiuſlibet domûs, nõ eſt ordinandus clericus, niſì probatæ vitæ fuerit, & patroni conſenſus acceſſerit. Diſt.54. Si quis oblig.

47 Si quis ſeruum alienum, cauſa religionis, doceat cõtemnere dominum ſuum, & recedere à ſeruitio eius, duriſſimè in omnibus arguatur.

48 Non liceat, in quadrageſima natalitia martyrum celebrare, ſed tantùm ſabbato & Dominica pro commemoratione eorum oblationem offerri. Sed nec natalitia, nec nuptias liceat in quadrageſima celebrare. 33.q.4. Non lic. in quad.

49 Non liceat ante duas ſeptimanas Paſchæ, ſed ante tres ad baptiſmum ſuſcipere aliquem. Oportet autem, vt in ipſis diebus hi, qui baptizandi ſunt, ſymbolum diſcant, & in quinta feria nouiſſimæ ſeptimanæ, hoc epiſcopo vel presbytero reddant. De cõ. diſt. 4. Non lic. ante

50 Non liceat quinta feria nouiſſimæ ſeptimanæ, ieiunium ſoluere, & omnem exhonorare Quadrageſimam, ſed ſyncerè abſtinentes totam Quadrageſimam peragere. De cõſ. di. 3. Nõ li. quin.

51 Omni tempore epiſcopo liceat Chriſma conficere, & per ſuas diœceſes deſtinare, ità vt ad dirigendum Chriſma diaconus, aut ſubdiaconus ante diem Paſchæ de ſingulis eccleſijs ad epiſcopum deſtinetur. De cõ. di. 4. Omi tẽpor.

52 Presbyter, præſente Epiſcopo, non ſignet infantes, niſi fortè ab epiſcopo fuerit illi præceptum. Ibidẽm.

53 Non liceat presbytero, priùs Epiſcopo introire in baptiſterium, ſed cum Epiſcopo, niſì fortè aut abſens fuerit, aut ægrotus. Ibidẽm.

54 Si qua mulier prægnans deſiderauerit gratiam baptiſmi percipere, quandò voluerit, habeat poteſtatem. Nam nihil participat in hoc mater infanti, qui naſcitur, proptereà quòd vniuſcuiuſq; propria voluntas in confeſſione monſtretur. De cõ. di. 4. Si qua mul.

55 Non oportet, aliquid aliud in ſanctuario offerri, præter panem & vinum, & aquam, quæ in typo Chriſti benedicuntur, quia dum in cruce pendéret, de corpore eius De cõ. di. 2. Nõ op. aliq.

Iohan.19. eius ſanguis effluxit & aqua. Hæc tria vnum ſunt in Chriſto Ieſu. Hæc hoſtia & oblatio Dei in odorem ſuauitatis.

56 Foraſticis presbyteris, præſente epiſcopo vel presbyteris ciuitatis, offerre non liceat, neque miniſtrare in populo, niſi fortè illis abſentibus.

30.diſt.Si q' presbyter 57 Si quis presbyter, publica pœnitentia à ſacerdote accepta, aut aliqua neceſſitate, die Dominica pro quadam religione ieiunauerit ſicut Manichæi, anathema ſit. Ibidèm. Similiter, quia quod ab apoſtolis traditū eſt, canon tenet antiquus, placuit, vt per omnes Dominicas, & per omnes dies paſchę vſque ad quinquageſimam, non proſternant ſe in oratiōe humilitatis, ſed recto vultu ad Dominum fungantur orationis officio, quia in his diebus gaudium reſurrectionis Domini celebramus.

Ibidèm. 58 Si quis, non pro abſtinentia, ſed pro execratione *eſcarum abſtinet, placuit ſancto concilio, vt prægustet: & ſic, ſi vult abſtinere, abſtineat. Si autem ſpernit, ità vt olera cocta cum carnibus non deguſtet, iſte non obediens, nec ſuſpicionem hæreſis à ſe remouens, deponatur de ordine clericatûs.

*eſcarum à carne

59 Non liceat ſacerdotibus vel clericis, aliqua ſpectacula in nuptijs, vel in conuiuijs ſpectare: ſed oportet, antequàm ingrediātur ipſa ſpectacula, ſurgere, & *redire indè.

*recedere

60 Non liceat, clericos incantatores eſſe & ligaturas facere, quod eſt colligatio animarum. Si quis hæc fecerit, de eccleſia projiciatur.

44.diſt.Nō lic.fac.vel 61 Non liceat, ſacerdotes vel clericos, ſed nec religioſos laicos, conuiuia facere de cōfertis.

14.q.4.Si quis oblít' 62 Si quis oblítus timorem Domini, & ſanctam ſcripturam, quę dicit: Pecuniam ſuam non dedit ad vſuram: Pſal.14. poſt hanc cognitionem magni concilij fœnerauerit, & centeſimas exegerit, aut ex quolibet negocio turpe lucrum quæſiérit, aut per diuerſas ſpecies vini, vel frugis, vel cuiuſlibet rei, emendo vel vendendo aliqua incrementa ſuſceperit, depoſitus de gradu ſuo, alienus habeatur à clero.

91.diſt. Si quis presb. 63 Si quis presbyter, aut diaconus, vel quilibet clericus eccleſiæ deputatus, ſi intra ciuitatē fuerit, aut in quolibet loco, in quo eccleſia eſt, & ad quotidianum pſallendi ſacrificium, matutinis vel veſpertinis horis ad eccleſiam non conuenerit, deponatur à clero, ſi tamen caſtigatus, veniam ab epiſcopo per ſatisfactionem noluerit promereri.

64 Non liceat, quemlibet clericum die Dominico ab eccleſia abſentē eſſe, ſed Miſſarum ſolennijs intereſſe & ieiunio.

44.diſt. Nō lic.f.vel cle. 65 Non oportet clericos vel laicos religioſos ante ſacram horam diei tertiam inire cōuiuia, neq; aliquādò clericos, niſi hymno dicto, edere panem, & poſt cibos gratias authori Deo referre.

66 Non oportet, clericos comam nutrire, & ſic miniſtrare: ſed attonſo capite, patentibus auribus, & ſecundùm Aaron talarem veſtem induere, vt ſint in habitu ornato. 23.diſt Non oportet Exo.28.a

67 Non oportet, pſalmos compoſitos & vulgares in eccleſia dicere, neque libros, qui ſunt extra canonem, legere, niſi ſolos canonicos noui & veteris teſtamenti.

68 Non oportet, clericos ignaros & prę- De cō.diſ.1. Nō op.cle. ſumptores, ſuper monumenta in campum myſteria portare, aut diſtribuere ſacramenta: ſed aut in eccleſia, aut in baſilica, vbì martyrum reliquiæ ſunt depoſitæ, ibi pro defunctis oblationem offerri.

¶ Sequuntur canones ad laicos pertinentes.

69 Non liceat Chriſtianis, prádia ad de- Ibidèm. functorum ſepulcra deferre, & ſacrificare mortuis.

70 Non liceat laicis vel clericis, ab hære- 1.q.1. Nō liceat cle. ticis eulogias accipere, quia maledictiones magìs ſunt quàm benedictiones. Neque liceat, aut cum hæreticis, aut cum ſchiſmaticis orare.

71 Si quis Paganorum cōſuetudinem ſe- 26.q.5.Non li.Chrianis quens, diuinos & ſortilegos in domū ſuā introduxerit, quaſi vt malū foràs mittant, aut maleficia inueniāt, vel luſtratiōes Paganorū faciant, quinque annis pœnitentiam agat.

72 Non liceat Chriſtianis, tenere tradi- Ibidèm. tiones gētilium, & obſeruare vel colere elementa, aut lunæ, aut ſtellarum curſus, aut inanem ſignorum fallaciam pro domo facienda, aut propter ſegetes vel arbores plantandas, vel coniugia ſocianda. Scriptum eſt enī: Omnia quæ facitis, aut in verbo, aut in opere, omia in nomine Domini noſtri Ieſu Chri- Col.3.c ſti facite, gratias agentes Deo.

73 Non liceat iniquas obſeruatiōes age- 26.q.7.Non lic.iniquas re Kalendarum, & ocijs vacare gentilibus, neque lauro aut viriditate arborum cingere domos. Omnis hæc obſeruatio, paganiſmi eſt.

74 Non liceat in herbarum collectioni- 26.q.5.Non li.Chrianis bus, quæ medicinales ſunt, aliquas obſeruationes aut incantationes attendere, niſì tantùm cum ſymbolo diuino & oratiōe Dominica, vt tantùm Deus creator omium & Dominus honoretur.

75 Non liceat, mulieres Chriſtianas ali- Ibidèm. quam vanitatem in ſuis lanificijs obſeruare, ſed Deum inuocent adiutorem, qui eis ſapientiam texendi donauit.

76 Si cuius vxor adulterium fecerit, aut vir in alienam vxorem irruerit, ſeptem annis pœnitentiam agat.

77 Si qua mulier fornicata fuerit, & infantem, qui exindè fuerit natus, occíderit: & quæ ſtuduerit aborſum facere, & quod conceptum eſt, necare: aut certè, vt non concipiat, elaborat, ſiue ex adulterio, ſiue ex legitimo coniugio: has tales mulieres in morte recipere communionē priores canones decreuerunt: nos tamen pro miſericordia, ſiue

tales mulieres, ſiue cóſcias ſcelerum ipſorũ, decem annis agere pœnitentiã iudicamus.

Di.50. Si qs

78 Si quis voluntariè homicidium fecerit, ad ianuã eccleſię catholicę ſemper ſubiaceat, & communionem in exitu vitæ ſuæ recipiat: ſi autem non voluntariè, ſed caſu aliquo homicidium fecerit, prior canon ſeptẽ annis agere pœnitẽtiam iuſſit, ſecundus canon quinque mandauit.

79 Si qua mulier duos fratres, aut ſi quis vir duas ſorores habuerit, à communione abſtineantur vſque ad mortem. In morte autem eis cõmunio pro miſericordia detur. Si verò ſuperuixerint, communione accepta, & de infirmitate cõualuerint, agant plenam pœnitentiam tempore conſtituto.

80 Si quis multis nuptijs fuerit copulatus, pœnitentiam agat: cóuerſatio autem & fides pœnitentis, compendiat tempus.

81 Si quis ante 20. annos in cuiuſlibet animalis commixtione peccauerit, 15. annis in humilitate ſubiaceat ad eccleſiæ ianuam: & poſt hos alijs quinque annis in orationis communionem receptus, pœnitẽtiam agat, & ſic gratiam ſuſcipiat ſacramenti. Interrogẽtur autem alij de eo, qualem vitam in pœnitentia egerit, & ſic communionis miſericordiam conſequatur. Si quis autem poſt 20. annos habens vxorem, huic peccato irruerit, 25. annis humilitati ſubiaceat, & quinq; annis orationibus tantùm communicans, poſteà recipiat ſacramentum. Quòd ſi hanc menſuram aliquis tranſgreſſus fuerit, ſacramentum in exitu conſequatur. oportet autem tales inter dæmonioſos orare.

26.q.6. Si qs de corpore

82 Si quis de corpore exiens, nouiſſimũ & neceſſarium communionis viaticum expetit, non ei denegetur. Quòd ſi in deſperatione poſitus, poſt perceptam communionem iterùm ſan⁹ fuerit fact⁹, tantùm in oratione particeps ſit. Nam non accipiat ſacramentũ, donèc conſtitutum pœnitentiæ impleat temp⁹. Qui ergò in exitu mortis ſunt, & deſiderant accipere ſacramentũ, cum conſideratione & probatione epiſcopi accipere debent.

De cõ. di. 2. Si quis intrat *non audit

83 Si quis intrat eccleſiam Dei, & ſacras ſcripturas *audit, & pro luxuria ſua auertit ſe à communione ſacramenti, & in obſeruãdis myſterijs declinat conſtitutam regulam diſciplinæ: illum talem, proijciendum de eccleſia catholica eſſe decernimus, donèc pœnitentiam agat, & oſtendat fructum pœnitentię ſuæ, & poſſit communionem, percepta indulgentia, promereri.

84 Non liceat cõmunicare excõmunicatis, neq; in domos eorũ introeũtes orare cũ eis, neq; liceat cũ eis in aliqua eccleſia ſegregari. Si quis autẽ epus aut presbyter, aut diaconus, aut quilibet eccleſiaſtic⁹ excommunicato communicauerit, quaſi perturbans omnem diſciplinã eccleſiaſticã, excommunicetur.

Explicit liber excerptorum ſancti Martini Bracarenſis epiſcopi, ex ſynodis Orientalium. Vbi obitèr admonendus eſt lector, permultis locis in Gratiani Decreto citari hæc capitula tanquàm Martini Papæ, cùm ſit potiùs tribuenda huic collectioni Martini Epiſcopi Bracarenſis.

GESTA THEODORI PAPAE.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 636.

THeodorus natione gręcus, ex patre Theodoro epiſcopo de ciuitate Hieroſolyma, ſedit annos 6, menſes 5, dies 18. Hic fuit amator pauperum, largus, benignus ſuper omnes, & multùm miſericors. Huius temporib⁹ Mauricius chartularius, per quẽ multa mala operatus eſt Iſacius patricius, cùm iam increuiſſent peccata eius, beato Petro apoſtolo, vt eum hæreditaret ignis inextinguibilis, conſilio ductus ſupraſcriptus Mauricius, cum ipſis, cum quibus anteà deuaſtauerat eccleſiam Dei, *intartizauit aduersùs Iſacium patricium, & miſit per omnia caſtra, quæ erant ſub ciuitate Romana per circuitum, & congregauit eos, & conſtrinxit ſe cum ipſis in ſacramento, vt deincèps nullus ex ipſis, debuiſſet obedire Iſacio, neque hominibus ei⁹. affirmabant enim, quòd ſibi regnum vſurpare voluiſſet. Audiẽs hæc Iſacius patricius, eò quòd Mauricius cum omni exercitu Italiæ ſe ſacramento conſtrinxiſſent, miſit Donum magiſtrum militum & ſacellarium ſuum ad ciuitatem Romanam cum exercitu. Qui veniens in ciuitatem Romanam, omẽs iudices ſeu exercitus Romanus, qui priùs ſe cum Mauricio ſacramento conſtrinxerant, timore ducti, dimittentes Mauricium chartularium, omnes ſe cum Dono dederunt. Et ingreſſo eo Romam, fugit Mauricius ad beatam Mariam ad Præſepe. Quem tollentes de eccleſia, miſerunt boiam in collo eius, ſimiliter & omnibus, qui in cõcilio cum ipſo fuerant. Et inboiatos, miſit eos Rauennam per manus Maurini Scribonis & Thomati chartularij. Qui ducentes eos, peruenerunt iuxta ciuitatem Rauennatẽ, in loco, qui dicitur Ficuclas, duodecimo milliario à ciuitate, & ibì decollauerunt Mauricium, quic ſic in mandatis acceperant à ſupradicto Iſacio, vt viuus ciuitatem Rauennatem non ingrederetur. Et poſteaquàam decollatus eſt, leuantes caput eius, portãrũt eum Rauennam. Videns autem Iſacius patricius caput Mauricij, gauiſus eſt. Et fecit eum ad exemplum multorum in circo Rauennati in ſtipite poni. Illos autem, qui cum ipſo directi fuerãt, omẽs inboiatos, iuſſit ſub arcta cuſtodia in carcerem mitti, cogitans quomodò eos puniret. Sed cùm hæc agerentur, mox Dei iudicio ipſis diebus percuſſus diuino ictu interijt Iſacius, & mortuus eſt. Hi autẽ, qui reclu-

cluſi erant, exeuntes de carcere, reuerſi ſunt ſinguli ad loca ſua. Audiens hoc imperator, quia defunctus eſt Iſacius, miſit Theodorũ patricium exarchum, cui cognomentũ Calliopa, ad regendam omnem Italiam. Ipſis temporibus venit Pyrrhus ex Africa, qui fuerat patriarcha Conſtãtinopolitanus, in vrbem Romam ad limina apoſtolorum. Qui ingreſſus, libellum obtulit cum ſua ſubſcriptione Apoſtolicæ noſtræ ſedi in præſentia cuncti cleri & populi, condemnans in eodẽ libello omnia, quæ à ſe, vel à deceſſoribus ſuis ſcripta vel acta ſunt aduersùs immaculatã noſtram fidem. His itaque ab eo peractis, fecit eum munera erogare in populo, & cathedram ei poni iuxta altare, honorans eum vt ſacerdotẽ regiæ ciuitatis. Poſteà rursùs more canis ad proprium impietatis vomitum repedauit. Tunc ſanctiſſimus Theodorus papa conuocans vniuerſos ſacerdotes & clerum in eccleſiam beati Petri apoſtolorum principis, condẽnauit eum ſub vinculo anathematis, iuxta mercedem ac retributionẽ propriæ tranſgreſſionis, canonicam pœnã ſiue depoſitionem decernens. Qui prædictus Pyrrhus, reuerſus eſt in partes Orientis. eodem tempore leuãta ſunt corpora ſanctorum martyrum Primi & Feliciani, quæ erãt in arenario ſepulta via Numentana, & adducta ſunt in vrbem Romanam, quæ & recondita ſunt in baſilica beati Stephani Protomartyris. Vbì & dona obtulit, Gabatas aureas tres, Tabulam ex argento ante confeſſionem, Arcus argenteos duos. Fecit & eccleſiam à ſolo, beato Valentino via Flaminea iuxta põtem Miluium, quam & ipſe dedicauit, & dona multa obtulit. Fecit & oratorium beato Sebaſtiano intra epiſcopium Lateranẽ, vbì & dona largitus eſt. Fecit & oratoriũ beato Euplo martyri foràs portam beati Pauli apoſtoli, quod etiàm ornauit. Tũc ſanctiſſimus papa Theodorus ſcripſit Paulo patriarchæ regiæ ciuitatis, tam rogãs, quamque regulariter increpans, necnon per apocriſarios (vt dictum eſt) pro hac maximè deſtinatos, præſentialiter admonens & conteſtans, quatenùs proprium emẽdaret commentum, atque ad orthodoxam fidem catholicæ Eccleſiæ remearet. Et neque rogantes, neque increpantes potuerunt eum à ſuo conamine quoquo modo reuocare. Propter quod iuſtè ab Apoſtolica ſede ipſe depoſitionis vltione perculſus eſt. Hic fecit ordinationem vnam per menſem Decembrem, presbyteros 21, diaconos 4, epiſcopos per diuerſa loca numero 46. Qui etiàm ſepultus eſt ad beatum Petrum apoſtolum, pridiè Id. Maias. Et ceſſauit epiſcopatus menſem vnũ, dies 16.

TOLETANVM CONCILIVM VII. CIRCA TEMPORA THEODORI

papæ, vel Martini primi. Eſt prouinciale.

CAPITVLA CONCILII VII. Toletani.

De refugis atq; pfidis clericis ſiue laicis. 1
De languoris euentu miniſtrantium clericorum. 2
De exequijs morientis epiſcopi. 3
De exactione eccleſiarum Gallicię prouinciæ. 4
De recluſis inhoneſtis, ſiue vagis. 5
De conuicinis epiſcopis in vrbe regia commorandis. 6

CONCILIVM SEPTIMVM Toletanum *30. Epiſcoporum.

*38.

CAPITVLVM I.

ANno *ſexto Chindaſiundi regis, 5. Kalendas Nouemb. Cùm in nomine ſanctæ Trinitatis, pro quibuſdam diſciplinis Eccleſiaſticis, tam noſtra deuotione, quàm ſtudio sereniſſimi & amatoris Chriſti Chindaſiundi regis noſtri, apud Toletanam vrbem conuentus adeſſet, competenter viſum eſt, mutua collatione decernere, quod ſolicitè *conſeruandum, & præſentibus & futuris commodis, nimiùm (vt confidimus) prodeſſe conſtabit: magisq; ſemper eſt magnoperè prouidendum, quicquid vel Eccleſiaſticis moribus, vel publicæ vtilitati (ſinè qua quieti non viuimus) oportunum eſſe perpenditur. Nam licèt & antè conſtitutiones canonum extent, quæ ad omnem poſſint *correptionem ſufficere, ſi quis eas dignetur libenter attendere, tanto tamen luminis claritas amplius emicat, quanto fuerit ſtudioſiùs ſępiſſimè cõtrectata. Non parùm pficit ad emẽdationem multorum, ſi dum ea, quæ conſtituta ſunt, per fraternam collationem ad memoriam reducantur: & illa *etiàm adijciantur, q̃ aut deeſſe videntur, aut omninò conſtituenda cõpetenter exiſtimanť. Quis enim neſciat, quanta ſint hactenùs per tyrãnos & refugas, transferendo ſe in externas partes, illicitè perpetrata, & quàm nefanda eorum ſuperbia iugiter frequentata, quæ & patriæ diminutionem afferrent, & exercitui Gothorum indeſinentem laborem imponerẽt? Quod ſi quidem laicorum inſania fuiſſet factum, tolerandum à nobis forſitan aliquotiès videretur. Illud tamen eſt vehementiùs ſtupendum, quia (quod peius eſt) tantæ religionis propoſito in hac interdũ præſumptione præcipites efferuntur, vt ad non leuem confuſionem noſtram pertineat, ſi res vl-

*quinto
*cõſeruatũ
*correctionem
*magis

vllatenùs inulta remaneat, quam & mundana lege, & eccleſiaſtica conuenit inſtanter diſciplina corrigere. Ideoq́ue placuit nunc concordi ſentẽtia definire, vt quiſquis in ordine clericatûs à maximo gradu vſque ad minimum conſtitutus, in alienæ gentis regionem ſe quacunque occaſione tranſduxerit,, vt exindè ſuperbiendo vel *reditum ſuú, vel quodlibet aliud videatur expetere, ſiue etiàm quo genti Gotthorum, vel patriæ vel regno ſpecialiter ſub hac occaſione poſſit nocere, vel fieri diſpoſuerit, vel aliquatenùs fecerit: ſed & qui cum talibus conſcius reperitur, eiſq́ue vel conſilium vel opem adminiſtrare cognoſcitur, qualiter aut ad gentem alienam fugam appeterent, aut in malis, quæ cœperant, perdurarent, ſeu quácunque læſionem genti Gotthorum, vel patriæ, aut principi poſt fugam inferrent, atq; in eadem prauitate perſeuerarent: quiſquis hoc feciſſe dinoſcitur, iſte ità indubitanter omni honoris ſui gradu priuetur, vt locum eius, in quo miniſtrauerat, alter continuò perpetìm regendum accipiat. Ipſe verò tráſgreſſor ſub pœnitentia conſtitutus, ſi reminiſcens mali, quod fecerat, vſque in diem mortis ſuæ rectiſſimè pœnituerit, in ſolo tantùm fine communio ei *danda eſt, ità vt antequàm temp⁹ finis eius adueniat, ſi quiſquam ſacerdotum, etiàm ordinante principe, ei communicare conſenſerit, particeps criminis illius effectus, anathema fiat in perpetuum, ac ſimili cum eo, cui communicauerit, ſententia condemnetur: quoniam poteſtati principis nullus ſacerdotum in hoc præbere debet aſſenſum, vndè vel periurium videatur incurrere, vel (quod abſit) ſi quicunq; catholicæ fidei præuaricator princeps ſurrexerit, ſacerdos nullatenùs fauore principis vel terrore, à rectæ credulitatis lumine ad tenebras cogatur reuerti. Sic enĩ nec ſupèr annexa capitula, vel imperijs principum vel terroribus oportebit vnquàm euacuare, quia nouimus, omnes penè Hiſpaniæ ſacerdotes, omneſq́ue ſeniores vel iudices, ac cæteros homines officij palatini iuráſſe, atque ità nunc legibus decretum fuiſſe, vt nullus refuga vel perfidus, qui contra gentem Gotthorum, vel patriam, ſeu regem agere, aut in alterius gentis ſocietatem ſe tranſducere reperitur, integritate rerum ſuarum nullatenùs reformetur, niſì forſitan princeps humanitatis aliquid perſonis talibus impartiri voluerit, qui tamen non ampliùs quàm vigeſimam partem rerum ei, qui perfidus extitit, de rebus, vndè rex elegerit, tribuendi poteſtatem habebit. Sed quia pleroſque clericos incóſtantis leuitatis, interdùm prauitatis præſumptio ità eleuat, vt prætermiſſa ordinis ſui grauitate, ac polliciti ſacramenti immemores, conſtante principe, cui fidem ſeruare promiſerant, in alterius electionem temeraria leuitate conſentiant, abrogari decet hanc omninò licentiam, & à noſtro conſortio penitùs extirpari, ità vt ſi quicunque laicorum quandoquè intra fines patriæ Gotthorum ſuperbiés, regni apicem ſumere fortaſsè tẽtauerit, eique clericorum quilibet adiutorium vel fauorem præſtiterit, atq; hunc, qui ſuperbire videtur, ad eandem regni ambitionem præualente delicto peruenire cótigerit, ex eo quidem die vel tẽpore eundem epiſcopum, vel cuiuſlibet ordinis clericum, excommunicatum manere perpetìm oportebit, qui tali ſe ſceleri implicauit. Tamen ſi propter improbitatem principis, cui iniquè conſenſit, non potuerit inſtantia ſacerdotum à communione ſuſpendi, ſaltem ſi ſuperſtitem eum poſt eiuſdem regis obitum tempus inuenerit, ſuperiori anathematis correptioni ſubiaceat: & quicunque illi, præterquàm in vltimo vitæ ſuæ (ſi tamen eum legitimè pœnitere probauerit) communionis gratiam cóſenſerit impendendam. Nobis interìm ratio perſuaſit, ſynodali ſuper hoc conſtitutiõe decernere, vt quicunque etiàm laicorum in prædictis capitulis, hoc eſt, in aduerſitate gentis, aut patriæ, poteſtatisve regiæ, in externas partes ſe conferendo, vel talibus opem præbendo, noxius fuerit vltrà repertus, non ſolùm (vt dictum eſt) omniũ rerũ ſuarum proprietate priuetur, ſed & perpetua excommunicatiõe damnetur: & nunq̃ illi, niſì in vltimo mortis ſuæ communio tribuatur, excepto, ſi aliter communióis eius remedium, vel eorũ quos ſuprà taxauimus, imploratione ſacerdotum apud principem fuerit impetratum. Nam ſi in derogationem aut contumeliam principis reperiatur aliquis nequiter loqui, aut in necem regis ſeu eiectionem intendere, vel conſenſum præbere, nos quidẽ huiuſcemodi excommunicatione dignum cenſemus: vtrùm tamen ſit illi quandoquè communicandum, pietati principis decernendum relinquimus, cuius procul dubiò poteſtatis eſt, ſubiectorum culpas, miſericordiæ iudicijq́; ſententia temperare. Conteſtamur autem clementiſſimos principes, & per ineffabile diuini nominis ſacramentum obteſtantes, vnanimiter obſecramus, nè quandocunquè abſque iuſta (vbì neceſsè fuerit) imploratione ſacerdotali, excõmunicationis huius ſententiam à perfidis clericis, vel laicis ad externas partes ſe transferentibus, vel conſenſum præbentibus, quacunque temeritate ſuſpendant. Nam hoc magìs vtilitatib⁹ videtur ferre conſultum, ſi conſtitutióis noſtræ forma ſeruetur. Execrandum anathema fiat, & velut præuaricator catholicæ fidei ſemp apud Deum reus exiſtat, quicunque regum deincèps canonis huius cenſuram in quocúque crediderit vel permiſerit violandam.

2 Nihil contra ordinis ſtatutum temeritatis auſu p̃ſumatur, neque illa, quæ ſumma veneratione cenſentur, vel minimo præſumptionis

Margin notes: *reditum; *præſ. (at "danda"); 7.q.1. Nihil contra ordinis

ptionis tactu ſaluantur, cùm ad hoc tãtùm fieri iuſſa ſunt, nè interrupta noſcantur, vel languoris prouẽtu robore ſalutis priuetur natura. Non ergò fragilitati ſolùm conſulitur humanę, ſed etiàm ſacro honori myſteriorum Dei prouida cauetur ſolicitudine. Cenſuimus ergò conuenire, vt cùm à ſacerdotibus Miſſarum tempore ſancta myſteria conſecrantur, ſi ægritudinis acciderit quilibet euentus, quo cœptum nequeat conſecrationis expleri myſterium, ſit liberũ epiſcopo vel presbytero alteri, conſecratiõem exequi officij cœpti. Non enim aliud ad ſupplemẽtum initiatis myſterijs cõpetit, quàm aut incipientis, aut ſubſequentis completa benedictione ſacerdotis: quia nec perfecta videri poſſunt, nisi perfectionis ordine cõpleantur. Cùm enim ſimus omnes vnum in Christo, nihil contrariũ diuerſitas format, vbi efficaciam proſperitatis vnitas fidei repræſentat. Quod etiàm conſultum cuncti ordinis clerici indiuiduum eſſe ſibi nõ ambigant, ſed (vt præmiſſum eſt) præcedentib' libenter alij pro complemento ſuccedant. Nè tamen, quod naturę languoris cauſa cõſulitur, in præſumptionis perniciem cõuertatur, nullus poſt cibũ potumq́ue quãlibèt minimum ſumptum, Miſſas facere: nullus abſque patentis prouentu moleſtiæ miniſter vel ſacerdos, cùm cœperit, imperfecta officia præſumat omninò relinquere. Si qs hæc temerare pręſumpſerit, excommunicationis ſententiam ſuſtinebit.

Rom. 12. b

3 Ea, quæ competunt *honeſtati, cõtingit ſæpè quorundam deſidia non impleri. Proindè, quia notum eſt, quæ dignitas in exequijs morięntis epiſcopi ex canonibus conſeruetur, traditioni moris antiqui hoc tantùm adijcimus, vt ſi quis ſacerdotum ſecundùm ſtatuta concilij Valentini, ad humanda decedentis epiſcopi membra venire commonitus, pigra voluntate diſtulerit, appellantibus clericis obeuntis epiſcopi, apud ſynodum ſiue apud metropolitanum epiſcopum, tempore anni vnius nec faciendi Miſſam, nec communicandi habeat omninò licentiam. Presbyteri autem ſiue cæteri clerici, quibus maior honoris locus apud eandem eccleſiã fuerit, cuius ſacerdos obiérit, ſi omni ſolicitudine pro exequijs, aut iam mortui, aut continuò morituri antiſtitis, ad commonendum epiſcopum tardi inueniant, aut per quamcunq; moleſtiã animi id negligere cõprobentur, toti' anni ſpatio ad pœnitentiã in monaſterijs deputẽtur.

*ſanctis ſtatutis
Ca. 4. cõcilij Valẽtini in Hiſpania.

4 Inter cætera deniquè, quæ communi conſenſu nos conferri competẽter oportuit, querimonias etiàm parochialium presbyterorum Galliciæ prouinciæ ſolertiſſimè diſcernere decuit, quas contra pontificum ſuorum rapacitates neceſſitas (vt comperimus) tandèm compulit in publicũ examen deferri. Hi enim pontifices (vt euidens inquiſitio patefecit) indiſcreto moderamine, parochianas eccleſias prægrauantes, dũ in exactionibus ſuperflui frequẽter exiſtũt, penè vſque ad exinanitionem extremæ virtutis, quaſdam baſilicas perduxiſſe probantur. Nè ergò fiat decęterò, quod cõſtat hactenùs inordinatè præſumptum, non ampliùs quàm duos ſolidos vnuſquiſque epiſcoporum præfatæ prouinciæ per ſingulas diœceſis ſuæ baſilicas, iuxta ſynodum Bracarenſem, annua illatione ſibi expetat inferri, monaſteriorũ tamen baſilicis ab hac ſolutione penſionis ſeiunctis. Cùm verò epiſcopus diœceſim viſitat, nulli præ multitudine oneroſus exiſtat, nec vnquàm *quinarium numerum euectionis excedat, aut ampliùs quàm vna die per vnamquanque baſilicam remorandi licentiam habeat. Quicunq; verò pontificum eorundem aliter, quàm decernimus, agendũ præſumpſerit: correptioni proculdubiò canonũ ſubiacebit, qua cõſtitutionum ſynodalium trãſgreſſores priſcorũ patrũ edictis corripiendos oportet.

10. q. 3. Inter cætera deniquè quæ
Ca. 2. cõcilij Bracarẽ. 2.
*quinquagenarium

5 Quoſdam paternarũ ignaros vel oblitos traditionum, in tantã conſpicimus corruiſſe deſidiam, vt eorum execrãdo vſu penè oblita pateſcant, quæ extiterunt legitimè conſtituta. Dum enim indocti docere appetunt, quid aliud, q̃ quia ignorantiæ errore vexẽtur, oſtendũt? Et quia greſſu ꝓpoſtero innitentes, præſumptionem doctrinæ diſcẽdi ſtudijs anteponũt: patet, ꝙ nõ ſummæ humilitatis gratiã petũt, ſed actioni deprauationis inſeruiũt. Ex hoc ergò iuſtę ſeueritatis talia decernẽtes oportuno amputare iudicio, iubemus eos, quos in cellulis ꝓprijs recluſos ſanctæ vitæ ambitio tenet: quoſq; eiuſdẽ ſancti propoſiti & merita iuuant, & probitas ornat, hos & Dei auxilio, & noſtro fauore tutos exiſtere: illos verò, quos ĩ tale ꝓpoſitũ ignauia impulit, nõ prudẽtię cognitio deputauit, quoſq; nulla vitę dignitas ornat, ſed (quod eſt deteri') & ignorantia fœdat, & morũ execratio turpat, decernimus, ab his abijci cellulis atq; locis, in qbus aut ferunt agi, aut tenent incluſi: atq; ab epis ſiue rectoribus monaſteriorum, ex quorũ cõgregatiõe fuerũt, vel in quorũ vicinitate conſiſtunt, in monaſterijs omimodò deputẽtur, vt illic ſancti ordinis meditãtes doctrinam, primùm poſſint diſcere, quę ſunt à patrib' inſtituta, vt poſteà valeãt docere, quę ſunt ſancta meditatione percepta: atque tũc demùm, ſi doctrinę & ſancti operis fructu extiterint fœcundati, ad ſumma virtutis ꝓperent exercitia, ſancta intentione imouti. Deincèps aũt, quicunq; ad hoc ſanctum ꝓpoſitum venire diſpoſuerint, nõ aliter illis dabitur aſſequi: nec hoc anteà poterunt adipiſci, nisi priùs in monaſterijs inſtituti, & ſecũdùm ſanctas monaſteriorum regulas pleniùs eruditi, & dignitatẽ honeſtæ vitę, & notitiam potuerint ſanctę ꝓmereri

reri doctrinæ. Illos autem, quos tantùm extrema veſania occupârit, vt incertis locis vagi, ac morum deprauationibus inhoneſti, nullam prorsùs nec ſtabilitatē ſedis, nec honeſtatē mētis habere extiterint cogniti, quicunque ex ſacerdotibus vel miniſtris, vagātes repererint: aut, ſi fuerint propè, cœnobiorū patribus corrigēdos aſſignēt: aut, ſi difficile eſt, pro ſola honeſtate vigoris ſuæ poteſtati erudiendos inclinent.

6 Id etiàm placuit, vt pro reuerētia principis, ac regiæ ſedis honore, vel metropolitani ciuitatis ipſius, & conſolatione conuicini Toletanę vrbis epiſcopi, q eiuſdē pontificis admonitionem acceperint, ſingulis p annū menſibus in eadem vrbe debeant cōmorari, meſſiuis tamē ac vindemialib' ferijs relaxatis. Nos aūt immortali Deo, & glorioſo Chindaſiūdo principi, ob cuius votū in hanc vrbē ſancta deuotiōe conuenim', gratias vnanimiter offerentes, optabili anniſu depoſcimus, vt ſanctæ Eccleſiæ catholicę fidei ſemp ac pacis cumuletur effectus, & memorato principi cū proſperitate pſentis regni, futuri etiàm largiantur præmia gaudij, ipſo pręſtante, qui in Trinitate vnus De' viuit & gloriatur in ſecula ſeculorū. Horōtius in Chriſti nomine ſanctę Emeritēſis eccleſiæ metropolitanus epiſcopus, hæc conſtituta definiens ſubſcripſi. Similiter & alij epiſcopi ſubſcripſerunt, numero 38.

MARTINI
PAPAE PRIMI GESTA.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 643. alij, 647.

MArtinus de ciuitate Tudertina prouinciæ Tuſciæ, ſedit annos ſex, mēſem vnum, dies vigintiſex. Huius temporibus Paulus Conſtantinopolitanę vrbis epiſcopus, inflat' ſuperbiæ ſpiritu aduersùs rectum ſanctæ Dei Eccleſiæ dogma, audacter præſumpſit paternis definitionibus cōtraire. Inſupèr ſtuduit ad cooperimentum pprij erroris, quibuſdam ſubreptionibus, vt & clementiſſimo principi ſuaderet Typum exponere, quo catholicum dogma deſtruēret. In quo Typo omnes omninò voces ſanctorum patrum, cum nefandiſſimorum hæreticorum *dictionibus eneruauit, nec vnā, nec duas volūtates aut operationes in Chriſto Domino noſtro definiens cōfiteri. Qua de re huiuſmodi prauitatē ſuam defendēs, quod nunquàm nec à prioribus hæreticis præſumptum eſt, ipſe illicitè pręſumere ſtuduit, intantùm, vt altare ſanctæ noſtræ ſedis Apoſtolicę, quòd erat in domo Placidię ſacratum, in venerabili oraculo, ſubuertens, diriperet, prohibens nè adorandam & immaculatam hoſtiam apocriſarij noſtri ibidèm Deo offerre valeant, nec communiōis ſacramenta percipere. Qui videlicet apocriſarij, quia ex præceptione Apoſtolicæ Authoritatis commouerunt eum, vt de tali hęretico intentu recederet, necnon & conteſtari viſi ſunt, perſecutionib' diuerſis, cum alijs orthodoxis viris & venerabilib' ſacerdotibus, inſecutus eſt eos, quoſdam eorum cuſtodiæ retrudēs, alios in exilio deportās, alios autem verberibus ſubmittēs. Quibus penè omnem mundum conturbantibus, ex diuerſis locis querelas contra eos ad Apoſtolicam noſtram ſedem plurimi orthodoxi detuliſſe monſtrant, coniurantes, vt totius mali, tantæque euerſionis per apoſtolicā authoritatē abſcindatur commentū, quatenùs minimè totius corpus catholicæ Eccleſiæ, nocibilis eorum hæreſeos languor diſrumpere valeat. Tunc Martinus ſanctiſſim' ac beatiſſimus epiſcopus miſit, & congregauit epiſcopos in vrbem Romā, numero centum quinque, & fecit ſynodum ſecundùm ſtatuta patrum orthodoxorū in eccleſia ſaluatoris, iuxta epiſcopiū Lateraneñ, reſidentibus epiſcopis & presbyteris, adſtantibus diaconibus & clero vniuerſo, & cōdemnauerunt Cyrum Alexandrinum, Sergium, Pyrrhum & Paulum patriarchas Conſtātinopolitanos, quia nouitates contra immaculatam fidem præſumpſērunt innectere: quippe quoniam ipſam excludere properātes, hæreticorum dogmatum contra catholicam Dei Eccleſiam confuſionem concinnauerunt, anathematis vltiōe perculſi ſunt. Quæ ſynodus hodiè archiuo eccleſiæ continetur. Et faciens exemplaria, per oēs tractus Orientis & Occidentis direxit, & per manus orthodoxorum fidelium diſſeminauit. Ipſis diebus imperator direxit in Italiam Olympium cubicularium ad regendam omnem Italiam, pcipiens ei, & dicēs: Oportet gloriam tuam, ſicut nobis ſuggeſſit Paulus patriarcha huius à Deo conſeruandæ vrbis, peragere: & ſi quidem inueneris prouinciam ipſam conſentientem in Typo à nobis expoſito, tenere oēs, qui ibì ſunt, epiſcopos & hæreticos poſſeſſorum atque habitatorum, & peregrinos, & in eodem ſubſcribāt: Si autem quomodò nobis ſuggeſſit Platon glorioſus patricius & Eupraxius glorioſus, potueritis ſuadere exercitui ibidèm conſiſtenti, iubemus tenere Martinum, qui hic erat apocriſarius in regia vrbe: & poſtmodùm per omnes eccleſias relegere eum, qui factus eſt à nobis orthodoxus Typus, & oēs epiſcopi Italiæ in ipſo ſubſcribant. Si autem inueneritis contrarium in tali cauſa exercítum, tacitum habetote, donèc obtinueritis prouinciam, & potueritis vobis exercitum aggregare tam Romanę ciuitatis, quamque Rauennatis, vt ea, quę vobis præcepta ſunt, quantocyùs explere valeatis. Qui prędictus Olympius veniēs in ciuitatem Romanam, inuenit ſanctam Romanam eccleſiā coadunatam cum omnibus epiſcopis Italię, ſeu ſacerdotibus vel clero. Et volens adimplere ea,

Margin notes: *ſeditionib'* ; Lateraneñ. ſynodus.

*exercitus virtute

ea, quæ ei iuſſa ſunt, armans ſe cum *exercitu virtutis, voluit ſchiſma ſanctæ Eccleſiæ intromittere, (hoc per plurimũ tempus actum eſt)& non illum permiſit omnipotẽs Deus, quæ nitebatur, perficere. Vidẽs ergò ſe à ſancta Dei catholica & apoſtolica Eccleſia ſuperatum, neceſsè habuit, de ſua quaſi mala intentione declinare:& quòd non potuit per manum armatam facere, ſubreptitio modo per Miſſarum ſolennia niſus eſt implere. In Eccleſia enim Dei genitricis, ſemperq; virginis Mariæ ad preſepe, dum ei cõmunionẽ porrigeret ſanctiſſimus papa, voluit interimere eum, vt demandauerat ſuo ſpatario. Sed Deus omnipotens, qui ſolitus eſt ſeruos ſuos orthodoxos circuntegere,& ab omni malo eripere, ipſe excæcauit ſpatarium Olympij exarchi,& non eſt permiſſus videre pontificem, quandò exarcho communionem porrexit, vel *pacẽ dedit, nè ſanguis eius effunderetur,& catholica Dei Eccleſia hæreſi ſubiugaretur. Quod poſtmodùm prædictus armiger diuerſis cum iureiurando profeſſus eſt. Videns ergò Olympius exarchus, quia manus Dei circuntegebat Martinũ ſanctiſſimum papam, neceſsè habuit ſe cum pontifice cõcordare, & om̃ia quæ ei iuſſa fuerant, eidẽ viro indicare. Qui facta pace cum ſancta Dei Eccleſia, colligẽs exercitum, profectus eſt Siciliam aduersùs gentem Sarracenorum, qui ibidèm inhabitabant. Et peccato faciente, maior interitus in exercitu Romano peruenit. Et poſt hoc idẽ exarchus morbo interijt. Deindè directus eſt ab Imperatore Theodorꝰ exarchus, cui cognomentum Caliopa, cum Theodoro imperiali cubiculario, qui & *Pellurius dicebatur, cum iuſſione:& tollẽtes ſanctiſſimum Martinum papam de eccleſia Saluatoris, quæ & Conſtãtiniana appellatur, perduxerunt Conſtantinopolim, & nec ſic eis acquieuit. Deindè directus eſt ſæpiùs dictꝰ ſanctiſſimus vir in exilio, in loco, qui dicitur Cerſona,& ibidèm (vt Deo placuit) vitã finiuit in pace Chriſti cõfeſſor. Qui & multa mirabilia operatur vſq; in hodiernũ diẽ. Fecit autem ordinationes duas per menſem Decembriũ, presbyteros 11. diacones 5. epiſcopos per diuerſa loca, numero 33. Depoſitionis eius celebratio, 15. *Kalẽ. Octobris.

*panem

*Puluillari

CONCILIVM LATERANENSE ROMANVM SVB MARTINO PAPA I.

INCIPIT SECRETARIVS I.

IN NOMINE DOMINI DEI Saluatoris noſtri IESV CHRISTI, Imperij domini Conſtantini pijſſimi Auguſti anno nono, ſub die tertio Nonas Octobris, Indictione Octaua.

PReſidente ſancto ac beatiſſimo Martino Papa ſanctæ ſedis apoſtolicę vrbis Romæ, propoſitis ſacroſanctis & venerabilibꝰ Euãgelijs in Eccleſia Dñi Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, quæ vocatur Conſtantiniana, reſidentibus etiàm viris venerabilibus, pariterq; cum eo audientibus, Maximo ſanctiſſimo Aquileienſi epiſcopo, Deuſdedit ſanctiſſimo Caralitano epiſcopo, Mauro Cæſenate epiſcopo,& Deuſdedit presbytero, agentibus locũ Mauri ſanctiſſimi epiſcopi Rauennatis eccleſiæ, Sergio Tempſanenſi epiſcopo, Reparato Manturianẽſi epiſcopo, Epiphanio Albanẽſi epiſcopo, Benedicto Aiaceno epiſcopo, Iuliano Hoſtano epiſcopo, Papinio Vibonẽſi epiſcopo, Maximo Piſaurenſi epiſcopo, Luciano Leontinenſi epiſcopo, Viatore Hortonenſi epiſcopo, Bonito Formiano epiſcopo, Maioriano Pręneſtino epiſcopo, Germano Numanenſi epiſcopo, Laurẽtio Peruſio epiſcopo, Caroſo Faralitano epiſcopo, Martiano Mebiẽſi epiſcopo, Barbato Sutrino epiſcopo, Calumnioſo Aleſino epiſcopo, Romano Cebellitano epiſcopo, Peregrino Meſſanẽſi epiſcopo, Creſcente Lucrenſi epiſcopo, Felice Agrigentino epiſcopo, Marcellino Cluſino epiſcopo, Geminião Volaterrano epiſcopo, Mariniano Populonienſi epiſcopo, Luminoſo Tiferniſtiberinorum epiſcopo, Potentino Belliternenſi epiſcopo, Mauro Tuſcanẽſi epiſcopo, Martino Gauinate epiſcopo, Adeodato Spoletano epiſcopo, Iohanne Peſtano epiſcopo, Gaudioſo Reatino epiſcopo, Laurentio Taurianenſi epiſcopo, Iohanne *Trapeiano epiſcopo, Luminoſo Salernitano epiſcopo, Sabbatio Buxẽto epiſcopo, Iohanne Tarentino epiſcopo, Rufino Sipontino epiſc. Adeodato Amerino epiſcopo, Gaudioſo Capuano epiſcopo, Bonito Ferẽtinate epiſcopo, Mauro Senogalliẽſi epiſcopo, Mauroſo Anconitano epiſcopo, Bono Ficuclenſi epiſcopo, Fortunato Auximate epiſ. *Thomate Lunẽſi epiſcopo, Bonito Ferẽtiſpolimartio epiſ. Maximo Trocalitano epiſc. Paſchale Blandanæ epiſcopo, Luminoſo Marſorũ epiſco. Glorioſo

rioſo Camerino epiſcopo, Decorato Tiburtino epiſcopo, Amabile Oſtienſi epiſcopo, Albino Portuenſi epiſcopo, Palumbo Fundano epiſcopo, Theodoſio Contronenſi epiſcopo, Scholaſticio Fanenſi epiſcopo, Elia Lilybętano epiſcopo, Aquilino Aſſiſinati epiſcopo, Euſebio Atellano epiſcopo, Martino Centumcellenſi epiſcopo, Lubentino Stabienſi epiſcopo, Mauro Senate Epiſcopo, Læto Lucano epiſcopo, Theodoro Roſellano epiſcopo, Andrea Hydrũtenſi epiſcopo, Iuſto * Tauromenitano epiſcopo, Felice Panormitano epiſcopo, Laurentio Tudertino epiſcopo, Iohanne Carinenſi epiſcopo, Albino Signenſi epiſcopo, Auguſtino Squillacino epiſcopo, Iohanne Rhegitano epiſcopo, Barbato Cumano epiſcopo, Felice Tarracinenſi epiſcopo, Oportuno Anagnino epiſcopo, Firmino Blerano epiſcopo, Iobiano * Firmabo epiſcopo, *Firmano Anaſtaſio Narnienſi epiſcopo, Theodoro Tyndaritano epiſcopo, Sapientio Numentano epiſcopo, Maximo Meſinati epiſcopo, Gratioſo Nepeſino epiſcopo, Leontio Neapolitano epiſcopo, Paſchale Thermitano epiſcopo, Oportuno Piſano epiſcopo, Donato Marianẽſi epiſcopo, Bonoſo Alerino epiſcopo, Peregrino Lyparitano epiſcopo, Boëthio Cornenſi epiſcopo, Valẽtino Turritano epiſcopo, Luminoſo Bonẽſi epiſcopo, Creſcentio Libyenſi epiſcopo, Stephano Popilienſi epiſcopo, Gallioniſto Hadrianenſi epiſcopo, Iohãne vico Sabinate epiſcopo, Potentio Polenſi epiſcopo, Leontio Fauẽtinate epiſcopo, Donato Saſſinate epiſcopo, Iohanne Vnnogoritano epiſcopo, Stephano Dorenſi epiſcopo, Iohanne Gabolitano epiſcopo, & Victoriano * Vralenſi epiſcopo, Theophylactus primus notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:.

Penetrantem cælos Ieſum in omni verbo & opere, vt condecet, imitando veſtra veneranda beatitudo, congregauit ad ſe ſanctos eius ſacerdotes, ordinantes teſtamentũ eius ſuper ſacrificium immaculatum in odorem Pſalm. 49. ſpiritalis ſuauitatis, propter commentatam nouitatis adinuentionem, quę vtiquè incognita eis non eſt, ſicuti nec alio cuiquam, in quo zelus pietatis conſiſtit. Veruntamen vt ab ea ſubtiliter enarretur in auerſionẽ quidem huiuſmodi hæreſeos, cõſeruationẽ autem orthodoxæ fidei, pro quo videlicet regulari Apoſtolicaq; authoritate cõgregauit eos beatitudo veſtra: Ideoq;, vtpotè in ſapientia omnia perficiẽs, dignetur competenter modum enarrare huius Deo placitæ in idipſum cõuocationis, quatenùs geſta Synodalia ordinabiliter initium cõſequantur, adaperiens, vt condecet, rationem conuentionis his qui congregati ſunt, & præſident ſanctiſſimis ſacerdotibus, quibus & pręfulget per magnam atque Apoſtolicam ſummitatem, prępoſitam oẽibus ſacerdotibus, in vniuerſo mundo conſiſtentibus. Habens igitur in ſe Dominum qui dixit, Aperi os Pſalm. 80. tuum, & ego replebo illud, aperiẽtem labia prudenter, vt adnunciet os veſtrum laudem eius, prædictæ rei intentum pręcipiat enarrare, quoniam, vt ſcriptum eſt, Audiens ſa- Prou. 1. piens ſapientior erit, & intelligẽs gubernaculum poſſidebit, & docti inuenient ſatisfactionem: pręcipuè ſciens cum omni ſubtilitate, quia hoc eſt pręceptum Apoſtolicum, 1. Petr. 3. & iudicium Deo Iacob. Paratos nanq; ſemper eſſe ad ſatisfactionem oẽi poſcenti vos rationem de ſpe, quæ in vobis eſt, princeps apoſtolorum beatus Petrus pręcepit. Sed & propheta Iocl admonet, dicens, Canite tu- Iocl. 2. ba in Sion, iubilate in monte ſancto meo, quia venit dies Domini. Clamate hoc, ſuſci- Iocl. 3. tate bellatores arma portantes, cum * ea ſan- for. * galea cti ſpiritûs, in defenſionem Catholicę Eccleſiæ, & deſtructionem totius iniquitatis. Sic nanq; per ſacram ſuam interlocutionẽ confortauit eos ampliùs, vt & infirmus dicat, Quia fortis ego ſum: & manſuetus, quia Ibid. bellator ſum ad expurgationem eleuatę ſuperbiæ contra ſcientiam Dei, & confirmationem diuinorum dogmatum, quibus catholicæ eccleſię patres, ſanctęque & vniuerſales quinq; Synodi Domini noſtri & Dei Ieſu Chriſti fidem firmauerunt: per quem & in quem incipiens & perficiens propoſitum pro eo ſpiritale certamen, glorię & laudis corona circũdabitur, vtpotè pietatis aduocatus & auxiliator veriſſimus.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, præſidens ſancto Concilio, dixit:

EVangelicus & omnibus hominibus ſalutaris ſermo, qui ſecundùm virtutem ſuæ diuinæ prędicationis orbis terrarum fines complexus eſt, volens manifeſtare miniſtros & prædicatores ſolicitos eſſe, nos dũtaxàt, q. Chriſtiani populi paſtoris ſuſcipere meruimus officium, & ſacerdotij diuinæ incarnationis ſummæq; diſpenſationis, per quam noſtram adſumẽs mirificè renouauit naturam, demonſtrauit, ſicut nôſtis, reuerendiſſimi fratres, paſtores vigilantes Luc. 2. & conſeruantes cuſtodias noctis, tunc videlicet, quandò ſinè ſemine conceptus, incorruptè de virgine proceſſit ipſe, qui propter nos incarnatus eſt Deus, quibus & teſtatur Euangeliſta, dicens: Et feſtinantes venerũt, Ibid. & videntes cognouerũt de verbo, quod dictum eſt eis. Et omnes qui audiérunt mirati ſunt de his, quæ dicta ſunt à paſtorib⁹, quos & gloria Dñi è cælo refulſit, & multitudo militiæ cęleſtis laudãtium Dominum & dicentium, Gloria in altiſſimis Deo, & in terra pax hominibus bonę voluntatis. Cum q. bus oportet & nos pręcipuè, propter quos hæc

hæc eadem ſcripta ſunt, conſeruantes cum ſumma vigilantia & ſolicitudine cuſtodias de ouili nobis commiſſo, id eſt, creditis nobis à Domino populis, in huius ſeculi nocte conuenientes in vnum intellectum, eundemque ſenſum, ſicut dicit beatus Paulus

1.Cor.1. Apoſtolus, àc ſi in aliquã ſpiritualem Bethleem, quæ eſt catholica DEI & Apoſtolica Eccleſia, in qua ipſe panis vitæ firmiùs collocatur, quatenùs cognoſcere & intendere in eo ſermonem immaculatæ fidei debeamus, quem firmiùs roborantibus nobis per traditas apoſtolicas paternaſque promulgationes, ipſa Domini gloria cum militia cæleſti & laudibus eniteſcat, atque mirentur & in nobis Deum miraculorum omnes, qui audiunt de pio noſtro ſtudio ſynceram in Domino plenitudinem: quippe quoniam vera confeſſione in omnibus ſanctis dei eccleſijs erga omnes Chriſtianos, qui purè adorant eum cum muneribus, id eſt, pietatis rectis dogmatibus, audientes eum diuinitùs regnantem, falſi nominis quidam ſacerdotes conturbati ſunt, atque difficultate ducti circa fulgorem luminis, diuinam eius confeſſionem nouis verborum adinuentionibus, temporibus etiàm noſtris vel deceſſorum noſtrorum, ſtuduerunt perimere: Vndè & doloſè eum decipiendo adorare fingentes, ſcripturas de eo & paterna teſtimonia corrumpentes, falsè expoſuiſſe noſcuntur, in hæreticam prauitatem conuertentes ea. Qui autem ſunt iſti? Oportet nanque eos in aperto fieri manifeſtos. Quos vos vtiquè ſcitis dilectiſſimi, & apertiſſimè omnes cognoſcent, qui orbem terrarum penè inhabitant. Nec enim in occulto hæc peragere præſumpſerunt, nec in loco terræ obſcuro, ſicut ait beatus Eſaias. Vtinàm quidem latenter in ſemetipſos tãtummodò hoc malum circunſcripſiſſent, & nó publicè atque in eccleſijs ad læſionem multorum & euerſioné immaculatæ fidei prædicâſſent in ſcripto: id eſt, Cyrus Alexandrinæ eccleſiæ epiſcopus, & Sergius Conſtantinopolitanus antiſtes, necnon & eius ſucceſſores Pyrrhus & Paulus, *concurrentem ſibi viciſsim habentes in hoc certamen. Et Cyrus quidem ante hos decem & octo annos, vnam operationem in Chriſto in eadẽ Alexandriæ vrbe definiens diuinitatis eius & humanitatis, ad ſimilitudinem Acephalorum hæreticorum, ordinando capitula numero nouem in ambone prędicans, cum anathemate qui ſic non ſaperet, impiè promulgauit. Sergius autem per epiſtolam propriam, ad denominatum Cyrum ſcriptam, eandem ſimiliter vnam operationem ſuſcipiens, cum eo irrationabili præſumptione auſus eſt confirmare: & non ſolùm hoc, ſed etiàm poſt aliquot annos eiuſdem Cyri nouæ adinuentionis, hoc eſt, per nupèr du-

Heretici ſcripta diuina & patrũ corrumpũt.

Eſa.45.

odecimam indictionem elapſam, hæreticã & ipſe conſcribens * ecthesin fidei, ſub nomine tunc imperantis Heraclij, vnam in eadem Saluatoris noſtri, ſecundùm impium Apollinarem, voluntatem & operationem inſtituit, ex hoc quod dicit imprudenter, ſequi operationem voluntatem. Certum eſt nanque, quòd ſi ſequitur operationem voluntas, per hoc quod ſequitur, id eſt, cum vna voluntate ſinè dubio & præcedentem confitetur. Dico autem confirmatam ab eo in ſcripto vnam operationem, in hoc apertiſſimè ſanctorum patrum abnegante conſonam doctrinam, intranſgreſſibiliter definientium, quia quorum vna eſt operatio, horum vna eſt & natura, & quia concurrit ſubſtantiæ voluntas. Ità etenim beatus quidem Baſilius contra Eunomium ſcribens, ait: Quorum operatio vna eſt, horum eſſentia vna eſt. Sed & beatæ memoriæ Amphilochio ſcribens is ipſe, ait: Qui me vidit, & patrem meum vidit. Non figuram neque formam, quia diuina natura ab omni compoſitione munda eſt: ſed bonum voluntatis, quod concurrens naturæ, ſimile parque, magìs autem hoc ipſum in patre & filio videri certum eſt. Sed & ſapientiſſimus Cyrillus in libro Theſaurorum ſic ait: Solent enim quæque habent eandem operationem, eiuſdem eſſe eſſentiæ: & differentiam naturæ in his eſſe, impoſſibile eſt. In ſermone autem ad Hermiam facto, ità hic ipſe ſuperfluum eſſe ait, & inceptum contra voluntatem genitorem, aut voluntariè ſuſpicari patrem exiſtere, ſed potiùs naturaliter & ſubſtantialiter. Eſt enim non contra voluntatem, quæque eſt naturaliter concurrentem habens naturæ volũtatem, eſſe quæ eſt. Quapropter diuinæ quidem ſubſtantiæ & naturæ diuinam eſſe voluntatem, & operationem naturaliter cenſuerunt. humanæ autem naturæ vtiquè humanam, vt nè per vnam voluntatem & operationem, vnam & naturam Deitatis & humanitatis Chriſti ſimiliter cum errantibus & confundentibus hęreticis tradere videanť, ſed piè per vtranque eiuſdem voluntatem & operationem, vtranque nobis eiuſdem prædicarent naturam. Si enim vbì vnam naturalem operationem, & naturam vnam eſſe docent, vtiquè vbì diuerſæ naturæ ſunt, diuerſas eſſe eſſentiales operationes docere noſcuntur: quoniam per differentiam naturæ, differentia naturalium operationum introducitur: ſicuti & per indiſſimilitudinem naturæ, indiſſimile operationis cognoſcitur: & propter hoc vnam quidẽ, id eſt, diuinam & incõditam naturam atque operationem, ſicutì & voluntatem in patre & filio & ſpiritu ſancto ſanctæ & conſubſtantialis adorandæ Trinitatis prædicàrunt. Duas autem competenter naturas & operationes, ſicut &

*id eſt, expoſitionem

Baſilius.

Idem.

Iohan.14.

Cyrillus.

& voluntates, diuinam dico & humanam, in vno eodemque ſanctæ Trinitatis DEI verbo, propter nos incarnato, in vnitione inconfuſam & indiuiſam tradidiſſe monſtrantur, id eſt, increatam, atque creatam, quoniam vtrunq; eandem naturaliter eſſe, impoſſibile eſt. Et hoc luculéter beatæ memoriæ Leo Apoſtolicæ Sedis præſul in ſecunda epiſtola ad Leonem Imperatorem directa, de voluntatibus eiuſdem edocuit, dicens: Secundùm quidem formam DEI, ipſe & pater vnum ſunt: ſecundùm autem ſerui formam, non venit facere voluntatem ſuam, ſed voluntatem eius, qui miſit eum: apertiſſimè nobis oſtendens, ſecundùm naturas, duas vnius eiuſdemq; CHRISTI DEI voluntates, per hoc quod dicit voluntatem formæ ſerui, quæ eſt humana eius voluntas, & per hoc quod dicit voluntatem eius, qui miſit eum, quæ eſt ſecundùm naturam diuina. Sed & beatæ memoriæ Flauiano de operationibus eiuſdem ſaluatoris noſtri in tomo ſuo prædictus pater ſcribens, ait: Operatur enim vtraque forma cum alterius communione, quod proprium eſt: verbo quidem operante, quod verbi eſt: carne autem exequente, quod carnis eſt. & vnum horum coruſcat miraculis, aliud autem ſuccumbit iniurijs. Quem columnam orthodoxæ fidei ſancta Chalcedonenſis ſynodus definiuit, hoc eſt dicere, om̄ium ſanctorum chorus: quoniam quod vna ſanctorum patrum Synodus iudicare videtur, tam omnes ſynodi, quàm vniuerſi omninò confirmare patres noſcuntur, vtpotè in vno eodemque verbo fidei viciſsìm ſibi per indiſſolubilem conſonantiam concordantes. Si igitur, quomodò dicit prædictus pater, vtriuſque naturæ, ex quibus & in quibus indiuisè exiſtens cognoſcitur, quod proprium eſt idem naturaliter & voluntariè operatur, ſinè dubio vtriuſque naturalem habuit idem voluntatem & operationem. Si enim non habuiſſet, nec vtriuſque naturæ operabatur quod proprium eſt: quia quicquid ſinè operatione fuerit & voluntate, neque naturaliter operabitur aliquid omninò, nec vult, dum cõſtet, quia per voluntatem velle habet qui vult, & per operationem naturaliter efficaciam operantis qui operatur: ſicutì per viſum videre, qui videt, & per auditum eſſentialiter audire, qui audit. Propterea enim & ipſe, qui propter nos incarnatus eſt, DEVS verbum per diuinam eius & inconditam voluntatem & operationem, ſuæ diuinitatis & paternæ naturæ quæ ſunt propria, volens operabatur naturaliter, id eſt, miracula. Vndè & hoc teſtatur, dicens: Quomodò pater ſuſcitat mortuos & viuificat, ità & filius quos vult viuificat. Et iterùm per humanam, id eſt, conditam eiuſdem voluntatem & operationem, his ipſe quæ ſunt propria humanæ naturæ, ſpontè propter nos ſuſtinebat, id eſt, ſalutares paſſiones: quoniam volens humanè propter nos ipſe, qui ſuper naturam eſt DEVS, eſuriem, ſitim, faſtidium, triſtitiam atque timorem ſuſcepit, & poſt hæc omnia mortis experimentum pro noſtra ſalute. Et hoc iterùm teſtatur de eo Euangeliſta, dicens: Et ingreſſus in domum, neminem voluit ſcire, & non potuit latére. Et iterùm: Exeuntes indè, deambulabant per Galilæam, & non volebat, vt aliquis ſciret. Atque iterùm ait: Alio die volebat exire in Galilæam. Item: Dederunt ei vinum cum felle permixtum, & guſtans nolebat bibere. Et compendiosè, quicquid adſumptæ ab eo noſtræ naturæ proprium extitit, abſque peccato tantummodò: licèt vtriuſque formæ quæ ſunt propria, id eſt, naturæ, ſecundùm patris doctrinam, cum alterius communione in vnitione indiuiſum procedebat. Sic etenim diuina quidem corporaliter operabatur, eò quòd per animatam intellectualiter ſanctam eius carnem hęc omnia proferebat: humana autem operabatur diuinè, quippe quoniam poteſtatiuè humanas paſſiones pro noſtra ſalute ſinè culpa ſuſcipere dignabatur. Nec enim peccatum fecit, quomodò ſacrum teſtatur eloquium, nec inuentus eſt dolus in ore eius. Vndè per hanc beatæ memoriæ Leonis Romanæ vrbis præſulis orthodoxam vocem conuicti, & propterea cum om̄i virtute eandem vocem properantes foris eijcere, magis autem omnes ſanctos ac venerabiles patres, ſanctumque Chalcedonenſe Concilium, quoniam ipſius eſſe nulli venit in dubium, ſicut iam reſeratum eſt, quicquid ab ea definitiuè confirmari dinoſcitur. Cyrus quidem, ſicut dictum eſt, nouem capitulorum expoſuit ſeriem: Sergius autem illicitè præſumens prauã ecthesin, quam præ foribus eccleſiæ ſuæ ſuſpendens, diuulgare ſtuduit: & non ſolùm hoc, ſed & per ſuam ſententiam cum quibuſdam ab eo ſubrepticijs modis deceptis epiſcopis in ſcripto firmauit, minimè dubitantes, poſitam iuſtam condemnationem in veneranda definitione eiuſdem ſancti Chalcedonenſis Concilij, aduersùs eos, qui nouitates contra immaculatam fidem præſumunt, innectere, contra quam omne illis certamen & pugna conſiſtit: quippe quoniam ipſam excludere properantes, hæreticorum dogmatum contra catholicam DEI Eccleſiam per ſua conſcripta confuſionem concinnauerunt. Et hæc quidem Cyrus & Sergius, ſucceſſores autem Sergij Pyrrhus & Paulus, ac ſi quãdam malitiæ propaginẽ in eos effuſam, per ſuam ſtultitiã dilatãtes eam: vnus quidem eorum, i. Pyrrhus, denuò plurimis epiſcopis terrore & blãdimẽtis ab eo

Leo papa. Iohan. 10. Iohan. 6. Idem epiſtola 10. Iohan. 5. Marc. 7. Marc. 9. Iohan. 1. Matth. 27. 1. Petr. 2. Pyrrhus

eo doloſè deceptis, huiuſmodi impietatem actis & ſubſcriptionibus proprijs eorum, qui ab eo decepti ſiue vim paſſi ſunt, confirmare ſtuduit, extollens aduersùs ſcientiam Dei malignam profeſſionem ſuam. Propter quod anteà confuſus, quia vituperabile eſt omne malum, vti damnabile, feſtinauit pro hoc ipſo hîc adueniens emẽdare proprium commiſſum, & libellũ obtulit cum ſua ſubſcriptione Apoſtolicæ noſtræ Sedi, condemnans in eodem libello omnia, quæ à ſe vel à deceſſoribus ſuis ſcripta vel acta ſunt aduersùs immaculatam noſtram fidem. His itaque ab eo peractis, poſteà rursùs more canis ad proprium impietatis vomitum repedauit, iuſtam mercedem ac retributionem propriæ transgreſſionis Canonicam pœnam ſiue depoſitionem decerpens. Paulus autem præceſſores ſuos in his ſuperare contendens, non ſolùm in ſcripto per propriam Epiſtolam, ad hãc directam noſtram Sedem, confirmauit & ipſe contra ſe ſuperiùs memoratæ ecthefeos irrationabilem hæreſin, ſed etiàm contradicens in ſcripto aduersùs recta ſanctæ DEI Eccleſiæ dogmata, audacter præſumpſit paternis definitionibus contraire. Propter quod iuſta ab Apoſtolica Sede & ipſe depoſitionis vltione percuſſus eſt. Inſupèr ſtuduit ad coperimentum proprij erroris, & in hoc Sergium imitatus, quibuſdam ſubreptionibus vti, & clementiſſimo principi ſuadere, typũ exponere, qui catholicum dogma deſtrueret. In quo typo omnes omninò voces ſanctorum patrum cum nefandiſſimorum hæreticorum dictionibus eneruauit, nec vnã, nec duas voluntates aut operationes in CHRISTO DEO noſtro definiens confiteri. Ac per hoc ſinè voluntate penitùs & operatione CHRISTVM denunciando, id eſt, abſque ſubſtantia & natura eum prædicare noſcuntur. Quod enim nullam virtutem habet, ſicut beatæ memoriæ Dionyſius ait, nec eſt, nec quidquam eſt, nec aliqua eſt eius omninò ſtabilitas. Nec enim aliter natura cognoſcitur eſſe ſecundùm veram ſubſtantiam conſiſtens, niſi per inhærentem ſibi naturalem & ſubſtãtialem virtutem, quæ videlicet & confirmare eam naturaliter adſolet. Qua de re huiuſmodi prauitatem ſuam defendens, quod nũquàm nec à prioribus hæreticis præſumptum eſt, ipſe illicitè præſumere ſtuduit. Altare enim ſanctæ noſtræ ſedis, in domo Placidiæ ſacratum, in venerabili oraculo ſubuertens diripuit, prohibens nè adorãdam & immaculatam hoſtiam, id eſt, ſacram celebrationem apocriſarij noſtri ibidèm DEO offerre valeant, & viuificæ diuinæ communionis ſacramenta percipiant. Quos videlicet apocriſarios, quia ex præceptione Apoſtolicæ authoritatis commonuerũt eum, vt de tali hæretico intentu recederet, necnon cõteſtari viſi ſunt, perſecutionibus diuerſis cum alijs orthodoxis viris & venerabilibus ſacerdotibus inſecutus eſt eos: quoſdam eorum cuſtodiæ retrudens, alios in exilio deportans, alios autem verberibus ſubmittens. Et quid me oportet multa diſſerendo ſermonem extendere, dum conſtet omnibus, quæ ab ipſo publicè, necnon deceſſoribus ipſius per tot tempora contra orthodoxos viros atque Catholicam fidem perpetrata ſunt: Quibus penè omibus omnem mundum conturbantibus atque ſolicitantibus, neceſſitate compulſi ex diuerſis locis querelas cõtra eos ſeu accuſatiões ad Apoſtolicam noſtram ſedem plurimi Orthodoxi detuliſſe monſtrantur, & tam in ſcripto deprecantes & coniurantes, quamq; in cominùs poſiti poſtulantes, vt totius mali tantæque euerſionis per Apoſtolicam authoritatem abſcindatur commentum, quatenùs minimè totum corpus Catholicę eccleſiæ nocibilis eorum ectheſeos languor diſrumpere valeat. Ideoque in ſcripto vel ſinè ſcripto orthodoxorum Preces minimè deſpicientes Apoſtolicæ memoriæ noſtri deceſſores non deſtiterunt prædictis viris diuerſis temporibus conſultiſſimè ſcribentes, & tam rogantes, quamque regulariter increpantes, necnon per apocriſarios ſuos, vt dictum eſt, pro hoc maximè deſtinatos prę-ſentialiter admonentes & cõteſtantes, quatenùs proprium emendarent nouitatis cõmentum, atque ad orthodoxam fidem Catholicæ Eccleſiæ remearent: & neq; rogantes, neq; increpantes potuerũt eos à ſuo conamine quoquo modo reuocare, ſed ſicut dicit Dñs incorrectis: Cantauimus vobis tibijs, & non ſaltauerunt: lamentauimus, & non planxerunt. Obduratum eſt cor eorum, ſicut ſcriptum eſt, & auribus grauiter audierunt, & oculos ſuos clauſerunt, nè quandò videant oculis ſuis, & auribus audiant, & corde intelligant, & reuertantur, & ſanentur per ſuſceptionem ſalutiferæ prędicationis. Vndè & ego tam propter irreuocabile eorum cor, & propter animas, quæ per eorum fallacem deceptionem depereunt, necnon propter precationes, ſicut dictum eſt, ad Apoſtolicam ſedem ſuper tali Capitulo in ſcripto delatas, pertimeſcens quippe imminẽtem iram ſuper eos, qui negligenter opus Dei faciunt, neceſſarium fore prçuidi, omnes vos, qui ſecundùm gratiam eius ſacerdotale officium geritis, inuitare, & propter hanc quæſtionem in nomine Domini congregare in vnum, quatenùs communiter omnes, ipſo vtiquè DEO reſpiciente & iudicante noſipſos, ſed & noſtra omnia, de prædictis viris, ſiue nouitate in dogmatibus eorum expoſita, tractare debeamus. Et maximè præceptum habentes Apoſtolicum attendere noſipſos & gregi, in quo nos Spirituſſanctus poſuit epiſcopos,

Pyrrhus romę canit palinodiã coram Papa.

Pyrrhus redit ad vomitum.

Paulus.

Sacrilegũ Pauli facinus.

Luc. 7.

Eſaię 6.

Matth. 9.

Actor. 20.

ſcopos,

ſcopos, regere DEI Eccleſiam, quam acquiſiuit per ſanguinem propriũ: ſed & iterùm attendere lupos, attendere malos operarios, qui peruerſa faciunt & loquuntur, vt trahere poſt ſe diſcipulos valeant, nè quãdò quidem radix amaritudinis ſurſùm germinans, nocere valeat fidem per negligentiam eorum, id eſt, noſtram omnium ſacerdotum, qui euellere mala, & meliora plantare ſunt ab eo propoſiti. Ideò * propter vnuſquiſque ſciturus ſe rationem reddere in æquitate iudicaturo vniuerſum mundũ, abſque vlla reuerentia, quia, ſicut ſcriptum eſt, ſi reueritus fuerit, non beneplacet anima mea in ipſo, cognita maximè cum omni ſubtilitate multitudine prauitatis eorum contra immaculatam noſtram fidem ab eis præſumpta, omnibus nobis, qui ad hoc huc veniſſe & præſidere dinoſcimur, tam per accuſantium eas perſonas in ſcripto, quãq; per conſcripta eorum, contra immaculatam fidem ab eis præſumptæ multitudine prauitatis illorum, quid de his vnuſquiſq; cum ope diuina ad gloriam DEI ab ipſo inſpiratus viſum fuerit, proſequatur, præ omnibus in ſua conſcientia timorem eius decerpens in hoc, quod loquitur & intelligit de huiuſmodi quæſtione, in confirmatione & ſtabilitate catholicæ Eccleſię, & orthodoxę fidei, hoc eſt, ſalutis animarum noſtrarum, fructu puræ confeſſionis, quæ eſt in eundem Dominum DEVM noſtrum IESVM CHRISTVM, omnibus nobis apertiſſimè exiſtente.

Hebr. 10.

MAVRVS CÆSENÆ CIVItatis epiſcopus, & Deuſdedit Rauennatis presbyter, per vnum ex eis Maurum Epiſcopum Cæſenatem dixerunt:

SVggerimus ſancto Apoſtolatui veſtro, quia ſecundùm veſtram prudentiſſimã interlocutionẽ om̃ibus luce clariùs manifeſta ſunt, nec cuilibet incognitũ eſt orthodoxorum, quæq; per tot tẽpora illicitè perpetrata ſunt aduersùs noſtrã immaculatã fidẽ, tam à Cyro, Sergio, Pyrrho & Paulo: contra quos iuſtè pro hoc querimoniæ veſtræ Apoſtolicæ ſanctęque ſedi à fidelibus & zelum habentibus Dei oblatæ ſunt. Qua de re venerator ſancti apoſtolatûs veſtri Maurus ſanctiſſimus Epiſcopus, certiùs hæc eadem per apocriſarios ſuos cognoſcẽs, om̃inò deſiderium habuit in ſancto Concilio aduenire. Ideoque ſatagens direxit nos ad ſacra veſtra veſtigia, videlicet vt vicem eiuſdem per noſipſos in omnibus, quæ in hoc ſancto Concilio regulariter peraguntur, adimplere debeamus, eò quòd neceſſarijs vtilitatibus occupatus, ad præſens minimè valuit ſecundùm veſtram præceptionem proſpectui veſtro repræſentari. Ideoque propriam Epiſtolam pro tali re vnà cum ſcriptione eius præ manibus habemus, per quam noſtras perſonas in his, quæ aguntur, pro ſe confirmare dinoſcitur, ſignificans & ipſas occupationes pro quibus minimè valuit aduenire. Sed ſi placet veſtræ beatitudini, petimus vt ante omnia coram hoc ſancto Concilio recenſeatur, & actibus inſeratur.

MARTINVS SANCTISSImus & beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, præſidens ſancto Concilio, dixit:

Secundùm poſtulationem Mauri Cæſenatis Epiſcopi, & Deuſdedit Rauẽnatis presbyteri, ſubſcripta epiſtola per eos oblata Mauri reuerendiſſimi epiſcopi Rauennatis eccleſiæ, ſuſcipiatur, & huic venerabili Concilio lectione pandatur. Cumq; ſuſcepta fuiſſet à Paſchale notario regionario Apoſtolicæ ſedis, in his relecta eſt:

Epiſtola Rauennateñ epiſcopi ad Papã Martinum.

DOmino ſancto & meritis beatiſſimo, totoque orbe apoſtolico & vniuerſali põtifici Martino Papæ, Maurus ſeruus ſeruorũ DEI Epiſcop⁹. Vnicũ om̃ibus & ſingulare eſt redemptoris Dei & Domini noſtri Ieſu Chriſti conceſſum remedium ad animarum noſtrarum ſalutẽ, vt ea, quæ per Apoſtolorum prædicationẽ percepimus & patrum doctrinam, proculdubiò teneamus. Ergò quia apoſtolatûs veſtri præceptionibus admonitus, vt pro his, quæ aduersùm eorum doctrinam commentata ſunt, debeam ad ſanctam & Apoſtolicam Eccleſiam, veſtramque præſentiam reperiri, & vnà cum cæteris Epiſcopis, quæ de his patres præcipiunt, debeant terminari, neque etiàm præparatum, dum ab exercitu & plebe huius ciuitatis, vel etiàm Pentapolitanorum detinerer, pro incertis gentilium excurſionibus & non ſe habentibus præſentia excellentiſſimi Exarchi, ad hanc ſuggeſtionis meæ ſatisfactionem venire compulſus ſum. Quod cum ſummo mœrore ſatisfaciens ſupplico, vt me non ſicut abſentem, ſed vt præſentem & feſtinãtem ſuſcipere Apoſtolatus veſter dignetur. Nam in his quæ mouentur, & cõtra patrum Orthodoxorum decreta proponuntur, me non aliter ſentire, niſi quomodò ſancta veſtra Apoſtolica doctrina & orthodoxa tenet Eccleſia, & omnem nouitatem repellẽs atque reſpuens, non ſolùm ecthеſin, quæ à Pyrrho Conſtantinopolitano Epiſcopo defendebatur, abijcio: quippe, quia vt hæretica de ædibus Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ eſt depoſita, ſed & quæ ad eiuſdem defenſionem nouiter conſcripta ſunt, omni modo nec conſentio, nec ſuſcipio, ſed cum ana-

anathemate repello. Sed & duas operationes duasque voluntates profiteor, & Deum & hominem Dominũ Ieſum Chriſtum per Spiritum ſanctum in vtero virginis conceptum & natum, in duabus naturis verum Deum & hominem, in vna perſona vtraque operantē, quæ deitatis & humanitatis ſunt, tenere me profiteor, nec aliud, quàm quod ſanctas quatuor vniuerſales Synodos inuenimus prædicâſſe, & quintam ſub piæ memoriæ Iuſtiniano, ſuſcipere: ſed ſolam fidē à patribus conſtitutam, per quam verum Deum verumque hominem, totum in ſuis, totum in noſtris prædicauerunt, omni conſtantia profiteri. Ad quod hanc ſatisfactionis meæ ſuggeſtionem per conſamulos meos Maurum Cæſenatem epiſcopum, & Deuſdedit presbyterum, dirigere non omiſi, eoſque vice mea, vt quicquid aduersùm ecthesios vel alia cōſcripta ad eius defenſionem nouiter commentata deſcripſerint, me ſinè dubio eſſe conſeruaturum. Et ſubſcriptio: Ora pro me Domine ſancte & meritis beatiſſime, totoque orbe apoſtolice papa.

MARTINVS SANCTISSImus & beatiſſimus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, præſidens ſancto concilio, dixit:

Relecta epiſtola Mauri reuerendiſſimi Epiſcopi Apoſtolicis dogmatibus cōueniens, atque ideò cum recta confirmationis ſanctorum patrum confeſſione, & omnem hæreſim condemnationi ſubmittens, ſi complacet huic ſancto cōcilio, actis noſtris indatur.

Maximus venerabilis epiſcopus Aquileienſis Eccleſiæ, dixit:

Epiſtola Mauri ſanctiſſimi Epiſcopi Rauennatis, ſecúdùm veſtram iuſſionem actis noſtris inſerta, atque per eius tenorem conſonante huic ſancto Concilio in his, quæ pro orthodoxa & immaculata fide ab ea peguntur, ſuam mentem demonſtrante, illud cum fiducia reſerabo, quia omnis qui differentiam vnius Chriſti naturalium voluntatum & operatióum abnegat, & naturarum eiuſdem, ex quibus & in quibus conſiſtit, negat pariter proculdubiò differentiam. Nec enim poſſibile eſt, ipſum eundemque Dominum Deum noſtrum IESVM Chriſtum conditum & inconditum naturaliter exiſtentem, vtriuſque naturæ, ex quibus conſiſtit, in voluntate & operatione minimè naturalem proprietatem in vnitiōe ſaluare. Quoniam qui ſic ſapere non vult, ſanctam Chalcedonenſem reſpuit Synodum, omeſq; ſanctos ac venerabiles patres: quippe quoniam in definitione ſua luce clariùs promulgâſſe dinoſcitur, aſſerens in hoc tantummodò minimè amputari, differentiam naturarum Chriſti poſt vnitatem, quia vtriuſque naturæ indiminutè, abſque tantummodò peccato, ſaluatur naturalis proprietas. Ergò ſi ſpecialiter propter hoc definitum eſt minimè amputari differentiam naturarum, quia proprietas naturalis ſaluatur, ex quibus conſiſtit naturis: proprietas autem eſt diuinæ naturę CHRISTI, diuinitùs eum velle & operari diuina: item proprietas eſt eiuſdem humanæ naturæ, eundem humana velle & operari humana, vt approbetur DEVS & homo naturaliter eſſe, certum quia proprietatem vtriuſque naturæ reſpuit, atque ideò differentiam naturarum poſt vnitionem recuſat, qui differentiam eiuſdem naturalium voluntatum & operationum abnegat: & ex hoc denominatum ſanctũ Chalcedonenſe Concilium & omes venerabiles Catholicæ Eccleſiæ patres reſpuunt. Pro qua re oportet, iuxta veſtram prudentem commonitionem, magis autem ſecundùm diuinam præceptionem nos, qui ſuper domum eius, hoc eſt, catholicam Eccleſiam epiſcopale miniſteriũ *ſolicitè vigilare, vt nè quid de ſacris eius muneribus, i. Apoſtolicis de eo promulgationibus paterniſque dogmatibus fures occultè irruentes valeant deprædari, dormientes nos ex quadam negligentia atque poſtpoſitione obſeruationis diuinorum præceptorum reperientes. Vndè, ſi placet veſtræ beatitudini, ſupplico, quatenùs per vnã vel duas, ſi multùm, vt nè faſtidium per hæc, quæ omnibus manifeſta ſunt, geſtis ingerere videamur, querulantium perſonas, Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum, conuenienter, quæ de his proponuntur, cognoſcamus, necnon per conſcripta eorum aduersùs fidem expoſita, quæ videlicet & ſinè accuſantis perſona redarguere eos apertiſſimè demonſtrantur. Propterea enim accuſatio extranea ſuperflua eſſe dinoſcitur, quoniam à ſuis temerarijs conſcriptis apertiùs accuſantur, quibus omnem mundum conturbâſſe noſcuntur. Ità nanque Dominus ait: Ex ore tuo iudicabo te, &c. Ex verbis tuis iuſtificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis. Quia verò multæ perſonæ accuſantium, licèt exiſtant, minimè ſunt neceſſariæ nobis, vbì manifeſta eſt culpa eorum qui accuſantur, à ſanctis Synodis luculentiùs docemur. Igitur contra vtroſque, id eſt, Neſtorium & Eutychen, & cum eis Dioſcorum nefandiſſimos hęreticos, vnus tantummodò accuſator, hoc eſt, beatæ memoriæ Euſebius Doryleſis eccleſiæ Epiſcopus legitur extitiſſe. Contra Theodorum autem & Origenem in ſancta quinta ſynodo accuſator quidem nullus, ſed tantummodò eorum conſcripta ad accuſationem ipſorum & repræhenſionem ſuffeciſſe noſcuntur. Igitur & in præſenti, oportuna geſtorum

*deeſt, accepimus, aut aliquid tale

Luc. 19.

Matth. 12.

ſerie conſeruata, per vnam aut duas accuſantium perſonas, ſi placet, cum omni ſubtilitate ad accuſationes eorum noſtram præparemus ſolicitudinem.

Deuſdedit venerabilis epiſcopus inſulæ Sardiniæ, dixit:

APoſtolicis viſceribus veſtra beatitudo commota, & nos om̃es hortata eſt ad tuitionem catholicæ & Apoſtolicę fidei, quæ temeraria præſumptione ab aduerſantibus verbo fidei expugnatur, in vnum conuenire, dum cõſtet vos ſanctiſſimi cum beato Paulo Apoſtolo eadem compaſſibiliter dicere: Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis ſcandalizatur, & ego non vror? ſatagentes nè aliquis de his, quæ vobis creditæ ſunt, rationabilibus ouibus à beſtijs capiatur. Vndè & ego ſupplico, pro defenſione paternorum & ſynodalium dogmatum, ante omnia per ſuggeſtiones oblatas ſanctæ veſtræ Apoſtolicæ Sedi, necnon accuſantium perſonas, Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum, prauitatem eorum nobis manifeſtari, ſed & per conſcripta eorum ordinabiliter, contra immaculatam noſtram fidem expoſita, quatenùs per examinationem eorum cõgrua ſuper his ſententia ſubſequatur.

2.Cor.11.

Vniuerſi ſanctiſſimi epiſcopi dixerunt vnanimiter dogmata continere, & quia venerabilium patrum & ſynodorum piam confeſſionem deſtruere, qui vnam in Chriſto DEO voluntatem & operationem prędicare præſumunt, petimus licèt minimè ignoranda, attamen propter ordinem geſtorum reſerare omnibus nobis per accuſationes aliquas obnoxiorum huiuſmodi exceſſum, quatenùs opportunè rationabiliterque examinatio ſubſequatur, maximè pleniùs pertractantes eorum cõmiſſum per ea, quæ ab eis contra immaculatam fidem conſcripta ſunt.

INCIPIT SECRETARIVS II.

IN NOMINE DOMINI DEI Saluatoris noſtri IESV CHRISTI, Imperij domini Conſtantini pijſſimi Auguſti Anno nono, ſub die octauo Idus Octobris, Indictione Octaua:

PRæſidente ſancto ac beatiſſimo Martino Papa ſanctæ ſedis Apoſtolicæ vrbis Romæ, propoſitis ſacroſanctis & venerabilibus Euangelijs in Eccleſia Domini DEI & Saluatoris noſtri IESV CHRISTI, quæ vocatur Conſtantiniana, reſidentibus etiàm viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus, Maximo ſanctiſſimo Aquileienſi epiſcopo, Deuſdedit ſanctiſſimo Caralitano Epiſcopo, Mauro Cæſenate Epiſcopo, & Deuſdedit presbytero, agentibus locum Mauri ſanctiſſimi Epiſcopi Rauennatis eccleſiæ, Sergio Tempſanenſi epiſcopo, Reparato Manturianenſi epiſcopo, Epiphanio Albanenſi epiſcopo, Benedicto Aiaceno epiſcopo, Iuliano Hortano Epiſcopo, Papinio Vibonenſi epiſcopo, Maximo Piſaurenſi epiſcopo, Luciano Leontinẽſi epiſcopo, Viatore Hortonenſi epiſcopo, Bonito Formiano epiſcopo, Maioriano Præneſtino epiſcopo, Germano Numanenſi Epiſcopo, Laurentio Peruſino Epiſcopo, Caroſo Faralitano epiſcopo, Martino Mebienſi epiſcopo, Calumnioſo Aleſino epiſcopo, Barbato Sutrino epiſcopo, Peregrino Meſſanenſi epiſcopo Romano Cerellitano epiſcopo, Criſcete Lucrenſi epiſcopo, Felice Agrigentino epiſcopo, Marcellino Cluſino epiſcopo, Geminião Volaterrano epiſcopo, Mariano Populonienſi epiſcopo, Luminoſo Tiferniſtiberinorum epiſcopo, Potentino Belliternẽſi epiſcopo, Mauro Tuſcanenſi epiſcopo, Adeodato Spoletano epiſcopo, Iohanne Pęſtano epiſcopo, Gaudioſo Reatino epiſcopo, Laurentio Taurianenſi epiſcopo, Iohanne * Trapeiano epiſcopo, Luminoſo Salernitano epiſcopo, Sabbatio Buxento epiſcopo, Iohanne Tarentino epiſcopo, Rufino Sipontino epiſcopo, Adeodato Amerino epiſcopo, Gaudioſo Capuano epiſcopo, Bonito Ferentinate epiſcopo, Mauro * Sinogallienſi epiſcopo, Mauroſo Aconitano epiſcopo, Bono Ficuclenſi epiſcopo, Fortunato Auximate epiſcopo, Thomate Lunenſi epiſcopo, Bonito Ferentiſpolimartio epiſcopo, Maximo Trocalitano epiſcopo, Paſchale Blandano epiſcopo, Luminoſo Marſorum epiſcopo, Glorioſo Camerino epiſcopo, Decorato Tiburtino epiſcopo, Amabile Hoſtienſi epiſcopo, Albino Portuenſi epiſcopo, Palumbo Fundano Epiſcopo, Theodoſio Cotronenſi epiſcopo, Scholaſticio Fanenſi epiſcopo, Elia Lilybętano epiſcopo, Aquilino Aſſiſinati epiſcopo, Euſebio Atellano epiſcopo, Martino Cẽtumcellenſi epiſcopo, Iubentino Stabienſi epiſcopo, Mauro Senate epiſcopo Læto Lucano epiſcopo, Theodoro Roſellano epiſcopo, Andrea Hydruntino epiſcopo, Iuſto Tauromentano epiſcopo, Felice Panormitano epiſcopo, Laurentio Tudertino epiſcopo, Iohanne Carinenſi epiſcopo, Albino Signenſi epiſcopo, Auguſtino Squillacino epiſcopo, Iohãne Rhegitano epiſcopo, Barbato Cumano epiſcopo, Felice Terracinenſi epiſcopo, Oportuno Anagnino epiſcopo, Firmino Blerano epiſcopo, Lobiano Firmiano epiſcopo, Anaſtaſio Narnienſi epiſcopo, Theodoro Tyndaritano epi-

epiſcopo, Sapientio Numentano epiſcopo, Maximo Meſinate epiſcopo, Gratioſo Nepeſino epiſcopo, Leontio Neapolitano epiſcopo, Paſchale Thermitano Epiſcopo, Oportuno Piſano epiſcopo, Donato Marianenſi epiſcopo, Bonoſo Alerino epiſcopo, Peregrino Lyparitano epiſcopo, Boëthio Cornenſi epiſcopo, Valentino Turritano Epiſcopo, Luminoſo Bonenſi epiſcopo, Creſcentio Libyenſi epiſcopo, Stephano Popilienſi epiſcopo, Callioniſto Hadrianenſi epiſcopo, Iohanne vico Sabinate epiſcopo, Potentino Polenſi epiſcopo, Leontio Fauentinate epiſcopo, Donato Saſſinate epiſcopo, Iohãne Vnnogoritano epiſcopo, Stephano Dorenſi epiſcopo, Iohanne Gabopolitano epiſcopo, & Victoriãno Vzalenſi epiſcopo:

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

Pſalm. 88. BEatus Dauid ad Dominum dicit: Iuſtitia & iudicium præparatio ſedis tuæ: Miſericordia & veritas præibunt ante faciem tuam. Hanc igitur præparationem per veritatem geſtorum ad gloriam eius, & imitationem ſacræ Sedis ſuæ properans opportunè perficere, & ſancta ſynodus nobiſcum conſiſtens venerabilium ſacerdotum, vt ex hoc præcipuè in eum glorietur in hoc, quòd intelligit & cognoſcit Dominum, & facit
Hier. 9. iudicium & iuſtitiam in medio terræ, ſtuduit competenter non anteà per ſcripta eorum, qui accuſati ſunt, cauſam illorum diſcutere, donèc per querulantium inſtitutiones reſpexerit hanc & addiſcere valuerit, illud videlicet, quod per ſapientiam benè placuit Salomoni, adimplens, quod dicit:
Eccl. 11. Antequàm ſcruteris, non reprehendas: intellige priùs, & tunc increpa: Antequàm audieris, non reſpondeas. Nempe licèt apertiſſima eſt contrariorum reprehenſio, veruntamen oportet & his, quæ clara ſunt, ad eorum examinationem ordinem conſeruari ab his, qui ſecundùm DEVM ſcrutari deputati ſunt: quatenùs ità cum oratione cooperantem inueniamus & confeſſorem DEVM, qui dicit: Vbi ſunt duo
Matth. 18. vel tres congregati in nomine meo, ibi ſum in medio eorum. Offerantur ergò ſecundùm piè complacitam omnibus nobis conſequentiam per eos, quorum intereſt, ſiue de noſtro venerabili ſcrinio, dilectiſſimum primicerium & notarios querulantium denominatos temeratores cum omni reuerentia ſecundùm ordinem ſubmonitio.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Suggero veſtræ ſacratiſſimę beatitudini, quoniam præ foribus adſtat venerabilis ſecreti veſtri, Stephanus reuerendiſſimus epiſcopus Dorenſis, primus Hieroſolymitani eccleſiaſtici concilij, aditum ſibi expetens, in veſtra ſacratiſſima ſynodo: & quidem deſiderat innoteſcere quid præcipitis.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

STephanus reuerendiſſimus epiſcopus Dorenſis, ſecundùm petitionem ſuam introeat, & competenter quæ ei videntur, ediſſerat.

Stephanus reuerendiſſimus epiſcopus Dorenſis coram ſancto Concilio adſtans, dixit:

Poſtulo beatitudinem veſtram, ſi placet, præcipere humanitatis meæ libellum ſuſcipi, & coram ſanctitate veſtra recenſeri.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

SEcundùm ſupplicationẽ memorati reuerendiſſimi Stephani epiſcopi Dorẽſis libellus eius ſuſcipiatur, & lectioni pandatur.

ET ACCIPIENS ANASTASius notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinam linguam interpretatum, relegit in his:

SAnctæ Apoſtolicę Synodo, ſecũdùm gratiam Dei & regularem authoritatẽ præſidentis in ea Martini ter beatiſſimi Papæ, congregatæ in hanc antiquã almamq; vrbem Romã, pro confirmatione ſacra & defenſione paternarum & Synodalium Catholicę Eccleſiæ definitionum vel promulgationũ, Stephanus per miſericordiam Dei epiſcopus, & primus Hieroſolymitanæ ſacerdotali ſede exiſtens diœceſeos, ſuggero quæ ſubtèr adnexa ſunt: *ſacerdotalium ſediũ

Benedictus Deus & pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, pater miſerationum & Deus totius conſolationis, qui conſolatus eſt nos per ſacratiſſimum in idipſum & ſacer- 2. Cor. 1.

dotalẽ conuentum ſanctitatis veſtrę in om̃i
tribulatiõe noſtra, quæ facta eſt nobis pro-
pter ſanctam catholicam eius Eccleſiam, ab
aduerſantibus verbo fidei. Hanc etenim be-
atiſſime in pace & tranquillitate conſiſten-
tem veluti fluctus immanes irruentes per
ſuam hæreſin turbauerunt, priùs quidem
Theodorus Pharanitanæ eccleſiæ quõdàm
epiſcopus: poſtmodùm autem Cyrus Ale-
xandrinus antiſtes, item Sergius Conſtanti-
nopolitanus, necnon ſucceſſores eius Pyr-
rhus & Paulus. Hi nanq; Apoſtinaris & Se-
ueri dogmata hæreticorum renouare auſi
ſunt per hoc, quòd prædicauerunt vnam
voluntatem & vnam operationem diuini-
tatis & humanitatis Chriſti dogmatizare,
quorum ſcripta teſtantur contra omnem
præſeminatam orbem terrarum, ad dece-
ptionem ſimplicium: qui ſtuduerunt non
ſolùm exponere audacter ea & conſcribere,
ſed & diuulgare contra paternas & ſynoda-
les Eccleſiæ inſtitutiones in aperto niſi ſunt,
& tam per capitulorum ſeriem ſuper ambo-
ne cum anathematis vinculo, qui ſic non ſa-
peret, & ſecũdùm ſenſum eorum recitatam,
quamque per ſententias & ſubſcriptiones
ac geſtorum monimenta. Ac per hoc vni-
uerſam Catholicam Eccleſiam in his con-
turbantibus memoratis viris, iuxta quod
Hier. 51. beatus Hieremias inquit: Confuſi ſumus,
quia audiuimus improperium: dereliqui-
mus in confuſione vultum noſtrum, quia
introierunt alienigenæ in ſanctuarium no-
Hierem. 9. ſtrum: & propterea aliquãdò quidem aquã
capiti, & oculis fontes lachrymarum exqui-
rebamus, vbiquè omnes fideles huiuſmodi
miſeram calamitatem plorantes: aliquandò
Pſalm. 54. autem pennas columbæ ſecundùm beatum
Dauid, & volemus & annũciemus hęc om̃ia
legendum omnium præpoſitæ, ſed dico autem ſum-
apparet, ſe- mæ veſtræ & principali, ad medicinale con-
di, dico aũt ſultum emerſi vulneris: quippe quoniam
hoc poteſtatiuè olim & ab antiquitùs face-
Authoritas re per Apoſtolicam ſiue canonicam cõſue-
Romanę ſe- uit authoritatem, dum aperta lucubratione
dis. non ſolùm claues regni cælorum creditæ
Matth. 16. ſunt ei, atque ipſe tantummodò ad aperien
dum eas fidelibus quidem dignè, minimè
autem Euangelio gratiæ credentibus iuſtè
claudere magnus ſecundùm veritatem, &
princeps Apoſtolorum meruit Petrus: ſed
etiàm & paſcere primus iuſſus eſt oues toti-
Iohan. 21. us Catholicæ Eccleſiæ, cùm Dominus di-
cit: Petre, amas me? Paſce oues meas. Et ite-
rùm ipſe præcipuè ac ſpecialiter firmam prę
Lucæ 22. omnibus habens in Dominum Deum no-
ſtrum & immutabilem fidem, conuertere
aliquandò & confirmare exagitatos con-
ſortes ſuos & ſpiritales meruit fratres, vtpo-
tè diſpenſatiuè ſuper omnes ab ipſo, qui ꝓ-
pter nos incarnatus eſt DEVS, poteſtatem
accipiens & ſacerdotalem authoritatem.

Quod vtiquè ſciens beatæ memoriæ So-
phronius, quõdàm patriarcha ſanctæ Chri-
ſti DEI noſtri ciuitatis, ſub cuius diœceſe
fungebar ſacerdotale officium, non acqui-
eſcens omninò carni & ſanguini, ſed ſola
quæ CHRISTI ſunt, iuxta ſanctitatem
veſtram excogitans, ſtuduit meam humili-
tatem ſinè mora pro huiuſmodi tantum-
modò capitulo cum ſua ſuggeſtione ad hãc
Apoſtolicam magnamque dirigere ſedem,
in ſcripto atque ſinè ſcripto, per me ſuppli-
cem veſtrum, omnem prædictorum virorũ
adaperiens nouitatem, quam videlicet con-
tra orthodoxam fidem memorati viri ex-
ponere auſi ſunt. Quippe nam & ipſe, dum
adviueret, ſuperiùs dictis temeratoribus in
Oriente validiſſimè contradixit, conteſtãs
eos & admonens, vt à propria hæreſi qui-
eſcerent, & ad rectam patrum fidem remea-
rent, dans in duobus libris ſexcenta teſti- Sophronij
monia patrum, ad euictionem impietatis ſcripta con-
eorum & veritatis oſtenſionem. Quos qui- tra Mono-
dem reuocare minimè valuit: commouit thelitas.
autem eos cõtra ſe ad inſidias & malignam
detractionem, ſed nullo modo propter hoc
reueritus eſt omninò ille, nec timuit timo-
rem, vbì non eſt timor, quoniam iuſtus ſic- Prou. 28.
ut Leo confidit. Zelo autem DEI & fidutia
repletus, duxit me indignum, & ſtatuit in
ſancto Caluariæ loco, vbi propter nos ipſe
qui ſuper nos ſecundùm naturam DEVS
eſt, Dominus noſter IESVS CHRI-
STVS ſpontè crucifigi ſecundùm carnem
dignatus eſt: & ibì alligauit me vinculis in-
diſſolubilibus, dicens: Tu dabis rationem
ipſi, qui propter nos ſecundùm carnem in
hoc ſancto loco ſpontè crucifixus eſt DE-
VS, quandò cum gloria in terribili eius ad-
uentu iudicaturus eſt viuos & mortuos, ſi
diſtuleris & poſtpoſueris fidem eius peri-
clitantem, licèt ego hoc facere corporaliter,
vt nôſti, propter emerſam ex noſtris pecca-
tis incurſionem Sarracenorum præpedior.
Quantocyùs ergò de finibus terrę ad termi- Romę fun-
nos eius deambula, donèc ad Apoſtolicam daměta or-
ſedem, vbì orthodoxorum dogmatum fun thodoxę
damenta exiſtunt, peruenias, non ſemèl, doctrinæ.
non bìs, ſed multò ſæpiùs aperiens ſacris vi-
ris ibidèm conſiſtentibus omnia ſecundùm
veritatem, quæ in iſtis partibus mota ſunt,
& non quieſcas inſtantiùs expetens atque
exorans eos, donèc ex Apoſtolica pruden-
tia, quæ in DEO eſt, ad victoriam iudici-
um perducere debeant, & nouiter introdu-
ctorum dogmatum perfectam faciant ſe-
cundùm canones deſtructionem, vt nè ſe-
cundùm quod beatus Apoſtolus ait, ſicut 2. Tim. 2.
cancer paſcuam in amplius inueniant, de-
paſcentes ſimpliciorum animas. Igitur in
his pertimeſcens ego atq; perterritus, pro-
pter impoſitam mihi terribilem in tremen-
do & venerabili loco coniurationem, nec-
non

non & creditum mihi ex Dei permiſſu epiſcopale miniſterium cõſiderans, ſed & ſupplicationes omnium penè habitantiũ Orientalium tractum reuerendiſſimorum epiſcoporum & Chriſtianorum populorum, conſonanter prædicto beatæ memoriæ Sophronio ad hoc me inuitantium, vtpotè primum Hieroſolymitanæ diœceſeos peruenire (non dedi, ſecundùm ſcripturam, ſomnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem, & requiem temporibus meis) quatenùs adimplere debuiſſem huiuſmodi deſiderabilem iuſſionem: ſed abſque vlla mora propter hoc ipſum tantummodò huc properaui: à quo tempore tertiò viſus ſum veſtris Apoſtolicis adeſſe veſtigijs, expetens ac deprecatus, vt quod ille & omnes libenter poſtulare noſcuntur, hoc eſt, fidei Chriſtianorum periclitanti manum porrigere. Quod addiſcentes contrarij, non leuibus me implicuerunt afflictionibus, præceptiones propter me per loca & prouincias dirigentes, quatenùs comprændi, & ferris conſtrictus ad eos deberem deſtinari, ſicut omnes cognoſcunt. Sed Dominus auxiliatus eſt mihi, & liberauit me ab om̃ibus perſequentibus me, ideoq́ue ad propoſitum currentem, & ad brauium properantem veſtræ Apoſtolicæ Sedis. Neque deſpexit Deus preces cum lachrymis oblatas ſupplicum ſuorum, ſed excitauit non equidem mediocriter præceſſores apoſtolicosq́ue præſules in commonitione, necnon conteſtatione prædictorum virorum, licèt nullo modo eos flectere potuerunt. Excitauit autem & nunc, ex Dei voluntate qui præſidet, dominum noſtrum Martinum ter beatiſſimũ papam, quem ſuis eccleſijs cõdonet ſanum & incolumem, longæuum, rectè prædicantem verbum veritatis, incomparabiliter ac mirabiliter zelantem zelum DEI, qui & omnes vos ſanctiſſimos ſacerdotes eius ad ſe congregare pro deſtructione quidem nouitatis, conſeruatione autem paternorum Eccleſiæ dogmatum ſtuduit: quos poſtulans coniuro opus perficere gratiæ, in quo per ſe Deus vocauit vos, vt, ſecundùm quod beatus Paulus ait (abijciatis malignũ à vobiſmetipſis) Vos nanque poſtulans, vobis ſcribens Romanis, præcepit (attendere eos, qui ſeditiones & ſcandala præter doctrinam, quam vos didiciſtis, faciunt, & declinare ab illis) Quoniam hi CHRISTO DEO noſtro non deſeruiunt, ſed ſuo ventri, & per dulces ſermones & benedictiones ſeducunt corda innocentium. Pia nanque patrũ fides, ſicut nôſtis beatiſſimi, per nouitatem nullatenùs patitur maculari: roborari autem in orthodoxis conſueuit Apoſtolicisq́ue dógmatibus. Qua de re omnem malitiam abijciens, vnum eundemq́ue Dominum noſtrum & DEVM IESVM CHRISTVM in duabus naturis confitetur, ſubſtantialiter vnitis inconfusè & indiuisè, nuſquàm propter vnitionem amputata differentia naturarum, magis autem conſeruata proprietate vtriuſque naturæ, & in vnam perſonam & in vnam ſubſiſtentiam concurrente. Atque ideò naturaliter DEVM perfectum, & hominem naturaliter perfectum, abſque tantummodò peccato, eundem piè prædicare dinoſcitur. Si verò DEVM naturaliter perfectum & hominem naturaliter perfectum eundem eſſe veraciter prædicat, certũ quia imperfectus nullo modo conſiſtit ſecundùm diuinam & humanam eius idem ſubſtantialem voluntatem & operationem: ſed indiminutè iuxta numerum naturarum, naturales habuit voluntates & operationes, quibus diuina & humana volens & operatus, DEVS pariter & homo ſecundùm veritatem idem exiſtens, naturaliter cognoſcebatur. Nam ſi imperfectus eſſet, iuxta ſenſum contrariorum, in diuina & humana eius naturali voluntate & operatione, perfectus non eſſet DEVS, neque perfectus idem homo: magis autem nec penitùs DEVS, nec homo exiſteret, dum conſtet, quia DEVS naturaliter non eſt, qui diuinam ſecundùm naturam voluntatem & operationem non habet: nec iterùm homo naturaliter poterit eſſe, qui minimè habet humanam ſecũdùm naturam voluntatem & operationem. DEVS enim imperfectus non eſt, nec homo idem imperfectus: quoniam in naturali perfectione vtraque cognoſcitur CHRISTI natura, ex quibus & in quibus conſiſtit inconfusè & indiuisè. Et propterea per vtranque eiuſdem naturam perfectus erat idem naturaliter. Vndè oportet huiuſmodi quidem nouitates abijcere, in perfectione autem naturarum, quæ in CHRISTO DEO in vnitate ſaluantur, & naturalium eius voluntatum & operationum roborare intranſgreſſibiliter patrum Orthodoxam fidem. Ideoq; vnius eiuſdemq; ſicutì vnitas duas naturas, ità conſequens eſt & naturales confiteri voluntates & operationes, diuinam & humanam, ad plenam oſtenſionem vtriuſque eius naturæ veræ perfectionis, vtpotè in vtraque natura nullam diminutionem habente eſſentialis & naturalis proprietatis, id eſt, voluntatis & operationis. Quoniam proprietas naturalis, eſt ſinè dubio naturæ naturalis eius voluntas & operatio, ex quibus firmiùs ſancti Chalcedonenſis Concilij ſtabilita eſt definitio, CHRISTI DEI indiminutè conſeruans myſterium, quam illi, de quibus antè diximus, deſtruere attentantes, & aliud malum nupèr excogitauerunt. Nam Paulus Conſtantinopolitanus antiſtes ſuaſit clementiſſimo principi noſtro typum expo-

Pſalm. 131.
1. Cor. 5.
Rom. 16.

exponere fidei, in quo typo ſanctorum patrum doctrinas cum nefandiſſimorum hæreticorum prauitatibus funditùs amputauerunt, nec vnam nec duas debere voluntates aut operationes CHRISTI DEI promulgantes quempiam confiteri: facilè eis licere credentibus, aliquandò quidem vnam, aliquandò autem nec vnam in eodem prædicare: ac per hoc aut DEVM tantummodò, vtpotè diuinam tantummodò, aut duntaxàt hominem purum, vtpotè humanam habentem tantummodò: aut neque DEVM, neque hominem eundemque aſſerentes, vtpotè neque diuinam, neque humanam habentem voluntatem & operationem, ſed ſinè voluntate & operatione ſecundùm eos omninò exiſtentem. Quod vtiquè ſanctorum patrum & prædicti ſancti Chalcedonenſis Concilij definitio omninò recipere abnegat, quoniam ſaluari aſſerit vtriuſque naturæ, ex quibus & in quibus CHRISTVS conſiſtit, indiminutè naturalem & poſt vnitionem proprietatem. Igitur prædictam ſanctam Synodum, & omnes ſanctos patres proijcere volentes, hæc eadem dogmatizare & ſcribere contra fidem auſi ſunt. Sed & hoc doceo ſanctitatem veſtram, quia temporis attendentes perturbationem, multos in Oriente per ambitionem decepiſſe noſcuntur. Sergius nanque quondàm Ioppenſis Epiſcopus, poſt receſſum gentis Perſarum, loci ſeruaturam ſedis Hieroſolymitanæ arripiens, non quidem per Eccleſiaſticam authoritatem, ſed ſecularem poteſtatem contra Canones ibidèm ſub ſedem Hieroſolymitanam pertinentem, aliquos Epiſcopos ordinauit, & cùm ipſe minimè fuerat confirmatus, alios ordinare præſumpſit. Hi autem propterea ſcientes veraciter inanem eſſe ordinationem eorum, per propria ſcripta conſentientes, applicauerunt affectatæ ſe nouitati, quæ à Paulo Epiſcopo Conſtantinopolitano defenditur, quaſi ex hoc ſperantes enormiter, quod impoſſibile eſt, confirmari. De quibus & antea Apoſtolicæ Sedi innotui, id eſt, beatæ memoriæ deceſſori veſtro Theodoro, iuſſitque mihi indigno per ſacram ſuam præceptionem, ordinàs me loci ſeruatorem per Apoſtolica eius ſcripta, quatenùs tam ea, quæque fuiſſent Eccleſiaſtica capitula, peragere debuiſſem, & Canonicè, ſi nullatenùs emendarentur, qui ſub denominato prætextu ordinati ſunt Epiſcopi, deponerem eos. Quod & feciſſe me certum eſt, & præcipuè quoniam in errorem à veritate recedentes ſpontè delapſi ſunt, tantumq́; illos recepi ſecundùm iuſſionem eius, qui libellum pœnitentiæ obtulerunt, & profeſſi ſunt in ſcripto, conſeruare indeſinenter & amplecti atque prædicare ſanctorum patrum & Synodorum doctrinas: quorum libellos nupèr deferens obtuli ſacratiſſimæ præſidenti ſanctitati veſtræ, Martino ter beatiſſimo Papæ, ab eo quòd aliqui eorum meritò recepti & confirmati ſunt, aliqui verò pro tuitione Catholicæ Eccleſiæ condemnati ſunt. Ideoq́; exoro vt minimè deſpiciatis humilitatis meæ & omnium Orientalium orthodoxorum ſacerdotum & populorum, necnon prædicti domini mei ſanctæ memoriæ Sophronij, ſuper tali capitulo inſtantias aſſiduaſque precationes, veſtræ beatitudini per meam humilitatem cum lachrymis oblatas, ſed ſicut luminaria in vniuerſo mundo verbum vitæ retinentes, introductas extinguite tenebras Apollinaris & Seueri nefandiſſimarum hæreſeum per ſuperiùs memoratos viros, temporibus etiàm noſtris procaciter germinatas, * qualiter funditùs extincta huiuſmodi caligine, lucifer nobis reſplendeat per vos ſanctiſſimos, & dogmatica definitio vbiquè omnes lætificans, quam glorioſi Eccleſiæ patres, ſanctæque & vniuerſales quinque Synodi, per propria piiſſima dogmata in æternæ vitæ firmam hæreditatem prædicâſſe noſcuntur. Et ſubſcriptio:

Phil. 2. · * quatenùs

Stephanus per DEI miſericordiam Epiſcopus Dorenſis, & primus ſanctę ſynodi ſub Hieroſolymitana Patriarchica ſede conſiſtentis, præſenti libello, à me dictato, manu propria ſubſcribens obtuli die ſexta Octobris menſis, feria tertia, Indictione octaua.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

NON equidem mediocriter omnibus nobis Stephanus reuerendiſſimus Dorenſis Epiſcopus manifeſtauit per ea, quæ nunc in proprio libello demonſtrauit, quanta mala aduerſùs venerabiles viros & orthodoxa dogmata Theodorus Pharanitanus quondàm epiſcopus, Cyrus Alexandrinus, & Sergius Conſtātinopolitanus, eiuſque ſucceſſores Pyrrhus & Paulus concinnare noſcútur, & gloriati ſunt audacter, in medio ſanctæ Dei catholicæ Eccleſię proprium ponentes errorem, iuxta propheticum vaticinium dicētes in corde ſuo, Venite, comprimamus omnes dies feſtos Domini à terra, id eſt, ſacras voces venerabilium patrū, de ſaluatore & Do- Pſalm. 73.

Domino noſtro relatas, hoc argumentantes, vt ſinè dubio vnam aut nec vnam in ipſo voluntatem & operationem quiſquam debeat prædicare. Quia iam non eſt propheta, id eſt, Doctor, & nos non cognoſcet ampliùs, adulterantes verbum veritatis. Sed ignorauerunt, quia ab omnibus in hoc cogniti ſunt, iuſteque interdicti ab orthodoxis comprobantur: licèt mercedem eis fiduciæ verbi tribulationes compenſare noſcũtur, iuxta quod dictum
Pſal.119. eſt: Cùm loquebar illis, impugnabant me gratis. Nec enim pro tali exceſſu pœnitentia ducti ſunt, quia odio habuerunt
Amos 5. in portis corripientem, & ſermonem ſanctum exprobrauerunt, firmantes ſibi ver-
Pſal.35. bum malum, vt inuenirent iniquitatem ſuam ad odium. Propterea his ità nobis per lectionem libelli de prædictis viris cum omni ſubtilitate recognitis, oportet quatenùs actis Eccleſiaſticis inſeratur, in approbatione accuſationis contra eos ab omnibus orthodoxis oblatæ.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Suggero veſtræ beatitudini, quoniam præ foribus venerabilis ſecreti ſanctitatis veſtræ adſtant plurimi reuerendiſſimi Abbates, presbyteri & monachi Græci, tam per annos habitantes in hac Romana ciuitate, necnon in præſenti aduentantes, id eſt, Iohannes, Theodorus, Thalaſſius, Georgius, & cum ipſis alij venerabiles viri, petentes vt conſpectui veſtro præſententur, & aliqua, quæ eis neceſſantur, veſtræ ſuggerant ſanctitati. Quapropter quæ placent beatitudini veſtræ, præcipere dignetur.

MARTINVS SANCTISſimus ac beatiſsimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

SEcundùm eorum petitionem, qui noſtri Secretarij aditum reuerendiſſimi Abbates, presbyteri, necnon monachi petierunt, introeant, & ſecundùm ordinem de quibus & quæ voluerint, fiducialiter doceant. Iohannes Abba presbyter venerabilis Labræ, ſancti Sabbæ, conſtitutæ in eremo, quæ eſt iuxta CHRISTI DEI noſtri ſanctam DEI ciuitatem, & Theodorus Abba presbyter venerabilis Labræ in Africana prouincia conſtituta, Thalaſſius Abba presbyter venerabilis monaſterij Armeniſſarum in hac Romana ciuitate conſtituti, qui appellatur Renati, & Georgius Abba presbyter venerabilis monaſterij de Cilicia, qui ponitur in Aquas Saluias, quod in hac Romana ciuitate habitare dinoſcitur, & qui cum eis ſunt reuerendiſſimi Abbates & monachi adſtantes coram ſancto concilio, dixerunt: Supplicamus beatiſſimam ſanctitatem, minimè deſpicere noſtram in ſcripto admittere poſtulationem, id eſt, humilimum libellum: ſed ſi placet, condeſcenſibiliter iubeat à nobis ſuſcipi eum, & lectione vulgari, quippe quoniam de orthodoxa fide in eo quæ neceſſantur, ſuggerimus.

Maximus ſanctiſsimus Epiſcopus Aquileienſis eccleſiæ, dixit:

Secundùm ſupplicationem præſentium venerabilium abbatum, presbyterorum & monachorum, memoratus libellus eorum ſuſcipiatur, & lectioni pandatur. Cumque ſuſceptus fuiſſet à Theodoro notario regionario apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latino interpretatum relegit in his:

SAnctę DEI & Apoſtolicæ ſynodo, ex Dei volũtate, & gratia atq; indiuiſa cõmunione ſancti ſpiritûs in hac conſonanter & vnanimiter congregatæ antiqua alma vrbe Roma, ad confirmatiõem ſacram & erectionem, immaculatæ, necnon piè Chriſtianorum noſtræ fidei, per iuſſionem ſanctam ſiue præceptionem diuinitùs prę ſidentis vobis atque omnibus his præminentis ſacerdotis ſacerdotum, & patris patrum, Domini noſtri Martini ter beatiſſimi Papæ, generalitas habitantium in hac prædicta ciuitate Grecorum Abbatum vel monachorum ſeruorum veſtræ ſanctitatis docemus, vt ſubter vera, ſecundùm naturam ſummi Dei & patris ſapientiam Domini Dei & ſaluatoris noſtri IESV Chriſti omni deſideranti vitam diuinam, quæ in eo nunc occultatur, poſtmodùm verò declaratur, atteſtante ſiue promulgante, Quoniam qui confitebitur me coram ho- Matth.10.
minibus, & ego confitebor eum coram patre meo, qui in cælis eſt: Qui autem negauerit me & verba mea, negabo eum & ego coram patre meo, qui in cælis eſt: & iterùm: Qui amat animam ſuam in hoc mundo, perdet eam: qui autem odit animam ſuam propter me, in vitam æternam Iohan.12.
ſeruauit eam: neceſsè eſt, ô beatiſſime, dum mundus diſſoluitur, & vita corrumpitur, necnon animæ noſtræ, ipſius DEI & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti omĩbus modis ſanctam præponentes fidem, & priùs quidem communiter, dum Afrorum habitaremus prouinciam, hác Apoſtolicam & ſummam expetiuimus ſedem. Hoc autem cõſonan-

ter non ſolùm nos, ſed & omnis prouincia & ciuitas, quæ in fide habitatur, id eſt, ſacerdotum populorumque collegia non deſpicere orthodoxam fidem innouatam, & ſanctam Chalcedonenſem Synodum apertiùs proiectam, vel omnes ſanctos & glorioſos patres à Sergio, Pyrrho & Paulo, qui in regia vrbe præſediſſe noſcuntur, necnon & Cyro Alexandrino quondàm Epiſcopo: quique callidè quaſi aliquam occaſionem & cooperimentum propriæ nouitatis côuocationem impiorum & hæreticorum facientes, perfidiam eorundem hæreticorum contra orthodoxos Eccleſię alumnos introduxerunt, ab antiquo celatam aperientes hæreſin ipſorum, vtpotè vnam in Chriſto voluntatem & operationem confiteri promulgantes ſanctam Dei Eccleſiam, conſonanter Seuero & Apollinari, Neſtorio atque Theodoro, qui in côfuſione & diuiſione Chriſti Dei myſterium corrumpunt, peruerſis hæreticis. Et nunc autem præſentes petimus, & interpellamus ac coniuramus omnes ſanctiſſimos vos patres, id eſt, Apoſtolicam & principalem ſedem, per ſanctam & conſubſtantialem venerandam Trinitatem, authricem omnium, quæque ſunt naturaliter, & vnam ſempiternalem deitatem, & omnem cæleſtem ſanctam angelicam militiam & officium, quæ inceſſanter in gloria eius per ſanctam laudem eidem beatæ deitati offert, necnon ſanctos apoſtolos, prophetas & martyres vel doctores, ſiue ſanctas & vniuerſales quatuor Synodos, quæ in Nicea, in Conſtantinopoli, in Epheſo prima, & in Chalcedona, atque ſecûda in Côſtantinopoli congregata eſt, ſancta quinta Synodus, & omnes compendioſè, qui à ſeculo ſunt ſanctos, quorum dogmatibus non minùs quàm ſanguinibus ſancta fides ſeruata eſt & ſtabilita, & in vos ſanctiſſimos deputata eſt, non deſpicere Chriſtianorum preces, quas per tanta tempora vndiquè Deo, ſimiliterque ſanctiſſimis vobis obtulerunt, neque humilium noſtrorum præſentium & abſentium de hoc capitulo cum lachrymis poſtulationes: ſed canonicè & ſynodaliter expugnatã à prædictis viris ſanctam fidẽ defendite, & omibus poſt Deum eam ſaluate integram, ſynceram & ſinè innouatione, piiſſimo ſicut & antéà, coruſcante verbo in omni mundo orthodoxis ſacerdotibus ac populis vel monachis: quoniam omnium corda poſt DEVM in vos pendent, ſummum eccleſiarum ſcientes vos caput à Chriſto Deo noſtro præpoſitum, & hos ipſos, id eſt, Sergium, Pyrrhum & Paulum, & eorû pro impia* inuocatione verba vel dogmata, & omnes, qui cum eis quolibet modo, vel verbo, aut tempore, vel loco ſecuti ſunt vel côſenſerunt, aut hoc facturos in tranſgreſſione paternarum definitionum vel dogmatum anathemati perſonaliter ſubmittere, neque imperſonaliter contra eos ſententiam proferre, quia hæc lex Synodalis non eſt eccleſiæ, vt querela in ſcripto perſonaliter propoſita, imperſonaliter contra nullum proferatur ſententia. Cum quibus iuſtè & Typum, qui nunc côtra orthodoxam fidem factus eſt ex ſubreptione, non ex ſtudio aut mente piiſſimi noſtri Imperatoris, ſed ſuaſione importuna, & falſiloquio Pauli depoſiti à prædeceſſore veſtræ ſanctitatis Theodoro, ſanctiſſimæ recordationis papa veſtræ Apoſtolicæ ſedis, eidem anathemati ſubmittere: in quo Typo ſinè operatione & voluntate omninò, id eſt, ſinè intellectu & anima immobilem ipſum gloriæ DEVM Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM dogmatizauerunt, ſimiliter gentilium idolis inanimatis, (de quibus dicit magnus Dauid, Idola gentium argentum & aurum, opera manuum hominum: os habent, & non loquentur: oculos habent, & non videbût: aures habent, & non audient: pedes habent, & non ambulabunt. Similes illis fiant qui faciunt ea, & omnes qui confidunt in eis: quoniam tale eſt omne, quod ſinè operatione & voluntate eſt) per hoc quod dicitur, nulli licere omninò in CHRISTO vnam aut duas operationes vel voluntates confiteri: quod omnium ſanctorum patrum & Synodorum, ſed etiàm ipſius CHRISTI Dei myſterij perfecta denegatio extitit, ſi vtiquè nemo, neque vna de ſanctis patribus & Synodis, ipſum Dominum noſtrum & DEVM IESVM CHRISTVM, diuina & humana carentem ſecundùm naturam prędicauit ac definiuit operatione vel voluntate: ſed ſicut diuinam & humanam naturam, id eſt, duas naturas eundem per vnitionem inconfuſam & indiuiſam, ità & diuinam voluntatem & operationem, atque humanam volûtatem & operationem tam per glorioſa atque diuina eius miracula, quamque per voluntarias & humanas paſſiones in ipſo vno confirmatas DEO verbo incarnato firmiter ſanxerunt, ad indiminutam & immaculatam veracium rerum approbationem, ex quibus, & in quibus, & quæ eſt ipſe vnus Dominus & Deus noſter, ſiue eiuſdem naturaliter deitatis & humanitatis, vtpotè neque vna carẽte operatione naturali & voluntate: atque confirmare Synodaliter pietatem, ſicut duas naturas, ità & duas naturales operatiões & voluntates vnius eiuſdemque Dei verbi incarnati nos venerari piè promulgantes, ſecundùm ꝑdictorum ſanctorû patrû diuinã traditionem, certiſſimè hoc ſcientibus vobis

Pſal. 113.

for. *innouatione

bis ſanctiſſimis, quod ſi aliter, quàm à nobis ꝓ pietate piè poſtulata ſunt, quicquam omninò integritatem fide corrumpens, à veſtra terminetur beatitudine, (quod abſit, abſuturumque ſit: hoc enim omninò incredulum nobis eſt) liberi ſinè dubio atque innocentes ab hoc quod fiet ęxiſtimus. Pro qua re ad perfectam noſtræ humilitatis ędificationem & munitionem, rogamus veſtram ſanctitatem vſque ad vnum apicem cum omni *acribia ſecundùm Græcam interpretari vocem, quæ nuncà vobis ſanctè aguntur ac definiuntur pro cauſa orthodoxæ fidei, quatenùs eorum ſcientiam accipientes, cum cognitione noſtra ſub his offeramus, beatiſſimis vobis confeſſionem, permanentes intranſgreſſibiliter in his, quæ orthodoxè definit ſecundùm ſanctorum (vt dictum eſt) patrum & Synodorum doctrinam ſacram & traditionem gratiæ, quæ in eo eſt, Domino & DEO noſtro ſynceræ confeſſionis & fidei.

*id eſt, diligentia.

Iohánes Abba presbyter monaſterij patris noſtri ſancti Sabbę, poſtulans manu propria ſubſcripſi.

Thalaſſius miſericordia Dei abba presbyter ſanctę Dei genitricis & beati Andreæ, poſtulans propria manu ſubſcripſi.

Theodorus gratia Dei Abba presbyter monaſterij venerandæ Labræ ſancti Sabbæ, poſtulans propria manu ſubſcripſi.

Georgius Abba presbyter, ſimiliter.

Theodorus Abba presbyter, ſimiliter.

Theochariſtus miſericordia Dei presbyter, ſimiliter.

Theodorus miſericordia Dei diaconus, ſimiliter.

Paulus miſericordia Dei presbyter, ſimiliter.

Theodorus presbyter, ſimiliter.

Zoſimus presbyter, ſimiliter.

Iohannes presbyter, ſimiliter.

Theodorus monachus, ſimiliter.

Polychronius diaconus, ſimiliter.

Conſtantinus diaconus, ſimiliter.

Petrus diaconus, ſimiliter.

Theodorus diaconus, ſimiliter.

Sergius monachus, ſimiliter.

Thomas diaconus, ſimiliter.

Georgius diaconus, ſimiliter.

Stephanus diaconus, ſimiliter.

Sergius monachus, ſimiliter.

Andreas diaconus, ſimiliter.

Eutychius monachus, ſimiliter.

Coſmas monachus, ſimiliter.

Muconius monachus, ſimiliter.

Abrahamius monachus, ſimiliter.

Iohannes monachus, ſimiliter.

Anaſtaſius monachus, ſimiliter.

Theodorus monachus, ſimiliter.

Theoctiſtus monachus, ſimiliter.

Leontius diaconus, ſimiliter.

Paulus monachus, ſimiliter.

Petrus monachus, ſimiliter.

Iohannes monachus, ſimiliter.

Maximus monachus, ſimiliter.

Anaſtaſius monachus, ſimiliter.

Leontius monachus, ſimiliter.

Deusdedit ſanctiſsimus Epiſcopus Caralitanus, dixit:

Relectus libellus venerabilium Abbatum, presbyterorum & monachorum, quomodò præuidiſtis ſanctiſſimi, apertiſſimam habet & indubitatam accuſationem contra Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum, & qui cum eis ſentiunt. Hi nanque Saluatoris noſtri in pace conſiſtentem per prauas eorum doctrinas conturbauerunt omnem Eccleſiam, vnam & nec vnam aſſerentes CHRISTVM habere voluntatem & operationem, quaſi ſub prætextu pietatis fidem adulterantes, atque propheticam interminationem à proprijs ſenſibus excludentes, qua dicit: Væ qui potum dat amico ſuo, mittens fel ſuum. Et iterùm ſapientiſſimus Salomon ait: Quoniam qui loquitur iniqua, non poteſt latere, nec præteriet illum corripiens iudicium. In cogitationibus enim impij interrogatio erit: ſermonum autem illius auditio ad Dominum perueniet, ad correptionem iniquitatum illius: Quoniam auris zeli audit omnia, & tumultus murmurationum non abſcondetur. Hęc enim ſi complecti voluiſſent in proprio ſenſu, ad reprobum ſenſum minimè laberentur, ſed per DEI timorem ſermonum ſuorum præcauentes cuſtodiam, piam ſanctorum patrum definitionem ſinè quadam nouitatis præſumptione vtiquè conſeruarent: quoniam dicit, Conſilium bonum conſeruabit te, mẽs autem bona cuſtodiet te. Propter quod veraciter reuerẽdiſſimi abbates, presbyteri & monachi commoti, aduersùs nouitatis commentum querelas nobis obtuliſſe noſcuntur, coniurantes nos, vt canonica vltione damnetur. Conſonãtes autem ſanctis patribus, per proprium libellum clarè cõfeſſi ſunt ſaluari ſicut vnius eiuſdemq́; CHRISTI ſecundùm ſubſtantiam vnitas naturas, ità ſecundùm numerum naturarum, naturales eius voluntates & operationes, ex quibus diuina & humana naturaliter idem volens atque operatus, DEVS ſimul & homo veraciter cognoſcebatur naturaliter, vtpotè vtriuſque naturæ ſaluans indiminutè naturalem proprietatem & poſt vnitatem, ex quibus conſiſtit. Ità nanque ſanctorum patrum in Chalcedonenſi Concilio conuenientium docere nos definitio demonſtratur, ſed & omnium ſanctorum patrum Chorus. Pro qua re zelũ pietatis

Habac.2.

Sapi.1.

etatis Catholicisque dogmatibus congeſtum libellum eorum noſtris actibus præcepimus ſociari, ad conuincendam nouitatem, quæ ab eis in accuſatione depoſita eſt.

Theophylactus Primicerius notariorum apoſtolicæ ſedis, dixit:

Suggero beatitudini veſtræ, quod & ipſam ſcire ſinè dubio confidimus, vtpotè omnium retinentem & ſupportantem cum multa ſolicitudine, quæ in DEO eſt, eorum quæ neceſſantur, vigilantem memoriam, quoniam in ſcrinio ſanctæ veſtræ Eccleſiæ plurimæ ſuggeſtiones ſupplicum cum omni cautela reconditæ ſunt, poſtulantium per diuerſa tempora veſtram principalem Apoſtolicamque ſedem, propter nouitatem nupèr emerſam à Cyro & Sergio, vel qui cum eis ſentiunt, quatenùs eam deponere, & canonico anathemati ſubmittere debeat. Porrò, ſi placet veſtræ beatitudini aliquas de prefatis ſuggeſtionibus intimare geſtis ſynodaliter, quę ab ea nunc celebrantur, ad ampliorem oſtenſionem fraudulentæ immutationis paternarum inſtitutionum, ab aduerſarijs præſumenter expoſitæ, propter quam etiàm diuerſi querelas contra eos depoſuiſſe noſcuntur, quæ præcipit, ediſſerat.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſsimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

OPortet pro cautela eorum, quæ apud nos Synodaliter peraguntur, iuxta ſubmonitionem dilectiſſimi primicerij noſtri, & aliquas de oblatis pro huiuſmodi quæſtione relationibus, & in noſtro ſcrinio reiacentibus, ad intimandum deduci, & per eos quorum intereſt, lectione vulgari.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Afferens de venerabili ſcrinio, præ manibus habeo ſuggeſtionem Sergij Cyprienſis archiepiſcopi, directā ab eo per nupèr tranſactam primam Indictionem, id eſt, ante ſeptem annos, Theodoro beatæ memorię deceſſori veſtro:

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

MEmorata ſuggeſtio Sergij Cyprienſis inſulæ Epiſcopi, ſuſcepta lectioni pandatur. Et accipiens Exuperius notarius regionarius apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinum interpretatam, recenſuit in his:

SAnctiſſimo & beatiſſimo à Deo honorabili domino meo, patri patrū, archiepiſcopo & vniuerſali Papæ domino Theodoro, Sergius humilis in Domino ſalutem. *Literæ Sergij Cyprieñ epiſcopi ad Theodorū Papam.*

Firmamentū à Deo fixum & immobile, atque tituli formam lucidiſſimam fidei veſtram Apoſtolicam ſedem conſtituit, ô ſacer vertex, CHRISTVS DEVS noſter. *Inſigne pręconium Romanę Eccleſiæ.* Tu es enim, ſicut diuinum veraciter pronunciat verbum, Petrus, & ſuper fundamentum tuum Eccleſiæ columnæ confirmatæ ſunt: tibi & claues cælorum commiſit, atque ligare & ſoluere poteſtatiuè, quæ in terra & in cælis ſunt, promulgauit. *Matth. 16.* Tu profanarum hęreſeum depoſitor exiſtis vt princeps & doctor orthodoxæ & immaculatæ fidei. Igitur non deſpicias patrum tuorum, pater, fidem æſtuantem, & ab aliquibus hæreticis ventis violentatam, necnon periclitantem: reſolue nebulam inſipientium lumine tuæ diuinæ ſcientiæ, ô ſanctiſſime. Abſcinde blaſphemias & iactantiam vaniloquiorum, & nouiter emergentium hæreticorum doctorum. Mihi etenim minus eſt orthodoxæ & Apoſtolicæ veſtræ definitioni atque traditioni, quatenùs augmentum aliquod ſuſcipiat à nobis fides. Nos autem à DEO inſpirati, & ſanctorum Apoſtolorum confabulatores & conſacerdotes ſapuimus, confitemur atque confeſſi ſumus à priſtinis temporibus & ex ipſis cunabulis ſecundùm ſanctum atque beatiſſimum papam Leonem, prædicantes omnibus & confitentes: Operatur vtraque natura cum alterius communione. *Epiſt. 10.* Cum quo beatiſſimo viro & omnes à DEO inſpirati & ſancti patres fatentur. Et hęc quidem à nobis humilimis ſeruis veſtris atque diſcipulis proſecuta ſunt: Multiloquium autem & contradictionem aduerſariorum non admittimus, quia parati ſumus pro orthodoxa fide, auxiliantibus vobis ſanctiſſimis & orantibus, martyrium ſuſcipere. Et ſi quidem voluerint ea, quæ inane ad conſummationem animarum dogmata, hoc eſt, ad interitum doctrinæ & confeſſionis ſanctorum patrum, & glorioſi atque præcipui papæ Leonis propoſita ſunt, in regia vrbe deponere, quorum contraria ſapientes non deſiſtimus, ſufficit hoc, atque amica DEO pax ſanctis eccleſijs intercedit, & omnis diuiſio Eccleſiarum de medio abſiſtit, necnon ſchiſmata diſſoluuntur ad vnitatem denuò reſtaurata. Si autem noluerint hoc facere, Apoſtolicos vos patres ſequentes, in ſcripto & ſinè ſcripto eos anathematizamus. Non eſt enim, non eſt Deo placitum neque iuſtum, propoſita peſtilentia hæreſium & anathematis blaſphemijs, verbis con-

contẽdere. Honorent igitur rationẽ, & erubeſcant Deum, & huiuſmodi blaſphemias ſubtrahere feſtinent, & in quocunque voluerint loco vel tempore, de quibus exiſtimant ſapere, mouemus dogmata. Compendioſè autem, ô ſanctiſſime, dicimus: Ea, quę ad euerſionem & depoſitionem à Deo inſpiratorum patrum & ſanctiſſimi papæ Leonis, necnon veſtræ à DEO ſapientiæ conſcripta ſunt, deponantur. Nam & nos, ſicut dictum eſt, iubentibus vobis dominis noſtris, & à DEO inſpiratis patribus, percutimus eos anathematibus, & tunc motiones de quęſtionibus eorum & certamina faciemus, ſperantes in veſtram DEO placitam & beatam protectionem, quoniam non reueremur neque formidaturi ſumus timore, vbi non eſt timor, præpoſito Deo & orthodoxa requiſitione. Vſque ad hanc igitur diem diſpenſationem aliquam quærentes, tacuimus eis, arbitrantes ad meliora immutare eos proprias doctrinas. Sic etenim & ſanctiſſimæ memoriæ Thius noſter Archadius ſapuit, veſtram orthodoxam ſequens doctrinam, cuius veſtigia & nos omni virtute ſequi oramus, conſonantes orthodoxæ & à Deo inſpiratæ doctrinæ veſtræ ſanctiſſimæ dominationis atque paternitatis. Vlteriùs autem iam non patimur, ſeminantibus eis zizania & ſcãdala, vt ità dicamus, in omnem mundum. Hi ſunt noſtri ſancti Concilij intellectus, ſed & tomum beatæ memoriæ & à Deo inſpirati admittit & amplectitur Leonis, & ſicut ancoram ſalutiferam orthodoxiæ detinet, & veſtris diuinæ ſcientiæ lætatur dogmatibus, nihil omninò minuens, & cum ea orthodoxa confeſſione proficiſci & ad Dominum, & terribili eius exorat adſiſtere iudicio. Deus igitur creator omnium, conſeruet longæuum ſanctiſſimum dominum noſtrum, ad ſtabilitatem ſanctarum eius eccleſiarum & orthodoxæ fidei, vos paſtorem bonum, qui pro ſpiritalibus ouibus tuam animam pones, atque paſtorali baculo lupos rapaces expelles. Omnes, qui digni ſunt adſiſtere ſanctiſſimo & à Deo honorato dño meo, ego & qui mecum ſunt, plurimùm in Domino ſalutamus, & ſubſcriptio: Incolumem me & Domino beneplacitum ora ſanctiſſime pater patrum.

Maurus reuerendiſsimus Cæſenæ Epiſcopus, necnon Deuſdedit presbyter Rauennatis, locum præſentantes ſanctiſsimi Mauri Epiſcopi Rauennatis, per vnum eorum, hoc eſt, Maurum Epiſcopum Cæſenatem, dixerunt:

CONGRVVM eſt, ſecundùm quæ nunc relecta ſunt nobis per ſuggeſtionem Sergij Cyprienſis inſulæ Archadij Epiſcopi de perſonis, quæ ab ipſo ſunt accuſatę, ꝓpter eorum introductam nouitatem, vt hoc quod ex perſona Domini à beato Hieremia dictum eſt, & nos competenter dicamus, Obſtupuit cęlum ſuper hoc, & tabuit in ampliùs terra: quoniam duo mala fecerunt contrarij: Dereliquerunt me fontem aquæ viuæ, & foderunt ſibi ciſternas contritas, quæ non valent continere aquas. Ciſterna nanque contrita, eſt omne verbum ex quadam hominum adinuentione compoſitum in alligatiõem erroris, quæ ab orthodoxis facilè velut aranea diſſipatur: non enĩ de fontibus ſalutiferis ſpiritaliter ad acquiſitionẽ *æternæ ꝓcedit. Atq; ideò cõpetenter nos beatus Paulus Apoſtolus ꝑmuniens, ait non debere plùs ſapere, quàm oportet ſapere, ſed ſapere ad ſobrietatem in definitione pietatis perdurantes. Qui enim hanc prætericrũt, non tantùm læſi ſunt, decidentes à corroboratione ſua, ſed & inſipientiæ ſuæ dereliquerunt hominibus memoriam, vt in his in quibus peccauerunt, nec latére potuiſſent. Gloria enim & contumelia in loquela & in lingua hominis, caſus eſt illius. Ideoque conueniens eſt, hanc quidem ſuggeſtionem ad oſtenſionem repræhenſæ hæreſios noſtris actibus inſeri. Nec enim fas eſt, ſupplicum Apoſtolicæ ſedis in ſcripto & ſinè ſcripto precationes oblatas deſpicere, ſed vt condecet, cum omni probitate contrarij & velutì paleati verbi per vẽtilabrum canonicæ examinationis plenam purgationem in communi conſiſtentes efficere de maturis & nutrientibus Catholicæ Eccleſię dogmatibus, quæ confirmant cor hominis per participationem paternarum inſtitutionum.

Hiere. 2.

Ciſterna cõtrita quæ.

*deeſt, vitæ, aut aliquid eiuſmodi.

Rom. 12.

Sapi. 10.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Notum facio veſtræ beatitudini, quoniam & aliam ſuggeſtionem ſupplicum præ manibus habeo de quæſtione, quæ nunc ꝓpoſita eſt, atque apud vos flagitari dinoſcitur, directam à reuerendiſſimis Epiſcopis Africani Concilij per nupèr tranſactam quartam Indictiõem beatæ memoriæ Theodoro, deceſſori ſanctitatis veſtræ. Ideoque dignetur de ea quoquè, quæ placent, præcipere.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

MEmoratam in præſenti ſuggeſtionem reuerẽdiſſimorum Epiſcoporum Africanę prouinciæ, coram ſancto noſtro concilio recenſeri præcipimus. Et incipiens Theodorus notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, relegit in his:

DOmino beatiſſ. Apoſtolico culmine ſublimato, ſancto patri patrũ, Theodoro Papæ, & ſummo omnium præſulũ pon-

Epiſtola Africanorũ antiſtitũ ad Theodorũ Papam.

pontifici, Columbus primæ ſedis Epiſcopus Concilij Numidiæ, & Stephanus primæ ſedis Epiſcopus concilij Byzaceni, & Reparatus Epiſcopus primæ ſedis concilij Mauritaniæ, & vniuerſi Epiſcopi de tribus concilijs antedictis Africanæ prouinciæ: Magnũ & indeficientem, omnibus Chriſtianis fluenta redundantem, apud Apoſtolicam ſedem cõſiſtere fontem nullus ambigere poſſit, de quo riuuli prodeunt affluenter, vniuerſum largiſſimè irrigantes orbem Chriſtianorum, cui etiàm in honore beatiſſimi Petri patrum decreta peculiarem omnem decreuêre reuerentiam in requirendis DEI rebus, quæ omninò & ſolicitè debent, maximè verò iuſteque ab ipſo præſulum examinari vertice Apoſtolico, cuius vetuſta ſolicitudo eſt tam mala damnare, quàm probare laudanda. Antiquis enim regulis ſancitum eſt, vt quicquid quãuis in remotis vel in longinquo poſitis ageretur prouincijs, non priùs tractandum vel accipiendum ſit, niſi ad notitiam almę ſedis veſtrę fuiſſet deductum, vt huius authoritate, iuxta quæ fuiſſet pronũciatio firmaretur, indeque ſumerent cæteræ eccleſiæ velut de natali ſuo fonte prædicationis exordium, & per diuerſas totius mundi regiones puritatis incorruptę maneant fidei Sacramenta ſalutis. Quocircà humilimum veſtro Apoſtolico culmini perſoluentes obſequiũ, cum lachrymis ſuggerimus, quod ſinè cordis gemitu reticere nõ valemus, ante hoc temporis ſpatium exoſum apud Conſtantinopolitanam ciuitatem nouitatis commentum ad nos vſq; opinanter fuiſſe delatum. Et vt hactenùs ſiluiſſemus, putauimus ſeueriſſimo examine veſtræ Apoſtolicę ſedis fuiſſe deſectum. Quod vbì pertinaciter cognouimus inualeſcere, relegentes videlicet libellum Pyrrhi noſtri fratris & coëpiſcopi dudùm eiuſdem Conſtantinopolitanę ciuitatis, apud veſtram venerabilem ſedem proiati, relationem qualem neceſſitas exigit fratri Paulo, nunc Cõſtantinopolitanæ ciuitatis eccleſiam occupanti, emiſimus, exhortantes cum nimio fletu iam dictum nouitatis commentum, non quidem ſuis temporibus adinuentum, à ſuo videlicet authore confutatum, à ſe quoquè vel ab omni eccleſia, cui præſidet, repellere, & chartas omnes præ foribus ipſius ſanctæ eccleſiæ ad ſcandalum populorum ſuſpenſas proijcere, qualiter fides quæ nunc vſque permanſit integra, & apoſtolica eruditio illibata ſeruetur. Certumeſt em̃, quòd tales ſermonum nouitates de malo gloriæ amore naſcuntur: dum ſibi nonnulli volunt acuti, perſpicaces & ſapientes videri, q̃rũt qd noui proferãt, neſcientes, qa Deꝰ noſter infirma mũdi eligit, vt cõfundat fortia, & ſapientes per mundi ſtulta confudit. Ad Timotheum quippe doctoris gentium ſolicitè legiſſet ſermones, quibus ait, vt nouitates vitet vocum profanas, ad impietatem nempe iſta proficiunt, quæ ſuper ſpinas & tribulos cõtulerunt: & Epheſi remanẽs denunciet quibuſdam, nè quis aliter prędicaret. Et vt aliqua de veteribus proferamus, Hieremiæ Prophetæ verba ſunt: Horribilia, inquit, facta ſunt ſuper terram: Prophetæ iniquitatem prophetãt. Multa ſunt diuinę legis documẽta, quæ de largo veſtri culminis fonte noſtris riuulis infundantũ. quia verò in quandam ſuſpectiõem noſtra Africana à malignis hominibus apud memoratam regiam ciuitatem recitata eſt prouincia, antè dictam relationem memorato fratri Paulo Cõſtantinopolitano antiſtiti tráſmiſſam, veſtræ Deo amabili beatitudini direximus, quam rogamus humiliter per veſtræ ſacratiſſimæ ſedis reſponſales tranſmittere, qualiter proſperè cognoſcamus, ſi memoratus ſuperiùs frater à nefanda ſe nouitatis adinuẽtione ad integram reformauerit orthodoxæ fidei prędicationẽ. Quod ſi diſſimulauerit, authoritas almæ ſedis veſtræ iuxta patrum ſanctiones ſalubri conſilio ptractabit à ſano corpore ſeparare vulnus inſanum, remotoq; morbi ſæuientis flatu, cautiùs, quæ ſunt ſyncera, perdurent, & grex purior ab hac mali contagione, ſpiritali veſtri culminis ferramento purgetur. Nouiſſimè hoc, neceſſitatis euentu quod accidit, in veritate ſuggerimus, quia nobis ſpecialiter per vnamquanque prouinciam ſynodos contrahentibus venerandas, dum ex noſtro collegio fratribus electis plenam tranſmittere nitimur legationem cum noſtris relationibus, quędam oborta ſunt, quę noſtram intentionem rationabiliter prohiberent. Sed huius rei, quam memorauimus, vrgente neceſſitate, generali Africanę prouinciæ conſtituto per legatos diuerſorum Conciliorum inito, generalem hanc proſperè veſtro culmini demãdauimus relationem, poſtulantes non nobis, ſed ipſi q̃ euenit, neceſſitati adſcribere. Ora pro nobis domine ſancte ac beatiſſime patrum pater. Ora pro nobis domine ſancte ac beatiſſime patrũ pater. Ora pro nobis domine ſancte ac beatiſſime patrum pater.

Laus eximia Romanę Eccleſiæ.

Hæreſes parit amor gloriæ, & philautia.

1.Cor.1.

1.Tim.6.

2.Tim.2.

1.Tim.1.

Hier.5.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ Vrbis Romæ, dixit:

RElecta in pręſenti ſuggeſtio reuerendiſſimorum Epiſcoporum prouinciæ Africæ, generalis & catholica eſſe reperiẽ, id eſt, ab vniuerſo, quod ibidèm conſiſtit, omnipotẽtis Dei Eccleſiaſtico ſacerdotio, & hoc luculentiùs approbari dinoſcitur p validiſſimam ſubſcriptionem ſupèr annexam. Habet nanq;, ſicut nôſtis dilectiſſimi fratres, in primo loco Columbum reuerẽdiſſimum Epiſcopum Numidiæ, primatem epi-

epiſcoporum ſancti Concilij eius. Deindè ſancti Cócilij Byzaceni Stephanum reuerendiſſimú primatem, necnon ſancti Concilij Mauritaniæ Reparatum reuerendiſſimum primatem, omnes conſonanter accuſantes, & ad códemnationem exurgere deprecantes noſtram Apoſtolicam ſummâq; ſedem contra nouitatis commentum. Qui propter eximium amoré, quem habere videntur, & piiſſimo principi per ſuam ſuggeſtioné acclamantes, contra nouitatis defenſores, id eſt, Paulum Conſtantinopolitanum Antiſtitem ſupplicabiliter ſuggeſſerunt: ſed etiàm & prædicto Paulo pro hoc ipſo aliam ſynodicam deſtinauerunt Epiſtolam, quatenùs à defenſione huiuſmodi prauitatis, quæ ad euerſionem paternarum & ſynodalium definitionum ab anteceſſore ipſius Sergio irrationabiliter expoſita eſt, compeſcere ſe debuiſſet, memorantes etiàm nobiſcum congratulati pro expoſito anteà in ſcripto libello conuerſionis Pyrrhi oblato ab eo, corrigente túc proprium errorem, licèt ad eum iterùm ex inétia reuerſus eſt. Ergò quoniam per hanc ſuggeſtionem eorum, aliarum duarum ſuggeſtionum memorari noſcútur, quorum & exemplaria ad Apoſtolicam noſtram ſedem certi ſunt direxiſſe, oportet hanc quidem fidei geſtorum inſeri, exemplaria verò prędictarum duarum relatióum proculdubiò in hoc ſancto Concilio pręſentari ac relegi, per quas zelum pariter puriſſimum ac ſynceriſſimú fidei ſuæ, prædicti reuerédiſſ. epiſcopi Africanæ puinciæ congruè nobis declaraſſe noſcunt. Sic etenim per lectioné ipſarú geſtis noſtris virtus validiſſima inhærebit, adprobatio exiſtés contrariorum, qui & diuerſarum prouinciarú, id eſt, eccleſiarú ſubmoniti conteſtationibus, nullo modo paſſi ſunt exceſſum propriú emendare.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Secundùm præceptionem veſtræ beatitudinis, aliarum quoquè duarum ſuggeſtionum de venerabili veſtro ſcrinio adferés exéplaria, p̃ moribus habeo. quid pcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

EXéplar ſynodicæ ſuggeſtionis directæ ad sereniſſimú principé à reuerédiſſimis epiſcopis Africanis, inprimis ſuſcipiat, & coram hoc ſancto Concilio competenter lectioni pandatur.

Et accipiens Paſchalis notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, relegit in his:

DOmino clemétiſſimo terræ mariſq; dño Cóſtátino Auguſto, Stephanus primæ ſedis Epiſcopus, vel vniuerſi Epiſcopi Concilij Byzaceni veſtræ pietatis vltimi famuli. Omnipotés Deus Eccleſiæ ſuę puidens, præſcitos ac pdeſtinatos in præſidio eius cóſtituit Romani nominis reges, vt quotiès turbo diabolicæ factionis quiddam contra eam excitare tentauerit, à veſtræ clementiæ rigore valeat cóprimi: quatenùs quies eius procurata, veſtræ potentię ſuffragio debeat defenſari: quia ei poteſtatem veſtram ſeruiédo ſubijcitis, cuius munere & protectione imperatis. Vndè diuinitùs pręordinati, eius curam ſingularem habetis aut primam. Scriptum eſt igitur de vobis, & de eadé ſancta Eccleſia, toto terrarum orbe diffuſa: Erút reges nutritij tui. Eſa. 49.
pariterq; ſcriptum eſt: Honor regis iudicium diligit: Pſal. 95. quia dum diuina rebus humanis præponitis, & orthodoxam fidem curis ſecularibus præfertis, quid aliud quàm iudicium rectum Dei cultui immolâſtis? Pro qua re pietati veſtræ cuncti veſtræ Africæ Domini ſacerdotes coram Domino ſupplicamus, vt nouellæ præſumptionis ſcandalum, quod aduersùs fidé noſtram attentatum eſt, auferatur, fratremque noſtrum Paulum, Cóſtantinopolitanæ eccleſię Epiſcopum, regali authoritate, vt nobiſcum, id eſt, cum omni generalitate orthodoxè ſapere debeat, coarctare dignemini. Fidem nâque rectam, à ſanctis patribus nobis traditam, ſinè adiectióe aut imminutione cuſtodire debemus: quia quicquid auctú fue it aut ſubtractú, nunq̃ probatur fuiſſe perfectú. Scripſimus enim prędicto fratri & coepiſcopo noſtro, Paulo, p latores præſentium, vt noſtra eum vice cum veſtrę clemétiæ præceptione admoneant, deſtinátes iniunximus: quos veſtræ manſuetudini commendantes, petitionis noſtræ vota vt effectui mancipentur, omnes vnanimiter genu mentis flexo deprecamur. Pro qua re expedit, cenſurę eius & famę, vt quod author tantę pręſumptióis correxit, à ſe vel ab alijs non ſinat incorrectum iam iamque ſcandalum defenſari. Iniunximus autem legationi noſtrę ſupplici pietatis veſtrę, vt ea q̃ prædicto fratri noſtro ſcripſimus, ad pias veſtrę ſerenitatis aures deducere non morentur: quatenùs pietas veſtra, diuinitatis amore inſtructa, pro pace Eccleſiarum Dei regale pręcipiat largiri pręſidium, vt pace Dei fruentes, quę omnem ſuperat intellectum, regnú veſtrum in pace ſecurú annis innumeris propagetur. Omnipotens Deus noſter, cuius poteſtate cuncta reguntur, benignus ad veſtrum reſpiciat principatú, paganaſque gentes, quę de ſua feritate confidunt, potentiæ ſuæ dextera pietatis veſtræ Chriſtianiſſimę ditiói ſubiugare dignetur. Et ſubſcriptio.

Stephanus, primę ſedis Epiſcopus, his pijs precibus noſtris ſubſcripſi.

Secúdus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Tagaſenſis, his pijs precibus noſtris ſubſcripſi.

Datianus, gratia DEI Epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Turreblandis, his pijs precibus ſubſcripſi.

Saturinus, Epiſcopus ſanctæ Eccleſię *Miricianeſis, his pijs precibus ſubſcripſi.

Iohannes, gratia Dei Eṗus ſanctæ eccleſiæ *Mibiarceſis, his pijs precibus ſubſcripſi.

Ianuarius, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ *Gattianeſis, vt ſuprà.

Benerius, humilis miſericordia Dei Epiſcop⁹ ſanctæ eccleſiæ ciuitatis Turditanę, vt ſuprà.

Romulus, humilis miſericordia Domini Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ ciuitatis Ticibus, vt ſuprà.

Candidus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſię patriæ Dicenſis, vt ſuprà.

Reſtutus, Dei miſericordia Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ, Iubeclidieñ, vt ſuprà.

Fortunius, gratia Dei epiſcopus Celleñ, vt ſuprà.

Criſcentinus, gratia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ ciuitatis Leptis, vt ſuprà.

Stephanus, gratia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Talaptenſis vt ſuprà.

Ebaſius, gratia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Vico Aterienſi, vt ſuprà.

Donatus, gratia Dei epiſcop⁹ ſanctę eccleſię Limmicenſis, vt ſuprà.

Theodorus, gratia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ ciuitatis Tamazeni, vt ſuprà.

Optatus, gratia Dei epiſcopus ſanctę eccleſię Antentenſis, vt ſuprà.

Conſtantinus, gratia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Helienſis, vt ſuprà.

Stephanus, gratia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Taraquenſis, vt ſuprà.

Victorinus, Dei miſericordia epiſcopus ſanctę eccleſiæ Temunianenſis, vt ſuprà.

Paſchaſius, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Detorianenſis, vt ſuprà.

Iulianus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Ruſpenſis, vt ſuprà.

Saluſtius, gratia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſię Rebianenſis, vt ſuprà.

Donatus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Vniziuerenſis, vt ſuprà.

Theodorus, humilis epiſcopus ſanctę eccleſię Hirinenſis, vt ſuprà.

Beatus Stephanus Spes in Deo, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Quęſtorianenſis, vt ſuprà.

Muſtulus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ *Cebaradefenſius, vt ſuprà.

Beatus Laurētius Taraſus, humilis epiſcopus ſanctæ eccleſiæ ciuitatis Vſilabis, vt ſuprà.

Stephanus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ ciuitatis Gummaſis, vt ſuprà.

Stephan⁹ Epiſcop⁹ his precibus noſtris ſubſcripſi.

Bonifaciut, pietate Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Iuſtini ac Maximienſis, vt ſuprà.

Cyriacus, gratia Dei Epiſcopus, vt ſuprà.

Ianuarius, miſericordia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Banenſis, vt ſuprà.

Felix, gratia Dei epiſcopus ſanctę eccleſię Catholicę ciuitatis *Theniſijs, vt ſuprà.

Quintus, humilis epiſcopus ſanctę eccleſię *Acolitaneus, vt ſuprà.

Spes, gratia Dei epiſcopus ſanctę eccleſię *Secrepeduleſis, vt ſuprà.

Nepus, gratia Dei epiſcopus, vt ſuprà.

Felix, gratia Dei epiſcopus ſanctę eccleſię *Municipijs & Gerniſis, vt ſuprà.

Pentaſius, gratia Dei epiſcop⁹ ſanctę eccleſię Turrium *Tamulus, vt ſuprà.

Bonifacius, gratia Dei epiſcopus ſanctę eccleſię Caſuritanę, vt ſuprà.

Numidius, humilis epiſcopus ſanctæ eccleſię *Soſanęiuncis, vt ſuprà.

Benadus, gratia Dei epiſcopus ſanctę eccleſię Hermanenſis, vt ſuprà.

Rodibaldus, gratia Dei epiſcopus ſanctę eccleſię *Valentinianenſis, vt ſuprà. *Valentimaucnſis.

Martinus ſanctiſſimus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ Vrbis Romæ, dixit:

PEr propriā relationē venerabiles Epiſcopi Africanæ prouinciæ Dauidicum ſermōem adimplere noſcuntur, quo dicit: Loquebar de teſtimonijs tuis in cōſpectu regū, & non confundebar. Non enim confuſionem, ſed potiùs gloriam inferunt diuinorum dogmatum eloquia principibus, paritérq; priuatis hominibus, atq; ſacerdotibus Catholicæ Eccleſiæ, qui cum fiducia multa Euangelium gratiæ annunciant. Vndè & prædicti reuerēdiſſimi Epi ſuggerentes clemētiſſimo principi innoteſcere ſtuduerunt, quoniā honor principis iudicium diligit, verum ac Deo placitum. Quod itaq; iudicium mala hortatur nos declinare, bona autem admonet cōſeruare imperiali lege firmata: per quā legem & Paulum Conſtantinopolitanū antiſtitem deprecati ſunt ſerenitatem eius, vt de lapſu proprio eum reuocare dignetur, quatenùs de medio extruſa nouitatis præſumptione, ſanctorum patrū immobilis & ſinè cuiuſlibet adiectione vel diminutione fides ab omnibus firmiter valeat profiteri. Igitur præſente ſuggeſtione, quæ ad ſereniſſimum principem directa eſt ab Africanis Epiſcopis, actibus noſtris inſerta, oportet Synodalem Epiſtolam, ad Paulum Cōſtantinopolitanum antiſtitem deſtinatam, per lectionē nobis fieri manifeſtam.

Pſal. 118. Pſal. 98.

Et accipiēs Exuperius notarius Regionarius Apoſtolicæ ſedis, corā omnibus, relegit in his:

DOmino beatiſſ. & honorabili, ſancto fratri Paulo Patriarchæ Guloſus, Probus, & cæteri Epi ſancti Concilij proconſularis, qui ſubtèr ſubſcripturi ſumus. Caput & fundamētum fidei catholicæ vel vniuerſalis Eccleſię noſter DEVS & Dominus Ieſus Chriſtus, qui cum patre & ſpiritu ſancto indiuiſam habēs naturam Deitatis, ſuis (ſicut nos Euangelium docet) ait diſcipulis: Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris & filij & ſpiritûs ſancti. Dum ergò, in nomine, diceret: non, in nominibus, vnitatem inſeparabilem, non ſchiſma, fideliter eum colentibus, & in eum ſyncerè credētibus, demonſtrauit. Beati igitur Apoſtoli pręceptum ſui magiſtri, noſtri Domini Ieſu Chriſti perficientes, ſanam & rectam doctrinam in omi orbe terrarū prædicauerunt, quonam modo ſit DEVS colendus, & Chriſtus eius filius noſter Deus & Dominus, Deus & homo credēdus, & coęternus & coęqualis patri & filio diuinitate ſpirituſſanctus. In hac ergò ſinè querela vera Dei cultura Catholica

Epiſtola Epiſcoporū Africæ ad Paulū Conſtantinopolitanū epiſcopum.

Matth. 28.

Sap. 2.
1. Tim. 6.

lica ſancta Eccleſia manente vnita, inuidia diaboli mors introiuit in cordibus infidelium, qui à via veritatis deuiantes, ſecúdùm ſuæ errores prauæ conſcientiæ à fide, ſicut Apoſtolus loquitur, errauerunt, & inſerueƈrũt ſe doloribus multis, iuxta vniuſcuiuſq; malum intellectũ per hereſes fidei catholicæ aduerſantes: contra quas cócilia venerabilium põtificum per ſacras Chriſtianiſſimorum Principum iuſſiones congregata tunc eſſe noſcũtur, in quibus de hæreticorum diuerſorum verſutia, vel aſtuta aduerſùs rectam fidẽ eorum ſubtili fallacia, ſancti & veri põtifices exquirentes mũdam fidei orthodoxæ & liqdiùs declarata, omnes hæreticos prædamnantes, vniſonam dixére ſententiam, ſancientes, quomodò fidelis populi *obtineret ſolidata, & ineuulſibiliter radicata, Chriſti Domini DEI noſtri, quemadmodùm cõfitemur, perſonã, eum, qui ſuper hæc auderet quippiam adijcere, aut mutare, vel exindè quiddam adimere, perpetuo anathemate condẽnando. Quam piam & ſanctam & DEO placitam determinationem omnis ſuſcepit libẽter fidelis Eccleſia, & per tot temporum curricula habetur & retinetur à rectè credentibus hæc definitio immaculata & immutilata firmiſſimè. Quia verò cõperimus, quòd quædam contraria in Conſtantinopolitana ſunt ciuitate contra inſtituta fideliũ & antiquiſſimorum Patrum & vniuerſaliũ Conciliorũ propoſita per chartulæ cuiuſdam venenoſę dicta, miramur, immò dolemus, cur à vobis hæc ſunt permanere permiſſa, aut non ſtatìm conſciſſa, & recto ſacerdotali propoſito radicitùs amputata. Nos ergò om̃ia, quæ aduersùs definitiones patrũ vel ſanctorum orthodoxorum Conciliorum, catholicam fidem per Apoſtolorũ doctrinam fundantiũ, & iam nouiter temporibus Sergij, tunc in tempore patriarchæ, fuerũt aſſumpta vel prædicata, vtpotè execrãda, damnamus, illa ſcilicet amplectentes, quæcunque à ſanctis patribus terminata ſunt, in quibus fides noſtra firma & recta permanet inconuulſa, & fauente Chriſto, inuiolabiliter incorrupta. Nec neceſſariũ nobis eſt eadem repetere, q̃ ſemèl ſunt benè poſita & decreta, nè ad cõtentionem prouocati, in periculum incidamus, ſuſcipientes iuxta patrum definitionem anathema, ſi ſuper eos aliqd dicere vel mutare, vel minuere, quod abſit, pſumpſiſſemus noua quædam, quæ iam intelliguntur peruerſa, hęretica & DEO aduerſantia capitula, cùm in aſſumentes talia vltio infertur iuſta Diuina, niſì pœnitentiæ fletibus ad CHRISTVM, in quem delinquũt, conuerterint puriſſimè ſua corda. Hoc autem quod ſancta ſuſcepit recta fides & vera, ſicut prædicauit & fatetùr vniuerſalis immaculata Eccleſia, colimus & tenemus, patrem & filium & ſanctum ſpiritum inſeparabilem eſſe Trinitatem, vnum DEVM. Vnum autem ſanctę Trinitatis, filium Dei, id eſt, Chriſtum Dominũ Deum noſtrum, carnem veram habere humanam, cum anima rationali & intellectuali, nullatenùs deitate amiſſa aut diminuta, ſed eundem noſtrum Dominum Ieſum Chriſtum, Deum & hominem confitemur, dicentes & diuinam naturam, voluntatem & operationem vt DEVM habere perfectum, & quod eſt hominis, eundẽ ipſum ſinè quolibet duntaxàt peccati vel concupiſcentiæ modo ſimiliter naturam, volũtatem & operatiõem habere pleniſſimam, id eſt, In Deo Dño noſtro Ieſu Chro duas eſſe naturas, duas operationes, duaſque voluntates naturales, ſicut catholica docuit & docet ſemper Eccleſia. Vt autem etiàm exemplis ſanctorum patrum, quæ pręmiſſa ſunt, multò ampliùs roborentur, eorũ exempla huic noſtro epiſtolari eloquio ex multis *parua inſeri maturauimus.

*dogmata
* credulitas
*pauca

EX LIBRO SANCTI AMbroſij Mediolanenſis Epiſcopi: Ambroſius.

Inter alia Apoſtolus dicit: Non rapinam arbitratus eſt eſſe ſe æqualem Deo. Quod enim quis non habet, rapere conatur. Ergò nõ quaſi rapinam habebat æqualitatẽ cum patre, quam in ſubſtantia ſuî tãquàm Deus & Dominus poſſidebat. Vndè addidit: Formam ſerui accepit. Contrarium vtiquè ſeruus: Aequalis ergò in DEI forma, minor in ſuſceptione carnis & hominis paſſiõe. Nam quomodò eadem poſſet minor eſſe æqualiſq; natura? quomodò autem, ſi minor eſt, eadem ſimiliter facit, quæ pater facit? Nam quomodò eadem operatio diuerſæ eſt poteſtatis? Nunquid ſic poteſt minor, quemadmodùm maior operari? aut vna operatio poteſt eſſe, vbì diuerſa ſubſtantia eſt? Itaq; accipe Chriſtum ſecundùm diuinitatẽ minorem dici non poſſe. Philip. 2.

ITEM CVIVS SVPRA:

Timet ergò CHRISTVS, cùm Petrus non timeat. Chriſtus timet, & Petrus dicit: Animam meam ponam pro te. Chriſtus dicit: Anima mea turbatur. Vtrunque verum eſt, & plenam vtrunque ratione, quòd & ille, qui eſt inferior, non timet: & ille qui eſt ſuperior, gerit timentis affectum. Ille enim quaſi homo, vim mortis ignorat: iſte autem quaſi DEVS in corpore conſtitutus, fragilitatem carnis exponit: vt eorum, qui ſacramentum incarnationis abiurant, excluderetur impietas. Deniquè & hæc dixit, & Manichęus nõ credidit, Valentinus negauit, Marcion phãtaſma iudicauit. Eouſquè autem hominem, quem veritate corporis demonſtrabat, æquabat affectu, vt diceret: Sed tamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis. Iohan. 13. Iohan. 12. Matth. 26.

ITEM EX LIBRO, cuius ſuprà:

Audi etiàm ipſum agere quod vult. Dixit enim: Vt faciam volũtatem tuam Deus meus, Pſal. 39.

Pſal. 53. meus, volui, & alibi, Voluntariè ſacrificabo tibi, & confitebor.

ITEM EX LIBRO, cuius ſuprà: Quid eſt quod pater velit, & filius nolit? aut filius velit, & pater nolit? Pater, quos vult, viuificat: & filius, quos vult, viuificat, ſicut ſcriptum eſt. Iohan. 5. Dic nunc, quos viuificauerit filiꝰ, & pater viuificare noluerit. Cùm autem filius quos velit, viuificet, & operatio vna ſit, vide quòd non ſolùm filius voluntatem patris, ſed etiàm pater filij faciat voluntatem. Quid eſt autem viuificare, niſi per filij paſſiõem? Paſſio autem Chriſti, voluntas eſt patris. Quos ergò filius viuificat, per patris viuificat voluntatem. Vna igitur voluntas. Quæ autem voluntas patris, niſi vt veniret IESVS in hunc mundũ, & nos mundaret à vitijs? Audi leproſum dicẽtem: Si vis, potes me mundare. Reſpondit IESVS: Volo. & ſtatìm ſanus effectus eſt. Matth. 8. Videtis quia filius ſuę arbiter eſt volũtatis, & Chriſti voluntas eadem, quę paterna eſt. Quanquàm cùm dixerit, Omnia quæ pater habet, mea ſunt: Iohan. 16. ſinè dubio, quia nihil excipitur, quam pater habet, eandem habet & filius voluntatem. Vna ergò voluntas, vbi vna operatio. In DEO enim volũtatis ſeries, operationis effectus eſt. Sed alia volũtas hominis, alia Dei. Deniquè vt ſcias, vitam in volũtate eſſe hominis, quia mortem timemus: Paſſionem autem Chriſti in voluntate diuina, vt pateretur pro nobis: cùm Petrus vellet Dominum à paſſiõe reuocare, Dominus ait, Non ſapis quæ DEI ſunt, ſed quę ſunt hominum. Matth. 16. Suſcepit ergò voluntatem meam, ſuſcepit triſtitiam meam. confidenter triſtitiã nomino, quia crucem prędico. Mea eſt voluntas, quam ſuam dixit: quia vt homo ſuſcepit triſtitiam meam, vt homo locutus eſt: & ideò ait, Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis. Matth. 26. Mea eſt triſtitia, quã meo ſuſcepit affectu. Nemo enĩ moriturus exultat. Mihi compatitur, mihi triſtis eſt, mihi dolet. Ergò pro me & in me doluit, qa ꝑ ſe nihil habuit quod doleret. Doles igitur Domine IESV, non tua, ſed mea vulnera: non ſuam mortẽ, ſed noſtram infirmitatem, ſicut ait propheta, Quia pro nobis dolet. Eſa. 53. Et nos Dñe exiſtimauimus te eſſe in doloribus, cùm tu non pro te, ſed ꝑ me doleres. Et quid mirum ſi pro omnibus doluit, qui pro vno fleuit? Iohan. 11. Quid mirum ſi moriturus pro omnibus tædeat, qui Lazarum reſuſcitaturus illachrymat? Ibid. Verùm & ibi pię ſororis lachrymis cõmouetur, quia mentem humanã tangebat: & hîc alto operatur affectu, vt ſicut mors eius mortem abſtulit, liuor eius vlcera noſtra ſanauit, ità etiàm mœrorem noſtrum mœror eius aboleret. Vt homo ergò dubitat, vt homo turbatur: nõ turbatur virtus, nõ turbatur eius diuinitas: ſed turbatur anima, turbatur humanę fragilitatis aſſumptio. Et ideò qa ſuſcepit animam, ſuſcepit & animæ paſſiones. Non enim DEVS eo quod DEVS erat, aut turbari, aut moueri poſſet. Deniquè, Pſal. 21. Matth. 27. Deus Deus, inquit, meus, quarè me dereliquiſti? Vt homo ergò loquitur, meos circũferẽs metus, quòd in periculis poſiti, à Deo deſeri nos putamus. Turbaẗ vt homo, flet vt homo, crucifigitur. Sic enim & Apoſtolus Paulus dixit, quia Chriſti carnem crucifixerũt. Hebr. 5. & alibi apoſtolus Petrus ait, Chriſto paſſo ſecundùm carnem. 1. Petr. 4. Caro igitur eſt paſſa, diuinitas autẽ mortis libera paſſione: corpus humanæ naturæ lege conceſſit. An verò mori diuinitas poteſt, cùm anima non poſſit? Nolite, inquit, timere eos, q corpus poſſunt occidere, animã autem nõ poſſunt. Matth. 10. Ergò ſi anima occidi nõ poteſt, quomodò diuinitas poteſt?

ITEM ex libro ſancti Auguſtini Hipponenſis epiſcopi aduersùm Arrianos:

Eſt in homine ſimile quiddã, quãuis nequaq̃ illius Trinitatis, quæ Deus eſt, excellentiæ comparandum. Ille enim Deus eſt, iſte creatura: habet tamen aliquid diſtãtiæ, vbi qualicunq; modo id, quod de illa ineffabili DEI natura dicitur, poſſit intelligi. Neque enim fruſtrà non eſt dictũ, Faciam hominem ad imaginẽ tuam, tãquàm pater filio loqueretur, aut ad imaginẽ meam: ſed dictum eſt, Ad imaginẽ noſtram, Gen. 1. quod ex perſona ipſius Trinitatis rectiſſimè accipitur. Tria itaq; iſta in hominis animo cogitemus, memoriam, intelligentiam & voluntatem. Ab his tribus fit omne quod facimus: & cùm tria iſta benè recteque ſeſe habent, bonum & rectum eſt omne quod facimus: ſi nec memoriã decipiat obliuio, nec error intelligentiam, nec iniquitas voluntatem. Ad DEI quippe imaginẽ ſic reformamur. Omne igitur opus noſtrum ab his tribus fit. Nihil enim agimus, quod non hæc tria ſimul agãt. Deindè cùm de ſingulis loquimur, etiàm quod ad ſingula pertinet, ab omnibus agitur. Neq; enim ſermonem, quem de ſola memoria facimus, memoria ſola facit, ſed intelligentia volũtasq; cooperãtur cum, quanuis ad ſolam memoriam pertinentem. Hoc & de duobus cæteris videre facilimum eſt. Nam quod de ſe ipſa intelligentia loquitur, ſinè memoria & voluntate nõ loquitur: ſic quicquid de ſola ſe ipſa voluntas dicit aut ſcribit, ſinè intelligentia memoriaq; non facit.

ITEM EX LIBRO SANCTI Auguſtini de gratia noui Teſtamenti ad Honoratum:

O homines, nolite deſperare vos fieri poſſe filios DEI: quia & ipſe filius DEI, hoc eſt, verbum Dei, caro factum eſt, & habitauit in nobis. Iohan. 1. Reddite vicẽ, & efficimini ſpiritus, & habitate in illo, q caro factus eſt, & habitauit in nobis. Neq; enim iam deſperãdum eſt, participatione verbi fieri poſſe

 homines

hominеs filios Dei,quãdò filius Dei,participatione carnis factus eſt filius hominis. Nos itaq; mutabiles in melius cõmutandi, participes efficimur Verbi. Verbum autem immutabile, nihil in deterius cõmutatum, particeps carnis effectum eſt, rationali anima mediãte. Neque enim homo Chriſtus, vt Apollinariſtę heretici putauerũt,aut non habuit animam,aut non habuit rationẽ aut voluntatem, ſed more ſuo ſcriptura, vt & CHRISTI humilitatem magis oſtenderet,nè carnis nomen quaſi indignũ aliquid refugiſſe videretur, carnẽ pro homine poſuit.Neque quia ſcriptũ eſt Videbit omnis caro ſalutare DEI animæ ibi non ſunt intelligendæ.

Eſa.40.

Guloſus,gratia DEI Epiſcopus ſanctæ Puppitanæ, huic libello rectæ fidei noſtræ ſubſcripſi.

Probus,gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Tatię Montanenſis,vt ſuprà.

Marcellus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Mattianenſis,vt ſuprà.

Pariator,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Hiltenſis,vt ſuprà.

Theodorus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Biltenſis,vt ſuprà.

Melloſus,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Giſipenſis,vt ſuprà.

Cõſtantinus,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Talborenſis,vt ſuprà.

Felix, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Parienſis,vt ſuprà.

Paulus,gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Tabucenſis,vt ſuprà.

Florentius, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Egugenſis,vt ſuprà.

Donatus,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Ipporizaritenſis, vt ſuprà.

Valerius,gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Tiburſicenſis, vt ſuprà.

Vitalis,gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Zarnenſis,vt ſuprà.

Creſcis, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Cæfaleſis,vt ſuprà.

Auguſtalis, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Abitinenſis, vt ſuprà.

Gentilis,gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Cubdenſis,vt ſuprà.

Creſcens,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Tiburnicenſis, vt ſuprà.

Maximus,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Rucumenſis,vt ſuprà.

Victor,gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſię Municipitogiæ,vt ſuprà.

Iohãnes, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Elibienſis,vt ſuprà.

Bonifacius, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Telenſis,vt ſuprà.

Felix gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Timidenſis,vt ſuprà.

Fructuoſus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Vinenſis,vt ſuprà.

Benenatus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Semitenſis,vt ſuprà.

Cyprianus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Tadduenſis,vt ſuprà.

Baſſus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Carpitanę,vt ſuprà.

Adeodatus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſię Abbiritanę,vt ſuprà.

Victor,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Membreſſitanæ,vt ſuprà.

Vitalis, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Tizzicenſis,vt ſuprà.

Petrus, gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Culcitanenſis,vt ſuprà.

Ianuarius,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Libertinenſis,vt ſuprà.

Redemptus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Neapolitanę, vt ſuprà.

Felix, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Aborenſis,vt ſuprà.

Pariator, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Scilitanæ,vt ſuprà.

Victor, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Bulnenſis,vt ſuprà.

Dominicus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Abſaſallenſis,vt ſuprà.

Stephanus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Tuccaborienſis,vt ſuprà.

Bonifacius, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſię Pappianenſis, vt ſuprà.

Valentinianus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Viſicenſis,vt ſuprà.

Germanus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Ciumtuturbo,vt ſuprà.

Fortunius,gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Ofitanę,vt ſuprà.

Redemptus,gratia Dei Epiſcopus Municipij Canapij,vt ſuprà.

Creſciturus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſię Buſitanæ, vt ſuprà.

Reparatus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Meglapolitanæ,vt ſuprà.

Ianuarius, gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Muſtitanę,vt ſuprà.

Maximus,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Suenſis,vt ſuprà.

Iulianus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ duarum Senepſalitinarum, vt ſuprà.

Donatianus, gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Nummulitanæ, vt ſuprà.

Clariſſimus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Tauracinæ,vt ſuprà.

Cõſtantinus,gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Altoburitanę,vt ſuprà.

Lucianus,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Succubenſis,vt ſuprà.

Criſconius, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſię Vculenſis,vt ſuprà.

Candidus, gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Sicenſis,vt ſuprà.

Donatus,gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſię Horrenſis,vt ſuprà.

Florẽtius,gratia Dei Epiſcopus ſanctę ec-

cleſiæ Zentenſis, vt ſuprà.

Quobulus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ *Cęciritanę, vt ſuprà.

Felix, gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Triſipellis, vt ſuprà.

Benenatus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſię Giutrambacarienſis, vt ſuprà.

Stephanus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſię *Clipienſis, vt ſuprà. *Clupienſ.

Victorinus, gratia Dei Epiſcopus Auziritanæ, vt ſuprà.

Melloſus, gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Bullenienſis, vt ſuprà.

Cyprianus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Villæmagnenſis, vt ſuprà.

Nabigius, gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Tigimenſis, vt ſuprà.

Tripolius, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Vcitanæ, vt ſuprà.

Benenatus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Naraggaritanæ, vt ſuprà.

Flauianus, gratia Dei Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Vticenſis, vt ſuprà.

Benenatus, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Curbitanæ, vt ſuprà.

Fortis, gratia Dei Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Agenſis, vt ſuprà.

MAXIMVS, SANCTISSImus Epiſcopus Aquileienſis eccleſiæ, dixit:

Directa ſynodalis Epiſtola à venerabilibus Africanis Epiſcopis Paulo Conſtantinopolitano antiſtiti, quæ in præſenti nobis relecta eſt, luce clariùs eoſdẽ oſtendit impijſſimum quidem intellectum denominati antiſtitis condemnantes, atq; ſanctorum patrũ pium dogma cõfirmantes, duas naturas duaſque volũtates, & duas operationes vnius eiuſdemq; Domini DEI noſtri Ieſu Chriſti dogmatizãtes. Et nec hoc tranſitoriè, aut per aliquam poſtpoſitiõem, ſed vt cernitis, per approbationem ſanctorum patrum, id eſt, Ambroſij & Auguſtini glorioſorũ Catholicæ Eccleſię eximiorũq; doctorum: per quos aduerſarij, de ſua malitia minimè recedentes ad meliorem ſenſum, nullius ſatisfactionis locum inuenient ab eo, quòd tam paternis teſtimonijs inuitati, quamque Synodalibus conteſtationibus in ſcripto & ex nõ ſcripto, ab omnibus admoniti eſſe noſcuntur: ſed & ab orthodoxis ſacerdotib' præſentialiter admoniti ad correctionem proprij erroris, licèt nullo modo vocẽ incantantium admittere paſſi ſunt, aures mẽtis obturantes, vt cõpetenter (Pſalm. 57.) in eos, quod per ſapientiam dicitur, impleatur. Vocaui, & renuiſtis: extendi ſermões, (Prou. 1.) & nõ fuit qui adſpiceret. Deſpexiſtis omne conſilium meum, & increpatiões meas neglexiſtis: eò quòd exoſam habuerint diſciplinam, & timorẽ Domini nõ ſuſceperint, nec acquieuerint conſilio meo, & detraxerint vniuerſæ correctioni meæ. Comedent enim fructus viæ ſuæ, ſuiſque conſilijs ſaturabuntur. Qui autem me audierit, abſq; terrore requieſcet, & abũdantia perfruetur, malorum timore ſublato. Profectò & hanc Epiſtolam, prememorato Paulo directam à reuerendiſſimis Africanis Epiſcopis, oportet geſtis inſeri, ad argumẽtum eius improbæ inſtantiæ vel complicum eius, quam videlicet per tot annos contra immaculatam fidem noſtram Chriſtianorum exercere noſcuntur, vt ex hoc nullam habeant virtutem, quaſi ſinè repræhenſione proprium errorem in deceptione ſimplicium proferentes.

THEOPHYLACTVS PRIMIcerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Suggero beatitudini veſtræ, quoniam ſicutì & ipſa benè cognoſcit, Synodica quoquè præſulis Carthaginenſis, q. & ſupereſſe dinoſcitur, ſanctiſſimi Victoris cum cautela ſeruatur, in veſtro venerabili ſcrinio ſaluata, per quam competenter ille deceſſori beatitudinis veſtræ Apoſtolicæ recordationis Theodoro, ſuæ ordinationis promotionem ſignificauit, in qua & nouam adinuentionẽ ſufficiẽter & ipſe accuſans, petijt, quatenùs condemnatio eius à veſtra Apoſtolica authoritate efficiatur. Propterea ſuggeſſi, ſi pręcipit, vt cum alijs & huiuſmodi Synodica examinetur apud veſtrã beatitudinem.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atq; Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

NEceſsè eſt, & maximè propter dignitatem ſedis eius, immò autem porrectũ eius intellectũ, Victoris quoquè Carthaginẽſis venerabilis epiſcopi Synodicam nobis intimari, ad perfectam cognitionem virtutis eius.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Denominatam Synodicã afferens iuxta veſtram iuſſionẽ, præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

VIctoris venerabilis Epiſcopi Carthaginẽſis oblata Synodica, huic ſanctæ Synodo, vt condecet, relegatur.

Et accipiens Paſchaſius notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, relegit in his:

Domino

Epiſtola Victoris Carthagineń. epiſcopi ad Theodorũ Papam.

DOmino beatiſſimo, & honorabili ſancto fratri, Theodoro Papę Victor. Veſtræ beatiſſimæ paternitatis apud Deum acceptabilia opera, & conuerſatio glorioſa penè mundo toto ſunt manifeſta. Prædicationibus igitur Apoſtolicis & doctrinis dũ veræ fidei cultura vniuerſa repleta ſit terra, per diuinorum tamen eruditionem eloquiorum, veſtra inſtruente admonitione exhortatoria, ſuperædificatur orthodoxa Chriſti Eccleſia, Apoſtolica inſtitutione fundata, & à fidelibus patribus firmiſſimè roborata. Ad quam omnes beatiſſimi Apoſtoli, pari honoris & poteſtatis conſortio præditi, populorum agmina conuertentes, piè & ſanctè de tenebris ad lumen, de lapſu ad verã fidem, de morte ad vitam homines diuinæ prædeſtinationis gratia præſcitos, ſalutaribus ꝑceptis ac monitis perduxerunt. Quorum ſanctorũ Apoſtolorum veſtra fraternitas honoranda ſequẽs pleniùs merita, & perfectiùs implens exempla, Eccleſiã Dei morum probitate & actuum ſanctitate cõdecorat, & fide ſacra vel Chriſtianis moribus vigens, quæ fieri DEO placita præcipit, ſtudijs pontificalibus indeſinẽter operatur & perficit, ſeruans legis diuinæ mandata: Quia non legis auditores iuſti ſunt apud DEVM, ſicut narrat Apoſtolus, ſed factores legis iuſtificabuntur. In qua lege diuina veſtra ſancta & veneranda ſynceritas, ſicut ſcriptũ eſt, meditať die ac nocte: quæ meditatio non lectiõe per figuram literarũ tantum cõſpecta, ſed vberãte in vobis Chri gratia, in veſtra cognoſciť cõſciẽtia immobiliter inſita, nullatenùs de veſtro corde recedente lege Chriſti Dei Domini ſacroſancta, ſicut in Pſalmis dicit Propheta: Os iuſti meditabitur ſapientiam, & lingua eius loquetur iudicium. Lex DEI eius in corde ipſius, non atramento, ſed ſpiritu DEI viui veſtra in arcana conſcripta, neq; in tabulis lapideis, ſed in tabulis cordis carnalibus, ſicut beatiſſimi Apoſtoli Pauli ad Corinthios miſſa nos docet epiſtola.

Rom. 2.

Pſalm. 1.

Pſalm. 36.

2. Cor. 3.

Quibus premiſſis, ſignificamus DEO placitæ fraternitati veſtræ, die XVII. Kalendarum Auguſtarum Indictiõis quartæ, noſtram humilitatem diuina gratia, ſuo vt ꝑcepit munere præueniẽte, vt veſtris ſanctis ac DEO dignis precibus in ſancta Carthaginenſis ciuitatis eccleſia põtificalis honoris accepiſſe conſecrationem & ſtolam. In quo dignitatis faſtigio, vt à DEO omnipotẽte regamur ab altiſſimo, & à malis actibus liberati, ſacerdotale non nomen tantùm, ſed Chriſti Domini Dei noſtri protegẽte auxilio & meritum habeamus, veſtris ſanctis ac DEO acceptabilibus nos commendantes orationibus poſcimus, quatenùs & veſtris deprecationibus pro nobis ad DEVM effuſis muniti, & eruditionibus bonis inſtructi, digni efficiamur cum omni nobis populo Chriſtiano commiſſo illęſi protegi velamẽto diuino. Ad ſalutationem ergo veſtræ ſanctæ & honorãdæ fraternitatis, vice noſtra Melloſum humilem veſtrũ fratrem, noſtrum Epiſcopum, & Redemptum diaconum, vel Creſciturum notarium ſanctę noſtræ ſedis, veſtros famulos deſtinauim⁹, quos poſtulamus celeriùs nobis à veſtra beatitudine perſolui, quò poſſint ad proprias eccleſias ante hyemẽ Deo propitio remeare. Præ omnibus autem fateor, in ipſo noſtræ prouectionis exordio cor noſtrum nõ leuiter vulneratum fuiſſe, vt propheticum illud preceptũ exoptarem, dicens: Quis dabit capiti meo aquam, aut oculis meis fontem lachrymarum, & ſedẽs plorabo die ac nocte? Eccè enim eccleſiæ DEI non leuiter perturbantur, Chriſtianiſſimorũ voces ac gemitus Epiſcoporum non ſupportamus, querentium & clamantium nouitates & concinnationum figmẽta, à Paulo venerabili conſacerdote noſtro, vt dicitur, contra fidem veraciſſimã approbata, debere repelli. Nos autẽ temperamẽtũ cauſis innectentes, expedire putauimus, prædictorum beatiſſimorum conſacerdotũ noſtrorũ licèt iuſtiſſimos queſtus, æquanimiter ſupportare, & ad auditus venerandos fraternitatis veſtræ hoc ipſum peruigili cura deducere. Inquiunt enim, quædam vice Epigrammatum, chartarum volumina in ſacris ædibus apud regiam ciuitatem nupèr eſſe ſuſpenſa, religioni catholicæ & ipſi veræ fidei ac patrũ traditiõibus omninò contraria. Quis eñ veçors ſacrilega voce audeat predicare, in Domino noſtro Ieſu Chriſto, aut vnam tantummodò voluntatem, aut vnam operatiõem exiſtere, dum manifeſtiſſimis Patrum definitionibus liquidiùs clareat, in Dño noſtro Ieſu Chriſto duas naturas, & earũ duas volũtates, duaſq; operatiões vel ꝓprietates naturales modis omnibus inueniri? Et poſſum⁹ multiplicibus patrũ documentis noſtræ paruitatis intentionem firmare, niſi veſtram ſanctiſſimam fraternitatem in omnibus corde ea retinere firmiſſimè teneamus. Vt autem ipſius ſedis Apoſtolicę decretis per omnia confirmemur, Leonis beatiſſimi prædeceſſoris veſtri Apoſtolicæ memoriæ definitionem inſeri peruidimus, & continet: Agit enim vtraque natura cum alterius communione quod proprium eſt. Nos itaque patrum in omnibus decreta ſequẽtes, in Chriſto Domino noſtro duas naturas earumque duas voluntates, duaſq; operationes firmiſſimè prædicamus, Deum verum atq; hominem verum abſq; delictis humanis veraciter cõfitemur, repudiãtes cunctarũ hæreſum ſubſannatiões, vanitates & inſanias mendaces.

Hiere. 9.

Epiſt. 10.

Authoritas Romani pōtificis.

Veſtrum eſt itaque.frater ſanctiſſime,canonica diſcretione ſolitè contrarijs catholicæ fidei obuiare, nec permittere nouiter dici, quod patrum venerabiliū authoritas ominò non cenſuit. Nos enim humiles corde, quæ recta ſunt adiutore Domino ſapiētes, vno vinculo charitatis vobiſcū ſumus conſtricti,veram fidem ac religionem catholicā in omnibus fortiter defenſantes. Studioſiùs itaque à catholicis improbis probè reſiſtere imminendum eſt, nè torpore deſidiæ oppreſſi,culpæ taciturnitatis teneamur obnoxij,& quaſi fauorem impendentes iudicemur,dum aduerſa catholicę fidei propulſare negligimus. A beato nanq; Felice apoſtolico veſtræ ſanctitatis prędeceſſore dictū eſt:Negligere quippe,cùm poſſis,deturbare peruerſos, nihil eſt aliud quàm fouere: nec caret ſcrupulo ſocietatis occultæ,qui manifeſto facinori deſinit obuiare. Liquet,doctor ſanctiſſime, venenoſa ſerpentum ſinè ſimplicitate aſtutia,manifeſta eſt doloſa hęreticorum fallacia. Quid eſt enim naturarū in Chriſto Domino noſtro proprietates auferre,niſi earundem naturarum confuſionē inducere? quod catholicæ Eccleſiæ,id eſt, ſtatutis quammaximè patrum ſancti Chalcedonenſis concilij extat contrariū, ex quo ampliùs & fundamentum fidei & perfectio indubitatè conſiſtit. Poſſemus verò etiàm eidē fratri & coëpiſcopo noſtro Paulo beatiſſimo regiæ ciuitatis antiſtiti ſimilia noſtris ſcriptis dirigere, niſi malorum cognoſceremus falſis locutionibus dictum fuiſſe, noſtram quaſi Africanam prouinciam poſſe aliqua,quę in vero nō conſiſtūt,mala pagere.Sed & hoc noſtræ poſtulatiōi ſubiungimus, vt ea, quæ epiſtolariter à coëpiſcopis noſtris ſancti Concilij noſtri ad beatiſſimum Paulū patriarcham ſcripta ſunt, per veſtræ beatitudinis reſponſarios eidem fratri noſtro Paulo dirigere iubeatis.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

PEr ſynodicam Epiſtolam ſuam dudùm nobis relectá, Victor venerabilis Carthaginenſis Epiſcopus tam per feruidiſſimum zelum ſuum declarauit, quamq; Deo amabilem humilitatem rationabiliter certus eſt oſtēdiſſe. Et zelum quidem per hoc, quòd introductam nouitatem nimis accuſare noſtræ Apoſtolicæ ſedi dinoſcitur & enarrare in ſcripto ei acclamationes penè omium Chriſtianorum, necnō gemitus reuerendiſſimorū Epiſcoporum,non leuiter, ſicut ille ſcripſit,perturbatorum propter fictiones & commenta, quæ aduersùs veram confirmauit fidem Paulus epiſcopus Conſtātinopolitanus. Humilitatem autē, competenter minimè pręſumens abrogatū eundem Paulum habere, ſed conſacerdotē appellans,donèc iudicium de eo noſtræ Apoſtolicæ authoritatis,hoc eſt,principis Apoſtolorum Petri cognoſcat: vtpotè quoniam ſolus atq; præ omnibus creditus eſt atq; accipere meruit à rege regum Chriſto Deo claues regni cęlorum, ad aperiendum rectè credentibus in eūdem Dominum noſtrum, & claudendum infidelibus hæreticis. Quod vtiquè & nos facere poſtulauit per propria ſcripta denominatus venerabilis quoquè Epiſcopus Charthaginenſis, vt non deſpiciamus ipſius vel conſacerdotum eius contra hæreticos iuſtas querimonias: ſed quæ catholicę fidei atq; veriſſimę patrum traditioni omninò contraria exiſtunt, dijudicemus dogmata, ꝓ eo quòd iuxta eius ſcripta nullus audet, licèt inſanus ſit, ſacrilega voce prædicare, vnam in Chriſto Deo eſſe tātummodò voluntatem, aut vnam operationem: Vtpotè luculentiùs omnibus comprobatur per paternas definitiones,quoniā duæ naturæ Chriſti Dei exiſtunt in vnitione inconfuſæ & indiuiſæ, & duæ voluntates, duęq; operatiōes & proprietates naturales: & quia plurimis teſtimonijs catholicę Eccleſiæ patrum huiuſmodi poteſt Domino opitulante ſermonem oſtēdere,licèt nobis,id eſt,Apoſtolicę noſtræ ſedi hoc facere commiſit,certus exiſtens firmiùs nos habere, atque eadem ſapere & defendere legitimè. Veruntamen ſtuduit & ipſe nihilominùs pium firmare intellectum per ſacrā vocem Leōis,noſtræ Apoſtolicæ Eccleſię pręſulis, in hoc ꝙ dicit: Operatur eṁ vtraque forma cum alterius cōmunione quod proprium eſt. quibus adijciens ait,Quoniā nos decreta ſanctorum patrum in omnibus ſequentes, duas naturas, ex quibus & in quibus conſiſtit, in vnitione indiuiſas: & duas voluntates duaſque operatiōes Chriſti Dei firmiſſimè prædicamus, Deum verum atq; hominem verum abſque delictis humanis eundem veraciter confitentēs, repudiantes cunctarum hæreſum ſubſannationes, vanitates & inſanias,mendacia atque ſtultitiam. Nam nos humiles,ait,corde, quæ rēcta ſunt adiutore Domino ſapiētes,vno vinculo charitatis vobiſcum ſumus conſtricti, veramq; fidem ac religionem catholicam in omnibus fortiter defenſantes. In his ergò ꝓpria dogmata inſtituens, cōpetenter & noſtram expetijt canonicè authoritatem. Propterea & ſcripſit, Quoniam veſtrū eſt, ſanctiſſimi, canonica diſcretione aduerſarijs catholicæ fidei ſolitè reſiſtere,nihilque permittere dici nouiter à quopiam, quod ſanctorum patrum traditio minimè definiuit. Et proptereà cōteſtans nos de his, quę ſunt plena timoris ac veritatis,in hoc quod ſcribit ſtudioſiùs:Itaque oportet Catholicos improbis probè reſiſtere, nè torpore deſidiæ oppreſſi, taciturnitatis teneamur obnoxij,& argua-

Matth.16.

arguamur ſicutì aduerſa catholicæ fidei ꝓpulſare negligentes, vtpotè ad ea malignum quendam ſaluantes fauorem. Huiuſmodi ſermonem cófirmans per ſacram memorationem beatæ memoriæ apoſtolici viri Felicis, qui ſcribens ſapientiſſimè ait: Negligere quippe, cùm poſſis, deturbare peruerſos, nihil eſt aliud, quàm fouere eorum impietatem. Nec enim caret ſcrupulo ſocietatis occultæ, qui manifeſto facinori deſinit obuiare. Ergò qa, vt ait, manifeſta eſt omnibus venenoſa ſerpẽtum calliditas, id eſt, hæreticorũ fallacia, per amputationem naturalium proprietatum Chriſti DEI confundens naturas, oportet eam ſinè dubio deſtrui, vtpotè contradicentem doctrinæ ſanctorum patrum, & maximè definitioni ſancti Chalcedonenſis Concilij. His itaque in ſcripto nobis oblatis pro Catholica Eccleſia, & tam per alios ſacerdotes, quamq́; per antè fatum venerabilem Carthaginenſem Epiſcopum, non nos oportet decæterò negligere & differre, nè, quod abſit, memoratis criminibus ſubmittamur, irrationabiliter poſtponentes & expectantes eos, qui
Eſa. 5. nolunt ad Dominum conuerti. Expectaui enim, ſicut beatus Eſaias perhibuit, vt facerent iudicium, fecerunt autem iniquitatem & non iuſtitiam, ſed clamorem omnes pios conturbantem: & hoc dum ſcire debeant,
Rom. 2. quoniam iudicium Dei eſt ſecundùm veritatem in eos, qui talia agunt, hoc eſt, qui no-
For. * ſpernuntq́; diuitias uitates contra fidem operantur, * licèt diuitiæ bonitatis DEI & ſuſtentationis & patientiæ, ignorantes quoniam benignitas DEI ad pœnitentiam eos adducit: Secundùm autem duritiam eorum & cor impœnitens, theſaurizant ſibi iram in die iræ & reuelationis iuſti iudicij DEI, qui reddet vnicuique ſecũdùm opera eius, iuxta quod nobis beatus Paulus Apoſtolus proteſtatur. Oportet ergò præſentem quoquè epiſtolam geſtis ſociari, ad arguendam contrariorum proteruiam. Igitur vſque ad hoc ſufficiunt nobis querimoniæ contra eos, quoniam derelinquet nos tempus, iuxta
Hebr. 11 quod ait Apoſtolus, ſi voluerimus om̃ium penè Orthodoxorum oblatas contra eos producere querelas, maximè dum & hæc nobis ſufficiant, id eſt, ea quæ ſuperiùs recitata ſunt, vt eorum hęreſim diuulgemus, & oſtendamus omnibus ſub accuſatione eam & repræhenſione meritò exiſtentem.
Deut. 17. Matth. 18. In ore etenim, iuxta quod dictum eſt, duorum vel trium teſtium ſtabit om̃e verbum, vt non dicatur multitudo tantorum ſacerdotum & populorum, abbatum, vel monachorum in ſcripto & ſinè ſcripto cõtra huiuſmodi prauiſſimam nouitatem ad Apoſtolicam noſtram ſedem acclamantium.

Sed iam tempus exigit, vt vniuſcuiuſque perſonæ accuſatæ in medio producantur atque examinentur canonica conſcripta, quatenùs incongruitatem eius & inconſonantiam, quam cum patrum vel ſynodorum confeſſione habere dinoſcitur, ordinabiliter intendamus, atque omnibus rationabiliter oſtendamus pro tuitione Catholicæ Eccleſiæ, hoc videlicet ſequenti celebrantes ſecretario, vtpotè præſente vſque ad terminum nobis querulantium Domino auxiliante effecto.

INCIPIT SECRETARIVS III.

IN NOMINE DOMINI DEI Saluatoris noſtri IESV CHRISTI, Imperij domini Conſtantini pijſſimi Auguſti anno nono, ſub die xvj Kalendas Nouembris, Indictione Octaua:

PRæſidente ſancto ac beatiſſimo Martino Papa ſanctæ ſedis Apoſtolicæ vrbis Romæ, præpoſitis ſacroſanctis & venerabilibus Euangelijs in Eccleſia Domini Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, quæ vocatur Conſtantiniana, reſidentibus etiàm viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus Maximo ſanctiſſimo Aquileienſi epiſcopo, Deuſdedit ſanctiſſimo Caralitano epiſcopo, Mauro Cęſenate epiſcopo, & Deuſdedit presbytero, agẽtibus locum Mauri ſanctiſſimi epiſcopi Rauennatis eccleſiæ, Sergio Tempſanenſi epiſcopo, Romano Cerellitano epiſcopo, Reparato Mantuarianenſi epiſcopo, Criſcete Lucrenſi epiſcopo, Epiphanio Albanenſi epiſcopo, Felice Agrigẽtino epiſcopo, Benedicto * Alaceno epiſcopo, Marcellino Cluſino epiſcopo, Iuliano Hortano epiſcopo, Geminiano Volaterrano epiſcopo, Papinio Vibonenſi epiſcopo, Mariniano Populonienſi epiſcopo, Maximo Piſaurenſi epiſcopo, Luminoſo Tiferniſtiberinorũ epiſcopo, Luciano Leontinenſi epiſcopo, Potentino Bellifernenſi epiſcopo, Viatore Hortonenſi epiſcopo, Mauro Tuſcanẽſi epiſcopo, Bonito Formiano epiſcopo, Martino Gabinate epiſcopo, Maioriano Præneſtino epiſcopo, Adeodato Spoletino epiſcopo, Germano Numanenſi epiſcopo, Iohanne Pęſtano epiſcopo, Laurentio Peruſino epiſcopo, Gaudioſo Reatino epiſcopo, Caroſo Faralitano epiſcopo, Laurentio Taurianẽſi epiſcopo, Martiano Mevienſi epiſcopo, Iohanne Trapeiano epiſcopo, Barbato Sutrino epiſcopo, Luminoſo Salernitano epiſcopo, Calumnioſo Aleſino epiſcopo, Sabbatio Buxento epiſcopo, Peregrino Meſſanenſi epiſcopo, Iohanne Tarentino epiſcopo, Rufino Sipontino epiſcopo, Mauro Senate epiſcopo,

ſcopo, Adeodato Amerino epiſcopo, Læto Lucano epiſcopo, Gaudioſo Capuano epiſcopo, Theodoro Roſellano epiſcopo, Bonito Ferentinate epiſcopo, Andrea Hydrũtenſi epiſcopo, Mauro Senogallienſi epiſcopo, Iuſto Taurომeritano epiſcopo, Mauroſo Anconitano epiſcopo, Felice Panormitano epiſcopo, Bono Ficuclẽſi epiſcopo, Laurentio Tudeſtino epiſcopo, Fortunato Auximate epiſcopo, Iohãne Carinenſi epiſcopo, Thomate Lunenſi epiſcopo, Albino Signenſi epiſcopo, Bonito Ferẽtiſpolimartio epiſcopo, Auguſtino Squillacino epiſcopo, Maximo Trocalitano epiſcopo, Iohanne Rhegitano epiſcopo, Paſchale Blandano epiſcopo, Barbato Cumano epiſcopo, Luminoſo Marſorum epiſcopo, Felice Terracinenſi epiſcopo, Glorioſo Camerino epiſcopo, Oportuno Anagnino epiſcopo, Decorato Tiburtino epiſcopo, Firmino Bleráno epiſcopo, Amabile Hortenſi epiſcopo, Iouiano Firmano epiſcopo, Albino Portuenſi epiſcopo, Anaſtaſio Narnienſi epiſcopo, Palumbo Fundano epiſcopo, Theodoro Tyndaritano epiſcopo, Theodoſio Cotronenſi epiſcopo, Sapientio Numentano epiſcopo, Scholaſtico Fanẽſi epiſcopo, Maximo Meſinate epiſcopo, Elia Lilybętano epiſcopo Gratioſo Nepeſino epiſc. Aquilino Aſiſinati epiſcopo, Leontio Neopolitano epiſcopo, Euſebio Atellano epiſcopo, Paſchale Thermitano epiſcopo, Martino Centumcellenſi epiſcopo, Oportuno Piſano epiſcopo, Iubentino Stabiẽſi epiſcopo, Donato Marianenſi epiſcopo, Bonoſo Alerino epiſcopo, Iohanne vico Sabinate epiſcopo, Peregrino Lyparitano epiſcopo, Potentio Polenſi epiſcopo, Boethio Cornenſi epiſcopo, Leontio Fauentinate epiſcopo, Valẽtino Turritano epiſcopo, Donato Saſſinate epiſcopo, Luminoſo Bonenſi epiſcopo, Iohanne Vnnogoritano epiſcopo, Criſcentio Libyenſi epiſcopo, Stephano Dorenſi epiſcopo, Stephano Populienſi epiſcopo, Iohanne Gabopolitano epiſcopo, Callioniſto Adrianẽſi epiſcopo, & Victoriano Vzalenſi epiſcopo,

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

Eſaię 62. PRopter Sion non tacebo, & ꝓpter Hieruſalem non quieſcã, dicit beatus Eſaias, donèc egrediatur vt ſplendor iuſtus meus, & ſaluator meus vt lampas accendatur. Profectò catholicæ Eccleſiæ, quæ vera conſiſtit Sion, & ciuitas Chriſti cælorum regis, per tot annorũ ſpatia expugnata ab aduerſantibus verbo fidei, qui neque DEVM timent, neque hominem reuerentur: ſed incaſſùm perducentibus pias & canonicas de hoc verbo doctrinas, dum & à diuerſis tantisque in ſcripto & ſinè ſcripto conteſtationibus inuitati fuiſſent corrigere propria, & ſepelire hæreſim, ſicut & per anterioré cognitionem luculẽtiùs demonſtratũ eſt tam per libellos, quamq; per ſuggeſtiones reuerendiſſimorum ſacerdotum & venerabiliũ abbatum, Apoſtolo proteſtante nobis, vt hominem hæreticum poſt primam & ſecundam correptioné, euitare debeamus, ſciẽtes quia ſubuerſus eſt huiuſmodi, & delinquit proprio iudicio condemnatus, nullo modo oportet nos deincèps tacere aut quieſcere, nè quo modo iniqui iudicemur, odibilem Deo pacem amplectentes, quoniam ſcriptũ eſt: Zelaui in peccatoribus pacem peccatorum videns: & dicatur etiàm de nobis: Sacerdotes mei contempſerunt legem meam, & polluerunt ſanctuaria mea, inter ſanctum & prophanum non habuêre diſtantiam, & inter pollutum & mundum non intellexerunt. Sed conſurgere cum Deo, & cõſiſtere promptè ei, induentes arma ſpiritûs aduerſùs malignãtes contra fidem eius, vt approbemus ſpiritus ſapienter, id eſt, verba illorũ, ſi ex Deo ſunt. Scriptũ eſt enim in Hieremia: Probatorem dedi te in populo meo robuſtum, & ſcies, & probabis viam eorum. Multa nanque nobis neceſſaria eſt vigilantia, & tantum diuinæ ſapientiæ diſcretionis, quæ occulta tenebrarum reuelat, ad requiſitionem huiuſmodi rei & ſcrutationem: quoniam latet quodammodò & abſconditur, vixque comprehenditur doloſa exiſtẽs malitia, pro eo quòd ſibi pietatem callidè blandiatur, vt valeat ſcrutantium mẽtem latẽre. Quòd vtiquè ſciens beatus Apoſtolus, ait: Nam huiuſmodi pſeudoapoſtoli, operarij ſubdoli, trãsfigurãtes ſe in Apoſtolos Chriſti. Sed non mirum, ipſe enim ſatanas transfigurat ſe velut angelum lucis: & non mirũ, ſi miniſtri eius transfigurentur, velutì miniſtri iuſtitiæ: quorum finis ſecundùm opera eorum. Sed & Dominus in hoc præmuniẽs nos, ait: Attendite à falſis prophetis, qui veniunt ad vos in veſtimentis ouium, intrinſecùs autem ſunt lupi rapaces. à fructibus eorum cognoſcetis eos. Ergò in ipſum ex toto corde referentes ante omnia ſuper tali quæſtione deprecationem, & dicentes cum Dauid: Reuela oculos meos, & conſiderabo mirabilia de lege tua: lucerna enim pedibus meis verbum tuum Domine, & lumen ſemitis meis: quoniam ſicut ait beatus Daniel propheta, ſapientia & fortitudo eius ſunt: dat ſapientiam ſapientibus, & ſcientiam intelligentibus diſciplinam. Ipſe reuelat profunda & abſcondita, & nouit in tenebris conſtituta, & lux cum eo eſt: quia ſapientiam & fortitudinem dediſti mihi, & oſtendiſti mihi quæ rogaui te: cum ope diuina vniuſcuiuſque perſonę conſcripta, qui pro-

Tit. 3. — Pſal. 72. — Ezech. 22. — 1. Iohan. 4. — Hier. 6. — 2. Cor. 11. — Matth. 7. — Pſal. 118. — Dan. 2.

propter nouitatis commentum accuſati ſunt, de venerabili noſtro ſcrinio obſecundantibus nobis ordinabiliter offerentibus ſolertiùs intendamus.

Sergius reuerendiſſimus epiſcopus Tempſanenſis Eccleſiæ, dixit:

Secundùm veſtram apoſtolicam interlocutionem omnibus nobis cum ope diuina huc præſidentibus paratis ad requiſitioně huiuſmodi rei, ſi placet veſtræ beatitudini, Theodori quondàm Pharanitæ epiſcopi inprimìs offerantur nobis conſcripta, quoniam, ſicut nôſtis beatiſſimi, hunc primum eſſe authorem huiuſmodi nouitatis per ſua hæretica conſcripta, præſens Stephanus reuerendiſſimus epiſcopus Dorenſis in proprio libello aſſeruit, quod & omnibus manifeſtum eſt. Oportet ergò, ſi placet, cum acribia & in hoc ordinem conſeruari geſtorum.

*id eſt, diligentia

Vniuerſi ſanctiſſimi epiſcopi dixerunt: Competenter Theodori Pharanitæ quondàm epiſcopi in primo loco expetijt conſcripta ad noſtram cognitionem deduci Sergius reuerendiſſimus coëpiſcopus noſter: ſic nanque & ſequentium ordinabiliter examinabitur requiſitio, nulla confuſione per quandam præpoſteritatem geſtis inſerta.

MARTINVS SANCTISſimus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

IVxta ſupplicationem huius ſancti Concilij, codex Theodori Pharanitæ quondàm epiſcopi per eos, quorum intereſt, nihilominùs offeratur.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Secundùm iuſſionem beatitudinis veſtræ Theodori Pharanitę epiſcopi codicem afferens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

COdex Theodori quondàm Pharanitæ Epiſcopi ſuſcipiatur, & loca quæ prænotata ſunt, in quibus ille de diſpenſatione Chriſti magni DEI & Saluatoris noſtri propriam confeſſionem inſtituit, lectioni vulgentur.

ET ACCIPIENS THEODOrus notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latino interpretata, relegit in his:

THEODORI QVONDAM EPIſcopi Pharanitæ, de ſermone ſcripto ab eo ad Sergium quondàm epiſcopum Arſenoitanum Aegyptiaci tractûs:

Theodori Pharanitę hęretici ſcripta.

Quicquid igitur ſcribitur dixiſſe aut operari Dominum, per ſenſum & intellectum & ſenſibilia & dixit, & operatus eſt: & hæc ità, vtpotè de toto, atq; vnius vna operatio verbi intellectûs ſenſibilis & organici corporis omnia dicenda ſunt.

EIVSDEM DE eodem verbo:

Ergò quia præcipuè per quandam diuinam & prudentiſſimam diſpenſationem, ſomnum & laborem, eſuriem & ſitim ſuſcepit quandò voluit, quammaximè meritò & in his motum & quietem validiſſimæ & prudentiſſimæ operationis verbi applicamus, ac per hoc vnam vnius eiuſdemq; Chriſti operationem fatemur.

EIVSDEM DE eodem verbo:

Sufficienter, vt arbitror, per requiſitionem ſermo nobis aperuit, quoniam omnia quæ ſcribuntur de Domino Chriſto, ſiue de Deo, ſeu animæ, ſiue corporis, ſiue vtriuſque, animæ dico & corporis ſint, ſingulariter ac indiuiſè agebantur, incipientes quidem & acſi de fonte ſapientiæ verbo & bonitatis vel virtutis, mediante intellectuali anima & corpore, procedentes, & proptereà vna operatio totius, ſicuti de vno eodemque Saluatore noſtro hæc omnia exiſtunt atque dicta ſunt.

EIVSDEM DE eodem verbo:

Profectò habemus in his luculenter, quoniam opus DEI eſt omnia, quanta in CHRISTO audimus & credimus, ſiue diuinæ naturæ adpertinent, ſiue humanæ, & proptereà vna operatio hæc Diuinitatis eius & humanitatis piè nominata ſunt.

EIVSDEM DE eodem verbo:

Vt eſſet omnis incarnatio ab initio vſque in finem, & quantacunque parua & magna eius, ſunt vna ſecundùm veritatem altiſſima & diuina operatio.

EIVSDEM DE eodem ſermone, quem fecit in interpretationibus paternorum teſtimoniorum:

Diuina verò voluntas, quod eſt ipſius Chriſti, quoniam ipſius voluntas vna eſt, & hæc diuina.

EIVSDEM DE eodem ſermone:

Per hæc igitur ſinè quadam difficultate docemur, quoniam omnia quæ ſalutiferæ diſpen-

diſpenſationis ſunt, ſiue diuina ſeu humana de Saluatore noſtro Chriſto dicuntur, initium quidem à diuinitate vtpotè permiſſum & exordium accipiebant, mediante autem intellectuali & rationali anima, miniſtrabãtur à corpore, ſiue mirificam quandam dixeris virtutem, ſeu naturalem quendam hominis motum, id eſt, velutì cibi deſiderium, ſomnum, laborem, & dolorum participationem, triſtitiam & afflictionem: quæ paſſiones ſecundùm vſitationem nominum ex conſuetudine nuncupantur: ſpecialiter autem naturalis motionis propria per animatum & ſenſibile animal exiſtunt. Sed ipſæ, quæ ſpecialiter ſunt & dicuntur paſſiones, vtpotè crux, mortificatio, fixuræ, liuor, cicatrices, ſputa, colaphi: omnia hæc rectè & meritò vna vnius eiuſdemque Chriſti operatio nominabitur.

EIVSDEM DE EODEM SERmone:

Intelligãtur ergò à nobis modis omnibus om̃ia, quæ ſunt humanitatis Chriſti Saluatoris, diuina & ſalutifera ſecundùm veritatem operatio.

EIVSDEM DE EODEM SERmone:

Ex his nanque omnibus atque ſimilibus benè & maximè iuſtè vna Dei operatio, cũcta propria humanitatis, credatur atque dicatur.

EIVSDEM DE EODEM SERmone:

Quoniam noſtra quidem anima non eſt tantæ virtutis, vt & naturales corporis proprietates à ſe vel ab eo proijciat, ſed neque domina tantùm viſa eſt rationalis anima ꝓprij corporis, vt etiàm cohærentis ſibi & cõiunctæ tumidam molem (quod Græci dicunt oncon) atque defluxionem, vel colorem obtineat, & foris hæc conſtituat eum aliquandò: quæ omnia in diſpenſatione ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti & dicta & facta ſunt, in diuino & in viuifico corpore exiſtunt. Nam ſinè tumore, & (vt ità dicatur) incorporaliter ſinè diſtinctione proceſſit ex vtero, & ſepulcro, & ianuis, & cum ſuper ſolum maris deambulat. Math. 14.

EIVSDEM DE EODEM SERmone:

Oportet igitur ità ſapere & dicere nos om̃ia, quæ in incarnatione Saluatoris Chriſti dicuntur eſſe, vnam ſcire operationem eſſe, huius autem opificem & creatorem Deum verbum: organum verò, humanitatem conſiſtere. Ergò quæque velut de Deo aut humanè de ipſo dicuntur, omnia vna operatio eſt verbi diuinitatis.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſsimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

IN Prouerbijs ſcriptum eſt, Contritionẽ præcedit ſuperbia, & ante ruinam exaltatur ſpiritus. Qui inſipiens eſt, ſuſtinebit damnum, & cum rapuerit, aliud apponet. Prou. 16. Prou. 19. Quod & in Theodorum Pharanitanum quondàm epiſcopum per eius conſcripta, quæ nobis relecta ſunt, eueniſſe cognoſcimus: qui imprudenter putauit rectam eſſe ſuam opinionem, & proprio videlicet errore: non enim per probabilem & paternam doctrinam ab eo prolatam. Quoniam, ſicut ſcriptum eſt, Via ſtulti recta in oculis eius: & ſunt viæ, quæ videntur homini iuſtæ, nouiſſima autem earum deducũt ad mortem. Prou. 12. Prouer. 14. & 16. Proptereà ſicut fœnum ædificiorum, quod priuſquàm ex aliorum euerſione euellatur, areſcit ſinè ſtirpe atque aridas illis, quibus ſcripſit, eaſdem manifeſtauit, vtpotè non ex alio, ſed à ſemetipſo habens impietatis repræhenſionem: quia omnimodò Deitatis & humanitatis CHRISTI vnam eſſe operationem, ſicut audiſtis reuerendiſſimi fratres definiendo & hanc conditam, vtpotè creatam, confeſſus eſt: aſſerens in ſcripto, omnia quæ in humanitate Saluatoris Chriſti dicuntur, oportere vnam operationem ſcire: opificem autem eius & creatorem, DEVM verbum. Ergò ſi opifex eius & creator DEVS verbum, ſicut ipſe aſſerit, exiſtit, vtiquè ſecundùm ſenſum ipſius condita eſſe dinoſcitur. Quoniam omne quicquid per conditionem verbi fit, creatura eſt ſinè dubio. Si autem conditam eſſe operationem CHRISTI ille definit, apertiſſimè cum Arrio & Neſtorio impijſſimis creaturæ cultor arguitur, eò quòd tantùm conditum cum illis & ſecundùm illos, non autem & increatum nobiſcum eundem cõfitetur: hoc eſt, non vt DEVM naturaliter & hominem eundem, ſed tantùm hominem purum: quoniam ſecundùm naturam * creatus non eſt, qui increatam naturaliter non habet in ſe operationem. Pſal. 128. for. * increatus

Ità igitur per ſuas voces propriam ille profeſſionem inanem & vacuam demonſtrauit, vt & in eo impleatur quod dictum eſt: Iniquitates ſuæ capiunt impium, & funibus peccatorum ſuorum conſtringitur. Prou. 5. Ipſe morietur, quia non habuit ſcientiam. Hic defecit cum imprudentibus, id eſt, cum eis, qui in diuiſione & pura coniunctione CHRISTI DEI blaſphemant myſterium, & non ſolùm cum his, ſed etiàm cum eis, qui in phantaſmate hoc

hoc myſterium imprudenter delirare noſcũtur, hoc eſt, Manete, Apollinare & Seuero nefandiſſimis hereticis, per hoc quod aſſerit in ſuo conſcripto, ſicut in pręſenti audiuimus, quoniam noſtra quidem anima non eſt tantæ virtutis, vt & naturales corporis proprietates à ſe vel ab eo proijciat: ſed neq; domina tantùm viſa eſt rationalis anima proprij corporis, vt etiàm cohærentes ſibi & coniuncti tumorem atque defluxionem vel colorẽ obtineat, & foris hęc conſtituat idem corpus aliquandò: quæ omnia in diſpẽſatione ſaluatoris noſtri Chriſti & dicta & facta in diuino & viuifico corpore cõſiſtunt. Nã ſinè tumore & (vt ità dicatur) incorporaliter proceſſit ſinè diſtinctione ex vtero, & ſepulcro, & ianuis, & cùm *ac ſuper ſolum maris deambulabat. Apertiſſimè igitur in his verbis tam ipſum corpus Domini noſtri intellectualiter animatũ, quãq; & naturales eius proprietates omninò amputare dinoſcitur, ſi foris hęc, quæ ſuperiùs dicta ſunt, ipſum corpus, vt perhibet, conſtituit, aut ſicut ille ſcripſit, ex ſe eaſdem ꝓiecisse dinoſcĩt. Nam ſi abſq; tumore & incorporaliter ex vtero ꝓceſſit, & ſuper dorſum maris deambulauit, hoc ipſum quòd deãbulabat & procedebat, ergò phantaſma erat. nõ enim incarnatus ſubſtãtialiter Deus: vndè nec miraculum iam cognoſcebatur virginitatis germen, neque magnũ erat incarnati DEI Verbi ſuper mare deambulatio. Quod ẽm incorporaliter & ſinè quolibet corporeo tumore procedit aut deambulat, qualem habet miraculorũ rationem ad minimè diſſoluẽdam per partum virginitatis integritatem, aut per greſſum in ꝓfundum aquarum non mergere? quoniam in vtroque nullam mirificã habet rationem quod eſt incorporeum, vtpotè naturaliter, & non ſuper naturam efficaciã habens. Nec enim habet naturam, quod eſt incorporeum & ſinè tumore, aut virginitatem ſoluere, aut in aquis mergere, diſtantiam nullam habens oṁinò, i. longitudinẽ, latitudinẽ & altitudinẽ. Ex quo apertiſſimè ſinè dubio oſtenditur, quoniam abſq; corpore, id eſt, ſinè carne & corpore ex vtero procedere, & ſuper aquas deambulare incarnatũ Deum ille prædicauit. Quod enim incorporaliter procedit, ſpeciatìm ſinè corpore eſt procedere: ſicutì & abſque ſemine procedere, ſinè ſemine *eum procedere. Si ergò naturaliter animatum Domini corpus, & naturales eius proprietates interimit per phantaſiam, (non enim ſubſtantialiter hominem eum pręedicat factum) qualem differentiam ille cognoſcit ex Deo & patre, atque ex virgine & matre eiuſdem naturaliter natiuitatis? Quia ſi ab vtriſq; incorporaliter natum fuiſſe aſſerit Dominum, certum quia vnam eandemque eſſe eiuſdem ſcit natiuitatẽ. Si autem vnam eandemq; ex vtriſque ſcit natiuitatẽ, neceſsè eſt eum aut & ex patre, ſicut ex virgine incarnatum confiteri Deum Verbum, aut nec ex virgine, ſicut nec ex patre incarnatum aſſerere eum, vtpotè & ab ea incorporaliter ſecũdùm illius ſenſum genitum, ſed ex vtriſque ſimiliter propter eandem ęqualemq; natiuitatẽ, aut incarnatum, aut ſinè carne naturaliter cognoſcere procedentem: ac per hoc aut & Deũ & patrem conditũ adſcribere, vtpotè de propria natura carnem intellectualiter animatam verbo proprio in vnitione ſubſtantialiter commodantem, aut & virginẽ nullo modo matrem Verbi factam fuiſſe, vtpotè ex ſemine eum ſubſtãtialiter incarnatum enixam, ſed velutì de fiſtula incorporaliter per eam, ſecundùm Apollinarij impietatem, tranſiſſe. Si ergò, vt dictũ eſt, corpus & corporis interimit naturales proprietates in myſterio Chriſti Dei per ea, quæ dogmatizare pręſumpſit, vtpotè ſinè tumore atque defluxione & colore hoc perhibens eſſe, & incorporaliter proceſſiſſe ex vtero Deum Dominum delirãs, cuius iam nobis teſtimonium patris ad arguendã huiuſmodi hęreſem neceſſarium eſt proferre, dum omnibus clara & aperta extitit per ſcripta, quæ in præſenti nobis relecta ſunt, niſì fortaſsis oporteat nos ad eius vel prauitatem ipſius perfectam deſtructionem eadem proferre? quoniam deſtruitur ſinè dubio per paternas doctrinas, qui eos per ſua ſcripta deſtruere nititur. Agè ergò nunc hoc compendioſè faciamus per comparationem dogmatum iſtius, atq; Catholicæ Eccleſiæ prædicationum, & ordinabiliter diſtinguamus. Ità Theodorus Pharanitanus quondã Epiſcopus dixit: Incorporaliter ex vtero proceſſit Dominus.

Margin: Matth. 14. — *eſt — Cõfutatur Theodorus ſentẽtijs patrũ Catholicorum.

Cyrillus glorioſus Alexãdrinus Epiſcop᷑ dixit, corporaliter ex Virgine natum fuiſſe Dominũ. In primo ẽm de duodecim capitulis ab eo compoſitis ad Neſtorium, Synodalis eius Epiſtola ſic ait: Quiſquis non confitetur Deum eſſe veraciter Emmanuelem, & propterea Dei genitricem ſanctam Virginem, (genuit nanq; carnaliter carnem factum ex Deo Verbum) anathema ſit. *Cyrillus.*

Et iterùm Theologus Gregorius ad Clidonium ſcribens, ait: Quiſquis velutì de fiſtula per virginem tranſiſſe, non autem in ea plaſmari diuinè pariterque humanè dicit: diuinè quidem, quoniam ſinè viro: humanè autem, quia ritu parientis genuit, ſimiliter ſinè Deo eſt. *Greg. Nazianzenus.*

Theodorus Pharanitanus quõdàm Epiſcopus, dixit corporalem magnitudinẽ non habuiſſe ſecundùm carnem Dominum, ſed abſq; mole & incorporaliter eum ſuper mare deambulare.

Dionyſius egregius & molem carnalem habere eum ſecundùm carnem prædicat, & pondus corporeum, & cum mole & pondere corporeo procedere ſuper aquas non in- *Dionyſius areopagita.*

infuſis pedibus: & hoc in opuſculis eius de diuinis nominibus docens, ait: Ignoramus qualiter de virgine is alia lege præter naturalem formabatur, & qualiter non infuſis pedibus, corporalem molem habentibus & materiale pondus, deambulabat tumidam & inſtabilem ſubſtantiam.

Atque iterùm in Epiſtola eius ad Gaium ſcripta ait: Et ſupra hominem operabatur quę hominis ſunt. & hoc oſtendit virgo ſuper naturā pariens, & aqua inſtabile terrenorum & materialium pedum ſupportans pondus, & non obediēs, ſed ſupra naturam virtute ſinè diffuſione conſiſtens.

Theodorus Pharanitanus quondā Epiſcopus, dixit: Quoniā Dominus proprium corpus de cohærentibus eidem corpori, id eſt, defluxionem & colorem foris cōſtituit.

Baſilius Magnus. Item ſanctus Baſilius non ſolùm defluxionem ex lachrymis habuiſſe corporaliter perhibet Dominum, ſed etiàm ex nutrimētis ſolidis & tumidis digeſtionē & conſumptionem, & ex itinere neruorum extenſionem, ità in ſermone de gratiarū actione docens: Sicut ergò ſuſcepit eſuriem Dominus de ſolido cibo digeſto ab eo, & ſitim aſſumpſit, humiditate, quæ in corpore eius erat, conſumpta, & fatigatus eſt muſculis & neruis ex itinere diſtenſis, nō vtiquè deitate ex labore fatigata, ſed corpore, quæ naturā ſequuntur, paſſiones ſuſcipiēte: ità & lachrymas admiſit, naturalem paſſionem carni ſuperinduci permittens.

Theodorus Pharanitanus quōdàm Epiſcopus, dixit abſq; naturalibus corporis ꝓprietatibus vt hominem factum fuiſſe Dominum, & has naturales eius proprietates à ſe abijcere. Synodus Chalcedonenſis. Sācta & vniuerſalis Chalcedonenſis Synodus in ſua definitiōe prædicat, nunquàm ſublatam differētiam naturarum propter vnitionem, magìs autem ſaluā indiminutè proprietatem vtriuſque naturæ, & in vnā perſonā atq; in vnā ſubſiſtentiam concurrentē. His itaq; nobis oportunè declaratis, vt diſſentiens ille ſanctis apꝓbatus, & paternis ac ſynodalib⁹ definitionib⁹ aptiſſimè cōtradicēs, ab his rationabiliter condēnatur, eò ꝙ nullam habet cum eis cōmunionē, apertā aūt per ꝓprios ſermones alienationē. Benedictus venerabilis epiſcop⁹ inſulæ Corſicæ, dixit: Mandatū lucerna eſt, & lex lux, & via vitæ increpatio diſciplinæ: (Prou. 6.) quibus veſtra beatitudo nimìs prudēter ac diligēter diuiſit inter lucem & tenebras, id eſt, inter Theodorum Pharanitanum quōdàm Epiſcopum, doctoreſq; catholicæ Eccleſiæ: & illum quidē ſicut noctē tenebroſam, lumē paternę veritatis minimè habentē, iuſtè cenſuit cōdemnari: hos autem, cōpetēter pietatis definitionibus nos lętificātes, oſtendens vti diē ſplendidiſſimā, honorificè venerat⁹ eſt, verbis quàm veritatis cōfirmātes. Scriptū eſt enim: Ego ſum Domi- (Leui. 19.)

nus Deus veſter. Non facietis iniquitatē in iudicio. Non accipies perſonā diuitis, neq; mireris vultū potētis. Ab omni iniquo verbo recedes. Innocentē & iuſtum nō interficies, & non liberabis impium. Ideoq; hoc execrabili viro vel dogmate ipſius, & à nobis cōſonanter dānato propter hęreſem ipſius, ſi placet ſanctitati veſtræ, iubetote, quatenùs per lectionē Cyri, quōdàm Alexādrini Epiſcopi, nouē capitulorū intendamus cōſcripta: magìs autem ſeptimū eorū capitulū, per quæ paternā ille doctrinā immutare præſumpſit, & cōſequenter atq; ordinabiliter poſt eundē epiſtolam Sergij Cōſtātinopolitani quōdàm Epiſcopi, in qua Cyrū ꝓ huiuſmodi nouitate ſuſcipere & laudare cōperitur. (Exod. 23. Deut. 1.)

MARTINVS SANCTISſimus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

IVxta precationē cōmemorantis dilectiſſimi fratris noſtri Benedicti epiſcopi, Cyri quondàm Alexandrini antiſtitis nouem capitula, cum Epiſtola Sergij Conſtantinopolitani epiſcopi, in qua* in his eum recipere per conſonantiā ſuam oſtēditur, hi qbus intereſt, geſtis inſerēda deducere procurēt. (*aut in quibus eum)

Theophylactus Primicerius notariorum ſanctæ Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Iuxta iuſſionem ſanctitatis atq; beatitudinis veſtræ, chartulas, quas iuſſiſtis inſinuari, afferens præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

DE nouem capitulis Cyri quondā epiſcopi ſeptimū ſuſcipiatur, & relegatur in præſentia ſancti Cōcilij, & ſequenter Epiſtola Sergij Conſtantinopolitani quōdàm antiſtitis.

ET ACCIPIENS ANASTAſius notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinam linguam interpretatum, relegit in his:

CYRI ALEXANDRINAE ECcleſiæ quondā epiſcopi excapitulare, quod corā omibus Acephalis legi ꝑcepit in *Ammone in perſcriptiōe Orthodoxę fidei, Capitulum ſeptimum:

Si quis vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtū in duabus dicēs videri naturis, non cōſitetur hunc vnū eſſe Trinitatis, quæ ante ſecula à patre natus eſt Deus verbū, in vltimis autem ſeculi temporibus eundē incarnatum & genitum de ſancta & immaculata domina noſtra Dei genitrice, ſemperq; virgine Maria, ſed alium hūc ſcit & alium, (nō enim vnum eundemq; ſecundùm ſapientiſſimum (Capitulum VII. Cyri Alexandrini hæretici.)

ſimum Cyrillú in Deitate perfectum,& humanitate perfectũ eúdem) & ſecúdùm hoc tantúmodò in duabus naturis exiſtentem, ipſum paſſibilé & impaſſibilem ſecundùm aliud & aliud, vt prędictus ſanctę memorię Cyrillus aſſeruit, patientem quidem humanè carne, eò quòd homo eſt, manentem autem impaſſibilé, vt Deum in proprijs paſſionibus carnis, & eundé vnum Chriſtum & vnũ filium, operátem Deo decibilia & humana vna Dei & viri operatione, ſecundùm beatũ Dionyſium, per contéplatióem tantúmodò diſcernes ea, ex quib⁹ vnitas facta eſt, & hæc intellectualiter cóſiderans inconuertibilia & inconfuſa poſt eorú naturalé & ſubſtãtialem vnitaté manentia, & in his indiuisè & inſeparabiliter vnum eundemque Chriſtum & filiũ cognitum ex hoc, q̃ ea, q̃ ab inuicèm incóſusè conuenerũt, per intellectum cóſiderat, veracem eorũ cótemplationem faciens: (non em̃ phantaſia falſa, & inanibus ſenſũs fictionibus) nullatenùs autem diuidit, vtpotè iam interépta in duab⁹ partitione propter ineffabilé & incóſuſam & incópræhenſibilem vnitatem, dicens ſecundùm beatũ Athanaſiũ, Mox caro, mox DEI verbi caro, mox caro animata intellectualis, mox dei verbi caro animata intellectualis, ſed in diuiſione pro parte huiuſmodi ſuſcipit vocem, anathema ſit.

EXEMPLAR EPISTOLAE ſcriptæ à Sergio quódàm pręſule Cóſtantinopolitanæ eccleſiæ ad Cyrũ quódàm pręſulem eccleſiæ Alexandrinæ, in qua laudat eum ꝑ vna operatióe, & cóſirmat eam quaſi pro vnitate Acephalorum hęreticorum.

Sacras ſyllabas veſtræ à Deo honorandæ ſanctitatis ſuſcepimus, ꝑ gratiã diuini ſpiritũs, & deo placitũ ſtudiũ à Deo cóſeruandi & ſereniſſimi noſtri principis, atque diuina inſtitutione, necnó totius orthodoxię plena ſacratiſſimæ veſtræ beatitudinis annunciãtes facta in Alexãdrinã Chriſti dilectam magnã ciuitatem & in om̃es regiones eius, eorũ videlicet, q̃ priùs dicebãtur Theodoſiani, in catholicam & Apoſtolicam atq; orthodoxã eccleſiaſticã vnitaté. Pro quib⁹ ſpiritali & ineffabili gaudio repleti, gratiæ laudes om̃ipotenti Deo & ſaluatori noſtro Ieſu Chriſto ex toto corde retulimus, quoniam tandèm aliquandò cooperatione diuina medio pariete diſcordiæ abſtracto, per quem priùs cómunis omniũ inimicus à fratribus fratres ſeparare ſtuduit, coniuncti & cóparticipes paruerũt, & facti ſunt omnes vnum labiũ & vna lingua, bonam confeſſioné & glorificationem vt oportet, glorioſæ atque viuificæ Trinitati celebrantes, & pręEphe.4. dicatur ab om̃ibus conſonanter, vnus Dominus, vna fides, vnum baptiſma. Dicta em̃ oſtendentes eis venerabilium & vniuerſalium ſanctarũ Synodorũ, per gratiam ſancti ſpiritũs cóuenientiũ, & vnam eandemq; orthodoxã fidem definientiũ, id eſt, Nicenã, Conſtantinopolitanã, Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, atq; iterùm Cóſtantinopolitanam ſub temporibus diuę memoriæ Iuſtiniani congregatã ſanctam quintam Synodũ, atq; omne ſcandalum de medio ꝑ eas, ſicut aliquas petras à ſemita iactantes, apertam & nimis facilem ad deo amabilem vnitatem tranſitũ effeciſtis. Pro qua re multa veſtræ ſacræ perfectioni tam apud Deum & omnes homines merces & laus repoſita eſt. Aſſeruiſtis igitur in capitulis, q̃ ad ipſos facta ſunt, confiteri (bonũ eſt em̃, vt ipſis ſacris vocibus veſtris vtamur) patré & filium & ſpiritumſanctũ Trinitatem cóſubſtantialé, vnam deitaté in tribus *ſubſtãtijs. Ipſum autem vnũ de ſancta Trinitate deũ verum, qui ante ſecula ex patre genitus eſt, deſcendere de cælis in vltimis diebus, & incarnari ex ſpirituſancto & domina noſtra, ſecũdùm veritaté dei genitrice ſemperq; virgine Maria, carné adſumenté ex ipſa nobis conſubſtantialé, animatã anima rationali & intellectuali, eandemq; ex ipſa cóceptione vnire ſibi vnitate naturali & ſubſtãtiali: & ità natum ex ipſa, vnũ exiſtentem incóſuſum, indiuiſum, perfectũ in deitate, perfectumque in humanitate, eundemq; paſſibilem & impaſſibilem ſecũdùm aliud & aliud, quomodò beatus Cyrillus aſſeruit, patientem quidem humaniter carne, quia homo: manenté autem impaſſibilem eundem, quomodò Deum, in paſſionibus ſuæ carnis. Atq; eundem vnum Chriſtũ operari Deo decibilia & humana vna operatione, quia omnis diuina & humana operatio ex vno eodemq; incarnato deo Verbo procedebat. Secundũ hunc pium intellectum, & Leo ſanctæ memoriæ Romanus Archiepiſcopus ſapuit & docuit, dicens: Operatur vtraq; natura cum alterius cómunione. Vndè & ex duabus naturis, id eſt, diuinitate & humanitate vnum Chriſtũ venerari cóuenienter docuiſtis, & vnã naturam Dei Verbi incarnatã ſecũdùm beatæ memoriæ confeſſi eſtis Cyrillum, vnamq; ſubſiſtentiã compoſitã, quę eſt ipſe Dñs noſter Ieſus Chriſtus, vnus de ſancta & conſubſtantiali Trinitate. Similiter autem & in duabus naturis eundem cóſiteri prædicátes, non alium & alium eum eſſe aſſeruiſtis, ſed vnũ eundemq; ſecũdùm ſapientiſſimum Cyrillum, contemplatione tantùm diſcernétes ea, ex quibus vnitio facta eſt: & hæc per intellectũ cóſiderantes, inconuertibilia & incóſuſa poſt eorum naturalem & conſubſtantialé vnitatem permanentia, veracem eorum viſionem exponétes. Non em̃ phantaſiam falſam & inanibus fictionibus mentis, vtiquè interempta in duobus diuiſione propter ineffabilé & inconfuſam atq; incircunſcriptam vnitatem. Hæc piè & nimiùm acribioſiùs exponétes, omnes ſequétes impiorũ hęreſeum authores anathemati ſub-

[Margin notes: *melìùs, ſubſiſtentijs. — Falſum impingit ſanctiſſimo Leoni. — Ité Cyrillo]

ſubmiſiſtis: cum quibus & omnes cótradictores duodecim capitulorũ ſapientiſſimi & mirabilis Cyrilli, quos minimè pœnitentes, ſed in eodẽ vſq; in finem pmanentes errore, ſimilibus execratióibus cõdemnâſtis. Igitur hanc veſtram orthodoxam relegentes doctrinam, per quam gloriæ beneplacitum eſt Domino, tantorum fratrum noſtrorum vnitionem diſpenſare, ipſius benignitatem glorificauimus: laudauimus autem & veſtram ſacratiſſimã ſanctitatem, in tali mirifico & vltra omnem ſpem intercedere dignatam negocio, tam per gratiam ſancti & viuifici, atque electione & doctrina à Deo ſapientiſſimi & veraciter pacifici magni Imperatoris, qui ſanctificatum eius cor in manu Dei habet, & ab ipſa ſecũdùm veritatem in omnibus actionibus ſuis ducitur & gubernatur: quem ſuper omnes ſolus potens Deus in amplius exaltet, ſaluet, conſeruans eum vt firmamentum ſanctarum Dei Eccleſiarum & immaculatæ Chriſtianorũ fidei, commodans ei lóginquitatem temporum, multitudinem pacis, & omnium hoſtilium gentium ſubiugationem, in filios ex filijs regale ſuccedens imperium. Donet autem & tuæ ſanctæ & ſacræ charitati abundantiùs ſuam gratiam in labijs, & verbũ in apertione oris, per quem & quod fortaſsis reſiduum eſt eorum, qui nobis ſtultè & ineptè contradicunt, ſaluetur, veſtigia ſequentes nupèr nobis adunatis dilectiſſimis filijs noſtris, quos videlicet per vos beatiſſimos ſpiritalibus brachijs amplectentes, & oſculo ſancto ſalutantes, oramus hos omnium bonorum ex Deo percipere iucunditatem. & ſubſcriptio: Saluus in Domino, ora pro nobis reuerendiſſime frater.

Aliquid deeſſe videt.

Prou. 21.

Sergius reuerendiſſimus Epiſcopus Tepſanẽſis, dixit: Quoniam, ſicut audiſtis ſanctiſſimi, Cyrus Alexandriæ quondàm Epiſcopus in proprio Capitulo, quod nobis in præſenti relectum eſt, beati Dionyſij Athenienſis Epiſcopi cuiuſdam dictionis, in veneranda eius Epiſtola inſertę, ad Gaium famulũ Dei tranſmiſſæ, memoratus eſt, neceſsè eſt vt codex prædicti Doctoris afferatur, quatenùs videamus p eandẽ Epiſtolã, ſi ità ſecũdùm veritatẽ cõtinet dictio, quomodò Cyrus in proprio ſeptimo capitulo ſignificauit, & ſi meritò ſecundùm ſcripta, quæ ad eum tranſmiſſa ſunt, Sergius in hoc eũdem Cyrum receperit.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

CODicẽ ſancti Dionyſij Epiſcopi Athenienſis hi, quorum intereſt, actis deducant.

Dionyſius Athenienſis epiſcopus.

Theophylactus Primicerius notariorum ſanctæ Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Secũdùm iuſſionem veſtræ beatitudinis afferens de venerabili bibliotheca ſedis veſtræ codicem beati Dionyſij, præ manibus habeo. quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſs. Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atq. Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

COdex beati Dionyſij ſuſcipiaſ, & de Epiſtola, quæ ibidèm depoſita eſt, ad Gaium directa, locus ille ordinabiliter, de quo agitur, cuius mentionem fecerit Cyrus in ſuo capitulo ad approbationem nouitatis eius, coram ſancto Concilio relegatur.

Et accipiens Paſchalis notarius regionarius apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinam linguã interpretatum ipſum teſtimonium, relegit continens ità:

SAncti Dionyſij ex Epiſtola ad Gaiũ directa ad locũ: Etiàm non ſecundùm Deum diuina operatus, neque humana ſecundùm hominem, ſed Deo homine facto, nouam quandam Deiuirilem, id eſt, theandricin, operationem nobis oſtendens.

Sententia Dionyſij Areopagitæ.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

QVi ſpiritalem expugnãt Hieruſalem, id eſt, Catholicam Eccleſiam, imitantur eos, qui terrenam expugnauerunt Hieruſalẽ, & feſtinãt & ipſi paternis abuti quodammodò doctrinis, ſicut Rapſaces patria voce contra Iudęos abuſus eſt, vt difficilè nequitia eius potuiſſet ſentiri, ſicut & iſti propriam inſidiant. Nec enim in honorem patrum, ſed in deceptionem ſimplicium, ſicut ille Iudæorum, hoc callidè peragere nituntur. Veruntamen, ſicut Dominus ait, ex fructibus eorum cognoſcetis eos. Quoniã hi ſunt ſimiles ſepulcris dealbatis, quæ à foris apparẽt hominibus ſpecioſa, ſicut & hęretici quaſi paternis velati doctrinis: intùs verò pleni ſunt oſſibus mortuorum, & omi ſpurcitia, id eſt, mortalibus & fœtidis dogmatibus. Nec enim ſimpliciter proferunt ſermones, ſicut magnus ſcribens Succeſſo teſtatur Cyrillus, ſed cum dolo atque verſutia. Quod vtiquè & nos veraciter cognoſcentes, non debemus omninò timere opprobrium hominum, neque eorum exprobratióibus vinci. Quoniam hoc nobis Dominus iubet per Eſaiam prophetam, dicẽs: Audite me, qui ſcitis iudicium, populus in quorũ corde lex mea eſt: nolite timere opprobrium hominum, & blaſphemias eorũ nè timeatis. Manifeſtat enim hos & captat per vos reuerẽdiſſimos venatores ſuos prudenter Dominus, ſecundùm quod in Hieremia ſcriptum eſt: Et poſt hæc mittam eis mul-

Hæretici patrũ ſcriptis abutuntur.

4. Reg. 18.

Locus mẽdoſus.

Matth. 7.

Matth. 23.

Eſa. 51.

Hiere. 16.

multos venatores, & venabunt eos de omni monte, & de omni colle, & de cauernis petrarum: quia oculi mei ſuper omnes vias eorum. Sunt enim foramina petrarum, ipſę ſanctorum patrum de Chriſto myſticæ traditiones. Conantur nanque & in his foraminibus doloſè abſcondere ſe hæretici, vt putentur ſanctiſſimi, & non ſceleroſi paruulis. Non enim vobis, qui ſecundùm Deum perfecti eſtis apud Deũ. Proptereà hos vobis Dominus, vt cernitis, manifeſtauit, per hoc teſtimonium beati Dionyſij, quod in præſenti relectum eſt, falſidicos luculentiùs eos oſtendens: vt & de his, quod à Domino dictum eſt, impleatur, quo ait: Quandò loquitur mẽdacium, de proprijs loquitur, quia mendax eſt, & pater eius. Mentita eſt enim iniquitas ſibi: in his vtiquè inſtabilibus exiſtentibus vt inſtabilis. Nam beato Dionyſio aſſerente, ſicut audiſtis dilectiſſimi fratres, nouam quandam Deiuirilem operationem inter nos conuerſatum, vterque eorum apertiſſimè contra patrem mentitus eſt. Et Cyrus quidem in ſuo ſeptimo Capitulo nouam immutando, & vnam pro noua aſſerendo Deiuirilem operationem quaſi dixiſſe doctorem perhibens: Sergius autem in Epiſtola de huiuſmodi quæſtione ad Cyrum ſcripta, tam immutationem nouæ cum illo confirmans, & non ſolùm hoc, ſed & Doctoris & Deiuirilem amputans penitùs vocem, & vnam abſolutè in Chriſto DEO dogmatizans operationem, facientes dolum quaſi nouaculam acutam, atque minimè conſiderantes, quod in pſalmo ſcriptum eſt: Nónne Deus requiret iſta? ipſe enim nouit occulta cordis & cogitationes talium hominũ, quoniam vanæ ſunt. Vana enim locutus eſt vnuſquiſq; ad proximum ſuum: labia doloſa in corde & corde locuti ſunt mala, ſed diſperdet Dominus vniuerſa labia doloſa, & linguam magniloquam. Qui dixerunt, Labia noſtra à nobis ſunt: quis noſter eſt Dominus? Nam ſi hæc in memoria retinerẽt, minimè ad talem iniquitatem proſilirent, id eſt, immutationem & interemptionem paternarum traditionũ & dogmatum. Proptereà præmemoratos inueſtigantes, non quidem aduocatos, ſed apertiſſimos accuſatores, neque cuſtodes probabiles, ſed falſatores euidẽtiſſimos veritatis, & in hoc tantũmodò ſe recipientes, necnõ amplectentes, atq; ſibi rependentes vtrunque vterq; impietatis mercedẽ, id eſt, laudẽ in ſcripto: cõſequẽs eſt oſtẽdere nos, ex quo illi fructũ huius impietatis ſumpſerunt, quatenùs p fructũ arborẽ demonſtremus. Offeratur igitur & relegatur p hos, quorum intereſt, * Themiſtij hæretici codex ſiue capitula de eodem releuata, quæ in hoc negocio nobis neceſſantur.

Foramina petrarum. Iohan. 8. Pſal. 16. Pſal. 51. Pſal. 43. Pſal. 93. Pſal. 11.

Theophylactus Primicerius notariorum ſanctæ Apoſtolicæ Sedis, dixit:

Prædicta Capitula à veſtra beatitudine requiſita afferens, prę manibus habeo: quid præcipit ſanctitas veſtra?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

SVſcipiatur oblatus * Themeſtij hæretici codex, & de eo relegantur nobis capitula, quæ in eo ſunt prænotata.

Et accipiens Exuperius notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinam vocẽ interpretata, relegit in his:

THEMESTII HAERETICI ex epiſtola ab eo ſcripta ad Marcellinum preſbyterum & Stephanum diaconum de vna operatione:

Quæ enim in omnibus procedit diuinarum ac humanarum operatio Chriſti, non erat * & alia, ſed vna atque & eadem, vtpotè vnius exiſtens eiuſdemque. Et ideò Deiuirilem Areopagita Dionyſius nominauit. *deeſſe videtur, alia.

EIVSDEMQVE DE conſcriptis ab eodem, aduerſùs Colluthũ hæreticum compoſitis, in quibus proteſtatur dicens, quia & ipſe Seuerus hæreticus vnam Deiuirilem confeſſus eſt in Chriſto operationem, quo ait: Nam quia beatæ memoriæ quoquè Seuerus ſimiliter de Chriſto dicens, quòd aliqua quidem diuinè, alia verò humanè idẽ operatus eſt, Deiuirilem operationem approbare volebat, ſed non ſolummodò DEO decibiliter, facilius eſt videri. Dionyſius Areopagita in Epiſtola ad Gaium.

EIVSDEM DE eodem verbo: Vna intelligatur Chriſti, ſicut ſæpiùs diximus, Deiuirilis operatio, non vna DEO decibilis.

EIVSDEM DE eodem ſermone: Si enim vna verbi Deiuirilis, ſicut ſæpè diximus, operatio & ſcientia, quomodò vna & vna intelligatur ſecundùm execrabile, ſed potiùs duæ, & non vna?

ITEM EIVSDEM de eodẽ ſermone: Si autem ipſa tantummodò Deo decibilis, ſed non Deiuirilis, ſicut ſæpè diximus: nihil ſecũdùm nos operetur, & habes quod quæres.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

NOtum fecit * Themeſtius hæreticus per ſuos ſermones, qui in præſenti nobis ſunt relecti, quoniam eius fructus & diſcipuli ſunt Cyrus & Sergius in dogmatibus, & ſicut ab eo iſti edocti, nouam immutando vnam niſi ſunt appellare, licèt vehementiores illo in abnegatione veritatis effecti ſunt, qui & ipſam Deiuirilem Doctoris vocem interimere penitùs præſumpſerũt, & vnam abſolutè tradere operatio-

nem Dei moliti ſunt, quod apertiſſimè per propriam Epiſtolam ad Cyrum ſcriptam Sergius ſe feciſſe dinoſcitur: & nec tantùm per ſuam dementiam, quantùm Colluthus hæreticus, contra quem ſcribit * Themeſtius, intelligere paſſi ſunt. Proptereà nanque recuſauit Colluthus aſſerere Deiuirilẽ operationem, cô quòd talis vox duas ſignificat operatiões, id eſt, diuinam & humanã: (nec enim vnam tantummodò operationem, ſecundùm * Themeſtij deliramẽtum) Et ideò memoratus Colluthus tantùm Deo decibilem, in hoc ſibi conſentiens, & non Deiuirilem operationem, licèt incôueniens erat veritati, aſſerebat, vtpotè vnam, non enim duas, profeſſus. Verùtamen non ſolùm impium, ſed etiàm abſurdum proprium ſermoné illi oſtendunt, hoc eſt, Sergius & Cyrus, vna eademq; Deiuirili operatione, diuina & humana dicentes operatum fuiſſe Dominum: quoniam per Deiuirilem Deouiriles ſimiliter aſſerere côuenit. Non enim diuina & humana ſecũdùm illorum figmẽta, videlicet, quomodò & per diuinã diuina, atque per humanam côpetenter humana. Si autem Deiuirili, Deiuirilia conuenit adſcribere cuiuſdam Deiuirilis perſonæ. Non enim humanato Deo Deiuirilem, àc ſi vnam ſecundùm ſenſum eorum exiſtentem, dicunt eſſe operationem, ſi vtiq; oñis operatio ab eo, qui eam naturaliter habet diuinam & humanam, id eſt, duas in vnitione, propriam appellationem ſuſcipere certa eſt. Et proptereà diuinam dicimus, quæ ex Deo procedit, ſicuti & ex homine naturaliter humanam. Vtraq; igitur, hoc eſt, diuina & humana, ſi non vtranque, id eſt, diuinam & humanam Deiuirilem confitentur, impoſſibile eſt dicere operatum fuiſſe Dominum. Nam ſi non duas operationes hanc Deiuirilem ſignificare, ſed vnam eſſe confitentur, neceſsè eſt eos aut ſimplicem, aut compoſitam, aut naturalem, aut perſonalem dicere eam, vt nè, pro incerto vocabulo, nullius eam virtutis eſſe perhibeant. Ergò ſi quidem ſimplicem eſſe dicunt, eandem vt ſimplicem habebit & pater. Simplicem nanque Deus & pater habet propriam operatiõem, & operabitur, & ipſe per Deiuirile ſecundùm illos diuina & humana: & erit proptereà Deus iam & homo naturaliter, hoc eſt, homo factus Deus, ſed non nudus naturaliter & tantùm Deus. Si auté côpoſitam, extraneum filiũ à patre adſcribũt, ſiue alienæ ſubſtantiæ & operatiõis, vtpotè non habente patre compoſitam ſuam operationem. Si autem naturalem dicunt, conſubſtantialem Deo verbo carné oſtendunt, vtpotè eandem cum eo naturaliter habenté operationé. Si verò conſubſtantialem, ſinè dubio alteri⁹ ſubſtãtiæ, & per hoc erit quaternitas ſecundùm illos ſancta Trinitas. Si verò ſubſiſtentialé, extraneant iterùm à patre filium ſecundùm operationis modum, vtpotè ab eo differentiam habẽtem in ſubſiſtẽtialibus ꝓprietatibus. Quòd ſi per hęc, quę ſuperiùs dicta ſunt, impediti, vnam eſſe Deiuirilem operationem propter vnitioné aſſerunt, ergò ante vnitionem duas habentem operationes Deum verbum introducunt, poſt autem vnitionem vnam vtraſq; efficiẽtem, videlicet pro amputatione alterius, aut confeſſione vtriuſque. Si ergò in omnibus aduerſariorum ratio repræhenditur, certum quoniam non vnam ſecundùm illos oſtendere volẽs operationem ſanctus Dionyſius, ſed duplicem, duplicis naturæ, compoſitiuo ſermone abuſus eſt, duas vnius eiuſdemq; in vnitione operatiões oſtendens. Et ideò prudentiſſimè ait: Neque ſecundùm Deum diuina operatus, neque ſecundùm hominem humana: ſummá nobis vnitionem denũcians ſicuti naturarum, ità & eiuſdem naturalium operationum: quoniam ſummæ vnitionis eſt propriũ, per immutationem ſublimiter operari vtraque, id eſt, eũdem humanè diuina, & diuinè humana. Nec enim nuda Deitate diuina, neq; pura humanitate humana, ſed ꝑ carnem quidẽ intellectualiter animatã atque vnitã eidem ſubſtantialiter, operabatur ſublimiter miracula, & iterùm per poteſtatem validiſſimã viuificarum eius paſſionum ſpontè pro nobis experimentum ſuſcipiebat, vt & vnitionem oſtẽdat, & differentiam innoteſcat. Et vnitionem quidem, per alternam oſtenſionem ſiue côglomerationem operationum ſuarum: differentiam autem, ex conſeruatione naturalis proprietatis. Hoc enim erat, ſecundùm quod ait Doctor, omnium nouitatum ſupereminens nouitas. Non enim vt vtraſque, id eſt, diuinam & humanã, vnã eandemque operationem ſecundùm illos oſtenderet, quia hoc immutatio & penitùs peremptio eſt, vt aut incôditam naturaliter conditam, aut conditam naturaliter inconditam factã fuiſſe oſtenderet, aut certè conditam & inconditam eandem per confuſionem: ſed vt per aliam alteram inconfusè ꝓcedentem oſtẽderet. Sic nanq;, ſicut memorat⁹ doctor aſſeruit, & in his quæ noſtræ naturæ ſunt, ſup naturã erat: & in his q̃ noſtræ ſubſtãtiæ ſunt, ſup ſubſtantiã, oĩa noſtra ex nobis ſupra nos eminẽtiùs habẽs: vtpotè in natura quod eſt ſup naturã incircũſcriptè oſtẽdens, & ꝑ hoc quod ſup naturã eſt, naturã indiminutè demõſtrãs. Nã dicere abſolutè vnã operationé, qualé habet nouitatis ſup naturã ꝓbationé? Null⁹ nanq; numer⁹ nou⁹ eſt, neq; naturaliter admirabilis: ſed illud eſt mirũ ſecũdùm veritaté, & oĩm nouitatũ ſupeminens nouũ, iuxta patris doctrinã, inconditã & côditã naturaliter operationé, vni eidemq; incarnato Deo verbo ſubſtãtialiter inhærenté, in vnitiõe incõfuſam & indiuiſam, côglomerãter viciſſim eas pro-

ꝓcedere,& cognoſcere Deũ eſſe naturaliter, eũdemq; hominẽ naturaliter. Quod & Leo ſanctæ catholicæq; & Apoſtolicę noſtrę ſedis beatę memorię pſul ſapiẽter intelligẽs, ſcripſit. operatur enim vtraq; forma cum alterius cõmunione, quod proprium eſt. Nõ enim dixit, quoniã minuit, aut immutauit, aut confundit, vel abnegat hoc quod proprium eſt, vtraq; natura de his, quæ in vno eodemq; Chriſto ſubſtãtialiter vnita ſunt: ſed operatur quidem, cum alterius autẽ cõmunione, vt & differentiã oſtendat per hoc, quòd operatur quod proprium eſt: & vnitionem ſignificet per hoc, quòd dicit, cum alterius communione. Hoc eſt enim nouæ Deiuirilis operationis proprium, i. diuinę & humanę, ſecũdùm vnitionem cohęrẽter indiuiſam in eodem ipſo cognitam. Quas abnegantes & expugnantes Cyrus & Sergius, neque ſecũdùm Deum diuina intelligunt, neque paterna ſecundùm catholicos patres interpretãtur, ſed hæretica dogmata paternis obumbrantes ſermonibus, cõtra catholica, Eccleſiæ introducere ſtuduerunt. Atq; ideò vnam ſecundùm hæreticos Seuerũ & *Themeſtium Deiuirilẽ exiſtere operationem cõſcripſerunt, quos cum illis propterea cõdẽnantes, agè nunc & memorati Sergij nouæ ectheſeos audiamus commẽtum, quam ecthesin ſuaſit in tẽpore ſuo nomini Heraclium quòdàm Imperatorem titulare, errorem interminationi cõmixtum contra orthodoxos populos atque dogmata per hunc modum prętendens.

Epiſt. 10.

Nota verſutiam Sergij hęretici.

Deuſdedit venerabilis episcopus Caralitanæ eccleſiæ inſulæ Sardiniæ, dixit:

Verbum breuiatũ & cõſummatum accipiens à Dño veſtra venerãda beatitudo cõpendiosè pariterq; diligenter tam falſiloquum & nouitatẽ, quã operati ſunt aptiſſimè Cyrus & Sergius aduersùs ſanctos catholicæ eccleſiæ patres atq; dogmata, per ea quæ prudentiſſimè in pſenti allocutus eſt, nobis demõſtrauit, oſtendens eos hęreticorũ irretitos cõfeſſione p hoc, ꝙ vnã iuxta execrabiles *Themeſtiũ & Seuerũ Deiuirilẽ operationẽ eſſe denunciãt, & non mirificã in hoc atq; mirabilẽ, qm̃ in vnitione indiuiſa duas vnius eiuſdemq; Chriſti Dei naturales operationes incõfusè oſtẽdit, i. diuinã & humanam, in approbatione veriſſima Deũ eundẽ eſſe naturaliter & hominẽ, quod vtiq; ſicut beatus Dionyſius ait, Omniũ eſt nouitatũ ſupereminens nouũ. Nec enim vtriuſq; interemptionẽ, ſed indiuiſam vnitatẽ per hãc cõpoſitam eius vocẽ memoratus pater edocuit. Veram nanq; vnitionẽ oſtendere voluit, ſed nõ diminutionẽ quãlibet naturarũ, quæ in Chriſto Deo ſubſtantialiter ſaluantur, aut naturaliũ eius operationũ, quas videlicet per ꝓpria ſcripta, quę in pręſenti relecta ſunt, Cyrus & Sergius denegantes, & propterea ſanctorũ quoquè patrum adulterantes teſtimonia, meritò à veſtra apoſtolica pia ſententia condemnati ſunt, quos & nos cõſonanter cum ea ꝓpterea cõdemnamus: necnon & Pyrrhũ Sergij ſucceſſorem, quoniã & ipſe nihilominùs cũ Sergio Cyrũ recepiſſe dinoſcitur, & ſtuduit ei aduocare in prędenominato ſeptimo capitulo, & hoc cùm in ſcripto teſtatur contra eum, quoniã immutauit dictionẽ beati Dionyſij, & quoniam iuſtè repręhenſus eſt ꝓ huiuſmodi immutatione à beatę memorię Sophronio. Ità nanq; ſcribit in vnum dogmaticũ eius volumen Pyrrhus: Vnum aũt tãtùm capitulũ repræhendit Sophronius reuerẽdiſſimus, vtpotè teſtimoniũ Dionyſij beatæ memoriæ falſantẽ pmutatione vnius vocis, in hoc cõgrua dicẽs prędictus vir & cauta, in quibus ille aſſerit: Sed homine facto Deo, nouam quandã Deiuirilẽ operationẽ nobis proferens. Vnam enim ſecũdùm veritatẽ pro noua cõtinebat denominatũ volumẽ: ſed non malitiosè (abſit) iuxta meũ verbũ: Sed quoniã nõ aliter poteſt noua intelligi, niſi vna, à ſanctiſſimo Cyro huiuſmodi vox poſita eſt, qm̃ per abnegationẽ ſublimiũ, vnã beatus Doctor confeſſionẽ conſtruens, & hanc ſingulariter exprimẽs, quid aliud niſi vnam cõfiteri operationẽ, eõ ꝙ vnus eſt Chriſtus, per quoddã verbũ luculẽtiùs tradidit? Eccè apertiſſimè p ſuos ſermones Pyrrhus & falſatã à Cyro dictionẽ ſancti Dionyſij ꝓfeſſus eſt, & repręhenſum propterea meritò eũ oſtendit, & qm̃ benè conuictus eſt à beatæ memoriæ Sophronio, ſignificauit per hoc, ꝙ dicit cõgrua dicẽs in hoc idem vir & cauta. Veruntñ ipſum, quod cautum à patre dictum eſt, amputans Pyrrhus, & hęreticã nouitatem defendẽs, vt ſimilia ſapiens his, qui loquuntur pacẽ cum proximo eorum, mala aũt in cordibus eorum. Sagitta nanq; penetrans exiſtit lingua eorũ, ſicut ait B. Hieremias, doloſa verba oris eorũ: proximo eius loquitr pacifica, & in ſemetipſum habet aduerſitatem. Et quidẽ laudauit beatę memoriæ Sophronium, quoniã repræhendit Cyrum, & ipſius repręhẽſi mali aduocat⁹ effectus eſt per hoc quod dicit, quoniam non aliter poteſt intelligi noua, niſi vna, videlicet eodem modo, ſicut approbatum eſt, Seuero & Themeſtio inſanis hæreticis conſtrictus: ſed etiàm per hoc, ꝙ inſipiẽter ſcribit, quoniam per abnegationem ſublimiũ, vnã confeſſionem faciens memoratus Doctor & hanc ſingulariter exprimens, quid aliud niſi vnam operationem cõfiteri, eõ ꝙ vnus eſt Chriſtus, tradidit? ignorans, quia de negatione ſublimium nec vnam habet cõfeſſionem, niſi tãtummodò inſtabilẽ phantaſiam. Quoniam ſi denegat, ſicuti ſublimia quędã, tam diuinam eiuſdẽ & humanã naturam aut operationẽ, totũ perimitur ſinè dubio ſecũdùm illud diſpenſationis myſteriũ. Nõ em̃ exiſtente in Deo verbo, qui propter

Pſalm. 27.

Hier. 9.

pter nos incarnatus eſt, pro denegatione illorum, diuina natura & humana natura, aut diuina operatione & humana operatione, quid iam remanet in confuſiōe diuinæ diſpenſatiōis, niſi tantùm, vt dixi, inanis phantaſia Pyrrhi ſtultæ hæreſeos? quam reſpuentes cum eodem Pyrrho iniquè agente, & ſequentem Cyrum & Sergium, hoc eſt, Seuerum & Themeſtium hæreticos, regulariter cōdemnamus in defenſione veræ paternarum ac ſynodalium Catholicæ Eccleſiæ definitionū & promulgationum. Scriptum eſt enim in lege Domini: Quoniam nō parcet ei oculus tuus, vt miſerearis & occultes eum: annuncians annunciabis de eo, & ſtatim interficies. Sit primùm manus tua ſuper eum, & poſt te omnis populus mittat manum. Lapidibus obrutus necabitur, id eſt, paternis, robuſtis & ꝓbabilibus verbis veritatis atque dogmatibus, quia voluit te abſtrahere à Domino Deo, & auferes malū de medio tui. His itaque conſonanter à nobis in præmemoratos viros propter eorum temerariam hæreſim, quę Seueri & Themeſtij hæreticorum defendere & renouare dogmata ſtuduit, determinatis, petimus ſecūdùm veſtram interſationem, quatenùs memorata ecthesis, quæ in nomine tunc imperantis Heraclij perſcripta eſt ab aduerſarijs contra fidem Orthodoxam, ad noſtram cognitionem deduci, atque lectione vulgari præcipiatis.

Deut. 13.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

OFferatur per eos, quorum intereſt, geſtis* huic ſancto Concilio ad ſubtiliorem examinationem ecthesis, ad nomen quondàm Heraclij facta.

* huius ſancti concilij

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Denominatam ecthesim iuxtā veſtrā iuſſionem afferens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſ. Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atq; Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

ECthesis quondàm Heraclij Imperatoris ſuſcipiatur & relegatur:

Et accipiens Anaſtaſius notarius regionarius apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinam vocem tranſlatam, relegit in his:

EXpoſitio orthodoxę fidei, facta à Deo conſeruando & pijſſimo noſtro domino, magno principe Heraclio, propter emerſam ab aliquibus altercationē pro requiſitione operationis, conſonans in omibus ſanctis & vniuerſalibus quinq; Concilijs, quam cum multa ſatisfactione & gratia exceperunt patriarchicis ſedibus pręſules, & gratanter ei conſenſerunt, vtpotè pacem ſanctis Dei Eccleſijs inferentem. Credimus in patrem & filium & ſanctum ſpiritū, Trinitatem conſubſtantialem, vnam Deitatem ſiue naturam & eſſentiam, virtutemq; & poteſtatem in tribus ſubſiſtentijs ſiue perſonis, cognoſcentes vniuſcuiuſque ſubſiſtentiæ familiaritatem, vnitatem in Trinitate, & Trinitatem in vnitate: vnitatem quidem ſecundùm eſſentiæ ſiue Deitatis ratione, Trinitatem autem ſecundùm ſubſiſtentias ſiue perſonas. Nec enim vnum ſecundùm eſſentiam confitentes, à perſonarum differentia excedimus: neque autem Trinitatem perſonarum confitentes, vnam denegamus Deitatem. Vnus Deus pater, vnus Deus filius, vnus Deus ſpiritusſanctus, Vnus hæc tria Deus in eadem & immutabili Deitatis ratione. Nam perſonarum differentia, Deitatis ſiue eſſentiæ non infert diuiſionem. Vnam igitur confitemur Deitatem, familiaritates inconfuſas ſeruantem, & non in vnam perſonam tribus nominibus nuncupatam aſſerentes hęc tria ſecundùm* Sabellioné. Neq; autem in tres eſſentias vnam Deitatem diuidentes, aut extraneantes à patris eſſentia filium aut ſpiritumſanctum, ſecundùm inſaniam Arrij. * Vnū enim eſt in tribus Deitas, vt dicit magnus Gregorius in Theologia, & tria vnum, in quibus Deitas, ſiue, vt veriſſimè dicatur, quæ Deitas. Confitemur autem vnum ſanctæ Trinitatis vnigenitum filium Dei, Deum verbum, à patre progenitum ante omnia ſecula, lumen de lumine, ſplendorem gloriæ, vultū paternæ ſubſtantiæ, per quem omnia facta ſunt, in extremis diebus propter nos & propter noſtram ſalutem* deſcendere de cælis, dignariq; in intacto vtero ſanctiſſimæ Dei genitricis & ſemper virginis Mariæ habitare, & ex ea conglomerantem ſibi carnem in vna ſubſtātia, animam habentem rationalem atq; intellectualem, natum eſſe ab ea, & ſemper manentem perfectum Deum, eundemq; fieri perfectū hominem inconfuſè atq; indiuiſè, conſubſtantialem Deo & patri ſecundùm Deitaté, & conſubſtantialem nobis eundem ſecundùm humanitatem, & per om̄ia ſimilem nobis ſinè peccato. Vndè & duas natiuitates eiuſdem vnigeniti Dei verbi cōfitemur: vnā ante ſecula à patre ſinè tempore & incorporaliter, alteram ipſius in extremis diebus, à ſancta intactaque Dei genitrice & ſemper virgine Maria, cū animato intellectuali eius corpore. Quapropter ſanctam & nimis laudabilem ſemper virginem Mariam, rectè & veraciter Dei genitricem prædicamus: non quia Dei verbum initium ab ea accepit vt eſſet, ſed in extremis diebus incarnatus ex ea, immutabiliter homo factus eſt, & paſſionem pro nobis ſpontaneam carne ſuſtinuit. Compoſitum autem Chriſtum glorifica-

Ecthesis ab hereticis ſub Heraclij Imp. nomine ſcripta.

rificamus,ſanctorum patrum ſequentes do-
*Pio ctrinam*Pro enim myſterio, quod in Chri-
ſto eſt, per compoſitionem vnitio, & con-
fuſionem & diuiſionem eijcit,& ſeruat qui-
dem vtraque natura proprietatem, vnam
autem ſubſtantiam & vnam perſonam Dei
verbi cum animata intellectualiter eius car-
ne oſtendit, neque quaternitate nobis pro
ſancta Trinitate introducta:abſit:nec enim
quartæ perſonæ additamentum ſancta Tri-
nitas ſuſcepit & incarnato vno ex ea DEO
verbo. Neque autem alter erat, qui miracu-
la operabatur ſicut Deus,alter autem quàm
ipſe qui paſſiones ſuſtinuit: ſed vnum eun-
demque filium confitemur Deum ſimul &
hominem, vnam ſubſtantiam,vnam perſo-
nam,paſſibilem carne,impaſſibilem Deita-
te,perfectum Deitate,& perfectum eundem
humanitate,& ipſius miracula & paſſiones,
quas ſpontè ſuſtinuit corpore. Vndè & ex
duabus naturis vnum Chriſtum cõfitemur,
vnum filium,vnum Dominum, vnam per-
ſonam, vnam ſubſtantiam compoſitam, &
vnam naturam Dei verbi incarnatam, cor-
pore animato intellectualiter, ſicut Cyrill*
magnus ſapuit & docuit,& in duabus natu-
ris eundem eſſe glorificantes: vt in Deitate
& humanitate vnum Dominũ noſtrum Ie-
ſum Chriſtum verum Deum cognitum eſſe
confitemur,differentiam per hunc modum
ſolùm ſignificãtes naturarũ,pro quibus in-
confuſè ineffabilis vnitas facta eſt. Nec eñ
Deitas tranſmigrauit in carnẽ, neq; caro in
Deitatẽ trãſmutata eſt,ſed in proprietate na-
turali,& ꝑ vniuſcuiuſq; ſubſiſtentię vnitate
vtrunq; permanſit. Vndè vnum ſcimus filiũ
Dñm noſtrum Ieſum Chriſtum,ex initium
non habente patre,& ex intacta matre,eun-
dem ante ſecula,& in extremis diebus con-
ſtitutum,impaſſibilem atq; paſſibilem,viſi-
bilem & inuiſibilem,vnius eiuſdemq; mira-
cula & paſſiones prædicamus,& omnẽ diui-
nam & humanam operationẽ vni eidemq;
incarnato Deo verbo tribuimus,& vnam ei
offerimus venerationẽ, ſpontè & veraciter
propter nos crucifixo carne, & exurgẽti ex
mortuis,& in cælos aſcendenti,& reſidenti
in dextera patris,& iterùm venienti iudica-
re viuos & mortuos: nullo modo cõceden-
tes alicui ex omĩbus vnã vel duas dicere ſiue
docere operationes in diuina Dñi incarna-
tione,ſed magis,ſicut ſanctę & vniuerſales
tradiderũt ſynodi, vnum eundemq; filium
vnigenitum Dñm noſtrum Ieſum Chriſtũ,
verum Deum cõfitẽri,operari diuina & hu-
mana,& omnẽ Deo congruã & homini ope-
rationẽ ex vno eodẽq; incarnato Deo ver-
bo indiuiſè & incõfuſè ꝓcedere, & in vnũ
eundemq; ſortiri, eò ꝙ vnius quidẽ opera-
tionis vox licèt ab aliquib* patrib* dicta eſt,
tñ turbat,extraneat quorundã aures, arbi-
trantium in interitum eandẽ prolatam eſſe
duarum naturarum,quæ in vna ſubſiſtentia
vnitę ſunt in Chriſto Deo noſtro. Similiter
aũt & duarum operationũ vocẽ multos ſcã-
dalizare,vtpotè à nemine dictã ſanctorũ &
pręcipuorũ patrũ:ſed & ſequi in eo, vt duas
cõfiteamur voluntates,cõtrariè ad inuicèm
venientes,Deo quidẽ verbo volẽte ſaluber-
rimã paſſionẽ explere,incarnationẽ autẽ in
eo factam obuiàm euntem ipſius voluntati
& oppugnantẽ, & exindè duo cõtraria vo-
lẽtes introduci,quod impiũ eſt & extraneũ
Chriſtianici dogmatis. Si eñ inſanus Neſto
rius,licèt diuidens diuinã Dñi noſtri huma-
nitatem,& introducẽs filios duos,volunta-
tes iſtorũ dicere nõ auſus eſt, è cõtrario aũt
cõſonantem voluntatẽ in eo,formatis dua-
bus perſonis, cõfeſſus eſt, quomodò poſſi-
bile eſt orthodoxã cõfitentes fidem, & vnũ
filium Dñm noſtrum Ieſum Chriſtũ,verum
Deum glorificantes, duas & has contrarias
voluntates in eo ſuſcipere? Vndè ſanctos pa
tres in omnibus & in hoc ſequentes,vnã vo-
luntatem Dñi noſtri Ieſu Chriſti veriſſimi
Dei confitemur, vtpotè in nullo tempore
animati intellectualiter eius corporis ſepa-
rat, & ex proprio impetu contrario motui
vnito ei Dei verbi in vna ſubſtãtia naturalẽ
eius producere motionẽ,ſed quãdò & qua-
lem & quantã ipſe Deus verbum voluerat:
Hęc pietatis dogmata tradiderunt nobis,q
ab initio pſentaliter viderũt, & miniſtri ver
bi facti ſunt,eorũq; diſcipuli & ſucceſſores,
quiq; ſequẽter à Deo inſpirati,eccleſię do-
ctores,i. ſanctę & vniuerſales quinq; ſynodi
beatorum & Deo ſuſceptorũ patrũ,i. qui in
Nicea,& in hanc regiam ciuitatẽ, necnon in
Epheſum primùm,& in Chalcedonã.& ite-
rũ in Conſtantinopolim in qnto cõgregati
Concilio. Et hęc in omĩbus ſequẽtes,& di-
uina eorum ſuſcipiẽtes dogmata, oẽs quos
exceperunt,excipimus,& quos eiecerũt eij-
cimus, & anathematizam*, pręcipuè Noua-
tum,*Sabellionẽ,Arriũ,Eunomium,Mace-
donium,Apollinariũ,Origenem, Euagriũ,
Didymũ, Theodorũ Mopſueſtenũ, Neſto-
rium,Eutychen,Dioſcorum,Seuerũ,& im-
pia conſcripta Theodoriti, quę cõtra rectã
fidẽ & Epheſinã primã ſynodum & duode-
cim capitula ſancti Cyrilli,& quãta ꝑ The-
odoro & Neſtorio cõſcripſerunt, & nũcu-
patã Ibæ epiſtolã:& hortamur oẽs Chriſtia-
nos ſic ſape,& ſic glorificare,nihil addentes
his,nihil ſubtrahẽtes,nihil tranſmutãtes ſe-
cundùm quod ſcriptum eſt. Definitiones
æternales à Deo inſpirati Eccleſiæ ſacerdo-
tes ad ſalutem cunctorũ pręfixerũt. Et ſub-
ſcriptio principis: Heraclius fidelis in Ieſu
Chriſto Deo princeps ſubnotauit:

*Theophylactus primicerius notariorum Apo-
ſtolicæ ſedis,dixit:*

Notum facio veſtræ ſanctiſſimæ beatitu-
dini,quod & ipſam ſinè dubio ſcire cõſidi-
mus, qm̃ in Apoſtolico veſtro ſcrinio, & ea
quę pro cõfirmatione memoratę ecthefeos
confecta

confecta ſunt à Sergio & Pyrrho, quondàm epiſcopis Conſtantinopoleos, monumenta ad conuictionem eorum reſeruata habere dinoſcimur: ſed & epiſtolam Cyri Alexandrinæ ciuitatis quondàm antiſtitis, per quã & ipſe huiuſmodi ecthesin in ſcripto cum illis confirmat, atque amplectitur. Nunc autem de his chartis beatitudinem veſtrã memorare curauimus, vt quæ placent præcipere, cenſeatis.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſsimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atq; Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

Porrò ſi maximè propter ea, id eſt, quæ ab eiſdem in defenſione denominatæ ectheſeos geſta ſunt, conſiſtens nobiſcum ſancta ſynodus in deſtructione aduerſariorum nouitatis cõgregata eſt, quomodò nõ eſt & nimìs operæprecium ad veram probationem tam paternarum ac ſynodalium definitionum expulſionis, quamq; hæreticorum dogmatum introductionis, quam præmemorati præſumptores ſeditioſè conſonanter ſibi contra Catholicam Eccleſiam operari demoliti ſunt, monumenta eorum cum antè fata epiſtola Cyri Alexãdrinę ciuitatis quõdàm epiſcopi nobiſmet produci, & ad firmiorem cautelã monumẽtorum noſtrorum lectione vulgari? Sic nanq; iuſtã habebunt veraciter ab omnibus orthodoxis condemnationem.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Secundùm iuſſionem ſanctiſſimæ beatitudinis veſtræ memoratas chartas afferens præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

Qvoniam ea, quæ acta ſunt à Sergio & Pyrrho, omnibus nota ſunt & indubitàter maniſeſtiſſima, ſi placet, propter multitudinem loca tantùm deſignata, quibus illi nouitatem auſi ſunt confirmare, hi quorum intereſt, relegant.

Et accipiens Theodorus notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, trãſlata de Græco in Latinum ſermonem, relegit in his:

EX GESTIS compoſitis pro ectheſi à Sergio epiſcopo Conſtantinopoleos.

Sergius ſanctiſſim⁹ patriarcha dixit: Prępoſitum ab Stephano reuerendiſſimo Syncello noſtro à pijſſimo & prudentiſſimo principe compoſitũ, atq; nobis iam cognitum, cum debita reuerentia relegatur edictum, atque actibus inſeratur. Stephanus reuerẽdiſſimus presbyter & Syncellus necnon chartophylax relegit: & poſt lectionẽ eiuſdem, Sergius ſanctiſſimus patriarcha dixit: Sancta ſynodus congregata dilectiſſimorum conſacerdotum noſtrorum, & per ea, quæ in præſenti geſta ſunt pro ectheſi orthodoxi dogmatis pijſſimi & magni noſtri principis, necnõ per lectionẽ, quæ ante hos ꝓximos dies recitata eſt, prudentiſſimi magniq; principis noſtri diligentiſſimã cognoſcens & inſtructam perfectionem, quoniam omnium artifex docuit eum prudentiam, per ſuam conſonantiam faciat maniſeſtum, ſi ità expoſita ab eo, atq; indiminutè, ſecundùm quod nobis videtur, habentẽ comprobat, & amplectens cõfirmat prędicationis confeſſionem. Sancta ſynodus dixit: Relecta nunc magni & ſapiẽtiſſimi principis ectheſis, ſecundùm veritatem apoſtolicæ conſonat prędicationi. Hæc ſunt patrũ dogmata, hæc ſunt præſidia Eccleſiæ, hæc orthodoxæ fidei ſtabilitas, hęc ſanctorum quinq; Conciliorum ſymbola, hæc vnitatẽ Chriſti dilecti orbis terrarum ſtabiliũt populi, hæc ſimpliciorum infirmitatem cõfirmant, & perfectos diligentioreſq; tuentur: hæc generalem humanitatis operantur ſalutem. Sic & nos credimus: hæc & nos confirmamus: his & nos conſentimus. & poſt aliqua ſanctiſſimus ac beatiſſimus archiepiſcopus & vniuerſalis patriarcha Sergius dixit: Perfectè atque dilucidè, nec noncompendioſè, ex quibus virtutis dirigitur verbũ, à Deo ſapientiſſimi & pijſſimi domini ac magni Imperatoris, & hoc donũ à Deo percipiens, dogmatizauit eloquẽtia. Et poſt paululum: Propterea conſonantem eius profeſſionem ſanctis & vniuerſalibus ſynodis reperientes, & diligentiſſimè recti dogmatis cõglomerantem atq; pręcauentẽ regulã: & poſt cętera: Ipſius & nos ſuſcipimus & confirmamus ectheſin: quoniam in omĩbus ſequitur perfectè & acribioſè doctrinam ſanctorum ac probabilium patrum & prædicatorum orthodoxæ noſtræ fidei. Si quis ergò à præſenti die temeratos prohibitarum tam ab à Deo conſeruando domino & magno Imperatore, atq; huc cõgregata ſancta ſynodo factus, vnam aut duas pręſumpſerit dogmatizare aut proferre in Chřo Deo noſtro operatiões, hũc, ſi quidẽ epiſcopus, aut presbyter, vel diacon⁹, ſiue de ſequentibus fuerit gradibus, ab omni eſſe ſuſpenſum eccleſiaſtico miniſterio vel officio definimus: Si autẽ monachicũ habitũ habuerit, aut laicus fuerit, hunc de ſancta cõmunione viuifici corporis & ſanguinis magni Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti ſeparamus, donec q hæc cõfiteri ꝑſumpſerũt, ad hoc quod oportet remeãtes, ex pura pœnitẽtia & cõuerſione ſufficientẽ de tali trãſgreſſione, ꝑ ſeipſis ſatisfactionẽ porrexerint. Tunc etenĩ vnuſquiſq; talis in ſuũ priſtinũ reſtaurabit̃ officium. Et ſubſcriptio: Sergius ꝑ miſericordiã Dei epiſcop⁹ Conſtãtinopoleos Romę, ſubſcripſi. Gloria Chřo Deo nřo, Amẽ, Amen.

 ITEM

ITEM DE HIS QVAE ACTA ſunt à Pyrrho quondàm epiſcopo Conſtantinopoleos, pro eadem ecthesi.

SAnctiſſim⁹ ac beatiſſim⁹ archiepiſcopus & vniuerſalis patriarcha Pyrrhus dixit: Nunc veraciter Spiritûs ſancti gratia his, q̃ nobiſcum prę ſunt, inſpirata, omnem extinxit errorem, & pietatis dogmatibus mentes fidelium illuſtrauit, magno Imperatore & clementiſſimo, ſicut ignis in ſemetipſo hac coruſcante, atq; omnem partē orbis terrarũ illuminante. & poſt alia: Sicuti magnus Imperator & adinuentor ſublimium. Competenter igitur & nos ſequentes eiuſdem virtutem & cõſtructionem eius dogmaticæ in omnibus admittētes, & à Deo inſpiratę doctrinæ cõſonantem vtiq; in omnibus Apoſtolicæ traditioni atq; ſanctis vniuerſalibus quinq; Concilijs, multis nimis atq; pręcipuè ſublimibus pro tanto zelo, qui in Deo eſt, coronamus laudibus, & ſecũdùm noſtrę virtutis mẽſuram enixiùs pro pia eius & illuminata anima Domino indeſinenter orationes extollimus, quatenùs incõcuſſum ꝑmaneat eius regale imperium, omẽs barbaras nationes ſubſternens, & filijs filios cum profunda tranquillitate multis temporibus ſuccedentes, atq; immortalis vitæ gaudia in futuro ei condonari. Decernimus itaq; cum gratia in pręſenti quidem conuenientes nobiſcum ſanctiſſimos epiſcopos, qui necdũ imperialis prędicationis inſinuationi ſubſcripſiſſe probantur in tempore pręcedẽti, vt proprias ſubſcriptiones poſt noſtrã ſubſcriptionē actibus ſubiũgere debeant, necnon & eos, qui in hac regia & à Deo conſeruãda vrbe poſtmodùm cõiunxerunt, & minimè ſubſcripſerunt per ſolicitudinē, quorum intereſt ſubſcribere, præſules. Curauimus autem nihilominùs, Deo donãte, & ad eos, qui abſentes ſunt, apud nos geſta cum encyclia noſtra ſinè dubio deſtinare epiſtola, quatenùs & eorum vnuſquiſq; per ſuam ſimiliter ſubſcriptionem. eidem orthodoxę prædicationi cõſentiat, & ſuam per ſubſcriptionem prędecentibus coniungat mẽtem: vt nobis inturbulentus fons & ſuauiſſimus ſalutiferorum permaneat dogmatũ, ex quo haurientes rationales oues Domini ſolitæ ſunt bibere, ex abundantia diuini laticis incraſſantes, atq; ſitis penitùs ſinè experimẽto permanentes. Qui hoc facere paratus minimè fuerit, ſed permanens in inobedientia, condemnationi ſeparantiũ ſe de integritate corporis Chr̃i ſemetipſum miſerrimè ſubmiſſurus eſt, & iudiciũ contra ſe irrecuſabile ex authoritate Apoſtolicarũ ſediũ ſibimet ꝓuocans, donẽc per ſubtiliorē intentum ſemetipſum ad viam ſalutiferam reuocauerit. & ſubſcriptio:

Pyrrhus miſericordia Dei epiſcopus Cõſtantinopoleos Romę, ſubſcripſi. Gloria Chriſto Deo noſtro, Amen.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſ. Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atq; Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

PEr ea indubitãter ac luce clariùs, q̃ acta ſunt ꝓ ecthesi ab eis, Sergius & Pyrrhus cõfirmãſſe eã, & corroborãſſe in ſcripto ꝓbant. & tantùm cõtra ſanctorũ patrũ ꝓfeſſionem propriã habẽtes in deceptiõe animarum ſuarũ, vtpotè ſoli hãc ab initio cõſtruentes, ex hoc quãtùm pro ipſa arguunt certãſſe, & alios ſecũ inſtantiùs cõmouentes ad effectũ huiuſmodi turbulẽti ſtudij, licèt alterius nomine callidè abuſi ſunt timore cõtradictionis fideliũ, interminationē contra eos ꝓponentes. Ideoq; his nobis certiſſimè de eis cognitis p lectionē, q̃ in p̃ſenti recitata eſt, nũc etiàm Cyri reſpiciam⁹ epiſtolã, ꝑ quã propriam cum eis conſonant ã oſtẽdit.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Secundùm iuſſionem beatitudinis veſtrę epiſtolã afferẽs prę manib⁹ habeo Cyri Alexandrini quondàm epiſcopi: quid ꝑcipitis?

Amabilis reuerendiſſimus epiſcopus Oſtienſis Eccleſiæ, dixit: amabilis eſt nomen ꝓprium.

Memorata epiſtola Cyri Alexãdrini epiſcopi relegatur.

Et accipiens Exuperius notarius regionarius apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinam linguã interpretatam, relegit continentē ità:

DOmino Deo honorabili beatiſſimo ſpiritali & conſacerdoti Sergio archiepiſcopo & patriarchæ, Cyrus vltim⁹ de Alexãdria. epiſtola Cyri ad Sergiũ. Paratis nobis relaxare reſponſa in regia vrbe, cõiunxit Euſtathi⁹ glorioſus magiſter militũ, & detulit mihi venerandos apices p̃cipui mei Dñi Deo honorabilis beatitudinis, intùs habẽtes & exẽplar cõpetenter & cõſultiſſimè, pariterq; Deo amabiliter factæ ecthеſeos venerabilis noſtrę fidei à piiſſimo & à Deo cõſeruãdo dño noſtro magnoq; principe pro pia fide noſtra ad Iſaciũ excellentiſſimũ patriciũ & Exarchũ Italiæ deſtinatæ, quã debet profiteri cõmunis frater noſter Seuerinus ſanctiſſ. Deo iuuãte, q̃ ordinatur in Roma: quã nõ ſolùm ſemèl & bìs, ſed & multò ſępiùs diligẽter relegiſſe dinoſcor, & lętat⁹ ſuę eiuſdē lectione, atq; cõſiſtẽtes mecũ, cõgratulans per laudabilē ſcriptorũ expoſitionē, veluti ſolis ſplẽdorē nitentē, & verã inconuertibilē & inuiolabilē noſtrã fidē fixiùs rectèq; aptiſſimè prędicãtem, gratiarũ hymnos retuli dño oĩm Deo, q̃ nobis dedit prudentiſſimũ gubernatorē, ſanctas ſuas eccleſias rectè regentē, neq; ꝑmittentē fortaſsis ab emergente tempeſtate quoquo modo nos perturbari, nec iterùm purè accedentibus in eam aſperrimis ſaxis quaſſari: magìs autem ſinè periculo & benigniſſimè ad tranquillũ portũ nos deducẽs, & pro pace fideliſſimi populi eorum DEO decibiliter cogitantem. Sed qui eum talem &

& in ſpiritalibus conſtituit Deus, ipſe virtutem & fortitudinem condonet & pio eius imperio contra repugnantes inimicos ſeruilem eius rempublicam, vt tunc cum gratia & canticis exclamemus: Saluauit nos, ſaluauit, terque ſaluauit nos pijſſimus ter Auguſtus, hoc eſt, à tyrannica poteſtate, & Perſarum ferocitate, necnon Saracenorũ temeritate. Quia verò & nos veſtræ participati doctrinæ, & hãc ſinè dubio ſequentes, amplectimur & conſeruamus, quæ ità piè & Deo amabiliter à ſereniſſima eius tranquillitate expoſita ſunt, iam anteà veſtra Deo honorabilis ſanctitas cognouit, per ea, quę ſępiùs ad eam à noſtra humilitate, licèt ruſticiter, attamẽ orthodoxè tranſmiſſa ſunt. Omnẽ, quæ cum veſtra Deo honorabili ſanctitate conſiſtit in Chriſto fraternitas, ego & qui mecum ſunt, multùm ſalutamus. & ſubſcriptio: Saluus in Domino, ora pro nobis ſanctiſſime pater.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

PER relectam in præſenti nobis epiſtolam, propriam conſonantiã Cyrus Alexandrinę ciuitatis epiſcopus demonſtrauit, quam cum Sergio & Pyrrho in expoſitione nouitatis eorum habere oſtenditur, ſimiliter cum illis in ſcripto eam confirmans. Ceciderunt autem à ſua ſpe, mentiti contra caput proprium. Nec enim ſuſcepta eſt omninò aut admiſſa eſt ſecundùm vanam eorum ſpem, magis autem condemnata eſt & anathematizata ab Apoſtolica authoritate huc tranſmiſſa peſſimæ & præſumptæ nouitatis eorum ecthesis. Sed quia hęc quidẽ illi contra orthodoxam fidem ſcripſerunt, extenditur autẽ nobis de his rationabilis requiſitio, ex paternis teſtimonijs atq; ſcripturarũ procedens, cum multa diligentia competenter, ſi placet Domino iuuante, in alio ſecretario huiuſmodi differamus de illis quęſtionem, vſq; ad hoc pręſentem cognitionẽ determinantes.

INCIPIT SECRETARIVS IIII.

IN NOMINE DOMINI DEI Saluatoris noſtri IESV CHRISTI, Imperij domini Conſtantini pijſſimi Augusti anno nono, ſub die xiiij Kalẽd. Nouembris, Indictione Octaua:

PRæſidente ſancto ac beatiſſimo Martino Papa ſanctæ ſedis Apoſtolicę vrbis Romæ, ꝓpoſitis ſacroſanctis & venerabilibus Euãgelijs in Eccleſia Dñi Dei & ſaluatoris noſtri IESV Chriſti, q̃ vocatur Conſtãtiniana: reſidentibus etiàm viris venerabilibꝰ pariterq; cum eo audientibus, Maximo ſanctiſſimo Aquileiẽſi epiſcopo, Deuſdedit ſanctiſſimo Caralitano epiſcopo, Mauro Cęſenate epiſcopo, & Deuſdedit presbytero agentibus locum Mauri ſanctiſſimi epiſcopi Rauẽnatis eccleſiæ, Sergio Tempſanẽſi epiſcopo, Maximo Piſaurenſi epiſcopo, Reparato Mãtuarianẽſi epiſcopo, Luciano Leontinẽſi epiſ. Epiphanio Albanenſi epiſ. Viatore Hortanenſi epiſcopo, Benedicto Aiaceno epiſco. Bonito Formiano epiſcopo, Iulião Hortano epiſcopo, Maioriano Pręneſtino epiſco. Papinio Vibonẽſi epiſcopo, Germano Numanenſi epiſcopo, Laurẽtio Peruſino epiſ. Adeodato Amerino epiſcopo, Caroſo Faralitano epiſcopo, Gaudioſo Capuano epiſc. Martiano Mebienſi epiſcopo, Bonito Ferentinate epiſcopo, Barbato Sutrino epiſc. Mauro Senogalliẽſi epiſcopo, Calumnioſo Aleſino epiſcopo, Mauroſo Anconitano epiſcopo, Peregrino Meſſanenſi epiſcopo, Bono Ficuclenſi epiſcopo, Romano Cerellitano epiſcopo, Fortunato Auximate epiſ. Creſcẽte Lucrenſi epiſcopo, Thomate Lunenſi epiſcopo, Felice Agrigentino epiſco. Bonito *Ferẽtiſpolimari epiſcopo, Marcellino Cluſino epiſcopo, Maximo Trocalitano epiſcopo, Geminiano Volaterrano epiſ. Paſchale Blãdano epiſcopo, Mariniano Populonienſi epiſcopo, Luminoſo Marſorum epiſcopo, Luminoſo Tiferniſtiberinorum epiſcopo, Glorioſo Camerino epiſc. Potentino Belliternenſi epiſcopo, Decorato Tiburtino epiſcopo, Mauro Tuſcanenſi epiſc. Amabile Oſtienſi epiſcopo, Martino Gabinate epiſcopo, Albino Portuenſi epiſcopo, Adeodato Spoletano epiſc. Palũbo Fundano epiſcopo, Iohanne Pęſtano epiſc. Theodoſio Cotronenſi epiſ. Gaudioſo Reatino epiſc. Scholaſtico Fanenſi epiſc. Laurentio Taurianenſi epiſc. Elia Lilybętano epiſco. Iohãne Trapeiano epiſ. Aquilino Aſſiſinate epiſc. Luminoſo Salernitano epiſ. Euſebio Atellano epiſ. Sabbatio Buxento epiſ. Martino Centũcellenſi epiſ. Iohãne *Tarãtino epiſ. Iubentino Stabiẽſi epiſ. Rufino Sipõtino epiſ. Mauro Senate epiſ. Lęto Lucano epiſ. Leontio Neapolitano epiſ. Theodoro Roſellano epiſ. Paſchale Thermitano epiſ. Andrea Hydrũtino epiſ. Oportuno Piſano epiſc: Iuſto Tauromenitano epiſc. Donato Marianẽſi epiſ. Felice Panormitano epiſ. Bonoſo Alerino epiſ. Laurẽtio Tuderino epiſ. Peregrino Lyparitano epiſ. Iohãne Carinẽſi epiſ. Boethio Cornẽſi epiſ. Albino Signenſi epiſ. Valentino Turritano epiſ. Auguſtino Squillacino epiſ. Luminoſo Bonenſi epiſc. Iohãne Rhegitano epiſ. Creſcẽtio *Libiẽſi epiſ. Barbato Cumano epiſc. Stephano Populiẽſi epiſ. Felice Terracinẽſi epiſc. Callioniſto Hadrianẽſi epiſ. Oportuno Anagnino epiſ. Iohãne Vicoſabinate epiſ. Firmino Plerano epiſ. Potentio Polẽſi epiſ. Iobiano Firmano

mano epiſcopo, Leontio Fabentinate epiſcopo, Anaſtaſio Narnienſi epiſcopo, Donato Saſſinate epiſcopo, Theodoro Tyndaritano epiſcopo, Ioanne Vnnogoritano epiſcopo, Sapientio*Numertano epiſcopo, Stephano Dorenſi epiſcopo, Maximo Meſinate epiſcopo, Iohanne Gabopolitano epiſcopo, Gratioſo Nepeſino epiſcopo, & Victoriano Vzalenſi epiſcopo,

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

Ex his, quæ à nobis relecta ſunt in præterito ſecretario, monumentorum ſeries à Sergio & Pyrrho cõfecta, necnon epiſtola Cyri, quæ videlicet temeroſiùs compoſita ſunt ab eis contra fidem pro ſtabilitate nocibilis corú ectheſeos, Micheæ propheticam vocem, anima conflictos nos propter conſonantiam in huiuſmodi errorem & conſpirationem factam, congruum eſt
Mich.7. enarrare. Væ mihi, quia factus ſum ſicut qui colligit ſtipulam in meſſe, & ſicut racemos in vindemia: non eſt botrus ad comedendum, præcoquas ficus deſiderauit anima mea. Perit reuerens de terra, & rectus in ho-
Pſalm.13. minibus illis non eſt. Omnes declinauerũt, ſimul inutiles facti ſunt. Omnes congregati ſunt in vnum contra Dominum, ſanctamque eius & immaculatam fidem. Sed
Gene.11. venite, & nos dilectiſſimi fratres, cum Deo deſcendamus ad viſitationem, id eſt, inquiſitionem ſermonum eorum, confundamus per approbationem veriſſimam ibidèm linguas eorum eleuatas contra ſcientiam vnigeniti filij DEI, & iniquitatem in altitudinem humanitatis eius loquentes. Diſrum-
Pſalm.2. Ephe.6. pamus vincula eorum per gladium ſpiritalem, quod eſt verbum Dei, & proijciamus à nobis iugum ipſorum per expurgationem profani ſenſús illorum. Tunc etenim & ipſe
Pſalm.2. quoque Dominus irridebit eos & ſubſannabit, & loquetur ad eos in ira ſua, & in furore
Hierem.4. ſuo conturbabit eos, ſecundùm beatũ Hieremiam dicens, Falſo prophetæ iſti vaticinantur in nomine meo. Non enim miſi eos, & non præcepi eis, neq; locutus ſum ad eos: viſionem mendacem, & diuinationem, & fraudulentiam, & ſeductioné cordis ſui ꝓphetant vobis. Ideò hæc dicit Dominus de prophetis, qui prophetant in nomine meo mendacium: Erunt proiecti in vijs Hieruſalem, & conculcatio omnium piè confitentium me, & non erit qui ſepeliat eos. Nemo enim abſcondere poteſt quibuſdam ſubreptionibus commentatus, ſicutì nec folijs fi-
Geneſ.3. culneis antiquum trãſgreſſorem præcepti Adam, cum qui per propriam linguam inuerecundè nudatur. Laqueus enim fortis viro labia eius, & captus proprijs ſermonibus, & opera manuum eius: retributio autem labiorum eius dabitur ei impietatis repræhenſio. Ar-
guam enim te, inquit, & ſtatuã ante faciem tuam. Exiſtimâſti inique, quòd ero tibi ſimilis. Proptereà ſicut dicit Dominus ad Gedeon, deponamus eos ad aquas veræ diſcretionis, & probemus eos ibi regulari examinatione in idipſum pronos corruentes, per oſtenſionem praui intellectús eorum, vt nè ſint apud ſe ſapiẽtes, diuini verbi ſcientiam ignorantes. Quoniam dicentes eſſe ſe ſapientes, ſtulti facti ſunt, & mutauerunt gloriã catholicæ Eccleſiæ per propriam nouitatem, ſiue per ea, quę illicitè in eius defenſione geſta ſunt, hæreticam turbulentiam introducentes, illud competenter apud nos retinentes, quod benè ad Ieſum filium Sirach dictum eſt, vſque ad mortem certa pro veritate, & ſemper Dominus Deus pugnabit pro te. Accipere enim perſonã impij non eſt bonũ, vt declines à veritate iudicij. Quomodò autem hoc prudenter efficiemus? Inprimìs quidem ex comparatione mutua verborum illorum, quæ nobis relecta ſunt. Si enim ipſi propria perimunt, approbantes ea vacua, & omninò veritati extranea, vtiq; ventos paſcẽt, iuxta quod in Prouerbijs dictum eſt. Qui mendacio nititur, hic paſcit ventos, & minauit volucres volantes. Derelinquit enim vias ſuæ vineæ, in axones autẽ ſuæ culturæ errant: deambulat verò per ſiccam eremum, & terram extẽſam in ſitim. Congregat autẽ manibus ſuis ſterilitatem. Igitur ſicut prælectionem audiuimus, dilectiſſimi fratres, Cyrus quidẽ in ſuis capitulis definiuit ità: Si quis non dicit vnum eundemq; Chriſtũ operari Deo decibilia & humana per vnã Deiuirilem operationẽ, anathema ſit. Sergius autem huiuſmodi admittens atq; confirmans eius confeſſionem, ad eundem ſcribens, ait: Hanc veſtrã orthodoxam relegentes doctrinã & diuinam ſuaſionem ſiue omni orthodoxia repletam veſtræ ſanctitatis, Domini collaudaui benignitatẽ: ſed & veſtrum ſanctũ ſacerdotium beatificaui, quoniã huic rei dignata eſt intercedere per gratiã ſancti atq; viuifici ſpiritús, necnon per electionem & doctrinã à Deo inſpirati & pacifici magni Imperatoris. Aſſeruiſtis autem (Bonum eſt enim, vt & ipſis ſacris veſtris vocibus vtamur) vnum eundemque Chriſtum operari Deo decibilia & humana per vnam operationem, & hæc piè nimiſq; ſubtiliter expoſuiſtis: quoniã in his præcipuorũ & vniuerſaliũ ſanctorũ quinq; conciliorũ voces expreſſiſſe noſcimini. Iterùm autem Pyrrhus in antefato dogmatico eius TOMO aduocationem impendens Cyro, ità ſcribẽs ait: Vnam enim, ſecundùm veritatẽ, pro noua continebat eiuſdẽ volumen: non quidem malitioſè, iuxta meum ſenſum, ſed vtpotè non aliter poſſe nouam intelligi, niſi vnam. Ac per hoc iam Pyrrho non aliter nouam niſi vnã intelligente vetus dierum non

Pſalm.49. — Iudic.7. — Rom.1. — Eccli.4. — Prou.18. — Monothelitarũ dicta examinantur. — Prou.10. — Dan.7.

vnus exiſtit, ſed multi, aut ſi paruum, vt ità dicatur, duo intelliguntur. Nam ſi non aliter niſi vnam eſſe definit nouam, nó eſt autem vetus quod nouum eſt, vtiq; vetus dierum, vt dictum eſt, nó vnus intelligitur, ſed potiùs multi, aut ſi minùs, duo: vt & multos deos infirmè intelligat, & ſolum Deũ, qui eſt ſinè initio naturaliter, in multos deos diuidat: ignorans quoniam non per oĩa numerine nequeant ea cognati, ſed glorioſi miraculi noui vocabulum habet deſignationem. Sicut igitur vetere vti antiquitatis eſt, deſignatio autem ſinè initio. Et hęc quidem Sergius & Pyrrhus pro Cyro ſcripſerunt. In ecthesin autem illorum apertiùs, q̃ nunc dixerunt, euacuantes, & reproba, quæ ab ipſis firma pronunciata ſunt, dicentes, falſa autem quæ vera, & pia quæ impia, & minorata indiminuta, & incauta robuſta, & extranea omninò ſanctorum & vniuerſalium quinque conciliorum, quæ ab eis ſunt in ſcripto teſtimonio comprobata, & cum anathemate ab ipſis definita contra eos, qui ità habere hæc non profitentur, ſequentes proprij anathematis per tranſgreſſionem condemnationem, de hoc in erroneis eorum dogmatibus ità dicunt, nullo modo concedentes cuiquam ex oĩbus vnam aut duas dicere, vel docere operationes in diuina Domini diſpenſatione. Ideoque ſanctos patres per omnia & in hoc ſequentes, vnam voluntatem Domini noſtri Ieſu Chriſti cõfitemur, addẽtes etiàm: Hęc pietatis dogmata tradiderunt nobis, qui ab initio præſentaliter viderunt, & miniſtri verbi facti ſunt, eorumq; diſcipuli & ſucceſſores, & ſequenterà DEO inſpirati Eccleſiæ doctores, id eſt, ſanctæ & vniuerſales quinq; Synodi beatorum & à Deo inſpiratorum patrum, qui in Nicęam, & in hanc regiam ciuitatem, necnon in Epheſum primùm, & in Chalcedonam, & iterùm in Cõſtãtinopolim in quinto congregati ſunt concilio. Ergò hanc ecthesin Sergius & Pyrrhus per propria monumenta confirmantes, quatenùs multò ampliùs dogmatum ſuorum viciſsim oſtendãt vbiquè omnibus deſtructionem, vt noſtis, hæc allocuti ſunt, & Sergius quidẽ ità: Perfectè atque dilucidè, necnon compendiosè, ex quibus virtutis dirigitur ſermo, à DEO inſpirati sereniſſimi Domini magniq; principis, & hoc ex Deo donum percipiens dogmatizauit eloquentia, & propterea conſonantem eius confeſſiõem ſanctis & vniuerſalibus Synodis inueſtigantes, & perſubtiliter recti dogmatis connectentem ac præmunientem regulam, pariterque & nos ſuſcipimus eius & confirmamus ecthesin, quoniam in omnibus ſequitur pleniùs & indiminutè doctrinam ſanctorum probabiliũ patrum. Si quis ergò à præſenti die temerator prohibitarum à fortiſſimo & à DEO conſeruando Domino & magno Imperatore ſiue congregata huc ſancta Synodo factus, vnam aut duas præſumpſerit dogmatizare aut proferre in Chriſto Deo noſtro operatiões, hunc, ſi quidem Epiſcopus, aut presbyter, vel diaconus, ſiue de ſequẽtibus fuerit gradibus, ab omni ſuſpendimus Eccleſiaſtico miniſterio vel officio. Si autem monachus, aut laicus fuerit, hunc de viuifica communione ſeparamus. Igitur in his, reuerendiſſimi fratres, ſi habuiſſemus dena millia annunciantes nobis, an crederemus aliqñ, niſi lectio nobis ſcriptorũ eius ſatiſfeciſſet, quoniam quæ ità ſibi contraria atq; ſe perimentes dogmata vel ſermones vnius eiuſdemq; perſonæ, hoc eſt, Sergij exiſtunt, funditùs cõtra ſua *delimenta vel dogmata exardeſcẽtis? Hic nanq;, quomodò vnquàm nec phreneticus quiſquam ex omnibus cõtra ſua membra commotus eſt, per ſemetipſum propria conſumens atque interimẽs per dominantem ei errorem atque dementiam. Sed hæc quidem Sergius: Pyrrhus autem in his, quæ ab eo ſunt inſtituta, *ſimili corruptione ductus*, ità vt ille prædenominatam nouitatis ecthesin in ſuis monumẽtis expoſuit: Competenter igitur & nos ſequentes eius virtutem & expoſitionem dogmaticam, & à Deo inſpiratam eius doctrinam per omnia admittentes, conſonantem in omnibus Apoſtolicæ traditioni atq; ſanctis vniuerſalibus quinq; concilijs, multis eum atq; ſublimibus pro hoc coronamus laudibus, & decernimus cum gratia eos, qui nobiſcum conſiſtunt, ſanctiſſimos epiſcopos, necdùm autem imperialis prædicationis inſinuationi in pcedente tempore ſubſcripſerunt, proprias ſubmittere poſt noſtram ſubſcriptionem his actibus ſubnotationes. Quòd ſi quis hoc facere paratus minimè fuerit, ſed permanet in obedientia, iudicio ſeparantium ſe ab integritate corporis Chriſti ſemetipſum ſubmittens, & condemnationem irrecuſabilem contra ſe prouocaturus eſt. Cõſonanter autem his & Cyrus æqualem interemptionem per ſimilem errorem & introductã ecthesin confirmãs, ità pro ea ſcribens ad Sergium, ait: Sicut per lectionẽ audiuimus, quã nó ſemèl & bis, ſed & multò ſæpiùs diligenter percurrens, & lętatus ſuper eiuſdem lectionis virtutem, atq; conſiſtens mecum, congratulans per laudabilem expoſitionem ſcriptorum veluti ſolis ſplendorem nitentem, & verâm inconuertibiliter & inuiolabiliter noſtram fidem fixiùs recteq; & apertiſſimè prædicantem, laudes gratiarum retuli Dño oĩm Deo, qui nobis dedit prudentiſſimum gubernatorem. Quia vèrò & nos de veſtra participati doctrina, & hanc ſinè dubio ſequentes amplectimur & cõſeruamus, q̃ ità piè & Deo amabiliter à sereniſſima eius trãquillitate expoſita ſunt, iam veſtra à Deo honorabilis ſanctitas cognouit p hæc, quæ ſæpiùs ad eam à no-

Locus mẽdoſus.

Nota, vt hęretici patrũ ſcripta pro ipſis facere mentiãtur, immò & diuina.

Hęretici ꝓpria ſcripta deſtruunt.

for. deliramenta

noſtra humilitate deſtinata ſunt. Adhæc ergò intantùm contraria,& ità abinuicèm vehementer corrupta, vt nec alio iam neceſsè ſit in propria deſtructione, vtpotè hanc illis duriùs ſibi inferentibus per contradictionem alterutram atque obiectionem, quid nos oportet dicere, hoc eſt, ex perſona Catholicæ Eccleſiæ,niſi Dauidicum vaticinium exclamare? Abſorpti ſunt,continuati petræ ipſi vel ſermones eorum. Diſciſſi ſunt, & non ſunt compuncti: tentauerunt me, ſubſannauerunt me, ſtriderunt in me dentibus ſuis. Domine, quandò reſpicies? reſtitue à nouitate eorum confeſſionem meam, à dogmatibus eorum vnicam fidem meam. Commoti transferantur ſermones eorum, & eijciantur de habitationibus meis: & cognoſcant quia hæc manus tua, & tu Domine feciſti eam. Quomodò nanque non ſunt diſciſſi,licèt nullo modo compuncti, qui ab omni ſe ſacerdotali dignitate & officio depoſuerunt,& à participatione diuinæ communionis alienauerunt,necnon anathematizauerunt,prohibētes in Chriſto vnā operationem dicere,& denunciantes vnam in Chriſto operationem aſſerere,àc ſi vtrunq; ſecundùm ſenſum eorum, id eſt, vnam dicere operationem,& nec vnam dicere operationem, ſimiliter orthodoxum & probabile,firmumq́;, pium, indiminutum atq; perfectæ prædicationis omnium ſanctorū patrum, ſiue vniuerſaliū quinq; Synodorum veraciter exiſteret? Quod non ſolùm falſum eſt,ſed etiàm omninò ac ſpecialiter impoſſibile,in ſemetipſo habens propriæ inſtabilitatis accuſatorem. Duos enim contrarios ſermones de eodem verbo veraciter dicere, naturam non habere,ſcribēs Nectario Theologus Gregorius,ait. Competenter igitur ante patrum pro tali re contra eos definitiones,ſeipſos illi in hoc,quòd ſua dogmata tranſgrediuntur,condemnare noſcūtur, ſuperducentes ſibi (vt dictum eſt) per hæc diffinitam ab eis depoſitionem,& cum anathematis propoſitione alienatiōem totius ſacerdotalis officij, Chriſtiq; Dei noſtri immaculatæ communionis: & præcipuè quoniam non ſolùm impia & hæretica, quæ ab eis geſta ſunt, conſiſtunt, ſed & incongrua ominò ac ſpecialiter cognoſcuntur. Nullus enim introductus eſt perſonaliter ab illis accuſator aut accuſatus, iuxta quod geſtorum ordo exigit, per claram intimationem aut inſtitutionem eorum, quæ ab eis examinata ſunt, approbationem faciens: ſed ipſi ſibi à ſemetipſis proprio arbitrio oīa facta ſunt, accuſantes, accuſatores, iudices. Et accuſatores quidem, vtpotè ſe reprehendentes per immutationē S. Dionyſij vocis: accuſantes autem, quomodò criminatores eius, potiùs autē euacuantes vnā operationem: iudices, vtpotè aliam pro alia fidem commentantes. Pro qua re ordo geſtorum per inopiam eorum, quæ intimata ſunt ab illis, ex ſuſpiciōe & coniectura deceptiuè obumbratus eſt ex hoc, quòd frequentiùs dicunt, quia aliqui, & qm̄ aliqui, & quia quidam, & nō erat vox neq; auditio, ſicut per vaticinium Elias propheta perhibuit. Omnia enim eis ex nō approbatis verbis vel inanibus fictionibus inuerecundè actitata ſunt aduersùs catholicam Eccleſiam, pro quibus, vt dictum eſt, & contra ſe iraſcendo verſi ſunt, ſeipſos cōdemnātes. Vt autem & à nobis ſynodaliter fiat contra eos repræhēſio per Apoſtolicam ſeu regularem, prælatam iuſtam determinationem, in medio nobis ad audientiam glorioſorum patrum decreta, ac vniuerſalium quinque conciliorum definitiōes offerantur, de quibus illi in ſcripto dixerunt, hæc veraciter prædicare atq; docere, quatenùs teſtimonij mercedem per veritatem geſtorum conſequi valeāt. Scriptum eſt enim: Abominatio eſt domino labia mendacia, & odit dominus teſtem fallacem, proferētem mendacia, & ſeminantem inter fratres ſcandala atq; litigia, quod vtiq; memorati aptiſſimè cōcinnauerunt, iudicia & litigia vbiq; oībus per proprios ſermones deſtinantes.

Pſal. 140. | Pſal. 34. | Pſal. 108. | 3. Reg. 18. | Pro. 12. | Pro. 6.

Benedictus Reuerendiſs. Epiſcopus Aiacenſis, dixit:

Propheta Dauid, beatiſſime, veſtram pronuncians gratiam, ait: Quoniam dominus dabit verbū Euangelizantibus virtute multa. Cum multa nanq; ſtrenuitate & zelo inſpirationem à Deo diuini verbi percipientes, in apertione oris veſtri notum feciſtis omnibus, quòd ſicut vacca laſciuiens declinauerūt à via veritatis, Cyrus & Sergius atq; Pyrrhus. Nec enim dederunt, ſicut ait Oſee, cogitationes ſuas, vt conuertantur ad deū eorum, quoniā ſpiritus nouitatis ineſt eis, & Dominum non intellexerunt, eò quòd veritas non eſt in eis, nec miſericordia, neq; ſcientia Dei in dogmatibus eorum, ſed maledictio, mendacium, & furtum atque deceptio, & contrarietas inconueniens in eorum ſermonibus effuſa eſt. Ergò quoniā iudicium eſt domini hodiè ſuper eos per vos ſacratiſſimos, ſi placet, oportet cum eis ad ſimilem examinationem Paulum, Sergij & Pyrrhi ſucceſſorem, coaptari: quippe qm̄ in vnam eandemq́; hæreſim illorum inoluit, & propterea inſtanter hanc defendere nititur, ſicutì accuſatores eius per ſua ſcripta nobis declarauerūt, immò magis operibus ſuis ſeipſum ille manifeſtauit, verberib' & clauſuris atq; exilijs orthodoxos viros ſubmittens. Sic nanq; communis erit contra hos omnes à præſenti ſancto Concilio impietatis deuictio prolata, videlicet per ſubtiliorem oſtenſionem & approbationem paternarum & Synodalium definitionum vel prædicationum.

Pſal. 67. | Oſee 4. | Oſee 5.

Omnes ſanctiſſimi Epiſcopi dixerunt:

SVpplicamus beatitudinem veſtram, adijciatur & Paulus ſimilibus ſuis, iuxta ſupplicationem coëpiſcopi noſtri Benedicti reuerendiſſimi, ipſe quoquè ad examinandum nobis prolatus, quatenùs propter ſimilitudinem nouitatis, ſimili cum ipſis regulariter ſententia percellatur. Nam & vehementiſſimè contra Catholicam Eccleſiam demolitus eſt, vt & in ipſo impleatur quod ſcriptum eſt: Initium ſermonum oris eius ſtultitia, & vltima oris eius circuitus malignus. Veraciter enim, ſicut de eo ſuggeſtiones & accuſationes pronunciant, & incipiens acriter nouitatem defendere ſtuduit, & perficiens dolosè Typum fieri perſuaſit. Stillicidium nanque aſſiduum concauat petram. Ideoque, ſi præcipitis, epiſtola ipſius directa prædeceſſori veſtræ beatitudinis Theodoro Papæ, nobiſmet relegatur: ſed & memorati Typi per exemplar eius ſeries, pro tuitione pleniſſima Catholicæ Eccleſiæ, quoniam & ipſum Typum in euerſione paternorum dogmatum fieri ſinè dubio perſuaſit: qui derelinquentes Catholicæ Eccleſiæ paternas Synodaleſque definitiones ac ſermones, ad ſeculares Typos callidè properauerunt, pariter quidem tam ſuam obcelantes perfidiam, quàmque alijs iniquè irrogantes querelas, quatenùs duplicem ſuſcipiant de manu Domini *peccatum tam pro ſuo delicto, * ſeu criminatione contra alios flagitata.

Eccl. 10.

*pœnam

*quàm

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

COmpetenter Epiſtolam Pauli ad examinationem deduci per hos, quorum intereſt, nobiſcum conſiſtens ſancta Synodus petijt, quoniam ſimili exceſſu parique errore cum prænominatis irretitus, ſimilem à nobis congruum eſt per approbationem contra hos omnes increpationem prouenire. Offeratur igitur directa à Paulo præceſſori noſtro beatæ memoriæ Theodoro dogmatica Epiſtola, & cum eadem exemplar Typi, quem ille ad deſtructionem paternorum dogmatum fieri perſuaſit.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Secundùm iuſſionem beatitudinis veſtræ, Epiſtolam Pauli & exemplar Typi nupèr, id eſt, tranſacto anno perſuaſionem eiuſdem Pauli expoſiti, præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

EPiſtola Pauli Epiſcopi Conſtantinopoleos inprimìs per hos, quorum intereſt, ſuſcipiatur & relegatur.

Et accipiens Paſchalis notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinam vocem tranſlatam, relegit continentem ità:

SANCTISSIMO ET BEATISſimo fratri & conſacerdoti, Domino Theodoro Paulus indignus Epiſcopus in Domino ſalutem.

Epiſt. Pauli Cõſtantin. ad Theodorum papam.

Eccè quàm bonum & quàm iucundum habitare fratres in vnum: ſpiritali dico habitaculo, & concordia quæ in DEO eſt, & vnitate fidei, huius delectabilis ſecundùm veritatem inhabitaculi, quæ videlicet in Aaron magìs decorabatur, atque ſacerdotalem induentibus dignitatem, ſicut vnguentum ſuper caput, principalem intellectum irrigans, & vſq; ad ipſam extremam ſcientiã deducens. In hoc enim habitaculo benedictionem & æternam vitam promiſit Dominus. Huius igitur propheticę vaticinationis meritum amplectentes, præſentem fraternam ſyllabam expoſuimus, noſtra propter charitatem minimè quærentes aut quæſituri. Nec enim detrahentibus bonũ eſt detrahere, aut palo ſecundùm vulgarem fabulam excutere palum. Abſit. Non ſunt noſtra hæc. Auertat diuinitas, non ſunt edocti habitus noſtri ità vincere, ſed in patientia longanimitatis, & ſpiritu humilitatis: quia ſicut minimè per duritiam, vt propheticè dicamus, purgatur nigella, ità nec pacis ſaporatus fructus intelligentiæ per aſperitatem exprimitur. Propter hoc enim & verborum ſupportauimus colaphos, vt vel paulatim valeamus eum imitari, qui propter nos ſe humiliare dignatus eſt, vt extremæ illius vltionis, per hanc plagam verbera declinemus. Audiamus igitur & cõſentiamus Eccleſiæ oratori, qui per linguam ſpiritûs clara voce exclamat, dicens: Omnia à vobis in charitate fiant. Ergò ſiue quærimus, ſiue tantummodò dicimus, & tantummodò audimus, charitas intercedat, ars aliqua exiſtẽs ad cõpoſitionem concordiæ boni & coniunctionẽ. Oportet enim de Deo quærentibus nobis, ſparto rectitudinis mentis noſtræ denumerantes templum, pacificè inhabitare in eo propter Dominum, qui per Prophetam locutus eſt: Quęrẽs quære, & apud me habita. Speculum enim dedit Deus populo ſuo, & oportet eos, qui à Deo ſunt deputati, ſacerdotium adipiſci, ità in humilitate greſſum mentis adinuicèm tendere, vt in melius ædificentur

Pſalm. 132.

1. Cor. 16.

ficéturhi, qui ad nos reſpiciũt, quàm, quod dicere piget, per noſtram diſcordiam, ſemitam pedum eorum concutere. Ad concordiam inclinemus noſipſos, & vnum ad charitatem ſapiamus. Humilitatem veneremur, per quam appræhẽdi ſolet altitudo ſpiritûs. Si enim & verbo ampliùs vſq; huc taciturnitatem dileximus, hoc quidem benè habere arbitrati ſumus, nè ſcriptis veſtris reciprocata reſpondentibus, iniuriæ fomité exhortemur, & puſillanimitate dijudicemur ab eo, quia omnia ad charitaté diligere promulgauit. Orauimus verò & tunc oſtium circunſtantiæ labijs noſtris imponi, & verbũ inſo-
Pſal. 140.
nitum concipere potiùs, quàm verbũ inuigile: & tamen hoc mihi donũ eſt à Domino, & factus ſum ſicut homo nó audiens, & nõ
Pſalm. 37.
habens in ore eius argumentationes. Sed qa tempus eſt loquendi, & tẽpus tacendi, aperio verbum, & claudo oſtiũ per taciturnitatem, cópetenter exorás, Domine, labia mea aperies, vt reſpondeá exprobrantibus mihi verbum. Licèt enim tacuimus, nõ ſemper tacebimus, adaperiente nobis Deo claues verbi. Igitur directis in præſenti à beatitudine fraternitatis veſtrę apocriſarijs, q poſt multas factas inter nos de Eccleſiaſtica requiſitione diſſonãtes ſermocinationes, in finẽ ad hoc peruenerũt, admonẽtes nos atq; adhortantes interpretari vnius Chriſti veri Dei noſtri voluntatis intellectũ, atq; huiuſmodi interpretationem deſtinari veſtrę ſacratiſſimę venerationi. Nos autẽ acceptá habentes bonæ conſcientiæ prædictorum venerabilium virorũ admonitioné, cognoſcẽtes autem & quæ principatûs Apoſtolorũ ſummitas docet paratos eſſe ad ſatisfactioné omi poſcenti nos verbũ de ſpe quæ in nobis eſt, ſecundùm Dei timoré manſuetudiné ad bonam ſcientiá temperantes, ſuper tali tantũmodò requiſitione mẽtem noſtrá per has ſyllabas exponimus, ſuperfluá excitationé & altercationem verborũ propter ſatietaté & præſentis temporis incongruitatem declinantes ac præcauentes, nihil noſtrũ intelligentes, aut proferẽtes, vel dicẽtes, ſed quę audiuimus & cognouimus à ſanctis & vniuerſalibus magnis concilijs, & patres noſtri enarrauerunt nobis: quoniá viæ veritatis, intellectus eſt ſapientũ, ſicut puerbiatori Salomói atq; veritati benè placere dinoſcitur. Sed quia tẽpus iam trahit nos promiſſionis, & ad aperiendá requiſitioné prouocat, incipiam' rectæ noſtræ fidei formá ſcripturæ imaginibus enarrare, ſicutì tinctiçijs aliquibus colorib' paternis teſtimonijs certiùs decorantes, quæ à nobis dicũtur. Nos igitur, id eſt, iuriſdictio eccleſiæ noſtræ & ſynodus cõfitemur vnum conſubſtantialis & authoris vitæ Trinitatis filium ac verbũ ſinè initio genitoris Dominum Ieſum Chriſtũ verum Deũ noſtrum ex ſpiritu ſancto & immaculata Dei genitrice ſemperq; virgine Maria incõuertibiliter in-

Ecclés. 3.
Pſalm. 50.
Pſalm. 118.
1. Pet. 3.

carnatum, perfectum eſſe eundem Deitate, & perfectũ humanitate, vnam perſoná, vná ſubſtantiá compoſitá in duabus & poſt vnitatem prædicantes naturis, differentiá vtrarunq; naturarũ cognoſcẽtes ſecundùm eorum proprietaté. Nec enim eorum per parté diuiſionem, aut in alterutrá mutationé, aut cõmixtionem, ſiue confuſioné penitùs intelligimus aut ſuſcipimus, abſit: ſed in vno Chriſto ſaluata vtraq; natura diuinitatis & humanitatis, & in eſſentiæ proprio termino ſecundùm ſubſtãtiam inenarrabilis ſummæ vnitatis conueniẽtia conſeruatis & permanentibus. (Manſit enim verbũ quod erat, & factum eſt quod nó erat) Propterea & oẽm congruam diuinitati & humanitati operationem ab vno eodemq; procedentem incarnato Deo verbo dicimus, & in vnũ eundemq; reduci. Ideoq; & diuiſio non introducitur, & inconfuſio ſaluatur. Reſipiſcat plebs impiorum hæreticorum, ſileant cum Neſtorio, Diodoro & Theodoro, Seuerus & Eutyches, Apollinares execrabiles, ex alterutra diſſonantia conſonantes ſibi ad impietatem, alijs confuſioné, alijs diuiſioné malè induentibus, & benè à veritatis regulis denudati. Vnius auté & eiuſdem Dei verbi incarnati miracula pdicamus, & paſſiones cognoſcimus, quas ſecundùm carnem propter nos ſpontè ſuſtinuit. Ideoq; & Deus dicitur pati, & filius hominis à cælo deſcẽdiſſe propter ſummam & indiſſipabilem ſecundùm ſubſtantiam duarum naturarum vnitatem. Vndè & vná voluntaté Dñi noſtri Ieſu Chriſti intelligimus, nè contrarietatem aut differentiam voluntatum vni eidemq; perſonæ Domini noſtri Ieſu Chriſti applicemus, aut ipſum ſe expugnantem dogmatizemus, aut duos volentes introducamus. Non enim ad conglomerationem omninò aut confuſionem duarum naturarum, quæ in eodem videntur vnius voluntatis, hanc producentes vocem, aut ad interemptioné alterius tantùm aliam eſſe prædicantes: ſed hoc per huiuſmodi ſignificantes vocem, quoniam caro eius rationabiliter & intellectualiter animata, ex ipſa ſumma vnitate inenarrabiliter omnibus diuinis ditata, vnientis eam ſibi ſecundùm ſubſtantiam diuini verbi, diuinam habebat & indiſcretam voluntatem, quæ ab ipſo ſemper ducebatur ac mouebatur, vtpotè in nullo tempore eadẽ diuiſè, & ex proprio impetu contrariè nutui vniti ſecundùm ſubſtantiam Dei verbi, naturalem eius faciens motionem, ſed quandò, & qualem, & quantam ipſe Deus verbum volebat, nè (quod abſit) in blaſphemia dijudicemur, quod vtiquè cauendum, & terribile dicendum: væ huiuſmodi prauitati, vt per neceſſitatem naturæ violentiam ſuſtinentem introducamus eius humanitatem, & communicantem Petro dignæ eius increpationi, ſi vtiquè per ſimilem recuſationem ex verbo-

rum ſignificatione paſſioni eius communicat. Sic & Euangelicam intelligamus lectionem, vbi dicit: Non vt faciam voluntatem meã, ſed eius qui miſit me. (Ioan. 6.) Sed & in recuſatione paſſionis non diuerſam in vnum eundemq; Chriſtum & reſultantẽ introducentes voluntatem, magìs autẽ recuſatiuè & nõ poſitiuè huiuſmodi ſuſcipiamus vocem. Nõ enim quaſi exiſtẽs hoc verbum dictũ eſt, ſed àc ſi nõ eſt: ſicuti, Neq; peccatũ meum, neq; iniquitas mea, (Pſalm. 58.) vt peritiſſim⁹ in dogmatibus Theologus Gregorius. Sed & om̃es doctores, qui paſſiõis verba memorauerunt, ex affectione & relatione noſtræ maſſæ hanc ſuſceperunt: ſicut & magnus Eccleſiæ Lucifer Athanaſius edocuit nos, noſtram oſtendens pronã in hanc vitã naturã, ſinè paſſione nolentẽ à præſente vita diſrumpi, & non vt animatam intellectualiter carnis verbi inpromptam exiſtentẽ ad totius mundi ſalutiferam paſſionẽ, aut diſcordantẽ patri & inhabitãti verbo. Sed & hui⁹ intellectui acribioſiſſimũ (id eſt, diligentiſſimũ) expoſitorẽ & interpretatorẽ ſuſcipiamus, id eſt, bis acutũ pugionẽ ſpiritalẽ Cyrillũ, in ſacerdotibus ſecũdùm zelotẽ Phineeſ, q validiſſimo linguę ictu percuſſit optimè meretricem, cõfuſionẽ, diuiſiõis intellectũ & verbũ (Num. 25.) prauitatis, in quarto de anathematibus capitulo, dictis aduerſùm cõtradictiões duodecim capitulorũ, factas à Theodorito, atq; probatis à ſancta vniuerſali Chalcedonẽſi, & quinta Synodo, luculentiùs Euãgelicam proferens atq; adaperiens vocẽ. Sed & om̃es pietatis doctores & prædicatores huiuſmodi vnius volũtatis mẽte detinentur. Quoniã, ſi opùs eſt requiſitione, pueniente, & cõpetenter relegimus teſtimonia: quibus cõcordes & conſonantes facti ſunt piæ memoriæ Sergius & Honorius, vnus quidẽ nouæ, alter autẽ antiquæ Romæ ſummi ſacerdotij ſedẽ decorãtes. Igitur de his itã nos habemus, ſic intelligimus, ſic prædicamus: in his orthodoxiæ manifeſtatio, in his Eccleſiæ laus, in his ſalutis noſtræ ſpes. Hæc eſt ſpiritui germen nutriferũ, hæc patrũ ſalutaris flos, hic eſt rationabiliũ ouium viuificus veritatis paradiſus. Hæc meditari, in his eſſe, per hæc illuminari & illuminare oramus: quoniã hoc facientes, & nos ſaluamur, & audientes, prędicauimus: ad ſupernã vocationem noſtrũ eſt ſtudium, vbi pacis compoſitio, his qui in ſtadio pietatis benè vnica gloriæ interceſſor tribuitur corona. Deo manifeſtati ſumus, q iudicat omnia & comprobat. non iurgialiter ſtamus, nõ ad contradictionem reſpicimus, nõ fauorem inanem amplectimur: ſed (Hæreticus ſuum errorem tuetur verbo Dei.) in verbo Dei præpoſitę huiuſmodi requiſitionis reſolutionẽ feciſſe dinoſcimur, confidentes quoniã pacis Dominus Deus ad alterutrum noſtrorum vnitatẽ & dilectionem cõſeruabit in gloria eius benigniſſimæ maieſtatis. Omnem cum veſtra beatitudine in Chriſto exiſtentẽ fraternitatẽ tam nos & qui nobiſcũ ſunt, multùm ſalutamus. & ſubſcriptio: Incolumes in Domino, orate pro nobis ſanctiſſime & beatiſſime pater.

DEVSDEDIT SANCTISSImus epiſcopus Caralitanæ eccleſiæ, dixit:

PEr ſuam epiſtolam, quæ in præſenti nobis relecta eſt, Paulus Conſtantinopolitanus epiſcop⁹, quæ veſtra beatitudo huic ſancto concilio prudentiſſimè allocuta eſt, luculentiùs confirmauit: ſed & accuſantium eum ad Apoſtolicam veſtram ſedem venerabilium virorum ſuggeſtiones firmauit, oſtendẽs, ſicut in præſenti audiuimus, quoniam in ſcripto & ſinè ſcripto admonitus eſt à prædeceſſoribus veſtris Apoſtolicis viris, & incorrectus atq; inobediens permanſerit, iuxta conteſtationes eorum de huiuſmodi quęſtiõe prolatas, ex hoc quod dicit & in ſcripto aſſerit: Propterea & verborum quodammodò ſuſtinuimus alapas. Nec eñ detrahentibus detrahere bonũ eſt, vt nè ad ea, quæ ſcripta ſunt, cõmoti, iniurię certamẽ efficiamus. Sed qui & tẽpus loquendi, & tempus tacendi, Domine, labia mea aperies, vt (Eccles. 3. Pſal. 50. & 118.) reſpondeam exprobrantibus mihi verbum, adaperiente nobis Deo claues ſermonis per præſentiã apocriſariorum à veſtra fraterna beatitudine deſtinatorũ, q per multas tantasq; de Eccleſiaſtica quæſtione nobiſcum inconſonantes aſſertiones, ad poſtremũ ad hoc venerunt, vt eis à nobis interpretetur Chriſti Dei noſtri vnius voluntatis intellectus. Ecce igitur, vt iam fati ſumus, per ea quæ ſcripſit, manifeſtauit, quoniam canonicè admonitus eſt tã per Apoſtolicas præceptiones, quamq; per reuerẽdiſſimos apocriſarios ſummæ ſedis veſtræ, multis (vt ipſe perhibuit) aſſertionibus ad eum factis, pro ſua cauſa, id eſt, nouitate, facie ad faciẽ commonitionibus ei oblatis. Inobediens autem ad ea ex ſua voluntate contra regulas permanſit, quas irrationabiliter iniurias & detractiones, exprobrationes atq; alapas arbitratus eſt, quę vtiq; ſalutiferæ ſuauesq; inuitationes exiſtunt, tantumq; pro eius melio-ri ratiõe miſericorditer prolatæ ſunt. Auerſio nanque mali & hortatio melioris interpoſita, ſalutaris ſinè dubio exiſtit ſuſcipientibus: minimè reminiſcens, quoniã meliora ſunt vulnera amici, q̃ falſa oſcula inimici. (Prou. 27.) Scripſi enim vobis, inquit B. Apoſtolus, per (2. Cor. 2.) multas lachrymas, nõ vt contriſtemini, ſed vt ſciatis, quã charitatem habeo abundãtiùs in vobis. Hæc autem ſi ſcripſiſſet in tabulis cordis ſui, habuit vtiq; gratiã inuenire, prouidens ſibi coram Deo & hominibus bona, per expulſionẽ introductæ ab eo dogmatũ nouitatis, atq; catholicę eccleſiæ piæ pdicationis aſſumptionem. Sed qm̃ iſta reſpuere cenſuit, propria autẽ ſua mẽte amplexus eſt, nullam ſatiſfactionem per ſuam Epiſtolam habere

habere ſe demõſtrauit, ſuperiùs dictã ecthe-ſin & ipſe cum illis confirmans, tantumque ſtudioſiſſimè, vt etiàm verba, quæ in eadem continentur, ſuis ſcriptis insereret, vtpotè & ipſis ſermonibus conſonantiam eius & cõ-feſſionem ſaluare deproperans. His itaque nobis ſubtiliter cognitis, iam ſi placet ve-ſtræ beatitudini, per exemplar Typi, ſeries eius quantocyùs nobiſmet relegatur.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

OFferatur ad noſtram audientiam exemplar Typi, qui nupèr compoſitus eſt, perſuaſione Pauli Conſtantinopolitani antiſtitis, contra orthodoxam fidem.

Theophylactus primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Exemplar Typi, quod iuſſit veſtra beatitudo produci, offerens præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

MEmoratum exemplar ſuſceptum, coram ſancto concilio ad ſubtiliorem virtutis eius cognitionem, diligenter recenſeri præcipimus.

Et accipiens Theodorus Notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinam vocem interpretatum, recitauit in his.

Typus hæreticus.

COnſuetudinem habentes de omnibus curam agere & intendere, q̃ reſpiciunt ad vtilitaté Chriſtianiſſimæ noſtræ Reipublicæ, & præcipuè quæ feruntur ad immaculatam noſtram fidem, per quam nobis omnia proſpera fieri credimus, cognouimus in multa perturbatione eſſe noſtrum orthodoxum populum, vtpote dicentibus quibuſdam vnam voluntatem in diſpenſatione magni Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, & eundem ipſum operari diuina & humana: Alijs autem dogmatizantibus duas voluntates & duas operationes in eadem diſpenſatione incarnati verbi: & illis quidé in ſatisfactione propter vnã perſonam, eſſe Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum in duabus naturis inconfuſè & indiuiſè volentem & operantem diuina & humana. Alijs auté propter conuenientes naturas indiuiſè in ipſa vna perſona, & vt ſaluetur & maneat earum differentia ſecundùm naturas, eundem ipſum vnum Chriſtũ naturaliter opari diuina & humana: & ex hoc in multam diſſenſionem & contentionem noſtram Chriſtianiſſimam Rempublicam produci, vt diſcordantes inuicèm non conuenirent, & ex hoc ſecundùm multos modos eam lædi oportere. Igitur arbitrati ſumus, ab omnipotente Deo inſpirati, ſicut talem accenſam diſcordiæ flammam extinguere, & non concedere eam vlteriùs humanas animas depaſci. Quapropter ſancimus nobis ſubiectos, qui conſiſtunt in orthodoxa & immaculata noſtra Chriſtianorum fide, qui ſunt Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſię, nõ habere licentiam inuicèm à præſenti de vnâ voluntate aut vna operatione, aut duarum voluntatum aut duarum operatiõum qualemcunque proferre altercationem, aut cõtentionem, aut rixam. Hæc autem ſancimus, nihil aliquid interficientes penitùs de pijſſimis dogmatibus, quæ à ſanctis probabilibus patribus de diſpenſatione incarnati Dei verbi dogmatizati ſunt, ſed vlteriùs cõtentionem, quæ gratia propoſitæ quæſtionis orta eſt, ceſſare præuidentes, & tantummodò de eis ſequi & ſufficienter habere diuinas ſcripturas, & traditiones ſanctorum quinq; vniuerſalium conciliorum, & ſimplicibus ſinè quæſtione ſanctorum probabilium patrum vſibus ſiue vocibus, quorũ dogmata, regulæ & leges ſanctæ Dei catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ cõſiſtunt, nihil eis addentes propriũ, neq; minuentes, aut per ſuam intentionem eas interpretãtes, ſed priorem habitum vbiquè cuſtodiri, ſicutì antequàm procederet contentio p̃dictarum quæſtionum, quaſi nulla de eis exorta contentio, nulli de omnibus vſque ad præſens vnam voluntatem & vnam operatiõem, aut duas voluntates & duas operatiões dogmatizauerunt, ſub qualemcunque querelam huius gratia aut accuſationé facto, niſi tantummodò qui ex ſanctis quinque vniuerſalibus concilijs & cæteris orthodoxis probabilibus patribus eiecti ſunt hæretici cum impijs eorum dogmatibus & conſcriptis: & vt compendioſè dicamus, quod ſancta Catholica & Apoſtolica Eccleſia non accepit, ſed abiecit. Ad perfectã autem vnitaté ſanctarum Dei eccleſiarum & communem cõcordiam, & vt nulla occaſiõ relinquañ eis, qui ſinè ſine volunt contendere, & chartas, q̃ poſitæ fuerũt in narthica ſanctiſſimæ magnæ eccleſiæ huius à Deo conſeruandę regiæ noſtræ vrbis, quæ continent p̃dictas q̃ſtiones, iuſſimus leuari. Qui autem ea præſumpſerint præuaricari, primùm quidem ſubiacent iudicio terribilis omnipotentis Dei: deindè autem & non qualemcunque regalem indignationem reuereantur, per quam, ſi quidem epiſcopi aut clerici ſunt, ſui ſacerdotij, ſiue ſui cleri modis omnibus excidant: ſin aũt monachi, ſegregẽtur, & alieni ſint de ſuis locis: ſin autem dignitatem, aut cingulum, aut militiam habeant, nu-

nudétur de eis. Si autem ſint priuati, ſi quidem nobiles conſiſtunt, ſuarum ſubſtantiarum proſcriptionem patiantur: ſin autem ignobiles conſiſtunt, non ſolùm in corpore verberentur, ſed in exilio perpetuo caſtigétur: vt omnes timore Dei compreſſi, & comminata eis digna ſupplicia reuerétes, immobilem & ſinè turba pacem ſanctarum DEI Eccleſiarum cuſtodiant.

Sancta Synodus dixit:

Relectus Typus bonum quidé intétum habere dinoſcitur: diſſonantem autem virtutem intentui, continet. Bonum eſt nanq; ꝓculdubiò, & omnibus timentibus Deum deſiderabile, cohibere diſſenſióes & altercationes ꝓ cauſa fidei: ſed non eſt vtile & bonum, cum malo deſtruere bonū, i. cum hæreticis orthodoxorū patrū verba & dogmata: qm̄ hoc potiùs exurit, non enim mitigat

locus mendoſus.

meritò in controuerſiarum ſtantium, nullo videlicet patiente denegare cum impietate hæretica venerabile verbum fidei. Similiter nanq; eſt & inhoneſtum malum amplecti, & cum eodem bonum indiſcretè ꝓijcere, qm̄ vtrunq; iuſtitiæ perimit traditioné. Vndè & magnus Abrahā in hoc hæſitans, Dn̄o

Gen. 18.

adpropinquans, ait: Num perdes iuſtum cū impio, & erit iuſtus ſicut impius? Nullo modo tu facies ſecundùm hoc verbum, vt occídas iuſtum cum impio, & erit iuſtus ſicut impius: non eſt hoc tuum, qui iudicas omné terram: non facies iudicium hoc. Nam ſi quidem per approbationem ſcripturæ, hoc eſt, paternæ doctrinæ, reꝑhenſibile pariter aut laudabile vtrunq; oſtenderet, benè vtiquè fuiſſet Typus expoſitus, propter vtriuſque approbatam per ſpiritales ſermones repræhenſionem, aut per ſpiritales patres vtriuſq; taciturnitatem definiens, aut è contrario ꝓ eorum laudabilitate vtriuſq; ꝓfeſſionem. Si autem nihil horum penitùs demonſtrauit, ſed taciturnitati pariter ꝓhibuit vnā aut duas dicere in Chriſto Deo operationes & volūtates, ſufficit nobis patriarchæ voce ſereniſſimum principé alloqui. ſed & ipſi regi regum fiducialiter eam offerentes cum eo, q ait: Nullo modo tu facies ſecundū hoc verbum, vt interficias iuſtum cū impio, & erit iuſtus ſicut impius. Declinare auté à malo &

Pſal. 36.

facere bonū, ipſe nobis oīm Dn̄s ꝓcepit: nō enim cum malo bonum auerſari, aut penitùs confirmare, quoniam vtrunq; dum perficitur, lædit. Illud autem tantummodò ſaluare conſueuit, dum ꝑficitur, i. declinare à malo, & confiteri bonum. Præcepit nanq;

Leuit. 10.

nobis per Moſen, dicens: Vt habeatis ſcientiam diſcernendi inter ſanctum & prophanum, & inter pollutū & mundū, ego Dominus Deus veſter. Cuſtodite omnia legitima

Leuit. 18.

mea, & non faciatis ex omnibus abominationibus iſtis: quia omnis homo, qui fecerit ex omnibus abominatióibus iſtis, exterminabitur anima eius de populo ſuo. Igitur nullo modo oportet contra eos, qui minimè denegāt pariter vtrunq;, i. vnam aut duas dicere in Chriſto Deo operationes & voluntates, ſinè diſcretione indignatióem infligere: ſed iuſtè contra eos tantùmodò hāc proferre, qui non confitentur, q̄ probabiles Eccleſiæ patres confitentur: hoc eſt, duas eiuſdé atq; vnius ſicutì eſſentias vnítas incōfusè & indiuiſè, ità & æquali numero voluntates & operationes, diuinam dico & humanam: maximè eum, qui ſecundùm Deum ſuas, vt condecet, properat promulgare ſententias. Propterea intentum quidem, vt dictum eſt, bonum exiſtentem Typi laudam⁹: ſed modum ab intentu diſſonantem auertimur: qm̄ omninò eſt inconueniens catholicæ eccleſiæ regulæ, in qua vtiq; aduerſa tātummodò iubetur meritò ſepeliri ſilentio, non enim orthodoxa cum cōtrarijs cōfiteri omninò, aut quoquo modo denegare. aſſerit enim ità, qm̄ alienum eſt Chriſtianorū, cum recta fide impietaté ſuſcipere, & non diſcernere recta à malis. Qualis nanq; participatio

2. Cor. 6.

iuſtitiæ cum iniquitate? aut qualis communio luminis cum tenebris? & qualis conſonantia paternæ doctrinæ cum hæretica contentione? Ab omni enim contagióe hæretica alienum conſiſtit verbum orthodoxiæ, quod ſinè dubio intrāſgreſſibiliter cōfiteri in confeſſione æterna omibus ꝓcepit Dn̄s, dum dicit: Qui me confitetur corā hominibus, confitebor & ego eum coram patre meo, qui in cælis eſt. Qui autem negauerit me & ſermōes meos, negabo eum & ego coram patre meo, qui in cælis eſt.

Matt. 10. Lucę 9.

Qua de re his à nobis rationabiliter delimatis, vt tantummodò pia ſanctorū patrū & Synodorum dogmata & ſermones ꝑdicemus atque conſiteamur, nihilq; cum eis aduerſariorū confirmare aut expellere quicquam de his cum aduerſis, congruum eſt illud intentiùs pertractare, qm̄ Paulus Conſtantinopolitanus epiſcopus priùs quidem in ſcripto confirmans ecthesin, nūc autem ſuadens Typū fieri, quod in Prouerbijs ſcriptum eſt, adimplere ſtuduit: Cor durum grauabitur doloribus, & peccator adijciet peccata ſup peccata. Non audiens vtiq; ꝓſtantem atq; dicétem: Non bis alligabis peccatum, qm̄ in vno innocens nō eris. Nè dederis os tuum, vt peccare facias linguā tuā, neq; dicas coram angelo, Nō eſt prudentia, nè fortè iraſcatur Deus ſup ſermones tuos. Multos enim ſeduxit exiſtimatio ſua, & opinio nequam labefecit mētes illorum.

Eccli. 3. Eccli. 7. Eccle. 5. Eccli. 3.

Hæc aūt vel quicquā de his, hoc eſt, q̄ nobis per ſuaſionem prudentiſſimam ſaluberrimè tradita ſunt ab ſpiritalibus verbis, neque ipſe Paulus, neq; hi, qui cū eodem ſentiūt, Cyrus, Pyrrhus & Sergi⁹ cogitauerūt ad refrenationé aut correctioné ſuorū malorū, pro nihilo habentes cum omi licentia diuina Catholicę eccleſię my-

myſterin deludere,& contra paternas traditiones abſq; timore incedere,àc ſi in eorum ſit poteſtate, & eſſe & non eſſe noſtræ ſalutis Euangelium. Propterea enim, ſicut audiuimus, & manus noſtræ palpauerunt de verbo nouitatis eorum,aliquandò quidem vnam operationem: aliquandò autem penitùs nec vnam operationem:iterùm aliqñ vnam voluntatem, aliquandò autem omninò nec vnam voluntatem in Chriſto Deo in aperto dogmatizantes, vtpotè cum ſinè operatione naturaliter exiſtentem per vtrãque,ex quibus conſiſtit naturis,& ſinè voluntate, id eſt, inſubſtãtialem & inexſentialem oſtendentes, cum quo & patrem atque ſpiritum ſanctum. Quoniam quod eſt Chriſtus vt Deus, hoc eſt vterque naturaliter: & quod plùs eſt grauiſſimum, & magìs eorũ falſitatem redarguit,quoniam & vnam habere, & nec vnam habere voluntatem & operationem Dominum noſtrum IESVM Chriſtum,in ſcripto aſſeruerunt, cum anathemate huiuſmodi ſenſum contra ſe inundantes,omnium eſſe dogma & prædicationem perfectam,veram, firmam, indiminutam ſanctorum patrum & vniuerſalium quinque conciliorum,ſicut dictum eſt,perhibentes, minimè præuidentes, quoniam per alterum aliud perimunt,hoc eſt, vnam operationem per hoc, quod dicunt, Nec vnam operationem aſſerere, cùm vnam voluntatem Chriſti dogmatizare noſcantur. Sed hæc omnia per Typum poſteriorem amputauerunt, vt nec ſciant iam quid credant, aut quid confiteantur, per inceſſabilem creberrimam ſuorum dogmatũ immutationem,pariterq; peremptionem, ſicut ſcriptum eſt, Adhuc eo loquente, eccè alius nuncius præteriti ſermonis eorum innoteſcens deſtructionem,& eiuſdem verbi alius ſermo alacrior,& alter alterius, & omnium. Omnes quippe ſimiliter à vera, hoc eſt, Eccleſiaſtica prædicatione in ſemetipſos habẽtes alienationem, perfectamq; ruinã, pro qua re Dñs reprobãs eos p Oſee, hæc dicit: Væ eis,qm̃ receſſerunt à me: vaſtabuntur, quia præuaricati ſunt in me. Miſeri erunt,quia peccauerunt in me. Et ego redemi eos,& ipſi locuti ſunt contra me mẽdacia: & ſicut homo tranſgrediens teſtamentum, ità ibì me contempſerunt. Ideoq; ſanctè ſancta ſequentes, & cum omni cautela ſeruantes,pariterq; defendentes catholicæ Eccleſiæ orthodoxam fidem,nunc ad ordinẽ,ſicut decreuimus,paternis ac Synodalibus verbis ſiue definitionibus contrariorũ falſiloquiũ deuincamus: vt nè p hoc quod aſſerunt & ſcribunt, Hæc pietatis dogmata tradiderunt nobis ab initio facti ſpeculatores & miniſtri verbi, & ſequenter diſcipuli, & ſucceſſores eorum, id eſt,ſanctæ & vniuerſales quinq; Synodi venerabilium patrum:atq; per hanc allocutionem ſimpliciores doloſè ſubripientes p-

Nota hæreticorum inconſtantiã.

Iob 1.

Oſeę 7.

Verſuti hæretici pro ſe Patres facere mentiuntur.

ſuadent malum vtì bonum complecti, p patrum & Synodorum ſuauẽ nominis appellationem. Hoc etenim facere ſimiliter ſibi pprios diſcipulos ab initio ſerpẽs edocuit, p fictos mores & blãdos ſermones, ſiue vultu placido à Deo viuo conſentiẽtes ſibi extranea reuellẽtes. Quod vtiq; deſpicere, nõ eſt nobis ſinè periculo,quibus creditę ſunt à Dño rationales paſcere oues, vt lupos expellamus & pijciamus,nè à feris captum quodquam de ouibus Catholicæ eius Eccleſię p noſtram negligentiam inueniatur.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

SEcundùm pbabilem poſtulatiõem huc congregati ſancti Concilij, offerantur inprimis per eos,quorum intereſt, reuerẽdiſſimæ ſanctarum quinq; vniuerſalium Synodorum definitiones, vel venerandæ prædicationes eorum ſiue decreta.

Theophylactus primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis,dixit:

Secundùm iuſſiõem beatitudinis veſtræ, de venerabili veſtro ſcrinio afferẽs acta ſanctorum Conciliorum,præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

DE perlatis codicibus vniuſcuiuſque ſancti Concilij, piæ orthodoxæ fidei ordinabiliter venerandæ prædicatiões atq; ſtatuta nobiſmet relegantur.

Et accipiens Paſchalis notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis,relegit in his:

SYMBOLVM APVD NICEam trecentorũ decẽ & octo patrũ.

Credimus in vnum Deum patrem omnipotentem creatorem viſibilium & inuiſibilium, & in vnũ Dominũ noſtrum IESVM Chriſtum filium Dei, natũ ex patre, vnigenitum,hoc eſt, ex ſubſtantia patris, Deũ ex Deo,lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero,natum, non creatum, vnius ſubſtantiæ cum patre, quod Græci dicunt homouſion: per quem omnia facta ſunt, ſiue quæ in cælo,ſiue quæ in terra. Qui propter nos homines & propter noſtram ſalutem deſcendit, & incarnatus eſt,homo factus eſt,paſſus eſt, & reſurrexit tertia die,aſſcendit in cælos, ſedet ad dexteram patris: iterùm venturus cum gloria iudicare viuos & mortuos. Et in ſpiritum ſanctum. Eos autem qui dicunt, erat aliquandò quandò non erat, & priuſquàm naſceretur non erat, & quia ex non extantibus factus eſt, aut ex alia ſubſtantia vel

Symbolum Nicenum.

vel eſſentia dicunt eſſe, aut conuertibilem, aut mutabilem filium Dei: hos anathematizat Catholica & Apoſtolica Eccleſia.

Symbolum Conſtantinopolitanū

SYMBOLVM APVD Conſtantinopolim centum quinquaginta patrum:

Credimus in vnum patrem omnipotentem, viſibilium omnium & inuiſibilium factorem: & in vnum Dominum IESVM Chriſtum, filium DEI vnigenitum, natum ex patre ante omnia ſecula, Deum verum de Deo vero, natum, non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt, ſiue quæ in cælo, ſiue quæ in terra. Qui propter nos homines & ſalutem noſtram deſcendit è cælo, & incarnatus eſt de ſpiritu ſancto & Maria virgine, & humanatus eſt, & crucifixus eſt pro nobis ſub Pontio Pilato, & paſſus eſt, & ſepultus eſt, & reſurrexit tertia die, aſcendit in cælos, & ſedet ad dexteram patris, iterùm venturus cum gloria iudicare viuos & mortuos: cuius regni non erit finis. & in ſpiritum ſanctum Dominum & viuificantem, ex patre procedentem, cum patre & filio coadorandum & conglorificandum: qui locutus eſt per ſanctos prophetas. In vnam catholicam & Apoſtolicam Eccleſiam. Confitemur vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum, expectamus reſurrectionem mortuorum, & vitam futuri ſeculi, Amen.

SYMBOLVM APVD EPHEſum ducentorum patrum.

I. Si quis non confitetur Deum eſſe ſecundùm veritatem Emmanuel, & propter hoc Dei genitricem ſanctam virginem, (genuit enim carnaliter carnem factum verbum, quod eſt ex Deo) anathema ſit.

II. Si quis non confitetur carni ſecundùm ſubſiſtẽtiam vnitum eſſe verbum, quod eſt ex Deo patre, & vnum eſſe Chriſtum cum ſua carne, eundem ipſum videlicet DEVM ſimul & hominem, anathema ſit.

III. Si quis in vno Chriſto diuidit ſubſtantias poſt adunationem, ſola iungens eas coniunctione, quæ eſt ſecundùm dignitatem, vel authoritatem, vel potentiam, & nõ magìs concurſu ſecundùm naturalem vnitionem, anathema ſit.

IIII. Si quis in perſonis duabus ſeu ſubſiſtentijs diuidit voces in Euãgelicis vel Apoſtolicis ſcriptis de Chriſto à ſanctis dictas, aut ab ipſo de ſe, & quaſdam quidem vt homini præter Deum verbum ſpecialiter intelligendo applicat, quaſdam verò vt Deo decentes ſoli verbo, qui eſt ex DEO patre, aſſcribit, anathema ſit.

V. Si quis audet dicere hominem deiferum eſſe Chriſtum, & non magìs Deum eſſe ſecundùm veritatem, & vnam naturam filium Dei, hoc eſt, Deum verbum, qui & factus eſt caro, & communicauit nobis ſimiliter ſanguini & carni, anathema ſit.

VI. Si quis dicit Deum aut Dominum Chriſti eſſe verbum, quod ex Deo patre eſt, & nõ magìs eundem confitetur ſimul Deum & hominem eſſe, vtpotè facto carne verbo ſecundùm ſcripturas, anathema ſit.

VII. Si quis ait tanquàm hominem purũ operationem ſuſcepiſſe ex Deo verbo Ieſum, & vnigeniti gloria circundatum eſſe, tanquàm alterum præter Deum verbum hominem exiſtentem, anathema ſit.

VIII. Si quis audet dicere, hominem aſſumptũ adorari cum Deo verbo oportere, & cum eo glorificari, & cum eo Deum appellari, vt alterum cum altero, (Nam qui addit, cum, manifeſtè oſtendit alterum cum altero adorari) & non magìs vna adoratione honorificat Emmanuel, & vnam ei glorificationem refert propter hoc, quòd Verbum factum eſt caro, anathema ſit. Iohann. 1

IX. Si quis ait, vnum Dominum IESVM Chriſtum glorificatum eſſe à ſpiritu, quaſi aliena virtute ab illo data vtẽtem, & ab ipſo accepiſſe, vt poſſet operari contra ſpiritus immundos, & adimplere in hominibus deitatis miracula, & non magìs eius ſpiritum dicit, per quem & operatus eſt deitatis miracula, anathema ſit.

X. Pontificem & Apoſtolum confeſſionis noſtræ factum eſſe diuina dicit ſcriptura. Heb. 3. Obtulit aũt ſemetipſum pro nobis in odorem ſuauitatis Deo & patri. Ephe. 5. Si quis ergò põtificem & Apoſtolum nobis factum eſſe dicit, non ipſum Deum Verbum, quandò factum eſt caro & ſecundùm nos homo, ſed vt alterum præter ipſum ſpecialiter hominem ex muliere: aut ſi quis dicit, & pro ſe ipſo obtuliſſe ſemetipſum oblationem, & non magìs pro nobis ſolis, (nec enim indigeret oblatione, qui neſcit peccatum) anathema ſit.

XI. Si quis non confitetur Domini carnem viuificam eſſe, & propriã ipſius Verbi, quod eſt ex Deo patre, ſed vt altero quodam præter ipſum, coniuncto ei ſecundùm dignitatem, ſiue vt ſolam diuinam inhabitationem habente, & non magìs viuificam, ſicut dixi, quia facta eſt caro propria Verbi, quod oĩa viuificare valet, anathema ſit.

XII. Si quis non confitetur Dei Verbum paſſum eſſe carne, & crucifixum carne, & mortem guſtâſſe carne, factum etiã primogenitum ex mortuis, ſecundùm quod vita eſt, 1. Cor. 15. & viuificans vt Deus, anathema ſit.

DEFINITIO SANCTAE Chalcedonenſis Synodi.

SVfficeret quidẽ ad plenã cognitionem pietatis & confirmationem ſapiẽs hoc & ſalutare diuinæ gratiæ ſymbolũ. De patre enĩ & filio & ſancto ſpiritu *perfectiõe docet, & Dñi humanationem fideliter accipien- *doctrinam perfectam

entibus repræſentat. Sed quoniam hi, qui veritatis reprobare prædicatiõem conãtes, per proprias hæreſes nouas voces genuerunt, hi quidem myſterium, quod pro nobis eſt, Domini diſpenſationis corrumpere præſumentes, & Dei genitricis vocẽ de virgine Maria dicere renuentes, alij verò cõfuſionem pmixtionemq; introducẽtes, & vnã eſſe naturam carnis & Deitatis ſtultè confingentes, & paſſibilem vnigeniti diuinã naturam per confuſionem portentosè dicentes: ob hoc illis oẽm machinationẽ contra veritatem volentes claudere, pſens nũc ſancta & magna atque vniuerſalis Synodus prædicationem hanc ab initio incõcuſſam docens, definiuit principaliter trecentorum decem & octo ſanctorũ patrum fidem manere intemerabilem, & propter illos quidẽ, qui aduersùs ſpiritumſanctũ pugnant, poſteriore tẽpore à patribus apud Conſtantinopolim 150. congregatis de ſubſtãtia ſpiritûs traditam doctrinã corroborat, quã illis oñibus notã fecerunt, non quaſi ꝙ aliquid eſſet minus in pcedentibus inferentes, ſed de ſancto ſpiritu intellectum eorum aduersùs eos, qui dñationem eius reſpuere tentauerunt, ſcripturarum teſtimonijs declarantes. Propter illos verò, qui myſteriũ diſpenſationis corrumpere moliuntur, & purũ hoĩem eſſe, qui ex ſancta virgine Maria natus eſt, impudenter delirantes, epiſtolas beati Cyrilli Alexãdrinæ Eccleſiæ pſulis Synodicas ad Neſtorium & alios per Orientem congruas exiſtentes ſuſcepit, ad conuincendas Neſtorij veſanias, interpretationem verò eorum, qui ſalutaris Symboli pio zelo *nôſſe deſiderãt. Quib⁹ etiãm epiſtolã magnæ & ſenioris vrbis præſulis beatiſſimi & ſanctiſſimi Archiepiſcopi Leonis, q́ ſcripta eſt ad ſanctæ memoriæ archiepiſcopum Flauianum, ad perimendam Eutychetis malam intelligẽtiam, vtpotè & magni illius Petri confeſſioni cõgruentem, & communem quandam columnam nobis aduersùm praua dogmata exiſtentem, ad confirmationem rectorum dogmatum vtiquè intellectum coaptauit. His nanq;, qui in duos filios diſpenſatiõis diuinæ myſterium diſcerpere nituntur, obſiſtit: & illos, qui paſſibilem Deitatem auſi ſunt dicere, à ſacro cœtu expellit: & his, qui in duabus naturis Chriſti tẽperamentum aut confuſionem exquirunt, reſiſtit: & eos, qui cæleſtem aut alterius alicuius eſſe ſubſtantiæ dicunt, quã ex nobis aſſumpſit ſerui formã, vt dementes abigit: & qui duas quidem ante vnitionem naturas Dñi fabulãtur, vnam verò poſt vnitionẽ cõfingunt, condemnat. Sequentes igitur ſanctos patres, vnum eundemq; cõfiteri filium & Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum conſonanter omnes docemus, eundemq; pfectum in Deitate, & eundem perfectum in humanitate, Deum verè & hominem verè, eũdem ex anima rationabili & corpore, conſubſtantialem patri ſecũdùm Deitatẽ, cõſubſtantialẽ nobis eundẽ ſecũdùm humanitatem, per omnia nobis ſimilem abſq; peccato: ante ſecula quidẽ de patre genitum ſecũdùm Deitatem, in nouiſſimis diebus eundem propter nos & propter ſalutem noſtram ex Maria virgine Dei genitrice ſecundùm humanitatem: vnum eundemq; Chriſtum filium Dñm vnigenitum, in duabus naturis inconfusè, immutabiliter, indiuisè, inſeparabiliter agnoſcendum, nusq̃ ſublata naturarum differẽtia ,ꝑpter vnitionem, magisq́ue ſalua proprietate vtriuſque naturæ, & in vnam perſonam atque ſubſiſtentiam cõcurrente, non in duas perſonas partitum atq; diuiſum, ſed vnum & eundem filium vnigenitum Deum verbũ Dominum Ieſum Chriſtum: ſicut antè prophetæ de eo, & ipſe nos Ieſus Chriſtus erudiuit, & patrum nobis Symbolum tradidit. His igitur cum omni vndiquè ſcrupuloſitate & diligentia nobis diſpoſitis, definiuit ſancta & vniuerſalis Synodus, alteram fidẽ nulli licere proferre, vel conſcribere, aut cõponere, aut ſentire, aut docere aliter. Eos autem, qui auſi ſunt componere fidem alteram, aut proferre, aut docere, aut tradere alterum Symbolum volentibus vel ex gentilitate ad agnitionem veritatis, vel ex Iudæis, vel ex hæreſi quacunque conuerti: hos, ſi epiſcopi fuerint aut clerici, alienos eſſe, epiſcopos ab epiſcopatu, & clericos à clero: ſi monachi aut laici fuerint, anathematizari.

*intellectũ

DEFINITIO SANCTAE QVINTAE SYNODI.

Si quis non confitetur patris & filij & ſancti ſpiritûs vnam naturam ſiue eſſentiã, vnam virtutem & poteſtatem, Trinitatem conſubſtantialem, vnam Deitatem in tribus ſubſiſtentijs ſiue perſonis adorandam, talis anathema ſit. Vnus enim Deus & pater, ex quo omnia: & vnus Dominus Ieſus Chriſtus, per quem omnia: & vnus ſpiritus ſanctus, in quo omnia. I.

Rom. 11. 1. Cor. 8.

Si quis non confitetur Dei verbi eſſe duas natiuitates, vnam quidem ante ſecula, & ſinè tempore ex patre incorporaliter, aliam verò eiuſdem in vltimis diebus deſcendentis de cælo, & incarnati ex ſancta glorioſa Dei genitrice, ſemperq́ue virgine Maria, qui natus eſt ex ea, talis anathema ſit. II.

Si quis dicit alium eſſe DEVM verbum, qui miracula fecit, & alium CHRISTVM, qui paſſus eſt, vel DEVM verbum cum CHRISTO eſſe dicit, quandò ex muliere naſcebatur, vel in ipſo eſſe vt alterum in altero, & non vnum eundem Dominum noſtrũ IESVM CHRISTVM, Dei verbum incarnatum, & hominem factum, atque eiuſdem miracula & paſſiones, quas ſpontè paſſus eſt carne, talis anathema ſit. III.

IIII. Si quis dicit ſecundùm gratiam, vel ſecundum operationem, vel ſecundùm dignitatem, vel ſecundùm æqualitatem honoris, vel ſecundùm authoritatem, aut relationem, aut affectum, aut virtutem vnitionem Dei verbi ad hominem factam eſſe, aut ſecundùm bonam voluntatem, quaſi quòd placuit Deo verbo homo, quia benè viſum eſt ei de ipſo, ſicut Theodorus inſaniens dicit, vt ſecundùm ſolam nominis ſimilitudinem, quam Græci homonymian vocant, per quam Neſtoriani DEVM verbum filium & CHRISTVM vocantes, & hominem ſeparatìm CHRISTVM & filium nominantes, & duas perſonas manifeſtè dicentes, per ſolam nominationem, & honorem, & dignitatem, & adorationem, vnam perſonam & vnum Chriſtum confingunt dicere, ſed non confitentur, ſicut ſancti patres docuerunt, vnitatem Dei verbi ad carnem animatam anima rationali & intellectuali ſecundùm compoſitionem, id eſt, ſecundùm ſubſiſtétiam factam, & propterea vnam eius ſubſiſtentiam, qui eſt Domin' noſter Ieſus Chriſtus, vnus de ſancta Trinitate, talis anathema ſit. Cùm enim multis modis vnitas intelligitur, aliqui, qui impietatem Apollinaris & Eutychetis ſequuntur, interemptionem eorum quæ conuenerunt colentes, vnitionem ſecundùm confuſioné prædicant. Theodori autem & Neſtorij ſequaces diuiſióe gaudétes, affectualem vnitatem introducunt. Sancta verò Dei Eccleſia vtriuſq; perfidię impietatem eijciés, vnitionem Dei verbi ad carnem ſecundùm cópoſitionem confitetur, quod eſt ſecundùm ſubſiſtentiam. Vnitio enim per compoſitionem in myſterio Chriſti non ſolùm incóſuſa ea, q̃ conuenerunt, cóſeruat, ſed nec diuiſionem ſuſcipit.

V. Si quis vnam ſubſiſtentiã Dñi noſtri Ieſu Chriſti, ità intelligit, tanq̃ ſuſcipientem multarum ſubſiſtentiarum ſignificatióem, & propterea conatur introducere in myſterio Chriſti duas ſubſiſtentias vel perſonas, & ab eo introductis duabus perſonis, vnam perſonam dicit per dignitatem, & honoré, & adorationem, ſicut Theodorus & Neſtorius inſanientes conſcripſerunt, & calumniantur ſanctam Chalcedonéſem Synodum, tanq̃ ſecundùm hunc impijſſimum intellectum vſam vnius ſubſiſtentię vocabulo, ſed non confitetur Dei verbum carni ſecúdùm ſubſiſtentiam vniri, & propterea vnam eius ſubſiſtentiam vel vnam perſonam, & ità ſanctam Chalcedonenſem Synodum vnã ſubſiſtentiam Domini noſtri Ieſu Chriſti confiteri, talis anathema ſit. Nec enim adiectionem pſonæ vel ſubſiſtentię S. Trinitas ſuſcepit, & incarnato vno de eadé Trinitate Deo verbo.

VI. Si quis abuſiuè, & nó verè Dei genitricé dicit ſanctam glorioſam ſemper virginem Mariam, aut per relatióem tanq̃ homine puro nato, ſed nó Deo verbo ex ea incarnato, ſed relata ſecundùm illos hominis natiuitate in Deum verbum, tanq̃ cohærens naſcenti homini, & criminat ſanctam Chalcedonenſem Synodum, tanq̃ ſecundùm eundem impium intellectum, à Theodoro cómentatum, Dei genitricem virginem aſſerenté: aut ſi quis hominis genitricem vocat eam, aut Chriſti genitricem, vtporè Chriſto non exiſtente Deo, & non ſpecialiter & ſecúdùm veritatem Dei genitricem eandem confitetur, ab eo quòd ante ſecula à patre genitus Deus verbum, in vltimis diebus ex ea incarnatus & natus eſt, atq; ità piè ſanctam Chalcedonenſem ſynodum Dei genitricem eam confiteri, talis anathema ſit.

Si quis in duabus naturis dicens, non vt VII. in Deitate & humanitate, vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum cognoſci confitetur, vt per hoc ſignificet differentiam naturarum, ex quibus inconfuſè ineffabilis vnitas facta eſt, neq; verbo in naturam carnis transfigurato, neque carne ad verbi naturam tranſlata, (manet etenim vtrunque, quod eſt ſecundùm naturam, & poſt factam vnitatem ſecúdùm ſubſiſtentiam) ſed in diuiſione per partem huiuſmodi ſuſcipit vocem in myſterio Chriſti, aut numerum naturarum confitens in vno eodemq; Dño noſtro Ieſu Chriſto, Deo verbo incarnato, & non tantummodò contemplatione differétiam eorum accipit, ex quibus & compoſitus eſt, non interemptam propter vnitioné, (vnus enim ex vtriſq;, & per vnum vtraque) ſed propterea numero vtitur, tanquàm diuiſas & propriæ ſubſiſtentiæ cóſiſtentes naturas, talis anathema ſit.

Si quis ex duabus naturis Deitate & hu- VIII. manitate confitens vnitionem fuiſſe, vel vnam naturã Dei verbi incarnatam dicens, & non ſic has voces intelligit, ſicut ſancti patres docuerunt, quod ex diuina natura & humana vnitione ſecundùm ſubſiſtentiam facta, vnus Chriſtus factus eſt, ſed ex huiuſmodi vocibus vnam naturam ſiue ſubſiſtentiam Deitatis & carnis Chriſti introducere conatur, talis anathema ſit. Secundùm ſubſiſtentiam enim dicétes carni vnigenitum verbũ vnitum eſſe, non confuſionem quandam adinuicèm naturarũ factam fuiſſe dicimus, magis autem manente vtraq; hoc quod eſt, vnitum eſſe carni intelligimus verbum: pro quo & vnus eſt Chriſtus, idem Deus & homo, conſubſtantialis patri ſecundùm Deitatem, & conſubſtantialis nobis idem ſecundùm humanitatem. Similiter enim & eos, q̃ per partes diuidunt vel incidunt & confundunt diſpenſatióis myſterium, auertitur & anathematizat catholica Dei eccleſia.

Si quis adorari in duabus naturis dicit IX. Chriſtum, ex quo duas adoratióes introducunt, ſemotim Deo verbo, & ſemotìm homini:

mini: aut ſi quis ad peremptionem carnis, aut ad confuſionem deitatis & humanitatis vnam naturam ſiue eſſentiam conuenientium portétosè dicés, ſic adorat Chriſtum, ſed non vna adoratione Deum verbum incarnatũ cum eius carne adorat, iuxta quod ſanctæ Dei Eccleſiæ ab initio traditum eſt, talis anathema ſit.

X. Si quis non confitetur crucifixum carne Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, Deũ eſſe verum & Dominum gloriæ, & vnum ſanctæ Trinitatis, talis anathema ſit.

XI. Si quis non anathematizat Arrium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, Neſtorium, Eutychem & Origenem, cum impijs eorum conſcriptis, & omnes alios hæreticos, qui condemnati & anathematizati ſunt à ſancta Dei catholica & apoſtolica Eccleſia, vel prædictis ſanctis quatuor concilijs, ſed & eos, qui ſimilia cum pdictis hæreticis ſapuerunt aut ſapere noſcuntur, & vſq; ad finem permanſerunt in propria impietate, talis anathema ſit.

XII. Si quis defendit Theodorum impijſſimum Mopſueſtenum, qui dixit, alium eſſe Deum verbum, & alium Chriſtum, ex paſſionibus animæ & cócupiſcentijs carnis moleſtatum, & à malis paulatim ſeparantem ſe, & ità ex promotione operum melioratum, & ex vitæ conuerſatione incontaminatum conſtitutum, táquàm purum hominem baptizari in nomine Domini patris & filij & ſpiritûs ſancti, & per baptiſmum gratiã ſancti ſpiritûs accipere, & adoptionem promereri, & ad ſimilitudiné imperialis imaginis in perſona Dei verbi adorari, & poſt reſurrectionem inconuertibilem ſecúdùm intellectũ & ſinè peccato penitùs factum: & iterùm dicéte eodem impijſſimo Theodoro, vnitionem Dei verbi ad Chriſtum talem factam fuiſſe, qualem dixit Apoſtolus in marito & vxore, Erunt duo in carne vna, & ſuper alias innumerabiles eius blaſphemias pſumente dicere, quòd poſt reſurrectionem ſufflans Dominus in diſcipulos ſuos, & dicens, Accipite ſpiritum ſanctum, non dedit eis ſpiritum ſanctum, ſed tantùm ſchemate inſufflauit. Hic autem & confeſſióem Thomæ, quam dum palparet manum vel latus Domini poſt reſurrectionem, per quam dixit, Dominus meus & Deus meus: aſſeruit non fuiſſe dictam de Chriſto à Thoma: Nec enim eſſe eum Deum dicit, ſed in miraculo reſurrectióis obſtupeſcenté Thomam, glorificare Deum qui ſuſcitauit Chriſtũ: quod autem peius eſt, quoniam & interpretatione facta ab eo in geſta Apoſtolorum, quaſi in interpretatione cóparans idé Theodorus Chriſtum Platoni, vel Manichæo, & Epicuro & Marcióni, dicit, Quia ſicut vnuſqſq; illorũ inueniens ppriam ſectam, diſcipulos ſuos fecit nominari Platonicos, & Manichęos, & Epicureos, & Marcióiſtas: ſimili modo & Chriſto inueniéte ſectã, ex ipſa Chriſtianos vocari. Si quis igitur defendit prædictum impijſſimum Theodorum, vel impia eius cóſcripta, in quibus tam prædictas & alias innumerabiles blaſphemias euomuit aduersùs magnum Deum & Saluatorem noſtrum Ieſum Chriſtum, & nó anathematizat eum vel impia eius conſcripta, & omes qui ſuſceperunt aut defendunt eum, aut dicétes rectè eum exponere, & eos qui pro ipſo ſcripſerunt, & ſimilia ei ſapuerunt, aut pro eo ſcribunt, vel eius impijs cóſcriptis, & eos qui ſimilia ei ſapiũt, aut ſapuerũt aliquádò, & vſq; ad finem permanſerunt aut pmanent in huiuſmodi impietate, talis anathema ſit.

Ephe. 5. / Iohan. 20. / *figuratè / Ibid.

Si qs defendit impia cóſcripta Theodoriti, quæ cótra rectam fidem expoſita ſunt, & primam Epheſinam ſanctam Synodum, & ſanctum Cyrillum, vel duodecim eius capitula, & ea omnia, quæ ſcripſit pro Theodoro & Neſtorio impijſſimis, vel alijs, qui ſimilia prædictis Theodoro & Neſtorio ſapuerunt, & recipit eos vel impietatem illorum, atq; propterea impios vocat Eccleſiæ doctores, qui ſecundùm ſubſiſtentiam vnitionem Dei verbi ad carnem cófitentur, & non anathematizat prædicta impijſſima cóſcripta, & eos, qui ſimilia his ſapuerunt & ſapiunt, ſed & omnes qui cótra rectam fidem ſcripſerunt, aut beatæ memoriæ Cyrillum vel duodecim eius capitula, & in hac impietate defuncti ſunt, talis anathema ſit. XIII.

Si quis defendit epiſtolam, quam dicitur Ibam ſcripſiſſe ad Marim Perſam, quę denegat quidem Deum verbũ de ſancta Dei genitrice ſemperq; virgine Maria incarnatũ, hominem factum: dicit autem purum hominem ex ea natum eſſe, quem templum vocat, tanq̃ alio exiſtéte Deo verbo, & alio homine: ſed & ſanctæ memoriæ Cyrillum rectam & Chriſtianorum fidem pdicanté repræhendit vt hæreticum, & ſimilia ſceleſti Apollinaris ſcribétem, atq; vituperat Epheſinam ſanctam primam Synodum, tanq̃ ſinè iudicio & requiſitione Neſtorium deponenté: ſed & duodecim capitula beatæ memoriæ Cyrilli impia & aduerſa rectæ fidei nominat prædicta impia epiſtola, & defendit Theodorum, Neſtorium & impia eorũ dogmata conſcripta. Si quis igitur prædictã epiſtolam defendit, & non eam anathemati ſubmittit, & eos qui defendunt eam, & dicunt rectam eſſe, aut partem eius, & eos qui ſcripſerunt vel ſcribunt pro ea, ſiue pro impietatibus, quæ in ipſa continentur, & præſumentes eam defendere, aut poſitas in ea impietates ex nomine ſanctorũ patrum aut S. Chalcedoneñ Synodi, & vſq; ad finem in his permanſerunt, talis anathema ſit. XIIII.

His igitur ità confeſſis, quæ nobis tradita ſunt à ſancta ſcriptura, vel ſanctorum patrum doctrina, vel definitis de vna eademq; fide à prædictis ſanctis quatuor concilijs: facta

facta verò à nobis & condemnatione in hęreticos vel impietates illorum, ſed & contra eos, qui defendere præſumpſerunt aut defendunt prædicta tria capitula, aut permanſerunt aut permanent in proprio errore: ſi quis conatus fuerit contraria his, quæ à nobis piè terminata ſunt, tradere, aut docere, aut ſcribere, ſi quidem epiſcopus eſt, aut in clero connumeratus, talis vt extranea ſacerdotum & Eccleſiaſticæ diſciplinæ peragens, denudabitur ab epiſcopatu, aut clero: Si autem monachus fuerit aut laicus, anathematizabitur.

MAXIMVS, SANCTISSImus Epiſcopus Aquileięſis, dixit:

Imitatores Dei conuenit, vt licitum eſt, in omni verbo & opere imitari Dominum. Ideoq; & illud oportet nos dicere pro ſanctis atq; vniuerſalibus quinque Concilijs, quod ipſe de ſeſe perhibuit Dominus: Veniet princeps huius mũdi, & in me nihil inueniet. Quoniam venerunt principes huius nouitatis, id eſt, Cyrus, Sergius, Pyrrhus & Paulus, & in nobis de ſuis inuenerũt nihil: licèt propterea calumniari nos irrationabiliter ſtuduerunt, quod facere aſſolent hæretici, ſuam ex hoc cooperire dementiam properantes, quatenùs per mendacium veritatem valeant obumbrare, & ex hoc patrẽ mendacij cognoſcunt per eos propria contra fidem opera inſtituentem. Quod vtiquè euangeliſta beatus Iohannes ſignificans in Catholica ſua Epiſtola, ad tuitionem noſtram perhibuit, dicens: Quiſnam eſt mendax, niſi qui negat quia Ieſus eſt Chriſtus? Hic eſt enim Antichriſtus. & ſicut audiſtis, quia antichriſtus veniet: & nunc Antichriſti multi facti ſunt. Ergò huiuſmodi mendacem, id eſt, aduerſantem ſuæ diſpenſationis ſermoni, redarguens Dominus ait: Quãdò videritis abominationem deſolationis ſtare in loco ſancto: qui legit, intelligat. Locus autem ſanctus, eſt omne verbum & definitio pia de diſpenſatione eius, à venerabilibus patribus venerabiliter prædicatum. In ipſo igitur cõtra eum per nouitatem aduerſarij inſiſtentes, machinantur quodammodò falſare eum & induere, dicentes: Nos ſumus, qui veram ſanctorum patrũ ac Synodorum fidem habemus: ſicutì & malignus in deceptionem audientium, Ego ſum, aſſerit, Chriſtus: ſed iuxta quod dictum eſt, qui legit, intelligat. Oportet eñ legere diuinas ſcripturas ſicut ad deſtructionem antichriſti, quoniam ipſi denunciant atq; redarguunt doloſas eius inſidias: ità & in detectiõe hæreticorum ſanctas probabilium patrum vel Synodorum doctrinas. Ipſi nanque nobis oſtendunt hæreſes illorum, quas nupèr legentes cognouimus, ſicut nôſtis ſanctiſſimi, præiudiciũ, quod factum eſt ab aduerſantibus fidei violẽter contra eas in paradiſo Catholicæ Eccleſiæ illicita præſumptiõe,

Iohan. 14.

Hęretici, mẽdaces & calumniatores.

1. Iohan. 2.

Matt. 24.

Matth. 24.

in quo paradiſo piæ confeſſionis per oleum vnctionis ſpiritûs perficitur in om̃ibus purgatio. Ideoq; cum beata & nos ad Dominũ exclamemus Suſanna contra iniquos ſacerdotes in defenſione memoratorum ſanctorum conciliorum, dicentes: Aeterne Deus, Dan. 13. occultorum cognitor, qui nôſti omnia antequàm fiant, tu nôſti quoniam falsè calumniantur nos, Cyrus, Sergius, Pyrrhus & Paulus. Propterea èrexit Deus ſpiritum ſanctum viri zelo zelantis pro Domino, cuius venerabile nomen Martinus, quiq; ſanctè nos conuocauit, & Apoſtolica authoritate præſidet nobis, atque exclamauit voce magna: Mundus ſum ego à dogmate huius nouitatis. Reuertamur igitur omnes ad audientiam, atq; illorum examinemus ſermões. Falsè nanq; hi per eandem nouitatem teſtimonium contra ſanctas Synodos perhibere præſumpſerunt. Sola igitur prouidentia, vt decernitis, diuiſit eos ab inuicèm, vniuſcuiuſq; pſonę diſtinguens conſcripta, & approbauit eos ex ore illorũ, non ſolum ꝓpria periméntes, ſed & accuſatores ſanctorũ qnq; Conciliorum oſtendit, vtpotè nihil, quibus impiè dogmatizare noſcuntur, ab eiſdem ſanctis Synodis ꝓmulgatis. Propterea vniuerſa conſonanter ſancta Synodus benedicimus Deum, qui ſaluat ſperantes in ſe: qm̃ fecit eis, iuxta quod malignè geſſerunt contra Catholicam eius Eccleſiã per manus famuli ſui, hoc eſt dicere, per datam ſibi à ſpiritu ſancto regularem authoritatẽ & poteſtatem. Atque ideò omnes cum eo in condemnatione illorum decernimus, quoniam ſicut verba & definitiões ſanctorum quinq; conciliorum teſtantur, nec vnam voluntatem, neq; vnam operationẽ pdicauerũt, nec iterùm peremptionem duarum Chriſti Dei voluntatum & duarum operationum, ſicut illi calumniari auſi ſunt, omnimodò decreuére: immò magis omnem hęreſim ſanctæ Synodi cõdemnare noſcũtur, & tam vnam in Chr̃o voluntatẽ & operatiõem cõmentantes, Arrium, Eudoxium, Eunomiũ, Macedonium, Apollinaré, ſed & omnia impia eorũ conſcripta: cum quibus meritò & eos, qui in hoc illis conſentiunt, id eſt, vni volũtati & operationi, ſceleroſos hęreticos Theodorum & Neſtorium, qui ſecundùm gratiam & operationem, ac dignitatem, æqualemq; honorem, ſimilemq; voluntatem, & authoritatem, relatiõem, virtutem, affectũ, complacitum, vnius hominis appellationẽ, vnitionem Dei verbi ad hominem factam fuiſſe delirant. Propter hæc enim, i. pro vnitione cõſonanter vna opatio & volũtas dogmatizata eſt ab vtriſq;, & tam cõfundentibus atq; diuidentibus magnũ diſpenſatiõis dñicę myſteriũ: & cõfundentibus quidem, ꝓpter ſtultã ſecundũ ſenſum eorũ vnius naturę cõpoſitę rationẽ: diuidentibus autem ꝓpter ineptã ſecũdùm eos æqualitatẽ hono ris,

ris,ſimilisq́; volūtatis atq; authoritatis modum.& ideò vtriq; à veritatis prædicatione ceciderunt. Omnibus autem manifeſtū eſt & indubitatum,nullo modo ſanctas & vniuerſales quinq; Synodos eorundem hæreticorum dogmata cōfiteri, quorum cōſcripta cum impia eorum confeſſione in ſcripto anathemati ſubmiſiſſe noſcuntur: licèt hæc profiteri eas ſinè timore authores adinuentæ nouitatis calumniati ſunt Cyrus, Sergius,Pyrrhus,& Paulus.Si enim quę deſtruxerunt,iterùm ea ædificant ſanctæ Synodi,tranſgreſſores ſe potiùs diuinorum dogmatum, iuxta quod beatus ait Apoſtolus, oſtendunt. Igitur intranſgreſſibiliter retinentes pias doctrinas, in ſua definitiōe eos, qui vnam in Chriſto DEO voluntatem & operationem dixerunt, meritò anathemate perculſerunt,pro eo quòd ſinè mente,& ſinè anima, & purum ex hoc hominem Dominum Deum noſtrum in hoc, quòd factus eſt homo,dogmatizare auſi ſunt. Cyrus autem & Sergius, Pyrrhus & Paulus ſimiliter vnam & ipſi per propria ſcripta in Chriſto Deo confeſſi ſunt operationem & voluntatem, perindeq; & ipſi cum denominatis hæreticis,propter eandem & ſimilem hæreſim,à ſanctis & vniuerſalibus quinq; concilijs anathemati ſubiunguntur, quiq; expoſitores nouæ fidei facti ſunt, & propter temerariam tranſgreſſionem illorum, quæ ab eiſdem ſynodaliter confirmata ſunt,mercedem inuenientes ab eis definitam in tranſgreſſores depoſitionem. Igitur ſanctum & vniuerſale Chalcedonenſe concilium venerabilium patrum definiuit, vt legimus ſanctiſſimi, aliam fidem nulli licere proferre, aut conſcribere,vel componere, aut ſapere, vel docere aliter: qui autem præſumpſerit componere aliam fidem, aut proferre, vel docere,aut tradere aliud Symbolum, volētibus ad cognitionem veritatis ſiue ex gentilitate,aut ex Iudæis,vel ex hæreſi qualibet conuerti:Hos,ſi quidem Epiſcopi fuerint, aut clerici,alienari quidē epiſcopos ab epiſcopatu,clericos à clericatu. Si autem monachi aut laici fuerint,anathematizari. Cōſequenter autem eis & ſanctum quintū Cōcilium definiuit,ad vltima capitulorum ſuorum dicens: His itaq; à nobis confeſſis q́ nobis tradita ſunt à diuina ſcriptura ſanctorumq́; patrum doctrina, & definitis pro vna eademq́; fide à prædeceſſoribus venerabilibus quatuor concilijs:ſi quis præſumpſerit contraria his, quæ à nobis piè ſtatuta ſunt,tradere,aut docere, vel ſcribere, ſi quidem epiſcopus fuerit, aut in clero cōnumeratus,hic vt aliena ſacerdotibus & Eccleſiaſticæ diſciplinæ peragens, denudabitur ab epiſcopatu vel clericatu:ſi autem monachus vel laicus,anathematizabit̃: Qua de re Synodalibus ſanctorum patrum increpationibus Cyrus & Sergius, Pyrrhus & Paulus per ſuam hæreſim obligati,non ſolùm quia minimè eos iuuit, ſed etiàm reprobos approbauit,p̄ſumpta ab eiſdē calumnia cōtra veneranda patrum quinq; Cōcilia, ſimul cum condēnatione hæreſeos illorū, & mendacij in ſemetipſos prouocātes vltionē.Nec enim definitū eſt ab eis, quæ illi cōmentati ſunt, immò magìs anathemati ſubmiſerūt,quæq́; indoctè cū Arrio & Apollinare, Theodoro & Neſtorio hæreticis dogmatizare noſcuntur,qui noluerunt penitùs intelligere & cōfiteri verbo & mēte ſecundùm definitiones ſanctorū conciliorū,perfectū eundē in Deitate & perfectum eundē in humanitate, Deū verum & hominē verum eundē,ex anima rationali & corpore,conſubſtantialē patri ſecundùm Deitatē, & conſubſtantialem nobis eundē ſecundū humanitatē,per oīa ſimilem nobis abſq; peccato:ante ſecula quidē ex patre genitū ſecundùm Deitatē, in vltimis autē diebus eundē propter nos & propter noſtrā ſalutē ex Maria ſemperq; virgine Dei genitrice ſecundùm humanitatē: vnū eundemq́; Chriſtū filiū Dn̄m vnigenitū,in duabus naturis incōfusè, incōuertibiliter, inſeparabiliter,indiuisè cognitū, nuſq̃ naturarū differentia interempta propter vnitiōem, immò magìs ſaluatam proprietate vtriuſq; naturę, & in vnam perſonam & vnam ſubſiſtētiam concurrēte.Horum piorum dogmatum nihil ſpecialiter aut veraciter intelligere paſſi ſunt.Vbi nanq;, aut quomodò ſecundùm eorum ſenſum ſaluabitur, aut intelligetur quod dictum eſt,per omnia nobis ſimilem eundem factū abſq; peccato, cùm ab eis denegat̃ & pimitur diuina & humana eiuſdē naturalis voluntas & operatio? Quomodò autem p̄fectio eiuſdem in vtraq; natura ſaluabitur?vel quō Deum verum & hominem verum?quō autem vtriuſq; naturæ indiminutè ſaluatur naturalis ꝓprietas, ſicut dictū eſt,iuxta illorum intellectum, minuitur quicquam de naturalibus eius operationibus & voluntatibus?Impoſſibile eſt enim,perfectè haberi aut confiteri ab eis,quæ p̄dicta ſunt, dum hæc abnegare contendunt per taciturnitatem. ſed verè illud doloſè faciūt, quod ſcribens Cledonio Theologus Gregorius ait:Qn̄ communibus opinionibus,quas videlicet ſcriptura oſtendit, arguunt & comprimunt, pias quidem voces confitētur, intellectum verò corrumpunt: & nō quidem ſinè anima & irrationabilem, neq; ſinè intellectu,nec imperfectum hominem aſſerētes, ſed animam & rationem & intellectū,ipſam Deitatem introducentes, tanq̃ ipſa Deitate carni eius tantummodò cōmixta:non enim & noſtris, id eſt, anima & intellectu: licèt quod ſinè peccato eſt,ſuper nos eſſe oſtenditur,ſed & paſſioum noſtrarum purgatio. Sic nanq; & perfectus homo apud eos intelligitur,non ille qui tentatus eſt atq; ſuſcepit omnia noſtra ſinè peccato: ſed ille qui ſinè vo-

Galat. 2.

Greg.Nazianz.

Heb. 4.

voluntate naturali & operatione ab eis do-
gmatizatur propter conſonantiam eorum,
qua cum Arrio & Apollinare, Theodoro
etiàm & Neſtorio tenentur, non vtiq; veri-
ti ad ea, quæ omnibus manifeſta ſunt, cri-
minari ſanctas & vniuerſales Synodos, ſed
& victi ab eis, incorrecti permanent, verbis
quidem pietatem fingentes, ſenſum autem,
vt dictum eſt, malignantes. Et propterea p-
fectum quidem in vtraq; natura confitetur,
abſq; tantummodò naturali operatione &
voluntate vtriuſq; naturæ, ex quibus con-
ſiſtit. Quotiès autem & ipſum malignum
ſenſum eorum nudamus, iam & factum ſi-
mulationis eorum detegentes, ipſos quoq;
patres apertiſſimè refutare nituntur. Quia
verò inuerecundè hoc faciunt, teſtatur Cy-
rus Alexandrinus antiſtes Sergio Conſtan-
tinopolitano quondàm propter beatiſſimũ
Sophronium his verbis ſcribens: Poſita ve-
rò dictione in capitulis expoſitis, quia vnã
operationem oportet dicere Domini no-
ſtri Ieſu Chriſti, contradixit, aſſerens duas
operationes debere profiteri, & teſtimonia
diuerſorum ſanctorum patrum obtulit. Ec-
cè igitur confeſſus eſt Cyrus, quod & Ser-
gio per ſua ſcripta innotuit, quia teſtimo-
nia ei diuerſorum ſanctorum patrum obtu-
lit beatæ memoriæ Sophronius, per quos
oſtendit, quia duas oportet dicere in Chri-
ſto Deo operationes. Hoc ergò veraciter
cognoſcentes, & voluntariè iam ſanctorum
patrum amputantes & refutantes dictiões,
immò magis apertiùs ipſos (vt dictum eſt)
ſanctos patres proijciẽtes, ità in propria ec-
theſi ſcripſerunt, huiuſmodi præſumptionẽ
& per geſtorum monumenta corroboran-
tes. Similiter autem & duarum operationũ
dictionem multos ſcãdalizare, & nulli con-
cedimus ex omnibus duas dicere operatio-
nes in diuina Dñi diſpenſatione: in hoc, ſic-
ut in omnibus, Seuero hæretico conſentiẽ-
tes, ſiue ſequẽtes eius doctrinam: Quoniam
& ille à paternis deuictus teſtimonijs, ipſos
patres & voces eorum pias perimere ſtudu-
it, Niſaleo ſcribens ità: Duas dicere naturas
in Chriſto, totius plenum eſt accuſationis,
licèt à multis patribus dictum ſit. Et nõ mi-
hi iterùm dicas, Quoniã quidam de patrib⁹
harum naturarum vocibus vſi ſunt. Multò
ampliùs hic ſermo reprobatus eſt, licèt ipſi⁹
Cyrilli voces exiſtunt. Igitur vna eademq;
hæreſi in vtriſq; cognita, hoc eſt, Seuero &
authoribus nouitatis, quomodò nõ habu-
it fructus eius in vtriſq; improbus diuulga-
ri, hoc eſt, ſanctorum patrum abnegatio?
Nam qui eos denegat, pias eorũ doctrinas
reſpuit. Et qdem Seuerus opimentum ſuæ
iniquitatis Neſtoriũ hæreticũ pferebat, p-
pter eius perſonam abijcere dicens dualita-
tem, q̃ in Chriſto eſt, & vnam naturam con-
fiteri: ſed nouitatis authores neq; huiuſmo-
di abſurdam & ineptã occaſionẽ pferre po-
terunt. Nemò etenim hereticorum dualitã-
tem Chriſti Dei operationum confeſſus eſt,
vt nè illis hæreticis cõſentientes, videãt re-
ſpuere, vtpotè reprehenſibilem exiſtentem,
inſanam hæreſim illorum: ſed tãtùm ſancto-
rum patrum doctrina hanc dualitatẽ rectè
pdicare dinoſcitur. Nam ſi oĩm probabiliũ
patrum & Synodorum dixerũt eſſe ſancto-
rum patrum ectheſeos eorũ dogmata, quo-
rum vel qualium iam eſſe definiunt pempti-
onis ſuæ dogmata, de quibus aſſerunt, licèt
à quibuſdã patribus iam dictum ſit, verun-
tamen eõ ꝙ extraneant & conturbant quo-
rundam auditus, nulli ex omnibus cõcedim⁹
hæc confiteri? Impoſſibile eſt enim, firmare
paritèrq; caſſare ſanctorũ patrum dogmata,
ſecundùm ſpontaneum errorem contrario-
rum? Si autem impoſſibile eſt firmare pari-
terq; caſſare dogmata patrum, caſſauerunt
autem ea, q̃ patrum exiſtere prædicauerunt,
pro eo ꝙ extraneant & cõturbant eos, licèt
falſus de hoc ſermo eorũ pbatur, non vtiq;
iam confirmant, ſed potiùs euacuãt, quę ab
eis cõprobata ſunt, vt dogmata patrum. Si
autem negant, quomodò dicũt hæc eſſe pi-
etatis dogmata, q̃ tradiderunt nobis ab ini-
tio ſpeculatores & miniſtri verbi? Ideoque
certũ eſt, & ex his q̃ imprudenter ab eis pfe-
runtur, ſicut ſermo mõſtrauit, quia nihil de
patribus firmauerũt, neq; hæc cõſiſtunt Ec-
cleſiæ dogmata iuxta eorum fictiões: qm̃
nec cuiuſlibet pbabilis patris omninò teſti-
moniũ produxerũt in ſua ectheſi, ſicuti nec
in his, quæ pro eius defenſione ab eis geſta
ſunt. nec enim habuerunt, penitùs profectò
omnibus ſanctis patribus condemnantib⁹
eam, vtpotè extraneam exiſtentem ortho-
doxæ pdicationis eorum. Tantùm autẽ ſce-
leſti Neſtorij, ad argumentum manifeſtiſſi-
mum conſonantię, qua cum eo tenẽtur, me-
moràſſe noſcuntur, deſignantes omnibus,
qm̃ ipſe regularis doctor confeſſionis eorũ
exiſtit. Et propterea iam, vt dicunt, vnam vo-
luntatem Dñi noſtri Ieſu Chriſti veri DEI
confitentur, pro eo ꝙ execrãdus Neſtorius
æqualem voluntatẽ, i. vnam voluntatẽ dua-
rum perſonarum fictè ab eodem pronunci-
atis confitetur. Cõcordantes igitur his, qui
in confuſione & diuiſione errant hæreticis,
in omnibus inueſtigantes Cyrum & Sergiũ,
Pyrrhum & Paulum, imprudentiores eos il-
lorum cõprehendimus per hoc, ꝙ etiam B.
Leonis vocem auſi ſunt violare. Nam in epi-
ſtola poſitũ memorati Apoſtolicæ recorda-
tiõis viri, ſcripta ſanctæ memoriæ Flauiano,
Operatur vtraq; natura cum alterius com-
munione, quod pprium eſt, de qua epiſtola
ſancta Chalcedoneñ Synodus ſcripſit, in p-
emptionem Eutychetis demẽtiæ huiuſmo-
di dictionẽ poſitã fuiſſe, vtpotè magni illi⁹
Petri fidei cõſonantẽ, & cõmunẽ quandam
columnã aduerſùs praua dogmata exiſten-
tem, eam competenter ad confirmationem
recto-

Nota hæreticorũ artes & impudẽtiam.

Seueri in Cyrillum blaſphemia

rectorum dogmatum coaptauit. Hanc ergò illius Doctoris vocem, imprudenter vnam Dñi ſignificare dixerunt operationẽ, neq; ſãctos in hoc reueriti patres, neq; vecordes hæreticos erubeſcẽtes: qm̃ profectò vtpotè duas vnius eiuſdemq; Chriſti operationes definientẽ in vnitione incõfuſa & indiuiſa, aliqui defenſores eiuſdẽ piè, alij autẽ impiè accuſatores extiterũt, quod nec ipſi authores nouitatis ignorauerunt. Studuerũt autẽ ꝑ hoc tam ſanctã Chalcedonenſem Synodũ reſpuere, calumniari aũt & beatum Leonem propter (vt dictũ eſt) abundantẽ eis pro temeritate impudentiã. Sed qm̃ & æqualẽ per propria ſcripta irrogauerunt contra alios quoq; patres calumniã, ꝓfectò q̃ illi impiè ſapiũt, dicentes & oẽs ſanctos patres ſapere, oportet ꝓſentem quidẽ Secretarium in his nobis definiri, i. quæ ꝑ ſanctas quinq; Synodos ſufficiẽter nobis expreſſa ſunt: in ſubſequenti aũt aliorum quoq; ſanctorũ patrũ, ſicùt nobis deliberatũ eſt, ſacratiſſimos ꝓferre codices, quatenùs per eorũ beatam lectionẽ cõtra eos falſas accuſationes aduerſariorum regulariter ac Synodaliter arguamus, videlicet ꝓ ſtabilitate piæ & ſalutiferę prædicationis eorum.

INCIPIT SECRETARIVS V.

IN NOMINE DOMINI DEI Saluatoris noſtri IESV CHRISTI, Imperij domini Conſtantini piiſſimi Auguſti anno nono, ſub die pridiè Kalendas Nouembris, Indictione Octaua:

PRæſidente ſancto ac beatiſſimo Martino Papa ſanctæ ſedis Apoſtolicæ vrbis Romæ, ꝓpoſitis ſacroſanctis & venerabilibus Euãgelijs, in Eccleſia Dñi Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, q̃ vocatur Conſtantiniana: reſidentibus etiã viris venerabilibꝰ, paritérq; cũ eo audiẽtibꝰ, Maximo ſanctiſſimo Aquileienſi Epiſcopo, Deuſdedit ſanctiſſ. Caralitano Epõ, Mauro Cæſenate Epõ, & Deuſdedit presbytero, agẽtibus locum Mauri ſanctiſſimi Epi Rauennatis eccleſiæ, Martino Mebienſi Epõ, Sergio Tempſanenſi Epõ, Barbato Sutrino Epõ, Reparato Mãtuarianẽſi Epõ, Calumnioſo Aleſino Epõ, Epiphanio Albanenſi Epõ, Peregrino Meſſanenſi Epõ, Benedicto Aiaceno Epõ, Romano Cerellitano Epõ, Iuliano Hortano Epõ, Creſcẽte Lucrenſi Epõ, Papinio Vibonenſi Epõ, Felice Agrigentino Epõ, Maximo Piſaurenſi Epõ, Marcellino Cluſino Epõ, Luciano Leontinẽſi Epiſcopo, Geminiano Volaterrano Epõ, Mariano Populonienſi Epõ, Viatore Hortanenſi Epõ, Bonito Formiano Epõ; Luminoſo Titerniſtiberinorum Epõ, Maioriano Prænestino Epiſcopo, Potẽtino Bellitternenſi Epõ, Germano Numanenſi Epõ, Mauro Tuſcanẽſi Epõ, Laurẽtio Peruſino Epõ, Adeodato Spoletino Epiſc. Caroſo Faralitano Epõ, Iohãne Pęſtano Epõ, Gaudioſo Reatino Epõ, Scholaſticio Fanẽſi Epiſcopo, Laurentio Taurianenſi Epõ, Elia Lilybętano Epõ, Iohanne Trapeiano Epõ, Aquilino Aſiſinate Epõ, Luminoſo Salernitano Epõ, Euſebio Atellano Epiſcopo, Sabbatio Buxentio Epõ, Martino Cẽtumcellenſi Epõ, Iohanne * Tarãtino Epiſcopo, Iubẽtino Stabienſi Epõ, Rufino Sipontino Epiſcopo, Mauro Senate Epõ, Læto Lucano Epõ, Adeodato Amerino Epõ, Theodoro Roſellano Epõ, Gaudioſo Capuano Epõ, Andrea Hydruntino Epõ, Bonito Ferentinate Epõ, Iuſto Tauromenitano Epiſ. Mauro Senogallienſi Epiſ. Felice Panormitano Epiſ. Mauroſo Anconitano Epiſ. Laurentio Tudertino Epiſ. Bono Ficuclenſi Epiſ. Iohanne Carinenſi Epiſ. Fortunato Auximate Epiſc. Albino Signenſi Epiſ. Thomate Lunenſi Epiſ. Auguſtino Squillacino Epiſ. Bonito Ferẽtiſpolimartio Epiſ. Iohanne Rhegitano Epiſ. Maximo Trocalitano Epiſcopo, Barbato Cumano Epiſcopo, Paſchale Blandano Epiſ. Felice Terracinenſi Epiſcopo, Luminoſo Marſorum Epiſ. Oportuno Anagnino Epiſ. Glorioſo Camerino Epiſ. Firmino Blerano Epiſ. Decorato Tiburtino Epiſc. Iobiano Firmano Epiſc. Amabile Hortenſi Epiſ. Anaſtaſio Narnienſi Epiſ. Albino Portuenſi Epiſc. Theodoro Tyndaritano Epiſ. Palumbo Fundano Epiſ. Sapientio Numentano Epiſ. Theodoſio Contronenſi Epiſ. Maximo Meſinate Epiſ. Gratioſo Nepeſino Epiſ. Stephano Popiliẽſi Epiſ. Leõtio Neapolitano Epiſ. Calioniſto Adrianenſi Epiſ. Paſchale Thermitano Epiſ. Iohanne Vicoſabinate Epiſ. Oportuno Piſano Epiſc. Potentino Polenſi Epiſc. Donato Marianẽſi Epiſ. Leontio Fauentinate Epiſ. Bonoſo Alerino Epiſco. Donato Saſſimate Epiſ. Peregrino Lyparitano Epiſ. Iohanne Vnnogoritano Epiſ. Boëthio Cornẽſi Epiſ. Stephano Dorenſi Epiſ. Valentino Turritano Epiſ. Iohanne Gabopolitano Epiſcopo, Luminoſo Boneñ Epiſ. & Victoriano Vzalenſi Epiſcopo, Creſcentio * Libienſi Epiſ.

Martinus ſanctiſſimus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ Vrbis Romæ, dixit:

PRoteſtatur nobis beatus Apoſtolus, dicens: Si quis certat, non coronatur, niſì legitimè certauerit: & iterùm Dominus ait: Qui autem perſeuerauerit vſq; in finem, hic ſaluus erit. Videlicet certaminibꝰ ſacris propoſitis nobis, ꝓ defenſione Catholicę Eccleſiæ, magnaq; ſalute ex hoc ſperata ab omniũ bonorum datore Deo, nõ deficiant manus noſtræ, dilectiſſimi fratres, per occaſionem cuiuſli- 2. Tim. 2. Matth. 10. & 24.

cuiuſlibet deſidiæ diſſolutæ: ſed fortes efficiamur per gratiam Domini, atque virtutem potentiæ eius: quoniam perfecit pedes
Pſal. 17. noſtros tanquàm ceruorum, & ſuper excelſa firmiùs ſtatuit intellectus ſummæ eius humanitatis propter noſtram ſalutem, maximè tantam habentes impoſitam ſanctorum teſtium nubem. Deponentes igitur
Heb. 12. omne pondus, & circunſtantem aduerſariorum nouitatem, per patiētiam curramus, adſpicientes in authorem fidei & conſummatorem Ieſum, qui in propoſito nobis ꝑpter eum negocio, ſpiritū ſuæ veritatis condonet, loquentem in nobis, atque perhibētem magnalia fidei per doctrinam ſanctorū patrum, quos aduerſarij calumniati ſunt in ſcripto, dicentes illa eos prædicare, quę ipſi per nouitatem prædicauerunt. Pro qua re ſacros codices eorum deduci præcipimus, immò magìs veneranda teſtimonia, quæ à nobis de ipſis codicibus pro teſtimonio Chriſti Dei electa ſunt: quod vtiquè, ſicut nôſtis, auxiliante Deo in anteriore cognitione peragēdum promiſimus, ad redarguendum hæreticos, in defenſione prædictorum ſanctorum ac probabilium patrum.

Leontius reuerendiſſimus epiſcopus Neapolitanæ eccleſiæ, dixit:

Si placet beatitudini veſtræ, ante exhibitionem paternorum teſtimoniorū de actibus ſancti quinti Concilij illa pars nobiſmet relegatur, vbi Synodaliter promulgauit, omnes ſanctorum patrum ſermones & dogmata ab omnibus ſuſcipi Chriſtianis & confiteri, & contradicentes his aut negātes, quæ ab eis prædicata ſunt, condemnationi ſubmiſit: quatenùs ex hoc aduerſarij veraciter cognoſcant contra ſemetipſos Synodales ſuperinducentes definitiones. Si quis abnegauerit paternarum traditionum ſtatuta: quam abnegationem irrationabiliter amplexi ſunt propter ſuam temerariam nouitatem.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

Secundùm ea, quæ poſcuntur à Leontio dilectiſſimo fratre noſtro, geſta venerādi quinti Concilij nobiſmet producantur, & pars eius, de qua ſuperiùs rationabiliter memorare dinoſcitur ſanctorum Catholicæ Eccleſiæ patrum, ad plenam repræhenſionem eorum, qui pias doctrinas refutare nituntur, lectioni pandatur.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Codicem, quem iuſſiſtis, venerandi quinti Concilij afferens de venerabili ſcrinio, præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſ. Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atq; Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

Suſcipiatur, & competenter prædictus locus relegatur, id eſt, ſanctorum patrū definitio, per quam promulgant cunctos orthodoxos omnia ſuſcipere & confiteri, quæ ab ipſis piè prædicata ſunt.

Et accipiens Anaſtaſius notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, relegit continentem ità:

His ità ſe habentibus, manifeſtum facimus, quoniam omnia, quæ à prædictis ſanctis quatuor Synodis, ſicut dictum eſt, de orthodoxa fide promulgata ſunt, & de Eccleſiaſtica ſtabilitate terminata, & ſeruauimus & ſeruamus. Licèt enim diuerſis tēporibus contra emerſos hæreticos denominata quatuor Concilia facta ſunt, vnam eandemq; confeſſionem rectæ fidei conſeruauerunt & prædicauerunt. Et propterea omnia, quæ conſonant his, quæ ab antefatis quatuor Synodis pro recta fide definita ſunt, ſuſcipimus: Omnia autem quæ non conſonant his, quæ definita ſunt ab eiſdem ſanctis quatuor Concilijs, aut vno de eis, & in defenſionem hæreticorum vel impietatis ipſorum conſcripta ſunt, vt extranea iudicantes pietatis dogmatibus, condemnamus & anathematizamus. Super his autem in omnibus ſequimur ſanctos patres doctoreſque Eccleſiæ Athanaſium, Hilarium, Baſilium, Gregorium Theologum, & Gregorium Nyſſanenſem, Ambroſium, Auguſtinum, Theophilum, Iohannem Conſtantinopolitanum, Cyrillum, Leonem, Proclū, & ſuſcipimus omnia, quæ ab eis pro recta fide & in condemnationem hæreticorum expoſita ſunt. Suſcipimus autē & alios ſanctos & orthodoxos patres, qui in ſancta Dei Eccleſia rectam fidem irrepræhenſibiliter vſque ad finem prædicauerunt. Hac itaque recta confeſſione in ſancta Dei catholica & Apoſtolica Eccleſia conſeruata ac prædicata, ſi quis ſe de eius communione ſeparauerit, contraria ſapiens, alienum ſeipſum rectæ fidei oſtendens, & hæreticis cōnumerans, meritò à ſancta Dei eccleſia cōdemnatur & anathematizatur.

Sententia V. Synodi.

Patres Catholici.

Martinus ſanctiſſimus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ Vrbis Romæ, dixit:

Manifeſtatur nobis ex his, quę relecta ſunt ſiue definita à S. v. Cōcilio, cōdemnatum eſſe & alienū ſanctæ Dei Eccleſiæ vnumquenq;, qui non ſuſceperit verbo & mente omnes ſanctas Synodos & venerabiles patres, cunctaq; q̄ ab eis pro orthodoxa fide expoſita ſunt in deſtructionē omnium hæreſum. Iam ad noſtram cognitionem ſplendidiſſima verba eorum, omniq; ſuſcipienti ſalutifera deducantur.

The-

Theophylactus Primicerius notariorum ſanctæ ſedis Apoſtolicæ, dixit:

Secundùm iuſſionem beatitudinis veſtræ, deflorata à nobis ſanctorũ patrum teſtimonia deferens, præ manibus gero: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

SVſcepta patrum venerabilium teſtimonia, lectioni pandantur.

Et accipiens Exuperius notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, relegit in his:

Ambroſius. BEATI Ambroſij epiſcopi Mediolanenſis de ſermone primo, ad Gratianum Imperatorem directo:

Ephe. 5. Chriſtus dilexit nos, & tradidit ſemetipſum pro nobis. Si ergò traditus eſt à patre, & ipſe ſe tradidit, apparet vnam eſſe patris & filij voluntatem.

Lib. 2. ca. 4. EIVSDEM de ſermone ſecundo ad eum miſſo:

Aequalis ergò in Dei forma, minor autem idem in aſſumptione carnis, & hominis paſſione. Quali igitur modo ad eum poteſt minor eſſe, & æqualis natura? Quomodò autem ſi minor eſt, eadem ſimiliter facit? & quomodò eadem operatio diuerſę ſubſtantiæ eſt? Nunquid ità poteſt minor, ſicut & maior, operari? aut poteſt vna operatio eſſe, vbì diuerſa eſſentia?

Lib. 2. ca. 3. ITEM EIVSDEM de eodem ſermone:

Cur, inquit, dixerit, Si poſſibile eſt: interìm voluntatis liberæ Dominum fuiſſe doceamus. In tantum exceſſiſtis impietatis, vt negetis, quòd filius DEI liberæ voluntatis ſit. Et certè ſoletis etiàm ſancto ſpiritui derogare, & negare non poteſtis. Scriptum eſt
Ioan. 3. enim Spiritus vbì vult, aſſpirat. Vbi vult, inquit, non vbì iubetur. Ergò ſi ſpiritus vbì vult, aſſpirat, filius quod vult non agit? Et certè idẽ Dei filius in Euangelio ſuo dicit, vbì velit ſpirandi ſuppetere ſpiritui faculta-
Ioan. 16. tem. Nunquid ergò ſuperiorem fatetur, quia illi licet, quod ſibi nõ licet? Apoſtolus quoq;
1. Cor. 12. dicit: Quia omnia operatur vnus atq; idem ſpiritus, diuidens ſingulis prout vult. Inquit autẽ, Prout vult, hoc eſt, pro liberæ volũtatis arbitrio, non pro neceſſitatis obſequio. Et diuidit ſpiritus non mediocria, ſed quæ Deus cõſueuit operari, gratiam curationũ, & operationẽ virtutum: Ergò diuidit ſpiritus prout vult: filius autem Dei non liberat quem vult?

Ibid. ITEM ſubtèr: Quid eſt tamen quod pater velit, & filius nolit? Pater quos vult vi-
Ioan. 5. uificat, & filius quos vult viuificat, ſicut ſcriptum eſt. Dic nũc quos viuificauerit filius, & pater viuificare noluerit. Cùm autẽ filius quos velit viuificet, & operatio vna eſt.

EIVSDEM de eodem Sermone:

Quam voluntatem habet pater, eandem habet & filius. Pater quos vult viuificat, & filius quos vult viuificat, ſicut ſcriptum eſt. Vna ergò voluntas eſt, vbì vna operatio. In Deo enim voluntatis ſeries, operationis effectus eſt.

EIVSDEM de Sermone tertio ad eundem Gratianum:

Ergò ſi vnius voluntatis & operationis eſt cum patre & filio ſpiritus ſanctus, vnius eſt eſſentiæ, quoniam per ſua opera creator oſtenditur.

EIVSDEM de eodem Sermone:

Dum quandò per eandem operationem & Deitatem vnitas veriſſima, hoc quod maius identitas, ſicutì à Græcis oſtenditur, dici. Hoc enim ipſum ſignificat, quoniam habet hoc ipſum pater & filius & ſpiritus ſanctus.

EIVSDEM de eodem ſermone: Ergò vna voluntas eſt, vbì vna operatio. In Deo enim voluntatis ſeries, operatiõis effectus eſt.

SANCTI Auguſtini epiſcopi Hipponeregienſis ex Interpretatione Euangelij ſecundùm Iohannem in Homilia viceſimaſecunda: Faciamus, inquit, voluntatem patris, voluntatem Chriſti, voluntatẽ ſpiritus ſancti, quia Trinitatis huius vna voluntas, vna poteſtas, vna maieſtas eſt. Auguſtinus

SANCTI Baſilij epiſcopi Cæſareenſis prouinciæ Cappadociæ de Syllogiſco cõtra Eunomiũ facto ait: Quorum vna atq; eadẽ operatio, horum & vna eſſentia. Baſilius.

EIVSDEM de primo ſermone cõtrà Eunomium: Quomodò differẽtia ſubſtantiæ, vbi identitas operationis cognoſcitur? Immutatis nanque ſubſtantijs, immutatas oportet eſſe & operationes.

EIVSDEM de eodem ſermone: Quomodò non eiuſdem ſubſtantiæ ſpiritus patri & filio, qui eiuſdem operationis eſt?

EIVSDEM de eodem ſermone: Quomodò diuerſitas eſſentiæ in Trinitate, vbì identitas operationis reperitur?

EIVSDEM de ſermone facto ad Amphilochium de ſancto ſpiritu: quorũ autem æqualis eſt virtus, vtiq; æqualis & operatio.

EIVSDEM ex interpretatione primi Pſalmi: Quorum autem vna natura eſt, horum eædem ſunt operationes.

SANCTI GREGORII EPISCOpi Nyſſanenſis ex epiſtola ad Euſtathium facta de ſancta Trinitate: Gregorius Nyſſenus.

Siue vnam operationem intelligamus patris & filij & ſpiritus ſancti, in nullo diſcrepantem aut immutantem quicquam, neceſsè eſt identitati operationis hoc, quod vnitum eſt, naturæ cognoſcere.

EIVSDEM ex eadem Epiſtola:

Ergò operationis identitas in patre & filio & ſpirituſancto luculentiùs oſtendit ſimilitudinem naturæ.

EIVSDEM ex eadem Epiſtola: Operantis ergò naturam per contemplationem operationum intelligere poſſumus.

EIVSDEM ex eadem Epiſtola: Communio autem naturæ, luculentiùs demonſtrata eſt per idẽtitatẽ operationũ conſiſtẽs.

EIVSDEM ex epiſtola ad Ablauiũ de ſancta Trinitate: Sed Deus quidem pater, Deus autẽ filius, Deus verò ſpiritus ſanctus. Vnus autem in eadem prædicatione Deus eſt, pro eo quòd neq; naturæ, neq; operationis differentia quælibet videtur in Deitate.

EIVSDEM de Sermone, vbi exponit, Pater noſter: Ergò ſi & operatio & virtus vna eſt, quomodò poteſt alienatio naturæ intelligi, in quibus nullam ſecundùm virtutem & operationem differentiam reperimus?

Cyrillus. SANCTI Cyrilli epiſcopi Alexandrini ex interpretatione facta in Euangelium ſecundùm Ioannem: Operabuntur enim ſimiliter, quæque eandem ſibi ſortita ſunt naturam. Quibus autem eſſentiæ ratio diſſimilis, his erit in omnibus operationis ratio diſſimilis.

EIVSDEM ex eadem interpretatione: Eſt nanq; vt arbitror, omnibus clarum & certum, quia incompræhenſibilia omninò ſunt propria Deitatis creatæ naturæ, & quęq; eiuſdem ſunt Deitatis naturaliter, nõ erunt aliquãdò in alia qualibet creatura ſecundùm æqualem & ſimilem modum.

EIVSDEM de eodem ſermone: Quòd ſi poteſt omninò aliquid iuxta ſenſum illorum de his, quę Deitatis ſunt propria, ineſſe cuiquam, qui non eſt ex ipſa eſſentialiter, & ità exiſtat ſicutì & ipſa, quid iam impediat, dic mihi, & omnia Deo decibilia accedere, & in his, qui nõ ſunt naturaliter dij? quoniã ſemèl vno ſinè impedimẽto accedente, locũ habebunt & cætera. & quid euenit? omnia confuſa ſunt nobis, aut non ex hoc quæ ſurſùm ſunt, cedunt in imis, & ima ad ſuperiorem locum aſcendunt?

EIVSDEM de eodem libro: Perpendat autem iterùm amator ſcientię, quoniam Ioan. 10. dicens Saluator ex operibus ſuis approbari poſſe qui naturaliter deus eſt, manifeſtè docet, quia non eſt poſſibile indiſſimiliter cuiquam Deo dignam operationem & virtutem eſſe, niſi & in hoc naturaliter exiſtat Deus.

EIVSDEM DE THESAVRIS: Quæ eandem habent operationem, & eiſdem naturalibus virtutibus vtuntur, neceſſè eſt per omnia eiuſdem eſſe ſubſtantiæ. Nihil enim de his quæ creata ſunt, ad ea, quæ alterius generis vel ſubſtantiæ ſunt, eaſdem habebit indiſſimiliter virtutes & operationes.

EIVSDEM de eodem libro: Quoniam ea, quæ eiuſdem ſunt operationis, & eiuſdem eſſentiæ confitentur.

EIVSDEM de eodem libro: Si ea, qui eiuſdem indiſſimiliter operationis ſunt, & eiuſdem eſſentiæ confitentur: eſt autem eiuſdem operationis cum patre filius, omnia quanta facit, & ipſe ſimiliter faciens: ſinè dubio erit & eiuſdem eſſentiæ ab eo, quòd & eiuſdem operationis.

ET EIVSDEM de eodem libro: Quæ alterius generis & alterius naturæ ſunt, eandem operationem habere nullus ſapientum dabit. Nec enim aqua & ignis vnum aliquid & hoc ipſum operabitur: ſed ſicut diſtantem habent eſſentiæ & æqualitatis rationem, ità & diuerſam dabunt operationem.

EIVSDEM de eodem libro: In quibus enim operatio & virtus indiſſimiliter vna eſt, in his neceſsè eſt & ſocietatem naturæ ſaluari.

EIVSDEM de eodem libro: Solent enim quæ eandem operationem habent, eiuſdem eſſe eſſentiæ, & in his quod alterius eſt naturæ, incredulum eſt.

EIVSDEM de eodem libro: Si enim in humilitatem carnis inſpicientes, non creditis, ait, in me, ſed vtiquè operum maieſtas digna & rationabilis extitit, vt poſſit vobis ſuadere, quoniam Deus ſum ex DEO procedens. Qui enim operibus æqualis eſt patri? quomodò erit ſequens eius ſecundùm naturam? & qui eãdem operationem & virtutem ſimiliter illi poſſidet, quomodò erit ſecundùm eum alterius naturæ?

EIVSDEM de eodem libro: Nec enim vnam eſſe naturalem operationem dabimus Deo & creaturæ, vt neque creaturam in diuinam referamus ſubſtantiam, neque quod præcipuum eſt diuinæ naturæ, ad dignum locum naſcentium deponamus.

EIVSDEM de eodem libro: Qui etenim vnam habent operationem, vnam eandemque, qualiter fuerit, habebit rationem.

EIVSDEM de Sermonibus dialogicis vel cogitationibus ad Hermen factis: Quod eandem naturam habet ſecundùm operationem, & indiſſimiliter æquale eſt, non habebit ex parte quicquam de qua creata ſunt: ſed vbi ſubſtantiæ in quibuſlibet diuerſa ratio extitit, ibì conueniens erit in operationibus diſſimilitudinem eſſe.

SANCTI BASILII EPISCOPI Baſilius. Cæſareæ Cappadociæ de naturalibus volũtatibus ex verbo de ſancto ſpiritu, cap. 8. Qui videt me, videt & patrem. Non figurã, Ioan. 14. neq; formã. Munda eſt enim compoſitionis diuina natura, ſed bonum voluntatis, quod cõcurrens ſubſtãtiæ, ſimile & æquale: magis autem

autem hocipſum in patre & filio videtur.

Gregorius Nazianzenus SANCTI GREGORII THEologi de Sermone in filio ſecundo: Vt ſit tale quod colligitur: Non vt faciam voluntatem meam. Ioan. 5. Nec enim mea ſeparata eſt à tua, ſed communem meam & tuã: quorum ſicut vna eſt Deitas, ità & voluntas.

Greg. Nyſſenus. SANCTI Gregorij Epiſcopi Nyſſanenſis de Sermone contra Apollinarem facto: Ergò filij & patris voluntates diuiſæ ſunt? Et quomodò erit communis in vtroq; voluntas? Quomodò autem identitas naturæ per differentiam voluntatum innoteſcatur? Neceſsè eſt enim per omnia concurrentem eſſe naturæ voluntatem.

EIVSDEM de eodem Sermone: Si igitur diuerſus in patre & filio fructus voluntatis reperitur, neceſsè eſt diuerſam vtrorunque naturam confiteri.

EIVSDEM CONTRA EVNOmium in Sermone ſecundo: Vnam voluntatem eſſe Patris & Filij & Spiritûs ſancti, naturæ communio proteſtatur. Ergò ſi hoc vult Sanctusſpiritus quod placet Filio, cõmunio voluntatis apertiſſimè oſtendit vnitatis ſubſtantiam.

Amphilochius. SANCTI AMPHILOCHII Epiſcopi Iconienſis in eo, quod dictum eſt: Ex ſe filium nihil facere poſſe: Quomodò poteſt mea & patris operatio diſcerni, vbi voluntas, & verbum, & ſcientia, & ſapientia, & natura, & Deitas vna eſt?

EIVSDEM de eodem Sermone:

Ioan. 5. Sicut eñ pater ſuſcitat mortuos & viuificat, concurrentem habens voluntati virtutem: ità non exequens miniſterium ſuſcito mortuos, ſed eadem virtute, authoritate, poteſtate, voluntate.

Cyrillus. SANCTI Cyrilli Alexandrini ex interpretatione Euangelij ſecundùm Matthæum libro duodecimo: Dum autẽ vna & conſubſtantialis ſancta Trinitas & vna Deitas in ipſa intelligitur, quomodò non erit eadẽ voluntas patris & filij & ſancti ſpiritûs?

EIVSDEM ex interpretatione Euangelij ſecundùm Iohannem libro nono: Sicut enim conſubſtantialis eſt, ità & eiuſdem voluntatis ſuo genitori. Vnius enim ſubſtantiæ vna videlicet & voluntas.

EIVSDEM de Sermone facto ad Hermen ſecundo: Nos autem rectitudinis rationes ſequentes, dicimus quoniam ſuperfluum eſt & indoctum, abſque voluntate & voluntariè genitorem eſſe ſuſpicari patrem, ſed magìs naturaliter & ſubſtantialiter. Eſt enim non ſinè voluntate, quæ eſt naturaliter concurrentem habens naturæ voluntatem eſſe quæ eſt.

De naturalibus Chriſti Dei noſtri voluntatibus.

Hippolytus SANCTI Hippolyti martyris de Sermone Theologiæ, id eſt, Deitatis: Velle habet Deus: non enim non velle: quoniam hoc vertibilis eſt & eligentis, ſed ſempiternam voluntatem Dei ſequuntur quæ fiunt, cui & facta manent ſaluata.

SANCTI AMBROSII DE Sermone ſecundo ad Gratianum: Sed alia voluntas hominis, & alia voluntas Dei. Deniquè vt ſcias vitam in voluntate hominis eſſe, quoniam mortem timemus: paſſionem autem in voluntate diuina, vt pateretur pro nobis: cùm Petrus vellet Dominum à paſſione reuocare, Dominus ait: Non ſapis quæ Dei ſunt, ſed quæ ſunt hominum. Suſcepit ergò voluntatem meam, ſuſcepit triſtitiam meam: confidenter triſtitiam nomino, quia crucem prædico. Mea eſt voluntas, quam ſuam dixit, quia vt homo ſuſcepit triſtitiam meam, vt homo locutus eſt, & ideò ait: Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis. Mea eſt triſtitia, quam meo ſuſcepit affectu. Ambroſius. Matt. 16. Matt. 26.

EIVSDEM ex interpretatione Euangelij ſecundùm Lucam: Triſtis, inquit, eſt anima mea vſque ad mortem. Non propter mortem triſtis eſt Dominus, quia eum conditio corporalis affectûs, non formido mortis, offendit. Nam qui corpus ſuſcepit, omnia debuit ſubire corporis, vt eſuriret, ſitiret, angeretur, contriſtaretur. Diuinitas autem commutari per hos neſcit affectus. Luc. 22.

EIVSDEM de eodem Sermone: Minùs enim, inquit, cõtulerat mihi, niſi meum ſuſcepiſſet affectum. Ergò pro me doluit, qui pro ſe non habuit quod doleret: & ſequeſtrata delectatione diuinitatis æternæ, tædio meæ infirmitatis afficitur. Suſcepit enim triſtitiam meam, vt mihi ſuam lætitiã largiretur: & veſtigijs noſtris deſcendit vſq; ad mortis ærumnam, vt nos ſuis veſtigijs reuocaret ad vitam.

EIVSDEM de eodem verbo: Ità enim legimus, inquit, quia peccata noſtra portat, & pro nobis dolet. Doles ergò Domine nõ tua, ſed mea vulnera, non tuam mortem, ſed noſtram infirmitatem: & nos æſtimauimus te eſſe in doloribus, cùm tu non pro te, ſed pro me doleres. Infirmatus enim es, ſed propter peccata noſtra: non quia tibi illa infirmitas erat ex patre aſſumpta, ſed pro me ſuſcepta. Eſa. 53.

EIVSDEM de ſermone fidei ſecundo: Vt homo ergò dubitat, vt homo turbatur: non turbatur vt virtus, nõ turbatur eius diuinitas, ſed turbatur anima, turbatur ſecundùm hũanę fragilitatis aſſumptionẽ: & ideò qui ſuſcepit animam, ſuſcepit & animæ paſſiones. Nõ enim ſecundùm quod Deus erat, aut turbari aut mori poſſet. Deniq;, inquit, Deus Deus meus, quarè me dereliquiſti? Vt homo ergò loquitur, meos circunferens metus, quòd in periculis poſiti à Deo deſeri nos putamus: vt homo turbatur, vt homo flet, vt homo crucifigitur. Pſal. 21. Matt. 27.

EIVSDEM ex interpretatione Euãgelij ſecũdùm Lucã: Et quandò dicit: Non mea, ſed tua volun- Luc. 22.

tas fiat) quaſi ex homine protulit: tuam, ad voluntatem patris. Voluntas enim hominis ad tempus eſt, DEI autem æterna. Ergò non alia voluntas patris, vbi vna Deitas.

Auguſtinus SANCTI AVGVSTINI EX INterpretatione nonageſimi tertij Pſalmi:

Matt. 26. Chriſtus Deus noſter dicit (Pater, ſi fieri poteſt, tranſeat hic calix) ſed triſtitiam ſic aſſumpſit, quomodò carnem. Nolite enim putare, quia hoc dicimus, non fuiſſe triſtem Dominum. Si enim dixerimus, quia non erat triſtis, cùm Euangelium dicat, Triſtis eſt anima mea vſque ad mortem: ergò & quandò dicit, Dormiuit Ieſus, non dormiuit Ieſus: & quandò Euangelium dicit, Manducauit, non manducauit Ieſus: ſurrepit vermiculus putredinis, & nihil ſanum relinquit, vt dicatur, quia & corpus non erat verum, & carnem veram non habuit. Quicquid ergò de illo ſcriptum eſt, fratres, factum eſt, verum eſt. Ergò triſtis fuit? Triſtis prorſus, ſed voluntate ſuſcipiens triſtitiam, quomodò voluntate ſuſcipiens carnem.

Ibidem.

Matt. 8.

EIVSDEM de Sermone quartodecimo Ciuitatis Dei: Non ex carne tantùm afficitur anima, vt cupiat, metuat, lætetur, ægreſcat: verùm etiàm ex ſeipſa his poteſt motibus agitari. Intereſt autem, qualis ſit voluntas hominis: quia ſi peruerſa, & peruerſos habebit hos motus: ſi autem recta eſt, non ſolùm inculpabiles, verùm etiàm laudabiles erunt. Voluntas quippe in omnibus, immò omnes nihil aliud, quàm volentes ſunt. Nam quid eſt cupiditas & lætitia, niſi voluntas in eorum conſenſione quæ volumus? & quid eſt metus atque triſtitia, niſi voluntas in diſſenſione, ab his quæ nolumus? Sed cùm conſentimus eis quæ volumus, cupiditas: cùm autem conſentimus fruendo his quæ volumus, lætitia vocatur. Itemque cùm diſſentimus ab eo, quod accedere nolumus, talis voluntas metus eſt: cùm autem diſſentimus ab eo, quod nolentibus accidit, talis voluntas triſtitia eſt. Et omninò pro varietate rerum, quæ appetuntur atq; fugiuntur, ſicut allicitur vel offenditur voluntas hominis, ità in hos vel illos affectus mutatur & partitur.

Cupiditas. Lætitia. Metus. Triſtitia

Lib. 14. cap. 9. ITEM QVI SVPRA, IN EOdem libro quartodecimo: Sed cùm rectam rationem ſequantur, inquit, iſtæ affectiones, quandò vbi oportet adhibentur, quis eas tunc morbos ſeu vitioſas paſſiones ſecúdùm Philoſophos audeat dicere? Quamobrem etiàm ipſe Dominus in forma ſerui agere vitam dignatus humanam, ſed nullum habens omninò peccatum, adhibuit eas, vbi adhibendas iudicauit. Neq; enim in quo verus erat hominis animus, falſus erat humanus affectus. Cùm ergò eius in Euangelio iſta referuntur, quòd ſuper duritiam

Marc. 3. cordis Iudæorum cum ira contriſtatus ſit

quòd dixerit, Gaudeo propter vos, vt credatis, quòd Lazarum ſuſcitaturus, etiàm lachrymas fuderit: quòd cócupiuerit cum diſcipulis ſuis manducare Paſcha: quòd propinquante paſſione triſtis fuerit anima eius: non falſa vtiquè referuntur. Verùm ille hos motus certæ diſpenſationis gratia ità, cùm voluit, ſuſcepit animo humano, vt cùm voluit, factus eſt homo. Ioan. 11. Ibidem. Luc. 22. Matt. 26.

EIVSDEM ex interpretatione centeſimi Pſalmi: Optabam, inquit, diſſolui, & eſſe cum Chriſto. Gaudet quia diſſoluitur, vt ſit cum Chriſto: & ipſe Chriſtus triſtis eſt, cum quo iſte futurum ſe eſſe lætatur. Sed quid erat illa vox, niſi ſon⁹ infirmitatis noſtræ? Multi adhuc infirmi contriſtantur futura morte: ſed habeant rectum cor, vitent mortem quantùm poſſunt, ſed ſi non poſſunt, dicant quod ipſe Dominus non propter ſe, ſed propter nos dixit, Pater, ſi fieri poteſt, tranſeat à me calix iſte. Eccè habes voluntatem humanam expreſſam. Vide iam rectum cor: Verùm non quod ego volo, ſed quod tu vis pater. Philip. 1. Matt. 26.

EIVSDEM libro de gratia noui Teſtamenti facto ad Honoratum: O homines, nó deſperetis vos poſſe fieri filios Dei, quia & ipſe filius Dei, hoc eſt, Verbum eius caro factum eſt, & habitauit in nobis. Reddite ergò vicem: efficiamini ſpiritus, & habitate in illo qui factus eſt caro, & habitauit in nobis. Iam enim non eſt deſperanda huiuſmodi verbi participatio, vt & homines poſſint fieri filij Dei, cùm filius Dei participatione carnis filius hominis factus eſt. Et nos quidem mutabiles ad melius conuerſi, efficimur participes verbi: Verbum autem incommutabile extans, ad nihil in peius conuerti potens, particeps factus eſt mediante carne rationali. Nec enim Chriſtus homo factus, ſicut ſuſpicantur Apollinariſtæ hæretici, aut rationalem animam non habuit, aut ſenſum, aut voluntatem, ſed iuxta morem proprium ſcripturæ verbum caro factum eſt, ait, quatenùs & Chriſti humilitatem oſtendat, & neque carnis vocabulum vt indignum efficere videatur, carnem pro homine poſuit. Ioan. 1.

BEATI LEONIS Romani pontificis, de ſecundo volumine ad Leonem Imperatorem directo: Secundùm quidem formam ſerui non venit facere voluntatem ſuam, ſed eius qui miſit eum. Propriam dixit, quam temporaliter accepit de virgine: voluntatem autem eius, qui miſit eum, vtiquè hanc oſtendit, quam ſinè tempore habuit cum patre communem. Leo. Ioan. 6.

SANCTI Hippolyti Epiſcopi & martyris de Homilia Dominicæ Paſchæ: Totus erat in omibus & vbiq;, adimplés verò omia ad oés aërios principatus nudus redeſpoliatus eſt, & ad paruum clamat tranſire calicem, vt oſtendat verè, quia & homo erat: remi- Hippolytus.

remiſiſcens autem & propter quod miſſus eſt, perficiat diſpenſationem ad quam
Matt.26. miſſus eſt,& clamat: Pater, non mea voluntas.&,Spiritus quidem promptus,caro autẽ infirma.

Athanaſius. SANCTI Athanaſij de Sermóe cõtra Apollinarium facto in Trinitate & incarnatione: Et quãdò dicit: Pater,ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte, tamen non mea, ſed tua voluntas fiat. & iterùm: Spiritus promptus eſt, caro autem infirma: duas volũtates hîc oſtẽdit, tam humanam, quod eſt carnis, quàm diuinam, quod eſt Deitatis. Humana quidem propter infirmitatẽ carnis recuſat paſſionem, diuina autem eius eſt promptiſſima.

EIVSDEM de Sermone maiore cõtra Apollinarem facto pro fide:Contigit Lazarum poſt ægritudinẽ mori. Dominicus autem homo non infirmatus,neq; nolẽs mortuus eſt, ſed ex ſe venit ad mortis diſpenſationem, confortatus à Deo Verbo inhabi-
Iohann. 10. tante ſibi, qui dixit: Nullus à me aufert animam meam: à memetipſo eam pono:poteſtatem habeo ponere eam, & poteſtatẽ habeo accipere eam. Diuinitas ergò filij eſt, q̃ ponit & accipit animam hominis,quem indutus eſt: perfectum enim aſſumpſit hominem.

EIVSDEM de Sermone contra Apollinarem facto per interrogationẽ & reſponſionem:Sed neq; vacui & inefficaces iam intelligi poſſunt Dei Verbi diuini intellectus, nec iterùm ineffabili ratione vnitæ ad eum beatæ animæ, ſi videlicet nõ intelligere eam & non velle,ſubſtantiam eius interimit.

Ioh.12. EIVSDEM in libro quo dicitur: Nunc anima turbata eſt: etſi Deus fuiſſet in carne, & ſecũdùm carnem obedientiam impleuit,
Iohann.6. & voluntas carnis volũtati diuinitatis ſubiacuit, ſicut & prędixit, Quoniam deſcendi de cælo,non vt faciam voluntatẽ meam,ſed voluntatem eius, qui me miſit, patris. ſuam voluntatem dicens carnis,quoniam & caro ipſius facta eſt.

EIVSDEM de eodẽ Sermone: Oportebat autem moueri carnis eius volũtatem, ſubiacere autem voluntati diuinæ,& ſic hominum inobedientiæ ſoluuntur per hanc glorioſam obedientiam,qua Chriſtus obediuit pro nobis.

Greg. Nazianzenus. SANCTI Gregorij Theologi de ſecũdo verbo de filio:Septimùm dicatur deſcendiſſe è cęlo filium,non vt faciat voluntatem ſuam,ſed eius qui miſit eum. Si ergò ab eodem,qui deſcendit,hæc dicta fuiſſent,dixiſſemus vtiquè tanquàm ab homine formari hoc verbum,non illo qui in ſaluatore intelligitur: illius enim velle nec contrarium eſt DEO,deificatum totum.

EIVSDEM de eodem Sermone: Nãq;
Matth. 26. illud ſic intelligimus: Pater, ſi poteſt fieri, tranſeat à me calix iſte: veruntamẽ non ſicut ego volo, ſed tua volũtas præualeat. Nec enĩ ſi poſſibile erat, aut nõ hoc illum ignorare oportet, aut pro volũtate voluntatem introducere.

SANCTI Gregorij Epiſcopi Nyſſanẽſis de Sermone ſecundo contra Eunomium: Gregorius Nyſſenus.
Quomodò Dominus, qui ſecundùm Chriſtum homo eſt, mundum ſibi reconcilians, diſtribuebat animæ corporiq; beneficium, quod ab ea fiebat hominibus, volens quidem per animam,tangens autem corpore.

EIVSDEM de ſermóe facto in paſcha: Accedit leproſus,defluxus iam & exterminatus corpore, quomodò fiet in ipſo à Domino mundatio?Anima vult, corpus tangit:
per vtraque fugatur paſſio. Receſſit enim, Matt. 8.
ait,ab eo continuò lepra.

EIVSDEM de eodem ſermone: Ad vtranque igitur hominis portionem competenter Deitate vnita, per vtraque clara ſigna erant ſublimiſſimæ Deitatis: & corpore quidem cõnexam ſibi Deitatem,per tactum ſanitatem tribuẽs, oſtẽdebat: anima autem per illam diuinam volũtatem, virtutẽ ſignificabat diuinã.Sicut igitur ſenſus tacti,corporis eſt proprium, ità & animæ voluntaria motio.

EIVSDEM de eodem ſermone: Iterùm Mat.8.
multa millia in eremum eidem permanẽtes for. heremũ
ieiunos non vult abſoluere,manibus autem idem
confringit panes. Adſpicis quomodò per vtraque,id eſt, animam & corpus,vtriq; cohęrens diuinitas diuulgatur,& tam operante corpore, quamq; impetu voluntatis quæ in anima,perficitur.

EIVSDEM de Sermone contra Apollinarem facto: Huiuſmodi autem rationabili anxietate vna erit conſolatio myſterij, vera confeſſio: quoniam formidare quidem in paſſióe, humanæ fragilitatis eſt, iuxta quod Dominus ait: ſpiritum promptum eſſe dicens,carnem autem infirmam. ſuſcipère autem diſpenſationem,diuinæ voluntatis atq; Matt.26.
virtutis eſt. Quoniam igitur altera humana voluntas, & diuina altera eſt, loquitur quidem vt homo, quod infirmitati carnis congruit,qui noſtras paſſiones ſuſcepit,producit tamen ſecũdam vocem,excelſam & Deo dignam voluntatem confirmari, quam humanam propter ſalutem hominum volens. Qui enim dixit, Non mea voluntas, humanam præſenti ſermone ſignauit: addens autem, tuam, oſtendit coniunctionem propriæ diuinitatis ad patrem, cuius diuinitatis nulla eſt differentia propter ſocietatem naturæ.

SANCTI IOHANNIS EPIſcopi Conſtantinopolitani de ſermone facto ad eos, qui ad miſſas non occurrerunt, & de conſubſtantiali: Iohannes Chryſoſt.

Si igitur patris & filij vna voluntas eſt, quomodò hîc dicit, Veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis? Nam ſi in diuinitate

tate quod dictum eſt,ſit,hoc aliqua contradictio erit:ſi autem de carne, habent rationem quæ dicta ſunt, & nulla ex hoc criminatio fiet.Nec enim nolle mori carnem,repræhenſio extitit, quoniam hoc naturę eſt: ipſe autem quæ naturæ ſunt omnia,abſque peccato & oſtendit, & cum multa abundãtia,vt etiàm hæreticorum obturet ora.Quã- Matth. 26. dò autem dicit,Si poteſt fieri, tranſeat à me calix iſte:&,non ſicut ego volo,ſed ſicut tu: nihil aliud oſtendit, niſi quia carnem verè indutus eſt timentem mortem. Mortem em̃ timere,& dubitare,& anxiari, illius eſt.

EIVSDEM ex interpretatione Euangelij ſecundùm Iohannem:

Nam & ego turbatus nunc non ità dico, Ioann.12. vt fugiam. Oportet enim portare quod accidit.Non dico,abſolue me de hac hora,ſed glorifica nomen tuum:hoc eſt, ſubleua me iam in crucem. Multùm oſtendit quod humanum eſt,& naturam nolentem mori, ſed præſentem vitam deſiderantem, oſtendens quoniam non erat extra humanas paſſiões. Sicut enim eſurire non eſt crimen,neq; dormire,ità nec præſentem vitam deſiderare. Chriſtus autem corpus habuit mundum de peccatis,non enim naturalibus neceſſitatibus carens.nam iam corpus non erat.

Theophil⁹. SANCTI Theophili epiſcopi Alexãdriæ, de ſermone facto propter mulierem habentem fluxum ſanguinis:

Licèt enim Saluator noſter in cruce di- Matth.27. cebat,Eli,Eli,Lamaſabacthani, quod interpretatur, Deus meus, Deus meus, vt quid me dereliquiſti:ſed nõ erat hîc ſignificatio, tanquàm longè ſit à patre, ſed quoniam extra mortis tempus quod habet corpus circa vitam inhærens deſideriũ,hoc ſaluator expreſſit,vt & ità oſtendat non per quandam phantaſiam, ſed quoniam veraciter noſtræ ſimilitudini coniunctus eſt.

EIVSDEM de eodem Sermone: Sicut enim eſurire, & ſitire, & laborare nõ erãt propria Deitatis,ſed corporalia ſigna: ità & Matth. 27. quod dicitur,Vt quid me dereliquiſti,corporalis vocis erat propriũ, quod ſolet nuſquàm velle coniuncta vita carere. Licèt em̃ & ipſe Saluator dicebat hoc, ſed propriè oſtendebat corporis fragilitatem, manens virtus & ſapientia DEI. Quia non alterius cuiuſdam hominis, ſed eiuſdem Saluatoris erat corpus,quod de Maria ſibi ædificauit: Matth. 26. pro qua re dicebat,Spiritus quidem promptus,caro autem infirma.

Seuerianus. BEATI Seueriani epiſcopi Gabalenſis, in eo quod ſcripſit,Pater,transfer à me Matth.26. calicem hunc,& iterùm,Pater, ſalua me in Ioann. 12. hac hora.Sic enim ait: Præueniens Dominus,ora hæreticorum oppilauit, vt oſtẽdat, quia hoc paſſibile corpus indutus eſt,quod tædet mortem, quod trepidat mortis vio- Iohann. 12. lentiam,quod triſtatur & turbatur:In vitæ Matth. 26. termino dicit:Nunc anima mea turbata eſt,

Triſtis eſt anima mea vſque ad mortem:non Deitas mea, impaſſibilis enim eſt Diuinitas,& imperturbabilis, & imperterrita. Spiritus quidem, ait Dominus, promptus, caro autem infirma. Ergò duas voluntates declarat,vnam quidem diuinam,alteram autem humanam.

ITEM EIVSDEM de Homilia,dicta contra Iudæos, paganos & Apollinariſtas: Vidiſti eum communicantem paſſionibus carnis,quæ ſinè peccato ſunt: Adſpice cum communicantem paſſiõibus animæ,quæ ſinè peccato ſunt. Paſſiones animæ,ſunt in peccato reputatæ, cogitationes malignæ ſeu turpioſæ. Hæ paſſiones animæ,reſpicientis ſecundùm ſpontaneam poteſtatem in peccatum. Sunt autem eius aliæ paſſiones abſq; peccato,triſtitia,timor, formido.Nemo timidus condemnatus eſt,nemo propter timorem reprobatus eſt, nullus propter triſtitiã exhonoratus eſt. communes enim hæ paſſiones naturæ,& ſinè crimine,quæ foris peccato ſunt. Sic itaq; cõmunicauit paſſionibus animæ, quæ foris peccato conſiſtunt. Audi cum dicentem,Triſtis Matt.26. eſt anima mea vſque ad mortem,& iterùm: Iohann. 12. Nunc anima mea turbata eſt.Turba autem,timoris eſt operatio: vt oſtendat per omnia hominis carnem,animam rationalem, & intellectum,& quęq; ſunt hominis abſq; peccato habẽtem, vt ſaluet perfectè hominem. Nemo enim hominum incolume habẽs cor in fide, dicit partem hominis aſſumpſiſſe Chriſtum. Intende hîc ſubtiliter, qui dicis non eſſe intellectum humanum in Saluatoris carne.Ipſe enim dixit, quoniam & triſtitiam,& conturbationem pertulit. Aut igitur da intellectum naturalem turbatum & triſtatum,aut proijciens eum, & Deum introducens pro intellectu, ipſi vtiquè cõnectis paſſiones.Quid enim dicit? Abſq; intellectu anima non triſtatur, & timet, & conturbatur:impoſſibile eſt.

SANCTI Cyrilli epiſcopi Alexandriæ Cyrillus. de libro Theſaurorum:Quandò videtur timens mortem,& dicens,Si poteſt fieri, trãſeat à me calix iſte, conſidera iterùm,quoniã formidans mortem caro, docebatur à Deo verbo induta hoc deincèps minimè pati. Dicebat enim ad patrem:Non ſicut ego volo,ſed ſicut tu.Et non quidem timebat ipſe mortem,ſecundùm quod verbum eſt & Deus,ſed vſq; ad finem diſpenſationem perficere properabat. Hæc enim erat patris voluntas.Habet autem & nolle mori,eò quod caro mortem recuſabat naturaliter.

EIVSDEM ex interpretatione Euangelij ſecũdùm Matthæum libro vndecimo:

Si enim non feciſſet voluntariam,dum & nimis eſſet contra voluntatem, paſſionem, qualis iam intelligatur occaſio orandi atq; dicendi,Pater, ſi poteſt fieri, tranſeat à me Matth. 26. calix iſte?

EIVSDEM DE eodem libro: Adſpice verò, quomodò contra volétem extitit paſſio Saluatoris: ſed quia per omnia & ominò pati neceſsè erat, propter bona, quæ ex paſſione opera ſequebantur, pro nobis eandem voluntariam fecit.

EIVSDEM EX eadem interpretatione libro duodecimo: Recuſat igitur calicem, crucifigétium odioſitatem circa Deum vtpotè ex hoc accuſans: & ſupponitur quidem timor paſſionis in ipſo propter humanum, ſubſternitur autem protinùs per virtutem & potentiam inhabitantis verbi. Intéde enim, quomodò recuſatio deſignat humanum in ipſo, diuinitatis autem inflexibile coruſcauit ſtatim. Dixit enim ad patrem, qui in cælis eſt, Veruntamen nó ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Deo decibiliter auté ex hoc ait. Nam per hoc quod Deus eſt, non eſt extra voluntates paternas. Matth.26.

EIVSDEM EX interpretatiōe Euangelij ſecundùm Iohannem, volumine quarto: O homo, nullatenùs ſcandalizeris, quãdò audis dicentem, Deſcendi è cælo, nó vt faciam voluntatem meam, ſed eius qui miſit me, patris. Quod enim dicebamus ab initio, hoc iterùm dicimus ſuper cauſa definita, & clarum ſermonem de hoc fecit Chriſtus, docens, quòd pro omnibus quidem mori ſpontaneum habet, eò quòd ità volebat diuina natura: præter voluntatem verò, propter paſſiones Crucis, & quãtùm ad carnem pertinet, recuſantem paſſionem. Iohan.6.

EIVSDEM DE eodé volumine: Quoniam autem præter voluntatem videtur ſaluatori Chriſto, ſecũdùm quod homo erat, paſſio crucis, & ex ipſa rerum natura conſiderare nos oportet.

EIVSDEM DE eodem volumine: Si moritur mors me nó moriente, ſecundùm carnem videlicet, tranſeat (ait) calix, verùm quia non aliter hoc fiet, ait: Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Vides quomodò definiés quidem iterùm, humana natura & in ipſo Chriſto, quantùm ad eam pertinet, reperitur: recuperatur autem per vnitum ei verbũ ad valetudinem Deo dignam.

EIVSDEM DE eodé volumine: Sed quoniam verè quidem præter volũtatem, pariterque ſpõtanea videtur vnigeniti paſſio crucis, iam quidem manifeſtè prædictũ eſt. Aſſumamus aũt denuò ſubtiliores inueſtigationes, legentibus veritatem pandétes.

De naturalibus operationibus.

Hilarius. Lib.9.de Trinitate. SANCTI HILARII Epiſcopi Pictauienſis & confeſſoris de Sermone pro fide expoſito: Natus igitur vnigenitus Deus ex virgine homo, & ſecundùm plenitudinem temporis in ſemetipſo profecturus in Deum hominem, hunc per omnia Euangelici ſermonis modum tenuit, vt ſe Dei filiũ crederi doceret, & hominis filium prædicari admoneret, loquutus & gerens homo vniuerſa quæ DEI ſunt, loquens deindè & gerens Deus vniuerſa quæ hominis ſunt: ità tamé, vt ipſo illo vtriuſque generis ſermone nunquàm niſì cum ſignificatione & hominis locutus & Dei ſit.

SANCTI AMBROSII de Sermone fidei: Sileant igitur de ſermonibus quęſtiones, quia regnum Dei, ſicut ſcriptum eſt, non in perſuaſione verbi eſt, ſed in oſtenſione virtutis. Conſeruemus diſtinctionem diuinitatis & carnis: vnus in vtraque loquitur Dei filius, quia in eodem vtraque natura eſt. & ſi idem loquitur, non vno ſemper loquitur modo. Intende in eo nũc gloriam Dei, nunc hominis paſſiones. Quaſi Deus loquitur, quæ ſunt diuina: quaſi homo dicit, quæ ſunt humana, quia in ea ſubſtantia loquebatur. Ambroſius. 1.Cor.2.

SANCTAE RECORDATIOnis Romani præſulis Leonis de ſermone, ad ſanctæ memoriæ Flauianum Epiſcopũ Cõſtantinopolitanum facto: Operatur enim vtraque forma cum alterius communione, quod proprium eſt, verbo ſcilicet operante quod verbi eſt, carne auté exequente quod carnis eſt: & vnum quidem eorum coruſcat miraculis, aliud autem ſuccumbit iniurijs. Leo põtifex Epiſt.10.

EIVSDEM DE Epiſtola ad Leonem Imperatorem directa: Licèt & ergò in vno Domino Ieſu Chriſto, vero Dei atque hominis filio, verbi & carnis vna perſona ſit, q̃ inſeparabiliter atq; indiuiſè communes habeat actiones: intelligédæ tamen ſunt ipſorum operum qualitates, & ſyncerę fidei cõtemplatione cernendum eſt, ad quę prouehatur humilitas carnis, & ad quę inclinetur altitudo Deitatis: q̃d ſit quod caro ſinè verbo non agit, & quid ſit quod verbum ſinè carne non efficit. Sinè verbi enĩ potétia nec conciperet virgo, nec pareret, & ſinè veritate carnis, obuoluta pãnis infantia non iaceret. Sinè verbi potentia non adorarent Magi puerum ſtella indice declaratum, & ſinè veritate carnis non iuberetur transferri in Aegyptum puer, & ab Herodis perſecutione ſubduci. Sinè verbi potentia nó diceret vox patris de cęlo miſſa, Hic eſt filius meus dilect⁹, in quo mihi cõplacui, & ſinè veritate carnis nó proteſtaret Iohannes, Eccè agn⁹ Dei, q̃ tollit peccata mũdi. Sinè verbi potétia nõ fieret redintegratio debiliũ, & viuificatio mortuorũ: ſinè veritate carnis, nec cibus ieiuno, nec ſomn⁹ eſſet neceſſarius fatigato. Et poſtremò, ſinè verbi potétia nõ ſe Dñs æqualé patri confiteretur, & ſinè veritate carnis nõ idé diceret patré ſe eſſe maiorem, cùm Catholica fides vtrunque ſuſcipiat, vtrunque defendat, q̃ ſecũdùm confeſſionẽ beati Apoſtoli Petri, vnũ Chriſtũ Dei viui filium, & hominem credit, & verbum. Epiſt.97. Luc.1. Luc.2. Matth.2. Matth.3. Iohan.1. Iohan.10. Iohan.14. Matth.16.

EIVSDEM DE eadé Epiſtola: Cùm ergò vn⁹ ſit Dñs Ieſus Chriſtus, & veræ Deitatis

tatis verę́que humanitatis in ipſo vna prorſùs eademque perſona ſit, exaltationem tamen, qua illum, ſicut Doctor gẽtium dicit, (Philip. 2.) exaltauit Deus, & donauit illi nomẽ, quod ſuper omne nomen excellit, ad eam intelligimus pertinere formam, quæ ditanda erat tantæ glorificationis augmento. In forma quippe Dei æqualis erat filius patri, & inter genitorem atque vnigenitũ nulla erat in eſſentia diſcretio, nulla in maieſtate diuerſitas: nec per incarnationis myſterium aliqd deceſſerat verbo, quod ei patris munere redderetur. Forma autẽ ſerui, per quam impaſſibilis Deitas ſacramentum magnæ pietatis impleuit, humana humilitas eſt, quę in gloriam diuinæ poteſtatis euecta eſt, in tantam vnitatem ab ipſo conceptu virginis Deitate & humanitate conſerta, vt nec ſinè homine diuina, nec ſinè Deo agerentur humana.

ET POST PAVCA: Nam ſecundùm potentiam Deitatis, indifferenter oĩa quæ habet pater, etiàm filius habet: & q̃ in forma ſerui à patre accepit, eadem in forma Dei etiàm ipſe donauit. Secũdùm formam (Iohan. 10.) enim Dei ipſe & pater vnum ſunt: ſecũdùm (Iohan. 6.) formam aũt ſerui, nõ venit facere voluntatem ſuam, ſed eius qui miſit eum. Et ſecundùm (Iohan. 5.) formam quidẽ Dei, ſicut habet pater vitam in ſemetipſo, ità & filio vitã dedit habere in ſemetipſo: ſecundùm aũt formã ſerui (Matth. 26.) triſtis eſt anima eius vſque ad mortem.

EIVSDEM EX eadem Epiſtola: Licèt aũt ab illo initio, ex quo in vtero virginis verbum caro factũ, hoc eſt, carnẽ aſſumpſit, nulla diſtinctio eſt inter vtranque formam, per omne incremẽtum carnale vnius perſonæ totius temporis actiões factę ſunt. Veruntamen hæc omnia, quæ inſeparabiliter facta ſunt, per nullam commixtionẽ cõfundimus, ſed cuius ſit formæ, per qualitates operationum ſentimus.

(Dionyſius Areopagita.) SANCTI DIONYSII Areopagitæ Epiſcopi Athenienſis de ſermone diuinorum nominũm, capitulo ſecundo: Diſcreta eſt autem benigniſſima circa nos Dei operatio per hoc, quod ſecundùm nos ex nobis integrè & verè ſubſtantialiter plaſmari voluit verbum, qui ſupra ſubſtantiam eſſe cognoſcitur, & operatus eſt & paſſus, quanta humanæ eius operationi congruũt pcipua ac probabilia. In his nãque pater & ſpiritus nulla ratione cõmunicauit, niſi qs dixerit ſecũdùm benigniſſimã & miſericordẽ voluntatẽ, & per omnem ſublimiſſimam & ineffabilẽ Dei operatiónẽ, quam operatus eſt, ſimilis nobis factus, incommutabilis, eò quòd Deus & Dei verbum.

EIVSDEM DE Epiſtola quarta ad Gaium facta. Eſt aũt nihilominùs ſublimis ſubſtãtiæ plenus, q ſemp excellit ſubſtãtia. Vndè per eius ſublimẽ ſubſtantiã in ſubſtãtiã veraciter veniens, ſuper ſubſtãtiam ſubſtantia factus eſt, & ſuper hominẽ operabatur humana: & oſtẽdit virgo ſuper ſubſtantiam pariens, & aqua inſtabilis materialium & terrenorũ pedũ ſubleuans pondus, & nõ cedens, ſed ſumma potentia ad indiffuſionem conſiſtens.

SANCTI IVSTINI Philoſophi epiſcopi & martyris de Libro tertio Trinitatis, Capitulo ſeptimodecimo: (Iuſtinus martyr.) Sicutì vnus eſt homo, habet aũt diuerſas naturas duas, & ſecũdùm aliud quidem cogitat, ſecũdùm aliud aũt quod cogitatũ eſt, operaṫ, anima quidẽ intellectuali cogitãs veluti nauis cõpaginẽ, manibus aũt quod cogitatũ eſt ad effectũ perducens, ità filius vn⁹ exiſtẽs & duas habẽs naturas, p aliã quidẽ diuina ſigna operabaṫ, p aliã aũt humilia ſuſcipiebat.

EIVSDEM DE eodem capitulo: Sicutì luminis quia lumen eſt, vnam operationem nullus ſeparauit capabilis eius corporis, verbo aũt diuidens ſignificat naturam, cuius eſt propria operatio: ità in vno filio Dei omnem quidem operationem nullus ſeparauit ab vnius filiationis *: naturæ autẽ, cuius eſt proprium quod celebratur, verbo, ſignificauit.

EIVSDEM DE eodem Capitulo: Chriſtus autem non ex Deitate & humanitate factus eſt, Chriſtus alius exiſtens pter duo, ſed & Deus & homo vtraque conſiſtit, Deus quidem intelligendus per ſigna operationum, homo autem oſtenſus per ſimilitudinem paſſionis naturæ.

EIVSDEM DE Sermone facto ad Paganos. Eſt enim verè Dominus, Deus ſimul & homo: & glorioſa quidem ſecũdùm præcipuã naturã operabatur, humilia verò ſecundùm inferiorẽ naturaliter ſuſtinebat.

SANCTI ATHANASII Epiſcopi (Athanaſius.) Alexandriæ de Sermone contra Arrianos tertio: Hæc anteà neceſſariò examinauim⁹, quatenùs ſi videremus eum tãquàm per organum proprium corpus diuinitùs aliquid agẽtem aut loquentem, ſciamus quoniam Deus exiſtens hæc operatur: ſi videremus humanè loquentem ac patientẽ, non ignoremus quoniam carnem indutus factus eſt homo, & ità hæc agit & loquitur. Vniuſcuiuſque enim opus cognoſcentes, & vtraque ex vno actitata intẽdentes vel intelligẽtes, rectè credam⁹, nunquamq; errare valeam⁹.

EIVSDEM DE eodẽ verbo: Ad vltimum enim & ꝑpter nos factus eſt homo, & carnaliter, ſicut ait Apoſtolus, inhabitauit Deitas in carne, ſimul vt dicatur Deus exiſtẽs, proprium habuit corpus, & hoc organo vſus, factus eſt homo. Vndè ꝓpria q̃dẽ eiuſdẽ illius dicunṫ, quoniã in ipſo erãt, qualia ſunt, eſurire, ſitire, pati, laborare, & ſimilia, quorũ caro eſt capabilis. Ipſius autẽ verbi propria, qualia ſunt, mortuos ſuſcitare, cæcos videre facere, & mulierem fluxum ſanguinis habentem curare, quæ videlicet per proprium corpus ipſe efficiebat.

EIVS-

EIVSDEM DE dogmatica Epiſtola, facta ad Antiochenos: Propterea Deus quidem dicitur verbum, natiuitate aũt dicitur homo, quatenùs vtraque ſit idem naturaliter & veraciter: Deus quidẽ ſempiternitate Deitatis, & vt creator creaturę: homo autem per natiuitatem ex muliere, & incremẽtum ętatis: & Deus quidem per viuificas beneficentias, atque potentiam diuinæ operationis: homo autem per ſimilitudinem compaſſionum, & noſtrarum infirmitatum.

EIVSDEM DE Sermone Euangelij ſecundùm Matthæum, quo ait, Qui dixerit
Matth.12. verbum contra filium hominis. Propterea em̃ Deus exiſtens, & homo factus, vt Deus quidem ſuſcitauit mortuos, & verbo om̃es
Iohan.2. ſanans, vertit & aquam in vinum: nec enim erant hominis huiuſmodi opera. Vt autem carnẽ indutus ſitiebat, & laborabat, & paſſiones ſuſtinebat. nec enim erãt hęc propria Deitatis.

EIVSDEM DE eodẽ Sermone poſt pauca: Fiebant aũt hæc non ſeparatim, & ſecundùm qualitatẽ eorũ q̃ fiebant, vt ea quidem, q̃ corporis ſunt, abſque Deitate: q̃ aũt Deitatis, abſque corpore oſtenderẽtur: ſed coniunctìm omnia fiebant, & vnus erat qui perficiebat Dominus.

EIVSDEM DE eodem verbo: Hæretici quidem ſecundùm ſuam inſtantiam irati ſunt, & alij corporalia ſaluatoris inſpi-
Iohan.1. cientes, negauerunt hoc quod In principio erat verbum. Alij aũt ea q̃ Deitatis ſunt cõ-
Ibid. ſiderantes, ignorauerunt hoc, quòd verbũ caro factũ eſt. Sed fidelis & apoſtolicus vir, ſciens Domini miſerationem, inſpiciens quidem ſigna Deitatis, miratur Dominum qui in carne eſt. Iterùm autem videns & propria corporis obſtupeſcit, conſiderans in eis diuinitatis operationem.

Baſilius. SANCTI BASILII ex Epiſtola, ad beatũ Amphilochiũ facta: Attamẽ fideliter conſiderãti cernẽdũ eſt, q̃ multa & à par-
Iohan.4. te hominis Dñs loquit. Nã, Da mihi bibere, vox eſt corporalem vtilitatem perficiens.

Greg.Nyſſenus. SANCTI GREGORII Epiſ. Nyſſanẽſis, de Sermõe quarto cõtra Eunomiũ: Sicut em̃ nõ eſt ꝓprietates carnis ĩ eo quod ab initio eſt verbũ, adſpicere: ità denuò neque Deitatis ꝓpria in natura humanitatis cõſiderare. Propterea cõmixta de Dño doctrina tã ꝑ ſublimia & Deo digna, quamq; ꝑ humilia & humana, vtrorunq; nominum vtriq;, qui in ſaluatore intelligunt, cõpetẽter aptam᷑: & humana quidem ad hominẽ, ſublimia verò ad Deitatem.

Matth.5. Matth.4. EIVSDEM IN hoc, vbi dicit, Beati q̃ eſuriunt. Abſque cibo em̃ quadraginta dies manẽs, poſt eos eſuriuit. Dedit em̃ quandò voluit naturæ tempus propria operari.

EIVSDEM DE eodem tertio libro contra Eunomiũ, volumine decimo: Si em̃ palpabili & viſibili cibo & potu diſponeba-tur, & hominibus vnigenitum atq; fratrẽ, & quanta circa corporalem videntur naturam, omnia hæc & in Deitate adſpiciunt, dicant & de vnigenito Deo & hęc, & quanta voluerint: teſtentur ei & ambulatoriam operationem, & localem migrationẽ: quod vtiquè proprium eſt eorum, qui in corpore circunſcribuntur.

SANCTI AMPHILOCHII Epiſcopi Iconij, in eo quod dictum eſt, Pater Amphilochius.
maior me eſt: Nec enim abſque voluntate Iohan.14.
cauſa extitit, ſed ſpontanea eſt paſſio. Vado & venio ad vos. Vado & venio: vtraq; ſicut homo tranſmigro: ſicut Deus aũt, inſeparabiliter vobiſcũ ſum. Vado homo ꝑ mortẽ, venio aũt iterùm per reſurrectionẽ homo.

SANCTI EPIPHANII de Capi- Epiphanius.
tulo ſeptuageſimoſeptimo, facto in euictione Marcionis: Quomodò cõfractio panis perficitur, ô Marcion? per phantaſiam, *aut operante carne, pondus habente ſecũ- *an
dùm veritatem? Reſurgens nanque à mortuis, in eodem ſancto corpore reſurrexit ſecundùm veritatem. Propterea & panem cõfregit ſecundùm veritatem.

SANCTI CYRILLI Epiſcopi Hierosolymitani de Homilia dicta in Euange- Cyrill. eps Hieroſol.
liũ, vbi Dominus aquam in vinum conuer- Iohan.2.
tit: Studuit per omnia neq; innoteſcere ſuam Deitatem, neque in toto abſcõdere ſtuduit: non innoteſcere, propter eos qui tunc fuerunt: ſtuduit non abſcondere, propter eos qui poſteà: ſed oſtendere tam Deitatis ſuę, quamq; humanitatis eius claras operationes, vt neq; diuina virtus obceletur, neq; humana natura minimè credatur.

EIVSDEM DE eodem verbo: Natus eſt, miracula fecit, oſtendit duplicẽ operationem: paſſus quidem vt homo, operat᷑ aũt vt Deus: idem ipſe non alter & alter, quanuis aliter & aliter.

ITEM SANCTVS Iohannes Epi- Iohannes
ſcopus Conſtantinopolitanus in Sermone Chryſoſt.
de vidua, q̃ duo minuta obtulit, cui᷑ initiũ, Simplex quidem ieiunij appellatio, ſic ait: Etenim in alijs copulatarum naturarum diuerſa eſt operatio humanitatis & Deitatis, diuerſa fortitudo, & vt apertiùs dicã, deorſùm fatigatur, & ſursùm cõtinet & elementa: deorſùm eſurit, & deſupèr pluuias miniſtrat: deorſùm formidat, & ſursùm intonat: deorſùm iudicio aſſiſtit, & deſupèr ſeipſum adſpicit. Circa miſericordiam aũt cõcurrit duplex operatio, q̃m q deſursùm de Cherubin intercedit miſericordibus, ipſe ante
gazophylaciũ ſedens, probat miſericordes. Mar.12.
ITEM EIVSDEM in Thomã Apo- Luc.21.
ſtolum: Hæc audiens, mundaui animam à perfidia, exutus ſum ambiguam mentẽ, recepi confidentiam, tetigi corpus gaudẽs & tremẽs, expandi cum digitis & animæ oculum, & duas iam operationes, cognoui.

SANCTI CYRILLI Epiſcopi Ale- Cyrillus Alexandr.

xandriæ ex interpretatiõe Epiſtolæ ad Hebręos: Si aũt perfectos nos fecit per aquã & ſpiritum, quomodò nõ operatus eſt diuinè paritérq; humanè, idẽ cõſiſtens & tanquàm in vno, Deus pariter & homo?

EIVSDEM DE Theſauris, Capitulo viceſimoſecũdo: Homo fact⁹ eſt Dei verbũ, nõ vt iterùm ſicut Deus ante humanationẽ omnia loquaẽ & operet, ſed vt ſæpiùs ꝓpter vtilitatẽ diſpenſationis, q̃ cũ carne eſt, & ſicut homo loquaẽ aliqua. Hanc ergò habẽte myſterio virtutẽ, quomodò non eſt ineptũ ſcandalizari auditores, cùm aliq̃d vt homo loquaẽ? Loquitur enim vt homo: loquitur autẽ & ſicut Deus, habens in vtriſque poteſtatem.

EIVSDEM DE Theſauris: Ergò quæ de Deo decẽter dicta vel acta ſunt, oſtendũt Saluatorẽ Chrm̃ Deũ: & iterùm q̃ ſecũdùm hominem dicta vel peracta ſunt, oſtendunt veraciter hominem. hæc eſt enim myſterij virtus.

Euphremius epiſcopus Antiochenus.

SANCTI EVPHREMII epiſcopi Antiochiæ ex ſcriptis, cõtra Seuerũ hæreticum ab eodẽ factis, capitulo qnquageſimo, ſexto: Nũc aũt incarnatũ Deũ verbũ operatum hãc operationẽ cõfitentes, aliqua quidem cõpetenter dicim⁹ ad carnẽ naturę facta fuiſſe, alia veró ꝓpter Deitatis ſublimẽ naturam. Ideoque & hîc duæ ſunt operationes.

Iohannes epiſcopus Scythopolitanus.

SANCTI IOHANNIS epiſ. Scythopoleos de ſermone octauo cõtra Seuerum hæreticũ, capitulo tertio: Cernis quia vnius eiuſdemque Dñi noſtri Ieſu Chriſti duas videmus operationes, Deitatis eius & humanitatis, ſinè partitiõe atq; immutabiliter?

Anaſtaſ. eps Antiochenus.

SANCTI ANASTASII epiſ. Antiochiæ de ſatiſfactiõe, expoſita ꝑ Epiſtola Apoſtolicæ memoriæ Leõis Papæ: Sicut enĩ nutriri & cremẽtari non eſt Deitatis, ità ſuſcitare mortuos non eſt humanitatis: vtraq; tñ eiuſdẽ deitatẽ tẽperantis humanitati, vt cõdecet, nõ in confuſionẽ, ſed in vnitionẽ. Inconfuſè ergò duæ quidem ſunt operationes, ſicuti & eſſentiæ: vnus autẽ operator, Deus pariterque & homo idem exiſtens.

SANCTA SYNODVS DIXIT:

Domini Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti pficientes cũ ſumma deuotione ſancti patres verbũ, datã eis lucernã ab eo gratiæ atque ſciẽtiæ non vtiquè ſub modio abſconderũt infructuoſæ obſcuritatis, ſed ſuper candelabrum ſuſtulerant ſalutiferæ doctrinę, quatenùs reſplendeat omnib⁹, qui in domo ſunt, id eſt, populis Catholicæ Eccleſiæ, nè vnquam offendat pedem ad lapidem hæreticæ perfidiæ quiſquam de his, qui confitentur Dominum & venerantur. Vos enim eſtis, ſicut dicit Dominus, lumen mundi, & ſal terræ, quod omnem errorem hæreticum expurgat, & putredinem paſſionum terreni intellectûs per virtutem eorũ & veritatem deſiccat. Vndè pręcipiebat dicens: Luceat lux veſtra coram hominibus, quatenùs videãt bona opera veſtra, & recta dogmata, atque glorificẽt patrem veſtrum, qui in cælis eſt. Quæ vtiquè & nos per lectionem venerabilium ſermonum eorũ perſpiciẽtes, ipſum quidem glorificauimus patrem luminum, ex quo omne datum bonũ & omne donum perfectum mandatum eſt eis, ad plenitudinem catholicæ eius & apoſtolicæ Eccleſiæ: accuſatores autem eorum meritò reprobauimus, tanti luminis obumbrare nitentes veram confeſſionem per nouitatis commentum, pro quo, ſicut ait beatus Eſaias: Non eſt pax, dixit Deus meus, im pijs. Clamare nè ceſſes: quaſi tuba exalta vocem tuam, & annuncia populo meo ſcelera aduerſariorum, quanta malignati ſunt aduersùs ſanctos patres & Synodos Catholicę Eccleſiæ. Neceſsè eſt enim in omnem terram exire noſtrum ſuper hanc rem ſonum, & in fines orbis terrarum ſermonũ noſtrorum conſonam virtutem, videlicet pro cautela orthodoxorum populorum, & omnibus manifeſtum facere, quoniam in ſcripto & ſinè ſcripto ſanctos patres calũniati ſunt, ſicuti & ſancta quinque cõcilia, Cyrus, Sergius, Pyrrhus & Paulus. Deuicti ſunt autem contra ſuam temeritatem mentiti, qui nunquàm per quemlibet modum aut verbo intellexerunt aut prædicauerunt, quæ orthodoxi patres dixiſſe ſiue intellexiſſe noſcuntur, & in his teſtantur verba eorum, quæ ſuper omnem radium ſolis niteſcũt, ſed & veritas prædicationis eorum, vbiquè omnib⁹ eos publicantes, qui nobis in præſenti relecti ſunt, quique tradiderũt nobis inprimìs quod accepiſſe noſcũtur, vnum eundemq; confiteri Dominum Deum noſtrum Ieſum Chriſtum, ex duabus & in duabus exiſtentẽ naturis, ſubſtantialiter vnitis inconfusè & indiuisè, & duas vnius eiuſdemq; ſicuti naturas, ità & naturales veraciter eſſe voluntates, id eſt, diuinã & humanã: & duas eſſentiales operationes, diuinam & humanã: neq; tranſitoriè hæc aut poſtpoſitiuè, neque in hoc ipſum ſpecialiter minimè habẽtes omẽ ſtudium ſermonis eorum, ſicut aduerſarij garriunt, & in hoc detrahentes propter ſuã hæreſim venerabilibus patribus, dum dicũt nihil de volũtatibus vel operationibus ſaluatoris noſtri definitiuè eos expoſuiſſe. Ecce etenim non ſolùm definitiuè, ſed & dogmaticè & ſyllogiſticè, ac naturaliter demonſtratiuè, & ſecũdùm ſcripturas agoniſticè, & per exẽpla, & cõpendiosè per omnẽ modum & verbum intellectualis eorum & prudentiſſimæ doctrinæ, vtpotè legitimè & viriliter pro ipſo incarnato Deo verbo cõtradicentibus reſiſtentes, & repugnãtes hæreticos, Arrium, Apollinarem & Neſtorium, & omnes omninò ſequentes impietates illorum

Matth.5. Pſal.90. Matth.5. Ibidem. Iacob.1. Eſa.48. & 57.58. Pſal.73.

lorum: eiuſdemque vnius Chriſti Dei voluntates & operatiões profeſſi ſunt, & profiteri prædicauerunt, per numerum & nomina hæc proferentes, per pronomina, per alterius intellectum, per eiuſdem ſignificationem, per qualitatem, per proprietatem, per virtutem, & compendioſè omne verbũ & poſitionem, per quã potuiſſet approbari earundem voluntatum & operationum vera fide dictio & conſtantia: id eſt, per numerum, ex hoc quòd dicunt in vno eodemq́; Chriſto duas voluntates, & operationes, & duplicem operatiõem: per nomina, ex hoc quòd dicunt diuinam volũtatem & humanam volũtatem, deificantem & deificatum, & iterùm diuinam operatiõem & humanã operationem: per pronomina verò ex hoc, quòd dicunt aliam voluntatem eſſe diuinã & aliam humanam, & aliam atq; aliam operatiõem: per alterius autem intellectum ex hoc, quòd dicunt quoniam quæ alterius generis ſunt ſiue naturæ, ſimilem operatiõem habere nullus ſapiens dabit: per eiuſdem autem ſignificationem ex hoc, quòd dicunt, quoniam quæ eiuſdem operationis ſunt, vtiquè eiuſdem ſubſtantiæ confitentur, & communio voluntatis vnitaté oſtẽdit ſubſtãtiæ. Per qualitaté verò ex hoc, quòd dicunt, ſicuti habent diuerſam ſubſtãtiam & qualitatis rationem, ità & diuerſam operationem. Per proprietatem autem ex hoc, q̃ dicunt: Si enim tantùm poſſibile eſt quicquam de diuinis proprietatibus ineſſe alicui, qui non eſt eiuſdem ſubſtantiæ, & ità poteſt eſſe quomodò & ipſa Deitas, dic mihi quid eſt quod impediat, vt iam omnia quæ ſunt Deitatis, cedãt? Quidnam ex hoc euenit? Confuſa ſunt omnia nobis, & alta cedent in ima, ima autem aſſcendent in alta. Per virtutem verò ex hoc, quòd clamant, Quæ eadem operatione & eadem naturali virtute vtuntur, eiuſdem eſſe ſubſtãtiæ modis omnibus neceſsè eſt, & nulla natura alterius ſubſtantiæ vel generis indiſſimiliter habebit poteſtates & operationes. Et hæc quidem ipſe ſanctorum Deus Domin⁹ noſter Ieſus Chriſtus multifariè multiſq; modis per ſanctos patres de ſeipſo locutus, illuminauit nobis fidem ſuam orthodoxam, ſic & intranſgreſſibiliter tenere eam, ſicutì patres prædicauerunt. Huius autem orthodoxæ fidei extraneos eſſe & alienos, vtpotè denegantes eam in ſcripto, memoratos authores nouitatis, & impia eorum conſcripta. Propterea & hos, & ea quæ ab eis confecta ſunt dogmata reprobantes ſecundùm ſtatuta venerabilium patrum ſiue præcepta, qui hoc facere nobis per omnia præcipiunt, dogmata & ſermones ſanctorum patrum vno corde & ore vnanimiter ac conſonanter omnes firmamus, nihil addentes, nihil ſubtrahentes de his, quæ ab ipſis tradita ſunt nobis, ſicq́ue credimus, ſicutì patres crediderunt: ità prædicamus, quomodò docuerunt. Quæ ſanctæ & vniuerſales quinque Synodi tradiderunt, intranſgreſſibiliter retinemus, definitiões eorum ſeruamus, decreta eorum integrè confitemur: ità definimus, quomodò illi per proprios ſermões promulgauerunt. Qui eaſdem ſanctas Synodos & venerabiles patres minimè ſuſcipit, condemnatus eſt: qui omnia ab eis prædicata & definita minimè ſuſcipit ſpecialiter & confitetur, condemnatus eſt: qui qualemcũque hæreticorum & abominandam vocem comprobat & ſuſcipit, condemnatus eſt. His igitur ità à nobis piè definitis, conſequens eſt, vt ſicutì per ſanctos patres diſcrepantem ab eis ſenſum contrariorum approbauimus, ità & per hæreticos conſonantiam prędictorum temeratorum, quam habent cum illis, oſtendamus. Scriptum eſt enim: Eccè ego ſuper te, dicit Dominus Deus omnipotens, & reuelabo poſteriora tua in facie tua, & oſtendam gentibus opprobrium tuum, & regibus ignominiam tuam, & iactabo ſuper te abominationem ſecundùm immunditiam tuam, & ponam te in exemplum. Et erit: omnis qui te viderit, vociferabitur à te, & dicet: Miſerrima hęreſis aduerſariorum, quis plorabit ſuper eam? Ideoq́ue oportet iterùm detegere opprobria præſumptorum ante faciem illorum, vt omnibus aperiamus, quorum hæreticorum immunditiam in ſemetipſis per ſuam nouitatem portantes, ſanctis patribus & venerabilibus quinque concilijs in deceptione ſimpliciorum ſe concordare mentiti ſunt. Deducantur igitur nobis in medium codices infidelium hæreticorũ, hoc eſt, eorum teſtimonia, per hos quorum intereſt, ad conuincendam hæreſeos illorum inſaniam. Nahum.3.

Theophylactus Primicerius notariorum Apoſtolicæ ſedis, dixit:

Secundùm ſacram præceptionem veſtræ beatitudinis, excepta à nobis teſtimonia de Codicibus hæreticorum afferens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

MARTINVS SANCTISſimus ac beatiſsimus Epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

PRoducta teſtimonia hæreticorum ſuſcipiantur, & in approbatione conſonantiæ nouitatis præſumptorum, qua contra fidem orthodoxam cum denominatis hæreticis detinentur, lectioni vulgentur.

ET ACCIPIENS THEODORus notarius regionarius Apoſtolicæ ſedis, de Græco in Latinam vocem tranſlata, relegit in his:

Lucius epi Alexandr. hæreticus. ITEM TESTIMONIA hęreticorum: Lucij Arriani, Epiſcopi quondàm Alexandrię, de Sermone dicto in paſcha: Vbì igitur neceſſaria erat anima, vt perfect' homo coadoretur Deo? Propterea veritatem clamat Iohannes: Verbum caro factum eſt: compoſitum eſt carni, nó autem & animæ, ſicut hi qui nunc pro fide negociantes aſſerunt: ſed quidem carni vnitum erat, & vnus factus eſt cum eo. Nam quomodò vn' Chriſtus, niſi vna perſona, vna compoſita natura, ſicutì hominis, qui ex anima & corpore extat, cognoſcimus? Si autem & animam habuit, ſicutì adulteratores adulteratas nunc eccleſias docét, oppugnant ſe motus Dei & animę, quoniam remouet horum vtrunque, & in diuerſas operationes ducit. (Iohan. 1.)

Apollinaris hęreticus. APOLLINARIS HAERETICI contra Theodorum, vbì ait: Organum & quod mouet, vnam ſolet perficere operationem. Quorum autem vna eſt operatio, horum vna eſt eſſentia. Vna ergò eſſentia facta eſt verbi & carnis.

EIVSDEM DE Sermone ſcripto ad eos, qui cótra diuinam incarnationem verbi certant propter homouſion: Et Iudei corpus crucifigentes, Deũ crucifixerunt, & nulla diuiſio verbi & carnis in diuinis ſcripturis reperitur: ſed eſt vna natura, vna ſubſiſtentia, vna operatio.

EIVSDEM DE Sermone diuinę incarnationis: Vbì ad ſimilitudinem hominis dictum eſt, & non reminiſcuntur, quoniam hęc voluntas propria dicitur non hominis, qui de terra eſt, ſicut ipſi arbitrãtur, ſed Dei qui è cælo deſcendit.

ITEM EIVSDEM in Sermone, qui ſuperſcriptus eſt in Epiphania incarnationis Dei: Vnus enim Chriſtus diuina tãtùm voluntate mouebatur, ſecundùm quod & vnam eius nouimus operationem, in diuerſis miraculis & paſſionibus vnius eius naturę procedentem. Deus enim carnem indutus eſt, & creditur.

Matth. 26. ITEM SVBSEQVITVR: Et quod dicitur, Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte: veruntamen non mea, ſed tua voluntas fiat: non alterius & alterius voluntatis ſignificationem habet, & non ſibi inuicèm conuenientis, ſed vnius & eiuſdem, diuinè operantis, diſpéſatiuè autem mortem recuſantis: quia Deus fuit carnem ferens, qui hoc dicebat, nullam habens in voluntate differentiam.

Polemon hæreticus POLEMON DISCIPVLVS Apollinaris, de Contradictionibus factis aduerſùs ſententias patrum: Totus enim DEVS erat Chriſtus, & perfectione carnis vnitus & factus homo, non vertibilem ſenſum ſibi commiſcens, voluntatibus naturaliter in contraria verſum, ſed ipſe ſibi tantummodò factus eſt ſenſus, inuertibili volũtate diuina omnia operatus eſt: ſed non aliud quidem diuinè, aliud autem deificatum, ſecundùm Cappadocem Gregoriũ. nam & vertibilem: quoniam hoc quod potuit deificari, & terra fieri vtiquè potuiſſet ſecundùm primum Adam.

EIVSDEM DE ſexta Epiſtola ad Timotheum: Qui duas voluntates dicit Chriſti ſecundùm eos, qui dudùm & nunc inflãtur, aut vnum duos quoſdam introducit Chriſtos, ſibi inuicèm non ſolùm natura, ſed & odioſitate diuiſos, aut ſe ſibi oppugnantem docet. Vbì enim dualitas, diuiſio eſt per omnia.

Seuerus hęreticus. SEVERI HAERETICI de Proſphonetico ſermone facto in Daphne, in martyrio ſanctę Euphemię, vbì ſic ait: Anathematizamus autem Synodum Chalcedonéſem, ſed & Tomum Leonis pręſulis Romanę Eccleſię, & eos qui dicunt vel dixerunt, in duabus naturis vnum Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum poſt ineffabilem & incomprehenſibilem vnitionem, & ſequenter eorum duas operationes aut proprietates.

ITEM EIVSDEM ex Epiſtola ad Eleuſium, vbì ait: Anathematizamus ergò eos, qui in duabus naturis definiérunt vnũ Chriſtum, & ſingularum naturarum opera propria profitentes.

ITEM EIVSDEM Seueri ad Sergium Grammaticum, vbì ait: Quoniam igitur vnus eſt operans, vna eſt eius & operatio, & motio operaria.

ITEM EIVSDEM Seueri aduerſùs ſanctæ memoriæ Iohãnem Epiſcopum Cęſareæ Palæſtinæ: Vna enim eſt operatio, i. motio oparia, ſicuti & vox incarnati verbi.

EIVSDEM EX EPISTOLA ad Oecumenium prima: Proprietas autem in operationibus, de qua Leo Romanę vrbis præſul dixit, Operatur vtraque forma cum alterius communione hoc quod proprium eſt, nullatenùs apud orthodoxos proprietas nominabitur.

ITEM QVI SVPRA, in eadé Epiſtola: Anathematizamus eos, qui poſt vnitionem duas dicunt naturas, hoc eſt, duarum naturarum operationes, aut duas proprietates.

Apollinaris APOLLINARIS HAERETICI de ſermone incarnationis, Capitulo 13. Dũ caro ex alio habeat motionem, vtiquè ab illo, q mouet & ducit eam, *qualiſq; fuerit, & non perfectè animal per ſe conſiſtit: ſed vt animal perfectum efficiatur, compoſita in vnitione principali copulata eſt, & compoſita, cæleſti principali ſimilis facta eſt ſecundùm paſſibile eius, & accipiens diuinitatem ſibi * familiatam ſecũdùm actiuũ: ſic nanq; vnum animal per mouenté & q mouetur cõſiſtit, & non duo aut ex dobus perfectis, ſeſeque mouentibus.

Themeſtius hęreſiarcha THEMESTII hæreſiarchæ Agnoitarũ, hoc eſt, ignorantiũ, & de parte Seueri, de 2. Sermone,

Sermõe, capitulo 41. dato Theodorę imperatrici ab hæreſiarcha Theodoſianorum:

Nec enim quia ſacratiſſimus Athanaſius duas voluntates dixit Chriſtum oſtendere tempore paſſionis, iam & duas voluntates ei debemus imponere, & has ſibi inuicèm impugnantes ſecundùm has duas intentiones: ſed piè intelligamus, vtpotè vnius Emmanuelis vnam voluntatem modò humanè, modò diuinè moueri.

EIVSDEM DE TERTIO Sermone aduersùs Colluthum facto, capitulo 52. vbi ſatisfacit pro tomo Theodoſij.

Vnam dico Emmanuelis notitiã & operationem, ſicutì & voluntatem. Attende igitur: ſic inuertibilis vt DEVS & omnium paſſionum ſuperior, humana dignatione motus ſecundùm voluntatem ſecurat paſſionem. Iterùm autem diuina dignatione ad paſſionem confidit: & per carnem horũ vtrunque.

EIVSDEM EX EPISTOLA, dicta ab eo pro Salamitanis:

Vna quidem erat notitia in Chriſto, ſicutì & voluntas & operatio, quoniam vnus erat cognoſcens, ſicutì volens & operatus.

EIVSDEM DE SERMONE facto ad Chariſium monachum: Chriſti nanque, vtpotè vnius, vnam dicimus notitiam & operationem.

EIVSDEM DE ſcripto facto ad Cõſtantinum epiſcopum Laodicenſem: Vnam eſſe dicimus ipſius Chriſti operationẽ, ſicutì & naturam.

Colluthus hæreticus. COLLVTHI hæretici de ſatisfactione facta pro tomo Theodoſij:

Si vna eſt Chriſti voluntas, ſicut tu dicis, aliquandò quidem decibiliter, aliquandò autem humanè mota, ſic vtiquè, & non aliter, & vna vnius notitia eſt.

Theodorus Mopſueſtenus. THEODORI IMPII Mopſueſteni de ſecũdo Sermone, pro miraculis facto:

Matth. 8. Volo, mundare, leproſo dicens ſaluator, oſtendit vnam eſſe voluntatem, vnam operationem ſecundùm vnam eandemq́; poteſtatem productam non verbo naturæ, ſed dignationis, per quam vnitus eſt Deo verbo, qui per præſcientiam ex ſemine Dauid poſteà homo factus eſt, ex ipſo vtero familiaritatem ad eum affectualem habens.

EIVSDEM DE ſermone Incarnationis:

Secundùm præſcientiam verbi oſtenſus, qui natus eſt ex virgine ſinè ſemine homo, non eſt ✶ recernitus à verbo, per ſimilitudinem mentis eidem copulatus, per quam dignatione vniuit eum ſibi, & monſtrauit eũ ſecundùm operationem indiſſimilem ſuî, authoritatem & poteſtatem eãdem inſeparabilem habentem, atque adorationem pari lege non diſcrepantem.

Neſtorius. EXECRABILIS hæretici Neſtorij libro ſecũdo, quẽ ſcripſit ✶ Epiphanus Myeſeos: Inconfuſas cuſtodimus naturas, nõ ſecundùm ſubſtantiam arbitrio tãtùm copulatas. Propter quod earum vnam voluntatẽ, & operationem, & dominationem videm⁹ dignitatis æqualitate oſtenſas. Deus enim verbum aſſumens quem prædeſtinauit hominem, per poteſtatis rationem ad eum nõ eſt ſecernitus propter pręſcitum affectum.

EIVSDEM ex eodem libro ſermone 4.

Non alius erat Deus verbũ, & alius in quo factus eſt homo: ſed vna vtrorunq; perſona, dignitate & honore adoranda ex om̃i creatura, nullo modo aut tempore diſſenſione voluntatis aut tractatu diuiſa.

EIVSDEM ex epiſtola ad Alexandrũ Hierapolitanum emiſſa: Duarum naturarũ vna eſt authoritas, vna virtus, vna potentia, & vna perſona ſecundùm vnam dignitatem & eundem honorem.

Paulus Neſtorianus. PAVLI DIACONI Perſæ Neſtoriani de ſermone iudicij: Quoniam ſubſtantialiter Dei verbi ad hominem, quẽ aſſumpſit, non eſt vnitio facta, non eſt vna natura effecta. Si autẽ vna natura facta non eſt, vna ſubſtantia vnius perſonæ Chriſti facta non eſt. Ergò ſecundùm dignationem vnitio facta eſt, voluntate & ſimilitudine mentis detenta, quatenùs & differẽtia naturarum inconfuſa oſtendatur, & dignationis myſterium ſingulari voluntate probetur.

Themeſtius hęreticus. THEMESTII hęretici ad eos, qui dicunt, ꝓ eo quòd vna eſt Deo decibilis operatio omnium habuit ſcientiam humanitas eius: Vna exiſtẽte ſimpliciter operatione in Chriſto, qualis quãdoquidem aut erit Deo decibilis, aut humanitatis digna? Nam vnũ erat, qui operabatur in omnibus, incarnatũ videlicet Dei verbum.

EIVSDEM de ſatisfactione, ad generalitatem monachorũ expoſita pro viginti capitulis: Vnam quidem ſemper de toto dicimus operationem, tam in diuinis ſignis, & in his quæ humanè operabantur à Chriſto.

EIVSDEM DE ſatisfactione facta ſecundùm querelas nefandiſſimi: Vna nanq; aliter Chriſti ſciẽtia, quoniam & operatio. Nam vnũ erat atq; idem, qui cognoſcebat & operabat̃ ſiue humana, ſeu Deo decibiliter.

EIVSDEM AD Marcellum presbyterum & Stephanum diaconum: Et in alia epiſtola, honorabiles patres, petiuimus veſtram ſanctitatem minimè moleſtari contra nos, quoniam diximus vnum Chriſtũm eãdemq́; habere ſcientiam ſeu operationem.

EIVSDEM AD EOSDEM: De hoc quod ſcribitis ſanctiſſimi ſæpiùs, quoniam vnam quidem oportet dicere Chriſti operationẽ, minimè aũt adijcere, eandemq́; ſępiùs quidem vobis ſatisfeciſſe dinoſcor, ſed & nunc eadem ſcribo.

Colluthus hęreticus. COLLVTHI ex reſcriptis cõtra Themeſtiũ ꝓ Theodoſio: Hui⁹ ſenſûs & beatiſſ. Papa noſter Theodoſius, vnam Deo decibilem

bilem operationem in Chriſto aſſeruit, non ad differentiam eorum, quæ perficiuntur, inſpiciens, ſed ipſam operariam virtutem innuens ſaluatoris.

Iulianus hereticus epiſcopus. IVLIANI hęretici quondàm Halicarnaſenſis epiſcopi, de ſermone contra Manichæos:

Si quis poſt ineffabilem & incircunſcriptam vnitionem auſus fuerit dicere duas naturas, aut duas ſubſtantias, aut duas operationes, vtpotè duas perſonas dicens, & duas ſubſiſtentias, anathematizetur.

Theodoſius hęreticus. THEODOSII hæretici Alexandriæ de Tomo, ab eodem ſcripto Theodorę Auguſtæ:

Reliquũ eſt, vt vna ſit operatio ex vtriſq; deifica, quoniam vnius eſſe & eiuſdem dicimus Deo decibilia omnia, atque irrepræhenſibiles paſſiones.

ITEM EIVSDEM: Vnam eſſe Deo dignam operationem compoſiti CHRISTI ſecundùm eius humanitatem, ſancti & ſapientes patres prædicauerunt.

Theodulus Neſtorianus. THEODVLI Neſtoriani in ſecundo libro, quem ſcripſit de conſonantia noui & veteris Teſtamenti: Vna ergò dignitas Imperatoris & imaginis, vna autem vtriuſque operatio. & poſt paululùm, Euidẽter etiàm, inquit, & honorem regalem ab omnibus aſſumit, quia iam vna eſt dignitas imaginis & præſtituẽtis eam. Deo autem vna eſt in ambobus operatio.

Colluthus. COLLVTHI DE SATISFActione pro Theodoſio hæretico: Facta vna eſt Chriſti voluntas, & aliquandò quidem diuinè, aliquandò autem humanè mouebatur. Sic enim, & non aliter, vna vnius ſcientia.

Seuerus hęreticus. SEVERI HAERETICI de conſcriptis eius ad Iohannem hæreticum, quódàm Epiſcopum Alexandriæ:

Carpit ſynodũ Chalcedonẽ. Secundùm adiectionem & innouationẽ fidem definiuit Chalcedonenſis ſynodus, & diuiſit in duos vnum incarnatum & humanatum propter nos Deum verbum, ſaluatorem noſtri generis & redemptorem, in duabus naturis eum intelligi dicens, & earũ naturarum operationes & proprietates poſt incircunſcriptam ineffabilem vnitionem, & Tomum Leonis Romanæ Eccleſiæ præſulis in expoſitione propriæ definitionis prædicta ſynodus amplexa eſt, columnã eum rectæ fidei appellans.

Colluthus. COLLVTHI DE SATISFActione pro tomo Theodoſij facta:

De operatione ſermo erat, ô aſtutior oratorum, & in operationes verſus es. Vna eſt Chriſti operatio, ô prudentiſſime, & nó alia & alia, ſed magis eadem.

EIVSDEM DE EADEM ſatisfactione: Ità & non aliter de operatione quoquè dicimus. Hæc nanque indubitanter diuina eſt, vtpotè ſuperans ſecundùm patres, optimè diuerſa autem, quæ ex ea perficiuntur, diuina & humana, iuxta quod ſumus edocti.

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

EX his qui dudùm nobis relecti ſunt, hæreticorum ſermonibus, quos Cyrus & Sergius, Pyrrhus & Paulus conſonanter amplexi ſunt, & confirmauerunt, apertiùs illa dogmatizantes, quæ in eorum conſcriptis legimus, repręhenduntur, licèt, vt dictũ eſt, in deceptione ſimpliciorum hæc dixerunt eſſe pietatis dogmata: non vtiquè pertimeſcentes blaſphemiam, dum dicitur, Væ qui dicunt malum bonum, & bonum malũ. Væ qui ponunt tenebras lumen, & lumen tenebras: qui ponunt amarum dulce, & dulce amarum. Væ qui ſapientes ſunt in oculis ſuis, & coram ſemetipſis prudentes. Qui iuſtificant impium, & iuſtitiam à iuſto auferunt. Propterea ſicut comburitur ſtipula ante faciem ignis, radix ipſorum ſicut fauilla exit, & flos eorum ſicut puluis aſſcendet. Nec enim voluérunt legem Domini Sabaoth: & miſit manum ſuam ſuper eos, & percuſſit eos, ſicut dicit magnus Eſaias. Propter hæc igitur, quæ ab eis præſumpta ſunt ſiue cóſuſa, illud oportet dicere, quod ipſe Dominus iterùm dicit per Samuelem prophetam: Quoniam ſubſannâſtis verbum Domini, & ſubſannauit vos Dominus, vt non valeatis eſſe epiſcopi catholicæ Eccleſiæ. In aperto nanque hi verbum fidei Dominicæ ſubſannauerunt, immutantes orthodoxam eius confeſſionem, quam probabiles catholicæ Eccleſiæ patres, ſanctęq; quinque ſynodi conſonanter prædicauerunt. Vndè ſuæ conſonantiæ cum hęreticis oſtendentes plenam inſidiam, properauerunt non ſolùm eadem dicere, ſed & ſimilia cum illis agere. Nec enim dicere quæ illi dicunt, ſufficit in approbatione perfecta conſonantiæ ipſorum, ſed etiàm contradicere quibus illi contradicere nituntur, & per eadem, neque per alia verba. Ideoque contentionem, quam habent cum illis contra ſanctos ac venerabiles patres, hi per ſua ſtudia declarauerunt, in propria ecthesi dicentes. Similiter autem & duarum operationum dictionem multos ſcandalizare, vtpotè à nemine dictam ſanctorum & præcipuorum catholicæ Eccleſiæ myſtagogorum. Sed & conſequens erit, vt duos confiteamur volẽtes, contrariè adinuicèm venientes: Deo quidẽ volẽte ſaluberrimã paſſionem explere, incarnatióe autem in eo facta obuiàm eũte ipſi voluntati & oppugnãte: p hoc

Eſa. 5. 1. Reg. 15.

hoc aſſerentes duas contrarias ſibi voluntates introduci, quod impium eſt & extraneũ Chriſtiani dogmatis. Si enim inſanus Neſtorius duas voluntates dicere non præſumpſit, è contrario autem eandem voluntatem in duabus perſonis, quæ ab eo fingũtur, cóſeſſus eſt, quomodò poſſibile eſt orthodoxam cófitentes fidem duas eaſdemq; contrarias voluntates in eo ſuſcipere? Vndè ſanctos patres in omnibus & in hoc ſequẽtes, vnam voluntatem Domini noſtri Ieſu Chriſti veriſſimi Dei confitemur. Sed & in propria epiſtola Paulus Pyrrhi ſucceſſor ſimiliter ait: Propterea & vnam voluntatem Domini noſtri Ieſu Chriſti intelligimus, nè contrarietatem, aut differentiam voluntatũ vni eidemque perſonæ Domini noſtri Ieſu Chriſti applicemus, aut ipſum ſe expugnãtem dogmatizemus, aut duos volentes introducamus. Sic etenim Euangelicam intelligamus lectionem, vbì dicitur: Non vt faciã voluntatem meam, ſed eius qui me miſit. Sed & in recuſatione calicis non diuerſam in vnum eundemq; Chriſtum & reſultantẽ introducentes voluntatem, magis autẽ negatiuè & non poſitiuè hãc ſuſcipiamus vocem: Non enim quaſi eo exiſtente, hoc verbum dictum eſt, ſed àcſi non eſt, vt peritiſſimus in dogmatibus Theologus Gregorius ait: nec vtpotè animata intellectualiter carne verbi imprompta exiſtẽte ad totius mũdi ſalutiferam paſſionem, aut diſcordãtem à patre, ſeu inhabitante ſibi verbo. Huius autem intellectûs acribioſiſſimum expoſitorem & interpretatorem ſuſcipiamus bìs acutum ſpiritalem pugionem Cyrillum in quarto de anathematibus, contra quæ duodecim capitula oppoſitiuè à Theodoreto conſcripta ſunt, ſimiliter autem & Pyrrhus conſonat his in Epiſtola, directa ab eo Apoſtolicæ memoriæ Iohanni prædeceſſori noſtro, dicens: Quoniam ego dico, non poſſunt duæ voluntates in vna perſona atque in ſeipſa ſubſiſtere, ſed per omnia reſiſtunt ſibi & repugnant re ipſa: Quia enim anteà idem admirabilis doctor ait, Illi' enim velle non erat contrarium DEO, quippe omne deificatum, vt nè fortaſsìs aliqui ſuſpicẽtur poſitiuè fuiſſe dictũ, hîc apertiùs hoc ipſum declarauit dicens, àc ſi ab eo qui aſſumpſit, huiuſmodi verbum fuiſſet. non enim qui aſſumptus eſt. Eccè autem apertius, ſicut dictum eſt, non ſolùm ſimilia ſapuerunt, ſed & per eadem verba, vel ſyllogiſtica ſtultitia ſanctos patres noſtros expugnauerũt, æmulationis ambitu, quam contra nos habent, iacula verborum contra Theologos illicitè mittentes, ſiue contra ſanctam Dei catholicam & Apoſtolicam Eccleſiam. Hoc autem luculentiùs oſtendamus & per comparationem alterutram vtriuſque partis, quæ nobis in præſenti relectæ ſunt, hoc eſt, præceſſorum hæreticorum & authorum nouitatis, ordinabiliter diſtinguentes ità: Hæretici dixerunt, Qui duas dicit voluntates ſecundùm eos; qui priùs & nunc inſtantur, aut vnum duos quoſdam Chriſtos introducit, à ſemet nõ ſolùm naturaliter, ſed etiàm infeſtatiuè diſtantes, aut certè ſeipſum expugnantem prædicat. Et quidem authores nouitatis dixerunt: Propterea vnam voluntatem dicimus, vt nè ipſum ſibi repugnantem dogmatizemus, aut duos volentes introducamus. Hæretici dixerunt: Sed non vnum quidem diuinum, aliud autem deificatum ſecundùm Cappadocem Gregorium. Vbì enim dualitas, per omnia & diuiſio. Authores nouitatis dixerunt: Vtpotè minimè poſſe habentes duas voluntates, in vna perſona ſubſiſtere ſibi, ſed per omnia oppugnantes ſe, atque ſibimet reſiſtentes. Hæretici dixerunt: Nec enim, quia magnus Athanaſius voluntates dixit Chriſtum oſtendere tempore paſſionis, iam & duas voluntates eidem applicemus, & has ſibimet repugnantes: ſed cognoſcamus vtpotè de vno, vnam eſſe voluntatem Emmanuelis. Authores nouitatis dixerunt: Sed & in recuſatione calicis non diuerſam atque cótrariam introducimus voluntatem. Propterea in omnibus, & in hoc ſequentes ſanctos patres, vnam voluntatem Domini confitemur. Hæretici dixerunt: Proprietas autem in operationibus, de qua Leo Romanus præſul dixit: Operatur enim vtraque natura cum alterius communione, quod proprium eſt: non vtiquè ab orthodoxis in Chriſto proprietas nominabitur, quia non eſt in operationibus Chriſti affixa proprietas. Propterea anathematizamus Chalcedonenſem ſynodum, ſed & Tomum Leonis, & eos qui dicunt aut dixerunt, in duabus naturis vnum Chriſtum poſt vnitionem, & ſequenter eorum operatiões & proprietates. Authores nouitatis dixerunt: Similiter autem & duarum operationum vocem multos ſcandalizare, vtpotè à nullo de ſanctis & probabilibus Eccleſiæ myſtagogis dictam. Si quis igitur à præſenti deſpector prohibitarum fuerit effectus, hunc ſi quidem epiſcopus, aut presbyter, vel diaconus fuerit, ab omni eum eſſe ſacerdotali miniſterio & officio ſuſpenſum decernimus. Si autem monachus aut laicus, de ſancta communione ſeparamus. Hæretici dixerunt: Propterea & vnam eius ſcimus operationem in diuerſis miraculis & paſſionibus, vnius eiuſdemque naturæ procedentem. Authores nouitatis dixerunt: vna operatione vnum eundemque CHRISTVM operari DEO decibilia & humana. Per hunc etenim pium intellectum Leo quoquè Romanus præſul intellexit & docuit, dicens: Operatur enim vtraque natura cum alterius communione. Ergò in vtriſq; eadẽ & ſimili hæreſi reperta, ſed etiàm contradictione

Iohan. 6.

Collatio eorum quæ ab hæreticis vtrinquè dicta ſunt.

ctione ſanctorum patrum, neceſsè eſt & ſimili eos increpatione percelli: immò magìs maiore his atque aſperiori: quoniam nec præcedentium ſe hæreticorum ictibus emendati ſunt, ſed & amplius malum ex maligna mente conceptum concinnare auſi ſunt, in deceptione ſimplicium dicentes: In omnibus ſanctos patres, eoſdem & in hoc ſequi, & hæc eſſe, ſancti Chalcedonenſis Concilij dogmata, beati quoquè Leonis, & omnium omninò ſanctorum patrum & Synodorum: quod vtiquè anteriores hæretici dicere nullatenùs præſumpſerunt, ſed potiùs confeſſi ſunt per contradictionem illorum, quia Gregorij quidem Cappadocis eſt dicere, in Christo diuinam voluntatem & deificatam voluntatem, Athanaſij autem duas voluntates, diuinam & humanam, cõfiteri, & beati Leonis ſiue Chalcedonenſis Cõcilij duas prædicare proprietates & operationes, ſicuti & naturas. Aduocati autem nouitatis & hoc ipſum dicere negauerunt, per falſitatem ſuperantes præceſſores ſuos hæreticos, quatenùs per laudabilem vocem improbam eorum hæreſin acceptabilem faciant, dum nimìs repræhenſibilis extat, & coram omnibus vt inſtabilis denudata. Quomodò nanque poſſibile eſt, ſicut aiunt, & ſanctos patres ſequi, & hæreticorum apertiſſimè confiteri dictiones? profectò dum nec vnam probabilium patrum in eorum ecthesi ad fidei dicendam profeſſionem ſuam vocem producere potuerunt: niſi tantummodò ſceleroſi Neſtorij, vecordiæ ſimilitudinem voluntatis concordantem, ſibimet produxerunt, dicentes: Quomodò eſt poſſibile duas voluntates eos confiteri, Neſtorio nullatenùs præſumente hoc prædicare in duabus perſonis ab eo ſimulatis? Quapropter ſimiliter in omnibus & in hoc ſequentes eum, duas quidem dicere non præſumpſerunt, vnam autem cum illo per ſimilitudinem voluntatis confeſſi ſunt voluntatem: & propter eà ſimili cum eo meritò *reatitudine innodati ſunt.

Mendaces hęretici.

MAXIMVS SANCTISSImus Epiſcopus Aquileieſis, dixit:

Propheticus in eis impletur ſinè dubio ſermo: Confuſi ſunt nimis, quia non intellexerunt ignominias ſuas, quæ in æternum non obliuiſcuntur: maximè eò quòd dicũt ex imperitia, quoniam per dictionem duarum operationum, per omnia duæ voluntates ſequuntur, contrariè ſibi habentes. Si enim in operationibus nullam eſſe dixerũt contrarietatem, quomodò à minimè contrarijs operationibus voluntates contrarias colligere machinantur? Et iterùm, quomodò operationes dicunt ſequi voluntates, naturis autem nullatenùs eas ſequi cõfitentur, & propter eà operationes quidem voluntarias eſſe iam denunciant, per vtranq; autem eiuſdem naturam voluntarium Chriſtũ minimè confitentur, ſed ſinè voluntate ſecundùm naturam eundem eſſe denunciant? Veruntamen quomodò dicunt voluntates ſequi operationes, vtrúmne contra naturam, *aut naturaliter? Si quidem contra naturã, peccatorem hominem, non enim incarnatũ Deum Chriſtũ denunciant eſſe, vtpotè contra naturam voluntatẽ ſuam ſecundùm ſenſum eorum habẽtem. Si autem naturaliter, vnum eundemq; Chriſtum eſſe compoſitã aſſerunt naturã, pro eo, quòd vnam in eum naturalem colligunt voluntatem, ſi vtiquè naturaliter operationem voluntatem ſequi fatentur: ac per hoc aut diuiſionem aut cõfuſionem proculdubiò eos confiteri neceſsè eſt: & diuiſionem quidem, quia cõtra naturam eſt: cõfuſionem autem, quia naturaliter ſequi operationem voluntatem prædicant. Si autem neq; naturaliter, neq; contra naturam ſequi dicunt operationem voluntatem, ſinè ſubſtãtia, ſicuti & inſenſibilem, proprium diuulgant ſermonem. Quomodò autem naturalem differentiam voluntatum vnius eiuſdemq; imperſonalem retorquent contradictionem eorum, quæ ſibi cõtraria volunt perſonæ, per hoc quòd cõmentantur & dicunt, vtpotè Deo verbo volente ſalutarem paſſionẽ explere, carne autem eius contradicente illius voluntati & reſiſtente? vt ex hoc neceſsè ſit duos contraria volẽtes introduci. Apertiſſimè enim per hæc, quæ ab eiſdẽ machinantur, ſuis laqueis irretiti arguuntur. Per abnegationem enim perſonarũ, quæ ſibi contraria volunt, ignorauerunt ipſi confitentes eadem ſibi volentes perſonas. Nam ſi ex contrarietate volũtatem contraria ſibi volentes duas perſonas introducunt, iam neceſsè eſt, eos & per conſonantiam voluntatum duas eadem ſibi volentes introducere perſonas, quoniam aut conſonantem, aut contradicentem verbo vtiquè carnem dabunt, niſi cum Arrio & Apollinare hanc ſinè anima omninò & immobilem eſſe denunciãt. Sed quoniã vtpotè vno exiſtente Chriſto, qui vult & operatur, vnam eius operationem definiũt & voluntatem, ex hoc quod dicunt, quia volẽtis eſt voluntas, & operatio operantis, neceſsè iam habent &, vtpotè vno exiſtẽte, qui vult & operatur, ſancto ſpiritu, ipſius ſubſiſtentiam, quę ſinè initio eſt atq; vnius Deitatis, in tribus diuidere voluntatibus & operationibus, quod omninò nefandum eſt. Ignorauerunt enim, quoniã licèt volentis eſt voluntas, & operantis operatio, ſed nõ vtiquè abſolutè volentis, ſed naturaliter volentis, nec abſolutè operantis, ſed naturaliter operantis. & hoc certum eſt, quia & ipſa appellatione ex natura operantis atque volentis, vtranque habere dinoſcitur voluntatem & operationem. Sic nanque hominis voluntatẽ & operationẽ, humanã dicimus: angelicam

Hier. 20.

*an

cam autem angeli, & diuinam dei. Propter-eà & vtranque, diuinam dico & humanam, quoniam ipſe Deus & homo eſt, ipſi tribuunt catholicæ Eccleſiæ patres. Nec enim vlla ex hoc diſſenſio introducitur, ſed vtriuſque naturæ eiuſdem perfectionem ſignificat: neque diſſenſionis fomitem confeſſionem naturarum eius, aut naturalium voluntatum ipſius & operationum, ſed tãtùm peccatum cognoſcimus, de quo penitùs naturaliter alienus & interemptor Dominus extans, & noſtræ diſſenſionis liber fuit: quē in duos diuidentes cõtrarij, & ex ipſa re arguuntur, quam in vna voluntate, quę ab eis dogmatizatur, in ſcripto proferunt, dicentes vtpotè in nullo tempore intellectualiter animata eiuſdem carne, ex proprio impetu cõtrariè vnito ei ſubſtantialiter deo verbo, naturalem eius motionē habente, ſed quandò, & qualem, & quantum Deus verbũ volebat. Hoc enim dicentes, & Neſtorij diuiſionem ſuperauerunt: quoniam Neſtorius non quibuſdam ſecundùm ſenſum eorum nutibus, ſed potiùs per meritum & authoritatem æqualemq; honorem aſſumpti à verbo ſecundùm eum hominis tam motionem & vnitionem aſſerebat: cùm vtiquè & omñes ſancti & confeſſores diuinum nutum & voluntatem in vniuerſo tempore ſecuti ſunt, per omnem ſuam naturalem ac ſpõtaneam motionem, de quibus & dictum eſt, Omnes voluntates eius inter illos. Quomodò igitur hoc, quod & ſanctis pertinet, vt non dicam omni creaturę, quia omnia mihi & iuſſione Dei naturalem habent motionem temporaliter & cum mēſura & ſpecie, quæ ab ipſo prudenter vnicuique, necnõ aptè definita, quaſi vt magnum aliquod & ſuper naturam applicare intellectualiter animato Domini corpori crediderunt, & ex hoc vnum in duos diuidunt Chriſtum, vtpotè carnem eius dicentes nutu ipſius naturalem ſuam facere motionem, & non vnum eundemque Chriſtum, quomodò deum naturaliter & hominem diuinè pariterque humanè motũ ſpontè, diuina & humana abſque qualibet diſſonantia & diuiſione naturaliter celebrantē? Sic etenim, ſecundùm ſanctorum patrum doctrinam, idem atque vnus Dominus Deus noſter Ieſus Chriſtus pro omnibus quidem mori ex voluntate habuit, eò quòd ità diuina eius natura volebat: & iterùm ex voluntate non habuit, propter paſſiones crucis, & quantùm carni congruebat, mortem recuſans. Si igitur non pro contrarietate voluntatum, ſed propter virtutē myſticæ confeſſionis in vno eodemque Chriſto velle & non velle venerabiles prædicant patres, vtpotè eodem ſpecialiter tam aſſumptionis ſeu diſpenſationis incõtaminatæ oſtendente ratione, & quidem aſſumptionis in hoc, quòd vult ſuæ carnis naturam approbare, id eſt, hominem ſeipſum naturaliter factum

Pſalm. 15.

fuiſſe, & propterea naturalem carnis pauorem ſpontè pro noſtra ſalute ſuſcipientem, quatenùs ab eodem nos prouidentiſſimè liberaret, ſicutì & ab omni paſſione, videlicet vt expertus per omnia ad ſimilitudinem noſtram ſinè peccato: diſpenſationis autem in hoc, quòd vult ſecundùm patris eius & inenarrabile propoſitum deificare noſtram naturam, pro eo quòd paſſus eſt carne pro nobis. Qualis ergò vel quæ iam ex vtraque ratione diſſenſio contra Saluatorem ab antiquis & modernis hæreticis commentata eſt, euacuare conantibus magnum eius circa nos diſpenſationis myſteriũ? Et propter-eà non ſolùm duas eiuſdem voluntates refutare contendunt, ſed & naturales eas eſſe recuſant: quia per diſſenſionem quidē numerum contradicunt, per neceſſitatem autem naturales eas dicere machinantur, vtpotè omni naturali ſub neceſſitate ab illis definito. Et ſi hoc ità eſt, quomodò non & omnes naturales Saluatoris noſtri perimũt proprietates, ſed & ipſam naturalem, id eſt, ſubſtãtialem naturarum eiuſdē vnitionem & naturalem eiuſdem benignitatem, ſed & fructum eius naturæ? voluntatis propoſitũ ſimiliter perimunt, vtpotè omñibus naturalibus, ſecundùm ſenſum eorum, ſub neceſſitate ab eiſdem patribus definitis. Sed & reprobat eos rationabiliter beatus Cyrillus cum illis, qui iam ab eodē ſunt ſapienter reprobati, ſatisfaciens eis pro tertio capitulorum ſuorum, qui propter naturalē vnitionē querulati ſunt eum, & non velle ex hoc cõcinnant, hęc dicens: Quoniam autē ineptus nimìs factus eſt ſermo eius, omninò difficile non eſt volentibus perpenſare. Dixit enĩ, quoniam per omnia & penitùs quæ naturæ ſunt, neceſſitati legis ſubiacent: & in huius approbatione deduxit aſſerens, quia contra voluntatem eſuriem & ſitim ſuſcipimus, in hoc natura nos compellente, etſi quiſquam noluerit. Sed erat viri prudentis & limatum habētis intellectum, ſuper hæc cætera quoquè contemplari, quæ videlicet meritò ampliori congruunt rationi. Aut non eſt verũ, quia naturaliter rationalis eſt homo; ergò contra voluntatem & ex neceſſitate rationabilis eſt? Quidnam, dic mihi, & omnium Deus non eſt naturaliter bonus, vita, lumē, ſapientia, virtus? Ergò & ipſe contra voluntatem neceſſitate eſt, quę eſt. Sed vt arbitror ità intelligere velle, extremæ vecordiæ non eſt incognitũ. & iterùm ad Hermen ſcribēs, ait: Eſt nanq; non ſinè volũtate, quæ eſt naturaliter concurrentem habens naturę voluntatem, eſſe quæ eſt. Sed & beatus Auguſtinus in quinto libro contra Iulianum Pelagianum ſimiliter ait: Nunquid Iuliane quandò angelus aut homo aliquid vult, nõ natura eorum aliquid vult? Angelus & homo naturæ non ſunt? Quis hoc dicturus eſt, quia nõ ſunt? Si ergò naturę ſunt Angelus

Hebr. 4.

& homo, certum eſt, quia natura vult, quandò angelus vult, & natura vult. quod homo vult. Et iterùm alibì in eodem libro. Numquidnam Iuliane ab homine voluntas hominis non procedit? Quomodò aũt ab homine ꝓcedit, ſi vtiquè de natura ei⁹ nõ ꝓcedit, dũ quãdò & ipſe homo natura eſt? Eccè aptiſſimè ſanctorũ patrũ veneranda doctrina manifeſtauit nobis, quoniam velle naturæ eſt in eis, qui ſubſtantialiter velle à Domino percepiſſe noſcũtur: & propterea voluntates naturales ſunt, & omni neceſſitate carẽtes. Et quoniam aliter quàm ità ſapere, ſtultum eſſe definiunt patres, dum maximè illi iam, i. antiqui & noui hæretici, minimè naturalem eſſe dicentes volũtatem, quæ ab ipſis confitetur, ſed contra naturam eãdem dogmatizant, peccatorem, vt dictũ eſt, Dominum & Deum noſtrum, ex hoc commentantes, & propterea ſanctorum patrum doctrinas aut apertiùs denegantes, aut ſtultè interpretantes, ſinè dubio conuincuntur. Sic etenim & Paulus quidem Conſtantinopolitanus antiſtes, in propria epiſtola ſancti Gregorij vocem frauduléter adulterare ſtuduit, ponens quidem è cælo deſcendere filium, quod vtiquè theologicè, interpretatus doctor, hoc eſt, in diuina voluntate cõſubſtantialis Trinitatis: callidè autem intellectum huius dictionis diripiens, & vbì dicit Pater, ſi poteſt fieri, tranſeat calix: nõ ità interpretatum à Theologo, ille temerè contra doctrinam eius, alterius vocem connectere ſtuduit, in peremptionẽ humanæ ſaluatoris noſtri voluntatis, id eſt, deificatæ ſecundùm doctoris ſententiam. Pyrrhus autẽ & ipſe ſimiliter deificatam voluntatem theologicè accipiens, cõditam eſſe voluntatem aſſeruit ſanctæ & conſubſtantialis Trinitatis, vtpotè ſecundùm eos deificatam, ac per hoc iam & ipſam naturam, quod omninò impium eſt, & illorum imperitiæ argumentum, in paternis doctrinis ſpontè deſipientes. Nam Theologus recuſationẽ calicis nõ theologicè ſecũdùm illos interpretatus eſt, ſed conſonanter omnibus ſanctis patribus & ipſe in humana Saluatoris voluntate huiuſmodi piè dictionem ſuſcepit. Non enim, pro alterius introductione, aut ignorantiæ cauſa iuxta commentum hæreticorum. Nec enim ſi poſſibile erat aut non ignorare eum conuenit, aut pro volũtate introducere voluntatem, quoniã illius velle nihil erat contrarium Deo, totum deificatum: ſed in manifeſtatione veriſſimæ eius & perfectæ humanitatis hæc eadem aſſerebat. Nam & laborauit, & eſuriuit, atq; ſitiuit, & cõturbatus eſt, & lachrymauit lege carnis. Tempore nanq; paſſionis huiuſmodi nomina fatetur. non enim inconuertibilem naturam & ſuperiorem ab omni paſſione, ſicut omnib⁹ manifeſtũ eſt. Ergò nec ſibi, nec alijs patribus contradicens denominatus doctor, hîc quidem nobis, alibì autem Saluatori recuſationem ſtuduit applicare: ſed in omnibus ſibi ſanctiſque patribus cõſonans, contrarietatem quidem euacuauit, deificatam autem prędicauit voluntatem, id eſt, humanã, ſicut & diuinã & inconditam in incarnato Deo verbo, & perfectè pro nobis humanato, vtpotè per ſimile ſimilem expurgante, & per omnia ſua, ſicut ait, omnia ſanante, quæ naturæ noſtræ ſunt naturalia, ſecundùm veram & miſericordem myſterij traditionem: quam auertentes authores nouitatis, ad hęreticas fabulas verſi ſunt, & à vera per eius expoſitionem errantes prædicationis doctrina.

Matth. 26.

Deuſdedit ſanctiſſimus epiſcopus inſulæ Sardiniæ, dixit:

Ad perfectam redargutionem prædictorum hæreticorum, etiàm nouitatis præſumptorum, oportet nos proculdubiò ſanctũ Cyrillum denuò proferre in prędicto teſtimonio, id eſt, ſatisfactione, quæ pro quarto duodecim capitulorum eiuſdem doctoris facta eſt, cùm maximè interpretatorem & expoſitorem dicant eum exiſtere pij intellectùs in Chriſto Deo prædicatis dogmatibus. Dicit enim in eadem ſatisfactione contra querulantes eum, & diſſenſiones ei, magìs autem diſpenſationis myſterio introducentes, pro eo quòd omnes vni eidemque Deo verbo incarnato Euangelij voces tribuit hic apertiùs doctor. Sed & arbitratur aliquid prudentiæ & inexpugnabile dicere. Ait enim: Si DEI verbum eſt, quid clamat, Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte? Primùm quidẽ diſcordat à patre, ſed & non rectè recuſat calicẽ bibere, cùm & minimè ignoraret, ait, quoniam mundo ſalus exiſteret paſſio ipſius. Ergò non ſunt huiuſmodi voces, Dei verbi voces. Sed audiet & à nobis, qui talibus profanis ducitur intentionibus: Ergò quia tibi videtur Dei quidem verbi huiuſmodi eſſe voces negare, tantùm autem eas formæ ſerui aptare putas, ne iterùm in duos filios non diuidis vnum? Et cui de ſapientibus hoc non appáret? Dicturus eſt nanque fortaſſis quiſquam tuas ſequẽs, ô ille, intentiones: Quoniam incredulum & vltra competentem rationem eſt, formã ſerui recuſare paſſionem, & diſſentientem videri à patre, atq; à verbo in eodem habitante. Sciebat enim paſſionem ſuam ad ſalutem fore his, qui ſub cælo ſunt, & vitæ præparationem his, qui morti ſubiugati ſunt. Pro qua re oportebat eum, ait, videri & trepidatione ſuperiorem, & diuinum nutum ſequi properantem. Ideoque non ſentis deſipiẽs inaniter, quæ eſt igitur tanta prauitas cogitationum? Ego dico ſinè qualibet pigritia, quoniam parua quidem, quantùm ad DEI verbum pertinent, omnia humana exiſtũt. Quæro autem exinanitionem cuius factam intel-

Verba Cyrilli contra Theodoritum.

Matth. 26.

intelligamus, & quis hoc paſſus eſt ſpontè? Si enim, vt ipſi dicunt, ſerui forma, i. quod ex ſemine Dauid factum eſt, quomodò aut qualiter exinanitus eſt, ſi aſſumpt⁹ eſt à Deo? Si autem hoc, quod in forma & æqualitate Dei exiſtens, verbum ſeipſum exinanire dicitur, quomodò iterùm aut qualiter exinanitus eſt, ſi recuſat exinanitionem? Exinanitio autem Dei verbi, quod vtiquè neſcit pati immutationẽ, eſt aut agere & dicere quicquam de humanis propter diſpenſatiuam cóuentionem, quam habuit cum carne. Sed & ſi factus eſt homo, myſterij ratio nullo modo in natura ipſius nocebit eum. Manſit enim quod erat, & in humanitate exinanitus propter vitam & mundi ſalutem. Ergò non duabus perſonis, ſed vni Chriſto & filio & Deo Euangelicas & ſanctorum Apoſtolorum proponamus voces, & neque diuinam eius minorantes naturam & gloriam propter humana, neque negantes diſpenſationem, ſed ipſius verbi ſactam credentes, qui propter nos incarnatus eſt. Eccè igitur apertiſſimè denominatus doctor hæreticã peſtilentiam deſtruxit, hoc eſt, temerariam diſſenſionem voluntatum, quam cótra Saluatorem noſtrum colligere imperiti cótendunt, prophanas intentiones eaſdem appellans, & prauitatem malorum intellectuum. Vndè viriliter reprobans eos, & nullatenùs penitùs aut contra Deitatem, aut contra humanitatem vnigeniti quamlibet diſſentionem, vtpotè hæreticam & condemnabilem ſuſcipiens, cófirmat prudenter myſterij exinanitionem, per quam ipſe, qui in forma & ſimilitudine Dei eſt verbum cóſiſtens, nullatenùs recuſauit operari & dicere humana propter conuentionem, quam habuit cum carne: pro quo ipſi vni & ſoli Chriſto ac filio & Deo Euangelicas ſanctorumq; apoſtolorum de eodem applicat voces, quoniam neque diuinam eius minuit naturam propter humana, neq; propter diuina eius diſpenſationem denegat. Ergò ſecundantiſſimus ait Cyrillus: Euacuant illi exinanitionem vnigeniti Dei, & miſericordẽ eius propter nos renuunt diſpenſationem, qui minimè eidem Saluatori quomodò homini propter nos facto tribuunt voces, per quas dicit, Pater, ſi poteſt fieri, tranſeat à me calix iſte, in approbatiõe perfectę eius propter nos incarnationis, vtpotè de noſtris nihil penitùs eodem recuſante, omnia autem ſecundùm veritatem naturaliter comprobante, ea videlicet, quæ in noſtra eſſentia demonſtrãtur abſque tantummodò peccato: ſed alio extra ſaluatorem huiuſmodi myſticæ orationis eius applicantes voces, & in interemptione ipſius diſſentientem eum aſſerunt, vtpotè in eo hanc intelligere nolentes iuxta piam ſanctorum patrum doctrinam. Factus nanquè eſt homo Dei verbum, ſicut ait denominatus doctor, non vt [Math. 26.]

iterùm, ſicut DEVS ante incarnationem agebat omnia, operetur & loquatur, ſed multotiès propter officium diſpenſationis cum carne loquatur quoquè aliqua ſicut homo. Hanc igitur habentes myſterij virtutem, quomodò non eſt inconueniẽs ſcandalizari, audientes fortaſsìs humanè loquẽte eo? Loquitur enim vt homo, loquitur autem & vt Deus: in vtriſque autem habens poteſtatem: non enim ſecundùm hæreticos diſſenſionem. Et dicebat quidem humanè, Nunc anima mea turbatur, diuinè autẽ, Poteſtatem habeo ponere eam, & iterùm poteſtatem habeo reſumere eam. Poteſtatem habere ponere, & iterùm reſumere animam, DEI verbi erat virtutis. Sicut igitur quandò dicit aliquid diuinum, cùm homo factus eſt, non ſcandalizamur, ſed conſideramus vnitum carni verbum: ſic & quandò loquitur aliquid vt homo, non ſcandalizemur, conſiderantes quia propter nos factus eſt homo, & congrua humanitati loquitur, quam propter nos ſuſcepit cum omnibus eidem appertinentibus naturaliter. Proprium eſt autem humanitatis plangere, conturbari, anxiari & recuſare mortem, atque ſimilia his pati. Quia igitur quammaximè quod aſſolet non per omnia volũtatis eius fuit, veruntamen propter ſalutem omnium & vitam, ſpontaneam fecit crucis paſſionẽ. Si enim non feciſſet ſpõtaneam, dum & nimìs contra volũtatem erat pati, qualis iam intelligeretur occaſio vt oraret & diceret, Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte? Intende enim, quomodò contra voluntatem eſt Saluatoris paſſio, quoniã per omnia & omninò oportebat eum pati propter bona, quæ ex paſſione accedere noſcuntur? Et ideò ſpontaneum hoc ipſum fecit propter noſtram ſalutem. Nec enim increparet traditorem, vtpotè ſuper omne malũm excedentem, aſſerens quia melius illi erat priùs non naſci. Sed neque dignum eſſe omninò ſupplicij arbitraretur aliquandò ſuæ voluntatis miniſtrum, videlicet ſi eidem pati ſpõtaneum eſſet. Quoniam autem vt culpantem vlciſcitur, quomodò non eſt apertiſſimum, quia vltra voluntatem ſuſtinet paſſionem? Sed quia ſemèl factum eſt ex malitia Iudæorum, & ex calliditate diaboli exortũ, propria virtute viam ſalutis & vitæ manifeſtauit hominibus. Et hæc quidem memoratus Doctor. Veteres autem & noui hæretici, eiuſdem doctoris prudentiſſimos ſermones tranſgredientes, ſi quidem aliquid diuinè audierint loquentem Saluatorem aut facientem, quaſi non ſcandalizantur. Si autem naturaliter quicquam humanum audierint, ſinè dubio ſcandalizantur, minimè conſiderantes quia factus eſt homo, & quæ humanitati congruunt, locutus eſt & perficiebat, quam videlicet propter nos ſuſcepit cum omnibus inhærentibus ei naturaliter.

[Iohan. 12.] [Iohan. 10.] [Math. 26.] [Matth. 26.]

ter. Sed arbitrantur iſti ſapientiores ſe oſtẽdere ſanctorum patrum, & dicunt ex proprio errore, quia propter hoc factum eſt homo Dei verbum, vt iterùm quomodò tantùm Deus ante incarnationem omnia agat, & loquatur diuinè, & nihil omninò humanum propter vtilitatem diſpenſationis carnis, tantumque in eorum phantaſmate huius diſpenſationis poſitum eſſe myſterium, vtpotè nihil verbo ſecundùm nos loquente aut operante penitùs: ſed & ſi quid locutum eſt, aiunt, nos tantùm ſimpliciter deſignat, non autem ſeipſum eſſentialiter factũ hominem demonſtrat, cùm permanet perenniter ac naturaliter Deus. Ergò ſi propter hoc, quòd dicunt ſancti patres in vtriſque habere Dominum & Deum noſtrum poteſtatem, vt diuinè pariterque humanè operetur & loquatur, in approbatione vtriuſq; naturæ ex quibus conſiſtit, & quia ſpontanea & contra voluntatem erat ei paſſio, diſſenſiones aduersùs eum colligere properãt in peremptione naturalium eius voluntatum & operationum, certum quia non ſolùm incarnationis eius denegant myſterium, ſed & diuinitatis eius excludunt rationem, iniuſtum eum per indiſcretam increpationem cognoſcentes, ſi vtiquè, quomodò & pater perhibuit, ſuarum voluntatum miniſtrum damnauit. Nec enim intellexerunt, in tenebris ſuæ nouitatis deambulantes, incarnati Dei myſteria: & propterea decepti in eorũ diſſenſionibus corrupti ſunt, & in neceſſitatibus ſuis abſorpti ſunt. Has enim diſſenſiones & neceſſitates in abnegatione quidem diſpenſationis, euacuationẽ autem paternæ doctrinę inſipienter cõſtruentes, diligentiùs ab eiſdẽ patribus per nos ſucceſſores eorum deſtructi ſunt, vt in eis impleatur, quod à beato Eſaia prudẽter dictum eſt, Stultus ſtulta loquetur, & cor eius vana intelliget, vt perficiat iniqua, & loquatur ad Dominum errorem. Sed quid faciet, ait poſt hæc, quandò omnes illos Dominus Deus in iudicium adduxerit, vt diſcernat inter eos, de quibus impiè geſſerũt in eum? *Eſa. 32.*

MARTINVS SANCTISSImus ac beatiſſimus epiſcopus ſanctæ Dei Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ vrbis Romæ, dixit:

QVoniam prædictis viris, id eſt, authoribus nouitatis cõceptum eſt cor inaudiens & inobediens, iuxta quod ſcriptum eſt, Declinauerunt & abiêrunt, & non dixerunt in cordibus ſuis, Timeamus Dominum DEVM noſtrum, annunciare autem ſalutare eius, id eſt, verbum incarnationis iubemur fiducialiter, & ideò neceſsè eſt nobis hoc facere per tubas ſpiritales, id eſt, ſanctos venerabiles patres. Audiamus ergò iterùm eũdem beatum Cyrillum, hæc prudentiſſimè prædicantem, vt nihil omninò negetur de naturæ noſtræ vnitis in eo ſubſtantialibus proprietatibus, ſed per omnia tentatum ſpontè propter noſtrã ſalutem, abſque tantummodò peccato Dominum & Deum noſtrum Ieſum Chriſtum. Dicit enim, vt audiuimus per lectionẽ, ità: Quoniam ſicut minimè mors deſtrueretur ſi non fuiſſet mortuus, ità in vnaquaq; paſſione carnis intellige. Si enim non formidaret, non vtiquè libera natura à formidine facta fuiſſet. Si non eſſet contriſtatus, non liberaretur à triſtitia, nec vnquàm de his aliquãdò natura noſtra ſecura fieri potuiſſet. Et in omnibus, quæ ſecundùm humanam naturam facta ſunt, eandem rationem conſeruans, inuenies carnis paſſiones in Chriſto motas fuiſſe, non vt obtineant ſicuti & in nobis, ſed vt motæ deſtruerentur per virtutem inhabitantis carni verbi, in melius tranſmutata natura. Hanc igitur habente humanitate eius miſericordem ſecundùm venerabilium patrum doctrinã materiem, vt per hoc, quòd paſſiones permiſit, quæ ſinè vlla macula exiſtunt, in ſe ſpõtè moueri, has robuſtiùs deſtrueret, & noſtram de his liberaret naturam, vtpotè quæ non aliter poſſet liberari, niſi de his per paſſionem carnis ſpontè pro nobis experiretur, certum eſt, iuxta quod ſæpiùs diximus, quoniam diſpenſationis denegat verbum, diſſenſionis illorum argumentatio, cùm minimè cõfitentur ſecundùm ſanctos patres, quia ſicut per mortem mortem deſtruxit, ità & triſtitia noſtram triſtitiam, & perturbatione atque timore timorem, & compendioſè paſſionibus voluntarijs omnes paſſiones noſtræ naturæ. Sic etenim non ſolùm hominem propter homines oſtendebat ſe veraciter factum, per approbationem paſſionum noſtræ naturæ, vnitam ſibi ſubſtantialiter naturam demonſtrans: ſed & tentatori eſcam ipſas paſſiones propriæ carnis in deceptione illius ſpontè proferebat, ſecundùm Theologum Gregorium, qui dixit: Noſtras enim tentationes ad prouocationem tentantis pertulit, vt ſtultum tentatorem oſtẽderet. Oportebat enim per omnia illum decipi qui decepit, & comprimi per carnem, qui ſub ſpe Deitatis ſubneruare Adam in tranſgreſſione demolitus eſt, vt condemnatio carnis per carnem ſolueretur mortificata morte. Quomodò enim per hominem mors introducta eſt, oportebat compaſſibiliter per incarnatum DEVM, proprium figmentum per viſcera miſericordiæ non deſpicientem, vitam noſtrę naturæ donari, quæ videlicet nulla morte deſtruitur, vtpotè noſtram inobediẽtiam per ſuam obedientiam in ſe perimentem, quam humanè pro nobis ipſe, qui incarnatus eſt, proprio ac naturali genitori, id eſt, DEO *Hier. 5.*

 &

& patri offerens, & obediens ei factus vſque (Philip. 2.) ad mortem, mortem autem crucis, fructum ſuæ glorioſæ obedientiæ expetebat, ab ipſo fieri noſtræ naturæ, per ſemetipſum mediãte eo & operante noſtram libertatem, id eſt, calicis tranſitum. Et propterea dicebat cum (Matth. 26.) reuerentia ſalutari: Pater, ſi poteſt fieri, trãſeat à me calix iſte: & exauditus pro ſua reuerentia, (Hebr. 5.) dum & filius eſſet, ſicut beatus Paulus Apoſtolus ait, mortis tranſitum fecit, deſtruens eam per ſe & in ſe per veram eius ſecundùm carnem ac venerandam reſurrectionem, (Coloſſ. 1. Apoc. 1. Pſalm. 87.) primogenitus factus ex mortuis, qui in mortuis liber conſiſtit, vt noſter liberator ſecundùm veritatem oſtendatur, qui in peccato mortificati ſumus. Hæc enĩ erat voluntas Dei & patris, & ipſius vnigeniti filij, & ſancti ſpiritûs, id eſt, vnius ſinè initio & naturaliter Deitatis, quatenùs per ipſum filium, qui nobis locutus eſt corporaliter, & propter nos, paternam vel diuinã eius voluntatem humanè per obedientiam perficiẽtem, calix à nobis, id eſt, pœna mortis ſaluatur, deſtructa mortificatione à vita: pro qua re & omnia aſſumens & vniens ſibi ſubſtantialiter, quæ ſunt noſtræ naturę, ſanauit, id eſt, carnem, animam, intellectum, operationem, voluntatem, per quas ſpontè Adam præceptum tranſgreſſus eſt: qui totus deliquit, & totus morte damnatus eſt, & propterea nihilominùs indigentem ſanari ab ipſo, qui noſtram quidem creauit naturam, poſtmodùm autem renouare dignatus eſt. Si enim dimidius culpâſſet Adam, iuxta quod Theologus Gregorius ait, dimidius & aſſumptus eſt & ſaluatus. Si autem totus vnitus eſt, vtiquè totus vnitus eſt incarnato DEO, atque totus ſaluatus eſt. Igitur minimè nobis inuideant pro ſalute perfecta aduocati diſſenſionis, neque oſſa tantummodò & neruos, effigiem quoquè hominis Saluatori adſcribant. Nam ſi abſque anima eſt humanitas eius, hoc & Ariani dicunt, vt in Deitatem paſſionem reducant, & quomodò ipſa mouente corpus, eadem vtiquè & paſſiones ſuſtinente. Si autem animatus eſt, ſi quidem ſinè intellectu, quomodò eſt homo? quia homo non eſt animal ſinè intellectu: atque neceſsè erit ſecundùm figmentum quidem hominem eum eſſe, animam autem equi cuiuſdam, aut bouis, ſiue alterius bruti animalis eum habere. & vtiquè hoc erit quod Saluator: ac per hoc deceptus ſum ego à veritate, cùm alius honoratur, & alius glorificatur. Si autem intellectualis & non ſinè intellectu eſt homo, intellectualis autem naturaliter per omnia & voluntarius eſt, ſileant veraciter deſipientes & credant, quoniam hoc, quod vnitum eſt Deo, hoc & ſaluatum eſt. Saluata eſt igitur aſſumpta ab incarnato DEO verbo cum noſtra natura noſtræ quoquè naturæ humana voluntas & operatio. Propterea & voluntarius atque operarius naturaliter idem extitit in vtraque, ex quibus & in quibus naturis conſiſtit, noſtræ ſalutis. Ideoque Saluatoris orationem minimè in perſonalem diuiſionem partiri pręſumant, vtpotè DEO verbo, ſicut aiunt, ſalutarem volente paſſionem explere, carne autem eius contradicente ipſius voluntati, & diſſentiente ab eo, Quoniam hæc hæreticæ vecordiæ ſunt genuina, noſtræ naturæ perfectionem in Chriſto DEO minimè admittentis. Ipſe enim & vnus Dominus indiuiſè, inſeparabiliter ſinè partitione volebat & nolebat, propter rationabiles nobis à ſanctis patribus traditas prædicationes, cum quibus & hoc iterùm piè nos docere noſcuntur. Nam humiles & miſericordes atq; amatores Dei & quàm maximè benignos, dum hunc ſecundùm poſſibilitatem imitari contendimus, per ſuam orationem nos ipſos perficiebat Dominus. & humiles quidem atque miſericordes, per hoc, quòd & tentationes orationibus euitamus, parcentes vtiquè perſecutoribus, & noſtram infirmitatem conſiderantes, iuxta ipſius Domini præceptum, qui ait: (Matth. 26.) Orate, nè intretis in tentationem: & iterùm: Spiritus quidem promptus eſt, caro autem infirma. Amatores autem DEI ex hoc, quòd obedire ei & promptè ſubijci deſideramus, nullatenùs autem reſiſtere voluntatibus eius, in nobis miſericorditer progatis, dum ei fuerit placitum pati nos ad veram confeſſionem pietatis, quæ in ipſo eſt. Horum nanque factus eſt nobis exemplum ipſe, qui eſt naturaliter author vitæ Dominus Deus noſter Ieſus Chriſtus, per hoc quòd ſpontè paſſus eſt carne pro nobis: in quem peccantes illi, per propria dogmata redarguuntur, quoniam voluntas malorum, ſicut beatus Eſaias ait, (Eſa. 32.) iniqua conſiliabitur, corrũpere ſanos ſermones fidei verbis iniquis: Pij autem ſapienter conſiliati ſunt, & hoc cõſilium manet in æternum.

Sancta Synodus dixit:

Licèt authores nouitatis, vt iam nobis ex omnibus approbatum eſt, vtpotè non ſolùm ſermonibus eorum ab inuicèm confuſis, ſed & hæreticorum doctrinis per omnia conſonantibus eis, necnon paternis ac Synodalibus prædicationibus catholicę Eccleſiæ ab eis extraneatis, nõ intellexerunt omninò, ſicut per propheticum vaticinium dictum eſt: (Eſa. 6.) quoniam obſcurati ſunt, nè videant oculis ſuis, & intelligant cordibus ſuis: venerabilium patrum noſtrorum ſancta decreta & definitiones, quas poſuerunt in cõſeruatiõe orthodoxæ fidei. Sed & nos corde credentes in iuſtitiam, ore autem confitentes in ſalutem, (Rom. 10.) conſonanter & abſque vlla nouitate, ſicut ab eis percepimus, ità intranſgreſſibiliter credimus vnũ eundemq; filium

filium Dominum noſtrum & Deum Ieſum Chriſtum, perfectum eundem in Deitate, & eundem perfectum in humanitate, Deum verè, & hominem verè eundem, ex anima rationali & corpore, conſubſtantialem patri ſecundùm Deitatem, & conſubſtantialẽ nobis eundem ſecũdùm humanitatem, per omnia nobis ſimilem abſque peccato: ante ſecula quidem de patre genitum ſecundùm Deitatem, in nouiſſimis diebus autem eundem propter noſtram ſalutem ex Maria virgine Dei genitrice ſecũdùm humanitatem, vnum eundemq́ue Chriſtum filium Dominum vnigenitum, in duabus naturis inconfuſè, immutabiliter, indiuiſè, inſeparabiliter agnoſcendum, nuſquàm ſublata differẽtia naturarum propter vnitionem, magiſq́; ſalua indiminutè proprietate vtriuſque naturæ, & in vnam perſonam atque ſubſiſtentiam concurrente, nõ in duas perſonas partitum atque diuiſum, ſed vnum & eundem filium vnigenitum, Deum verbum, Dominum Ieſum Chriſtum, & duas eiuſdem ſicuti naturas vnitas inconfuſè, indiuiſè, ità & duas naturales volũtates diuinam & humanam, & duas naturales operatiões diuinam & humanam, in approbationẽ perfecta & indiminuta, eundem veraciter eſſe perfectũ Deum & hominem perfectum ſecundùm veritatem, eundem atque vnum Dominum noſtrum & Deum Ieſum Chriſtum, vtpotè volentem & operantem diuinè & humanè noſtram ſalutem, ſicut ſuperiùs prophetæ de eo, & ipſe Dominus noſter Ieſus Chriſtus docuit nos, atque ſanctorum patrum tradidit ſymbolum, & generaliter omnes ſanctæ & vniuerſales ſynodi, & omnis probabilium catholicæ Eccleſiæ doctorũ chorus. His itaque nobis piè atque orthodoxè, iuxta diuinitùs inſpiratam doctrinam eorum, profeſſis, conſonanter dicimus omnes.

1 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & veraciter patrem & filium & ſpiritum ſanctum Trinitatẽ in vnitate, & vnitatem in Trinitate, hoc eſt, vnum Deum in tribus ſubſiſtentijs conſubſtantialibus & æqualis gloriæ, vnam eandemq́ue trium Deitatem, naturam, ſubſtantiam, virtutem, potentiam, regnum, imperium, voluntatem, operationem, inconditam, ſinè initio, incomprehenſibilem, immutabilem, creatricem omnium & protectricem, condemnatus ſit.

2 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & ſecundùm veritatem ipſum vnum ſanctæ & conſubſtantialis & venerandæ Trinitatis Deum verbum è cælo deſcendiſſe, & incarnatum ex ſpiritu ſancto & Maria ſemper virgine, & hominem factum, crucifixum carne propter nos ſpontè paſſum ſepulturamq́ue, & reſurrexiſſe tertia die, & aſſcendiſſe in cælos, atque ſedentem in dextera patris, & venturum iterùm cum gloria paterna cum aſſumpta ab eo atque animata intellectualiter carne eius, iudicare viuos & mortuos, condemnatus ſit.

3 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & ſecundùm veritatem Dei genitricem ſanctam, ſemperq́ue virginem & immaculatam Mariã, vtpotè ipſum Deum verbum ſpecialiter & veraciter, qui à Deo patre ante omnia ſecula natus eſt, in vltimis ſeculorum abſque ſemine concepiſſe ex ſpiritu ſancto, & incorruptibiliter eum genuiſſe, indiſſolubili permanente & poſt partum eiuſdẽ virginitate, condemnatus ſit.

4 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & ſecundùm veritatem ipſius & vnius Domini noſtri & Dei IESV Chriſti duas natiuitates, tam ante ſecula ex DEO & patre incorporaliter & ſempiternaliter, quamq́ue de ſancta virgine ſemper Dei genitrice Maria corporaliter in vltimis ſeculorum, atque vnum eundemq́ue Dominum noſtrum & Deum Ieſum Chriſtum conſubſtantialem Deo & patri ſecundùm Deitatem, & conſubſtantialem homini & matri ſecundùm humanitatem, atque eundem paſſibilem carne & impaſſibilem Deitate, circunſcriptum corpore, incircunſcriptum Deitate, eundem inconditum & conditum, terrenum & cæleſtem, viſibilem & intelligibilem, capabilem & incapabilem, vt toto homine eodemq́ue & DEO totus homo reformaretur, qui ſub peccato cecidit, condemnatus ſit.

5 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & ſecundùm veritatem vnam naturam Dei verbi incarnatam, per hoc quòd incarnata dicitur noſtra ſubſtantia perfectè in Chriſto Deo & indiminutè, abſque tantummodò peccato, ſignificata, condemnatus ſit.

6 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & ſecundùm veritatem ex duabus & in duabus naturis ſubſtantialiter vnitis, inconfuſè & indiuiſè vnum eũdemq́ue eſſe Dominum & Deum IESVM Chriſtum, condemnatus ſit.

7 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & ſecundùm veritatem ſubſtantialem differentiam naturarum inconfuſè & indiuiſè in eo ſaluatam, condemnatus ſit.

8 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur, propriè & ſecundùm veritatem naturarum ſubſtantialem vnitionem indiuiſè & inconfuſè in eo cognitam, condemnatus ſit.

9 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & ſecundùm veritatem naturales proprietates Deitatis eius & humanitatis indiminutè in eo & ſinè deminoratione ſaluatas, condemnatus ſit.

10 Si

10 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & ſecundùm veritatem duas vnius eiuſdemque Chriſti Dei noſtri voluntates cohærenter vnitas, diuinam & humanam ex hoc, quòd per vtranque eius naturam voluntarius naturaliter idem conſiſtit noſtræ ſalutis, condemnatus ſit.

11 Si quis ſecundùm ſanctos patres non confitetur propriè & ſecundùm veritatem duas vnius eiuſdemque Chriſti Dei noſtri operationes cohærenter vnitas, diuinam & humanam, ab eo quòd per vtranque eius naturam operator naturaliter idem exiſtit noſtræ ſalutis, condemnatus ſit.

12 Si quis ſecundùm ſceleroſos hæreticos vnam Chriſti DEI noſtri voluntatem confitetur & vnam operationem, in peremptionem ſanctorum patrum confeſſionis, & abnegationem eiuſdem Saluatoris noſtri diſpenſationis, condemnatus ſit.

13 Si quis ſecundùm ſceleroſos hæreticos in Chriſto Deo in vnitate ſubſtantialiter ſaluatis, & à ſanctis patribus noſtris piè prædicatis duabus voluntatibus & duabus operationibus, diuinam & humanam, contra doctrinam patrum, & vnam voluntatem atque vnam operationem confitetur, condemnatus ſit.

14 Si quis ſecundùm ſceleroſos hæreticos cum vna voluntate & vna operatione, quæ ab hæreticis impiè confitetur, & duas voluntates pariterque & operationes, hoc eſt, diuinam & humanam, quę in ipſo Chriſto Deo in vnitate ſaluantur, & à ſanctis patribus orthodoxè in ipſo prædicantur, denegat & reſpuit, condemnatus ſit.

15 Si quis ſecundùm ſceleroſos hæreticos Deiuirilem operationem, quod Græci dicunt θεανδρικὴν, vnam operationem inſipienter ſuſcipit, non autem duplicem eſſe confitetur ſecundùm ſanctos patres, hoc eſt, diuinam & humanam, aut ipſam Deiuirilis, quæ poſita eſt, nouam vocabuli dictionem vnius eſſe deſignatiuam, ſed non vtriuſque mirificæ & glorioſæ vnitionis demonſtratiuam, condemnatus ſit.

16 Si quis ſecundùm ſceleroſos hæreticos in peremptione ſaluatis in CHRISTO Deo eſſentialiter in vnitione, & ſanctis patribus piè prædicatis duabus voluntatibus & duabus operationibus, hoc eſt, diuina & humana, diſſenſiones & diuiſiones inſipienter myſterio diſpenſationis eius innectit, & propterea Euãgelicas & apoſtolicas de eodem Saluatore voces non vni eidemque perſonę & eſſentialiter tribuit eidem ipſi Domino & Deo noſtro Ieſu Chriſto ſecundùm beatum Cyrillum, vt oſtendatur Deus eſſe & homo idem naturaliter, condemnatus ſit.

17 Si quis ſecundùm ſanctos patres nõ confitetur propriè & ſecundùm veritatem omnia, quæ tradita ſunt & prædicata ſanctę catholicæ & Apoſtolicæ Dei Eccleſiæ, perindeque à ſanctis patribus & venerandis vniuerſalibus quinque Concilijs vſque ad vnum apicem verbo & mente, condemnatus ſit.

18 Si quis ſecundùm ſanctos patres cõſonanter nobis pariterque fide non reſpuit & anathematizat anima & ore omnes, quos reſpuit & anathematizat nefandiſſimos hęreticos cum omnibus impijs eorum conſcriptis vſque ad vnum apicem ſancta DEI Eccleſia catholica & apoſtolica, hoc eſt, ſanctæ & vniuerſales quinque Synodi, & conſonanter omnes probabiles Eccleſiæ patres, id eſt, Sabellium, Arrium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, Polemonem, Eutychem, Dioſcorum, Timotheum Aelurum, Seuerum, Theodoſium, Colluthũ, * Themiſtium, Paulum Samoſatenũ, Diodorum, Theodorum, Neſtorium, Theodulum Perſam, Originẽ, Didymum, Euagrium, & compendioſè omnes reliquos hæreticos, qui à catholica eccleſia reprobati atq; abiecti ſunt, quorum dogmata diabolicæ operationis ſunt genimina, & eos qui ſimilia cum his vſque ad finem obſtinatè ſapuerunt aut ſapiunt, vel ſapere ſperantur cum quibus meritò, vtpotè ſimiles eis parique errore prẹditos, ex quibus dogmatizare noſcuntur, proprioque errori vitam ſuam determinantes, hoc eſt, Theodorum quõdàm epiſcopum Pharanitanum, Cyrum Alexandrinum, Sergium Conſtantinopolitanum, vel eius ſucceſſores Pyrrhum & Paulum, in ſua perfidia permanentes, & omnia impia illorum conſcripta, & eos qui ſimilia cum illis vſq; ad finem obſtinatè ſapuerunt, aut ſapiunt, vel ſapere ſperantur, hoc eſt, vnam voluntatem & vnam operationem Deitatis & humanitatis Chriſti, & ſuper hæc impijſſimam ecthelin, quæ perſuaſione eiuſdem Sergij facta eſt ab Heraclio quondàm Imperatore aduerſùs orthodoxam fidem, vnã Chriſti Dei voluntatem, & vnam ex concinnatione definientem operationem venerari, ſed & omnia, quę pro ea impiè ab eis ſcripta vel acta ſunt, & illos qui eam ſuſcipiunt, vel aliquid de his, quę pro ea ſcripta vel acta ſunt, & cum illis denuò ſceleroſum Typum, qui ex ſuaſione prædicti Pauli nupèr factus eſt à sereniſſimo principe Conſtantino Imperatore contra Catholicam Eccleſiam, vtpotè duas naturales voluntates & operationes, diuinam & humanã, quæ à ſanctis patribus in ipſo Chriſto DEO vero & Saluatore noſtro piè prædicantur, cum vna voluntate & operatione, quæ ab hæreticis impiè in eo veneratur, pariter denegare & taciturnitate conſtringi promulgantem, & ꝓpterea cum ſanctis patrib⁹ & ſceleroſos hęreticos ab omni repræhenſione & condemnatione iniuſtè liberari definientem, in amputationem catholicæ Eccleſiæ defini-

tionũ ſeu regulæ. Si quis igitur, iuxta quod dictum eſt, conſonanter nobis omnia hæc impijſsima hæreſeos illorum dogmata, & ea quæ pro illis aut in definitione eorum à quolibet impiè conſcripta ſunt, & denominatos hæreticos, Theodorum dicimus, Cyrum & Sergium, Pyrrhum & Paulum non reſpuit & anathematizat, vtpotè catholicæ Eccleſiæ rebelles exiſtentes, aut ſi quis aliquem de his, qui ab illis vel ſimilibus eorũ in ſcripto vel ſinè ſcripto quocunque modo vel loco aut tempore temerè depoſiti ſunt aut condemnati, vtpotè ſimilia eis minimè credẽtem, ſed ſanctorum patrum nobiſcum confitentem doctrinam, vel condemnatum habet aut omninò depoſitum, ſed non arbitratur huiuſmodi quicunque fuerit, hoc eſt, ſiue epiſcopus, aut presbyter, vel diaconus, ſiue alterius cuiuſcunque Eccleſiaſtici ordinis, aut monachus, vel laicus piũ & orthodoxum, & catholicæ Eccleſiæ propugnatorem, atque in ipſo firmiùs conſolidatum, in quo vocatus eſt à Domino ordine, illos autem impios atq; deteſtabilia eorum pro hoc iudicia, vel ſententias vacuas & inualidas atque infirmas, magìs autẽ prophanas & execrabiles vel reprobabiles arbitratur, huiuſmodi condemnatus ſit.

19 Si quis ea, quæ ſceleroſi hæretici ſapiunt, indubitanter profeſſus atque intelligens, per inanem proteruiam dicit hæc pietatis eſſe dogmata, quæ tradiderunt ab initio ſpeculatores & miniſtri verbi, hoc eſt dicere, ſanctæ & vniuerſales quinque ſynodi, calumnians vtiquè ipſos ſanctos patres, & memoratas ſanctas quinque ſynodos in deceptione ſimplicium, vel ſuſceptione ſuæ prophanæ perfidiæ, huiuſmodi condemnatus ſit.

20 Si quis ſecundùm ſceleroſos hęreticos quocunque modo, aut verbo, aut tempore, aut loco terminos remouens illicitè, quos poſuerunt firmiùs ſancti Catholicæ Eccleſiæ patres, id eſt, ſanctæ & vniuerſales quinque ſynodi, nouitates temerè exquirere, & fidei alterius expoſitiones, aut typos, vel leges, aut definitiones, aut libellos, aut epiſtolas, aut conſcripta, aut ſubſcriptiones, aut teſtimonia falſa, aut ſynodos, aut geſta monumẽtorum, aut ordinationes vacuas & Eccleſiaſticæ regulæ incognitas, aut loci ſeruaturas incõgruas & irrationabiles, & compendioſè, ſi quid aliud impijſſimis hęreticis conſuetum eſt agere, per diabolicã operationem tortuoſè & callidè agit cõtra pias orthodoxorum catholicę Eccleſię, hoc eſt dicere, paternas eius & Synodales pręedicationes, ad euerſionẽ ſyncerissimę in Dominum Deum noſtrum cõfeſſionis, & vſq; in finem ſinè pœnitentia permanet hęc impiè agens, huiuſmodi in ſecula ſeculorum condemnatus ſit. & dicat omnis populus, Fiat fiat. Pſal. 40. 71.8. Iudith.10. 13.6.

His itaq; à nobis piè promulgatis, & cum omni ſubtilitate, ſecundùm Dominicã pręceptionem, zizania quidẽ & omnes facientes ſcandala, cum paleato & hęretico intellectu eorum, igni canonicę ſentẽtię ex apoſtolica authoritate proijciẽtes, triticum aũt orthodoxæ & Apoſtolicæ fidei noſtrę Chriſtianorum in horreum, id eſt, catholicã Eccleſiam per ventilabrum paternæ doctrinæ firmiùs congregantes, victrices ei cum propheta Sophonia canimus hymnos: Gaude nimìs, ô filia Sion, pręedica filia Hieruſalem, lætare & exulta ex toto corde tuo filia Hieruſalem. Abſtulit Dominus à te iniquitates aduerſariorum tuorum, liberauit te de manu inimicorum, Dominus in medio tuî, nõ videbis mala vltrà, omni exploſa nouitate hæretica, & omni cõfirmata in te orthodoxa fide in poſſeſſione vitę ęternæ. Per ipſum Chriſtum Dominum Saluatorem animarũ noſtrarum, cui gloria, honor, veneratio, imperium cum patre & ſancto ſpiritu nunc & ſemper, & in ſecula ſeculorum, Amen. Et ſubſcriptio: Matth.13. Soph.3.

Martinus, gratia DEI epiſcopus ſanctæ catholicæ atque Apoſtolicæ Eccleſiæ vrbis Romæ, huic definitioni confirmationis orthodoxæ fidei, & damnationi Sergij Conſtantinopolitani quondàm epiſcopi, Cyri Alexandriæ antiſtitis, Theodori item epiſcopi, Pyrrhi atque Pauli item Conſtantinopolitan. epiſcop. cum hęreticis eorum ſcriptis, ſtatuens ſubſcripſi.

Maximus, epiſcopus ſanctæ Aquileienſis eccleſiæ, huic definitioni cõfirmationis orthodoxæ fidei, & damnationi Sergij Conſtantinopolitani quondàm Epiſcopi, Cyri Alexandriæ antiſtitis, Theodori item epiſcopi, Pyrrhi atq; Pauli item Conſtantinopolitan. epiſcop. cum hęreticis eorum ſcriptis, ſtatuens ſubſcripſi.

Deuſdedit epiſcopus ſanctæ Caralitanæ eccleſiæ, huic definitioni cõfirmationis orthodoxæ fidei, & damnationi Sergij Conſtantinopolitani quondàm epiſcopi, Cyri Alexandriæ antiſtitis, Theodori itẽ epiſcopi, Pyrrhi atq; Pauli item Conſtantinopolitan. epiſcop. cum hæreticis eorũ ſcriptis, ſtatuens ſubſcripſi.

Maurus Cæſenatis eccleſiæ epiſcopus, & Deuſdedit presbyter, locum agentes Mauri ſanctiſſimi epiſcopi Rauennatis eccleſiæ, huic definitioni cõfirmationis orthodoxæ fidei, & damnationi Sergij Conſtãtinopolitani quondàm epiſcopi, Cyri Alexandriæ antiſtitis, Theodori item epiſcopi, Pyrrhi atque Pauli item Conſtantinopolitan. epiſcop. cum hęreticis eorũ ſcriptis, ſtatuentes ſubſcripſimus.

Sergius epiſcopus ſanctæ Tempſanenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Reparatus epiſcopus ſanctæ Mantuarianenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Epiphanius epiſcopus ſanctæ Albanenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Benedictus epiſcopus ſanctæ Aiacenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Iulianus epiſcopus ſanctæ *Hortanenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Papinius epiſcopus ſanctæ Vibonenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Maximus epiſcopus ſanctę Piſaurenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Lucianus epiſcopus ſanctæ Leontinenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Viator epiſcopus ſanctæ * Hortonenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Bonitus epiſcopus ſanctæ Formianę eccleſię, vt ſuprà.

Maiorianus Epiſcopus ſanctæ Prænestinę eccleſię, vt ſuprà.

Germanus epiſcopus ſanctę Numanenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Laurentius epiſcopus ſanctæ Peruſinæ eccleſię, vt ſuprà.

Caroſus epiſcopus ſanctę Faralitanę eccleſię, vt ſuprà.

Martianus epiſcopus ſanctę Mebienſis eccleſię, vt ſuprà.

Barbatus epiſcopus ſanctę Sutrinę eccleſię, vt ſuprà.

Calumnioſus epiſcopus ſanctę Aleſinę eccleſię, vt ſuprà.

Peregrinus epiſcopus ſanctę Meſſanenſis eccleſię, vt ſuprà.

Romanus epiſcopus ſanctę Cerellitanę eccleſię, vt ſuprà.

Creſcentius epiſcopus ſanctę Lucrenſis eccleſię, vt ſuprà.

Felix epiſcopus ſanctę Agrigentinę eccleſię, vt ſuprà.

Marcellinus epiſcopus ſanctę Cluſinatis eccleſię, vt ſuprà.

Geminianus epiſcopus ſanctæ Volaterranę eccleſię, vt ſuprà.

Marinianus epiſcopus ſanctę Populonienſis eccleſię, vt ſuprà.

Luminoſus epiſcopus ſanctę Tiferniſtiberinorum eccleſię, vt ſuprà.

Potentinus epiſcopus ſanctæ Belliternenſis eccleſię, vt ſuprà.

Maurus epiſcopus ſanctę Tuſcanenſis eccleſię, vt ſuprà.

Martinus epiſcopus ſanctę Gabinatis eccleſię, vt ſuprà.

Adeodatus epiſcopus ſanctę *Spoletinę eccleſię, vt ſuprà.

Iohannes epiſcopus ſanctę Pæſtanenſis eccleſię, vt ſuprà.

Gaudioſus epiſcopus ſanctę Reatinę eccleſię, vt ſuprà.

Laurentius epiſcopus ſanctę Taurianenſis eccleſię, vt ſuprà.

Iohannes epiſcopus ſanctę Trapcianę eccleſię, vt ſuprà.

Luminoſus epiſcopus ſanctę Salernitanę eccleſię, vt ſuprà.

Sabbatius epiſcopus ſanctę Buxentis eccleſię, vt ſuprà.

Iohannes epiſcopus ſanctę Tarantinę eccleſię, vt ſuprà.

Rufinus epiſcopus ſanctę Sipontinę eccleſię, vt ſuprà.

Adeodatus epiſcopus ſanctę Amerinę eccleſię, vt ſuprà.

Gaudioſus epiſcopus ſanctę Capuanę eccleſię, vt ſuprà.

Bonitus epiſcopus ſanctę Ferentinatis eccleſię, vt ſuprà.

Maurus epiſcopus ſanctę Senogallienſis eccleſię, vt ſuprà.

Mauroſus epiſcopus ſanctę Anconitanę eccleſię, vt ſuprà.

Bonus epiſcopus ſanctæ Ficuclenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Fortunatus epiſcopus ſanctæ Auximatis eccleſiæ, vt ſuprà.

Thomas epiſcopus ſanctæ Lunenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Bonitus epiſcopus ſanctæ Ferentiſpolimartiæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Maximus epiſcopus ſanctæ Trocalitanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Paſchalis epiſcopus ſanctæ Blandanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Luminoſus epiſcopus ſanctæ Marſenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Glorioſus epiſcopus ſanctæ Camerinæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Decoratus epiſcopus ſanctæ Tiburtinæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Amabilis epiſcopus ſanctæ Hortenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Albinus epiſcopus ſanctæ Portuenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Palumbus epiſcopus ſanctæ Fundanę eccleſiæ, vt ſuprà.

Theodoſius epiſcopus ſanctę Cotronēſis eccleſiæ, vt ſuprà.

*Scholaſticus epiſcopus ſanctæ Fanenſis eccleſię, vt ſuprà.

Elias epiſcopus ſanctæ Lilybętanę eccleſiæ, vt ſuprà.

Aquilinus epiſcopus ſanctæ Aſſiſinatis eccleſiæ, vt ſuprà.

Euſebius epiſcopus ſanctæ Atellanæ eccleſię, vt ſuprà.

Martinus epiſcopus ſanctæ Centumcellenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Iubentinus epiſcopus ſanctæ Stabienſis eccleſię, vt ſuprà.

Maurus epiſcopus ſanctæ Senatis eccleſię, vt ſuprà.

Lætus epiſcopus ſanctę Lucanę eccleſię, vt ſuprà.

Theodorus epiſcopus ſanctæ Roſellenſis eccleſię, vt ſuprà.

Andreas epiſcopus ſanctę Hydruntenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Iuſtus Epiſcopus ſanctę Taurianenſis eccleſię, vt ſuprà.

Felix epiſcopus ſanctæ Panormitanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Laurentius epiſcopus ſanctæ Tudertinæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Iohannes epiſcopus ſanctæ Carinenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Albinus epiſcopus ſanctæ Signenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Auguſtinus Epiſcopus ſanctæ Squillacinæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Iohannes epiſcopus ſanctæ Rhegitanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Barbatus epiſcopus ſanctæ Cumanenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Felix epiſcopus ſanctæ Terracinenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Oportunus epiſcopus ſanctæ Anagninæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Firminus epiſcopus ſanctæ Bleranæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Iouianus epiſcopus ſanctæ Firmianæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Anaſtaſius epiſcopus ſanctæ Narnienſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Theodorus epiſcopus ſanctæ Tyndaritanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Sapientius epiſcopus ſanctæ Numentanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Maximus epiſcopus ſanctæ * Meſinatis eccleſiæ, vt ſuprà.

Gratioſus epiſcopus ſanctæ Nepeſinæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Leontius epiſcopus ſanctæ Neapolitanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Oportunus epiſcopus ſanctæ Piſanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Donatus epiſcopus ſanctæ Marianenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Bonoſus epiſcopus ſanctæ Alerinæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Peregrinus epiſcopus ſanctæ Lyparitanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Boëthius epiſcopus ſanctæ Cornenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Valentinus epiſcopus ſanctæ Turritanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Luminoſus epiſcopus ſanctæ * Bonenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Creſcis epiſcopus ſanctæ * Libienſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Stephanus epiſcopus ſanctæ * Popilienſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Callioniſtus epiſcopus ſanctę Adrianenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Iohannes epiſcopus ſanctæ Vicoſabinatis eccleſiæ, vt ſuprà.

Potentius epiſcopus ſanctæ * Potenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Leontius epiſcopus ſanctæ Fauentinatis eccleſiæ, vt ſuprà.

Donatus epiſcopus ſanctæ Saſſinatis eccleſiæ, vt ſuprà.

Iohannes epiſcopus ſanctæ Vnnogoritanæ eccleſiæ, vt ſuprà.

Stephanus epiſcopus ſanctæ Doréſis eccleſiæ, vt ſuprà.

Iohannes epiſcopus ſanctæ Gabopolitanæ eccleſię, vt ſuprà.

Et Victorianus epiſcopus ſanctæ Vzalenſis eccleſiæ, vt ſuprà.

ET QVI POST SYNODVM conſentientes ſubſcripſerunt:

Iohannes Epiſcopus ſanctæ Mediolanéſis eccleſiæ, omnibus ſynodaliter definitis à ſanctiſſimis vobis in confirmationem orthodoxæ fidei ſanctorum patrum & vniuerſalium quinque Cōciliorum, atque depoſitionem omnium hæreticorum, qui ab eis anathematizati ſunt, vel impiæ hæreſeos illorum, atque eorum, qui nunc exorti ſunt in deſtructionem orthodoxæ fidei, hoc eſt, Theodori quondàm Epiſcopi Pharanitani, Cyri Alexandrini, Sergij Conſtantinopolitani, & ſucceſſorum eius Pyrrhi & Pauli, omniumque hæreticorum eorum conſcriptorum, vel impiæ expoſitionis atque ſceleroſi Typi, quæ ab eis confirmata ſunt, conſentiens ſubſcripſi.

Iuſtinus Epiſcopus ſanctæ Caralitanę eccleſię inſulę Sardinię, vt ſuprà.

Malliodorus Epiſcopus ſanctę Dortonenſis eccleſię, vt ſuprà.

MArtinus ſeruus ſeruorum Dei, atque per gratiam eius Epiſcopus ſanctæ Catholicę atque Apoſtolicę Eccleſię vrbis Romę, vnà cum ſancto Concilio noſtro reuerendiſſimorum ſacerdotum, regulariter huc nobiſcum venientium in confirmatione piiſſimorum catholicę Eccleſię dogmatum, his qui coęqualem nobis ſortiti ſunt fidem Domini & Saluatoris noſtri IESV CHRISTI per lauacrum regenerationis, in omni loco dominationis eius, qui peregrinantur in ſanctitate & iuſtitia, ſpiritalibus fratribus noſtris Epiſcopis, presbyteris, diaconis, abbatib⁹ monaſteriorum, monachis, continentibus atque catholicę Eccleſię vniuerſę, ſanctęque plenitudini: Gratia vobis & pax multiplicetur in agnitione & communione ſancti ſpiritûs, in hæreditatem incorruptibilem & immarceſcibilem, conſeruatam ante conſtitutionem múdi, nunc autem manifeſtatam in nobis, qui credimus in Ieſu CHRISTO Domino noſtro, qui omnia nobis donauit, quę ad vitam & pietatem reſpiciunt, per ſalutarem prędicationem, vt in hoc permanentes ſemper & inſtructi per concordię ſynceritatem ſuperædificemus fundamento ſanctorum apoſtolorum & prophetarum, in ipſo ſummo angulari lapide CHRISTO, qui ſuper omnia DEVS exiſtit & ſalutator noſtrarum anima-

Epiſtola Martini papæ & Synodi ad oēs Chriſtifideles.

1.& 2.Pet.1.

Ephe.2.

animarum, in quo omnis ædificatio con-
ſtructa, creſcit in augmentum eius per ar-
chitectoniam ſpiritûs in regale ſacerdoti-
um & templum ſanctum, qualiter in eo
1.Pet.2. proficientes à gloria in gloriam, virtu-
tes annunciemus eius, qui de tenebris nos
vocauit in illud admirabile lumen ſuum,
Iaco.1. apud quem non eſt commutatio, nec mo-
menti obumbratio, omnium autem bo-
norum perfectio: ex quo illuminati, te-
nemus in eum confeſſionem immobi-
Heb.10. lem, donèc occurramus omnes in vnita-
Ephe.4. tem fidei & in agnitionem eius, in virum
perfectum, in menſuram ætatis plenitu-
dinis eius, vt iam non ſimus paruuli flu-
ctuantes, & circunferamur omni vento
doctrinæ, in nequitia hominum, in aſtu-
tia ad machinationem erroris diaboli, qui
ſemper propria feſtinat operari in filios
diffidentiæ. Itaque notum facimus vo-
bis, dilectiſſimi fratres, quod & vos ſinè
dubio nobiſcum cognoſcitis, vigilantem
& benè zelantem in DEVM habentes
proprium, quoniam catholica Dei & apo-
1.Pet.5. ſtolica Eccleſia in quiete & pace conſiſten-
Iudæ 1. te, veluti leones rugientes & quærentes
quem deuorarent, ſubintroiêrunt quidam
homines, qui olim perſcripti ſunt in hoc
iudicium impietatis ſpontè procedere, hoc
eſt, Theodorus quondàm Epiſcopus Pha-
ranitanus, Cyrus Alexandriæ, Sergius Cô-
ſtantinopolitanus vel eius ſucceſſores, Pyr-
rhus & Paulus, magni DEI & Saluatoris
noſtri diſpenſationem in hæreticam noui-
tatem retorquentes, & eum qui emit eos,
CHRISTVM Dominum denegantes,
ex hoc quòd in ſcripto aſſerunt minimè
eum habere ſecundùm formam ſerui, vel
ſecundùm quod propter nos factus eſt ho-
mo, voluntatem aut operationem natu-
ralem, ſed ſinè ſubſtantia eum ſiue natu-
ra, & non ſolùm ſinè anima, & irratio-
nabilem, & inſenſibilem ſecundùm eos exi-
ſtere: quia ſicut nos glorioſi Eccleſiæ pa-
tres docuerunt, quicquid abſque volun-
tate conſiſtit & operatione, *ab omni ca-
ret ſubſtantiali natura: pro qua re ipſum
gloriæ DEVM & Dominum noſtrum
IESVM CHRISTVM per vtranque,
ex quibus conſiſtit naturis atque adper-
tinentibus eiſdem naturalibus proprie-
tatibus perfectum eſſe in omnibus, abſque
tantummodò peccato, prædicârunt. Si
ergò perfectum in omnibus, quomodò
non & in voluntate & operatione ſecun-
dùm noſtram naturam? Certum eſt enim,
quia proprietas naturalis noſtræ ſubſtan-
tiæ, conſiſtit eſſentialis eius operatio & vo-
luntas, qua proprietate amputata, vtiquè
& ipſa natura cum illa perimitur, quia iam
cognoſci natura nullo modo poteſt per
eſſentialem deſignantem eam naturalem
proprietatem. Propterea & pari numero

vnitis ſubſtantialiter ei naturis, eiuſdem vo
luntates & operationes ſapere nobis tradi-
derunt, hoc eſt, increatam & creatam, diui-
nam & humanam, cohærenter vnitas, vt te-
ſtantur verba eorum & actibus noſtris in ap-
probatione veritatis inſerta, & ſuper omnē
radium ſolis fulgentia. Igitur eorundem
ſanctorum patrum, qui hæc nos docue-
runt, rectam viam, hoc eſt, orthodoxam
confeſſionem ſuperiùs dicti contrarij ve-
ritatis reſpuentes ac derelinquentes, am-
bulauerunt in viam Balaam de Boſor, hoc 2.Pet.2.
eſt, in perfidia hæreticorum, & in ſponta- Iudæ 1.
neo eorum errore effuſi ſunt, atque in con-
tradictione inobedientiæ ſuæ obdurati
ſunt, ſidera exiſtentes erroris, & nubes ſi-
nè aqua, necnon arbores autumnales, in-
fructuoſæ, bìs mortuæ, eradicatæ, fluctus
feroces maris, ſpumantes proprias confu-
ſiones, quibus caligo tenebrarum in æter-
num conſeruata eſt, minimè pœnitenti-
bus, ſed huc illucque maculam propriæ hæ-
reſeos abſque timore iactantibus, qui com-
mutauerunt veritatem DEI in mendaci- Rom.1.
um, & coluerunt & præpoſuerunt catho-
licæ Eccleſiæ pijs dogmatibus hæretico-
rum ſeductioſa conſcripta, properantes
omnibus modis aut decipere ſimplicio-
res, aut perſequi eos qui in Domino per-
manent. *Quid iam & in plures orthodo-
xos viros operati ſunt, corporaliter eos af-
ficientes, quoniam animam captare non
valuerunt, in petra orthodoxæ fidei illo-
rum colliſi. Ideoque propter prauas eo-
rum adinuentiones, & prauiora nouitatis
commenta, & in interiora cordis iuxta be-
atum Hieremiam, conturbati catholicæ Hier.4.
recordationis anteceſſores noſtri ponti-
fices, non deſtiterunt admonentes eos &
conteſtantes recedere à ſua huiuſmodi hæ-
reſi, & ſanam doctrinam amplecti, nè quan-
dò iraſcatur Dominus, & pereant fundi- Pſal.2.
tùs de via iuſtorum, hoc eſt, pia ſanctorum
patrum confeſſione. Hoc autem conſul-
tiſſimè non ſolùm ipſi effeciſſe noſcuntur,
ſed & alij plures diuerſas prouincias ha-
bitantes reuerendiſſimi Epiſcopi, & ma-
ius eſt dicere, generalitates Synodorum,
per ſua ſcripta non ſolùm inuitantes emen-
dare propriam hæreſim, ſed & nos ipſos,
id eſt, Apoſtolicam noſtram ſedem con- Authoritas
iurantes, & proteſtantes erigere ſe ſecun- Sedis Apo-
dùm regularem authoritatem, & non vſq; ſtolicę.
ad finem per tot tempora permittere con-
trariorum nouitatem ſanctas DEI Catho-
licas depaſci Eccleſias. Ideoque ex omni-
bus penè ſacerdotibus cum charitate ad-
moniti, non inclinauerunt aurem ſuam
ad audiendam vocem poſtulantium eos,
neque cordis ſui ceruicem mitigare volue-
runt, vt conuerterêtur ad Deum. Sed quod
ait Dominus de inobediêtibus, hoc & in eis
prouenire certû eſt. Dicit enim per prophe-
tam

tam: Miſi ad eos omnes ſeruos meos pro-
Hier.7. phetas, per diem conſurgens diluculo, &
mandaui, & non audierunt me, nec incli-
nauerunt aurem ſuam, ſed indurauerunt
Hier.5. ceruicem ſuper petram. Quàm vilis es fa-
Hier.2. cta, nimis iterans vias tuas? addere pecca-
ta ſuper peccata properauerunt, humani-
tatem ſaluatoris atque Deitatem eius bla-
ſphemare ac denegare per impijſſimũ Ty-
pum, qui ex maligna inſtigatione illorum
factus eſt contra immaculatam noſtram
Chriſtianorum fidem à ſereniſſimo prin-
cipe, definientes in eodem Typo, nec vnam
nec duas voluntates aut operationes, hoc
eſt, neque diuinam neque humanam vo-
luntatem & operationem in ipſo Salua-
tore noſtro quempiam omninò confite-
ri. Hæc autem prædicauerunt, vt non ſo-
lùm in humana eius natura, ſed etiàm in
vtraque, omninò eum ſinè voluntate &
operatione, hoc eſt, abſque natura & eſſen-
tia eſſe denuncient, quatenùs cum perfidis
hæreticis & orthodoxos patres abijciant,
& cum ſceleroſorum virorum vocibus, hoc
eſt, vna voluntate & operatione, pariter
denegari faciant orthodoxorum doctri-
nas, id eſt, duas eiuſdem CHRISTI
voluntates & operationes, ſicutì & natu-
ras vnitas inconfusè & indiuisè, promul-
gantes illicitè, etiàm ſinè repræhenſio-
ne vel condemnatione, conſiſtere in ſuis
confeſſionibus hæreticos, hoc eſt, in ipſa,
quæ ab eis prædicatur, vna voluntate &
operatione, atque eadem ſinè periculo li-
bertate perfrui eos, qui in dogmatibus re-
præhenduntur, hæreticos, cum eis, qui in
doctrina vſque in finem irrepræhenſibi-
liter deluceſcunt, ſanctis patribus: quod
vtiquè catholicæ Eccleſiæ ſacratiſſimas re-
gulas deſtruere certum eſt, magìs autem
totius à DEO inſpiratæ doctrinæ ſanctam
prædicationem, quæ nullatenùs noxios
excuſat, neque liberat de iudicio culpan-
tes cum innoxijs. hoc enim prauum & di-
uinæ æquitatis eſt alienum. Quoniam au-
tem & illud cum cæteris contrarij præſum-
pſerunt, in deceptione ſimplicium & co-
operimentum ſuarum prauitatum, in ſcri-
pto audacter proferre impijſſimæ ſuæ no-
uitatis inualida dogmata, dicentes, hæc eſſe
pietatis dogmata, quæ tradiderunt hi, qui
ab initio ſpeculatores & miniſtri verbi fa-
cti ſunt, & ſequenter ſucceſſores eorum à
DEO inſpirati Eccleſiæ patres, ſanctæ &
vniuerſales quinque Synodi: ideò conſul-
tiſſimè pertractantes terribile eſſe & diui-
nam prouocans indignationem hæc omnia
deſpicere, quæ oppugnant catholicam Ec-
cleſiam, vt nè condemnemur, vtpotè im-
perfectos atque inefficaces habentes intel-
lectus animæ ad diſcernendum malum &
bonum, prompti ſecũdùm gratiam Dei cõ-
ueniſſe dinoſcimur in hac Romana Chriſti-
aniſſima ciuitate, ad confirmationem qui-
dem pijſſimorum Eccleſiæ prædicatio-
num, condemnationem autem impijſſi-
morum nouitatis dogmatum, per ſimili-
tudinem deceſſorum noſtrorum ſancto-
rum patrum, quinque per ſynceram con-
cordiam & in idipſum DEO amabilem
conuentionem deſtruxerunt hæreſim, &
omnes hæreticos ſuperâſſe noſcuntur, eri-
pientes de eorum errore catholicam Ec-
cleſiam. Quæ enim ex ſacra concurſione,
hoc eſt, ſpiritali conſonantia ſanctorum
patrum exequuntur, validiorem habent
contra aduerſarios & inexpugnabilem vir-
tutem. In ore enim, inquit, duorum vel Deut.19.
trium teſtium ſtabit omne verbum: & fu- Matth.18.
niculus triplex difficilè rumpitur, & fra- Eccle.4.
ter qui adiuuatur à fratre, quaſi ciuitas fir- Prou.18.
ma: præualebit autem ſicuti fundatum im-
perium. Propterea & nos, vt dictum eſt,
ſecundùm indiuiſam communionem ſpi-
ritûs in idipſum conuenientes, propera-
uimus per geſtorum ſeriem comparatio-
nem adinuicèm per diſtinctionem diſcre-
tam efficere, tam ſanctorum patrum & vni-
uerſalium quinque Synodorum ſacras pro-
mulgationes, & dogmata infidelium hære-
ticorum tam anteriorum, quamque nunc
emergentium contra fidem cum impia eo-
rum Ectheſi, necnon impijſſimo Typo p-
ferẽtes, vt omibus oſtẽdamus relegentibus
differẽtiam luminis & tenebrarum, hoc eſt,
claræ patrum doctrinæ, & temulentæ hære- Heretici nihil habent commune cum patribus.
ticorum veſaniæ, & quia nulla communia
hæreticis exiſtunt cum ſanctis patribus, ſed
quantùm diſtat oriens ab occaſu, tantumq;
diſtant impij hæretici verbo & mente ab à
Deo inſpiratis viris. Propterea ſanctos qui-
dem patres ſententialiter confirmauimus
cum omnibus ſacris prædicationibus eorũ,
necnon eis, qui nobiſcum ſyncerè ipſos &
eaſdem ſuſcipiũt. Impios autem hæreticos,
cum omnibus prauiſſimis dogmatibus eo-
rum, & impiã Ectheſin vel impijſſimũ Ty-
pum, & omnes, qui eos vel quicquam de
his, quæ expoſita ſunt in eis, ſuſcipiunt aut
defendunt, ſeu verba pro eis faciunt, in ſcri-
pto anathematizauimus, vt & vos omnes,
qui per omnem orbem terrarum inhabita-
re noſcimini pij & orthodoxi, hęc piè à no-
bis geſta cognoſcentes pro tuitione catho-
licæ Eccleſiæ, conſonanter nobiſcum ſimi-
lia exequamini, & omnes quidem ſanctos
patres confirmetis in ſcripto, conſonantes
illis nobiſque in orthodoxa fide, anathe-
matizetis autem omnes hæreticos, qui præ-
ſumptiuè hanc olìm & nunc expugnaue-
runt, vnà cum ſceleroſa Ectheſi & impijſſi-
mo Typo, ſed & qui eos aut quiddã de his,
quæ ab eis implicitè expoſita ſunt, ſuſcepe-
rint, quatenùs fructum piæ cõfeſſionis, ve-
ſtrarum animarum hæreditare valeatis ſa-
lutem. Propterea enim ea, quæ à nobis pro
catholi-

Catholica Eccleſia ſynodaliter geſta ſunt, omnibus direximus, vt noſtri ſtudij perficientes opus, nos quidem ipſos innoxios eſſe approbemus coram Deo & electis angelis, ante quos ab eo iudicâdi ſumus cum eis, qui hæc à nobis ſuſceperint, in terribili eius aduentu: inexcuſabiles autem eos, qui non obediunt demonſtremus, vtpotè nullam habentes occaſionem pro ſua perfidia poſt veritatis oſtenſionem, Domino dicente: Si non veniſſem & locutus eis fuiſſem, peccatum non haberent: nunc autem excuſationem non habent de peccato ſuo. Sed & Apoſtolus iterùm perhibet: Conſideremus inuicèm in prouocatione charitatis & bonorum operum, non deſerentes collectionem noſtram, ſicut eſt conſuetudinis quibuſdam, ſed conſolamini, & tanto magìs, quanto videremus appropinquantem diem. Voluntariè enim peccantibus nobis poſt acceptam notitiam veritatis, iam non relinquitur hoſtia pro peccatis: terribilis autem quædam expectatio iudicij, & ignis æmulatio, quæ conſumptura eſt aduerſarios. Scimus enim dicêtem: Mihi vindictam, & ego retribuam, dicit Dominus. Propter quod præmuniens nos præcepit, dicens: Et tu fili hominis, loquere ad filios populi tui, & dices ad eos: Terra ſuper quã inductus fuerit gladius, & tulerit populus terræ virum vnum de nouiſſimis ſuis, & cõſtituerit eum ſuper ſe ſpeculatorem, & ille viderit gladium venientem ſuper terram, & cecinerit buccina, & annunciauerit populo: audiens autem quiſquis ille ſonitum buccinę, non ſe obſeruauerit, veneritque gladius & tulerit eum, ſanguis illius ſuper caput ipſius erit: quia ſonum buccinæ audiuit, & non ſe obſeruauit: ſanguis eius in ipſo erit. Si autem cuſtodierit, animam ſuam ſaluauit. Quòd ſi ſpeculator viderit gladium veniétẽ, & non inſonuerit buccina, & populus non ſe cuſtodierit, veneritq́; gladius & tulerit de eis animam, ille in iniquitate ſua captus eſt, ſanguinem autem eius de manu ſpeculatoris requiram. Propter quod teſtificamur omnibus in hodiernum diem, ſicut inquit beatus Paulus, quia mundi ſumus à ſanguine omnium veſtrûm. Non enim ſubtraximus nos nõ annunciare omnibus, quæ tradita eſt nobis à ſanctis patribus & Synodis orthodoxã cõfeſſionem per ea, quę nuperapud nos ſynodaliter geſta ſunt. Attendite itaque vobis & omni gregi, in quo vos ſpiritusſanctus conſtituit Epiſcopos, regere Eccleſiam DEI, quam acquiſiuit proprio ſanguine, vt non ſit qui vos decipiat aut ſeducat in ſubtilitate ſermonis per philoſophiam & inanem fallaciam. Apertiſſimè enim ſpiritusſanctus per apoſtolum dicit, Quia in nouiſſimis temporibus recedent quidam à fide, attendentes ſpiritibus ſeductoribus & doctrinis dæmoniorum, in hypocriſi mendaciloquorum, cauteriatam habentium ſuam conſcientiam. Propter quod vigilate & orate, vt non intretis in tentationem, quæ mentis tranſgreſſio operatur in his, qui non crediderunt veritati, ſed conſenſerunt iniquitati, eò quòd charitatem veritatis non perceperunt, vt ſalui fierent. DEVS enim intentator malorum eſt, ipſe autem neminem tentat. Vnuſquiſque verò tentatur à concupiſcentia ſua abſtractus & illectus. Deindè concupiſcentia cùm conceperit, parit peccatum: peccatum verò, cùm conſummatum fuerit, generat mortem. Nolite itaque errare fratres mei dilectiſſimi, doctrinis varijs & extraneis circunducti: & licèt nos aut angelus de cęlo euangelizauerit vobis, præter quod accepimus tam à ſanctis Apoſtolis & probabilibus patribus & vniuerſalibus quinque ſynodis anathema ſit. Igitur ſicut prædiximus, & nunc iterùm dicimus: Si quis vobis euangelizauerit præter id, quod accepimus ex ipſis, anathema ſit. Modò autem hominibus ſuademus, an DEO? aut quærimus hominibus placere? Si adhuc hominibus placerem, inquit beatus Paulus, CHRISTI ſeruus non eſſem. Sicut ergò accepiſtis CHRISTVM à ſanctis prædicatoribus, ſic in eum credite, bonum depoſitum vſque in finem cuſtodite per ſpiritumſanctum, qui habitat in vobis: quoniam firmum fundamentum DEI ſtat, habens ſignaculum hoc: Nouit Domin' qui ſunt ei', &, Diſcedat ab iniquitate omnis qui inuocat nomen Domini. Proptereà fratres prophanas vocum nouitates euitantes, nullatenùs eos qui de terra clamant, & non ex ore Domini loquuntur, ſuſcipiatis aduerſùs fidem Typos, aut leges, vel definitiones aut expoſitiones hęreticas agnoſcentes, quoniam hæc omnia requiſiturus & iudicaturus eſt ipſe gloriæ Dominus, & quia nullus hominum, quorum ſicut fœnum dies illorum, pro nobis crucifixus eſt, neque in nomine cuiuſquam eorum baptizati ſumus, ſed in mortem CHRISTI DEI per lauacrum regenerationis renouati dinoſcimur, qui crucifixus eſt pro nobis ſub Pontio Pilato: maximè apertiſſimè conſiderantes, quoniam & per ſe ſua dogmata deſtruunt contrarij. Dicit enim Dominus: Omne regnum in ſe diuiſum, non ſtabit, & omnis ſententia & lex aduerſùm ſe diuiſa, non ſtabit: & ſi Typus deſtruit Ectheſin, ſed & Ectheſis deſtruit Typum, illa quidem dicens vnã habere, hic auté aſſerés non vnam habere Dominũ noſtrum voluntatem & operatiõem: ergò in ſe diuiſum eſt vtrunque, & quomodò ſtabit aduerſariorũ hæreſis, magis à ſemetipſa inualida & inanis exiſtens, quàm à nobis deſtructa? Ergò nullo modo per tranſitoriam vmbram, potiùs

Marginal notes: Iohan.15. — Heb.10. — Deut.32. — Ezech.33. — Act.20. — Coloſ.2. — 1.Tim.4. — Matth.26. — 2.Theſſ.2. — Iaco.1. — Hebr.13. — Gal.1. — Ibid. — 2.Tim.1. — 2.Tim.2. — Hæretici ſua ipſorũ dogmata euertunt. — Matth.12.

tiùs autem corruptelam diſſolutã, Chriſti
Dei veſtram orthodoxam fidem amittatis,
mirantes perſonas quæſtûs cauſa: quoniam
Iacob.1. ſicut flos fœni tranſiet. Exortus eſt enim ſol
cum ardore, & areſecit fœnum, & flos eius
decidit, & decor vultûs eius deperijt. Ità &
diues in itineribus ſuis marceſcit, vt nè pro
dilectione mundi compatientibus nobis,
Iohan.12. dicatur etiàm de nobis: Dilexerunt glori-
am hominum magìs, quàm gloriam ſolius
Hebr.10. Dei, & ſubiaceamus æterno iudicio. Hor-
rendum eſt, fratres, incidere in manus Dei
Matth.10. viuentis, qui proteſtatur, dicens: Quicunq;
me negauerit, & verba mea coram homini-
bus, negabo & ego eum coram patre meo,
Rom.1. qui in cælis eſt. Reuelatur enim ira Dei de
cælo ſuper omnem impietatem & iniuſtiti-
am hominum, qui veritatem per illicitam
hæreſin expugnant aut denegãt, quia quod
notum eſt Dei, manifeſtum factum eſt in il-
lis. Deus enim illis manifeſtauit hoc per ſan
ctos Apoſtolos, & prophetas, & doctores,
& vniuerſales quinque Synodos, quorum
dogmata lex catholicæ Eccleſiæ exiſtunt: &
tamen his omnibus propriam nouitatem
præpoſuerunt. Nemo ergò vos ſeducat ina-
Ephe.5. nibus verbis. Propterea enim venit ira Dei
ſuper filios diffidentiæ. Nolite ergò effici
comparticipes dogmatum eorum, neque
communicetis infructuoſis verbis illorum:
magìs autem & redarguite: quoniam cœtus
Hier.9. præuaricatorum ſunt, & extenderunt lin-
guam ſuam quaſi arcum mendacij, & non
veritatis. Completum eſt in eis, quia de ma-
lo ad malum egreſſi ſunt, & me non cogno-
uerunt, dicit Dominus. Veritatem enim nõ
loquentur, docuerũt autem linguam ſuam
loqui mendacium: vt impiè agerent, labo-
rauerunt, & renuerunt ſcire me, dicit Domi-
Hier.6. nus. State ergò vos dilectiſſimi ſuper vias,
& videte & interrogate de ſemitis Domini
antiquis, & videte quæ eſt via bona ſancto-
rum patrum, & ambulate in ea, & inuenie-
tis requiem animabus veſtris. Sed & ſi pati-
1.Pet.3. mini propter Chriſtum, beati eritis: metum
autem eorum nè timueritis, neque contur-
bemini, Dominum autem Deum ſanctifi-
Matth.10. cate in cordibus veſtris, ipſo dicente: Noli-
te timere eos qui corpus occidunt, animam
autem non poſſunt occidere: ſed potiùs eũ
timete, qui poteſt animam & corpus perde-
re in gehẽnam. Nónne duo paſſeres aſſe ve-
neunt, & vnus ex illis non cadet ſuper terrã
ſinè patre veſtro? Veſtri autem & capilli ca-
pitis omnes numerati ſunt. Nolite ergò ti-
Heb.12. mere eos: multis paſſeribus meliores eſtis
vos. Rememoramini ergò fratres eum, qui
talem ſuſtinuit à peccatoribus aduersùs ſe-
metipſum cõtradictionem, vt nè fatigemi-
ni animis veſtris deficientes. nondùm enim
vſque ad ſanguinem certauimus aduersùs
peccatum repugnantes. Cõfidimus autem
de vobis, fratres chariſſimi, meliora & vici-

niora ſaluti: quia neque mors, neque vita,
neque angeli, neque principatus, neque in- Rom.8.
ſtantia, neque futura, neque fortitudines,
neque altitudo, neque profundum, neque
creatura alia, magiſtro gẽtium docente, po-
terit vos ſeparare à charitate Domini noſtri
Ieſu Chriſti, & quæ in ipſo eſt, recta fide. No- Heb.10.
lite itaque amittere confidentiam veſtram,
quæ magnam habet remunerationem. Pa-
tiẽtia enim vobis neceſſaria eſt ad colluctа-
tiones aduerſariorum, quatenùs fidem in-
temeratam vſque in finem cõſeruantes, re-
promiſſionem percipiamus, quam repro-
miſit his, qui legitimè certare deproperant.
Adhuc enim modicum quãtulum, qui ven- Ibidèm.
turus eſt veniet, & non tardabit. Eccè enim Iacob.5.
iudex ante ianuam aſſiſtit, coronas hilari-
ter promittens his, qui pro eo paſſionibus
ſubmittuntur. Quòd ſi ſubtraxerit ſe quis, Heb.10.
non placebit animæ meæ, ſed cadet de pro-
miſſione propter negationem. Nos autem
non ſumus ſubtractionis in perditionem,
ſed fidei in acquiſitionem animæ. Propter
quod aſſumite arma Dei, vt poſſitis reſiſte- Ephe.6.
re in die malo aduersùs omnem hæreticum
virum & dogmata, & induite vos loricam
iuſtitiæ, calceati pedes in præparatiõe Euã-
gelij pacis, in omnibus aſſumentes ſcutum
fidei, in quo poſſitis omnia iacula nequiſſi-
mi ignita extinguere: & galeam ſalutis acci-
pite, & gladium ſpiritûs, quod eſt verbum
Dei, per omnem orationem & obſecratio-
nem, radicati & fundati, vt idipſum nobiſ- 1.Cor.1.
cum dicatis omẽs, & non ſint in vobis ſchi-
ſmata, diuidẽtes bonum & integrum corp⁹
Eccleſiæ in tortuoſas nouitates: ſitis autem
perfecti & integri in eodem ſenſu, & in ea-
dem ſcientia firmati, vt per eam vias noſtras
dirigentes, in eundem inflexibiliter occur-
ramus, qui à nobis creditur Dominus, ad 1.Pet.2.
quem accedentes lapidem viuum, ab homi-
nibus quidem reprobatum pro eorum im-
pia hæreſi, à Deo autem electum & hono-
rificatum, magìs autem Deum naturaliter
exiſtẽtem, licèt propter nos caro factus ſit,
& vos tãquàm lapides viui ædificemini do-
mus ſpiritualis, in ſacerdotiũ ſanctum, offe-
rentes ſpiritales hoſtias ipſi in odorem ſua-
uitatis. Sed & nunc fratres commendamus Act.20.
omnes vos Domino, & verbo gratiæ eius,
qui poteſt perficere & dare hæreditatem in
omnibus ſanctificatis. Ipſe autem Deus pa- Rom.15.
cis & conſolationis det vobis idipſum ſape-
re in alterutrũ & in ipſo ſemper, vt in omni-
bus vnanimes, vno ore & vno corde hono-
rificemus eũ in cõcordia orthodoxæ fidei:
Ei potens eſt confirmare nos ſecũdùm Euã- Rom.16.
gelium eius, ſecundùm reuelatiõem myſte-
rij tẽporibus æternis taciti, patefacti autem
per ſcripturas ſanctas, & patrum orthodo-
xorum doctrinas, ſecundùm præceptũ ęter-
ni Dei, ad obediendum fidei in omnibus
nobis cogniti. Soli ſapiẽti Deo Dño noſtro
Ieſu

Ieſu Chriſto, cum patre & ſpiritui ſancto gloria, honor, imperium, & poteſtas in ſecula ſeculorum, Amen. Deus vos incolumes cuſtodiat, dilectiſſimi fratres.

Epiſtola Martini Papæ primi, ad Amandum epiſcopum.

Dilectiſſimo fratri Amando, Martinus. Fraternitatis tuæ ſtudio pietatis congeſtam epiſtolam ſuſcipientes, animos noſtros releuari cognoſcimus, quippe quoniam huius ſeculi fluctiuagas atq; tranſitorias deſpicientẽ oblectationes, illa quæ perpetua & ſublimia dona pro Domini Dei noſtri obſequijs tribuuntur, appetere certum eſt. Ex relatione igitur, iuxta tenorem tuæ fraternitatis Epiſtolæ, præſentiũ latoris laborum tuorum certamen cognouimus, ex quibus cæleſtis patriæ aſſcenſum, humiliatis mentibus atq; contritis corporibus, vobis futurorum gaudiorum largienda ſunt munera. Nam cùm ſit nulli omninò comparationi coæquandum, quod à creatore noſtro pro bonis ſeruitijs repenſatur, dum breui atq; paruo temporis ſpatio finiuntur labores, quos pro dilectione ipſius ſuſtinemus, cõſideratione refrigerij nos oportet libenti animo tolerare præſentis vitę anguſtias. Sed quantum nobis laborum veſtrorum operatio magnam gaudij vbertatem inducit, tantum pro duritia ſacerdotũ gentis illius conterimur, quòd poſtpoſitis ſalutis ſuæ ſuffragijs, atq; redemptoris noſtri contemnendo ſeruitia, vitiorum fœderibus ingrauantur, quibus ad præparandam ſalutem, quandoquidem tanto nos neceſsè eſt importunis prædicationibus imminere, quantùm nos perfectæ negociationis creditorum nobis talentorum duplicat aſſignatio, atque Dominicæ vocis ad ſuſcipiendam eius requiem perſuadet aſſertio. Suggeſtum eſt nanq; nobis, eò quòd presbyteri ſeu diaconi alijque ſacerdotalis officij poſt ſuas ordinationes in lapſu coinquinantur: & propterea nimio mœrore fraternitatem tuam adſtringi, velleque paſtorale obſequium pro eorum inobedientia deponere, & vacationem ab Epiſcopatûs laboribus eligere, & in ſilentio atque ocio vitam degere, quàm in his quæ tibi commiſſa ſunt, permanere, dicente Domino (Beatus, qui perſeuerauerit vſque in finem) Vndè nanque beatà perſeuerantia, niſi de virtute patientiæ? quia ſecundùm Apoſtolicam prædicationem, (Omnes qui voluerint in Chriſto piè viuere, perſecutiones patientur) Matth. 10. & 24. 2. Tim. 1.

Ideoque, frater chariſſime, non vos afflictionum amaritudo à pio mentis veſtræ propoſito coarctet recedere, conſiderans quanta pro abſolutione noſtri & liberatione creator Dominuſque noſter pertulerit, quibúſve ſe contumelijs afficiendum tradiderit, vt nos à vinculis poteſtatis diabolicæ liberaret. Propterea nullatenùs in huiuſmodi peccato delinquentibus, ad deſtructionem canonum compaſſionem exhibeas. Nam qui ſemèl poſt ſuam ordinationem in lapſum ceciderit, deincèps iam depoſitus erit, nullumque gradum ſacerdotij poterit adipiſci: ſed ſufficiat ei lamentationibus fletibuſque aſſiduis, quouſquè aduixerit, in eadem pœnitentia perdurare, vt commiſſum delictum diuina gratia extinguere valeat. Si enim tales quærimus ad ſacros ordines promouendos, quibus nulla ruga, nullumque vitæ contagiũ præpediat, quanto magis ſi poſt ordinationem ſuam quiſpiam in lapſum ceciderit, & præuaricationis peccato depręhendatur obnoxius, omninò prohibendus eſt cùm manibus lutulentis atque pollutis myſterium noſtrę ſalutis tractare? ſitque huiuſmodi ſemper, iuxta ſacrorum canonum ſtatuta, in hac vita depoſitus, vt ab illo, qui mentis interiora ſcrutatur, nullumque de ouibus errare congaudet, dum adſpexerit ſynceram pœnitentiam eius, in terribili iudicio habeat reconciliatum. Ideoque iterùm hortamur tuam charitatem exemplo eius, qui pro nobis pati & mori voluit, promptos vos in cunctis eius ſeruitijs permanere. Neque nos pigeat temporales cruciatus pro Chriſti nomine ſuſtinere, ſed emolumenta futuræ remunerationis, huius ſeculi vexationes tolerare perſuadeant. Scriptum nanque eſt (Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem ſalutaris accipiam, & nomen Domini inuocabo) Tantum enim à nobis exigitur, quantum poſſumus famulatûs noſtri obſequio commodare. Cumque cuncta quæ nobis ad cõfortandos fraternitatis veſtræ animos poterant miniſtrari, largiente ſupernæ maieſtatis clementia vobis ſint proculdubiò manifeſta, reſtat vt de alijs, quæ nos per ſua ſcripta conſuluit, fraternitati tuæ ſignificemus. Credimus enim ad vos perueniſſe, quomodò in conturbatione rectæ fidei & catholicæ Eccleſiæ conculcatione, ante hos plùs minùs quindecim annos à Sergio falſo Epiſcopo Conſtantinopolitano, in auxilio habente tunc imperantem Heraclium, execranda & abominanda hæreſis pullulauit Apollinariſtarum & Seuerianorum, Eutychianiſtarum atque Manichæorum errorem renouantem, quam ſucceſſor eius Pyrrhus idemque Epiſcopus, qui ambitionis faſtu Conſtantinopolitanam ſedem arripuit, in deterius auxit. Pro qua re ſæpiùs Apoſtolica ſedes perſuaſionibus, conteſtationibus atque increpationibus plurimis admonuit eos, quatenùs ab huiuſmodi errore recederent, & ad lumen pietatis, ex quo lapſi ſunt, remearent: & non ſolùm hoc facere nullatenùs voluerunt, ſed & nunc ſucceſſor eius Paulus temerator fidei

1. Diſt. Quã ſemèl poſt

1. Di. Si poſt ordinationem

Pſal. 115.

dei Epiſcopus Conſtantinopolitanus, aliũ nequiorem excogitauit in præiudicium Catholicæ fidei conatum, quaſi quæ à deceſſoribus ſuis hæreticè expoſita fuerant, deſtruens, & Imperialem Typum ſacrilego auſu totius plenum perfidiæ, à clementiſſimo principe noſtro fieri perſuaſit: in quo promulgatum eſt, vt omnes populi Chriſtiani credere debuiſſent. Ideoque neceſsè habuimus, nè pro quadam negligentia & animarum detrimento, quæ nobis commiſſæ ſunt, culpæ reatu adſtringamur, cœtum generalem fratrum & coepiſcoporum noſtrorum in hac Romana ciuitate congregare, in quorum præſentia memoratorum hæreticorum ſceleroſa conſcripta examinata atque denudata ſunt, & Apoſtolico mucrone, patrumq; definitionibus vno ore vnoq; ſpiritu condemnauimus, vt cognoſcentes vniuerſi errorem, qui in eis continetur, eorum pollutione nullatenùs maculentur. Vndè prouidimus volumina geſtorum ſynodalium in præſenti vobis dirigere, vnà cum Encyclia noſtra, ex quorum ſerie omnia ſubtiliter poteſtis addiſcere, & tenebras illorum nobiſcum vt filij lucis extinguere. Idcircò ſtudeat fraternitas tua omnibus eadem innoteſcere, vt tam abominandam hereſim nobiſcum execrentur, quamque ſuæ ſalutis ſacramenta indiſcere valeant, atque ſynodali conuentione omnium fratrum & Coepiſcoporum noſtrorum partium illarum effecta, ſecundùm tenorem Encycliæ à nobis directæ, ſcripta vnà cum ſubſcriptionibus veſtris nobiſmet deſtinanda concelebrent, confirmantes atque conſentientes eis, quæ pro orthodoxa fide & deſtructione hæreticorum veſaniæ nupèr exortæ à nobis ſtatuta ſunt, & Sigebertum præcellentiſſimum filium noſtrum regem Francorum pro ſuæ Chriſtianitatis remedio conſultiſſimè admonere atque precari, dirigere nobis ex corpore fratrum noſtrorum dilectiſſimos epiſcopos, qui ſedis Apoſtolicæ legatione, diuina concedente propiciatione, fungi debeant, & quæ in noſtro concilio peracta ſunt, cum alijs Synodalibus apicibus noſtris, ad clementiſſimum Principem noſtrum ſinè dubio abſportare, vt noſtrorum laborum particeps effectus, mercedis cumulum adipiſci valeat, & ſui regni protectorem inueniat eum, cuius cauſa flagitari dinoſcitur. Hoc nanque & per eius Epiſtolam exhortari eum * cognoſcimur. Reliquias verò ſanctorum, de quibus præſentium lator nos admonuit, dari præcepimus. Nam codices iam exinaniti ſunt à noſtra bibliotheca, & vndè dare ei nullatenùs habuimus. Transſcribere autem non potuit, quoniam feſtinanter de hac ciuitate regredi properauit. His igitur ità prælibatis, quæ à nobis per Epiſtolam vobis ſcripta ſunt, effectui mancipari fraternitatem veſtram hortamur. DEVS te incolumem cuſtodiat, dilectiſſime frater. DEVS te incolumem cuſtodiat, dilectiſſime frater.

Sigebertus Francorum rex.

Finis.

CONCILIVM TOLETANVM VIII. CELEBRATVM XVII. CALENdas Ianuarij, circa tempora Martini Papæ. Eſt verò Prouinciale.

CAPITVLORVM EIVSDEM concilij tituli.

De catholicæ fidei plenitudine. 1
De incauto iuramento. 2
De his qui ſacroſanctos ordines muneribus aſſequuntur, & fautoribus eorum. 3
De incontinentibus epiſcopis. 4
De incontinentibus presbyteris, ac diaconibus, & fœminis, quæ talibus coniunguntur. 5
De incontinentibus ſubdiaconibus. 6
De his, qui poſt aſſumpta eccleſiaſticarum dignitatũ officia, ad coniugia redeũt. 7
De non ordinandis his, qui pſalmorũ, canticorum, ſeu hymnorum ignari ſunt. 8
De his, qui prætextu incommodæ ægritudinis, quadrageſimæ ieiuniũ ſoluunt. 9
De his, qui aut per authoritatẽ, aut per vim ordinati ſunt. 10
De cõfirmatione vniuerſaliũ decretorũ. 11
De Iudæis. 12

ALLOQVVTIO RECESSVINTHI regis ad ſynodum.

Anno quinto orthodoxi atq; glorioſi, & vera clemẽtiæ dignitate præcipui Receſſuinthi regis, cùm omnes nos diuinæ ordinatio voluntatis, eiuſdem principis sereniſſimo iuſſu, in baſilica ſanctorum Apoſtolorum ad ſacrum ſynodi coẽgiſſet congregari conuentum, dies tandèm lætitiæ appetitu diutiſſimo præoptatus & gratus adfuit, & iucundus, tanto noſtri pectoris auidiore voto ſuſceptus, quanto ad remedium ſalutis extiterat anhelantium præcordijs exquiſitus. Cumque ex more vnuſquiſque noſtrorum ordini

ordini ſuo ſedes debitas occupâſſet, & euẽtum rei tranquillæ intentionis expectatio ſuſtineret, adeſt ſereniſſimus princeps, pia religione pleniſſimus, & ſummo laudum titulo glorioſus, qui ſe noſtro cœtui reddens accliuem, vt hunc omnipotenti Domino precibus commendaremus, adſtans, dulcifluis (vt filius) nos cohortatus eſt verbis, grates deferens DEO virtutum, quòd ſuæ iuſſionis implentes decretum, in vnum fuiſſemus adunati concilium. Sed cùm tam humilem cognouiſſemus eius animi voluntatem, & tam ſublimis gloriæ celſitudinem videremus accliuem, tanta ſumus *indè gloria exultationis ſuccenſi, vt grates illi debitas, & honorem læti redderemus & cernui. Sed quantùm extulerat principem humilitatis ordo ſublimis, tantùm ad exercitia ſummæ virtutis, inſtruebant exempla ſacratiſſimi principis, formam noſtræ religionis. Tum, relatis Deo laudibus de vnitatis alternæ prouentu, magna nos cum tranquillitatis gratia alloquutus eſt, dicens: Etſi ſummus author rerum, me diuæ memoriæ domini & genitoris mei temporibus, in regni ſedem ſubuexit, atque ipſius gloriæ participem fecit: nunc tamen, cùm ipſe requiem æternarum adeptus eſt manſionum, ea quæ in me totius regiminis transfuſa iura reliquit, ex toto diuina mihi potentia ſubiugauit. Vndè quia regendorum membrorum cauſa, ſalus eſt capitis, & felicitas populorum, non niſi manſuetudo eſt principum: votiuè decreui vobis coràm poſitis, & votorum meorum deliberationes ſanctione patula reſerare, & ſtudiorum acta ſyncera exhibitione deferre. At verò quia anhelum pectus ſeſe in promiſſorum compita diffundit, nè *pigritia feſſum retardationis oneribus ſeſe ſubmittat, longam proſequutionem compendio breuitatis adſtrinxi: & quod productionibus loquelarum in concione diffundere potui, totum in Tomi huius complicamento prorſùs almæ veſtræ ſanctitudini offerre decreui, id magno precatu deliberationis exhortans, vt quæcunq; illic tenentur aſſcripta, valido attendatis intuitu, ſagaci perſcrutemini ſtudio, & quæcunque extiterint placita Deo, veſtri oris ad nos ſacro referantur oraculo. Accepto deindè oblato nobis Tomo, agente Domino gratias, acclamauimus: Gloria in excelſis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Poſt huius exultationis beatæ gaudium, & cæleſtis gloriæ hymnum, eidem ſacro principi benediximus: reſeratoque Tomo, hæc inibi contexta reperimus:

* in Dei gloriam exultatione.

* pigredine

Luc. 2. b

IN nomine Domini, Flauuis Receſſuinthus, rex, reuerendiſſimis patribus in hac ſancta ſynodo reſidentibus. Sancti ſpiritûs admirabili dono regulam fidei meæ ſolidam tenens, & inſtructam agnoſcens, atq; in honorem eius diadema gloriæ cum cordis humilitate proſternens, illo lætus auditu, quòd omnes reges terræ ſeruiunt & obediunt Deo, en reuerendi patres, excelſiori mihi venerationis honore ſublimes, coram vobis aduenio, in gratiam manſuetudinis meæ, beatitudinis veſtræ ſtudium conuocans, & ad teſtimonium viſionis veſtrę memet coram omnipotentis Dei nutibus tremendis acclinans, reſerens cum corde lęto gratias opulentas, quòd vos clementia volûtatis ipſius ex noſtrę iuſſu celſitudinis, ad huius ſanctæ congregationis votiuum dignatus eſt deducere cœtum: confidens, tam mihi, quàm vobis & in præſentium ſerie temporum, & in futurorum longitudine ſeculorum eius adeſſe gratiæ præmium, quoniã vſa concordia in conueniendo, vnanimẽ ac religioſum demonſtratis affectum, & diſpoſitionis meæ in regendis populis, quàm piũ ſit, poteritis patenter agnoſcere votũ. Nunc igitur, quia monens prælocutio, longæ dilectióis non capit exceſſum, quid de ſancta fide nouerim, quam cælitùs illapſam mihi, per ſanctorum Apoſtolorum, ſequẽtiumq; patrum ora cognoui, ſeu quæ de ſecuturis, negocijs, pro quibus hunc conuentum veſtræ congregationis coadunari percenſui, intimare decreuerim, in huius Tomi ſerie conſcripta tenete, ac relecta pernoſcite, & cunctis, quæ tenori eius noſtræ amplitudinis poteſtas impreſſit, veſtræ beatitudinis grauitas effectum tam promptè ac miſeranter impendat, quàm noſtræ manſuetudinis ſerenitas hæc vobis implenda commendat.

Exordiũ itaq; allocutionis meæ, ex definitione ſanctæ fidei inchoans, cætera, quæ futuris ſunt proſecutionibus intimanda, velut ſupra ſoliditatẽ petræ conſtructurus, annectam, vt operis mei ædificium congreſſurus, eo ſequentia validiùs ponã, quo decentiùs firmiſſima prætulerim. Primò itaq; coram ſe reuerẽtia veſtra habeat, quod nóſſe non ambigit, me orthodoxæ fidei veram, ſanctam, & ſyncerã regulam de corde puro & cóſcientia bona pleniſſimè habere, veraciter ſcire, & firmiſſimè retinere, atq; eam ità complecti, venerari, atq; diligere, ſicut eam ſancta Apoſtolica traditio docet, ſicut eam ſancta ſynodus Nicena cõſtituit, ſicut Conſtantinopoli ſanctorũ patrum congregatio definiuit, ſicut Epheſini primi cœtus vnitas affirmauit, ſicut Chalcedonenſis concilij definitio protulit: hãc cum fidelibus ſeruans, ad hanc ſaluandos infideles inuitans, in hanc ſubiectos populos regens, hanc proprijs gentibus tenendam inſinuans, hanc populis alienis annuncians, vt in illa glorificãs Deum, & inter mortales me ſummæ diuinitatis felicitas aſſequatur, & in terra viuentiũ hæreditas à me gloriæ capiatur. En reuerendiſſimi patres, quantùm ad veritatẽ fidei ſanctæ pertinuit, ex toto animam meã ſuæ confeſſionis titulos explicuiſſe, honorificentia

veſtra penſauit. Iam nunc magnoperè arbitror eſſe mihi opportunum, quæ intendimus, ſocietati eiuſdem verę fidei ſtudia ſanctæ operationis innectere, nè hanc aut ſinè operibus mortuam habeamus, aut nè inhoneſta à plenitudinis ſuæ dignitate perſpicua decidat, dum ſcriptura non ſilente de quibuſdam infertur, qui dicunt ſe nôſſe Deum, factis autē negant. Vt ergò hanc fidē, ſupra lapidem illum ſolidatam, quē reprobauerūt quidem ædificantes, idem tamen à Domino factus eſt in caput anguli, & eſt admirabilis in oculis noſtris, pleniùs habeamus, eiusque inſignibus decentiùs exornemur: attendite, cuius operis fructum, cuiusque operationis augmentū ſtudijs huius ſanctæ fidei conſociare velimus, & innectere quantocyùs peroptemus. Itaq; reuolutis retrò temporibus, ità vos omnemq; populū iurâſſe recolimus, vt cuiuſcunq; ordinis, vel honoris perſona, quæ in necem regiam, excidiumq; Gotthorum gentis ac patrię detecta fuiſſet vel cogitâſſe noxia, vel egiſſe, irreuocabilis ſentētiæ mulctatus atrocitate, nuſquàm mereretur veniæ remedium, vel alicuius temperantiæ perciperet qualecunq; ſubſidium. At nunc quia graue onerosumq; cenſetur, dum pietatis actibus graui contradictione hæc ſententia reſultare perpenditur, & ſic funditùs damnationis adſtipulatio retinetur, nè pietati, quæ (Apoſtolo præcinente) ad omnia vtilis eſt, quicunq; aditus reſeruetur, veſtris hæc cōmitto ſidenti animo ſacris pertractāda iudicijs, ac dirimēda ſententijs. Vndè iam veſtrum erit, inſpirāte vobis miſeratione diuina, ità vtriuſq; diſcriminis temperare menſuram, nè aut in iuramento conditio teneat reos, aut impietatis vltio habeat inhumanos, ſicq; veſtri nos inſtruat forma iudicij, vt ſubiectos populos, nec in prophanatióibus habeam' ſubditos, nec impietatis vinculis doleamus contaminatos. Poſt huius conuentionis alloquium, ſequentium cauſas negociorum, ſimili quoq; ſubiungimus vos intendere attentione. Decernimus, atteſtantes vniuerſitatem veſtram per ſummæ diuinitatis coæqualem & coæternam & inſeparabilem Trinitatem, atq; illius myſterij ſacramentum, quod incarnatū Dei filium de ſpiritu ſancto & Maria virgine pro ſalute mundi, vera fides in toto orbe denūciat, atq; aduentum eiuſdē Ieſu Chriſti filij Dei Domini noſtri, quo perimendi ſunt impij, & regnum eius, quo glorificandi ſunt ſancti: vt quæcunq; negocia, de quarumlibet querelarum auditibus extiterint, patefacta cū iuſtitia & vigore, miſericorditer & cū temperamento miſerationis iuſtiſſimæ, concorditer terminentur in legū ſententijs, quæ aut deprauata conſiſtunt, aut ex ſuperfluo vel indebito coniecta videntur, noſtræ ſerenitatis accommodante conſenſu: hæc ſolùm, quæ ad ſyncerū iuſtitiam, & negociorū ſufficientiam cōueniunt, ordinetis: canonum obſcura quædā, & in dubium verſa, in meridiem lucidæ intelligentiæ reducatis, omniumq; negociorum conuentus, ordinumq; ſtatus, qui in veſtrā extiterint deuoluti præſentiam, ità maiorum regulis cócordantes, iuſtiſſimè, pieq; ac temperanter conſtituere ſtudeatis, vt & mihi, qui ad ſtudiorū fructus bonorum anhelo, pars beatorum adueniat: & vos, qui adimplentes voluntatem Dei, me non ſpernitis imprecantem, regio beatitudinis æternæ ſuſcipiat, & viſio delectationis Dei ſibi perenniter inhærere concedat. Vos etiàm illuſtres viros, quos ex officio palatino huic ſanctæ ſynodo intereſſe primatus obtinuit, ac nobilitas ſpectabilis honorauit, & experientia æquitatis plebium rectores exegit, quos in regimine ſocios, in aduerſitate fidos, & in proſperis amplector ſtrenuos, per quos iuſtitia leges implet, miſeratio * legis impletur, contra iuſtitiam legum moderatio æquitatis, temperātiam legis extorquet, adiurans obteſtor, per omne illud admirabile, & * ſolum vnius ſacræ fidei ſacramentum, & per venerabilem omnium ſanctorum patrum (per quem obteſtor) ſanctum conuentum, vt ad cunctæ veritatis ac diſcretionis iuſtiſſimæ formulā, ità animos dirigatis, vt nihil à conſenſu præſentiū patrum, ſanctorumq; virorum aliorsùm mentis ducentes obtutum, quicquid innocentię vicinum, quicquid iuſtitiæ proximū, quicquid à pietate nō alienū, vel ſoli Deo agnoueritis exiſtere placitum, inſtanter, modeſtè, & cum omni dignemini intētione cóplere: ſcientes, quia in eo, quòd hæc mea ſalubria vota completis, vos amabiles Deo aſſignatis: & in eo, quòd decretorum noſtrorū edicta fauoris exhibitione corroboro, me vobiſcum ſimul Domino placiturū aſſigno. In cómune iam vobis cunctis, & diuini cultûs miniſtris idoneis, & ex aula regia rectoribus decēter electis, diuini nominis adiuratione conſtrictis, adijcio cóſenſionis meæ verum purumq; promiſſum, vt quodcunq; iuſtitiæ aut pietati, ſalutariq; diſcretioni vicinū decernere, ſeu adimplere, cum ſancto conſenſu elegeritis, omnia fauente Deo perficiam, & aduersùs omnimodam controuerſiarum querelam principali authoritate muniā, ac defendam. Præmiſſis illis, quæ ad domeſticos fidei, regula veritatis pertinuiſſe probauit, adhuc aliud à beatitudinis veſtræ conuentu eiuſdē fidei deuotio ſancta depoſcit, cōnectente me in ſequentis traditionis confinio cauſam, quæ noſtræ dignitati probatur extranea, quam licèt per me lucrari Chriſtus exhortetur, inimicā ſibi tamen eſſe non ambigit, donèc, quod ardenter optat, obtineat: Iudæorum ſcilicet vitam, moresq; denuncio, quorum tātummodò, noui terram regiminis mei, pollutam eſſe peſte contagij. Nam cùm Deus omnipotens omnes ex hac regio-

Titi 1.d

Pſalm. 117. Matth. 21.d Marc. 12.a Luc. 20.c

In 7. Toletana ſynodo.

1. Tim. 4.c

Rex ab Epiſcopis vult doceri.

* leges in[illegible]ctit,

* ſolius

regione radicitùs extirpauerit hæreſes, hoc ſolum ſacrilegij dedecus remanſiſſe dinoſcitur, quod aut noſtræ deuotiõis inſtãtia corrigat, aut vltionis ſuæ vindicta diſperdat. Ex ijs enim quoſdam traditiõis errore vetuſta video retinere iura perfidiæ, quoſdã verò, ſacri baptiſmatis expiatos ablutione, ità in Apoſtaſię denuò relapſos errorẽ, vt deteſtabilior inueniatur in eis ꝓplatio blaſphemiæ, quàm in illis, quos nondùm cõſtat purificatos eſſe regeneratiõis ſacrę liquore. Pro quo bonæ intentionis agone, & lucro fidei verę, obſecro reuerentiã beatitudinis veſtræ, atq; ſuprà taxato conteſtor tremendæ coniurationis tenore, vt abſq; omni fauore, abſque omni perſonarum partis ipſorum acceptione, quicquid ad Domini & redẽptoris mei Ieſu Chriſti veram fidem, verumq; pertinet honorẽ, de his iubeatis ardenter & veriſſimè Deo ac fidei meæ placitam ſententiã dare, vt ſicut mihi diuina pietas regimen fidelium dedit, cum quibus ſe à me glorificari cognoſcit, ità quoq; infidelium aſſequi tribuat lucrum, in quibus & voluntatis ſuę fieri bonum, & in eius conueniſſe cõgaudeam venerabile regnum. Datum ſub die 17. Kalendarum Ianuariarũ, anno feliciter quinto gloriæ regni noſtri. Item ſubſcriptio: In nomine Domini Flauius Receſſuinthus rex, hanc fidei & bonæ voluntatis meæ deliberationem manu mea ſubſcripſi.

Capitulum primum.

Relecta Tomi pagina, vel finita, cùm glorificâſſemus Deum de fidei principalis auditu, & de bonæ voluntatis eius affectu, ad peragendarum cauſarum cæterarum negocium ſtatim vertimus animum, ſimulq; ſumus exorſi initium. Tunc primæ narrationis exortu veræ fidei nobis tractatus occurrit, incipientes de illa primitùs loqui, vt indè ſoliditatis auſpicemur exordium, vndè ſacræ ſumpſimus natiuitatis initium, quatenùs aſſertionum ſanctarum forti præmiſſa ſententia, quicquid ſubſequẽter aduenerit de actis negociorũ, fortiùs ſuſtinere valeat ſeriem decretorum. Vnius ergò ſacræ fidei veram profeſſionem, veramq; regulam tenere, nos tota virtute animi & profitemur, & acclamamus, cunctiſq; percipiendam ac retinendam plena deliberatione inceſſanter prædicamus, ſicut à ſanctis Apoſtolis oſtenſa docetur, ſicut à ſequentibus patribus orthodoxis differta probatur, ſicut etiàm à ſanctis illis ſynodalibus geſtis, verè ſanctéque confirmata dinoſcitur, in quibus Arrij vel Eutychetis inſaniſſimus error dilucidè proditur, & radicitùs extirpatur, ſicut deniquè in ſacris Miſſarum ſolennitatibus concordi voce profitemur, ac dicimus:

Credimus in vnum Deũ, patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium conditorem. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei vnigenitum, & ex patre natum ante omnia ſecula, Deum ex Deo, lumẽ ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natũ, non factum, homouſion patri, hoc eſt, eiuſdem cum patre ſubſtantiæ, per quem omnia facta ſunt, quæ in cælo & quæ in terra. Qui propter nos, & propter noſtram ſalutem deſcendit, & incarnatus eſt de ſpiritu ſancto ex Maria virgine, homo factus, & paſſus ſub Pontio Pilato, ac ſepultus, & tertia die reſurrexit. Aſcendit in cælos, ſedet ad dexteram patris, indè venturus iudicare in gloria viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Credimus & in ſpiritumſanctum, viuificatorem, ex patre & filio procedentem, cum patre & filio adorandum & glorificandum. Qui locutus eſt per prophetas. Et vnam catholicam atq; Apoſtolicam Eccleſiam. Confitemur vnum baptiſma in remiſſionẽ peccatorum. Expectamus reſurrectionem mortuorum, & vitam futuri ſeculi. Amen. Huius fidei ſanctæ regula idcircò nunc tractatûs non recipit aperturam, quia & à ſacris doctoribus abundè conſtat expoſita, & imminentium cauſarum negocia nos ad alia trahunt peragenda.

2 Secundæ diſputationis occurſu affuit negociũ, tam difficile quàm & graue, in quo de refugis atq; perfidis diſputatione cõmota, vtrúmne poſſit eorundem temperari ſententia damnatorum, magno ſatis conatu eſt exquiſitum. Sed cùm illarum ſeries conditionum, ad quas, decurſis non longè tẽporibus, pro eorum penuria hoſtilitatis vaſtitas non iurare coegerat, noſtris eſſet auditibus recenſita, tantam reperimus obligationis illic ineſſe cenſuram, vt maculárum ſuarum nodoſitas non tantùm videretur prohibitionem dediſſe tranſgreſſionum, quantùm cõcluſiſſe viſcera pietatum. Aderat eñ, quod in vtroque pauor agebat, & nè ſancti nominis prophanatio fieret, & nè miſerationis operatio interiret, quia ex Dei nominis prophanatione non aberat, quod terrebat, & prohibitione pietatis aderat, quod tædebat. Dumq; alterno periculorum obiectu ſibi prolatæ ſententię compugnarent, periclitabamur ancipites in bifido partium diſſidentium calle, quo *direptionis tramite iudicium properaret. Sed cùm greſſibus diſputationis noſtræ eſſet difficultatis cõgreſſio, & de via nos abieciſſet propeſandi, tandèm relicto diſcrimine, cum fragore ſingultuum & imbribus lachrymarum, ad Deum, qui pietatis fons eſt, verba ſimul & corda cõuertimus, orãtes: Adſpira ſancte ſpiritus, & ducito nos in portum voluntatis tuæ, ſedatis fluctibus ignorantiæ noſtræ. Eccè eñ periculorum ſyrtes in littore curſûs noſtri proueniunt, atq; hincindè obuiãtibus naufragiorum obicibus, quò diſpoſitionis noſtræ vela pandamus, attentionis conſideratione non cernimus. Sed adſpira rurſùs tu ſancte

* directiõis

ſanctæ ſpiritus, & dato nobis, te donante, nôſſe quod iubeas, ac te iubēte implere poſſe quod iuſſeris, vt & perluſtrādo illumines quod neſcimus, & adiuuādo perficias, quod
* Si iam implere pauemus. * Simus ergò in te requieſcentes, & erroneorum fluctuū pauoribus abiectis, cōmercia nos iube diſponere pacis, inchoemus illa, quæ & in gloriā tuæ omnipotentiæ conferantur, & humanæ ſaluti, te annuente, donentur. Temporibus nō pro-
* refugarum cùl excurſis, cùm quorundam * refutatorum tumultuoſa ſeditio frequenter vaſtationes terris inferret, & ſcandala populis cum excidijs irrogaret, adeò vt captiuorum turmas ducerent, & deſolationes eccleſiarum facerent, quæ tali concuſſæ ſunt peſte, vt quilibet conatus nequeat reparare: exactum eſt vi potiùs neceſſitatis exortæ, quàm deliberatione iudicij, vt contra eoſdem, eiſdemq́; ſimilimos, cum omni ferè populo acerrima iuramēta daremus. Vndè iuraſſe nos per atteſtationem diuini nominis, conditio iuramenti demonſtrat, & nè reſolui queat, ſacræ ſcripturæ authoritas inſtat. Scriptum nanq;
Exod. 20. b in Exodo eſt: Non aſſumes nomen Domini Dei tui in vanum: nec enim inſontem habebit Dominus eum, qui aſſumpſerit nomen
Leuit. 19. c Dei ſui fruſtra. Item in Leuitico: Non periurabis in nomine meo, nec pollues nomē Domini Dei tui. Ego Dominus. At verò, quia illata preſſurarum acerbitas, reſolui poſſit ac debeat, tam vinculorū & lamentorum horror inſinuat, quàm eiuſdē authoritatis Dominicæ præcepta commendant. Etenim iuxta veterem tranſlationem, ità quoſdam per Eſaiam graui exprobratione Dominus in-
Eſa. 30. a crepat, dicēs: Væ filijs deſertionis, dicit Dominus: Feciſtis conſiliū non per me, & ſponſionem non per ſpiritum meum, adijcere peccatum ſuper peccatum. Item in Hiere-
Hiere. 5. f mia: Iniquitates noſtræ declinauerunt hæc, & peccata noſtra amouerunt bona à nobis, quia inuenti ſunt in populo meo impij, & loquentes vana, ſtatuerunt ad diſpergendos viros, & compræhenderunt. Vt laqueus venantis plenus volatilibus, ſic domus eorum plenæ dolo. Et per Michæam: Væ mihi anima mea, quia perijt reuerens à terra: & qui corrigat, inter homines non eſt. Omnes in ſanguine iudicantur. Vnuſquiſq; proximū ſuum tribulat, omnes in malum ſuas manus præparant. Ad beneficentiam certè, quæ diuinis oculis tanto eſt gratior, quanto & inuenitur eſſe præſtantior, ſic nos Eſaias in-
Eſa. 58. b ſtruit, dicens: Diſſolue colligationes impietatis, ſolue faſciculos deprimentes. Paulus
1. Tim. 4. c etiàm vas electionis: Pietas ad omnia vtilis
Iaco. 2. c eſt. Et Iacobus: Iudicium ſinè miſericordia illi fiet, qui non fecerit miſericordiam. Superextollit autē miſericordia iudicium. Ioannes item: Qui odit fratrem ſuum, homici-
1. Ioan. 3. c da eſt. Et ſcitis, quia omnis homicida non habet vitam æternam in ſe manentem. Et

per ſemetipſam veritas: Diligite inimicos Luc. 6. d
veſtros, benefacite his qui vos oderunt. Et iterùm: Dimittite, & dimittetur vobis. Si autem Luc. 6. f Matt. 6. b.
non dimiſeritis, nec pater veſter cæleſtis dimittet vobis peccata veſtra. Eccè ſunt Dominicæ iuſſionis hincindè adſtipulata firmiſſima cautiōe præcepta, ac proindè, quia ſunt diuini oris proſecutione taxata, manebunt per omnia æterna lege præfixa. Quid ergo? Nunquid aut iuramenta iuſtitiæ, aut miſericordiæ pacem ſibi contraire narrabimus, dum ſcriptum ſit: Miſericordia & veri- Pſal. 84.
tas obuiauerunt ſibi, iuſtitia & pax ſe complexæ ſunt? Aut quia controuerſiarum lapſus ſeſe in contentionem diffundunt, ideò vnius partis aſſertionem narrabimus non implendam, nè alterius aſſertio partis, iacturæ patiatur inſtantiā? Et quia iuramenti cuſtodia vltionem non temperat paueſcendam, idcircò impietatis atrocitas mortem pariet execrandam? Abſit. Etenim, ſi publi- 22. q. 4. Si publicis ſa.
cis ſacramentorum geſtis (quod Deus auertat) à quibuſlibet illicita vel non bona extitiſſet cōditio alligata, quæ aut iugulare animam patris, aut agere compelleret ſtuprum ſacratiſſimæ virginis: nunquid non tolerabilius eſſet, ſtultæ promiſſionis reijcere vota, quàm per inutilium promiſſorum cuſtodiam, exhorrendam criminū implere menſuram? Quod ſi ità eſſet, quomodò crederetur vnius obſeruantia iuſſionis eſſe fons pietatis, cùm emitteret tribulos vltionis? Aut quænā illa eſſet ſacræ obſeruatio legis, quæ ſacrilegia committeret prauitatis? Vel cuius menſuræ æquitas videretur, vt ex vnius præcepti cautela, necis exoriretur immanitas truculenta? At nunc non ità contendimus, vt contentionum diuortijs concitatis, noſipſos cōtentionis certaminibus miſceamus. Eſt vera pax in vtroque quod dicimus, quia ſic ſpiritus ſanctus iter noſtrū ac curſum temperat, vt in nullo deuius nos caſus à diſpoſitione ſecludat. Vndè plena iam voce, pleniōri fide, pleniſſimaq; intētione prædicimus, atq; in tota ſanctæ Eccleſiæ vniuerſitate prædicamus, pariter & optamus, nulla prophanatione ſolius & ſummæ diuinitatis nomen exiſtere aſſumendum, nullo periurij ſacrilegio indebitè prophanandum, nullo vſpiàm contractu fallaciæ contingendū. Nam ſi atteſtante veritate, propter prophanationem periurij euitandam, prohibetur omninò iurare, cùm dicitur: Sit ſermo veſter, Eſt eſt, Matt. 5. f
Non non, quod autē plus his eſt, à malo eſt: quomodò impunitū erit, nomen tantæ gloriæ voluntariè prophanaſſe, dū in eo taxata fides dinoſcitur interiſſe? Vel quatenùs pacis fœdera inter gentium diſſidia ligabūtur, ſi non iuramenti pacta ſanctiori integritate ſeruentur? Etenim omne quod in pacis fœdera venit, tunc ſolidius ſubſiſtit, cùm iuramēti hoc interpoſitio roborat. Sed & omne quod animos amicorum conciliat, tunc

*fixius 22.q.1. omne quod.

*fideliùs durat, cùm ea ſacramenti vincula ligant. Omne etiàm quod teſtibus adſtipulatur, tunc veriùs conſtat, cùm id adiectio iurationis aſſirmat. Quòd ſi & teſtis deficiat, innocentis fidem ſola iuriſiurandi taxatio manifeſtat. Hinc vt mentibus humanis diuina voluntas panderet, quod volebat, nè labens fragilitas pro incerto teneret, quod inuiolatæ veritatis promiſſio exprimebat, per Eſaiam loquitur, dicēs: Ego Dominus, & non eſt alius. In memetipſo iuraui. Si ergò tantæ inſtitutionis limite ſunt votiua iuramenta ſeruanda, quis alienus à veritate, hæc adſtruat execrabiliter violanda? Stabūt ergò ſacræ authoritatis viuifica iuſſa, nec vana prophanatione erunt aliquatenùs temeranda.

Eſa. 45.d

Verùm nè iuramenta, quæ data ſunt, videantur in *nos ità penitùs miſerationum concluſiſſe præcordia, vt nullam de pietatis affectu animę viſcera concipiant indulgentiam paritura: ſic ſtabilitis contractibus iuramento ſinum miſericordiæ aperimus, atq; ità cunctis Deo placita deuotione miſereri cenſemus, vt nos nec iuramenti teneat cautio reos, nec inhumanitas faciat execrandos. Occurrere certè miſerorū ruinis debet ſubſidio vnuſquiſq; quo valet, & ex releuatiōe alienæ vindictæ, à ſe Dei amouere vindictam. Libat enim Domino proſpera, qui ab afflictis pellit aduerſa. Vndè Iob *iuuante paſſionis ſuæ experientia impendens patientibus, paſſionis ſuæ patientiam memorabat, ſuarumq; virtutum catalogum texens, inter cętera ſic connectit: Benedictio perituri ſuper me veniebat, & cor viduæ conſolatus ſum. Et paulopòſt: Flebā quondàm ſuper eo, qui afflictus erat, & cōpatiebatur anima mea pauperi. Hinc & Salomon: Erue eos qui ducuntur ad mortem, & qui trahuntur ad interitum, liberare nè ceſſes.

For. *nobis

*iuuamen

Iob 29.c

Iob 30. d

Pro. 24.b

Quibus ſanctæ authoritatis inſtructi decretis, nec ſanctum nomen prophanâſſe nos conſtat, quod nullatenùs prophanandum *ius noſtræ prædicationis inſinuat. Et indulgentiæ viſceribus adapertis, licèt oris ſui profeſſione damnati, difficilè mereātur abſolui, iuxta quòd ſcriptum eſt: Sāguis tuus ſuper caput tuum, os enim tuum locutū eſt aduerſùm te. Iterùm, Ex ore tuo condemnaberis, & ex ore tuo iuſtificaberis, tamen pietatis intuitu, & parcēdi viam pandimus, & miſericordiam prorogamus. Huius ſanè promiſſionis incautæ crudam cruentamq; temperare ſententiam, illa q̃ maximè compellimur cauſa, quòd hæc duo mala, licèt ſint omninò cautiſſimè præcauenda, tamen ſi periculi neceſſitas, ex his vnum temperare compulerit, id debemus reſoluere, quod minori nexu noſcitur obligari. Quid autē ex his leui*, quidve ſit grauius, *pietatis acumine veſtigemus. Etenim dum periurare cōpellimur, creatorem quidem offendimus, ſed nos tantummodò maculamus. Cùm verò noxia promiſſa complemus, & Dei iuſſa ſuperbè contemnimus, & proximis impia crudelitate nocemus, & nosipſos crudeliori gladio trucidamus. Illic enim duplici culparum telo percutimur, hìc tripliciter iugulamur. Reſtat ergò, vt hàc noſtra pergat ſententia, quà miſericordiæ patuerit via. Quæ ità domino probatur accepta, vt plùs eam cupiat, quàm ſacrificia veneranda, dicente ipſo: Miſericordiam volo, & non ſacrificium. Hac indulgentiæ conceſſa licentia, miſerationis ipſius opus in glorioſi principis poteſtate redigimus, vt quia Deus illi miſerendi aditum patefecit, remedia pietatis ipſe quoq; non deneget. Quæ ità principali diſcretione moderata perſiſtant, vt & illis ſit aliquatenùs miſericordia contributa, & nuſquàm gens aut patria per eoſdem, aut periculum quodcunque perferat, aut iacturam. Hæc miſerationis obtentu temperâſſe ſufficiat.

*vox

2. Reg. 1. c

Matt. 12. e

Di. 13. Duo mala licèt.

*piæ rationis

Matt. 9.b

Cæterùm quæcunque iuramenta pro regiæ poteſtatis ſalute, & conſeruatione gentis & patriæ, vel hactenùs ſunt exacta, vel deincèps extiterint exigenda, omni cuſtodia, omniq́ue vigilantia indiſſolubiliter decernimus obſeruanda, à membrorū truncatione, mortiſque ſententia religione penitùs abſoluta. Sed nè prauarum mentium verſuta nequitia noſmetipſos ad periurij quandoq; deuocet culpam, nec à ſanctę fidei regula hanc aſſerat venire ſententiam, tam diuinæ authoritatis oracula, quàm p̄cedentium patrum aſſerta huic narrationi curauimus innectenda. Etenim incommutabilis eademq́ue ſemper exiſtens DEI natura, parcens, ſua ſæpè in ſacris literis legitur mutâſſe promiſſa, & pro miſericordia temperâſſe ſententiam. Vndè quanlibèt ſit impaſſibilis, atque immutabilis, eiuſdemq́ue deitatis, licèt ſint dicta firmiſſima, crebrò tamen eius & iuramenta leguntur, & pœnitentia, quæ ſacris extāt myſterijs adoperta. Iurare nanque Dei, eſt, à ſeipſo nullatenus ordinata conuellere: pœnitere verò, eadem ordinata, cùm voluerit, immutare. Sic enim per Hieremiam dicit: Repentè loquar aduersùm gentem, & aduersùm regnum, vt eradicem, & deſtruam, & diſperdam illud. Si pœnitentiam egerit gens illa ſuper malo ſuo, quod loquutus ſum aduerſùs eam, agam & ego pœnitentiā ſuper malo, quod cogitaui, vt facerem ei. Et per Ezechielem: Si dixero iuſto viro, quòd vita viuat, & *conuerſus à iuſtitia ſua, fecerit iniquitatem, omnes iuſtitię eius obliuioni tradentur, & in iniquitate, quam operatus eſt, in ipſa morietur. Si autem dixero impio; morte morieris, & egerit pœnitētiam à peccato ſuo: vita viuet, & nō morietur. Si ergò noſtra conuerſio ſic diuinam mutat ſentētiam, cur miſerorum tantæ lachrymæ, vel preſſuræ, tam crudam non temperet ex miſeratione vindictam? Hinc etiàm Iſraelitico

22.q. 4. Incommutabilis Deus idemq́;.

Hiere. 18. b

Ezec. 33.c *confiſus id

rationevindictam? Hinc etiàm Iſraëlitico populo ſæpè vltio promiſſa ſuſpenditur, & Niniuitarum perditio, diuinæ ſententiæ ꝑmutatione ſedatur. At verò illuſtrium laudum titulo præclarus author Ambroſius, [lib.1.cap.50] in libro de officijs primo, huiuſce rei cauſa ſic loquitur: Eſt etiàm contra officium nonnũquàm, ſoluere promiſſum, & ſacramentum cuſtodire: [Matth. 14.a Marc. 6. b c] vt Herodes, qui iurauit, quoniam qcquid petitura eſſet, daret filiæ Herodiadis: & necem Ioannis præſtitit, ne promiſſum denegaret. Nam de Iephte quid dicam, [Iudic. 11.f g] qui immolauit filiam, quæ ſibi victori primùm occurrerat, quò votũ impleret, quod ſpoponderat, vt quicquid ſibi primum occurriſſet, offerret DEO? Melius fuerat nihil tale promittere, quàm promiſſum ſoluere parricidio. [lib.3.cap.12] Item in libro tertio: Purum ergò ac ſyncerum oportet eſſe affectum, vt vnuſquiſq; ſimplicem ſermonem proferat, vas ſuum in ſanctitate poſſideat, nec fratrẽ circunſcriptione verborum ſeducat. Nihil ꝑmittat inhoneſtum. At ſi promiſerit, tolerabilius eſt promiſſum non facere, quàm facere quod turpe ſit. Sæpè pleriq; conſtringũt ſe iuriſiurãdi ſacramẽto, & cùm ipſi cognouerint promittendum non fuiſſe, ſacramenti tamen contemplatione faciunt, quod ſpõderint. [Matth. 14.a Marc. 6.b] Sicut de Herode ſuprà ſcripſim⁹, qui ſaltatrici præmiũ turpiter promiſit, crudeliter ſoluit. Turpe eſt, quòd regnum pro ſaltatione promittitur: crudele, quòd mors prophetæ pro iuriſiurandi religione datur. Quanto tolerabilius tale fuiſſet periurium ſacramento? Et poſt pauca de Iephte diſpu- [Iudic. 11.f g] tans: Mirabilis, inquit, neceſſitas, quæ ſoluitur parricidio. Melius eſt non vouere, quàm [22.q. 4. Nõ ſemper pro.] vouere id, quod ſibi is, cui promittitur, nolit exolui. Et poſt paululum: Non ſemper igitur promiſſa ſoluenda omnia ſunt. Deniq; [Ionę 3.] ipſe Deus, ſicut ſcriptura indicat, frequẽter mutat ſuam ſententiam. Vir quoquè ſanctiſſimus Auguſtinus, veſtigatiõis acumine cautus, inueniendi arte pręcipuus, aſſerendi copia profluus, eloquentiæ flore venuſtus, ſapientiæ fructu fœcundus, hæc in ſuis narrat affatibus: Duo ſunt omìnò genera mendaciorum, in quibus non magna culpa eſt, ſed tamen non eſt ſinè culpa, cùm aut iocamur, aut pro miſericordia mentimur. Illud primum in iocando, ideò non eſt perniciosiſſimum, quia nõ fallit. Nouit enim ille, cui dicitur, ioci cauſa eſſe dictum. Secũdum autem* minus eſt ideò, quia retinet nõnullam [*mitius] beneuolentiam. Idem ipſe: Non auferat (inquit) veritas miſericordiam, nec miſericordia impediat veritatem. Si enim pro veritate, aut quaſi rigida veritate, oblit⁹ fueris miſericordiam, nõ ambulabis in via Domini, [Pſal. 84.] in qua miſericordia & veritas obuiauerunt ſibi. Beatus etiàm papa Gregorius, & vitæ meritis honorandus, atque in ethicis aſſertionibus penè cunctis meritò præferendus, ſic in libris infert moralibus: Quia ergò Behemoth iſte tam inexplicabilibus nodis ligat, vt plerunq; mens, in dubium adducta, vndè ſe à culpa ſoluere nititur, indè in culpa arctiùs adſtringatur, rectè dicitur: Nerui [Iob 40.] teſticulorum eius perplexi ſunt. Argumenta nanq; machinationum illius, quo magìs laxantur, vt relinquant, eo magìs implicãtur, vt teneant. Eſt tamen, quod ad deſtrueudas eius verſutias vtiliter fiat. Vt cùm mens inter minora & maxima peccata conſtringitur, ſi omìnò null⁹ ſinè peccato aditus euadendi patet, minora ſemper eligantur: quia & qui murorum ambitu, nè fugiat, claudit, ibì ſe in fugam præcipitat, vbì breuior murus inuenitur. Noſtri quoquè ſeculi doctor egregius eccleſiæ catholicæ nouiſſimũ decus, præcedentibus ętate poſtremus, doctrinæ comparatione nõ infimus, & quod maius eſt, in ſeculorum fine doctiſſimus, atque cum reuerentia nominandus Iſidorus, in libro ſententiarum ſecundo, hæc pro tali narrat negocio: Non eſt conſeruandum ſacra- [*Iſidorus Hiſpalen.*] mẽtum, quod malè & incautè promittitur, velut ſi quiſpiam adulteræ perpetuam cum [Et 22. q. 4. Nõ eſt ob.] ea permanendi fidem polliceatur. Tolerabilius eſt enim non implere ſacramentum, quàm permanere in ſtupri flagitio. Similiter in Synonymis: [Idem lib. 2.] In malis promiſſis reſcinde fidem, in turpi voto muta decretũ. quod incautè vouiſti, non facias. Impia eſt ꝑmiſſio, quæ ſcelere adimpletur. Hæc de ſacris paginis, authoribusq; præcipuis breuiſſimè ſufficiat prælibâſſe. Nam plurima colligere poterit, qui hæc attentiùs legendo quæſierit. Cæterùm, quibus hæc nequaquàm ſufficiunt, vel hinc ſumant cum rubore ſilentium, quia optat vas electionis anathema eſſe à Chriſto pro fratribus ſuis, quàm perdura- [Rom. 9.] re crudelibus in delictis.

3 Tertio *ratiocinationis* alloquio doluimus contra priora monita patrum, vota pernicioſiſſima poſterorum. Nam quanto frequentiùs illi noxia vetuerunt, tanto ſtudioſiùs iſti perpetrare vetita non quieſcunt. Sicq; per cõtrarium, quod penitùs occumbere debuit, inſultare non deſinit: & res, q̃ tot exciſa decretis areſcere potuit, ad vicem Lernæi capitis (vt ferunt fabulæ) truncata vireſcit. Deniquè, quod non ſinè magno dolore dicendum eſt, reperiuntur quàm plurimi, negocio muneris perituri, mercari velle gratiam ſpirituſſancti, dum vile pręmium donant, vt pontificalis ordinis ſublime culmen accipiant, obliti verborum Petri, qui dixit ad Simonem: Pecunia tua [Acto. 8.d] tecum ſit in perditionem, quoniam donum DEI exiſtimâſti per pecuniam poſſideri. Proindè, quia & vſitatum eſt tantum malum, & maiorum frequenter extat mucrone ſuccisum, nos quoquè huic vulneri canceroſo ignitum (quod ſupereſt) adhuc inijcimus ferrum, decernentes omninò,

nò, vt quicunq; deincèps propter accipiendam ſacerdotij dignitatem, quodlibet præmium fuerit detectus obtuliſſe, ex eodem tempore ſe nouerit anathematis opprobrio condemnatum, atq; à participatione Chriſti corporis, & ſanguinis alienum, ex quo illum conſtat execrabile Chriſto perpetrâſſe flagitium. Quòd ſi aliquis extiterit, qui accuſet, ille, qui hunc ordinem munerum fuerat acceptione lucratus, & ſuſcepto honoris gradu priuetur, & in monaſterio ſub
*relegetur. perenni pœnitentia *religetur. Illi verò, q pro hac cauſa munerum acceptores extiterint, ſi clerici fuerint, honoris amiſſione mulctentur: Si verò laici, anathemate perpetuo condemnentur.

4 Quartæ congreſſionis euentu obuius ſeſe nobis intulit pontificalis culminis lapſus, quem antè flere, quàm diſponere cõpulſi ex ordine ſumus. Nam dum ſecúdùm carnis aſſumptæ myſteriũ, Eccleſiæ ſuæ fuerit dignatus caput exiſtere Chriſtus, meritò in membris eius intentio Epiſcoporum officia peragere cernitur oculorum. Ipſi enim de ſublimiori celſitudine ordinum regunt, & diſponunt ſubiectas multitudines plebium. Vndè quantò ipſi ſequentium fiũt ductores, tanto meritorum lumine debent ꝑfulgere. Quapropter omnes epiſcopi inter cætera virtutum ornamenta, nitore carnis debent propenſiùs enitére, vt ex hoc, audientes munditiam appetant, ex quo doctores immunditia non deturpat: adeò, vt ſi deincèps epiſcopi detecti fuerint, execrabilibus flagitijs cum quibuſlibet fœminis pollui, ac familiari peculiaritate verſari, nouerint, ſe irreuocabili ſentétia patrum vleiſci, id eſt, & loci & ordinis dignitate priuari.

5 Quintæ actionis impulſu peruenit ad totius concilij ſacrum auditum, quoſdam ſacerdotes & miniſtros, obliuiſcentes maiorum ac veterum conſtitutorum, aut vxorum, aut quarumcunque fœminarum immunda ſocietate, & execrabili contagione turpari, & peſſima cordis obſtinatione, tam ſacris literis, q̃ patrum regulis obuiãtes, nec leui quidem reſpiramine contemplantes,
Leuit. 19. a & 20. b quod ſcriptum eſt, Sancti eſtote, quoniam & ego ſanctus ſum, dicit dominus, & illud Apoſtolicum, Mortificate membra veſtra
Colo. 3. a quæ ſunt ſuper terram, id eſt, fornicationem & immunditiam, cõcupiſcentiam malam & auaritiam: quibus quanto eſt pertinacior
*vſus *vis in malis, tanto auſterioribus conuenit obuiare decretis. Propter quod flagitijs detectis, ſpecialiter hoc à ſancto concilio definitur, vt omnes epiſcopi idipſum in ſuis quærere ſolicitè curent. Et cùm hoc veriſſimè reperire potuerint, omnes placita cautione taliter diſtringant, vt nunquàm vlteriùs tam abominanda committãt. Mulieres verò, ſeu liberæ ſint, ſeu ancillæ, hac illis turpitudine ſociatæ, ità omnimodè ſeparentur, aut certè vendantur, vt vlteriùs ad conſocios ſui criminis reuertendi omnem habeant aditum denegatum. Illi verò, ſi ominò coerceri nequiuerint, vſque ad exitum vitæ ſuæ monaſterijs deputati, diſciplinis monaſticis maneant omninò ſubiecti.

6 Sextę diſcuſſionis obiectu, quorundã malè ſibi conſciorũ patuit denotatum elogium. Nam relatum eſt nobis, quoſdã ſubdiaconos, poſtquàm ad ſacri huius ordinis peruenerint gradum, non ſolùm carnis immunditia ſordidari, cùm ſcriptum ſit, Mundamini qui fertis vaſa Domini, Eſa. 52. c ſed etiàm (quod dictu quoquè nefas eſt) nouis vxoribus copulari, aſſerentes hoc ideò ſibi licere, quia benedictionem à pontifice ſe neſciunt percepiſſe. Proindè, omni excuſatióum diſciſſo velamine, id præcipim' obſeruari, vt, cùm ijdem ſubdiacones ordinantur, cum vaſis miniſterij benedictio eis ab epiſcopo detur, ſicut in quibuſdam Eccleſijs vetuſtas tradit antiqua, & ſacra dinoſcitur conſuetudo ſubſtare prolata, omni penitùs ab illis ſorde mulierum ac familiaritate remota. Quòd ſi hoc vulnere deincèps fuerint ſauciati, mox erunt ſub pœnitentiæ oneribus vſq; ad extremũ vitæ monaſterijs religandi.

7 Septimæ aſſertionis acceſſu adijt cœtum noſtrum tam inuerecunda progreſſio, quàm ignobilis ac deteſtanda præſumptio. Quoſdam enim, aut euentu neceſſitatũ, aut metu periculorum, adeptos fuiſſe nouimus eccleſiaſticarum officia dignitatum. Et qm̃, cùm illis hæc imponerentur, id ſibi fieri noluiſſe teſtati ſunt, idcircò hæc ſpernere, atque ad priſtina pertentant coniugia moreſq; redire, tam nequiter cæleſtia iura ſoluentes, q̃ promptè ſeculi extãt illecebris inhiantes. Qua de re nôſſe nos cõuenit, quòd epiſcopalis eminentię diuina authoritas nõ immeritò ſacris omnibus eſſe ſumma pcenſuit, quæ cæteris ſacerdotibus exercenda ꝓhibuit: ſcilicet, templorum Dei ſacratiõem, chriſmatis benedictionem, ſacrorumq; ordinum inſtitutionem, quæ tam diuinaliter ordinata perſiſtunt, quàm excellentiſſimè conferuntur: quia & tantò ab eis ſingulariter impenduntur, quãtò eidem ſummo culmini peragenda ſeruãtur. Quomodò ergò, quod in ſe recipit, à ſe reijcere poterit, cùm hæc à nullo altero conferri, q̃ à ſolis pontificibus nouit, à quibus nec ligata ſolui, nec ſoluta poterunt ab aliquo religari? Sic enim ad Petrum veritas ait, Quodcunq; ligaueris Matt. 16. c ſuper terram, erit ligatũ & in cælo: & quodcunque ſolueris ſuper terram, erit ſolutum & in cælo. Nequaquàm ergò aliquandò poterit prophanari, quod diuina iuſſione, ſimulq; Apoſtolicæ traditióis authoritate ſacrum noſcitur extitiſſe. Verùm ſicut ſanctum chriſma collatum, & altaris honor euelli non queunt, ità quoquè ſacrum decus honorum, quod his compar habetur & ſo-

ſocium,qualibet fuerit occaſione perceptũ, manebit omnimodè inconuulſum. Ad extirpandum verò radicitùs huius callidę machinationis inutile argumentum,id ſibi rationabiliter dari nouerint in obiectu, ꝙ ſacroſancti baptiſmatis inappreciabile donum eſt ſemper, & ſæpè non ſolùm nolentibus, verùm etiàm (quod maius eſt) neſcientibus impartitur,ſed hoc à nullo penitùs prophanari permittitur. Quod & ſi hîc opponitur,necdùm rationis capacem exiſtere, qui hoc probatur accipere: hinc ominò cognoſcant, quia ſi maiores impunè non deſerunt,quod paruuli vel neſciendo,vel nolendo percipiunt,quanto magis non cõuenit violari,quod pro mortis aut pœnarum euadenda pernicie,occulta Dei diſpenſatione dinoſcitur obueniſſe? Recedant ergò talium deſideriorum ſinè verecundia impudorati fautores, & licèt inuiti pceperint, quod non merebantur habere: libenter tamen ob cæleſte retineant præmium, quod nolendo,propter terrenæ cõſecuti ſunt neceſſitatis euentum, vt tam inuiti appetant bona diligere, quàm ſpontè videntur deſidentes impugnare. Quòd ſi quis poſt hoc perennis diſpoſitionis edictum,non ſynceriter ſacris inhæſerit cultibus,& abijciens à ſe gratiam quam accepit, relabitur ad coniugium,moresq; ſeculi attentauerit, vel cũ redire ad hoc conſtiterit:mox omni Eccleſiaſtici ordinis dignitate priuetur,& vt apoſtata,à ſanctæ Eccleſiæ liminibus, & ſocietate fidelium habeatur ꝓrsùs excluſus,monaſterij clauſtris,donèc aduixerit, ſub pœnitentia retrudendus.

8 Octauæ diſceptationis affatu reperimus quoſdam diuinis officijs mancipatos, tanta neſcientię ſocordia plenos, vt nec in illis probentur inſtructi competenter ordinibus, qui quotidianos verſantur in vſus. Proindè ſolicitè conſtituitur atq; decernitur,vt nullius cuiuſcunq; dignitatis Eccleſiaſticæ deincèps percipiant gradum, qui non totum pſalterium,vel canticorum vſualium & hymnorum,ſiue baptizandi perfectè nouerint ſupplementũ. Illi ſanè,qui iam honorum dignitate funguntur, huiuſce tamen ignorantiæ cæcitate vexantur,aut ſpõtè ſumant intentionem neceſſariam perdiſcendi,aut à maioribus ad lectionis exercitia cogantur inuiti.

9 Nonæ intentionis admonitu detecta eſt ingluuies horrenda voracium,quæ dum freno parſimoniæ non adſtringitur, religioni contraire* monſtratur. Dicente enim ſcriptura: Qui ſpernit minima,paulatim decidit: illi tanta edacitatis improbitate graſſantur,vt cæleſtia & penè ſumma contènere videantur. Etenim cùm quadrageſimæ dies,anni totius decimæ deputentur, quæ & in oblatiõe ieiunij Dño cõſecrantur, qb' etiàm ſaluberrimè cõditio humani generis

*recẽſetur.
Ecci 19.a

expiatur,dum à quatuor mundi partib' ad hanc homo religionem crediturus adducit, & ex quatuor elementis formatus, propter tranſgreſſionem decalogi quaterdeciès cõuenienter affligitur: illis, qui auſu temerario hæc omnia contemnunt, nec voracitatis ingluuiem frenant, & (quod peius eſt) paſchalia feſta illicitorum eſuum perceptione prophanant, ex hoc adeò acerrimè interdicitur,vt quiſquis abſq; ineuitabili neceſſitate atq; fragilitate,& euidenti languore,ſeu etiàm impoſſibilitate ætatis, diebus quadrageſimæ eſum carnium ꝓſumpſerint attentare,non ſolùm reus erit reſurrectiõis dñicę, verùm etiàm alienus ab eiuſdem diei ſancta cõmunione:& hoc illi cumuletur ad pœnam, vt ipſius anni tempore ab omi eſu carniũ abſtineat gulã, quia ſacris diebus abſtinentiæ oblitus eſt diſciplinam. Illi verò, quos aut ętas incuruat,aut languor extenuat,aut neceſſitas arctat, nó antè ꝓhibita violare ꝓſumãt,q̃ à ſcerdote pmiſſũ pcipiant. Nota.

10 Decimę colluctationis aſſenſu moleſtis actib',quos ſagax indagatio pietati obuiare detexit,& non tam benè regendi licẽtia,q̃ ſe manſuetudo impugnâſſe probauit, ſatìs(vt opinamur) & lege glorioſi principis,& decreto ſanctæ ſynodi huius contrà dictum eſſe conſpeximus.Ità enim ſanctus ſpiritus per vtraſq; definitiones mortalium corda perflauit,vt vitali flatu verborum, in poſterum omnem exureret malè concupiſcentium rabiem animorum. Actum nanq; eſt definitionibus ipſis, vt quia pietatis diuinæ incompræhenſibilis natura ſe conditioni mortalium in vnitate perſonæ cõiunxit myſterio redemptionis humanæ, nos quoq; membra capitis huius & pfidiæ malum,& concupiſcentiam,quæ radix malorũ eſt oim,& auaritiam,quę inuenitur ſeruitus idolorum,pari ſimul igne ac mucrone, totoq; artificio radicitùs euellamus ac deſecemus. Ab hinc ergò deincèps, ità erunt in regni gloriam præficiẽdi rectores, vt aut in vrbe regia,aut in loco, vbi princeps deceſſerit,cũ pontificũ,maiorumq; palatij omnimodo eligantur aſſenſu,non forinſecùs cœtu aut cõſpiratione paucorũ,aut ruſticarum plebium ſeditioſo tumultu. Erũt catholicæ fidei aſſertores,eamq; & ab hac, q̃ imminet, Iudæorum pfidia,& à cunctarũ hęreſum iniuria defendentes: erunt actibus,iudicijs, & vita modeſti: erunt in prouiſionibus rerum parci,plusq̃ extenti,vt nulla vi aut factione, ſcripturarũ vel definitiõum qualiumcunq; contractus à ſubditis vel exigant,vel exigẽdos intendant: erunt in conquiſitis *obligationis gratiſſimæ rebus, non proſpectantes proprij iura commodi, ſed conſulentes patriæ atque genti. De rebus congregatis ab eis, illas tantummodò ſibi vẽdicent partes, quas dictauerit authoritas principalis. Verũ quęcunq; inordinata reliquerint,hæreditabunt

1. Timo.6.b
Ephe.5.b

*oblatione grauiſſima

bunt ſucceſſores proprij eorum, & ante regnum iuſtiſſimè conquiſita, aut filij, aut hęredes capiant iure proximitatis. De aſſiniũ ſucceſſione vel munere, quanuis inordinatè relicta ſint, aut primò tãtùm filijs, aut hęredibus ſequenter proficiant vel propinqs, atq; ità in eorum cunctis actibus, moribus ac rebus præfatæ legis authoritas erit valitura, vt & perenniter maneat inconuulſa, & non priùs apicem regni quiſq; percipiat, q̃ ſe illa per omnia ſuppleturum iuriſiurandi taxatione definiat. Cui etiàm legi vel decreto epiſcopalem non ſolùm in futuro, ſed etiàm in præſenti reuerentiam apponentes, decernimus, vt quicunq; detractor, & non potiùs venerator decreti eiuſdem atq; legis eſſe maluerit, ſiue religioſus ille ſit, ſiue laicus, non ſolùm eccleſiaſtica excommunicatione plectatur, verùm & ſui ordinis dignitate priuetur.

11 Vndecimæ occaſionis articulo decretorum vniuerſalium perenne dedimus firmamentum, ſciẽtes, quòd multimoda ſemper Deus oppoſitiõe iudiciorum ærumnas releuat oppreſſorum. Et ſicut malis exigentibus hominum, permittit exerceri pœnas vltionum: ità cùm voluerit, grauedines re-leuat preſſurarum. Hinc & decreta præcedentium patrum, ad contentionis iurgium radicitùs euellendum, ritè ſynodalem fieri cenſuêre conuentum, vt illic de diuerſitate iudiciorum (*aprotenſæ*) præteritæ lites habeant terminum, vbì ſanctus ſpiritus vniuerſalẽ coadunauerit cœtum. Ab hoc ergò ſpirituſancto ſuccenſi, nè quælibet in poſterũ aut impunè valeant committi, aut generalia ſtatuta conuelli, plena decernimus vnanimitate connexi, vt quæcunque pro fidei cauſis, eccleſiaſticisq; negocijs, aut in p̃teritis geſtis, aut in præſentibus conſtitutis, aut in futuris etiàm decretis vel ſint vel fuerint definitiones conſcriptæ vniuerſali authoritate, nullus deincèps contradicere audeat, nullus euertere præſumat, nullus non implere cõtendat. Nam ſi quis ex religione contra hæc inobediens, aut ſuſurrans, aut certè lacerator, aut inuidus, ac non potiùs eorundem fautor extiterit (*gratioſus*) gratia, & honoris ſui & cõmunionis ſacrę lugeat amiſſione mulctatus. Cùm verò aut quælibet ſancta ſynodus agitur, aut pacificè inter pontifices quippiam definitur, ſi pauciores per neſcientiam vel contentionem fortè diſſentiãt, aut commoniti plurimorum ſententiæ cedant, aut ab eorum cœtu cum dedecore cõfuſionis abſcedant, aut excommunicationis annuæ ſententiam luant.

12 Duodecimæ quæſtionis propoſitione, quę eſt finalis & vltima ſacratiſſimi principis obſecratione pijſſima, pro Iudæorum abominabili ac nefanda perfidia, execranda noſtro cœtui perpatuit cauſa. Quam idcircò in fine ſententiarum cenſuimus eſſe ponendam, quoniam eandem gentem, delicti ſui merito retroductam, per diuinæ ſanctionis oracula à capite poſitam, deflemus nunc eſſe in cauda. Sed quia Chriſtus, vt ꝓ nobis, ità quoq; pro illis mortuus eſt, iuxta quod ipſe ait: Nõ ſum miſſus niſi ad oues, q̃ perierant, domus Iſrael; neceſſarium duximus, ſummam pro eis impendere curam, ꝓ quibus ſuam Chriſtus ponere non dedignatus eſt animam. (Matt. 15. e) Ideoq; principali clementia deuotiſſimè approbante, (quæ ob hoc ſui regni apicem à Deo ſolidari præoptat, ſi catholicæ fidei pereuntium turmas acquirat, indignum reputans, orthodoxæ fidei principem ſacrilegis imperare, & infidelium ſocietate pollui) nihil aliud pro his ex noſtra ſententia definitur, quàm vt decreta concilij Toletani, quod diuæ memoriæ Siſenandi regis aggregatum eſt tempore, à nobis ac poſteris omnimoda ſuppleantur intentiõe. (Cap. 56. 57. 58. 59. 60. 62 conc. Tole.) Qui autem ab eiuſdem ſynodi voluerit ſententia diſſentire, vt verè ſacrilegum nouerit ſe condemnari. Diuinæ Trinitatis inſeparabile nomen, ſicut inſpiratione mirabili noſtrorum tractatuum primordia illuminauit, ità conſummatione ſublimi eundem iam pficiendo concludat, vt in illo ſit noſtrum explicuiſſe, à quo nobis adfuit inchoâſſe. Damus ergò gloriam & honorem eidem ſanctæ & indiuiſibili Trinitati, quæ nobis & ex ſe dicere contulit, & in ſe dicta compleuit: quæ reformauit in extremitate ſeculorũ remedia pietatum, & reſoluit ligamina vinculorum. Sit gratiarum actio, ſalus & benedictio exercituum domino, ſuper ſereniſſimo Receſuintho principe glorioſo. Gratiarum actio & reuerentiæ plenitudo, à nobis omnibus in commune ipſi clementiſſimo principi, bonorum gratifico largitori, cuius votorum inſtantia benigna Deus attulit complementa: cuius diſpoſitio pijſſima, preſſurarum remouit exitia: cuius tẽporibus conferat vigere iuſtitiam, & exuberare miſericordiam opulentam: cui poſt præſentis æui tempora, diuturnam cum ſanctis omnibus tribuat in remuneratione coronam. Nos autem omnes hanc decretorum noſtrorum ſeriem ex rectæ fidei, vel pietatis ac iuſtitiæ fonte manantem, coram Deo & ſanctis angelis eius, orthodoxis om̃ibus & nunc & in futuro impenſiſſimè commendamus, obſecrantes enixiùs, vt hanc & reuerenter adimpleant, & ab æmulis benignè defendãt. Cõtemnentibus autem eam diuinæ ſeueritatis vltio pauenda proueniat, obſeruantibus autem miſericordia profluens, pax perpetua, & gloria ſempiterna cõtingat. Huius quoq; ſententiæ fortitudine vel vigore, decreti noſtri ſeriem, quam in ſereniſſimi domini noſtri Receſuinthi regis edidimus nomine, ꝓ rebus à diuæ memoriæ patre ſuo quolibet titulo conquiſitis, decernimus omninò cõſtare. Legem denique, quam pro coercenda prin-

principum horrenda cupiditate idem clementiſſ. edidit princeps, ſimili robore firmamus, atque vt futuris retrò temporibus modis omnibus obſeruetur, pari ſententia definimus. Quæ etiàm nè taciturnitate temporum, vel obliuioſa vetuſtate *deſerantur, huic noſtræ conſtitutioni decreuimus vtraque innectenda, & ità cunctorum memoriæ commendanda, vt à cunctis regulis ſuperiùs ordinatis, *nequaquàm maneant ſegregata. Cætera quoq; decretorum noſtrorum iudicia, quæ ab hac ſancta ſynodo noſcuntur eſſe confecta, ſi quis conuellere forſitan decreuerit, aut temerè implere neglexerit, vel infringere quandoq; voluerit, per iudicium omnipotentis Dei anathema ſit. Soli autem Deo noſtro gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

*deperant,

*nuſquàm

¶Interfuerunt huic ſancto concilio, qui & ſubſcripſerunt, pontifices numero *LII. ſcilicet, Orontius Emeriteñ metropolitan⁹ epiſc. Antonius Hiſpaleñ metropo. epiſcopus. Eugenius regiæ vrbis metrop. Epiſco. Potamius Calaguritanus epiſco. Potamius Bracareñ metropol. epiſcopus. Epartius Italiceñ epiſcopus. Anſericus Segobieñ epiſc. Dunila Malacitan⁹ epiſc. Toila Gerundeñ epiſc. Stephanus Aſtigitan⁹ epiſcopus. *Tagontius Valerieñ epiſc. Donus *Imopyrenæus epiſcopus. Vuinibal Ilicitanus epiſcopus. Ioannes Caurieñ epiſc. Floridius Segobriceñ epiſc. Egeredus Salamanticeñ epiſc. Marcus Caſtuloneñ epiſc. Georgius Agatheñ epiſc. Vincentius Tuccitanus epiſcopus. Selua Egabreñ epiſc. Vuidericus Segótieñ epiſc. *Candidatus Aſturiceñ epiſcop⁹. Dalila Compluteñ epiſc. Athanaſius Setabieñ epiſc. Goericus Auſoneñ epiſcopus. Abientius Elboreñ epiſcopus. Filimirus Lameceñ epiſc. Seruandus Ilipeñ epiſcopus. Syluester Carcaſſoneñ epiſcopus. Ala Eliberitanus Epiſcopus. Vadila Viſenſis epiſcopus. Amamingus Elnenſis Epiſcopus. Afrila Dertoſanus epiſcopus. Adeodatus Paceñ epiſcopus. Baucada Agabreñ epiſco. Felix Valentineñ epiſcopus. Phoſphorus Cordubeñ epiſcopus. Froila Menteſanus epiſcopus. Giberus *Bigaſtreñ epiſcopus. Maurellus Vrgelleñ Epiſcopus. Hermenfredus Luceñ epiſcopus. Aſcaricus Palentinus epiſcopus. Celidonius Caliabreñ epiſcopus. Litorius Auſeñ epiſc. Iulianus Accitanus epiſcopus. *Somtanus Aurieñ epiſc. Seruuſdei *Baſtianus epiſc. Siſebertus Conimbriceñ epiſc. Taio Cæſaraugustanus epiſcopus. Euſebius Oſceñ epiſcopus. Balduigius Arcobriceñ epiſco. Mauruſius Oretanus epiſcopus.

*LV.

*Oſcandus

*Biſtargeñ vel Bigerreñ

*Baſtitanus

¶Item Abbates.

Fugitiuus abbas. Anatoli⁹ abbas. Eupſychius abbas. Hildephonſus abbas. Simpronius abbas. Eumerius abbas. Quiriacus abbas. Morarius abbas. Ioannes abbas. Secundinus abbas. Marcellinus archipresbyter Toletanus. Siliculus primicerius.

Vicarij epiſcoporum.

Oſdulgus abbas Riachimiri epiſcopi Eccleſiæ Dumieñ. Seruandus archipresbyter Vincentij epiſcopi Eccleſiæ Gerabriceñ vel Agirieñ. Godiſcalcus presbyter Egilæ epiſcopi Eccleſiæ Oxouieñ. Matterius presbyter Somnani epiſc. Britoleeñ Eccleſiæ. Victorinus presbyter Beati epiſcopi eccleſiæ Tudeñ. Guitericus diaconus Maurelli Dianenſis eccleſiæ epiſcopi. Tonantius diaconus Gauduleni epiſcopi eccleſiæ Ilerdenſis. Daniel diaconus Marcelli Vrcitanæ Eccleſiæ epiſcopi. Sindigis diaconus Vincibilis epiſcopi Eccleſiæ Irienſis. Sagarellus diaconus Saturnini Oſſonobeñ Eccleſiæ epiſc.

Viri illuſtres officij Palatini.

Odoacer comes cubiculariorum. Oſilo comes cubiculariorum. Adulphus comes *Scanciarum & dux. Babilo comes & *pro. cer. Ataculphus comes. Ella comes & dux. Paulus comes notariorum. Euantius comes Scanciarum. Rucchila comes patrimoniorum. Afrila comes Scanciarum. Venedarius comes Scanciarum & dux. Fandila comes Scanciarum & dux. Euredus comes & *pro. cer. Cumefredus comes ſacrariorum. Froila comes & *pro. cer.

for. Scandiarum

for. *pœn.

Decretum vniuerſalis Concilij, editum in nomine principis.

Soliditatem reddidiſſe fracturæ, atq; feciſſe conſurgere quod extiterat colliſum, & incrementũ eſt viſitatæ mercedis, & plenitudo cõſummatæ pfectiõis. Põderi etenim collidẽtis ruinæ, ſi æqualium proximorum curam conuenit obuiare: quanto grauioris erit culpæ, prælatos incuriæ diſcrimen incurrere, ſi nõ quo valent, ex communi onere ſibi cõmiſſos procurent populos ſubleuare? Properandum ergò eſt inter ruinas colliſionum, cateruas eripere colliſorum, vt ex hoc iugiter & vltrà nec vigorem nocẽdi habeat execranda preſſura, & omnis compreſſus, nouerit ſanctæ ſanctionis eſſe ſibi collata remedia. Cùm decurſis ergò temporibus duræ dominationis ſeſe poteſtas grauis attolleret, & in ſubiectis populis impiorum dominatus non formaret iura regiminis, ſed excidia vltionis: adſpeximus ſubditorũ ſtatum non ex ordine vegetari rectoris, ſed deijci ex grauedine poteſtatis. Contraxerũt enim reges elata faſtigia in biſronti diſſidio motionis, & aut in culpis lex ardua ſæuiebat, aut in ſpolijs fauorem lex voluntaria commodabat. Indè mœſtos animos nõ ſpes fouebat ex munere, ſed tolerantia vexabat in funere. Vndè iam increpationis occurſu nõ tantùm nos abire ſola ratio cogit,

git, verùm & ipſa commonitio rerum im-
pellit, vt ex omnium deliberatione animo-
rum concordi illa maneat ſententia dicti, q̃
& finem auſibus ritè ponat illicitis, & con-
ſultum ſaluandis iure ferat populis. Quoſ-
dam nanque conſpeximus reges, poſtquàm
fuerint rçgni gloriam aſſequuti, extenuatis
viribus populorum, rei propriæ congerere
lucrũ, & obliti, quòd reges ſint vocati, de-
fenſionem in vaſtationem conuertunt, qui
vaſtationem defenſione pellere debuerunt,
illud grauiùs innectentes, ꝙ ea, quę viden-
tur acquirere, non regni deputant honori
vel gloriæ, ſed ità mâlunt in ſuo iure con-
fundi, vt velutì ex debito decernant, hæc in
liberorum poſteritatem tranſmitti. Quam-
obrem in proprietatis illa conantur redi-
gere ſinum, quę pro ſolo conſtat illos impij
percepiſſe faſtigio: & illud in iuris proprij
collocant antro, quod publicæ vtilitatis ac-
quiſitum eſſe cõſtat obtentu. Nam nũquid
ad illos aut populorum aduentus, aut rerũ
poterat concurrere cenſus, niſi extitiſſent
gloriæ ſublimati culminibus? Aut ab æqua-
libus illi potuerint rerum coaceruatiõe di-
tari, niſi per ſubiectos glorioſo apice potu-
iſſent attolli? Om̃ia certè toti⁹ plebis mem-
bra ſubiecta, dum ad principale caput rele-
uant attentum debitæ *iuſſionis obtutum,
negociorum ab illo proſpectant remediũ, *viſionis
cui modò gratum, modò debitum irrogant
cenſum. Regalis proindè orthodoxa ſubli-
mitas hæc cuncta ſibi deberi conuincit, ex
quo ſe *regem recognoſcit, & *indè conqui- *regere cũcta
ſita, nõ alteri, quàm ſibi, iuſtè defendit. Vn-
dè non perſonæ, ſed potentiæ ſubdi hæc de-
bere non ambigit. Regem terrenum iura fa-
ciunt, non perſona: q̃a nõ conſtat ſuì medi-
ocritate, ſed ſublimitatis honore. Quæ er-
gò honori debentur, honori deſeruiãt: & q̃
reges accumulant, regno relinquant: vt quia
eos regni gloria decorat, ipſi quoquè regni
gloriã non extenuent, ſed exornent. Habe-
ant deincèps iure conditi reges in regendo
corda ſolicita, in operando facta modeſta,
in decernendo iudicia iuſta, in parcẽdo pe-
ctora prompta, in cõquirendo ſtudia parca,
in conſeruando vota ſyncera: & tanto glo-
riam regni cum felicitate retentent, quanto
iura regiminis & manſuetudine conſerua-
uerint, & æquitate direxerint. Promiſſę prę-
mium *ditionis, nè non prodiſſe putetur ex *dictionis
fomite rationis, *reuelare conuenit euiden- *releuare
tiſſima ſpecie operis, vt ex illo nos idoneos
aſſertores habeat probitas veritatis, ex quo
ſemp ſemetipſam reſeruauerit qualitas acti-
onis. Eccè enim ità ex gentis noſtræ medio-
cribus, maioribusq́; perſonis multos hacte-
nùs corruiſſe reperimus & deflemus, vt eo-
rum agnitis ruinis, non aliud poſſim⁹, quàm
diuinæ iudicia cõſiderare permiſſiõis, quo-
rum domorum ſpolia & potentiarum diui-
tias, ſimul ac p̃dia ità conſpicimus prorsùs

exinanita, vt nec fiſci vſibus commoda, nec
palatinis officijs reperiantur in remediũ ſa-
lutare collata. Cuius rei ſerie ex vtroq; con-
currente defectu, dum & iudicatos ſentẽtia
iudiciorum eliſit, & in eorũ bonis ad ipſo-
rum vicem munificatus, nemo penè non te-
nuiſſe diſciplinam in ordine, ſed defectum
poſuiſſe penſatur in gente, illo maioris ſalu-
tis diſpendio cumulato, ꝙ tam hæc, quæ à
iudicatis vigor iudiciorum abſtraxerat, q̃
illa, quæ qualiſcunq; prouentus ordine ꝓ-
fligationis *contriuerat, tota ꝓprietatis prin- *cõgeſſerat
cipum amplitudo in ſinum ſuæ receptionis
incluſerat: ſicque ſolo principali vẽtre ſup-
pleto, cuncta totius membra gentis vacua-
ta, langueſcerent ex defectu. Vndè euenit, vt
nec ſubſidium mediocres, nec dignitatem
valeant obtinere maiores: quia dum ſolius
poteſtatis vigor maxima occupauit, totius
plebis ſtat⁹ nec minima iura defendit. Itaq;
cum omni palatino officio, ſimulq́; cũ ma-
iorum, minorũq́; conuentu, nos omnes tam
pontifices, q̃ etiàm ſacerdotes, & vniuerſi
ſacris ordinibus famulantes, concordi defi-
nitione decernimus & optamus, vt om̃is cõ-
quiſitionis profligatio, in oĩm rerum viuẽ-
tium, immobilium quoq; & moueri valen-
tium, corpore vel ſpecie, forma vel genere,
q̃ à glorioſæ memoriæ Chindaſiuntho rege
à die, quo in regnum dinoſcitur conſcen-
diſſe, reperta quolibet modo extiterit, om̃ia
in sereniſſimi atq; clementiſſimi dñi noſtri
Receſuinthi principis perenni trãſeant po-
teſtate, & perpetuo deputentur in iure, non
habenda parentali ſucceſſione, ſed poſſidẽ-
da regali congreſſione, ità vt iuſtè ſibi debi-
ta quiſq; percipiat, & de reliquis rebus, ad
remedia ſubiectorum quæcunque elegerit,
principis voluntas exerceat, illis tãtummo-
dò exceptis, q̃ memoratus diuæ mémoriæ
Chindaſiunthus princeps, ante regnum, aut
ex proprijs, aut ex iuſtiſſimè conquiſitis, vi-
ſus eſt habuiſſe. In quibus, cunctis filijs eius
vnà cũ glorioſo domino noſtro Receſuin-
tho rege, maneat diuiſio libera, & poſſeſſio
pace pleniſſima. Sed & illæ res, quas prædi-
ctus princeps de iuſtis prouentibus filijs ſu-
is, vel quibuſlibet iuſtiſſimè viſus eſt cõtu-
liſſe, vel reliquiſſe, omnes in eorum iure ma-
neant inconuulſæ, illa huius negocij ſeruata
veritate, vt quia grata voluntas dñi noſtri
Receſuinthi regis reddere decernit vnicuiq;
iuſtiſſimè debita, nemo inuaſiõis calumniã
moueat, aut damna requirat, *p̃ter quę glo- *propter
rioſæ memorię genitorem eius quædam in-
debitè *habuiſſe conſtiterat. *abſtuliſſe

Lex edita in eodem Concilio, à Receſuintho principe glorioſo.

IN nomine Domini, Flauius Receſuin-
thus rex. Eminentiæ celſitudo terrenæ,
tunc ſalubriùs ſublimia probatur appete-
re, cùm ſaluti proximorum pia cernitur cõ-

paſſione prodeſſe. Vndè ſolet cõtingere, vt
plus commodi de aliena ſalute conquirat,
quàm de propria vtilitate quiſque profi-
ciat. In multis enim, quia multorum ſalus
*ꝑcipitur. attenditur, maioris lucri ſumma *perficitur.
In ſe autem, quia priuati commodi fructus
appetitur, non ſatis eſt, ſi vnius beneficij p̃-
mium conquiratur. Hinc & illa regendarũ
tantundem ſalus eſt plebium, quæ non ſuos
fines priuata voluntate concludit, ſed quæ
vniuerſalitatis limites communi pietatis
lege defendit. Quapropter, nè ſalutaris or-
do Imperialibus videatur verbis potiùs ob-
*ſactis, tineri, quàm *pactis, de ſublimitatis obentu
declinamus ad vota ſupplicum tranquillæ
viſionis adſpectum, vt indè ſalutaris com-
paſſio habeat commodum, vndè plebes ad-
eptæ fuerint ſupplicationis effectum. Cùm
ergò præcedentium ſerie temporum immo-
deratior auiditas principum ſeſe [illegible]na dif-
funderet in ſpolijs populorum, & augeret
eis proprietatis cẽſum ærumna flebilis ſub-
iectorum, tandèm, ſupernæ reſpectionis af-
flatu, nobis eſt diuinitùs inſpiratum, vt qa
ſubiectis leges reuerentiæ dederamus, prin-
cipum quoq; exceſſibus retinaculum tem-
perantiæ poneremus. Proindè ſyncera mã-
ſuetudinis deliberatione tam nobis, quàm
cunctis noſtræ gloriæ ſucceſſoribus aſſutu-
ris, Deo mediante, legem ponimus, decre-
tumq́; diualis obſeruantiæ promulgamus,
vt nullus regum impulſionis ſuæ quibuſ-
cunque motibus aut factionibus, ſcripturas
de quibuſlibet rebus alteri debitis, ità ex-
torqueat, vel extorquendas inſtituat, qua-
tenùs iniuſtè ac violenter indebitarum ſibi
quiſq; ꝓbare poſſit dñium rerum. Quòd ſi
alicuius gratiſſima voluntate quippiam de
rebus à quocunq; perceperit, vel pro euidẽ-
ti p̃ſtatiõe lucratus aliquid fuerit, in eadem
ſcriptura patens voluntatis & p̃ſtiti cõditio
annotetũ, ꝑ quã aut impreſſio principis, aut
conferentis fraus euidentiſſimè detegatur.
Et ſi patuerit, à nolente fuiſſe ſcripturã ex-
actam, aut reſipiſcat improbitas principis,
& euacuet quod malè contraxit, aut certè
poſt eius mortẽ ad eum, cui exacta eſt ſcri-
ptura, vel ad hæredes eius res ipſæ ſinè cun-
ctatione debeant reuocari. Illæ autem res, q̃
remota omni repræhenſionis argumentati-
one, directo modo tranſierunt in princi-
pis poteſtatem, in eius perenniter iure per-
durent: & quicquid ex rebus ipſis idem
princeps ordinare voluerit, ſuæ poteſtatis
arbitrio ſubiacebit. Verùm, vt omne huius
negocium actionis roboret ſynceritas veri-
tatis, cum quarumcunq; rerum ſcripturæ in
principis nomine extiterint factæ, mox te-
ſtes, qui in eadem ſcriptura ſubſcriptores
acceſſerunt, ab his, quos elegerit princeps,
diligentiſſimè perquirantur, ſi nõ aliquod
indicium, aut de impreſſione principis, aut
de fraude ſcripturam facientis, modo quo-
cunque cognouerint, vt ſic aut ritè facta ſe-
ries ſcripturæ permaneat, aut irritè cõfecta
vaneſcat. Similis quoq; ſententia de terris,
vineis, atq; famulis obſeruetur, ſi ſinè ſcri-
pturæ textu tantummodò coram teſtibus,
quælibet facta fuerit definitio. De rebus au-
tem omnibus à tempore Suuintillani regis,
hucuſq; à principibus acquiſitis, aut dein-
cèps, ſi prouenerit, acquirendis, quęcunque
forſitan princeps inordinata ſiue relinquit,
ſiue reliquerit, *quæ pro regni apice pro- *quoniam
bantur acquiſita fuiſſe, ad ſucceſſorem tan-
tummodò regni decernimus pertinere, ità
habita poteſtate, vt quicquid ex his elegerit
facere, liberũ habeat velle. In illis autem re-
bus, q̃ ipſi aut de bonis parentũ, aut de quo-
runcunq; ꝓuenerint ſucceſſionibus proxi-
morũ, ità eidẽ principi, eiuſq́; (ſi filij deſue-
rint) hæredibꝰ legitimis hæreditatis iure pa-
tebũt, ſicut cæteris lege vel ſucceſſiõe pater-
na patuiſſe noſcuntur. Quòd ſi aliquid de
rebus quorumcunq; parentũ & ꝓximorũ,
non ſolùm ſucceſſione, ſed etiàm qualibet
collatione, aut quocunq; contractu ad ius
ipſius perueniſſe patuerit, ſi contingat hæc
inordinata relinqui, non ad ſucceſſorem
regni, ſed ad filios vel hæredes eius, qui cõ-
quiſiuit ſpecialiter, omnis eadem conqui-
ſitio pertinebit. Nam de illis rebus, quas idẽ
princeps ante regnum aut ex proprio, aut
ex iuſtiſſimo conquiſito dinoſcitur habuiſ-
ſe, irreuocabili ordine aut faciendi, quod
voluerit, *poteſtas manebit, aut certè filijs *poteſtatẽ habebit,
eiꝰ ſucceſſio plena patebit. Quòd ſi filij de-
fuerint, legitimis hæredibus ex his, quę in-
ordinata reliquerit, hæreditatem adire lice-
bit. Huius ſanè legis ſententia in ſolis erit
principum negocijs obſeruanda, atque ità
perpetìm valitura, vt non antè quiſpiam ſo-
lium regale conſcendat, q̃ iuramenti fœde-
re hanc legem ſe in omnibus implere pro-
mittat. Quemcunq; verò aut per tumultu-
oſas plebes, aut per abſconſa dignitatis pu-
blicæ machinamenta adeptum eſſe cõſtite-
rit regni faſtigia, mox idem cum omnibus
tam nefariè ſibi conſentientibus, & anathe-
ma fiat, & Chriſtianorum communionem
amittat, tam diræ percuſſionis vltione col-
liſus, vt omnis diuini ordinis cultor, qui il-
li communicare p̃ſumpſerit, ſimili cum ipſo
damnatione diſpereat, & pœna tabeſcat. Nã
ſi quis legis huius ſeriẽ ex officio palatino
maliuolè detrahendo lacerare voluerit, aut
euacuandam qñq; vel ſilenter muſſitãs, vel
apertè reſultans, ꝓloqui detectus extiterit:
cunctis palatinæ dignitatis conſortijs & of-
ficijs mox nudatus, oĩm rerum ſuarum di-
midiam partem amittat, & in deputato ſibi
loco redactus, à totius palatij maneat ſocie-
tate ſecluſus. Religioſus etiàm, qui ſe in hãc
culpam deuoluerit, ſimili rerum proprieta-
tis ſuæ diſpendio ſubiacebit.

Concilij Toletani octaui finis.

CONCILIVM TOLETANVM IX. HABITVM ANNO SEPTIMO RECESUINTHI REGIS,

ceſuinthi regis, poſt diem Kalend. Nouemb. ab epiſcopis ſexdecim. Eſt Prouinciale.

CAPITVLA EIVSDEM CONcilij circa tempora Martini papæ primi.

Vt de rebus Eccleſiæ nihil epiſcopi auferãt, & qualiter proximi fundatoris, Eccleſię ſolicitudinem gerant. 1

Vt fundatores eccleſiarum, quoaduſq; vixerint, earum habeant curam, ipſiq; illic miniſtros eligant ſeruituros. 2

Si de rebus Eccleſiæ pro præſtatiõe aliquid dari dicatur, cauſa præſtiti cognoſcat. 3

Quòd de cõquiſitis rebus, inter Eccleſiam & ſacerdotis hæredes, æqualis diuiſio fiat. 4

Si epiſcopus monaſteriũ facit, vel parochianam Eccleſiam ditat, quartam partem de rebus Eccleſiæ conferat. 5

Vt epiſcopus tertiam partem eccleſiaſticarum rerum ſibi debitam, cui elegerit, cõferat. 6

Nè extra conſtitutum ordinẽ morientis ſacerdotis hæredes rem eius adire præſumant. 7

Vt in ſcripturis, quas ſacerdotes vel miniſtri iniuſtè fecerint, poſt mortem eorum habeant annorum numerũ computatum. 8

Quantum commodum ſibi epiſcopus tollat de Eccleſia, cuius tumulauerit ſacerdotem. 9

De damnatione filiorum, qui ex ſacerdotibus & miniſtris geniti probantur. 10

Quòd ſeruilibus clericis dare debeant epiſcopi libertatem. 11

Quòd poſt mortem ſacerdotis, in libertate ſeruis collata, annorum tempus debeat computari. 12

Vt ex libertis Eccleſiæ & perſonis ingenuis geniti, ab obſequijs Eccleſiæ non recedant. 13

Quòd ſi liberti Eccleſiæ ad eam reuerti noluerint, omnis eorum recula iuri applicetur Eccleſiæ. 14

De obſequio & diſciplina libertorum Eccleſiæ. 15

Quòd liberto Eccleſiæ, nihil de rebus ſuis in alienum liceat trãsferre dominiũ. 16

Vt baptizati Iudæi, cum epiſcopis celebrent dies feſtos. 17.

CVM canonicæ definitionis edicto in Toletanam vrbẽ pro peragendo Cõcilio poſt diem Kalendarum Nouembrium, anno ſeptimo Receſuinthi principis glorioſi, in baſilica ſanctæ Mariæ ſemper virginis, in vnum fuiſſemus Domino fauente collecti, id cõmuni definitione decreuimus, vt capitula, q̃ in priſcis canonibus minimè habebantur inſerta, pari promulgarentur ſententia, & antiquis iungerentur regulis, perenni iugitate manſura, & omni reuerentia conſeruanda. Sed quia nequaquàm rectè ſubditos iudicat, qui non ſeipſum priùs iuſtitiæ cenſura caſtigat: aptum nobis & expedibile viſum eſt, antè noſtris exceſſibus imponere modum, & ſic errata corrigere ſubditorũ. Tũc nanque meliùs iudiciorum exordia dicuntur, cùm vita iudicum antè diſponitur, cò quòd potiùs iudicij forma completur, cùm negociorum principijs æquitas iudicantiũ antefertur. Ideò exordium ęquitatis inchoari à iudicibus debet, vt perfecta iuris cauſatio limitem apertiùs formet.

Capitulum primum.

OMnis itaque rei Eccleſiaſticæ quantitas, ſicut remedium veniæ tribuit cõferenti, ità damnum ritè præparat fraudatori. Et ideò nullus ſacerdotum vel miniſtrorum, ex rebus Eccleſiæ, quæ in quibuſcunq; locis à fidelibus largiuntur, aliquid auferat, vel iuri ſuo aut cathedræ propriæ ciuitatis connectat. Deuotio enim vniuſcuiuſque, ſicut gratanter votum contulit Deo, ità definiuit, quòd plenitudo votorum, cõſeruaretur in loco: in quo, velut ſi collata tenenẽ, manet gratia offerentis: ità ſi fruſtrãtur, imminet pernicies defraudãtis. Verùm vt huius rei potior ſoliditas habeatur, condignis filijs vel nepotibus, honeſtioribuſq; ꝓpinquis eius, qui conſtruxit vel ditauit Eccleſiam, licitum ſit, hanc bonæ intentiõis habere ſolertiam, vt ſi ſacerdotem ſeu miniſtrum aliquid ex collatis rebus ꝓuiderint defraudare, aut commonitionis honeſtæ conuentione compeſcant, aut epiſcopo vel iudici corrigenda denuncient: Quòd ſi talia epiſcopus agere tẽtet, metropolitano eius hęc inſinuare procurent: Si autem metropolitanus talia gerat, regis hæc †auribus intimare non differant. Ipſis tamen hæredibus, in eiſdem rebus non liceat, quaſi iuris proprij poteſtatem præferre, non rapinam, nõ fraudem ingerere, nec violentiam quancunq; ꝑſumere: ſed hoc ſolùm in ſalutarem ſolicitudinem adhibere, quòd aut in nullam noxam operatio nocẽs attingat, aut *vt in multam aut aliquã partem ſalutaris merces aſſumat. Si quis verò deincèps hæc monita temerare voluerit, & malè rapta cum confuſione reſtituet, & excommunicationis annuæ ſententiam ſuſtinebit.

†auditibus

*velut

2 Cùm ſæpè ſit ſolitum, etiàm illa, quæ nõ debentur, prece ſupplicatiõis & vi quodãmodò extorqueri doloris: quanto magis

& ſinè obſtaculo concedi debent, exquiſita ſimul & ordine iuris, & dolore compaſſionis? Quia ergò fieri plerunq; cognoſcitur, vt eccleſię parochiales vel ſacra monaſteria, ità quorundam Epiſcoporum vel inſolentia, vel incuria horrendam decidant in ruinam, vt grauior ex hoc oriatur ædificātibus mœror, quàm in ſtruendo gaudij extiterat labor: ideò pia compaſſione decernimus, vt quandiù earúdem fundatores eccleſiarum in hac vita ſuperſtites extiterint, pro eiſdē locis curam permittantur habere ſolicitam, & ſolicitudinem ferre præcipuam, atque rectores idoneos in eiſdē baſilicis ijdem ipſi offerant epiſcopis ordinandos. Quòd ſi tales forſitan nō inueniantur ab eis, tūc, quos epiſcopus loci probauerit Deo placitos, ſacris cultibus inſtituat, cum eorum conniuētia ſeruituros. Quòd ſi, ſuperſtitibus eiſdē fundatoribus, rectores ibidèm p̄ſumpſerit epiſcopus ordinare: & ordinationem ſuam irritam nouerit eſſe, & ad verecundiam ſuam, alios in eorū loco, quos ijdem ipſi fundatores condignos elegerint, ordinari.

16.q.7. Decernimus, vt quandiù

3 Si ſacerdos vel miniſter de reb⁹ Eccleſiæ quippiam alicui ſub prǽſtationis obtentu concedat, *inſtrumenti cauſam præſtiti euidenter exponat, vt hoc aut iuſtè confecta tranſactio innoteſcat, aut fraus incompetens, quæ latet, appareat: aliter verò pro huius negocij cauſa, deincèps ſcriptura nō valeat.

*inſtrumēto

12.q.4. Sacerdotes vel

4 Sacerdotes, vel quicunq; illi ſunt, quibus eccleſiaſticarum rerum cura commiſſa eſt, quæcunq; adminiſtrationis ſuæ tempore emerint, ſi de rebus proprijs vel vile vel carum habuerint, ad eccleſiæ nomen, cui p̄ſunt, chartarum inſtrumenta conficere procurent. Non enim conuenit, vt Eccleſia, quē ſuſcepit externum, efficiat in alieno diuitem, & in ſuo retineat fraudatorem. Hi verò, qui ſuarum rerum noſcuntur habere compendium, ex omni re, quam poſt ordinationis ſuæ diem viſi ſunt acquiſiſſe, ſiue nulla, ſiue aliqua ſint inſtrumenta cōfecta, compenſata tam iuris ſui, quàm eccleſiaſticarum rerum habitudine, ſi ſe vtriuſque rei quantitas exæquauerit, inter Eccleſiā & decedentis hæredes, æquo iure conquiſitio pertinebit. Si autem qualibet pars maiori cumulo ſui iuris excreuerit, maiorem portionem etiàm in diuiſiōe percipiet. Quicunq; verò de p̄dictis ſacerdotibus vel miniſtris, pro ſui vtilitate atque amicitia, vel præſtatione, aut quocunq; modo, aut per ſcripturę ſeriem aliquid meruerint à quolibet percipere, in rebus eccleſiaſticis non poterit numerari: ſed quod exindè voluerint facere, in ipſorū voluntatis arbitrio ſubiacebit. Quòd ſi hoc poſt eorum mortē inordinatum fortaſsè remāſerit, Eccleſia hoc ſibi, cui prǽfuit vel miniſter extiterit, in perpetuum vindicabit.

12.q.3. Quicūq; de ſac.

12.q.2. Bonæ rei dare

5 Bonæ rei dare conſultum, & p̄ſentis habetur vitæ ſubſidium, & æternæ remunerationis expectare cernitur præmium. Quiſquis itaque epiſcoporum in parochia ſua monaſterium conſtruere fortè voluerit, & hoc ex rebus Eccleſiæ, cui p̄ſidet, ditare decreuerit: non ampliùs ibidèm quàm quinquageſimam partem dare debebit, vt (hac temperamenti æquitate ſeruata) & cui tribuit, competens ſubſidium conferat: & cui tollit, damna grauia non infligat. Ad Eccleſiam verò, quæ monaſticis non informabit regulis, aut quam pro ſuis magnificare voluerit ſepulturis, non ampliùs quàm centeſimam partem cenſûs Eccleſiæ, cui præſidet, ibidèm conferre licebit: ea tamē cautela ſeruata, vt vnam tantummodò, quæ placuerit, ex his duabus remunerandam aſſumat.

12.q.3. Epiſcopus ſi tertiam partem.

6 Cùm præteritis ſanctionibus notiſſimum habeatur, quæ de rebus parochialium Eccleſiarum pars epiſcopo conferatur: opportunè tamen duximus decernendum, vt ſi epiſcopus tertiam partem, quam de rebus eiſdem ſanctione paterna ſibi debitam nouit, aut ipſi Eccleſię cuius res eſſe patebit, aut alteri eccleſiæ, quam elegit, conferre decreuerit, & licitum maneat, & irreuocabile robur eius ſententia ferat.

7 Propinqui morientis Epiſcopi, nihil de rebus eius, abſq; metropolitani cognitione, vſurpare præſumant. Quòd ſi is qui receſſerit, metropolitanus fuerit, ſucceſſoris eius ſententiam aut concilium ſuſtinebunt, nè paſsìm hæreditatis adeundæ danda licētia, de rebus Eccleſiæ aut non retineatur ratio plena, aut fraus inueniatur illata. Quòd ſi presbyter aut diaconus fuerit, quos obiſſe conſtiterit, non ſinè agnitione ſui epiſcopi rem eius hæredibus adire licebit. Quiſqs ſanè poſt hæc tranſgreſſor inuentus extiterit, pro his quę non expectato ordine adiērit, inuaſionis damno legis ſententiæ ſubiacebit.

16.q.3. Si ſacerdotes

8 Si ſacerdos vel miniſter, dum gubernacula Eccleſiarū adminiſtrare videtur, contra patrum ſanctiſſimas ſanctiōes, de rebus Eccleſiæ definiſſe aliquid dinoſcitur: nō ex die, quo talia ſcribēdo decreuit, ſed ex quo talia moriendo definita reliquit, ſupputationis ordo ſubſtabit. Nunq̄ enim ad triennium temporis pertinebit, irritè hoc iudicantis: quia ſtatus contractuum, initia nō ſumpſit ab origine æquitatis.

9 Plerique, dum rapinis inhiant, quod non debent, aut miſerationis opus cōdignè non implent, aut indebita ipſi miſerationi damna permiſcent. Ideoq; nè ampliùs miſericordiæ opus execrabile labatur in ſcelus, id communi decreto ſancimus, vt cùm pontificem mori contigerit, epiſcopus, qui ad humādum corpus eius aduenerit, deſcriptis theſauris atque ornamentis omnibus, ſi locuples decedentis Eccleſia fuerit, non am-

pliùs quàm libram auri in rebus, quibus ei placuerit, exceptis ornamentis Eccleſiæ, cú gratia offerentium auferre pertentet. Si verò minor rebus extiterit, dimidiam libram ſibi licenter vſurpet. Nam & hæc vſurpare ipſa, ratio nulla permitteret, niſi eius, qui conuenit, ſacerdotis iniuriæ contemplatione antiquitas hoc* vſurpata ſeruâſſet. Porrò breue deſcriptarũ rerum, ſub fideli relatione hic, qui deſcripſit, dirigere metropolitano curabit. Metropolitanus autem ex eadem morientis Eccleſia, nihil prorsùs auferre præſumat, ſed ſolam, quæ ad eum pertinet, curam ſalutarem impendat.

*vſitata

35.q.8. Cùm multæ

10 Cùm multæ ſuper incontinentia ordinis clericorum hactenùs emanauerint ſententiæ patrũ, & nullatenùs ipſorum reformari quiuerit correctio morũ, vſqueadeò ſententiam iudicantium protraxere commiſſa culparum, vt non tantùm ferretur vltio in authores ſcelerum, verùm & in progeniem damnatorum. Ideoq; quilibet, ab epiſcopo vſque ad ſubdiaconum deincèps, qui vel ex ancillæ, vel ex ingenuæ deteſtando connubio, in honore conſtituti filios procreârint: illi quidem, ex quibus geniti probabuntur, canonica cenſura damnentur; ꝓles autem tali pollutione nata, non ſolùm hæreditatem parentum nunquàm accipiet, ſed etiàm in ſeruitutem eius eccleſiæ, de cuius ſacerdotis vel miniſtri ignominia nati ſunt, iure perenni manebunt.

Diſt 54. qui ex familijs

11 Qui ex familijs eccleſiæ, ſeruituri deuocantur in clerum, ab epiſcopis ſuis libertatis, neceſsè eſt, vt percipiant donum: & ſi honeſtæ vitæ claruerint meritis, tunc demũ maioribus fungantur officijs. Quos verò flagitij ſordidauerit incorrigibilis noxa, ꝑpetua ſeruitus conditionis religet in catena.

12 Si ſacerdos libertatẽ ſeruis eccleſiæ conferre voluerit, non à die confectionis ſcripturæ, tempus annorum computatum tenebit, ſed ex eo, cùm eum, qui ſcripturam cõfecit, veriùs obijſſe conſtiterit.

13 Exceſſibus libertorum eccleſiæ, plerunq; patronam videmus eccleſiam conuexari, & bicipiti coacti ſumus tædio condolere: vno, dum per ſuperbiam reluctãtis, author contemnitur libertatis: altero, dum libertas ſupbientis, in conditionẽ relabi cogitur ſeruitutis. Ideò cùm iam præteritis patrum regulis multæ ſuper hoc diuerſæ conſtitutionis emanauerint ſanctiones, tamen quoddam ad plenitudinem rei aptum conſpeximus adhuc innectere complementum. Igitur ſicut legum reuerenda ſanctio cenſuit, ità ſeruare totius generis nobilitas debet, vt in nullo aliena commixtio maculet, quod generoſitas propria decorauit. Vndè cunctis eccleſiarum libertis, tam viris quàm fœminis, eorumque propagini, interdicitur iudicio generali, nè deincèps cauſa connubij aut Romanis ingenuis copulentur, aut Gotthis. Quòd ſi hoc factũ quandoq; patuerit, permixtione tali genita proles, nunquàm merebitur ius debitæ dignitatis: nec Eccleſiæ vnquàm carebit obſequijs, cuius beneficio donum meruiſſe noſcitur libertatis.

14 Si contingat quemcunque de libertis eccleſiæ, eorumq; proſapiæ, contra primæuas modernaſque patrum regulas, aut Gotthis, aut Romanis ingenuis copulari, tã illis, q̃ eorum ſtirpi non licebit ab Eccleſiæ patrocinio euagari: ſed aut ad debita obſequia reuerti cogendi ſunt, aut ſi redire noluerint, quæcunq; vel parentes eorum, vel ipſi ab Eccleſia ſunt adepti, vel in eius patrocinio viſi ſunt conquiſiſſe, inſiſtente põtifice, in ditionem propriæ reducantur Eccleſiæ.

15 Eccleſiæ liberti, eorumq́; progenies, eidem Baſilicæ, de qua libertatis gratiã meruerunt, obſequia prompta ſynceraq́; parabunt: qui ſicut hoc in obſequio pro poſſibilitate ſuî, quod vtiles ingenui, dabunt: ità quoq; in emendatione culparum, quod inutiles ingenui, ſuſtinebunt.

16 Libertis eccleſiæ, eorumq́; propagini, ex omnibus quæ de iure Eccleſiæ noſcũtur habere, nihil licebit in extraneum dñm tranſactione quacunq; deducẽre: ſed ſi ex his quælibet vendere fortaſsè voluẽrint, ſacerdoti eiuſdem Eccleſiæ offerant conuenienter emenda, eorumq; precia rerum, vt eis placuerit, aut diſpenſent, aut habeant. Nam & in dominium partis alterius, rei ſuæ cenſum nullo modo tranſire permittimus. Suis autem filijs vel propinquis, eiuſdẽ Eccleſiæ vel ſeruitio, vel patrocinio ſubiugatis, quæcunq; vẽdere vel donare voluerint, aditus omninò patebit.

17 Baptizati Iudæi, quocunque loco cætero tempore cõuerſentur. Feſtis tamen ꝑcipuis, noui teſtamenti ſerie conſecratis, ac diebus illis, quos olim ſanctione veteris legis ſibimet cenſẽbant eſſe ſolennes, in ciuitatibus publiciſq; conuẽtibus cum ſummis Dei ſacerdotibus celebrare præcipimus, vt eorum conuerſationem & fidem & pontifex approbet, & veritas ſeruet. Huius verò temerator edicti, prout ætas permiſerit, aut flagris, aut abſtinentiæ ſubiacebit. Expletis omnibus, quæ ad honeſtatis regulam in collationem venêre fraternam, grates exoluimus immortali dño ſoli, cuius diſpoſitiõe mirabili, ad hunc ſanctæ congregatiõis cœtum meruimus adunari, vt & communis viſio proſperitatem noſtram oſtẽderet, & par diffinitio concordiam aſſignaret, obſecrãtes eius miſericordiam largam, vt ſereniſſimo dño & amabili Chřo Receſuintho principi glorioſo, ità præſentis vitæ felicitatem impendat, vt angelicæ beatitudinis gloriam poſt longęua tempora cõcedat: atq; ità nos eiuſdem felicitate lætos ſemper efficiat, vt in

in terra viuentium remunerandos attollat. Antiquitatis dehinc ordinem ſaluberrimè retinentes, poſtquàm rationem feſti paſchalis fraternitas veſtra cognouit, nouerit ſe anno venturo die Kalendarum Nouembriũ, cauſa peragendi concilij in hac vrbe, fauente Domino, congregari, vt ſimili diſceptatu, aut q̃ ꝓſpexerimus cõgrua, decernamus, aut ſolius pacis conuentu lætemur. Conſummatum eſt hoc ſanctum concilium, die octauo Kalendarum Decembriũ, anno feliciter ſeptimo regni ſereniſſimi atque clemẽtiſſimi Domini noſtri Receſuinthi regis.

Concilij Toletani noni, finis.

CONCILIVM TOLETANVM DECIMVM, ANNO OCTAVO RECESVINTHI regis. Eſt prouinciale.

TITVLI CAPITVLORVM Concilij Toletani decimi.

De celebritate annunciationis Dominicæ. 1
De his, qui aduersùs principem coniurauerunt. 2
De epiſcopis, qui monaſterijs vel eccleſijs conſanguineos ſuos, vel ſibi fauentes, ꝓficiunt. 3
De profeſſione & habitu viduarum ſanctimonialium. 4
De ſanctimonialibus fœminis, quæ propoſitum abiecerunt. 5
De his, qui in parua ætate coram parentibꝰ religionis habitum tenuerint, vel vſque ad quotum annum liceat parentibus filios tradere religioni. 6.

Gratulationem nobis ſpiritualem contulit diuina gratia, quandò tribuit inter nos & ſalutaris diſciplinæ frequentiam, & cõuenire ad pacificorum ſtudia præoptata. Congregatis ergò nobis, & in concordia animi, & in conuentu loci referentes gratias inuiſibili Deo, & glorioſo rerum domino Receſuintho regi, cuius ſanctiſſimo voto retenta paternitatis ſanctæ traditiõe, ad ſacrum quiuimus adunari conuentum, has ſubtèr annexas regulas, concordi definitione prolatas, æterna ſtatuimꝰ manere lege pręfixas.

Capitulum primum.

De celebritate feſtiuitatis Dominicæ matris, cùm nihil fidei ſynceritas per diuerſitatem aduerſum incurrat, & vnitatẽ catholicæ regulæ varietas nulla decerpat, eſt tamen, quod niſi temporum vnitate ſeruetur, & diſſidium indiſciſſæ vnitati parturiat, & ſacramentorum vnitate conſtare nõ valeat. Hinc eſt enim, quòd paſchale feſtũ vno die celebramus & tempore, nè in Iudaicum decidamus errorem. Hinc aduentum ſanctiſpiritûs, poſt reſurrectionem Domini, niſi expectemus tempore definito dierũ & numero, non poſſumus impleri eiuſdem ſpiritûs dono: quoniã ſi caret plenitudinis numero, carere poteſt & myſterij ſacramẽto. Hinc natiuitatis Dominicæ ſacrum, quo euidenter de vtero virginali Verbum prodijt caro factum, abſque dubio ſeruat & temporis curſum, & repręſentat ſpeciale diei monimẽtum. Si ergò natiuitatis & mortis huius incarnati verbi dies, abſque immutatione ità certus habetur, vt abſque diuerſitate in toto orbe terrarum ab omni Eccleſia concorditer celebretur: cur non feſtiuitas glorioſæ matris eius, eadem obſeruantia vno ſimul vbiquè die, ſimilique habeat honore? Inuenitur etenim in multis Hiſpaniæ partibus, huius ſanctæ virginis feſtũ nõ vno die per omnes annorum circulos agi. Quò enim transducit homines diuerſitas temporum, dum varietatem celebritatis habere probãtur? Qua de re, quoniam die qua inuenitur angelus virgini Verbi cõceptum & annunciâſſe verbis, & indidiſſe miraculis, eadem feſtiuitas non poteſt celebrari condignè, quòd interdùm Quadrageſima, vel Paſchale feſtum videatur incumbere, in q̃bus nihil de ſanctorum ſolennitatibus, ſicut ex antiquitate regulari cautum eſt, cõuenit celebrari: cùm etiàm & ipſam incarnationem Verbi non conueniat tunc celebritatibus prædicari, quandò conſtat idipſum Verbum poſt mortem carnis, gloria reſurrectionis attolli: ideò ſpeciali conſtitutione ſancitur, vt ante octauum diem, quo natus eſt Dominus, genitricis quoq; eius dies habeatur celeberrimus & præclarus. Ex pari enim honore conſtat, vt ſicut natiuitatem filij ſequentium dierum inſequitur dignitas, ità feſtiuitatẽ matris tot dierum ſequatur ſacra ſolennitas. Nam quid feſtum eſt matris, niſi incarnatio Verbi? Cuius feſtum ità debet eſſe ſolenne, ſicut eſt & eiuſdem natiuitatis Verbi. Quod tamen nec ſinè exemplo decentis moris, qui per diuerſas mũdi partes dinoſcitur obſeruari, videtur inſtitui. In multis itaq; eccleſijs, à nobis & ſpatio remotis, & terris, hic mos agnoſcitur retineri. Proindè, vt decæterò, quicquid eſt dubium, ſit remotum, ſolennitas Dominicæ matris die decimoquinto Kalendarum Ianuariarũ omnimodò celebretur: & natiuitas filij eiꝰ Saluatoris noſtri, die octauo Kalendarum earundem, ſicut mos eſt, ſolennis in omnibus habeatur.

a Frequentium moleſtiarum nocẽs impulſus,

pulſis, contemni quidem magnitudine decentis poterat grauitatis: ſed quia leuitas labens facilè ad præcipitia vana corda reclinat, benè honeſta ſolicitudo cohibere properat, quod frequentata viſitatio vitare non curat, ideò cùm & quorundam paternorum ſanctionibus decretorum, & inſtitutionibus ſit legalibus cautum, nè contra ſalutem principum, gentiſque aut patriæ quiſquam meditari conetur aduerſum: hoc vnum ſpecialiter nunc depromitur obſeruandum, vt ſi quis religioſorum, ab epiſcopo vſque ad extremum ordinis clericorum ſiue monachorum, generalia iuramenta in ſalutem regiam, gentiſque aut patriæ data, reperiatur violâſſe voluntate prophana, mox propria dignitate priuatus, & loco & honore habeatur excluſus, eo miſerationis obtentu tantummodò reſeruato, vt an locum, an honorem, an vtraque poſſideat, concedendi ius, licentiamque principalis poteſtas obtineat.

3 Reuerentiæ totius auditu percipiatur, quia res adeò dura, non fruſtrà cogitur hac duriori extirpari cēſura. Agnouimus enim, quoſdā pontifices præcepti principis Apoſtolorum (qui ait, Paſcite, qui in vobis eſt, gregem non coactè, ſed ſpontaneè: neque dominātes in clero, ſed forma facti gregis) ità eſſe immemores, vt quibuſdam monaſterijs parochialibusq; eccleſijs, aut ſuæ conſanguinitatis perſonas, aut ſui fauoris participes, iniquum ſæpè ſtatuant in prælatū, ità illis prouidentes commoda inhoneſta, vt aut eiſdem deferantur, quæ proprio epiſcopo dari iuſtus ordo depopoſcerit, aut quæ rapere deputati exactoris violentia poterit. Proindè decenter omnibus placet, & in pręſenti tale reſcindere factum, & non eſſe decętero faciendum. Nam quiſquis pontificum deincèps, aut ſanguine propinquis, aut fauore perſonis quibuſcunque ſibi deuinctis, talia commendare lucra tentauerit: ad ſuum nefandę pręſumptionis excidium, & quod iuſſum fuerit, deuocetur in irritum: & qui ordinauit, annuæ excommunicationi ſubiaceat: quæ verò ablata fortaſsè fuerint, ab eo qui tulit, reddantur in duplum.

1.Pet.5.a

Diſt.89.Decenter om̄ibus placet.

4 Benè per ſpiritum Domini poſſumus cum ſancto Apoſtolo dicere (non ignorare nos aſtutias ſatanæ) quia impellimur zelo domûs Dei & ardore cremari. Videmus enī, ad tanta fraudum ſtudia conualeſcentem excreuiſſe perniciem, vt & primæua patrum conſtitutio à quibuſdam æſtimetur illudi, & noua iudicum putetur intentio * pelli. Nam inueniuntur nonnullæ viduæ, diuerſis excuſationibus ſe adeò contegentes, vt blandiantur ſibi, non ſe patrum plena religionis alligatas inſtitutione teneri. Vndè, antiquis inconcuſsè permanētibus regulis, hoc adijcitur nouæ oraculo ſanctiōis, vt vidua, quæ ſanctæ religionis obtinere propoſitum voluerit, ſacerdoti vel miniſtro, ad quē aut ipſa venerit, aut quem ad ſe venire contigerit, ſcriptis profeſſionem faciat, à ſe aut ſigno, aut ſubſcriptione notatam, continentem ſe & religionis propoſitum velle, & hoc perenniter inuiolatè ſeruare. Tunc accepta à ſacerdote vel miniſtro, apta religionis huius veſte, ſeu lectulo quieſcens, ſiue quocunq; in loco conſiſtens, incunctanter vtatur. Nec diuerſi coloris, aut diuerſæ partis eadem ſit notabilis veſtis, ſed religioſa, & non ſuſpecta, quæ careat & varietatibus colorum, & diuerſitatibus ſpecierum: adeò vt abſq; vlla ſuſpicione trāſgreſſionis, maneat vſui tantùm apta ſanctę religionis, & ſuo ſexui competens ad teſtimonium probitatis. Vt autē deincèps nil deuocetur in dubium, pallio purpureo vel nigri coloris, caput contegat ab initio ſuſceptę religionis, vt dū illic tulerit ſignū probabilis ſanctitatis, vbì nullius falli poterit viſio intuentis, nunquàm auſus attentet deteſtandæ præſumptionis.

2.Cor.2.c

*falli.

2.q.1.viduæ, quæ ſanctæ religionis

5 Omnibus fœminis, quæ iam in præteritū religionis veſte probantur indutę fuiſſe, nihil excuſationis valeat in oppoſitionē quælibet obiectio, quanuis diuerſis ac callidis adumbrare ſe velint fallaciæ argumētis, ſed ad ſacratiſſimam ſanctionem diſciplina ſanctior eas teneat religatas atq; ſubnexas. Commoneantur ſanè ſacerdotis authoritate, vt redeāt ſpontè. Quę ſi redire noluerint, impulſu ſacerdotis ad religionis *cultum reducantur, & in monaſterijs redactæ, excommunicationis cōdignæ ſententia feriantur. Hic idem quoq; ordo in illarum condēnatione manebit, quæ quanlibèt à ſacerdote ſanctimoniæ veſtem nō accepiſſent, ipſę tamen aut indutæ ſunt, aut illo indui habitu conſenſerunt, qui religionis eſſe cultus ab intuentibus crederetur, ſi corā Eccleſia vel ſacerdote, aut etiàm competentibus teſtibus, quandoq; indutæ certis indicijs aut teſtimonijs approbantur: omnes tamē hæ, ſeu venientes ad primam religionem, ſeu poſt tranſgreſſum reſumentes iteratam conuerſionem, ſicut præmiſſum eſt, & pallio capita contegant, & cōſcriptam roboratamq; profeſſionis faciāt ſcripturam, per quā vlteriùs nō ſinantur relabi ad pręuaricationis audaciam. Quæ verò ex omnibus his fuerint repertæ animū aut veſtem in trāſgreſſionem dediſſe, excommunicationis ſententiam ferant: & rursùm mutato habitu, in monaſterijs (donèc diem vltimum claudant) ſub ærumnis arduæ pœnitentiæ maneant religatæ.

*habitum

37.q.1.Oēs fœminę venientes

6 De his, qui in parua ætate coram parentibus religionis habitum tenuerūt, quoniam vſque huc diſſolutæ operationis effectus, interdùm mutare fecit honeſtum conſtitutionis edictum, dum inconditè reſolui putatur, quod indiſſolubili ſanctionis autho-

authoritate tenetur: ideò quicquid obuiũ ex incerto occurrit, euidenter abijci debet, vt decætero nihil ſuperſit, quod in dubium nutet. Ideoq;, ſi in qualibet minori ætate vel religionis tonſuram, vel religioni debitam veſtem in vtroq; ſexu filijs, aut vnus, aut ambo parentes dederint, certè aut nolentibus, vel neſcientibus ſeſe ſuſceptam, nõ mox viſam in filijs abdicauerint: ſed vel coram ſe, vel corã Eccleſia, palamq; in conuentu eoſdem filios talia habere permiſerint: ad ſecularem reuerti habitum, ipſis filijs quandoq; penitùs non licebit: ſed conuicti, quòd tonſuram aut religioſam veſtem aliquandò habuerint, mox ad religionis cultũ habitumq; reuocentur, & ſub ſtrenua diſtrictione huiuſcemodi obſeruantiæ inſeruire cogantur. Parentibus ſanè filios ſuos religioni contradere, non ampliùs quàm vſque ad decimum ætatis eorum annũ licentia poterit eſſe. Poſteà verò, an cum voluntate parentũ, an ſuæ deuotionis ſit ſolitarium votum, erit filijs licitum, religiõis aſſumere cultum. Quiſquis autem vel abolitione tonſuræ, vel ſecularis veſtis aſſumptione detectus fuerit attigiſſe tranſgreſſionem, & excõmunicationis cenſuram accipiat, & religioni ſemper inhęreat. Opitulante miſeratione diuina, & glorioſiſſimi Receſuinthi principis inhærente voluntate religioſa, his teſtibus decentiſſimè allegatis in pace connexis, ex totis præcordiorum viſceribus, damus gloriam & honorem ſoli æterno & immortali Deo, patri & filio & ſpirituiſancto, cuius dono collatum nobis agnoſcimus, pro eius Eccleſię ſtatu & gerere curam, & poſſe ſacri regiminis competentia diſponere iura, à quo petimus & optamus, vt porrecta in longitudine feliciũ dierum ſacratiſſimi principis vita, eam omni gloriarum decore perpetim faciat pollere ſalute. Nos quoq;, attribuat, ſuſceptum Eccleſiæ ſuæ regimen cum æquitate diſponere, ac ſolicitudine gubernare, & in pace tenere, vt poſt huius mundi ſuſpecta pericula, peruenire poſſimus ad cæleſtia regna, Amẽ. Eugenius indignus Toletanæ ſedis metropolitanus epiſcopus, hæc noſtrarum definitionum ſtatuta ſubſcripſi. Similiter & alij Epiſcopi ſubſcripſerunt numero vigintiunus.

20.q.2.Si in qualibet minori

Item decretum pro Potamio Epiſcopo.

ASſumere poteramus canoram intantùm fraternæ lætitiæ tibiam, quia diuina pietas conuẽtum noſtrum ad concordiæ conuocauerat ſtudia, & cõuenerat mœſtitiam vitare, quoniam viſitatione diſciplinæ videbamur paternas regulas innouâſſe: ſed grauius ſiſtrum pro cymbalo ſumimus, & funus pro carmine decantamus, gementesq; cum Hieremię queſtibus dicimus, Diſſolutum eſt gaudium cordis noſtri, verſus eſt in luctum chorus noſter. Vndè & væ coram nobis conſpicimus, quoniam cecidiſſe coronam capitis noſtri videmus, dum tam nobile in infimũ corruit, quod in tam ſublime ſanctitatis optimũ ſtetit. Eccè etenim, tractantibus nobis in pace Dei de eccleſiaſticis regulis, delatum eſt conuentui noſtro epiſtolium confuſæ confeſſionis, & abolendæ ſubſcriptionis, quo Potamius Bracarenſis Eccleſiæ epiſcopus, de factis proprijs, ſuiſq; verbis annotârat & articulis. Quo reſerato, quid obliteranda pagina, & abolenda literarum panderent elementa, fletibus potiùs, quàm ſermonibus lachrymoſa concio recenſuit. Tunc ſolitariè tantùm, ſecretimq; adunatis pontificibus Dei, prædictum Epiſcopum adeſſe coram nobis fecimus. Quem ſingultibus aggredientes ampliùs, quàm loquelis, reſeratam illi ſuæ deformitatis, & noſtræ confuſionis ſcripturam protulimus. Quam accipiens, ac recurrens, ſciſcitantibus nobis, vtrùm ſui operis, & ſuæ annotationis intimatio eſſet: ille ſuum actum, ſuique oris eloquium, ſuorum quoquè digitorum eſſe robur aſſeruit, quod illic relegendo peruidit. Rurſùm diuini nominis conteſtatione hunc adiurantes, obteſtati ſumus, vt, an de ſe ſpontè mendacium diceret, aut alicuius violentia premeretur, & perterritus talia enarraret, veraciter indicaret. Qui mox flebili voce, luminibusque ploratu madentibus, & fragore ſingultuum, cum vnius Dei nominis iuramento clamauit, ſe & verè eadem mala de ſe confiteri, & ad hęc confitenda, nulla ſe violentia prægrauari. Vndè etiàm fermè per nouem menſes ſpontè deſeruiſſe regimen Eccleſiæ ſuæ, & ergaſtulo quodam, pro admiſſo flagitio acturus pœnitentiam, ſe concluſiſſe edixit. Tunc per fidelem confeſſionem eius agnito, quòd tactu fœmineo ſorduiſſet, & declarato, licèt hunc paterna antiquitas ſacris regulis deijcere ab honore decernat, nos tamen miſerationis iura ſeruantes, non abſtulimus nomen honoris, quod ipſe ſibi ſui criminis confeſſione iam tulerat, ſed valida authoritate decreuimus, perpetuæ pœnitentiæ hunc inſeruire officijs & ærumnis, prouidentes meliùs, illum per aſperam & dumoſam ire pœnitentiæ ſolitudinem, vt quandoquè perueniret ad refrigerij manſionem, quàm, relictum in voluntatis ſuæ latitudine, ad præcipitium deijci æterna damnatione. Tunc venerabilem Fructuoſum Eccleſiæ Dumienſis epiſcopum, communi omnium noſtrùm electione, conſtituimus Eccleſiæ Bracarenſis gubernacula continere, ità vt omnem Metropolim prouinciæ Galliciæ, cunctoſque Epiſcopos, populoſque conuentùs ipſius, omniumque curam animarum Bracarenſis Eccleſiæ gubernandam ſuſcipiens, ità compo-

Threno.5.c

natatq; cõſeruet, vt & Dominum noſtrum de rectitudine operis ſui glorificet, & nobis de incolumitate Eccleſię eius gaudium pręſtet. Quia verò ad futura proſpicere conuenit, nè exoriri poſſit in ſtatu pacis quædam commotio litis, patrum ſententiam, quæ iam dictum Potamium epiſcopum rectitudine damnat, huic decreto connectere noſtra vigilantia procurat.

Ex Concilio Valentino Galliæ, titulo quarto:

NEc illud (fratres) ſcribere alienum ab Eccleſiæ vtilitate cenſuimus, vt ſciretis, quicunq; ſub ordinatione vel diaconatûs, vel presbyterij, vel epiſcopatûs, mortali crimine dixerint ſe eſſe pollutos, à ſupradictis ordinationibus ſubmouẽdos, reos ſcilicet vel veri confeſſione, vel mendacio falſitatis. Neq; enim abſolui poteſt is, qui in ſeipſum dixerit, quod dictum in alios, puniretur: quoniam omnis qui ſibi fuerit mortis cauſa, maior homicida fit. Multæ quidem & aliæ ſententiæ huic poterant innecti decreto, quæ prædictum Potamium Epiſcopum ſeueriſſima auſteritate abijcere iubent. Sed ex omnibus hanc conſcriptam ponere ſententiam maluimus, nè ſi totius damnationis edicta replicâſſemus, grauiſſimę vltionis authores exiſtere videremur. Factum eſt decretum ſub die Kalendarũ Decembris, anno feliciter octauo regni glorioſiſſ. domini noſtri Receſuinthi regis. Eugenius indign. Toletanæ ſedis metropolitanus epiſcopus, hoc iudicij noſtri decretum ſubſcripſi. Similiter & alij epiſcopi ſubſcripſerunt, numero decem & ſeptem.

Aliud Decretum.

DIutinis tractationibus inueniri quod iuſtum eſt, vt experientia eſt iudicantium comprobatum, ità & iuxta ſummi iudicij ſtatuta, plenior inuenitur authoritas. Ideò mentis intentione, oriſq; ſimul ſtudia deducentes in cognitionem audiendi negocij, delatũ eſt ad nos in conuentu S. Concilij, ex directo glorioſi domini noſtri Receſuinthi regis, per illuſtrem virum Vuambanem, teſtamentum glorioſæ memoriæ S. Martini Eccleſiæ Bracarenſis epiſcopi, qui & Dumlenſe monaſterium viſus eſt cõſtruxiſſe, vt reſerato eo quid hic memoratus beatiſſimus vir decreuiſſet, noſtræ cognitioni pateſceret. Quo teſtamento in omniũ conuentu relecto, comperimus ex ordine, à memorato principe ad nos eſſe directum, quoniam idem glorioſæ memoriæ ſanctiſſimus vir ità decreuerat, vt ſuccedentibus per ordinem regibus, ad complementũ eius, ipſius teſtamenti conſtitutio commendata maneret. Tũc deindè illatum eſt nobis teſtamenti Recimiri memoratæ Eccleſiæ Dumlenſis epiſcopi, quod de rebus ſuis in eadem Eccleſia decreuerat, examinatione veridica dirimendum. Quo relecto, cognouimus eundem authorem ſuum illic diuerſæ conſtitutiõis edidiſſe conditiones, inter quas vnam validam conatus eſt religatione conſtringere, deputãs & illationes tributorum, & precia frugum abſq; aliqua diminutione, annua vice pauperibus erogari, nihilque eſſe abſq; deliberatione relictũ, quo vſibus Eccleſiæ poſſet quadam liberalitate ſeruire. Tunc ex voce partis Dumlenſis Eccleſię adſtrictum eſt, quòd vniuerſas ſpecies generis & corporis rerum, quæ in eiuſdem Eccleſiæ domo intrinſecùs ad vſus domeſticos ex tempore ſuæ ordinationis idem epiſcopus Recimirus inuenit, & quæ ipſe, aut de opere vtriuſq; ſexûs artificum familiarum Eccleſiæ potuit habere cõfecta atq; illata, aut quę ſua profeſſione habuiſſe viſus eſt conquiſita, omnia moriens iuſſiſſet pauperibus erogari. Quædam verò ità vili precio vendi ordinâſſe, vt negociatio earum rerum, perditio potiùs quàm mercatio cenſeretur. * Addidiſſe quoq; quoſdam liberos ex eiuſdem Eccleſiæ familijs, quibus etiàm cum alijs ad ſe pertinentibus, omnibus ampliùs quàm quinquaginta reperitur vtriuſque ſexûs dediſſe mancipia. Quibus damnis ità cognitis, quia & cuncta remedia intrinſecùs domus tam indiſcretè largita fuerãt, nè quid ad integritatem Eccleſiæ reliquum ſupereſſet, cùm nulla imminens cauſa pauperum neceſſitatis exiſteret, quæ hoc tam integrè & perfectè examuſsìm erogari depoſceret, atque pro libertis illis nihil ſecundùm canonicam ſanctionem datum in commutationem pateſceret, ſed nec pro mancipijs, & reliquis rebus eiſdem libertis collatis, aliquid in repenſationem Eccleſiæ relictum noteſceret, verùm & ſuam rem ità in nomine pauperum relegâſſet, nè aliquid remedij ex hoc eccleſiaſticus vſus attingeret: ducti ſumus, tam rationis intuitu, quàm paternarum ſanctionum edicto, ipſius teſtamenti ſeriem, etſi non vſquequaquè in irritum deuocare, in quoddam tamen rationabili authoritate temperamentum deducere: ſcilicet, quia tantorum diſpendiorum damnis, à memorato Recimiro epiſcopo factis, res Eccleſiaſtica dinoſcitur ſubiacere, omnis res eius, quam indelegatam reliquit pauperum nomini, tandiù Dumlenſi Eccleſiæ plena deſeruiat facultate, donèc omne hoc damnum, quod in vtenſilibus domûs ſuſtinuit, valeat euidentiùs reparari. Ac tũc, completa reſtitutione damni, obſeruetur (ſicut decreta eſt) ſeries teſtamenti. Liberti verò, qui ex familijs Eccleſiæ facti ſunt, & ſeu res vniuerſa, quæ in mancipijs alijſque corporibus, vel illis ſuis hominibus collata eſſe dinoſcitur, cuncta in diſcretione venerabilis fratris noſtri Fructuoſi Epiſcopi diſpo-

*Edidiſſe

diſponenda relinquimus: vt quia hæc euidens ordo patrum in irritum deuocat, illius temperamentum hæc ad miſerationem adducat, qualiter nec regulam paternam modus excedat, & miſerationem ſeueritas non extinguat, vt ſecúdùm merita ſeruientium, & libertatis præmia, & rerũ donaria vel ſubtrahat vel concedat. Editum ſub die Kalendarum Decembris, anno feliciter octauo regni glorioſiſſimi domini noſtri Receſuinthi regis. Eugenius indignus Toletanæ ſedis metropolitanus epiſcopus, hoc iudicij noſtri decretum ſubſcripſi. Similiter & alij epiſcopi ſubſcripſerunt, numero decem & ſeptem.

EVGENII
PAPAE PRIMI GESTA.

Ex libro Pontificali.

EVgenius natione Romanus, de regióe prima Aduentineñ, clericus à cunabulis, ex patre Rufiniano, ſedit annos duos, menſes nouem, dies vigintiquatuor, benignus, mitis, máſuetus, omnibus affabilis, & ſanctitate præclarior. Rogam clero ſolitam tribuit, & indigentibus eleemoſynam ſubminiſtrauit, vt etiàm die tranſitùs ſui, pauperibus vel clero, ſeu familiæ presbyteria in integro erogari præciperet. Huius temporibus Petrus patriarcha Conſtãtinopolitanus direxit ſynodicam ad Sedem Apoſtolicam iuxta cóſuetudinem, omninò obſcuriſſimam, & vltra Catholicam regulam, non autem declarans operationes aut voluntates in Domino noſtro IESV CHRISTO. Et accenſus populus vel clerus, eó quòd talem ſynodicam direxiſſet, minimè ſuſceperũt eam: ſed cum maiore ſtrepitu à ſancta DEI Eccleſia proiecta eſt, vt etiàm nec eundem Papam dimitteret populus vel clerus MISSAS celebrare in baſilica DEI genitricis, ſemperque Virginis MARIAE, quæ appellatur AD PRAESEPE, niſi promiſiſſet his ipſe Pontifex, minimè eam aliquandò ſuſcipere. Fecit autem epiſcopos per diuerſa loca numero vigintiunum. Qui etiàm ſepultus eſt ad beatum Petrum apoſtolum, ſub die quarto nonas Iunias. Et ceſſauit epiſcopatus mẽſem vnum, dies vigintitres.

CABILONENSE
CONCILIVM.

Eſt prouinciale.

CAbellionum, in Gallia Celtica Heduorum ciuitas, inter Dubidẽ & Ararim fluuios ſitũ, de quo Ptolemæus lib. 2. Strabo libr. 4. Plinius lib. 3. cap. 4.

CABILONENSIS CONCILII CAPITVLORVM TITVLI.

Vt omnes vna conſpiratione & conniuente animo ſentiant. 1

Canonum ſtatuta, ab omnibus intemerata ſeruentur. 2

De clericorum cum extraneis mulieribus familiaritate fugienda. 3

Nè duo in ciuitate vna, vno quoquè tempore, ordinentur aut habeãtur epiſcopi. 4

Seculares commiſſionem ſeu regimẽ parochiarum nõ habeant, nec rerũ earum. 5

Nullus ante audientiam res quorunlibet inuadere aut auferre pręſumat. 6

Res defuncti presbyteri aut abbatis, intactę ad tempus permaneant. 7

De pœnitentia peccatorum, quæ eſt medulla animę. 8

Nè mãcipia Chriſtiana alienis vendãtur. 9

De electione Epiſcopi poſt alicuius mortem. 10

Nè coram iudicibus publicis Eccleſiaſtici compareant. 11

Nè duo abbates vni monaſterio præficiantur. 12

Vt nullus alterius clericum, illo inuito, retinere præſumat. 13

Nè his, qui curam habent Oratoriorum per villas potentum exiſtẽtium, vis inferatur, aut impedimẽtum, quò minùs illis intendant. 14

Nè eccleſiaſtici patrocinijs principum vtantur, vbì vitari poteſt. 15

Nullus promoueatur ad ſacros Ordines pecunia, vel præmio: contraueniens, digna pœna puniatur, honore adepto priuatus. 16

Quòd eccleſiaſticorum locorum vemũnitas omninò tueatur & defenſetur. 17

Die DOMINICO nulla ruralia opera fiant, ſed dies ille celebris habeatur. 18

Nè turpia, aut obſcœna, vel ludicra cantica in Eccleſijs, vel circa eas cantentur. 19

CABILONENSIS CONCILII CANONES.

Capitulum primum.

PRiſcis quidem canonib⁹ noſcitur inſtitutum, vt metropolitani cum eorũ comprouincialibus, per ſingulos annos debeant in ſynodoli con iungi (Deo propiciante) Concilio: ſed nunc tam ex communi omnium voluntate, quàm ex euocatione vel ordinatione glorioſi domini Clodouei regis, pro zelo religionis vel orthodoxæ fidei dilectione in Cabilonenſi vrbe in eccleſia S. Vincentij pariter conglobati, ipſius ſancti martyris interceſſionem poſcentes, vt longæuitatem ſupradicti principis ſuo ſuffragio mereremur: inſpirationeq́; diuina interueniente, de canonibus ſignificaretur, quòd ſi fuiſſet aliquid prætermiſſum, vel per ignorantiam vitiatum, in priſtinum ſtatum (ſicut dudùm fuerat à ſanctis patribus ſtatutum) deberet, auxiliante Chriſto, Domino reformari. Ità omnes vna conſpiratione, & conniuente animo definiuimus, vt fidei norma, ſicut in Niceno concilio pia eſt profeſſione firmata, vel à ſanctis patribus tradita, atque ab ipſis expoſita, vel in poſtmodùm à ſancto etiàm Chalcedoneñ concilio firmata, in omnibus & ab omnibus conſeruetur.

2 Canonum verò ſtatuta, ab omnibus intemerata ſeruentur.

3 Licèt iam prioribus canonibus fuerit ſtatutum, placuit tamen renouare, vt ſi quis Epiſcopus, presbyter, aut diaconus, vel quicunque ex ſacerdotali catalogo, præter perſonas, quæ in ipſis canonibus continentur, cum qualicunque extranea muliere familiaritatem habere præſumpſerit, quæ dedecoris vel adulterij poſſit adferre ſuſpicionem, iuxta ſtatuta canonum ab ordine regradetur.

4 Vt duo in vna ciuitate penitùs vno tempore nec ordinentur, nec habeantur epiſcopi, nè res Eccleſiæ ſæua diuiſione debeant partiri.

5 Seculares verò, qui necdùm ſunt ad clericatum conuerſi, res parochiarum, vel ipſas parochias minimè ad regendum debeant habere commiſſas.

6 Vt nullus ante audientiam, res quorumlibet inuadere aut auferre præſumat: quod qui fecerit, vt necator pauperum habeatur.

7 Vt defuncto presbytero vel abbate, nihil ab Epiſcopo auferatur, vel archidiacono, vel à quocunque de rebus parochiæ, vel xenodochij, vel monaſterij, aliquid debeat *minuere. Quod qui fecerit, iuxta ſtatuta canonum debeat coërceri.

for. *minui.

8 De pœnitentia verò peccatorum, quæ eſt medela animæ, vtilem omnibus hominibus eſſe cenſemus: & vt pœnitentibus à ſacerdotibus (facta confeſſione) indicatur pœnitentia, vniuerſitas ſacerdotum noſcitur conſentire.

9 Pietatis eſt maximæ & religionis intuitus, vt captiuitatis vinculum omninò à Chriſticolis redimatur. Vndè ſancta ſynodus noſcitur cenſuiſſe, vt nullus mancipium extra fines vel terminos, qui ad regnum domini Clodouei regis pertinent, penitùs debeat venundare, nè (quod abſit) per tale commercium aut captiuitatis vinculo, vel (quod peius eſt) Iudaica ſeruitute mancipia Chriſtiana teneantur implicita.

10 Si quis Epiſcopus de quacunque ciuitate fuerit defunctus, non ab alio, niſi à comprouincialibus, clero, & ciuibus ſuis alterius habeatur electio: ſin aliter, huiuſmodi ordinatio irrita habeatur.

11 Peruenit ad ſanctam ſynodum, quòd iudices publici, contra veteranam conſuetudinem, per omnes parochias vel monaſteria, quas mos eſt Epiſcopos circuire, ipſi illicita præſumptione videantur diſcurrere: etiàm & clericos vel abbates, vt coram eis compareant, inuitos atque diſtrictos ante ſe faciant exhiberi. Quod omnimodis religioni non conuenit, nec canonum permittit authoritas. Vndè omnes vnanimiter cenſuimus, ſententiantes, vt deincèps iſta debeant emendare. Et ſi præſumptione vel poteſtate, qua pollent, excepta inuitatione abbatis aut archipresbyteri, in ipſa monaſteria vel parochias aliquid fortaſsè præſumpſerint, à communione omnium ſacerdotum eos conuenit ſequeſtrari.

12 Vt duo abbates in vno monaſterio eſſe non debeant, nè ſub obtentu poteſtatis, ſimultas inter monachos & ſcandalum generetur. Veruntamen ſi quilibet abbas elegerit ſucceſſorem, ipſe qui ſic eligitur, de facultatibus ipſius monaſterij ad regendum nullam habeat poteſtatem.

13 Vt nullus alterius clericum retinere præſumat, ſicut priſcis eſt canonibus inſtitutum, nec ad ſacrum ordinem, ſinè voluntate ſui Epiſcopi, penitùs promouere.

14 De oratorijs, quæ per villas fiunt, nonnulli ex fratribus & coepiſcopis noſtris, reſidentibus nobis in ſancta ſynodo, querimonias detulerunt, quòd oratoria per villas potentum iam longo conſtructa tempore, & facultates ibidèm collatas, ipſi, quorum villæ ſunt, Epiſcopis contradicant, & iam nec ipſos clericos, qui ad ipſa oratoria deſeruiunt, ab Archidiacono coërceri permittant. Quod conuenit emendari, ità vt duntaxàt in poteſtate ſit Epiſcopi, & de ordinatione clericorum, & de facultate ibidèm collata, qualiter ad ipſa oratoria & officium diuinum poſſit impleri, & ſacra libamina conſecrari.

Quòd

Quòd ſi quis contradixerit, iuxta priſcos canones communione priuetur.

15 Vt abbates vel monachi, aut agentes monaſteriorum, patrocinio ſeculari penitùs non vtantur, nec ad principis præſentiam ſinè Epiſcopi ſui permiſſu ambulare audeant. Quod ſi fecerint, à ſuis epiſcopis excommunicentur.

16 Vt nullus epiſcopus, neq; presbyter, vel abbas, ſeu diaconus, per præmium ad ſacrum ordinem penitùs accedat. Quod qui fecerit, ipſo honore, quem præmijs comparare præſumpſerit, omninò priuetur.

17 Et quia multa per præſumptionem proueniunt, quę neo minùs placita, & ſacris canonibus videntur eſſe contraria, quæ à ſacerdotibus neceſsè eſt coërceri, ità ſancta ſynodus inſtituit, vt nullus ſecularium nec in Eccleſia, nec infra atrium ipſius eccleſiæ, qualecunq; ſcandalum aut ſimultates penitùs excitare præſumat, nec arma trahere, aut quencunq; ad vulnerandum vel interficiendũ penitùs appetere. Quod ſi quis fortaſsè præſumpſerit, ab epiſcopo loci illius, vbi factum fuerit, ipſe iuxta ſtatuta canonũ communione priuetur.

Aurelianē. cō.3. ca. 27. 18 Licèt generaliter ab omnibus catholicis & Deum timentibus, diem Dominicũ prima ſabbati conuenit obſeruare, & ſicut ſuperiùs in canonibus eſt ſtatutum: non aliquid noui condentes, ſed vetera renouantes, inſtituimus, vt in ipſo die Dominico ruralia opera, id eſt, arare, meſſes metere, *exactus facere, vel quicquid ad ruris culturam pertinet, nullus penitùs præſumat. Quod q inuentus fuerit faciẽs, ſub diſciplina diſtrictionis omnimodis corrigatur.

19 Multa quidem eueniunt, quę dum leuiter corriguntur, ſæpiùs maiora conſurgunt. Valdè enim omnibus noſcitur eſſe indecorum, quòd per dedicationes baſilicarum, aut feſtiuitates martyrum, ad ipſa ſolennia confluẽtes, chorus fœmineus turpia quidem & obſcœna cantica decantare videntur, dum aut orare debeant, aut clericos pſallentes audire. Vndè conuenit, vt ſacerdotes loci, talia à ſeptis baſilicarum vel porticibus ipſarũ, ac etiàm ab ipſis atrijs, vetare debeant & arcere. Et ſi voluntariè noluerint emendare, aut excommunicari debeant, aut diſciplinæ aculeum ſuſtinere. Agapium verò & Babonem Diuienſis vrbis epiſcopos, pro eo, quòd ipſos contra ſtatuta canonum in multis cōditionibus erràſſe vel deliquiſſe cognouimus, ipſos iuxta tenorem canonũ ab omni epiſcopatuum eorum ordine decreuimus regradare.

Epiſcoporum ſubſcriptiones.

¶ Gandericus Epiſcopus Lugdunenſis, his conſtitutionibus ſubſcripſi.

Landalenus epiſcopus eccleſię Viennẽ, his conſtitutionibus ſubſcripſi.

Audoenus epiſ. eccleſ. Rothomageñ, ſubſc. Armentarius epiſ. eccle. Senonicæ, ſubſcrip. Ando epiſcopus eccleſiæ Aurelianeñ, ſubſcripſi. Aurelianus epiſcopus eccleſiæ Ventieñ, ſubſcripſi. Arricus epiſcopus eccleſiæ Lauſaneñ, ſubſcripſi. Anilacarius epiſcop. eccleſiæ Sagieñ, ſubſcripſi. Bertoaldus epiſcopus Lingoneñ, ſubſcripſi. Baudomeris epiſcopus eccleſiæ Tarentaſieñ, ſubſcripſi. Bertofredus epiſcopus eccleſiæ Ambianeñ, ſubſcr. Betto epiſcopus eccleſiæ Foroiulieñ, ſubſcripſi. Clarus epiſcop. eccleſiæ Gratianopolis, ſubſ. Claudius epiſc. Rhegieñ, ſubſ. Chatribonus epiſcopus eccleſiæ Conſtantinæ, ſubſcripſi. Donatus epiſcopus eccleſię Viſontieñ, ſubſcripſi. Deodatus epiſcopus eccleſiæ Matiſconeñ, ſubſcripſi. Deocarius epiſcopus eccleſiæ Antipolitanæ, ſubſcripſi. *Etherius epiſcopus eccleſiæ Ebreduneñ, ſubſcripſi. Eligius epiſcopus eccleſiæ Nouiomeñ, ſubſcripſi. Ferreolus epiſcopus eccleſiæ Auguſtoduneñ, ſubſcripſi. Florentius epiſcopus eccleſiæ Belieeñ, ſubſcripſi. Gradus epiſcop. eccleſiæ Cabiloneñ, ſubſcripſi. Ingildus epiſcop. eccleſiæ Valentineñ, ſubſ. Leuſus epiſcopus eccleſiæ Trecaſſinæ vel Treceñ, ſubſcripſi. Licerius epiſcopus eccl. Auſciorum, ſubſcripſi. Leborius epiſcopus eccleſiæ Maurianeñ, ſubſcripſi. Launobodis epiſcopus eccleſiæ Lexouieñ, ſubſcripſi. Malardus epiſcop. eccleſiæ Carnoteñ, ſubſcripſi. Magnus epiſco. eccleſiæ Atrebateñ, ſubſc. Paulus epiſc. eccleſiæ Genueñ, ſubſcr. Palladius epiſcopus eccleſiæ Antiſiodoreñ, ſubſcripſi. Protaſius epiſcopus eccleſię Sentieñ, ſubſcripſi. Potentiſſimus epiſc. eccleſię Vapinceñ, ſubſcripſi. Petronius epiſcopus eccleſiæ Vaſioneñ, ſubſcripſi. Rauracus epiſcopus eccleſiæ Niuerneñ, ſubſcrip. Ragnericus epiſcop. eccleſiæ Ebroiceñ, ſubſcripſi. *Vilfrodus *Vlfolendus epiſcopus eccleſiæ Bituriceñ, ſubſcripſi. Betto abbas pro Latino epiſcopo Turonicę eccleſiæ, ſubſcrip. Chaddo archidiacon' pro Salappio epiſcopo eccleſiæ Nanneteñ, ſubſcripſi. Grimoaldus abbas pro Audoberto epiſcopo eccleſiæ Pariſiaceñ, ſubſcripſi. Paternus abbas pro Felice epiſcopo eccleſiæ Lemouiceñ, ſubſcripſi. Chanoaldus abbas pro Chadoaldo epiſcopo eccleſiæ Cenomannicæ, ſubſcripſi. Bertolphus abbas pro Duriotero epiſcopo eccleſiæ Rhedoneñ, ſubſcripſi.

EPISTOLA CABILONENſis concilij ad Theodoſium epiſcopum.

DOmino ſemper peculiari ſuo Theodoſio, cœtus epiſcoporum, qui nuperè eſt in Cabilone vrbe cum Chriſti gratia adunatus. Omnibus veridica relatione perpatuit, quod nec vos credimus ignoràſſe, quòd

ꝙ glorioſus dñs Clodoueus rex in ſupraſcripta vrbe Cabilone viij. Kaléd. Nouembris, ſynodale præcepit eſſe concilium, vbi om̃ibus nobis, qui in baſilica Domini Vincentij pariter reſidentes, veſtrum aduentũ (dum vos in propinquo etiàm in ipſa vrbe eſſe audiuimus) omnimodis præſtolati ſum', vt daretis intelligere, pro qua re vos in ipſo concilio noluiſtis adeſſe, dum multa aduersùs vos, & de indecenti vita, & de exceſſu canonum (quod maximè condolemus) peruulgata narrantur. Nam & ſcripta, qualiter vos conſtitit pœnitentiam fuiſſe profeſſos, veſtra manu & comprouincialiũ veſtrorũ videmus manibus roborata. Vndè vos credimus iam legiſſe, nec nos pœnitentiam ignoramus, quòd qui publicè pœnitẽtiam profitetur, epiſcopalem cathedrã nec tenere nec regere poteſt. Proptereà ſalutãtes beatitudinem veſtram honorificè, indicamus, vt vſque ad aliam ſynodum, de Arelatẽſi ſede, vbi vos conſtat pontificalẽ cathedram tenuiſſe, debeatis omnimodis abſtinere, & de facultate ipſius Eccleſię nihil ad veſtram dominatiõem, donèc in audientia ante fratres conueneritis, penitùs præſumatis.

VITALIANI
PAPAE GESTA.

Ex libro Pontificali.

Anno domini 653.

Vitalianus natione Signienſis prouinciæ Cãpaniæ, de patre Anaſtaſio, ſedit annos xiiij. mẽſes ſex. Hic direxit reſpõſales ſuos cũ ſynodica iuxta conſuetudinem in regiam vrbẽ ad piiſſimos principes, ſignificans de ordinatione ſua. Et dum ſuſcepti eſſent, renouantes priuilegia eccleſiæ, reuerſi ſunt. Quorũ principum clementia per eoſdem miſſos direxit beato Petro Apoſtolo euãgelia aurea, cum gemmis albis miræ magnitudinis in circuitu ornata. Hic regulam eccleſiaſticam atq; vigorem (vt mos erat) omnimodè conſeruauit. Huius temporibus venit Conſtantinus Auguſtus de regia vrbe per littoraria in Athenas, & exindè Tarentum, indè Beneuentũ & Neapolim, per indictionem vj. Poſtmodùm venit Romã, id eſt, quinta die menſis Iulij, feria iiij. indictione vj. ſupraſcripta. Et occurrit obuiàm ei apoſtolicus cum clero ſuo, milliario vj. ab vrbe Roma, & ſuſcepit eum. Et ipſa die ambulauit Imperator ad ſanctum Petrum ad orationem, & donum ibi obtulit. Die ſabbati ad ſanctam Mariam, itemq; donum obtulit. Dominicorum die proceſſit ad ſanctũ Petrum cum exercitu ſuo, omnes cum cereis, & obtulit ſuper altare illius pallam auro textilẽ, & celebratæ ſunt Miſſæ. Iterùm ſabbatorum die venit Imperator ad Lateranas, & * lauit, ibidẽm pranſus eſt in baſilica Vigilij. *lætus Item Dominicorũ die fuit ſtatio ad ſanctum Petrum. Et poſt celebratas Miſſas ſibi inuicẽm Imperator & pontifex valedixerũt. Et Imperator duodecim dies in ciuitate Romana perſeuerans, omnia quæ erant in ære ad ornatum ciuitatis, depoſuit: ſed & Eccleſiam ſanctæ Mariæ ad martyres, quæ tegulis æreis erat cooperta, diſcooperuit: & in regiam vrbem cum alijs diuerſis, quæ depoſuerat, direxit. Et poſtmodùm ſecunda feria egreſſus de ciuitate Romana, reuerſus eſt Neapolim, indè terreno itinere perrexit Rhegium, ingreſſus Siciliam per indictionem vij. & habitauit in ciuitate Syracuſana, & tales afflictiones impoſuit populo ſeu habitatoribus ꝓuinciarum Calabriæ, Siciliæ, Aphricæ, vel Sardiniæ, per diagrapha ſeu capita, atq; nauticatiões per annos plurimos, quales à ſeculo nunquàm fuerũt, vt etiàm vxores à maritis, vel filij à parentibus ſe ſepararent. Et alia multa inaudita perpeſſi ſunt, vt alicui ſpes vitæ non remaneret. Sed & vaſa ſacrata vel cymbala ſanctarum Dei Eccleſiarũ auferentes, nihil dimiſerunt. Et poſtmodũ xv. die menſis Iulij per duodecimam indictioné prædictus Imperator in balneo occiſus eſt. Et non poſt multum tempus antedictus ſanctiſſ. vir vitam finiuit. Fecit autem ordinationes iiij. presbyteros xxij. diaconum vnum, epiſcopos per diuerſa loca numero xcvij. Qui etiàm ſepultus eſt ad beatum Petrum apoſtolum, ſub die ſexta Kalend. Februarij. Et ceſſauit Epiſcopatus menſes ij. dies xiij.

Epiſtola Vitaliani papæ.

Vitalianus Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei, Paulo archiepiſcopo Cretenſi. Decimonono die menſis Decembris pręſentis, xj. indictione, Ioannes Epiſcopus *Lampeon vrbis intra baſilicam venerabilem beati principis Apoſtolorũ Petri, nobis obtulit petitionem, per quam nos obnixè poſtulauit, atq; cõiurauit per terribilẽ (inquiens) aduentum magni Dei, atq, ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, vt ſecũdùm ſacratiſſimos canones, inſtitutaq; ſanctorum patrum, eius cauſæ meritũ requireremus, & ſententiam promulgaremus. Obtulit ilicò & ſententiam apud tuam fraternitatem confectam, ſubſcriptamque eius, eorumq; epiſcoporum manibus. Igitur poſt aliquos dies ad eius preces coaceruari cœtum in hac vrbe Romana antiſtitũ fecimus, vt nobiſcum conſidentes, & petitio eiuſdem epiſcopi, & acta ſacerdotaliter cognoſcerentur. Dum ergò eſſet in hac Romana vrbe congregata eadem ſynodus epiſcoporum pro huiuſmodi negocio audiendo vel

*Lappa

Tit. 1. c

Synodus Romana ſub iſto

papa celebrata. faciendo,ſtatim nobis nunciata ſunt eiuſ-
dem exemplaria actionis,à tua fraternitate
directa,quæ ſuſcipientes atque conferen-
tes inuicèm,ità inuénimus cõtineri in ver-
bis & ſenſibus,ſicut ea,quæ nobis præfatus
epiſcopus obtulerat, ſubſcripta manu epi-
ſcoporum & tuæ dilectionis.Quamobrem
admirati ſumus,quia per ſuum clericũ hâc
vobis minimè direxerit. Si enim forſitan
tempus hoc prohibuit incógruũ, cur abſq;
ſuo ſcripto hanc vſq; nos minimè direxit?
Cumq; recenſita eſſet ſentẽtia coram no-
ſtris fratribus epiſcopis, viſum nobis eiſq;
eſt,quòd non ſecundùm timoré Dei, neq;
ſecundùm inſtituta patrum,ſacroſq; cano-
*Lappa nes,eiuſdem Ioannis antiſtitis * Lampeon
eſt cauſa cognita & terminata, vel pœnali-
bus ſubmiſſa eius perſona. Propterea non
leuiter contriſtati ſumus, maximè, quia &
ſub cuſtodia miſſus eſt idem Ioannes anti-
ſtes*Lampeó diebus aliquot,& exindè ad-
ducebatur in ſecretarium tuę fraternitatis,
vt quod velles (inquit) loqueretur,ac rur-
sùs ſub cuſtodia ducebatur ad clauſuram,
ſicutì habet confeſſio defenſoris tuæ dile-
ctionis in ſententia ab eo facta: inſupèr &
hortabatur,contra canonum iuſſa, cótraq;
legum inſtituta exiſtens,vt daret fideiuſſo-
rem. Deindè oportebat tuam fraternitaté
ſecundùm canonũ vigorem,tempore, quo
ſe petijt ad nos venire, eum abſoluere tuis
literis:quem non ſolùm noluiſti canonicè
abſoluere ad principis Apoſtolorum limi-
na,ſed magis reſpondiſti ei indecenter,in-
quiens,quia nó competenter quæris. Quæ
ergò ſancti ſanxerunt patres, indecentia
ſunt?An placentia tibi, decétia ſunt?Igitur
præfatum Ioánem,antiſtitem atq; inculpa-
bilem reperientes,iuxta textum ſententiæ
à te nobis directæ, fecimus nobiſcũ cum
epiſcopis ad Miſſarum ſolénia in Eccleſias
Dei præcedere.Itaq; ſtatuimus atq; firma-
mus per huius noſtræ præceptionis autho-
ritatem,omnia, quæ à te, tuaq; ſynodo có-
tra canonum inſtituta,cótraq; legũ decre-
ta geſta confectáve ſunt, vel ſententiã pro-
mulgatã aduersùs eũ,inania & vacua eſſe:
ſed quicquid claruerit eum damnificatũ,
eiuſdemq; eccleſiam à quoquam,ei tua di-
lectio faciat reddi, per omnia conſeruans
eum abſq; damno.Denominatũ enim Io-
annem,vtpotè innocentem exiſtentem, cũ
præſenti noſtra præceptione abſoluimus
hinc,vt ſicut cæteri tuæ dilectionis epiſco-
for * vtilitates pi,& is ſuæ eccleſiæ *vtilitatibus cum Dei
for * inſtituere peragere timore,ſacrarumq; regularũ *in-
ſtitutione debeat morem. Oportebat de-
niquè,dilectiſſime frater,oportebat nos ſi-
milia ſimilibus retribuere. Sed hæc magìs
per ignorãtiam opinamur geſta eſſe, quàm
per calliditaté. Propterea quæ præcipimus
tibi ſecundùm Deum,& propter Dominũ,
tuæq; ſynodo,ſtude ilicò peragere, nè co-
gamur non miſericorditer, ſed ſecundùm
virtutem ſacratiſſimorũ canonum cóuer-
ſari.Scriptum nanq; eſt: Dominus inquit:
Petre,rogaui pro te, vt non deficeret fides Luc 22. c
tua: & tu aliquandò conuerſus, confirma
fratres tuos.Et rursùm, Quodcũq; ligaue- Matt.16. c
ris(Petre)in terra,erit ligatum & in cęlo: &
quodcunq; ſolueris in terra, erit ſolutũ &
in cælo. Poſtq̃ verò noſtram pręceptionem
tua dilectio relegerit,hanc præſenti porti-
tori Ioannis epiſcopi nimirùm reddat pro
ſuí eiuſdemq; eccleſię munitione.Data die
vj.Calend.Septemb. indictione xj.

Epiſtola eiuſdem ſecunda.

VItalianꝰ Vaano cubiculario & impe-
riali chartulario.Semp celſitudo ve-
ſtra pijs hominibus præbuit * concurſum,
ſemperque irrepræhenſibiliter viuentibus
tribuit libenter opem.Ideoque congruum
pręuidimus,per pręſentia noſtra ſcripta Io-
annem antiſtitem eccleſiæ*Lampenſis,ſitę *Lappẽſis
in inſula Creta, ei in omnibus commẽda-
re,quatenùs diuina ope præuia, eiuſq; ſuf-
fultus ſuffragio,valeat ad ſanctam celeriter
remeare eccleſiam. Per Septembrem enim
menſem præſentem,vndecima indictione
in hac Romana vrbe ad Apoſtolorum no-
ſtri culminis protectorum limina veniens
obtulit nobis petitióem,per quam ſuppli-
citer precatus eſt nos, vt eius cauſæ meritũ
cognoſcẽtes,canonicè terminaremus. Ob-
tulit deniq; nobis & ſentẽtiam, quam pro-
mulgauit eius metropolitanus cũ ſuis epi-
ſcopis aduersùs eundem Ioannem,volens
eum oſtendere repręhenſibilem,per quam
eum contra canonum decreta pœnalibus
ſubmiſit.Cuius exemplar & idem eius me-
tropolitanus nobis direxit.Propterea faci-
entes cógregari epiſcopos in hac vrbe,eius
cauſa eſt cognita,relecta videlicet petitio-
ne eius.Et præfata ſententia, ab eodẽ me-
tropolitano eiꝰ nobis directa, viſum nobis
eſt,non ſecundùm ſacros canones eandem
eſſe ſententiam promulgatam.Ideoq; eam
inanem atq; vacuam ſtatuimus fore,decer-
nentes eundem Ioannem innocẽtem exi-
ſtere,& abſq; aliqua culpa eum ab eius me-
tropolita*quęrimus ſubiuiſſe,quem meri- for.* ſuſcepiſſe pœnam querimur,quẽ
tò abſoluimus ad ſuam eccleſiam regredi,
ſcribentes eius ſepiùs nominato metropo-
litæ,vt quæ per ſimplicitatem egerit in eius
perſonã,contra canonum decreta, eſſe va-
cua & inania.Eundem itaque Ioannem (vt
dictum eſt) antiſtitem, veſtræ eximiæ cha-
ritati per has noſtras literas commendan-
tes,hinc abſoluimꝰ,ad veſtra nimirùm am-
bulaturum veſtigia: & vt exindè rursùs cũ
ſuis ſcriptis eum abſoluere feſtinet,quęſu-
mus, ad ſuam Eccleſiam, commendantes
eum, quibus præuiderit, vt illæſus debeat
eſſe.Profectò enim vnà mecum cunctis di-
ebus vitæ ſuæ & ipſe pro veſtræ excellẽtiſ-
ſimæ

ſimæ charitatis proſperitate ac longæuitate deprecabitur Dominũ. Data die vj. Calend. Februarias, indictione vndecima.

Epiſtola eiuſdem ad Paulum Cretenſem tertia.

VItalianus Paulo epiſcopo Cretenſi. Ad cognitionẽ tuæ dilectionis congruum præuidimus perducere, eò ꝙ Ioannes epiſcopus *Lampenſis eccleſiæ nobis ſuggeſſerit, aſſerens, quòd eius parochiæ pertinentia monaſteria, vnum, quod appellabatur Palea, & alterum, quod vocatur Arſilli, à tua Eccleſia eſſe inuaſa. Ideoq́;, ſi ità eſt, hortamur tuam chariſſimam fraternitatem, vt ei ſecundùm terminos ſanctorũ canonum reddi faciat: quia vnicuiq́;, quod iuſtum eſt, volumus conſeruari, maximè à noſtris fratribus. Cognouimus deniquè, ꝙ quidam diaconus, nomine Ioannes, poſtq̃ conſecratus eſt miniſter, accepiſſet vxorẽ: & non ſolùm hoc, ſed & in duabus eccleſijs militet. Ideoq́;, ſi ità eſt, hoc tua dilectiſſima fraternitas pro Dei amore corrigat, nè denuò huiuſmodi nefas proueniat ad inſtar malè viuentium. Deindè cognouimus, quòd quendam curialem nomine Eulampium, habeat quaſi conſiliarium. Nõ enim, vt nobis ſuggeſtũ eſt, eum conſtat eſſe bonæ vitæ. Ille enim quotidiè (vt fertur) inter fratres zizania ſeminat, vt de eorũ diſcordia marſupium impleat. Quamobrem, ſi ità eſt, hortamur tuam fraternitatem, eum à ſe proijcere, vt eius opinio coram Deo & hominibus floreat. Data vt ſuprà.

*Lappẽſis

Epiſtola eiuſdem quarta.

VItalianus Georgio Epiſcopo Syracuſano. Geſta, ſiue ſentẽtiam à tua fraternitate directã dilectiſſimo filio noſtro Gaudentio primicerio, ſcribente eam, ſibi ab antiſtite Cretenſis inſulæ tranſmiſſam pro cauſa Epiſcopi *Lampenſis Eccleſiæ, ſuſcepimus, ſcribentes ei, quamobrem admirati ſumus, cur ipſe Cretẽſis antiſtes nobis aut per ſuum clericum hãc minimè direxerit, aut per ſua ſcripta non indicauerit, quæ erant neceſſaria. Præfatus enim Ioannes *Lampenſis Eccleſiæ, huiuſmodi ſententiam manu eius metropolitæ, epiſcoporumq́ue ſubſcriptam, cum ſua nobis obtulit petitione, poſtulans ſuæ cauſæ meritum canonicè requiri. Cuius precibus moti, pro tali re in hac vrbe fecimus congregari ſynodum, vt cognoſceretur huiuſmodi negocium. Cumq́; eſſet congregata, relecta eſt nimirùm petitio Ioannis præſulis, ac ſentẽtia à tua directa fraternitate: quibus nobis eisq́; viſum eſt, nõ ſecundùm ſacratiſſimos canones, neq; ſecundùm inſtituta patrum, eſſe eadem geſta promulgata aduersùs pręnominatum *Lampeon Eccleſiæ Epiſcopum. Idcircò decreuimus, eam per noſtrę præceptionis authoritatem, eſſe inanem & vacuam, abſoluentes eum ad ſuam Eccleſiam remeare, cum noſtra præceptione, ad eundem eius metropolitam facta. Ideoque eo illic ad tuam fraternitatem ſe coniungente, ei ità concurrat, vt cum literis commendaticijs domini excellentiſſimi Vaani filij noſtri Imperialis cubicularij & chartularij, ad ſuam eccleſiam proſperè reuertatur. Viua enim voce pro ſua cauſa ſubtiliter tuæ fraternitati, dum ab ea requiſitus fuerit, profectò indicabit, oſtendens ei exemplar præcepti noſtri, ad Cretenſem mẽtropolitam directi. Prętereà & Siluinus tibi *intimandum omnia prædicãtes, nè modum trãſgredi literarum cerneremur. Data vt ſuprà.

*Lappẽſis
*Lappẽſis
*Lappa
*intimabit omnia prędicta, nè

TOLETANVM CONCILIVM XI, HABITVM ANNO QVARTO *Vuambani regis, vij. Idus Nouembris. Eſt prouinciale.

*Bambæ

TITVLI CAPITVLORVM eiuſdem concilij, circa tempora Vitaliani papæ.

Nè tumultu concilium agitetur. 1
Non debere metropolitanum à confinitimorum inſtructione ceſſare. 2
Vt in vna prouincia diuerſitas officiorum non teneatur. 3
De diſcordia ſacerdotum. 4
De compeſcendis exceſſibus ſacerdotũ. 5
Nõ debere ſacerdotes, quaſlibet in Eccleſiæ familijs truncationes membrorum facere, nec aliquid, quod morte plectẽdum eſt, iudicare. 6
Quæ debeat diſcretio Eccleſiarum eſſe rectoribus, nè per incóditam diſciplinam ſubeant homicidij notam. 7
Nè quicquam præmij pro diuinis ſacramẽtis accipiatur. 8
Quid cuſtodiri debeat, ſi per præmiũ quis epiſcopus fiat: vel qua ſentẽtia feriatur, qui poſt honorem acceptum, per pecuniam ordinatus fuiſſe detegitur. 9
Vt omnes pontifices, rectoresq́ue eccleſiarum, tempore quo ordinandi ſunt, ſub cautione promittãt, quòd iuſtiſſimè viuere debeant. 10
De elucidatione antiqui canonis, quo præcipitur, vt ſi quis acceptam à ſacerdote euchariſtiam non ſumpſerit, velut ſacrilegus propellatur. 11
Nè in confinio mortis, pœnitens à reconciliatione diutinè ſuſpendatur, & vt ob-

latio eius, qui pœnitens, nec tamen reconciliatus de hac vita exierit, ab eccleſia receptetur. 12
De ſacerdotibus, qui vexati, cadere videntur. 13
Vt hi, qui domino canunt atque ſacrificãt, poſt ſe ſemper habeant adiutoria conſtituta. 14
De inſtitutione certi temporis, quo concilium agatur. 15
De relatione gratiarum pro conſummatione concilij. 16

IN nomine ſanctæ Trinitatis collectis in vnũ Carthaginenſium prouinciæ ſacerdotibus in Toletana vrbe, in beatæ matris Domini Mariæ virginis ſede, anno quarto excellentiſſimi ac religioſi Vuambani principis, ſub die ſeptimo Idus Nouembris, res votiua gaudij, & dies nimiùm optatæ gratulationis occurrit, in quo nobis datum eſt conſpicere pariter & deflere, quid lachrymarũ de preteritis Domino deberemus. Eramus enim hucuſquè pro labentis ſeculi colluuiõe inſtabiles: quia annoſa ſeries temporum, ſubtracta luce conciliorum, non tam vitia auxerat, quàm matrem omnium errorum ignorantiam ocioſis mentibus ingerebat. Cernimus enim, quomodò Babylonicæ confuſionis olla ſuccenſa nunc tempora auerteret conciliorum, nunc ſacerdotes Domini de reſolutis moribus irretiret: purpuratæ enim meretricis ſequebãtur incitamenta, quia eccleſiaſtici conuentũs nõ aderat diſciplina, nec erat qui errantium corrigeret partes, cùm ſermo diuinus haberetur * exoſus. Et quia non erat adunandorum pontificum vlla præceptio, creſcebat in maius vita deterior. Cùm tandèm diuina nos clementia ex alto reſpiciens, & tempori ætatis noſtræ ſe occurſuram præbuit, & ſaluti, præparans noſtris ſeculis religioſi principis mentem deuotam pariter & inſtructam. Cuius prouidæ ſolicitudinis voto & lux cõciliorum renouata reſplenduit, & alterna charitas ſe mutuò in corrigendis, vel inſtruendis moribus excitauit, dum & aggredandi nobis hortatu principis glorioſi facultas data eſt, & opportuna corrigendis pręparata eſt diſciplina, vt qui, decurſis longè antè temporibus, poſt decem & octo ſcilicet labẽtium annorum excurſum, in vnum meruimus aggregari conuẽtũ, * mereri poſſimus ſpirituali gratia * ſanitatem. Nec enim numerus iſte alienus eſt à ſalute. Sic quippe mulier illa in euangelio, ter ſenis annorum excurſibus curua, quæ figurã totius humani generis geſtabat ſub ſacramẽto huius numeri, ſaluti priſtinæ ſana redonatur. Nos ergò p tot annos curuo noſtri ordinis perſiſtente ſtatu, in eo, ꝙ nulla nos conciliorum definitio iungeret, nullus etiàm conuentus eccleſiaſtici ordinis adunaret, tandẽ diuinæ voluntatis imperio, & religioſi principis iuſſu, euocati in Toletanam vrbem conuénimus. Qui cùm in eccleſia beatæ Mariæ virginis debitis in ſedibus locaremur, inter cætera, quæ * ſubteriùs diſcreto capitulorum ordine ſunt digeſta, non aliundè primum cœpimus habere ſermonem, niſi de ſanctæ fidei puritate: vt quia initiandis ad beatam vitã hominibus hæc prima ſemper eſt via ſalutis, præuia quoq; noſtris fieret præceptis. Vndè ſacræ inſtructionis arcana ſanctorum, Niceni ſcilicet, Cõſtantinopolitani, Epheſini atq; Chalcedonenſis, conciliorũ monita amplectentes, per quæ & radicitùs hereticorum falſa conciliabula deſtruuntur, & fidei catholicæ norma declaratur, hoc communi alternoq; animorũ iudicio definimus, vt hanc ipſam fidei noſtræ regulã verbis ſimplicibus niteremur alternatim nobis ſingulariterque referre, ità vt quicquid per triduum de huiuſmodi quæſtionibus vnicuiq; noſtrûm lectionis memoria miniſtraret, & prout animis vel memoriæ occurreret, omni ſobrietatis compendio, ſimplici notaretur ſtylo: relatio tamẽ ipſius ſacramenti, pura & euidens, à capite primùm inciperet, & ſic ad mẽbra reliqua perueniret, nullas obſcuritatis in ſe lineas habens, nullas etiàm inuſitatę loquutionis regulas cõtinens: ſed puritas ſola eſſet clara ſermonum, quæ poſſet euidẽtiam exprimere ſuã, quô exercitatiores nos ad intelligendum redderet verborum ſimplex collatio, quàm relata condenſæ lectionis inſtructio. Quia & reuerà tantæ rei myſteriũ ità ſacerdotes dei conuenit nóſſe, vt nõ ſuperficie verborum efferãtur incogniti, ſed ſenſibus ſanæ intelligentiæ reperiantur inſtructi, vt in differẽdo præcipuè huius ſanctæ Trinitatis arcano, plùs euidẽtia, quàm eloquentia, eos efficiat ſaporatos. Sic enim ex diuini muneris dono eſt actum, vt iuxta votum definitionis alternæ, promiſſio mõſtraretur in opere. Vndè quod primo die præſidẽtis metropolitani lingua profudit, die tertia omnium noſtrûm vox ſigillatìm collatiuè repetijt. Iſte eſt ergò tenor fidei noſtræ, qui & à capite copioſè profluxit, & à membris probatus glorioſè emicuit.

Hier.1.c — Apoc.17.a — *extorris. — *mederi *ſanitatũ. — Luc.13.b cd — *ſubtèr

CONfitemur & credimus, ſanctam atq; ineffabilem Trinitatem, patrem & filium & ſpiritumſanctum, vnum Deum naturaliter eſſe, vnius ſubſtantiæ, vnius naturę, vnius quoquè maieſtatis atque virtutis. Et patrem quidem non genitum, non creatum, ſed ingenitum profitemur. Ipſe enim à nullo originem ducit, ex quo & filius natiuitatem, & ſpiritusſanctus proceſſionem acce-

Profeſſio fidei.

accepit. Fôs ergò ipſe eſt & origo totius diuinitatis. Ipſe quoquè pater eſſentia quidē ineffabilis, ſubſtantiæ ſuæ filium ineffabiliter genuit: nec tamē aliud, quàm quod ipſe eſt, genuit, Deus Deum, lux lucem. ab ipſo

Ephe. 3. c ergò eſt omnis paternitas in cælo & in terra. Filium quoquè de ſubſtantia patris ſinè initio ante ſecula natum, nec tamē factum eſſe fatemur: quia nec pater ſinè filio, nec filius ſinè patre aliquandò extitit. Et tamen non vt filius de patre, ità pater de filio: quia non pater à filio, ſed filius à patre generationem accepit. Filius ergò Deus de patre, pater autem Deus, ſed non de filio. Ille aūt filius patris, & Deus de patre: æqualis Deus per omnia Deo patri, quia nec naſci cœpit aliquandò, nec deſijt. Hic etiàm vnius cum patre ſubſtantiæ creditur, propter quod & homouſios patri dicitur, hoc eſt, eiuſdē cū patre ſubſtantiæ. ὁμόσ enim Græcè vnum, ουσία verò ſubſtantia dicitur: quod vtrunq; coniunctū, ſonat, vna ſubſtantia. Nec enim de nihilo, neque de alia aliqua ſubſtantia, ſed de patris vtero, id eſt, de ſubſtātia eius, idem filius genitus vel natus eſſe credēdus eſt. Sempiternus quoquè eſt & filius, quoniam ſi pater ſemper fuit, ſemper habuit filium, cuius pater eſſet, & ob hoc, filium de patre natum ſinè initio confitemur. Nec enim eundem filium Dei, pro eo quòd de patre ſit genitus, deſectæ naturæ portiūculam nominamus: ſed perfectum patrē, perfectum filium, ſinè imminutione, ſinè deſectione genuiſſe aſſerimus: quia ſolius diuinitatis eſt, inæqualem filium non habere. Hinc etiàm filius Dei, natura eſt filius, non adoptione, quem Deus pater nec voluntate, nec neceſſitate genuiſſe credendus eſt: quia nec vlla in DEO neceſſitas cadit, nec voluntas ſapientiam præuenit. Spiritum quoquè ſanctum, qui eſt tertia in Trinitate perſona, vnum atque æqualem cū DEO patre & filio credimus eſſe Deū, vnius ſubſtantiæ, vnius quoquè eſſe naturæ: non tamen genitum vel creatum, ſed ab vtriſque procedentem, amborum eſſe ſpiritum. Hic etiàm ſpiritusſanctus, nec ingenitus, nec genitus creditur: nè aut, ſi ingenitum dixerimus, duos patres dicamus: aut, ſi genitū, duos filios prædicare monſtremur: qui tamen nec patris tantùm, nec filij tātùm, ſed ſimul patris & filij ſpiritus dicitur. Nec enim de patre procedit in filium, nec de filio procedit ad ſanctificandam creaturam: ſed ſimul ab vtriſque proceſſiſſe monſtratur, quia charitas ſiue ſanctitas amborum eſſe agnoſcitur. Hic ergò ſpiritusſanctus miſſus ab vtriſque creditur, ſed minor patre & filio non habetur, ſicut filius propter

Ioan. 14. aſſumptam carnem minorē ſe patre & ſpiritusſancto eſſe teſtatur. Hęc eſt ſanctę Trinitatis relata narratio, quæ non triplex, ſed

* trina * trinitas & dici & credi debet. Nec rectè dici poteſt, vt in vno DEO ſit Trinitas, ſed vnus Deus Trinitas. In relatiuis verò perſonarum nominibus pater ad filium, filius ad patrem, ſpiritusſanctus ad vtroſque refertur, quæ cùm relatiuè tres perſonæ dicantur, vna tamen natura vel ſubſtātia creditur. Nec ſicut tres perſonas, ità tres ſubſtantias prædicamus: ſed vnam ſubſtantiā, tres autem perſonas. Quòd enim pater eſt, non ad ſe, ſed ad filium eſt: & quòd filius eſt, non ad ſe, ſed ad patrem eſt. Similiter & ſpiritus ſanctus non ad ſe, ſed ad patrem & filium relatiuè refertur, in eo quòd ſpiritus patris & filij prædicatur. Item cùm dicimus, Deus, non ad aliquid dicitur, ſicut pater ad filium, vel filius ad patrem, vel ſpiritusſanctus ad patrem & filiū: ſed ad ſe ſpecialiter Deus dicitur. Nam ſi de ſingulis perſonis interrogemur, Deum neceſsè eſt fateamur. Deus ergò pater, DEVS filius, Deus ſpiritusſanctus ſingulariter dicitur: nec tamen tres dij, ſed vnus eſt Deus. Item & pater omnipotens, & filius omnipotens, & ſpiritusſanctus omnipotens ſingulariter dicitur: nec tamen tres omnipotentes, ſed vnus omnipotens: ſicut & vnum lumē, vnumque principium prædicatur. Singulariter ergò vnaquæque perſona vnus Deus confitetur, & creditur vna illis & indiuiſa atq; æqualis deitas, maieſtas, ſiue poteſtas. Nec minoratur in ſingulis, nec augetur in tribus: quia nec minus aliquid habet, cùm vnaquæque perſona Deus ſingulariter dicitur: nec amplius, cùm totæ tres perſonæ vnus Deus enunciantur. Hæc ergò ſancta Trinitas, quæ vnus & verus eſt Deus, nec recedit à numero, nec capitur numero. In relatione enim perſonarum numerus cernitur, in diuinitatis verò ſubſtantia, quid enumeratum ſit, non compræhēditur. Ergò hoc ſolo numerum inſinuāt, quòd ad inuicèm ſunt: & in hoc, numero carent, quia in ſe ſunt. Nam ità ſanctæ huic Trinitati vnum naturale conuenit nomen, vt tribus perſonis nō poſſit eſſe plurale. Ob hoc ergò credimus illud in ſacris literis dictum: Magnus Dominus noſter, & magna virtus eius, & ſapientię eius non eſt numerus. Nec quia tres has perſonas eſſe diximus vnum Deum, eundem eſſe patrem, quem filium: vel eum eſſe filium, qui eſt pater: aut eum, qui eſt ſpiritusſanctus, vel patrem & filium dicere poterimus. Non enim ipſe eſt pater, qui filius: nec ipſe filius, qui ſpiritusſanctus: nec ſpiritusſanctus, ipſe qui eſt vel pater vel filius: cùm tamen ipſum ſit pater, quod filius: ipſum filius, quod pater: ipſum pater & filius, quod eſt & ſpiritusſanctus, id eſt, natura vnus Deus. Cùm enim dicimus, nō ipſum eſſe patrem quem filium, ad perſonarum diſtinctionem refertur: cùm autem dicimus, ipſum eſſe patrem quod filium, & ipſum filium quod patrem, ipſum ſpiritum ſanctum

Pſal. 146. (margin)

ſanctum quod patrem & filium, ad naturã, qua DEVS eſt, vel ſubſtantiam pertinere monſtratur, quia ſubſtantia vnũ ſunt. Perſonas enim diſtinguimus, non deitatem ſeparamus. Trinitatem igitur in perſonarum diſtinctiõe agnoſcimus, vnitatem propter naturam vel ſubſtantiam profitemur. Tria ergò iſta, vnum ſunt natura ſcilicet, non perſona: nec tamen iſtæ tres perſonæ æſtimãdę ſunt ſeparabiles, cùm nulla ante aliã, nulla poſt aliam, nulla ſinè alia vel extitiſſe, vel quippiam operata eſſe aliquandò creditur. Inſeparabiles enim inueniuntur & in eo quod ſunt, & in eo quod faciũt: quia inter generantem patrem, & generatum filium, vel procedentem ſpiritumſanctum, nullum fuiſſe credimus temporis interuallum, quo aut genitor genitum aliquandò præcederet, aut genitus genitori deeſſet, aut procedẽs ſpiritus patre vel filio poſterior appareret. Ob hoc ergò inſeparabilis & inconfuſa hæc Trinitas à nobis & creditur, & prædicatur. Tres igitur perſonæ iſtæ dicuntur, iuxta quod Maiores definiunt, vt agnoſcantur. Nam ſi attendamus illud, quod ſcriptura ſancta dicit de ſapientia, Sap.7.d ſplẽdor eſt lucis æternæ: ſicut ſplendorem luci videmus inſeparabiliter inhærere ſic confitemur filiũ à patre ſeparari non poſſe. Tres ergo illas vnius atq; inſeparabilis naturæ perſonas, ſicut non confundimus, ità ſeparabiles nullatenùs prædicamus: quandoquidem hoc nobis dignata eſt ipſa Trinitas euidenter oſtendere, vt etiàm in omnibus, quib' voluit ſingulatìm pſonas agnoſci, vnam ſinè altera non permittat intelligi. Nec enim pater abſque filio cognoſcitur, nec ſinè patre filius inuenitur. Relatio quippe ipſa vocabuli perſonalis, perſonas ſeparari vetat. Quæ etiàm non ſimul nominat, ſimul inſinuat. Nemo enim audire poteſt vnumquodque iſtorum nominum, in quo non intelligere cogatur & alterum.

Cùm ergò hęc tria ſint vnum, & vnum tria, eſt tamen vnicuique perſonæ manens ſua proprietas. Pater enim æternitatem habet ſinè natiuitate, filius æternitatem cum natiuitate, ſpiritus verò ſanctus proceſſione ſinè natiuitate. De his tribus perſonis ſolã filij perſonam pro liberatione humani generis, hominem verum ſinè peccato de ſancta & immaculata Maria virgine credimus aſſumpſiſſe, de qua nouo ordine, nouaque natiuitate eſt genitus. Nouo ordine, quia inuiſibilis diuinitate, viſibilis monſtratur in carne. Noua autem natiuitate eſt genitus, quia intacta virginitas & virilem coitũ neſciuit, & fœcundata per ſpiritumſanctũ, carnis materiam miniſtrauit. Qui partus virginis nec ratione colligitur, nec exemplo monſtratur. Quod ſi ratione colligitur, non erit mirabile: ſi exemplo, non erit ſingulare. Nec tamen ſpiritusſanctus pater eſſe credendus eſt filij, pro eo, quòd Maria, eodem ſpirituſancto obumbrante, concepit, nè duos patres filij videamur aſſerere, quod vtiquè nefas eſt dici. In quo mirabili conceptu, ædificante ſibi ſapientia domum, verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis. Ioan.1.b Nec tamen verbum ipſum ità in carnem conuerſum atque mutatum eſt, vt deſiſteret Deus eſſe, qui homo eſſe voluiſſet: ſed ità verbum caro factum eſt, vt non tantùm ibi ſit verbum DEI & hominis caro, ſed etiàm rationalis hominis anima: atque hoc totum, & DEVS dicatur propter Deum, & homo propter hominem. In quo Dei filio duas credimus eſſe naturas, vnam diuinitatis, alteram humanitatis: quas ità in ſe vna CHRISTI perſona vniuit, vt nec diuinitas ab humanitate, nec humanitas à diuinitate poſſit aliquandò ſeiungi. Vndè perfectus DEVS eſt, perfectus & homo, in vnitate perſonæ. Nec tamen, quia duas in filio diximus eſſe naturas, duas cauſabimur in eo eſſe perſonas, nè Trinitati (quod abſit) accedere videatur quaternitas. Deus enim verbum, non accepit perſonam hominis, ſed naturam: & in æternum perſona diuinitatis, temporalem accepit ſubſtantiã carnis. Item vnius ſubſtantiæ credimus eſſe DEVM patrem, & filium, & ſpiritumſanctum: non tamen dicimus, vt huius trinitatis vnitatem Maria virgo genuerit, ſed tantummodò filium, qui ſolus naturam noſtram in vnitate perſonæ ſuæ aſſumpſit. Incarnationem quoquè huius filij Dei tota Trinitas operata eſſe credenda eſt, quia inſeparabilia ſunt opera Trinitatis. Solus tamen filius formam ſerui accepit in ſingularitate perſonæ, non in vnitate diuinę naturæ, in id, quod proprium eſt filij, non quod commune Trinitati, quæ forma illi ad vnitatem perſonæ coaptata eſt, id eſt, vt filius DEI & filius hominis, vnus ſit Chriſtus.

Item idem CHRISTVS in his duabus naturis, tribus extat ſubſtãtijs: verbi, quod ad ſolius DEI eſſentiam referendum eſt: corporis & animæ, quod ad verum hominem pertinet. Habet ergò in ſe geminam ſubſtantiam, diuinitatis ſuæ, & humanitatis noſtræ. Hic tamen per hoc, quòd de DEO patre ſinè initio prodijt, natus tantùm: (nam neque factus, neque prædeſtinatus accipitur) per hoc tamen, quòd de Maria virgine natus eſt, & natus, & factus & prædeſtinatus eſſe credendus eſt. Ambæ tamen in illo generationes, mirabiles: quia & de patre ante ſecula ſinè matre eſt genitus, & in fine ſeculorum de matre ſinè patre eſt generatus: q tamen, ſecúdùm quod Deus eſt, creauit Mariam: ſecundùm quod homo, creatus eſt ex Maria. Ipſe, pater Mariæ matris, & filius. Item per hoc quòd DEVS eſt, ęqualis eſt patri: per hoc quod homo, minor eſt patre. Item & maior, & minor

minor ſeipſo, credendus eſt. In forma enim Dei, etiàm ipſe filius ſeipſo maior eſt, propter humanitatem aſſumptam, quia diuinitas maior eſt: in forma autem ſerui, ſeipſo minor eſt * idem humanitate, quæ minor diuinitate accipitur. Nam ſicut per aſſumptam carnem non tantùm patre, ſed ſeipſo minor accipitur: ità ſecundùm diuinitaté, qua eſt æqualis patri, & ipſe, & pater, maior eſt homine, quem ſola filij perſona aſſumpſit. Item in eo quod quæritur, vtrum poſſit filius ſic æqualis, & minor eſſe ſpirituſancto, ſicut patri nunc æqualis, nunc minor patre creditur eſſe, reſpondemus: Secundùm formam Dei, æqualis eſt patri, & ſpirituiſancto: ſecundùm formam ſerui, minor eſt & patre & ſpirituſancto: quia nec ſpirituſſanctus, nec Deus pater, ſed ſola filij perſona ſuſcepit carnem, per quam minor eſſe creditur illis perſonis duabus. Ité hic filius, à Deo patre & ſpiritu ſancto inſeparabiliter diſcretus creditur eſſe, perſona: ab homine autem aſſumpto, natura. Item cum homine, vnus extat perſona: cum patre verò & ſpirituſancto, natura diuinitatis ſuæ ſiue ſubſtantia. Miſſus tamen filius, nó ſolùm à patre, ſed & à ſpirituſancto miſſus eſſe credendus eſt, in eo quòd per prophetam dicit: Et nunc Dominus miſit me & ſpiritus eius. A ſeipſo quoquè miſſus accipitur, pro eo, quòd inſeparabilis non ſolùm voluntas, ſed operatio totius Trinitatis agnoſcitur. Hic enim, qui ante ſecula vnigenitus eſt vocatus, temporaliter primogenitus factus eſt. Vnigenitus, propter diuinitatis ſubſtátiam: primogenitus, propter aſſumptam carnis naturam: in qua ſuſcepta hominis forma, iuxta euangelicam veritatem, ſinè peccato natus, ſinè peccato mortuus creditur: qui ſolus pro nobis peccatum factus eſt, id eſt, ſacrificium pro peccatis noſtris: tamen paſſionem ipſam (ſalua diuinitate ſua) pro delictis noſtris ſuſtinuit, mortique adiudicatus & cruci, veram carnis mortem accepit: tertio quoquè die, virtute propria ſuſcitatus, à ſepulcro ſurrexit. Hoc ergò exemplo capitis noſtri, confitemur * vera fide reſurrectionem carnis omnium mortuorú: nec in aerea, vel qualibet alia carne (vt quidam delirant) reſurrecturos nos credim⁹, ſed in iſta, qua viuimus, conſiſtimus, & mouemur. Peracto huius ſanctæ reſurrectionis exemplo, idem Dominus noſter atque ſaluator, paternam aſſcendendo ſedem repetijt, de qua nunquàm per diuinitatem diſceſſit. Illic ad dexteram patris ſedens, expectatur in fine ſeculorum iudex omnium viuorum & mortuorum, indè cum ſanctis omnibus veniet ad ferendum iudicium, reddere vnicuique mercedis proprię debitum, prout quiſque geſſit in corpore poſitus, ſiue bonum, ſiue malum. Eccleſiam ſanè catholicam, precio

*id eſt, · Eſa. 48. d 51. a · 2. Cor. 5. · * veram fieri · 2. Cor. 5.

ſui ſanguinis comparatam, cum eo credimus in perpetuum regnaturam, intra cuius gremium conſtituti vnum baptiſmum credimus, & confitemur remiſsionem omniú peccatorum, ſub qua fide & reſurrectionem mortuorum veraciter credimus, & futuri ſeculi gaudia expectamus. Hoc tantùm orandum eſt nobis & petendum, vt cùm peracto finitoque iudicio, tradiderit filius regnum DEO & patri, participes efficiat nos regni ſui, vt per hanc fidem, qua illi inhæſimus, cum illo ſinè fine regnemus. Hæc eſt confeſſionis noſtræ fides expoſita, per quam omnium hæreticorum dogma perimitur, per quam omnium fidelium corda mundantur, per quam & ad Deum glorioſè acceditur, cuius ſacroſancto ſapore ſub triduano ieiunio continua relationum collatione rorantes, ad ea, quę ſubnexa ſunt, ſequenti die decernenda tranſiuimus.

1. Cor. 15. e

Capitulum primum.

1 IN loco benedictionis conſidentes Domini ſacerdotes, nullis debent aut indiſcretis vocibus perſtrepere, aut quibuſlibet tumultibus perturbari, nullis etiàm vanis fabulis vel riſibus agi, & (quod deterius eſt) obſtinatis diſceptatióibus tumultuoſas voces effundere. Si quis enim (vt Apoſtolus ait) putat ſe religioſum eſſe, nó refrenans linguam ſuam, ſed ſeducens cor ſuum, huius vana eſt religio. Cultum enim ſuum iuſtitia perdit, quando ſilentia iudicij obſtrepentium turba confundit, dicente propheta: Erit cultus iuſtitiæ, ſilentium. Debet ergò, quicquid aut * conſultationibus conſidentium agitur, aut à cauſantium parte proponitur, ſic mitiſſima verborum relatione proferri, vt nec contentioſis vocibus audientiam turbent, nec iudicum vigorem de tumultu eneruent. Quicunq; ergò in conuentu concilij hæc, quæ præmiſſa ſunt, violanda crediderit, & contra hæc interdicta aut tumultu, aut contumelijs, vel riſibus concilium conturbauerit: iuxta diuinæ legis edictum, quo præcipitur: Eijce deriſorem, & exibit cum eo iurgium, cum omni dedecore de conſeſſione abſtractus, à communi cœtu ſecedat, & trium dierum excommunicationis ſenté tiam perferat.

5. q. 4. In loco benedict. · Iac. 1. d · Eſa. 32. d · * collationibus · Prou. 22. b

2 Quantum quis præcelſi culminis obtinet locum, tantùm neceſsè eſt præcedat cæteros gratia meritorum, vt in eo quòd præſidet ſingulis, ſingulariter ornetur eminentia ſanctitatis, habens ſemper & in ore gladium veritatis, & in opere efficientiam luminis, vt iuxta Paulum potens ſit exhortari in doctrina ſana, & contradicentes reuincere. Nos proindè noſtri ordinis gradú, vel ſuſcepti regiminis modum magnoperè cogitare debemus, vt q officiú prædicationis ſuſcepimus, nullis curis à diuina le-

Tit. 1.

ctione priuemur. Nam quorundã mentes pontificũ, ità torporis ocio à lectionis gratia ſecluduntur, vt quid doctrinę gregibus ſubditis exhibeat, non inueniat pręco mutus. Inſiſtendum ergò ſemper erit maioribus, vt quos ſub regiminis ſui cura tuentur, fame verbi Dei perire nõ ſinant. Sicut metropolitanis in confinitimos, cæterosq; eccleſiaſticis ordinibus deditos: ſic confinitimis, in commiſſo ſibi religioſorum numero vigilandum eſt, qualiter neſcientia talium diuinæ legis eruditionibus imbuatur, ità vt indeſinenti ſolicitudine prælatus quiſque ſubditos quærens, aut profectum eorum lætabundus agnoſcat, aut neſcientiam ſinè arrogantia inſtruat. Placuit ergò de talibus, iuxta inſtituta Toletani cõcilij, hoc ſpecialiter definire, vt aut ſponte ſumant intentionem neceſſariam perdiſcendi, aut à maioribus ad lectionis exercitia cogantur inuiti.

Cõcilij 8. cap. 8.

3 De his, qui contra Apoſtoli voluntatem circunferuntur omni vento doctrinę placuit huic ſancto concilio, vt, metropolitanæ ſedis authoritate coacti, vniuſcuiuſque prouinciæ* ciues, rectoresq; eccleſiarum, vnum eundemq; in pſallendo teneãt modum, quem in metropolitana ſede cognouerint inſtitutũ, nec aliqua diuerſitate cuiuſcunq; ordinis vel officij, à metropolitana ſe patiantur ſede diſiungi. Sic enim iuſtum eſt, vt indè vnuſquiſq; ſumat regulas magiſterij, vndè honoris conſecrationẽ accepit: vt iuxta Maiorum decreta, ſedes, quæ vnicuiq; ſacerdotalis mater eſt dignitatis, ſit eccleſiaſticæ magiſtra rationis. Abbatib9 ſanè, indultis officijs, quæ iuxta voluntatem ſui epiſcopi regulariter illis implenda ſunt, cætera officia publica, id eſt, veſperas, matutinum, ſiue Miſſam, aliter quàm in principali eccleſia, celebrare non liceat. Quiſquis autem horum decretorum violator extiterit, ſex menſibus communione priuatus, apud metropolitanum ſub pœnitentiæ cenſura permaneat corrigendus, quatenùs apud illũ & præteritæ tranſgreſſionis culpam lachrymis diluat, & neceſſariam officiorum doctrinam ſtudioſè addiſcat. Sub iſta ergò regula diſciplinæ, non ſolùm metropolitanus totius ſuę prouinciæ põtifices vel ſacerdotes adſtringat, ſed etiàm cæteri epiſcopi ſubiectos ſibi eccleſiarum rectores, obtemperare his inſtitutionibus cogant.

Diſt. 12. De his qui contra. Ephe. 4.

* põtifices

4 Sicut omnis qui diligit fratrem ſuũ, ex Deo eſt: ità omnis qui odit proximum, ex diabolo eſt. Dilectione enim ſola diſcernitur, quis ex quo genitus approbetur, dicente Ioanne, In hoc manifeſtati ſunt filij Dei, & filij diaboli. Omnis qui nõn facit iuſtitiam, non eſt ex Deo, & qui non diligit fratrẽ ſuũ. Quoniã hæc eſt annunciatio, quam ab initio audiſtis, vt diligamus alterutrùm. Et poſt paululum, Omnis qui odit fratrẽ ſuũ, homicida eſt. Et ſcitis, quoniam omnis homicida nõ habet vitam æternã in ſe manentẽ. Eccè homicida eſſe probabiliter declaratur, qui à fraterna ſocietate diuiditur. Nam etſi manus nõ moueat ad occidendum, pro eo tamen quòd immitis eſt ad ignoſcendum, iam à Deo homicida tenetur. Viuit ille, & iſte iam interfector eſſe conuincitur. Cùm ergò his pceptis B. apoſtolus Paulus cõſona prædicatione cócordet, dicens, Non óccidat ſol ſuper iracundiam veſtrã, &, Nolite locum dare diabolo: relatæ ſunt nobis quorundam ſacerdotum perſonæ, in tantã obſtinationis efferbuiſſe diſcordiam, vt nõ ſolùm illos ab ira occaſus ſolis non reuocet, ſed nec annoſa quidem tranſactio tẽporum, ad bonũ charitatis reclinet, quippe in quorũ cordibus ſol iuſtitiæ Chriſtus occubuit, vt ad lumen charitatis redire vix poſſint. Horum ergò & ſimilium diſcordantium fratrũ oblationes, iuxta antiqui canonis definitionem, nullo modo recipiendas eſſe cenſuimus. Perſonis tamen diſcordantium, id ſpeciali definitione præcipimus, vt antequàm eos reconciliatio vera innectat, nullus eorũ accedere ad altare Domini audeat, vel gratiã cõmuniõis ſanctæ percipiat: ſed geminato tẽpore per pœnitentiã cõpenſabunt, quod diſcordiæ ſeruiérunt. Quòd ſi vnus eorũ, alio contemnente, ad ſatisfactionem charitatis cucurrerit: ex eo tempore, vt pacificus intra eccleſiam recepretur, ex quo ad cõcordiam feſtinãſſe conuincitur, ſententia tamẽ ſuperiori ſeruata, vt tempus, quod in ira expendit, geminatum in pœnitentiæ ſatisfactione perſoluat.

1. Ioan. 3. b

1. Ioan. 3. c

Epheſ. 4. f

Cõc. Carthagin. 4. cap. 93.

5 Nullis vita præſulum perturbari debet exceſſibus motionum, quia valdè indignũ eſt, vt qui throni Dei vocãtur, leui motione turbentur: & qui debent eſſe* viter iuſtitiæ, ipſi efficiantur ſeminarium litis atque rapinæ. Quomodò ergò huiuſmodi, iuxta Apoſtolũ, irrepræhenſibiles erunt, qui nõ ſolùm repræhenſibilia faciunt, ſed mortiſera potiùs & execranda cõmittunt? Relati enim nobis ſunt quidã ex ſacerdotibus, qui omni grauitate ſacerdotalis ordinis prætermiſſa, audientiã iudicij furore præueniant, & exceſſu ſolius inhoneſtæ motionis, audire refugiunt, pro quibus eos oportuerat æquitatis iudicia ſuſtinere. Dũ enim de honoris ſui culmine blandiuntur, patientiam habere refugiũt: & qui incõcuſſè debuerãt veritatis cõſeruare ſtatũ, ſubitò religionis mutãt ppoſitũ, & præcipiti furore iudiciũ antecedunt. Sicq; in quo decuerat eos iudicij ſuſtinere cõuentũ, peruaſione agunt, vndè de præſumptionibus cõfundãtur. Qui tamẽ aut dãno pariter & excõmunicatione plectendi ſunt, aut omiſſis cõpoſitionibus rerũ, ſola ſatisfactione pœnitẽtiæ

* arca

1. Tim. 3. a

tiæ curabuntur. Illi enim, qui rei propriæ facultate ſuffulti ſunt, aut qui rem ſuã iam anteà in nomine Eccleſię, cui pręſunt, tráſfudiſſe noſcuntur: ſi aut per ſe, aut per ſubditos, ſeu per quoſlibet aliena diripiũt, vel præſumptionis ſeu cædis quippiam agunt, tã in rebus fiſcalibus, quàm etiàm in quorumlibet dominio conſtitutis: & peruaſa vel præſumpta, de rebus proprijs iuxta legé excellétiſs. principis ſarciant, & pro exceſſu religioni contrario, quod inhoneſtè ante iudicium perpetrauerunt, duarum hebdomadarũ excommunicatióe plectendi ſunt. Et qui nihil proprietatis habere vidétur, magna diſcretionis arte medédi ſunt, quo nec auſus illicitos eccleſiarum facultatibus redimant, nec ipſi penitùs extorres à pœna perſiſtant. Nec enim iuſtum eſt, vt pro prauis actibus ſacerdotũ, eccleſiæ, quibus præminent, ſuſtineant damnum: & pro exceſſibus talium ſatisfactio ab eccleſijs exigatur, cùm eccleſia cultores ſuos nó ad litem, ſed honeſtaté, informet. De talibus ergò placuit definire, qui nullis habitis rebus proprijs, aut in quocunque peruaſores extiterint, aut quibuſlibet perſonis cædes, vel quodcunq; præſumptionis intulerint, nulla eos incuruatione ſtatûs ſui ſeruituti hominum debere addici: ſed iuxta quod pręſumptuoſus quiſquis ille extiterit, ità & pœnitentiæ legibus ſubiacebit, id eſt, ſi in decem ſolidorum ſummã præſumptor eſſe conuincitur, viginti dierum pœnitentiæ ſatisfactione purget: ità vt ſiue minoris, ſiue maioris ſummæ exceſſum peregerit, ſimiliter geminata hoc ſemper ſatisfactione pœnitentiæ recompenſet. Seruos auté eccleſiarũ, qui huiuſmodi exceſſus operati eſſe noſcũtur, ad leges ſeculares audiendas remittimus. Et hæc quidem de generali exceſſu dicta ſufficiãt. Cæterùm ſpecialitatis ordiné proſequentes, decernimus: Si quis epiſcoporum magnati cuiuſquam vxorem, filiam, neptem, ſeu quolibet illi gradu altero pertinentem, quacunq; fraude vel ſubtilitate, adulterina pollutione fœdauerit, & honoris proprij gradum amittat, & ſub exilij relegatione perpetuam excommunicationis ſententiam perferat, qui tamé circa finem vitæ, communionis remedio adiuuandus eſt. Hanc ſanè & illi ſententiam merebuntur, qui aut volentes homicidium fecerint, aut primatibꝰ palatij, generoſiſq; perſonis, ſeu nobilioribus quibuſcunque mulieribus, aut puellis aliquid per necem, aut per quancunq; irrogatam iniuriam viſi fuerint intuliſſe. Vndè eos, iuxta legum ſecularium inſtituta, aut talionem recipere, aut traditionem de his fieri, vel ꝓſcriptionem oporteat.

23.q.8. His à quibus Domini *talium
6 His, à quibus Domini ſacraméta tractanda ſunt, iudicium ſanguinis agitare nó licet. Et ideò magnoperè * talibus exceſſibus prohibendum eſt, nè indiſcretæ præſumptionis motibus agitati, aut quod morte plectédum eſt, ſententia propria iudicare pręſumãt, aut truncationes quibuſlibet perſonis aut per ſe inferant, aut inferendas præcipiant. Quòd ſi quiſquam horum immemor præceptorum, aut in eccleſiæ ſuæ familijs, aut in quibuſlibet perſonis tale aliquid fecerit, & conceſſi ordinis honore priuatus & loco, ſub perpetuo damnatióis teneatur religatus ergaſtulo. Cui tamen communio exeunti ex hac vita non neganda eſt, propter domini miſericordiã, qui non vult peccatoris mortem, ſed vt cõuertatur & viuat. Eze. 18. g 33. c

7 Cùm iuxta antiquæ inſtitutionis edictum, plùs erga corrigendos agere debeat beneuolentia, quàm ſeueritas: plùs cohortatio, quàm commotio: plùs charitas, quàm poteſtas: relatum eſt nobis, quòd quidam ex fratribus, plùs liuore odij, quàm correctionis ſtudio ſubditos inſequentes, dum ſe ſimulant ſpiritualem eis adhibere correctionem, indiſcretam ſubitò afferunt mortem, cùm inauditos à ſe proijciunt, & illicitis eos iudicijs ſub pœnitentia puniunt: Nó ergò decæterò peruerſis voluntatibus ſit liberum, ſimulare quod fingunt: ſed quotieſcunquè quilibet ex ſubditis corrigendus eſt, aut publica debet à ſacerdote diſciplina curari: aut, ſi aliter rectoribus placet, duorum vel trium fratrum ſpiritualium teſtimonio peculiariter adhibito, & modus criminis agnoſcatur, & modus pœnitentiæ irrogetur: ità tamé, vt ſi exilio vel retruſione dignũ eum eſſe, aut quid aliud iudicium peculiare decreuerit, modus pœnitentiæ, quem corã tribus fratribus ſacerdos tranſgreſſori indixerit, ſpeciali debeat eius, qui ſententiam protulit, manûs ꝓpriæ ſubſcriptione notari. Sicq; fiet, vt nec tranſgreſſores, ſinè teſtimonio excidia vitæ ſuæ incurrant: nec rectores, accuſatos ſe de quorunlibet interemptionibus erubeſcant. Leo Epiſtola 84.

1.q.1. Quicquid inuiſibilis
8 Quicquid inuiſibilis gratiæ conſolatione tribuitur, nunquàm quæſtu vel quibuſlibet præmijs venundari penitùs debet, dicente Domino: Quod gratis accepiſtis, gratìs date. Et ideò, quicunq; deincèps in Eccleſiaſtico ordine conſtitutus, aut pro baptizandis conſignandiſq; fidelibus, aut collatione chriſmatis, vel promotionibus graduum, precia quælibet vel præmia, niſi voluntariè oblata, pro huiuſmodi ambitione ſuſceperit: equidé ſi ſciente loci epiſcopo, tale quicquam à ſubditis perpetratur, idem epiſcopus duobus menſibus excommunicationi ſubiaceat, pro eo, quòd & ſciens mala contexit, & correptionem neceſſariam non adhibuit. Sin autem ſuorum quiſpiam, eodem neſciente, quodcunque pro ſupradictis capitulis accipiendum eſſe ſibi crediderit, ſi presbyter eſt, trium men- Matt. 10.a

menſium excommunicatione plectatur: ſi diaconus,quatuor: ſubdiaconus vero, vel clericus his cupiditatibus ſeruiens,& competenti pœna, & debita excommunicatione plectendus eſt.

6 Multæ ſuper hoc capitulo patrum ſententiæ manauerunt,ſcilicet nè impreciabilem ſanctiſpiritûs gratiā, donis vel muneribus quis exiſtimet comparandam. Sed (quod non ſinè graui dolore dicendū eſt) quanto hæc frequenti decretorum eſt præceptione prohibita,tanto nobis fraudibus cognoſcitur iterata,dum hi,qui tali precio mercari nituntur gratiam ſpirituſſancti,aut ordinationis ſuę tempora pręueniunt munere,aut poſt acceptum honorem,promiſſis ſuis cōferunt * apparentibus turpis lucri mercedem.Et ideò,vt horum & ſimiliū argumentorum deincèps amputetur occaſio,hæc ſancta ſynodus definiuit,vt cùm quiſque pontificale culmen ante Domini altare percepturus acceſſerit, ſacramēti exactione adſtringatur, quòd pro cōferenda ſibi conſecratione honoris, nulli perſonæ cuiuſlibet premij collationem vel aliquandò dediſſet, vel aliquādò in futurum dare procuret. Sicq; aut mundus ab hoc contagio, prælationis conſecrationem accipiat, aut * publicato hoc ſcelere, manifeſtè denudatus coram Eccleſia, & ad honorem, quem mercari voluit,nō accedat. Illos autem, quos deincèps poſt prælationem per pręmium ordinatos fuiſſe patuerit,ſub definitis pœnitentię legibus,vt verè ſimoniacos,ab Eccleſia ſeparandos eſſe cenſemus, id eſt, vt duorum annorū ſpatio exilio relegati, & digna ſatisfactione, vel excōmunicationis ſententia coërciti, honoris gradum,quē pręmijs emerant,lachrymis conquirere & reparare intendant. Vndè ſi digna eos ſatisfactio pœnitentiæ commendauerit, peracto indictæ pœnitentiæ tempore, non tantùm communioni, ſed & loco,& totius ordinis officijs, à quibus ſeparati fuerant,reſtaurandi ſunt.

* per illicitū vſum implicatus huic ſceleri

10 Quanquàm omnes,qui ſacris mancipantur ordinibus,canonicis regulis teneātur adſtricti, expedibile tamen eſt, vt promiſſionis ſuæ vota ſub cautione ſpōdeant, quos ad promotionis gradus eccleſiaſtica probat diſciplina. Solet enim plùs timeri, quod ſingulariter pollicetur, quàm quod generali ſponſione concluditur. Et ideò placuit huic ſancto cōcilio, vt vnuſquiſq;, qui ad eccleſiaſticos gradus eſt acceſſurus, non antè honoris cōſecrationem accipiat, quàm * placita ſibi annotatione promittat, vt fidem catholicam ſyncera cordis deuotiōe cuſtodiens, iuſtè & piè viuere debeat, & vt in nullis operibus ſuis canonicis regulis cōtradicat, atq; vt debitum per om̄ia honorem, atq; obſequij reuerentiam præminenti ſibi vnuſquiſque dependat, iuxta illud beati papæ Leonis edictum: Qui ſe ſcit aliquibus eſſe præpoſitum, non moleſtè ferat,aliquem ſibi eſſe prælatū:ſed obedientiam,quā exigit, etiàm ipſe dependat. Pœna tamen,iuxta eccleſiaſticæ conſuetudinis morem, & placitis talium inferenda, & ab his qui tranſgreſſores fuerint,perſoluenda eſt. Epiſt. 84.

* placiti ſui innodatione

11 Cùm nihil in diuino canone debeat eſſe cōfuſum,nihil dubium,nihil etiàm indiſcretum,in collatione noſtri cœtûs relectus eſt canon Toletani concilij primi, in quo præceptum eſt, vt ſi quis acceptam à ſacerdote euchariſtiam non ſumpſerit, velut ſacrilegus propellatur: nec adiecta eſt ibi diſcretio voluntatum, cùm & infidelis infideliter hæc talia agat,& fidelis fideliter accipiat, quod naturalis illum neceſſitas deglutire non ſinit. Cap.14. Solet enim humanæ naturæ infirmitas,in ipſo mortis exitu pręgrauata, tanto ſiccitatis pondere deprimi, vt nullis ciborū illationibus refici, ſed vix tantundèm illati delectetur poculi gratia ſuſtentari.Quod etiàm in multorum exitu vidimus, qui, optatum ſuis votis ſacræ cōmunionis expetentes viaticum, collatam ſibi à ſacerdote euchariſtiam reiecerunt: non ꝙ infidelitate hoc agerent, ſed quòd præter Dominici calicis hauſtum,traditam ſibi non poſſent Euchariſtiam deglutire. Non ergò huiuſmodi à corpore Eccleſiæ ſeparandi ſunt, qui talia non infidelitate, ſed neceſſitate fecerunt, præſertim hi, de quibus nihil fidei ſiniſtræ ſentitur. Placuit ergò definire, quòd nec fideli officiat,nec infideli inultum exiſtat.Quicunq; ergò fidelis, ineuitabili qualibet infirmitate coactus, Euchariſtiam perceptam reiecerit, in nullo eccleſiaſticæ damnationi ſubiaceat. Similiter, nec illos cuiuſquam punitionis cenſura redarguet, qui talia aut tēpore infantiæ faciunt, aut in qualibet mentis alienatione poſiti, quid fecerint, ignorare videntur. Iam verò, quicunque aut de fidelium, vel infidelium numero, corpus Domini abſq; ineuitabili(vt dictum eſt) infirmitate proiecerit,ſi fidelis eſt,perpetua cōmunione priuetur:ſi infidelis, & verberibus ſubdatur,& perpetuo exilio relegetur. Quòd ſi horū quilibet huiuſmodi exceſſus digna pœnitentiæ ſatisfactione defleuerit, poſt quinquēnium licebit illum cōmunioni priſtinæ reformari.

12 Qui pœnitentiam in mortis agit periculo, non diutinè à reconciliationis gratia differendus eſt. Sed ſi præcincto mortis vrgeatur periculo, pœnitentia per manûs impoſitionem accepta, ſtatìm ei recōciliatio adhibenda eſt,nè priùs ab humanis rebus æger abſcedat, quàm donum reconciliationis accipiat: ſicq; ſuperſtitibus quodammodò doloris videatur eſſe perpetui, ſi præciſum ab Eccleſiæ membris eum, qui

26.q.6. His qui tē pore. Et Leo.epiſt. 91. vtiquè reconciliationem non meruerit, raptum à præſenti vita, mors naturæ ſubduxerit. Vndè iuxta Papæ Leonis edictū, his, qui in tempore neceſſitatis, & in periculi vrgentis inſtantia præſidium pœnitentiæ ex more recóciliationis implorant, nec ſatisfactio interdicenda eſt, nec reconciliatio deneganda: quia miſericordiæ Dei nec menſuras poſſumus ponere, nec tempora definire. De his autem, qui accepta pœnitentia, antequàm reconciliétur, ab hac vita receſſerint, quáquàm diuerſitas præceptorum de hoc capitulo habeatur: illorum tamen nobis ſententia placuit, qui multiplices numero de huiuſmodi humaniùs decreuerunt, vt & memoria talium in Eccleſijs commendetur, & oblatio pro eorū delicto à presbyteris recipiatur.

Cóc. Carthagineñ. 4.ca.79.

Cóc. Eliber.ca.29. 13 Benè ſiquidem Maiorum regulis definitum eſt, vt dæmonijs, alijsq́; ſimilibus paſſionib⁹ irretitis miniſteria ſacra tractare non liceat. Cui præcepto cóſenſu rationis adhibito, id cómuniter definimus, vt nullus de his, qui aut in terrá arrepti à dæmonibus eliduntur, aut quolibet modo vexationis incurſibus efferuntur, vel ſacris audeant miniſtrare altaribus, vel indiſcuſſi ſe diuinis ingerant ſacramétis: exceptis illis, qui varijs corporum incómoditatibus dediti, in eiuſmodi paſſionibus in terram approbantur eliſi. Qui tamen & ipſi tam diù erunt ab officij ſui & ordine & loco ſuſpenſi, quouſquè vnius anni ſpatio, per diſcretionem epiſcopi, inueniantur ab incurſu dæmonum alieni.

*momentis ſingulis
Eccl.4.a
7.q.1. Illud diuini oraculi

14 Et illud diuini oraculi* monētis ſinguli præcauentes, quo ſcribitur, Væ ſoli, qā cùm ceciderit, non habet ſubleuantē; ſummoperè verendum nobis eſt & cauendum, nè horis illis atq; temporibus, quibus Domino pſallitur vel ſacrificatur, vnicuique diuinis ſingulariter officijs inſiſtenti, pernicioſa paſſio vel corporis quælibet valetudo occurrat, quæ aut corpùs ſubitò ſubruí faciat, aut mentem alienatione vel terrore confundat. Pro huiuſmodi ergò caſibus, pręcauentes, neceſſarium duximus inſtituere, vt vbi temporis vel loci ſiue cleri copia ſuffragatur, habeat quiſquis ille canens Deo atque ſacrificans, poſt ſe vicini ſolaminis adiutorem: vt ſi aliquo caſu ille, qui officia impleturus accedet, turbatus fuerit, vel ad terram eliſus, à tergo ſemper habeat, qui eius vicé exequaī intrepidus.

15 Peractis omnibus, quæ ad correctionem noſtri ordinis in hoc cócilio promulgata ſunt: placuit definire, vt paternis inſtitutionibus obſequentes, omni anno ad peragendam celebritatem concilij in metropolitana ſede, tépore quo princeps vel metropolitani electio definiérit, deuotis ſemper animorū ſtudijs * conferamur, nec quibuſlibet requiſitis occaſionibus abſentemur, ſed in præparato die, quo indictū fuerit, adunatis in metropolitana ſede omnibus prouinciæ pontificibus, conciliū Deo pręſule celebretur. Quiſquis aūt epiſcoporū, excepta ineuitabili cauſa vel neceſſitate, de peragendo concilio ſe abſentauerit, vnius anni erit excómunicatione plectendus. Quòd ſi deincèps abſq; celebratione cócilij anni vnius meta pertráſiêrit, omnes in cómune pontifices Carthaginis prouincię, ſuperioris cenſuræ ſententia obnoxios retinebit, id eſt, ſi nulla ſibi impediēte principis poteſtate, vel infirmitate, aut ineuitabili cauſa, ſolius propriæ voluntatis libitu, ſeſe ad celebrandum cócilium non collegerint.

* confluamus

16 His ergò conſtitutionibus noſtris, quas neceſſariò decernendas credidimus, finalem manús noſtræ ſubſcriptioné adiecimus, immortali Deo noſtro & Domino gloriam & honorem reddentes, qui nos de conuentu alternę viſionis lętos effecit, qui os noſtrū in cófeſſione laudis ſuæ aperuit, qui etiàm decreta huius noſtri concilij honeſtè compleuit. Poſt hęc religioſo domino & amabili principi noſtro Vuambano regi, gratiarū actiones perſoluimus, cuius etiàm ſtudio aggregati ſumus. Qui Eccleſiaſticæ diſciplinę noſtris ſeculis nouus reparator occurrens, omiſſos cóciliorū ordines nō ſolùm reſtaurare intédit, ſed etiàm annuis recurſib⁹ celebrádos inſtituit, vt ad alternū morū correctionem annuo tépore alacriter cócurrentes, iuxta ꝓphetę vaticiniū, quod in nobis defractū eſt, alligeī: & quod abiectū eſt, reducatur. Eze.34.a d Det ergò eidé principi Dominus, pro huius ſacræ ſolicitudinis voto, & curſum pręſentis vitę in pace tranſire, & poſt diuturna tempora ad ſe in pace, remiſsis iniquitatibus, peruenire: qualiter & hîc felicia tempora ducat, & felix cum omnibus, quibus principatur, ad Chriſtum ſinè confuſione perueniat: vt, quia per eum corona noſtri ordinis in melius reſtauratur, coroná futuri regni capiat, ex hoc in regione viuorum regnans cum Chriſto in ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Ego Quiricus vrbis regiæ metropolitanus Epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis definita, ſubſcripſi. Similiter & alij Epiſcopi ſubſcripſerunt.

Athanaſius ecc. Setabieñ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis definita, ſubſcri. Argimundus eccleſ. Oretanæ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis diffin. ſubſc. Leander eccl. * Iliceñ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis definita, ſubſcripſi. Ioannes eccle. * Bigaſtreñ, hæc geſta ſynodica à nobis definita, ſubſcripſi. Godiſcalcus eccle. Oxouienſis epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis definita, ſubſcripſi. Felix Eccleſiæ Dianeñ epiſcopus, geſta ſynodica à nobis def. ſubſ. Suintericus eccl. Valentinæ eps, hæc

*Biſtargeñ. vel Bigerreñ.

hæc geſta ſynod. à nobis definita ſubſ. Palmaicus eccleſiæ Vrgelleñ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis definita ſubſcripſi. Richila eccleſiæ Accitanæ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis def. ſubſ. Rogatus eccl. Bittereñ epiſcopus, hæc geſta ſynod. à nobis def. ſubſcr. Aetherius eccle. *Baſtianæ epiſcopus, hęc geſta ſynodica à nobis def. ſubſ. Concordius eccleſ. Palentineñ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis def. ſubſ. Aſciſclus eccl. Compluteñ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis definita ſubſ. Memorius eccl. Segobriceñ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis def. ſubſ. Egila eccl. Segontieñ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis definita ſubſcripſi. *Gaudentius eccleſiæ Valerieñ epiſcopus, hæc geſta ſynodica à nobis definita ſubſ. Liberatus diaconus, agens vicẽ domini mei Sinduitti eccleſiæ Segobieñ epiſcopi, hæc geſta ſynodica à nobis definita, conſentiens ſubſcr. Egila diaconus, agens vicẽ domini mei Numbuli eccle. Arcobriceñ epiſcopi, hæc geſta ſynodica à nobis definita, conſent. ſubſcr. Iulianus eccle. monaſterij S. Michaelis abbas, hæc geſta ſynodica à nobis def. conſent. ſubſcr. Valderedus ec. monaſt. ſanctæ Leocadiæ abbas, hæc geſta ſynodica à nobis definita, conſent. ſubſcr. Gratinus eccl. monaſterij ſanctorum Coſmæ & Damiani abbas, hæc geſta ſynodica à nobis definita, conſent. ſubſcr. Abſalio eccl. monaſterij ſanctæ Crucis abbas, hæc geſta ſynodica à nobis definita, conſentiẽs ſubſcr. Florentius eccl. monaſterij ſanctæ Eulaliæ abbas, hæc geſta ſynodica à nobis definita, conſent. ſubſcr. Anila eccl. monaſterij S. Iuliani Agalienſis abbas, hæc geſta ſynod. à nob. definita, conſent. ſubſ. Gandida eccl. Mariæ regiæ ſedis archidiacon⁹, hæc geſta ſynodica à nobis definita, conſentiens ſubſ.

*Baſtitanæ

*Tagontius

CONCILIVM BRACARENSE TERTIVM, HABITVM ANNO QVARto *Vuambani regis, circa tempora Vitaliani papæ.*

Eſt Prouinciale.

DEcenter ſatis per diuinũ ſpiritum in Bracarenſi vrbe collecti, & de his, quæ intra Dei eccleſiam peruerſa actione geruntur, tractaturi cõuenimus, vt adiuuãte nos illo, qui dicit, Vbicunquè duo vel tres collecti fuerint in nomine meo, ibi ero in medio eorũ: pari animo, parique deuotionis ſtudio exurgẽtes, malè habitos extirpemus errores. Etenim dum nos in vnum ſynodalis actio aggregâſſet, debitis in ſedibus collocati, primùm de ſanctæ fidei ſacramento cœpimus habere ſermonem, ſcilicet, nè aut vanitate diſputantium, aut neſcientia ſimplicium, erroris quippiam in hoc ſacramento fidei teneretur. Vndè cùm omẽs nos in vera fide, vt ſpeculum perluſtraremus illæſos, in eo, quia nullũ noſtrûm ſchiſmatici erroris *fatigauerat turbo, ſed vera nos, & ſimplex in hoc ſacramento apoſtolica oſtẽdit idoneos prædicatio, grates omnipotenti peregimus Deo: quam tamen noſtræ fidei regulam, ipſis verbis atque ſentẽtijs commemorando reteximus, quibus eam in cõuentu Niceni concilij declaratam eſſe ſcimus.

Matt. 18.c

*fuſcauerat

CRedimus in vnum Deum, patrẽ omnipotentem, factorem cæli & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium conditorem. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtũ filium Dei vnigenitum, ex patre natũ ante omnia ſecula, Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natum, nõ factum, homouſion patri, hoc eſt, eiuſdem cum patre ſubſtantiæ, per quẽ omnia facta ſunt, quę in cęlo, & quæ in terra. Qui propter nos, & propter noſtram ſalutẽ deſcendit. Et incarnatus eſt de ſpiritu ſancto, natus ex Maria virgine. Homo factus, paſſus eſt ſub Põtio Pilato: ſepultus, tertia die reſurrexit. Aſſcendit in cælos, ſedet ad dexteram Dei patris, iterùm vẽturus iudicare viuos & mortuos, cuius regni nõ erit finis. Credimus & in ſpiritũ ſanctum, Dominũ, viuificatorem, ex patre & filio procedentẽ, cum patre & filio adorandum & glorificãdum. Qui locutus eſt per prophetas. Et vnã ſanctam catholicam & apoſtolicam Eccleſiam. Confitemur vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum. Expectamus reſurrectionem mortuorum, & vitam futuri ſeculi. Amen.

POſt huius ſanctæ fidei ſacramentum, relatus eſt in concione omnium noſtrûm error manifeſtus, pariter & diuerſus, qui tãta debet diſciplinę arte retundi, quãta & peruerſitate comprobatur infundi. Quidam enim in ſacrificijs Domini relati ſunt lac pro vino offerre, euchariſtiã quoq; vino madidam pro complemento cõmunionis credunt populis porrigendam. Et quod peius his omnibus eſt, quidam ſacerdotum in vaſis Domini epulas ſibi apponunt, & manducare in eis pręſumunt. Quidã etiàm ex ſacerdotibus relati ſunt, quòd eccleſiaſticæ conſuetudinis ordine pręter-

miſſo,

miſſo, Miſſam ſinè orarijs audeant dicere, & quòd in ſolennitatibus martyrum reliquias ſuo collo imponant, & in ſellulis, non ab alijs ſe portádos, nisì ab albatis diacóibus, credant. Illud quoquè, quòd pleriq; ſacerdotum abſque teſtimonio cũ fœminis cómorentur: & quòd quidam illorum, honoratos fratres ſuos verberib⁹ indiſcretis ſubijciant: necnõ & illud, quòd quidam Simonis cupiditate arrepti, quos ordinaturi ſũt, ſub cautióe dimittant, qualiter, poſtquàm ordinati fuerint, pecuniam ab illis promiſſam accipiant. Illud quoquè quòd familiá eccleſiæ in proprijs laboribus quaſſant, damnum in rebus Dominicis facientes. Quæ omnia, nè confusè videantur eſſe prolata, diſcretis titulorũ ordinibus, credimus ſubnectenda.

Acto. 8.c.d.

TITVLI CAPITVLORVM concilij Bracarenſis tertij.

Vt repulſis omnibus opinionibus ſuperſtitionum, panis tantùm & vinum aqua ꝑmixrum, in ſacrificio offerantur. 1
Nè vaſa Domino ſacrata, humanis vſib⁹ ſeruiant. 2
Nè ſacerdos ſinè orario Miſſam audeat celebrare. 3
Nè ſacerdotes, ſiue quicunque ex clero, ſinè teſtimonio cum quibuſlibet fœminis habitent. 4
De damnata præſumptione quorundam epiſcoporum, qui in feſtiuitatibus martyrum ad eccleſiam procédentes, appenſis collo reliquijs, ab albatis diaconibus in ſellulis vectantur. 5
De honeſtate honoratorũ, & diſciplina. 6
Nè promiſſione munerum, honoris gratia venundetur. 7
Nè actores eccleſiæ priùs propria quàm eccleſiaſtica iura laborare intendant. 8

CAPITVLVM I.

De cõſ. dist. 2. Cũ omne crimẽ. Et in de. Iuo. li. 2.

Cum omne crimen atque peccatũ, oblatis Deo ſacrificijs deleatur, quid decæterò pro delictorum expiatione Domino dabitur, quandò in ipſa ſacrificij oblatione erratur? Audiuimus enim, quoſdá ſchiſmatica ambitione detentos, contra diuinos ordines, & Apoſtolicas inſtitutióes, lac ꝓ vino in diuinis ſacrificijs dedicare, alios quoquè intinctam euchariſtiam populis, ꝓ cóplemento cómunionis porrigere, quoſdam etiàm expreſſum vinum in ſacraméto Dominici calicis offerre. Quod quàm ſit euangelicæ atque apoſtolicæ doctrinæ cótrarium, & conſuetudini Eccleſiaſticæ aduerſum, non difficilè ab ipſo fonte veritatis probatur, à quo ordinata ipſa ſacramentorum myſteria proceſſerunt. Cùm eñ magiſter veritatis, verum ſalutis noſtræ ſacrificiũ ſuis cómendaret diſcipulis, non illis lac, ſed panem tantùm & calicem ſub hoc ſacraméto cognoſcimus cómendata. Ait enim euágelica veritas, Accepit Ieſus panem & calicem, & benedicens, dedit diſcipulis ſuis. Ceſſet ergò lac in ſacrificio offerri, quia manifeſtum & euidens exemplum euágelicæ veritatis illuxit, quod præter panem & vinũ, aliud offerri non ſinit. Illud verò, q̃ ꝓ complemento cõmunionis intinctam tradunt euchariſtiam populis, nec hoc prolatum teſtimoniũ ex euágelio recipit, vbi apoſtolis corpus ſuũ & ſanguinẽ cõmendauit. Seorsùm enim panis, & ſeorsùm calicis cõmendatio memoratur. Nam intinctũ panẽ alijs Chriſtum ꝑbuiſſe nõ legimus, excepto illo tantùm diſcipulo, quẽ intincta buccella magiſtri proditorem oſtenderet, non q̃ ſacramenti huius inſtitutionem móſtraret. Nam quòd de expreſſo botro, i. de vuarum granis populus cõmunicatur, valdè eſt ominò confuſum. Calix eñ Dominic⁹, iuxta quod quidam doctor ediſſerit, vino & aqua permixtus debet offerri, quia videmus in aqua populũ intelligi, in vino verò oſtendi ſanguinem Chriſti. Ergò quandò in calice vino aqua miſcetur, Chriſto populus adunaẽ, & credentium plebs ei, in quem credit, copulatur & iungitur. Quæ copulatio & coniunctio aquæ & vini, ſic miſcetur in calice Dñi, vt commixtio illa non poſſit ſeparari. Nam ſi vinum tantùm quis offerat, ſanguis Chriſti incipit eſſe ſinè nobis: ſi verò aqua ſit ſola, plebs incipit eſſe ſinè Chriſto. Ergò quandò botrus ſolus offerẽ, in quo vini tátùm efficientia demonſtraẽ, ſacramentũ noſtræ ſalutis negligitur, quod per aquam ſignificatur. Non eñ poteſt calix Domini eſſe aqua ſola, aut vinũ ſolũ, nisì vtrunque ſibi miſceaẽ. Et ideò quia iam ex eo plurima, & multiplex Maiorum manauit ſententia, quorum pietas in Deũ religioſa, ſacramentorũ horũ & efficientias copiosè diſſeruit, & inſtitutiones veriſſimè declarauit, omnis talis error atq; præſumptio ceſſare iam decæterò debet, nè peruerſorum inordinata cópago, ſtatũ veritatis enernet. Et ideò nulli deincèps licitum ſit, aliud in ſacrificijs diuinis offerre, nisì iuxta antiquorum ſentẽtiam conciliorum, panem tantùm, & calicẽ vino & aqua permixtum. Decæterò aliter, quàm præceptum eſt, faciens, tam diù à ſacrificando ceſſabit, quàm diù legitima pœnitentiæ ſatisfactione correptus, ad gradûs ſui officium redeat, quod amiſit.

Matth. 26.

Iohan. 13. e

Iulius papa.

2 Omni cura, omniq́ue ſtudio prouidendum eſt, nè hi, qui locum videntur obtinere regiminis, contumeliam videantùr inferre cæleſtibus ſacramentis. Eteñ, quod & auditui* terribile, & viſui execrabile iudicatur, relatum eſt nobis, quòd quidam ſacerdotum ſacrilega temeritate præcipites, vaſa Domini in proprios vſus aſſumát, epulaſq́ue ſibi in eis comedendas apponát. Quod malum & obſtupentes deflemus, & deflentes obſtupeſcimus, vt illic humana teme-

*horribile

temeritas ſibi epulũ præparet, vbi ſanctum ſpiritum cognoſcitur aduocaſſe: & ibi eſum carnium crapulatus aſſumat, vbi diuina viſus eſt celebraſſe myſteria: & in quibus *tantùm ſibi offerri ſacramenta pro expiatione delictorum *præcepit, in his expleat voluntatem ludibrij ſui. Et ideò huius decætero præſumptionis perſona, quæ ſciendo diuina vaſa vel miniſteria, aut in vſus ſuos tráſtulerit, aut comedere in his, vel poculum ſibi ſumendum elegerit, gradûs ſui vel officij periculum ſuſtinebit, ità tamen, vt ſi de ſecularibus fuerit, perpetua excommunicatione damnetur: ſi verò religioſus, ab officio deponatur. Sub hac quoquè damnationis ſententia & illi obnoxij tenebuntur, qui eccleſiaſtica ornamenta, vela, vel alia quælibet indumenta, atque etiàm vtenſilia, ſciendo in ſuos vſus tráſtulerint, vel alijs donanda vel vendenda crediderint.

*tantæ rei ſacramentũ *percepit

23. di. Eccleſiaſtica inſt.

3 Cùm antiqua & eccleſiaſtica nouerimus inſtitutione præfixum, vt omnis ſacerdos, cùm ordinatur, orario vtroque humero ambiatur, ſcilicet, vt qui imperturbatus præcipitur conſiſtere inter proſpera & aduerſa, virtutũ ſemper ornaméto vtrobiquè circunſeptus appareat: qua ratione tempore ſacrificij nó aſſumit, quod ſe in ſacraméto accepiſſe non dubitat? Proindè modis omnibus cõuenit, vt quod quiſque percepit in conſecratione honoris, hoc retineat & in oblatione vel perceptione ſuæ ſalutis, ſcilicet vt, cùm ſacerdos ad ſolennia miſſarũ accedit, aut per ſe Deo ſacrificium oblaturus, aut ſacramentum corporis & ſanguinis Domini noſtri Ieſu Chriſti ſumpturus, non aliter accedat, quàm orario vtroque humero circunſeptus, ſicut & tempore ordinationis ſuæ dinoſcitur conſecratus, ità vt de vno eodemque orario ceruicem pariter & vtrunque humerũ premens, ſignum in ſuo pectore pparet crucis. Si quis aũt aliter egerit, excommunicationi debitæ ſubiaceat.

4 Quanquàm antiqua canonum inſtitutio, de huiuſmodi præſumptione abſolutas & multiplices diſciplinas atque inſtitutiones ediderit, nos tamen breuitatis cauſa omnem fornicandi occaſionem cupientes auferre, id omnimoda ſancimus authoritate tenendum, vt nullus ſacerdotum, ſiue quiſque ille de clero, abſque honeſto & competenti teſtimonio, excepta ſola matre, cum quibuſlibet fœminis ſecretè ſe pſumat adiungere. Et non ſolùm cum extraneis mulieribus, ſed nec cũ ipſis etiàm ſororibus, vel ppinquis, nè licétia ſororum, vel propinquarum mulierum *quiſq; ſolus familiarior habeatur ad perpetrãdum ſcelus. Huius ergò pceptionis tráſgreſſor, ſex méſibus ſe nouerit pœnitétiæ legib* ſubiacere.

*ille ſolutus

5 Bona ſiquidem res eſt, diuina ſacerdotibus cõtrectare myſteria. Sed cauendũ valdè eſt, nè hoc quiſq; ad vſum prauitatis ſuæ intorqueat, vndè ſoli Deo de bona conſcientia placere debuerat. Scriptum eſt enim: Væ his, qui faciunt opus Domini fraudulenter & deſidiosè. Vt enim quorundam epiſcoporum deteſtáda præſumptio noſtro ſe cœtui intulit dirimédam, agnouimus quoſdã de epiſcopis, quòd in ſolénitatibus martyrum ad eccleſiam progreſſuri, reliquias collo ſuo imponant, vt maioris faſtûs apud homines gloria intumeſcant, quaſi ipſi ſint reliquiarum arca, Leuitæ albas induti, in ſellulis eos deportent. Quæ deteſtanda pſumptio abrogari per omnia debet, nè ſub ſanctitatis ſpecie ſimulata vanitas ſola præualeat, ſi modum ſuum vniuſcuiuſque ordinis reuerentia nó agnoſcat. Et ideò antiqua in hac parte & ſolennis conſuetudo ſeruabit̃, vt in feſtis quibuſque diebus arcam Domini cum reliquijs, nó epiſcopi, ſed Leuitæ in humeris geſtét, quibus & in veteri lege on* idem impoſitum nouimus eſſe præceptum. Quòd ſi & epiſcopus reliquias per ſe deportare elegerit, non ipſe à diaconibus in ſellula vehatur, ſed potiùs pediſſequa vnà cú populis progreſſione procedente ad conuenticula ſanctarum eccleſiarum, ſanctæ nei reliquiæ per eundem epiſcopum portabunt̃. Iam verò, qui hęc inſtituta ſciédo adimplere diſtulerit, quàm diù in hoc vitio fuerit, à ſacrificando ceſſabit.

Hiere. 48. b.

1. Par. 15. a

6 Cùm beatus Apoſtolus arguere, obſecrare, vel increpare in omni patientia præcipiat & doctrina, nouimus quoſdam ex fratribus tantis cædibus in honoratos efferueſcere, quantas poterant latrocinantium pmereri perſonæ. Et ideò, qui gradus iam eccleſiaſticos meruerũt, id eſt, presbyteri, abbates, & Leuitę, qui exceptis grauioribus & mortalibus culpis, nullis debent verberib* ſubiacere: nó eſt dignũ, vt paſſim vnuſqſq; prælatus honorabilia mébra ſua, pout voluerit & ei placuerit, verberib* ſubijciat & dolori: ne, dũ incautè ſubdita percutit mébra, ipſe quoquè debitã ſibi ſubditorũ reuerentiã ſubtrahat, iuxta illud, quod qdam ſapiés dixit: Leniter caſtigatus, reuerentiã exhibet caſtigãti: aſperitatis aũt nimię increpatio, nec increpationẽ recipit, nec ſalutẽ. Et ideò, ſi qs aliter, q̃ dictũ eſt, pdictos honorabiles ſubditos, licétia pceptæ poteſtatis elatus, malitia tãtùm crediderit verberãdos, iuxta modum verberũ q̃ intulerit, excõmunicatiõis pariter & exilij ſententiam ſuſtinebit.

Di. 45. Cùm B. Paulus apoſtolus

2. Timo. 4. a

7 Quia non expedit, vt donum ſancti ſpiritûs pecunijs cõparetur, quanquàm ex hoc antiquorũ canonũ diſciplinæ & multiplices maneant & diuerſæ, tamẽ qa neceſſe eſt, vt frequentiùs retũdatur, quod ſinè intermiſſione præſumitur: ideò nouellæ hui* inſtitutionis formulam inſtituentes decernimus, vt quicunque, p conferendo cuiquã ſacerdotij gradu, aut munus quodcunque, aut promiſſiones muneris, antequàm ordine-

In dec. Iuo. li. 3. quicũq; pro conſ.

dine acceperit, vel etiàm poſtquàm ordinatus fuerit, in aliquo ſe pro hoc ipſo præſumpſerit munerari, ſiue q dederit, ſiue ille qui acceperit, iuxta ſententiam Chalcedo-
Ca.2. nenſis concilij, gradûs ſui periculum ſuſtinebit.

8 Nó decet, rectores eccleſię in ſuis ſtrenuos, & in eccleſiaſticis rebus eſſe remiſſos. Nam quorundam fertur opinio, quòd quidam ſacerdotum familias eccleſię in ſuis laboribus quaſſent, rei propriæ profectũ augentes, Dominicis verò diſpendium nutrientes. Vndè quicunq; ſub hoc neglectu res
12.q 4. quicunque ſub hoc neg. diuinas laborare diſtulerit, placito ſpeciali diſtringẽdus eſt, qualiter ſi de rebus ſeu augmẽtis eccleſiæ, quæſtũ laboribus ſuis propriè auxit, & ex hoc eccleſiaſticis rebus aut neglectum laboris exhibuit, aut minorationem vel perditionem induxit, quicquid in reb' eccleſiæ minuit, illi reſtituat, ex cuius rebus atq; ſuffragijs ſuos conuictus fuerit ampliâſſe labores. Quòd ſi aliquid pro vtilitatibus eccleſiæ, aut ſubſtantiæ expendit, aut diſpendij vel perditionis quippiam pertulerit, ſi hoc comprobari potuerit, totum illi à rebus eccleſiæ eiuſdem reformabitur, pro cuius vtilitatib' id expendiſſe ꝓbatur. Gratias itaque omnipotenti Deo pagimus: poſt hæc ſit pax, ſalus, & diuturnitas piiſſimo & amatori Chriſti domino noſtro Vuambano regi, cuius deuotio nos ad hoc decretum ſalutiferum conuocauit, diuinam poſtulãtes clementiã, vt gloria Chriſti regnum eius corroboret vſq; ad vltimã ſenectutem, præſtante ipſo, qui cũ patre & ſpirituſancto viuit & gloriatur in Trinitate Deus, in ſecula ſeculorum. Amen.

Leodigius in Chriſti nomine epiſcopus, ſubſ. Iulianus in Chriſti nomine Hiſpalẽſis epiſcopus, ſubſ. * Genetinus in Chriſti nomine Tudenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſ. *Gentinus
*Froaricus, Deo iubẽte, Portugalẽſis eccleſiæ epiſ. ſubſ. Beia in Chriſti nomine *Britinenſis ec. epiſ. ſubſ. Iſidorus Aſturicenſis eccleſiæ epiſ. ſubſ. Alarius Auriſinę eccleſię epiſcopus, ſubſcripſi. Rectogerus Lucenſis eccleſiæ epiſcopus, ſubſcripſi. *Eroaricus *Britoliẽſis

Hildulſus, qui cognominor Felix, Irienſis eccleſię epiſcopus, ſubſcripſi.

Bracarenſe Concilium tertium finit.

ANGLICANVM CONCILIVM EX HISTORIA ECCLESIASTICA BEDAE,

lib.4.cap.5. vbi ſic legitur:

ANno Dominicę incarnatiõis 670. anno tertio regni Egfredi regis, Theodorus epiſcopus cogit concilium epiſcoporum, vnà cum eis qui canonica patrum ſtatuta diligerent, & magiſtris Eccleſiæ pluribus parere nôſſent. Quibus pariter congregatis, diligenter ea q̃ vnitati pacis eccleſiaſticæ congruerent, eo, qui pontificem dicebat, animo cœpit obſeruanda docere. Cuius ſynodicæ actionis huiuſmodi textus eſt: In nomine Domini Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, regnãte in perpetuum ac gubernante ſuam eccleſiam eodem Domino noſtro Ieſu Chriſto, placuit conuenire nos iuxta morem canonum venerabilium, tractaturos de neceſſarijs Eccleſiæ negocijs. Conuẽnimus autem die 14. menſis Septembris, indictiõe prima, in loco qui dicitur Herutfrod. Ego quidẽ Theodorus, quanuis indignus, ab Apoſtolica ſede deſtinatus, Doruuernẽ eccleſiæ epiſcopus, & cõſacerdos ac frater noſter reuerendiſſimus *Biſi Orientalium Anglorũ epiſcopus. Quibus etiàm frater & conſacerdos noſter Vilfrid * Nordamhumbrorum gentis epiſcopus, per proprias legatarias affuit. Affuerunt fratres & conſacerdotes no-
*Puita ſtri, *Putta epiſcopus Caſtellæ Cantuariorum, Proſceſtuæ, Eleutherius epiſcop' Occidentalium Saxonum, Vinfrid epiſcopus prouinciæ Merciorum. Cumq́ue in vnum conuenientes, iuxta ordinem quique ſuum reſediſſemus: Rogo, inquã, dilectiſſimi fratres, per timorem & amorem redemptoris noſtri, vt in communi omnes pro noſtra fide tractemus, vt quæcunque decreta ac definita ſunt à ſanctis ac probabilibus patribus, incorruptè ab omnibus nobis ſeruentur. Hæc & alia quàm plura, quę ad charitatem pertinebant, vnitatemq́ue Eccleſiæ cõſeruandam, proſecutus ſum. Cumq́ue expleſſem prolocutionem, interrogaui vnumquenque eorum per ordinem, ſi conſentirent ea, quæ à patribus canonicè ſunt antiquitùs decreta, cuſtodire. Ad quod omnes conſacerdotes noſtri reſpondẽtes, dixerũt: Optimè omnibus placet, quæcunque definiẽrunt ſanctorum canones patrum, nos quoquè omnes alacri animo libentiſſimè ſeruare. Quibus ſtatìm protuli eundem librum canonum, & ex eodem libro decem capitula, quæ per loca notaueram, quæ maximè nobis neceſſaria ſciebam, illis coram oſtendi. Et vt hæc diligentiùs ab omnibus ſuſciperentur, rogaui. Primum capitulum: Vt ſanctũ diẽ Paſchæ in cõmuni oẽs ſeruemus Dominica poſt decimâquartam lunam primi mẽſis. Secundũ: Vt nullus ẽporum parochiã alterius inuadat, ſed contentus ſit gubernatione creditæ ſibi plebis. Tertiũ: Vt quæq; monaſteria Deo cõſecrata, nulli ẽporum liceat ea in aliquo inquietare, nec quicquam de eorũ rebus violenter abſtrahere. Quartum: Vt ipſi monachi non migrent de loco ad locũ, hoc eſt, de monaſterio ad monaſteriũ, niſi ꝑ miſſionẽ proprij ab-

abbatis: ſed in ea pmaneant obediētia, quā tēpore ſuæ conuerſionis pmiſerunt. Quintum: Vt nullus clericorū relinquēs propriū epum, paſsim quôlibet diſcurrat, neque alicubì veniēs, abſq; cōmendatitijs literis ſui præſulis ſuſcipiat. Quòd ſi ſemèl ſuſceptus eſt, & noluerit inuitat' redire: & ſuſceptor, & is q ſuſceptus eſt, excōmunicationi ſubiacebit. Sextū: Vt epiſcopi atq; clerici pegrini, cōtenti ſint hoſpitalitatis munere oblato, nulliq; eorū liceat vllū officiū ſacerdotale abſq; pmiſſu epi, in cuius parochia eſſe cognoſcitur, agere. Septimū: Vt bis in anno ſynodus cōgregetur. Sed qa diuerſa impediunt, placuit oībus in cōmuni, vt Kalēdis Auguſti, in loco q appellaē Cloſaes, hoc ſemèl in anno cōgregetur. Octauū: Vt nullus eporum ſe pferat alteri p ambitionē, ſed oēs cognoſcant tēpus & ordinē conſecrationis ſuæ. Nonū capitulū in communi tractatum eſt, vt plures epiſcopi, creſcente numero fideliū, augerent. Sed de hac re ad præſens ſilemus. Decimū pro cōiugijs: Vt nulli liceat niſi legitimū habere connubiū. Nullus inceſtū faciat: nullus coniugem propriam, niſi vt ſanctū euangelium docet, fornicationis cauſa relinquat. Quòd ſi quiſque propriā expulerit cōiuge, legitimo ſibi matrimonio coniunctā, ſi Chriſtianus eſſe rectè voluerit, nulli alteri copuletur: ſed ità pmaneat, aut ppriæ reconcilieē cōiugi. His itaq; capitulis in cōmuni tractatis ac definitis, vt nullū deincèps ab aliquo noſtrū oriaē contentiōis ſcandalū, aut alia p alijs diuulgenē: placuit, vt qcunq; definita ſunt, vnuſquiſque noſtrûm manûs ppriæ ſubſcriptione confirmet. Quiſquis igiē cōtra hâc ſententiā, iuxta decreta canonū, noſtra etiàm conſenſiōe ac ſubſcriptione manûs noſtræ confirmatā, quoquo modo viuere vel venire, eamq; infringere tētauerit, nouerit ſe ab om̄i officio ſacerdotāli & noſtra ſocietate ſeparatū. Diuina nos gratia, in vnitate ſanctæ Eccleſię ſuæ viuentes, cuſtodiat incolumes. Facta aūt eſt hæc ſynodus anno ab incarnatione Dn̄i 673. Quo anno rex Cantuariorū Echbrecht, menſe Iulio obierat, ſuccedente in regnū fratre Lothere, quod ipſe annos 11. & menſes 7. tenuit. * Biſi autem epiſcopus Orientalium Anglorum, qui in præfata ſynodo fuiſſe perhibetur, ipſe erat ſucceſſor Bonifacij, cuius ſuprà memorauimus, vir multę ſanctitatis & religionis. Nam Bonifacio poſt 17. annos epiſcopatûs ſui defuncto, epiſcopus pro eo, Theodoro ordinante, factus eſt &c. Hæc ibi.

Mat. 5. & 19. — 1. Cor. 7. — *Biſi

ANGLICANA SYNODVS
ALIA, BREVITER ADNOTATA, EX ECCLEſiaſtica hiſtoria Anglorum, ſecundùm Bedam, lib. 4. cap. 17.

His temporibus audiēs Thedorus fidem eccleſiæ Conſtantinopolitanæ p hæreſim Eutychetis multum eſſe turbatā, & eccleſias Anglorū, quibus pērat, ab huiuſmodi labe immunes pdurare deſiderās, collecto venerabiliū ſacerdotū, doctorumq; plurimorum cœtu, cui' eſſent fidei ſinguli, ſedul' inquirebat, omniumq; vnanimē in fide catholica reperit cōſenſum. Et hunc ſynodalibus literis, ad inſtructionem memoriamq; ſequentium, commendare curauit. Quarum videlicet literarum iſtud exordium eſt:

In nomine Dn̄i noſtri Ieſu Chriſti ſaluatoris, imperantib' dn̄is pijſſimis noſtris Egfrido rege Hūbronenſiū, anno 10. regni ei', ſub die 15. Kalend. Octobris, indictiōe 8. & Egilredo Mercinenſiū anno 6. regni eius, & Aliduulfo rege Eſtranglorū, anno 17. regni eius, & Lothario rege Cātuariorū, regni ei' anno 4. pſidente ipſo Theodoro gratia Dei archiepo Britāniæ inſulę & ciuit. Doruuernis, vnà mecū ſedentibus cæteris epis Britāniç inſulę viris venerabilib', ppoſitis ſacroſanctis euāgelijs, in loco q Saxonico vocabulo Herdfeld nominatur, pariter tractantes, fidem rectam & orthodoxam expoſuimus, ſicut Dn̄s noſter Ieſus incarnat' tradidit diſcipulis ſuis, qui principaliter viderūt & audièrunt ſermones eius, atque ſanctorū patrū tradidit ſymbolū, & generaliter oēs ſanctæ & vniuerſales ſynodi, & omnis probabilium catholicæ Eccleſiæ doctorū chorus. Hos itaq; ſequi nos piè atq; orthodoxè iuxta inſpiratā diuinitùs doctrinam eorum profeſſi, credimus conſonanter & confitemur ſecundùm ſanctos patres, pprìe & veraciter patrem & filium & ſpiritumſanctū Trinitatem, & in vnitate cōſubſtantialem, & vnitatem in Trinitate, hoc eſt, vnum Deum in tribus ſubſiſtentijs vel perſonis conſubſtantialibus æqualis gloriæ & honoris. Et poſt multa huiuſmodi, quę ad rectę fidei confeſſionem pertinebāt, hoc quoquè ſancta ſynodus ſuis literis addidit: Suſcepim' ſanctas & vniuerſales 5. ſynodos beatorum & Deo acceptabilium patrum, id eſt, q in Nicea congregati fuerunt, 318. contra Arrium impijſſimum & eiuſdem dogmata. Et in Conſtantinopoli 150. contra veſaniā Macedonij & Eudoxij, & eorū dogmata. Et in Epheſino primo ducentorū cōtra nequiſſimū Neſtoriū & eiuſdē dogmata. Et in Chalcedōe ſexcentorū & 30. cōtra Eutychen & Neſtoriū, & eorū dogmata. Et iterùm in Cōſtantinopoli quinto cōgregati ſunt cōcilio in tempore Iuſtiniani iunioris contra Theodorum & Theodoretū, & eorū dogmata contra Cyrillum. Et paulò pòſt: Et ſynodū, q facta eſt in vrbe Roma in tēpore Martini papæ

Angliā in 4. olim regna diuiſam fuiſſe.

papę beatiſſimi, indictione 8. imperáte Cóſtantino pijſſimo anno 9. Suſcipimus & glorificamus Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, ſicut iſti glorificauerunt, nihil addentes vel ſubtrahentes. Et anathematizamus corde & ore, quos anathematizauerunt: & quos ſuſceperunt, ſuſcipimus: glorificamus Deum patrem ſinè initio, & filium eius vnigenitum, ex patre generatum ante ſecula, & ſpiritum ſanctum procedentem ex patre & filio inenarrabiliter, ſicut prędicauerunt hi quos memorauimus, ſupradicti ſancti apoſtoli & prophetę & doctores. Et nos omnes ſubſcribimus, qui cum Theodoro & archiepiſcopo fidem catholicam expoſuimus. Et cap. 18. Intererat huic ſynodo, pariterq́; catholicę fidei decreta firmabat vir venerabilis Iohannes archicantor eccleſię ſancti apoſtoli Petri, & abbas monaſterij B. Martini, qui nupèr venerat à Roma per iuſſionem papæ Agathonis, duce reuerendiſſimo abbate cognomine Benedicto, cuiꝰ ſuprà meminimus. Cùm autem idem Benedictus cóſtruxiſſet monaſterium Britannię in honore beatiſſimi apoſtolorum principis, iuxta oſtium fluminis Muri, venit Romam cum cooperatore ac ſocio eiuſdem operis Colfrido, qui poſt ipſum eiuſdem monaſterij abbas fuit, (quod & antè ſępiùs facere conſueuerat) atque honorificè à beatę memorię papa Agathone ſuſceptus eſt, petijtque & accepit ab eo monimétum libertatis monaſterij quod fecerat, epiſtola priuilegij ex authoritate Apoſtolica firmatū, iuxta quod Egfridum regem voluiſſe ac licentiam dediſſe nouerat. Quo concedente, & poſſeſſionem terrę largiente, ipſum monaſterium fecerat. accepit & prędfatum Ioannem abbatem in Britanniam perducédum, quatenùs in monaſterio ſuo curſum canendi annuū, ſicut ad ſanctum Petrum Romę agebatur, edoceret. Egitque abbas Iohannes, vt iuſſionem acceperat pótificis, & ordinem videlicet & ritum canendi ac legendi, viua voce pręfati monaſterij cátores edocendo, ac ea quę totius anni circulus in celebratione dierum feſtorum poſcebat, etiàm literis mandando: quę hactenùs in eodem monaſterio ſeruata, & à multis iam ſunt circunquaquè tranſcripta. Non ſolùm autem idem Iohannes ipſiꝰ monaſterij fratres docebat, verùm de omnibus penè eiuſdem prouincię monaſterijs ad audiendum eum, qui cantando erant periti, confluebant. Sed & ipſum per loca in quibus doceret, multi inuitare curabant. Ipſe autem, excepto cantandi vel legendi munere, & aliud in mandatis ab apoſtolico Papa acceperat, vt cuius eſſet fidei Anglorum eccleſia, diligéter ediſceret, Romamque rediens referret. Nam & Synodū beati papæ Martini cum epiſcoporum conſenſu non multò antè Romæ celebratam, contra eos maximè qui vnà in Chriſto operationem & voluntatem prædicabant, ſecū veniens attulit, atque in præfato religioſiſſimi abbatis Benedicti monaſterio ſcribendam commendauit. Tales nanque eo tempore Cóſtantinopolitanam eccleſiam multùm turbauerant. ſed Domino donante, ꝓditi iam & victi ſunt. Vndè volens Agatho papa, ſicut in alijs prouincijs, ità etiàm in Britannia, qualis eſſet ſtatus eccleſiæ, diſcere, hoc negocium reuerédiſſimo abbati Ioanni in Britanniā deſtinato iniunxit. Quáobrem collecta pro hoc in Britannia ſynodo, quam diximus, inuenta eſt in omnibus fides inuiolata catholica, datumq́; illi exéplar Romam perferendum. Hæc ibi.

DECRETA
DONI PAPAE I.

Ex libro pontificali.

DOnus natione Romanus, ex patre Mauricio, ſedit annum vnum, menſes quinque, dies ſex. Hic atrium beati Petri apoſtoli ſuperius, quod eſt ante eccleſiam in quadriporticum, magnis marmoribus ſtrauit: ſed & eccleſiā apoſtolorum ſitam via Oſtienſi, vt decuit, reſtaurauit atque dedicauit; itemq́; eccleſiam ſanctæ Euphemiæ, poſitam via Appia ſimiliter dedicauit: clerum diuerſis ordinibus & honoribus ampliauit. Hic reperit in vrbe Roma in monaſterio quod Boëthiana dicebatur, Neſtorianitas monachos Syros, quos per diuerſa monaſteria diuiſit, & in prædicto monaſterio monachos Romanos inſtituit. Huius téporibus eccleſia Rauennas, quę ſe ab eccleſia Romana ſegregauerat cauſa autocephaliæ, denuò ſe priſtinę ſedi Apoſtolicæ ſubiugauit, cuius eccleſiæ præſul, nomine Reparatꝰ, eueſtigiò (vt Deo placuit) vitam finiuit. Hic dum eſſet electus, per Auguſtum méſem apparuit ſtella à parte Orientis à gallicantu vſque ad manè per menſes tres, cuius radij cælos penetrabant, in cuius ſurgentis viſione omnes prouincię & gentes mirabantur: q́ pòſt in ſemetipſam reuerſa, diſparuit: pro quo capitulo & maxima mors à parte Oriétis ſubſecuta eſt. Fecit autem ordinatióem vnam, presbyteros decem, diaconos quinq;, epiſcopos per diuerſa loca numero ſex. Qui etiàm ſepultus eſt ad beatum Petrum apoſtolum, ſub die 3. Idus Aprilis. Et ceſſauit epiſcopatus menſes 2. dies 15.

Anno Domini 672.

Cometę apparitio.

DECRETA
AGATHONIS PAPAE.

Ex libro Pontificali.

AGatho natione Siculus, ſedit annos duos, menſes ſex, dies quatuor. Tantùm

Anno Domini 673.

tùm benignus & manſuetus fuit, vt etiàm
omnibus hilaris & iucundus comprobare-
tur. Huius temporibns Theodorus archie-
piſcopus Rauennâs, ſemetipſum ſedi Apo-
ſtolicæ poſt multorum annorum curricula
præſentauit. Hic ſuſcepit diualem iuſſióem
pijſſimorum principum, Conſtantini, He-
raclij & Tiberij Auguſtorum, per Epipha-
nium glorioſum à ſecretis, miſſam prçceſſo-
ri ſuo Dono papæ, inuitanté atque adhor-
tãtem, vt debeat ſacerdotes vel miſſos ſuos
dirigere in regiam vrbem pro adunatione
facienda ſanctarum Dei eccleſiarum. Quod
& ordinare non diſtulit. Et direxit Abun-
dantium Paternenſem, Ioannem Rhegita-
num, & Ioannem Portuenſem epos, Theo-
dorum & Georgium presbyteros, Ioãnem
diaconum, Conſtantinum ſubdiaconum,
Theodorum presbyterum Rauennatem,
atque religioſos ſeruos Dei monachos. Hic
clerũ diuerſis ordinibus, ſuper quod cópe-
tebat, honoribus ampliauit. Hic vltra con-
ſuetudinem arcarius eccleſiæ Romanæ ef-
ficitur, & per ſemetipſum cauſas arcarij diſ-
poſuit, emittens videlicet de ſuſcepta p no-
menclatorem manu ſua obumbratas. Qui
infirmitate detentus, arcarium iuxta con-
ſuetudinem inſtituit. Huius temporibus
indictione octaua, luna eclipſim ptulit mẽ-
ſe Iunio, die decimooctauo. Similiter &
mortalitas maior atq; grauiſſima ſubſecuta
eſt menſe ſupraſcripto, Iulio, Auguſto, atq;
Septembri in vrbe Roma, qualis nec tẽpo-
ribus aliorum pontificum fuiſſe memorať,
vt etiàm parentes cum filijs, atque fratres
ſeu ſorores, bini & bini per lecta ad ſepulcra
adducerentur. Poſtmodùm verò forâs cir-
cunquaquè ſuburbana & caſtra deuaſtare
non ceſſauit. Supraſcripti verò miſſi ſedis
Apoſtolicæ, q directi fuerãt, vt regiam vrbẽ
ingredientes die decima mẽſis Nouembris,
nona indictione, Dño ſolatiante, atq; prin-
cipe Apoſtolorũ comitante, ſuſcepti ſunt à
principe in oraculo beati Petri apoſtoli in-
tra palatiũ, porrigẽtes ei & ſcripta pótificis.
Quæ dum ſuſcepiſſet, commonuit eos atq;
adhortatus eſt, vt non per ſchiſma aut furo-
re, ſed pacifica diſpoſitione remittẽtes phi-
loſophicas aſſertiones, puram ſanctarũ ſcri-
pturarum patrumque probatam fidem per
ſynodalia decreta ſatisfacerent. Et dans in-
ducias ad retractãda ſcripta, tribuit eis oĩa,
q̃ ad ſuſtentationẽ ſufficiebant in eorũ ex-
penſas, in domo q̃ Placidias dicebatur. Die
decimooctauo ſupraſcripti menſis, die no-
minico, aduocati ſunt in ꝓceſſione ad ſan-
ctã Dei genitricẽ in Blachernas in tanta ho-
norificẽtia, vt etiàm de palatio caballos ſtra
tos dirigeret cum obſequio pietas imperia-
lis, & ſic eos ſuſciperet, ea ipſa cõmonens,
vt pacifica aſſertiõe teſtimonia venerabiliũ
patrũ ꝓponerent. Die vigeſimaſecũda mẽ-
Trullus ſis Nouẽbris in baſilica, q̃ & Trullus appel-
latur, intra palatiũ ſub regali cultu reſiden-
te Imperatore, & cum eo Georgio patriar-
cha Conſtantinopolitano, ac Macario An-
tiocheno, ſuſcepti ſunt miſſi ſedis Apoſto-
licæ. Deindè metropolitæ, vel epiſcopi Ori-
entalium partium, numero 150. Qui proni
adorantes, reſidere præcepti ſunt vnà cum
noſtris: poſt hæc patricij, hypati, omneſque
inclyti. Et habita inquiſitióe ab eius parte,
cuius partis debet oſtẽſio adprobari, legati
ſedis Apoſtolicæ dixerunt: Opportuna ve-
ritas & ratio exigit, à parte eorum, qui vnã
voluntatẽ & operationẽ in Dño Ieſu Chri-
ſto aſſerũt, Apoſtolicæ ſedi exponere. Qui
audientes, læti effecti, paratos ſe eſſe dixe-
runt: Et accepta licẽtia, ea hora ſuos intro-
miſerunt libros & tomos diuerſos & ſyno-
dos quas falſauerant. Nam non per veritatẽ Hæretici
ſe ſuperare ęſtimauerunt, niſi per mendacia mendacijs
& commenta, quæ in libris ipſis addiderũt. nituntur.
Et relegentes per ſingula, reperti ſunt men-
daces, vnam operationem & volũtatem di-
centes. Et in quinta ſynodo epiſtolam Vi-
gilij papæ ad Mennam patriarcham, atque
libellum eiuſdem Mennæ in quaternionib⁹
nouiter additis falſauerunt, vnam volunta-
tem & operationem dicentes, quod coram
principe & ſynodo claruit. Alia die catho-
licæ fidei defenſor pius princeps, in ſecreta-
rio reſidens, inquiſitióe de ipſis codicibus
facta, ità reperit falſa nouiter addita fuiſſe.
Die 12. mẽſis *Nouembris reſidẽte ſynodo, *decembris
cũ eius pietate ſuſcepti ſunt miſſi ſedis Apo-
ſtolicæ. Et præcepit eos in ſynodo reſidere,
pſentantes locũ ſanctiſſ. ac beatiſſ. Agatho-
nis papæ. quibus dictũ eſt, vt omnes libros,
quos ſcirent ad cauſam fidei pertinere, co-
ram ſynodo adducerent. Quod & factũ eſt.
Et vocato Georgio diacono & chartophy-
lace eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, præce-
ptum eſt ei, vt iuxta eorum notitiam, codi-
ces ex bibliotheca eccleſiæ ad mediũ addu-
ceret. Et dum adducti eſſent, & relegerẽtur,
vtrique ſimiles reperti ſunt, duas naturas
duaſque voluntates & operationes haben-
tes. Et cõfuſus Macarius coram ſynodo, in-
uentus eſt mendax. Tunc interdixit pietas
Auguſtalis Georgio patriarchæ, vt minimè
in eccleſia ſua ſuſciperet Macarium vel eius
homines, & interdixit ei proceſſum. Hæc
prima eius ruina fuit. Die 24. menſis Febru-
arij, auxiliante beato Petro apoſtolo, vt ve-
ritatis lumen apparẽret, intromiſſa ſunt co-
ram ſynodo venerabilium patrũ dicta Io-
annis Cõſtãtinopolitani, Cyrilli, Athanaſij,
Baſilij, Gregorij, Dionyſij, Hilarij, Ambro
ſij, & Leõis, duas naturas, volũtates & ope-
rationes in Chriſto dicentes, ad ſatisfactio-
nem principis vel ſynodi.

Sequenti die in eodem ſecretario reſidẽ- *cóprobata
te ſynodo vnà cum principe, ſynodica ſan- patrũ dicta
ctiſſimi Agathóis papæ relecta eſt. & ad ſin- *dicta ꝓba-
gula patrum *dicta, comprobata & inſerta. ta patrum dicta

In

In qua ſynodica & epiſcopi occidentalis partis ſubſcripſerunt 120. Poſt hęc adhortatus eſt, nec dicẽdus Macarius à ſancta ſynodo, vel à pio principe omniq; ſenatu, vt ꝓfiteretur, vnam aut duas confiteri volũtates aut operatiões. Qui nullatenùs audiuit, ſed potiùs neq; vnam aut duas in ſaluatore dicere voluit. Deindè protulit pijſſimus & ſereniſſimus princeps tomum ad relegendũ, in quo vnà & hæretica dogmata Macarij erant cõſcripta, & eius manu ſubſcripta, aptiſſimè vnam voluntatem in Domino affirmantis. Poſt ipſius ſubſcriptionem, & Theodori expatriarchæ vtiquè iuxta eum tenorem ibì ſubſcriptio eius erat. Et interrogatus eſt Georgius patriarcha, ſi eam fidẽ quã docet ſedes Apoſtolica, amplectatur iuxta ſcripta Agathonis papæ, ſeu ſanctorum venerabilium patrum. Qui reſpondit, vt accepta licentia, in ſcripto quæ opportuna erãt, reſponderet. Et in his receſſerunt. Die decimaſeptima mẽſis Februarij, die Dominico, intra oraculum beati Petri intra palatiũ adſtantibus inclytis, ſimulq́ue & patriarcha, legatos ſedis Apoſtolicæ ſuſcepit, relegens ſuggeſtionem aliam pro eorum commendatione à ſanctiſſimo papa directam. *Qui Georgius ſanctiſſim⁹ patriarcha, profeſſus eſt ea die in ſcriptis, duas naturas duasq́; voluntates & operationes ſe credere & prædicare, ſicut ſedes Apoſtolica, anathematizãs eos, qui vnam naturam, voluntatem & operationem dicunt. Die 25. menſis Februarij reſidente ſynodo, vnà cum pio principe, ſimulq́; & legatis ſedis Apoſtolicæ, Macariũ adeſſe iuſſerunt. Et data à principe licentia, vt ſe partes qs in quas vellet, diuideret, Georgi⁹ patriarcha regię ciuitatis cum ſuis in parte orthodoxorum, Macarius verò cum ſuis in parte alia hæreticorum. Et deducentes ad medium profeſſioné Georgij patriarchę, quam fecerat & porrexerat principi, relecta eſt. Et commonitus ſupraſcriptus Macarius, quid ſentiret vel crederet, reſpondit ſe in ea perfidia, quam antè propoſuerat, ꝑdurare, & nullatenùs orthodoxæ fidei acq́eſcere. Ea hora ſancta ſynodus vnà cũ principe, eius orarium auferri iuſſerunt. Et exiliens Baſilius Cretenſis epiſcopus, eius orarium abſtulit. Et anathematizantes eum forìs ſynodum proiecerunt, ſimulq́; & thronum eius. Stephanũ autem diſcipulũ eius, ceruicibus à ſancta ſynodo clerici Romani eijcientes, expulerunt. Ea hora tantæ telæ aranearum nigerrimæ in medio populi ceciderunt, vt omnes mirarẽtur, quòd ſordes hæreſeos expulſæ eſſent, & Deo auxiliante, vnitæ ſunt ſanctæ Dei Eccleſiæ. In locũ verò Macarij, ordinatus eſt Theophanius abbas monaſterij Baias inſulæ Sicilienſis, patriarcha Antiochenæ eccleſiæ. Macari⁹ verò cũ ſuis amatorib⁹, i. Stephano, Anaſtaſio expresbytero, Leontio exdiacono, Polychronio, Epiphanio, & Anaſtaſio expresbyteris & incluſis, in exilio in Romanã directi ſunt ciuitatem. Deindè abſtulerunt de diptychis eccleſiarum nomina patriarcharũ, vel de picturis eccleſiæ, aut in foribus, vbi & vbi eſſe poterant, auferentes, i. Cyri, Sergij, Pyrrhi, Pauli, necnõ & Petri, per quos error iſte orthodoxæ fidei vſq; nunc pullulauit. Tanta autem gratia Dei omnipotentis conceſſa eſt miſſis ſedis Apoſtolicæ, vt ad lętitiã populi vel ſancti concilij, qui in regia vrbe erat, Ioannes epiſcopus Portuenſis Dominicorum die, octauarũ paſchæ, in eccleſia ſanctę Sophiæ publicas Miſſas coram principe & patriarcha Latinè celebraret, & omnes vnanimiter in laudes & victorias pijſſimorũ Imperatorũ idem Latinis vocibus exclamarẽt. Hic ſuſcepit diualem iuſſionem ſecundùm ſuam poſtulationem, vt ſuggeſſit, per quam reuelata eſt quantitas, quę ſolita erat dari ꝓ ordinatione pontificis faciendi. Sic tamen, vt ſi contigerit poſt eius tranſitum electionem fieri, non debeat ordinari, qui electus fuerit, niſi priùs decret⁹ generalis introducatur in regiam vrbem ſecũdùm antiquam conſuetudinem, & cum eorũ ſcientia & iuſſione debeat ordinatio prouenire. Hic dimiſit omni clero rogam vnam, & ad luminaria apoſtolorum & ſanctæ Marię ad præſepe, ſolidos duo millia 160. Fecit autem ordinationem vnã, presbyteros 10, diaconos 3, epiſcopos per diuerſa loca numero octodecim. Qui etiàm ſepultus eſt ad beatũ Petrum apoſtolum ſub die 4. Idus Ianuarij. Et ceſſauit epiſcopatus annum vnum, menſes ſeptem, dies quinque. FINIS.

*Tunc Georgius

DECRETA
LEONIS PAPAE II.

Ex libro pontificali.

LEO iunior, natione Siculus, de patre Paulo, ſedit menſes decẽ, dies ſeptendecim, vir eloquentiſſimus, in diuinis ſcripturis ſufficiẽter inſtruct⁹, Græca Latinaque lingua eruditus, cantilena ac pſalmodia præcipuus, & in earum ſenſibus ſubtiliſſima exercitatione limatus, lingua quoquè ſcholaſticus, & eloquendi maiore lectione* polita. Exhortator omnium bonorum operum, plebiq́; florentiſſimæ ingerebat ſcientiam, paupertatis amator, & erga inopum prouiſionem non ſolùm mentis pietate, ſed & ſtudij ſui labore ſolicitus. Hic ſuſcepit ſextam ſanctã ſynodum, quæ per Dei prouidẽtiam nupèr in regia vrbe celebrata eſt, Græco eloquio conſcriptam, exequente ac reſidente pijſſimo ac clementiſſimo magno principe Cõſtantino intra regale palatiũ eius, quod appellatur Trullus, ſimulq́; cum eo legati ſedis

Anno Dñi 676. Fuit autem poſt ſextam ſynodum.

*politus

Apoſtolicæ,& duo patriarchæ, id eſt, Conſtantinopolitanus & Antiochenus,atq; centum quinquaginta epiſcopi. In qua condemnati ſunt Cyrus,Sergius, Honorius, Pyrrhus,Paulus & Petrus, necnon & Macarius cum diſcipulo ſuo Stephano, ſed & Polychronius nouus Simon,qui vnam voluntatem & operationem in Domino Ieſu Chriſto dixerunt vel prædicauerunt,aut qui denuò prædicaturi fuerint,aut defenſauerint, *ſed vt nunc duę voluntates & operationes in ipſius diſpenſatoris Chriſti & Saluatoris Dei noſtri dicantur. Quam & ſtudioſiſſimè in Latinum tranſtulit. Veruntamen ſupraſcriptos defenſores malorũ hæreticos, Macarium,Stephanum,Polychronium & Anaſtaſium,dum nollent à ſuo recedere propoſito,per diuerſa monaſteria retruſit. Qui p̄dictus ſanctiſſimus Leo abſoluit duos viros in percipienda communione, qui de regia vrbe cum ſupraſcripto Macario & cęteris in Romanam directi ſunt ciuitatem, necdùm à ſynodo anathematizatos, id eſt, Anaſtaſium presbyterum ac Leontium diaconum eccleſię Conſtantinopolitanę,in die ſancto Theophanię,exponentes videlicet per propria ſcripta fidem ſuã, iuxta quod & ſancta ſynod' determinauit,anathematizãtes videlicet duos hęreticos,ſed & ſupraſcriptos viros complices,quos ſancta ſynodus vel ſedes Apoſtolica anathematizauit. Huius tẽporibus percurrente diuali iuſſione clementiſſimi principis,reſtituta eſt eccleſia Rauẽnatis ſub ordinatione ſedis Apoſtolicæ, vt defuncto archiepiſcopo,qui electus fuerit, iuxta antiquam conſuetudinem in ciuitatẽ Romanam veniat ordinandus.Hic fecit cõſtitutum,quod archiuo eccleſiæ cõtinetur, vt qui ordinatus fuerit archiepiſcopus, nulla conſuetudine pro vſu pallij aut diuerſis officijs eccleſiæ quicquã perſoluere debeat. Sed nec Mauri quondàm epiſcopi anniuerſitas aut agenda celebretur. Sed & typum autocephaliæ,quem ſibi elicuerunt,ad amputanda ſcandala,ſedi Apoſtolicæ reſtituerunt.Hic fecit Eccleſiam in vrbe Roma iuxta ſanctam Vibianam, vbi & corpora ſanctorum Simplicij,Fauſtini,Beatricis, atque aliorum martyrum recondidit, & ad nomẽ B.Pauli Apoſtoli dedicauit,ſub die 20.mẽſis Februarij,vbi & dona obtulit. Huius tẽporibus die 16 menſis Aprilis,indictione 11, luna eclipſim pertulit, & poſt cœnam Domini nocte penè tota in ſanguineo vultu elaborauit, & non niſi poſt gallorum cantum cœpit paulatìm delympidare & in ſtatũ ſuũ reuerti. Hic fecit ordinationem vnam per menſem Iunium die vigeſimaſeptima, presbyteros nouem, diaconos tres, epiſcopos per diuerſa loca numero vigintitres. Qui etiàm ſepultus eſt ad beatum Petrum Apoſtolum ſub die quinto Nonas Iulias. Et ceſſauit epiſcopatus menſes vndecim, dies vigintiduos. Qui ſupraſcriptus ſanctiſſimus vir ordinat' eſt à tribus epiſcopis,id eſt, Andrea Oſtienſi,Iohanne Portuẽſi, & Placentino Veliternenſi,pro eo quòd eccleſia Albanenſis epiſcopum minimè habuit.

*ſed ità, vt nunc
*ſed vt à nunc

Eclipſis.

DE HAC SEQVENTI MANSVETI EPISCOPI Mediolaneñ epiſtola breuis admonitio ad Lectorem, F. Laurentij Surij.

CVM Occidentales plerique antiſtites tum ob itineris difficultates, tũ per ætatem & morbos ad Synodũ VI. Conſtantinopolitanam proficiſci non poſſent, Inſubres Mediolani ſuã habuêre Synodum, cuius epiſcopi omnes haſce literas, quibus ſuam exponunt fidem, ad Conſtãtinum Imperatorem mittendas cenſuerũt. Videas lector plura apud Paulum Diaconum lib. 6.cap.2.& Platinã in vita Agathonis. Sunt autem, qui ſcribãt huius epiſtolæ architectum fuiſſe Damianum Ticineñ vrbis doctiſſimum epiſcopum, ſed nomine Manſueti archiepiſcopi Mediolaneñ & totius eius Synodi miſſam Conſtantinopolim.

EPISTOLA MANSVETI EPISCOPI MEdiolanenſis ad Conſtantinum Imperatorem.

DOmino ſereniſſimo atq; tranquilliſſimo, & à Deo coronato, religioſiſſimo Conſtantino Imperatori, Manſuetus Mediolanenſis metropolitanæ Eccleſiæ indign' epiſcopus, vel vniuerſa ſancta epiſcoporũ fraternitas, quæ in hac magna regia vrbe conuénit, ęternam in Domino ſalutem.

Si apicem Imperialis faſtigij,& inſulas ſacratiſſimæ poteſtatis auis & proauis veſtris cęlitùs attributũ cognouimus, & pro meritorum actibus ad vos propagatum ſcimus, dignũ eſt his vos æquiparare veſtigijs, quorum & celſitudinem obtinetis, nec diſparilia debẽt eſſe inſtrumenta cæleſtia, vbi paria poſſidentur ſceptra regalia. Aemulari ergò oportet eorum magiſterium, quorum documenta permanẽt ſalutaria. Ab ipſis enim rudimentis vita incolitur, cùm paternis traditionib' tenaci memoria animus delectatur: Et dum præcedentiũ antiquorum, mẽs callem triuerit, à norma æquitatis & iuſtitię tramite non recedet. Fixis nanque gradibus in cunctis veſtigijs*, qui non per deuia aut abrupta aberrat. Habes quippe probatiſſime Imperator ſpecula, in quibus tuas actiones imaginari debeas. Nam ſi excellentiſſimi

*fortaſsis deeſt hic, ingreditur, inhęret, vel ſimile aliquod verbũ

ſimi ingenij Conſtantini Imperatoris, qui ortûs ſui primordia Chriſti amore dedicauit, acta recenſeamus, qui & author Chriſtianæ religionis extitit, magno ſunt præconio eius opera ponderanda. Cuius tempore dum peſtifer morbus & omni calliditate graſſatior, intolerabilis Arrij tyrannidis in DEI Eccleſia ſerpere cœpiſſet, qui tres naturas in ſancta Trinitate, hoc eſt, tres deos auſus eſt prædicare, ampliſſimus princeps zelo orthodoxæ fidei animatus, congregauit ſanctum Concilium trecẽtorum decem & octo ſanctorum patrum in Nicea vrbe Bithyniæ: in qua ſancta ſynodo nefandæ ſectæ ſerpentinã malitiam, vnà cum authore ſuo Arrio in perpetuo fecit damnari, & æterna animaduerſione percelli. Poſt cuius damnationem ſancti patres regulæ formulam de fidei orthodoxæ vnitate ſtatuerunt, & capitula canonum promulgauerunt: quæ nos cum om̃i veneratione ſuſcipimus. Poſt hæc verò manſuetiſſimus & tranquilliſſim⁹ Theodoſius Imperator * Macedoniũ quendam, artis diabolicæ verſutia deceptum, qui Spiritumſanctum non conſubſtantialem Deo patri, ſed magis creaturam impulſu ſatanę auſus eſt prędicare: Tunc verò à prędicto ſereniſſimo Chriſtiano Theodoſio principe in regia vrbe Conſtantinopoli centum quinquaginta patrum concilio cõgregato, perditę audacię authorẽ vnà cum venenatis ſuis præſumptionibus anathematis vinculo ſubdiderunt. His ſopitis, clandeſtinus hoſtis ſuis nefarijs machinationibus non ſinẽs pacatam Dei Eccleſiam manere, qui ſemper cõſociata diuellere, & cõſolidata diſperdere conſueuit, excitatus eſt homo peccati, filius perditionis, humanam quidem habens ſpeciem, ſed diabolicam geſtans imaginem, Neſtorius quidam, Conſtãtinopolitanę eccleſię magis prędo, quàm paſtor, qui poſuit in cælo os ſuum, & lingua eius tranſijt ſuper terram in tantæ perditionis foueam dimerſus, vt faſtu ſuperbiſſimo, & fretus temeritatis audacia, auſus ſit dicere beatam Mariam non Dei genitricẽ, ſed tantummodò hominis fuiſſe matrem, & propter duarũ veritatẽ naturarum tergiuerſationẽ faciens, duas in Chriſto aſſerebat eſſe perſonas, vnam paſſibilem, & aliam impaſſibilem. Quod infandum dogma piorũ aures non ferentes, congregata eſt ſancta ſynodus in Epheſina ciuitate, ducẽtorum ſanctorum patrum numerus: vbi ſanctæ memoriæ Cyrillus Alexandrinæ eccleſiæ pręſul, authoritate ſanctę ſedis Apoſtolicæ præditus, caput extitit, qui feruentiſſimo zelo Dei, ſcuto fidei, & lorica protectus catholicæ authoritatis, hęreticæ prauitatis inuẽtorem, & adſertorem iniquitatis, pręfatum Neſtorium cum vipereis cõmẽtis perpetuo anathemate condẽnauit. Dehinc verò duo vaſa iniquitatis bellãtia, Dioſcorus ſcilicet Alexandrinus pręſul, & Eutyches Conſtãtinopolitan⁹ archimãdrita, intra venerandos eccleſię aditus, vt ſęuus cancer omnia ſerpere cupientes, ſimpliciores quoſque peſte nefariæ perſuaſionis inficere volentes, qui adſerebãt in Domino noſtro Ieſu Chriſto ante adunationem duas naturas, poſt verò adunationem, vnam. Tunc à pręſtantiſſimo & Chriſtianæ religionis amatore Martiano Imperatore collecta eſt ſancta ſynodus in ciuitate Chalcedona, ſexcentorum triginta patrum venerãda cohors, quibus mediatores fuerunt beatiſſimi præſulis Leõis vrbis Romæ miſſi, quorum authoritate prędicti Dioſcorus & Eutyches hęretici anathematis ſententia perculſi, extra gremium matris Eccleſię catholicæ ſunt eiecti. Qui ſancti patres in concilio conſtituti, omni cauillatione hæreticæ prauitatis abraſa, fidei fundamina ſtatuentes, ſplendidiſſimo ſermone & elegantia vrbanæ ſcientiæ ſymbolum orthodoxæ fidei confecerunt, retrò patrum veſtigia ſequentes, tam ſancti Niceni Concilij, quàm Conſtantinopolitani, ſeu Epheſini primi, quorũ ſanctionibus Dei Eccleſia in toto orbe decoratur. In quibus promulgationibus * ſtatuentes, vt ſi quis ſupra id, quod ibidèm in cauſa fidei ſtatutũ eſt, addere aut minuere p̄ſumpſerit, anathematis vĩculo ſubiaceret.

Dẽptis his om̃ibus, deincèps Chriſtianiſſ. Iuſtiniano Imp̄atore, tui⁹ cum noĩe & op̄a micuerũt, * exiſtentibus quibuſdã, q̄ ſanctã Chalcedonẽſem ſynodũ, ſub neuo offenſionis reijcere incõſideratis vocibus iactitabãt: tũc à p̄fato principe iterato in regia vrbe Conſtãtinop̄oli cõcilio, cõgregati ſunt 160. venerãdi patres, capitula illa, de quibus infamari geſtiebãt, obloquẽtes, prędictam Chalcedonẽſem ſynodũ ab omni ſuſpicione praui erroris abſoluẽtes, tria capitula, p̄ quibus accuſabatur, aperta dãnatione fecit vlciſci, vbi & deceſſorum patrum regulas & formulas ſacræ inſtitutionis ſequentes, ſanctam & immaculatam orthodoxam fidem viuacibus ſententijs roborantes, firmiſſimã adſertionem confirmauerunt.

Eccè prętantiſſime princeps, antiquorũ patrũ ſtatuta, vnà cum cõſenſu pijſſimorum Imperatorũ definita, q̄ cõuelli vel infirmari nulla ratiõe pietas veſtra p̄mittat. Nã ſi ſunt, qui audacia dialecticę artis inflati, cothurnata ceruice, buccis tumeſcẽtibus, ſinuoſis circũitionibus & flexuoſis ambagib⁹, phaleris verborũ pompiſq; ſermonũ, ſua ferali calliditate ſimplicẽ fidei rationẽ cõuellere, & delegatas à patrib⁹ regulas, cõculcare vel temerare voluerint, eorũ inflationibus tranquillitas veſtra nõ acqueſcat, ſed recordamini, qualiter propheta dicit, Verbum breuiatũ faciet Dominus ſuper terram, quod per ſanctos Apoſtolos vidimus impletum. Quid enim breuius, quàm ſimplex fidei ſymbolũ ab Apoſtolis inſtitutum, in quo myſticum

Marginalia: for. ægraſſantior, (beside "graſſatior") — * deeſt, inuenit, aut aliquid eiuſmodi. (beside "Theodoſius Imperator *") — Pſalm. 72. (beside "qui poſuit in cælo os ſuum") — * in ſcripto erat, exiſtẽtes quoſdã (beside "* exiſtentibus") — Eſa. 10. (beside "Verbum breuiatũ")

for.* rele-gas,

ſacramenti cõtinetur arcanum? Nam ſi *regulas, inſigniſſime Imperator, non cum dialecticis, non cum Rhetoricis, non cum grammaticis, ſed cum ruricolis & piſcatoribus Dominus poſuit rationem, & his tradidit ſui ſecreta conſilij, quos & principes ordinauit, quibus ligandi ſoluendiq; tribuit poteſtatem: *nenon vobis videtur, optime Imperator, dementiſſimæ mentis eſſe, qui Apoſtolicas traditiões, & venerabilium patrum inſtituta deprauare feſtinant? Nos autem omnes, qui ſub feliciſſimos & Chriſtianiſſimos & à Deo cuſtodiendos principes, dominos noſtros, per excellentiſſimos reges Chriſtianæ religionis amatores, vnà cũ eorum ſancta deuotione, pari tenore & reuerentia traditiones ſanctorum apoſtolorum, ſeu reuerédiſſimorum patrum, qui in ſupradictis concilijs adfuerunt, omni cum veneratione ſuſcipere, amplecti, defendere, prædicare, præcipuè ſanctæ memoriæ Leonis Apoſtolicæ ſedis præſulis dicta, ſed etiàm orthodoxos patres, qui per diuerſa loca zelo Dei feruentes dogmata ſalutaria nobis reliquerunt: vt vererãdæ memoriæ Gregorius Nazanzenæ ciuitatis epiſcopus, & Baſilius Cappadociæ epiſcopus, & Cyrillus Alexandrinus præſul, & Athanaſius eiuſdem Alexandrinæ Eccleſiæ pontifex, necnon & Iohannes Conſtantinopolitanus antiſtes, & Hilarius Pictauienſis epiſcopus, & omni ſapientia clarus Auguſtinus Hipponiregienſis epiſcopus, & veneranda corona Chriſti confeſſor Ambroſius Mediolanenſis eccleſiæ præſul, ſimul & eruditiſſimus & omni luce cõſpicuus Hieronymus presbyter, quicquid hi docuerunt, ſapuerunt, prædicauerunt, vel defenſores extiterunt, nos eorum acta vel ſtatuta omi deuotione ſuſcipimus. His delegatis, operæprecium duximus, quid noſtra fides continet, adnectere.

for.* nónne

Incipit expoſitio fidei patrum Mediolanenſis Synodi.

PRofitemur nos credere indiuiſibilem ſanctam Trinitatem, hoc eſt, patrem & filium & ſpiritumſanctum, vnum Deum, ità vnum, vt trinum: & ità trinum, vt vnum: Trinitatem in diſtinctis atque diſcretis perſonis: hoc eſt, patrem, ex quo omnia: filiũ, per quem omnia: Spiritumſanctũ, in quo omia, vnius tamen diuinitatis, vnius eſſentiæ, vniusque ſubſtantiæ: in tribus quidem ſubſiſtentijs ſeu perſonis, vt pater pater ſit: filius filius ſit: ſpiritusſanctus ſpiritusſanctus ſit: In vna natura vnaq; ſubſtantia, vt Deus vn⁹, & ſolus, & ſummus credatur: non tres naturas introducétes, vt Arrius blaſphemat, qui tres deos prædicabit, excellentiorem, minorem, & inferiorem. Nos verò ſanctã Trinitatem in vnitate, & vnitaté in ſancta Trinitate confitemur. Nam cùm dicimus omipotentem patrem, appellatio huius paterni nominis ad filij perſonam intenditur: Et cùm dicimus æternum filium, ad æterni patris perſonam refertur: Et cùm nominamus ſpiritumſanctum, ab æterni patris perſona eum procedere monſtramus.

Cùm autem dicimus Deum patrem omnipotentem, non poteſt huius nominis euacuari ſacramentum: Quia cùm dicimus patrem, filium demõſtramus: Et cùm dicimus filium, patrem declaramus: Et cùm dicimus æternum patrem, æternum filium demonſtramus. Nam ſi non inuenímus initium vocabuli huius paterni nominis, quãdò pater ſit dictus, cõſequenter oſtenditur, quia nec initium geniti reperiemus. Obſecramus, vt detur nobis ratio, quandò pater hoc vocabulum, vt pater vocitaretur, ſortitus eſt: ſi in tempore, ſi extra tẽpus, dicat nobis aliquis, quandò primitùs cœperit appellari: & ſi potuerit hoc approbare, nulla erit dubietas, ex illo initio paterni nominis, filium initium accepiſſe, quo pater nominatus eſt. Et ſi defecerit, immò quia deficit, nec poterit approbare, nec dare initium paterni nominis, quandò pater eſſe cœperit, profiteatur ergò nobiſcum ſanctam Trinitatem, coëſſentialem atque conſubſtantialem: Nec patrẽ ante filium, nec filium poſt patrem, nec ſpiritumſanctum inferioré fuiſſe: quia dum initium paterni nominis non inuenitur, neſcimus qua ratione filio initium adſcribatur. Quia cùm dicimus ſempiternum Deum patrem, ſempiternum Deum filium oſtendimus. Ideò ſanctam Trinitatem in vna natura vnaque eſſentia atque ſubſtãtia, & in tribus ſubſiſtentijs ſiue perſonis profitemur.

Credimus autem ipſum Dei verbum, hoc eſt, filium patris ſinè initio genitum: eundẽ vnum ex tribus ſubſiſtentijs de ſancta Trinitate æternum filium, pro diſpenſatione facta pro nobis & noſtra ſalute deſcendiſſe de cælis, incarnatum verbum Dei & hominem factum intra virginis vterum, vniẽs ſibi noſtræ naturæ veritatem ex ſancta & glorioſa Dei genitrice Maria virgine, perfectus Deus & perfectus homo in duabus naturis, diuinitatis ſcilicet atque humanitatis, conſubſtantialis Deo patri ſecundùm diuinitatem, & conſubſtantialis idem ipſe nobis, ſecundùm humanitatem: nõ in duobus filijs diuiſus, ſed vnus & idem Dei & hominis filius, in veritate duarum naturarum, in vna ſubſiſtentia ſiue perſona, diuinitatis videlicet & humanitatis vnitione facta: vt ex duabus perfectis naturis non duo filij, ſed vnus idem Dei & hominis filius, permanẽs quod erat, cœpit eſſe quod nõ erat, dum ſinè initio æterni patris filius, factus eſt hominis filius. Ideò & vnus eſt Dominus noſter Ieſus Chriſtus, habens in ſemetipſo perfectioné diuinæ naturæ, & perfectionem humanæ naturæ: & eſt vnigenitus quidem ex verbo, vtpotè ex Deo patre natus, & primogenitus Rom. 8.

in multis fratribus. filius enim Dei, filius hominis factus eſt. Vndè & duas natiuitates eiuſmodi ipſius vnigeniti Dei verbi confitemur: ante ſecula quidem ex patre incomparabiliter natum: in vltimis autem diebus eiuſdem ipſius incarnationem de ſancta glorioſa Dei genitrice & ſemper virgine Maria: qui de patre ſplenduit ſupra intellectũ: de matre ortus eſt ſupra rationem: & cùm Deus verè eſſet, factus verè homo: Ideò ꝓpriè & verè Dei genitricem ſanctã & glorioſam & ſemper virginem Mariam cõfitemur: Nõ quia Deus verbum initium ex ipſa accepit, ſed quòd in vltimis diebus vnigenitus Deus verbum, qui ante ſecula erat, incarnatus ex ipſa immutabiliter homo factus eſt, & cùm inuiſibilis in ſuis eſſet, viſibilis factus eſt in noſtris: & cùm impaſſibilis Deus eſſet, non dedignatus eſt paſſibilis homo eſſe: & immortalis, mortis legibus ſubiacere. Ipſum autẽ Deum & Dñm, qui in Bethleem ſecũdùm carnẽ natus eſt, & ſimilis factus eſt hominibus abſq; peccato, & crucifixus eſt pro hominibus ſub Pontio Pilato, ipſum confitemur Deum, ipſum hominem: ipſum filiũ Dei, ipſum filium hominis: ipſum de cælo, ipſum de terra: ipſum impaſſibilem, ipſum paſſibilem. Deum enim verũ, qui natus eſt ex Deo patre ineffabiliter, inenarrabiliter, incomprehenſibiliter, ipſe in tempore nat⁹ eſt de ſancta virgine Maria, idem ipſe Dñs noſter Ieſus Chriſtus, vnus in ſancta Trinitate, conglorificatus patri & ſancto ſpiritui. Nec enim quartã perſonæ adiectionẽ ſuſcepit ſancta Trinitas, duas autẽ naturas in vna ſubſiſtẽtia diuinitatis & humanitatis incõfusè, incommutabiliter Dñm noſtrũ Ieſum Chriſtum habere veraciter confitemur. Ità quoquè & duas naturales voluntates, & duas naturales operationes habere, vtpotè ꝑfectum Deum, & perfectum hominem. vnũ eundemq; ipſum Dñm noſtrũ Ieſum Chriſtum, pietatis nos regula perſtruit. Ipſum natum, ipſum paſſum, ipſum crucifixũ, ipſum ſepultum, eundem ipſum reſurgentem, & in cælos aſſcendentem, ad dexteram patris ſedentem, & ad viuos & mortuos iudicandos venturum, cuius regni non erit finis.

IN HOC CORPORE CONTINETVR SANCTA

SEXTA SYNODVS

CONSTANTINOPOLITANA, QVAE IN EAM VRBEM CONgregata eſt, *ſub temporibus domini Conſtantini pijſſimi Auguſti, & Agathonis ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ antiquæ vrbis Romæ.*

Hęc ſyno[illegible] vocatur [illegible] xta, [illegible] ctu q. [illegible] præcedē[illegible], alioqui tertia Conſtãtinopoli habitarum.

Imperator iſte fuit eius nominis quartus.

DIVALIS SACRA, DIRECTA ad Donum ſanctiſſimũ papam ſenioris Romæ, contradita verò Agathoni ſanctiſſimo ac beatiſſimo papæ eiuſdem antiquæ Romæ, eô quòd idem Donus de præſenti vita deceſſiſſet.

SVPERSCRIPTIO SACRAE.

IN nomine Domini & Saluatoris noſtri Ieſu CHRISTI, Impator, Flaui⁹ Cõſtantin⁹ fidelis, magnus Imperator, Sacra Dono ſanctiſſimo ac beatiſſ. archiepiſcopo antiquæ noſtræ Romæ & vniuerſali papæ, Data pridiè Idus Auguſtas Conſtãtinopoli, indictiõe 6.

PER omnia nouit veſtra paterna beatitudo, & plures veſtræ ſanctæ Eccleſiæ antiquæ Romę, qa ex quo iuſſit Deus principaliter nos imperare, dum voluiſſent mul totiès quidam motionem facere de verbis, de quibus eſt cõtentio pro dogmate pietatis, inter partes tam ſanctæ veſtræ Eccleſiæ, quamq; huius ſanctæ magnæ Dei Eccleſiæ, vt ambigerent, & hoc prohibuimus fieri tẽpore non admittente, cognoſcentes quòd ex particulari contentione non ſolùm vnitas fieri non poſſet, ſed magìs malum accreſceret. Et licèt animo doleremus, vltra omnẽ dolorem tam pro exprobratione, quæ nobis ob hoc ab inimicis inferebatur & propter ipſam veritatem, quòd pontifices ſecũdùm vos, & orthodoxus noſter populus, ꝓpter quaſdam nouitates vocum in ſchiſma incidiſſet, exultatioq; ex hoc fieret impijs & hæreticis, attamen Deo noſtro commiſimus, ipſo pro nobis potiora prouidente, & dum eius benignitas iuſſerit correctionem huius rei fieri, tunc nobis cõdonaret opportunitatem temporis, ad generalem collectionem faciendam vtrarunq; ſedium, quatenùs conſiderantibus eius definitiones ſanctarum quinq; ſynodorum & editiões ſanctorum probabilium patrum, ſatisfacerent ſibimetipſis, & conuenirent in vno ore, vnoq; corde, ad glorificandum honorificũ nomen Dei noſtri. Sed quoniam ſicut homines cogitamus, ſicut autem iubet Deus, oĩa perficit, ipſe enim nouit futura & quęq; nobis expediunt, ſic ei placitũ eſt, vt ad effectum perducantur: cognoſcere facimus veſtram paternã beatitudinẽ, quòd dũ ordinatus eſſet Theodorus ſanctiſſim⁹ & beatiſſimus patriarcha à Deo cõſeruandę huius

noſtræ regiæ vrbis, ſuggeſſit noſtræ ſerenitati ſuſpectū ſe eſſe, dirigere conſueta ſynodica ad veſtram paternam beatitudinem, nè forſan non recipiatur, ſicut & ſub prędeceſſoribus eius patriarchis factum eſt: ſed quia magis pręuidit adhortatoriā epiſtolā facere ad veſtram paternam beatitudinem, quā & direxit, eius per omnia ſcientiā habet veſtra paterna beatitudo, & nō pręuidimus, p pręſentem noſtrā piam ſacrā, de huiuſmodi epiſtola vti multiloquo: ſed poſteaq̄ directa eſt eadē epiſtola ad veſtrā paternam beatitudinem, interrogauimus eūdem ſanctiſſimū & beatiſſimū patriarchā, & Macariū ſanctiſſimum patriarcham ciuitatis Theopolitanæ, quęnā eſſet difficultas, quæ puenerat inter veſtram paternā beatitudinē ſeu veſtrā Apoſtolicā ſedē, & ipſos, olim omnibus expletis, quęcunq; ſunt de immaculata noſtra & incōmutabili Chriſtianorū fide, tam p doctrinam ſanctorū apoſtolorū, quamq; per diffinitiones ſanctarū 5. ſynodorū, & doctrinā ſanctorū ac probabiliū patrum, & omibus hęreſib' iam manifeſtatis atq; cōdemnatis, & nullo deincèps remanēte modo, quo poſſit diuiſio aut ſchiſma ſanctę & immaculatę noſtrę fidei inferri: ſatisfecerūt nobis ijdem ipſi ſanctiſſimi patriarchæ, q verba quędā nouitatis intromiſſa ſunt, aliquibus quidē ex imperitia hęc introducētibus, aliquibus verò incōgruè ſcrutātibus incōpræhenſibilia opera Dei: & quia, ex quo hęc verba moueri cœperunt, & vſq; hactenùs vtraq; ſedes inter ſe minimè cōuenerunt, vt inquirētes ſibimet ſatisfacerēt pro veritate. Propter viles igitur inquiſitiones non ſit * finita contentio, nè nobis inſultēt pagani & hęretici, neq; in nobis vſq; quaquè locū accipiāt ſemina aduerſarij. Cadens nanq; ab humano genere, quod ei ſeruiebat, & cōfuſus per apparitionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri, etiàm in his confunderetur p ſtudium veſtræ paternæ beatitudinis, & ſecundùm quod ſcriptū eſt, deponentibus nobis omnē zelū & omnē contentionē omnemq; inuidiam, veritati concurramus. Veritas em̄ Deo chara eſt, & ſecundùm Dn̄i vocē, quicunq; voluerit omnium primus eſſe, ſit oīm miniſter. Et iterùm dictū eſt, In hoc cognoſcent omnes quia mei eſtis diſcipuli, ſi dilectionem habueritis adinuicèm. Poſtquàm igitur tempus recipit perfectam congregationem fieri, adhortamur veſtram paternā beatitudinē per pręſentem noſtrā piam Sacram, dirigere viros vtiles, modeſtos, notitiam habētes totius à Deo inſpiratę doctrinæ, & peritiā irrepręhenſibilē habentes dogmatum, indutos perſonā veſtræ Apoſtolicæ ſedis, eiuſq; concilij, deferentes & libros quos oportet proferri, & omnem authoritatem habentes, quatenùs conuenientes cū hic poſito ſanctiſſimo ac beatiſſimo patriarcha, & Macario ſanctiſſimo patriarcha Theopolitanæ ciuitatis, perſcrutētur cum omni māſuetudine & modeſtia, & per gratiam ſancti ſpiritûs veritati inſiſtere & conſentire, munitionem habētibus eis, qui huc aduenerunt ex parte ſedis veſtræ per pręſentem noſtrā piam Sacram. Per Deum enim omnipotentem, nō eſt apud nos partis cuiuſlibet fauor, ſed æqualitatem vtriſq; partibus cōſeruabimus, nullatenùs neceſſitatem faciētes in quocunq; capitulo eis, qui à vobis diriguntur quoquo modo: ſed & omni honore, cum competenti munificentia & ſuſceptione dignos eos habebimus. Et ſi q̄dem vtrique conuenerint, eccè & benè: ſin aút minimè conuenerint, iterùm cum om̄i humanitate eos ad vos dirigemus, decęterò nos excuſantes in iudicio Dei imminente nobis, iuxta quod conſtituti ſumus ſeruare fidem ſanctam & immaculatam, quam percepimus, vnoquoq; proprio ſenſu abundāte, rationem reddituri ante ſanctum & terribile tribunal Dei noſtri. Inuitare enim & rogare poſſumus ad omnem commēdationem & vnitatem omnium Chriſtianorum, neceſſitatem verò inferre nullatenùs volumus. Per perſonas verò, quæ dirigētur à paterna veſtra beatitudine, ità decernat: ex veſtra quidē ſancta Eccleſia (ſi vtiquè videtur ei) tres perſonas: quòd ſi & plures, quantę ei placuerint, dirigat. De concilio verò vſque ad duodecim metropolitas epiſcopos. De quatuor verò monaſterijs * Byzanzenis, ab vnoquoq; monaſterio monachos 4. Nam ſi receperit tempus, vt dictum eſt, perfectam congregationem ſtuduiſſemus facere: ſed quoniam tempus nō admittit, Deus autem noſter proprio conſilio protulit, quod nos differebamus in hoc tempore, per om̄ia iubemus veſtram paternam beatitudinem minimè effici impedimentū voluntati Dei, ſed eos dirigere. Sic enim ſperamus in eius benignitate, quoniā qui voluerit huiuſmodi capitulum moueri in pręſenti, per ſpiritū ſanctum concedere habet, vt veritas clareat, & inſtruātur omnes ſinè ſchiſmate atq; cōtentione veritatem profiteri, & vno ore, vnoq; corde glorificare nos om̄es eius bonitatem. Tacere quippe hoc, terribile eſtimamus, vt nè plebs, quę, vt ſanctificetur, accedit ad ſanctas Dei catholicas & apoſtolicas eccleſias, contrarijs * congregationibus occupet, conſiderans antiſtitum adinuicèm diſſonantiā. Multam enim nobis inſtantiam fecerūt tam hic ſanctiſſimus patriarcha, quāq; Macarius ſanctiſſim' patriarcha Theopoleos, vt eijceretur Vitalianus beatiſſim' de diptychis, aſſerētes Honorium memorari in diptychis, propter honorem Apoſtolicę ſedis antiquę noſtræ Romæ. Nam non acquieuēre, vt memorentur patriarchę, qui poſtmodùm fuerūt in pdicta ſancta Romana Eccleſia, donèc conquiſitio & ſatisfactio proueniat verborum, de quibus cōtenditur inter vtraſq; ſedes,

Marginalia: * infinita; 2. Petr. 2. a; Matt. 20. d; Marc. 9. f; 10. g; Iohan. 13. d; * Byzantinis; * cogitationibus

des, & ità veſtra paterna beatitudo conſequéter memoreť: ſed hoc nos nó acquieuimus, id eſt, vt eijceretur idem Vitalianus de diptychis. Hoc quidem, vtpotè omnem æqualitatem ſeruantes, & vtroſque orthodoxos habentes: hoc autem, & propter collatam nobis charitatem ab eodem Vitaliano, dum ſupereſſet, in motione tyrannorũ noſtrorũ. Sed ſic polliciti ſumus prædictis ſanctiſſimis patriarchis, quòd per omnia dirigit veſtra beatitudo homines, qui debeant conquirere cum ipſis, & tunc ſecundùm quod claruerit, pfecta diſpoſitio fiet. *nec *vllo * Nã ante hoc *nullo modo nos acquieſcere, vt idem beatiſſimus Vitalianus eijceretur. Hæc cognoſcens veſtra paterna beatitudo, ſtudeat ſequi voluntatem Dei. Sicut enim prædictum eſt, ſpem habemus in coronatore noſtro Deo, quia dum præuiderit ſuper hoc feruẽtem noſtrum affectum, eius benignitas etiàm ingruentes nobis perturbationes gentium ſedabit. Omnem verò cócurſum venientibus iuſſimus præbere Theodorum glorioſum patricium & exarchum Chriſto amabilis noſtræ Italiæ prouinciæ, tam in naui, quamq; in expenſis & omni vtilitate eorum: & ſi neceſſitas exegerit, etiàm caſtellatos dromones pbere ad eorum munimen, vt ex omnibus illæſi, & ſinè periculo (Deo cooperante) ijdem ad nos perducantur. Et ſubſcriptio: Diuinitas te ſeruet per multos annos ſanctiſſime ac beatiſſime pater.

DIVALIS SACRA, DIRE- *cta ad Georgium ſanctiſſimum archiepiſcopũ huius magnæ Conſtantinopolitanæ vrbis nouæ Romæ.*

ET SVPERSCRIPTIO.

IN nomine Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, Imperator pius pacificus Flauius Conſtantinus, fidelis in Ieſu Chriſto Deo, Georgio ſanctiſſimo ac beatiſſimo archiepiſcopo Conſtantinopoleos & vniuerſali patriarchæ, Data quarta Idus Septembris Conſtantinopoli, imperante domino pijſſimo perpetuo Auguſto Conſtantino Imperatore, anno vigeſimooctauo, & poſt cóſulatum eius anno 12.

Quanquàm ſolicitudinibus tam militaribus, quamq; ciuilibus indeſinenter noſtra ſerenitas coarctetur, attamen omnes Chriſto amabilis noſtræ reipublicæ cauſas inſequendo ob Chriſtianam noſtram fidé ponentes, qui & in bellis propugnatricem tam noſtri, quamq; Chriſto dilectorũ noſtrorum exercituũ habemus, neceſſarium iudicauimus, præſenti noſtra pia Sacra ad veſtram paternã beatitudinem vrĩ, per quã adhortantes eam ſancimus congregare veſtram paternam beatitudinem omnes, qui ad eius ſanctiſſimam ſedem pertinent, ſanctiſſimos metropolitas & epiſcopos in hãc à Deo conſeruandam noſtram regiam vrbem, quatenùs cooperante omnipotente & miſericorde Deo noſtro, diligentiſſima inquiſitio dogmatis fiat, quod olim ante multum tempus exortum eſt de voluntate & operatione in diſpenſatione incarnationis vnius de ſancta Trinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti veri DEI noſtri, quod & diſſidium nó minimum per quaſdam perſonas ſanctæ Dei Eccleſiæ intulit: innoteſcere quoquè ſuper hoc & Macario venerabili archiepiſcopo Antiochenæ magnæ ciuitatis, quatenùs & ipſe de propria ſynodo DEO amabiles metropolitanos & epiſcopos præparatos faciat pro hoc ipſo huc congregari. Iam enim ſuper hoc adhortati ſumus per pios noſtros apices adhuc inter viuos exiſtentem, & Donum ſanctiſſimum Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ præſulé: & illo de hoc ſeculo migrante, Agatho ſanctus nupèr ordinatus papa in Apoſtolica ſede prædictæ antiquæ Romæ, huiuſmodi noſtros pios ſuſcipiens apices, deſtinauit in præſenti ppriam eius indutos perſonã, Theodorum & Georgium Deo amabiles presbyteros, & Ioannẽ Deo amabilem diaconum: ex perſona verò totius eius concilij, Ioannem & Abundantium & Ioannem venerabiles epiſcopos, cum cæteris clericis & monachis, qui debeant inuenire in prædicto capitulo quæſtionem: qui & nunc ad noſtra * conuixerunt veſtigia, porrigentes nobis etiàm duas ſuggeſtiones, vnam quidem eiuſdem ſanctiſſimi Agathonis papæ, aliam verò concilij eius. Sciens igitur veſtra paterna beatitudo, quia primum * & præcipuum (vt prædiximus) hoc orthodoxiæ exiſtit capitulum, feſtinet prædictos venerabiles metropolitanos epiſcopos celeriter aduenire in hanc à Deo conſeruandam noſtrã regiam vrbem, quatenùs prædictum tractetur capitulum, & maiorum donorum datore atq; coronatore noſtro Deo cooperante, cauta atque orthodoxa diffinitio huiuſmodi dogmati imponatur. for. * conuenerunt *nobis &

Et ſubſcriptio: Diuinitas te ſeruet per multos annos, ſanctiſſime ac beatiſſ. pater.

PRINCIPIVM SANCTI SEXTI CONCILII.

ACTA SANCTAE VI. SYNODI, APVD CON- *ſtantinopolim factæ aduerſùm eos, qui impiè docuerunt vnam voluntatem & vnam operationem in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei noſtri, vnius de ſancta & conſubſtantiali Trinitate.*

ACTIO I. SVB AGATHONE PAPA.

IN nomine Domini Dei & ſaluatoris noſtri IESV Chriſti, imperantibus à Deo coronatis & ſereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Cõſtantino quidem pijſſimo,

pijſſimo, & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno vigeſimoſeptimo, & poſt conſulatum eius à Deo * inſtitutæ manſuetudinis, anno decimotertio, Heraclio verò atque Tiberio à Deo conſeruandis eius fratribus, anno vigeſimoſecundo, die ſeptima menſis Nouẽbris * indictionis nonæ: Præſidente eodem pijſſimo & Chriſto dilecto magno Imperatore Conſtantino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus, & ex iuſſione eius à Deo inſtructæ ſerenitatis, præſentibus & audientibus Niceta glorioſo exconſule patricio, & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo exconſule patricio, & comite imperialis obſequij, & ſubſtratego Thraciæ, Sergio glorioſo excóſule patricio, Paulo glorioſo exconſule patricio, Iuliano glorioſo exconſule patricio & militari logotheta, Cóſtantino glorioſo exconſule patricio, & curatore * imperialis domûs Hormiſdę, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & locum agente imperialis comitis excubiti, Ioanne glorioſo excóſule patricio & quæſtore, Polyeucto glorioſo exconſule, Thoma glorioſo exconſule, Paulo glorioſo exconſule & diſpoſitore Orientalium prouinciarum, Petro glorioſo excóſule, Leontio glorioſo exconſule & domeſtico imperialis menſæ.

*inſtructæ

*indictione nona.

*diuinorũ

Conueniente quoq; ſancta & vniuerſali ſynodo, quę ſecundùm imperialem ſanctionem congregata eſt in hac à Deo conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodorò & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, vicem agentibus Agathonis ſanctiſſimi & beatiſſ. archiepiſcopi antiquæ Romæ, & Georgio venerabili ac ſanctiſſimo archiepiſcopo magnæ Cóſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro DEO amabili presbytero & monacho, & locum ſeruante ſedis magnæ ciuitatis Alexandrię, & Macario venerabili archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis vicarij ſedis Hieroſolymorum, Ioanne epiſcopo Portuenſi, Abundantio epiſcopo ciuitatis Paternenſis, Ioanne epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locum præſentantibus centum 25. venerabilium epiſcoporum ſancti cócilij antiquę Romę, qui & per proprias ſubſcriptiones demonſtrantur in ſuggeſtione ab eis facta ad pijſſimum Imperatoré Conſtantinũ, & Theodoro religioſo presbytero, & locũ agente Theodori Deo amabilis archiepiſcopi Rauennæ, Baſilio epiſcopo Gortynæ inſulæ Cretæ, Theodoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Georgio epiſcopo Cyzici, Petro epiſcopo Nicomedię, Photio epiſcopo Nicęę, Ioanne epiſcopo Chalcedonenſi, Theodoro epiſcopo Meletinenſi, Siſinnio epiſcopo Hierapoleos Phrygiæ, Macrobio epiſcopo Seleucię Iſauriæ, Georgio epiſ. Byziæ Thracię, Georgio epiſc. Mitylenæ, Sergio epiſc. Selymbriæ, Andrea epiſc. Methymnæ, Theognio epiſc. Chij, Georgio epiſc. Camuliani, Antonio epiſc. Hypepæ, Geneſio epiſc. Anaſtaſiopoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Theodoro epiſcopo * Iuſtiniapoleos Gordi, Theodoro epiſcopo Veriſę, Stephano epiſcopo Heracleę Ponti, Lógino epiſcopo Tij, Dometio epiſcopo Pruſiados, Salomone epiſ. * Claneu, Georgio epiſcopo Coenſi, Ioãne epiſcopo Myndi, * Georgio epiſcopo * Cãtanenſi, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epõ Cynopoleos, Cóſtantino epiſcopo Daliſandi, Theodoro epiſcopo Olbis, Theophanio presbytero & abbate venerabilis mõaſterij Siciliæ, quod cognominať Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati poſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, poſiti ſimiliter in ſeniore Roma, Anaſtaſio presbytero & monacho, oratoriorũ hic ſiti venerabilis patriarchij, & Stephano presbytero & monacho diſcipulo Macarij venerabilis archiepiſc. Theopoleos Antiochiæ. Reſidétibus glorioſis patricijs & cóſulibus ex latere pijſſim. & Chriſto amabilis noſtri Imperatoris Cóſtantini, & ex lęua quidem eius parte reſidétibus venerabilibus vicarijs Agathóis ſanctiſſimi archiepiſcopi antiquæ Romę, & qui ex perſona eius ſynodi erãt Deo amabiles epiſcopi, Theodoro presbytero & locũ agẽte Theodori Deo amabilis epiſcopi Rauennæ, & Baſilio epiſ. ciuitatis Gortynę, & Georgio presbytero & monacho, & apocriſario Theodori venerabilis vicarij ſedis Hieroſolymorũ, & cęteris epiſcopis concilij ſanctiſſimi papę antiquę Romę Agathonis. A dextera verò eius parte ſimiliter reſidentibus Georgio ſanctiſſimo Archiepiſcopo Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Macario ſanctiſſimo Archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, & Petro DEO amabili presbytero monacho, & loci ſeruatore ſedis magnæ Alexandriæ ciuitatis, & Theodoro epiſcopo Epheſi, & reliquis DEO amabilibus epiſcopis, tam qui ſub ſede ſanctiſſimi archiepiſcopi Conſtantinopolitani, quamq; ſanctiſſimi archiepiſcopi Theopoleos Antiochiæ, propoſitis in medio ſacroſanctis Chriſti Dei noſtri euágelijs, Theodorus & Georgius Deo amabiles presbyteri, & Ioannes Deo amabilis diaconus, locũ pſentãtes ſanctiſſimi papæ Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romę Agathóis, necnó & q ex pſona ſynodi eius erant, dixerunt: Benigniſſime domine, ſecundùm directam Sacrã ab à Deo inſtructa veſtra fortitudine ad ſanctiſſimũ papam, demandati ſumus ad pijſſima veſtigia à

* Iuſtinopolis oer. diucome

*Cleonę

*Gregorio

*Candani

Legati ſedis Apoſtolicę primi loquũtur.

gia à DEO confirmatæ veſtræ ſerenitatis vnà cum eius ſuggeſtione, necnon & cum altera eius ſynodica ſuggeſtione adæquè facta ad à Deo cuſtoditam veſtram pietatem, à ſubiacentibus ei venerabilibus epiſcopis, quas & obtulimus à Deo coronatæ fortitudini veſtræ. Quoniam igitur ante hos 46. plùs minùs annos quaſdam nouitates vocum, contrarias orthodoxæ fidei introduxerunt, qui illo in tempore fuerũt præſules huius regiæ & à Deo conſeruandæ veſtræ ciuitatis, id eſt, Sergius, Paulus, Pyrrhus & Petrus, necnon & Cyrus quondàm Alexandrinæ ciuitatis antiſtes, inſupèr & Theodorus, qui fuit epiſcopus ciuitatis, cuius vocabulũ eſt Pharan, & alij quidam, qui eos ſecuti ſunt, non modicè quæ per totum orbem terrarum eſt, Eccleſiam turbauerunt, vnam voluntatem in incarnationis diſpenſatione vnius ſanctæ Trinitatis Domini noſtri Ieſu CHRISTI, vnamque operationem dogmatizantes & docentes, & multotiès ſeruuli veſtra, quæ ſecundùm nos eſt, Apoſtolica ſede de hac re pulſante, dehinc ſupplicante, & minimè valente vſque hactenùs à tali ſenſu prauæ æſtimationis eos abſtrahere: quæſumus à Deo coronatam veſtram fortitudinem, vt dicant, qui ex parte ſunt prædictæ ſanctiſſimæ eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, vndè huiuſmodi vocum adinuenta eſt nouitas.

Hic nulla fit Honorij mẽtio.

Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Audientes Georgius ſanctiſſimus archiepiſcopus à DEO conſeruandæ noſtræ huius ciuitatis, & Macarius venerabilis archiepiſcopus Antiochenę ciuitatis, & ei adiacens ſynodus, quæ à parte Apoſtolicæ magnæ Romæ ſedis dicta ſunt, quæ eis videntur, proſequantur. Macarius Deo amabilis archiepiſcopus Antiochenę magnę ciuitatis, vnà cum Stephano religioſo presbytero & monacho eius diſcipulo, cum eis verò & Petrus Deo amabilis metropolitanus Nicomediæ, & Salomó Deo amabilis epiſcopus * Claneũ, verba facientes tam pro ſede huius ſanctæ magnę Eccleſiæ, quamq́; pro ſede Antiochię, dixerunt: Nos quidem vocum nouitates nó edidimus: ſed quicquid percepim⁹ tam à ſanctis vniuerſalib⁹ ſynodis, & ſanctis probabilibus patribus, quáq́; à præſulibus huius regiæ vrbis, id eſt, Sergio, Paulo, Pyrrho & Petro, necnon & Honorio, qui fuit papa antiquæ Romæ, & Cyro, qui fuit papa Alexandrię, hoc eſt, de voluntate & operatione, ſic & credimus & prædicamus & docemus, & parati ſumus de hoc oſtendere.

* Cleonę

Hic hæreticus Honoriũ nominat.

Cõſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Si vultis nobis de hoc oſtendere, non aliter vos ſuſcipimus, niſi probationes proferentes, quemadmodùm dixiſtis, à ſanctis vniuerſalibus ſynodis & ſanctis probabilibus patribus.

Macarius DEO amabilis archiepiſcopus Antiochiæ, & qui cum eo erant, dixerunt: Pijſſime domine, iubeto per chartophylacem huius ſanctæ magnæ Dei eccleſiæ libros ſanctarum ſynodorum, ex venerando patriarchio in medium proferri. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Iubemus acta earundem ſanctarum ſynodorum vniuerſalium ex venerando patriarchio à Deo conſeruandæ huius regię vrbis, confeſtim per competentem chartophylacem ad medium deduci, atq; relegi. Et paululùm egrediens Georgius DEO amabilis diaconus & chartophylax, & veniens ad bibliothecam venerandi patriarchij, protulit libros ſanctarum vniuerſalium ſynodorum. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Georgius religioſus diaconus & chartophylax codices, quos præ manibus gerit, ſanctorum cõciliorum porrigat ad legendum.

Accipiens Stephanus religioſus presbyter & monachus, diſcipulus Macarij venerabilis archiepiſcopi Antiochiæ, primum librum geſtorum ſanctæ tertiæque Epheſinæ prioris ſynodi, relegit: & veniens ad ſermonem proſphoneticum, qui ſcriptus eſt à ſanctæ memoriæ Cyrillo Alexandrinæ magnæ ciuitatis præſule, ad Theodoſium piæ memoriæ Imperatorem, cuius eſt initium, Quod apud homines quidé eminet: & poſt pauca, Firmamentum autem immobile huiuſmodi veſtri Deo amabilis & religioſi imperij ipſe Dominus noſter Ieſus Chriſtus eſt (per ipſum enim reges regnant, & potentes decernunt iuſtitiam) Prou. 8.b ſecúdùm quod ſcriptum eſt, Eſt enim eius omnipotens voluntas. Macarius ſanctiſſimus archiepiſcopus Antiochenæ ciuitatis, dixit: Eccè domine, oſtendi vnam eſſe voluntatem in Chriſto. Et exurgentes, quì locum præſentabant apoſtolicæ ſedis Romanæ, & quidam epiſcoporũ ſynodi Conſtantinopolitanæ, & glorioſiſſimi iudices reclamauerunt, dicentes: Superfluè, & non ſecundùm quod iacet, Macarius venerabilis archiepiſcopus magnæ Antiochenæ ciuitatis, ex nunc relecto textu videtur affirmare, vnam eſſe voluntatem in duabus naturis vnius Domini noſtri Ieſu Chriſti, id eſt, Deitatis eius & humanitatis. Hoc enim ſanctiſſimus Cyrillus in diuina ipſius Domini noſtri Ieſu Chriſti & omnipotentiſſima eius natura accipiens, ſcripſit, quam cum patre & ſanctoſpiritu communem & omnipotenté habet. Propter quod & omnipotenté eam idem ſanctæ memoriæ Cyrillus appellauit aliàs, nec numeraliter poſuit eandem voluntatem vnam. Et relecto ex integro eodem libro, Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Et ille alter liber ſanctæ tertiæ ſynodi relegatur. Et accipiens Salomon DEO amabilis diaconus

conus, & notarius ſanctiſſimi patriarchæ Conſtantinopoleos, relegit à principio vſque ad finem. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Sufficienter nobis lectio in præſenti die facta eſt, in qua finem ſuſceperunt, quæ in ſancta tertiaque Epheſina priore ſynodo geſta ſunt. In ſubſequente verò, & quæ in ſancta Chalcedonéſi quarta ſynodo acta ſunt, nobis relegantur.

ACTIO SECVNDA.

IN nomine Domini Dei & ſaluatoris noſtri IESV Chriſti, imperantibus à Deo coronatis & sereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Cóſtantino quidem pijſſimo, & à Deo decreto magno principe, perpetuoque Auguſto & Imperatore, anno vigeſimoſeptimo & poſt conſulatum eius à Deo * inſtitutæ mãſuetudinis, anno decimotertio, Heraclio verò atque Tiberio à Deo conſeruandis eius fratribus, anno vigeſimoſecundo, die decima menſis Nouembris, indictione nona: Præſidente eodem pijſſimo, & Chriſto dilecto magno Imperatore Conſtantino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus, & ex iuſſione eius à DEO inſtructæ ſerenitatis, præſentibus & audientibus Niceta glorioſo exconſule patricio, & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo excóſule patricio, & comite imperialis obſequij, & ſubſtratego Thraciæ, Sergio glorioſo excóſule patricio, Paulo glorioſo exconſule patricio, Iuliano glorioſo exconſule patricio & militari logotheta, Conſtãtino glorioſo exconſule patricio, & curatore imperialis domûs Hormiſdę, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & locum agente imperialis comitis excubiti, Ioanne glorioſo exconſule patricio & quæſtore, Polyeucto glorioſo excóſule, Thoma glorioſo exconſule, Paulo glorioſo exconſule & diſpoſitore Orientalium prouinciarum, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſule & domeſtico imperialis menſæ.

* inſtructę

Conueniente autem & ſancta ac vniuerſali ſynodo, quæ ſecundùm diuinam ſanctionem congregata eſt in hac à Deo conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum adimplentibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi archiepiſcopi antiquæ Romæ Agathonis, & Georgio venerabili atq; ſanctiſſimo archiepiſcopo huius magnæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro Deo amabili presbytero monacho, & vicario ſedis Alexandriæ magnæ ciuitatis, & Macario ſanctiſſimo archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis vicarij ſedis Hieroſolymorũ, Ioanne epiſcopo ciuitatis Portuenſis, Abundantio ep̃o ciuitatis Paternenſis, Ioãne epiſcopo ciuitatis Rhegienſis, locum præſentantibus venerabilis ſynodi antiquæ Romæ 125. DEO amabilium epiſcoporum, qui & per proprias ſubſcriptiones declarantur in ſuggeſtione ab eis facta ad Conſtantinum pijſſimum magnum Imperatorem, & Theodoro religioſo presbytero, atq; vicario Theodori Deo amabilis archiepiſcopi Rauennæ, Baſilio epiſcopo ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretæ, Theodoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Georgio epiſcopo Cyzici, Petro ep̃o Nicomediæ, Photio epiſcopo Niceæ, Ioanne epiſcopo Chalcedonæ, Theodoro epiſcopo Meletinæ, Siſinnio epiſcopo Hierapoleos Phrygię, Macrobio epiſcopo Seleuciæ Iſaurię, Georgio epiſcopo Byziæ Thracię, Gregorio epiſcopo Mitylenæ, Sergio epiſcopo Selymbriæ, Andrea epiſcopo Methymnæ, Theognio epiſcopo Chij, Georgio epiſcopo Camuliani, Antonio epiſcopo Hypepæ, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiopoleos, Platõe epiſcopo Cinnę, Theodoro epiſcopo * Iuſtinianopoleos Gordi, Theodoro epiſcopo Veriſæ, Stephano ep̃o Heracleę Ponti, Lógino epiſcopo Tij, Dometio epiſcopo Pruſiados, Salomone ep̃o * Claneu, Georgio ep̃o Coenſi, Ioanne epiſcopo myndi, * Georgio epiſcopo * Cãtani, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino epiſcopo Daliſandi, Theodoro epiſcopo Olbis, Theophanio presbytero & abbate venerabilis monaſterij in Sicilia poſiti, quod cognominatur Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati, poſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, poſiti ſimiliter in ſeniore Roma, Anaſtaſio presbytero & monacho Oratoriorum venerabilis huius patriarchij, & Stephano Presbytero & monacho, & diſcipulo Macarij archiep̃i Theopoleos Antiochię.

* Iuſtinopolis Gordiu come
* Cieonę
* Gregorio
* Candani

Reſidentibus quoquè tam glorioſiſſimis patricijs & cóſulibus, quamq; omnibus venerabilibus & Deo amabilibus epiſcopis in eodem ſecretario Trulli: propoſitis in medio ſanctis & intemeratis Euangelijs, Paulus magnificus à ſecretis & Imperialis ſecretarius, dixit:

Meminit veſtra pietas, & ſancta ac vniuerſalis veſtra ſynodus, quòd in pręterito cõuentu finita lectione geſtorũ ſanctę tertię Epheſinę prioris ſynodi, præuidit ſubſequenter & acta ſanctæ quartę Chalcedonéſis ſynodi relegi, & ſuggerimus ad quod placuerit. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Proferantur & acta prædictæ ſanctæ quartæ Chalcedonenſis ſynodi, & coram noſtro relegãtur auditu. Et accipiens

Antio-

Antiochus religioſus lector & notarius ſanctiſſimi patriarchæ Cóſtantinopoleos, primum librum eiuſdẽ ſanctæ Chalcedonenſis ſynodi relegit. Et relegente eo epiſtolam, quæ in eis continetur, ſanctæ memoriæ papæ Leonis magnæ ciuitatis Romanæ, & veniente ad textũ, in quo ſcriptũ eſt: Agit enim vtraque forma cum alterius cõmunione, quod proprium habuit: verbo quidem operãte quod verbi eſt, carne autẽ exequente quod carnis eſt: & horum vnũ coruſcat miraculis, aliud verò ſuccumbit iniurijs: exurgentes qui ex parte Apoſtolicæ ſedis erant, antiquæ Romæ, exclamauerunt: Eccè benigniſſime domine, manifeſtè duas naturales operationes incófusè & indiuisè in domino noſtro Ieſu Chriſto præſens ſanctiſsimus prædicat pater, cuius præſentem ſermonem ſancta quarta ſynodus firmamentum orthodoxę fidei cõſcripſit in damnatione vniuerſæ hæreſis, vtpotè profeſſioni beati principis apoſtolorum Petri cóuenientem. & quid pro hoc dignũ ſentit Macarius venerabilis, & qui cum eo ſunt Deo amabiles viri, dicant. Macarius venerabilis archiepiſcopus Antiochiæ, dixit: Ego, domine, duas operationes nõ dico: ſed nec ſentio, ꝙ beatæ memoriæ Leo per hunc ſermonem duas operationes dixerit. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Sed vnam operationẽ intelligis eum dixiſſe? Macarius venerabilis archiepiſcopus dixit: Ego numerum non dico, ſed deiuirilem eius operationem, ſecundùm ſanctum Dionyſium. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Et quomodò intelligis deiuirilem operationẽ? Macarius venerabilis archiepiſcopus dixit: Ego non ſuperiudico. Et relectis reſiduis eiuſdẽ libri vſque ad finem, Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Relegatur & alius liber eiuſdem ſanctæ quartæ Chalcedonenſis ſynodi. Et accipiens Antiochus religioſus lector & notarius, eorundem actorum librũ relegit. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Sufficit & nũc præſens lectio. In ſubſequenti verò & liber geſtorũ ſanctę quintæ ſynodi proferatur.

Vide hinc Synodum quintam.

ACTIO TERTIA.

IN nomine Domini Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, imperantib⁹ à Deo coronatis ſereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Conſtantino quidẽ pijſſimo, & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto Imperatore, anno vigeſimoſeptimo, & poſt cõſulatum eius à Deo inſtructę manſuetudinis, anno decimotertio, Heraclio verò atq; Tiberio à Deo conſeruandis eius fratribus, anno vigeſimoſecundo, decimotertio die menſis Nouẽbris, indictione nona. Præſidente eodem pijſſimo, & Chriſto amabili magno Imperatore Cõſtantino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus, & ex iuſſione eius à Deo inſtructæ ſerenitatis, præſentibus & audientibus Niceta glorioſo excóſule patricio, & magiſtro imperialium officiorũ, Theodoro glorioſo exconſule patricio, & comite imperialis obſequij, & ſubſtratego Thraciæ, Sergio glorioſo exconſule patricio, Paulo glorioſo exconſule patricio, Iuliano glorioſo exconſule patricio & militari logotheta, Conſtantino glorioſo exconſule patricio, & curatore imperialis domùs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & loci ſeruatore imperialis comitis excubiti, Ioanne glorioſo exconſule patricio & quæſtore, Polyeucto glorioſo exconſule, Thoma glorioſo excóſule, Paulo glorioſo exconſule, & diſpoſitore Orientalium prouinciarũ, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſulę & domeſtico imperialis menſæ.

Cóueniente autem & ſancta ac vniuerſali ſynodo, quę ſecundùm diuinã ſanctionem cógregata eſt in hac à Deo conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum adimplentibus ſanctiſſimi ac beatiſſim. archiepiſcopi antiquę Romæ Agathonis, & Georgio venerabili atq; ſanctiſsimo archiepiſcopo huius magnæ Conſtãtinopoleos nouæ Romę, & Petro Deo amabili presbytero monacho, & vicario ſedis Alexandriæ magnæ ciuitatis, & Macario ſanctiſsimo archiepõ Theopoleos Antiochiæ, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis vicarij ſedis Hieroſolymorũ, Ioanne epiſcopo ciuitatis Portuenſis, Abundãtio epiſcopo ciuitatis Paternæ, Ioãne epiſcopo ciuitatis Rhegienſis, locũ prçſentantibus venerabilis ſynodi antiquæ Romæ 125. Deo amabilium epiſcoporũ, qui & per proprias ſubſcriptiones declarantur in ſuggeſtione ab eis facta ad Conſtantinum pijſſimũ magnum imperatorem, & Theodoro religioſo presbytero, atque vicario Theodori Deo amabilis archiepiſcopi Rauennæ, Baſilio epõ ciuitatis Gortynę inſulæ Cretæ, Theodoro epõ Epheſi, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Georgio epõ Cyzici, Petro epiſcopo Nicomedię, Photio epiſcopo Niceæ, Ioanne epiſcopo Chalcedonę, Theodoro epiſcopo Meletinę, Siſinnio epiſcopo Hierapoleos Phrygię, Macrobio epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Georgio epiſcopo Byziæ Thraciæ, * Georgio epõ Mitylenæ, Sergio epiſcopo Selymbrię, Andrea epiſcopo Methymnæ, Theognio epõ Chij, Georgio epiſcopo Camuliani, Antonio epiſcopo Hypepæ, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiopoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Theodoro epiſcopo * Iuſtinianopoleos Gordi, Theodoro epiſcopo Veriſæ, Stephano epiſcopo

* Gregorio

* Iuſtinopolis Gordi come

po Heracleę Ponti, Longino epiſcopo Tij, Dometio epiſcopo Pruſiados, Salomone epiſcopo* Claneu, Georgio epiſcopo Conſi, Ioanne epiſcopo Myndi, * Georgio epiſcopo * Cantani, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino epiſcopo Daliſandi, Theodoro epiſcopo Olbis, Theophanio presbytero & abbate venerabilis monaſterij Siciliæ, quod cognominatur Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati poſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominať domus Arſitia, poſiti ſimiliter in ſeniore Roma, Anaſtaſio presbytero & monacho oratoriorum venerabilis huius patriarchij, & Stephano presbytero & monacho diſcipulo Macarij archiepiſcopi Theopoleos Antiochiæ.

* Cleonæ
* Gregorio
* Candani

Reſidētibus quoquè tam glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, quamque omnibus venerabilibus & Deo amabilibus epiſcopis in eodem ſecretario Trulli: propoſitis in medio ſanctis & intemeratis Euangelijs, Paulus magnificus à ſecretis & Imperialis ſecretarius, dixit:

Secundùm quod in prețerito conuentu interlocuta eſt à Deo inſtructa pietas veſtra, eccè libros ſanctæ quintæ ſynodi in manibus habemus, & ſuggerimus ad quod placuerit.

Cōſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Præſens Antiochus religioſus lector & notarius, ſuſcipiens librum relegat. Et accipiens, aperiensq; eundem librum, exorſus eſt principium prædicti libri, qui ità continebat: Sermo ſanctæ memoriæ Mennæ archiepiſcopi Conſtantinopoleos ad Vigiliū beatiſſimum papam Romanū, de eo quòd vna ſit Chriſti voluntas. Et exurgentes legati Apoſtolicæ ſedis Romæ, exclamauerunt: Pijſſime domine, falſatus eſt præſens liber quintę ſynodi. Nequaquàm relegatur ſermo, qui dicitur Mennæ ad Vigiliū, quia fictus eſt: ſed iube diligēter aduertere pręſenten librū: ſatisfieri enim habet pijſſimū veſtrum imperium, quia non eſt tunc temporis poſitus in exordio, cùm fierent acta in ſancta quinta ſynodo. Iſte qui dicitur ſermo Mennæ ad Vigiliū, nupèr appoſitus eſt in principijs præſentis libri, eò quòd 21. anno Iuſtiniani diuinæ memorię obijt Mēnas. Quinta autē ſynodus 26. anno imperij eius congregata eſt, epiſcopatum tenente huius regię vrbis Eutychio venerabilis memorię. Et inſpicientes tam pijſſimus Imperator vnà cum glorioſiſſimis iudicibus, & quibuſdam ex ſancta ſynodo Deo amabilibus epiſcopis, & aperientes ac diſcernentes, inuenerunt tres quaterniones in principio libri additos, non habentes ſubnotationem numeri, qui ſecundùm conſuetudinem affigitur in quaternionibus: ſed in quarto quaternione habente primum numerum, & in ſequenti quaternione ſecundum, & tertium, atque quartum ſubſequenter: alias verò & diſſimiles eſſe literas eorundem in exordijs ſubmiſſorum quaternionum, in quibus cōtinebatur ſermo, qui dicitur Mennæ ad Vigilium, à literis quæ priùs ſcriptæ ſunt in eodem codice. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Huiuſmodi non relegatur ſermo. * Poſtmodùm enim geſtorum eiuſdem ſanctæ quintæ ſynodi ordinabiliter relegatur. Et relectus eſt primus liber. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: * Subſequenter & ſecundi libri geſtorum eiuſdem ſanctæ quintæ ſynodi lectio proueniat. Et accipiens Petrus religioſus diaconus, & notarius ſanctiſſimi patriarchæ Conſtantinopoleos, librum relegit. Et dum relegeretur ſeptima actio, reperti ſunt in ea duo libri, quaſi ex nomine Vigilij ſanctæ memoriæ, qui fuit papa Romanus, vnus quidem ad Iuſtinianum piæ recordationis quondàm Imperatorem, alter verò ad Theodoram piæ memoriæ quondàm Auguſtam, in quibus continebatur ità: Anathematizamus autem & Theodorum, qui fuit epiſcopus Mopſueſtiæ, tanquàm qui alienus ſemper extiterit ab eccleſijs, & ſanctis patribus aduerſarius, qui non confitetur incarnatum eſſe Deum verbum, id eſt, Chriſtum eſſe vnā * ſubſiſtētiam, & vnā perſonā, & vnam operationem. Et exurgentes iterùm legati Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, vnaque qui cum eis erant Deo * amabilibus viris, exclamauerunt dicentes: Non faciat Deus, Domine, non dixit Vigilius vnam operationem. Non ſunt libelli Vigilij. Falſatus eſt hic liber, ſicut exordia primi libri præſentis quintæ ſynodi. Nam, domine, ſi vnam operationem docuit Vigilius, & ſuſceptus eſt à ſynodo, vtiquè & in definitione eiuſdem ſanctæ quintæ ſynodi de vna operatione vox habuit compræhendi. Dum relecta ergò fuerit, pijſſime domine, ipſa definitio, inueniet dominus omnem veritatem. Conſequenter itaq; & ſecundùm ordinem relecto eodem libro, ipſaque definitione vſque ad finem relecta, nullo modo aliquid de vna operatione in eadem definitione inuentum eſt cōtineri. Theodorus & Georgius venerabiles presbyteri, & Ioannes venerabilis diaconus legati ſanctiſſimi papæ antiquæ Romæ, dixerunt: Petimus à DEO inſtructam veſtram ſerenitatem, vt tempeſtiuè prædictus liber examinetur, vt adinuentio quæ in eo facta eſt, manifeſtetur. CONSTANTINVS pijſſimus Imperator dixit: Quod poſtulatum eſt, in ſubſequenti proueniat. Præſens verò liber vſque ad finem relegatur. Et relectus eſt,

* Primus * primum
* ſubſtantiam
for. * amabiles viri,
Nota technas hæreticas.

Con-

Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Cognitionem * prædictorum ſynodicorũ librorum percipientes tam ſancta ſynodus, quamq; glorioſiſſimi iudices, edicant, ſi inuenitur definitũ ab eiſdẽ ſanctis ſynodis, ſicut pollicitus eſt Macarius venerabilis archiepiſcopus Antiochiæ, & qui cũ eo ſunt religioſi viri, demõſtrare vnam volũtatem, & vnam operationem in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri IESV CHRISTI.

* releсtorum

Sancta ſynodus & glorioſiſſimi iudices dixerunt: Ex lectione ſanctorum conciliorum, ſicut nôſtis piiſſimi, non inuenimus in incarnationis diſpenſatiõe vnius ſanctæ Trinitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, vnã voluntatem & vnam operationem. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Macarius venerabilis archiepiſcopus, & qui cũ eo ſunt, proſequantur, ſi ſecundùm quę ab eis promiſſa ſunt, paratum habent proferre teſtimonia ſanctorum probabilium patrũ, quę debeât approbare (ſicut polliciti ſunt) vnam voluntatem & vnam operationẽ in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, & hæc proferant. Macarius venerabilis archiepiſcopus Antiochiæ, & qui cum eo ſunt, dixerũt: Secundùm iuſſa veſtri imperij inducta à nobis data teſtimonia, quæ proferre promiſimus, ſanctorum proferimus. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Macarius venerabilis archiepiſcopus, & qui cũ eo ſunt, hæc in ſubſequẽti peragant. Georgius ſanctiſſimus archiepiſcopus Cõſtantinopoleos, & quæ ſub eo eſt ſynodus, dixerũt: Piiſſime domine, petimus veſtram tranquillitatem, ſuggeſtiones directas ad à DEO veſtram inſtructam fortitudinẽ, tam ab Agathone ſanctiſſimo papa Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, q̃q; ab eius ſynodo, relegi, vt auditum capiamus, quatenùs cognitionem & nos accipiamus totius virtutis, quæ in eis continetur. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Quod à vobis poſtulatum eſt, in ſubſequenti proueniat.

Actio quarta.

IN nomine Domini Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, imperãtibus à Deo coronatis sereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Conſtantino quidem piiſſimo, & à DEO decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno 27. & poſt conſulatum eius à DEO inſtructæ manſuetudinis, anno 13. Heraclio verò atq; Tiberio à Deo cõſeruandis eius fratribus, anno 22. decimoquinto die menſis Nouẽbris, indictione nona. Præſidente eodem piiſſimo & Chriſto dilecto magno Imperatore Conſtãntino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus, & ex iuſſione eius à Deo inſtructæ ſerenitatis, præſentibus & audiẽtibus Niceta glorioſo exconſule patricio, & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo exconſule patricio, & comite imperialis obſequij, & ſubſtratego Thraciæ, Sergio glorioſo exconſule patricio, Paulo glorioſo exconſule patricio, Iuliano glorioſo excõſule patricio & militari logotheta, Conſtantino glorioſo excõſule patricio, & curatore diuinæ domûs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & locum agente comitis imperialis excubiti, Ioanne glorioſo exconſule patricio & quæſtore, Polyeucto glorioſo exconſule, Thoma glorioſo exconſule, Paulo glorioſo exconſule, & diſpoſitore Orientalium prouinciarum, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſule & domeſtico imperialis mẽſæ.

Conueniente autem ſancta ac vniuerſali ſynodo, quę per imperialem ſanctionem congregata eſt in hac à Deo conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum præſentantibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi archiepiſcopi antiquę Romæ Agathonis, & Georgio venerabili atque ſanctiſſimo archiepiſcopo magnæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro deo amabili presbytero & monacho, & vicario ſedis Alexandriæ magnæ ciuitatis, & Macario ſanctiſſimo archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis vicarij ſedis Hieroſolymorum, Ioãne epiſcopo ciuitatis Portueñ, Abundantio epiſcopo ciuitatis Paterneñ, Ioanne epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locũ præſentãtibus venerabilis ſynodi 125 Deo amabilium epiſcoporum antiquæ Romæ, qui & per proprias ſubſcriptiones declarãtur in ſuggeſtione quæ ab eis facta eſt ad principem piiſſimũ Conſtantinũ, & Theodoro religioſo presbytero, & loci præpoſito Theodori DEO amabilis archiepiſcopi Rauẽnæ, Baſilio epiſcopo ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretæ, Theodoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Georgio epiſcopo Cyzici, Petro epiſcopo Nicomediæ, Photio epiſcopo Niceę, Ioanne epiſcopo Chalcedonenſi, Theodoro epiſcopo Meletinæ, Siſinnio epiſcopo Hierapoleos Phrygiæ, Macrobio epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Georgio epiſcopo Byziæ Thraciæ, Gregorio epiſcopo Mitylenæ, Sergio epiſcopo Selymbriæ, Andrea epiſc. Methymnæ, Theognio epiſc. Chij, Georgio Epiſc. Camuliani, Antonio epiſc. Hypepæ, Ioanne epiſc. Daſcylij, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiopoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Theodoro epiſcopo * Iuſtinianopoleos Gordi, Theodoro epiſcopo Veriſę, Stephano epiſcopo Heracleæ Ponti, Longino

* Iuſtinopolis Gordiu come.

*Cleona gino epiſcopo Tij, Dometio epiſcopo Pruſiados, Salomone*epiſcopo * Claneu, Georgio epiſcopo Coënſi, Ioanne epiſcopo *gregorio Myndi.*Georgio epiſcopo*Cantani, Ioã- *Candani ne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino epiſcopo Daliſandi, Theodoro epiſcopo Olbis, Theophanio presbytero & abbate venerabilis monaſterij Siciliæ, quod cognominatur Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati, poſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod dicitur domus Arſitia, ſimiliter in antiqua Roma conſtituti, Anaſtaſio presbytero & monacho oratoriorũ huius venerabilis patriarchij, & Stephano presbytero & monacho diſcipulo Macarij archiepiſcopi Theopoleos Antiochiæ. Et ſedentibus tam glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, quamque omnibus venerabilibus & Deo amabilibus epiſcopis in eodẽ ſecretario Trulli, propoſitis in medio ſanctis & intemeratis euãgelijs, Paulus magnificus à ſecretis & imperialis ſecretarius, dixit: Meminit à Deo inſtructa veſtra pietas, quòd in præterito conuentu dum legerẽtur acta ſanctæ quintæ ſynodi, Georgius ſanctiſſimus archiepiſcopus huius à DEO conſeruandæ regiæ vrbis, vnà cùm ſubiacenti ſynodo petijt veſtram pijſſimam fortitudinem, ſuggeſtiões quæ factæ ſunt tam ab Agathone ſanctiſſimo papa antiquę Romæ, quàm quæ à ſubiacenti ei ſynodo, in præſentia veſtræ pietatis & ſanctæ vniuerſalis huius ſynodi relegi, & ſuggerimus ad quod placet. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Relegantur. Et prolata eſt in Græcis literis memoratarum ſuggeſtionũ interpretatio per Diogenem magnificum à ſecretis & imperialem ſecretarium. Et relecta eſt, habens in verbis ſic:

Dominis pijſſimis & sereniſſimis victorib⁹ ac triũphatoribus, amatoribus Dei & Domini noſtri Ieſu Chriſti, Conſtantino maiori Imperatori, Heraclio & Tiberio Auguſtis, Agatho epiſcopus ſeru⁹ ſeruorum Dei.

Epiſtola papę Agathonis.

COnſideranti mihi humanę vitę diuerſos angores, & ante Deum, qui vnus & verus eſt, cum vehemẽtia fletuum ingementi, vt cõſolationem animæ fluctuanti diuinæ miſerationis impertiret inſtinctus, & de profundo mœroris & anguſtia, potentia ſuæ dexteræ ſubleuaret: magnam atque mirabilem cum indeſinenti gratiarum actione, sereniſſimi domini filij, confiteor, cõſolationis opportunitatem exhibere dignatus eſt, pijſſimũ tranquillæ manſuetudinis veſtræ propoſitum, quem ad ſtabilitatem diuinitùs commiſſæ reipublicæ Chriſtianæ eius conceſſit dignatio, vt imperialis virtus atque clemẽtia de Deo, per quem reges regnãt, qui rex Prou.8 b regum & Dominus dominãtium eſt, & cu- 1.Ti. 6. ret & quærat eius immaculatæ fidei veritatem, vt ab apoſtolis atq; apoſtolicis eſt patribus tradita, inquirere vigilanter, atq; vt Apoc. 9. c vera traditio continet, inſtantiſſimè deſideret in omnibus eccleſijs obtinere, & nè quenquam tam pia lateret intentio audiẽtiũ, humanáve ſuſpicio*perterreretur æſti- *perterreret mantium poteſtate nos eſſe compulſos, & non plena ſerenitate ad ſatisfaciẽdum ſuper euangelicæ & Apoſtolicæ noſtræ fidei prædicatione*communitos, diuales apices *commonitos ad Apoſtolicæ memoriæ Donum pontificem noſtræ puſillitatis prædeceſſorem, cũctis populis ac gentibus per noſtrum miniſterium patefecerunt ac ſatisfaciũt, quos gratia ſanctiſpiritùs imperialis linguæ calamo de puro cordis theſauro dictauit, commonentis, non opprimentis: ſatisfacientis, non perterrentis: nõ affligentis, ſed exhortantis, & ad ea quę Dei ſunt, ſecundùm Deum inuitantis: quia & ipſe conditor omniũ ac redemptor, cùm poſſet in ſuæ diuinitatis maieſtate, in ſeculum veniendo, mortales perterrere, humanitate magìs inæſtimabilis clementiæ humiliter ad noſtra deſcẽdens, quos creauit, dignatus eſt & redimere: qui & ſpontaneam de nobis veræ de ſe fidei cõfeſſionem expectat: quod & B. Petrus apoſtolorum princeps commonet: Paſcite qui in vobis eſt gregem Chriſti, non 1.Pet.5.a coactè, ſed ſpontaneè, ſecundùm Deũ exhortantes. His itaque, manſuetiſſimi rerũ domini, diualibus apicibus animatus, & ad ſpem conſolationis de profundis angoribus *alleuiatus, ſum meliori refectus con- *eleuatus, orſus fidentia paulatim, quæ per manſuetiſſimæ fortitudinis veſtræ ſacrã dudùm præcepta ſunt, efficaciter promptam obſequentiam exhibere, vt perſonas quales ſecundùm tẽporis huius defectum ac ſeruilis prouinciæ qualitatem poterant inueniri, pro obediẽtiæ ſatisfactione inquirerem: & cum conſilio conſamulorum meorum epiſcoporum, tam de propinqua huius Apoſtolicæ ſedis ſynodo, quamque de familiari clero amatores Chriſtiani imperij, & ſequẽter de religioſis ſeruis Dei, vt ad pijſſimæ tranquillitatis veſtræ veſtigia properarẽt, hortarer. Et niſi longus prouinciarum ambitus, in quibus humilitatis noſtræ concilium conſtitutum eſt, tanti temporis protelationem ingereret, olìm hoc, quod vix tandèm nũc fieri potuit, ſtudioſa obedientia*noſter fa- *noſtri famulatus mulatus impleret. Sed dum de diuerſis prouincijs familiare nobiſcum concilium congregatur, & dum perſonas, quaſdã quidem de hac ſeruili veſtri sereniſſimi principatùs Romana vrbe, vel proxima dirigere procuramus, quaſdam de longè poſitis prouincijs, in quibus verbum Chriſtianæ fidei

fidei ab Apoſtolicis exiguitatis meæ prædeceſſoribus miſſi prædicabant, remeare preſtolamur,non paruus temporum curſus elapſus eſt: vt corporales ægritudines mei famulatús ſilétio tranſeam, quibus nec viuere licet,nec libet aſſiduis ægrimonijs laborantem. Ideoque Chriſtianiſſimi nomini filij, ſecundùm pijſſimam iuſſioné à deo protegédæ manſuetudinis veſtræ,pro obedientia quam debuimus,non pro confidétia eorum ſcientiæ quos dirigimus,preſentes confamulos noſtros, Abundátium, Ioannem, & Ioannem reuerendiſſimos fratres noſtros Epiſcopos,Theodorū & Georgiū dilectiſſimos filios noſtros presbyteros,cum dilectiſſimo filio noſtro Ioanne diacono, & Conſtantino ſubdiacono ſanctæ hui' ſpiritalis matris Apoſtolicę ſedis, necnon & Theodorum presbyterum legatum ſanctæ Rauennatis Eccleſię,& religioſos ſeruos Dei monachos, cú ſcripturarum cordis deuotione curauimus demádare.Nam apud homines in medio gentiū poſitos, & de labore corporis quotidianū victum cum ſumma * hæſitatione conquirentes,quomodò ad plenum poterit inueniri ſcripturarum ſcientia,niſi quæ regulariter à ſanctis atq; apoſtolicis prędeceſſoribus, & venerabilibus quinque concilijs definita ſunt,cum ſimplicitate cordis & ſinè ambiguitate à patribus traditę fidei cóſeruamus,vnum ac pręcipuum bonum habere ſemper optantes atque ſtudentes, vt nihil de eis quę regulariter definita ſunt, minuatur,nihil mutetur vel augeatur, ſed eadem & verbis & ſenſibus illibata à nobis cuſtodiantur?Quibus portitoribus & teſtimonia aliquorum ſanctorū patrum, quos hęc Apoſtolica Chriſti Eccleſia ſuſcipit,cū eorum libris tradidimus,vt facultaté ſuggerendi à benigniſſimo veſtrę Chriſtianitatis imperio conſecuti,ex his duntaxàt ſatisfacere ſtudeant,dum imperialis máſuetudo*præciperet,quid hęc ſpiritalis mater eorum ac à deo propagati imperij Apoſtolica Chriſti Eccleſia credat & prędicet, nó per eloquentiam ſecularem, quę nec ſuppetit idiotis hominibus,ſed per ſynceritatem Apoſtolicę fidei, in qua & ab incunabulis edocti vſque in finem propagatori veſtri Chriſtiani imperij,cęli Domino, oés nobiſcum deprecamur ſeruire atque obedire.Licentiam proindè eis ſiue authoritatem dedimus apud tráquilliſſimum veſtrū imperium,dum iuſſerit eius clemétia, ſimpliciter *ſatisfaciendum, inquátùm eis dūtaxàt iniunctum eſt, vt nihil profectò pręſumát augere,minuere vel mutare, ſed traditionem huius Apoſtolicę ſedis, vt à prædeceſſoribus apoſtolicis pontificibus inſtituta eſt, ſynceriter enarrare. Pro quibus flexo mētis poplite,ſuppliciter veſtram ad manſuetudinem ſemper intentam clementiam deprecamur,vt, iuxta benigniſſimam atque auguſtiſſimam imperialis ſacrę promiſſionem,acceptione eos dignos efficiat Chriſto imitabilis veſtra tranquillitas,atq; placabiles auditus eorum humilimis ſuggeſtionibus accommodare dignetur. Sic aures DEI omnipotentis ſuis precibus ad exaudiendum inueniat veſtra manſuetiſſima pietas referatas,illęſoſque tam in rectitudine noſtrę Apoſtolicę fidei, quamque corporum ſoſpitate in proprijs reſtituere iubeat:ſic reſtituat ſuperna maieſtas p fortiſſimos atque inuictiſſimos labores veſtrę à Deo corroboratę clementię ſub benigni veſtri principatús regimine totam Chriſtianam rempublicam, & fortiſſimis veſtris ſceptris aduerſas ſubigat natióes,vt ex hoc omni animæ atque omnibus gentibus ſatisfiat:quia quod per auguſtiſſimos apices de immunitate atque illęſione euntium, Deo ſibi adſpirante, polliceri dignata eſt, adimpleuit in omnibus. Non enim nobis eorum ſcientia confidentiam dedit, vt ad pia veſtra veſtigia eos auderemus dirigere: ſed hoc imperialis veſtra benignitas clementer iubens hortata eſt,& noſtra puſillitas,quod iuſſum eſt, obſequéter impleuit. Vt autem veſtrę diuinitùs inſtructę pietati, quid Apoſtolicę noſtrę fidei vigor contineat, breuiter intimemus, quam percepimus per Apoſtolicam Apoſtolicorumque pótificum traditionem,& ſanctarū quinq; generalium ſynodorum, per quas fundamenta Catholicę Chriſti eccleſię firmata atq; ſtabilita ſunt:hic igitur ſtatus eſt Euangelicę atq; Apoſtolicæ fidei,regularisq; traditio,vt confitentes ſanctam & inſeparabilem Trinitatem,id eſt,patrem & filium & ſanctum ſpiritū, vnius eſſe Deitatis, vnius naturę & ſubſtantię ſiue eſſentię, vnius eam prędicemus & naturalis volútatis, virtutis, operationis, dominationis, maieſtatis,poteſtatis & glorię. Et quicquid de eadem ſancta Trinitate eſſentialiter dicitur ſingulari numero, tanquàm de vna natura trium conſubſtantialium perſonarum, cóprehédamus regulari ratione hoc inſtitui. Cùm verò de vno earūdem triū perſonarum ipſius ſanctę Trinitatis,filio Dei,Deo verbo,& de myſterio * admirandę eius ſecundùm carnem diſpenſationis confitemur,omnia duplicia vnius eiuſdemq; Domini ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti ſecundùm euangelicam traditionem aſſerimus, id eſt,duas eius naturas prędicamus, diuinam ſcilicet & humanam, ex quibus & in quibus etiàm poſt admirabilem atq; inſeparabilé vnitionem ſubſiſtit Et vnáquanq; eius naturam,proprietaté naturalem habere confitemur,& habere diuiná omnia quę diuina ſunt,& humanam omia quę humana ſunt,abſq; vllo peccato. Et vtraſq;, vnius eiuſdé Dei verbi incarnati,id eſt, humanati,

*locus obſcurus

* exercitatione

* ſatisfaciendi,

* adorandę

nati, inconfuſè, inſeparabiliter, immutabiliter eſſe cognoſcimus, ſola intelligentia quæ vnita ſunt, diſcernentes, propter confuſionis duntaxàt errorem. Aequaliter etẽ & diuiſionis, & commixtionis deteſtamur blaſphemiam. Cùm duas autem naturas duaſque naturales voluntates, & duas naturales operationes cõfitemur in vno Domino noſtro Ieſu Chriſto, non contrarias eas, nec aduerſas ad alterutrum dicimus, (ſicut à via veritatis errantes, apoſtolicam traditionem accuſant, abſit hæc impietas à fidelium cordibus) nec tanquàm * ſeparatas in duabus perſonis vel ſubſiſtentijs, ſed duas dicimus vnum eundemq; Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, ſicut naturas, ità & naturales in ſe voluntates & operatiões habere, diuinam ſcilicet & humanam: diuinam quidem voluntatem & operationem, habere ex æterno cũ coëſſentiali patre cõmunem: humanam, temporaliter ex nobis cum noſtra natura ſuſceptã. Hæc eſt Apoſtolica atq; Euangelica traditio, quã tenet ſpiritalis veſtri feliciſſimi imperij mater Apoſtolica Chriſti Eccleſia. Hæc eſt mera confeſſio pietatis. Hæc eſt Chriſtianæ religionis vera atq; immaculata profeſſio, quã nõ humana adinuenit verſutia, ſed ſpiritus ſanctus per Apoſtolorũ principes docuit. Hæc eſt firma & irreprẹhenſibilis ſanctorũ Apoſtolorum doctrina, cuius ſynceræ pietatis integritas quoaduſquè liberiter prædicatur, in republica Chriſtiana veſtrẹ trãquillitatis imperium * tuetur, ſtabilitur, & exultat, & felix (vt pfectè confidimus) * demonſtrabit. Credite humilimo mihi Chriſtianiſſimi Domini filij, quia pro ſtabilitate & exultatione eius, has cum fletibus preces effundo. Et hæc (licèt indignus & exiguus) ſynceriter * diligendo, præſumo conſulere: quia veſtra à Deo cõcedenda victoria, noſtra ſalus eſt: veſtrẹ tranquillitatis felicitas, noſtra lætitia eſt: veſtræ manſuetudinis ſoſpitas, noſtræ paruitatis ſecuritas eſt. Et ideò cum corde contrito & profluentibus lachrymis, mente proſtratus exoro, porrigere dignemini clementiſſimam dexteram Apoſtolicæ doctrinæ, quã cooperator piorum laborum veſtrorũ beatus Petrus Apoſtolus tradidit, non vt ſub modio condatur, ſed tuba clariùs in toto orbe prædicetur: quia eius vera confeſſio, à patre de cælis eſt reuelata, pro qua à Domino omnium beatus eſſe pronunciatus eſt Petrus, qui & ſpiritales oues Eccleſiæ ab ipſo redemptore omnium, æterna commendatione paſcẽdas ſuſcepit, cuius adnitente præſidio, hæc Apoſtolica eius Eccleſia nunquàm à via veritatis in qualibet erroris parte deflexa eſt, cuius authoritatem, vtpotè apoſtolorum omnium principis, ſemper omnis catholica Chriſti Eccleſia, & vniuerſalis ſynodi fideliter amplectentes, in cũctis ſecutẹ ſunt,

*per ſe ſeparatas

*tuebitur, ſtabilietur & exultabit, *demonſtrabitur.

*dirigẽdo

Matt. 16. c

Ioan. vlt. d

Romana Eccleſia nunquàm errauit in fide.

omneſq; venerabiles patres Apoſtolicam eius doctrinam amplexi, per quam & probatiſſima Eccleſiæ Chriſti luminaria claruerunt, & ſancti quidem doctores orthodoxi venerati atq; ſecuti ſunt, hæretici autem falſis criminationibus ac derogationũ odijs inſecuti. Hæc eſt Apoſtolorum Chriſti viua traditio, quã vbiquè eius tenet Eccleſia, quæ præcipuè diligenda atq; fouenda, & fidutialiter prædicanda eſt, quæ p veridicam confeſſionem Deo conciliat, quæ & Chriſto Domino commẽdabilem facit, quæ clementię veſtrę Chriſtianum conſeruat imperium, quæ à cæli Domino largas victorias veſtræ pijſſimę * fortitudinis confirmat, q̃ comitatur in prælijs, & expugnat aduerſos: quæ veſtrum à Deo propagatũ imperiũ vbiquè vt murus inexpugnabilis protegat, quæ terrorem in contrarias nationes immittat, & ira diuina percellat, quæ & in bellis triumphales palmas de hoſtium deiectione atque ſubiectione cęlitùs tribuat, & in pace ſecurum & hilarem veſtrum fideliſſimum principatum ſemper cuſtodiat. Hæc eſt enim veræ fidei regula, quam & in proſperis, & in aduerſis viuaciter tenuit ac defendit hęc ſpiritalis mater veſtri trãquilliſſimi imperij, Apoſtolica Chriſti Eccleſia: quæ per Dei omnipotentis gratiam à tramite Apoſtolicæ traditionis nunquàm erraſſe probabitur, nec hæreticis nouitatibus deprauata ſuccubuit: ſed vt ab exordio fidei Chriſtianæ percepit ab authoribus ſuis apoſtolorum Chriſti principibus, illibata finetenùs permanet, ſecundùm ipſius Domini ſaluatoris diuinam pollicitationem, quam ſuorum diſcipulorum principi in ſacris Euangelijs fatus eſt: Petre Petre, inquiens, eccè ſatan expetiuit vt cribraret vos, ſicut qui cribrat triticũ. ego autem pro te rogaui, vt non deficiat fides tua. Et tu aliquandò conuerſus, confirma fratres tuos. Conſideret itaque veſtra tranquilla clemẽtia, quoniã Dominus & ſaluator omnium, cuius fides eſt, qui fidem Petri non defecturam promiſit, confirmare eum fratres ſuos admouit, quod Apoſtolicos pontifices meę exiguitatis prędeceſſores, confidẽter feciſſe ſemper, cunctis eſt cognitũ: quorũ & puſillitas mea, licèt impar & minima, pro ſuſcepto tamen diuina dignatione miniſterio, pediſſequa cupit exiſtere. Vę enim mihi erit, ſi veritatem Domini mei, quam illi ſynceriter prædicarũt, prædicare neglexero. Væ mihi erit, ſi ſilentio texero veritatem, quam erogare nummularijs iuſſus ſum, id eſt, Chriſtianum populum imbuere & docere. Quid dicam in ipſius Chriſti futuro examine, ſi hîc (quod abſit) prædicare eius ſermonũ veritatem confundor? Quid de meipſo, quid de commiſſis animabus ſatisfaciam, dum de officio ſuſcepto rationẽ diſtrictam exegerit? Quis igitur, clementiſſimi

*fortitudini conferet.

Luc. 22. c

Matt. 25. c

tiſſimi atque pijſſimi domini filij, (quod tremens & conſternatus ſpiritu dico) non prouocetur illa admirabili pollicitatione, quæ fidelibus repromittit: Qui me confeſſus fuerit coram hominibus, inquiens, cófitebor & ego eum coram patre meo, qui in cælis eſt. Et quem infidelium ſaltem nó perterreat illa ſeueriſſima comminatio, qua indignaturum ſe proteſtatur & aſſerit, inquiens: Qui me negauerit coram hominibus, negabo & ego eum corá patre meo, qui in cælis eſt. Vndè & B. Paulus Apoſtolus gentium commonet & dicit: Sed licèt nos, aut angelus de cælo euágelizet vobis, præter quod euangelizauimus vobis, anathema ſit. Vbi itaque talis imminet deprauantibus vel tacentibus veritatem pœna ſupplicij, quomodò non eſt fugienda de fidei Dominicę veritate ſubtractio? Vndè & Apoſtolicæ memoriæ meæ paruitatis prædeceſſores, Dominicis doctrinis inſtructi, ex quo nouitas hæretica in Chriſti immaculatam Eccleſiam Conſtantinopolitanæ eccleſiæ præſules introducere conabâtur, nunquàm neglexerunt eos hortari, atque obſecrádo commonere, vt à praui dogmatis hęretico errore, ſaltem tacendo deſiſterent, nè ex hoc exordium diſſidij in vnitate Eccleſiæ facerent, vnam voluntaté, vnamq; operationem duarum naturarum aſſerétes in vno Domino noſtro Ieſu Chriſto, quod Arriani & Apollinariſtæ, Eutychianiſtæ, Timotheiani, acephali, Theodoſiani & Ga ianitæ, & omnis omninò hæreticus furor, ſiue confundentium, ſeu diuidentium incarnationis Chriſti myſteriú, docuit. Confundentes quidé ſanctę incarnationis myſterium, eô quòd Deitatis & humanitatis Chriſti vnam naturam dicant, vnam eum, ſicut vnius, voluntatem & operationé perſonalem habere contendunt. Diuidentes autem inſeparabilem vnitioné in duas naturas, quas ſaluatorem habere cognoſcút, non per vnitionem, quæ ſecundùm ſubſiſtétiam facta cognoſcitur, vniunt: ſed blaſphemantes, per affectum voluntatis, tanq̃ duas ſubſiſtentias, id eſt, duos quoſdá, per concordiam iungunt. Porrò Apoſtolica Chriſti eccleſia, ſpiritalis mater à Deo fundati veſtri imperij, & vnum Dominum Ieſum Chriſtum confitetur ex duabus & in duabus exiſtétem naturis, & duas eius naturas, diuinam ſcilicet & humanam, etiàm poſt inſeparabilem vnitionem inconfuſas, in eo eſſe defendit, & ex proprietatib⁹ naturalibus vnamquanq; harum Chriſti naturarum perfectá eſſe cognoſcit, & quicquid ad proprietatis naturam pertinet, duplicia omnia confitetur: quia ipſe idé Dominus noſter Ieſus Chriſtus, & Deus perfectus eſt, & homo perfectus eſt, ex duabus & in duabus naturis: & poſt admirabilem incarnationem exiſtés, nec Deitas ſinè humanitate, nec humanitas eius ſinè Deitate poſſit intelligi. Conſequenter itaque, iuxta regulam ſanctæ catholicæ atque Apoſtolicæ Chriſti Eccleſiæ, duas etiàm naturales voluntates in eo, & duas naturales operationes eſſe confitetur & prædicat. Nam ſi perſonalem quiſquam intelligat voluntatem, dum tres perſonæ in ſancta Trinitate dicuntur, neceſsè eſt vt & tres voluntates perſonales, & tres perſonales operationes (quod abſurdum eſt & nimis prophanum) dicerentur. Sin autem, quod fidei Chriſtianæ veritas continet, naturalis voluntas eſt, vbi vna hæc natura dicitur ſanctæ & inſeparabilis Trinitatis, conſequenter & vna naturalis volútas, & vna naturalis operatio intelligenda eſt. Vbi verò in vna perſona Domini noſtri IESV Chriſti mediatoris DEI & hominum, duas naturas (id eſt, diuinam & humanam) confitemur, in quibus & poſt admirabilem adunationem conſiſtit, ſicut duas vnius eiuſdemque naturas, ità & duas naturales voluntates, duaſque naturales operationes eius regulariter confitemur. Vt autem huius veridicæ confeſſionis intelligétia ex Veteris nouique Teſtamenti à DEO inſpirata doctrina, pietatis veſtræ mentibus clareat: (*plusque enim & incomparabiliter veſtra poſſit clemétia ſenſum ſanctarú ſcripturarum penetrare, q̃ noſtra puſillitas verbis defluétibus explanare) ipſe Dn̄s noſter Ieſus Chriſt⁹, q̃ verus & perfectus Deus verus & pfectus homo eſt, in ſacris ſuis Euangelijs proteſtatur in aliquibus humana, in aliquibus diuina, & ſimul vtraq; in alijs de ſe patefaciens, vt ſe verum DEVM, verumque hominem credere, ac prædicare fideles ſuos *perſtrueret: orat quidem ad patrem vt homo, vt calicem paſſionis tráſigeret, quia in eo noſtræ humanitatis natura abſque ſolo peccato perfecta eſt: Pater, inquiens, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte. Veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis. Et in alio loco: Non mea volútas, ſed tua fiat. Cuius teſtimonij ſenſum ſi à ſanctis & probabilibus patribus explanatum, cognoſcere cupimus, &, quid mea voluntas, quid tua ſignificet, veraciter intelligere, beatus Ambroſius in ſecundo libro ad beatæ memoriæ Gratianú Auguſtum his verbis de hoc loco nos intelligere commonet, inquiens: Suſcepit ergò voluntatem meam, ſuſcepit triſtitiam meam confidenter triſtitiam nomino, quia crucem prædico. mea eſt voluntas, quam ſuam dixit: quia vt homo ſuſcepit triſtitiam meam, vt homo locutus eſt & ideò ait, Nó ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis. Mea eſt triſtitia, quam meo ſuſcepit affectu. Ecce claret, pijſſime principum, quòd hic ſanctus pater verbum ipſum, quod Dominus orans protulit, Non quod ego volo, ad

Marginal notes: Matt. 10. d; Luc. 12. b; Matt. 10. d; Luc. 12. a; Galat. 1. b; *plus; *inſtrueret; Matt. 26; Marc. 14; Luc. 22; Ambroſ.

lo, ad humanitatem eius pertinere conſi-
Phil.2.a gnat,per quam & obediens ſecundùm do-
ctrinam beati Pauli Apoſtoli gentium dici-
tur vſque ad mortem,mortem autem cru-
Luc.2.g cis. Vndè & obediens parentibus intima-
tur,quandoquidem obedientiam eius vo-
luntariam,non ſecundùm diuinitatē, qua
omnium dominatur, pium eſt intelligere:
ſed ſecundùm humanitatem,qua ſponte ſe
parentibus ſubdidit.Quod & ſanctus Lu-
cas euangeliſta ſimiliter commemorat, eū-
dem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum
Luc.22.d ſecundùm humanitatem orantem ad pa-
trem introducens,& aſſerens: Pater,ſi poſ-
ſibile eſt,tranſeat à me calix iſte: veruntamen non mea voluntas,ſed tua fiat. Quem
Athanaſi. locum confeſſor Chriſti Athanaſius anti-
ſtes Alexandrinæ eccleſiæ,in libro aduer-
ſùs Apollinarium hæreticum de Trinitate
& incarnatione,etiàm duali numero com-
præhendens,ſic explanat:Et quandò dicit,
Luc.22.d Pater,ſi poſſibile eſt,trāſeat à me calix iſte,
& tamen non mea,ſed tua voluntas fiat: Et
Matt.26.d iterùm, Spiritus promptus, caro autem in-
firma: duas voluntates hic oſtēdit, & vnam
quidem humanā,quæ eſt carnis, aliam au-
tem diuinam.quòd enim humana propter
infirmitatem carnis refugiebat paſſionem,
diuina autem eius prompta erat,qua expla-
natione quid verius poterit intimari?Quo-
modò enim non in eo duæ voluntates, id
eſt,diuina & humana fideliter agnoſcūtur,
in quo duæ naturæ etiàm poſt inſeparabi-
lem adunationem ſynodali præconio præ-
Ioan.13.c & 21.f dicantur?Nam & Ioannes qui ſuper pectus
Domini recubuit dilectus diſcipulus, eā-
dem continentiā his explanat verbis:Quia
Ioan.6.d deſcendi de cælo,non vt faciam voluntatē
meam, ſed voluntatem eius qui miſit me,
Ioan.5.c patris. Et iterùm, Hæc eſt voluntas eius qui
me miſit,vt omē quod dedit mihi, nō per-
dam ex eo,ſed vt reſuſcitē illud in nouiſſi-
mo die. Item eundem Dominum introdu-
cit cum Iudæis diſputantem, atque dicen-
tem inter cætera: Quia non quæro volun-
tatem meam,ſed voluntatem eius qui mi-
ſit me. Cuius diuini ſermonis intentū bea-
Aug.contra Maxi. cap.20. tus Auguſtinus præſtantiſſimus doctor ità
aduerſum Maximinum Arrianum diſſerit,
&dicit:Vbì autem dixit filius patri, Verùm
non quod ego volo, ſed quod tu vis: qd te
adiuuat,quòd tua verba ſubiungis,&dicis,
Oſtēdit verè ſuam voluntatem ſubiectam
ſuo genitori:quaſi nos negemus, hominis
voluntatem voluntati dei eſſe debere ſub-
iectam? Nā ex natura hominis hoc dixiſſe
Dominum,citò videt, qui locū ipſum ſan-
cti euangelij paulò attentiùs intuetur. Ibì
Matt.26.d enim dixit, Triſtis eſt anima mea vſque ad
mortem. Nunquìd ex natura vnici Verbi
Rom.8.c poſſit hoc dici?Sed homo,qui putas geme-
re naturam ſpiritusſancti,cur nō etiam na-
turam verbi Dei vnigeniti triſtē dicas eſſe
potuiſſe?Illi tamen quid tale diceretur? Nō
ait,Triſtis ſum,quanuis etiàm ſi hoc dixiſ-
ſet,non niſi ex natura hominis oportuiſſet
intelligi:ſed ait,Triſtis eſt anima mea, quā
ſicut homo vtiquè habebat humanā, quā-
quàm & in hoc quod ait,Nō quod ego vo-
lo, aliud ſe oſtendit voluiſſe, quàm pater,
quod niſi humano corde non poſſet cum
infirmitate noſtra in ſuum non diuinum,
ſed humanum transfigurare affectum. Ho-
mine quippe non aſſumpto, nullo modo
patri diceret vnicum verbum, Non quod
ego volo. Nunquàm enim poſſet immuta-
bilis illa natura quicquā aliud velle, quàm
pater. Hæc ſi diſtingueretis Arriani, here-
tici non eſſetis. Per quam diſputationem
hic venerabilis pater demonſtrat, quia &
cùm dicit Dominus ſuam,humanitatis ſuæ
ſignificat voluntatem:& cùm dicit,nō *eſſe *facere
voluntatem ſuam,admonet nos,nō noſtrā
quærere principaliter voluntatem, ſed per
obedientiam,noſtram voluntatem diuinæ
ſubijcere voluntati. Vndè patefacit,quia &
humanam habuit volūtatem, per quā obe-
dijt patri:& immaculatam ab omni pecca-
to eandem humanam voluntatem, vtpotè
verus DEVS & homo, hanc in ſemetipſo
*habuit. Quod & ſanctus Ambroſius in *habuit,& probauit. Ambroſ.
explanatione ſancti Lucæ Euangeliſtæ ſic
diſſerit:Suam,ad hominem retulit: patris,
ad diuinitatem. Voluntas enim hominis,
temporalis:voluntas diuinitatis,æterna.
Hæc ſpiritalis pater cōmemorans,adſtruit,
qualem voluntatem ex æterno cum patre
& ſpiritu ſancto filius communem natura-
liter habet,qualémve temporaliter per aſ-
ſumptam humanitatem idem ipſe in ſua
perſona ſuſcepit. Quod & Apoſtolicæ me-
moriæ ſanctus Leo in epiſtola ad Leonem Leo epiſtola 97.
Auguſtum explanat, vnicuique formæ, id
eſt, naturæ, quæ in Chriſto ſunt, diſcreta
conſideratione,quæ in ſcripturis de eo re-
feruntur,adſignans:& hoc, quòd ſuā Do-
minus dixit voluntatem, ad humanitatem
eius pertinere demonſtrans,ſic dicit:Secū-
dùm quidem formam ſerui, non venit fa-
cere voluntatem ſuam, ſed eius qui miſit
eum. Eccè enim hic Apoſtolicus pater, ad
formam ſerui eundem Domini noſtri ſer-
monem congruere,nos docuit intelligere.
Præterea,quomodò piè poterunt intelligi
diuerſa ſuper hoc ſanctarū teſtimonia ſcri-
pturarum,quæ nunc quidem ex natura hu-
manitatis,nunc autem ex diuinitate vnius
eiuſdemque Domini noſtri Ieſu Chriſti
veri Dei & hominis adſtruuntur, & modò Pſal.134.
ſcriptura commemorat, Omnia quæcunq;
voluit Dominus,fecit in cælo & in terra.
Itemque, Sicut pater ſuſcitat mortuos & vi- Ioan.5.d
uificat,ità & filius,quos vult, viuificat. Et
leproſo dicit: Volo, Mundare. Et nemo Matt.8.a Matt.11.d
poſſit cognoſcere patrem,niſi filius, & cui
voluerit filius reuelare. Itemque quædam
de

de humana eius volũtate, Euangelij ſacra-
menta commemorát,cùm dicunt, eum ſu-
Matt. 14.c per mare ambulantem velle,vt verè homi-
nem ſuos tranſire diſcipulos. Eidum cum
Ioan. 6.b Marc. 9.c diſcipulis per Galileam tranſiret, noluit vt
Ioan 4.e aliquis cognoſceret. Et vt homo dicit, Me-
Ioan.7.a us cibus eſt,vt faciam voluntatem eius qui
me miſit. Et nolebat per Iudæam ambula-
re,quia quærebant eum Iudæi interficere.
Marc.7.c Et iterùm ſurgens venit in partes Tyri, &
ingreſſus in domum,noluit aliquem ſcire,
& non potuit latére. Ergóne ille omnium
conditor ac redemptor, de quo dicitur,
Psal. 134. Omnia quę voluit Dominus, fecit in cęlo
& in terra, cuius velle hoc eſt, quod poſſe:
cuius nutui cęleſtes cum terrore deſeruiũt
poteſtates,in terris latére volens, non po-
tuit,qui per diuinam maieſtatem ex æter-
no cum patre in cęleſtibus dominatur ar-
canis,& in manu eius fines terrę ſunt, niſi
hoc ad humanam eius voluntatem, quam
temporaliter dignatus eſt adſumere, redi-
gatur? Quanto ergò errore,talia nõ diſcer-
nens,inuoluitur,vt dicat vna eademq; vo-
luntate & omnia in cęlo & in terra,quę vo-
Psal.134. luit,Dominum poſſe,& eadem iterùm vo-
luntate in domo vili volentem latére, non
poſſe,ſecundùm Euangelica teſtimonia?
Sed ſi ad diſpẽſationem humanitatis eius,
per quam humilitatem noſtram aſſumpſit,
redigitur: omnia, quęcunque diuina eius
maieſtate minora ſunt,ad humanitaté ipſi-
us pertinere cognoſcit,quá perfectè ſuſce-
pit abſque vllo peccato,vt hanc etiàm per-
fectè ſaluaret. Quod enim ab eo nõ ſuſce-
ptum eſt,nec ſaluatum eſt,ſecundùm quod
nos conſtantiſſimus prędicator veritatis
Gregorius Nazianzenus Gregorius Nazianzenus pręſul inſtituit.
Itaq; ſi ab eo humana voluntas, ſicut & na-
tura, ſuſcepta eſt, & ſaluata eſt: & quod à
ſuſceptore ſaluatum eſt, nõ ei poterat eſſe
contrarium. Nihil enim ſibi contrariũ cre-
ator omnium condidit, vel per myſterium
incarnatiõis aſſumpſit. Et hymnidicus Da-
Psal.39. uid perſonam Domini noſtri Ieſu Chriſti
in pſalmis introducens, pronunciat, Vt fa-
Psal.53. ciam voluntatem tuam, Deus meus volui.
Itemque, Voluntariè ſacrificabo tibi. Nun-
quid ſecundùm deitatem alia eſt voluntas
patris,quàm filij? aut aliud vult filius,quàm
pater? Si igitur vnum volunt, & nulla eſt in
ſancta Trinitate differentia volũtatis,quo-
modò intelligẽdum eſt, quod propheta de
eius perſona teſtatur, Vt faciam voluntaté
Psal.39. tuam, Deus meus volui, niſi fideliter intel-
ligatur de immaculata eius humanitatis vo-
luntate dixiſſe? Vndè & ſequitur, Legem
tuã in medio cordis mei. Nullus enim eſt,
qui ambigat,quòd idem pſalmus in perſo-
na Chriſti à propheta prędicatus eſt. Quod
& Apoſtolus Paulus in epiſtola ad Philip-
penſes,ſi fidem plenam quiſquam intẽde-
re velit,adnunciat,de eodem Domino no-
ſtro Ieſu Chriſto ſic inquiens: Qui cùm in Philip.2.a
forma Dei eſſet,nõ rapinam arbitratus eſt,
eſſe ſe æqualem Deo: ſed ſemetipſum ex-
inaniuit, formam ſerui accipiens,in ſimili-
tudinem hominum factus,& habitu inuẽ-
tus vt homo, humiliauit ſemetipſum,fact9
obediens vſque ad mortem, mortem auté
crucis. Eccè hic veriſſimus preco,& forma-
rum (id eſt,naturarum) Chriſti differẽtiam
docet,& obedientiam vſque ad morté hu-
manæ formæ prudenter aſſignat. Nam quis
intantùm à luce veritatis abſceſſit,vt ſecũ-
dùm diuinitatis ſuæ voluntatem præſumat
dicere Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ
patri obediſſe,cui eſt æqualis in omnibus,
& hoc velit in omnibus & ipſe quod pater?
Aut quis non intelligat obedientiam hu-
manæ magìs competere voluntati, in qua
nullum habuit omninò peccatum? Nec di-
ceretur obediens vſq; ad mortem, niſi hu-
manam in ſe ſuſciperet voluntatem, ſicut
animam rationalem,carnémque cum omi-
bus ſuis proprietatibus humanatus aſſum-
pſit. Prætereà,vt clareat veſtræ pijſſimæ be-
nignitati, quòd naturalis eſt humana vo-
luntas,& qui voluntatem humanã in Chri-
ſto abnegat,abſque ſolo peccato,eum nec
habere humanam animam confitetur, ve-
ritatis prudentiſſimus prædicator beatus
Auguſtinus in quinto volumine diſputati- Auguſtin.
onis aduerſùs Iulianum Pelagianiſtã, quid
ſit voluntas,his definit verbis: Motus ani-
mi quid eſt, niſi motus naturæ? Animus
enim ſinè dubitatione natura eſt: proindè
voluntas motus eſt naturæ, quoniam mo-
tus eſt animi. Eccè per huius prudentiſſimi Voluntas
patris definitionem,quid ſit humana volũ- quid ſit.
tas,monſtratum eſt,quia animi motus eſt.
Item in eodem: Veritas autem dicit, quan-
diù eſt voluntas vlla, à natura non poteſt
ſeparari. Et rurſùs in eodem volumine: Et
aliundè eſt voluntas.& eſſe non*cognoſci-
tur:& ſi eius origo quærenda non eſt, non
ideò quęrenda non eſt,quòd voluntas ali-
undè non eſt,ſed quia manifeſtum eſt vn-
dè ſit. Ab illo enim eſt voluntas,cuius eſt
voluntas: ab angelo ſcilicet voluntas ange-
li,ab homine hominis,à DEO Dei. Et ſi
operatur Deus in * hominem voluntatem
bonam,id agit,vt oriatur ab illo bona vo-
luntas,cuius eſt voluntas. Et iterùm: Cur
ergò negas,inquit,clauſis oculis res aper-
tas,de natura hominis exoriri hominis vo-
luntatem? Itemque: Ipſe animi motus, co-
gente nullo,voluntas eſt: quia propter hoc
eſt dicere,voluntas exiſtit de animi motu,
quòd voluntas exiſtit de voluntate. Et ite-
rùm: Itáne verò Iuliane, ex homine homi-
nis voluntas nõ oritur,cùm homo bonum
opus Dei ſit? Poſtremò,potuiſtne aſcende-
re in cor tuũ,exoriri quidem hominis vo-
luntatem,ſed non de libero eius arbitrio
Dic ergò,vndè,ſi non de natura,id eſt,non

de ipſo homine? Quib⁹ teſtimonijs claret, vnumquanq; earum,quas hic ſpiritalis pater dinumerauit naturas, propriam naturalem habere,& vnicuique aſſignari debere voluntatem. Neque enim poterit angelica natura diuinam habere voluntatẽ aut humanam,neque humana natura voluntatem Dei vel angeli:ſicut nec alterius,quàm eſt,quiſquam naturalẽ habere poterit motum,niſi quod eſt naturaliter, aut creatus eſt. Cùm hæc ità veritas habeat, certiſſimè claret,quòd in Domino noſtro Ieſu Chriſto duas,id eſt,Dei & hominis,naturas ſiue ſubſtantias confitentes in vnam conueniſſe ſubſiſtẽtiam ſiue perſonam, neceſsè eſt, & duas nos naturales in eo fateri voluntates,diuinam ſcilicet &humanam:quia neq; diuinitatem eius,quantùm ad naturæ rationem pertinet,humanam habuiſſe voluntatem dicendum eſt: neque humanitatem eius,diuinam habuiſſe naturaliter voluntatem,credẽdum eſt: neque rurſùm aliquã ex eiſdem duabus Chriſti ſubſtantijs abſq; naturali voluntate extitiſſe fatendum,cùm & humana per omnipotentiam diuinitatis eius ſublimata ſit,& diuina per humanitatẽ eius hominibus reſerata. Reddere itaq; neceſsè eſt,quæ diuina ſunt,eidem vt Deo: quæ humana ſunt,eidẽ vt homini:& vtraq; per ſubſiſtentialem adunationem vnius eiuſdemque Domini noſtri Ieſu Chriſti, veraciter cognoſcẽda. Quod veriſſima definitio ſancti Chalcedonenſis concilij cõmonet, aſſerens: Sequentes igitur ſanctos patres,vnũ eundemq; confiteri filiũ,& Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, conſonanter omnes nos docemus,eundem perfectum in Deitate,eundẽ perfectum in humanitate,Deum verè & hominem verè,eũdem ex anima rationali & corpore, cõſubſtantialem patri ſecundùm Deitatẽ, & conſubſtantialem nobis eundẽ ſecundùm humanitatem,&per omnia nobis ſimilẽ abſq; peccato,ante ſecula quidem de patre genitum ſecundùm Deitatem,in nouiſſimis autem diebus eũdem propter nos, & propter ſalutem noſtram ex Maria virgine Dei genitrice ſecundùm humanitatem, vnũ eundemque Chriſtũ filium * Dei vnigenitum, in duabus naturis inconfuſè, immutabiliter,indiuiſè,inſeparabiliter cognoſcendũ, nuſquàm ſublata naturarũ differentia propter vnionem,magiſque ſalua proprietate vtriuſq; naturæ,& in vnam perſonam atq; ſubſiſtentiã concurrente, non in duas perſonas partitum atq; diuiſum, ſed vnum & eundem filium vnigenitum Deum verbum Dominum Ieſum Chriſtum. Hoc idẽ etiàm & ſancta ſynodus,quæ ſub auguſtæ memoriæ Iuſtiniano principe in Conſtantinopoli congregata eſt,in ſeptimo definitionum capitulo prædicat:Si quis in duabus naturis,dicens,in Deitate videlicet & humanitate,vnum Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum cognoſci non confitetur, vt per hoc ſignificet differentiam naturarum, ex quibus inconfuſè &ineffabilis vnitas facta eſt, neq; verbo in naturam carnis transfigurato,neque carne in verbi naturam tranſlata: (manet enim vtrunq;, quod eſt ſecundùm naturam,& poſt factam vnitionem ſecundùm ſubſiſtentiã,ſed in diuiſione per partem huiuſmodi ſuſcipit vocem in myſterio Chriſti,aut numerum naturarũ confitẽs in vno eodemq; Domino noſtro IESV Chriſto,Deo verbo incarnato,non tantummodò contemplatione differẽtiam earum accipit, ex quibus & compoſitus eſt, non interemptam propter vnitionẽ, (vnus enim ex vtriſq;,& per vnũ vtraq;) ſed propterea numero vtitur tanquàm diuiſas,pprię ſubſiſtentiæ conſiſtentes naturaliter,talis anathema ſit. Propterea,quæ nos hæ venerabiles ſynodi commonẽt, fideliter neceſsè eſt cuſtodire,vt nuſquàm differentiam naturarum propter vnitionem adimamus, ſed ſalua proprietate vtriuſque naturæ, vnum Chriſtum Deum verum ac perfectum, & eundem hominem verum atq; perfectum confiteamur. Quocircà,ſi in nullo differẽtia naturarum Domini noſtri Ieſu Chriſti ſublata eſt,neceſsè eſt vt in omnibus proprietatibus eandem differentiam cõſeruemus. Qui enim in nullo adimendam differentiã docuit,in omnibus hanc ſeruari debere commonuit. Vbi autem vna voluntas & operatio ab hæreticis hæreticorumq; ſequacibus dicitur,qualis in ea differẽtia cognoſcitur? Vel vbi ſecũdùm hanc ſanctam ſynodum differentia conſeruatur, dum, ſi vna in eo volũtas (quod abſurdum eſt) aſſeritur,neceſsè eſt eos,qui hoc aſſerunt,aut diuinam eam dicere,aut humanam,aut ex vtriſq; compoſitam,commixtam atq; confuſam,aut (vt hæretici omnes aſſeuerant) Chriſtum vnam habere volũtatem & operationem, tanquàm de vna (vt perhibent ipſi) eius natura compoſita procedentem? & perit in hoc proculdubiò differentia naturalis,quam ſanctæ ſynodi,etiàm poſt admirabilem vnitionem, nobis in omnibus conſeruandam ſanxerunt. Quia etſi vnum Chriſtum,vnamq; eius perſonam ac ſubſiſtentiam,propter vnitionem videlicet naturarum,quæ facta eſt ſecundùm ſubſiſtẽtiam,docuerunt:differentiam tamen ipſarum,quę in eo ordinatę ſunt naturarũ,poſt admirabilem atq; inſeparabilem adunationem,vſq; ad intelligentiæ contemplationem nos cognoſcere ac prædicare tradiderũt. Si itaq; proprietates naturarum in vno eodẽq; Domino noſtro Ieſu Chriſto propter differentiam conſeruantur,& differẽtiam quoquè naturalium eius voluntatum & naturalium operationum plena fide nos congruit confiteri,vt eorum doctrinæ pediſſe-

Chalcedonẽ Concilij actione 5.

Conſtãti-nopolit. 5.

diſſequi in omnibus approbemur, & nihil hæreticę nouitatis in Chriſti Eccleſiam admittamus. Licèt enim numeroſa etiàm aliorum ſanctorum patrum exiſtant volumina, parua tamen teſtimonia de libris, qui in Græco ſunt, propter faſtidiũ in hac humilima ſuggeſtione ſubneximus. Sancti Gregorij Theologi ex ſecũdo libro de filio, circa illud quo dicitur descendiſſe de cælo filium, non vt faciat volũtatem ſuam, ſed volũtatem eius qui miſit eum. Si ergò, inquit, non ab eodem, qui deſcendit, hæc dicta fuiſſent, dixiſſemus vtiquè tanquàm ab homine formari verbum, non illo, qui in Saluatore intelligitur: illius enim velle nec contrarium eſt Deo, cùm deificatũ ſit totum. Sancti Gregorij Nyſſeni lib. 2. contra Eunomium: Quomodò Dominus mundũ ſibi reconcilians, diſtribuebat animæ corporiq; beneficium, quod ab eo fiebat hominibus volens quidem per animã, tangens autem per corpus. Eiuſdẽ de libro contra Apollinarem: Huiuſmodi autem ſermonis hæſitationi vna erit conſolatio, vera myſterij cõfeſſio: quoniam formidare quidem in paſſione, humanæ fragilitatis eſt, iuxta quod Dominus ait, Spiritũ promptum eſſe dicens, carnem autem infirmam: ſuſcipere autem * diſpenſationis paſſionem, diuinę voluntatis atque virtutis eſt. Quoniã igitur altera humana volũtas, & diuina altera eſt, loquitur quidem vt homo, quod infirmitati carnis congruit, qui noſtras paſſiones ſuſcepit: producit ſecundam vocem, excelſam, & Deo dignam voluntatem confirmari, quàm humanam, propter ſalutem hominum volens. Qui eñ dixit, Non mea volũtas, humanam præſenti ſermone ſignificauit: addens autem, tuã, oſtendit cognationem propriæ Diuinitatis ad patrem, cuius diuinitatis nulla eſt differentia propter vnitatẽ naturæ. Sancti Ioannis epiſcopi Conſtantinopolitani de ſermone ad eos, qui ad Miſſas non occurrerunt, & de conſubſtantiali: Si igitur patris & filij vna volũtas eſt, quomodò hîc dicit, Veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis? Si enim in diuinitate, quod dictũ eſt, ſit hoc, aliqua cõtradictio erit. Si autem de carne habent rationem, quæ dicta ſunt, & nullum ex hoc erit ſcandalum. Nec enim, nolle mori carnem, repræhenſio eſt, quoniam hoc naturæ eſt: ipſe autem, quę naturæ ſunt, omnia abſq; peccato oſtendit, & cũ multa abundantia, vt etiàm hęreticorũ obturet ora. Quandò autem dicit, Si poteſt fieri, tranſeat à me calix iſte, & non ſicut ego volo, ſed ſicut tu: nihil aliud oſtendit, niſì quia carnem verè indutus eſt timentẽ mortem. mortẽ enim timere, & dubitare, & anxiari, illius eſt. Sãcti Cyrilli epiſcopi Alexãdrię, de libro Theſaurorum: Quandò videtur timens mortem, & dicens, Si poteſt

Gregorius Nazianzenus. Ioan. 6. d

gregorius Nyſſenus.

Matt. 26. d

* diſpẽſatioñe paſſionis,

Ioã. Chryſoſtomus.

Matt. 26. d Luc. 22. c

Cyrillus.

fieri, tranſeat à me calix iſte: conſidera iterùm, quoniam formidãs mortem, caro docebatur à Deo verbo induta, hoc deincèps minimè pati. Dicebat enim ad patrem, Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Et non quidem timebat ipſe mortem, ſecũdùm quod Verbum eſt & Deus, ſed vſq; ad finem diſpenſationem perficere properabat: hæc enim erat patris voluntas. Habet autem & nolle mori, eò quòd mortem caro recuſabat naturaliter. Ex quibus veridicis teſtimonijs ſimiliter demõſtratur, duas in vno eodẽq; Domino noſtro Ieſu Chriſto naturales voluntates prædicâſſe, diuinã videlicet & humanam, hos venerabiles patres. Cùm enim dicit ſanctus Gregorius Naziãzenus, illius enim velle, q in Saluatore intelligitur, hominis, oſtendit humanam Saluatoris volũtatem per ipſam vnitiõem ad verbum, deificatam fuiſſe, & ideò non eſſe contrariam Deo. Itemq; demõſtrat, quia & humanam, licèt deificatam, habuit voluntatem: & idẽ ipſe (ſicut in ſequentibus docet) habuit & diuinam, vnam eandemque cum patre. Si * enim & diuinam, & deificatam habuit, duas vtiquè habuit volũtates. Quod enim natura diuinum eſt, deificari non indiget: quod verò deificatur, non eſt profectò natura diuinum. Et dum dicit ſanctus Gregorius Nyſſenus magnus epiſcopus, veram eſſe myſterij confeſſionem, alteram debere intelligi humanam voluntatem, & alterã diuinam in Chriſto: quid intelligi commonet, alteram dicendo voluntatem, & alteram, niſì duas manifeſtiſſimè voluntates? Itemq; cùm S. Ioannes preſul egregius docet, vnam quidem ſecundùm diuinitatem, patris & filij intelligi voluntatẽ, & eundem iterùm Dominum Ieſum Chriſtum filium Dei, velle dicit vt hominem & ſecundùm carnem, rationabiliter & ſinè ſcandalo dictum debere cognoſci, quòd nollet mori, idcircò quòd humanæ ſit naturæ irrepræhenſibiliter hoc volentis: clarum eſt, quòd & ipſe duas naturales in Chriſto prædicet voluntates: diuinam, quæ vna eſt patris & filij: humanam, quę affectum viuendi naturaliter gerit. Et cùm cõſtantiſſimus orthodoxæ fidei prædicator B. Cyrillus dicit, qa ſecundùm quod erat verbum, nõ timebat mortem, ſed volebat vſq; ad finem diſpenſationem perficere, quia hæc erat voluntas patris, quæ eſt ſecundùm diuinitatem & filij: & habuiſſe eundem ipſum Dominũ noſtrum Ieſum Chriſtum, ſecundùm humanitatem, non moriendi voluntatem, id eſt, humanæ vitæ naturalem affectum: oſtendit duas eum, diuinam ſcilicet & humanã, proculdubiò in ſe volũtates habere: vnam ſcilicet, qua diſpenſationem volebat perficere: alteram, qua dicit nolle carnem naturaliter mori. Nihilominùs autẽ & de duabus naturalibus operationibus Chriſti datur intelli-

*ergò

intelligi,quandò ijdem venerabiles patres vnicuiq; Chriſti naturæ propriam operationem aſſignant. Vndè ſanctus Hilarius Hilarius. defenſor veritatis egregius,in nono libro de fide aduersùs Arrianos,ità nos inſtruit: Natus igitur vnigenitus Deus ex virgine homo,& ſecundùm plenitudinem temporum in ſemetipſo prouecturus in Deum hominem,hunc per omnia euangelici ſermonis modum tenuit,vt ſe Dei filium credi doceret,& hominis filium prædicari admoneret,loquutus & gerens homo vniuerſa quę Dei ſunt,loquens deindè & gerens DEVS vniuerſa quæ hominis ſunt:ità tamen,vt in ipſo illo vtriuſque generis ſermone, nunquàm niſi cum ſignificatiõe & hominis locutus & Dei ſit,vt veraciter duæ intelligerentur naturę. Itemq; ex eodem volumine Idem vt ſuprà. poſt pauca: Vidéſne ità Deum & hominem prædicari,vt mors homini, DEO verò carnis excitatio deputetur: nõ tamen, vt alius ſit qui mortuus eſt,&alius ſit per quẽ mortuus reſurgit? ſpoliata enim carne, Chriſtus eſt mortuus. Et rurſùm Chriſtum à mortuis excitãs idem Chriſtus, eſt carne ſe expolians. Naturam Dei,in virtute reſurrectionis intellige: diſpenſationem hominis, in morte cognoſce. Et cùm ſint vtraque ſuis geſta naturis, vnum tamẽ Chriſtum Ieſum eum memento eſſe,qui vtrunque eſt. Nunquìd ambiguũ poterit arbitrari, quòd hic pater lucem veritatis illuſtrat,dum dicit,& locutum & gerentem eundem Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum, cùm eſſet homo, vniuerſa quæ Dei ſunt: & eundem ipſum rurſùm gerentem,cùm eſt Deus, vniuerſa quæ hominis ſunt,& vtrunq; genus ſignificatiuè Dei & hominis demonſtrantem? vt intelligere volentibus viam veritatis aperiat, quia idem ipſe cùm vnus ſit Chriſtus Deus & homo,& diuinæ operationis potẽtiam,& humanæ naturæ operationem habere ſe comprobat,vt vtraq; cum alterutrũ ſalua cõtemplatiua diſcretione ſignificet. Et quia vtraque,& virtutis diuinæ & diſpẽſationis humanæ, vnum eundemq; Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui vtrũq; eſt,ſuis naturis geſſiſſe pronũciat,qui & diuinam operatiõem vnam habet ex æterno cum patre,& temporalem humanam operatiõem, homo factus pro nobis, in ſeipſo indiminutè ſuſcepit,vt veraciter vtrunque eſſet,& ex naturarum proprijs operationibus,quod erat,naſceretur. S. verò Athanaſius Athanaſius * atq; * adæquè, Chriſti confeſſor in libro tertio aduersùs Arrianos,pariter nos inſtruit: Sicut enim indutus carne Dominus, factus eſt homo: ità & nos homines per verbum Dei facti, ſumus aſſumpti per carnem eius etiàm vitam æternam ſortiemur. Hæc neceſſariò *præexercuimus, * præexequimur, vt ſi viderimus eum per inſtrumentum ſui corporis deificè agentẽ vel dicentem aliquid, cognoſcamus quia Deus exiſtẽs,hæc operetur: & iterùm, ſi viderimus eum humanè loquentem aut patientem,nõ ignoremus quia carne indutus, factus eſt homo. Et ſi hęc facit,& loquitur, ſingulorum enim proprietatem cognoſcẽtes,& vtraq; ex vno agi videntes & intelligentes, rectè credamus, & non aliquandò errabimus. Quàm prudenter hic memorabilis pater ex operationũ qualitatibus, naturarum,quæ in Chriſto ſunt,differentiam docet intelligi,& tanquàm res ipſas pꝛ oculis gerens,manu ſpiritalis doctrinæ legentibus monſtrat,cùm dicit, ex vno vtraſque agi,id eſt,vtraſque operationes,diuinã ſcilicet & humanam,ex vno eodemque procedere? Et commonet,nõ poſſe errare, qui ſecundùm hanc rectam intelligẽtiam credit. Itemque,cùm dicit, Dicebat & ſimul faciebat humana,docet quòd humanæ in ſe operatiõis,ſicut & loquutionis, proprietatem habebat. Nam ſi humanè non operatus eſt,nec loquutus: quanquàm & dum humanè locutus & operatus eſt,ſimul operabatur vt Deus. Sanctus quoquè Dionyſius Dionyſius Areopagita. Areopagita epiſcopus Athenienſis, in libro diuinorum nominum cap. 2. ſimiliter docet: Diſcreta eſt autem benigniſſima circa nos Dei operatio per hoc, quòd ſecundùm nos ex nobis integrè vtiq; humanatum eſt verbum,quod eſt ſupra ſubſtantiam,& operari, & pati, quanta humanæ eius & diuinæ operationi congruunt, præcipua ac probabilia. His nanque pater & ſpiritus nulla ratione communicant,niſi quis dixerit, ſecundùm benigniſſimam & miſericordem voluntatem, & per omnem ſublimiſſimam & ineffabilem Dei operationem,quam operatus eſt ſecũdùm nos factus incommutabilis,eò* quòd Deus & Dei Verbum. S. Ambroſius 2. lib. ad Gratianum Ambroſius cap. 4. Imperatorẽ: Aequalis ergò in DEI forma,minor in ſuſceptione carnis & hominis paſſiõe. Nam quomodò eadem poſſit minor eſſe æqualiſq; natura? Quomodò autem ſi minor eſt,eadẽ facit ſimiliter quæ pater facit? Nam quemadmodùm eadẽ operatio diuerſæ eſt poteſtatis, nũquid ſic poteſt minor,quemadmodùm maior, operari? aut vna operatio poteſt eſſe, vbi diuerſa ſubſtantia eſt? Itaq; accipe Chriſtum ſecũdùm diuinitatem,minorem nõ poſſe dici.

Leo papa. Ex Tomo fidei S. Leonis Romanę Eccleſiæ pontificis, ad ſanctum Flauianũ epiſcopum & confeſſorem: Epiſt. 10. Agit enim vtraq; forma cum alterius communione, quod proprium eſt,verbo ſcilicet operãte quod verbi eſt, & carne exequente quod carnis eſt. Vnum horum coruſcat miraculis,aliud ſuccumbit iniurijs. Et ſicut verbũ ab ęqualitate paternæ gloriæ non recedit, ità caro naturam noſtri generis non relinquit.

Epiſt. 97. Eiuſdem de epiſtola ad Leonem Imperatorẽ directa: Licèt ergò in vno Domino

Ieſu Chriſto, vero Dei atq; hominis filio, verbi & carnis vna perſona ſit, quæ inſeparabiliter atq; indiuisè communes habebat actiones, intelligédæ tamen ipſorum operum qualitates, & ſynceræ fidei cótemplatione cernendum eſt, ad quæ prouehatur humilitas carnis, & ad quæ inclinetur altitudo Deitatis: quid ſit quod caro ſinè verbo non agit, & quid ſit quod verbum ſinè carne non efficit. S Gregorius epiſcopus Nyſſenus in lib. 5. contra Eunomium hæreticum: Ieiunans autem quadraginta dies, poſteà eſurijt. Dedit enim, quandò voluit, naturæ tempus propria operari.

Gregorius Nyſſenus.

Cyrillus Alexandrinus.

Sancti Cyrilli Alexãdriæ epiſcopi de libro Theſaurorum 122. Ergò quæ Deo decenter dicta vel acta ſunt, oſtendunt ſaluatorem Chriſtum Deum: & iterùm, quæ ſecũdùm hominem dicta vel facta ſunt, oſtẽdũt veraciter hominem. Hæc eſt enim myſterij virtus. Homo factus eſt Deus verbũ, non vt iterùm, ſicut Deus ante humanationem, omnia agat & loquatur, ſed vt ſępiùs propter myſteriũ diſpenſationis, quæ cum carne eſt, & ſicut homo dicat aliqua. Hanc ergò habentes myſterij virtutem, quomodò non eſt ineptum ſcãdalizari auditores, cùm aliquid vt homo loquatur? Loquitur enim vt homo, loquitur autem & ſicut Deus, habens in vtriſque poteſtatem. Claret & horum ſanctorum patrum intentio ſpiritali diſcretione cernentibus, quòd ſecũdùm catholicæ atque Apoſtolicæ Eccleſiæ fidei regulam, duas operatióes in Chriſto, id eſt, diuinam humanamque cognoſcunt, dum ſanctus quidem Dionyſius dicit diſcretam eſſe operationem Chriſti, quæ ſecundùm nos eſt ex nobis, & ex hoc integrè & verè humanatum Deum verbum cognoſci. Itemque, cùm dicit, operari & pati, quæ humanæ eius diuinæque operationi congruunt, id eſt, quæ humanæ eius operationi, licèt diuinitati, conueniunt, ſecundùm quam Deus pater & Spirituſſanctus nulla ei ratione communicant. Ibi enim diſcretio eſſe cognoſcitur, vbi differentia proculdubiò demonſtratur. Si ergò ſecundùm aliam operationem vna eſt patris & filij & Spirituſſancti operatio, ſecundùm aliã nulla ratione pater & ſpirituſſanctus eidẽ naturali ratione communicant, duæ proculdubiò operationes in vno eodemque Domino noſtro Ieſu Chriſto vero Deo & perfecto, & homine vero & perfecto, dicendę ſunt. Et dum oſtendit doctor magnus Ambroſius, non poſſe diuerſæ poteſtatis vnam operationem exiſtere, nec minorem poſſe operari quod magnã, nec vbi diuerſa ſubſtantia eſt, vnam poſſe operationem intelligi: demonſtrat manifeſtis indicijs, quòd non poſſit vnam naturalem operationem habere Diuinitas & humanitas Chriſti, licèt vnius perſonę eſſe noſcuntur, & cùm alterutrùm communione operari cernũtur. Vbì itaque maior, & minor dicitur operatio, non de vna, ſed de duabus naturalibus vnius Chriſti operationibus intimatur. Et dum defenſor veritatis ſanctus Leo ad cõfeſſorem Chriſti Flauianum in dogmatico Tomo ediſſerit, inquiens: Agit vtraq; forma cum alterius communione quod proprium eſt, & ſubſequenter per intelligentię rationem diſcernit, verbum quod verbi eſt operãs, & carnem quod carnis eſt exequẽtem, & vniuſcuiuſque naturæ congruentia opera contemplatur, quanuis eas ab alterutrùm communione non ſeparet: rebus ipſis oſtendit eximius pontifex, immò & omnis cum eo generalitas ſancti Chalcedonenſis Concilij, quòd & Deitas Chriſti naturalem operationẽ inconfuſam in vnitate ſeruauit, & humanitas ei⁹, quæ ad operationem humanæ ſubſtantiæ competunt, exequuta eſt, & vtraque de vno inconfuſè atque inſeparabiliter proceſſerunt Domino noſtro Ieſu CHRISTO, qui ex vtriſq; naturis ſubſiſtit, & in vtriſq; vnus idemq; permanſit. Et dum ad piæ memoriæ Leonem Auguſtum ſymbolum veræ confeſſionis explanat, & verbi carniſq; vnam perſonam eſſe veraciter prædicat, intelligentiæ tamen viam aperit, vt ex ipſorum operum Chriſti qualitatibus, id eſt, ex naturali operatione vnaquæque vnitarum in Chriſto ſecundùm ſubſiſtentiam naturarũ, cuius ſit ſubſtantiæ, cognoſcatur. Neq; enim hic pręco veritatis admiſit, vt humana operatio, quam ex tempore Dominus cum natura ſuſcepit, æternę eius adſignetur eſſentiæ, aut diuinæ eius ſubſtantiæ, humanæ operationis menſura adſcribatur: ſed manente nihilominùs vnitate perſonæ, naturas quæ in Chriſto ſecundùm ſubſiſtẽtiam vnitæ ſunt, ex operationibus ſuis agnouit. Si itaque duæ naturæ ſunt, quarum in vno Chriſto vnitio facta eſt, duæ profectò ſunt & harum naturarum operationes, quę cum ſuis naturis inconfuſè atque inſeparabiliter cõuenerunt in vno Domino Ieſu Chriſto. Similiter autem & ſanctus Nyſſenus Gregorius dediſſe dicit Dominum ſaluatorem humanæ naturæ, quam in ſe habuit, tempus propria operandi, vt apertiùs demonſtraret, quòd & humana natura quæ in Chriſto eſt, habuit propriæ operationis efficaciam naturalem. Vndè certum eſt, & hũc duas in CHRISTO naturales operationes nihilominùs cognouiſſe. Nam & defenſor veritatis beatus Cyrillus Alexãdrinus antiſtes dum colligit, quòd ex his, quę Deo decenter dicta vel acta ſunt à Domino ſaluatore, Deum eum oſtendi, & quę ab eodem ſecũdùm hominem dicta vel facta ſunt, oſtendi eum veraciter hominem: mani-

Ambroſius Mediolanenſis.

Leo papa

manifeſtum eſt, quòd ex naturalibus operationibus Chriſti, Chriſtum Deum verum atque perfectum, & eundem hominem verum atque perfectum eſſe cognouit. Nec enim eſt alia tam manifeſta probatio, quæ poſſet eundem ipſum & Deum & hominē demonſtrare, quàm naturales operationes, ex quarum qualitatibus & naturæ, de quibus eſſentialiter procedebant, certiſſimè in eo eſſe credebantur. Si itaque in duabus, & poſt inſeparabilem vnitionem, naturis eſſe cognoſcitur, vbi dualitas naturarum incōfuſa permanſit, nec earum potuerunt operationes confundi, ſed de vno eodemque Domino noſtro Ieſu Chriſto ſuis naturis congruenter procedebant. Non deſunt autem & aliorum venerabilium patrū probatiſſima teſtimonia, duas manifeſtè dicētium naturales operationes in Chriſto, vt ſilentio tranſeamus ſanctū Cyrillum Hieroſolymitanum, ſanctū Ioannem Cōſtātinopolitanum, vel quicunq; poſtmodùm pro rectitudine venerabilis concilij Chalcedonenſis, & Tomo ſancti Leonis ſatisfaciendo, laborioſos conflictus aduersùm confundentium hæreſes pertulerunt, de quorum errore & noui dogmatis deſcendit aſſertio, id eſt, beatæ memoriæ Ioannes Scythopolitanus epiſcopus, Eulogius Alexandrinus epiſcopus, Euphræmius & Anaſtaſi⁹ maior Theopolitanæ Eccleſię antiſtites digniſſimi, & præ om̄ibus æmulator veræ & Apoſtolicæ fidei piæ memoriæ Iuſtinianus Auguſt⁹, cuius fidei rectitudo, quātùm pro ſyncera confeſſione Deo placuit, tantùm Rempublicam Chriſtianam exaltauit.

Iuſtinian⁹ Imperator

Et vtiquè ab omnibus gentibus eius religioſa memoria veneratione digna cenſetur, cuius fidei rectitudo per auguſtiſſima eius edicta in toto orbe diffuſa laudat: quorum vnum, quod ad Zoilum Alexandrinum præſulem aduersùs Acephalorum hæreſim miſſum eſt, ꝓ Apoſtolicæ fidei rectitudine ſatisfacere ſufficiēs, cum hac noſtræ humilitatis ſuggeſtione veſtræ tranquilliſſimæ Chriſtianitati dirigentes, per præſentium latores offerimus. Sed nè multorum dictorum vendicata, oneroſa putaretur aſſertio, & maximè, quibus totius mūdi tanquàm in fortiſſimo fundamento cura ac diſpenſatio ineſſe dignoſcitur, exigua de numeroſis huic humilimę ſuggeſtioni inſerere ſanctorum patrum teſtimonia maturauimus: quia & hoc incomparabile nimìs & magnum eſt, vt totius Reipublicæ Chriſtianę cura paulispèr ſubmota, ꝓ amore atque veræ religionis flagrantia, apoſtolicæ prædicationis enucleatiùs agnoſcere cupiat auguſtiſſima & religioſiſſima veſtra clementia. Enimuerò ex diuerſis probabilibus patribus orthodoxæ fidei veritas claruit, licèt exiguis teſtimonijs: quia rē apertam & omnibus claram, patres laudabiles ſuperfluum eſſe cenſebant, differere. Quis enim, licèt tardus ſit ad intelligentiam, non videat quod omnibus patet? Quia impoſſibile & contra ordinem naturæ eſt, poſſe eſſe naturam, & operationem non habere naturæ: quod nec ab hæreticis vnquàm initiatum eſt dici, qui omnes aduersùs rectitudinem fidei humanas verſutias & callidas quæſtiones, atque collectiones illorum prauitatibus congruas, repererunt. Quomodò itaque quod nec à ſanctis orthodoxis patribùs dictum eſt vnquàm, nec à prophanis hæreticis præſumptum eſt inueniri, nunc poterit * continuari, vt duarum CHRISTI naturarum, diuinę ſcilicet & humanæ, quarum & proprietates ſaluæ eſſe noſcuntur in CHRISTO, vnam habere operationem quiſquam, rectè ſentiens, poterit demonſtrare? cùm ſi vna eſt, dicant, ſi temporalis, an æterna dicenda eſt: diuina, an humana: incondita, an condita: eadem quoquè & patris eſt, an altera præterquàm patris. Si igitur vna eſt, eademque vna & diuinitatis & humanitatis CHRISTI communis eſt, quod abſurdum eſt dici: ergò dum filius DEI quidem qui DEVS & homo eſt, humana eſt operatus in terris, pariter & pater cum eo naturaliter operatus eſt: quia quę pater facit, hæc & filius facit ſimiliter. Sin autem (quod veritas continet) dum humana quædam operatus eſt CHRISTVS, ad ſolam eius vt filij perſonam redigitur, quæ non eſt eadem quæ & patris, ſecundùm aliud profectò & aliud operatus eſt CHRISTVS, vt ſecundùm diuinitatem quæ facit pater, eadem & filius facit ſimiliter ſecundùm humanitatem, quæ ſunt hominis propria, idem ipſe operatur vt homo, qui verbum eſt & DEVS & homo.

* autumari

Ioan. 5. d

Vndè & veraciter creditur, quòd idem ipſe, cùm vnus ſit, duas habet naturales operationes, diuinam ſcilicet & humanam, inconditam & conditam, vt verus & perfectus DEVS, verus & perfectus homo, vnus idem ipſe mediator DEI & hominum dominus IESVS CHRISTVS.

1. Tim. 2. d

Quocircà & ex operum qualitatibus, naturarum quoquè, quæ in CHRISTO per vnitionem, quæ ſecundùm ſubſiſtentiam conueniunt, differentia inoffenſè cognoſcitur. Vt autem & DEO odibilium hæreticorum, quorum ſicut vocabula, pariter abominamur & dicta, ad demonſtrationem dùntaxàt, quos noui dogmatis auctores vnam in CHRISTO dicendo voluntatem & operationem, ſequuti ſunt, parua quædam ex eorum execrabilibus dictis inneximus. Apollinaris hæretici contra Diodorum, ſecundùm quod poſitum eſt in edicto orthodoxæ fidei Iuſtiniani

Apollinaris hæreticus.

ani piæ memoriæ Auguſti: Organum, & quod mouet, vnam ſolet perficere operationem. Quorum autem vna eſt operatio, horum vna eſt eſſentia. Vna ergò eſſentia facta eſt verbi & carnis. Item eiuſdem in ſermone, qui ſuperſcriptus eſt, in Epiphania incarnationis DEI: Vnus enim Chriſtus diuina tantùm voluntate mouebatur, ſecundùm quod & vnam eius nouimus operationẽ, & in diuerſis miraculis & paſſionibus de vna eius natura procedentem. DEVS enim carnem indutus eſt, & creditur.

Seuerus hæreticus.

Seueri hæretici de proſphonetico ſermone, facto in Daphne in martyrio ſanctæ Euphemiæ, vbì ſic ait: Anathematizamus autem ſynodum Chalcedonenſem, ſed & Tomum Leonis præſulis Romanæ Eccleſiæ, & eos qui dicunt vel dixerunt, in duabus naturis vnum Dominum noſtrum IESVM Chriſtum poſt ineffabilem & incompræhenſibilem vnitionem, & ſequẽter earum duas operationes aut proprietates. Item eiuſdem Seueri ad Sergium Grammaticum, vbi ait: Quoniam igitur vnus eſt operans, vna eſt & eius operatio, & motio operaria. Item ex libro ſecundo Neſtorij * hominicolæ, quem ſcripſit Epiphanius Myſeus: Inconfuſas cuſtodimus naturas, non ſecundùm ſubſtantiam arbitrio tantum copulatas, propter quod earũ vnam voluntatem & operationem & dominationem videmus dignitatis æqualitate oſtenſas. Deus enim verbum, aſſumens quem prædeſtinauit hominem per poteſtatis rationem ad eum, non eſt ſecretus propter præſtitum affectum.

* homicidæ Epiphanius.

Theodoſius hæreticus.

Theodoſij hæretici Alexandriæ, de tomo ab eodem ſcripto Theodoræ Auguſtæ: Reliquum eſt, vt vna ſit operatio ex vtriſque deiſica, quoniam & vnius eſſe & eiuſdem dicimus DEO decibilia omnia, atq; irrepræhenſibiles paſſiones. Et poſt pauca: Et vnam eſſe eandemque vnius Domini noſtri IESV Chriſti, & DEO dignam ſapientiam, ſcientiamque omnium, & cogitationem ſecundùm vtrunque, id eſt, ſecundùm eius diuinitatem, & ſecundùm eius humanitatem, quia & vnam operationem confitemur DEO dignam, ſicut ſuperiùs dictum eſt. Et iterùm: DEO digna autem eius operatione vna exiſtente, neceſsè eſt & inſeparatam eam eſſe, atq; indiuiſam. Et iterùm: Proprias ſibi faciens, quæ eius ſunt, id eſt, quæ carnis ſunt, faciensque in ea ſuæ naturæ operationem. Facere verò in ea, quid eſt, niſi locupletari per vnitatem verbi eius DEO digna operatione, quæ inconfuſè atque incommutabiliter vnitam ei animatamque carnem demonſtrat? Eccè, piiſſime domine fili, ſanctorum patrum teſtimonijs tanquàm radijs ſpiritalibus Eccleſiæ Catholicæ atque Apoſtolicæ doctrina illuſtrata eſt, & hæreticæ prauitatis tenebræ, quæ errorem imitantibus obiecerunt, reuelatæ ſunt. Nunc neceſsè eſt, vt noui dogmatis intẽtio quoſnam ſequuta eſt, & quorum doctorum authoritate fulcit, annotemus.

Cyrus Alexandrinus.

Cyrus Alexandrinus in ſeptimo definitionum eius cap. ad locum, Et eũdem vnum Chriſtum, & vnum filium, operantem DEO decibilia & humana vna Deiuirili operatione, ſecundùm beatum Dionyſium.

Theodorus Pharanitanus.

Item Theodori quondàm epiſcopi Pharanitani, ex reſcripto ad Sergium epiſcopum Arſenoitẽ, ad locum: Et propterea vna operatio totius, ſicut vnius eiuſdemque ſaluatoris noſtri hæc omnia ſunt.

Sergius Conſtantinopol.

Item Sergij Conſtantinopolitani ex reſcripto ad Cyrum Alexandrinum: Aſſeruiſtis autem (quoniam bonum eſt, & ipſis ſacris veſtris vti vocibus) vt vnum eundemque Chriſtum operari DEO decibilia & humana vna operatione, & hæc piè nimiſque ſubtiliter expoſuiſtis. Et in conſtructione ectheſeos & in alijs, vnam voluntatem, & omnem diuinam humanamq; operationem habere Dominum noſtrum IESVM Chriſtum ſignificat. Nec vnam tamen, nec duas operationes debere dici permittit. Quod & in alijs cum interdictione, depoſitionẽ, & excommunicatione ſententialiter aſſerit Pyrrhus: in dogmatico tomo & confirmatione Ectheſeos, vnam voluntatem confitetur in Chriſto: & poſtmodùm in libello fidei, quem in confeſſione beati Petri Apoſtolorum principis obtulit, duas voluntates & duas operationes naturales confitetur in vno Domino noſtro Ieſu Chriſto, in quo * & teſtimonijs ſanctorum patrum ità ſe orthodoxæ fidei veritatem habere confirmat.

Pyrrhus Conſtantinopol.

* ex

Paulus Cõſtantinop.

Paulus quoquè huius ſucceſſor, in epiſtola ad Apoſtolicæ memoriæ Theodorum papam, noſtræ humilitatis prædeceſſorem, vnam voluntatem Chriſtum habere confitetur. Et idem in conſtructione Typi cum interdictione, depoſitione & excommunicatione, neque vnam neq; duas voluntates aut operationes aſſerit dici debere in vno Domino noſtro IESV Chriſto.

Petrus Cõſtantinop.

Petrus eius ſucceſſor ad ſanctę memoriæ Vitalianum papam ſcribens, & vnam & duas voluntates, & vnam & duas operationes in diſpenſatione incarnationis magni DEI & Saluatoris ſapere ſe profitetur. Quis, quæſo, non compungatur, manſuetiſſime atque clementiſſime principum, & humanæ vitæ ancipites laqueos tremens conſideret, atq; cum interno gemitu DEVM, qui eſt fons miſericordiæ, deprecetur erui ſe ab inimici inſidijs, ad deceptionem humanę mentis vndiquè circumpoſitis, cernẽs hos, qui ſe de ſummitate ſcientiæ prædicabiles æſtimabant, hæretici erroris laqueos incidiſſe, nec in ipſo errore eſſe conſtantes, ſed ſemper inſta-

Hæretici varij & incõſtantes.

biles? quandoquidem Sergius in alijs & in alijs ſcriptis, vnam voluntatẽ & vnam operationem Dominum Ieſum Chriſtum habere prædicat: & in Ecthesi omnem diuinã & vnam humanam operationem vnius eſſe Chriſti pronunciat, & ſubſequenter econtrariò affirmat, vnam operationem à quibuſdam patribus eſſe dictam in Chriſto, duas autem operationes à nullo: nec vnam tamen operationem, nec duas, definit debere dici in vno Domino noſtro Ieſu Chriſto. Itemque Pyrrhus in cõfirmatione Typi, & in alijs pro Cyro Alexandrino ſatiſfaciens, vnam voluntatem & vnam operationem intelligere ſe demonſtrat. Et in ſcriptis ad ſanctæ memoriæ Ioannem papam, vnam voluntatem, & vnam operationem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum habere confirmat. Et idem ipſe in libello fidei, cum ſanctorum patrum teſtimonijs duas naturales voluntates habere cõprobat Dominum Saluatorem. Itemq; Paulus eius ſucceſſor, in epiſtola ad Theodorum Apoſtolicæ memoriæ papam, vnam voluntatem habere Chriſtum pronunciat. Et idem ipſe in compoſitione Typi, nec vnam nec duas debere dici voluntates aut operationes ſtatuit. Petrus quoquè, & vnam, & duas voluntates & operationes in diſpẽſatione incarnationis Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti ſapere ſe proteſtatur: & vnuſquiſque eorum aliter aſſerentes condemnat, excommunicatq;, atque de numero Eccleſię proijcit. Attendat igitur à Deo inſtitutum veſtræ clementiæ faſtigium interno diſcretionis illius oculo, quem ad diſpenſandum populos Chriſtianos, diuina gratia illuſtrante, percipere meruit, quemnam talium doctorum ſequẽdum cenſeat populus Chriſtianus, cuius horum doctrinam debeat amplecti, vt poſſit ſaluari, qui & omnes, & alterutrum vnuſquiſq; eorum condemnat, ſicut variæ eorum & inſtabiles definitiones in ſcriptis adſeuerant, modò vnam voluntatem & vnam operationem, modò nec vnam nec duas operatiões, modò vnam voluntatem & operationem, & rursùm duas voluntates & duas operationes, itemq; vnam volũtatem & vnam operationem, & denuò nec vnam nec duas, & alius vnam & duas. Quis exæſtuãs, pijſſimi domini, tantæ cæcitatis errores nõ abominetur & caueat, ſi vtiquè ſaluari deſiderat, & immaculatam ſuę fidei rectitudinem venienti Domino cupit offerre? Eximenda proindè, ac ſummis conatib' cum Dei pręſidio liberãda eſt ſancta Dei Eccleſia Chriſtianiſſimi veſtri imperij de talium doctorũ erroribus, & Euangelicam atq; Apoſtolicã orthodoxę fidei rectitudinem, quę fundata eſt ſuper firmam petram huius beati Petri Apoſtolorum principis Eccleſiæ, quæ eius gratia atque præſidio ab omni errore illibata permanet, omnis præſulum numerus ac ſacerdotum, cleri ac populorũ, vnanimiter ad placendum Deo, animamq; ſaluandam, veritatis formulam Apoſtolicæ traditionis nobiſcum confiteatur & prædicet. Hæc autem noſtræ humilimæ ſuggeſtioni innectere curauimus, afflicti atque inceſſabiliter ingemẽtes de tantis Eccleſiæ ſacerdotum erroribus, propria magis quærentium, quàm veritatem fidei ſtatuere, & fraternæ admonitionis ſynceritatem ad proprium contemptũ pertinere cenſentium, non inuido (ſicut Deus teſtis eſt) animo, neq; per elationem iactantiæ, neq; per contentionis aduerſitatem, neq; inaniter eorum doctrinam cupientes repræhẽdere, neque quamlibet quis ſuſpicetur humanæ dilectionis arrogantiam, ſed pro ipſius veritatis, in qua ſaluari nos confidimus, rectitudine, & pro ipſius puræ Euangelicæ confeſſionis regula, pro ſalute videlicet animarum, ac Reipublicæ Chriſtianæ ſtabilitate, pro ſoſpitate Romani imperij gubernacula diſpenſantiũ meæ humilitatis Apoſtolicos prædeceſſores commonuiſſe, rogâſſe, increpâſſe, obſecrâſſe, arguiſſe, & oẽm modum exhortationis exercuiſſe, quatenùs medelam poſſet recens vulnus accipere. Nec poſt inoliti erroris diuturnitatem à commonitione ſiluerũt, ſed ſemper hortati ſunt ac conteſtati, & hoc ex fraterna charitate, nõ per malitiam vel pertinaciam odioſam, (Abſit, abſit à corde Chriſtiano, vt in alterius lapſum graſſetur, cùm Dominus omnium doceat: Nolo mortem peccatoris, ſed vt conuertatur & viuat: qui gaudet ſuper vnum pœnitentem magis, quàm ſuper nonagintanouem iuſtos: qui ad liberandam ouem perditam, ſuæ maieſtatis inclinans potentiam, de cælis ad terras deſcendit:) ſed expanſis ſpiritalibus vlnis optantes atque exhortantes eos in orthodoxæ fidei vnanimitate remeantes amplecti, eorumque conuerſionem ad integram orthodoxę fidei rectitudinem pręſtolantes, quatenùs noſtro conſortio, immò beati Petri Apoſtoli, cuius (licèt indigni) miniſterio fungimur, & traditionis formulam prædicamus, ſeipſos non facerent alienos, ſed concorditer nobiſcum immaculatam hoſtiam pro ſtabilitate fortiſſimi ac ſereniſſimi imperij indeſinenter Chriſtum Dominum exorent. Credimus, pijſſime rerum domine, nullam ambiguitatis caliginem remanſiſſe, quæ ad diſcernendũ poſſit obſiſtere, quos ſequuti ſunt noui dogmatis inuentores. Nã & ſuauitas ſpiritalis intelligentiæ, qua patrũ redolent dicta, corã oculis conſtituta: & hæreticorũ abominabilis fœtor, ab omnibus fidelibus aſpernãdus, innotuit. Et quia noui dogmatis inuentores, hereticorũ ſectatores oſtẽſi ſunt, & non ſanctorum patrum pediſſequi, nec

Ezec. 18. g
Luc. 15. a
Matt. 16.

nec hoc remanſit incognitum. Igitur quã-
tumcunquè ſuum colorare velit quiſquam
errorem, à luce veritatis arguitur, ſicut &
Ephe. 5.b Apoſtolus gentium docet: Omne quod re-
uelatur, lumé eſt: quia veritas cõſtans ſem-
per & eadem permanet, ſemper autem fal-
ſitas variatur, & ſibijpſi, variando, approba-
tur ac redarguitur eſſe contraria. Ex hoc
enim & ſibijpſis aduerſa docuiſſe, noui do-
gmatis inuentores oſtenſi ſunt, quia euan-
gelicæ atq; Apoſtolicæ fidei ſectatores eſſe
noluerunt. Quapropter, quia & veritas cla-
ruit Deo inſpiratis veſtræ pietatis obtuti-
bus, & falſitas denotata, & qua digna eſt,
abominationẽ conſequuta: reſtat, vt à Deo
coronatæ veſtræ clementiæ pijs fauoribus
victoriæ coronã redimita veritas fulgeat,
& nouitatis error cum ſuis inuentoribus,
& his quorum doctrinã ſequuti ſunt, pro-
priæ præſumptionis pœnam exoluat, & de
medio orthodoxorum antiſtitum pro ſuæ
nouitatis hæretica prauitate pellantur, quã
intra vnam ſanctam Catholicam atq; Apo-
ſtolicam Chriſti Eccleſiam conati ſunt in-
troducere, & indiuiduum atque illibatum
corpus Eccleſiæ contagione prauitatis hæ-
reticę maculare. Nec enim æquũ eſt, vt no-
centes innocẽtibus noceant, aut immunes
aliorum delicta percellant, cùm & ſi in hoc
ſeculo cõdemnatis parcatur, ſicut ipſi qui-
bus parcitur, nullum in Dei iudicio ſentiũt
parcendo beneficium, ità parcentibus non
minimum ingerunt pro illicita compaſſio-
ne periculum. Hæcauté ideò Deum omni-
potentem felicibus veſtræ manſuetudi-
nis ad emendandum credimus reſeruâſſe
temporibus, vt locum & zelum ipſius Do-
mini noſtri Ieſu Chriſti, qui veſtrum impe-
rium coronare dignatus eſt, facientes in
terris, pro eius euangelica atque Apoſtoli-
ca veritate iuſtũ iudicium proferatis: Quia
dum humani generis redemptor atque ſal-
uator ſit iniuriam paſſus, nunc vſque ſuſti-
nuit, veſtræque fortitudinis adſpirauit im-
perio, vt eius fidei cauſam (ſicut æquitas
exigit, & ſanctorum patrum, ſacrarumque
generalium quinque ſynodorum decreuit
inſtructio) exequi dignemini, & redem-
ptoris ac conregnatoris iniuriam de ſuę fi-
dei contemptoribus per eius pręſidium vl-
ciſcamini, propheticum illud vaticinium
cum imperiali clemétia magnanimiter ad-
Pſal. 68. implentes, quia rex & propheta Dauid ad
DEVM loquitur: Zelus domûs tuæ, in-
quiens, comedit me. Vndè pro tali DEO
placito zelo collaudatus, illam beatam vo-
cem audire à creatore omnium meruit: In-
Actu. 13. uéni Dauid virum ſecundùm cor meum,
qui faciat omnes voluntates meas. Cui &
Pſal. 88. in pſalmis pollicetur: Inuéni Dauid ſeruũ
meum, oleo ſancto meo vnxi eum: manus
enim mea auxiliabitur ei, & brachium meũ
confortabit eum: vt cuius cauſam confla-
granti ſtudio elaborat Chriſtianæ clemen-
tiæ veſtrę pijſſimus principatus efficere re-
munerationis gratia, omnes actus fortiſſi-
mi eorum imperij felices & proſperos fa-
ciat, qui in ſuis ſacris Euangelijs repromit- Matt. 6. d
tit, inquiens: Quærite primum regnum
DEI, & hæc omnia adijcientur vobis.
Omnes enim ad quos ſacrorum apicum
peruenit notitia, & quia ſic benigniter au-
guſtæ magnanimitatis veſtræ manſuetudi-
nis eſt demonſtratus intentus, innumeras
gratiarum actiones & inceſſabiles laudes,
admirati de tanta clementię magnitudine,
propagatori veſtri fortiſſimi imperij per-
ſoluerunt: quia verè vt pijſſimi & æquiſſi-
mi principes, quæ DEI ſunt, cum DEI
timore dignati eſtis peragere, omnem im-
munitatem à noſtra paruitate dirigendis
perſonis polliciti. Et confidimus, quia
quæ promiſit veſtra pia clementia, potens
eſt & efficere, quatenùs quod DEO à ve-
ſtræ Chriſtianitatis imperio religioſã hu-
manitate deuotũ eſt & promiſſum, nihilo-
minus eius auxiliante Omnipotentia im-
pleatur. Vndè & laus ab omnibus natio-
nibus Chriſtianis, & perennis memoria, &
frequens oratio pro ſoſpitate, triumphali-
bus ac perfectis victorijs cõcedendis, ante
CHRISTVM Dominum, cuius cauſa
eſt, effundatur: quatenùs ſupernæ maieſta-
tis terrore perculſæ gentium nationes, ſub
ſceptris veſtri robuſtiſſimi principatûs hu-
militer colla proſternant, vt pijſſimi veſtri
regni continuetur potentia, dum tempo-
rali imperio æterni regni ſuccedit peren-
nis felicitas. Nec enim poterit aliud ſimi-
limum inueniri, quod veſtræ inuictiſſimæ
fortitudinis diuinæ maieſtati commendet
clementiam, quàm vt repulſis à regula ve-
ritatis * erroribus, Euangelicæ atque Apo- * erratibus
ſtolicæ noſtræ fidei vbiquè illuſtretur &
prædicetur integritas. Proptereà pijſſi-
mi & à DEO inſtructi DOMINI filij, ſi
hanc ſacrarum ſcripturarum venerabilium
ſynodorum ſpiritualium patrum irrepræ-
henſibilem Apoſtolici dogmatis regu-
lam, iuxta Euangelicam * eorum intelli- * earum
gentiam, per quam veritatis nobis formu-
la, ſpiritu reſerante, monſtrata eſt, Con-
ſtantinopolitanæ præſul Eccleſiæ tenere
nobiſcum ac prædicare delegerit: pax mul-
ta erit diligentibus nomen DEI, & vl- Pſal. 118.
lum non remanebit diſſenſionis ſcanda-
lum, & fiet, quod in Actibus Apoſtolo-
rum, dum per gratiam ſanctiſpiritûs po-
pulus ad cognitionem Chriſtianitatis ac-
ceſſerit, omnibus nobis cor vnum & ani- Actu. 4. f
ma vna. Sin autem (quod porrò longè
ſit) nouitatem nupèr ab alijs introductam
amplecti maluerit, & alienis à regula ve-
ritatis orthodoxæ atque Apoſtolicæ no-
ſtræ fidei ſeſe irretire doctrinis, quam, vt-
potè animabus noxiam, declinare, inde-
ſinen-

ſinenter ab Apoſtolicis meæ humilitatis prædeceſſoribus exhortati atq; cómoniti, vſq; hactenùs diſtulerunt, ipſe nouerit, ꝙ de tali cótemptu in diuino Chriſti examine ſatisfaciet apud iudicé omnium, qui in cælis eſt, cui & noſipſi ꝓ ſuſcepto veræ prædicationis miniſterio, vel præſumptione Chriſtianæ religioni contraria, dum ad iudicandum aduenerit, reddituri ſumus rationem: nobiſq; (quod ſuppliciter exoro) liceat Apoſtolicam atq; Euágelicam rectæ fidei regulam, vt ab exordio percepimus, inconcuſsè & liberè cum ſimplici puritate integram atque illibatam ſeruare. Proindè veſtræ auguſtiſſimæ ſerenitati pro affectu ac reuerentia catholicæ atq; Apoſtolicę rectæ fidei, ab ipſo conregnatore Chriſtiani imperij Domino Ieſu Chriſto, cuius veram confeſſionem intemeratá cupitis cóſeruare,

*reputabitur

perfecta piorum laborum *reportabitur merces, quia nihil in aliquo neglectum eſt vel omiſſum à veſtra à Deo coronata clementia, quod non poſſit ſalua integritate

*veræ

*veſtræ fidei ad Eccleſiarum concordiam pertinere: quia iudex omnium Deus propoſitum mentis exquirit, & ſtudium pietatis acceptat, qui cauſarum exitus, ſicut expedire iudicat, & diſpenſat. Obſecro itaq; pijſſime atq; clementiſſime Auguſte, atque vnà cum mea exiguitate oḿis anima Chriſtiana flexo genu ſuppliciter deprecatur, vt omnibus Deo placitis bonis, atq; admirandis imperialibus beneficijs, quę per eorum Deo acceptabile ſtudium ſuperna dignatio humano generi concedere dignata eſt, etiàm hoc ad reintegrationé perfectæ pie-

& vt hoſtiá

tatis conregnatori Chriſto Domino * hoſtiam acceptabilem offerre iubeatis, verbú impunitatis concedentes, & liberam loquendi facultatem vnicuiq; loqui volenti, & verbum impendere pro fide, quá credit & tenet, quatenùs ab omnibus manifeſtiſſimè cognoſcatur, quòd nullo terrore, nulla poteſtate, nulla comminatione vel auerſione quiſquam pro veritate Catholicæ atq; Apoſtolicæ fidei loqui volens, prohibitus aut repulſus eſt, quatenùs omnes vnanimiter pro tanto & tam inæſtimabili bono per cunctum ſuæ vitæ ſpatium diuinam maieſtatem glorificent, & pro incolumitate atque exaltatione fortiſſimi veſtri imperij vnanimiter inceſſabiles Chriſto Domino preces effundant. Et ſubſcriptio: Pijſſimorum dominorum imperium gratia ſuperna cuſtodiat, eiſq; omnium gentium colla ſubſternat.

EPISTOLA AGATHONIS & Romanæ ſynodi 125. epiſcoporum, quæ fuit velut inſtructio Legatorum, qui miſſi ſunt ad ſynodum ſextam celebrandam.

Superſcriptio ſynodicæ ſuggeſtionis.

PIjſſimis dominis, & ſereniſſimis victorib⁹ ac triúphatoribus, dilectis filijs Dei & Domini noſtri Ieſu Chriſti, Conſtantino magno Imperatori, Heraclio & Tiberio Auguſtis, Agatho epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, cum vniuerſis ſynodis ſubiacentibus concilio Apoſtolicæ ſedis. Omnium bonorú ſpes ineſſe prænoſcitur, dum imperiale faſtigiú eius, à quo ſe coronatú, & hominibus præſtitutum ad ſalubriter gubernandum cognoſcit, veram de eo confeſſioné, qua ſola præ omnibus muneribꝰ delectatur, inquirit fideliter, & viuaciter amplecti deſiderat. Et hoc Deo præſtantiſſimú munus eſt, Iaco. 1. c

à quo procedit omne quod bonum eſt; ad qué redigitur, quod de eius maieſtate perceptú eſt: cuius ſpiritu perſtruente in mentis arcanis, & conualeſcente ſpiritali flagrátia, piæ intentionis radij circúquaquè perluſtrát, & ſuauitatis odor de ſacrificio cordis aſſcendit ad Dominum, qui tali munere complacatur. Vndè & in terreſtribus felicitatem donet, & gétes ſubiuget vniuerſas, quas ad veræ de ſe cognitionis confeſſionem adſciſcat, quas ſubiectas Chriſtiano imperio de poteſtate líberet tenebrarú, vel felices faciat humiliatos, quos infeliciter exaltari ad eorum deiectionem permiſerat. Quia verò, pijſſime atque fortiſſime principum Auguſte, veſtræ pietatis cú laude admiramur Deo dignum propoſitum, quod circa Apoſtolicam noſtrá ſidem habere dignamini, Deo ſecretiùs ſatisfaciente non verbis fluentibus, nec loquacitate fallaci, ſed diuina ſua gratia commonente, omniq; ambiguitate ſublata, deſideratis cognoſcere, quę veritas orthodoxæ & Apoſtolicæ fidei contineat: Omnes nos exigui eccleſiarum præſules, veſtri Chriſtiani imperij famuli, in ſeptentrionalibus vel occiduis partibus conſtituti, licèt parui & ſimplices ſcientia, fide tamen per Dei gratiam ſtabiles, pro his quæ per diualem ſacrá perceptá cognouimus, conregnanti ac diſpenſanti vobiſcum conditori & diſpenſatori omniú Deo exhilarati, pro huiuſmodi pio propoſito cum intimis cordis fletibus gratias reddere cœpim⁹, quòd tam laudabile, tam mirificum, tam ſaluberrimum, tam ſingulariter Deo præ omnibus terrenis ſacrificijs acceptabile, tranquillitas veſtra opus creditur concupiſſe, quod *multis quidem *à multis

pietate & iuſtitia præditis regibus deſideratum, pauciſſimis tamen raroq; ad effectú Deo placitum, cum ſynceritate Apoſtolicę fidei perduci poſſibile demonſtratum eſt. Credimus autem, quia quod paucis raroq; conceſſum eſt, à Deo coronato veſtro imperio diuinitùs concedetur, & per ipſum Catholicæ atq; Apoſtolicæ veræ noſtræ fidei

dei ſplendidiſſimum in omnium mẽtibus emicet lumen, quod ex veri luminis fonte tanquàm de radio viuifici fulgoris, per miniſtros beatos Petrum & Paulum apoſtolorũ principes, eorumq; diſcipulos & apoſtolicos ſucceſſores, gradatìm vſq; ad noſtram paruitatem, Dei opitulatione ſeruatũ eſt, nulla hæretici erroris tetra caligine tenebratũ, nec falſitatis nebulis confœdatũ, nec intermixtis hæreticis prauitatib' velut caliginoſis nebulis perumbratũ, immune atq; ſyncerũ, & ſuis radijs perluſtratũ, pijſſimis conatib' cõſeruare cupit veſtrũ à Deo coronatum faſtigiũ. In hoc enim tam Apoſtolicæ ſedis, quàq; noſtri exigui famulatûs prędeceſſores vſq; hactenùs nõ ſinè periculis deſudârunt, nũc decretali cõmonitione cum Apoſtolicis põtificibus conſulentes, nũc ſynodali definitione, quæ veritatis regula cõtinebat, omnibus innoteſcentes: & terminos quos trãſgredi nefas eſt, vſq; ad animæ ipſius exitũ cõſtanter defendentes: non ſeducti blanditijs, nõ periculis territi, vt illam in Euangelijs Domini noſtri ſententiam operibus demonſtrarent, qua ſententialiter præcepit, dicens: Qui me cõfeſſus fuerit corã hominibus, & ego confitebor illum coram patre meo qui in cęlis eſt. & ſubſequenti pœna deterret, quia ſeueriter comminatur: Qui me negauerit coram hominibus, negabo & ego eum corã patre meo qui in cælis eſt. Execratur enim vera cõfeſſio pietatis, iuxta diuerſitates temporum variari, ſicut nec ipſe * veritatẽ admittit, de quo eſt ipſa vera cõfeſſio, qui dicit: Ego ſum, & non ſum mutatus. Igitur quia tranquilliſſimæ fortitudinis veſtræ clemẽtia perſonas de epiſcopali numero dirigi iuſſit, vita atq; ſcientia omnium ſcripturarum præditas, de vitę quidẽ puritate, quanuìs quiſquam munditer vixerit, confidere tamen nõ præſumit: perfecta verò ſcientia, ſi ad verę pietatis ſcientiam redigatur, * ſola eſt veritatis cognitio: ſi ad eloquentiam ſecularem, non æſtimamus quenquam temporibus noſtris reperiri poſſe, qui de ſummitate ſcientiæ glorietur: quandoquidem in noſtris regionibus diuerſarum gentium quotidiè æſtuat furor, nunc confligendo, nunc diſcurrendo ac rapiendo. Vndè tota vita noſtra ſolicitudinibus plena eſt, quos gentium manus circũdat, & de labore corporis victus eſt, eò quòd priſtina eccleſiarũ ſuſtentatio paulatìm per diuerſas calamitates deficiendo ſuccubuit. Et ſola eſt noſtra ſubſtantia fides noſtra: cum qua nobis viuere ſumma eſt gloria: pro qua mori, lucrum æternum eſt. Hæc eſt perfecta noſtra ſcientia, vt terminos Catholicæ atq; Apoſtolicæ fidei, quos vſq; hactenùs Apoſtolica ſedes nobiſcũ & tenet & tradit, tota mẽtis cuſtodia cõſeruemus, credentes in Deũ patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium: & in filium eius vnigenitum, qui ante om̃ia ſecula ex eo natus eſt, verum Deum de Deo vero, lumen de lumine, natum, non factũ, cõſubſtantialem patri, id eſt, eiuſdem cum patre ſubſtantiæ, per quem omnia facta ſunt, quæ in cælo & quæ in terra: & in Spiritum ſanctum, Dominum & viuificatorẽ, ex patre procedentem, (*Hunc locum deprauatum fuiſſe conqueſtus eſt Iulianus Cardinalis in ea diſputatione, quam habuit contra Græcos in Concilio Florentino, & ſublatam eſſe particulam, filioq́. Nec credendum eſt Latinos voluiſſe diſſimulare ac tacere rem tanti momenti, negocio exigente in fidei profeſſione. Et certè ab eiuſmodi ſcriptorum deprauatione Græci non valdè abhorruerunt.*) cum patre & filio coadorandum & conglorificandum: Trinitatem in vnitate, & vnitatem in Trinitate: vnitatẽ quidem eſſentiæ, Trinitatem verò perſonarum ſiue ſubſiſtentiarum, Deum patrem confitentes, Deum filium, Deum ſpiritumſanctum: non tres deos, ſed vnum Deum, patrem & filium & Spiritumſanctum: nõ triũ nominum ſubſiſtentiam, ſed trium ſubſiſtentiarum vnam ſubſtantiam: quorum vna eſſentia ſiue ſubſtãtia vel natura, id eſt, vna Deitas, vna æternitas, vna poteſtas, vnũ imperium, vna gloria, vna adoratio, vna eſſentialis eiuſdẽ ſanctæ & inſeparabilis Trinitatis volũtas & operatio, quæ omnia cõdidit, diſpenſat & continet. Confitemur aũt vnum eiuſdem ſanctæ coëſſentialis Trinitatis Deum verum, qui ante ſecula de patre natus eſt, in vltimis ſeculorũ temporibus pro nobis noſtraq; ſalute deſcẽdiſſe de cęlis, & incarnatũ de Spirituſancto & ſancta, immaculata, ſemperq; virgine glorioſa Maria Domina noſtra, * verè & propriè Dei genitrice: ſecundùm carnem ſcilicet ex ea natum, & verè hominẽ factum, eundem Deũ verum, eundemque hominem verum: Deũ quidem ex Deo patre, hominem autem ex virgine matre incarnatũ, ex ea carne animã habentẽ rationalẽ & intellectualẽ: conſubſtantialẽ eundẽ Deo patri ſecũdùm deitatẽ, cõſubſtantialẽq́; nobis eundẽ ipſum ſecũdùm humanitatẽ, & p om̃ia ſimilẽ nobis abſque ſolo peccato: crucifixũ pro nobis ſub Põtio Pilato, paſſum, ſepultũq́;, & reſurgẽtem, aſcẽdentẽ in cælos, ſedentẽ ad dexteram patris, iterumq́; venturum iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Vnũ quippe eundemq́; Dñm noſtrũ Ieſum Chriſtũ, filium Dei vnigenitũ, ex duabus & in duabus ſubſtãtijs incõfuſè, incõmutabiliter, indiuiſè, inſeparabiliter ſubſiſtere cognoſcimus, nuſquàm ſublata differẽtia naturarũ propter vnitatẽ, ſed potiùs ſalua ꝓprietate vtriuſq; naturæ in vnam perſonã, vnã ſubſiſtentiam concurrentẽ, nõ in dualitatem perſonarũ diſpertitũ vel diuiſum, neq; vnam compoſitam naturam cõfuſam: ſed

Marc. 8. d & Lu. 12. a

Matt. 10. d

* veritatẽ variari

Malac. 3. b

* ſolius

* vera & propria

Fides perpes ſedis Apoſtolicæ.

ſed vnum eundemq́; filium vnigenitum, Deum verbum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum: neq; alium in alio, neque alium & alium, ſed eundem ipſum in duabus naturis, id eſt, in Deitate & humanitate, & poſt ſubſiſtentialem adunationem cognoſcimus: quia neq; verbum in carnis naturã conuerſum eſt, neque caro in verbi naturam trãsformata eſt: permãſit enim vtrũq;, quod naturaliter erat: differentiam quippe adunatarum in eo naturarum ſola contemplatione diſcernimus, ex quibus incõfuſè, inſeparabiliter, & incommutabiliter eſt compoſitus. Vnus enim *in vtriſque, & per vtraq;: quia ſimul ſunt & altitudo Deitatis, & humilitas carnis, ſeruante vtraque natura etiàm poſt adunationem ſinè defectu proprietatem ſuam, & operante vtraq; forma cum alterius cõmunione quod proprium habet, verbo operante quod verbi eſt, & carne exequẽte quod carnis eſt: quorum vnum coruſcat miraculis, aliud ſuccumbit iniurijs. Vndè conſequenter, ſicut duas naturas ſiue ſubſtantias, id eſt, Deitatem & humanitatem, inconfuſè, indiuiſè, incõmutabiliter eum habere veraciter cõfitemur: ità quoquè & duas naturales voluntates & duas naturales operationes habere, vtpotè perfectum Deum & perfectũ hominem, vnum eundemque ipſum Dominum Ieſum Chriſtum, pietatis nos regula inſtruit: quia hoc nos Apoſtolica atque Euangelica traditio, ſanctorumq́; patrum magiſterium, quæ ſancta Apoſtolica atque Catholica Eccleſia, & venerabiles ſynodi ſuſcipiunt, inſtituiſſe monſtrãtur. Ex quorum doctrinis hæc recolligentes, & breuitate perſtrinximus. Hoc enim credimus, quod per traditionem Apoſtolicam accepimus, cuius authoritatem in omnibus ſequimur; à qua & inſtitutos hoc ipſum noſtræ humilitatis præceſſores cognouimus, quam & vſque ad finem ſeruari nobis ſiue per vitam, ſiue per mortem optamus. Hanc igitur meræ Catholicæ atq; Apoſtolicę cõfeſſionis regulam, & ſanctum concilium, quod in hanc Romanam vrbem ſeruilé veſtri Chriſtianiſſimi imperij ſub Apoſtolicæ memoriæ Martino papa conuenit, prædicãſſe ſynodicè ac conſtanter defendiſſe, omnes nos, *quiſquis vbiquè eſt, humilimi Eccleſiarum Chriſti antiſtites, cognoſcimus: in qua & noſtræ paruitatis prædeceſſores conuenientes, Apoſtolicã confeſſionem, quam à principio perceperunt, etiàm ſynodali præconio prædicârunt, & abſque cuiuſpiam nouitatis errore citra ambiguitaté determinârunt. Pietatis itaq; zelo atq; amore veræ Apoſtolicæ cõfeſſionis, veſtræ ſerenitatis benignitas mota, ampliùs declarare *faſtu regali & fomite multo magis ſulgeat, elaborare procuret: cuius votum, quia ex Deo eſt, à Deo pficitur: vt & veritas adhuc in ancipiti poſitis clareat, & eã ſynceriter amplectẽtibus robur accreſcat, & zizaniorum genimina ſpirituali falce, vt offenſiõis ac deceptiõis occaſio de medio Chriſti Eccleſiarũ tollatur, abſcindantur. Quorum authores extiterunt Theodorus Pharanitanus, Cyrus Alexandrinus, Sergius, Pyrrhus & Paulus Cõſtantinopolitani, vel quiqui eis cõſentanei vſq; in finem demõſtrati ſunt, qui noui erroris authores, perfectæque diſpenſationi, qua ſaluati ſumus, infeſti, non ſolùm veræ cõfeſſionis aduerſarij, ſed, vtpotè à via veritatis errantes, ſibijpſis contraria docuerunt, aliter & aliter aſſerentes, & alterutrùm dogmata deſtruẽtes. Quod enim nulla veritate fundatum eſt, neceſsè eſt vt erroris inconſtantia varietur. Nam vera fides immutari non poterit, nec aliter nunc, aliter poſtmodùm prædicari. Quia ſit ſermo veſter, vt Apoſtolus docet, Eſt eſt, non nõ: quod plus eſt, à malo eſt. Præterea ſatiſfaciendum eſt noſtro exiguo famulatui apud ſereniſſimorũ dominorum noſtrorum clementiam, pro tarditate miſſarum ex Concilio noſtro perſonarum, quas dirigi per ſuam auguſtiſſimã ſacram veſtrum pijſſimum faſtigium iuſſit. Primùm quidem, quòd numeroſa multitudo noſtrorum vſque ad Oceani regiones extenditur, cuius itineris longinquitas in multi temporis curſum protelatur. Sperabamus deindè de Britannia Theodorum confamulum atq; coepiſcopum noſtrum, magnæ inſulæ Britanniæ archiepiſcopum & philoſophum, cum alijs qui ibidèm vſq; hactenùs demorantur, exindè ad noſtram humilitatem coniungere, atque diuerſos huius concilij epiſcopos in diuerſis regionibus conſtitutos, ad generalitatem totius concilij ſeruilis noſtra ſuggeſtio adunare, nè ſi tantùm pars quod agebatur, agnoſceret, partem lateret: & maximè, quia in medio gentium tam Lõgobardorum, quamq́; Sclauorum, necnon Francorum, Gallorum atq; Gothorum ſeu Britannorum, plurimi confamulorum noſtrorum eſſe noſcuntur, qui & de hoc curioſè ſatagere non deſiſtunt, vt cognoſcant quid in cauſa Apoſtolicæ fidei peragatur: qui quantùm prodeſſe poſſunt, dum in cõſonantia fidei nobiſcum tenentur, nobiſq; cõcorditer ſentiunt: tantùm, quod abſit, ſi quid ſcandali in fidei capitulo patiantur, inueniuntur infeſti atq; contrarij. Nos autem, licèt humilimi, ſummis virib⁹ enitimur, vt Chriſtiani veſtri imperij Reſpublica, in qua beati Petri Apoſtolorum principis ſedes fundata eſt, cuius authoritatem omnes Chriſtianæ nobiſcum nationes venerantur & colunt, per ipſius beati Petri Apoſtoli reuerentiã omnium gentium ſublimior eſſe monſtretur. Perſonas autem de noſtræ humilitatis ordine præuidimus dirigere ad veſtræ à Deo

Marginalia: * ex (beside "in vtriſque") — Leo papa epiſto. 10. — * quicunque — * eam, & vt — Nec hic mentio Honorij. — 2. Cor. 1. c; Matt. 5. f; Iaco. 5. c

Deo protegendæ fortitudinis veſtigia, quæ omnium noſtrûm, id eſt, vniuerſorum per Septentrionales vel Occiduas regiones epiſcoporum ſuggeſtionem, in qua & Apoſtolicæ noſtræ fidei confeſſionem prælibauimus, offerre debeant, non tamen tanquàm de incertis contendere, ſed vt certa atq; immutabilia compendioſa definitione proferre: ſimpliciter obſecrantes, vt à Deo coronato veſtro imperio fauente, hæc eadé omnibus prædicari, atque apud omnes obtinere iubeatis, vt Deus, qui veritatem & iuſtitiam diligit, omnia proſpera veſtræ sereniſſimæ benignitatis temporibus donet, in quibus Apoſtolicæ prędicatiõis pietatis veritas fulgeat, meliori ac proſpero ſucceſſu eorũ fortiſſimæ tranquillitatis imperium lætari de hoſtium ſubiectione concedens. Suſcipere itaq; dignamini, pijſſimi principum, à noſtra humilitate directos epiſcopos, cum reliquis eccleſiaſtici ordinis viris atq; religioſis ſeruis Dei, cum ſolitæ tranquillitatis clementia, quatenùs ex ipſorũ teſtimonio cum gratiarum actione in propria remeantium, apud omnes nationes laus clementiæ veſtrę crebreſcat: ſicut magni illius Conſtantini, cuius poſt obitum laudabilis fama nihilominùs viget, cuius inſigne non tantùm poteſtatis eſt, ſed pietatis: cum quo illud ſacratiſſimum concilium trecentorum decem & octo antiſtitum in Nicena ciuitate, in defenſione conſubſtantialis Trinitatis conuénit. Et ſicut Theodoſij magni, cuius inter alias eius virtutes ſingularis pietas prædicatur: quo adnitente, per ſanctiſpiritûs gratiá centum quinquaginta patrum ſentétia, qui eis inſpirabat, Spirituſſanctus conſubſtantialis patri & filio prædicatus eſt. Et ſicut egregij veritatis amatoris Martiani principis, qui & primum concilium Epheſinum, vtpotè catholicã & Apoſtolicam fidem prędicans, à ſancta Chalcedoneñ ſynodo ſuſcipi fecit, & errores qui accreuerant, de DEI Eccleſia repulit, ſacrum illum Tomum amplexus Apoſtolici viri papæ Leonis, quem B. Petrus Apoſtolus verbis eius ediderat. Et ſicut extremi quidem, præſtantiſſimi tamé omniũ, magni illius Iuſtiniani, cuius vt virtus, ità & pietas omnia in meliorem ordiné reſtaurauit: cuius inſtar fortiſſimę veſtræ clementiæ principatus, virtutis quidem conatibus Rempublicam Chriſtianam tuetur, & reſtaurat in melius, pietatiſq; ſtudijs catholicæ ſuccurrit Eccleſiæ, vt in vnitate veræ ac Apoſtolicæ confeſſionis perfectiùs copuletur, quam nunc vſq; nobiſcum ſancta Romana ſeruat Eccleſia, quatenùs ſynceræ pietatis arcanum, tuba clariùs per totum orbé prædicetur: & vbi huius veræ confeſſionis ſynceritas pij veſtri imperij fauoribus obtinet, laus ſimul ac meritum ſereniſſimi veſtri imperij prædicetur, vt cùm pietatis laudibus, etiàm regni eorum Deo annuente dilatentur inſignia, quoſq; veræ pietatis inuitat confeſſio, impietatis fortitudo poſſideat. Nam & nos (licèt indigni) Dei clementiã deprecamur, vt ſinè aliquo lapſu vſque ad ipſius vitę terminum, immaculatam nos ſeruare ac prædicare cõcedat, & per eam in ſuo conſpectu gloriari. Quia etſi ſeculi ſapientiam & inanem fallaciam (vt beatus Paulus Apoſtolus dicit) penitùs ignoramus, veræ tamen prædicationis normam ſimplici veritate docemus atque defendimus: quia non verborum pompas habere cupimus, vt contentionibus occupemur: nec enim licet in anguſtijs nobis degẽtibus: ſed qui conuerti ad veritatem voluerit, rectæ noſtræ fidei ordinem cũ ſimplicitate cordis, verborumq; lenitate proferimus. Saluare enim per Apoſtolicæ confeſſionis, commiſſas nobis diuina dignatiõe animas magìs cupimus, quàm per verboſam loquacitatem in errorem audientes immittere. Quicunque proindè ſacerdotum hæc, quæ in hac noſtræ humilitatis confeſſione continentur, nobiſcum ſynceriter prædicare deſiderant, vt noſtræ Apoſtolicæ fidei concordes, vt conſacerdotes, vt comminiſtros eiuſdem fidei, & (vt ſimpliciter dicamus) vt ſpiritales fratres & coepiſcopos noſtros ſuſcipimus. Qui verò hæc confiteri noluerint, vt infeſtos Catholicæ atque Apoſtolicæ confeſſioni, perpetuæ condemnationis reos eſſe cenſemus: nec aliquandò tales in noſtræ humilitatis collegio, niſì correctos, ſuſcipere patimur. Nec tranſgredi nos quiſquam eorum arbitretur, quod à prædeceſſoribus noſtris percepimus. Prætereà gaudium magnum erit in cælo & in terra, ſi veſtra benigniſſima pietate mediante, hæc conregnator veſter omnipotens Deus ad effectum perduxerit, vt cælum iocundetur, exultet & terra, dum pax multa ſit diligentibus veritatem, & non eſt eis ſcandalum, & auferatur de domo Dei abominatio ſcandali, quæ erit ad ruinam multorum inconſtãtium vel ſimplicium, vt ſit vna fides, vnum os & labium, vna apud omnes Apoſtolicæ prædicationis confeſſio, dum omnes vnanimes loquentur magnalia Dei: quam veſtræ ſereniſſimæ felicitatis temporibus miſericors Deus concedere dignabitur, dum diſſipata, in ædificationem Eccleſiæ Dei conſtruuntur: ſegregata, in compagine veritatis cõueniunt: diſſociata, in charitatem Apoſtolicæ fidei copulãtur: diſperſa, in vnitate continente Apoſtolicam veritatem concurrunt, vt cõcorditer nobiſcum omnes hoc bonum operantes, Dei maieſtatem valeant fideliter obſecrare pro longæuitate atq; perfecta proſperitate veſtræ fortitudinis imperio diuinitùs * condenda, vt eorum inuictiſſimæ manſuetudinis laboribus congregentur ex gentibus, ad confitendum nomini ſancto eius, & gloriandum in laude veræ eius confeſſionis, qui facit mirabilia

Marginalia: Cõſtãtinus Magnus. — Theodoſius — Martianus — Iuſtinianus — Coloſ. 2. b — * cõcedenda

bilia

bilia magna ſolus, qui facit prodigia ſuper
Pſalm.145. terram, auferẽs bella vſq; ad fines terræ, qui
Pſalm.147. diſperſa congregat, & congregata conſeruat: qui tam pijſſ. principes ſuper populum ſuum regnare præcepit, quem peruigili pietate & in uictis laboribus, Deo cooperante, cuſtodiunt.

Et ſubſcriptiones Epiſcoporum.

AGatho epiſcopus ſanctæ Dei catholicæ atque Apoſtolicæ Eccleſiæ vrbis Romæ, huic ſuggeſtioni cum generalitate totius Apoſtolicæ ſedis concilij, pro rectitudine Apoſtolicæ confeſſionis factę, (ſicut ſuperiùs continetur) conſenſi & ſubſcripſi.

Andreas gratia Dei epiſcop' ſanctæ Oſtienſis Eccleſiæ, in hanc ſuggeſtionem quam pro Apoſtolica noſtra fide vnanimiter conſtruximus, ſimiliter ſubſcripſi. Agnellus gratia Dei epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Terracinenſis prouinciæ Campaniæ, in hanc ſuggeſtionem quam pro Apoſtolica noſtra fide vnanimiter cõſtruximus, ſimiliter ſubſcripſi. Agnellus gratia Dei epiſcopus ſanctæ Fundanæ Eccleſiæ prouinciæ Campaniæ, in hanc &c. Adeodatus gratia DEI epiſcopus ſanctæ Formianæ Eccleſiæ prouinciæ Campaniæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Petrus gratia Dei epiſcopus ſanctæ Cumanæ Eccleſiæ prouinciæ Campaniæ, in hanc &c. Agnellus gratia Dei epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Miſenatæ prouinciæ Campaniæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Gaudioſius gratia Dei epiſcopus ſanctæ Puteolanæ Eccleſiæ prouinciæ Campaniæ, in hanc &c. Stephanus gratia Dei epiſcopus ſanctæ Locrenſis Eccleſiæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Agnellus humilis epiſcopus ſanctæ Neapolitanæ Eccleſiæ prouinciæ Campaniæ, in hanc ſuggeſtionem &c. *Aurelius humilis epiſcopus ſanctæ Nolanæ Eccleſiæ prouinciæ Campaniæ, in hanc &c. Barbatus gratia Dei epiſcopus ſanctæ Beneuentanæ Eccleſiæ prouinciæ Campaniæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Decoroſus gratia Dei epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Capuanæ prouinciæ Campaniæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Iulianus indignus epiſcopus ſanctæ Conſentinæ Eccleſiæ prouinciæ Brutiorum, in hanc ſuggeſtionem &c. Ioannes gratia Dei epiſcopus ſanctę Hydruntinæ Eccleſię prouinciæ Brutiorum, in hanc ſuggeſtionem &c. Germanus humilis epiſcopus ſanctæ Tarentinæ Eccleſiæ prouinciæ Calabriæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Theophanius humilis epiſcopus ſanctæ Thurinæ Eccleſiæ prouinciæ Calabriæ, in hanc &c. Petrus humilis epiſcopus ſanctæ Cortonenſis eccleſiæ prouinciæ Brutiorum, in hanc ſuggeſtionem &c. Paulus humilis epiſcopus ſanctæ *Scyllacinæ eccleſiæ prouinciæ Brutiorum, in hanc ſuggeſtionem &c. Georgius humilis epiſcopus ſanctæ *Taurianæ eccleſiæ prouinciæ Calabriæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Theodorus humilis epiſcopus S. Tropeianæ eccleſiæ prouinciæ Calabriæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Abundantius humilis epiſcopus Tempſanæ eccleſiæ prouinciæ Brutiorum, in hanc ſuggeſtionem &c. Hyacinthus humilis epiſcopus ſanctæ Surrentinæ eccleſiæ prouinciæ Campaniæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Placentius humilis epiſcopus ſanctę Veliternenſis eccleſię prouinciæ Campaniæ, in hanc ſuggeſtionẽ &c. Iuuenalis humilis epiſcopus S. Albanenſis eccleſiæ, in hanc ſug. &c. Vitus humilis epiſcopus S. Syluæ candidæ eccleſiæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Paulus humilis epiſcop. ſanctæ *Numentanæ eccleſiæ, in hanc ſuggeſt. &c. Ioannes humilis epiſcopus S. Portuenſis eccleſię, in hanc &c. Stephanus humilis epiſcopus ſanctæ Præneſtinæ eccleſię, in hanc &c. Felix exiguus epiſcopus ſanctę Spoletanæ eccleſiæ, in hanc ſuggeſtionem &c. *Honeſtus exiguus epiſcopus ſanctæ Eſinatis eccleſiæ, in hanc &c. Felix exiguus epiſcopus ſanctæ Camerinæ eccleſiæ, in hanc &c. Florus exiguus epiſcopus ſanctæ Fulginatis eccleſię, in hanc &c. Decentius exiguus epiſcopus ſanctę Foroflaminienſis eccleſiæ, in hanc &c. Ioannes exiguus epiſcopus ſanctæ Nurſinæ eccleſiæ, in hanc &c. Felix exiguus epiſcop. eccleſiæ S. *Aſculanenſis, in hanc &c. Adrianus exiguus epiſcopus ſanctæ Reatinæ eccleſiæ, in hanc &c. Florus exiguus epiſcopus ſanctæ Furconiæ eccleſiæ, in hanc &c. Clarentius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Balnenſis, in hanc &c. Oreſtes exiguus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Vibonenſis, in hanc &c. Theodoſius exiguus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Syracuſanæ prouinciæ Siciliæ, in hanc &c. Benedictus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Meſſanenſis prouinciæ Siciliæ, in hanc &c. Ioannes exiguus epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ *Thermitanæ prouinciæ Siciliæ, in hanc &c. Ioannes exiguus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Mylanæ prouinciæ Siciliæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Petrus exiguus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Tauromitanæ prouinciæ Siciliæ, in hanc &c. Iulianus exiguus epiſcopus eccleſię Catanenſis prouinciæ Siciliæ, in hanc &c. Georgius exiguus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Triocliranæ prouinciæ Siciliæ, in hanc &c. Georgius exiguus epiſcopus ſanctæ Agrigentinę eccleſię prouinciæ Siciliæ, in hanc &c. Adeodatus humilis epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Leucorum, legatus venerabilis ſynodi per Galliarum prouincias conſtitutæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Vuilfridus humilis epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Eboracenæ inſulæ Britanniæ, legatus venerabilis ſynodi per Britanniam conſtitutæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Mauricius humilis epiſcopus ſanctæ Tiburtinæ eccleſię, in hanc ſuggeſtionem &c.

*Aurelianus — *Scyllanæ — *Taurianis — *Tropiana — *Nomẽtana — *Honoratus — *Eſculanenſis. — *Furconenſis — *Thermenſis

Felix humilis epiſcopus Arelatenſis Eccleſiæ, legatus venerabilis ſynodi per Galliarum prouincias conſtitutæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Taurinus indignus diaconus ſanctæ Eccleſiæ Telonenſis, legatus venerabilis ſynodi per Galliarum prouincias conſtitutæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Manſuetus Dei gratia Epiſcopus ſanctæ Mediolanenſis eccleſiæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Ioannes indignus Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Bergomatis, in hanc ſuggeſtionem &c.

Donatus epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Laudenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Anaſtaſius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Ticinenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Valentinus Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Aquenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Deſiderius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Cremonenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Gratianus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Nouarienſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Deſiderius Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Eporedienſis, in hanc ſuggeſtionem &c.

Ioannes epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Genuenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Deuſdedit epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ * , in hanc ſuggeſtionem &c. * Audacis epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Dertonenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Benenatus Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Aſtenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Benedictus humilis Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Valuenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Bonus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Albingaunenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Theodorus humilis Epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Vercellenſis, in hanc ſuggeſtionem quam ꝓ &c. Ruſticus humilis Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Taurinatis, in hanc ſuggeſtionem &c. Ioannes epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Vintimilienſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Seuerus humilis epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Lunenſis, in hanc &c. Eleutherius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Lucenſis, in hanc ſuggeſtionem &c.

Maurianus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Piſanæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Serenus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Populonienſis, in hanc &c. ſimiliter ſubſcripſi. Reparatus exiguus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Florentinæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Valerianus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ *Roſellenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Cyprianus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Aretinæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Vitalianus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Senenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Martianus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Volaterranæ, in hanc ſuggeſtionem &c.

*Ruſellinæ

Agnellus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ *Vulſinienſis Siciliæ, in hanc ſuggeſtionem &c.

*Volſineñ

Cuſtoditus humilis epiſcopus ſanctæ ecclaſiæ Caſtroualentanæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Theodorus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Cluſinæ, in hanc ſuggeſtionem &c.

Vitalianus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Tuſculaneñ, in hanc ſuggeſtionem &c. Mauricius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Anagninę, in hanc ſuggeſtionem &c. Saturninus epiſcopus ſanctę eccleſiæ Aletrinæ, in hanc &c. Valerianus epiſcopus ſanctæ * Roſanæ eccleſiæ, in hanc &c. Gaudioſus humilis epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Signinæ, in hanc &c. Agatho epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Aquileienſis prouinciæ Iſtriæ, in hanc &c. Cyriacus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Poléſis Iſtrię, in hanc &c. Aurelianus Epiſcopus ſanctę eccleſiæ Parentinæ prouincię Iſtriæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Vrſinus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Ceneteñ prouinciæ Iſtriæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Andreas epiſcopus ſanctæ eccleſię * Veientanæ prouinciæ Iſtriæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Gaudentius epiſcopus ſanctæ eccleſię Tergeſtinæ prouincię Iſtriæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Benenatus epiſcopus ſanctæ eccleſię Opitergieñ prouinciæ Iſtriæ, in hanc &c. Vrſinianus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ * Paduanæ prouinciæ Iſtriæ, in hanc &c. Paulus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Patauinæ prouinciæ Iſtriæ, in hanc &c. Paulus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ * Altinenſis prouinciæ Pentapolis, in hanc &c. Beatus epiſcopus ſanctę eccleſiæ Piſaurenſis prouinciæ Pentapolis, in hanc ſuggeſtionem &c. Dominicus epiſcopus ſanctę Fanéſis eccleſię prouinciæ Pentapolis, in hanc ſuggeſtionẽ &c. Adrianus epiſcopus ſanctę eccleſię Numanatis prouinciæ Pentapolis, in hanc ſug. &c. Ioannes Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Auximatis prouinciæ Pentapolis, in hanc &c. Ioannes epiſcopus ſanctę eccleſiæ Anconitanæ prouincię Pentapolis, in hanc ſug. &c. Benenatus epiſcopus ſanctæ eccleſię Peruſinę prouinciæ * Tuſciæ, in hanc ſugg. &c. Bonifacius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Tudertinæ prouincię Tuſcię, in hanc &c. Amator Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Bleranæ prouinciæ Tuſciæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Gratioſus epiſcopus ſanctæ eccleſię Sutrinę prouinciæ Tuſciæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Exhilaratus epiſcopus ſanctæ eccleſię Metaureñ prouinciæ Iſtriæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Theodorus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Nepeſinæ prouinciæ Tuſciæ, in hanc ſugg. &c. Ioannes epiſcopus ſanctæ eccleſię * Salernitanę prouincię Tuſcię, in hanc ſuggeſtiouem &c. Theodorus Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Amerinę prouinciæ Tuſciæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Barbatianus epiſcopus ſanctæ eccleſię Polimartienſis prouincię Tuſciæ, in hanc ſugg. &c. Deuſdedit epiſcopus ſanctæ eccleſię Narnienſis prouinciæ Tuſcię, in hanc ſugg. &c. Theodorus exiguus epiſcopus ſanctę eccleſiæ Rauennatis, in hanc ſuggeſtionem &c. Stephanus epiſcopus ſanctæ eccleſię * Saranatis, in hanc ſuggeſtionem &c. Barbatus epiſcopus ſanctę eccleſiæ Cornelienſis, in hanc

*Roſſaneñ *Vegleñ *Pucinanæ *Alſieñ *Altieñ *Pẽtapolis, *Falernitanæ *Sarneñ

hanc &c. Victor epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Bononienſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Florus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Cęſenatis, in hanc ſuggeſtionem &c. Vitalis epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Fauentinæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Iuſtinus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Fidentinenſis, in hanc ſuggeſt. &c.

Vincentius Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Liuienſis, in hanc &c. Placentius epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Placentinæ, in hanc ſuggeſtionem &c. Mauricius Epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Rhegienſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Petrus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Mutinenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Gratioſus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Parmenſis, in hanc ſuggeſtionem &c. Magnus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Papienſis, in hanc ſuggeſtionem quam pro Apoſtolica noſtra fide vnanimiter cóſtruximus, ſimiliter ſubſcripſi. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Sufficiunt, quæ hodierna die relecta ſunt. Macarius venerabilis archiepiſcopus Antiochiæ, & qui cum eo ſunt, in altero ſecretario teſtimonia patrum quæ iam polliciti ſunt, proferant.

ACTIO QVINTA.

IN nomine Domini Ieſu Chriſti Dei & Saluatoris noſtri, imperantibus à Deo coronatis sereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Conſtantino quidem piiſſimo & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore anno vigeſimoſeptimo, & poſt conſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis anno decimotertio, Heraclio verò atq; Tiberio à Deo conſeruandis eius fratribus, anno vigeſimo ſecundo, ſeptima die menſis Decembris, indictione nona: Præſidente eodem piiſſimo & Chriſto amabili magno Imperatore Conſtantino in ſecretario ſacri palitij, quod cognominatur Trullus: Et ex eius iuſſione à Deo inſtructæ ſerenitatis, * preſentibus & audientibus Niceta glorioſo exconſule patricio, & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo exconſule patricio, & comite Imperialis obſequij, & ſubſtratego exercitûs Thraciæ, Sergio glorioſo exconſule patricio, Paulo glorioſo exconſule patricio, Iuliano glorioſo exconſule patricio & militari logotheta, Conſtantino glorioſo exconſule patricio, & curatore Imperialis domûs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & locum agente comitis Imperialis excubiti, Ioãne glorioſo exconſule patricio & quæſtore, Polyeucto glorioſo exconſule, Thoma glorioſo exconſule, Paulo glorioſo excóſule & diſpoſitore Orientalium prouinciarum, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſule & domeſtico Imperialis menſæ.

*præſidentibus

Conueniente autem ſancta atque vniuerſali Synodo, quæ per Imperialem ſanctionem congregata eſt in hac à Deo conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum præſentantibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi antiquæ Romæ Agathonis papæ, & Georgio venerabili atque ſanctiſſimo magnæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ Epiſcopo, & Petro Deo amabili presbytero monacho, & vicario ſedis Alexandriæ magnę ciuitatis, & Macario venerabili Archiepiſcopo Theopoleós Antiochię, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis vicarij throni Hieroſolymorum, Ioanne epiſcopo ciuitatis Portuenſis, Abundantio Epiſcopo ciuitatis Paternenſis, Ioanne Epiſcopo ciuitatis Rhegitanę, locum agentibus centum vigintiquinq; religioſorum epiſcoporum, quod circa antiquam Romam eſt concilij, qui & per proprias ſubſcriptiones declarantur in ſuggeſtione ab eis facta ad piiſſimum Imperatorem Conſtantinum: & Theodoro religioſo presbytero, & vicario Theodori Deo amabilis archiepiſcopi Rauennæ, Baſilio Epiſcopo ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretæ, Theodoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Georgio epiſcopo Cyzici, Petro Epiſcopo Nicomediæ, Photio Epiſcopo Nicęę, Ioanne Epiſcopo Chalcedonę, Siſinnio Epiſcopo Hierapoleos Phrygię, Macrobio Epiſcopo Seleucię Iſauriæ, Georgio epiſcopo Byziæ Thraciæ, Gregorio epiſcopo Mitylenæ, Georgio epiſcopo Selymbriæ, Andrea epiſcopo Methymnæ, Theognio epiſcopo Chij, Georgio epiſcopo *Camulianorum, Antonio epiſcopo Hypepæ, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiopoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Theodoro epiſcopo Meletinę, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Theodoro epiſcopo *Iuſtinianopoleos Gordi, Theodoro epiſcopo Veriſæ, Stephano epiſcopo Heracleæ Ponti, Longino epiſcopo Tij, * Domitio Epiſcopo Pruſiados, Salomone Epiſcopo *Clanei, Ioanne epiſcopo Myndi, Georgio *epiſcopo Coënſi, *Georgio epiſcopo *Cantani, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino Epiſcopo Daliſandi, Theodoro Epiſcopo Olbis, Theophane presbytero & Abbate venerabilis monaſterij Siciliæ, quod cognominatur Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati, poſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, poſiti ſimiliter in antiqua Roma, Anaſtaſio presbytero & monacho Oratoriorum venerabilis patriarchij Conſtantinopolitanæ ciuitatis, Stephano presbytrro & monacho diſcipulo Macarij venerabilis Archiepiſcopi Theopoleos Antiochiæ. Reſidentibus

*Cameleonum,
*Iuſtinopolis Gordiu come
*Dometio
*Cleonæ
*Gregono
*Candiani

bus quoq; glorioſis patricijs & conſulibus, ex latere pijſſimi & Chriſto dilecti magni Imperatoris Conſtantini. Et ex parte quidem eius læua ſedentibus venerabilibus loci ſeruatoribus ſanctiſſimi Archiepiſcopi antiquæ Romæ Agathonis, & qui cum eis erant Deo amabiles epiſcopi. A latere autē eius dextero ſimiliter ſedentibus Georgio ſanctiſſimo archiepiſcopo magnæ Cōſtantinopoleos nouæ Romæ, & Macario venerabili archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, & qui cum eo erant Deo amabilibus epiſcopis, propoſitis in medio ſacroſanctis Euangelijs Chriſti Dei noſtri, Paulus magnificus à ſecretis & imperialis ſecretarius, dixit:

Cognitionem habet veſtra à Deo inſtructa pietas, quòd in anteriore conuentu, ſecundùm poſtulationem Georgij ſanctiſſimi archiepiſcopi à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, eiusq; ſynodi, lectio facta eſt duarum ſuggeſtionum, directarum ad à Deo munitam veſtram ſerenitatem, ab Agathone ſanctiſſimo papa Apoſtolicę ſedis antiquę Romæ, & ab eius ſynodo, & quòd interlocutio facta eſt ad Macarium venerabilem archiepiſcopum Antiochenæ ciuitatis, & eos qui cum eo ſunt, vt ſanctorum ac probabilium patrū, quæ dudùm promiſerant, teſtimonia proferant, demonſtrantia vnā voluntatē & vnam operationē in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri: & ſuggerimus ad quod placuerit.

Pijſſimus Imperator Conſtantinus dixit: Edicāt Macarius Deo amabilis archiepiſcopus & qui cum eo ſunt Deo amabiles, ſi ſecundùm ſuam pollicitationē præparati occurrerunt. Macarius Deo amabilis archiepiſcopus, & qui cum eo ſunt, dixerunt: Etiàm domine mi. Eccè duos codices deportam⁹, in quibus deflorauimus diuerſa teſtimonia ſanctorum ac probabiliū patrum. Et hęc iubetote relegi. Pijſſimus Imperator Conſtantinus dixit: Prędicti codices ſuſcipiantur, & ſecundùm ordinem horū lectio fiat. Et accipiens Antiochus religioſus lector & notarius Georgij ſanctiſſimi patriarchæ Conſtantinopoleos duos codices, relegit priorē codicem, continentē in ſuperſcriptiōe ità: Teſtimonia ſanctorum patrū, vnam Dñi noſtri Ieſu Chriſti voluntatē docentia, quę eſt etiā patris & ſpiritusſancti. Et ſequenter relegit oīa teſtimonia, quę cōtinebantur in eodē codice. Similiter & oīa quæ cōtinebantur in ſecūdo codice. Pijſſimus Imperator Conſtantinus dixit: Notitiā habemus modò prolatorum teſtimoniorū à Macario Deo amabili archiepiſcopo Antiochię, & qui cum eo ſunt: ſed ſi quidem alia teſtimonia volunt proferre, ad comprobationem promiſſæ ab eis vnius voluntatis, & vnius operationis in diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, in ſubſequenti hæc proferantur.

ACTIO SEXTA.

IN nomine Domini Ieſu Chriſti Dei & ſaluatoris noſtri, imperantibus à Deo coronatis ac ſereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Conſtantino quidem pijſſimo, & à Deo decreto magno Auguſto & Imperatore anno 27. & poſt conſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis anno 13. Heraclio verò atque Tiberio à Deo conſeruandis eius fratribus anno 22, 12 die menſis Decembris, indictione nona. Præſidente eodem pijſſimo & Chriſto dilecto magno Imperatore Conſtantino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus: & ex eius iuſſiōe à Deo inſtructæ ſerenitatis, pręſentibus & audientibus Niceta glorioſo exconſule patricio, & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo exconſule patricio, & comite Imperialis obſequij, & ſubſtrategо Thraciæ, Sergio glorioſo exconſule patricio, Iuliano glorioſo exconſule patricio, & militari logotheta, Conſtantino glorioſo exconſule patricio & curatore Imperialis domûs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, locum agente comitis Imperialis excubiti, Ioanne glorioſo exconſulę patricio & quæſtore, Polyeucto † glorioſiſſimo exconſule, Thoma glorioſo exconſule, Paulo glorioſo exconſule & diſpenſatore Orientalium prouinciarum, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſule, & domeſtico Imperialis menſæ.

Conueniente autem ſancta & vniuerſali ſynodo, quæ per Imperialem ſanctionem congregata eſt in hac à Deo conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono locum præſentantibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ Agathonis, & Georgio venerabili & ſanctiſſimo archiepiſcopo huius magnæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro Deo amabili presbytero monacho, & vicario ſedis Alexandriæ magnæ ciuitatis, & Macario venerabili archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario venerabilis loci ſeruatoris ſedis Hieroſolymorum, Ioanne epiſcopo ciuitatis Portuenſis, Abundantio Epiſcopo ciuitatis Paternenſis, Ioanne Epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locum agentibus venerabilium centum vigintiquinque DEO amabilium epiſcoporum, quod circa antiquam Romam eſt concilij, qui & per proprias ſubſcriptiones declarantur in ſuggeſtione ab eis facta ad pijſſimum Imperatorem Conſtantinum: & Theodoro religioſo presbytero, & locum agente DEO amabilis archiepiſcopi Rauennæ Theodori, Baſilio Epiſcopo ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretæ, Theodoro Epiſcopo Epheſi, Sifinnio Epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Georgio Epiſcopo Cyzici,

Petro Epiſcopo Nicomediæ, Photio Epiſcopo Niceæ, Ioanne Epiſcopo Chalcedonæ, Siſinnio Epiſcopo Hierapoleos Phrygiæ, Macrobio epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Georgio epiſcopo Byziæ Thraciæ, Georgio Epiſcopo Mitylenæ, Georgio Epiſcopo Selymbriæ, Andrea Epiſcopo Methymnæ, Theognio Epiſcopo Chij, Georgio Epiſcopo * Camulianorum, Antonio Epiſcopo Hypepæ, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiopoleos, Platone Epiſcopo Cinnæ, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Theodoro epiſcopo *Iuſtinianopoleos Gordi, Theodoro Epiſcopo Veriſæ, Stephano Epiſcopo Heracleæ Ponti, Longino Epiſcopo Tij, * Domitio Epiſcopo Pruſiados, Salomone Epiſcopo * Claneu, Ioanne Epiſcopo Myndi, Georgio Epiſcopo Coenſi, Georgio Epiſcopo * Cantani, Ioanne Epiſcopo Lappis, Eulalio Epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino Epiſcopo Daliſandi, Theodoro Epiſcopo Olbis, Theophane presbytero & abbate venerabilis monaſterij Sicilię, quod cognominatur Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati poſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, poſiti ſimiliter in antiqua Roma, Anaſtaſio presbytero & monacho oratoriorum venerabilis patriarchij Conſtantinopolitani, Stephano presbytero & monacho diſcipulo Macarij venerabilis archiepiſcopi Theopoleos Antiochiæ. Reſidentibus quoquè glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, & omnibus venerabilibus ac Deo amabilibus Epiſcopis ſecundùm ordinem in eodem Trulli ſecretario, propoſitis in medio ſanctis & immaculatis Euangelijs, Paulus magnificus à ſecretis & Imperialis ſecretarius, dixit:

*Camelanorum,
*Iuſtinopolis Gordiu come
*Dometio
*Cleonæ
*Candani

Nouit à deo inſtructa veſtra pietas, quòd ſeptima die Decembris menſis interlocutio facta eſt ad Macarium præſulem Antiochiæ magnæ ciuitatis, & ad eos qui cum eo ſunt, ſi vtiq; habent alia teſtimonia, quæ concurrant propoſitionibus eorum, id eſt, de vna voluntate & operatione, hæc proferre: & ſuggerimus ad quod placuerit. Piiſſimus Imperator Cōſtantinus dixit: Proſequatur à Deo amabilis Macarius archiepiſcopus, & qui cum eo ſunt, ſi ſecundùm interlocutionem ad eos factam, debitè præparati aduenerunt. Macarius venerabilis archiepiſcopus Antiochiæ, & qui cum eo ſunt, dixerūt: Eccè domine, præ manibus gerimus & alterum codicillum, in quo continentur teſtimonia diuerſorum ſanctorum patrum, & hunc vobis iubentibus porrigimus ad legendum. Et accipiens Antiochus religioſus lector & notarius Georgij ſanctiſſimi patriarchæ Conſtantinopolis, relegit habentem in ſuperſcriptione: Sequentia teſtimoniorū de volūtate. Et relegit ab initio vſq; in finē.

Piiſſimus Imperator Conſtantinus dixit: Et horum ſciētiam accepimus. Si quidem vult pars Macarij DEO amabilis archiepiſcopi Antiochiæ aliud quid proferre ad ſtabilitatem eorum, quæ ab eo promiſſa ſunt, ediſſerat. Macarius archiepiſcopus Theopoleos Antiochiæ, & Stephanus presbyter monachus, eius diſcipulus, & qui cum eis ſunt, dixerunt: Sufficientes ſumus domine in his, quæ iam à nobis prolata ſunt, teſtimonijs ſanctorum ac probabilium patrum, & aliud proferre nolumus. Piiſſimus Imperator Conſtantinus dixit: Tres codices, qui prolati ſunt à parte venerabilis Macarij, ſigillentē tam à glorioſiſſimis iudicibus, quamq; à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, necnon & à parte ſanctæ ſedis huius ſanctiſſimæ magnæ eccleſiæ. Et ſigillati ſunt. Theodorus & Georgius venerabiles presbyteri, Ioannes venerabilis diaconus, qui locum præſentabant ſanctiſſimi papæ Apoſtolicæ Romanæ ſedis, & qui cum eis erant DEO amabiles epiſcopi, & religioſi clerici & monachi, dixerūt: Piiſſime Domine, adhuc aliquid de vna voluntate & vna operatione nō oſtenderunt Macarius Deo amabilis archiepiſcopus Antiochiæ, & Stephanus eius diſcipulus, & Petrus Deo amabilis Epiſcopus Nicomediæ, & Salomon Deo amabilis epiſcopus *Claneı, in incarnationis diſpenſatione domini noſtri Ieſu Chriſti per teſtimonia ab eis ꝓlata. Sed & ipſa teſtimonia, quæ protulerunt coram veſtra pietate ac ſancta ſynodo, detruncauerunt: & quæ ad Trinitatis quidem attinent rationem de vna voluntate, pro incarnationis diſpenſatione domini noſtri Ieſu Chriſti protulerūt: quæ verò conueniunt, & quæ propriè pro huiuſmodi incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti poſita ſunt, tam ſenſum quàm verba detruncauerūt. Vndè petimus veſtram piiſſimam fortitudinem, authenticos codices prolatorum ab eis paternorum teſtimoniorum proferri ex venerabili patriarchio huius regię ciuitatis, & conferri cum codicibus ab eis oblatis, & demōſtramus q̄ ab eis in his facta eſt celatio. Præ manibꝰ igitur habentes codicem continentē plurima teſtimonia ſanctorum ac probabilium patrum, clarè oſtendentia duas naturales voluntates, & duas naturales operationes, inconfusè atq; indiuisè in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei noſtri, necnon & prophanorum hæreticorum teſtimonia, inſinuantia vnam voluntatem & vnam operationem, quę conſonant cum dogmate ſuper vna voluntate & vna operatione Macarij Deo amabilis archiepiſcopi Antiochiæ, & eorum qui cum eo contradicunt, quæſumus, vt coram veſtra pietate hæc legantur. Piiſſimus Imperator Conſtantinus dixit: In ſubſequenti eorum prolatio fiat. *Cleonæ

ACTIO SEPTIMA.

IN nomine Domini Ieſu Chriſti Dei & ſaluatoris noſtri, imperantibus à Deo coronatis & ſereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Conſtantino quidem pijſſimo, & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore anno vigeſimoſeptimo, & poſt conſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis anno decimotertio, Heraclio verò atq; Tiberio à Deo conſeruãdis eius fratribus anno vigeſimoſecundo, decimatertia die menſis Februarij, indictione nona: Præſidente eodem pijſſimo & Chriſto dilecto magno Imperatore Conſtantino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus: & ex iuſſione eius à Deo inſtructę ſerenitatis, reſidentibus & audientibus Niceta glorioſo excóſule patricio & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo exconſule patricio, & comite Impialis obſequij, & ſubſtratego Thraciæ, Sergio glorioſo excóſule patricio, Paulo glorioſo excóſule patricio, Iuliano glorioſo exconſule patricio & militari logotheta, Conſtantino glorioſo exconſule patricio & curatore Imperialis domûs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, locũ agente comitis Imperialis excubiti, Ioãne glorioſo excóſule patricio & quæſtore, Polyeucto glorioſo excóſule, Thoma glorioſo excóſule, Paulo glorioſo exconſule & diſpoſitore Orientaliũ ꝓuinciarum, Petro glorioſo exconſule, Leótio glorioſo exconſule & domeſtico imperialis menſæ. Conueniente autem ſancta ac vniuerſali ſynodo, quæ per Imperialem ſanctionem congregata eſt in hac à DEO conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum repræſentantibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ antiquæ Romæ Agathonis, & Georgio venerabili & ſanctiſſimo archiepiſcopo huius magnæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro DEO amabili presbytero monacho, & vicario ſedis Alexandriæ magnæ ciuitatis, & Macario venerabili archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis ſedis Hieroſolymorum, Ioãne epiſcopo ciuitatis Portueñ, Abundantio epiſcopo ciuitatis Paternenſis, Ioanne epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locum agentibus venerabilis, quod circa antiquam Romam eſt, centum vigintiquinq; Deo amabilium Epiſcoporum concilij, qui etiàm per proprias ſubſcriptiones declarantur in ſuggeſtione ab eis facta ad pijſſimum principem Conſtantinum: & Theodoro religioſo presbytero & monacho, locum ſeruante Theodori Deo amabilis archiepiſcopi Rauennę, Baſilio epiſcopo ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretæ, Theodoro Epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Georgio Epiſcopo Cyzici. Petro epiſcopo Nicomediæ; Photio epiſcopo Niceę, Ioanne epiſc. Chalcedonæ, Theodoro epiſc. Melitenæ, Siſinno epiſc. Hierapoleos Phrygiæ, Macrobio epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Georgio epiſcopo Byziæ Thraciæ, Georgio epiſcopo Mitylenæ, Sergio Epiſc. Selymbriæ, Andrea Epiſcopo Methymnæ, Theognio Epiſcopo Chij, Georgio Epiſc. *Camulianæ, Antonio epiſcopo Hypepæ, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiapoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Theodoro epiſcopo *Iuſtiniãopoleos Gordi, Theodoro Epiſcopo Veriſæ, Stephano Epiſcopo Heracleæ Ponti, Longino epiſcopo Tij, Domitio epiſcopo Pruſiados, Salomone epiſcopo *Clanei, Ioanne epiſcopo Myndi, Georgio Epiſcopo Coenſi, *Georgio epiſcopo *Cantani, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino epiſcopo Daliſandi, Theodoro Epiſcopo Olbis, Theophane presbytero & abbate venerabilis monaſterij, quod appellatur Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati politi in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod appellatur domus Arſitia, politi ſimiliter in antiqua Roma, Anaſtaſio presbytero & monacho Oratoriorum venerabilis patriarchij Conſtantinopoleos, Stephano presbytero & monacho diſcipulo Macarij archiepiſcopi Theopoleos Antiochiæ. Et reſidentibus glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, & omnibus venerabilibus & DEO amabilibus epiſcopis ex ordine in eodem ſecretario Trulli, propoſitis in medio ſanctis & immaculatis Euangelijs, Paulus magnificus à ſecretis & Imperialis ſecretarius, dixit:

*Cameleuorum.

*Iuſtinopolis Gordiu come

*Cleonę

*Gregorio

*Candani

Meminit à Deo veſtrum inſtructum imperium, quòd heſterno die polliciti ſunt Theodor⁹ & Georgius DEO amabiles presbyteri, & Ioannes DEO valdè amabilis diaconus, locum pręſentantes ſanctiſſimi Papæ Apoſtolicæ Sedis antiquæ Romæ Agathonis, & qui cum eis ſunt DEO amabiles epiſcopi & religioſi clerici & monachi, proferre teſtimóia ſanctorum Patrum, luce clariùs prędicantia duas voluntates naturales, & duas operationes naturales in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri IESV Chriſti, veri DEI noſtri, inſupèr & prophanorum hæreticorum teſtimõia, manifeſtantia vnam voluntatem & vnam operatióem: & ſuggerimus ad quod videtur.

Pijſſimus imperator Conſtantinus dixit: Proferant, qui locum adimplent Agathonis ſanctiſſimi Papæ vrbis Romanæ, memorata ab eis teſtimóia. Et ꝓtulerunt codicẽ ſupraſcriptum ità: Teſtimonia ſanctorum ac ꝓba-

babilium patrum, demonſtrantia duas voluntates & duas operationes in Dño Deo & Saluatore noſtro Ieſu Chriſto. Quem accipiens Stephanus religioſus presbyter & monachus monaſterij, quod cognominatū domus Arſitia, vnus exiſtens partis Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, relegit ab initio vſque ad finem, tam ſanctorum ac probabilium teſtimōia, quamq; prophanorum hęreticorum. Pijſſimus Imperator Conſtantinus dixit: Prolatorum nunc teſtimoniorū atque relectorum ex parte ſanctiſſimi Agathonis papæ vrbis Romanæ ſcientiam percipientibus nobis, edicant Theodorus & Georgius venerabiles presbyteri, & Ioannes venerabilis diaconus, ſi & alia proferre velint teſtimonia. Theodorus & Georgius venerabiles presbyteri, & Ioannes venerabilis diaconus dixerunt: Licèt & plura alia nobis idoneum eſt proferre teſtimonia: ſed nè faſtidium ingeramus à Deo inſtructis veſtris auribus, hæc ſufficiunt nobis ad veritatem demonſtrandam. Petimus autem à Deo firmatam veſtram fortitudinem, interrogari Georgium ſanctiſſimum archiepiſcopum huius à Deo conſeruandæ veſtræ regiæ vrbis, & ſubiacētem ei ſynodum, necnon & Macarium archiepiſcopum Antiochiæ ciuitatis, & ſubiectos ei Epiſcopos, ſi conuenit ei tenor relectarum duarum ſuggeſtionum, id eſt, Agathonis ſanctiſſimi papæ Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, & cōcilij ei ſubiacentis. Georgius ſanctiſſimus archiepiſcopus Conſtantinopoleos, & Macarius ſanctiſſimus archiepiſcopus Antiochiæ, & qui cum eis erant, dixerunt: Pijſſime domine, petimus vt exemplaria prædictarū ſuggeſtionum percipiamus. ⁎ Recurrentes nanq; & conferentes teſtimonia, quæ in eis ſunt ſanctorum probabilium patrum, cum codicibus huius venerabilis patriarchij, in ſubſequenti competens dabimus reſponſum. Pijſſimus imperator Conſtantinus dixit: Citra dilationem, quod poſtulatum eſt, fiat. Prolatus autem codicillus à præſentantibus locum ſanctiſſimi papæ Romę ſub ſignaculis tam glorioſiſſimorum iudicum, quamq; vtrarunq; partium, fiat ad inſtar codicillorum, qui à Macario Deo amabili archiepiſcopo Antiochiæ oblati ſunt. Et ſignatus eſt.

⁎requirentes

ACTIO OCTAVA.

IN nomine Domini Ieſu Chriſti DEI atque Saluatoris noſtri, imperantibus diuiniſſimis & sereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Cōſtantino quidem pijſſimo & à Deo decreto magno principe, pꝑetuo Auguſto & Imperatore anno vigeſimo ⁎ octauo, & poſt conſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis anno decimotertio, Heraclio verò atque Tiberio à Deo cōſeruandis eius fratribus anno vigeſimoſecundo, ſeptima die menſis Martij, indictiōe nona. Præſidente eodem pijſſimo & Chriſti amatore magno Imperatore Conſtantino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus: & per iuſſionem eius à Deo inſtructæ ſerenitatis, prꝑſidentibus & audientibus Niceta glorioſo exconſule patricio, & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo exconſule patricio, & comite Impialis obſeqj, & ſubſtratego Thraciæ, Sergio glorioſo exconſule patricio, Paulo glorioſo exconſule patricio, Iuliano glorioſo exconſule patricio & militari logotheta, Conſtantino glorioſo exconſule patricio & curatore Imperialis domûs Hormiſdę, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, locum agente comitis Imperialis excubiti, Iohāne glorioſo exconſule patricio & quæſtore, Polyeucto glorioſo exconſule, Thoma glorioſo exconſule, Paulo glorioſo exconſule & diſpoſitore Orientaliū ꝓuinciarum, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſule, & domeſtico Imperialis menſę.

⁎ſeptimo

Conueniente quoq; ſancta ac vniuerſali ſynodo, quę per Imperialem ſanctionem congregata eſt in hac à Deo cōſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum repræſentantibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ antiquę Romæ Agathonis, & Georgio venerabili & ſanctiſſimo archiepiſcopo huius magnę Conſtantinopoleos nouę Romę, & Petro Deo amabili presbytero monacho, & vicario ſedis Alexandriæ magnę ciuitatis, & Macario venerabili archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, & Georgio religioſo presbytero monacho & apocriſario Theodori venerabilis ſedis Hieroſolymorum, Ioanne epiſcopo ciuitatis Portueñ, Abundantio epiſcopo ciuitatis Paternenſis, Ioanne epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locum agētibus venerabilis, quod circa antiquam Romam eſt, centum vigintiquinque Deo amabiliū epiſcoporum concilij, qui & per proprias ſubſcriptiones declarantur in ſuggeſtione ab eis facta ad pijſſimum principem Conſtantinum: & Theodoro religioſo presbytero, & monacho, locum ſeruante Theodori Deo amabilis archiepiſcopi Rauēnę, Baſilio epiſcopo ciuitatis Gortynę inſulę Cretę, Theodoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſcopo Heracleę Thracię, Georgio epiſcopo Cyzici, Petro epiſcopo Nicomediæ, Photio epiſcopo Niceę, Ioanne epiſcopo Chalcedonę, Theodoro epiſ. Meletinę, Siſinno epiſc. Hierapoleos Phrygię, Macrobio epiſ. Seleuciæ Iſaurię, Georgio epiſcopo Byzię Thraciæ, Gregorio epiſcopo Mitylenæ, Sergio epiſc. Selymbriæ, Andrea epiſcopo Methymnæ, Theognio epiſ. Chij, Georgio epiſc. ⁎ Camulianæ, Antonio epiſc. Hypepæ, Geneſio epiſ. Anaſtaſiopoleos, Platone epiſc. Cin-

⁎Candenorum

Cinnæ, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Theodoro epiſcopo *Iuſtiniapoleos Gordi, Theodoro epiſcopo Veriſæ, Stephano epiſcopo Heracleæ Ponti, Lógino epiſcopo Tij, Domitio epiſcopo Pruſiados, Salomone epiſc. *Clanei, Ioanne epiſc. Myndi, Georgio epiſco. Coenſi, *Georgio epiſc. *Cantani, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſc. Cynopoleos, Conſtantino epiſcopo Daliſandi, Theodoro epiſc. Olbis, Theophane presbytero & abbate venerabilis monaſterij, quod appellatur Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati po ſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod appellatur domus Arſitia, poſiti ſimiliter in antiqua Roma: Anaſtaſio presbytero & monacho oratoriorum venerabilis patriarchij Conſtantinopoleos, Stephano presbytero & monacho, diſcipulo Macarij archiepiſcopi Theopoleos Antiochiæ. Et reſidentibus glorioſis patricijs & cóſulibus, & omnibus venerabilibus & Deo amabilibus epiſcopis ex ordine in eodem ſecretario Trulli, propoſitis in medio ſacroſanctis Euangelijs, Paulus magnificus à ſecretis & imperialis ſecretarij, dixit: In memoria retinet à Deo firmata veſtra fortitudo, quòd per propriam ſupplicationem in antecedéti conuentu ad exemplaria duarum ſuggeſtionum directarum ad à Deo firmatam veſtram ſtrenuitatem, ab Agathone ſanctiſſimo ac beatiſſimo papa antiquæ Romæ, & quod circa eum eſt concilij, Georgius ſanctiſſimus archiepiſcopus huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, & Macarius ſanctiſſimus archiepiſcopus Antiochiæ, & qui cũ eis ſunt venerabiles epiſcopi, promiſerunt, has relegentes, in ſubſequenti cópetens dare reſponſum & ſuggerimus ad quod placuerit. Pijſſimus Imperator Conſtantinus dixit: Edicat Georgius ſanctiſſimus archiepiſcopus huius à Deo conſeruandæ noſtræ ciuitatis, & Macarius venerabilis archiepiſcopus Antiochiæ, & ei ſubiacens ſynodus, ſi conuenit eis ſenſus ſuggeſtionum directarum ab Agathone ſanctiſſimo papa Romæ & eius ſynodo. Georgius ſanctiſſimus archiepiſcopus Conſtantinopoleos, dixit: Inſpiciens, pie domine, omnem virtutem ſuggeſtióum directarum ad pijſſimam veſtram fortitudinem, tam ab Agathone ſanctiſſimo papa Romæ, quàm ab eius ſynodo, & ſcrutans ſanctorum ac probabilium patrum, qui repoſiti ſunt in venerabili patriarchio, inuéni cuncta teſtimonia ſanctorum ac probabilium patrum, quæ in eiſdé ſuggeſtionibus continentur, conſonantia, & in nullo diſcrepantia à ſanctis ac probabilibus patribus, & conſentio eis, & ſic ꝓfiteor, & credo. Theodorus Deo amabilis epiſcopus Epheſi, dixit: Ità Domine profiteor, & ſic credo, quemadmodùm habent ſuggeſtiones ſanctiſſimi papæ antiquę Romæ Agathonis, id eſt, duas naturas & duas naturales volũtates, & duas naturales opatiões in vno ſanctæ Trinitatis Domino noſtro Ieſu Chriſto, vero Deo noſtro. Siſinnius Deo amabilis epiſcopus Heracleę Thraciæ, dixit: Auditu percipiens ſuggeſtiones Agathonis ſanctiſſimi papæ Romæ, q̃ directæ ſunt ad pijſſimum noſtrum dominũ, inuéni in nullo eas aduerſari ſanctis patribus, & profiteor duas voluntates & duas operationes in vno ſanctæ Trinitatis Domino noſtro Ieſu Chriſto, vero Deo noſtro. Georgius venerabilis epiſcopus Cyzici, dixit: Inſpiciens ſuggeſtiones ſanctiſſimi papæ Romę Agathonis, & poſitorum in eis teſtimoniorum ſcientiam percipiés de duabus voluntatibus & operationibus, & cóſentiens omnibus quæ in eis continentur, ſic *ſector, & ſic credo in vno ſanctę Trinitatis Domino noſtro Ieſu Chriſto, vero Deo noſtro. Ego etenim & dum hic relegerentur eædem ſuggeſtiones, ità credidi, & credo. Ioannes DEO amabilis Epiſcopus Chalcedonæ, dixit: Sic confiteor, & ſic credo ſecundùm virtutem ſuggeſtionum directarum ab Agathone ſanctiſſimo papa antiquæ Romæ, ad pijſſimum & à Deo firmatum noſtrum Dominum & magnum victorem Imperatorem, quæ continent duas naturas, & duas naturales volũtates, & duas operationes ſimiliter naturales, in vno ſanctę Trinitatis Domino noſtro Ieſu Chriſto, vero Deo noſtro, inconfuſè, inconuertibiliter, & anathematizo eos qui dicunt vnam voluntatem, & vnam operationem in diſpenſatione eiuſdem Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri. Siſinnius DEO amabilis epiſcopus Hierapoleos Phrygiæ, dixit: Suſcipio ea, quæ ſuggeſta ſunt domino noſtro pijſſimo & magno victori Imperatori, ab Agathone ſanctiſſimo papa antiq̃ Romę, & ꝓfiteor duas naturas in vno S. Trinitatis Dño nr̃o Ieſu Chr̃o, & duas voluntates naturales & duas operationes naturales indiuiſè, incóuertibiliter, & anathematizo eos qui dicunt vnam volũtatem & vnam operationẽ in diſpenſatione Dñi nr̃i Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri. Georgius Deo amabilis epiſcopus Byziæ Thraciæ, dixit: Profiteor duas naturales volũtates & duas operationes in diſpéſatione vnius ſanctę Trinitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei noſtri. ſuſcipio autem & ſuggeſtiones directas ab Agathone ſanctiſſimo papa Romano, ad pijſſimum & à Deo firmatum noſtrum Dñm & magnum Imperatorem, hoc ipſum prędicátes, & in om̃ibus eas ſequor. Gregorius Deo amabilis epiſcopus Mitylenę, dixit: Profiteor ità, & credo duas naturas, & duas naturales voluntates, & duas operationes ſimiliter naturales in vno ſanctæ Trinitatis Dño noſtro IESV Chriſto, vero

*Iuſtinopolis Gordiu come
*Dometio
*Cleonæ
*Gregorio
*Candani
*ſequor

vero Deo noſtro. Super his autem ſequor & ſuggeſtiones directas ab Agathone ſanctiſſimo papa antiquæ Romæ, ad piiſſimū noſtrum dominum & magnum Imperatorem, & omnem virtutem quæ in eis continetur. Andreas epiſcopus Methymnæ dixit: Sequor ſuggeſtiones ſanctiſſimi papæ Romæ Agathonis, & teſtimonia ſanctorum patrum quæ in eis continentur, & ità credo, & ità profiteor duas naturas, & duas voluntates, & duas operationes in vno ſanctę Trinitatis Domino noſtro IESV Chriſto, vero Deo noſtro. Sergius Deo amabilis epiſcopus Selymbriæ, dixit: Sequor ſuggeſtiones patris noſtri Agathonis ſanctiſſimi papæ Romæ, & ità ſuſcipio, & ità amplector eas, tanquàm epiſtolas ſanctæ memoriæ Leonis prædeceſſoris eius beatitudinis, & profiteor in Domino noſtro Ieſu Chriſto, vero Deo noſtro duas voluntates naturales, ſimiliter & duas operatiões. *Domitius epiſcopus Pruſiados, dixit: Suggeſtiones directas à patre noſtro Agathone ſanctiſſimo archiepiſcopo Apoſtolicæ & principalis ſedis antiquæ Romæ, ad à Deo coronatum & manſuetiſſimum noſtrum dominum & magnum victorem Imperatorem, tanquàm ex ſpirituſancto dictatas per os ſancti ac beatiſſimi principis apoſtolorum Petri, prædico, & digito ter beatiſſimi papæ Agathonis ſcriptas, ſuſcipio & amplector, & ità credo, ità ſentio duas naturas in vno ſanctæ Trinitatis Domino noſtro Ieſu Chriſto vero Deo noſtro, & duas naturales voluntates, ſimiliter & duas operationes naturales in vna perſona, in vna ſubſiſtentia inſeparabiliter atque indiuiſè, & anathematizo eos, qui dicunt vnam voluntatem & vnam operationem poſt incarnationem Domini noſtri Ieſu Chriſti, niſi duntaxàt in ſancta Trinitate ſolummodò. Geneſius epiſcopus Anaſtaſiopoleos, dixit: Secundùm virtutem relectarum ſuggeſtionum ſanctiſſimi papæ Romanæ vrbis, ſic credo & confiteor in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri, duas naturas & duas naturales voluntates, & duas naturales operationes. Theodorus epiſcopus Meletinæ, ingreſſus in medio ſanctæ ac vniuerſalis ſynodi, dixit: Ego, domine, homo ſum ruſticus, & peto iſtam chartam relegi. Quæ porrecta, relecta eſt per Ioannem magnificum à ſecretis & imperialem ſecretarium, & habet in verbis ità: Sancti ac probabiles patres, quorum teſtimonia vtraque pars ad vocationem proprij dogmatis protulit, ante ſanctam ac vniuerſalem quintam ſynodum claruerunt, & proprios dogmaticos ſermones conſcripſerūt, ex quibus (vt dictum eſt) teſtimonia vtraq; pars protulit: ſed tamen nulla ex quatuor ſanctis ac vniuerſalibus ſynodis, ſed neque quę poſteà facta eſt, adæquè vniuerſalis quinta ſynodus tradidit catholicæ Dei Eccleſiæ, quæ in toto mundo eſt, numerum de propoſitis dogmaticis quæſtionibus proferre, aut tradere, aut prædicare in incarnatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri, præter duas naturas, quæ in eo exiſtunt inconuertibiliter & inconfusè ac indiuiſè in vna ſubſiſtentia, ſiue in vna perſona: cuius vnius Domini IESV Chriſti veri Dei noſtri, miracula & paſſiões confiteri in verbis ipſis, tradidit nobis ſancta ac vniuerſalis quinta ſynodus. & petim⁹ piiſſimum veſtrum imperium, qui vnitatis vbiq; poſitarum ſanctarum DEI eccleſiarū plurimam curam facit, queq; nobis tradita ſunt recta & immaculata dogmata à prædictis ſanctis & vniuerſalibus ſynodis, per ſacras veſtras in ſcripto ſanctiones ſiue leges confirmare, vt nullus licentiam habeat prætergredi aut tranſponere terminos antiquos, quos patres noſtri ad ſalutem omnium fixerunt. Sed neq; ob quamlibet repræhenſionem aut *occaſionem cuiuſquam *prædefunctorum, ſiue vnam operationem & vnam voluntatem, ſeu duas operationes & duas voluntates docuerunt, fiat, niſi *quicquam fuerit à prædictis ſanctis quinq; vniuerſalibus & cæteris orthodoxis ſynodis ad deiectionem hæreticorum cum impijs eorum dogmatibus & ſcriptis, definitum: & (vt generaliter dicatur) quod à ſancta catholica Eccleſia refutatum eſt & abiectum, profitentes eundem vnum ſanctę conſubſtantialis ac viuificæ Trinitatis perfectum in Deitate, & perfectum eundem in humanitate, ex duabus naturis, Deitate & humanitate, & in duabus naturis etiàm poſt ineffabilem & inſolubilem vnitionem opportunè, & iuxta quod inſitum eſt naturis, vnū eundemq; Chriſtum in vna ſubſiſtẽtia atq; vna perſona exiſtentem, indiuiſè ac inſeparabiliter operantem diuina & humana, vt nullus iuxta modū qui pręſignificatus eſt, ex alterutra parte, iubẽte veſtra pietate, ſub accuſatione aut repræhenſione huius rei cauſa fiat. Piiſſimus imperator dixit: Edicat Theodorus Deo amabilis epiſcopus Meletinæ, qui ſunt, qui cum eo fecerunt porrectā nobis ab eo & nunc relectā chartulā. Theodorus Deo amabilis epiſcopus Meletinæ, dixit: Petrus epiſcopus Nicomediæ, Salomō epiſcopus *Clanei, Antonius epiſcopus Hypeporum, & quidam ex ſecretario ſanctiſſ. patriarchæ Conſtantinopoleos, i. Georgi⁹ diaconus & chartophylax, & Anaſtaſius diaconus & notarius & defenſor nauium, Stephan⁹ diacon⁹ & cācellari⁹, Dionyſi⁹ diacon⁹ & cācellari⁹, Anaſtaſi⁹ presbyter & monach⁹, & Georgi⁹ monach⁹ patriarchij Antiochiæ.

Piiſſimus impator Cōſtantin⁹ dixit: Quis tibi porrexit hanc ipſam chartulā, quam protuliſti? Theodorus Deo amabilis epiſcopus Meletinæ, dixit: Iſte abbas Stephanus, qui eſt de patriarchio Antiochiæ. Et oſtendit

*Dometius

*accuſationem

*prædeceſſorum vel prędiffinitorum

*quodcūq;

*Cleona

dit eum ſtantem poſt ſedem, in qua ſedebat idem venerabilis archiepiſcop⁹ Antiochiæ Macarius. Georgius epiſcopus Camulianorum, dixit: Suſcipio & ſequor, domine, directas ſuggeſtiones ab Agathone ſanctiſſimo papa Romæ, & ſic credo, & ſic profiteor in vno ſanctæ Trinitatis dño noſtro Ieſu Chriſto vero deo noſtro, duas naturales voluntates & duas operationes. Platon epiſcopus Cinnæ, dixit: Audiens ſuggeſtiones Agathonis ſanctiſſimi papæ Romæ, ità credo, & harũ virtutem ſequor & credo, & ſic ꝓfiteor duas naturas, & duas voluntates naturales, & duas operatiões adæquè naturales, inconfusè & incommutabiliter, inſeparabiliter in vno ſanctæ Trinitatis domino noſtro Ieſu Chriſto, vero Deo noſtro.

Theodorus epiſcopus Veriſæ Armeniæ, dixit: Audiens ſuggeſtiones directas ad dominum noſtrum benigniſſimum Imperatorem, à patre noſtro papa Romæ Agathone, & teſtimoniorum quæ in eis continentur, ſcientiam accipiens, credo ſicut credit ipſe pater noſter Agatho antiquæ Romæ papa, in dño noſtro Ieſu Chriſto, vno S. Trinitatis, vero Deo noſtro, duas naturas in vna pſona, duas naturales volũtates, & duas opationes ſimiliter naturales. Et ſurgentes cæteri omnes Deo amabiles epiſcopi, qui ſub ſedem Conſtantinopolitanam fuerant, exclamauerunt, dicentes: Et nos, piiſſime domine, notionem accipientes ſuggeſtiõis directæ ad manſuetiſſimam veſtram fortitudinem ab Agathone ſanctiſſimo ac beatiſſimo papa antiquæ Romæ, & alterius ſuggeſtionis, quæ facta eſt à ſubiacente ei concilio, & ſequentes ſenſum qui in ea continetur, ſic ſapimus & ꝓfitemur, & credimus in vno dño noſtro Ieſu Chriſto, vero Deo noſtro, duas naturas inconfusè, inconuertibiliter, indiuisè, & duas voluntates naturales, & duas operationes naturales, & omnes qui docuerunt & dicunt vnam voluntatem, & vnam operationẽ in duabus naturis vnius domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei noſtri, anathematizamus.

Sancta ſynod⁹ dixit: Si placet pietati veſtræ, Theodorus DEO amabilis epiſcopus Meletinus vnà cum ab eodem memoratis perſonis, id eſt, Petro Deo amabili epiſcopo Nicomediæ, Salomone epiſcopo Clanei, & Antonio epiſcopo Hypeporum, Georgio diacono & chartophylace ſanctæ huius magnæ eccleſiæ, Anaſtaſio diacono & notario & defenſore nauium, Stephano diacono & cancellario, Dionyſio diacono & cancellario, Anaſtaſio presbytero & monacho, Georgio monacho qui eſt cum Macario venerabili archiepiſcopo Antiochiæ, & Stephano presbytero & monacho eiuſdem Macarij diſcipulo, ſurgens in medio conſiſtat, & indubitanter, quod ei videt̃, vnà cum eis reſpondeat. Piiſſimus impator Conſtantinus dixit: Quod conſideratum eſt à ſancta ſynodo, fiat. Et ſurgentes ꝑdicti epiſcopi atque clerici, & in medio ſtantes, ſine Stephano diſcipulo Macarij venerabilis archiepiſcopi Antiochiæ, dixerunt: Mentitus eſt hic aduersùs nos Theodorus epiſcopus Meletin⁹: neque enim cognoſcẽtibus nobis, facta eſt chartula, q̃ porrecta eſt ab eo dño noſtro piiſſimo, ſed & parati ſumus noſtram orthodoxam fidem cõfiteri. Piiſſimus Imperator Conſtantinus & ſancta ſynodus dixerunt: Quoniamquidem ſuſpicio nobis data eſt circa vos, occaſione porrectæ chartulæ à Theodoro Deo amabili epiſcopo Meletino, non aliter nobis ſatisfacitis, niſi vtiquè in ſcripto libellos fidei veſtræ in ſubſequẽti adduxeritis, vt debeant coràm ſancta & immaculata Dei eloquia eis aſſerri. Georgius ſanctiſſimus archiepiſcopus Conſtantinopoleos, accedens ad piiſſimum Imperatorem Conſtantinum, dixit: A Deo coronate dñe, iubeto mitti in diptychis ſanctarum eccleſiarum nomen ſanctæ memoriæ Vitaliani papæ Romæ, eò quòd propter tarditatem miſſorũ apocriſariorum à ſanctiſſimo papa eiuſdem antiquæ Romæ, petitionem tunc dediſſe conſtet ad manſuetiſſ. veſtram fortitudinem, tam partem ſanctæ meæ Eccleſiæ, q̃ & Macarium venerabilem archiepiſcopum Antiochiæ, eosque qui illo tempore aduenerant in hanc à Deo ſeruatã veſtram ciuitatem deo amabiles epiſcopos, vt prædictus ſanctæ memoriæ Vitalianus eijceretur de ſanctis diptychis, & reſtitui nobis huiuſmodi petitionem. ſtatim enim inueniet à deo inſtructa veſtra tranquillitas communicantes eccleſiæ catholicæ, ſiue qui ſeipſos ſeparant ab ea propter perſonam. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Quod poſtulatum eſt à ſanctiſſimo Georgio patriarcha huius à deo ſeruatæ noſtræ regiæ ciuitatis, fiat. Sancta ſynodus exclamauit: Conſtãtino magno Imperatori multos annos, Orthodoxo Imperatori multos annos, Conſeruatori orthodoxæ fidei multos annos, Pacifico Imperatori multos annos, Nouo magno Conſtantino Imperatori multos annos, Nouo Theodoſio Imperatori multos annos, Nouo Imperatori Martiano multos annos, Nouo Iuſtiniano Imperatori multos annos Nos famuli Imperatoris, Agathoni orthodoxo papæ Romano multos annos, Georgio orthodoxo patriarchæ multos annos, Orthodoxo ſenatui multos annos. Sancta ſynodus dixit: Si videtur piiſſimo domino, edicat Macari⁹ venerabilis archiepiſcop⁹ Antiochię, quõ credit in vno S. Trinitatis dño nr̃o Ieſu Chr̃o, vero deo noſtro, & ſi confitet̃ in eo duas voluntates naturales, & duas opationes naturales incõfusè & indiuiſibiliter, & ſi ſequit̃ ſuggeſtiones directas ad à deo inſtructã veſtrã fortitudinẽ à patre pietatis vr̃æ Agathone

ne ſanctiſſimo papa antiquæ Romæ, & ſi conſequitur paterna teſtimonia, quæ in eis continentur. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Audiens Macarius venerabilis archiepiſcopus Antiochiæ, quæ ab hac ſancta & vniuerſali ſynodo dicta ſunt, quod ei videtur, reſpondeat. Macarius venerabilis archiepiſcopus Antiochiæ, dixit: Non dico duas voluntates, aut duas operatiões in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſed vnam voluntatem & Deiuirilem operationem.

Sancta ſynodus dixit: Poſtquàm non cõſentit virtuti directarum orthodoxarũ ſuggeſtionum ab Agathone ſanctiſſimo papa Romano Macarius venerabilis, quæ iam & coram veſtra pietate relectæ ſunt, *quibus & omnes conſentientes gratè ſuſcepimus, præuidimus hunc de ſede ſua ſurgere, vt debeat reſpõdere. Et ſurrexit Macrobius Deo amabilis epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, vnà cũ Eulalio epiſcopo Cynopoleos, atq; Conſtantino epiſcopo Daliſandi, & Theodoro epiſcopo Olbis, vtriſque de concilio exiſtẽtibus ſedis Antiochenæ, & dixit: Sic * confiteor, & ſic credo ſecundùm virtutem ſuggeſtióum directarum ad dominum noſtrũ piiſſimum Imperatorem ab Agathone ſanctiſſimo papa Romano, & confiteor ſicut duas naturas, ità & duas naturales voluntates, & duas naturales operationes, indiuiſè, inconuertibiliter, inconfuſè in incarnatiõis diſpenſatione vnius ſanctæ Trinitatis Dñi noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri. Conſtantinus epiſcopus Daliſandi, dixit: Confiteor duas naturas in vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum inconfuſè, & indiuiſè in vna perſona atque vna ſubſiſtentia, & duas voluntates naturales, & duas operationes naturales ſimiliter. Theodorus epiſcopus Olbis, dixit: Sequor ſanctam Chalcedonẽſem & vniuerſalem ſynodum, & Tomũ beatiſſimi papæ Leonis antiquæ Romæ, & cõfiteor Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, vnum de ſancta Trinitate, in duabus naturis & duabus naturalibus voluntatibus & operationibus incõfuſè & indiuiſè cognoſcendum, & ſequor ſedem Conſtantinopolitanam & ſedem Romanam, & ſuggeſtiones directas domino noſtro piiſſimo magno Imperatori ab Agathone ſanctiſſimo papa Romano. Eulalius epiſcopus Cynopoleos, dixit: Ità credo duas naturas inconfuſè & indiuiſè, & duas voluntates atque duas operationes in incarnationis diſpenſatione vnius ſanctæ Trinitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Si placet veſtræ ſanctæ ſynodo, adueniant codicilli teſtimoniorum, qui dudùm porrecti ſunt à Macario venerabili Archiepiſcopo Antiochiæ, qui & à vobis ſigillati ſunt, vt legantur & conferantur cum authenticis codicibus, qui repoſiti ſunt in hîc ſito venerabili patriarchio. Sancta ſynodus dixit: Quod & nunc à veſtra ſerenitate piè iuſſum eſt, fiat. Et prolati ſunt per Photinum magnificum à ſecretis & imperialem ſecretarium codicilli tres ſigillati, qui & dati ſunt, atque oblati aſſiſtenti Macario venerabili archiepiſcopo Antiochiæ, vt recognoſceret, ſi ipſi ſunt, qui ab eo dudùm fuerant prolati codicilli. Quos in manibus accipiens, & inſpiciens idem venerabilis Macarius, dixit: Etiàm verè ipſi ſunt, & recognoſco eos.

*quas

*profiteor

Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Edicat Macarius venerabilis archiepiſcop⁹ Antiochiæ, & Stephanus religioſus presbyter & monachus eius diſcipulus, *quid ſibi coaceruantes, huiuſmodi deflorauerunt teſtimonia.

*quæ

Macarius ſanctiſſimus archiepiſcop⁹ dixit: De ipſa vna voluntate, quæ eſt patris, & Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ſancti ſpiritûs. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: De diſpenſatione Domini noſtri IESV Chriſti, vnius ſanctæ Trinitatis Dei verbi, quomodò *ſentis? Macarius venerabilis archiepiſcopus dixit: Confiteor Dominũ Ieſum Chriſtum, vnum ſanctæ Trinitatis eſſe, & poſt incarnationem in duabus perfectis naturis inconfuſè & indiuiſè in vna perſona, & vna ſubſiſtentia, nuſquàm naturarum differentia perempta propter vnitióem, ſed ſaluata potiùs proprietate vtriuſque naturæ, & *in vnam perſonam atque vnam ſubſiſtentiam concurrente. Quoniam verò alteram perſonam, & poſt humanationem vnus ſanctæ Trinitatis non aſſumpſit, propter hoc nec aliquid peccati dicimus eum *aſſumere, quia abſque carnalibus voluntatibus & cogitationibus hominis in imagine nouitatis confitemur vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum. Qui enim *vnam voluntatem habens, eſt ad ſuſceptionem harum omnium paſſionum idoneus, *vnam eandemq; habuit virtutem ad tolerantiam horum omnium, ſecundùm ſanctum & acceptabilem Auguſtinum. De hoc enim & confeſſionem fidei iampridèm expoſuim⁹, & conſentimus tam ſanctis quinq; ſynodis, quamq; Honorio à Deo erudito, Sergio & Paulo atq; Petro, & reliquis, quorum mentionem & in his quæ Domino porreximus, teſtimonijs fecimus, confitentes vnam voluntatem ſubſiſtentialem in vno Domino noſtro Ieſu Chriſto, & Deiuirilem eius operationem. Nec enim quæ diuina ſunt, ſecũdùm Deum, neque quæ humana ſunt, ſecũdùm hominem, ſed humanam & Dei nouâ quandam virilem operationem in conuerſatione demonſtraſſe, confitemur ſecũdùm ſanctum Dionyſium. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Confeſſio, cuius mentio facta eſt, quòd data ſit nobis à Macario archiepiſcopo Antiochiæ, propriæ eius fidei lecti-

*ſentitis

*ad

*adſumpſiſſe,

*humanam

*humanam

Hic hæreticus meminit Honorij

lectione pandatur. Et prolata eſt per Photinum à ſecretis & Imperialem ſecretarium. Et relecta eſt per Diogené à ſecretis & imperialem ſecretarium, quæ continet in verbis ità: *Pacis Dei, quæ exuperat omné ſenſum, ſumma eſt pietas, per quam vno ore, vnoq; corde Deo viuenti & veræ Trinitati ſeruientes, tenemus confeſſionem paci Dei conſtricti. Hac non ab homine, neque per hominem, ſed diuina gratia, ó fideliſſime Imperator, inſtructus, cætera omnia inferiora ponens, vt códecebat diuinũ ſacrumq; faſtigium, diuinum zelum, qui tibi inditus eſt, exacuiſti: & Eccleſiæ oculos ſuſcitans, pontifices inquam, inuitas vnumquenq;, vt quod in eo eſt, orthodoxiæ proferat lumen, quatenùs fulgeat ampliùs in mundo. Annuat quoq; tibi Deus temporibus pij tui imperij Chriſtianiſſimæ prædicationis indeficiens lumen, *& hæreticorum nouæ caligines extinguantur. Obedio quippe præparatus Deo placito veſtro conſilio. Quis ego ſum, homine à Deo decrete, vilis & abiectus, nec parens, & in pauiméto reiacens? Dicam quoq;, immeritus terribili ſeruire atque aſſiſtere tribunali. Verùm à vobis dignus habitus, hanc profeſſionem facio fidei, quam patres noſtri, qui in Nicea & dehinc fuerant, promulgauerunt. Cum qua genitus & coedoctus ſum, cum hac & abſcedam. Credo igitur in vnum Deum, patrem omnipotentem, omnium viſibilium & inuiſibilium factorem. Et in vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, filium eius vnigenitum, qui ex eo natus eſt ante omnia ſecula, Deum verum ex Deo vero, perfectum filium, perfectum patris verbum, effectricem ſapientiam, eſſentialé virtutem, totius creaturæ factoré. Et in ſpiritumſanctum ex patre procedentem, & per filium manifeſtatũ videlicet hominibus, vitam viuentium, cauſam immortalem, ſanctitatem, totius ſanctificationis * largitatem, Trinitatis perfectam gloriam, & imperio & conſilio non diuiſam, vnam Deitatem & dominationem. Nihil enim ſeruile in Trinitate, vel ſubiectũ, & introductitium, tanquam priùs quidem non extitiſſet, pòſt verò intromiſſum. Neque enim deficit filius patri, neq; filio ſpiritus, ſed inconuertibilis ſemper, & cóſubſtantialis ſancta Trinitas Deus noſter. Deum verò cùm dico, vno lumine illuſtror, & tribus: Tribus quidem, ſecundùm proprietates ſiue ſubſiſtentias & perſonas: vno verò, ſecundùm eſſentiæ rationem, id eſt, Deitatis. Diuiditur quippe indiuiſibiliter, (vt ità dicam) & coniungitur diuiſibiliter. vnum nempe in trib' ipſa Deitas, & ipſa tria vnum, in quibus Deitas, ſiue (vt *expreſsius dicatur) quæ eſt Deitas: & neque ipſam vnitatem confuſionem opinamur, neq; ipſam diuiſionem alienationé. Abſit enim à nobis ex æquo & Sabellij confuſio, & Arrij diuiſio, quæ & eregione *alia ſunt, & ſimilia quidé impietate. Quid itaque eſt, *dominum confundere malè, aut concidere in æqualia? Nobis verò vnus Deus pater, ex quo omnia: & vnus Dominus Ieſus Chriſtus, per quem omnia: & vnus ſpiritusſanctus, in quo * vnum omnia hæc tria Deus, & hæc tria vnum, ſicut diximus. Confitemur autem vnum ſanctæ Trinitatis Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei vnigenitum, propter nos in vltimis diebus deſcédiſſe de cælis, & incarnatum eſſe de ſpiritu ſancto & ſancta immaculataq; domina noſtra Dei genitrice, ſemperque virgine Maria, & humanatum eſſe, hoc eſt, veram carnem accepiſſe de ea, animatam anima rationali atq; intellectuali: & hanc, nullo modo ante hoc ſubſiſtentem, mirabiliter in ſeipſo formâſſe, & hanc propriam, per vnitionem diſpenſatiuam feciſſe, non ex ſemine humano vel operatione viri extitiſſe, neque ex volũtate carnis, ſed operatione & voluntate virtutis altiſſimi Dei. Ait enim angelus ad glorioſam & verè Dei genitricem: Spiritusſanctus ſuperueniet in te, & virtus altiſſimi obumbrabit tibi. Ideoq;, quod naſcetur ex te ſanctum, vocabitur filius Dei. Ex hoc quippe ſolùm, Dei genitricem propriè atque ſecundùm veritatem Dei verbi virginem matrem glorificamus, quoniã qui præerat Deus ſuper naturam, ex ſe peperit incarnatum: & ità *factum eſt ſecundùm nos *humanitùs Deus verbum, vt non, quod erat, amitteret: ſed ſicut factus eſt in aſſumptione carnis & ſanguinis, ità quoquè manſit, quod erat, Deus, natura ſcilicet & * volũtate. Nec enim carnem dicimus in Diuinitatis tranſire naturam, neque iterùm in naturam carnis ineffabilem Dei verbi deriuari naturam, ſicut Apollinarius, Eutyches, & Seuerus impudenter *aſſeruerũt. Nuſquàm enim propter vnitionem differétia naturarum euaneſcit. Saluatur autem magìs proprietas vtriuſque naturæ in vna perſona, vnaq; ſubſiſtentia. Vnitum quippe eſſe carni ſecundùm ſubſiſtentiam confitentes verbum, vnum illum adoramus, filium vnigenitum, Deum verũ, Dominum omnium noſtrum Ieſum Chriſtum, in duabus naturis inconfusè & indiuisè cognoſcendum, non per partes ponentes, ac ſegregantes hominem & Deum, neq; illum quidem operatum fuiſſe miracula, hunc verò paſſum fuiſſe, quæ humana ſunt, ſicut diuidentes Theodorus & Neſtorius dicunt. Eundemque confitemur Deum & hominem perfectum, conſubſtantialem patri ſecundùm Deitatem, & cóſubſtantialem nobis eundem ſecundùm humanitaté, eiuſdem vtraſq; natiuitates prædicantes, * tam quæ ante ſecula ex patre ſecundùm Deitaté, *quàm quæ in vltimis diebus ex Maria virgine Dei genitrice, ſecundùm humanitatem, eiuſdem miracula & paſſiones, & omnem ſimul Deo decibilem, atq; homini condecé-

Marginalia: Philip. 4.b — *Pax — *vt — Profeſſio fidei Macarij hæretici. — *expreſſiùs — *mala — *Deum — *oſa vnum. Hæc — Lucæ 1. d — *factus — *humanat* — *veritate. — *delirauerunt. — *tamq; — quamque

tem operationem ex eodem vno Chriſto Deo noſtro καὶ ἰωχρεπῶς noua ratione proceſſiſſe credimus. Neque enim quæ diuina ſunt, ſecundùm Deum: neque rursùs quæ ſunt hominis, ſecundùm hominem: ſed humanatus Deus verbum, nouam quandam deiuirilem operationem, & hanc totam viuificatricem, demonſtrat: vel nouum videt, & perturbat aliquorum auditus, ſuſpicantium in peremptionem hanc nos proferre earum, quæ in Chriſto Deo noſtro ſunt inconfusè, & ſecundùm ſubſiſtentiam adunatarum duarum naturarum, quod nõ eſt vnquàm, nec *fuit. Vnum igitur eũdemq́; operatum fuiſſe dicimus, id eſt, mirè operatum eſſe ſalutem noſtram, eũdem paſſum propria carne, & omnes verè ſuſtinuiſſe ſalutares paſſiones, idem eſt dicere & miracula, vt ſit quidem carnis, pati, non ſeparatæ videlicet à diuinitate, quanuis non diuinitatis ſuit pati, ipſius autem Dei operatio quanuis p humanitatem eius, hoc eſt, totam noſtram conſperſionem hanc adimpleuerit vna & ſingulari voluntate diuina, vtpotè non exiſtente in eo & alia voluntate, ſiue obſiſtente & aduerſante diuinæ eius & potenti illius voluntati. Impoſſibile enim eſt, in vno eodemque Chriſto Deo noſtro duas ſimul & adinuicèm contrarias ſeu diſſimiles exiſtere voluntates. Salutaris verò à DEO inſtructorum patrum doctrina, manifeſtè inſtruit, quia nunquàm intellectualiter animata domini caro, diuiſæ atque ex proprio appetitu vnitæ ſibi humanitati ſubſiſtentialiter Dei verbi naturalem ſui feciſſet motionem: ſed quandò, & quantam, & qualem idem Deus verbum volebat: & vt clariùs dicatur, quemadmodùm noſtrum corpus regitur & ornatur, atque ordinatur ab intellectuali & rationali anima noſtra, ità & in Domino Chriſto totam hominis eius conſperſionem ab eiuſdem verbi diuinitate ſemper & in omnibus mota θεοκίνητον DEO mobilis fuit, ſecundùm Nyſſenum Gregorium, dicentem aduersùs Eunomiũ ità: Secundùm quod Deus eſt, filius impaſſibilis eſt per omnia & immortalis. Si autem paſſio de eodem in euangelio dicatur, per humanitatem quæ per omnia paſſionis eſt capax, hoc operatus eſt. Operatur enim verè diuinitas per corpus, quod circa eam eſt, omnium ſalutem: vt corporis quidem ſint paſſiones, Dei verò operatio, per *quam & ſaluati ſumus, & huiuſmodi ſaluti nullam introducimus diuiſionem. Semèl enim moriens, & multorum abluens peccata, redemptionem & ſalutem ex ſeipſo nobis, qui in peccatis ſumus, acquirens, reſurrexit, & cõſuſcitauit & viuificauit nos, pacem perpetuam donans: aſcendensq́; in cęlos, ſedet ad dexteram patris eius. : & iterùm veniet cum gloria, iudicaturus viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Spero enim reſuſcitari

* ſit.

Gregorius Nyſſenus.

* quem

omnes, & diuino aſſiſtere tribunali, vt percipiat vnuſquiſque iuſtam ab eo retributionem, finem non habituram. Neceſſariè verò & illud adijcimus: aſſerentes quippe mortẽ, quo ad carnem vnigeniti filij Dei, id eſt, Ieſu Chriſti, & ex mortuis aſſcenſum, & in cælis aſſumptionem cõfitentes, τὴν ἀναίμακτον citra ſanguinem cęremonias in eccleſijs celebramus. Ità quippe accedimus ad benedictiones arcanas, & ſanctificamur participes effecti tam ſanctę carnis, quamque precioſi ſanguinis Chriſti, omnium noſtrũm ſaluatoris: & non vt communem carnem ſuſcipimus, abſit: neque iterùm vt viri ſanctificati, & copulati verbo per vnitatem dignitatis, ſiue vt diuinam inhabitationem habentis, ſed ſicut verè viuificatricem & propriam eiuſdem verbi: vita enim eſt naturaliter vt Deus. quia ergò factus eſt vnum ad carnem ſuam, viuificam eam demonſtrauit. Vndè idem dicit ad nos: Amèn amèn dico vobis, niſi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius ſanguinem. Non ſicut hominis vnius ex nobis, & ipſam extimamus eſſe. quomodò enim hominis caro viuificare poterit ſecundùm propriam ſui naturam? ſed vt verè propriam filij Dei, qui p nobis etiàm filius hominis factus eſt χρηματίσαντος & prouectus. Cæterùm voces Saluatoris noſtri quę in Euangelijs ſunt, neq; ſubſiſtentijs duabus, neque perſonis partimur: ſed tam humanas, ad hæc & diuinas, ab vno dictas recipimus, rectè ſentientes. Vni igitur perſonæ vniuerſas voces quæ ſunt in euangelio, deputare oportet vni ſubſiſtentiæ verbi incarnati: Deus enim vnus eſt Ieſus Chriſtus, ſecundùm ſcripturas. Hæc ſapere ſum' edocti à ſanctis apoſtolis & euangeliſtis, ab omni quoq; à Deo inſpirata ſcriptura, & à vera confeſſione beatiſſimorum patrum eorum, qui in Nicea & Conſtantinopoli, & deincèps, id eſt, ſanctarum & vniuerſalium quinq; ſynodorum, in quibus & epiſtolę ſanctorum Cyrilli & Leonis, & q̃q; prędicauerunt ac ſuſceperunt, ſuſcipimus & prędicamus: & queq; abiecerũt, & nos anathematizamus, & omnem hęreſim à Simone vſque in pſens, pcipuè Arrium, Eunomium, Macedonium & Apollinarem, Sabellium, Nouatum & Sabatium, Diodorum & Neſtorium, Eutychen quoquè, Dioſcorũ, & Seuerũ, & Iulianum, καὶ ἀγνοητὴν & ignorantem Themiſtium, & omne eorum prophanum conſortium, Origenem quoquè, & Didymum, & Euagrium, & fabuloſa eorum deliramenta. Ad hæc anathematizam', & quos ſancta quinta ſynod' abiecit, Theodorum inquam Mopſueſtenum maledictum illius Maximi hęretici, diuiſioniſque doctorẽ: & impia Theodoreti ſcripta, quæ aduersùm orthodoxam fidem & duodecim capitula beati Cyrilli, & epiſtolam, quæ dicitur ab Iba ſcripta fuiſſe ad Marim Perſam. Super

Ioan. 6.

for. ἀγνόητον, vel ἀγνοητὴν

Super his etiàm omnibus hæreticis,& eum qui his ſubortus eſt Maximus,nec dicendũ cum eius diſcipulis,quiqui manichęizare,& proijcere corpus Chriſti domini noſtri ille paganus edocebat, & impium diuiſionis ei⁹ dogma,quod & olìm noſtri patres reſpuerunt,id eſt,Honorius,Sergius, & Cyrus, & reliqui eccleſiarum doctores, ad hæc etiàm & piæ memoriæ Heraclius proauus veſter, cuius proſapiã Deus orthodoxiæ huic pio imperio aſſignauit:cum indignatione q̃ppe cum ſanctis patribus noſtris,etiàm ipſe exortam hanc Maximianorum hæreſim condemnauit: quos ſecuta & ea quæ hìc facta eſt per iuſſionem piæ memoriæ patris veſtri ſancta congregatio. Petrus quoq; ſanctiſſimus ac vniuerſalis patriarcha, & præceſſor meæ paruitatis Macedonius beatæ memoriæ,& vicarius Alexandriæ Theodorus,præſentibus vnà cum eis & qui aduenerant epiſcopi,& ſacro ſenatu, qui circa eũ fuerant, in ſcripto diſcutientes, hunc anathematizauerunt,& *exilio donauerunt cũ impijs eius diſcipulis.Sed vniuerſos hæreticos apud ſe anathematibus congemiſcere derelinquens,iterùm conuertor ad Dominum, & ab eo conſeruari veſtram pietatem expoſco, qui orthodoxiæ ſermonem corroborat. Vos enim cùm ſitis & à proauis luminaria fidei,luminaria fidei, domine,illuſtra. Orthodoxiæ cuſtodes, domine, cuſtodi. Deus exaltet cornu veſtrum, Deus pacificet imperium veſtrum, perſequens omnem hoſtem,& pacem profundam & eccleſijs & vniuerſo mundo condonãtem. Et ſubſcriptio:Macarius miſericordia Dei epiſcopus Theopoleos,dictans omnem ſupradictum orthodoxiæ textum, iuxta editiones ſanctarum & vniuerſalium quinq; ſynodorum,& ſanctorum ac probabilium patrum,qui nominatìm à me ſunt poſiti, qui explanauerunt iuxta præfixã virtutem, vnã voluntatem in vno Domino Ieſu Chriſto Deo noſtro,& neiuirilem eius demonſtrârunt nobis operationem:& quia impium ſit dicere,in eodem Chriſto Deo noſtro duas voluntates,conſentiens atque confeſſus, & ità ſentiens & docens, & ſperans aſſiſtere terribili Dei tribunali cum hac mea orthodoxa fide,ſubſcripſi.

*exiliauerunt

Hæreticus mentitur Synodos & Patres à ſe ſtare.

Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Per tenorem oblatæ confeſſionis à Macario Deo amabili archiepiſcopo Antiochiæ, fidei eius agnitionem accepimus. Edicat autem idem Deo amabilis Macarius, ſi conſentit teſtimonijs ab eo prolatis & porrectis. Macarius ſanctiſſimus archiepiſcopus dixit: Vtiq̀uè domine.

Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt:Proſequatur idẽ Deo amabilis Macarius, ſi confitetur duas naturales voluntates, & duas operationes in incarnationis diſpenſatione Dei noſtri.

Macarius venerabilis archiepiſcopus dixit:Non dico duas naturales voluntates,aut duas operationes naturales in incarnatiõis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, nec ſi mẽbratìm incidar, & mittar in mare.

Conſtantin⁹ pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Ex codicibus nunc prolatis,& recognitis,à Macario venerabili archiepiſcopo Antiochiæ,primus ex eis codicillus lectione pandatur,ad collationem authenticorum librorum ſanctorum ac probabilium patrum,qui reconditi ſunt in venerabili patriarchio,iuxta quod dudùm poſtulata ſunt à parte Apoſtolicæ ſedis ſanctiſſimi papæ Romani Agathonis. Georgius Deo amabilis diaconus, & chartophylax huius magnæ Dei eccleſiæ, proferat huiuſmodi codices ſanctorum ac probabilium patrum de venerabili patriarchio.Et prolati ſunt.Et accipiens per iuſſionem pijſſimi noſtri principis Conſtantini Petrus glorioſus exconſul librum S. Athanaſij, contulit cum huiuſmodi primo codicillo,deferente eundem codicillum Diogene magnifico à ſecretis & imperiali ſecretario, quem & relegit continentem in verbis hoc modo:Sancti Athanaſij ex ſecundo ſermone aduersùs Apollinarem:Certum nanque eſt, quòd p̄exiſtens Deus verbum, ante carnis aduentum non erat homo,ſed Deus erat apud Deum, inuiſibilis atque impaſſibilis. Neque igitur Chriſti nomen abſque carne defert, quia ſequitur nomen paſſio & mors, Luca quidem ſcribente,Si paſſibilis Chriſtus primus ex reſurrectione mortuorum. Paulo verò dicente Paſcha noſtrum immolatus eſt Chriſtus. Et quia homo Ieſus Chriſtus, qui dedit ſemetipſum pro nobis, non quia non eſt Deus,ſed quia & homo eſt Chriſtus,propterea memor eſto Ieſum Chriſtum reſurrexiſſe à mortuis ex ſemine Dauid. Propter hoc ſcriptura vtrorunque nominum facit introductionem in oſtenſiõem ſubſtantię, inuiſibiliter quidem Deum intelligendo & verè exiſtẽtem, viſibiliter autem hominem palpando,& verè exiſtentem,non in diuiſione perſonarum aut intelligentiarum, ſed naturali natiuitate & indiſſolubili vnitate, vt in ipſo certa exiſtente paſſione, verus idẽ atque impaſſibilis veraciter intelligatur.Sũt autem, & q̃ interciſa ſunt à Macario & Stephano,& antè & pòſt teſtimonia hæc. Sed dicis:Quia ſi om̃ia ſuſcepit modis omnib⁹, & humanas habuit cogitationes.Impoſſibile autem eſt, in cogitatiõibus hominis peccatum non eſſe.Et quomodò erit abſq; peccato Chriſtus? Dicite igitur: Si cogitationũ peccabilium conditor eſt Deus, deputandũ eſt Deo proprium officiũ. Venit enim aſſumere facturam ſuam. Sed iniuſtum erit iterùm iudicium condemnans peccatorem. Si enim peccabiles cogitationes condidit *Dominus,quomodò condemnat peccantem?

Athanaſius Alexandrinus.

Act. 26. f

1. Cor. 5. e

2. Tim. 2. a

*Deus

tem? Et quomodò erit poſſibile, *arbitrantur, à Deo tale iudicium fieri? Si autem & Adam ſubiacebat talibus cogitationibus antequàm inobediens fieret Dei mandato, & quomodò ignorabat bonum & malum? Rationalis quippe erat, natura liberrima à talibus cogitationibus, experientiam mali neſciens, tantumodò bonum ſciens, & quidem vniformis fuerat: non obediens autem mandato Dei, ſuccubuit talibus cogitationibus, non quia Deus creauit captiuantes has cogitationes, ſed diabolus per deceptionem ſuperimponens hominis rationali naturæ, quæ in præuaricatione facta eſt, & repulſa eſt à Deo, ac per hoc etiàm diabolum legē peccati in natura hominis poſuiſſe, & mortem regnauiſſe per opus peccati. Ideò igitur venit filius DEI, vt ſoluat opera diaboli. Sed dicitis, quia ſoluit non peccando. Sed non eſt hæc ſolutio peccati. Nec enim in illo à principio operatus eſt diabolus peccatū, vt veniente eo in mundum, & non peccante, ſoluatur peccatum, ſed in rationali & intellectuali natura hominis à principio operatus eſt peccatum diabolus, propter hoc impoſſibile factum eſt naturæ rationali exiſtenti, & ſpōtè peccāti, ſub cōdemnationeq; mortis factæ, ipſam corrigere ad libertatē, vt ait Apoſtolus: Nam quod impoſſibile erat legi, in quo infirmabatur p carnem, propter hoc venit filius Dei hanc in propriam naturam diſponere ex nouo principio & natiuitate mirabili, non vt illum qui à principio ſtatutus erat, reſecaret, ſed ſuperſeminatum contemptum contemnere, ſicut teſtatur propheta, dicens: Antequàm ſciat puer bonum aut malum, reprobat malum, vt eligat bonum. Si autem non in natura peccatrice impeccabilis viſus eſt, quomodò condemnatum eſt peccatum in carne, neq; carne efficaciam habente, neq; deitate peccatum ſciēte? Quomodò autem & Apoſtolus dicit, Vbi abundauit peccatū, ſuperabundauit & gratia, non locum deſcribens, ſed naturam ſupponens? vt quemadmodum, inquit, per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors, ità & per vnum hominem Ieſum Chriſtum gratia regnaret per iuſtificationem in vitam æternam, vt per quam naturam progreſſio peccati facta eſt, per hanc & oſtenſio iuſtificationis fieret, & ità ſoluerentur opa diaboli, liberata hominis natura à peccato, & glorificetur Deus. Dum igitur conferretur talis liber, & præmitterentur quędam antè & pòſt & in medio eiuſdem *teſtimonij, Conſtantinus piiſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Edicat deo amabilis Macarius archiepiſcopus, vt quid hæc quæ neceſſaria ſunt, circuncrecidit de teſtimonio ſancti & probabilis patris? Macarius ſanctiſſim⁹ archiepiſcopus dixit: Ego teſtimonia quæ defloraui, ſecundùm proprium intentum defloraui. Et dum adhuc relegeretur poſt detruncationem idem teſtimonium, quod deflorauerant Macarius & Stephanus, habens in ſuperſcriptione: Et poſt aliqua, quod iam in verbis etiàm adſtruebat hoc modo: Propterea in deitate verbi appárens forma ſerui, non neceſſitati ſubiecta natura atque virtute, inculpabilitatem oſtendit, diſſoluens ius neceſſitatis & peccati legem, atque captiuitatis tyrannum captiuum ducens, ſicut ait propheta: Aſcēdens in altum, captiuam duxit captiuitatē. Formam enim ſerui aduerſùs inimicum proferens verbum, victoriam fecit per illud, quod aliquandò victum eſt. Propterea & omnem tentationem expleuit Ieſus, quia & omnia aſſumpſit, quæ tentationis experimentum habuerunt, per quæ pro nobis victoriam fecit, dicens: Confidite, ego vici mundum. Nec enim aduerſùs deitatem aſſumpſit diabolus prælium, quam neſcijt, qa nec audebat: propterea dicebat: Si tu es filius Dei, ſed aduerſùs hominem, quem olìm decipere valuit, & ex illo in omnes homines extendit ſuæ malitiæ operationē. Dum itaq; anima Adæ in condemnatione mortis detineretur, & exclamaret ad Dominum proprium ſemper, ſed & hi, qui placuerunt Deo, & iuſtificati ſunt in naturali lege, vnà cum Adam detinerentur, conlugentibus & conclamantibus, miſertus DEVS hominis quem fecit, benè placitum ei fuit, per ſacramentum manifeſtationis nouitatis ſalutem operari in genere humano, vt deſtrueret quidem inimicum, qui per inuidiam deceperat, ſublimatum *ineffabiliter autem oſtenderet hominem per vnitionem altiſſimi, & communiōem naturæ ex veritate. Propterea venit verbum, qui Deus eſt, primiq; hominis conditor, vt fieret homo, ad viuificationem quidem hominis, deſtructionem verò iniuſti inimici, & natus eſt de muliere, ex prima formatione formam hominis ſibijpſi reſuſcitans in oſtenſiōe carnis, abſq; carnalibus voluntatibus, & cogitationibus humanis in imagine nouitatis. Nam voluntas ſolius deitatis, quia & natura tota verbi in oſtenſione formæ ipſius humanæ carnis, quæ viſa eſt ſecundi Adæ, non in diuiſione perſonarum, ſed in ſubſtātia, vna par ei deitatis & humanitatis: propterea ergò accedebat diabolus ad Ieſum tanquàm ad hominem, & non inueniens in eo vetuſtatis, nec ſuæ ſationis indicium, neque ad pręſens aggreſſionis profectum, vincebatur confuſus: & victus ac fatigatus, dicebat: Quis eſt hic, qui venit ex Edom? id eſt, ex hominis terra incedens cum potentia. Propter quod & Chriſtus dicebat: Venit princeps huius mūdi, & in me inuenit nihil. Sancta ſynodus dixit: Eccè benigniſſime domine, & hoc teſtimonium abſcidit. Nanque pòſt teſtimonia per iuſſionem veſtræ fortitudinis relegan-

Margin notes: *ὀίονται — Rom. 8.a — Eſa. 8.a (7) — Ro. 5. d & b — *teſtimonia — Pſalm. 67. & ad Epheſ. 4. b — Iohan. 16. g — Matt. 4. a — Gen. 3. — *autem ineffabiliter — Eſa. 63. a — Ioan. 14. d

gantur, oſtendent defloratione eius obumbrata. Et relecta ſunt ſequentia teſtimonia, quæ abſciſſa ſunt à Macario & Stephano*& præſente teſtimonio, dum quando & carné & animam, & totum primum ſecundum factum inuénit Adam. Si enim de ſubſtantia hominis erat ipſum nihil, quomodò ipſum corpus repertum eſt, quod videbatur?*dicitis nihil, ſed non inuénit in ipſo, quæ ipſe operatus eſt in primo Adam, & ità deſtructū eſt peccatum in Chriſto. Propterea & ſcriptura teſtatur: Qui peccatum non fecit, nec inuentus eſt dolus in ore eius. Quomodò ergò dicitis, & impudéter aſſeritis, quia impoſſibile eſt captiuabilem fieri, qui ſemèl captus eſt homo? vt impoſſibilitatem quidem (quod omninò à ratiōe diſcrepat) Deo applicetis, poſſibilitaté autem diabolo, indeſtructum eius dicentes peccatum in natura hominum, ſicut & cæteri hæretici: & ideò aduenisse Deitatem, quæ non captiuatur in ſimilitudine carnis & animæ, vt ipſa*captiuabilis maneat, & ſic appareat munda iuſtitia. quandò enim non fuit munda Deitatis iuſtitia? & ex his quod eſt hominibus beneficium, niſi in eadem ſubſtantia & naturæ innouatione appareat Dominus, (ſicut ait Apoſtolus) quam innouauit nobis viā nouam & viuentem) dicens: Ego ſum via, veritas & vita. Sácta ſynodus dixit: Eccè & hoc teſtimonium ſancti patris peremiſti. Non congruit orthodoxis, ità circuntruncatas ſanctorum patrum voces deflorare: hæreticorum potiùs proprium hoc eſt. Macarius venerabilis archiepiſcopus dixit: Etiàm dixi, quia quærens ſtabilire intentionem meam, hoc modo defloraui. Sancta ſynodus exclamauit: Hæreticum ſeipſum manifeſtè demonſtrauit, Nouo Dioſcoro anathema, Huiuſmodi deponatur, Nouum Dioſcorū foràs mitte, Nouo Apollinario malos annos, Meritò ab epiſcopatu alienetur, Nudeť circúpoſito ei pallio. Et denudato eo, atq; in medio adſtante, vnà cum Stephano eius diſcipulo, Theophanes venerabilis presbyter, & abbas monaſterij Baias, interrogauit eoſdem Macarium & Stephanum: Habuit humanam voluntatem Dominus noſter Ieſus Chriſtus, & *impeccabilem? Macarius & Stephanus dixerunt: Nos volútatem humanam in Chriſto non dicimus, diuinam verò etiàm abſq; carnalibus voluntatibus & cogitationibus humanis, ſicut prolatum à nobis teſtimonium ſancti Athanaſij continet. Voluntas enim Deitatis tantùm. Theophanes Deo amabilis presbyter & abbas, dixit: Et quomodò intelligitis carnales voluntates, & cogitationes humanas? Macarius & Stephanus dixerunt: Voluntates carnales & cogitationes humanæ, hominum ſimilium nobis ſunt, Chriſtus verò nihil eorum habuit. Theophanes Deo amabilis presbyter & abbas dixit: Si teſtimonium quod detrúcâſtis, in integro poſuiſſetis, inueniebatur, quòd carnales voluntates & humanas cogitationes, culpabiles & voluptuoſas accepit ſanctus pater Athanaſius, quæ ex ſeminatione diabolica illatæ ſunt humanæ naturæ, ſicut idem ſanctiſſimus pater ſuperiùs *aſſerit. Nam & ego dico non habuiſſe Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum verbum, Deum noſtrum ex ſuperſatione voluntaté carnalem, aut peccabiles cogitationes, Abſit: ſed naturalem voluntatem, quam ipſe Deus creans Adam, ei indidit. Et hoc autem ipſe interrogo vos: Habuit animam rationabilé ipſe Adam? Macarius & Stephanus dixerút: Etiàm. Theophanes Deo amabilis presbyter & abbas dixit: Naturalem habuit voluntatem? Stephanus religioſus monach⁹ dixit, προαιρετικον καὶ αυτεχούσιον, quod eſt, arbitrale & liberum. Etenim ante præuaricationem diuinam habuit voluntatem, & cóuoluntarius erat Deo.*Domitius Deo amabilis epiſcopus Pruſiados, dixit: Vbi it vanitas tua blaſpheme? Si conuoluntarius erat Adam Deo, ergò & concreator. Theodor⁹ & Georgius Deo amabiles presbyteri, & Ioannes Deo amabilis diaconus, locum præſentantes Agathonis ſanctiſſimi papæ Apoſtolicæ ſedis antiquę Romæ, & qui ex perſona eius fuerút concilij Deo amabiles epiſcopi, dixerunt: Si Adam ante præuaricationem diuinam habuit voluntatem, ergò & conſubſtantialis fuit Deo, & inconuerſabilis ac viuificatrix fuit volútas Adæ. Et quomodò mutatus, tranſgreſſus eſt mandatum, & morti ſuccubuit? Qui enim conuoluntarius eſt, vtiquè & conſubſtantialis eſt. An ignoras ſanctum Cyrillum clamantem, Sicut eſt conſubſtantialis, ità & conuoluntarius proprio genitori? Vnius enim eſſentię, vna vtiquè eſt voluntas. Theophanes Deo amabilis presbyter & abbas, dixit: Quod iā vos interrogaui, dicite: Habuit naturalem voluntatem Adam etiàm, an non?

Macarius & Stephanus dixerunt: Et ſuperiùs iam diximus, προαιρετικόν καὶ αυτεχούσιον, quod eſt, arbitrale & liberū. Theophanes Deo amabilis presbyter & abbas, dixit: Aut aſſentite quia habuit naturalem voluntatem, aut renunciate, & hoc oſtendo à ſanctis probabilibus patribus. Diù igitur perſeuerantibus eiſdem Macario & Stephano, & neque aſſentire volentibus, neque abnuere, Conſtantinus piiſſimus Imperator, & ſancta ſynodus dixerút: Proferat Deo amabilis Theophanes presbyter & abbas, quæ effatus eſt teſtimonia ſanctorum & probabilium patrum. Et protulit duo teſtimonia, vnum quidem ſancti Athanaſij archiepiſcopi Alexandrię, de libro humanatiōis aduersùs *Apollinarium, ſic habens in verbis: Quandò Adam in principio formauit Deus, nunquid congenitum ei dedit peccatum? Quid ergò iam opùs erat mandati? Quo-

Marginalia: *ex — *dicetis — Eſa. 53.c — * incaptinabilis — Heb. 10. — Ioan. 14.a — Depoſitio Macarij ab epiſcopatu. — *impeccabilis eſt? — *aſſeruit — *Dometius — Cyrillus Alexandrinus — Athanaſius. — *Apollinarē — Gen. 1.d

Quomodò ergò eum condemnauit peccátem? Quomodò autem & ante præuaricationem ignorabat bonum & malum Adam, quem formauit Deus ad incorruptionem & imaginem ſuæ æternitatis? Fecit eum natura impeccabilem, & voluntate liberũ. Aliud autem ſancti Auguſtini epiſcopi Hipponis, ex quinto libro aduersùs Iulianum Pelagianiſtam, continẽtem ità: Motus animi quid eſt, niſi motus naturæ? anima enim ſinè dubitatione natura eſt; & ideò voluntas motus naturæ eſt, quia mot⁹ eſt animæ. Sancta ſynod⁹ dixit: Luce clariùs & veraciter oſtẽdit Theophanes Deo amabilis presbyter & abbas, per prolata ab eo teſtimonia ſanctorum ac probabilium patrum, naturalem eſſe volũtatem. Si igitur primus Adam naturalem habuit voluntatem, qui per omnia ſimilis illi factus eſt abſque peccato, ſecund⁹ Adam Dominus noſter Ieſus Chriſtus verus Deus noſter, quomodò non habuit in humana eius natura naturalem voluntatem? Si itaque & humanam impeccabilem voluntatem aſſumpſit Dominus noſter & Deus Ieſus Chriſtus humanæ ſuæ naturæ, & diuinam ante ſecula cum patre & ſancto ſpiritu habuit voluntatem: proculdubiò duas naturales voluntates in ipſo orthodoxos oportet confiteri inconfusè atque indiuiſè, ſicut & plurimis paternis teſtimonijs duæ naturales voluntates, in vna perſona ſiue vna ſubſiſtentia per incarnationis diſpenſationem vnius de ſancta Trinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti DEI noſtri, comprobatæ ſunt. Item relectum eſt ab eodem codicillo aliud teſtimonium ſancti Ambroſij epiſcopi Mediolanenſis, de libro ad Gratianum Imperatorem, habens in verbis ità: Veruntamen intantùm hominem, quem in veritate carnis oſtendebat, in * effectu coæqualem demonſtrat, vt diceret, (Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis) & hæc vtiq; ſimiliter habente ſemper Chriſto circa voluntatem, quam vult pater. Et poſt pauca, huius teſtimonia deſlorauerunt ijdem Macarius & Stephanus ità: Cernis, quomodò non ſolùm filius voluntatem patris, ſed & pater facit voluntatem filij. Quid ergò eſt viuificare, niſi quod per paſſionem fit filij? Nam paſſio Chriſti, voluntas eſt patris. Quos ergò viuificat filius, per voluntatem viuificat patris. Ergò voluntas vna eſt. Quæ voluntas patris, niſi vt in hunc mundum Ieſus veniret, & emendaret nos à peccatis? Audite leproſum dicentem (Si vis, potes me mundare. Reſpondit Ieſus: Volo, Mundare. et continuò ſaluus factus eſt.) Cernis ergò quomodò filius poteſtatem habet propriè voluntatis, & eadem eſt voluntas Chriſti, quæ eſt patris. Sunt autem & quæ abſciſſa ſunt ex eodem teſtimonio à Macario & Stephano, ità: * Quanuìs dicente eo, Quæ habet pater, mea ſunt, indubium eſt, quòd nihil ſubtractum eſt. Quam enim pater habet, eandẽ & filius voluntatem habet. Vna ergò volũtas, vbi vna operatio. & in Deo enim * volũtatis ordo effectuum exiſtit actionis. Alia quippe eſt voluntas hominis, & alia Dei. Nã ad cognoſcendum, quòd homini quidẽ viuere deſiderabile exiſtit, quoniam mortem pertimeſcimus: Chriſti verò paſſio eſt ſecundùm diuinam voluntatem, vt pro nobis pateretur, Petro volente Dominum à paſſione declinare, Dominus ait (Non ſapis ea quæ Dei ſunt, ſed quæ hominum ſunt.) Suſcepit ergò voluntatem meam, ſuſcepit triſtitiam meam. Confidenter triſtitiam nomino, quia crucem prædico. Mea eſt voluntas, quam ſuam dixit: quia vt homo ſuſcepit triſtitiam meam, vt homo locutus eſt. Ideò ait: Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis. Mea eſt triſtitia quam meo ſuſcepit affectu. Nemo enim moriturus gaudet. Mihi compatitur & mihi contriſtatur, & mihi condolet. * Pro me enim dolet in me, quia pro ſe nihil habuit, quod doleret. Doles ergò Domine non tua vulnera, ſed mea: non tuam mortem, ſed noſtram infirmitatem. Propheta dicit, quia (pro nobis doles, & nos reputauimus te Domine eſſe in dolore) dum quandò ipſe nõ dolebas pro te, ſed pro me. Et quid mirum, ſi pro omnibus doluit, qui pro vno lachrymatus eſt? Quid mirum, ſi moriturus tędeat, qui (Lazarum reſuſcitaturus illachrymat) Sed & ibì eum ſororis pietas ad lachrymandum mouit, per quam eam tangebat humanus * affectus: & hic * interior affectus diſpenſatiõem operabatur, vt quemadmodùm mors eius omnium noſtrùm mortem abſtulit, & liuor eius noſtra ſanauit vulnera, ità & eius triſtitia * noſtram deleat triſtitiam. Vt homo igitur dubitat, vt homo turbatur: non turbatur vt virtus, * aut Deitas eius, ſed anima turbatur. Et turbatur ſecundùm humanæ fragilitatis aſſumptionem, * & ideò quia animam ſuſcepit paſſibilem. Nec enim DEVS, iuxta quod DEVS erat, turbari aut mori poterat. Item relatum eſt aliud teſtimonium ex eodem codicillo ſancti Dionyſij epiſcopi Athenienſis & martyris ex libro diuinorum nominum, & collatus eſt ſimiliter textus teſtimonij, continens ità: Diſcreta eſt autem benigniſſima circa nos DEI operatio per hoc, quòd ſecundùm nos ex nobis integrè vereq́ue humanatum eſt verbum, quod eſt ſupra ſubſtantiam, & operari & pati, quanta * humana eius diuinæ operationi congruunt, præcipua ac probabilia. His nanque pater & ſpiritus nulla ratione communicant, niſi quis dixerit ſecundùm benigniſſimam miſericordem voluntatem. Quæ abſciſſa ſunt ex eodem teſtimonio ab eiſdem, & per omnem ſublimiſſimam & ineffabilem DEI operationem, quam operatus eſt ſecun-

Marginalia: Auguſt. — Ambroſ. — * affectũ — Matth. 26.d — Matt. 8. — * Quia — * vna volũtatis series, operationis effectus eſt. — Matth. 16.d — Ibid. — * Ergò pro me dolet, & in me dolet. — Eſa. 53.a — Ioan. 11.e — * ſenſus — * internus — Eſa. 53.b — * noſtrũ doluit mœrorem. — * neq; qa — * propterea — Dionyſ. Areopagit. — * humanæ

cundùm nos factus incommutabilis, eò
quòd Deus, & Dei verbum. Item relectum
Ioan.Chryſoſtomus ex eodem codicillo teſtimonium ſancti Io-
Matt.26.d annis Chryſoſtomi ex ſermone illo, Pater, ſi
poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte. Et col-
latum eſt ſimiliter cum libro membrana-
ceo, qui eſt ex bibliotheca venerabilis patri-
archij huius regiæ ciuitatis, teſtimonio con
tinente ità: Tanta beneficia per crucem &
facta ſunt, & fiunt, & non vult crucifigi. Di-
cito mihi, & quis ergò hoc dixerit. Si autem
nó volebat, quis ei neceſſitatem fecit? Quis
vim intulit? Vt quid autem & præmiſit pro-
phetas annunciantes quòd crucifigeretur,
dum crucifigendus non erat, nec volés hoc
pati? Vt quid autem & calicem vocat cru-
cem, ſi vtiquè nolebat crucifigi? Hoc enim
oſtendens eſt, quantum deſiderium circa
hanc rem habuit. Quemadmodùm enim ſi-
tientibus calix ſuauis eſt, ità & eidem cruci-
Luc.22.b figi. Propter quod & dicebat, Deſiderio de-
ſideraui hoc paſcha manducare vobiſcum,
non quaſi ſimpliciter hoc dicens, ſed pro-
pter cauſam hanc, eò quòd poſt veſperum
crux eum ſuſciperet. Quia ergò gloriam
hanc rem vocabat, & diſcipulum increpa-
bat, eò quòd eum prohiberet, & bonum
paſtorem ſe ex hoc oſtendebat, quòd occi-
deretur pro nobis, & deſiderio deſideráſſe
hanc rem dicebat, & ſpontè ad hoc venie-
bat, quomodò rogat hoc non fieri? Si au-
tem non volebat, quid difficile erat prohi-
bere ad hoc venientes? nunc autem & vides
eum accurrentem in hanc rem: cùm enim
Ioan.18.b ſuper eum venirent, dixit, Quem quæritis?
Qui dixerunt: Ieſum. Ait: Eccè ego ſum. Et
abierunt retrò, & ceciderunt in terram. Qui
igitur eos priùs excæcauerat, & oſtenderat
quia poterat aufugiſſe, tunc ſeipſum tradi-
dit, vt diſcas quòd non neceſſitate, neque
vi, neque per tyrannidem irruentium, no-
lens hoc ſuſtinuit, ſed ſpontè, & volens, &
præeligens, & olìm hæc diſpenſans. Et ideò
prophetæ præmittebantur, & patriarchæ
prædicabant, & verbis & rebus crux præfi-
Gene.22.a gurabatur. Etenim Iſaac occiſio crucé no-
Ioan.8.g bis demonſtrabat. Vndè & dicebat, Abra-
ham pater veſter exultauit vt videret diem
meum: vidit, & gauiſus eſt. Ergò patriarcha
quidem gauiſus eſt videndo imaginem cru-
cis, ipſe verò recuſabat ipſam rem. Et Mo-
Exod.17.c ſes quoquè ità Amalech ſuperauit, quia fi-
guram crucis oſtendebat. Et millia millium
vtiquè quis cernat in veteri ſcriptura facta,
quæ crucem præfigurabant. Vt quid igitur
iſta fiebant, ſi is qui crucifigi futurus erat,
hoc fieri nolebat? Et quod ſequitur, plùs dif
Matt.26.d ficile eſt. Dicens enim, Tranſeat à me calix
iſte, addidit: Veruntamen non ſicut ego vo-
lo, ſed ſicut tu. Ex hoc enim, quantùm ſe-
cundùm ſermonem, duæ voluntates con-
*ſibi trariæ *ibi demonſtrantur. Siquidem pa-
ter vult eum crucifigi, ipſe verò non vult,

dum quandò vbiquè videmus eum eadem
cum patre * volentem, eadem præeligen- *voluntate
tem. Nam quandò dicit, Da eis, vt quemad- Ioan.17.b
modùm ego & tu vnum ſumus, vt & ipſi in
nobis vnù ſint, nihil aliud dicit, niſi quòd
vna eſt voluntas patris & filij. Et quandò
dicit, Verba quæ ego loquor, non ego lo- Ioan.14.b
quor: pater verò in me manens facit opera,
hoc ipſum oſtenditur. Et quandò dicit, A Ioan.5.b Ioan.8.c
meipſo non loquor, & à meipſo non véni, &
à meipſo non poſſum quicquam facere: nó
hoc oſtendendo dicit, quòd poteſtaté fru-
ſtretur vel loquendi, vel faciendi: abſit, ſed
* exactè oſtendere volens conſonum eius *ex voce
eſſe propoſitum tam in verbis, quàm in re-
bus, in omnibuſque diſpenſationibus cum
patre, & * vnam eandemq; eſſe, ſicut iam for. *vnum
ſæpiùs demonſtrauimus. Illud autem, à me- eundemq;
ipſo non loquor, non poteſtatis eſt perem- Ioan.14.b
ptio, ſed conſonantiæ probatio. Sunt au-
tem & ſequentia eiuſdem ſermonis, quæ &
abſciſſa ſunt ex præſente teſtimonio ab eiſ-
dem Macario & Stephano, hæc: Quod ergò
hic ait, Veruntamen non quod ego volo, Matt.26.d
ſed ſicut tu vis, fortitan in multum vos cer-
tamen immiſimus, ſed attoniti ſtate. Nam
etſi plura ſunt quæ dicta ſunt, ſed benè no-
ui, quoniam pudeſcit deuotio veſtra. Cæ-
terùm ad ipſam reſolutionem properat ſer-
mo. Propter quid ergò ità dictum eſt, di-
ligenter aduerte. Valdè difficilè recipie-
batur incarnationis ratio. Superexcellens
*enim eius clementia, & magnitudo con- for *enim erat
deſcenſionis eius: hoc ſtupore erat reple-
tum, & multo indigebat apparatu, vt ſuſci-
peretur. Aduerte ergò, quale erat audire &
dicere, quòd Deus ineffabilis, inenarrabi-
lis, inintelligibilis, inuiſibilis, incôpræhen-
ſibilis, cuius in manu ſunt fines terræ, qui Pſal.94.
reſpicit terram, & facit eam tremere: qui Pſal.103.
tangit montes, & fumigant, cuius momen-
tum condeſcenſionis neque Cherubin ſuſ-
ferre potuerunt, ſed facies * obcelabant *obuelabât
extenſione alarum, ipſe qui omnem ſen-
ſum ſuperexcellit, & omne conſilium agit,
tranſiliens angelos, archangelos, vniuer-
ſaſque intellectuales ſupernas Virtutes, ac-
ceptum habuit fieri homo, & carnem, quæ
de terra & luto formata eſt, aſſumere, & in
vuluam venire virginalem, & nouem men-
ſium tempus in vtero portari, & lacte nutri-
ri, & omnia humana pati. Quia igitur ità
mirabile erat, quod futurum erat, vt &,
poſtquàm fieret, à pluribus non crederetur:
primò quidem prophetas præmiſit hoc
ipſum prædicátes, & hic quidem patriarcha Gene.49.b
hoc preclamabat, dicens, Aſcendiſti de ger-
mine fili mi, & cubans dormîſti vt leo. Eſa-
ias verò dicit, Eccè virgo in vtero habebit, Eſa.7.c
& pariet filium, & vocabunt nomen eius
Emmanuel. Et *alius iterùm: Vidimus eum for.*alibi
vt infantem, tanquàm radicé in terra ſitien- Eſa.53.a
ti. Terram ſitientem, vuluam dicés virgina-
lem,

lem, eò quòd non ſuſceperit ſemen hominis, neq; coitu frueretur, ſed abſque *mixtione cum congeneraret. Et iterùm: Puer natus eſt nobis, & filius dat° eſt nobis. Et egredietur virga de radice Ieſſæ, & flos de radice eis aſcendet. Et Hieremias: Hic Deus noſter, non æſtimabitur alius præter eum. Inuenit omnem viam diſciplinæ, & dedit eam Iacob puero ſuo, & Iſrael dilecto ſuo: Poſt hæc in terris viſus eſt, & cum hominibus conuerſatus. Et Dauid aduentum eius in carne prædicans, ait: Deſcendit ſicut pluuia in vellus, & ſicut ſtillicidia ſtillantia ſuper terram: quoniam abſque ſtrepitu & perturbatione in vtero virginis vénit. Sed non ſuffecerunt hæc tantùm. Sed & adueniens, vt non putaretur phantaſia eſſe quod fiebat, non adſpectu ſolo rei credulitatem adhibet, ſed tempore multo, & per omnia humana veniendo. Neque enim ſimpliciter in hominem vénit perfectum atque completum, ſed in vuluam virginalem, vt & vtero portaretur, & partum toleraret, & lactis alimenta, & incremétum, & per temporis prolixitatem, & differentiam omnium ætatum, credibile faceret quod fiebat. Sed nec in hoc ſolùm demonſtratio ſtetit, ſed circunferens eandem carnem, permittit eam, quæ cótemptibilia ſunt naturæ, ſuſtinere, & eſurire, & ſitire, & dormire, atque fatigari: ad extremum & ad crucem veniens, reliquit eam, quæ carnis ſunt, pati. Propter hoc ením & guttæ ſudorum deſcendebant de ea, & angelus inueniebatur eum cóſortare, & triſtatur, & æſtuat. Etenim antequàm hęc diceret, ait: Anima mea turbata eſt, & triſtis eſt vſque ad mortem. Si enim & his omnibus factis malignum os diaboli per Marcionem Ponticum, & Valentinum, & Manichæum Perſam, & cæteros plures hæreſum authores tentauit, quantùm in ipſis erat, peruertere verbum diſpenſationis, & inſonuit Satanæ *cùm quendã ſonum diceret, quia neq; incarnatus eſt, neq; carnem induit, ſed putatiua hoc erat phantaſia, & ſcena, & ſimulatio: dum quandò paſſionis tempore proclamarent, mors, ſepulcrum & eſuries, ſi nihil horum factum fuiſſet, quomodò non multò ampliùs diabolus maligna hæc ſeminaret impietatis dogmata? Propter hoc ergò quéadmodùm eſuriuit, ſicut fatigatus eſt, ſicut dormiuit, ſicut manducauit, ſicut bibit, ſic & mortem recuſat humanam, oſtendens & infirmitatem naturæ, quæ nó acquieſcit impaſſibiliter abſcindi de hac vita. Si enim nihil horum dixiſſet, habuiſſent dicere, quia, ſi homo erat, oportebat eum quæ hominis ſunt, pati. Quæ verò ſunt iſta, dum crucifigendus erat, & formidare, & tædere, & non ſinè paſſione abſcindi de hac vita? Naturæ enim inſitus eſt amor præſentium: propterea oſtendere volens, verum eſſe carnis indumentum, & diſpenſationem credibilem facere, cum multa approbatione eaſdem paſſiones nudas proponit. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Sufficiunt & quę hodierna die relecta ſunt: reliqua verò præſentis, qui legitur, codicilli, in ſequenti ſecrętario relegantur.

[Margin notes: *nuptu; Eſa.9.b; Eſa.11.a; *Baruc. 3.d; Pſalm.71.; Luc.22.; Ioan.12.d; Matt.26.c; Marc.14.d; *cũ quodã ſono dicés,]

ACTIO NONA.

IN nomine Domini Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, imperátibus à Deo coronatis & sereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Conſtantino quidem piiſſimo, & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno vigeſimooctauo, & poſt conſulatum eius à DEO inſtructæ manſuetudinis, anno decimotertio, Heraclio verò atq; Tiberio à Deo conſeruandis eius fratribus, anno vigeſimoſecundo, die octauo menſis Martij, indictione nona: Præſidente eodem piiſſimo, & Chriſto dilecto magno Imperatore Conſtantino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus, & ex iuſſione eius à Deo inſtructæ ſerenitatis, præſentibus & audientibus Niceta glorioſiſſimo exconſule patricio, & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo exconſule patricio, & comite imperialis obſequij, & ſubſtratego Thracię, Sergio glorioſo exconſule patricio, Paulo glorioſo exconſule patricio, Iuliano glorioſo exconſule patricio & militari logotheta, Conſtantino glorioſo exconſule patricio, & curatore imperialis domús Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & locum agente comitis imperialis excubiti, Ioanne glorioſo exconſule patricio & quæſtore, Polyeucto glorioſo exconſule, Thoma glorioſo exconſule, Paulo glorioſo exconſule & diſpoſitore Orientalium prouinciarum, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſule & domeſtico imperialis menſæ.

Conueniente quoquè ſancta & vniuerſali ſynodo, quæ per imperialem ſanctionem congregata eſt in hac à DEO conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, vicem agentibus Agathonis ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ antiquæ Romæ, & Georgio venerabili ac ſanctiſſimo archiepiſcopo magnæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro Deo amabili presbytero monacho, & vicario ſedis magnæ ciuitatis Alexandriæ, & Georgio religioſo presbytero monacho & apocriſario Theodori venerabilis vicarij ſedis Hieroſolymorum, Ioanne epiſcopo Portuenſi, Abundantio epiſcopo ciuitatis Paternenſis, Ioanne epiſcopo ciuitatis *Rhegitanæ, locum præſentantibus centum vigintiquinque venerabilium Epiſcoporum ſancti Concilij antiquæ Romæ, qui & per proprias ſubſcriptiones demóſtrantur in ſuggeſtione ab eis facta

[Margin note: *Rhegienſ]

facta ad pijſſimum Imperatorem Conſtantinum: & Theodoro religioſo presbytero, & locum agente Theodori DEO amabilis archiepiſcopi Rauennæ, Baſilio Epiſcopo Gortynæ inſulæ Cretæ, Theodoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſc. Heracleæ Thraciæ, Georgio epiſcopo Cyzici, Petro epiſcopo Nicomediæ, Photio epiſcopo Niceæ, Ioanne epiſcopo Chalcedonenſi, Theodoro epiſcopo Meletinæ, Siſinnio epiſcopo Hierapoleos Phrygiæ, Macrobio epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Georgio epiſcopo Byziæ Thraciæ, *Gregorio epiſc. Mitylenæ, Sergio epiſcopo Selymbriæ, Andrea epiſcopo Methymnæ, Theognio epiſcopo Chij, Georgio epiſcopo *Camulianorum, Antonio epiſcopo Hypepæ, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiopoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Theodoro epiſcopo *Iuſtinianopoleos Gordi, Theodoro epiſcopo Veriſæ, Stephano epiſcopo Heracleæ Ponti, Longino epiſcopo Tij, *Domitio Epiſcopo Pruſiados, Salomone Epiſcopo *Claneí, Georgio epiſcopo Coënſi, *Georgio epiſcopo *Cãtani, Ioanne epiſcopi Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino Epiſcopo Daliſandi, Theodoro epiſcopo Olbis, Theophanio presbytero & abbate venerabilis monaſterij in Sicilia poſiti, quod cognominatur Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati, poſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, poſiti ſimiliter in antiqua Roma, Anaſtaſio presbytero & mõacho oratoriorũ venerabilis patriarchij Conſtantinopoleos. Et reſidentibus glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, & omnibus venerabilibus & Deo amabilibus epiſcopis ſecundùm ordinem in eodem ſecretario Trulli, propoſitis in medio ſanctis & immaculatis Chriſti Dei noſtri Euangelijs, Conſtantinus amabilis diaconus huius ſanctiſſimæ DEI Catholicæ & Apoſtolicæ magnæ eccleſiæ, & primicerius Deo amabilium notariorum Georgij ſanctiſſimi archiepiſcopi Conſtantinopoleos, dixit: Meminit à Deo inſtructũ imperium veſtrũ, ac ſancta & vniuerſalis ſynodus, quòd heſterna die collata ſunt cum libris venerabilis patriarchij diuerſa teſtimonia ex codicillo, qui oblatus eſt à Macario & Stephano. Et interlocutio facta eſt, vt in ſubſequenti reliqua eiuſdem codicilli relegerentur.

*Camelenorum,
*Iuſtinopolis Gordiu come
* Dometio
*Cleonæ
* Gregoaio
*Candani

Aſſiſtunt autem præ velo Petrus epiſcopus Nicomediæ, Salomon epiſcopus *Claneí, Antonius epiſcopus Hypepæ, Theodorus epiſcopus Meletinæ, Georgius diaconus & chartophylax, Anaſtaſius diaconus & defenſor nauium, Stephanus diaconus & cancellarius, Dionyſius diaconus & cancellarius, Georgius monachus Macarij, Anaſtaſius presbyter & monachus, & Stephanus monachus diſcipulus Macarij, & ſi videtur à Deo inſtructo veſtro imperio, & veſtræ ſanctæ ſynodo hos ingredi, ſuggerimus ad quod placuerit.

*Cleonæ

Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Memorati viri ingrediantur. Et ingreſſi ſunt. Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Relegantur quæ dudùm geſta ſunt. Et relecta ſunt. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Proferatur codicillus teſtimoniorum, qui oblatus eſt à Macario & Stephano, quatenùs reliqua relegantur, & conferantur ad codices venerabilis patriarchij. Et prolatus eſt. Quem accipiens Diogenes à ſecretis & imperialis ſecretarius, relegit, ità: Sancti Athanaſij ex ſermone de Trinitate & incarnatione. Et quandò dixit, Deus Deus meus, vt quid me dereliquiſti, ex perſona noſtra dicit. Et ante pauca: Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte. Veruntamen non mea voluntas fiat, ſed tua. Spiritus promptus, caro autem infirma. Duas voluntates hìc oſtendit, & vnam quidem humanam, quæ eſt carnis, aliam autem diuinam. Quod enim humanum, propter infirmitatem carnis refugiebat paſſionem: diuina natura autem erat prompta. Sicut & Petrus audiens de paſſione, formidauit, & dixit: Propicius eſto tibi Domine. Increpans autem eum Dominus, dixit: Vade retro me ſatana. Scandalum mihi es, quia non ſapis quæ Dei ſunt, ſed quæ hominum. Ità & hìc intelligitur. Sunt autem & quę abſciſſa ſunt ex eodem teſtimonio ab eiſdem Macario & Stephano, ità: Factus quippe in ſimilitudine hominum, refugiebat paſſionem vt homo: Deus verò exiſtens, qui eſt ſecundùm diuinam eſſentiam impaſſibilis, promptè ſuſcipiebat paſſionem & mortem.

Athana. Alexandrinus.
Matt.27.t
Matth.26.d
Matth.16.d

Baſilius Deo amabilis epiſcopus Gortynæ, dixit: Eccè, pijſſime domine *adhuc, quòd vnam voluntatem, quę ab eis promiſſa fuerat, non oſtenderunt, ſed & duas voluntates ex præſenti, quod relectum eſt, ſancti Athanaſij teſtimonio luce clariùs oſtenderunt. Stephanus monachus diſcipulus Macarij, dixit: Sanctus Gregorius theologus in libro ſecũdo de filio, manifeſtè oſtendit vnam voluntatem in Domino noſtro Ieſu Chriſto, inquiens:

*ad hoc
Gregorius Nazianzenus

Illius enim velle nec contrarium eſt Deo, deificatum totum.

Baſilius Deo amabilis epiſcopus Gortynæ, dixit: Qualem voluntatem dicis quæ deificata eſt, diuinam, an humanam? Si enim Diuinam dixeris, quod diuinum eſt, deificatione non indiget: Si autem humanam, proculdubiò duas voluntates, & ex præſenti teſtimonio, etiàm nolens ſignificas. *Domitius Deo amabilis Epiſcopus Pruſiados, dixit: Poſtulo à Deo coronatam Domini

*Dometius

Domini fortitudiné & ſanctam ſynodum,
vt veniat in medium Georgius religioſus
monachus condiſcipulus huius Stephani,
& interrogetur ſi benè dogmatizet Stepha-
nus. Conſtantinus pijſſimus Imperator &
ſancta ſynodus dixerunt:

Edicat Georgius religioſus, ſi rectè do-
gmatizat Stephanus monachus condiſcipu-
lus eius. Georgius religioſus monachus
dixit: Omninò, domine, extra intentionem
ſanctorum patrum diſputat, aduerſarius pa-
trum exiſtens. Item relectum eſt ex eodem
Cyrillus. codicillo alterum teſtimonium ſancti Cy-
rilli, de interpretatione Euangelij ſecun-
dùm Matthæum ſermóe duodecimo, quod
collatum eſt ſimiliter cum libro chartaceo
bibliothecę huius venerabilis patriarchij,
Matth. 26. d textu teſtimonij habente ſic: Ergò id, Non
ſicut ego volo, ſed ſicut tu, transformatio-
nem & transfigurationem naturę humanę
dé exuperata formidine, in audaciam ſpiri-
talem benè nimìs ſignificat. Sunt autem &
ante hoc teſtimonium, quę callidè prędi-
ctus Macarius & Stephanus non defloraue-
runt, hoc modo: Recuſat itaque ipſum ca-
licem, crucifigentes ſe, DEI amatores non
eſſe tanquàm per hoc accuſans: & ſubeſt
quidem in eo pauor paſſionis propter hu-
manitatem, compeſcitur autem continuò
virtute inhabitantis verbi ac fortitudine.
Conſidera nanq; quomodò oſtendit quidé
quod humanum eſt, ipſa recuſatione: quod
autem Deitatis eſt indeflexibile, effulſit ſta-
tìm: Ait enim ad patrem qui in cælis eſt: Ve-
Matth. 26. d runtamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu
vis. Humanitas verò condecenter & hoc ait.
Nam ſecundùm quod Deus eſt, non extra
*ipſa eſt voluntatem patris: magis autem *ipſe eſt
* Si vtiquè voluntas Dei & patris, * ſicut in ſapientia &
ipſum velle eſt patris, ſapientia verò eſt fili-
us. Quia igitur & voluntas patris nomina-
*explanat, tur vnigenitus, *exclamat, dicens laudabilis
Pſalm. 29. cantor: Domine, in voluntate tua præſtitiſti
decori meo virtutem. In Chriſto nanq; eſt
omne donum cæleſtium bonorum à Deo &
patre. Aliàs autem vna conſubſtantiali ſan-
cta exiſtenti Trinitate, & vna Deitate in ea
* érit intelligenda, quomodò non *erat voluntas
eadem patris & filij & ſpirituſſancti? Con-
gruétiſſimè igitur ad humilitatis habitum,
& vt homo, formidat tacitè mortem, quæ
extra naturam, & ex maledicto intromiſſa
eſt: reſpuens iterùm auté vt Deus, Non ſicut
ego volo, ait, ſed ſicut tu. Caro itaque quæ
quoquo modo in Chriſto ad ſummam poſt
hoc fiduciam hominis transformabatur, na-
tura docebatur quippe iam nec ipſam ſeue-
ram mortem pertimeſcere, ſi præſertim vti-
liter ad eam accederet propter Deum. In hoc
enim plurima eſt merces, quia ad id, quod ità
odibile & naturæ infeſtum eſt, accedimus
propter Deum, diſcente & incipiente no-
ſtra natura in primo Chriſto viriliter agere,

& prævalere contra ſic vehementes & no-
xios venientium incurſus. Sancta ſynodus
dixit: Tu Stephane & tuus magiſter Maca-
rius, non oſtendiſtis *in incarnationis diſ- *deeſt, vni-cam
penſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti ve-
ri Dei noſtri, per codicillum à vobis obla-
tum: ſed & duas voluntates, in teſtimonijs
in eodem codicillo poſitis inuenimus aper-
tè, clamante Athanaſio laudabili, quanuìs
detruncata & obcelata ſint, iuxta quod ſo-
liti eſtis, eadem teſtimonia, quæ peruersè
interpretantes protuliſtis. Definiuimus igi- Depoſitio Macarij & Stephani.
tur, poſtquàm apertè approbati eſtis ad ſub-
uerſionem diuinorum dogmatum feſtina-
re, & ſanctorum ac probabilium patrum
doctrinas corrumpere, & hæreticorum ma-
gìs ſenſum aſſumere, & quæque ab eis do-
gmatizata ſunt, ſectari ad contagium or-
thodoxæ plebis, ab omni vos ſacerdotali
dignitate & miniſterio alienos exiſtere. Eos
autem, qui iam pœnitentiam egérunt, & ſu-
periùs nominatos tam epiſcopos quàm cle-
ricos, qui & nunc in medio aſſiſtunt, & re-
ctè vnà nobiſcum confitentur, præuidimus
quidem in proprijs locis reſidere. Libellos
autem quos promiſerût, propriæ eorum fi-
dei cum iureiurando in ſubſequenti nobis
offerent. Sancta ſynodus exclamauit: Mul-
tos annos Imperatori, Orthodoxo Impera-
tori multos annos, Hæreticum foràs mitte,
Nouo Eutycheti malos annos, nouo Apol-
linari malos annos, Hæreticum foràs mitte.
Et impulſus eſt Stephanus diſcipulus Ma-
carij, & foràs miſſus eſt. Petrus Deo amabi-
lis epiſcopus Nicomediæ, Theodorus Deo
amabilis epiſcopus Meletinæ, Salomon
Deo amabilis epiſcopus * Clanei, Antonius *Cleoni
Deo amabilis epiſcopus Hypepæ, Geor-
gius Deo amabilis diaconus & chartophy-
lax, Anaſtaſius diaconus & notarius, Ste-
phanus diaconus & cancellarius, Diony-
ſius diaconus & cancellarius, & Anaſta-
ſius presbyter & monachus, & Georgius
monachus Macarij, dixerunt: Parati ſumus
in ſubſequenti rectæ noſtræ fidei cum iure-
iurando libellos offerre. Sancta ſynodus
dixit: Quod ab eis promiſſum eſt, fiat. Et
quia ſufficiunt quæ hodierna die mota
ſunt, in ſubſequenti qui dudùm oblatus eſt
codicillus à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ
Romæ, ad legendum & conferendum, cum
libris hîc ſiti venerabilis patriarchij, profe-
ratur. Illos itaque duos codicillos, qui tunc
à Macario & Stephano dati atque relecti
ſunt, ad conferendum venire nolumus, eò
quòd teſtimonia, quę in eis poſita ſunt, nul-
latenùs ad præſentem dogmaticam cauſam
*reſpiciunt. *pertinent

ACTIO DECIMA.

IN nomine Domini Dei & Saluatoris no-
ſtri Ieſu Chriſti, imperãtibus à Deo coro-
natis ac sereniſſimis noſtris dominis Flauijs,
Con-

Conſtantino quidem pijſſimo, & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno vigeſimooctauo, & poſt conſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis, anno decimotertio, Heraclio verò atq; Tiberio à Deo conſeruandis eius fratribus, anno vigeſimoſecũdo, decimooctauo die Martij menſis, indictione nona. Præſidente eodem pijſſimo, & Chriſto dilecto magno Imperatore Conſtantino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus, & ex iuſſione eius à Deo inſtructæ ſerenitatis, præſentibus & audientibus Niceta glorioſo exconſule patritio, & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo exconſule patritio, & comite imperialis obſequij, & ſubſtratego Thraciæ, Sergio glorioſo excõſule patritio, Paulo glorioſo exconſule patritio, Iuliano glorioſo exconſule patritio & militari logotheta, Conſtantino glorioſo exconſule patritio, & curatore imperialis domùs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patritio, & locũ agente comitis imperialis excubiti, Ioanne glorioſo exconſule patritio & quæſtore, Polyeucto glorioſo excõſule, Thoma glorioſo exconſule, Paulo glorioſo exconſule & diſpoſitore Orientalium prouinciarum, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſule & domeſtico imperialis menſæ.

Conueniente autem ſancta ac vniuerſali ſynodo, quæ per imperialem ſanctionem congregata eſt in hac à Deo conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum præſentantibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ antiquæ Romæ Agathonis, & Georgio venerabili ac ſanctiſſimo archiepiſcopo magnæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro Deo amabili presbytero & monacho, & vicario ſedis magnæ ciuitatis Alexandriæ, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis loci ſeruatoris ſedis Hieroſolymorum, Ioanne epiſcopo ciuitatis Portuenſis, Abundantio epiſcopo ciuitatis Paternæ, Ioanne epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locum agentibus centum viginti quinque venerabilium ac Deo amabilium Epiſcoporum, quod circa antiquam Romam eſt, concilij, qui & per proprias ſubſcriptiones demonſtrantur in ſuggeſtione ab eis facta ad pijſſimum Imperatorem Conſtantinum: & Theodoro religioſo presbytero, & locum agente Deo amabilis archiepiſcopi Rauennæ Theodori, Baſilio epiſcopo Gortynæ inſulæ Cretæ, Theodoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Georgio epiſcopo Cyzici, Petro epiſcopo Nicomediæ, Photio epiſcopo Niceæ, Ioanne epiſcopo Chalcedonæ, Siſinnio epiſcopo Hierapoleos Phrygiæ, Macrobio epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Georgio epiſcopo Mitylenæ, Sergio epiſcopo Selymbriæ, Andrea epiſcopo Methymnæ, Theognio epiſcopo Chij, Georgio epiſcopo * Camuliano, Antonio epiſcopo Hypepæ, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiopoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Theodoro epiſcopo * Iuſtinianopoleos Gordi, Theodoro epiſcopo Veriſæ, Stephano epiſcopo Heracleæ Ponti, Longino epiſcopo Tij, * Domitio epiſcopo Pruſiados, Salomone epiſcopo * Clanei, Ioanne epiſcopo Myndi, Georgio epiſcopo Coenſi, * Georgio epiſcopo * Cantani, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino epiſcopo Daliſandi, Theodoro epiſcopo Olbis, Theophane presbytero & abbate venerabilis monaſterij Siciliæ, quod cognominatur Baias, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati, poſiti in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, poſiti ſimiliter in antiqua Roma, Anaſtaſio presbytero & monacho oratoriorum venerabilis patriarchij Conſtantinopoleos. Reſidentibus itaque tam glorioſiſſimis patritijs & conſulibus, quamq; omnibus venerabilibus & DEO amabilibus ex ordine epiſcopis in eodem Trulli ſecretario, propoſitis in medio ſanctis & immaculatis Chriſti DEI noſtri Euangelijs, Conſtantinus DEO amabilis diaconus huius ſanctiſſimæ DEI Catholicę & Apoſtolicæ magnæ Eccleſiæ, & primicerius Deo amabilium notariorum ſanctiſſimi archiepiſcopi huius à Deo conſeruandę regiæ vrbis, dixit:

*Camelenorum
*Iuſtinopolis Gordiu come
*Dometio
*Cleonæ
* Gregorio
*Candani

Meminit veſtra pietas, & hæc ſancta atq; vniuerſalis ſynodus, quòd in præcedenti conuentu * locutio facta eſt reliquorum teſtimoniorum, quæ ſunt in codicillo, qui prolatus eſt à Macario & Stephano, & eorum collatio facta eſt ad libros ſanctorum patrum, qui reconditi ſunt in venerabili patriarchio huius regiæ vrbis, horumq; virtutem cognoſcitis. Et quia interlocutio facta eſt à veſtra ſancta ſynodo, vt in altero ſecretario lectio fieret, & collatio teſtimoniorum cũ libris huius venerabilis patriarchij, quæ iam prolata ſunt à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, & quoniam promiſerũt Petrus Deo amabilis epiſcopus Nicomedię, Theodorus amabilis epiſcopus Meletinæ, Salomon Deo amabilis epiſcopus * Clanei, Antonius Deo amabilis epiſcopus Hypeporum, necnon & Georgius Deo amabilis diacon⁹ & chartophylax, & Dionyſius Deo amabilis diaconus & cancellarius, Anaſtaſius quoq; religioſus diaconus & notarius defenſor nauium, & Stephanus diaconus & cancellarius, & Anaſtaſius religioſus presbyter & monachus, & Georgius religioſus monachus, rectæ fidei ſuæ cum iureiurando

*lectio
*Cleonę

do

do huic veſtræ ſanctæ & vniuerſali ſynodo libellos offerre, & ſuggerimus ad quod placuerit. Conſtantinus piiſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerũt: Quæ dudùm geſta ſunt, relegãtur. Et relecta ſunt. Conſtantinus piiſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Auditores effecti teſtimoniorum, quæ prolata ſunt à Macario & Stephano, agnouimus qualis amputatio ab eis facta eſt in huiuſmodi teſtimonijs, quæ obumbraret atque confunderet omnem Domini noſtri

Dei Ieſu Chriſti, veri Domini noſtri humanationis diſpenſationem. In memoria quoquè habemus, quòd & Petrus Deo amabilis epiſcopus Nicomediæ, Theodorus Deo amabilis epiſcopus Meletinæ, & Salomon Deo

*Cleonæ amabilis * Clanei, & Antonius Deo amabilis epiſcopus Hypeporum, ad hæc & Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, & Dionyſius Deo amabilis diaconus & cancellarius, Anaſtaſius Deo amabilis diaconus & notarius defenſor nauium, Stephanus religioſus diaconus & cancellarius, atq; Anaſtaſius & Georgius religioſi monachi promiſerunt libellos rectæ ſuæ fidei cum iureiurando, in alio ſecretario huic ſanctæ ac vniuerſali ſynodo offerre. Sed conſequens eſt, codicillum, qui oblatus eſt paternorum teſtimoniorum à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, qui & ſub ſigillis conſiſtit, ad medium deduci ad relegendum, atque conferendum cum libris venerabilis patriarchij huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis. Et prolatus eſt huiuſmodi codicillus ſigillatus. Et poſtquàm diſſigillatus fuiſſet, accipiens Petrus DEO amabilis diaconus & notarius ſanctiſſimi archiepiſcopi Conſtantinopoleos ipſum authenticum librum, qui eſt de ſceuophylacio, id eſt, de repoſitione ſacrorum vaſorum huius ſanctæ magnæ eccleſiæ, membranaceum tectum ex argento. Et Salomon Deo amabilis diaconus & notarius eiuſdem ſanctiſſimi archiepiſcopi Cõſtantinopoleos, prędictum codicillum teſtimoniorum relegit, habẽtem ſuperſcriptionem in his verbis: Teſtimonia ſanctorum ac probabilium patrum, oſtendentia duas voluntates & duas operationes in domino & Deo

Leo. papa & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto, ſancti Leonis papæ Romani, ex epiſtola ſecũda ad Leonem Imperatorem, cuius initium eſt, Promiſiſſe me memini: Quicquid ergò in tẽpore accepit Chriſtus, ſecũdùm hoĩem accepit, cui quæ nõ habuit, conferrentur. Nã ſecundùm potentiam Deitatis indifferenter omnia quæ habet pater, etiàm filius habet: & quæ in forma ſerui à patre accepit, eadem in for-

Ioan.10.f ma Dei etiàm ipſe donauit. Secũdùm enim

Ioan.6.d formam Dei ipſe & pater vnum ſunt: ſecundùm autem formam ſerui non venit facere voluntatem ſuam, ſed voluntatem eius qui

Ioan.5.d miſit eum. Secundùm formam Dei ſicut habet pater vitam in ſemetipſo, ſic dedit & filio vitam habere in ſemetipſo. Secundùm formam ſerui, Triſtis eſt anima mea vſq; ad Matt.26.d

mortem. Quod teſtimonium collatum eſt cum ſuperiùs dicto libro ſceuophylacij, & conſtitit. Similiter relectum eſt ex eodem codice teſtimoniũ ſancti Ambroſij epiſcopi Ambroſius

Mediolanenſis, ex libro ſecundo ad Gratianum Imperatorem, cuius initium eſt, Sed forſitan arbitror per præteritum librum: Suſcepit ergò volũtatem meam, ſuſcepit triſtitiam meam. Confidẽnter triſtitiam nomino, quia crucem prædico. Mea eſt voluntas, quam ſuam dixit: quia vt homo ſuſcepit triſtitiam meã, vt homo locutus eſt. Et ideò dixit, Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Mea Matt.26.d

eſt triſtitia, quam meo ſuſcepit affectũ. * Et- *Nemo enim

enim nullus moriturus gaudet. Mihi compatitur, & mihi contriſtatur, & mihi condolet. * Pro me igitur doluit in me, qui pro ſe *Ergò pro me dolet, & in me dolet

nihil habuit quod doleret. Doles ergò Domine non tua vulnera, ſed mea: non tuam mortem, ſed noſtram infirmitatem. Prophe- Eſa.53.a

ta dixit, quòd pro nobis doles, & nos reputauimus te Domine eſſe in doloribus, dum quandò ipſe non dolebas ꝑ te, ſed pro me. Et quid mirum, ſi pro omnibus doluit, qui pro vno lachrymatus eſt? Quid mirũ, ſi mo- Ioan.11.e

riturus tædeat, qui Lazarum reſuſcitaturus, illachrymat? Sed & ibi eum ſororis pietas ad lachrymandum mouit, per quam cum angebat ſenſus humanus: & hic *internus eius *affectus

*affectus diſpẽſationẽ operabatur, vt quem- *interior

admodùm mors eius omnium noſtrũm abſtulit mortem, & liuor eius noſtra ſanauit Eſa.53.b

vulnera, ità & eius triſtitia noſtrum diluat mœrorem. Vt homo igitur dubitat, vt homo turbatur, non turbatur vt virtus: neque Deitas eius, ſed anima turbatur: Et turbatur ſecundùm humanæ fragilitatis aſſumptionem, propterea quia animam ſuſcepit paſſibilem. Nec enim Deus ſecundùm quod Deus eſt, aut turbari, aut mori * potuit. Vndè & *poterat

ait: Deus Deus meus, vt quid me dereliqui- Pſal.21.

ſti? Vt homo igitur loquitur, meos mœrores circunferens, quoniam in periculis exiſtentes, à Deo nos derelinqui putamus: vt homo turbatur, vt homo illachrymat, vt homo crucifigitur. Sic enim dicit Apoſtolus, 1.Cor.2.d

quia Chriſti carnem crucifixerunt. Et alibì Apoſtolus inquit Petrus, Chriſto paſſo car- 1.Pet.4.a

ne. Caro itaque paſſa eſt. Nam Deitas libera extitit mortis & paſſionis, corpus ſecũdùm conditionem humanæ ceſſit naturæ. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo vetuſtiſſimo, qui eſt de bibliotheca venerabilis patriarchij huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdem ſancti Ambroſij ex lib. 6. interpretationis euangelij ſecundùm Lucam, continens ità: Quòd autem dixit, Non mea Matt.26.d

voluntas, ſed tua fiat, ſuam, ad hominem retulit: patris, ad diuinitatem. Voluntas enim homi-

hominis, temporalis: voluntas diuinitatis, æterna. Quod teſtimonium collatum eſt cum codice Latinis literis ſcripto, interpretante Conſtantino Deo amabili presbytero, & defenſore huius ſanctæ magnæ Eccleſiæ, & grammatico Latino. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium ſancti Ioannis epiſcopi Conſtantinopoleos, ex ſermone facto ad eos qui ad Miſſas non occurrerũt, cuius initium eſt, Iterùm Circenſia, cõtinens ità: Horum mihi iterùm memores eſtote verborum, vtilis eorum erit memoria de oratione cõferentibus. Prædixit proditorem, prædixit omnium fugam, & ſui mortẽ. Percutiam enim, ait, paſtorem. Prędixit, qui cũ abnegaturus fuiſſet, & quandò, & quotiès, accuratè omnia. Et poſt hæc omnia idoneã præſcientiæ futurorũ dans probationem, veniens ad locum, orat: & illi quidem dicunt quia ſecũdùm Deitatem, nos verò dicimus quia ſecundùm diſpenſationem. Iudicate itaq;, & ab ipſa vnigeniti gloria nulli gratiam dantes ſententiam profertote. Si enim & cum cõtribulibus iudicor nunc, ſed ſupplico ac deprecor, vt abſq; præmio iudicium fiat, neq; ad gratiam meam, neq; ad illorũ odium. Maximè quidẽ & ex hoc ipſo manifeſtũ eſt, quòd nõ eſt diuinitatis ipſa oratio. Deus enim non orat. Dei enim eſt adorari, Dei eſt orationem ſuſcipere, nõ orationem offerre. Viſo reuerà quia inuerecundi ſunt, ex ipſius orationis ſermonibus manifeſtum vobis facere pertentabo, quia totum diſpenſationis eſt, & ipſius carnalis infirmitatis. Quandò enim humile quid loquitur Chriſtus, ſic loquitur humile & vile, quatenùs immenſitatis humilium dictorum, etiàm eis qui valdè contendũt, poſſit perſuadere, quia nimis ab illa ineffabili atque inenarrabili eſſentia diſſonent hæc verba. Veniamus igitur ad ipſa verba orationis: Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte. Veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis. Et poſt pauca: Interrogo hæreticũ, Deus formidat, & ſuperſedet, & pigritat, & triſtatur? Et ſi dixerit, etiàm, recede iam, & ſtatuet illum deorsùm cum diabolo, magis autem & illo inferiorem. Neque enim ille audebit hoc dicerẽ. Sin autem dixerit, quia nihil horum dignũ Deo, dic ergò, quia nec orat Deus. Abſq; iſtis enim & aliud inauditũ erit, ſi hæc Dei fuerint verba. Neq; enim æſtuationem tantummodò indicant ipſa verba, ſed & duas voluntates, vnam quidem filij, aliam verò patris, cõtrarias in alterutrum. Quod enim dictum eſt, Nõ ſicut ego volo, ſed ſicut tu, hoc inſinuantis eſt. Hoc aũt nec illi aliquãdò permiſerunt, ſed nobis ſemper dicentibus, Ego & pater vnum ſumus in maieſtate, illi in voluntate hoc dictum eſſe inquiunt, dicentes patris & filij vnam eſſe volũ-

Chryſoſtomus.

Mat. 26. e
Mar. 14. d
Luc. 22. e

Matt. 26. d

Ioan. 10. f

tatem. Si igitur patris & filij vna eſt voluntas, quomodò hìc dicit, Veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu vis? Si enim in diuinitate, quod dictum eſt, ſit hoc, cõtradictio erit, & multa inaudita ex hoc generantur. Si autem de carne habent rationẽ, quæ dicta ſunt, & nullum ex hoc erit ſcandalum. Nec enim nolle mori carnem, reprehenſio eſt, quoniam hoc natura eſt. Ipſe autem quæ naturæ ſunt, omnia abſq; peccato oſtendit, & cum multa abundantia, vt etiàm hæreticorum obturet ora. Quandò autem dixit, Si poteſt fieri, tranſeat à me calix iſte: &, Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu: nihil aliud oſtendit, niſi quia carnem verè indutus eſt timentem mortem. Mortem enim timere, & dubitare, & anxiari, illius eſt. Nunc quidem eam deſtitutam reliquit, & nudatam * ex propria operatione, vt demonſtrans eius infirmitatem, credibilem eius faciat & naturã. Nunc verò eam abſcõdit, vt diſcas, quòd non erat * purus homo. Quemadmodùm enim ſi ſemper humana demonſtraſſet, hoc vtiquè crederetur: ità ſi ſemper, quæ Deitatis ſunt, effeciſſet, incredibilis vtiquè fuiſſet ipſius diſpenſationis ratio: propterea variat & intermiſcet verba & cauſas, vt neq; Pauli Samoſateni, neque Marcionis & Manichæi ægritudini & furori occaſionem tribuat. Idcircò & prædicit quod futurum eſt, vt Deus, & ſuperſedit iterùm vt homo. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro membranaceo, qui eſt de bibliotheca venerabilis patriarchij huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdẽ S. Ioannis archiepiſcopi Cõſtantinopoleos de interpretatione Euangelij ſecundùm Matthæum de textu, vbi ait: Et venit ad diſcipulos ſuos, & inuenit eos dormientes, cõtinens ait: Quemadmodùm qui corpore curantur, ſponte ſuſtinent, dum curantur, dolorem, non * quaſi virtute, ſed * neceſſariò propter ſalutem, quæ ab ea cõquiritur: eodem modo & ſaluator effugiendũ quidem, ſecundùm id quod eſt * ἦν, iam recuſabat mortem. Suſtinuit autẽ eam magnanimiter, vt nobis hominib⁹ multifariè per huiuſmodi diſpenſationem prodeſſet. Nõ ſolùm enim * redemptionem offerens, liberos nos omni peccato fieri * præparauit, ſed & * corporis quaſdam primitias reſurrectionis mortuorum oſtentans, communem quoquè confirmauit reſurrectionem. Forſitan autem etſi non recuſaſſet, æſtimatus eſſet vtiquè, quòd temeraria audacia atque contemptu vltrò ad mortem veniſſet. Nunc autem orando id recuſans, immoderatam oſtendit perimentium cum malitiam. Tranſeat ergò calix, inquiens, ſubiunxit: Veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu: & ſuam quidem volunta-

Mat. 26. d

* &

* id eſt, tãtùm homo.

Mat. 26. d

* quæritur virtutem,
* neceſſarium

* λύτρον
* παρεσκεύασεν
* corpus, vt

tem habere ſe efficaciter demonſtrauit. Præponit autem vbiquè ſuæ paternam voluntatem, & in omnibus adnectit illam, quæ patris eſt, ei cócurrentem, concordéq́; ſe oſtendit illius voluntati. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum codice chartaceo, qui eſt de bibliotheca ſimiliter venerabilis huius patriarchij. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium ſancti Athanaſij Archiepiſcopi Alexandriæ ex libro de Trinitate & incarnatione, cuius eſt initium, Qui callidè diuinas ſcripturas, continens ita: Et quandò dicit, Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte: veruntamen non mea voluntas fiat, ſed tua: ſpiritus quidem promptus eſt, caro auté infirma: duas voluntates hic oſtendit, vnam quidem humanam, quæ eſt carnis, aliam autem diuinam. Nam humana propter infirmitaté carnis refugiebat paſſionem, diuina autem eius prompta. Sicut & Petrus audiens de paſſione, formidauit & dixit: Propicius tibi ſis Domine. increpauit autem eum Dominus, dicens: Vade retrò me ſatana, ſcandalú mihi es, quia nó ſapis ea quæ Dei ſunt, ſed quæ hominis: ità & hìc intelligitur. Factus quippe in ſimilitudine hominú, recuſat paſſionem vt homo: Deus verò exiſtens, & ſecúdùm eſſentiam diuiná impaſſibilis, promptè acceptá tulit paſſionem & morté, eò quòd impoſſibile erat teneri illú à morte. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro membranaceo crocato, qui eſt adæquè de bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium S. Gregorij epiſcopi Nyſſæ, ex libro ἀντιῤῥητικῶν oppoſitionum aduersùs Apollinarem, cuius eſt initium, Bonú enim erit vtiquè exordiú, continens ità: Apollinarij: Sed turbâtur (inquit) infidelium pturbatione. Gregorij: Aduersùs nos cótumelijs vtitur, turbulentos & perfidos appellans eos, qui Euágelicæ voci nó citra examinationem attendunt, quæ ait: Si poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte: veruntamen non mea, ſed tua fiat voluntas. His autem adiungit proprium dictú, continens ità: Apollinarij: Et nó memorant, quia voluntas iſta propria dicta eſt, nó hominis terreni, ſicut ipſi putant, ſed Dei, qui de cælo deſcédit. Gregorij: Quiſnam adinueniet tale aliquid dicere? Non dico horú aliqué, qui in hæreſi denotati ſunt, ſed nec ipſum impietatis atque falſitatis patrem arbitror adinuenire aliquid ad blaſphemiam callidiùs, quàm quæ dicta ſunt. Putas, neſcit verborum ſcriptor, quæ loquitur Deus de cælo deſcédens? Propriam ipſius Deitatis voluntatem παραγράφεται * exceptat, & non vult ad effectum venire, quod vult? Ergò diuiſæ ſunt patris & filij volútates? Et quomodò ergo erit communis vtriuſq; voluntas? quomodò vtiquè identitas naturę, differentia voluntatum inſinuabitur? Omninò enim neceſsè eſt naturæ voluptaté concurrere, ſicut alibi Dominus ait: Nó poteſt arbor bona fructus malos facere, neq; arbor mala fructus bonos facere: fructus vtiquè naturæ erit affectus, vt profectò benè bona ſit, malè autem mala. Si itaq; differés eſt in patre & filio fructus volútatis, differentem neceſsè eſt & alterutrorum naturá confiteri. Quid igitur impugnatur Arrius? Quid autem non fugiunt ad Eunomium, qui diuidens patris & filij naturam, ſimul diuidit cum natura voluntatem, & magìs colligit alienationem ſubſtantiæ, ſubmiſſum à prælato diſcerpens à diuinitate verbum? Iterùm autem, quod ab eo dictum eſt, repetamus: Apollinarij: Et nó memorant, quia voluntas iſta, propria dicta eſt non hominis, qui ex terra eſt, ſicut exiſtimant ipſi: ſed Dei, qui de cælo deſcendit. Gregorij: Qualem volútatem aſſerit verbi *ſcriptura, quòd non vult Dominus fieri, dicens ad patré, Non mea voluntas, ſed tua fiat? Putáſne intelligit, in qualem delapſus eſt ſermo eius controuerſiá? appropinquat paſſio, & ſicut necdùm futurus erat proditor ſuperuenire cú multitudine, tunc quoque huiuſmodi facta eſt oratio: Qui deprecatur, homo eſt, an Deus? Si Deum eſſe, qui deprecatur, exiſtimat, parem ei cum hominibus inſpicit impoténtiam. Quomodò igitur Deus nullum habet inditum bonum, ſed supernú inuocat adiutorium? Dehinc quãdò reprehendebat diuinitas propriam voluntatem, bonum fuit, an malum quod volebat? Et ſi quidem bonum, quomodò non ad effectum perducitur, quod volebat? ſi autem malum, quæ eſt diuinitati ad malum familiaritas? Sed quod dixi, quis non intelligit quòd in contrarium circunueſtit illum ſermonem? Si quippe vnigeniti Dei eſt vox, quæ dicit, Non mea voluntas fiat, ſed tua: ipſe ſermo circa ſeipſum per quandam ſemper cótrarietatem voluitur, & nuſquàm ſtabilitatem habet. Qui enim non vult propriam voluntatem fieri, hoc ipſum vult per omnia, vt non fiat quod vult. Quomodò ergò oratio ad effectum perducitur dicétis, quia hoc volo, vt quod volo, non fiat? in cótrario per omnia quod deſiderat conuertitur, & hæſitauit erga alterutrum, qui huiuſmodi orationem exaudit. Quicquid enim fecerit ad eum exitum, quod oratum eſt, in voluntarium conuertetur, ſi faciat voluntatem orantis. Sed & oratio eſt, vt minimè fiat quod vult, non faciat quod vult: ſed qui orat, vult fieri hoc ipſum quod nó vult: ac per hoc per omnes modos quoquo conuertatur, quoquo modo accipiatur, inconſtans erit eius intelligentia, ipſa ſibi repugnans, & à ſeipſá deijcitur. Ad huiuſmodi itaq; verbi hæſitationem

Marginalia: Athanaſius. — Matt. 16. d — Gregorius Nyſſenus. — * acceptat — Matt. 7. c — * ſcriptoribus

nem vnum fiat ſolatium, vera ipſa myſterij confeſſio: quia formidare quidem paſſionem, humanę fragilitatis eſt, ſicut ait & Dominus ſpiritum promptum eſſe dicens, carnem autem infirmam: ſuſcipere verò eandem ex diſpenſatione paſſionem, diuinæ eſt voluntatis & virtutis. Quia igitur alia eſt humana voluntas, & alia diuina, loquitur quidem & quaſi ex homine, quod infirmitati naturæ congruit, qui noſtras paſſiones aſſumpſit: adiungit autem ſecũdam vocem ſublimem, & DEO decibilem voluntatem,* quã firmari humanam pro hominum ſalute volens. Qui enim dixit, Non meam, humanam hoc ſermone ſignificauit: addens verò tuam, oſtendit coniunctionem ſuæ Deitatis ad patrem, cuius nulla voluntatis eſt differentia propter cõmunitatem naturæ. Nam patris dicens voluntatem, etiàm filij demonſtrauit. Hæc autem eſt velle omnes homines ſaluos fieri, & ad cognitionem veritatis venire: quod non erat aliter fieri, quàm mortem ſubire, quæ vitam præpediebat. Humilem autem humanæ formidinis & ſermonem, & paſſionem aſſumit Dominus, oſtendens quòd non veraciter circa eum erat, quod noſtrum eſt ex communicatione paſſionum, ipſam naturam credibilem faciens. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, qui erat ex bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et cõſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdem S. Gregorij de hominis contẽplatione, capitulo quarto continens ità: Ipſa quidem anima, regium quid & ſublime inditum oſtendit: porrò à priuatorum paupertate ſeiuncta, in eo, quòd indominabilis & liberi exiſtit arbitrij, proprijs voluntatibus ſe imperialiter diſpenſans. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdem S. Gregorij ex his, quæ aduersùs Eunomium capitulo triceſimoquinto, cuius eſt initium, Non erat vt videtur, continens ità: Omninò neceſsè eſt, conueniens eſſe & proprium confiteri naturæ, ipſum quoquè arbitrium. Et ſi diſſimile extiterit ſecundùm naturam, diſſimiles erunt etiàm ipſæ voluntates, virtute eius in vtriſque idonea exiſtente, * natura deficienti ad perficiendam propriam voluntatem. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, qui eſt de bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium S. Ioannis Archiepiſcopi Conſtantinopoleos ex ſermone: Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte: cuius initium eſt, Profundam ſectionem, cõtinens ità: Sed nõ ſufficiunt hæc ſolummodò, ſed & adueniens, vt nõ putaret phãtaſticũ quod fiebat, non ſuperficie tantùm rem credibilẽ facit, ſed & tempore multo,

Matt.26.d

2.Tim.2.b

Gregor. Nyſſenus.

*ne vltrà deficiat

Ioannes Chryſoſt.

& quod per omnia humana tranſiuit. Neq; enim ſimpliciter in homine p̃fecto venit, ſed in vtero virginis, vt etiàm & in vulua baiularetur, & partũ ſuſtineret, & lactis nutrimentum & incrementũ, prolixitatemq; temporis, & per diuerſitatẽ omniũ ætatum credibile faceret quod fiebat. Sed neq; in huiuſmodi probatione tãtùm perſiſtit, ſed & ipſam circũferens carnẽ, permittit eã naturę perpeti detrimenta, & eſurire, & ſitire, & dormire, & fatigari. Poſtremò etiàm ad crucem veniens, ſinit eam quæ carnis ſunt, pati: ideò enim & guttæ ſudorũ de ea cadebant, & angelus inueniebatur* eam ſuſtentans, & triſtatur, & hęſitat. Priùs enim q̃ hęc diceret, ait: Anima mea turbata eſt, & triſtis eſt vſq; ad mortẽ. Si enim his omnibus geſtis os malignũ diaboli per Marcionẽ Ponticum, & Valentinũ, & Manichæũ Perſam, & alias plures hæreſes valuit, quantùm ad eos, verbũ diſpenſationis ſubuertere, & inſonuit ſatanas* conſonũ dicens, quia neq; incarnatus, neq; carne indutus eſt, ſed putatiuè hoc erat, & phantaſia & ſcena atq; ſimulatio, dum quandò paſſiones ipſæ* pręclamarent, & mors & ſepulcrum & eſuries, ſi nihil horum factum eſt, quomodò non multò ampliùs hæc impietatis nequiſſima dogmata diſſeminarentur? Quamobrem ſicut eſuriuit, ſicut fatigatus eſt, ſicut dormiuit, ſicut manducauit, ſicut bibit, ſic & mortẽ recuſat, quod eſt humanũ oſtendẽs & infirmitatem naturæ, quæ non ſinè dolore patitur auelli de pręſenti vita. Si enim nullum horũ dixiſſet, dixiſſem vtiquè, quia ſi homo eſſet, oportebat eum pati quæ hominis ſunt: quæ verò hæc, cùm ad crucem veniret, & formidaret, & tæderet, nec ſinè dolore auelleretur à præſenti vita: (ineſt quippe naturæ amor præſentium) & ideò oſtendere volens verum carnis velamen, diſpenſationemq; credibilem facere, cum multa probatione paſſiones ipſas nudas p̃poſuit. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cũ libro membranaceo, qui eſt de bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdem ſancti Ioãnis Chryſoſtomi ex interpretatione euangelij ſecundùm Matthæum lib.* 81. cuius eſt initium, Tũc venit cum eis Ieſus, continens ità: Et poſt puſillum accedens, orabat dicens: Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte: veruntamen nõ ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Et venit ad eos, & inuenit eos dormientes. Et dixit Petro: Sic non potuiſtis vna hora vigilare mecum? Vigilate & orate, vt non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus eſt, caro autem infirma. Non ſimpliciter maximè Petrum aggreditur, dum quandò & cæteri dormirent: ſed palpans, atque tangens eum, & ex hoc propter cauſam quam anteà dixi.

Lucæ 22.c

*eum

Ioan.12.d

*Satanicũ ſonum

*proclamarent,

*84.

Mat. 26.d

Dehinc, quia & cæteri hoc ipſum dixerũt. dicente enim Petro, inquit, quòd ſi etiàm oportuerit me mori tecum, non te negabo: Similiter autem, inquit, & omnes diſcipuli dixerunt. Cæterùm omnes alloquitur, redarguens eorum infirmitatem. Qui enim mori cum eo delegerant, nec ſaltem cõtriſtato ſimul cum eo tunc euigilantes, contriſtari valuerunt, ſed tenuit eos ſomnus. Orat verò, nè cauſa ſimulatio eſſe putaret: & ſudores defluũt, propter eandẽ iterùm cauſam, nè dicant hæretici, quòd anxietatem ſimulâſſet. Proptereà & ſudores vt guttæ ſanguinis defluxerunt, & angelus confortans eum viſus eſt, multa millia quoquè timoris indicia, nè quis diceret verba ficta fuiſſe. Ideò & orat. Dicendo nanque, ſi poſſibile eſt, tranſeat, oſtendit humanum. Dicendo autem, Veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu, oſtendit quid ſit* elegãs, & philoſophum imbuens, etiàm natura in aduerſum trahente, ſequi Deum. Quoniamquidem non ſufficiebat inſipientibus * faciem oſtendere ſolam, etiàm verba adiungit. Iterum quia verba non ſufficiebant tantùm, ſed & res, oportebat vt eas verbis coniungeret, vt credant etiàm, qui vehementer contendunt, quia & homo factus eſt, & mortuus eſt. Si enim & dum hæc ſint, incredibile eſt hoc adhuc apud quoſdam, multò magis ſi hęc minimè fuiſſent. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, qui eſt de bibliotheca venerabilis huius patriarchij. Et conſtitit. Item* relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdem ex interpretatione Euangelij ſecundùm Ioannem, libro ſecundo, ſermone ſexageſimoſextò, cuius initium eſt, Dulcis eſt præſens vita, continens ità: Nunc anima mea turbata eſt. Et quid dicam? Pater, ſalua me ab hac hora. Quia hoc non eſt euitantis, vt ad mortem veniret, ſed maximè inuitantis. Vt em non dicant, quia ipſe extra dolores * humanatus exiſtens, facilè de morte philoſophatur, omne mortis imperium potenter deſtruens, & nos extra periculum exhortatur, oſtendit quia quanuis anxietur, attamen propter vtilitatem non recuſat. Hæc verò diſpenſationis ſunt, non Deitatis: ideò ait, Nunc anima mea turbata eſt. Nam ſi hoc non eſt, qualis cõſequentia eſt, quod dictum eſt, & dicere: Pater, ſalua me ab hac hora: & ità turbari, vt exui quoquè depoſceret? Si verò ineſſet, etiàm diffugere, hæc naturæ humanæ ſunt infirmitates ſiue impotentiæ. Sed non habeo, inquit, quod dicam, exui poſtulans. Propter hoc enim veni in hanc rem. Ac ſi diceret: Seu turbamur, ſiue commouemur, non fugiamus mortem. Nam & ego nunc turbatus, non dico, vt fugiam. Oportet enim ſuſtinere quod ſuperuenit. Non dico, libera me ex hac hora. Sed quid? Pater, glorifica nomen tuũ, dum quandò perturbatio hoc cogeret dicere. Econtrariò dico, Glorifica nomen tuum, hoc eſt, eleua iam ſuper crucem. Iterum humanum oſtendit, & naturam nolentem mori, ſed præſentem vitam amplectentem, oſtendens quòd non extra humanas paſſiones erat. Quemadmodùm enim eſurire, crimen non eſt, neq; dormire, ità nec præſentem vitam affectare. Etenĩ Chriſtus corpus mundũ à peccatis habuit, non naturalibus neceſſitatibus liberum, alioquin nec corpus eſſet. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro mẽbranaceo, qui eſt de bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimoniũ ſancti Cyrilli archiepiſcopi Alexandriæ de theſauris, capitulo vigeſimoquarto, cuius initium eſt, Si à quolibet aliquorum, continens ità: Propriam mortem Saluator euacuauit. Quemadmodùm ergo nequaquàm mors deſtrueretur, eo non moriente, ità in ſingulis carnis paſſionibus. Niſi enim formidâſſet, non vtiquè natura à formidine libera fieret. Niſi triſtaretur, non vtiquè vnquàm de triſtitia liberaretur. Niſi perturbatus eſſet & pertimeſceret, nunquàm extra hęc efficeretur: etiàm in ſingulis, quę humaniter facta ſunt, eãdem aptans rationem, inuenies in Chriſto eaſdem carnis paſſiones motas fuiſſe, non vt obtineant ſicut in nobis, ſed vt agitatæ deſtruantur virtute carnem inhabitantis verbi, in melius refecta eadem natura. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt ad librum, qui eſt de bibliotheca venerabilis huius patriarchij, chartaceum. Et conſtitit. Item relectum eſt teſtimonium eiuſdem ex eodẽ libro, continens ità: Homo factus eſt Dei verbum, non iterùm vt Deus ante humanationẽ omnia agat & loquatur, ſed vt plerunquè etiàm propter vtilitatem, quæ in carnis eſt diſpenſatiõe, & ſicut homo quædam loquitur, hãc habente eodem myſterio virtutem, quo modo abſurdum non eſt ſcandalizare audientes, dum interdùm humanius loquatur. Loquitur enim vt homo, loquitur vt Deus, habens in vtriſque poteſtatem. Humaniter enim dicebat, Nũc anima mea turbata eſt, diuinè autem, Poteſtatem habeo ponendi eam, & iterùm poteſtatem habeo ſumendi eam. Perturbari ergò, paſſio carnis eſt propriæ: poteſtatem autem habere ponendi, & iterùm ſumendi animam, virtutis verbi eſt actus. Quemadmodum enim dum quid loquitur diuinè, dum & homo cernatur, minimè ſcãdalizamus, ſed conſideramus habitans in carne verbum: ità cùm quid loquitur vt homo, non ſcãdalizemur, cõſiderantes quia propter nos factus eſt homo, & quæ humanitati congruunt, loquitur. Quod teſtimonium

Marginalia: * ἐκλέγετον (at "elegãs"); * perſonã * πρόσωπον (at "faciem"); * relatum (at "relectum"); Ioã. 12. c d (at "Nunc anima mea turbata eſt"); * humanos (at "humanatus"); Cyrillus. (at "ſancti Cyrilli"); Ioan. 12. d; Ioan. 10. c (at "Nũc anima mea turbata eſt ... Poteſtatem habeo")

 nium

nium ſimiliter collatum eſt cum eodem libro. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdem ſancti Cyrilli ex dogmatibus aduersùs Iulianum libro tertio, ex ſermone duodecimo, cuius initium, Attendat quidem qui ex aduersò eſt, continens ità: Quia igitur niſi quod inuoluntarium erat, feciſſet & voluntarium, nequaquàm omninò pateretur, neceſſariò demonſtrat inuoluntarium quidem, quod in patiendo fuit inglorium, vt fatus ſum: attamen voluntarium, eò quòd omnibus extitit vtile, & non velle quidem calicis recuſatio continet, & ſpontè autem pati in eo, quod dictum eſt ad patrem, Veruntamen non mea voluntas, ſed tua fiat. Matt.26.d Cóplacente ergò Deo & patre, & tanquàm cóſentiente prudentiſſimis diſpenſationibus, filius ſecundùm carnem mortem ſuſtinere dicitur: quatenùs ſurgés à mortuis, deſtrueret morté, & auerteret corruptionem, & iuſtificaret quæ ſub cælo ſunt. Et poſt pauca: Conſidera ergò, quomodò vt ſuſcitaret quod datum eſt ei, id eſt, nos, quod Dei erat inuolutarium, propter paſſionis contumelias voluntarium fecit. Suſtinuit quippe crucem ignominia contempta, ſicut egregius ſcribit Paulus. Hebr.12.a Quia verò paſſio extitit inuoluntaria quidem ei, quantùm ad infirmitaté humanorum ſenſuum pertinet: veruntamen quanquàm nimis fuiſſet inglorium, voluntarium fuit eò, quòd Deo eſſet acceptum. Acceptum nanque videtur oportere omne, quicquid eſt malum ſuſtinere fideles ſuos pro multorũ ſalute. Conſiderauit* quiſquam optimè & in Euangelicis narrationibus. *quicquã Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro membranaceo bibliothecæ huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit. Item relectũ eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdé ex interpretatione Euágelij ſecúdùm Matthæum, ex tomo vndecimo, continens ità: Licèt enim quàm maximè, quod * accidit, *accedit nó in omnibus & per omnia voluntarium ei fuit, ſed tamen propter omniũ ſalutem & vitam, voluntariam fecit crucis paſſionem. Nouerat quippe, nouerat quæ ex hoc futuræ eſſent emendationes, & quòd hominis naturam repararet, & ſanguine proprio acquireret Deo patri. Si enim nó feciſſet voluntarium pati, dum nimis eſſet inuoluntarium, quænã occaſio cóſiderabitur orandi eum & dicendi, Pater, ſi poſſibile eſt, tráſeat à me calix iſte? Matt.26.d Eiuſdé ex tomo 12. Et ſubeſt quidé in eo metus patiendi, propter id quod humanũ eſt: mitigatur verò cóſeſtìm per inhabitantis verbi potentiã atq; fortitudiné.* Proſpice ergò, quomodò ſubdemonſtrat quidé in eo recuſatio ipſa quod humanum eſt, diuinitatis aũt inflexibilitas ſtatim refulſit. *Perſpice Ait enim ad patrem, qui in cælis eſt, Veruntamen non ſicut ego volo, Mat.26.d ſed ſicut tu: & hoc autem, vt homini congruit, fatus eſt. Nam iuxta quod Deus eſt, non extra voluntatem eſt patris: immò verò ipſe eſt conſilium Dei & patris, ſi vtiquè in ſapientia, & velle eſt patris, ſapientia verò eſt ipſe filius. Quia verò & voluntas patris nominatur vnigenitus, explanat egregius cantator: Domine, in voluntate tua præſtitiſti decori meo virtutem. Pſal.29. In Chriſto enim omne datum cæleſtium bonorũ eſt à Deo & patre: aliàs vna atq; conſubſtantiali exiſtente Trinitate, & vna Deitate in ea intellecta, quomodò non erit eadem volũtas patris & filij & ſpiritusſancti? Condecentiſſimè itaq; ad humilitatis habitum & ſicut homo, ſibi formidat tacitè eam, quæ extra naturam & ex maledicto ſubintrauit, mortem: reſpuens autem iterùm vt Deus, Non ſicut ego volo, ait, ſed ſicut tu. Quę duo teſtimonia pari modo collata ſunt cum libro chartaceo bibliothecæ huius venerabilis patriarchij. Et cóſtiterunt. Ité relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdé S. Cyrilli, ex interpretatione Euangelij ſecundùm Ioanné lib.4. cuius initium, Quia deſcendi de cælo, continens ità: Maximè enim non abſolutè, neq; in omni ſimpliciter arguméto, ſed neq; in omni re omninò nó amplecti proprias voluntates, filius adfirmauit. Conſeruare nanq;, quæ patris eſt, dicit circa rem definitã propter tuas, ſicut mihi intelligi datur, ſermonũ adinuentiones, prouidens noſtræ cautelæ ſicut Deus: ſuſtinet autem inuoluntarium, & facit voluntarium propter nos. paſſionem auté dico proculdubiò crucis ità & genitori complacitam, ſicut à nobis iam dictũ eſt. Licèt nanq; conſiderare appoſitam ſtatìm comprobationé, & adiacentem officiosè ipſam cauſam, ob quam (ſicut ipſe ait) à proprijs quidem receſſit voluntatibus, implet autem eam, quæ patris eſt. Hæc eſt enim (inquit) voluntas patris, vt omne quod dedit mihi, non perdam ex eo, ſed vt reſuſcitem illud in nouiſſimo die. Ioan.6.d Et quoniam quidem certè inuoluntaria ſimul & voluntaria vnigeniti paſſio, quæ in cruce cernitur, iam planè prædictum eſt. Repetamus autem iterùm per ſubtiliores perſcrutationes, relegentibus pandentes veritatem.

Eiuſdem ex eodé ſermone: Nullo modo itaq; ſcandalizeris, ô homo, cùm audiéris dicentem, Deſcendi de cælo, nó vt faciam voluntatem meam, ſed eius qui miſit me. Ibidèm. Quod enim à principio dicebam, hoc iterùm dicimus, circa rem definitam ac manifeſtam ſuper hoc fecit Chriſtus ſermoné. Docens enim, quia pro omnibus obedire voluntarium quidem habet, eò quòd ità voluiſſet diuina natura, inuoluntarium autem propter crucis paſſionem, & quantùm ducit ad carnem recuſantem mortem. hæc & huiuſmodi fatus eſt. & plixior quidem

nobis conſumptus eſt ſermo: quia verò & inuoluntariũ quodãmodò videtur Saluatori Chriſto, iuxta quod erat homo, paſſio quæ in cruce eſt, ex ipſa nos cõſequens eſt rerum natura cõprobare. Dicimus autem, quòd Iudaicę obſtinationis actus fuerat, vt Chriſtus per oia crucifigeretur: & hoc ſinè intermiſſione futurũ erat ab eis, vt immeditatã habentib⁹ ſuper his audaciam ex his, quæ iam fuerant operati tam in ſanctos ꝓphetas, quamq; in hos qui illo tẽpore fuerant ſancti. Quoniam igitur nõ erat aliter, quod in morte deciderat, denuò ad vitam reſuſcitare, niſi factus fuiſſet homo vnigenitus Dei verbũ, oportebat per omnia factum pati, inuoluntarium effici voluntarium. Quę duo teſtimonia ſimiliter collata ſunt cũ libro chartaceo bibliothecæ huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimoniũ eiuſdem S. Cyrilli, & ex eadem interpretatione lib. 8. cuius initium, Maria autẽ accipiens libram vnguenti, continens ità: Adſpice iterùm in his, quòd natura quidẽ humana in perturbationibus facilis & trãſmigrabilis eſt ad formidinem: diuina autẽ & ineffabilis potentia, in omnib⁹ infracta atq; indirupta, & ad ſolam ſibiq; decente fortitudinem reſpicit. Mortis nanq; ſubingreſſa memoria, turbare pertentat Ieſum: diuinitatis aũt potentia, cõmotam ſtatìm ſubijcit ægrimoniam, & continuò ad incomparabilem transformat audaciam, quod formidine fuerat ſuperatum. Arbitremur enĩ & in ipſo Saluatore Chriſto cõmoueri quę humana ſunt, propter duos ac neceſſarios modos. Oportebat enim, oportebat, & per hæc ipſa non putatiuè & excogitatiuè, magìs autem naturaliter & veraciter hominẽ ex muliere factum, * videri omnia geſtantem humanam abſq; ſolo peccato. Cæterùm timor atq; formido, ægrimonię quidẽ ſunt in nobis naturales, inter peccata autem refugiunt deputari, & ſuper hæc rursùs vtiles. Submouebantur etiàm in Chriſto, quæ humana ſunt, non vt mota pręualerent atq; accreſcerent, quemadmodùm & apud nos: ſed vt mota per virtutem verbi abſcinderẽtur, ad meliorem quendam & diuiniorem ſtatum * tranſmutanda natura. In primo Chriſto ità nempe inerat, & non aliter, vt etiàm ad nos ipſos ſanationis modus trãſiret. Eiuſdem ex eadem interpretatione libro decimo, cuius initium, Qui habet man data mea, & cuſtodit ea: Sicut conſubſtantialis eſt, ità & conuoluntarius proprio genitori. Vnius enim eſſentiæ vna profectò voluntas eſt, intentus in omnibus vnus, & nihil eſt quod diſſonet. Eiuſdem ex eadem interpretatiõe lib. duodecimo, cui⁹ initiũ, Quia Deus ſecundùm naturam eſt filius: Completa omni impietate aduersùs Chriſtum ab iniquitate Iudæorum, & nullo deceterò relicto, prout appáret eorum ſuper modum crudelitatem fuiſſe perfectam, patitur iterùm aliquid in nouiſſimis eadem caro proprium atque naturale. Suſcepit enim ſitim flagris multimodis arefactam. Dolores enim acres ſunt ad extorquendũ, ſitire quodam inſito inenarrabili calore internum * examinante humorem, & igneis quibuſdã acceſſibus patientia viſcera concremãtibus. indifficile quippe fuerat cũncta valenti Deo verbo, etiàm hoc à propria carne remouere: ſed quemadmodùm ſpõtè permiſit cætera pati, patitur & hoc. Per ſpontaneam igitur voluntatem quærebat bibere. Quæ tria teſtimonia pari modo collata ſunt cum libro chartaceo bibliothecæ venerabilis huius patriarchij. Et cõſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium ſancti Epiphanij archiepiſcopi Cypri ex Panarijs, ſermone ſexageſimonono contra Marcionitas, cuius eſt initium, Iſtos qui ſunt circa Meletium, continens ità: Inſilientes igitur verbi captores, ſtatìm tanquàm occaſionem contra inimicum adepti, addentes aiunt: *Cernis* quia egebat auxilio angelorum, *confortabat* enim eum angelus, (in agonia nanq; ipſe factus eſt) & neſciunt, quia niſi habeat hæc omnia, & illud, Non mea voluntas, ſed tua: & niſi fluctuaretur, & niſi ſudor ei factus fuerit ex corpore ꝓfluens, vtiquè putatio fuerat Chriſti carnalis aduentus, & rationabiliter à Manicheis & Marcioniſtis, quæ ſecundùm phantaſiam eſt æſtimatio, caſſa cantatur, & nõ veriſſima. Hæc autem, omnia, præmuniens vitam noſtram, diſpẽſatiuè ſuſcepit, quaſi humanæ ægrimoniæ narrationes habens, & nõ ſimulatione, ſed veritate, dixit, Non mea voluntas: vt oſtendat carnis ſubſtantiam veram, & redarguat eos qui dicunt, mentem humanã eum non habere, itemq; redarguat eos, qui nõ dicũt carnem eum habuiſſe. Omnis enim diuinus ſermo ſtans inter filios tenebrarum, redarguit tenebras, illuminat autem filios veritatis. Cerne verò quanta vtilia ſunt in iſto ſermone. De incorporalibus non procedit ſudor, dum verò hoc fieret, oſtendit veracem carnem, & non æſtimationem ex carne in Deitate coadunata. Citra animam & mentem non fit agonia: fluctuante autem eo, oſtendit animam & corpus & mentem in vnum gerere, vndè agonia fiat. Itemque cùm dicit, Non mea voluntas, ſed tua, oſtendit verè mentem humanam, ſed ſinè peccato. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, qui eſt ex bibliotheca venerabilis huius patriarchij. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium ſancti Gregorij epiſcopi Nazianzeni ex ſecundo ſermone de filio, cuius initium,

Quoniam tibi quædam ex cogitationibus,

Marginal notes: Ioan. 12. a — *videre — *tranſmutando naturam. — *exhauriente — Epiphani⁹ epiſcopus — Matt. 26. d — Gregor. Nazianzenus.

Ioan. 6. d bus, continens ità: Sed cùm deſcendiſſe dicatur de cælo filius, non vt faciat voluntatem ſuam, ſed eius, qui miſit eum. Si enim non ab eo qui deſcendit, hæc dicerentur, diceremus vtiquè tãquàm ab homine formari hunc ſermonem, non ab eo qui in ſaluatore intelligitur. Illius enim velle nec contrarium eſt deo, deificatum totum: ſed eius qui ſecũdùm nos eſt, vtpotè, quòd humana voluntas non per om̃ia ſequatur diuinam, ſed reſiſtat plerunquè atq; reluctetur. Matt. 26. d Etenim illud ità intelligamus: Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte: veruntamen non ſicut ego volo, ſed tua præualeat voluntas. Neque enim, ſi poſſibile erat, aut non, hoc eum ignorare oportebat, neque volũtati obicem mittere voluntatem. Quia ergò tanquàm ab eo, qui aſſumpſit, ſermo eſt, (id quippe eſt quod deſcendit) locus obſcurus. non rei ſuſceptæ: ſic occurramus, non tanquàm exiſtente propria filij voluntate præter quæ illum patris, ſed tanquàm non exiſtente, is ſermo eſt, vt tale ſit quod colligitur, non vt faciam voluntatem meam, (neque enim mea à tua ſeparata eſt) ſed communem meam atque tuam: quorum ſicut vna Deitas, ità & vna voluntas. Quod teſtimonium ſimiliter collatũ eſt cum libro de membranis, qui eſt de bibliotheca venerabilis huius patriarchij. Et conſtitit.

Cyrillus. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimoniũ ſancti Cyrilli archiepiſcopi Alexandriæ de Theſauris, libro vigeſimoquarto, cuius initium, Si à quodam de accedẽtibus, continens ait: Quandò igitur appáret formidare mortẽ & dicere, Si fieri poteſt, tranſeat à me calix iſte, (Matt. 26. d) *intellige quoniam formidâſſet mortem, docebatur caro, quam indutus erat Deus verbum, vltrò id non perpeti. Dicebat enim ad patrem, Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Non enim timebat, ſecũdùm quod verbum eſt & deus, mortem ipſe, ſed ad finẽ perducere diſpenſationem properabat. Hæc enim erat voluntas patris. Habet enim & nolle mori idcircò, quòd caro mortẽ naturaliter euitet, docens profectò humanitatem, nè vltrà quæ ſua ſunt, ſapiat, ſed Dei volũtatem inquirat. Sicut homo dicit, Non ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Ideò quippe & addidiſſe videtur, Spiritus quidem promptus, caro autem infirma. Quod teſtimonium ſimiliter collatũ eſt cum libro chartaceo de bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdem S. Cyrilli ex interpretatione euangelij ſecundùm Ioannem libro quarto, cuius initium, Quia deſcendi de cælo, continens ità: Quoniàquidem etiàm aliquatenùs inuoluntaria extitit ſaluatoris Christi paſſio in cruce. volũtaria verò propter nos, & beneplacitũ Dei & patris ex hoc intelligis. *Aſcenſurus qp-pe ſuper hanc, eaſdem diſputationes faciebat ad Deum, videlicet tanquàm orationis habitum, dicens: Pater, ſi poſſibile eſt, trãſeat à me calix iſte: veruntamen non ſicut ego volo, ſed ſicut tu. (Matt. 26. d) Quoniam ergò deus erat verbum, immortalis atque incorruptibilis & vita ipſa, ſecundum naturam pertimeſcere mortem neſciebat, omnibus exiſtimo eſſe manifeſtiſſimum: permittebat tamen, vtpotè qui in carne erat, ſuſtinere carnem, quæ ſua ſunt: vndè cùm iam in foribus eſſet, & pertimeſceret mortem, vt veraciter appareat homo, ideò ait: Si poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte. Si poſſibile eſt, inquit ὡς πατὴρ, tanquàm *pater, ó pater, ſi poſſum, non ſuſtinendo mortem, acquirere vitam credentibus in eum, ſi moritura eſt mors, me non moriente ſecundùm carnem duntaxàt, Tranſeat, inquit, calix, veruntamen eò quòd aliter fieri non ineſt, nõ ſicut ego volo, ſed ſicut tu. Cernis, quomodò deficiens quidẽ iterùm hominis natura & in ipſo Christo, quantùm ad ipſam pertinet, inuenitur, reſtauratur autem per vnitum ei verbũ ad confidentiam Deo decibilem, & ad conſilium iuuenile tranſducitur, quatenùs non, quod ei videtur, proprijs *implere volũtatibus, ſed diuinã magìs intentionẽ ſequi, & ad illud ſedulò currere, ad quod nos profectò lex reuocat cõditoris, quid verò hæc aſſerẽtes agimus, ex eo quod ſequitur, addiſces. Spiritus quidẽ promptus, caro autem infirma. Neq; enim ignorabat Christus, ꝙ valdè poſterius erat à Deo decibili dignitate, quod videbatur morte terreri, & eius ſentire formidinem, ideoq; feruentiſſimam ſatisfactionem adiecit, infirmatam quidem fuiſſe carnem, ſecundùm quod eã decebat, & ei naturaliter inerat, dicens, promptum attamẽ eſſe ſpiritum, ſcientẽ nihil de his, quæ noceant, pati. Cernis qualiter Christi mors inuoluntaria erat propter carnem & paſſionis ignominiam, voluntaria attamẽ, donèc ad proſperũ finem vniuerſo mũdo perduceretur, quod erat in beneplacito patris, id eſt, omniũ ſalus & vita. Quod teſtimoniũ ſimiliter collatum eſt ad librũ chartaceum, qui eſt bibliothecæ venerabilis huius patriarchij. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodẽ codice teſtimonium ſancti Athanaſij archiepiſcopi Alexandriæ ex libro cõtra Apollinarium de incarnatione, cuius initiũ, Modus quidem impiè, continens ità: Quandò Adam deus ab origine formauit, nunquid inſitum ei dedit peccatum? Quæ ergò iam vtilitas erat mandati? Quomodò autem illum cõdemnauit peccantem? aut quomodò etiàm Adam ante præuaricationem neſciebat bonum aut malum, quem formauit Deus ad incorruptionem, & imaginem ſuæ æternitatis? Fecit enim naturam ſinè peccato, & voluntatem liberi arbitrij.

Marginalia: *intelligitur · *Acceſſurus · *πατρὶ · *patri · *impleret · Athanaſius · Geneſ. 1. d. 2. a · Geneſ. 2. c · Geneſ. 3. c · Geneſ. 1. d

Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt
ad librũ ex membranis croceis, qui eſt bi-
bliothecæ huius venerabilis patriarchij. Et
conſtitit. Item relectum eſt ex eodem
Aug. epiſ. codice teſtimonium ſancti Auguſtini epi-
Hipponeñ ſcopi Hipponenſis ex libro quinto contra
Iulianum Pelagianiſtam, cõtinens ità: Mo-
tus animi quid eſt, niſi motus naturæ? Ani-
ma enim ſinè dubitatióe natura eſt, & ideò
voluntas motus naturæ eſt, quia motus eſt
animæ. Quod teſtimonium ſimiliter colla-
tum eſt ad librum Latinis literis ſcriptum,
interpretante Conſtantino DEO amabili
presbytero, & defenſore ſanctiſſimæ huius
magnæ eccleſiæ, & Latino grammatico. Et
conſtitit. Item relectum eſt ex eodem co-
dice teſtimonium de operationibus ſancti
Leo pap. I. epiſt. 10. Leonis papæ Romanæ vrbis ex epiſtola ad
Flauianum archiepiſcopum Conſtantino-
poleos, cuius initium, Lectis dilectióis tuæ
literis, continons ità: Sicut enim Deus non
mutatur miſeratione, ità homo non conſu-
mitur dignitate. Agit enim vtraque forma
cum alterius communione, quod propriũ
eſt, verbo ſcilicet operante quod verbi eſt,
& carne exequente quod carnis eſt. Vnum
horũ coruſcat miraculis, aliud ſuccumbit
iniurijs. Et ſicut verbum ab æqualitate pa-
*receſſit, ternæ gloriæ nõ*recedit, ità caro naturam
*reliquit. noſtri generis non * relinquit. vnus enim
idemque vere Dei filius, & verè hominis fi-
lius. Quod teſtimonium ſimiliter collatum
eſt ad librum membranaceum argento te-
ctũ, qui eſt de ſceuophylacio, id eſt, de re-
poſitione huius magnæ eccleſiæ. Et conſti-
tit. Item relectum eſt ex eodem codice
teſtimonium eiuſdem ſancti Leonis ex ſe-
cunda epiſt. ad Leonem pijſſimum impe-
ratorem, cuius initium, Promiſiſſe me me-
mini, continens ità: Licèt ergò in vno Do-
Idem epiſtola 97. mino Ieſu Chriſto, vero Deo atque homi-
nis filio, verbi & carnis vna perſona ſit, quę
inſeparabiliter atque indiuiſè communes
habeat actiones, intelligendæ tamen ſunt
ipſorum operum qualitates, & ſynceræ fi-
dei contemplatione cernédum eſt, ad quæ
prouehatur humilitas carnis, & ad quæ in-
clinetur altitudo Deitatis. Et paulopoſt:
Poſtremò ſinè verbi potentia non ſe Do-
minus patri confiteretur æqualem, & ſinè
veritate carnis non idem diceret maiorem
ſe eſſe patrem, dum catholica fides vtrunq;
ſuſcipiat, vtrunq; defendat, quæ ſecundùm
confeſſionem beati apoſtoli Petri, vnum
Matt. 16. c Chriſtum Dei viui filium & hominem cre-
dit & verbum. Quamuis itaque ab illo ini-
tio, quo in vtero virginis verbum caro fa-
ctum eſt, nihil vnquàm inter vtranque for-
mam diuiſionis extiterit, & per omnia in-
crementa corporea, vnius perſonæ fuerint
totius temporis actiones, ea ipſa tamé, quæ
inſeparabiliter facta ſunt, nulla commixti-
one confundimus: ſed quid cuius formæ
ſit, ex operum qualitate ſentimus. Quod
teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum li-
bro membranaceo argẽto tecto, de ſceuo-
phylacio, id eſt, repoſitione ſanctæ huius
magnæ eccleſiæ. Et conſtitit. Item rele- Iuſtinus
ctum eſt ex eodem codice teſtimoniũ ſan- philoſop.
cti Iuſtini philoſophi & martyris de expo- & martyr.
ſitione fidei, quam fecit ſuper rectam con-
feſſionem, cuius initium, Idoneè aduersùs
Iudæos & Paganos, ità continens: Sicut lu-
minis, ſecundùm quod vnum lumen eſt,
ipſam operationem non ſeparabit quiſquã *capabili
à *palpabili corpore, ratione verò diſcer-
nens, inſinuat naturam, cuius eſt propria
operatio: ità in vno filio Dei, omnem qui-
dem operatióem nequaq̃ quiſquam ſepa-
raturus eſt ab vno filio: cuius tamen natu-
ræ eſt proprium quod agitur, ratione facit
agnoſci. Quod teſtimonium ſimiliter col-
latum eſt cum libro chartaceo, qui eſt bi-
bliothecæ ſancti huius patriarchij. Et con-
ſtitit. Item relectum eſt ex eodem codi-
cillo teſtimonium S. Ioannis archiepiſcopi Ioã Chry.
Conſtantinopoleos ex ſermone in Thomã
apoſtolum, & contra Arrianos, cuius initiũ,
Legi quidem & eccleſiæ obtemperans, cõ-
tinens ità: Hæc audiens, purgaui animam à
perfidia, & exui me ambiguam ſententiam,
aſſumpſi credulum ſenſum, accepi corpus
gaudés, ac tremens expandi cum digitis &
animæ oculum, & duas per hoc operatiões
ſenſi. Quod teſtimonium ſimiliter collatũ
eſt cum libro membranaceo prolato à par-
te Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ. Et cõ-
ſtitit. Item relectum eſt ex eodem codi-
ce teſtimonium S. Gregorij epiſcopi Nyſſę
ex quinto Tomo contra Eunomium, cuius Gregorius Nyſſenus.
initium, * Deuote itaque ſancti Petri apo- *De voce
ſtoli, continés ità: Inconfuſa permanet tam
carnis, quamque Deitatis proprietatũ cõ-
templatio, donèc in ſeipſis alterutrum ho-
rum conſpicitur, vtpote verbum ante ſecu-
la fuit, caro autem in nouiſſimis tempori-
bus facta eſt: & nullus conuertés dicet aut
iſtã ante ſecula fuiſſe, aut in nouiſſimis ver-
bum factũ fuiſſe, caro, paſſibilis naturæ eſt:
operatricis autem, verbum. & neque hæc
opifex eſt exiſtétium, neque diuinitas paſ-
ſibilem habet virtutem. In principio verbũ Ioan. 1. a
erat apud Deũ, in mortis experimento ho-
mo: & neq; ab æterno quod humanum eſt,
neq; mortale quod diuinũ, & cætera om̃ia
ſecundùm hunc modum conſiderantur. Ioan. 11. f
Neque viuificat Lazarum humana natura,
neq; lachrymatur iacétem impaſſibilis po-
teſtas: ſed proprium quidem eſt hominis,
lachrymari: vita verò, eius qui vita eſt. Non Mat. 8. b
reficit millia paupertas humana, neq; cur- Luc. 9. b
rit ad ficulneam omnipotens virtus. Quis Ioan. 6. b
eſt qui fatigatur ex itinere? & quis eſt qui Mat. 21. d
ſinè labore vniuerſum mundum verbo cõ- Mar. 11. b
ſtituit? Quis eſt gloriæ ſplẽdor? & quis cla- Ioan. 4. a
uis affigitur? Quæ forma in paſſione alapis Heb. 1. a
cæditur? Ioan. 20. f

cęditur?& quæ ex æterno glorificatur? Manifeſta enim ſunt, vel ſi null* ſermo interpretetur: quoniam quidē plagæ ſerui ſunt, in quo dominus patitur: honores verò domini, circa quem ſeruus: quatenùs propter copulationem atq; concretionem cõmunia fierent vtraq; alterutri, tam Dño ſeruiles cicatrices in ſeipſo ſuſcipiente, quamq; ſeruo honore Dominico glorificato.

Item relectum eſt ex eodem codice aliud eius teſtimonium ex eiuſdem Tomo duodecimo, cuius initiū, Sed videam* & quod ſequitur, continens ità: Interim dignū eſt ſciſcitari, eos, qui nobis voces huiuſmodi proferunt, quia quod aſcendit, & quod videtur, & quod per tactū agnoſcitur, & adhuc ſuper his, quod hominibus per fraternitatem ſociatur, vtrūq; diuinæ aut humanæ naturæ eſſe proprium arbitrantur. Siquidem palpabilem eſſe & viſibilem, & cibo atque potu ſuſtentari, & hominibus cognatum fieri ac fratrem, & quęq; circa corporalem naturam conſpiciuntur, oīa hæc & in diuinitate cernunt. Dicant de vnigenito Deo & hæc, & quæ voluērint, teſtificētur ei, & ambulationis operationē, & localem abſceſſum, quod proprium eſt, eorum corpore circunſcribuntur. Si verò hic quidem, qui per Mariā eſt, fratribus loquitur, vnigenitus autem fratres non habet: quomodò enim in fratribus, quod vnigenitum generis eſt, ſaluabitur? Et qui dixit, Spiritus
Ioan.4. eſt Deus, idem ipſe ait ad diſcipulos ſuos,
Lucæ 24.f quia palpate me, vt oſtendat, quia palpabilis quidem eſt humana natura, incōtrectabilis autem diuinitas. Et qui dixit, Vado, localem abſceſſum ſignificat. Qui aūt oīa,
Rom.11.d & in quo (ſicut ait Apoſtolus) creata ſunt omnia, & in quo omnia conſiſtunt, nihil in exiſtētibus extra ſeipſum habet, in quo per quendam motum fiat abſceſſio. Neque enim eſt aliter operari ipſam motionē, niſi tranſiēs, locum quidem in quo fuerat, derelinquat, ad alterum autem tranſmutauerit. Quod autem per omnia graditur, & in omnibus exiſtit, & oīa continet, & à nullo exiſtentium continetur, non habet quò diſcedat, eò quòd à diuina plenitudine nihil eſt vacans. Quæ duo teſtimonia collata ſunt cum libro ex membranis croceis, qui eſt de bibliotheca venerabilis huius patriarchij. Et conſtiterunt. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdem, ex epiſtola ad Euſtathium de ſancta
*Quid eſt Trinitate, cuius initiū eſt*quidem, Et omi-
& omibus bus vobis, continens ità: Oſtendant ergò ex quibus naturæ diuerſitatem agnouerūt. Si enim poſſibile fuiſſet ipſam diuinam naturam ex ſeipſa videri, & tam quod familiariter eſt, habet, quamque quòd alienū per ea quæ videbantur, inuenire, nō vtiquè per omnia verborum egeremus, argumentorúmve aliorum ad comprǣhēdendū quod

inquirebatur.*Quia verò hęc quidem ſublimior eſt, quàm quęrentium conſideratio, *quia & verò
*verum ex argumentis quibuſdam de his, quæ noſtram fugiunt ſcientiam, naturaliter collegimus, omnis ineſt neceſſitas per operationes nos introduci ad diuinæ naturæ indagationem. Ergò ſi viderimus differentes ab inuicèm operationes, quæ à patre, & filio, & ſpiritusancto peraguntur, diuerſas eſſe & operatrices naturas ex diuerſitate operationum aduertimus. Neque enim poſſibile eſt, vt quæ ſecundùm naturæ rationem diſtant, cùm inuicèm ad operationum ſpeciem coniungere. Nequaquàm enim refrigerat ignis, neque calefacit cryſtallus, ſed cum differentiis naturarum, ab inuicèm diſiunguntur etiàm quæ ab eis ſunt, operationes. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium eiuſdem ex eodem libro, continens ità: Diuina verò natura in omnibus adinuentis nominibus, ſecundùm id quod eſt, manet indeſignabilis iuxta noſtrum ſermonē. Benefactorem quippe & iudicem, benignū quoquè & iuſtum, & quæque ſunt talia, dicentes, operationum eſſe differentias edocemur: operātes autem naturas, per nihil aliud magis, quàm ex operationum conſideratiōe recognoſcere poſſumus. Cùm enim quis reddiderit rationem de vnoquoque eorum nominum, deq; eadem natura circa quam ſunt ipſa nomina, non eandem de vtriſque reddet rationem: quorum verò ratio altera eſt, horum & naturæ diuerſæ ſunt. Quæ duo teſtimonia ſimiliter collata ſunt cum libro ex membranis croceis, qui eſt bibliothecæ venerabilis huius patriarchij. Et conſtiterunt. Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium Cyrilli Alexandriæ, ex ſermone proſphonetico, id eſt, *acclamatorio ad Theodo- Cyrillus epiſcopus
ſium piiſſimum imperatorem de orthodoxa fide, cuius initium, Gloria quidem quæ eſt apud homines, continens ità: Totum igitur quod ex eo eſt verbum, toti coadunatum *aimus humanitati quæ in no- *aiemus
bis eſt. Neque enim quod in nobis eſt melius, id eſt, animam, nulla ratione dignatus eſt, ſoli condonans carni labores aduētus: agebatur verò benè per vtraque diſpēſationis ſacramentum. Vſus eſt autē tanquàm inſtrumēto propria quidem carne ad opera carnis & naturales infirmitates, & quęq; ab initio longè ſunt: anima verò ſua ad humanas & inuituperabiles ægrimonias. Eſuriſſe enim dicitur, labores quoquè ſuſtinuiſſe ex longis itineribus, formidines, & pauores, & timores, & triſtitiam, agoniam, atque mortem in cruce. Quod teſtimoniū collatum eſt cum libro membranaceo ſanctæ tertiæ Epheſinæ prioris ſynodi, qui eſt in bibliotheca huius venerabilis patriarchij, in quo continetur prædictus proſpho-

phoneticus,id eſt,acclamatorius ſermo.Et conſtitit. Item relectum eſt ex codẽ codice teſtimonium eiuſdem ex ſermone trigeſimo ſecundo Theſaurorum, continens ità:Neque enim vnam naturalem operationem dabimus Deo & creaturæ, vt neque id,quod creatum eſt, ad diuinam deducamus eſſentiam:neque iterùm id, quod eſt diuinæ naturæ præcipuum, ad locum qui

* creaturis

*creatis congruit, deponamus. Quorum igitur operatio & virtus indifferenter vna

* ſeruare.

eſt,his neceſsè & ſpeciei vnitatem*ſeruari. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, qui eſt bibliothecæ huius venerabilis patriarchij.Et conſtitit.

Iuſtinian* Imperator

Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium Iuſtiniani pijſſimi Imperatoris,ex libro contra Neſtorianos & Acephalos,cuius initium,Argumentum ſcrupuloſum diuinę nos vertibilis viæ, continés ità: Sed oportet & quæ ſubſequenter à ſancto Leone dicta ſunt,loqui,& quæ ab iſtis calumniantur. Dicente enim eo, quia agit vtraque forma cum alterius communione quod proprium habuit,verbo ſcilicet operante quod verbi eſt, & carne exequente quod carnis eſt,vnum horum coruſcat miraculis,aliud ſuccumbit iniurijs:ſtatim aſſiliunt hæretici dicentes non oportere dicere diuerſas operatiões Deitatis & humanitatis Chriſti,ſed humanam eſſe operationem,& hoc iterùm ſecundùm Apollinarij blaſphemantis inſaniam. Omnes enim ſancti patres,ſicut paſſionem & impaſſibilitatem vnius eiuſdemque credere nos docuerunt, ità & diuerſas operationes vnius eiuſdemque domini noſtri IESV Chriſti confiteri nos inſtruxerunt, præſertim ſan-

Cyrillus.

ctus Cyrillus,refutans vnam eſſe operationem Deitatis & humanitatis, ſcribit hæc in trigeſimo ſecundo libro Theſaurorum: Neq; enim vnam naturalem operationem dabimus Deo ac creaturæ,vt neq; id quod creatum eſt,ad diuinam deducamus eſſentiam:neque iterùm id,quod eſt diuinæ naturæ præcipuum,ad locum qui creatis cõgruit,deponamus. Sed & ſanctus Athana-

Athanaſi*

ſius in lib. quarto cõtra Arrianos hæc ſcribit:Hæc neceſſariò præexaminauimus,vt ſi viderimus eum per inſtrumentum proprię carnis diuinum quid agentem ſiue loquẽtem,cognoſcamus quia Deus exiſtens hæc operatur. Et iterùm ſi viderimus eum humanè loqui vel pati,non ignoremus quòd carnem induens factus eſt homo. Et ſi hæc facit,vniuſcuiuſque igitur opus noſcentes,

* credam*

& vtraque ex vno agi videntes, rectè * credimus,& nunquàm errabimus. Eccè & per ea,quę nunc ſunt nobis à ſanctis patribus appoſita,apertè demonſtratum eſt, diuerſas operationes eſſe Deitatis & humanitatis vnius domini noſtri Ieſu Chriſti, & hoc conſonè omnibus patribus, qui anteà fuerunt,ſanctum docuiſſe Leonem.Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro membranaceo,qui eſt de bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit.

Iuſtinian* Imperator

Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium eiuſdem ſanctę memorię Iuſtiniani ex dogmatica epiſtola ad Zoilũ ſanctiſſimum patriarcham Alexandriæ, cuius initium, Literas relegentes, continens ità: Vnus igitur eſt Chriſtus, nõ perempta naturarum differentia propter ineffabilẽ vnitionem,verbum intelligendũ,& homo videndus: quia neque vnitio confuſionem operata eſt,neque differentia ſubſtantiarũ quæ in eo ſunt, ſectionem vel diuiſionem admittit. Videntes quippe Chriſti miracula,prędicamus eius Deitatem: adſpicientes eius paſſionem,non negamus eius humanitatem:neque miracula abſque carne, neque paſſiones ſinè Deitate. Et eſt admirabile,quia ipſe erat qui patiebatur, & nõ patiebatur.Patiebatur quidem,eò quòd caro eius propria patiebatur:& in ipſo qui patiebatur,erat quod non patiebatur:quia cùm eſſet natura Deus verbum,impaſſibilis erat: & ipſe quidem incorporeus erat in corpore paſſibili,caro autẽ habebat in ſeipſa impaſſibile verbum, exterminans ipſius corporis infirmitates. Operatur enim vtraque forma cum alterius cõmunione hoc,quod proprium habuit,verbo quidem operante quod verbi eſt, & carne exequente quod

Cyrillus.

carnis eſt.Hoc & ſanctus Cyrillus in trigeſimoſecundo libro Theſaurorum docet, Epiſtolam ad prophanos explanans: Nec enim vnam naturalem operationem dabimus eſſe Dei & creaturę, vt neque id quod creatum eſt,ad diuinam deducamus eſſentiam,neque id quod eſt diuinæ naturę pręcipuum,ad locum qui creatis congruit,deponamus.Idem ipſe verus ſanctus pater, & in his quę erant ad Theodoſium, hęc eadẽ nos edocet,dicens: Totum quod ex DEO eſt verbum, toti coadunatum * aimus humanitati, quę in nobis eſt. Neque enim quod in nobis eſt melius, id eſt, animam, *nullius rationem * dignatus eſt, ſoli condonans carni aduentûs labores. agebatur verò benè per vtraque diſpẽſationis ſacramentum.Vſus eſt autem tanquàm inſtrumento propria quidem carne ad opera carnis & infirmitates naturales,& quęq; à vitio longè ſunt,anima verò ſua ad humanas & inuituperabiles ęgrimonias. Eſuriſſe em̃ dicitur,laboreſq; ſuſtinuiſſe ex longis itineribus,pauoreſque & timores, ac triſtitiam & agoniam, & mortem in cruce. Nullo quippe cogente, ex ſeipſo poſuit animam ſuam pro nobis, vt & mortuorum & viuorum dominetur,carnem ſcilicet ſuam pro omnium carne perſoluens,verè donũ condignum:animam quoquè pro omium anima,vicem redemptionis faciens, quãquàm & re-

*aiemus

* nulla ratione

* illius rationem

*dedignatus

& reſurrexerit iterùm: vita naturaliter exiſtẽs, vt Deus. Nec enim fas eſt dicere, à corruptione vnquàm poſſe teneri carnem quę verbo vnita eſt, captámve fuiſſe à portis inferni illam Diuinam animam, quia nec derelictus eſt in inferno, ſicut ait & ſacer Petrus. Nec dixiſſe aſſerimus naturam illam, quæ à morte penitùs nec compræhẽditur, nec conſumitur, id eſt, Deitatem vnigeniti, de infernalibus latebris eductam. Nõ enim erat hoc ipſum admiratione dignum, ſi remanſiſſet in inferno verbum quod ex Deo eſt, quod Deitatis operatione atque natura admirabiliter & vltra ſermonem implet omnia, dum quandò & omnibus appropinquet. Dehinc procedente ſermone, hæc iterùm ait: humana quidem paſſione mori, operatione autem diuina reuiuiſcere demonſtrans, quæ per vtraque cognoſcuntur, ſecundùm nos ſcilicet, ſimul & vltra nos, ſicut DEVS. Cernis, quomodò hic venerabilis pater duarum naturarum operationes in vna ſubſiſtentia, ſiue vna perſona Christi DEI noſtri tradidit. Et poſt pauca: Deindè propter nos homo factus, viſibilis, palpabilis factus eſt: & per diuinas atque humanas operationes exiſtere demonſtratus in Deitate & humanitate, dedit nobis cognoſcere, quia in quibus eſt agnitus, ex his & ſubſiſtit. Sic enim & ſancti patres vtraſque voces confitẽdo, id eſt, quod in Deitate & humanitate, & quod ex Deitate & humanitate, per vtranq; earum inconfuſam atque indiuiſam diſpenſationem magni DEI ſaluatoris noſtri IESV Chriſti, tradiderunt. Quæ duo teſtimonia collata ſunt ſimiliter ad librum membranaceum, qui eſt de bibliotheca venerabilis huius patriarchij. Et conſtiterunt.

Pſalm. 15. Acto. 2. a

Item relectum eſt ex eodem codice teſtimonium ſancti Euphemij archiepiſcopi Antiochiæ ex ſatisfactione, quam fecit pro Chalcedonenſi concilio, & Tomo ſancti Leonis capit. quinquageſimo ſexto, cuius initium eſt, Quoniam non indiminutè cõſeruabat caro, continens ità: Dicito nobis, ô tu ab omni aduerſitate ſynceram cuſtodiens mentem tuam. Erat aliquandò tempus ab incarnatione, quandò incarnatus verbum Deus non habuit perfectam ſuam animatam carnem, aut quia pedeſter ibat ſuper fluctus maris, non conſeruabant pedes proprietatem humanę naturę, ſed optimè in natura humana vltra naturam operabatur Chriſtus Deus noſter, & non peremptavel extincta humana propria ſui carne, ſaltem ipſius operationis effigies ſuadeat tibi confiteri, quòd caro in propria natura permanſit. Nam ambulare & pedibus ſuper mare, niſi ſecundùm phantaſiam fiebat, liquet quòd pedum eſt operatio ipſius noſtræ naturæ, & vtiquè ipſa ſpecies operationis, exclamat in priſtinis mẽſuris carnem fuiſſe ſeruatam, & huiuſmodi greſſum omnes corporalem ac ſenſibilem dicunt: ambulare autem ſuper mare, hoc Deitatis erat per humanam carnem operantis. Si igitur nuda carne operationem diceremus fieri, rei geſtæ caligaret intelligentia: quẽadmodùm ſi etiàm ſoli Deitati hunc * ambulantem deputaremus, inceſſum aſſeribentes & ambulare profitentes, nunc autem incarnatum DEVM verbum operatum fuiſſe huiuſmodi operationem confitentes, quædam quidem ad naturæ carnem conſequenter * aimus facta fuiſſe, quædam vero propter Deitatis præcelſam naturam. Ergò & hìc duæ ſunt operationes. Neque enim, eò quòd habuit quod Deum deceat, annunciante verbo DEO ſubſiſtentialem vnitionem, hæc operatio, ob hoc præſumendum eſt dicere, quòd caro erat diminuta in ſuis proprietatibus, ſed indiminuta & perfecta erat. Hoc idemque eſt dicere, peior ac deterior, vel quàm ſi penitùs non exiſtens. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium eiuſdem ex capitulo ſexageſimoquarto, continens ità: Defert ille grammaticus ex ſermone incarnationis Dei verbi magnum Athanaſium, ex ſcripturarum approbationibus dicentem ità: Quandò dicit, Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte: veruntamen non mea voluntas fiat, ſed tua: ſpiritus quidem promptus eſt, caro autem infirma: duas voluntates hìc oſtendit, hanc vnam quidem humanam, quæ eſt carnis, hanc autem diuinam. Humana ergò propter infirmitatem carnis recuſabat paſſionem, diuina autem eius prompta. Reſponde ergò nobis: Suſcipis hoc dictum, & acquieſcis tanquàm certè habens, & (vt ità dicam) ex ipſa voluntate procedens, an velut mendacem quendam & variam auerſaris? ſed nõ vtiq; fateberis mentitum fuiſſe magnum Athanaſium: & quomodò duas voluntates hũc ſanctum dicentem ſuſcipiens, conſequentia rurſùs tibi ipſe dicis, aſſerens eos qui duas naturas in vna ſubſiſtentia dicunt, diuidere Emmanuel? Manifeſtum quippe eſt, quia vbi duæ ſunt voluntates, quarum hæc prompta & fortis, illa verò infirma, diuerſæ quoquè naturæ exiſtunt vnius. Vnã igitur eandemque naturam, promptam & fortem, infirmã quoquè dici & eſſe in vno eodemque tempore, nullus vtiquè dicere aut fingere audebit: cõtraria quippe vnam eandemque naturam habere atque poſſidere, impoſſibile eſt. Colligitur itaque, quòd vnus idemque, non ſecundùm eandem naturam, promptus & fortis eſt atque infirmus: ſed ſecundùm alteram quidem, quod fortitudinis erat, apparebat: ſecundùm alteram verò, quod erat infirmitatis, pandebatur: ac per hoc vtiquè & ex his, quæ ſanctus Cyrillus aſſeruit, manifeſtum fit,

Euphemi^9^ epiſc. Antioch.

* ambulatum

* aicimus

locus obſcurus

Athanaſi^9^

ſit, quòd duas naturas habeat Dominus Chriſtus, in quibus & eſt, & cognoſcitur. Quæ teſtimonia collata ſunt ſimiliter cum libro chartaceo, prolato à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ. Et cõſtitit. Et ſurgens Theophanes Deo amabilis presbyter & abbas monaſterij Baiarum, dixit: Suggero pietati veſtræ, & ſanctæ atque vniuerſali ſynodo, quòd Euphemius hic, cuius teſtimonia modò relecta ſunt, patriarcha erat Antiochiæ, & *recuſatur in ſacris diptychis ſanctæ, quæ hîc eſt, magnæ eccleſiæ. Sancta ſynodus dixit: Veraciter ſcimus, ſanctæ memoriæ Euphemium in ſacris diptychis *recuſari cum ſanctis & probabilibus patribus. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium ſanctiſſimi Anaſtaſij archiepiſcopi Antiochiæ, ex ſatisfactione quam fecit pro Tomo ſancti Leonis capitulo ſeptimo, cuius initium, Si quis meminit quæ pauloantè nobis, continens ità: Si, per quæ nôſſe eum Deum oportuerit, diuinè operabatur, ex quibus verò neceſſariũ erat hominẽ eum verè videri, humanè operabatur, altera profectò eſt diuinæ naturæ operatio, altera verò humanæ: & ſi eſt altera & altera, ſicuti & eſt, quam ob cauſam quiſquã accuſatur de altera & altera, vtranque dicens formam? Neceſsè eſt quippe (ſicut ait Cyrillus) reddere DEO quæ Dei ſunt, diuinitati & humanitati quæ ei debẽtur. Nõ autem eadem ipſa exiſtunt vtraq;, quoniam opportunè non attribuitur, attamen vni deferũtur per omnia vtraq;, vnus verò erat & eſt, quia differenter operatur per differentes eius naturas. Quemadmodùm autem non idem eſt, quòd increpauit matrem, dicentem, Vinum non habent, & quòd mutauit aquam in vinum, ità non idem eſt Deitati humanitas, neque è diuerſo humanitati Deitas: neque quę ex eis procedũt, eadem ipſa ſunt: idem autem ipſe facit vtraque, qui Deus ſimul & homo, non ad confuſionem immiſcens eaſdem ſubſtantias, neque itemque ab eiſdem ſubſtantijs procedunt operationes. Alterutrũ enim impoſſibile eſt, & à ſecta pietatis extraneum. Quemadmodùm igitur nutriri & creſcere nõ eſt Deitatis, ità ſuſcitare mortuos non eſt humanitatis. Veruntamẽ eiuſdem vtraque ſunt, Deitatem temperantes humanitati condecenter non per transfuſionem, verùm per vnitionem incõfuſam. Ergò duæ quidẽ operationes, quemadmodùm & ſubſtantiæ: vnus autem eſt qui operatur, Deus ſimul & homo ipſe. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, prolato à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ. Baſilius DEO amabilis Epiſcopus ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretę, dixit: Suſcipit ſancta & vniuerſalis veſtra ſynodus hunc ſanctum Anaſtaſium, qui fuit Archiepiſcopus Antiochiæ, cuius

Marginal notes (left): for. *re cẽſetur, · *recenſeri · Anaſtaſius epiſc. Antioch. · Luc. 20. c · Ioan. 2. a

teſtimonium in pręſenti relectum eſt, ſatiſfacientis pro tomo ſancti Leonis? Sancta ſynodus dixit: Suſcipimus ſanctum Anaſtaſium, orthodoxè ſatisfacientem pro Tomo ſancti & memorialis papę Leonis. Theodorus Deo amabilis Epiſcopus Meletineñ, dixit: Sanctum vocat tota Oriens hũc ſanctę memorię Anaſtaſium, qui fuit Archiepiſcopus Antiochię: & qui nõ ſuſcipit, Deus eum anathematizet. Et conſonanter omnes dixerunt: Amen. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimoniũ ſanctiſſimi Ioannis epiſcopi Scythopoleos ex libro octauo contra Seueri blaſphemias, cõtinens ità: Videamus ergò quid iterùm denotet ſanctiſſimum papam Leonem. Ait enim: Operatur vtraq; forma cum alterius communione, quod proprium habuit, verbo operante quod verbi eſt, & carne exequente quod carnis eſt: quoniam ſuperuacuum conſcripſiſti ſacram hanc vocem, audiſſe te ęſtimamus Iulianum Halicarnaſſeũ econtrà reſpondentem tibi, & taliter tuis detrahentem: Operabatur verbum incorruptionem: operata eſt caro, ſecundùm tuã blaſphemiam, incorruptionem. Dicito ergò nobis, ó optime, vtrùm credideris Deũ verbum eſſentialiter vnitũ carni & animæ. Si vtiquè * vnitus eſt, Etiàm, inquit. Hunc autem qui ſuper omnes eſt Deus, eximietate Deitatis compręhendiſſe cęlum & terrã & mare, ęthera quoquè & aërem, angelos & archangelos, principatus & poteſtates, & (vt compendioſè ac complexiuè dicam) illarum exiſtentiam continere, quę incorporeę ſunt beatitudinis, millũ millium & decies milliès denûm millium ſanctarum miniſtrantium & inuiſibilium ſubſtantiarum, prouidereque communiter vniuerſis viſibilibus omnibus & inuiſibilibus, & ſingulatìm vnicuique vtiquè (vt opinor) dabis, ſi quidẽ nõ penitùs * euetuiſti. Huiuſmodi itaque prouidentiam Dei, operationem non vocabis: & ad hoc quoquè non cõtradices: ſi quidem & nunc non vis palàm Deitati repugnare, ſic quoquè dabis Dei etiàm incarnati continuam operationem. Verùm animam intellectualem, quę ei ſubſiſtentialiter vnita eſt, dicturus es vtiquè ſentire, an inſenſibilem eſſe? Sed ſi quidem inſenſibilem, incidiſti in Apollinaris patris tui blaſphemiam, inſenſatam aientis vnitam DEO verbo humanitatem. Si autem dicis mentem ſiue ſenſum ſentire, & non more inanimatorum aut irrationalium inſenſibilem eſſe, dabis per omnia (ſi vtiquè conſequentes vel nũc voluẽris ſequi ſermones) ipſam intelligentiam operationem eſſe mẽtis, vtputà ſciens quia vnita eſt Deitati, licèt eiuſdem naturæ cum hominibus citra peccatum exiſtit. Agnoſcens autem quoniam ſuperaſſcẽdit omnem creaturam, viſibilem & inuiſibilem, & adoratur à ſupernis

Marginal notes (right): Ioan. epiſ. Scythopolis. · Leo pa. 10. · * & vnitus

nis virtutibus anima, inſeparabiliter vnita Deo omnium conditori. Memor eſt natiuitatis ex virgine Dei genitrice ſecundùm carnem, cõuerſationum terrenarum, ſalutaris paſſionis, crucis, ſepulcri, reſurrectionis, in cælum aſſumptionis. Cognoſcens omnem militiam cælorum circunfuſam ei & deſeruientem, vtpotè animæ Dei. Huiuſmodi autem intelligentiam operationum vtiquè dicturus es etiàm tu (vt opinor) & intelligentiam animę, quæ inſeparabiliter vnita eſt Deitati. Cernis, quia vnius eiuſdẽ Domini noſtri Ieſu Chriſti duas videmus operatiões Deitatis eius & humanitatis inſeparabiliter & incommutabiliter. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, qui eſt de bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et cõſtitit. Item relecta ſunt ex eodem codicillo teſtimonia prophanorum hæreticorum, vnam voluntatem & vnam operationẽ dicentium in Domino noſtro Ieſu Chriſto: Inprimìs Themiſtij hæretici ex ſecundo eius contradictorio antirrhetico contra tomum Theodoſij, xlj. c. Sed non eiuſdem duas ſciẽtias, aut duas operationes aſſerimus. Vna quippe eſt iuxta veritatem incarnati verbi operatio, & vnius Chriſti vna ſciẽtia, quãquàm quædam Deo decenter ſcit & operatur per propriam carnem, quædam verò humanè. Nec enim idcircò, quòd & ſacer Athanaſius duas voluntates ait Chriſtum monſtrare tempore paſſionis, iam & duas voluntates ei reputauimus, & has reluctantes inuicèm ſecundùm hos tuos ſyllogiſmos: ſed *cognouimus piè vnam, ſicut vnius voluntatem Emmanuel, quodam quidẽ humanè moueri, quodam verò Deo decẽter. Quod teſtimonium collatum eſt ſimiliter cum libro chartaceo, qui eſt de bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit.

Themiſtius hęreticus.

*cognoſcimus

Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium Anthimi hæretici, ex libro ad Iuſtinianũ piiſſimum Imperatorem, cuius initium eſt, Dei meminiſſe in omni cauſa bonum eſt, continens ità: Nos quippe prædicantes vnam naturam Dei verbi incarnatam, & adorandam cum propria eius carne vna adoratiõe, in hac vna natura Dei verbi incarnata, neque Deitatis eius ignorantia, neque animæ eius rationalis & intellectualis, qua animat̃, quod ex nobis aſſumptum eſt, conſubſtantiale nobis & compaſſibile corpus, quod ſecundùm ſubſtantiam vnitum eſt DEO verbo, acquieſcimus dicere, nec enim fuit. Si enim vna eſt ſubſtantia, & vna natura Dei verbi incarnati, ſicutì & eſt, proculdubiò & vna voluntas, & vna operatio, profectò & vna ſapientia, & vna ſcientia vtriuſque eſt. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium eiuſdem ex eodem libro, continens ità: Congruentia autem his etiàm idẽ ſanctiſſimus pater edocuit & in quarto Tomo commẽtarij in euangelio ſecundùm ſanctum Ioãnem: Ideò verò & dum mortuos ſuſcitaret, non verbo tantùm, neque Deo decentibus præceptis operatus eſſe ſaluator inuenitur, ſed tanquàm cooperatricem quandam ad hoc maximè ſanctam carnem ſuam ſumere properabat, vt oſtenderet viuificare eam poſſe, velut vnum factum ad eum. Etenim quandò archiſynagogi virgunculam ſuſcitabat, dicens: Puella, ſurge, tenuit manum eius, (ſicut dictum eſt) viuificãs quidem vt Deus omnium opifice præcepto, viuificans rurſùs per tactum manus, vnam atque cognatam per vtraque oſtendens operationem. Cùm igitur ſcimus propriam intellectûs Deo decibilis operationem eſſe, vnam autem & eandem vtriuſq; Deo decibilem operationem eſſe ſumus edocti, quomodò non confiteamur, vnam ex hoc eandemq; vniuerſorum ſcientiam exiſtere (ſicut prędiximus) vnius Chriſti, & ſecundùm eius Deitatem, & ſecundùm eius humanitatem? Quæ duo teſtimonia ſimiliter collata ſunt cum libro chartaceo, qui eſt de bibliotheca venerabilis patriarchij. Et conſtiterunt.

Anthimus hęreticus.

Mat. 9. e
Marci 5. d
Luc. 8. g

Item relectum eſt ex eodẽ codicillo teſtimonium Themiſtij hæreſiarchæ, ex primo eius antirrhetico, id eſt, cõtradictorio, contra Tomum Theodoſij capit. quinto, continens ità: Sancti quippe patres vnam abſolutè dixerunt Chriſti eſſe operationẽ, & non ſecundùm iſtum hanc concludunt in Deo decibili tantummodò, alteram verò humanam inſinuant, ſed vt ab vno eodemque Chriſto omnia acta ſunt, quæ ſecundùm diſpenſationem ſunt Deo decibilia & humana, vnam ſemèl & abſolutè, ſicut viſus ſum dixiſſe, Chriſti aſſerunt operationem. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium eiuſdem ex antirrhetico, id eſt, cõtradictorio, capitulo trigeſimo quarto, continens ità: Vna itaque ſcientia in Chriſto, quẽadmodùm & operatio: etenim vnus erat qui ſciebat, ſicut profectò & qui operabatur. Eiuſdẽ ex ſecũdo antirrhetico, capitulo quadrageſimo ſecundo: Nos autem in bono ſenſu perſtantes cum Deo, & rectam profeſſionem tenentes, nõ duas naturas eſſe credimus Emmanuel, vel ſi eſt ex duabus cõpoſitus, nec in duab' naturis διαιρετικόν, *diuiſionis enim *vtrunq;, ſed vnam naturam Dei verbi incarnatam, vnam ſubſiſtentiam, & perſonam vnã, conſequenter autem vnius perſonæ, vnam ſcimus & operationem. Similiter autem & vnam ſcientiam, ſicut ſæpiùs diximus. Quæ tria teſtimonia ſimiliter collata ſunt cum libro chartaceo, qui eſt de bibliotheca venerabilis huius patriarchij. Et conſtiterũt. Et relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium Seueri impij ex ſecunda epiſtola ad *Iconomum comitem, cuius initiũ eſt,

*diuiſiõe
*vtrinquè

Seuerus hęreticus.
*Icomenũ

Etiàm nobis ex Deo inſpirata ſcriptura,cõtinens ità: Si igitur transformauit verbum eam,quam ſibi ſecundùm ſubſiſtentiã vniuit humanitaté,non in propria natura mãſit hoc,quod erat, ſed in ſua gloria atque operatione,quæ carnis erant,propria facta ſunt verbi, quomodò vtranque formam operari,q̃ ſua ſunt, dabim⁹? Anathematizãdi ſunt hi,qui in duabus naturis diffiniunt vnum Chriſtum,& vnamquanque naturarum operari quæ ſua ſunt, dicentes: Ea itaque quæ agebantur & operabãtur ab vno, multùm differunt. Quædam ſunt Deo decibilia,quædam humana: velutì corporaliter vadere,ſuper terram ire,iter agere,profectò humanum eſt: crura verò vexatis, & ambulare ſuper terram penitùs non valentibus,ſanum greſſum donare, Deo decibile eſt. Sed vnus incarnatus verbum, hoc quoquè & illud operat⁹ eſt:& nequiaquàm hoc quidem huius,hoc verò huius naturæ eſt: neque eo quòd diuerſa ſunt operaméta,ideò duas operatrices naturas atq; formas naturales iuſtè diffiniemus. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cũ libro mébranaceo, qui eſt in bibliotheca huius venerabilis patriarchij. Et conſtitit.

Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium eiuſdem ex epiſtola ad Paulũ hæreticum,cuius initium, Apoſtolum quidem Paulum, continens ità: Vnam igitur ſubſiſtentiam profitentes Emmanuel,conſequens eſt,vnam naturam profiteri DEI verbi incarnatam,& ipſam operantem Deo decibilia & humana,& non,ſecundùm Leonis tomum,operãtes duas naturas & formas ſupponere,communicantes ad alterutrum coniunctionem affectualem. Hoc enim ſibi vult blaſphemia illa, Operatur enim vtraque forma cum alterius communione,quod proprium habuit. Quod teſtimonium collatum eſt cum libro membranaceo, prolato à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romę. Et conſtitit. Item relectum ex eodem codicillo teſtimoniũ eiuſdem ex ſynodicis literis ad Anthimum hęreticum,cuius initium, Quod ad tuam reuerentiam,continens ità: Diuinè diuina ſigna operatus eſt,& humanas & diuinas voces effatus eſt,& quædam Deo decenter,& quædam humanè operatus eſt. Et non eſt diuerſitas operationum & vocum,miraculorum quoquè & paſſionũ,nè poſt inenarrabilem vnitionem in duarum naturarum incidamus diuiſioné,& ipſis diſpertiamus voces & paſſiones & operamenta,eundem ſciétes & mirifica gerentem qui paſſus eſt, & diuinè & diſpéſatiuè atque humanè hæc enarranté,vt in ſcriptis eſt explanatũ eis,in q̃bus Chr̃i fides eſt & cõfeſſio. Quod teſtimoniũ collatũ eſt cũ libro mébranaceo, ꝓlato à parte Apoſtolicę ſedis antiquę Romę. Et cõſtitit. Ité relectũ ex eodé codicillo teſtimoniũ eiuſdem ex ſynodicis literis ad Anthimum hæreticũ, cuius initium, Quòd ad tuam reuerentiam,continens ità: Diuinè diuina ſigna operatus eſt, & humanas & diuinas voces effatus eſt,& quædam DEO decenter,& quędam humanè operatus eſt. Et non eſt diuerſitas operationum & vocum,miraculorum quoquè & paſſionum, nè poſt inenarrabilem vnitionem in duarum naturarum incidamus diuiſionem, & ipſis diſpertiamus voces & paſſiões & operamenta,eundem ſcientes & mirifica gerétem qui paſſus eſt,& diuinè & diſpenſatiuè atque humanè hæc enarrantem,vt in ſcriptis eſt explanatum eis, in quibus Chriſti fides eſt & confeſſio. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, prolato à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium eiuſdem ad Theodoſium,continens ità: Iſtis proindè præfatis hominicolis reprobis inſtitutoribus coaptandum eſt,& ÷ anathematizandum ÷impiam ÷ ſynodum ∙ Chalcedonenſem,& blaſphemum Tomum Leonis Romanæ Eccleſiæ antiſtitis,quem eadem ſynodus titulum rectæ fidei appellauit,contra canones fideique definitiones exponens, & dum diuinam & indiuiduam & inconuertibilem incarnationem poſt vnitionem ſeparat,dualitatem naturarum harum cum operatiõibus & proprietatibus (ſicut idem tomus legentibus luculenter oſtendit) latiùs interpretans, quidnã ſit in duabus naturis dicere agnoſcendum. Nos autem vnũ Dominum & Deum Ieſum Chriſtum poſt ineffabilem vnitionem ſuſcipimus, ac collaudamus rectam confeſſionem vnitatis,& literas quas tranquilliſſimæ recordationis Zenon Imperator edidit. Quod teſtimonium ſimiliter collatũ eſt cum libro chartaceo,prolato à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ. Et cõſtitit. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium Theodoſij hęreſiarchę,ex libro ad Theodoram Auguſtam,cuius initium, Mihi quidem videbatur,continens ità: Vt iam & operatio vtriuſque DEO decibilis vna ſit, quia & vnius eſſe eiuſdemque aſſerimus Deo decibilia miracula,& naturales omnes & inuituperabiles paſſiões,quas paſſus eſt ſpõtè pro nobis propria carne. Et poſt aliqua: Quia & vnam operationé confitemur Deo decibilem, ſicut iam dictum eſt. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimoniũ eiuſdem ex eodem ſermone, continés ità: Deo decibili quippe operatione eius vna exiſtente, neceſſè eſt & indiuiduam hanc eſſe,& inſeparabilem,& non vnam quidem & indigam,& ad meliora conſcendere indigentem, ſecundùm humanitatem accipiendùm eſt ſecũdùm vos, alteram verò vt ſummè perfectam confiteri, & indiminu-

Theodoſius hæreticus.

tam ſecundùm Deitatem, ne inanem, corruptam & impiam Neſtorij peſſimã ſectam incurramus. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimoniũ eiuſdem, continens ità: Ergò & nos vnam eandemq́; Deo decibilem ſapientiã, & vnam ſcientiam dicentes Dei verbi, & rationalis atque intellectualis animæ, qua animata eſt ſacroſancta eius caro, maximè quidem ſanctorum patrum aſſequimur doctrinas, ſicut manifeſtè demonſtratum eſt. Manifeſtiora proindè etiàm inconfuſæ & vnitionis quæ eſt ſecundùm ſubſiſtentiam, adprobationem efficimus, & dualitatis vndiquè ſuſpicionẽ præamputamus. Si igitur non addamus eãdem ipſam, comitabûtur & nos conſequẽter (ſicut Seuerus prudentiſſimus ait) duæ ſcientiæ, & duæ operationes, & duæ ſapientiæ in Chriſto. Hæc autem Theodoreti blaſphemia eſt, & quæ ex ea eſt Iudaicę hæreſis ſoboles, & nequaquàm noſtra, q vnũ eundem Chriſtum prædicamus, & vnã eius à Deo decibilem ſcientiam & operationem confitemur. Quæ tria teſtimonia collata ſunt ſimiliter cum libro chartaceo, qui eſt bibliothecæ venerabilis huius patriarchij. Et conſtiterunt. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimoniũ Pauli ex epiſtola ad Iacobum, cuius initiũ, Om̃ia mihi quæ veſtræ ſanctitatis ſunt, continẽs ità: Et henoticam literam piæ recordationis Zenonis ad peremptionem Chalcedonenſis concilij ſuſcipimus, quod occaſionem Eutychetis faciens, veſanam Neſtorij hominis culturam ſtudioſè eccleſijs introduxit, in duabus naturis Chriſtum eſſe atque cognoſci, ad ſpernẽdam fidem orthodoxam prædicans: & naturas quidem conſequenter Neſtorianæ deſipientiæ in numero dualitatis conſeruat, affectum adoptionis ac dignitatis ſimpliciter copulat, & ità deincèps per eandem malignitatem, vnum eundemq́ue Chriſtum filium & Dominũ vnigenitum inconfuſè, indiuiſè, inconuertibiliter atque inſeparabiliter prædicat, & ad interpretationem manifeſtam propriæ intẽtionis Leonis amplexum eſt Tomum, titulum hunc orthodoxæ fidei vocans, qui manifeſtè diuidit Chriſtum per dualitatem poſt vnionem naturarum, & iſtas formas & operationes, voceſq́ue & indiminutas proprietates, blaſphemoſè condiſpertit. Quamobrem & tanquàm inueriſimilia dicere aggredientem, repellimus. Et poſt pauca: Hæc dicunt, non ignorantes, quia in ipſis rebus huiuſmodi vocẽ ſynodus, quæ in illa ciuitate, atque vtinàm nũquàm congregaretur, poſuit conſequenter ſibi affectûs copulam, vnam vocitans perſonam, & ex duabus vocibus tanquàm infeſtam repulit vocem, quę inconfuſè & indiuiſè vnũ nobis demonſtrat Emmanuel, eundẽ conſubſtantialem eſſe patri & ſancto ſpiritui ſecundùm Deitatem, & eundem conſubſtantialem nobis hominibus ſecũdùm humanitatem, eundem & mirificãtem, & paſſum, diuinè & humanè narrantem, & vnam eius operationem & ſcientiam, ſicut vnius, inſtruentem. Chriſtus enim virtus & DEI ſapientia, in quo omnes ſunt theſauri ſapientiæ & ſcientiæ, quanquàm ſic diſpenſatiuè dicat ſe conſummationis diem ignorare. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, prolato à parte Apoſtolicæ ſedis. Et conſtitit. Itemq́ue relectum ex eodem codicillo teſtimonium Theodori hæretici ex dogmatica epiſtola ad Paulum hæreticum, cuius initium, Cùm quidem tempus, continens ità: Et ad hæc omnia anathemazamus ſynodum Chalcedonenſem, & Tomũ Leonis, & omnes qui dixerunt vel dicunt in vno Chriſto duas naturas poſt ineffabilem vnionem, aut in duabus cũ naturis diffinientes, & nõ prædicantes vnam eius eſſe perſonam, & vnam ſubſiſtentiam, & vnam naturam Dei verbi incarnatam, & vnam eius operationem ſecundùm Deum verentium patrum noſtrorum doctrinam. Inſupèr & henoticam literam pię recordationis Zenonis ſuſcipio, ad anathematizandum prædictam Chalcedonẽ ſynodum, & Tomum Leonis. Quod teſtimonium ſimiliter collatum eſt cum libro chartaceo, prolato à parte Apoſtolicæ ſedis. Et conſtitit. Item relectum eſt ex eodem codicillo teſtimonium Pauli hæretici, ex epiſtola ad prædictum Theodorũ, cuius initium, Non nunc primùm, ſed olim bonorum inuidus, continens ità: Quandò igitur incarnationis modum indagamus, duo quæ adinuicèm non ſunt conſubſtantialia, cernit per omnia ſenſus noſter, ſub quo ingreſſus verò veræ vnitionis ſenſus, non iam quidem duo, ſed vnum compoſitum decernit ſaluatorem Chriſtum, eundem conſubſtantialem eſſe patri ſecũdùm Deitatem, eundemq́ue conſubſtantialem hominibus nobis ſecundùm humanitatem, eundem mirificantem, & paſſum, deificè & humanè narrantem, & vnam eius operationẽ, ſicut vnius. Et poſt pauca: Illum itaque Leonis Tomum, quem titulum rectæ fidei vocant ad fidem, qui hac interpretatione de his quæ ei videbantur, eum dignatur accipere, qui improperioſiſſimè diuidit vnum Chriſtum poſt vnitionẽ dualitate naturarum, & formas & voces, operationes quoquè & omnes proprietates pari numero condiuidit. Itaque nec illos viros accipimus, qui inſtabiles ei & valdè indoctas conquirunt ſatisfactiones, & tantùm his quæ in ea poſita ſunt, indigent, quãtùm hæc ipſa à principio perimunt. Quæ duo teſtimonia ſimiliter collata ſunt cum libro chartaceo, prolato à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ. Et conſtiterunt. Theodorus

Paulus hæreticus.

Vide Nicephor. lib. 16. cap. 12.

Theodorus hæreticus.

Nota hæreticorũ impudentiã.

Paulus hæreticus.

rus & Georgius Deo amabiles presbyteri, & Ioannes Deo amabilis diaconus, locum agentes Agathonis ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ antiquæ Romæ, dixerunt: Petimus pietatem veſtram, & ſanctum ac vniuerſale concilium, vt relegatur & geſtis inſeratur & Apollinarij hæretici teſtimonium, ex libro de obſcuris eius, ex codice huius venerabilis patriarchij, quod non eſt à nobis poſitum in relecto nunc codicillo, nó conueniens teſtimonijs hæreticorum quæ relecta ſunt, & conſonans ad ſenſum Macarij & Stephani.

Cõſtantinus pijſſimus Imperator & ſanctum concilium dixerunt: Quod poſtulatum eſt ab eiſdem DEO amabilibus viris, efficiatur.

Et prolatus eſt huiuſmodi liber chartaceus, qui eſt ex bibliotheca venerabilis huius patriarchij, ſuperſcriptus de obſcuris Apollinarij, cuius initium, Vita viuentium cauſam, Continet autem teſtimoniũ ità: Deus aſſumens inſtrumentum, & Deus eſt ſecundùm quod operatur, & homo ſecundùm quod inſtrumentum. Manens autem Deus, non mutatur inſtrumentum: & quod id mouet, vnam ſolet perficere operationem. Si autem vna operatio, & vna eſſentia. Vna ergò eſſentia facta eſt verbi & inſtrumenti.

Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſanctum concilium dixerunt: Superiùs memoratus Petrus, & Theodorus, & Salomon, & Antonius DEO amabiles epiſcopi, Georgi' quoquè & Dionyſius, Anaſtaſius & Stephanus Dei cultores diaconi, atq; Anaſtaſius & Georgius religioſi monachi, libellos quos polliciti ſunt propriæ fidei, iurantes offerant, & corporale coram poſitis ſacroſanctis DEI euangelijs ſacramentum perſoluentes. Ijdem Deo ambiles epiſcopi, & religioſi clerici atq; monachi, obtulerunt vniformes libellos. Et relecti ſunt, ità continentes in verbis:

Confeſſio fidei quorũdã epiſcoporũ, clericorũ, & monachorum.

SAnctæ & vniuerſali ſynodo, quæ per iuſſionem pijſſimi & à Deo decreti domini noſtri & magni victoris Imperatoris Conſtantini, nunc conuenit in hac à DEO conſeruanda regia vrbe imperiali ſecretario, quod cognominatur Trullus, libellus ſatisfactiõis compoſitus & porrectus à me Petro indigno epiſcopo Nicomediæ metropoleos prouinciæ Bithyniæ: Quoniã quidem exquiſiuit veſtrum à Deo inſpiratum & honorabile concilium, qualiter ſentiã ſuper recta & immaculata noſtra Chriſtianorum fide, & de incarnationis diſpenſatione magni Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti, qui vnus eſt de ſancta & conſubſtantiali & viuifica Trinitate, huius rei gratia præſentem ſatisfactionem in ſcripto cõponens, offero ſancto & vniuerſali veſtro Concilio, continentem ſicut inferiùs habetur: Credo in vnum DEVM patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium. Et in vnũ Dominum Ieſum Chriſtum filium DEI vnigenitum, qui ex patre natus eſt ante omnia ſecula, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero: natum, non factum: per quem omnia facta ſunt. Et in ſpiritumſanctum, Dominum & viuificatorem, ex patre procedentem, cum patre & filio coadorandum & conglorificandum, Trinitaté conſubſtantialem, vnam Deitatem & eſſentiã, virtutemque & poteſtatem & dominationem, Deum vnum, quem cum ſingulariter contemplatur, ſenſu diuidente quæ indiuiſa ſunt, vnitaté in Trinitate, Trinitatem in vnitate adorãdam: vnitatem quidem ſecundum eſſentiæ ſiue Deitatis rationem, Trinitatem verò ſecundùm ſubſiſtentias ſiue perſonas. Confiteor quoquè vnum eiuſdem ſanctæ & conſubſtantialis & viuificæ Trinitatis Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitum, qui ex patre natus ante omnia ſecula, eundem in vltimis diebus propter nos & propter noſtram ſalutem deſcendiſſe de cęlo, & incarnatum eſſe ex ſpiritu ſancto & ſancta glorioſa Domina noſtra DEI genitrice ſemperque virgine Maria, quam θεοτόκον, id eſt, Dei genitricem propriè & veraciter confiteor, vtpote quæ ipſum Dei filium & verbum in nouiſſimis temporibus ſecundùm carnem generans, conſubſtantialem Deo & patri ſecundùm Deitatem, & conſubſtãtialem nobis eundem ſecundùm humanitatem, per omnia ſimilem nobis abſq; peccato, paſſibilem carne, impaſſibilem Deitate, perfectum in Deitate, & perfectum eundem in humanitate, Deum verum, & hominem verè ex anima rationali & corpore, ex duabus naturis Deitate & humanitate, & in duabus naturis perfectis. Et poſt ineffabilem & inſeparabilem vnitionem incõfusè, inconuertibiliter, atque indiuiſè cognoſcendum, nuſquàm naturarum proprietate perempta propter ſubſiſtentialé vnitionem, magis autem ſaluata proprietate vtriuſque naturæ, & in vnam perſonam vnamque ſubſiſtentiam concurrente, non in duabus perſonis partitum aut diuiſum, ſed vnum eundemque filium vnigenitum, DEVM verbum, Dominum Ieſum Chriſtum confiteor. Nec enim quartæ perſonæ ſancta Trinitas augmentum ſuſcipit, etiàm incarnato vno ex ipſa Dei verbo: ſed in virginali vtero inuiolabilis DEI genitricis ſemperque virginis Mariæ inhabitans incognoſcibiliter, ex ea in propria ſubſtantia carnem ſibi formauit animatam anima rationali & intellectuali. Quapropter & eiuſdem duas natiuitates confiteor, eam quæ ante ſecula ex Deo & patre ſecundùm Deitatem, quamque illam, quæ ex eadem ſancta

ſancta virgine & Dei genitrice Maria ſecundùm carnem & recentem. Manēs quippe quod erat, factus eſt inſolubiliter quod non erat: & ità vnam eius ſubſiſtētiam cōpoſitam adnuncio, neutra conuerſa vel cōfuſa propter vnionem naturarum, neque rurſus ſectionem admittēte hac incognoſcibili vnitione. Etenim vnitio, quæ ſecundùm compoſitionem atq; ſecundùm ſubſiſtentiam eſt, & confuſionem & diuiſionem excludit, & ſeruat quidem vtriuſque naturæ proprietatem: vnā verò perſonam Dei verbi, etiàm cum carne demonſtrat. Vndè & duas eiuſdem Domini Ieſu Chriſti naturales voluntates, & naturales operationes confiteor, ſecundùm vigorem teſtimoniorum ſanctorum ac probabilium patrum, quæ poſita ſunt in ſuggeſtiōe miſſa ad piiſſimum & à DEO confirmandum noſtrum Dominum, & magnum victorem Imperatorem, ab Agathone ſanctiſſimo ac beatiſſimo papa antiquæ Romæ: & ſimpliciter in omnibus cōſentio, & permaneo in cunctis capitulis, quæ continentur tam in prædicta ſuggeſtione eiuſdem ſanctiſſimi viri, quamq́ue in altera ſuggeſtione Concilij quod circa eum eſt. Inſupèr confiteor, eundem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, verum Deum vnum, conſubſtantialem viuificæ Trinitati, crucifixum ſpontè pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſum, & ſepultum, & reſurrexiſſe tertia die ſecundùm ſcripturas, & in cælos aſſcendiſſe, ſedere ad dexteram patris, & iterùm venturum cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non eſt finis: ſpero reſurrectionē mortuorum, & vitam futuri ſeculi, Amē. Suſcipio autem & amplector ſancta & vniuerſalia quinque concilia, id eſt, quod in Nicea 318. ſanctorum ac beatorum patrū, & quod in hac à Deo conſeruanda regia vrbe centum quinquaginta ſanctorum, & Deo ſeruientium patrum, & quod in Epheſo priùs ducentorum ſanctorū patrum, & quod in Chalcedona 630. ſanctorū patrum, & quod in temporibus Iuſtiniani piæ recordationis iterùm conuénit in hanc à Deo conſeruandam regiam vrbem ſanctum quintum concilium. In omnibus autem conſeruo & amplector, quæ ab eiſdem ſanctis quinque cōcilijs definita atque ſtatuta ſunt, & quos ſuſceperunt, ſuſcipio: quoſq́ue damnauerunt atque anathematizârunt, abijcio & anathematizo. Cum his abijcio & anathematizo etiàm omnes, qui vnam voluntatem & vnam operationem prędicauerunt, aut prædicāt, vel prædicaturi ſunt in incarnationis diſpenſatione vnius ſanctæ Trinitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei noſtri. Hanc igitur piē & rectę Chriſtianorum fidei ſatisfactionem compoſui, ſcriptam per alium, menſe Martio, indictione *octaua. Et ſubſcriptio: Petrus indignus

*nona

epiſcopus Nicomediæ metropoleos prouinciæ Bithyniæ, conſentiens & permanēs in omnibus, quæ continentur in præſenti ſatisfactionis libello, & confeſſus (vt ſuperiùs continetur) quemadmodùm duas naturas, ità & duas naturales voluntates, & duas naturales operationes, in incarnationis diſpenſatione vnius de ſancta Trinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti veri DEI: & anathematizans omnes, qui dicunt vnam voluntatem & vnam operationem in Deitate eius & humanitate, manu própria ſubſcripſi, menſe Martio, indictione *octaua. *nona

Georgius Deo amabilis presbyter monachus, & apocriſarius Theodori venerabilis loci ſeruatoris ſedis Hieroſolymorum accedens, dixit: Quæſo pietatem veſtrā, ſanctum quoquè & vniuerſale Concilium, vt legantur ſynodica Sophronij venerabilis memoriæ archiepiſcopi Hieroſolymorum, quæ ab ipſo quidem ad Sergium tūc temporis patriarcham exiſtentem huius regiæ & à Deo conſeruandę vrbis, miſſa ſunt, nequaquàm autem ab eodem ſuſcepta ſunt Sergio: quæ præ manibꝰ mihi ſunt, quò cognoſcatur, vtrùm orthodoxa ſunt, an non.

Cōſtantinus piiſſimus Imperator & ſanctum Concilium dixit: In ſequentibus horum prolatio atque lectio proueniat.

ACTIO XI.

IN nomine Domini & dominatoris Ieſu Chriſti, Dei & Saluatoris noſtri, imperantibus à Deo coronatis ac ſereniſſimis dominis Flauijs: Conſtantino quidem piiſſimo, & à DEO decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno vigeſimooctauo, & poſt cōſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis, anno decimotertio, Heraclio verò atq; Tiberio à Deo conſeruādis eius fratribus, anno vigeſimoſecundo, XX. die menſis Martij, indictione nona. Præſidente eodē piiſſimo & Chriſto amabili magno Imperatore Cōſtantino in ſecretario ſacri palatij, quod cognominatur Trullus, & ex eius iuſſione à Deo inſtructæ ſerenitatis, præſentibus & audientibus Niceta glorioſiſſimo exconſule patricio, & magiſtro imperialium officiorū, Theodoro glorioſiſſimo excōſule patricio & comite imperialis obſequij, & ſubſtratego exercitūs Thraciæ, Sergio glorioſo exconſule patricio, Paulo glorioſiſſimo exconſule patricio. Iuliano glorioſo exconſule patricio & militari logotheta, Conſtantino glorioſo exconſule patricio, & curatore imperialis domꝰ Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & loci ſeruatore comitis imperialis excubiti, Ioāne glorioſo exconſule patricio, & quæſtore, Thoma glorioſo excōſule patricio, Paulo glorioſo exconſule patricio,

diſpoſitore Oriẽtalium prouinciarum, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſule, & domeſtico imperialis menſæ.

Conueniente autem & ſancto ac vniuerſali Cõcilio, quod per imperialem ſanctionem congregatum eſt in hac à DEO conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum repræſentantibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ antiquæ Romæ Agathonis, & Georgio venerabili atque ſanctiſſimo archiepiſcopo huius magniſonæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro DEO amabili presbytero monacho, ac apocriſario locum ſeruante ſedis Alexandriæ magnæ ciuitatis, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis ſeruatoris ſedis Hieroſolymorum, Ioanne Epiſcopo Portuenſi, Abundantio epiſcopo ciuitatis Paternenſis, Ioanne epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locum repræſentantibus ſancti Concilij centum viginti quinque venerabilium epiſcoporum ſenioris Romæ, qui etiàm per proprias ſubſcriptiones declarantur in ſuggeſtione ab eis facta ad pijſſimum principem Conſtantinum, & Theodoro religioſo presbytero, & locum gerente DEO amabilis archiepiſcopi Rauennenſis Theodori, Ioanne epiſcopo ciuitatis Theſſalonicæ, Baſilio Epiſcopo ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretæ, Philalithe epiſcopo Cæſareæ Cappadociæ, Theodoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio Epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Platone epiſcopo Ancyræ Galatiæ, Georgio epiſcopo Cyzici, Marino epiſcopo Sardeorum, Petro epiſcopo Nicomediæ, Photio Epiſcopo Niceæ, Ioanne Epiſcopo Chalcedonæ, Ioanne epiſcopo Sidis, Theodoro epiſcopo Meletinæ, Iuſtino Epiſcopo Tyanorum, Alypio Epiſcopo Sangrenſi, Cypriano epiſcopo Claudiopolis, Polyeucto epiſcopo Myrorũ Lyciæ, Theodoro epiſcopo Staureopoleos Cariæ, Tiberio epiſcopo Laodiceæ Phrygiæ, Coſma epiſcopo Synnadorum, Stephano epiſcopo Antiochię Piſidię, Theopempto epiſcopo Iuſtinianopoleos, quæ & Moſtene, Ioanne epiſcopo Pergis, Iſidoro epiſcopo Rhodi, Siſinnio epiſcopo Hierapolis Phrygiæ, Theodoro epiſcopo Tarſenſi, Macrobio epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Georgio epiſcopo Byziæ Thraciæ, Zacharia epiſcopo, Leontopoleos Iſauriæ, Gregorio epiſcopo Mitylenenſi, Georgio Epiſcopo Mileti, Sergio epiſcopo Selymbriæ, Andrea Epiſcopo Methymnæ, Theognio epiſcopo Chij, Epiphanio epiſcopo Euchaitorum, Petro epiſcopo Meſembriæ, Petro epiſcopo Sozopoleos Thraciæ, Ioanne Epiſcopo Nyſſæ, Theodoro Epiſcopo imperialium Thermarum, Georgio epiſcopo * Camulianorum, Zoito epiſcopo Chryſopoleos Aſiæ, Patricio epiſcopo Magneſiæ, Antonio Epiſcopo Hypeporum, Theodoro Epiſcopo Pergami, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiopoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Stephano epiſcopo Vranopolis, Andrea epiſcopo Minicæ, Ioanne epiſcopo Melitopoleos, Ioanne epiſcopo Philadelphiæ, Theodoro epiſcopo Prienę, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Theodoro Epiſcopo * Iuſtinianopoleos Gordi, Menna epiſcopo Carbaliæ Pamphyliæ, Callinico epiſcopo Colonæ Armeniæ, Theodoro epiſcopo Veriſæ, Tiberio epiſcopo * Amyzon, Sergio epiſcopo Sinopis, Georgio epiſcopo * Ionopoleos, Stephano epiſcopo Heracleę Ponti, Longino epiſcopo Tij, Dometio epiſcopo Pruſiados, Georgio epiſcopo Cratiæ. Platone epiſcopo Adrianopoleos, Salomone epiſcopo Clanei, Georgio epiſcopo Coenſi, Ioanne epiſcopo * Ereſſorum, Ioanne epiſcopo Myndi, Patricio epiſcopo Eleuſorum, Petro epiſcopo Apyræ, Alexandro epiſcopo Nacoliæ, Dometio epiſcopo Prymneſiæ, Conſtantino epiſcopo Barathæ, Theodoſio epiſcopo Sibliorum, Paulo Epiſcopo Sozopoleos Piſidiæ, Pluſiano epiſcopo Silui, Theodoro epiſcopo Nazianzi, Demetrio epiſcopo * Tinni, Stephano epiſcopo Parij, Gregorio epiſcopo * Cantanenſi, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino epiſcopo Daliſandi Theodoro epiſcopo Olbis, Theophane presbytero & abbate venerabilis monaſterij, quod cognominatur Baiarum, quod eſt in Sicilia, & Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati, poſiti apud antiquam Romam, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, ſimiliter ſiti apud antiquam Romam. Reſidentibus quoquè glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, & omnibus venerabilibus & DEO amabilibus epiſcopis ſecundùm ordinem in eodẽ ſecretario Trulli, propoſitis in medio ſacroſanctis CHRISTI DEI noſtri euangelijs, Conſtantinus DEO amabilis diaconus huius ſanctiſſimæ DEI eccleſiæ, & primicerius DEO amabilium notariorum ſanctiſſimi patriarchæ huius à DEO conſeruandæ regiæ vrbis Georgij, dixit:

Diſcernere ſolens eos, qui recta ſentiũt & prædicant dogmata, ab his qui non verè confitentur, quę ſuper diſpenſatione ſunt CHRISTI veri Dei noſtri, qui vnus eſt de ſancta Trinitate, tam veſtra ſerenitas, quamque ſanctum & vniuerſale veſtrum Concilium, cognitionem habet, quòd de præterita actione Georgius religioſus presbyter monachus & apocriſarius Theodori ſan-

* Camelenorum,

* Iuſtinopolis Gordiu Come

* Ereſorũ

* Thynia

* Candanenſ,

ri ſanctiſſimi loci Seruatoris ſedis Hieroſolymorũ, ſupplicans petijt veſtram pietatem & ſanctũ veſtrum Concilium, vt ſynodica Sophronij venerabilis memoriæ quõdàm archiepiſcopi Hieroſolymorum ciuitatis, proferrentur ad medium, atque legerentur, vt eorum ſcientiam habeatis, & iudicetis ſi orthodoxa exiſtunt, & ſuggerimus ad quod placuerit.

Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſanctum Concilium dixerunt: Relegantur quæ dudùm geſta ſunt. Et relecta ſunt.

Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſanctum Concilium dixerunt: Georgius presbyter religioſus, monachus & apocriſarius venerabilis loci ſeruatoris ſedis Hieroſolymorum, quorum meminit ſynodicorum Sophronij quondàm archiepiſcopi Hieroſolymorum, ſecundùm eius petitionem, prolationem faciat, eorumque lectio proueniat. Et prolatus eſt liber, habens ſynodica eiuſdem venerabilis memoriæ Sophronij. Quem accipiens Agatho religioſus lector & notarius ſanctiſſimi archiepiſcopi huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, relegit, ità continens in verbis:

Epiſtola Sophronij patriarchę Hieroſolymorũ

DOMINO in omnibus ſanctiſſimo ac beatiſſimo fratri & cõſacerdoti Sergio, Archiepiſcopo & patriarchæ Conſtantinopoleos, & Sophronius inutilis ſeruus ſanctæ Chriſti DEI noſtri ciuitatis. Papa beatiſſime, quàm mihi nunc amabilis eſt, & multò quàm pridèm amabilior, ex quo de incurioſo ſilentio in cauſarum turbam decidi, & terrenis quibuſdã fluctibus opprimor: Papa DEO honorabilis, quàm nunc ſuauis eſt mihi puſillitas, & non mediocriter quàm pridèm ſuauior, ex quo de ſtercore & humo, ineffabili nimiaque penuria ad ſolium pontificale aſſcendi, * multumque me cerno fluctibus implicari, & ad ſecula eſſe periculum. Non enim ità eſſe ſuauia conſpiciuntur ſuauia ante inſuauiorum experimentum atque notitiam, ſicut poſt experimentum & incurſum apparent triſtitię. ſic ſalus his qui poſt ſalutem ægrotant, optabilis: ſic tranquillitas his qui poſt tranquillitatem fluctuantur, gratiſſima: ſic diuitiæ his qui poſt diuitias egent, amabiles: & omnia quæ quis ità conſiderauit exiſtere, & ipſa ſunt quidem ac permanent naturali atque eſſentiali qualitate, qualia duntaxàt & ante experimentum contrariorum parebant: meliora tamen poſt horum efficiuntur ſcientiam ea, quę ſuſtinentibus multò precioſiora ſunt, necnon & * iucundiora, & deſiderabiliora ſunt. Et hoc nobiſcum Iob laudabilis promulgat ſpendidiſſimè, vtrunq; experimentum accipiens ac definiens, meritoque iudex in his, quę à nobis dicuntur, progreditur, ſententiam quoquè indecliuem & immuniſicam ſtatuit. Quid ergò ait ille decretator indomitus, munitionem paſſionum adipiſcens, & in æſtuationem angentium veniens? Quiſputas me conſtituet in menſe dierum, quibus me DEVS tuebatur, Iob 29. a quandò lucerna eius ſuper caput meum ſplendebat, quandò lumine eius gradiebar in tenebris, quandò eram in itineribus lætus, quandò Dominus inſpiciebat tabernaculum meum, quandò eram opulentus nimìs, & in comitatu meo pueri mei, quandò affluebant viæ meæ butyro, montes autem mei fluebant lacte, quandò progrediebar diluculo in ciuitate, & in plateis ſedes mea ponebatur? Videntes me iuniores, abſcondebantur: ſeniores verò aſſurgebant, maiores natu autem ſilebant: loquentes, digitum ori ſuo imponebant: audientes verò, beatificabant me. Ergò ego etiàm meritò, beatiſſime, cum Iob quinquiès victore clamabo: Memoria priſtinorum bonorum, quæ mihi aderant, proſternatus: tranquilla hæc vita fuerat cum ſilentio, & nullam fluctuationem agnoſcens * paupertes. Quiſputas me conſtituet in menſe dierum anteriorum, quibus me Deus abſque tribulatione ſeruabat, quandò ſulgebat lucerna ſuper caput meum, pacificam vitam degens & influctuabilem, quandò lumine eius gradiebar in tenebris, cùm vindemiabam racemos ſilentij, dum ſerenitatis honeſtabar germinibus, dum imperturbationis delectabar palmitibus, dum ſecuritatis floribus conlætabar, dum intrepidationis floſculis conabar, dum in curia * gratus conueſcebar, quandò terreſtri fruebar paupertie, quandò ſulcos impericuloſi ſtercoris exarabam, quandò influctuoſæ paupertatis mare * tranſibam, quandò humilis menſæ pulchritudinibus congaudebam, quandò arualis victûs melliſſuo illo manna veſcebar, alius quidem Iſrael & ipſe cernendus, deliciaſque epulabar cæleſtes atque pacificas, citra murmurationem, malum bonúmve propoſitum? Quoniam igitur hæc, & vltra hæc, ſapientiſſime, in me ter afflictum neceſſitate magna video DEO amabilium clericorum, religioſorumque monachorum, & fidelium laicorum horum omnium ciuium huius ſanctæ CHRISTI Dei noſtri ciuitatis, * quiqui violenta manu me compulerunt, & more tyrannico coegerunt, peracta ſunt, quibus neſcio iudicijs, neque percipio, quæſo, ſynceriſſimos vos & exhortor, non ſolùm mundis orationibus ad Dominum me adiuuare vitaliter fluctuantem, pariterque periclitantem, & confortare me puſillanimitatibus nutabundum, ſed & à DEO inſpiratis inſtitutis introducere ad * operandum inceptum.

Hoc quidem, vt patres & prolatores: hoc verò,

* & multũ cerno fluctum coniungi, & fluctui implicari,

*commodiora,

* pauperis

* gratijs

* tráſmeabam

* quiſque

* operandorum

verò, ſicut fratres & conſanguinei. Date ergò vos mihi paternè ſimul atq; fraternè, quæ poſtulo, iuſta quippe ſunt: & ego veſtram pedeductionem conſequar, & copulam ad vos habere merebor, quam fides conſentaneos nectit, & ſpes recta ſapientes viuificat, & charitas diuina ſentientes addéſat, quorum funis triplex, & ex iſtis tribus diuinis conſtringitur virtutibus, neque ſolutionem agnoſcit, neq; diſruptionem admittit, neq; ſeparationem ſuſtinet, ſed eſt veraciter indiſruptus, in vnam congregans pietatem eos, qui copula eius diuina ditati ſunt. Quia verò quædam Apoſtolica atq; priſca traditio in ſanctis Dei per totum orbem Eccleſijs tenuit, vt qui ad pontificatū ducuntur, qui pro eis pontificatus regunt, omnia ſynceriter cōſulant, qualiter ſapiāt, & qualiter fidem detineant, quam Paulus eis ſapientiſſimus nimìs cautè contradidit, vt non curſus ſuos in vacuum peragant: (inanis nanque eis omnis curſus exiſteret, ſi in quolibet fides violaretur) ille quippe ſacer, qui (DEI voces audiuit,) & cælum ipſum habuit magiſtrum, & paradiſi contemplator pro tempore factus eſt, & verborum, alijs hominibus ineffabilium, fuit auditor, nè torperet (ſicut ipſe ait) perterrebatur (nè fortè cùm alijs prædicet Chriſti ſalutiferam prædicationem, ipſe reprobus efficeretur) Vndè & (in Hieroſolymis aſſcédebat Chriſti cæleſtis diſcipulus, & diuinis qui præerant, ſubijciebatur diſcipulis, & Euangelicam quam prædicabat, doctrinā innoteſcebat eis) qui alios putabantur pręcedere, & ipſius eos faciebat doctrinę participes, munimen ſibi deſpondens eis, qui poſt eum fuerant eius ſuſcepturi doctrinas, quibus formula cunctis probabilis factus eſt, qui eius ſequi vellent veſtigia.

2. Co. 12. a

1. Cor. 9. d

Galat. 2. a

Huic proindè & nos cóſuetudini ſeruientes, & legem optimā arbitrati, omne quod olìm decenter effectum eſt, maximè Apoſtolico roboratum inſtructo, qualiter de fide teneatur, ſcribimus, & à Deo inſtructis vobis ad probandum dirigimus, (nè fortè terminos æternos tranſgredi, quos patres noſtri poſuerunt) æſtimemur, non diſcernere tantùm ſcientibus * βατοῦον incertis prouida dogmata, ſed & redintegrare quę minùs ſunt, propter perfectam in Chriſto charitatem exactè potentibus atque valentibus. Illa igitur dicturus aduenio, quæ ab initio in ſancta & Catholica Eccleſia natus & nutritus perdidici, & à mollibus percepi vnguibus ſapere, & prædicantibus vobis à Deo inſpiratis, hauriui.

Prou. 22. d

Professio fidei Sophronij.

Credo igitur beate (ſecundùm quod à principio credidi) in vnum Deum patrem omnipotétem, ſinè principio penitùs & ſempiternū, omnium viſibilium atq; inuiſibilium factorem. Et in vnum Dominum IESVM Chriſtum filium Dei vnigenitum, qui ſempiternè & intemporaliter ex ipſo natus eſt DEO & patre. Et non aliud principium quàm patrem cognoſcētem, ſed nec aliundè quàm ex patre ipſam ſubſtantiam habet, lumen de lumine conſubſtantiale, Deum verum de DEO vero, conſempiternum. Et in vnum Spiritum ſanctum, qui ſempiternè à Deo patre procedit, lumen & Deum ipſum agnoſcendum, verè patri & filio conſempiternum, conſubſtantialem, atque contribulem, eiuſdemque eſſentiæ atq; naturæ. Similiter & Deitatis Trinitatem conſubſtantialem, cohonorandamque, ac coaſſeſſorem, connaturalem, & cognatam, atque contribulem, in vnam conrecapitulandam Deitatem, atque in vnam copulandam cōmunem dominationem, abſque perſonali confuſione, & abſque ſubſtantiali diuiſione. Trinitatem itaque in vnitate credimus, & in vnitate Trinitatem glorificamus: Trinitatem quidem pro tribus ſubſiſtentijs, vnitatem autem propter ſingularitatē Deitatis. Seu igitur ſancta Trinitas numerabilis perſonalibus facta eſt ſubſiſtentijs, ſiue * ſancta vnitas extra omnem numerum eſt, & hæc quidem indiuiſibilem habet diuiſionem, & inconfuſam gerit coniunctionem. * Cùm diuiditur nanq; numeralibus ſubſiſtentijs, & numeratur perſonalibus alternitatibus, identitate eſſentiæ atq; naturę coniungitur, & omnimodam partitionem non recipit. Vnitas enim ſingularis & * incomputabilis, omnem refugit ſecundùm eſſentiam numerum. Vnus enim Deus à nobis enixiùs creditur, quoniam & Deitas vna flagranter prædicatur, licèt in Trinitate perſonarum agnoſcitur: & vnus Dominus à nobis adnunciatur: quoniam & dominatio vna firmiter agnoſcitur, licèt in tribus ſubſiſtentijs demonſtretur: neq; ſecundùm quod vnus eſt Deus, & vna eſt Deitas, eſt diuiſibilis, & in tres deos partibilis, vel in tres Deitates producendus: neque ſecundùm quod vnus eſt Dominus, vnus Dominus diſtans eſt, & in tres dominos expandēdus eſt, ac in tres dominationes dilatandus eſt: (Arrianorū hæc eſt impietas, quę in inæquales deos cōcidit Deū, & in diſſimiles Deitates vnam partitur Deitatem, & in alterigenas tres dominationes vnam diſtinguit Dominationem) neq; ſecundùm quod Trinitas vnus Deus eſt & agnoſcitur, & ſubſiſtētiæ tres pronunciantur, & tres obſecrantur perſonę, pater, & filius, & Spiritusſanctus, dicitur coarctatus ſiue compoſitus vel confuſus, & in vnā ſeipſum colligens ſubſiſtentiā, in vnamq; coercens non numerandā perſonam. (Sabellianorum iſta eſt prauitas, in vnā ſubſiſtentiam tres cōfundere ſubſiſtentias, & in vnā perſonā eaſdē tres cóſpergēs perſonas) vbi enim eſt Trinitas, ô impijſſime, ſi in vnam perſonam ſecundùm vos Trinitas ipſa colligitur

* per ſancta

* condiuiditur

* incopulabilis

ligitur, & in vnam concurrat confuſibilem ſubſtantiam? Vel vbì vnitas, ô furioſiſſime, ſi in tres eſſentias ipſa vnitas efferetur, & in tres naturas dilatabitur, & in tres Deitates multiplicabitur? Impium quippe eſt orthodoxis vtrunque, & à veritate prorsùs proiectum eſt, tam ſingularitas ſecundùm ſubſiſtentiam, quàm ternalitas in naturis. Illud enim ſtatim ad Iudaiſmum deducit, & à ſeſe dicentem ſimul abducit: hoc verò ad paganiſmum deuoluitur, & in ſeſe aſſerentem conuoluit. Et aut omninò paganus eſt, qui hoc furiosè cum Arrio perhibet: aut Iudæus eſt, qui illud * impietatis cum Sabellio ſuſcipit. Et ideò benè à Deiloquis ſancitum eſt, vnitatem quidem nos ſapere vna & ſingulari Deitate, & identitate eſſentialis atque naturalis dominationis, Trinitatem autem tribus inconfuſis ſubſiſtentijs, & diuerſitatem numerandæ perſonalis alternitatis, quatenùs nec ipſum vnum Sabellianum remaneat, qui vnum vbiquè conſpiciens, omnē ſubſiſtentialem multitudinem abiecit: neque eadē tria præferat Arrius, ſi tria intelligantur per omnia, omnem vnitatis vocem repellentia Deitatis eſſentiæ atque naturæ. Quemadmodum igitur vnum Deum didicimus ſapere, ità & vnam Deitatem cōfiteri percepimus: & ſicut ſubſiſtentias tres exorare didicimus, ità & tres glorificare perſonas inſtruimur, non alium vnum Deum præter tres cognoſcentes perſonas, neque tres cōſubſtantiales perſonas Trinitatis, quæ ſunt, pater & filius & Spiritusſanctus, alteras præter vnum Deum agnoſcimus: Et idcircò vnum hæc tria, in quibus eſt Deitas, prædicamus: & tria vnum, quorum eſt Deitas, annunciamus, ſiue (quod eſt accuratiùs ac manifeſtiùs dicere) quæ DEVS eſt atque agnoſcitur: hoc ipſum quippe & vnum eſt, & tria creditur, & tria prædicatur, & vnum veraciter adnunciatur: Et neque vnum, quod extra vnum eſt, tria recipit: neq; tria, ſecundùm quod tria ſunt, vnum admittūt: quod eſt mirabile, & omni certè plenum ſtupore eſt. Hoc ipſum nanque & numerabile eſt, & refugit numerum. Numerabile quidem tribus ſuis ſubſiſtentijs, refugit autem numerum ſingularitate Deitatis. Vnitas quippe eius eſſentiæ atque naturæ, numerari penitùs non admittit, vti non & differentiam Deitatis introducat, & ex hoc eſſentiæ, & naturæ, & deorum multitudinē vnum principium faciat. Omnis itaq; numerus contubernalem habet differentiam, & omnis differentia atque diſcretio numerum ſuperinducit, vt inſitum. Numeretur ergò beata Trinitas non eſſentijs, nec naturis, nec diuerſis Deitatibus, æternisve dominationibus. Abſit, ſicut inſaniunt Arriani, & ſicut nouæ tritheiæ, id eſt, ter Deitatis * latratores, eſſentias tres, & naturas tres, & tres dominationes, & tres ſimiliter vaniloquentes Deitates: ſed ſubſiſtentijs & proprietatibus intellectualibus perfectis, ſemotim ſubſiſtentibus, numero diuiſibilibus, & non diuidendis Deitate. Diuiditur itaque induisè ſancta Trinitas, & indiuisè rursus coniungitur. In perſonis nanque diuiſionem habens, indiuiſa permanet & inſeparabilis per eſſentiam & naturam. Similiter & Deitas. Et idcircò nequaquàm tres deos dicimus, neque tres naturas in ſancta Trinitate glorificamus, neque tres eſſentias in ea prædicamus, neque tres confitemur Deitates, non cōſubſtantiales, non alterius ſubſtantiæ, nō eiuſdem originis, neque alterius originis: neq; quæ ſingulariter in ea prædicantur, in multitudinem deducere permittimus. Nec quēquam eius vnitatem diuidere ſinimus, neque tres quoſdam deos eſſe cognoſcimus, aut tres quaſdam naturas, vel tres quaſdam eſſentias Deitatis nouimus, non vnigenas, aut alienigenas, non eiuſdem ſapientiæ, aut alterius ſapientiæ, ſed nec penitùs deos aut naturas, vel eſſentias aut Deitates agnouimus, vel cognoſcentes ſcimus. Sed & eum qui recipit vel ſapit aut nouit, anathematibus percellimus. Nos eñ vnum principium vnius nouimus deitatis, vnum imperium, vnam poteſtatem, vnam virtutem, vnam operationem, vnum conſilium, vnam voluntatem, vnam dominationem, vnum * modum, tam omnium quæ poſt eam ſunt, creatricem, quamq; prouidam & ſtabiliētem atque conſeruatricem, vnam dominationem, vnam ſempiternitatem, & quæque ſunt talia ſingularia & incompoſita, vnius eſſentiæ atque naturæ, in tribus eſt perſonalibus ſubſiſtentijs: neque ſubſiſtentias cōfundentes, & in vnam eas ſubſiſtentiam deducentes: neq; vnam eandemque eſſentiam partientes, & in tres eam eſſentias diſcerpentes, & vnam ex hoc diuidentes Deitatem: ſed eſt vnus Deus, vna Deitas in tribus ſubſiſtentijs fulgens, & tres ſubſiſtentiæ & perſonæ in Deitate vna cognoſcuntur. Propterea perfectus DEVS eſt pater, perfectus DEVS eſt Filius, perfectus DEVS eſt Spiritusſanctus, idcircò quòd vnam eandemque ſingula quæque perſona inſeparabilem, indiminutam, atque perfectam habet Deitatem. Et iuxta quod DEVS quidem eſt, * ipſum exiſtit vnumquodque, dum ſeorsùm conſideratur, ipſa intelligentia, quod non ſeparabile, ſeparante: vt pater tamen & filius & Spiritusſanctus, aliud & aliud & aliud non dicantur. Et idcircò hæc à Dei capacibus prædicamus, DEVS, & DEVS, & DEVS: ſed vnus eſt hæc tria DEVS. Non enim alius DEVS pater, nec alius DEVS filius, neque alius iterùm DEVS Spiritusſanctus: quia nec alia natura

*impiā
*latrant doctores
*motum
*idipſum

natura eſt pater, nec alia natura eſt filius, neq; alia iterùm natura eſt Spirituſſanctus. Hoc enim etiàm multos atq; diuerſos deos opinatur, multaſq; & varias generat Deitates: ſed Deus quidem eſt pater, Deus verò eſt filius, ſimiliter Deus eſt & Spirituſſanctus, eò quòd indiuiſè & indiminutè eędem tres perſonę vna impleantur Deitate, & in vnaquaq; earum funditùs tota ſit. Nam Deitas diuiſionem non ſuſtinet, & in tribus ipſis perſonis plenificè atque perfectè, non partibiliter ſiue ex parte eaſdem implens perſonas, ſed in vnaquaque exiſtens pleniſſima, & vna permanens, licèt in tribus perſonis monſtretur: & ad deorum multitudinem non excurrens, licèt in tribus ſit ſubſiſtentijs, vt non corporalem quandam ſuſtineat ſectionem, quæ certè eſt impaſſibilis, & incorporea, & pati neſciens, quæ creaturæ ſunt propria. Eſt igitur cum hoc quod Deus, pater ipſe pater, & neque filius, neque Spirituſſanctus: ſed quod filius eſt ſecundùm ſubſtantiam, & quod naturaliter Spirituſſanctus exiſtit & eſt, cum hoc quod Deus eſt: filius, ipſe filius, & neque pater, neque Spirituſſanctus: ſed quod pater ſecundùm naturam prædicatur, & quod ſecundùm ſubſtantiam Spirituſſanctus conſpicitur & eſt, cũ hoc quod Deus eſt: Spirituſſanctus ipſe Spirituſſanctus, & neque pater eſſe cernitur, neque filius eſſe ſuſpicitur: ſed quod pater ſecundùm eſſentiam creditur, & quod filius ſecundùm naturam adnunciatur. Hoc quidem, propter naturam & identitatem ſubſtantiæ & cognationem eſſentię, illud verò propter alterificas horum trium proprietates, propterque diſſimilitudinem proprietatum, quę inconfuſè, vnamquanque figurant perſonam. Sicut ergò eſſe Deus vnaquæque inconuertibiliter poſſidet, ità & proprietatem, per quàm ipſa perſona figuratur, immutabilem & immobilem obtinet, quę eidem ſoli eſt inſita, & ab ipſis alijs perſonis eam diſcernit, & conſitam atque cohonorificandam, cõſubſtantialem quoquè & confeſſiuam Trinitatem abſq; concluſione conſeruat. Trinitas igitur eſt, non ſolùm vna Deitatis perfectione perfecta, ſed ſuperperfecta, & vltra Deitatem gloria ac ſempiternitate & imperio non diſpertita neque alienata. Neque enim creatum quid aut ſeruile eſt in Trinitate, neq; ſubintroductitium, tanquàm quod priùs quidem non extiterit, poſtremò verò introgreſſum. Neque igitur defuit patri filius, neque filio Spirituſſanctus, ſed inconuertibilis & incommutabilis eadem Trinitas ſemper eſt. Et de ſancta quidem ac conſubſtantiali, ſempiternaque & principali, omniumq; opifice & regina Trinitate qualiter ſentiam, atq; glorificem & venerer, (vt breuiter dicere ſuppetit) manifeſtè vobis aliquid vnumquodque digeſſi. Neq; enim amplius quid fari permittit harum ſynodicarum ſyllabarum compendium. Qualiter quoquè & de incarnatione vnius, & de eadem venerabili Trinitate Dei verbi & filij clementiſſimi atque admirabili, hoc eſt, de ſubmiſſa exinanitione, ad nos quoquè terrenos diuina atq; deifica deſcẽſione, teneã atque ſentiam, & tenere à ſanctis patribus, qui ſecũdùm vos à Deo inſpirati ſunt, mihi eſt traditum, tanquàm coram ipſa veritate, quę conſpicit vniuerſa, ſynodicam hanc literam ſcribens, expono, & ad veſtrum deſtino ſapientiſſimũ auditum. Credo & de hac, ſanctiſſime, quòd Deus verbum, vnigenitus patris filius, qui ante omnia ſecula & tempora impaſſibiliter de eodem natus eſt Deo & patre, miſerationem induens, & humanitatis miſericordiam circa humanũ noſtrum lapſum, ſpontanea voluntate, & Dei gignentis cõſilio, & diuino cõplacito ſpiritu, non ſeparatus à gremio generantis ad nos humiles deſcendit, ſicut eiuſdẽ voluntatis patri & ſpiritui, ità & eſſentię inexplicabilis, & naturæ circunſcriptionẽ nullo modo ſuſtinens, aut ſecũdùm nos localem trãſmeatum naturaliter ſciens efficere diuinam operationem, & vterum intactum virginitatis ingreſſus, caſtitatem luſtratam Mariæ ſanctæ, præclaræq;, & quæ Dei ſunt ſapientis, & ab omni contagione liberatæ & corporis & animæ & intellectûs, incarnatus, qui erat incarneus: & formam ſuſcepit noſtram, qui ſecundùm diuinam eſſentiam, quantùm ad habitum & ſpeciem, inexformabilis: & corporatur ſecũdùm nos, incorporeus. Et homo iuxta veritatem efficitur, qui ſemper Deus cognoſcitur: & materno ventre geſtari mõſtratur, qui ſempiterni patris in ſinu eſt: & intemporeus, principium recipit tẽporale, non per phantaſiam factus hæc omnia, (vt Manichæis & Valentinis videtur inſanis) ſed re & veritate totum ſeipſum exinaniens paterna & ꝓpria voluntate, & totam noſtram aſſumens maſſam, carnem inquam nobis cõſubſtantialem, & animam rationalem, animabus noſtris contribulem, & mentem menti noſtrę cõparem. Hic itaq; homo eſt & cognoſcitur, & homo ſecũdùm veritatem factus eſt ab ipſo ſummo conceptu de ſanctiſſima virgine. Homo enim * fieri voluit, vt ſimili conſimilem mundificaret, & cognato cognatum ſaluificaret. Ideò virgo ſancta accipitur, & anima corpusque ſanctificatur, quę ità miniſtrauit in incarnatione creatoris, vt munda & caſta atq; incontaminata. Incarnatur ergò verbum Deus, quod noſtrum eſt, non præfactæ carni copulatus, præformatóve atque in ſeſe præſubſiſtenti aliquandò corpori conlinitus, vel animæ præexiſtenti coniunctus: ſed tunc his ad ſubſiſtendum venientibus, quandò eis ipſum

Nota de puritate cõceptionis beatæ Mariæ.

* χρηματίζειν

ipſum verbum & DEVS, naturaliter copulatus eſt, cótemporalem habens vnitionem atque ſubſiſtentiam: & non ante veriſſimum ipſius verbi cóuentum, in ſeipſis vnquàm extiterunt, vel cuiuſpiam ſecundùm nos alterius hominis penitùs extiterunt, ſed cum verbi ipſius naturali cóuentu ſubſiſtentiam habitura concurrerunt, & nec quantùm in ictu oculi, hanc quàm illã priorem habentia, ſicut Paulus Samoſatenus perſtrepit atq; Neſtorius. Simul quippe caro, ſimul DEI verbi caro: ſimul caro animata rationalis, ſimul DEI verbi caro animata rationalis. In illo itaque, & non in ſemetipſa, habuit exiſtentiam vnam. Cum conceptu quippe verbi, hæc ad ſubſiſtendum prolata ſunt, & ſecundùm ſubſiſtentiam ei vnita ſunt, quãdò ad ſubſiſtentiam prolata ſunt: quæ certè vera eſt & inſeparabilis, quæ neq; diuiſionem perpetitur, neq; mutabilitatem, aut confuſionem admittit ab ipſo prolata, & in ipſo conſiſtentia, & cum ipſo compoſita, nullumq́ue prorsùs tempus ꝓpriæ conſtitutionis tulerũt, quod inconfuſam atque inſeparabilem ad eum compoſitionem præcederet. Ex inuiolabili nanque & virginali ſanguine ſanctæ atque immaculatæ virginis Mariæ, verbum verè factum eſt incarnatum, & veraciter homo, & in vtero virgineo deportatus, & tempus expleuit legitimi puerperij, & per ſingula naturalia, & peccatum non trahentia, nobis hominibus ſimilis factus, noſtramq́ue non dedignatus paſſibilem vilitatem, naſcitur Deus humano corpore, ſimiliterq́ue & habitu animam rationalem & incorpoream habens, quod ipſe in ſemetipſo, & nequaquàm alter rationali animauit ſpiritu, & virginem generantem conſeruauit,

Mariam, verè Dei genitricé eſſe.

& θεοτόκον eam propriè & veraciter demonſtrauit: vel ſi Neſtorius vecors ſcinditur, & eius Deo rebellis exercitus lachrymatur, & lamentatur, & eiulat, & iterùm cum eo diſcerpitur. Deus itaque erat, qui ex ſancta virgine DEI genitrice Maria eſt, & ſecundam hanc temporalem propter nos natiuitatem ſuſcepit & poſt primam eius & ſempiternã illam ex patre, naturalemq́; ineffabilem natiuitatem, quanquàm incarnatus, naſcebatur ob ſimilitudinem noſtrî carnalium. Totus DEVS collaudandus, totus idem ipſe apparens homo perfectus: DEVS idem noſcendus, perfectus homo idem ipſe innoteſcendus: ex duabus quippe naturis vnitionem habuit, Deitate & humanitate: & in duabus perfectis noſcebatur naturis, Deitate & humanitate. Neq; enim vnitioni mutatio quælibet vel confuſio interceſſit, neque differentiæ dualitatiq; formarum ſiue ſubſiſtentiarum poſt vnitionem diuiſio quædam aut ſectio eſt intromiſſa, licèt hoc contriſtet quidem furentem Neſtorium, illud verò tabefaciat Eutychem deſipientem. Nam quæ ſecundùm ſubſiſtentiam adinuicem vniuntur, neque mutationem acceptant, neque diuiſionem agnoſcunt: neque ſcit, quæ confuſionis ſunt propria, neque ſectionis diſcit indicia. Iuxta quod apparet Eutyches ignorans, atque Neſtorius, & vnitionis ſecundum ſubſiſtentiam non addiſcentes virtutem, iuxta quam & incarnatum eſt verbum, & caro animata & intellectualis, immutabiliter Deificata eſt: hic quidem in confuſionis pelagus iactatur, hic verò in diuiſionis voraginem deijcitur.

Eutyches & Neſtorius [illegible] ſibi [illegible] tuo aduerſentur.

Et idcircò ille quidem refugit confiteri dualitatem naturarum, hic verò vnam Dei verbi naturam incarnatam ſe ſubtrahit prædicare, licèt vnam eius compoſitam ſubſiſtentiam dicere metuat: * timorem refugẽ metuit, vbi timor nullus inhabitat.

* timore refugæ metuit,

Nos verò ſenſu viuido vtriuſque horum ſeruilem propellentes amentiam, & ſuper petram pietatis ſtantes intrepidi, & ſecundum ſubſiſtentiam verbi ad carnem, quæ ex nobis eſt, intellectualem & animatam, conuenientiam prædicamus, & vnum Chriſtum & filium incarnatam verbum obſecramus, & vnam eius ſubſiſtentiam compoſitam dicimus, & in duabus eum adnũciamus naturis, & duas eiuſdem DEI verbi natiuitates credimus, vnam quidem ex DEO patre, quam intemporalem & ſempiternam ſcimus, ſecundam ex DEI genitrice matre, quam & modernam & temporalem cognoſcimus, & vnam DEI verbi naturam in eo incarnatam glorificamus, & non ſicut Apollinaris, Eutycheſq́ue & Dioſcorus dicunt, ſed ſicut ſapiens nobis tradidit Cyrillus, & quæ ſunt naturarum, ſaluari dicimus, propria, & vnitarum differentiam non reijcimus, quæ vt in naturali quidem dicitur & eſt qualitate, in eſſentiali verò intelligitur & eſt quantitate: & neque Neſtorianam ſectionem metuimus, neq; Eutychianam mutationem veremur: quia neque ſicut inſulſus Neſtorius, affectualem vnitionem dicimus: aut inſontimam, quod eſt honoris æqualitatem, aut obuliam, quod eſt conſilij cócordiam, nec voluntatum mouentium identitate deliramus hanc conuentionem: neque ſicut Eutyches à Deo propulſus, ſecundùm confuſionem quandam aut mutabilitatẽ Dei verbi & carnis intellectualiter animatæ, ſiue naturarum atq; ſubſtantiarum & formarum compoſitionem garrimus, ex quibus in Chriſto admirabilis facta eſt conuentio: vndè regiam viam & mediam gradientes, & confuſionem & ſectionem abominamur, ſolam autem ex animo veneramur inconfuſam, ſimulq́ue indiuiſam Deitatis atque humanitatis vnitionem, quam

ſolam intelligendo cognoſcit naturalis atque ſecundùm ſubſiſtentiam conuentio. Hanc quippe cum alterutrùm copulatam Deitas & humanitas habuerunt, vt neque conuerſionem ſuſtineant, neque diuiſionem patiantur. Vnitatis nanq; ratio, quæ naturalis (inquam) eſt atq; ſecundùm ſubſiſtentiam, (neq; enim alteram vnitionē in Chriſto preter iſtam agnoſco) non ignorat quidem differentiam, diuiſionem autem prorsùs expellit. Quę verò ad vnitatē concurrerunt, inconuerſa conſeruat, partitionemq; vnitorum non admittit: & ideò ex Deitate & humanitate, & ex duabus naturis Chriſtum nominantes, & Deum eundē & hominem, & * diphyan, quod eſt, bìs genitum, duplicemq; ſecundùm naturas prędicamus. Similiter autem & in Deitate perfectum, & in humanitate eundē ſcimus perfectum: idcircò & in duabus eum docemus naturis, & patri conſubſtantialem, vt Deum, hunc ipſum aſſerimus, & conſubſtantialem matri & nobis hunc ipſum hominem aſſerimus, viſibilem hunc ipſum & inuiſibilem, creatum hunc ipſum ſimiliter & increatum, corporeum hunc ipſum & incorporeum, cōtrectabilē hunc ipſum & incontrectabilem, circunſcriptum eundem & incircunſcriptum, terrenum eundē & cæleſtem, carneum hunc ipſum, animatū rationabiliter & Deificatū, recentem hunc ipſum & ſempiternum, humilē hunc ipſum & ſublimiſſimum, & quęq; duplicis inſeparabiliter experiuntur naturæ: vel ſi quædā ſemper extitit, & ſempiternam habens naturam: quædam verò propter nos in nouiſſimis temporibus inconuertibiliter factus eſt, vtpotè humanam aſſumens naturam. Si igitͬ inconuertibilis erat & inſeparabilis erat vnitio, ſicut & inconuertibilis eſt & inſeparabilis permanet, * duo immutabiliter differentia ſignificantur, & inſeparabiliter alteritate conſulgent naturæ & ſubſtantię, quæ & formæ conſiſtunt, ex quibus ineffabilis vnitio facta eſt, & in quib* vnus idēq; CHRISTVS conſpicitur. Vnum nanq; quod ex ipſis effectum eſt, non iam dualiter diuiſum, ſed eorum ex quibus factum eſt, ſinè ſectione & tranſuerſione demonſtrat ſubſiſtentiam. Quæ enim extat perſona compoſita, ex inconfuſo conſtans temperamento, partitionē conuenientium neſcit: ſed eſſe vnum, & permanere vnum, indiuiſum ſortitur: & neque duo, iuxta quod vnum exiſtit, efficitur: neque confundit, & in ſingularum redigit vnitatem, naturaléq; & eſſentialem identitatē ea, ex quibus naturaliter cōuenit: ſed eſt vnum & duo, hoc ipſum agnoſcibile: vnum quidem, ſecundùm ſubſiſtentiam atque perſonam: duo verò, ſecundùm ipſas naturas atque naturales earum proprietates, ex quibus eſſe vnum ſortitur natura duplex, & vnum permanere ſeruabit. Vndè idem ipſe vnus manens Chriſtus, & filius, & vnigenitus, inſeparatus in vtriſque naturis conſpicitur, & quæ ſunt vtriuſque ſubſtantiæ, naturaliter operabatur, ſecundùm inſitam vnicuique eſſentialem qualitatem ſiue naturalem proprietatem. Quòd ſi naturam haberet ſingularem & inconiunctam, ſicut & ſubſiſtentiam atque perſonam, non ageret vtiquè vnus idemque filius & Chriſtus profectò, quæ vtriuſq; erant naturæ. Quandò enim Deitas expers eſt corporis, quomodò naturaliter opera corporis operata eſt? vel quomodò corpus Deitate fruſtratū, actiones operatū eſt, quæ eſſentialiter Deitatis eſſe noſcuntur? Verum Emmanuel, dum vnus eſt, & in eo ipſe vtraque, id eſt, Deus & homo, quæ naturæ vtriuſq; ſunt * naturaliter geſſit, ſecūdùm aliud quę geſta ſunt operans: ſecundùm quod Deus quidē eſt, idem ipſe quæ diuina ſunt: ſecūdùm quod homo idem ipſe eſt, quæ humana ſunt: ſeipſum omnibus volens oſtendere, quòd Deus idem ipſe & homo ſit: & ideò idem ipſe, tam quæ diuina ſunt agit, quàm quæ humana, ſimiliter & dicit & loquitur. Non alius quidem miracula operatus eſt, alius autem perpetrauit humana, paſſioneſque ſuſtinuit, ſicut & Neſtorius vult: ſed vnus quidem, idemque & Chriſtus & filius, qui & diuina geſſit & humana: ſecūdùm aliud verò, & aliud, ſicut diuinitùs proteſtatus eſt Cyrillus, quia & in vtriſque habuit poteſtatem inconfuſam, necnon & impartibilem. Secundùm quod Deus ergò ſempiternus idem ipſe exiſtebat, patrabat miracula: ſecundùm quod homo verò idē ipſe modernus agnoſcebatur, faciebat humilia & humana. Sicut ergò in Chriſto vtraque natura indiminutè proprietatem ſuam cuſtodit, ità & operatur vtraque forma cum alterius communione, quod proprium habuit, verbo operante quod verbi eſt, cum communione ſcilicet corporis: & carne exequente quod carnis eſt, communicante ei videlicet verbo in eadem operatione, dum quandò hæc in vna ſubſiſtentia cognoſcantur, & in vna perſona conſiderentur, & inſulſiſſimam ſectionem propellant. Neq; enim diuiſè operabantur propria, vt & diuiſionē earum ſuſpicemur. Non exultet pro hoc Neſtorius, ſeipſum ſeducens * erroneus, idcircò ꝙ vtraque forma in vno Chriſto & filio, cum alterius cōmunione operabatur quod proprium habuit. Neq; enim ab altera eius diſſidens, quod ꝓpriū habuit, operabatur. Neq; enim ſecundùm duos Chriſtos aut filios, qui operantur, glorificamus: vnum quidem, ſecūdùm naturam filium & Chriſtum, quæ mira ſunt: ſecundum verò, ſecundùm gratiam filium & Chriſtū, quæ humiliora ſunt: quanquàm duas formas, quæ communiter operantur, edoce-

*diphya

*inſeparabiliter

*veracitas

*παράφορος

edocemus, vnamquanque ſecundùm ſuam naturalem proprietatem, ſed vnum eundemquè filium & Chriſtum, qui & ſublimia & humilia naturaliter operatur, ſecundùm vniuſcuiuſq; duarum eius naturarum naturalem & eſſentialẽ qualitatẽ, aſſerimus. Naturæ nanq; incommutabiles manẽtes & inconfuſæ, & duæ manifeſtè cognoſcendæ, & non confuſibiliter copulatæ, his penitùs nõ erunt fruſtratæ, vel ſi in vna ſubſiſtentia monſtrabantur, non vanè proſiliant Eutyches & Dioſcorus, * nequaquàm non exiſtentis impiæ confuſionis prolatores: ſed vnaquæq; natura cum alterius communione agebat quod proprium habuit, & diuiſionem refugiens, & conuerſionem ignorãs, & differentiam ad alteram conſeruãs, communionemq; & compoſitionem, inſolubilem atq; indiſruptam perſaluans. Hinc piè ſentiẽtes, & ſuper terminos rectæ fidei conſiſtentes, ſicut vnum eundemq; Chriſtum & filium operari vtraq; dicimus, eò quòd Deus idem ipſe erat & homo, nullamq; excogitamus confuſionem, ità nec vtranque formam cum alterius cõmunione operari propria differentes, eò quòd duę formæ, in vno eodemq; Chriſto naturaliter propria operantes, exiſtunt, nullam penitùs conſideramus diuiſionẽ, ſicut hic quidem Eutyches, illic verò nobis vult calumniari Neſtorius, ediuerſò adinuicèm ꝯſiſtentes, & aduerſùm nos pios impium prælium partientes: quos pro nihilo reputantes, & vtriuſque naturæ vtranq; nouimus operationem, eſſentialem dico, naturalem, & congruam, indiuisè de vnaquaque procedentem eſſentia & natura, iuxta inſitam ei naturalem atq; eſſentialem qualitatem, & inſeparabilem ſimulq; inconfuſam alterutrius eſſentiæ * vnà ſecum cooperationem adducẽs. Hoc quippe & operationum, quæ in Chriſto ſunt, differentiam facit, ſicut & naturarum. Non itaque idipſum eſt Deitas & humanitas ſecundùm qualitatem vnicuique naturaliter inditam, licèt in vnam ſubſiſtentiam adinuicèm ineffabiliter concurrunt, & in vnam perſonam ſunt inconfusè compoſitę, & vnũ eundemq; nobis Chriſtum & filium effecerint, ſecundùm ſubſiſtentiam adinuicèm concurrentes atq; compoſitæ. Etenim Deus verbum eſt, & non caro, quanquàm carnem rationaliter animatam aſſumpſit, hancq; ſibi vnitione naturali & ſecundùm ſubſiſtentiam aduniuit. Ipſa verò caro eſt animata rationaliter, & non verbum, licèt Dei verbi caro conſpicitur. Et ideò neque eandem habent indifferenter operationem adinuicèm poſt vnitionem naturalem ac inconfuſam, id eſt, veram & ſecundùm ſubſiſtentiam: neque vnam ſolam earum operationem dicimus, ſiue eſſentialem & naturalem, penitusque indifferentem, quatenùs eſſentiam vnam & vnam naturam eas cognoſcamus, quæ ab Acephalorum pueris luditur, & ipſis verbis impudenter profertur compoſita. Quemadmodùm igitur vtriuſque eſſentiæ atque naturæ, ex quibus nobis in Chriſto inconfuſa facta eſt vnitas, & vnum Chriſtum perfecit, & filium totum Deum, totum eundem ipſum credendum & hominem, vtranque naturalem confitemur operationem, ne naturas, quæ inconfusè vnitæ ſunt, confundamus. Siquidem & ex operationibus tantùm, ſecundùm eos, qui ſunt talia callentes, naturæ noſcuntur, & eſſentiarũ ſemper differentiam ex differentia operationum eſt inſitum compræhendere: ità & omnem vocem & operationem, ſeu diuina quædam ſit & cæleſtis, ſiue humana atque terrena, ex vno eodemque Chriſto & filio edocemus procedere, ex vnaque eius compoſita & ſingulari ſubſiſtentia * incarnatum Dei verbum extabat, qui & vtranq; inſeparabiliter & inconfusè operationem, ſecundùm naturas ſuas à ſeipſo naturaliter proferebat. Secũdùm diuinam quidem naturam ſuam, iuxta quã erat etiàm patri conſubſtantialis, diuinam & inexplanabilem: ſecundùm humanam verò, iuxta quam & hominibus nobis ipſe cõſubſtantialis manſit, humanam atque terrenam, vnicuiq; naturæ amicam & congruam: & non ſinens quenquam adſpicientiũ ſcandalizari, quòd non ſit idem ipſe Deus & homo, qui hæc & illa naturaliter operabatur. In eo quidem, quòd idem ipſe vnus Chriſtus & filius operabatur, vtranq; Neſtorij cœnolentam obſtruens effluentiam: nec enim duos iuxta eũ Chriſtos & filios ſic dicimus, qui operatur hæc, atque illa obſecrat: in eo verò quòd oſtendebat, quæ vtriuſque naturæ ſunt propria, inconfuſa poſt vnitionem manentia, & vtranque hunc ipſum ſimiliter proferentem operationem, ipſa naturali ratione cognoſcendam naturarum, propriamq; naturam naturaliter explanantem, ex qua inſeparabiliter atq; naturaliter emanabat, & eſſentialiter exundabat, Eutychetis elateopon * conſopiebat confuſioni ſocium germẽ: deindè partu noſtro natus, lacte nutritur, & creſcit, & corporales ætates diſcurrit, donèc & ad humanæ ætatis perfectionẽ pertingeret, & eſuriem noſtram, & ſitim, & faſtidium iuxta nos ex itinere ſuſtinet. Faciebat quippe & incedendi ſimiliter nobis operationem, quæ humaniter actitata, ſecundùm humanam ſubſtantiam progrediens, humanæ eius naturæ erat oſtenſio. Vndè & ex loco, ſicut nos, ad locũ commigrabat: quia & veraciter factus eſt homo, & naturam noſtram habuit indiminutè, & circunſcriptionem carnis ſuſcepit, & habitum nobis competentem indutus eſt. Corporalis enim, id eſt, corporis & forma ipſius habitus exiſtit, iuxta quam in vtero conceptus formabatur, & quam ſemper ſeruauit, &

for. *nequá

*συνεπα-γομένην

*incarnatus Deus

*conſpiciebat confuſionis ortũ germen

& in ſeculum indiuiſè conſeruabit. Idcircò eſuriens cibabatur, ideò ſitiens potabatur, & vt homo bibebat: ideò pueriliter baiulabatur, vlnis virginalibus ſuperuectus,& materno ſinu repoſitus:ideò fatigatus ſedebat, & ſomni indigens dormiebat: ſed & dum cæderetur, dolebat, & verberatus patiebatur, & dolores ſuſtinuit corporis, manus & pedes transfixus. Dabat itaq;,cùm volebat, humanæ naturæ tempus operari & pati quę

*non mirabilis sua ſunt, nè fortè phantaſia quædam & viſio inanis, * nominabilis eius iudicetur incarnatio. Neq; enim inuolũtariè hæc vel neceſſitate ſuſcipiebat, vel ſi naturaliter ea & humanè admittebat, & humanis motionibus actitabat atq; operabatur. Abſit hęc abominabilis ſuſpicio. Deus nempe erat q hęc pati carnaliter acquieſcebat, vtì nos proprijs paſſionibus ſaluaret,& per hęc nobis immunitatem impartiret, quandò pati, agereq; & operari humanitùs idẽ ipſe volebat,& conſiderantibus prodeſſe decernebat: propter quos & homo veraciter fact͛,naturales motus atq; carnales moueri naturaliter ad operandum volebat, dum inſidiatores inſidias audacter delectabantur perficere. Corpus enim ſe paſſibile & mortale atq; corruptibile induit,& naturalibus noſtris atq; irreprehenſibilibus ſubijciens ęgrimonijs:& huic, quæ naturæ ſuæ decenter conueniebant, pati atq; patrare indulſit vſq; ad reſurrectionem ex mortuis. Ibidèm quippe & paſſibile noſtrum,&mortale,atq; corruptibile diſſoluit, & horum nobis libertatem donauit. Quæq; igitur humilia atq; humana ſunt, ità ſpontè ſimul & naturaliter, manens etiàm in his Deus,demonſtrabat. Erat nanq; ipſe ſibi *ταμίας* ac reconditor paſſionum humanarum & actionum, & non ſolùm reconditor, ſed & arbiter, quàquàm natura paſſibilis erat, qua naturaliter incarnatus erat. Et ideò erant humana eius vltra hominem, haud quidem, quòd natura humana non fuerat, ſed quia ſpontè factus eſt homo: & homo ſpontè factus, hæc recipiebat: & non tyrannicè vel neceſſitate, vt nos plerũnquè,& inuoluntariè, ſed quandò & quantùm conſulebat, & permitteret ipſe, tam eos qui afflictiones ingerebat, quamque ipſas paſſiones, quæ ſecundùm naturas agebantur, adnuebat. Verùm diuina præclaraque & ſublimia,& nimirùm noſtram vilitatem ſuperantia, quæ erãt miracula & prodigia, & admirandorum operum prolatio:

Luc.1.e quæ erant, inſeminata conceptio, Ioannis intra vterum exultatio, partus ipſe incorruptibilis,illibata virginitas,quæ ante partum & in partu & poſt partum eſt intemerabilis,

Luc.2.a paſtorum cæleſtis inſtructio, magorum ſtel-

Matt.2.a liuoca conuocatio, munificentia cum hac ſimul & adoratio, literarum indocilis ſcien-

Ioan.7.a tia. Quomodò nanque hic (inquiunt) literas ſcit, dum non didicerit, partìm redar-

guens amicorum ignorantiæ maleuolum deſiderium, ex aquis vinalis refectio, infir- Ioan.2.b

morum corroboratio, cæcorum adſpectus, *emendatorum

*emendatorum erectio, paralyticorũ *con- *conſtrictio

ſtructio, claudorum rectè currendi motio, leproſorum ſupermicans mundatio, eſurientium repentina repletio, perſequentium orbitas, ventorũ mitigatio, maris tranquilla ſedatio, ſuper aquas corporalis inceſſio immundorum ſpirituum expulſio, elementorum ſubita conturbatio, vltronea ſepulcrorum apertio, ex mortuis triduana reſur-

rectio, corruptionis * mortuorum deſtru- *non mortura

ctio, mortis indeficiens deiectio, cuſtoditi ſignaculi lapidis & ſepulcri coercibilis exitus, ianuarum clauſarum indetrectabilis in-

greſſus, in cælum à terra * nimirùm admira- *nimium

bilis & corporalis aſcenſio, & omnia quæ his ſunt ſimilia,& ſermonis naturam & vocis virtutem tranſcendentia, & omnem humanum intellectum ſuperantia: quæ omnia vltra naturam & ſermonem humanum effecta, diuinæ Dei verbi eſſentiæ atque naturæ profectò exiſtebant indicia, etſi per carnem agebantur & corpus, & non ſinè carnerationaliter animata gerebantur: non tamen propter hæc Deum verbum æſtimemus carneum, nec abſq; corpore adſtruamus, idcircò quòd ea patrabat, quæ corpora ſuperexcellunt. Etenim Verbum veraciter caro factum eſt, & incarnatũ, abſq; mendacio corporatum eſt: & vnus filius cognoſcebatur, qui omnem ex ſe proferebat operationem, diuinam & humanam, exiguam & immanẽ, humilem atq; cæleſtem, carnalem & incorpoream, viſibilem & inuiſibilem, circunſcriptam & incircunſcriptam, conuenientem naturarum eius dualitati,& ex ſeipſa eam inceſſabiliter prædicantem, & flagranter adnunciantem. Vnus itaq; idemq; dum ſit ſecundùm ſubſiſtentiam filius indiuiſus, & duarum naturarum idem ipſe noſcatur, ſecundùm aliam quidẽ diuina ſignacula operabatur, ſecundùm aliam verò humilia recipiebat. Et propterea à Deo inſtructi adſeuerant, qui pro Chriſto Deo præmijs coronati ſunt, & loqui diuinitùs acceperunt, diuinas nobis intelligentias contexentes, ſicut cùm audiêris vnius filij cõtrarias voces, cõuenienter naturis ipſis, quæ dicuntur, partire: ſi quidem quid magnum & diuinum eſt, diuinæ naturæ exhibẽs: ſi verò quid paruũ eſt & humanum, humanæ reputans: ſic eñ & diſſonantiam vocum effugies, vnaquaq; natura proprietates quæ ei ſunt inſitæ, receptante, & ipſum filium vnũ tam ante omnia ſecula, quàm modernum, ſecundùm ſacras ſcripturas confiteberis. Sed & hoc in vno filio aſſerunt, omnem quidẽ operationẽ nullus ab vno filio ſequeſtrauit. Cuius verò naturæ ſit quod geritur, per propriam operationem inſinuet. ergò nimis pulcherrimè ab eis eſt explanatum, vnum quidem confiteri Emma-

Emmanuel. Emmanuel,(ità quippe Deus verbũ incarnatus nuncupatur) & eundem omnia patrare, & non aliũ, & alium tam ſublimia, quamq; exigua citra vllam diſtantiã, per quæ & eius naturarũ inconfuſa dualitas recognoſcitur, & in ſubſiſtentias duas atque perſonas ipſe prorsùs non diſpertitur, ſed eſt vnus idemq; filius, & Chriſtus inſeparabilis in duabus indiuisè agnoſcendus naturis, & ipſius vnius filij cuncta eſſe certificamur, & omnes eius & voces & operationes credimus. licèt quædam earum ſint Deo decibiles, quædam verò ità rurſus humanæ, quædam verò mediũ quendam ordinem obtinent, tanq̃ habentes in hoc ipſo Deo dignum quid & humanum. Huius verò adſerimus eſſe virtutẽ etiàm illã, quæ dicitur noua & Deiuirilis operatio, non vnam exiſtentẽ, ſed diuerſi generis ac differentẽ, quam, ex Areopago à Paulo egregio diuinitùs captus, Deo vocatus, aſſeruit Dionyſius, vtpotè Deo decibilem in hoc ipſo & humanum habentem, perq; alacrem atq; compoſitam * προσρήσεως dictionem, vniuſcuiuſque ſubſtantiæ atq; naturæ, vnamquanq; perfectè ſignificantem operationem. Ante ſecula igitur eſſe Deum, verbũ glorificantem, patriq; coæternum, temporalem ſuſtinuiſſe adnũciamus natiuitatem, qua ex virgine, verè ac propriè Dei genitrice Maria incarnatus * naſcebatur. Et idcircò duabus natiuitatibus naſci à pijs meritò creditur: & perfectus idem exiſtens in Deitate, perfectus erat idem in humanitate, nequaq̃ per differentiam ſubſtãtiarum diuiſus, neq; per identitatem ſubſiſtentiæ atq; perſonæ, naturas ipſas deducens ad identitatem ſubſtantię: ſed ex quibus ſecũdùm ſubſiſtentiã naturis eſt declaratus, in ipſis inſeparabilis manſit, omnia ſapienter & verè noſtra gerẽs opera, & paſſiões naturales atq; irreprehenſibiles, quæ procùl à macula atq; pollutiõe ſunt, & in quibus cuiuſpiam peccati veſtigiũ non reperitur. Peccatum nanq; nõ fecit, nec quilibet dolus in ore eius prorsùs inuentus eſt: & connutritus vnà nobiſcum humanè, vtpotè qui ſciebatur homo perfectus, etiàm Deus idemq; indiminutè extabat, miraculaque vt decuerat faciens. Perfectus quippe Deus noſcebatur, quanuis eſſet humanę carni intellectualiter animatæ commixtus: ad ſpontaneam paſſionẽ aſcendit, & vltrò Iudæis eſt ꝓditus: immò ipſe ſeipſum illis, ob ſalutem hominum, ſpontè prodidit: & ligatur, & colaphis cædiẽ, & inſpuitur, & flagellatur, & illuditur, & chlamyde purpurea tanquàm rex omniũ reinduitur, & arundo tanquàm ſceptrum regiũ regaliter ei contraditur, & Pilato iudicante damnatur, ad extremum patibulo configitur, & manibus atq; pedibus cruentatur, ſalutiferę cruci conclauatur, & cum latronibus leuatur, & acetum potat, & fel deguſtat, & * magnè vociferans, animam tradidit patri: & latus lancea perforatus, ſanguinem quoq; & aquã ſalutarem poſt mortem profudit: & emortuus, de cruce deponitur, & accuratur, & myrrha conditur, & ſepultura triduana ſepelitur: & triduanus reſurgens, de ſepulcro progrediẽ: & vnà ſecum cunctos mortuos ſuſcitat ex ſepulcro, ex corruptione ad immortalitatem eos perducens per ſuam reſurrectionem ex mortuis: & diſcipulis, reſurgens à mortuis, manifeſtatur, & cibo ac potu rei fidem accommodat, & tactu manuum Apoſtolicarũ carnis propriæ reſurrectionem: & ſpiritum ſanctum eis impertit, tanquàm cognatũ ſibi atq; connaturalem: & eleuatur in cælos, immò vtì cælorum dominator aſcendit, & dexteræ aſſidet genitoris, ſolium habẽs paternum & regale & ſublime. Vndè & iterùm veniet iudicium viuorum & mortuorum facturus, & ſingulis redditurus ſecũdùm opera, quæ vnuſquiſq; operatus eſt, ſiue frugi, quæ bona geſſit, ſeu nequam & vituperabilia operatus eſt: quem vnà cum patre & ſpiritu ſancto omninò regnare credimus, regnum verò immortale, & finẽ nequaquàm aut terminum ſuſcepturum. Sed & de incarnationis diſpenſatione, hoc eſt, de admirabili Dei verbi incarnatione, qualiter dico ac ſentio, breuiter demonſtraui. Verùm de principio viſibilis mundi, & conſtitutione quæ facta eſt, & conſummatione quam non longè ſuſcipiet, confiteor Deo honorabilis, quòd omnia non tantùm viſibilia, ſed & inuiſibilia vnus Deus condidit, pater & filius & ſpiritusſanct*, illa ſempiterna natura, quæ neſcit exordium, & ex nõ exiſtentibus protulit vt exiſterent, & non exiſtentia repentè protulit, & horum multorum millium differentias prudenter produxit. Omnia enĩ per vnigenitum filium pater in ſpiritusſancto fecit, quæ & ſapienti prouidentia continet, vt Deus ſuis operibus pręſidens, principiumq; omnibus temporale conſtituens, ſenſibilia quidem fini temporali ſuppoſuit, intellectualia verò & inuiſibilia hæc meliori dignitate dignatus eſt: & nullatenùs quidem moriuntur neque corrumpunẽ, iuxta quod ſenſibilia defluunt atque pertranſeunt, non tamen ſunt immortalia per naturam, neque in eſſentiam incorruptibilem tranſeunt, ſed gratiam eis largitus eſt, à corruptione ea & à morte coërcentem. Sic hominũ animæ permanent incorruptæ, ſic angeli immortales perſeuerant, non naturam reuerà (ſicut aſſerui) incorruptam, propriéve immortalem habentes eſſentiam, ſed gratiam à Deo ſortiti ſunt, quę immortalitatem largitur, & incorruptionem eis prouidet. Sed non idcircò, quòd hominũ animæ gratia Dei incorruptionem receperunt, quæ omnibus creaturis naturaliter inſidet: ideò & ante corpora eas fuiſſe ſuſpicabimur, vel ante huius viſibilis mundi prolationẽ atq; compaginem in ſempiterna quadam vita poſitãs arbitrabimur,

Marginal notes: i. alloquutionis (beside "προσρήσεως") · * noſcebaĩ (beside "naſcebatur") · Eſa. 53. 1. Pet. 2. d (beside "Peccatum nanq;") · Ioan. 20. Luc. 24. (beside "diſcipulis … manifeſtatur") · Marc. 16. (beside "aſcendit") · Act. 1. (beside "paternum") · Matt. 16. d (beside "ſecũdùm opera") · De rerum creatione. (beside "Verùm de principio") · Angeli & animæ non ſunt ex ſe ipſis immortales. (beside "Sic hominũ animæ")

bimur, vitámve habuiſſe cæleſté aſſeremus, & incarneam ſeu incorpoream vitam viuentes perpetuam in cælo aliquandò non exiſtenti, ſicut Origenes erroneus cõſtituit, & huius complices atq; cóſentanei Didymus & Euagrius, & reliqua earum fabularum ex-
*ὅμιλος cogitatrix *ſodalitas: qui quidem hoc non ſolùm errando pronunciant paganorũ concreti dogmatibus, & Chriſtianorum nobilitatem ſordidantes, ſed & iſtorum corporũ quibus núc ſumus amicti, imprudẽter perimunt reſurrectionem, multa callidè balbutientes impiiſſimis eorũ & fabuloſis figmen-
for.*vtì ad tis cõdigna: quibus ad caſtigationem ſuf-
1.Cor.15.c ficit, quod à Paulo ad Corinthios dictũ eſt, Quòd ſi mortui nõ reſurgũt, neq; Chriſtus reſurrexit, & reliqua, ità eorum cogitationibus vanẽ cétibus illud adijcietur: Ergò vana eſt fides veſtra, aut non eſt pars vobis noſtræ adorandæ confeſſionis, & carnis iſtius reſurrectio. Nam & carnis reſurrectionẽ exquirimur confiteri, ad ſalutarem baptiſmũ accedentes, iuxta quod quidam ſapientium contemplatus eſt: cunctum nanq; vnigeniti præclaræ inſigniſq; diſpenſationis præclarũ myſterium erat & negocium, vt imaginem ſaluet, & carnem immortalem efficiat. Non ſolùm autem in hoc deſipientes falluntur, & à recto itinere deuagãtur, (eſt nanq; eorum tãquàm in comparatione malorum intolerabilis impietas) ſed & alia multa extra apoſtolicam atq; paternã noſtram traditionem aſſeruerũt, paradiſi plantationem proijcientes, in carne Adam formatũ fuiſſe nolentes, ex eo Euam formatã fuiſſe vituperantes, ſerpentis ſonitũ refutantes, cæleſtium officiorum principatus quidẽ principaliter à Deo adeptas fuiſſe prohibentes, ex cõdemnatione verò priſtina & trãſgreſſione eas confingentes. Sicut in vnitate autẽ mentium omnia rationabilia fuiſſe producta, impiè ſimul & fabuloſè ſomniantes, ſupercæleſtium aquarum † creaturarum peſſimãtes, finem eſſe volentes ſupplicij, & omnium quidem ſenſibilium omnimodam corruptionem ſubintroducentes. Omnium verò rationabilium,
*ἀποκατάστασιν angelorum, hominum, dæmonum * reſtaurationem adſtruentes, & iterùm in vanitate fabuloſas horum differentias, profundãtes, cùm & nihil à nobis differre Chriſtum (quẽ ipſi delirando perdocent, nõ quem nos piè prædicamus, gloria ſeu honore, ſiue regno
for. * coronatum) ſiue dominatione*) dæmonioſè ſcaturiunt, millia quædã proferentes de diabolico cordis eorum & impio theſauro, non vna fęculenta tranſuerſione tantummodò, ſed millibus proximos potantes, & animas homi-
for.* immiſericordes. num mortificantes * immiſeri, pro quibus Chriſtus mori dignatus eſt, & pro quorum redemptione ſuum diuinum ſanguinẽ fudit, & munus præ omni dignitate diuinius ſuam animam poſuit. Nos verò rectę imma-
1.Pet.2.a culatæq; fidei ac pudicæ lacte potati rationale & ſinè dolo & bonum verbum deguſtantes, vniuerſa eorum tenebroſa dogmata repellentes, & omnibus horum nefandorum vaniloquijs liberi, & paternis noſtris ſuperincedentes veſtigijs, & præſentis ſeculi conſummationem dicimus, & vitã illam, quæ poſt præſentem vitam * futurorum eſt, *futura
credimus permanſurã, & immortale habemus ſuppliciũ, illam quidẽ indeſinenter exhilarantem laudabilium operũ patratores, iſtam verò inceſſabiliter affligentẽ, necnon & cruciantẽ eos, qui hîc affectatores malorũ effecti ſunt, & pœnitentiã agere noluerunt, priuſquàm hinc euaderẽt & exirent: vermis enim eorũ non morietur, (inquit Chriſtus Marc.9.g
iudex & veritas) & ignis eorũ non extinguetur. Hæc ſapere atq; credere, ſapiẽtiſſimè ex apoſtolica & euãgelica, atq; prophetica & legitima, & ex paterna & doctrinali prædicatione percepimus, & manifeſta vobis prudẽtiſſimis fecimus, nihilq; vobis occultauimus. Conſequens cæterùm exiſtit & cõpetens, ac priſtinæ traditioni cõueniens, ſacratiſſima concilia paternorũ noſtrorũ atq; ſacratiſſimorũ conuentuũ manifeſta literis facere, quæ tanq̃ luſtrantia noſtras animas cõfouemus, & per ſecula habere nos exoram⁹, quatenus cum eis & beatã vitam participemus, vtì eorum filij nobiles ac ſucceſſores. Quatuor itaq; in diuinis eccleſiæ dogmati- Nota hic de concilijs quinq; vniuerſalibus.
bus magna, ſacraq; & vniuerſalia cõcilia ſuſcepimus, euãgelicis illuſtrata fulgoribus, & ſplendificata euangelicorum configurationum ſpeciminum quantitate. His principare dicimus Nicenum trecentorum decem & octo Deum gerentium patrum cõuentum, qui ex diuino nutu cõcitus, Arrianæ rabiei deiecit contagia. Poſt illũ verò tempore, nõ gloria ſiue gratia, ſecũdus cõgregatur conuentus, qui in regiã conuocatus eſt ciuitatẽ. Quinquaginta verò & cẽtum à Deo inſtituti patres extiterunt, qui & hoc implere concilium diuinitùs ducti ſunt, quod triſulgorẽ Macedonij, Apollinariſq; & magni impietatem extinxit, & de tam magna atq; difficili inflammatione conuenticula piorũ eripuit. Tertiũ poſt hoc tẽpore ſolo concilium glorifico, quod in Epheſo priùs ex diuina voluntate cõſedit, (Nam ſecundũ, quod Dioſcori dicitur illius, reprobę intelligẽtię Eutychetis cõprehenditur conſonum) quod primum conciliũ ducentorũ quidẽ ſanctorum patrũ plenitudo noſcebatur, deiecit hominicolam Neſtoriũ, & omnẽ eius Chriſto rebellem impietatẽ. Quartus quoq; poſt hæc tria tẽpore tantùm à Deo * inſtructus cõgre- *inſtinctus
gatur conuentus ſexcentorũ ſimul & triginta laudabilium patrum, & illuſtratorũ fide, qui in Chalcedona quidẽ diuinum diuinitùs fecit conuentũ, & cõcertantẽ habuit Euphemiam martyrẽ, quæ & vſq; hactenùs ſuper fidei eorum *definitione propugnat, & pro opinatiſſimo eorũ maximoq; cõuentu

verbum plurimum & inceſſabile facit. Perimit verò prophanam dualitatem, Eutychen (inquam) & Dioſcorum, & eorum obturat Deo rebellem malitiã, ex Apollinari vndantem, quem fontem defluentẽ, & replentem omnes impietatis riuulos eijcit, cum iſtorũ impijſſima hęreſi per orthodoxorum aſſertiones, & Neſtorij Deo rebellis immundiſſimam hæreſim. Nam & contra hanc, adhuc impudẽter reſpirantem, conuenerat. Vndè & eam interemit, & eã ab eccleſiaſticis atrijs expulit. Super his autem magnis & vniuerſalibus, venerãdis quoq; ac ſacratiſſimis ſanctorum beatorumque patrum honore coæquandis quatuor conuentibus, etiàm quintum ſanctum, præter iſtos & poſt iſtos, aliud concilium vniuerſaliter conſtitutum ſuſcipio, quòd in regia vrbe etiàm id celebratum eſt, Iuſtiniano tunc ſceptra Romani imperij diſpenſante, omneſq; eius præclaras diffinitiones, quod ad confirmationem quidem nominatiſſimi Chalcedonenſis cõcilij congregatum eſt. Perimit autem & in interitum proijcit principaliter quidẽ Origenem inſanum, & omnes eius pompoſas ſomnolẽtias, & plena multæ impietatis commenta, Euagrij quoq; cum eo & Didymi dogmata, & omnia eorum pagana atq; prodigioſa, necnon & fabuloſa deliramenta. Poſt quos & Mopſueſtenum auellit Theodorum, magiſtrum Deo rebellis Neſtorij, & vt immundũ zizanium cum ſuis blaſphemis opuſculis ab Apoſtolica Eccleſia proijcit. Scripta quoq; Theodoriti, quæ malè & impiè aduersùs Cyrillum propugnatorem pietatis effecta ſunt, & quæq; tam contra duodecim eiuſdẽ diuini Cyrilli capitula, quamq; ſanctum primum Epheſinum concilium, noſtræq; fidei rectitudinem accuſauit, impio fauendo Neſtorio, etiàm illa iſtius condemnationis obnoxia faciens, quæ pro Diodoro & Theodoro ſatisfaciens ſcripſerat. Cum quibus & epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, ad Marim Perſam ſcriptam obtruncauit, id eſt, extirpauit, vtpotè non tantùm rectis infeſtam dogmatibus, ſed & omni impietate refertam. Illa igitur ſacra & magna, vniuerſaliaque ſancta quatuor amplector concilia, & vno ſenſu confoueo. Super his verò & hanc quintam honoro atq; honorifico & veneror, & cuncta eorũ laudanter recipio tam in dogmatibus & diuerſis doctrinis, quamq; hæreticorum anathematibus & definitionibus. Vndè & comprobo atq; ſuſcipio, quos ſuſceperunt & probauerunt. Et anathematizo atq; abijcio, quos anathemati ſubmiſerũt, & abiectos à ſancta noſtra catholica eccleſia cenſuerunt. Has beatas & ſanctas quinq; ſynodos adſequens, vnã tantùm fidei definitionem agnoſco, & mathema vnũ noui & ſymbolũ, quod ſapientiſſima atq; beata trecentorũ decem & octo Deum gerentiũ patrum ſancta Nicena multitudo ex ſancto effata eſt ſpiritu, quod in Cõſtantinopoli C.L. à Deo inſpiratorũ patrum congregatio confirmauit, & in Epheſo primum ducentorum diuinorum patrum corroborauit concilium, & in Chalcedona ſexcentorum xxx. ſacratiſſimorum patrum ſuſcepit & ſtabiliuit cõuentio, & incommutabile indiſruptumq; & immobile flagranter aſſeruit conſeruari, ſuſcipimus: deindè * eiuſdemq; bonis amplectimur (for. * eiuſdẽ boni) cuncta quoq; ſacratiſſimi Cyrilli diuina & à Deo inſtructa cõſcripta, vtpotè omĩ rectitudine plena, & omnem hęreticorũ impietatem demolientia, præcipuè autem illas ad Neſtorium Deo odibilem, & à Deo proiectum, duas ſynodicas epiſtolas, ſecundam quoq; & tertiam, in qua & duodecim connexa ſunt capitula, quæ omnẽ Neſtorij malitiam, ſanctorum Apoſtolorũ æquinumeris exuſſit carbonibus. Cum iſtis verò ſuſcipio & ſynodicam epiſtolã, quę ſcripta eſt ad ſanctiſſimos Oriẽtales epiſcopos, in qua & voces eorũ ſacras appellauit, pacemq; cũ eis firmauit. Cum quibus & ipſas Orientalium epiſcoporũ literas cõnumerabiles & indiſſolubiles dicimꝰ, vtpotè ab ipſo diuino Cyrillo ſuſceptas, & ab ipſo eſſe teſtificãtes vocibus nõ ambigẽdis orthodoxas. His ſimiliter ſapientiſſimi Cyrilli ſacris inſcriptis, tanquàm ſacrã & cohonorandam ſuſcipio, eiuſdemq; rectæ fidei propagatricẽ, & à Deo condonatam, atq; à Deo inſpiratam epiſtolam magni atq; præclari Leonis ſanctiſſimi Romanæ Eccleſiæ, immò omnium quæ ſub ſole erunt, luminarij: quam diuino maniſeſtè permotus ſpiritu cõtra Eutychen maledictum & Deo odibilẽ, deſipientemq; Neſtorium, ad Flauianum laudabilẽ ſcripſit regiæ vrbis epiſcopum: quam & firmamẽtum rectæ fidei appello atq; definio, hos qui ità eam optimè definierunt, ſanctos patres aſſequens, vtpotè omnem quidem rectitudinem fidei nos inſtruentẽ, omnem verò prauitatem hæreticam perimentẽ, & ab à Deo cuſtoditis atrijs noſtræ ſanctę catholicę Eccleſiæ effugantem: cum qua diuina ſyllaba & ſcriptura, & cunctas eius Epiſtolas & dogmata, tanquàm prolata ex ore Petri principis Apoſtolorũ, amplector & peroſculor & veneror, & anima tota cõplector. Hęc, ſicut prædixi, ſacra & diuina V. beatiſſimorũ patrum concilia ſuſcipiens, omniaq; conſcripta, præſertim Cyrilli ſapiẽtiſſimi, quę contra Neſtorij inſaniã facta ſunt, & epiſtolam Orientalium epiſcoporũ, quæ ad eundẽ diuinum Cyrillum ſcripta eſt, quã & ipſe orthodoxam eſſe teſtatus eſt, & queq; Leo ſanctiſſimæ Romanæ Eccleſię ſanctiſſimus diſpenſator ſcribit, & maximè quæ contra Eutychianam & Neſtorianam prophanationẽ ſcripſit: hæc quidẽ vt Petri, illa verò vt Marci definitiones agnoſcens: necnon & omnia omnium noſtræ catholicæ Eccleſiæ probabilium inſtructorum à Deo inſtructa dida-

gmata ſeu in verbis & ſcriptis, ſiue in epiſtolis quibuslibet compræhenſum eſt. Et (vt concinnè dicam) cuncta ſuſcipio & amplector, quæq; ſancta catholica noſtra Eccleſia ſuſcipit: & cuncta eregionè refuto atq; anathematizo, & prophana eſſe reputo, quotquot & ipſa ſapienter abominatur, & propriè pietati æſtimat eſſe cõtraria, non ſolùm codicillos & verbula, & Deo repugnantia & priuata dogmata, ſed & hæreticas & maledicas, maledicarumq; ſectarum doctrices perſonas. Et vt nihil deſit ad veſtram ſatisfactionem, ipſas quoquè perſonas exprimo, quas anathematizo, & condemnatas efficio, non lingua tantùm & ore, ſed corde & ſpiritu, vtpotè quæ ſanctæ catholicæ noſtræ fidei in omnibus inſidiantes oſtenſæ ſunt. Anathema itaq; in perpetuum, & catathema à ſancta & conſubſtantiali adoranda Trinitate patris & filij & ſpiritusſancti ſint, primùm quidem Simon magus, qui primus peſſimis hæreſibus peſſimus principiauit: poſt quem Cleobius, Menander, Philetus, Hermogenes, Alexander ærarius, Doſitheus, Corpheus, Saturninus, Masbotheus, Adrianus, Baſilides, Iſidorus eius filius, & furore ſuperior, Ebion, Carpocrates, Epiphanes, Prodicus, Drinthusq; & Mirinthus, Valentinus, Florinus, Blaſius, Arthemon, Secundus, Caſſianus, Theodotus, Heraclion, Ptolemæus, Marcus, Ademis, Colorbaſus Caruſtienſis, Theodotus Scytheus, Theodotus alter, *Euphrates tranſmarinus, Monoimus Arabs, Hermogenes, Tacianus Syrus, Seuerus, Aſclepiodotus, * Bardiſanus, Armoneus eius filius & errore conſimilis, Hermophilus, Cerdon, Sacerdon, Marcion Ponticus, Apelles Apolinidis, Potitus, Prepon, Python, Seuerus, Theodotus trapezita, Montanus, Priſcillaq; & Maximilla huius furioſæ diſcipulæ, Nepos, Heleeſeus Origenes, alter Origenes, qui & Adamantius, Sabellius Libycus, Nouatus, Paulus Samoſatenus, Epigenus, Cleomenes, Noitus Smyrnenſis, Manes, cui impij furoris cognomen, Sabatius & Arrius, Meletius, Aetius, Eunomius, Aſterius, Eudoxius, Donatus, Macedonius, qui ſancto reluctatus eſt ſpiritui, & Pneumatomachi appellationem dignam accepit, Apollinaris Laodicenſis, & eius filius Apollinarius, Magnus, Polemon, Pelagius, Cæleſtius, Iulianus, eiuſdẽ furoris defenſores, Theodorus Mopſueſtenus & Neſtorius anthropolatriæ fœdiſſimi prædicatores, Cyrus & Ioãnes Cilices, eiuſdem impietatis impij productores frutices, Eutyches, Dioſcorus Eutychetis defenſor & aduocatus, Barſumas, Zoaras, Timotheus qui dicitur Aelurus, Petrus * Moggos, id eſt, Balbus, & Acacius, qui cænonitum, id eſt, nouitatem Zenonis machinati ſunt, Lampedius author nec nominandæ Marcioniſtarum hæreſeos, Didymus & Euagrius Origenianæ vanitatis primi ſecretales ſœdiſſimi. Petrus Fullo, qui ad hymnum triſagij crucem auſus eſt coaptare. Petrus alter, Ibericum & barbaræ mentis contagiũ. Eſaias huius Petri collega, qui aliam Acephalorum inter Acephalos hæreſim propagauerunt. Cum quibus omnibus, & præ omnibus, & poſt omnes, & ſecũdùm omnes, & ſuper omnes ſit & Seuerus anathema, horum leuiſſimus diſcipulus, qui præ omibus * Acephaliſta tam nouis quàm veteribus, demõſtratus eſt crudeliſſimus tyrannus, & ſanctæ Eccleſiæ catholicę immaniſſimus inimicus, ſanctiſſimæq; Antiochenæ eccleſiæ adulter iniquiſſimus, & corruptor execrabilis. Theodoſius quoquè Alexandrinus, Anthemius Trapezuntenus, Iacobus Syrus, Iulianus Halicarnaſſeus, Feliciſſimus, Gaianus Alexandrinus, à quibus Gaianitarum ſiue Iulianiſtarum ſuperinuenta eſt hęreſis. Dorotheus eiuſdẽ impiæ hæreſis propugnator, Paulus Fuſcus nõ ſolùm appellatione, ſed ſecũdùm veritatem effectus. Ioannes grãmaticus, cognomento Philoponus, id eſt, ſtudioſus, immò *Matæuponus, id eſt, irritus laborator, Conon quoq; & Eugenius: hi tres, tritheias (id eſt, triplicis Deitatis) ter maledicti propugnatores. Themiſtius, qui fuit ignorantię pater, & genitor atq; ſeminator nefandiſſimus, qui Chriſtum verum deũ noſtrum, diẽ iudicij neſciſſe delirabat, neſciens quæ ipſe, iam à Deo proiectus, aſſereret, & non recognoſcens quæ ignorando loquebatur. Niſi enim ignoràſſet verborum ſuorum virtutem, non vtiquè lœtiferam ignorantiam peperiſſet, & ignorantiæ fœditatem feruenter defenderet, ignorare Chriſtum non ſecundùm id, quod deus erat ſempiternus, ſed ſecundùm quod veraciter homo factus: diem conſummationis atq; iudicij ex inſipientia mentis eructans, & purum eum efficiens hominem, & hac monſtruoſitate ſe defamans Acephalum, & naturã vnam eiuſdem Chriſti Saluatoris noſtri compoſitam vaticinãs. Sit autẽ & cum eo Petrus Syrus anathema, & Sergius Armenius tritheiæ minores doctores, & nec ſic adinuicèm conſonantes, neq; eadem ſimiliter cum alterutro glorificantes. Damianus horum quidem excellentior & aduerſarius, nouus autem demõſtratus eſt tẽporibus noſtris Sabellius, cum quibus & eorum impietatis ſucceſſores anathema ſint & catathema. Athanaſius quoq; Syrus, & Apozigarius Anaſtaſi⁹, & qui eorum inconuenientem conuenientiam inconuenienter & indoctè ſuſcipiunt, & irrationabiliter tanquàm iumenta ab eis ſeducũtur. Et cùm inuicèm quidem quaſi amicabiliter cõminiſcantur, inuicẽ verò inimicis anathematibus ſauciãt. Induãtur aũt cũ eis & amiciãtur anathema & catathema, & Beniamin Alexãdrinus, & Ioãnes & Sergius, Thomasq; & Seuerus Syri, qui adhuc viuunt vitam execrabilem,

Hæreſiarcharum aliquot catalogus.

*Eufrateus

*Bardazanes

*Magogus

* Acephaliſta

*Matæoponus

ecrabilem,& crudeliter pietatem expugnát. Participetur itaq; cum eis his anathematib⁹ & *Mænas Alexandrinus, Gaianitarum ꝓpugnator atq; defenſor hæreſeos,& in apto expugnans veritatis prædicationem, & oẽs cum eis conſortes atq; contribules, & impietate conſentanei. Submittantur autem eis anathematibus & omnes hæreſes,ꝙ poſt Chriſtum adoleuerunt,& Chriſti eccleſiam auſæ ſunt expugnare, id eſt, Nicolaitarum, Euchitarum, Cainorum, Adamianorum, *Barbalitarum,Borbonianorum, *Naaſilitinorum,Eſtraloticorũ,Oſionitorũ, Sethianorum,Sophianorum,Ophitarum,*Antitacitorum,Petracicorum, Hydroparaſtitorum,Encretorum, Marcioniſtarum, Phrygarum, Pepudianorum, Artitoritorum, *Abrodricorum, Teſſaradecatitarum, Nazaræorum, Melchiſedeanorum, Antidicomarianitarum,*Spatirianorum, Cyrcianorum, Dulianorum, Anthropomorphitarũ, Heraclitarum,Meſſalianorum, Eutychetarum, Acephalorum,*Verſunoſitarum, Eſaianorum,*Agnoëtarum, Iacobitarum, Tritheitarũ,& quæq; alia prauitas extiterit impia & à Deo proiecta hæreſis vniuerſa. Igit ſuperiùs nominatos hæreſum principes, & quæ poſt eos anathematizatæ ſunt impiiſſimæ hæreſes & ſchiſmata, anathematizo & catathematizo anima, corde & ore, mente quoq; & verbis atq; ſermonibus. Et omnem alium hæreſis authorem periturũ, & omem aliam prophaniſſimam hæreſim, & omne aliud ſchiſma à DEO deiectum, quotquot noſtra ſancta catholica Eccleſia anathematizat, Anathematizo autem & catathematizo etiàm omnes eorum conſentaneos, qui eaſdem cum eis impietates æmulantes,& ſinè pœnitudine in eis ſunt mortui,& quiqui vſq; nunc in eiſdem perſeuerant, & expugnant catholicæ noſtræ eccleſiæ prædicationem,& fidem noſtram rectam & immaculatam deijciunt. Et anathematizo iterùm ſimiliter omnia eorum Deo repugnantia ſcripta, quæ contra noſtram ſanctiſſimam catholicam Eccleſiam compoſuerunt, & aduersùs fidem noſtram rectam atq; immaculatam conſcripſerunt. Anathematizo autem cum eiſdem prophanis hæreſibus & omem aliam DEO odibilẽ & maledicam hęreſim, quam ſancta noſtra catholica Eccleſia anathematizare atq; condemnare conſueta eſt, eorumq; authores & genitores, & eorũ ꝓbroſas atq; fœdiſſimas loquelulas atq; codicillos,ſola honorans & tenens,ſentiensq; & venerans ſancta noſtræ eccleſiæ catholicæ & Apoſtolicæ dogmata,quæ partìm vobis & breuiter edidi, propter ſynodicarum literarum (vt dixi) compendium. Cum quibus hinc etiàm migrare deprecor, quandò hoc Deus præceperit. Vndè & veſtram quęſo paternam ſanctitatem, has à mea humilitate ſuſcipientem iure ſynodico literas, paternis oculis conſpicere,& fraternis obtutibus cernere:& ſi quid per ignorantiam culpatum eſt,ſiue per obliuionem prætermiſſum eſt,aut per feſtinationem minùs aduerſum eſt,aut per compẽdium minùs expreſſum eſt,& nullatenùs memoratum, aut per immobilitatem linguæ eſt tacitum, aut per linguæ grauitatem & vocis nimiam exilitatem, aut per ſermonum agreſtium infirmitatem,& nobis nolentibus ſiluit, adiectionibus & deiectionibus adimplere,ex paterna procedentibus plenitudine, & emendationibus corrigere,& robur amiciſſimũ tribuere,fraternis operatã ſtudijs,paternisque irrigatam propoſitis: vt neq; quod in eis deeſt,imperfectũ ſemper appareat: neq; quod infirmum eſt, & per ignorantiam fortaſsìs plerunq; fefellit,inualidum iugiter maneat, & per totam vitã ægrotet. Quod cùm amicabiliter à vobis fuerit factum, me quidem locupletabit atq; ſaluificabit, vobis autem beatiſſimis teſtificabitur de compaſſionis charo affectu. Et hoc idem eſt dicere de filij atq; fraternitatis dilectione. Ità verò ex vobis ego ditatus,& quod defuit, redintegratus,& quod infirmũ eſt,medicatus,& quod claudicabat,correctus, paternis fraternisq; diuitijs coronatus, quales vobis gratias referam,vnà cum his gaudium æſtimabor ſiue lætitiam vindemiàſſe, & delectamentum eximium recognoſcar. Sed hoc quidem nouerit ſolus Deus. Nouerim autẽ etiàm ego ipſe eo honorabiles,qui huiuſmodi compaſſionem lucrifacio,&*valitudine & ꝑclaro beneficio potior. Noueritis autem reor & vos,& adijcietis, ſi cordis mei feruorem circa pietatem videritis;& quòd plurimum animæ ad charitatem eſt, oculis animę *cerneritis. Super his igitur ampliùs vos verbis poſcere deſinens, (ſcio enim quòd hæc per omnia complebitis, & ante noſtras humilimas ſupplicatiões fraternæ charitatis ardore concremati,affectuq; paterno flammati) illud quæſo, & poſtulans nunquàm deſinã, quatenùs orationibus apud Deum me flagrantiſſimè foueatis metuentem atque trementem,& onus ſufferre mihi iuge impoſitum nequientẽ: & nõ hoc ſolummodò,ſed vt hunc quoq; Chriſti gregem mecũ paſcatis,qui mihi quidem ad regendum commiſſus eſt, Inualidus autem ſum, niſi veſtris ꝓſidijs adiuuer ad regendum hunc, atq; nutriendum diuinis quibuſdam & ꝓfuturis germinibus,ad conſeruandum quoq; innoxiũ & illęſum: idcircò exoro & deprecor,vt nullam hic grex noxam ſuſtineat per meam imperitiam & inertiam, & opportunè regere non ſufficientem impotentiam,& tanquàm ego ipſe cum læſiſſem, in die iudicij iudicer, &*furãtium latronum, atq; occidẽtium & perdẽtium precioſiſſimas oues Chriſti Dei, im-

for. *Bardeſanitarum
for. *Narciſſinorum
for. Anthiaciſtarum
for. *aporiorum
for. *Sphęroniſtarum
*Venuſtianorum
*Gnoitarũ
*furentium

immortale tormentum ſuſcipiam. a huius enim ſalutem & augmentum & pinguedinẽ paſcuis optimis excellentem ſcio, & aliquandò à CHRISTO paſtorum principe à me exigendam agnoſco: ſed ſi quid pro honorabiles potueritis, Deo ad ſuffragandum nobis condonante virtutem, concertate, nè & ego ipſe & hæ precioſiſſimæ Chriſti oues propter meam imbecillitatem à beſtijs capiamur. Aequalem autem vobis opulentam poſtulationem offero, vt inſtantem ad Deum obſecrationem atq; deprecationẽ fundatis pro Chriſto dilectis & tranquilliſſimis noſtris Imperatoribus, qui diuinitùs imperij gubernacula meruerunt, quatenùs ipſe miſericordiſſimus atq; humaniſſimus Deus, qui etiàm virtutem habet & æquiparam voluntatem, veſtris Deo acceptabilib⁹ orationibus mitigatus, annorum quidem eis copioſam multitudinem condonet, victoriaſque maximas aduersùs barbaros impendat & trophæa, & filios filiorum eorum coronet, & pace diuina circundet, & ſceptra fortia concedat, atq; vigẽtia barbarorum omnium, maximeque Sarracenorũ ſupercilia confringat, qui ex noſtris peccatis ex inſperato nunc ſuper nos ſurrexerũt, omniaq; diripiunt crudeli feraliq; propoſito, & impia prophanaque audacia. Vndè plùs quàm etiàm vos ſanctiſſimos poſcimus, inſtantiſſimas ad Chriſtum petitiones effundere, vt has propicius à vobis ſuſcipiens, citò deijciat eorum furore plenam iactantiam, & viles eos, ſicut & anteà, ſub ſcabellum à DEO conſeruandis noſtris Imperatoribus tribuat: vt & ipſi dierum lætitiam habeãt, qui in terris noſtrum habent imperium, à bellicis perturbationibus quieſcentes, & cuncta eorum cum eis lætetur reſpublica, & ſceptris eorum firmiſſimis communiti, per eos pacifico ſtatu iocũditatis *procreatores racemis veſcantur. Iure proindè ſupplico veſtræ fraternæ dilectioni, Leontium Deo amabilem diacõum ſanctæ Chriſti DEI noſtri reſurrectionis, & noſtri venerabilis ſecretarij cancellarium, primumq; notariorum, & religioſum fratrem noſtrum Polyeuctum, qui huius noſtræ ſynodicæ ſcripturæ miniſtri ſunt, placido vultu conſpicere, & condecenti condeſcenſione ſuſcipere. Hoc quippe noſtrum nimiùm ſpeciale conſtat indicium, quòd & adſpicientes vos admirantur, quòd & in ſublimitate maxima exiſtitis, & maximam humilitatem eſtis induti. Sed & cunctis veſtris præclaris proprietatibus ſpiritaliter atq; hilariter cõplectimini, & animæ ſpiritalia largimini ſtipendia, & ad nos celeriter remittite alacres atque gaudentes, quòd talem ſunt meriti conſpicere Byzantinorum antiſtitem, lætificantes quoq; etiàm noſtram puſillitatem, dum ſplendidè nobis quæ veſtra ſunt, differunt à Deo condonatam animæ *valitudinem, & à Deo conceſſam corporis ſanitatem, & deſiderabilia ſcripta conferre, quæ rectam nobis fidem illuſtrent, & habitum animæ candificent, & paſtoralem nobis diſciplinam inſtituant, & conſtantiſſimos ad regendum hîc Chriſti gregem efficiant, vt diſcretionis ac ſcientiæ præſidio muniti, à caulis ouium diuina prouidentia nobis cõmiſſarum baculo paſtoralis vigilantiæ furentes ac inſidiantes lupos arceamus; populumque nobis commiſſum, periculi immunem creatori præſentemus, pro laboribus noſtris ab æquiſſimo iudice mercedem munificè recepturi: omnemque quæ cum ſacratiſſimis vobis eſt, Deo amabilem & iucundam fraternitatem, plurimùm in Chriſto Deo ego humilis & puſillus, & hi qui mecum ſunt omnes fratres, ſalutamus incolumes in Domino. Ora pro me ſanctiſſime frater.

*horum
Sarraceni graſſantur
*procuratores

Cõſtãtinus pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Scientiam nunc relectorum ſynodicorum ſumus edocti. Dicant autem Theodorus & Georgius DEO amabiles presbyteri, & Ioannes diaconus, locum repræſentantes Agathonis ſanctiſſimi papæ Romani, ſi & iterùm nouiter aliquid proſequi cupiunt.

Theodorus & Georgius DEO amabiles presbyteri, & Ioannes Deo amabilis diaconus, vtrique locum repræſentantes ſanctiſſimi Papæ Apoſtolicæ ſedis antiq Romæ, dixerunt: Nouit tam veſtra pietas, quamq; veſtrum ſanctum concilium, quòd per ſuggeſtiones quæ miſſæ ſunt ad veſtram pietatem ab Agathone ſanctiſſimo papa noſtro, omnis virtus orthodoxæ & apoſtolicę fidei inſinuata eſt per plurima patrum teſtimonia, quæ in eis ſunt poſita, ex abundanti autem & alia teſtimonia ſuperobtulimus in codicillo, quę & collata ſunt cum libris ſanctorum probabilium patrum. Et quãquàm alia plurima teſtimonia ſuperſint nobis ſanctorum probabilium patrum, attamen his contenti ſumus pro rectæ fidei comprobatione. Adiecimus autem & teſtimonia prophanorum hæreticorum in eodem codicillo, contraria ſanctis patribus continẽtia, id eſt, vnã voluntatẽ & vnã operatiõem in diſpenſatione vnius de ſancta Trinitate Dñi noſtri Ieſu Chriſti, quæ & collata ſunt cum libris eorundem hæreticorum: & omnibus manifeſta facta eſt, quæ ſit orthodoxorum patrũ pijſſima fides, & quæ hæreticorũ malitioſa impietas. Quia autem cognitum eſt nobis, quòd quædam propria ſcripta reperta ſunt apud Macarium & Stephanum eius diſcipulum, conſonantia ſectis prophanorum hæreticorum, quæ ab eis oblata ſunt, & ſunt in chartophylacio venerabilis patriarchij huius à Deo cõſeruandæ regię vrbis, ſi conſtat à Deo inſtructo dño & ſancto vniuerſaliq; cõcilio, in mediũ veniãt huiuſmodi

di opuſcula, quatenùs quę in eis virtus iaceat, cognoſcatur. Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Edicat Georgius Deo amabilis deicola diaconus, & chartophylax huius ſanctiſſimæ magnæ eccleſiæ, ſi ſecundùm quæ dicta ſunt à parte ſanctiſſimi papæ Apoſtolicæ ſedis antiq́ Romæ Agathonis, opuſcula Macarij & Stephani eius diſcipuli ſunt in eius ſacro chartophylacio.

Georgius deicola Deo amabilis diaconus & chartophylax, dixit: Etiàm domine, iuxta quod docuerũt, qui à parte ſunt Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, ſunt in mihi commiſſo chartophylacio opuſcula Macarij & Stephani. Cõſtantinus pijſſim⁹ Imperator & ſancta ſynod⁹ dixerũt: Hæc ad medium deducãtur. Et paululùm ſubegrediẽs idẽ deicola Deo amabilis diaconus & chartophylax, & cõiungens in cõmiſſo chartophylacio, confeſtim reuerſus protulit duos chartaceos codices, & chartaceum quaternionem.

Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Diſcurrat Georgius Deo amabilis hos codices, quos protulit & quaternionem chartaceum, qui cum eis eſt, ſi ſunt Macarij opuſcula. Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, dixit: Hi codices, dñe, & quaternio chartaceus, qui cum eis eſt, in domo imperiali q́ Philippici dicitur, inuenti ſunt in vno metato iuris monaſterij Chriſtopoleos, vnà cum alijs diuerſis codicibus, qui duo libri vnà cum quaterniõe chartaceo tam ex manús Stephani mõachi proprietate, quamq́; ex ſupraſcriptione eorum cognoſcuntur Macarij & Stephani.

Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Horum lectio proueniat. Et accipiens Antiochus religiòſus lector & notarius ſanctiſſimi archiepiſcopi à Deo conſeruandæ huius regiæ vrbis chartaceum quaternionem, relegit habentem in ſuperſcriptione ſic:

Exemplar libelli, quẽ porrexit pijſſimo magno imperatori Conſtantino Macarius patriarcha Theopoleos ſiue Antiochię Orientalis diœceſeos in palatio. Et dum relegeretur, pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Virtutem præſentis libelli in antè geſtis agnouimus, & ſuperflua eſt huiuſmodi lectio, ſed relegatur interim vnus ex duobus libris. Et accipiens idem religioſus Antiochus lector & notarius, relegit habentem in ſuperſcriptione:

Sermo acclamatus pijſſimo & pacifico magno Imperatori Conſtantino, à Macario epiſcopo Theopolitano. Et relecta huiuſmodi ſuperſcriptione, Theophanes Deo amabilis presbyter & abbas monaſterij Baiarum, dixit: Pijſſime domine, extra ordinẽ fecit Macarius hunc, qui dicitur atque relegitur quaſi proſphoneticus ſermo. A ſacerdote quippe, ſi factus fuerit proſphoneticus ſermo ad Imperatorem, vel hiſtoricus, coram ſenatu offertur atq; relegitur. Priùs autem quàm hoc faceret, & in Sardiniam & in Romam & in alia loca codices faciens, eundem proſphoneticum ſermonem direxit prædictus Macarius, quod penitùs ad ritum ſacerdotalem exiſtit incongruum. Cõſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Nos quidem proſphoneticum ſermonem à Macario accepiſſe neſcimus, chartulas autem quaſdam obtulit nobis, quæ & ſunt quas vſquè hactenùs nec relegimus, & has in futuro ſecretario proferemus, vt debeat veſtra ſancta ſynodus notitiam eorum accipere. Cõſequenter verò lectio eius, qui proſphoneticus dicit, fiat. Et relectus eſt huiuſmodi proſphoneticus omni prauitate plenus, & hæreticis in omnibus conſonans, apertè continens vnam voluntatem & vnam operationem in incarnationis diſpenſatione vnius de ſancta Trinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei noſtri. Conſtantinus pijſſimus Imperator & ſancta ſynodus dixerunt: Similiter & alter liber relegatur. Et accipiens idem religioſus lector & notarius huiuſmodi librum, relegit habentem in ſuperſcriptione ità:

Sermo miſſus à Macario archiepiſcopo Theopoleos, Lucæ presbytero & monacho in Africa, qui ſcripſerat de noua hæreſi Maximianorum. Et dum diù lectio eiuſdẽ ſermonis fieret, ſancta ſynodus dixit: Relecto iam libello Macarij, qui oblatus eſt pijſſimo & tranquilliſſimo noſtro domino atq; magno victori Imperatori, ſimiliter autem relecto & illo quaſi proſphonetico ſermone, qui ſicut ſuperſcriptus eſt, ad à DEO conſeruandam eius fortitudinem factus eſt, & hoc *expleto, inſupèr autem ad relegẽdum incepto etiàm præſente ſermone ad Lucam quendam monachum Africæ, habẽtem ordinem oppoſitionum Ariſtotelis & ſyllogiſmos, & diſſonãte omninò à ſanctis quinq; vniuerſalibus concilijs, & ſanctis probabilibus patribus, qui nũquàm tale aliquid admiſerunt, præuidimus interruptionem fieri lectionis de huiuſmodi ſermone ad Lucam, eò quòd extranea atque aliena ſunt ab Eccleſiaſticis dogmatibus, quæ in eo continentur, & ſibi & veritati omninò contraria. Reliqua verò eiuſdem libri relegantur. Et relectus eſt ex eodẽ libro liber tertius eiuſdem Macarij de eadem re, cuius eſt initium, Aduersùs expugnatores quidem propter pietatem inſtantiæ. Et diù lectione proueniente, ſancta ſynodus dixit: Superfluæ fabuloſitatis puluerem ſcriptorum Macarij & Stephani eius diſcipuli, præſertimq́ue tertij eorum ſermonis, qui & in præſenti relegitur, à nobiſmetipſis excutiẽtes, & iuſto anathemati ſubmittẽtes, interrũpi p̃uidim⁹ horum,

*exemplò

rum, animabus noxiam, lectionem. Ex huiuſmodi autem ſcriptis ad pariſimilem demonſtrationem concordiæ ad dudùm ꝓlata à parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ hæreticorum teſtimonia, quæq́ue ſunt ex eiſdem ſcriptis manifeſtè defloratæ blaſphemiæ, & his geſtis opportunum eſt inſeri. Conſtantinus piiſſimus imperator dixit: Secundùm quod præuidit ſancta ſynodus, fiat. Et deflorata ſunt ex ſupradictis Macarij ſcriptis, ad conferendum cum teſtimonijs prophanorum & impiorum hæreticorum, diuerſæ blaſphemiæ, & inſertæ ſunt, continentes ità:

Macarij hæretici ex libello oblato piiſſimo magno principi Conſtantino, cuius eſt initium, Pacis Dei quæ exuperat om̃em ſenſum, capitulum eſt: Pietas vna & ſola diuina voluntate, tanquàm non exiſtente in eo & alia voluntate, ſiue reſiſtente atq; contraria diuinæ eius & potenti voluntati. impoſſibile enim eſt, in vno eodemq́ue Chriſto DEO noſtro duas ſimul circa idipſum contrarias ſeu ſimiles ſubſiſtere volũtates.

Themiſtij hæretici ex ſecũdo eius antirrhetico, id eſt, contradictorio, contra tomũ Theodoſij capitulo quadrageſimoprimo: Neque enim idcircò, quòd ſacer Athanaſi* duas voluntates ait Chriſtum oſtendiſſe in tempore paſſionis, etiàm duas voluntates ei circumponimus, & has repugnantes adinuicèm ſecundùm iſtas tuas collectiones. Sed piè ſciamus, tanquàm vnius vnam voluntatem Emmanuelis, alicubì quidem humanè moueri, alicubì verò Deo dignè.

Macarij hæretici ex ſermone tertio, cuius initium eſt, Aduersùs impugnatores quidem ob pietatem inſtantiæ: Vnam enim ꝑſonã ſaluatoris Chriſti vnius de ſancta Trinitate prædicamus: & ſicut vnus eſt ipſe, vnã ei volũtatem adſtruimus, quemadmodùm & qui ante nos fuerant, explanârunt.

Eiuſdem ex eodem ſermone: Sic nos vnam voluntatem Chriſti, & hanc totam diuinam, ſecundùm doctores prædicamus.

*Apollinaris

*Apollinarij hæretici: Et non memorant, quia voluntas iſta propria dicta eſt, nõ hominis, qui ex terra eſt, vt ipſi putant, ſed Dei qui de cælo deſcendit.

Macarij hæretici de ſermone qui dicitur acclamatorius ad piiſſimum Imperatorem, cuius eſt initium, Mirum quid inuictiſſime domine: Eos qui contraria eis adſtruxerũt, ſanctos patres noſtros condemnauerunt, & anathematizauerunt abſolutè om̃es, qui vnam voluntatem Domini adſtruxerunt, quorum vnus extitit Honorius Romanus, qui vnam voluntatem manifeſtiſſimè prædicauit. Adæquè autem & qui vnam operationem dixerunt, non receperunt, ſanctis patribus cognitam vnam viuificam Chriſti operationem.

Anthimi hæretici ex ſermone ad Iuſtinianum Imperatorem, cuius eſt initium, Dei meminiſſe in omni cauſa bonum eſt: Si ergò vna eſt ſubſiſtentia, & vna natura DEI verbi incarnata, ſicut & eſt, proculdubiò & vna voluntas, & vna reuerà eſt operatio, vnaq́ue ſapientia, & vna ſcientia vtriſq; eſt.

Macarij hæretici ex ſermone, qui ab eo miſſus eſt ad Lucam presbyterum & monachum Africæ, cuius eſt initium, Quale eſt his qui in mari periclitantur: Qualis verò natura etiàm in his, quæ omnimodò ſeiuncta ſunt, (vt & iterùm vanitati veſtræ cõdeſcendam) poſtquàm cum alia quadam operatur natura, vnam non perficit operationem. *Apollinarij hæretici de aporis, id eſt, de difficilibus: Inſtrumẽtum & illud, quod hoc mouet, vnam naturaliter perficit operationem. Si ergò vna eſt operatio, vna eſt ſubſtantia. Vna igitur ſubſtantia facta eſt verbi & inſtrumenti.

*Apollinaris

Macarij hæretici ex eodem ſermone ad Lucam presbyterum & monachum: Quapropter & ad ſingula, quæ fiebant, vt quandam cooperatricem quodam modo, præſertim autem ad hoc ſanctam carnem ſuam aſſumere nitebatur, vt oſtenderet viuificare valentem, & ſicut vnam iam factam cum eo, non ſecundùm naturam videlicet, ſed ſecũdùm diſpenſationis vnitionem, & virtutem inſolubilem vitæ, qua ineffabilis humanatio nobis effulſit. Etenim quãdò archiſynagogi filiam ſuſcitabat, dicens, Puella, ſurge: tenuit manum eius, viuificans quidem vt Deus omnium opifice præcepto, viuificans autem iterùm & per tactum ſanctæ carnis ſuæ, vnam atq; cognatam per vtranque operationem oſtendens. Cernis quomodò dicens operari vtranque naturam, præterq̃ cum alterius communione, vnam eius operationem promulgauit. Neque enim ex eo ꝙ ſecundùm alterum dixit, Viuificans vt Deus, viuificans autem & per tactum: iam ſecundùm iſtos nouos dogmatiſtas, duas viuificationes & duas operationes intelligere nos inſtituit.

Marc. 5.d

Anthimi hæretici ex proſphonetico, id eſt, acclamatorio ad Iuſtinianum Imperatorem, cuius initium eſt, Dei meminiſſe in omni cauſa: Conuenientia autem his & idẽ ſanctiſſimus pater edocuit, & in quarto tomo commentariorum euangelij ſecundùm Ioannem, ità dicens: Ideò & cùm mortuos ſuſcitaret, non verbo tantùm, neque DEO dignis præceptis reperitur eſſe ſaluator: ſed quandam cooperatricem & viuificam, præſertim autem ad hoc ſanctam ſuam carnem aſſumere nitebatur, vt oſtenderet viuificare valentem, & ſicut vnum iam factam cũ eo. Etenim quandò archiſynagogi filiam ſuſcitabat, dicens: Puella, ſurge: tenuit manũ eius, ſicut ſcriptum eſt, viuificans quidem mandato vt Deus omnium opifice, viuificans autem & iterùm per tactum manus,

Ibidem.

vnam

vnam & cognatam per vtranq; operatiõem oſtendens. Dum igitur propriã intellectualis Deo dignæ operationis ſciamus omniũ eſſe ſcientiam, vnam autem eandemq;, quo vtriuſque Deo decibilem operationem eſſe ſumus edocti, quomodò non cõfiteamur ex hoc vnam eandemq; omniũ eſſe ſcientiã (vt diximus) vnius Chriſti & ſecundùm deitatem eius, & ſecundùm eius humanitatem?

Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Sufficientia ſunt etiàm, quæ hodierna die ſunt geſta. Quia verò in Chriſto amabilis noſtrę reipublicæ cauſis occupamur, iubemus Conſtantinum & Anaſtaſium glorioſiſſimos patricios, Polyeuctum quoquè & Petrum glorioſos exconſules, ex perſona noſtræ pietatis cum ſancto & vniuerſali veſtro concilio in reliquis conuenientibus inueniri, poſtquàm præſentis cauſæ plurima & præcipua capitula coram noſtra pietate iam peracta ſunt.

ACTIO DUODECIMA.

IN nomine Domini & dominatoris noſtri Ieſu Chriſti, Dei & Saluatoris noſtri, imperantibus à Deo coronatis ſereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Cõſtantino quidem piiſſimo & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore anno vigeſimooctauo, & poſt cõſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis anno decimotertio, Heraclio verò atq; Tiberio à Deo cõſeruandis eius fratribus anno vigeſimo ſecũdo, viceſimo die mẽſis martij, indictiõe nona: propoſito venerãdo ſeſſu piiſſimi & Chriſto amabilis magni Imperatoris Conſtantini, in ſecretario ſacri palatij quod cognominatur Trullus, & ſecũdùm iuſſionem eius à Deo inſtructę ſerenitatis, ex perſona eius pręſentibus & audientibus glorioſiſſimo Conſtantino exconſule patricio, & curatore imperialis domûs Hormiſdæ, Anaſtaſio exconſule patricio, & loci ſeruatore comitis Imperialis excubiti, Polyeucto glorioſo exconſule, Petro glorioſo exconſule.

Conueniente quoq; etiàm & ſancto ac vniuerſali concilio, quod per imperialem ſanctionem congregatum eſt in hac à Deo conſeruanda vrbe regia, id eſt, Theodoro ac Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum rẽpſentantibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ antiquæ Romæ Agathonis, & Georgio venerabili atq; ſanctiſſimo archiepiſcopo magniſonæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro DEO amabili presbytero & loci ſeruatore ſedis Alexandriæ magnę ciuitatis, & Georgio Deo amabili presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis loci ſeruatoris ſedis Hieroſolymorum, Ioanne epiſc. ciuitatis Portueñ Abundantio Epiſcopo ciuitatis Paternæ, Ioãne Epiſ. ciuitatis Rhegitanæ, locum repræſentantibus ſancti concilij centũ vigintiquinq; venerabilium epiſcoporum antiquæ Romæ, qui etiàm per ſubſcriptiones ſuas declarant in ſuggeſtione ab eis facta ad Conſtantinum piiſſimum principem, & Theodoro religioſo presbytero, & loci ſeruatore Theodori Deo amabilis archiepiſcopi Rauennæ, Ioanne epiſcopo Theſſalonicenſi, Baſilio epiſc. ciuitatis Gortynæ inſulę Cretę, Philalithe epiſcopo Cæſareæ Cappadociæ, Theodoro epiſcopo Epheſiorum, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Platone epiſc. Ancyræ Galatiæ, Georgio epiſcopo Cyziceñ, Marino epiſcopo Sardeorũ, Petro epiſcopo Nicomediæ, Photio epiſcopo Niceę, Ioanne epiſcopo Chalcedonæ, Ioanne epiſcopo Sidenſi, Theodoro epiſcopo Meliteneñ, Iuſtino epiſcopo Tyanorum, Alypio epiſcopo Gangrenſi, Cypriano epiſcopo Claudiopoleos, Polyeucto epiſcopo Myrorum Lyciæ, Theodoro epiſcopo Stauropoleos Cariæ, Tiberio epiſcopo Laodiceæ Phrygiæ, Coſma epiſcopo Synnadorũ, Stephano Epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Ioanne epiſcopo Pergeñ, Theopempto Epiſcopo Iuſtinianopoleos, Iſidoro Epiſcopo Rhodi, Siſinno epiſc. Hierapoleos Phrygiæ, Theodoro epiſcopo Tarſenſi, Macrobio epiſcopo Seleucię Iſauriæ, Georgio Epiſcopo Byziæ Thraciæ, Zacharia epiſcopo Leontopoleos Iſauriæ, Gregorio epiſc. Mityleneñ, Georgio epiſcopo Mileti, Sergio epiſcopo Selymbriæ, Andrea epiſcopo Methymneñ, Theognio epiſcopo Chieñ, Epiphanio Epiſcopo Euchaitorum, Petro epiſcopo Meſembriæ, Petro epiſcopo Zozopoleos Thraciæ, Ioanne epiſcopo Nyſſæ, Theodoro Epiſcopo imperialium Thermarum, Georgio epiſcopo *Camulianorum, Zoito epiſcopo Chryſopoleos Aſiæ, Patricio epiſcopo Magneſiæ, Antonio epiſcopo Hypeporum, Theodoro Epiſcopo Pergameno, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiopoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Stephano epiſcopo Vranopolis, Andrea epiſcopo Minicæ, Ioanne epiſcopo Miletopoleos, Ioanne epiſcopo Philadelphiæ, Theodoro epiſcopo Prienæ, Ioanne Epiſcopo Daſcylij, Theodoro epiſc. *Iuſtinianopoleos Gordi, Menna epiſcopo Carbaliæ Pamphyliæ, Callinico Epiſcopo Colonæ Armeniæ, Theodoro Epiſcopo Veriſæ, Theodoro epiſcopo *Amyſſi, Sergio Epiſcopo Sinopis, Georgio epiſcopo *Ionopolis, Stephano epiſcopo Heracleę Ponti, Longino epiſcopo Tij, Domitio Epiſcopo Pruſiados, Georgio Epiſcopo Cratieñ, Platone epiſcopo Adrianopoleos, Salomone epiſcopo *Clanei, Georgio Epiſcopo Coeñ, Ioanne epiſc. *Ereſſorum, Ioanne epiſcopo Myndi, Patricio epiſc. Eleuſorum, Petro epiſc. Apyrę, Alexãdro epiſc. Nacolię, *Dometio

*Camelanorum,

*Iuſtinopolis Gordiu come

*Amyzon

*Cleonæ

*Erezorum

metio episc. Prymneſiæ, Cõſtantino episc. Baratthæ, Theodoſio episcopo Sibliorum, Paulo episc. Sozopoleos Piſidiæ, Pluſiano episc. Silui, Theodoro episcopo Nazianzeno, Demetrio episcopo * Thyniæ, Stephano episc. Paros inſulę, Gregorio episc. * Cantani, Ioanne episcopo Lappis, Eulalio episc. Cynopoleos, Conſtantino episc. Daliſandi, Theodoro episc. Olbis, Theophane Deo amabili presbytero & abbate monaſterij, quod cognominatur Baias, ſitum in Sicilia, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati, poſiti in antiqua Roma: Conone ac Stephano presbyteris & monachis mõaſterij quod cognominatur domus Arſitia, adæquè poſiti in antiqua Roma. Reſidentibus quoquè glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, ex latere venerandi ſeſſûs pijſſimi & Christi amatoris Imperatoris noſtri Conſtantini, omnibusq; ſanctiſſimis & Deo amabilibus Episcopis ſimiliter in eodem Trulli ſecretario ex ordine reſidentibus, ꝓpoſitis in medio ſacroſanctis Chriſti DEI noſtri euangelijs, Conſtantinus Deo amabilis diaconus hîc ſitæ ſanctæ Dei catholicę atq; apoſtolicæ magnæ eccleſiæ, & primicerius Deo amabilium notariorum Georgij ſanctiſſimi archiepiſcopi Conſtantinopoleos, dixit: Oſa indiminutè, & ob exactiſſimam comprehenſionem orthodoxæ atq; immaculatæ noſtræ Chriſtianorũ fidei cõſiderans, hoc quidem veſtra gloria, hoc & ſanctum & vniuerſale veſtrum concilium nouit, quòd in pręterito conuentu, dum relegeretur quaſi acclamatorius Macarij ad pijſſimum & à Deo coronatum dominum noſtrum & magnum Imperatorem factus, interloqui dignata eſt eius à Deo inſtructa ſerenitas, chartas quaſdã ei fuiſſe porrectas à Macario, non autem eas vſq; hactenùs relegiſſe, ſed & has ſubſequenter in ſancto ꝓferre concilio, quatenùs earum ſcientiam pcipere debeatis. Præ velo igitur adſtat Ioannes glorioſiſſimus patricius & quęſtor, miſſus à pijſſimo & ſereniſſimo magno Imperatore, chartas quaſdam deferens, & ſuggerimus ad quod videtur. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Interim eorum quæ dudùm geſta ſunt, conſequenter proueniat lectio. Et relecta ſunt. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Ingrediatur Ioannes glorioſiſſimus patricius & quæſtor. Et ingreſſus eſt. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Proſequatur Ioannes glorioſiſſimus patricius & quæſtor, cuius rei gratia ad nos venit. Ioannes glorioſiſſimus patricius & quæſtor dixit: Benigniſſimus & à Deo * cõſeruandus Dominus noſter & magnus victor Imperator, de chartis in tranſactione memoratis, quæ ei oblatæ ſunt à Macario, coarctatus amore Dei coronatoris ſui, & inquiſitionem faciens, chartas quas mecum deſero atq; codices, contradidit mihi, iubẽs per me hæc ſancto veſtro offerri concilio, quatenùs eorum debeatis diſcuſſiõem efficere. Et hoc per me dignat⁹ eſt inſinuare vobis, ꝙ nequaq̃ eas vſq; hactenùs legit à Deo munita eius manſuetudo, ſed nec ſuperſcriptionem earum, inueniſſe autem eas intra hos codices, vnà cum huiuſmodi chartis, & (ſicut conſpicitis) miſit omnia ſigillata.

Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Chartæ, quæ prolatę ſunt atque codices à Ioanne glorioſiſſimo patricio & quęſtore, ſuſcipiantur. Et porrectæ ſunt chartæ, habentes ſigillum ex cera exprimens * monogamum Conſtantini domini. Similiter autem & præmemorati codices idem ſigillum habentes. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Memoratus patricius & quęſtor, debitũ iuſſis imperialibus exhibens, ad propria repetat. Superſcriptę autem chartę lectioni ſubmittãtur.

Et accipiens Antiochus religioſus lector & notarius ſanctiſſimi patriarchę Conſtantinopoleos vnum ex codicibus, relegit habentem * ſubſcriptionem ità:

Sermo acclamatus apud pijſſimũ & pacificum magnum Imperatorem Conſtantinum à Macario episcopo Theopoleos: Et dum ad modicum lectio fieret, glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Qui quaſi acclamatori⁹ dicitur liber, etiàm in tranſactis, præſente pijſſimo & à Deo cõfirmato magno Imperatore, & in altero codice lectus eſt. Et ſuperfluum exiſtit & hunc denuò legi. Chartula verò, quę cum eodem codicillo inuenta eſt, relegatur.

Et accipiens idem Antiochus religioſus lector & notarius, relegit continentem ità:

Adnotatio menſe Septembrio, die 22, feria quinta, indictione ſeptima. Zacharias episcopus Leontopoleos, & Georgius epiſ. * Adrali Iſauriæ, & Tiberius diaconus & notarius, dixerunt: Miſit nos ſanctiſſimus patriarcha noſter ad ſanctiſſimum patriarchã Conſtantinopoleos, deferentes ad relegendum in notis. Et accepit vnus nomine Tiberius diaconus & notarius. Et aſcendentibus nobis in patriarchium, egreſſus eſt chartophylax, & diximus ei: Quia nuncia de nobis. Et dixit: Quę cauſa eſt? Et diximus ei: Volumus ingredi ſalutare veſtigia eius.

Et dum lectio fieret, glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Quoniam & virtus, quæ in præſenti charta continetur, nihil ad pſentem pertinet cauſam, prẹuidimus nec huius fieri lectionem. Reliqua verò relegantur.

Et accipiens religioſus Antiochus alterũ codicem, relegit habentem exemplar epiſtolę Sergij quondàm patriarchæ Conſtantinopoleos ad Cyrum episc. Phaſidis, habentem in verbis ità:

Marginalia: * Tinni; * Candani; * confirmãdus; * monogrãmon; * Cratis; for. * ſuperſcriptionem

Apparuit quidē nobis ſtatim & à primo experimento vehementia & ſedulitas ſenſûs, Deo amabilitatis veſtræ, nunc autē multo ampliùs per hæc quæ ſcripſit, ſolertiam eius atq; diligentiam addidicimus. Inſinuâs quippe relegiſſe diuinam iuſſionem fortiſſimi, & à Deo conſeruandi noſtri imperatoris ad Archadium reuerendum præſulē inſulæ Cypri cōtra Paulum priorem maligni cœtûs Acephalorum, & inueniſſe prædictā piam iuſſionem, prohibentem duas in Chriſto DEO noſtro dicere operationes: interrogauit nos per notionem ſuam, vtrùm oporteat duas prædicare operationes, an vnam dicere in DOMINO operationem. Vndè nos ſimplici & compendioſo ſermone vtimur, & quæ noſtræ ſunt ſcientiæ, perhibemus. Aſſerimus igitur, quòd in ſanctis quidē magnis & vniuerſalibus concilijs, nulla de hoc motio facta eſt, nec inuenire eſt de huiuſmodi quæſtione diffinitionem quamlibet eſſe prolatam à quodam orthodoxorū conciliorum. Nonnullos verò probabilium patrum ſcimus, & præcipuè ſanctiſſimum Cyrillum Alexandriæ archiepiſcopum, in quibuſdam ſcriptis ſuis vnam viuificam operationem Chriſti veri Dei noſtri dicentes. ſed & Mennas ſanctæ memoriæ quondàm archiepiſcopus à Deo cōſeruandæ huius regiæ vrbis, ſermonem compoſuit acclamatū ad Vigilium quòdàm ſanctiſſimum papam antiquæ Romæ, in quo & ipſe ſimili modo vnam volūtatem & vnam magni Dei & ſaluatoris noſtri Ieſu Chriſti operationem adſtruxit. Et vt prudentiſſima veſtra diligentia relegens vigorem, qui in eo continetur, agnoſcat, neceſſariò præfatum ſermonem tranſſcribi fecimus, ſubnectentes teſtimonia diuerſa ad ſtabiliendam propoſitam intentionem, & hunc vnà cum noſtris literis ad eam deſtinare præcepimus. Quoniam igitur aſſeruit veſtra reuerentia, Leonē ſanctiſſimum papam Romanū in eo, quod dicit, Operatur enim vtraq; forma cum alterius communiōe, duas operationes in Chriſto vero DEO noſtro tradere atq; prædicare, oportet ſcire, ꝙ multis ex impio ſchiſmate malitioſis viris aduersùm pietatis dogmata decertantibus, & aduersùm prædicti egregij patris epiſtolam latrantibus, quæ communiter, vt eſt, rectæ fidei fundamentū exiſtit, diuerſi probabilium catholicę eccleſię doctores ad iuſtam & veram aduocatiōem prædictæ epiſtolæ aſſurrexerunt, & nullum horum ſcimus dixiſſe, quòd in præſenti libro duas operationes Leo ſanctiſſimus aſſeruiſſet: ſed vt non, omnes hos ad medium deducentes, literas extendamus, vnius eorum qui plurimam ob doctrinam veracium dogmatum ab omībus laudem adeptus eſt, Eulogium dico venerabilis memorię quōdàm Alexandrinorum paſtorem, librumq; integrum pro præfata ſcripſit epiſtola, teſtimonium ad præſentem pertinens textum, ſuperiùs memorato ſermoni ſubnecti poſt paterna teſtimonia fecimus. Neq; ergò eos, quos ſcimus piè pro ſuperiùs dicta epiſtola propugnâſſe, neque alium quenquam à DEO inſpirabilium eccleſiæ inſtitutorum vſque hodiè duas operationes in Chriſto DEO noſtro reperitur adſtruxiſſe. Si quis verò de ſolertioribus oſtendere valuerit, quēquam probabilium & à Deo inſpirabilium patrū noſtrorum, quorum dogmata catholicę adſtruunt eccleſiæ, duas operationes in Chriſto dicere tradidiſſe, opportunum eſt per omnia ſequi. Omninò enim neceſsè eſt, nō ſolùm ſecundùm ſenſum ſequi ſanctorum patrum dogmata, ſed & eiſdem vocibus vti cum illis, nihilque penitùs innouari. Quæ igitur nouimus propoſiti capituli gratia, hæc ſunt. Suſcipiens autem Deo amabilitas veſtra & ſequenter ea, quæ à nobis miſſa ſunt, relegensque quæ ſunt ædificationis quidem in huiuſmodi ſermonibus atque opuſculis ipſis, ſcientiarum Deo & patrib⁹ aſſcribat, gratis autem pro noſtra exoret humilitate, & horum reſcripta velociter ad nos dirigat.

Leo papa primus in epiſt. 10.

Et poſt finem lectionis huius epiſtolæ, idem religioſus Antiochus relegit ex eodē codice ſermonem quaſi Mennæ quondàm patriarchæ Conſtantinopoleos ad Vigiliū papam Romanum.

Hæretici falſarij.

Et dum hic relegeretur, glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Supflua etiàm præſens lectio ſermonis exiſtit, quia penitùs fict⁹ & falſus eſt, eò quòd neq; in repoſitis geſtis hîc ſiti venerabilis patriarchij epiſtolarum Mennæ ſanctæ memoriæ huius regiæ vrbis antiſtitis, ſermo qui dicitur Mennæ ad Vigilium, inuenitur. Sed & in ſuperiùs poſita tertia actione, dum relegeretur primus liber geſtorū ſancti quinti concilij, inuēti ſunt additi tres falſi quaterniones, hunc ſermonem adſtruentes, reliqua verò eiuſdem codicis relegantur.

Item relegit idem religioſiſſimus Antiochus exemplaria ſeptimæ & octauæ actionis ſancti & vniuerſalis quinti concilij trāſſcripta, actis principalibus reiacentibus in venerabili patriarchio. Dum hæc igitur relegerentur, glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Iamdudùm & præſentes ſeptima & octaua actiones, dum relegerentur ſancti quinti concilij, declaratę ſunt nobis: ſed & in memoria habemus, ꝙ tunc proſecuti ſunt ex parte Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, falſatam fuiſſe prædictam ſeptimam actionem, eô quòd *ſint fallaces duo libelli, qui in ea continētur, quaſi porrecti à Vigilio Iuſtiniano & Theodorę piæ memorię: & ergò ſuperflua exiſtit etiàm p̄fatarum duarum actionum lectio.

*non ſint veraces

Item quoq; porrectus eſt à ſupraſcripto religioſiſſimo Antiocho alter codex, quem

& relegit, continens ità: Exemplar epiſtolæ Epiſt. Sergij ad Honoriũ Sergij Conſtantinopolitani ad Honorium papam Romanum: Intantùm vobis ſanctiſſimis in omnibus vnanimitate ſpiritûs conſtringimur, vt ſtudeamus omnium conſiliorum noſtrorum & actionum vos ſacratiſſimos habere pſidentes: & niſi plurimùm locorum diſtantia ſeiungeret, hoc vtiquè quotidiè gereremus, veſtræ honorãdæ vnanimiſq; fraternitatis munito, muratoque noſmetipſos circunſepientes conſultu: attñ quoniam nobis etiàm ſermo, atq; abſq; labore litera, quod ſtudemus, impartit, confeſtim ea pro quibus hoc ſcribimus, enarramus. Ante aliquod certum tempus, cùm aduersùs Perſas à Deo confirmatus dominus noſter & magnus victor Imperator promouebat exercitum, propter certamina à Deo ſibi creditæ Chriſto amabilis reipub. & ad partes Armeniæ prouinciæ perueniſſet, vn' ex principibus impiæ partis Seueri execrabilis, nomine Paulus, in illis locis apparens, ad eius pietatem acceſſit, ſermõem pro ſua errabunda hæreſi proferẽs, & hoc profectò duntaxàt ſatisfaciendo, in quibus pijſſima eius ac regalis magnanimitas (cum cæteris enim donis Dei, etiàm diuinorum dogmatum locupletari ſcientia meruit) dum redarguiſſet atque depompâſſet prauam eius impietatem, prophanis eius aſtutijs ſanctæ noſtræ eccleſiæ, vt verus eius propugnator, recta atq; immaculata ediuersò protulit dogmata, inter quæ & vnius operatiõis Chriſti veri Dei noſtri mentionem effecit. Poſt aliquod verò tempus idem à Deo cõfirmatus Imperator in prouincia Lazorum adueniens, recordatus eſt diſputationis, quam (ſicut diximus) fecerat ad Paulum illum hęreticum, cum præſentia Cyri ſanctiſſimi, tunc quidem eiuſdem Chriſto amabilis Lazorum prouinciæ metropolitanam ſedem tenẽtis, nunc autem magnam Alexandriam regentis. Prædictus igitur ſanctiſſimus vir, his auditis, eius ſerenitati reſpondit neſcire ſubtiliter, vtrùm vnam an duas operatiões Chriſti veri Dei noſtri adſtruere neceſsè ſit. Ergò per iuſſionem eius pietatis, per literas proprias interrogauit nos pdictus ſanctiſſimus vir, vtrùm vnam operationem an duas in ſaluatore noſtro Chriſto neceſsè ſit dicere: &, ſi quoſdam noſcamus ſanctorum ac beatiſſimorum patrum, vnam dicẽtes operationem. Vndè nos, quæ noſtræ erant ſcientiæ, per noſtra reſcripta ei ſignificauimus, dirigentes etiàm ſermonem acclamatorium Nota fraudẽ hæretici. Mennæ ſanctiſſimi quondàm patriarchæ huius à Deo conſeruandę regię vrbis, porrectum ab eo hîc præſenti Vigilio ſanctæ memoriæ prædeceſſori ſanctitatis veſtræ, habentem & diuerſa teſtimonia paterna de vna operatione & vna voluntate Saluatoris noſtri Chriſti veri Dei noſtri. Nihil tñ proprium penitùs in huiuſmodi noſtris reſcriptis ꝓmulgauimus, ſicut ſuppetit nôſſe vos ſacratiſſimos & vnanimes, relegentes eorũ quę miſſa ſunt, exemplaria. Et ſilentium quidem ex illo tempore huiuſmodi ſuſcepit capitulum. Quia igitur ante paruum tempus, cooperante gratia Dei, qui om̃es homines 1. Tim. 2. a vult ſaluos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, pio zelo fortiſſimi ac inuictiſſimi magni Imperatoris excitatus Cyrus ſanctiſſimus Alexandrinę magnę ciuitatis patriarcha, & conmunis frater noſter, & conſacerdos Dei, amabiliter & modeſtè adhortatus eſt eos, qui in magna ciuitate Alexandrina, ꝙ Eutychetis & Dioſcori, Seueri quoq; & Iuliani ſunt Deo odibilium *languentes, ad for. * hęreſi languerent, catholicam eccleſiam accedere. Et poſt multas diſputationes & labores, quos cum nimia prudentia & ſaluberrima diſpenſatione in hac cauſa impẽdit, hoc quod feſtinabat, per ſupernam gratiam ordinauit. Factaque ſunt inter vtraſq; partes dogmatica quædã capitula, in quibus omnes (qui anteà quidẽ in diuerſas portiones diuiſi fuerant, proauoſq; ſibi Dioſcorum atque Seuerum *hæ- *erraticos reticos ſcribentes) coadunati ſunt cum ſanctiſſima ac ſola catholica Eccleſia, & vnus grex Chriſti veri Dei noſtri, omnis Chriſto amabilis Alexandrię populus factus eſt, & penè vniuerſa cum eis Aegyptus, & Thebais, & Libya, & cęterę Aegyptiacæ diſpoſitionis regiones, quas olim conſiderabant (vt diximus) in innumerabilem copiam hæreſum multitudinem diſciſſas, nũc autem beneplacito Dei & ſtudio prędicti ſanctiſſimi Alexandrinorum antiſtitis vnũ labium facti ſunt omnes, vna vox, & in vnitate ſpiritûs rectę Eccleſię dogmata confitentur. Ex his autem, quę dicta ſunt atq; ſtabilita, vnũ exiſtit capitulum de vna operatione Chriſti magni Dei & ſaluatoris noſtri. His itaq; ꝓueniẽtibus, Sophronius venerabilis mona- Sophron. chus, qui (vt ex nunc auditu didicimus) Hieroſolymorum præſul eſt ordinatus (necdũ enim hactenùs eius ex more ſynodica ſuſcepimus) apud Alexandriam tunc tẽporis poſitus cum pręfato ſanctiſſimo papa, quãdò (ſicut diximus) admirabilẽ illam circa eos, qui dudùm hęretici fuerant, Dei beneplacito vnitatem componebat, atque cum eo de eiſdem capitulis ptractabat, aduerſatus eſt & contradixit ad vnius operationis capitulum, duas omninò operationes Chriſti Dei noſtri dignum inquiens cenſeri, prænominato autem ſanctiſſimo papa pręſertim teſtimonia ei quorundam ſanctorum patrum proferente, diſpersìm in quibuſdam opuſculis ſuis vnam operationem aſſerentium; ad hęc quoq; & ex abundanti inquiente, ꝙ multotiès ſancti patres noſtri, vt lucrarẽtur plurimam animarũ ſalutẽ, dum talia emergerent capitula, Deo placitis diſpenſationibus ac placitis vſi fuiſſe videntur, nihil de ſubtilitate rectorum Eccleſiæ dogmatum exa-

exagitantes & dicentes, ꝙ oporteat vtiquè etiàm in præſenti, dum tantorum millium populorum ſalus præ manibus ponitur, nihil de hoc per contentionem altercari, idcircò quòd (ſicut dictum eſt) etiàm à quibuſdam ſacris patribus vox huiuſmodi dicta eſt, nihilq́ue de hoc lædatur rectæ fidei ratio, memoratus Deo amabilis Sophroni⁹ talem diſpenſationem nullatenùs acceptò tulit. Quia igitur pro hoc cum literis eiuſdẽ ſanctiſſimi comminiſtri ad nos coniunxit, de hoc quoq; etiàm apud nos ſermonẽ mouendo inſiſtens, vt de talibus adimeretur capitulis poſt factam vnitionẽ vox vnius operationis, durũ nos hoc arbitrati ſumus. Quomodò enim non eſſet durum & valdè oneroſum, quandò hoc, reſoluere euertereque erat futurum quidem omnem illã concordiam atq; vnitatẽ, q̃ benè fuerat effecta, tam apud Alexandrinam magnam ciuitatem, quamq́; per vniuerſas ſub eo prouincias, q̃ nullo tempore vſq; nunc acquieuerant, nomen ſaltem ſimplex diuini atque laudabilis patris noſtri Leonis, aut ſanctæ & magnæ atque vniuerſalis Chalcedonenſis concilij mentionem facere, nunc verò præclara & magna voce in diuinis Miſſarũ arcanis hoc prædicantes? Multis igitur à nobis de hoc motis ſermonibus ad prænominatum venerabilem Sophronium, poſtremò adhortati cum ſumus, teſtimonia nobis proferre ſanctorum ac probabilium patrum, illorum videlicet, quos omnes communiter doctores cõfitemur, & quorum dogmata legem ſanctæ Dei cognoſcunt Eccleſiæ, duas nominatìm & ipſis verbis operationes in Chriſto dicendas tradentia, ille autem hoc facere penitùs non valuit. Nos verò conſiderãtes, incipientem ex hoc inter quoſdam hìc contentionem exardeſcere, & ſcientes quòd ſemper ex huiuſmodi decertationibus illę hæreſum diſſenſiones effectæ ſunt, neceſſarium iudicauimus, omne ſtudium ponere ad ſedandum atq; amputandum talem ſuperfluum verborum conflictum, & ad ſæpedictum ſanctiſſimum Alexandriæ patriarcham ſcripſimus, vt poſtq̃ vnitatem cum his, qui pridèm reparabantur, Deo auxiliãte compoſuit, decæterò nullum permitteret vnam aut duas proferre operationes in Chriſto DEO noſtro, magis autem (ſicut ſancta & vniuerſalia tradiderunt concilia) vnum eundemq́; filium vnigenitum, dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, verum Deũ operatum confiteri, tam diuinam quamq́ue humanam, & omnem Deo decibilem & homine dignam operatiõem, ex vno eodemq́; incarnato Deo verbo indiuiſè procedere, & ad vnum eundemq́; redigere, eò ꝙ vnius quidem operationis vox, quanq̃ à quibuſdam ſanctis dicta eſt patribus, tamen peregrina videretur & ꝑturbare aures quorundam, ſuſpicantium ad peremptionem hanc ꝓferri inconfuſè atq; ſecundùm ſubſiſtentiam vnitarum in Chriſto Deo noſtro duarum naturarũ, quod nõ eſt vnq̃, nec fuit. Similiter autẽ & duarũ opationũ dictio multos ſcandalizet, vtpotè à nullo ſanctorũ & probabilium eccleſiæ inſtitutorũ edita. Inſupèr & conſequens ei eſt p̄dicare duas voluntates, contrarietates circa inuicèm habẽtes, tanq̃ Deo quidem verbo ſalutarem volenti adimpleri paſſionẽ, humanitate verò eius, obſiſtente eius voluntati & reſiſtente, & perindè duo cõtraria volentes introduci, quod impium eſt. Impoſſibile quippe eſt, in vno eodemq́; ſubiacenti duas ſimul & erga hoc ipſum contrarias ſubſiſtere volũtates. nam ſalutaris Deum gerentium patrum doctrina operepreciũ inſtruit, ꝙ nunq̃ intellectualiter animata dñi caro ſeparatìm, & ex appetitu ꝓprio contrario nutui vniti ſibi ſecundùm ſubſiſtentiam Dei verbi naturalem motum ſuum effecit, ſed qñ, & qualẽ, & quantam ipſe Deus verbum volebat: & (vt * pleniùs dicatur) quemadmodùm corpus noſtrum regitur & ornatur & diſponitur ab intellectuali & rationali anima noſtra, ità & in dño Chriſto tota humana eius cõſperſio ab ipſius verbi deitate ſemp in omibus mota, deimobilis erat, ſecundùm Nyſſenum Gregorium, dicentem contra Eunomium ità: Secundùm quod deus erat filius, impaſſibilis vtiq; eſt & immortalis. Si qua autem paſſio de eo in euangelio dicitur, per humanitatem profectò, q̃ ſuſcipiebat paſſionem, huiuſmodi operatus eſt. Operatur quippe verè deitas per corpus, quod circa ipſum eſt, omium ſalutem, vt ſit carnis quidem paſſio, Dei autẽ operatio. Hanc igitur (vt dictum eſt) cõtentionẽ incipientẽ accẽdi videntes, neceſſariũ iudicauimus, attritas potiùs ſanctorũ patrum voces, & ſynodicè definitas ſemp ſequi, & neq; q̃ raro à q̄buſdam patribus dicta ſunt, & nõ circa hęc intentionem habentibus, quaſi planam & inambiguam de eis doctrinã exponerẽt, ad regulam & legem per omia dogmaticã reducere, quale eſt & quod de vna operatiõe ab eis dictum eſt: neq; iterùm, q̃ nullatenùs dicta ſunt à probabilibus patribus, nunc verò à quibuſdã patribus ꝓferuntur, duas inquã opatiões, tanq̃ dogma eccleſiaſticũ ꝓferre. Et ad vltimum ſtetit ac placuit, quatenùs p̄dictus Sophroni⁹ venerabilis nullũ ſermonem decæterò de vna ſiue duabus operationibus mouere debeat, ſed ei ſufficiat p̄fata cautaq; ac trita ſanctorum patrũ recta traditio atq; doctrina. His itaq; contentus ſępè nominatus venerabilis vir, & hæc cuſtodire certificans, petimur nos etiàm p epiſtolam de his ei p̄bere reſpõſum, quatenùs huiuſmodi epiſtolã (vt ait) oſtendat his, qui forſitan interrogare eum de p̄dicta q̄ſtione voluẽrint. Quod & alacriter egimus, & ille q̄dem in his hinc enauigauit. Nupèr autẽ pijſſi-

Laudat hæreticus ſubdolè Leonẽ & Synodũ Chalcedonẽ.

* planiùs

Gregorius Nyſſenus.

jſſimus & à Deo coronatus dominus noſter apud Edeſſenam demorans ciuitatem, pios ad nos apices fecit, pcipientes, vt paterna illa teſtimonia defloremus, quæ continentur in libro dogmatico (ſicut dictum eſt) facto à ſanctæ memoriæ Menna ad ſanctiſſimum Vigiliũ de vna operatiõe & vna voluntate, & hæc à Deo inſtructæ eius ſerenitati dirigere deberemus: quod & ad effectũ perduximus. Nos autem quæ dudùm mota ſunt, memoria retinentes, & tumultum qui ex huiuſcemodi motione cœpit, ſcientes, ſuggeſſimus eius pijſſime ſerenitati per mediocrem noſtram ſuggeſtionem, & ſcripta ad excellentiſſimum ſacellarium imperialem conſequenter huius capituli omnem ſubtilitatem, horumq; quæ à nobis per hoc agitata ſunt, & quòd nõ oporteat de huiuſmodi inquiſitione perſcrutari, ſed permanere in attrita patrum doctrina, quam omẽs cõſonanter confitentur de huiuſmodi quæſtione, & confiteri vnigenitum filium Dei, qui veraciter Deus ſimul & homo eſt, eundem opari diuina & humana, & ex vno eodemq; incarnato Deo verbo, ſicut quòd occurrẽtes iam ſumus effati, inſeparabiliter atque indiuiſè omnem diuinam atque humanam operationem procedere. Hoc nanque nos Leo inſtituit, manifeſtè perhibens: Agit enĩ vtraq; forma cum alterius cõmuniõe, quod proprium habet. In quibus reſcriptum piæ iuſſionis ab eius manſuetiſſima ſuſcepimus fortitudine, quæ à Deo conſeruandam eius ſerenitatem condecent, continentem. His igitur omibus à principio ità puenietibus, rationabile ſimul & neceſſarium iudicauimus de his, q̃ partìm memorata ſunt, cognitionẽ dare veſtræ fraternæ atq; vnanimi beatitudini per exemplaria q̃ à nobis directa ſunt, & adhortamur vos ſacratiſſimi hæc oĩa legere, & Deo placitam ac pleniſſimam charitatem, quæ in vobis eſt, nunc quoq; ſequẽtes, ſi quid ampliùs minúsve inueneritis, hoc per datam vobis à DEO gratiam adimplere, atq; per ſanctas ſyllabas veſtras vnà cum veſtra optabili ſoſpitate, quæq; ſup his vobis fuerint placita, ſignificare.

Mentitur turpiter.

Leo epiſto. 10.

Item relectum eſt ex eodem codice reſcriptum epiſtolæ Honorij papæ Romani ad eundem Sergium, continens ità:

Scripta fraternitatis veſtræ ſuſcepimus, p q̃ inuentiões quaſdã & nouas vocũ quæſtiones cognouimus introductas, p Sophroniũ quendã tunc monachũ, nũc verò ex auditu epiſcopũ Hieroſolymitanæ vrbis conſtitutum aduerſùs fratrẽ noſtrũ Cyrum Alexãdriæ antiſtitem, vnã operationẽ Dñi noſtri Ieſu Chriſti conuerſis ex hæreſi pdicantem. Qui deniq; ad veſtrã fraternitatẽ Sophronius veniens, querelamq; huiuſmodi deponens, multiformiter eruditus, petijt de his, q̃ à vobis fuerat inſtructus, paginalibus ſibi ſyllabis reſerari: quarum literarum ad eundem Sophroniũ directarũ ſuſcipientes exẽplar, & intuentes ſatis puidè circũſpecteq; fraternitatẽ veſtrã ſcripſiſſe, laudamus nouitatẽ vocabuli auferentẽ, quod poſſet ſcãdalũ ſimplicibus generare. Nos enim in quo puenimꝰ, oportet ambulare. Enimuerò duce Deo peruenimus vſq; ad menſurã rectæ fidei, quã apoſtoli veritatis ſcripturarũ ſanctarũ funiculo extẽderunt, cõfitentes Dñm Ieſum Chriſtũ, mediatorẽ Dei & hoĩm, operatum diuina, media humanitate verbo Dei naturaliter vnita, eundemq; operatũ humana ineffabiliter atq; ſingulariter adſumpta carne diſcretè, inconfuſè, atq; inconuertibiliter plena diuinitate: & qui coruſcauit in carne plena diuinis miraculis, ipſe eſt & carneus effectus plenè Deus & homo: paſſiões & opprobria patitur vnus mediator Dei & hoĩm in vtriſq; naturis, (verbũ caro factum, & habitauit in nobis) ipſe filius hominis de cælo deſcẽdens, vnus atq; idẽ (ſicut ſcriptũ eſt) crucifixus Dñs maieſtatis, dum conſtet diuinitatẽ nullas poſſe ppeti humanas paſſiões, & nõ de cælo, ſed de ſancta eſt aſſumpta caro DEI genitrice. Nam per ſe veritas in euangelio ità inquit (Nullus aſcendit in cælum, niſi qui de cælo deſcendit filius hominis, qui eſt in cælo) pfectò nos inſtruẽs, q̃ diuinitati vnita eſt caro paſſibilis ineffabiliter atq; ſingulariter, vt diſcretè atq; incõfuſè, ſic indiuiſè videretur cõiungi, vt nimirùm ſtupenda mente mirabiliter manentibus vtrarunq; naturã differentijs cognoſcatur vniri. Cui Apoſtolus concinens, ad Corinthios ait (Sapientiã loquimur inter pfectos, ſapientiã verò nõ huius ſeculi, neq; principum huius ſeculi, qui deſtruunt, ſed loquimur Dei ſapientiã in myſterio abſconditã, quã pdeſtinauit Deus ante ſecula in gloriã noſtrã, quã nemo principũ huius ſeculi cognouit. Si enĩ cognouiſſent, nunq̃ Dñm maieſtatis crucifixiſſent.) Dũ pfectò diuinitas nec crucifigi potuit, nec paſſiões humanas experiri vel perpeti, ſed pter ineffabilẽ cõiunctionem humanę diuinęq; naturę, idcircò & vbiq; Deus dicitur pati, & humanitas ex cælo cum diuinitate deſcẽdiſſe. Vndè & vnam voluntatem fatemur Dñi noſtri IESV Chriſti, quia pfectò à diuinitate aſſumpta eſt noſtri natura, nõ culpa, illa pfectò, q̃ ante peccatum creata eſt, nõ q̃ poſt pũaricationem vitiata. Chriſtus enim Dñs, in ſimilitudinem carnis peccati veniens, peccatum mundi abſtulit, & de plenitudine eius omnes accepimus: & (formã ſerui ſuſcipiens, habitu inuentus eſt vt homo) quia ſinè peccato cõceptus de ſpirituſancto, etiã abſq; peccato eſt partus de ſancta & immaculata virgine Dei genitrice, nullũ experiens contagiũ vitiatæ naturæ. Carnis enim vocabulum, duobus modis ſacris eulogijs boni malíq; cognouimus nominari, ſicut ſcriptũ eſt (Nõ permanebit ſpiritus meus in hominibus iſtis, quia

Iohann. 1.b

Iohann. 3.b

1. Cor. 2.b

Philipp. 2.a

eloquijs

Gen. 6.a

1.Cor.5.d quia caro ſunt. Et Apoſtolus: Caro & ſanguis regnum Dei non poſſidebunt. Et rurſum: Mente ſeruio legi DEI, carne autem legi peccati. Et, Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captiuum me trahentem in legem peccati, quæ eſt in membris meis. Et alia multa huiuſmodi in malo abſolutè ſolent intelligi, vel vocari. In bono autem ità, Eſaia propheta dicente: Veniet omnis caro in Hieruſalem, & adorabit in conſpectu meo. Et Iob: In carne mea videbo Deum. Et aliâs: Videbit omnis caro ſalutare Dei. Et alia diuerſa. Non eſt itaq; aſſumpta (ſicut præfati ſumus) à Saluatore vitiata natura, quæ repugnaret legi mentis eius, ſed venit quærere & ſaluare quod perierat, id eſt, vitiatam humani generis naturã. Nam lex alia in mẽbris, aut voluntas diuerſa non fuit, vel contraria Saluatori, quia ſup legẽ natus eſt humanæ conditionis. *Et ſiquidẽ ſcriptũ eſt, Non veni facere voluntatẽ meam, ſed eius qui miſit me, patris. Et, Non quod ego volo, ſed quod tu vis pater: & alia huiuſmodi, non ſunt hæc diuerſæ voluntatis, ſed diſpẽſationis humanitatis aſſumptæ. Iſta enim propter nos dicta ſunt, quibus dedit exemplum, vt aſſequamur veſtigia eius, pius magiſter diſcipulos imbuens, vt nõ ſuam vnuſquiſq; noſtrûm, ſed potiùs Dñi in omnibus ꝓferat voluntatem. Via igitur regia incedẽtes, & dextrorſùm vel ſiniſtrorſùm venatorum laqueos circumpoſitos euitantes, ad lapidem pedem noſtrum maximè offendam⁹, Idumæis, i. terrenis, atque hæreticis propria relinquẽtes, nec veſtigio quidem pedis ſenſûs noſtri terram, id eſt, prauam eorum doctrinam, omnimodò atterentes, ad id quò tendimus, hoc eſt, ad fines patrios peruenire poſſimus, ducum noſtrorum ſemita gradientes, & ſi fortè quædam balbutientes (vt ità dicam) niſi ſunt proferentes exponere, formãtes ſe in ſpecimen nutritorum, vt poſſent mentes imbuere auditorum, non oportet ad dogmata hæc eccleſiaſtica retorquere, quæ neque ſynodales apices ſuper hoc examinantes, neque authoritates canonicæ *viſę ſunt explanâſſe, vt vnam vel duas energias aliquis præſumat Chriſti Dei prædicare, quas neque euangelicæ vel apoſtolicę literæ, neque ſynodalis examinatio ſuper his habita, viſæ ſunt termináſſe, niſi fortaſsis (ſicut præfati ſumus) quidam aliqua balbutiendo docuerunt, condeſcendentes ad informandas mentes, atque intelligẽtias paruulorum, quæ ad eccleſiaſtica dogmata trahi non debent, quæ vnuſquiſq; in ſenſu ſuo abundans, videtur ſecũdùm propriam ſententiam explicare. Nam quia Dñs IESVS Chriſtus, filius ac verbum Dei, per quem facta ſunt omnia, ipſe ſit vnus operator diuinitatis atq; humanitatis, plenæ ſunt ſacrę literæ luculentiùs demonſtrantes. Vtrùm autem propter opera diuinitatis & humanitatis, geminæ operationes debent deriuatæ dici vel intelligi, ad nos iſta pertinere nõ debent, relinquentes ea grammaticis, qui ſolẽt paruulis exquiſita deriuando nomina vendicare. Nos enim non vnam operationẽ vel duas Dñm Ieſum Chriſtum, eiusq; ſanctum ſpiritum, ſacris literis percepimus, ſed multiformiter cognouimus operatum. Scriptũ eſt enim: Si quis ſpiritum Chriſti nõ habet, hic eius non eſt. Et alibi: Nemo poteſt dicere, Dñs Ieſus, niſi in ſpiritu ſancto. Diuiſiones verò gratiarum ſunt, idem autem ſpiritus: & diuiſiones miniſtratiôum ſunt, idem autem Dñs: & diuiſiones operatiôum ſunt, idem verò Deus, qui operatur omnia in omnibus. Si enim diuiſiones operationum ſunt multæ, & has omnes Deus in membris omnibus pleni corporis operatur, quanto magis capiti noſtro Chriſto Dño hæc poſſunt pleniſſimè coaptari? vt caput & corpus vnum ſit perfectũ, vt ꝑfectò occurrat (ſicut ſcriptum eſt) in virum perfectum, in menſuram ętatis plenitudinis Chriſti. Si enim in alijs, id eſt, in membris ſuis, ſpiritus Chriſti multiformiter operatur, in quo viuunt, mouẽtur, & ſunt, quãto magis per ſemetipſum mediatorem Dei & hoim, plenè ac perfectè, multiſq; modis & ineffabilibus cõfiteri nos communione vtriuſq; naturæ cõdecet opatum? Et nos quidem ſecundùm ſanctiones diuinorum eloquiorum oportet ſapere vel ſperare, illa videlicet refutãtes, quę quidem nouæ voces noſcuntur ſanctis Dei eccleſijs ſcandala generare, nè aut duarum operationum vocabulo offenſi, ſectantes Neſtorianos, nos veſana ſapere arbitrentur: aut certè, ſi rurſùs vnam operationẽ Dñi noſtri Ieſu Chriſti fatendam eſſe cenſuerimus, ſtultam Eutychianiſtarũ attonitis auribus dementiam fateri putemur, præcauentes, nè quorum inania arma combuſta ſunt, eorũ cineres & rediuiuos ignes flammiuomarũ denuò renouent quęſtionũ, ſimpliciter atq; veraciter confitentes Dominum Ieſum Chriſtum vnum operatorem diuinę atq; humanæ naturæ, electiùs arbitrantes, vt vani naturarum ponderatores, ocioſè negociãtes, & turgidi aduerſùs nos inſonent vocibus ranarum philoſophi, quàm vt ſimplices & humiles ſpiritu populi Chriſtiani, poſſint remanere ieiuni. Nullus enim decipiat per philoſophiam & inanem fallaciam diſcipulos piſcatorum. Eorum enim doctrinã ſequentes, omnia argumenta ſcopuloſa diſputationis callidæ atq; fluctiuaga intra eorum retia ſunt colliſa. Hæc nobiſcum fraternitas veſtra ꝓdicet, ſicut & nos ea vobiſcum vnanimiter ꝓdicamus, hortantes vos, vt vnius vel geminæ nouæ vocis inductum operationis vocabulũ aufugientes, vnum nobiſcũ Dñm Ieſum Chrm filiũ Dei viui, Deum veriſſimũ, in duab⁹ naturis operatũ diuinitùs atque

Marginal notes: Rom.7.f — Eſa.66.g — Iob 19.d — Lucæ 3.a — Lucæ 19.b — *Et ſicut Ioann.6.d — Matth.26.d — *Vniſe — Rom.8.b — 1.Cor.12.a — Ephe.4.e — Act.17.d

atq; humanitùs, fide orthodoxa & vnitate catholica pdicetis. Et ſuperſcriptio: Deus te incolumem cuſtodiat dilectiſſ. atq; ſanctiſſime frater.

Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerunt: Oportet ad nos adferri regeſta, ac dogmatica ſcripta quæ expoſita ſunt à Sergio quondàm patriarcha huius regiæ vrbis, ſiue ad Honorium, vel Cyrum, vel Sophronium, aut etiàm ad alias perſonas ſeu ab Honorio ad Sergiū facta ſuper pſenti dogmatica quæſtione, reiacēti in ſacro chartophylacio huius venerabilis patriarchij, vt cōferantur cum codicibus, qui pijſſimo Domino noſtro principi à Macario oblati ſunt, & nunc relecti. Georgius igitur Deo amabilis diaconus & chartophylax huius ſanctiſſimæ magnæ eccleſiæ, cum omni feſtinantia pergens in chartophylacium venerabilis patriarchij, eadem regeſta, q̃ dicta ſunt, deferat, & ſcripta referat. Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, dixit: Sicut iuſſit veſtra ſancta ſynodus, confeſtìm vado, & quanta inuenire potero, mecum deferam. Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynod' dixerunt: Quę promiſſa ſunt ab eodem Georgio Deo amabili diacono & chartophylace, ad effectum proueniant. Hi autem qui excipiunt, q̃ geruntur in hac geſta ſancta noſtra ſynodo, eant vnà cum Ioāne reuerendo epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, Georgio Deo amabili epiſcopo Cyzici, & Dometio epiſ. Pruſiados ad Macariū, & oſtendant ei tam illos duos libros & chartaceum quaternionem, qui cum eis eſt, & ſciſcitentur ab eo, ſi verè hæc opuſcula eiuſdem exiſtunt Macarij. Similiter autem oſtendant ei & tres codices, & illam vnam chartam, q̃ nunc quoq; coram nobis relecta ſunt, ſi hæc vtiq; ſunt q̃ ipſe obtulit noſtro pijſſimo dño, & magno imperatori: & reſponſum quod eis dederit, ſtatim ad nos perducant. Et paululùm recedentes pfati reuerēdiſſ. epiſcopi, vnà cum Paulo & Ioanne magnificis à ſecretis atque imperialibus ſecretarijs, & Agathone religioſo lectore & notario ſanctiſſimi patriarchæ Conſtantinopolitani, & venientes ad Macarium, atq; paulopòſt reuertētes, dixerunt: Secundùm iuſſionem veſtræ gloriæ, ſanctæ vniuerſaliſq; ſynodi pergētes, aſcēdimus in venerabile patriarchium, & intrātes vnam cellam, in qua eſt Macarius, (ſicut iuſſiſtis) interrogauim' eum, ſi recognoſcit illos duos libros qui in nomine eius ſuperſcripti ſunt, & vnum, qui cum eis eſt, chartaceum, & quaternionem, & ſi opuſcula eius exiſtunt. Qui Macarius accipiens ea, & reuoluens ac inſpiciēs, dixit: Etiàm Domine, pro certo mea opuſcula ſunt, & recognoſco ea. Similiter autem & oſtenſi ſunt ei tres codices, & vna charta, quæ hodierna die relecta eſt, & adſpiciēs ea, dixit: Etiàm domine, cognoſco ea. Anno enim pterito obtuli ea domino, & verè recognoſco ea. Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, ingreſſus in medium ſancti concilij, dixit: Iuxta quæ mihi iuſſa ſunt à veſtra gloria, & à ſancto & vniuerſali concilio, pergens in chartophylaciū venerabilis patriarchij, codices ſiue regeſta q̃ inuenire potui, defero ad quod vobis placuerit.

Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerunt: Offerat Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, ad relegendum & conferendum cum codicibus à Macario porrectis pijſſimo noſtro principi, codices ſiue regeſta quæ detulit. Et accipiens Antiochus religioſus lector, & notarius Georgij ſanctiſſimi archiepiſcopi Conſtantinopoleos, codicem ſiue regeſtum diuerſarū epiſtolarū Sergij quondā patriarchæ Cōſtantinopoleos, relegit epiſtolam eiuſdem Sergij ad Cyrum quondàm epiſcopum Lazorum. Et collata eſt cum codice Macarij, qui prolatus eſt per Ioannem glorioſiſſimum quæſtorem. Et conſtitit.

Item prolat' eſt alius codex ſiue regeſtū, relectum ſimiliter per eundem religioſum Antiochum, habens epiſtolam Sergij quōdàm patriarchæ Conſtantinopoleos ad Honorium quondàm papam Romanum. Et collata eſt cum codice, qui à Macario datus eſt pijſſimo principi. Et conſtitit. Similiter prolata eſt à Georgio Deo amabili diacono & chartophylace epiſtola authentica Latina Honorij, quondàm papæ Romani, ad Sergium quondàm patriarcham Conſtātinopoleos, vnà cum eius interpretatiōe: & collata eſt eadem Latina epiſtola per Ioannē reuerendiſſimum epiſcopum ciuitatis Portuenſis, qui vnus extitit de concilio antiquę Romæ. Et conſtitit. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Cognitionem accipiens ſanctum veſtrum & vniuerſale conciliū eorū, q̃ nunc relecta atq; collata ſunt tam de Sergio quōdàm patriarcha huius regiæ vrbis, q̃ de Honorio quondàm papa Romano, ad hæc & Sophronio quondàm patriarcha Hieroſolymorum, quæ ei viſa fuerint, perſequatur.

Sancta ſynodus dixit: Secundùm interlocutionem gloriæ veſtræ de his, q̃ nobis relecta ſunt, tam de regeſtis ſcriptarum à Sergio epiſtolarum, q̃ & authentica epiſtola Honorij Latina, ad hæc etiàm & de ſynodicis Sophronij, quæ nobis iam relecta ſunt, accuratiùs de eis pertractantes, futuro ſecretario vobis glorioſiſſimis, quæ opportuna ſunt, dicimus. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Hoc quidem ſancta ſynodus peragat. Pijſſimus verò atque à DEO confirmandus dominus noſter & magnus Imperator, Dei coronatoris ſui clementiam in omnibus imitatus, & pœnitentiam expectās Macarij, per nos indignos eius famulos veſtrā ſciſcitatur ſemper ſanctam & vniuerſalem ſynodum, ſi forſitan eo pœnitente, poſt depoſi-

depoſitionem à ſancta veſtra Synodo in eo perpetratam, in propria ſede reſtituendus eſt. Sancta Synodus dixit: Inueteratū Macarium in impietatis dogmatibus, & nō ſolùm vniuerſam Chriſto amabilem plebem, quæ hanc à Deo conſeruandam regiam vrbem inhabitat, euerſione turbulēta potantem, teſtimoniaq; ſanctorum & probabiliū patrum falſantem, & quędā quidem abſcindentem, quædam verò addentem, & ſecundum quod ei videbatur, in deuia mittentē piiſſimum & à DEO coronatum noſtrum principem per oblatos ab eo codices, ſed & à ſolis ortu vſq; occaſum per literas ſuas, & per homines quos mittebat, vniuerſos perturbantem, & à fide vera ſegregantem, & iuſtè atq; regulariter à pōtificali habitu denudatum, nullatenùs diuina regula decæterò ſuſcipit in doctoris ſede reſidere, nè ex hoc propriæ ſuæ hæreſeos multò ampliùs recrudeſcere faciat intelligentiam, & fiant (iuxta quod ſcriptum eſt) nouiſſima illius * deteriora prioribus) & maximè cùm diuerſis vicibus in præſentia piiſſimi noſtri domini & magni Imperatoris, & cuncti noſtri concilij interrogatus ſit, ſi ſequitur, & vnà cum omibus cōfitetur in Domino noſtro Ieſu Chriſto ſicut duas naturas, ità & duas voluntates naturales, & duas operationes naturales: & eo nullatenùs acceptò ferente, ſed & confirmante, quæ dudùm ab eo impiè definita ſunt, & ipſis ſermonibus adſtruente, qui ſi membratìm incidar, & iacter in mare, ego neque duas voluntates, neque duas operationes dico in Domino noſtro Ieſu Chriſto, vno ſanctæ Trinitatis, & ex hoc (vt dictum eſt) ſynodicè depoſitum, & anathematizatum, nullo modo hunc Macarium decęterò (ſicut ſuperiùs dictum eſt) hoc ſanctum concilium in ſacerdotali ſuſcipit ſede: ſed & execramur, & extra terminos à Deo conſeruandę huius regiæ vrbis hunc fieri, vnà cum ei ſimilia ſentientibus. Reuerendiſſimi epiſcopi ac venerabiles clerici, qui ſub ſede ſunt Antiochiæ ciuitatis, accedētes ad glorioſiſſimos iudices, dixerunt: Petimus veſtram gloriam, ſuggerere piiſſimo & à Deo coronato noſtro domino & magno Imperatori, alterum pro Macario, qui fuerat Archiepiſcopus noſter, ad pontificalem ſedem Antiochiæ prouenire, vt non ſit vidua huiuſmodi ſedes. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Secundùm ea, quæ conſiderata ſunt à ſancto & vniuerſali veſtro concilio, & iuxta petitionem reuerendiſſimorum epiſcoporum, religioſorumque clericorum, qui ſub iure ſunt ſedis Antiochenæ ciuitatis eccleſiæ, veſtra ſancta Synodus in futuro ſecretario, quæ promiſſa ſunt ſuper Sergio, Honorio atque Sophronio, opere adimpleat.

Matth. 12.d Luc. 11.d *peiora

Actio decimatertia.

IN nomine Domini & dominatoris Ieſu Chriſti, Dei & Saluatoris noſtri, imperantibus à Deo coronatis ac ſereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Conſtantino quidem piiſſimo & à Deo coronato magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno vigeſimooctauo, & poſt conſulatum eius à DEO inſtructæ manſuetudinis anno decimotertio, Heraclio verò atque Tiberio à Deo conſeruandis eius fratribus anno vigeſimoſecundo, die viceſimooctauo menſis Martij, indictione nona: præpoſito venerando ſeſſu piiſſimi & Chriſto amabilis noſtri Imperatoris Conſtantini, in ſecretario ſacri palatij quod cognominatur Trullus, & per iuſſionem eius à Deo inſtructæ ſerenitatis, ex perſona eius, præſentibus & audientibus Conſtantino glorioſiſſimo exconſule patricio, & curatore imperialis domûs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſiſſimo exconſule patricio, & loci ſeruatore comitis imperialis excubiti, Polyeucto glorioſiſſimo exconſule, Petro glorioſiſſimo exconſule. Conueniente quoq; & ſancto ac vniuerſali concilio, quod per imperiale decretum congregatum eſt in hac à Deo conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro atque Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum præſentantibus ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ antiquæ Romæ Agathonis, & Georgio venerabili & ſanctiſſimo archiepiſcopo magniſonæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro Deo amabili presbytero monacho & locum ſeruante ſedis Alexandriæ magnæ ciuitatis, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori ſanctiſſimi loci ſeruatoris ſedis Hieroſolymorum, Ioanne epiſcopo Portueñ, Abundantio epiſcopo ciuitatis Paternæ, Ioanne epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locum repręſentantibus ſancti ac vniuerſalis concilij, quod circa Romam eſt 125. epiſcoporum, qui etiàm per ſuas ſubſcriptiones declarantur in ſuggeſtione, quæ ab eis facta eſt ad Conſtantinum piiſſimum principem, & Theodoro venerabili presbytero, & vicario Theodori reuerendiſſimi Archiepiſcopi Rauennę, Ioanne epiſcopo Theſſalonicenſi, Baſilio epiſcopo ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretæ, Philalite epiſcopo Cæſareæ Cappadociæ, Theodoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Platone epiſcopo Ancyræ Galatiæ, Georgio epiſcopo Cyziceñ, Marino epiſcopo Sardeorum, Petro epiſcopo Nicomediæ, Photio epiſcopo Nicææ, Ioanne epiſcopo Chalcedonenſi, Ioanne epiſcopo Sidenſi, Theodoro epiſcopo Meletinenſi, Iuſtino epiſcopo Tyanorum, Alypio Epiſcopo Gangrorum, Cypriano Epiſcopo Claudiopoleos, Polyeucto Epiſcopo Myrorum

rum Lyciæ, Theodoro epiſcopo Staureopoleos Cariæ, Tiberio epiſcopo Laodiceæ Phrygiæ, Coſma epiſcopo Synnadorũ, Stephano epiſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Ioanne epiſcopo Pergis, Theopempto epiſcopo *Iuſtiniapoleos ſiue Moſtenæ, Iſidoro epiſcopo Rhodi, Siſinnio epiſcopo Hierapoleos Phrygiæ, Theodoro epiſcopo Tarſenſi, Macrobio epiſcopo Seleuciæ Iſauriæ, Georgio epiſcopo Byziæ Thraciæ, Zacharia epiſcopo Leontopoleos Iſauriæ, Gregorio epiſcopo Mitylenæ, Georgio epiſcopo Mileti, Sergio epiſcopo Selymbriæ, Andrea epiſcopo Methymnæ, Theognio epiſcopo Chieñ, Epiphanio epiſcopo Euchaitorum, Petro epiſcopo Meſembriæ, Petro epiſcopo Zozopoleos Thraciæ, Ioanne epiſcopo Nyſſeno, Theodoro epiſcopo imperialium Thermarũ, Georgio epiſcopo *Camulianorũ, Zoito epiſcopo Chryſopoleos Aſiæ, Patricio epiſcopo Magneſię, Antonio epiſcopo Hypeporum, Theodoro epiſcopo Pergami, Geneſio epiſcopo Anaſtaſicupoleos, Platone epiſcopo Cinnę, Stephano epiſcopo Vranopolis, Andrea Epiſcopo Minicæ, Ioanne epiſcopo Miletopoleos, Ioanne epiſcopo Philadelphiæ, Theodoro epiſcopo Prienæ, Ioāne epiſcopo Daſcylieñ, Theodoro epiſcopo *Iuſtinianopoleos Gordi, Menna epiſcopo Carbaliæ Pamphylię, Callinico epiſcopo Colonæ Armeniæ, Tiberio epiſcopo *Amyſſi, Sergio epiſco. Sinopeñ, Georgio epiſcopo *Ionopoleos, Stephano epiſcopo Heracleæ Ponti, Longino epiſcopo Tienſi, Dometio epiſcopo Cratię, Platone epiſc. Adrianoupoleos, Salomone epiſc. *Ereſſorum, Ioanne epiſcopo *Claneñ, Ioanne epiſcopo Myndi, Patricio epiſc. Eleuſorum, Petro epiſcopo Apyræ, Alexandro epiſcopo Nacolio, Dometio epiſ. Prymneſeno, Cōſtantino epiſcopo Baratthis, Theodoſio epiſcopo Sibliorum, Paulo epiſcopo Sozopoleos Piſidiæ, Pluſiano epiſcopo Siluenſi, Theodoro epiſcopo Nazianzeno, Demetrio epiſcopo *Thynię, Stephano epiſcopo Pario, Gregorio epiſc. *Cantanenſi, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Conſtantino epiſcopo Daliſandi, Theodoro epiſcopo Olbis, Theodoro Veriſæ, Theophane religioſo presbytero, & abbate monaſterij quod appellatur Baias, in Sicilia conſtituti, Georgio presbytero, & monacho monaſterij Renati, quod ſitum eſt in antiqua Roma, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, quod ſimiliter ſitum eſt in antiqua Roma. Reſidentibus quoquè glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, & omnibus ſanctiſſimis & Deo amabilibus epiſcopis per ordinem in eodem ſecretario Trullo, propoſitis in medio ſacroſanctis Chriſti Dei noſtri euangelijs, Conſtantinus Deo amabilis diaconus

*Camelenorum, *Iuſtinopolis Gordiucome *Amyzon *Cleonæ *Erezorum *Tinni, *Candani,

huius ſanctæ Dei Catholicæ & Apoſtolicæ magnæ Eccleſiæ, & primicerius Deo amabilium notariorum Georgij ſanctiſſimi patriarchæ huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, dixit: Meminit ſanctum & vniuerſale veſtrum concilium, quòd cùm præcedenti conuentu interlocutum ſit à glorioſiſſimis iudicibus, quatenùs proprium promulgaret intentum ſuper Georgio, Honorio & Sophronio quondàm patriarchis, & promiſit quòd in altero hoc perageret, & quia poſteaquàm, quæ conſiderata ſunt, à veſtro ſancto concilio, vt prouenirent, atque confirmarentur ſuper Macario, petiêrunt reuerendiſſimi epiſcopi, qui ſedi ſubiacebant Antiochenæ ciuitatis, & religioſi clerici ad ſuggerendum pijſſimo ac sereniſſimo noſtro domino & magno principi, alterum promoueri in ſede Antiochenæ ciuitatis, & ſuggerimus ad quod placuerit.

Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Relegantur acta præterita. Et relecta ſunt. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Proſequatur ſanctum & vniuerſale veſtrum concilium, quæ in antelatis ab eo promiſſa ſunt. Sanctum concilium dixit: Secundùm promiſſionem quæ à nobis ad veſtram gloriam facta eſt, retractantes dogmaticas epiſtolas, quæ à Sergio quondàm patriarcha huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis ſcriptæ ſunt, tam ad Cyrum, qui tunc fuerat epiſcop⁹ Phaſidis, quàm ad Honorium quondàm papam antiquæ Romæ: ſimiliter autem & epiſtolam ab illo, id eſt, Honorio reſcriptam ad eundem Sergium, haſque inuenientes omninò alienas exiſtere ab Apoſtolicis dogmatibus, & à definitionibus ſanctorum conciliorum, & cunctorum probabilium patrum, ſequi verò falſas doctrinas hæreticorum, eas omnimodò abijcimus, & tanquàm animæ noxias execramur. Quorum autem (id eſt, eorundem) impia execramur dogmata, horum & nomina à ſancta Dei Eccleſia proijci iudicauimus, id eſt, Sergij quondàm præſulis huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, qui aggreſſus eſt de huiuſmodi impio dogmate conſcribere, Cyri Alexandriæ, Pyrrhi, Petri & Pauli, qui & ipſi præſulatu functi ſunt in ſede huius à Deo conſeruandæ ciuitatis, & ſimilia eis ſenſerunt, ad hæc & Theodori quondàm epiſcopi Pharan, quarum omnium ſupraſcriptarum perſonarum mentionem fecit Agatho ſanctiſſimus ac ter beatiſſimus papa antiquæ Romæ in ſuggeſtione, quam fecit ad pijſſimum & à Deo confirmatum dominum noſtrum & magnũ Imperatorem, eoſque abijcit, vtpotè contraria rectę fidei ſentientes, quos anathemati ſubmitti definimus. Cum his verò ſimul proijci à ſancta Dei catholica Eccleſia, ſimulque anathematizari præuidimus & Honorium, qui fuerat papa antiquæ Romæ, eò quòd

Hæreſeos damnantur hoc loco ſeptem pōtifices: Sergius, Cyrus, Pyrrhus, Petrus, Paulus, Honorius, Theodorus.

inue-

inuenimus per ſcripta quæ ab eo facta ſunt ad Sergium, quia in omnibus eius mentem ſecutus eſt, & impia dogmata confirmauit. Pertractauimus autem & ſynodica Sophronij venerabilis memoriæ, quondàm archiepiſcopi ſanctæ Dei Hieroſolymorum ciuitatis, & hæc reperientes cum vera fide conuenientia, Apoſtolicisq; & ſanctorum atq; probabilium patrum doctrinis paria, vtpotè, quæ ſunt orthodoxa, recepimus, & vt ſalubria ſanctæ Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ ſuſcepimus, & nomen eius inſeri ſanctis diptychis ſanctarum eccleſiarum iuſtum eſſe iudicauimus.

Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Satisfaciens interrogationi ſanctum veſtrũ & vniuerſale concilium propter perſonas, quas ei ꝓpoſuimus, id eſt, Sergij & Honorij quondàm patriarcharum, necnon & Sophronij venerabilis memoriæ, qui fuit archiepiſcopus Hieroſolymorum, aſſecutum eſt & de Pyrrho, Paulo & Petro, & his quondàm præſulibus huius à Deo conſeruandæ ciuitatis, ſuper his & Cyri, qui fuerat papa Alexandriæ, & Theodori quondàm epiſcopi ciuitatis Pharan, interloquatur ad Georgium deicolam diaconũ & chartophylacem huius ſanctiſſimæ magnæ Dei eccleſiæ, quatenùs in mediũ proferat ad legendum, quæq; reiacent in venerabili patriarchio, ſiue ſynodica dogmatica opuſcula vel epiſtolæ ſupraſcriptarum perſonarum, vt & nos eorum percipiamus cognitionem. De petitione verò, quæ facta eſt à reuerendiſſimis epiſcopis & religioſiſſimis clericis ſubiacentibus ſedi Antiochiæ ciuitatis, pro ordinando præſule in ſede Antiochenæ ciuitatis, ſuggeſſimus à DEO inſtructis auribus fortiſſimi & à Deo muniti noſtri Imperatoris. Et iuſſit eius ſerenitas, decretum ſecundùm ſolitam conſequentiam fieri à reuerendiſſimis epiſcopis & clericis ſupraſcriptæ ſedis, & hoc offerri eius manſuetiſſimæ fortitudini. Sanctum concilium dixit: Inquirente veſtra gloria, vt Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax huius ſanctiſſimæ magnæ eccleſiæ, quatenùs ad medium deducat quaſcunque ſiue dogmaticas epiſtolas, ſeu & alia opuſcula, quæ tam à Pyrrho, Petro, & Paulo, quondàm patriarchis huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, quàm quæ à Cyro quondàm papa Alexandriæ, & Theodoro quondàm epiſcopo Pharan, ad retractandum ea, hoc fieri ſuperfluum iudicauimus, eò quòd & ſecta eorum omnibus manifeſta eſt de vna voluntate & vna operatione. De hoc verò & Agatho ſanctiſſimus antiquæ Romæ præſul per ſuggeſtionem ſuam eorum reuelauit contrariam intentionem, immò magìs etiàm declarauit eos, qui ſimilia ſenſerunt cum Sergio, qui exorſus eſt nouitatem vocis cacodoxam & blaſphemam introducere in catholica Eccleſiæ*doctrina. Vndè etiàm hos cum proprijs eorum ſcriptis præfatus ſanctiſſimus papa proiecit. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Quanquàm in omnibus orthodoxa ſit ſuggeſtio ſanctiſſimi ac ter beatiſſimi Agathonis papæ, & veritati conueniens, attamen omninò neceſſarium exiſtit, vt prænominatarum perſonarum ſcripta ad medium producantur ſecundùm anteriorem interlocutionem, quam fecimus, vt in ampliùs manifeſtetur ſecta earundem perſonarum. Sanctum concilium dixit: Poſtquàm ob accuratiùs cognoſcendum de Pyrrho, Paulo, & Petro, atque Cyro, qui fuit papa Alexandriæ, & Theodoro quondàm epiſcopo Pharanitano, inſiſtit veſtra gloria, Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax huius ſanctiſſimæ magnæ Dei eccleſiæ ad mediũ deducat, quæ a ſupradictis perſonis dogmaticè ſcripta ſunt, quatenùs omnibus ſatisfiat, quòd & ipſi in omnibus Sergij errorem ſecuti ſunt. Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, dixit: Secundùm quæ dudùm in anteriori actione interlocutum eſt veſtrum ſanctum & vniuerſale concilium, tunc egreſſus, perquiſiui quæ iuſſeratis. Et primùm quidem inueni in chartophylacio venerabilis patriarchij ſuper hæc quæ à me prolata ſunt, etiàm epiſtolam Cyri epiſcopi, qui tunc Phaſidis fuerat, miſſam ad Sergium quondàm patriarcham huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, ante quinquagintaſex annos per quartamdecimam indictionem præteriti circuli, interrogantis per eandem epiſtolam prædictum Sergium de quæſtione operationum. Similiter & alteram epiſtolam, directam ab ipſo Cyro ad eundem Sergium, poſtquàm ab epiſcopatu Phaſidis tranſlatus eſt ad ſedem Alexandriæ magnæ ciuitatis, inſinuante vnitatem factam cum his, qui Theodoſiani dicuntur, vnà cum exemplaribus ſatisfactionis de vnitate, quæ prouenit inter hos ipſos Theodoſianos, & prædictum Cyrum, pariterq; & Theodori quondàm Epiſcopi Pharanitani libros diuerſos, prolatos ex bibliotheca venerabilis patriarchij, inter quos & epiſtolã eiuſdem Theodori ad Sergium epiſcopum Arſenoitam de vna operatione. Similiter & interpretationes diuerſorum paternorum teſtimoniorum. Excuſſi verò ex eadem bibliotheca & alios ſex libros, habentes ſcripta Pyrrhi, qui factus eſt poſt Sergiũ patriarcham huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis. Plurima horum manu eius ſcripta ſunt de voluntate & operatione & quibuſdam alijs. Similiter autem protuli ex chartophylacio memorati venerabilis patriarchij regeſtum diuerſarum epiſtolarum Pauli, qui fuit poſt eundem Pyrrhum patriarcha huius regiæ vrbis, in quo iacet epiſtola ſcripta ab eodem Paulo ad ſanctæ memoriæ Theodorum, qui

*doctrinam

qui fuit papa Romanus, de vna voluntate, & tres proſphoneticos, id eſt, acclamatorios Tomos eiuſdem Pauli ad ſanctæ memoriæ quondàm Imperatorem noſtrum, & patrem pijſſimi noſtri domini & magni Imperatoris, de vna voluntate & operatione. Adhæc & Petri, qui factus eſt patriarcha poſt eundẽ Paulum huius regiæ vrbis. Similiter & regeſtum diuerſarum epiſtolarũ, in quo eſt epiſtola eiuſdem dogmatica, ſcripta ad Vitalianum ſanctæ memoriæ quondàm papã Romanum, & vtraque præ manibus habeo, ad quod vobis placuerit. Sanctum concilium dixit: Libros atq; regeſta vel chartas, quas ꝑ manibus habet Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax ſanctæ huius magnæ eccleſię, hæc ſuſcipientes hi qui à nobis excipiunt, per ordinem relegant. Et accipiẽs Antiochus religioſus lector & notarius, duas epiſtolas à Cyro ſcriptas ad Sergium, vnà cum prænominato ſatisfactionis exemplari, relegit, ſic continenti in verbis:

Epiſtola Cyri ad Sergiũ Deo honorabili meo domino benigno, principi paſtorum, patri patrum, vniuerſali patriarchæ Sergio à Cyro humili veſtro. Prompto me exiſtente præſentem ſuggeſtionẽ porrigere Deo honorabili meo domino, diuerſæ mihi ſubibant cogitationes, & in duabus ſententijs animã partiebar. Putáſne, inquam, docenti conſentiam? Altiora

Eccl. 3. c te nè quęſiẽris, & potiora te nè ſcrutatus fueris, & clauſtra labijs imponens, ſilere ſtudeam, aut auſcultémne eum, qui dicit: Quęrens quære, & apud me mane? Deindè in hoc meipſum ſufficienter examinans, etiàm ſcribendi ſumebam fiduciã, cùm ter beatitudinis veſtræ à Deo inſpiratã doctrinam in mente percipere * ſatisfactus, quòd vnum è duobus, ſiue etiàm vtrunq; ex hoc mihi cõquiretur. Aut enim (inquam) ſuſcipiar, aũt ꝑ omnia emendabor in his quæ ſuggeruntur, ſi non ità ſeſe habent. Dum dignus fuiſſem effectus Deo honorabilis pijſſimis veſtigijs, à Deo confirmati noſtri domini, ſimulq; & Deo imitabilem eius condeſcenſionem indeptus, fiduciam capiebam, diuinam iuſſionem eius ſerenitatis relegendi, quæ ad Archadium ſanctiſſimũ archiepiſcõpũ Cypri contra Paulum primatẽ epiſcoporum minimè Deo decenter conſtructa eſt, cuius laudabilis ac Deo amabilis verè eſt omnis quidem intẽtus, piam immaculatã noſtræ fidei rectitudinem allegans, duas autẽ operationes in Domino noſtro Ieſu Chriſto, vt poſt vnitionẽ dicatur prohibentẽ. eam inueniẽs abnuebam, & proferre tentabã honoratiſſimam Leonis epiſtolã, duas operationes cũ alterutrũm ſcilicet cõmunione, quẽadmodùm docet ſanctiſſimus meus dominus, maniſeſtiſſimè proclamantẽ. Ex hoc ergò deincèps nobis exorto ſermone, venerandam ſuggeſtionem à Deo inſpirabilium veſtrorum ad relegendum iubebar ſuſcipere, quæ dicebatur ac putabatur præfatæ piæ iuſſionis eſſe reſcriptum. mentionem enim faciebat illius Pauli, qui & Sauli. ſed & iuſſiones exemplares, & intentum eorum, quæ in eo ſcripta fuerant, admittebat. Opportunè ergò nunc ſilentium gerere, & nequaquàm cõtradicere perſtruebar: ad verò à Deo eruditam doctrinam confugere didici, venerabiles eius ſyllabas poſtulans promereri, liquidiùs declarantes, qualiter duas operationes poſt vnitionem dicere recuſantes, in vna, id eſt, ſingulari operatione, in omnibus diuinis eloquijs poſſumus concludere, tam quod paſſibile, quàm quod impaſſibile eſt ipſius ineffabilis diſpenſationis Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, quatenùs à Deo illuſtrata eruditione Deo inſtructorum veſtrorum illuminata imperitia noſtra, forſitan vel in hoc imitabitur pinguiſſimam atque fertilem terram, ſeminatumq́; verbi granum libenter ſuſcipiens, ad fœcunditatem ſaluum perducat: Deo acceptas deniquè ſuî orationes ſolitè miniſtrare tam meæ paruitati, quamq́; his qui mecum ſunt, benignus meus dominus dignetur. Et ſubſcriptio: Cyrus humilis exorãs pro honoratiſſima vita Deo honorabilis mei domini, ſuggeſſi. Alia epiſtola eiuſdem Cyri ſcripta ab Alexãdria.

*perſuaſus.

Leo papa Epiſtola 10.

Proprio domino per omnia à Deo honorando, atque ter beatiſſimo benigno paſtorum paſtori, patri patrum, vniuerſali patriarchæ Sergio, Cyrus humilis veſter. Fœcunditatem & iterùm ſpiritalem fructificationem per Deo acceptabiles orationes beatitudinis Deo amabilis mei domini, quæ cõcurrit doctrinis pijſſimorum à Deo conſeruandorum & veraciter Chriſto amabilium dominorum noſtrorum, & nunc promereor ter beatiſſimo meo domino primitias ſuggerere. Notum enim facio, quòd omnes qui dicuntur dogmatis Theodoſianorum circa hanc Alexandrinorum Chriſto amabilem ciuitatem clerici, vnà cum his qui in dignitatibus & militibus clarent, inſupèr & qui ex plebe ſunt in millibus conſtituti, per tertiam Iunij menſis adunati ſanctę noſtræ catholicæ Dei eccleſiæ, intemerabilia nobiſcum Dei myſteria perceperunt, ad hoc adducti præuiante profectò beneplacito omnipotentis Dei conſilio, per collatam mihi doctrinam tam à pijſſimis ac inuictiſſimis noſtris dominis, quamq́; à Deo inſpirata domini mei ſanctitate, vt per hoc ſtabilitetur ſecundùm quod ſcriptum eſt, in conſrequentationibus dies feſtus vſq; ad cornu altaris. Si autẽ oportet veraciùs dicere, nõ in conſrequentationibus tantùm, neq; vſq; ad cornu altaris, ſed & in omnẽ Alexandrinorum Chriſto amabilem ciuitatẽ, eiuſq; confinia vſq; ad nubes ipſas, & vltra hęc cæleſtibus officijs in pacem ſanctarũ eccleſiarũ, & in his qui ad eadem conuertuntur, lætantibus. Qualiter autem hæc adunatio aſſecuta eſt, Pſal. 117.

eſt, ſubtiliter præſumens ſuggeſſi piiſſimis auribus inuictiſſimorum ac sereniſſimorũ noſtrorum dominorum, per conſamulum meum Ioannem Deo amabilem diaconum, * qui adfuit in omnibus quæ mota ſunt: & certus ſum quia & in hoc acceptat vltimum ſuum famulum ſanctiſſim⁹ meus dominus. Quęſo nanq; ter beatiſſimum meum dominum, quatenus cognitionem omnium faciens, ſi quid mihi vitali motione forſitan defuit, aut per ignorantiam de competentibus fruſtratus ſum, emendare exiguum ſuũ famulum dignetur. opus enim hoc Deo honorabilium veſtrorum eſt, qui omnibus diuinis ſcripturis decoramini, & deſupèr perficimini. Subſcriptio.

*quia fuit

Cyrus humilis epiſcopus, orans * pro Deo honorabilis mei domini vita, ſuggeſſi.

*for. Deũ p

EXEMPLAR SATISFACTIonis factæ inter Cyrum quondàm papam Alexandriæ, & eos qui erant ex parte Thedoſianorum.

Cyri alexãdrini epiſcopi fidei ſatisfactio.

DOmino Chriſto vero DEO noſtro omnibus præfulgenti, omnesq; ad ſaluberrimam & veram eius fidem dirigenti, & in vnam eandemq; ſanctam ſuam eccleſiã conuocanti, pręſentem ſatisfactionem facimus pro vnitate ſanctarũ Dei eccleſiarum, menſis Maij die quarta, indictione ſexta.

Satisfactio facta à Cyro miſericordia Dei epiſcopo per diuinã ſanctionem benigniſſimorum atq; triumphatorum dominorum noſtrorum, locum exhibente Apoſtolicæ ſedis huius Alexandrinæ epiſcopo amabilis ciuitatis.

CAPITVLVM I.

Si quis non confitetur patrem & filium & ſpiritum ſanctum, Trinitatem conſubſtantialem, vnam Deitatem in tribus ſubſiſtentijs, anathema ſit.

CAPITVLVM II.

Si quis non confitetur vnum ſanctæ Trinitatis Deum verbum, qui ante ſecula ſinè tempore natus eſt ex patre, & deſcendiſſe de cælis, & incarnatum eſſe ex ſpiritu ſancto, & domina noſtra ſancta glorioſa Dei genitrice, ſemperq; virgine Maria, & humanatum, paſſum eſſe propria carne, & mortuum, & ſepultum, & reſurrexiſſe tertia die ſecũdùm ſcripturas, anathema ſit.

CVPITVLVM III.

Si quis non confitetur, vnius eiuſdemq; Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri tam paſſiones, quamq; miracula, ſed alterius & alterius, anathema ſit.

CAPITVLVM IIII.

Si quis non confitetur, ex ipſa ſumma vnitione Deum verbum in vtero ſanctæ Dei genitricis ſemperque virginis Mariæ, conſtituiſſe ſibi per vnitionem carnem ex ipſa ſancta Dei genitrice nobis conſubſtantialem, animatam anima rationali & intellectuali, vnitione naturali atque ſecundùm ſubſiſtentiam, & ſic proceſſiſſe ex ea, vnum exiſtentem, inconfuſum atque indiuiſum, anathema ſit.

CAPITVLVM V.

Si quis non confitetur, ſanctam Dominam noſtram, ſemperq; virginem Mariam, propriè & ſecundùm veritatem θεοτόκον, id eſt, Dei genitricem, vtpotè quæ Deum verbum incarnatum concepit & genuit, anathema ſit.

CAPITVLVM VI.

Si quis non confitetur, ex duabus naturis, id eſt, Deitate & humanitate, vnum Chriſtum, vnum filium, vnam Dei verbi naturam incarnatam, ſecundùm ſanctum Cyrillum inconfuſè, inconuertibiliter, immutabiliter, ſiue vnam ſubſiſtentiam compoſitam, quod eſt ipſe Dominus noſter Ieſus Chriſtus, qui vnus eſt de ſancta conſubſtantiali Trinitate, talis anathema ſit.

CAPITVLVM VII.

Si quis vnum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum in duabus conſiderari dicens naturis, non eundem vnum de Trinitate confiteatur, ſempiternè quidem ex patre genitum Deum verbum, nouiſſimis autem ſeculi temporibus eundem incarnatum, atq; genitum ex ſanctiſſima & intemerata Domina noſtra, Dei genitrice, ſemperque virgine Maria, ſed alterum hunc noſcit & alterum, & non vnum eundemq; ſecundùm ſapientiſſimum Cyrillum, in Deitate perfectum, & in humanitate eundem perfectum, ex hocq; ſolo in duabus contemplandum naturis, eundem paſſum, & non paſſum ſecundùm aliud & aliud, ſicut idẽ ſanctus Cyrillus ait: & patientem quidem humanitùs carne, ſecundùm quod homo eſt: permanentem verò impaſſibilẽ, vt Deum, in paſſionibus propriæ carnis, eundemque vnum Chriſtum & filium, operantem Deo decibilia & humana vna Deiuirili operatione, ſecundùm ſanctũ Dionyſium, ſola contemplatione diſcernẽs ea, ex quibus vnitio facta eſt. Hęc intellectu conſiderans, inconuertibilia & inconfuſa poſt eorum naturalem & ſecundùm ſubſiſtentiam vnitionem manẽtia, in hisq; indiuiſè atq; inſeparabiliter vnum eundemque Chriſtum & filium recognoſcẽs, iuxta quod duo adinuicèm incõfusè cõuenientia, conſiderat intellectu cauſatiuam eorũ contemplationem, & non phantaſiam mendacium, atq; inanibus mentis figmentis, nullatenùs verò diſiungit, quaſi perempta iam illa, quæ in duo eſt, ſectione propter ineffabilem & inconfuſam & inexcogitabilem vnitionem, dicens ſecundùm ſanctum Athanaſium: Simul enim caro, ſimul Dei verbi caro: ſimul caro animata ratiõalis, ſimul Dei verbi caro animata rationalis: ſed ad diuiſionẽ per partes huiuſmodi aſſumit vocẽ, anathema ſit.

CAPI-

CAPITVLVM VIII.

Si quis non anathematizat Arrium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem hæreticos, Neſtorium, Eutychen nec nominabilem, & Cyrum, & Ioannem, & Egeotas, & & omnes qui quocunque modo contradixerunt duodecim capitulis ſanctiſſimi Cyrilli, & pœnitentiam non egerunt, ſed in hoc errore ſunt mortui, & quiqui ſimilia eis ſapuerunt, aut ſapiunt, anathema ſit.

CAPITVLVM IX.

Si quis non anathematizat ſcripta Theodoriti, quæque ſunt contra rectam fidem & ſanctum Cyrillum, & epiſtolam quę dicitur Ibæ, & Theodorum Mopſueſtenum, & ſcripta eius, & ſi quis non ſuſcipit ſcripta ſancti Cyrilli, & maximè quæ ſunt contra Theodorum & Theodoritum, Andreamque & Neſtorium, & quiqui ſimilia eis, vniúsve eorum ſenſerunt, aut ſentiunt, anathema ſit.

Theodorus Pharanitanus epiſcopus. Item accipiens idem Antiochus religioſus lector & notarius codicem Theodori, qui fuit Epiſcopus Pharan, relegit librum eius ſcriptum ad Sergium quondàm epiſcopum Arſinoitam Aegyptiacæ diœceſeos, in quo continebatur ità:

Omne quicquid deſcribitur ſeu locutus, ſiue operatus Dominus, per mentem & ſenſum atque ſapientiam, quæ organa dicuntur αἰσθητήρια, & dixit, & operatus eſt, & ſic eius tanquàm totius & vnici, vna operatio verbi, mentis, ſenſibilis & organici corporis cuncta * dicantur.

EIVSDEM ex eodem ſermone:

Quoniamquidem primordialiter propter quandam diuinam & ſapientiſſimam diſpenſationem, ſomnum & faſtidium, eſuriem & ſitim admiſit, quandò voluit, maximè verò etiàm in his motum horum & quietem, ad illam omnipotentiſſimam ac ſapientiſſimam verbi operationem applicamus, & ex hoc vnā vnius eiuſdemq; Chriſti operationem appellamus.

EIVSDEM ex eodem ſermone:

Affatim, vt opinor, nobis ſermo diſcutiendo monſtrauit, quia omnia quæcunque ſcripta ſunt de Domino Chriſto, ſiue Dei, ſeu animæ, ſiue corporis, ſeu vtriuſque, animæ (inquam) atque corporis, ſingulariter ſimul & inſeparabiliter agebātur, incipientia quidem &(vt eſt dicere) affluentia ex verbis, ſapientia & benignitate atque virtute, mediante intellectuali anima & corpore procedentia. Et ideò vna eſt operatio totius, vtpotè vnius eiuſdemq; Saluatoris noſtri. Hæc omnia & ſunt, & dicta ſunt.

EIVSDEM ex eodem ſermone:

Habemus vtiquè ex his manifeſtum, quę Dei ſunt omnia, quæ de Chriſto audiuimus & credimus, ſiue diuinæ naturæ congruentia, ſiue humanæ: & ideò vna operatio iſta, tam Deitatis eius, quamq; humanitatis, piè nominata ſunt.

EIVSDEM ex eodem ſermone:

Vt ſit omnis humanatio à principio vſq; ad finem, & quæque eius ſunt parua & magna, vna veraciter ſublimiſſima & diuina operatio.

EIVSDEM ex ſermone, quem fecit in interpretatione paternorum teſtimoniorū:

Diuina vero voluntas, quæ eſt ipſius Chriſti, ipſius enim voluntas vna eſt, & hæc *humana. *diuina.

EIVSDEM ex eodem ſermone:

Per hæc igitur abſque vlla ambiguitate inſtruimur, quòd omnia ſalutaris diſpenſationis, ſeu diuina, ſiue humana, de Saluatore noſtro Ieſu Chriſto deſcripta ſunt, principaliter quidem (vt eſt dicere) ex diuinitate facultatem originemque accipiebāt, mediante tamen intellectuali atq; rationali anima per corpus gerebantur, ſiue mirificam quandam virtutem dixeris, ſiue etiàm naturalem alteram hominis motionem, vt eſt cibi appetitus, ſomnus, faſtidium, & dolorum ſuſceptio, triſtitia, anxietas, quæ etiàm per inuſitationem nominum ex conſuetudine paſſiones appellantur, propriè verò naturales ſunt motiones per animatum ac ſenſuale animal: & ipſa verò quæ reuerà ſunt & dicuntur paſſiones, crux, mortificatio, plagæ, cicatrix, acclauationes, conſputiones, alapę, omnia hæc rectè vtiquè & iuſtè vocanda ſunt, vna eiuſdemq; Chriſti operatio.

EIVSDEM ex eodem ſermone:

Intelligenda ergò ſunt nobis omninò, quæque ſunt circa Saluatoris Chriſti humanationem, diuina & profectò ſalutaris operatio.

EIVSDEM ex eodem ſermone:

Ex his igitur omnibus & his ſimilibus, apertè & ſatis iuſtè vna Dei operatio, cuncta quæque ſunt *propriè humanationis, propria credenda atque dicenda ſunt.

EIVSDEM ex eodem ſermone:

Noſtra quidem anima nō habet inſitum talis eſſe virtutis, vt & naturales corporis proprietates ab ea & à ſemet expellat: ſed neque dominari intantùm apparuit rationalis anima ipſius proprij corporis, vt * etiàm quæ circa hoc ſunt, huicque ſunt inſita, id eſt, molem, fluxumque & colorem contineat, atque circa hoc vnquàm conſtituat. *etſi

Quæ omnia in diſpenſatione Chriſti Saluatoris noſtri, & conſcripta, & facta ſunt in illo diuino & viuifico corpore. Etenim abſq; mole, & (vt ità dicatur) incorporabiliter abſque * direptione de vulua proceſſit, & ſepulcro etiàm, vt &, tanquàm ſuper pauimentum, ſupra mare ambularet. *διασπᾶν

EIVSDEM ex eodem ſermone:

Opportunum quidem eſt, nos ità ſentire & dicere, omnia quæque in humanatione de Saluatore Chriſto eſſe ſcribuntur, vnam cognoſcere operationem: huius autem opificem & creatorem, ipſum Deum verbum: inſtru-

inſtrumentum verò,humanitatem. Quæq; igitur tanquàm Deo, & quæque humanitati congruentia de eo dicta ſunt, omnia ipſius Deitatis verbi eſt operatio.

Pyrrhus Conſtantinopol. Item accipiens idem religioſus Antiochus librum, in ſuperſcriptione continentem, Pyrrhi humilis epiſcopi de voluntate & operatione,relegit tomum dogmaticum eiuſdem Pyrrhi, in quo continebatur: Vnum autem(vt dictum eſt)tantùm reprę-hendit capitulum Sophronius Deo amabilis,tanquàm qui teſtimoniū Dionyſij Deiloqui doctoris diſſimulâſſet per immutationē vnius vocis. Congrua quippe in hoc maximè dicens idem vir, & cautelam habentia, in quibus ait ille, Sed virificati Dei nouam quandam Deiuirilem operationem nobis morigerans: (vnam enim in veritate noua continebat eadem charta) non malitioſè(quod abſit)ſecundùm meum ſermonem, ſed vtpotè quæ non æqualiter noua intelligi valuiſſet, à Cyro ſanctiſſimo huiuſmodi vox eſt appoſita, & per extremitatum quippe negationem,vnam diuinus doctor aſſerit,affirmatiuā faciens,& hanc ſingulariter exprimens, quid aliud quàm vnā confiteri operationē tanquàm vnius Chriſti,ſecundùm ſermonē apertè & planè contradidit? Item relectum eſt ex regeſto diuerſarum epiſtolarum, Exemplar epiſtolæ Pauli quondā præſulis huius à Deo cōſeruandæ regiæ vrbis, ſcriptæ ad Theodorum quondàm papam Romanū, cuius initium: Eccè quàm bonum & quàm iocundum,habitare fratres in vnum. Habet autem poſt aliqua eadem epiſtola ità: Vnius autē eiuſdemque Dei verbi incarnati tam miracula prædicamus, quàm paſſiones agnoſcimus, quas carne pro nobis ſuſtinuit. Vndè & Deus dicitur paſſus,& filius hominis de cę-lo deſcendiſſe, propter illam quæ ſuprà recenſita eſt,inſeparabilem & ſecūdùm ſubſiſtentiam duarum naturarum vnitionem. Propterea & vnam voluntatē Domini noſtri Ieſu Chriſti intelligimus, nè aduerſitatem vel differentiam voluntatum in vna eademq; perſona Domini noſtri Ieſu Chriſti adnectamus,aut eum ſibi reluctantē doceamus, aut duos volentes introducamus, nō pro cōmixtione prorsùs vel confuſione duarū naturarum,quæ in eo cōſiderantur, huiuſmodi vnius voluntatis vocē proferentes,& ob peremptionem alterius ſolā alterā eſſe pronunciantes,ſed per huiuſmodi vocem inſinuantes,quod eius rationaliter ac intellectualiter animata caro ex ipſa principali vnitione ineffabiliter quæq; diuina ſunt locupletata, eam ſibi vniente ſecundùm ſubſiſtentiam verbi, ipſam diuinā poſſidebat & non differentem voluntatē.

Paul. Cōſtantinop.

Pſal.132.

Petrus Cōſtantinop. Item relecta eſt ex altero regeſto epiſtola Petri, & ipſius quondàm præſulis regiæ ciuitatis,ad Vitalianū ſanctæ memorię,qui fuit papa Romanus, cuius eſt initium: Spiritalem nobis lætitiam peperit litera veſtræ vnanimis & ſanctæ fraternitatis. Dumque relegeretur eadem epiſtola, habens diuerſa patrum teſtimonia, hi qui locum gerebant Agathonis ſanctiſſimi papæ Romani, dixerūt: Innoteſcimus veſtræ gloriæ,q̃uòd paterna teſtimonia quæ cōtinentur in præſenti,quæ nunc relegitur Petri epiſtola,circunciſa deflorata ſunt ab eodem Petro ex hoc, quòd oſtendere voluiſſet ſuam, ſuper vnam voluntatem & vnam operationē, intentionem. Glorioſiſſimi iudices dixerūt: Comperimus diligenter,iuxta quę à veſtra reuerētia dicta ſunt, quòd talia teſtimonia quæ continentur in præſenti epiſtola, detruncatè poſita ſunt.Et ſi placet veſtro ſancto ac vniuerſali cōcilio, in ampliùs huiuſmodi epiſtolę lectio non procedat. Sanctū concilium dixit: Ad hæc quæ gloria veſtra nupèr locuta eſt, ſatis eſt præſentis epiſtolæ lectio. Eccè aūt ſecundùm quæ iam veſtra interlocuta eſt gloria, ſiue inq̃ſiuit, in medium venientib9 tam dogmaticis epiſtolis quàm ſcriptis,quæ fecerūt Pyrrhus, Paulus & Petrus,quondàm patriarchę huius regiæ vrbis, necnon quæ à Theodoro, qui fuit Pharan epiſcopus, & Cyro, qui fuit papa Alexandriæ,& ante nos veſtramq; gloriam relectis,auditur apertè,vnam operationem & vnā voluntatē in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei noſtri,eos impiè prędicâſſe. Declarantibus igitur nobis,omnem ſatisfactionem veſtra gloria debet percipere,quòd benè atq; iuſtè eos iam abijcit Agathon ſanctiſſimus papa antiquę Romę,per ſuggeſtionem quā fecit ad pijſſimum ac triumphatorem magnum noſtrū Imperatorem,& nos quoquè conſonanter cum eo, hos, vtpotè aduerſa rectæ fidei ſentientes, expelli de ſacris diptychis,& anathemate percelli cenſuimus, eorumq; ſcripta, vt impietate repleta, abominamur, & vt exterminio debeat ſubmitti,decernimus. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Si hi qui poſt Petrum epiſcopum fuerunt, huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis,id eſt,Thomas,Ioannes,& Conſtantinus,videntur ſeu epiſtolas,ſiue ſermones cōpoſuiſſe de nouitate vocum, quæ nupèr impiè in Catholicam Eccleſiam intromiſſa eſt, eorū exēplaria ſiue regeſta, vel authentica in medium ꝓferat Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, quatenùs & eorū cognitionē præcipiens ſanctū veſtrum cōcilium,quæ æquitati conueniunt, decernat. Similiter & ſi videntur ſeu epiſcopi, ſiue clerici vel monachi, cæteríve q-dam libellos exegiſſe ab his,qui epiſcopatū geſſerunt huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, de vna operatione & vna voluntate, etiàm hæc pręuidimus,vt prędictus Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax

Nota fraudem hęreticis vitatam.

lax ad medium indiminutè deducat, vt & ipſa ſecundùm iudicium ſancti veſtri concilij, exterminio contradantur. Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, dixit: Polyptychũ, domine, ſiue regeſtum, in quo continentur exemplaria ſynodicorum, quæ facta ſunt tam à Thoma, Ioanne & Conſtantino ſanctæ memoriæ quódàm patriarchis huius regiæ vrbis, hîc mihi preſtò eſt, cum his & authentica ſynodica bullata, quæ facta ſunt à Thoma ſanctæ memoriæ quódàm patriarcha ad Vitalianum ſanctæ memoriæ quondàm papã Romanũ, quæ etiàm volens ad eum dirigere, propter impiorum Saracenorum incurſum aſſiduè imminentem, vt nóſtis, & obſeſſionẽ, quæ facta eſt per biennium, quo geſſit epiſcopatum, non valuit dirigere, & hæc ergò ſtatim vobis iubentibus profero. Perſcrutatus ſum verò libellos, qui facti ſunt à diuerſis epiſcopis, ſeu monachis, ſiue clericis ac laicis de voluntate & operatione, diligẽter, & hos protuli, & ſunt in chartophylacio, ad id quod vobis placuerit. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum Concilium dixerunt; Regeſta ſynodicorum, quæ aſſerit Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax præ manibus habere, ſcriptorum à Thoma, Ioanne, & Conſtantino, qui epiſcopatũ geſſerunt huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, necnon & authentica ſynodica, quæ dixit ſcripſiſſe Thomam ad Vitalianum ſanctæ memoriæ quondàm papam antiquę Romę, ad medium proferat: & hęc ſuſcipientes qui à nobis excipiunt, ob auditum noſtrũm omnium relegant. Et accipiens Agatho religioſus lector, & notarius ſanctiſſimi patriarchæ Cõſtantinopoleos, ſynodicum authenticum ſanctæ memoriæ Thomæ bullatum, & coram omnibus bullam quæ in eo preſſa fuerat, auferens, relegit, habens in ſuperſcriptione ità: Per oĩa ſanctiſſimo ac beatiſſimo fratri & cõſacerdoti domino Vitaliano, Thomas indignus epiſcopus in Dño ſalutem. Cuius initium eſt, Qui cuncta ex nihilo quidem, vt exiſterent, protulit. Quod ſynodicum collatum eſt cum regeſto, quod protulit Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax. Et conſtitit ab initio vſq; ad finẽ indiminutè.

Similiter relectum eſt ex eodem regeſto exemplar ſynodicorum Ioãnis ſanctæ memoriæ, qui fuit ſimiliter patriarcha huius regię vrbis, cõtinens in ſuperſcriptione ità: Per omnia ſanctiſſimo & conſacerdoti Macario, Ioãnes indignus epiſcopus, quorum initium eſt, Quis loquetur potentias Dñi? Pſal. 105.a

Item relecta ſunt ex eodem polyptycho atq; regeſto exemplaria ſynodicorũ Conſtantini venerabilis quondàm patriarchæ huius regiæ vrbis, continentia in ſuperſcriptione ità: Per omnia venerabili atq; ſanctiſſimo cõſacerdoti Macario, Cõſtantinus indignus epiſcopus. Quorum initium eſt, Alij quidẽ fortaſsè maiore modeſtia ex cõpræhenſione multorũ. His ergò ab initio vſq; ad finem indiminutè relectis, ſanctum cõcilium dixit: Auditum accipientes ſynodicarũ epiſtolarũ quę ſcriptę ſunt à Thoma, Ioãne, & Cõſtantino, quódàm patriarchis huius regiæ vrbis, & nihil inuenientes cõtrarium de orthodoxa fide eos ſenſiſſe ſiue ſcripſiſſe, pręuidimus, vt Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax huius ſanctæ magnæ Dei Eccleſiæ, in conſpectu noſtro coram poſitis ſacroſanctis Chriſti eloquijs, ſatisfaciat nobis, ꝙ omnibus modis perſcrutatus, nequaꝗ̃ reperit libellos ſcriptos fuiſſe à quibuſdam, atque oblatos prædictis tribus patriarchis, Thomæ, Ioanni, & Cõſtantino, vnam voluntatẽ & vnam operationem adſtruentes in incarnationis diſpenſatione vnius de S. Trinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri. Et tactis propoſitis ſacroſanctis Dei Euangelijs, Georgius DEO amabilis diaconus & chartophylax iurauit hoc modo: Per has ſanctas ſcripturas, & Deum qui per eas locutus eſt, omnia perſcrutatus, non inuéni libellos fuiſſe factos à quibuſdam, & oblatos prędictis tribus ſanctiſſimis patriarchis Thomæ, Ioanni & Cõſtantino, de vna voluntate & vna operatione. *Publicè ac iudicialiter iurãdi modus.* Sanctum concilium dixit: Corporali ſacramento in noſtra audientia & glorioſiſſimorum iudicũ, qui nobiſcum ſunt, perſoluto à Georgio Deo amabili diacono & chartophylace ſanctæ huius magnæ Dei eccleſię, perfectamq́; nobis ſatisfactionem huiuſmodi corporali verbo perhibente, quòd nullatenùs ſanctę memoriæ Thomas, Ioannes, atq; Conſtantinus, à quibuſdã libellos extorſerunt * de operatione & voluntate: hos ſanctę memoriæ tres viros, id eſt, Thomam, Ioannem & Conſtantinum, præuidimus in identitate manere, atq; in ſacris diptychis ſanctarum Eccleſiarũ recitari, vtpotè qui in omnibus immaculati & irrepręhẽſibiles inuenti ſunt circa rectam noſtram Chriſtianorum fidẽ. *for. * de vna* Libellos verò, quos aſſeruit Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax ſe habere, factos à diuerſis perſonis ſub Sergio, Pyrrho, Paulo & Petro, ſtatim ad nos perducat, quatenùs horum competenter fiat examinatio. Et paululùm egreſſus Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, & poſt modicum regrediens, chartasq́; diuerſas differens, dixit: Secundùm quod placuit veſtro ſancto cõcilio, omnes libellos, profeſſoresq́; & cęteras chartas, quę factæ ſunt, ad pręſentem dogmaticam notionem pertinentes, quæque inuentæ ſunt in chartophylacio venerabilis patriarchij, ꝓtuli, in quibus & alteram Latinam epiſtolam Honorij, qui fuit papa Romanus, præter illam epiſtolam eius, quæ iam prolata eſt,

eſt, cum eius interpretatione. Item deſero & librum membranaceum, habentem exemplaria diuerſarum dogmaticarũ epiſtolarum, in quo iacet epiſtola dogmatica Pyrrhi, quódàm archiepiſcopi huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, quam ſcripſit ad Ioannem ſanctæ memoriæ quondàm papam Romanum: & omnia deſero, ad quod vobis placuerit. Sanctum concilium dixit: Libellos & cæteras chartas, quas adſeruit Georgius DEO amabilis diaconus & chartophylax ſanctæ huius magnæ Eccleſiæ, ad præſentem dogmaticam notionem deducens, in medium proferat, quatenùs hæc pertractantes, ſi contraria rectæ fidei inuenerimus, congruenti exterminio ſubmitti præcipiamus. Epiſtolam verò Latinam, quam in præſenti dixit inueniſſe, ac præ manibus habere idem Deo amabilis diaconus & chartophylax Georgius, Honorij quondàm papæ Romani cum interpretatione ſua, pariterq́; & librum, in quo continetur epiſtola Pyrrhi ad Ioannem quondàm papam Romanum, contradat ad legendum, vt horum ſcientiam accipiamus. Et prolata eſt huiuſmodi Honorij Latina epiſtola cum interpretatione ſua, habens in ſuperſcriptione ità: Dilectiſſimo fratri Sergio Honorius, cuius initium fuit, Scripta dilectiſſimi filij noſtri * Syrici diaconi. Habet autem eadem epiſtola poſt pauca hæc: Necnon & Cyro fratri noſtro Alexandrinæ ciuitatis præſuli, quatenùs nouæ adinuẽtionis vnius vel duarum operationum vocabulo refutato, claro DEI Eccleſiarum præconio nebuloſarum concertationũ caligines effundi non debeant vel adſpergi, vt profectò vnius vel geminæ operationis vocabulum nouiter introductum, à prædicatione fidei eximatur. Nam qui hæc dicunt, quid aliud niſi iuxta vnius vel geminæ naturę CHRISTI Dei vocabulum, ità & operationem vnam vel geminam ſuſpicantur? Super quod clara ſunt diuina teſtimonia. Vnius autem operationis vel duarum eſſe vel fuiſſe mediatorem Dei & hominum Dominum Ieſum Chriſtum, ſentire & promere, ſatis ineptum eſt.

Honorij papæ epiſtola.

*for. ...ma

Habet aũt & circa finem eadem epiſtola ſic: Et hæc quidem, quãtùm ad inſtruendam notitiã ambigentium, ſanctiſſimæ fraternitati veſtræ per eam inſinuandum prænidimus. Cæterùm quantùm ad dogma Eccleſiaſticum pertinet, quæ tenere vel prædicare debemus propter ſimplicitatem hominum, & amputandas inextricabiles quæſtionum ambages, ſicut ſuperiùs diximus, nõ vnam vel duas operationes in mediatore DEI & hominum definire, ſed vtraſque naturas in vno Chriſto vnitate naturali copulatas, cum alterius communione operantes atque operatrices confiteri debemus: & Diuinam quidem, quæ DEI ſunt operantem: & humanam, quæ carnis ſunt exequentem, non diuiſè neque confuſè aut conuertibiliter DEI naturam in hominem, nec humanam in DEVM conuerſam edocentes, ſed naturarum differentias integras confitentes: vnus atque idem, humilis & ſublimis, æqualis patri, & minor patre, ipſe ante tempora, natus in tempore eſt: per quem facta ſunt ſecula, factus in ſeculo eſt: & qui legem dedit, factus ſub lege eſt, vt eos qui ſub lege erant, redimeret: ipſe crucifixus, ipſe chirographum, quod erat contra nos, euacuans in cruce, de poteſtatibus & principatibus triumphauit. Auferentes ergò (ſicut diximus) ſcandalum nouellæ adinuentionis, non nos oportet vnam vel duas operationes definientes prædicare, ſed pro vna (quam quidam dicunt) operatione, oportet nos vnum operatorem CHRISTVM Dominum in vtriſque naturis veridicè cõfiteri: & pro duabus operationibus, ablato geminæ operationis vocabulo, ipſas potiùs duas naturas, id eſt, diuinitatis & carnis aſſumptæ, in vna perſona vnigeniti DEI patris, inconfuſè, indiuiſè, atque inconuertibiliter nobiſcum prædicare propria operantes. Et hoc quidem beatiſſimæ fraternitati veſtræ inſinuandum præuidimus, quatenùs vnius confeſſionis propoſitum, vnanimitati veſtræ ſanctitatis monſtraremus, vt profectò in vno ſpiritu anhelantes, pari fidei documento inſpiremus. Scribentes etiàm communibus fratribus Cyro & Sophronio antiſtitibus, nè nouæ vocis, id eſt, vnius vel geminæ operationis vocabulo inſiſtere vel immorari videantur: ſed abraſa huiuſmodi nouæ vocis appellatione, vnum Chriſtum dominum nobiſcum in vtriſque naturis diuina vel humana prædicent operantem: quanquàm hos, quos ad nos prædictus frater & coëpiſcopus noſter Sophronius miſit, inſtruximus, nè duarum operationum vocabulum deincèps prædicare innitantur, quod inſtantiſſimè promiſerunt prædictum virum eſſe facturum, ſi etiàm Cyrus frater & coepiſcopus noſter ab vnius operationis vocabulo diſceſſerit. Similiter datus eſt etiàm liber, in quo continebatur epiſtola Pyrrhi quondàm præſulis huius regiæ vrbis, ad Ioannem ſanctæ memoriæ, qui fuit papa Romanus, cuius initium eſt, Dominus & DEVS noſter Chriſtus futurus in cælo aſcendere. Habet autem eadem epiſtola poſt aliqua, hæc: Nam quis illorum videns ſic nos ex aduerſo poſitos, qui ſacerdotio fungimur, exprobrationibus ſubmitti ab eis, qui conſtituti ſunt à rege, non derideat ac deſpiciat noſtrum concilium: & opportunitatem nactus, impietatis propriæ inſtabilitatem noſtrá faciat, eó quòd nondùm de duabus naturis deſtructum ſit bellum,

Gal.4.a

Col.2.e

Pyrrhus.

bellum, & alteram nobis ipſis turbulentiam introducimus? Similiter prolati & lecti ſunt libelli, qui ſuperiùs memorantur, & cæteræ chartæ. Sanctum concilium dixit: Cognitionem accipiens prolatorum nobis à Georgio DEO amabili diacono & chartophylace huius ſanctæ magnæ Dei Eccleſiæ, libellorum atque chartarum ſiue aliorum opuſculorum, cóperimus in vnam eandemque impietatem concurrere. Et preuidimus, hec tanquàm prophana & animæ pernicioſa, continuò ob perfectum exterminium igne concremari. Et combuſta ſunt. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Satis habet & quæ hodierna die peracta ſunt.

ACTIO DECIMAQVARTA.

IN nomine Domini & dominatoris noſtri Ieſu Chriſti, Dei & Saluatoris noſtri, imperantibus à Deo coronatis ac sereniſſimis noſtris dominis Flauijs, Cóſtantino quidem pijſſimo & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno vigeſimooctauo, & poſt conſulatum eius à Deo inſtructæ máſuetudinis anno decimotertio, Heraclio verò atque Tiberio à DEO conſeruandis eius fratribus anno vigeſimoſecundo, die ſecunda menſis Aprilis, indictione nona: præpoſito venerando ſeſſu pijſſimi & CHRISTO amabilis magni Imperatoris Conſtantini, in ſecretario ſacri palatij quod cognominatur Trullus. Et per iuſſionem eius à DEO inſtructæ ſerenitatis eius, præſentibus & audientibus Conſtantino glorioſiſſimo excóſule patricio, & curatore imperialis domùs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & loci ſeruatore comitis imperialis excubiti, Polyeucto glorioſo exconſule, Petro glorioſo exconſule.

Conueniente quoquè & ſancto ac vniuerſali concilio, quod per imperialem ſanctionem congregatum eſt in hac à DEO conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne DEO amabili diacono, locum repræſentantibus Agathonis ſanctiſſimi ac beatiſſimi archiepiſcopi antiquæ Romæ, & Georgio venerabili atque ſanctiſſimo Archiepiſcopi huius magniſonæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ, & Petro DEO amabili presbytero monacho, & vicario ſedis Alexandrinæ magnæ ciuitatis, & * Theodoro venerabili atque ſanctiſſimo archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, & Georgio religioſo presbytero monacho, & apocriſario Theodori venerabilis vicarij ſedis Hieroſolymorum, Ioanne epiſcopo ciuitatis Portuenſis, Abundantio epiſcopo ciuitatis Paternenſis, Ioanne epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locum repræſentantibus ſancti concilij antiquæ Romæ centum vigintiquinque Deo amabilium epiſcoporum, qui etiam per ſubſcriptiones ſuas declarantur in ſuggeſtióe, ab eis facta ad Cóſtantinum pijſſimum principem, & Theodoro religioſo presbytero, & locum agéte Theodori venerabilis archiepiſcopi Rauénnæ, Ioanne epiſcopo Theſſalonicenſi, Baſilio epiſcopo ciuitatis Gortynæ inſulę Cretæ, Philalithe epiſc. Cæſareæ Cappadociæ, Theodoro epiſcopo Epheſi, Theodoro epiſcopo ciuitatis Thremethuntorum, locum repræſentante Epiphanij DEO amabilis archiepiſcopi Cypri, Siſinnio epiſcopo Heracleæ Thraciæ, Platone epiſcopo Ancyræ Galatię, Georgio epiſcopo Cyziceno, Marino epiſcopo Sardeorum, Petro epiſcopo Nicomediæ, Photio epiſcopo Niceæ, Ioanne epiſcopo Chalcedonenſi, Ioáne epiſcopo Sidenſi, Theodoro epiſcopo Meletinéſi, Iuſtino epiſcopo Tyanorum, Alypio epiſcopo Sangrorú, Cypriano epiſcopo Claudiupolis, Polyeucto epiſcopo Myrorú Lyciæ, Theodoro epiſcopo Staureopoleos Cariæ, Tiberio epiſcopo Laodiceæ Phrygiæ, Coſma epiſcopo Synnadorú, Stephano epiſcopo Antiochię Piſidię, Ioanne epiſcopo Pergenſi, Theopempto epiſcopo Iuſtinianopoleos ſiue Moſtenæ, Iſidoro epiſcopo Rhodi, Siſinnio epiſcopo Hierapoleos Phrygię, Theodoro epiſcopo Tarſenſi, Macrobio epiſcopo Seleucię Iſaurię, Georgio epiſcopo Byziæ Thraciæ, Zacharia epiſcopo Leontopoleos Iſauriæ, Georgio epiſcopo Mileti, Georgio epiſcopo Mitylenæ, Sergio epiſcopo Selymbriæ, Andrea epiſcopo Methymnæ, Theognio epiſcopo Chij, Epiphanio epiſcopo Euchaitorum, Petro epiſcopo Meſembriæ, Petro epiſcopo * Sozopoleos Thraciæ, Ioanne epiſcopo Nyſſeno, Theodoro epiſcopo imperialium Thermarum, Georgio epiſcopo * Camulianorum, Zoito epiſcopo Chryſopoleos Aſiæ, Patricio epiſcopo Magneſiæ, Antonio epiſcopo Hypeporum, Theodoro epiſcopo Pergamenſi, Stratonico epiſcopo Solorum, & Tychone epiſcopo Citij, vtriſque in * ſinu exiſtentibus Chriſto amabilis Cypriorum inſulę, Geneſio epiſcopo Anaſtaſiupoleos, Platone epiſcopo Cinnæ, Stephano epiſcopo Vranopolis, Andrea epiſcopo Minicæ, Ioanne epiſcopo Melitopoleos, Theodoro epiſcopo Prinetino, Ioanne epiſcopo Daſcylij, Theodoro epiſcopo * Iuſtinianopoleos Gordi, Menna epiſcopo Carbalię Pamphylię, Callinico epiſcopo Colonæ Armeniæ, Theodoro epiſcopo Veriſæ, Tiberio epiſcopo * Amyſſi, Sergio epiſcopo Sinopino, Georgio epiſcopo * Iunopolis, Stephano epiſcopo Heraclee Ponti, Longino epiſcopo Tienſi, Dometio epiſcopo Pruſiados, Geor-

* Theophane
* Camelenorum,
* ſynodo
* Iuſtinopolis Gordiu come
* Amyzon

Georgio epiſcopo Cratiæ, Platone epiſc. Adrianupoleos, Salomone epo * Clanei, Georgio epiſc. Cocnſi, Ioanne epo * Ereſſorũ, Ioãne epo Myndi, Patricio epo Eleuſorum, Petro epiſcopo Apyræ, Alexandro epiſcopo Nacoliç, Ioãne epiſcopo Prymneſiæ, Cõſtantino epiſcopo Baratthis, Theodoſio epiſcopo Sibliorum, Paulo epiſcopo Sozopoleos Piſidiæ, Pluſiano epiſcopo Sylueno, Theodoro epiſcopo Nazianzeno, Demetrio epiſcopo * Thyniæ, Stephano epiſcopo Paros, Georgio epiſcopo Theræ, Georgio epiſcopo * Cantani, Ioanne epiſcopo Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopolis, Conſtantino epo Daliſandeno, Theodoro epiſcopo Olbis, Georgio presbytero & monacho monaſterij Renati, quod ſitũ eſt apud antiquam Romam. Reſidentibusq; glorioſiſſimis patricijs & cõſulibus, & omnib⁹ venerabilibus & Deo amabilib⁹ epiſcopis per ordinem in eodem ſecretario Trulli, propoſitis in medio ſacroſanctis & immaculatis Chriſti Dei noſtri Euangelijs, Conſtantinus Deo amabilis diaconus huius ſanctę magnę Dei Eccleſiæ, & primicerius Deum colentium notariorũ Georgij ſanctiſſimi patriarchæ huius à Deo cõſeruandæ regiæ vrbis, dixit: Notionem habet tam veſtra gloria, quamq; ſanctum & vniuerſale veſtrum cõcilium, quòd per vigeſimamoctauã diem trãſacti Martij menſis, prolati ſunt à Georgio Deo amabili diacono & chartophylace huius ſanctæ magnæ Dei eccleſiæ diuerſi libelli, aliaq; opuſcula dogmatica chartacea, & libri diuerſi, quæ & ſunt per interlocutionem veſtri ſancti & vniuerſalis concilij in perditum tradita: memor quoquè eſt per omnia tam veſtra gloria, quamq; ſanctum & vniuerſale veſtrum concilium, quòd in antelatis prolati ſunt ex venerabili patriarchio huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis duo libri in membranis, ſancti quondàm Cyrilli epiſcopi, quibus facta eſt interlocutio cęterorum conciliorum. Et quia in primordijs primi libri tres quaterniones inuenti ſunt poſiti in ſuperſcriptione, adſtruentes libellum, qui dicitur Mennæ ad Vigilium tunc temporis papam antiquæ Romæ, quem & accuſauerunt, qui à parte ſunt Agathonis ſanctiſſimi papæ, & Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, dicentes falſum eum eſſe, & qa poſt lectionem huiuſmodi libri, dum legeretur etiàm ſecundus liber eiuſdem ſancti quinti concilij, inuenti ſunt duo libelli, qui dicebantur Vigilij ad Iuſtinianum, quondàm diuinæ memoriæ Imperatorẽ, & Theodoram quæ fuit Auguſta. In quibus libellis, qui Apoſtolicæ ſedis ſunt, oppoſuerũt, dicentes quòd hi libelli falſi exiſtunt, & quòd popoſcerant eoſdem libros opportunè retractari. Vndè ſuggerimus ad quod placuerit. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Interim opportunè fiat de antelatis lectio. Et relecta ſunt. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Oportet duos membranaceos libros ſancti quinti concilij, qui iam à Georgio DEO amabili diacono & chartophylace porrecti ſunt, vt iterùm ab eo ad medium deducantur, vt inſcrupuloſiùs cognoſcamus, ſi iuxta quę memorauerunt locum repræſentantes Agathonis ſanctiſſimi papæ antiquæ Romæ, hæc infalſata ſunt: ſimiliter autem proferri volumen chartaceum authenticum ſeptimæ actionis præfati ſancti quinti concilij, quatenùs etiàm conſideremus, & competenter retractemus, ſi immutilatum permanſit. Et prolati ſunt ijdem duo membranacei libri, & volumen chartaceum ab eodẽ Georgio DEO amabili chartophylace.

Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Edicat Georgius DEO amabilis diaconus & chartophylax ſanctæ huius magnæ DEI Eccleſiæ, ſi libri duo, qui prolati ſunt, & chartaceum volumen, ipſa ſunt quæ dudùm protulerat. Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, dixit: Pro certo, domini, hi ſunt duo codices, qui continent acta ſancti quinti vniuerſalis concilij, & tomum authenticæ ſeptimæ actionis eiuſdem ſancti quinti cõcilij, quemadmodùm & iamdudùm protulerunt. Subtiliùs autem in bibliotheca venerabilis patriarchij ſcrutatus, inuéni & alium chartaceum librum eiuſdem ſancti quinti concilij, quem & defero, & ſi videtur ſancto veſtro concilio, iubeat hunc me proferre. Sanctum concilium dixit: Librum chartaceum, quem Georgius DEO amabilis diaconus & chartophylax huius venerabilis patriarchij præ manibus gerere proſecutus eſt ſancti quinti concilij, proferat ad conferendum cum duobus membranaceis libris, iam ab eo prolatis. Et prolati ſunt. Sanctũ concilium dixit: Trãſeat in medium Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, tactisq; præpoſitis ſacroſanctis Chriſti Dei noſtri Euãgelijs, ſatisfaciat nobis, ſi præſignati hi duo libri, & volumẽ, quomodò ea inuénit, & in bibliotheca venerabilis patriarchij percepit, ità etiàm nunc ſunt. Tangens igitur præpoſita ſacroſancta DEI eloquia idem DEO amabilis diaconus & chartophylax Georgius, dixit: Per iſtas ſanctas virtutes, & Deũ qui locutus eſt per eas, cum veritate hi duo libri membranacei, libri ſancti quinti concilij, & volumen ſeptimæ actionis eiuſdem ſancti quinti cõcilij, iuxta quod iam & excuſſi ſunt, & prolati, ità etiàm nunc manifeſtati ſunt, ſicut & pridèm eos in bibliotheca venerabilis patriarchij inuéni atque ſuſcepi: & neque additum eſt quicquam à me, neque ſubtractum per me, neque cum con-

Marginal notes: *Cleonę; *Erezorũ; *Tinni; *Candani; Iuramenti ſolenniter faciendi modus.

conſcientia mea à quoquam omnium. ſed & liber chartaceus eiuſdem ſancti quinti concilij, qui in pręſentia mea inuentus eſt in eadem bibliotheca venerabilis patriarchij, ità eſt, ſicut ibidèm inuentus eſt, depoſitus. Et ſurgentes reuerendiſſimi epiſcopi eiuſdem ſancti concilij, aſſumenteſq; in manibus tam prędictos duos libros mēbranaceos, & volumen chartaceum, accurateque eadem loca inſpicientes quę accuſata ſunt, eaque conferentes cum chartaceo libro quem in recenti protulerat Georgius Deo amabilis diaconus & chartophylax, necnon & cum alijs antiquis chartaceis libris eiuſdem ſancti quinti concilij, dixerunt: Hos duos libros in membranis, qui prolati ſunt à Georgio DEO amabili diacono & chartophylace huius ſanctę magnæ regiæ vrbis Eccleſiæ, & volumen chartaceum ſeptimæ actionis ſancti quinti concilij cōſiderantes, ſecundùm quod popoſcerunt locum repræſentantes Agathonis ſanctiſſimi papæ Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, & hæc conferentes tam cum nunc ꝓlato modico chartaceo libro, quāq; cū alijs libris antiquis chartaceis eiuſdem ſancti quinti concilij, & inuenientes eoſdem duos membranaceos libros, & volumen chartaceum ſeptimæ actionis ſibimet quidem conſonantes, adiectiones verò habentes tam librum, qui dicitur Mennæ ad Vigilium, & à Vigilio quaſi duos libellos ad Iuſtinianum diuæ memoriæ quondàm Imperatorem, & Theodoram eius coniugem, in quibus libellis ei placuit, vt anathematizaret Theodorum Mopſueſtenū epiſcopum, & epiſtolam quæ dicitur Ibæ, & ſcripta Theodoriti dogmatica contra duodecim capitula ſanctæ memoriæ Cyrilli Alexandriæ quondàm epiſcopi, quæ putauit his ſermonibus definire: Anathematizamus autem & Theodorum quondàm epiſcopum Mopſueſtenum, vtpotè qui alienus ſemper ab Eccleſijs extitit, & ſanctiſſimis patribus aduerſarius, qui non confitetur incarnatum eſſe DEI verbum, id eſt, CHRISTVM eſſe vnam ſubſiſtentiam, & vnam perſonam, & vnam operationem. Hæc cognouimus, quemadmodùm & affirmant, qui ab Apoſtolica ſede antiquæ Romæ ſunt, neque facta, neque ſcripta fuiſſe in tēpore memorati ſancti quinti concilij, ſed adiectos quidem eſſe tres quaterniones in primo libro ſancti quinti cōcilij, in quibus videtur libellus, qui dicitur Mennæ. Poſt hæc & in ſecundo libro circa ſeptimam actionem mutatum quidem fuiſſe quintumdecimum quaternionem, adiectumque eſſe quadrifolium non ſuperſcriptum ante decimumſextum quaternionem, in quo feruntur duo libri Vigilij, qui dicuntur facti fuiſſe ad Iuſtinianum & Theodoram diuæ memoriæ, vtriſque alteram literam habentibus. Hos verò, qui falſauerunt præfatos duos libros & chartaceum volumen, ex illorum vocabulis malitioſè aduersùs recta dogmatica hæc interieciſſe, eò quòd neque in nunc prolatis antiquis & immutilatis libris, eiuſdem ſancti quinti concilij, nequè in chartaceo libro, qui in recenti inuentus eſt apud bibliothecam venerabilis patriarchij, reiacent ijdem ipſi libelli, ſeu Mennæ ad Vigilium, ſiue à Vigilio ad Iuſtinianum & Theodoram diuæ memoriæ: ſed hos fallaciter inuenientes inſertos, vtpotè qui diabolica operatione per eos, qui hæc falſauerunt, ſint complices, chartaceum quidem volumen, quod falſatum eſt, decernimus caſſari in locis, in quibus adiectiones ſunt factæ. Verùm libros etiàm eos obelis obduci in locis, in quibus deprauati ſunt, & caſſari eos. Eos autem qui falſauerunt, anathemati ſubmitti. Et nominatìm cum eis anathematizare libellum, qui dicitur Mennæ ad Vigilium, & duos libellos quaſi à Vigilio ad Iuſtinianum & Theodoram diuæ memoriæ. Macrobius reuerendiſſimus epiſcopus Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Suggero veſtræ gloriæ & huic ſancto atque vniuerſali concilio, quòd peruenit ad me liber ſancti quinti Concilij, datus mihi à quodam Philippo magiſtro militum imperialis obſequij. Quem relegens, inuéni eum falſatum eſſe in ſeptima adiectione. Et interrogans eundem Philippum, quia alicubì dediſti hunc librum, dixit mihi, quia Stephano diſcipulo Macarij eum dedi. Literæ verò, in quibus falſitas libri facta eſt, propriæ manûs Georgij monachi * cata Macarium certæ ſunt. Quia cùm eſſet patriarcha meus ipſe Macarius, ingrediebar in domum eius, & adſpiciebam eundem Georgium monachum ſæpiùs ſcribentem, & ſcio accuratè, quia propriæ eius manus ſunt. Peto itaque tam veſtram gloriam, quamq̄ue ſanctum Concilium, vt ad medium veniat ſupraſcriptus Georgius monachus, & de hoc interrogetur. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Georgius religioſus monachus, cuius mentio facta eſt, in medium veniat. Et ingreſſus eſt.

*ſecūdùm

Glorioſiſſimi iudices & ſanctū cōcilium dixerunt: In medio aſſiſtenti Georgio religioſo monacho pręſens liber oſtēdatur, vt cognoſcat, ſi literæ ꝓpriæ eius manûs ſunt, quæ poſt additamentū in ſexto folio ſcriptæ ſunt. Georgius religioſus monachus intuens in eundem librum, dixit: Hic liber, qui nunc prolatus eſt à Macrobio ſanctiſſimo metropolitano Seleuciæ, mihiq; oſtenſus eſt, Philippi magiſtri militum imperialis obſequij erat. Ipſe autem Philippus vicinus erat de parte Stephani, qui cecidit * cata Macarium hæreticum. Quandò

Nota fraudem hęreticam.

TOM. 2. ergò

ergò facta eſt quæſtio inter Theodorū,qui fuerat patriarcha à Deo conſeruādæ huius regiæ vrbis,& præfatum Macarium de fide, tulerunt à * paribus libellorum, qui dicū- tur Vigilij, de patriarchio, ſicut dixerunt Macarius & Stephan9,& ſcripſimus in quaterniones,& oblati ſunt ab eis pijſſimo noſtro principi. Præſumptione autē accepta, qui erant circa Stephanum & Macarium, vtpotè qui obtulerant principi eoſdē quaterniones,vnicuique ad eos venienti monſtrabant. Idem verò Philippus habuit hunc librum,& adduxit eum ad Stephanum hæreticum,vt eum conſideraret, dicens quia veniens de Occidente,adduxi librū quinti concilij,& vide ſi benè habet. Nam hic codex non habuit libellos, qui dicuntur Vigilij. Et dixit ei Stephanus hæreticus: Vt ſcias,quia minùs habet. Idem ergò Philippus rogauit eum,dicens: Si quid ſcis quia deeſt,imple. Et ipſe Stephanus dixit mihi, vt ſcriberem eoſdem libellos. Et ſcripſi de memoratis exemplaribus,& dedi eidē Stephano. Et in veritate hæc propriæ manûs meæ ſunt, & cognoſco ea. Non ſolùm autē in hoc libro addiderunt iſtos, qui dicūtur libelli Vigilij,ſed quanticunq; libri quinti concilij ad eos peruenerunt,non habentes libellos qui dicuntur Vigilij, addiderunt ijdem Macarius & Stephanus. Incidit autem eis & alius Latinus codex quinti concilij, quem dixerunt ſex ſolidis ſe comparâſſe ab vxore, quæ fuit quondàm Innocētij patricij. De capitulo autem eiuſdem Latini libri certiſſimè ſcit Conſtantinus reuerentiſſimus presbyter huius ſanctæ magnæ Dei eccleſię,& Latinus grammaticus.

*patribus

Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerunt: Edicat præſens Cōſtantinus Deo amabilis presbyter & grammaticus Latinus,ſi verū dicat Georgius religioſus monachus de illo libro Latino,cuius mentionem fecit. Conſtantinus Deo amabilis presbyter & grammaticus Latinus, dixit: Scio domine,temporibus Pauli quondàm patriarchæ veniſſe *Photinum,qui fuit epiſcopus Carthaginenſis,& cùm Miſſas acturus eſſet in ſancta magna Dei eccleſia,quæſitū eſt,quomodò ſedere debuiſſet, vtrúm ne ante metropolitanos,qui hic morabantur,an poſt eos. Et requirente eodem Paulo quondàm patriarcha in bibliotheca patriarchij librum quinti concilij, vt cognoſceret,quomodò ſedere debuiſſent, contigit vt inueniretur & Latinus liber eiuſdem concilij. Et exindè inſtructus idem Paulus, fecit eum ordinabiliter ſedere. Protulit verò eundem librum Latinum de bibliotheca,& dixit mihi: Adſpice illum, ſi ſecūdùm chartaceum authenticum volumen ſeptimæ actionis ſancti cōcilij completum eſt. Et inuéni eundem Latinum librum in ſeptima actione minùs habentem, ad illud volumen chartaceum. Et dixit mihi idem Paulus patriarcha: Quia *aſſume tecum Sergium diaconum, qui dicitur * Antifidius, quia bonus ſcriptor eſt,& oſtende ei,quomodò debeat literas Latinas ſcribere, & adde quæ minùs ſunt. Sunt autem,quæ addidimus in eodem Latino libro in ſeptima actione, libelli qui dicuntur Vigilij papæ Romani,quos & interpretatus ſum Latinè ex ipſo volumine,& (vt dictum eſt) ſcripſit ipſe Sergius diaconus. Quæ verò ſcripta ſunt ab eodem Sergio diacono,qui dicitur *Antifidius, * interpoſui in eodem Latino libro Theodorus librarius,qui habuit ſtationem ad S. Ioannem Phocan. Hæc,domini,in veritate ſcio facta fuiſſe. Glorioſiſſimi iudices & ſanctū concilium dixerunt: Præſens Sergius Deo amabilis diaconus inauriens,quæ à Conſtantino DEO amabili presbytero & Latino grāmatico dicta ſunt, quæ ſcit,cum omni veritate proſequatur. Sergius Deo amabilis diaconus ſanctę magnæ Dei eccleſiæ,dixit: Ante hos multos annos cóuocauit me Paulus quondàm patriarcha Cōſtantinopolitanus, & dixit mihi: Vide quæ interpretatur Domnus Conſtātinus grammaticus Latinus ex volumine quinti concilij,& ſcribe in Latinis literis. Et hæc audiēs ab eo,ſicut ſeruus & ſubiect9 obediui,& ſcripſi, & dedi ea Domno Conſtantino grammatico & presbytero.

*Photinum vel Fortunium,

*ſumát cū Sergius diaco.

*Antipiſidius,

*Antipiſidius,

*interpoſuit,

Sanctum cōcilium exclamauit: Anathema libro qui dicitur Mennæ ad Vigilium. & qui eum finxerūt ſiue ſcripſerunt, Anathema libellis, qui dicuntur facti fuiſſe à Vigilio ad Iuſtinianū & Theodoram diuæ memoriæ,qui & ſunt demōſtrati: Anathema ſimul,qui falſauerunt acta ſancti & vniuerſalis quinti concilij: Anathema, qui docuerunt & expoſuerunt, docentibusq́; vel poſteà docturis vnam voluntatem & vnam operationem in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei noſtri,vnius de ſancta Trinitate: Sanctorum quatuor cōciliorum ſempiterna memoria, Sancti quinti cōcilij ſempiterna memoria, Multos annos Imperatori Cōſtantino,magno Imperatori multos annos,Pacifico Imperatori multos annos, Cōſeruatori rectæ fidei multos annos. Fili Dei, da illi vitam: Fili Dei,da victoriam illi. Theodorus Deo amabilis epiſc. ciuitatis Thremethuntorū inſulæ Cypri,locum gerens Epiphanij ſanctiſſimi archiepiſcopi eiuſdem inſulæ Cypri, vnà cum Stratonico epiſcopo Solorum, & Thycone epiſcopo Citij, vtriſque ex ſynodo exiſtentibus antefatæ Cypri CHRISTO amabilis inſulæ, dixerunt: Suggerimus gloriæ veſtræ ac vniuerſali veſtro concilio, quòd teſtimonia vniuerſa ſanctorum probabiliumq́ue patrum deferimus,aſſerentia duas volūtates naturales, & duas naturales operationes in incarnationis

tionis diſpenſatione Domini noſtri IESV Chriſti,veri Dei noſtri, quibus interiacet teſtimonium ſancti Athanaſij quódàm archiepiſcopi Alexādriæ,ex libro, qui ſuperſcribitur,de textu euangelij quod ait, Nūc anima mea turbata eſt. Eſt verò apud nos in prouincia etiàm liber eiuſdem ſancti Athanaſij,habens in integro eundem eius librum. Ingredientibus autem nobis huc nupèr ex iuſſione pijſſimi domini noſtri & à DEO coronati magni Imperatoris, & inquirentibus libros patrum, quorum teſtimonia deferimus, vt * proferremus veſtro ſancto concilio,inuénimus codicem chartaceum vetuſtiſſimum,habentem diuerſas allocutiones eiuſdem ſanctiſſimi Athanaſij,quibus interiacet etiàm prædictus ſermo,Nunc anima mea turbata eſt. Petimus igitur tam veſtram gloriam,quamq́ue ſanctum & vniuerſale concilium veſtrum, ſi ei placuerit,vt huiuſmodi codicem,qui & prę manibus noſtris eſt,offeram', ad legendū.

Ioan. 12. d

* eos proferamus,

Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Librum ſancti Athanaſij, quem aſſeruerūt præ manibus habere Deo amabiles epiſcopi inſulæ Cypri, accipientes,quiqui acta præſentis concilij ſuſcipiūt ad inauriēdum nos omnes ſermonem, qui in eo continetur,in, Nunc anima mea turbata eſt,legant.Et accipiens huiuſmodi codicem Agatho religioſus lector & notarius ſanctiſſimi patriarchę Conſtantinopoleos, relegit ſermonem,qui in eo cōtinetur, habētem in verbis ità:Athanaſij archiepiſcopi Alexandriæ,in,Nunc anima mea turbata eſt:Similitudinis Domini, ad nos vtilitas magna eſt, eò quòd & nos aſſimilamnr ad eū.Niſi enim ille aſſimilatus fuiſſet hominibus,non poterant Deo homines aſſimilari.Sed ad Deum hominem factum adſimilantur homines. Oportuerat itaque eum,qui vt nobis ſimilis fieret, deſcendit, in hoc maximè ſimilem effici,in quo tranſmutari indigebamus. Tranſmutari autem egebamus ſecundùm paſſiones, vt hæc in impaſſibilitatem transferrētur. Nullus igitur diffidat de paſſionibus audiens, exiſtimans verti Deitatem, ſed ſuperueniſſe ei paſſionem ex carnali atque animæ motione coniectet,& ſuperueniſſe,& victā fuiſſe. Ideò nanque aduénit, vt vincatur:ideoq́ue victa eſt, vt omnis natura humana per cognatiōem beneficium capiat.Ex hoc quippe incipientes transfiguramur omnes, ex paſſibilibus impaſſibiles, & ex mortuis viuentes effecti.Nullus igitur perturbetur ad infidelitatem,ſi dicit, dum Deus ſit dominus pariterq́ue & homo, Nunc anima mea turbata eſt.Hoc enim factum eſt, Deitate quidem acquieſcente, carne autem inſurgente. Poſſibile enim erat Deitati, prohibere perturbationem:ſed noluit, vt ſimilitudinem,quam ad nos habuit, non diſſol-

Athanaſi9 Alexādrinus epiſc.

ueret.Tale ergò aliquid eſt intelligendum ex rebus,quæ circa nos ſunt. Cùm temperatur mel cum aqua, nō mel mutatum eſt, ſed aqua ſuperabundauit: ſimiliter quādò duntaxàt motio carnis eſt in DEO,talem quandam ſimilitudinem aſſumamus, ſicut aquam in melicrato, id eſt, in melle tēporato ſuperabundantem. Quandò iterùm quod diuinum eſt, demonſtratur, & operatur virtutes,& oſtēdit poteſtatem, talem ſimilitudinem aſſumamus, ſicut dum mel aquam ſuperat.Hoc enim poſſibile eſt Deitati,aliquandò quidem carnem permittere,vt ſuperabundet:aliquādò verò eam ſuperare ad perimēdam paſſionem ipſam, & carnis infirmitatē.Indicium verò eſt,quòd quadraginta totis diebus abſtinuit corporali cibo,& non eſurijt ipſum corpus. Poſt hæc quippe (ſicut ſcriptum eſt) eſurijt hīc carnis exuperantia,deindè eſurijt poſt tantum tempus.Exuperauit quod carnis eſt, idcircò,vt & tentatio ingereretur,& tentator confunderetur, & homo qui à principio per cibum lapſus eſt, per abſtinentiam cibi reſurgeret. Tolerat autem & perturbationem carnis * ſub ipſa morte aduenientem.Etenim quomodò obediens futurus eſſet,noſtram pro nobis obediētiam complens,niſi & contrà aduerſitatem haberet, & vinceret aduerſitatem? Nobis ſiquidem ex carne infeſtatio fit,& ſi inobediētes fuerimus mādato victi carne,hoc modo peccatum emergit.Ergò & in Domino aduerſitatem quidē oportebat fieri à carne,obediētiam verò vincere. Quanuis enim Deus eſt,veram in carne &ſecundùm carnē obedientiam complet, & * voluntatem carnis voluntas præualet Deitatis, ſicut prædixit: Quia deſcendi de cælo, non vt faciam voluntatem meam,ſed vt faciam voluntatem eius,qui miſit me,patris propriam voluntatem dicens ipſam carnem. Nam & caro propria eius erat:neque enim voluntas filij diuina,à voluntate Dei ſeparata. Oportebat quippe moueri carnis volūtatem, ſubijci verò voluntati Deitatis: & ità hominū inobedientiæ ſoluuntur per hanc admirabilem obedientiam, qua Chriſtus obediuit pro nobis. Conſidera igitur,facta motione carnali,quid afferat: Et quid dicam? Salua me ex hac hora. Sed ideò véni in hāc horam.Pater,glorifica nomē tuum. Ipſum, Quid dicam, ſalua me ex hac hora, aſſeruit ſecundùm motionem carnis: ideò véni in hanc horam,diuinitate ſuperuincente effatus eſt,penè nec apparére carnalem voluntatem permittente diuina. Ipſum igitur, Quid dicam,tanquàm abſcindētis eſt ſermo,vt appareret quidem nobis, quia & caro vera,ſubiecta verò,& non valens circūducere ſicut equus ſeſſorem, nec quantum eſt,ipſam manum qua regit,inflectere.Deniquè,quid arbitratur paſſionem?Nō igno-

Comparatio.

Matt.4 a

* ſibi ipſi

* volūtati

Ioan.6.d

Ioan. 12.d

miniam,

minium,non confuſionem,ſed gloriam ſuam & patris,& accelerat magis, quàm cuitat,paſſionem.Pater, clarifica nomẽ tuum. Non erat (inquit) à me vlla recuſatio, ſed recuſans obtemperat, & non recuſans obtinet. Carnalis enim natura recuſat mortẽ, & erat hęc in Chriſto,quoniam verbum caro veraciter factum eſt. Deitatis autem voluntas elegit mundi ſalutem, quam mors operata eſt. Dehinc adimpletum videtur id,Vt faciam volũtatem eius, qui miſit me. Dicit Chriſtus:Pater,glorifica nomen tuum.Et reſponſum eſt de cælo: Et clarificaui,& iterùm clarificabo. Vt ſciamus, quia diſtantia nulla eſt,neque ſeparatio patris & filij,magis autem vt lucremur coniunctionem noſtram,quæ ad Deum in Chriſto facta eſt, Nullus quippe hominum eſt,qui nõ ſeipſum abſtraxit à voluntate Dei ex aliqua parte, vel re, vel tẽpore. In ſolo autẽ Chriſto inſeparabilitas voluntatis ſeruata eſt. quem adſequentes,coniunctionem ad Deum * lucrati ſumus,vnitionemque ſalutarẽ ad ſimilitudinem diuinæ vnitionis, ſicut ipſe perhibuit, Ego & pater vnũ ſumus, ità & hi * in nobis vnum ſint. Sanctum concilium dixit: Apertè etiàm nunc in ſermone, qui relectus eſt,duas naturales voluntates in incarnationis diſpenſatiõe vnius de ſancta Trinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei,laudabilis Athanaſius declarauit. Dometius reuerẽdiſſimus epiſcopus Pruſiados,dixit: Suggero tam veſtræ gloriæ, quamque ſanctõ ac vniuerſali Concilio, quòd Polychronius quidam presbyter & monachus,conſentaneus exiſtens Macarij & Stephani hæreticorum, & illorum impia ſtabilire cupiens dogmata, non mediocriter ſimplices decepit per ſuam impiam falſamque doctrinam. Si ergò placet tam veſtræ glorię,quamq; ſancto & vniuerſali cõcilio,hunc ad nos aduenire,vt propriam fidem ſuam explanet? Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Sufficienter quidem habẽt, quæ hodierna die geſta ſunt.Polychronius autem religioſus presbyter & monachus,in ſubſequenti ad nos perducatur,de propria fide ſua interrogãdus.

* lucrabimur
Ioan. 10. f
* nobiſcũ

ACTIO XV.

IN nomine Domini & dominatoris Ieſu Chriſti, Dei atq; Saluatoris noſtri, imperantibus à Deo coronatis ac ſereniſſimis dominis noſtris Flauijs, Conſtãtino quidem pijſſimo, & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno vigeſimooctauo, & poſt cõſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis, anno decimotertio, Heraclio verò atq; Tiberio à Deo conſeruãdis eius fratribus,anno vigeſimoſecundo,viceſima ſexta menſis Aprilis,indictione nona, præpoſito venerabili ſeſſu Cõſtantini pijſſimi & Chriſto amabilis magni Imperatoris,in ſecretario ſacri palatij, quod appellatẽ Trullus,& ex iuſſione à Deo inſtructæ eius ſerenitatis pręſentibus & audientibus, Conſtantino glorioſiſſimo exconſule patricio, & curatore domûs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & loci ſeruatore comitis imperialis excubiti, Polyeucto glorioſo exconſule, & Petro glorioſo exconſule. Conueniente quoquè & ſancto ac vniuerſali concilio, quod ex imperiali ſanctione congregatum eſt in hac à DEO conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris, & Ioanne venerabili diacono, locum repræſentantibus Agathonis ſanctiſſimi ac beatiſſimi archiepiſcopi antiquę Romę,& Georgio venerabili atque ſanctiſſimo archiepiſcopo huius magnæ Cõſtantinopoleos nouæ Romæ,& Petro reuerendiſſimo presbytero monacho, & locum gerente ſedis Alexandriæ magnæ ciuitatis, & * Theodoro venerabili atque ſanctiſſimo archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ,& Georgio religioſo presbytero,& apocriſario Theodori venerabilis vicarij ſedis Hieroſolymorum, Ioanne Epiſcopo ciuitatis Portuenſis,Abũdantio epiſcopo ciuitatis Paternæ, Ioanne Epiſcopo ciuitatis Rhegitanæ, locum gerentibus ſancti Concilij antiquę Romæ C.XXV. venerabilium epiſcoporũ, qui & per ſuas ſubſcriptiones declarantur in ſuggeſtione quam fecerunt ad Cõſtantinum pijſſimum principem, & Theodoro religioſo presbytero, & vicario Theodori archiepiſcopi reuerendiſſimi Rauennatis, Ioanne epiſcopo Theſſalonicæ,Baſilio epiſcopo ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretenſiũ, Philalithe epiſcopo Cæſareæ Cappadociæ, Theodoro epiſco. Epheſi, Theodoro epiſcopo Thremethuntorum, locum agente Epiphanij venerabilis archiepiſcopi Conſtantiæ Cypri,Siſinnio Epiſcopo Heracleæ Thracienſis,Platone epiſcopo Ancyrę Galatiæ, Georgio epiſco. Cyzici, Marino epiſcopo Sardeorum,Petro epiſcopo Nicomediæ, Photio epiſcopo Nicææ, Ioanne epiſcopo Chalcedonæ,Ioanne epiſcopo Sidẽſi,Theodoro epiſcopo Melitenæ, Iuſtino epiſcopo Tyanorum,Alypio epiſcopo Gãgrorum, Cypriano epiſcopo Claudiopoleos,Polyeucto epiſcopo Myrorum Lycię, Theodoro epiſcop. Staureopoleos Carię, Tiberio epiſcopo Laodiceæ Phrygiæ,Coſma epiſcopo Synnadorum,Stephano epiſcopo Antiochię Piſidię, Ioanne epiſcopo * Pergis,Theopempto epiſcopo * Iuſtiniapoleos,ſiue Moſtenæ,Iſidoro Epiſ. Rhodi, Siſinnio epiſ. Hierapolis Phrygię,Theodoro epiſ. Tarſenſi,Macrobio epiſc. Seleuciæ Iſauriæ,Georgio epiſcopo Byzię Thraciæ, Zacha-

* Theophane
* Iuſtinianopoleos,

Zacharia Epiſcopo Leontopoleos Iſauriæ, Gregorio epiſc. Mitylenæ, Georgio epiſc. Mileti, Sergio epiſcop. Selymbriæ, Andrea epiſcopo Methymnæ, Theognio epiſcop. Chienſi, Epiphanio epiſco. Euchaitorum, Petro epiſc. Meſembriæ, Petro epiſc. Zozopoleos Thraciȩ, Ioanne epiſcop. Nyſſeno, Theodoro epiſc. imperialium Thermarũ, Georgio epiſcop. *Camelianorum, Zoito epiſc. Chryſopoleos Aſiæ, Patricio epiſco. Magneſiȩ, Antonio epiſ. Hypeporũ, Theodoro epiſc. Pergami, Stratonico epiſ. Solorum, & *Thycone epiſco. Citij, vtriſque ex ſynodo exiſtentibus Chriſto amabilis inſulæ Cypriorum, Geneſio epiſ. Anaſtaſiopoleos, Platone epiſco. Cinnȩ, Stephano epiſc. Vranapoleos, Andrea epiſcop. Minicæ, Ioanne epiſ. Meletopoleos, Ioanne epiſcopo Philadelpheno, Theodoro epiſcopo Prienetino, Ioãne epiſc. Daſcylij, Theodoro epiſc. *Iuſtinianupoleos Gordi, Menna epiſc. Carbaliæ Pamphyliæ, Callinico epiſ. Colonæ Armeniȩ, Theodoro Epiſcopo Veriſæ, Tiberio epiſcopo *Amyſſi, Sergio epiſcopo *Sinopis, Georgio epiſcopo *Iunopoleos, Stephano epiſcopo Heracleenſi Ponti, Longino epiſ. Tienſi, Dometio epiſ. Pruſiados, Georgio epiſ. Cratiȩ, Platõe epi. Adrianopoleos, Salomone epiſc. *Clanei, Ioanne epiſc. *Erezorum, Ioanne epiſco. Myndino, Patricio epiſco. Eleuſorum, Petro epiſc. Apyrȩ, Alexandro epiſc, Nacoliȩ, Dometio epiſco. Prymneſiȩ, Conſtantino epiſcopo Baratthino, Theodoro epiſcopo, Sibliorum, Paulo epiſcõ. Sozopoleos Piſidiæ, Pluſiano epiſco. Silueno, Platone epiſcopo Magidorum, Theodoro Epiſcopo Nzianzeno, Georgio epiſc. Coënſi, Demetrio epiſcopo *Thyniæ, Stephano epiſcop. Pari, Georgio epiſ. Candani, Ioanne epiſ. Lappis, Eulalio epiſcopo Cynopoleos, Cõſtantino epiſcopo Daliſandeno, Theodoro epiſcopo Olbis, Georgio religioſo presbytero & monacho monaſterij Renati, quod ſitum eſt apud antiquam Romã: Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, ſitum ſimiliter apud antiquam Romam: Reſidentibus quoquè per ordinem glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, omnibuſque venerabilibus & reuerendiſſimis epiſcopis in eodem ſecretario, propoſitis ſacroſanctis & immaculatis Dei euangelijs, Theodorus reuerentiſſimus diaconus huius ſanctæ magnæ DEI eccleſiæ, & primicerius Deo amabilium notariorum Georgij ſanctiſſimi archiepiſcopi huius à DEO conſeruandæ regiæ vrbis, dixit: Meminit per omnia tam veſtra gloria, quamq́ue preſens & ſanctum & vniuerſale concilium, ꝙ in præterito conuentu Dometius reuerendiſſimus Epiſcopꝰ Pruſiados, ſancto veſtro ſuggeſſit concilio, quòd Polychronius religioſus presbyter & monachus defendens dogmata impiorum Macarij & Stephani, quoſdam de Chriſto amabili populo per vanam doctrinam ſuam euerteret, & vt adduceretur ad veſtrum ſanctum concilium, quatenùs deberet de propria fide ſua perquirere: & quòd tunc tẽporis prȩuidit tam veſtra gloria, quamq́ue ſanctum & vniuerſale veſtrum concilium, memoratum Polychronium in ſubſequenti ad nos aduenire. Eccè ergò in præſenti præ velo aſſiſtit idem religioſus Polychronius, & ſuggerimus ad quod placuerit. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Ingrediatur Polychronius religioſus presbyter & monachus. Et ingreſſus eſt. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Edicat Polychronius religioſus presbyter & monachus, quæ de fide eius ſunt, quomodò confitetur incarnationis diſpẽſationem Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri, qui vnus eſt de ſancta Trinitate. Polychronius religioſus monachus dixit: Ego expoſitiõem fidei meæ do in opere mortui, rogans, pro eo filium Dei, vt ſuſcitet eum: ſin autem non reſurrexerit, eccè concilium & Imperator, quæ eis placuerint, in me faciant. Sanctum concilium dixit: Qualem expoſitionem fidei vis ſupra mortuũ ponere, vt reſurgat, agnoſcere volumus.

Polychronius religioſus presbyter & monachus, dixit: Ego pono expoſitionem meam ſupra mortuum, & tunc eam relegetis. Sanctum cõcilium dixit: Eccè mortuus præparatus eſt. Expoſitiõem ergò fidei tuæ profer, quæ debeat ſuperponi mortuo, vt ſuſcitet eum, ſicut dixiſti. Et protulit idem religioſus Polychronius chartulam bullatam, bulla exprimẽte monogrammum Polychronij confeſſoris, quæ habebat ſuperſcriptionem: Conſtantino à Deo coronato & ſapientiſſimo magno principi Polychronius. Et dixit: In hoc eſt fides mea, & itȧ mihi oſtẽdit Deus, vt ponam eam ſuper mortuum: & ſi non ſurrexerit, *vt prædixi, quia & Imperator eſt & concilium, & quomodò iuſſerint, iudicent. Sanctum concilium dixit: Chartula quæ prolata eſt à Polychronio religioſo monacho, diſbulletur, atque relegatur. Et diſbullata eſt huiuſmodi chartula. Quam accipiens Antiochus religioſus lector & notarius ſanctiſſimi patriarchæ Conſtantinopoleos, relegit prædictam chartulam, habentem his verbis itȧ: Conſtantino à DEO coronato ac manſuetiſſimo magno principi, ego Polychronius tanquàm præſens, * ſaluto & adoro: & quia vidi multitudinem virorum, & candidatorum, & in medio virum, cuius virtutem narrare non valeo, dicentem mihi: Quia nouam fidem componis, feſtina, & dic Imperatori Conſtantino:

Margin notes: * Cameleonorum; * tychone; * Iuſtinopolis Gordiu come; * Amyzõn; * Ionopoleos; * Cleonȩ; * Ereſſorũ; * Tiani; Mira Polychronij temeritas; * Eccè; for. * ſalute & adorationem.

Non facias nouam fidem, neq; acquieſcas. Et veniēte me ab Heraclea Chryſopolim, & ſtante me in ſolario, (hora erat quaſi ſeptima diei) vidi virum terribilem, candidatum valdè, & ſtetit coram me, dicens: Quia qui non confitetur vnam voluntatē & deiuirilem operationem, non eſt Chriſtianus. Ego autem dixi: Hoc & Conſtantinus ſapiētiſſimus Imperator præfiniuit, vnam voluntatem & Deiuirilem operationem. Ille autem dixit: Multùm benè & Deo placitè. Sanctum cōcilium dixit: Edicat Polychronius religioſus monachus, ſi literæ, quæ in preſenti continentur chartula, proprię eius manus exiſtunt, & ſi ipſa eſt chartula, quæ debeat ſuper mortuum poni, & reſuſcitare eum. Polychronius religioſus monachus dixit: Ità eſt, Domini. Propriæ meæ manus exiſtunt. Et iſta eſt chartula, quæ debeat à me ſuperponi mortuo, eumque reſuſcitare. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerūt: Præuidimus, vt chartula quæ relecta eſt, ſuper mortuum poni ab eodem Polychronio iuxta propoſitionem, quæ ab eo facta eſt, extra hoc ſacrum palatium, in loco publico, in preſentia noſtra & plebis, queque inuenta fuerit, ad ſatisfactionem Chriſto amabilis populi, qualiter Deus veritatem demonſtret. Et egredientibus tam glorioſiſſimis iudicibus & ſancto cōcilio, & plurimo populo congregato, in atrio publici lauacri, quod dicitur Zeuxippus, appoſitus eſt ei in argenteo exequiali feretro mortuus, ſimiliter coram glorioſiſſimis iudicibus, & his, qui erant ex ſancto cōcilio, plurimoq; Chriſto amabili populo ibidèm inuento, ſuperaſſiſtēs idem Polychronius, poſuit ſupra ipſum mortuum huiuſmodi fidei ſuæ chartulam, perque plures horas perſeuerans, & inſuſurrans ei, nihil horum quę ab eo ſtolidè ac blaſphemè promiſſa fuerant, valens peragere, idem Polychronius dixit, nullatenùs ſe poſſe mortuū ſuſcitare. Populus itaque, qui ibidèm aderat, exclamauit, dicens: Nouo Simoni anathema, Polychronio ſeductori populi anathema. Et iterùm ingredientes & glorioſiſſimi iudices & ſanctum ac vniuerſale cōcilium in ſecretario ſacri palatij, quod appellatur Trullus, pręſente eodem religioſo presbytero & monacho, dixerunt: Edicat iterùm Polychronius monachus, ſi confitetur duas naturales voluntates & duas naturales operationes in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri dei noſtri, qui vnus eſt de ſancta Trinitate. Polychronius religioſus monachus dixit: Sicut cōtinet chartula quam obtuli, & poſui ſupra mortuum, ità credo vnam voluntatem & Deiuirilem operationem, & alterū quid non dico. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Chartam, quam obtuliſti, quis ſcripſit? Polychronius dixit: Propria mea manus exiſtit. Sanctum cōcilium dixit: Poſtquàm Polychronius monachus in proprio errore vſq; in ſenium perſeuerauit, nunc autem etiam à nobis commonitus, quomodò ſentiat de humanatiōe Domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei noſtri, conatus eſt tentare ſpiritumſanctum, & blaſphemam componēs chartulam, obſtinanter affatus eſt ponere eam ſuper mortuum, & ad firmitatem blaſphemiæ, quæ in ea fuerat ſcripta, vt nō dicamus fidei, huiuſmodi mortuum reſurrecturi (nos (iuxta quod dictū eſt à ſancto Paulo apoſtolo) anathemati jam hunc ſecundùm animam ſubmiſimus) ſed ad ſatisfactionem Chriſto amabilium populorum, quorum plurimos pręteritis temporibus tam ipſe, quàm eius cōſentanei deceperant, permiſimus talē eius præſumptionem, dæmonioſamq; ac temerariam propoſitionem publicè fieri, & mortuum, quem quæſierat, in medium deduci in præſentia noſtra & glorioſiſſimorum iudicum, & multitudinis Chriſto amabilis populi, ille propoſuit, tale eius impium ſcriptum ſuperponēs, & plurimam horā, quantam ipſe voluit, ſuperaſſiſtens eidem mortuo, & ſuperſuſurrans intra ſemetipſum quæque putauit, donèc dixit, non ſe poſſe facere. Quomodò nanque eſſet poſſibile, blaſphemantem in Deum, virtutes operari? Vndè præuidimus, hunc, tanquàm ſeductorem populi & deceptorem, & manifeſtū hæreticum, omni ſacerdotali ordine & officio denudari. Et depoſito eo, ſanctū concilium exclamauit: Polychronio hæretico & conſentaneis eius anathema, Macario & Stephano ſimilibus Polychronio anathema, Trinitas iſtos tres depoſuit. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum conciliū dixerunt: Sufficiunt, quæ hodierna die acta ſunt.

Polychronio ſua q. temeritas ceſſerit.

1. Cor. 5. a

ACTIO XVI.

IN nomine Domini & dominatoris Ieſu Chriſti, Dei & Saluatoris noſtri, imperantibus à Deo coronatis & trāquilliſſimis noſtris dn̄is Flauijs, Conſtātino quidem pijſſimo, & à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno vigeſimooctauo, & poſt cōſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis, anno decimotertio, Heraclio verò atq; Tiberio à Deo conſeruādis eius fratribus, anno vigeſimotertio, nona die menſis Auguſti, indictione nona, præpoſito ſacratiſſimo ſeſſu Conſtantini pijſſimi & Chriſto amabilis magni Imperatoris, in ſecretario ſacri palatij, quod appellatur Trullus, & per iuſſionem eius à Deo inſtructæ ſerenitatis, ex perſona eius preſentibus & audientibus Conſtantino glorioſo exconſule patricio, & curatore imperialis domûs Hormiſdæ, Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, & loci ſeruatore comitis imperialis excubiti, Poly-

Polyeucto glorioſo exconſule patricio, & Petro glorioſo exconſule.

Conueniente quoquè etiàm ſancto ac vniuerſali concilio,quod ex imperiali ſanctione congregatum eſt in hac à Deo conſeruanda regia vrbe, id eſt, Theodoro & Georgio reuerentiſſimis presbyteris,& Ioanne reuerētiſſimo diacono, locum repręſentantibus Agathonis ſanctiſſimi ac beatiſſimi archiepiſcopi antiquę Romę,& Georgio venerabili atque ſanctiſſimo archiepiſcopo huius magnæ Conſtantinopoleos nouæ Romæ,& Petro reuerentiſſimo presbytero monacho, & vicario pontificalis ſedis Alexandrinę magnę ciuitatis,& Theophane venerabili atque ſanctiſſimo archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ,& Georgio religioſo presbytero,monacho & apocriſario Theodori venerabilis loci ſeruatoris ſedis Hieroſolymorum, Ioanne epiſcopo Theſſalonicæ, Theodoro reuerentiſſimo presbytero,&loci ſeruatore Theodori reuerendiſſimi archiepiſcopi Rauennatium,Ioanne epiſc. ciuitatis Portuenſis, Baſilio epiſc.ciuitatis Gortynæ inſulę Cretæ,Abundantio epiſc.ciuitatis Paternæ, & Ioanne epiſc. ciuitatis Rhegitanæ, locum repræſentantibus centum vigintiquinque venerabilium epiſcoporum ſancti concilij antiquæ Romæ,qui etiàm per ſubſcriptiones ſuas ibidèm demonſtrantur in ſuggeſtione,quæ ab eis facta eſt ad Conſtantinũ pijſſimum principem,Philalithe epiſc. Cæſareæ Cappadociæ,Theodoro epiſc.Epheſi,Theodoro epiſc.ciuitatis Thremethuntis,locum repręſentante Epiphanij venerabilis archiepiſcopi Conſtantiæ inſulæ Cypri,Siſinnio epiſc. Heracleæ Thraciæ, Platone epiſc.Ancyræ Galatiæ, Georgio epiſcopo Cyzici, Marino epiſco. Sardeorum, Petro epiſc. Nicomediæ, Photio epiſcopo Niceæ, Ioanne epiſc. Chalcedonæ, Ioanne epiſcop. Sidenſi,Ioanne epiſcopo Amaſiæ, Theodoro epiſc. Melitenæ, Iuſtino epiſc. Tyanorum, Alypio epiſcop.Gangrorum, Cypriano epiſcopo Claudiupolitano, Ioanne epiſcopò Peſſinuntis,Polyeucto epiſcopo Myrorum Lyciæ,Theodoro epiſcopo Staureopolitano Carię,Tiberio epiſcopo Laodiceæ Phrygiæ, Coſma epiſc. Synnadorum,Cōſtantino epiſcopo Baratthæ, locum exhibēte Pauli epiſ.Iconij, Stephano epiſc. Antiochiæ Piſidiæ,Ioanne epiſc. Pergenſi,Theopempto epiſco. Iuſtinianopoleos ſiue Moſtenæ,Iſidoro epiſco.Rhodi,Siſinnio epiſc. Hierapolitano Phrygiæ, Theodoro epiſcopo Tarſenſi, Stephano epiſc.Anazarbenſi,Macrobio epiſc.Seleuciæ Iſauriæ, Georgio epiſc. Mileti, Sergio epiſc.Selymbriæ,Andrea epiſcopo Methymnenſi,Theognio epiſc. Chienſi, Alexandro epiſc.*Cotyaiorum, Epiphanio epiſc. Euchaitorum,Ioanne epiſ. Heracleopolis,

Petro epiſc.Meſembriæ,Petro epiſc.Sozo-
politano Thracię,Ioanne epiſc.Stoborum,
Ioanne epiſc. Athenarum, Ioanne epiſco-
po Argorum,Theodoſio epiſ. Lacedæmo-
nień,Ioāne epiſcopo Nyſſeno, Theodoro
epiſc.imperialium Thermarum, Georgio
epiſc. * Camulianorum,Theodoro epiſc. * Camelenorum
Sineń, ſiue Iuſtinianupolitano magnæ Ar-
meniæ,Georgio epiſc.Daraniſeń,ſiue Ana-
liblorum,Zoito epiſ.Chryſopolitano Aſię,
Theodoro epiſc. Pergameno, Theodoro
epiſc.Maſtaurorum,Patricio epiſc.Magne-
ſiæ,Antonio epiſ.Hypeporum,Ioanne epi- ſor.*Amathuntorũ,
ſcopo * Amathorum,Siſinnio epiſc.Nyſo-
rum Aſiæ,Stratonico epiſ.Soloeń, & Thy-
cone epiſc.Citień,vtriſque de ſynodo exi-
ſtentibus Chriſto dilectæ Cypriorum in-
ſulæ,Ioanne epiſc.Lappeno,Gregorio epi-
ſcopo * Cantano,Regino epiſco. Panień, *Candanenſi,
Martyrio epiſc.Iuliopolitano Galatię,Mi-
chaele epiſ.Aſponeń,Platone epiſ.cinneń,
Geneſio epiſ.Anaſtaſiopolitano,Stephano
epiſc.Vranapolitano,Andrea epiſ.Minice-
no,Georgio epiſc. Byziæ, Mercurio epiſc.
*Pemanetio,Ioanne epiſ. Melitopolitano, *Pionienſi
Cyrico epiſ.Adrianeń,Ioanne epiſc.Phila-
delphiæ,Andrea epiſ. *Silandi,Ioanne epi- * Celadiæ
ſcopo Sidenſi,Theodoro epiſc. Daldene-
no,Ioāne epiſc.Daſcylino,Theodoro epi-
ſcopo Prienetino,Ioanne epiſcopo Adria-
norum Bithynię,Georgio epiſc. Galli, Si-
ſinnio epiſ.Baſilinopolitano, Polychronio
Theopolitano ſiue Pruſeno,Anaſtaſio epiſ.
Theodotianorum ſiue Apolloniadis,The-
odoro epiſc.Cæſareæ Bithyniæ, Theodo-
ro epiſc. * Iuſtinianupoleos Gordi, Menna * Iuſtinopolis Gordiu Come
epiſc.Carbaliæ Pamphyliæ,Coſma epiſco-
po Homonadorum, Niceta epiſ. Coraceſi-
ano,Theodoro epiſ.Veriſę Armenię,Cal-
linico epiſc.Colonę Armenię,Tiberio epi-
ſcopo * Amyſſeno,Ioanne epiſc.Andrapo- * Amyzonenſi
rum,Theodoro epiſ.Iborum.Sergio epiſc.
*Sinopheno,Georgio epiſc.Arces, Ioanne * Sinopeno
epiſc.Fauſtinopolitano,Georgio epiſc. Iu-
nopolitano,Phoca epiſc.Dadibrorum,Pla-
tone epiſc.Adrianopolitano,Georgio epi-
ſcopo Cratię,Dometio epiſ.Pruſiadis, Ste-
phano epiſc.Heracleę Ponti,Longino epiſ.
Tieno,Anaſtaſio epiſc.Polemonień,Ioan-
ne epiſc.Comanorum,Theophylacto epiſ.
Ceraſuntorum, Salomone epiſc. * Claneı, * Cleonæ
Theodoro epiſc.Amorij, Zimarco epiſco-
po *Sidyniorum,Georgio epiſc.Oenoan-
dorum,Ioanne epiſc. * Erezorum, Ioanne * Ereſſorũ
epiſc.Myndi,Patricio epiſc.Eleuſorũ, Cy-
rico epiſc.Ancyrano Phrygię, Petro epiſc.
Apyrę,Alexandro epiſc.Nacolię,Dometio
epiſ. Prymneſię, Theodoro epiſco. Siblio-
rum, Paulo epiſco. Sozopolitano Piſidiæ,
Marino epiſc. Philomelino, Conſtantino
epiſcopo Thymbrianorum,Platone epiſco
po Magidorum, Pluſiano epiſcopo Silue-
no,Theodoro epiſcopo Nazianzeno,The-
odoro

odoro epiſcopo Doriorum, Georgio epiſcopo Coënſi, Georgio epiſcopo Thereñ, Stephano epiſcopo Parij, Georgio epiſcopo Naxi, Demetrio Epiſcopo * Tinnieñ, Eutychio epiſcopo Melenſi, Ioãnc epiſcopo Coryci, Ioanne epiſcopo Adanorum, Georgio epiſcopo Flauiadis, Eulalio Epiſcopo Cynopolitano, Conſtantino epiſcopo Daliſandi, Theodoro epiſcopo Olbis, Georgio religioſo presbytero & monacho monaſterij Renati, quod ſitũ eſt apud antiquam Romã, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, ſitum ſimiliter apud antiquam Romam. Reſidentibus quoquè glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, omnibusq́ue venerabilibus & DEO amabilibus epiſcopis iuxta ordinẽ in eodem ſecretario, propoſitis in medio ſanctis atque immaculatis Chriſti DEI noſtri euangelijs, Theodorus amabilis diaconus huius ſanctiſſimæ magnæ Eccleſiæ, & primicerius Deo amabilium notariorum Georgij ſanctiſſimi archiepiſcopi huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, dixit: Edocemus veſtram gloriam, & ſanctum ac vniuerſale veſtrum concilium, quòd Cõſtantinus, qui ſe dicit eſſe presbyterum ſanctæ Dei eccleſiæ, quæ eſt in Apamea ſecundæ Syriorum prouinciæ, præ velo aſſiſtit, rogans ingreſſum adipiſci, quatenùs inſtruat veſtrũ ſanctum concilium quædam, quæ ad præſentẽ dogmaticam pertinẽt notionem, & ſuggerimus iuxta quod placuerit. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerũt: Intret memoratus Cõſtantinus religioſus presbyter. Et ingreſſus eſt. Sancta ſynodus dixit: Conſtantinus religioſus qui adſtat, ſuĩ cognitiõem edicat, & cauſam ob quam aduenit. Cõſtantinus religioſus dixit: Cõſtantinus dicor, presbyter ſum ſanctiſſimæ Dei Apamecnſis eccleſiæ ſecundæ Syriorũ prouinciæ, ordinatus ab Abraamio epiſcopo Arethuſio: vẽni ad ſanctum nutu diuino congregatum veſtrum cõcilium, vt inſtruam vos, quia ſi auditus eſſem hoc anno, nõ habuiſſemus perpeti hoc, quod paſſi ſumus in prælio. Volui enim ingredi in ſynodo, & rogare vt pax fieret, quatenùs aliquod henodicum, id eſt, adunatorium fieret in medio, vt neque illi, neque illi contriſtarẽtur, hoc eſt, qui dicunt vnam volũtatem, & qui dicunt duas voluntates. Et profectus ſum ad Theodorum patricium * ſtrategum, & rogaui eum, quatenùs ipſe pro me loqueretur ad ſynodum, & fieret charitas & pax, quia pacem & charitatem plùs omnibus diligit Deus. Et nunc, ſi iubetis, vt quod mihi Deus dedit de fide, conſcribam Syriacè, & interpretetur Græcè. Sancta ſynodus dixit: Quemadmodùm proprietatis indicia inſinuâſti nobis Græcè, ſimiliter & quæ fidei tuæ ſunt, dic tu. Conſtantinus presbyter dixit: Inducias, domini, accipiã ſex dierum, & * ſcribo apud me fidem meã, & deſero eam ad ſanctum veſtrum concilium.

*Thynicũ

* ſubſtrategum,

Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerunt: Iuxta propoſitiõem tuam aduenisti ad nos, vt debeas quæ fidei tuæ ſunt dicere: neceſſarium ergò exiſtit, vt confeſtìm, quæ fidei tuę ſunt, edicas nobis & modum henodici, id eſt, adunatorij, quod dixiſti, fieri. Conſtantinus religioſus presbyter dixit: Ego duas naturas dico, ſicut dictũ eſt in Chalcedona, & duas proprietates, & de operationibus cõtentionem nõ habeo, ſicut proprietates eas dicitis, voluntatem verò vnam dico perſonæ DEI verbi ipſius ſubſiſtentiæ. Nam ſi voluẽritis ediſcere veritatem benè, quid ſit hypoſtaſis, id eſt, ſubſiſtentia, Græcè neſcio: volũtatem verò dico eſſe perſonæ Dei verbi & poſt incarnationem: patris quippe, filij, & ſpiritusſancti, vna eſt voluntas. Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerunt: Ipſa vna volũtas, quam dicis in diſpenſatione incarnationis Domini noſtri Ieſu Chriſti, diuinę eius naturæ eſt, an humanæ eius naturæ? Conſtantinus religioſus dixit: Diuinitatis dico eſſe voluntatem. Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerunt: Humana natura Domini noſtri Ieſu Chriſti habuit volũtatem, an non? Conſtantinus religioſus dixit: Naturalem etiàm habuit. Habuit nanque eam ab vtero vſque ad crucem. & proprietatem hanc dico, & proprietas eſt. Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerũt: quid ergò? Ab ipſa cruce naturam humanam deſeruit Chriſtus? Conſtantinus religioſus dixit: Non manſit cum eo humana volũtas, ſed manſit cum ſanguine & carne: quia nõ indiget neque comedere, neq; bibere, neque dormire, neque ambulare. Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerunt: Ante hoc effatus es, quòd vnam voluntatẽ habuit perſona Dei verbi, & poſt hoc dixiſti, quia naturalem habuit voluntatem humanitas eius: vndè ſecũdùm ſermones tuos vnam habuit perſonalem voluntatem & vnam naturalem, & quomodò tu vnam voluntatem ſentis in Chriſto? Conſtantinus religioſus dixit: Chriſtus deſeruit & exuit eam in carne & ſanguine. Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerũt: Vbi itaque remanſit ipſa caro & ſanguis? Cõſtantinus religioſus dixit: Exuit eam. Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerunt: Quis exuit * carnẽ? Conſtantinus religioſus dixit: Chriſtus. Glorioſiſſimi iudices & ſancta ſynodus dixerunt: Et humanam voluntatem ſimul exuit cum carne? Cõſtantinus religioſus dixit: Etiàm, domini, volũtatem illam. Glorioſiſſimi iudices & ſanctum cõcilium dixerunt: Macarius, qui fuit patriarcha Antiochię, ſic credebat vt dicis? Conſtantinus religioſus dixit: Etiàm, domini,

* ſcribam

* carnem?

mini,ſicut ego dico vnam voluntatem, ità & Macarius dicebat. Sic nanque & ex eo audiui. Sancta ſynodus dixit:Ità ſentis, & ità perſeueras vſque ad finem in hac ſecta? Conſtantinus religioſus dixit:Etiàm, Domini,ſic ſentio,& ſic credo, & non eſt poſſibile aliter. Sancta ſynodus exclamauit: Hæc ſecta Manichæorum eſt: Hæc eſt fides Apollinarij, Anathema illi cum dogmatibus ſuis,Nouo Manichæo anathema, Nouo Apollinario anathema, Foràs mittatur Manichęus,omnibusque hęreticis anathema. Et poſtquàm expulſus eſt idem Conſtantinus,Georgius archiepiſcopus huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis,dixit:Ego & quidam parui,qui ſub ſede mea ſunt venerabiles Epiſcopi, propter diſpenſatióem rogam',vt ſi poſſibile eſt, nominatim anathematizentur perſonæ in exclamationibus,id eſt, Sergius, Pyrrhus, Paulus & Petrus. Sancta ſynodus dixit: Eos qui ſemèl condemnabiles demonſtrati ſunt,& ſecúdùm ſententiam noſtram iamdudùm eiecti de ſacris diptychis,opportunum exiſtit, etiàm in exclamationibus hos nominatìm anathematizare. Georgius ſanctiſſimus archiepiſcopus huius regiæ ciuitatis, dixit: Quoniam multitudinis ſiue multorū vbiq; concilium obtinet, neceſſarium eſt nominatim memoratas perſonas anathematizari.Et exclamauerunt vniuerſi: Multos annos Imperatori, Cóſtantino magno Imperatori multos annos, Orthodoxo Imperatori multos annos, Pacifico Imperatori multos annos,Conſtantino nouo Martiano multos annos, Cóſtantino nouo Theodoſio multos annos,Cóſtātino nouo Iuſtiniano multos annos, Cóſeruatori rectæ fidei multos annos,Firmamentum eccleſiarum Domine cuſtodi, Conſeruatoré fidei domine conſerua, Agathoni papæ Romano multos annos,Georgio patriarchę Cóſtātinopoleos multos annos, Theophanio patriarchæ Antiochiæ multos annos, Orthodoxo concilio multos annos, Orthodoxo ſenatui multos annos, Theodoro hæretico Pharanitano anathema,Sergio hęretico anathema,Cyro hęretico anathema,Honorio hæretico anathema, Pyrrho hæretico anathema, Paulo hæretico anathema,Petro hæretico anathema, Macario hæretico anathema, Stephāo hęretico anathema, Polychronio hæretico anathema, Aſpergio Pergenſi anathema,omnibus hęreticis anathema:Omnibus qui ſuffragantur hæreticis, anathema: Augeatur fides Chriſtianorum, Orthodoxo & vniuerſali concilio multos annos. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Edícat ſanctum & vniuerſale veſtrum cócilium,ſi quicquam de his, quæ ad ſcrupuloſiorem indagationem pertinent,relictum eſt ſuper præſente capitulo, & debeat ampliorem ſcrutationem & inquiſitionem circa id adhibere ſanctitas veſtra. Sancta ſynodus dixit: Sufficienter quidem habent,quæque vſq; nunc geſta ſunt ac decreta, & ad præſenté dogmaticam inquiſitionem intendunt.In ſequēti verò,inſpiratione ſancti & viuifici ſpiritûs, definitionem rectæ fidei conuenienté ſynodaliter ſtatuemus.

ACTIO DECIMASEPTIMA.

Definitio orthodoxæ fidei, facta in regia vrbe temporibus pijſſimi ac trāquilliſſimi Domini noſtri Conſtantini magni victoris Imperatoris.

IN nomine Domini & dominatoris Ieſu Chriſti,Dei & Saluatoris noſtri,Imperantibus à DEO coronatis ac ſereniſſimis noſtris dominis Flauijs,Conſtantino quidem pijſſimo & à DEO coronato magno principe,perpetuo Auguſto & Imperatore,anno vigeſimooctauo, & poſt conſulatum eius à Deo inſtructæ manſuetudinis anno decimotertio, Heraclio verò atque Tiberio à Deo cóſeruandis eius fratribus anno vigeſimotertio,die vndecimo menſis Septembris,indictióe decima,præpoſito ſacratiſſimo ſeſſu à Cóſtantino piſſimo & Chriſto dilecto magno Imperatore,in ſecretario diualis palatij, quod appellatur Trullus,& ſecundùm iuſſionem eius à Deo inſtructæ tranquillitatis, ex perſona eius præſentibus atque auſcultantibus cóſulibus,Georgio exconſule patricio,& curatore diualis imperialis domûs Hormiſdæ,Anaſtaſio glorioſo exconſule patricio, &loci ſeruatore comitis imperialis excubiti,Polyeucto glorioſo exconſule, & Petro glorioſo exconſule. Conueniente quoquè ſancto atque vniuerſali concilio, quod ſecundùm imperiale decretum congregatum eſt.

Mutilo exiſtente præ vetuſtate ac paginarum corruptione exemplari, deſunt hoc in loco epiſcoporum nomina, qui huic decimæſeptimæ actioni interfuerūt,cum certis alijs adiungi ſolitis in præmiſsis.

Reſidentibus quoquè glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, omnibusque venerabilibus & Deo amabilibus epiſcopis iuxta ordinem in eodem ſecretario, propoſitis in medio ſanctis atque immaculatis Chriſti Dei noſtri Euangelijs,Theodorus Deo amabilis diaconus huius ſanctiſſimæ DEI catholicæ & Apoſtolicæ magnæ Eccleſiæ, & primicerius Deo amabilium notariorū Georgij ſanctiſſimi atque venerabilis archiepiſcopi huius à Deo conſeruandæ regiæ vrbis, dixit: Comperta habet ſanctum & venerabile veſtrum concilium, quæ dudùm geſta ſunt in vltima actione,quoniam interlocutum eſt ſufficere quidé hæc quæ acta ſunt.Pollicitum eſt verò per diuinam gratiam Chriſti veri Dei indeſuturam, definitio-

finitionem rectæ fidei conuenientem promulgare. Ad memoriam ergò deducimus, quid videtur? Glorioſiſſimi iudices & ſanctum concilium dixerunt: Ordo lectionis de his, quæ dudùm acta ſunt, proueniat. Et relecta ſunt. Sanctũ concilium dixit: Definitio orthodoxæ fidei, quæ à nobis conſtituta eſt, relegatur. Et accipiens Agatho reuerentiſſimus lector & notarius Georgij venerabilis archiepiſcopi à Deo cuſtodiendæ huius regiæ vrbis, relegit eandem definitionem, ità continentem: Sancta magna atq; vniuerſalis ſynodus, quæ per gratiam Dei & piam ſanctionem Conſtantini piiſſimi & fideliſſimi magni Imperatoris congregata eſt in hac à Deo conſeruanda regia Conſtantinopoli noua Roma, in ſecretario diualis palatij, quod cognominatur Trullus, decreuit, quæ habentur in ſubditis:

Definitoria huius concilij ſententia.

Vnigenitus Dei patris filius & verbũ, qui per omnia ſimilis nobis abſque peccato factus eſt, homo Chriſtus verus DEVS noſter, per euangelicas voces flagranter prędicauit: Ego ſum lux mundi. Qui ſequitur me, non ambulat in tenebris, ſed habebit lumen vitę. Et iterùm: Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis.

Ioan. 8. d

Ioan. 14. d

Ac proinde diuinitùs edita pacis doctrina Deo inſtruente, manſuetiſſimus noſter Imperator inſtitutus, propugnator quidem eſt rectæ fidei, expugnator verò prauę doctrinę, hoc ſanctum vniuerſale noſtrum congregans collegium, totius Eccleſiæ adunauit compaginem. Vndè hoc ſanctum noſtrum vniuerſale concilium impietatis errorem nũc vſque, qui à quibuſdam temporibus factus eſt, procùl abijciens, ſanctorum autem ac probabilium patrũ inoffenſè recto tramite iter conſecutum, ſanctasque & vniuerſales quinque ſynodos, piè in omnibus eis conſonuit: Trecentorum (inquimus) decem & octo ſanctorum patrum, qui in Niceam cõuenerunt aduersùs Arrium furioſum: & *ei quià C.L. à Deo inſpiratis viris poſt hanc apud Conſtantinopolim aduersùs Macedonium impugnatorem ſpiritûs, & Apollinarem impiũ: ſimiliter & *ei, quæ in Epheſo priùs aduersùs Neſtorium Iudaicę intelligentię, congregata eſt ducentorum venerabilium virorum: atque *ei, quæ in Chalcedona ſexcentorum triginta Deo inſpiratorum patrũ aduersùm Eutychem & Dioſcorum Deo odibiles: ſuper has & vltimę harum quintę S. ſynodi, quæ hîc congregata eſt aduersùs Theodorum Mopſueſtenum, Origenem, Didymum & Euagrium, & ſcripta Theodoriti aduersùm duodecim capitula laudabilis Cyrilli, & epiſtolã quæ dicitur Ibæ, ad Marim Perſam ſcriptã, immutilatas quidem in omnibus pietatis renouans ſanctiones, prophanas verò impietatis expellens doctrinas. Et id, quod eſt à trecentis decem & octo patribus editum, & dehinc à C.L. Deo inſtituente confirmatum eſt, quod etiàm cæteræ ſanctæ ſynodi ad extinguendam omnem peſtiferam hæreſim alacriter ſuſceperunt & confirmauerunt ſymbolum, & hoc noſtrum ſanctum & vniuerſale à Deo inſpiratum conſignauit concilium, ſymbolum Nicenum trecentorum decem & octo:

for.* eius quæ à

for.* eius,

for.* eius,

Symbolũ Nicenũ.

Credimus in vnum Deum, patrem omnipotentem, viſibilium & inuiſibilium factorem, & in vnum Dominum Ieſum Chriſtum filium Dei, qui natus eſt ex patre, vnigenitum, hoc eſt, de eſſentia patris, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de DEO vero, natum, non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt quæ in cælo, & quæ in terra: propter nos homines & propter noſtram ſalutem deſcendentẽ de cælo, incarnatumque & humanatum, paſſum & reſurgentem tertia die, & aſcẽdentem in cælum, & venturum iudicare viuos & mortuos, & in Spiritum ſanctum. Eos autem qui dicunt, quia erat aliquandò, quandò non erat, & antequàm naſceretur, non erat, & quia ex nihilo factus eſt, vel ex altera ſubſtantia vel eſſentia dicentes eſſe, aut vertibilem filium DEI, hos anathematizat catholica Eccleſia & apoſtolica. Et C. L. ſanctorum patrum Conſtantinopoli congregatorum.

Symbolũ Conſtant.

Credimus in vnum Deum patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, viſibiliũ omnium & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei vnigenitum, qui ex patre natus eſt ante omnia ſecula, lumen de lumine, Deum verũ de Deo vero, natum, non factum, conſubſtantialem patri, per quem omnia facta ſunt, propter nos homines & propter noſtram ſalutem deſcendentem de cælis, & incarnatum de Spiritu ſancto & Maria virgine. Et humanatum, crucifixumq; pro nobis ſub Põtio Pilato, & paſſum, & ſepultum, & reſurgentem tertia die ſecundùm ſcripturas, & aſcendentem in cælos, & ſedentem ad dexteram patris, & iterùm vẽturum cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum Dominum & viuificatorem, ex patre procedẽtem, cum patre & filio coadorãdum & cõglorificandum, qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam ſanctam catholicam & apoſtolicam Eccleſiam. Confitemur vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum, ſperamus reſurrectionem mortuorum, & vitam futuri ſeculi, amen. Sufficiebat quidem ad perfectam orthodoxæ fidei cognitionem atque confirmationem, pium atq; orthodoxum hoc diuinæ gratiæ ſymbolum. Sed quoniam non deſtitit ab exordio adinuentor malitiæ, cooperatorem ſibi ſerpentem inueniens, & per eum venenoſam humanæ naturæ deferens mortem, & ita

organa ad propriam ſui voluntatem apta reperiens, Theodorum dicimus, qui fuerat episcopus Pharan, Sergium, Pyrrhum, Paulum, Petrum, qui fuerunt huius regiæ vrbis antiſtites, inſupèr & Honoriũ, qui fuit papa antiquæ Romæ, & Cyrum, qui Alexandriæ tenuit epiſcopatum, Macarium quoquè, qui nupèr fuerat Antiochiæ præſul, & Stephanum eius diſcipulũ, non vacauit per eos plenitudini Eccleſiæ erroris ſcandala ſuſcitare, vniúſve voluntatis, & vnius operationis in duabus naturis vnius de ſancta Trinitate, Chriſti veri dei noſtri, orthodoxæ plebi vniſonè diſſeminando hæreſim conſentaneã inſanæ ac malitioſæ ſectæ impiorum * Apollinarij, Seueri, atque Themiſtij: & perfectionem humanitatis vnius, eiuſdemque Domini Ieſu Chriſti Dei noſtri, molita eſt per quandam doloſam adinuentionem perimere, per hoc inuoluntariam & inoperatricem carnem eius, quæ intellectualiter animata eſt, infamiter introducens. Excitauit igitur Chriſtus Deus noſter fideliſſimum Imperatorem nouum. Dauid, virum ſecundùm cor ſuum inueniens, qui non dedit (iuxta quod ſcriptum eſt) ſomnũ oculis ſuis, & palpebris ſuis dormitationem, donèc per hunc noſtrum à Deo congregatum ſacrumque conuentũ, ipſam rectæ fidei reperit perfectam prædicationem, (ſecundùm enim à domino editam vocem, vbì duo vel tres fuerint cõgregati in nomine meo, ibi ſum in medio eorum) quę pręſens ſancta & vniuerſalis ſynodus fideliter ſuſcipiens, & * expaſſis manibus amplectens, tam ſuggeſtionem quæ à ſanctiſſimo ac beatiſſimo Agathone papa antiquæ Romæ facta eſt ad Conſtantinum pijſſimum atque fideliſſimum noſtrũ Imperatorem, quæ nominatìm abiecit eos, qui docuerunt vel prædicauerũt (ſicut ſuperiùs dictum eſt) vnam voluntatem & vnã operationem in incarnationis diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri dei noſtri, adæquè amplexa eſt & alteram ſynodalem ſuggeſtionem, quæ miſſa eſt à ſacro Concilio, quod eſt ſub eodem ſanctiſſimo papa centum vigintiquinque Deo amabilium epiſcoporum, ad eius à DEO inſtructam tranquillitatem, vtpotè conſonãtem ſancto Chalcedonenſi Concilio, & Tomo ſacerrimi ac beatiſſimi papæ eiuſdem antiquæ Romæ Leonis, qui directus eſt ad ſanctum Flauianum, quem & titulum rectę fidei huiuſmodi ſynodus appellauit: ad hæc & ſynodicis epiſtolis, quæ ſcriptæ ſunt à beato Cyrillo aduersùs impium Neſtorium, & ad Orientales epiſcopos. Aſſequuti quoquè ſancta quinque vniuerſalia Concilia, & ſanctos atque probabiles patres, conſonanterque confiteri definientes Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, verum * Dominum noſtrum, vnũ de ſanctã & cõſubſtantiali & vitæ originem prębente Trinitate, perfectum in Deitate, & perfectum eundem in humanitate, Deum verè, & hominem verè eundem ex anima rationali & corpore, conſubſtantialem patri ſecũdùm Deitatem, & conſubſtantialem nobis ſecundùm humanitatem, per omnia ſimilem nobis abſque peccato, ante ſecula quidem ex patre genitum ſecundùm Deitatem, in vltimis diebus autem eundem propter nos & propter noſtram ſalutem de Spirituſancto & Maria virgine ꝓpriè & veraciter Dei genitrice ſecundùm humanitatem, vnum eundemque CHRISTVM filium DEI vnigenitum, in duabus naturis inconfusè, inconuertibiliter, inſeparabiliter, indiuisè cognoſcendum, nunquàm extincta harum naturarum differentia propter vnitionem, ſaluataque magìs proprietate vtriuſq; naturæ, & in vnam perſonam, & in vnam ſubſiſtentiam concurrentem, non in duas perſonas partitum vel diuiſum, ſed vnum eũdemque vnigenitum filium DEVM verbum Dominum IESVM Chriſtum, iuxta quod olim Prophetæ de eo, & ipſe nos Dominus Ieſus Chriſtus erudiuit, & ſanctorũ patrum nobis tradidit ſymbolum, & duas naturales voluntates in eo, & duas naturales operationes indiuisè, inconuertibiliter, inſeparabiliter, inconfusè ſecundùm ſanctorum patrum doctrinam adeque prędicamus, & duas naturales voluntates non contrarias, (abſit) iuxta quod impij aſſeruerunt hæretici, ſed ſequentem eius humanam voluntatem, & nõ reſiſtentem vel reluctantem, ſed potiùs & ſubiectam diuinæ eius atque omnipotenti voluntati. Oportebat enim carnis volũtatem moueri, ſubiici verò voluntati diuinæ, iuxta ſapientiſſimum Athanaſium. Sicut enim eius caro, Dei verbi dicitur & eſt, itá & naturalis carnis eius voluntas, propria DEI verbi dicitur & eſt, ſicut ipſe ait: Quia deſcẽdi de cęlo, non vt faciam voluntatem meam, ſed eius qui miſit me, patris, ſuam propriam dicens volũtatem, quæ erat carnis eius. Nam & caro propria eius facta eſt. Quemadmodùm enim ſanctiſſima atque immaculata animata eius caro deificata eſt, non eſt perempta, ſed in proprio ſui ſtatu & ratione permanſit: itá & humana eius volũtas deificata, non eſt perempta, ſaluata eſt autem magìs ſecundùm Deiloquum Gregorium dicentem: Nam illius velle, quod in ſaluatore intelligitur, non eſt contrarium Deo: deificatum eſt totum. Duas verò naturales operationes indiuisè, inconuertibiliter, inconfusè, inſeparabiliter in eodem Domino noſtro Ieſu Chriſto, vero DEO noſtro glorificamus, hoc eſt, diuinam operationem & humanam operationam, ſecundùm diuinum prædicatorem Leonẽ, apertiſſimè aſſerentes. Agit enim vtraque forma

Marginal notes: Pontifices aliquot hæretici. — * Apollinaris — Actu. 13. d Pſal. 88. — Pſal. 131. — Matt. 18. c — * expanſis — * verum — Ioan. 6. d — Leo papa primus in epiſt. 10.

ma cum alterius communione, quod proprium eſt, verbo ſcilicet operãte quod verbi eſt, & carne exequente quod carnis eſt. Nec enim in quoquam vnã dabimus naturalem operationem Dei & creaturæ, vt neque quod creatum eſt, in diuinam educamus eſſentiam: neque quod eximium eſt diuinæ naturæ, ad competentem creaturis locum deijciamus. Vnius enim eiuſdemq; tam miracula, quamque paſſiones cognoſcimus, ſecundùm aliud & aliud eorum, ex quibus eſt naturis, & in quibus habet eſſe, ſicut admirabilis inquit Cyrillus. Vndè igitur inconfuſum atque indiuiſum cõſeruantes, breui voce cuncta proferimus vnum ſanctæ Trinitatis, & poſt incarnationem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum verum Deum noſtrum eſſe credentes, aſſerimus duas eius eſſe naturas in vna eius radiantes ſubſiſtentia, in qua tam miracula, quamque paſſiones per omnem ſuî diſpẽſationem conuerſatus, non per phantaſiam, ſed veraciter hęc demonſtrauit, ob naturalem differentiam in eadem vna ſubſiſtentia cognoſcẽda, dum cum alterius cõmunione vtraque operetur: iuxta quam rationem, & duas naturales voluntates & operationes cõfitemur, ad ſalutem humani generis conuenienter in eo concurrentes. His igitur cum omni vndiquè cautela atque diligentia à nobis formatis, definimus aliam fidem nulli licere proferre aut conſcribere, componeréve aut ſapere, vel etiàm aliter docere. Qui verò præſumpſerit fidem alteram componere, vel proferre, vel docere, vel tradere, aut ſymbolum volentibus conuerti ad agnitionem veritatis ex gentilitate, vel Iudaiſmo, aut ex qualibet hęreſi, aut qui nouitatem vocis, vel ſermonis adinuentionem ad ſubuerſionem eorum, quæ nũc à nobis determinata ſunt, introducere: hos, ſi quidem epiſcopi fuerint aut clerici, alienos eſſe epiſcopos quidem ab epiſcopatu, clericos verò à clero: ſin autem monachi fuerint vel laici, etiàm anathematizari eos.

ET SVBSCRIPTIONES.

Theodorus humilis presbyter ſanctæ Romanæ eccleſiæ, locũ gerens Agathonis ter beatiſſimi vniuerſalis papæ vrbis Romę, ſubſcripſi. Georgius humilis presbyter, ſicut ſuprà. Ioannes humilis diaconus, ſicut ſuprà. Georgius miſericordia DEI epiſcopus Conſtantinopoleos nouæ Romæ, definiens ſubſcripſi. Petrus miſericordia Dei presbyter, & locum ſeruans Apoſtolicæ ſedis Alexandrinę magnæ ciuitatis, ſubſcripſi. Theophanes miſericordia Dei epiſcopus Theopoleos, id eſt, Antiochiæ, definiens ſubſcripſi. Georgius humilis presbyter, locum gerens Theodori Deo amabilis presbyteri, & locum ſeruatoris Apoſtolicæ ſedis ſanctæ Chriſti Dei noſtri Hieroſolymorum ciuitatis, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Theſſalonicenſis ciuitatis, & Apoſtolicæ ſedis Romæ legatus, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Thremethuntenæ inſulæ Cypri, definiens ſubſcripſi. Theodorus humilis presbyter ſanctæ Rauennatis eccleſiæ, locum gerens Theodori beatiſſimi archiepiſcopi, ſubſcripſi. Ioannes indignus epiſcopus ſanctæ Portuenſis eccleſiæ, legatus totius Concilij ſanctæ ſedis Apoſtolicæ vrbis Romæ, definiens ſubſcripſi. Stephanus miſericordia Dei epiſcop. Corinthi, & legatus Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, definiẽs ſubſcripſi. Baſilius miſericordia Dei epiſcopus & metropolita ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretę, & legatus totius concilij Apoſtolicę principalis ſedis antiquæ Romæ, definiens ſubſcripſi.

Abundantius humilis epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ ciuitatis * Tempſanæ, legatus totius Concilij ſanctæ ſedis Apoſtolicæ vrbis Romæ, definiens ſubſcripſi. Ioannes indignus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Rhegitanæ, legatus totius concilij ſanctæ ſedis Apoſtolicæ vrbis Romę, definiens ſubſcripſi. Philalithes indignus epiſcopus Cæſareæ magnæ ciuitatis primæ Cappadociæ prouinciæ, & primatum habens Ponticæ diſpenſationis, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Epheſiorum metropolis Aſianæ prouinciæ, & primatum habens Aſianę diſpenſationis, definiens ſubſcripſi. Siſinnius miſericordia DEI epiſcopus Heracleę metropolis prouincię Europęorum, definiens ſubſcripſi. Platon miſericordia Dei epiſcopus Ancyræ metropolis primę Galatię prouincię, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia DEI epiſcopus Cyzici metropoleos prouincię Helleſponti, definiens ſubſcripſi. Marinus indignus epiſcopus Sardeorum, metropolis prouincię Lydię, definiẽs ſubſcripſi. Petrus indignus epiſcopus Nicomedię metropolis Bithynię prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Photius miſericordia Dei epiſcopus Nicęę metropolis Bithynię prouincię, definiẽs ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Chalcedonenſis metropoleos Bithynię prouincię, definiẽs ſubſcripſi. Ioannes DEI miſericordia epiſcopus * Sidenſis, metropolis Pamphyliæ prouincię, definiẽs ſubſcripſi. Ioannes miſericordia DEI epiſcopus Amaſię, metropolis * Helenoponti prouincię, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus Melitenenſis metropoleos primę Armenię prouincię, definiens ſubſcripſi. Iuſtinus miſericordia DEI epiſcopus Tyanenſis, metropolis ſecundę Cappadocię

*Paternæ,

ciæ prouinciæ,definiēs ſubſcripſi. Alypius Dei miſericordia epiſcopus Gangrenſis metropolis Paphlagoniæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Cyprianus miſericordia Dei epiſcopus Claudiopoleos Honoriadis prouinciæ,definiens ſubſcripſi. Ioānes miſericordia Dei epiſcopus Peſſinuntis, metropolis ſecundæ Galatiæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Polyeuctus miſericordia Dei epiſcopus Myrorum, metropolis Lyciæ prouinciæ,definiens ſubſc. Theodorus miſericordia dei epiſcopus Staurcopoleos, metropolis Cariæ prouinciæ,definiēs ſubſ. Tiberius miſericordia dei epiſcopus Laodiceę metropoleos Phrygię Pacatianę prouinciæ,definiens ſubſc. Coſmas miſericordia Dei epiſc. Synnadorum,metrop. Phrygiæ Salutariæ prouinciæ,definiēs ſubſ. Cōſtantinus miſericordia Dei epiſ. Baratthēn ciuit. Lycaoniæ prouincię,& locum gerens Pauli ſanctiſſ. metropolis Iconié. definiens ſubſ. Stephanus miſericor. dei epiſ. Antiochiæ,metropolis Piſidiæ prouinc. definiēs ſubſ. Ioannes miſeric. Dei epiſ. Pergæ, metropoleos Pamphylię prou. definiens ſubſ. Theopemptus miſericordia dei epiſ. Iuſtinianopoleos ſiue Moſtenorū, metropoleos ſecundæ Cappadociæ,definiēs ſubſ. Iſidorus miſericordia dei epiſ. Rhodi,metropolis Cycladū inſularum,definiēs ſubſ. Siſinn9 miſericordia dei epiſ. Hierapoleos, metropo. Phrygiæ Pacatianæ,definiens ſubſc. Theodorus miſericordia dei epiſ. Tarſenſis,metropolis primę Cilicię prouincię,definiēs ſubſ. Stephan9 miſericordia Dei epiſ. Anazarbi,metropolis ſecundę Cilicię prouinciæ,definiens ſubſ. Macrobius miſeric. Dei epiſ. Seleuciæ metropolis Iſaurię,definiens ſubſ. Ioannes humilis epiſ. Athenienſium ciuit. & legatus S. concilij Apoſtolicæ ſedis antiquę Romæ,definiens ſubſ. Georgius miſericordia Dei epiſ. Byziæ ciuitatis prouinciæ Thraciæ,definiens ſubſc. Theodorus miſericordia Dei epiſ. Pompeiopoleos, metropolis Paphlagoniæ prouinciæ, definiens ſubſ. Zacharias miſericordia dei epiſ. Leontopoleos Iſauriæ prouincię,definiēs ſubſ. Georgius miſericordia Dei epiſ. Mitylenæ ciuit. Lesborum inſulæ, definiēs ſubſ. Georgius epiſc. indignus Miletiorum ciuitatis Cariæ prouinciæ,definiens ſubſc. Sergius miſericordia Dei epiſcop9 Selymbriæ ciuitatis Europæorū prouincię Thraciæ,definiēs ſubſcripſi. Andreas miſericordia Dei epiſcopus Methymnæ Lesborum inſulæ,definiens ſubſcripſi. Theognius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Chiorū Bithyniæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi, per manus Georgij diaconi & diſpenſatoris ſanctæ eccleſię meę,pro infirmitate qua detineor. Alexander miſericordia dei epiſcop. ciuitatis Coraiorum Iſauriæ prouinciæ,definiēs ſubſcripſi. Epiphanius miſericordia Dei epiſcopus Euchaitorum * Helenoponti prouinciæ,definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia dei epiſcopus Heracleopoleos ciuitatis ſecundæ Armeniæ,prouinciæ,definiens ſubſcripſi. Petrus miſericordia Dei noſtri Ieſu Chriſti epiſcop. Sozopoleos Thraciæ,definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Stoborum,definiēs ſubſcripſi. Stratonicus miſericordia Dei epiſcopus Solorum ciuitatis Cypri inſulæ, definiens ſubſcripſi. * Tychon miſericordia dei epiſcopus ciuitatis Citij inſulæ Cypri, definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſ. Argorū ciuitatis,definiens ſubſcripſi. Theodoſius miſericordia DEI epiſcopus Lacedæmoniorum ciuitatis,definiēs ſubſcripſi. Ioannes humilis epiſco. ciuitatis Lappis Cretæ inſulæ,definiēs ſubſcripſi. * Gregorius miſericordia dei epiſcopus Candani ciuitatis inſulæ Cretæ,definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Nyſſenæ ciuitatis primæ Cappadociæ prouincię, definiens ſubſcri. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Thermenæ ciuitatis primæ Cappadociæ,definiēs ſubſcripſi. Georgius gratia Dei noſtri epiſcopus ciuitatis * Camulianorum,definiens ſubſcripſi. Theodorus humilis epiſc. Iuſtinianopoleos Armeniæ, definiēs ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſ. regionis Daraniſeos,hoc eſt,ciuitatis Analiborum,definiēs ſubſcripſi. Zoitus miſericordia dei epiſcopus Chryſopoleos ſiue Dioſſoru (quod eſt, Iouis tumulus) Aſianę prouincię,definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſ. ciuitatis Pergami Aſianæ regionis, definiens ſubſc. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus Maſtaurorum ciuitatis Aſianæ prouinciæ, definiens ſubſcrip. Antonius miſericordia Dei epiſ. Hypeporum ciuitatis Aſianæ prouinciæ, definiēs ſubſc. Patricius miſericordia dei epiſc. Magneſiæ ciuitatis circa Mæandrum Aſianæ prouinciæ,definiens ſubſ. Ioannes epiſcopus ciuitatis Amathuntorū, definiēs ſubſcripſi. Siſinnius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Nyſæ Aſianæ prouinciæ, definiēs ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſcop9 ciuitatis Adramytteorum, ſubſcripſi. Reginus miſericordia dei epiſcop. Panis ciuitatis prouincię Europæ, definiens ſubſcripſi. Martyrius epiſcopus miſericordia DEI ciuitatis Iuliopoleos primæ Galatiæ, definiēs ſubſcripſi. Michael miſericordia Dei epiſcop. Aſponitanæ ciuitatis primæ Galatiæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Platon miſericordia Dei epiſcopus Cinnorum ciuitatis primæ Galatiæ prouinciæ,definiēs ſubſcripſi. Geneſius humilis epiſcop9 Anaſtaſiopolitanæ ciuitatis,definiēs ſubſ. Andreas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Minicæ, definiens ſubſ. Stephanus miſericordia Dei epiſcopus

* Thycon
* Georg.
* Camelanorum.

ſcopus Vranopoleos ciuitatis primæ Galatiæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Cyricus miſericordia Dei epiſcop⁹ Adrianenſis Helleſponti prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Melitopoleos Helleſponti ꝓuinciæ, definiens ſubſcripſi. Mercurius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis * Pœmaninæ Helleſponti prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Andreas epiſcopus ciuitatis * Selandi Lydiæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Philadelphiæ Lydiæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Septorum Lydiæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Theodotus miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Daldes Lydiæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Daſcylienſium ciuitatis Bithyniæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Siſinnius miſericordia Dei epiſcopus Baſilionopoleos Bithyniæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Cadenæ Bithyniæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Prienæ ciuitatis Bithyniæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Polychronius miſericordia Dei epiſcopus Theopoleos Bithynię prouincię, definiens ſubſcripſi per Theodoſiũ archipresbyterum meũ propter ſenectutem meam. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Cæſareę Bithyniæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Anaſtaſius humilis epiſcopus Theodotianorũ ciuitatis ſiue Apolloniadis, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcop⁹ * Iuſtiniapoleos Bithynię prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Mennas miſericordia Dei epiſc. ciuitatis Carbaliæ Pamphyliæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Coſmas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Conanenſium Pamphyliæ prouincię, definiens ſubſcripſi. Niceta miſericordia DEI eps ciuitatis Coraceſij, definiēs ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei eps ciuitatis Veriſæ ſecundæ Armeniæ prouinciæ, definiens ſubſc. Callinicus miſericordia DEI eps Colonæ ciuitatis magnæ Armeniorum prouincię, definiens ſubſc. Tiberius gratia Chriſti eps * Amyſi ciuitatis Helenoponti prouinciæ, definiens ſubſc. Ioannes gratia Chriſti epiſc. Andrapenorum ciuitatis Helenoponti prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Sergius miſericordia Dei epiſc. Sinopis ciuitatis, definiens ſubſc. Theodorus miſericordia DEI epiſc. Iborenſis * Heleponti prouinciæ, definiens ſubſ. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Trapezuntinę ciuitatis, definiens ſubſcripſi. Anaſtaſius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Polemonij, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus Archis ciuitatis primæ Armenię prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Ioannes indignus epiſcopus Fauſtinopolitanę ciuitatis ſecūdę Cappadociæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Georgius humilis epiſcopus ciuitatis Iunopolitanæ, definiēs ſubſcripſi. Phocas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis * Dædalorum, definiens ſubſcripſi. Plato miſericordia Dei epiſcopus Adrianopoleos ciuitatis Honoriados prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Cratiæ, definiens ſubſcripſi. Dometius miſericordia Dei epiſcopus Pruſiadēſis ciuitatis, definiēs ſubſcripſi. Stephanus humilis epiſcopus Heracleæ Ponti, definiens ſubſcripſi. Longinus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Tij, definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Comanę, definiens ſubſcripſi. Theophylactus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Ceraſuntis, definiens ſubſcripſi. Salomon miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Clanei ſecundæ Galatiæ prouincię, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſc. ciuitatis Amurij, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Oenandi Lyciæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. * Zymarchus miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis * Sydimæ Lyciæ prouincię, definiens ſubſcripſi. Ioannes humilis epiſcopus ciuitatis Ereſſorum Cariæ ꝓuinciæ, definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Carię prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Patricius miſericordia Dei epiſcopus Eleuſenæ ciuitatis Phrygiæ Pacatianæ prouincię, definiens ſubſcripſi. Cyricus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Ancyræ Phrygiæ Cappadociæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Petrus miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Apyræ Phrygiæ Pacatianæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Alexāder indignus epiſc. ciuitatis Nacoliæ Phrygię Salutarię prouincię, definiens ſubſ. Paulus humilis eps ciuitatis Sozopolitanæ Piſidiæ prouincię, definiens ſubſ. Cōſtantinus humilis eps Tymbrianæ ciuitatis Piſidiæ ꝓuinciæ, definiens ſubſc. Marinus humilis eps ciuitatis Philomelij Piſidiæ prouinciæ, definiens ſubſcr. Plato humilis epiſc. Magidorum ciuitatis Pamphyliæ prouincię, definiens ſubſ. Pluſianus humilis eps ciuitatis Silui Pāphyliæ prouinciæ, definiens ſubſ. Theodorus miſericordia Dei eps Nazianzi ciuitatis, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſc. ciuitatis * Doricenſis, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei eps inſulę Coenſium, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſ. inſulæ Chiorum, definiens ſubſcripſi. Stephanus humilis epiſcopus inſulæ Paros, definiēs ſubſcripſi. Sergius miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis inſulæ Naxiæ, definiens

* Celādię

*Amyzon

Incertum, Helenoponti, an Helleſpōti.

* Iabrudorum,

* Sedyma

*Doriorũ

ſubſcripſi. Demetrius humilis epiſcopus ciuitatis inſulæ * Thyniȩ, definiens ſubſc. Georgius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis inſulæ Theræ, definiens ſubſcripſi. Conſtantinus miſericordia Dei epiſcopus Daliſandi Iſauriæ prouinciȩ,definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Olbiorum Iſauriæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Coryci ciuitatis primæ Ciliciæ prouinciȩ,definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Adanȩ primæ prouinciȩ Ciliciæ, definiens ſubſcripſi.Eulalius miſericordia Dei epiſcopus Cynopoleos Iſauriæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Flauiadis ſecūdæ Ciliciæ prouinciæ,definiens ſubſcripſi. * Hirenachus humilis diaconus Amaſtridis ſanctȩ Dei Eccleſiæ,& locum tenens * Comitis ſanctiſſimi mei epiſcopi eiuſdē Amaſtridis ciuitatis,ſubſcripſi.Eutychius miſericordia Dei epiſc. ciuitatis inſulȩ Meli, definiens ſubſcripſi, Coſmas indignus epiſc. ciuitatis Cottenorū, definiens ſubſcripſi. Dometius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Prymneſiæ, definiens ſubſc. Leontius miſericordia DEI epiſcopus Helenopolitanæ ciuitatis, definiens ſubſcripſi. Theodoſius miſericordia Dei epiſc.ciuitatis Sibliorū Lycaoniȩ prouinciæ,definiens ſubſcripſi. Conſtantinus miſericordia Dei epiſc. ciuitatis Lampſaci, definiens ſubſcr. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Adrianopoleos Bithyniæ prouinciæ, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus Sebaſtenorum metropolis,definiens ſubſc. Syluanus miſericordia DEI epiſcopus inſulæ Lemniorū,definiens ſubſcripſi. Iſidorus miſericordia Dei epiſcopus Abydorum ciuitatis, definiens ſubſcripſi. Andreas miſericordia Dei epiſcopus Neapolitanæ ciuitatis Cariæ ꝓuinciæ,per Theodorum metropolitanū meum ſubſcripſi propter infirmitatem,qua detineor. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus inſulȩ Carpathi, definiens ſubſcripſi. Dauid miſericordia Dei diaconus Boſphoritanæ ſanctȩ Dei Eccleſiȩ,& locum gerens Andreȩ ſanctiſſimi epiſcopi mei, ſubſcripſi. Theodorus indignus epiſcopus Phaſidis Lazigi ꝓuinciæ,definiens ſubſcripſi. Citonatus indignus epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Caralitanæ inſulæ Sardiniæ, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſc. Aureliopoleos Libyæ prouinciæ,definiēs ſubſ. Sancta ſynodus exclamauit:Multos annos Imperatori, CHRISTO dilecto Imperatori multos annos, Orthodoxè omnes credimus,Illuminatorem pacis Domine conſerua,Martiano nouo Cōſtantino ȩterna memoria,Nouo Iuſtiniano Conſtantino æterna memoria. Qui depoſuit hæreticos,Domine conſerua. Neſtorio hæretico, Eutychi,atque Seuero anathema. Similia eis ſapientibus anathema. Theodoro Pharanitano anathema.Sergio & Honorio anathema,Pyrrho & Paulo anathema,Cyro & Petro anathema, Macario & Stephano anathema, Polychronio nouo Simoni,& omībus hæreticis,anathema. His qui prædicauerunt,vel prȩdicant,& ſperāt docere vnā voluntatem & vnam oprationem in incarnationis diſpenſatione Chriſti veri DEI noſtri, anathema.

* Tinni

* Comitij

ACTIO XVIII.

IN nomine Domini & Dominatoris Ieſu Chriſti, Dei & Saluatoris noſtri, imperantibus pijſſimis & à Deo coronatis ac ſereniſſimis dominis noſtris Flauijs, Conſtantino quidem manſuetiſſimo,& à Deo decreto magno principe, perpetuo Auguſto & Imperatore, anno vigeſimooctauo,& poſt conſulatum eius à Deo inſtructæ ſerenitatis anno tertiodecimo, Heraclio autem & Tiberio à Deo conſeruandis eius fratribus anno vigeſimotertio, ſextadecima die menſis Septembris, indictione decima. Præſidente eodem pijſſimo, & à Chriſto dilecto Conſtantino magnō Imperatore in ſecretario diualis palatij, quod cognominatur Trullus. Et per iuſſionem à DEO inſtructæ tranquillitatis præſentibus & audientibus,Niceta glorioſo exconſule patricio, & magiſtro imperialium officiorum, Theodoro glorioſo exconſule patricio, & comite imperialis obſequij,& * ſubſtratego Thraciæ,Sergio exconſule patricio & militari logotheta,Cōſtantino exconſule patricio & curatore regiæ domûs Hormiſdæ,Anaſtaſio exconſule patricio, & loci ſeruatore comitis imperialis excubiti, Ioanne glorioſo exconſule patricio & quæſtore, Polyeucto glorioſo exconſule, Thoma glorioſo exconſule, Paulo glorioſo exconſule, & diſpenſatore Orientalium regionū, Petro glorioſo exconſule, Leontio glorioſo exconſule, & domeſtico imperialis menſæ. Conueniente quoquè & ſancto vniuerſali Concilio, quod per imperialem ſanctionem congregatum eſt in hac regia & à Deo cuſtodienda ciuitate, id eſt, Theodoro & Georgio venerabilibus presbyteris,& Ioanne reuerendiſſimo diacono,Locum exhibentibus Agathonis ſanctiſſimi & beatiſſimi papæ Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ, & Georgio venerabili ſanctiſſimo archiepiſcopo huius magniſonæ Cōſtantinopolis nouæ Romæ, & Petro DEO amabili presbytero & monacho,& loci ſeruatore pontificalis magnȩ ciuitatis Alexandrinorū, & Theophane venerabili atque ſanctiſſimo Archiepiſcopo Theopoleos Antiochiæ, &

* i. ſuppretore

Georgio

Georgio DEO amabili presbytero &
monacho, & reſponſali Theodori venera-
bilis loci ſeruatoris ſedis Hieroſolymorũ,
Ioanne epiſcopo Theſſalonicenſi, Theo-
* Thre- doro epiſcopo * Trimethuntorum, locum
* Tre- exhibente Epiphanij DEO amabilis Ar-
chiepiſcopi inſulæ Cypri, Theodoro Deo
amabili presbytero, & locum agente The-
odori Deo amabilis archiepiſcopi Rauen-
næ, Ioanne epiſcopo ciuitatis Portuenſis,
Stephano epiſcopo Corinthi, Baſilio epi-
ſcopo ciuitatis Gortynæ inſulæ Cretæ,
Abundantio epiſcopo ciuitatis Paternen-
ſis, & Ioanne epiſcopo ciuitatis Rhegita-
næ, locum exhibentibus vnà cum Ioanne
DEO amabili epiſcopo ciuitatis Portuen-
ſis venerabilis Concilij, quod circa anti-
quam Romanam eſt centum viginti quin-
que reuerendiſſimorum epiſcoporum, qui
& per proprias ſubſcriptiones inſinuantur
in ſuggeſtione, quæ ab eis facta eſt ad pijſſi-
mum Conſtantinum Imperatorem, Phila-
lithe epiſcopo Cæſareæ Cappadociæ, The-
odoro epiſcopo Epheſi, Siſinnio epiſcopo
Heracleæ Thracienſis, Platone epiſcopo
Ancyræ Galatiæ, Georgio epiſcopo Cyzi-
ceno, Marino epiſcopo Sardeorum pro-
uinciæ Lydiorum, Petro epiſcopo Nico-
medienſi, Photio epiſcopo Niceno, Ioanne
epiſcopo Chalcedonenſi, Ioanne epiſco-
po Sydæ, Ioanne epiſcopo Amaſiæ, Theo-
doro epiſcopo Meliteno. Iuſtino epiſcopo
Tyanenſi, Alypio epiſcopo Gangrẽſi, Cy-
priano epiſcopo Claudiopolitano prouin-
ciæ Honoriadis, Ioãne epiſcopo Peſſinun-
torum, Polyeucto epiſcopo Myrorum Ly-
ciæ, Theodoro epiſcopo Staureopolitano
Cariæ, Tiberio epiſcopo Laodiceæ Phry-
giæ, Coſma epiſcopo Synnadorum, Con-
ſtantino epiſcopo * Barathis, locum exhi-
bente Pauli epiſcopi Iconij, Stephano epi-
ſcopo Antiochiæ Piſidiæ, Ioanne epiſcopo
Pergeno, Theopempto epiſcopo Iuſtinia-
nopolitano ſeu Moſteno, Iſidoro epiſcopo
Rhodio, Siſinnio epiſcopo Hierapolitano
Phrygiæ, Theodoro epiſcopo Tarſenſi,
Stephano epiſcopo Anazarbenſi, Macro-
bio epiſcopo Seleuciç Iſauriç, Georgio epi-
ſcopo Byziæ Thraciæ, Theodoro epiſco-
po Pompeiopolitano, Zacharia epiſcopo
Leontopolitano Iſauriæ, Gregorio epiſco-
po Mitylenenſi, Georgio epiſcopo Milete-
no, Sergio epiſcopo Selymbriæ, Andrea
epiſcopo Methymnenſi, Theognio epi-
ſcopo Chienſi, Alexandro epiſcopo Co-
teianorum Iſauriç regionis, Epiphanio epi-
ſcopo Euchaitorum, Ioanne epiſcopo He-
racleopolitano, Petro epiſcopo Meſem-
briæ, Petro epiſcopo Sozopoleos Thra-
ciæ, Ioanne epiſcopo Stoborum, Ioanne
epiſcopo Athenarum, Ioanne epiſcopo
Argorum, Theodoſio epiſcopo Lacedæ-
moniorum, Ioanne epiſcopo Lappis,
Gregorio epiſcopo Candani, Stratonico
Epiſcopo Solorum, & Thycone Epiſco-
po, Citij, vtriſque de ſynodo exiſtentibus
CHRISTO amabilis inſulæ Cyprio-
rum, Ioanne epiſcopo Nyſſeno, Theodo-
ro epiſcopo Imperialium Thermarũ, Ge-
orgio epiſcopo * Camulianorum, Zoito * Cameleonorum
epiſcopo Chryſopolitano ſiue * Dioſſoru,
quod eſt Iouis * ſacrum, regionis Aſiano- * Dioſſor
rum, Theodoro epiſcopo Pergami, Theo- * tumulus
doro epiſcopo Maſtaurorum, Theodoro
epiſcopo Adramyteno, Patricio epiſcopo
Magneſiæ, Antonio epiſcopo Hypeporũ,
Ioanne epiſcopo Amathuntorum, Siſin-
nio epiſcopo Nyſorum, Rhegino epiſco-
po Panienſi, Martyrio epiſcopo Iuliano-
politano Galatiæ, Michaele epiſc. Aſpo-
nenſi, Platone epiſcopo Cynnenſi, Gene-
ſio epiſcopo Anaſtaſiupolitano, Stepha-
no epiſcopo Vranopolitano, Andrea epi-
ſcopo Miniceno, Mercurio epiſcopo Pœ-
manino, Ioanne epiſcopo Miletopolitano,
Conſtantino epiſcopo Lampſaceno, Cy-
rico epiſcopo Adrianenſi, Ioanne epiſco-
po Philadelphiæ, Andrea epiſcopo Celan-
dino, Ioanne epiſcopo Septorum, Theo-
doro epiſcopo Daldeno, Ioanne epiſcopo
Daſcylino, Ioanne epiſcopo Adanorum,
Siſinnio epiſcopo Baſiliopolitano, Theo-
doro epiſcopo Prienetino, Leontio epi-
ſcopo Helenopolitano, Georgio epiſcopo
Gallorum, Theodoro epiſcopo Cæſareæ
Bithyniæ, Polychronio epiſcopo Theopo-
litano ſiue Pruſeno, Anaſtaſio epiſcopo
Theodoſianorum ſiue Apolloniadis, The-
odoro epiſcopo * Iuſtinianupolitano Gor- * Iuſtinopolis Gordiu come
di, Menna epiſcopo Carbaliæ Pamphyliæ,
Coſma epiſcopo Conanenſi, Niceta epi-
ſcopo Coraceſeno, Theodoro epiſcopo
Veriſeno, Callinico epiſcopo Colonæ Ar-
meniæ, Theodoro epiſcopo * Amyſeno, * Amyſſeno
Ioanne epiſcopo Andrapenorum, Theo-
doro epiſcopo Iborum, Sergio epiſcopo
Sinopeno, Georgio epiſcopo Archenſi,
Ioanne epiſcopo Fauſtinopolitano, * Hi-
renarcho religioſo diacono, locum exhi-
bente * Comitij epiſcopi Amaſtridis, Ge- * Comitis
orgio epiſcopo Iunopolitano, Phoca epi-
ſcopo * Iabrudorum, Platone epiſc. Adria- * Dædalorum,
nopolitano Honoriadis, Georgio epiſcopo
Cratiæ, Dometio epiſcopo Pruſiadis, Ste-
phano epiſcopo Heracleæ Ponti, Longino
epiſcopo Tieno, Anaſtaſio epiſcopo Pole-
monenſi, Ioanne epiſcopo Comanorum,
Theophylacto epiſcopo Ceraſunthorum,
Theodoro epiſcopo Trapezuntorum, Sa-
lomone epiſcopo * Claneno, Theodoro * Cleoneno
epiſcopo Amurino, Zimarcho epiſcopo
* Sedymorum, Georgio epiſcopo Oenan- * Sydimorum
dorum, Ioanne epiſcopo Ereſſorum, Io-
anne epiſcopo Myndi, Patricio epiſcopo
Eleuſorum, Cyrico epiſcopo Ancyra-
no, Petro epiſcopo Apyræ, Alexandro
epiſco-

epiſcopo Nacoliæ, Dometio epiſcopo Prymneſeno, Theodoſio epiſcopo Sibliorum, Paulo epiſcopo Sozopolitano Piſidiæ, Coſma epiſcopo Cotteno, Marino epiſc. Philomelij, Conſtantino epiſcopo Tymbrianenſi, Platone epiſcopo Magidorum, Pluſiano epiſcopo Silueno, Theodoro epiſc. Nazianzeno, Theodoro epiſc. * Doriorũ, Georgio epiſcopo Coenſi, Georgio epiſc. Chiorum, Stephano epiſcopo Pario, Georgio epiſc. Naxiæ, Demetrio epiſcopo * Tinnenſi, Georgio epiſcopo Therenſi, Eutychio epiſcopo Melos, Ioãne epiſc. Coryci, Ioanne epiſcopo Adrianorũ, Georgio epiſcopo Flauiadis, Eulalio epõ Cynopolitano, Cõſtantino epiſc. Daliſandi, Theodoro epiſcopo Olbis, Georgio religioſo presbytero & monacho monaſterij Renati, quod ſitum eſt apud antiquam Romam, Conone & Stephano presbyteris & monachis monaſterij, quod cognominatur domus Arſitia, ſimiliter ſitum apud antiquam Romã, Leontio religioſo diacono & monacho monaſterij, quod cognominatũ Cellæ nouæ, pariter ſitum apud antiquam Romã.

* Doricẽſi

* Thyniæ

Reſidentibus itaque glorioſiſſimis patricijs & conſulibus, & omnibus metropolitanis epiſcopis, propoſitis in medio ſanctis & intemeratis CHRISTI Dei noſtri Euangelijs, Theodorus Deo amabilis diaconus huius ſanctiſſimæ Dei Catholicæ & Apoſtolicæ magnæ Eccleſię, & primicerius D E O amabilium notariorum Georgij venerabilis atque ſanctiſſimi patriarchæ Conſtantinopolitani, dixit: Maximæ pietatis exiſtit cognitio, tranquilliſſime Domine, principaliter, quæ ad culturam diuinitatis attinẽt, præcipuam diligentiam adhibere: dehinc cauſas, quæ C H R I S T O amabili Reipublicæ competunt, recta conſideratione dirigere, quod profectò * benigne peragitis, manſuetiſſimè omnem quidem ſecularium cauſarum ſolicitudinẽ reponẽs, pro diuinis verò curam & ſtudium per Spirituſſancti gratiam aſſumens. Et hic veſter eſt acceptabilis ornatus, pietatem aduersùs diaboli accerſire malitiam, & cõtra impietatis eius cohortem, ſacrum aggregare collegium, hoc conſultò agimus ſanctum & magnum atque vniuerſale collegium, quod (ſicutì congruũ fuerat) cum plurima & quãta debuit ſedulitate ex multis diebus ſuper immaculata noſtra Chriſtianorum fide, quod agendum fuerat geſſit, propugnatricem adeptum veſtram pietatem: diſſenſionem verò quæ quoquo modo exorta eſt aduersùs rectitudinem fidei, poſt tergum effecit, innixa quidem veritatis doctrinis, corroborata verò beatiſſimorum patrum irrepræhenſibilibus & veræ diuinis traditionibus, ex ipſis authorum ſcriptis in vnoquoque quæ prouenerunt, conſiderandum eſt. Definitionem autem nunc promulgauit ſinè mendacio diuinarum ſcripturarum vigore pollentem, ſanctorumque patrum doctrina ſuperſcriptam, ad confirmationem quidem rectorum veritatis dogmatum, gloriam verò pij veſtri Imperij, & hanc præ manibus deferimus veſtræ ſerenitatis propoſito recenſendam. Conſtantinus piiſſimus Imperator dixit: Quæ memorata eſt definitio, relegatur. Et accipiens Agatho religioſus lector & notarius Georgij venerabilis atque ſanctiſſimi Archiepiſcopi huius à D E O conſeruandæ regiæ vrbis, eandem definitionem relegit in his verbis: Sanctum & vniuerſale magnum concilium, quod per gratiam D E I & piam ſanctionẽ Cõſtantini piiſſimi ac fideliſſimi magni Imperatoris, cõgregatum eſt in hac à D E O conſeruanda regia * Conſtantini vrbe noua Roma, in * ſecreto diualis palatij, quod cognominatur Trullus, definiuit quæ ſubtèr annexa ſunt. Et quia iam in ſuperiore actione definitio fidei ſcripta eſt, in actione hac non eam ſcripſi, ſed epiſcoporum ſubſcriptiones & Imperatoris tantùm.

* ἐπιεικῶς

* Conſtantinopoli

* ſecretario

Theodorus humilis presbyter ſanctæ eccleſiæ Romanæ, & locũ gerens Agathonis beatiſſimi & vniuerſalis papæ vrbis Romæ, ſubſc. Georgius humilis presbyter ſanctæ eccleſiæ Romanæ, & locum gerens Agathonis beatiſſimi & vniuerſalis papæ vrbis Romæ, ſubſcripſi. Ioannes humilis diaconus ſanctæ eccleſiæ Romanæ, & locũ gerens Agathonis beatiſſimi & vniuerſalis papæ vrbis Romæ, ſubſcripſi. Georgius miſerante D E O epiſcopus Conſtantinopoleos nouæ Romæ, definiens ſubſcripſi.

Petrus presbyter & locum ſeruans Apoſtolicæ ſedis Alexandrinæ magnę ciuitatis, ſubſcripſi. Theophanes miſericordia Dei epiſcopus Theopoleos ſeu Antiochię, ſubſcripſi. Georgius presbyter & locum gerens Theodori Deo amabilis presbyteri, & loci ſeruatoris apoſtolicæ ſedis ſanctę Chriſti Dei noſtri ciuitatis Hieroſolymorum, ſubſcripſi. Ioãnes miſericordia Dei epiſcopus Theſſalonicẽſis, & vicarius apoſtolicæ ſedis Romæ & legatus, ſubſcripſi.

Theodorus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis * Trimethuntorum inſulæ Cypri, locum gerens Epiphanij ſanctiſſimi archiepiſcopi, definiẽs ſubſcripſi. Theodorus humilis presbyter, & locum gerens Theodori beatiſſimi archiepiſcopi ciuitatis Rauennæ, ſubſcripſi. Ioannes indignus epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Portuenſis, & legatus totius concilij ſanctæ atq; Apoſtolicæ Eccleſiæ ſedis vrbis Romæ, ſubſcripſi.

Stephanus miſericordia Dei epiſcopus Corinthi, & legatus Apoſtolicę ſedis vrbis Romæ, ſubſcripſi. Baſilius miſericordia Dei epiſcopus Gortynæ metropolis Cretæ inſulæ

inſulæ, & legatus ſancti cōcilij Apoſtolicę ſedis antiquæ Romæ, definiens ſubſcripſi.

Abundantius miſericordia Dei epiſcopus Tempſanæ ciuitatis, & reſponſalis totius concilij ſanctę & Apoſtolicę ſedis Romæ, ſubſcripſi. Ioannes indignus epiſcopus Rhegij, & reſponſalis totius concilij ſanctę & Apoſtolicę ſedis vrbis Romę, definiens ſubſcripſi. Philalithes miſericordia Dei epiſcopus Cæſareę metropolis primæ Cappadociæ regionis, & primæ Pōticæ diœceſeos, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Epheſi metropolis primæ Aſianæ diœceſeos, definiens ſubſcr.

Siſinnius miſericordia Dei eṗs Heracleę metropolis europeiorū regionis, definiens ſubſcripſi. Plato miſericordia Dei epiſc. Ancyræ metropolis primæ Galatiæ regionis, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus Cyzici metropolis Helleſponti regionis, definiens ſubſcripſi.

Marinus miſericordia Dei epiſc. Sardis metropolis Lydiæ regionis, ſubſcripſi.

Petrus indignus epiſcopus Nicomediæ metropolis prouincię Bithynię, ſubſcripſi.

Photius miſericordia Dei epiſcopus Nicææ metropolis Bithynię regionis, definiēs ſubſcripſi. Ioānes miſericordia Dei epiſcopus Chalcedonæ metropolis Bithyniæ regionis, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Sidis metropolis Pamphylię regionis, definiens ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Amaſię metropolis Helenoponti, definiens ſubſcripſi.

Theodorus miſericordia Dei eṗs Melitenæ metropolis primæ Armeniorū regionis, ſubſcripſi. Iuſtinus miſericordia Dei epiſcopus Tyanæ metropolis ſecūdę Cappadociæ regionis, ſubſcripſi. Alypius miſericordia Dei epiſcopus Gangræ metropolis Paphlagoniæ regionis, ſubſcripſi.

Cyprianus miſericordia Dei epiſcopus Claudiopolitanæ ciuitatis Honoriadis regionis, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Peſſinuntis metropolis ſecundæ Galatiæ regionis, ſubſcripſi.

Polyeuctus miſericordia Dei epiſcopus Myrorum metropolis Lyciæ regionis, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus Staureopoleos metropolis Cariæ regionis, ſubſcripſi. Tiberius miſericordia Dei epiſcopus Laodiceæ metropolis Phrygiæ Pacatianæ regionis, ſubſcripſi.

Coſmas miſericordia Dei epiſcop᾽ Synnadorum metropoleos Phrygiæ Salutariæ regionis, ſubſcripſi. Conſtantinus miſericordia Dei epiſcopus Baratthæ ciuitatis Lycaoniæ regionis, & locum exhibens Pauli ſanctiſſimi metropolitani mei Iconij metropolis, ſubſcripſi. Stephanus miſericordia Dei epiſcopus Antiochiæ metropolis Piſidiæ regionis, ſubſcripſi.

Ioannes miſericordia DEI epiſcopus Pergæ Pamphyliæ regionis, ſubſcripſi.

Theopemptus miſericordia Dei epiſcopus Iuſtinianopoleos ſeu Moſtenæ, metropolis CHRISTO amabilis ſecundæ Cappadociæ regionis, ſubſcripſi.

Iſidorus miſericordia DEI epiſcopus Rhodi metropolis Cycladum inſularum, ſubſcripſi. Siſinnius miſericordia DEI epiſcopus Hierapolis metropolis Phrygiæ Pacatianæ regionis, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Tarſi metropolis primæ Ciliciæ regionis, ſubſcripſi.

Stephanus miſericordia Dei epiſcopus Anazarbi metropolis ſecundæ Ciliciæ regionis, ſubſcripſi. Macrobius miſericordia DEI epiſcopus Seleuciæ metropolis Iſauriæ regionis, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia DEI epiſcopus Athenarum, & legatus ſancti concilij Apoſtolicæ ſedis priſcę Romæ, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Stoborum ciuitatis, definiens ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Lacedęmoniorum, ſubſcripſi. Gregorius miſericordia Dei epiſcopus Candani Cretæ inſulæ, definiens ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus Byziæ ciuitatis Thraciæ regionis, ſubſcripſi.

Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Pōpeiopoleos Paphlagonię regionis, ſubſcripſi. Zacharias miſericordia Dei epiſcopus Leontopoleos Iſauriæ regiōis, ſubſcripſi. Gregorius miſericordia Dei epiſcopus Mitylenæ ciuitatis Lesbos inſulæ, ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus Mileti ciuitatis Cariæ regionis, ſubſcripſi. Sergius miſericordia DEI epiſcopus Selymbriæ ciuitatis Europæ regionis Thraciæ prouinciæ, ſubſcripſi.

Andreas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Methymnæ Lesbos inſulæ, ſubſcripſi. Theognius miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Chij Bithyniæ regionis, ſubſcripſi. Alexander miſericordia Dei epiſcopus Cotyaiorum Iſauriæ regionis, ſubſcripſi. Epiphanius miſericordia Dei epiſcopus Euchaitorū ciuitatis Helenoponti regionis, ſubſcripſi. Stratonicus miſericordia DEI epiſcopus Solorum ciuitatis Cypri inſulæ, ſubſcripſi.

* Tychon miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Citij Cypri inſulæ, ſubſcripſi. * Thycon

Ioannes miſericordia DEI epiſcopus Nyſſæ ciuitatis primæ Cappadociæ regionis, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus Thermis ciuitatis primæ Cappadociæ regionis, ſubſcripſi.

Georgius miſericordia DEI epiſcopus * Camulianæ ciuitatis primæ Cappadociæ regionis, ſubſcripſi. Theodorus humilis epiſco. Iuſtinianopoleos ciuitatis territorij de Zinis, ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei eṗs territorij Daranyſenſis ſeu Analibla *Camelenæ

Analiblæ magnæ Armeniorum regionis, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia DEI epiſcopus Lappis Cretæ inſulæ, ſubſcripſi.

Zoitus miſericordia Dei epiſcopus Chryſopoleos ſiue * Dioſſoru (quod eſt, Iouis tumulus) Aſianæ regionis, ſubſcripſi.

Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Pergami ciuitatis Aſianæ regionis, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Maſtaurorum ciuitatis Aſianæ regionis, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus Adramytteorum ciuitatis Aſianę regionis, ſubſcripſi. Patricius miſericordia Dei epiſcopus Magneſiæ circa Mæandrum ciuitatis Aſianæ regionis, ſubſcripſi. Antonius miſericordia Dei epiſcopus Hypeporum ciuitatis Aſianæ regionis, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Amathuntorum Aſianæ regionis, ſubſcripſi. Siſinnius miſericordia Dei epiſcopus Nyſorum ciuitatis Aſianæ regionis, ſubſcripſi. Reginus miſericordia Dei epiſcopus Panis Thraciæ prouinciæ, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Heracleopolitanæ ciuitatis ſecundæ Armeniæ regionis, ſubſcripſi.

Martyrius miſericordia Dei epiſcopus Iuliopoleos ciuitatis primæ Galatię regionis, ſubſcripſi. Michael miſericordia Dei epiſcopus Aſponitanæ ciuitatis primæ Galatiæ regionis, ſubſcripſi. Platon humilis epiſcopus Cinnæ ciuitatis primæ Galatiæ regionis, ſubſcripſi. Andreas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Minicæ primæ Galatiæ regionis, ſubſcripſi. Geneſius humilis epiſcopus Anaſtaſiupolitanæ ciuitatis primæ Galatiæ regionis, ſubſcripſi.

Stephanus miſericordia Dei epiſcopus Vranopolitanæ ciuitatis primæ Galatię regionis, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia DEI epiſcopus Miletopolitanæ ciuitatis Helleſponti regionis, ſubſcripſi.

Mercurius miſericordia Dei epiſcopus Pœmanetinus Helleſponti regionis, ſubſcripſi. Dometius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Prymneſiæ, ſubſcripſi.

Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Iborum, ſubſcripſi. Cyricus miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Adrianenſis, ſubſcripſi. Andreas miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Celandinæ Lydiæ regionis, ſubſcripſi. Ioannes humilis epiſcopus ciuitatis Philadelphiæ Lydię regionis, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus Daldis Lydię regionis, ſubſcripſi. Ioãnes miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Septenorum Lydiæ regionis, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia DEI epiſcopus Daſcylij Bithynię regionis, ſubſcripſi. Theodotus miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Prienæ, ſubſcripſi.

Ioannes humilis epiſcopus Adrianopoleos Bithyniæ regionis, ſubſcripſi.

Georgius miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Cadorum, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus Cæſareæ ciuitatis Bithyniæ regionis, ſubſcripſi.

Anaſtaſius miſericordia DEI epiſcopus Theodoſianorum, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus ciuitatis Iuſtiniapoleos Gordi, ſubſcripſi. Mennas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Carbaliæ Pamphylię, ſubſcripſi. Coſmas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Conanenſis Pamphylię regionis, ſubſcripſi.

Nicetas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Coraceſij, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia DEI epiſcopus Veriſæ, ſubſcripſi. Callinicus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Colonę Armeniæ, ſubſcripſi. Tiberius gratia Dei epiſcopus ciuitatis * Amyzon Helenoponti regionis, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Andrapenæ ciuitatis, ſubſcripſi. * Amyſſi

Sergius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Sinopis, ſubſcripſi. Gregorius miſericordia Dei epiſcop⁹ ciuitatis Archis primæ Armeniæ regionis, ſubſcripſi.

Ioannes miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Fauſtinopoleos, ſubſcripſi. Hirenarchus miſericordia Dei diaconus ſanctę Amaſtrinæ Eccleſiæ, locum exhibens * Comitis ſanctiſſimi epiſcopi mei, ſubſcripſi. * Comitij

Georgius miſericordia Dei epiſcopus Iunopoleos ſubſcripſi. Phocas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis * Iabrudorum, ſubſcripſi. Platon miſericordia Dei epiſcopus Adrianopoleos Honoriadis, ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Cratiæ, ſubſcripſi. Dometius miſericordia Dei epiſcopus * Pruſiadis ciuitatis, ſubſcripſi. Stephanus miſericordia Dei epiſcopus Heracleæ Ponti, ſubſcripſi. Longinus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Tij, ſubſcripſi. Anaſtaſius miſericordia DEI epiſcopus Polemonij, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcop⁹ ciuitatis Comanę, ſubſcripſi. * Dædalorum,

Theophylactus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Ceraſuntis, ſubſcr. Salomon miſericordia Dei epiſco. ciuitatis * Clanei, ſubſcripſi. Theodorus miſericordia Dei epiſc. ciuitatis Amurij, ſubſc. Zimarchus miſericordia Dei epiſc. ciuitatis * Sidymorum, ſubſc. Georgius miſericordia Dei epus ciuitatis Oenandorũ, ſubſc. Ioãnes miſericordia Dei eps ciuitatis * Ereſenorum, ſubſc. Ioannes miſericordia DEI epiſc. ciuitatis Myndi, ſub. Patricius miſericordia Dei eps ciuitatis Eleuſorũ, ſub. * Cleonę * Ereſſorũ

Petrus miſericordia Dei epiſc. ciuitatis Apyræ, ſubſ. Aexander miſericordia DEI eps ciuitatis Nacolię, ſubſc. Cyricus miſericordia Dei eps ciuitatis Ancyrę Phrygię, ſubſc. Paulus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Sozopoleos Piſidię, ſubſc.

Mari-

Marinus humilis epiſc. ciuitatis Philomelij, ſubſcripſi. Conſtantinus humilis epiſc. ciuit. Thymbrianorum, ſubſ. Platon miſericordia Dei epiſc. ciuit. Magidorum, ſubſcr. Theodorus miſericordia Dei epiſc. ciuitat. Nazianzi, ſubſcr. Theodorus miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis *Doriorum, ſubſcr. Pluſianus epiſc. ciuit. Siluenſis, ſubſ. Demetrius humilis epiſ. ciuitat. inſulæ *Thyniæ, ſubſcr. Stephanus humilis epiſc. inſulæ Parij, ſubſc. Eutychius humilis epiſc. inſulæ Meli, ſubſcripſi. Georgius humilis epiſco. inſulæ Theræ, ſubſcripſi. Ioannes miſericordia Dei epiſcop. ciuit. Adanorum, ſubſ. Georgius humilis epiſc. ciuitatis Flauiadis, ſubſc. Ioannes humilis epiſco. ciuitat. Coryci, ſubſc. Eulalius miſericordia Dei epiſ. Cynopoleos Iſauriæ, ſubſc. Conſtantinus miſericordia Dei epiſcop. ciuitatis Daliſandi, ſubſcrip. Theodorus miſericordia Dei epiſc. cinitatis Olbiorum, ſubſcr. Georgius miſericordia Dei epiſcopus inſulæ Coenſium, ſubſcripſi. Georgius miſericordia Dei epiſcopus Chij, ſubſcripſi. Georgius humilis epiſcopus Inſulæ Naxiæ, ſubſcripſi. Conſtantinus humilis epiſcopus Lampſaci, ſubſcripſi. Theodorus humilis epiſcopus Sibliorum Lycaoniæ regionis, ſubſcripſi.

*Doriceñ

*Tinni

Coſmas indignus epiſcopus ciuitatis Cottenæ, ſubſcripſi. Polychronius miſericordia Dei epiſcopus Theopolitanæ ciuitatis Bithyniæ regionis, ſubſcripſi, per Theodoſium religioſum presbyterum ſanctiſſimæ magnæ eccleſiæ meæ. Petrus gratia Chriſti Dei noſtri epiſcopus ciuitatis Meſembriorum Hemi montis regionis, ſubſcripſi. Petrus indignus epiſcopus Sozopoleos Hemi montis regionis, ſubſcrip. Theodorus miſericordia Dei epiſcop. ciuitatis Trapezuntiorum, ſubſcripſi. Leontius miſericordia Dei epiſco. Helenopolitanæ ciuitatis, ſubſcripſi. Theodoſius miſericordia Dei epiſcopus Sebaſtiæ metropolis ſecundæ Armeniæ regionis, ſubſcripſi. Syluanus miſericordia Dei epiſcopus Lemnos inſulæ, ſubſ. Iſidorus miſericordia Dei epiſcopus Abydi ciuitatis, ſubſcripſi. Andreas miſericordia Dei epiſcopus ciuitatis Neapolitanæ Cariæ regionis, definiens ſubſcripſi, per Theodorum metropolitanum meum, propter infirmitatem qua detineor. Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Carpathi inſulæ, ſubſcri. Dauid miſericordia Dei diaconus ſanctiſſimæ eccleſiæ, quæ eſt in Boſphoro, & locum exhibens Andreæ venerabilis epiſcopi mei, ſubſcripſi. Citonatus miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Caralitanæ inſulæ Sardiniæ, ſubſcripſi. Theodotus miſericordia Dei epiſcopus Aureliopoleos, ſubſcripſi.

¶ Et ſubſcriptio pijſſimi & Chriſto dilecti Conſtantini Imperatoris: Legimus, & conſenſimus.

Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Edicat ſanctum & vniuerſale concilium, ſi cum conſenſu omnium epiſcoporum promulgata eſt definitio, quæ ad præſens relecta eſt. Sanctum concilium exclamauit: Omnes ità credimus, Vna fides, Omnes idipſum ſentimus, Omnes conſentientes & amplectentes ſubſcripſimus, Orthodoxè omnes credimus, Hæc eſt fides Apoſtolorum, hæc eſt fides Patrum, hæc eſt fides orthodoxorum, Multos annos Imperatori, Integritates duarum naturarum Chriſti Dei noſtri tu declarâſti. Luminarium pacis Domine conſerua, Martiano nouo Conſtantino ęterna memoria, Nouo Iuſtiniano Conſtantino æterna memoria, Omnes hæreticos tu effugâſti, Deiectorem hæreticorum Domine conſerua, Diuidentes & confundentes tu perſequutus es. Abſit inuidia à veſtro imperio, Deus cuſtodiat fortitudinem veſtram, Deus regnum veſtrum & imperium veſtrum pacificet: Veſtra vita, orthodoxorum vita eſt. Cæleſtis rex terreſtrem conſerua. Per te vniuerſales Eccleſiæ pacificatæ ſunt. Neſtorio & Eutychi & Seuero anathema. Conſentaneis eorum anathema, Theodoro Pharanitę anathema, Sergio & Honorio anathema, Pyrrho & Paulo anathema, Cyro & Petro anathema, Macario & Stephano anathema, Omĩibus hæreticis anathema: Qui prædicauerunt & prædicant, & docent ac docturi ſunt vnam voluntatem & vnam operationem in diſpenſatione Domini noſtri Ieſu Chriſti Dei noſtri, anathema. Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Deum teſtem proferimus ſancto & vniuerſali veſtro Concilio, quòd abſque quolibet fauore & inuidia, principale deſiderium & zelus extitit nobis, irrepręhenſibilem eſſe immaculatam noſtram orthodoxam Chriſtianorum fidem, & cum ſtabilitate nos eam conſeruare in nomine Dei, ſecundùm doctrinam atque traditionem, quæ tradita eſt nobis tam per Euangelium, quamque per ſanctos Apoſtolos, & per ſtatuta ſanctorum quinque vniuerſalium conciliorum, ſanctorumque probabilium patrum: & non mediocriter nos pro hoc deſiderium coarctabat, ex quo (iubente Deo noſtro) authoraliter accepimus ſolium imperij noſtri. Cùm ergò Deo complacuit tempus concedere, inuitauimus fieri collectionem veſtram, ad conſiderandum vobis ſanctas Dei ſcripturas, omnemque vocis ſiue aſſertionis nouitatem, quæ adiecta eſt ad intemeratam noſtram Chriſtianorum fidem in his vicinis temporibus, à quibuſdam praua ſentientibus expellendam, mundiſſimamq; nobis hanc contradendam, (ſicut prædictum eſt) quatenùs ſecundùm ſancta & vniuerſalia quinque concilia, & ſtatuta ſanctorum venerabilium patrum, ità eam & nos cuſtodiamus vſque in mortem. Ibi ergò iu-

dicemur vobiſcum apud terribile tribunal DEI, quandò futurus eſt iudicare viuos & mortuos, ſi forſitan aliquid vnquàm conſcientiam habetis fuiſſe intermiſſum in definitione, quæ à vobis promulgata eſt, ſed & ſi quiſquam ex vobis forſitá vult dicere, vtiquè examinato ſermone, qui fuerit à quolibet ex vobis prolatus, ex omni parte per gratiam & inſpirationem ſancti ſpiritûs ſummitatem compræhendamus ſanctæ & immaculatæ fidei, quæ tradita eſt nobis à ſanctis Apoſtolis & diſcipulis Domini & Saluatoris noſtri IESV CHRISTI veri DEI noſtri, & eis qui deincèps reperti ſunt probabilibus patribus, & ſanctis quinque vniuerſalibus concilijs, quatenùs vno ore, vnoque corde omnes eccleſiæ DEI hymnum offerant in tempore regni noſtri miſericordiſſimo DEO noſtro, rectè annunciantes verbum veritatis eius, & perfectiùs extinguatur omnis hæreticæ præſumptionis iactantia ab eius benignitate.

Sancta ſynodus exclamauit: Multos annos Imperatori, CHRISTO dilecto Imperatori multos annos, Pium & Chriſtianum Imperatorem Domine conſerua, Orthodoxam fidem tu confirmâſti. Definitio orthodoxa eſt. Contradicenti huic definitioni anathema: Qui contradixerit huic definitioni, diuiſor eſt: Qui contradixerit huic definitioni, hæreticus eſt: Qui non ſuſceperit hanc definitionem, Apollinariſta eſt: Qui contradixerit huic definitioni, Neſtorianus eſt: Qui non ſuſceperit hanc definitionem, Eutychianiſta eſt: Neſtorianis anathema, Eutychianis anathema, Apollinariſtis anathema, Omnibus Chriſto rebellibus hæreſibus anathema, Aeterna memoria Imperatori, Aeternum permaneat veſtrum imperium.

Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Etſi proculdubiò vrã venerabilitas atq; religio delaſſata ſit ex longinquo itinere, & diuturna hìc cómoratione, veruntamẽ gratiam dignam cum viciſſitudine illa ſuperni nutûs, etiàm ab imperio noſtro percipiet, eó quòd multis errantibus circa orthodoxam fidem, extincta diſſonantia, in vnam eandemque confeſſionem conſonanter omnes conuenimus, ſperantes veram atque celerem ſalutem à multorum munerum datore DEO, interceſſionibus ſanctæ & immaculatæ Dei genitricis & veſtræ ſanctitatis, ſuſcipere. Sanctum Concilium dixit: Pijſſime & tranquilliſſime domine, ſermonem acclamatorium ad Deo amabilem veſtrum potentatũ, iuxta morem compoſuimus: & ſi placuerit pietati veſtræ, hũc perlegi iubete.

Conſtantinus pijſſimus Imperator dixit: Acclamatorius ſermo, qui compoſitus eſt à ſancto veſtro concilio, deferatur & relegatur. Qui delatus eſt, & in his ſermonibus ità relectus eſt:

Sermo acclamatorius, qui proſphoneticus dicitur, à ſancto & vniuerſali concilio ad pijſſimum & Chriſto dilectum Conſtantinum Imperatorem:

A dextera Dei qui cuncta creauit & continet, imperialis poteſtatis meritò diadema ſuſcipiens Chriſto dilecte Imperator, humanitate ac manſuetudine, & circa fidem inſita pietate atq; rectitudine, Dominum remunerare diligis, qui te regnare diſpoſuit: tales quippe munerum vices ſcis eum habere complacitas, quibus ſibi diligit famulari. Quæ verò eſt alia Deo liberalior à vobis donorum oblatio, quàm charitatis & fidei circa eum flagrans demóſtratio, ſanctarumque Dei eccleſiarum per vos pacificus ſtatus? Propter quod & maximè plurimos agones ſuper his, quos habes, conſummâſti, vt vnanimitatẽ acquireres diſſidentium. Vos enim per Chriſtum benignè regnatis, Chriſtus verò per vos eccleſijs ſuis pacem delegit impartiri. Ipſe & nunc veſtram ſuſcitauit ſerenitatem, & ad rectæ fidei zelum commouit, hanc vniuerſalem ad temetipſum ſynodum conuocandi, vt nupèr quidem exortæ hæreſis nouitatem deſtrueret, veritatis autem prædicationem firmaret, vt hoc proueniente, ſtabile & inconcuſſum ſit Eccleſiæ ipſius collegium. Intolerabile enim exiſtimâſti, prudentiſſime Imperator, in cæteris quidem nos adinuicèm conſentire atq; concurrere, circa ipſum autem vitæ noſtræ capitulum abinuicèm diſrumpi atque diſcindi, vt hinc nos alter alterius membra exiſtentes, & in vno Chriſti corpore conſtituamur, per eandem quæ ad ipſum & adinuicèm intelligentiæ atq; fidei eſt, conſonantiam. Quid verò eſt & præſertim Imperatori decibilius, quàm præ omnibus pietate adornare ſubiectos, per quod & in cæteris felicitetur reſpublica? Veruntamẽ veſtris diualibus præceptis acquieſcentes, tam antiquæ Romæ, & Apoſtolicæ ſummitatis pontificalis antiſtes, quàm nos humiles, Chriſti tamen ſacerdotes atq; miniſtri, ille quidem pro ſe literarum paginam, eosq; qui eius perſonam deſcriberent, ſacerdotes conſtituit, nos autem omnes cum eis ſimul Deo amabile ſolium tuæ fortitudinis corporaliter circũſtetimus. Si igitur omes ſimpliciter & abſq; calliditate à principio euangelicam prædicationem ſuſcepiſſent, Apoſtolicisq; * inſtitutionibus eſſent contenti, *conſtitutionibus
benè vtiquè & aptè ſeſe cauſæ haberent: & neq; authoribus hæreſum, neq; fautoribus ſacerdotũ, certaminũ labores exercerentur. Oportebat enim, illos quidẽ in ſilentio degentes, ſalutẽ acquirere: iſtos verò, ad reluctandũ nõ prouocari: & trãquillitati tẽpus, non tumultibus cõpartire: ſed ſilentiũ prudenter amplecti, & Deo colloqui, & ſubiectis formula virtutum exiſtere. Sed quia aduerſarius ſatanas requieſcere minimè ſinit,

ſed tanquàm armigeros atq; telorũ portatores, aduersùs Chriſtum proprios miniſtros exuſcitat, errorum doctrinis velut occultis gladijs multorum mentes fraudulenter perimentes: huius rei gratia & Chriſtus Deus noſter, qui patris eſt ſapientia & virtus, per quam vniuerſa conſtituta ſunt & continentur, ſuos aduersùs illos prꝗliatores apto tempore ſuſcitauit, gladium ſpiritús arripientes, ad abſcindendum ac perimendum eos, qui manum extollunt aduersùs populum eius copioſum, & qui Eccleſiæ caulas more luporum captas tenere, & interiores margaritas diuini eloquij rapere, atq; conculcare porcinis dogmatibus nitebantur, ad quos & gladius iubetur exacui. Framea, inquit, exurge ſuper lupos paſtores, & eos, qui oues conturbant, interfice. Sic vtiquè & omnium ſynodorum huc uſquè conuentus effecti ſunt aduersùs id, quod tumultuabatur, & reluctabatur tam principibus, quamque priſcis patribus ſemper armatis. Arrius diuiſor atque partitor Trinitatis, inſurgebat: & continuò Conſtantinus ſemper Auguſtus, & Syluester laudabilis, magnam atque inſignem in Nicea ſynodum congregabant, per quam ipſa Trinitas tam fidei ſymbolum dictauit, quamque aduersùs Arrianam malitiam ſententiam promulgauit, & iuſta pœna errantem Eccleſiæ locis indignis, ſed illi condignis, cruciauit. Macedonius ſpiritús denegabat Deitatem, & dominantem conſeruum prædicabat: ſed maximus Imperator Theodoſius, & Damaſus fidei adamas, protinùs obſtiterunt, quorum ſolidam mentem aggreſſiones atque conflictus alienarum ſectarum nullatenùs ſauciârunt. Gregorius & Nectarius in hac regia vrbe conuentum congregabant, & ſacrilegam quidem linguam à ſacerdotio abſcindebant, quæ blaſphemias execrabiles in ſpiritumſanctum iaculabatur, fidei verò ſymbolum denuò explanabant, & quòd Deus eſt ſpiritus confirmantes, per ea manifeſtiùs expoſuerunt. Sic igitur eos, qui Trinitatis vnitatẽ ſoluebant, Trinitatis virtus deſtruxit. Multa verò valdè & multifaria, & ſuper ipſa vnigeniti diſpenſatione facta eſt oppoſitio, ſed generalis ſermo exequi feſtinat. Dum Neſtorius & iterùm Cæleſtinus & Cyrillus, ille quidem Chriſtum diuidebat & partiebat, hi verò cum Domino conſpirantes, vnà cum his ſceptrorum domini diuiſorem deijciebant, vt effuſiùs ibidèm geſtorum tabulæ per literariam vocem dum ipſi ſileant, cauſas ipſas loquuntur. Deinde Eutychetis inſania delirante alteram fabulam, ipſiusque Saluatoris humanitatem penitùs recuſantem, & vmbroſam quandam eius & non veram ſimilitudinem præſtigiante, putâsne neceſſarium erat, ſpiritales viros inſurgere, qui diuinis verbis falſidicos compeſcerent?

Zach. 13. c

Et quomodò non indignaretur Deus qui blaſphemabatur, & nõ defendebatur? Leonis igitur tuba tanquàm leonis rugitus viriliter vociferás ex Roma, interim archimandritam beſtiam perterruit, & à monachico grege proiecit, eiusque phantaſiam atq; putationem reprobauit, & euaneſcere fecit iniuſtam turbulam. Martianus ſacratiſſimus Imperator & Anatolius Conſtantinopolitanus antiſtes cum omni Chalcedonenſi à Chriſto cõgregata collectione, ſeſe amplexi ſunt, atq; manu & lingua conſentiebant, & pariter ſubſcribebant, & conſonam Eutychetis & Dioſcori intelligentiã euacuârunt. Sicut & Vigilij poſt hꝗc Iuſtiniano pijſſimo conſonuit quintum concilium, & conſtitutum eſt, vt eorum opuſcula, quæ latenter reperta ſunt, repleta abominatione, anathematizarentur. His ità ſe habentibus, neceſſarium exiſtebat, & veſtram Chriſto amabilem manſuetudinem ſacratiſſimum hunc & copioſum congregare conuentum, dum vtrinquè benefacere putaretur: & cauſam quidem diſſenſionis eccleſiarum repellere, diſtantia verò ad vnitatem reducere. Nec enim ſufferebas conſpicere, DEO amabilis domine, vt nupèr contexta falſæ doctrinæ adinuentio, tunicam rectæ fidei vſquequaquè conſcinderet: ſed audẽter dicimus tanquàm per organa ſpiritús per nos & vnà nobiſcum, quod exciſum erat, retexuiſti, & ad ſoliditatem compaginâſti, integritatiq; reſtituiſti. Proindè inſpiratione ſancti ſpiritûs conſpirantes, & adinuicèm omnes conſonantes atque conſentientes, & Agathonis ſanctiſſimi patris noſtri & ſummi papæ dogmaticis literis ad veſtram fortitudinẽ miſſis conſentientes, necnõ & ſuggeſtioni ſanctæ, quæ ſub eo eſt, ſynodi CXXV. Patrum concordantes, vnum de ſancta Trinitate Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum etiàm incarnatum, prædicamus in duabus perfectis naturis indiuiſè, incõfuſè laudandum. Vt enim verbum, *cõſubſtantiale eſt & conſempiternum Deo genitori: vt autem carnem ſumens ex intemerata virgine, Deique genitrice Maria, homo perfectus eſt, conſubſtantialis nobis, factusq; ſub tempore. Perfectum igitur in Deitate, & perfectum eundem in humanitate, ſecundùm priſcas patrum traditiones & Chalcedonenſem diuinam definitionẽ, prædicamus. Et quemadmodùm duas percipimus naturas, ità & duas naturales voluntates, & duas naturales operationes agnoſcimus. Neutram enim earum, quæ Chriſti ſunt, naturarum in eius diſpenſatione audemus abſque voluntate vel abſque operatione pronunciare: nè fortè earum perimentes proprietates, etiàm naturas quarũ ſunt proprietates, pariter perimamus. Nec enim negamus naturalem eius humanitatis voluntatem, aut naturalem operationem: nè & quod pro ſalute noſtra

for. *cõſubſtantialis eſt & cõſempiternus

diſpenſationis eſt capax, denegemus, & Deitatem paſſioni applicemus. Hoc nanq; conabantur, qui nuper in eo vnius voluntatis & vnius operationis execrabilem nouitatem introduxerunt, Arrij & * Apollinarij, Eutychetis atq; Seueri malignam ſectā reſtaurantes. Si enim abſque voluntate & abſq; operatione humanam Dei naturam dicere ceſſaremus, vbi perfectum in humanitate ſaluatum eſt? Nihil enim aliud conſtituit humanæ ſubſtantiæ integritatem, niſi eſſentialis voluntas, per quam liberi arbitrij vigor in nobis deſignatur, * ſic ſe habeat vt ſubſtantialis operatio. Quomodò enim dicimus eum in humanitate perfectum, ſi nihil humanū paſſus eſt aut operatus? Quemadmodùm enim duarum naturarum concurſus, vnam nobis inconfuſam atq; indiuiſam conſeruauit ſubſtantiam: ità & vna ſubſtantia in duabus coruſcans naturis, quæ vtriq; conueniunt, propriè demonſtrabat. Duas igitur in eo naturales voluntates, & duas naturales operationes, cōmuniter atq; indiuiſè, pcedentes, prædicamus: ſuperfluas autem vocum nouitates, & harum adinuentores, procùl ab eccleſiaſticis ſeptis abijcimus, & anathemati meritò ſubijcimus: id eſt, Theodorum Pharanitanum, Sergium & Paulum, Pyrrhū ſimul & Petrum, qui Conſtantinopoleos præſulatum tenuerunt, inſupèr & Cyrum, qui Alexādrinorum ſacerdotium geſſit, & cum eis Honoriū, qui fuit Romæ præſul, vtpotè qui eos in his ſecutus eſt, ſuper his præcipua ratione anathematizamus, deponentes Macariū, qui fuerat Antiochienſis epiſcopus, & Stephanum huius diſcipulum, & potiùs dicamus magiſtrum, qui prædeceſſorum ſuorum impietatē defendere conati ſunt, & vt verbo dicatur, totum orbem terrarum concitauerunt: & oēs quidem vbiq; peſtiferis literis, fraudulentis verò inſtitutionibus vnumquenq; multorū in ſimplicitate vaſtauerunt. Similiter autem & Polychronium, infantilis intelligentiæ delirum ſenem, qui mortuos ſuſcitare pollicitus, dum non ſuſcitaret, deriſus eſt: & oēs, qui conſtituerunt vel conſtituunt, conſtituerēve preſumpſerint vnam voluntatem & vnam operationem in diſpenſatione humanitatis CHRISTI. Et nè fortè quidam reprehendant ſeu ſanctiſſimi papę diuinam æmulationem, ſiue præſentem angelicam, conuentum illius & ante nos, & nobiſcum ille Apoſtolicas & paternas traditiones ſumus ſecuti, & nihil diſſonum aut diſcrepans ab eorum informatione adinuénimus: inſupèr & contra inſurgentes nobis reſtitimus, ſed non anticipauimus: & neq; nos cōgreſſionem adſumpſimus, præincipientibus verò ediuersò ſum* armati. Quis igitur adſpexit talia * miracula? Spirituale nunc proponebatur ſtudium, & propugnator falſidicæ ſcientiæ iam antè exuębatur: ignorabat autem quòd nō adipiſceretur coronam victoriæ, ſed & exueretur coronam ſacerdotij. Summus autem nobiſcum cōcertabat apoſtolorum princeps: illius enim imitatorem, & ſedis ſucceſſorem habuimus fautorem, & diuini ſacramenti myſterium illuſtrantē per literas. confeſſionem tibi à deo inſcriptam, illa Romana antiqua ciuitas obtulit, & dogmatum diem à veſpertinis partibus extulit. charta & atramentum videbatur, & per Agathonē Petrus loquebatur, & cum omnipotenti conregnatore pius Imperator ſimul decernebas tu qui à Deo decoratus es. Et Simon quidem reſupinus volutatus corruebat, & ſtat ruinę eius ſtatua. Fides verò reſurgit, plebiſq; concordia in proprium reſtituitur decus. Eleuatus eſt ſol, & luna ſtetit in ordine ſuo, ait propheta. In lumine leuatus eſt ſol, id eſt, mens veſtra ad iuſtitiæ ſolem aſſcendit puriſſimū, puram reſpicere reconciliationem, quæ nobis ex hoc apportauit. Et luna ſtetit in ordine ſuo, id eſt, eccleſia & ſponſa Chriſti ſuo decore amicta eſt, & pietatem tāquàm virginitatis ſtolam induitur: & orthodoxæ fidei pulchritudine pleniùs ſarta, perpetua pace mundum illuſtrat. Audite hæc omnes, qui terrenum hoc tabernaculum vos exuiſtis, & qui poſteà naſcituri eſtis: præſentibus enim non auditus, ſed viſus eſt ſatisfactio: & ſoli ſapienti & potenti Deo, gratiarum laudes enixiùs offeramus, Gloria in excelſis Deo, & in terra pax, decantantes, dum Chriſto omnipotenti complacuit ſuſcitare principem Deo dilectum, qui vnitatis eccleſiarum mediator effectus eſt. Sed, ô benigniſſime Domine & amator iuſtitiæ, ei qui tibi potentiam largitus eſt, hanc gratiam recompenſa: & his quæ à nobis geſta ſunt, ſignaculū tribue. veſtram inſcribito imperialem ratihabitionem, & per edicta diualia atq; per pias cōſtitutiones ex more eorū omnium firmitatem, quatenùs nullus his quæ geſta ſunt, aut contradicat, nouamve quæſtionē machinetur. Scito eñ sereniſſime Imperator, quòd nihil horum, quæ in ſynodis vniuerſalibus & à probabilibus patribus conſtituta ſunt, falſauimus, verùm potiùs confirmauimus. Etenim oēs vnanimiter atq; conſonanter acclamamus: Domine, ſaluum fac regem noſtrū, qui poſt te corroborauit fidei fundamentū: benedicito vitam eius, dirige greſſus cogitationum eius. Conterat virtutē inimicorum ſuorum, & reſiſtentes ei continuò corruant, quia fecit iudicium & iuſtitiā ſempiternam, & periclitanti veritati manus porrexit, populumq; tuum ſaluauit, ad eadē ſapere eos conciliās. Gaude ciuitas noua Roma Conſtantinopolis, glorificata nomine principali. Eccè rex tuus fidelis ſedet fortiſſimus, & accipiet armaturam æmulatricem eius virtutem, indutus eſt loricam iuſtitię & ſanctitatis, circumpoſuit ſibi galeam prudentiam, quæ eſt ſpecula.

*Apollinaris

for. * ſi ſic aut * ſi ſe

* mirabilia

Abac. 3. c

Luc. 2.

pſal. 19.

cula virtutum, & ſcutum aſſumpſit inexpugnabile in Deum pietatem. His armatum cum adſpiciant barbari, & ſperamus in Deũ eos obtemperare dominanti. Lætare ciuitas Sion, cacumen orbis terrarum atq; imperium. Conſtantinus te purpura præornauit, & per fidẽ coronauit, & Cõſtantinus vtriſq; ſupercoronauit. Portæque inferi aduersùm tuum orthodoxum imperium non præualebunt. Gaude & fiducialiter age, Imperator ſpecioſiſſime, Dominus Deus tuus in te potens, præcingens te virtute, ſaluabit te: adducet ſuper te iocunditatem & exultationem, ampliabiturq; imperium tuum, & exaltabitur brachium tuum, & dominabitur cunctis aduerſis, Deumq; non agnoſcentibus, atq; *anteſtantibus: & lamẽtabitur quidem hoſtilitas, gaudebit autem obedientia: quia ego potens ſum, dicit Dominus omnipotens.

obſtantib

Edictũ Conſtantini Pogonati.

IN nomine Domini & dominatoris Ieſu Chriſti Saluatoris noſtri, Imperator piiſſimus, pacificus, Flauius Conſtantinus fidelis in Ieſu Chriſto Deo Imperator, Chriſto dilecto omni populo habitanti in occiduis partibus. Firmamnntum ac fundamentum ſuperno nutu creditæ nobis Chriſtianiſſimę exiſtit Reipublicæ fides in Deo inflexibilis & inconcuſſibilis, in qua Chriſtus Deus noſter tanquàm propriam domum ſuam conſtruxit Eccleſiam, & ſicut rex omnium, imperij noſtri ſedem conſtituit, principatúſq; nobis ſceptra commiſit. Sicut enim quãdam petram excelſam & ſublimem, & vt cæli terræq; in conſortio conſtitutam myſticam confeſſionem, quæ in eũ cum patre & ſpiritu eſt, Saluator nobis oſtendit, vt per eam tanquàm per mediam ſcalam ad cæleſtem conuerſationem reducamur, diuinioriſq; regni potentia coronemur. Super hanc petram cogitationis noſtræ greſſus infiximus, ſuper quam firmiter ſtare præcipimur, quamque cautiùs tenere ſubiectos præcipimus: nè quiſquam, vt minùs attentus, exagitetur à maligno & inſtabili ſpiritu: expulſuſque atq; præcipitatus, in impietatis voraginem delabatur. Etenim deſiderabile eſt dæmoni, qui generi humano ſemper infeſtus eſt, ſeparare hominem à Deo qui factus eſt ad imaginem Dei, & multimodis deceptionibus fallere. Sed nihil eſt ei ſic ſtudioſum atque officioſum, quàm pietatem oppugnare, & eccleſiaſticæ pacis ſtatum perturbare. quod & nupèr elapſis temporibus demonſtrauit, atq; aduerſùs inuicèm eccleſias prælia ſumere perſuaſit per inſtrumenta, quæ ad hoc, vt vnà ſecũ confligerent, adinuenit, ſub ſacerdotali ſcilicet habitu & indumento doloſam intentionem obcelantia, Chriſti verò amatoribus populis lœtalem inſtitutionem eructantia. Vnius quippe voluntatis & vnius operationis, in incarnatione ſaluatoris atq; in duabus eius naturis, diuina dicimus & humana, nouitatem ſanxerunt: quatenùs & vnam ex hoc in Chr̃o naturam ex improuiſo excogitantes introducere, antiquæ illius & corruptibilis confuſionis hæreſim reconflarent, cum qua Apollinaris quidem diſperijt, Themiſtius verò nefandus anathematizatus eſt, Eutyches & Dioſcorus cũ ſua peſſima ſecta ſimul deiecti ſunt: & omẽs hi, & quiqui veſtigia eorum ſecuti, è regionè veritatis ierunt, ſynodalibus ſimul & paternis condemnati ſunt ſententijs. Huiuſmodi deniquè contagione eccleſias contaminauerunt etiàm hi, qui ante noſtra tempora ſacrilegi ſacerdotes eccleſias peruersè gubernârant. Sunt autem hi: Theodorus, qui fuit Pharan epiſcopus: Sergius, qui fuit noſtræ à Deo conſeruandæ regiæ vrbis antiſtęs: ad hæc & Honorius, qui fuit antiquæ Romæ papa, huiuſmodi hæreſeos confirmator, qui etiàm ſui extitit oppugnator: Cyrus quoq;, qui Alexandrinorum quidem præſulatum ſortitus eſt, infringere autẽ orthodoxa dogmata ſtuduit. Similiter & Pyrrhus & Paulus & Petrus, huius regiæ noſtræ ciuitatis patriarchæ, ſedis alterutrùm ſucceſſores, qui peruerſionis vitium viciſsim tranſmiſerunt. Quorum omnium cultores & opitulatores maleuolorum ſuperinſurrexerunt Macarius, qui fuit Antiochenorum antiſtes, & Stephanus eius diſcipulus, & præuaricationis inſtructor Polychronius, qui multo tempore hæreticæ vetuſtati conſenuit: qui intantùm quos ſecuti ſunt, æmulati ſunt *, impietatiſq; furia ſuam animam cremauerunt, vt etiàm diſcerpere atque diſſecare inuicèm membra Chriſti Chriſto dilectos perſuaderent, vt nec barbari tantùm, quantùm Chriſtiani Chriſtianos oppugnarent, ſanctarum eccleſiarum ad inuicèm perturbationem atque diſſidium, emolumentum atq; lætitiam pro lucro reputantes. Verùm nos * eis qui ab origine piè atque vniuoco nomine ante nos regnauerunt, exæquari cupientes, zeloq; rectę & intemeratæ fidei conflagrantes, atq; ſanctas Dei eccleſias in pacis ordine perſeuerare, temporibus noſtri imperij principale opus ſtatuentes, porrò protelari huiuſmodi læſionem miſerrimum æſtimauimus, vndè & hoc ſacratiſſimum & vniuerſale conuocantes ſextum concilium, vtpotè parile præcedentium ſanctorum quinque vniuerſalium conciliorum, in medium deducere falſorum dogmatum, hoc eſt, nouitatũ propoſitiones decreuimus. Quod ſanctum concilium ſingula quæq; perpendens atq; diſcernens, eos quidem, qui orthodoxæ fidei prędicationẽ concuſſerunt, & Chriſti gregem ſcandalizauerunt, à ſacerdotali ouili eliminauit: definitionẽ verò à Deo inſtitutam, & ſanctas Dei eccleſias in vnitate congregantem, conſtituit, euangelicas quidem & Apoſtolicas conſequentem ſanctiones,

1. Pet. 5.

Gene. 1.

Pontifices aliquot hęretici.

*impietates, quòd

*eos

nes, memoratis autē ſanctis & vniuerſalibus quinq; cōcilijs conſonantē. Idcircò & nos, quæ ab eis definita ſunt, corroborare atque firmare cupientes, præſens pium edictū edidimus, veræ circa diuinitatē fidei ſecundùm eccleſiaſtica ſtatuta adnuncians confeſſionem: Credimus in patrē & filiū & ſpiritumſanctum, trinitatē in vnitate, & vnitatem in trinitate, vnam ſubſtantiam in tribus ſubſiſtentijs: vnitatem quidem, propter naturalē vnionem ac dominationem: Trinitatem verò, propter ſubſiſtentiarum perfectionem, & diuitias ſuperexiſtentis bonitatis. Vnitas quippe verè eſt Trinitas, quia vnita eſt Deitati: & Trinitas verè eſt vnitas, diuiſa proprietatibus, & non diſpertita æternitate. Ipſa etenim ſibi conſempiterna eſt, & eſſentia æqualis honoris eſt: nec enim extitit ſeculū, quandò cum patre non erat & filius. Cuius vtiquè vocabitur pater, ſi non ſimul cum eo erat ſinè principio filius? Nec erat, quandò non erat cum vtriſq; ſpiritusſanctus. Vnus igitur hæc tria Deus, quæ inuicèm cum ſola ſingularitatis differentia, in communitate eſſentiæ inſeparabiliter diſcernente vnamquanq; perſonam, intelliguntur. Solus proindè pater, pater eſt: ſolus filius, filius: ſolus ſpiritusſanctus, ſpiritusſanctus. His etenim differentijs non conuertuntur adinuicèm, ſed in his quidem inſeparabiliter diuiduntur, communicant autem eſſentiæ vnitate: Trinitas ſimplex, & impertita, atq; incompoſita, ex tribus perfectis, ex ſeipſa perfecta & ſuperperfecta, vna natura atque Deitate, & vna voluntate vnaque operatione, glorificanda. Quorum igitur vna natura eſt, horum & voluntas & operatio vna eſt, ſicut nos docuit cultor Baſilius. Confitemur deindè vnum ſanctæ Trinitatis Dominū noſtrum Ieſum Chriſtum, vnigenitum filium Dei, * Deum noſtrum, qui eſt cum patre & ſancto ſpiritu ſinè principio conſubſtantialis, eundem ipſum in vltimis præſtitutiſq; temporibus, propter humani generis ſalutem atque reformationem, deſcendiſſe de cælis, hoc eſt, per ſpontaneam ſe exinaniſſe humilitatem, & in vulua illibatæ virginis Deiq́ue genitricis Mariæ habitâſſe, & animam & corpus per ſpiritum & ex ſancta & immaculata carne eius in propria ſubſiſtentia carnem ſumpſiſſe nobis conſubſtantialem, & hanc ſibi mediante anima rationali & intellectuali compaginâſſe atq; formâſſe: natum quoque ex eadem virgine matre ſuper omnem intelligentiam, & ſuper omnem mentis conſiderationem: ſinè ſemine quippe, & ſuper naturam exiſtente conceptu, ineffabilis atque inenarrabilis eſt eius & natiuitas. Proceſſit itaque ſecundùm nos, qui ſuper nos eſt & Chriſtus & Dominus, omnia ferens in ſeipſo naturaliter quæ noſtra ſunt, præter ſolum peccatum: totus homo factus, & totus permanens Deus: idem ipſe terrenus & cæleſtis, inuiſibilis & viſibilis, mortalis & immortalis. Duæ nanque naturæ concurrentes ad inſeparabilem vnitatem, vnum quidem Emmanuel nobis perfecerunt, ſaluantem in ſe indiminutè naturarum, ex quibus extitit, proprietates. Cùm enim ſimplex ſit verbum, ſecundùm diuinam, paternamq́; & ſempiternam natiuitatē: duplex proceſſit, ſecundùm maternam, temporalē & corporalem natiuitatem. Vndè & duas Chriſti Dei noſtri natiuitates glorificamus, vnam eius venerantes ſubſiſtentiā, in duabus perfectis naturis exiſtentem. Vnus quippe ſanctæ Trinitatis permanſit, etiàm dum verbū caro fieret, perfectus in Deitate, & perfectus idem ipſe in humanitate, conſubſtantialis Deo patri ſecundùm Deitatem, & conſubſtantialis nobis idem ipſe ſecundùm humanitatem, paſſibilis quidem carne, impaſſibilis autem Deitate. Nec enim alteri miracula, & alteri paſſiones ſequeſtramus: ſed vni eidemque Domino noſtro IESV CHRISTO * vtrarunque indicia deputamus, ſecundùm aliud quidem miracula operari, ſecundùm aliud verò pati. Etenim ſecundùm diuinam eius naturam, ſignorum proferebat virtutem: & ſecundùm humanam formam, quæ naturæ congruebant, irrefutabiles paſſiones aſſumebat: quatenùs ipſe trāſfiguraret ipſum paſſibile noſtrum in impaſſibilitatem, ſecundùm Apoſtolum, dicentē: Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem, & mortale hoc induere immortalitatem. Neque enim dedignatus eſt amator hominum, humanis & irrefutabilibus paſſionibus condeſcendere, qui cùm Deus eſſet immortalis, mediāte anima, morti corporaliter congreſſus eſt, animam autē dicimus in omnibus perfectam & ſolidam, cui in nihilo deerat humana perfectio. Humanæ autem perfectionis indicium, mens eſt: per quā & volumus, & cogitamus, & ab irrationabilibus animantibus ſecernimur. Nihil quippe eſt ſinè mente voluntarium: omne autem voluntarium intellectuale eſt. Vbi igitur mens eſt, ibi modis omnibus & voluntas. Si itaq; perfectus homo factus eſt ſaluator, in perfectione permanens Deitatis: neq; amens, neq; inuoluntarius extitit. Igitur hi, qui humanæ Domini animæ, quæ ſecundùm naturam eſt, extinguère volūtatem pertentant: amentem quidē eam, vt verè dementes aſſignāt. Ad impaſſibilem autē naturam, * eaſdem paſſiones ad mortē reducunt: nos autem adſtruunt non perfectè ſaluari, hæc qui prædicant, quia imperfectè verbum noſtram naturam aſſumpſit. Si igitur totus toti humanæ naturæ non vnitus eſt, nec totus homo ſaluatus eſt. Quod enī non aſſumptum eſt, nec ſaluatum eſt. Quod verò vnitū eſt Deo, hoc & ſaluatur ſecundùm Deiloquū agnomento Gregoriū. Sed hi quidē cū proprijs æſtimatiōibus & phantaſijs

Marginalia: for. * Dūm (beside "Dei, * Deum noſtrum"); Locus obſcurus. (beside "Deiq́ue genitricis"); for. * vtrorunque (beside "vtrarunque"); 1. Cor. 15. (beside "ſecundùm Apoſtolum"); for. * eaſdē paſſiōes ac mortem re. digunt. (beside "eaſdem paſſiones")

taſijs circumerrēt: nos autem, qui veræ diſpenſationis myſterium non illudimus, non ſolùm intellectualem & voluntariam ſacroſanctam ſaluatoris animá eſſe credimus, ſed & omnibus eam verè naturalibus virtutib⁹ perfectam, & ſimilibus nobis abſq; peccato voluntariè acquieuiſſe paſſionibus, dū verbum eam permitteret quærere & velle, quæ ſua ſunt. Sic & naturalem cibum ſecundùm rationem appetebat quoq;, & turbabatur, ac triſtabatur. Cùm enim Saluator ad crucis paſſionem propria voluntate veniret, cœpit triſtari & anxiari. Hæc enim animæ rationalis & voluntariæ proprietates exiſtunt, vt ꝑſuadet nobis præclarus pater noſter Epiphanius, in ſermone aduerſus *Arriomanitas, ità ꝓſecutus: A carne enim, inquit, diuinitati vnita, abſq; anima & mente non fiet agonia. Vndè & idem Dominus dicebat: Triſtis eſt anima mea vſque ad mortem. Deindè orat tranſire calicem. Vt enim homo, recuſabat mortem. Nam habebat & non velle mori, ſicut aſſerit laudabilis Cyrillus, eò quòd recuſaret caro eius naturaliter mortem: ſicut autem Deus, idem ipſe promptè veniebat ad paſſionem. Et teſtis horum irreprahenſibilis athleta atq; DEI cultor, pater noſter Athanaſius: in ſermone quippe de Trinitate & incarnatiōe, ità ait: Et cùm dicit: Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte: verùtamen non mea fiat voluntas, ſed tua: duas voluntates in his oſtēdit, vnam quidem humanam, quæ eſt carnis, alteram verò diuiná. Et humana quidem ꝓpter infirmitatē carnis recuſat paſſionem, diuina autem eius prompta. Vnus enim cùm ſit idem ipſe in vtraque natura, loquitur interdùm quidem congruentem humanitati, interdùm verò diuinitati congruentem exprimit vocem. Habuit enim (iuxta quod ait opinatiſſimus Cyrillus) in vtriſque poteſtatem. Dum ergò dicit, Non mea voluntas fiat: non mea, hoc eſt, humanæ naturæ: dixit, Et ego enim nunc, ſicut homo, loquor. Dum verò dicit, tua, illam quæ communis eſt (inquit) mihi verbo & tibi patri. Patris igitur & filij, ſecūdùm quod verbum eſt, vna eſt voluntas, ꝓpter vnitatem eſſentiæ, ſecundùm ſanctum Nyſſenum Gregorium, in ſermone aduerſùs Apollinarium ſic inquientem: Loquitur enim tanquàm ex homine, quod infirmitati naturæ competit, ille qui noſtras paſſiones proprias fecit. Adiungit deindè ſecundam vocem excelſam, & Deo dignam voluntatem ratam magìs fieri, quàm hominis, pro hominum ſalute volens. Qui enim dixit, Non mea, humanam hoc ſermone ſignificauit: adiungens autem, Tua, oſtendit coniunctionem ſuæ ad patrem Deitatis, cuius nulla eſt voluntatis differentia propter communitatem naturæ. Si ergò ſequitur (ſecundùm quod patres inquiunt)

Epiphanius

*Arrionitas

*Artatoritas

Matt 26.d

Cyrillus

Athanaſius

Cyrillus

Greg. Nyſſenus.

naturam voluntas, duæ verò ſunt naturæ in Chriſto, duas per omnia illis & naturales voluntates dabimus. Idem ipſe enim (ſicut aſſeruimus) ſecundùm vtranq; formam volens, voluit quidē vt Deus, voluit verò & vt homo, ſecundùm naturarū diuerſitatē, etiā duarum voluntatum demōſtrans differentiam. Et neq; contrarias voluntates, aut adinuicèm oppoſitas, introducimus. Saluatoris enim humana voluntas, non erat cōtraria diuinæ eius voluntati, ſed ſequebatur in omībus aſſumētis & deificantis verbi volūtatē, q̄ deificata, eſt aſſumptę humāitatis humana voluntas. Ergò quod ait deiloquus Gregorius, Illius enim velle (qui ſecundùm ſaluatorem proculdubiò intelligitur hominis) nec contrarium eſt Deo, deificatum totum. Et de voluntatibus quidem in breui talis eſt ratio. Affert verò (vt etiàm de operationibus rationem breuiter compræhendamus, ſimilibus vſi denuò probationibus) duas operatiōes in Chriſto Deo noſtro naturales demonſtrantes. Qui enim vnam ſolummodò in Chriſto operationem adnunciant, vel diuidunt naturas, aut permiſcent & confundunt. Neſtorius nanque hominicola, & quiqui illius dementia deprimūtur, duas dicentes naturas, ſimul diuidunt cum eis & perſonas, pari numero cum eis & ſubſiſtentias introducunt, vnam autem earum affectiuam decernunt operationem. Affectus nanque duarum per omnia, aut etiàm plurium rerum diſpertitarum, atq; ſeparatim ſubſiſtentiū eſt connexio. Qui ergò (vt dictum eſt) in duos Chriſtos vnum Chriſtū concídunt, vnam affectiuā (vt diximus) dogmatizant operatiōem. Apollinarius verò, Themiſtius, & Eutyches, & Seuerus, & quiqui partis eorum ſtultitia inſigniti ſunt, duas naturas quæ in Chriſto ſunt, confundētes atque conglutinantes, vnam quidem eius confuſam & phantaſticam naturam prædicant, vnamq; eius portentāt operationē, hæc quidem illi. Nos autē altrinſecùs poſitā voraginē, diuiſioniſq; & cōfuſiōis declinātes ꝑiculum, & tanq̄ iter regale pergentes, duas Chriſti naturas, & harū pari numero naturales operationes confitemur, in vnam indiuiduam concurrentes ſubſiſtentiam, & quæ ſuæ ſunt *alterutra, in commune proprietatis conferentem. Nec enim perſona aliquid eſt, quàm ipſæ naturæ, ſed in verbi ſubſiſtentia totius humanitatis formata natura, quæ ſua ſunt, indiminutè operatur cum eo, cui vnita eſt ſubſtantialiter, verbo, abſque ſolo peccato, ſicut & verbum perfectè operatur quæ eius ſunt propria, cum humana natura quam aſſumpſit. Ità ergò piè nobis credentibus, ſeruabitur ſecundùm beatum Leōem: Operatur enim vtraq; natura cum alterius communione, quod proprium habuit, verbo operante

locus obſcurus.

quod verbi eſt, & carne exequente quæ carnis ſunt. Quæ enim habuit ſicut conſubſtãtialis patri, hæc operabatur diuinitùs, per formam tamen humanã: quæ autem aſſumpſit ex nobis, vt conſubſtantialis nobis, hæc operabatur humanè, ſed non vt purus homo, ſed vt humanatus Deus. Ait nanque in theſauris ſacratiſſim9 Cyrillus: Eſt agnoſcere in hoc ipſo vtraq; in eo. Deus enim verus in carne, & caro vera in Deo. Ex quibus enĩ oportuit cognoſcere eum Dominum, hæc diuinitùs operatur: & ex quibus neceſſariũ erat hominem verum eum videre, hæc facit & dicit, diſpẽſans myſterio veritatem. Nam ambulare corporalibus pedibus, & cum labore iter facere, & per linguã loqui, humanæ naturæ opus extiterat: membra verò paralytici verbo ſaluare, & muti ad articulatè loquendum linguam aptare, & laborantib9 atque oneratis multitudine peccatorum & ægritudinum remiſſionem concedere, opa ſunt diuinæ virtutis: ſed non alterum abſq; altero factum eſt. Et ad medium producẽdus eſt ſanctiſſimus Leo, in epiſtola ad Leonem imperatorem hæc aſſerens: In tantam vnitatem ab ipſo conceptu virginis deitate & humanitate conſerta, vt nec ſinè homine diuina, nec ſinè Deo agerentur humana. En manifeſtè hic pater aſſeruit, quia in perſonæ vnitate communiter & nunc diſiunctè neque confusè vtraque natura operata eſt, quod naturale eius erat & proprium, vt Deus eſſe credatur, & diſpenſationem credibilem faciat. Vnus ergo exiſtens Dñs noſter Ieſus Chriſtus, perfectus in Deitate, & perfectus idem ipſe in humanitate, operatur vt Deus: operatur verò vt homo, dualitate naturarum etiàm duas naturales operationes explens. Quæ enim alterius generis, alteriusq; naturæ ſunt, ſecundùm ſapiẽtiſſimum Cyrillum, eandem operationem habere nullus ſapiens dabit: ſed ſicut diſſociatam habent naturarum ſiue æqualitatũ rationem, ità & differentem reddũt operationem, ſicut & magnus Baſilius collegit in libro aduerſùs Eunomium, quoniam diuerſarum naturarum non vna eſt operatio. Duas igitur naturales voluntates, & duas naturales operationes in diſpenſatione incarnationis vnius ſanctæ Trinitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, veri Dei noſtri, rectè ſentientes prædicamus, & ità omnibus amatoribus Chriſti ſapere per præſens noſtrũ edictum pium adnunciamus: ſuſcipimusque & amplectimur ſanctas & vniuerſales quinq; ſynodos, quę in Nicea CCCXVIII. patrum, qui aduerſùs Arrianam conſederũt inſaniam: qui, cooperante trina & conglorificanda Deitate, ſacrum fidei ſymbolum terminauerunt: & quæ in hac à DEO cõſeruanda regia ciuitate, in qua C. L. qui aduerſùm Macedonianam rebellem ſpiritûs intelligẽtiam ſimul & linguam, & Magnum nomine Apollinariſtam, congregati ſunt patres: qui inſpiratiõe ſancti ſpiritûs prædictum venerabile interpretati ſunt ſymbolum, de ſpirituſancto quòd Deus eſt, confirmantes per ea quæ manifeſtiùs reſerârunt. Et quæ priùs in Epheſo congregata eſt, cuius authores fuerũt Cæleſtinus & Cyrillus, qui Chriſto Domino atq; inſeparabili DEO noſtro, diuiſorem Neſtorium cum ſua prophana & maligna ſecta condemnârunt. Cum eis quoquè amplector harum omnium ſignaculum, firmamentumque ac confirmationem, ſanctum Chalcedonenſe concilium ſexcentorum ſuper triginta, & numero pariter & multitudine honorabilium patrũ: quorum pietatis flagello Dioſcorus & Eutyches cruciati ſunt, & cum impietatis vertice de ſacerdotio abſciſſi ſunt. Suſcipimus quoquè & quæ in temporibus Iuſtiniani diuæ memoriæ, in prædicta à Deo conſeruanda noſtra feliciſſima ciuitate comploſa eſt ſynodus contra Dei impugnatores Origenem, Didymum & Euagrium, & obſcœna Theodori Mopſueſteni & Iudaica ſcripta, & refutationem opuſculorum* Theodoriti aduerſùm duodecim capitula famoſiſſimi Cyrilli, cum abolitiõe epiſtolæ, quæ dicitur Ibæ, ad Marim Perſam ſcriptæ. Hæc itaque vniuerſalia, & à DEO conſita concilia, ſicut quandam hæreditatem cæleſtem in cordis conclaui reponentes tanquàm intellectuales margaritas, ab eis theſaurizamus dogmata: & quos anathematizârunt atque refutârunt, anathematizamus atque refutamus: quoſq; ſuſceperunt, ſuſcipimus, patresque noſtros ſcribimus. Anathematizamus autem omnem hæreſim, quæ à Simone vſque nunc in Dei eccleſiam introducta eſt ad diſcindendam pacem atque vnanimitatem credentium. Super hęc omnia anathematizamus atq; refutamus & eos, qui ſuperuacuorum & *nouorum dogmatum hęreticos authores atque fautores ſecuti ſunt. Dicimus autem Theodorum, qui fuit Pharanitanus epiſcopus: & Sergium, qui fuit huius à DEO conſeruandæ noſtræ regiæ vrbis antiſtes, huic conſentaneum & moribus, atque impietate parilem: ad hæc & Honorium, qui fuit antiquæ Romæ papa, horum hæreſeos in omnibus fautorem, concurſorem, atque confirmatorem: & Cyrum, qui fuit Alexandrinorum epiſcopus, ſimiliter Pyrrhum, Petrum & Paulum, huius regiæ noſtræ ciuitatis præſules, & vnà cum eis Macarium, qui fuit Antiochenorum epiſcopus, & Stephanum eius diſcipulum, atq; Polychronium demẽtem, & oĩes qui ſapuerunt & ſapiunt, vel futuri ſunt ſapere vnam voluntatem & vnam operationem in diſpenſatione Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti. His oĩbus ità à ſancto hoc & vniuerſa-

Marginal notes: Cyrillus; Leo epiſt. 97.; Cyrillus; Baſili9 epiſ.; *noziorum; *noziorum

ſali ſexto concilio conſtitutis, & per ſubſcriptionem noſtræ fortitudinis confirmatis, ſancimus, vt nullus quoquè omninò aliud quicquam de fide ſatagat, vel noui dogmatis adinuentionem machinetur, aut penitùs de vna voluntate & vna operatione docendi indicium vel ſermõem commoueat. Nos enim ſanctos & probabiles patres noſtros ſequentes, naturarum voluntates adnunciamus: & ſicut duas naturas in Chriſto credimus, ità & duas naturales volũtates, & duas operationes prædicamus. Hæc ſunt veræ in Deum confeſſionis dogmata, hæc ſunt euangelicarum atque apoſtolicarum vocũ prædicationes, hæc ſunt ſanctorum conciliorum & probabilium paternarum linguarum didagmata: hæc Petrus, qui & petra fidei & princeps apoſtolorum, intemerata ſeruauit. In hac fide & viuimus, & regnamus, & conregnãti nobis Deo, conregnare denuò ſperamus. Hanc comitem, hinc recedentes, habere depoſcimus, & cum hac ante Chriſti tribunal aſſiſtere. Ad hanc confeſſionem omnes hortamur, & deſeruire Deo nobiſcũ inuitamus, ac ſuper montem excelſum imperij ſtãtes, prædicamus, atq; eccleſiaſticam pacem totius populi ſolennitatem adnunciamus. Nam illa quondàm Chriſto dilectorum diſſenſio, nunc in cõcordiam verſa eſt. hæreticorum contrà ſunt ſcandala, propriamq; dignitatem hæc fides adepta eſt, ipſo

Ephe. 2. c

Chriſto ſuis eccleſijs medẽte. Ipſe eſt igitur pax noſtra, qui ſoluit medium maceriæ parietem: & quæ per tempora diſſidebant, in

Ephe. 4. a

vnanimitatem conciliauit. Vnus Dominus, vna fides, vnum baptiſma, vna in Deum nũc eſt Eccleſiæ vnitas. Si quis igit Chriſti amator eſt, & metuit Dominum, optatamq; ſalutem deſiderat, hanc fidem orthodoxã teneat. Nec enim erit per aliam fidem ſaluari. Si quis verò hominum perſonis gratiam exhibet, charitatis autem in Deum æmulatoré ſe non demonſtrat, præſentemq; noſtrã piã conſtitutionem, non recipit, ſi quidem epiſcopus eſt vel clericus, aut monachico circundatus eſt habitu, deportationis pœnam exoluet: Si verò in ordine dignitatum inſertus eſt, ſupplicio proſcriptionis mulctatur, eiq; cingulum adimitur. Si autem idioticæ ſortis eſt, ex hac regia, omnique penitùs ciuitate extorris addicitur: & ſuper hæc õia, etiàm terribilis atq; inexpiabilis iudicij nõ effugiet cruciatum.

EXEMPLAR DIVINAE *iuſſionis domini Conſtantini, directæ ad ſynodum Apoſtolicæ ſedis antiquæ Romæ.*

IN nomine Domini & dominatoris Ieſu Chriſti, Dei atq; Saluatoris noſtri, Imperator piiſſimus Flauius Conſtantinus fidelis in Ieſu Chriſto Imperator, omĩbus ſanctiſſimis vniuerſalis ſynodi

Apoſtolicæ ſedis concilium repræſentantibus. Clarus & ſpecioſus ſacratiſſim⁹ veſter cœtus extitit, quem pro Eccleſia congregauit ſpiritusſanct⁹, & pietatis armauit ſermonibus, in quibus debellati ſunt inſidiatores fidei, doctoribus ſacerdotalis ordinis pontifici, verùm etiàm & vniuerſali patri auxiliantibus, cum quo & pacificare didiciſtis, & cõpugnare eruditi eſtis. Tempus eſt em omni rei ſicut Salomoni videtur. Vndè bonum quidem eſt pacem habere ad omnes, q̃ concordiam erga pietatem habent: melius eſt autem pugnare, quandò actio pacis, cõſenſum in malum operatur. Nam Dominus inquit, Non veni mittere pacem in terram, ſed gladium. Gladio enim bìs acuto fidei verbum ſimilatur, diuidẽs & diſcernẽs credulum & incredulum: & cognationem quidem vel conſenſum *quæ ad impietatẽ declinauerunt eas, ſeparans, Deo autem accõmodans, ſeu connectens per pacem & dilectionem erga ipſum *poſitas. Nihil enim ꝓpiùs ad ipſum pertingit dilectione, quæ per fidem eſt erga ipſum. Nam nec pater, nec mater, quæ cum filijs dolores comperit, nec fratres neceſſitate naturæ alligati, ſed voluntatibus diſſoluti, nec ex lege coniunctionis craſſa & non impaſſibilis connexio, alterutri ſolutione affectionem diſſoluens, nullũ ex his diuinæ naturæ participes efficit: ſed ſola circa Deum fides & dilectio, quorum complexione regenerati & reformati ſum⁹, & commendatiõe erga creatorem digni ſumus. Ipſe enim dicebat Saluator, Qui amat patrem aut matrem plùs q̃ me, non eſt me dignus: & qui amat filium aut filiam ſuper me, non eſt me dignus. Et qui non accipit crucem ſuam, & ſequitur me, non eſt me dignus. Qui ergò euangelicam ſemitam inueſtigare propoſuerunt, & Apoſtolicæ dignitatis pontificatum ſortiti, om̃ia contemnũt, & patiuntur ad extremam (ſi contigerit propter Dei amicitiam) condemnari mortem, & duriſſima quæq; pati & agere didicerunt, cùm fidem vident depopulari, per quam erga Deum amicitia acquiſita eſt, cum Eccleſiam hæreticis inuaſiõibus oppugnatam ſpeculantur, quãdò veritatem proiectã mendacio ſentiunt: putáſne quòd offendere poſtponentes, reconciliabuntur hoſtib⁹? & euangelicum obliti mandatum, noxios ſinent impunitos? Nullatenùs, ſed ſumentes armaturam DEI, his qui aduersùs eos pugnare conati ſunt, reſiſtere certant. Hoc verò & veſtrum ſacerdotale collegium exhibuit, & pro pietate pugnauit, in quibus communi parti auxiliatum eſt: & hæreticorum quidem deuiat acies, ſed memoria eorum quæ dicenda fuerint, corripitur, ſermoque ampliùs egredi premitur. Lugubris enim tragœdia, ſequentiũ eſt *explanatio. Hæreſum enim inuentores, facti ſunt pontifices: & pro pace contẽtio-

Eccl. 3. a 8. a

Matth. 10. d

for. *eorũ, qui ad impietatẽ declinauerũt, ſeparans, for. *poſitos.

Locus obſcurus.

Matt. 10. d

*exhortatio.

tionem populo adnunciauerunt, pro frumento zizania ſulcis eccleſiæ ſeminauerunt: vinum miſcuerũt aquæ, & proximo potum dederunt, euerſionem turbidam:& tãquàm lupus agnos ſimulabant mendacium, & veritas vt mendacium refutabatur. Conturbabantur res totæ eccleſiaſticę, cùm quod nocere queat, non erat qui diſcerneret. Et quoniam hæc quidem ſic diſponebantur, & pietatem impietas depoſcebat, profecti ſumus illuc, quò nos decebat dirigere greſſum:& ſoli ſapiẽti, eorumq́; cognitori Deo, mentis noſtræ extendimus oculum: & deincèps, eorum quæ interpretando dubium ingerunt, ſolutionem continuis orationib' dari nobis poſtulauimus. propter quod nutu eius illuſtrata Eccleſia, oculos, id eſt, ſacerdotes, ad contemplandam veritatem cõcitari dinoſcimus. Tantò enim ampliùs pro fide certamus, atq; pietati attendimus, & inprimis de Eccleſiaſtico ſtatu procuramus, quantò & ciuilibus circundati ſolicitudinibus, bellicisq́; conſilijs retracti, ſummum ſacerdotalem hunc cœtum non deſtitimus congregare, vt eccleſiarum diſtantia procùl expulſa, pacis coniunctio coaptetur. In pace nanque fidei, pariter compactam à Chriſto dilectam Romanam rempublicam noſtram confidimus, & nunc congregatum venerabile veſtrum concilium. Interfuiſtis nanque & vos cum vniuerſali principe paſtorum, ſimul cum ipſo diuinitùs loquentes tam in ſpiritu, quamq́ue litera. Suſcepimus enim non tantùm ex beatitudine eius, verùm etiàm à ſanctitudine veſtra directas nobis literas, quæ prolatæ, lectæ ſunt, & veritatis verum ſtylum declarauerunt, orthodoxamq́; fidem depinxerunt. Totæ enim conuenienter, & non differenter, poſitæ ſunt ad imitationem:& tam ſynodicis, quàm & paternis, doctrinis conſentiunt. Neque enim neglеximus, ſed diligentiùs eas comparauimus: idcircò & omnes conſonanter mente & lingua concredimus, & ſimiliter confeſſi ſumus:& tanquàm ipſius diuini Petri vocem, Agathonis relationem ſupermirati ſumus. nemo enim diſcrepauit, niſi vnus. Nanq; nemo ab omnibus perijt, niſi filius interitus, pater contumaciæ: & hic vnà cum proprijs diſcipulis ſpontè aſſumptus eſt ab angelo ſibi decibili, & ſuo execrabili choro. Quem cum propheta conlugere, opportunum eſt, eò quòd condolemus: Qualiter cecidiſti ex cælo ſacerdotij culminis, ó Lucifer, qui manè oriebaris? Luce certiſſimæ ſcientiæ fidelium animas luſtrare ordinatus es, & in nubibus ponere arrogantiæ ſedem vanis dogmatibus elatus es. Quomodò fuga lapſus es, vitato agmine tantorum ſacerdotum? An ſuperbiæ alis ad altam ruinam eleuatus, à myſtica menſa temetipſum alienâſti, æmulator factus Iudaicæ diſceſſionis? Quomodò non ſuſcepiſti collationem fratrum, imperialem & apoſtolicam celebrantium ſolennitatem? Quomodò recalcitrâſti, qui dilectus es diligentibus te, & ad patientiam te inuitantibus? Nunquid qui cadit, non reſurgit? aut ità vertens, non conuertitur? Quarè auertis auerſionem improbam, & tentus es in hęretico propoſito tuo? Noluiſti vtiquè conuerti ad pietatem: confuſus es, in quibus malè docebas. O demẽtiam ſimul & obcæcationem. Idem enim eſſe vtrunque videtur. Harum nanque alia veſtigia corporis, alia autem greſſus animæ ſeducit. Deſipiens; malè docere non erubeſcebat, & benè docere erubeſcebat, hic quidem, qui Antiochenſium factus eſt præſul Macarius, quem non oportet dicere *Macarium, & qui cum ipſo de ordine Chriſti diſceſſerunt, cuius vniuerſalis conuentionis communi ſententia de ſacerdotali dignitate repulſi ſunt, & probationi ſanctiſſimi papæ traditi ſunt.

Diffinitionem autem *adorandum venerabile ſanctiſſimum cõcilium decreuit, tam ſanctiſſimis concilijs, quàm & probabilibus patribus conuenientem & ſubſequentem: in qua & imperium noſtrum ſubſcripſit, & per pia dicta noſtra comprobauit eam, per quam orationibus veſtris cuncta Eccleſiæ plenitudo pacificatur. Sicubi ſunt, qui ſcandalum contritæ conditionis fabricauerunt: ſicubi ſunt, qui ſimulatam reuerentiam ad argumentum falſæ doctrinæ mouebantur: Detracta ſunt perſonarum velamina, conuictæ ſunt decipientium falſitates, pellem lupus abiecit, & nudus lupus publicatur: & hoc manet, dum appáret, quod tegebatur, cùm non apparebat. Simulatio damnabatur, veritas fiducialiter agit: fallitas exterminabatur, & eius qui ſeminauit zizaniam, dogmata abſcinduntur. Triticum, quod eſt CHRISTO dilectus populus, in vnum horreum mittitur, ſcilicet in Eccleſiam CHRISTI. Lux orthodoxæ fidei orta eſt, erroris tenebræ demerguntur. Triſtitia transfiguratur, & luctus in lætitiam, & contriſtatio in gaudium, omnia ad meliora tranſgrediuntur. Propter quod & nos Eccleſijs DEI, quæ dudùm pacis gratiam acceperunt, congratulantes, Apoſtolica traditione alloquimur vos: Gaudete, gaudete, iterùm dico, gaudete. æternum enim gaudium Trinitas nobis conceſſit. Benè valete, ſacratiſſimi auxiliatores pietatis, orantes pro noſtro imperio. Et manus diuina: Legimus. Data decimo Calendas Ianuarias Conſtantinopoli, imperiali domo, pijſſimo perpetuo Auguſto Conſtantino Imperatore, anno vigeſimo nono. Et poſt conſulatum eiuſdem anno decimotertio, indictione decima.

[Margin notes: Ioan. 17. — Eſa. 14. c — Macarij hęreſiarchæ & Luciferi collatio. — Pſal. 40. b — *i. beatum — *adorandã — Philipp. 4.]

SCRI-

SCRIPTA LEONIS PAPAE II. ad Conſtantinum piiſſimum Auguſtum.

Regi regum, in cuius poteſtate ſunt regna mundi, puſilli cui magnas gratias agimus, qui ità in vobis terrenum contulit regnum, vt cæleſtia vos magìs ambire concederet. Plus eſt enim, quòd in DEO defixa mente confiditis, quàm quòd de collato vobis diuinitùs honore regnatis. Illud enim vobis, hoc proficit omninò ſubiectis. Nam triumphalem paterni diadematis gloriam, naſcendo ſuperna miſeratione obtinetis. pietas enim veſtra, fructus miſericordiæ eſt: poteſtas autem, cuſtos eſt diſciplinæ. Per illa igitur regia mens Deo iungitur, per iſtam verò cẽſura ſubditis adhibetur. Illius opes, inopes adiuuant: huius autem ſagacitas, à vero tramite deuiantes emendat. Non enim minor regnantium cura eſt, praua corrigere, q̃ de aduerſarijs triumphare: quia ei nimirùm poteſtatem ſuam ſeruiendo ſubijciunt, cuius profectò munere & protectione imperare noſcuntur. Vndè diuinitùs ꝓordinata veſtra Chriſtianiſſima pietas, & habitaculum digniſſimum ſanctiſpiritùs in ſui cordis arcano præparans, quandò caput eccleſiæ Dominum Ieſum Chriſtum, veræ pietutis regulam amplectendo, conceſſi ſibi ab eo regni demonſtrat authorem, ſanctum venerabile corpus eius, quæ eſt ſancta mater Eccleſia, vt ſyncerus & principalis filius, largiendo atque fouendo inconcuſſa facit ſoliditate gaudere. Scriptum eſt igitur de vobis, clementiſſime principum, & de eadem ſancta Eccleſia toto terrarum orbe diffuſa: Erũt (inquit) reges nutritij tui. pariterq; ſcriptum eſt: Honor regis iudicium diligit: quia dum diuina rebus humanis præponitis, & orthodoxam fidem curis ſecularibus incomparabiliter antefertis, quid aliud, quàm iudicium rectum Dei cultui mancipatis, & ſacrificium puriſſimum atq; holocauſtum diuinæ ſuauitatis odore* flagrãs, in ara veſtri pectoris eius inuiſibili maieſtati mactatis? Hæc de piiſſimi animi veſtri ꝓpoſito Chriſtianiſſime Auguſtorum efficaciter dici (Dei gratia operante) confidimus, qua ſola & error omnis euictus eſt, & rectitudo euangelicæ atq; apoſtolicæ fidei cum ſyncera charitatis copula apud cunctos eccleſiarũ Chriſti præſules obtinetur. Ibì enim Chriſtianæ fidei veritas lucet, vbì gemina, Dei videlicet & proximi, charitas feruet. Proindè niſi hoc vtrunq; rex regũ, omnipotens Deus ſuis ſacerdotibus condonare diſponeret, nunquàm ſe regia generoſitas ad infirmos famulos inclinaret, & paululùm regali faſtigio ſepoſito, vnum ſe de collegio ſacerdotum pro zelo Dei adnumerari concupiſceret. O quàm glorioſa & præcelſa, veraq; humilitas, quæ pro amore diuino ſe inclinare dignata eſt. Quid igitur reſtat Auguſte, regie & ſublimiſſime princeps, niſi vt Deus, qui incremẽtum dat, hęc in cor regium dignanter inſpiret, augeat, & impleat in vobis lucem catholici dogmatis, qua fugentur hæreticæ nebulæ prauitatis? Deniq; legatos huius Apoſtolicæ ſedis matris veſtræ Romanæ eccleſiæ, pietatis veſtræ famulos, id eſt, Theodorum & Georgium presbyteros, & Ioannem diaconũ filios noſtros, atq; Conſtantinum ſubdiaconum regionarium ſanctæ noſtræ Eccleſiæ, vnà cum perſonis, quæ cum eis profectæ fuerant, quæ à prædeceſſore meo Apoſtolicæ memoriæ Agathone papa per octauam indictionem pro cauſa fidei (veſtra pietate iubente) illuc directæ fuerant, per nupèr elapſam decimam indictionem menſe Iulio, cum diualibus clementiæ veſtræ apicibus & ſynodalibus geſtis, cum magno iocunditatis gaudio in domino exultantes, ſuſcepimus: & quaſi de quodam mœroris fluctu optatæ tranquillitatis portum ingreſſi, receptis viribus, cum gratiarum actionibus exclamare cœpimus: Domine, ſaluum fac Chriſtianiſſimum regem noſtrum, & exaudi eum in die, in qua inuocauerit te: per cuius à Deo inſpiratum ſtudium, per totum orbem terrarum Apoſtolicæ Traditionis pietas flagrat, dum tetra caligo hæreticæ prauitatis euanuit. Meritò igitur cum propheta canẽdum eſt ac dicendum: Domine, in virtute tua *exaltabitur rex, & ſuper ſalutare tuum exultabit vehementer: deſiderium animæ eius tribuiſti ei, & voluntate labiorum eius non fraudaſti eum. Rex enim qui ſedet in ſolio, ſicut ſapientiſſimus quidam ait, intuitu ſuo diſſipat omne malum. Etenim diſſipatum eſt, Domino cooperante, veſtræ pietatis laboribus malum, quod diaboli neq̃tia deceptione induxerat: & bonum Chriſtianę fidei, quod Chriſtus ad ſalutem hominum contulit, obtinet. Igitur geſtorum ſynodalium ſeriem recenſentes, curioſaque diligentia ſingula, quęque geſta ſunt, flagitantes, eadem quæ Apoſtolicæ ſedis legati narrauerant, ſcriptis conſonantibus conuenire reperimus. Cognouimus enim, quòd ſancta & vniuerſalis & magna ſexta ſynodus, quæ per Dei gratiam imperiali decreto in regia vrbe nupèr congregata eſt, eademque & vniuerſum concilium alludens huic ſanctæ ſedi Apoſtolicæ, cuius miniſterio fungimur, ſenſerit atque decreuerit ſub orthodoxæ fidei integritate, regulisq; Maiorum, atque concorditer nobiſcum cõfeſſa eſt, vnum eſſe de ſancta & inſeparabili Trinitate Dominum noſtrum IESVM Chriſtum, ex duabus & in duabus naturis inconfuſè, inſeparabiliter, indiuiſè conſiſtentem, vt verè Deum perfectum, & hominem perfectum eundem ipſum, ſaluaque ꝓprietate vniuſcuiuſque in eo conuenientiũ naturarum, eundẽ ipſum diuina operatũ vt De-

Marginal notes: Eſa. 49. f; Pſal. 98.; *fragrans; Pſalm. 19.; Pſalm. 20.; *lętabitur; Pro. 20. b

Deum, & humana inſeparabiliter operatū vt hominem, abſq; ſolo peccato: & duas idcircò naturales volūtates, duasq; naturales operationes eum habere veraciter prædicauit, & per quæ principaliter & naturarum eius veritas demōſtratur, vſque ad cognoſcendam profectò differentiam quarū ſunt naturarum, ex quibus & in quibus vn⁹ idemq; Dominus noſter Ieſus Chriſtus cōſiſtit, per quæ reuerà probauimus, hanc ſanctam & laudabilem atque prædicabilem ſextam ſynodum, per miſericordiam Dei, q̃ Chriſtianæ fidei veritatem ſuis fidelibus reſerat, apoſtolicam prædicationem inoffenſo pede fuiſſe ſecutam, ſanctorumq́; & vniuerſalium quinq; conciliorum definitionibus in omnibus conſentientem, & horum regulas amplectentem, nihil ſuper ſtatuta orthodoxæ fidei augentem aut minuētem, ſed regiam & euangelicam ſemitam rectiſſimè gradiētem, & in his atq; per eos ſacrorum dogmatum lima, & probabiliū catholicæ Chriſti Eccleſiæ patrum doctrina ſeruata eſt, & regulari lima ad omnium ædificationem prolata. Sed & hoc verè dignum, Deoq́; gratiſſimum exiſtit, quòd apoſtolicæ prædicationis veritas, quæ imperialē exornat potentiam, & principalem clementiā ſeruat, per auguſtiſſimæ pietatis edictum in toto orbe terrarum percrebuit, & ſicut ſolis radius omnium hominum corda luſtrauit, vt indè rursùs doctrinam pietatis ſpiritaliter perceperint, vndè iuſtæ diſpenſationis gubernacula benignè ſibi ꝓberi cognoſcunt. Synodali igitur ſententia, & imperialis edicti cenſura, tāquàm ancipiti ſpiritûs gladio, cum priſcis hæreſibus etiàm nouæ prauitatis error expunctus eſt: & qui authores falſitatis extiterūt, cum ſuæ blaſphemiæ labe proſtrati ſunt, qui ore ſacrilego tentauerunt aſſerere, vnam voluntatem & vnam operationem in duabus ſubſiſtētialiter vnitis naturis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ex q̃bus & in quibus indiuiſibiliter & inconfusè conſtitit. Hanc igitur rectæ atq; apoſtolicæ traditionis normam prædeceſſor meus Agatho, apoſtolicæ memoriæ papa, cum ſua ſynodo prædicauit: hanc ſcriptis percurrētibus in ſuæ ſuggeſtionis pagina veſtræ pietati per ſuos legatos emiſit, approbans & confirmans teſtimonijs ſanctorum ac probabilium Eccleſiæ Doctorum, quam ſancta nunc & magna ſynodus, Domini & veſtro fauore celebrata, ſuſcepit, & in omnibus nobiſcum amplexa eſt, vtpotè beati Petri apoſtolorum principis ſynceram doctrinam in ea agnoſcens, & immutilatæ pietatis in hac ſigna contrectans. Sancta igitur vniuerſalis & magna ſexta ſynodus, quam nutu Dei veſtra clementia & ſedulè conuocauit, & cui pro Dei miniſterio præfuit, apoſtolicam in omnibus regulam, & probabilium patrum doctrinam ſecuta eſt: & quia definitionem rectæ fidei (vt dictum eſt) pleniſſimè prædicauit, quam & Apoſtolica ſedes beati Petri Apoſtoli (cuius licèt impares miniſterio fungimur) venerāter ſuſcipit, idcircò & nos, & per noſtrum officium hæc veneranda ſedes Apoſtolica concorditer ac vnanimiter his quæ definita ſunt ab ea, conſentit, & beati Petri authoritate confirmat, ſicut ſupra ſolidatam petram, qui Chriſtus eſt, ab ipſo Domino adeptus firmitatē. Proptereà ſicut ſuſcepimus atq; firmiter ꝓdicamus ſancta quinque vniuerſalia concilia, Nicenum, Conſtantinopolitanum, Epheſinū primū, Chalcedonenſe, & Cōſtantinopolitanum, quæ & omnis Chriſti Eccleſia approbat & ſequitur: ità & quod nupèr in regia vrbe pio veſtræ ſerenitatis adniſu celebratum eſt ſanctum ſextum cōcilium, vt eorum pediſſequi interpretes, pari veneratione atq; cenſura ſuſcipimus, & hoc cum eis dignè connumerari, tanquàm vna & æquali Dei gratia congregatum, decernimus: & qui in eo fideliter conuenerunt Chriſti Eccleſiæ ſacerdotes, inter ſanctos Eccleſiæ patres atq; doctores aſſcribēdos, æquè cenſemus. Nam & iſtis, ſicut & illis, idem Dei ſpiritus ſalutē animarum operatus eſt: & huius immarceſcibilis fructus imperiali pietati veſtræ à Domino reputabitur, cuius & per ſecula prędicando labore (mirabiliter DEI gratia cooperante) perfectum eſt. Anathematizamus prætereà proindè, atque execramur omnes hæreſes, omnesque earum authores atque fautores, qui aduersùs apoſtolicam & orthodoxam fidem diabolicis decepti fallacijs, falſitatis errores in Eccleſiam conati ſunt introducere, id eſt, Arrium, Sabellium, Macedonium, Apollinarem, Eunomium, Neſtorium, Eutychem, Dioſcorum, Timotheum, Seuerum, Themiſtium, Origenem, qui & Adamantius, Didymum & Euagriū, ſimiliter ſcripta Theodoriti aduersùs duodecim ſancti Cyrilli capitula, cum epiſtola, quæ dicitur Ibæ, miſſa ad Marim Perſam, & vnà cum eis Iacobum, Theodoſium, Gaianum, Anthimum, Zoaram, Donatum, Nouatum, Priſcillianum, Paulum, Photinum, Pelagium, Cæleſtium, Iulianum, Fauſtum, Maximinum, quos ſancta catholica atque apoſtolica Eccleſia de catalogo fidelium patrum, vtpotè zizania de area Dominicæ Eccleſiæ, gehennæ ſupplicio abdicanda, per ventilabrum diuinæ diſcretionis abiecit. Paritèrq; anathematizamus noui erroris inuentores, id eſt, Theodorum Pharanitanū epiſcopum, Cyrum Alexandrinum, Sergiū, Pyrrhum, Paulum, Petrum, Conſtantinopolitanę eccleſię ſucceſſores magìs q̃ præſules, necnon & Honorium, qui hanc Apoſtolicam Eccleſiam non apoſtolicæ traditionis doctrina luſtrauit, ſed prophana proditiōe immaculatā fidem ſubuertere conatus eſt. Et omnes, qui in ſuo errore defuncti ſunt, ſi-

Papa ſynodum VI. cō. firmat.

Matt. 16.

Hæreſiarchæ aliquot diuerſi.

Hæreſiarchæ de vna voluntate & operatione Chriſti.

ſimiliter anathematizam⁹, & abominamur imitatores eorum & complices, qui dudùm fuerunt, vel nunc vſq; ſunt, id eſt, Macarium quódam fallaciſſimum Antiochiæ eccleſiæ deceptorē, cum ſui erroris diſcipulo, immò magiſtro Stephano: & cum eis Polychronium nouum (vt verè dictum eſt) Simonē, qui hæreticæ prauitatis deluſus phātaſmate, mortuos ſuſcitare pollicitus, dum vanā eius præſumptionem effectus nó ſequitur, fallax & in hoc omībus comprobatus eſt: & qui ſimilia eorum ſapuerunt, vel ſapiunt, qui vnam videlicet voluntatem & vnam operationem dicere præſumpſerunt, vel ꝓſumunt in duabus naturis Domini noſtri Ieſu Chriſti, quos & ſancta vniuerſalis ſuprà memorata ſexta ſynodus abdicauit: & Macarium quidem de præſulari dignitate deiecit, diſcipulumque eius Stephanum, & Polychronium ſenem vaniſſimum, ſacerdotij honore fruſtrauit, eorumque participes atq; ſocios qui noluerunt intelligere vt benè agerent, & iniquitatem meditati ſunt in cubilibus ſuis, qui ſuos, & præſertim Macarius, errores huc illucq; diſſeminare conati ſunt. Et dum ſub ouili tegmine latens lupus apparéret, & ꝓ paſtore fur & latro cōpertus eſt, à vero paſtore ouium Chriſti, vt peſtifer ac deuaſtator abiectus eſt: idcircò dignè anathematis *ſtylo perculſi ſunt, & æternis vinculis colligati, pœnitere nolendo, inſolubiliter tenentur obſtricti: nè rurſùs in effrenatæ præſumptionis audaciam concitati, ſuæ peſtiferæ doctrinæ contagio quenquam de ſimplicibus fœdarent, qui etiàm nunc vſque in ſua obſtinatione peruicaciter perſeuerare maluerunt, quàm ad veritatis cognitionem, vt ſaluarentur, pœnitendo conuerti. obdurauit enim cor eorum diuturna malitia, & omnibus claruerunt conſcientiæ magìs quàm ignorantiæ *labe proſtrati, vt ſpontè rebelles apoſtolicæ veritati, & ſuam magìs quàm Dei gloriā inquirentes, cùm Deus moneat, ad pœnitētiæ correctionem delinquentes exhortans: Nolo mortem peccatoris, ſed vt conuertatͬ, & viuat. Nam ꝙ ꝑ diualia ſcripta veſtra pietas noſtram exiguitatem cōmonere dignata eſt, vt ſalutari doctrina & orthodoxæ fidei dogmatibus imbuerentur, quatenùs ad ſanæ fidei ſcientiam peruenirent, vt ægrotis & naufragantibus circa fidem, ſedulò eis manum ſpiritalis doctrinæ porreximus, vt ad portum veritatis pertingerent, & medicinalia monita ad cognoſcendam ſanæ ſcientiæ rectitudinem indeſinenter contulimus: & quod ad noſtrum miniſterium congruit, admonitionis remedia non obmittimus cupiētibus exhibere. Licèt autem ſcripturæ ſtylus, pro ſtatu apoſtolicæ & euangelicæ fidei admiranda certamina veſtræ clementiæ & vigilantiā ſingularē narrare non ſufficit. non tamen ideò ꝑtermittenda ſunt

Pſalm. 35.

*telo

Heræ chris liuerā.

*clade

Ezech. 18. g

fortitudinis inſignia, dum vbiq; orbis vniuerſus eius canit ꝑconia. O ſancta mater eccleſia, exurge, depone pallium mœroris, & induere ſtolam iocunditatis tuæ. Eccè filius tuus conſtantiſſimus principum, defenſor tuus, adiutor tuus, nè commouearis, accinctus eſt gladium verbum Dei, quo diuidit incredulos à fidelibus, induit ſe loricam fidei, & galeā ſpem ſalutis. En propugnator tuus (confide, nè metuas) nouus Dauid, nó ille rex vnius gentis Iudaicæ, ſed hic tuus Chriſtianæ plebis piiſſimus princeps, Nazareni ſanguine corporatus, deiecit Goliam magniloquum hoſtem tuū, & cunctū agmē eius huc illucque diſperſit: percuſſit frontē eius iactu lapidis, vbi non inerat ſignaculū pietatis: amputatum eſt caput eius, & in mēbris eius nullus vigor relictus eſt. En vbiq; triumphus portatur in pilo. Congregamini pariter & venite ô religioſiſſimæ Chriſti eccleſiæ, cum ſacerdotibus plebes toto orbe diffuſæ, canite magna voce, & dicite: Vicit nouus Dauid conſtantiſſimus Auguſtorum non in millibus ſolùm, (nec enim generalem Euangelicæ prædicationis victoriam, numerorum vinculis quiſquam poterit comprehendere) ſed & ipſum principem, & hoſtem, & ducem, ac incentorem omniū malorum & errorum diabolum, cum ſuis legionibus atq; fautoribus, per arma veræ atque orthodoxæ & apoſtolicæ traditiōis & confeſſionis extinxit. Exulta nunc ſecura ſancta mater Eccleſia, de libertate tua ſępiùs impugnata, ſed non derelicta. Suſcitauit rex tuus inuictiſſimus Chriſtianorum principem propugnatorem tuum, benefactorem tuum atque opulentiſſimum largitorem, cuius ſtudio orthodoxa fides recollecto ſplendore toto orbe irradiat, fideles omnes gratiam referentes exultant, infideles mœror atq; deiectio comprimit & confundit, eccleſiæ Chriſti de cunctis oppreſſionibus liberatæ reſpirant, donis imperialibus confouentur, principali præſidio muniuntur, quibus & domeſticis verbis auguſta veſtra benignitas Chriſtū imitando pollicetur: Eccè ego vobiſcum ſum vſq; ad conſummationem ſeculi, vt Domini noſtri Ieſu Chriſti, cuius exemplis vtitur, æterna ei⁹ regni perenni gloria potiatur, & in orbem terrarum generaliter atque perenniter eius imperium dilatetur. Præſentis deniquè ſuggeſtionis exiguum portatorem Conſtantinum ſubdiaconum regionarium huius ſanctæ Apoſtolicæ ſedis, qui & nupèr cum legatis Apoſtolicæ memoriæ ꝑdeceſſoris mei interfuit ſanctæ ſynodo inibì celebratæ, clementia conſueta dignum exceptione cenſeat veſtra regalis magnanimitas, eiusque ſuggeſtionibus aurem pietatis accommodet, vt authorem in miniſtro dignanter ſuſcipiat. Et ſubſcriptio: Piiſſimū domini imperium gratia ſuperna cuſtodiat, & ei omium

1. Reg. 17.

Matth. 28. d

um gentium colla ſubſternat. Data Nonis Maijs, indictione decima.

Imperator iſte, fuit eiꝰ nominis II. ſicutì papa iſte, huius nominis quintus.

*EXEMPAR DIVINAE IVSſionis *Iuſtiniani Auguſti, directa ad Ioannem papam vrbis Romæ, in confirmationem ſextæ ſynodi Conſtantinopolitanæ.*

IN nomine Domini Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, Imperator Cæſar Flauius Iuſtinianus, fidelis in Ieſu Chriſto, pacificus, pius, perpetuus Auguſtꝰ, Ioanni*vero ſanctiſſimo ac beatiſſimo archiepiſcopo antiquæ almę vrbis Romæ atq; vniuerſali papæ. Magnum ſtudium, magnã ſolicitudinem nos habentes pro ſtabilitate immaculatæ Chriſtianorum fidei, dehinc nanq; clementiſſimum noſtrum Deum adiutorem, & ſuſceptorem noſtræ ſerenitatis eſſe confidimus, aduersùs omnem inimicũ Chriſto dilectæ noſtræ reipublicæ, dum cognitum eſt nobis, quia ſynodalia geſta, eorumque definitionem, quam & inſtituere noſcitur ſanctum ſextum concilium, quod congregatum eſt in tempore ſanctæ memoriæ noſtri patris, in hanc à Deo conſeruandam regiam vrbem, apud quoſdam noſtros iudices remiſerunt. Neq; enim omìnò præuidimus alterum aliquem apud ſe detinere ea, ſinè noſtra pijſſima ſerenitate, eò quòd nos*copioſos miſericordia noſter Deus cuſtodes cõſtituit eiuſdem immaculatæ Chriſtianorum fidei: ſed mox adduximus noſtros patres ſanctiſſimos ac beatiſſimos patriarchas cum veſtræ beatitudinis apocriſario, & ſacratiſſimũ ſenatũ, verũ etiàm Deo amabiles metropolitas & epiſcopos, qui hìc in regia vrbe commorãtur, & deincèps militantes incolas ſancti palatij, necnon & ex collegijs popularibus & ab excubitoribus, inſupèr etiàm quoſdam de Chriſto dilectis exercitibus, tam ab à Deo conſeruando imperiali obſequio, quamq; ab Oriẽtali Thraciano, ſimiliter & ab Armeniano, etiàm ab exercitu Italiæ, deindè ex Cabariſianis & Septenſianis, ſeu de Sardinia atq; de Africano exercitu, qui ad noſtram pietatẽ ingreſſi ſunt, & iuſſimus præfatas ſynodalium geſtorum chartas in medium adduci, & coram ſupradictis omnibus lectionem eorum fieri: omneſque diligenter audientes ſignare ipſas fecimus: quorum auditorum vniuerſitas in noſtris manibus eas ꝓbuit chartas, vt debeamus nos tenendo inuiolatas conſeruare ipſas, vt non licentia fuerit in quolibet tempore his, qui timorem Dei nolunt habere, aliquid corrumpere aut ſubmutare ab his, quæ inſerta ſunt in prænominatis ſynodalibus geſtis, quas totas chartas benè definitas in temporibus ſanctæ memorię noſtri patris, ex probabilibus ſanctis patribus, qui propriæ linguæ & manuum fidem apud Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, verumq; Deum exiſtentem, confirmâſſe dinoſcitur, & confitentes eam docuiſſe, nos ſperamus clementiſſimum noſtrum Deum: quia vſq; dum noſter ſpiritus ſtatutus eſt ex Deo eſſe, in nobis ipſas chartas illibatas & incommutabiles ſemper conſeruabimus. Ad inſinuandum itaque veſtræ paternæ beatitudini huiuſmodi capituli motiones, præuidimus & earum ſcientiam notam fecìſſe beatitudini veſtræ. Et manu diuina. Diuinitas te ſeruet per multos annos, ſanctiſſime ac beatiſſime pater. Data decimotertio Calendas Martias, Conſtantinopoli imperiali domo, pijſſimoque perpetuo Auguſto Iuſtiniano imperatore, anno ſecundo: & poſt conſulatum eius anno ſecundo, indictione decimaquinta.

* viro

* copioſi

¶GLORIA IN EXCELSIS DEO, ET IN TERRA PAX HOMINIBVS BONAE VOLVNTATIS.

GLORIA INDIVIDVAE TRINITATI.

SCRIPTVS EST HIC CODEX temporibus D. Sergij ſanctiſſimi ac beatiſſimi papæ I. & in patriarchio eccleſiæ Romanæ recõditus.

Candido Lectori F. Laurentius Surius.

¶Hi nouem ſequentes Canones falsò adſcribuntur Sextæ Synodo: ſed quia pij cumprimis eſſe videntur, noluimus curioſum Lectorẽ eorũ cognitione fraudare. itaq; ſuo illos loco reliquimus. Vale.

DECRETA
CONCILII CONSTANTINOPOLITANI SEXTI.

Ex vetuſto codice monaſterij ſancti Bnuonis vrbis Gandaueñ Flandrię. Erat antem codex ille, ad inſtar decreti Gratiani, diſtinctus quinq; partialibus libris, quorum ſinguli tractabant ſingulas materias. Itaque capitula quæ ſubiungũtur, deſumpta ſunt ex eiuſdem libro quarto, capite quinquageſimoſexto.

TITVLVS DE CANONIBVS apoſtolorum & de ſynodis principalibus.

APoſtolorum canones, qui per Clemẽtem Romanum Pontificem, ſicut quidam aſſerunt &c. ſexta in Conſtantinopoli C. L. patrum contra Macariũ Antiochenũ epiſcopũ & ſocios eius, qui vnam voluntatem & operationem in Chriſto falſa ſuſpicione adſtruebant, tẽporibus Conſtantini principis, Agathonis papæ Romani, Georgij Conſtantinopolitani, qui, condemnata hæreſi præfata, ſcripſerũt nouem capitula inferiùs annexa. Diſt. 16. Apoſtolorũ canones

Caput primum.

Si quis presbyter inuentus fuerit alicui clerico vel laico munera dare, aut dediſſe, vt eccleſiã alterius presbyteri ſubripiat, ſciat ſe pro hac rapina & ſua cupiditate aut gradum amiſſurum, aut in carceris ærũna longo tempore, pœnitentiam agendo, detinendum.

Caput

Caput ſecundum.

Si paruulus ægrotans, ad quemlibet presbyterum baptiſmi gratia de cuiuſlibet parochia allatus fuerit, ei baptiſmi ſacramentum nullo modo denegetur. Si quis hoc munus petenti concedere detrectauerit, & ille paruulus abſq; baptiſmi gratia mortuus fuerit, nouerit ſe ille, qui eum non baptizauit, pro eius anima ratioñe redditurũ.

Caput tertium.

Nullus ſacerdos aut clericus ſiue laicus, præſumat calicem, aut patenam, aut quælibet vaſa ſacra & diuino cultui mancipata, ad alios vſus retorquere. Nam quicunque de calice ſacrato, quo ſanguis Chriſti accipitur, aliud bibit præter Chriſti ſanguinem: & patenam ad aliud officium habet, q̃ ad altaris miniſterium, deterrendus eſt exemplo Balthaſar, qui dum vaſa Domini in vſus communes aſſumpſit, vitam pariter cum regno amiſit. Dan. 5.

Caput quartum.

Si quis ex presbyteris voluerit nepotẽ ſuum aut aliquem conſanguineum ad ſcholas mittere in eccleſijs ſanctorũ, aut in cœnobijs, quæ nobis ad regendum cõmiſſa ſunt, licentiam id faciendi concedimus.

Caput quintum.

Presbyteri per villas & vicos ſcholas habeant. Et ſi quilibet fidelium ſuos paruulos ad diſcendas literas eis cõmendare vult, eos non renuãt ſuſcipere & docere, ſed cum ſumma charitate eos doceant, attendentes illud quod ſcriptum eſt: Qui autem docti fuerint, fulgebunt quaſi ſplendor firmamẽti: & qui ad iuſtitiam erudiunt multos, fulgebunt quaſi ſtellę in perpetuas æternitates. Dan. 12. b Cùm ergò eos docent, nihil ab eis precij exigant, nec aliquid ab eis accipiant, excepto, quod eis parentes eorum charitatis ſtudio ſua voluntate obtulerint.

De inſtructione bonorum operum. Cap. 6.

Ex Gandeñ rubeo lib. 2. numero 135. (dicitur eſſe ex concilio Vormatieñ.)

Cùm ergò omnium ſcripturarum ſanctarum paginæ, inſtrumentis bonorum operũ refertæ ſint, & ſanctarum ſcripturarum campis poſſint inueniri arma, quibus vitia comprimantur, & virtutes nutriantur, libuit nobis, huic noſtro capitulari inſerere ſentẽtiam cuiuſdam patris de inſtrumentis bonorum operum, in qua, magna breuitate, quid agi, quídve vitari debeat, continetur: inprimis dominum Deum diligere ex toto corde, tota anima, tota virtute, deniq; proximũ tanq̃ ſeipſum: Deindè non occidere, nõ adulterari, non facere furtum, non concupiſcere, non falſum teſtimonium dicere, honorare omnes homines: Et quod ſibi aliquis fieri nõ vult, alij nè faciat. abnegare ſemetipſum ſibi, vt ſequatur Chriſtum, Corpus caſtigare, delicias ſpernere, iuſtitiam amplecti, ieiuniũ amare, pauperes recreare, nudum veſtire, infirmum viſitare, mortuum ſepelire, in tribulatione ſubuenire, dolentẽ conſolari, à ſeculi actibus ſe facere alienum, nihil amori Chriſti præponere, iram non pficere, iracundiæ tempus non reſeruare, dolum corde non tenere, pacem falſam non dare, charitatem non derelinquere: non iurare, nè fortè periures: veritatem ex corde & ore proferre, malum pro malo non reddere, iniuriam non facere, ſed & ſibi factam patienter ferre: inimicos propter Deum diligere, maledicentes ſe non remaledicere, ſed magis benedicere, perſecutionem propter iuſtitiam ſuſtinere: Non eſſe ſuperbum, non vinolentum, non multùm edacem, non ſomnolentum, non pigrum, non murmurioſum, non detractorem: Bonum aliquid in ſe cùm viderit, Deo applicet, non ſibi. ſpem ſuam DEO committere, malum ſemper à ſe factum ſciat, & ſibi reputet. diem iudicij timere, gehennam expaueſcere, vitam æternã omni concupiſcentia ſpiritali deſiderare, mortem quotidiè ante oculos ſuſpectã habere, actus vitæ omni hora cuſtodire, in omni loco Deum ſe reſpicere pro certo ſcire: cogitationes malas, cordi ſuo aduenientes, mox ad petram Chriſtum allidere, & ſeniori ſpirituali patefacere: os ſuum à malo vel prauo eloquio cuſtodire. Multùm etiàm loqui non amare, verba vana non loqui: riſum multum aut excelſum non amare, lectiones verò ſanctas libenter audire, orationi frequenter incumbere, mala ſua præterita & præſentia cum lachrymis & gemitu quotidiè Deo in oratione confiteri, de ipſis malis decæterò ſe emendare, deſideria carnis non perficere, voluntatem propriam odire, præceptis ſacerdotis & præceptoris Dei in omnibus obedire, etiàm ſi ipſe aliter (quod abſit) agat, memores illius Dominici præcepti: Quæ dicunt, facite: quæ autem faciunt nolite facere. Matt. 23. a Non velle dici ſanctum anteq̃ ſit, ſed priùs eſſe quod verius dicatur. Præcepta * verò Dominica adimplere, caſtitatem amare, nullum odire, zelum * per inuidiã nõ habere, contentionem non amare, elationẽ fugere, & ſeniores venerari, iuniores diligere in Chriſti amore, pro inimicis orare, cum diſcordãtibus ante ſolis occaſum in pacem redire, & de Dei miſericordia nunq̃ deſperare. Eccè hæc ſunt inſtrumenta artis ſpiritalis, quæ cùm fuerint à nobis die noctuque inceſſabiliter adimpleta, in hoc præſenti ſeculo tranquillam faciunt ducere vitam, & in diem iudicij reconſignata illa merces nobis à Domino recompenſabiliter retribuetur, quam ipſe promiſit, dicens: Quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis aſſcendit, quæ præparauit Deus his qui diligunt illum. 1. Cor. 2. c

* Dei quotidiè
* &

Hoĩs verè Chriſtiani ac pij ſcopum ſeu metam hic delineatam videre licet.

Caput ſeptimum.

Commonendi ſunt fideles omnes à minimo vſque ad maximum, vt oratiõem Domi-

minicam & ſymbolum dicant:& dicendum eſt eis,quòd his duabus ſententijs omne fidei Chriſtianæ fundamentum incumbit.Et niſi quis has duas ſententias & memoriter tenuerit, & ex toto corde crediderit, & in oratione ſæpiſſimè frequentauerit,catholicus eſſe non poterit. Conſtitutum nanque eſt à ſanctis patribus, vt nullus chriſmetur, neq; baptizetur,neq; à lauacro fontis alium ſuſcipiat, neq; coram epiſcopo ad confirmandum quemlibet teneat,niſi ſymbolum & oratióem Dominicam memoriter tenuerit,exceptis his, quos ad loquendum ætas minimè perduxit.dicendum eſt illis,vt ſingulis diebus,qui ampliùs nó poteſt, ſaltem duabus vicibus oret, manè ſcilicet & veſperè,dicens ſymbolum ſiue orationem Dñicam:ſiue, Qui plaſmâſti me, miſerere mei: vel etiàm Deus,propicius eſto mihi peccatori: & Deo gratias agat pro quotidianę vitæ commeatibus,& quia ſe ad imaginem ſuam creare dignatus ſit,& à peccatoribus ſegregare.His actis, & ſolo Deo creatore ſuo adorato,inuocet ſanctos, vt pro ſe intercedere apud maieſtatem diuinam dignentur. Hæc faciãt,quibus baſilicæ locus eſt in baſilica: qui verò in itinere, aut pro qualibet occaſione in ſyluis aut agris eſt, vbicunquè eum ipſa hora matutina vel veſpertina inuenerit,ſic faciat, ſciens Deum vbiquè præſentem eſſe, dicente Pſalmiſta: In omni loco dominationis eius benedic anima mea Domino. Et, Si aſcendero in cælum, tu illic es.&c.

Luc.18. Pſal.102. Pſal.138.

Caput octauum.

Dñicæ diei priuilegia.

Diei verò Dominici (quia in eo Deus lucem condidit,in eo manna in eremo pluit,in eo naſci dignatus ſit, in eo ſtella Magis refulſit,in eo de quinque panibus & duobus piſcibus quinque millia hominum pauit, in eo baptiſmum in Iordane à Ioanne ſuſcepit,in eo ipſe pius redemptor humani generis ſponte pro ſalute noſtra à mortuis reſurrexit,in eo ſpiritumſanctum ſuper diſcipulos inſudit) tanta debet eſſe obſeruantia,vt præter orationes & Miſſarum ſolennia,& ea quæ ad veſcendum pertinent, nihil aliud fiat. Nam etſi neceſſitas fuerit nauigandi ſiue itinerãdi, licentia datur,ità duntaxàt,vt huius occaſione,Miſſæ & orationes non prætermittantur. Conueniendum eſt ſabbato die cum luminaribus cuilibet Chriſtiano ad eccleſiam, conueniendum eſt ad vigilias ſiue ad officium matutinum. Concurrendum etiàm eſt cum oblationibus ad Miſſarum ſolennia: & dum ad eccleſiam conuenitur, nulla cauſa dici debet vel audiri, nulla iurgia ſunt habenda, ſed tantummodò vacandum eſt orationi & celebrationi eleemoſynarum, & in Dei laudibus cum amicis & proximis & peregrinis ſpiritualiter epulandum.

Caput nonum.

Admonendi ſunt omnes, vt hoſpitalitatem diligant,& nulli hoſpitium prębere detrectent. Et ſi cui fortè hoſpitium præſtiterint,nullam ab eo mercedem accipiant, niſi fortè illi qui recipiuntur, ſponte ſua aliquid dent.Dicendum quoquè eſt illis,qualiter multi per hoſpitalitatis officium Deo placuerunt,dicente Apoſtolo: Per hanc enĩ placuerunt quidam Deo, angelis hoſpitio ſuſceptis. Et iterùm: Hoſpitales ſinè murmuratione. Et ipſe Dominus ad iudicium veniens, dicturus eſt: Hoſpes eram, & collegiſtis me. Sciant quicunque hoſpitalitatem amant, Chriſtum ſe in hoſpitibus recipere. Nam ille modus hoſpitalitatis non ſolùm inhumanus, ſed etiàm crudelis eſt, quo nunquàm in domum hoſpes antè recipitur, niſi priùs dandi hoſpitij merces compenſetur: & quod Dominus agere iuſſit pro perceptione regni cæleſtis,pro acquiſitione terrenarum rerum agatur.

Heb.13.a 1.Pet.4.c Matt.25.d

DE CANONIBVS QVI SEXTAE SYNODI DICVNTVR, BREVIS AD LECTOREM ADMONITIO

F. Laurentij Surij Carthuſiani.

SVB Conſtantino Pogonato habita eſt Conſtantinopoli vj.Synodus 171.Patrum,qui Monothelitas hæreticos cõdemnârunt: porrò canones nullos ediderunt, quemadmodùm nec illi Patres, qui ad V.œcumenicã Synodum conuenerant.Poſteà verò ſub Iuſtiniano,filio Conſtantini Pogonati, qui ab amputato naſo dictus eſt ῥινότμητος, *rurſùs Conſtantinopoli collecti ſunt Epiſcopi 227. ijq; ad conſtitutionem eccleſiaſticam Canones CII. ediderunt,vt id ſarcirent,quod à Quintæ & Sextæ Synodi patribus erat prætermiſſum. Vndè fit,vt hæc Synodus nõ propriè ſexta numeretur,ſed* πενθέκτη, *id eſt,Quiniſexta:quãquàm ſcio eſſe viros doctiſſimos, qui hos Canones nolint tribui Synodo œcumenicæ,ſed alicui fortaſſis minori, qui*

ta-

tamen publicam mereantur authoritatem, poſtquàm ab ſede Apoſtolica in primo ſeptimi Concilij canone approbati videntur, demptis tamen quibuſdam, qui putantur ſuppoſititij, vel Græcorũ temeritate deprauati. Verũ hîc ſummoperè cauẽdum eſt, nè quicquam cuiuſquam priuato iudicio temerè ſtatuatur. Facilè autem periculum omne euitabimus, ſi Catholicæ Eccleſiæ vt in cæteris omnibus, ità & hac in re lubentibus animis ſententiam amplectemur. Certè Adrianus Papa eius nominis 1. honorificè citat canonẽ LXXXII. in ſcripto illo, quo cõfutat opus Carolo Magno ab hæreticis noſtræ ætatis falſiſſimè attributũ, editũ cõtra Nicenã ij. ſynodum: quod quidem Adriani ſcriptum in hac demùm Conciliorum editione prodit in lucem. Meminit porrò horum Canonũ duobus locis etiàm Synodus ſeptima, meminit & Nicolaus eius nominis primus põtifex maximus in epiſtola ad Michaelem Imperatorem, meminit quoq; ſynodus Florentina, ad quã etiàm Græci frequentes aduenerunt, meminerunt deniquè & alij pleriq;. Quo verò tempore ſanciti ſint, inter authores non ſatìs conuenit: porrò id omnium diligentiſſimè & veriſſimè notâſſe Theophanem Græcum authorem, vir doctiſſ. Franciſcus Turrẽſis affirmat. Is verò Theophanes, vt idem ait, Tharaſij Cõſtantinopolitani ſyncellus fuit, & à temporibus Diocletiani Imperatoris vſq; ad Michaelẽ Leonis filiũ annales rectos & ſimplices fideliſſimè perduxit. Deindè adfert idẽ Turrenſis Theophanis eius verba abs ſe Latinè hunc in modũ cõuerſa: Illud oportet non ignorare, caſſum & nugatoriũ eſſe, quod quidã dictitãt, eos qui ſexti eſſe cõcilij canones apud ipſos falsò ferũtur, poſt quatuor annos editos fuiſſe. Vt enim in cæteris omnibus falſitatis coarguuntur, ità in hac re quoq; mentiuntur. ſic enim eſt vera temporum notatio. Habitum eſt vj. conciliũ maximũ contra Monothelitas xij. anno Imperij Cõſtantini, qui fuit Heraclij nepos, à mundo cõdito 6172. Imperauit autẽ poſteà idẽ Cõſtantinus alijs quinq; annis. Eo verò defuncto vita, imperauit eius filius Iuſtinianus annis x. Quo eiecto, Leontius tenuit imperiũ triennio: Leõtio ſucceſſit Tiberius, qui Abſimarus etiã eſt nominatus, fuitq; is in imperio annis ſeptẽ. Deindè Iuſtinianus is, qui fuerat expulſus, in imperiũ reductus eſt, imperauitque rursùs ſex annis, vt iam ſecũdo anno huius poſterioris imperij Iuſtiniani deſcriptos fuiſſe canones, vel ex ipſo tertio canone euidens ſit, in quo ità cautum eſt. Decernimus de concilij ſententia, vt qui bìs vxorẽ duxerint, & ante hunc diem, qui xv. mẽſis Ianuarij numeratur iiij. Indictiõis anni 6199, in hac culpa fuerint, neq; eã maculã eluere voluerint, vt gradu moueantur, &c. Hactenùs Theophanes, qui viginti ſeptem annos à concilio habito ad deſcriptos canones numerat. Sunt alij qui putent hos Canones promulgatos eſſe in illo altero ſexto prophano Concilio, quod 1. anno imperij Philippici habitum eſt: ſed cũ id annis v. poſterius ſit eo Patrũ cõuentu, in quo hi canões cõditi ſunt, vanitatis iſthæc opinio facilè cõuincitur. Verùm vtcunq; ſit, vt iam antè dixi, nõ poterimus vlli affines eſſe vel periculo vel errori, quòd ad hoſce canões attinet, ſi eatenùs eos probauerimus, quatenùs Chriſti eos probat catholica eccleſia. Hæretici reijciunt omnia, quæ illorũ impijs dogmatibus aduerſantur: ſed illorũ iudiciũ prorsùs eſt contẽnendũ. Hũbertus cardinalis doctiſſ. ante L. annos ſcribit quodã loco, vj. Synodũ ad deſtruendam hæreſim Monothelitarũ, nõ aũt ad tradendũ Romanis nouas cõſtitutiões cõgregatã. Quod idcircò cõmemorare volui, quòd pauci quidã canones in his 102. matrem eccleſiarũ omniũ Romanã Eccleſiã, æquo acerbiùs perſtringant: Sed propter eiuſmodi paucos quoſdam næuos non ſunt ilicò reliqui canones omnes reijciendi. Verùm hæc hactenùs breuiter admonuiſſe ſatìs ſit.

SANCTORVM PATRVM QVI IN TRVL-

lo Imperialis Palatij Conſtantinopoli conuenerunt, ad Iuſtinianum inprimis Pium Imperatorem allocutoria Oratio, interprete Gentiano Herueto, qui etiam eos qui ſequuntur, 102. Canones conuertit.

IN primis pio & CHRISTI amantiſſimo Imperatori Iuſtiniano, ſancta & vniuerſalis ſynodus, diuino piæ veſtræ potentiæ nutu & decreto congregata in hac à Deo cuſtodita & regia ciuitate. Cùm ineffabilis ac diuina redemptoris & ſeruatoris noſtri IESV Chriſti gratia omnem terrarum orbem compræhēderit, & viuificum veritatis præconium ſit omnium auribus diſſeminatum, populus quidem ſedens in tenebris vidit magnā cognitionis lucem, & ab erroris vinculis liberatus eſt, cum regno cælorum antiqua ſeruitute permutata: qui autem à primi ſplendoris pulchritudine propter elationem extruſus eſt, primus draco, *ſpiritus, magnus Aſſyrius, à primis captiuis capitur, & fit incarnati verbi potentia ab omni fortitudine alienus, quemadmodùm ſcriptum eſt, quòd inimici romphex defecerunt in finem. Vbiquè enim diuini verbi cultus & adoratio lege ſancitur, totus perfectus offertur, Deusque cui ſacrificatur, & qui participatur ac communicatur ad corporum ſimul & animarum acquiſitiōem, eos qui ſunt eius participes, deificat. Quamobrem & dæmones fugantur, & ſacer hominum qui congregatur cœtus, in eccleſijs myſticè ſanctificatur, & deliciarum paradiſus omnibus apertus eſt, & tandèm fiunt noua omnia. Sed quoniam homicida diabolus, qui ex aduerſo præpotentis Dei præcipitatus eſt, & parturijt & peperit laborem defectionis, non ferens videre nos à tranſgreſſionis lapſu excitatos, ad cælum euolare per primitias noſtras, hoc eſt, Chriſtum, qui ſe dedit pro nobis redemptionis precium, non deſtitit improbitatis tela torquere, & animi perturbationibus fideles ſauciare, vt à data illis ſpiritus operatione, honoreque ac gratia ſepararentur. Nec verò qui certaminum nobis præmia propoſuit, & eſt ſalutis noſtræ dux ac princeps Deus, auxilij nos expertes dimiſit, in vnaquaque generatione excitans, qui in huius vitæ ſtudio, eius cultûs ac religionis armis inſtructi, aduersùs eum in acie ſtarent, & manus cum eo conſererent, qui ſtricto ſpiritûs gladio, quod eſt verbum Dei, & ſic cum malo congreſſi, quā in nos exercebat tyrannidem, diſſoluerunt, gregum duces effecti, & vias Domini populis ſternentes ac præparantes, nè in iniquitatis præcipitia propter eius, quod eſt, melius, ignorantiam detrudantur ac prolabantur. Oportebat enim eum, qui vt eſſemus, nobis largitus eſt, & tanta depreſſiōis humilitatiſque magnitudine noſtrum ſibi genus vendicauit, & ad ſe euocauit, & reduxit, nobis quoquè ſemitam vt benè eſſemus, oſtēdere per eccleſiæ luminaria ac doctores, qui noſtros ſecundùm Deum greſſus illuminantes dirigūt, & ad euangelium incitant, quorum etiàm conuerſatio in cælis eſt, vt ait diuinus Apoſtolus. Vndè etiàm nobis vitam nunc negligentiùs agentibus, & ratiocinationis conſiderationiſque ocio indormientibus, cùm nobis incautis viæ inſidiator inimicus ſe iniecerit, & virtutem paulatìm ſuffuratus, nobis, eius loco vitium ſuppoſuerit, qui magnam hanc præſentis mundi nauem clauo aſſidens regit Chriſtus Dominus noſter, te ſapientem nobis gubernatorem, pium Imperatorem verè præſidem excitauit, diſpenſantem ſermones in iudicio, in ſeculum veritatem ſeruantem, facientem iudicium & iuſtitiam in medio terræ, & in via ab omni culpa ac repræhenſione aliena procedentem. quem cùm ſapientia concepiſſet, eique obſtetricis officium præſtitiſſet, pulchrè virtutibus eductum & ornatum, diuinoque ſpiritu repletum, orbis terrarum oculum effecit, qui mentis puritate & ſplēdore ſubiectos apertè illuminans, cui ſuam Eccleſiam adhibuit, & legem eius noctù diuque meditari docuit, ad populorum qui ſunt ſub eius manibus, perfectionem & ædificatiōem, qui tuo in Deum deſiderij ardore Phinees zelum ſuperas, & pietatis ac prudentiæ robore cōfoſſo peccato, gregem quoq; à vitio & exitio ſubtrahere voluiſti. Oportebat enim cū qui poſt ſupernum momentum humani generis gubernaculum ſuſcepiſſet, non ſolùm id quod ad ſe pertinet, conſiderare, & quomodo ſua à ſe vita dirigatur, ſed & omnes quibus imperat, ex maximis fluctibus ſeruare, & à multa prolapſionum errorumque confuſione, vndiq; obruentibus improbitatis fluctibus, & humilitatis noſtræ corpus perturbantibus eripere. Quoniam autē ſanctæ & vniuerſales duæ ſynodi, in hac imperante & Dei obſeruatrice ciuitate congregatæ, vna quidem temporibus diuinæ recordationis Iuſtiniani, altera verò ſub piæ memoriæ Imperatore Cōſtantino, tuę manſuetudinis patre, ad paternè declarandū fidei myſteriū ſacros canōes nequaq̄ cōſcripſerunt, ſicut reliq̄ ſanctæ quatuor vniuerſales ſynodi, per quos populi quidem à deteriore & abiectiore viuendi ratione recedant, ad meliorem autem & altiorem vitam ſe traducant. Et ex hoc gens ſancta, re-

Margin notes: ϰτνῶσ [beside "*ſpiritus"]; Pſal. 9. [beside "inimici romphex"]; Philip. 3. [beside "cælis eſt"]

inſolentiam perturbationibus animi diſtractum ac diuulſum, & à diuino ſtabulo propemodùm abruptũ & abſciſſum, & propter ignorantiam ac obliuionem à bonis & ex virtute factis prolapſum, & Dei filio, vt

Hebr.10. Apoſtolicè loquar, conculcato, ſanguinem quoquè teſtamenti, in quo eſt ſanctificatum, commune arbitratum, ſpiritûs gratiam cõtumelia affecit. Hanc, vtpotè peculiarem populum, reducere inſtàr Chriſti, qui errantem in montibus ouem quærit, & ſuo ſtabulo reſtituere, & mandata diuinaque præcepta, per quæ à mortuis operibus recedentes viuificamur, ſeruare perſuadere valdè cupiens, omniq; ſalutis prouiſione ac perpenſione cogitata, Deoque quæſito, vt vult id quod dicit, Quærentes Dominum inuenient cognitionem cum iuſtitia: qui autem ipſum rectè quærunt, inuenient pacem: & ſanctam hanc & diuinitùs electam vniuerſalem Synodum congregari decreuiſti, vt multorum ſimul congreſſione vnanimique conſenſione, id quod magno ſtudio contenditur, à te rectè & ordine efficiatur. Sed & ſi quę Iudaicæ vel gẽtilis improbitatis reliquiæ maturo veritatis frumento immixtę ſint, radicitùs tanquàm lolium euellatur, & pura pietatis ſeges oſtendatur. Vbi enim ſunt duo vel tres in nomine meo congregati, illic ſum in medio illorum, inquit Dominus. Et rursùs per Hieremiam nobis exclamauit, Quærite me in toto corde veſtro, & apparebo vobis. Propterea ergò tuæ pietatis iuſſu in hac Dei obſeruatrice & imperante vrbe cõgreſſi, ſacros canones ſcripſimus. Quamobrem tuam pietatem rogamus, eas quæ priùs in hac Dei obſeruatrice ciuitate à congregatis ſub bonæ memoriæ Imperatore noſtro patribus editæ ſunt, voces tibi adducentes, vt quemadmodùm Eccleſiæ ſcriptis Eccleſiam honoràſti, ſic & eorum, quæ per viros pios & ſynceros decreta ſunt, finem obſignes. Dominus autem imperium tuum ſtabiliat ac confirmet in pace ac iuſtitia, & generationum generationibus tranſmittat, & terrenæ quoquè potentiæ adijciat, vt etiàm cæleſti regno fruaris.

(Margin: Matt.18. — Matt.18. — Hiere.29.)

Canon I. ORdo eſt optimus ei, qui omnem orationem & rem incipit, & à Deo incipere, & in DEVM deſinere, vt dicit Theologus. Quocircà cùm & pietas à nobis clarè prædicetur, & Eccleſia, in qua CHRISTVS eſt fundamentum, aſſiduè augeatur ac promoueatur, vt ea ſupra cedros Libani extollatur: & nunc à ſacris incipientes, ſtatuimus fidem à verbi miniſtris, quique ipſum ſuis oculis viderunt, & à DEO electi ſunt, Apoſtolis traditam, citra vllam innouationem immutabiliterque ſanctorum Patrum diuinitùs inſpiratorum, qui Niceæ conueuerunt ſub Conſtantino, qui fuit noſter Imperator, aduersùs impium Arrium, & gentilem ab eo decretam Deitatis diuerſitatem, vel deorum potiùs, vt aptiùs dicam, multitudinem, qui vnanimi fidei agnitione eandem omninò ſubſtantiam, quod conſubſtantialitatem appellant, in tribus diuinæ naturæ conſiſtentibus perſonis, & reuelàrunt, & declaràrunt, hanc ſub ignorantiæ modio abſconſam eſſe non ſinentes, ſed Patrem & Filium & Spiritumſanctum vna adoratione fideles adorare apertè docentes, & inæqualium diuinitatis graduum opinionem detrahentes ac diuellentes, & ab hæreticis ex arena conſtructa aduersùs rectam opinionem * puerilia ludibria deijcientes & ſubuertentes. Similiter & eam, quæ ſub Theodoſio, qui fuit noſter Imperator, à 150. ſanctis patribus, qui in hac vrbe imperante conuenerunt, prædicata eſt, fidem confirmamus, de Spiritu ſancto voces quæ eum Deum eſſe ſtatuunt, amplectentes, & prophanum Macedonium vnà cum prioribus veritatis inimicis expellentes, vt qui eũ qui dominatur, ſeruũ eſſe decernere auſus ſit, & inſectilẽ vnitatem ſecare prædonis more voluerit, vt non eſſet perfectum fidei noſtræ myſterium: vnà etiàm cum iſto odioſo ac deteſtabili, quique aduersùs veritatem fuit rabie percitus, etiàm Apollinarem eiuſdem iniquitatis myſtam vnà condemnantes: qui Dominum corpus mente ſeu intelligentia non præditum ſumpſiſſe impiè eructauit, hinc quoquè imperfectam nobis fieri ſalutem ratiocinans. Iam verò & quæ in Epheſiorum ciuitate à ducentis diuinis Patribus ſub Theodoſio Archadij filio Imperatore noſtro expoſitæ ſunt, doctrinas tanquàm infractum pietatis robur obſignamus, vnũ Chriſtum filium Dei & incarnatum prædicantes, & quæ ipſum ſinè ſemine peperit, impollutam ſemper virginem, propriè & verè Deiparam decernentes, & ineptam Neſtorij diuiſionem, tanquàm à diuina ſorte remotam perſequentes, hominem ſeparatim & DEVM ſeparatìm vnum Chriſtum decernentis, & impietatem Iudaicam renouantis. Quin etiàm eam, quæ in Chalcedonenſium metropoli ſub Martiano, qui fuit & ipſe Imperator noſter, à 630. deſcripta eſt Patribus, fidem orthodoxè confirmamus: quæ vnum Chriſtum filium DEI, ex duabus naturis compoſitum, & in duabus eiſdem naturis creditum, magna ac ſublimi voce terrarum finibus tradidit, & ſtultè ac ineptè ſentientem Eutychen, qui magnũ œconomiæ myſterium exiſtimatione ſolùm perfectum eſſe putabat, tanquàm auertendũ aliquod portentum

*ἀθύρματα

tentum tetramque peſtem, ex ſacris Eccleſiæ ambitibus exturbauit. Vnà autem cum eo etiàm Neſtorium & Dioſcorum, quorum ille quidem diuiſionis, hic verò confuſionis defenſor erat & propugnator. Qui quidem ex * impietatis diametro ad vnum perditionis & impietatis barathrum deciderant. Sed & centum ſexagintaquinq; diuinorum Patrum in hac ciuitate Imper. congregatorum ſub Iuſtiniano piæ memoriæ, qui fuit Imperator noſter, pias voces vt à ſpiritu editas cognoſcimus, & poſteros noſtros docemus, qui Theodorũ Mopſueſtiæ, Neſtorij magiſtrum, & Origenẽ, & Didymum, & Euagrium, qui Græcas fabulas rurſùs ſictas retulerunt, & corporum quorundam & animarum circuitiones & immutationes ſeu trãſmigrationes deintegrò ruminauerunt, ſuis quibuſdam mentis delirijs ac ſomnijs, & in mortuorum reſurrectionem impiè ac contumelioſè inſultârunt. Et quæ à Theodorito ſcripta ſunt aduersùs rectam fidem & duodecim beati Cyrilli capita, & eam quæ dicitur Ibę epiſtolam, Synodicè anathematizârunt & execrati ſunt. Porrò ſextæ quoquè Synodi, quæ in hac ciuitate Imperiali ſub diuæ memoriæ Imperatore noſtro Conſtantino pridèm congregata fuerat, fidem, quæ maiorem ex eo firmitatem accepit, quòd pius Imperator noſter eius deriſiones ſuo ſignaculo munijt ad futuram in omnia ſecula ſecuritatem, non ampliùs mouendam nec agitandam, nos ſeruare profitemur, quæ duas naturales voluntates, duasque naturales operationes in incarnata Domini noſtri Ieſu Chriſti veri Dei œconomia nos piè opinari debere apertè docuit, ijs qui apertum veritatis decretum adulterauerant, & vnam voluntatem ac operationem vnam in vno Domino noſtro IESV Chriſto populos docuerant, pia ſententia condemnatis, Theodoro (inquimus) Pharan, Cyro Alexandriæ, Honorio Romæ, Sergio, Pyrrho, Petro, Paulo, qui in hac religioſa Deique obſeruatrice ciuitate præſederunt, Macario, qui fuit Antiochenſium Epiſcopus, Stephano eius diſcipulo, & inſipiente Polychronio, hac ratione intacto & illibato communi corpore Domini noſtri Ieſu Chriſti ab eis ſeruato. Atque, vt ſemèl dicam, omnium qui in DEI Eccleſia decora ornamentaque fuerunt, & luminaria in mundo, vitæ rationem obtinentia, firmam fidem valere, & vſque ad ſeculi conſummationem incõcuſſam ac illabefactatã permanere ſancimus, eorumq; ſcripta ac decreta diuinitùs tradita: reijcientes omnes & anathematizantes, quos reiecerunt & anathematizârunt, vt veritatis inimicos, & qui aduersùs Deum inaniter fremuerunt, & iniuſtitiam in altum meditati ſunt. Si quis autem ex omnibus prædicta pietatis decreta non tenet & amplectitur, ſicque opinatur & prædicat, ſed ijs contrà aduerſari conatur, ſit anathema, & ſecundùm priùs declaratorum ſanctorum & beatorum Patrum decretum, à Chriſtiano quoquè catalogo vt alienus extrudatur & excidat. Nos enim his priùs definitis neque aliquid adijcere, neq; quicquã adimere omninò ſtatuimus, vel vllo modo potuimus.

* ἀδιεόρητος

Can. 2.

Hoc quoquè huic ſanctæ Synodo pulcherrimè & honeſtiſſimè placuit, vt ab hoc nunc tempore deincèps ad animarum medelam & perturbationum curationem firmi ſtabilesque maneant, qui à ſanctis Patribus qui nos præceſſerunt, ſuſcepti ac confirmati ſunt, atque adeò nobis etiàm traditi ſunt, ſanctorum & glorioſorum Apoſtolorum nomine octogintaquinque Canones. Quoniam autem in his nobis canonibus præceptum eſt, vt eorundem ſanctorũ Apoſtolorum per Clementem ordinationes ſuſciperemus, quibus iam olìm * ab ijs qui à fide aliena ſentiunt, adulterina quædam & à pietate aliena introducta ſunt, quæ diuinorum nobis decretorum elegantem ac decoram ſpeciem obſcurârunt, has conſtitutiones ad Chriſtianiſſimi gregis ędificationem ac ſecuritatem conducibiliter reiecimus, hæreticę falſitatis fœtus nequaq̃ immiſcentes, & germanæ ac integræ Apoſtolorum doctrinæ inſerentes. Obſignamus etiàm reliquos omnes canones, qui à ſanctis & beatis noſtris Patribus expoſiti ſunt, id eſt, à trecentis decem & octo ſanctis ac diuinis Patribus, qui Niceæ conuenerũt, ijsque qui Ancyræ, & ijs etiàm qui Neocæſareæ, ſimiliter & qui Gangris, prætereà & ijs qui in Antiochia Syriæ, atque ijs etiàm in Laodicea Phrygiæ. Prætereà autem & centũ quinquaginta Patribus, qui in hac DEI cultrice & Imperiali ciuitate conuenerunt, & ducentis, qui in Epheſiorum metropoli priùs coacti ſunt, & ſexcentis triginta ſanctis & beatis patribus, qui Chalcedone: ſimiliter & ijs qui Sardicæ, & qui Carthagine, & qui rurſùs in hac DEI cultrice & Imper. vrbe conuenerunt ſub Nectario, qui imperanti huic ciuitati præſidebat, & Theophilo qui fuit Alexandriæ archiepiſcopus. Quin etiàm canones Dionyſij, qui fuit archiepiſcopus magnæ Alexandrinorum ciuitatis: & Petri, qui fuit Alexandriæ archiepiſcopus & martyr: Gregorij Neocæſareæ epiſcopi, qui θαυματουργὸς, id eſt, mirabilium operum effector dictus eſt. Athanaſij Alexandrini archiepiſcopi, Baſilij archiepiſcopi Cæſareæ Cappadociæ, Gregorij epiſcopi Nyſſæ, Gregorij Theologi, Amphilochij Iconij, Timothei archiepiſcopi Alexandrini, Cyrilli eiuſdem Alexandriæ archiepiſcopi, & Gennadij, qui fuit patriarcha huius Dei cultricis & imperantis ciuitatis. Prætereà

* ἑτεροδό-ξων

Vide hinc Tomi primi paginã 37.

tereà verò & à Cypriano, qui Aphrorum regionis fuit Archiepiſcopus & martyr, & Synodo, quæ ſub ipſo fuit, emiſſum canonem, qui in prædictorum præſulum locis & ſolùm, ſecundùm traditam eis conſuetudinem ſeruatus eſt. Et nulli licere priùs declaratos canones adulterare, vel abolere, vel alios præter priùs hîc propoſitos canones admittere, à quibuſdam falſa adiecta inſcriptione compoſitos, qui veritatem cauponari conati ſunt. Si quis autem, quòd prædictorum canonum aliquem innouare vel ſubuertere conetur, conuictus fuerit, reus erit ſecundùm eum canonem, vt ipſe pronunciat canon, pœnam luens, & per ipſum in eo in quo offendit, medelam ſuſcipiens.

Ille canō nō niſi de certis quibuſdam hęreticis accipiendus eſt: alioqui nō recipitur.

Can. 3. Quoniam pius Chriſtique amator Imperator noſter, hanc ſanctam & vniuerſalem Synodum allocutus eſt, vt qui in clerum relati ſunt, & alijs diuina tranſmittunt, vt puros & à culpa ac repræhenſione alienos miniſtros efficiant, & quod intelligentia percipitur, magni Dei, qui eſt & ſacrificium & Pontifex, ſacrificio dignos, & quæ ex nefarijs nuptijs ijs inuſta ſunt probra ac dedecora repurgét, & prætereà alij quidem ſanctiſſimæ Romanorum Eccleſiæ * exactiſſimum canonem ſeruandum proponant: alij verò ſub hoc Dei obſeruatricis & imperantis vrbis throno, quod fuit humanitatis & miſericordiæ, vtriſque paternè ſimul & religioſè mixtis, vt neque quod eſt mite ac manſuetum, diſſolutum: neque quod eſt auſterum, inſolens relinquamus, & maximè cùm ex ignorantia lapſus in non exiguam hominem multitudinem peruadat, omnes ſimul decernimus, vt qui duobus quidem matrimonijs implicati fuére, & vſque ad decimúquintum præteriti menſis Ianuarij præteritæ quartę indictionis, anni milleſimi centeſimi nonageſiminoni, peccato ſeruiérunt, & non ab eo reſipiſcere voluérunt, depoſitioni canonicæ ſubijcere: eos autem, qui tali quidem bigamiæ probro ac dedecori implicati fuére, ante noſtrum autem decretum id quod vtile eſt agnouerũt, & malũm à ſe abſciderũt, & hanc adulterinã & alienã congreſſionem procùl abegerunt, vel eos etiã, quorum vxores in ſecundis nuptijs iam mortuæ ſunt, vel ipſi etiàm ad conuerſionem reſpexerunt, & continentiam didicerunt, & priorum ſuarum iniquitatum oblíti ſunt, ſiue ſint presbyteri, ſiue diaconi, eos ab omni quidem ſacerdotali miniſterio ſiue exercitio iam ceſſare, præfinito aliquo tempore punitos, honorem autem in cathedra & ſtatione participare, prima ſede contentos, & cum fletu à Domino poſtulantes, vt eis condonetur peccatum ignorantiæ. Neque enim conuenit, vt is alteri benedicat, qui debet propria curare vulnera. Eos verò, qui vni quidem vxori copulati ſunt, ſi vidua erat, quæ accepta eſt: ſimiliter & eos, qui poſt ordinationem vni matrimonio ſe applicàrunt, hoc eſt, presbyteros, diaconos & hypodiaconos, breui aliquo tempore à ſacro miniſterio prohibitos, & punitos, rursùs proprijs gradibus reſtitui, ad alium gradum nequaquàm promouendos, eis nefario videlicet diſſoluto coniugio. Hæc autem in ijs qui depræhenſi ſunt vſq; ad 15. vt dictum eſt, menſis Ianuarij 4. indictionis, in priùs declaratis delictis, & ſolùm ſacerdotalibus ſtatuimus, abhinc definientes & renouantes canonem, qui dicit eum qui duobus matrimonijs poſt baptiſmum implicatus fuerit, vel concubinam habuerit, non poſſe eſſe Epiſcopum, vel presbyterum, vel diaconum, vel omninò ex ſacerdotali catalogo. Similiter & qui viduam accepit vel dimiſſam, non poſſe eſſe epiſcopum, vel presbyterũ, vel diaconum, vel omninò ex ſacerdotali catalogo.

** τὸν τῆς ἀκριβείας κανόνα*

Can. Apoſt. 17. & 18. diſt. 34 Si quis viduæ

Can. 4. Si quis epiſcopus, vel presbyter, vel diaconus, vel ſubdiaconus, vel lector, vel cantor, vel oſtiarius, cum muliere Deo dicata coiérit, deponatur, vt qui Chriſti ſponſæ vitium attulerit. Sin autem laicus, ſegregetur.

Ex 25. cap. apoſt. & 27. q. 1. Si quis

Can. 5. Nullus eorum, qui in ſacerdotali catalogo recenſentur, extra eas quæ in canone inſeruntur, à ſuſpicione alienas perſonas degens, mulierem poſſideat vel ancillam, ſe nulli repræhenſioni affinem ex hoc ſeruãs. Si quis autẽ quę à nobis definita ſunt trãſiliérit, deponatur. Hoc ipſum autem etiàm eunuchi ſeruent, vt à vituperatione alieni ſint, prouidentes. Qui autem tranſgrediuntur, ſi ſint quidem clerici, deponantur: ſi verò laici, ſegregentur.

Can. 6. Quoniam in Apoſtolicis canonibus dictum eſt, eorum qui non ducta vxore in clerum promouentur, ſolos lectores & cantores vxorem poſſe ducere: & nos hoc ſeruantes decernimus, vt deinceps nulli penitùs hypodiacono, vel diacono, vel presbytero poſt ſui ordinationem contrahere liceat. Si autem fuerit hoc auſus facere, deponatur. Si quis autem eorum, qui in clerum accedunt, velit lege matrimonij mulieri coniungi, antequàm hypodiaconus, vel diaconus, vel presbyter ordinetur, hoc faciat.

Diſt. 32. Si quis eorũ

Can. 7. Quoniam in nonnullis eccleſijs diaconos officia eccleſiaſtica habere didicim⁹, & ex hoc nonnullos eorum arrogantia & licentia fretos ante presbyteros ſedere: ſtatuimus vt diaconus, etiamſi in dignitate, id eſt, in quouis ſit officio eccleſiaſtico, ante presbyterum nè ſedeat, præterquàm ſi proprij patriarchæ vel metropolitani vicem gerens, adſit in alia ciuitate ſuper aliquo capite. Tunc enim vt locum illius implens honorabitur. Si quis autem tyranni-

Diſt. 93. Præcipim⁹.

tyrannica adductus audacia, tale quid effi-cere auſus fuerit, is ex proprio gradu deie-ctus, ſit omnium vltimus eius ordinis, in cuius eſt catalogo in ſua eccleſia, Domino noſtro præcipiente, nè primis ſedibus dele-ctemur, ſecundùm eam, quæ in ſancto Eu-angeliſta Luca, vt ex Domino noſtro & Deo protecta, poſita eſt, doctrinam: Ijs enim qui
Luc.14. vocati erant, dicebat hanc parabolã: Quan-dò ab aliquo ad nuptias inuitatus fueris, nè in primo loco accubueris, nè fortè quiſpiã te honoratior ab eo inuitatus fuerit, iſque qui te & ipſum inuitauit, veniat & dicat, Da ei locum: & tunc incipies cum pudore vltimum locum tenere. Sed quandò inui-tatus fueris, in vltimo loco accumbe, vt quandò venerit qui te inuitauit, dicat tibi: Amice, aſſcende altiùs: tunc erit tibi gloria coram ijs qui tecum accumbunt. Nam quiſ-quis ſe extollit, humiliabitur. Hoc ipſum autem etiàm ſeruabitur in reliquis ſacris or-dinibus, quandoquidem ſecularibus ſeu mundanis dignitatibus ſpiritales præſtan-tiores eſſe ſcimus.

Can.8. In omnibus ea, quæ à noſtris ſanctis Patribus decreta ſunt, nos quoquè rata ac firma eſſe volentes, canonem quoquè reno-uamus, qui iubet vniuſcuiuſque prouinciæ epiſcoporum ſynodos fieri, vbì metropo-litanus epiſcopus ſatiùs eſſe duxerit. Quo-niam autem propter aliquas barbarorum incurſiones, & quaſdam alias incidentes cauſas, non poſſunt qui eccleſijs præſident Synodos bis in anno facere, viſum eſt vt omninò ſemèl in anno propter eccleſiaſti-cas quæſtiones, vt conſentaneum eſt, emer-gentes, fiat prædictorum epiſcoporum ſyn-odus à ſancto Paſchæ feſto, & vſque ad Octobris menſis complementum, ſingulis annis iu loco, quem, vt prædictum eſt, me-tropolitanus epiſcopus aptiorem iudicaue-rit. Ij autem qui non cônueniunt epiſcopi, cùm in ſuis metropolibus agant, & ſani ſint, & ab omni ineuitabili & neceſſario nego-cio liberi, fraternè corripiantur.

Can.9. Con.Apoſt. 54. & 44. diſt.ca.Nulli. Nulli licere clerico cauponariam ha-bere tabernam. Si ei enim in cauponam in-gredi non eſt permiſſum, multo magis & alijs in ea miniſtrare, & in ijs, quæ nè aggre-di quidem licet. Si quid autem tale fecerit, vel ceſſet, vel deponatur.

Can.10. Nic.cóc.ca.18.Apo.44. Epiſcopus, presbyter vel diaconus, qui vſuras, vel quæ dicuntur centeſimas accipit, vel ceſſet, vel deponatur.

Can.11. 28.q.1.Nullus. Nemo eorum, qui in ſacerdotali ordi-ne enumerantur, vel laicus, Iudæorum azy-ma comedat, vel vllam cum eis familiarita-tem ineat, vel in morbis accerſat, vel ab eis medicinas accipiat, vel vnà cum eis in bal-neis lauetur. Si quis autem hoc facere ag-greſſus fuerit, ſi ſit quidem clericus, depo-natur: ſi autem laicus, ſegregetur.

Porrò hoc quoquè ad noſtram cogni-tionem peruenit, quòd in Aphrica & Libya & alijs locis quidam ex ijs, qui illic ſunt, re-ligioſiſſimi præſules cum proprijs vxori-bus, etiàm poſtquàm ad eos proceſſit ordi-natio, vnà habitare non recuſant, ex eo po-pulis offendiculum & ſcandalum afferen-tes. Cùm itaque ſtudium noſtrũ in eo ma-gnoperè laboret, vt omnia ad gregis in ma-nus noſtras traditi nobiſque commiſſi vti-litatem fiant, nobis viſum eſt, vt nihil eiuſ-modi deincèps vllo modo fiat. Hoc autem dicimus, non ad ea abolenda & euertenda, quæ Apoſtolicè anteà conſtituta ſunt, ſed populorum ſalutis & ad meliora progreſſi-onis curam gerentes, & nè ſtatus eccleſiaſti-cus vllo probro afficiatur. Dicit enim di-uinus Apoſtolus, Omnia ad DEI gloriam facite: ſinè offendiculo eſtote & Iudæis, & Græcis, & Dei Eccleſiæ, quemadmodùm & ego omnibus in omnibus placeo, non quæ-rens meam vtilitatem, ſed multorum, vt ſer-uentur. Imitatores mei eſtote, ſicut & ego Chriſti. Si quis autem tale quid agere de-præhenſus fuerit, deponatur. Can.12. 1. Cor.10. & 11.

Quoniam Romanæ Eccleſiæ pro ca-none traditum eſſe cognouimus, vt diaconi vel presbyteri, qui digni qui ordinentur ex-iſtimandi ſunt, profiteantur ſe non ampliùs ſuis vxoribus côiungendos, nos antiquum canonem Apoſtolicæ perfectionis ordi-niſque ſeruantes, hominum qui ſunt in ſa-cris, coniugia deincèps ex hoc temporis momẽto firma & ſtabilia eſſe volumus, ne-quaquàm eorum cum vxoribus coniuncti-onem diſſoluentes, vel eos mutua tempore conuenienti conſuetudine priuantes. Quã-obrem ſi quis dignus inuentus fuerit, qui hypodiaconus, vel diaconus, vel presbyter ordinetur, is ad talem gradum aſſumi ne-quaquàm prohibeatur, ſi cum legitima vxo-re cohabitet. Sed neque ordinationis tem-pore ab eo poſtuletur, vt profiteatur ſe à le-gitima cum vxore conſuetudine abſtentu-rum: nè ex eo à Deo conſtitutas & ſua præ-ſentia benedictas nuptias iniuria afficere cogamur, Euãgelica voce exclamante, Quæ Deus coniunxit, homo non ſeparet: & Apo-ſtolo docente, Honorabiles nuptias & to-rum immaculatum: &, Alligatus es vxori? nè quære ſolutionem. Scimus autem, ſicut & qui Carthagine cônuenerunt, & mini-ſtrorum grauitatis honeſtatiſq; curam ge-rentes dixerunt, vt ſubdiaconi, qui ſacra myſteria contrectant, & diaconi, & presby-teri proprijs terminis à conſortibus abſti-neant: vt & quod per Apoſtolos traditum eſt, & ab ipſa vſque antiquitate ſeruatum, nos quoquè ſimiliter ſeruemus, tempus in omni re ſcientes, & maximè in ieiunio & oratione. Oportet enim eos, qui diuino al-tari aſſident, in ſanctorum tractandorum tempo- Can.13. Diſt.31. Quoniam Matt.19. Heb.13. 1.Cor.7.

ſint id quod à Deo ſimpliciter petunt, obtinere. Si quis ergò præter Apoſtolicos canones incitatus ſit aliquem eorum, qui ſunt in ſacris, presbyterorum, inquimus, vel diaconorum, vel hypodiaconorum, coniunctione cum legitima vxore & conſuetudine priuare, deponatur. Similiter & ſi quis presbyter vel diaconus ſuam vxorem pietatis prætextu eiecerit, ſegregetur: & ſi perſeueret, deponatur.

Circa hunc Canonem 13. ad Lectorem admonitio.

Canon 12. prohibuit Epiſcopos cum proprijs vxoribus poſt ordinationem habitare: hic autem canon de diaconis & ſacerdotibus ſubdiſtinguit, veluti corrigens quod ea de re fit in Eccleſia Romana. Sed tu Lector intellige: Si iuſtè prohibentur in Oriente ſacris initiati, cum proprijs vxoribus manere vicis ſuæ tempore, vbi ſacerdotes & reliqui nõ præfinitis viciſſim hebdomadibus, ſed perpetuò ſacrificant, vt fit in Occidente, nonne æqua erit ea conſtitutio? Vide Epiſtolam Innocentij tertiam ad Exuperium, Ambroſium quoquè in Epiſtolam priorem ad Timotheum, & multos alios ſanctiſſimos Patres. Excipit autem ab hac conſtitutione ſacerdotes, qui ſunt in Barbaricis eccleſijs, canon 30. huius ipſius Synodi.

Can.14. Sanctorum diuinorumq́; Patrum noſtrorum canon in his quoquè valeat, vt presbyter ante triginta annos non ordinetur, etiamſi ſit homo valdè dignus, ſed reſeruetur. Dominus enim Ieſus Chriſtus triceſimo anno baptizatus eſt & cœpit docere. Similiter nec diaconus ante 25. annos, nec diaconiſſa ante 40. annos ordinetur.

Can.15. Subdiaconus nè minor 20. annis ordinetur. Si quis autem eorum, qui ſunt in ſtatu ſacerdotali, præter præfinita tempora ordinatus fuerit, deponatur.

Can. 16. Act. 6. Neocæſ. concil. can. 15. Quoniam Actuum liber ſeptem diaconos ab Apoſtolis conſtitutos eſſe tradit, Neocæſareenſis autem ſynodus ſic in à ſe editis canonibus apertè diſſeruit, Quòd ſeptem debent eſſe diaconi ex canone, etiamſi ſit magna ciuitas, ex libro autem Actuum perſuadeberis: nos cùm dicto Apoſtolico patrum mentem adaptâſſemus, inuénimus eos eſſe locutos non de viris, qui miniſtrant myſterijs, ſed de miniſterio quod in vſu méſarum adhibebatur, cùm liber Actuum ſic habeat (In diebus illis cùm diſcipulorum multitudo creſceret, fuit Græcorum murmur aduersùs Hebræos, quòd deſpiciebantur eorum viduæ in miniſterio quotidiano. Duodecim ergò accerſita diſcipulorum multitudine, dixerunt: Nõ placet, vt verbo Dei relicto, menſis ſeruiamus. Prouibonum ſit teſtimoninm, ſeptem, ſpiritu ſancto & ſapientia plenos, quos in hoc vſu cóſtituemus: nos autem in oratione & verbi miniſterio fortiter perſeueremus. Et placuit ſermo coram omni multitudine, & elegerunt Stephanum virum plenum fide & ſpiritu ſancto, Philippum & Procorum, & Nicanorem, & Timonem, & Parmenam, & Nicolaum proſelytum Antiochenum, quos ſtatuerunt coram Apoſtolis) Hæc interpretans Eccleſiæ doctor Iohannes Chryſoſtomus, ſic proſequitur: Eſt operæprecium admirari, quomodò non eſt ſciſſa multitudo in virorũ electione, quomodò non ſunt ab ipſis reiecti ac reprobati Apoſtoli. Quamnam autem habebant hi authoritatem, & quam acceperunt ordinationem, ſcire eſt neceſſarium. Nunquid diaconorum? Atquì hoc non eſt in eccleſijs. Sed eſt presbyterorum diſpenſatio? Atquì nullus adhuc erat epiſcopus, ſed ſoli Apoſtoli. Vndè nec diaconorum, nec presbyterorum nomen exiſtimo apertum eſſe ac manifeſtum. Poſt hæc ergò nos quoq; prædicamus, vt prædicti ſeptem diaconi non de ijs accipiantur, qui miniſterijs ſeruiunt, vt eſt priùs expoſita doctrina: ſed eos eſſe, quibus fuit concredita ac tradita diſpenſatio eorum, quæ tunc collecta fuerant. Qui nobis in hoc quoq; forma fuére humanitatis & ſtudij in eos, qui indigent.

Quoniam diuerſarum eccleſiarum clerici proprijs, in quibus ordinati ſunt, relictis eccleſijs, ad alios epiſcopos ſe contulerunt, & ſinè proprij epiſcopi ſentẽtia in alienis eccleſijs conſtituti ſunt, & ex eo ipſos reddi inſolentes ac inobedientes euenit: ſtatuimus, vt à menſe Ianuario præteritę indictionis, nullus omninò clericus, in quocunq; ſit gradu, poteſtatem habeat ſinè proprij epiſcopi ſcripta dimiſſoria, in alienę eccleſiæ catalogum referri. Qui hoc enim à præſenti nunc tempore nõ ſeruat, ſed quòd in ſe eſt, eum qui illi manus impoſuit, dedecore afficit, deponatur & ipſe, & qui eum præter rationem ſuſcepit. Can.17.

Eos qui barbaricæ incurſionis prætextu, vel aliquo alio modo propter aliquam circunſtantiam emigrârunt, clericos, poſtquàm modus ille ac circunſtantia ceſſarit, vel barbaricę incurſiones, propter quas receſſerãt, rursùs in ſuas iubemus eccleſias reuerti, nec eas diù * abſque vlla occaſione relinquere. Si quis autem, non vt præſens vult canon, abfuerit, ſegregetur, donèc ad præſentem eccleſiam redeat. Hoc ipſum autem etiàm in eo fiat epiſcopo, qui illũ detinet. Can.18. *ἀπροφασίστως.

Quòd oportet eos, qui præſunt eccleſijs, in omnibus quidem diebus, ſed præcipuè Dominicis, omné clerum & populum docere pietatis & rectæ religionis eloquia, ex Can.19.

ex diuina ſcriptura colligentes intelligentias & iudicia veritatis, & non tranſgredientes iam poſitos terminos, vel diuinorum patrum traditionem. Sed & ſi ad ſcripturam pertinens controuerſia aliqua excitata fuerit, nè eam aliter interpretentur, quàm quomodò Eccleſiæ luminaria & doctores ſuis ſcriptis expoſuerunt: & maiorem ex ijs laudem aſſequantur, quàm ſi quæ à ſe dicuntur componât, nè dum quandoquè ad id hæſitant, ab eo quod conuenit, excidant. Per prædictorum enim Patrum doctrinam, populi ad eorum quæ ſunt bona & expetenda, & inutilia ac reijcienda, cognitionem venientes, vitam in melius componũt, nec ignorantiæ vitij conuincuntur, ſed doctrinæ mentem adhibentes, ſeipſos ad id, nè mali quid eis accidat, excitant, & imminentium ſuppliciorum metu ſibi ſalutem procurant.

Can. 20. Nè liceat Epiſcopo in alia, quæ ad ſe non pertinet, ciuitate publicè docere. Si quis autem hoc facere depræhenſus fuerit, ab epiſcopatu deſiſtat, presbyteri autem munere fungatur.

Can. 21. Qui canonicorum quidem criminum rei facti, & propterea perfectæ ac perpetuæ depoſitioni ſubiecti, in laicorum locum detruſi ſunt, ſi quidem ad conuerſionem ſua ſponte reſpicientes, peccatum deflent, propter quod à gratia exciderunt, & ab eo ſe penitùs alienos efficiunt, clerici habitu tondeantur. Sin autem non ſua ſponte hoc elegerint, comam ſicut laici nutriant, vtpotè qui mundanam ſeu ſecularem conuerſationem vitæ cæleſti præpoſuerint.

Can. 22. Eos qui pecunijs ordinantur, ſiue epiſcopos, ſiue qualeſcunque clericos, & non ex examinatione ac vitæ electione, deponi iubemus, ſed & eos etiàm, qui ordinauerunt.

Can. 23. 1. q. 1. Nullus epſ. Vt nullus ſiue epiſcopus, ſiue presbyter, ſiue diaconus, immaculatam præbens communionẽ, ab eo qui communicat, eius participationis gratia obolos vel quanuis aliam ſpeciem exigat. Non eſt enim venalis gratia, nec pro pecunijs ſpiritûs ſanctificationem impartimur: ſed ea ijs qui digni ſunt, abſque vlla eſt calliditate communicanda. Si quis autem eorum, qui ſunt in cleri catalogo, ab eo cui immaculatam impertit communionem, vllam ſpeciem exigere viſus fuerit, deponatur vt Simoniaci erroris & maleficij æmulator.

Can. 24. Nè cui liceat eorum, qui in ſacerdotali ordine enumerantur, vel monachorum, in equorum curriculis ſubſiſtere, vel ſcenicos ludos ſuſtinere. Sed & ſi quis clericus ad nuptias vocetur, quandò ad deceptionem comparata ludicra ingreſſa fuerint, ſurgat & diſcedat, Patrum noſtrorũ ſic iubente doctrina. Si quis autem eius rei con- (Côc. Laod. ca. 54.) uictus fuerit, vel ceſſet, vel deponatur.

Can. 25. Côc. Chal. cap. 17. Prætereà renouamus etiàm canonem, qui dicit, agreſtes, & quę ſunt in regione parochias inconcuſſas & illabefactatas manere apud epiſcopos, qui eas poſſident, & maximè, ſi triginta annorum ſpatio eas ſinè vi poſſidentes adminiſtrauerint. Si autem intra triginta annos fuit vel fuerit aliqua de ijs controuerſia, licere ijs, qui ſe iniuria affectos dicunt, de eo actionem mouere apud Synodum prouinciæ.

Can. 26. Diſt. 28. Presbyteri. Presbyterum, qui per ignorantiam illicitis nuptijs eſt implicatus, eſſe quidem cathedræ participem, ſecundùm ea quæ ſunt nobis à ſacro canone decreta: à reliquis autem operationibus abſtinere. Ei enim, qui eſt talis, ſatis eſt ſi venia detur. Vt is autem benedicat, qui debet propria curare vulnera, non eſt cõſentaneum. Benedictio enim, eſt ſanctificationis impertitio. Qui autem id non habet propter delictum ex ignorantia, quomodò alteri impertiet? Nec ergò publicè, nec priuatìm benedicat, nec Chriſti corpus alijs diſtribuat, nec aliquid aliud miniſterium obeat, ſed prima ſede contentus, Domino defleat, vt illi ex ignorantia peccatum remittatur. Manifeſtum enim eſt, quòd nefarium coniugium diſſoluetur, nec vir cum ea vllo modo conſuetudinem habebit, per quam ſacra operatione priuatus eſt.

Can. 27. Nullus eorum, qui in cleri catalogum relati ſunt, veſtem ſibi non cõuenientem induat, neque in ciuitate degens, neque iter ingrediens: ſed vtatur veſtibus, quę ijs, qui in clerum relati ſunt, attributæ fuere. Si quis autem tale quid fecerit, vna ſeptimana ſegregetur.

Can. 28. De cõſ. diſt. 2. Didicimus. Quoniam in diuerſis eccleſijs intelleximus, vua ad altare allata, ex quadam quæ inualuit cõſuetudine, miniſtros poſtquàm hanc incruento oblationis ſacrificio coniunxerint, vtraque ſimul populo diſtribuere: ſimul etiàm eſſe decernendum perſpeximus, vt nullus ſacerdos hoc ampliùs faciat: ſed ad viuificationem & peccatorum remiſſionem ſolam oblationem populo impertiat: tanquàm primitias autem vuæ allationem exiſtimantes, ſacerdotes eam ſeorſùm benedicentes, petentibus impertire ad fructum datoris gratiarum actionem, per quos corpora noſtra diuina diſpoſitione augentur & aluntur. Si quis autem clericus præter hæc decreta fecerit, deponatur.

Can. 29. Carthag. 3. cap. 29. Vide can. 50 ſyno. Laod. Carthaginenſis Synodi canon dicit, vt ſancta altaris non niſi à ſobrijs hominibus peragãtur, excepto vno die in anno, in quo cœna Domini peragitur, tunc fortaſsè propter aliquas in ijs locis occaſiones Eccleſiæ vtiles patribus hac diſpenſatione vſis. Cùm nihil ergò nos inducat, vt accuratam diligentiam relinquamus, ſtatuimus Apoſtolicas

cas ac paternas traditiones ſequentes, non oportere in Quadrageſimæ poſtrema ſeptimana quinta feria ieiunium ſoluere, & totam Quadrageſimam iniuria afficere.

Can.30. Ad Eccleſiæ ædificationem omnia facere volentes, etiàm ſacerdotes, qui ſunt in barbaricis eccleſijs, diſpenſare conſtituimus. Quarè ſi Apoſtolicum canonem de vxore non eijcienda, pietatis ac religionis prætextu ſe transgredi debere exiſtimant, & vltra ea quæ ſunt conſtituta, facere: & ideò communi cum ſuis conſortibus conuentione & conſenſu inito, à mutua conſuetudine abſtinent, ſtatuimus eos non ampliùs cum illis vllo modo cohabitare debere, vt ex eo nobis perfectam ſui promiſſi demonſtrationem præbeant. Hoc autem illis non propter aliud, quàm propter eorum puſillanimitatem, externosque ac non ſatis firmos mores conceſſimus.

Can.31. De cõſ. diſt. 2. Clericos. Clericos, qui in oratorijs, quæ ſunt intra domos, miniſtrant vel baptizant, hoc illius loci epiſcopi ſententia facere debere decernimus. Quarè ſi quis clericus, hoc non ſic ſeruauerit, deponatur.

Can.32. Quoniam ad noſtram cognitionem peruenit, quòd in Armeniorum regione vinum tantùm in ſacra menſa offerunt, aquam illi non miſcentes, qui incruentum ſacrificium peragunt, adducentes Eccleſiæ doctorem Iohannem Chryſoſtomum, hæc dicentem in interpretatione Euangelij ſecundùm Matthæum: Quamobrem non aquam bibit cùm ſurrexit, ſed vinum, improbam aliam hæreſim radicitùs extirpans. Quoniam enim nonnulli aqua in myſterijs vſi ſunt, oſtendens quòd & quandò myſteria tradidit, & quandò poſtquàm reſurrexiſſet, abſque myſterijs ſolam ac nudam menſam appoſuit, vſus eſt, inquit, vino ex genimine vitis: vitis autem vinum, non aquam, generat: & ex eo aquæ in ſacro ſacrificio adiunctionem doctorem ſubuertere exiſtimant: vt non ab hoc tempore in poſterum ignorantia teneantur, patris ſententiam orthodoxè apertmus. Cùm enim improba Hydroparaſtatarum, hoc eſt, eorum qui aquæ defenſionem ſuſcipiebant, antiqua eſſet hæreſis, qui pro vino ſola aqua in proprio ſacrificio vſi ſunt, refellens hic vir diuinus iniquam eiuſmodi hæreſis ſucceſſionem, & oſtendens quòd directè Apoſtolicæ traditioni aduerſatur, id quod iam dictum eſt, confirmauit. Quoniam autem & ſuæ eccleſiæ, vbì eſt illi paſtoralis adminiſtratio tradita, aquam vino miſcendam tradidit, quandò incruentum peragi ſacrificium oportet, ex precioſo ac honorando noſtri redemptoris latere ex ſanguine & aqua contemperationem oſtendens, quæ in totius mundi viuificationem effuſa eſt, & peccatorum redemptionem, & in omni etiàm Eccleſia, vbì ſpiritalia lumina refulſerunt, hic ordo diuinitùs traditus ſeruatur. Nam & Iacobus CHRISTI Domini noſtri ſecundùm carnem frater, cui Hieroſolymitanæ eccleſiæ thronus primùm eſt creditus: & Baſilius Cæſarecenſium eccleſiæ Archiepiſcopus, cuius gloria omnem terrarum orbem peruaſit, myſtico nobis in ſcriptis tradito ſacrificio, ità tradendum in ſacro miniſterio ex aqua & vino ſacrum calicem ediderunt. Et qui Carthagine conuenerunt ſancti Patres, adeò apertè & præciſè mentionem fecère, vt in ſanctis nihil plus, quàm corpus & ſanguis Domini offeratur, vt ipſe Dominus tradidit, hoc eſt, panis & vinum aqua mixtum. Si quis ergò Epiſcopus vel presbyter non ſecundùm traditum ab Apoſtolis ordinem, facit, & aquam vino miſcens, ſic immaculatum offert ſacrificium, deponatur, vt imperfectè ac ſimpliciter myſterium enuncians, & quæ tradita ſunt, innouans.

De cõſ. diſt. 1. Iacobus. Conc. Carthag. 3. cap. 24.

Quoniam cognouimus in Armeniorum regione eos ſolùm in cleri ordinem referri, qui ſunt ex genere ſacerdotali, ijs qui hoc facere aggrediuntur, mores Iudaicos ſequentibus, nonnullos autem eorum, etiàm non tonſos, ſacros cantores & diuini templi lectores conſtitui: decernimus, vt deincèps non liceat ijs, qui volunt aliquos ad clerum adducere, ad eius cui manus imponitur, genus reſpicere: ſed examinantes an digni ſint, expoſitis in ſacris canonibus decretis, eos in cleri catalogum referre & eccleſiaſticè promouere, ſiue ſint ex Maioribus ſuis ſacerdotibus, ſiue non. Sed etiàm, vt nulli ex omnibus liceat eorum, qui ſunt in clericorum ordinem relati, populo in ſuggeſtu diuinas ſcripturas explicare, niſì is ſacerdotali tonſura vſus fuerit, & benedictionem à ſuo paſtore canonicè ſuſceperit. Si quis autem presbyter hæc facere deprahenſus fuerit, deponatur. Can.33.

Porrò autem cùm & hoc canon ſacerdotalis apertè edicat, quòd coniurationis vel ſodalitatis crimen etiàm ab externis legibus eſt vetitum: multò autem magìs hoc fieri in Eccleſia prohibere oportet: nos quoquè obſeruare ſtudemus, vt ſi qui clerici aut monachi inuenti ſint vel coniurantes, vel ſodalitates ineuntes, vel aduersùs epiſcopos vel conclericos aliquid ſtruentes, à proprio gradu excidant. Can.34. Cõc. Chal. ca.18.

Can.35. Nulli omnium metropolitanorum liceat, mortuo Epiſcopo, qui eius throno ſubeſt, res eius, vel ipſius eccleſiæ auferre, vel ſibi vendicare: ſed ſint ſub cuſtodia cleri eccleſiæ, cui defunctus præfuit, vſque ad alterius epiſcopi promotionem, præterquàm ſi in eadem eccleſia non relicti ſint clerici. Tunc enim metropolitanus ea non diminuta ſeruabit, ordinando epiſcopo omnia reddens.

Can.36. Cóſule epiſtolas Leonis papæ I. Renouantes quæ à ſanctis 150. Patribus in hac Dei obſeruatrice & regia vrbe conuenerunt, & ſexcentorum triginta qui Chalcedone conuenêre, conſtituta ſunt, decernimus vt thronus Conſtantinopolitanus æqualia priuilegia cum antiquæ Romæ throno obtineat, & in eccleſiaſticis vt illa magnifiat, vt qui ſit ſecundus poſt illum. Poſt quem magnæ Alexandrinorum ciuitatis numeratur thronus: deindè Antiochiæ, & poſt eum Hieroſolymitanæ ciuitatis.

Can.37. Quoniam diuerſis temporibus barbaricæ incurſiones fuêre, & ex eo plurimæ ciuitates ab iniquis & exlegibus ſubiugatæ fuêre, vt ideò non poſſit eius ciuitatis præſul poſtquàm ordinatus fuerit, ſuum thronum appræhendere, & in eo in ſacerdotali conſtitutione collocari, & ſic pro ea quæ inualuit conſuetudine ordinationes & omnia, quæ ad Epiſcopum pertinent, agere & tractare: nos honorem ac venerationem ſacerdotio ſeruantes, & gentilem iniuriam nequaquàm ad Eccleſiaſticorum iurium perniciem poſſe quicquam agere volentes, eis qui ſic ordinati ſunt, & propter prædictam cauſam in ſuis thronis non ſunt conſtituti, vt abſque vllo ex ea re præiudicio conſeruentur, decreuimus, vt & diuerſorum clericorum ordinationes canonicè faciant, & pontificatûs authoritate in proprio termino vtantur, & ſit firma ac legitima, quæcunque ſub eo procedit adminiſtratio. Non enim à tempore neceſſitatis exacta iuris obſeruatione circunſcripta, diſpenſationis terminus circunſcribetur.

Can.38. Cóc. Chal. ca.12. Canonem qui à Patribus factus eſt, nos quoquè obſeruamus, qui ſic edicit: Si qua ciuitas ab Imperiali poteſtate innouata eſt, vel rursùs innouata fuerit, ciuiles ac publicos typos, Eccleſiaſticarum quoquè rerum ordo conſequatur.

Can.39. Cùm frater & comminiſter noſter Iohannes inſulæ Cypri præſul, vnà cum ſuo populo in Helleſponticam prouinciam & propter barbaricas incurſiones, & vt à gentilium ſeruitute liberarentur, & Chriſtianiſſimæ potentiæ ſceptris purè ſubijcerentur, à prædicta inſula emigrauerit, clementis Dei prouidentia, & pij Deique amantis Imperatoris noſtri labore, conſtituimus, vt citra vllam innouationem ſeruentur, quæ à diuinis Patribus, qui Epheſi conuenerunt, prædicti viri throno priuilegia conceſſa ſunt, vt noua Iuſtinianopolis Conſtantinopolis ius habeat, & qui in ea conſtituitur, inprimis pius ac religioſiſſimus Epiſcopus, præſit omnibus Helleſpontiorum prouinciæ Epiſcopis, & à ſuis Epiſcopis eligatur ex antiqua conſuetudine. Mores enim, qui ſunt in vnaquaque eccleſia, diuini etiàm noſtri Patres ſeruandos cenſuerunt, Cyzicenorum ciuitatis Epiſcopo prædicti Iuſtiniani ciuitatis ſubiecto exiſtente, ad imitationem reliquorum omnium epiſcoporum, qui ſubſunt prædicto DEI amantiſſimo præſuli Iohanni, à quo cùm vſus poſtulauerit, etiàm ipſius Cyzicenorum ciuitatis Epiſcopus ordinabitur. Cóc. epheſ. ca.8.

Can.40. Quoniam DEO hærere per ſeceſſum ex vitæ ſtrepitu ac perturbatione, valdè eſt ſalutare, oportet nos non ſinè examinatione, eos qui vitam monaſticam eligunt, non intempeſtiuè admittere, ſed nobis à Patribus traditum decretum in eis quoquè ſeruare, vt vitæ ſecundùm Deum profeſſionem vt iam firmam, & à ſcientia ac iudicio factam tunc admittamus, poſt rationis complementum. Qui ergò monachicum iugum eſt ſubiturus, nè ſit minor quàm decem annos natus, eius quoquè rei examinatione in præſulis arbitrio ſita, an augeri tempus conducibilius exiſtimet ad introductionem & conſtitutióem in vita monaſtica. Etſi enim etiàm magnus Baſilius in ſacris ſuis canonibus eam, quæ ſe ſua ſponte DEO offert, & virginitatem complectitur, ſi octauumdecimum annum compleuerit, in virginum ordinem referendam eſſe ſtatuit: ſed tamen de viduis & diaconiſſis exemplum ſecuti, in dictum tempus, analogia & proportione habita, eos qui vitam monaſticam elegerunt, deduximus. In diuino enim Apoſtolo ſcriptum eſt, ſexagiuta annorum viduam in eccleſia eligendam: ſacri autem canones, quadraginta annorum diaconiſſam ordinandam eſſe ſtatuerunt, cùm Dei Eccleſiam DEI gratia potentiorem ac robuſtiorem euaſiſſe, & vlteriùs procedere vidiſſent, fideliumque ad diuinorum mandatorum obſeruationem firmitatem ac ſtabilitatem. Quod quidem cùm nos quoquè optimè intellexiſſemus, perfectè ſtatuimus, Dei gratiam ei, qui certamina ſecundùm Deum aggreſſurus eſt, veluti quoddam ſignaculum celeriter imprimentes, hinc eum ad non diù cunctandum & tergiuerſandum inducentes,

Vide Baſiliũ Magnũ Interrogatióe 15. in regulis fuſioribus.

1. Tim.5.

tes, vel potiùs etiàm ad boni electionem & conſtitutionem incitantes.

Can.41. Eos qui in vrbibus vel vicis, in clauſuris volunt ſecedere, & ſibijpſis ſeparatìm ſeu in ſolitudine mentem adhibere, priùs quidem in monaſterium ingredi oportet, & anachoreticam, hoc eſt, ab alijs ſeparatam ac ſemotam viuendi rationem exercere, & ſpatio triennij ei, qui manſioni præeſt, in DEI timore parere, & obedientiam in omnibus, vt æquum eſt, implere, & ità huius vitæ eligendæ inſtitutum profitentes, & quòd eam ex toto corde ſua ſponte amplectuntur, ab eius loci præſule examinari: deindè ſic alio anno extra clauſuram fortiter ſe gerere, vt ſcopus eorum euadat manifeſtior. Tunc enim plenè ac perfectè ſignificabunt, quòd non inanem gloriam captantes, ſed propter ipſum re vera pulchrum ac honeſtum, hoc ſilentium perſequuntur. Poſt tanti autem temporis complementum, ſi in eodem eligendæ vitæ inſtituto permaneant, includi ipſos, & eis non ampliùs licere, quãdò etiàm voluerint, ex tali manſione egredi, præterquàm ſi propter communem vtilitatem, vel aliam neceſſitatem ad mortem vrgentem, ad id trahantur, & ità cum benedictione eius loci Epiſcopi. Qui autem ſinè his iam dictis cauſis ex ſuis habitaculis exire aggrediuntur, primò quidem vel inuitos dicta clauſura coërceri, deindè ieiunijs & alijs afflictionibus ipſos curare, ſcientes quemadmodùm ſcriptum eſt, (Luc.9.) quòd nemo qui manum aratro immiſit, & retrò conuerſus eſt, eſt aptus regno cælorum.

Can.42. Eos qui dicuntur Eremitæ, qui quidem nigris veſtibus induti, & capite comati vrbes obeunt, & cum viris ac mulieribus verſantur, & propriæ profeſſioni faciunt iniuriam, ſtatuimus ſi elegerint quidem tóſis comis reliquorum monachorum amictum ſuſcipere, eos in monaſterio conſtitui, & inter fratres referri. Quòd ſi hoc non elegerint, eos omninò ex vrbibus expelli, & ſolitudines, quæ eremi dicuntur, habitare, ex quibus ſibi etiàm denominationes confinxere.

Can.43. Licet omni Chriſtiano vitam exercitatricem eligere, & rerum ad vitam pertinentium depoſita tempeſtate, monaſterium ingredi, atque inſtàr monachi tonderi, in quacunque prolapſione depræhenſus fuerit. Seruator enim noſter DEVS inquit: (Ioan.6.) Eum qui venit ad me, non eijciam forás. Tanquàm ergò monachali vitæ agendæ inſtituto in pœnitentia nobis vitam deſcribente, ei qui ad illud germanè ac ſyncerè accedit, acquieſcimus ac fauemus: nec vlli ei mores impedimentum afferent, quó minùs proprium ſcopum adimpleat.

Can.44. Monachus fornicationis conuictus, vel qui ad matrimonij communionem vitæque ſocietatem vxorem duxit, fornicatorum pœnis ſecundùm canones ſubijcietur.

Can.45. Quoniam intelleximus in nonnullis mulierum monaſterijs mulieres, quæ ſacro illo amictu dignæ habentur, priùs ſericis & omnis generis veſtibus, præterea autem & mundis (κόσμοισ) auro & gemmis variatis ab ijs, qui illas ducunt, exornari, & ſic ad altare accedentes, exui tanto opum apparatu, & ſtatìm in illis fieri habitûs benedictionem, illasque nigro amictu indui, ſtatuimus nè hoc deincèps fiat. Neque enim fas eſt, vt quæ iam propria voluntate omnem vitę iucunditatem depoſuit, & eam quæ eſt ſecundùm Deum, vitæ agendæ rationem amplexa eſt, firmiſque ac ſtabilibus rationibus eam confirmauit, & ità ad monaſterium acceſſit, per eum, qui interit ac fluit, mundũ, & quorum iam oblíta erat, memoriam reuocet, & ex eo anceps reddatur, & eius anima perturbetur inſtàr exundantium fluctuum, hucque & illuc verſantium, vt nec reliquam nonnunquàm lachrymam emittens, cordis per corpus compunctionem oſtendat, ſed & ſi exigua aliqua, vt eſt conſentaneum, lachryma exiliérit, non magìs propter affectionem quam habent propter exercitatorium certamen, quàm propterea quòd mundum & mundana ſeu ſecularia relinquant, ea à videntibus profluxiſſe putetur.

(Mundus, p ornamento muliebri.)

Can.46. Quæ vitam exercitatoriam eligunt, & in monaſterijs ſunt conſtitutæ, nè omninò progrediantur. Si qua autem inexorabilis neceſſitas ad hoc trahit, cum benedictione & permiſſione eius, quæ præeſt, hoc agant. tuncque non ſolæ per ſe, ſed cum aliquibus vetulis, & quæ in monaſterio primæ ſint, cum mandato eius quæ pręfecta eſt. Eis autem omninò extrà cubare non licet. Sed & viri, qui vitam monaſticam perſequuntur, vrgente neceſſitate & ipſi cum benedictione eius, cui regimen creditum eſt, procedãt. Quamobrem qui tranſgrediuntur id, quod eſt nunc à nobis decretum, ſiue ſint viri, ſiue mulieres, conuenientibus pœnis ſubijciantur.

Can.47. Neque mulier in virorum monaſterio, neque vir in mulierum dormiat. Extra offendiculum enim & ſcandalum fideles eſſe oportet, & ad id quod eſt decorum ac honeſtum, Deoque gratum, vitam ſuam componere. Si quis autem hoc fecerit, ſiue ſit clericus, ſiue laicus, ſegregetur.

Can. 48. Vxor eius, qui ad epiſcopalem dignitatem promotus eſt, communi ſui viri conſenſu priùs ſeparata, poſtquàm in Epiſcopum ordinatus eſt ac conſecratus, monaſterium ingrediatur procùl ab epiſcopi habitatione extructum, & epiſcopi prouidentia fruatur. Sin autem digna viſa fuerit, etiàm ad diaconatûs dignitatem prouehetur.

Can. 49. Hunc ſacrum etiàm canonem renouantes decernimus, vt quæ Epiſcopali voluntate ſemèl conſecrata fuerint monaſteria, ſemper monaſteria maneant, & res quæ ad ipſa pertinent, monaſterio ſeruentur, & ea non poſſint eſſe ampliùs ſecularia habitacula, nec ab vllo ex omnibus ſecularibus tradi hominibus. Sed etiáſi hoc hucuſq; factum eſt, hoc nequaquàm ſeruandum decernimus: eos autem, qui in præſentia & deincèps hoc facere aggrediuntur, canonum quoquè pœnis ſubijci.

Can. 50. Nullum omnium, ſiue clericum, ſiue laicum, ab hoc deincèps tempore alea ludere. Si quis autem hoc deincèps facere ab hoc tempore aggreſſus fuerit, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſi laicus, ſegregetur.

Can. 51. Omninò prohibet hæc ſancta & vniuerſalis Synodus eos, qui dicuntur mimos, & eorum ſpectacula, deindè venationum quoquè ſpectationes, eaſque quæ fiunt in ſcena, ſaltationes perfici. Si quis autem præſentem canonem contempſerit, & ſe alicui eorum quæ ſunt vetita, dederit, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſi verò laicus, ſegregetur.

Can. 52. In omnibus ſanctæ Quadrageſimæ ieiunij diebus, præterquàm Sabbato, & Dominica, & ſancto Annunciationis die, fiat ſacrum præſanctificatorum miniſterium.

Hunc canonem 52. non obſeruat Eccleſia Occidentalis, niſi in ſola Paraſceue, quandò in Miſſa non conficitur Euchariſtia, ſed ſumitur pridiè eius diei cõſecrata. Habent Græci ſuos quoſdam peculiares ritus, & pleroſq; neutiquàm probandos. Multa de his ſcribit Humbertus Cardinalis doctiſſimus, qui ante annos quingentos floruit ſub Leone eius nominis nono ſanctiſſimo Pontifice.

Can. 53. Quoniam ſpiritalis neceſſitudo ſeu affinitas, corporum coniunctione maior eſt, in nonnullis autem locis cognouimus quoſdã, qui ex ſancto & ſalutari baptiſmate infantes ſuſcipiunt, poſteà quoquè cum matribus illorum viduis matrimonium contrahere, ſtatuimus vt in poſterum nihil fiat eiuſmodi. Si qui autem * per præſentem canonem hoc facere depræhenſi fuerint, ij quidem primò ab hoc illicito & iniuſto matrimonio deſiſtant, deindè & fornicatorum pœnis ſubijciantur. *for. * poſt*

Can. 54. Leuit. 18. Cùm diuina ſcriptura nos apertè doceat, Non ingredieris ad omnem conſanguineam carnis tuæ ad reuelãdam eius turpitudinem, diuinus Baſilius nonnullas prohibitas nuptias in ſuis canonibus enumerauit, multis ſilentio præteritis, & his vtriſque nobis vtilitatem attulit. Turpium enim nominum multitudine euitata, nè verbis orationem pollueret, generalibus nominibus impuritates complexus eſt, per quas legibus vetitas nuptias nobis in ſumma oſtendit. Quoniam autem propter eiuſmodi ſilentium, & quòd non diſcerni poſſet illicitarum nuptiarum prohibitio, ſeipſam natura confudit: nobis viſum eſt ea paulò apertiùs exponere, ab hoc deincèps tempore decernentes, vt qui cum fratris ſui filia matrimonij ſocietatem coiérit, vel pater & filius, qui cum matre & ſorore, vel cum duabus puellis ſororibus pater & filius, vel cum duobus fratribus mater & filia, in ſeptennij canonem incidant, ijs publicè ſeparatis à nefario contubernio.

Can. 55. Quoniam intelleximus in Romanorum ciuitate, in ſanctis Quadrageſimæ ieiunijs, in eius Sabbatis ieiunare, præter eccleſiaſticam traditam conſequentiam: ſanctæ Synodo viſum eſt, vt in Romanorum quoquè Eccleſia inconcuſsè vires habeat canon qui dicit: Si quis clericus inuentus fuerit in ſancto Dominico vel Sabbato ieiunans, præter vnum & ſolum, deponatur: ſin autem laicus, ſegregetur. Can. Apoſt. 65.

Hic quoq; canon 55. qui matrem eccleſiarum omnium Romanam eccleſiam repræhẽdit, non recipitur. Nam tametſi hìc citatur canon Apoſtolicus 65. at tamen certum eſt, quemadmodùm Epiphanius quoq; dicit, poſſe ſancto propoſito omnibus diebus ieiunari. Eſt autem veriſimile, Apoſtolicũ canonem pertinere ad Marcioniſtas, qui, vt idem Epiphanius teſtis eſt, eo die ieiunabant in inuidiam Dei Iudæorum, qui Sabbatho ab omni ſuo opere quieuiſſet.

Can. 56. Similiter accepimus & in Armeniorum regione, & in alijs locis, in Sabbatis & Dominicis ſanctę quadrageſimæ quoſdam oua & caſeum comedere. Viſum eſt ergò & hoc, vt omnis DEI Eccleſia, quæ eſt in vniuerſo

vniuerſo terrarum orbe, vnum ordinem ſequens, ieiunium perficiat, & abſtineat ſicut ab omni mactabili, ſic ab ouis & caſeo, quæ quidem ſunt fructus & fœtus eorum à quibus abſtinemus. Si autem hoc non ſeruauerint, ſi ſint quidem clerici, deponantur: ſin autem laici, ſegregentur.

Can. 57. Quòd ad altare mel & lac offerre non oportet.

Can. 58. Nemo eorum, qui ſunt in ordine laicorum, diuina ſibi myſteria impertiat, præſente Epiſcopo, vel presbytero, vel diacono. Qui autem tale quid auſus fuerit, vt præter ea quæ ſunt conſtituta faciens, vna ſeptimana ſegregetur, & ex eo doceatur nó ampliùs ſapere, quàm ſapere oportet.

Can. 59. In æde oratoria, quæ eſt intra domum, baptiſmus nequaquàm peragatur: ſed qui ab omnibus ſordibus aliena illuminatione digni habendi ſunt, ad catholicas eccleſias accedant, & hoc illic munere perfruantur. Si quis autem quæ à nobis conſtituta ſunt, non ſeruare cònuictus fuerit, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſi autem laicus, ſegregetur.

Can. 60. 1. Cor. 6. Cùm clamet Apoſtolus, quòd Domino adhæret, vnus eſt ſpiritus, clarum eſt, quòd qui etiàm cum contrario init familiaritatem ac conſuetudinem, cum illo coniunctione vnum fit. Eos ergò, qui ſe dæmone correptos eſſe ſimulant, & morum improbitate eorum figuram & habitum ſimulatè præ ſe ferunt, viſum eſt omni modo puniri, & eiuſmodi afflictionibus laboribusq́ue eos ſubijci oportere, quibus ij qui verè à dæmone correpti ſunt, vt à dæmonis operatione liberentur, iure ſubijciuntur.

Can. 61. Qui vatibus ſeipſos tradiderunt, vel ijs qui hecatontarchæ ſeu centuriones dicuntur, vel alijs eiuſmodi, vt ab illis diſcant, ſi quid ſibi reuelari velint, conuenienter ijs, quæ de ipſis à Patribus conſtituta ſunt, ſexennij canoni ſubijciuntur. Et ipſi autem eos quoquè ſubijci oportet, qui vrſas, vel eiuſmodi animalia ad ludum & ſimpliciorum noxam circunferunt, & fortunam, ac fatum, & genealogiam, & quorundam eiuſmodi verborum multitudinem ex fallaciæ impoſturęq́ue nugis proférunt: eosq́ue qui *νεφελοδιῶκται*, id eſt, nubium perſecutores, & *γοητευταὶ*, hoc eſt, imprecatores; & *φυλακτήριοι*, id eſt, remediorum amuletorumq́ue præbitores, & vates appellantur. Eos autem, qui in ijs perſiſtunt, & non ab eiuſmodi pernicioſis gentilibusq́ue ſtudijs auer-

Legi ſexennij ſubijci, eſt, ſexénio excómunicari.

tuntur & aufugiunt, Eccleſia omninò exturbandos decernimus, ſicut & ſacri canones dicunt. Quæ enim eſt luci cum tenebris communicatio, vt ait Apoſtolus? vel quæ templo Dei cum idolis conſenſio, vel quæ fideli cum infideli pars eſt? Quę autem Chriſto eſt cum Belial concordia ac conuentio? 2. Cor. 6.

Calendas quæ dicuntur, & vota brumalia quæ vocantur, & qui in primo Martij menſis die fit, conuentum ex fidelium ciuitate omninò tolli volumus: ſed & publicas mulierum ſaltationes multam noxam exitiumq́ue afferentes: quin etiàm eas, quę nomine eorum, qui falsò apud Græcos dij nominati ſunt, vel nomine virorum ac mulierum fiunt ſaltationes ac myſteria more antiquo & à vita Chriſtianorum alieno, amandamus & expellimus, ſtatuentes vt nullus vir deincèps muliebri veſte induatur, vel mulier veſte viro conuenienti. Sed neque comicas, vel ſatyricas, vel tragicas perſonas induat, neque execrandi Bacchi nomen, vuam in torcularibus exprimentes, inuocent, neque vinum in dolijs effundentes, riſum moueant, ignorantia vel vanitaté ea, quæ à dæmonis impoſtura procedunt, exercentes. Eos ergò qui deincèps aliquid eorum, quæ ſcripta ſunt, aggrediuntur, vbi ad horum cognitionem peruenerint, ſi ſint quidem clerici, deponi iubemus: ſi verò laici, ſegregari. Can. 62. Deut. 22.

Quæ à veritatis hoſtibus falsò confictæ ſunt martyrum hiſtoriæ, vt Dei martyres ignominia afficerent, & qui eas audituri eſſent, ad infidelitaté deducerét, in eccleſia non publicari iubemus, ſed eas igni tradi. Qui eas autem admittunt, vel tanquàm veris ijs mentem adhibent, anathematizamus. Can. 63.

Quòd non oportet laicum publicè diſputare vel docere, docendi authoritatem ex eo ſibi vendicantem, ſed ordini à Domino tradito cedere, & aurem ijs, qui docendi gratiam acceperunt, aperire, & diuina ab eis doceri. In vna enim Eccleſia diuerſa membra fecit DEVS, vt eſt vox Apoſtoli. Quam apertè interpretans Gregorius Theologus, cum qui in ijs eſt, ordinem commendat, dicens: Hunc ordinem revereamur fratres, hunc ſeruemus. Hic quidem ſit auris, ille verò lingua: hic autem manus, hic verò aliquid aliud: hic quidem doceat, ille verò diſcat. Et paulò pòſt: Et diſcens in docilitate, & ſuppeditans in hilaritate, & opem ferens ac ſubminiſtrans in alacritate. Nè ſimus omnes lingua, quod eſt promptius: nè omnes Apoſtoli, nè omnes prophetæ, nè omnes interpretemur. & poſt quædam: Cur te ouium paſtorem fa- Can. 64. 1. Cor. 12. Ephe. 4. 5.

cis? cur caput eſſiceris, cùm ſis pes? cur Imperator eſſe conaris, cùm relatus ſis in numerum militum? Et alibì iubet ſapientia, nè ſis velox in ſermonibus, nè cùm ſis pauper, vnà cum diuite extendaris, nec quæras ſapientibus eſſe ſapientior. Si quis autem præſentem canonem labefactans depræhenſus fuerit, quadraginta diebus ſegregetur.

Prou.23.

Can. 65.

Qui in nouilunijs à quibuſdam ante ſuas officinas & domos accenduntur rogos, ſupra quos etiàm antiqua quadam conſuetudine ſalire ineptè ac delirè ſolent, iubemus deincèps ceſſare. Quiſquis ergò tale quid fecerit, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſin autem laicus, ſegregetur. In quarto enim libro Regum ſcriptum eſt: Et ædificauit Manaſſes altare vniuerſæ militiæ cæli in duobus atrijs domûs Dei, & filios ſuos traduxit per ignem, ſordibuſque & augurijs auſpicijſquè vſus eſt, & fecit ventriloquos ſeu phytones, & diuinatores multiplicauit, & ambulauit in eo vt faceret malum coram DOMINO, vt eum ad iram prouocaret.

4.Reg.21.

Can. 66.

A ſancta CHRISTI DEI noſtri reſurrectionis die, vſque ad nouum Dominicum, tota ſeptimana in Eccleſijs vacare fideles iugiter oportet pſalmis, & hymnis, & ſpiritalibus canticis, in CHRISTO gaudentes, feſtumque celebrantes, & diuinarum ſcripturarum lectioni mentem adhibentes, & ſanctis myſterijs iucundè & lautè fruentes. Sic enim cum Chriſto exaltabimur, & vnà reſurgemus. Nequaquàm ergò prædictis diebus equorum curſus vel aliquod publicum fiat ſpectaculum.

Can. 67.

Act.15.

Hunc canonem occidentis Eccleſia nó recipit.

Diuina nobis ſcriptura mandauit, à ſanguine, & ſuffocato, & fornicatione abſtinere. Eos ergò, qui propter lautum & delicatum ventrem, cuiuſcunque animalis ſanguinem arte aliqua eſculentum condiunt ac inſtruunt, vt par eſt, incuſamus ac punimus. Si quis ergò deincèps animalis ſanguinem quouis modo comedere aggreditur, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſin autem laicus, ſegregetur.

Can. 68.

Nulli ex omnibus licere veteris & noui Teſtamenti librum, nec ſanctorum noſtrorum præconum ac doctorum corrumpere vel conſcindere, vel librorum cauponatoribus, vel ijs qui dicuntur vnguentarij, vel alicui alij ex omnibus ad eum delendum tradere: niſi vtiquè vel à tineis, vel ab aqua, vel aliquo alio modo redditus fuerit inutilis. Qui autem tale quid facere deincèps depræhenſus fuerit, anno vno ſegregetur. Similiter & qui libros emit, ſi eos quidem ipſe non ad ſuam vtilitatem retineat, nec alteri ad eius beneficium & vt ij permaneant vendat, ſed eos corrumpere aggreſſus fuerit, ſegregetur.

Can. 69.

Nulli omnium liceat, qui quidem ſit in laicorum numero, intra ſacrum altare ingredi, ab eo tamen nequaquàm prohibita poteſtate & authoritate Imper. quandò quidem voluerit creatori dona offerre ex antiquiſſima traditione.

Can. 70.

Nè liceat mulieribus in diuini miniſterij ſeu celebrationis tempore loqui, ſed vt vox eſt Apoſtoli Pauli, ſileant. Non enim eis loqui permiſſum eſt, ſed ſubijci, ſicut dicit lex. Si quid autem volunt diſcere, domi proprios maritos interrogent.

1.Cor.14.

Gen. 3.

Can. 71.

Eos, qui docentur leges ciuiles, Græcis moribus vti non oportere, & neque in theatrum induci, neque eas quæ dicuntur cyliſtras peragere, vel præter vſum communem ſibi veſtes induere, nec quo tempore diſciplinam aggrediuntur, vel ad finem eius perueniunt, vel (vt in ſumma dicam) in eius doctrinæ dimidio. Si quis autem deincèps hoc facere auſus fuerit, ſegregetur.

Can. 72.

Non licere virum orthodoxum cum muliere hæretica coniungi, neque verò orthodoxam cum viro hæretico copulari. Sed & ſi quid eiuſmodi ab vllo ex omnibus factum apparuerit, irritas nuptias exiſtimare, & nefarium coniugium diſſolui. Neque enim ea quæ non ſunt miſcenda, miſceri, nec ouem cum lupo, nec peccatorum ſortem cum CHRISTI parte coniungi oportet. Si quis autem ea, quæ à nobis decreta ſunt, tranſgreſſus fuerit, ſegregetur: ſi autem aliqui qui adhuc ſunt infideles, & in orthodoxorum gregem nondùm relati ſunt, ſunt inter ſe legitimo matrimonio coniuncti, deindè hic quidem eo quod eſt honeſtum electo, ad lucem veritatis accurrerit, ille verò erroris vinculo detentus fuerit, nolens diuinos radios fixis oculis intueri, fideli placeat cum infideli cohabitare, nè à ſe inuicèm ſeparentur. Ex diuini enim Pauli ſententia, ſanctificatus eſt vir infidelis in muliere, & ſanctificata eſt mulier infidelis in viro.

1.Cor.7.

Can. 73.

Cùm crux nobis viuifica ſalutare oſtenderit, nos omnem diligentiam adhibere oportet, vt ei per quam ab antiquo lapſu ſaluati ſumus, eum quem par eſt, honorem habeamus. Quamobrem & méte, & ſermone, & ſenſu adorationé ei tribuentes,

 crucis

uimento fiunt, omninò deleri iubemus, nè incedentium conculcatione victoriæ nobis trophæum iniuria afficiatur. Eos itaq;, qui deincèps crucis ſignum in ſolo conſtruût, ſegregari decernimus.

Can. 74. Quòd non oportet in Dominicis locis vel eccleſijs eas, quæ dicuntur, agapas, id eſt, charitates facere, & intùs in æde comedere, & accubitus ſternere. Qui autem hoc auſi fuerint, vel ceſſent, vel ſegregentur.

Can. 75. Eos qui in eccleſijs ad pſallendum accedunt, volumus nec inordinatis vociferationibus vti, & naturam ad clamorem vrgere, nec aliquid eorum, quæ eccleſiæ non conueniunt, & apta non ſunt, adſciſcere, ſed cum magna attentione & compunctione pſalmodias Deo, qui eſt occultorum inſpector, offerre. Pios enim & ſanctos fore filios Iſraël ſacrum docuit oraculum.

Can. 76. Quòd non oportet intra ſanctos ambitus cauponatoriam officinam, vel quæ fiunt per aromata ſpecies proponere, vel alias venditiones facere, ſuam venerationem eccleſijs ſeruantes. Seruator enim noſter & DEVS, per ſuam in carne vitæ agendæ rationem nos inſtituens, non facere domum patris ſui domum negociationis iuſſit, qui etiàm numulariorum menſas (κέρματα) effudit, & eos qui ſacrum commune faciunt, eiecit. Si quis ergò in prædicto delicto depræhenſus fuerit, ſegregetur.

Ioh. 2. Matt. 21.

Can. 77. Quòd non oportet ſacros initiatos, vel clericos, vel aſcetas, id eſt, exercitatores ſeu monachos, lauari cum mulieribus, nec omnem Chriſtianum laicum. Hæc eſt enim prima condemnatio apud gentes. Si quis autem hac in re depræhenſus fuerit, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſin autem laicus, ſegregetur.

Can. 78. Quòd oportet eos qui illuminantur, fidem diſcere, & quinta ſeptimanę feria epiſcopo & presbyteris renunciare.

Can. 79. Abſque vllis ſecundinis ex virgine partum eſſe confitentes, vt qui ſinè ſemine conſtitutus ſit, idque toti gregi annunciantes, eos qui propter ignorantiam aliquid faciunt quod non decet, correctioni ſubijcimus. Quarè quoniam aliqui poſt ſanctæ CHRISTI DEI noſtri natiuitatis diem, ſimilam coquere oſtenduntur, & eam ſibi inuicèm impertiri, honoris ſcilicet prætextu ſecundinarum impollutæ virginis matris, ſtatuimus vt deincèps nihil tale fiat à fidelibus. Neque enim hoc honor eſt quod comprænendi non poteſt, verbum peperit ex carne, ex communibus & ijs quæ in nobis fiunt, inenarrabilem eius partum definire, metiri ac deſcribere. Si quis ergò deincèps hoc facere aggreſſus fuerit, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſi verò laicus, ſegregetur.

Can. 80. Si quis epiſcopus, vel presbyter, vel diaconus, vel eorum qui in clero enumerantur, vel laicus nullam grauiorem habet neceſſitatem, vel negocium difficile, vt à ſua eccleſia abſit diutiſſimè: ſed in ciuitate agens, tribus diebus Dominicis in tribus ſeptimanis vnà non conueniat, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſi verò laicus, ſegregetur.

Can. 81. Quoniam in nonnullis locis didicimus in ſanctiſſimo hymno additamenti loco dici poſt illud, Sanctus immortalis, hoc, Qui crucifixus es pro nobis, miſerere noſtri. Id autem ab antiquis ſanctis patribus, vt à pietate alienum, ex hoc hymno eiectum cum ſcelerato hæretico, qui hanc vocem innouauit: nos quoquè confirmantes ea, quæ à ſanctis noſtris patribus priùs piè conſtituta ſunt, anathematizamus eos, qui poſt præſens decretum eiuſmodi vocem admittunt, vel aliquo alio modo ſanctiſſimo hymno adiungunt. Et ſi eſt quidem ſacerdotalis ordinis qui tranſgreſſus eſt, eum ſacerdotali dignitate priuari iubemus: ſin autem laicus vel monachus, ſegregari.

Petrus Fullo is fuit, aliàs Cnapheus.

Can. 82. Inter nonnullas venerabilium imaginum picturas, agnus qui digito præcurſoris monſtratur, depingitur, qui ad gratiæ figuram aſſumptus eſt, verum nobis per legem CHRISTVM DEVM noſtrum præmonſtrans. Antiquas ergò figuras & vmbras, vt veritatis ſigna & characteres Eccleſiæ traditos, amplectentes, gratiam & veritatem præponamus, eam vt legis implementum ſuſcipientes. Vt ergò quod perfectum eſt, vel colorum expreſſionibus omnium oculis ſubijciatur, eius qui tollit peccata mundi, CHRISTI DEI noſtri inſtàr hominis characterem etiàm in imaginibus deincèps pro veteri agno ſtatui (ἀναστηλοῦσθαι) iubemus, vt per ipſum verbi DEI humiliationem mente comprændentes, ad memoriam quoquè eius in carne conuerſationis, eiuſque paſſionis & ſalutaris mortis deducamur, eiuſq; quæ ex eo facta eſt mundo redemptionis.

Can. 83. Nemo mortuorũ corporib' Euchariſtiã com-

Matt. 26. communicet. Scriptum eſt enim: Accipite & comedite. Mortuorum autē corpora nō poſſunt accipere, nec comedere.

Can. 84. Canonicos patrum ritus ſequentes, de infantibus quoquè decernimus, quotiès non inueniūtur firmi teſtes, qui eos abſq; vlla dubitatione baptizatos eſſe dicant, nec ipſi propter ætatem de ſibi tradito myſterio aptè reſpondere poſſint, debere abſq; vlla offenſione baptizari: nè fortè eiuſmodi dubitatio eos eiuſmodi purificationis ſanctificatione priuet.

Can. 85. Deut. 17. In duobus vel tribus teſtibus confirmari omē verbum ex ſcriptura accepimus. Seruos ergò, qui à ſuis dominis manumittuntur, ſub tribus eo teſtibus frui honore decernimus, qui præſentes libertati vires & firmitatem adferent, & vt ijs, quæ ipſis facta ſunt, fides habeatur, efficient.

Can. 86. Eos qui ad animarum lapſus meretrices cogunt & alunt, ſi ſint quidem clerici, deponi: ſi verò laici, ſegregari.

Can. 87. Quæ maritum reliquit, eſt adultera, ſi venerit ad alium, vt vult ſacer & diuinus Baſilius, qui ex Hieremia propheta hoc optimè collegit: Quòd ſi alij viro vxor fuerit, ad maritum ſuum non conuertetur, ſed polluta polluetur: & rurſùs Qui autem detinet adulteram, eſt & inſipiens & impius. Si ità præter rationem à marito receſſiſſe viſa ſit, ille quidem venia dignus eſt, hæc verò pœna. Illi autem venia dabitur, vt Eccleſiæ communicet. Sed is qui legitimè ſibi datam vxorem relinquit, & aliam ducit, & Domini ſententia eſt adulterij iudicio obnoxius. A patribus enim noſtris ſtatutum eſt, vt qui ſunt eiuſmodi, annum defleant, biennio audiant, tertio anno ſubſternantur, & ſeptimo cum fidelibus conſiſtant, & ſic oblatione digni habeantur, ſi cum lachrymis pœnitentiam egerint.

(Marginalia: Hiere. 3. — Pro. 18. — Matt. 5. — Can. 57. Ba ſilij Magni.)

Can. 88. Nemo intra ædem ſacram quoduis iumentum introducat, niſì fortè viator quiſpiam, maxima vrgente neceſſitate, domunculæ vel diuerſorij indigens, in id templum diuerterit. Niſì enim iumentum introductum fuerit, ipſum quidem nonnunquàm peribit, hic verò propter iumenti amiſſionem, & facultatis ad iter peragendum ex eo profectam inopiam, mortis periculo tradetur. Sabbatum enim propter hominem factum eſſe docemur: quamobrem & per omnia præferendam eſſe exiſtimare hominis ſalutem & incolumitatem. Quocircà ſi quis deprænhenſus fuerit ſinè neceſſitate iumentum in templum introducens, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſi verò laicus, ſegregetur.

(Marginalia: Mar. 2.)

Can. 89. Diei ſalutiferæ paſſionis in ieiunio & oratione & cordis compunctione peragentes fideles, vſque ad mediam magni ſabbati noctem ieiunare oportet, cùm diuini Euangeliſtæ Matthæus & Lucas, ille quidem per veſpere ſabbati, hic verò per id, ſummo manè, noctis nobis tarditatem deſcribant.

Can. 90. Con. Nica cap. 20. Dominicis genu non flectere, à diuinis noſtris patribus, CHRISTI reſurrectionem honorantibus, canonicè accepimus. Nè ergò huius obſeruationis euidentiam ignoremus, fidelibus manifeſtum facimus, quòd poſt veſpertinum ſacerdotum ad altare ſabbato ingreſſum, ex conſuetudine quæ ſeruatur, nemo genu flectit, vſque ad ſequentem veſperam in die dominico, in qua poſt ingreſſum in *veſpertino ſeu completorio, genua rurſùs flectentes, Domino preces ſic offerimus. Seruatoris enim noſtri reſurrectionis velutì præcurſorem noctem, quæ fuit ante ſabbatum, accipientes, hymnos ab ea ſpiritaliter incipimus, feſtum ex tenebris in lucem finientes, vt in perfecto & integro die ac nocte nos reſurrectionem celebremus.

(Marginalia: *ἐν τῷ λυχνικῷ)

Can. 91. Eas quæ dant abortionem ciētia medicamenta, & quæ fœtus necantia venena accipiunt, homicidæ pœnis ſubijcimus.

Can. 92. Eos qui nomine matrimonij mulieres rapiunt, vel qui opera opeque ſua raptores adiuuant, ſtatuit ſancta ſynodus, ſi ſint quidem clerici, proprio gradu excidere: ſi verò laici, anathemate percuti.

Can. 93. Vxor viri qui ſeceſſit & non appáret, antequàm de eius morte certior facta ſit, alteri cohabitans adulteratur. Similiter & militum vxores, quæ non apparentibus maritis nupſerunt, in eandem rationem incidunt, quemadmodùm & quæ propter mariti peregrinationem reditum non expectant. Sed res hîc quidem aliquam veniam habeat, quòd ſit maior ei⁹ mortis ſuſpicio. Ea autem, quæ illi quæ ad tempus erat ab vxore relictus, nupſit per ignorantiam, deindè dimiſſa eſt, quòd prior ad ipſum rediērit, eſt quidem fornicata, ſed per ignorantiam. A matrimonio ergò non arcebitur. rectiùs autem, ſi ſic manſerit. Sin autem miles aliquanto pòſt tempore rediērit, cuius vxor propter longam illius abſentiam alteri viro coniuncta eſt, is, ſi velit, propriā vxorem recipiat, ipſi venia propter ignorātiam data, eique qui illam in ſecūdis nuptijs domum duxit.

Eos

Can. 94. Eos qui gentilium ſacramenta iurãt, canon pœnis ſubijcit: & nos ijs quoquè ſegregationem decernimus.

Can. 95. Eos qui rectæ de fide ſententiæ accedunt, & parti eorum qui ex hæreticis ſeruantur, ſubiecta conſequentia & conſuetudine recipientes, Arrianos quidem & Macedonianos, & Nouatianos, qui ſe καθαροὺς, id eſt, puros appellant, & Teſſaresdecatitas ſeu Tetraditas, & Apollinariſtas recipimus dantes libellos, & omnem hæreſim anathematizantes, quæ non ſentit vt ſentit ſancta Dei vniuerſalis & Apoſtolica Eccleſia, ſancto primùm chriſmate & frontem, & oculos, & nares, & os, & aures imprimentes, dicimus: Signaculum doni ſpirituſſancti. De ijs autem, qui Pauliani ſectam ſecuti ſunt, deindè ad catholicam eccleſiam confugerunt, ſtatutum eſt vt ij omninò rebaptizẽtur. Eunomianos quoquè, qui in vnam demerſionem baptizant, & Montaniſtas, qui hîc dicuntur Phryges, & Sabellianos, qui filium idem eſſe cum patre exiſtimant, & alia quædam grauia faciunt, & omnes alias hæreſes, quoniam multi hîc ſunt, & maximè qui ex Galatarum regione profecti ſunt, omnes ex ijs qui ad rectam de fide ſententiam volunt accedere, vt Græcos recipimus. & primo quidem die eos Chriſtianos facimus, ſecundo autem catechumenos, deindè tertio adiuramus, ſimul etiàm ter in faciem & aures inſpirantes, & ſic initiamus, & diù in eccleſia verſari & ſcripturas audire facimus, & tunc ipſos baptizamus. Quinetiam Manichæos, & Valentinos, & Marcioniſtas, & ſimiles hæreticos. Neſtorianos autem oportet libellos facere, & hæreſim ſuam anathematizare, & Neſtorium, & Eutychen, & Dioſcorum, & Seuerum, & reliquos talium hæreſeon principes, & qui eadem quæ illi ſentiunt, & omnes prædictas hæreſes: & ſic eſſe ſanctæ cõmunionis participes.

Can. 96. Qui CHRISTVM per baptiſmum induerunt, eius in carne vitæ agendæ rationem imitari profeſſi ſunt. Eos ergò, qui capillos ad videntium detrimentum, ſcitè excogitatis nexibus adornant & componunt, & infirmis animis eſcam ea ratione obijciunt, cõuenienti ſupplicio paternè curamus, ipſos inſtituentes & temperanter viuere docentes, vt relicta fraude & vanitate, quæ ex materia oritur, ad exitio carentem beatamque vitam mentem aſſiduè traducant, & in timore puram & ſanctam conuerſationem habeant, & DEO, quoàd eius fieri poteſt, appropinquent per vitæ puritatem, & internum magìs quàm externum hominem virtutibus & bonis inculpatiſque moribus exornent, vt nullas in ſe ferant reliquias peruerſitatis vſqueadeò repugnantis. Si quis autem præter hunc canonem verſatus ſit, excommunicetur.

Can. 97. Eos qui vel cum vxore cohabitãt, vel alioqui indiſcriminatìm ſacra loca communia faciunt: & contemptìm in ea afficiuntur, & ſic in eis permanent, etiàm ex ijs, quæ ſunt in venerabilibus templis, catechumenorum manſionibus extrudi iubemus. Si quis autem hæc non ſeruauerit, ſi ſit quidem clericus, deponatur: ſi verò laicus, ſegregetur.

Can. 98. Qui alteri deſponſam mulierem eo adhuc viuo, cui deſponſa eſt, in nuptiarum ducit ſocietatẽ, adulterij crimini ſubijciatur.

Can. 99. Porrò hoc quoq; in Armeniorum regione fieri didicimus, quòd quidam intùs in ſacris altaribus carnium membra coquẽtes: fruſta offerũt, ſacerdotibus Iudaicè diſtribuentes. Quocircà eccleſiam immaculatam ſeruantes, ſtatuimus nulli licere ſacerdoti ſeparata carnium membra ab offerentibus accipere, ſed ijs ſint contenti, quæ offerenti viſa fuerint, eiuſmodi oblatione facta extra eccleſiam. Si quis autem hoc nõ fecerit, ſegregetur.

Can. 100. Pro. 4. Oculi tui recta adſpiciant, & omni cuſtodia ſerua cor tuum, iubet Sapiẽtia. Corporis enim ſenſus ſua facilè in animam effundunt. Picturas ergò quæ oculos præſtringunt, & mentem corrumpunt, & ad turpium voluptatum mouent incendia, nullo modo deincèps imprimi iubemus. Si quis autem hoc facere aggreſſus fuerit, deponatur.

Can. 101. 1. Cor. 3. Corpus Chriſti & templum, hominem ad imaginem Dei creatum, diuinus magna voce appellat Apoſtolus. Omnẽ ergò ſenſilem creaturam ſuperans, is qui ſalutari paſſione cæleſtem dignitatem eſt aſſecutus, Chriſtum bibens vel comedens, æternæ vitæ adaptatur, animã & corpus diuinæ gratiæ participatione ſanctificãs. Quarè ſi quis immaculati corporis in ſynaxis tempore eſſe particeps voluerit, etiàm anteq̃ eius fiat cõmunio, manus in crucis formam figurãs ſic accedat, & gratiæ cõmunionem accipiat. Eos enim qui ex auro, vel ex alia materia quædam loco manûs receptacula efficiũt ad diuini muneris ſuſceptionem, & per ipſa immaculatam cõmuniõem recipiunt, minimè admittimus, vt qui inanimatã ſubiectamq; materiã Dei imagini præferant. Si quis autẽ depræhenſus fuerit immaculatam cõmunionem ijs impertiens, qui eiuſmodi receptacula afferunt, & ipſe ſegregetur, & is q̃ affert. Opor-

Can. 102. Oportet autem eos, qui ſoluendi & ligandi poteſtatem à Deo accepére, peccati qualitatem conſiderare, & eius qui peccauit, ad eam conuerſationem promptum ſtudium, & ſic morbo conuenientem afferre medicinam: nè ſi in vtroque immoderatione vtatur, ab eius qui laborat, ſalute excidat. Non enim ſimplex eſt morbus peccati, ſed varius & multiformis, & multas incommodi propagines germinans: ex quibus malum multùm diffunditur, & vlteriùs progreditur, donèc viribus medentis reſiſtat. Quarè qui medicinæ ſcientiam in ſpiritu profitetur, oportet eum primùm eius qui peccauit, affectionem conſiderare, & ſiue vergit ad ſanitatem, ſiue cōtra, proprijs moribus prouocare, vt per ſe morbum adſpiciat, & quomodò eius quæ intercedit, vitę rationis conuerſionisque curam gerat. & ſi artifici non reluctatur, & vlcus animæ auget per impoſitorum medicamentorum adiectionem, ſic quoquè miſericordiam, prout dignus eſt, impertiri. Omnem enim rationem init Deus, isque cui paſtoralis traditus eſt principatus, vt errantem ouem reducat, & ei, quod eſt à ſerpente vulneratum, medeatur, & neque per deſperationis præcipitia impellat, nec ad vitæ diſſolutionem & contemptum frena relaxet: ſed vna quidem omninò ratione, ſiue per acriora & adſtringentia, ſiue per molliora & leniora medicamenta affectioni reſiſtat, & nè vlcus cicatricem obducat, obnitatur, fructus pœnitentiæ examinans, & ſapienter diſpenſans & gubernans hominem, qui ad ſuperiorem illuminationem vocatur. Nos enim vtraque ſcire oportet, & quæ ſunt ſummi iuris, & quæ ſunt conſuetudinis: in ijs autem, qui extrema non admittant, ſequi locum traditum, quemadmodùm ſanctus nos docet Baſilius.

Vide cap. 7. Concilij Vormatieñ.

CANONVM SEXTAE SYNODI CONSTANTINOPOLITANAE,

ITEMQVE TOMI CONCILIORVM SECVNDI, FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google